3 1761 09702632 2

Toronto University Library

Presented by

The British and Foreign Bible Society
through the Committee formed in
The Old Country
to aid in replacing the loss caused by
The disastrous Fire of February the 14th 1890

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/bibleinmodernarm00cons

Bible
Armenian
1884

[Bible - Armenian
[Bible in Modern Armenian]

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵԲՐԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك رخصتیله
١٤ محرم ٣٠٢ و ١٨ تشرین‌اول ٣٠٠ نومرو ٦٤٧
مصارف آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه‌رق

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա· ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1884

[Constantinople British & Foreign Bible Soc.]

10410
3/12/90

ՅԱՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

	Գլուխ	Երես
ԳԻՐՔ		
Ծննդոց	տե՛ս 50	եւ տե՛ս 5
Ելից	„ 40	„ 56
Ղեւտացւոց	„ 27	„ 100
Թուոց	„ 36	„ 131
Երկրորդ Օրինաց	„ 34	„ 175
Ցեսուայ	„ 24	„ 213
Դատաւորաց	„ 21	„ 229
Հռութայ	„ 4	„ 265
Ա. Թագաւորաց	„ 31	„ 269
Բ. Թագաւորաց	„ 24	„ 304
Գ. Թագաւորաց	„ 22	„ 333
Դ. Թագաւորաց	„ 25	„ 367
Ա. Մնացորդաց	„ 29	„ 399
Բ. Մնացորդաց	„ 36	„ 429
Եզրասայ	„ 10	„ 467
Նէեմեայ	„ 13	„ 478
Եսթերայ	„ 10	„ 493
Ցոբայ	„ 42	„ 502
Սաղմոսաց	„ 150	„ 533
Առակաց	„ 36	„ 607
Ժողովողի	„ 12	„ 633
Երգ Երգոց	„ 8	„ 642
ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ		
Եսայեայ	„ 66	„ 646
Երեմիայ	„ 52	„ 699
Ողբք Երեմիայ	„ 5	„ 758
Եզեկիելի	„ 48	„ 764
Դանիելի	„ 12	„ 817
Ովսեայ	„ 14	„ 834
Յովելեայ	„ 3	„ 842
Ամովսայ	„ 9	„ 845
Աբդիու	„ 1	„ 851
Յովնանու	„ 4	„ 852
Միքիայ	„ 7	„ 854
Նաւումայ	„ 3	„ 859
Ամբակումայ	„ 3	„ 861
Սոփոնիայ	„ 3	„ 863
Անգեայ	տե՛ս 2	եւ տե՛ս 866
Զաքարիայ	„ 14	„ 868
Մաղաքիայ	„ 4	„ 877
ԱՒԵՏԱՐԱՆ		
Ըստ Մատթէոսի	„ 28	„ 3
Ըստ Մարկոսի	„ 16	„ 36
Ըստ Ղուկասու	„ 24	„ 58
Ըստ Յովհաննու	„ 21	„ 94
Գործք Առաքելոց	„ 28	„ 121
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ		
Առ Հռովմայեցիս	„ 16	„ 157
Առ Կորնթացիս Ա	„ 16	„ 172
Առ Կորնթացիս Բ	„ 13	„ 186
Առ Գաղատացիս	„ 6	„ 196
Առ Եփեսացիս	„ 6	„ 201
Առ Փիլիպպեցիս	„ 4	„ 206
Առ Կողոսացիս	„ 4	„ 210
Առ Թեսաղոնիկեցիս Ա	„ 5	„ 214
Առ Թեսաղոնիկեցիս Բ	„ 3	„ 217
Առ Տիմոթէոս Ա	„ 6	„ 219
Առ Տիմոթէոս Բ	„ 4	„ 223
Առ Տիտոս	„ 3	„ 226
Առ Փիլիմոն	„ 1	„ 228
Առ Եբրայեցիս	„ 13	„ 229
ԹՈՒՂԹ		
Յակոբոս Ընդհանրական	„ 5	„ 240
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 244
Պետրոսի Բ. Ընդհանրական	„ 3	„ 248
Յովհաննու Ա. Ընդհանրական	„ 5	„ 251
Յովհաննու Բ	„ 1	„ 255
Յովհաննու Գ	„ 1	„ 255
Յուդայի Ընդհանրական	„ 1	„ 256
Յայտնութիւն Յովհաննու	„ 22	„ 258

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Նախ քան Ջրհեղեղը 4004

1 Երկինք ու երկիր , 3 լուսոյ , 6 ու հաստատու-
թեան ստեղծուիլը : 9 Երկրին Ջուրերէն զա-
տուիլը , 11 ու պտղաբեր ըլլալը : 14 Արեւին ,
լուսինին ու աստղերուն , 20 ձուկերուն և
թռչուններուն , 24 ու գազաններուն և անա-
սուններուն , 26 և Աստուծոյ պատկերով՝
մարդուն ստեղծուիլը : 29 Կերակուրին սահ-
մանուիլը :

1 Սկզբէն Աստուած երկինքն ու
2 երկիրը ստեղծեց : Ու երկիրը
անձև ու պարապ էր . և անդունդին
վրայ խաւար կար . և Աստուծոյ
Հոգին ջուրերուն վրայ կը շարժէր :
3 Եւ Աստուած ըսաւ , Լոյս ըլլայ .
4 ու լոյս եղաւ : Եւ Աստուած
տեսաւ լոյսը որ բարի է . ու Աս-
տուած լոյսը խաւարէն զատեց :
5 Եւ Աստուած լոյսին անունը Ցո-
ւրեկ , ու խաւարին անունը Գիշեր
դրաւ . և իրիկուն ու առտու ըլլա-
լով՝ առաջին օրը եղաւ :
6 Եւ Աստուած ըսաւ , Ջուրերուն
մէջտեղը *հաստատութիւն ըլլայ ,
7 որ ջուրերը ջուրերէն զատէ : Եւ
Աստուած հաստատութիւնը ըրաւ ,
ու հաստատութեանը տակ եղած
ջուրերը հաստատութեանը վրայ
եղած ջուրերէն զատեց . ու այնպէս
8 եղաւ : Եւ Աստուած հաստատու-
թիւնը Երկինք կոչեց . և իրիկուն
ու առտու ըլլալով՝ երկրորդ օրը
եղաւ :
9 Եւ Աստուած ըսաւ , Երկինքին
տակը եղած ջուրերը մէկտեղ ժող-
վուին , ու ցամաքը երեւնայ . և
10 այնպէս եղաւ : Եւ Աստուած
ցամաքին անունը Երկիր դրաւ ,
ու ջուրերուն ժողովքը Ծովեր կո-
չեց . և Աստուած տեսաւ որ բարի
11 են : Ու ըսաւ Աստուած , Երկիրը
խկանանչ խոտ բուսցընէ , սերմ
տուող խոտ , և իր տեսակին պէս
պտուղ տուող պտղաբեր ծառ ,
որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի
12 վրայ . ու այնպէս եղաւ : Ու
երկիրը կանանչ խոտ , իր տեսակին
պէս սերմ տուող խոտ , և իր
տեսակին պէս սերմ ունեցող պըտ-
ղաբեր ծառ հանեց . ու Աստուած
13 տեսաւ որ բարի են : Եւ իրիկուն
ու առտու ըլլալով՝ երրորդ օրը ե-
ղաւ :
14 Եւ ըսաւ Աստուած , Երկինքց
հաստատութեանը մէջ Լուսա-
ւորներ ըլլան , որ ցորեկը գիշերէն
զատեն . և նշաններու ու ժամեն-
ներու , և օրերու , ու տարիներու
15 համար ըլլան . Ու երկինքց հաստա-
տութեանը մէջ լուսաւորներու
համար ըլլան , որ երկրի վրայ լոյս
16 տան . ու այնպէս եղաւ : Եւ
Աստուած Երկու մեծ լուսաւորնե-
րը ըրաւ . մեծ լուսաւորը ցորեկին
իշխելու համար , ու պզտիկ լու-
սաւորը գիշերին իշխելու համար .
17 աստղերն ալ ըրաւ : Եւ Աստուած
երկինքը հաստատութեանը մէջ դը-
րաւ զանոնք , որ երկրի վրայ լոյս
18 տան , Եւ ցորեկին ու գիշերին
իշխեն , և լոյսը խաւարէն զատեն .
ու Աստուած տեսաւ որ բարի են :
19 Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝
չորրորդ օրը եղաւ :
20 Եւ ըսաւ Աստուած , Ջուրերը
կենդանութեան շունչ ունեցող շատ
սողուններ հանեն . և թռչունները
երկրի վրայ՝ երկինքց հաստատու-
21 թեանը երեսը թռչին : Եւ Աստ-
ուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը ,
և ամէն սողացող շնչաւոր կենդա-
նին , որ ջուրերը առատ հանեցին ա-
նոնց տեսակին պէս , ու ամէն թե-
ւաւոր թռչունը իր տեսակին պէս .
և Աստուած տեսաւ որ բարի են :
22 Ու Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսե-
լով , Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք , և ծո-
վերուն մէջ եղած ջուրերը լեցու-
ցէ՛ք . թռչուններն ալ երկրի վրայ
23 շատնան : Եւ իրիկուն ու առտու
ըլլալով՝ հինգերորդ օրը եղաւ :
24 Եւ ըսաւ Աստուած , Երկիրը
թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր
տեսակին պէս , անասուններ , սո-
ղուններ ու երկրի գազաններ՝ իրենց
տեսակին պէս . և այնպէս եղաւ :
25 Ու Աստուած՝ երկրի գազանները
իրենց տեսակին պէս , և ընտանի ա-
նասունները իրենց տեսակին պէս ,
ու գետնի ամէն սողունները իրենց

Նախ քան Ջրհեղեղ 4004

Ծննդ . ա . 1 , 2 : Երր . ա . 10 :
Սաղ . ը . 3 : Լգ . 6 : Հբ . 11 , 12 : Ճբ . 25 : Ձկ . 5 : Ճխ . 6 : Ես . խդ . 24 : Երեմ . ժ . 12 : Ծա . 15 : Զաք . ժբ . 1 : Գոր . ժդ . 15 : Ժկ . 24 : Կող . ա . 16 , 17 : Երր . ժա : 3 : Յայտ . դ . 11 : ժ . 6 :
Սաղ . լդ . 6 : Ես . խ . 13 , 14 :
Սաղ . լգ . 9 :
Բ Կոր . դ . 6 :
Սաղ . ծդ . 16 : Ճդ . 20 :
Ծննդ . լէ . 18 : Սաղ . Ձկդ . 5 : Երեմ . ժ . 12 : Ծա . 15 :
Եբր . տես բացատրութիւն
Առակ . ը . 28 :
Սաղ . ՃԽը . 4 :
Ծննդ . իզ . 10 : ԼԸ . 8 : Սաղ . լդ . 7 : ղ . 5 : Ճդ . 9 : Ձկդ . 6 : Առակ . ը . 29 : Երեմ . ե . 22 : Բ Պետ . գ . 5 :
Երր . չ . 7 : Նրա . չ . 44 :

Նախ քան Ջրհեղեղ 4004

Բր Օր . դ . 19 : Սաղ . ծդ . 16 : Ձկդ . 7 :
Սաղ . ծդ . 17 : Ճդ . 19 :
Սաղ . Ձկդ . 7 , 8 , 9 : ՃԽը . 3 , 5 :
Սաղ . ը . 3 :
Ծննդ . ԼԸ . 7 :
Երեմ . լ . 35 :
Գէ . գ . 20 : է . 14 : ր . 19 : Սաղ . Ճդ . 26 :
Գէ . ը . 17 :

Ն · Ք · ՂԲ· 4004

տեսակին պէս ըրաւ . և Աստուած տեսաւ որ բարի էն ։

26 Եւ ըսաւ Աստուած , «Մեր պատկերին ու մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք , և Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի Թռչուններուն , և անասուններուն , ու բոլոր երկրին , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
27 սողուններուն Թող իշխէ ։ Եւ Աստուած իր պատկերովը ստեղծեց մարդը , Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց զանիկայ , ՚արու և էգ
28 ստեղծեց զանոնք ։ Ու Աստուած օրհնեց զանոնք , և Աստուած անոնց ըսաւ , «Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք , ու երկիրը լեցուցէ՛ք , և անոր տիրեցէ՛ք · ու Ծովու ձուկերուն , ու երկինքի Թռչուններուն , և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն իշ-
29 խեցէ՛ք ։ Եւ ըսաւ Աստուած , «Ահա՛ ձեզի տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն սերմ ունեցող խոտը , ու ամէն ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող ծառի պտուղ կայ · Ձեզի կերա-
30 կուր պիտի ըլլայ · Ու երկրի Բոլոր գազաններուն , ու երկինքի բոլոր Թռչուններուն , և երկրի վրայ կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝ ամէն կանաչ խոտը կերակուրի համար ։՚ ու այնպէս եղաւ ։
31 Եւ Աստուած իր ամէն ըրածը տեսաւ , և ահա՛ շատ բարի էր ։ Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ վեցերորդ օրը եղաւ ։

ԳԼ · Բ

1 Հանդստութեան օրը ։ 4 Աստեղծագործութեան կերպը ։ 8 Եդեմի պարտէզը ։ 10 ու անկէ ելած գետը ։ 17 Մխայն գիտութեան ծառին պտուղէն ուտելը կ՚արգիլուի ։ 19 Աստեղծածներուն անուանադրութիւնը ։ 21 Կնկան ստեղծուիլը , և ամուսնութեան հաստատուիլը ։

1 Եւ կատարուեցաւ երկինքն ու երկիրը՝ և անոնց ամէն *զարդը ։
2 Ըր ։ Եւ Աստուած իր ըրած գործքերը եօթներորդ օրը լմընցուց , ու եօթներորդ օրը Հանգստացաւ
3 իր ըրած բոլոր գործքերէն ։ Եւ օրհնեց Աստուած եօթներորդ օրը , ու սրբեց զանիկայ · Ինչու որ անոր մէջ Հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու ըրաւ ։
4 Ասոնք են երկնից ու երկրի ծնունդները՝ անոնց ստեղծուած ատենը , ան օրը որ Տէր Աստուած
5 երկիրն ու երկինքը ըրաւ , Ու դաշտին բոլոր Բոյսերը դեռ երկրի վրայ չեղած , և դաշտին բոլոր խոտը դեռ չբուսած · Ինչու որ Տէր Աստուած երկրի վրայ տակաւին Անձրև բերած չէր , ու Գետինը գործելու
6 մարդ չկար · Հապա երկրէն †շոգի կ՚ելլէր , ու գետնի բոլոր երեսը կը
7 ջրէր ։ Եւ Տէր Աստուած Գետնի հողէն շինեց մարդը , և անոր Բունգայր կենդանութեան Ժ շունչ փչեց , ու Մարդը կենդանի հոգի եղաւ ։
8 Եւ Տէր Աստուած Արեւելքին կողմը Եդեմի մէջ Ժպարտէզ տնկեց , ու իր շինած մարդը Հոն դրաւ ։
9 Եւ Տէր Աստուած գետնէն՝ տեսնելու Հաճելի և ուտելու աղէկ Հասին ծառը , ու պարտէզին մէջտեղը Կենաց ծառը , և Գբարին ու չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց ։
10 Եւ պարտէզը ջրելու Համար Եդեմէն գետ մը կ՚ելլէր , ու անկէ չորս
11 գլխու կը բաժնուէր ։ Մէկուն անունը Փիսոն է · ասիկայ Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտրտի , ուր որ ոս-
12 կի կայ · Եւ ան երկրին ոսկին ազնիւ է · Տ†սուտակ ու եղնգնաքար կայ
13 Հոն ։ Ու երկրորդ գետին անունը Գեհոն է · ասիկայ Քուշի բոլոր
14 երկիրը կը պտրտի ։ Ու երրորդ գետին անունը Տիգրիս է · ասիկայ Ասորեստանի արեւելեան կողմը կ՚երթայ ։ Եւ չորրորդ գետը Եփրատ է ։
15 Եւ Տէր Աստուած առաւ մարդը , ու Եդեմի Ժպարտէզին մէջը դրաւ ,
16 որ զանիկայ գործէ ու պահէ ։ Եւ Տէր Աստուած պատուիրեց մարդուն՝ ըսելով , Պարտէզին ամէն
17 ծառէն Համաթաղակ կե՛ր · Բայց Գբարիի ու չարի գիտութեան ծառէն Մի՛ ուտեր · քանզի անկէ կերած օրդ Անշուշտ պիտի մեռնես ։
18 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ , Աղէկ չէ որ ‖Ադամ մինակ ըլլայ · անոր Նօգնական մը ընեմ իրեն յարմար ։
19 Եւ Տէր Աստուած Դաշտին բոլոր գազանները ու երկինքին բոլոր Թռչունները Հողէն շինեց , և Ադամին առջեւը բերաւ , որ տեսնէ Թէ անոնց ի՛նչ անուն կը դնէ · և Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր կենդանիի , ան եղաւ անոր անունը ։
20 Եւ Ադամ բոլոր անասուններուն , ու երկինքի Թռչուններուն , և դաշտի բոլոր գազաններուն անուններ դրաւ · բայց Ադամին՝ իրեն յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ ։
21 Եւ Տէր Աստուած Խորունկ քուն մը բերաւ Ադամին վրայ · ու անիկայ քնացաւ · և անոր կողին ոսկորներէն մէկը առաւ , ու անոր
22 տեղը միս լեցուց · Եւ Տէր Աստուած Ադամին առած կողին ոսկորը կնիկ շինեց , ու Հզանիկայ Ադամին
23 բերաւ ։ Եւ Ադամ ըսաւ , Հիմա ասիկայ Ոսկորէս ոսկոր , ու մարմինէս մարմին է · ասիկայ §Կնիկ

Ն · Ք · ՂԲ· 4004

†Կո՛չ աղբիւր
Ը Գլ · է · 19, 23 ։ Սաղ · ՃԳ · 14 ։ Յով · Ժբ · 7 ։ Ես · կդ · 8 ։ ա Կոր · Ժե · 47 ։
Ը Գլ · ե · 22 ։ Ես · բ · 22 ։ Ժ Յոբ · լԳ · 4 ։ Գոր · Ժե · 25 ։
Ի ա Կոր · Ժե · 45 ։
Լ Գլ · է · 24 ։
Ի Գլ · է · 16 ։ դ Թագ · Ժթ · 12 ։ Եզեկ · իե · 23 ։
Ծ Գլ · Ժէ · 10 ։ Ես · ծա · 3 ։ Եզեկ · իը · 13 ։ Յովել · բ · 3 ։
Հ Ժբ · 15 ։ Հեզեկ · լա · 8 ։
Յ Գլ · է · 22 ։ Ածակ · է · 18 ։ Ժա · 30 ։ Յայտ · բ · 7 ։ իբ · 2, 14 ։
Ղ Ժբ 17 ։
Ճ Գլ · իե · 18 ։
Մ Թես · Ժա · 7 ։
‡ Եբբ պատ-ճառ Յ Դան · Ժ · 4 ։
Ն Ժբ 8 ։
Ղ Ժբ 9 ։
* Գլ · է · 1, 3 ։ 11 ։ 17 ։
Լ Գլ · է · 3 ։ 19 ։ Հով · է · 23 ։ ա Կոր · Ժե · 56 ։ Ցակ · ա · 15 ։ ա Ցօհ · ե · 16 ։
‖ Կո՛չ Մարդը
Գ Գլ · է · 12 ։ ա Կոր · Ժա · 9 ։ ա Տիմ · բ · 13 ։
Լ Գլ · ա · 20, 24 ։
— Սաղ · ը · 6 ։ Տ — Գլ · է · 20 ։
* Գլ · Ժե · 12 ։ ա Թագ · իզ · 12 ։ Հ Առակ · Ժը · 22 ։ Եբր · Ժէ · 4 ։
Փ Գլ · իթ · 14 ։ Դատ · Թ · 2 ։ բ Թագ · ե · 1 ։ Ժթ · 13 ։ Եփես · ե · 30 ։
§ Եբբ · ԻԶ։

Ն · ք · ԶՁ · 4004

*ԵՔԲ · ԻԶ ։ բ Կոր · ժա · 8 ։

ⁿԾԼ · լա · 15 ։ Սաղ · խե · 10 ։ Մատ · ժԹ · 5 ։ Մար · ժ · 7 · ։ ա Կոր · գ · 16 ։ Եփե · ե · 31 ։

–ԾԼ · գ · 7 ։ 10 ։ 11 ։

‡ԵԼ · լԲ · 25 ։ Եա · խե · 3 ։

– Մատ · ժ · 16 ։ բ Կոր · ժա · 3 ։

ԲՅայտ · ժբ · 9 ։ ի · 2 ։

‡ԾԼ · բ · 17 ։

ԹՀԺր 13 ։ բ Կոր · ժա · 3 ։ ա Տիմ · բ · 14 ։

Ի ՀԺր 7 ։ Գոր · ԽԸ 18 ։

† Կա՛ տես Նեղու

ՂԱ Տիմ · բ · 14 ։

ԻՀԺր 12 , 17 ։

ՀՀԺր 5 ։

ԲԾԼ · բ · 25 ։

ԺԾոր · ԼԲ · 1 ։

ԻԾոր · լա · 33 ։ Երեմ · ԻԳ · 24 ։ Ամով · Թ · 3 ։

ԼԾԼ · բ · 25 ։ Եր · գ · 6 ։ ա ՅօՆ · գ · 20 ։

ԻԾԼ · բ · 18 ։ Ծոր · լա · 33 ։ Առակ · իբ · 13 ։

ԺՀԺր 4 ։ բ Կոր · ժա · 3 ։ ա Տիմ · բ · 14 ։

կոչուի · քանզի էր *Էրիկէն էառաւ

24 Նուեագաս ։ ⁊Անոր համար Էրիկը պիտի ձգէ իր Հայրը ու իր մայրը , և իր կնկանը պիտի յարի · ու ՄԿ

25 մարմին պիտի ըլլան ։ Եւ Ադամ ու իր կնիկը Էրկուքն ալ ՚մերկ Էին , ու չէին †ամչնար ։

ԳԼ · Գ

1 Կնիկը օձէն կը խարուի ։ 6 Ադամ ու իր կինը մեղքի մէջ կ'իյնան ։ 9 Աստուած անոնց դատաստան կ'ընէ ։ 14 Օձը կ'անիծուի ։ 15 Կընկանը սերունդը ։ 16 Մարգկային սեռին պատիժը ։ 21 Նախաստեղծներուն Հանդերձները ։ 22 Անոնք դրախտէն կը վռընտուին ։

1 Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի՝ բոլոր դաղաններէն ՚ աւելի խորամանկ էր Էօձը · ու կնկանը ըսաւ , Իրաւ Աստուած ըսա՞ր թէ Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չուտէք ։

2 տէզ ։ Եւ կնիկը օձին ըսաւ , Պարտէզին ծառերուն պտուղէն կ'ուտենք ։

3 տնը · Բայց †պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղէն՝ Աստուած ըսաւ , Անկէ մի՛ ուտէք , և անոր մի՛

4 դպչիք , որ չմեռնիք ։ ⁊Եւ օձը կնկանը ըսաւ , Չի՛ թէ անշուշտ

5 պիտի մեռնիք · Քանզի Աստուած գիտէ թէ՝ ան օրը որ անկէ ուտէք , Էաչքերնիդ պիտի բացուի , և աստուածներու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով ։

6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը աՂէկ էր կերակուրի համար , և հաճելի աչքերուն , ու փափաքելի՝ †իմաստուն ընելու՞համար , առաւ անոր պտուղէն Ղու կերաւ , և իրեն հետ իր երկանն ալ տուաւ , և Էանիկայ

7 կերաւ ։ Ու անոնց երկուքին Էաչքերը բացուեցան , ու Իմերկ ըլլալնին գիտցան · և թզենիի տերևներ կարեցին , ու իրենց ծածկոյներ

8 ըրին ։ Եւ օրուան ցովմանը պարտէզին մէջ պտրտող Տէր Աստուծոյ ⁊ձայնը լսեցին · և Ադամ ու իր կնիկը Տէր Աստուծոյ երեսէն պարտէզին ծառերուն մէջը Էպահուեցան ։

9 ցան ։ Եւ Տէր Աստուած Ադամը

10 կանչեց ու ըսաւ անոր , Ո՞ւր ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի , ու Էվախցայ , ինչու

11 որ մերկ էի , ու պահուեցայ ։ Եւ Աստուած ըսաւ , Ո՞վ պատմեց քեզի քու մերկ ըլլալը · արդեօք կերա՞ր ան ծառէն՝ որուն համար քեզի պա-

12 տուիրեցի որ անկէ չուտես ։ Եւ Ադամ ըսաւ , Էն կինիկը որ ինծի հետ ըլլալը տուիր , ան ինծի տուաւ

13 ծառէն , ու ես կերայ ։ Եւ Տէր Աստուած ըսաւ կնկանը , Ի՞նչ է աս քու ըրածդ ։ Եւ կինիկը ըսաւ , ⁊Օձը ինծ

14 խաբեց , ու ես կերայ ։ Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ , Աս ընելուդ համար՝ ամէն անասուններէն և դաշտին ամէն դաղաններէն անիծեալ ըլլաս · փորիդ վրայ քալես , ու կենացդ բոլոր օրերը Հող ուտես ։

15 Եւ քու կնկանը ու կնկանը մէջ տեղը , և Հքոյ սերունդիդ ու Նանոր սերունդին մէջտեղը Թշնամութիւն պիտի դնեմ · ան քու գլուխդ պիտի ‡ջախջախէ , և դուն անոր գարշա-

16 պարը պիտի ‖խայթես ։ Եւ կնկանը ըսաւ , Քու յղութեանդ ցաւերը խիստ պիտի շատցընեմ · ⁊ցաւով զաւակ ծնանիս , ու Էրկանդ ⁾ձեա-զանդ ըլլաս , ու անիկայ ⁾քու վրադ

17 իշխէ ։ Եւ Ադամին ըսաւ , Որովհետև դուն Ꞁքոյ կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր , և Ն ան ծառէն կերար , ՚որուն համար պատուիրեցի քեզի՝ ըսելով , Ձուտես անկէ , Էրկիրը քու պատճառովդ Ն անիծեալ ըլլայ · կենացդ բոլոր օրերուն մէջ Ꞁնկղոս

18 Թիւնով ուտես անկէ · Եւ Նփուշ ու տատասկ բուսցընէ քեզի , և

19 ՚ դաշտին խոտը ուտես ։ ՚Երեսիդ քրտինքովը ուտես †՚՚ հացդ , մինչև դէտինը դառնաս , որ անկէ առնուեցար · քանզի Նհող Էյր դուն , ու ՚՚հողին պիտի դառնաս ։

20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը՝ §Եւայ դրաւ · ինչու որ ամէն կենդանութիւն ունեցողներուն մայրը

21 անիկայ էր ։ Եւ Տէր Աստուած Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ հանդերձներ շինեց , ու անոնց հագ-

22 ցուց ։ Եւ Տէր Աստուած ըսաւ , ՚Նայ՝ Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալուս · և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկընցընէ , ու ⁊կենաց ծառէն ալ առնէ , և ուտէ ու յաւիտեան ապրի ·

23 Ուստի Տէր Աստուած Եդեմի պարտէզէն դուրս ըրաւ զանիկայ , ՚՚ որ երկիրը գործէ , ուսկից որ առնուեցաւ ·

24 ցաւ ։ Այսպէս վռընտեց Ադամը · ու Եդեմի պարտէզին †արևելեան կողմն ‡քերովբէները ու ամէն կողմ դարձող բոցեղէն սուրը դրաւ , կենաց ծառին ճամբան պահելու համար ։

ԳԼ · Դ

1 Կայէնին ու Հաբելին ծնունդը , արուեստը , ու հատուցքը ։ 8 Հաբելին սպանութիւնը ։ 11 Կայէնին անիծուիլը ։ 17 Ենովք առաջին քաղաքը ։ 19 Ղամէք ու իր երկու կիներուն ։ 25 Սեթին 26 ու Ենովքին ծնունդը ։

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կնիկը , ու ան յղացաւ , ու *Կայէնը ծնաւ , և ըսաւ , Մարդ ստացայ Տէ-

2 րոջմէն ։ Եւ դարձեալ անոր Հաբէլ եղբայրը ծնաւ · և Հաբէլ ոչխարներու Հովիւ եղաւ , բայց

Ն · ք · ԶՁ · 4004

ⁱԵս · կե · 25 ։ Միք · Ե · 17 ։

հ Մատ · գ · 7 ։ ժգ · 38 ։ իգ · 38 ։ ՅօՆ · ը · 44 ։ Գոր · ժգ · 10 ։ ա ՅօՆ · գ · 8 ։

ՅՍաղ · ՀԸ · 11 ։ Ես · Ե · 14 ։ Միք · ե · 3 ։ Մատ · ա · 23 , 25 ։ Ղու · ա · 31 , 34 , 35 ։ Գաղ · գ · 4 ։

Ն Հով · ժգ · 20 ։ Կղ · բ · 15 ։ Երբ · բ · 14 ։ ա ՅօՆ · ե · 5 ։ Ցայտ · ժբ · 7 , 17 ։

‡ԵՔԲ · զար-նէ ,

‖ԵՔԲ · զար-նես ։

ՅՍաղ · խը · 6 ։ Ես · ժգ · 8 ։ խա · 3 ։ ՅօՆ · ժգ · 21 ։ ա Տիմ · բ · 15 ։

ⁱԾԼ · գ · 7 ։

ⁱⁱա Կոր · ժա · 3 ։ ժգ · 34 ։ Եփե · ե · 22 , 23 , 24 ։ ա Տիմ · բ · 11 , 12 ։ Տիտ · բ · 5 ։ ա Պետ · գ · 1 , 5 , 6 ։

Ն ա Թագ · ժե · 23 ։

ԼՀԺր 6 ։

ⁿԾԼ · բ · 17 ։

Լ Յով · ա · 2 ։ 3 ։ Ես · իգ · 5 , 6 ։ Հբ-ռով · ը · 20 ։

ԺԾոր · ե · 7 ։ Յով · բ · 23 ։

ԼԾոր · լա · 40 ։

–Սաղ · ճգ · 14 ։

ⁿ Յով · ա · 13 ։ բ Թես · գ · 10 ։

ԼԾԼ · բ · 7 ։

ⁿ Ծոր · իս · 26 ։ ԼԳ · 15 ։ Սաղ · ճգ · 29 ։ Յով · գ · 20 ։ ժբ · 7 ։ Հով · ե · 12 ։ Երբ · Թ · 27 ։

§Ա կեանք ։

բՀԺր 5 ։ Ես · ժԹ · 12 ։ խե · 12 , 13 ։ Երեմ · իբ · 23 ։ ⁾ԾԼ · բ · 9 ։ –ԾԼ · գ · 2 ։ Թ · 20 ։ ‡ԾԼ · բ · 8 ։ 4 ։ Երբ · ա · 7 ։ —— 4003 *ստացուած ։

Ն · ք · զԲ · իբր 4003

3 կայէն ՙերկիրը կը գործէր ։ Ու
եղաւ որ ժամանակ մը եւրը՝ կա-
յէն Բերկրի պտուղէն Տէրոջը ըն-
4 ծայ բերաւ ։ Եւ Հաբէլ ինքն ալ
իր ոչխարներուն Ճառջինկներէն
ու անոնց պարարտներէն բերաւ .
և Տէրը Ը Հաբէլին ու անոր ընծա-
5 յին նայեցաւ . Բայց կայէնին ու
անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի
կայէն խիստ բարկացաւ ու Բերեսը
6 կախեց ։ Եւ Տէրը կայէնին ըսաւ ,
Ինչո՞ւ բարկացար , ու ինչո՞ւ երե-
7 սդ կախեցիր . Թէ որ աղէկ ընես ,
ընդունելի չըլլար . և Թէ որ աղէկ
չընես , *մեղքը դրանը քով պառ-
կած է . Ձև անիկայ քեզի պիտի
հնազանդի , ու դուն անոր պիտի
իշխես ։

իբր 3875

8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ
խօսեցաւ . ու եղաւ որ երբ անոնք
դաշտն էին , կայէն իր Հաբէլ եղ-
բօրը վրայ ելաւ ու Ե սպանեց զա-
9 նիկայ ։ Եւ Տէրը կայէնին ըսաւ ,
ԷՈՂր է քու եղբայրդ Հաբէլ ։
Եւ անիկայ ըսաւ , Ը Ջեմ դիտեր .
միթէ ես իմ եղբօրս պահապահն
10 եմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ի՞նչ ըրիր .
քու եղբօրդ Ե արիւնին ձայնը դես-
11 նէն ինծի կը բողոքէ ։ Եւ հիմա
դուն անիծեալ ես երկրէն , որ իր
բերանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու
12 ձեռքէդ ընդունելու ։ Երբ որ
երկիրը գործես , այսուհետև իր
արդիւնքը չտայ քեզի . երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական
13 ըլլաս ։ Եւ կայէն ըսաւ Տէրոջը ,
Իմ †մեղքս Թողութիւն գտնելու
չափէն՞ աւելի մեծ է ։ Ահա զիս
այսօր երկրիս երեսէն վռնտեցիր ,
ու ես Ե քու երեսէդ պիտի պա-
հուիմ , ու երկրի մէջ աստան-
դական ու թափառական պիտի
ըլլամ . և պիտի ըլլայ որ՝ Ե ո՛վ որ
զիս գտնէ , զիս պիտի մեռցընէ ։
15 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ուրեմն ո՛վ
որ կայէնը սպանէ , անկէ Ե եօթն-
պատիկ վրէժ առնուի ։ Եւ Տէրը
Ն նշան մը դրաւ ‡կայէնին , որ զանի-
կայ գտնող մկը չմեռցընէ զանի-
կայ ։
16 Եւ կայէն Ց Տէրոջը առջևէն ելաւ ,
ու Եդեմի արևելեան կողմը՝ Նայիդ
17 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ կայէն իր
կնիկը գիտցաւ , ու անիկայ յղա-
ցաւ , ու Ենովքը ծնաւ . և քաղաք
մը կը շինէր ՚ն իր որդւոյն անուանը
պէս Ենովք դրաւ ։ Ու Ենովք ծնաւ
18 Գայիդադը , և Գայիդադ ծնաւ
Մայիէլը , ու Մայիէլ ծնաւ Մա-
թուսայէլը , և Մաթուսայէլ ծնաւ
19 Ղամէքը ։ Եւ Ղամէք իրեն ե-
կաւ կնիկ առաւ . մէկուն անունը
Ադդա , ու միւսին անունը Սէլլա
20 էր ։ Եւ Ադդա ծնաւ Ցոբէլը ,
որ վրանաբնակներուն ու հովիւնե-
21 րուն հայրն էր ։ Ու անոր եղբօրը
անունը Ցոբալ էր , որ բոլոր քնա-
բահարներուն ու արնգահարներուն
22 Հայրն էր ։ Եւ Սէլլա ալ ծնաւ
Թոբէլկայինը , որ պղնձէ ու եր-
կաթէ ամէն գործիք կը շինէր . և
Թոփէլկայինին քոյրը Նաամա էր ։
23 Եւ Ղամէք իր կնիկներուն՝ Ադ-
դային ու Սէլլային ըսաւ , Ձայնս
լսեցէք՝ ո՛վ Ղամէքի կնիկները ,
ակա՛նջ դրէք իմ խօսքիս . Ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի
վէրք , ու երիտասարդ մը՝ ինծի հա-
24 րուածք եղաւ ։ Թէ որ կայէնին
համար Ֆ եօթնպատիկ վրէժ առ-
նուի , Ղամէքին համար ալ եօթա-
նասնուեօթը անգամ ։
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը
գիտցաւ , ու անիկայ որդի մը ծը-
նաւ , և անոր Ֆ անունը ‖Սէթ դրաւ .
քանզի ըսաւ , Աստուած ինծի կա-
յէնին մեղցուցած Հաբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ ։ Եւ
Սէթ ալ Ֆ որդի մը ծնաւ , ու անոր
անունը Ենովս դրաւ . ան ատենը
սկսուեցաւ Ն Տէրոջը § անունը կան-
չել ։

Գլ · ե

1 Աղդահամարութիւն՝ Ադամէն մինչև Նոյ ։
24 Ենովքին Աստուածացումը վերջը ու եր-
կինքը փոխուիլը ։

1 Այս է ՙԱդամին ազգաբանութեան
դիրքը ։ Ան օրը որ Աստուած
մարդը ստեղծեց , Բ Աստուծոյ պատ-
2 կերովը ըրաւ զանիկայ . Ձարու և
էգ ստեղծեց զանոնք , և օրհնեց
զանոնք , ու անոնց ստեղծուած օրը
անոնց անունը ‡Ադամ դրաւ ։
3 Եւ Ադամ Հարիւր երեսուն տարի
ապրեցաւ , և իր նմանութեամբը՝
իր պատկերին պէս *որդի ծնաւ , և
4 Ը անոր անունը Սէթ դրաւ ։ Եւ
Ը Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն
ետքը՝ ութը Հարիւր տարի եղաւ ,
և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ ։
5 Եւ Ադամին կենացը բոլոր օրերը
ինը Հարիւր երեսուն տարի եղաւ .
Ը ու մեռաւ ։
6 Եւ Սէթ Հարիւր հինգ տարի ապ-
7 րեցաւ , ու Ը ծնաւ Ենովսը ։ Եւ
Սէթ՝ Ենովսը ծնանելէն ետքը՝
ութը Հարիւր եօթը տարի ապրե-
ցաւ , և տղաքներ ու աղջիկներ
8 ծնաւ ։ Եւ Սէթին բոլոր օրերը
ինը Հարիւր տասներկու տարի ե-
ղաւ . ու մեռաւ ։
9 Ու Ենովս հինգսուն տարի ապ-
10 րեցաւ , և կայնանը ծնաւ ։ Ու
Ենովս՝ կայնանը ծնանելէն ետքը՝
ութը Հարիւր տասնուհինգ տարի

Ն · ք · զԲ · իբր 3875

Ղհռովմ · գ · 11 , 12 ։

ճՀԻՐ 15 ։ 3874
Մգ · ե · 3 ։ ‖ Ա՛ դրուածք ։

յ Գլ · ե · 6 ։ Ղ թագ · ժբ · 24 ։ Սաղ · ՀԺզ · 17 ։ Ցովել · բ · 32 ։ Սոփ · գ · 9 ։ ա Կոր · ա · 2 ։ 3769
§ Կա՛ անուանելը

4004

ա ա Մն · ա · 1 ։ Ղբ · գ · 36 ։
Բ Գլ · ա · 26 ։ Եփես · գ · 24 ։ Կող · գ · 10 ։
Ֆ Գլ · ա · 27 ։ ‡ Ա՛ մարդ ։ 3874
Ը Գլ · գ · 25 ։
Ե ա Մն · ա · 1 , ՀԷ ։
ՂԳլ · ա · 28 ։
Ե Գլ · գ · 19 ։ Երբ · թ · 27 ։
ըԳլ · գ · 26 ։ 3769

3679

Ն · ք · գԿ · 3679

ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկ-
11 ներ ծնաւ : Ու Ենովխին բոլոր օրե-
րը իրը հարիւր հինգ տարի եղաւ .
ու մեռաւ :

3609

12 Եւ Կայնան եօթանասուն տարի
ապրեցաւ , ու ծնաւ Մաղաղիէլը :
13 Եւ Կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տա-
րի ապրեցաւ , և տղաքներ ու տղ-
14 ջիկներ ծնաւ : Եւ Կայնանին բոլոր
օրերը իրը հարիւր տասը տարի ե-
ղաւ ու մեռաւ :

3544

15 Եւ Մաղաղիէլ վաթսունուհինգ
տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ Յա-
16 րեդը : Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր ե-
սուն տարի ապրեցաւ , և տղաքներ
17 ու աղջիկներ ծնաւ : Ու Մաղա-
ղիելին բոլոր օրերը ութը հարիւր
իննսունհինգ տարի եղաւ . ու մեռաւ :

3382

18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ , ու ծնաւ
[b] Ծ·ած·14· 15 · 19 [b] Ենովքը : Եւ Յարեդ՝ Ենովքը
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տա-
րի ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ : Եւ Յարեդին բո-
լոր օրերը իրը հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի եղաւ . ու մեռաւ :

3317

21 Ու Ենովք վաթսունուհինգ տա-
րի ապրեցաւ , և ծնաւ Մաթուսա-
22 ղան : Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան
ծնանելէն ետքը՝ իրեք հարիւր տա-
րի [b] Աստուծոյ հետ քալեց , և տը-
23 ղաներ ու աղջիկներ ծնաւ : Ու
Ենովքին բոլոր օրերը իրեք հարիւր
24 վաթսունհինգ տարի եղաւ : Ու
Ենովք [b] Աստուծոյ հետ քալեց , և
չէր գտնուեր , [i] ինչու որ Աստուած
առաւ զանիկայ :

25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունուեօթը տարի ապրեցաւ , ու
26 ծնաւ Ղամէքը : Եւ Մաթուսա-
ղայ՝ Ղամէքը ծնանելէն ետքը՝ եօ-
թը հարիւր ութսունուերկու տարի
ապրեցաւ , և տղաքներ ու աղջիկ-
27 ներ ծնաւ : Եւ Մաթուսաղային
բոլոր օրերը իրը հարիւր վաթսու-
նուինը տարի եղաւ . ու մեռաւ :

2948

28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ , ու որդի
29 մը ծնաւ . Եւ անոր անունը [b] Նոյ
դրաւ՝ ըսելով , Ասիկայ մեզ պիտի
հանգստացընէ մեր գործքերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝
[i] երկրի որ Տէրոջը անիծած էր :
30 Ճառաւը [b] Ե[b]Ե[b] : Եւ Ղամէք՝ Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր իննս-
սունհինգ տարի ապրեցաւ , և
31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ : Եւ
Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հա-
րիւր եօթանասունուեօթը տարի
եղաւ . ու մեռաւ :

32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ . և Նոյ ծնաւ [b] Սէմը , Քամը
ու [b] Յաբեթը :

ԳԼ · Զ

1 Մարդոց չարութիւնը շատնալուն համար՝
Աստուած ջրհեղեղը կը պատճառէ : 8 Նոյ
շնորհք կը գտնէ Աստուծոյ առջեւը : 14 Տա-
պանին շինութիւնը :

1 [b] Եւ եղաւ որ [i] երը մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին , ու իրենց
2 աղջիկները ծնան , Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլ-
լալը տեսնելով՝ [b] ամէն իրենց ըն-
րածներէն իրենց կիներ կ'առնէ-
3 ին : Եւ Տէրը ըսաւ , [b] Իմ հոգիս
միշտ մարդու վրայ պիտի [b] չմնայ .
[i] վասն զի անիկայ մարմին է . բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ : Ան օրերը երկրի մէջ հսկա-
ներ կային . և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկ-
ներուն կը մտնէին , որոնք անոնց
[i] [b] [b] [b] կը ծնանէին , [i] առոնք [i] հին
վաղուց հետէ զօրաւոր [i] անուանի
5 մարդիկ էին : Եւ Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար , և [b] անոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր գա-
ղափարները միայն չար էին ամէն
6 օր , Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն [i] զղջաց , ու [b] իր սրտին
7 մէջ տրտմեցաւ . Եւ Տէրը ըսաւ ,
Երկրին վրայէն ջնջեմ մարդը՝ որ
ստեղծեցի , մարդէն մինչև անա-
սունները և սողուունները ու եր-
կնքին թռչուունները . [i] ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ :
8 Բայց Նոյ [b] Տէրոջը առջեւը շնորհք
գտաւ :

9 [b] Ա[b] [b] Նոյի պատմութիւնը" .
[b] Նոյ իր դարուն [i] [b] [b] մէջ արդար
[b] [b] կատարեալ մարդ մըն էր . Նոյ
10 [b] Աստուծոյ հետ քալեց : Եւ Նոյ
ծնաւ իրեք որդի , [b] Սէմը , Քամը ու
11 Յաբեթը : Ու երկիրը [b] Աստուծոյ
առջեւը ապականեցաւ , ու [b] երկիրը
12 անիրաւութեամբ լեցուեցաւ : Եւ
Աստուած [b] երկրի վրայ նայեցաւ ,
և ահա՛ ապականած էր . [i] ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
13 բան ապականեր էր : Եւ Աս-
տուած բսաւ Նոյին , Բոլոր մար-
մինին [i] վերջը հասած է իմ առջեւս .
[i] ինչու որ երկիրը անոնց [i] [b] [b] [b]
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . և
հարկ ես զանոնք երկրին հետ պիտի
14 ապականեմ : Արդ դուն քեզի [i] [b] [b] [b]
[b] [b] փայտէ տապան մը շինէ . տա-
պանին մէջ խորշե՛ր շինէ , և զանի-
կայ ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
15 ծեփէ : Եւ սա ձեւով շինես անի-
կայ . տապանին երկայնութիւնը
իրեք հարիւր կանգուն , լայնու-

Ն · ք · գԿ · 2448

[b] ԳԼ · ղ · 10 ·
[i] ԳԼ · ժ · 21 ·

[i] ԳԼ · ա · 28 ·
Բ ր Օր · է · 3 , 4 ·
[i] Գաղ · ե · 16 , 17 · ա Պետ · գ · 19 , 20 ·
[b] Եբէր · չոր-
րե ·
[i] Սաղ · հը · 39 ·

[b] ԳԼ · բ · 21 ·
Բ Օր · իԹ · 19 · Առակ · ղ · 18 ·
Մատ · ժե · 19 ·

[i] Տե՛ս թու · իգ · 19 · ա թագ · ժե · 11 , 29 · բ թագ · իգ · 16 · Մաղ · գ · 6 · Ցակ · ա · 17 ·
[b] Ես · կդ · 10 · Եփես · գ · 30 ·
[b] ԳԼ · ժԹ · 19 · Ել · լգ · 12 , 13 , 16 , 17 · Ղե · ա · 30 · Գոր · է · 46 ·
[i] Եբէր · Ան-
սահման Էնոքի ծնունդները ·
[b] ԳԼ · է · 1 · Եզեկ · ժգ · 14 , 20 · Հռով · ա · 17 · Եբր · ժ · 7 · Բ Պետ · բ · 5 ·
[b] ԳԼ · ե · 22 ·
[b] ԳԼ · է · 32 ·
[i] ԳԼ · է · 1 · ժ · 9 · ժգ · 13 · բ Մն · լգ · 27 · Ղե · ա · 6 · Հռով · բ · 13 · գ · 19 ·
[b] Եզեկ · ը · 17 · իը · 16 · Ամր · բ · 8 , 17 ·
[b] ԳԼ · ժը · 21 · Սալ · ժգ · 2 · լգ · 13 , 14 · ծգ · 2 , 3 ·
[i] Երեմ · ծա · 13 · Եզեկ · է · 2 , 3 , 6 · Ամով · ը · 2 · ա Պետ · գ · 7 ·
‖ Եբէր · երեսէն հ Հ[b] 17 ·
§ Կա՛ [i] նաեւ

Թխլնը յիսուն կանդուն , և բարձրութիւնը երսուն կանդուն ըլլայ :
16 Տապանին *լուսամուտ շինես , ու զանիկայ մէկ կանդունի չափով վերջացնես վերէն , և տապանին դուռը դի կողմն դնես . ներքնատունով , միջնատունով ու վերինով շինես անիկայ :
17 Եւ ես ահա՛ երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ , երկինքին տակը կենդանութեան շունչ ունեցող բոլոր մարմինը կորսընցնելու համար . երկրի վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի :
18 Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , ու տապանը պիտի մտնես , դուն ու քու որդիքդ , և կնիկդ ու որդւոցդ կնիկները քու
19 հետդ : Եւ ամէն անասուններէն՝ ամէն մարմինէն՝ զամէնէն երկերկու հատ տապանը բերես , որ քեզի հետ ողջ մնան . արու և էգ ըլլան անոնք :
20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս , և ընտանի անասուններէն իրենց տեսակին պէս , երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս , ամէնէն երկերկու հատ քեզի պիտի
21 գան՝ ողջ մնալու համար : Եւ դուն ա՛ռ քեզի ամէն ուտելիքներէն՝ որ կ՚ուտուին , ու քո՛վդ ժողվէ , որ
22 քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ : Եւ ըրաւ Նոյ՝ յԱստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրածին պէս , Նայնպէս ըրաւ :

Գլ. Է

1 Նոյ իր ընտանիքովը ու ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ : 17 Ջրհեղեղին սկիզբը և տևողութիւնը :

1 Ետքը Տէրը ըսաւ Նոյին , Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր . ինչու որ աս դարուս մէջ Իքեզ իմ առջևս արդար տեսայ :
2 Ամէն Ե մաքուր անասուններէն քեզի եօթնական հատ առնես՝ արու և էգ . իսկ Ճանմաքուր անասուններէն
3 երկերկու հատ՝ արու և էգ : Երկինքի թռչուններէն ալ եօթնական հատ ոՀնէս՝ արու և էգ , բոլոր երկրի վրայ անոնց սերունդը ողջ պահելու
4 համար : Ինչու որ եօթը օրէն ետքը երկրի վրայ Իքառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրև պիտի բերեմ , և ամէն էակը՝ որ ըրի , երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ : Եւ Նոյ
5 Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին
6 պէս ըրաւ : Եւ ջրհեղեղը երկրի վրայ եղած ատենը Նոյ վեց հարիւր
7 տարեկան էր : Եւ Նոյ ու իր որդիքը , և իր կնիկը ու իր որդւոցը կնիկները իր հետը ջրհեղեղին ջուրերուն պատճառաւը տապանը
8 մտան : Մաքուր անասուններէն , ու անմաքուր անասուններէն , և թռչուններէն , ու երկրի վրայ
9 ամէն սողացողներէն՝ Զույգ զույգ արու և էգ տապանին մէջ Նոյին գացին , ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր : Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը ջրհեղեղին ջու-
11 րերը երկրի վրայ եկան : Նոյին կենացը վեց հարիւրերորդ տարին՝ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ օրը՝ նոյն օրը Ըմեծ անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան , ու Ծերկինից պատուհան-
12 ները բացուեցան . Ու Ժերկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
13 անձրև եկաւ : Ճիշդ նոյն օրը՝ Նոյ , և Նոյին որդիները՝ Սէմ ու Քամ և Յաբեթ , և Նոյին կնիկը , ու անոր որդւոցը իրեք կնիկները
14 անոնց հետ տապանը մտան . Նանոնք , ու բոլոր գազանները իրենց տեսակին պէս , և բոլոր անասունները իրենց տեսակին պէս , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները իրենց տեսակին պէս , և բոլոր թռչունները իրենց տեսակին պէս , ամէն տեսակ թևաւոր թռչ-
15 չուն , կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ
16 Նոյին քով Ժտապանը մտան : Եւ Ժպատրաստեցին արու և էգ մտան ամէն մարմինէն , Ժինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր . և Տէրը անոր ետևէն փակեց :
17 Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ . և ջուրերը շատցան ու տապանը վերցուցին , և անիկայ
18 երկրէն բարձրացաւ : Եւ ջուրերը զօրացան ու խիստ շատցան երկրի վրայ . ու Հտապանը ջուրերուն երե-
19 սին վրայ կը պտըտէր : Եւ ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան , ու բոլոր երկինքին տակը եղող
20 Ձամէն բարձր լեռները ծածկուեցան : Ջուրերը տասնուհինգ կանդունի վեր բարձրացան , և լեռները ծած-
21 կուեցան : Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թռչուն , թռչուն , անասուն , թռչ գազան , և թռչ երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն , և
22 ամէն մարդ մեռաւ : Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ ռնգաքը մէջ կենդանութեան շունչ ունէր , ա-
23 մէնքն ալ մեռան : Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուեցաւ , մարդէն մինչև անասունը , սողունէն մինչև երկինքի թռչունը . անոնք երկրէն ջնջուեցան . ու Ամինակ Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
24 մէջ եղողները : Ցետ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր յիսուն օր Ժբարձրացած մնացին" :

Գլ. Ը

1 Ջուրերը քաշուելով , 4 տապանը Ռրարատ լեռներուն վրայ կը նստի : 7 Նոյ կ՚արձակէ

* Կամ՝ յարկ

Ն. ք. ՂԲ. 2349

Ա Հմր 13 : Գլ. է. 4 , 21 , 22 , 23 : բ Պետ. բ. 5 :

Ղ Գլ. է. 1 , 7 , 13 : ա Պետ. գ. 20 : բ Պետ. բ. 5 :

Ճ Գլ. է. 8 , 9 , 15 , 16 :

Ի Գլ. է. 9 , 15 : Տե՛ս Գբ. բ. 19 :

Ա Եբր. ժա. 7 : Տե՛ս Եբ. ի. 16 :

Ն Գլ. է. 5 , 9 , 16 :

2349

ա Հմր 7 , 13 : Մատ. իգ. 38 . ժէ. 26 : Եբր. ժա. 7 : ա Պետ. գ. 20 : բ Պետ. բ. 5 :

Բ Գլ. է. 9 : Սաղ. ՀԳ. 18 , 19 : Ռոմ. ժ. 9 : բ Պետ. բ. 9 :

Ե Հմր 8 : Ղէ. ժա :

Ծ Ղէ. ժ. 10 : Եզեկ. իգ. 23 :

Է Հմր 12 , 17 :

Ղ Գլ. է. 22 :

2349

Է Հմր 1 :

Ը Գլ. ը. 2 : Ռատկ. ը. 28 : Եզեկ. իգ. 19 :

Թ Գլ. ա. 7 : ը. 2 : Սաղ. Ղը. 23 :

Ժ Հմր 4 , 17 :

Ի Հմր 1 , 7 : Գլ. է. 18 : Եբր. ժ. 7 : ա Պետ. գ. 20 : բ Պետ. բ. 5 :

Լ Հմր 2 , 3 , 8 , 9 :

Ի Գլ. է. 20 :

Ի Հմր 2 , 3 :

Ե Հմր 4 , 12 :

Հ Սաղ. ՃՂ. 26 :

Յ Սաղ. ՃՂ. 6 : Երեմ. գ. 23 :

Ղ Գլ. է. 13 , 17 : Հմր 4 : Ճբ. իբ. 16 : Մատ. իգ. 39 : Դտ. ժէ. 27 : բ Պետ. գ. 6 :

Ճ Գլ. բ. 7 :

Մ ա Պետ. գ. 20 : բ Պետ. բ. 5 : գ. 6 :

Յ Գլ. բ. 3 : Հռոմ. գ. 25 : Հմր 11 , Գլ. ը. 4 ԻՀմ. 1 :

† Եբր . զօրացան :

Ն. Ք. ՂԲ. 2349

ագռաւը ու աղաւնին. 15 Աստուծոյ հրամանովը տապանէն դուրս կ'ելլէ. 20 սեղան շինելով զոհ կը մատուցանէ: 21 Աստուած ան զոհը կ'ընդունի, ու խօսք կու տայ որ ալ երկիրը չանիծէ:

Ա ԳԼ. ԺԹ. 29։ ԵԼ. Բ. 24։ ա Թագ. ա. 19։
Բ ԵԼ. Ժգ. 21։
Է ԳԼ. Ե. 11։
Թ ՅՈՎ. ԼԲ. 37։
Է ԳԼ. Ե. 24։
ՂԼ. Ե. 16։

1 Ա Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր անասուննե-րը. և Բ Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ, ու ջուրերը նուազե-
2 ցան։ Նաև Է անդունդին աղբիւր-ները ու երկինքին պատուհանները գոցուեցան, և Թ երկինքէն անձրեւը
3 կտրեցաւ։ Ու երթալով Ժ ջու-րերը երկրին վրայէն կը քաշուէին, ու Ի հարիւր յիսուն օրէն ետքը
4 ջուրերը քիչցան։ Եւ ԺԲ երորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուԺԲ երորդ օրը՝ տապանը Արարադ լեռներուն
5 վրայ նստաւ։ Եւ ջուրերը երթա-լով կը քիչնային մինչև տասնե-րորդ ամիսը. Ե տասներորդ ամ-սուն առաջին օրը լեռներուն գլուխ-ները երեւցան։
6 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն ետքը, Նոյ իր շինած տապանին
7 Ղպատուհանը բացաւ. Եւ ագռաւը արձակեց, որ ելաւ ու անդին ադին կը պտըտէր՝ մինչև երկրին վրայէն
8 ջուրերուն ցամքիլը։ Աղաւնին ալ քովէն արձակեց, որ տեսնէ Թէ ար-դեօք երկրին վրայէն ջուրերը քիչ-
9 ցա՛ծ են. Բայց աղաւնին իր ոտքին Թաթը դնելու տեղ չգը-տաւ, ու դէպ 'ի անոր՝ տապանը դարձաւ. ինչու որ բոլոր երկրին երեսը ջուրեր կային. ան ատենը իր ձեռքը երկրնյուց ու առաւ զա-
10 նիկայ, և իր քովը տապանին մէջ բերաւ։ Ու եօԹը օր ալ սպասեց, և նորէն աղաւնին տապանէն արձա-
11 կեց։ Ու իրիկուան դէմ աղաւնին անոր եկաւ, և ահա իր բերանը ձի-Թենիի նոր փրցուած տերև մը կաց-ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը
12 երկրին վրայէն քիչցած են։ Եւ եօԹը օր ալ սպասեց, և նորէն աղաւնին արձակեց, որ ալ անոր չդարձաւ։

2348

13 Եւ եղաւ որ Նոյին Ի Է-ՆաջԸ վեց հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկ-րին վրայէն չմքրցան. և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա՛ երկրին երեսը
14 ցամքեր էր։ Ու երկրորդ ամիսը՝ ամսուն քսաներկուերորդ օրը երկիրը չորցաւ։
15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին
16 ու ըսաւ, Ցապանէն դո՛ւրս ելիր,
Է ԳԼ. Է. 13։ Է դուն ու քու կնիկդ և քու որդիքդ և քու որդւոցդ կնիկները քեզի հետ։
Ը ԳԼ. Է. 15։ 17 Քու հետդ եղող Ը ամէն կենդանին ամէն մարմինէն՝ Թէ Թռչուննե՛րը, Թէ անասուննե՛րը, և Թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուննե՛րը քու հետդ հանէ, որ Ժ երկրի վրայ բազմանան ու երկրի վրայ աճին
18 ու շատնան։ Եւ Նոյ ու իր որ-դիքը և իր կնիկը ու իր որդւոցը
19 կնիկները իր հետը ելան. Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն Թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժող-ները իրենց տեսակին պէս տապա-նէն ելան։
20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը, ու Ժ ամէն մաքուր անասուներէն և ամէն մաքուր Թռչուներէն առաւ, ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մա-
21 տուց։ Եւ Տէրը Է անոյշ հոտը հոտուրտաց, և Տէրը իր սրտին մէջ ըսաւ, Ալ ասկէ ետև մարդուն համար նորէն Ը երկիրը պիտի չանի-ծեմ, Ը քանզի մարդուն Է սրտին խոր-հուրդը իր մանկութենէն չար է, ծո՛չ այ նորէն պիտի ջարդեմ ամէն կենդանի Ժ արածը, ինչպէս որ ըրի։
22 Ի Քանի որ երկիրը կը մնայ, ուրմ ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն, ամառ ու ձմեռ, և Ի ցորեկ ու գիշեր պիտի չդադարին։

ԳԼ. Թ

1 Նոյ Աստուծմէ կ'օրհնուի։ 5 Մարդասպա-նութիւնը սաստիկ կ'արգիլուի։ 8 Աստուծոյ ուխտը, 13 որուն իբրև նշան՝ ծիածանը կը դրուի։ 18 Նոյի սերունդը կը բազմանայ։ 20 Նոյ այգի կը տնկէ, 21 ու կը գինովնայ, և իր Ջամ որդիէն ծաղր կ'ըլլայ։ 25 Քանան կ'անիծուի։ 26 ՍԷմ 27 ու Ցաւեթի կ'օրհ-նուին։ 29 Նոյի մահը։

1 Ա Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդիները, և ըսաւ ա-նոնց, Ա Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք, ու
2 երկիրը լեցուցէ՛ք. Եւ Բ ձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ, ու երկինքի բոլոր Թռչ-չուններուն վրայ պիտի ըլլայ. Անոնք երկրի վրայ բոլոր շարժող-ներուն հետ, ու ծովու բոլոր ձու-կերուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են։
3 Ի Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կե-րակուր ըլլայ. Ժ ամէնը ձեզի Բ բան-
4 Ջարի պէս տուի։ Ը Բայց միսը ողջութիւնովը այ՛նպէս անոր արիւ-
5 նովը չուտէ՛ք։ Եւ անշուշտ ձեր կենացը համար՝ արիւննիդ պիտի խնդրեմ. Ի ամէն գազանին ձեռքէն՝ ու Ը մարդուն ձեռքէն պիտի խընդ-րեմ ան. մարդուն կեանքը Բ եղբօ-
6 րը ձեռքէն պիտի խնդրեմ։ Ժ Ո՛վ որ մարդու արիւն Թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ պիտի Թափուի. Ի ինչու որ Աստուած իր պատկերին
7 պէս ստեղծեց մարդը։ Եւ դուք Ա աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք, երկրի վրայ բազմացէ՛ք ու անոր մէջ շատցէ՛ք։
8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որդւոցը անոր հետ՝ ըսե-

Ն. Ք. ՂԲ. 2348

Բ ԳԼ. Ա. 22։
Ժ ՂԼ. ԺԱ։
Ի ՂԼ. Ա. 9։ ԵԶԿ. Ի. 41։ Բ ԿՈՐ. Բ. 15։ ԵՓԵՍ. Ե. 2։
Լ ԳԼ. Գ. 17։ Ղ. 17։
Ի ԿՈՀ ԹէՍ.
Ի ԳԼ. Ղ. 5։ ՑՈՐ. ԺԳ. 4։ ԺԵ. 14։ ՍԱՂ. Ծա. 5։ ԵՐԵՄ. ԺԵ. 9։ ՄԱԹ. ԺԵ. 19։ ՀՈՎՄ. ա. 21։ Գ. 23։
Ծ ԳԼ. Թ. 11, 15։
Ի ԵՍ. ԽԴ. 8։
Հ ԵՐԵՄ. ԼԳ. 20, 25։

ա ԳԼ. ա. 28։ ՀՄՐ Ղ, 19։ ԳԼ. Ժ. 32։
Բ ԳԼ. ա. 28։ Ռվ. Բ. 18։
Է Բ Օր. Ժբ. 15։ Ժգ. 3, 9, 11։ Գոր. Ժ. 12, 13։
Թ ՀՈՎՍ. Ժգ. 14, 20։ ա Կոր. Ժ. 23, 26։ Կող. Բ. 16։ ա Տիմ. Գ. 3, 4։
Ժ ԳԼ. ա. 29։
ՂԼ. Ժե. 10, 11, 14։ ԺԹ. 26։ Բ Օր. Ժբ. 23։ ա Թագ. Ժգ. 34։ Գոր. Ժե. 20, 29։
Ի ԵՂ. Իա. 28։
Ը ԳԼ. Գ. 9, 10։ ՍԱՂ. Թ. 12։
Թ Գոր. Ժե. 26։
Ժ ԵՂ. Իա. 12, 14։ ՂԼ. Իգ. 17։ ՄԱԹ. Իղ. 52։ ՑԱՅՍ. Ժգ. 10։
Ի ԳԼ. ա. 27։ ԼՀՄՐ. 1, 19։ ԳԼ. ա. 28։

Ն · Ք · ՂԲ · 2348

9 լով , Եւ ես Ե՛հա՛ ձեզի հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ
10 Ֆիմ ուխտս պիտի հաստատեմ , Եւ ձեզի հետ եղող ՝ամէն շնչաւոր կենդանիին հետ , թէ՛ թռչունին , թէ անասունին և թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ , տապանէն ելածներուն ամենուն հետ , ու երկրի բոլոր անասուններ
11 րուն հետ : Եւ ՚ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , որ մէկ մըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին ջուրերէն չկորսուի . ո՛չ ալ նորէն ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու
12 համար : Եւ ըսաւ Աստուած , Ֆիմ ու ձեր մէջը , և ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջը՝ յաւիտենական դարերու համար
13 բրած ուխտիս նշանը աս է . Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ , և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտեղը եղած ուխտին նշանը :
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ , աղեղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի . Եւ Ղիմ ու ձեր մէջտեղը , ու ամէն մարմինն ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ . և մէկ մըն ալ ամէն մարմինը կորսընցընելու համար ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան : Եւ աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր պիտի նայիմ , որ ՚Աստուծոյ՝ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասունին մէջտեղը եղած յաւիտենական ուխտը
17 յիշեմ : Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ , Աս է ան ուխտին նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինին մէջտեղը :

2347

18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան , Սէմ , Քամ ու Յաբեթ էին . և Յքամ Քանանու
19 հայրն էր . ՅԱս իրենք Նոյի որդիքն էին , և Ժասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցան :
20 Եւ Նոյ սկսաւ Ըերկիրը դործել ,
21 ու այդի տնկեց . Եւ դինիէն խմեց ու Ֆդինովցաւ , և իր վրանին մէջը
22 մերկացաւ : Ու Քանանու հայրը Քամ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ , ու դուրս Ելաւ իր երկու եղ-
23 բայրներուն պատմեց : Եւ Ընէմ ու Յաբեթ Հանդերձ առին , և իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին , ու ետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին . և իրենց երեսը ետնուն դարձած ըլլալով՝ իրենց հօրը մերկութիւնը
24 չտեսան : Եւ Նոյ իր դինիէն արթննալով՝ իր պզտիկ որդւոյն իրմէ
25 րրածը իմացաւ . Ու ըսաւ , Ռ Անի-

Ն · Ք · ՂԲ · 2347

ծեա՛լ ըլլայ Քանան . Ծածառանե-
րու ծառայ ըլլայ իր եղբայրներուն :
26 Նաև ըսաւ , ՚Օրհնեա՛լ ըլլայ ՚Սէ-
մին Տէր Աստուածը , և Քանան *ա-
27 նոր ծառան ըլլայ : Աստուած Թող
ընդարձակէ՛ Ցաբեթը , ու Սէմին
վրաններուն բնակի , և Քանան *անոր
ծառան ըլլայ :
28 Ու Նոյ Ջրհեղեղէն ետքը իրեք
հարիւր չիսուն տարի ապրեցաւ :
29 Եւ Նոյին բոլոր օրերը ինը հարիւր
չիսուն տարի եղաւ . ու մեռաւ :

ԳԼ · Ժ

1 Նոյի ծնունդները : 2 Յաբեթի որդիքը : 6 Քամի որդիքը : 8 Ներովմի առաջին Թա-
գաւորը : 21 Սէմի որդիքը :

1 Եւ Նոյին որդւոցը՝ Սէմին , Քամին
ու Յաբեթին ծնունդները ասոնք
են . ու Ջրհեղեղէն ետքը ՚անոնց
որդիներ ծնան :
2 Ֆ Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր , Մա-
գոգ , Մադայ , Յաւան , Թոբէլ ,
3 Մոսոք ու Թիրաս էին : Եւ Գոմե-
րին որդիքը՝ Աքքանաս , Բիփաթ ու
4 Թորգոմա էին : Եւ Յաւանին
որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
5 տացիք ու †Դոդացիք էին : ‡Ազգաց
կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն
մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ
իրենց տոհմերովը ասոնցմէ բաժ-
նուեցան :
6 Եւ Ֆքամին որդիքը՝ Քուշ ,
Մեսրեմ , Փուտ ու Քանան էին :
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա , Եւիլա ,
Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբեթա-
քա էին : Եւ Ռեգմային որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին : Եւ Քուշ
ծնաւ Ներովթը . ասիկայ սկսաւ
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ : Ասի-
կայ ՚Տէրոջը առջեւը զօրաւոր Նո-
սորդ մըն էր . անոր համար կ՚ըսուի ,
Տէրոջը առջեւը Ներովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ : Եւ Ֆիր թագա-
ւորութեանը սկիզբը Բաբիլոն և
Ուրէք ու Աքադ և Քալնէ էր
11 Սենաար երկրին մէջ : Ան երկրէն
‡Ասորեստան դնաց , ու Նինուէն
և Ռոբովթ քաղաքը ու Քաղան
12 շինեց . Նինուէին ու Քալային մէջ-
տեղը Ռեսէնն ալ չինէց . ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր : Եւ Մեսր-
րեմ ծնաւ Ղուդացիները , Անա-
մացիները , Ղաբացիները , Նեփ-
14 թուքացիները , Պաթրուսեացինե-
րը , ու Քասղուքացիները , (Ըուս-
կից որ Փղշտացիք ելան ,) ու Կափ-
15 թորացիներն ալ : Եւ Քանան
ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը , նաև
16 Քետը , Եբրուսացին , Ամորհացին ,
17 Գերգեսացին , Խևացին , Արուկե-
18 ցին , Ասենացին , Արուադացին ,
Սամարացին և Ամաթացին . ու
ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարա-

Ն · Ք · ՂԲ · 2347

Ղ Ցես · Թ · 23 ; գ Թագ · Թ · 20 , 21 ; ՚ Սաղ · Ճխգ · 15 ; Երբ · Ժա · 16 ։
*Եփ · Բ · 13 , 14 ; գ · 6 ։
*Կ՚անոնց 1998

ՈՒ · Ք · ՂԲ · 1998

՚ Գլ · Թ · 1 , 7 , 19 ։
Ֆ ա Մն · ա · 5 , ՃՃ ։
†Կ՚ըսէ Ռոդացիք
‡ Սաղ · Հբ · 10 ; Երեմ · ր · 10 ; Ես · 22 ; Սոփ · բ · 11 ։
Դ ա Մն · ա · 8 , ՃՃ ։

Ես 2218

Ի Գլ · ղ · 11 ; Ղերեմ · Ժգ · 16 ; Մհբ · Հ · 2 ։
Ի Մհբ · ե · 6 ։

‡ Եսր · Ա · աուր

Յ Գլ · Ժ · 6 ։
յ Գլ · ե · 32 ։
Ն Գլ · Ժ · 32 ։
ա Մն · ա · 4 , ՃՃ ։
Ղ Գլ · գ · 19 , 23 ; դ · 2 ։ Ռոմ · Ժբ · 11 ։
՚ Ռոմ · ի · 1 ։ ա Կոր · Ժ · 12 ։
Ղ Ել · ի · 12 ։ Գաղ · Ղ · 1 ։

Ես Մն · ա · 12 ։

Դ Ր Օր · իե · 16 ։

Ն · Ք · ԶԲ · Իբբ 2218

Ի ԳԼ · ԺԳ · 12, 14, 15, 17 : ԺԸ · 18—21 : Թու · ԼԳ · 2—12 : ՑԵՍ · ԺԲ · 7, 8 :

ՃԱ ՄՆ · Ա · 17, ԼԸ :

Ի ԳԼ · ԺԱ · 12 :

Ա ՄՆ · Ա · 19 :

* ՝ՅՈՎ՝ ԲԱԺԱՆՈՒՄ՝

2247

Ի ՀՄՐ 1 :

Իբբ 2247

Ի ԳԼ · Թ · 19 :

Իբբ 2247 — ԳԼ · ԺԳ · 11 : Բ Թագ · Գ · 2 : Ա ՄՆ · Ժ · 6 :

Ի ՐՕՐ · Ա · 28 :

Ի ԳԼ · ԺԲ · 21 :

Ի ԳԼ · Թ · 19 : ԳԿՐ · ԺԱ · 26 : Ի ՀՄՐ 1 : ՂՍԱՂ · Բ · 1 :

19 Ծուէցան : Եւ Ի Քանանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով մինչև Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր, և Ադմա ու Սեբոյիմ՝ մինչև 20 Ղասա է : Քամին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն ու ազգերուն մէջ ասոնք են :

21 Եւ Ցաբեթին մեծ եղբօրը Սեմին ալ՝ որ Եբերին բոլոր որդւոցը Հայրն 22 էր, որդիներ ծնան : Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ, 23 Ղուդ ու Արամ էին : Եւ Արամին որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու 24 Մաշ էին : Եւ Արփաքսադ ծնաւ Սաղան, և Սաղայ ծնաւ Եբերը :

25 Ու Եբերին երկու որդի ծնաւ . մէկուն անունը * Փաղէկ էր . քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ . և անոր եղբօրը անունը Ցեկտան էր :

26 Ու Ցեկտան ծնաւ Եղմովդադը, Սաւ 27 ղաֆը, Ասարմաթը, Ցարաքը, Ադո 28 րամը, Ուզալը, Դեկղան, Գեբաղը, 29 Աբիմաէլը, Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան ու Ցոբաբը . ամէն ասոնք Ցեկտանին 30 որդիքն էին : Եւ ասոնց բնակութիւնը եղաւ Մեսայէն մինչև Սո 31 փեր՝ արևելեան լեռը : Սեմին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրներուն մէջ՝ 32 իրենց ազգերովը ասոնք են : Ինչի որդւոցը տոհմերը՝ իրենց ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ ասոնք են . և ջրհեղեղէն ետքը ազգերը ի սոնցմէ տարածուեցան երկրի վրայ :

ԳԼ · ԺԱ

1 Աշխարհի մէջ մէկ լեզու խօսուելը : 3 Աշտարակաշինութիւնը : 6 և լեզուաց խառնակութիւնը : 10 Սեմին ազգաբանութիւնը : 27 Աբրամի հօրը թարային ազգաբանութիւնը : 31 Թարան Ուր քաղաքէն ելնելով խառան կ՝երթայ :

1 Ի բոլոր երկրին լեզուն մէկ՝ ու
2 խօսուածքը մէկ էր : Ու եղաւ որ երբ ի արևելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան
3 ու հոն բնակեցան : Եւ իրարու ըսին, եկէք աղիւսներ շինենք, ու զանոնք կրակով եփենք : Եւ աղիւսները անոնց քարի տեղ եղան, ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ :
4 Եւ ըսին, եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ մը շինենք, որ անոր գլուխը մինչև երկինքը հասնի, և մեզի անուն ստանանք, որ չըլլայ թէ
5 բոլոր երկրի վրայ ցրուինք : Եւ Տէրը մարդոց որդիներուն շինած քաղաքն ու աշտարակը տեսնելու
6 իջաւ : Եւ Տէրը ըսաւ, Ահա ա սոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու ամենուն լեզուն մէկ է . և ասկայ շինելու սկսեցին . ու հիմա ինչ որ շինել կը խորհին, անոնցմէ
7 պիտի չարգիլուի : Եկէք իջնենք, և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ մէկը իր ընկերին
8 լեզուն չհասկընայ : Եւ Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ի ցրուեց զանոնք . ու քաղաքը շինելէն դադրեցան :
9 Անոր համար անոր անունը ի Բաբիլոն կոչուեցաւ, ինչու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառնակեց . և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք :
10 Սեմին ծնունդները ասոնք են . Սեմ հարիւր տարեկան էր երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու
11 տարի ետքը : Եւ Սեմ՝ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
12 ու աղջիկներ ծնաւ : Եւ Արփաքսադ երսունևհինգ տարի ապրեց,
13 ցաւ, և ծնաւ Սաղան : Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ :
14 Եւ Սաղայ երսուն տարի ապրեց,
15 ցաւ, և ծնաւ Եբերը : Եւ Սաղայ՝ Եբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր իրեք տարի ապրեցաւ, և
16 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ : Ի Ու Եբեր երսունուչորս տարի ապրեց,
17 ցաւ, և ծնաւ Փաղէկը : Ու Եբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր երսուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
18 ծնաւ : Եւ Փաղէկ երսուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռագաւը :
19 Եւ Փաղէկ՝ Ռագաւը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր ինը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ ծնաւ : Եւ Ռագաւ երսունևերկու տարի ապրեցաւ, ու
21 ծնաւ Սերուգը : Եւ Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ, և
22 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ : Եւ Սերուգ երսուն տարի ապրեցաւ,
23 ու ծնաւ Նաքովրը : Եւ Սերուգ՝ Նաքովրը ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի ապրեցաւ, և տը-
24 ղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ : Եւ Նաքովր քսանուինը տարի ապրե-
25 ցաւ, ու ծնաւ Թարան : Եւ Նաքովր՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝ հարիւր տասնուինը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
26 ծնաւ : Եւ Թարայ եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու Հ ծնաւ Աբրամը Նաքովրը և Առանը :
27 Եւ Թարային ծնունդները ասոնք են . Թարայ ծնաւ Աբրամը, Նաքովրը ու Առանը . և Առան ծնաւ
28 Ղովտը : Եւ Առան մեռաւ իր հօրը Թարային առջևը՝ իր ծննդեան երկրին՝ Քաղդեացւոց Ուր ւոլ ւոէ ին

Ն · Ք · ԶԲ · Իբբ 2247

Ի ԳԼ · Ա · 26 : Սաղ · Բ · 4 : Գոր · Բ · 4, 5, 6 :

Ը ԳԼ · Իր · 23 : Բ Օր · Իր · 49 : Ե ԶԵՄ · Ե · 15 : Ա ԿՈՐ · Ժ · 2, 11 :

Ի ԳԼ · Ժ · 25 · 32 :

Ժ ՂԱ · Ա · 51 :

† ՅՈՎՀԱՆԱ ԿՈՒԹԻՒՆ :

2346

Ե Ա ԿՈՐ · Ժ · 23 :

2311

Լ ԳԼ · Ժ · 22 : Ա ՄՆ · Ա · 17 :

Ի ՑԵՍ ՂԱ · Գ · 36 :

2281

ՃԱ ՄՆ · Ա · 19 :

2247

2217

2185

2126

Ի ՂԱ · Գ · 35 ·

2056

ՀԳԱԾ · Իդ · 2 : Ա ՄՆ · Ա · 26 :

1996

Ն·ՔՐ·ՊՔ· 1996
ՅԳԼ· ԺԷ· 15։ Ի· 12։
ՂԳԼ· ԻԲ· 20։
ՓԳԼ·ԺՂ·1, 2։ ԺԲ·11, 12։
ՑԳԼ·ԺԲ·1։

ՃՂԷՄ·Թ·7։ Գոր·Է·4։
ՆԳԼ·Ժ·19։

ԻԲԲ 1923

1921

՟ԳԼ·ԺԵ· 7։ Նէմ·Թ·7։ Ես·խա·2։ Գոր·Է·3։ Եբր·ժա·8։
ԲԳԼ·ԺԷ·6։ ԺԲ· 18։ Բ Օր·Իզ·5։ գԹագ·գ·8։
ՓԳԼ· Իգ· 35։
ՐԳԼ· ԻԲ· 4։ Գաղ·գ·14։
ԻԳԼ· ԻԷ· 29։ Եւ·Իգ·22։ Թոս·Իգ·9։
ՂԳԼ· ԺԲ· 18։ ԻԲ·18։ Իզ·4։ Սաղ·Տր·17։ Գոր·գ·25։ Գաղ·գ·8։

1921

ԻԳԼ· ԺՁ· 31։
ԷԳԼ· ԺԳ· 14։
ՌԲ Օր·ԺՁ· 30։ Դաս·Է·1։
ԺԵԲր·ԺՁ· 9։
ԻԳԼ·Ժ·18, 19։ ԺԳ·7։
ԼԳԼ·ԺԷ·1։
ԻԳԼ· ԺԳ· 15։ ԺԷ·8։ Սաղ· ՃՆ· 9։ 11։
ԺԳԼ· ԺԳ· 4։
ՀԳԼ·ԺԳ·4։

29 մէջ ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովը իրենց կնիկներ առին. Աբրամին կնոջը անունը Սարայ էր, և Նաքովրին կնոջը անունը ՂՄելքա՝ Ասրանին աղջիկը, որ Ասոր Մելքա-
30 լին ու Յեսքային հայրն էր ։ Եւ Սարայ ամուլ էր, ՟՝ չէր ծնաներ ։
31 Եւ Թարայ ՛ի իր որդին Աբրամէ ու իր Թոռը Առանին որդին Ղովտը՝ և իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր հարսը Սարան առաւ, ու անոնց հետ ՛ի քաղդէացւոց Ուր ելան Դէպ ՛ի քանանու. երկիրը երթալու համար. ու եկան մինչև
32 Խառան, և հոն բնակեցան ։ Ու Թարային օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան. և Թարայ Խառանին մէջ մեռաւ ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Աստուած կը կանչէ Աբրամը, ու կ՛օրհնէ զանիկայ ։ 4 Աբրամ Ղովտին հետ Խառանէն կ՛ելլէ · 6 քանանու երկրէն կ՛անցնի ։ 7 Ան երկիրը տեսիլքի մէջ իրեն կը խոստացուի ։ 10 Աբրամ սովի պատճառով եգիպտոս կ՛երթայ. 11 մոխնալով իր կնիկը համար՝ աստիճամբ իր քոյրը ըլլալ կը ձևացընէ ։ 14 Փարաւոն իր քովը բերել կու տայ Սարան, և պատժուելով ետ կը դարձընէ ։

1 Ձ՟ Տէրը ըսաւ Աբրամին, Քու երկրէդ, և քու ազգականներէդ, ու քու հօրդ տունէն գնա՛ ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ.
2 Բ Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, և քու քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ պիտի մեծցընեմ՝ ՟ու դուն օրհնեալ
3 պիտի ըլլաս ։ Եւ քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ. ու Ձերկրի բոլոր ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին ։
4 Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպես որ Տէրը անոր ըսեր էր · Ղովտն ալ անոր հետը գնաց. ու Աբրամ ԽԹանասունհինգ տարեկան էր երբոր
5 Խառանէն ելաւ ։ Եւ Աբրամ իր կնիկը Սարան, ու իր եղբօրորդին Ղովտը, և իրենց բոլոր ստացուածքը, և Խառանին մէջ Ըրենց ստացած հոգիները առնելով, ելան որ քանանու երկիրը երթան. և քա-
6 նանու երկիրը եկան ։ Ու Աբրամ անոր երկրէն մինչև Սիւքեմին տեղը՝ Բ մինչև Մօրէի կաղնին ժանգաւ. և էան ատեն քանանացիները
7 կային ան երկրին մէջ ։ ԼԵւ Տէրը երևցաւ Աբրամին, ու ըսաւ, Ք Քու սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը։ Եւ հոն ժ սեղան շինեց Տէրոջը՝ որ
8 իրեն երևցաւ ։ Եւ անկէ դէպ ՛ի Բեթէլին արևելեան կողմը եղող լեռը չուեց, ու իր վրանը բացաւ, Բեթէլը արևմտեան կողմը՝ ու Գաւին արևելեան կողմը ։ Եւ անոր ՟ Տէրոջը սեղան շինեց, ու
9 Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ Աբրամ միշտ հդեպ ՛ի հարաւ կը չուէր ։
10 Ու ՟ան երկրին մէջ սով եղաւ. և Աբրամ Ընգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար. ինչու որ ՟ան
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր ։ Ու եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս մտնելու մօտեցաւ, իր կնոջը Սարային ըսաւ, Ահա՛ գիտեմ որ դուն ՟գեղ-
12 ջիկ տեսքով կնիկ մըն ես. Եւ պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի ըսեն, Անիկայ անոր կնիկն է. ու ՟զիս պիտի մեռցընեն, բայց քեզ ողջ Թողուն.
13 Ընո՛ւրհք ըրէ՝ ըսէ՝ Թէ դուն իմ ՟քոյրս ես. որպէս զի քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլլայ, ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի ։ Եւ եղաւ որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս մտաւ, Եգիպտացիք Ւտեսան կնի-
15 կը, որ շատ գեղեցիկ էր ։ Փարաւոնին իշխանները ալ տեսան, ու գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջևը. և կնիկը ՟ Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ ։ Եւ Ւանոր համար Աբրամին բարիք ըրաւ. ու անիկայ ոչխարներ, ու արջառներ, և էշեր, ու ծառաներ, և աղախիններ, ու
17 էգ էշեր ու ուղտեր ունեցաւ ։ Եւ Տէրը Ղմեծ հարուածներով չարկաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարային համար ։ Եւ Փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու ըսաւ, Ըվա՞նչ է որ ինծի ըրիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր Թէ ասի-
19 կայ քու կնիկդ է. Ինչո՞ւ համար՝ Ասիկայ քոյրս է՝ ըսիր. և ԹՂ ՀասՂ որ անիկայ ինծի կնիկ պիտի առնէի, բայց հիմա ահա՛ կնիկդ՝ ա՛ռ
20 ու գնա։ Եւ ՟ Փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց անոր համար. ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր ստացուածքովը խրկեցին ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ Եգիպտոսէն կը դառնան. 7 Հովիւներուն անմիաբանութեանը համար Ք բաժնուին ։ 10 Ղովտ Սողոմ կ՛երթայ ։ 14 Աբրամին եղած խոստումնէրին նորոգութիւնը ։ 18 Աբրամ Քեբրոն երթալով հոն սեղան կը շինէ ։

1 Ձ՟ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ունեցածներովը՝ Եգիպտոսէն դէպ ՛ի քանանա ՟ հարաւակողմը
2 ելաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը ։ Ք Եւ Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով, արծաթով ու ոսկիով.
3 Եւ իր ՟ ճամբէն իջևաններովը գնաց Ընհարաւային կողմէն մինչև Բեթէլ, ան տեղը՝ ուր էր առաջ իր վրանը, Բեթէլին ու Գայիին միջտեղը.
4 Ը Ան սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ շիներ էր. և Աբրամ հոն ՟ Տէրոջը անունը կանչեց ։

ՆՔՐ·ՊՔ· 1921
ՀԳԼ·ԺԳ·3։ ՅԳԼ·ԻԶ·1։ ՂՍաղ· ՃՆ· 13։ ՓԳԼ·ԽԳ·1։

ՃՀՓՐ· 14։ ԳԼ·ԻԶ·7։

ՅԳԼ·Ի·11։ ԻԶ·7։

ՆԳԼ·Ի·5, 13։ Տ՛՟ԻԶ·7։

ԻԲԲ 1920

ՂԳԼ· ԼԹ· 7։ Մ՟՟· Ե·28։

՟ԳԼ·Ի·2։
ՂԳԼ·Ի·14։

ՂԳԼ·Ի·18։ ՟Մ՟Ե·ԺՂ· 21։ Սաղ· ՃՆ·14։ Եբր·ԺԳ·4։
ՂԳԼ·Ի·9։ ԻԶ·10։

՟Ադակ·Խա· 1։

5 Եւ Աբրամին հետ գացող
Ղովտն ալ ոչխարներ ու ար-
6 ջաներ ու վրաններ ունէր ։ Եւ
Ը՚ան երկիրը բաւական չէր անոնց
որ մէկտեղ բնակին . ինչու որ
անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով՝
չէին կրնար մէկտեղ բնակիլ ։
7 Եւ Աբրամին անասուններուն հո-
վիւներուն ու Ղովտին անասուն-
ներուն հովիւներուն մէջտեղը Է վէճ
կար . և Ը՚ան ատենը Քանանացի-
ները ու Փերեզացիները կը բնա-
8 կէին անդ երկրին մէջ ։ Եւ Աբ-
րամ ըսաւ Ղովտին , Կ՚աղաչեմ՝
քեզի , Ի՛մ ու քու մէջտեղ և իմ
հովիւներուս ու քու հովիւներուդ
մէջտեղը վէճ չըլլայ . ինչու որ Ժ՚մենք
9 եղբայր ենք . Ի՞մըը երկիրը քու
առջեւդ չէ՞ . կ՚աղաչեմ՝ զատուէ՛
ինծմէ . Ե՛թէ որ դո՛ն ձախ կողմը
Էրթա՛ս , ես աջ կողմը կ՚երթամ ,
և Ե՛թէ որ աջ կողմը Էրթա՛ս , ես ձախ
10 կողմը կ՚երթամ ։ Եւ Ղովտ իր
աչքերը վեր վերցուց , ու Ը՚ցոր-
դանանու ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ
ամէն տեղ ջրուած էր , Ժ՚Տէրը Սո-
դոմը ու Գոմորը կորսընցընելէն
առաջ՝ մինչև Ի՛Սեդովը Հ՚Տէրոջը
դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին
11 պէս էր ։ Եւ Ղովտ Ցորդանա-
նու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն ,
ու Ղովտ դէպ Ի՛ արևելք չուեց .
12 և իրարմէ զատուեցան . Աբրամ
Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ .
Ղովտ ալ Ն՚դաշտի քաղաքներուն
մէջ բնակեցաւ , ու Ի՛իր վրանը
13 Սոդոմի քով բացաւ ։ Եւ Սոդոմի
մարդիկը Ճ՚իսկ չար Ժ՚ու մեղաւոր
էին Ցէրոջը առջեւը ։
14 Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝ Ղովտ
Յ՚անկէ զատուելէն ետքը , Հիմա
աչքերդ վե՛ր վերցուր , ու քու եղած
տեղէդ Ն՚դէպ Ի՛ հիւսիս ու հարաւ ,
և դէպ Ի՛ արևելք ու արևմո՛ւտք
15 նայէ . Ինչու որ ատ բոլոր երկիրը՝
որ կը տեսնես , Ը՚քեզի ու Ը՚քու
սերունդիդ պիտի տամ յաւիտեան ։
16 Եւ Ը՚քու սերունդդ երկրի փոշիին
պէս Ա՚նի՛ւ պիտի ընեմ . անանկ
որ Ե՛թէ մէկը երկրի փոշին կրնայ
համրել , քու սերունդդ ալ
17 համրուի ։ Ելի՛ր , ատ երկիրը
պտտէ՛ անոր երկայնութեանը ու
լայնութեանը համեմատ . քանզի
18 անիկայ քեզի պիտի տամ ։ Եւ
Աբրամ վերցուց իր վրանը , ու
եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի
կաղնիներուն մէջ , Որ Քեբրոնի
մէջ է , և հոն սեղան շինեց
Ցէրոջը ։

ԳԼ ԺԴ

1 Ձորս թագաւորներուն՝ հինգ թագաւորներու
հետ բրած պատերազմը ։ 11 Ղովտ գերի
կ՚առնուի , 14 ու Աբրամ զանիկայ կ՚ազատէ ։
18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ՚օրհնէ ։ 20 Աբրամ
ալ անոր տասանորդ կու տայ ։ 22 առած ա-
ւարէն իր հետը եղողներուն բաժին տալէն
ետքը , մնացածը Սոդոմի թագաւորին ետ
կու տայ ։

1 Ա՚ւ եղաւ որ Սենաարի Ամարփաղ
թագաւորին , Ելլասարի Ա-
րիովք թագաւորին , Ք՚եդլաո՛մ Քո-
դողագոմոր թագաւորին , և Գոյի-
մի Թադդաղ թագաւորին ժամա-
2 նակները , Ասոնք Սոդոմի Բարա
թագաւորին հետ , և Գոմորի Բար-
սա թագաւորին հետ , Ի՛Ադմայի Սե-
նաբ թագաւորին հետ , և Սեբոյի-
մի Սիմոբոր թագաւորին հետ , ու
Բաղայի (այսինքն Ցէզովրի) թա-
3 գաւորին հետ պատերազմեցան ։ Ա-
սոնց ամէնը Ժողովուեցան Սիդիմ
4 ձորին մէջ , Ո՛որ է Ալի ծովը ։ Տաս-
ուերկու տարի Քոդողագոմորին
Ծառայութիւն ըրին , ու երեքտաս-
սաներորդ տարին ապստամբ եղան ։
5 Եւ չորեքտասաներորդ տարին Քո-
դողագոմոր ու իր հետը եղող թա-
գաւորները եկան , ու Ռաստարովթ
կառնայիմի մէջ եղող Ռափայիննե-
րը , ու Ի՛Համի մէջ Զուզեցիննե-
րը , և Ժ՚Շաւէ կարիաթեմի մէջ
6 Էմիմները , Եւ Էհոռեցիները Լ-
րնոց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև ա-
նապատին քովը եղող Ն՚Էլփառանը
7 զարկին ։ Եւ դարձան ու եկան
Ի՛Ենմասեփաթ՝ այսինքն Կադէս . և
Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը , ու
Ի՛Ասասանթամարի մէջ բնակող
8 Ամորհացիներն ալ զարկին ։ Եւ
Սոդոմի Թագաւորը , ու Գոմորի
Թագաւորը , և Ադմայի Թագա-
ւորը , ու Սեբոյիմի Թագաւորը , և
Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) Թա-
գաւորը ելլելով , Սիդիմի ձորին
մէջ անոնց հետ պատերազմելու
9 շարուեցան , Այսինքն Եղամի Գոդո-
ղագոմոր Թագաւորին հետ , և
Գոյիմի Թադդաղ Թագաւորին հետ ,
ու Սենաարի Ամարփաղ Թագաւո-
րին հետ , և Ելլասարի Արիովք Թա-
գաւորին հետ , Ո՛ չորս Թագա-
10 ւորը Ա՚ն հինգին հետ ։ Եւ Սիդ-
դիմ ձորը Ժ՚նաւթի հորերով լեցուն
էր . և Սոդոմի ու Գոմորի Թա-
գաւորները փախան , և հոն ինկան .
ու մնացածները Լ՚լեռը փախան ։
11 Եւ անոնք Հ՚Սոդոմին ու Գոմորին
ամէն բարիքը , ու անոնց բոլոր
12 պաշարները առին ու գացին ։ Եւ
Յ՚Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին Ղեղ-
բօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր
բարիքը առին ու գացին ։
13 Եւ փախստական մը եկաւ , ու
Ա՚ն Բ՚նէրը Եբրայեցի Աբրամին
պատմեց . և Ժ՚անիկայ Եսքողին ու
Ա՚ներին եղբօրը Ամորհացի Մամբրէ-

ՂԳԼ · ԼՂ · 7 ։
Ի·ԳԼ · Իզ · 20 ։
Ը·ԳԼ · Ժբ · 6 ։
Ի՚ա Կոր · Գ · 7 ։
Ժ·Տե՛ս Գէ · Ժա · 27 ։ 31 ։ Եէ · Բ · 13 ։ Սաղ · ՃԼԳ · 1 ։ Գոր · Է · 26 ։
Ի·ԳԼ · Ի · 15 ։ Լէ · 10 ։
Լ Հռով · Ժբ · 18 ։ Եբր · Ժբ · 14 ։ Ցակ · Գ · 17 ։
Ի·ԳԼ · Ժթ · 17 ։ ԲՕր · Լէ · 3 ։ Սաղ · ՃՂ · 34 ։
Ժ·ԳԼ · Ժթ · 24 ։ 25 ։
Կ·ԳԼ · Ժ · 2, 8 ։ Ժթ · 22 ։
Հ·ԳԼ · Բ · 10 ։ Եա · Ժա · 3 ։
Յ·ԳԼ · Ժբ · 29 ։
ՂԳԼ · Ժ · 12 ։ Ժթ · 1 ։ Բ Պետ · Բ · 7, 8 ։
Ճ·ԳԼ · Ժբ · 20 ։ Եզեկ · Ժ · 49 ։ Բ Պետ · Բ · 7, 8 ։
Ր·ԳԼ · Գ · 11 ։
Ր՚ՃՐ 11 ։
Ն·ԳԼ · Իբ · 14 ։
ՂԳԼ · Ժբ · 7 ։ Ժե · 18 ։ Ժէ · 8 ։ Իդ · 7 ։ Իվ · 4 ։ Թուս · Լէ · 12 ։ Բ Օր · Լէ · 4 ։ Գոր · Է · 5 ։
Ա·ԲՄՆ · Ի · 7 ։ Սաղ · Լ · 22, 29 ։ ՃԺբ · 2 ։
ՂԳԼ · Ժե՛ · 5 ։ Իբ · 17 ։ Իվ · 4 ։ Իբ · 14 ։ ԼԲ՚ · 12 ։ ԵԼ · ԼԲ · 13 ։ Թուս · Իգ · 10 ։ ԲՕր · Ա · 10 ։ Գ Թագ · Դ · 20 ։ Ա ՄՆ · Իէ · 23 ։ Եա · Խբ · 19 ։ Երեմ · Լգ · 22 ։ Հռով · Դ · 16 ։ 17, 18 ։ Եբր · Ժա · 12 ։
ՂԳԼ · Ժգ · 13 ։
ՂԳԼ · Լե · 27 ։ Լէ · 14 ։

Ա·ԳԼ · Ժ · 10 ։ Ժա · 2 ։
Ք·Եա · Ժա · 11 ։
Ի·ԲՕր · Իթ · 23 ։
Ր·ԳԼ · Ժթ · 22 ։
ԻԲՕր · Գ · 17 ։ Թուս · Լգ · 12 ։ Ցէս · Գ · 16 ։ Սաղ · ՃՂ · 34 ։
ՂԳԼ · Թ · 26 ։

Ի·Ցէս · Ժբ · 4 ։ Ժգ · 12 ։
Ը·ԳԼ · Ժէ · 20 ։ ԲՕր · Գ · 11 ։
Ի՚ԲՕր · Բ · 20 ։
Ժ՚ԲՕր · Բ · 10, 11 ։
Ի·ԲՕր · Բ · 12, 22 ։
ԼԳԼ · Իա · 21 ։ Թուս · Ժբ · 16 ։ Ժգ · 3 ։
* Յ՚ Փառս նին բևեկ-նին ։
† Յ՚ դատաս-տանի աղ-բիւր ։
Ի·ԲՄՆ · Ի · 2 ։
Ծ·ԳԼ · Ժա · 3 ։
Կ·ԳԼ · Ժթ · 17 ։ 30 ։
Հ·Հ՚Ր 16 ։ 21 ։
Յ·ԳԼ · Ժգ · 12 ։
ՂԳԼ · Ժբ · 5 ։
Ճ·ԳԼ · Ժգ · 18 ։

ՆՇԱՐ ԳԼՈՒԽ ԻԲԲ 1913

ին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր . ինչու որ յաոնկը Աբրամին հետ
14 դաշնակից էին : Եւ Աբրամ երբոր լսեր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց , ՚ի իր տանը մէջ ծնած իրեք հարիւր տասնուութը կրթուած ծառաները հանեց , ու անոնց ետևէն ինկաւ մին-
15 չև Դան : Եւ ինքը ու իր ծառաները գիշերով գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակեցան , ու *զարկին զանոնք և քշեցին զանոնք մինչև Քովա , որ Դամասկոսի *հիւսիսային կողմն է :
16 Եւ ետ դարձուց ամբողջ բարիքը եւ իր եղբայրը Ղովտն ալ , ու անոր բարիքը և կիներն ու ժողովուրդն ալ ետ բերաւ :
17 Եւ ՚ինքը՝ Քոդողոգոմորը ու անոր հետ եղող թագաւորները զարնելէն ու դառնալէն ետքը , Սոդոմի թագաւորը Նզանիկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ ՚ի Շաւէ ձորը՝
18 (այսինքն ՚Թագաւորի ձորը) : Եւ ՚Սաղէմի թագաւորը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց . ու անիկայ Բարձրեալ Աստուծոյ *քահանան
19 էր : Եւ օրհնեց զանիկայ , ու ըսաւ , ՚Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ՝ ՚երկինքէ ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ Աս-
20 տուածմէն : Եւ ՚օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աստուածը՝ որ քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնեց : Եւ անիկայ ՚ամէնէն տասանորդ տուաւ անոր :
21 Եւ Սոդոմի թագաւորը ըսաւ Աբրամին , Մարդիկը ինծի՛ տուր , ու
22 բարիքը դուն քեզի՛ առ : Եւ Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին , ՚Երկինքէ ու երկրի տէրը եղող Բարձրեալ ՚Տէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս , Որ դերձանէ մինչև կօշկակի կապ ֆ բան մը չառնեմ՝ ի՛նչ որ քուկդ է , որ չըլլայ թէ Աբրամը ես հարստացուցի ըսես .
24 Բայ ՚ի տղաքներուն կերածէն , ՚ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Աներին ու Եսքողին ու Մամբրէին բաժիններէն . թող անոնք իրենց բաժինը առնեն :

ԳԼ . ԺԴ

1 Աստուած Աբրամը կը քաջալերէ : 2 Աբրամ անորդի ըլլալուն համար կը գանգատի : 4 Աստուած կը խոստանայ Աբրամին զաւակ մը տալ , ու անոր սերունդը շատցնել : 6 Աբրամ հաւատքով կ՚արդարանայ : 7 Քանաանու երկիրը անոր կը խոստացուի նշանով մը 12 և տեսիլքով մը :

1 Ետքը բաներէն ետքը ՚տեսիլքի մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին եղաւ , ըսելով , Ը՚Մի՛ վախնար՝ ո՛վ Աբրամ , ես ՚քեզի վահան եմ , ՚՚՚ քու ՚՚վարձքդ խիստ շատ պիտի ըլլայ :
2 Եւ Աբրամ ըսաւ , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս , Էքանի որ առանց զաւակի կը մնամ , և իմ տանս տիրողը աս Դամասք
3 կացի Եղիազարն է : Նաև ըսաւ Աբրամ , Որովհետև ինծի սերունդ չտուիր , ահա՛ Ւիմ տանս †ծա-
4 ռան ինծի ժառանգ կ՚ըլլայ : Եւ ահա՛ Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով , Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ . բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝ որ Էքու մէջէքդ
5 պիտի ելլէ : Եւ դուրս հանեց զանիկայ , ու ըսաւ , Հիմա դէպ ՚ի երկինքը նայէ , ու Ըաստղերը Ըհամրէ՛ , Թէ որ զանոնք Համրելու կարող ես . և ըսաւ անոր , ՚Քու սերունդդ ասանկ պիտի ըլ-
6 լայ : Եւ անիկայ ՚Հաւատաց Տէրոջը , որ Ւանոր արդարութիւն ըն-
7 նէ սեպեց : Եւ ըսաւ անոր , Ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ՚Քաղդէացւոց Ուր ՚՚՚ից ՚ձն ՚Հանեցի՝ ՚աս երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու համար :
8 Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ ՚ի՞նչպէս գիտնամ Թէ ես
9 անիկայ պիտի ժառանգեմ : Եւ ըսաւ անոր , Ինծի իրեք տարեկան երինջ մը , ու իրեք տարեկան այծ մը , և իրեք տարեկան խոյ մը , ու տատրակ մը , և աղաւնիի ձագ մը
10 առ : Եւ անիկայ բոլոր ասոնք առաւ անոր , ու ՚ասոնց մէջտեղէն կտրեց , և ամէն մէկ կտորը իր մասին հետ դիմացէ դիմաց դրաւ .
11 բայց Ըթռչուններէն չկտրեց : Ու երբոր դիերուն վրայ գիշատիչ Թռչունները իջան , Աբրամ վռնդեց
12 տեղ զանոնք : Ու երբոր արևը մարը կը մտներ , Աբրամին վրայ ֆխորունկ քուն մը իյնաւ , և ահա՛ անոր վրայ մեծ մթութեան սոս-
13 կում մը իյնաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին , Ստոյգ գիտցիր ՚որ քու սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլան , և ծառայութիւն պիտի ընեն . ու ՚չորս հարիւր տարի պիտի չարչա-
14 րեն զանոնք : Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , Ես պիտի դատեմ . և անկէ ետքը Ըշատ ստա-
15 ցուածքով պիտի ելլեն : Եւ դուն ՚խաղաղութեամբ Ըքու հայրերուդ պիտի երթաս . ՚՚ադկէ մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս : Եւ Ըանոնք չորրորդ գարուն մէջ Ցոս պիտի դառնան . ինչու որ ՚՚Ամբրհացւոց անօրէնութիւնը ՚՚դեռ լեցուած չէ :
17 Եւ եղաւ որ երբ արևը մարը մտաւ ու խաւար եղաւ , ահա՛ մխած ՚ջուղ մը ու վառած ջահ մը Ըան կըտորներուն մէջտեղէն անցաւ :
18 Ան նոյն օրը Տէրը ՚՚Աբրամին հետ ուխտ մը ըրաւ՝ ըսելով ,

ՆՇԱՐ ԳԼՈՒԽ ԻԲԲ 1913

ՂԿԼ . ԺԴ . 14 ; †ԵԲԲ . ՈԲԳՒՆ ԷԲԹԱԿ . ԷՐ . 12 ; ԺԴ . 11 ; ԲՄՆ . ԼԲ . 21 ;
ԷԲԵՄ . ԼԳ . 22 ;
ՐՍԱՂ . ՃՖԷ . 4 ;
ՅԱԳԼ . ԺԶ . 10 ; ՄԱՏ . ԺԱ . 23 ; ՀՈՎՄ . Դ . 18 ; ԵԲԲ . ԺԱ . 12 ; ՏԵ՛Ս ԳԼ . ԺԳ . 16 ;
ՀՈՎՄ . Գ . 3 , 9 , 22 ; ԳԱՂ . Գ . 6 ; ՅԱԿ . Բ . 23 ;
ԼՍԱՂ . ՃԳ . 31 ;
ԻԳԼ . ԺԱ . 28 , 31 ;
ԺԳԼ . ԺԲ . 1 ;
ՒՍԱՂ . ՃԾ . 42 , 44 ; ՀՈՎ . Դ . 13 ;
ՀՏԵ՛Ս ԳԼ . ԻԳ . 13 , 14 ; ԴԱՍ . Զ . 17 , 37 ; ՍԹԱԳ . ԺԳ . 9 , 10 ; ԳԹԱԳ . ԻՆ . 8 ; ՂԱԼ . Ա . 18 ;
ՅԵՐԵՄ . ԼԳ . 18 , 19 .
ՂՂԼ . Ա . 17 ;
ՓՅՈՒ . Բ . 21 ; ՅՈԲ . Գ . 13 ;
ՄԾԼ . ԺԲ . 40 ; ՍԱՂ . ՃԾ . 23 ; ԳՈՐ . Է . 6 ;
ՅԾԼ . Ա . 11 ; ՍԱՂ . ՃԾ . 25 ;
ՆԾԼ . Զ . 6 ; ԲՕՐ . Զ . 22 ;
ՂԾԼ . ԺԲ . 36 ; ՍԱՂ . ՃԾ . 37 ;
ՍՅՈՐ . Ե . 26 ;
ՂԳՈՐ . ԺԳ . 36 ;
ՊԳԼ . ԻԾ . 8 ;
ՂԾԼ . ԺԲ . 40 ;
ՀԳԹԱԳ . ԻԱ . 26 ;
ՍԴԱՆ . Բ . 23 ; ՄԱՏ . ԻԳ . 32 ; ԱԹԵՍ . Բ . 16 ;
ՀԵՐԵՄ . ԼԳ . 18 , 19 ;
ՍԳԼ . ԻԳ . 7 ;

Ն · Ք · ԶՔ · ԽԲ 1913

ԲԳԼ · ԺԲ · 7 ։ ԺԳ · 15 ։ ԻՂ · 4 ։ ԵԼ · ԻԳ · 31 ։ ԹՈՒ · ԼԴ · 3 ։ ՕԲ · ա · 7 ։ Ժա · 24 ։ ԼԴ · 4 ։ ՅԵՍ · ա · 4 ։ գ ԹՈԳ · գ · 21 ։ Բ ՄԹ · Ի · 26 ։ ՆԵՀ · Ի · 8 ։ ՍԱՂ · ՃՃ · 11 ։ ԵՍ · ԻԷ · 12 ։

— ԹԼ · Ժ Ե · 2 ։ 3 ։

Բ ԹԼ · Իա · 9 ։

՟ ԳԱՂ · գ · 24 ։

Ք ԹԼ · Լ · 3 ։ Ի ԹԼ · Ի · 18 ։ Լ · 2 ։ ա · ԹՈԳ · ա · 5 ։ 6 ։

ՂԹԼ · Լ · 3 ։ 9 ։

Ի ԹԼ · գ · 17 ։

1911

ԸԹԼ · ԺԲ · 5 ։

ԲՐ ԹՈԳ · գ · 16 ։ ՌԱԿ · Լ · 21 ։ 23 ։

ԺԹԼ · լա · 53 ։ ա ԹՈԳ · Իգ · 12 ։

Ի ՌԱԿ · Ժ Ե · 1 · ա ՊԵՄ · գ · 7 ։

ԼՅՈՐ · Բ · 6 ։ ՍԱՂ · ՃՂ · 41 · 42 ։ Ե· ՐԵՄ · ԼԲ · 5 ։

Ի ԵԼ · Բ · 15 ։

ՃԵԼ · Ժ Ե · 22 ։

ՙ ԹԼ · Իե · 18 ։

Հ ՏԻա · Բ · 9 ։ ա ՊԵՄ · Բ · 18 ։

ՅԹԼ · Ժ Է · 20 ։ Իա · 18 ։ Իե · 12 ։

ՂԹԼ · Ժ Է · 19 ։ ՄՈՒ · ա · 21 ։ ՂԵՒ · ա · 13 ։ 31 ։

* ՅՈ՝ ԱՍ· ՏՈՒԱԾ ՊԱՀ ԼԵՎ ։

Բ ՀՈՒ ԱԲՐԱՆԴԻՔ ՏՈՒԻ ԱՍ ԵՐԿԻՐԸ՝ ԵԳԻՊՏՈՑԻ ԳԵՒԿՆ ՄԻՆՉԵ ՄԵԾ ԳԵՏՔ՝

19 ՅԱԽՃԻ ԵՓԻԱ ԳԵՏ · ԿԵՆԳԱՆԵՐը , և ԿԵՆԴԱՁԻՆԵՐը , ու ԿԿԱ-
20 ՄՆԱՑԻՆԵՐը , ԵՒ ՓԱՏԱՑԻՆԵՐը , ու ՓԵՐԶԱՑԻՆԵՐը , և ՌԱՓԱՅԻՆ-
21 ՆԵՐը , ԵՒ ԱՄՕՐՀԱՑԻՆԵՐը , ու ՔԱՆԱՆԱՑԻՆԵՐը , և ԳԵՐԳԱՍԱՑԻ-ՆԵՐը ու ՅԵՐՄԱՑԻՆԵՐԼԸ ։

ԳԼ · Ժ Զ

1 Սարայ իր ամլութեանը համար՝ Հագարը Ա-
բրամին կու տայ ։ 6 Հագար իր տիկինը ու-
համարձակելուն համար նեղութիւն կը կրէ ու
կը փախչի ։ 7 Հրեշտակ մը զանիկայ նո կը
խրկէ ։ 11 անոր գալուկ ծնանելուն աւետիսը
տալով ։ 15 Իսմայէլի ծնունդը ։

1 ԻՀ ԱԲՐԱՄին կինիկը Սարայ ՝ՀՐ
ծնանիր անոր . ու մէկ Բ Եգիպ-
տացի աղախին մը ուներ , որուն
2 անունը Է Հագար էր ։ ԵՒ Սարայ
ըսաւ Աբրամին , ԱՀա՛ Հիմա Տէրը
Իարդիլեց զիս ծնանելէն . Ւսւրեմն
աղախինի ս մտիր , գուցէ անկէ զա-
ւակ ստանամ ։ ԵՒ Աբրամ Ի Սա-
3 րային խօսքը մտիկ ըրաւ ։ Եւ
Աբրամին կնիկը Սարայ իր Եգիպ-
տացի աղախինը Հագարը առաւ ,
Աբրամ Ը Քանանու երկրին մէջ տա-
սը տարի բնակելէն ետքը , և զա-
նիկայ իր երկրակը Աբրամին տուաւ
4 անոր կնկի ըլլալու ։ Ան ալ մտաւ
Հագարին , որ յղացաւ . և երբ իր
յղի ըլլալը իմացաւ , իր տիկինը Ի իր
5 աչքին առջեւը անարգուելցաւ ։ Եւ
Սարայ ըսաւ Աբրամին , Ինծի եղած
անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ .
ես իմ աղախինս գիրկդ տուի , ու
անիկայ երբոր իմացաւ իր յղի ը-
լալը , ես անոր աչքին առջեւը ա-
նարգուելցայ . ԴՏէրը իմ ու քու մէջ
6 տեղդ դատաստան ընէ ։ Բ Եւ Ա-
բրամ ըսաւ Սարային , ՆԱՀա՛ աղա-
խինդ քու ձեռքդ է , քու աչքերուդ
հաճոյ երեւցածին պէս ըրէ՛ անոր .
ու երբոր Սարայ նեղեց զանիկայ ,
Ի անոր երեսէն փախաւ Հոփոր ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զա-
նիկայ անապատին մէջ Ջուրի աղ-
բիւրի մը քով Բ Սուրի Ճանապար-
8 հին մէջ Եղած ազբիւրին քովը ։ Եւ
ըսաւ , Ո վ Սարային աղախինը
Հագար , ո՞ւրկից կու գաս , և
ո՞ր կ՚երթաս ։ Եւ անիկայ ըսաւ ,
Իմ Սարայ տիկինիս երեսէն կը
9 փախչիմ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը
ըսաւ անոր , Դարձի՛ր քու տիկ-
նոջդ Հ ու անոր ձեռքին տակը Ճնա-
10 զանդ եղիր ։ Եւ Տէրոջը հրեշ-
տակը ըսաւ անոր , Չ-քու սերունդդ
խիստ պիտի շատցնեմ , անանկ որ
11 շատութենէն չկամրնա ։ Եւ Տէ-
րոջը հրեշտակը ըսաւ անոր , ԱՀա
դուն յղի ես , ու որդի պիտի ծնա-
նիս , և անոր անունը * Իսմայէլ դը-
նես . ինչու որ Տէրը քու տառապան-
12 քդ լսեց . Ե Եւ անիկայ վայրենի մարդ
մը պիտի ըլլայ . անոր ձեռքը ա-
մէնուն վրայ , ու ամէնուն ձեռքն
ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ . Տ և
անիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առ-
13 ջեը պիտի բնակի ։ Եւ անիկայ
իր հետը խօսող Տէրոջը անունը
կանչեց , ԸՒԼՎ , Դուն իմ տեսիլքիս
Ջէ Էլ Հ Աստուածն ես . քանզի
ըսաւ , Արդեօք Ի ո՞ղջ եմ՞՛՛ հոս՝ իմ
14 տեսիլքէս ետքը ։ Անոր համար ան
ջրհորին անունը Ա Լահայրօյի Ջըր-
հո՛՛ կ՚ըսուի . Դ՚նայ՝ անիկայ Կադեսի
15 ու Բարադի միջեւն է ։ Եւ Հա-
գար որդի մը ծնաւ Աբրամին .
և Աբրամ Հագարին իրեն ծնած
որդւոյն անունը ՛՛Իսմայէլ կ՚ըսաւ ։
16 Եւ Աբրամ ութսունվեց տարե-
կան էր , երբոր Հագար Իսմայէլը
ծնաւ Աբրամին ։

ԳԼ · Ժ Է

1 Աստուած իր ուխտը կը նորոգէ ։ 5 և Աբրամին
անունը Աբրահամ կը դնէ ։ 10 Թլփատու-
թեան պատուիրէ ։ 15 Սարայ Սարրա կ՚ա-
նուանի և օրհնութիւն կ՚առնէ ։ 17 Իսահակը
կը խոստացուի ։ 23 Աբրահամին և Իսմայէլին
թլփատութիւնը ։

1 Ի՛ Երբ Աբրամ իննսունոմնին
տարեկան էր , Տէրը ՛՛Աբրամին
երեւցաւ , ու ըսաւ անոր , Բ Ես Եմ
Ամենակարող Աստուածը . Ի իմ ա-
ջեւդ քալէ , ու Ի կատարեա՛ եղիր ։
2 Եւ իմ ու քու միջեւդ իմ ուխտս
պիտի դնեմ , ու Ի խիստ պիտի
3 շատցնեմ քեզ ։ Եւ Աբրամ Ի իր
երեսին վրայ ինկաւ , ու Աստուած
4 անոր հետ խօսելցաւ քսլով , ԱՀա՛
իմ ուխտս քեզի հետ է , և Ի ազգե-
րու բազմութեան հայր պիտի ըլլաս .
5 Ու այսուհետեւ քու անունդ ՚՚Աբ-
րամ չըսուի , հապա Ը քու անունդ
§ Աբրահամ ըլլայ . ինչու որ Ի քեզ
ազգերու բազմութեան հայր ըրի ։
6 Եւ քեզ խիստ պիտի աճեցընեմ ,
ու Ի քեզի ազգեր պիտի ընեմ . ու
Ի թագաւորներ պիտի ելլեն ։
7 Եւ իմ ու քու միջեւդ՝ ու քեզմէ
ետքը քու սերունդիդ միջեւդր
իրենց ազգերուն մէջ՝ Ի իմ ուխտս
պիտի հաստատեմ՝ յաւիտենական
ուխտ մը , որ Ի քեզի՝ ու Ի քեզմէ
ետքը քու սերունդիդ Աստուած
8 ըլլամ ։ Եւ Ի պիտի տամ քեզի՝ ու
քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւի-
տենական ժառանգութեան համար
ան երկիրը՝ Հ ուր որ պանդուխտ
եղար , բոլոր Քանանու երկիրը .
ու Ն անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին ,
ՈՒստի դուն՝ ու քեզմէ ետքը քու
սերունդդ իրենց ազգերուն մէջ՝
10 պահէք իմ ուխտս ։ Ա՛ս է իմ ու-

Ն · Ք · ԳԲ · 1911

ՖԳԼ · Իա · 20 ։
ՄԳԼ · ԻԵ · 18 ։
†ԵՔԲ · կը ԱՒԱՆԵՄ
ՃԳԼ · Իգ · 62 ։ Իե · 11 ։
‡ ՅՈ՝ ԱՒԵՍԼՔ ԱՒՆ ԱՆՈՒՆ ԱՍ-ՊԱՏԻՒՆ ՋՐՀՈՐԸ Տ ԹՈՒ · Ժ Գ · 26 ·
ԼԳԱՂ · գ · 22 ։
ՈՀԱՐ 11 ։

1910

— ԳԼ · Ժ Բ · 1 ։
Բ ԳԼ · Իբ · 3 ։ Իե · 11 ։ ԵԼ · գ · 3 ։ Բ ՕԲ · Ժ · 17 ։
Ք ԳԼ · Ե · 22 ։ Իբ · 15 ։ Բ ԹՈԳ · Բ · 4 ։ Բ · 25 ։ գ ԹՈԳ · Ի · 3 ։
Ք ԳԼ · գ · 9 ։ ՐՕԲ · Ժ Բ · 13 ։ ՅՈՒ · ա · 1 ։ ՄՈՒԱ · Ե · 48 ։

1898

Ի ԳԼ · Ժ Բ · 2 ։ Ժ գ · 16 ։ Իբ · 17 ։
ՂՀՈՎ 17 ։
Ի ՀՈՎ · գ · 11 ։ 12 ։ 16 ։ ԳԱՂ · գ · 29 ։
՟ ՅՈ՝ ՀԱՅՐ ԲԱՐՁԸ ։
ԸՆԵՀ · Ի · 7 ։
§ ՅՈ՝ ՀԱՅՐ ԲԱԳՄԱ-ԹԻԱՆ ։
Ի ՀՈՎ · գ · 17 ։
Ք ԳԼ · ԼԵ · 11 ։
Ի ՀՈՎ 16 ։
ԳԼ · ԼԵ · 11 ։
ՄՈՒ · ա · 6 ։ ԼՀ ։
Լ ԹԱՂ · գ · 17 ։
Ի ԳԼ · Իվ · 24 ։ Իբ · 13 ։ ՆԵՐ · Ժ · 16 ։
Ք ՀՈՎ · Ի · 8 ։
Ի ԳԼ · Ժ Բ · 7 ։ Ժ գ · 15 ։ ՍԱՂ · ՃՀ · 9 ։ 11 ։
Հ ԳԼ · Իգ · 4 ։ Իբ · 4 ։
Ի ԵԼ · գ · 7 ։ ՂՀ · Իղ · 12 ։ Բ ՕԲ · գ · 37 ։ Ժ գ · 2 ։ Իգ · 18 ։ Իի · 13 ։

ձեր մէջտեղը , ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջտեղը եղիր իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք . 9 ձեզմէ
11 ամէն արուն թլփատուի . Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք , ու ասիկայ իմ ու ձեր մէջտեղը եղիր ուխտին նշանը ըլլայ :
12 Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ օրուան արու պատկինիդ՝ կամ տունը ծնածը , կամ քու սերունդէդ չեղող բոլոր օտարականներէն ըստակով ծախու առնուածը՝ թլփըլ
13 փատուի : Քու տունդ ծնածը՝ և ստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի . և իմ ուխտս ձեր մարմինին մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլլայ :
14 Եւ անթլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ , այն անձը իր ժողովուրդէն պիտի * կորսուի . անիկայ իմ ուխտս անարդած է :
15 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին , Քու կնոջդ Սարային անունը Սարայ մի՛ կանչէր , հապա անոր անունը
16 †Սարրա ըլլայ : Ու զանիկայ պիտի օրհնեմ , նաև՝ անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի . ու պիտի օրհնեմ զանիկայ , ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ . ժողովուրդներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ :
17 Եւ Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ՝ ու խնդաց , և իր սրտին մէջ ըսաւ , Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք . և Սարրա՝ որ իննսուն տարեկան է , պիտի
18 ծնանի՞ : Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ , Թո՛ղ Իսմայէլը ապրի
19 քու առջեւդ : Եւ Աստուած ըսաւ , Այո՛՝ Սարրա կինիդ որդի պիտի ծնանի քեզի , ու անոր անունը ‡Իսահակ պիտի դնես . և անոր հետ , ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ
20 մը : Եւ Իսմայէլին համար ալ լսեցի քեզի . ահա օրհնեցի զանիկայ , ու պիտի աճեցնեմ զանիկայ , ու չատ պիտի շատցնեմ . անիկայ Տասներկու իշխան պիտի ծնանի , ու մեծ ազգ մը պիտի
21 ընեմ անիկայ : Բայց զաւ տարի աս ատենս՝ Սարրային քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ :
22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմընցուց , ու Աստուած Աբրահամին քովէն
23 վեր ելաւ : Եւ առաւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը , ու բոլոր իր տունը ծնածները , և բոլոր ըստակովը ծախու առնուածները Աբրահամին բնտանեացը մէջ դրաւ նուաճ ամէն արուն , ու նոյն օրը
անոնց անթլփատութեան մարմինը թլփատեց , ինչպէս որ Աստուած
24 անոր ըսեր էր : Եւ Աբրահամ իննսունուինը տարեկան էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան մարմինը
25 թլփատեցաւ : Եւ իր որդին Իսմայէլ տասուերկու տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփատութեան մարմինը
26 մինչ թլփատուեցաւ : Նոյն օրը թլփատուեցաւ Աբրահամ ու իր
27 որդին Իսմայէլ : Եւ Վիր տանը բոլոր մարդիկը՝ թէ՛ իր տունը ծնած և թէ օտարականներէն ստակով ծախու առնուած՝ իրեն հետ թլփատուեցան :

ԳԼ . ԺԸ

1 Աբրահամ իրեք հրեշտակները կ'ընդունի : 9 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի : 17 Սոդոմի կործանումը Աբրահամին կը յայտնուի : 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ'ընէ Սոդոմացւոց համար :

1 Ե՛ւ Տէրը երեւցաւ անոր †Մամբրէի կաղնիներուն մէջը , Ու անիկայ օրուան տաք ատենը վրան դուռը նստեր էր , 2 Եւ իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա՛ իրեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ . ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու , ու մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ ,
3 Եւ ըսաւ , Տէ՛ր իմ՝ հիմա թէ որ շնորհք գտայ քու առջեւդ , կ'աղաչեմ քեզի՝ քու ծառայիդ բնա-
4 կարանէն մի՛ անցնիր . կ'աղաչեմ ձեզի՝ դբիչ մը ջուր բերուի , ու ոտքերնիդ լուացէ՛ք , ու ծառին տակը
5 հանգստացէ՛ք . Եւ կպատառ մը հաց բերեմ , ու հոգիներնիդ զօրացուցէ՛ք , ետքը անցէ՛ք . էրանզի ասոր համար ձեր ծառային քովը եկաք : Եւ անոնք ըսին , Ինչպէս
6 որ ըսիր , անա՛նկ ըրէ : Եւ Աբրահամ արտորալով դէպ ի վրանը՝ Սարրային դնաց , ու ըսաւ , Շուտով իրեք դրբւ բարակ ալէւր շաղ
7 դէ , ու շօթէ՛ր շինէ : Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն , ու մատղաշ և ազէկ որթ մը առաւ , ու պատանիի մը տուաւ . ան ալ շուտով պատրաստեց զանիկայ : Եւ
8 հոգի ու կաթ ու իր պատրաստած որթը առաւ , և անոնց առջեւը դրաւ . ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնեցաւ , ու
9 անոնք կերան : Եւ ըսին իրեն , Որ է քու Սարրա կինիդ . ու ինքը ըսաւ , Ահա՛ Խվրանին մէջն
10 է : Եւ Տէրը ըսաւ , ‖ Գալ տարէ՛ն եանշուշտ քեզի պիտի դառնամ , և ահա քու կինիդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ . և Սարրա

Ն · Ք · Ղ · 1898

Ի ԳԼ · Ժէ · 17 ։ Հռով · գ · 19 ։ Երր · ժա · 11 , 12 , 19 ։

Բ ԳԼ · լ · 35 ։ Կ ԳԼ · Ժէ · 17 ։ Հղբ · ա · 18 ։

Ն ա Պետ · գ · 6 ։

Ղերեմ · լբ · 17 ։ Զաք · բ · 6 ։ Մատ · գ · 9 ։ Ժթ · 26 ։ Ղբ · ա · 37 ։

Ճ ԳԼ · Ժէ · 21 ։ Հմր 10 ։ գ Թագ · գ · 16 ։

* ԵԲր · կեղ նագ ժամանակին

Հհռով · ժԼ · 24 ։ գՁՕ՝ · 6 ։

Յ Սաղ · իե · 14 ։ Ամվ · գ · 7 · ՁՕ՝ · Ժե · 15 ։

Ն ԳԼ · Ժբ · 3 ։ իբ · 18 ։ Գար · գ · 25 ։ Գաղ · գ · 8 ։

Ղ ՐՕր · գ · 9 , 10 ։ զ · 7 ։ Յես · իդ · 15 ։ Եփես · զ · 4 ։

Ա ԳԼ · գ · 10 ։ Ժթ · 13 ։ Յակ · ե · 4 ։

Ը ԳԼ · Ժա · 5 ։ Եզ · գ · 8 ։

Ղ ՐՕր · բ · 2 ։ Ժգ · 3 ։ Յես · իբ · 22 ։ Ղբ · Ժգ · 15 ։ Բ Կար · Ժա · 11 ։

Լ ԳԼ · Ժթ · 1 ։

Հմր 1 ։

Ա Երր · ժ · 22 ։

Վ Թես · Ժգ · 22 ։ բ Թագ · իդ · 17 ։

Ա Երեմ · ե · 1 ։

Բ Յոբ · բ · 20 ։ Եա · գ · 10 , 11 ։

Ց Յոբ · բ · 3 ։ Լղ · 17 ։ Սպ · Ծբ · 11 ։ ղդ · 2 ։ Հռով · գ · 6 ։

Ա Երեմ · ե · 1 ։ Եզեկ · իբ · Ձ ։

մտիկ կ'ընէր վրանին դրանը մէջ՝
11 որ անոր ետեւն էր ։ Եւ Է Աբրահամ ու Սարրա Ծերացած էին ու օրեր նին անցուցած . Ե Սարրայէն պակաս էր Բ կանանց օրէնքին մէջ
12 ըլլալը ։ Եւ Սարրա Ի իր մտքին մէջ ինքզինք՝ ըսելով , Հնա պառւելչ եւ ես ալ զուարճութիւն պիտի ունենամ , Ն տէրս ալ Ծերացած ըլ
13 լալով ։ Եւ Տէրը ըսաւ Աբրահամին , Սարրա ինչո՞ւ ինքզինք , ըսելով , Միթէ ես իրաւցընէ պիտի Ծնանի՞մ , որ պառւեր եմ .
14 Ը Տէրոջը առջեւը դժուարին բան կա՞յ արդեօք . Ժոամանուած ժամանակին՝ * գալ սարի՝ քեզի պիտի դառնամ , ու Սարրա որդի մը
15 պիտի ունենայ ։ Եւ Սարրա ուրացաւ ու ըսաւ , Չխնդացի . ինչու որ վախցաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Չէ՛ , ինդացիր ։
16 Եւ մարդիկը ելան անկէ , ու երեսնին դէպ Ի Սոդոմ շուռկեցին . և Աբրահամ Ժ գնանը յաղարկելու
17 համար հետերնին գնաց ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Միթէ Ժ Աբրահամին
18 պահե՞մ ինչ որ ընելու եմ . Որովհետեւ Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ , ու երկրի բոլոր ազգերը Նովով պիտի
19 օրհնուին ։ Քանզի դիտեմ զանիկայ , որ Ւ իր որդւոցը՝ ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ , և անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար՝ Տէրոջը ճամրան պիտի պահեն . որպէս զի Տէրը Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ
20 խօսեցաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ո րովհետեւ Սոդոմին ու Գոմորին աղաղակը շատցաւ , և անոնց մեղքը
21 խիստ ծանրացաւ , Ւ Հիմա պիտի իջնեմ տեսնելու՝ Թէ բոլորովին ինծի եկած աղաղակին պէս ըրին .
22 և Թէ որ չէ , Ը գիտնամ ։ Եւ անմարդիկը անկէ ելան , Ւու դէպ Ի Սոդոմ գացին . և Աբրահամ տակաւին Տէրոջը առջեւը կայներ էր ։
23 Եւ Աբրահամ Ս մօտեցաւ ու ըսաւ , Է Արդեօք ամբարշտին հետ արդարն ալ պիտի կորսընցընես .
24 Գուցէ ան քաղաքին մէջը հիսուն արդար ըլլան . արդեօք անոր մէջը եղած հիսուն արդարին համար չխնայելով պիտի կորսընցընես ան
25 տեղը . Քա՛ւ լիցի քեզ ասանկ բան ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ մեռցընես , ու Բ արդարը ամբարշտի պէս ըլլայ . քա՛ւ լիցի քեզ . միթէ Բ րոլոր երկրին Դատաւորը արդա
26 րութիւն պիտի չընէ՞ ։ Եւ Տէրը բսաւ , Ե թէ որ Սոդոմին մէջ հիսուն արդար գտնեմ քաղաքին մէջ , անոնց համար բոլոր տեղը պի
27 տի խնայեմ ։ Եւ Աբրահամ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ահա՛ հիմա՝ Է ես որ հող ու մոխիր եմ , Է Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի .
28 Գուցէ հիսուն արդարէն հինգ պակաս ըլլայ , ան հինգին համար բոլոր քաղաքը պիտի կորսընցընե՞ս ։ Եւ Ան Ի նչ ըսաւ , Եթէ որ հոն քառասուն ու հինգ գտնեմ , չեմ կորսընչը
29 ներ ։ Եւ դարձեալ խօսեցաւ անոր ու ըսաւ , Գուցէ հոն քառասուն գտնուի ։ Ւ Ան Ի նչ ըսաւ , Քառա
30 սունին համար ալ չեմ ըներ ։ Ւ Ի՛նչ ըսաւ , Ո՛հ , Տէրը չբարկանայ , ու ես անգամ խօսիմ . Գուցէ հոն երեսուն գտնուի ։ Ւ Ան Ի նչ ըսաւ , Եթէ հոն երեսուն գտնեմ , չեմ
31 ըներ ։ Եւ Ի՛նչ ըսաւ , Ահա հիմա Տէրոջը հետ խօսելու սկսեցի . Գուցէ հոն քսան գտնուի ։ Ւ Ան Ի նչ ըսաւ , Քսանին համար ալ
32 չեմ կորսընցըներ ։ Ւ Ի՛նչ ըսաւ , Ո՛հ , Տէրը չբարկանայ , ու միայն ա՛ս անգամ խօսիմ . Գուցէ հոն տասը գտնուի ։ Ի նչ ըսաւ , Տասնին համար ալ չեմ կոր
33 սընցըներ ։ Եւ Տէրը Աբրահամին հետ խօսելը լմընցուցածին պէս գնաց . Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ ։

Ն · Ք · Ղ · 1898

Ֆ ԳԼ · գ · 19 ։ Ցոբ · գ · 19 ։ Ժող · Ժբ · 7 ։ ա Կոր · Ժե · 47 , 48 ։ բ Կոր · ե · 1 ։ Ֆ Ղա · Ժբ · 1 ։

ո Դատ · գ · 39 ։

Ֆ Յակ · ե · 16 ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ղոմո երկու հրեշտակները կ'իջնուհի ։ 4 Ձոր Սոդոմայիր կատարեհամբ կը զարնուհի ։ 12 Ղոմո լեռը կը խրկուի ։ 18 Սկսուհ երեսուլ տրամեն կ'ամեհ ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը ։ 26 Ղոմոին կինիր ապե սրեան կ'ըլլայ ։ 30 Ղոմո ոչրի մը մէջ կը բնակի ։ 31 Մովաբին ու Ամմոնեհ ազգերհանար ծը նունդը ։

1 Ե՛ւ ան երկու հրեշտակները իրի կուան դէմ Սոդոմ եկան . ու Ղոմո Սոդոմին գուռը նստեր էր . և Բ Ղոմո տեսնելով՝ զանոնք դիմաւորելու ելաւ , ու իր երեսը մինչև գետինը Գոհելով խոնարհութիւն ը
2 բաւ . Ու ըսաւ , Ա՛ղէ , իմ տէրերս՝ կ'աղաչեմ , Է ձեր ծառային տունը դարձէք , և գիշերը հո՛ն կեցէք , ու Ո տոքերնիդ լուացէ՛ք . ու առտուանց կանուխ ելէ՛ք ու ձեր ճամբա՛ն գացէք ։ Եւ անոնք ըսին , Է Չէ՛ , գիշերը փողոցը կը կենանք ։
3 Եւ շատ բռնադատեց զանոնք , և անոր դարձան , և անոր տունը մտան . Ւու անոնց խնճոյք ըրաւ , և բաղարջ ևխից , ու կերան ։
4 Բայց անոնց պառկելչէն առաջ քաղաքին մարդիկը՝ այո՛ Ի՛նչ Սոդոմացիք՝ երիտասարդներէն մինչև ծեր բերը՝ ամէն կողմէն բոլոր ժողո
5 վուրդը տունը պատեցին . Ի Եւ Ղոմոր կանչեցին ու անոր ըսին , Ո՞ւր են ան մարդիկը՝ որ առ գիշեր քեզի եկան . Ը անոնք դո՛ւրս հանէ

Ա ԳԼ · Ժբ · 22 ։

Բ ԳԼ · Ժբ · 1 , ԼԶ ։

Ի Երբ · Ժգ · 2 ։

Ա ԳԼ · Ժբ · 4 ։

Ի Տի՛ս Ղա · իե · 28 ։

Ը Ես · գ · 9 ։

Ը Դատ · Ժթ · 22 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1898

6 մեզի , ու Ի գիտանար անունը ։ Եւ Ի Ղովտ դռնէն դուրս ելաւ անոնց քովը , ու իր ետեւէն դուռը դոցեց ,
7 Եւ ըսաւ , Ե՛ղբայրներս՝ կ՚աղաչեմ
8 ձեզի՝ չարութիւն մի՛ ընէք ։ Ի Ահա հիմա երկու աղջիկ ունիմ , որ երիկ մարդ չեն գիտեր , անոնք հիմա ձեզի դուրս հանեմ , ու ձեր աչքին առջեւը աղէկ եղածը ըրէ՛ք անոնց . բայց միայն աս մարդոցը բան մի՛ ընէ՛ք . Ի րանդի անոր համար իմ
9 յարկիս շուքին տակը մտան ։ Եւ անոնք ըսին , Մէկդի՛ կեցիր . ու ըսին ալ , Ի Անիկայ պանդխտութեան եկաւ , ի՞ու դատաստան ընել կ՚ուզէ . հիմա քեզի անոնցմէ դէշ կ՚ընենք ։ Եւ սաստիկ բռնադատեցին մարդը՝ այնդեղ Ղովտը , ու դուռը կոտրելու մօտեցան ։
10 Բայց ան մարդիկը ձեռքերնին երկընցուցին , ու Ղովտը տանը մէջ քովերնին առին ու դուռը դոցե-
11 ցին ։ Եւ Ի տանը դուռը կայնած մարդիկը կուրութեամբ զարկին պզտիկէն մինչև մեծը . անանկ որ դուռը գտնելէն թուլցան ։
12 Եւ մարդիկը ըսին Ղովտին , Հոս ուրիշ ո՞վ ունիս . փեսաներդ ու որդիներդ և աղջիկներդ , ու քաղաքին մէջ ի՛նչ որ ունիս հա-
13 տեղէն հանէ՛ . Ինչու որ մենք աս տեղը պիտի կորսընցընենք . քանզի Ն անոնց աղաղակը Ցերոջը առջեւը մեծ եղաւ . ու Ն Ցերը մեզ խրկեց
14 անիկայ կորսընցընելու ։ Եւ Ղովտ ելաւ , ու Ի իր աղջիկները առնող փեսաներուն խօսեցաւ , ու ըսաւ , Ի ելէ՛ք ու աս տեղէն դացէ՛ք , ին-չու որ Ցերը պիտի կորսընցընէ աս քաղաքը . Ի բայց իր փեսաներուն ծաղր ընող մը երեւցաւ ։
15 Եւ առտու եղածին պէս՝ հրեշտակները արտորցուցին Ղովտը՝ ըսելով , Ն Ելի՛ կնիկդ ու հոս գտնուած երկու աղջիկներդ , որ քաղաքին * անօրէնութեանը մէջ
16 չկորսուիս ։ Եւ երբոր անիկայ կը տնտնար , ան մարդիկը բռնեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր կրնկանը ձեռքէն՝ և անոր աղջիկներուն ձեռքերէն՝ Ն Ցերոջը անոր ո-ղորմելովը , ու հանեցին անիկայ , և քաղաքին դուրսի դին դրին ։
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին , ըսաւ , Ն Անձդ ա-զատե՛ . համար փախիր . Ի ետիդ մի՛ նայիր , և բոլոր դաշտին մէջ մի՛ կայնիր . լեռը փախիր , չըլլայ
18 որ կորսուիս ։ Եւ Ղովտ բսաւ անոնց , Ի Չէ՛ Ցեր իմ՝ ընո՛րհք ըրէ .
19 Ահա՛ հիմա ծառադ քու առջեւդ շնորհք դտայ , ու իմ կեանքս ազա-տելով ինձի մեծ երախտիք ըրիր .

և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ , չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի՝ ու
20 մեռնիմ ։ Ահա՛ աս քաղաքը՝ ո՛ր հոն փախչելու մօտ է , ու ան պզտիկ է . շնորհք ըրէ՝ հոն փախչիմ , (չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է ,) և
21 իմ անձս ողջ մնայ ։ Ու ըսաւ անոր , Ահա աս բանին ալ քու Ա աղաչանքդ ընդունելի՝ որ աս քաղաքը չկործանցընեմ՝ որուն հա-
22 մար խօսեցար ։ Շու՛տ ըրէ հո՛ն փախիր . քանզի դուն Ա մինչև որ հոն չհասնիս , ես բան մը չեմ կըրնար ընել . անոր համար Ան քաղաքին անունը † Սեղ ոչը ‡ դրաւ ։ Ա-րեր երկրի վրայ կը ծագէր , Լրբ-
24 ր Ղովտ Սեղովը մտաւ ։ Ան ատենը Ա Ցերը Սոդոմի ու Գոմորի վրայ ծծումբ ու կրակ տեղաց
25 Ցերոջը կողմանէ՝ երկինքէն , Եւ ան քաղաքները , ու բոլոր դաշտը , և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչ-ները Ր ու երկրի վրայ բուսածը կոր-
26 սընցուց ։ Ու եւսէն անոր կնիկը եթէ նայեցաւ , ու Ե աղի արձան եղաւ ։
27 Եւ Աբրահամ առտուանց կա-նուխ ելլելով՝ Ա Ցերոջը առջեւը կայ-
28 նած տեղը եկաւ . Եւ Սոդոմի ու Գոմորի ու բոլոր դաշտի երկրին վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ահա՛ ան երկրէն † ծոցի մուխի պէս մուխ կ՚ելլէր ։
29 Ա Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած ան դաշտին քաղաքները կը կոր-սընցնէր , Աստուած † Աբրահամը միտքը բերաւ , ու երբոր Ղովտին բնակած քաղաքները կը կորսըն-ցընէր , ան կործանումին միջեւցեղէն Ղովտը հանեց ։
30 Եւ Ղովտ Սեղովէն ելաւ ու ՙլեռը բնակեցաւ , և իր երկու աղ-ջիկները իր հետը . ինչու որ Սե-ղովէի մէջ բնակելու կը վախնար . ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ ինքը ու իր երկու աղջիկները ։
31 Եւ մեծ ագէ՛ւէ պզտիկին բսաւ , Մեր հայրը ծեր է , ու երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ ֆամէն երկրին ոսո-
32 րումովը մեզի մտնէ ։ Եկո՛ւր մեր հօրը գինովցնենք , ու իր հետը պառկինք , ու Ա մեր հօրմէն սերունդ պահենք ։ Եւ ան գիշերը
33 իրենց հօրը գինի խմցուցին , ու մեծ ագէ՛ւէ մտաւ ու իր հօրը հետ պառկեցաւ . և Ղովտ չիմացաւ
34 անոր պառկիլը ու ելլելը ։ Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին բսաւ , Ահա՛ երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ . աս գիշեր ալ անոր գինի խմցընենք , և մտիր ու իր հետը պառկէ՛ , ու մեր հօրմէն
35 սերունդ պահենք ։ Եւ ան գիշերն ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին ,

Ն · Ք · ՂԲ · 1898

~ Ցոր · խբ · 8 , 9 ։ Սպ · ճխե · 19 ։

~ Տե՛ս գԼ · լբ · 25 , 26 ։ Եվ · լբ · 10 ։ ր Օր · Թ · 14 ։ Մաթ · գ · 3 ։

Ա ԳԼ · ժգ · 10։ ժգ · 2 ։
† յր՝ պզտիկ ։
‡ կա՛ր՝ գր-լուածոյ ։
ա ր Օր · ԻԹ · 23 ։ Եա · ժգ · 19 ։ Երեմ · ի · 16 ։ ծ · 40 ։ Եզեկ · ժգ · 49 , 50 ։ Ովս · ժա · 8 ։ Ամով · գ · 11 ։ Սոփ · ր · 9 ։ Ղու · ժէ · 29 ։ ր գԼեւ · ր · 6 ։ Յով · 7 ։

ր ԳԼ · ժգ · 3 ։ Սպ · ճէ · 34 ։
ֆ Ղու · ժէ · 32 ։
~ ԳԼ · ժբ · 22 ։
ֆ Յայտ · ժբ · 9 ։
† ԳԼ · բ · 1 ։ ժբ · 23 ։
ֆ Ամր 17 , 19 ։

ֆ ԳԼ · ժգ · 2 , 4 ։ ԼԲ · 8 , 9 ։ ր Օր · իե · 5 ։
~ Ասո · ժբ · 19 ։

Ն · Ք · ՁՖ · 1898

և պզտիկ աղջիկը եկաւ, ու անոր հետ պառկեցաւ. և Ղովթ չհամցաւ անոր պառկիլն ու երթալը։ Այս-պէս Ղովթին երկու աղջիկները

1897

37 իրենց հօրմէն յղի մնացին։ Եւ մեծը որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Մովաբ դրաւ. Քաոիկայ Մովաբացւոց հայրն է մինչև այսօր։

ԲԲՕՐ · Բ · 9։

38 Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Բէնամմի դրաւ. Ժաոիկայ Ամմնացւոց հայրն է մինչև այսօր։

ԺԲՕՐ · Բ · 19։

ԳԼ · Ի

1 Աբրահամ Գերարայի մէջ կը պանդխտանայ, 2 և Սարրային իր կնիկը ըլլալը կ'ուրանայ։ 3 Աբիմելէք երազի մը մէջ կը յանդիմանուի Աբրահամին կնկանը համար. 9 և ինքն ալ կը յանդիմանէ Աբրահամը։ 14 Աբիմելէք Սարրան ետ կու տայ, 16 ու զանիկայ ալ կը յանդիմանէ։ 17 Աբրահամին աղօթքովը Աբիմելէքին ընտանիքը կը բժշկուի։

ԻԲԲ 1898

1 Եւ Աբրահամ անկէ դէպ 'ի հարաւային երկիրը չոեցաւ. և Քաղեհին ու Սուրին միջեւ բնակեցաւ, ու Գերարայի մէջ պան-
2 դխտեցաւ։ Եւ Աբրահամ իր կնոջը Սարրային համար՝ Քսիկայ իմ քոյրս է ըսաւ. և Գերարային թագաւորը Աբիմելէք մարդ խրկեց, ու Հառաւ Սարրան։
3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին Ղիշերը երազի մէջ ու ըսաւ անոր, Ահա առ կնկանը համար՝ որ դուն առիր, Ըսիտի մեռնիս. ինչու-
4 որ անիկայ էրիկ ունի։ Բայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր. և ըսաւ, Ով Տէր՝ Քարդար ազգ պիտի
5 մեռցընե՞ս։ Ինքը ինծի՝ Անիկայ իմ քոյրս է չըսա՞։ և առ ալ՝ Անիկայ իմ եղբայրս է ըսաւ. Ժես առ բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով
6 ըրի։ Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ, Ես ալ գիտցայ որ առ բանը ուղիղ սրտով ըրիր, նաև քեզ Ըինծի դէմ Նեղը զորձելէն ետ պահեցի. անոր համար քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս։
7 Բայց հիմա կնկիը իր Երկանը դարձուր. Էրանգի անիկայ մարգարէ է, և քեզի համար աղօթք Թող ընէ՝ որ ապրիս. և Թէ որ դուն անձկայ ետ չտաս, Ժգիտցիր որ անշուշտ պիտի մեռնիս դուն և ամէն բանկիներդ։
8 Ուստի առտուանդ կանուխ ելաւ Աբիմելէք, ու կանչեց իր բոլոր ծառաները, և բոլոր առ բաները անոնց *պատմեց. ու մարդիկը շատ
9 վախցան։ Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը ու բաւ անոր, Մեզի ի՞նչ ըրիր. ու ես քեզի ի՞նչ յանցանք ըրի, որ Հիմ վրաս ու թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր. Ընչզործուելու զորձեր
10 զորձեցիր ինծի։ Եւ Աբիմելէք բաւ Աբրահամին, Ի՞նչ տեսար
11 որ առ բանը ըրիր։ Եւ Աբրահամ ըսաւ, Ըս կարծեցի որ իրաւցընէ Ղաս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ, ու Ցկնկանս համար զիս կը մեռցընեն։
12 Եւ տակաւին իրաւցընէ Հիմ քոյրս է, հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չըլլալով՝ իմ կնկիս եղաւ։
13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան Հանեց, ըսի առոր, Ինծի ընելու Ջնորհքդ առ ըլլայ. ուր որ երթալու ըլլանք, հոն Ինծի համար բաս Թէ Իմ եղբայրս
14 է։ Եւ Աբիմելէք Ղոչխարներ ու արջառներ և ծառաներ ու աղախիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ. անոր կնիկը Սարրան ալ
15 անոր ետ տուաւ։ Եւ Աբիմելէք բաւ, Ահա Իմ երկիրս քու առջեւդ է. ո՛ւր որ կ'ուզես՝ բնակէ՛։
16 Եւ Սարրային ըսաւ, Ահա Ղեղբօրդ Հազար կտոր արծաթ տուի. Ղահան քեզի Նայեցուածոգոց ըլլայ բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւը և ամէնուն։ Այսպէս անի-
17 կայ յանդիմանուեցար։ Եւ Աբրահամ Ղաղօթք ըրաւ Աստուծոյ. և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը, ու անոր կնիկը և անոր աղախին-
18 ները, ու կրցան ծնանիլին. Քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին ընտանեացը բոլոր արգանդները գլխովին զոցեր էր։

ԳԼ · ԻԱ

1 Իսահակին ծնունդը 4 ու թլփատութիւնը։ 6 Սարրա կ'ուրախանայ։ 9 Հալաբ ու Իսմայէլ դասու կը դնուին։ 15 Հագարա նեղութեան մէջ գտնուելով 17 Հրեշտակին կը միխիթարուի։ 22 Աբիմելէք Բեերսաբէէի մէջ ուխտ կ'ընէ Աբրահամին հետ։

1 Եւ Տէրը իր բանածին պէս Սարրային Ղայելութիւն ըրաւ. և Ք իր
2 զրուցածին պէս ըրաւ Տէրը Սարրա-
3 յին. Եւ Սարրա Էյղացաւ, ու որդի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերու-թեան ատենը, Թան նոյն ժամա-նակին՝ որ Աստուած ըսեր էր անոր։
4 Եւ Աբրահամ իրեն ծնած՝ այսինքն Սարրային իրեն ծնած իր որդւոյն
5 անունը Իսահակ դրաւ։ Եւ Աբրահամ Ղէ տարեկան իր որդին Իսահակը՝ երբոր ուԹ օրուան եղաւ, Էինչպես որ Աստուած իրեն պա-
6 տուիրեր էր։ Եւ Աբրահամ հարիւր տարեկան էր, երբոր իր որդին Իսահակ ծնաւ իրեն։ Եւ Սարրա ըսաւ, Ինծի Ծաղո՛ւհի ըրաւ Աստուած իս ինդացուց. ամէն լսողը Ժինծի հետ պիտի խընդայ։
7 Դարձեալ ըսաւ, Ո՞վ կ'ըսեր որ Սարրան տղաներ պիտի տուեյանէ. Էրանգի իր ծերութեան ատենը իրեն որդի ծնայ։

Ն · Ք · ՁՖ · 1898

Ղ ԳԼ · Խը · 18 ։ Սպ · Հ · 1 ։ Ած · Ժգ · 6 ։
Ճ ԳԼ · Ժը · 12 ։ Իգ · 7 ։ ՃՏՒ՛ս Գ · Ժա · 29 ։
յ ԳԼ · Ժը · 1, 9, 11, ԸԸ ։ Երբ · Ժա · 8 ։
Ն ԳԼ · Ժը · 13 ։
Ղ ԳԼ · Ժը · 16 ։
ՈԳԼ · Ժգ · 9 ։
ՂՀՄՐ 5 ։
ՊԹԻ · Իգ · 11 ։
Ղ ԳԼ · Իգ · 65 ։
Ը Յոր · Խը · 9, 10 ։
ՈԳԼ · Ժը · 17 ։

ա աթոռ · Բ · 21 ։
Բ ԳԼ · Ժե · 19 ։ Ժը · 10, 14 ։ Գաղ · դ · 23, 28 ։
Ե Գոր · Է · 8 ։ Գաղ · դ · 22 ։ Երբ · Ժա · 11 ։
Ր ԳԼ · Ժե · 21 ։
Է ԳԼ · Ժե · 19 ։
Ղ Գոր · Է · 8 ։ Է ԳԼ · Ժե · 10 · 12 ։

ԻԲԲ 1897

Ը ԳԼ · Ժե · 1, 17 ։
Ր Ած · Ծիզ · 2 ։ Ես · Ծգ · 1 ։ Գաղ · դ · 27 ։
Ժ Ղա · ա · 58 ։
Ի ԳԼ · Ժը · 11, 12 ։

Ն · ք · ՉԲ · Իբր 1897

8 Եւ տղան մեծցաւ , ու կաթէն կտրուեցաւ . և Աբրահամ մեծ ինջլոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը :

Լ ԳԼ · Ժզ · 1 ։ Է ԳԼ · Ժզ · 15 ։ Ի Գաղ · Գ · 22 ։

9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին՝ Ե որն որ Հ Ֆ Աբրահամին ծնաւ , Ծ ծաղր

Իբր 1892

10 կ'ընէ , Ըսաւ Աբրահամին , Ի Վ Ը ո ր ընտէ՛ աս աղախինը ու անոր որդին . ինչու որ աս աղախինին որդին իմ որդւոյս Իսահակին հետ

Ի Գաղ · Գ · 30 ։ Տե՛ս գԼ · Իե · 6 · և Լզ · 6 , 7 ։

11 ժառանգ պիտի չըլլայ : Եւ աս բանը Աբրահամին շատ դժուար եր Ը ր ևցաւ՝ Հ իր որդւոյն պատճառաւը :

Հ ԳԼ · Ժէ · 18 ։

12 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին , Տղուն համար , ու աղախինիդ համար՝ ա՛ Բ Ն Ը թող քեզի դէ Ժուար չերևնայ . Սարրային քեզի ըսած բոլոր խօսքը մնի՛կ ըրէ . քանզի Ն Իսահակով քեզի սերունդ

Ն Հռով · Թ · 7 , 8 ։ Եբր · ժ ա 18 ։ Ղ Հմր 18 ։ ԳԼ · Ժզ · 10 ։ Ժե · 20 ։

13 պիտի կոչուի : Եւ աղախինին որդին ալ Ազգ մը պիտի ընեմ , ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է :

14 Ու Աբրահամ առաւոտուն կանուխ եղաւ , և հաց ու տիկ մը ջուր առաւ , ու Հագարին տուաւ՝ անոր ուսին վրայ դնելով , և տղան ալ Բ ռ ռ ռ , ու Ե իրեկ անիկայ . և գնաց անիկայ ու Բէրսաբէէի անապատին մէջ անդին ատին կը պըտտէր :

Ցճռվ · Ը · 35 ։

15 ատեր : Եւ տիկէն ջուրը հատաւ , ու մանչուներուն մէկուն

16 տակը ձգեց տղան : Եւ նետընկէցի մը չափ հեռու գնաց , ու դիմացը նստաւ . ինչու որ բսաւ , Տղուն մեռնիլը չտեսնեմ . և դիմացը նըստելով իր ձայնը վերցուց ու լացաւ :

Ե ԾԼ · գ · 7 ։

17 Եւ Ա Աստուած տղուն ձայնը լսեց . ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն կանչեց Հագարը , ու անոր բսաւ , Հա՛գար՝ քեզի ի՞նչ եղաւ . մի՛ վախնար , ինչու որ Աստուած լսեց տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն :

18 Ելի՛ր , տղան վերցո՛ւր , ու ձեռ քովդ օդնէ՛ անոր . ինչու որ Ա մեծ

Ղ Հմր 13 ։

19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ : Եւ Աստուած Հագարին աչքերը բացաւ , ու ջրհոր մը տեսաւ . և գնաց ու տիկը ջրով լեցուց , ու տղուն

Նթռ · Իբ · 31 ։ Տե՛ս գ Թագ · գ · 17 , 18 , 20 · Ղբ · Իզ · 16 , 31 ։

20 Ի Մ Ղ Ա Ց : Եւ Աստուած տղուն հետ էր , որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ ա և աղեղնաւոր եղաւ :

Լ ԳԼ · Իբ · 15 ։ ԼԹ · 2 , 3 , 21 ։

21 Ու Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ . և Մայրը Լանոր կնիկ մը առաւ Եգիպտոսի երկրէն :

ա ԳԼ · Ժզ · 12 ։

Լ ԳԼ · Իզ · 4 ։ գ ԳԼ · Ի · 2 ։ Իզ · 26 ։

Լ ԳԼ · Իզ · 28 ։

22 Ու եղաւ որ ան ատենը Ա Աբիմելէք և իր սպարապետը Փիքոդ խօսեցան Աբրահամին ընելով , Լ Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի

23 մէջ՝ ի՞նչ որ գործես . Եւ հիմա ա հոս ինծի երդո՛ւմ ըրէ Աստուածով , որ ինծի ու իմ զաւակիս և իմ սերունդիս հետ նենգութեամբ

պիտի չվարուիս . հապա իմ քեզի ըրած երախտիքիս պէս պիտի ընես ինծի ու աս երկրիս՝ որուն մէջ

24 բնակեր ես : Եւ Աբրահամ ըսաւ ,

25 Ես երդում կ'ընեմ : Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելէքը Ջրհորի մը համար՝ որն որ Աբիմելէքին ծառաները ա բռնութեամբ

Ա Տե՛ս գԼ · Իզ · 15 , 18 , 20 , 21 , 22 ։

26 առած էին : Եւ Աբիմելէք ըսաւ , Ատ բանը ով ընելը չեմ գիտեր . և դուն ալ չիմացուցիր ինծի , ու ես ալ լսած չէի , բայց միայն այս

27 օր : Եւ Աբրահամ ոչխարներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելէքին տուաւ , ու երկուքնին ալ Ուխտ

Լ ԳԼ · Իզ · 31 ։

28 ըրին : Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօթը հատ էզ գառներ զատ դը

29 րաւ : Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին , Բ Ի՞նչ պէտ ըլլան ատ եօթը էզ գառինքը՝ որ դուն զատ

Ա ԳԼ · Լգ · 8 ։

30 դրիր : Եւ անիկայ բսաւ , Ա ս եօթը էզ գառինքը իմ ձեռքէս առնես , որ անոնք ինծի վկայութիւն ըլլան՝ Թէ Ես հորը ես փո

Բ ԳԼ · Լ · 48 , 52 ։

31 րեր եմ : Անոր համար Յ ան տեղին անունը * Բէրսաբէէ կոչեց . ինչու որ երկուքնին ալ հոն երդում ը

Յ ԳԼ · Իզ · 33 ։ * Յ՛ ջրհոր երդման ։

32 րին : Եւ Բէրսաբէէի մէջ ուխտ ըրին . ան ատենը եղաւ Աբիմելէք ու անոր սպարապետը Փիքոդ , և Փղշտացւոց երկիրը դարձան :

Իբր 1891

33 Եւ Աբրահամ ծառեր տնկեց Բէրսաբէէի մէջ . ու հոն Յ Յաւիտենական Աստուծոյ՝ Եհովային Ե անուն

34 ը կանչեց : Եւ Աբրահամ շատ օրեր պանդխտութիւն ըրաւ Փղշտացւոց երկրին մէջ :

Բ Օր · Լգ · 27 ։ Ես · Իս · 28 ։ Հռով · Ժզ · 26 ։ ա Տիմ · ա · 17 ։

Ե ԳԼ · գ · 26 ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կը փորձէ՝ Հրամայելով որ իր Իսահակ որդին զոհ ընէ : 3 Աբրահամ մին Տասառաբը և Տնպատնապութիւնը : 11 Հրեշտակը կ'արգիլէ զանիկայ Իսահակը մորթելէն . 13 և անոր տեղը Աբրահամ խոյ մը կը զոհէ : 14 Ան տեղը Եհովայիրէ կ'անուանի : 15 Աբրահամ նորէն կ'օրհնուի : 20 Նաքորի ազգտնութիւնը մինչև Ռեբեկա ։

1872

1 Ա Ու եղաւ որ ատ բաներէն ետքը Ա Աստուած փորձեց Աբրահամը , ու բսաւ անոր , Ո՛վ Աբրահամ . և անիկայ բսաւ , Ահա՛ ես հոս եմ ։

Տե՛ս Հնախ · Յովսեփոսի · ա ա Կոր · ժ · 13 ։ Եբր · ժա · 17 ։ Յակ · ա · 12 ։ ա Պետ · ա · 1 ։

2 Եւ անիկայ բսաւ , Հիմա Բ ձու սիրած մէկհատիկ որդիդ Իսահակը ա՛ռ , ու Ե Մօրիայի երկիրը գնա , և հոն զանիկայ ողջակէ՛զ ըրէ լեռներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քեզ

Բ Եբր · ժա · 17 ։ Ե Բմն · գ · 1 ։

3 զի պիտի ըսեմ : Եւ Աբրահամ առտուանց կանուխ եղաւ , ու իր իշուն հասկաց դրաւ , և իր հետը երկու ծառայ ու իր Իսահակ որդին առաւ . և ողջակէզի համար փայտ ճեղքեց , ու եղաւ գնաց ան տեղը՝ որ Աստուած իրեն բսաւ :

4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց , ու հեռուէն տե

Ն · Ք · ԶԲ · ԲԲԲ 1872

5 սաւ ան տեղը ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ իր ծառաներուն . Դուք իշուն հետ հո՛ս մնացէք , և ես ու տղան մինչև հոն երթանք , ու երկրպագութիւն ընենք , և նորէն ձեզի դառնանք ։

Ծննդ · ժթ · 17 ։

6 Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը առաւ , ու Ւսահակին իր որդւոյն վրայ դրաւ , և ինքը իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը , ու 7 երկուքին միկտեղ գացին ։ Եւ Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու ըսաւ , Հա՛յր իմ . և անիկայ ըսաւ, Ահա՛ հո՜ւ եմ, ո՛րդիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ահա՛ կրակը ու փայտը , բայց ողջակէզ

8 ըլլալու դառը ո՞ւր է ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ , Աստուած իրեն ողջակէզ ըլլալու դառը պիտի պատրաստէ , որդեակ իմ ։ Անոնք

9 երկուքը միկտեղ գացին ։ Ու եկան ան տեղը՝ որ Աստուած անոր ըսեր էր . և Աբրահամ հոն սեղան շինեց ու փայտերը շարեց , և իր որդին Իսահակը կապց , ու դրաւ նիկայ սեղանը՝ փայտերուն վրայ

Ե Երր · ժա · 17 ։ Ցակ · բ · 21 ։

10 դրաւ ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկրնցուց , ու դանակը առաւ

11 որ իր որդին մորթէ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց , ու ըսաւ , Աբրահա՛մ՝ Աբրահամ . և անիկայ ըսաւ , Ահա՛ հոս եմ ։

Ղ ա ֆ թ ա ղ · ժն · 22 ։ Միք · զ · 7 , 8 ։

12 Եւ ըսաւ , Ղ Տղուն ձեռք մի՛ դպչըներ , և անոր բան մը մի՛ ըներ . քանզի Ի հիմա գիտցայ որ Աստուծմէ կը վախնաս . որովհետև դու ինձմէ սիրելի որդիդ ինձմէ չխնայեցիր ։

Ե Գլ · իզ · 5 ։ Ցակ · բ · 22 ։

13 Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ , և ահա՛ Էտեղ խիտ մացառներուն մէջը եղջիւրներուն բռնուած խոյ մը կար . ու Աբրահամ գնաց ու խոյը առաւ , և զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ

* Յի՝ Տէրը պիտի տեսնէ , կամ Տէրը պիտի նախախնամէ ։

14 մատուց ։ Եւ Աբրահամ ան տեղին անունը *Եհովայիրէ կոչեց , որ մինչև այսօր կ՚ըսուի , Տէրը լեռանը

Ը Սաղ · ճե · 9 ։ Ղռ · ա · 73 ։ Եբր · ։ Ջ · 13 , 14 ։

15 մէջ պիտի երևնայ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն

Ե Գլ · ժե · 5 ։ Եբեմ · լգ · 22 ։

16 քէն Աբրահամը կանչեց , Ու ըսաւ , Ի Ի՛մ անձիս վրայ երդումով ըրի՛ կ՚ըսէ Տէրը , որովհետև այս բանը ըրիր , ու ինծի համար քու միկհատիկ որ-

Ժ Գլ · ժզ · 16 ։

17 դւոդ չխնայեցիր , Ջեզ օրհնելով պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ Բ երկինքի աստղերուն , ու ծովեզերքը եղող աւազին պէս խիստ պիտի շատցընեմ . և էքու սերունդդ Լիր թշնամիներուն †քաղաքները

Ե Գլ · ժբ · 3 ։ ժբ · 18 ։ իզ · 4 ։ Գար · գ · 25 ։ Գալ · գ · 8 , 9 , 16 , 18 ։

18 պիտի ժառանգէ · Է Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին . Ծորովհետև իմ ձայնիս ա-

Ծ Հմ · 3 , 10 ։ ԳԼ · իզ · 5 ։ Ե Գլ · իա · 31 ։

19 կանչ դրիր ։ Այսպէս Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ , ու ելան ու միկտեղ Ե Բերսաբէէ գացին ։ և Աբրահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնակէր ։

Ն · Ք · ԶԲ · ԲԲԲ 1872

20 Ու եղաւ որ ասոնցմէն ետքը՝ Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով , Ահա Հ Մեղքան ինքն ալ որդիներ

Հ Գլ · ժա · 29 ։

21 ծնաւ քու եղբօրդ Նաբովրին . Առաջինեկ որդին Ն Հուսը , և անոր եղբայրը Բուզը , ու Ղ Արամին հայրը

Ղ Ցոր · ա · 1 ։ Ղ Ցոր · լբ · 2 ։

22 կամուէլը , Եւ Քաղդը , ու Ասաւը , և Փաղդասը , ու Ցեղլաթփ , և Բաթուէլը ։ Եւ Բ Բաթուէլ ծնաւ Ռ Ռեբեկան . ասոնք են Մեղքան ծնաւ Աբրահամ-

Բ Գլ · իզ · 15 ։ Հ Հռով · Թ · 10 ։

24 մին եղբօրը Նաբովրին ։ Եւ անոր հարճը՝ որուն անունը Ռէումա էր , անիկայ ալ ծնաւ Տեբաբը և Գաամը ու Թաաբաը և Մաաքան ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Սարրայի կենացը օրերը ու մահը ։ 3 Աբրահամ ծախու կ՚առնէ Մաքփելայի այրը , 19 ու Սարրան հոն կը թաղէ ։

1 Եւ Սարրա հարիւր քսանեւեօթը տարի ապրեցաւ . այսչափ էըն

1860

2 Սարրային կենացը տարիները ։ Եւ Սարրա մեռաւ Ո Կարիաթարբայի մէջ , որ է Բ Հերրոն՝ Քանանու երկրին մէջ . ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ ընելու ու ողբալու

Ա Ցես · ժգ · 15 ։ Դատ · ա · 10 ։ Բ ԳԼ · ժգ · 18 ։ Հմր 19 ։

3 եկաւ ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին կողմէն ելաւ , ու Քետին որդիներուն

4 բուն հետ խօսեցաւ , ըսելով , Ե Ես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ . ձեր մէջը ինծի Տ գերեզմանի տեղացուածք տուէք , որ իմ երեսիս

Ե Գլ · ժէ · 8 ։ Ա Մն · իթ · 15 ։ Սաղ · ճե · 12 ։ Եբր · ժա · 9 , 13 ։

5 առջեէն մեռելս թաղեմ ։ Եւ Քետին որդիները պատասխան տուին

Ե Դար · է · 5 ։

6 Աբրահամին , ու անոր ըսին , Տ՛ր իմ՝ մեզի ըրէ մեզի , դուն մեր մէջը Ի իշխան Աստուծոյ ես . մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ՛ քու մեռելդ . քու մեռելդ թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չխնայեր իր գերեզմանը քեզի տալու ։

Ի Գլ · ժզ · 2 ։ ժզ · 14 ։ իզ · 35 ։

7 Եւ Աբրահամ ելաւ , ու խոնարհեցաւ Թիւն երաւ ան երկրին ժողովուրդին

8 դին՝ Քետին որդիներուն ։ Եւ ասոնց զրուցեց՝ ըսելով , Թէ որ կը հաճիք՝ որ ես իմ երեսիս առջեէն մեռելս թաղեմ , ինծի՛ մտիկ ըրէք , և ինծի համար Սահաւին որդւոյն

9 Եփրոնին հետ խօսեցէք , Որ իր արտին ծայրը եղած Մաքփելայի այրը ինծի տայ . անիկայ ձեր մէջը

‡ Յի՝ կրկնուեցաւ Թիւն ։

10 ինծի դերեզմանի տեղացուածք ըլլալու համար լման դնով տայ ։ Ու Եփրոն Քետին որդւոցը մէջ կը նստէր ։ Եւ Քետացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ ականջներուը իր քաղաքին դուռը մտնող բոլոր Քետին որդիները կը լսէին ,

Ղ Գլ · լդ · 20 , 24 ։ Հռութ · դ · 4 ։

11 ու ըսաւ , Ե Չէ՛ , Տէր իմ , ինծի՛ մտիկ ըրէ . արտը քեզի կու տամ , և հոն եղած այրն ալ քեզի կու-

Ե Տ՛ս Բ Թագ · իդ · 21–24 ։

տամ . իմ ժողովուրդիս որդւոցը
առՀւր ան քեզի տուի . Թաղէ՛ քու
12 մեռելդ : Եւ Աբրահամ ան երկ-
բրին ժողովուրդին առՀւրը խոնար-
13 հուԹիւն ըրաւ , Ու Եփրոնին խօ-
սեցաւ , երբոր ան երկրին ժողո-
վուրդը կը լսէին , ու ըսաւ , Բայց
Թէ որ ան ինձի պէտք պատ ,
չեմ քեզի՛ ինձի՛ մռիկ ըսէ . ես ար-
տին ստակը տամ . ա՛ռ ինծմէ , ու
14 ես իմ մեռելս հոն Թաղեմ : Ու
Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրա-
15 համին ու անոր ըսաւ , Տէր իմ՝ լսէ՛
ինձի . գետինը չորս հարիւր շեկլ
արծաԹ է՛ այդ . իմ ու քու մէջ-
տեղ ան ի՞նչ է . ուրեմն Թաղէ՛
16 քու մեռելը : Եւ Աբրահամ Եփ-
րոնին մռիկ ըսաւ . ու Աբրահամ
կշռեց արծաԹը , ինչպէս որ անիկայ քեւտին
որդւոցը առՀւրը խօսեր էր , այսինքն՝
չորս հարիւր սիկղ արծաԹ՝ վաճա-
ռականներուն մէջ անցած ըՀով :
17 Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելա-
յին մէջ Մամբրէին դիմացն է ,
արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր
բոլորտիքի ոահմաններուն մէջ
եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը՝
18 Աբրահամին սեպհականութիւն
համար հաստատուեցաւ , անոր
քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր փե-
19 տին որդւոցը առՀւրը : Եւ անկէ
ետքը Աբրահամ իր կնիկը Սարրան
Թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող
Մաքփելայի արտին այրին մէջը՝ որ
է Քեբրոն քանանու երկրին մէջ :
20 Եւ արտը ու հոն եղած այրը Խե-
տին որդիներէն Աբրահամին գերեզ-
մանի ոտացուածք ըլլալու համար
հաստատուեցաւ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Աբրահամ կ՚երԹնցրնէ իր ծառան : 10 Ծա-
ռային ճամբորդութիւնը , 12 և աղօԹքը :
15 Ռեբեկան անոր կը հանդիպի ջրհորին քո-
վը . 18 անոր ջուր կը խմցնէ , 22 և պարգև
կ՚ընդունի , 24 և իր որուն ցեղէ ըլլալը կը ծա-
նուցանէ անոր : 29 Լաբան իր տունը կ՚ըն-
դունի զանիկայ : 34 Ծառան իր գալուն պատ-
ճառը կը պատմէ : 50 Լաբան և Բաթուէլ
կ՚ընդունին ծառային առաջարկութիւնը : 58
Ռեբեկան կը հաճի երԹալու . 62 Իսահակ
կը հանդիպի անոնց՝ դաշտին մէջ :

1 Ու Աբրահամ ՚ օրերը անցուցած
՚՚ ծերացած էր . ու Տէրը Բ ամէն
2 բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը : Եւ
Աբրահամ ըսաւ Իր տանը երէց
ծառային՝ որ Իր բոլոր ունեցածին
վերակացուն էր , Կ՚աղաչեմ քեզի
Է ձեռքդ իմ երանելիս տակը դիր .
3 Եւ քեզ Կ՚երդմնցրնեմ Տէրոջմով ,
որ երկինքին Աստուածը ու երկրին
Աստուածն է , որ Իմ որդւոյս կնիկ
չառնես Քանանացւոց աղջիկներէն ,
4 որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ . Հա-
պա Իմ երկիրս ու իմ աղգականս
ներուս Ի երԹաս , ու իմ որդւոյս
5 Իսահակին առՀւ կնիկ առնես : Եւ
ծառան ըսաւ անոր , Գուցէ կնիկը
իմ ետեւէս աս երկիրը գալ չուզէ .
կ՚ըլլայ որ քու որդիդ ան երկիրը
դարձընեմ՝ ուսկից որ դուն ելար .
6 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր , Զգու-
շացի՛ր որ իմ որդիս հոն չդարձընես :
7 Երկինից Տէր Աստուածը՝ որ Ի զես
իմ Հօրս տունէն ու իմ ծնած երկ-
րէս հանեց , և որ խօսեցաւ ինձի , ու
երդում ըրաւ ինձի , ըսելով , Իմ
երկիրը քու սերունդիդ պիտի տամ ,
Ան իկայ իր հրեշտակը քու առՀւդ
պիտի իրկէ , ու դուն անկէ իմ որ-
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես : Եւ Թէ
որ կնիկը քու ետեւէդ գալ չուզէ ,
Էս իմ երդումէս դուն անպարտ
կ՚ըլլաս . միայն Թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես : Եւ ծառան իր տիրո-
ջը Աբրահամին երանացը տակը
դրաւ իր ձեռքը , ու ասի բանին հա-
մար երդում ըրաւ անոր :
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն
տասը ուղտ առաւ ու դնաց . Ի քանզի
իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր
ձեռքն էր . և ելաւ ու գԷպ Ի * Մի-
ջագետ Նաքորովրին քաղաքը դնաց :
11 Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան
դէմ՝ հնիկներուն ելլր քաշելու
12 ելած ատենը . Եւ ըսաւ , Յ Ո վ Տէր՝
իմ տիրոջս Աբրահամին Աստուածը ,
կ՚աղաչեմ քեզի՛ դյաջողի ինձի այս-
օր , և իմ տիրոջս Աբրահամին բա-
13 րերարութիւն ըրէ . Ահա ես ես ջու-
րի աղբիւրին քովը կը կայնիմ . և
Ֆաղաքիս բնակչացը աղ ջիկները
14 ջուր հաւնելու կ՚ելլեն : Եւ ըլլայ Թէ՝
երբոր աղջկանն ըսեմ , Շնո՛րհք
ըրէ սափորդ իջեցո՛ւր որ խմեմ . ու
անիկայ ըսէ Թէ Խմէ՛ , ու քու ուղ-
տերուդ ալ խմցընեմ , անիկայ ըլ-
լայ քու Հասկ ծառայիդ Համար
սահմանածդ . և Ֆասով զիտնամ որ
իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր :
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը
չվմընցուցած , ահա Աբրահամին
եղբօրը Նաքորվրին կնոջը Ն Միլքա-
յին որդւոյն Բաթուէլին ծնած Ռե-
բեկան եկաւ , իր ուսին վրայ սափո-
16 րը ունենալով : Եւ աղջիկը Ի սիտա
գեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր , ու է-
րիկ մարդ մը զանիկայ գիտցած չէր .
և անիկայ իջաւ աղբիւրը , ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար : Եւ
ծառան զանիկայ դիմաւորելու վա-
զեց , ու ըսաւ , Շնո՛րհք ըրէ՝ քու
սափորէդ ինծի քիչ մը ջուր խմցուր :
18 Եւ անիկայ ըսաւ , Խմէ՛ տէր իմ .
ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց , և խմցուց անոր : Ու եր-
բոր անոր խմցուց լմընցուց , ըսաւ ,

ՆԴ . ՔԳ . 1860

տամ . իմ ժողովուրդիս որդւոցը առՀւրը ան քեզի տուի . Թաղէ՛ քու 12 մեռելդ :

ԷՆԼ . Լ . 15 : ԵԳԿ . ԽԵ . 12 :

13 հուԹիւն ըրաւ , Ու Եփրոնին խօսեցաւ , երբոր ան երկրին ժողովուրդին կը լսէին , ու ըսաւ , Բայց Թէ որ ան ինձի պէտք պատ , չեմ քեզի՛ ինձի՛ մռիկ ըսէ . ես արտին ստակը տամ . ա՛ռ ինծմէ , ու 14 ես իմ մեռելս հոն Թաղեմ : Ու 15 Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրահամին ու անոր ըսաւ , Տէր իմ՝ լսէ՛ ինձի . գետինը չորս հարիւր շեկլ արծաԹ է՛ այդ . իմ ու քու մէջտեղ ան ի՞նչ է . ուրեմն Թաղէ՛ 16 քու մեռելը : Եւ Աբրահամ Եփրոնին մռիկ ըսաւ . ու Աբրահամ կշռեց արծաԹը , ինչպէս որ անիկայ քեւտին որդւոցը առՀւրը խօսեր էր , այսինքն՝ չորս հարիւր սիկղ արծաԹ՝ վաճառականներուն մէջ անցած ըՀով :

ԲԵՐԵՄ . ԼԲ . 9 :

17 Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելայի մէջ Մամբրէին դիմացն է , արտը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր բոլորտիքի ոահմաններուն մէջ եղած արտին մէջի բոլոր ծառերը՝ 18 Աբրահամին սեպհականութիւն համար հաստատուեցաւ , անոր քաղաքին դռնէն մտնող բոլոր փետին որդւոցը առՀւրը : Եւ անկէ ետքը Աբրահամ իր կնիկը Սարրան Թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջը՝ որ է Քեբրոն քանանու երկրին մէջ : 20 Եւ արտը ու հոն եղած այրը Խետին որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի ոտացուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ :

ԲԵՐԵՄ . ԼԲ . 10 , 11 :

ԲԳԼ . ԺԸ . 11 : ԲՍ . 5 : Բ ԲԳԼ . ԺԳ . 2 : ՀՄՐ 35 : Սաղ . ՃԺԲ . 3 : Ա ՌԱԿ . Ժ . 22 :

ՓԳԼ . ԺԵ . 2 : Ք ՀՄՐ 10 : ԳԼ . ԼԹ . 4 , 5 , 6 :

1857

Ե ԳԼ . ԽԷ . 29 : ա ՄՆ . ԻԹ . 24 : ՈՂԲ . Ե . 6 :

Ղ ԳԼ . ԺԳ . 22 : Բ ՕՐ . Գ . 13 : ՁԵՍ . Բ . 12 :

Է ԳԼ . ԻԳ . 35 : ԻԷ . 46 : ԻԲ . 2 : ԵԼ . ԼԳ . 16 : Բ ՕՐ . Է . 3 : ԸՂԼ . ԺԲ . 1 :

ՆԴ . ՔԳ . 1857

Ի ԳԼ . ԻԲ . 2 :

ԺԳԼ . ԺԲ . 1 ; ԺԳ . 1 :

Ի ԳԼ . ԺԲ . 7 ; ԺԳ . 15 ; ԺԵ . 18 ; ԺԷ . 8 ; ԵԼ . ԼԲ . 13 ; Բ ՕՐ . ա . 8 : ԼԳ . 4 : ԹՈՐ . Է . 5 :

ԼԵԼ . ԻԳ . 20 , 23 ; ԼԳ . 2 : ԵԲԲ . ա . 14 :

Ի ՅԵՍ . Բ . 17 , 20 :

ԺՀՇ . 2 :

* ԵԲԷՐ . ԱԲՐԱՀԱՄԻ ՆԱՀԱՊԱՏԱԿ

ՅԳԼ . ԻԵ . 43 :

ՀԵԼ . Բ . 16 : ԱՓԹԱԳ . ԹԻ . 11 :

ՅՀՄԲ 27 : ԳԼ . ԻՁ . 24 : ԻԲ . 13 : ԼԲ . 9 : ԵԼ . Գ . 6 , 15 :

ՂԿԵՀԵՄ . ա . 11 : ՍԱՂ . ԼԷ . 5 :

ՁՀՄԲ 43 :

ՀԳԼ . ԻԹ . 9 : ԵԼ . Բ . 16 :

Ց ՏԵ՛Ս ԴԱՍ . Ղ . 17 , 37 : ա ԹԱԳ . Գ . 7 : ԺԳ . 8 ; Ի . 7 :

ՆԳԼ . ԺԱ . 29 ; ԻԲ . 23 :

ԼԳԼ . ԻՂ . 7 :

ա ՊԵՏ . Գ . 8 : Դ . 9 :

Ն·Ք·ՊԲ· 1857

Ուզտերուդ ալ ԸՀ քաշեմ, մինչև
20 որ ամէնքը խմեն : Եւ շուտով սա-
փորը աւազանին մէջը պարպեց , ու
նորէն հորը վազեց ԸՀ քաշելու , և
անոր բոլոր ուզտերուն համար ԸՀ
21 քաշեց : Եւ մարդը զարմանալով
անոր վրայ՝ լուռ կը մնար , մտածե-
լով թէ արդեօք Ն Տէրը անոր ճամ-
22 բան յաջողեց , թէ չէ : Ու երբոր
ուզտերը խմելը լմընցուցին , մարդը
կէս սիկղ ոսկիէ օղակ մը , և անոր
ձեռքերուն համար տասը սիկղ ոսկիէ
երկու ապարանջան հանեց , ՚ա՚նոր
23 ՚ա՚ՄԱ՚Ա՚ . Ու ըսաւ . Դուն որո՞ւն
աղջիկն ես , կ՚աղաչեմ ըսէ ինծի .
քու հօրդ տունը մեզի համար դիշե-
24 րը կենալու տեղ կա՞յ : Եւ անիկայ
ըսաւ անոր , Ես Մելքայի որդւոյն
Նահաւրեղին աղջիկն եմ , որն որ
25 Մէլ՚ՔԱ՚ Նաբովրին ծնաւ : Նաև
ըսաւ անոր , Մենք շատ յարդ ու
ճարակ ունինք , և դիշերը կենալու
26 տեղ ԱԼ : Ու մարդը ՚խոնարհեցաւ ,
ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ .
27 Եւ ըսաւ , ՚Օրհնեալ ըլլայ իմ տի-
րոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը ,
որ իմ տէրս Վէր ողորմութենէն ու
իր ճշմարտութենէն չզրկեց . քանի
որ ես ճամրուն մէջն էի , Տէրը ՚ղէս
իմ տիրոջս եղբայրներուն տունը ա-
28 ռաջնորդեց : Եւ աղջիկը վազեց , ու
աս բաները իր մօրը տունը պատմեց :
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մ՚ունէր
ՐԼաբան անունով . ու Լաբան դուրս
վազեց դէպ՚ի այրիւրը մարդուն
30 քովը . Ինչու որ տեսնելով օղակը ,
և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
րանջանները , ու լսելով իր քրոջը
Ռեբեկային խօսքերը , որ կ՚ըսէր
Թէ՝ Ն մարդը ասանկ խօսեցաւ
ինծի , մարդուն եկաւ . և ահա
անիկայ ուզտերուն քովը աղբիւրին
31 ՚ՃԾ կայներ էր . Ու ըսաւ անոր ,
Եկո՛ւր՝ ՚ո՚վ Տէրոջը օրհնեալը , ինչո՞ւ
դուրսը կայներ ես . քանզի տունը
պատրաստեցի , և ուզտերուն համար
32 տեղ մը : Ու մարդը տունը եկաւ .
և ուզտերը բակեց , և ՚ուզտերուն
յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու
անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը
33 լուալու ջուր տուաւ : Եւ անոր առ-
ջևը կերակուր դրաւեցաւ . բայց
անիկայ ըսաւ , ՚Մինչև որ իմ իսօս-
քերս չզրուցեմ , չեմ ուտեր . և
34 Լաբան ըսաւ , Զրուցէ՛ : Ու ա-
նիկայ ըսաւ , Ես Աբրահամին ծա-
35 ռան եմ . Եւ Տէրը ՚մեծապէս
օրհնեց իմ տէրս , ու մեծ մարդ մը
եղաւ . և անոր հօտեր ու արջառ-
ներ , և արծաթ ու ոսկի , և ծա-
ռաներ ու աղախիններ , և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ : Եւ իմ տի-
րոջս կնիկը Սարրան իր պառուա-
Թեան առևնը ՚որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս , որ ՚ՔԸԼՐ իր ունեցածը
37 անոր տուաւ : Եւ իմ տէրս ՚ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Ըրէ-
լայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն , որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ . Ի՛հապա
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս
երթաս , ու իմ որդւոյս կնիկ առ-
39 նես : ՚Եւ ես իմ տիրոջս ըսի , Գու-
40 ցէ կնիկը իմ ետևէս չգայ : ՚Եւ ա-
նիկայ ինծի ըսաւ , Տէրը՝ Ն որուն
առջևը ես կը քալեմ , իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի խրկէ , ու քու
ճամրադ պիտի յաջողէ , և իմ որ-
դւոյս՝ իմ ազգատոհմիս ու իմ հօրս
41 տունէն կնիկ պիտի առնես : Ւհա՛յ
դուն ան ատենը իմ երդումէս ան-
պարտ պիտի ըլլաս , երբոր իմ ազ-
գատոհմիս երթալով , քեզի ՚ՃՀԸ
չտան , ան ատենը իմ երդումէս
42 անպարտ պիտի ըլլաս : Եւ աղ-
բիւրը եկայ այսօր , ու ըսի , Է՛ով
Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Ա-
ստուածը , թէ որ հիմա ան իմ եր-
թալու ճամբան դուն կը յաջողես ,
43 Ահա ԸԵս ջուրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ . և ըլլայ որ աղջիկը ԸՀ
քաշելու գայ , և ես անոր ըսած թէ
Ընո՛ւրկ ըսէ , ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջո՛ւր խմցուր , Եւ անիկայ
ինծի՝ Դուն ալ խմէ , և ուզտերուդ
համար ալ ԸՀ քաշեմ ըսէ , Թող
անիկայ ըլլայ Տէրոջը ահմմանած
կնիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար :
45 Եւ Ի՚իմ սրտիս մէջը տակաւին խօս-
քը չսմննցուցած , ահա Ռեբեկան
կ՚ելլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նէնալով . և աղբիւրը իջաւ , ու ԸՀ
քաշեց . և ըսի անոր , Ընո՛ւրկ
46 ըսէ՝ ինծի ԸՀ խմցուր : Եւ անի-
կայ շուտով սափորը իր ուսէն վար
առաւ , ու ըսաւ , Խմէ՛ , և ուզ-
տերուդ ալ խմցնեմ . ուստի ես
խմեցի , և ուզտերուն ալ խմցուց :
47 Եւ հարցուցի անոր ու ըսի , Դուն
որո՞ւն աղջիկն ես . և անիկայ ըսաւ ,
Մելքայի Նահաւրին ծնած որդւոյն
Բաթուելին աղջիկն եմ . ան ատենը
՚ օղակը անոր քթիթը , ու ապարան-
ջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի :
48 Եւ խոնարհեցայ , ու Տէրոջը երկր-
պագութիւն ըրի , և իմ տիրոջս
Աբրահամին Տէր Աստուածը օրհնե-
ցի , որ Նիմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը
իր որդիին առնելու համար՝ զիս ու-
49 ղիղ ճամբան առաջնորդեց : Եւ
հիմա թէ որ իմ տիրոջս ԻՀնորհք ու
ճշմարտութիւն պիտի ընէք , ինծի
պատմեցէ՛ք . և թէ չէ՝ Նոյնպէս ինծի
ըսէ՛ք , որ ես աջ կողմը կամ ձախ
50 կողմը դառնամ : Ուստի Լաբան
ու Բաթուէլ պատասխան տուին

Ն·Ք·ՂԲ· 1857

՚ԳԼ· ԽԱ· 2 :
ՖԳԼ· ԽԱ· 10 : ԽԵ· 5 :
՚՚ՀՊՐ 3 :
ԲՀՊՐ 4 :
ՃՀՊՐ 5 :
ՏՀՊՐ 7 :
ԻԳԼ· ԺԵ· 1 :
ՂՀՊՐ 8 :
ԼՀՊՐ 12 :
ԷՀՊՐ 13 :
ՐՀՊՐ 15, ՃՃ : ա ԹՄՈ· ՄՏ 13 :
ԺԵՆԿ· ԺԳ· 11, 12 :
ԼՀՊՐ 26 :
ԼԳԼ· ԽԲ· 23 :
ԻԳԼ· ԽԵ· 29 : ՅԵ· Բ· 14 :

Ն. Ք. ՂԲ. 1857

ՃԱՂ. ՃԺԲ. 23։ Մատ. ի. 42։ Մարբ. ԺԲ. 11։ ¶ ԳԼ. լա. 24։ ՀԳԼ. Ի. 15։ ՅՀԺՐ 26։

ՂԵԼ. Գ. 22։ ԺԱ. 2։ ԺԲ. 35։

ՓԲՄՆ. ԻԱ. 3։ ԵՂԲ. Ա. 6։

ՀՀԺՐ 56, 59։

ՅԴԱՍ. ԺԴ. 8։

ՆԳԼ. ԼԵ. 8։

ԼԳԼ. ԺԿ. 16։

Ա ԳԼ. ԻԲ. 17։

* ԵՔԲ. ԴՈՒԲ

ԼԳԼ. ԺԶ. 14։ ԻԿ. 11։

ՊՅԵՍ. Ա. 8։ ՍԱՂ. Ա. 2։ ՀԿ. 12։ ՃԺԲ. 15։ ՃՕԳ. 5։ † Կ՚ԱՀ ԱՃ ՂՕԲՔ

ՔՅԵՍ. ԺԵ. 18։

Ա ԳԼ. ԼԲ. 12։

ու ըսին ։ ԾԱս բանը Տէրոջմէն է. Կ՚ուզենք քեզի դէշ կամ աղէկ չենք 51 կրնար ըսել ։ Ահա Ռեբեկան հրաու առջևդ է, ա՛ռ ու դնա՛. և Տէրոջը ըսածին պէս թող քու տիրոջդ որ- 52 դւոյն կնի՛կ ըլլայ ։ Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին ծառան անոնց խօսքերը լսեց, մինչև գետինը Նա- Նոբհէլով երկրպագութիւն բրաւ։ 53 Տէրոջը ։ Եւ ծառան ադրաժաքեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հան- դերձներ հանեց, ու Ռեբեկային տուաւ. և անոր եղբօրը ու մօրը 54 պատուական ընծաները տուաւ։ Եւ կերան ու խմեցին ինքը ու իր հե- տը եղող մարդիկը, ու գիշերը հան- ւեցին. և առտուանց կեան, ու ինքը ըսաւ, Զիս իմ տիրո՛ջս իրբր- 55 կեցէք ։ Եւ աղջկանը եղբայրը ու մայրը ըսին, Թող աղջիկը Ժ.քանի մը օր՝ գոնէ տասը օր մեր քովը կե- 56 նայ, ետքը երթայ ։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց, Զիս մի՛ արգիլէք, ինչու որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողեց. թո՛ղ տուէք զիս՝ որ տիրոջս եր- 57 թամ ։ Եւ անոնք ըսին, Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտր- 58 ենք ։ Եւ կանչեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր, Ա՞ս մարդուն հետ կ՚երթա՞ս. և անիկայ՝ Կ՚երթամ 59 ըսաւ ։ Ու իրենց քոյրը Ռեբեկան ու Ն անոր դայեակը, և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը իրկեցին։ 60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր, Դուն մեր քոյրն ես. Ը հա- զարաւոր բիւրերու մայր ըլլաս, և Ք.քու սերունդդ իր թշնամիներուն 61 *քաղաքները ժառանգէ ։ Եւ Ռե- բեկա ու իր աղախինները ելան և ուղտերը հեծան, ու անոնց մարդուն ետևէն գացին ։ Եւ ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց ։ 62 Եւ Իսահակ Ն Լահայրոյի ջրհորէն դարձած կուգար. ինչու որ անիկայ 63 Հարաւային երկիրը կը բնակէր ։ Եւ Իսահակ Պիրկուան դէմ դաշտը ելեր էր †մտածումի համար ընելու. ու իր աչ- քերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա ուղտեր կուգային ։ Եւ Ռեբեկա 64 իր աչքերը վերցուց, ու երբոր Ի- սահակը տեսաւ, Ուղտէն վար ի- 65 ջաւ. Եւ ըսաւ ծառային, Դաշ- տին մէջ դէպ ի մեզի եկող մարդը ո՞վ է. և ծառան ըսաւ, Իմ տէրս է. ու ինքը ծոցը առաւ ու ծած- 66 կուեցաւ ։ Եւ ծառան իր բոլոր ըրած բաները պատմեց Իսահակին ։ 67 Եւ Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սար- բային վրանը տարաւ, ու առաւ Ռեբեկան, որ իր կնիկը եղաւ. և ինքը սիրեց զանիկայ ։ Ու Իսա- հակ ~միխթարուեցաւ իր մօրը վը- րայով ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Աբրահամին որդիքը Քետուրային ծնած ։ 5 Անիկայ իր սեռացուածքը որդւոցը կը բաժ- նէ ։ 7 Անոր կենացը օրերը ու մահը, 9 և թաղումը ։ 12 Իսմայէլի սերունդը. 17 անոր կենացը օրերը ու մահը ։ 21 Իսահակ ազօթք կ՚ընէ Ռեբեկային ամլութեանը համար ։ 22 Ռեբեկային արգանդին մէջ ոտաբը կը կռուին ։ 24 Եսաւին ու Յակոբին ծնունդը, 27 և իրարմէ տարբեր ըլլալնին ։ 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ ։

Ն. Ք. ՂԲ. իբր 1853

1 Ն Աբրահամ նորէն կնիկ մը ա- ռաւ, ու անոր անունը Քետուբա 2 էր ։ Եւ ~անիկայ Զեմրանը ու Ցեկսանը և Մադանը ու Իսբ- ~ա ՄՆ. ա. 32։ Դիանը և Ցեսբոկը ու Սուվէն ծնաւ։ 3 անոր ։ Եւ Ցեկսան ծնաւ Սաբան ու Դեդանը. և Դեդանին որդիքը Ասուրիմ ու Լատուսիմ և Լևիովմ- 4 միմ էին ։ Եւ Մադիանին որդիքը Գեփա ու Ափեր և Ենովք ու Աբիդա և Եղդաղա էին. ասոնք ամենը Քետուրային որդիներն էին ։ 5 Եւ Ե Աբրահամ իր բոլոր ունեցա- Ե ԾԼ. ԻԴ. 36։ 6 ծը Իսահակին տուաւ. Բայց Աբ- րահամին հարճերուն որդւոցը Աբ- րահամ պարգևներ տուաւ, և Է իր Է ԾԼ. Խ. 14։ կենդանութեանը ատենը՝ զանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ Ը արևելք՝ Ը արևելեան երկիրը խրբ- Ը ԴԱՍ. Զ. 3։ կեց ։ 7 Եւ Աբրահամին կենացը տարի- 1822 ներուն օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ, հարիւր եօթանասունհինգ տարի 8 էր ։ Եւ Աբրահամ Թ աղէկ ծերու- Թ ԾԼ. ԺԵ. 15 ։ ԽԹ. 29։ թեամբ ծերացած ու իր օրերը լե- ցուած՝ ատանդեց իր հոգին, ու մե- ռաւ, և Ւ իր ժողովուրդին խառ- Ւ ԾԼ. ԼԵ. 29 ։ ԽԹ. 33։ 9 նուեցաւ ։ Եւ Ի իր որդիքը՝ Իսա- Ի ԾԼ. ԼԵ. հակ ու Իսմայէլ Թաղեցին զանի- 29 ։ Ծ. 13։ կայ Մաքփելայի այրին մէջը, որ Քետացի Սահառին որդւոյն Եփրո- նին արտին մէջ Մամբրէին դիմացն 10 Կ. Ը որ ան արտը Աբրահամ Քե- Ը ԾԼ. ԻԳ. տին որդիներէն ծախու առած էր. 16։ Ի հոն Թաղուեցաւ Աբրահամ և իր Ի ԾԼ. ԽԹ. կնիկը Սարան ։ 31։ 11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնե- լէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը. և Իսահակ Ծ Լա- Ծ ԾԼ. ԺՀ. հայրոյի ջրհորին քովը բնակեցաւ ։ 14։ ԻԳ. 62։ 12 Եւ ասոնք են Աբրահամի որ- դւոյն Իսմայէլին ծնունդները, որ զանիկայ Սարրային Կ Եգիպտացի ա- Կ ԾԼ. ԺՀ. ղախինը Հագար ծնաւ Աբրահա- 15։ մին ։ Եւ Լ Իսմայէլին որդւոցը ա- Լ ԻԲՐ 1800 նունները ասոնք են՝ իրենց անուն- Լ ՄՆ. Ա. ներովը ու իրենց ծնունդներովը. 29։ Իսմայէլին անդրանիկը՝ Նաբէոթ, ետքը Կեդար, Ադբեէլ, Մաբ- 14 սամ, Մասմա, Դումա, Մասսէ, 15 Ի Քոդադ, Թեմա, Ցետուր, Նա- Ի ԾՆ. Ա. 30։ 16 փէս ու Կեդմա ։ Ասոնք են Իսմա- Յէլին որդիքը. և իրենց վրաններու- վը ու իրենց դեղերովը իրենց ա-

նուիրները սասնք են . ⁂ իրենց ազգե-
րուն հաւհմատ տասուներու իշխան-
17 ներ էին : Եւ Իսմայէլին կենացը
օրերը հարիւր երսունուեօթը տարի
եղաւ . և ի՛ր հոգին աւանդելով՝
մեռաւ , ու իր ժողովուրդին խառ-
18 նուեցաւ : Եւ Հաւիլեայէ՛ Հը-
նակեցան Եւիլայէն մինչև Սուր ,
որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորես-
տան երթալու ճամբուն վրայ է .
Իրոլոր իր եղբայրներուն առջևը
*բնակեցաւ :
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահա-
կին ծնունդներըասոնք են . Աբրա-
20 համ ծնաւ Իսահակ : Եւ Իսա-
հակ քառասուն տարեկան էր , երբոր
†Միջագետէն ‡Ասորի Բաթուելին
աղջիկը՝ ՛Ասորի Լաբանին քոյրը
21 Ռեբեկան իրեն կնիկ առաւ : Եւ
Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը
համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճա-
ռաւ . և ՛Տէրը անոր աղաչանքը
ընդունեց , ու Ննոր կնիկը Ռեբե-
22 կա յղացաւ : Եւ տղաքները անոր
ծոցին մէջը կը կռուէին , ու
ըսաւ , Թէ որ այսպէս է , ինչո՞ւ
եղաւ ինծի ասիկայ . և Տէրոջը
23 հարցնելու գնաց : Ու Տէրը
ըսաւ անոր , Երկու ազգ կան ար-
գանդիդ մէջը , և քու որովայնիդ
երկու ժողովուրդ պիտի զատուի .
ու Ժողովուրդին մէկը մէկալէն
զօրաւոր պիտի ըլլայ , և Մեծը պի-
24 տի ծառայէ պզտիկին : Ու երբոր
անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան ,
ահա երկուօրեակ էին անոր արգան-
25 դին մէջը : Եւ առջինը ելաւ կար-
միադյո , Ըրոլոր ‖ծոծրքը մազաւ
վերարկուի պէս էր . ու անոր ա-
26 նունը ‡Եսաւ դրին : Եւ անկէ
ետքը անոր եղբայրը ելաւ , ու Ա-
նոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն
բռներ էր , և Ննոր անունը ‖Յակոբ
դրին . ու անոնց ծնած ատեներ Ի-
սահակ վաթսուն տարեկան էր :
27 Եւ մանկուներ մեծցան . ու Եսաւ
դաշտի մարդ՝ Հվարպէտ որսորդ է-
ղաւ . իսկ Յակոբ Ննդարտ բար-
քով մարդ եր Ը ու վրաններու մէջ
28 կը բնակէր : Եւ Իսահակ կը սիրեր
Եսաւը , ինչու որ ⁂ անոր որսէն կ'ու-
տէր . Ննայց Ռեբեկան Յակոբը կը
սիրէր :
29 Օր Ֆ երբոր Յակոբ ապուր կ'է-
փերր , Եսաւ պաշտէն նկաւ և ՀՆ-
30 Ռ-ՌՆՆ կը մարեր . Ու Եսաւ
Յակոբին ըսաւ , Ընդ որ ըրէ՝
ատ շրկաթանէն տուր որ ուտեմ ,
քանզի կը մարիմ . անոր համար
անոր անունը §Եդովմ կոչուեցաւ :
31 Եւ Յակոբ ըսաւ , Ծախէ՛ ինծի
այսօր քու անդրանկութեանդ ի-
32 րաւունքը : Ու Եսաւ ըսաւ ,

. Ահա՛ մեռնելու կը մօտենամ , և
անդրանկութենէն ինծի ի՞նչ օգուտ
33 կայ : Եւ Յակոբ ըսաւ , Այսօր
ինծի երդո՛ւմ ըրէ . և անիկայ եր-
դում ըրաւ անոր , ու ի՛ր անդրան-
կութեան իրաւունքը ծախեց Յա-
34 կոբին : Ան ատենը Յակոբ հաց ու
ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին . և
ի՛անիկայ կերաւ ու խմեց , ու ելաւ
գնաց . այսպէս Եսաւ էր անդրան-
կութիւնը անարգեց :

ԳԼ . Ի.Զ

1 Իսահակ սովին պատճառաւ Գերարա կ'երթայ ;
2 Աստուած զանիկայ կը խրատէ ու կ'օրհնէ ;
7 Իր կինը ուրանալուն համար Աբիմելէքէն կը յանդիմանուի ; 12 Իր հարստութիւնը ։ 18
Իսահակ ջրհորներ կը փորէ ։ 26 Աբիմելէք
Բեերսեբէի մէջ ուխտ կ'ընէ Իսահակին հետ ։
34 Եսաւին կնիկները ։

1 Եւ երկրին մէջ սով եղաւ , ա՛ս ջի
սովէն զատ՝ որ Աբրահամին օրե-
րը եղեր էր . և Իսահակ Գերարա
գնաց Փղշտացւոց Բ Աբիմելէքը թա-
2 գաւորին : Եւ Տէրը երևցաւ ա-
նոր ու ըսաւ , Եգիպտոս մի՛ իջներ ,
Էրնակէ՛ ան երկրին մէջ՝ որն որ քեզի
3 պիտի ըսեմ . Պանդխտա եղիր աս
երկրին մէջ , ու Եես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ , և Ը.րեզ պիտի օրհնեմ .
ինչու որ Երկոսը աս երկիրները քեզի
ու քու սերունդիդ պիտի տամ .
ու Ը.քաս Հօրդ Աբրահամին ըրած
4 երդումն պիտի Հաստատեմ . Ու-
Ր.քու սերունդդ երկինքի աստղերուն
չափ պիտի շատցընեմ , և Երկոսը աս
երկիրները քու սերունդիդ պիտի
տամ . ու Ժերկրի բոլոր ազգերը քու
5 սերունդովդ պիտի օրհնուին . Ի՛նչու
որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ
դրաւ , և իմ հրամաններս ու պա-
տուիրանքներս , իմ կանոններս
ու օրէնքներս պահեց :
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերա-
7 րայի մէջ : Ու ան տեղին մար-
դիկը հարցուցին ՆՆոր իր կնկանը
համար . և Ննիկայ ըսաւ , Իմ
քոյրս է . քանզի Ե՛ իմ կնիկս է՝ ըսե-
լու վախցաւ . չըլլայ որ՝ ըՆՆ , աս
տեղի մարդիկը զիս սպանեն Ռե-
բեկային համար . ինչու որ ⁂ անի-
8 կայ տեսքով գեղեցիկ էր : Ու
եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կե-
ցաւ , Փղշտացւոց Թագաւորը Ա-
բիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու
տեսաւ , և ահա Իսահակ իր կըն-
կանը Ռեբեկային հետ կը խաղար :
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու
ըսաւ , Ահա՛ իրաւցնէ անիկայ քու
կնիկդ է . և ի՞նչպէս Անիկայ իմ
քոյրս է՝ ըսիր . ու Իսահակ ըսաւ
անոր , Քանզի յսի Թէ Զրլայ որ
10 անոր պատճառովը սպանիմ : Եւ
Աբիմելէք ըսաւ , Ի՞նչ է աս քու

ՆՆ . Ք . ԳՔ . ԻԷՐ 1800

ՔԳԼ . ԺԷ . 20 ։

1773

ԼՀՄՐ Տ ։

Հ ա ԹՎԳ . ԺԷ . 7 ։

ՅԳԼ . Ժ.Զ . 12 ։
*ԵՔՐ . ինքը ։

ՂՄՄ . ա . 2 ։

1857

†ԵՔՐ . Փատան արամէն

ՔԳԼ . ԻԲ . 23 ։

ՄԳԼ . Իգ . 29 ։

1838

յամՆ . ե . 20 ։ Բ ՄՆ . ԼԳ . 13 ։
ԵԶՐ . Բ . 23 ։
Նհռով . Թ . 10 ։
ՂաՔԹԿ . Թ . 9 ։ Ժ . 22 ։
ՈԳԼ . ԺԷ . 16 ։ Իգ . 60 ։

ՂՐ ԹՎԳ . Բ . 14 ։

ՊԳԼ . ԻԷ . 29 ։ ՄՎԳ . ա . 3 ։ ՀԸՐ . ռով . Թ . 12 ։

ԼԳԼ . ԻԷ . 11 , 16 , 23 ։

‡ՅՆ՝ մազաւ ։

ՈՈվ . Ժ.Զ . 3 ։

ՈԳԼ . ԻԷ . 36 ։

1837

[ՅՆ՝ գաբշապարբռնող ; Նախարող ։

ՀԳԼ . ԻԷ . 3 , 5 ։

ՈՅՈՐ . ա . 1 , 8 ։ Բ . 3 ։ Սաղ . Լ . 37 ։
ՐԵՐՐ . Ժա . 9 ։
ՅԳԼ . ԻԷ . 19 , 25 , 31 ։
ՈԳԼ . ԻԷ . 6 ։

§ՅՆ՝ կարմիր ։

ԻԲՐ 1805

ՆՆ . Ք . ԳՔ . ԻԲՐ 1805

ԻԵՐՐ . Ժ.Զ . 16 ։

†ՀՈՎ . Բ . 15 ։ ԵՆ . ԻՐ . 13 ։ ա ԿՈՐ . Ժ.Զ . 32 ։

ԻԲՐ 1804

ՈԳԼ . Ժ.Զ . 10 ։

Բ ԳԼ . Ք . 2 ։

‡ԳԼ . Ժ.Զ . 1 ։

ՐԳԼ . Ք . 1 ։ Սաղ . ԼԹ . 12 ։ ԵՐՐ . Ժա . 9 ։

ՆԳԼ . ԻԲ . 15 ։

ՂՂԼ . Ժ.Զ . 2 ։

ՆԳԼ . Ժգ . 15 ։ Ժ.Զ . 18 ։

ԸՂԼ . ԻԲ . 16 ։ Սաղ . ՁՆ . 9 ։

ՐԳԼ . Ժ.Զ . 5 ։ ԻԲ . 17 ։

ՃԳԼ . Ժ.Զ . 3 ։ ԻԲ . 18 ։

ՆԳԼ . ԻԲ . 16 , 18 ։

ԼԳԼ . Ժ.Զ . 13 ։ Ք . 2 , 13 ։

ՆՆՈՒԿ . ԻԹ . 25 ։

ՃԳԼ . Իգ . 16 ։

մեզ ըրածդ . քիչ մնաց որ ժողո-
վուրդէն մեզ քու կնկանդ հետ
պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք
11 պիտի բերէիր : Եւ Աբիմելէկ էր
բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ը-
սելով , Ո՛վ որ հաս մարդուն կամ
անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , ան-
շուշտ պիտի սպանուի :
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցա-
նեց , ու ան տարին 3 հարիւրապա-
տիկ ստացաւ . քանզի Տէրը
13 Ը3ր3ձ զանիկայ : Ու մարդը
ճարձրացաւ ու երթալով մեծ-
ցաւ . անանկ որ խիստ մեծ եղաւ :
14 Եւ ունեցաւ ոչխարներ ու ար-
ջառներ և շատ ծառաներ . ու
Փղշտացիք նախանձեցան անոր :
15 Եւ իր հօրը Աբրահամին օրերը ՝ի իր
հօրը ծառաներուն փորած բոլոր
ջրհորները Փղշտացիք դոցեցին ,
16 ու հողով լեցուցին զանոնք : Եւ
Աբիմելէկ ըսաւ Իսահակին , Գնա՛
մեզմէ , ինչու որ ՝ի մեզմէ շատ աւե-
17 լի զօրաւոր եղար : Եւ Իսահակ
գնաց անկից ու իր վրաններըը Գերա-
րայի ձորին մէջ բացաւ , ու հոն
բնակեցաւ :
18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց ան ջըր-
հորները , որոնք իր հօրը Աբրահամին
օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին
մեռնելէն ետքը Փղշտացիք դոցեր
էին , և իր հօրը դրած անուններ-
րուն պէս անոնց անուններ դրաւ :
19 Ու Իսահակին ծառաները ձորին
մէջը փորեցին , ու հոն *վազուն
20 ջուրի հոր գտան : Եւ Գերարային
հովիւները Իսահակին հովիւներուն
հետ ՚կը կռուէին՝ ըսելով , Ջուրը
մերն է . անոր համար ան հորին ա-
նունը †Էսէք դրաւ . ինչու որ անոր
21 հետ կռուեցան : Եւ ուրիշ հոր մը
փորեցին . ու անոր համար ալ կը-
ռուեցան . և անոր անունը ‡Սիդնա
22 դրաւ : Ու անկից ելաւ , և ուրիշ
հոր մը փորեց . և անոր համար չը-
կռուեցան . և անոր անունը ‖Ռո-
բովթ դրաւ՝ ըսելով , Քանզի հիմա
Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու ՚երկրի
մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք :
23 Եւ անկից Բեերսաբէէ ելաւ :
24 Ու ան գիշերը Տէրը երեցաւ անոր
ու ըսաւ , ՚Ես քու հօրդ Աբրահա-
մին Աստուածն եմ . Մի՛ վախնար ,
ինչու որ ես քու ՚հետդ եմ , և իմ
ծառայիս Աբրահամին համար քեզ
պիտի օրհնեմ , ու քու սերունդդ
25 պիտի շատցընեմ : Եւ հոն ՚սեղան
մը շինեց , ու ՚Տէրոջը անունը կան-
չեց , և հոն իր վրանը բացաւ . ու
Իսահակին ծառաները հոր մը փո-
րեցին ան տեղ :
26 Եւ Աբիմելէկ ու իր բարեկա-
մը Ռքոզաթ ու ՚իր սպարապե-
տը Փիքօղ Գերարայէն անոր գա-
27 յին : Եւ Իսահակ ըսաւ անոնց ,
Ի՞նչ պատճառաւ ինծի եկաք ,
որովհետև ՚զիսատեցիք ու ՚ձեզի
28 ձեզմէ վռնտեցիք : Եւ անոնք
ըսին , Մտուգիւ տեսանք որ
Տէրը ՚քեզի հետ է , ու ըսինք ,
Հիմա մեր մէջը՝ ՚յանիդ մեր ու քու
մէջտեղ երդում մը ըլլայ , և քեզի
29 հետ ուխտ ընենք , Որ մեզի գէշու-
թիւն չընես , ինչպէս որ մենք քեզի
բան մը չըրինք , միայն թէ քեզի
աղեկութիւն ըրինք , ու քեզ
խաղաղութեամբ յետղարկեցինք :
Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես :
30 *Եւ ինքը անոնց խնջոյք ըրաւ . ու
31 անոնք կերան ու խմեցին : Եւ առ-
տուանց կանուխ ելան , ու °իրարու
երդում ըրին . և Իսահակ յետղար-
կեց զանոնք , ու անոնք խաղաղու-
32 թեամբ իրմէն գացին : Ու եղաւ որ
նոյն օրը Իսահակին ծառաները ե-
կան , և անոր պատմեցին իրենց փո-
րած հորին համար , ու անոր ըսին ,
33 Ջուր գտանք : Եւ ինքը անոր ա-
նունը §Սափէէ դրաւ . ¶անոր հա-
մար մինչև այսօր ան քաղաքին ա-
նունը ‡Բեերսաբէէ է :
34 ՚Ու երբ քառասուն տարեկան
էր՝ երբոր իրեն կնիկ առաւ Քեռա-
յի Բէէրիին աղջիկը Յուդիթը , ու
Քեռացի Ելօնին աղջիկը Բասեմա-
35 թը : Եւ ասոնք Իսահակին ու
Ռեբեկային Բ սրտի ցաւ եղան :

ԳԼ · ԻԷ

1 Իսահակ որսի կը խրկէ Եսաւը : 6 Ռեբեկա
կը խրատէ Յակորը՝ որ Տէրը օրհնութիւնը
առնէ : 15 Յակոբ Եսաւին կերպարանքովը
օրհնութիւնը կ'առնէ : 30 Եսաւ իր որսը կը
բերէ : 33 Իսահակ կը սոսկաթի : 34 Եսաւ
կը գոռգոռայ , ու շատ թախանձանքով օրհ-
նութիւն մը կ'առնէ , 41 ու Յակոբը մեռցնելու
կը սպասնայ : 42 Ռեբեկա Եսաւին բարկու-
թեանը առջեւը կ'առնէ :

1 ՚Եղաւ որ երբ Իսահակ ծերա-
ցաւ , ու °իր աչքերը տեսնելու
զօրութենէն տկարացան , իր մեծ
որդին Եսաւը կանչեց , ու ըսաւ
անոր , Ո՛րդեակ իմ . և անիկայ
2 ըսաւ , Ահա՛ հոս եմ : Եւ Իսահակ
ըսաւ , Ահա՛ ես ծերացեր եմ , ՚չ
3 ¶մեռնելուս օրը չեմ գիտեր . Եւ
հիմա զէնքերդ կապարձդ ու աղեղ-
ո՛ւ , և դաշտը ելլէր , ու ինծի որս
4 մը որսա . Եւ իմ սիրածիս պէս
ինծի խորտիկներ բրէ , ու ինծի
բեր որ ուտեմ , որպէս զի մեռնելէս
5 առաջ °իմ հոգիս քեզ օրհնէ : Եւ
Ռեբեկա լսեց երբոր Իսահակ իր
որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր . ու
Եսաւ գաշտը գնաց որս մը որսալու
և բերելու :
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին
զրուցից՝ ըսելով , Ահա՛ ես լսեցի եր-

ՆՀ · Ք · ԳՁ · ԻԲԲ 1804

ՆԳԼ · Ի · 9 :

ՀՍԱՂ · ՃՆ · 15 : ՄՍԲ · Գ · 8 :

ՅՄԱՍ · ԺԳ · 8 :

ՂՀՁԲ 3 : ԳԼ · ԻԳ · 1 , 35 : ՅՈՔ · ԽԲ · 12 :

ՃԳԼ · ԻԳ · 35 : ՍԱՂ · ՃԺԲ · 3 : ԱՌԱԿ · Ժ · 22 :

ՄԳԼ · ԼԶ · 11 : ՅՈՂ · Գ · 4 :

ՅԳԼ · ԻՆ · 30 :

ՆԵԼ · Ա · 9 :

ՂԳԼ · ԻՆ · 31 :

*ԵՔԲ · ԿԵՆ · ԶԱՆԻ

ՈԳԼ · ԻՆ · 25 :

†Յ՛ ԿՈՒ :

‡ Յ՛ ԼԱՅՆ · ՄԵԹԻՆ :

‖ Յ՛ ԸՆԴԱՐ · ՃԱԿՈՒԹԻՒՆ :

ՂԳԼ · Ժ Ե · 6 : ԻԲ · 3 : ԻՆ · 52 : ԵԼ · Ա · 7 :

ԳԳԼ · Ժ Ե · 7 : ԻԳ · 12 : ԻԲ · 13 : ԵԼ · Գ · 6 : ԳՈՐ · Է · 32 :

ԼԳԼ · Ժ Ե · 1 :

Ո ՀՁԲ 3 , 4 :

ՈԳԼ · Ժ Բ · 7 : Ժ Գ · 18 :

ՀՍԱՂ · ՃԺԳ · 17 :

ՒԳԼ · ԻՆ · 22 :

ՆՀ · Ք · ԳՁ · ԻԲԲ 1804

ԲԴԱՍ · Ժ Ա · 7 :

ՅՀՁԲ 16 :

ՈԳԼ · ԻՆ · 22 , 23 :

ՃԳԼ · ԻԳ · 31 : ՍԱՂ · ՃԺԵ · 15 :

ԴԳԼ · Ժ Բ · 3 :

ՕԳԼ · ԻՈ · 31 :

§ Յ՛ ԼԻՊԵՄ :

ՖԳԼ · ԻՈ · 31 :

*Յ՛ ՅՐՈՎ ԵՐԴՄԱՆ :

1796

ՈԳԼ · ԼԶ · 2 :

ԲԳԼ · ԻԵ · 46 : ԻԲ · 1 , 8 :

ԽԲԲ 1760

ՈԳԼ · ԽԲ · 10 : ԱՓԹԱՓ · Գ · 2 :

ԲԱՌԱԿ · ԻԵ · 1 : ՅԱԿ · Գ · 14 :

ՖԳԼ · ԻԵ · 27 , 28 :

ԳՀՁԲ 27 : ԳԼ · ԽԲ · 9 , 15 : ԻՈՒ · 28 : ԲՕԲ · ԼԲ · 1 :

ՆՀԳ 1760

բոր բու հայրդ բու եղբօրդ Եսաւին
7 խօսեցաւ ու բսաւ, Ինծի պրս բեր,
որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջեւ օրհնեմ։ Եւ հիմա
ո՛րդեակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պա-
տուիրեմ, Իմ խօսքս մտիկ բրէ.
9 Հիմա գէզ՝ի հօտը դնա, ու անկից
ինծի երկու ազէկ ուլ բեր պզծերէն,
և զանոնք բրեմ հօրդ համար խոր-
10 տիկներ ընեմ իր սիրածին պէս։ Ու
հօրդ տար՝ որ ուտէ, որպէս զի Իր
11 մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։ Ու
Ցակոբ բսաւ իր մօրը Ռեբեկային,
Ահա Եսաւ եղբայրս Եսաւ մազոտ
մարդ մըն է, ու ես լերկ մարդ մըն
12 եմ. գուցէ հայրս Ինձ դպս շօշա-
փէ, ու ես իր աչքին խարդի մը
պէս երեւնամ, և Իմ վրաս անէծք
13 բերեմ, ու չէ Թէ օրհնած Թիւն։ Ետ
իր մայրը բսաւ անոր, Ո՛րդեակ իմ՝
Իրեզի ֆաբս անէծքը իմ վրաս բլ-
14 լայ. միայն Թէ դուն իմ խօսքս մտիկ
բրէ, ու գնա՝ ինծի բեր պատրաստէ։ Եւ
անոնք գնաց ու առաւ և իր մօրը
բերաւ. ու մայրը Եսաւու հօրը սիրաս
15 ծին պէս խորտիկներ բրաւ։ Եւ Ռե-
բեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին հագ-
նես հանդերձները առաւ՝ որոնք տա-
նը մէջ իր քովն էին, ու իր պզտիկ
16 որդւոյն Ցակոբին հագուցու։ Ու այ-
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքե-
րուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ
17 դրաւ. Ու իր բրած խորտիկները
ու հացը իր որդւոյն Ցակոբին ձեռ-
18 քը տուաւ։ Եւ անիկայ իր հօրը
եկաւ, ու բսաւ, Ո՛վ հայր իմ. և
անիկայ բսաւ, Ահա հոս եմ. ո՞վ
19 ես դուն ո՛րդեակ իմ։ Ու Ցակոբ
իր հօրը բսաւ, Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ. ինծի բսածիդ
պէս բրի. Հոգնոց բրէ՛ նստէ,
և իմ որսէս կերը ծոր քու հոգիդ զիս
20 օրհնէ։ Ու Իսահակ բսաւ իր որ-
դւոյն, Ի՞նչպէս այդչափ շուտով
գտար՝ ո՛րդեակ իմ. ու անիկայ
բսաւ, Քանզի Տէրը քու Աստուածդ
21 իմ առջեւս բերաւ։ Եւ Իսահակ ը-
սաւ Ցակոբին, Մօտ եկուր որ կրեզ
շօշափեմ, որդեակ իմ, Թէ ար-
դեօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես,
22 Թէ չէ։ Եւ Ցակոբ իր հօրը
Իսահակին մօտեցաւ, որ շօ-
շափեց զանիկայ, ու բսաւ, Ձայնը
Ցակոբին ձայնն է, բայց ձեռքերը Ե-
23 սաւին ձեռքերն է։ Ու չպռկս չճանչ-
ցաւ զանիկայ, ինչու որ հանոր ձեռ-
քերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին. և օրհնեց զանիկայ.
24 Ու բսաւ, Դո՞ւն ես իմ որդիս Ե-
սաւը. և անիկայ բսաւ, Ես եմ։
25 Եւ ինքը բսաւ, Մօտ բեր ինծի,
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ

ՆՀԳ 1760

Ի՛մ հոգիս քեզ օրհնէ. և մօտեցուց
անոր, ու կերաւ. և գինի բերաւ
26 անոր, ու խմեց։ Եւ անոր Հայրը
Իսահակ բսաւ անոր, Հիմա մտեւ-
ցիր, ու ղես համբուրէ՛ որդեակ իմ։
27 Եւ անիկայ մօտեցաւ ու համբու-
բեց զանիկայ. և անոր հանդերձին
հոտը հոտու բտաց, ու օրհնեց զա-
նիկայ ու բսաւ, Ահա՛ Իմ որբւոյս
հոտը Տէրոջը օրհնած արտին հոտին
28 պէս է։ Ուստի Աստուած տայ
քեզի մբրկիքէն ցօղն ու երկրի
պարարտութենէն, և Ցորենի ու
29 գինիի առատութիւն. Ազգ
ժողովուրդներ քեզի ծառայեն,
և ազգեր քեզի խոնարհութիւն
ընեն. քու եղբայրներուդ տէրը
եղիր, և քու Մօրդ որդիքը քեզի
խոնարհութիւն ընեն. Անիկ ա-
նիծողը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ
օրհնողը՝ օրհնեալ։
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ զա-
դարեցաւ Ցակոբը օրհնելէն, ու
հազիւ Թէ Ցակոբ իր հօրը Իսահա-
կին առջեւէն երթը էր, անոր եղբայրը
31 Եսաւ ոտկն եկաւ։ Եւ անիկայ ալ
խորտիկներ բրաւ, ու իր հօրը բե-
րաւ, և իր հօրը բսաւ, Թող իմ
հայրս երթ, ու Ղիր որդւոյն որսէն
ուտէ՝ որ քու հոգիդ կս օրհնէ։
32 Եւ անոր Հայրը Իսահակ բսաւ ա-
նոր, Դուն ո՞վ ես. և անիկայ բ-
սաւ, Ես քու որդիդ քու պղտիկ անդրանիկըդ
33 Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ շատ
սարսափեցաւ ու բսաւ, Ան որսը
բռնող ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ
ես քու դալէդ առաջ ամենէն կերայ,
և օրհնեցի զանիկայ. Եալ անշուշտ
34 անիկայ օրհնեալ պիտի երթայ։ Երբ-
որ Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց,
Խիստ մեծ ու դառն աղաղակով
լացաւ, և իր հօրը բսաւ, Ես իս
35 ալ օրհնէ՛ ո՛վ հայր իմ։ Եւ անիկայ
բսաւ, Քու եղբայրդ հկաւ նենդու-
Թեամբ՝ ու քու օրհնութիւնդ ա-
36 ռաւ։ Եւ ինքը բսաւ, Անոր անու-
նը Ցակոբ կոչուելուն համար է որ
ան երկու անգամ իս խարեց. Վէմ
անդրանկութեան իրաւունքս ա-
ռաւ, և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ
առաւ։ Նաև բսաւ, Ինծի համար
37 օրհնութիւն մը չմտադրե՞ր։ Եւ Ի-
սահակ պատասխան տուաւ ու բսաւ
Եսաւին, Ահա զանիկայ բեզի տէր
երթ, և անոր բոլոր եղբայրները
իրեն ծառաներ երլալու տուի, ու
ցորենով ու գինիով հաս-
տատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ՝
38 որդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր հօրը
բսաւ, Ո՛վ հայր իմ՝ քու օրհնու-
Թիւնդ միայն մի՞կ մըն է. իս՝ իս
ալ օրհնէ՛ ո՛վ հայր իմ. ու Եսաւ
39 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։ Եւ

ՆՀԳ 1760

ՆՀՄ 4։

ՂՈվս. ժդ. 6։

ՖԵրբ. ժա. 20։
ՄՐ Օր. ԼԳ. 13, 28։ Բ Թագ. ա. 21։
ՃԳԼ. խե. 18։
ՆՐ Օր. ԼԳ. 28։
ՂԳԼ. Թ. 25։ իե. 23։
ՈԳԼ. խԹ. 8։
ՂԳԼ. ԺՐ. 3։ Թագ. իգ. 9։

ՊՀՄ 4։

ՏՀՄ 4։

ՔԵրբ. ԺԲ. 17։

ՈԳԼ. իե. 26։

ՂԳԼ. իե. 33։

ՐՐԹագ. լԲ. 14։ ՀՄ 29։

ԲՀՄ 28։

ՆՀ 28 : Եբր. ժա. 20 :

ՀԹԼ իե. 23: Ռոմ. 18, 19, 20: բ Թագ. ը. 14 :

գ Թագ. ը. 20 :

Գլ. լե. 4, 8 :

Գլ. ծ. 3, 4, 10 :

Ռոմ. 10 :

Սաղ. կդ. 5 :

Գլ. ժա. 31 :

Գլ. իզ. 35 : իբ. 8 : Գլ. իդ. 3 :

1760

Գլ. իե. 33 :

Գլ. իդ. 3 :

Ովս. ժբ. 12 :

Գլ. իե. 20 :

Գլ. իբ. 23 :

Գլ. իդ. 29 :

Գլ. ժե. 1, 6 :

Գլ. ժբ. 2 :

Գլ. ժե. 8 :

*իր հայրը Իսահակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Ահա՛ քու բնակութիւնդ երկրի պարարտու- թենէն , ու վերէն՝ երկինքի ցօղէն

40 ըլլայ . Եւ քու սրովդ պիտի ապրիս , ու եղբօրդ ծառայութիւն ընես . և ըլլայ որ ահէ մը լուծը քու պարանոցէդ կոտ- րես :

41 Ու Եսաւ ատեց Ցակոբը ան օրհնութեանը համար՝ որով իր հայրը օրհնեց զանիկայ . ու Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ , Իմ հօրս սուգին օրերը մօտ են , ան ատենը իմ եղբայրս Ցա-

42 կոբը կը մեռցընեմ : Եւ Ռեբեկային պատմուեցաւ իր մեծ որդւոյն Ե- սաւին խօսքերը . ու իր պզտիկ որ- դին Ցակոբը կանչել տուաւ , ու ըսաւ անոր , Ահա՛ քու եղբայրդ Եսաւ քեզ մեռցընել խորհելէ քու վրայովդ ինքզինքը կը մխիթարէ :

43 Եւ հիմա՛ որդեակ իմ՝ իմ խօսքս մտիկ ըրէ , ու ելիր դէպ ի Խա- ռան իմ Լաբան եղբօրս փախիր .

44 Եւ անոր քովը առեն մը կեցիր , մինչև եղբօրդ բարկութեանը անց-

45 նիլը . Մինչև որ եղբօրդ բարկու- թիւնը քեզմէ անցնի , ու քու ա- նոր ըրածդ մոռնայ . ետքը քեզ անկից բերել կու տամ . ինչո՞ւ ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ :

46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին , քեռին աղջիկներուն պատճառաւը Հոգիէս զզուեր եմ . Ի՛թէ որ Ցակոբ ան երկրին աղջիկներէն՝ ասոնց պէս քեռին աղջիկներէն կնիկ առնէ , ալ աս կեանքս ինչ պէտք է ինձի :

ԳԼ . ԻԸ

1 Իսահակ կ՚օրհնէ Ցակոբը , ու զանիկայ Միջա- գետ կը խրկէ : 6 Եսաւ Իսմայէլին աղջիկը իրեն կնիկ կ՚առնէ : 10 Ցակոբին տեսիլքը : 18 Բեթէլ քարը : 20 Ցակոբին ուխտը :

1760

1 Իսահակ կանչեց Ցակոբը , ու օրհնեց զանիկայ , և անոր պա- տուիրեց ու ըսաւ , Քանանու աղ-

2 ջիկներէն կնիկ չառնես : Ելի՛ր դէպ ի Միջագետ քու Իմօրդ հօրը բաթուէլին տունը գնա , և անկից քու Իմօրդ եղբօրը Լաբա- նին աղջիկներէն քեզի կնիկ առ .

3 Ու Ամենակարող Աստուած քեզ օրհնէ , ու քեզ աճեցընէ , և քեզ շատցընէ . ու շատ ժողո-

4 վուրդներու հայր ըլլաս . Եւ քեզի Աբրահամին օրհնութիւնը տայ , քեզի ու քեզի հետ քու սերունդիդ . որպէս զի ժառանգես Քու պան- դխուտացած երկիրդ՝ որն որ Աս-

5 տուած Աբրահամին տուաւ : Եւ Իսահակ խրկեց Ցակոբը , և անիկայ գնաց դէպ ի Միջագետ՝ Ասորի Բա-

*թուէլը որդւոյն Լաբանին , որ Ցակոբին ու Եսաւին մօրը Ռեբե- կայն եղբայրն էր :

6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ օրհնեց Ցակոբը , ու խրկեց զա- նիկայ դէպ ի Միջագետ՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար , և որ զանիկայ օրհնած ատենը պատուի- րեց անոր՝ ըսելով , Քանանու աղ-

7 ջիկներէն քեզի կնիկ չառնես , Եւ որ Ցակոբ հնազանդեցաւ իր հօրը ու իր մօրը ու Միջագետ գնաց .

8 Նաև Եսաւ տեսնելով որ Քանա- նու աղջիկները իր հօրը Իսահակին

9 հաճելի չեն , Ան ատենը Եսաւ Իս- մայէլին գնաց , և իր ապէն կնիկ- ներէն ի զատ՝ Աբրահամին որ- դւոյն Իսմայէլին աղջիկը Նաբէօ- թին քոյրը Մայէլէթը իրեն կնիկ առաւ :

10 Եւ Ցակոբ Բերսաբէէն ելաւ

11 ու դէպ ի Խառան գնաց . Եւ տեղ մը հասաւ , ու գիշերը հոն մնաց , ինչու որ արևը մաքը մտած էր . և ան տեղի քարերէն առաւ ու իր գլխուն տակը դրաւ , և ան

12 տեղը պառկեցաւ : Ու երազ մը տեսաւ , և ահա սանդուխ մը երկրի վրայ դրուած էր , որուն գլուխը երկինքը կը հասնէր , և ահա Ա- տուծոյ հրեշտակները անկից կ՚ելլէ-

13 լէին ու կ՚իջնէին : Եւ ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ , ու ըսաւ , Ես եմ Եհովան՝ քու Հօրդ Աբրա- համին Աստուածը , ու Իսահակին Աստուածը . հատ երկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս , քեզի ու

14 քու սերունդիդ պիտի տամ . Եւ քու սերունդդ երկրի աւազին չափ ըլլալ պիտի ըլլայ , ու դէպ ի արև- մուտք ու արևելք , և դէպ ի հիւ- սիս ու հարաւ պիտի տարածուի . ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սերունդովդ պիտի օրհնուին :

15 Եւ ահա Ես քեզի հետ եմ , ու պահեմ զքեզ ուր որ երթաս , և պիտի դարձընեմ զքեզ այս երկիրը պի- տի չթողում . քանզի մինչև որ իմ քեզի ըրածս չկատարեմ , Ես քեզ

16 պիտի չթողում : Եւ Ցակոբ ար- թնցաւ իր քունէն ու ըսաւ , Իրաւցնէ Տէրը այս տեղ է եղեր , Ես

17 ու չգիտցայ : Եւ վախցաւ ու ըսաւ , Ի՜նչ ահաւոր է այս տեղը . այս ուրիշ բան չէ՝ բայց միայն Ա- տուծոյ տունը , ու սա է երկինքին

18 դուռը : Եւ Ցակոբ առտուանց կա- նուխ ելաւ , ու իր գլխուն տակը դրած քարը առաւ , և զանիկայ արձան կանգնեցուց , Ելաւ անոր

19 գլուխը եղ Թափեց . Եւ ան տե- ղին անունը *Բեթէլ դրաւ . բայց առաջ ան քաղաքին անունը Լուզ

ՆՀ 1760

Գլ. իդ. 3 : իզ. 35 :

Ելք 1760

Ղեւ. իզ. 3 :

Ներ. իե. 13 : Գլ. լգ. 3 :

Ովս. ժբ. 12 :

Գաղ. ե. 2 :

Գլ. խա. 1 : Ցոբ. լգ. 15:

Ցօհ. ա. 51: Եբր. ա. 14:

Գլ. լե. 1 : Խը. 3 :

Գլ. իգ. 24 :

Գլ. ժգ. 15: լե. 12 :

Գլ. ժգ. 16:

Գլ. ժգ. 14: բ Օր. ժբ. 20 :

Գլ. ժբ. 3 : ժբ. 18 : Ելք. 18 : իդ. 4 :

Ցես 1760, 20, 21: Գլ. իզ. 24 : լ. 3 :

Գլ. խը. 16: Սպ. ձխա. 5, 7, 8 :

Գլ. լե. 6 : Թագ. իգ. 19 :

Ելք Օր. իը. 6: Ցես. ա. 5 : Թագ. բ. 57 : Եբր. ժգ. 5 :

Ել. գ. 5 : Ցես. ե. 15 :

Գլ. լա. 13, 45 : լե. 14 :

Ղեվ. բ. 10, 11, 12 : Թագ. է. 1 :

Դատ. ա. 23, 26 : Ովս. գ. 15 :

*Տ՚ի Աստուծոյ տունը :

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԸՐ 1760

ք ԾԸ·Լա·13։ Դատ·ժա· 30։ ըԹագ· ժե·Տ։

ց ՀՇՐ 15։ ՚՚ա ՏԻՄ·Գ· Տ։

† Դատ·ժա· 31։ ըԹագ· ժԹ·24, 30։

‡ ը Օր·իգ· 17։ ըԹագ· ժե·Տ։ գ Թագ·ե· 17։

◦ Գ·լե·7, 14։

ֆ Ղե·իե·30։

* ԵՔԸ· ոա-քերը վեր-ցուց,

՚՚ Թոռ·իդ· 7։ Ովս·ժը· 12։

† ԵՔԸ· արե-ւելքի որ-դւոց

Ա ՅԱկոբ *ճամբայ ելաւ՚՚, ՚՚ ու †արևելեան ժողովրդոյ՚՚ երկիրը

2 եկաւ։ Եւ նայեցաւ, ու ահա դաշ-տին մէջ հոր մը կար, և ահա հոն անոր քովը ոչխարներու իրիք հօտ պառկած էր. ինչու որ ան հորէն կը խմցնէին հօտերը. ու հորին

3 բերանը մեծ քար մը կար. Եւ բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին. ու հովիւները հորին բերնէն քարը մէկդի կը պլտորցնէին, ու հօտերը կը խմցնէին, և քարը նորէն իր

4 տեղը հորին բերանը կը դնէին։ Եւ Յակոբ բսաւ անոնց, Ո՛վ եղ-բայրներս՝ ո՞ւրկից էք դուք. և ա-նոնք ըսին, Մենք Խառանէն ենք։

5 Ու բսաւ անոնց, Նաբովրին որդին Լաբանը կը ճանչնա՞ք. և անոնք

6 ըսին, Կը ճանչնանք։ Եւ բսաւ անոնց, Ո՞ղջ առո՞ղջ է. և անոնք ըսին, Ողջ է, և ահա անոր Ռա-քէլ աղջիկը ոչխարներուն հետ կու-

7 գայ։ Եւ անիկայ բսաւ, Ան՛ա տակաւին ‡իրիկուն ըլլալու շատ ա-տեն կայ՚՚, և հօտերուն ժողվուելու ատենը չէ. ոչխարները խմցուցէ՛ք

8 ու գացէ՛ք արածեցէ՛ք։ Եւ անոնք ըսին, Մենք չենք կրնար, մինչև որ բոլոր հօտերը մէկտեղ չժողվուին. ու երբոր հորին բերնի քարը մէկդի դլտորցնեն, ան ատենը ոչխարները

9 կը խմցնենք։ Եւ երբոր տակա-ւին անոնց հետ կը խօսէր, ‡Ռաքէլ իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ. ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը։

10 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր մօրեղ-բօրը Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը, ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար-ները տեսաւ, ան ատենը Յակոբ մօտեցաւ, և քարը հորին բերնէն դլտորեց, ու իր մօրեղբօրը Լաբա-

11 նին ոչխարները խմցուց։ Եւ Յա-կոբ ‡համբուրեց Ռաքէլը, ու ձայնը

12 վերցընելով լացաւ։ Եւ Յակոբ պատմեց Ռաքէլին Ղէթ ինքը անոր հօրը ‖ազգականը՝ ու Ռեբեկայի որդին է. Ան ալ վազեց ու իր հօրը

13 պատմեց։ Ու երբոր Լաբան իր քրոջը որդւոյն Յակոբին վրայով լսեց, ՚՚զանիկայ դիմաւորելու վա-զեց, և գրկեց ու համբուրեց զանի-կայ, ու իր տունը տարաւ. և անի-կայ պատմեց Լաբանին՝ բոլոր աս

14 բաները։ Եւ Լաբան բսաւ անոր, ՚՚Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու մարմինս ես. և անոր հետ լման ամիս մը կեցաւ։

15 Եւ Լաբան բսաւ Յակոբին, Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ համար ինծի պիտի ծառայես. բսէ՛

16 ինծի՝ ի՞նչ բոյս վարձքդ։ Եւ Լաբան երկու աղջիկ ունէր. մեծին անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը

17 Ռաքէլ էր։ Եւ Լիային աչքերը տկար էին՝ բայց Ռաքէլ դէմքով ու

18 տեսքով դեղեցիկ էր։ Եւ Յակոբ սիրեց Ռաքէլը, ու բսաւ, ֊Քու պզտիկ աղջկանդ Ռաքէլին համար եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ։

19 Եւ Լաբան ըսաւ, Անիկայ քեզի տալը ուրիշ մարդու մը տալէն ա-

20 ղէկ է. բնակէ՛ ինծի հետ։ Եւ Յակոբ ‡Ռաքելին համար եօթը տարի ծառայեց. ու ղանիկայ սի-րելուն պատճառաւ իրեն քանի մը օրի չափ երևցաւ։

21 Եւ Յակոբ բսաւ Լաբանին, Իմ կնիկս տուր. ինչու որ օրերս լե-ցուած են, որ ես Անոր մտնեմ։

22 Եւ Լաբան ան տեղին բոլոր մարդի-

23 կը ժողվեց, ու ‖ինջցը բսաւ։ Ու եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը առաւ և անոր բերաւ. ու անիկայ

24 անոր մտաւ։ Եւ Լաբան իր ա-ղախինը Զելփան իր աղջկանը Լիա-

25 յին աղախին տուաւ։ Ու երբոր առտու եղաւ, ահա անիկայ Լիան էր. ու Յակոբ Լաբանին բսաւ, Ի՞նչ է առ բոյս ինծի բրածդ. ես քեզի Ռաքելին համար չծառայե-ցի՞. ուստի ինչու դուն խաբեցիր։

26 Եւ Լաբան բսաւ, Մեր երկրին մէջ սասկ բան չըլլար, պզտիկը մեծէն

27 առաջ տալ։ ֊Լմընցուր ասոր հաւանելէն շաբաթը, և ինծի եօթը տարի ալ ծառայելուդ համար՝ ան

28 ալ քեզի տամ։ Եւ Յակոբ անանկ ըրաւ, ու Լիային շաբաթը լմընց-ուց. և Լաբան իր Ռաքել աղջիկը

29 անոր կնիկ ըլլալու տուաւ։ Ու Լաբան իր Բաղդա աղախինը իր աղջկանը Ռաքելին աղախին տուաւ։

30 Եւ Յակոբ Ռաքելին ալ մտաւ, ու ‡Ռաքելը Լիայեն աւելի սիրեց. և

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԸՐ 1760

Ե Գ·լգ·4։ Իե·14, 15։

Ղ Գ·ժգ·8։ ժգ·14, 16։

‖ ԵՔԸ· ևը-բայրը՝

Ե Գ·իգ·28։

Ը Գ·իգ·29։

Ի Գ·բ·23։ Դատ·թ· 2։ բԹագ· ե·1։ ժԹ· 12, 13։

ժ Գ·լա·41։ բԹագ·գ· 14։

Ի Գ·լ·26։ Ովս·ժը· 12։

1753

Լ Դատ ժե· 1։

Խ Դատ·ժգ· 10։ Ցօհ· բ·1, 2։

Ա Դատ·ժգ· 12։

Լաբանէն հեռթը տարի ալ ծառայեց։
31 Եւ Տէրը երբոր Լիայիին ատելը ըլլալը տեսաւ, Ղանոր արգանդը բացաւ. բայց Ռաքէլ ամուլ էր։
32 Եւ Լիա յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և անոր անունը *Ռուբէն դրաւ. քանզի ըսաւ, Տէրը իմ տառապանքիս նայելուն համար, ակ եւս էրկիս զիս պիտի սիրէ։
33 Եւ նորէն յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ, Որովհետեւ Տէրը իմ ատելի ըլլալս լսեց, անոր համար ինծի ասոր որդէն ալ տուաւ. ու ա-
34 նոր անունը †Շմաւոն դրաւ։ Եւ դարձեալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ, Հիմա աս անգամին էրկիս ինծի հետ պիտի միաւորուի. քանզի իրեք որդի ծնայ իրեն. անոր համար անոր անունը ‡Ղեւի
35 դրաւ։ Եւ մէյմին ալ յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և ըսաւ, Ես անգամ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն. անոր համար անոր անունը ‖Յուդա դրաւ. ու դադրեցաւ ծնանելէն։

ԳԼ. Լ

1 Ռաքէլ իր ամուլութեանը համար ցաւելով՝ իր բաղդա ազախինը Ցակոբին կու տայ։ 5 Բաղդան կը ծնանի Դանը ու Նեփթաղիմը։ 9 Լիան ալ իր Զելփա ազախինը կու տայ Ցակոբին, որ Գադը և Ասերը կը ծնանի։ 14 Ռուբէնին դտած մանդրագորները։ 17 Լիա կը ծնանի Իսաքարը, Զաբուղոնը և Դինան։ 22 Ռաքէլ կը ծնանի Յովսէփը։ 25 Ցակոբ իր հայրենիքը դառնալ կ'ուզէ։ 27 Լաբան նորէն խօսք կապելով՝ գանիկայ քովը կը պահէ։ 37 Ցակոբին հնարքը ու անով իր հարստանալը։

1 Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ինքը Ցակոբին պատճէնէր չծնաւ, Ռաքէլ էր քրոջը նախանձեցաւ, ու Ցակոբին ըսաւ, Ինծի զաւակներ
2 տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ։ Եւ Ցակոբին բարկութիւնը ընդդէմ եղաւ Ռաքէլին դէմ, ու ըսաւ, Միթէ Ես Աստուծոյ տեղն եմ, որ արգանդի պտուղը քեզմէ արդիլեց։
3 Եւ անիկայ ըսաւ, Ահա իմ աղախինս Բաղդա՝ անոր մտիր. Ղուա նիկայ իմ ծունկերուս վրայ ծնանի, և Ես ալ անկէ որդիներ ունենամ։
4 Ու իր Բաղդա աղախինը անոր ընկնիկ ըլլալու տուաւ, և Ցակոբ անոր
5 մտաւ։ Ու Բաղդա յղացաւ, ու
6 Ցակոբին որդի մը ծնաւ։ Եւ Ռաքէլ ըսաւ, Աստուած ինծի իրաւունք տուաւ ալ ըսաւ, և ինծի որդի մը տուաւ. ասոր համար անոր անունը §Դան
7 դրաւ։ Եւ Ռաքէլին աղախինը Բաղդա դարձեալ յղացաւ, ու Ցակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ։
8 Եւ Ռաքէլ ըսաւ, իմ քրոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւններով մար-
տընչեցայ, և յաղթեցի. ու անոր անունը ‡‡Նեփթաղիմ դրաւ։
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դադարեցաւ, իր աղախինը Զելփան առաւ, ու Ցակոբին կնիկ
10 ըլլալու տուաւ զանիկայ։ Եւ Լիային աղախինը Զելփա՝ Ցակոբին
11 որդի մը ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Բաղդա յաջողեցաւ. ու անոր ա-
12 նունը ††Գադ դրաւ։ Եւ Լիային աղախինը Զելփա երկրորդ որդի
13 մը ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Երանելի եմ ես. ինչու որ աղջիկները ինծի Երանի պիտի ըսեն. ու անոր անունը ‡‡Ասեր դրաւ։
14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի հնձոց օրերը, ու արտին մէջ մանդրագորներ գտաւ, ու իր մօրը Լիային բերաւ. ու Ռաքէլ ըսաւ Լիային, Խնդրեմ՝ տուր ինծի որդւոյդ մանդրագորներէն։
15 Բայց անիկայ ըսաւ անոր, Իմ երկիս առնելդ քիչ եկաւ որ իմ որդւոյս մանդրագորներն ալ պիտի առնես. և Հապա՛ք ըսաւ, Ուստի քու որդւոյդ մանդրագորներուն համար սա դիշեր
16 քեզի հետ պառկի։ Եւ իրիկունը երբոր Ցակոբ դաշտէն կու գար, Լիա զանիկայ դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ, Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ իմ որդւոյս մանդրագորներովը. և ան դիշերը անոր հետ պառկեցաւ։
17 Եւ Աստուած լսեց Լիային. ու յղացաւ, ու Ցակոբին հինգերորդ որդի
18 ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի վարձք տուաւ, որովհետեւ աղախինս իմ երկանս տուի. և անոր
19 անունը ‖‖Իսաքար դրաւ։ Եւ Լիա նորէն յղացաւ, ու Ցակոբին վեց-
20 երորդ որդի ծնաւ։ Եւ Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի բարի պարգեւ մը պարգեւեց. աս անգամին երկիս ինծի հետ պիտի բնակի, ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր ա-
21 նունը §§Զաբուղոն դրաւ։ Եւ անկէ ետեւ աղջիկ մը ծնաւ, ու անոր անունը *Դինա դրաւ։
22 Եւ Աստուած հիշեց Ռաքէլը, ու Աստուած լսեց անոր, և ինծի ար-
23 դանդը բացաւ. Ու յղացաւ ու որդի մը ծնաւ. և ըսաւ, Աստուած
24 ինծի նախատինքս վերցուց. Եւ անոր անունը †Յովսէփ դրաւ, ու ըսաւ, Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցընէ։
25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յովսէփը ծնաւ, Ցակոբ ըսաւ Լաբանին, Թող տուր զիս որ երթամ իմ տեղս
26 ու իմ երկիրս երթամ. Իմ կիներս ու տղաքներս՝ որոնց համար քեզի ծառայեցի, տուր ինծի որ

Ն.Ք.ԹՔ. 1753

ՀԳԼ.Լ.26։ Լա.41։ Ովս.ԺԲ.12։
Յ Սաղ.ՃԽԵ.3։

Ի՛ՐԲ 1752

ՂԳԼ.Լ.1։
* Յ՝ ահա որդի։

Ի՛ՐԲ 1751

Ծ ԵԼ.Գ.7։ Գ.31։ Բ Օր.ԻՂ.7։ Սաղ.ԽԼ.18։ ՃՂ.44։

Ի՛ՐԲ 1750

† Յ՝ լսելը։

Ի՛ՐԲ 1749

‡ Յ՝ միաւորութիւն։
ՄՏես Թագ.Ժբ.2,4։
‖ Յ՝ գոհութիւն։
ՅՄատ.ա.2։

Ի՛ՐԲ 1749

ա ԳԼ.ԽԹ.31։
Բ ԳԼ.ԼԷ.11։
Ծ Ցոր.Ե.2։

Ը ԳԼ.ԺԶ.2։ աթագ.ա.5։
Ի ԳԼ.ԺԶ.2։
Ղ ԳԼ.Ծ.23։ Ցոր.Գ.12։
Ի ԳԼ.ԺԶ.2։
Ը ԳԼ.ԺԶ.3։ ԼԷ.22։

Ի՛ՐԲ 1748

Ր Սաղ.ԼԷ.24։ Ղպ.1։ Ոգ.Գ.59։
§ Յ՝ դատող։

Ի՛ՐԲ 1747

Ն.Ք.ԹՔ. 1747

* Յ՝ ըմբշամարտութիւն։

Ի՛ՐԲ 1749

† Մատ.Գ.13։

Ի՛ՐԲ 1748

Ե Հմր 4։
†† Յ՝ բաղդ։
ՂԵ.ԿԱ.11։

Ի՛ՐԲ 1747

Ի Ընակ.Լա.28։ Ղղ.ա.48։
‡‡ Յ՝ երանելի

Ի՛ՐԲ 1748

Ֆ ԳԼ.ԽԵ.30։

Կ Թագ.Ժգ.9,13։

Ի՛ՐԲ 1747

ՈՒ Յ՝ վարձք։

Ի՛ՐԲ 1746

§§ Յ՝ բնակութիւն։
* Յ՝ դատաստան։

Ի՛ՐԲ 1745

ՀԳԼ.ը.1։ թագ.ա.19։
Յ ԳԼ.ԽԹ.31։

Ղաթագ.ա.6։ Եփ.Գ.1։ Ղղ.ա.25։
† Յ՝ պիտին աւելցընէ։
Ֆ ԳԼ.ԼԵ.17։
Մ ԳԼ.Իգ.54։56։
Ց ԳԼ.Ժը.33։Լ.55։
Ն ԳԼ.ԽԹ.20,30։

ՆՀԳ 1745

երթամ. ինչու որ քեզի ըրած ծա-
27 ռայութիւնս դուն գիտես։ Եւ Լա-
բան բսաւ անոր, Թէ որ քու առ-
ջեւդ շնորհք գտայ՝ կ'աղաչեմ քեզի,
[էջ՝ ։ ՚ա՚նէ՚ ։ փորձով գիտցայ" որ
28 Տէրը ՚քեզի համար իս օրհնեց։ Եւ
ըսաւ, Ն՚ՀԳ. լԹ. 3, 5։
29 ցուր, ու պիտի վճարեմ։ Եւ անի-
կայ ըսաւ անոր, Դուն գիտես որ
ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու քու
անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս.
30 Ինչու որ իմ գալէս առաջ քիչ էր
քու ունեցածդ, և չխիտ շատ-
ցաւ, ու Տէրը քեզ օրհնեց իմ
գալովս. և հիմա ես ալ ՚՚իմ տանս
31 համար ե՞րբ պիտի աշխատիմ։ Ու
անիկայ ըսաւ, Քեզի ի՞նչ տամ։
Եւ Յակոբ ըսաւ, Ինծի բան մի՛ մի՛
տար. Թէ որ աս բանը ինծի ընես,
նորէն քու հօտերդ կ'արածեմ ՚՚
32 կը պահեմ. Այսօր քու բոլոր հօ-
տերուդ միջէն անցնիմ, անկից ամէն
պիսակ ու խայտախարիւս ոչխարը,
և ամէն սեւ ոչխարը, ու խայտա-
խարիւ և պիսակ այծերը զատեմ.
՚՚ՆՀԳ. լա. 8։
33 ու ՚՚իմ վարձրս անոնք ըլլան։ Եւ
Ն՚ՀԱՄ. ԼԹ. 6։
էակէ ետև՚՚ իմ արդարութիւնս
քու առջեւդ պիտի յայտնուի,
երբոր իմ վարձրիս հոգ տանիս.
իմ քովս գտնուած ամէն պիսակ
ու խայտախարիւ չեղած այծ, ու
սեւ չեղած ոչխար գողցուած ոնւ.
34 պաւի։ Եւ Լաբան ըսաւ, Թող
35 քու բսածիդ պէս ըլլայ։ Ու ան
օրը զատեց բոլորախայտ ու խայ-
տախարիւ նոխազները, և բոլոր
պիսակ ու խայտախարիւ էգ այծե-
րը, Ե ամէն ձերմակ ունեցողը, ու
բոլոր սեւ ոչխարները, և իր որդի-
36 ներուն ձեռքը տուաւ. Եւ իր ու
Յակոբին մէջտեղը իրեք օրուան
ճամբայի միջոց դրաւ. և Յակոբ
Լաբանին մնացած հօտերը կ'արա-
ծէր։
37 Ու ՚՚Յակոբ իրեն գալար կաղա-
մախի և նուշի ու սօսիի գաւազան-
ներ առաւ, և անոնց կեղևները
տեղ տեղ հանեց, անանկ որ գա-
ւազաններուն մէջը եղած ձերմակը
38 կ'երեւնար։ Եւ իր կեղևած գաւա-
զանները ջուր խմցնելու աւազան-
ներուն մէջը դրաւ, որ երբ հօտերը
ջուր խմելու գան, ՚՚ ֆ՚՚՚

11 Եւ Աստուածոյ հրեշտակը ըսաւ ինձ երազի մէջ, Ո՛վ Ցակոբ. ու ես
12 ըսի, Ահա հոս եմ։ Եւ ըսաւ, Հիմա աչքերդ վէր վերցուր, ու հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազներուն նայէ. ամէնքը խայտախարիս, պիսակ ու դոդշախայտ են. ինչու որ Լաբանին բոլոր քեզի ը-
13 րածները տեսայ։ Ես եմ Բեթէլին Աստուածը, հոր հոն արձան օծեցիր, և հոն ինձի ուխտ ըրիր. հիմա յառի՛ր գնա ասկէ երկրէն, ու քու ծննդեանդ երկիրը դարձիր։
14 Եւ Ռաքէլ ու Լիա պատասխան տուին ու ըսին անոր, Ո՞չ
15 կաւին մեր հօրը տունը մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կա՞յ։ Մենք օտարականներ չսեպուեցա՞նք անոր. քանզի մեզ ծախեց, ու մեր ստակն ալ բոլորովին կերաւ.
16 Ինչու որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց, մեզի է ու մեր զաւակներունը. և հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ը-
17 սաւ, ըրէ։ Ուստի Ցակոբ ելաւ, ու իր որդիները ու կիւկիները ուղտերուն
18 վրայ հեծցուց։ Եւ իր բոլոր անասունները, ու իր բոլոր ստացուածքը՝ որ ինքը ստացաւ, իր ստացած անասունները որոնք Միջագետին մէջ ստացաւ, ճամբայ հանեց փաթանու երկիրը դէպ՚ի իր հայրակ
19 հօրը երթալու։ Եւ Լաբան իր խաշինքը ասրակտուր ընելու գացեր էր. ու Ռաքէլ՝ իր հօրը
20 *կուռքերը գողցաւ։ Եւ Ցակոբ Ասորի †Լաբանէն գաղտուկ փախաւ՝ ինչու որ իր փախչիլը չդիտ-
21 ցուց անոր։ Այսպէս անիկայ իր բոլոր ունեցածովը փախաւ, ու ելաւ ու գետէն անցաւ, և իր երեսը դէպ՚ի Գաղաադ լեռը շիտակեց։
22 Ու երրորդ օրը Ցակոբին փախ-
23 չիլը Լաբանին պատմուեցաւ։ Եւ անիկայ՝ իր եղբայրները հետը առնելով, անոր ետևէն եօթը օրուան ճամբայ գնաց, ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը. Եւ Աստուած Ասորի Լաբանին եկաւ ու ըսաւ անոր, Զգո՛յշ կեցիր որ Ցակոբին *աղէկ
25 կամ գէշ չըլլուցես։ Ուստի Լաբան հասաւ Ցակոբին. և Ցակոբ իր վրանը լեռը կանգներ էր. ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը իջաւ։
26 Եւ Լաբան ըսաւ Ցակոբին, Ի՞նչ է ասիկա որ ինծի ըրած՝ գաղտուկ փախար, և չիմ աղջիկներս սրով առնուած գերիներու պէս
27 վարեցիր։ Ինչու՞ փախչելդ գաղտուկ պահեցիր և ինծի չիմացուցիր, որ ես քեզ ուրախութեամբ, երգերով, թմբուկներով ու քնարներով խըրճ-
28 կեի։ Եւ չթողուցիր զիս *որ իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրէի. Հիմա ասիկա իրաւ յիմարութիւն ըրիր։
29 Ձեռքս չարիք ընելու զօրութիւն ունիմ. բայց՝ Ձեր հօրը Աստուածը *երէկ դիշերը ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով, Զգո՛յշ կեցիր որ Ցակոբին աղէկ
30 կամ գէշ չըլլուցես։ Եւ հիմա՝ թէպէտև քու հօրդ տանը շատ փափաքելուդ համար գացիր, բայց ինչո՞ւ Իմ աստուածներս գողցար։
31 Եւ Ցակոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին, Վախցայ ես՝ որովհետև ըսի՝ Գուցէ քու աղջիկները ինծմէ առնես.
32 Բայց քու աստուածներդ որուն քովը որ գտնես, *թող անիկայ չապրի. մեր եղբայրներուն առջեւը քննէ՝ Նայէ՛, թէ որ իմ քովս քու մէկ բանդ գտնես՝ առ. քանզի Ցակոբ չէր դիտեր որ Ռաքէլ գողցեր էր զանոնք։ Եւ Լաբան Ցակոբին վրանը և Լիային վրանն ու երկու աղախիններուն վրանը մտաւ, բայց չգտաւ. եւ Լիային վրանէն ելաւ, ու Ռաքէլին վրանը մտաւ։
34 Եւ Ռաքէլ առաւ կուռքերը, ու զանոնք ուղտի պատատին մէջը դրաւ, ու վրան նստաւ. և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց, բայց չգտաւ։
35 դտաւ։ Եւ անիկայ իր հօրը բաւ՝ Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերևնայ, որ չբաւ առջեւդ չեմ կրնար ոտքը ելլել. ինչու որ կանանց սովորութեանը մէջն եմ։ Այսպէս փնտռեց, բայց կուռքերը չգտաւ։
36 Եւ Ցակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կը վիճէր. և Ցակոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին, Ի՞նչ է իմ յանցանքս, ի՞նչ է իմ մեղքս, որ տարբերութիւնով
37 հետևէս ինկար։ Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր, քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար, հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը դիր, որ երկուքնուս մէջտեղը դատաստան կտրեն։
38 Վեց տարի է որ քեզի հետ եմ. ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին. և քու հօ-
39 տիդ խոյերը չկերայ. Ես գողցածը չբերի քեզի, վնասը ես կը քաշէի. *ցորկը գողցուածը ու դիշերը գողցուածը իմ ձեռքս
40 քիս կը պահանջէիր։ Այսպէս էի. ցորկը տարը՝ ու դիշերը ցուրտը կը մաշէր զիս, և աչքերս քունս կը

Ծ Գլ· Խը· 16։
ֆ Եզ· գ· 7։
հ Գլ· իբ· 18, 19, 20։
յ Հմր 3։ Գլ· լբ· 9։
ղ Գլ· բ· 24։
ֆ Գլ· իթ· 15, 27։
ճ Դատ· ժէ· 5։ ա Թագ· ժթ· 13։ Ովս· գ· 4։ Գլ· լե· 2։
* Եբր· Թեւ· րափիները
† Եբր· Լաբանին սիրտը գողցաւ։
յ Գլ· խզ· 28։ դ Թագ· ժբ· 17։ Ղեւ· թ· 51, 53։
ն Գլ· ժզ· 8։
ղ Գլ· ի· 3։ Ցոր· լէ· 15։ Մատ· ա· 20։
* Գլ· իէ· 50։
ն՝Թագ· լ· 2։

ղ Հմր 55։ Հռութ· ա· 9, 14։ գ Թագ· ժբ· 20։ Գոր· ի· 37։
Ը ա Թագ· ժգ· 13։ բ Մն· ժգ· 9։
ա Հմր 53։ Գլ· իբ· 13։
ա Հմր 24։
վ Հմր 19։ Դատ· ժբ· 24։
ֆ Եզ· իբ· 10, ԼԵ։
ա Եզ· իբ· 12։

Ն · ք · Ա · Ճ · 1739

ԳԼ · ԽԹ · 27, 28 ։

Հմր 7 ։

Սաղ · ճԻԳ · 1, 2 ։

Հմր 53 : Ես · ը · 13 ։

ԳԼ · ԽԹ · 32 ։ ԵԼ · գ · 7 ։

Ա մն · ժը · 17 ։ Ցուդ · 9 ։

ԳԼ · ԽԷ · 28 ։

Ծ Ցես · Խդ · 27 ։

Ե ԳԼ · ԽԸ · 18 ։

* ՟ վկայու՝ Թեան դէզ (Քաղդէացւոյն) ։

† ՟ վկայու՝ Թեան դէզ (Երբայեցեր-էն) ։

Ղ Ցես · Խդ · 27 ։

Ե Դատ · ժա · 29 ։ աԹագ · է · 5 ։

‡ ՟ դիտա-նոց ։

Ը ԳԼ · ԺԶ · 5 ։

Ա Հմր 42 ։

Ծ ԳԼ · Խ · 23 ։

41 փախչէր ։ Ա յապէս եղայ քան տարի քու տանդ մէջ . Ի քու երկու աղջիկներուդ համար տասնուչորս տարի ծառայեցի քեզի , և ձօտեր-րուդ համար վեց տարի ծառայեցի , և իմ վարձրս տասը անգամ փո-42 խեցիր ։ Թէ որ իմ Հօրս Աստուա-ծը , Աբրահամին Աստուածը , և Ի-սահակին Երկիւղը ինծի հետ չըլ-լար , իրաւցընէ դիս հիմա դատարկ կը խրկէիր . Աստուած իմ տա-ռապանքս ու իմ ձեռքիս աշխա-տութիւնը տեսաւ , ու երէկ դիշեր Բ ԹԷՂ յանդիմանեց ։

43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ ու ըսաւ Յակոբին , Ա ղջիկները իմ աղջիկներս են , և աս որդիները իմ որդիներս են , և աս Հօտերը իմ Հօտերս են , և ամէնը որ կը տես-նես , իմն են . և ի՞նչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս կամ իրենց ծնած 44 զաւակներուն ։ Ուստի հիմա ե-կուր , Ք ես ու դուն ուխտ բնենք , որ իմ ու քու մէջտեղ Ե վկայու-45 թեան համար ըլլայ ։ Եւ Յակոբ Է քար մը առաւ ու սրբան կանգ-46 նեց զանիկայ ։ Եւ Յակոբ իր եղ-բայրներուն ըսաւ , քարեր ժողվե-ցէք . և անոնք քարեր առին ու դէզ մը ըրին , և հոն դէզին վրայ 47 Հաց կերան ։ Ու Լաբան անոր ա-նունը * Եգեկար սահատուԹա դը-րաւ , բայց Յակոբ անոր անունը 48 † Գաղաադ դրաւ ։ Եւ Լաբան ը-սաւ , Ք Ա ս դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մըն է այսօր . անոր հա-մար անոր անունը Գաղաադ ըսու-49 եցաւ . Եւ Է Մասփա ալ ըսուեցաւ . քանզի ըսաւ , Մենք իրարմէ զա-տուած ատեննիս , իմ ու քու մէջ-50 տեղ Տէրը դիտէ ։ Թէ որ իմ աղ-ջիկներս վշտացընես , և կամ Թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ ուրիշ կիներ առնես , Հետերնիս մկրը չկայ . ահա իմ ու քու մէջտեղ վկայ Ա ս-51 տուած է ։ Եւ Լաբան ըսաւ Յա-կոբին , Ահա աս դէզը , և ահա իմ ու քու մէջտեղ իմ կանգնած ար-52 ձանս . Ա ս դէզը վկայ՝ ու ասս ար-ձանը վկայ է , որ ես դէզէն չանց-նիմ քեզի Ֆոլոս , և դուն ասս դէ-զէն ու աս արձանէն չանցնիս ինծի 53 Ֆոլոս , չարիք ընելու համար ։ Ա բ-րահամին Աստուածը և Նաբովրին աստուածը , անոնց Հայրերուն աս-տուածը Ը մեր մէջը դատաւոր ըլ-լան ։ Եւ Յակոբ Բ իր Հօրը Իսահա-կին Երկիւղովը Ծ երդուաւ ըրաւ ։

54 Եւ Յակոբ զոհեր մատուց լեռա-նը վրայ , ու իր եղբայրները Հաց ուտելու հրաւիրեց . և Հաց կերան , 55 ու գիշերը լեռը մնացին ։ Եւ Լա-բան առաւօտանց կանուխ ելաս , ու իր որդիները ու իր աղջիկները Համ-բուրեց ու Է օրհնեց զանոնք . և Լա-բան Կ գնաց ու իր տեղը դարձաւ ։

ԳԼ · Լ Ր

1 Յակոբ Մանայիմի մէջ տեսիլք կը տեսնէ . 3 իր եղբօրը Եսաւին պատգամաւորներ կը խըր-կէ . 6 անոր գալէն կը վախնայ . 9 պատաս-Թեան Համար կ'ապօթէ . 13 Եսաւին ընծաներ կը խրկէ . 24 Հրեշտակի մը հետ գօտեմար-տութիւն ընելով փախուելի մէջ , հոն Խարա-յէլ կը կոչուի . 31 ու իր զօրին վրայ կը կա-ղայ ։

1 Ու Յակոբ իր ճամբան դնաց , ու Աստուծոյ հրեշտակները անոր 2 պատահեցան ։ Եւ Յակոբ երբոր տեսաս զանոնք , ըսաւ , Ա ս Աս-տուծոյ Բ բանակն է . և ան տեղին անունը Մանայիմ դրաւ ։

3 Եւ Յակոբ իր առջևէն պատգա-մաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին Է դէպ Ա Սէիր երկիրը՝ Ե դոմի դա-4 շտը . Եւ պատուիրեց անոնց ը-սելով , Ե իմ տիրոջս Եսաւին ա-սանկ ըսէք , Քու ծառադ Յակոբ ասանկ կ'ըսէ , Լաբանին քովը պան-դխտութիւն ըրի , ու մինչև հիմա 5 ուշացայ . Եւ Ունիմ արջառներ ու էշեր , Հօտեր ու ծառաներ և ազախիններ . և խրկեցի իմ տիրոջս իմացընելու , որ Ը քու առջևդ 6 շնորհք գտնեմ ։ Եւ պատգամա-ւորները դարձան Յակոբին ու ըսին , Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք , ու Ը անիկայ ալ Չորս Հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ ։

7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու Ի-նչ-ոլեցաւ . և իր հետը եղած ժողովուրդը , ու Հօտերը , և ար-ջառները , և ուղտերը երկու 8 խումբի բաժնեց , Ու ըսաւ , Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին Հանի , ու ան պարնելու ըլլայ , մնացեալ խումբը 9 կ'ազատի ։ Ժ Եւ Յակոբ ըսաւ , Է Ո՛վ իմ Հօրս Աբրահամին Աստուածը , ու իմ Հօրս Իսահակին Աստուածը , Նո՛վ Տէր՝ որ ըսիր ինծի , Քու եր-կիրդ ու քու Հայրենիքդ դարձիր , 10 ու քեզի բարիք ընեմ . Ա բժան չեմ ան ամէն Ո ողորմութիւնե-րուն և ամէն Հաւատարմութեանը , որ դուն քու Ծառայիդ ցուցուցիր . ինչու որ Ժ իմ գաւազանովս անցայ այս Ցորդանանէն , և հիմա երկու 11 խումբի Պէր եղայ ։ Կ'ազատէմ քե-զի , Հազատէ զիս իմ եղբօրս Եսա-ւին ձեռքէն . ինչու որ ես անկէ կը վախնամ , որ չըլլայ Թէ գայ ու զարնէ զիս , ա՛ Հ մայրը տղաքնե-12 րով ։ Եւ Ն դուն ըսիր Թէ Ընդ-շուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ , ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ , որ շատութենէն չՀամրուիր ։

13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ . ու իր

Ն · ք · Ա · Ճ · 1739

Սաղ · դա · 11 ։ Երբ · ա · 14 ։

Ը Ցես · ե · 14 ։ Սաղ · ճԷ · 21 ։ Ճ Ա ր · 2 ։ Դա · ր · 13 ։ ‖ ՟ երկու բառակներ ։

ԳԼ · ԼԳ · 14, 16 ։

Ա ԳԼ · ԼԳ · 6, 7, 8 ։ Ը Օր · ր · 5 ։ Ցես · Խգ · 4 ։

Ե Ա ռակ · ժե · 1 ։

Ղ ԳԼ · Լ · 43 ։

Ե ԳԼ · ԼԳ · 8, 15 ։

Ը ԳԼ · ԼԳ · 1 ։

Ե ԳԼ · Լ · 3 ։

Ծ Սաղ · Ծ · 15 ։

Ը ԳԼ · ԽԸ · 13 ։

Ղ ԳԼ · Լ · 3, 13 ։

Ե ԳԼ · Խգ · 27 ։

Ծ Ցոր · ը · 7 ։

Է Սաղ · ԾԹ · 1, 2 ։

Հ Ովս · Ժ · 14 ։

Ե ԳԼ · ԽԸ · 13, 14, 15 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1739

ձեռքը դանուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաս-
14 տեց , երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ , երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ , երսուն ծիծ տուղ ուղտ իրենց ձագերովը , քառասուն կով ու տասը ցուլ , քսան էգ էշ
16 և տասը ւսանակ : Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց , ու ըսաւ իր ծառաներուն , Առջեւս անցէք , ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թո-
17 ղըցէք : Եւ առջևէն գացողին պատուիրեց ըսելով , Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի , ու քեզի հարցընէ , ըսելով Թէ Դուն որո՞ւն ես , և ո՞ւր կ'երթաս , և առ
18 առջևդ եղածները որո՞ւն են . Ան ատենը ըսէ որ Քու ծառայիդ Յակոբինն է . իմ տիրոջս Եսաւին ղրկած ընծան է . և ահա ինքն ալ
19 ետևնիս է : Եւ այսպէս երկրորդին , ու երրորդին , և հօտերուն ետևէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց ըսելով , Ա՛ս խօսքին պէս զըուցեցէ՛ք Եսաւին՝ երբոր զինքը
20 գտնէք . Եւ ահա քու ծառադ Յակոբ ալ ետևնիս է՝ ըսէ՛ք . քանզի ըսաւ , Անջկէս գացող ընծանե-
21 րով անոր երեսը կը կակուղցնեմ , և անկէ ետքը անոր երեսը կը տես-
22 նեմ . գուցէ ղէս ընդունի : Այսպէս ընծաները անոր առջևէն դացին . և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
23 բանակին մէջ : Եւ ան գիշերը ելաւ , ու իր երկու կիներուն , և իր երկու աղախիններուն , ու իր տասնումէկ որդիները առաւ , և ձա-
24 րոկին անցքէն անցաւ : Եւ առաւ զանոնք ու վտակէն անցուց , և իր բոլոր ունեցածը անցուց :
25 Եւ Յակոբ մինակ մնաց , ու մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր
26 հետ մինչև արշալոյս . Եւ երբ տեսաւ որ իր դէմ անոր չկրնաց , անոր զօտին ամլաջկինն դպաւ , և Յակոբին զօտին ամլաջկինը խախտեցաւ :
27 Եւ ըսաւ , Թողու տուր իս , ինչու որ արշալոյսը *երևցաւ . Եւ Յակոբ ըսաւ , Չեմ թողուր քեզ՝
28 մինչև որ իս չօրհնես : Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Ի՞նչ է անունդ . ան
29 ալ ըսաւ , Յակոբ է : Եւ անիկայ ըսաւ , Ալ մէյմըն ալ քու անունդ Յակոբ չըռուի , հապա †Իսրայէլ ըսուի . ինչու որ Աստուծոյ հետ ու Մարդոց հետ մարտնչեցար , և
30 օրհնեց զանիկայ : Եւ Յակոբ անունը ‡Փանուէլ դրաւ . քանզի ըսաւ , Դէմ առ դէմ Աստուած , ու իմ անձս ողջ մնաց :
31 Եւ Փանուէլէն անցածին պէս՝ արևը անոր վրայ ծագեցաւ . ու իր
32 զատին վրայ կը կաղար : Անոր համար Իսրայէլը որդիքը զատին վրայի ‖Թմրած Ջիղը՝՝ չեն ուտեր մինչև այսօր . ինչու որ Յակոբին զատին §Թմրած Ջիղին՝՝ դպաւ :

Ն·Ք·ԳԲ· 1739

‡ ՟ի՝ Աստուծոյ երեսը :
* ԳԼ·ԺԷ· 13 : ԵԼ·ԻԳ· 11 : ԼԳ· 20 : Բ Օր·Ե·24 : Դատ·Զ· 22 : Ժ·22 : Ես·Ը·5 :
‖ Կամ՝ ամլաջկը
§ Կամ՝ ամլաջկին

ԳԼ·ԼԳ

1 Յակոբ ու Եսաւ մէկզմէկու հանդիպելով իրարու սէր կը յուցընեն : 17 Յակոբ Սոկքովթ կ'երթայ : 18 Սաղեմի մէջ դաշտ մը ծախու առնելով՝ հոն սեղան մը կը շինէ , ու զանիկայ Էլէլոհէ Իսրայէլ կ'անուանէ :

1 Եւ Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ , և ահա Եսաւ
ՈՒԼ·ԼԲ·6 : կու գար ու անոր հետը չորս հարիւր մարդ . և էր զաւակները Լիայն ու Ռաքելին ու երկու աղա-
2 խիններուն բաժնեց : Եւ աղախինները իրենց զաւակներովը առաջևը դրաւ , և Լիան իր զաւակներովը ետևը , և Ռաքելը ու Յովսէփը
3 ամենաէն ետևը : Եւ ինքը անոնց առջևը անցաւ , ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն , է դետնին հաւասար եօթը անգամ խոնարհու-
4 թիւն ըրաւ : Ու Եսաւ զանիկայ դիմաւորելու վազեց , ու զրկեց զանիկայ , և Ը անոր պարանոցին վրայ
5 ինկաւ ու համբուրեց զանիկա. և լա- յին : Ու երբոր իր աչքերը վեր վերցուց , ու տեսաւ կիներն ու զաւակները , և ըսաւ , Անոնք քու կին ի՞նչ են . և անիկայ ըսաւ , Ի Աստուծոյ քու
6 ծառայիդ պարգևած զաւակներն են : Ան ատենը աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան , ու
7 խոնարհութիւն ըրին : Եւ Լիան ալ ու իր զաւակները մօտեցան , ու խոնարհութիւն ըրին . և ետքը Յովսէփ ու Ռաքել մօտեցան , ու
8 խոնարհութիւն ըրին : Ու Եսաւ ըսաւ , Ա՛ս քու ղբօրը խումբդ ի՞նչ պիտի ըլլայ , որուն ես պատահեցայ . և Յակոբ ըսաւ , Ի իմ տիրոջս առջևը
9 չնորհք գտնելու համար է : Ու Եսաւ ըսաւ , Ես շատ ունիմ՝ եղբայր
10 իմ , քու կինդ քեզի ըլլայ : Եւ Յակոբ ըսաւ , Չէ , կ'աղաչեմ քեզմէ՝ թէ որ հիմա քու առջևդ չնորհք գտայ , իմ ձեռքէս ընծաս ընդունէ . ինչու որ Ը քու երեսդ՝ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս
11 տեսայ , և ինծի հաճեցար : Ընդունէ՛ չնորհք ըրէ , քեզի բերուած *ընծաս առ . քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի , և՝ քանզի Ես ամէն բան ունիմ . ծ և ստիպեց անոր , ու
12 ան ալ ընդունեց : Եւ անիկայ ը-

ՈՒԼ·ԼԲ·6 :
Բ ԳԼ· ԺԸ· 2 : Խբ·6 : Խգ·26 :
Է ԳԼ·ԼԲ·28 :
Ը ԳԼ· Խե· 14, 15 :
Թ ԳԼ·Խը·9 : Սաղ·ՃԽԵ· 3 : Ես·Ը· 18 :
Ժ ԳԼ·ԼԲ·16 :
ԺԱ ԳԼ·Խդ·3 : Բ Թագ·գ· 13 : Ժգ· 24, 28, 32 : Մատ·Ժը· 10 :
* ԵՔԲ·օր· Նեէմիայ·տես Դատ· ա·15 : ա Թագ·իե· 27 : Լ·26 : դ Թագ·ե· 15 :
ԲՓիլ·գ·18 : Ժգ Թագ·ե· 23 :

Ն. ք. ՂՓ. 1739

սաւ , Ելլենք երթանք . ու ես
13 քու առջևէդ կ'երթամ : Եւ Ցակոբ ըսաւ անոր , Իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մատղաշ են , ու հետս եղած հօտերը ու արջառները ձա- գերով են . և թէ որ մէկ օր մը բըռ- նութեամբ վարեն զանոնք , բոլոր
14 հօտերը պիտի մեռնին : Ուրեմն թող իմ տէրս իր ծառային առաջևնայ . ու ես կամաց կամաց առջևս եղած անասուններուն ոտ- քովը ու տղաքներուն ոտքովը կ'եր- թամ , մինչև որ իմ տիրոջս Սէիր
15 հասնիմ : Եւ Եսաւ ըսաւ , Արդ իմ հետս եղող ժողովուրդէն քիչ քովդ ձգեմ . և անիկայ ըսաւ , Ի՞նչ պէտք է . Թող իմ տիրոջս
16 առջևը շնորհք դտնեմ : Այսպէս Եսաւ ան օրը իր ճամբան դարձաւ դէպ ի Սէիր :
17 Եւ Ցակոբ Սոկքովթի չուեց , ու իրեն տուն մը շինեց , և իր հօտե- րուն փարախներ շինեց . անոր հա- մար ան տեղին անունը Սոկքովթ դուռեցաւ :
18 Եւ Ցակոբ Միջագետէն դարձած ատենը՝ Սիւքեմացւոց Սաղէմ քաղաքը եկաւ , որ Քանանու երկ- րին մէջն է , և քաղաքին առջևն
19 բանակեցաւ : Եւ իր վրանը կանգ- նած հարտին կալուածքը Սիւքեմին հօրը Եմովրին որդիներէն ծախու առաւ Հարիւր կտոր ստակի" :
20 Եւ հոն սեղան մը շինեց , ու անունը Էլէլոհէ Իսրայէլ" դրաւ :

ԳԼ. Լ.Դ

1 Դինա Սիւքեմէն կը պղծուի : 4 Սիւքեմ կ'ուզուէ որ իրեն կնիկ ըլլալու տան զանիկայ : 13 Ցակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն Թլփա- տուիլ կ'առաջարկեն : 20 Եմովր և Սիւքեմ իրենց քաղաքացիները Թլփատուելու կը հա- մոզեն : 25 Անոնց Թլփատութենէն եաքը՝ Ցակոբին որդիքը զանոնք կը կարդեն , 27 ու անոնց քաղաքը կը կողոպտեն : 30 Ցակոբ կը յանդիմանէ Շմաւոնը ու Ղեւին :

Իբր 1732

1 Յե Լիայեն Ցակոբին ծնած աղ- ջիկը Դինա ան երկրին աղ-
2 ջիկները Տեսնելու ելաւ : Ու ան երկրին իշխանը Խաւրի Եմով- րին որդին Սիւքեմ տեսաւ զա- նիկայ , ԵՒ առաւ ու պառկեցաւ
3 նիկայ : Եւ անոր հոդին Ցակո- բին Դինա աղջկանը յարեցաւ . ու սիրեց աղջիկը , և Աղջկան քաղց-
4 րութեամբ խօսեցաւ : Ու Սիւքեմ է իր հօրը Եմովրին զրուցեց ըսե- լով , Առ աղջիկը ինծի կնիկ առ :
5 Եւ Ցակոբ լսեց որ անիկայ իր Դի- նա աղջիկը պղծեց . բայց իր որդի- ները իր հօտերուն հետ դաշտն էին . ու մինչև անոնց դալը Ցակոբ Էլուռ կեցաւ :
6 Եւ Սիւքեմին հայրը Եմովը գնաց

Ցակոբին , որ անոր հետ խօսի :
7 Եւ Ցակոբին որդիները լսածնուն պէս՝ դաշտէն եկան . և մարդիկը դժուարեցան ու Իսիատ բարկա- ցան . ինչու որ Ցակոբին աղջկանը հետ պառկելով՝ Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ըրաւ , Որ առանկ
8 ըլլալու չէր : Ու Եմովը խօսեցաւ անոնց հետ ըսելով , Իմ Սիւքեմ որդւոյս հոգին ձեր աղջկանը սիրա- հարեցաւ . կ'աղաչեմ ձեզի , զանի-
9 կայ անոր կնութեան տուէք . Եւ մեզի հետ խնամութիւն ըրէք . ձեր աղջիկները մեզի տուէք , ու մեր
10 աղջիկները ձեզի առէք . Եւ մեզի հետ բնակեցէք , ու Լաս երկիրը ձեր առջևը պիտի ըլլայ . անոր մէջ բնակեցէք Ե ու առուտուր ըրէք , և Անոր մէջ կալուածքներ ստացէք .
11 Ու Սիւքեմ ըսաւ աղջկանը հօրը ու անոր եղբայրներուն , Թող ձեր առջևը շնորհք գտնեմ , և ինչ որ
12 ինծի ըսէք , կու տամ : Խնդրե- ցէք ինծմէ խիստ շատ Օժիտ ու ընծայ , ու ինծի բսածնուդ պէս պիտի տամ . միայն թէ աղջիկը ինծի տուէք՝ կնիկ ըլլալու համար :
13 Եւ Ցակոբին որդիքը Խաբէու- թեամբ պատասխան տուին Սիւ- քեմին ու անոր հօրը Եմովրին , ու ըսին , (քանզի անիկայ իրենց Դի-
14 նա քոյրը պղծեց ,) Եւ ըսին ա- նոնց , Մենք առ բանը չենք կրնար ընել , որ մեր քոյրը անթլփատ մար- դու մը տանք . ինչու որ Նաս մեզի
15 ամօթ բան մըն է . Բայց միայն ա- սով կը հաձնինք ձեզի , թէ որ ձեզ- մէ ամէն արուն Թլփատուելով՝ մե-
16 զի պէս ըլլաք , Ան ատենը մեր աղ- ջիկները ձեզի կու տանք , և ձեր աղջիկները մեզի կ'առնենք , ու ձե- զի հետ կը բնակինք , ու ձեզի հետ
17 մէկ ժողովուրդ կ'ըլլանք : Բայց թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփա- տուիք , ան ատենը մենք մեր աղ-
18 ջիկը կ'առնենք ու կ'երթանք : Եւ անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմով- րին , ու Եմովրի որդւոյն Սիւքե-
19 մին : Եւ ան պատանին առ բանը ընելու չուշացաւ , քանզի Ցակոբին աղջկանը զմայլած էր . և իր հօրը տանը մէջ եղողներուն Ղամնէն պատուականն էր անիկայ :
20 Ու Եմովը և անոր որդին Սիւքեմ իրենց քաղաքին դուռը եկան , ու իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօ-
21 սեցան ըսելով , Այս մարդիկը խա- ղաղութեամբ կը վարուին մեզի հետ . ուստի թող այս երկրին մէջ բնակին , ու անոր մէջ առուտուր ընեն . ինչու որ ահա երկիրը ընդ- արձակ է անոնց առջևը . Մեր անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ

Ն. ք. ՂԲ. Իբր 1732

Ը Գլ. Խթ . 7 ։ բ Թագ . ԺԳ . 21 ։
ժ Ցես. է. 15։ Դատ . ի , 6 ։
ի բ Օր . իգ . 17։ բ Թագ . ԺԳ . 12 ։

Ի Գլ. Լբ . 3 ։

Լ Գլ. Լգ . 11 ։ Խէ . 25 ։ Հռութ . բ . 13 ։
Ի Ցես . ժգ . 27 ։ Դատ . ը . 5 ։ Սաղ . կ . 6 ։
* ՅՕ՝ փարախներ ։
ժ Ցես . իգ . 1 ։ Դատ . Թ . 1 ։
ի Ցօհ . գ . 23 ։ Հ Ցես . իգ . 32 ։ Ցօհ . գ . 5 ։
† կամ՝ Հարիւր տուած Խոյակի ։
յ Գլ. լե . 7 ։
‡ ՅՕ՝ Աստուած Իսրայէլի Աստուածը ։

Իբր 1732

Ա Գլ. Լ. 21 ։
Բ Տիտ . բ . 5 ։

Է Գլ. Ղ . 2 ։ Դատ . ժգ . 1 ։
Ը Գլ. ի . 2 ։ Ի բ Օր . իբ . 29 ։
Ղ Ցես Ես . խ . 2 ։ Ովս . բ . 14 ։
‖ ԵԲԸ՝ սրահին
Ի Դատ . ժգ . 2 ։

Ը աթագ . ժ . 27 ։ բ Թագ . ժգ . 22 ։

Ե Ա Մն . գ . 9 ։

Յ Ցես . է . 9 ։

առնենք , և մեր աղջիկները անոնց
22 տանք : Բայց ան մարդիկը մեզի հետ բնակելու , մէկ ժողովուրդ ըլ-
լալու համար միայն սա բանով կը հաճին մեզի , որ անոնց Թլփատուե-
լուն պէս մեր ամէն արուն Թլփա-
23 տուի : Անոնց հօտերը ու անոնց ստացուածքը և ամէն անասուն-
ները մերը չէ՞ն ըլլար , միայն Թէ մենք անոնց հաճինք , որ մեզի հետ
24 բնակին : Ու Եմովրին և անոր որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին ան
ամէնը՝ որ անոր բերդաքին դռնէն դուրս կ՚ելլէին . և ամէն արու որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ՚ելլէր , Թլփատուեցաւ :
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր ա-
նոնք ցաւին մէջն էին , Յակոբին երկու որդիքը՝ Շմաւոն ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ , և համարձակ քա-
ղաքը մտան , ու սպաննեցին ամէն
26 արուն . Ու Եմովրը և անոր որ-
դին Սիւքեմը սուրի բերնէ անցու-
ցին . և Սիւքեմին տունէն առին
27 Դինան , ու դուրս ելան : Եւ Յակոբին որդիքը սպաննուածնե-
րուն վրայ եկան , ու քաղաքը կողոպտեցին , իրենց քոյրը պղծել-
28 նուն համար . Անոնց հօտերը , ու անոնց արջառները , ու էշերը , և քաղաքին մէջ եղածը , ու դաշ-
29 տին մէջ եղածը առին . Եւ անոնց բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր տղաքները ու կիներները գերի առին , և տուներուն մէջ բոլոր դանուածը
30 կողոպտեցին : Եւ Յակոբ ըսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին , Ձիս սա երկրին բնակչացը՝ քանանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը , ✱ առելի ընելով՝ զիս փորձանքի մէջը ձգելիք . Ե՛ւ ին-
ձի հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին , ու զիս պիտի զարնեն , և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսուինք : Ու անոնք ըսին , Հապա մեր քոյրը բոզի պէս գործա-
ծել պէ՞տք էր անոր :

իր ✝ընտանիքին ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ըսաւ , Ձեր մէջը եղող
✝ օտար աստուածները վերցուցէ՛ք , ու Ղմաքրուեցէ՛ք , և հանդերձնիդ
3 փոխեցէ՛ք . Ու ելլելով դէպ ի՛ Բե-
թէլ վեր երթանք . ու հոն սեղան մը շինեմ Աստուծոյ , ✝որ իմ նե-
ղութեանս օրը ինծի լսեց , ✝ու իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի հետ էր :
4 Եւ իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները , ու իրենց ✝ականջ-
ները եղած օղերը Յակոբին տուին . և Յակոբ թաղեց զանոնք Սիւքեմի
5 մօտ եղած ✝բեւեկնիին տակը : Ու ճամբայ ելան . և իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ ✝Աստու-
ծոյ վախը ինկաւ , ու Յակոբին
6 որդւոցը ետևէն չինկան : Եւ Յա-
կոբ հասնելու երկրին մէջ եղող Լուզ՝ այսինքն Բեթէլ եկաւ , ինքը ու իր հետը եղող բոլոր ժո-
7 ղովուրդը . Եւ հոն ✝սեղան մը շի-
նեց , ու անոն տեղին անունը †Էլ Բեթէլ դրաւ . քանզի իր եղբօր երեսէն փախած ատենը՝ ✝Աստուած հոն իրեն երեցեր էր :
8 Եւ Ռեբեկային դայեակը ‡Դեբօ-
րա մեռաւ , ու Բեթէլին վարի կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ . ու անոր անունը ‡Ալօնպախութ դրուեցաւ :
9 Եւ ՛Աստուած նորէն երեւցաւ Յակոբին՝ երբոր անիկայ Միջագե-
տէն դարձեր էր , ու օրհնեց զանի-
10 կայ : Եւ Աստուած ըսաւ անոր , Քու անունդ Յակոբ է . նա՛լ մի՛յնն ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի , հապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ . ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ :
11 Եւ Աստուած ըսաւ անոր , ✝Ես Ա-
մենակարող Աստուած եմ . աճիս ու շատնաս . ✝քեզմէ ազգ ու ազ-
գերու բազմութիւն ըլլայ , և քու
12 երանգիդ թագաւորներ ելլեն : Ու ան երկիրը ✝որ Աբրահամին և Իսա-
հակին տուի , քեզի պիտի տամ . ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ
13 պիտի տամ ան երկիրը : Եւ Աս-
տուած ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսեցաւ , ✝անոր բովին վեր ելաւ :
14 Ու Յակոբ Հարթ արձան մը կանգ-
նեց ան տեղը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ . և անոր վրան թափելու նուէր մատուց , ու անոր
15 վրան իւղ թափեց : Եւ Յակոբ ան տեղին անունը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ , ✝Բեթէլ դրաւ :
16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան , ու դեռ Եփրաթա չհասած քիչ մը ճամ-
բայ մնալով՝ Ռաքէլ ծնաւ , և ծը-
նած ատենը շատ դժուարութիւն
17 քաշեց : Ու եղաւ որ երբ իր ծը-
նանելուն շատ դժուարութիւն կը

---

1 ✝Ու Աստուած ըսաւ Յակոբին , Ելի՛ր՝ վեր ✝դէպ ի՛ Բեթէլ
19 դնա , ու հոն բնակէ , և հոն սեղան մը շինէ Աստուծոյ՝ ✝որ քեզի ե-
րևցաւ , էդուս եղբօրդ Եսաւին երե-
2 սէն փախած ատենդ : Եւ Յակոբ

✝ Գէ · իե · 10։

✝Գէ · խթ · 5 , 6 , 7 ։

✝Եէ · ե · 21 ։ ա Թագ · ժգ · 4 ։
✱Եբր · գար-
շահոտ
✝ր Օր · դ · 27 ։ Սաղ · ճե · 12 ։

✝ Գէ · իբ · 19 ։

✝ Գէ · իբ · 13 ։
✝ Գէ · իե · 43 ։

Ե · ք · ղէ · Ի՛ր 1732

✝ Գէ · ժբ · 19 ։ Ցես · իդ · 15 ։
✝ Գէ · լա · 19 , 34 ։ Ցես · իդ · 2 , 23 ։ աԹագ · է · 3 ։
Ղեէ · ժթ · 10 ։
✝ Գէ · լբ · 7 , 24 ։ Սաղ · ճէ · 6 ։
✝ Գէ · իբ · 20 ։ լա · 3 , 42 ։
✝ Ովս · բ · 13 ։
✝ Ցես · իդ · 26 ։ Դատ · Թ · 6 ։
✝ Եէ · ժե · 16 ։ իդ · 27 ։ լդ · 24 ։ ✝ Օր · ժա · 25 ։ Ցես · բ · 9 ։ է · 1 ։ ա Թագ · ժգ · 15 ։ ✝ Մն · ժգ · 14 ։
✝ Գէ · իբ · 19 , 22 ։
✝ Թագ · է · 4 ։
✝ ✝՛ Բեթէլն Աստուածը ։
✝ Գէ · իբ · 13 ։
✝ Գէ · իդ · 59 ։
‡ ✝՛ կաղնի պտոյ ։
✝Ովս · ժբ · 4 ։
✝ Գէ · ժե · 5 ։
✝ Գէ · լբ · 28 ։
✝Գէ · ժե · 1 ։ իբ · 3 , 4 ։ Եէ · գ · 3 ։
✝Գէ · ժե · 5 , 6 , 16 ։ իբ · 3 ։ իբ · 4 ։
✝Գէ · ժբ · 7 ։ ժգ · 15 ։ իգ · 3 , 4 ։ իբ · 13 ։
✝ Գէ · ժե · 22 ։
✝ Գէ · իբ · 18 ։
✝ Գէ · իբ · 19 ։

քաշէը , ծնուցիչը բսաւ անոր , Մի վախնար ։ ինչու որ Նաս ալ քեզի
18 որդի է ։ Եւ եղաւ որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր , (քանզի մեռաւ ,) անոր անունը *Բենոնի դրաւ . բայց անոր հայրը՝ †Բենիամին կոչեց զա-
19 նիկայ ։ Եւ Դաբէլ մեռաւ , ու թաղուեցաւ Եփրաթային ճամ-
20 բան՝ որ Բեթլէհէմ է ։ Եւ Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց , որ՝ մինչև այսօր Ռաքե-լին գերեզմանին արձանն է ։
21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ , և իր վրանը * Մկետալ եդերի անդին
22 կողմը կանգնեց ։ Ու եղաւ որ երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բը-նակէր , Ռուբէն դնաց Ւու իր հօ-րը Բաղլա հարճին հետ պառկե-ցաւ . և Իսրայէլ լսեց ***։

Արդ Յակոբին որդիքը տաս-
23 ուերկու էին ։ Լէային որդիքը՝ *Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Յուդա , Իսաքար
24 ու Զաբուղոն . Ռաքելին որդիքը՝
25 Յովսէփ ու Բենիամին . Ու Բա-լհին Բաղլա աղախինին որդիքը՝
26 Դան ու Նեփթաղիմ ։ Եւ Լէա-յին Զելփա աղախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր ։ Ասոնք են Յակո-բին որդիքը , որոնք Միջագետի մէջ ծնան անոր ։
27 Եւ Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսա-հակին դէպ՝ ի †Մամբրէ՝ *Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոն , ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պանդխա-
28 տութեամբ բնակեցան ։ Եւ Իսա-հակին օրերը հարիւր ուհտասուն
29 տարի եղան ։ Եւ Իսահակ ծերա-ցած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ , և՝ իր ժողո-վուրդին խառնուեցաւ . ու ‡անոր որդիքը Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին զանիկայ ։

ԳԼ · Լ.Զ

1 Եսաւին էրեք կնիկները , 6 ու Սէիր լեռը երթալը ։ 9 Անոր որդիքը , 15 և անոնցմէ ելած իշխանները ։ 20 Սէիրի որդիքը ու իշխան-ները ։ 31 Եդոմի թագաւորները ։ 40 Ե-սաւէն ելած իշխանները ։

1 Նաս ասոնք են Եսաւին ծնունդնե-
2 րը՝ որ է Եդոմ ։ Եսաւ ի-րեն կնիկներ առաւ Քանանու աղ-ջիկներէն , Քետացի Ելոնին աղջի-կը Ադդան , ու Խեւացի Սեբեգոնին աղջիկը Անային աղջիկը Ոհո-
3 բաման , Եւ Իսմայէլին աղջիկը՝ Նաբէոթին քոյրը Բասեմաթը ։
4 Եւ Ադդա ծնաւ Եսաւին՝ Եղի-փազը , ու Բասեմաթ ծնաւ Ռա-
5 գուէլը , Եւ Ոհոբամա ծնաւ Ցե-ւուսը ու Ցեղդոմը և Կորիքը . ասոնք են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝ Քանանու երկրին մէջ ։
6 Ու Եսաւ առաւ իր կնիկները ու տղաքները և աղջիկները ու իր տա-նը բոլոր մարդիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասուններըՙ և իր բոլոր ստացուածքը որ Քանանու երկրին մէջ ոտացաւ , և իր Եղբօրը Յա-կոբին երեսէն †††էկ երկիր մը գը-
7 նաց . Վինչու որ իրենց ստացուած-քը շատ ըլլալուն համար չէին կրնար միասեղ բնակիլ . և իրենց հօտերուն պատճառովը է իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը
8 բաւական չէր իրենց ։ Ու Եսաւ ‡Սէիր լեռը բնակեցաւ . Ի Եսաւ Եդոմն է ։
9 Եւ Սէիր լեռը եղող Եդոմացի-ցւոց հօրը Եսաւին ծնունդները ա-
10 ոնք են ։ Եսաւի որդւոցը անուն-ներըասոնք են ։ Եսաւին կնկանը Ադդային որդին Եղիփազ , ու Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որ-
11 դին Ռագուէլ ։ Եւ Եղիփազին որդիքը Թեման , Օմար , Սեփո ,
12 և Գոթամ ու կնիկ էին ։ Եւ Թամնա Եսաւին որդւոյն Եղիփա-զին հարճն էր , որ Եղիփազին †Ա-մազկը ծնաւ . Եսաւին կնկանը
13 Ադդային որդիքը ասոնք էին ։ Եւ Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ , Զարա , Սամմա ու Մէ-զա . ասոնք էին Եսաւին կնկանը
14 Բասեմաթին որդիքը ։ Ու Եսաւին կնկանը Սեբեգոնի աղջիկը Աննայի աղջկանը Ոգերամային որդիքը ա-սոնք են . և Ծնաւ Եսաւին՝ Ցեւու-սը ու Ցեղդոմը և Կորիքը ։
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխան-ները ասոնք են . Եսաւին անդրան-կանը Եղիփազին որդիքը՝ Թեմանի իշխան , Օմար իշխան , Սեփո իշ-
16 խան , կենազ իշխան , Կորխ իշ-խան , Գոթամ իշխան , Ամազկ իշխան . Եդոմի երկրին մէջ Եղի-փազէն եղող իշխանները ասոնք են . ասոնք Ադդայի որդիքն էին ։
17 Ու Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են . Նահաթ իշ-խան , Զարա իշխան , Սամմա իշ-խան , Մէզա իշխան . Եդոմի երկ-րին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխան-ները ասոնք են . Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդիքը ասոնք է-
18 ին ։ Ու Եսաւին կնկանը Ոգե-բամային որդիքը ասոնք են . Ցե-ուս իշխան , Ցեղդոմ իշխան , Կորխ իշխան . Եսաւին կնոջմէնՙ Աննային աղջիկը եղող Ոգերամայէն
19 էին իշխանները ասոնք էին ։ Ա-սոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին որդիները , և ասոնք են անոնց իշ-խանները ։
20 Եւ ան երկրին մէջ բնակող Հոռեցի Սէիրին որդիքը ասոնք

ՆՀ · Ք · ՂԲ · Խբ 1729

ԼԳԼ · Լ · 24 ։ աթ.ագ · ը · 20 ։

Խբ 1729

*ՅՁ՝ Նեղու-թեամս որ-դիս ։

†ՅՁ՝ աչ ձեռ-քին որդին ։

‡ԳԼ · Խբ · 7 ։

§Հռութ · ա · 2 ։ գ · 11 ։ Միք · ե · 2 ։ Մատ · բ · 6 ։

**աթ.ագ · ժ · 2 ։ բ Թագ · ժբ · 18 ։

***Միք · գ · 8 ։

†ԳԼ · խգ · 8 ։ ԵՀ · ա · 2 ։

բ ԳԼ · ժգ · 18 ։ իդ · 2 ։ 19 ։

գ ՅՁ ։ ժգ · 15 ։ ժե · 13 ։

1716

– ԳԼ · ժե · 15 ։ իե · 8 ։

‡ Ցէս ԳԼ · իե · 9 ։ խթ · 31 ։

Խբ 1796

– ԳԼ · իե · 30 ։ Բ ԳԼ · իզ · 34 ։

§ Հռ 25 ։

Խբ 1760

*ԳԼ · իբ · 9 ։ Ե ա ՄՆ · ա · 35 ։

ՆՀ · Ք · ՂԲ · Խբ 1740

ՂԳԼ · ժգ · 6 ։ 11 ։

Ե ԳԼ · ժե · 8 ։ իբ · 4 ։

ՀԳԼ · լբ · 3 ։ բ Օր · բ · 5 ։ Ցէս · իգ · 4 ։

Ի Հռ 1 ։

ժ ա ՄՆ · ա · 35 , ՃՀ ։

Ի ԵԼ · ժե · 8 ։ 14 ։ Թոս · իգ · 20 ։ ա Թագ · ժեա · 2 , 3 , ՃՀ ։

Խբ 1715

Խբ 1840

Ե ա ՄՆ · ա · 38 ։

են . Ղոտան , և Սոբաղ , ու Սե-
21 բեղօն , և Անա , Ո Դիսօն , ու Ե-
սեր և Դիսան . սոունք էին Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի որդիքը Ե-
22 դովմի երկրին մէջ : Եւ Ղոտանին
որդիքը Քոռի ու Հեմամ էին , ու
23 Ղոտանին քոյրը Թամիա : Եւ Սո-
բաղին որդիքը սոունք են . Գաղու-
ան , ու Մանահաթ , և Գեբաղ ,
24 Սեփո ու Օնամ : Եւ Սեբեգօնին
որդիքը սոունք են . Այիա ու Անա .
սա ան Անան է , որ իր հօրը Սեբե-
գօնին էշերը արածած ատենը՝ ա-
նապատին մէջ Ջերմուխները գտաւ :
25 Եւ Անային որդիքը սոունք են .
Դիսօն , ու Անային աղջկեր Ոզիբա-
26 մա : Եւ Դիսօնին որդիքը սոունք
են . Ամադան , ու Եսբան , և
27 Ցեթրան ու Քառան : Եսերին
որդիքը սոունք են . Բաղղան , ու
28 Զաաւան և Ական : Դիսանին
որդիքը սոունք են . Հուս ու Ա-
29 ռան : Քոռեցւոց իշխանները ա-
սոնք են . Ղոտան իշխան , Սոբաղ
իշխան , Սեբեգօն իշխան , Անա իշ-
30 խան , Դիսօն իշխան , Եսեր իշխան ,
Դիսան իշխան . սոունք են Քոռե-
ցւոց իշխանները Սէիրի երկրին
մէջ՝ իրենց իշխանութեանը ֆա-
ՀԱՆԵՐՈՆ համեմատ :
31 Եւ Ե սոսնք են ան թագաւոր-
նները՝ որ Եդովմի երկրին մէջ Թա-
գաւորեցին , Իսրայէլի որդւոցը վրայ
Թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
32 ռաջ : Եւ Բէովրի որդին Բաղա
Թագաւորեց Եդովմի մէջ . ու ա-
նոր քաղաքին անունը Դէննաբա
33 էր : Եւ Բաղա մեռաւ , ու անոր
տեղը Բօսրացի Զարային որդին
34 Յոբաբ Թագաւորեց : Եւ Յոբաբ
մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմանա-
ցւոց երկրէն Հուսամ Թագաւո-
35 րեց : Եւ Հուսամ մեռաւ , ու
անոր տեղը Բադադին որդին Ադադ
Թագաւորեց , որ Մովաբի դաշ-
տին մէջ Մադիանացիները կոտո-
րեց . և անոր քաղաքին անունը
36 Աւիթ էր : Եւ Ադադ մեռաւ ,
ու անոր տեղը Մասրեկացի Սա-
37 մղան Թագաւորեց : Եւ Սամա-
ղա մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին
քովը Ռոբովթէն եղող Սաւուղը
38 Թագաւորեց : Եւ Սաւուղ մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Աքոբորին որ-
դին Բաաղանան Թագաւորեց :
39 Եւ Աքոբորին որդին Բաաղանան
մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադ
Թագաւորեց . և անոր քաղաքին
անունը Փոդով էր . ու անոր կընո-
կանը անունը Մետաբէել էր , որ
Մէդաբին աղջկանը Մատրեթին
աղջիկն էր :
40 Եւ իրենց տոհմերուն ու իրենց

տեղերուն համեմատ իրենց անուն-
ներովը՝ Եսաւէն եղած հիշխաննե-
րուն անունները սոունք են . Թամնա
իշխան , Գաղուա իշխան , Ցեթաթ
41 իշխան , Ողիբամա իշխան , Էլա իշ-
42 խան , Փինօն իշխան , Կենէզ իշ-
խան , Թեման իշխան , Մաբզար
43 իշխան , Մագդիէլ իշխան , Իրամ
իշխան : Սոունք են Եդովմի իշխան-
ները իրենց բնակութեանը համե-
մատ՝ իրենց ստացուածոցը երկրին
մէջ . սա է Եսաւ Եդովմայեցւոց
հայրը :

ԳԼ . ԼԷ

1 Յովսեփին եղբայրները կ'ատեն : 5 Իր
երկու երազները : 13 Յակոբ կը խրկե Յովսե-
փ որ իր եղբայրները տեսնէ : 18 Իր եղբայր-
ները զանիկայ մեռցնելու կը միաբանին : 21
Ռուբէն զանիկայ կ'ազատէ : 26 Յովսեփ Իս-
մայէլացիներուն կը ծախուի . 31 ու Յակոբ
անոր արիւնոտ պատմուճանէն խաբուելով՝
սուգ կը բռնէ : 36 Յովսեփ Եգիպտոսի մէջ
Պետափրեսին կը ծախուի :

1 Ու Յակոբ՝ իր հօրը պանդխտա-
ցած երկրին՝ Քանաան երկրին
2 մէջ բնակեցաւ : Սոունք են Յա-
կոբին ծնունդները . Յովսէփ տասն-
ուեօթը տարեկան էր , երբոր իր
եղբայրներուն հետ հօտերը կ'արա-
ծէր , և պատանի ըլլալէն՝ իր հօրը
կնիկներուն Բաղային որդիներուն
հետ ու Զելփային որդիներուն հետ
էր . և Յովսէփ Ե անոնց չար լուրը
3 անոնց հօրը կը բերէր : Եւ Իսրայէլ
իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը , ինչու որ Է իր ծերու-
թեանը որդին էր անիկայ . և բազ-
մազոյն պատմուճան մը շինեց ա-
4 նոր : Եւ անոր եղբայրները տեսնե-
լով որ իրենց հայրը կը սիրէ զանի-
կայ իր բոլոր եղբայրներէն աւելի ,
Ը ատեցին զանիկայ , ու խաղաղու-
թեամբ չէին կրնար խօսիլ անոր
հետ :
5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ , ու
իր եղբայրներուն պատմեց . և ա-
6 նոնք աւելի ատեցին զանիկայ : Ու
բսաւ անոնց , Կ'աղաչեմ ձեզի ,
մտիկ րրէք սա իմ տեսած երազս .
7 Ե Ահա մենք դաշտին մէջ որաներ կը
կապէինք , և ահա իմ որաս ելաւ
ու շիտակ կանգնեցաւ . և ահա ձեր
որաները անոր բոլորտիքը կայնե-
ցան , ու իմ որայիս երկրպագուե-
8 թիւն ըրին : Եւ անոր եղբայրնե-
րը բսին անոր , Իրաւցընէ մեր
վրայ պիտի թագաւորե՞ս , կամ ի-
րաւցընէ մեր վրայ պիտի տիրե՞ս .
և անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատեցին զանիկայ :
9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , ու
զանիկայ իր եղբայրներուն պատ-
մեց , ու բսաւ , Ահա երազ մըն ալ
տեսայ , և ահա Ջարկը ու լուսինը

ՀԱՄԱ . Ա . 51 :

ՍԱՄ . Ա . 43 :

ՍԱՄ . Ա . 50 :

ՍԱՄ . Ա . 1 :

ՍԱՄ . Ա . 1 :

ՍԱՄ . Ա . 1

ծ · ք · ՁՖ · 1729

ու տասնումէկ աստղերը ինծի երկրպագութիւն ըրին։

10 Եւ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատմեց. և իր հայրը յանդիմանեց զանիկայ, ու ըսաւ անոր, Ի՞նչ է այս քու տեսած երազդ. միթէ ես ու քու մայրդ և քու եղբայրներդ իրաւ գընա՞լ պիտի գանք՝ մինչև դետինը

ե ԳԼ. ԺԵ. 29։

11 քեզի խոնարհութիւն ընելու։ Ու եղբայրները նախանձեցան անոր, բայց հայրը ետ փաթը պահեց այս խօսքը։

ը Գոր. է. 9։
ը Դան. է. 28։ Ղև. ը. 19, 51։

12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ

ԽԲԲ 1729

13 արածեն։ Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին, Քու եղբայրներդ Սիւքեմի մէջ չե՞ն արածեր. պէ՛ւթ ես քեզ անոնց խրկեմ. ու անիկայ ըսաւ, Ահա ես հո՛ւ եմ։

14 Եւ ըսաւ անոր, Գնա՛ նայէ թէ քու եղբայրներդ ա՛ղէկ առողջ են, և հօտերը աղէկ են, ու ինծի լուր մը բեր. այսպէս խրկեց զանիկայ Հեբրոնի հովիտէն. և ան ալ Սիւքեմ եկաւ։

ա ԳԼ. ԼԲ. 6։
ե ԳԼ. Լ. 27։

15 Եւ մարդ մը գտաւ զանիկայ, որ դաշտին մէջը ածին անդին կը պտըտէր. և ան մարդը հարցուց անոր բսելով, Ի՞նչ կը փնտռես։

16 Եւ անիկայ ըսաւ, Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ. կ'աղաչեմ՝ ինծի՛ ինձ

ը Եզր. ա. 7։

17 ծի, անոնք ո՞ւր կ'արածեն։ Եւ ան մարդը ըսաւ, Ասկէ եկան. քանզի լսեցի որ Դոթայիմ երթանք՝ կ'ըսէին։ Եւ Յովսեփ իր եղբայրներուն ետևէն գնաց, ու զանոնք

ժ Դ Թագ. 13։

18 Դոթայիմի մէջ գտաւ։ Ու երբ զանիկայ հեռուէն տեսան, դեռ ինքը անոնց չմօտեցած, զանիկայ մեռցընելու դաւաճանութիւն ըրին։

ժ ա Թագ. ԺԹ. 1։ Սաղ. լա. 13։ լէ. 12, 32։ ղդ. 21։ Մատ. ԼԵ. 1։ Մարկ. Ժդ. 1։ Յօհ. Ժա. 53։ Գոր. ԼԲ. 12։

19 Ու իրարու ըսին, Ահա՛ *երազ տեսնող՝ կու գայ։

20 Արդ՝ հիմա եկէք մեռցընենք զանիկայ, ու գուբի մը մէջ նետենք, ու ըսենք թէ Չար գազան մը կերաւ զանիկայ. և տեսնենք թէ անոր երազները ինչ պիտի գտնեն։

* Եբր. երազներուն տէրը

21 Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ազատեց զանիկայ, ըսելով, Չմեռցընենք զանիկայ։

22 Եւ Ռուբէն ըսաւ անոնց, Արիւն մի՛ թափէք, բայց զանիկայ ա՛ս գուբը նետեցէք՝ որ անապատին մէջն է, և անոր ձեռք մի՛ զարնէք. ա՛ս ը՛սկզբ՝ որ կարենայ ազատել զանիկայ անոնց ձեռքէն՝ իր հօրը դարձընելու համար։

23 Ու եղաւ որ Յովսեփ իր եղբայրներուն քովը եկածին պէս՝ մերկացուցին Յովսեփը իր պատմուճանէն, այսինքն իր վրայի բազմազոյն

24 պատմուճանէն. Եւ առին զանիկայ, ու գուբը նետեցին. և գուբը

ֆ Ած. Լ. 20։ Ամով. գ. 6։

25 դատարկ էր, ջուր չկար։ Եւ նստան հաց ուտելու. ու իրենց աչքերը վերցուցին ու տեսան, և ահա Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գաղաադէն, որ իրենց ուղտերը համեմներով և բալասանով ու †զմուռսով բեռնաւորած՝ Եգիպտոս տանելու կ'երթային։

ն · ք · ՁՖ · 1729

26 Յուդա ըսաւ իր եղբայրներուն, Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝ թէ որ մեր եղբայրը մեռցընենք, ու ծածկենք զանոր արիւնը

ղ Տե՛ս՝ հմր 28, 36։
† Կամ՝ գանձով

27 Նոր արիւնը ծածկենք. Եկէք Իսմայէլացիներուն ծախենք անիկայ, և չմեր ձեռքը անոր չդպչի. ինչու որ անիկայ Իսմեր եղբայրը եւ Իմեր մարմինն է. և անոր եղբայրները

ղ ԳԼ. դ. 10։ Հմր 20։ Ցոբ. ժգ. 18։
չ ա Թագ. ժը. 17։

28 համձեցան։ Ու երբոր Մադիանացի վաճառականներ կ'անցնէին, Յովսեփը դուբէն քաշեցին՝ ու դուրս հանեցին էր եղբ՛ոջերը, և Իսմայէլացիներուն ծախեցին Յովսեփը Ճքսան կտոր արծաթի. անոնք ալ Յովսեփը Եգիպտոս

ն Գոտ. գ. 3։ ԳԼ. խե. 4, 5։
Լ Սաղ. ՀՃ. 17։ Գոր. է. 9։
պ Տե՛ս Մատ. ԺԷ. 9։

29 տոս տարին։ Եւ Ռուբէն դէպ՚ի գուբը դարձաւ, և ահա Յովսեփ գուբին մէջը չէր. ու Իր հանդերձ

Ց Ցոբ. ա. 20։

30 ները պատռեց։ Եւ դարձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ, Տղան չկայ. ու ես ո՛ւր երթամ։

ռ ԳԼ. խբ. 13, 36։ Եզեր. Լա. 15։
ա Հմր 23։

31 Եւ առին *Յովսեփին պատմուճանը, ու այծերէն նոհատ մը մորթեցին, և պատմուճանը արիւնը

32 թաթխեցին։ Ու իրկեցին բազմապոյն պատմուճանը, ու իրենց հօրը տարին, ու բսին, Ա՛ս պտանք մենք. դիտցիր հիմա թէ աս քու որդւոյդ պատմուճանն է՝ թէ չէ։

ե Հմր 20։ ԳԼ. խգ. 28։

33 Եւ անիկայ ճանչցաւ ան, ու բսաւ, Իմ որդւոյս պատմուճանն է, Էվար գազան մը կերած է զանիկայ. Յովսեփ մը կերած է մանրելով։

ռ Հմր 29։ բ Թագ. գ. 31։

34 սեփը պատռեց իր հանդերձները, ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ. և իր որդւոյն համար շատ օրեր սուգ

35 ըրաւ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները ՚ղնելը միսիթարելու եկան. բայց ինքը միսիթարիլ չէր ուզեր. ու ըսաւ, Ես սուգով պիտի իջնեմ դերեզմանը՝ իմ որդւոյս քովը։ Ա՛յսպէս անոր հայրը լացաւ անոր համար։

բ բ Թագ. ԺԲ. 17։

36 Եւ Մադիանայիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ՝ Փարաւոնի ‡նեբրիներին՝ պետափրէս դահճապետին։

ց ԳԼ. խբ. 38։ կդ. 29, 31։
ռ ԳԼ. լԹ. 1։
‡ Յո՛ պատաոականին, Լմ՝ անուն կապետին։

ԳԼ. ԼԸ

1 Յուդա Էբր, Օնանը և Սելոմը կը ծնանի։ 6 Էրը Թամարին հետ կը կարգուի։ 8 Օնանին յանդգնութիւնը։ 11 Թամար Սելոմին կը սպասէ. 13 կը խաբէ Յուդան, 27 ու փարեսը և Զարան երկուորեակ կը ծնանի։

1 Եւ եղաւ որ ան ատենը Յուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ, ու Ոդողոմացի մէկու մը՝ Խիրա անունը Իրաս էր։ Եւ Յու-

ա ԳԼ. ԺԹ. 3։ դ Թագ. գ. 8։

դա Է Շաւա անունով՝ քանանացիի
մը աղջիկը Է տեսաւ , ու առաւ զա-
3 նիկայ և մտաւ անոր : Ու անիկայ
յղացաւ ու որդի մը ծնաւ , և
4 անոր անունը Ե Էր դրաւ : Ու նո-
րէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ , և
5 անոր անունը Է Օնան դրաւ : Եւ
դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ , ու
անոր անունը Շէլօմ դրաւ . և եր-
եք որ զանիկայ ծնաւ՝ Ցուդա քե-
զեքի մէջ էր :
6 Եւ Ցուդա իր առջինեկ տղուն
Էրին Է կնիկ մը առաւ , որուն ա-
7 նունն էր Թամար : Եւ Էնուդային
առջինեկը էր չար էր Տէրոջը առ-
ջեւը . Ի ու Տէրը մեռցուց զանիկայ :
8 Եւ Ցուդա ըսաւ Օնանին , Մտիր
ձ որ եղբօրդ կնկանը , ու տագրու-
թեան իրաւունքը կատարէ անոր , և
9 քու եղբօրդ սերունդ հանէ : Եւ
Օնան գիտցաւ որ սերունդը Է իրենը
պիտի չըլլար . անոր համար երբոր
իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր , «Էյմէ
գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը
10 սերունդ չտայ : Եւ աս բրած բա-
նը Տէրոջը առջեւն դէշ երեցաւ , ու
11 Է զանիկայ ալ մեռցուց : Եւ Ցուդա
իր Թամար հարսին ըսաւ , Է Որբևա-
րի նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ
իմ Սէլօմ որդիս մեծնայ . քանզի
ըսաւ , Ըլլայ որ աս ալ իր եղ-
բայրներուն պէս մեռնի . և Թամար
գնաց ու ձ իր հօրը տունը նստաւ :
12 Եւ շատ օրերէն ետքը մեռաւ
Շաւային աղջիկը՝ Ցուդային կնի-
կը . և Ցուդա Ի մխիթարուեցաւ ,
ու Թաւիմա գնաց իր հօտերը աս-
րակտուր ընողներուն՝ ինքը ու
իր բարեկամը Ոդոդմացի Իրա-
13 ը : Եւ զըուցեցան Թամա-
րին՝ ըսելով , Ահա քու սկեսրայրդ
Հդեպ Ի Թաւիմա կ՚ելլէ՝ իր ոչխար-
14 ները ասրակտուր ընելու : Ան ալ
իր որբևարութեան հանդերձները
հանեց իր վրայէն , ու քօղով մը
ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ , և
Թաւինայի ճամբուն մէջը եղող
Ենայիմի մուտքը նստաւ . քանզի
տեսաւ որ Շէլօմ մեծցաւ , ու ին-
քը անոր կնկի ըլլալու չտրուեցաւ :
15 Երբոր Ցուդա տեսաւ զանիկայ ,
բոզ կարծեց , ինչու որ իր երեսը
16 ծածկեր էր : Եւ ճամբան անոր
դարձաւ ու ըսաւ , Շնորհք ըրէ ,
քեզի մտնեմ . քանզի չէր գիտեր
Թէ անիկայ իր հարսն է : Եւ ա-
նիկայ ըսաւ , Ինծի մտնելու համար
17 ի՞նչ կու տաս ինծի : Ան ալ ըսաւ ,
Ես ուղ այծի ուլ մը կը խրկեմ
հօտերէն . և անիկայ ըսաւ , Գրաւ
18 մը կու տաս մինչև խրկելդ : Եւ
Ցուդա ըսաւ , Ի՞նչ գրաւ տամ
քեզի . ու անիկայ ըսաւ , Ձգու-

կնիքդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ
գտաղանը պարտ . ան ալ տուաւ
անոր , ու մտաւ անոր , և թամար
19 անկէ յղի մնաց : Եւ եղաւ ու գնաց ,
ու Ի իր վրայէն քօղը հանեց , ու իր
20 որբևարութեան հանդերձները հա-
գաւ : Եւ Ցուդա իր բարեկամին
Ոդոդմացիին ձեռքովը այծին ուլը
խրկեց , որ կնկանը ձեռքէն գրաւը
21 առնէ . բայց չգտաւ զանիկայ : Եւ
ան տեղի մարդոցը հարցուց ըսե-
լով , Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ
եղած բոզը ո՞ւր է . և անոնք ըսին ,
22 Հոս բոզ չկար : Եւ դարձաւ Ցու-
դային ու ըսաւ , Զգտայ զանիկայ ,
և ան տեղի մարդիկն ալ ըսին Թէ
23 Հոս բոզ չկար : Եւ Ցուդա ըսաւ ,
Իրեն թող ըլլայ , որ խայտառակ
չըլլանք . ահա ես աս ուլը խրկեցի ,
24 ու դուն չգտար զանիկայ : Եւ եղաւ
որ երեք ամիսի չափ ետքը Ցուդային
պատմուեցաւ՝ ըսելով , Քու հարսդ
Թամար Ը պոռնկեցաւ , նաև ահա
պոռնկութենէն յղի մնաց . և Ցու-
դա ըսաւ , Հանեցէք զանիկայ ,
25 ու այրուի : Երբոր զանիկայ դուրս
կը հանէին , Ի ղրկեց՝ իր սկեսրայ-
րին ըսելով՝ ըսելով , Ես աս բանե-
րուն տիրոջմէն յղի եմ. նաև ըսաւ ,
Ճնորհք ըրէ՝ Ն գիտցիր Ո Թէ ա-
կնիքն ու ժապաւէնը և գաւա-
26 զանը որո՞ւնն են : Եւ Ցուդա Ճանչ-
ցաւ ու ըսաւ , Անիկայ ինծմէ
արդար է . ինչու որ Ո զանիկայ իմ
որդւոյս Սէլօմին չտուի . և Ա Ժ յմէն
ալ նորէն չհպտցաւ զանիկայ :
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած ատենը՝
ահա անոր արգանդին մէջ երկուս-
28 րնակ էին : Եւ եղաւ որ երբ կը
ծնանէր , Ռէյ ձեռքը երկրնցուց .
և մանկաբարձը առաւ՝ ու անոր
ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կա-
պեց՝ ըսելով , Առաջ աս ելաւ :
29 Եւ անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին
պէս՝ ահա անոր եղբայրը ելաւ . և
Ֆառէ Ձ ըսաւ , Ինչո՞ւ ցանգը
պատռեցիր . Ա պատառումը քու
վրադ ըլլայ . անոր համար անոր ա-
30 նունը Ո Փարէս դրուեցաւ : Ու
ետքը ձեռքին վրայ կարմիր դեր-
ձան ունեցող եղբայրը ելաւ , և ա-
նոր անունը Զարա դրուեցաւ :

ԳԼ . Լ Թ

1 Յովսէփ Պետափրեսին տանը մէջ կը յառա-
ջանայ : 7 Իր տիկնոջը փորձութեանը դէմ կը
կենայ : 13 Ստութեամբ ամբաստանուելով ,
20 բանտը կը ձգուի : 21 Բանտին մէջ Ա-
տուած անոր հետ կ՚ըլլայ :

1 Ու Յովսէփը Եգիպտոս իջեցուցին .
և փարաւոնի ներքինին՝ եգիպ-
տացի Պետափրես հշմարտակետը
Ը ծախու առաւ զանիկայ Իսմայե-
լացիներուն ձեռքէն , որոնք զանի-

1727

Ն . ք . զՁ . Իբր 1729

Ե ա Մն . բ . 3 :

Իբր 1727

Է ԳԼ . լԲ . 2 :
Թ ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 19 :
Ի ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 19 :
Ի ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 20 :
Ի ԳԼ . իա . 21 :
Ը ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 19 :
Ե Մն . բ . 3 :
Ժբ Օր . իե . 5 : Մաս . իբ . 24 :
Ի Ը Օր . իե . 6 :
Ի ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 19 :
Ի Հուտ . ա . 13 :
Ժ Ղէ . իբ . 13 :
Ի բ Թագ . ժգ . 39 :
Հ Ցես . ժե . 10 , 57 : Դատ . ժգ . 1 :
Յ Ա ռակ . է . 12 :
Ղ Հմր 11 , 26 :
Ճ Եզեկ . ժգ . 33 :
Ժ Հմր 20 :
Յ Հմր 25 :

1727

Ն . ք . զՁ . Իբր 1727

Ն Հմր 14 :

1729

Ա ԳԼ . լե . 36 : Սաղ . ճե . 17 :
Ի ԳԼ . լե . 28 :

Ղ Դատ . ժԹ . 2 :
Ա Ղէ . իա . 9 : Բ Օր . իբ . 21 :
Ղ ԳԼ . լե . 32 : Ա Հմր 18 :
Ի ԳԼ . լե . 33 :
Ա Թագ . իգ . 18 :
Ա Հմր 14 :
Վ Ցոբ . լԲ . 31 , 32 :
Ա ԳԼ . խզ . 12 : Թուս . իզ . 20 : Ա Մն . բ . 4 : Մաս . ա . 3 :
* Ը՝ պատառումի :

Ն. ք. ՔՔ. 1729

‡ Հմր 21։ ԳԼ. իա. 22։ իԶ. 24, 28։ իը. 15։ աթագ. ժԶ. 18։ ժը. 14, 28։ Գոր. է. 9։

† Սադ. ա. 3։

ե ԳԼ. ժը. 3։ ժԹ. 19։ Հմր 21։

Ղ ԳԼ. իդ. 2։

2 կայ հոն իջեցուցին։ Եւ ‡ Տէրը Յովսեփին հետ էր, ու անիկայ յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր Եգիպտացի տիրոջը տունն էր անիւ-
3 կայ։ Եւ անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն է. քանզի † ինչ որ ընէր, Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը։ Եւ Յովսեփ † շնորհք գտաւ անոր առջեւը, ու կը ծառա-յէր անոր, որ էիր տանը վրայ վե-րակացու ըրաւ զանիկայ, և իր բո-լոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձ-
5 նեց։ Ու եղաւ որ զանիկայ իր տա-նը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու ըրած ժամանակէն՝
ե ԳԼ. լ. 27։ † Տէրը եգիպտացիին տունը օրհնեց Յովսեփին համար. և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշտին մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ Տէրոջը օրհնու-
6 թիւնը եղաւ։ Եւ իր բոլոր ունե-ցածը Յովսեփին ձեռքը թողուց. ու ինչ որ կար անոր քովը՝ չէր գի-տեր, իր կերած հացէն զատ։ Եւ
ը ա թագ. ժԶ. 12։ Յովսեփ էգեղեցիկ էր դէմքով ու դիղձեցիկ տեսքով։
7 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց
Ր ր թագ. ժպ. 11։ Յովսեփին վրայ, ու ըսաւ, † Պառ-
8 կէ ինծի հետ։ Բայց անիկայ չհա-ձնեցաւ, ու իր տիրոջը կնկանը ըսաւ, Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր. և
9 իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս յանձնեց. Ան տանը մէջ ինծմէ մե-ծը չկայ. ու բան մը ինծմէ չարգի-լեց բայց քեզմէ՝ ի զատ, ինչու որ դուն անոր կնիկն ես. ի՛նչպէս
ժ Ածահ. զ. 29, 32։ ասա՛ մեծ չարու թիւնը ընեմ, ու
Ե ԳԼ. ի. 6։ Ղէ. է. 2։ ըթագ. ժը. 13։ Սադ. ծա. 4։ † Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ։
10 Եւ քանի որ անիկայ օրէ օր Յովսեփին կը դրուդեր, անիկայ մտիկ չէր ըներ անոր՝ որ հետը պառկի կամ
11 հետը ըլլայ։ Ու եղաւ որ օր մը իր գործին համար տունն կաւ. և հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն
Լ Ածահ. է. 13, ըէ։ 12 ոչ ոք չկար։ Ու Յովսեփը բռնեց անոր հանդերձէն՝ ըսելով, Պառկէ ինծի հետ. և անիկայ իր հանդերձը ա-նոր ձեռքը թողուց, ու փախաւ
13 դուրս եկաւ։ Ու երբոր տեսաւ որ անիկայ իր հանդերձը թողուց, ու
14 դուրս փախաւ, իր տանը մարդի-կը կանչեց, և ըսաւց անոնց ըսե-լով, Նայեցէ՛ք, մեզի Եբրայեցի մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ ընելու համար. անիկայ ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառկելու համար, ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի. Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս, իր հանդերձը քովս թողուց, և
16 փախաւ դուրս ելաւ։ Ու մինչև որ անոր տէրը տունն եկաւ, անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց։ Եւ
Ն. ք. ՔՔ. 1729

Ի Եհ. իգ. 1։ Սադ. ՃԻ. 3։

Ե Ածահ. զ. 34, 35։

Ի Սադ. ՃԸ. 18։ ապած. ը. 19։ Տէս գԼ. կ. 3, 15։ խա. 14։

Հ Եհ. գ. 21։ ժա. 3։ ժը. 36։ Սադ. ՃԶ. 46։ Ածահ. ժգ. 7։ Դան. ա. 9։ Գոր. է. 9, 10։

Ն ԳԼ. կ. 3, 4։

Ղ Հմր 2, 3։

Եւ Աստուած իմ Յովսեփին ձեռքը յանձնեց բան-տին մէջ եղած բոլոր բանտար-կեալները. և հոն ամէն գործը տես-
23 նողը անիկայ էր։ Բանտապետը անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր նայէր. ինչու որ Տէրը անոր հետն էր, և անոր ամէն ըրածները Տէրը կը յաջողէր։

ԳԼ. Լ

1 Փարաւոնին մատակարարը ու հացագործը բանտին մէջ։ 4 Բանտապետը զանոնք Յովսեփին պահպանութեան կը յանձնէ։ 5 Յովսեփ ա-նոնց երազները կը մեկնէ, 20 որ նոյն մեկնու-թեանը համեմատ կը կատարուին։ 23 Ա՛ս-տուածա՛յին ապերախտութիւնը։

1 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ Եգիպտոսի թագաւորին մա-տուռակը ու հացագործը իրենց տիրոջը Եգիպտոսի թագաւորին
2 դէմ յանցանք գործեցին։ Եւ Փա-րաւոն բարկացաւ իր երկու նե-րքինիներուն՝ այսինքն մատուռա-
3 կապետին ու հացագործապետին. Եւ զանոնք դահճապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ
4 Յովսեփ բանտարկուած էր։ Եւ դահճապետը Յովսեփին ապաքուց անոնց համար, ու անիկայ կը ծա-ռայէր անոնց. և անոնք առեն մը բանտը մնացին։

Իրր 1720 ա Նէեմ. ա. 11։

Բ Ածահ. ժգ. 14։

է ԳԼ. լԹ. 20, 23։

5 Ու Եգիպտոսի թագաւորին մա-տուռակը ու հացագործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին, եր-կուքն ալ մէկ գիշեր մէյմէկ երազ տեսան, ամէն մէկուն երազին նշա-
6 նակութեանը պէս։ Եւ Յովսէփ առտուանց անոնց եկաւ, ու տեսաւ
7 զանոնք որ խռովեր էին։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետը բանտար-կուած փարաւոնին ներքինիներուն հարցուց՝ ըսելով, † Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տրտում են այսօր։
8 Եւ անոնք ըսին անոր, Երազ տե-

Իրր 1718 պ Նէեմ. բ. 2։

Բ ԳԼ. խա. 15։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԻՐ 1718

ԳԼ. ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ : 25 Յովսեփ զանոնք կը մեկնէ , 33 ու Փարաւոնին խորհուրդ կու տայ : 38 Յովսեփին յաջողակ դիմաբերիւնը : 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը : 54 Սովը կը սկսի :

1 Եւ եղաւ որ լման երկու տարիէն
եղբը՝ Փարաւոն երազին մէջ
տեսաւ որ դետին եղերքը կայներ
2 էր : Եւ ահա դետէն գեղեցիկ
տեսքով ու պարարտ մարմնով եօ-
թը երինջներ ելան , ու ‡ մարգա-
դետինին վրայ՝ կ՚արածուէին :
3 Եւ ահա անոնց ետևէն՝ դետէն ու-
րիշ եօթը երինջներ ելան զաղր
տեսքով ու նիհար մարմնով , ու
դէպ երինջներուն քովը դետին
4 եղերքը կայնեցան . Եւ զաղր տես-
քով ու նիհար մարմնով երինջ-
ները կերան եօթը գեղեցիկ տես-
քով ու պարարտ երինջները : Եղբը
5 Փարաւոն արթընցաւ : Եւ քնա-
ցաւ , ու երկրորդ անգամ երազին
մէջը տեսաւ որ մէկ ձղտի վրայ
եօթը պարարտ ու աղէկ հասկեր
6 կ՚ելլէին : Եւ ահա անոնց ետևէն
եօթը նիհար ու խորշակահար
7 հասկեր կը բուսանէին . Եւ ան
նիհար հասկերը կլլեցին եօթը
պարարտ ու լիցուն հասկերը : Եւ
Փարաւոն արթընցաւ , և ահա ե-
8 րազ էր : Ու եղաւ որ առտուանց
անոր հոգին նեղացաւ , ու կան-
չել տուաւ Եգիպտոսի բոլոր մա-
գերը և ան տեղը բոլոր իմաս-
տունները . ու Փարաւոն պատմեց
անոնց իր երազները , բայց մէկը
չկար որ զանոնք Փարաւոնին մեկ-
նէ :
9 Ան ատենը մատուռակապետը
ղրուցեց Փարաւոնին՝ ըսելով ,
Ա յսօր ես իմ յանցանքներս կը
10 յիշեմ : Փարաւոն բարկացաւ
իր ծառաներուն , ու զիս գահճա-
պետին տունը բանտը դրաւ , զիս
11 ու հացադործապետը . Եւ ես ու
անիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք .
ամէն մէկերնիս իր երազին նշանա-
կութեանը պէս երազ տեսանք :
12 Եւ հոն մեզի հետ Ե բրայեցի պատանի մը
ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը
կար , ու անոր պատմեցինք , և ա-
նիկայ Ը մեկնեց մեզի մեր երազները .
ամէն մէկերնուս՝ իր երազին պէս
13 մեկնեց : Ու ինչպէս որ Բ անիկայ
մեզի մեկնեց , անանկ եղաւ . զիս
իմ պաշտօնիս դարձուց , ու զա-
նիկայ կախեց :
14 Ժ Այն ատենը Փարաւոն Ա բրա-
հեմ ուղարկեց ու կանչեց Յովսեփը , և Ը շու-
տով բանտէն հանեցին զանիկայ .
և ածիլուեցաւ ու իր հանդերձնե-
րը փոխեց ու Փարաւոնին եկաւ :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԻՐ 1715

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԻՐ 1718

Ը Տես գլ . խա . 16 ; Դան . բ . 11 ; 28 , 47 :

* Եբր . և ահա՛

ան ք , ու զանիկայ մեկնող չկայ .
և Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ղէ՛ որ
Աստուծոյ կը վերաբերին մեկնու-
թիւնները . աղե պատմեցէք ինծի :
9 Եւ մատակարարապետը իր երազը
պատմեց Յովսեփին , ու ըսաւ ա-
նոր , Երազիս մէջ *տեսայ որ" առ-
10 ջևս որթի մը կար . Եւ որթին վրայ
իրեք ուռ կային . և ան բողբոջելուն
պես ծաղիկ բացաւ , ու անոր ող-
11 կոյզները խաղող հասցուցին . Եւ
Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր .
ու խաղողները առի , և Փարաւոնին
գաւաթին մէջ ճմլեցի , ու գաւա-
12 թը Փարաւոնին ձեռքը տուի : Եւ
Յովսէփ անոր ըսաւ , Ե Ատոր մեկ-
նութիւնը աս է . իրեք ուռը Բ իրեք
13 օր է . Իրեք օրէն եղբը Փարաւոն
Ե գլուխդ պիտի վերդնէ ու
քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի
դարձնէ . և Փարաւոնին գաւաթը
անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մա-
տուռակը եղածիդ առջև սովորու-
14 թեանը պէս : Բայց քեզի բարիք
եղած ատենը Ժ իս մի՛ տրդ բեր , և
կ՚ազաչեմ քեզ՝ ինծի Է բարերարու-
թիւն ըրէ , և զիս Փարաւոնին առ-
ջևը յիշելով՝ զիս ատ տունէն դուրս
15 հանէ . Քանզի իրաւցընէ գողցուե-
ցայ Եբրայեցւոց երկրէն . ԵՒ հոս
ալ բան մը չըրի որ իս ատ դուրը
նետեն :
16 Երբոր հացադործապետը տեսաւ
որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ , ը-
սաւ Յովսեփին , Ես ալ երազիս
մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրեք
17 †ճերմակ սակաւ ունէի . Եւ ամե-
նուն վրայի սակաւին մէջ հացա-
դործի չինած Փարաւոնին ամէն
կերակուրներէն Կ՚ը . ու թռչունա-
ները կ՚ուտէին զանոնք գլխուս վը-
18 րայի սակաւէն : Եւ Յովսեփ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Ե Ա-
տոր մեկնութիւնը աս է . իրեք սա-
19 կառը իրեք օր է . Ժ Իրեք օրէն եղբը
Փարաւոն վրայէդ պիտի վերդնէ
քու գլուխդ , ու քեզ ծառէ մը
պիտի կախէ . և թռչունները վրա-
յէդ քու մարմինդ պիտի ուտեն :
20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը Փարա-
ւոնին Ւ ծննդեանը օրն էր , և իր բո-
լոր ծառաներուն հ ԱՆՁՆԻՔ ըրաւ .
և իր ծառաներուն մէջը մատուռա-
կապետին ու հացադործապետին
21 Ն գլուխները վերդուց . Ու Ղ արձուց
մատուռակապետը իր պաշտօնին , և
Ճ անիկայ դաւաթը Փարաւոնին
22 ձեռքը տուաւ . Բայց հացադոր-
ծապետը Տ կախել տուաւ , ինչպես
23 որ Յովսէփ մեկներ էր անոնց : Եւ
մատուռակապետը միտքը չբերաւ
Յովսէփը , հապա Ա մոռցաւ զանի-
կայ :

ԳԼ . ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ : 25 Յովսեփ զանոնք կը մեկնէ , 33 ու Փարաւոնին խորհուրդ կու տայ : 38 Յովսեփին յաջողակ դիմաբերիւնը : 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը : 54 Սովը կը սկսի :

1 Եւ եղաւ որ լման երկու տարիէն
եղբը՝ Փարաւոն երազին մէջ
տեսաւ որ դետին եղերքը կայներ
2 էր : Եւ ահա դետէն գեղեցիկ
տեսքով ու պարարտ մարմնով եօ-
թը երինջներ ելան , ու ‡ մարգա-
դետինին վրայ՝ կ՚արածուէին :
3 Եւ ահա անոնց ետևէն՝ դետէն ու-
րիշ եօթը երինջներ ելան զաղր
տեսքով ու նիհար մարմնով , ու
դէպ երինջներուն քովը դետին
4 եղերքը կայնեցան . Եւ զաղր տես-
քով ու նիհար մարմնով երինջ-
ները կերան եօթը գեղեցիկ տես-
քով ու պարարտ երինջները : Եղբը
5 Փարաւոն արթընցաւ : Եւ քնա-
ցաւ , ու երկրորդ անգամ երազին
մէջը տեսաւ որ մէկ ձղտի վրայ
եօթը պարարտ ու աղէկ հասկեր
6 կ՚ելլէին : Եւ ահա անոնց ետևէն
եօթը նիհար ու խորշակահար
7 հասկեր կը բուսանէին . Եւ ան
նիհար հասկերը կլլեցին եօթը
պարարտ ու լիցուն հասկերը : Եւ
Փարաւոն արթընցաւ , և ահա ե-
8 րազ էր : Ու եղաւ որ առտուանց
անոր հոգին նեղացաւ , ու կան-
չել տուաւ Եգիպտոսի բոլոր մա-
գերը և ան տեղը բոլոր իմաս-
տունները . ու Փարաւոն պատմեց
անոնց իր երազները , բայց մէկը
չկար որ զանոնք Փարաւոնին մեկ-
նէ :
9 Ան ատենը մատուռակապետը
ղրուցեց Փարաւոնին՝ ըսելով ,
Ա յսօր ես իմ յանցանքներս կը
10 յիշեմ : Փարաւոն Ւ բարկացաւ
իր ծառաներուն , Ե ու զիս գահճա-
պետին տունը բանտը դրաւ , զիս
11 ու հացադործապետը . Եւ Ը ես ու
անիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք .
ամէն մէկերնիս իր երազին նշանա-
կութեանը պէս երազ տեսանք :
12 Եւ հոն մեզի հետ Ե բրայեցի պատանի մը
ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը
կար , ու անոր պատմեցինք , և ա-
նիկայ Ը մեկնեց մեզի մեր երազները .
ամէն մէկերնուս՝ իր երազին պէս
13 մեկնեց : Ու ինչպէս որ Բ անիկայ
մեզի մեկնեց , անանկ եղաւ . զիս
իմ պաշտօնիս դարձուց , ու զա-
նիկայ կախեց :
14 Ժ Այն ատենը Փարաւոն Ա բրա-
հեմ ուղարկեց ու կանչեց Յովսեփը , և Ը շու-
տով բանտէն հանեցին զանիկայ .
և ածիլուեցաւ ու իր հանդերձնե-
րը փոխեց ու Փարաւոնին եկաւ :

‡ Կա՛ պըբ-
տուներուն
մէջը

՚ Դան . բ .
1 ։ ը ։ 5 ։ 19 ։
Բ Եբ . է . 11 ,
22 ։ Եօ .
ԽԲ . 14 ։
Դան . ա .
20 ։ բ . 2 ։
ը . 7 ։

Ի Մատ . բ . 1 ։

Ր Գլ . խ . 2 ,
3 ։
Ս Գլ . լԹ .
20 ։
Ք Գլ . խ . 5 ։

Ե Գ . լ . 36 ։

Ը Գլ . խ . 12 ,
ՁՁ ։

Բ Գլ . խ . 22 ։

Ժ Սաղ . ՃԸ .
20 ։
Ի Դան . բ .
25 ։ աթագ .
բ . 8 ։ Սաղ .
ՃԺ . 7 , 8 ։

Ն · Ք · ՁԲ · 1715

15 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին , Ե-
բրագ տեսայ , ու զանիկայ սկհնող
մը չկայ . Եւ քեզի համար լսեցի որ
կ'ըսեն , Թէ լսած երազդ կը մեկ-
16 նես : Եւ Յովսէփ պատասխան
տուաւ Փարաւոնին ու ըսաւ ,
Ես Թէ եւս . Աստուած պիտի
տայ խաղաղութեան պատասխան
Փարաւոնին :

17 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին ,
Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եզեր-
18 քը կայներ էի . Եւ ահա գետէն ե-
թը երինջներ ելան պարարտ մարմ-
նով ու գեղեցիկ տեսքով , և մար-
գագետնին վրայ կ'արածուէին :
19 Եւ ահա անոնց ետեւէն ուրիշ եօթը
երինջներ ելան նիհար ու խիստ
զազիր տեսքով և վտիտ մարմնով ,
որ անոնց պէս զազիր բնաւ չտեսայ
20 Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ : Եւ
նիհար ու զազիր երինջները կերան
ան առջի եօթը պարարտ երինջնե-
21 րը . Ու անոնց փորը մտնելէն ետքը՝
չէր գիտցուեր թէ անոնք անոնց
փորը մտան . Հապա անոնց տեսքը
առջինին պէս զազիր էր : Ետքը ար-
22 թընցայ : Եւ դարձեալ երազիս մէջ
տեսայ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ
եօթը լեցուն ու աղէկ հասկեր կ'ել-
23 լէին . Եւ ահա անոնց ետեւէն եօ-
թը չոր , նիհար ու խորշակա-
24 հար հասկեր կը բուսանէին . Եւ նի-
հար հասկերը կլլեցին ան եօթը ա-
ղէկ հասկերը : Ու պատմեցի մոգե-
րուն , բայց մէկը չկար որ ինծի
մեկնէ :

25 Եւ Յովսէփ ըսաւ Փարաւոնին ,
Մէկ է Փարաւոնին երազը . Ինչ-
տուած իր ընելիքը յայտնեց Փա-
26 րաւոնին : Եօթը աղէկ երինջնե-
րը եօթը տարի են , և եօթը աղէկ
հասկերը եօթը տարի են . Երազը
27 մէկ է : Եւ անոնց ետեւէն ելած
եօթը նիհար ու զազիր երինջները
եօթը տարի են և եօթը պարապ
ու խորշակահար հասկերը եօթը
28 տարուան սով է : Փարաւոնին
զրուցած խօսքս ան է . Աստուած
իր ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր
29 է : Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին
մէջ յօթը տարի մեծ առատու-
30 թիւն պիտի գայ . Եւ անոնց ե-
տեւէն յօթը տարի սով պիտի
գայ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
բոլոր առատութիւնը պիտի մոռ-
յուի . և սովը պիտի սպառէ եր-
31 կիրը . Ու երկրին մէջ առատու-
թիւնը պիտի չգիտցուի՝ անկէ ետքը
գալու սովին պատճառաւը . ինչու
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ : Եւ
երազը երկու անգամ Փարաւոնին
կրկնուելուն պատճառը ան է որ
ան Ը բանը Աստուծմէ հաստատուե-

ՅԱՐ , և Աստուած շուտով պիտի
33 ընէ ան : Ուստի հիմա թող Փա-
րաւոն հանճարեղ ու իմաստուն
մարդ մը գտնէ , ու զանիկայ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ կեցընէ :
34 Թող Փարաւոն ասոնիկ ընէ , ու երկ-
րին վրայ գործակալներ դնէ , ու
Եգիպտոսի երկրին արմտիքներէն
առատութեան եօթը տարիներուն
35 մէջ հինգէն մէկը առնէ : Եւ ան
դալու աղէկ տարիներուն Ը բոլոր
պաշարը ժողվեն , ու Փարաւոնին
ձեռքին տակը ցորեն դիզեն , և
քաղաքներուն մէջ պաշար պահեն :
36 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու
եօթը տարուան սովին դէմ աս
պաշարը երկրին համար պահուի ,
որ երկիրը Ղասովէն չկորսուի :
37 Եւ Ղաս բանը Փարաւոնին աչ-
քին ու անոր բոլոր ծառաներուն
38 աչքին աղէկ երեւցաւ : Եւ Փարաւոն
ըսաւ իր ծառաներուն , Կրնա՞նք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր Ներ-
39 պիրին Աստուծոյ Հոգին ունի : Եւ
Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին , Որով-
հետեւ Աստուած աս ամէնը քեզի
ցուցուց , քեզի պէս հանճարեղ ու
40 իմաստուն չկայ : Դուն իմ տանս
վրայ կեցիր , և իմ բոլոր ժողովուրդս
քու բերանդ նային . Ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ : Եւ
Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին , Ահա
Եբեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
42 վրայ կեցուցի : Եւ Փարաւոն իր
ձեռքէն մատնին հանեց , ու Յով-
սեփին ձեռքը դրաւ , և զանոր
բեհեզէ հանդերձներ հագցուց ,
ու անոր պարանոցը ոսկի մա-
43 նակ անցուց : Եւ զանիկայ իր
երկրորդ կառքը հեծցուց . ու
կը պոռային անոր առջեւէն ,
Ծնրադրութիւն ըրէք . և Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կե-
44 ցուց զանիկայ : Եւ Փարաւոն ը-
սաւ Յովսեփին , Ես Փարաւոն եմ ,
և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռ-
քը կամ իր ոտքը չվերցընէ Եգիպ-
45 տոսի բոլոր երկրին մէջ : Ու Փա-
րաւոն Յովսեփին անունը Փոսմի-
թոմփանէ դրաւ , և Արեդ քաղա-
քին Պետափրայ քուրմին աղջիկը
Ասանէթը՝ անոր կնիկ ըլլալու
տուաւ . ու Յովսէփ Եգիպտոսի
երկիրը պտըտելու ելաւ :

46 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի Փարաւոն
թագաւորին առջեւը սլած ատե-
նը երեսուն տարեկան էր : Եւ
Յովսէփ Փարաւոնին առջեւէն ելաւ ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պտը-
47 տեցաւ : Եւ առատութեան եօթը
տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ : Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած եօթը տա-

Ն · Ք · ԶԲ · 1715

Ը Հմր 12 : Սաղ · իե · 14 : Դան · ե · 16 :

Ի Դան · բ · 30 : Գոր · գ · 12 : ր Կոր · գ · 5 :

Ժ ԳԼ · խ · Տ : Դան · բ · 22 , 28 , 47 : գ · 2 :

Ձ Հմր 1 :

Ղ Հմր 8 : Դան · գ · 7 :

Յ Դան · բ · 28 , 29 , 45 : Յայտ · գ · 1 :

Ջ գ Թագ · ը · 1 :

Ճ Հմր 25 :

Ռ Հմր 47 :

Ս Հմր 54 :

Վ ԳԼ · խէ · 13 :

Տ Թուռ · իգ · 19 : Ես · խգ · 10 , 11 :

Ն · Ք · ԶԲ · 1715

Ր Առակ · գ · 6 , 7 , 8 :

Ց Հմր 48 :

Ւ ԳԼ · խէ · 15 , 19 :

Փ Սաղ · ճե · 19 : Գոր · է · 10 :

Ք Թուռ · իէ · 18 : Ցոր · իբ · 8 : Առակ · բ · 6 : Դան · գ · 8 , 18 : ե · 11 , 14 : ղ · 3 :

Օ Սաղ · ճե · 21 , 22 : Գոր · է · 10 :

Ֆ Դան · գ · 4 :

Ա Ելթ · գ · 10 : բ · 2 , 8 :

Բ Ելթ · բ · 15 :

Գ Դան · ե · 7 , 29 :

Դ Ելթ · գ · 9 :

Ե ԳԼ · խբ · 6 : խե · 8 , 26 : Գոր · է · 10 :

* Ա՝ Երկրին փրկիչը :

† Եբր · Օնկս

ԽԲ ՐԲ 1715

Զ Ա Թագ · ժղ · 21 : գ Թագ · ժբ · 6 , 8 : Դան. ա · 19 :

Ն · Ք · ՂԲ
ԻԲԲ 1715

ոԳԼ · ԻԲ · 17։ Դատ · Ե · 12։ աՓադ · Ժգ · 5։ Սաղ · Ղը · 27։

ֆ ԳԼ · Խզ · 20։ Ղը · 5։

ա Հմր 45։

ԻԲԲ 1712

*ՅՅ՝ մուգը-նագ։

ԻԲԲ 1711

†ՅՅ՝ ածեցուսմ։

Բ ԳԼ · ԽԹ · 22։

1708

‡ Հմր 30։

Ը Սաղ · ՃՆ · 16։ Գոր Է · 11։

Ի ԳԼ · Խբ · 6։ Խե · 14, 24։

ՂԲ Օր · Թ · 28։

1707

ա Գոր · Է · 12։

Բ ԳԼ · Խգ · 8։ Սաղ · ՃԺը · 17։ Նա · ԼԲ · 1։

րիներուն բոլոր պաշարը ժողվեց , ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը . ամէն քաղաքին բովորտիքը եղած արտերուն պաշարը նոյն տա-
49 ղատ մէջը դրաւ ։ Եւ Յովսէփ °ծովու աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզեց . անանկ որ հաշիւ չգալուն համար՝ չափելը ձգեց ։
50 Եւ սովին տարիները գալէն ա-ռաջ՝ †Յովսէփին երկու որդի ծնաւ , որ Ասենէթ քաղաքին Պետափրեայ քուրմին աղջիկը Ասենէթ ծնաւ ։
51 անոր ։ Եւ Յովսէփ առջինեկին անունը *Մանասէ դրաւ . քանզի ըսաւ , Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վչխերս , ու իմ հօրս
52 բոլոր տունը ։ Եւ երկրորդին ա-նունը †Եփրեմ դրաւ . քանզի ը-սաւ , Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ Բ աճեցուց զիս ։
53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած առատութեան եօթը տարին ան-
54 ցաւ ։ Եւ ‡Յովսեփին ըսածին պէս՝ Ը սովին եօթը տարին դալ սկսաւ . և բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ , բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
55 հաց կար ։ Ու երբոր Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթեցաւ , ժողո-վուրդը հացի համար փարաւոնին աղաղակեց . և փարաւոն ըսաւ բո-լոր Եգիպտացիներուն , Յովսեփին դացէք . ինչ որ ձեզի ըսէ , ան ըրէք ։
56 Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ . և Յովսէփ բացաւ բո-լոր շտեմարանները , ու Ի Եգիպտա-ցիներուն պաշար ծախեց . և սո-վը սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին
57 մէջ ։ Ղու բոլոր աշխարհ Եգիպ-տոս կու գային՝ Յովսեփին պաշար ծախու առնելու . ինչու որ ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ ։

ԳԼ · Խ Բ

1 Յակոբ իր տասը որդիքը Եգիպտոս կը խրկէ ցորեն ծախու առնելու համար ։ 16 Յովսէփ զանոնք բանտ կը դնէ՝ լրտես էք բսելով , 18 ու երբոր կ'ազատէ զանոնք աս պայմանով՝ որ ԲԵ-նիամինը բերեն ։ 21 Յովսէփը ծախելին միտք բերելով՝ խիղճերնուն մէջ կը խօսվին ։ 24 Շմաւոն իբրև պատանդ կը պահուի ։ 25 Միւսները ցորենը առնելով՝ ետ կը դառնան , 29 ու ասոր բաները Յակոբին կը պատմեն ։ 36 Յակոբ Բենիամինը խրկել չուզեր ։

1 Յակոբ երբ իմացաւ Եգիպ-տոսի մէջ պաշար ըլլալը , Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն , Ինչո՞ւ ի-
2 րարու կը նայիք ։ Եւ ըսաւ , Ահա լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ . հոն իջէք ու անկէ մեզի հա-մար ծախու առէք , որ Բ ողջ մնանք
3 ու չմեռնինք ։ Եւ Յովսեփին տա-սը եղբայրները իջան Եգիպտոսէն յո-
4 րդն ծախու առնելու ։ Բայց Յա-կոբ Յովսեփին եղբայրը Բենիամինը

անոր եղբայրներուն հետ չխրկեց . քանզի ըսաւ , ‡ Չըլլայ որ փորձանք մը պատահի անոր ։
5 Եւ Իսրայէլին որդիները հան դա-ցողներուն հետ պաշար ծախու առ-նելու եկան . քանզի Ը Քանանու-
6 երկրին մէջ սով կար ։ Ու Յովսէփ էր երկրին իշխանն էր , և ինքը երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր . ու Յովսէփին եղբայր-ները եկան , ու Ղիրնց երեսները մինչև գետինը խոնարհումեցին ըրին
7 անոր ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս ճանչցաւ զանոնք , բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց , ու անոնց հետ խստութեամբ խօ-սեցաւ , և անոնց ըսաւ , Ո՞ւսկից եկաք . և անոնք ըսին , Քանանու-երկրէն կերակուր ծախու առնելու
8 եկանք ։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ , բայց անոնք զինքը չճանչ-
9 ցան ։ Եւ Յովսէփ Է անոնց վրայով իր տեսած երազները միտքը բերաւ , ու ըսաւ անոնց , Դուք լրտեսներ էք . երկրին ‡ տկարութիւնը տես-
10 նելու եկած էք ։ Եւ ըսին անոր , Չէ , տէր իմ , հապա քու ծառա-ներդ կերակուր ծախու առնելու ե-
11 կանք ։ Մենք ամէնքս մէկ մարդու մը որդիները ենք , մենք շիտակ մարդ-ուկներ ենք . ծառաներդ լրտեսներ չեն ։
12 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց , Չէ , հա-պա երկրին տկարութիւնը տեսնելու
13 եկած էք ։ Եւ անոնք ըսին , Մենք քու ծառաներդ քանանու երկրին մէջ մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով՝ տասուերկու եղբայրներ ենք . և ահա ամենէն պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն
14 է , ու մէկալը չկայ ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց , Աս է որ ձեզի զրուցե-ցի ըսելով , Թէ դուք լրտեսներ էք .
15 Ասով պիտի փորձուիք . Փարաւո-նին կենացը համար՝ դուք ասկէ պի-տի չելլէք , Թէ որ ձեր պզտիկ եղ-
16 բայրը հոս չգայ ։ Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու խրկեցէք , ու դուք բանտը դրուիք , որ ձեր խօսքերը փորձուին , Թէ արդեօք ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ . և Թէ չէ , փարաւոնին կենացը համար՝ դուք
17 լրտեսներ էք ։ Եւ իրեք օր բանտը դրաւ զանոնք ։
18 Եւ երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց , Ասանկ ըրէք որ սղջ մնաք . Ի Ես Աստուծմէ կը վախնամ՝
19 Թէ որ դուք շիտակ մարդիկ էք , ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բան-տարկուած տանը մէջ արգիլուի . և դուք դացէք , ձեր տանը անօ-թութեանը համար պաշար տարէք .
20 Ու Ժ ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բե-րէք , որ ձեր խօսքերը շիտակ ելլեն , ու չմեռնիք ։ Եւ անանկ ըրին ։

Ն · Ք · ՂԲ
1707

‡ Հմր 38։

Ը Գոր · Է · 11։

Ի Գլ · Խա · 41։

ՂԳԼ · Լե · 7։

Ի Գլ · Լե · 5, 9։

‡ ԲԵր · Մերկութիւնը

Ը Տես ա Թագ · ա · 26։ Ժէ · 55։

Բ ՂՀ · Իե · 43։ Նէեմ · Է · 15։

Ժ Հմր 34։ Գը Խգ · 5։ Խգ · 23։

Ն·Ք·ՂՔ· 1707

ՅՑՈՐ·ԼԳ·8, 9։ ՈՎ·Ե· 15։
ԼՈՒԿ·ԻԱ· 13։ ՄԱՏ· Է· 2։
Ի ԳԼ·ԼԷ· 21։

Ժ ԳԼ·Թ·5։ ԳԹՈՂ·Բ· 32։ ԲՄՆ· ԻԴ· 22։ ՍԱՂ·Թ· 12։ ՂՈՒ· ԺԱ·50, 51։

Ն·Ք·ՂՔ· 1707

ՅՑՒՆ ԳԼ· ԽԴ· 21։

ՅԳԼ·ԽԴ·14։

Ն ՀՇՐ 13։ ԳԼ·ԼԷ·33։ ԽԴ·28։
Ը ՀՇՐ 4։ ԳԼ· ԽԴ·29։
Ա ԳԼ·ԼԷ·35։ ԽԴ·31։

Ի ՄԱՏ· Ե· 44։ ՀԱՄՈՎ· ԺԲ·17, 20, 21։
Ձ ՑՁՆ ԳԼ· ԽԴ· 21։

Ե ԳԼ·ԽՐ· 20։ ԻՍ·ԽԴ·23։

ՅՀՇՐ 7։

ՂՀՇՐ 15, 19, 20։

Ճ ԳԼ·ԼԴ·10։

21 Ու իրարու ըսին ։ Է՛հրա՛ւ ջրենք մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք . ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզ աղաչեց , ու մենք չլրինք . Ետնոր համար ասոր նեղութիւնը վրանիս
22 եկաւ ։ Ու Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով , Ես ձեզի չդրուցեցի՞ , ըսելով Թէ Ցղուն դէմ մեղք մի՛ գործէք . ու դուք մենք չլրիք . և ահա հիմա անոր արիւնը ֆնդի Է կը պահանջուի ։
23 Ու անոնք չէին դիտեր որ Յովսէփ կը հասկրնար . ինչու որ թարգմա-
24 նով կը խօսեր իրենց հետ ։ Ու անոնցմէ դարձուեցաւ ու լացաւ . և նորէն անոնց դարձաւ , ու խօսեցաւ անոնց հետ . և անոնցմէ Շմաւոնը առաւ , ու անոնց աչքին առջեւը կապեց գանիկայ ։
25 Նաբր Յովսէփ հրաման ըրաւ որ անոնց ամանները ցորնով լեցընեն , ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրջին մէջը դնեն , և անոնց ճամրու պա-
շար տան ։ Ու Հասանակ ըրաւ ա-
26 նոնց ։ Ու անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռցուցին ցորենին , ու անկէ
27 դացին ։ Ու անոնցմէ՝ մէկը՝ իջևա-նին մէջ իր իշուն կերը տալու հա-մար իր քուրջը բացածին պէս՝ իր ստակը տեսաւ , որ ահա իր քուր-
28 ջին բերանն էր ։ Ու իր եղբայրներուն ըսաւ , Իմ ստակս ետ տրբ-ուեցաւ , և ահա հոս իմ քուրջիս մէջն է . ու անոնց սիրտը խռովե-ցաւ , ու վախնալով իրարու ըսին , Ի՞նչ է աս՝ որ Աստուած մեզի ըրաւ ։
29 Ու եկան Քանանու երկիրը Յ-րենց հօրը Յակոբին , և բոլոր ի-րենց պատահածները պատմեցին
30 անոր ըսելով , Ան երկրին տէրը ե-ղող մարդը Նմեզի խստութեամբ
31 խօսեցաւ , ու մեզ երկիրը լրտեսող-նորս տեղ դրաւ ։ Ու ըսինք ա-նոր , Մենք շիտակ մարդիկ ենք ,
32 լրտեսներ չենք . Մենք մեր հօրը որդիքը՝ տասներկու եղբայրներ ենք . մէկը կայ , և ամենէն պզտիկը Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը
33 քովն է այսօր ։ Ու ան երկրին տէրը եղող մարդը ըսաւ մեզի ,
ՂՀՇՐ 15, 19, 20։ Ձեր շիտակ մարդիկ ըլլալը ասկէ պիտնամ . ձեր եղբայրներուն մէկը իմ քովս ձգեցէք , և ձեր ընտանեա-ցը անօթութեանը համար պաշար
34 առէք ու գացէք . Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք , որ գիտնամ Թէ գուք լրտեսներ չէք , հապա շիտակ մարդիկ էք . այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու տամ , ու աս երկ-
Ճ ԳԼ·ԼԴ·10։ 35 րին մէջ առուտուր ըրէք ։ Ու եղաւ որ իրենց քուրջերը պարպած

ատեննին , ահա Համէն մէկուն ստա-կին ծրարը իր քուրջին մէջն էր . և իրենք ու իրենց հայրն ալ ստակին ծրարները տեսածնուն պէս՝ վախ-
36 ցան ։ Ու անոնց հայրը Յակոբ ը-սաւ անոնց , Ահա անորդի թողու-ցիք . Յովսէփը չկայ , Շմաւոնը չկայ , Բենիամինն ալ պիտի առնէք . ասոնց ամէնը իմ դլխուս եկաւ ։
37 Ու Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու ըսաւ , Թէ որ ես զանիկայ քեզի չբերեմ , իմ երկու որդիներս մեռ-ցուր . զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ , ու ես քեզի ետ կը բերեմ անիկայ ։
38 Բայց Յակոբ ըսաւ , Իմ որդիս ձեզի հետ չերթար . ինչու որ Ն-նոր եղբայրը մեռած է , ու անիկայ մինակ մնաց . և ՚ի Թէ որ ձեր ե-թալու ճամբուն մէջ անոր փոր-ձանք մը պատահելու ըլլայ , Իմ ձերմակ մազերս տրտմութիւնով դերեզմանը պիտի իջեցընէք ։

ԳԼ · ԽԳ

1 Յակոբ դժուարաբեր կը համարի Բենիամինը խրկելու ։ 15 Յովսէփ իր եղբայրները կ'ընդունի ։ 31 անոնց խնջոյք մը կ'ընէ ։

1 Ու սովը ՚ստատկացաւ երկրին
2 մէջ ։ Ու եղաւ որ երբ Եդիպտոսէն բերած պաշարնին կերան հատցուցին , հայրերնին բսաւ ա-նոնց , Գացէք նորէն մեզի քիչ մը
3 ուտելիք ծախու առէք ։ Ու Յու-դան պատասխանի առաւ , Ան մարդը մեզի հաստատ վկայա-ցաւ՝ եամբ խօսելով՝ ըսաւ , Թէ որ Ք ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ ,
4 իմ երեսս պիտի չտեսնէք ։ Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես , կ'իջնենք ու քեզի ուտելիք ծախու-
5 կ'առնենք . Բայց Թէ որ չխրկես , չենք իջներ . ինչու որ ան մարդը բսաւ մեզի , Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ , իմ երեսս պիտի
6 չտեսնէք ։ Ու Իսրայէլ ըսաւ , Ինչու համար չարութիւն բրիք ին-ձի՝ ան մարդուն իմացընելով Թէ
7 ուրիշ եղբայր ունիք ։ Ու անոնք բսին , Ան մարդը մեզի համար ու մեր աղգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝ բսելով , Ձեր հայրը տա-կաւին դոյ է , Ուրիշ եղբայր ու-նիք . և մենք ան խօսքերուն հա-մեմատ պատասխան տուինք անոր . արդեօք մենք կրնայինք գիտնալ , որ անիկայ պիտի ըսէ Թէ Ձեր եղ-
8 բայրը իջեցուցէք ։ Ու Յուդա իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ , Տդան ինծի հետ խրկէ , ու վրկենք եր-թանք , որ ողջ մնանք ու չմեռ-նինք , մենք ալ՝ դուն ալ՝ մեր
9 ընտանիքներն ալ ։ Ես երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր համար . դանիկայ իմ ձեռքէս պահանջէ . Է Թէ որ անի-
Է ԳԼ· ԽԴ· 32։ ՓԻԼԻՊ· 18, 19։

Ն·Ք·ՂՋ· 1707

կայ քեզի չբերեմ , ու քու առջևդ չկայնեցընեմ , յաւիտեան քեզի
10 յանցաւոր ըլլամ : Քանզի թէ որ չկապաղէինք , մինչև հիմա երկրորդ
11 անգամ դարձած կ'ըլլայինք : Եւ անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց , եթէ այդպէս է , հիմա ա՛ս ըրէք . Ձեր ամաններուն մէջը երկրիս ամե-
նէն աղէկ պտուղներէն առէ՛ք , ու Մարդուն ընծայ տարէք , քիչ մը
Բալասան և քիչ մը մեղր , հա-
մեմներ ու զմիւռնա , փստուղ ու
12 նուշ . Եւ ձեռքերնիդ կրկնապա-
տիկ ստակ առէք , ու ձեր քուրձե-
րուն բերանը եղած ստակը՝ Ետ
բերուեցաւ , ձեռքերնիդ ա՛ոաջ ետ
տարէք . գուցէ սխալմունք եղած
13 էր . Եղբայրնիդ ալ առէք , ու ե-
լէք նորէն ան մարդուն գացէք .
14 Եւ Ամենակարող Աստուած ձեզի
շնորհք դտնել տայ ան մարդուն
առջևը , որ ձեր մէկալ եղբայրը ու
Բենիամինը թող տայ ձեզի . և Ես
թէ որ անզաւակ մնալու եմ , թող
անզաւակ մնամ :
15 Եւ մարդիկը առին աս ընծա-
յները , ու ձեռքերնին կրկնապատիկ
ստակ առին , նաև Բենիամինը , ու
ելան եկեղտոս իջան , և Յով-
16 սեփին առջևը կայնեցան : Եւ երբ
Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ
տեսաւ , Էր տանը վերակացուին
բսաւ , Տուն տար ա՛ս մարդիկը , ու
Պ*պարարտ կենդանիներ'' մորթէ , և պատրաստէ՛ . ինչու որ ա՛ս մար-
դիկը կեսօրին ինծի հետ պիտի ճա-
17 շեն : Եւ ան մարդը Յովսեփին ը-
ստածին պէս ըրաւ . ու ան մարդը
Յովսեփին տունը տարաւ մարդիկը :
18 Եւ մարդիկը վախցան Յովսեփին
տունը տարուելնուն համար , ու
ըսին , Առջի անգամին մեր քուր-
ձերուն մէջը դարձած ստակին հա-
մար կը տարուինք , որ Վրանիս
յարձակի , ու մեր վրայ իյնայ , մեզ
ծառաներ առնէ՝ ու մեր էշերը :
19 Եւ Յովսեփին տանը վերակացուն
եղող մարդուն մօտեցան , ու տանը
20 դրանը մէջ խօսեցան անոր , Ու
ըսին , Ո՜Հ տէր , Էասկէ առաջ
կերակուր ծախու առնելու իջանք :
21 Ու Երբոր որ երբ իջևանը եկանք ,
ու մեր քուրձերը բացինք , ահա
ամէն մէկերնուս ստակը իր քուր-
ձին բերանն էր , մեր ստակը
լման կշռադրոյը . և դանիկայ մեր
22 ձեռքովը ետ բերինք . Ու ձեռքեր-
նուս մէջ ուրիշ ստակ բերինք՝ կե-
րակուր ծախու առնելու համար .
չենք դիտեր թէ ո՛վ դրաւ մեր
23 ստակը մեր քուրձերուն մէջ : Եւ
անիկայ ըսաւ . Խաղաղութիւն
ձեզի , մի՛ վախնաք . ձեր Աստուածը

Ն·Ք·ՂՋ· 1707

և ձեր Հօրը Աստուածը ձեզի դանձ
տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ . Էես
առի ձեր ստակը'': Եւ Շմաւոնը
դուրս հանեց անոնց :
24 Ու ան մարդը Յովսեփին տունը
տարաւ մարդիկը , և ջուր տուաւ
անոնց , Ես իրենց ոտքերը լուա-
ցին , ու անոնց էշերուն կեր տուաւ :
25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստե-
ցին՝ մինչև Յովսեփին կեսօրուան
դալը . քանզի իմացան որ հոնկ
կերակուր պիտի ուտեն : Եւ երբ
26 Յովսեփ տունը եկաւ , իրենց ձեռ-
քը եղած ընծաները անոր մատու-
ցին տանը մէջ , ու Երկրիս գե-
տինը Երկրի անոր խոնարհութիւն
27 ըրին : Եւ անոնց Հողջութիւնը
հարցուց՝ ըսելով , Ան ձեր ծեր
հայրը՝ հորուն վրայով խօսեցաք
ըն՞է , աղէկ կ՚ տակաւին ո՞ղջ է :
28 Եւ ըսին , Քու ծառադ մեր հայրը
աղէկ է , տակաւին ողջ է . Ե՛ւ
Ծունգ ու խոնարհութիւն ըրին :
29 Եւ իր աչքերը վերցուց , ու Էիր
մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բենիա-
մինը տեսաւ , և ըսաւ , Ա՞ս է
ձեր պզտիկ եղբայրը , Հորուն վրա-
յով խօսեցաք ինծի . ու ըսաւ
Բէ՜Հ-Ա՛ստուած ողորմի՛ քե-
30 զի՝ որդեակ իմ : Եւ Յովսէփ շու-
տով Լալ . քանզի Էր ապէրը
դալարեցան իր եղբօրը վրայ , և
լալու Տեղ կը փնտռէր . ու ներքին
սենեակը մտաւ ու Հոն լացաւ :
31 Եւ լուաց իր երեսը ու դուրս
ելաւ . և զսպեց ինքզինքը ու
32 ըսաւ , Հաց բերէք : Եւ իրեն զատ,
ու անոնց զատ , և իրեն հետ ուտող
եղիպտացիներուն զատ դրին .
քանզի եղիպտացիները Երբայե-
ցւոց հետ հաց չէին կրնար ուտել ,
ինչու որ Եղիպտացիներուն զզուե-
33 լի էր : Եւ նստան անոր առջևը ,
անդրանիկը իր անդրանկութեանը
պէս , և պզտիկը իր պզտիկու-
թեանը պէս . և մարդիկը իրարու
34 Նայէլով կը զարմանային : Եւ անի-
կայ իր առջևէն բաժիններ իրկեց
անոնց . բայց Բենիամինին բաժինը
մկայներուն բաժինէն Հինգ ան-
դամ աւելի էր . և խմեցին ու
ուանոր հետ մկատեղ զուարթացան :

ԳԼ· ԽԴ

1 Յովսէփ իր եղբայրները ճամբայէն ետ դար-
ձընելու համար հնարք կը բանեցընէ : 14 Յու-
դային խոնարհ ազաչանքը :

1 Ետ իր տանը վերակացուին հրա-
ման ըրաւ , ըսելով , Ան մար-
դոցը քուրձերը տանել կրցած-
նուն չափ ուտելիքը լեցուր , ու ա-
մէն մկուն ստակը իր քուրձին բե-
2 րանը դիր : Եւ Հինգն պզտիկին
քուրձին բերանը իմ դաւաթս՝ ար-

Ն·Ք·ՂՋ· 1707

† ԵԲԲ· ձեր ստակը ին-
ձի եկաւ :

Ի ԳԼ·ԺԸ·4· ԽԴ·32·

Ծ ԳԼ·ԼԴ·7, 10 :

Կ ԳԼ·ԼԴ·14 :

Հ ԳԼ·ԽԲ·11, 13 :

Ն ԳԼ·ԼԴ·7, 10 :

Շ ԳԼ·ԼԴ·17, 18 :

Ճ ԳԼ·ԽԲ·13 :

Ղ ԳԹՈՂ·Գ· 26 :

Յ ԳԼ·ԽԲ·24 :

Ն ՀՈՒ 25 :

Չ ԳԼ·ԽՁ·34; ԵԼ·Ը·26 :

* ԳԼ·ԽԱ·22 :

Չ ԱՄՈՍ·Ա·6; ՅՕՇ·Բ·10 :

Ն·ք·ՂԲ· 1707

ծաթ գաւաթը ու իր պաշարին ստակը դիր ։ Ու անիկայ Յովսեփին ըսած խօսքին պէս ըրաւ ։

3 Եւ առաւօտուն լուսցածին պէս մարդիկը իրկունեցան , իրենք ու 4 իրենց էշերը ։ Անոնք քաղաքէն ելլելով դեռ չհեռացած , Յովսէփ իր տանը վերակացուին ըսաւ , Եւ լիր՝ ան մարդոցը ետևէն վազէ , ու անոնց հասիր և ըսէ անոնց , Ինչո՞ւ բարիին փոխարէն չար հա- 5 տուցիք . Ա՛ս ան չէ՞ որուն ինչէն իմ տէրս կը խմէ , ու անով կը հմայէ . սասկ ընելով՝ գէշութիւն ըրիք ։ 6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց , և ըսաւ 7 անոնց ա՛ս նոյն խօսքերը ։ Եւ ըսին անոր , Ինչո՞ւ իմ տէրս սասկ խօսքեր կը զրուցէ . քա՛ւ լինի որ քու ծառաներդ սասկ բան մը

ՈԳԼ·ԽԴ·21։ 8 ընեն ։ Ահա մեր քովէրուն բե- րանը գտած ստակնիս քանանու երկրէն քեզի ետ բերինք . ուրեմն ինչպէս քու տիրոջդ տունէն ար- ծաթ կամ ոսկի պիտի գողնանք ։ 9 Քու ծառաներուդ որուն քովը որ գտնուի , Ե՛թող անիկայ մեռնի , ՏԳԼ·Լ·32։ ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաներ 10 ըլլանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Հիմա ձիշդ ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ . որուն քովը որ գտնուի , ան ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք անպարտ 11 ըլլաք ։ Ուստի ամէն մէկը արտօր- նօք իր քուրձը գետինը իջեցուց , ու ամէն մէկը իր քուրձը բացաւ ։ 12 Եւ անիկայ մեծէն սկսեց փնտռել , ու մինչև պզտիկը նայեցաւ . և գաւաթը Բենիամինին քուրձին մէջ գտնուեցաւ ։

ՀԳԼ·ԼԷ· 29 , 34 ։ ԹՈՒ·ԺԳ· 6 ։ ՐԹԱՓ· Ա·11 ։ 13 Ան ատենը էրնոց հանդերձները պատռեցին . և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց և քաղաքը դարձան ։ 14 Եւ Յուդա ու անոր եղբայրները Յովսեփին տունը եկան , և անիկայ տակաւին հոն էր , ու Ը անոր առջևը

ՐԳԼ·ԼԷ·7։ 15 գետինը ինկան ։ Եւ Յովսէփ ը- սաւ անոնց , Ա՛ս ի՞նչ բան է որ ը- րիք . չէք գիտեր որ ինծի պէս

ԲՀՄՐ 5։ 16 մարդ մը անշուշտ կրկ հմայէ ։ Եւ Յուդա ըսաւ , Իմ տիրոջս ի՞նչ ըսենք , ի՞նչ խօսինք , կամ ի՞նչ- պէս արդարացընենք ինքզինքնիս . Աստուած քու ծառաներուդ յան- ցանքը բռնեց . ահա Ամենք մեր

ՂՀՄՐ 9։ տիրոջը ծառաներ ենք , մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քովը գաւաթը 17 գտնուեցաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ե՛ՔԱ ըլլի որ ես այդպէս ընեմ . հապա ան մարդը՝ որուն քովը գա- ւաթը գտնուեցաւ , անիկայ ինծի ծառայ ըլլայ , ու դուք խաղաղու-

Ե ԱՌԱԿ·ԺԷ· 15։ Թեամբ ձեր հօրը ելէք ։

18 Ան ատենը Յուդա մօտեցաւ ա- նոր ու ըսաւ , Ո՛Հ տէր իմ , ընդրկը

Ն·ք·ՂԲ· ԷՐԲ 1707

ըրէ՝ Թող քու ծառադ խօսք մը իսօսի իմ տիրոջս ականջներուն , ու ծառայիդ վրայ Ը քու բարկութիւնդ չբորբոքի . ինչու որ դուն Փարաւ- 19 ոնին պէս ես ։ Իմ տէրս իր ծա- ռաներուն հարցուց՝ ըսելով , Հայր

ԾԳԼ· ԺԸ· 30 , 32 ։ ԵԼ·ԼԲ·22։ 20 կամ եղբայր ունիք ։ Եւ մենք ը- սինք մեր տիրոջը , Թէ ծեր հայր մը ունինք , և իւ ուխտյ էր Ը ծերու-

ՐԳԼ·ԼԷ·3։ Թեան ատենը քնած պզտիկ որդի մը ուներ , ու անոր եղբայրը մեռած է , և միայն անիկայ իր մօրմէն մնաց , ու անոր հայրը կը սիրէ զա- 21 նիկայ ։ Եւ քու ծառաներուդ ը- սիր , Ը ինծի իջեցուցէք անիկայ ,

ԾԳԼ· ԽԲ· 15 , 20 ։ 22 որ *տեսնեմ։ Եւ իմ տիրոջս ըսինք , Տղան իր հայրը չկրնար ձգել . քանզի Թէ որ իր հայրը ձգելու ըլլայ ,

*ԵՒՐ·ԱՒԷՍ անոր վրայ դնեմ։ 23 անիկայ պիտի մեռնի ։ Եւ քու ծառաներուդ ըսիր , Ե՛թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ ,

ՐԳԼ· ԽԳ· 3 , 5 ։ իմ երեսս ալ՝ պիտի չտես- 24 նէք ։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս ելանք , իմ տիրոջս խօսքերը 25 պատմեցինք անոր ։ Եւ Մեր հայրը ըսաւ , Գացէ՛ք նորէն , Մեզի

ԼԳԼ· ԽԳ· 2 ։ քիչ մը կերակուր ծախու առէ՛ք ։ 26 Եւ մենք ըսինք , Չենք կրնար իջ- նել . Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ , ան ատենը կ՚իջ- նենք . ինչու որ պիտի չկրնանք տես- նել ան մարդուն երեսը , Թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ ։

ԻԳԼ· ԽԶ· 19 ։ 27 Եւ քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ մեզի , Դուք գիտէք որ Էիմ կնիկս 28 երկու որդի ծնաւ ինծի . Եւ մէկը քովէս ելաւ , ու ես ըսի , Ծ Անշուշտ

ԾԳԼ·ԼԷ·33։ ֆօշոնէ մը գիշատուած է , ու 29 մինչև հիմա զինքը չտեսայ ։ Եւ Թէ որ ՝ասիկայ ալ քովէս առ-

ՀԳԼ· ԽԲ· 36 ; 38 ։ նէք , ու անոր փորձանք մը պատա- հի , իմ ճերմակ մազերս տրտմու- Թիւնով դերեզմանը պիտի իջե- 30 ցընէք ։ Ուստի հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երԹամ , ու տղան մեր հետը չըլլայ , Հ անոր

ՀԱ ԹԱԳ· ԺԸ·1։ հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած 31 ըլլալով , երբոր տեսնէ Թէ տղան չէ հոն , պիտի մեռնի . և ծա- ռաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը ճերմակ մազերը տրտմու Թիւնով

ՀՅԳԼ· ԽԳ· 9 ։ 32 դերեզմանը պիտի իջեցընենք ։ Ին- չու որ ծառադ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով , Ե՛Թէ որ ես անիկայ քեզի չբերեմ ,

ՂԵՒ· ԼԲ· 32 ։ իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլ- 33 լամ ։ Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ քեզի , Ո տղուն տեղը ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մնայ , և տղան իր եղբայրնե- 34 րուն հետ ելլէ . քանզի Թէ որ տղան իմ հետս չըլլայ , ի՞նչպէս ելլեմ իմ հօրս . չըլլայ որ իմ հօրս դալու փորձանքը տեսնեմ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1707

ԳԼ· Խ Ե

1 Ցովսէփ զինքը իր եղբայրներուն կը ճանչցնէ· 3 անցած բաները Աստուծոյ նախախնամու-թեանը տալով՝ կը մխիթարէ զանոնք, 9 ու կը խրկէ որ իր հայրը բերեն։ 16 Փարաւոն ա՛ս բանին կը հաճի։ 21 Ցովսէփ անոնց ճամբուն պաշարը կու տայ, ու զանոնք կը յորդորէ որ խռովութիւն չունենան մէջերնին։ 25 Յակոբ իր որդւոյն լուրը առնելով՝ կը զո-րանայ։

1 Ցովսէփ չկրցաւ զսպել ինք-զինքը բոլոր իր քովը կայնողնե-րուն առջեւը, ու պոռաց, ՚Քովէս դուրս հանեցէք բոլոր մարդիկը. և երբ Ցովսէփ ինքզինքը իր եղբայր-ներուն ճանչցուց, քովը մարդ մը

ա Թես· ԺԴ· 1։

2 չկեցաւ։ Եւ ա՛ձայնը վերցընելով լացաւ. ու եգիպտացիք լսեցին, ու

3 Փարաւոնին տունն ալ լսեց։ Եւ Ցովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն, Ի՛նս Ցովսէփն եմ. իմ հայրս տա-կաւին ո՞ղջ է. ու եղբայրները չէին կրնար պատասխան տալ անոր, ին-չու որ անոր առջեւը Է ապշած մնա-

բ Գոր· Ե· 13։

4 ցին։ Եւ Ցովսէփ ըսաւ իր եղբայր-ներուն, Ինծի մօտ եկէք. անոնք ալ մօտ եկան. և ըսաւ, Ես ձեր եղբայրը Ցովսէփն եմ, Է որ եգիպ-

դ Ցոբ· Դ· 5։ Իգ· 15։ Մաա· ԺԹ· 26։ Մար· Ը· 50։

Է ԳԼ·ԼԵ· 28։

5 տոս զբաՀԼՀ ծախեցիք։ Ուստի հիմա զեռ հոգ ծախելնուդ համար եմ՛ վշտանաք, ու ձեզի ծանր չե-

Ե Ես· Խ· 2։ ԲԿոր· Բ· 7։ ՂԳԼ·Ծ·20։ Պաղ· ՃԵ· 16, 17։ Տ՚ս բԹաԴ·ԺԴ· 10, 11։ Գոր· Դ· 24։

րևնայ. Հինչու որ Աստուած խըր-կեց զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պա-

6 հելու համար։ Քանզի երկրիս վըրայ սովին երկրորդ տարին է աս. և տակաւին հինգ տարի կայ որ ո՛չ վարուցան, ո՛չ ալ հունձք պիտի

7 ըլլայ։ Եւ Աստուած զիս ձեր առ-ջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վըրայ ձեզի սերունդ պահէ, և մեծ ազատուա-

8 թիւնով ձեզ ապրեցընէ։ Եւ հիմա զիս հոս խրկողը դուք չէք, հապա Աստուած է. ու Է զիս Փարաւոնին հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու

Է ԳԼ· Խա· 43։ Դատ· ԺԸ· 10։ Ցոբ· ԻԹ· 16։

եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան

9 դրաւ։ Շուտով իմ հօրս երթէք, ու ըսէք անոր, Այսպէս կ՚ըսէ քու Ցովսէփ որդիդ· Աստուած բոլոր Եգիպտոսին տէր ըրաւ զիս, չու-

Ը ԳԼ·Խէ·1։

10 շանաս՝ ինծի իջնես. Եւ Ը Գեսեմի երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ ին-ծի մօտ ըլլաս դուն ու քու որ-դիդ և քու որդւոյդ որդիքը՝ և հօտերդ ու արջառներդ՝ և քու բո-

11 լոր ունեցածդ. Եւ հոն քեզ պիտի սնուցանեմ. ինչու որ տակաւին հինգ տարի սով կայ. չըլլայ որ դուն ու քու տունդ և քու բոլոր ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք։

12 Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ

Ի ԳԼ· Խբ· 23։

13 Ի ձեզի խօսողը իմ բերանս է։ Ու Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր փառքս, ու ձեր բոլոր տեսածը

պատմեցէք իմ հօրս. և շուտով

14 ՚իմ հայրս հոս իջեցուցէք։ Եւ իր եղբօրը Բենիամինին պարանոցին վըրայ ինկաւ ու լացաւ. Բենիամինն ալ անոր պարանոցին վըրայ լացաւ։

15 Եւ իր բոլոր եղբայրները համբու-րեց ու անոնց վրայ լացաւ. և ան-կէ ետքը իր եղբայրները իրեն խօ-սեցան։

16 Եւ ա՛ս լուրը Փարաւոնին տանը մէջ լսուեցաւ Թէ Ցովսէփին եղ-բայրները եկեր են. և Փարաւոնին ու անոր Ծառաներուն Է հաճելի ե-

Ի ԳԼ· Խա· 37։

17 ղաւ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ Ցովսէ-փին, Քու եղբայրներուդ ըսէ՝ Ա՛ս ըրէք. ձեր անասունները բեռցու-ցէ՛ք, ու Քանաան երկիրը դացէք.

18 Եւ ձեր հայրը ու ձեր ընտանիքները առէ՛ք, ու ինծի եկէք. և եգիպ-տոսի երկրին աղէկ բերդը ձեզի տամ, ու Է երկրին պարարտութենէն ու-

Լ ԳԼ· ԽԵ· 28։ Թես· ԺԲ· 12, 29։

19 տէք։ Եւ քեզի հրաման եղաւ. ա՛ս ըրէք. ձեր տղաքներուն համար ու ձեր կիներուն համար եգիպ-տոսի երկրէն կառքեր առէք ձեզի,

20 և ձեր հայրը բերէք ու եկէք։ Եւ ձեր կարասիքին *մի՛ նայիք՚՚. ինչու-որ բոլոր եգիպտոսի երկրին բարի-քը ձերն է։

* ԵԲԲ· ձեր աչքը չխը-նայէ·

21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ ըրին. և Ցովսէփ անոնց կառքեր տուաւ փարաւոնին Է խօսքին պէս, ու ճամբու համար պաշար տուաւ

Թես· Գ· 16։

22 անոնց։ Անոնց ամէն մէկուն զա-զա փոխելու հանդերձներ տուաւ, բայց Բենիամինին իրեք հարիւր Ֆոր արծաթ ու Ը հինգ ձեռք փոխելու

Բ ԳԼ· ԽԳ· 34։

23 հանդերձ տուաւ։ Եւ իր հօրը ա-սոր պէս բաներ խրկեց. տասը էշ եգիպտոսի բարիքներով բեռցած՝ և տասը էգ էշ ցորենով ու հացով և ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը

24 ճամբորդութեանը համար։ Ա՛յս-պէս իր եղբայրները խրկեց, ու գա-ցին. և ըսաւ անոնց, Ճամբուն մէջ չխռովիք։

25 Եւ անոնք եգիպտոսէն ելան, ու դէպ՚ի քանաանու երկիրը իրենց հօ-

26 րը Յակոբին դացին. Եւ անոր պատ-մեցին ըսելով, Ցովսէփ տակա-ւին ողջ է, ու եգիպտոսի բոլոր երկ-րին իշխանը անիկայ է։ Եւ Ցով-

Ղ Ցոբ· ԻԹ· 24։ Պաղ· ՃԻԶ·1։ Ղու-Կ· 11, 41։

Է սէրտը մարեցաւ, քանզի անոնց

27 չհաւատայ։ Եւ անոր պատմեցին Ցովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց ըսեր էր, ու երբոր տեսաւ Ցովսէ-փին իրկած կառքերը զինքը տա-նելու համար, անոնց հօրը Յակո-

28 բին հոգին ողջընցաւ։ Եւ Իսրա-յէլ ըսաւ, Բաւական է. իմ որ-դիս Ցովսէփ տակաւին ողջ է. երթամ ու մեռնելէս առաջ տես-նեմ անիկայ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1707

ՀԳոր·Ե·14։

Ն · Ք · ՂԹ · 1706

ԳԼ · ԽԶ

1 Ցակոբ Բերսաբէէի մէջ Աստուածմէ կը քաջալերուի : 5 Անկէ իր ընտանիքովը Եգիպտոս կ'երթայ : 8 Եգիպտոս գացող իր ընտանեացը համարքը : 29 Յովսէփ իր Հայրը Ցակորը դիմաւորելու կ'ելլէ : 31 Կը սորվեցընէ իր եղբայրներուն՝ Թէ ինչ պատասխան պիտի տան Փարաւոնին :

1 Ա Յետ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը ձամբայ ելաւ , ու Բերսաբէէ եկաւ . և Բ իր հօրը Իսահակին
2 Աստուծոյն զոհեր մատուց : Ու Աստուած Ի գիշերուան տեսիլքի մէջ խօսեցաւ Իսրայէլին ու ըսաւ , Ցակո՛ Ցակոբ . և անիկայ ըսաւ ,
3 Ահա ես հոս եմ : Եւ ըսաւ անոր , Ես եմ Աստուած՝ Դ.րու հօրդ Աստուածը . Եգիպտոս իջնելու մի՛ վախնար . ինչու որ Ի հոն մեծ ազգ
4 մի պիտի ընեմ քեզ . Ես քեզի հետ Եգիպտոս պիտի իջնեմ , նաև Է.քեզ անշուշտ պիտի հանեմ , ու Է Յովսէփ պիտի դնէ իր ձեռ.րը քու
5 աչքերուդ վրայ : Եւ Ը Ցակոբ ելաւ Բերսաբէէէն . ու Իսրայէլին որդիները Ցակոբի հայրը Ցակոբը՝ ու իրենց տղաքները և իրենց կիներ ները ան կառքերով , Ը որոնք որ Փարաւոն իրկեց զանիկայ տանելու
6 համար : Եւ առին իրենց անասունները ու իրենց ստացուածքը՝ որ Քանանու երկրին մէջ ստացեր էին , ու Եգիպտոս եկան Ի Ցակոբ ու անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ .
7 Իր որդիները ու իր որդւոյն որդիները իր հետը՝ իր աղջիկները ու իր որդւոյն աղջիկները և իր բոլոր սերունդը իր հետը Եգիպտոս բե րաւ :
8 Եւ Ա ասոնք են Իսրայէլի որդւոյն անունները որ Եգիպտոս եկան . Ցակոբ ու անոր որդիքը . Բ Ցա-
9 կոբին անդրանիկը Ռուբէն . Եւ Ռուբենին որդիքը՝ Ենովք , ու Փաղղոս , և Եսրոն ու Քարմի :
10 Եւ Գ Շմաւոնին որդիքը՝ Ցամուէլ , ու Ցամին , և Ոհադ , ու Ցաքին , և Ի Սահառ , ու Քանանացի կնկանը
11 որդին Սաւուղ : Եւ Ղ Լևիին որդիքը՝ Գերսոն , Կահաթ ո - Մե-
12 րարի : Եւ Ե Ցուդային որդիքը՝ Էր , ու Օնան , և Սելօմ , ու Փարէս և Զարա . բայց Էր ու Օնան Քանանու երկրին մէջ մեռան . և Ժ Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու Համուլ :
13 Մալ : Եւ Ի Իսաքարին որդիքը՝ Թովղայ , ու Փուա , և * Ցոբ ու
14 Սամրոն : Եւ Զաբուղոնին որդիքը՝ Սարեդ , ու Ելօն և Ցաղէլ :
15 Ասոնք են Լիայի որդիքը , որոնք Միջագետին մէջ ծնաւ Ցակոբին , ու անոր Դինա աղջիկը . անոր բոլոր որդիները ու աղջիկները եր-
16 սունհինգ հոգի էին : Եւ Գա-

Ն · Ք · ՂԹ · 1706

դին որդիքը՝ Ի Սափոն , ու Անդի , Սունի , և Եսբօն , Իրի , ու Արօդի
17 և Արելի : Եւ Ժ Ասերին որդիքը՝ Ցեմնա , ու Ցեսուա , և Ցեսուի , ու Բարիա , և անոնց քոյրը Սարա . և Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
18 Մելքիէլ : Ես Ասոնք են Զելփայի որդիքը՝ որոն որ Լաբան իր Լիա աղջկանը տուաւ . և անիկայ ծնաւ ասոնք Ցակոբին՝ տասնուվեց հոգի :
19 Ն Ցակոբին կնկանը Ռաքելին որդիք-
20 քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին : Ո Եւ Յովսէփին Եգիպտոսի երկրին մէջ Մանասէ ու Եփրեմ ծնան , որոնք Արեգ քաղաքին քուրմը եղող Պէ տափրային աղջիկը Ասենէթ ծը-
21 նաւ անոր : Ղ Եւ Բենիամինին որդիքը՝ Բաղա , ու Բոքոր , և Ասբէլ , Գերա , ու Նեեման , Էհի , ու Ռովս , Մուպիմ , և Ոփիմ ու
22 Արեդ : Ասոնք են Ռաքելին որդիքը որոնք ծնան Ցակոբին , ամէնը
23 տասնուչորս հոգի : Է Եւ Դանին
24 որդիքը՝ Հուսիմ : Ը Եւ Նեփթաղտիին որդիքը՝ Ցասիէլ , ու
25 Գունի , և Ցասեր ու Սիլլեմ : Թ Ասոնք են Բաղային որդիքը՝ որոն որ Լաբան իր Ռաքել աղջկանը տուաւ . ու անիկայ Ցակոբին ասոնք ծնաւ , ու ամէնը եօթը հոգի
26 էին : Ի Ցակոբին հետ Եգիպտոս եկող բոլոր հոգիները , որ անոր երանքէն ելած էին , Ցակոբին որդւոյը կնիկներէն զատ՝ ամէնը
27 վաթսունուվեց հոգի էին : Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպտոսի մէջ անոր ծնան , երկու հոգի էին . Եգիպտոս գացող Ցակոբին տանը բոլոր հոգիները եօթանասուն էին :
28 Եւ անիկայ Յուդան իր առջևէն իրկեց Յովսէփին , Ֆ որ Գեսեմի դուռը ցրնէ իրեն . և անոնք Գեսեմի եր-
29 կիրը եկան : Եւ Յովսէփ իր կառքը պատրաստեց , ու իր Հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու համար Գեսեմ ելաւ . և երբ անոր դէմ ելաւ , Բ անոր պարանոցին վրայ լինկաւ , ու շատ մը ատեն անոր պարանոցին վը-
30 րայ լացաւ : Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին , Ի մեմա գուցէ երեսդ տեսնելէս ետքը Թող մեռնիմ . ին-
31 չու որ տակաւին ողջ ես : Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ու իր հօրը տանը ըսաւ , Ե ելլեմ և Փարաւոնին պատմեմ , ու ըսեմ անոր , Իմ եղբայրներս ու իմ հօրս ընտանիքը՝ որ Քանանու երկրին մէջն էին , ին-
32 ձի եկան . Եւ ան մարդիկը հովիւներ են , ինչու որ խաշնդ տէր են , և իրենց հօտերը ու իրենց բոլոր ունեցածը
33 բերին : Եւ ըլլայ որ երբ Փարաւոն

– ԳԼ · իա · 31 , 33 · իբ · 10 ·
Բ ԳԼ · իզ · 24 , 25 · իբ · 13 · լա · 42 ·
Է ԳԼ · ժե · 1 · Ցոբ · լԲ · 14 · 15 ·
Ը ԳԼ · իբ · 13 ·
Ի ԳԼ · ժբ · 2 · ԻԲ · իզ · 5 ·
ՀԳԼ · իբ · 15 · խը · 21 ·
Ի ԳԼ · ժե · 16 · ե · 13 , 24 , 25 · Եւ · գ · 8 ·
Ը ԳԼ · ե · 1 ·
Ի Գոր · է · 15 ·
ժ ԳԼ · խե · 19 , 21 ·
ԻԲ ՕԲ · իզ · 5 · Ցես · իգ · 4 · Սաղ · ճե · 23 · Ես · ժբ · 4 ·
ԼԵԼ · ա · 1 · գ · 14 ·
Ի Թոս · իշ · 5 · ա Մն · ե · 1 ·
ԺԵԼ · գ · 15 · ա Մն · դ · 24 ·
Ի ա Մն · դ · 24 ·
Հ ա Մն · գ · 1 , 16 ·
Ն ա Մն · բ · 3 · դ · 21 ·
Ղ ԳԼ · լԸ · 3 · 7 , 10 ·
Ճ ԳԼ · լԸ · 29 · ա Մն · բ · 5 ·
Ո ա Մն · է · 1 ·
* Կ՚ Ցասուբ
Ն · Ք · ՂԹ · 1706
Յ Թոս · իշ · 15 , ՃՀ ·
Ն ա Մն · է · 30 ·
Ւ ԳԼ · Լ · 10 ·
Ո ԳԼ · ԼԹ · 24 ·
Ւ ԳԼ · խդ · 27 ·
Ո ԳԼ · խա · 50 ·
Ի ա Մն · է · 6 · Ը · 1 ·
Ո Թոս · իշ · 38 ·
Ո Թոս · իշ · 39 · ա Մն · է · 12 ·
Ձ ա Մն · է · 12 ·
Ո Թոս · իշ · 42 ·
Բ ա Մն · է · 13 ·
Յ ԳԼ · Լ · 5 · 7 ·
Ո ԳԼ · ԼԹ · 29 ·
Ի Եւ · ա · 5 ·
Ո ԳԼ · Լե · 11 ·
Ը ԲՕր · ճ · 22 · Տես Գոր · է · 14 ·
Ֆ ԳԼ · Լ · 21 ·
Ո ԳԼ · խե · 1 ·
Բ ԳԼ · խե · 14 ·
Ի Տես Ղբ · Բ · 29 , 30 ·
Ո ԳԼ · խե · 1 ·

ձեզ կանչէ , ու ըսէ Թէ ի՞նչ է
34 արհեստնիդ , ըսէ՛ք , Քու ծառաներդ Ըմեր մանկութենէն մինչև հիմա՝ մենք ալ , մեր հայրերն ալ ի հասկնաց տէր ենք . որ Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք . ինչու որ ամէն հովիւ Եգիպտացւոց առջևը գարշելի է :

ԳԼ · ԽԷ

1 Յովսէփ իր եղբայրներուն հինգը , 7 ու իր հայրը Փարաւոնին կը ներկայացընէ . 11 ասոնց բնակութիւն ու ապրուստ կու տայ : 13 Բոլոր Եգիպտացւոց ստակը , 16 անասունները ; 18 ու կալուածքը Փարաւոնին համար ծախու կ՚առնէ : 22 Քուրմերուն երկիրը ծախու չառներ : 23 Երկրի արմտիքներուն հինգերորդ մասը թագաւորին տալու պայմանով՝ երկիրը Եգիպտացւոց կու տայ : 28 Յակոբին տարիքը : 29 Անկայ կ՚երդնցնէ Յովսէփը որ զինքը իր հայրերուն հետ թաղէ :

1 Ու Յովսէփ մեկաւ ու պատմեց Փարաւոնին ու ըսաւ , Իմ հայրս ու եղբայրներս , և անոնց հօտերը ու արջառները , և անոնց բոլոր ուներածը եկան Քանանու երկրէն , և
2 ահա ի Գեսեմի երկրին են : Եւ իր եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ առաւ , ու զանոնք Փարաւոնին
3 առջևը ներկայացուց : Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր եղբայրներուն , Ի՞նչ է ձեր արհեստը . և անոնք Փարաւոնին ըսին , Ք Քու ծառաներդ հովիւներ ենք , մենք ալ՝ մեր
4 հայրերն ալ : Նաև ըսին Փարաւոնին , Ղ Այս երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք . վասն զի ի Քանանու երկրին մէջ սովը սաստկանալուն համար , քու ծառաներուդ հօտերուն արածելիք չկայ . ուստի հիմա չնորհք ըրէ՝ ծառաներդ Գեսեմի
5 երկրին մէջ բնակինք : Եւ Փարաւոն խօսեցաւ Յովսեփին՝ ըսելով , Քու հայրդ ու եղբայրներդ
6 քեզի եկան . ի Եգիպտոսի երկիրը առջևդ է . քու հայրդ ու եղբայրներդ երկրին ամենէն աղէկ տեղը բնակեցուր . ծ Գեսեմի երկրին մէջ թող բնակին . և Թէ որ անոնց մէջը ճարպիկ մարդիկ ըլլալը գիտես , զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերակացու ըրէ :
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը Յակոբը բերաւ , ու Փարաւոնին առջևը հանեց . և Յակոբ օրհնեց Փա-
8 րաւոնը : Եւ Փարաւոն ըսաւ Յակոբին , Քու կենացդ տարի-
9 ներուն օրերը որչափ են : Եւ Յակոբ ըսաւ Փարաւոնին , Իմ պանդխտութեանս տարիներուն օրերը հարիւր երսուն տարի են . Իմ կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու ցաւով եղան , ու Ի՛մ հայրերուս պանդխտութեան օրերուն մէջ եղած իրենց կենացը տարիներուն
10 օրերուն չհասան : Եւ Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը , ու դուրս ելաւ Փարաւոնին առջևէն :
11 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի երկրին ամենէն աղէկ կողմը՝ Ռամսէսի երկրին մէջ բնակեցուց իր հայրն ու եղբայրները , և անոնց կալուածք տուաւ , հինչպէս որ Փարաւոն
12 հրամայեր էր : Եւ Յովսէփ իր հայրն ու եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը Ն՚անոնց ընտանիքներուն համեմատ հացով կը սնուցանէր :
13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չկար , ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ . Ղու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու երկիրը սովէն պատճառովը նուա-
14 ղեցաւ : Եւ Յովսէփ պաշար ծախու առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած բոլոր ստակը ժողվեց . և Յովսէփ Փարաւոնին տունը տա-
15 րաւ ստակը : Ու երբոր Եգիպտոսի երկրին ու Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ , բոլոր Եգիպտացիները եկան Յովսեփին ու ըսին , Մեզի հաց տուր . քանզի ստակ չըլլալուն համար ֆ ինչոնւ մեռնինք
16 քու առջևդ : Եւ Յովսէփ ըսաւ , Ձեր անասունները բերէք , և Թէ որ ստակ չկայ , ձեր անասուններուն
17 փոխարէն տամ ձեզի : Եւ անոնք իրենց անասունները Յովսէփին բերին , և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն , ու ոչխարներուն փոխարէն , և արջառներուն փոխարէն , ու էշերուն փոխարէն . և ան տարին զանոնք հացով կերակրեց իրենց բոլոր անասուններուն փոխարէն :
18 Ու երբոր լրնցաւ ան տարին , հետևեալ տարին եկան անոր ու ըսին , Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ ստակը հատաւ , և Ֆ երանասուններն ալ մեր տիրոջն եղան . ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջևը , բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը . Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջևը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը . մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախու առ , և մենք մեր երկիրովը Փարաւոնին ծառաներ ըլլանք . և սերմ տուր Ֆէջ որ ապրինք ու չմեռնինք , և երկիրը ամայի չըլլայ :
20 Եւ Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը Փարաւոնին համար ծախու առաւ . քանզի Եգիպտացւոց վրայ սովը սաստիկ ըլլալուն համար անոնց ամէն մէկը իր արտը ծախեց , ու երկիրը Փարաւոնին եղաւ :
21 Եւ Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը * քաղաքէ քաղաք՝՝ փո-

Ն · ք · գԲ · 1706
Ի ԳԼ · ԽԵ · 2, 3 ;
Ղ ԳԼ · Լ · 35 ; ԼԳ · 5 ; ԼԹ · 12 ;
Ե Հմր 32 ;
Ը ԳԼ · ԽԳ · 32 ; ԵԼ · Ը · 26 ;

Ա ԳԼ · ԽԶ · 31 ;

Բ ԳԼ · ԽԵ · 10 ; ԽԶ · 28 ;

Գ Գոր · Ե · 13 ;

Դ ԳԼ · ԽԶ · 33 ;

Ե ԳԼ · ԽԶ · 34 ;

Զ ԳԼ · Ժե · 13 ; Բ Օր · ԻԶ · 5 ;

Է ԳԼ · ԽԳ · 1 ; Գոր · Ե · 11 ;

Ը ԳԼ · ԽԶ · 34 ;

Ը ԳԼ · Ի · 15 ·

Ժ Հմր 4 ·

Ի Եբր · Ժա · 9, 13 ; Սաղ · ԼԹ · 12 ·

Լ Յոբ · Ժգ · 1 ·

Ի ԳԼ · Իե · 7 ; ԼԵ · 28 ·

Ն · ք · գԲ · 1706
Ժ Հմր 7 ·

Ի Ել · ա · 11 ; Ժբ · 37 ·

Ը Հմր 6 ·

Ե ԳԼ · Ե · 21 ·

Ղ ԳԼ · խա · 30 ; Գոր · Ե · 11 ·

Ք ԳԼ · խա · 56 ·

1702

Ֆ Հմր 19 ·

1701

* Եբր · քաղաքներու

Ն·Ք·ՂԲ· 1701

22 խադրեց ։ ՚ Միայն Ֆարաւոնին երկիրը ծախու չառաւ . ինչու որ փարաւոնէն [՚՚] պաշած բաժին ունէին , ու կ՚ուտէին իրենց բաժինը , որ փարաւոն կու տար անոնց . անոր համար 23 մար իրենց երկիրը չծախեցին ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ ժողովուրդին , Ահա այսօր ծախու առի ձեզ ու ձեր երկիրը փարաւոնին համար . արդ ձեզի սերմ [՚՚] պահ , ու սերմանեցէք 24 երկիրը . Եւ էրէն արդիւնքին հինգէն մկը փարաւոնին պիտի տաք , ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ , որ արտին սերմ՝ ու ձեզի և ձեր տանը մէջ եղողներուն ու ձեր տղաքնե-
25 րուն ուտելիք ըլլայ ։ Եւ ըսին , Մեզ ապրեցուցիր . Էթող մեր տիրոջը առջևը շնորհք գտնենք , ու
26 փարաւոնին ծառաներ ըլլանք ։ Եւ Յովսէփ աս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այսօր՝ որ հինգէն մկը փարաւոնին ըլլայ . [՚՚] բայ ՚ի քուրմերուն երկրէն՝ որ փարաւոնինը չեղաւ ։
27 Եւ Իսրայէլ [՚՚] կը բնակէր Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ Գեսեմի երկիրը . ու հոն կալուածք ստացան , և նաճեցան ու խիստ շատցան ։
28 Եւ Յակոբ Եգիպտոսի երկրին մէջ տասնեւհինգ տարի ապրեցաւ . ու Յակոբին [՚՚] կենացը տարիներուն օրերը հարիւր քառասնեւհինգ
29 տարի եղաւ ։ Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու օրերը [՚՚] մօտեցան , կանչեց իր Յովսէփ որդին , ու ըսաւ անոր , Թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ , կ՚աղաչեմ քեզի՝ Ձեռքդ իմ երանքիս տակը դիր , և [՚՚] ինծի մարդասիրութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ . կ՚աղաչեմ քեզի՝ [՚] իս
30 Եգիպտոսի մէջ մի՛ թաղեր . Հապա [՚] իմ հայրերուս հետ ննջեմ , ու դուն իս Եգիպտոսէն հանես , և [՚] իս անոնց դերեզմանը թաղես ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ես քու բանիդ
31 պէս պիտի ընեմ ։ Եւ ինքը ըսաւ , Ինծի երդում ըրէ . և անիկայ երդում ըրաւ անոր ։ Եւ Իսրայէլ *անկողնին գլխուն վրայ երկրպագութիւն ըրաւ ։

ԳԼ· ԽԸ

1 Յովսէփ իր որդիներովը հօրը հիւանդութեանը տես կ՚երթայ ։ 3 Յակոբ իրեն եղած խոստմունքը կը պատմէ · 5 Եփրեմը ու Մանասէն իր որդւոցը կարգը կը դնէ · 7 Յովսէփին մօրը դերեզմանին ո՛ր ըլլալը կ՚ըսէ · 9 կ՚օրհնէ Եփրեմը ու Մանասէն · 17 պզտիկը մեծէն վեր կը դնէ · 21 անոնց նորէն քանան դառնալուն համար կը մարգարէանայ ։

1689

1 [՚] Յետ եղաւ որ աս բաներէն ետքը Յովսեփին ըսուեցաւ , Ահա քու հայրդ հիւանդ է . և անիկայ իր երկու որդիքը Մանասէն ու

Ն·Ք·ՂԲ· 1689

2 Եփրեմը իր հետը առաւ ։ Եւ Յակոբին պատմուեցաւ ու ըսուեցաւ , Ահա քու որդիդ Յովսեփ քեզի կու գայ . և Իսրայէլ ուժովցաւ
3 ու անկողնին վրայ նստաւ ։ Եւ Յակոբ ըսաւ Յովսեփին , Ամենակարող Աստուած Քանանու երկիրը [՚՚] Լուզի մէջ երեւցաւ ինծի ,
4 ու օրհնեց զիս · Եւ ըսաւ ինծի , Ահա քեզ պիտի աճեցընեմ ու շատցընեմ , և քեզ շատ ժողովուրդներու հաւր պիտի ընեմ . և աս երկիրը քեզմէ ետքը քու սերունդիդ Էյա-
5 հետնական կալուածք ըլլալու պի-
5 տի տամ ։ Եւ հիմա քու [՚] երկու որդիքդ՝ որ ծնան քեզի Եգիպտոսի երկրին մէջ՝ քեզի Եգիպտոս գալէս առաջ , իմն են . Եփրեմը ու Մանասէն Ռուբենին ու Շմաւո-
6 նին պէս իմն պիտի ըլլան ։ Եւ ասոնցմէ ետքը քու ծնած որդիքդ քովդ ըլլան . [՚՚] իրենց ժառանգութեանը մէջ իրենց եղբայրնե-
7 րուն անուններովը կանչուին ։ Եւ ես երբոր Միջագետէն կու գայի , Քանանու երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ՝ որ տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ կայ , [՚] Ռաքէլ մեռաւ իմ քովս . ու զանիկայ հոն Եփրաթայի՝ այսինքն Բեթլէհեմի ճամբուն մէջ թաղեցի ։
8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսեփին որդիները ու ըսաւ , Ո՞վ են ասոնք ։
9 Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօրը , Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս ինծի տուաւ . և անիկայ ըսաւ , Շնորհք ըրէ՝ ինծի բեր զանոնք , Նոր օրհնեմ ։ Ու Իսրայէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին , [՚՚] որ չէր կրնար տեսնել . և զանոնք մօտեցուց անոր , ու [՚] անիկայ համբուրեց զանոնք և զրկեց ։ Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին , Ես չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ , և ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ
12 ցուցուց ։ Եւ Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն , և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն ը-
13 րաւ ։ Եւ Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ կողմը , և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայէլին աջ կողմը , ու մօտեցուց
14 անոր ։ Եւ Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկընցուց , ու Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ , որ պզտիկն էր , ու իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վրայ . անիկայ [՚] խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց . ինչու որ Մանասէն
15 անդրանիկն էր ։ Եւ [՚] օրհնեց Յովսէփ ու ըսաւ , Ան Աստուածը՝ Եու

ՅԵԶ· է· 24 ։ Ն Գլ· խա· 45 ։
ՂԵԼ· ԼԲ· 15 ։
՚՚ ՀՈՐ 22 ։
Պ ՀՈՐ 11 ։
Ղ ԳԼ· ԽԶ· 3 ։
՚՚ ՏԵՍ ՀՈՐ 9 ։
՚՚ ԲՕՐ· Լ· 14 ։ Գ ԹԱԳ· Բ· 1 ։
ՀԳԼ· ԻԲ· 2 ։
՚՚ ԳԼ· ԻԲ· 49 ։
ԲՏԵՍ ԳԼ· Ծ· 25 ։
Յ Բ ԹԱԳ· ԺԹ· 37 ։
՚՚ ԳԼ· ԽԹ· 29 ։ Ծ· 5 , 13 ։
Ֆ ԳԼ· ԽԸ· 2 ։ Գ ԹԱԳ· Ա· 47 ։ ԵԲՐ· Ժա· 21 ։
* Կ՚ԵՍ՝ ԳԱԼԱՁԱՆԻՆ
ՅԵԶ· է· 24 ։ Ն Գլ· խա· 45 ։
՚՚ ԳԼ· ԽԸ· 13 ։ 19 ։ Լե· 6 , 9 , ԸԲ ։
Բ ԳԼ· ԺԶ· 8 ։
Ֆ ԳԼ· խա· 50 ։ ԽՉ· 20 ։ ՑԵՍ· Ժգ· 7 ։ Ժդ· 4 ։
Ր ԳԼ· ԼԹ· 9 , 16 , 19 ։
Ե ԳԼ· ԽԹ· 4 ։
Ե ԳԼ· ԽԹ· 1 ։
Ը ԳԼ· ԽԹ· 27 ։
Ի ԳԼ· ԽԶ· 26 ։
Ժ ՀՈՐ 19 ։
Ֆ ԵԲՐ· Ժա· 21 ։
ԼԳԼ· Ժէ· 1 ։ ԻԴ· 40 ։

Ի ԾԼ · իը · 15 ։ լա · 11 , 13 , 24 ։ Սաղ · լդ · 22 ։ ՃԽ · 7 ։ ՃԱՄՎ · ւԹ · 12 ։ Գոր · ժե · 17 ։ ՝ Տ՚ես Թու · իդ · 34 , 37 ։ Հ ՀՇՐ 14 ։ Ֆ ԾԼ · իը · 8 ։

Ղ ՀՇՐ 14 ։

Ֆ Թու · ա · 33 , 35 ։ բ · 19 , 21 ։ բ Օր · լդ · 17 ։ Ցայս · է · 6 , 8 ։ ՄՀՈՒԹ · դ · 11 , 12 ։

Ս ԾԼ · իգ · 4 ։ ծ · 24 ։ Ն Ցես · իդ · 32 ։ ա Մն · ե · 2 ։ Ցօհ · գ · 5 ։ Ղ Գլ · ժե · 16 ։ լդ · 28 ։ Ցես · ժե · 14 , ՟ ։

՚՚ բ Օր · գ · 30 ։ Թու · իդ · 14 ։ Նա · բ · 2 ։ լԹ · 6 ։ Երեմ · իգ · 20 ։ Դան · բ · 28 , 29 ։ Գոր · բ · 17 ։ Ներ · ա · 2 ։ Ի բ Օր · լդ · 1 ։ Ամվ · գ · 7 ։ Ն Սաղ · լդ · 11 ։ Ր ԾԼ · իԹ · 32 ։ Է բ Օր · իա · 17 ։ Սաղ · Ղբ · 51 ։ Ղ ա Մն · ե · 1 ։ Է ԾԼ · լե · 22 ։ ա Մն · ե · 1 ։ բ Օր · իէ · 20 ։

ՄԸ ու Իսահակ քալեցին , ան Ա-տուածը՝ որ ծնած ատենէս մինչև

16 այսօր իս կերակրեց , Ան հրեշտա-կը՝ Ո՛որ իս ամէն չարիքներէն ազա-տեց , օրհնէ աս տղաքները , և Ի՛մ անունս ու իմ հայրերուս Աբրա-համին և Իսահակին անունը ասոնց վրայ կանչուի , ու երկրին մէջտեղը

17 Յ՚Իսիս շատնան ։ Եւ Յովսեփ երբ տեսաւ որ հայրը հիւ աջ ձեռքը Եփրեմին գլխուն վրայ դրաւ , իրեն Յ՚համձնելի չեղաւ . և իր հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլխուն վրայէն Մանասէին գլխուն

18 վրայ փոխադրէ ։ Եւ Յովսեփ ը-սաւ իր հօրը , Ո՛չ այդպէս՝ հայր իմ . ինչու որ անդրանիկը աս է . քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ

19 դիր ։ Եւ իր հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ , Ո՚Գիտեմ , որդեակ իմ , գի-տեմ . ասիկայ ալ ժողովուրդ պի-տի ըլլայ , և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ . բայց ՟անոր պզտիկ եղբայ-րը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ , ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ

20 պիտի ըլլայ ։ Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ , Յ՚Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ , ՚՚Աստուած քեզ Եփ-րեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ՚՚ ըսելով . ու Եփրեմը Մանասէէն առաջ դրաւ ։

21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսեփին , Ահա ես կը մեռնիմ , և Յ՚Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ , ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձնէ ։

22 Եւ Ն՚ես քու եղբայրներդ մէկ բա-ժին աւելի տուի քեզի , որն որ Ա՚Մորհայիներուն ձեռքէն իմ սո-րովս ու աղեղո՛վս առի ։

Գ Լ · Խ Թ

1 Յակոբ իր որդիները կը կանչէ զանոնք օրհնե-լու . Համար ։ 3 Ա՚մէն մէկուն օրհնութիւնը ։ 29 Իր Թաղուելուն վրայով անոնց պատուէր կու տայ ։ 33 Իր մահը ։

1 Յ՚Ու Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ , Ժողովուեցէ՛ք , որ ՟վերջին օրերը Ի՛ձեր գլխուն գա-լիքը պատմեմ ձեզի ։

2 Ժողովուեցէ՛ք՝ ու ակնո՛ւ տուէ՛ք , ո՛վ Յակոբին որդիները , Է՛ու ձեր հօրը Իսրայէլին մնիկ ըրէ՛ք ։

3 Ո՛վ Ռուբէն , Ր՚իմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս Է՛ու իմ զօրութեանս ըս-կիզբը , յարգութեան կատարելու-թիւնը ու զօրութեան կատարե-լութիւնը դուն Է՛ս ։

4 Ջուրի պէս եռասիր , Ո՚առաջին պիտի չըլլաս . ինչու որ Է՛քու հօրդ անկողինը ելար . ան ատենը պղծե-ցիր ՟՚ինկոյս ։ (Իմ անկողի՛նս Է-լաւ ։)

5 Է՚Շմաւոն ու Ղևի Ի՛եղբայրներ Է՛ս . սուրերնին Ի՛անիրաւութեան գործիքները են ։

6 Իմ հոգիս Է՛անոնց խորհուրդնե-րուն չմտնէ , Է՛իմ պատիւս Է՛անոնց ժողովքին հետ չմիանայ . ինչու որ Ի՛րենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին , և իրենց կամապաշ-տութեամբը ցուլի ջիղ կտրեցին ։

7 Անիծեա՛լ ըլլայ անոնց բարկու-թիւնը , ինչու որ խիստ էր , ու ա-նոնց սրտմտութիւնը , ինչու որ աստիկ էր . Ձ՚անոնք Ցակոբին մէջ պիտի բաժնեմ , ու զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրուեմ ։

8 Հո՛վ Ցուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն . Ձ՚քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ . Ո՚քու հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն ընեն ։

9 Ցուդան Ֆառիւծի ձագ է . որ-դեակ իմ՝ կողոպուտէն ելար ։ Յ՚Առիւծի պէս ծունկ կրկնեց , մա-տակ առիւծի պէս պառկեցաւ . զանիկայ ո՛վ պիտի արթնցնէ ։

10 Յ՚Իշխողութիւնը Ցուդայէն պի-տի չպակսի , ո՛չ ալ Ն՚անոր ոտքե-րուն մէջտեղէն Ս՚օրէնսդիրը , ՚՚մին-չև որ ‡Սիլովը գայ . Ու՚ժողովուրդ-ները անոր պիտի Շ՚ազանդին ։

11 ՚՚Իր յաւանակը որթին պիտի կապէ , ու իր էգ իշուն ձագը ա-մենէն ազնիւ որթին . իր պատմու-ճանը գինիով պիտի լուայ , ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով ։

12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կաթէն Ճերմակ պիտի ըլլան ։

13 Զ՚Աբուղոն ծովին եզերքը պիտի բնակի , ու անիկայ նաւերուն հան-դիստը պիտի ըլլայ , և անոր սահ-մանը մինչև Սիդոն պիտի հասնի ։

14 Իսաքար ուժեղ էշ մըն է , որ գոմերուն մէջտեղը կը պառկի ։

15 Եւ տեսնելով որ հանգստու-թիւնը աղէկ էր , ու երկիրը՝ որ գեղեցիկ էր , իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց , ու հարկատու ծա-ռայ եղաւ ։

16 ՚՚Դան իր ժողովուրդը պիտի դատէ , Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս ։

17 ՚՚Դան ճամբու վրայ օձ մը պի-տի ըլլայ , ու ճամբու վրայ իժ մը , որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ , անանկ որ հեծեալըետևը կ՚իյնայ ։

18 Հո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ սպասեցի ։

19 ՚՚Գադի՚ն՝ գունդ մը վրան պիտի յարձակի . բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի ։

Է ԾԼ · իԹ · 33 , 34 ։ Ր Նահ · ժբ · 9 ։

Ժ ԾԼ · լԹ · 25 ։ Է Նահ · ա · 15 , 16 ։ Լ Սաղ · ժգ · 9 ։ Լ · 12 ։ ծե · 8 ։ Է Սաղ · իգ · 9 ։ Եփե · ե · 11 ։ Ֆ ԾԼ · լԸ · 26 ։ Ձ Ցես · ժԹ · 1 ։ իա · 5 , 6 , 7 ։ ամՆ · դ · 24 , 39 ։ Հ ԾԼ · իԹ · 35 ։ բ Օր · լԸ · 7 ։ Ն Սաղ · ժբ · 40 ։ Ղ ԾԼ · լե · 29 ։ ա Մն · ե · 2 ։ Ֆ Ովս · ե · 4 ։ Ցայս · ե · 5 ։ Յ Թու · իչ · 24 ։ իդ · 9 ։ Յ Թու · իգ · 17 ։ Երեմ · լ · 21 ։ Զաք · ժ · 11 ։ Ն բ Օր · իբ · 57 ։ Ս Սաղ · կ · 7 ։ Ջբ · 8 ։ Թու · իա · 18 ։ ՚՚ Ես · ժա · 1 ։ Եր · 11 ։ Եզեկ · իա · 27 ։ Դան · Ր · 25 ։ Մատ · իա ։ 9 ։ Ղուկ · ա · 32 , 33 ։ ‡Ր՚Խաղաղը , Խ՚որուն կը վայե ։ Ն Ես · բ · 2 ։ ժա · 10 ։ Խր · 1 , 4 ։ իԹ · 6 , 7 , 22 , 23 ։ ծե · 4 , 5 ։ կ · 1 , 3 , 4 , 5 ։ Ընդ · բ · 7 ։ Ղու · բ · 30 , 31 , 32 ։ Ղ Գործ · ժբ · 32 ։ Ը Ր Օր · լդ · 18 , 19 ։ Ցես · ժԹ · 10 , 11 ։ ՚՚ բ Օր · լդ · 22 ։ Դատ · ժբ · 1 , 2 ։ ՚՚ Դատ · ժբ · 27 ։ Վ Սաղ · իե · 6 ։ ՃԺԹ ·

166 ։ 174 ։ Ես · իե · 9 ։ ՚՚ բ Օր · լդ · 20 ։ ա Մն · ե · 18 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1689

ՐԲ Օր · ԼԴ · 24 : Ցես · ԺԲ · 24 :

ՅԲ Օր · ԼԴ · 23 :

~ ԳԼ · ԼԷ · 4 , 24 , 28 : ԼԹ · 20 : Խբ · 21 : Սաղ · ՃԺբ · 13 :

† Ցոբ · ԽԹ · 20 : Սաղ · ԼԷ · 15 :

† Սաղ · ՃԼԲ · 2 , 5 :

• ԳԼ · Խե · 11 : Խէ · 12 : ծ · 21 :

‡ Ես · ԻԲ · 16 :

= Սաղ · ՃՃ · 1 :

Բ ԳԼ · ԻԲ · 13 , 21 : ԼԵ · 3 : Խէ · 23 :

‡ ԳԼ · ԺԷ · 1 : ԼԷ · 11 :

Ծ Բ Օր · ԼԴ · 13 :

* Կ—Ր՝ մշշ արտքինասոր լեռներուն օրհնու- թիւններէն, Եւ յատուե- նական բը- լուրներուն վայելուչ թեհնէ,

ԻԲ Օր · ԼԴ · 15 : Ամբ · գ · 6 :

ՂԲ Օր · ԼԴ · 16 :

Ե Դատ · Ի · 21 , 25 : Եզէկ · ԻԲ · 25 , 27 :

Բ Թես · Իդ · 24 : Եսթ · Ը · 11 : Եզէկ · ԼԹ · 10 : Զաք · Ժգ · 1 , 7 :

Ր ԳԼ · Ժե · 15 : Խե · 8 :

Ծ ԳԼ · Խէ · 30 : Բ Թագ · ԺԹ · 37 :

Է ԳԼ · Ծ · 13 :

Լ ԳԼ · Իգ · 16 :

Ի ԳԼ · Իգ · 19 : Խե · 9 :

Ծ ԳԼ · ԼԵ · 29 :

ֈ Հմր 29 :

20 Բ Ասերին հայը պարարտ պիտի ըլլայ . ու ինքը թագաւորի համա- դամ կերակուրներ պիտի տայ :

21 Ն Նեփթաղիմ դեղեցիկ խօսքեր տուողʼ ազատ թողուած եղջերու մըն է :

22 Ցովսէփ պտղատու ոստ մըն է , աղբիւրի քով ՚՚՚—՚՚՚ պտղաբեր ոստ մը՝ ՚՚՚—՚՚՚ բողբոջները պատի վրայ կ՚ելլեն .

23 Աղեղնաւորները Ո վշտացուցին զանիկայ , ու նետաձիգ եղան Ո- նոր ,, ու ատելին զանիկայ .

24 Բայց անոր Է աղեղը զօրաւոր մնաց , և իր ձեռացը բազուկները ուժովցան , ցակոբին Է հզօր Ա- ՚՚՚—՚՚՚ն ձեռքերովը : Ի Իսրայէլին Ֆ վէմը Եղաւ Ո հովիւը անկէ է :

25 Բ Ա-հ՚այ քու հօրդ Ատուածմէն է որ քեզի պիտի օգնէ , Է և Ամե- նակարողին՝ Ո որ քեզ պիտի օրհնէ , վերէն երկինքին օրհնութիւննե- րովը , ու վարը պառկող խորու- թեան օրհնութիւններովը , ծիածե- րուն ու արգանդին օրհնութիւննե- րովը :

26 Քու հօրդ օրհնութիւնները * իմ նախնեացս օրհնութիւններէն Է մին- չև յաւիտենական բլուրներուն ցա- դաթը ՚՚ զրպացան . Ջովսեփին գըլ- խուն վրայ պիտի ըլլան , և անոր ցադաթին վրայ՝ որ իր եղբայրնե- րէն գերազանց է :

27 Բենիամին Է պատառող գայլ պիտի ըլլայ . առտուընց որպ պի- տի ուտէ , ընդ գիշերը կողոպուտը պիտի բաժնէ :

28 Ամէն ասոնք Իսրայէլի տասներ- կու ցեղերն են . և աս է՝ որ անոնց հայրը խօսեցաւ անոնց , ու օրհնեց զանոնք . ամէն մէկուն օրհնութիւնը

29 պէս օրհնեց զանոնք : Եւ պատուի- րեց անոնց ու ըսաւ , Ես Իմ ժո- ղովուրդիս պիտի խառնուիմ . ծ իմ հայրերուս հետ հան այրին մէջ Թա- ղեցէք զիս , որ Քետացի Եփրոնին

30 արտին մէջն է . Ան այրին մէջ՝ որ Քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դի- մացը եղող Մաքփելայի արտին մէջն է , Աորն որ Աբրահամ արտին հետ մկտեղ դերեզմանի կալուածքի հա- մար՝ Քետացի Եփրոնէն ծախու ա-

31 ռաւ : Ե Աբրահամ ու անոր կնիկը Սարան հոն թաղեցին . ծ Իսահակը ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թա- ղեցին . Ես ալ Լիան հոն թաղեցի :

32 Ան արտը ու հոն եղած այրը Քետին որդիներէն ծախու առնուեցաւ :

33 Եւ Ցակոբ երբ լըմնցուց իր որդւո- ցը պատուէր տալը , իր ոտքերը ան- կողնին մէջ ժողվեց , ու հոգին ա- ւանդեց , և Ի իր ժողովուրդին խառ- նուեցաւ :

ԳԼ · Ծ

1 Ցակոբին մահուանը սուգը : 4 Ցովսեփ իր հօրը թաղմանը երթալու համար՝ փարաւոնէն հրաման կ՚առնէ : 7 Անոր յատարկաւորու- թեան հանդէսը : 15 Ցովսեփին եղբայրները ներում կը խնդրեն , ու ան ալ կը մխիթարէ զանոնք : 22 Ցովսեփին տարիքը : 23 Իր ազգը երրորդ սերունդը կը տեսնէ : 24 Իր եղբայրներուն կը մարգարէանայ Թէ Քանա- նու երկիրը պիտի դառնան : 25 Իր ոսկորնե- րուն համար զանոնք կ՚երդմցնէ : 26 Կը մեռնի ու արկղի մէջ կը դրուի :

1 Ու Ցովսեփ Ո իր հօրը երեսին վրայ ինկաւ , ու Բ լացաւ անոր վրայ ,

2 և համբուրեց զանիկայ : Եւ Ցով- սեփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա- մայեց որ Է իր հայրը զմռսեն . և

3 բժիշկները զմռսեցին Իսրայէլը : Եւ անոր քառասուն օրը լըմնցաւ . ինչու- որ զմռսուածներուն օրերը ասանկ կը լըմնան . և Եգիպտացիք Ո անոր համար եօթանասուն օր սուգ ըրին :

4 Եւ երբ անոր սուգին օրերը անցան , Ցովսեփ զրուցեց Է փարաւոնի տա- նը՝ ըսելով , Թէ որ հիմա ձեր առ- ջևը շնորհք գտայ , կ՚աղաչեմ ձեզի՝ փարաւոնին ականջին զրուցեցէք

5 ու ըսէք , Իմ հայրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Ահա ես կը մեռնիմ .. իմ դերեզմանիս մէջը՝ Է որ ես ինծի համար Քանանու երկ- րին մէջ փորեցի , իս հոն թաղես . և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թող-

6 ղելու ելլեմ , ու նորէն դամ : Եւ փարաւոն ըսաւ , Ելի՛ր ու թաղէ՛ քու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քե- զի երդում ընել տուաւ :

7 Եւ Ցովսեփ իր հայրը թաղելու ելաւ . և փարաւոնին բոլոր ծառա- ները՝ անոր տանը ծերերը ու Ե- գիպտոսի երկրին բոլոր ծերերը ա-

8 նոր հետ ելան . Նաև Ցովսեփին բոլոր տունը ու անոր եղբայրները և անոր հօրը տունը . միայն իրենց ընտանիքները ուիրենց հօտերը և իրենց արջառները Գեսեմի երկրին

9 մէջ թողուցին : Եւ անոր հետ կառքեր ու ձիաւորներ ելան , ու

10 շատ մեծ բանակ մը եղաւ : Եւ ե- կան Ատադին կալը՝ որ Յորդանա- նու անդիի կողմն է . հոն Ը մեծ ու խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին , Ե և իր հօրը համար եօթը օր սուգ

11 ըրաւ : Եւ ան երկրին մէջ բնակող Քանանացիները երբոր տեսան Ա- տադին կալին մէջը սուգին հանդէսը , ըսին , Ան մեծ սուգ մը ըլլալու է Եգիպտացիներուն . անոր համար անոր անունը Աբէլմիսրաիմ դրին , որ Յորդանանու մէկալ կողմն է :

12 Եւ անոր որդիքը ըրին անոր՝ ինչ-

13 պէս որ պատուիրեր էր : Եւ ծ անոր որդիքը Քանանու երկիրը տարին զանիկայ , ու թաղեցին դանիկայ Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփե-

Ն · Ք · ՂԲ · 1689

~ ԳԼ · Խգ · 4 : Բ Դ Թագ · ԺԳ · 14 :

ֈ Հմր 26 : Բ Մն · Ժգ · 14 : Մատ · Իգ · 12 : Մար · Ժգ · 8 : Ժգ · 1 : Ղուկ · Իդ · 1 : Ցոհ · Ժբ · 7 : Ժթ · 39 , 40 :

Ծ Թուռ · Ի · 30 : Բ Օր · ԼԴ · 8 :

Է Եսթ · Դ · 2 :

Ը ԳԼ · Խէ · 29 :

Ի Բ Մն · Ժգ · 14 : Ես · Իբ · 16 : Մատ · Իէ · 60 :

ԼԲ Թագ · ա · 17 : Գոր · Ը · 2 :

Ր ա Թագ · Լ · 13 : Ցոբ · Բ · 13 :

† Ֆ՝ սուգ Եգիպտա- ցւոց :

Ծ ԳԼ · Խթ · 29 , 30 : Գոր · Է · 16 :

լայի արտին այրին մէջը , որն որ Աբրահամ Է գերեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ
14 մէկտեղ Քետացի Եփրոնէն ։ Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելէն ետեւ՝ Եգիպտոս դարձաւ , ինքն ու իր եղբայրները և ան ամէնը որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու ելան ։
15 Եւ Յովսեփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ , Ըսին Ներէնէն , Գուցէ Յովսէփ ոխ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզի ան ամէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն ։ Եւ
16 Յովսեփին պատգամաւոր խրկեցին՝ ըսելով , Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց ըսել
17 Յովսեփին ասանկ ըսէք . Հիմա ներէ՛ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը ներէ՛ , Է ինչու որ քեզի չարութիւն ըրին . և հիմա կ՚աղաչենք քեզի՝ Քու Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը ներէ ։ Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր ա-
18 նոնք խօսեցան իրեն ։ Ու անոր եղբայրներն ալ գացին , և Է անոր առջեւը ինկան , ու ըսին , Ահա մենք քու
19 ծառաներդ ենք ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց , Մի՛ վախնաք . Է միթէ ես
20 Աստուծոյ տե՞ղն եմ ։ Դուք Թէպետ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք , Բայց Աստուած ան
աղէկի դարձնել խորհեցաւ . ա-նակ որ ես օրուան եղածին պէս՝
21 շատ ժողովուրդ ապրեցընէ ։ Եւ հիմա մի՛ վախնաք . Է ես ձեզ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ ։ Այսպէս մխիթարեց զանոնք Յ*քաղցրութեամբ խօսելով ։
22 Եւ Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ , ինքը և իր հօրը տունը . և Յովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ ։ Եւ Յովսէփ Եփրեմին որդիները Մինչև երրորդ սերունդը տեսաւ , և Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդիներն ալ *Յովսեփին ծունկերուն վրայ ծնան ։
24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ , Ահա ես կը մեռնիմ , ու Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու ձեզ ա երկրէն պիտի հանէ դէպ՚ի ան երկիրը՝ Որուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբ
25 բին ։ Եւ Յովսէփ Իսրայէլի որդւոցը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով , Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ , ու իմ ոս-
26 կորներս ասկից հանէք ։ Եւ Յովսէփ հարիւր տասը տարեկան ըլ-լով մեռաւ . ու Զմռսեցին զանիկայ , և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովսեփին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիքը կը շատանան ։ 8 Նոր թագաւորը թէև կը չարաբեր զանոնք ծանր գործքերով՝ բայց ա-նոնք աւելի կը շատնան ։ 15 Մանկաբարձները Աստուծմէ վախնալով՝ արու զաւակները կ՚ապ-րեցընեն ։ 22 Փարաւոն կը հրամայէ արու զաւակները գետը նետել ։

1 Ետ Եգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոցը անունները ասոնք են . ամէն մէկը իր տունովը Յակոբին
2 հետ գնաց . Ռուբէն , Շմաւոն ,
3 Ղեւի ու Յուդա , Իսաքար , Զա-
4 բուղոն և Բենիամին , Դան ու Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր ։
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները Է եօթանասուն հոգի էին . Յովսէփ ալ Եգիպտոս էր ։ Եւ
6 Յովսէփ ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր ան ազգը մեռան ։ Է Եւ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատցան ու խիստ զօրա-

Ն ։ Ք ։ ԶԲ ։ 1689
Ի ԳԼ ։ ԻԳ ։ 16 ։
Ա ԳԼ ։ ԽԵ ։ 5 ։
Ե ԱՕր ։ ԼԲ ։ 35 ։ Յօբ ։ ԼԲ ։ 29 ։ Հռով ։ Ժբ ։ 19 ։ Եբր ։ Ժ ։ 30 ։ գ Թագ ։ Ե ։ 7 ։
Ը ԱՂԱ ։ ԺԳ ։ 5 ։ Ես ։ Ժ ։ 7 ։
Ի ԳԼ ։ ԽԵ ։ 5 ։ 7 ։ Գործ ։ Գ ։ 13 ։ 14 ։ 15 ։
Ն ։ Ք ։ ՉՌ ։ 1706
Ա ՅՕՆ ։ ԽԶ ։ 8 ։ ԳԼ ։ Ղ ։ 14 ։
Բ ՅՕՆ ։ ԽԶ ։ 26 ։ 27 ։ Հմր 20 ։ Բ Օր ։ Ժ ։ 22 ։
Գ ՅՕՆ ։ Ծ ։ 26 ։ Գործ ։ Է ։ 15 ։
1635
Դ ՅՕՆ ։ ԽԶ ։ 3 ։ Բ Օր ։ ԻԶ ։ 5 ։ Սաղ ։ ՃԵ ։ 24 ։ Գործ ։ Է ։ 17 ։
Ն ։ Ք ։ ԶԲ ։ 1689
Յ ԳԼ ։ ԽԵ ։ 12 ։ Մատ ։ Ե ։ 44 ։
Յ ԳԼ ։ ԼԲ ։ 3 ։
* ԵՔՐ ։ Ա ։ Նոյ սրտին
1635
Ն Ցոր ։ ԽԲ ։ 16 ։
Լ Թես ։ ԼԲ ։ 39 ։
՝ ԳԼ ։ Լ ։ 3 ։
Ա ԳԼ ։ Ժե ։ 14 ։ Ղա ։ 4 ։ Խը ։ 21 ։ Եր ։ Գ ։ 16 ։ Երր ։ Ժ ։ 22 ։
Բ ԳԼ ։ Ժե ։ 14 ։ Ղա ։ 3 ։ Լե ։ 12 ։ Ես ։ Ժ ։ 22 ։
Գ Եր ։ Ժ ։ 19 ։ Ծնն ։ Իդ ։ 32 ։ Գործ ։ Է ։ 16 ։
՝ Հմր 2 ։
Ն ։ Ք ։ ՉՌ ։ 1635
Ի Գործ ։ Է ։ 18 ։
Ա Սաղ ։ ՃԵ ։ 24 ։
Ե Սաղ ։ Ժ ։ 2 ։ Ագ ։ 3 ։ 4 ։
Զ Ցոր ։ Է ։ 13 ։ Սաղ ։ ՃԵ ։ 25 ։ Առակ ։ Ժզ ։ 25 ։ Իս ։ 30 ։ Գործ ։ Է ։ 19 ։
Է ՅՕՆ ։ Ժ ։ 13 ։ ԳԼ ։ Գ ։ 7 ։ Բ Օր ։ Իզ ։ 6 ։
Ժ ԳԼ ։ Բ ։ 11 ։ Է ։ 4 ։ 5 ։ Սաղ ։ Ճա ։ 6 ։
Ի ՅՕՆ ։ Խե ։ 11 ։

Ն·ք·ՂՖ·
1635

Ա ԳԼ·Բ·23։
ղ·9։ Թոս·
ի·15։ Գոր·
է·19, 34։
Ի Սաղ·ՃԽ·6։

Իբր 1635

Ժ Առակ·Ժղ·
6։
ՙ Դան·Ը·
16, 18։ ղ·
13։ Գոր·
Է·29։

ՙ Տես Ցես·
բ·4, ըԸ։
Բ Թագ·
Ժէ·19, 20։

Ն Առակ·Ժա·
18։ Ժող·
բ·12։ Նա·
գ·10։ Ես·
ղ·10։
Ղ Տես ա
Թագ·բ·
35։ բ Թագ·
է·11, 13,
27, 29։ գ
Թագ·բ·
24։ Ժա·
38։ Սաղ·
ՃԻԷ·1։

Իբր 1573

ֆ Գոր·է·
19։

13 ձանձրացան ։ Եւ Եգիպտացիք
բռնութեամբ կը ծառայեցընէին
14 Իսրայէլի որդիները ։ Եւ Նանոնց
կեանքը ծանր գործով՝ է կաւով ու
աղիւսներով և դաշտին ամէն գոր-
ծովը կը դառնացընէին . ինչ ծա-
ռայութիւն որ անոնց ընել տային՝
բռնութեամբ էր ։
15 Եւ Եգիպտոսի թագաւորը խո-
սեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձնե-
րուն , որոնց մէկուն անունը Սեփ-
րա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր ,
16 ու ըսաւ ։ Եբրայեցի կնիկնե-
րուն տղաքը առած ատենիդ՝
նստարաններուն վրայ նայիք , թէ
որ տղայ է՝ մեռցընէք անիկայ , և թէ
17 որ աղջիկ է՝ թող ողջ մնայ ։ Բայց
մանկաբարձները Աստուծմէ ծվախ-
ցան , ու Եգիպտոսի թագաւորին
իրենց ըսածին պէս չըրին . հապա
18 արուները ողջ կը թողուին ։ Եւ
Եգիպտոսի թագաւորը կանչեց
մանկաբարձները , ու ըսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ աս բանը ըրիք , ու արու-
19 նները ողջ թողուցիք ։ Եւ Համակա-
բարձները ըսին Փարաւոնին , Քան-
զի Եբրայեցի կնիկները Եգիպտացի
կնիկներուն պէս չեն . ինչու որ
առոյգ են . մանկաբարձը անոնց
20 հասած՝ կը ծնանին ։ Նանոր հա-
մար Աստուած մանկաբարձներուն
բարիք ըրաւ . և ժողովուրդը շատ-
21 ցաւ , ու խիստ զօրացաւ ։ Եւ
եղաւ որ մանկաբարձները Աստուծ-
մէ վախնալնուն համար , Նանոնց
22 տուներ շինեց ։ Եւ Փարաւոն իր
բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսե-
լով , Ամէն ծնած տղան գետը
նետեցէք , և ամէն աղջիկը ողջ
թողուցէք ։

ԳԼ· Բ

1 Մովսէս կը ծնանի , 3 և տապանակով մը չամ-
բերուն մէջ կը ձգուի ։ 5 Փարաւոնին աղջիկը
կը գտնէ զանիկայ , ու իրեն որդեգիր կ'ընէ ։
11 Մովսէս Եգիպտացի մը կը սպաննէ ։ 13
Եբրայեցի մը կը յանդիմանէ ։ 15 և Մադիամ
փախչելով , 21 Նոն Սեպփորան իրեն կին
կ'առնէ ։ 22 Գեղեցամին ծնունդը ։ 23 Իս-
րայէլացւոց ազատակը Աստուծմ կը Նանի ։

1 Լե՚ւ Ղևիին տունէն մէկը գնաց ,
ու Ղևիին մէկ աղջիկը Նէն ա-
2 ռաւ ։ Եւ կնիկը յղացաւ ու որ-
դի մը ծնաւ . և Նանոր գեղեցիկ
ըլլալը տեսնելով՝ իրեք ամիս պա-
3 հեց զանիկայ ։ Եւ երբ ալ չէր կըր-
նար պահել անիկայ , պատուեղէն
տապանակ մը առաւ անոր համար ,
և կպրով ու ձիւթով ծեփեց ան ,
և տղան մէջը դրաւ , ու գետին և-
զերբը եղած շամբին մէջ ձգեց ։
4 Եւ անոր քոյրը հեռուն կայնեցաւ ,
որ տեսնէ Թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը
գետը իջաւ լուացուելու , և անոր

ն·ք·ՂՖ·
1571

աղախինները գետին եզերքը կը
պտըտէին . և երբ անիկայ շամբին
մէջտեղը տապանակը տեսաւ , իր
աղախինը խրկեց , որ բերաւ անի-
6 կայ · Եւ երբոր բացաւ , տղան տե-
սաւ , և ահա տղան կու լար . և
խղճաց անոր վրայ , ու ըսաւ , Ասի-
կայ Եբրայեցւոց տղաքներէն է ։
7 Նեղը անոր քոյրը ըսաւ Փարաւո-
նին աղջկանը , Երթամ ու քեզի
Եբրայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ
մը կանչեմ , որ տղան սնուցանէ
8 քեզի համար ։ Եւ Փարաւոնին
աղջիկը ըսաւ անոր , Գնա . և աղ-
ջիկը գնաց , ու տղուն մայրը կան-
9 չեց ։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը ը-
սաւ անոր , Ա՛ռ աս տղան՝ որ սը-
նուցանես ինծի համար , ու ես քու
վարձդ կու տամ . և կնիկը առաւ
10 տղան ու սնուց անիկայ ։ Երբոր
տղան մեծցաւ , Փարաւոնին աղջը-
կանը բերաւ զանիկայ , ու Նանոր
որդին եղաւ . և անոր անունը
*Մովսէս դրաւ , ու ըսաւ , Քանզի
ջուրէն հանեցի զանիկայ ։
11 Եւ ան օրերը Ներբոր Մովսէս
մեծցաւ , իր եղբայրներուն ելաւ ,
ու անոնց Նծանր գործերնուն նա-
յեցաւ . և տեսաւ Եգիպտացի մը
որ իր Եբրայեցի եղբայրներէն
12 մէկը կը ծեծէր ։ Եւ երբ անդին
ասդին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը
չկայ , Համոցուց Եգիպտացին , ու
աւազին մէջը թաղից զանիկայ ։
13 Եւ Ի հետեւեալ օրը ելաւ , և ահա
երկու Եբրայեցի մարդիկ կը կռ-
ուէին իրարու հետ . և ըսաւ անոր՝
որ իրաւունք չուներ , Ինչո՞ւ քու
14 ընկերիդ կը զարնես ։ Եւ անիկայ
ըսաւ , Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
ու դատաւոր դրաւ . իս Ա՞ մեռ-
ցընելու միտք ունիս , ինչպէս որ
Եգիպտացին մեռցուցիր ։ Եւ
Մովսէս վախցաւ ու ըսաւ , Ան-
15 շուշտ աս բանը իմացուած է ։ Եւ
երբ Փարաւոն լսեց աս բանը ,
Մովսէսը մեռցընել կ'ուզէր . բայց
Մովսէս Փարաւոնին երեսէն փա-
խաւ , ու Մադիամու երկիրը բնա-
կեցաւ . և Հորի մը քով նստաւ ։
16 Եւ Մադիամու քուրմն եօթը
աղջիկ ունէր . Նոնք անոր կեան և
ըՈ՞ր քաշեցին , ու իրենց հօրը հօտը
խմցընելու համար աւազանները
17 լեցուցին ։ Եւ հովիւները եկան
ու վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս
ելաւ ու ազատեց անոնք , և Նանոնց
18 հօտին ըՈ՞ր խմցուց ։ Եւ երբ ա-
նոնք իրենց հօրը Հրադուելին ե-
կան , անիկայ ըսաւ , Այսօր ինչ
19 պատճառով շուտ եկաք ։ Եւ ըսին ,
Մկկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւնե-
րուն ձեռքէն ազատեց , և մեզի ալ

Ե Գոր·է·21։

* Յո՝ Լուրէն
Նանուած ։

Ղ Գոր·է·
23, 24։ Երր·
ժա·24, 25,
26։
Է ԳԼ·ա·11։

1531

Ը Գոր·է·
24։

Ի Գոր·է·
26։

Ժ Գոր·է·
27, 28։

Ի Գոր·է·
29։ Երր·
ժա·27։
Լ Ծն·իգ·
11։ ԼԻ·2։
Ի ԳԼ·գ·1։
Ծ Ծն·իգ·
11։ ԼԻ·10։
ա Թագ·
Թ·11։

Ի Ծն·ԼԻ·
10։

Հ Թես·ժ·29։
ԳԼ·գ·1։
գ·18։ Ժը·
1, ըԸ։

շատ լար քաշէք , ու հօտին խրմ-
20 ցուց : Ան ալ ըսաւ իր աղջիկնե-
րուն , Եւ ո՞ւր է անիկայ . ինչո՞ւ
ան մարդը այդպէս թող տուիք .
կանչեցէ՛ք անիկայ՝ որ ՝ի հաց ուտէ :
21 Եւ Մովսէս համձեցաւ ան մարդուն
հետ բնակիլ , ու անիկայ Իր Սեպ-
հօրա աղջիկը Մովսէսին տուաւ :
22 Եւ Ի՛նէը որդի մը ծնաւ , և անիկայ
անոր անունը ֆ* Գերսամ դրաւ .
քանզի ըսաւ , Ի պանդուխտ եղայ
օտար երկրի մէջ :
23 Եւ եղաւ որ ՝ի շատ օրերէն ետքը
Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ , և
Իսրայէլի որդիքը Ն ծառայութեան
պատճառաւ հառաչեցին ու աղա-
ղակեցին . և ծառայութեան հա-
մար Ը անոնց աղաղակը Աստուծոյ
24 եկաւ : Եւ Աստուած ՚՚ անոնց հե-
ծեծութիւնը լսեց . ու Աստուած
Ն յիշեց Ո՛իր ուխտը՝ որ Աբրահա-
մին , Իսահակին ու Ցակոբին հետ
25 ըներ էր : Եւ Աստուած Ն նայեցաւ
Իսրայէլի որդւոցը վրայ , ու Աս-
տուած ՚՚ գիտցաւ անոնց վիճակը :

Գ Լ . Գ

1 Մովսէս իր Ցոթոր անէրին հօտը կ'արածէ ։
2 Աստուծոյ մարդուին մէջ Աստուած կ'երեւնայ
Մովսէսին , 9 ու զանիկայ Եգիպտոս կը խրկէ
Իսրայէլը փրկելու ։ 14 Աստուծոյ անունը , 15
և իր պատգամը Իսրայէլացւոց խրկուած ։

1 Եւ Մովսէս՝ ՚՚ Մադիամայ քուրմին
իր Ցոթոր անէրին հօտը կ'արա-
ծէր . ու հօտը անապատին ետին
քշելով՝ Բ Աստուծոյ լեռը քորեբ
2 հկաւ : Եւ Ե Տէրոջը հրեշտակը
կրակի բոցով մորենիին մէջէն երե-
ցաւ անոր . և անիկայ տեսաւ որ
ահա մորենին կրակով կը վառէր ,
3 բայց մորենին չէր սպառէր : Եւ
Մովսէս ըսաւ , Հիմա դառնամ ու
աս Ո մեծ տեսարանը տեսնեմ՝ թէ
4 ինչո՛ւ համար մորենին չայրիր : Եւ
երբ Տէրը տեսաւ որ անիկայ տես-
նելու դարձաւ , Աստուած Ի մորե-
նիին մէջէն կանչեց անոր ու ըսաւ ,
Մովսէս՝ Մովսէս . և անիկայ ըսաւ ,
5 Ահա հօ եմ : Եւ Ա*** ըսաւ ,
Հոս մի՛ մօտենար . կ'ոչխկներդ հա-
նէ քու ոտքերէդ , ինչու որ ան
տեղը՝ որուն վրայ դուն կայներ ես ,
6 սուրբ երկիր է : Նաև ըսաւ անոր ,
Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Աբ-
րահամին Աստուածը՝ Իսահակին
Աստուածը ու Ցակոբին Աստուա-
ծը . և Մովսէս իր երեսը պահեց ,
ինչու որ Ը Աստուծոյ նայելու վախ-
ցաւ :
7 Եւ Տէրը ըսաւ , Եգիպտոսի մէջ
եղող ժողովուրդիս չարչարանքը
յիրաւի տեսայ . և Ի գործավարնե-
րուն պատճառաւը ՚ի անոնց վիշտ-
ները աղաղակը լսեցի . ինչու որ
ի անոնց նեղութիւնները գիտեմ .
8 Եւ զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն
Հաղատելու , ու զանոնք ան երկրէն
Ի մէկ ադէկ ու լայնարձակ երկիր
մը՝ Ի կաթ ու մեղր բղխող երկիր
մը՝ Ի քանանացւոց ու քետացւոց և
Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և
Խևացւոց ու Եբուսացւոց տեղը
9 հանելու ՚ի քեզ : Եւ ահա հիմա
՝ի Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը ինծի
հասած է . ու Ն Եգիպտացիներուն
անոնց ըրած հարատահարութիւնն
10 ալ տեսայ : Ո՛Ըստի եկուր հիմա՝
քեզ Փարաւոնին խրկեմ , և իմ
ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը Ե-
11 գիպտոսէն հանես : Եւ Մովսէս
ըսաւ Աստուծոյ , Ես ո՞վ եմ՝ որ
Փարաւոնին երթամ , ու Իսրայէլի
12 որդիքը Եգիպտոսէն հանեմ : Եւ
ըսաւ , Անշո՛ւշտ ես քեզի հետ պի-
տի ըլլամ . և աս ըլլայ քեզի նշան՝
որ ես քեզ խրկեր եմ . երբոր ժո-
ղովուրդը Եգիպտոսէն հանես՝ աս
լեռանը վրայ պիտի պաշտէք զԱս-
տուած :
13 Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ , Ա-
հա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւոց
ու կ'ըսեմ անոնց , Ձեր հայրե-
րուն Աստուածը իս ձեզի խրկեց .
և երբոր ըսեն ինծի Թ Ի՞նչ է ա-
նոր անունը , ի՞նչ ըսեմ անոնց :
14 Եւ Աստուած ըսաւ Մովսէսին , Ես
եմ ՈՐ ԷՆ : Եւ ըսաւ , Այսպէս
պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը . Ն Իս
15 ՈՐ ԷՆ խրկեց ձեզի : Եւ դար-
ձեալ Աստուած ըսաւ Մովսէսին ,
Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւո-
ցը . Ձեր հայրերուն Եհովայ Աս-
տուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝
Իսահակին Աստուածը ու Ցակոբին
Աստուածը իս ձեզի խրկեց . Ւ իմ ա-
նունս յաւիտեան աս է , և ազգէ
նունս յաւիտեան աս է :
16 ազգ իմ յիշատակ աս է : Գնա՛
՚՚ Իսրայէլի ծերերը մէկտեղ ժողվէ ,
ու ըսէ անոնց , Ձեր հայրերուն Ե-
հովայ Աստուածը՝ Աբրահամին , Ի-
սահակին ու Ցակոբին Աստուածը
երեւցաւ ինծի՝ ըսելով , Արդարև
Ն այցելութիւն ըրի ձեզի , ու Ե-
գիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տեսայ .
17 Եւ ըսի որ Ո՛ձեզ Եգիպտոսի չար-
չարանքէն՝ դէպ Ի քանանացւոց
ու քետացւոց և Ամորհացւոց ու
Փերեզացւոց և Խևացւոց ու Ցե-
բուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր
18 բղխող երկիրը Նհանեմ : Եւ Ն ա-
նոնք քու ձայնիդ մտիկ պիտի ը-
նեն . և ՚՚ դուն ու Իսրայէլի ծե-
րերը Եգիպտոսի թագաւորին պի-
տի մտնէք , ու ըսէք անոր , Եբ-
րայեցւոց Աստուածը Եհովան ՚՚ մե-
զի հանդիպեցաւ . և հիմա կ'աղա-
չենք՝ իրեք օրուան ճամբայ եր-

ՅՆՆ . լա . 54 : խգ . 25 :
ՂԳԼ . դ . 25 :
ժբ . 2 :
ֆ ԳԼ . ժբ . 3 :
* ՅՈ՝ Հոն պանդխտաց ցած :
ՄԳոր . է . 29 : Երբ . ժա . 13 ; 14 :
ՃԳԼ . է . 7 : Գոր . է . 30 :
ՆԹու . ի . 16 : Բ Օր . իզ . 7 ; ՍԱՂ . ժբ . 5 :
ԼՆՆ . ժբ . 20 : ԳԼ . ի . 9 : իր . 23 , 27 : Բ Օր . իզ . 15 : Ցակ . է . 4 :
՚՚ ԳԼ . Ղ . 5 :
ԼԳԼ . Ղ . 5 : Սաղ . ճե . 8 ; 42 : ՃՂ . 45 :
ՊՆՆ . ժե . 14 : խՂ . 4 :
ԼԳԼ . է . 31 : աթագ . ա . 11 : բթագ . ժգ . 12 : Ղու . ա . 25 :
՚՚ ԳԼ . է . 7 :

՚՚ ԳԼ . բ . 16 :

Բ ԳԼ . ժբ . 5 : գթագ . ժԹ . 8 :
էբ Օր . ԼԷ . 16 : Նա . կգ . 9 : Գոր . է . 30 :

Թ Սաղ . ճժա . 2 : Գոր . է . 31 :

Ւբ Օր . ԼՀ . 16 :

ՂԳԼ . ժԹ . 12 : Ցես . ե . 15 : Գոր . է . 33 :
Ի ՆՆ . իբ . 13 : ՀՓ . 15 : ԳԼ . է . 5 : Մատ . իբ . 32 : Մար . ժբ . 26 : Ղու . ի . 37 : Գոր . է . 32 :
ԸԳ թագ . ժԹ . 13 : Նա . Ղ . 1 , 5 : Նէեմ . Թ . 9 : Սաղ . ՃՂ . 44 : Գոր . է . 34 :
Ի ԳԼ . ա . 11 : ժ ԳԼ . բ . 23 , 24 :

Ն · ք · ՔՔ · 1491

թանք դէպ 'ի անապատը , որ մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցա-
19 նենք : Եւ ես գիտեմ որ Եգիպ-
տոսի թագաւորը Ալիսի չ[Ծողու-
ձեզ որ երթաք , *«չ ալ» զօրաւոր
20 ձեռքով : Եւ ես *ձեռքս պիտի
երկրնցընեմ ու պիտի զարնեմ Ե-
գիպտոսը †իմ ամէն հրաշ[քներովս՝
որ անոր մէջը պիտի ընեմ . և յան-
կէ ետքը ձեզ պիտի Թողու որ եր-
21 թաք : Եւ *աս ժողովուրդին
շնորհք պիտի տամ Եգիպտացւոց
առջևը . ու երբոր երթ[ք , դատարկ
22 պիտի չերթ[ք . †Հապա ամէն կնիկ
իր դրացիէն ու իր տանը մէջ ընա-
կող կնիկէն արծաթեղէն զարդեր
ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ
պիտի խնդրէ , և անոնք ձեր որդի-
ներուն ու աղջիկներուն վրայ պի-
տի դնէք . ու †Եգիպտոսը պիտի
կողոպտե[ք :

ԳԼ · Դ

1 Մովսէսին գաւազանը օձ կ'ըլլայ · 6 իր ձեռքը բորոտ կ'ըլլայ : 10 Մովսէս ան գործին հա-
մար չուզեր Եգիպտոս երթալ : 14 Ա-
տուած Ներսէսը անոր օգնական կու տայ :
18 Մովսէս կը գատուի իր Ցոթորը անե[ն
21 Փարաւոնին խրկուած Աստուծոյ պատ-
գամը : 24 Սեպփորան իր որդին կը թլփատե :
27 Ներսէս Մովսէսը դիմաւորելու կ'երթայ :
31 Ժողովուրդը ասոնց կը հաւատայ :

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Բայց ահա անոնք ինծի
պիտի չհաւատան , ոչ ալ իմ ձայ-
նիս մտիկ պիտի ընե[ն . քանզի պի-
տի ըսե[ն Թէ Տէրը քեզի չերեւցաւ :
2 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ա[տ քու
ձեռքիդ[ի՞նչ է . և անիկայ ըսաւ ,
3 Գաւազան : Եւ ըսաւ *անոր , Գե-
տինը ձգէ ան . և անիկայ գետինը
ձգեց , ու օձ եղաւ . և Մովսէս ա-
4 նոր առջևէն փախաւ : Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին , Ձեռքդ երկրն-
ցուր ու պոչէն բռնէ . և անիկայ
իր ձեռքը երկրնցուց ու զանիկայ
բռնեց , և գաւազան եղաւ իր ձեռ-
5 քին մէջ . Որ †հաւատան՝ †Թէ Ի-
րենց հայրերուն Տէր Աստուածը՝
Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին
Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը
երեւցաւ քեզի :
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր ,
Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր . ու
անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ . և
երբոր դուրս հանեց , ահա իր ձեռքը
†ձիւնի պէս †բորոտ եղաւ :
7 Եւ Տէրը ըսաւ , Ձեռքդ նորէն
ծոցդ դիր . և անիկայ նորէն իր
ձեռքը ծոցը դրաւ , և երբոր ծոցէն
հանեց , ահա *նորէն իր բնական
8 մարմնին պէս եղաւ : Եւ ըլլայ
որ՝ *եթէ քեզի չհաւատան , ու առջի
նշանին ձայնին մտիկ չընե[ն , ետքի
նշանին ձայնին պիտի հաւատան :
9 Իսկ թէ որ *ա[երկու նշաններուն
ալ չհաւատան , ու քու ձայնիդ ալ
մտիկ չընե[ն , գետին ջուրէն առ ,
ու ցամաք գետ[ն թափէ . և ջան
ջուրը՝ որ գետէն առիր , ցամաքին
վրայ արիւն պիտի ըլլայ :
10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Ո՛հ ,
Տէր իմ , ես ձարտարախօս չեմ ,
ոչ երեկուընէ ու միւսոր օրուընէ ,
ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ե-
տև . հապա ես ծանրախօս ու ծանր-
11 լեզու եմ : Եւ Տէրը ըսաւ ա-
նոր , *Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան .
կամ ո՞վ ըլաս համրը կամ խուլը՝
կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը . չ[ո
12 որ ես Տէրս : Ուստի գնա հիմա ,
ու ես *քու բերնիդ հետ պիտի ըլ-
լամ , և քեզի պիտի սորվեցընեմ
13 ինչ որ պիտի խօսիս : Եւ անիկայ
ըսաւ , Ո՛հ , Տէր իմ , †կ'աղաչեմ՝
*ա պաքսմէ որու ձեռքով իւրկել
14 կ'ուզես՝ իւրկէ : Եւ Տէրոջը բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին
դէմ , ու ըսաւ , Ղեւտացի Ահա-
րոնը քու եղբայրդ չ[ո . Ես գիտեմ
որ անիկայ ճարտարախօս է . նաև
ահա *անիկայ քեզ դիմաւորելու
պիտի ելլէ , և քեզ տեսածին պէս իր
15 սրտին մէջ պիտի ուրախանայ : Եւ
դուն *խօսի՛ անոր , ու *անոր բերա-
նը խօսքեր դիր . և ես քու բերնիդ
ու անոր բերնին հետ պիտի ըլ-
լամ , ու †քեզի պիտի սորվեցընեմ
16 ինչ որ պիտի ընէք : Եւ քու տեղդ
անիկայ Թող խօսի ժողովուրդին .
և անիկայ քեզի բերնի տեղ ըլլայ ,
ու *դուն անոր Աստուծոյ տեղ ըլ-
17 լաս : Եւ հաս գաւազանը ձեռքդ
առ , որ անով նշանները ընես :
18 Եւ Մովսէս գնաց ու իր Ցոթոր
աներին դարձաւ , ու ըսաւ անոր ,
Հիմա երթամ , ու եղբայրսերուս դառնամ , և
նայիմ Թէ տակաւին *ողջ են ա-
նոնք . ու Ցոթոր ըսաւ Մովսէսին ,
19 Գնա խաղաղութեամբ : Եւ Տէրը
Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին ,
Գնա՝ Եգիպտո՛ս դարձիր . ինչու որ
*քու կեանքդ փնտռողը բոլոր մար-
20 դիկը մեռան : Եւ Մովսէս իր
կնիկը ու իր որդիները առաւ , և
հշտ վրայ հեծցուց զանոնք , ու Ե-
գիպտոսի երկիրը դարձաւ . և Մով-
սէս †Աստուծոյ գաւազանը իր ձեռ-
21 քը առաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Մով-
սէսին , Երբոր դառնա՝ Եգիպտոս
երթաս , նայէ՛ որ Փարաւոնին առ-
ջևը բոլոր *ճշրաշ[ները ընես , ո-
րոնք *քու ձեռքդ դրի . և *ես ա-
նոր սիրտը պիտի պինդացնեմ , ու
22 ժողովուրդը պիտի չ[Ծողու : Եւ
ըսես Փարաւոնին , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . *Իսրայէլը իմ որդիս՝ *իմ

Ն · ք · ՔՔ · 1491

ՀԳՆ. 6 · 2 ։ 6 · 4 ։ * Կ—ՀՄ ԵԹԷ ՈՂ ։ ՈՒԳ. 2 · 6 ։ 6 · 5 ։ Թ · 15 ։ ՐՀԳ. 6 · 3 ։ ԺԱ. 9 ։ ՐՕՐ. 2 · 22 ։ ՆԵՀ. Թ · 10 ։ ՍԱՂ · ՃԵ · 27 ։ ՃՃԹ · 9 ։ ԵՐԵՄ · ԼԲ · 20 ։ ԳՈՐ · 6 · 36 ։ ՏՒՈՒԳ · 6—ԺԳ · ՅԳ · ԺՐ · 31 ։ —ԳՂ · ԺԱ · 3 ։ ԺՐ · 36 ։ ՍԱՂ · ՃՁ · 46 ։ ԱՌԱԿ · ԺԳ · 7 ։ †ՅՕՆ · ԺԵ · 14 ։ ԳՂ · ԺԱ · 2 ։ ԺԲ · 35 , 36 ։ †ՅՕՐ. ԻԵ · 17 ։ ԱՌԱԿ · ԺԳ · 22 ։ ԵԶԵԿ · ԼԹ · 10 ։

ՀՀՐ 17, 20 ։ ԲԳԼ · ԺԹ · 9 ։ ՖԳԼ · Գ · 15 ։ ՔԹՈՒ · ԺԲ · 10 ։ ԳՔԱՂ · Ե · 27 ։ ԻԲ ՕՐ · ԼԲ · 39 ։ ԹՈՒ · ԺԲ · 13 , 14 ։ ԳՔԱՂ · Ե · 14 ։ ՄԱԹ · Բ · 3 ։

ՂԳԼ · Ե · 19 ։ ՖԳԼ · Զ · 12 ։ ԵՐԵՄ · Ա · 6 ։ ԷՍՂ · ՂԵ · 9 ։ ԲՆՏ · Ծ · 4 ։ ԵՐԵՄ · Ա · 9 ։ ՄԱԹ · Ժ · 19 ։ ՄԱՐ · ԺԳ · 11 ։ ՂՈՒ · ԺԲ · 11 , 12 ։ ԽԱ · 14 , 15 ։ ՖՏՒՈՒ ՑՈՂՈ · Ա · 3 ։ ԼՀԻՐ 27 ։ Ա ԹՒԱՂ · Ժ · 2 , 3 , 5 ։ ԼԳԼ · Ե · 1 , 2 ։ ԻԹՈՒ · ԻՐ · 38 ։ ԻՂ · 5 , 12 ։ 16 ։ ԲՕՐ · ԺԲ · 18 ։ ԵՒ · ԺԱ · 16 ։ ԵՐԵՄ · Ա · 9 ։ ԺԲ ՕՐ · Ե · 31 ։ ՅԳԼ · Ե · 1 ։ ԺԲ · 19 ։ ՀՀՐ 2 ։ ՅԳԼ · Բ · 15 , 23 ։ ՄԱԹ · Բ · 20 ։ ՂԳԼ · ԺԵ · 9 ։ ԹՈՒ · Ի · 8 , 9 ։ ՖԳԼ · Գ · 20 ։ ԺԳԼ · Ե · 3 , 13 ։ Թ · 12 , 35 ։ Ժ · 1 ։ ԺԳ · 8 ։ ԲՕՐ · Բ · 30 ։ ՑՅՆ · ԺԱ · 20 ։ ԵՒ · ԿԳ · 17 ։ ՑՕՀ · ԺԲ · 40 ։ ՀՈՎԱ · Թ · 18 ։ ՅՈՎՆ · ԺԱ · 1 ։ ՀՈՎ · Թ · 4 ։ Բ ԿՈՐ · Գ · 18 ։ ՆԵՐԵՄ · ԼՈ · 9 ։ ՅԱՂ · 18 ։

Ն·ք·ՂԲ· 1491

ՂԳՒ·ժա·5։ ԺԲ·29։

ա ԹՈՒ·ԻԲ· 22։

Ն ՅՈՆ·ԺԷ· 14։

գ ՑԱԽ·է·2, 3։

23 անդրանիկս է։ Եւ քեզի կ'ըսեմ, Իմ որդիս Թող տուր՝ որ իս պաշտէ. բայց Թէ որ անիկայ Թող տալ չուզես, ահա ես քու որդիդ՝ սպաննեմ։

24 Եւ եղաւ որ ճամբուն իջած տեղը՝ Տէրը ա անոր պատահեցաւ, և ուզեց

25 Նսպաննել զանիկայ։ Ուստի Սեպփօրա Պսուր քար մը առաւ, ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը Թլփատեց, և անոր ոտքերուն ձդեց, ու ըսաւ, Իրաւ դուն ինծի ա-

26 րիւնոտ էրիկ մըն ես։ Ա՛յսպէս Տէրը Թող տուաւ զանիկա. ան ատենը Թլփատութեանը համար Սեպփօրա ըսաւ, Արիւնոտ էրիկ մըն ես։

Ղ ՀՄՐ 14։ ա ԳԼ·գ·1։

27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին, Գնա անապատը Մովսէսը դիմաւորելու. և անիկայ գնաց, ու ա Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ

28 անոր, և համբուրեց զանիկայ։ Եւ Մովսէս ա պատմեց Ահարոնին՝ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ խրկեց զինքը, և բոլոր Ն նշանները որ իրեն պատուիրեց։

ա ՀՄՐ 15, 16։ Ղ ՀՄՐ 8, 9։

29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ա գացին, ու Իսրայէլի որդւոյը բոլոր ծերերը

ր ՀՄՐ 16։

30 ժողվեցին։ ր Եւ Ահարոն Տէրոջը Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը զըւցեց անոնց. ու ժողովուրդին

31 առջևը նշանները ըրաւ։ Եւ ժողովուրդը չհաւատաց. և երբոր լսեցին Թէ Տէրը ա այցելութիւն րսած է Իսրայէլի որդւոյը, և Թէ անոնց տալչ Ն նեղութիւններուն նայած է, Խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին։

ա ԳԼ·գ·18։ ՀՄՐ 8, 9։ ա ԳԼ·գ·16։ Ն ԳԼ·բ·25։ գ·7։ Ն ՅՈՆ·իդ· 26։ ԳԼ·ԺԲ· 27։ ա ՄՈՆ· ԻԹ·20։

ԳԼ·Ե

1 Փարաւոն կը յանդիմանէ Մովսէսը ու Ահարոնը՝ իրենց բերած պատգամին համար, 5 ու Իսրայէլացւոց գործքերը կը ծանրացընէ, 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ։ 20 Ուստի Իսրայէլացիք կը գանգատին Մովսէսին ու Ահարոնին։ 22 Մովսէս ալ Աստուծոյ կ'աղաղակէ։

1 Ետքը Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին մտան ու ըսին, Իսրայէլին Եհովայ Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Իմ ժողովուրդս Թող տուր որ անապատին մէջ ինծի

ա ԳԼ·Ժ·9։ 2 ա տօնախմբութիւն ընեն։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ե Եհովան ով է, որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը Թող տամ. Եհովան չեմ ճանչնար, և Ե Իսրայէլն ալ չեմ

բ գ ԹԱԳ· ԺԸ·35։ ՑՈԲ·ԻԱ· 15։ Ե ԳԼ·գ·19։ ե ԳԼ·գ·18։

3 Թողուր։ Եւ անոնք ըսին, ե Եբրայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ. հրամմն տուր որ իրէք օրուան ճամբայ անապատը երթանք, ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք, որ չըլլայ Թէ ժանտախտով կամ սրով մեզի դէմ

4 ելլէ։ Եւ Եգիպտոսի Թագաւորը

ըսաւ անոնց, Ո՛վ Մովսէս ու Ահարոն՝ ինչու ժողովուրդը իրենց գործքերէն ետ կը Թողուք. Երթա-

5 ցէք աշխատեցէք։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է, ու դուք կը հանդրտացընէք զանոնք իրենց գործքերէն։

6 Եւ Փարաւոն ան օրը ժողովուրդին Ե գործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն հրամայեց՝ ըսե-

7 լով, Երեկուան ու մկալ օրուան պէս՝ ալ մի՛ յդէք աղիւս շինելու համար. Թող իրենք երթան ու իրենց

8 յարդ ժողվեն։ Եւ աղիւսներուն սակը՝ ինչպես որ առաջ կը շինէին, անոնց վրայ դրէք, անկէ մի՛ պակսեցընէք. ինչու որ ծոյլ են, ա անոր համար կը պոռան՝ ըսելով, Երթանք՝ մեր Աստուածին զոհ մա-

9 տուցանենք։ Թող գործը աս մարդոցը վրայ ծանրանայ, որ անով աշխատին, ու փուճ խօսքերու մի-

10 տիւ չընեն։ Եւ ժողովուրդին գործավարները ու վերակացուները ելան, և ժողովուրդին խօսեցան՝ ըսելով, Փարաւոն ասանկ կ'ըսէ.

11 Ես ձեզի յարդ չեմ տար. Դուք գացէք, ձեզի յարդ առէք՝ ուր տեղ որ կրնաք գտնել. բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չպակսի։

12 Այսպէս ժողովուրդը եղիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ցրուեցան՝ յարդի տեղ խոզան ժողվելու համար։

13 Եւ գործավարները կը ստիպէին զանոնք՝ ըսելով, Ձեր ամէն օրուան գործը լմընցուցէք, ինչպես երբ որ

14 յարդ ունէիք։ Եւ Փարաւոնին գործավարները Իսրայէլի որդւոյը վրայ իրենց դրած վերակացուները ծեծեցին, ու ըսին, Ձեր վրայ դրուած աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր ինչու չլմընցուցիք առ-

15 ջինին պէս։

Եւ Իսրայէլի որդւոյը վերակացուները եկան ու Փարաւոնին գողգբեցին՝ ըսելով, Ինչու քու ծա-

16 ռաներուդ ասանկ կ'ընես։ Քու ծառաներուդ յարդ չեն տար, ու մեզի կ'ըսեն Թէ աղիւսներ շինեցէք. և ահա քու ծառաներդ ծեծ կերան, ու յանցանքը քու ժողո-

17 վուրդիդն է։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ծոյլ էք դուք՝ ծոյլ. անոր համար կ'ըսէք Թէ երթանք՝ Տէրոջը

18 զոհ մատուցանենք։ Ուստի գացէք հիմա բանեցէք, ու ձեզի յարդ պիտի չտրուի, բայց աղիւս-

19 ներուն սակը պիտի տաք։ Եւ Իսրայէլի որդւոյը վերակացուները ինքզինքնին փորձանքի մէջ տեսան, երբոր ըսուեցաւ Թէ ամէն

օրուան ձեր վրայ դրուած աղէտս
20 ներուն Թիւէն չպակսեցընէ՛ք ։ Եւ
փարաւոնին դուրս ելած առեւնին՝
հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահա-
րոնին , որ զիրենք դիմաւորելու կը
21 սպասէին ։ Ըն ըսին անոնց , Տէրը
ձեզի նայի ու դատէ . ինչու որ
ի գարշելի ըրիք մեր հոտը փարաւո-
նին առջևը , ու անոր ծառաներուն
առջևը , մեզ սպաննելու համար
անոնց ձեռքը սուր տալով ։
22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու
ըսաւ , Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ աս ժո-
ղովուրդը փորձանքի մէջ ձգեցիր ,
23 և ես ինչո՞ւ խրկեցիր . Վասն զի
քանի որ քու անունովդ փարաւո-
նին զրուցելու եկեր եմ , առիւծ աս
ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեց .
ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու ժո-
ղովուրդդ ։

ԳԼ . Զ

1 Աստուած իր խոստումները կը նորոգէ՝ իր Ե-
հովայ անունը յայտնելով ։ 14 Ազգաբանու-
թիւն Ռուբենին , 15 Շմաւոնին , 16 Ղևիին՝
ասկից որ Մովսէս ու Ահարոն եղան ։

1 Յե Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փա-
րաւոնին ինչ ընելիքդս հիմա պի-
տի տեսնես . որ ՚հզօր ձեռքով
պիտի թողու զանոնք , ու հզօր
ձեռքով ի պիտի վռնտէ զանոնք
2 իր երկրէն ։ Եւ Աստուած խօսե-
ցաւ Մովսէսին ու ըսաւ անոր ,
3 Ես եմ Եհովան . Եւ Աբրահամին՝
Իսահակին ու Յակոբին ՚Ամենա-
կարող Աստուծոյ անունով երե-
ցայ . բայց իմ Ր Եհովայ անունովս
4 անոնց չյայտնուեցայ ։ Էնաև ա-
նոնց հետ իմ ուխտս հաստատեցի ,
Նոր անոնց տամ քանանու երկի-
րը , անոնց օտարութեան երկիրը՝
5 ուր որ պանդխտացան ։ Եւ Է լը-
սեցի ալ Իսրայէլի որդւոցը հառա-
չանքը , որ Եգիպտացիները ծառա-
յեցուցին . ու իմ ուխտս յիշեցի ։
6 Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ը-
սէ , Ըես եմ Եհովան . և Ի ես ձեզ
Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն
տակէն պիտի հանեմ , ու ձեզ
անոնց ծառայութենէն պիտի ա-
զատեմ , և ի ձեզ երկընցած բա-
զուկով ու մեծ դատաստաններով
7 պիտի փրկեմ ։ Եւ Է ձեզ ինձի
ժողովուրդ պիտի առնեմ , ու
Է ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ . և
պիտի գիտնաք որ ձեզ Ի Եգիպտա-
ցւոց ծանր գործքերուն տակէն հա-
նող Տէրը՝ ձեր Աստուածը ես եմ ։
8 Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ ,
որն որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու
Յակոբին տալու ի երդումը ըրի՛ , ու
ան ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու
9 պիտի տամ . ես եմ Տէրը ։ Եւ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ասանկ
զրուցեց . Իբայց անոնք հոգւի նե-
ղութենէն ու ծանր ծառայութե-
նէն մտիկ չըրին Մովսէսին ։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով , Մտիր՝ խօսէ Եգիպտոսի
փարաւոն Թագաւորին՝ որ Իսրա-
յէլի որդիները իր երկրէն արձակէ ։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը
առջևը՝ ըսելով , Ահա Իսրայէլի
որդիքը Հինձի մտիկ չըրին , հապա
փարաւոն ինձի ի՞նչպէս մտիկ պի-
տի ընէ . որ ես †ծանրաբերեալ եմ ։
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին , ու հրաման ըրաւ անոնց՝
ը Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի
փարաւոն Թագաւորին երթան , Ի-
րայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն
հանելու համար ։
14 Անոնց հայրերուն տուներուն
գլուխները սոսկ են . Ռուբենին
անդրանկանը Ռուբենին որդիքը՝
Հենովք , Փաղղուս , Եսրոն և Քար-
մի . սոսկ են Ռուբենին տոհմերը ։
15 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ ,
Յամին , Ոհադ , Յաքին , Սահառ ,
և Քանանացի կնկանը որդին Սա-
ւուղ . սոսկ են Շմաւոնին տոհ-
16 մերը ։ Եւ Ղևիին որդւոցը ա-
նուններուն իրենց ծնունդներուն հա-
մեմատ սոսկ են . Գերսոն , Կա-
հաթ և Մերարի ։ Եւ Ղևիին
կենացը տարիները հարիւր երեսուն-
17 ութ տարի եղան ։ Գերսոնին
որդիքը իրենց տոհմերուն համե-
18 մատ՝ Ղոբենի ու Սեմէի էին ։ Եւ
Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ , Իսա-
հառ , Քեբրոն ու Ոզիէլ ։ Եւ կա-
հաթին կենացը տարիները հարիւր
19 երեսունութը տարի եղան ։ Եւ
Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու
Մուսի ։ Ղևիին տոհմերը իրենց
ծնունդներուն համեմատ սոսկ են ։
20 Եւ Ամրամ իր հօրաքոյրը Յոքա-
բեդը իրեն կնիկ առաւ , որ ծնաւ
իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը ։ Եւ
Ամրամին կենացը տարիները հարիւր
21 երեսունեւօթը տարի եղան ։ Եւ
Իսհառին որդիքը՝ Կորխ , Նա-
22 փեկ և Զեբրի ։ Եւ Ոզիէլին որ-
դիքը՝ Միսայէլ , Եղիսափան և
23 Սիթրի ։ Եւ Ահարոն իրեն կնիկ ա-
ռաւ Ամմինադաբին աղջիկը՝ Նաա-
սոնին քոյրը Եղիսաբեթը , և ծնաւ
իրեն Նադաբը ու Աբիհուդը , Եղի-
24 ազարը ու Իթամարը ։ Եւ Կորխին
որդիքը՝ Ասիր , Եղկանա և Աբիա-
սափ . սոսկ են Կորխեցւոց տոհ-
25 մերը ։ Եւ Ահարոնի որդին Եղեա-
զար Փուտիէլի աղջիկներէն իրեն
կնիկ առաւ . և Ի ծնաւ իրեն Փինէ-
հէսը . սոսկ են Ղևտացւոց հայ-
րերուն գլուխները իրենց տոհմե-
րուն համեմատ ։

ՆՐ . ԳԲ .
1491

ը ԳԼ . Զ . 9 ։

Բ ԾՆ . ԼԴ . 30 ։ ԱԹԱԳ . Ժգ . 4 ։ ԻԵ . 12 ։ ԲԹԱԳ . Ժ . 6 ։ ԱՄՆ . ԺԹ . 6 ։

— ԳԼ . Գ . 19 ։
Բ ԳԼ . Ժա . 1 ։ Ժբ . 31 , 33 , 39 ։
Դ ԾՆ . Ժէ . 1 ։ ԼԵ . 11 ։ ԽԸ . 3 ։
Ե ԳԼ . Գ . 14 ։ Սաղ . ԿԲ . 4 ։ Ձգ . 18 ։ ՁՕՀ . Ը . 58 ։ Ցայտ . ա . 4 ։
Է ԾՆ . Ժե . 18 ։ Ժէ . 4 , 7 ։
Ը ԾՆ . Ժէ . 8 ։ ԻԸ . 4 ։
Թ ԳԼ . Բ . 24 ։ Ը ՀՄՐ 2 , 8 , 29 ։
Ժ ԳԼ . Գ . 17 ։ Է . 4 ։ Բ ՕՐ . ԻԶ . 3 ։ Սաղ . ՃԼ . 6 ։ ՃՂՀ . 11 , 12 ։
ԺԱ ԳԼ . Ժե . 13 ։ Բ ՕՐ . Է . 3 ։ ԱՄՆ . Ժէ . 21 ։ ՆԵՀԵՄ . ա . 10 ։
ԺԲ ՕՐ . Գ . 20 ։ Է . 6 ։ Ժգ . 2 ։ ԻՂ . 18 ։ ԲԹԱԳ . Է . 24 ։
ԼԾՆ . Ժէ . 7 , 8 ։ ԳԼ . ԻԹ . 45 , 46 ։ Բ ՕՐ . ԻԹ . 13 ։ Ցայտ . իա . 7 ։
ԺԴ ԳԼ . Է . 4 , 5 ։ Սաղ . ՃԼ . 6
ԺԵ ԾՆ . Ժե . 18 ։ ԻՂ . 3 ։ ԻԲ . 13 ։ ԼԵ . 12 ։
*ԵԲԲ . ձեռքս վեր վերցուցի . տես ԾՆ . Ժգ . 22 ։ Բ ՕՐ . ԼԲ . 40 ։

ՆՐ . ԳԲ .
1491

ԺԶ ԳԼ . Է . 21 ։

ԺԷ ՀՄՐ 9 ։

ԺԸ ՀՄՐ 30 ։ ԳԼ . Գ . 10 ։ Ե-ԲԵՄ . ա . 6 ։
† ԵԲԲ . անթլփատ պոմնչեցնէ-բով

ԺԹ ԾՆ . ԼԶ . 9 ։ ՄԱՂ . ԿՐ . 3 ։

Ի ԾՆ . ԼԶ . 11 ։ ՄՆ . Է . 3 ։

ԻԱ ՄՆ . Գ . 24 ։ ԾՆ . ԼՂ . 10 ։

ԻԲ ԾՆ . ԼՂ . 11 ։ ԹԱԳ . Գ . 17 ։ ՄՆ . Գ . 1 , 16 ։

1619

ԻԳ ՄՆ . Ա . 17 ։ ԻԳ . 7 ։

ԻԴ ԹԱԳ . ԻԶ . 57 ։ ՄՆ . Գ . 2 , 18 ։

ԻԵ ՄՆ . Գ . 19 ։ ԻԳ . 21 ։

ԻԶ ԳԼ . Բ . 1 , 2 ։ ԹԱԳ . ԻՂ . 59 ։

ԼԹԱԳ . Ժգ . 1 ։ ՄՆ . Գ . 37 , 38 ։
ՂՂԼ . Ժ . 4 ։ ԹԱԳ . Գ . 30 ։

ԻԸ 1530

ԼՀՈՎ . Գ . 19 , 20 ։ ՄՆ . Բ . 10 ։ ՄԱՄ . ա . 4 ։
Ա ՂԼ . Ժ . 1 ։ ԹԱԳ . Գ . 2 ։ ԻՂ . 60 ։ ՄՆ . Գ . 3 ։ ԻԳ . 1 ։
Բ ԹԱԳ . ԻՀ . 11 ։
Գ ԹԱԳ . ԻԵ . 7 , 11 ։ ՑԱՅ . ԻԳ . 33 ։

26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ ո որոնց ըսաւ Տէրը , Իսրայէլի որդիքը իրենց ր զօրքերովը Եգիպտոսէ երկրէն Ահարոնը ։

27 տոսի երկրէն հանեցէք ։ Իսրայէլի որդիքը ֊ Եգիպտոսէն հանելու համար՝ ֊ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին խօսողները ասոնք են . ան Մովսէսը ու Ահարոնը ։

28 Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ,

29 Ան ատենը Տէրը Մովսէսին զրուցեց ըսելով , ֈ Ես եմ Եհովան . ֈ ամէն ինչ որ ես կ՚ըսեմ , Եգիպտոսի

30 Փարաւոն Թագաւորին խօսէ ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը առջևը ըսաւ , Ահա ես * ծանրալեզու եմ , ու Փարաւոն ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ ինծի ։

ԳԼ . Է

1 Աստուած կը բանչալերէ Մովսէսը որ համարձակ Փարաւոնին առջևը ելլէ ։ 7 Մովսէսին տարիքը ։ 8 Անոր դաւազանը օձ կ՚ըլլայ ։ 11 Մոգերն ալ նոյն բանը կ՚ընեն ։ 13 Փարաւոնին սիրտը կը կարծրանայ ։ 19 Գետին ջուրը արիւն կը դառնայ ։

1 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Նայէ , քեզ ֊ Փարաւոնին աստուած ըրի , ու քու եղբայրդ Ահարոնը

2 ի քու մարգարէդ ըլլայ . Դուն ֈ խօսիս ան ամէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ , և քու եղբայրդ Ահարոն Թող խօսի Փարաւոնին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն

3 արձակէ ։ Եւ ես ֎ Փարաւոնին սիրտը պիտի խստացընեմ , ու իմ Ինշաններս և հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ չպիտի շատցընեմ ։

4 Եւ Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ . ու ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ , և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ ։

5 Նեմ Եգիպտոսի երկրին ։ Եւ ի երբոր իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկընցնեմ՝ ու Իսրայէլի որդիքը անոնց մէջէն հանեմ , ֊ պիտի դիտնան Եգիպտացիք Թէ ես եմ Տէրը ։

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ֈ Տէրոջը իրենց պատուիրածին պէս ըրին . ա-

7 նանկ ըրին ։ Եւ Մովսէս Ութսուն տարեկան էր , ու Ահարոն ութսունհնուրէք տարեկան էր , երբոր Փարաւոնին հետ խօսեցան ։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու

9 Ահարոնին՝ ըսելով , Երբոր Փարաւոն ձեզի խօսի ու ըսէ , ֊ Ձեզի համար հրաշք ցուցուցէք . ան ատենը Ահարոնին ըսես Թէ ֊ գաւազանդ առ , ու Փարաւոնին առջևը նետէ . ֊ անիկայ վիշապ պիտի

10 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան Փարաւոնին՝ ու ֈ Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Ահարոն իր գաւազանը նետեց Փարաւոնին առջևը ու անոր ծառաներուն

11 առջևը , և վիշապ եղաւ ։ Եւ Փարաւոն ալ իմաստունները ու ֊ կախարդները կ՚կանչեց . և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ ֈ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին

12 դու Թիւններովը անանկ ըրին ։ Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը նետեց , ու անոնք վիշապներ եղան . բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գաւազանները կլլեց ։ Եւ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու անոնց մըտիկ չըրաւ , ֈ ինչպէս որ Տէրը զրուցեր էր ։

14 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , ֊ Փարաւոնին սիրտը խստացաւ . ժողո-

15 վուրդը արձակել չուզեր ։ Առտուանց Փարաւոնին դնա . ահա անիկայ դէպ ի ջուրը կ՚ելլէ . ու դուն դետին եղերքը անոր դիմացը կայնէ , և ան ֊ օձ դարձած գաւա-

16 զանը ձեռքդ առ , ու ըսէ անոր , ֊ Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով , Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ ֊ որ զիս պաշտեն անապատին մէջ . և ահա մինչև հի-

17 մա մտիկ չըրիր ։ Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը , Ասով գիտնաս Թէ ես եմ Տէրը . ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով դետին մէջի ջուրերուն պիտի զարնեմ , ու ֊ արիւն ևպիտի

18 դառնան . Եւ դետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին , ու դետը պիտի հոտի . և Եգիպտացիք ֊ պիտի զզուին դետէն ջուր խմելու ։

19 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ըսէ Ահարոնին , գաւազանդ առ , ու ֊ ձեռքդ երկընցուր Եգիպտացւոց ջուրերուն վրայ , անոնց առուներուն վրայ , անոնց դետերուն վրայ , ու անոնց լիճերուն վրայ , և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ փայտէ ու քարէ ամաններուն մէջին ևս-երէզ արիւն ըլ-

20 լան ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին . և Գաւազանը վերցուց , ու Փարաւոնին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը դետին մէջի ջուրերուն զարկաւ , և դետին մէջի բոլոր ֊ ջուրը-

21 րը արիւն դարձան ։ Եւ դետին մէջ եղած ձուկերը մեռան , ու դետը հոտեցաւ , և Եգիպտացիք ֈ չէին կրնար դետէն ջուր խմել . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար ։

22 ֈ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին . և Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու ֊ Տէրոջը ըսածին պէս՝

23 անոնց մտիկ չըրաւ ։ Եւ Փարաւոն դարձաւ ու իր տունը եկաւ , ու

24 † ասս ալ անոր սրտին չդպաւ ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք դետին բոլոր-

---

Ն . ք . ՂԹ . 1491

՞ Հմր 13 ։

ր ԳԼ . է . 4 ։ Ժբ . 17 , 51 ։ Թուս . ԼԳ . 1 ։

֊ Հմր 13 ։ ԳԼ . լբ . 7 ։ ԼԳ . 1 ։ Սաղ . Կէ . 20 ։

՞ ԳԼ . է . 1 , 3 ։ է . 10 ։

ֈ Հմր 2 ։

+ Հմր 11 ։ ԳԼ է . 2 ։

օ Հմր 12 ։ ԳԼ . դ . 10 ։

* ԵԲր . ան Թափատ պոկունքներով

՞ ԳԼ . դ . 16 ։ Երեմ . ա . 10 ։

ի ԳԼ . դ . 16 ։

ֈ ԳԼ . դ . 15 ։

ր ԳԼ . դ . 21 ։

է ԳԼ . դ . 7 ։

Ը ԳԼ . ժա . 9 ։

է ԳԼ . ժ . 1 ։ ժա . 9 ։

Ը ԳԼ . զ . 6 ։

Ի ԳԼ . դ . 20 ։

ժ Հմր 17 ։ ԳԼ ը . 22 ։ ժ դ . 4 , 18 ։ Սաղ . Թ . 16 ։

ֈ Հմր 2 ։

1491

Լ ր Օր . ԼԹ . 5 ։ լ . 2 ։ ԼԴ . ՚ ։ Գոր . է . 23 , 30 ։

է Ես . է . 11 ։ Յօ . բ . 18 ։ զ . 30 ։

ֆ ԳԼ . դ . 2 , 17 ։

ֈ Հմր 9 ։

Ն . ք . ՂԹ . 1491

հ ԳԼ . դ . 3 ։

ֈ ր Տիմ . դ . 8 ։

Ղ Ես . խա . 8 ։

ֆ Հմր 22 ։ ԳԼ ը . 7 , 18 ։

՛ ԳԼ . դ . 21 ։ Հմր 4 ։

յ ԳԼ . բ . 15 ։ ժ . 1 , 20 , 27 ։

Ղ ԳԼ . դ . 2 , 3 ։ Հմր 10 ։

Ղ ԳԼ . դ . 18 ։

՞ ԳԼ . դ . 12 , 18 ։ է . 1 , 3 ։

Ղ ԳԼ . է . 2 ։ Հմր 5 ։

ֆ Ցայս . ժգ . 4 , 6 ։

Ի ԳԼ . դ . 9 ։

֊ Հմր 24 ։

՞ ԳԼ . ը . 5 , 6 , 16 ։ Թ . 22 ։ ժ . 12 , 21 ։ ժ դ . 21 , 26 ։

Վ ԳԼ . ԺԷ . 5 ։

՞ Սաղ . հը . 44 ։ ՃԷ . 29 ։

ր Հմր 18 ։

ֈ Հմր 11 ։

֊ Հմր 3 ։

† ԵԲր . իր սիրտը աս բանիս վրայ էղաւ ։

Ն·Ք·ՊԲ· 1491

տիքը վտրեցին խմելու ջուրի համար. ինչու որ դետին ջուրէն չէին
25 կրնար խմել։ Եւ Տէրը դետը զարնելէն եօթը օրը լմընցաւ։

ԳԼ· Ը

1 Եգիպտոսին վրայ դորտեր կը խրկուին։ 8 Փարաւոն կ'աղաչէ Մովսէսին։ 12 Մովսէսն ալ աղօթքով գանոնք կը վերցընէ։ 16 Եւբէ փոշին դէպ'ի երկինքը կը ցանէ, ու մուն կ'ըլլայ. իսկ մոգերը չեն կրնար նոյնը ընել։ 20 Շանաճանճին Տարուածքը։ 25 Փարաւոն քիչ մը կը համոզուի. 32 սակայն նորէն կը խստանայ։

1 Ետ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին մօտը ու ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Արձակէ իմ ժո-
– ԳԼ·Գ·12, 18։ 2 ղովուրդս՝ որ պաշտեն զիս։ Եւ թէ որ Ը չընանի արձակել չուզես, ահա ես քու բոլոր սահմաններդ Ե դորտե-
Ե Ցայտ·Ժգ· 13։ 3 րով պիտի զարնեմ։ Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք պիտի ելլեն, ու քու տանդ՝ և Ռանկո-
Ռ Սաղ·ճե· 30։ ղինի սենեակիդ՝ ու անկողնիդ՝ և քու ծառաներուդ տուներուն՝ և քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թո-
4 նիրներուդ՝ և խմորի տաշտերուդ։ Եւ գորտերը քու վրադ և ժողովուրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն։
5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ասհարոնին ձեռքդ ըսէ, Առուներուն վրայ՝ գետերուն վրայ՝ ու լճերուն
Ի Գլ·Է·19։ վրայ Ի ձեռքդ երկրնցուր քու դաւազանովդ, ու Եգիպտոսի երկրին
6 վրայ գորտեր հանէ։ Եւ Ահարոն երկրնցուց իր ձեռքը Եգիպտոսի
Ղ Սաղ·Հր· 45։ ճե·30։ ջուրերուն վրայ. և Ղորտերը ելան ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկե-
Ի Գլ·Է·11։ 7 ցին։ Ի Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անանկ ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին։
8 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ, Ը Աղաչե-
Ը Գլ·Թ· 28։ Է·17։ Թոս·իս· 7։ գ Թագ· Ժգ·6։ Գոր·Ը· 24։ ցէ՛ք Տէրոջը՝ որ ինծմէ ու իմ ժողովուրդս վերցընէ գորտերը, ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ որ
9 Տէրոջը զոհ մատուցանեն։ Եւ Մովսէս ըսաւ Փարաւոնին, Ժամանակ մը որոշէ ինծի, թէ երբ քեզի համար ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ, որ գեղ-
10 մէ ու քու տուներէդ գորտերը կորսուին, ու միայն գետին մէջը մնան։
Ի Գլ·Թ·14։ Բ Օր·ԼԷ· 26։ բԹագ· Է·22։ ա Պն·Ժէ· 20։ Սաղ· Ձգ·Տ։ Ես· խգ·9։ Երեմ.Ժ·6, 7։ 10 Եւ անիկայ ըսաւ, Վաղը։ Եւ ինքը ըսաւ, Քու խօսքիդ պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ մեր Ի Եհովայ
11 Աստուծոյն պէս չկայ։ Եւ գեղմէ ու քու տուներէդ՝ և քու ծառաներէդ ու քու ժողովուրդէդ գորտերը պիտի վերնան. մի-
12 այն գետին մէջը պիտի մնան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Փարաւոնին քովէն ելան. ու Մովսէս Ժ Տէրոջը աղաղակեց ան գորտերուն համար՝ որ Փարաւոնին վրայ բերեր էր։
13 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ. ու տուներէն, բակերէն և
14 արտերէն գորտերը մեռան։ Եւ դիզ դիզ ժողվեցին զանոնք, ու
15 երկիրը հոտեցաւ։ Բայց երբոր Փարաւոն Է Հանդստութիւն ըլլալը տեսաւ, Էիր սիրտը խստացուց, ու անոնց մէրկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս։
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին, Քու դաւազանդ երկընցուր, ու երկրի հողին զարկ, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
17 *մուն ըլլայ։ Եւ անանկ ըրին. քանզի Ահարոն իր դաւազանովը իր ձեռքը երկընցուց, ու երկրի հողին զարկաւ, և Ե մարդոց վրայ ու ա-
Ե Սաղ·ճե· 31։ նասուններուն վրայ մուն եղաւ. Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկ-
18 րին բոլոր հողը մուն եղաւ։ Եւ Ժ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն, բայց Է չկրցան. այսպէս մարդոց ու անասուններուն վրայ
19 մուն եղաւ։ Եւ մոգերը ըսին Փարաւոնին, Ա՛ս Հ Աստուծոյ մատն է. և Փարաւոնին Ն սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մէրկ չըրաւ Տէրոջը ըսածին պէս։
20 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ղ Առտուանց կանուխ ելլէ՛ր, ու Փարաւոնին առջևը կայնէ. (ահա անկայ դէպ'ի ջուրը կ'ելլէ.) և ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձ Ար-
21 ձակէ իմ ժողովուրդս որ զիս պաշտէ. տեն. Հապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ ու քու ծառաներուդ վրայ և քու ժողովուրդիդ վրայ ու քու տուներուդ վրայ շանաճանճ պիտի խրկեմ, և Եգիպտացւոց տուները շանաճանճով պիտի լեցուին, նաև ան գետինը՝ որուն վրայ անոնք Ի
22 Ե-ԼԲՆ։ Եւ ան օրը իմ՝ ժողովուրդս բնակած Ժ Գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ, ու հոն շանաճանճ պիտի չըլլայ. որ գիտնաս թէ երկրին
23 մէջտեղը ես եմ Տէրը։ Եւ իմ ժողովուրդս ու քու ժողովուրդիդ մէջ խորհրդաթիւն պիտի դնեմ. վաղը
24 աս նշանը պիտի ըլլայ։ Եւ Տ՛էրը այնպէս ըրաւ. ու Փարաւոնին տանը՝ և անոր ծառաներուն տուներուն՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ Ժ շատ շանաճանճ եկաւ. ԵՀ շանաճանճին պատճառովը երկիրը աւրուեցաւ։
25 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ, Գացէ՛ք ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէ՛ք

Ն·Ք·ՊԲ· 1491

Ժ Էքր 30։ Գլ·Թ·33։ Ժ·18։ ԼԲ· 11։ Ցակ· Ե·16, 17։ 18։
Ի Ծագ· Ե·13։
Ի Ամ·Ը·11։
Լ Գլ·Կ·14։
* Կ՛ոչնչ
Ի Սաղ·ճե· 31։
Ի Գլ·Կ·11։
Ձ Ղբ·Ժ· 18։ Բ Տիմ· գ·8, 9։
Հ ա Թագ· Ը·3, 9։ Սաղ·Ը·3։ Մատ·Ժբ· 28։ Ղբ· Ժա·20։
Ն Էքր 15։
Ղ Գլ·Կ·15։
Ճ Էքր 1։
Ժ Գլ·Թ·4, 6, 26։ Ժ· 23։ Ժա·6, 7։ Ժբ·13։
Ռ Սաղ·Հր· 45։ ճե·31։

Ն·ք·ԶԲ· 1491

Ն ՅՆ·խգ· 32 ։ խգ· 34 ։ բ Օր· է·25, 26 ։ ժբ·31 ։

26 ա երկրին մէջ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ, Արժան չէ ասանկ ընել. ինչու որ Եգիպտացւոց գարշելի սէպաւորները Տէրոջը մեր Աստուծոյն զոհ պիտի մատուցանենք. թէ որ Եգիպտացւոց գարշելի սէպաւորները իրենց աչքին առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք,

ԼԳԼ·գ·18 ։

27 պիտի չքարկոծե՞ն մեզ ։ Մենք ի-րեք օրուան ճամբայ պիտի երթանք անապատին մէջ, ու զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն,

ա ԳԼ·գ·12 ։

ինչպէս որ ա ինքը մեզի պատուիրէ ։

28 Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ես ձեզ թող կու տամ որ երթաք անապատին մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանէք, միայն թէ շատ հեռու չերթաք. Ինծի համար աղաչեցէք ։

ՂՀմր 8 ։ ԳԼ· թ·28 ։ գ Թագ·ժգ· 6 ։

29 Եւ Մովսէս ըսաւ, Ահա ես քու քովէդ կ'ելլեմ ու Տէրոջը կ'աղաչեմ՝ որ վաղը Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն ու անոր ժողովուրդէն շանաճանճը երթայ. բայց Փարաւոն ա մէյմըն ալ խո չխաբէ՝ ժողովուրդը թող չտալով Տէրոջը զոհ

ՊՀմր 15 ։

30 մատուցանելու ։ Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն ելաւ, ու Տէրոջը

ՂՀմր 12 ։

31 աղաչեց ։ Եւ Տէրը Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ, Փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն շանաճանճը վերցուց. մէկ

32 հատ մըն ալ չմնաց ։ Եւ Փարաւոն անգամին ալ բ իր սիրտը խստացուց, ու ժողովուրդը չարձակեց ։

ա ՀմՐ 15 ։ ԳԼ·է·21 ։

Գ Լ · Թ

1 Անասնոց մահը ։ 8 Ածելոցներու ու խաղաւարտներու հարուածքը ։ 22 Կարկուտը ։ 27 Փարաւոն կարկտին համար կ'աղաչէ Մովսէսին ։ 35 սակայն դարձեալ անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

1 Յ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ։ ա Փարաւոնին մտիր ու խօսէ անոր ։ Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողո-

2 վուրդս որ իս պաշտեն ։ Քանզի թէ

բ ԳԼ·ը·2 ։

որ բ դուն զանոնք արձակել չուզես, ու տակաւին պինդ բռնես զանոնք,

գ ԳԼ·է·4 ։

3 Ահա գ Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով, ձիերուն՝ էշերուն՝ ուղտերուն՝ արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կոտորած պիտի ըլլայ ։

դ ԳԼ·ը·22 ։

4 Եւ դ Տէրը Իսրայէլի հօտերուն ու Եգիպտոսի հօտերուն միջտեղը պիտի զատէ. և Իսրայէլի որդւոցը մէկ

5 ան ան ոչինչ պիտի չմեռնի ։ Եւ Տէրը ժամանակ որոշեց՝ ըսելով, Վաղը Տէրը ասբանը պիտի ընէ երկրին

6 վրայ ։ Եւ հետեւեալ օրը Տէրը ասբանը ըրաւ, ու Եգիպտացւոց Էրոլոր հօտերը մեռան. բայց Իսրայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմե-

7 ռաւ ։ Եւ Փարաւոն հարդ խրկեց, ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկն ալ մեռած չէր. և ը Փարաւոնին սիրտը խստացաւ, ու ժողովուրդը չարձակեց ։

Ն·ք·ԶԲ· 1491

ՂԳԼ·է·14 ։ ը·32 ։

8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, Առէք ձեզի ձեռքերնիդ լեցուն Ջոջի մխիր, և Մովսէս դէպ 'ի երկինքը ցանէ ան՝ Փարաւոնին

9 առջեւը ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի ըլլայ, ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ է խաղաւարներ հանող ուռեցքներ պիտի

է Յայտ·ժգ· 2 ։

10 ըլլայ ։ Եւ Ջոջի մխիրը առին, ու Փարաւոնին առջեւը կայնեցան. և Մովսէս դէպ 'ի երկինքը ցանեց ան, ու մարդոց և անասուններուն վրայ էխաղաւարներ հանող ուռեցքներ

ըբ Օր· իբ· 27 ։

11 եղան ։ Եւ ի մոգերը ուռեցքներուն պատճառովը չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւը. ինչու որ ուռեցքները մոգերուն վրայ ալ ու. բոլոր

ի ԳԼ·ը·18։ 19 ։ բ ՏԻՄ· գ·9 ։

12 Եգիպտացւոց վրայ ալ եղաւ ։ Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը. ու անոնց մտիկ չըրաւ, ժ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ըսեր էր ։

ժ ԳԼ·է·21 ։

13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ։ Ե Առտուանց կանուխ ելիր, ու Փարաւոնին առջեւը կայնէ, ու անոր ըսէ, Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը ասանկ կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողովուրդս որ

ի ԳԼ·ը·20 ։

14 իս պաշտեն. Քանզի աս անգամ իմ բոլոր հարուածներս պիտի խրկեմ քու * վրադ՝ և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ վրայ. Լոր գիտնաս Թէ բոլոր երկրի մէջ

*ԵՔԲ· սըբ· տիդ վրայ

ԼԳԼ·ը·10 ։

15 ինծի պէս հէք չկայ ։ Քանզի հիմա իմ ձեռքս պիտի երկընցնեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտախտով ջարնեմ, ու երկրէն պիտի

ի ԳԼ·է·20 ։

16 կորսուիս ։ Եւ ծ սաոր համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզ-մով ցոյց ընեմ, ու բոլոր երկրի մէջ

ծ Հռով. թ· 17 ։ Տէս գԼ· ժգ· 17 ։ Եսայ· ժգ· 4 ։ ա պետ·բ·9 ։

17 իմ անունս պատմուի ։ Դուն տակաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կենալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք ։

18 Ահա ես վաղը աս ատեն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղամ, որ աս-նոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝ անոր հաստատուած օրէն մինչև

19 հիմա ։ Եւ հիմա ղ'ր խրկէ, ու ժողվէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ունիս դաշտին մէջ. Հանէ ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գըտնուի՝ ու տուները ժողովուած չըլլայ, անոնց վրայ կարկուտ պիտի

20 իջնէ, ու պիտի մեռնին ։ Փարաւոնին ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները ու հօտերը տուներու մէջ ժողվեց ։

21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չըրաւ, իր ծառաները ու

ն·ք·ցԲ· 1491

իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց ։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Քոյ
ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկրնցուր ,
ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
մարդոց ու անասուններուն վրայ՝
և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած
արտերուն բոլոր խոտին վրայ ։ կար-
23 կուտ պիտի գայ ։ Եւ Մովսէս իր
գաւազանը դէպ՚ի երկինքը երկնը-
ցուց . ու Տէրը որոտումէ և կար-
կուտ խրկեց , ու երկրին վրայ կրակ
կը վազէր . ու Տէրը եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղաց ։ Եւ
կարկուտ՝ ու կարկուտին մէջտեղը
խառնուած կրակ եկաւ . անանկ
սաստիկ էր որ եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ՝ ազգ ըլլալէն հետէ ա-
25 նոր պէս եղած չէր ։ Եւ կարկու-
տը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝
դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն
մինչև անասուն զարկաւ . և կար-
կուտը դաշտին բոլոր խոտը զար-
կաւ , ու դաշտին բոլոր ծառերը
26 կոտրեց ։ Միայն Գեսեմի երկրին
մէջ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը էին
բնակէին , կարկուտ չեղաւ ։
27 Եւ Փարաւոն Մովսէսը ու Ահարոնը կանչեց ու անոնց ըսաւ . Յայտ-
նի անգամ մեղանչե-
ցի . Տէրովան արդար է , և ես ու
իմ ժողովուրդս չանգստուր ենք ։
28 Աղաչեցէ՛ք Տէրոջմէ՝ որ Աստուծոյ
որոտումները ու կարկուտը դա-
դարին . ու ձեզ պիտի արձակեմ , և
29 ալ պիտի չկենաք ։ Եւ Մովսէս
ըսաւ անոր , Քաղաքէն դուրս ելլա-
ծիս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը
պիտի երկընցնեմ , ու որոտումնե-
րը պիտի դադարին , և ալ կարկուտ
պիտի չըլլայ . որ դուն թէ չերբ-
30 կիրը Տէրոջն է ։ Բայց դուն եւս դիտեմ
որ դուն ու քու ծառաներդ տա-
կաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախ-
նար ։
31 Եւ լրթանը ու գարին զարնուե-
ցան . լինչու որ գարին հասած էր ,
32 ու լրթանը սերմի դացած ։ Բայց
ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան ,
ինչու որ ուշ կը բուսնին ։
33 Եւ Մովսէս Փարաւոնին քովէն
քաղաքէն դուրս ելաւ , ու ի՚ր
ձեռքերը Տէրոջը երկընցուց . և
որոտումները ու կարկուտը դադա-
րեցաւ , ու երկրին վրայ անձրև
34 չկաթեցաւ ։ Եւ Փարաւոն երբոր
անձրևին ու կարկուտին և որո-
տումին դադարիլը տեսաւ , նորէն
մեղանչեց , ու սիրտը խստացուց՝
35 ինքը ու իր ծառաները ։ Այսպէս
կ Փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ,
ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը բաւ էր ։

Գ Լ · ԺԱ

1 Աստուած կը սպառնայ մարախներ խրկել ։ 7 Փարաւոն իր ծառաներուն աղաչանքէն քիչ մը կը համոզուի Իսրայէլացիները արձակելու ։ 12 Մարախները կու գան , 16 որոնց համար Փարաւոն կ՚աղաչէ Մովսէսին ։ 21 Խաւարին հարուածը ։ 24 Փարաւոն նորէն կ՚աղաչէ Մովսէսին , 27 բայց տակաւին անոր սիրտը կը կարծրանայ ։

ն·ք·ցԲ· 1491

1 Ետը Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Մտիր
Փարաւոնին . ինչու որ ես ա-
նոր սիրտը ու անոր ծառաներուն
սիրտը խստացուցի , Որ աս իմ
նշաններս ցուցընեմ անոնց մէջը .
2 Եւ որ պատմես քու որդիիդ ու
քու որդւոյդ որդիին ականջներուն՝
ինչ որ ըրի եգիպտացւոց մէջ , և
իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցու-
ցուցի , որ գիտնաք Թէ ես եմ
Տէրը ։
3 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան
Փարաւոնին , ու ըսին անոր , Եբ-
րայեցւոց Եհովայ Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ , Մինչև երբ պիտի չը-
կամիս խոնարհիլ իմ առջեւս . ար-
ձակէ իմ ժողովուրդս որ ին պաշ-
4 տեն ։ Վասն զի Թէ որ իմ ժողո-
վուրդս արձակել չուզես , ահա վա-
ղը քու սահմաններուդ վրայ Ե մա-
5 րախներ պիտի խրկեմ . Ու երկրին
երեսը պիտի ծածկեն , և Ճիշ պի-
տի չկրնայ տեսնել երկիրը . ու
կարկուտէն ազատուած մնացա-
ծը ուտելու ուտեն , և արտին մէջ
բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն ։ Եւ Ե քու տուներդ՝ ու
քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝
և ամէն եգիպտացւոց տուները
պիտի լեցուին . որ ոչ քու հայ-
րերդ՝ ոչ ալ քու հայրերուդ հայ-
րերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ
եղած օրէն մինչև այսօր ։ Եւ դար-
ձաւ ու Փարաւոնին քովէն դուրս
ելաւ ։
7 Եւ Փարաւոնին ծառաները ըսին
անոր , Մինչև երբ աս Ճրագը մեզ
որոգայթ պիտի ըլլայ . արձակէ
մարդիկը որ իրենց Եհովայ Աս-
տուածը պաշտեն . տակաւին չես
գիտեր որ եգիպտոսը աւերուեցաւ ։
8 Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը Փարաւո-
նին դարձուցին . և անիկայ ըսաւ
անոնց , Գացէ՛ք պաշտեցէ՛ք ձեր
Եհովայ Աստուածը . Բայց Որո՞նք
9 են դացողները ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ,
Մեր մանկունքներովը ու մեր ծե-
րերովը պիտի երթանք , մեր տը-
ղաքներովը ու մեր աղջիկներովը ,
մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը
պիտի երթանք . քանզի Ե տօն պի-
10 տի պահենք Տէրոջն ։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց , Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ ,
ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր տղաք-
ները կ՚արձակեմ . զգուշացէ՛ք ,

ն·ք·ցԲ· 1491

ա ԳԼ·դ·21։
է·14։
բ ԳԼ·է·4։
գբ Օբ·դ·9։
Սաղ·խգ·
1։ Հա·18։
Հբ·5, ՌԼ։
Յովել·ա·
3։
դ գ Թագ·
իա·29։ բ
Մն·է·14։
ւդ·27։ Յոբ·
իր·6։ Եբ-
բեմ. ժգ·
18։ Յակ·
դ·10։ ա
Պետ.է.6։
ե Ածակ·է·
27։ Յայտ·
Թ·3։
զ Գի·Թ·32։
Յովել·ա·
4։ բ·25։
է ԳԼ·բ·3,
21։
ը ԳԼ·իգ·33։
Յես·իգ·
13։ աԹագ·
ժբ· 21։
Քաղ·է·
26։ ա Պոր·
է·35։
‡ ԵԲբ·ոՀ և
ոՀ
բ ԳԼ·է·1։

Ն·ք·Ղ·Ի· 1491

քանզի չարիք կան ձեր առջեւը ։
11 Ո՛չ այդպէս . հիմա դուք երիկ մարդիկները դացէք ու Տէրը պաշտեցէք . ինչու որ դուք ատիկայ կ՚ուզէիք ։ Եւ Փարաւոնին առջեւէն վռընտուեցան ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահերկրնցուր քու ձեռքդ Եգիպտոսի երկրին վրայ մարախներուն համար , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն , եւ երկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն մնացածը ուտեն ։ Եւ Մովսէս երկնցուց իր գաւազանը Եգիպտոսի երկրին վրայ . ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր գիշերը երկրին վրայ արեւելեան հով փչել տուաւ . ևերբ առաւոտ եղաւ՝ արեւելեան
14 հովը մարախները բերաւ ։ Եւ մարախները Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ ելան , ու Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն վրայ իջան . խիստ սաստիկ էին . ի՛նոնցմէ առաջ ասանկ մարախ չեղաւ , անոնցմէ ետքն ալ անանկ պիտի չըլլայ ։ Եւ ծրոյր երկրին երեսը ծածկեցին , ու երկիրը մթընցաւ , ու ևերկրին բոլոր խոտը և կարկուտէն մնացած ծառերուն ամէն պտուղները կերան . ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ եղած ծառերուն վրայ և արտին խոտերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն չմնաց ։
16 Ուստի Փարաւոն շուտով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը , և ըսաւ , Չեր Տէր Աստուծոյն ու ձեզի
17 դէմ մեղանչեցի . Եւ հիմա չնորհք ըրէք՝ միայն ասանդամ ներեցէք իմ յանցանքս , ու ևձեր Տէր Աստուծոյն աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս մահ միայն ասմահը վերցնէ ։ Եւ անիկայ Փարաւոնին քովէն դուրս
19 ելաւ , ու Տէրոջը աղաչեց ։ Եւ Տէրը խիստ սաստիկ արեւմտեան հով մը խրկեց , որ մարախները վերցուց , ու կարմիր ծովը քշեց զանոնք . Եգիպտոսի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ մարախ մը չմնաց ։
20 Բայց Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , ու անիկայ Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ձեռքդ դէպ՝ի երկինքը երկնցուր , որ Եգիպտոսի երկրին վրայ խաւար ըլլայ , շօշափելի խաւար մը
22 ըլլայ ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ՝ի երկինքը երկնցուց , ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ևթանձր
23 խաւար եղաւ իրեք օր ։ Մէկզմէկ չէին տեսներ , և իրեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ ։ Բայց Իսրայէլի բոլոր որդիքը իրենց բնակութեանցը մէջ լոյս ունէին ։
24 Եւ Փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու

Ն·ք·Ղ·Ի· 1491

ելհմր 8 ։
ելհմր 10 ։

ըսաւ , Գացէք՝ պաշտեցէք Եհովան . միայն ձեր հօտերը ու ձեր արջառները մնան . ևձեր ընտանիքներն
25 ալ ձեզի հետ թողլ երթան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մատուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
26 մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ կճղակ մը չմնալով . ինչու որ մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առնել . ու մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք դիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց արձակել զանոնք ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր , Քովէս դնա . զգուշացիւն ըրէ քու անձիդ , մէյմին ալ իմ երեսս չտեսնես . քանզի ան օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռնիս ։
29 Նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Աղէկ ըսիր . Չմէյմին ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

ելհմր 20 ։
Գլ·դ·21 ։
ժգ·4,8 ։

ՂԲբր . ժա . 27 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։ 4 Մովսէս կը սպառնայ Փարաւոնին՝ անդրանկաց մահը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ , անկէ ետեւ ձեզ ասկէ պիտի արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն , ու ամէն մարդ իր դրացիէն և ամէն կնիկ իր դրացիէն բարձրեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդ
3 դեր խնդրեն ։ Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջեւը . Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ Փարաւոնին ծառաներուն առջեւը ու ժողովուրդին առջեւը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն ականջկեր պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև աղացքին ետեւը եղող աղախինին առջինեկը՝ և բոլոր անասուններուն առջինեկը ։
6 Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ևմեծ աղաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պիտի ըլլայ ։
7 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէկունն դէմ Մարդկին մինչև անասունն շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լեզուն . որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տարբերութիւն կ՚ընէ ։
8 Բերոթիւն կ՚ընէ ։ Եւ ժաս բոլոր

" ըսաւ , Գացէք՝ պաշտեցէք Եհովան . միայն ձեր հօտերը ու ձեր արջառները մնան . ևձեր ընտանիքներն
25 ալ ձեզի հետ թողլ երթան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս , որ մեր Տէր Աստուծոյն մատուցանենք ։ Եւ մեր հօտերն ալ
26 մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ կճղակ մը չմնալով . ինչու որ մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պարտինք առնել . ու մենք մինչև որ հոն չերթանք , չենք դիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Եւ Տէրը կարծրացուց Փարաւոնին սիրտը , որ չուզեց արձակել զանոնք ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ անոր , Քովէս դնա . զգուշացիւն ըրէ քու անձիդ , մէյմին ալ իմ երեսս չտեսնես . քանզի ան օրը որ իմ երեսս տեսնես , պիտի մեռնիս ։
29 Նիս ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Աղէկ ըսիր . Չմէյմին ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց՝ որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն ։ 4 Մովսէս կը սպառնայ Փարաւոնին՝ անդրանկաց մահը ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ , անկէ ետեւ ձեզ ասկէ պիտի արձակէ , ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն , ու ամէն մարդ իր դրացիէն և ամէն կնիկ իր դրացիէն բարձրեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդ
3 դեր խնդրեն ։ Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջեւը . Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ Փարաւոնին ծառաներուն առջեւը ու ժողովուրդին առջեւը խիստ մեծ մարդ մըն էր ։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ . Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն ականջկեր պիտի մեռնի , իր աթոռին վրայ նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև աղացքին ետեւը եղող աղախինին առջինեկը՝ և բոլոր անասուններուն առջինեկը ։
6 Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ևմեծ աղաղակ պիտի ըլլայ , անանկ որ անոր պէս ոչ եղած է , ոչ ալ նորէն պիտի ըլլայ ։
7 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէկունն դէմ Մարդկին մինչև անասունն շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լեզուն . որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տարբերութիւն կ՚ընէ ։
8 Բերոթիւն կ՚ընէ ։ Եւ ժաս բոլոր

ՈՒ·Ղ·Ի· 31,33,39 ։
ԺԲ·գ·22 ։
ԺԲ·դ·21 ։
ԺԲ·ժ·36 ։ Սաղ·ճզ·46 ։
ՂԲբ·ե·9 ։ ԵԹ·Թ·4 ։
ԼԳ·ԺԲ·12,23,29 ։ Ամվ·ե·17 ։
ՂԳ·ԺԲ·12,29 ։ Ամվ·դ·10 ։
ԼԳ·ԺԲ·30 ։ Ամվ·ե·17 ։
ԸԳ·ԺԲ·22 ։ ԲՅես·ԺԱ·21 ։
ԺԳ·ԺԲ·33 ։

ՆՀ 1491

քու ծառաներդ ինծի պիտի իջնեն , ու ինծի խոնարհութիւն ընեն՝ ըսելով , Դուն ու բոլոր էքեզի հետեւող ժողովուրդդ ելլէք . ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ : Եւ Մովսես սաստիկ բարկութեամբ փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ :

9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ , որ իմ հրաշքներս շատցընեմ Եգիպտոս

10 տոսի երկրին մէջ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն աս ամէն հրաշքները փարաւոնին առջեւը ըրին . Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը , ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չարձակեց :

ԳԼ · ԺԲ

1 Տարւոյն սկիզբը կը փոխուի : 3 Զառակին սահմանուիլը , 11 ու անոր կանոնները : 15 Անխմոր հաց ուտելու հրամանը : 29 Անդրանկաց մահը : 31 Եգիպտացիք արտորնօք երկրէն դուրս կը հանեն Իսրայէլացիները , 37 որոնք Սոկոթիմ կը հասնին : 43 Զառակին վրայով պատուէրներ :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին

ԸԲ Օր · ԺԷ · 5 :

2 մէջ՝ ըսելով , Ասիկա ամիսը ձեզի ամիսներուն սկիզբը ըլլայ . ձեզի տարւոյն ամիսներուն առաջինը ըլ-

ԲԳԼ · ԺԳ · 4 : Բ Օր · ԺԶ · 1 :

3 լայ : Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին ըսուցեցէք՝ ըսելով , Ա՛ս ամսուն տասնին ամէն մէկը իրեն դառնուկ մը առնէ՝ էրենց հայրերուն տանը համեմատ , այսինքն տան պըտիկ

4 մէկիկ դառնուկ : Եւ թէ որ մէկ տունը մէկ դառնուկին քիչ կուգայ , ան մարդը իր տանը քովը եղած դրացիին հետ հոգիներուն համրանքին համեմատ առնէ . դառնուկին վրայով ամէն մէկուն իր

5 կերածին չափ հաշիւ ընէք : Ձեր դառնուկը Թանդարատՙ արու՝ Թմէկ տարեկան ըլլայ . ոչխարներէն կամ

6 այծերէն առնէք ան : Եւ մինչև աս ամսուն Չորեքտասաներորդ օրը պահէք ան . ու Իսրայէլի ժողովրդին բոլոր բազմութիւնը մորթեն անի-

7 կայ *իրիկուան դէմ '' : Եւ արիւնէն առնեն ու տուներուն երկու կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին վրայ քսեն , ուր որ զանիկայ պիտի

8 ուտեն : Եւ միսը ան գիշերը ուտեն . զանիկայ կրակի վրայ խորոված՝ Թբաղարջով եւ լեղի խոտերով

9 պիտի ուտեն . Անկէ՝ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք , բայց Ակրակի վրայ խորոված , անոր գլուխը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկ-

10 տեղ եփէ : Եւ անկէ բան մը չթողուք մինչև առտու . ու անկէ ինչ որ առտուան կը մնայ , կրա-

11 կով այրէք : Եւ այսպէս պիտի ուտեք անոր . ձեր գօտիները մէջերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝

ՆՀ 1491

և ձեր ցուպերը ձեռքերնիդ ըլլալով . զանիկայ արտորնօք ուտէք .

12 ԸՏէրը կ՚անցնի եւ կը զարնէ պիտի անցնիմ , ու եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջնեկը՝ մարդէն մինչև անասուն պիտի զարնեմ . և Թեգիպտոսի բոլոր †աստուածներուն վրայ դատաստան պիտի կա-

13 տարեմ . Ես եմ Տէրը : Եւ ա-րիւնը ձեր եղած տուներուն վրայ նշանի համար ըլլայ , ու երբոր արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի անցնիմ . և հարուածը ձեր վրայ պիտի չգայ Ձեզ կորնչցընելու , երբ որ եգիպտոսի երկիրը զարնեմ :

14 Եւ ան օրը ձեզի Նյիշատակի համար ըլլայ , և զանիկայ ԻՏէրոջը տօն պահէք . ձեր ‡սերունդին մէջ Թյաւիտենական կանոնով մը տօն

15 պահէք ան : Նէօթը օր բաղարջ ուտէք . նոյն իսկ առաջին օրը ձեր տուներէն դուրս ձգէք խմորը . ինչու որ առջի օրէն մինչև եօթներ-

16 րորդ օրը ով որ խմրեալ հաց ուտէ , հան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի : Եւ առաջին օրը Ժսուրբ ժողով մը ըլլայ , եօթներորդ օրն ալ ձեզի սուրբ ժողով մը ըլլայ . ան օրերը բնաւ գործ մը չգործուի , բայց ամէն մէկուն ուտելիքը , ան

17 միայն պատրաստէք : Եւ բաղարջներուն ծէնը պահէք . քանզի ան նոյն օրուանը մէջ ձեր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . ուստի ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական

18 կանոնով մը ան օրը պահէք : Ա-ռաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրուան իրիկունէն մինչև ամսուն քսանուամեկերորդ օրուան իրիկունը

19 բաղարջ պիտի ուտէք : Թեօթը օր տուներնիդ խմոր չգտնուի . քանզի ով որ խմրեալ հաց ուտէ , ան անձը Իսրայէլի ժողովքէն պիտի կորսուի , թէ օտարական ըլլայ և

20 թէ երկրին բնակը : Խմրեալ բան մը պիտի չուտէք . ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ բաղարջ ուտէք :

21 Եւ Մովսէս կանչեց Իսրայէլի բոլոր ծերերը , ու բսաւ անոնց , Ձեր ընտանեացը համեմատ ընտրեցէք , ու առէք ձեզի ՃՀոճկ գառն , ու

22 զատկին համաՃ մորթեցէք : Ւ Եւ զոպայի փունջ մը առէք , ու կոնքին մէջ եղած արիւնին թաթխեցէք , և Ձդրանը վրայի սեմին ու երկու քովի դրանդեացը վրայ կոնքին մէջ եղած արիւնէն քսեցէք , և մինչև առտու ձեզմէ մէկը իր տանը

23 դուռնէն դուրս չելլէ : Ւ Քանզի Տէրը Եգիպտացիները զարնելու պիտի անցնի , և երբ դրանը վրայի սեմին ու երկու կողմի դրանդեացը վրայ

ՆՀ 1491

ԸԲ Օր · ԺԶ · 5 :

Բ ԳԼ · ԺԹ · 4, 5 : Ամով · Ե · 17 :

ԺԹ · 4 :

† Կամ՝ խշխանները : ԳԼ · Իա · 6 : Իբ · 28 : Ծաղ · 4բ · 1, 6 : ՅՕՀ · Ժ · 34, 35 :

Է ԳԼ · Ղ · 2 :

ԼԳԼ · ԺԳ · 9 :

Է Ղ · Իգ · 4, 5 : Դ Թագ · Իգ · 21 :

‡ Երէ. ազգերուն

ԺՀԸ 24, 48 : ԳԼ · ԺԳ · 10 :

Ի ԳԼ · ԺԳ · 6, 7 : Իգ · 15 : ԼԳ · 18, 25 : Ղ · Իզ · 5, 6 : Թով · Իբ · 17 : Բ Օր · ԺԶ · 3, Տ : ա Կոր · Ե · 7 :

ՀՅն · ԺԷ · 14 : Թով · Ի · 13 :

Յ Ղ · Իգ · 7, 8 : Թով · Իբ · 18, 25 :

Ղ ԳԼ · ԺԶ · 3 :

Ճ Ղ · Իգ · 5 : Թով · Իբ · 16 :

Մ Եւ · Իգ · 15 : ԼԳ · 18 : Բ Օր · ԺԶ · 3 : ա Կոր · Ե · 7, Տ :

Յ Թով · Ի · 13 :

ՆՀՊ 3 : Թով · Ի · 4 : ՃԵս · Ե · 10 : Դ Թագ · Իգ · 21 : Եզր · Ը · 20 : Մաս · Իվ · 18, 19 : Մար · ԺԶ · 12–16 : Ղա · Իբ · 7, ՃԸ :

Ւ Եզր · ԺՀ · 28 :

ՀՊր 7 :

Ւ ՀՊր 12, 13 :

Ն·ք·ՁՖ·
1491

ՊԵԳԿ·Թ·
6։Յայտ·Ե·
3։Թ·4։

ԼՐԹագ·իդ·
16։ա Կար·
ժ·10։Երբ·
ժա·28։

~ԳԼ·գ·8։
17։

~ԳԼ·ժգ·8։
14։բ Օր·
լբ·7։Յես·
գ·6։Սաղ·
Նբ·6։

Ձ ՀՓր 11։

~ԳԼ·գ·31։

բ Եբր·ժա·
28։

յ ԳԼ·ժա·4։
~Թու·ե·
17։ԼԳ·4։
Սաղ·Նբ·
51։ՃՃ·36։
ՃՁ·8։ՃՁգ·
10։

ֆ ԳԼ·գ·23։
ժա·5։

ի ԳԼ·ժա·6։
Առակ·իա·
13։Ամով·
ե·17։Յակ·
բ·13։

ո ԳԼ·ժա·
1։Սաղ·ՃԸ·
38։

ֆ ԳԼ·ժ·9։

~ԳԼ·ժ·26։

Ք Ծն·իէ·
34։

ֆ ԳԼ·ժա·
8։Սաղ·
ՃԸ·38։

ր Ծն·ի·3։

Ե ԳԼ·ե·3։

ՂԳԼ·գ·22։
ժա·2։

Ե ԳԼ·գ·21։
ժա·3։

Ը Ծն·ժե·
14։ԳԼ·գ·
22։Սաղ·
ՃԸ·37։

Ք Թու·ԼԳ·
3։5։

ժ Ծն·իէ·
11։

արիւնը տեսնէ , Տէրը ան դրանը վրայէն պիտի անցնի , և Պիտի չթողու Նաատակիչը՝ որ ձեր տուները մտնէ չեչ զարնելու համար ։

24 Եւ աս բանը քեզի ու քու որդւոդի կանոն ըլլալու համար պահէք յաւիտեան ։ 25 Եւ ըլլայ թէ երբոր ան երկիրը գաք՝ որն որ Տէրը ձեզի պիտի տայ ~իր ըսածին պէս , աս պաշտօնը պահէք ։ 26 ~Եւ ըլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը ձեզի ըսեն թէ Ա՛ս պաշտօնով ի՞նչ ըսել կ՚ուզէք ։ 27 ըսէք որ ՝Անիկայ Տէրոջը զատկին զոհն է , որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր Եգիպտացիները զարկաւ , ու մեր տուները ազատեց ։ Եւ ժողովուրդը ~խոնարհեցաւ ու երկրպադութիւն ըրաւ ։ 28 Եւ Իսրայէլի որդիքը գացին , ու Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին ։ անանկ ըրին ։

29 ²Եւ եղաւ որ կէս գիշերին ~Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը զարկաւ , իր աթոռը նստող Փարաւոնին առջինեկէն մինչև բանտի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և ամէն անասունին առջինեկը ։ 30 Եւ ~Նէ գիշերը ելաւ Փարաւոն ու անոր բոլոր ծառաները և բոլոր Եգիպտացիք , ու Եգիպտոսի մէջ մեծ աղաղակ մը եղաւ ։ քանզի տուն մը չկար որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար ։ 31 Եւ °գիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ , Արի՛ք ու ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն Ֆդուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ , ու գացէք պաշտեցէ՛ք Եհովան՝ ինչպէս որ ըսիք , ու գացէ՛ք . և Ք ինա ալ օրհնեցէք ։ 33 ըէ՛ ։ Եւ Եգիպտացիք բռնադատեցին ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն դուրս իրկեն զանոնք . քանզի ըսին , ՚Ամէնքս ալ կը մեռնինք ։ 34 Եւ ժողովուրդը իրենց զանգուածը դեռ չխմորած՝ իրենց Ե խմորի տաշտերը իրենց լաթերովը փաթթած ուսերնուն վրայ վերա- 35 յուցին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին , ու Եգիպտացիներէն Ղարծաթեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր ու հանդ- 36 երձներ ինդրեցին ։ Եւ Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացւոց առջևը , անանկ որ Եգիպտացիք անոնց խնդրածը տուին ։ ու ըանոնք կողոպտեցին Եգիպտացիները ։

37 Եւ Ք Իսրայէլի որդիքը ԺՌամսէսէն դէպ՚ի Սոկքովթ չուեցին . ընտանիքներէն զատ Ե վեց հարիւր հազարի չափ հետևակ էրիկ մարդիկ 38 էին ։ Եւ Հանոնց հետ խառնիճաղանճ բազմութիւն ալ ելաւ . և ոչխարները ու արջառները խիստ 39 մեծ հօտ էին ։ Եւ Եգիպտոսէն իրենց հանած զանգուածէն անխմոր շօթեր եփեցին , ինչու որ խմորեալ չէր . քանզի Է Եգիպտոսէն վռընտուեցան , ու չէին կրնար ուշանալ . ու իրենց պաշար ալ չէին պատրաստեր ։

40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բնակած ժամանակը Ծ չորս 41 հարիւր երեսուն տարի էր ։ Եւ եղաւ որ չորս հարիւր երեսուն տարիներուն վերջը՝ ան նոյն օրը Տէրոջը բոլոր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն 42 ելան ։ Անիկայ Տէրոջը համար պահելու գիշեր մըն է . ինչու որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեց . ա՛ն գիշերն է Տէրոջը համար Իսրայէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ պահուելու ։

43 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին ՝Աս է Հզատկին կանոնը . բնաւ մէկ օտարական մը անկէ պի- 44 տի չուտէ . Բայց ամէն մարդուն ստակով ծախուած առած ծառան՝ երբոր Ղզանիկայ թլփատես , ան 45 ատենը թող ուտէ անկէ ։ Հօտաբական ու վարձկան ծառան անկէ 46 պիտի չուտէ ։ Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան . տունէն դուրս չհանես ան միսէն , Ֆոտ անոր մէկ 47 ոսկորը պիտի չկոտրէք ։ ²Իսրայէ- 48 լի բոլոր ժողովը ընէ ան ։ Եւ ~երը օտարական մը քու քովդ պանդխտանալու ըլլայ , ու Տէրոջը զատիկ ընելու ըլլայ , անոր ամէն արուն թող թլփատուի , և ան ատենը ան ընելու մօտենայ , ու ինքը երկրին բնակչին պէս ըլլայ . քանզի անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի 49 չուտէ ։ Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարականին Հմէկ օրէնք 50 ըլլայ ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին ։ ա- 51 նանկ ըրին ։ ~Եւ եղաւ որ ան նոյն օրը Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իսրայէլի որդիքը Հիրենց զօրքերովը ։

ԳԼ · ՃԳ

1 Անդրանիկները Աատուծոյ նուիրելու , 3 և զատիկի յիշատակութիւնը պահելու , 11 և անասնոց անդրանիկներն ալ Աատուծոյ նուիրելու վրայով պատուէրները ։ 17 Իսրայէլացիք Եգիպտոսէն դուրս կ՚ելլեն , և Յովսեփին ոսկորները հետերնին կ՚առնեն , 20 ու ՈԹամ կու գան ։ 21 Աատուած Իսրայէլացւոց կ՚առաջնորդէ ամպի ու կրակի սիւնով ։

1 ²Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 2 սելով , ~Սրբէ ինծի ամէն անդ-

Ն·ք·ՁՖ·
1491

Է Ծն·ժբ·
2։խգ·3։
ԳԼ·լբ·26։
Թու·ա·
46։ժա·
21։

Լ Թու·ժա·
4։

Է ԳԼ·գ·1։
ժա·1։Հմր
33։

Ձ Ծն·ժե·
13։Գոր·
Է·6։Գաղ·
գ·17։

Է ԳԼ·է·4։
Հմր 51։

Հ ր Օր·ժգ·
6։

Ն Թու·Թ·
14։

Ը Ծն·ժե·
12, 13։
Ճ Ղե·իբ·
10։

Ժ Թու·Թ·
12։Յօշ·
ժԲ·33,
36։

Ժ Հմր 6։
Թու·Թ·
13։

Ն Թու·Թ·
14։

~Հմր 12,
13, 15։ԳԼ·
իբ·29, 30։
ԼԳ·19։
Ղե·իէ·
26։Թու·
գ·13։ը·
16, 17։ժը·
15։բ Օր·
ժե·19։
Ղու·բ·23։

ն·ք·ղՀ· 1491

բանիկը՝ Իսրայէլը որդւոցը մէջ ա-
մէն արգանդ բացողը , մարդէն ալ՝
3 անասունէն ալ . ան իմն է . Եւ
Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին ։ Ք Ցի-
շեցէ՛ք աս օրը որ Եգիպտոսէն՝ ծա-
ոայութեան տունէն ելաք , ինչու
որ Տէրը ձեզ ասկից զօրաւոր
ձեռքով հանեց . Ու խմորեալ հաց
4 պիտի չուտուի ։ Ի Դուք այսօր ե-
5 լաք , Ապիպ ամսուն մէջ ։ Եւ ըլ-
լայ որ երբ Տէրը ։ տանելու ըլլայ
քեզ Քանանացւոց ու Փետացւոց
և Ամորհացւոց ու Խևացւոց և Ցե-
բուսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի
տալու համար է.րու հայրերուդ եր-
դում ըրաւ , ՚ն երկիրը որ կաթ
ու մեղր կը բղխէ , ։աս Ք ամսուն
մէջ պիտի կատարես աս պաշտօ-
6 նը ։ Եօթը օր բաղարջ պիտի ու-
տես , և եօթներորդ օրը տօն ըլլայ
7 Տէրոջը ։ Ան եօթը օրերուն մէջ
բաղարջ պիտի ուտուի . ու քովդ
Ի խմորեալ հաց պիտի տեսնուի .
ո՛չ ալ.րու քովդ խմոր պիտի
տեսնուի.րու բոլոր սահմաններուդ
8 մէջ ։ Եւ ։ան օրը .քու որդւոյդ
պիտի պատմես ըսելով , ԵՒս անոր
համար է որ Տէրը ըրաւ ինծի , երբ
9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ ։ Եւ ա-
սիկայ քեզի Ւնշանի համար պիտի
ըլլայ ձեռքիդ վրայ , ու.քու աչքե-
րուդ մէջտեղը յիշատակի համար ,
որ Տէրոջը օրէնքը.րու բերնիդ մէջ
ըլլայ . ինչու որ Տէրը.քեզ զօրա-
ւոր ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն ։
10 Ը Ուստի դուն աս կանոնը տարիէ
տարի իր ատենին պիտի պահես ։
11 Եւ ըլլայ որ երբ Տէրը.քեզ.ֆա-
նանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպես որ
քեզի ու.քու հայրերուդ երդում
12 ըրաւ , ու զանիկայ.քեզի տայ , Ի ան
ամէնը որ արգանդ կը բանայ , Տէ-
րոջը համար պիտի զատես . և.քու
ունեցած անասունիդ ամէն առջե-
նեկ արուները Տէրոջը պիտի ըլլայ ։
13 Եւ Ի իշուն ամէն առջինեկը ոչխա-
րով մը փրկես . և Թէ որ չփրկես՝
անոր վիզը պիտի կտրես . ու.քու
որդւոցդ մէջ մարդոց ամէն անդրա-
14 նիկը Ի պիտի փրկես ։ Ե Եւ ըլլայ որ
երբ.քու որդիդ *օր մը՚՚ քեզի հար-
ցընէ ըսելով , Ի՞նչ է աս . անոր
պիտի ըսես Թէ Ւ Տէրը մեզ Եգիպ-
տոսէն՝ ծառայութեան տունէն զօ-
15 բաւոր ձեռքով հանեց . Եւ եղաւ
որ երբ Փարաւոն խստացաւ՝ ՚՚ն
մեզ արձակել չ՚՚էր , Ի Տէրը Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջի-
նեկը՝ մարդու առջինեկէն մինչև
անասունի առջինեկը մեռցուց .
անոր համար ես ամէն արգանդ
բացող արուն Տէրոջը զոհ կ՚ընեմ ,
ու իմ որդւոցս ամէն առջինեկը կը
16 փրկեմ ։ Եւ ասիկայ քու ձեռ-
քիդ վրայ Ո նշանի համար՝ ու աչ-
քերուդ մէջտեղը ճակատնոցի հա-
մար ըլլայ . ինչու որ Տէրը մեզ Ե-
գիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հա-
նեց ։
17 Եւ եղաւ որ երբ Փարաւոն ժո-
ղովուրդը արձակեց , Աստուած զա-
նոնք Փղշտացւոց երկրին ճամբային
չտարաւ , թէև ան Ճ մօտ
էր . քանզի Աստուած ըսաւ ։ Շըլ-
լայ որ ժողովուրդը Ո դղեայ՝ երբոր
պատերազմը տեսնէ , ու Ֆ Եգիպտոս
18 դառնայ . Հապա Աստուած Ւ ժողո-
վուրդը կարմիր ծովուն անապատին
ճամբային պտըտցուց . ու Իսրայէ-
լի որդիքը դունդ դունդ Եգիպ-
19 տոսի երկրէն ելան ։ Եւ Մովսէս
Ցովսեփին ոսկորները իր հետը ա-
ռաւ . ինչու որ անիկայ Իսրայէլի
որդւոցը հաստատ երդումով ընդ
տուաւ ըսելով , ՚՚Անշուշտ Աս-
տուած ձեզի այցելութիւն պիտի
ընէ , ու իմ ոսկորներս ասկէ հե-
տերնիդ հանեցէք ։
20 Եւ Ն Սոկթովթէն չուեցին , ու
Ոթոմին մէջ անապատին ծայրը
21 իջևան ըրին ։ Եւ Ղ Տէրը անոնց
առջևէն կ՚երթար ցորեկը ամպի
սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու
համար , ու գիշերը կրակի սիւնով՝
անոնց լոյս տալու համար , որ ցորեկ
22 ու գիշեր երթան ։ Ցորեկը ամպի
սիւնը ու գիշերը կրակի սիւնը ժո-
ղովուրդին առջևէն չպակսեցուց ։

ՂԼ · ԺԴ

1 Ա Աստուած Իսրայէլացւոց կ՚ըսէ՝ իրենց
երթալու ճամբան ։ 5 Փարաւոն անոնց ե-
տևէն կ՚ելլայ ։ 10 Իսրայէլացիք արտասուք կ՚ը-
նեն ։ 13 Մովսէս կը մխիթարէ զանոնք ։ 15
ու Աստուծմէ հրաման կ՚ունենայ իր ընելիքին
համար ։ 19 Ան զոր բանակին եւսին կը դառ-
նայ ։ 21 Իսրայէլացիք Կարմիր ծովին կ՚անց-
նեն , 23 իսկ Եգիպտացիք կը խեղդուին ։

1 Ն Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
՚՚որ դառնան ու Բ Փիհահրօթին
առջևը՝ Ե Մագդողին ու ծովին մէջ
տեղը բանակ դնեն . Բէելզեփոնին
առջևը՝ անոր դիմացը ծովին քովը
3 բանակ դրէք ։ Եւ Փարաւոն Իս-
րայէլի որդւոցը համար պիտի ըսէ
Թէ Ե երկրին մէջ Ի մոլորած են ,
անապատը անոնց բոլորտիքը պա-
4 տեց ։ Եւ Ք Փարաւոնին սիրտը պի-
տի կարծրացընեմ , ու անոնց ե-
տևէն պիտի Ի գնայ . ու ես Փարա-
ւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքե-
րուն վրայ Ղ պիտի փառաւորուիմ ,
Ե ու Եգիպտացիք պիտի գիտան
Թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ անոնք ա-
նանկ ըրին ։
5 Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի
Թագաւորին Թէ ժողովուրդը փա-

ն · ք · ղՀ · 1491

Ի Հմր 9 ։

Բ Գլ · ժբ · 42 ։ բ Օր · ժզ · 3 ։

Ե Գլ · ե · 1 ։
Ը Գլ · ժբ · 8 ։
Ի Գլ · իգ · 15 ։ ԼԴ · 18 ։ բ Օր · ժզ · 1 ։
Ղ Գլ · ե · 8 ։

Ի Գլ · ե · 8 ։

Ը Գլ · ժբ · 25 · 26 ։
Ի Գլ · ժբ · 15 · 16 ։

Ժ Գլ · ժբ · 19 ։

Ի Հմր 14 ։ Գլ · ժբ · 26 ։

Լ Տես Հմր 16 ։ Գը ժբ · 14 ։ Թուա · ժե · 39 ։ բ Օր · ե · 8 ։ ժա · 18 ։ Առակ · ա · 9 ։ Ես · խթ · 16 ։ Երեմ · իբ · 24 ։ Մատ · իգ · 5 ։

Ի Գլ · ժբ · 14 · 24 ։

Ի Հմր 2 ։ Գլ · իբ · 29 ։ ԼԳ · 19 ։ Ղէ · 26 ։ Թուա · բ · 17 · ժբ · 15 ։ բ Օր · ժե · 19 ։ Եզեկ · խդ · 30 ։

Ի Գլ · ԼԴ · 20 ։ Թուա · ժբ · 15 · 16 ։

Հ Թուա · դ · 46 · 47 ։ ժբ · 15 · 16 ։

Ն Գլ · ժբ · 26 ։ բ Օր · ե · 20 ։ Ցես · դ · 6 · 21 ։

*ԵՔ · վաղ

Ղ Հմր 3 ։

Ճ Գլ · ժբ · 29 ։

Ա Գլ · ժգ · 18 ։

Բ Թուա · Լգ · 7 ։

Գ Երեմ · խդ · 1 ։

Ք Սաղ · Հա · 11 ։

† Կամ չփոխ Թուած

Ի Գլ · դ · 21 ։ Ե · 3 ։

Ղ Գլ · Թ · 16 ։ Հմր 17 , 18 ։ Հռով · Թ · 17 , 22 , 23 ։

Ի Գլ · Ե · 5 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1491
Ը Սաղ·ՃԵ· 25։

խաւ , Ըև Փարաւոնին ու անոր ծա-
ռաներուն սիրտը ժողովուրդին
դէմ դարձաւ՝ ու ըսին , Մենք ինչո՞ւ
ըրինք աս բանը , որ Իսրայէլը մե-
զի ծառայութիւն ընելէն թող

Ր Գլ·ԺԱ·4։ 6 տուինք ։ Եւ իր կառքը պատ-
րաստեց , ու իր ժողովուրդը իր
7 հետը առաւ ։ Եւ Ր վեց հարիւր
ընտիր կառքեր ու Եգիպտոսի
բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն
մէկուն վրայ ոստիկանները առաւ ։

Ժ ՀՄՐ 4։ 8 Եւ Տէրը Ժ Եգիպտոսի Փարաւոն
Թագաւորին սիրտը կարծրացուց ,
ու անիկայ Իսրայէլէ որդւոցը
ետևէն ինկաւ ։ և Ի Իսրայէլէ որ-

Ի ԳԼ·Զ·1։ ԺԳ·9։ Թուս·ԼԳ·3։ 9 դիքը բարձր ձեռքով ելան ։ Բայց
Լ Եգիպտացիք անոնց ետևէն ին-
Լ Գլ· ԺԵ· 9։ Ցես· ԻԳ· 6։ կան , փարաւոնին ամէն ձիերը
ու կառքերը՝ և անոր ձիաւորները
ու զօրքերը , և հասան անոնց՝ որ
բանակած էին ծովին մօտ փիհիրո-
Թին քովը՝ Բէէլզեփոնին առ-
ջեւն ։

10 Եւ երբ փարաւոն մօտեցաւ ,
Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը
վերցուցին , և ահա Եգիպտացիք
իրենց ետևէն կու գային , ու խիստ
վախցան ։ և Իսրայէլի որդիքը Ե ա-

Ի Ցես· ԻԳ· 7։ Նէեմ· Թ·9։ Սաղ· ՀԷ·17։ ՃԿ· 6։ 11 ղաղակեցին Տէրոջը ։ Ժ Եւ ըսին
Մովսէսին , Եգիպտոսի մէջ գերեզ-
մաններ չըլլալո՞ւն համար մեզ ա-
նապատին մէջ մեռնելու բերիր .
ի՞նչ է աս մեզի ըրածդ որ մեզ

Ի Սաղ· ՃԶ· 7 , 8։ 12 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Ի Աս չէ՞ր ան
խօսքը որ քեզի ղրուցեցինք Եգիպ-
տոսին մէջ՝ ըսելով , Թո՛ղ տուր
մեզ՝ որ Եգիպտացւոց ծառայու-
Թիւն ընենք . քանզի աւելի աղէկ է
մեզի Եգիպտացւոց ծառայութիւն
ընել , քան Թէ անապատին մէջ

Ի ԳԼ· Ե·21· Զ·9։ 13 մեռնիլ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողո-
վուրդին , Մի՛ վախնաք , կայնեցէ՛ք ,
Հ Բ ՄՆ· Ի· 15, 17։ Ես· Խա· 10· 13, 14։ ու տեսէ՛ք Տէրոջը փրկութիւնը՝ որ
այսօր պիտի ընէ ձեզի , ինչու որ
ասօրուան ձեր տեսած Եգիպտա-
ցիները Ա՛յլևս ալ պիտի չտեսնէք

Ն ՀՄՐ 25 ։ Բ Օր·Ա·30 ։ Զ·22 ։ Ի 4 ։ Ցես·Ժ· 14, 42 ։ ԻԳ· 3 ։ Բ ՄՆ· Ի· 29 ։ Նէեմ· Գ· 20 ։ Ես·ԼԱ· 4։ 14 յաւիտեան ։ Ն Տէրը ձեզի համար
պիտի պատերազմի , ու դուք Ը լռե՛ւ
կեցէք ։

Ո Ես·Լ·15։ Ֆ ՀՄՐ 21, 26 ։ ԳԼ·Է·19։ Ֆ ՀՄՐ 8 ։ ԳԼ· Է· 3։ Ֆ ՀՄՐ 4։ 15 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ին-
չո՞ւ ինծի կ՛աղաղակես . ըսէ՛ իսրա-
16 յէլի որդւոցը որ չուեն ։ Եւ Ֆ դուն
դաւազանդ վերցուր , ու ձեռքդ
ծովուն վրայ երկնցուր ու ձեղքէ՛
ան . և Իսրայէլի որդիքը ծովուն
17 մէջէն չորային ։ Եւ ես ահա Ֆ Եգիպտացւոց սիրտը պիտի
կարծրացնեմ , ու անոնց ետևէն
պիտի երթան . և ես Ֆ փարաւոնին
ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ ա-
նոր կառքերուն ու անոր ձիաւորնե-
րուն վրայ պիտի փառաւորուիմ ։
18 Եւ երբոր ես փարաւոնին ու անոր
կառքերուն և անոր ձիաւորներուն
վրայ փառաւորուիմ , Եգիպտացիք
Ն պիտի դիտեան Թէ ես եմ Տէրը ։

19 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ Ն որ
Իսրայէլի բանակին առջևէն կ՛եր-
Թար , ելաւ ու անոնց ետևը դնաց .
և ամպի սիւնը ելաւ անոնց առջևէն
20 ու անոնց ետին կայնեցաւ ։ Եւ
Եգիպտացւոց բանակին ու Իսրայէլի
բանակին մէջտեղը եկաւ՝ ու Եփէղ-
Պաղ-ամպ ու խաւար եղաւ ,
բայց Իսրայելացւոց դիշերը լոյս կու-
տար ։ և բոլոր դիշերը իրարու
չմօտեցան ։

Ա Ցես Ես· Ը·14։ ԲԿոր· Դ·3։ 21 Եւ Մովսէս Ա իր ձեռքը ծովուն
վրայ երկնցուց , ու Տէրը սաստիկ
արևելեան հովով ետ դարձուց ծովը
բոլոր դիշերը , և Ղ ծովը ցամաք ը-
Ղ Սաղ· ԿԶ· 6։ բաւ , ու ջուրերը Ճեղքուեցան ։
22 Եւ Ո Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէ-
Ջէն ցամաքով քալեցին . ու ջուրերը
անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
Ո պարիսպ եղան ։

Լ Գլ· ԺԵ· 8 ։ Ցես· Գ·16։ Գ· 23։ Նէեմ· Թ· 11 ։ Սաղ· ՀԳ· 13 ։ ՃԶ· 9 ։ ՃԺԳ· 3 ։ Ես·ԿԲ·12։ Ո ՀՄՐ 29 ։ Գլ· ԺԵ· 19 ։ Թուս· ԼԳ·8։ Սաղ· ԿԶ· 6 ։ ՀԸ· 13 ։ Ես·Կ Գ· 13 ։ ԱԿոր· Ժ·1։ Եբր· ԺԱ· 29 ։ 23 Եւ Եգիպտացիք անոնց ետևէն
ինկան , ու փարաւոնին բոլոր ձիե-
րը՝ կառքերը ու ձիաւորները անոնց
ետևէն ծովուն մէջտեղը դացին ։
24 Եւ եղաւ որ առաւօտեան պահուն
Վ Տէրը Եգիպտացւոց բանակին
նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն ,
ու Եգիպտացւոց բանակը խռովու-
25 Թեան մէջ ձգեց . Եւ անոնց կառ-
քերուն անիւները հանեց , ու դը-
ժուարութեամբ վարել տուաւ . ա-
նանկ որ Եգիպտացիք ըսին , Փախ-
չինք Իսրայէլին երեսէն , ինչու որ
ահա ԵՀովան Ո անոնց համար Ե-
գիպտացւոց հետ կը պատերազմի ։
26 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ,
Ր Ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցուր ,
որ ջուրերը Եգիպտացւոց վրայ՝ ա-
նոնց կառքերուն ու անոնց ձիաւոր-
27 ներուն վրայ դառնայ ։ Եւ Մով-
սէս իր ձեռքը ծովուն վրայ
երկնցուց , և առտուան դէմ
Ց ծովը իր տեղը դարձաւ , ու Ե-
գիպտացիք անոր դիմացէն փա-
խան . և Տէրը Ո թօթափեց Եգիպ-
28 տացիները ծովուն մէջ ։ Եւ Ֆ ջուրե-
րը դարձան ու Ֆ ծածկեցին փարաւ-
ոնին կառքերը ու ձիաւորները և
բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց ետևէն
ծովուն մէջ մտան . ու անոնցմէ
29 մէկն ալ չմնաց ։ Բայց Ֆ Իսրայէլի
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
կ՛երթային , և ջուրերը անոնց աջ
կողմէն ու ձախ կողմէն անոնց պա-
30 րիսպ եղան ։ Եւ Տէրը ան օրը Ե-
գիպտացւոց ձեռքէն Ֆ ազատեց Իս-
րայէլը . ու Իսրայէլ Ո մեռած տե-
սաւ Եգիպտացիները ծովուն եզերք-
31 ը ։ Եւ Իսրայէլ տեսաւ ան մեծ
Ա գործը՝ որն որ Տէրը ըրաւ Եգիպ-

Ն·Ք·ԳԲ· 1491
Ն ՀՄՐ 4։
Ի ԳԼ· ԺԳ· 21 ։ ԻԳ· 20 ։ ԼԲ·34։ Թուս·Ի·16։ Ես ·ԿԳ·9։
Ո Ցես Ես· Ը·14։ ԲԿոր· Դ·3։
Լ ՀՄՐ 16։
Պ Սաղ· ԿԶ· 6։
Լ ԳԼ· ԺԵ· 8 ։ Ցես· Գ·16։ Գ· 23։ Նէեմ· Թ· 11 ։ Սաղ· ՀԳ· 13։ ՃԶ· 9 ։ ՃԺԳ· 3 ։ Ես·ԿԲ·12։ Ո ՀՄՐ 29 ։ Գլ· ԺԵ· 19։ Թուս· ԼԳ·8։ Սաղ· ԿԶ· 6։ ՀԸ· 13։ Ես·ԿԳ· 13։ ԱԿոր· Ժ·1։ Եբր· ԺԱ· 29։
Ա Ելք Սաղ· ՀԵ· 17, ՃԶ։
Ո ՀՄՐ 14։
Ր ՀՄՐ 16։
Ց Ցես· Գ· 18։
Ո ԳԼ· ԺԵ· 1, 7։ ԲՕր· ԺԱ· 4։ Սաղ· ՀԸ· 53։ Նէեմ· Թ· 11։ Եբր· ԺԱ· 29։
Ֆ Ա Ելք· Գ· 8, 13։
Ֆ Սաղ· ՃԶ· 11։
Ֆ ՀՄՐ 22։ Սաղ· ՀԵ· 20։ ՀԸ·52, 53։
Ֆ Սաղ· ՃԶ· 8, 10։
Ո Սաղ· ԺԸ· 10։ ԺԹ· 10։
Ա Ելք Ի Ե՛ւ· Ձեռքը՝

տացուց վրայ . ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն , ու Բ հաւատացաւ Տէրոջը և անոր ծառային Մովսէսին ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Մովսէսին երգը ։ 22 Ժողովուրդը խմելու ջուր չգտներ ։ 23 Մեռեալի լեզի ջուրերը 25 փայտով մը կը քաղցրանան ։ 27 Եղիմի տասներկու ջուրի աղբիւրները և եօթանասուն արմաւենիները ։

1 Ա Ն ատենը Մովսէս ու Իսրայէլ որդիները աս երգը երգեցին Տէրոջը , և խօսեցան ըսելով , Պիտի Բ երգեմ Տէրոջը , ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։

2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ Բ գովութիւնս , և իմ փրկութիւնս եղաւ . Անիկայ է իմ Աստուածս , ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ . իմ Հօրս Աստուածն է , ու Բ պիտի բարձրացընեմ զանիկայ ։

3 Տէրը Հզօր պատերազմող է . անոր Բ անունը ԵՀՈՎԱՆ Է ։

4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետեց . և Բ անոր ընտիր ոստիկանները Կարմիր ծովուն մէջ ընկղմեցան ։

5 Ք Անդունդները ծածկեցին զանոնք . է քարի պէս խորունկը իջան ։

6 Լ Քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , փառաւորեալ է զօրութեամբ . քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր , խորտակեց թշնամին ։

7 Եւ քու Բ փառացդ մեծութեամբ րը քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր . քու բարկութիւնդ խրկեցիր , որ զանոնք Բ յարդի պէս Ի կերաս ։

8 Եւ հբա շունչիդ փչելովը ջուրերը ժողվուեցան . Ն Հեղեղները դէզի պէս կայնեցան . ծովուն մէջտեղը անդունդները պաղեցան ։

9 Թշնամին ըսաւ , Պիտի հալաձեմ , պիտի հանդիմ , ֆ աւարը պիտի բաժնեմ . իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ . իմ սուրս պիտի քաշեմ , իմ ձեռքս զանոնք պիտի աւրէ ։

10 Ս Քու հովդ փչեցիր , ս ծովը զանոնք ծածկեց . զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան ։

11 Ո՛վ Տէր՝ Ն աստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ . Նսրբութեան մէջ փառաւորեալ , օրհնութեան մէջ սքանչելի , Հրաշքներ ընող ո՛վ կայ քեզի նման ։

12 Նքու աջ ձեռքդ երկրնջուցիր , երկիրը զանոնք կլլեց ։

13 Քու ողորմութեամբդ Ղառաջնորդեցիր աս ժողովուրդին՝ որ դուն փրկեցիր . քու զօրութեամբդ տարիր զանոնք Ջքու սուրբ բնակութիւնդ ։

14 Ժողովուրդները պիտի լսեն ու սաստափին . Փղշտացւոց երկրին բնակիչները Ժ ցաւ պիտի բռնէ ։

15 Ան ատենը Էդեմովմի իշխանները պիտի տագնապին . Ժ Մովաբին զօրաւորները պիտի դողան . Բ Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի հալին ։

16 Ծ Անոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ . քու բազուկիդ մեծութենէն Ժքար պիտի կտրին , մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ով Տէր , մինչև որ անցնի աս ժողովուրդը՝ Ֆոր դուն ստացար ։

17 Պիտի բերես զանոնք , ու քու ժառանգութեանդ լեռը Ֆպիտի տնկես զանոնք , ով Տէր , ան տեղը՝ ուր որ քու բնակութեանդ Համար շինեցիր . ով Տէր , ան Ծսրբարանին մէջ՝ ուր որ քու ձեռքերդ շինեցին ։

18 Ֆ Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւիտենից ։

19 Քանզի Փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան , և Բ Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց . բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով գացին ։

20 Եւ Ֆ Ահարոնին քոյրը Մարիամ Ժմարգարէուհին Թմփուկը իր ձեռքը առաւ . ու բոլոր կիներները Ղթմփուկներով ու պարերով անոր

21 ետևէն ելան ։ Եւ Մարիամ Ի պատասխան տուաւ անոնց ,

Ե Երգեցէք Տէրոջը՝ ինչու որ փառքով փառաւորեալ է . ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց ։

22 Եւ Մովսէս Կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց Իսրայէլը , ու Բ Սուրի անապատը ելան . և իրեք օրուան ճամբայ գացին անապատին մէջ , ու

23 ջուր չգտան ։ Ու երբոր Ժ Մեռայ եկան , չկրնար խմել Մեռային ջուրերէն , ինչու որ դառն էին . ասոր համար անոր անունը * Մեռայ

24 կոչուեցաւ ։ Եւ ժողովուրդը Ի տրտնջեց Մովսէսին դէմ՝ ըսելով ,

25 Ի՞նչ խմենք ։ Եւ անիկայ Ն Տէրոջը աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց , Ի որն որ ջուրերուն մէջ դրածին պէս ջուրերը անուշցան ։ Հոն Ծ անոնց կանոն ու դատաստան

26 դրաւ , և հոն Ն փորձեց զանոնք , Եւ ըսաւ , հթէ որ Տէրոջը քու Ա տուածդ ձայնին ուշադրութեամբ

դուն լսես ու իրաւունքը անոր աչքին առջև գործես , ու անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես , ու անոր բոլոր հրամանները պահես , ես քեզի վրայ հիւանդութիւն մը չեմ դներ որ Եգիպտացիներուն վրայ դրի . վասն զի ես Տէրն եմ որ քեզ կ՚առողջացնեմ ։

27 Եղիմ եկան , հոն տասներկու ջրի աղբիւրներ և եօթանասուն արմաւենիներ կային , ու հոն ջուրերուն քով բանակեցան ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Մանանայի հրաշքը ։ 14 Քաղուածները կը փտին ։ 22 Կիրակի օրը երկու օրուան կերակուր կը հաւաքեն ։ 31 Մանանայի անունը ։ 33 Մանանան կը դրուի տապանակին մէջ ։

1 Եւ Սինի անապատէն ելան Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ժողովը , ամսուան տասնհինգերորդ օրը Եգիպտոսի երկրէն ելլելնուն երկրորդ ամսուն ։

2 Եւ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ժողովը Մովսէսի ու Ահարոնի դէմ տրտնջեցին անապատին մէջ ։

3 Ու Իսրայէլի որդիները ըսին անոնց , Երանի թէ Եգիպտացւոց երկրին մէջ Տէրոջմէն մեռած ըլլայինք , երբոր միսի կաթսաներուն քով նստած էինք , հացով կշտանալու չափ կ՚ուտէինք . վասն զի դուք մեզ այս անապատը հանեցիք , որ այս բոլոր ժողովը սովամահ ընէք ։

4 Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ահա ես հացը երկնքէն պիտի տեղացընեմ ձեզի համար , ու ժողովուրդը պիտի ելլէ ու ամէն օրուան համար օրուան չափ պիտի հաւաքէ , որպէս զի զանոնք փորձեմ , թէ իմ օրէնքիս պիտի քալեն թէ ոչ ։

5 Ու վեցերորդ օրը պիտի պատրաստեն այն որ պիտի բերեն , ու ան կրկին պիտի ըլլայ այն որ օրական հաւաքեցին ։

6 Ուստի Մովսէս ու Ահարոն ըսին բոլոր Իսրայէլի որդիներուն , Երեկոյին պիտի գիտնաք որ Տէրն է որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց ։

7 Ու առտուն պիտի տեսնէք Տէրոջը փառքը , վասն զի ան Ը լսեց ձեր տրտունջները Տէրոջ դէմ . ու մենք ինչ ենք որ մեր վրայ տրտնջէք ։

8 Ու Մովսէս ըսաւ , Երբոր Տէրը երեկոյին ձեզի միս տայ ուտելու , ու առտուն հացով կշտացընէ , վասն զի Տէրը լսեց ձեր տրտունջները որ անոր դէմ տրտնջեցիք , ինչ ենք մենք ։ Ձեր տրտունջները մեր դէմ չեն , հապա Տէրոջ դէմ ։

9 Ու Մովսէս Ահարոնին ըսաւ , Ըսէ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ժողովին , Տէրոջ առջև մտէք , վասն զի ան լսեց ձեր տրտունջները ։

10 Ու երբ Ահարոն խօսեցաւ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ժողովին , դարձուցին երեսնին անապատին կողմը , ու ահա Տէրոջ փառքը ամպին մէջ երեւցաւ ։

11 Տէրը Մովսէսի հետ խօսեցաւ ըսելով ,

12 Ես լսեցի Իսրայէլի որդիներուն տրտունջները . խօսէ անոնց ու ըսէ , Երեկոյին միս պիտի ուտէք , ու առտուն հացով պիտի կշտանաք , ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրն եմ ձեր Աստուածը ։

13 Ու երեկոյին լոր եկաւ ու ամբողջ բանակը ծածկեց , ու առտուն ցօղ մը եղաւ բանակին շուրջանակի ։

14 Ու ցօղը որ ելաւ , ահա անապատին երեսին վրայ մանր հատիկաւոր բան մը կար , ինչպէս երկրի վրայ սառնամանիք ։

15 Ու Իսրայէլի որդիները տեսնելով զայն իրարու ըսին , Ման հու ? վասն զի չգիտցան թէ ինչ է ։ Մովսէս ալ անոնց ըսաւ , Ան հացն է որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ ։

16 Ասիկա է Տէրոջ հրամանը , Ամէն մարդ իր կերածին չափ թող հաւաքէ , գլխուն հատ մը ոմեր , ըստ թուոյ ձեր անձերուն ամէն մարդ իր վրանին մէջ թող առնէ ։

17 Ու Իսրայէլի որդիները այնպէս ըրին , ու հաւաքեցին , մէկը շատ մը , մէկը քիչ մը ։

18 Ու ոմեր չափեցին , շատ հաւաքողին աւելցած չեղաւ , ու քիչ հաւաքողին պակսած չեղաւ . ամէն մարդ իր կերածին չափ հաւաքեցին ։

19 Ու Մովսէս ըսաւ անոնց , Մէկը թող մինչև առտու մնացորդ մի ձգէ ։

20 Բայց անոնք Մովսէսի ականջ չդրին , հապա մարդիկ մնացորդ մի ձգեցին մինչև առտու , ու որդեր եղաւ ու գարշահոտեց . ու Մովսէս անոնց վրայ բարկացաւ ։

21 Ու առտուն առտուն մէկը իր կերածին չափ կը հաւաքէին , ու արեւը տաքցնելուն պէս կը հալէր ։

22 Ու վեցերորդ օրը կրկնակի հաց հաւաքեցին , գլխուն երկու ոմեր . ու ժողովին բոլոր իշխանները եկան ու Մովսէսի պատմեցին ։

23 Ան ալ անոնց ըսաւ , Տէրը ըսածն է թէ , Վաղը սրբութիւն , Տէրոջ սուրբ շաբաթ մը պահելու է . ինչ որ պիտի թխէք թխեցէք , ու ինչ որ պիտի եփէք եփեցէք , ու ինչ որ աւելնայ ձեզի համար մնացորդ ձգեցէք որ առտուն պահուի ։

24 Ու անոնք Մովսէսի հրամանին պէս առտուն պահեցին , ու չգարշահոտեց , ու որդ մը չեղաւ անոր մէջ ։

25 Ու Մովսէս ըսաւ , Ան հացն ուտեցէք այսօր , վասն զի այսօր Տէրոջ շաբաթն է , այսօր դաշտը չպիտի գտնէք ։

26 Վեց օր հաւաքեցէք , բայց եօթներորդ օրը որ շաբաթն է , անիկա չպիտի ըլլայ ։

27 Ու եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք դուրս ելան հաւաքելու , ու չգտան ։

28 Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Մինչև ե՞րբ պիտի չուզէք պահել իմ պատուիրանքներս ու օրէնքներս ։

29 Տեսէք որ Տէրը ձեզի շաբաթը տուաւ , անոր համար վեցերորդ օրը կրկնակի հաց կու տայ ձեզի ։ Ամէն մարդ իր տեղը թող նստի , եօթներորդ օրը ոմանք իրենց տեղէն դուրս չելլեն ։

30 Ուստի ժողովուրդը եօթներորդ օրը հանգչեցաւ ։

31 Ու Իսրայէլի տունը անոր անունը Մանանայ կոչեց , ու ան կորիանդրի սերմի պէս սպիտակ էր , ու անոր համը բլիթի հաց պէս էր ։

32 Ու Մովսէս ըսաւ , Ասիկա է Տէրոջ հրամանը , Ոմեր մը լեցուն անկէ պահուի ձեր սերունդներուն համար , որպէս զի տեսնեն հացը զոր ձեզ անապատին մէջ կերակրեցի , երբոր Եգիպտոսի երկրէն հանեցի ձեզ ։

33 Ու Մովսէս Ահարոնին ըսաւ , Առ սափոր մը , ու անոր մէջ ոմեր մը Մանանայ դիր , ու Տէրոջ առջև դիր պահուելու համար ձեր սերունդներուն ։

34 Ինչպէս Տէրը Մովսէսին պատուիրեց , Ահարոն ալ զայն վկայութեան առջև դրաւ պահուելու համար ։

35 Ու Իսրայէլի որդիները քառասուն տարի կերան Մանանան , մինչև որ բնակեցան բնակեցեալ երկրին ։ Մանանան կերան մինչև որ Քանանայ երկրին սահմանին հասան ։

36 Ոմերը եղիփայի տասներորդ մասն է ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Ռափիդիմի մէջ ջուր չգտնելով կը տրտնջեն ։ 6 Ջուր կը հանէ ժայռէն ։ 8 Ամաղեկ կը պատերազմի Իսրայէլի հետ ։ 14 Ամաղեկ կը ջնջուի ։

1 Ու Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ժողովը Սինի անապատէն ելաւ , իրենց ճամբաներուն համեմատ Տէրոջ հրամանով , ու Ռափիդիմի մէջ բանակեցան , ու ժողովուրդը խմելու ջուր չգտաւ ։

2 Ուստի ժողովուրդը Մովսէսի հետ վիճեցաւ ու ըսաւ , Մեզի ջուր տուր որ խմենք ։ Մովսէս ալ անոնց ըսաւ , Ինչու հետ վիճիք , ինչու Տէրը կ՚ընդդիմանաք ։

3 Ու ժողովուրդը հոն ջուրի ծարաւ եղաւ , ու ժողովուրդը Մովսէսի դէմ տրտնջեց ու ըսաւ , Ինչու մեզ Եգիպտոսէն հանեցիր , որ ինծի ու զաւակներուս ու անասուններուս ծարաւով մեռցընես ։

4 Ու Մովսէս Տէրոջ աղաղակեց ըսելով , Ես այս ժողովուրդին ինչ ընեմ , քիչ մնաց որ քարկոծեն զիս ։

5 Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ժողովուրդին առջևէն անցիր , ու Իսրայէլի երէցներէն քեզի հետ առ , ու գաւազանդ որով գետը զարկիր ձեռքդ առ , ու գնա ։

6 Ահա ես հոն քու առջևդ Քորէբի վրայ կեցած պիտի ըլլամ ժայռին վրայ , ու ժայռը պիտի զարնես , ու անկէ ջուր պիտի ելլէ , որ ժողովուրդը խմէ ։ Մովսէս ալ Իսրայէլի երէցներուն առջև այնպէս ըրաւ ։

7 Ու անոր անունը Մասա ու Մարիբա կոչեց , Իսրայէլի որդիներուն կռուելուն համար , ու որովհետև Տէրը կ՚ընդդիմանային ըսելով , Տէրը մեր մէջ է թէ ոչ ։

8 Ու Ամաղեկ եկաւ ու Իսրայէլի հետ Ռափիդիմի մէջ պատերազմեցաւ ։

9 Ու Մովսէս Յեսուի ըսաւ , Մեզի համար մարդիկ ընտրէ , ու ելիր Ամաղեկի հետ պատերազմէ , վաղը ես Աստուծոյ գաւազանը ձեռքս առած բլուրին գագաթը պիտի կենամ ։

10 Ու Յեսու Մովսէսի ըսածին պէս ըրաւ , որ Ամաղեկի հետ պատերազմի , ու Մովսէս , Ահարոն ու Ովր բլուրին գագաթը ելան ։

11 Ու երբ Մովսէս ձեռքը վեր կը պահէր , Իսրայէլ կը յաղթէր , ու երբ ձեռքը վար կ՚իջեցընէր , Ամաղեկ կը յաղթէր ։

12 Ու Մովսէսի ձեռքերը ծանրացան , ուստի քար մը առին ու տակը դրին , ու անիկա անոր վրայ նստաւ , ու Ահարոն ու Ովր մէկ կողմէն ու միւս կողմէն անոր ձեռքերը բռնեցին , ու ձեռքերը մինչև արեւը մտնելը հաստատ մնացին ։

13 Ու Յեսու Ամաղեկն ու անոր ժողովուրդը սուրի բերանով ջնջեց ։

14 Ու Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ասիկա գրքին մէջ յիշատակ գրէ , ու Յեսուի ականջը դիր , որ Ամաղեկի յիշատակը երկնքի տակէն բոլորովին ջնջեմ ։

15 Ու Մովսէս սեղան մը շինեց , ու անոր անունը Տէր իմ Դրօշակ կոչեց ։

16 Ու ըսաւ , Վասն զի Տէրոջ աթոռին վրայ ձեռք դրին , Տէրը Ամաղեկի հետ պատերազմ պիտի ունենայ սերունդէ սերունդ ։

Բ ԳԼ . Դ . 31 ։ ԺԹ . 9 ։ Սաղ . ՃԶ . 12 ։ Ց Ե՛ս . Ք . 11 ։ Ժա . 45 ։

Դաս . Ե . 1 ։ Բ Թագ . Իր . 1 ։ Սաղ . ՃԶ . 12 ։

Բ ՀՄՐ 21 ։

Բ Օր . Ժ . 21 ։ Սաղ . ԺԸ . 2 ։ Իր . 3 ։ ԵԹ . 17 ։ Կր . 6 ։ ՃԹ . 1 ։ ՃԺ . 14 ։ ՃԽ . 7 ։ Ես . Ժբ . 2 ։ Ս Մր . Գ . 18 ։ 19 ։

Գ ԳԼ . Գ . 15 ։ 16 ։

Ե Բ Թագ . Իր . 47 ։ Սաղ . ՂԹ . 5 ։ ՃԺ . 28 ։ Ես . Խ . 1 ։

Լ Սաղ . Խ . 8 ։ Ցայս . Ժ . 11 ։

Ե ԳԼ . Գ . 3 ։ Սաղ . Ձ . 18 ։

Է Գլ . Ժ . 28 ։

Ը ԳԼ . Ժ . 7 ։

Թ ԳԼ . Ժ . 28 ։

Ի Նեհ . Թ . 11 ։

Լ Սաղ . ՃԺ . 15 , 16 ։

Ի Բ Օր . Լ . 26 ։

Ի Ես . Ե . 24 ։ Խ . 14 ։

Ն Սաղ . ԵԹ . 13 ։

Հ Գլ . Ժ . 21 ։ Բ Թագ . Իր . 16 ։ Ցօր . Դ . 9 ։ Բ Թես . Բ . 8 ։

Յ Սաղ . Հբ . 13 ։ Ամբ . Գ . 10 ։

Ղ Դատ . Ե . 30 ։

Ճ Ցն . Խ . 27 ։ Ես . Ծ . 12 ։ Ղռ . Ժ . 22 ։

Մ Գլ . Ժ . 21 ։ Սաղ . ՃԽ . 18 ։

Յ ՀՄՐ 5 ։ Գլ . Ժ . 28 ։

Նբ Թագ . Է . 22 ։ Գ Թագ . Բ . 23 ։ Սաղ . Հա . 19 ։ Ձ . 8 ։ ՃԲ . 6 ։ 8 ։ Երեմ . Ժ . 6 ։ ԽԹ . 19 ։

Ղ Ես . Ջ . 3 ։ Սաղ . Հէ . 14 ։ Ղ ՀՄՐ 6 ։ Պ Սաղ . Հէ . 15 , 20 ։ Հբ . 52 ։ Ձ . 1 ։ Ձ . 9 ։ Ես . Կ . 12 , 13 ։ Երեմ . Բ . 6 ։

Ը Սաղ . Հբ . 54 ։

Թես . Ժ . 14 ։ Բ Օր . Բ . 25 ։ Ցես . Բ . 9 , 10 ։

Ա Սաղ . Խբ . 6 ։

Ա Ծն . Ղ . 40 ։ Բ Օր . Բ . 4 ։

Թես . Իր . 3 ։ Ամբ . Գ . 7 ։

Բ Ցես . Ե . 1 ։

Բ Օր . Բ . 25 ։ Ժա . 25 ։ Ցես . Բ . 9 ։

Ա Թագ . Իե . 37 ։

Ֆ ԳԼ . Ժբ . 5 ։ Բ Օր . Լ . 9 ։ Բ Թագ . Ե . 23 ։ Սաղ . Հգ . 2 ։ Ես . Խգ . 1 , 3 ։ Ծա . 10 ։ Եր եմ . Լ . 11 ։ Տիտ . Բ . 14 ։ Ա Պետ . Բ . 9 ։ Բ Պետ . Բ . 1 ։

Ֆ Սաղ . Խգ . 2 ։ Ճ . 8 ։

Օ Սաղ . Հբ . 54 ։

Ֆ Սաղ . Ժ . 16 ։ ԺԹ . 10 ։ ՃԽ . 10 ։ Ես . Ծէ . 15 ։

Ա Գլ . Ժ . 23 ։ Ա Ռակ . Իա . 31 ։

Բ Գլ . Ժ . 28 , 29 ։

Ֆ Թես . Իգ . 59 ։

Ր Դատ . Դ . 4 ։ Ա Թագ . Ժ . 5 ։

Ե Ա Թագ . Ժբ . 6 ։

Ղ Դատ . Ժա . 34 ։ Իա . 21 ։ Բ Թագ . Գ . 16 ։ Սաղ . Կր . 11 , 25 ։ ՃԽԹ . 3 ։ ՃԾ . 4 ։

Ե Ա Թագ . Ժբ . 7 ։

Ի Ա Տես Դ Թագ . Բ . 21 ։ Դ . 41 ։ Ֆ Տե՛ս Ցես . Իդ . 25 ։ Ֆ Գլ . Ժգ . 4 ։ Բ Օր . Ը . 2 . 16 ։ Դատ . Բ . 22 ։ Գ . 1 , 4 ։ Սաղ . Կղ . 10 ։ Ձա . 7 ։ Հբ Օր . Է . 12 , 15 ։

* Յն՝ Դառնութիւն ։ Հռութ . Ա . 20 ։

Ն · ք · գԲ · 1491

մտիկ ընես , ու ինչ որ անոր առաջին շնորհակ է՝ ընես , և անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես , ու անոր բոլոր կանոնները պահես , ան ես ախտերուն մէկը քու վրադ պիտի չբերեմ , որոնք Եգիպտացւոց վրայ բերի . ինչու որ ես եմ Տէրը՝ ձեր բժշկեմ :

Ելից · իգ · 25 ։ Սազ · խա · 3 , 4 ։ Ձդ · 3 ։ ճԱԿ · 3 ։ ճԹու · ԼԳ · 9 ։

27 ճԵւ եկան Եղիմ , ու հոն տասներկու ջուրի աղբիւրներ ու եօթանասուն արմաւենիներ կային . և հոն ջուրերուն քովը բանակ դրին ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Իսրայէլացիք Սին անապատը կը հասնին , 2 ու կերակուրի համար տրտունջ կ՚ընեն ։ 4 Աստուած երկինքէն հաց տալ կը խոստանայ ։ 11 Լորամարդիները , 14 և մանանան կը խրկուին ։ 16 Մանանայ ժողվելուն կանոնը ։ 25 Շաբաթ օրերը մանանայ չէր իջներ ։ 32 Աստուած կը պատուիրէ որ անկէ մէկ օմըր պահուի ։

Թու · ԼԳ · 10 , 11 ։

1 Ու՝ չուեցին Եղիմէն , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը եկան Բ Սինի անապատը՝ որ Եղիմի ու Սինայի մէջտեղն է , անոնց Եգիպտոսէ երկրէն ելլելուն երկրորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը ։

Բ Եզեկ · Լ · 15 ։

2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը անապատին մէջ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ը- 3 րին · Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին ա- նոնց , Երանի թէ Տէրոջը ձեռքովը մեռած ըլլայինք Եգիպտոսի երկրին մէջ , երբոր միսի կաթսաներուն քովը նստած կինք , ու կուշտ հաց կ՚ուտէինք . քանզի մեզ ասանապատը հանեցիք , որ բոլոր այ ժողովքը անօթութենէն մեռցընէք ։

Ելից · ԺԶ · 3 , 4 , 5 ։

Գ Ողո · գ · 9 ։ Թու · ԺԱ · 4 , 5 ։

4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահա ես ձեզի երկինքէն Հաց պիտի տեղամ , և ժողովուրդը պիտի ելլէ ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան պէտք եղածը , որ ըփորձեմ զանոնք՝ թէ իմ օրէնքիս համեմատ 5 պիտի քալեն թէ չէ : Եւ ըլլայ որ վեցերորդ օրը բերածնին պատրաստեն , և Բանիկայ ամէն օրուան ժողվածներնուն կրկինը ըլլայ ։

Ելից · ԺԶ · 25 ։ Բ Օր · Ը · 2 , 16 ։

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իսրայէլի բոլոր որդւոցը , Ա- իրիկուն պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանողը Եհո- 7 վան է : Եւ առաւօտուն պիտի տեսնէք Տէրոջը փառքը , ինչու որ Տէրոջը դէմ ձեր ըրած տրտունջը լսեց . և Մենք ո՞վ ենք 8 որ մեզի դէմ կը տրտնջէք : Եւ Մովսէս ըսաւ , Երբոր Տէրը ձեզի իրիկուն միս , ու առաւօտուն կշտանալու չափ հաց տայ , պիտի գիտնաք որ Տէրը լսած է ձեր դէմ ըրած տրտունջնիդ . և մենք ո՞վ ենք . ձեր տրտունջը մեզի դէմ չէ , հապա Տէրոջը դէմ : 9 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Ժողովքին ըսէ , Տէրոջը առջեւը մօտեցէք . ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց :

Ն · ք · գԲ · 1491 ։ Ելից · ԺԶ · 7 ։ Ղև · ժ · 16 ։ Հով · ժգ · 2 ։ Թիւ · ժզ · 16 ։

10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին կը խօսէր , անոնք դէպ ի անապատը նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը 11 ամպին մէջ երեւցաւ : Եւ Տէրը 12 խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Ես Իսրայէլի որդւոցը տրտունջը լսեցի . խօսէ անոնց՝ ըսելով , Ի իրիկուան դէմ միս պիտի ուտէք , ու առաւօտուն հացով պիտի կշտանաք . և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Եհովայ ձեր Աստուածը ։

Ելից · ԺԶ · 7 · Գև · ժգ · 21 ։ Թիւ · ժզ · 19 ։ Գ Թագ · ը · 10 , 11 ։ ՀՀմր 8 ։ Յ ՀՀմր 6 ։ ՂՀմր 7 ։

13 Եւ եղաւ որ իրիկունը ճլորամարդիները ելան ու բանակը ծածկեցին . և առաւօտնու բանակին բո- 14 լորտիքը ցօղ իջաւ : Ու երբոր իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապատին երեսին վրայ մանր թեփաձեւ բան մը կար՝ եղեամի պէս մանր գետ- 15 նին վրայ : Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը տեսան , իրարու ըսին , Ի՞նչ է աս՝՝. քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր . ու Մովսէս ըսաւ անոնց , Աս է այն հաց՝ որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ :

Ելից · ԺԶ · 24 ։ Սազ · ՃՁ · 25 ։ ԱԿող · Ժ · 10 ։ Ը Ողո · գ · 9 ։ Թիւ · ժա · 4 , 5 ։

16 Տէրոջը պատուիրած բանը աս է . Ժողվեցէք անկէ ամէն մէկերնիդ իր կերածին չափ . ամէն մէկերնիդ իր վրանին մէջ եղողներուն համար՝ ձեր հոգիներուն համրանքին նայելով՝ մարդ ղլուխ ՚ մէյմէկ օմըր առնէք ։

17 Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին . և որը շատ ու որը քիչ ժողվեց ։

18 Եւ երբ օմըրով կը չափեին , շատ ունեցողները չաւելցաւ , ու քիչ ունեցողները չպակսեցաւ . ամէն մէկը իր կերածին չափ ժողվեց ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց , Մէկը անկէ 20 մինչև առտու չպահէ : Բայց մարդ չբրին Մովսէսին , հապա ոմանք թողուցին անկէ մինչև առտու , և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ . և Մովսէ- 21 սէս բարկացաւ անոնց ։ Եւ ամէն առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ . ու արեւը տաքցածին պէս կը հալէր ։

Ելից · ԺԶ · 31 ։ Սազ · Ղը · 27 , 28 ։ ՃԽ · 40 ։ ՃԹու · ժա · 9 ։ Յ Թու · ժա · 7 ։ Բ Օր · Ը · 3 ։ Նէեմ · Թ · 15 ։ Սազ · Ղը · 24 ։ ՃԽ · 40 ։

22 Եւ եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ ուտելիք՝ այսինքն ամէն մէկուն համար երկու օմըր ժողվեցին . և ժողովքին բոլոր իշխանները եկան ու պատմեցին Մովսէսին ։

23 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց , Ասիկա Տէրոջը ըսածը . Վաղը Հանգստութեան սուրբը շաբաթն է Տէրոջը . ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք , և ինչ որ պիտի եռացընէք՝ եռացուցէք , ու ինչ որ կ՚աւելցայ՝ ձեզի համար առտուան պահուելու թողուցէք ։

24 Եւ անիկայ առտուան թողուցին՝

Ելից · ԺԶ · 16 , 17 , 18 ։ Ղև · ժգ · 8 ։ Ա Կոր · ը · 10 ։ Ա Կոր · ժ · 3 ։ ՂՀմր 36 ։

Բ Կոր · ը · 15 ։

Ղ Սազ · Ղը · 24 , 25 ։ ՃԽ · 40 ։ Ձօհ · գ · 31 , 32 ։ Ա Կոր · ժ · 3 ։ Ի Առակ · Լ · 8 ։ Մառ · գ · 11 ։

Ելից · ժե · 25 ։ Բ Օր · Ը · 2 , 16 ։

Բ Տէս Հմր 22 ։ Ղև · իե · 21 ։ Ժ Տէս Հմր 12 , 13 ։ Գև · գ · 7 · Թու · ժգ · 28 , 29 , 30 ։

Ի Տէս Հմր 10 ։ Եհ · լե · 2 ։ Ես · 5 ։ Ձօհ · ժա · 4 , 40 ։ Լ Թու · ժգ · 11 ։

Ն · ք · գԲ · 1491 ։ Ե Տէս ա Թագ · ը · 7 ։ Ղև · ժ · 16 ։ Հով · ժգ · 2 ։ Թիւ · ժգ · 16 ։

Ղ Տէս Հմր 7 ։ Գև · ժգ · 21 ։ Թու · ժգ · 19 ։ Գ Թագ · ը · 10 , 11 ։ ՀՀմր 8 ։ Յ ՀՀմր 6 ։ ՂՀմր 7 ։

Ճ Թու · ժա · 31 ։ Սազ · Ղը · 27 , 28 ։ ՃԽ · 40 ։ Յ Թու · ժա · 9 ։ Յ Թու · ժա · 7 ։ Բ Օր · Ը · 3 ։ Նէեմ · Թ · 15 ։ Սազ · Ղը · 24 ։ ՃԽ · 40 ։

Ե Եբր · Մ Ա Ն Հ Ո Ի · (ուրկից կ՚ելլէ Մանանայ բառը ։)

Ձօհ · գ · 31 ։ 49 , 58 ։ Ա Կոր · ժ · 3 ։ ՂՀմր 36 ։

Ա Կոր · Ը · 15 ։

Ղ Ծն · Բ · 3 ։ Գև · ի · 8 ։ Լ · 15 ։ Լե · 3 ։ Ղև · իգ · 3 ։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Մովսէսին հրամայածին պէս . և ոչ ՚ի հոտեցաւ , ոչ ալ անոր մկը
25 որդ եղաւ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Այսօր կերէք ան ; ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը . այսօր դաշտին
26 մէջ անկէ պիտի չգտնէք ։ Վեց օր պիտի ժողվէք անիկայ . բայց եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է , պի-
27 տի չգտնուի ։ Եւ եղաւ որ եօթնեներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք
28 ժողվելու ելան , ու չգտան ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Մինչև ե՞րբ չէք ուզեր պահել իմ պատուի-
29 րանքներս ու օրէնքներս ։ Նայեցէ՛ք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը , ա-նոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ . ամէն մէկերնիդ իր տեղը թող նստի , մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ
30 օրը ։ Եւ ժողովուրդը հանգստաց-
31 ցաւ եօթներորդ օրը ։ Եւ Իսրայէլ *որդիքը անոր անունը Ման դրին . ու ՚ան դինձի սերմի պէս ճեր-մակ՝ ու անոր համը մեղրով չհնոաց դաթայի պէս էր ։

32 Եւ Մովսէս ըսաւ , Տէրոջը հրա-մայած բանը աս է . Անկէ օմր մը լեցուցէ՛ք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի . որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անա-պատին մէջ՝ երբոր ձեզ Եգիպտոսի
33 երկրէն հանեցի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Վաճառ մը առ , ու ա-նոր մէջը օմր մը լեցուն մանանայ դիր . և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջև դիր ։ Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
34 պատուիրեց , անանկ ալ Ահարոն ՚ի վկայութեան առջևը դրաւ զանի-
35 կայ՝ որ պահուի ։ Եւ Իսրայէլի որ-դիքը քառասուն տարի կերան մա-նանան , ՚ի մինչև որ չհն երկիր եկան . մանանան կերան՝ մինչև որ Քանա-
36 նու երկրին սահմանը եկան ։ Եւ օմրը արդուին տասներորդ մասն է ։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

ՊՀՐ 20 ։

ԼԳԼ · Ի · 9 · 10 ։

— Դ ԹԱԳ · ՚ԺԵ · 14 ։ ՍԱՂ · ՀՐ · 10 , 22 ։ ՃՂ · 13 ։

*ԵՔԲ · ՍՈՒՐ ՆԸ

ա ԹՈՒ · ԺԱ · 7 , 8 ։

ՀԵՐ · Թ · 4 ։ ՚ի ԳԼ · ԻԵ · 16 , 21 ։ Խ · 20 ։ ԹՈՒ · ԺԵ · 10 ։ Բ Օր · Ժ · 5 ։ ԱԹԱԳ · Ը · 9 ։

Բ ՏՎ՚Ա ԹՈՒ · ԼԴ · 38 ։ Բ Օր · Բ · 2 , 3 ։ ՆԵԵՄ · Թ · 20 , 21 ։ ՁՕՀ · Գ · 31 , 49 ։

ՅՁԵՍ · Ե · 12 ։ ՆԵԵՄ · Թ · 15 ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ժողովուրդը ջուրի համար տրտունջ կ՚ընէ Ռափիդիմի մէջ ։ 5 Աստուած Քորէբի մէջ ժայռէ մը ջուր հանել կու տայ ։ 8 Մովսէս իր ձեռքը վեր բռնելով՝ Ամաղեկը կը յաղ-թահարէ ։ 15 Մովսէս սեղան մը կը շինէ ու զա-նիկայ կ՚անուանէ Եհովանիսի ։

1 Ետքը Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-ղովը Տէրոջը խօսքին պէս ի-րենց դնացքին համեմատ Սին անա-պատէն չուեցին , և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին . ու ժողովուրդին հա-
2 մար խմելու ջուր չկար ։ Եւ ժողո-վուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու ըսաւ , Մեզի ջուր տուր , որ խմինք . և Մովսէս ըսաւ անոնց , Ինչու ին-ձի հետ կը վիճիք . ինչու Տէրը կը
3 փորձէք ։ Եւ ժողովուրդը հոն ջուր

ՊՀՐ 20 ։

ԼԳԼ · Ի · 9 · 10 ։

— Դ ԹԱԳ · ՚ԺԵ · 14 ։ ՍԱՂ · ՀՐ · 10 , 22 ։ ՃՂ · 13 ։

ՀԵՐ · Թ · 4 ։ ՚ի ԳԼ · ԻԵ · 16 , 21 ։ Խ · 20 ։ ԹՈՒ · ԺԵ · 10 ։ Բ Օր · Ժ · 5 ։ ԱԹԱԳ · Ը · 9 ։

Բ ՏՎ՚Ա ԹՈՒ · ԼԴ · 38 ։ Բ Օր · Բ · 2 , 3 ։ ՆԵԵՄ · Թ · 20 , 21 ։ ՁՕՀ · Գ · 31 , 49 ։

ՅՁԵՍ · Ե · 12 ։ ՆԵԵՄ · Թ · 15 ։

ՊՐ · ԺԳ · 1 ։ ԹՈՒ · ԼԴ · 12 , 14 ։

Բ ԹՈՒ · Ի · 3 , 4 ։

ՃԲ Օր · Գ · 16 ։ ՍԱՂ · ՀՐ · 18 , 41 ։ ԵՍ · Ե · 12 ։ ՄԱՍ · Գ · 7 ։ Ա ԿՈՐ · Ժ · 19 ։

ի ԳԼ · ԺԳ · 15 ։

Ե ԹԱԳ · ՚ԺԳ · 6 ։ ՁՕՀ · Բ · 59 ։ Ժ · 31 ։

Է ՏՎ՚Ա ԵԶԿ · Բ · 6 ։

ԸԳԼ · Է · 20 ։ ԹՈՒ · Ի · 8 ։

Ը ԹՈՒ · Ի · 10 , 11 ։ ՍԱՂ · ՀՐ · 15 , 20 ։ ՃՆ · 41 ։ ՃԺԳ · 8 ։ Ա ԿՈՐ · Ժ · 4 ։

Ժ ԹՈՒ · Ի · 13 ։ ՍԱՂ · ՀԱ · 7 ։ ՂԵ · 8 ։ ԵՐԲ · Գ · 8 ։

†ՅՈՒ՝ ՓՈՐՁՈՒԵԼ ԹԻՒՆ ՈՒ ՎԻՃԱՐԱՒԱԼ ԹԻՒՆ ։

Ի ՅՈՒ · ԼԳ · 12 ։ ԹՈՒ · ԺԳ · 20 ։ Բ Օր · ԻՆ · 17 ։ ԱԹԱԳ · ԺԵ · 2 ։

Լ ԳՈՐ · Է · 45 ։ ԵՐԲ · Գ · 8 ։

Ի ԳԼ · Գ · 20 ։

Ի ՅԱԿ · Ե · 16 ։

‡ԳԼ · ԼԳ · 27 ։ ‡ ԵՔԲ · ԱՆՔԼԵՐԱՆ ՄԻ ԸՆ ԴԷ՝

Հ ԹՈՒ · ԻԳ · 20 ։ Բ Օր · ԻԵ · 19 ։ Ա ԹԱԳ · ԺԵ · 3 ։ Ի · 1 , 17 ։ Բ ԹԱԳ · Բ · 12 ։ ԵԶԴ · Թ · 14 ։

Ն ՏՎ՚Ա ԴԱՒ · Գ · 24 ։

‖ՅՈՒ՝ ՏԷՐԸ ԻՄ ԴԻՐՔԱՀԱ Է ։

§ԱՄԻ ՈՐՎԵՀԱՒԱ ՁԵՌՔ ՎԷՐՅՈՒՆ ՏԷՐՈՋԸ ԱԹՈՌԻՆ ԴԷՄ ։

Ն · ք · գԲ · 1491

ԳԼ · ՃԸ

1 Ցոթոր Մովսէսին կը՛բերէ անոր կինը ու տղաքը ։ 7 Մովսես զանիկայ կը մեծարէ , 13 ու անոր խրատները կը բռնէ ։ 27 Ցոթոր կը մեկնի ։

ՈՐԳ · ԲԸ · 16 ։ Գ · 1 ։

Բ Սպ · խդ · 1 ։ Նէ · 14 , 15 ։ Նը · 4 ։ Ճե · 5 , 43 ։ Ճղ · 2 , 8 ։

1 Եւ Մովսէսին աները՝ Մադիամ քուրմը Ցոթոր լսեց Բան ամէնը որ Աստուած ըրաւ Մովսէսին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին , և Թէ Տէրը Եգիպտոսէն հանեց

2 Իսրայէլը ։ Եւ Մովսէսին աները Ցոթոր առաւ Մովսէսին կինկը Սեպփօրան , անիկայ ետ խրկելէն

3 ետքը ։ Եւ անոր Էլիէզեր որդիքը՝ որոնց Թ մկուն անունը Գերսամ էր ։ ինչու որ ինքը ըսեր էր , Օտար երկրի մէջ պանդուխտ եմ ։

4 Եւ մէկալին անունը *Եղիազար էր ։ ինչու որ ըսէր էր , Իմ Հօրս Աստուածը իմ օգնականս էր , ու իս փարաւոնին սուրէն ազատեց ։

5 Եւ Մովսէսին աները Ցոթոր անոր որդիներովը ու անոր կնիկովը եկաւ Մովսէսին դէպ՚ի անապատը՝ ուր որ անիկայ բանակ դրեր էր

6 Ի Աստուծոյ լեռանը քովը ։ Եւ իմացուց Մովսէսին ըսելով , Ես քու աներդ Ցոթոր քեզի կու գամ , նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը

7 իր հետը ունենալով ։ Եւ Մովսես իր աները ողջմտորելու ելաւ , և անոր խոնարհութիւն ըրաւ , ու համբուրեց զանիկայ ։ և իրարու ողջոյնթիւնը հարցուցին ու վրանը

8 Նը մտան ։ Եւ Մովսես իր աներոջը պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը ըրաւ Փարաւոնին ու Եգիպտացիներուն՝ Իսրայէլին համար , և ճամբուն մէջ բոլոր Ի իրենց քաշած աշխատութիւնը , ու Տէրոջը Ժ զանոնք ազատելը ։

9 Եւ Ցոթոր ուրախացաւ բոլոր բարութիւններուն համար՝ որ Տէրը ըրաւ Իսրայէլին , փրկելով զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն ։

10 Եւ Ցոթոր ըսաւ , Է Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ որ ազատեց ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն ու Փարաւոնին ձեռքէն ։ ինչու որ ազատեց ժողովուրդը Եգիպտացւոց ձեռքին

11 տակէն ։ Հիմա գիտեմ որ Է՜Նովան Է բոլոր աստուածներէն մեծ է ։ Է քանզի ինչ բանի մէջ որ Ժ կը հպարտանային , անոնցմէ վեր էր ։

12 ՅՈՒ ։ Եւ Մովսէսին աները Ցոթոր ողջակէզ ու զոհեր բերաւ Աստուծոյ ։ և Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը Մովսէսին աներոջը հետ Աստուծոյ առջևը հաց ուտելու եկան ։

13 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ժողովուրդը դատելու նստաւ , ու ժողովուրդը առաւօտէն մինչև իրիկուն Մովսէսին քովը կայնեցաւ ։

14 Եւ Մովսէսին աները երբոր տեսաւ ինչ որ կ՚ընէր Մովսես ժողովուրդին , ըսաւ , Ի՞նչ է աս բանը՝ որ դուն կ՚ընես ժողովուրդին ։ ինչու՞ դուն մինակ կը նստիս , ու բոլոր ժողովուրդը առաւօտէն մինչև

15 իրիկուն քու քովդ կը կայնի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ իր աներոջը , Քանզի ժողովուրդը կու գայ ինծի՝ Աստուծմէ փափաքած հարցընելու ։

16 Երբոր անոնք Ն բան մը ունենան՝ ինծի կու գան , և ես Թանոնց մէջտեղը դատաստան կ՚ընեմ , ու Աստուծոյ կանոնները ու օրէնքները անոնց կը գիտցընեմ ։ Եւ Մովսէսին աները ըսաւ անոր ,

17 Քու ըրածդ

18 աղէկ բան չէ ։ Իրաւցընէ դուն պիտի մաշես , դուն ալ ՈՒ քու հետդ եղած աս ժողովուրդն ալ ։ Ինչու որ աս բանը քեզի շատ ծանր է , Ճդուն մինակ չես կրնար ընել աս ։

19 Հիմա մտիկ ըրէ իմ խօսքս ։ Ես քեզի խրատ տամ , ու Ս Աստուած քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ս ժողովուրդին համար Աստուծոյ առջևը դուն դնա , որ Ն դատերը դուն

20 ներկայացընես Աստուծոյ ։ Եւ Նանոնց սորվեցուր կանոնները ու օրէնքները , և գիտցուր անոնց Ի իրենց քալելու ճամբան ու Է իրենց

21 ընելու գործը ։ Ուստի դուն բոլոր ժողովուրդէն Ղ կարող մարդիկ՝ Ը Աստուծմէ վախցող՝ Ճշմարտասեր ՈՒ Ա ագահութիւնը ատող մարդիկ ընտրէ , ու ՈՈՒՔ հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հնգապետներ ու տասնապետներ դիր ա

22 նոնց վրայ ։ Ու Է ամէնատեն Թող անոնք դատեն ժողովուրդը ։ և Ա մէն Ժ մեծ բանը քեզի ներկայացընեն , ու ամէն պզտիկ բանը անոնք դատեն ։ այսպէս քեզի օգնելով՝ Է քու վրայդ Է Ի Թ եթեներցնեն ։

23 Թէ որ աս բանը ընես , ու Աստուած ալ քեզի ՈՈՒՔ պատուիրէ , ան ատենը Ղ կարող կ՚ըլլաս դիմանալու , և բոլոր աս ժողովուրդն ալ խաղաղութեամբ Ի իրենց տեղը կ՚երթան ։

24 Եւ Մովսէս իր աներոջը խօսքը մտիկ ըրաւ , ու անոր ամէն բանը

25 ըրաւ ։ Եւ Ժ Մովսէս բոլոր Իսրայէլին կարող մարդիկ ընտրեց , ու զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխներ՝ Ղ հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հնգապետներ ու

26 տասնապետներ կարգեց ։ Եւ Ժ ամէն ատեն անոնք կը դատէին ժողովուրդը ։ Ժ ժ դատարկին բանը Մովսէսին կը ներկայացընէին , ու ամէն պզտիկ բանը իրենք կը դատէին ։

27 Եւ Մովսէս իր աները ճամբայ հանեց , ու անիկայ Ժ իր երկիրը գնաց ։

Ն · ք · գԲ · 1491

ՀՂԼ · իդ · 12 ։ Թոս · ժե · 34 ։

Ղ ԳԼ · իգ · 7 ։ իդ · 14 ։ Բ Օր · ժէ · 8 ։ Բ Թագ · ժե · 3 ։ Ցոր · լա · 13 ։ Գոր · ժը · 15 ։ ա Կոր · գ · 1 ։

† ԵԲԲ · մոր · դուն ու իր ընկերին

ՂՂԼ · իդ · 15 ։ Թոս · ժե · 35 ։ իէ · 6 ։ ՃԸ · լԶ · 6 , 7 , 8 , 9 ։

ՀԹոս · ժա · 14 , 17 ։ Բ Օր · ա · 9 , 12 ։

ՃԳԼ · գ · 12 ։ ՃԳԼ · դ 16 ։ ի · 19 ։ Բ Օր · ե · 5 ։

Ն Թոս · իե · 5 ։

ՂԲ Օր · գ · 1 , 5 ։ ե · 1 · գ · 1 , 2 ։ է · 11 ։

ՈՒ Պաղ · ՃԻգ · 8 ։

ՂԲ Օր · ա · 18 ։

ՂՀմր 25 ։ Բ Օր · ա · 15 , 16 ։ Ժզ · 18 ։ Բ ՄՆ · ԺԲ · 5–10 ։ Գոր · գ · 3 ։

Ի ՅՆ · խբ · 18 ։ Բ Թագ · իգ · 3 ։ Բ ՄՆ · ԺԲ · 9 ։

ՈՒ Եզեկ · ԺԸ · 8 ։

ՈՒԲ Օր · ԺԶ · 19 ։

Է Հմր 26 ։

Ո Հմր 26 ։ Ղէ · իդ · 11 ։ Թոս · ժե · 33 ։ իէ · 2 ։ լԶ · 1 ։ Բ Օր · ա · 17 ։ ժէ · 8 ։

Բ Թոս · ԺԱ · 17 ։

Ֆ Հմր 18 ։

ՈՒՆ · ԺԸ · 33 ։ Լ · 25 ։ Գէ · ԺԶ · 29 ։ Բ Թագ · ԺԲ · 39 ։

† Բ Օր · ա · 15 ։ Գոր · Զ · 5 ։

† Հմր 22 ։

ՀՑոր · իԲ · 16 ։

Ֆ Թոս · Ժ · 29 , 30 ։

* Ը՝ իմ Աստուածս օգնական ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Ժողովուրդը Սինայի անապատը կու գայ ։ 3 Աստուծոյ պատգամը Մովսէսին ձեռքովը ըլլա-նէն ժողովուրդին կը խրատուի ։ 8 Մովսես ժո-ղովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի ։ 10 Ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի ։ 12 Լեռան մօտենալը կ'արգե-լուի ։ 16 Աստուծոյ ահագին երեւոյթը լեռանը վրայ ։

1 Երրորդ ամսուն ՚ի՝ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը , նոյն օրը ՚ի Սինայի ա-պատը եկան ։ 2 Նապատը եկան ։ Քանզի Ռափի-դիմէն չուեցին , ու Սինայի անա-պատը եկան , ու անապատին մէջ բանակ դրին . և Իսրայէլ հոն էլեռանը դիմացը բանակ դրաւ ։ 3 Եւ Մովսէս Աստուծոյ ելաւ . ու Տէրը Է լեռնէն կանչեց զանիկա՝ ըսելով , Ցակոբին տանը ասանկ ըսես , և Իսրայէլի որդւոցը իմացը-4 նես . Ղուկաս տեսաք ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց , և ի՚նչպէս Ե ձեզ ար-ծիւի թեւերուն վրայ վերցուցի ու 5 քովս բերի ։ Եւ հիմա Է եթէ որ ի-րաւցընէք իմ ձայնիս Ջազանդիք ու իմ ուխտս պահէք , Ը դուք ինծի սեփհական ՚ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն ազգերէն . ինչու որ 6 Ը բոլոր երկիրը իմն է ։ Եւ դուք ինծի Է քահանաներու Թագաւորու-Թիւն ու Է սուրբ ազգ մը պիտի ըլլաք . Իսրայէլի որդւոցը զրուցե-լու խօսքերդասոնք են ։

7 Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովուրդին ծերերը կանչեց , և Տէրոջը ի-րեն պատուիրած աս բոլոր խօսքերը 8 անոնց առջևը դրաւ ։ Եւ Է բոլոր ժողովուրդը միաբերան պատասխա-նեցին ու ըսին , Տէրոջը բոլոր ը-սածները պիտի ընենք ։ Եւ Մով-սէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը դարձուց ։

9 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահա ես քեզի կու գամ Ե Թանձր ամպի մը մէջ , Ի որ ժողովուրդը լսէ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ , ու նաև հաւա-տան քեզի հաւատայ ։ Եւ Մով-սէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը 10 պատմեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մով-սէսին , Գնա՛ ժողովուրդին , և Ջ նո-նոնք սրբէ՛ այսօր ու վաղը , և Թող 11 Ի՚րենց լաթերը լուան , Ու երրորդ օրուան համար պատրաստ ըլլան . քանզի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժո-ղովուրդին աչքին առջևը Սինայ 12 լեռանը վրայ Ի պիտի իջնէ ։ Եւ դուն ժողովուրդին բոլորտիքը սահ-ման դնես՝ ըսելով , Ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք . Ո՛ւմ որ լեռանը դպչի , անշուշտ պիտի մեռ-13 ցուի ։ Անոր ձեռք չդպչի , քան-զի Է գլխովը անպատճառ պիտի քարկոծուի , կամ նետով զար-նուի . Թէ անասուն ըլլայ և Թէ մարդ՝ պիտի չապրի . երբոր ՚ փո-ղին ձայնը երկար Ի՚ձգուի , անոնք լեռը պիտի ելլեն ։

14 Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ՚ի ժո-ղովուրդը իջաւ , ու Ն սրբեց ժողո-վուրդը . և անոնք իրենց լաթերը 15 լուացին ։ Եւ անիկայ ըսաւ ժողո-վուրդին , Ը երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք . Ո՚չէր կնիկներուն մի՛ մերձենաք ։

16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առ-տուանց Ն որոտումներ ու կայծակ-ներ կ'ըլլային , և Ո Թանձր ամպ մը կար լեռանը վրայ , ու խիստ սաս-տիկ Լ փողի ձայն մը , և բանակին մէջ եղած բոլոր ժողովուրդը Ո՚զար-17 ձաւ ։ Հուրեցաւ ։ Եւ Ո Մովսէս բանակէն Աստուծոյ առջևը Հանեց ժողո-վուրդը , ու անոնք լեռանը տակը 18 կայնեցան ։ Եւ Վ Սինայ լեռը բո-լորովին կը մխար , ինչու որ Տէրը անոր վրայ Ո կրակով իջաւ . Է ու անոր մուխը Ջոջի մուխի պէս կ'ել-լէր , և Ջ բոլոր լեռը սաստիկ կը դո-19 ղար ։ Եւ Ո՚ձանի որ փողին ձայնը կը սաստկանար , Ֆ Մովսէս խօսե-ցաւ , ու Ֆ Աստուած ձայնով մը 20 անոր պատասխան տուաւ ։ Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ . ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը գլուխը , և Մով-21 սէս եկաւ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մով-սէսին , Իջի՛ր՝ ժողովուրդին պա-տուիրէ , որ չըլլայ Թէ Տէրը Ո՚տես-նելու համար սահմանէն անցնին , 22 ու անոնցմէ շատերը կորսուին ։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ Ֆ սրբուին , որ չըլլայ Թէ Տէրը Ո՚ա-23 նոնց վրայ յարձակի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը . ինչու որ դուն մեզի խօսեցար՝ ըսելով , Բ Սահ-ման դիր լեռանը , ու անիկայ սրբէ ։ 24 Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Գնա՛ վար իջիր , ու Ահարոնին հետ միկտեղ ելի՛ր . բայց քահանաները ու ժո-ղովուրդը Տէրոջը ելլելու համար սահմանէն չանցնին , որ չըլլայ Թէ 25 անոնց վրայ յարձակի ։ Ու Մովսէս ժողովուրդին իջաւ , և Ո՚ն Ֆ խօ-սեցաւ անոնց ։

ԳԼ· Ի

1 Տասը պատուիրանքները ։ 18 Ժողովուրդը կը վախնայ , 20 ու Մովսէսէն կը մխիթարուի ։ 22 Կռապաշտութիւնը կ'արգիլուի ։ 24 Սեղան շինուելուն կերպը ։

1 Ու՚ Աստուած Ո աս բոլոր խօսքերը ըսաւ՝ ըսելով ,

2 Բ Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ Ֆ Ծա-ռայութեան տունէն հանեցի ։

ՈՒ Թուաբ· Լ· 15 ։
Բ ԳԼ· Ժէ· 17· 8 ։
Ֆ ԳԼ· Գ· 1, 12 ։
Ր ԳԼ· Ի· 21 ։ Գոր· Է· 38 ։
Ի ԳԼ· Գ· 4 ։
ՂԲ Օր· ԻԹ· 2 ։
Ի Բ Օր· Լ· 11 ։ Ես· Կդ· 9 ։ Յայտ· Ժբ· 14 ։
ՃԲ Օր· Է· 2 ։
Ի Բ Օր· Դ· 20 ։ Է· 6 ։ Ժ· 2, 21 ։ Իզ· 18 ։ ԼԲ· 8 ։ 9 ։ Դ Թագ· Բ· 53 ։ Սաղ· ՃԼԵ· 4 ։ Երե· Բ· 12 ։ Ես· Խա· 8 ։ Խզ· 1 ։ ԵրԼմ· Ժ· 16 ։ Մաղ· Գ· 17 ։ Տիտ· Բ· 14 ։
Ֆ ԳԼ· Թ· 29 ։ Բ Օր· Ժ· 14 ։ Ցոր· Խա· 11 ։ Սաղ· Իզ· 1 ։ Ծ· 12 ։ Ա Կար· Ժ· 26, 28 ։
Ի Բ Օր· Լէ· 2, 3, 4 ։ ա Պետ· Բ· 5, 9 ։ Յայտ· ա· 6 ։ Է· 10 ։ Ի· 6 ։
ԼՂԼ· Ի· 24, 26 ։ Բ Օր· Է· 6 ։ Իզ· 19 ։ Իե· 9 ։ Ես· կբ· 12 ։ ա Կար· Դ· 17 ։ ա Թես· Ե· 27 ։
Ի ԳԼ· Իզ· 3, 7 ։ Բ Օր· Ե· 27 ։ Իզ· 17 ։
Ֆ Հմր 16 ։ ԳԼ· Ի· 21 ։ Իզ· 15, 16 ։ Բ Օր· Գ· 11 ։ Սաղ· Ժբ· 11, 12 ։ Ղէ· 2 ։ Մաս· Ժէ· 5 ։
ՃԲ Օր· Դ· 12, 36 ։ Յօհ· Ժբ· 29, 30 ։
Հ ԳԼ· Ժդ· 31 ։
ՅՂԼ· Ժա· 44, 45 ։ Երե· Ժ· 22 ։
Ղ Հմր 14 ։ Ծն· Լե· 2 ։ ՂԼ· Ժե· 5 ։
Ճ Հմր 16, 18 ։ ԳԼ· Լդ· 5 ։ Բ Օր· Լդ· 2 ։
Ֆ Երե· Ժբ· 20 ։

յ Հմր 16, 19 ։
Ն Հմր 10 ։
Ղ Հմր 11 ։
ՈՈ Թուաբ· Իս· 4, 5 ։ Զաք· Է· 3 ։ ՈՒ Կար· Է· 5 ։
ՂՍաղ· Հէ· 18 ։ Երե· Ժբ· 18, 19 ։ Յայտ· Գ· 5 ։ Բ· 5 ։ Ժա· 19 ։
ՊՀմր 9 ։ ԳԼ· Ի· 34 ։ Բ Մն· Է· 14 ։
Ը Յայտ· ՈՒ· 10 ։ Գ· 1 ։
Ե Երբ· Ժբ· 21 ։
ՈՒ Բ Օր· Գ· 10 ։
Վ Բ Օր· Գ· 11 ։ Լէ· 2 ։ Դատ· Ե· 5 ։ Սաղ· Կբ· 7, 8 ։ Ես· Ղ· 4 ։ Ամր· Գ· 3 ։
Ո ԳԼ· Գ· 2 ։ Իդ· 17 ։ Բ Մն· Է· 1, 2, 3 ։
Ր Ծն· Ժե· 17 ։ Սաղ· Ճկզ· 5 ։ Յայտ· Ժե· 8 ։
Ց Սաղ· Կը· 8 ։ Հէ· 18 ։ Ա Ժդ· 7 ։ Եւ ԵրմՀ· Գ· 24 ։ Երբ· Ժբ· 26 ։
Ռ Հմր 13 ։
Ֆ Երբ· Ժբ· 21 ։
Ֆ Նէեմ· Թ· 13 ։ Սաղ· Ճա· 7 ։
Օ Տես ԳԼ· Գ· 5 ։ ա Թագ· Ղ· 19 ։
Ֆ ՂԼ· Ժ· 3 ։
ՈՒ Բ Թագ· Ղ· 7, 8 ։
Բ Հմր 12 ։ Ցես· Գ· 4 ։

ՈՒ Բ Օր· Ե· 22 ։
Բ ՂԼ· Իզ· 1, 13 ։ Բ Օր· Ե· 6 ։ Սաղ· Ճա· 10 ։ ՈՀե· Ժ· 4 ։
Ֆ ԳԼ· Ժ· 3 ։

Ն · ք · ՂԲ · 1491

ՂԲ Օր · ե · 7 ։ Ղ · 14 ։ Գ Թագ · ժէ · 35 ։ Երեմ. իե · 6 ։ Լե · 15 ։

Է ՂԼ · իզ · 1 ։ բ Օր · դ · 16 ։ ե · 8 ։ իէ · 15 ։ Սաղ · ղէ · 7 ։

Ը ՂԼ · իզ · 24 ։ Ցես · իգ · 7 ։ բ Թագ · ժէ · 35 ։ Ես · խգ · 15, 19 ։

Թ ՂԼ · ԼԴ · 14 ։ բ Օր · դ · 24 ։ Ղ · 15 ։ Ցես · իգ · 19 ։ Նաե · ա · 2 ։

Ժ ՂԼ · ԼԴ · 7 ։ Ղև · ի · 5 ։ իզ · 39, 40 ։ Թու · ժգ · 18, 33 ։ Գ Թագ · իա · 29 ։ Ցոր · ե · 4 ։ իա · 19 ։ Սաղ · հԹ · 8 ։ ՃԹ · 4 ։ Ես · ժ · 20, 21 ։ կե · 6, 7 ։ Ե · ԵՒ · բ · 9 ։ Լբ · 18 ։

Ի ՂԼ · ԼԴ · 7 ։ բ Օր · է · 9 ։ Սաղ · ՃԹ · 34 ։ Հառվ · ժ · 28 ։

Ի ՂԼ · իզ · 1 ։ Ղև · ԺԹ · 12 ։ բ Օր · ե · 11 ։ Սաղ · ԺԹ · 4 ։ Մաա · ե · 33 ։

Ի Մխբ · Ղ · 11 ։

Լ ՂԼ · Լ · 13, 14 ։ Ղև · ԺԹ · 3 ։ 30 ։ իզ · 2 ։ բ Օր · ե · 12 ։

Ի ՂԼ · իզ · 12 ։ Լ · 15 ։ ԼԴ · 21 ։ Ղև · իզ · 3 ։ Ե · զեկ · ի · 12 ։ Ղու · ժգ · 14 ։

Ի Ծն · բ · 2, 3 ։ ԳԼ · ժգ · 26 ։ Լ · 15 ։

3 Ի ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս ։

4 Ի Դուն քեզի կուռք չչինես, ոչ ալ վերը երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ նմանութիւնը ։ 5 Անոնց երկրպագութիւն չընես, ու զանոնք չպաշտես. ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ նախանձոտ Աստուած եմ ։ Որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ'ատեն զիս ։ 6 Եւ ես կ'ողորմիմ հազարաւորներու՝ անոնց որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն ։

7 Ի Տէրոջը քու Աստուածդ անունը պարապ տեղը բերանդ չառնես. ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բերան առնողը չանմեղ պիտի չսեպէ ։

8 Հանգստութեան օրը մի՛ տգբեր՝ անիկայ սուրբ պահելու համար ։ 9 Վեց օր պիտի աշխատիս, 10 ու բոլոր գործդ ընես. Բայց Եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուածդ հանգստութեան օրն է. ան օրը գործ մը պիտի չգործես, ոչ դուն՝ ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծառան՝ ոչ ալ անոնց անասունը՝ ոչ ալ տանդ մէջ եղած օտարականդ. 11 Քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ օրը հանգստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը ու սրբեց զանիկայ ։

12 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի ։

13 Սպանութիւն մի՛ ըներ ։

14 Շնութիւն մի՛ ըներ ։

15 Գողութիւն մի՛ ըներ ։

16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ ։

17 Քու դրացիիդ տանը մի՛ ցանկար. Քու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառային՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր եզնին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛ ցանկար ։

18 Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէին որոտումները ու կայծակները և փողին ձայնը ու լեռանը ծխալը ։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ, ետ քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ ։ 19 Եւ ըսին Մովսեսին ։ Դուն խօսէ մեզի հետ, ու մենիկ կ'ընենք. բայց Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝ որ չմեռնինք ։ Եւ Մովսես ըսաւ ժողովուրդին ։ Մի վախնաք. Վասնզու որ Աստուած եկաւ փորձելու եկաւ, որ անոնկ որ անոր վախը ձեր առջևը ըլլայ, որ չմեղանչէք ։ Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ. ու Մովսես մօտեցաւ դան թանձր խաւարին՝ ուր որ Աստուած էր ։

22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսեսին ։ Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը ։ Դուք տեսաք որ ձեզի հետ երկինքէն խօսեցայ ։ 23 Ինծի հետ արծաթի աստուածներ չընէք, ոչ ալ ոսկի աստուածներ չընէք ձեզի ։

24 Ինծի հողէ սեղան մը շինես, ու անոր վրայ քու ողջակէզներդ ու խաղաղութեան զոհերդ՝ էշերդ ոչխարներդ ու արջառներդ մատուցանես. Ես ամէն տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ, քեզի պիտի գամ, ու օրհնեմ պիտի օրհնեմ ։ 25 Եւ թէ որ ինծի քարէ սեղան շինելու ըլլաս, տաշած քարէ չշինես. քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթ գործիք վերցրնես, կը պղծես անիկայ ։ Եւ աստիճաններով չելլես իմ սեղանս, որ քու մերկութիւնդ չերեւնայ անոր վրայ ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Զանազան կանոններ ծառաներու համար ։ 5 Ան ծառային համար՝ որուն ականջը պիտի ծակուէր ։ 7 Աղախիններու համար ։ 12 Մարդասպանութեան համար ։ 16 Մարդ գողցողի համար ։ 17 Ծնողազ հայհոյութիւն ընողներուն համար ։ 18 Զարնողներուն համար ։ 22 Պատահմամբ եղած պատի մը համար ։ 23 Զարնող եզի համար ։ 33 Վնասի մը պատճառ եղողին համար ։

1 Եւ անոնց առջևը դնելու դա-
2 տաստաններդ ասոնք են. Թէ որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախուի առնելու ըլլաս, անիկայ վեց տարի պիտի ծառայէ, և եօթներորդ
3 գոքին ձրի ազատ պիտի ելլէ ։ Թէ որ մինակ մտաւ, մինակ պիտի ելլէ. Թէ որ կնիկ ունէր, կնիկն ալ
4 իր հետը պիտի ելլէ ։ Թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ, ու անիկայ իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնած է, կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը պիտի ըլլան, ու ինքը մի-
5 նակ պիտի ելլէ ։ Հապա Թէ որ ծառան յայտնի ըսելու ըլլայ Թէ Ես կը սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս

Ն · ք · ԳԲ · 1491

Բ Երբ · ժբ · 18 ։ Ղ Յայտ · ա · 10, 12 ։ Պ ԳԼ · ժԹ · 18 ։

Ը Օր · ե · 27 ։ ժբ · 16 ։ Գաղ · գ · 19, 20 ։ Երբ · ժբ · 19 ։

Բ Օր · ե · 25 ։

Ա Թագ · ժբ · 20 ։ Ես · խա · 10, 13 ։

Վ Ծն · իբ · 1 ։ բ Օր · ժգ · 3 ։

Դ Օր · դ · 10 ։ գ · 2 ։ ժ · 12 ։ ժէ · 13, 19 ։ ժԹ · 20 ։ իը · 58 ։ Ռաա · գ · 7 ։ ժգ · 6 ։ Ես · ը · 13 ։

Ը ԳԼ · ժԹ · 16 ։ Օր · է · 5 ։ գ Թագ · ը · 12 ։

Չ Օր · դ · 36 ։ Ղեմ. · Թ · 13 ։

Ժ ԳԼ · Լբ · 1, 2, 4 ։ ա Թագ · ե · 4 ։ 5 ։ գ Թագ · ժէ · 33 ։ Եզեկ · ի · 39 ։ Խգ · 8 ։ Դան · ե · 4, 23 ։ Սոփ · ա · 5 ։ բ Կոր · ը · 14, 15 ։ 16 ։

Ի Ղև · ա · 2 ։ Ե Օր · ժբ · 5, 11, 21 ։ ժգ · 23 ։ ժգ · 6, 11 ։ իզ · 2 ։ գ Թագ · ը · 43 ։ Թ · 3 ։ բ Մն · ը · 6 ։ ե · 16 ։ ժբ · 13 ։ Եզր · ը · 12 ։ Ղեմ. · ա · 9 ։ Սաղ · հգ · 7 ։ Ե · ԵՒ · ե · 10, 12 ։

Ի Ծն · ժբ · 2 ։ բ Օր · է · 13 ։

Ի Օր · իէ · 5 ։ Ցես · ը · 31 ։

Ա ԳԼ · իզ · 3, 4 ։ բ Օր · դ · 14 ։ ը · 1 ։

Ի ՂԼ · իէ · 39, 40, 41 ։ բ Օր · ժե · 12 ։ Երեմ · ԼԴ · 14 ։ Ի Օր · ժե · 16, 17 ։

ն · ք · ՂԲ · 1491

ու իմ տղաքներս , չեմ ՚՚ՀԷՐ որ
6 ելլեմ Ա ազատ ըլլամ . Ան ատենը
անոր տերը Ր դատաւորներուն պի-
տի տանի զանիկայ , և դրանը կամ
դրանդեացը մօտեցընէ . ու անոր
տերը Է անոր ականջը հերիւնով պի-
տի ծակէ , և անիկայ յաւիտեան
ծառայ պիտի ըլլայ անոր ։

ղ Նեեմ . է · 5 ։

7 Եւ Թէ որ մէկը Ղիր աղջիկը ա-
զախին ըլլալու համար ծախէ , ա-
նիկայ Է ծառաներուն ելլելուն պէս
8 պիտի չելլէ ։ Թէ որ անիկայ հա-
ճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչքին՝ որ
զանիկայ իրեն նշաներ էր , Թող
փրկել տայ զանիկայ · Բայց զանի-
կայ օտար ազգի ծախելու կարող
չըլլայ , ինչու որ խաբէութիւն ը-
9 րաւ անոր ։ Եւ Թէ որ զանիկայ իր
որդւոյն նշանած է , աղջկանց օ-
րէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր ։
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Կին առնէ , ա-
նոր ուտելիքը՝ հանդերձը Ը ու մեր-
11 ձաւորութիւնը պիտի չկորէ ։ Եւ
Թէ որ անոր ասի իրեք բանը չընէ ,
ան ատենը անիկայ առանց ւոսակի
ձրի պիտի երթայ ։

ը Ած . Թ · 6 ։ Ղև . իդ · 17 ։ Թուա . լե · 30 ։ 31 ։ Մաա . իշ · 52 ։

12 Ը Մարդ զարնող մեռցընողը ան-
13 շուշտ պիտի մեռցուի ։ Իսկ ժԹէ
որ դարանամուտ չեղաւ , հապա
ղանիկայ Աստուած Է մատնեց անոր
ձեռքը , Ես ձեզի տեղ մը պիտի սահ-
մանեմ , որ անիկայ հոն փախչի ։
14 Բայց Թէ որ մէկը Է իր դրացիին ոխ
ունենայ , և զանիկայ նենգութեամբ
մեռցընէ , Ժ իմ սեղանէս ալ պիտի
15 առնես զանիկայ՝ որ մեռնի ։ Եւ
իր հօրը կամ մօրը զարնողը ան-
շուշտ պիտի մեռցուի ։
16 Եւ մարդ Կողոպտողը՝ Թէ Հզանի-
կայ ծախած ըլլայ , և Թէ Ն իր ձեռ-
քը գտնուի , անշուշտ պիտի մեռ-
ցուի ։
17 Եւ Ձիր հայրը կամ մայրը անի-
ծողը անշուշտ պիտի մեռցուի ։
18 Եւ Թէ որ մարդիկ իրարու հետ
վէճ ընեն , ու մէկը մէկալին քա-
րով կամ բռունցով զարնէ , ու
անիկայ չմեռնի , հապա անկողինը
19 պառկի , Թէ որ նորէն ելլէ ու
ճոպաղով պտրտի , զարնողը ան-
պարտ ըլլայ , միայն անոր * կորսըն-
ցուցած ժամանակին ԱՓԵՏԸ՚՚ Հա-
տուցանէ , ու բոլորովին առողջա-
ցընէ պէնէյայ ։
20 Եւ Թէ որ մէկը դաւազանով իր
ծառան կամ իր աղախինը զարնէ ,
ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռ-
նի , անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի · Բայց Թէ որ օր մը կամ
երկու օր ապրի , անկէ վրէժ չառ-
նուի · ինչու որ Ժ անիկայ իր ստակն
է ։
22 Եւ Թէ որ մարդիկ կռուին , ու

ն · ք · ՂԲ · 1491

յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր տը-
ղան անցընել տան , և ՚՚ՐԷՂ վնաս
մը չըլլայ , անիկայ անշուշտ ան
կնոջն երկանը իր վրայ դրած
տոյժը պիտի քաշէ , յղատւորնե-
րուն պէս հատուցա-
23 նելով ։ Բայց Թէ որ վնաս մը
ըլլայ , անձի տեղ անձ պիտի տաս ,
24 Ն Աչքի տեղ աչք , ակռայի տեղ
ակռայ , ձեռքի տեղ ձեռք , ոտքի
25 տեղ ոտք , խարանի տեղ խարան ,
վէրքի տեղ վէրք , հարուածի
տեղ հարուած ։
26 Եւ Թէ որ մէկը իր ծառային
աչքը կամ իր աղախինին աչքը
զարնէ ու կուրցընէ , զանիկայ իր
աչքին փոխարէն ազատ պիտի ար-
27 ձակէ ։ Եւ Թէ որ իր ծառային ակ-
ռան կամ իր աղախինին ակռան
Թափէ , զանիկայ իր ակռային
փոխարէն ազատ պիտի արձակէ ։
28 Եւ Թէ որ եզ մը իր եղջերովը
մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռ-
ցընէ , Ն եզը անշուշտ պիտի քար-
կոծուի , ու անոր միսը պիտի չը-
տուի · բայց եզին տէրը անպարտ
29 ըլլայ ։ Հապա Թէ որ եզը երկուբ-
նէ Կամ մկալ օրուընէ զարնող է , և
անոր տիրոջն ալ զըուցուած է , ու
զանիկայ պահած չէ , Թէ որ մարդ-
մը կամ կնիկ մը մեռցընելու ըլլայ ,
եզը պիտի քարկոծուի , ու անոր
30 տէրն ալ պիտի մեռցուի · Թէ որ
փրկանք մը ձգուի անոր վրայ , ա-
նիկայ Ր իր անձին ազատութեանը
համար՝ ինչ որ իր վրան ձգուի՝ պի-
31 տի վճարէ · Թէ տղայ մը և Թէ
աղջիկ մը զարնելու ըլլայ եզը , ան
դատաստանին պէս ըլլայ անոր ։
32 Թէ որ եզը ծառայ մը կամ աղա-
խին մը զարնէ , անոնց տիրոջը
Ն երսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ ,
ու Ե եզը պիտի քարկոծուի ։
33 Եւ Թէ որ մէկը փոս մը բանայ ,
կամ մէկը փոս մը փորէ ու չծած-
կէ , և հոն եզ մը կամ էշ մը իյ-
34 նալու ըլլայ , Վնասը փոսին տէրը
պիտի քաշէ , ՚՚ անոնց տիրոջը
ւոսակ պիտի տայ , և մեռածը իրը
պիտի ըլլայ ։
35 Եւ Թէ որ մէկու մը եզը իր դրա-
ցիին եզը զարնէ մեռցընէ , ողջ եզը
պիտի ծախեն , ու անոր ւոսակը
բաժնեն , և մեռածն ալ բաժնեն ։
36 Հապա Թէ որ եզին երկուընէ Կամ
մկալ օրուընէ զարնող ըլլալը
դիտցուած ըլլալով , անոր տէրը
զանիկայ պահած չէ , անշուշտ ե-
զին տեղը եզ պիտի հատուցանէ ,
ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ ։

ղ Նեեմ . է · 5 ։

ե Ած . ե · 5 ։

ղ Ած . Թ · 5 ։

ա Կոր . է · 5 ։

ե Ած . Թ · 6 ։ Ղև . իդ · 17 ։ Թուա . լե · 30 ։ 31 ։ Մաա . իշ · 52 ։

ժ Թուա . լե · 22 ։ բ Օր · ժԹ . 4 ։ 5 ։

է ա Թագ . իդ . 4 ։ 10 ։ 18 ։

Լ Թուա . լե · 11 ։ բ Օր · ժԹ . 3 ։ 8 Ցես . ի . 2 ։

Խ Թուա . ժե · 30 ։ լե . 20 ։ բ Օր · ժԹ . 11 ։ 12 ։ Ներ · ժ . 26 ։

ժ գ Թագ . բ · 23—34 ։ գ Թագ . ժա · 15 ։

ի բ Օր · իդ · 7 ։

հ Ած . լե . 28 ։

ն ԳԼ . իբ . 4 ։ Ղ Ղև . ի . 9 ։ Ռաա . ի . 20 ։ Մաա . ժե . 4 ։ Մար . է . 10 ։

ճբ Թագ . գ · 29 ։

* Եբր . նըսաբը

ՃՂև . իե · 45 ։ 46 ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Գողութեան վնասով ։ 5 Սոպացուածքի վնասին վնասով ։ 14 Փոխ առնելու վնասով ։ 16

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Պռոնկութեան վրայով ։ 18 Հմայութեան վրայով ։ 19 Անասնոց հետ պղծութեան վրայ֊ով ։ 20 Կռապաշտութեան վրայով ։ 21 Օտարներուն՝ որբևարիներուն և որբերուն վրայով ։ 25 Դրամը վարձքի տալու վրայով ։ 26 Գրաւներու վրայով ։ 28 Իշխաններու պա֊տուհասը վրայով ։ 29 Երախայրիներու վրա֊յով ։

1 Ⱳ֎Ե որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծա֊խէ զանիկայ , մէկ արջառին տեղը հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տե֊ղը ՚չորս ոչխար պիտի հատուցա֊ 2 նէ ։ Թէ որ գող մը Ե֎ԲՈՒ ծակէ֊լու վրայ գտնուի , ու զարնուի մեռնի , Ե֊անոր համար արիւն չը֊ 3 թափուի ։ Թէ որ անոր վրայ ա֊րևը ծագեր էր , անոր համար արիւն պիտի Ꮾափուի . անիկայ լման կրնար հատուցանել . Թէ որ բան մըն ալ չունենար , ան ատենը իր գողցած բանին համար Ե կրնար ծա֊ 4 խուիլ ։ Թէ որ գողցածը Ե իր ձեռ֊քը ողջ գտնուի , Թէ եզ ըլլայ՝ Թէ էշ և Թէ ոչխար , Ꮯկրկինը պիտի հատուցանէ ։

5 Թէ որ մէկը արտի մը կամ այգիի մը *վնաս տայ՚՚ , ԹողՀ տալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու , իր արտին ամենէն աղէկ ՈՐՊԷՍԶԷՆ ու իր այգիին ամենէն աղէկ ԲԷՐԷՆ պիտի հատուցանէ ։

6 Թէ որ կրակ ցամքէկ ու ցանկին վուշերուն փակչի , և դիպուած ո֊րանները կամ չքնաղուած ցորենը կամ արտը այրի , կրակը վառողը այրածին ՈՐՔԵՒԷ լման պիտի հա֊տուցանէ ։

7 Թէ որ մէկը իր դրացիին ստակ կամ ամանները տայ պահելու հա֊մար , և ան մարդուն տունէն գող֊ցուի , Ե Թէ որ գողը գտնուի , ա֊նիկայ կրկինը պիտի հատուցանէ .

8 Թէ որ գողը չգտնուի , տանուտէրը Ընդատաւորներուն պիտի տարուի , իր ձեռքը իր դրացիին ստացուած֊քին չդպցընելը ԱՒՕՓԵԼՈՒ համար ։

9 Ամէն կերպ անիրաւութեան հա֊մար , Թէ եզին՝ Թէ իշուն՝ Թէ ոչ֊խարի և Թէ հանդերձի համար , Յո֊ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն որ Ըսելը կը հաստատէ Թէ իրն է , Ընկերու կողմին դատը դատա֊ւորներուն առջին տարուի , ՚՚ դա֊տաւորները որու վրայ վճռելու բ֊լան , անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ ։

10 Թէ որ մէկը իր դրացիին եզ մը կամ եզ մը կամ ոչխար մը կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ , ու անիկայ մեռնի կամ վնասի կամ † Թշնամին առնէ

11 տանի՚՚ ու տեսնող մը չըլլայ , Ան ովքինը երկու֊քին մէջտեղը Ꮾ ՅԵՐՈՒԸ երդումը ըլլայ՝ իր դրացիին ստա֊ցուածքին ձեռք չդպցընելուն հա֊մար . ու անոր տէրը պիտի ընդունի Էրդումը , և ինքը պիտի չհատուցա֊ 12 նէ ։ Եւ Ե Թէ որ իրաւ֊ըննէ իր քո֊վէն գողցուեր է , ինքը անոր տէրու֊ 13 յը պիտի հատուցանէ ։ Թէ որ ֆա֊ղանէ պատառուած է , Թող բերէ անիկայ՝ վկայութիւն ընելու հա֊մար . ՚՚ պատառուածին ՓԻՆԸ պի֊տի չհատուցանէ ։

14 Եւ Թէ որ մէկը իր դրացիէն ՃԱ֊ՈՒԱՆ փոխ առնէ , ու անիկայ վնա֊սուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով , ինքը ան֊ 15 շուշտ պիտի հատուցանէ . Բայց Թէ որ անոր տէրը հետն էր , պիտի չը֊հատուցանէ . Թէ որ վարձքով առ֊նուած էր , վարձքին տեղը սեպուի ։

16 Եւ Ե Թէ որ մէկը Ընդանուած աղ֊ջիկ մը խաբէ , ու անոր հետ պառ֊կի , անշուշտ անոր օժիտը ինքը տալով՝ զանիկայ իրեն կնիկ պիտի 17 ընէ ։ Թէ որ անոր հայրը ամենևին չուզէ անոր տալ , անիկայ կրցաե֊րուն Ե օժիտին չափ ստակ պիտի ‡տայ ։

18 ֊Կախարդ կնիկը չապրե֊ցընես ։

19 ՚Ո՛վ որ անասունի հետ պառկի , անշուշտ պիտի մեռցուի ։

20 Հմիայն ՑէլոՕԱՀ՚ի զատ ՚՚ԵՐԷՆ աստուածներու զոհ ընողը բոլորո֊վէն պիտի կորսուի ։

21 ՚Եւ օտարականը մի՛ չարչարեր , ու զանիկայ մի՛ նեղեր , ինչու որ դուք ՚՚Ե Եգիպտոսի երկրին մէջ

22 օտարական էիք ։ ՂՈՐԵևարին ու֊

23 որբը բնաւ մի՛ չարչարէք ։ Թէ որ զա֊նոնք չարչարէք ինչ և իցէ կերպով մը , ու անոնք ՓԻՆԻ բողոքելու բ֊լան , անշուշտ ՛պիտի լսեմ անոնց

24 աղաղակը . Եւ իմ ՛բարկութիւնս պիտի բորբոքի , ու ձեզ սրով պիտի մեռցընեմ . և ՚ձեր կնիկները որ֊բևարի՝ ու ձեր տղաքները որբ պի֊տի ըլլան ։

25 ՂԹէ որ իմ ժողովուրդես քու֊քովդ եղած աղքատ մէկու մը փոխ ստակ տաս , վաշխ առնողի մը պէս մի՛ ըլլար անոր , ու անոր վրան

26 վաշխ մի՛ դներ ։ ՚՚Թէ որ քու դրա֊ցիիդ հանդերձը գրաւ առնես , ա֊րեւը մտրը չմտած՝ իրեն ետ դարձը֊

27 նես . Ինչու որ ան է միայն անոր ծածկոցը , իր մարմինին հանդերձն է ան . ինչո՞վ պիտի պառկի . և պիտի ըլլայ որ Ընդրոյ ինծի աղա֊ղակէ , պիտի լսեմ , քանզի ես ՚՚ո֊ղորմած եմ ։

28 Ընդատաւորները մի՛ հայհոյեր , և

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Է ՅՈՒ · Լ · 39 ։

Ը Բ Օր · ԻԲ · 28 , 29 ։

Է ՅՈՒ · ԼԴ · 12 ։ Բ Օր · ԻԲ · 29 ։ ա Թագ · ԺԸ · 25 ։

‡ ՆԵՒ · ԿՀՋ֊ՈՒ ։

Ծ Ղ Լ · ԺԹ · 26 , 31 ։ Ի · 27 ։ Բ Օր · ԺԸ · 10 , 11 ։ ա Թագ · ԻԸ · 3 , 9 ։

Ն Ղ Լ · ԺԸ · 23 ։ Ի · 15 ։

Հ Թու · ԻԵ · 2 , 7 , 8 ։ Բ Օր · Ժգ · 1 , 2 , 5 , 6 , 9 , 13 , 14 , 15 ։ ԺԵ · 2 , 3 , 5 ։

Ց ԳԼ · Իգ · 9 ։ Ղ Լ · ԺԹ · 33 ։ ԻԵ · 35 ։ Բ Օր · Ժ · 19 ։ Երեմ · Է · 6 ։ Զաք · Է · 10 ։ Մ ՚՚ղ · Գ · 5 ։

Ղ Բ Օր · Ժ · 18 ։ Իդ · 17 ։ ԻԵ · 19 ։ Սաղ · ՂԳ · 6 ։ Եա · ա · 17 , 23 ։ Ժ · 2 ։ Եզեկ · ԻԲ · 7 ։ Զաք · Է · 10 ։ Յակ · ա · 27 ։

Ճ Բ Օր · Ժ Ե · 9 ։ Իգ · 15 ։ Յօբ · ԼԵ · 9 ։ Ղ Լ · Ժբ · 7 ։ Յ Յօբ · ԼԳ · 28 ։ Սաղ · Ժբ · 6 ։ Հետ · 19 ։ Յակ · Է · 4 ։

Ր Յօբ · Լ · 23 ։ Սաղ · ԿԹ · 24 ։

Ն Սաղ · ՃԹ · 9 ։ Ո՚՚ղ · Ե · 3 ։

Ղ Ղ Լ · ԻԵ · 35 , 36 , 37 ։ Բ Օր · Իգ · 19 , 20 ։ Ղեմ · Ե · 7 ։ Սաղ · Ժե · 5 ։ Եզեկ · Ժբ · 8 , 17 ։

՚՚ Բ Օր · Իգ · 6 , 10 , 13 , 17 ։ Յօբ · ԻԲ · 6 ։ Իգ · 3 , 9 ։ Առակ · Ի · 16 ։ ԻԲ · 27 ։ Եզեկ · Ժբ ·

Ե · 16 ։ Ամով · Բ · 8 ։ Ղ ՀՄՀ 23 ։ ՚՚ ԳԼ · ԼԳ · 6 ։ Բ ՄՆ · Լ · 9 ։ Սաղ · Ձ՚՚ · 15 ։ Ը ՅՈՒ · Ժ · 20 ։ Գօղ · Իգ · 5 ։ Յ՚՚ · 8 ։

քու ժողովուրդիդ իշխանը մի՛ անիծեր ։

29 Քու արմունկներուդ ու հեղա-
նիւթներուդ ՚երախայրինները մի՛
ուշացըներ . քու որդւոցդ ՚անդ-
30 րանիկները ինծի պիտի տաս ։ Քու
եղիդ ՚՚ոչխարիդ ալ ասանկ պիտի
ընես ։ ՚Եօթը օր մօրը հետ պիտի
ըլլայ . ութերորդ օրը ան ինծի
պիտի տաս ։
31 Եւ դուք ինծի *սուրբ մարդիկ
պիտի ըլլաք . և ՚դաշտին մէջ գա-
զանիներէն պատառուածին միսը պի-
տի չուտէք . շուներուն պիտի նե-
տէք ան ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Բամբասանաց և սուտ վկայութեան վրայով ։
3 , 6 Աղքատ դատաստանի վրայով ։ 4 Թշնա-
մին սիրելու վրայով ։ 10 Հանդստութեան
տարւոյ վրայով ։ 12 Շաբաթին վրայով ։ 14
Իրեք տօնախմբութիւններուն վրայով ։ 18
Ջոհերուն արիւնին ու ճարպին վրայով ։ 20
Ձերը կը խոստանայ անոնց հետ հրեշտակ մը
գանգին ։

1 ՚՚Սուտ լուր չտանիս . անօրէ-
նի հետ ձեռքդ չդնես Բանիբաս
2 վկայ ըլլալով ։ Չարութիւն ը-
նելու համար բազմութեանը
չհետեւիս . ու ՚դատաստա-
նի մէջ խոՙՙՙնդե ծռելու հա-
մար շատերուն կողմը խոտորե-
3 լով՝ խօսք չխօսիս ։ Եւ աղքատին
ատառութիւն չընես իր դատին
մէջ ։
4 Եթէ որ քու թշնամւոդդ մոլո-
րած եզին կամ իշուն հանդիպե-
լու ըլլաս , անշուշտ իրեն դարձը-
5 նես անիկայ ։ Եթէ որ քեզ ատողին
էշը բեռի տակ ինկած տեսնես ,
ու զանիկայ ազատելէն հրաժարե-
լու ալ ըլլաս , անշուշտ անոր հետ
եղը ազատես ։
6 Էքու աղքատիդ դատին մէջ
7 անոր իրաւունքը չծռես ։ ԷՍուտ
խօքէն հեռու կեցիր , և Բան-
մեղը ու արդարը մի մեռցրներ .
ինչու ու ՚ես չարը պիտի չարդա-
րացընեմ ։
8 Եւ Էկաշառք չառնես . ին-
չու որ կաշառք աչքը բաց մարդիկը
կը կուրացընէ , և արդարներուն
*խօսքերը կը խանգարէ ։
9 Եւ Էօտարականը մի՛ նեղեր . ին-
չու որ դուք օտարականին սիրտը
գիտէք . որովհետև դուք ալ Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ օտարական
էիք ։
10 Եւ Էքու երկիրդ վեց տարի սեր-
մանես , ու անոր արդիւնքը ժող-
11 վես ։ Բայց եօթներորդ ՚՚տրէն ան-
դորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու
ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն ,
և անոնցմէ մնացածը դաշտին անա-
սունները ուտեն . քու պղպիղդ ՚՚
ձիթաստանիդ ալ ասանկ ընես ։
12 ՚Վեց օր քու դործդ գործէ՛ , ու
եօթներորդ օրը հանդստացի՛ր . որ
քու եզդ ու էշդ հանդստանայ , և
քու աղախնիդ որդին ու օտա-
13 րականը շունչ առնէ ։ Եւ բոլոր
ձեզի զրուցածներուս մէջ Ղգու-
շաւոր ըլլաք , և ՚՚ուրիշ աստուած-
ներուն անունը չյիշէք . ձեր բեր-
նէն անՙՙմ չլսուի ։
14 ՚Տարին իրեք անդամ ինծի տօն
15 պահէ ։ Բխաղարջակերաց տօնը
պահէ՛ . բեզի պատուիրածիս պէս
եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես
Ապիպ ամսուն մէջ , ո՛ահմանուած
ժամանակին . ինչու որ ան ՚՚ոՙՙՙն
մէջ եդիպտոսէն ելար . ձև բնաւ
մէկը չերՙՙէ դատարկ չերևնայ իմ
16 առջեւս ։ ՚Եւ արտին մէջ ցանե-
լու աշխատութեանդ երախայրի
պտուղը հնձելու տօնը՝ ու ՚տա-
րւոյն վերջը ժողվելու տօնը պա-
հէ՛ , երբոր արտէն քու աշխա-
17 տութիւնդ կը ժողվես ։ ՚Տարին
իրեք անդամ քու ամէն արուներդ
Տէր ԵՀովային առջեւը պիտի ե-
րևնան ։
18 ՚Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ
հացով չմատուցանես , ու իմ տօ-
նիս ճարպը մինչև առաւոտ պիտի
19 չմնայ ։ *Քու երկրիդ առջի երա-
խայրինները քու Տէր Աստուծոյդ
տունը տանիս ։
Ո՛ՈՂը իր մօրը կաթին մէջ չի-
փես ։
20 ՚՚Ահա քու առջեւդ հրեշտակ մը
կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ
պահպանէ , ու իմ պատրաստած
21 տեղս տանի քեզ ։ Անկէ զգուշա-
ցիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ ,
Ձանոր անՙՙնադանդ մի՛ ըլլար . ին-
չու որ անիկայ ՚՚ձեր յանցանքը
պիտի չներէ , քանզի *իմ անունս
22 անոր վրայ է ։ Բայց թէ որ ու-
շադրութեամբ անոր խօսքը մը-
տիկ ընես , ու իմ բոլոր ըսածս ը-
նես , ան ատենը Էքու թշնամինե-
րուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և
քու հակառակորդներուդ՝ հակա-
23 ռակորդ ։ ՚՚Քանզի իմ հրեշտակս
չես որ դուք օտարականին սիրտը
գիտէք . որովհետև դուք ալ Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ օտարական
էիք ։
10 Եւ Էքու երկիրդ վեց տարի սեր-
մանես , ու անոր արդիւնքը ժող-
11 վես ։ Բայց եօթներորդ ՚տրէն ան-
դորձ ձգես ու թողուս ան , որ քու
ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն ,
և անոնցմէ մնացածը դաշտին անա-
սունները ուտեն . քու պղպիղդ ՚՚
ձիթաստանիդ ալ ասանկ ընես ։
12 ՚Վեց օր քու դործդ գործէ՛ , ու
եօթներորդ օրը հանդստացի՛ր . որ
քու եզդ ու էշդ հանդստանայ , և
քու աղախնիդ որդին ու օտա-
13 րականը շունչ առնէ ։ Եւ բոլոր
ձեզի զրուցածներուս մէջ Ղգու-
շաւոր ըլլաք , և ՚՚ուրիշ աստուած-
ներուն անունը չյիշէք . ձեր բեր-
նէն անՙՙմ չլսուի ։
14 ՚Տարին իրեք անդամ ինծի տօն
15 պահէ ։ Բխաղարջակերաց տօնը
պահէ՛ . բեզի պատուիրածիս պէս
եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես
Ապիպ ամսուն մէջ , ո՛ահմանուած
ժամանակին . ինչու որ ան ՚՚ոՙՙՙն
մէջ եդիպտոսէն ելար . ձև բնաւ
մէկը չերՙՙէ դատարկ չերևնայ իմ
16 առջեւս ։ ՚Եւ արտին մէջ ցանե-
լու աշխատութեանդ երախայրի
պտուղը հնձելու տօնը՝ ու ՚տա-
րւոյն վերջը ժողվելու տօնը պա-
հէ՛ , երբոր արտէն քու աշխա-
17 տութիւնդ կը ժողվես ։ ՚Տարին
իրեք անդամ քու ամէն արուներդ
Տէր ԵՀովային առջեւը պիտի ե-
րևնան ։
18 ՚Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ
հացով չմատուցանես , ու իմ տօ-
նիս ճարպը մինչև առաւոտ պիտի
19 չմնայ ։ *Քու երկրիդ առջի երա-
խայրինները քու Տէր Աստուծոյդ
տունը տանիս ։
Ո՛ՈՂը իր մօրը կաթին մէջ չի-
փես ։
20 ՚՚Ահա քու առջեւդ հրեշտակ մը
կը խրկեմ , որ քեզ ճամբուն մէջ
պահպանէ , ու իմ պատրաստած
21 տեղս տանի քեզ ։ Անկէ զգուշա-
ցիր , ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ ,
Ձանոր անՙՙնադանդ մի՛ ըլլար . ին-
չու որ անիկայ ՚՚ձեր յանցանքը
պիտի չներէ , քանզի *իմ անունս
22 անոր վրայ է ։ Բայց թէ որ ու-
շադրութեամբ անոր խօսքը մը-
տիկ ընես , ու իմ բոլոր ըսածս ը-
նես , ան ատենը Էքու թշնամինե-
րուդ թշնամի պիտի ըլլամ , և
քու հակառակորդներուդ՝ հակա-
23 ռակորդ ։ ՚՚Քանզի իմ հրեշտակս

՚՚Ես · թ · 6 ։ Երեմ · իգ · 6 ։ Ցօհ · ժ · 30 , 38 ։ 3 ։ Բ Օր · լ · 7 ։ Երեմ · լ · 20 ։ ՚՚Ելմ 20 ։ Գլ · լգ · 2 ։

Ն · ք · գՁ · 1491

՚՚Գլ · իզ · 16 , 19 ։ Ռահ · գ · 9 ։
՚՚ Գլ · ժգ · 2 , 12 ։ լՂ · 19 ։ Ել Օր · ժե · 19 ։
՚՚Ղև · իբ · 27 ։
Բ Գլ · ժԹ · 6 ։ Ղև · ժԹ · 2 ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։
Ղև · իբ · 8 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ Խղ · 31 ։

՚՚Ելմ 7 ։ Ղև · ժԹ · 16 ։ Սաղ · ժե · 3 ։ ՚՚ա · 5 ։ Ռահ · ժ · 18 ։ Տ՚՚ս բ Թագ · ժԹ · 27 ։ ժգ · 3 ։
Բ Գլ · ի · 16 ։ Բ Օր · ժԹ · 16 , 17 , 18 ։ Սաղ · լե · 11 ։ Ռահ · ժԹ · 5 , 9 , 28 ։ իդ · 28 ։ Տ՚՚ս գ Թագ · իա · 10 , 13 ։ Մ՚՚ա · իգ · 59 , 60 , 61 ։ Դոր · գ · 11 , 13 ։
Ծ՚՚ն · է · 1 ։ ժԹ · 4 , 7 ։ Գլ · լՀ · 1 ։ 2։ Ցես · իդ · 15։ աԹագ · ժե · 9 ։ գ Թագ · ժԹ · 10 ։ Ցոհ · լա · 34 ։ Ռահ · ա · 10 , 11 , 15 ։ գ · 14 ։ Մ՚՚ա · իե · 24 , 26 ։ Մ՚՚ար · ժե · 15 ։ Ղև · իգ · 23։ Գոր · իղ · 27 ։ իե · 9 ։
Բ՚՚ծ՚՚ 6 , 7 ։ Ղև · ժԹ · 15 ։ Բ Օր · ա · 17։ Սաղ · Ծբ · 2 ։
Ե Բ Օր · իբ · 1։ Ցոր · լա · 29 ։ Ռահ · իգ · 17 ։ իե · 21 ։ Մ՚՚ա · ե · 44 ։ Հռով · ժԲ · 20 ։ ա Թես · ե · 15 ։ Ղ Բ Օր · իբ · 4 ։ Ե Ձ՚՚ր 2 ։ Բ Օր · իե · 19 ։ Ցոր · լա · 13 , 21 ։ Ճոզ · ե · 8 ։ Նա · ժ · 1 , 2 ։ Երեմ · ե · 28 ։ է · 6 ։ Ա՚՚ել · ե · 12 ։ Մ՚՚ղ · գ · 5 ։ Է Ձ՚՚ր 1 ։ Ղև · ժԹ · 11 ։ Ղբ · գ · 14 ։ Եփե · գ · 25։ Ի՚՚ր Օր · իե · 23 ։ Սաղ · ղՂ · 21 ։ Ռահ · ժե · 15 , 26 ։ Երեմ · է · 6 ։ Մ՚՚ա · իե · 4 ։ ժ Գլ · լՂ · 7 ։ Հռով · ա · 18 ։ Բ Օր · ժգ · 19 ։ ա Թագ · բ · 3 ։ ժբ · 3 ։ բ Մ՚՚ն · ժԹ · 7 ։ Սաղ · իչ · 10 ։ Ռահ · ժե · 27 ։ ժե · 8 , 23 ։ իԹ · 4 ։ Նա · ա · 23 ։ ե · 23 ։ լՂ · 15 ։ Եզեկ · իբ · 12 ։ Ա՚՚ել · է · 12 ։ Գոր · իգ · 26 ։ * Կամ դաւեսրը
Լ Գլ · իբ · 21 ։ Բ Օր · ժ · 19 ։ իգ · 14 , 17 ։ իե · 19 ։ Սաղ · ղՂ · 6 ։ Եզեկ · իբ · 7 ։ Մ՚՚ղ · գ · 5 ։

Ն · ք · գՁ · 1491

Է Ղև · իե · 3 , 4 ։
Ծ Գլ · ի · 8 , 9 ։ Բ Օր · է · 13 ։ Ղա · ժգ · 14 ։
Ի Բ Օր · գ · 9 ։ Ցես · իբ · 5։ Սա՚՚լ · լԹ · 1 ։ Եփե · է · 15 ։ ա Տի՚՚մ · գ · 16 ։
Հ Թես · լբ · 38 ։ Բ Օր · ժբ · 3։ Ցես · իգ · 7։ Սաղ · ժգ · 4։ Ովս · բ · 17։ Զաք · ժգ · 2 ։
Ն Գլ · լՂ · 23 ։ Ղև · իգ · 4 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ղ Գլ · ժբ · 15 ։ ժգ · 6 ։ լՂ · 18։ Ղև · իգ · 6 ։ Բ Օր · ժգ · 8 ։
Ճ Գլ · լՂ · 20 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
՚ Գլ · լՂ · 22 ։ Ղև · իգ · 10 ։
Ա Բ Օր · ժգ · 13 ։
Ն Գլ · լՂ · 23 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ը Գլ · ժբ · 8 ։ լՂ · 25 ։ Ղև · բ · 11 ։ Բ Օր · ժգ · 4 ։
՚՚ Գլ · իբ · 29 ։ լՂ · 26 ։ Ղև · իգ · 10։17 ։ Թես · ժբ · 12 ։ 13 ։ Բ Օր · իգ · 10 ։ Նէեմ · ժ · 35 ։
Ը Գլ · լՂ · 26 ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։
Ա Գլ · ժգ · 19 ։ լբ · 34 ։ լՂ · 2 ։ 14 ։ Թես · բ · 16 ։ Ցես · ե · 13 ։ գ · 2 ։ Սպ · զա · 11 ։ Ես · կգ · 9 ։
Ը Թես · ժգ · 11 ։ Մ՚՚ղ · Ծբ · 40 , 56 ։ Եփե · գ · 30 ։ Երբ · գ · 10 , 16 ։
՚՚ Գլ · լբ · 34 ։ Թես · ժգ · 35 ։ Բ Օր · ժբ · 19 ։ Ցես · իգ · 19 ։ Երեմ · ե · 7 ։ Երբ · գ · 11 ։ ա Ցօ՚՚ն · ե · 16 ։
Է Ծ՚՚ն · ժբ · 2 ։

Ն · ք · ղԲ · 1491

քու առջևէդ պիտի երթայ , և էքեզ Ամօրհացւոց ու Քետացւոց և Փերեզացւոց ու Քանանացւոց, Խևացւոց ու Ցեբուսացւոց պիտի տանի , և ես պիտի ջարդեմ զա-
24 նոնք : Անոնց աստուածներուն ֊երկրպագութիւն կամ ծառայութիւն չընես , ու անոնց ըրածին պէս չընես . ֊հապա բոլորովին կործանես զանոնք , ու անոնց կուռքերը բոլորովին կո-
25 տրտես : Եւ ֊ձեր Տէր Աստուածը պաշտէք , ու ֊ինքը քու հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ . և ֋ձեր մէջէն հիւանդութիւնը
26 պիտի վերցընեմ ֊ : ֊Քու երկրիդ մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ . քու օրերուդ թիւը ֊պիտի
27 լեցընեմ ֊ : ֋Իմ երկիւղս քու առջևէդ պիտի խրկեմ , և ֊պիտի կորընչացընեմ ան բոլոր ժողովուրդը՝ որուն որ դուն կ'երթաս , ու քու բոլոր թշնամիներուդ կ'դնամ-
28 կը քեզի պիտի դարձընեմ ֊ : Եւ ղբուա առջևէդ իշամեղուն պիտի խրկեմ , որ խևացիները՝ Քանանացիները ու Քետացիները քու առ-
29 ջևէդ մէկ տարուան մէջ պիտի չըվռնտեմ , որ չըլլայ թէ երկիրը ամայի ըլլայ , ու քու վրադ դաշտին
30 գազանները շատնան : Անոնք քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վըռնտեմ , մինչև որ դուն բազմա-
31 նաս ու երկիրը ժառանգես : Եւ էքու սահմաններդ կարմիր ծովէն մինչև Փղշտացւոց ծովը՝ ու անապատէն մինչև եփրատ գետը պիտի դնեմ . ինչու որ Ես երկրին բնակիչները քու ձեռքդ պիտի տամ . ու զանոնք քու առջևէդ վռընչ-
32 տես ֊ : ֊Անոնց հետ ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ չը-
33 նես ֊ : Քու երկրիդ մէջ չբնակին , որ քեզի մեղք գործել չտան ինծի դէմ . ինչու որ եթէ աստուածները պաշտես , հանշուշտ ան քեզի որոգայթ պիտի ըլլայ ֊ :

ԳԼ · ԻԴ

1 Մովսէս լեռան վրայ ելլելու կը կանչուի ֊ : 3 Ժողովուրդը Նահապետ ըլլալու խօսք կու տայ ֊ : 4 Մովսէս սեղան մը կը շինէ , ու տասներկու աթան կը կանգնեցընէ ֊ : 6 զոհերուն արիւնը կը սրսկէ ֊ : 9 Աստուծոյ փառքը կը յայտնուի ֊ : 14 Ժողովուրդին կառավարութիւնը Ահարոնին ու Ովրին կը յանձնուի ֊ : 15 Մովսէս լեռը ելլելով՝ հոն կը մնայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր ֊ :

1 ՅՐ ըսաւ Մովսէսին , Տէրոջը ելլէր դուն ու Ահարոն , ֊Նադաբ ու Աբիհուդ ֊ և Իսրայէլի ծերերէն
2 եօթանասուն հոգի , ու հեռուէն երկրպագութիւն ըրէք : Եւ Մովսէս մտնենայ Տէրոջը , ու անոնք չմտնենան , ոչ ալ ժողովուրդը անոր հետ ելլէ :
3 Եւ Մովսէս եկաւ , ու Տէրոջը բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաստանները պատմեց ժողովուրդին . և բոլոր ժողովուրդը միաձայն պատասխան տուին ու ըսին , ֊Տէրոջը զրուցած բոլոր խօսքերը պիտի ը-
4 նենք ֊ : Եւ Մովսէս ֊Տէրոջը բոլոր խօսքերը դրեց , ու առտուընէն կանուխ ելաւ , ու լեռանը տակը սեղան մը շինեց . ու Իսրայէլին տասներկու ցեղերուն համեմատ տա-
5 սներկու ղարձան կանգնեց ֊ : Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիներ խրկեց , ու ողջակէզներ մատուցին և խաղաղութեան զոհերու համար
6 զուարակներ զոհեցին Տէրոջը : Եւ Մովսէս ֊արիւնին կէսը առաւ , ու կոնքերու մէջ դրաւ . և արիւնին
7 կէսը սեղանին վրայ սրսկեց ֊ : Եւ էառաւ ուխտին դիրքը ֊֊ ժողովուրդին ականջներուն կարդաց . և անոնք ըսին , ֊Տէրոջը բոլոր ըսածը պիտի ընենք , ու ֊֊ պիտի
8 ֊ունդրնդինք ֊ : Եւ Մովսէս առաւ արիւնը , ու ժողովուրդին վրայ սրսկեց , ու ըսաւ , Ահա բոլոր այս խօսքերուն համեմատ՝ ֊Տէրոջը ձեզի հետ ըրած ուխտին արիւնը ֊ :
9 Ան ատենը ֊Մովսէս ու Ահարոն , Նադաբ ու Աբիհուդ և Իսրայէլի ծե-
10 րերէն եօթանասուն հոգի ելան . Եւ Իսրայէլի Աստուածը տեսան . ու անոր ոտքերուն տակը աղիւսով յատակած պէս էչափիւղայ և պայծառութեամբ ֊ըլլալը երկինքին
11 պէս էր ֊ : Եւ Իսրայէլի որդւոցը ընտրեալներուն վրայ իր ձեռքը չերկընցուց . և հզաստուած տեսան , ու ֊կերան և խմեցին ֊ :
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , ելլէ-ռը ելիր ինծի , ու հոն կայնէ՝ և ֊պիտի տամ քեզի քարեղէն տախտակները ու իմ գրած օրէնքս և պատուիրանքները՝ որ անոնց սոր-
13 վեցընես ֊ : Եւ Մովսէս ու ֊անոր պաշտօնեան Ցեսու ելան , և Մովսէս
14 սէս ֊Աստուծոյ լեռը ելաւ . Եւ ըսաւ ծերերուն , Դուք հոս մնգի սպասեցէ՛ք , մինչև որ ձեզի դառնանք . և ահա Ահարոն ու Ովը ձեր հետն են . թէ որ մէկը դատ մը ունենայ՝ թող անոնց երթայ ֊ :
15 Եւ Մովսէս լեռը ելաւ , ու ֊ամ-
16 պը Սինայ լեռանը վրայ հանդչեցաւ , ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր . և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին մէջէն կանչեց Մովսէսը ֊ :

Ն · ք · ղԲ · 1491

֏ Հմր 13 , 15 , 18 ֊ :

֏ Հմր 7 ; Գլ · ժԹ · 8 ֊ : Բ Օր · ե · 27 ֊ : Գաղ · գ · 19 , 20 ֊ :

Ե Բ Օր · լ · 9 ֊ :

Ղ Ծն · իբ · 18 ֊ : լ · 45 ֊ :

Ե Ելք · Թ · 18 ֊ :

Ը Ելք · Թ · 19 ֊ :

Ի Հմր 3 ֊ :

Ժ Ելք · Թ · 20 ֊ : Բ · ժգ · 20 ֊ : ա Պետ · ա · 2 ֊ :

Ի Հմր 1 ֊ :

Լ Տես Ծն · լբ · 30 ֊ : Գլ · գ · 6 ֊ : Դատ · ժգ · 22 ֊ : Եսթ · գ · 1 , 5 ֊ : Գլ · լգ · 20 , 23 ֊ : Ցօհ · ա · 18 ֊ : ա Տիմ · գ · 16 ֊ : ա Ցօհ · գ · 12 ֊ :

Խ Եզեկ · ա · 26 ֊ : ժ · 1 ֊ : Ցայտ · գ · 3 ֊ : Ե Մատ · ժէ · 2 ֊ :

Կ Գլ · ժԲ · 21 ֊ :

Հ Հմր 10 ֊ : Գլ · լգ · 20 ֊ : Ծն · ժգ · 13 ֊ : լբ · 30 ֊ : Բ Օր · գ · 33 ֊ : Դատ · ժգ · 22 ֊ :

Ն Ծն · լա · 54 ֊ : Գլ · ժբ · 12 ֊ : ա Կոր · ժ · 18 ֊ :

Ղ Հմր 2 , 15 , 18 ֊ :

Ճ Գլ · լա · 18 ֊ : լբ · 15 , 16 ֊ : Բ Օր · ե · 22 ֊ :

Ղ Գլ · լբ · 17 ֊ : լգ · 11 ֊ :

Յ Հմր 2 ֊ :

Ն Գլ · ժԲ · 9 , 16 ֊ : Մատ · ժէ · 5 ֊ :

Ղ Գլ · ժգ · 10 ֊ : Թոս · ժգ · 10 ֊ :

Ե Բ Օր · է · 8 ; Գլ · ժբ · 4 ֊ :

Ֆ Գլ · ժե · 26 ֊ : Բ Օր · է · 15 ֊ :

Ա Բ Օր · է · 14 ; Ել · 4 ֊ : Ցոր · իա · 10 ֊ : Մաղ · գ · 10 , 11 ֊ :

Բ Ծն · իե · 8 ; լե · 29 ֊ : ա Մն · իգ · 1 ; Ցոր · ե · 26 ; Խր · 17 ֊ : Սաե · ծէ · 23 ; ղ · 10 ֊ :

Գ Ծն · լե · 5 ; Գլ · ժե · 14 , 16 ; Բ Օր · բ · 25 ; ժա · 25 ; Ցես · բ · 9 , 11 ; ա Թագ · ժգ · 15 ; Բ Մն · ժգ · 14 ֊ :

Դ Բ Օր · է · 23 ֊ :

Ե Սաղ · ժբ · 40 ֊ :

Զ Բ Օր · է · 20 ; Ցես · իգ · 12 ֊ :

Է Բ Օր · է · 22 ֊ :

Ը Ծն · ժե · 18 ; Թոս · ԼԳ · 3 ; Բ Օր · ժա · 24 ; Ցես · ա · 4 ; գ Թագ · գ · 21 , 24 ; Սաղ · հբ · 8 ֊ :

Ի Ցես · իա · 44 ; Դատ · ա · 4 ; ժա · 21 ֊ :

Ժ Գլ · ԼԳ · 12 , 15 ; Բ Օր · է · 2 ֊ :

Ի Գլ · ԼԳ · 12 ; Բ Օր · է · 16 ; ժբ · 30 ; Ցես · իգ · 13 ; Դատ · բ · 3 ; ա Թագ · ժբ · 21 ; Սաղ · ճգ · 36 ֊ : —

՚ Գլ · իբ · 1 ; Ղե · ժ · 1 , 2 ; Բ Գլ · ա · 5 ; Թոս · ժա · 16 ֊ :

Ն · ք · ԶԲ · 1491

Գ Լ · գ · 2 : ժԹ · 18 : բ Օր · դ · 36 : Երբ · ժբ · 18, 29 :

Ղ Գ Լ · Լդ · 28 : բ Օր · Թ · 9 :

Գ Լ · Լե · 5 ; 21 : ա Մն · իԹ · 3, 5 ; 9, 14 : Եզր · բ · 68 : գ · 5 : է · 16 : Նէեմ. ժա. 2 : բ Կոր · ը · 12 : Թ · 7 :

Բ Նն · խա · 42 :

Գ Լ · իԷ · 20 :

Գ Լ · Լ · 34 :

Ի Գ Լ · Լ · 23 :

Ղ Գ Լ · իբ · 4, 6 :

Ի Գ Լ · իբ · 15 :

Ը Գ Լ · Լղ · 1 ; 3, 4 : Ղև · գ · 6 : ժ · 4 : իա · 12 : Երբ · Թ · 1, 2 :

Ի Գ Լ · իԹ · 45 : գ Թագ · գ · 13 : բ Կոր · գ · 16 : Երբ · գ · 6 : Յայտ. իա · 3 :

Ժ Հմր 40 :

Ի Գ Լ · Լ · 1 : բ Օր · ժ · 3 : Երբ · Թ · 4 :

Ղ Թագ · ը · 8 :

Ի Գ Լ · ժ · 34 : Լ · 18 : բ Օր · ժ · 2, 5 : Լ · 26 : գ Թագ · ը · 9 : գ Թագ · ժ · 12 : Երբ · Թ · 4 :

Ծ Գ Լ · Լ · 6 : Հռով. գ · 25 : Երբ · Թ · 5 :

* Կ՛ տես փարիզ

17 Եւ Տէրոջը փառաց տեսիլքը լեռան նը դադաթին վրայ *մաշղ կրակի պէս էր Իսրայէլի որդւոցը առջեւը :

18 Եւ Մովսէս ամպին մէջ մտաւ , ու լեռը ելաւ , և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ :

Գ Լ · Ի Ե

1 Իսրայէլացւոց տալու ընծաները խորանին շինուելեանը համար : 10 Տապանակին ձեը : 17 Քաւութիւնը և քերովբէները : 23 Սեղանը իր անօթներովը : 31 Աշտանակը իր գործիքներովը :

1 Լ՚ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով , Զրուցէ՛ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն . ամէն յօժար կամքը տուողէ մարդէն
3 պիտի առնէք իմ ընծաս : Եւ ձեր անոնցմէ առնելու ընծան ասե է .
4 ոսկի՝ և արծաթի՝ ու պղինձ , Եւ կապուտակ՝ ու ծիրանեդոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ քթան՝
5 և այծի մազ , Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թխշաշի մորթեր՝
6 և Սատիմի փայտեր , Լուսոյ համար եղ՝ օծման եղի համար ու Տանուշահոտ խունկի համար Համեմներ ,
7 Եղինդնաքարեր՝ ու Ներտուին ու Լանջապանակին վրայ դամելու քարեր :
8 Եւ ինծի Սրբարան մը շինեն՝ որ
9 Ի րենց մէջը բնակիմ : Խորանին օրինակը և անոր բոլոր կարասիքին օրինակը՝ Ի բոլորը քիզի ցուցուցածիս պէս՝ ճիշդ անանկ պիտի շինէք :
10 Եւ Սատիմի փայտէ տապանակ մը շինեն . անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս :
11 Զուտ ոսկիով պիտի պատես , ներսէն ու դուրսէն պիտի պատես ան . և անոր վրան բոլորտիքը ոսկի
12 շրջանակ մը շինես : Եւ անոր համար չորս ոսկի օղակ ձուլես , ու անոր չորս անկիւնները դնես ջնջուխ , որ անոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմը երկու օղակ
13 ըլլայ : Եւ Սատիմի փայտէ ձողեր շինես , ու զանոնք ոսկիով պատես :
14 տես : Եւ ձողերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն մէջը նես , որ տապանակը անոնցմով
15 վերցուի : Ձողերը տապանակին օղակներուն մէջը մնան . անկէ չհանուին :
16 Եւ տապանակին մէջ դնես Ի վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի տամ :
17 Եւ Զուտ ոսկիէ *քաւութիւն մը շինես , անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու
18 կէս ըլլայ : Եւ ոսկիէ երկու քե-

Ն · ք · ԶԲ · 1491

† Կմ՛ ճաս խարակեայ

Ղ Գթագ · ը · 7 : ա Մն . իբ . 18 : Երբ · Թ . 5 :

Հ Գ Լ · իգ · 34 :

Ն Հմր 16 :

Ղ Գ Լ · իԹ · 42, 43 : Լ · 6 : 36 : Ղև · ժգ . 2 : Թուս . ժէ . 4 :

Ճ Թուս . է . 89 : աԹագ . գ · 4 : բԹագ · գ . 2 : գ Թագ . ժԹ . 15 : Սաղ · ԽԱ . 1 : գ · 1 : Ես · Լէ · 16 :

Ր Գ Լ · Լ · 10 : գ Թագ . է . 48 : բ Մն . դ · 8 : Երբ · Թ · 2 :

Յ Գ Լ · Լէ · 16 : Թուս . դ · 7 :

Ն Ղև . իդ · 5 , 6 :

Ղ Գ Լ · Լէ · 17 : գ Թագ . է . 49 : Ջաք · դ · 2 : Երբ · Ի . 2 : Յայտ . ա · 12 : դ · 5 :

ընդակով՝ գնդակով ու ծաղիկով, և մէկալ ճիւղին վրայ նշաձև իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով. աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
34 սանկ պիտի ըլլան։ Եւ աշտանա-կին վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծա-
35 ղիկներովը։ Եւ աշտանակէն ելած վեց ճիւղերուն՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ պի-
36 տի ըլլայ։ Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը մէկ կտորէ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ պի-
37 տի ըլլայ։ Եւ անոր եօթը ճրագ-ները շինես. ու անոր ճրագնե-րը վառուած ատենը լուսյար առ-
38 ջևին տան։ Եւ անոր ուներկները ու անոր բազմակալները զուտ ոսկիէ
39 պիտի ըլլան։ Անկից բոլոր աս գործիքներով տաղանդ մը զուտ ոս-
40 կիէ պիտի շինուի։ Եւ տե՛ս որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս շինես։

ԴԼ. Ի.Զ

1 Խորանին տասը վարագուրները։ 7 Այծի մազէ շինուած տասնումէկ վարագուրները։ 14 Խոյի մորթերով ծածկոցը։ 15 Խորանին տախտակները՝ իրենց խարխխներովը ու նկարերովը։ 31 Տապանակին առջևի վարագուրը։ 36 Դրան վարագուրը։

1 Եւ խորանը շինես տասը վա-րագուրներով՝ մանուած բարակ քթանէ ու կապուտակէ և ծի-րանեգոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վարպետի գործ շինես զանոնք քե-
2 րովբէներով։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսանուութը կանգուն և մէկ վարագուրին լայնու-թիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ. բոլոր վարագուրներուն չափը մէկ
3 ըլլայ։ Հինգ վարագուրները իրարու պիտի կցուին, և ֆէյլ հինգ վարագուրները իրարու պի-
4 տի կցուին։ Եւ կցուածքին ծայրի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակեայ օղակներ շինես. մէկալ կցուածքին ծայրի վարա-գուրին եզերքն ալ անանկ ընես։
5 Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ շինես, և մէկալ կցուած-քին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինես. օղակները գիմացէ գիմացը պի-
6 տի ըլլան։ Եւ հիսուն կարթաձև ոսկի ճարմանդներ շինես. ու վարագուրները ճարմանդներով կոճկես, և մէկ խորան պիտի ըլ-
7 լայ։ Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլ-լալու համար բայծի մազէ վարա-գուրներ շինես. տասնումէկ վա-
8 րագուրին երկայնութիւնը երսուն կանգուն՝ և մէկ վարագուրին լայ-նութիւնը չորս կանգուն ըլլայ. տասնումէկ վարագուրներուն չա-
9 փը մէկ պիտի ըլլայ։ Եւ հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց վա-րագուրները զատ կդնես. և վե-ցերորդ վարագոյրը խորանին առ-ջևի կողմէն երկպատիկ ընես։
10 Եւ կցուածքին ծայրը եղած մէկ վարագուրին եզերքին վրայ հիս-ուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած-քին ծայրը եղած վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ շի-
11 նես։ Եւ պղնձէ հիսուն կարթա-ձև ճարմանդներ շինես, ու ճար-մանդները օղակներուն անցընես, և վրանը կոճկես, ու մէկ պիտի
12 ըլլայ։ Եւ վրանին վարագուր-ներէն աւելցուդ մնացածը՝ այսինն վարագուրին աւելցած կէսը՝ խո-րանին ետևէն կախուած պիտի
13 մնայ։ Եւ վրանին վարագուրնե-րուն երկայնութենէն մէկ կան-գուն մէկ կողմէն ու մէկ կան-գուն մէկալ կողմէն աւելցածը խորանին քովերը կախուած մնայ՝ զանիկայ մէկ կողմէն ու մէկալ
14 կողմէն ծածկելու համար։ Եւ վրանին համար կարմիր ներ-կուած խոյի մորթերէն ծած-կոց մը, ու անոր վրայէն թէ-հաշէ մորթերէն ծածկոց մը շի-նես։
15 Եւ խորանին տախտակները Սա-տիմի փայտէ շինես որ կանգ-
16 նած մնան։ Մէկ տախտակին եր-կայնութիւնը տասը կանգուն և մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն պիտի ըլլայ։
17 Ամէն մէկ տախտակը երկերկու ա-գուցիկ ծայրեր պիտի ունենայ իրա-րու համեմատ. խորանին բոլոր
18 տախտակներուն ասանկ ընես։ Եւ խորանին տախտակները շինես. դէպ՝ ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ լինի։ Եւ քսան տախտակներուն տակը քառասուն արծաթի խարիսխ շինես. մէկ տախտակին տակը իր երկու ա-գուցիկ ծայրը ՆՅԵՒԼԵ համար երկու խարիսխ՝ և մէկալ տախտա-կին տակը իր երկու ծայրը ՆՅԵՒԼԵ համար երկու խարիսխ պիտի ըլլայ։
20 Եւ խորանին մէկալ կողմին համար հիւսիսային կողմը քսան տախ-
21 տակ, Եւ անոնց քառասուն արծաթի խարիսխները, մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու խարիսխ
22 լինի։ Եւ խորանին ետևի կողմին համար արևմտեան կողմը վեց տախ-

Ն.ք.ԶԲ. 1491

Ն.ք.ԶԲ. 1491

Գլ.ԽԵ.21; Լ.8; ՂՀ.Խդ.3,4; բՄն.Ժգ.11։
Ղ Թագ.ը.2։
Գլ.Խզ.30; Թագ.ը.4; ա Մն.Իը.11, 19; Գոր.ե.44; Եբր.ը.5։

Բ Գլ.ԼՂ.14։

Գլ.ԼՂ.8։

Գլ.ԼՂ.8։

Ե Գլ.ԼՂ.19։

Ն·Ք·ՂՔ· 1491

23 տակ շինես ։ Եւ խորանին ան-
կիւններուն համար եւեթ կողմը
24 երկու տախտակ շինես ։ Եւ վա-
րէն պիտի կցուին , ու վերէն մէկ
օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան .
երկուքն ալ ասանկ պիտի ըլլան .
անոնք երկու անկիւններուն համար
25 պիտի ըլլան . Եւ այսպէս ասոնք
ութը տախտակ պիտի ըլլան . ու
անոնց արծաթի խարիսխները տասն-
ուվեց խարիսխ պիտի ըլլան . մէկ
տախտակին տակը երկու խարիսխ՝
ու մէկալ տախտակին տակը երկու
26 խարիսխ ըլլայ ։ Եւ Սատիմի փայ-
տէ նիգեր շինես . խորանին մէկ
քովի տախտակներուն համար հինգ
27 նիգ՝ եւ խորանին մէկալ քովի
տախտակներուն համար հինգ նիգ՝
ու դէպ ՚ի արեւմուտք խորանին ե-
տեւի կողմի տախտակներուն հա-
28 մար հինգ նիգ պիտի ըլլայ . Եւ
մէջ տեղի նիգը , այսինքն տախ-
տակներուն մէջտեղը եղածը մէկ
ծայրէն մէկալ ծայրը պիտի անց-
29 նի ։ Եւ տախտակները ոսկիով
պատես , ու անոնց օղակները՝
այսինքն նիգերուն տեղերը ոսկիէ
շինես . և նիգերը ոսկիով պա-
տես ։
Ր ԳԼ· ԽԵ· 9 ։ 40 ։ ԻԵ· 8 ։ Գոր·Է· 44 ։ Եբր·Ը· 5 ։
30 Եւ խորանը կանգնես Ր իր ձեւին
համեմատ , ինչպէս որ լեռանը վրայ
քեզի ցուցուեցաւ ։
Է ԳԼ· ԼԶ· 35 ։ ՂՀ· ժզ· 2 ։ Բ· Մն·դ·14 ։ Մատ·ԻԵ· 51 ։ Եբր· Թ· 3 ։
31 Եւ կապուտակէ ու ծիրանե-
դունէ և կրկնակի կարմիրէ ու
մանուածբարակ քթանէ վարա-
գոյր մը շինես . անիկայ վարպե-
տի գործ քերովբէներով պիտի
32 շինուի ։ Եւ անիկայ Սատիմի ֆայ-
տէ չորս ոսկիապատ սիւներու վը-
րայ դնես . անոնց * ճանկերը ոսկի
պիտի ըլլան , ու չորս արծաթի
խարիսխներու վրայ պիտի ըլլան ։
33 Եւ վարագոյրը ճարմանդներէն
վար կախես , ու հոն վարագուրին
ներսի կողմը Ղվկայութեան տա-
պանակը բերես . և վարագոյրը
ձեզի պիտի բաժնէ Ը սրբութիւ-
նին ու սրբութեանց սրբուն ։
Ը ՂՀ· ժզ· 2 ։ Եբր·Թ· 2 , 3 ։
34 Թիւնին մէջտեղը ։ Եւ Է քաւու-
թիւնը վկայութեան տապանա-
կին վրայ՝ սրբութեանց սրբու-
35 թիւնին մէջ դնես ։ Եւ Ը վարա-
գուրին դուրսի դին սեղանը ,
ու Ժ սեղանին դիմացը խորանին
հարաւային կողմը աշտանակը դը-
նես . ու սեղանը հիւսիսային կող-
մը դնես ։
Ը ԳԼ·Խ·22 ։ Եբր·Թ·2 ։
Ժ ԳԼ·Խ·24 ։
36 Եւ վրանին դրանը համար կա-
պուտակէ ու ծիրանեդունէ և
կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քթանէ նկարագործ Է դրան
Է ԳԼ·ԼԶ·37 ։
37 վարագոյր մը շինես ։ Եւ դը-
րան վարագուրի համար սատիմի
ֆայտէ Ե հինգ սիւն շինես , ու զա-
նոնք ոսկիով պատես . և անոնց
ճանկերը ոսկիէ ըլլան . ու անոնց
համար պղնձէ հինգ խարիսխ
ձուլես ։

Ն·Ք·ՂՔ· 1491
ԼԳԼ·ԼՂ·38 ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ողջակէզին սեղանը իր գործիքներովը ։ 9 Խորանին սրահը՝ վարագուրներով ու սիւնե-
րով ։ 18 անոր երկայնութիւնը և լայնութիւնը ։
20 Լոյսի համար եղ ։

1 Եւ ՚ի զոհի սեղանը Սատիմի փայ- ՚ա ԳԼ · լը ·
տէ շինես , երկայնութիւնը 1 ։ Եզեկ ·
հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւնը խգ · 13 ։
հինգ կանգուն . սեղանը քառա-
կուսի ըլլայ , և անոր բարձրու-
2 թիւնը երեք կանգուն ըլլայ ։ Եւ
անոր եղջիւրները անոր չորս ան-
կիւններուն վրայ շինես . անոր
եղջիւրները իրմէն ըլլան . ու Բ զա-
3 նիկայ պղնձով պատես ։ Եւ անոր Բ Տէս Թու·
մխիրը ժողվելու համար անոր ժզ · 38 ։
թաղարները ու անոր թիակնե-
րը և անոր կոնքերը ու անոր
մսահանները ու անոր կրակի ա-
մանները շինես . անոր բոլոր դար-
4 ծիքները պղնձէ շինես ։ Եւ անոր
ցանցակերպ կասկարայ մը շինես
պղնձէ , ու ցանցին վրայ չորս
պղնձէ օղակ շինես անոր չորս
5 անկիւններուն վրայ ։ Եւ անիկայ
սեղանին շրջանակին տակը դնես
ներքեւէն , որ ցանցը զրէթէ սե-
6 ղանին մէջտեղը ըլլայ ։ Եւ սե-
ղանին համար ձողեր շինես , ձո-
ղերը Սատիմի փայտէ ըլլան , ու
7 զանոնք պղնձով պատես ։ Եւ
անոր ձողերը օղակներուն պի-
տի անցուին , ու ձողերը սեղանին
երկու քովերը պիտի ըլլան անի-
8 կայ վերցընելու համար ։ Անիկայ
տախտակներէ մէջը դատարկ պի-
տի շինես . Ի լեռը քեզի ցուցու- Ի ԳԼ · ԽԵ ·
ծին պէս՝ անանկ պիտի շինեն 40 ։ ԻՀ · 30 ։
անիկայ ։
9 Եւ Ր խորանին սրահը շինես . Ր ԳԼ · լը · 9 ։
հարաւային կողմին համար սրա-
հին վարագուրները ւմանուած բա-
րակ քթանէ ըլլալով՝ մէկ քովի
երկայնութիւնը հարիւր կանգուն
10 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոր քսան սիւ-
ները ու անոնց քսան խարիսխները
պղնձէ , և սիւներուն ճանկերը և
անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլ-
11 լան ։ Եւ նոյնպէս հիւսիսային
կողմին համար երկայնու-
թեանը նայելով՝ վարագուրները
հարիւր կանգուն երկայն պիտի ըլ-
լան . ու անոր քսան սիւները և
անոնց քսան խարիսխները պղնձէ ,
սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
12 պերը արծաթէ պիտի ըլլան ։ Եւ
արեւմտեան կողմին համար սրահին

Ն·ք·ԶԲ· 1491

լայնութեանը նայելով՝ վարագուրները յիսուն կանգուն պիտի ըլ-
լան . անոնց սիւները տասը՝ ու ա-
նոնց խարիսխները տասը պիտի ըլ-
13 լան : Եւ սրահին արեւելեան կողմին համար՝ անոր լայնութիւնը արե-
ւելեան կողմէն յիսուն կանգուն պի-
14 տի ըլլայ : Եւ դրանը մէկ թեւին վարագուրները տասնուհինգ կան-
գուն պիտի ըլլան . անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք :
15 Եւ մէկալ թեւին վարագուրները տասնուհինգ կանթառ պիտի ըլլան .
անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խա-
16 րիսխները իրեք : Եւ սրահին դրա-
նը համար կապուտակէ ու ծիրանե-
գոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քթանէ քսան կան-
գունի նկարագործ վարագոյր մը
պէտք լինի . անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլ-
17 լան : Սրահին բոլորտիքը եղած բոլոր սիւները արծաթի կապերով՝
ու անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և ա-
նոնց խարիսխները պղնձէ պիտի ըլ-
18 լան : Սրահին երկայնութիւնը հա-
րիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ա-
մէն տեղ յիսուն՝ և բարձրութիւնը
հինգ կանգուն . վրաքաշերը մա-
նուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան ,
ու անոնց խարիսխները պղնձէ պի-
19 տի ըլլան : Խորանին բոլոր գործիք-
ները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և
անոր բոլոր ցիցերը ու սրահին բո-
լոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան :
Ի Ղէ·իդ·2։ 20 Եւ դուն պատուիրես Իսրայէ-
Ղ Գ·Լ·8։ լի որդոցը՝ որ քեզի ձեթուած
ա Թագ·գ· 3։ բ Մն · ժգ · 11։ մաքուր ձէթը բերեն լոյսի համար ,
Ի Գ·իզ · 31, 33։ 21 որ կանթեղները միշտ վառին : Ահ-
Ը Գ·իբ · 43։ իթ · 9, 28։ Ղէ·գ· 17։ ժզ·34։ իդ·9։ Թուս· ժը·23։ ժթ· 21։ ա Թագ· Լ·25։
հարոն ու անոր որդիքը ժողոքի խորանին մէջ՝ Վկայութեանը առ-
ջեւի վարագուրին դուրսի կին՝ իրի-
կուընէ մինչև առաւօտ Տէրոջը առ-
ջեւը ան յաւիտենական կանոն ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէ-
լի որդոցը կողմանէ :

Գ Լ · Ի Հ

1 Ահարոն ու անոր որդիքը քահանայութեան համար կ'ընտրուին : 2 Սուրբ զգեստներ շինելու հրամանը : 6 Եփուդը : 15 Տասներ-
կու պատուական քարերով զարդարուած լանջապանակը : 30 Ուրիմ ու Թումիմ : 31 Եփուդին պատմուճանը նուռերով և զանգակ-
ներով : 36 Խոյրին առջեւի կողմի թիթեղը : 39 Նկարագործ շապիկը : 40 Ահարոնին որ-
դոցը զգեստները :

Ն·ք·ԶԲ· 1491

Բ Գ·իթ · 5, 29 ։ Լա · 10 ։ Լթ · 1, 2 ։ Ղէ · Ը · 7, 30 ։ Թուս· ի · 26, 28 ։
Է Գ·Լ·6 ։ Լղ · 1 ։
Ը Գ·Լ·3 ։ Լե · 30, 31 ։
Ե Հմր 15 ։
Ղ Հմր 6 ։
Ե Հմր 31 ։
Ը Հմր 39 ։

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր Ա-
հարոն եղբայրդ ու անոր որ-
դիները իր հետ՝ Իսրայէլի որդոցը
մէջէն , որ ինծի քահանայութիւն
ընեն . Ահարոնը և Ահարոնին որ-
դիները Նադաբը ու Աբիհուդը , Ե-
2 ղիազարը ու Իթամարը : Եւ Էքու
եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ
պիտի շինես պատուոյ ու փառաց
3 համար : Եւ Էդուն ըսէ բոլոր ի-
մաստուն միտք ունեցողներուն՝ Ո-
րոնք որ ես իմաստութեան հոգիով
լեցուցի , որ Ահարոնին զգեստները
շինեն՝ անիկայ օրհնելու համար՝ որ
4 ինծի քահանայութիւն ընէ : Եւ
անոնց շինելու զգեստները ասոնք
են . Լանջապանակ ու Եփուդ և
Պատմուճան ու Ընկարագործ շա-
պիկ , խոյր և գօտի . և սուրբ զգ-
գեստներ շինեն քու եղբօրդ Ահարո-
նին ու անոր որդիներուն , որ ինծի
քահանայութիւն ընեն :
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին ու
կապուտակը և ծիրանեգոյնը ու
կրկնակի կարմիրը և բարակ քթա-
6 նը . Եւ ոսկի Թել՝ կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ՝ կրկնակի կարմիրէ
և մանուած բարակ քթանէ վար-
պետի գործ պիտի շինեն եփուդը :
7 Անոր երկու ծայրերը երկու կցուած
վակասներ պիտի ունենան , որ
8 Եփուդը միացած ըլլայ : Եւ եփու-
տին վրայ եղած ժապաւէնը անոր
շինուածքին պէս նոյն բանէն պի-
տի ըլլայ . ոսկիէ , կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կար-
միրէ ու մանուած բարակ քթանէ
9 պիտի ըլլայ : Եւ երկու եղնգնա-
քարեր առնես , ու անոնց վրան
Իսրայէլի որդոցը անունները փո-
10 րագրես : Անոնց անուններուն վեցը
մէկ քարին վրայ՝ և մնացած վեց
անունները մէկալ քարին վրայ
անոնց ծնունդներուն համեմատ ։
11 Քանդակի վրայ՝ Ինչպէս կնիք փորագրածնուն պէս փո-
րագրես . ոսկի խորշերու մէջ
12 դամես անոնք : Եւ երկու քարերը
եփուտին ուսերուն վրայ պիտի
դնես , որ Իսրայէլի որդոցը յիշա-
տակի քարեր ըլլան . ու Ահարոն
անոնց անունները Էյիշատակի հա-
մար իր երկու ուսերուն վրայ պի-
13 տի կրէ Տէրոջը առջեւը : Եւ ոսկիէ
14 խորշեր պիտի շինես . Եւ զուտ
ոսկիէ ոլորուած հիւսուած երկու
շղթաներ պիտի շինես , ու հիւ-
սուած շղթաները խորշերուն ան-
ցընես :
15 Եւ Դատաստանի լանջապանա-
կը վարպետի գործ շինես . անի-
կայ եփուտին շինուածքին պէս
շինես . ոսկիէ կապուտակէ ու
ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ
ու մանուած բարակ քթանէ շի-
16 նես : Քառակուսի պիտի ըլլայ եր-
կուքի ծալուելով . անոր երկայնու-

Ն·ք·ԶԲ· 1491

Ա Թագ·ժ· 7 ։ Երր · ե · 1, 4 ։

Ա Թագ·ժ· 7 ։ Երր · ե · 1, 4 ։

Ա Թագ·ժ· 29 ։ Գէ · Լթ · 7 ։
Ի Տես Ցես · գ · 7 ։ Զաք · ղ · 14 ։

Լ Գ·Լթ·8 ։

Ն·ք·ՂՋ· 1491

Ի ԳԼ·ԼԲ· 10, ՃԼ։

Թիւնը մէկ Թիզ՝ ու անոր լայնու-
17 Թիւնը մէկ Թիզ պէտ ըլլայ ։ Եւ անոր մէջ ակուներու դամուածքին համեմատ չորս կարգ քարեր պիտի դասես . ա՛ կարգը՝ սարդիոն , տպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
18 կարգը պիտի ըլլայ ։ Եւ երկրորդ կարգը պիտի ըլլայ կարկեհան , շա-
19 փիւղայ ու անդամանդ . Եւ երրորդ կարգը պիտի ըլլայ գոճազմ, ակատ
20 ու մեղեսիկ . Եւ չորրորդ կարգը պիտի ըլլայ ոսկեքար՝ եղնդնաքար ու յասպիս .ասոնք ոսկի խոյակներու մէջ
21 դամուած պիտի ըլլան ։ Եւ քարերը Իսրայէլի որդւոցը անուններուն պէս տասներկու պիտի ըլլան , անոնց անուններուն համեմատ . ամէն մէկը իր անունովը տասներկու ցեղին համեմատ՝ կնիք փորագրողի գործով փորագրուած պիտի ըլլան ։
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ ոլորուած հիւսուած շղթա-
23 ներ պիտի շինես ։ Եւ լանջապանակին վրան երկու ոսկի օղակներ շինես , ու ան երկու օղակները լանջապանակին երկու ծայրերուն
24 վրայ դնես ։ Եւ ան երկու հիւսուած ոսկի շղթաները լանջապանակին ծայրը եղած երկու
25 օղակներուն անցընես ։ Եւ երկու հիւսուած շղթաներուն ֆռլ երկու ծայրերը ան երկու խորշերուն պիտի անցընես , ու զանոնք եփուտին առջևի կողմէն ուսերուն
26 վրայ դնես ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ ալ շինես , ու զանոնք լանջապանակին ներսի կողմն՝ եփուտին կցուած եզերքին երկու
27 ծայրերը դնես ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ շինես , ու զանոնք եփուտին երկու ուսերուն վրէն՝ անոր առջևի կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժապաւէնին
28 վրայէն անցընես ։ Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակէ ընտիր լարով եփուտին օղակներուն կապէն , որ եփուտին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու լանջապանակը եփուտին վրայէն
29 չզաատուի ։ Եւ Ահարոն երբոր սրբարանը մտնէ , Իսրայէլի որդւոցը անունները Տէրոջը առջևը դիւրատակի համար՝ միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաստանի լանջա-
30 պանակին վրայ պիտի կրէ ։ Եւ դատաստանի լանջապանակին մէջ *Ուրիմը ու Թումիմը՝՝ դնես . և Ահարոնին սրտին վրայ պիտի ըլլան երբոր անկից Տէրոջը առջևը երթայ . ու Ահարոն Տէրոջը առջևը միշտ իր սրտին վրայ պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դատաստանը ։

31 Եւ եփուտին պատմուճանը բո-
լորովին կապուտակէ պիտի շինես ։
32 Եւ անոր մէջտեղը գլուխ ունենալու ձեղքուածք մը պիտի ըլլայ . ձեղքուածքին բոլորտիքը զրահի ճեղքուածքին պէս հիւսուած եզերք
33 ունենայ՝ որ չպատռի ։ Եւ անոր քղանցքներուն վրայ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ նուռեր պիտի շինես քղանցքներուն բոլորտիքը , ու անոնց մէջտեղը շուրջանակի ոսկի զանգակ-
34 ներ ։ Պատմուճանին քղանցքին վրայ շուրջանակի ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը՝ ոսկի զանգակ մը ու
35 նուռ մը պիտի ըլլայ ։ Եւ պաշտօնի համար անիկայ Ահարոնին վրան պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը առջև սրբարանը մտած ու ելած ատեն՝ անոր ձայնը պիտի լսուի որ չմեռնի ։
36 Եւ ՝ոզուտ ոսկիէ Թիթեզ մը պիտի շինես , ու անոր վրան կնիք փորագրածնուն պէս ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ
37 ՏԵԱՌՆ փորագրես ։ Եւ կապուտակ ժապաւէն մը անցընես անոր՝ որ խոյրին վրայ դրուի . և խոյրին վրան անոր առջևի կողմը
38 ըլլայ ։ Եւ անիկայ Ահարոնին ճակատին վրայ պիտի ըլլայ , որ Իսրայէլի որդւոցը նուիրած ընծաներուն սուրբ ընծաներուն անօրէնութիւնը Ահարոն կրէ . ու միշտ իր ճակատին վրայ պիտի ըլլայ , որ անոնք ընդունելի ըլլան Տէրոջը առջևը ։
39 Եւ շապիկը բարակ քթանէ նկարչին հիւսես , ու խոյրը բարակ քթանէ պիտի շինես , և գօտին նկարագործ պիտի շինես ։
40 ՛Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ պիտի շինես , ու անոնց գօտիներ պիտի շինես . և պատուոյ ու փառայ համար անոնց ապարօշներ
41 պիտի շինես ։ Եւ զանոնք քու եղբօրդ Ահարոնին ու իր հետը իր որդւոցը պիտի հագցընես . ու յանոնք պիտի օծես , և †պիտի օրհնես՝՝ , ու սրբես անոնք՝ որ ինծի
42 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ անոնց չկտաւէ անդրավարտիքներ պիտի շինես իջնոյ մարմինին մերկութիւնը ծածկելու համար . ա-
նոնց մէջքերեն մինչև ծունկերը։
43 Նին պիտի հագնին ։ Եւ անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը վրայ պիտի ըլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն , կամ երբոր պատարագին մօտենան սրբարանին մէջ պաշտելու համար , որ չըլլայ թէ անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին . ա՛ա՛կիայ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ իրեն ու իրմէ ետքը իր սերունդին ։

Ն·ք·ՂՋ· 1491

Հ ԳԼ·ԼԲ· 22 ։

Յ ԳԼ·ԼԲ· 30 ։ Ջաք· ԺԳ·20 ։

Ղ ՀՄՐ 43 ։ ՂԼ·Ժ·17 ։ ԲԲ·9 ։ Թուս· ԺԸ·1 ։ Ես· Ծգ·11 ։ Նզեկ·գ, 4, 5, 6 ։ Յօհ· ա·29 ։ ԵՐԲ· Թ·28 ։ ա Պետ·բ·24 ։

Ճ ՂԼ·ա·4 ։ ԲԲ·27 ։ Իգ· 11 ։ Ես·ԾԸ· 7 ։

Ժ ՀՄՐ 4 ։ ԳԸ ԼԹ· 27, 28, 29, 41 ։ Եզեկ·Խգ· 17, 18 ։

Ի ԳԼ·ԻԹ· 7 ։ Լ·30 ։ Ես·15 ։ ՂԼ· Ժ·7 ։

Ն ԳԼ·ԻԹ·9, ՃԼ ՂԼ·Ը ։ ԵՐԲ·Է·28 ։

† ԵԲԲ. անոնց ձեռքը պիտի լեցընես,

Ղ ԳԼ·ԼԲ· 28 ։ Ղև·գ· 10 ։ Ժգ·4 ։ Եզեկ·Խգ· 18 ։

՞ ԳԼ·Բ·26 ։

Ղ ՂԼ·Ե·1, 17 ։ Ի·19, 20 ։ ԲԲ·9 ։ Թուս·Թ· 13 ։ Ժը·22 ։

՟ ԳԸ ԻԷ·21 ։ ՂԼ·ԺԷ·7 ։

Ե ՀՄՐ 12 ։

Ե ՂԼ·Ը·8 ։ Թուս·ԻԷ· 21 ։ ԲՕր·ԼԳ· 8 ։ ա Թագ· ԻԸ·6 ։ Նզեր· Ը·63 ։ Նէեմ. Է·65 ։

* ՅՈ՛ լայսը և ճշմարտու-թիւնը ։

Ն·ք·ՂՔ· 1491

ԳԼ· ԻԹ

1 Քահանայի օրհնութեան պահերը ու արարողութիւնները : 38 Մշակութեան ողկոյզը : 45 Ասուած կը խոստանայ բնակիլ Իսրայէլացւոց մէջ :

1 [Ա]Ու աս է որ անոնց պիտի ընես՝ զանոնք սրբելու համար, որ ինծի քահանայ ըլլան. արջառներէն
ա ՂԱ·Ը·2· զուարակ մը ու երկու անարատ
բ ՂԱ·Բ·4· 2 խոյ առնես, ԵՒ Իսրայէլի համար
Ղ·20, 21, 22· ու եղով շաղուած անխմոր շօթեր և եղով օծուած անխմոր լաւաշներ ա՚՚Ն. ասոնք ցորենի
3 բարակ ալիւրէն պիտի շինես. ԵՒ սակառի մը մէջ դնես. ու անոնք սակառին մէջ՝ և զուարակը ու
գ ԵՐԿ·ԽՈ·12· ՂԱ·Ը·6· ԵԲՐ·Ժ·22· 4 երկու խոյերը մօտեցընես : ԵՒ Ահարոն ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դրանը մօտեցընես, ու անոնք ջրով լուասս :
դ ԳԼ·ԽԸ·2· ՂԱ·Ը·7· 5 ԵՒ զգեստները պիտի առնես, ու շապիկը և եփուդին պատմուճանը ու եփուդը և լանջապանակը Ահարոնին պիտի հագ-
ե ԳԼ·ԽԸ·8· ցընես. ու եփուդին ժապաւէնով
6 նովը գօտևորես զանիկայ : ԵՒ զՂԱ·Ը·9· խոյերը անոր գլուխը դնես, ու խոյերուն վրայ սուրբ պակը դնես :
ե ԳԼ·ԽԸ·41· Ա·25 : ՂԱ·Ը·12 : Ա·7 : ԽԱ·10 : ԹՈՒ·ԼԵ·25· 7 ԵՒ եօծման եղը առնես, ու անոր գլուխը վրայ թափելով՝ օծես
8 զանիկայ : ԵՒ անոր որդիները մօտեցընես, ու անոնց շապիկ-
զ ՂԱ·Ը·13· 9 ներ հագցընես. ԵՒ գօտիներով գօտևորես զանոնք՝ (այնինչ Ահարոնը ու անոր որդիները,) ու անոնց գլխարկներ փաթթես. ու քահանայութիւնը անոնցը ըլլայ յաւիտենական
է ԹՈՒ·Ժ·7· կանոնով : Այսպէս ծպիտի օրհնես Ահարոնը ու անոր որդի-
ները :
ը ԳԼ·ԽԸ·41· ՂԱ·Ը·22, ԵՐ : ԵԲՐ·Է·28 : 10 ԵՒ զուարակը ժողովքի խորանին առջևը մօտեցընես. ու Ա-
թ ՂԱ·Ա·4· Ը·14· հարոն և անոր որդիները իրենց ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ
11 դնեն : ԵՒ ժողովքի խորանին դրանը Տ՚ԵՐՈՆ առջևը մո-
ժ ՂԱ·Ը·15· 12 թես զուարակը : ԵՒ զուարակին արիւնէն առնես, ու մատովդ սեղանին եղջիւրներուն վրան դնես. և Ճաշտ բոլոր
ի ԳԼ·ԽԷ·2· Ա·2· արիւնը սեղանին տակովը թա-
ա ՂԱ·Գ·3· * ԿՍ՚ ԼԵՒ-ԴԱԲՅԹԸ՝ 13 փես : ԵՒ ծ փորոտիքը ծածկող ամէն ճարպը ու *լեարդին վրան եղած թաղանթը՚՚ և երկու երիկամունքը ու անոնց վրան եղած
ՂԱ·Գ·11, 12, 21 : ԵՐԲ·Ժ·11 : ճարպը առնես, և սեղանին վր- 14 բայ այրես : Բայց զուարակին միսը ու անոր մորթը և անոր
ժ ՂԱ·Ը·18· աղբը բանակին դուրսի դին կրակով այրես. աս մեղքի պատարագ է :
15 ԵՒ հոյերուն մէկը առ-

Ն·ք·ՂՔ· 1491

նես, և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին
ե ՂԱ·Ա·4— 9 : 16 գլխուն վրայ դնեն : ԵՒ ան խոյը մորթես, ու անոր արիւնը առնես, և սեղանին վրայ
17 շուրջանակի սրսկես : ԵՒ խոյը կտոր կտոր ընես, ու անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը լուաս, ու գլխուն անոր կտորներուն և գլխուն վրայ դնես :
18 ԵՒ բոլոր խոյը այրես սեղանին վրայ. աս ողջակէզ է Տ՚ԵՐՈՆՋ. ՂԾՆ·Ը·21· ևանուշահոտ պատարագ մըն է Տ՚ԵՐՈՆՋ :
ը ՀԶՐ 3 : ՂԱ· Ը·22 : 19 ԵՒ մկալ խոյը առնես. ու Ահարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ
20 դնեն : ԵՒ խոյը մորթես, ու անոր արիւնէն առնես, և Ահարոնին ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր որդւոցը ականջնեերուն բլթակին վրայ՝ և անոնց ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց ոտքին մեծ մատին վրայ դնես. և Ճաշտ արիւնը սեղանին վրայ շուրջանակի սրսկես :
21 ԵՒ սեղանին վրայ եղած արիւնէն ու Տ՚ԵՐՈՄԱՆ եղէն առնես, և Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստներուն վրայ և անոր հետ իր որդւոցը վրայ ու իր որդւոցը զգեստներուն վրայ սրսկես. և
ՀԶՐ 1 : ԵՐԲ· Թ·22 : Տ ԳԼ·Լ·25, 31 : ՂԱ·Ը·30 : Ա՚ԵՐՈՄԱՆ ու անոր զգեստները և անոր հետ իր որդիները ու իր որդւոցը զգեստները սուրբ պի-
22 տի ըլլան : ԵՒ խոյէն առնես ճարպը ու դմակը և փորոտիքը ծածկող ճարպը և լեարդին վրայէ թաղանթը ու երկու երիկամունքը և անոնց վրայ եղած ճարպը ու աջ զլուտը. ինչու որ աս Ճահաւոյէ
ՂԱ·Ը·26· 23 օրհնութեան խոյն է : ՆԵ Տ՚ԵՐՈՋ առջևը եղած անխմոր հացի սակաւէն մէկ պան հացի ու մէկ եղով հացի շօթ և մէկ լաւաշ ա՚՚Ր-
ՂԱ·Է·30· 24 ՆԵ, ԵՒ ամէնը Ահարոնին ձեռքը ու անոր որդւոցը ձեռքը դրնես, և զանոնք Տ՚ԵՐՈՋ առջևը երերցընելու ընծայ մատուցանես :
ա ՂԱ·Ը·28· 25 ՆԵ անոնց ձեռքէն առնես զանոնք, ու սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ այրես Տ՚ԵՐՈՋ առջևը անոյշ հոտի համար. ասիկայ պա-
ՂԱ·Ը·29· 26 տարագ մըն է Տ՚ԵՐՈՋ : ԵՒ Ահարոնին Ճահաւոյ օրհնութեան համար պատրաստուած խոյէն հերբուածը առնես, ու զանիկայ Տ՚ԵՐՈՋ
պ Տ՚ԵՐ Սաղ· ՂԹ·6 : առջևը երերցընելու ընծայ մատուցանես. և ան դրուս բաժինդ ըլլայ :
ՂԱ·է·31, 34 : ԹՈՒ· Ժը·11, 18 : Բ ՕՐ· Ժը· 3 : 27 ԵՒ Ահարոնին համար ու անոր որդւոցը համար եղած Ճահաւոյէ օրհնութեան խոյէն հերբուածը ու բարձրացընելու զնատը,

28 սրբեա ։ Եւ ասիկայ ՚յաւիտենական կանոնով Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ . ինչու որ ան բարձրացընելու ընծայ է , և ՚պիտի ըլլայ բարձրացընելու ընծայ՝ Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց խաղաղութեան զոհերէն Եհո֊վայի բարձրացընելու ընծան ՝ իրենց բարձրացընելու ընծան Տէրոջը ։

29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները իրմէն ետքը Էիր որդւոցը պիտի ըլլան , ՚որ անոնցմով օծուին ,

30 ու անոնցմով օրհնուին ։ Եւ ՚անիկայ որ իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ըլլալով սրբարանի մէջ պաշտօն կատարելու համար ժողովքի խորանը պիտի մտնէ , զա֊

31 նոնք չեօթը օր հագնի ։ Եւ ՚ահաձայն օրհնութեան խոյը առնես՝ ու ՚անոր միսը սուրբ տեղ մը

32 եփես . Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի ուտեն խոյին միսը ու

33 հացահատին մէջի հացը ։ Եւ ՚անոնք պիտի ուտեն ան բաները՝ որ իրենց օրինելուն ՝՚ սրբութեան համար անոնցմով քաւութիւն եղաւ . ՚և օտարական մը ՚անոնցմէ պիտի չուտէ , ինչու որ անոնք սուրբ

34 են ։ Եւ թէ որ օրինութեան միսէն ու հացէն մինչև առտու մնայ , ՚ասաւելցածը կրակով այրես . անիկայ պիտի չուտուի , ինչու որ սուրբ է ։

35 Եւ Ահարոնին ՚ու անոր որդւոցը ասանկ ընես , բոլոր քեզի ապրաստարրածիս պէս . ՚եօթը օրուան մէջ կատարես անոնց օրինութիւնը ։

36 Եւ ՚օր մէկ զուարակ մեղքի պատարագ բնես քաւութեան համար . ու սեղանին համար քաւութիւն ընելու ատենդ մաքրես զանիկայ , և սուրբ ընելու համար

37 ՚օծես զանիկայ ։ Սեղանին համար եօթը օր քաւութիւն ընես , ու սուրբ ընես ան . ՚և սեղանը ամենասուրբ պիտի ըլլայ . Էինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի ըլլայ ։

38 Եւ սեղանին վրայ ընելու ՚ըզոր ատ է . Էմիշտ ամէն օր Է մէկ տա֊

39 րեկան երկու գառինք . Մէկ գառը ՚առաւոտուանց մատուցանես , ու մէկալ գառը իրիկուան դէմ մա֊

40 տուցանես ։ Եւ մէկ գառին հետ մէկ հինինի քառորդ ՚ճեղուած Էէֆով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր , և թափելու նուէրին համար մէկ հինինի քառորդ մը գինի

41 ՚պատրաստես ։ Եւ մէկալ գառը Է իրիկուան դէմ զոհես . ու առաւուան հացի ընծային պէս և անոր թափելու նուէրին պէս ընես անոր . ասոնք պատարագ

42 մըն է Տէրոջը ։ Ա՚իկայ ձեր ազգերուն մէջ ՚մշտնջենաւոր ողջակէզ պիտի ըլլայ Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դրանը ՚քով , Էուր որ ձեզի պիտի հանդիպիմ ՝ քեզի հետ

43 խօսելու ։ Եւ հոն Իսրայէլի որդւոցը պիտի հանդիպիմ , ու ՚ինքը Էիմ

44 փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ ։ Եւ ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի սրբեմ . Ահարոնը ու անոր որդիներն ալ Է պիտի սրբեմ , որ ինծի

45 քահանայութիւն ընեն ։ Եւ ՚Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ , ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ .

46 Եւ պիտի գիտնան Թէ Էանոնց Տէր Աստուածը ես եմ , որ անոնց մէջը բնակելու համար Եգիպտոսի երկրէն հանեցի զանոնք . ես եմ անոնց Տէր Աստուածը ։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Խունկի սեղանը ։ 11 Հոգիներուն փրկանքը ։ 17 Պղնձէ աւազանը ։ 22 Օծման սուրբ եղը ։ 34 Ընծայական խունկին բաղադրութիւնը ։

1 Եւ ՚խունկ ծխելու Է սեղան մը շինես . Սատիմի փայտէ շինես

2 անիկայ . Անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի պիտի ըլլայ , և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն . անոր եղջիւրները իրմէն պիտի ըլլան ։

3 Եւ անոր վրան ու անոր քովերը շուրջանակի և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատես . ու շուրջանակի ոսկի պսակ մը շինես

4 անոր ։ Եւ երկու ոսկի օղակներ շինես անոր . պսակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմերէն շինես , որ անոնցմով վերցուելու համար ձողերուն ՚տեղը

5 Նե՚ տեղերը ըլլան ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ շինես , ու

6 անոնք ոսկիով պատես . Եւ անիկայ դնես վկայութեանը վրայի Էքաւութիւնին առջևը՝ վկայութեան տապանակին քովը եղած վարագուրին առջևը , ուր որ ես

7 քեզի պիտի հանդիպիմ ։ Եւ Ահարոն անոր վրայ ՚անուշահոտ խունկ պիտի ծխէ . ամէն առտու Էճրագները շինուած ատենը խունկ պիտ

8 ու ծխէ ։ Եւ Ահարոն Էրիկուան դէմ ճրագները վառած ատենը ՚խունկ պիտի ծխէ , որ Տէրոջը առջևը մշտնջենաւոր խունկ ըլլայ

9 ձեր ազգերուն մէջ ։ Անոր վրան Է ՚օտար խունկ , կամ ողջակէզ , կամ հացի ընծայ չմատուցանէք . ոչ ալ անոր վրան նուէր թա֊

Ն · Ք · ՂՖ · 1491

ՙ ՂԼ · Ժ · 15 ։

ՙ ՂԼ · Է · 34 ։

Է Թուա · Ի · 26 , 28 ։
՚՚ Թուա · Ժը · 8 ։ Լե · 25 ։
Ը Թուա · Ի · 28 ։

Ց ՂԼ · Ը · 35 ։ Թ · 1 , 8 ։

ՙ ՂԼ · Ը · 31 ։

Ֆ Մատ · Ժը · 4 ։
Ֆ ՂԼ · Ժ · 14 , 15 , 17 ։

Ո ՂԼ · Իբ · 10 ։

Ֆ ՂԼ · Ը · 32 ։

ՙՙ ԳԼ · Ի · 12 ։ ՂԼ · Ը · 33 , 34 , 35 ։
Բ Եբր · Ժ · 11 ։
Ֆ ԳԼ · Լ · 26 , 28 , 29 ։ Ի · 10 ։
Ֆ ԳԼ · Ի · 10 ։
Ի ԳԼ · Լ · 29 ։ Մատ · Իզ · 19 ։
Ղ Դան · Թ · 27 ։ Ժը · 11 ։ Ե Թուա · Իը · 3 ։ ա Մն · Ժզ · 40 ։ Բ Մն · Ը · 4 ։ Ժփ · 11 ։ Ես · 3 ։ Եզր · Գ · 3 ։
Ը Գ Թագ · Ժ · 15 ։ Եզկ · Խղ · 13 , 14 , 15 ։
Ի Գ Թագ · Ժը · 29 , 36 ։ Գ Թագ · Ժզ · 15 ։ Եզր · Թ · 4 , 5 ։ Սաղ · ՃԽա · 2 ։ Դան · Ի · 21 ։

Ն · Ք · ՂՖ · 1491

Ֆ Հմր 38 ։ Գ Ե · 8 ։ Թուա · Իը · 6 ։ Դան · Ը · 11 , 12 , 13 ։
Է ԳԼ · Իե · 22 ։ Ե · 6 , 36 ։ Թուա · Ժէ · 4 ։
Ը ԳԼ · Խ · 34 ։ Գ Թագ · Ը · 11 ։ Բ Մն · Ե · 14 ։ Է · 1 , 2 , 3 ։ Եզեկ · Խգ · 5 ։ Անգ · Բ · 7 , 9 ։ Մաղ · Գ · 1 ։
Ի ՂԼ · Իա · 15 ։ Իբ · 9 , 16 ։
Ց ԳԼ · Իե · 8 ։ ՂԼ · Իզ · 12 ։ Ջաք · Ը · 10 ։ Ցօհ · Ժգ · 17 , 23 ։ Բ Կոր · Գ · 16 ։ Ցայտ · Իա · 3 ։
Ն ԳԼ · Ի · 2 ։

ՙՙ Տէր Հմր 7 , 8 , 10 ։ ՂԼ · Գ · 7 , 18 ։ Ցայտ · Ը · 3 ։
Բ ԳԼ · Լ՚ · 25 ։ Ի · 5 ։

Ֆ ԳԼ · Իե · 21 , 22 ։

Ֆ Հմր 34 ։ ա Թագ · Բ · 28 ։ ա Մն · Իգ · 13 ։ Ղուա · 9 ։
Ի ԳԼ · Իէ՚ · 21 ։
Ղ ԳԼ · Ժը · 6 ։

Ի ՂԼ · Ժ · 1 ։

Ն · ք · ԶԲ · 1491

ԷԶԼ · ԺԶ · 18 : ԻԳ · 27 :

10 փէք : Եւ ԷԱհարոն տարին անգամ մը անոր եղջիւրներուն վրայ քաւու- թիւն պիտի ընէ . անիկայ քաւու- թիւններուն մեղքի պատարագին արիւնովը անոր վրայ քաւութիւն պիտի ընէ տարին անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ . ասիկայ ամենա- սուրբ է Տէրոջը :

11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 12 ըսելով , Երբոր Իսրայէլի որդւոցը գումարը առնելու ըլլաս՝ իրենց թուոյն նայելով , ան ատենը անոնց ամէն մէկը ՚ի իր հոգւոյն փրկանքը պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք համ- բած ատենը , որ անոնց մէջը էհա- րուած չըլլայ՝ երբոր զանոնք համ- 13 բես : Անոնք ասիկա պիտի տան . ա- մէն մէկը որ կ՚անցնի կը համրուի , սրբարանին սիկղին համեմատ սիկղ ութ- նաքար պէրէ գաց . Եմէկ սիկղը քսան կերատ է . Տէրոջը ընծան 14 ՚ի կէս սիկղ պիտի ըլլայ : Ամէն քսան տարեկանէն վեր եղողը՝ որ կ՚անցնի կը համրուի , ան ընծան Տէրոջը 15 պիտի տայ : Երբոր Ձեր հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար Տէրոջը ընծայ տան , կէս սիկղին հաւ- րուստը աւելի՝ ու աղքատը պա- 16 կաս պիտի տայ : Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ քաւութեան արծաթը առնես , ու ՚ի ժողովքի խորանին պաշտօնին տաս , որ Տէրոջը առ- ջևը Իսրայէլի որ- դւոցը՝ ձեր հոգիներուն քաւութիւն ընելու համար :

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 18 ըսելով , Պնակ մը շինես լուացման համար , ու անոր իարիսին ալ պղնձէ ըլլայ . և ՚ի ժողովքի խորանին ու սեղա- նին մէջտեղը դնես ան , ու անոր 19 մէջը ջուր լեցընես : Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը ՚իրենց ձեռ- քերը ու ոտքերը պիտի լուան 20 անկից : Երբոր անոնք ժողովքի խորանը մտնելու ըլլան , կամ երբոր սեղանին մօտենալու ըլլան՝ պաշտօն կատարելու Ա՚ կրակով Տէրոջը ղՀ մատուցանելու համար , ջրով լուացուին որ չմեռնին . 21 Ա՚յսպէս իրենց ձեռքերը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին . և Ա՚ասիկայ իրենց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ , Թէ իրեն և Թէ իր սերունդին իրենց ազգերուն մէջ :

22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 23 սելով , Ա՚ռ քեզի Ազատական հա- մեմներ , Ղուտ զմուռա հինգ հարիւր սիկլ , և անոր կէսին չափ՝ Ցէնէֆ- սիկլ , և անոր կէսին չափ՝ Ցէնէ- շահոտ կինամոն , ու երկու հարիւր յիսուն սիկլ Անուշահոտ խունկե- 24 ղէղոն , Եւ Հինգ հարիւր սիկլ կա- սիայ՝ սրբարանին սիկղին համե- 25 մատ , ու Ձմէկ հիմնի ձէթ . Եւ սուրբ օծման եղ շինես ան՝ իւղա- գործի արհեստով բաղադրուած . անիկայ Ա՚սուրբ օծման եղ պիտի 26 ըլլայ : Ա՚Եւ անով օծես ժողովքի խորանը , ու վկայութեան տապա- 27 նակը , Եւ սեղանը ու անոր ամէն անօթները , և աշտանակը ու անոր գործիքները , և խունկին սեղանը , 28 Եւ ողջակէզին սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ մկտեղ , և աւազանը ու անոր խարիսիը : 29 Եւ սրբեն անոնք , որ ամենա- սուրբ ըլլան . Ինչ որ անոնց 30 դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ : Ա՚Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը օծես , ու սուրբ ընես անոնք , որ ինծի 31 քահանայութիւն ընեն : Եւ Իսրա- յէլի որդւոցը ղօրուցես՝ ըսելով , Ասիկայ ինծի սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ : 32 Մարդու մարմնի վրայ պիտի չթա- փուի ան , և անոր բաղադրութեա- նը պէս անոր նմանը չշինէք . Ըաս սուրբ է , Ա՚ ձեզի սուրբ պիտի 33 ըլլայ : Ո՚վ որ անոր նմանը շինէ , կամ ով որ անկէ օտարականի վը- րայ դնէ , Ա՚իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի :

34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ա՚ռ քեզի անուշահոտ համեմներ , ՃՕ- ՆՓ ստաշէն ու եղունգն և քաղ- բան , Ա՚ անուշահոտ համեմնե- րը մաքուր կնդրուկով . ամէնը հաւասար կշռով պիտի ըլլան . 35 Եւ զանոնք ՚իւղագործի արհես- տով *իրար խառնուած՝ բաղա- դրութիւն մը՝ խունկ շինես մա- 36 քուր Ա՚սուրբ : Եւ անկէ ՚էն մը ծեծես շատ բարակ , ու ժո- ղովքի խորանին մէջ վկայութեա- նը առջևը դնես , ՚ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ . ՃԱՆԿԱՅ ձեզի ամենասուրբ պիտի ըլլայ : 37 Եւ ան քու շինելու խունկիդ բա- ղադրութեանը համեմատ Ա՚դուք ձեզի համար չշինէք . ան քեզի սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար : 38 Ո՚վ որ հոտոտելու համար անոր նմանը շինելու ըլլայ , իր ժողովուր- դէն պիտի կորսուի :

ԳԼ · ԼԱ

1 Տէրը կ՚ընտրէ Բեսալէլը ու Ողիաբը խորա- նին գործերը ընելու · 12 և շաբաթը պահե- լու պատուէրը կը նորոգէ · 18 Մովսէս երկու տախտակները կ՚ընդունի :

1 Նաև Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 2 ըսելով , Ա՚նա Գուդայի ցեղէն Ովրի որդւոյն Ը Ուրիին որդին Բե- 3 սելէլը անունովը կանչեցի . Եւ Ա՚ստուածոյ Հոգիովը՝ իմաստու-

Ն · ք · ԶԲ · 1491

ԷԶԼ · ԽԹ · 40 :

Ա՚ԳԼ · Լ · 29 : Թուս · Լ · 25 : Սաղ · ԽԹ · 20 : ՃԼԳ · 2 :

Ա՚ԳԼ · Խ · 9 : ԶԼ · Ը · 10 : Թուս · Է · 1 :

ԷԳԼ · ԽԹ · 37 :

Ա՚ԳԼ · ԽԹ · 7 , ՃԼ · ԶԼ · Ը · 12 , 30 :

Ը ՀՄՐ 25 , 37 :

Ց ՀՄՐ 38 :

Ա՚ՅՆ · ԺԷ · 14 : ԳԼ · ԺԲ · 15 : ԶԼ · Է · 20 , 21 :

Ֆ ԳԼ · ԽԷ · 6 : Լ · 29 :

Ի ՀՄՐ 25 :

* Կա՛ս ա- ղուածոյ :

ԶԼ · Բ · 13 :

Օ ԳԼ · ԽԹ · 42 : ԶԼ · ԺԶ · 2 :

Ֆ ՀՄՐ 32 : ԳԼ · ԽԹ · 37 : ՂԼ · Բ · 3 :

Ա՚ՀՄՐ 32 :

Բ ՀՄՐ 33 :

Ն·Ք·ՂՓ· 1491

Թիւնով ու հանճարով և դիտու-
Թիւնով ու ամէն իւրով ճարտարու-
4 Թիւնով լեցուցի անիկայ , Որ վար-
պետի գործեր ՚նարելով՝ ոսկիով ու
5 արծաթով և պղնձով գործէ . Եւ
դամբու համար քարեր բանելով
ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստ բանի ։ Եւ ահա
Դանի ցեղին Ահիսամային որդին
Ո՛ողիաբը տուի անոր հետ . ու
ամէն Է իմաստունին սրտին մէջ
իմաստութիւն դրի , որ բոլոր
7 քեզի պատուիրածս ընեն . Հաղ-
ղոյքի խորանը՝ և Է վկայութեան
տապանակը ու անոր վրայ եղած
Ե՛բատութիւնը՝ և խորանին բոլոր
8 կարասիները , Եւ Ի սեղանը ու անոր
անօթները՝ և Ի մաքուր աշտանակը
իր բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին
9 սեղանը , Եւ Է ողջակէզին սեղանը իր
բոլոր գործիքներովը՝ և Լաւազանը
10 ու անոր խարիսխը , Եւ Է պաշտօնին
զգեստները՝ ու Ահարոն քահանային
սուրբ զգեստները՝ և անոր որդւոցը
զգեստները՝ քահանայութիւն ընե-
11 լու համար , Է Եւ օծման եղը՝ ու
սրբարանին համար Լանուշահոտ
խունկը՝ բոլոր քեզի պատուիրածիս
պէս պիտի ընեն ։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
13 ու բսաւ , Զրուցէ՛ նաև Իսրա-
յէլի որդւոցը՝ ըսելով , Հանշուշտ
իմ շաբաթներս պահէք . ինչու-
որ աս նշան մըն է իմ ու ձեր
մէջտեղը ձեր ազգերուն մէջ ,
որ գիտնաք Թէ ձեզ սուրբ ընող
14 Տէրը ես եմ ։ Ի՚նաստի շաբա-
թը պահէք . ինչու որ ան
ձեզի սուրբ է . ով որ զանի-
կայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի .
քանզի Ը՚ով որ ան օրը գործ մը
գործէ , ան անձը իր ժողովուրդին
15 մէջէն պիտի կորսուի ։ Վեց օր
գործ պիտի գործուի , բայց Հօթ-
ներորդ Օրը շաբա-
թը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը .
ով որ շաբաթ օրը գործ մը գործէ ,
16 անշուշտ պիտի մեռնի ։ Անոր
համար Իսրայէլի որդիքը պիտի
պահեն շաբաթը , որ շաբաթը ի-
րենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը ընեն ։ Ընիկայ Յաւի-
տենական նշան մըն է իմ ու Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջտեղը . քանզի
Տէրը Ը՚վեց օրուան մէջ ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը , և Եօթներորդ
օրը դադրեցաւ ու Հանդստացաւ ։
18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ
Մովսէսին հետ խօսիլը լմընցուց ,
Ը՚վկայութեան երկու տախտակնե-
րը տուաւ անոր , Աստուծոյ մա-
տովը գրուած քարէ տախտակ-
ներ ։

ԳԼ · Լ Ք

1 Ժողովուրդը Մովսէսին հեռաւորութեան
ժամանակը Ահարոնին որթ մը շինել կուտայ ։
7 Աստուած կը բարկանայ ասոր բանիս վրայ ,
11 բայց Մովսէսին աղաչանքովը բարկութիւ-
նը կը դադարի ։ 15 Մովսէս լեռնէն կ՚իջնէ
իր ձեռքը ունենալով երկու տախտակները ,
19 որոնք կը կոտրէ ։ 20 Որթը փշրն կ՚ընէ ։
22 Ահարոն զինքը կ՚արդարացընէ ։ 25 Մով-
սէս կը պատուիրէ կռապաշտները մեռցընել ։
31 Ժողովուրդին համար կ՚աղօթէ ։

1 Եւ ժողովուրդը տեսնելով որ
Մովսէս Ո՚ուշացաւ լեռնէն իջ-
նելու , ժողովուրդը Ահարոնին քովը
ժողուեցան ու բսին անոր , Է Ե-
լի՛ , մեզի աստուածներ շինէ որ
Է մեր առջևէն երթան . քանզի ան
Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանող մարդը , չենք գիտեր Թէ
2 ինչ եղաւ անոր ։ Եւ Ահարոն
բսաւ անոնց , Ձեր կնիկներուն ,
ձեր տղաքներուն և ձեր աղջկնե-
րուն ականջները եղած Ո՛սկի օղե-
3 րը հանեցէ՛ք , ու ինծի բերէք ։ Եւ
բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջնե-
րը եղած ոսկի օղերը հանեցին ու
4 Ահարոնին բերին ։ Է Եւ անիկայ
առաւ անոնց ձեռքէն , ու *տի-
պով մը շինեց , և ձուլածոյ որթ
մը ըրաւ ։ Եւ ըսին , Ո՛վ Իսրայէլ ,
ասոնք են քու աստուածներդ՝ որ
քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին ։
5 Եւ երբ Ահարոն տեսաւ ասիկայ ,
անոր առջևը սեղան մը շինեց . և
Ահարոն Հրատարակել տուաւ՝ ը-
6 սելով , Վաղը տօն է Տէրոջը ։ Եւ
հետևեալ առաւօտուն կանուխ ե-
լան , ու ողջակէզներ մատուցին , և
խաղաղութեան զոհեր բերին . և
Է ժողովուրդը ուտելու ու խմելու
նստան , ու խաղալու ելան ։
7 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին , Է գնա՛
իջի՛ր . ինչու որ Ի ապականեցաւ քու
ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
8 հանեցիր . Անոնք շուտով խոտորե-
ցան ան ճամբայէն՝ որն որ Ի իրենց
պատուիրեցի . իրենց ձուլածոյ
որթ շինեցին , և անոր երկրպա-
գութիւն ըրին , ու անոր զոհեր
մատուցին , ու ըսին , Ո՛վ Իսրա-
յէլ , Է աստուածդ են քու աստուած-
ներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն
9 հանեցին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէ-
սին , Ես տեսայ ասիկա ժողովուրդը ,
և ահա աս խստասիրտ ժողո-
10 վուրդ մըն է ։ Ուստի հիմա Է թո՛ղ
տուր իս՝ որ Ի իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ բորբոքի , ու փճացը-
նեմ զանոնք . և Է քեզ մեծ ազգ մը
11 ընեմ ։ Հն Մովսէս իր Տէր Աս-
տուծոյն առջևը ազաչեց , ու ը-
սաւ , Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ քու բար-
կութիւնդ բորբոքի քու ժողո-
վուրդիդ վրայ , որ Եգիպտոսի

Ն·Ք·ՂՓ· 1491

ա Գլ · իդ · 18 ։ բ Օր · թ · 9 ։
Է Գործ. է·40։
է Գլ·ժգ·21։
դ Դատ · ը · 24 , 25 , 26 , 27 ։
Է Գլ · ի · 23 ։ բ Օր · թ · 16 ։ Դատ · ժէ · 3 , 4 ։ գ Թագ·ժբ· 28 ։ Ն՚եհմ· թ·18։ Սաղ· ՃԺ·19։ Ես · խզ· 6։ Գործ· է · 41 ։ Հբ· ռովմ· ա·23 ։
* Կամ՝ քանդակագործի գրիչով
Ղ Ղե · իգ · 2 , 4 , 21 , 37 ։ գ Թագ · ժ · 20 ։ բ Մն · Լ · 5 ։
Է ա Կոր · ժ · 7 ։
ը բ Օր · թ · 12 ։ Հմր 1 ։ Գլ · Լգ · 1 ։ Դան · Թ · 24 ։
Ի Ծն · գ · 11 , 12 ։ բ Օր · դ · 16 ։ Լբ · 5։ Դատ · բ · 19 ։ Ովս · Ի · 9 ։
ժ Գլ · ի · 3 , 4 , 23 ։ բ Օր · Թ · 16 ։
ի գ Թագ·ժբ· 28 ։
Լ Գլ · Լգ · 3 , 5 ։ Լդ · 9 ։ բ Օր · Թ · 6 , 13 ։ Լա · 27 ։ բ Մն · Լ · 8 ։ Ես · խբ· 4։ Գործ· է · 51 ։
Խ բ Օր · Թ · 14 , 19 ։
ծ Գլ· իբ· 24։
կ Թու · ժգ · 12 ։
Հ բ Օր · Թ · 18 , 26 , 27 , 28, 29։ Սաղ· Հդ · 1 , 2 ։ ՃՂ · 23 ։

Ն · ք · ՁՖ · 1491 ։

Յ Թուս · ժդ · 13 ։ բ Օր · Թ · 28 ։ լբ · 27 ։

* ԵՔբ · ՂՀՆ՝ Ղ ՀՄՐ 14 ։

ՅՅ Ն · իբ · 16 ։ Եբր · Ղ · 13 ։ ՛ Ն · ժբ · 7 ։ ժբ · 7, 18 ։ իշ · 4 ։ իբ · 13 ։ լ · 11, 12 ։

ՅԲ Օր · լբ · 26 ։ բԹագ · իդ · 16 ։ ա Մն · իա · 15 ։ Սաղ · ՃՂ · 45 ։ Երեմ · ժբ · 8 ։ իշ · 13, 19 ։ Յոս · վէլ · բ · 13 ։ Յոէլ · գ · 10 ։ գ · 2 ։

Ն բ Օր · Թ · 15 ։

Ղ ԳԼ · լա · 18 ։

՚՚ բ Օր · Թ · 16, 17 ։

ՂԲ Օր · Թ · 21 ։

ՊՆ · ի · 9 ։ իշ · 10 ։

ՂԳԼ · ժդ · 11 ։ ժե · 24 ։ ժՂ · 2, 20, 28 ։ ժէ · 2, 4 ։

՚՚ ՀՄՐ 1 ։

՚՚ ՀՄՐ 4 ։

երկրէն հանեցիր մեծ զօրութիւ–
12 նով ու զօրաւոր ձեռքով . Յ ինչո՞ւ համար եգիպտացիք խօսին ու ը–սեն թէ Չարութեան համար հա–նեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը մեռցընէ , ու զանոնք երկրի երեսէն փճացընէ . դարձիր քու սաստիկ բարկութենէդ , ու * Ղդադարէ աս չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ
13 Բերէլն ։ Ցիշէ՛ քու ծառաներդ Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէ–լը , որոնց դուն ՚քու անձովդ եր–դում ըրիր , ու ըսիր անոնց , ՛ Չեր սերունդը երկինքին աստղերուն պէս պիտի շատցընեմ , և բոլոր աս երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ , ձեր սերունդին պիտի տամ , ու ՚՚՚
14 պիտի ժառանգեն յաւիտեան ։ Եւ Տէրը Ղղէյաց ան չարիքին համար՝ որ ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին պիտի ընէ ։
15 Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն իջաւ , ու վկայութեան երկու տախ–տակները իր ձեռքն էին . տախտակ–ները իրենց երկու քովէրէն գրուած էին . անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին ։ Եւ տախ–տակները Աստուծոյ գործքն էին . ու տախտակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր ։ Ու երբոր Ցեսու պոռացող ժողովուր–դին ձայնը լսեց , ըսաւ Մովսէսին , Բանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ան չայ–թողներու աղաղակի ձայն չէ , ոչ ալ չայթուածներու աղաղակի ձայն է . հապա խաղի ձայն կը լը–
19 սեմ ես ։ Եւ եղաւ որ բանակին մօտենալով՝ ՚՚ որթը ու պարբռնող–ները տեսածին պէս , Մովսէսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ . ու տախտակները իր ձեռքէն նետեց , ու լեռանը վարի դին կոտրտեց զա–
20 նոնք ։ Եւ անոնց շինած որթը առաւ ու կրակով այրեց , ու մանր–ըեց փոշի ըրաւ , և ջուրին վրայ ցանեց ու Իսրայէլի որդւոցը խըմ–ցուց ։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Ան՚ս ժողովուրդը ի՞նչ ըրաւ քեզի , որ անոնց վրայ այ՚՚ս մեծ մեղք մը
22 բերիր ։ Եւ Ահարոն ըսաւ , Թող իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբո–քի . Ղուն գիտես աս ժողովուր–
23 դը՝ որ չարին հակամիտ է՚՚ն ։ Եւ ինծի ըսին թէ ՚՚ Մեզի աստուած–ներ շինէ որ մեր առջևէն երթան , ինչու որ ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպ–տոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք
24 գիտեր թէ անոր ի՞նչ եղաւ ։ Եւ ես ըսի անոնց , Ո՛վ որ ոսկի ունի , թող հանէ . ու բերին ինծի . և կը–րակը ձգեցի ան , ու ՚՚ աս որթը ելաւ ։
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուրդին †անառակութիւնը տեսաւ , (քան–զի Ահարոն է՚թող տուեր էր զա–նոնք անառակութիւն ընելու՚՚ ի–րենց թշնամիներուն մէջը խայտա–
26 ռակ ըլլալու չափ ,) Ան ատենը Մովսէս բանակին դուռը կայնե–ցաւ , ու ըսաւ , Ո՛վ որ Տէրոջը կողմն է , թող ինծի՛ գայ . և Ղե–ւիին բոլոր որդիքը անոր քովը
27 ժողովեցան ։ Եւ ըսաւ անոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը ասանկ կ՚ըսէ . Ամէն մարդ իր սուրը թող իր մէ՚ջը դնէ , ու բանակին մէջ դռնէ դուռ անցնին դառնան , և ՚՚ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին մեռցընէ ։ Եւ Ղևիին որ–դիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին . ու ան օրը ժողովուրդէն իրեք հա–
29 զար մարդու չափ ինկան ։ Ք Քանզի Մովսէս ըսեր էր թէ Ա յսօր ձեղմէ ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը նուիրէ , որ ձեր վրայ օրհնութիւն տայ այսօր ։
30 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մով–սէս ըսաւ ժողովուրդին , Դուք մեծ մեղք գործեցիք . ու հիմա Տէրոջը պիտի ելլեմ , ՚գուցէ է՚քա–ւութիւն մը ընեմ ձեր մեղքին հա–
31 մար ։ Եւ Մովսէս ՚դարձաւ Տէ–րոջը ու ըսաւ , Ո՛հ , աս ժողովուր–դը մեծ մեղք գործեց , ՚իրեն ոսկիէ
32 աստուածներ շինելով ։ Բայց հի–մա թէ որ անոնց մեղքերը կը նե–րես՝ Դէթէ՛ , եթէ ոչ՝ կ՚աղաչեմ
33 ֆ աւրէ ես ՚՚քու գրած գիրքէդ ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ը Ո՛վ որ ինծի դէմ մեղանչեց , անիկայ իմ
34 գիրքէս պիտի աւրեմ ։ Ուստի հիմա դնա , ժողովուրդը ան տե՛ղը տար , որն որ քեզի ըսի . Տա՛ս իմ հրեշ–տակս քու առջևէդ պիտի երթայ . բայց ՚՚այցելութիւն ընելու օրս՝ անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի
35 բերեմ ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողո–վուրդը , Ի Ահարոնին շինած որթը շինելնուն համար ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Տէրը չյօժարիր ժողովուրդին հետ երթալու՝ իր առջև խօսմանը պէս ։ 4 Ժողովուրդը աս բանիս վրայ կը տրտմի ։ 7 Խորանը բանակէն դուրս կը հանուի ։ 9 Տէրը դէմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ ։ 12 Մովսէս կը ցան–կայ Աստուծոյ փառքը տեսնելու ։

1 Լ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ։ Ելի՛ր ասկէ դուն ու ՚՚ժողովուրդն ալ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանե–ցիր , ՚՚ գնա՛ այն երկիրը՝ որուն համար երդում ըրի Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին՝ ըսելով , Ք քու սերունդիդ պիտի տամ ան ։

Ն · ք · ՁՖ · 1491

† Կա՛մ՝ մերկ ըլալը

ՀԸ Ն · իբ · 19 ։

‡ Կա՛մ՝ մերս կացուց զա–նոնք՝

՚՚ Թուս · իե · 5 ։ բ Օր · լԳ · 9 ։

բ Թուս · իե · 11, 12, 13 ։ բ Օր · ժգ · 6—11 ։ լԳ · 9, 10 ։ ա Թագ · ժե · 18, 22 ։ Ա–ռակ · իա · 3 ։ Զաք · ժգ · 3 ։ Մատ · ժ · 37 ։

՚՚ ա Թագ · ժբ · 20, 23 ։ Ղռ · ժե · 18 ։ ՚՚

՚՚ բ Թագ · ժՂ · 12 ։ Ա–մով · ե · 15 ։

‡ Թուս · իե · 13 ։

† բ Օր · Թ · 18 ։

՛ Գ · ի · 23 ։

§ Սաղ · կԹ · 28 ։ Հռով · Թ · 3 ։

՚՚ Սաղ · ՃՂ · 8 ։ ՃԼԹ · 16 ։ Դան · ժբ · 1 ։ Փիլ · գ · 3 ։ Ցայտ · գ · 5 ։ ժգ · 8 ։ ժե · 8 ։ ի · 12, 15 ։ իա · 27 ։ իբ · 19 ։

Բ Ղև · իգ · 30 ։ Եզեկ · ժբ · 4 ։

‡ Գ · ԼԳ · 2, 14, ՁՁ ։ Թուս · ի · 16 ։

՚՚ բ Օր · լբ · 35 ։ Ամով · գ · 14 ։ Հբռով · բ · 5, 6 ։

Ի բ Թագ · ժբ · 9 ։ Գոր · ե · 41 ։

՚՚ Գ · լբ · 7 ։

Բ Ծն · ժբ · 7 ։ Գ · լբ · 13 ։

Ն · Ք · ԳՔ · 1491

Ա ԳԼ · ԼԲ · 34։ ԼԳ · 11։
Բ Բ Օր · Է · 22։ Ցես · իդ · 11։
Գ ԳԼ · Գ · 8։
Դ ՀՄր 15, 17։
* ԵԲԲ · ՄՂԲ
Ե ԳԼ · Լ · 9։ ԼԳ · 9։ Բ Օր · Ի · 6, 13։
Զ ԳԼ · Իգ · 21։ ԼԲ · 10։ Թես · Ժղ · 21, 45։
Է Թես · Ժղ · 1, 39։
Ը ՂԱ · Ժ · 6։ Բ Թագ · ԺԲ · 24։ գ Թագ · իա · 27։ գ Թագ · ԺԲ · 1։ Եսթ · դ · 1, 4։ Եզր · Ի · 3։ Յոբ · ա · 20։ Բ · 12։ Ես · Լ · 11։ Եզկ · Իգ · 17, 23։ Իչ · 16։
Թ ՀՄր 3։
Ժ Թես · Ժղ · 45, 46։
ԺԱ Օր · Բ · 2։ Ասղ · ՃԼԹ · 23։
ԺԲ ԳԼ · ԽԹ · 42, 43։
ԺԳ Օր · դ · 29։ Բ Թագ · իա · 1։
ԺԴ Թես · Ժղ · 27։
ԺԵ ԳԼ · Իե · 22։ Լ · 18։ Սաղ · ղԹ · 7։
ԺԶ ԳԼ · դ · 31։
ԺԷ Ծն · Լ · 30։ Թես · Ժբ · 8։ Բ Օր · Լգ · 10։
ԺԸ ԳԼ · Իդ · 13։
ԺԹ ԳԼ · Լ · 34։
Κ ՀՄր 17։
Ծն · Ժբ · 19։ Սաղ · ա · 6։ Եր Իհ · ա · 5։ Ցօհ · Ժ · 14, 15։ Բ Տիմ · Բ · 19։
ԻԱ ԳԼ · Լգ · 9։ Ա Սաղ · իե · 4։ Իհ · 11։ Ձղ · 11։ ՃԺԹ · 33։
ԻԲ ԵԲԲ · տես
ԻԳ Օր · Թ · 26, 29։ Ցո վել · Բ · 17։

2 ¶ Եւ քու առջևէդ հրէշտակ մը պիտի խրկեմ , Բ ու քանանացին՝ Ամօրհացին՝ քետացին՝ փերեզացին՝ խևացին ու ցեբուսացին
3 պիտի վռընտեմ ։ Է կաթ ու մեղր բղխող երկիրը պիտի էլլես . Հինչու որ ես ձեր *հետը պիտի չելլեմ , քանզի դուն է խստապարանոց ժողովուրդ մրն ես . չըլլայ որ Ը ձամբուն մէջ բնաջնջ ընեմ ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը աս չար խօսքը լսեց , Ի սուգ ըրաւ . Թ և մէկը
5 իր զարդը իր վրան չդրաւ . Ինչու որ Տէրը ըսած էր Մովսէսին , Ըսէ Իսրայէլի որդւոցը , Բ Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մըն էք . մէկ րոպէ մը Ա ձեր մէջը ելլելու ըլլամ , ձեզ բնաջնջենք պիտի ընեմ . ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք , որ Բ ձեզի ընելիքս գիտնամ ։
6 Նամ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Քորեբ լեռանը քովը ։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը , ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց ան , և Թ անոր ա նունը ժողովքի խորան դրաւ . և ով որ Տէրը կը խնդրէր , բանակին դուրսի դին եղած ժողովքի խորա
8 նը կ'ելլէր ։ Ու երբոր Մովսէս խոնրանը կ'երթար , բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր , ու ամէն մէկը Հ իր վրանին դուռը կը կայներ , ու Մովսէսին եաւէն կը նայէր , մինչև որ անիկայ
9 խորանը մտնէր ։ Եւ Մովսէս խոնրանը մտնէր պէս ամպի սիւնը կ'իջնէր , ու խորանին դուռը կը կայներ , և Տէրը Ն Մովսէսին հետ
10 կը խօսէր ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին դուռը կը կայնի . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը Ւ երկրպագութիւն
11 կ'ընէր ։ Եւ *Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ , ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի . ու Մովսես նորին բանակը կը դառնար . բայց Ժ անոր ծառան Նաւէի որդին Ցեսու պատանին խորանին մէջէն չէր հեռանար ։
12 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը , Նայէ Ժ ինծի կ'ըսես թնծի՝ չանէ աս ժողովուրդը . ու դուն ինծի չզիտցուցիր թէ ով ինծի հետ պիտի խրկես . ու ըսիր , *Քեզ անունովդ կը ճանչնամ , ու նաև իմ առջևս
13 շնորհք գտար ։ Ուստի հիմա կ'աղաչեմ , Լթէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ , *ինծի ցուցուր ուրեմն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ , անանկ որ քու առջևդ շնորհք գտնեմ . ու †ա՛ի տքդ բեր՝՛ որ աս ազ
14 գը Ն քու ժողովուրդդ է ։ Եւ անի

կայ ըսաւ , ¶ Իմ ներկայութիւնս ***** հեռ պիտի երթայ , ու քեզ
15 Ղպիտի հանգստացընեմ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր , *Թէ որ քու ներկայութիւնդ մեր հետը չերթայ ,
16 մեզ աս տեղէն մի՛ հաներ ։ Քանզի ինչո՞վ պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու առջևդ շնորհք գտանք . *Չ՞ որ քու մեզի հետ երթալովդ . այսպէս Ն ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք ։
17 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , *Աս բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ըսիր , ինչու որ Բ իմ առջևս շնորհք գտար , ու ես քեզ անունովդ կը
18 ճանչնամ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Կ'աղաչեմ՝ Ա քու փառքդ ցուցուր
19 ինծի ։ Եւ Տէրը ըսաւ , *Իմ բոլոր բարութիւնս քու առջևէդ պիտի անցընեմ , ու Տէրոջը անունը քու առջևդ պիտի կանչեմ , և որու որ պիտի ողորմիմ՝ Է կ'ողորմիմ՝ , ու որու վրայ որ պիտի գթամ՝ կը
20 գթամ՝ ։ Ու ըսաւ , Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել . ինչու որ *մարդ
21 չկրնար իս տեսնել ու ապրիլ ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ահա քովս տեղ մը
22 կայ , ու ժայռին վրայ կայնէ ։ Եւ ըլլայ որ երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ , քեզ °ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ , ու ձեռքով իմ ձեռքովս ծածկեմ ,
23 կեմ , մինչև որ ես անցնիմ . Եսրը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ , ու իմ ետիս պիտի տեսնես , բայց իմ երեսս *պիտի չտեսնուի ։

ԳԼ · Լ · Գ

1 Մովսէս երկու նոր տախտակներ կը կոփէ ։ 5 Տէրը իր անունը կը հրատարակէ ։ 8 Մովսէս կ'աղաչէ որ Եհոսուա իրենց հետը երթայ ։ 10 Եհոսուա աս ազգութիւնը կ'իրդեռնի , և ուխտ կ'ընէ անոնց հետ՝ քանի մը պատուիրանքները նորէն յիշելով ։ 28 Մովսէս քառասուն օր լեռը մնալէն ետև անկից կ'իջնէ նոր տախտակները իր հետը բերելով , 29 և իր երեսը լուսափայլ ըլլալուն համար քողով մը կը ծածկէ ։

1 Ա Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Քեզի *երկու քարէ տախտակներ կոփէ առջիններուն պէս . Բ ու ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ անոնք դուն կոտրտեցիր ։
2 Եւ առաւօտեան համար պատրաստ եղիր , ու առաւօտուն Սինայ լեռը ելիր , և Հոն Է լեռանը գլուխը առ
3 Ջևս կայնէ ։ Ու մէկը Բ պիտի չելլէ քեզի հետ , և մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ ալ ատ լեռանը ատորոտը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի ։
4 Եւ առջիններուն պէս երկու քար տախտակներ կոփեց . ու Մովսէս

Ն · Ք · ԳՔ · 1491

Պ ԳԼ · Ժգ · 21։ Ի · 34— 38։ Ես · կգ · 9։
Զ Բ Օր · Գ · 20։ Ցես · կա · 44։ Իբ · 4։ իդ · 1։ Սաղ · ղԼ · 11։
Ռ Հմր 3։ ԳԼ · Լգ · 9։
Ս Թես · Ժգ · 14։
Վ ԳԼ · Լգ · 10։ Բ Օր · գ · 7, 34։ Բ Թագ · է · 23։ գ Թագ · Ը · 53։ Սաղ · ՃԼԷ · 20։
Տ Ծն · Ժբ · 21։ Ցակ · է · 16։
Ր Հմր 12։
Ց Հմր 20։ ա Տիմ · Գ · 16։
Ւ ԳԼ · Լգ · 5, 6, 7։ Եզեմ. լա · 14։
Ք Հով · Թ · 15, 16, 18։
Օ Ցես Ծն · Լբ · 30։ Բ Օր · է · 24։ Դատ · Գ · 22։ Ժ · 22։ Ես · գ · 5։ Ցայտ · ա · 16, 17։ ԳԼ · իգ · 10։
Ֆ Ես · Բ · 21։ Սաղ · ղա · 1, 4։
Ա Հմր 20։ Ցօհ · ա · 18։

Ա ԳԼ · Լբ · 16, 19։ Բ Օր · Ժ · 1։
Բ Հմր 28։ Բ Օր · Ժ · 2, 4։

Գ ԳԼ · ԺԹ · 20։ Իգ · 12։
Դ ԳԼ · ԺԹ · 12, 13, 21։

Ն · ք · գՁ · 1491

Ե ԳԼ · Լ · 19 · Թուս · ժգ · 17 ։
Ը Թուս · ժգ · 18 ։ Բ Մն · Լ · 9 ։ Նէեմ · Թ · 17 ։ Սաղ · ձղ · 15 ։ ճգ · 8 ։ ճժա · 4 ։ ճժբ · 4 ։ ճժգ · 5 ։ ճխե · 8 ։ Ցովէլ · բ · 13 ։
Ե Սաղ · լա · 19 ։ Հռով · բ · 4 ։
Ը Սաղ · ծէ · 10 ։ ՃԸ · 4 ։
Ի ԳԼ · ի · 6 ։ Բ Օր · ե · 10 ։ Սաղ · ձղ · 15 ։ Եբեմ · լԸ · 18 ։ Դան · Թ · 4 ։
Ի Սաղ · ճգ · 3 ։ ՃԼ · 4 ։ Դան · Թ · 9 ։ Եփե · գ · 32 ։ ա · Յօհ · ա · 9 ։
Ի ԳԼ · իգ · 7 ։ 21 ։ Յէս · իգ · 19 ։ Յոր · ժ · 14 ։ Միք · զ · 11 ։ Նաա · ա · 3 ։
Լ ԳԼ · գ · 31 ։
Ի ԳԼ · լԳ · 15 ։ 16 ։
* Կա՛ Թէե
Ի ԳԼ · լԳ · 3 ։
Ի Բ Օր · Ը · 9 ։ Սաղ · իբ · 9 ։ լԳ · 12 ։ Ղբ · 62 ։ ղգ · 14 ։ Եբեմ · ժ · 16 ։ Զաք · բ · 12 ։
Ղբ Օր · ե · 2 ։ իԹ · 12, 14 ։
Ն Բ Օր · գ · 32 ։ Բ Թագ · ե · 23 ։ Սաղ · Ղբ · 14 ։ Ղբ · 12 ։ ճխե · 20 ։
Ղ Բ Օր · ժ · 21 ։ Սաղ · ճխե · 6 ։ Եսա · կգ · 3 ։
Ծ Բ Օր · ե · 32 ։ զ · 3, 25 ։ ժբ · 28, 32 ։ իբ · 1 ։
Ֆ ԳԼ · Լգ · 2 ։

առտուանց կանուխ ելաւ , ու Տէրոջը տիրն պատուիրածին պէս սիներայ լեռը գնաց , և երկու քարէ տախտակները իր ձեռքը առաւ ։
5 Եւ Տէրը ամպով իջաւ , ու հոն առաջեր քովը կեցաւ . ու Տէրոջը ա-
6 նունը կանչեց ։ Եւ Տէրը անոր առջեւէն անցաւ , ու աղաղակեց , Տէր , Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարեբար՝ երկայնամիտ և առատ ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւ-
7 նով ։ Հազարներուն ողորմութիւն ընող , անօրէնութիւնը՝ յանցանքը ու մեղքը ներող , բայց երբեմն-երբէք ամենևին անպատիժ չթողուր . հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ ու որդւոցը որդիներուն վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազգը հատուցանելով ։
8 Եւ Մովսէս անմիջապէս երկրպագութիւն ընելով խոնարհեցաւ ու երկրպագու-
9 թիւն ըրաւ , ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր՝ թէ որ հիմա քու աչքիդ շնորհք գտայ , կ՚աղաչեմ՝ Տէրդ իմ Տէրս մեր հետը երթայ . * ինչու որ՝ ծանր սիկայ խստապարանոց ազգ մըն է . և ներէ՛ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը , և մեզ՝ քու ժառանգութիւնդ ըրէ ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ , Ահա հաս ուխտ մը կ՚ընեմ . քու բոլոր ժողովուրդիդ առջեւը անանկ նշաններ պիտի ընեմ , որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան . և բոլոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես դուն , պիտի տեսնէն Տէրոջը գործը . քանզի ՀՀիանալի է ան բանը
11 որ քեզի պիտի ընեմ ։ Մի՛տդ պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուիրեմ այսօր . ահա պիտի վռնտեմ քու առջեւէդ Ամորհացին ու Քանանացին և Քետացին ու Փերեզացին և Խևացին ու Յեբուսացին ։
12 Զգուշացիր քու անձիդ , չըլլայ որ հետ երթալու երկրիդ բնակչացը հետ ուխտ ընես , չըլլայ որ անիկայ քու մէջտեղդ Նորդայէթ ըլլայ .
13 հապա Հանոնց բագիները կործանէք , ու անոնց կուռքերը փշրեք , և անոնց Աստարովթ-
14 ները կոտրտեք ։ Ինչու որ Ուրիշ աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի չընես . քանզի Եհովան նախանձոտ անունդ է , Նա Նախանձոտ Աստուած է ։
15 Հանոնց Աստուած է ։ Զգուշացիր որ դուն երկրին բնակչացը հետ ուխտ ընես , և անոնք՝ իրենց աստուածներուն ետևէն պոռնկու-

թիւն ընած ատենին ու իրենց աստուածներուն զոհ ըրած ատենին Հ.քեզ կանչեն , ու դուն ՝ա-
16 նոնց զոհէն ուտես ։ Եւ Հ.որ ՝ անոնց աղջիկներէն քու որդիներուդ Հ.ի առնես , ու անոնց աղջիկները ՝իրենց աստուածներուն ետևէն երթալով պոռնկութիւն ընած ատենին՝ քու որդիներուդ ալ պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց աստուածներուն ետևէն ՝ալէշընե։
17 Ձվ ։ Քեզի ձուլածոյ աստուածներ չընես ։
18 Հաղարջակերաց տօնը պիտի պահես . Ապիպ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ քեզի պատուիրածիս պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես . ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար ։
19 Ամէն Ռբը արգանդը բացողը իմն է . և քու անասուններուդ մէջ ամէն արու առջինեկը՝ Ի՛ արջառ
20 ըլլայ և Թ ոչխար , Ի՛ս է ։ Բայց Հիշուն առջինեկը գառնուկով փրկես . և Թէ որ չես փրկեր , ան ատենը անոր վիզը կտրես ։ Քու որդւոցդ ամէն առջինեկը փրկես . ու մէկը իմ առջեւս ՝ձեռնունայն չերեւնայ ։
21 Վեց օր պիտի գործես , ու եօթներորդ օրը հանգստանաս . Թէ վարուցան ընելու և Թէ ՀՀնձելու ատենը հանգստանաս ։
22 Եւ շաբաթներուն այսինքն ցորենի հունձքին երախայրիներուն տօնը , ու տարուան վերջը ՝ժողվելուս տօնը բըլլես ։
23 Ձեր ամէն արու զաւակը Տարին իրեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Տէրոջը առջեւը երեւնայ ։
24 Ինչու որ Ի.քու առջեւէդ ազգերը պիտի վռնտեմ , և Ը.քու սահմանիդ պիտի ընդարձակեմ . ու տարին իրեք անգամ քու Տէր Աստուածդոյդ առջեւը երեւնալու երթաս ատենդ՝ Ի մէկը քու երկրիդ պիտի չցանկայ ։
25 Ձիմ ՝զոհերս խմորեալ հացով չնուիրես՝՝ , Ի ու զատկի տօնին
26 զոհը մինչև առտու չմնայ ։ Քու երկրիդ երախայրիներուն առջինները քու Տէր Աստուածդոյդ տունը բերես ։
ՀՕրը իր մօրը կաթին մէջ չեփես ։
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Գրէ՛ Նաս խօսքերը . ինչու որ ան խօսքերուն համեմատ քեզի հետ ուխտ
28 բայէրին հետ ուխտ ըրի ։ Եւ նաև նիկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ

Ն · ք · գՁ · 1491

Վ Թուս · իե · 2 ։ ա Կոր · ժ · 27 ։
Ա Սաղ · ճգ · 28 ։ ա Կոր · ը · 4, 7, 10 ։
Բ Բ Օր · է · 3 ։ գ Թագ · ժա · 2 ։ Եզր · Թ · 2 ։ Նէեմ · ժգ · 25 ։
Ց Թուս · իե · 1 , 2 ։ գ Թագ · ժա · 4 ։
Ա ԳԼ · լԸ · 8 ։ Ղե · ժԲ · 4 ։
Բ ԳԼ · ժԲ · 15 ։ իգ · 15 ։
Գ ԳԼ · ժգ · 4 ։
Ա ԳԼ · ժգ · 2 , 12 ։ իբ · 29 ։ Եզեկ · խդ · 30 ։ Ղու · բ · 23 ։
Ֆ ԳԼ · ժգ · 13 ։ Թուս · ժբ · 15 ։
Ա ԳԼ · իգ · 15 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։ ա Թագ · Թ · 7 , 8 ։ բ Թագ · իգ · 24 ։
Բ ԳԼ · ի · 9 ։ իգ · 12 ։ լե · 2 ։ Բ Օր · ե · 12 , 13 ։ Ղու · ժգ · 14 ։
Է ԳԼ · իգ · 16 ։ Բ Օր · ժգ · 10 , 13 ։
Ը ԳԼ · իգ · 14 ։ 17 ։ Բ Օր · ժգ · 16 ։
Ի ԳԼ · Լգ · 2 ։ Ղե · ժբ · 24 ։ Բ Օր · Ե · 1 ։ Սաղ · Ղբ · 55 ։ ՃՀ · 8 ։
Ղբ Օր · ժբ · 20 ։ ժԲ · 8 ։
Ի Ծն · լե · 5 ։ Բ Մն · ժԵ · 10 ։ Նաա · ժգ · 7 ։ Գար · ժբ · 10 ։
Ը ԳԼ · իգ · 18 ։
Թ ԵԲԲ ՝զոհերս արիւնը խմորեալ հացի վրայ պիտի չմատուցանես ,
Ի ԳԼ · ժբ · 10 ։
Ժ ԳԼ · իգ · 19 ։ Բ Օր · իգ · 2 , 10 ։ Ի Գբ իգ · 19 ։ Բ Օր · ժգ · 21 ։ ԼՀՓը 10 ։ Բ Օր · գ · 13 ։ լա · 9 ։ Ի ԳԼ · իգ · 18 ։ Բ Օր · Թ , 9 , 18 ։

Ն·Ք·ՁԲ· 1491

քառասուն օր ու քառասուն գիշերը . ոչ հաց կերաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և զ տախտակներուն վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ տասը պատուիրանքները :

29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ , (վկայութեան երկու տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու Մովսէս հիր երեսին մորթը լուսափայլ էր լալը չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետ
30 ը խօսեցաւ : Եւ Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը լուսափայլ էր , ու անոր մօտենալու
31 վախցան : Եւ Մովսէս կանչեց անոնք , ու Ահարոն և ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր , ու
32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ : Եւ անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան . ու պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն
33 հետ Սինայ լեռը : Եւ Մովսէս վերջացուց անոնց հետ խօսիլը մինչև որ
34 իր երեսը ծոյլ դրաւ : Բայց երբ Մովսէս Տէրոջը առջևը՝ անոր հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչև դուրս ելլելը ծոյլը կը վերցնէր . ետքը դուրս կ'ելլէր ու իրեն պատուիրածը Իսրայէլի որդւոցը կը խօ-
35 սէր : Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երեսին մորթը լուսափայլ էր . ու Մովսէս իր երեսը ծոյլով կը ծածկէր՝ մինչև անոր հետ խօսելու մտնելը :

ԳԼ · ԼԶ

1 Շաբաթը պահելու պատուէրը : 4 Խորանին շինուածքին համար տրուելու ընծաները : 20 Ժողովուրդին ընծայ բերելու յօժարասրտութիւնը : 30 Բեսելիէլը ու Ողիաբը խորանին շինուածքին համար ճարտարապետ կ'ընտրուին :

1 Յե Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը , ու ըսաւ անոնց , «Ասոնք են ան բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք :
2 Վեց օր գործ գործուի , բայց եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ յոյժ հանգստութեան շաբաթ Տէրոջը . ան օրը գործ
3 գործողը պիտի մեռցուի . ՚Շաբաթ օրը ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ կրակ պիտի չվառէք :
4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին՝ ըսելով , «Տէրոջը պատուիրած բանը ասն է .
5 Ձեր մէջէն ընծայ առէք Տէրոջը . եւ որ սրտով կը յօժարի՝ թող անիկայ Տէրոջը ընծան բերէ , ոսկի ու արծաթ և պղինձ , ու կա-
6 պուտակ և ծիրանեդէն ու կրկնակի կարմիր և բարակ քթան ու
7 այծի մազ , եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր ու թխհաշի մորթեր
8 և սատիմի փայտեր , ու լոյսի համար եղ՝ և ձէթի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմ-
9 ներ , եւ եղնդնաքարեր ու եփուդին համար և լանջապանակին հա-
10 մար գամուելու քարեր : Եւ ձեր մէջը ամէն սրտով իմաստուն եղողները թող գան , ու Տէրոջը բոլոր
11 պատուիրած բաները շինեն . ըխոնարանը՝ անոր վրանը՝ ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները՝ ու անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները՝ և անոր խարիսխները ,
12 ըտապանակը ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը՝ ու ծածկող վարագոյ-
13 րը , ըսեղանը ու անոր ձողերը ու անոր բոլոր անօթները՝ եւ առա-
14 ջաւորութեան հացը , Եւ լոյսի աշտանակը ու անոր գործիքները՝ և անոր ճրագները ու լոյսի եղը ,
15 Եւ խունկին սեղանը ու անոր ձողերը՝ ծու օծման եղը՝ և խա-
16 նուշահոտ խունկը՝ ու խորանին դրանը վարագոյրը , Ողջակէզին սեղանը ու անոր պղնձէ ցանցէ կասկառան՝ անոր ձողերը ու անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարիսիը ,
17 Սրահին վարագոյրները՝ անոր սիւները ու խարիսխները՝ և սրա-
18 հին դրանը վարագոյրը , խորանին ցիցերը ու սրահին ցիցերը ու
19 անոնց չուանները , Պաշտօնին զգեստները՝ որբարանին մէջ պաշտելու համար , Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները ու անոր որդւոցը զգեստները , որ քահանայութիւն ընեն :
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Մովսէսին առջևէն դացին :
21 Եւ ամէն յօժարասիրտ եղողը ու ամէն՝ բոլոր հոգիով կամեցողը եկան , ու ժողովքի խորանին գործին համար և անոր բոլոր պաշտօնին համար ու սուրբ զգեստներուն հա-
22 մար Տէրոջը ընծան բերին : Եւ եկան երիկ մարդիկ ու կիներ՝ որչափ որ սրտով կամեցող կային , ու ճարմանդներ և օղեր ու մատնիներ և *մանեակներ՝ ամէն տեսակ ոսկի զարդեր բերին . ամէն ընծայ բերողը ոսկի ընծան
23 ծայ բերաւ Տէրոջը : Եւ ոմն ամէնը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ ու ծիրանեդէն և կրկնակի կարմիր ու բարակ քթան և այծի մազ ու կարմիր ներկուած խոյի մորթեր և թխհաշի մորթեր ,
24 բերին : Ամէն արծաթի ու պղինձ ընծայ տուողը Տէրոջը ընծան բերաւ , և որու քով որ պաշտօնին

Ն·Ք·ՁԲ· 1491

ՂԳԼ·ԽԵ·6 :

Ե ԳԼ·Լ·6 :

ԸԳԼ·ԻՂ·1, 2, ՃՃ :

ԲԳԼ·ԽԵ·10, ՃՃ :

Ժ ԳԼ·ԽԵ· 23 :

Ի ԳԼ·ԽԵ·30; ՂԼ·ԻԴ·5, 6 :

ԼԳԼ·ԽԵ·31, ՃՃ :

Ի ԳԼ·Լ·1 :

Ծ ԳԼ·Լ·23 :

Ձ ԳԼ·Լ·34 :

Հ ԳԼ·ԽԵ·1 :

Ձ ԳԼ·ԽԷ·9 :

ՂԳԼ·Լ·10; ԼԹ·1, 41 : ԹՈՒ·Գ·5, 6, ՃՃ :

ՃՀՇԲ 5, 22, 26, 29; ԳԼ· ԽԵ·2 : ԼՂ· 2 : ա ՄՆ· ԻՐ·2, 9 : ԻԹ·9 : ԵՉՐ·Է·27; Բ ԿՈՐ· Բ· 12 : Թ·7 :

* ԿԱՄ ԼԱՒ ԼԱԳԵԼԿԱՄՆԵՐ

Ժ ՄՆ·ԻԹ· 8 :

Ա ԳԼ·ԻԴ·9 : Լ·14, 15 : ՂԼ·ԻԳ·3 : ԹՈՒ·Ժ·6, 32, ՃՃ : Բ ՕՐ·Ե·12 : ՂՐԱ·Ժ·14 :

Ե ԳԼ·Ժ·23 :

Է ԳԼ·ԽԵ· 1, 2 :

Ի ԳԼ·ԽԵ·2 :

Ա ԳԼ·ԼՂ· 32 :

Բ ԳԼ·Ի·9 : Լ·14, 15 : ՂԼ·ԻԳ·3 : ԹՈՒ·Ժ·6, 32, ՃՃ : Բ ՕՐ·Ե·12 : ՂՐԱ·Ժ·14 :

Ե ԳԼ·Ժ·23 :

Է ԳԼ·ԽԵ· 1, 2 :

Ի ԳԼ·ԽԵ·2 :

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

ամէն դործին պէտքէ Սատիմի փայ-
25 տեր կը դտնուէր՝ բերաւ ։ Եւ ա-
մէն ոմն սրտով իմաստուն եղող կնիկ-
ները իրենց ձեռքերովը մանեցին ,
ու իրենց մանած կապուտակը՝ ծի-
րանեդդնը՝ կրկնակի կարմիրը ու
26 բարակ քթանը բերին ։ Եւ բոլոր
սրտով փափաքող և յաջողակու-
թիւն ունեցող կնիկները այծի
27 մազ մանեցին ։ Եւ Նիշխանները
եղնդնաքարեր ու եփուտին և
լանջապանակին համար դամեւելու
28 քարեր բերին , Նաև լոյսի համար՝
ու օծման եղի համար և անուշահոտ
խունկի համար՝ ևհամեմներ ու եղ ։
29 Իսրայէլի որդիքը ՚յօժարակամ ընծայ բերին Տէրոջը , ամէն մարդ ու կնիկ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին բերելու ամէն ՚էրգ դործի համար՝ որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեց որ շինուի ։

30 Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որդոցը , Ահա ևՏէրը Ցուդայի ցեղէն Ուրիի որդին
31 Բեսելէլը անունովը կանչեց . Ու Աստուծոյ Հոդիովը՝ իմաստութիւնով՝ հանճարով՝ և դիտութիւնով՝ ու ամէն ՚էրգ ճարտարութիւնով
32 լեցուց զանիկայ , Որ վարպետի դործեր ՚նարելով՝ ոսկիի ու արծա-
33 թի և պղնձի վրայ բանի . Եւ դաՄելու համար քարեր բանելով , ու փայտեր քանդակելով ամէն
34 ՚էրգ վարպետի դործ ընէ ։ Եւ անոր սրտին մէջ սորվեցընելու ևՈՒՐՈՒՆՈՒՆ դրաւ , անոր ալ՝ ու ՊԴանի ցեղէն Ա.քիսամայիկ որ-
35 դւոյն Ողիաբիհնն ալ ։ Ամբոխի իմաստութիւնով լեցուց զանոնք , որ ամէն տեսակ դործ դործող և ՚նարքներ ՚նարող քանդակադործի ու արուեստաւորի դործը , նաև կապուտակի ու ծիրանեդդնի և կրկնակի կարմիրի և բարակ քթանի վրայ նկարադործողի և ոստայանկի ֆործը ընեն ։

ԳԼ· Լ.Ջ

1 Ընծաները վարպետներուն կը յանձնեն ։ 5 Մովսէս կը պատուիրէ որ ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարի ։ 8 Քերովբէներով նկարուած վարագուրները ։ 14 Ա.յթի մազէ վարագուրները ։ 19 Մորթէ ծածկոցները ։ 20 Տախտակները իրենց խարխխներովը ։ 31 Նեդերը ։ 35 Սրբարանին վարագուրը ։ 37 Դրան վարագուրը ։

1 ևՆ ատենը Բեսելէլ ու Ողիաբ և ամէն ոսրտով իմաստուն եղող՝ որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու հանճար տուաւ Ե սրբարանին պաշտօնին ամէն ՚էրգ դործերը ընել դիտնալու համար , Տէրոջը բոլոր
2 պատուիրածին պէս դործեցին ։ Եւ Մովսէս կանչեց Բեսելէլը ու Ո-

Ն·Ք·ՉԲ· 1491

դլաբը և ամէն սրտով իմաստուն եղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը իմաստութիւն դրաւ , այսինքն ան
ամէնը՝ Էորուն սիրտը կը փափաքէր բանելու համար դործի մօտե-
3 նալու ։ Եւ անոնք առին Մովսէսէն բոլոր ընծաները՝ որ Իսրայէլի որդիքը Բերին սրբարանին պաշտօնին դործը անանդով ընելու համար ։ Ու անոնք տակաւին ամէն առտու կամաւոր ընծաներ կը բերէին անոր ։
4 Եւ սրբարանին ամէն դործը բանող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝ ամէն մէկը իր ըրած դործէն եկան .
5 Եւ Իսսեցան Մովսէսին՝ ըսելով , Ժողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու պատուիրած բաներուն դործին
6 համար ։ Եւ Մովսէս պատուիրեց բարոզ կարդալ բանակին մէջ՝ ըսելով , Ալ ո՛չ մարդ՝ ոչ ալ կնիկ դործ մը դործեն սրբարանին ընծային համար ։ Ա.յսպէս ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարեցան ։
7 Եւ ան նիւթերը բոլոր դործը շինելու համար բաւական էր իրենց , ու աւելի ալ ։
8 ևԵւ իսորանին դործը բանողներէն բոլոր սրտով իմաստուն եղողները՝ մանուած բարակ քթանէն ու կապուտակէն և ծիրանեդդնէն ու կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր շինեցին . գանոնք վարպետի դործ
9 քերովբէներով շինեցին . Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսան ուունը կանդուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանդունի էր . ամէն վարագուրներուն չափը
10 մէկ էր ։ Եւ հինդ վարագոյրը իրարու կցեց , ու Ա.ելայ հինդ վարա-
11 գոյրն ալ իրարու կցեց ։ Եւ կըդուսածքին ծայրի մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակէ օղակներ շինեց . մէկալ կդուսածքին ծայրի վարագուրին եզերքն ալ
12 անանկ ըրաւ ։ ևՄէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ շինեց , և մէկալ կդուսածքին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինեց .
13 օղակները դիմացէ դիմաց էին ։ Եւ հիսուն հատ կարմիրէա ոսկի ճարմանդներ շինեց . ու վարագուրները ճարմանդներով իրարու հետ կոճ-
կեց , անանկ որ խորանը մէկ եղաւ ։
14 ըԵւ խորանին վրայի վրանին համար այծի մազէ վարագուրներ շինեց . գանոնք տասնումէկ վարա-
15 գոյր շինեց ։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը երեսուն կանդուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանդուն ըլլալով՝ տասնումէկ
16 վարագուրին չափը մէկ էր ։ Եւ

ա ԳԼ· Լը· 3 ։ Լ· 6 ։ ԼԷ· 1 ։ դԹագ· իգ· 7 ։ Ա-ռակ· Լ· 19, 22, 24 ։

ն ա Մն· իԹ· 6 ։ եգբ· բ· 68 ։

ղ ԳԼ· Լ· 23 ։ ա Հմր 21 ։ ա Մն· իԹ· 9 ։

ղ ԳԼ· Լ· 2, ճ ։

ղ ԳԼ· Լ· 6 ։ Ե Հմր 31 ։ ԳԼ· Լ· 3, 6 ։ դԹագ· է· 14 ։ բ Մն· բ· 14 ։ Եա· իբ· 26 ։

ա ԳԼ· իբ· 3 ։ Լ· 6 ։ 10, 35 ։

բ ԳԼ· իե· 8 ։

ե ԳԼ· Լե· 2, 26 ։ Մն· իԹ· 5 ։

է ԳԼ· Լե· 27 ։

ե բ Կոր· բ· 2, 3 ։

ղ ԳԼ· իՀ· 1 ։

ե ԳԼ· իՀ· 5 ։

է ԳԼ· իՀ· 7 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1491

հինգ վարագուրները զատ՝ ու վեց
17 վարագուրները զատ կցեց : Եւ կը-
ցուածքին ծայրի վարագուրին ե-
զերքին վրայ յիսուն օղակ՝ ու մէ-
կալ կցուածքին ծայրէ վարագու-
րին եզերքին վրայ յիսուն օղակ
18 շինեց : Եւ յիսուն հատ կարթա-
ձև պղինձ ճարմանդներ շինեց , որ
Բ ԳԼ·Իգ· 14: 19 վրանը կոճակէ , ու մէկ ըլլայ : Բ Եւ
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէ ծածկոց մը՝ ու ա-
նոր վրայէն թէհաշի մորթերէ
ծածկոց մը շինեց :
Ժ ԳԼ·Իգ· 15: 20 Ժ Եւ խորանին համար Սատիմի
փայտէ կանգնած տախտակներ շի-
21 նեց : Մէկ տախտակին երկայնու-
թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախ-
տակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
22 կանգուն էր : Ա.մէն մէկ տախտակ իւ-
րարու համեմատ երկերկու ագուցիկ
ծայր ունէր . խորանին բոլոր տախ-
23 տակներուն ասանկ ըրաւ : Եւ խո-
րանին տախտակները ՚ՈՒՆԷ շինեց .
դէպ 'ի հարաւ՝ ՚ՈՒՐ հարաւային
կողմին համար քսան տախտակ
24 ՀՆԷՑ : Եւ քսան տախտակներուն
տակը՝ քառասուն արծաթի խարիսխ ,
այսինքն մէկ տախտակին տակը իր
երկու ծայրը ՈՂՆԵԼՈ համար եր-
կու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին
տակը իր երկու ծայրը ՈՂՆԵԼՈ
25 համար երկու խարիսխ շինեց : Եւ
խորանին մէկալ կողմին համար
դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շի-
26 նեց . Ու անոնց քառասուն արծաթի
խարիսխ , մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտա-
կին տակը երկու խարիսխ ՀՆԷՑ :
27 Եւ խորանին ետևի կողմին համար
դէպ 'ի արևմուտք վեց տախտակ
28 շինեց . Եւ խորանին ետևի կողմի
անկիւններուն համար երկու տախ-
29 տակ շինեց . Եւ անոնք վարէն կը
միանային , ու վերէն ալ մէկ օղա-
կով մէկտեղ կը միանային . երկու-
քին ալ երկու անկիւններուն ասանկ
30 ըրաւ : Ա.յսպէս ութը տախտակ ե-
ղին . ու անոնց արծաթի խարիսխները
տասնուվեց խարիսխ էին , ամէն մէկ
տախտակին տակը երկերկու խա-
Է ԳԼ·Իգ·26: 31 րիսխ ըլլալով : Եւ Իսատիմի փայ-
տէ նիգեր շինեց . խորանին մէկ
կողմի տախտակներուն համար հինգ
32 նիգ՝ ու խորանին մէկալ կողմի տախ-
տակներուն համար հինգ նիգ՝ և խո-
րանին դէպ 'ի արևմուտք եղած ե-
տևի կողմի տախտակներուն համար
33 հինգ նիգ : Եւ մէջտեղի նիգը
ՄՆԱՑ շինեց , որ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի : Եւ տախտակները
ոսկիով պատեց . ու անոնց օղակ-
ները ոսկիէ շինեց՝ նիգերուն տեղեր
ըլլալու համար . նիգերն ալ ոսկիով
պատեց :
35 Եւ կապուտակէ ու ծիրանե-
դունէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քթանէ շինեց վա-
րագոյրը , վարպետի գործ՝ քերով-
36 բէներով շինեց անիկայ : Եւ Սա-
տիմի ֆայտէ չորս սիւն շինեց ,
ու ոսկիով պատեց զանոնք . անոնց
ճանկերը ոսկի էին . և անոնց չորս
37 արծաթի խարիսխ ձուլեց : Եւ խո-
րանին դրանը համար կապուտակէ
ու ծիրանեդունէ և կրկնակի կար-
միրէ ու մանուած բարակ քթանէ
նկարագործ Է դրան վարագոյր մը
Է ԳԼ·Իգ· 36: 38 շինեց . Եւ անոր հինգ սիւները ու
անոնց ճանկերը շինէց . և անոնց
խոյակները ու անոնց կապերը ոս-
կիով պատեց . և անոնց հինգ խա-
րիսխները պղնձէ էին :

ԳԼ · Լ.Ի

1 Տապանակը : 6 Քաւութիւնը և քերովբէ-
ները : 10 Սեղանը իր անօթներովը : 17 Աշ-
տանակը իր ճրագներովը ու գործիքներովը :
25 Խունկի սեղանը : 29 Օծման եղը ու ա-
նուշահոտ խունկը :

Ա ԳԼ·Իե· 10: 1 Եւ Բեսելէլ՝ Սատիմի փայտէ շի-
նեց տապանակը . անոր երկայ-
նութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝
ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս
կանգուն՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ
2 ու կէս կանգուն էր : Եւ ներսէն ու
դուրսէն զուտ ոսկիով պատեց անի-
կայ . և անոր բոլորտիքը ոսկի շրջա-
3 նակ մը շինեց : Եւ անոր չորս ան-
կիւններուն համար չորս ոսկի օ-
ղակներ ձուլեց , այսինքն անոր մէկ
կողմին երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմին
4 երկու օղակ : Եւ Սատիմի փայտէ
ձողեր շինեց , ու զանոնք ոսկիով
5 պատեց : Եւ ձողերը տապանակին
բովերը եղած օղակներուն անցուց ,
որ ՈՆՑՄՈՎ տապանակը վերցուի :
Բ ԳԼ · Իե · 17: 6 Եւ Բ.քաւութիւնը զուտ ոսկիէ
շինեց . անոր երկայնութիւնը եր-
կուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն
7 էր : Եւ երկու ոսկիէ քերովբէներ
շինեց . զանոնք կռածոյ շինեց քա-
8 ւութիւնին երկու ծայրերէն . Մէկ
քերովբէն մէկ ծայրէն ու մէկալ
քերովբէն մէկալ ծայրէն ԸՆ-
ԼՈՎ , քերովբէները քաւութիւնէն ,
9 երկու ծայրերուն շինեց : Եւ քերով-
բէները էրէնց թևերը վերէն տարա-
ծելով՝ իրենց թևերովը քաւութի-
նը կը ծածկէին , ու անոնց երեսները
իրարու կը նայէին . քերովբէներուն
երեսները քաւութիւնին վրայ էին :
Ե ԳԼ · Իե · 23: 10 Եւ Սեղանը Սատիմի փայտէ շի-
նեց . անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն , ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն , և բարձրութիւնը մէկ ու

Ն·Ք·ԶՓ· 1491

11 կէս կանգուն էր : Եւ զուտ ոսկիով պատեց ան . ու անոր բոլորտիքը
12 քը ոսկի շրջանակ մը շինեց : Եւ անոր բոլորտիքն ալ չորս մատնաչափ սպառուած մը՝ ու սպառուածին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
13 շինեց : Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր համար , ու օղակները անոր չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւնա-
14 ները դրաւ : Օղակները սպառուածին քովը ըլլալով՝ սեղանը վերցնելու համար ձողերուն տեղուանքն
15 էին : Եւ սեղանը վերցընելու համար ձողերը Սաւտիմի փայտէ շինեց ,
16 ու զանոնք ոսկիով պատեց : Եւ սեղանին վրայ եղած պատճէները , անոր Թոսկուտեղները ու խնկամաններն ու նուէր մատուցանելու գաւաթները ու բաժակները զուտ ոսկիէ շինեց :

17 Եւ Հաշտանակը զուտ ոսկիէ շինեց . կռածոյ շինեց աշտանակը . անոր բունը ու ճիւղերը՝ անոր սկահակները՝ գնդակները ու ծա-
18 ղիկները իրմէն էին : Եւ անոր քովերէն վեց ճիւղեր կ'ելլէին . աշտանակին մէկ քովէն իրեք ճիւղ՝ ու աշտանակին մէկալ քովէն ի-
19 րեք ճիւղ . Մէկ ճիւղին վրայ նշանաձեւ իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով , և մէկալ ճիւղին վրայ նշանաձեւ իրեք սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով . աշտանակէն ելած
20 վեց ճիւղերը ասանկ էին : Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկներով չորս նշանաձեւ բա-
21 կահակ կային : Եւ անկէ ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային : Անոնց գնդակները ու ճիւղերը իրմէն էին . ամէնը մէկ զուտ ոսկիէ կռածոյ էին :
23 Եւ անոր եօթը ճրագները և ունէլները ու անոր բաղմնակցները
24 զուտ ոսկիէ շինեց : Զանիկայ իր բոլոր գործիքներովը մէկ տալանդ զուտ ոսկիէ շինեց :

25 Խոունկի սեղանը Սաւտիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի ըլլալով , և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն էր . անոր եղջիւրները իրմէն
26 էին : Եւ անոր վրան ու շուրջանակի քովերը և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց . և բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը շինեց ա-
27 նոր : Եւ անոր համար անոր շրջանակին տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու կողմէն երկու ոսկի օղակներ շինեց , որ անոնք ձողերուն

տեղուանքը ըլլալով՝ անոնցմով
28 վերցուի : Եւ ձողերը Սաւտիմի փայտէ շինեց , ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց : Եւ Հսուրբ օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ խունկը շինեց իւղագործի արհեստով :

Ն·Ք·ԶՓ· 1491

Ե Գլ· Լ· 23, 34 :

ԳԼ· ԼԸ

1 Ողջակիզի սեղանը : 8 Պղնձէ աւազանը : 9 Սրահը : 21 Ժողովուրդին ընծայած բանեւրուն գումարը :

1 Եւ Հողջակիզի սեղանը Սաւտիմի փայտէ շինեց . անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր , և անոր բարձրու-
2 թիւնը իրեք կանգուն : Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւններուն վրայ շինեց . անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին . ու պղնձով պատեց ան : Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն թաղարները և թիակները ու կոնքերը և մսահանները ու կրակի ամանները շինեց . անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինեց : Եւ սեղանին համար անոր շրջանակին տակէն դրեթէ մէջտեղը պղնձէ ցան-
5 ցակերպ կասկարայ մը շինեց : Եւ պղնձէ կասկարային չորս անկիւնները չորս օղակներ ձուլեց ձողե-
6 րուն տեղը ըլլալու համար : Եւ ձողերը Սաւտիմի փայտէ շինեց , ու
7 զանոնք պղնձով պատեց : Եւ ձողերը սեղանին քովերը եղած օղակներուն անցուց , որ անիկայ անոնցմով վերցուի . զանիկայ տախտակներով շինեց՝ ոՉ մէջը դատարկ :
8 Եւ Բպղնձէ աւազանը ու անոր պղնձէ խարխոյը՝ ժողովքի խորանին դուռը Բխոմբերով ժողովուղ կնիկներուն հայելիներէն շինեց :
9 Եւ Թսրահը շինեց . հարաւային կողմին համար՝ սրահին վարագուրները մանուած բարակ քթանէ ըլ-
10 լալով՝ հարիւր կանգուն էին . Անոնց սիւները քսան ու անոնց պղնձէ խարխոյները քսան էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
11 պերը արծաթի էին : Եւ հիւսիսային կողմին համար վարագոյրները հարիւր կանգուն , անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան խարխոյները պղնձէ էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթի
12 էին : Եւ արեւմտեան կողմին համար վարագուրները յիսուն կանգուն էին . անոնց սիւները տասը ու անոնց խարխոյները տասը էին . սիւներուն ճանկերը ու անոնց կա-
13 պերը արծաթի էին : Եւ արեւելեան կողմին համար վարագոյրները յի-
14 սուն կանգուն էին : Դրանը մէկ

Ե Գլ· Լ· 1 :

Ե Գլ· ԽԵ· 1 :

Ե Գլ· ԽԵ· 29 :

Ե Գլ· ԽԵ· 31 :

Բ Գլ· Լ· 18 :

Գ Թագ· Բ· 22 :

Թ Գլ· ԽԵ· 9 :

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

կողմին վարագուրները տաճառուհինգ կանգուն՝ անոնց սիւները իրեք ոտ անոնց խարիսխները իրեք
15 էին . Եւ մէկալ կողմին համար ալ՝ այնպէս սրահին դրանը մէկ կողմին ու մէկալ կողմին վարագուրները տաճառուհինգ կանգուն , անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խարիսխ-
16 ները իրեք էին : Սրահին բոլոր վարագուրները շուրջանակի մա-
17 նուած բարակ քթանէ էին : Եւ սիւներուն խարիսխները պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակներ արծաթապատ՝ ու սրահին բոլոր սիւներն ալ արծաթի կապերով
18 էին : Եւ սրահին դրանը վարագոյրը նկարագործ էր , կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ . երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ և լայնութեանը մէջը բարձրութիւնը սրահին վարագուրներուն համեմատ հինգ կանգուն
19 էր : Եւ անոնց սիւները չորս ու անոնց պղնձէ խարիսխները չորս էին , անոնց ճանկերը արծաթի՝ և անոնց խոյակները արծաթապատ՝
20 ու կապերը արծաթէ էին : Եւ խորանին ու շուրջանակի սրահին բոլոր ելից պղնձէ էին :
21 Ասիկայ է խորանին՝ այնպէս վկայութեան խորանին հաշիւը , որ Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ Ղևտացւոց պաշտօնին համար Ա-
22 հարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքովը հաշուեցաւ :
Եւ Ցուդայի ցեղէն Ուրիի որդւոյն Ուրիին որդին Բեսաղէել ըրաւ ան ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պա-
23 տուիրեց : Եւ վարպետ քանդակագործ՝ և կապուտակով ու ծիրանեգոյնով և կրկնակի կարմիրով ու բարակ քթանով նկարագործող՝ Դանի ցեղէն Ախիսամայի որդին Ողղաբ անոր հետն էր :
24 Ան շինուածքին համար գործածուած բոլոր ոսկին՝ այնպէս սրբարանին բոլոր շինուածքին նուիրուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղլին համեմատ՝ քանանիները տաղանդ ու
25 եօթը հարիւր երսուն սիկղ էր : Եւ ժողովքէն համրուողներուն արծաթը՝ սրբարանին սիկղլին համեմատ՝
26 հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը հարիւր եօթանասուհինգ սիկղ էր : Քսան տարեկանէն վեր համրուելու անցնողներէն ամէն մէկը
27 պէտք մը՝ այնպէս սրբարանին սիկղլին համեմատ՝ կէս սիկղ պոաա , էվեց հարիւր իրեք հազար հինգ հա-
բիւր իսրայէլ ըլլալով : Եւ սրբարանին և խարիսխները ու վա-

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

րագուրին խարիսխները ձուլելու համար հարիւր տաղանդ արծաթ դնաց . մէկ խարիսխ մէկ տաղանդ ըլլալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարիսխ եղաա : Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասուհինգ սիկղ արծաթով սիւներուն ճանկերը շինեց , ու անոնց խոյակները պատեց ,
29 և զանոնք կապեց : Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր : Եւ անով ժողովքի խորանին դրանը խարիսխները՝ ու պղնձէ սեղանը՝ և անոր պղնձէ կասկարան՝
31 ու սեղանին բոլոր գործիքները , Եւ շուրջանակի սրահին խարիսխները՝ ու սրահին դրանը խարիսխները՝ և խորանին բոլոր ցիցերը՝ ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցիցերը շինեց :

ԳԼ · ԼԹ

1 Պաշտօնի հանդերձները ու սուրբ զգեստները : 2 Եփուտը : 8 Լանջապանակը : 22 Եփուտին պատմուճանը : 27 Բարակ քթանէ շապիկները , խոյրը , սպասրօշները , եռ : 30 Սուրբ պսակին թիթեղը : 32 Մովսէս շինուած բաները տեսնելով կը հաւնի , ու գործողները կ'օրհնէ :

1 Եւ ՚կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ շինեցին Հպաշտօնի հանդերձները՝ սրբարանին մէջ պաշտօն կատարելու համար . և Ահարոնին համար սուրբ զգեստները շինեցին , Հ Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
2 Ու եփուտը շինեց ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
3 բարակ քթանէ : Եւ ոսկին բարակ թիթեղունք ըլլալու ծեծեցին , և թելեր կտրեցին , որ կապուտակին՝ ծիրանեգոյնին և կրկնակի կարմիրին ու բարակ քթանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն : Կոճկուող վակասներ շինեցին անոր՝ այնպէս եփուտին , որ երկու ծայրէն
5 կը կոճկուէր : Եւ եփուտին վրայ եղած ժապաւէնը նոյն ԷՆ-ԻՆ էր՝ անոր գործքին համեմատ , ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ էր , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
6 Եւ ոսկի խոշերու մէջ եղնգնաքարերը գամեցին , ՚՚ անոնց վրայ Իսրայէլի որդւոցը անունները կնիքի փորագրելու պէս փորագրեցին :
7 Եւ զանոնք եփուտին ուսերուն վրայ դրաւ , որ Ը յիշատակի քարեր ըլլան Իսրայէլի որդւոցը , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս :
8 Եւ լանջապանակը ճարտարապետի եփուտին գործին պէս ոսկիէ՝ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ

ՙԳԼ·Լ·23։

ՖԳԼ·Լ· 10։Լ·19։

Ֆ Գ Լ · Խ · 4 ։

Ֆ Գ Լ · Խ · 6 ։

Ն·Ք·ԳՔ· 1491

Ֆ Գ Լ · Խ · 9 ։

Ը Գ Լ · Խ · 12 ։

Ֆ Գ Լ · Խ · 15 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1491

և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
9 բարակ քթանէ շինեց . քառա-
կուսի ու երկուքի ծալլուող շինե-
ցին լանջապանակը . մէկ թիզ եր-
կայնութեամբ ու մէկ թիզ լայ-
նութեամբ՝ երկուքի ծալլուող էր .
Ը Գլ·Իբ·17, ՃՃ ։
10 Ը եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր
դամեցին . Աՠ կարգը՝ սարդիոն ,
տոպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր . Եւ երկրորդ կարգը
կարկեհան , շափիւղայ ու անդա-
մանդ էր . Եւ երրորդ կարգն էր
12 դաճազմ , ակատ ու մեղեսիկ . Եւ
չորրորդ կարգն էր ոսկեքար , ե-
ղընդնաքար ու յասպիս . ԱՠՆԻ
ոսկի խորշերու մէջ դամուած էին ։
14 Եւ քարերը՝ Իսրայէլի որդւոցը ա-
նուններուն համեմատ՝ անոնց ա-
նուններուն պէս տասներկուք
էին . ամէն մէկուն անունը՝ տա-
սներկու ցեղերուն համեմատ՝ կնիք
փորագրողի գործով փորագրուած
15 էր ։ Եւ լանջապանակին վրայ զուտ
ոսկիէ ոլորուած հիւսուած շղթա-
16 ներ շինեցին ։ Եւ երկու ոսկի խորշ
ու երկու ոսկի օղակ շինեցին . և եր-
կու օղակները լանջապանակին եր-
17 կու ծայրերը դրին ։ Եւ լանջապա-
նակին ծայրերը եղած երկու օղակ-
ներուն անցուցին երկու ոսկիէ հիւ-
18 սուած շղթաները ։ Եւ երկու հիւ-
սուած շղթաներուն ՓՠՆ երկու
ծայրերը երկու խորշերուն անցու-
ցին . ու ասոնք եփուտին ուսերուն
19 վրայ՝ անոր առջեւի կողմը դրին ։ Եւ
ՠՐԷ երկու ոսկի օղակներ ալ շի-
նեցին , և զանոնք լանջապանակին
ներսի կողմին՝ եփուտին կցուած
20 եզերքին երկու ծայրերը դրին ։ Եւ
ՠՐԷ երկու ոսկի օղակներ շինե-
ցին , ու զանոնք եփուտին երկու
ուսերուն վարէն՝ անոր առջեւի
կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին
21 ժապաւէնին վրայէն անցուցին ։ Եւ
լանջապանակը իր օղակներէն՝ կա-
պուտակ ընՠՠՠ լարով եփուտին
օղակներուն կապեցին , որ եփու-
տին ժապաւէնին վրայ ըլլայ , ու
լանջապանակը եփուտին վրայէն
չզատուի , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
Բ Գլ·Իբ·31· 22 Բ Եւ եփուտին պատմուճանը ոս-
տայնանկի գործով բոլորովին կա-
23 պուտակ շինեց ։ Եւ պատմուճա-
նին մէջտեղը ղրահի ճեղքուածքին
պէս ճեղքուածք մը կար . Աՠ ճեղ-
քուածքին բոլորտիքը հիՠՠՠՠՠ ե-
24 զերք ունէր՝ որ չպատռի ։ Եւ
պատմուճանին քղանցքներուն վը-
րայ՝ կապուտակէ ու ծիրանեդոյ-
նէ և կրկնակի կարմիրէ Աՠ մա-
նուած բաբակ ւԲՠՆԷ նռուներ շինե-
Ժ Գլ·Իբ·33· 25 ցին ։ Եւ զուտ ոսկիէ Ժ զանգակ-

ներ շինեցին , ու զանգակները նռ-
ուերուն մէջտեղը՝ պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ շուրջանակի
26 նռուերուն մէջը դրին ։ Պատմուճա-
նին քղանցքներուն վրայ շուրջա-
նակի զանգակ մը ու նռուռ մը՝ զան-
գակ մը ու նռուռ մը , պաշտօնին
համար , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
27 Ի Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը Ի Գլ·Իբ·39,
համար բարակ քթանէ ոստայ- 40 ։
նանկի գործ շապիկներ շինեցին ։
28 Լ Եւ խոյրը բարակ քթանէ՝ ու Լ Գլ·Իբ·4,
հանդէսի ապարօշները բարակ քը- 39 ։ Եզեկ·
թանէ՝ ու Ի կտաւեղէն անդրավար- Խդ·18 ։
տիքները մանուած բարակ քթանէ, Ի Գլ· Իբ·
29 Ժ Եւ գօտին մանուած բարակ քը- 42 ։
թանէ՝ կապուտակէ՝ ծիրանեդոյնէ Ժ Գլ· Իբ·
և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ 39 ։
շինեցին , Տէրոջը Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
30 Լ Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ Լ Գլ·Իբ·36,
ոսկիէ շինեցին , ու անոր վրան 37 ։
կնիք փորագրելու պէս՝ ՍՐԲՈՒ-
31 ԹԻՒՆ ՏԵԱՈՒՆ գրեցին . Եւ անոր
կապուտակ ժապաւէն մը անցու-
ցին , որ վերէն խոյրին վրայ դրուի ,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
32 Ուստի խորանին՝ այսինքն ժողով- Հ Ժ 42,43 ։
քի վրանին բոլոր գործը լմընցաւ . Գլ·Իե·40 ։
և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին . անանկ ըրին ։ Եւ խորանը
Մովսէսին բերին , վրանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդ-
ները՝ անոր տախտակները՝ անոր
նիգերը՝ և անոր սիւները ու խա-
34 րիսխները , Եւ կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոցը՝ ու թա-
ղանի մորթերէն եղած ծածկոցը՝ և
35 ծածկող վարագոյրը , Վկայու-
թեան տապանակը ու անոր ձողերը՝
36 և քաւութիւնը , Սեղանը Աՠ անոր
բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-
37 թեան հացը , Զուտ ՠՐԷ աշտա-
նակը իր ճրագներովը՝ այսինքն կար-
գաւ դրուած ճրագներովը՝ ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը ,
38 Եւ ոսկի սեղանը՝ ու օծման եղը՝ և
անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին
39 դրանը վարագոյրը , Պղնձէ սեղա-
նը ու անոր պղնձէ կաճկարան՝ ա-
նոր ձողերը և անոր բոլոր գործիք-
ները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը ,
40 Սրահին վարագուրները՝ անոր սիւ-
ները ու խարիսխները՝ և սրահին
դրանը վարագոյրը՝ անոր չուան-
ները ու ցիցերը՝ և խորանին՝ այսինքն
ժողովքի վրանին պաշտօնին համար
41 Եղած բոլոր կարասիքը , Սրբարանին
մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօնին
հանդերձները , ու Ահարոն քահա-

Ն · ք · ՂԲ · 1491

Նային սուրբ զգեստները , ու ա-
նոր որդւոցը զգեստները , որ քա-
42 հանայու թիւն ընեն : Ան ամենուն
պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեց , անանկ ընդրին Իսրայէլի որ-
դիքը ամէն գործը :
43 Եւ Մովսէս բոլոր շինուածքին
նայեցաւ , և ահա Տէրոջը պատուի-
րածին պէս ըրին ան . անանկ ըրին ·
և Մովսէս օրհնեց զանոնք :

ԳԼ · Ի

1 Ատուած կը պատուիրէ Մովսէսին՝ որ խորանը
կանգնէ , 9 և օծէ , 13 ու Ահարոնը և անոր
որդիքը քահանայ օրհնէ : 16 Մովսէս ա-
պատուիրանքները կը կատարէ : 34 Խորանը
ծածկող ամպը :

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով , 2 Առաջին ամսուն
առաջին օրը կանգնես Բ խորանը՝
3 այսինքն ժողովքի վրանը : Եւ դանոր
մէջը դնես վկայութեան տապա-
նակը , ու վարագոյրովը ծածկես
4 տապանակը : Եւ Գսեղանը ներս
բերես , ու Դանոր վրայ շա-
րունելու հաչերը շարես . Եվ աշտա-
նակը ներս բերես , ու անոր ճրագ-
5 ները վառես : Ե Եւ վկայութեան
տապանակին առջևը դնես խունկ-
կին ոսկի սեղանը , ու խորա-
նին դրանը վարագոյրը դնես :
6 Եւ խորանին՝ այսինքն ժողովքի
վրանին դրանը առջևը ողջակէզի
7 սեղանը դնես : Եւ Էժողովքի վրա-
նին ու սեղանին մէջտեղը դնես
աւազանը , ու անոր մէջը ջուր
8 դնես : Եւ շուրջանակի սրահը
կանգնես , ու սրահին դրանը վա-
9 րագոյրը դնես : Եւ օծման ևղը
առնես , ու խորանը և անոր մէջը
եղած ամէն բաները Թ օծես . և
անիկայ ու անոր ամէն անօթները
10 սրբես , որ սուրբ ըլլայ : Եւ
ողջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր
գործիքները օծես , ու սեղանը
սրբես . և Ժսեղանը *աւելի սուրբ
11 պիտի ըլլայ : Եւ աւազանը ու
անոր խարիսխը օծես , ու սրբես
12 անիկայ : Եւ Ահարոնը ու անոր
որդիքը ժողովքի խորանին դրանը
մօտեցընես , ու զանոնք ջրով
13 լուաս : Եւ Ահարոնին հագցը-
նես սուրբ զգեստները , Լու օծես
անիկայ , և սրբես անիկայ , որ
14 ինծի քահանայութիւն ընէ : Եւ
անոր որդիքն ալ մօտեցընես , ու
15 անոնց շապիկները հագցընես : Եւ
անոնց հայրը օծածիդ պէս օծես
զանոնք , որ ինծի քահանայու-
թիւն ընեն . և անոնց օծումը
իրենց ազգերուն մէջ Ի յաւիտենա-
կան քահանայութեան համար պի-
տի ըլլայ :
16 Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն բոլոր
պատուիրածին պէս ըրաւ . անանկ
17 ըրաւ : Եւ եղաւ որ երկրորդ տա-
րին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
18 Ժխորանը կանգնուեցաւ : Եւ Մով-
սէս կանգնեց խորանը , ու անոր
խարիսխները դրաւ , և անոր տախ-
տակները կանգնեց , ու անոր նի-
զերը անցուց , ու սիւները կանգ-
19 նեց : Եւ խորանին վրայ տարաս
ծեց վրանը , ու վերէն վրանին
ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
20 էր : Եւ Լվկայութիւնը առաւ ու
տապանակին մէջը դրաւ . և ձողերը
տապանակին վրայ անցուց , ու վե-
րէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
21 նը դրաւ : Եւ տապանակը խո-
րանին մէջը բերաւ , ու Հծածկող
վարագոյրը դրաւ , և վկայութեան
տապանակը ծածկեց , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :
22 Նեւ ժողովքի վրանին մէջ՝ խորա-
նին հիւսիսային կողմը վարագու-
րին դուրսի դին դրաւ սեղանը .
23 Ղնե անոր վրայ շարուելու հացերը
շարեց Տէրոջը առջևը , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :
24 Ճեւ ժողովքի վրանին մէջ՝ սեղանին
դիմացը խորանին հարաւային կող-
25 մը դրաւ աշտանակը : Եւ Տէրոջը
առջևը Մ ճրագները վառեց , ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :
26 Ն Եւ ժողովքի վրանին մէջ՝ վարա-
գոյրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը .
27 Շ Եւ անոր վրայ անուշահոտ խունկ
ծխեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր : Ե Եւ խորանին
29 դրանը վարագոյրը դրաւ : Պեւ
խորանին՝ այսինքն ժողովքի վրանին
դրանը քով ողջակէզին սեղանը դը-
րաւ . ու Ղանոր վրայ ողջակէզը ու
հացի ընծան մատուց , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր :
30 Ոեւ ժողովքի վրանին ու սեղանին
մէջտեղը դրաւ աւազանը , և անոր
մէջը՝ լուացուելու համար ջուր դը-
31 րաւ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ան-
32 ոտքերը անկէ կը լուային . Ճու-
ղովքի վրանը մտած ատեննին, և
սեղանին մօտենալու ատեննին կը
լուացուէին , Լինչպէս որ Տէրը
33 Մովսէսին պատուիրեր էր : Քեւ
խորանին ու սեղանին բոլորտիքը
սրահը կանգնեց , և սրահին դրանը
վարագոյրը դրաւ : Եվյապես Մով-
սէս Բ Ա գործը լմընցուց :
34 Քեւ ամպ մը ծածկեց ժողովքի
վրանը , և Տէրոջը փառքը լեցուց
35 խորանը : Եւ Մովսէս Էչէր կրնար
մտնել ժողովքի վրանը , ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար , ու Տէ-

Ն · ք · ՂԲ · 1491

1490

Ծ Ելից · 1 :
Թուա · է · 1 :

Ի ԳԼ · իե · 16 :

Հ ԳԼ · իզ · 33 : Լ · 12 :

Ի ԳԼ · իզ · 35 :

Ղ Ելից 4 :

Ճ ԳԼ · իզ · 35 :

Մ Ելից 4 : ԳԼ · իե · 37 :

Յ Ելից 5 : ԳԼ · Լ · 6 :

Ն ԳԼ · Լ · 7 :

Շ Ելից 5 : ԳԼ · իզ · 36 :

Ո Ելից 6 :

Չ ԳԼ · իթ · 38 : ՟ :

Պ Ելից 7 : ԳԼ · Լ · 18 :

Ջ ԳԼ · Լ · 19 , 20 :

Ռ Ելից 8 : ԳԼ · իե · 9 , 16 :

Ս ԳԼ · իթ · 43 : ՂՆ · ժզ · 2 : Թուա · թ · 15 : գ Թագ · ը · 10 , 11 : բ Մն · է · 13 : է · 2 : Եսա · զ · 4 : Անգ · բ · 7 , 9 : Յայտ · ժե · 8 :

Վ ՂՆ · ժզ · 2 : գ Թագ · ը · 11 : բ Մն · է · 14 :

Ն·Ք·ԶՔ· 1490

ա Թուս. Թ. 17։ Ժ. 11։ Նեհեմ. Թ. 19։
բ Թուս. Թ. 19—22։

րոջը փառքը լեցուցեր էր խորանը։
36 ա Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամպը խորանին վրայէն վերնար , ան
37 ապէնը կը չուէին . եւ բ Թէ որ ամպը չվերնար , մինչև անոր վերնալու
38 օրը չէին չուեր ։ Քանզի ցորեկը ա Տէրոջը ամպը խորանին վրայ էր , և գիշերը անոր վրայ կրակ կար , Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ իրենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ ։

Ն·Ք·ԶՔ· 1490

ա ԳԼ. Ժգ. 21։ Թուս. Թ. 15։

ԳԻՐՔ ՂԵԻՏԱՑԻՈՑ

Ն·Ք·ԶՔ· 1490

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Արջառներէն , 10 Հօտերէն , 14 կամ Թռչուններէն ողջակէզ մատուցանելու կանոնները ։

1 Յե Տէրը ա կանչեց Մովսէսը , ու բ Ժողովքի խորանէն խօսեցաւ
2 անոր՝ ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցդը , ու ըսէ անոնց , Թէ որ ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , ձեր ընծան արջառներէն կամ հօտերէն պիտի մատուցանէք ։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն ողջակէզ է , արու ա անարատ պիտի մատուցանէ . ու ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մատուցանէ ան՝ Տէրոջը առջևը ընդունելի ըլլալու համար ։
4 Եւ իր ձեռքը ողջակէզին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու ան իրեն Քաւութիւն ըլլալու համար ընդունելի պիտի ըլլայ ։
5 Եւ զոհարակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը . ու Ահարոնին որդիքը բ քահանաները արիւնը պիտի մօտեցընեն , և ժողովքի խորանին դրանը քով եղած սեղանին վրայ շուրջ կողմանակի գ պիտի որակեն արիւնը ։
6 Եւ ողջակէզին մորթը պիտի հանէ , ու կտոր կտոր պիտի ընէ
7 ողջակէզը ։ Եւ Ահարոն քահանային որդիքը սեղանին վրայ կրակ պիտի դնեն , ու կրակին վրայ
8 փայտեր շարեն . Եւ Ահարոնին որդիքը քահանաները սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարեն կտորները՝ գլուխը ու
9 ճարպը . Բայց անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ , և քահանան պիտի այրէ ամէնը սեղանին վրայ՝ ողջակէզ ա Տէրոջը Հանուշահոտ պատարագ ըլլալու համար ։
10 Եւ Թէ որ անոր ողջակէզի ընծան հօտերէն՝ ա ոչխարներէն կամ այծերէն է , արու բ անարատ պիտի
11 մատուցանէ ։ գ Եւ պիտի մորթէ անիկայ Տէրոջը առջևը սեղանին հիւսիսային կողմը . ու Ահարոնին որդիքը քահանաները սեղանին

վրայ շուրջանակի պիտի սրսկեն
12 անոր արիւնը ։ Եւ կտոր կտոր պիտի ընէ ան՝ գլխովը ու ճարպովը . և քահանան սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շարէ
13 անոնք ։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ . ու քահանան ամէնը պիտի բերէ ու սեղանին վրայ այրէ . ասիկայ ողջակէզ ա Հանուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։
14 Եւ Թէ որ ողջակէզի համար Տէրոջը ա պատարագնէ ընծան Թռչուններէն է , ան ատենը անիկայ իր ընծան բ տատրակներէն կամ աղաւնիի ձագերէն պիտի մատուցանէ
15 ցանկ ։ Եւ քահանան սեղանին մօտ բերէ ան՝ ու անոր գլուխը փրցընէ , և սեղանին վրայ պիտի այրէ , ու անոր արիւնը սեղանին
16 հի քովը քամուի ։ Եւ անոր կրծանառքը ու աղտը պիտի զատէ , և հսեղանին արևելեան կողմը եղած
17 մոխրանոցը նետէ ։ Եւ զանիկայ Թևերէն պիտի պատռէ Յառանց զատելու . ու քահանան պիտի այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ . Ասա՝ ողջակէզ ա անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը ։

Ն·Ք·ԶՔ· 1490

ա ԳԼ. Ը. 7։ Ժբ. 8։ Ղեւտ. Բ. 24։

ե ԳԼ. Ը. 10։

զ Ծն. Ժե. 10։

ղ Հմր 9, 13։

ԳԼ. Բ

1 Հացի ընծան բարակ ալիւրէ եղով ու խունկով պիտի մատուցուէր ։ 4 Թոնիրի մէջ , 5 տապակի մէջ , 7 սաճի մէջ եփուած չօթեր նուիրելու կերպը ։ 13 Բնաւ հացի ընծայ մը առանց աղի պիտի չըլլար ։ 14 Երախայրի պտուղներուն մատուցելիքը ։

1 Ա Երբոր մէկը ա հացի ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը , ա նոր ընծան բարակ ալիւրէ պիտի ըլլայ . ու անոր վրան եղ պիտի
2 թափէ , և կնդրուկ դնէ վրան . Եւ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն պիտի բերէ ան . ու բ ան՝ նոյն անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն ու եղէն պիտի առնէ բոլոր կնդրուկին հետ մէկ-

ա ԳԼ. Ը. 14։ Թ. 17։ Թուս. Ժե. 4։

Ն.Ք.ԳԲ. 1490

Ա Հմր 9։ ԳԼ. ե. 12։ է. 15։ իդ. 7։ Ես. կէ. 3։ Գոր. ժ. 4։

Ե ԳԼ. է. 9։ ժ. 12, 13։

Ը Եզ. ւԹ. 37։ Թուս. ժը. 9։

Ի Եզ. ւԹ. 2։

տեղ, և քահանան Էլիշատակի համար սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալո-
3 հմար. Եւ է հացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ. Ա՛ւելոյ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը։
4 Եւ թէ որ թոնիրի մէջ եփած հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս, բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր չօթեր՝ կամ է եղով օծուած անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ։
5 Եւ թէ որ քու ընծաղ տապակի վրայ եփուած հացի ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով շաղուած ան-
6 խմոր պիտի ըլլայ։ Կտոր կտոր պիտի կտրտես ան, ու վրան եղ թափես. ասիկա հացի ընծայ է։
7 Եւ թէ որ քու ընծաղ սանի մէջ եփուած հացի ընծայ է, բարակ
8 ալիւրէ եղով պիտի շինուի։ Եւ ասոնցմէ շինուած հացի ընծան Տէրոջը պիտի բերես, ու քահանային ներկայացնես, և ինքը սեղանին
9 մօտեցընէ ան. Եւ քահանան ընծայէն ղանոր յիշատակը պիտի առնէ, ու սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը է անուշահոտ պատարագ
10 ըլլալո-։ Եւ ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ. Ա՛ւելոյ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը։
11 Հացի ընծան որ դուք Տէրոջը պիտի մատուցանէք՝ բնաւ խմոր ըաղ պիտի չշինուի. ինչու որ պատարագի համար ամէնէն խմոր կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը։
12 Ասոնք իբրև երախայրի պատուէր ընծայ մատուցանէք Տէրոջը. բայց սեղանին վրայ պիտի չայրուին ա-
13 նուշահոտութեան համար։ Եւ քու ամէն հացի ընծայիդ աղ պիտի դնես, ու քու հացի ընծայէդ Աբրու Ամուծդդդ ուխտին աղը պա-
14 կաս չընես. Էքրու ամէն ընծայովդ աղ ալ մատուցանես։
Եւ թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մատուցանելու ըլլաս Տէրոջը, ծառջի պտուղներուն ընծային համար՝ կրակով բոհրած թարմ հնասեղէն ծեծուած ցորեն մա-
15 տուցանես. Եւ հանոր վրան եղ պիտի թափես, ու կնդրուկ դնես
16 վրան. ասիկայ հացի ընծայ է։ Եւ քահանան անոր ծեծուած ցորենէն ու անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը ղանոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէրոջը պատարագ ըլլալո- համար։

ԳԼ. Գ

1 Արձանագրէն 6 կամ հօտերէն, 7 թէ՝ գառն 13 և թէ այծ պիտի մատուցուէը խաղաղութեան զոհի համար։

Ն.Ք.ԳԲ. 1490

Ա ԳԼ. է. 11, 29։ իբ. 21։

Բ ԳԼ. ա. 3։

Գ ԳԼ. ա. 4, 5։ Եզ. ւԹ. 10։

Դ Եզ. ժ. 12։ Եզ. ւԹ. 13։

Ե ԳԼ. է. 12։ Եզ. ւԹ. 13։

Զ Հմր 1, ըա։

Է Տես Գ։ իա. 6, 8, 17, 21, 22։ իբ. 25։ Եզեկ. խդ. 7։ Մաղ. ա. 7, 12։

Ը Եբր. պատարագէ հաց

Թ Հմր 1, 7, ըա։

1 Եւ թէ որ անոր ընծան խաղաղութեան զոհ է, երբոր արջառներէն կը մատուցանէ, թէ արու ըլլայ և թէ էգ, Տէրոջը առջևը
2 անարատ պիտի մատուցանէ ան։ Եւ է իր ձեռքը իր ընծայած անասունին գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի խորանին դուռը մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը քահանաները սեղանին վրայ շուրջա-
3 նակի պիտի սրսկեն արիւնը։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն ծոռոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
4 պը, Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երիկամունքներով միասին պիտի
5 փրցնէ. Եւ Ահարոնին որդիքը սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ ողջակէզին հետ է պիտի այրեն ասոնք, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալո- համար։
6 Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհի համար Տէրոջը ոչխարէն ընծան հօտերէն է, թէ արու ըլլայ և թէ էգ՝ ղանարատ պիտի մատու-
7 ցանէ ան։ Թէ որ անիկայ իր ընծային համար գառն մատուցանէ,
8 Տէրոջը առջևը պիտի բերէ ան, Եւ ձեռքը իր ընծային գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի խորանին առջևը մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի
9 պիտի սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ խաղաղութեան զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն անոր ճարպը ու բոլոր դմակը *տակէն փրցընելով, և փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ
10 եղած բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երիկամունքներով միասին
11 տեղ պիտի փրցնէ։ Եւ քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ասոնք՝ է Տէրոջը †պատարագ ըլլալո- համար։
12 Եւ թէ որ անոր ընծան այծ է, Տէրոջը առջևը պիտի բերէ ան,
13 Եւ իր ձեռքը անոր գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի խորանին առջևը մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ շուրջանակի
14 պիտի սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ անիկայ իր ընծային պատարագ պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն փորոտիքը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
15 պը, Եւ երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին թաղանթը երի-

* Եբր. ողնայարէն

Ն·ք·ԶԲ· 1490

Ի ԳԼ·Ե·23, 25։ աթագ· Բ·15։ Բ Մն·Ե·7։ ժ ԳԼ·Զ·18։ Է·36։ ԺԷ· Ղ։ իգ·14։ Ի ՀՄՐ 16։ ԹԼ Է·23։ Բ Օր·ԼԲ· 14։ Նեհմ· Ը·10։ Լ ՅՕՆ·Թ·4։ ԳԼ·Ե·26։ ԺԷ·10,14։ Բ Օր·ԺԲ· 16։ ա թագ· ԺԳ· 33։ Եզեկ·խղ· 7, 15։

ա ԳԼ·Ե·15, 17։ Թոս· ԺԵ·22, ՃԷ։ ա թագ· ԺԳ· 27։ Ա Պաղ·ԺԹ· 12։

Բ ԳԼ·Ը·12։

Գ ԳԼ·Թ·2։

Դ ԳԼ·ա·3, 4։

Ե ԳԼ·ԺՂ· 14։ Թոս· ԺԹ·4։

Զ ԳԼ·Ը·15։ Թ·9։ ԺՂ· 18։

Է ԳԼ·Ե·9։

Ը ԳԼ·Է·3, 4, 5։

Թ ԵԼ·ԻԹ· 14։ Թոս· ԺԹ·5։

Ժ ԳԼ·Ղ·11։

Ի ԵՐԲ·ԺԳ· 11։

կամուրջներով մկուտեղ պիտի փըր-
16 *ցընէ· Եւ քահանան սեղանին վրայ*
պիտի այրէ անոնք , անուշահոտ
պատարագ ըլլալո համար · Բամէն
17 *Ճարպը Տէրոջն է : Ձեր ազգերուն*
մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն
մէջ ծ յաւիտենական կանոն ըլլայ ,
որ ոչ ուճարպ ուտէք՝ ոչ ալ Նա-
բիւն :

ԳԼ· Դ

1 Քահանային , 13 ժողովքին , 22 իշխանի
մը , 27 և հասարակ մարդու մը անգիտու-
թեամբ ըրած մեղքին պատարագը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Թէ որ անձ մը սխալմամբ
մեղանչէ , ու Տէրոջը բոլոր արգի-
3 լած բաներուն մէկը ընէ , Եթէ որ
օծուած քահանան ժողովուրդը
չանցաւոր ընելու մեղք մը գործելու
ըլլայ , իր գործած մեղքին համար
ե արջառներէն անարատ զուարակ
մը մեղքի պատարագ մատուցանէ
4 Տէրոջը · Եւ ը ժողովքի խորանին
դուռը՝ Տէրոջը առջեւը պիտի բերէ
զուարակը , ու իր ձեռքը զուարա-
կին գլխուն վրայ դնէ , և Տէրոջը
5 առջեւը մորթէ զուարակը : Եւ
օծուած քահանան ի զուարակին
արիւնէն պիտի առնէ ու ժողովքի
6 խորանը բերէ : Եւ քահանան իր
մատը արիւնը պիտի թաթխէ , ու
Տէրոջը առջեւը՝ սրբարանին վարա-
գուրին առջեւը եօթը անգամ սրսկէ
7 արիւնէն : Եւ քահանան արիւնէն
իւ մը ը պիտի դնէ Տէրոջը առջեւը
անուշահոտ խունկի սեղանին եղ-
ջիւրներուն վրայ , որ ժողովքի խո-
րանին մէջն է · ու զուարակին ամօթ
ի բոլոր արիւնը ժողովքի խորանին
դրանը քով եղած ողջակէզի սեղա-
8 նին չատակը թափէ : Եւ մեղքի
պատարագ եղած զուարակին բո-
լոր ճարպը՝ այսինքն փորոտիքը
ծածկող ճարպը ու փորոտիքին
վրայ եղած բոլոր ճարպը անկէ
9 պիտի վերցնէ · Եւ երկու երի-
կամունքը ու կուշտին վրայ եղած
անոնց վրայի ճարպը և լեարդին
վրայի թաղանթը երիկամունքնե-
10 րովը մկուտեղ պիտի փրցնէ , ըխա-
ղաղութեան զոհին արջառէն փըր-
ցուելուն պէս · և քահանան ող-
ջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք : Եւ զուարակին մորթը
ու անոր բոլոր միսը գլխովը ու
ոտքերովը և անոր փորոտիքը ու
12 աղբը , Ա յսինքն բոլոր զուարակը
բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ
մը՝ ծ մոխիր թափուած տեղը պի-
տի հանէ , և խփայտերու վրայ
կրակով այրէ ան · մոխիր թա-
փուած տեղը այրուի :

13 Եւ Լթէ որ Իսրայէլին բոլոր ժո-
ղովքը *Էանգիտութեամբ սխալին՝*,
ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բանե-
րէն մէկը ընելով յանցաւոր ըլլան ,
14 Երբոր իմացուի ան ըրած մեղքեր-
նին , ժողովքը մեղքի պատարագի
համար արջառներէն զուարակ մը
պիտի մատուցանեն · ու ժողովքի
խորանին առջեւը բերէ անիկայ :
15 Եւ ժողովքին ծերերը ծ իրենց ձեռ-
քերը զուարակին գլխուն վրայ պի-
տի դնեն Տէրոջը առջեւը · ու զուա-
րակը Տէրոջը առջեւը պիտի մոր-
16 թուի : Եւ օծուած քահանան
զուարակին արիւնէն ժողովքի խո-
17 րանը պիտի բերէ : Եւ քահանան
իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ ,
ու Տէրոջը առջեւը՝ վարագուրին
18 առջեւն եօթը անգամ սրսկէ : Եւ
արիւնէն իւ մը ժողովքի խորանին
մէջ Տէրոջը առջեւը եղած սեղանին
եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ · ու
ամօթ բոլոր արիւնը՝ ժողովքի
խորանին դրանը քով եղած ողջա-
կէզի սեղանին չատակը թափէ :
19 Եւ անոր բոլոր ճարպը պիտի վեր-
ցընէ անկէ , ու սեղանին վրայ այ-
20 րէ : Եւ հմեղքի պատարագ եղած
զուարակին ինչպէս որ բրաւ , ասա
զուարակին ալ անանկ պիտի ընէ ·
ն ու քահանան անոնց համար քա-
աւութիւն ընէ , ու անոնց թողու-
21 թիւն ըլլայ : Եւ բանակէն դուրս
պիտի հանէ զուարակը , ու ինչ-
պէս որ առջի զուարակը այրեց ,
ասա ալ անանկ պիտի այրէ · ժո-
ղովքին համար մեղքի պատարագ
մըն է ասա :
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործե-
լու ըլլայ , ու իր Տէր Աստուծոյն
արգիլած բաներէն մէկը չսխալ-
մամբ ընելով յանցաւոր ըլլայ ,
23 ֆթէ որ իր ըրած մեղքը իրեն ծա-
նուցուի , իրեն համար այծերէն
արու անարատ նոխազ մը ընծայ
24 պիտի բերէ · Եւ ի իր ձեռքը նո-
խազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու
զանիկայ Տէրոջը առջեւը ողջակէ-
զին մորթուելու տեղը մորթէ ·
25 մեղքի պատարագ մըն է ասա : Ո Եւ
քահանան մեղքի պատարագին ա-
րիւնէն իր մատովը պիտի առնէ ,
ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրնե-
րուն վրայ պիտի դնէ , և անոր ամա-
ցած արիւնը ողջակէզի սեղանին
26 չատակը թափէ : Եւ անոր բոլոր
ճարպը՝ խաղաղութեան զոհին
ճարպին պէս՝ սեղանին վրայ պի-
տի այրէ · ղու քահանան անոր
մեղքին համար քաւութիւն ընէ ,
և թողութիւն ըլլայ անոր :
27 Եւ թէ որ երկրին ժողովուրդէն
մէկը սխալմամբ մեղանչէ՝ ու Տէ-

Ն·ք·ԶԲ· 1490

Լ Թոս· ԺԵ· 24։ ՁԵս· Է· 11։

*Եթէ· սխալէն՝ ու ժո-
ղովքին աչքէն գաղ-
տուկ պահուած բանը ,
Ի ԳԼ·Ե·2, 3, 4, 17։
Ծ ԳԼ·ա·4։

Կ ՀՄՐ 5։ ԵՐԲ· Թ·12, 13, 14։

Ն Թոս· ԺԵ· 25։ Դան· Թ·24։ Հբ· ղով·Ե·11։ ԵՐԲ·Բ·17։ Ժ·10, 11, 12։ ա Ջ Օ· ա·7։ Բ·2։

Ղ ՀՄՐ 2, 13։

Ճ ՀՄՐ 14։

Մ ՀՄՐ 4, ՃԷ։

Յ ՀՄՐ 30։

Ա ՀՄՐ 8։ ԹՎ· Ժ·4։ ԵՂ· Ժ·4։ ՀՌ· Ժ·4։ ՂԵՒ· Ժ·4։ ՂԵՒ· Ժ·4։ ՂԵՒ

ՈՂՋԱԿԵԶՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂԱՎՈՐԱԿԱՆ

ՈՐ ՉԻՄԱՑԱՆԻ ՄԱՐԴՈՒ ԿԱՄ ԿԱՆԱՑԻ ՄԱՍԻՆ

Ե

1 Գիտցած բանին վկայութիւն չտուող մարդուն, 2 անմաքուր բանի մը դպչողին, 4 սխալմամբ անխրատ տեղը երդում ընդունի մասուցանելու յանցանքի պատարագը՝ 6 կամ՝ հօտերէն, 7 կամ թռչուններէն, 11 և կամ բարակ ալեւրէ պիտի ըլլար։ 14 Սուրբ բաներու մէջ յանցաւոր գտնուղին, 17 և անգիտութեամբ մեղանչողին պատարագը։

ՈՐ ԳԹԱԳ. ԲՂ. 31։ ՄԱՏ. ԻԶ. 63։ ԲՀՄՐ 17։ ԳԼ. Ե. 18։ ԺԵ. 16։ ԺԹ. 8։ Ի. 17։ ԹՒ. ԹԻ. 13։

1 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու լսէ երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլլայ, կամ բնաւ տեսած ըլլայ կամ գիտցած, թէ որ չմամլընէ, իր

ԵԼԿ. Ե. 1։ ԳԼ. Ե. 1։ ԺԸ. 8։ ԺԹ. 8։ Ի. 17։ ԹՒ. 13։

2 յանցանքը պիտի կրէ։ Կամ եթէ անմաքուր բանի մը կամ անմաքուր գազանի մը դիւին կամ անմաքուր անասունի մը դիւին կամ անմաքուր սողունի մը դիւին դպչելու ըլլայ, թէպետև չգիտնալով, անիկայ անմաքուր ու յանցաւոր

ԳԼ. Ե. 2։ ԺԱ. 24, 28, 31, 39։ ԹՒ. ԺԹ. 11, 13, 16։ ԲՀՄՐ 17։ ԵԿԼ. ԺԸ. ԺԳ. 1։

3 պիտի ըլլայ։ Կամ եթէ մարդու անմաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ բո-

ՆՈՂ ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ ԴՊՉԵԼՈՒ ԸԼԼԱՅ ՉԳԻՏՆԱԼՈՎ, ԻՆՔԸ ԱՆ ԳԻՏՑԱԾ ԱՏԵՆԸ ՅԱՆՑԱՒՈՐ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ։

4 կամ անձ մը՝ չարիք կամ բարիք ընելու համար բերնովը անխորհուրդ զրուցելով՝ երդում ընելու ըլլայ, (ինչպես որ մարդիկ երդումով անխորհուրդ կը զրուցեն,) թէ որ չգիտնալով ըլլայ, ինքը ան գիտցած ատենը առնոց մէկուն մէջ

ԵԼԿ. ԺԳ. 21։ ԻԳ. 40։ ԹՒ. Ե. 7։ ԵԶԿ. Ժ. 11, 12։

5 յանցաւոր պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ աս բաներէն մէկուն մէջ յանցաւոր ըլլայ, անոր համար իր մեղքը

ԳՈՐԾ. ԺԹ. 7։ ԵԶԿ. Ժ. 11, 12։

6 գործելը խոստովանի. եւ իր ըրած մեղքին համար իր յանցանքին պատարագը՝ հօտերէն էգ մը, այսինքն էգ գառնուկ մը կամ այծերէն էգ ուլ մը մեղքի պատարագի համար պիտի բերէ Տէրոջը. ու քահանան քաւութիւն ընէ անոր իր մեղքին համար։

ԼԵՒ. Դ. 3։ ՆԵՂ. Դ. 14։ ՆԵԼ. ԻԸ. 18։ ԳԼ. Ա. 9։

7 Եւ թէ որ ոչխար կամ այծ բերելու կարող չըլլայ, իր ըրած յանցանքին համար երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագեր պիտի բերէ Տէրոջը. մէկը մեղքի պատարագ, և մէկալը ողջակէզ ընելոյ

ԼԵՒ. ԺԲ. 8։ ԺԴ. 21։ Ա ԳԼ. Ա. 14։

8 համար։ Եւ քահանային պիտի բերէ զանոնք, ու անիկայ նախ պիտի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի պատարագ է, և անոր գլուխը իր

9 վիզէն չջատելով՝ փրցընէ. Եւ մեղքի պատարագին արիւնէն սեղանին վրայ քովը պիտի սրսկէ, ու ինացած արիւնը սեղանին յատակը պիտի քամուի. ասիկայ մեղքի

ԼԵՒ. Դ. 7, 18, 30, 34։ Ի ՏԱՌ. ԳԼ. Ա. 14։ Ա ԳԼ. Դ. 26։

10 պատարագ է. Եւ մէկալը ըստ օրինի ողջակէզ պիտի ընէ. Ա ու քահանան անոր քաւութիւն ընէ իր ըրած մեղքին համար, և անոր թողութիւն ըլլայ։

11 Եւ թէ որ երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագեր բերելու կարող չըլլայ, ան ատենը մեղք գործողը իր ընծային համար արդուի մը տաներորդ մասը բարակ ալեւր պիտի բերէ մեղքի պատարագի համար. Ի ոչ անոր վրայ եղ պիտի դնէ՝ ոչ ալ վրան կնդրուկ դնէ. ինչու որ մեղքի պատարագ է ան։

ԼԵՒ. Ե. 15։ ԹՒ. Ե. 15։

12 Եւ քահանային պիտի բերէ ան, ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն հանոր յիշատակին համար առնէ, ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը

ՀԳԼ. Բ. 2։

13 պատարագ է ան։ Ու Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ աս բաներուն մէկուն մէջ ըրած մեղքին համար, ու անոր թողութիւն ըլլայ. և ճաշոյնը հացի ընծայի պէս քահանային պիտի ըլլայ։

Ի ԳԼ. Բ. 35։ ՂԳԼ. Դ. 26։ ՃԳԼ. Բ. 3։

14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

15 սելով՝ Ա թէ որ անձ մը յանցանք մը ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ

ՄՂԳԼ. ԽԲ. 14։

Ն·Ք·ՂՔ· 1490

ՅԵԼ·Լ·13։ ԳԼ·ԻԷ·25։

Ն ԵԶԴ·Ժ·19։

ՂԳԼ·Զ·5։ ԻԲ·14։ ԻԷ· 13, 15, 27, 31։ ԹՈՒ· Է·7։

ՈԳԼ·Դ·26։

ՂԳԼ·Դ·2։

ՊՀՊ 15։ ԳԼ·Դ·2, 13, 22, 27։ ՍԱՂ·ԺԲ· 12։ ՂՐ· ԺԲ·48։

Ղ ՀՊ 1, 2։ ՚ ՀՊ 15։ ՈՀՊ 16։

Վ ԵԶԴ·Ժ·2։

ՈՈ ԹՈՒ·Ե·6։

Բ ԳԼ·ԺԲ· 11։ ԳԿՐ· Է·4։ ԿՈՂ· Դ·9։

Ք ԵԼ·ԻԲ·7, 10։

Ք ԱՌԱԿ·ԻԴ· 28։ ԻՂ·19։

ԻԲ ՕԲ·ԻԲ· 1, 2, 3։

ՂԵԼ·ԻԲ·11։ ԳԼ·ԺԲ· 12։ ԵՐԵՄ· Է·9։ ԶԱՔ· Ե·4։

Է ԳԼ·Ե·16։ ԹՈՒ·Ե·7։ ԲԹԱԳ·ԺԲ· 6։ ՂՐ· ԺԲ·8։

Ը ԳԼ·Ե·15։

բան երուն մէջ մեղք գործէ, իր յանցանքի պատարագին համար ՚ սրբարանին սիկղլն համեմատ՝ քու արժեցուցածիդ չափ սիկղլ արծաթով Հօտերէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ Տէրոջը։ 16 Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած վնասը պիտի հատուցանէ, ու անոր վրան հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցընէ, և քահանային տայ ան. ՚ ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր, և թողութիւն ըլլայ անոր։

17 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը բոլոր արդիլած բաներէն մէկը ընէ, ՚ թէեւ անգիտութեամբ, Նանիկայ յանցաւոր է, ու իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։ 18 Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար հօտերէն ՚ անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային. ՚ ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար. և անոր թողութիւն պիտի ըլլայ։ 19 Ան՝ յանցանքի պատարագ է. Նանիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւը։

ԳԼ· Զ

1 Գիտութեամբ գործուած մեղքի համար յանցանքի պատարագը։ 8 Ողջակէզին։ 14 ու հացի ընծային կանոնը։ 19 Քահանայի օրհնութեան համար մատուցուելու պատարագը։ 24 Մեղքի պատարագին կանոնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը դէմ ՚ յանցանք մը ընէ, և իր դրացիին ԷաստութիՒն խօսի Նաւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար, կամ Ե իր դրացիին խարդախութիւն ընելու ըլլայ, կամ Կկոր- 3 ստած բան մը գտնէ, և ուրանալով Նստա տուղը երդում ընէ, բոլոր աս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ ընել, մեղանչելու ըլ- 4 լայ, Ան պատճառ մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած կորուստը ետ պիտի 5 տայ. Կամ ամէն բան՝ որուն համար տուստ տուղը երդում ըրած է, անկայ լման Կպիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ, և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որու որ կը վերա- 6 տարգին տայ. Եւ իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ, այսինքն հօտերէն Նանա-

բատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ՝ քահանային ՚ պատարագի համար։ 7 Եւ քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը. և ինչ բանի համար որ յանցանք ըրած է, թողութիւն պիտի ըլլայ անոր։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 9 սելով, Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ, Ողջակէզին օրէնքը աս է. ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ, ու սեղանին կրակը դէպ անոր մէջ վառած 10 պիտի մնայ։ Եւ քահանան իր քթանէ պատմուճանը պիտի հագնի, ու էր քթանէ վարտիքը մարմինին վրայէն հագնի, և կրակով այրուած ողջակէզին մոխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցընէ, ու Նսե- 11 ղանին քովը դնէ։ Եւ Նիր զգեստները պիտի հանէ, և ուրիշ զգեստներ հագնի. ու մոխիրը բանակէն դուրս Նմաքուր տեղ մը պիտի 12 հանէ։ Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ դէպ վառած պիտի ըլլայ, ՚՚ պիտի չմարի. և քահանան առտու առտու անոր վրայ փայտեր այրէ, ու անոր վրան ողջակէզը շարէ, և անոր վրան Ե խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի 13 այրէ։ Կրակը սեղանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ, ՚՚ պիտի չմարի։

14 Եւ հացի ընծային օրէնքը աս է. Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն Նանիկայ Տէրոջը առջեւը՝ 15 սեղանին առջեւն։ Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ ձիւնկն հացի ընծայէն բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցընէ, և հանոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ 16 հոտի համար այրէ Տէրոջը։ Եւ Նանկէ մնացածը Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի ուտեն. Նանխմոր հացեր կՒՈՒԼՎ՝ սուրբը տեղը պիտի ուտուին ան. ժողովքի խորանին 17 սրահին մէջ ուտեն ան։ ՃխմորՒ պիտի չեփուի. ՛իմ պատառներէս անոնց տուի ան՝ իրենց բաժին ըլլալու. Նասիկայ մեղքի ու յանցանքի պատարագներու պէս 18 ամէնասուրբ է։ ՆԱհարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան. Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ Ղյաւիտենական կանոն ըլլայ աս. ՚ամէն անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ։

19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 20 սելով, Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը Ղտէրոջը մատու-

Ն·Ք·ՂՔ· 1490

Ք ԳԼ·Դ·26։

ՃԳԼ·Ժ·4։ ԵՀ·ԻԸ·39, 40, 41, 43։ ԵԶԷԿ·ՄԴ· 17, 18։

Ի ԳԼ·Ա·16։

Ղ ԵԶԷԿ·ՄԴ· 19։

Ի ԳԼ·Դ·12։

Ծ ԳԼ·Դ·3, 9, 14։

Ձ ԳԼ·Բ·1։ ԹՈՒ·ԺԵ· 4։

Հ ԳԼ·Բ·2, 9։

Յ ԳԼ·Բ·3։ ԵԶԷԿ·ՄԴ· 29։

Ղ ՀՊ 26։ ԳԼ·Ժ·12, 13։ ԹՈՒ· ԺԲ·10։

Ո ԳԼ·Բ·11։ Ո ԹՈՒ·ԺԲ· 9, 10։

Յ ՀՊ 25։ ԳԼ·Բ·3։ Է·1։ ԵԼ· ԻԹ·37։

Ն ՀՊ 29։ ԹՈՒ·ԺԲ· 10։

Ղ ԳԼ·Գ·17։

ՈԳԼ·ԻԲ·3, 4, 5, 6, 7։ ԵԼ· ԻԹ· 37։

ՂԵԼ· ԻԹ· 2։

Ն ·ք · գբ · 1490

ցանելու զոհերին աս է . Ղարգուին տասներորդ մասը բարակ ալիւր ա-
մէն օր հացի ընծայի համար պէտք
36 ֆաթսացաւէ , կէսը առաւօտուն՝ ու
21 կէսը իրիկունը : Տապակի մէջ եւթնըս-
համայ՝ եղով պիտի շինուի . * բա-
ղադրեալ պիտի բերես ան , ու հա-
ցի ընծային եփած կտորուանքները
անոյշ հոտի համար Տէրոջը պիտի
22 մատուցանես : Եւ իր որդիներէն
Ներ տեղը օծուելու քահանան պի-
տի մատուցանէ ան . ասիկայ Տէրոջը
յաւիտենական կանոն ըլլալով ՝ բո-
23 լորովին պիտի այրուի : Եւ քահա-
նային ամէն հացի ընծան բոլորո-
վին պիտի այրուի , պիտի չուտուի :
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
25 սելով , խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը և ըսէ , ՝ Մեղքի պատա-
ղարին օրէնքը աս է . Հողմակէզին
մորթուած տեղը պիտի մորթուի
մեղքի պատարագը Տէրոջը առջևը .
26 ՝ աս ամենասուրբ է : ՝ Մեղքի պա-
տարագը մատուցանող քահանան
պիտի ուտէ ան . ֊ սուրբ տեղը՝ ժո-
ղովքի խորանին սրահը պիտի ու-
27 տուի . ՝ Ինչ որ անոր միսին դպչի՝
սուրբ պիտի ըլլայ . և թէ որ անոր
արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթ-
կէ , սուրբ տեղը պիտի լուաս ան՝
28 որուն վրայ ցաթկեր էր : Եւ հողէ
ամանը՝ որուն մէջ եռացուցած է
՝՝ դ՝՝ , ֊ պիտի կոտրուի . ու թէ
որ պղնձէ ամանի մէջ եռացու-
ցուած ըլլայ , պիտի շփուի ու ջրով
29 լուացուի : ֊ քահանայից բոլոր ա-
րուներն պիտի ուտեն անիկայ . ՝ աս
30 ամենասուրբ է : ֊ Եւ ամէն մեղքի
պատարագը՝ որուն արիւնէն ժո-
ղովքի խորանը կը բերուի սուրբ
տեղին մէջ քաւութիւն ընելու
համար , պիտի չուտուի , կրակով
պիտի այրուի :

Ն ·ք · գբ · 1490

Ե Գլ · գ · 16 ,
17 ; 18 ։
Թուա · ժը ·
9 , 10 ։

Ղ Գլ · բ · 3 ։
Ե Գլ · գ · 25 ,
26 ։ ժգ · 13 ։

Ը Գլ · բ · 3 ,
10 ։ Թուա ·
ժը · 9 ։ Եզեկ · խդ ·
29 ։

† ԵԷբ · լոբ

Ը Գլ · գ · 1 ։
իբ · 18 , 21 ։

ժ Գլ · բ · 4 ։
Թուա · զ ·
15 ։

Ի Ամով · գ ·
5 ։

Լ Թուա · ժը ·
8 , 11 , 19 ։

Ի Գլ · իբ · 30 ։

ի Գլ · ժթ ·
6 , 7 , 8 ։

Ի Թուա · ժը ·
27 ։
Հ Գլ · ժա ·
10 , 11 , 41 ։
ժթ · 7 ։

ԳԼ · Ի

1 Կանոն յանցանքի պատարագին , 11 և խա-
ղաղութեան զոհին , 12 թէ՝ շնորհակալու-
թեան համար ըլլայ , 16 թէ ուխտ և թէ
կամաւոր ընծայի համար ։ 22 ՃարպՃ 26 ու ա-
րիւն ուտելը արգիլուած է ։ 28 խաղաղութեան
զոհերէն քահանայից իրաւունքը ։

* Կամ՝ կտոր
կտոր եղած

Ե Գլ · է · 1 ,
11 , 12 , 18 ,
21 ։ ժ · 18 ։
ժգ · 27 ։
Երր · ժգ ·
11 ։

Ե Գլ · է · 1—7 ։
Բ Գլ · գ · 17 ,
25 ։ իա ·
22 ։
Է Գլ · ա · 3 ,
5 , 11 ։ գ ·
24 , 29 , 33 ։
Ը Գլ · գ · 4 ,
9 , 10 , 14 ,
15 , 16 ։ գ ·
8 , 9 ։ Եզ ·
իթ · 13 ։

1 Եւ ՝յանցանքի պատարագին օ-
րէնքը աս է . Բաս ամենասուրբ
2 է . ֊ Ողջակէզը մորթած տեղերին
յանցանքի պատարագը պիտի մոր-
թեն , և անոր արիւնը սեղանին վրայ
3 շուրջանակի պիտի սրսկէ . Եւ անկէ
Ը բոլոր ճարպը՝ այլինէն դմակը ու
փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի
4 մատուցանէ . Եւ երկու երիկա-
մունքը ու կուշտին վրայ եղած ա-
նոնց վրայի ճարպը և լեարդին
վրայի թաղանթը երիկամունքնե-
5 րով մէկտեղ պիտի փրցնէ . Եւ
քահանան սեղանին վրայ պիտի
այրէ ատոնք՝ Տէրոջը պատարագ ըլ-
լալու . ասիկայ յանցանքի պատա-
6 րագ է : Ե քահանայից ամէն արուն
պիտի ուտէ ան . սուրբ տեղը պիտի
ուտուի , ֊ անով Ղամենասուրբ է :
7 Մեղքի պատարագը ինչպէս որ Ի՛ըն-
լայ , Ե յանցանքի պատարագն ալ
անանկ ըլլայ . անոնց օրէնքը մէկ է .
անով քաւութիւն ընող քահա-
8 նայի պիտի ըլլայ ան : Եւ քահա-
նայ մը որ մէկուն ողջակէզը կը
մատուցանէ , ան քահանան իր
մատուցած ողջակէզին մորթը իրեն
9 պիտի առնէ : Եւ Ը բոլոր թոնիրի
՝ մէջ եփուած՝ ու բոլոր սանի մէջ և
տապակի վրայ շինուած հացի ըն-
ծան՝ զանիկայ մատուցանող քահա-
10 նային պիտի ըլլայ : Եւ ամէն եղով
շաղուած կամ ֊ առանց եղի՝՝ հացի
ընծան Ահարոնին բոլոր որդւոցը
պիտի ըլլայ . ամէն մէկուն քաւելը
հաւասար պէտք ըլլայ :
11 Եւ Ե Տէրոջը մատուցանելու խա-
ղաղութեան զոհին օրէնքը աս է .
12 Թէ որ շնորհակալութեան համար
մատուցանէ ան , ան ատենը շնոր-
հակալութեան զոհին հետ եղով
շաղուած անխմոր չօթեր ու ժ եղով
օծուած անխմոր լաւաշներ և բա-
րակ ալիւրէ եղով շաղուած բարա-
դրեալ չօթեր պիտի մատուցանէ :
13 Շնորհակալութեան համար եղած
իր խաղաղութեան զոհին չօթերէն
զատ՝ ի խմորեալ հացէ ընծայ մը պի-
14 տի մատուցանէ : Եւ անկէ՝ այլինէն
ամէն ընծաներէն մէկ հատ բարձ-
րացընելու ընծայ պիտի մատուցա-
նէ Տէրոջը . և ան ասիկայ խաղաղու-
թեան զոհին արիւնը սրսկող քա-
15 հանային պիտի ըլլայ : Եւ շնորհա-
կալութեան համար՝ իր Ի խաղա-
ղութեան զոհին միսը մատուցուած
օրը պիտի ուտուի . անկէ մինչև
16 առտու չմնայ : Եւ ժ թէ որ իր
ընծան ուխտի համար Ե կամ կա-
մաւոր զոհ է , զոհը մատուցուած
օրը պիտի ուտուի , ու մնացա-
ծը հետեւեալ օրը պիտի ուտուի .
17 Եւ զոհին միսէն երրորդ օրուան
18 մնացածը կրակով այրուի : Եւ
թէ որ երրորդ օրը իր խաղաղու-
թեան զոհին միսէն ուտուելու ըլ-
լայ , ընդունելի պիտի չըլլայ , ոչ ալ
անիկայ մատուցանողին Ի՛ըզ պիտի
սեպուի . հպղծութիւն պիտի ըլ-
լայ , ու անկէ ուտող անձը իր ա-
19 նօրէնութիւնը պիտի կրէ : Եւ ա-
մէն պէսպէս անմաքուր բանէ դպած
միսը պիտի չուտուի , կրակով պի-
տի այրուի . սակայն ամէն մաքուր
եղողը պիտի ուտէ խաղաղութեան
20 զոհէն միսէն : Բայց ան անձը՝ որ

Ն · ք · ՋԲ · 1490

Յ ԳԼ · ԺԶ · 3 ։
Ղ Ծն · ԺԶ · 14 ։
§ Գ Լ · Ժբ · Ժգ · Ժե ։
ʃ Գ Լ · Ժ ա · 24 , 28 ։
ɔ Եզէկ · գ · 14 ։
* Կ՚ սո՚ղունի
Ն ՀՄՐ 20 ։

Յիր անմաքրութիւնը իր վրան ու-
նենալով , Տէրոջը խաղաղութեան
զոհէն մխ ուտէ , ան անձը ՚ւիր
21 ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։ Եւ
ամէն բնաւ անմաքուր բանէ մը՝ թէ
§մարդու անմաքրութեան՝ թէ
ʃանմաքուր անասունի՝ և թէ յա-
մէն կերպ անմաքուր *պիղծ բանի՚՚
մը դպչող անձը թէ որ Տէրոջը
խաղաղութեան զոհին միսէն ու-
տելու ըլլայ , ան անձը ՚ւիր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
ը ու ըսէ , Ո՚ՐՆԱՒ արջառի կամ
ոչխարի կամ այծի ճարպ չու-
24 տէք ։ Եւ *մեռած անասունին
ճարպը ու գիշատուածին ճարպը
ամէն գործի մէջ պիտի գործա-
ծուի , բայց անկէ բնաւ պիտի չու-
25 տէք ։ Քանզի ով որ Տէրոջը պա-
տարագ մատուցանելու անասունին
ճարպէն ուտելու ըլլայ , ան ուտող
անձը իր ժողովուրդէն պիտի կոր-
26 սուի ։ Ու Եւ ձեր ամէն բնակարան-
ներուն մէջ բնաւ արիւն պիտի
չուտէք , թէ թռչունի ըլլայ և
27 թէ անասունի ։ Ամէն անձ որ ի՚նչ
և իցէ արիւն ուտէ , ան անձը իր
ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
ը ու ըսէ , Ո՚ՐՔ խաղաղութեան զոհը
Տէրոջը մատուցանողը իր խաղա-
ղութեան զոհէն ընծայ մը պիտի
30 բերէ Տէրոջը ։ Ո՚Տէրոջը պատարագ-
ները իր ձեռքովը պիտի բերէ · եր-
բուծովՋ ճարպը պիտի բերէ , որ
՚՚երբուածը երերցնելու ընծայի հա-
մար երերցուի Տէրոջը առջևը ։
31 ՚՚Եւ քահանան ճարպը պիտի այրէ
սեղանին վրայ · Ո՚ԲԱՅՑ ԵՐԲՈՒԱԾԸ Ա-
ՀարոՆին ու անոր որդւոցը պիտի
32 ըլլայ ։ Եւ ձեր խաղաղութեան
զոհերէն *աջ զիստը քահանային
պիտի տաք բարձրացընելու ընծա-
33 յի համար ։ Ա՚Հարոնի որդւոց-
մէն՝ խաղաղութեան զոհին արիւնը
ու ճարպը ով որ մատուցանէ , աջ
զիստը անոր բաժինը պիտի ըլլայ ։
34 Քանզի անոնց խաղաղութեան զո-
հերէն Ո՚երերցնելու երբուածը և
բարձրացընելու զիստը Իսրայէլի
որդւոցմէն առի , և անոնք յաւի-
տենական կանոնով Իսրայէլի որ-
դւոցմէն Ա՚Հարոն քահանային ու
35 անոր որդւոցը տուի ։ Ասիկայ Տէ-
րոջը պատարագներէն Ա՚Հարոնին և
անոր որդւոցը օծման իրաւունքի
համար *ՊՐՈՒՏՅՈՆ , զանոնք Տէրոջը
քահանայութիւն ընելու մատեցուս-
36 ցած օրը , Ո՚ր Ո՚զանոնք օծած օրը
Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի որ-
դւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ յա-
ւիտենական կանոնով անոնց տը-
րուի ։
37 *Ողջակէզին , Ո՚հացի ընծային
Ո՚և մեղքի պատարագին Ո՚և յան-
ցանքի պատարագին Ֆ ու օրհնու-
թիւններուն և *հաղորդութեան
38 զոհին օրէնքը աս է , Ո՚ր Տէրը պա-
տուիրեց Մովսէսին Սինայ լեռը ,
ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրեց Ե իրենց ընծաները Տէրոջը
մատուցանելու Սինայիանապատին
մէջ ։

Ն · ք · ՋԲ · 1490

*ԳԼ · Զ · 9 ։
ǂ Գ Լ · Ջ · 14 ։
+ Գ Լ · Ջ · 25 ։
ο ՀՄՐ 1 ։
$ Գ Լ · Ջ · 20 ։
ԵՂ · ԻԹ · 1 ։
*ՀՄՐ 11 ։
Ե Գ Լ · ա · 2 ։

ԳԼ · Ը

1 Մովսէս քահանայ կ՚օրհնէ Ա՚Հարոնը ու անոր
որդիները ։ 14 Անոնց մեղքի պատարագը ։ 18
Անոնց ողջակէզը ։ 22 Օ՚ՐՆՈՒԹԵԱՆ ԽՈՂԸ ։
31 Անոնց օրհնուելուն տեղը ու ժամանակը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , *Ա՚ռ Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը իր հետը , և Ե զգեստ-
ները ու Ե օծման եղը և մեղքի
պատարագին զուարակը ու երկու
խոյերը և անխմոր հացին սակառը ·
3 Եւ ժողո՚վ բոլոր ժողովքը մկտեղ
4 ժողովքի խորանին դուռը ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրա-
ծին պէս ըրաւ · ու ժողովքը մկ-
տեղ ժողըւեցաւ ժողովքի խորա-
5 նին դուռը ։ Եւ Մովսէս ըսաւ
ժողովքին , Ո՚Ա Ե ԲԱՆը որ
6 Տէրը պատուիրեց ընելու ։ Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ա՚Հարոնը ու ա-
նոր որդիքը , Ի և զանոնք ջրով
7 լուաց · Ու Եւ անոր հագուցց Ի շա-
պիկը , ու անոր մէջքը կապեց գօ-
տին , և պատմուճանը հագուցց ա-
նոր , ու եփուդը անոր վրայ դրաւ ,
ու եփուդին ժապաւէնովը փաթ-
թեց , ու անով գօտևորեց զանի-
8 կայ ։ Եւ լանջապանակը անոր
վրայ դրաւ , ու Ը լանջապանակին
մէջ Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ ·
9 Ի Եւ խոյրը անոր դլուխը դրաւ , ու
խոյրին վրայ՝ անոր առջևի կողմին
ոսկի թիթեղը՝ այսինքն սուրբ պա-
կը դրաւ , Տէրոջը Ի Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս ։
10 Ի Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ ,
ու խորանը և բոլոր անոր մէջի ե-
ղածները օծեց , ու սրբեց անոնք ·
11 Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց
եօթը անդամ · և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ և աւազանը ու
անոր խարխիսը օծեց , զանոնք սրբ-
12 ելու համար ։ Եւ Լ օծման եղէն
Ա՚Հարոնին գլխուն վրայ թափելով՝
13 անոնք սրբելու համար օծեց ։ Ի Եւ
Մովսէս մօտեցուց Ա՚Հարոնին որ-
դիները՝ ու անոնց շապիկներ հագ-
ցուց , և մէջքերնին գօտի կապեց ,
ու անոնց ԳԼԽԸ ապարօշներ փաթ-

՚՚ԵԼ · ԻԹ · 1 , 2 , 3 ։
ԲԵԼ · Իբ · 2 , 4 ։
ԳԵԼ · Լ · 24 , 25 ։
ԴԵԼ · ԻԹ · 4 ։
ԷԵԼ · ԻԹ · 4 ։
ԸԵԼ · ԻԹ · 4 ։
ԸԵԼ · Իբ · 4 ։
ԸԵԼ · Իբ · 30 ։
ԲԵԼ · ԻԹ · 6 ։
ԺԵԼ · Իբ · 37 , ՃԱ ։
ԻԵԼ · Լ · 26 , 27 , 28 , 29 ։

ՆԳԼ · ԺԶ · 3 ։
Ղ Ծն · ԺԶ · 14 ։
§ Գ Լ · Ժբ · Ժգ · Ժե ։
ʃ Գ Լ · Ժ ա · 24 , 28 ։
ɔ Եզէկ · գ · 14 ։
* Կ՚ սո՚ղունի
Ն ՀՄՐ 20 ։

ՂԳԼ · գ · 17 ։

՚՚ԳԼ · ԺԵ · 15 ։
Բ Օր · Ժգ · 21 ։ Եզէկ · գ · 14 ։ Խգ · 31 ։

Ղ Ծն · Թ · 4 ։
Գ Լ · գ · 17 ։
ԺԵ · 10–14 ։

ՊԳԼ · գ · 1 ։

ՂԳԼ · գ · 3 , 4 , 9 , 14 ։

՚՚ԵԼ · ԻԹ · 24 , 27 ։ Գ Լ · Բ · 27 ։ Թ · 21 ։ Թուա · Ջ · 20 ։

՚՚Գ Լ · գ · 5 , 11 , 16 ։
Վ ՀՄՐ 34 ։
՚՚ ՀՄՐ 34 ։
Գ Լ · Թ · 21 ։ Թուա · Ջ · 20 ։

Բ ԵԼ · ԻԹ · 28 ։ Գ Լ · Ժ · 14 , 15 ։ Թուա · Ժբ · 18 , 19 ։ Բ Օր · Ժբ · 3 ։

Յ Գ Լ · Բ · 12 , 30 ։ ԵԼ · Խ · 13 , 15 ։

Ն · Ք · ՂՓ · 1490

թեց , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը մօտեցուց . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի պատարագ ըլլալու զուարակին

15 գլխուն վրայ դրին ։ Եւ մորթեց զայն։ Հա Մովսէս արիւնը առաւ , ու իր մատովը սեղանին եղջիւրներուն վրայ դնելով շուրջանակի , մաքրեց սեղանը . ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց , և անոր վրայ քաւութիւն ընելու հա-

16 մար սրբեց ան ։ Եւ փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը և անոնց ճարպը առաւ , ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց

17 անոնք ։ Բայց զուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և միսը ու անոր աղբը բանակին դուրսի դին կրակով այրեց , Տէրոջը ՚Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

18 Եւ ողջակէզին խոյը մօտեցուց . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ

19 դրին ։ Եւ մորթեց զայն։ և Մովսէս շուրջանակի սեղանին վրայ

20 սրսկեց արիւնը . Եւ խոյը կտոր կտոր բրաւ . ու Մովսէս այրեց գլուխը և կտորները ու ճարպը .

21 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուաց . և Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց . ասիկայ ողջակէզ ։՚ անուշահոտ պատարագ մըն էր Տէրոջը , ՚ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։

22 Եւ ՚մօտեցուց միւկալ խոյը , ՚այսինքն օրհնութեան խոյը . և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին .

23 Եւ մորթեց ՚զայն։ ու Մովսէս անոր արիւնէն առաւ , և Ահարոնին աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մա-

24 տին վրայ դրաւ ։ Եւ Ահարոնին որդիքը մօտեցուց , ու Մովսէս ան արիւնէն անոնց աջ ականջներուն բլթակներուն վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքերուն մեծ մատերուն վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքերուն մեծ մատերուն վրայ դրաւ . և Մովսէս սեղանին վրայ շուրջանա-

25 կի սրսկեց ՚զարիւնը ։ Եւ ճարպը , դմակը ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը ու աջ զհատը

26 առաւ . Եւ Տէրոջը առջևը եղած անխմոր հացի սակաւէն անխմոր շօթի մը՝ եղով հացի շօթի մը ու լաւաշ մը առաւ , և ճարպերուն

27 վրայ ու աջ զհատին վրայ դրաւ ։ Եւ ամէնը ՚Ահարոնին ու անոր որդւոց ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը առջևը երերցընելու ընծայ *մատուց ։

28 Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք , ու սեղանը եղած ողջակէզին վրայ այրեց . ասոնք օրհնութեան համար անուշա-

29 հոտ պատարագ էին Տէրոջը ։ Եւ Մովսէս երբուծը առաւ , ու Տէրոջը առջևը երերցընելու ընծայ մատուց . ասիկայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին ՚բաժինը եղաւ , Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին

30 պէս ։ Եւ ՚Մովսէս օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ ՙՙ անոր հանդերձներուն վրայ՝ և անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ սրսկեց . և Ահարոնը ՙՙ անոր հանդերձները՝ և անոր հետ անոր որդիքը ու անոր որդւոցը հանդերձները սրբեց ։

31 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը ՝ ՙՄիսը ժողովքի խորանին դրանը քով եռացուցէք , և հոն օրհնութեան սակաւին մէջի հացերովը կերէք զանիկայ , ինչպես որ †ինծի պատուիրուեցաւ՚՚ ըսելով թէ Ահարոն ու անոր որդիքը պի-

32 տի ուտեն զանոնք ։ ՙԵւ միսէն ու հացէն աւելցածը կրակով այրեցէք ։

33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , մինչև ձեր օրհնութեան օրերուն վերջին օրը . ինչու որ Ձեր օրհնութիւնը եօթը

34 օր կ՚ըլլայ ։ ՙԱս օրուան եղածին պէս՝ ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝ Տէրը հրաման ըրաւ ՙՙանիկ

35 ընել ։ Ուստի ցորկը ու գիշերը եօթը օր ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի նստիք , ու ՚Տէրոջը պահպանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք . քանզի ասանկ պատուի-

36 րուած է ինծի Տէրՙՙը ։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին ։

Գ Լ · Թ

1 Ահարոնին մատուցած առջի պատարագները՝ իրեն համար ու ժողովուրդին համար ։ 8 Մեղքի պատարագը , 12 ու իրեն համար մատուցած ողջակէզը ։ 15 ժողովուրդին համար եղած պատարագները ։ 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը կ՚օրհնեն ։ 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ ։

Ն · Ք · ՂՓ · 1490

1 Եւ ՙՙ եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս կանչեց Ահարոնը ու անոր

2 որդիքը և Իսրայէլի ծերերը . Եւ ըսաւ Ահարոնին , Էա՛ռ քեզի մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը , և ողջակէզի համար խոյ մը . անոնք անարատ ըլլան. և Տէրոջը առ-

ՙՙ Եղ. Իթ · 24 , ՃՃ ։
* Եբր · երերցուց ։
Ղ Եղ · Իթ · 25 ։
՚՚ Եղ · Իթ · 26 ։
Ղ Եղ · Իթ · 21 ։ Ղ · 30 ։ Թիւ · գ · 8 ։
ՙՙ Եղ · Իթ · 31 , 32 ։
† Կ՚հետևա-ւորեցի՝
ՙՙ Եղ · Իթ · 34 ։
Վ Եղ · Իթ · 30 , 35 ։ Ես · ղեկ · խգ · 25 , 26 ։
ՙՙ Եբր · է · 16 ։
Բ Թիւ · գ · 7 ։ Թ · 19 ։ Բ Օր · ժա · 1 ։ գ Թագ · բ · 3 ։

ՙՙ Եղ ։ ղեկ · խգ · 27 ։
Բ Գէ · դ · 3 ։ Ը · 14 ։ Եղ · Իթ · 1 ։
Է Գէ · Ը · 18 ։

ՆՈՄԱՐՆԵՐ 1490

3 Ջե՛ր մօտեցուր ։ Եւ Իսրայէլի որդւոց պիտի խօսիս՝ ըսելով՝ ։ Մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ մը՝ և ողջակէզի համար զուարակ մը ու դառնուկ մը առէք . մէկ տարեկան՝ անարատ ըլլան ։ Նաև խաղաղութեան զոհերուն համար Տէրոջը առջևը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը՝ ու է եղով շաղուածՀացի ընծայ պիտի ուներ . ինչու որ Ես այս օր Տէրը ձեզի պիտի երևնայ ։ Եւ Մովսէսին պատուիրածը ժողովքի խորանին առջևը բերին . ու բոլոր ժողովքը մօտեցան ու Տէրոջը առջևը կայնեցան ։ Եւ Մովսէս ըսաւ , Ա՛ն է Տէրոջը պատուիրած բանը . ասոր ըրէ՛ք , ու Տէրոջը փառքը ձեզի պիտի երևնայ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Սեղանին մօտեցիր , ու ըրիւդ մեղքի պատարագդ և ողջակէզդ ըրէ՛ , և քեզի համար ու ժողովուրդին համար քաւութիւն ըրէ . և ժողովուրդին ընծան մատուցանելով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ Տէրոջը պատուիրածին պէս ։

8 Ուստի Ահարոն սեղանին մօտեցաւ , և իրեն համար եղած մեղքի պատարագին զուարակը մորթեց ։

9 Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մատեցուցին անոր . ու անիկայ իր մատը արիւնը թաթխեց , ու է սեղանին եղջիւրներուն վրայ դրաւ , և ՚ի ոտից արիւնը սեղանին յատակը

10 թափեց . Ի՛այց մեղքի պատարագին՝ ՚ճարպը ու երիկամունքները և լեարդին թաղանթը սեղանին վրայ այրեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր ։ Եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին կրակով

12 այրեց ։ Եւ ողջակէզը մորթեց . ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , և սեղանին վրայ շուրջանակի սրսկեց ան ։ Եւ ողջակէզը կտորներովը ու դլխովը անոր բերին , և սեղանին վրայ այրեց ։ Եւ փորոտիքը ու ոտքերը լուայ , ու սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ այրեց ։

15 Ես ժողովուրդին ընծան մատեցուց , ու ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ընդո՛ւ նոխազը առաւ , և մորթեց անիկայ , ու մեղքի պատարագ ըրաւ առջինին պէս ։ Եւ ողջակէզը մատեցուց , ու ՚ճրատ օրէնի մատուց ։ Եւ ՚ի հացի ընծան մատեցուց , ու անկէ ձեռքը լեցուց և սեղանին վրայ այրեց , Ա՛առաւոտեան ողջակէզէն ՚ի զատ ։

18 Եւ ժողովուրդին Խաղաղութեան զոհ ընդո՛ւ արջառը ու խոյը մորթեց . և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին , ու սեղանին վրայ

19 շուրջանակի սրսկեց ան ։ Եւ արջառէն՝ ճարպերը , ու խոյէն՝ դմակը և ներսիները ծածկող ճարպը , ու երիկամունքները ու լեարդին

20 թաղանթը բերին . Եւ ճարպերը երբուծներուն վրայ դրին , ու ճարպերը սեղանին վրայ այրեց ։

21 Եւ Ահարոն երբուծները ու ձախ գիստը Տէրոջը առջևը ՚ երերցնելու ընծայ մատուց , Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

22 Եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողովուրդին վրայ վերցուց ու օրհնեց զանոնք . և մեղքի պատարագը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը

23 մատուցանելէն ետքը իջաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանը մտան , և ՚ելլելով ժողովուրդը օրհնեցին ։ Եւ Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովուրդին երևցաւ ։

24 Եւ Տէրոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սեղանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց . և բոլոր ժողովուրդը տեսնելով՝ ՚աղաղակեցին ու երեսնուն վրայ ինկան ։

ԳԼ · Ժ

1 Նադաբ ու Աբիհուդ օսար կրակ մատուցանել նուն համար կրակով կ՚այրուին ։ 6 Ահարոնին ու անոր ճնացած որդւոցը կը պատուիրուի որ անոնց համար սուգ չընեն ։ 8 Քահանայից դինի խմելը կ՚արգիլուի՝ խորանը մտնելու ժամանակնին ։ 12 Մորը բաները ուտելուն կանոնը ։ 16 Ահարոն ասոնց կանոնը զանց ընելէն ետքը՝ զինքը կ՚արդարացընէ ։

1 Եւ ՚ Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու Աբիհուդ՝ Բ ամէն մէկը իր բուրվառը առաւ , ու անոնց մէջը կրակ դրին , և վրան խունկ դրին , ու Տէրոջը առջևը ՚ օտար կրակ մատուցին , որ ՚ն՚է պատուիրած չէր

2 անոնց ։ Եւ ՚ Տէրոջը առջևէն կրակ ելաւ , ու սպառեց զանոնք ,

3 և Տէրոջը առջևը մեռան ։ Ան ատենը Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Ա՛ս է որ Տէրը խօսեցաւ՝ ըսելով , Ի՛նձի մօտեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպուիմ՝ , ու բոլոր ժողովուրդին առջևը պիտի ՚փառաւորուիմ . Եւ Ահարոն լուռ կեցաւ ։

4 Եւ Մովսէս կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը Ո՛զիէլին որդիքը Միսայէլը ու Եղիսափանը , և ըսաւ անոնց , Մօտեցէ՛ք , Ք՚ձեր եղբայրները սրբարանին առջևէն բանակին դուրսի

5 դին վերցուցէք . Եւ անոնք մատեցան , ու Մովսէսին ըսածին պէս՝ զանոնք իրենց շապիկներովը բանակէն դուրս վերցուցին ։

6 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը Եղիազարին և Իթամարին , Ձ՚գլուխնիդ մի՛ բանաք , ու Հանդերձնիդ մի՛ պատռէք , որ չմեռնիք , և բոլոր ժողովուրդին

ՆՈՄԱՐՆԵՐ 1490

ՂԵՒ · Գ · 5 ; 16 ։

ՈՒԵ · ԻԹ · 24 ; 26 ; ՂԵ · Է · 30 ; 31 ; 32 ; 33 ; 34 ։

ՂԹՈՒ · Զ · 23 ։ Բ Օր · ԻՍ · 5 ։ ՂՈՒ · ԻԳ · 50 ։

ՉՀՄՐ 6 ։ ԹՈՒ · Ժ · 10 ; Ժ · 19 , 42 ։

ԼՕՇ · Դ · 4 ։ Դատ · 21 ։ Գ ԹԱԳ · Ժ · 38 ։ Բ ՄՆ · Է · 1 ։ ՍԱՂ · Ի · 3 ։

ՈՒ ԳԹԱԳ · Ժ · 39 ։ Բ ՄՆ · Է · 3 ։ ԵԶՐ · Գ · 11 ։

ՈՒ · Ժ · ԺՂ · 1 ։ ԻԲ · 9 ։ ԹՈՒ · Գ · 3 , 4 ։ ԻՂ · 61 ։ Ա ՄՆ · ԻԳ · 2 ։

Բ ԳԼ · Ժ · Ղ · 12 ։ ԹՈՒ · Ժ · Ղ · 18 ։

Ի ԵԼ · Լ · 9 ։ Ի ԴԼԹ · 24 ։ ԹՈՒ · Ժ · Ղ · 35 ։ Բ ԹԱԳ · Ղ · 7 ։

Ի ԵԼ · Ժ · 22 ։ ԻԹ · 43 ։ ԳԼ · ԻԱ · 6 , 17 , 21 ։ ԵՍ · Ծ · 11 ։ Ե · ՂԿՂ · Ի · 41 ։ ԼՔ · 13 ։

ՂԵՍ · ԼԹ · 3 ։ ԵՂԿ · ԻԲ · 22 ։ ՅՕՀ · Ժ · Ղ 31 , 32 ։ Ժ · Ղ · 13 ։ Բ ԹԵՍ · Ա · 10 ։

Ե ՍԱՂ · Լ · Ի · 9 ։

ԸԵԼ · Ղ · 18 , 22 ։ ԹՈՒ · Գ · 19 , 30 ։

ՐՂՈՒ · Է · 12 ։ ԳՈՐ · Ե · 6 , 9 , 10 ։ Ը · 2 ։

Ժ ԵԼ · ԼԳ · 5 ։ ԳԼ Ժ · 45 ։ ԻՍ · 1 , 10 ։ ԹՈՒ · Ղ · 6 , 7 ։ Բ Օր · ԼԳ · 9 ։ ԵՂԿ · ԻԳ · 16 , 17 ։

Ն·Ք·ՁԲ· 1490

վըայ ԷբարկուԹիւն չգայ · բայց ձեր եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տունը՝ Տէրոջը ըրած այրումին վըայ Ժող
7 լան ։ Եւ դուք ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի՛ ելլէք , որ չմեռ՝ նիք . Է ինչու որ Տէրոջը օծման եղը վրանիդ է . և անոնք Մովսէսին ը՝ սածին պէս ըրին ։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝
9 ըսելով , Ծ Երբոր ժողովքի խորանը մտնէք ԹԷ դուն և Թէ դու որ՝ դիքդ քեզի հետ , գինի կամ օղի չխմէ՛ք , որ չմեռնիք . ա՝ՒՒայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կա՝
10 նոն ըլլայ , Որ սուրբին ու անսուրբին մէջտեղը , և անմաքուրին ու մաքուրին մէջտեղը ։տարբերու՝
11 Թիւն ընէք . ։Եւ որ Իսրայէլի որդւոցը սորվեցընէք բոլոր կանոն՝ ները , որ Տէրը Մովսէսին ձեռ՝ քովը զրուցած է անոնց ։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին ու անոր մնացած որդւոցը Եղիազա՝ րին ու Իթամարին , ։Տէրոջը պա՝ տարագներէն աւելցած հացի ընծան առէք , ու սեզանին քովը բաղարջ կերէք . ինչու որ Ղանիկայ ամենա՝
13 սուրբ է ։ Սուրբ տեղը կերէք՝ ա՝ նիկայ , ինչու որ Տէրոջը պատարագ՝ ներէն քու իրաւունքդ ու քու որ՝ դւոցդ իրաւունքն է . քանզի ։ինձի
14 ասանկ պատուիրուած է ։ Եւ ։ե՝ րբորընելու երբուծը ու բարձրացը՝ նելու զկուռը՝ դուն ու քու որդիքդ և քու աղջիկներդ քու հետդ մա՝ քուր տեղ մը պիտի ուտէք . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը խաղաղութեան զոհերէն քու իրաւունքդիդ ու քու որդւոցդ իրաւունքին համար տրուած
15 են ։ ։Բարձրացընելու զկուռը ու երբորընելու երբուծը ձարպին պա՝ տարագներովը Տէրոջը առջևը երե՝ ցընելու համար պիտի բերեն . և Տէրոջը պատուիրածին պէս քուկդ ու քեզի հետ քու որդւոցդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով ։
16 Եւ Մովսէս Ն մեղքի պատարագին նոխազը զգուշութեամբ փնտռեց , և ահա այրուած էր . ուստի Ահա՝ րոնին մնացած որդիներուն՝ Եղիա՝ զարին ու Իթամարին բարկացաւ՝
17 ըսելով , ։ինչո՞ւ մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք . քանզի սա ա՝ մենասուրբ է , ու Տէրը տուաւ ձեզի որ ժողովքին անօրէնութիւնը վերցընէք՝ ա՝ Տէրոջը առջևը անոնց
18 համար քաւութիւն ընէք ։ Ահա ՞ անոր արիւնը սրբարանին մէջը չբերուեցաւ . դուք ։իմ պատուիրածիս պէս անպատճառ սուրբը
19 տեղը ուտելու էիք ան ։ Եւ Ահա՝ րոն ըսաւ Մովսէսին , Ահա Ղայսօր իրենց մեղքի պատարագը ու ողջա՝

կէզը Տէրոջը առջևը մատուցին , ու դլխուս ասանկ բաներ եկան . և ։Ե՞ր այսօր մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի , ։Տէրոջը առջևը
20 հաճոյ պիտի ըլլար արդեօք ։ Եւ երբ Մովսէս ա՝ լսեց , հանգեցաւ ։

Ն·Ք·ՁԲ· 1490

Լեւիտ. գ· 20 ։ ժգ· 12 ։ Ովս· Թ·4 ։ Մաղ· ա·10, 13 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Մաքուր ու անմաքուր չորքոտանիներուն , 9 ձուկերուն , 13 ու Թռչուններուն վրայով ։ 29 Ընմաքուր սողունները ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով անոնց , Խօ՝ սեցէ՛ք Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ՛ք , Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուն՝ ներէն ՞ ձեր ուտելու անասունները
3 ասոնք են . Ամէն ճեղքուած կճղակ ունեցող կճղակաբաշխ ա՝ որոճա՝
4 ցող անասունը պիտի ուտէք ։ Բայց որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ ե՝ ղածէն ասոնք պիտի չուտէք . ուղտը , ինչու որ անիկայ Թէև կ՝որո՝ ճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անի՝
5 կայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։ Եւ ճա՝ դարը , ինչու որ անիկայ կ՝որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձե՝
6 զի անմաքուր ըլլայ ։ Եւ նապաս՝ տակը , որ Թէև կ՝որոճայ , բայց կճղակաբաշխ չէ , անիկայ ձեզի
7 անմաքուր ըլլայ ։ Եւ խոզը , որ Թէև կճղակաբաշխ է և ճեղքուած կճղակ ունի , բայց չորոճար , Ե՝
8 նիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ ։ Անոնց միսէն պիտի չուտէք , ու դիե՝ ղնուն չդպչիք . ։ձեզի անմաքուր են ։
9 Ը Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածնե՝ րէն ասոնք պիտի ուտէք . Ջուրերու մէջ՝ ։ովկիանոս ծովերու մէջ և գետե՝ րու մէջ ամէն Թև ու Թեփ ունեցո՝
10 ղը պիտի ուտէք ։ Եւ ծովերու մէջ ու գետերու մէջ եղած բոլոր անԹև ու անԹեփ եղածները Ջուրերուն բոլոր զեռուններէն՝ և Ջուրերուն մէջ եղած չունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն՝ Ե պիղծ ըլլան ձեզի ։
11 Անոնք ձեզի պիղծ պիտի ըլլան . ա՝ նոնց միսէն պիտի չուտէք , և անոնց
12 դիերէն պիտի զզուիք ։ Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անԹև ու անԹեփ եղածները ձեզի պիղծ ըլլան ։
13 ։Եւ Թռչուններուն մէջ ասոնք պիղծ պիտի սեպէք . պիտի չու՝ տուին , պիղծ են . արծիւը՝ և պաս՝
14 կուճը՝ ու գետարծիւը , Եւ ցինը՝
15 ու անդղը իր տեսակին պէս , Եւ ա՝
16 մէն ագռաւը իր տեսակին պէս ,
17 Եւ Ջայլամը՝ ու բուն՝ և կկուն՝ ու բա՝ զէն իր տեսակին պէս , Եւ հաւպա՝ տիրը՝ ու հողամալը՝ և քաջահաւը ,
18 Ու կարապը՝ և հաւալուսը՝ ու սև
19 անդղը , Եւ արագիլը՝ ա՝ քարադրը իր տեսակին պէս , և յոպոպը ու չիղջը ։

Ե·Ժ·կ, 4 ։ կգ· 3 , 17 ։

Ելս· ծբ· 11 ։ Մատ· ժե· 11 , 20 ։ Մար· է· 2 , 15 , 18 ։ Գոր· ժ· 14 , 15 ։ ժե· 29 ։ Հռով· ժգ· 14 , 17 ։ ա Կոր· ը· 8 ։ Կող· բ· 16 , 21 ։ Եբր· Թ· 10 ։

Բ Օր· ժգ· 9 ։

Ի Գն· է· 18 ։ Բ Օր· ժգ· 3 ։

Ղբ Օր· ժգ· 12 ։

Ն·Ք·ԳՓ· 1490

20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ ։
21 Սակայն ասոնք պիտի ուտէք · բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զեռուններէն՝ երկրի վրայ ցաթկելու համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունե-
22 ցողները ։ Անոնցմէ ասոնք պիտի ուտէք · է մարախը՝ իր տեսակին պէս , ու ղրուիճը՝ իր տեսակին պէս , և խարադուղը՝ իր տեսակին պէս , ու ջորեակը՝ իր տեսակին
23 պէս ։ Բայց ամէն չորս ոտքով թռչող զեռունը ձեզի
24 պիղծ ըլլայ · Եւ ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլլաք · ամէն ա-
25 նոնց դիերուն դպչողը մինչև իրի-
26 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն անոնց դիերը վերցընողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
Բոլոր անասունները՝ որոնք կճղա-կաբաշխ են , բայց կճղակնին ճեղ-քուած չէ , և չեն որոճար , ան-մաքուր են ձեզի · ով որ անոնց դիէ-
27 քոն դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ ։
Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլ-լայ ձեզի · ամէն անոնց դիերուն դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
28 պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց դիերը վերցընողը իր լաթերը պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ · անոնք անմաքուր են ձեզի ։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուն-ներուն մէջ՝ ասոնք անմաքուր ըլլան ձեզի · աքիսը՝ ու մուկը՝ և *տի-
30 տեռը իր տեսակին պէս , Եւ կո-վադիան՝ ու մողէսը՝ և քաամաթոզը՝ ու խոմէթը՝ և դետնատիւնը ։
31 Բոլոր սողացողներուն մէջ ձեզի անմաքուր եղածները ասոնք են · ամէն անոնց մեռածին դպչողը մին-չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։
32 Եւ անոնց մեռածը ինչ բանի վրայ որ իյնայ , թէ փայտէ ամանի ըլլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթ՝ կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործա-ծական ամանի որ ըլլայ , անմաքուր պիտի ըլլայ · ջուրը պիտի ձգուի ան , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ , և ետքը մաքուր պիտի ։
33 Եւ ասոնց մէկը՝ որ հողէ ամանին մէջ իյնալու ըլլայ , ամէն անոր մէ-ջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ ,
34 ու ես ամոնը պիտի կոտրէք ։ Ա-մէն ուտելու կերակուրը՝ որուն վրայ †ջուր կայ , ու ասոնց պէս ըմպելի անոյ" , անմաքուր պիտի ըլլայ · նոյնպէս ամէն ամանի մէջ եղած բոլոր խմուելու խմիլքը անմաքուր
35 պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն բան՝ որուն վրայ ասոնց դին կ'իյնայ , անմա-

քուր պիտի ըլլայ · Ի՛ թոնիր ըլ-լայ և Ի՛ վառարան՝ պիտի աւ-րուի · ասոնք անմաքուր են , ու անմաքուր պիտի սեպուին ձեզի ։
36 Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ ‡ուր որ ժողվուած ջուր կայ" , մաքուր պի-տի ըլլայ · սակայն անոնց դիերուն
37 դպչողը անմաքուր ըլլայ ։ Եւ Ի՛ր որ անոնց դին ցանուելու սերմի մը վրայ իյնայ , մաքուր պիտի ըլլայ
38 ան ։ Բայց Ի՛ր որ սերմին վրայ ջուր դրուած ըլլայ՝ ու անոր վրան անոնց դին իյնայ , ան ձեզի անմա-քուր պիտի ըլլայ ։
39 Եւ Ի՛ր որ ձեր ուտելու կենդա-նիներէն մէկը մեռնի , անոր դիին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
40 պիտի ըլլայ ։ Եւ Ի՛ անոր դիէն ու-տողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ · և անոր դին վերցընողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մին-չև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը պիղծ է · պիտի չուտուի
42 ան ։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող սողուններէն ամէն իր փորին վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պտրտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածները պիտի չուտէք · ինչու որ
43 պիղծ են ։ Ի՛ Ինաւ սողացող սողու-նով մը անձերնիդ մի՛ պղծէք · ոչ ալ անոնցմով պղծուելով անձեր-
44 նիդ անմաքուր ընէք · Ինչու որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը · ուստի սրբեցէք ձեզ անձերնիդ ու Ի՛ սուրբ ե-ղէք , ինչու որ ես սուրբ եմ · ու Ի՛ Ինաւ երկրի վրայ մէկ սողացող սո-ղունով մը անձերնիդ մի՛ պղծէք ։
45 Ես Քանզի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Ե-գիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ · հուստի սուրբ եղէք , ինչու որ ես սուրբ եմ ։
46 Զորբոտանիներուն և թռչուն-ներուն՝ ու ջուրերուն մէջ շարժող բոլոր ընչաւոր կենդանիներուն՝ և երկրի վրայ սողացող ամէն կենդա-
47 նիներուն օրէնքը սա է · Ն Որ անմա-քուրին ու մաքուրին մէջտեղը՝ և ուտուելու անասունին ու չուտուե-լու անասունին մէջտեղը տարբե-րութիւն ընէք ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Կնկան մը որդեծնութենէն եւս մաքրուելուն կերպը ։ 6 Իր մաքրուելուն համար մատուցա-նելու ընծաները ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , խօսէ Իսրայէլի որդւոց ու բսէ , Թէ որ Ե կնիկ մը սերմ առնէ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ , է եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ · ի իր դաշտանին համար ըս-

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

‡ Կամ՝ Կամ Ջրակուտա-կը՝

Ե Ա՛ա·Գ· 4 ։ Ա՛ար· ա·6 ։

Ը ԳԼ·ԺԴ·8 ։ ԺԵ·5 ։ Թու· ԺԹ · 10 ; 22 ։ Լա·24 ։

Ե ԳԼ·Ժ·8 ։

Ե ԳԼ·Ի·25 ։

Ի ԵԼ·ԺԹ · 6 ։ ԳԼ·ԺԹ· 2 ։ Ի·7, 26 ։ ա Թես·Դ· 7 ։ ա Պետ· ա · 15, 16 ։

Ի ԵԼ·Զ·7 ։

Հ Հմր 44 ։

Ն ԳԼ·Ժ·10 ։

ա ԳԼ · ԺԵ · 19 ։

Բ Ղև · Բ · 22 ։

Դ ԳԼ·ԺԵ·19 ։

Ն · ք · ղԲ · 1490

տուելու օրերուն համեմատ անմա-
3 քուր պիտի ըլլայ : Եւ Բ ու թե-
րորդ օրը թղթա՛ն անթլփատութեան
4 մարմինը պիտի թլփատուի : Եւ
անիկայ իր մաքրուելուն արիւնովը
երեսունուերկրբ օր պիտի նստի . ու
մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմին-
նալը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի
չդպչի , ո՛չ ալ սրբարանը մտնէ :
5 Բայց թէ որ անիկայ աղջկ ծնա-
նելու ըլլայ , երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի ըլլայ իր դաշտանին ժա-
մանակին պէս , և վաթսունուվեց օր
իր մաքրուելուն արիւնովը պիտի
նստի :
Ե Ղու · բ · 22 : 6 Եւ Է երբ տղայ կամ աղջկ զաւ-
կի համար իր մաքրուելու օրերը
լմիննայ , ժողովքի խորանին դուռը
ողջակէզի համար մկ տարեկան
գառն՝ ու մեղքի պատարագի հա-
մար աղաւնիի ձագ մը կամ տատ-
րակ մը պիտի բերէ քահանային ,
7 Ո՛ր պիտի մատուցանէ զանիկայ
Տէրոջը առջևը՝ ու քաւութիւն
ընէ անոր համար , և անիկայ իր
արեանը աղբիւրէն պիտի մաքրուի :
Ա՛րու կամ էգ զաւակ ծնանողին
Ե Գլ · է · 7 : Ղու · բ · 24 : 8 օրէնքը աս է : Ձեւ թէ որ գառն
բերելու կարող չէ , երկու տատ-
րակ կամ աղաւնիի երկու ձագ
առնէ , մէկը ողջակէզի ու մէկալը
Ե ԳԼ · է · 26 : մեղքի պատարագի համար , և ան
քահանան քաւութիւն ընէ անոր
համար , ու անիկայ մաքրուի :

Գ Լ · Ժ Գ

1—59 Բորոտութեան ախտին վրայով քահա-
նային ծանուցուած կանոնները ու նշանները :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Մարդու
մը մարմինին մորթին մէջ ուռեցք
կամ Ը բոս կամ պաղպաջ ըլլալով՝
անոր մարմինին մորթին մէջ բորո-
տութեան ախտին պէս նշան մը ե-
Ե Օր · ԺԷ · 27 : ւ ինալու ըլլայ , Է ան ատենը անիկայ
Ահարոն քահանային՝ կամ անոր
որդւոցը քահանաներուն մէկուն
Ե Օր · ԺԷ · 8 , 9 : Իգ · 8 : Ղու · ԺԷ · 14 : 3 պիտի բերուի : Եւ քահանան պի-
տի նայի մարմինին մորթին մէջ
եղած ախտին նշաննե՛րուն . ու թէ
որ ախտին մէջի մազերը ճերմակի
դառնալով՝ ախտը մարմինին մոր-
թէն խորունկ երևնայ , բորոտու-
թեան ախտ է ան . և քահանան
պիտի նայի անոր՝ ու * պիտի ծա-
* Եբ · զա-
նիկայ ան-
մաքուր պի-
տի ընէ : նուցանի անոր անմաքուր ըլլալը" :
4 Հապա թէ որ անոր մարմինին մոր-
թին մէջ պաղպաջը ճերմակ է՝ ու
մորթէն խորունկ չերևնար , և
մազն ալ ճերմակի դարձած չէ ,
ան ատենը քահանան եօթը օր
դոցուած պիտի պահէ ախտակիրը :
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պի-
տի նայի անոր . ու թէ որ ախ-
տը դեռ կը կենայ , ու մորթին
մէջ տարածուած չէ , ան ատե-
նը քահանան եօթը օր ալ դո-
ցուած պիտի պահէ անիկայ :
6 Եւ քահանան եօթներորդ օրը
նորէն պիտի նայի անոր , ու
թէ որ ախտը շլացած ըլլայ , ու
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ ,
քահանան † պիտի ծանուցանէ ա-
նոր մաքուր ըլլալը" . ասիկայ դիւն-
քոս մըն է . և անիկայ է իր լաթերը
պիտի լուայ , ու մաքուր ըլլայ :
† Եբ · զա-
նիկայ մա-
քուր պիտի
ընէ :
7 Բայց թէ որ իր մաքրուելուն հա-
մար քահանային նայուելէն ետքը՝
քոսը մորթին մէջ տարածուի ,
քահանան նորէն պիտի նայի անոր :
‡ Գլ · ժա · 25 : ժգ · 8 :
8 Եւ քահանային նայած ատենը թէ
որ քոսը մորթին մէջ տարածուած
է , ան ատենը քահանան անոր ան-
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ .
բորոտութիւն է :
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտու-
թեան ախտը ըլլայ , անիկայ քա-
Ե Թու · ԺԸ · 10 , 12 : Գ Թագ · ե · 27 : բ Մն · իգ · 20 : 10 հանային պիտի տարուի . Ե Եւ
քահանան պիտի նայի . և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝
ու ճերմակի դարձեր է մազը՝ և ու-
ռեցքին մէջը ողջ միսի նշան կայ ,
11 Ասիկայ անոր մարմինին մորթին
մէջ հինցած բորոտութիւն է . և
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ , զոյցած չը-
պահէ զանիկայ , ինչու որ անմա-
քուր է :
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուեր է , ու ախ-
տակրին բոլոր մորթը ղլխէն մինչև
ոտքը , այսինքն քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորո-
13 տութիւնը պատեր է , Եւ քահա-
նան տեսնէ որ բորոտութիւնը ա-
նոր բոլոր մարմինը պատած է , ան
ատենը ախտակրին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ . հողջ բոլորովին ճեր-
մակի դարձաւ , անիկայ մաքուր է :
14 Բայց երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի , անիկայ անմաքուր պի-
15 տի ըլլայ : Եւ քահանան պիտի
տեսնէ ողջ միսը , և անոր անմա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ողջ մի-
սը անմաքուր է . բորոտութիւն է :
16 Իսկ թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն
ու ճերմակի դառնալու ըլլայ , ան
17 ատենը քահանային պիտի դայ . Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ .
ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր
է , ան ատենը քահանան ախտա-
կրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ .
անիկայ մաքուր է :
18 Եւ թէ որ մարմինին մորթին մէջ
19 Ե պալար ըլլայ ու առողջանայ , Եւ Ել · թ · 9 : պալարին տեղը ճերմակ ուռեցք

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

կամ քիչ մը կարմրած ճերմակ
պաղպաղ ըլլայ , քահանային պիտի
29 ցուցուի ան : Եւ երբ քահանան
տեսնէ որ մորթին ցան կ'երևնայ ,
և մազը ճերմակի դարձած է , քա-
հանան անոր անմաքուր ըլլալը ծա-
նուցանէ . անիկայ պալարէ ելած
21 բորոտութեան ախտ է : Եւ թէ
որ քահանան տեսնէ որ ճերմակ
մազ չկայ անոր մէջ , ու մորթին
ցած չէ՝ բայց ղւացած է , ան տե-
նը քահանան եօթը օր դոցուած
22 պիտի պահէ զանիկայ : Եւ թէ որ
մորթին մէջ տարածուած է , ան
տեսնը քահանան անոր անմաքուր
ըլլալը ծանուցանէ . ախտ է ան :
23 Բայց թէ որ պաղպաղը իր տեղը կը
կենայ ու չէ տարածուեր , պալա-
րին սպին է . և քահանան անոր
մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ :
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին
* Կամ՝ նայրա- ծը առող- ջանալով
մէջ կրակի այրած ըլլայ , ու *այ-
րածին նշանը" քիչ մը կարմրած
ճերմակ՝ կամ բոլորովին ճերմակ
25 պաղպաղ ըլլայ , քահանան անոր
նայած տեսնը , թէ որ պաղպաղին
մէջ մազը ճերմակի դարձած է , ու
մորթէն խորունկ կ'երևնայ , անի-
կայ այրածէն յառաջ եկած բորո-
տութիւն է . և քահանան անոր
անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ա-
նիկայ բորոտութեան ախտ է :
26 Բայց թէ որ քահանային նայած
տեսնը պաղպաղին մէջ մազը ճեր-
մակ չէ , ու մորթէն խորունկ չէ ,
հապա ղւացած է , ան տեսնը քա-
հանան եօթը օր դոցուած պիտի
27 պահէ անիկայ : Եւ եօթներորդ
օրը քահանան պիտի նայի անոր .
թէ որ մորթին մէջ տարածուած
է , քահանան անոր անմաքուր ըլ-
լալը ծանուցանէ . անիկայ բորո-
28 տութեան ախտ է : Եւ թէ որ
պաղպաղը իր տեղը կը կենայ ու
մորթին մէջ տարածուած չէ , հա-
պա ղւացած է , անիկայ այրածին
ուռեցքն է . և քահանան անոր
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու
որ այրածին սպին է :
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կըն-
կան մը ղլուխը կամ կզակը ախտ
30 մը ըլլայ , քահանան պիտի տեսնէ
ախտը . և թէ որ մորթէն խորունկ
երևնայ , ու անոր մէջը բարակ դե-
ղին մազ ըլլայ , ան տեսնը քահա-
նան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի
ծանուցանէ . անիկայ գոնջութիւն
է , ղլուխի կամ կզակի բորոտու-
31 թիւն է : Եւ թէ որ քահանան
գոնջութեան ախտը տեսնէ որ
մորթէն խորունկ չերևնար , ու ա-
նոր մէջը սև մազ չկայ , ան տեսնը
քահանան գոնջութեամբ ախտա-
ցածը եօթը օր դոցուած պիտի պա-
32 հէ : Եւ եօթներորդ օրը քահանան
ախտակրին պիտի նայի , ու թէ որ
գոնջութիւնը տարածուած չէ , և
անոր մէջ դեղին մազ չկայ , ու
գոնջութիւնը մորթէն խորունկ չէ-
33 րևնար , Ընիկայ պիտի ածիլուի ,
բայց գոնջութիւնը պիտի չածիլէ .
և քահանան եօթը օր ալ դոցուած
պիտի պահէ գոնջութիւն ունեցո-
34 ղը : Եւ եօթներորդ օրը քահանան
գոնջութիւն ունեցողին պիտի նա-
յի . և թէ որ գոնջութիւնը մոր-
թին մէջ տարածուած չէ , ու մոր-
թէն խորունկ չերևնար , ան տեսնը
քահանան անոր մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ . և անիկայ իր լաթերը
պիտի լուայ , ու մաքուր ըլլայ :
35 Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը
գոնջութիւնը մորթին մէջ տարա-
36 ծուի , Ան տեսնը քահանան պիտի
նայի անոր . և թէ որ գոնջութիւնը
մորթին մէջ տարածուած է , ան
տեսնը քահանան՝ ալ դեղին մազ
պիտի չփնտռէ . անիկայ անմաքուր
37 է : Բայց թէ որ գոնջութիւնը
եղածին պէս կը կենայ , և անոր
մէջ սև մազ բուսեր է , գոնջու-
թիւնը բժշկուած է . անիկայ մա-
քուր է , ու քահանան անոր մաքուր
ըլլալը ծանուցանէ :
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ
մը իր մարմինին մորթին մէջ պաղ-
պաղներ՝ այսինքն ճերմակ պաղպաղ-
39 ներ ունենայ , Ան տեսնը քահանան
պիտի նայի , և թէ որ անոնց մար-
միններուն մորթին մէջ պաղպաղ-
ները ղւացած ճերմակ ըլլան , ան-
կայ մորթին մէջ դոյացած պիսակ
է . անիկայ մաքուր է :
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլխուն
մազը թափելու ըլլայ , անիկայ կըն-
41 տակ է՝ բայց մաքուր է : Եւ թէ որ
անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը
ինկած ըլլայ , անիկայ ճեղ է՝ բայց
42 մաքուր է : Հապա թէ որ կնտու-
թեան կամ ճեղուքեան մէջ քիչ
մը կարմրած ճերմակ վէրք մը ըլ-
լայ , ան՝ անոր կնտութեանը կամ
ճեղուքեանը մէջ դոյացած բորո-
43 տութիւն է : Ան տեսնը քահանան
պիտի նայի անոր . և թէ որ անոր
կնտութեանը կամ ճեղուքեանը
մէջ վէրքին ուռեցքը քիչ մը
կարմրած ճերմակ ըլլայ՝ մարմինին
մորթին մէջ եղած բորոտութեան
44 երևոյթին պէս , Ան մարդը բորոտ
է , անմաքուր է . քահանան ան-
պատճառ անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ . անոր ախտը իր
գլուխն է :
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հան-
դերձը պատռած պիտի ըլլայ , և ա-

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

Ն · Ք · ՁԲ · 1490

ՂԵՂԿ · ԻԳ · 17 , 22 : ՄԽ · Գ · 7 : * Կ՝ԸՆՉԱՑՔ

Ն ՈՂՈՐ · Դ · 15 :

Ը ԹՈՒ · Ե · 2 : ԺԲ · 14 : Դ ԹԱԳ · Է · 3 : ԺԵ · 5 : Բ ՍԱ · ԻԳ · 21 : ՂՈՒ · ԺԵ · 12 :

նոր դլուխը մերկ , ու Ղանոր *շրը-
թունքները ծածկուած պիտի ըլ-
լայ , և ձայն պիտի տայ Թէ Ի ան-
46 մաքուր եմ՝ անմաքուր : Ախտը իր
վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր
պիտի սեպուի . անիկայ անմաքուր
է , մինակ պիտի նստի . Ղանոր
բնակութիւնը բանակէն դուրս պի-
տի ըլլայ :
47 Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը
բորոտութեան ախտ կայ , Թէ
բուրդէ հանդերձ ըլլայ և Թէ
48 քթանէ հանդերձ , քթանեղէնի
կամ բրդեղէնէ առէջի կամ Թե-
զանի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ
մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ ,
49 Այսինքն Թէ որ հանդերձի կամ
մորթի մէջ՝ կամ առէջի կամ Թե-
զանի մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն
Իւրպ բանի մէջ բիչ մը կանանչ կամ
կարմրած ախտի նշան ըլլայ , բորո-
տութեան ախտ է ու քահանային
50 պիտի ցուցուի : Եւ քահանան պիտի
նայի ախտին՝ ու եօթը օր դոցուած
51 պիտի պահէ ախտացեալ բանը : Եւ
եօթներորդ օրը ախտացեալ բանին
պիտի նայի . Թէ որ ախտին նշանը
տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝
կամ առէջի կամ Թեզանի մէջ՝ կամ
մորթի մէջ և կամ դործածուե-
լու համար մորթէ շինուած ամէն
բանի մէջ , ան ախտը Բ բորբոքած
բորոտութիւն է , անմաքուր է :
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բրդե-
ղէն կամ քթանեղէն հանդերձը՝
կամ առէջը կամ Թեզանը , կամ
ամէն կերպ մորթէ շինուած բանը՝
որուն մէջ ան ախտը կայ . ինչու-
որ բորբոքած բորոտութիւն է ան ,
53 կրակի մէջ պիտի այրուի : Եւ
Թէ որ քահանան տեսնէ որ ախ-
տին նշանը հանդերձին մէջ՝
կամ առէջին կամ Թեզանին մէջ՝
կամ ամէն Իւրպ մորթէ շինուած
54 բանին մէջ տարածուած չէ , Ան ա-
տենը քահանան պիտի հրամայէ որ
ան ախտացեալ բանը լուան . ու
նորէն եօթը օր դոցուած պիտի
55 պահէ ան : Եւ ախտացեալ բանը
լուացուելէն ետքը՝ Թէ որ քահա-
նան տեսնէ որ ախտի նշանը իր
գոյնը չէ փոխեր , ու ախտը տա-
րածուած ալ չէ , անիկայ անմա-
քուր է . կրակի մէջ պիտի այրես
ան . անոր տակը կամ վրան փուռ-
56 Թիւն կայ : Եւ Թէ որ քահանան
տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը՝
ախտին նշանը շլացած է , ան ա-
տենը ան ախտացեալ մասը հանդեր-
ձէն կամ մորթէն՝ կամ առէջէն և
57 կամ Թեզանէն պիտի պատռէ : Եւ
Թէ որ ան հանդերձին մէջ՝ կամ
առէջին կամ Թեզանին մէջ՝ կամ
ամէն Իւրպ մորթէ շինուած բանին
մէջ նորէն երեւալու ըլլայ , անի-
կայ տարածուած Բորոտութիւն է .
վրան ախտ ունեցող բանը կրա-
58 կի մէջ այրես : Եւ ան հան-
դերձը՝ կամ առէջը կամ Թեզա-
նը՝ կամ ամէն Իւրպ մորթէ շի-
նուած բանը՝ որ լուացուելէն ետքը
ախտը անկէ գացած է , նորէն պի-
տի լուացուի , ու մաքուր ըլլայ :
59 Բուրդէ կամ քթանէ հանդերձի
մէջ՝ կամ առէջի կամ Թեզանի
մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն Իւրպ
բանի մէջ եղած բորոտութեան
ախտին օրէնքը աս է , անոր մա-
քուր կամ անմաքուր ըլլալը ծանուց-
ցանելու համար :

Ն · Ք · ՁԲ · 1490

ԳԼ · ԺԴ

1 Բորոտի մը մաքրուելուն արարողութիւնները
ու գոհերը : 33 Ցան մը մէջ երեւցած բորո-
տութեան նշանները : 48 Անոկ տունը մաք-
րելուն կերպը :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Բորոտին օրէնքը աս է
իր մաքրուելու օրը . անիկայ Ք քա-
3 հանային պիտի տարուի . Եւ քա-
հանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ ,
ու քահանան պիտի նայի . ու Թէ
որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է , Անատեն քահանան
պիտի հրամայէ որ մաքրուելու
Ճգպռաւ համար երկու ողջ և մա-
քուր Թռչուն ու Բ եղևնափայտ՝
ու Է կրկնակի կարմիր և Ծ զոպպ
5 առնուի : Եւ քահանան պիտի հր-
ամայէ՝ որ Թռչուններին մէկը հողէ
ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ
6 մորթուի : Եւ ողջ Թռչունը ու
եղևնափայտը և կրկնակի կարմիրը
ու զոպպան պիտի առնէ , և ատոնք
ողջ Թռչունին հետ կենդանի ջու-
րին վրայ մորթուած Թռչունին
7 արեանը մէջ պիտի Թաթխէ . Եւ
բորոտութենէն մաքրուելու Ճք-
պռաւ վրայ Է եօթը անգամ Ղսրկէ ,
ու մաքրէ անիկայ . և ողջ Թռչուն-
8 ը դէպ ՚ի դաշտը արձակէ : Եւ
մաքրուելու ՃգԸ է իր հանդերձ-
ները պիտի լուայ , ու իր բոլոր
մազերը ածիլէ , ան ջրով պիտի
լուացուի ու մաքրուի . և անկէ
ետև բանակը պիտի մտնէ , ու եօ-
Թը օր Ի իր վրանին դուրսի դին
9 պիտի կենայ : Եւ եօթներորդ օրը
իր բոլոր մազերը ածիլէ , իր գլու-
խը ու մօրուքը և յօնքերը՝ այսինքն
իր բոլոր մազերը ածիլէ . և իր լա-
Թերը պիտի լուայ , ու իր մարմինը
ջրով լուայ ու մաքուր ըլլայ :
10 Եւ ուԹերորդ օրը Ժ երկու անա-
րատ արու գառն՝ ու մէկ տարեկան
մէկ անարատ էգ գառն՝ և Է հացի

Ա Մատ · Ը · 2 , 4 : Մար · ա · 40 , 44 : Ղուկ · Ե · 12 , 14 : ԺԵ · 14 :

Բ Թուղ · ԺԹ · 6 :

Գ Երբ · Թ · 19 :

Դ Սաղ · Ծա · 7 :

Ե ԴԹագ · Ե · 10 , 14 :

Զ Երբ · Թ · 13 :

Է Գղ · Ժգ · 6 :

Ը Գղ · Ժա · 25 :

Թ Թուղ · ԺԸ · 15 :

Ժ Մատ · Ը · 4 : Մար · ա · 44 : Ղուկ · Ե · 14 :

ԺԱ Գղ · Ը · 1 : Թուղ · ԺԵ · 4 , 15 :

ընծայի համար եղով շաղուած իրեք տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
11 ճաշակ եղ պիտի առնէ : Եւ մար-
րող քահանան մարդուելու մարդը
ասոնցմով Տէրոջը առջեւը ժողովքի
խորանին դուռը պիտի կայնեցնէ :
12 Եւ քահանան արու գառին մէկը
պիտի առնէ՝ ու մեռցնէ զանը
զանքի պատարագի համար . ու ե-
ղէն ճաշակը պիւռէ ոռնէ , և զանոնք
Տէրոջը առջեւ Իսրայէլեան ընծայ
13 պիտի ընէ : Եւ գառը պիտի մար-
Թէ ի մեղքի պատարագին ու ողջա-
կէզին մորթուած տեղը , սուրբ տե-
ղը պիտի մորթէ . ինչու որ յանցանքի
պատարագը մեղքի պատարագին
պէս քահանայինն է . հասիկայ ա-
14 մենասուրբ է : Եւ քահանան յան-
ցանքի պատարագին արիւնէն պի-
տի առնէ , ու քահանան մարդուե-
լու մարդուն աջ ականջին բլո-
րակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին
մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտ-
քին մեծ մատին վրայ պիտի դնէ
15 ՚ն : Եւ քահանան եղէն ճաշակէն
իւղը եղ պիտի առնէ , ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թաթխէ : Եւ քա-
հանան աջ մատը իր ձախ ձեռ-
քին մէջը եղած եղէն պիտի թաթ-
խէ , ու իր մատովը Տէրոջը առ-
ջեւը եօթը անգամ սրսկէ ան ե-
17 ղէն : Եւ քահանան իր ձեռքին
մէջը մնացած եղէն մարդուելու
մարդուն աջ ականջին բլրակին
վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ
մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա-
տարագի արիւնին վրան պիտի
18 դնէ : Եւ քահանան իր ձեռքին
մէջ մնացած եղը մարդուելու մար-
դուն գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու անոր համար քաւութիւն
պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը :
19 Եւ քահանան ի մեղքի պատա-
րագը պիտի մատուցանէ , և իր
անմաքրութենէն մաքրուելու մար-
դուն համար քաւութիւն ընէ , ու
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ : Եւ
քահանան ողջակէզը ու հացի ըն-
ծան սեղանին վրայ պիտի մատու-
ցանէ , ու անոր համար քաւու-
թիւն ընէ , և անիկայ պիտի մաք-
րուի :
21 Եւ եթէ որ անիկայ աղքատ ըլ-
լայ ու այնչափին իր կարողու-
թիւնը չհասնի , ան առնէնը անոր
քաւութիւն ընելու համար երեք-
ցընելու յանցանքի պատարագի
գառնուկ մը՝ և հացի ընծայի հա-
մար եղով շաղուած տասանորդ մը
բարակ ալիւր ու ճաշակ մը եղ պի-
22 տի առնէ . Եւ երկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագ՝ որը որ

դնէ , և մէկը մեղքի պատարագ
23 ու մէկալը ողջակէզ ընէ : Եւ
ութերորդ օրը իր մաքրուելուն
համար զանոնք քահանային պիտի
բերէ ժողովքի խորանին դուռը
24 Տէրոջը առջեւը : Եւ քահանան
պիտի առնէ յանցանքի պատարա-
գին գառնուկը ու եղէն ճաշակը ,
և զանոնք Տէրոջը առջեւը երեր-
25 ցընելու ընծայ մատուցանէ : Եւ
յանցանքի պատարագին գառնուկը
պիտի մորթէ , ու քահանան յան-
ցանքի պատարագին արիւնէն պի-
տի առնէ , ու մաքրուելու մար-
դուն աջ ականջին բլրակին վրայ՝
և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին
վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մա-
26 տին վրայ դնէ ան : Եւ քահանան
եղէն իր ձախ ձեռքին մէջը պիտի
27 թաթխէ : Եւ քահանան իր աջ
մատովը իր ձախ ձեռքին մէջը եղած
եղէն Տէրոջը առջեւը եօթը անգամ
28 պիտի սրսկէ : Եւ քահանան իր
ձեռքին մէջ եղած եղէն մաքրուե-
լու մարդուն աջ ականջին բլրակ-
կին վրայ՝ ու անոր աջ ձեռքին մեծ
մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա-
տարագին արիւնը եղած տեղին
29 վրայ պիտի դնէ : Եւ քահանան
իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաք-
րուելու մարդուն գլխուն վրայ պի-
տի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը անոր հա-
30 մար քաւութիւն ընելով : Եւ
տատրակներէն կամ աղաւնիի
31 ձագերէն մէկը՝ որը որ դնէ , Ա յա-
ինչն որուն որ իր ձեռքը հասնի ,
մէկը մեղքի պատարագի համար և
մէկալը ողջակէզի համար՝ հացի
ընծային հետ մէկտեղ պիտի մա-
տուցանէ . և քահանան մաքրուե-
լու մարդուն համար քաւութիւն
32 ընէ Տէրոջը առջեւը : Խորտուե-
թեան ախտ ունեցողին՝ ու Ո իր
մաքրուելուն համար կարողու-
թիւն չունեցողին օրէնքը աս
է :
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
34 ու Ահարոնին՝ ըսելով , Ներբոր
մտնէք Քանանու երկիրը՝ որ ձեզի
ստացուածք ըլլալու պիտի տամ ,
և ձեր ստացուածքը եղած երկրին
մէկ տանը մէջ բորոտութեան
35 հարուածը տալու ըլլամ , Ան տա-
նը տէրը պիտի գայ , ու իմացընէ
քահանային՝ ըսելով , Ինծի կ՚երեւ-
նայ որ ՚տանս մէջը ախտ կայ :
36 Եւ քահանան պիտի հրամայէ
որ տունը պարպեն , դեռ ինչը
տեսնելու ներս չմտած , որպէս զի
տանը մէջ եղած բաներէն մէ-
կը անմաքուր չըլլայ . ու անկէ
ետև քահանան տունը տեսնելու

ՆԿ. ՔՔ. ՂԲ. 1490

ՆԿ. ՔՔ. ՂԲ. 1490

Ե Ղ. Ե. 2, 18 : Ղ. 6, 7 :
Ի ԵԼ. ԻԹ. 24 :
Ի ԵԼ. ԻԹ. 11 : ԳԼ. Ա. 5, 11 : Դ. 4, 24 :
Ն ԳԼ. Ե. 7 :
Հ ԳԼ. Բ. 3 : Ե. 6 : ԽԱ. 22 :
Յ ԵԼ. ԻԹ. 20 : ԳԼ. Բ. 23 :
ՃԳԼ. Ե. 1, 6 : ԺԲ. 7 :
ՂԳԼ. Դ. 26 :
ՄԳԼ. Ե. 7 : ԺԲ. 8 :
ՅԳԼ. ԺԲ. 8 : ԺԵ. 14, 15 :

Ե ՀԱՐ 11 :
Ղ ՀԱՐ 12 :
Ա ՀԱՐ 14 :
Ո ՀԱՐ 10 :
ՂԿՆ. ԺԵ. 8 : ԹՎ. ԼԲ. 22 : Բ Օր. Ե. 1 : ԼԲ. 49 :
Ա ՌԱԿ. Գ. 33 : ՋՔ. Ե. 4 :

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

37 պիտի մնանէ . Եւ ախտին նշաններուն պիտի նայի , ու թէ որ ախտը տա-
նը պատերուն վրայ քիչ մը կանաչ-
ած կամ կարմրրած փոս տեղուանք
ըլեր է , ու անոնք պատին երե-
38 սէն խորունկ կերևնան , Ան ատենը
քահանան տունէն պիտի ելլէ տանը
դուռը , և եօթը օր տունը պիտի
39 գոցէ : Ու եօթներորդ օրը քահա-
նան նորէն պիտի դայ ու նայի . և
թէ որ ախտը տանը պատերուն
40 վրայ տարածուած է , Ան ատենը
քահանան պիտի հրամայէ՝ որ ախ-
տացեալ քարերը հանեն , և քարա-
քէն դուրս անմաքուր տեղ մը նե-
41 տեն զանոնք : Եւ տունը ներսէն
շուրջանակի քերել պիտի տայ , ու
անոնց քերած հողը քաղաքին
դուրսի դին անմաքուր տեղ մը
42 պիտի թափեն : Եւ ուրիշ քարեր
պիտի առնեն ու ան քարերուն
տեղը պիտի դնեն , և ուրիշ հող
պիտի առնեն , ու տունը ծեփեն :
43 Եւ թէ որ քարերը հանելէն ետը
ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետ-
ը՝ ախտը նորէն դայ ու տանը
44 մէջ երևան ելլէ , Ան ատենը քա-
հանան պիտի դայ ու նայի . և թէ
որ ախտը տանը մէջ տարածուած
ա ԳԼ · ժգ · 51 : Զաք · ե · 4 : է , ատանը մէջ բորբոքած բորո-
տութիւն կայ . անմաքուր է ան :
45 Եւ տունը՝ անոր քարերը ու
փայտերը ու տանը բոլոր ծեփուածք
հողը փլցընէ , և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ : Եւ
ով որ ան տունը մինչ անոր բոլոր
գոցուած օրերը , մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ան
տունը պառկողը իր հանդերձները
պիտի լուայ . ու ան տանը մէջ հաց
ուտողը իր հանդերձները պիտի
48 լուայ : Եւ թէ որ քահանան դայ
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետ-
ը ախտը տանը մէջ տարածուած
չէ , ան ատենը քահանան ան տանը
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ , ինչու
49 որ ախտը բժշկուած է : Եւ տա-
վ Ա Ղ Մ 4 : նը մաքրութեանը համար Ձերկու
թռչուն ու եղևնափայտ և կրկնա-
կի կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ :
50 Եւ պիտի մորթէ թռչունին մէկը
հողէ ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի
51 վրայ : Եւ եղևնափայտը ու զո-
պան և կրկնակի կարմիրը ու ողջ
թռչունը պիտի առնէ , ու զանոնք
մորթուած թռչունին արեանը և
ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի
թաթխէ , ու եօթը անգամ տանը
52 վրայ սրսկէ . Եւ թռչունին արիւ-
նովը ու ան կենդանի ջրով և ան
ողջ թռչունով ու եղևնափայտով
և զոպայով ու կրկնակի կարմիրով
53 պիտի մաքրէ տունը . Եւ ողջ
թռչունը քաղաքին դուրսի դին
դէպ՝ի դաշտը պիտի արձակէ , ու
տանը համար քաւութիւն ընէ , և
պիտի մաքրուի ան :
54 Հոլոր բորոտութեան ախտին ու
55 բ գոնջութեան , Եւ ց հանդերձի
56 կամ տան մը բորոտութեան , Եւ
է ուռեցքի ու քոսի և պաղպաջի
57 օրէնքը աս է : * Մեկ բանէ մը որ ա-
տեն անմաքուր ըլլալը ու որ ա-
տեն անոր մաքրուիլը ի սորվեցը-
նելու համար՝ բորոտութեան օ-
րէնքը աս է :

Գ Լ · Ժ Ե

1 Մարդոց անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժամանակը : 18 Անոնց մաքրուիլը : 19 Կինե-
րուն անմաքրութիւնը՝ իրենց ծորումին ժա-
մանակը : 28 Անոնց մաքրուիլը :

1 Ետ Տէրը Իսահակայ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ՛ք անոնց ,
ա ԳԼ · իբ · 4 : Երբոր մարդու մը մարմինէն ծո-
թռ · ե · 2 : բ Թագ · գ · 29 : Մատ · թ · 20 : Մար · ե · 25 : Ղու · ը : 43 : րումի ըլլայ , անոր ծորումը անմա-
3 քուր է : Եւ իր ծորումին ժամա-
նակը իր անմաքրութիւնը աս պի-
տի ըլլայ . Թէ որ իր մարմինէն իր
ծորումը վազէ , կամ իր մարմինը
իր ծորմանէն դոցուի , աս է իր
4 անմաքրութիւնը : Ամէն անկողին՝
որուն վրայ ծորում ունեցողը կը
պառկի , անմաքուր է . և ամէն
բան՝ որուն վրայ անիկայ նստի ,
5 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ անոր
անկողինին դպչող մարդը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու ինքը
բ ԳԼ · ժա՝ · 25 : ժէ · 15 : Ջրով լուացուի , ու մինչև իրիկուն
6 անմաքուր ըլլայ : Եւ ծորում ու-
նեցողին նստած բանին վրայ նստո-
ղը իր հանդերձները պիտի լուայ ,
ու ինքը Ջրով լուացուի , և մինչև
7 իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րում ունեցողին մարմինին դպչողը
իր հանդերձները պիտի լուայ , ու
ինքը Ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
8 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ծո-
րում ունեցողը մաքուր մարդու մը
վրայ թքնելու ըլլայ , անիկայ իր
հանդերձները պիտի լուայ , ու ին-
քը Ջրով լուացուի , և մինչև իրի-
9 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ամէն
թամբ՝ որուն վրայ ծորում ունե-
ցողը կը հեծնէ , անմաքուր պիտի
10 ըլլայ : Եւ ամէն անոր տակը եղած
բանին դպչողը մինչև իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ . ու զանոնք
վերցընողը իր հանդերձները պիտի
լուայ , և ինքը Ջրով լուացուի , ու
մինչև իրկուն անմաքուր ըլլայ :
11 Եւ ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը
Ջուրը չխօթած՝ որու որ դպչելու
ըլլայ , անիկայ իր հանդերձները
պիտի լուայ , ու ինքը Ջրով լուա-

Ն · Ք · ՂԲ · 1490

դ Հմր 20 : ե ԳԼ · ժ · 30 : զ ԳԼ · ժ · 47 : է Հմր 34 : ը ԳԼ · ժգ · 2 : * Կամ՝ Մեկ բան մը երբ-
ար անմա-
քուր է ու
երբոր մա-
քուր է՝ ինչ
ըլլէ : + Բ Օր · իդ · 8 : Եզեկ · խդ · 23 :

ՆՈՐ ՏԱՐԻ 1490

ցուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
12 ըլլայ : Եւ ծորումի ունեցողին դպած հողի ամանը պիտի կոտրուի , ու ամէն փայտէ աման ջուրը պիտի խօթուի :
13 Եւ երբ ծորումի ունեցողը իր ծորումին մաքրուի , իր մաքրուելուն համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն , և իր հանդերձները լուայ , ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ
14 լուայ , և մաքուր պիտի ըլլայ : Եւ ութերորդ օրը երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը գայ , և
15 անոնք քահանային տայ : Եւ քահանան ՚անոնց մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ , և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն ընէ անոր իր ծորումին համար :
16 Եւ թէ որ ՚մարդու մը զուգաւորութեան սերմ իրմէն ելլելու ըլլայ , իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու մինչև իրիկուն
17 մաքուր ըլլայ : Եւ ամէն հանդերձ ու ամէն մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ կայ , ջրով պիտի լուացուի , ու մինչև իրիկուն
18 անմաքուր ըլլայ : Եւ երբոր մարդ մը կնկանը հետ զուգաւորելու համար պառկի , անոնք երկուքին ալ ջրով պիտի լուացուին , ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան :
19 Եւ թէ որ կնիկ մը ծորում ունենայ՝ ու անոր մարմնոյն ծորումը արիւն է , եօթը օր զատուած պիտի կենայ . և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
20 Եւ անոր զատուած ատենը ինչ բանի վրայ որ պառկի , ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ , և ինչ բանի վրայ որ նստի , ան բանը անմաքուր պիտի ըլլայ :
21 Քուր պիտի ըլլայ : Եւ ամէն անոր անկողինին դպչողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր ըլլայ : Եւ ով որ դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ նստաւ , իր հանդերձները պիտի լուայ , ու ինքը ջրով լուացուի , և
23 մինչև իրիկուն մաքուր ըլլայ : Եւ անոր անկողինին դպչողը՝ կամ մէկ բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը նստի , մինչև իրիկուն անմաքուր
24 պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ մարդ մը անոր հետ պառկի , անանկ որ անոր պղծութիւնը իրեն դպչի , ան ՚եօթը եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ , և ամէն անկողին որուն վրայ անիկայ պառկի՝ անմաքուր ըլլայ :
25 Եւ կնիկ մը՝ թէ որ դաշտանին ատենը չեկած , իր արիւնին ծորումը շատ օրեր վազէ , կամ իր դաշտանէն աւելի վազելու ըլլայ , իր անմաքրութեանը ծորումին բոլոր օրերը իր դաշտանին օրերուն պէս պիտի ըլլայ . անիկայ անմաքուր է :
26 Անոր ծորումին բոլոր օրերը ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկայ կը պառկի , իր դաշտանին անկողնին պէս պիտի ըլլայ իրեն , և ինչ բանի վրայ որ կը նստի , իր դաշտանին անմաքրութեանը պէս անմաքուր
27 պիտի ըլլայ : Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ , ու իր հանդերձները պիտի լուայ , և ինքը ջրով լուացուի , ու մինչև
28 իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Եւ թէ որ իր ծորումին մաքրուի , ան ատենը եօթը օր պիտի համրէ իրեն ,
29 ու անկէ ետև մաքուր ըլլայ . Եւ ութերորդ օրը երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն , ու ժողովքի խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ անոնք :
30 Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ . և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր իր անմաքրութեանը ծորումին համար :
31 Այսպէս ՚Իսրայէլի որդիքը իրենց անմաքրութենէն պիտի *ըզգուշացընէք , որ իրենց մէջը եղած իմ խորանս պղծելով՝ իրենց անմաքրութեանը պատճառով չըմեռնին :
32 Սեռնին : Ծորում ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան սերմը
33 ելլելով անմաքուր եղողին , ՚Ու իր դաշտանովը հիւանդ եղող կնկանը՝ և ծորում ունեցող մարդուն ՚կամ կնկանը՝ ՚ու անմաքուր կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը աս է :

ԳԼ . ԺԵ

1 *Քահանապետը ի՛նչպէս պիտի մտնէր սրբութիւն սրբութեանցին մէջ : 11 Իրեն համար մատուցանելու մեղքի պատարագը : 15 ժողովուրդին համար մատուցանելու մեղքի պատարագը : 20 Ազատ արձակուելու նոխազը : 29 Տարեկան քաւութեան օրը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին , ՚Ահարոնին երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը , որոնք Տէրոջը առջևը մօտեցան ու մե-
2 ռան . Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , խօսէ քու եղբօրդ Ահարոնին որ ՚ամէն ատեն սուրբը տեղը՝ վարագուրին ներսի կողմը՝ տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին առջևը չմտնէ , որ չմեռնի . ինչու որ ես ամպի մէջ պիտի երևնամ քաւութիւնի-
3 նին վրայ : Ահարոն աս ՚բաները պիտի մտնէ սրբարանը . ՚ մեղքի պատարագի համար զուարակով

ՆՈՐ ՏԱՐԻ 1490

ՂԵՒ . ԺԸ . 13 :

ՂԵՒ . ԺԹ . 47 : ԲՕր . ԻԴ . 8 : ԵԶԵԿ . ԽԴ . 23 :
* ԵՔԲ . ԶԱՍՏ . Բ ,
ԹՎ . Ե . 3 : ԺԹ . 13 , 20 : ԵԶԵԿ . Ե . 11 : ԻԴ . 38 :
ՀՀՄՐ 2 :
ՅՀՄՐ 16 :
ՂՀՄՐ 19 :
ՃՀՄՐ 25 :
ՄՀՄՐ 24 :

ՄԹԱՍ . Ի . 1 , 2 :

ԲԵԼ . Լ . 10 : ԳԼ . ԼԶ . 27 : ԵՐԲ . Թ . 7 : Ժ . 19 :
ՔԵԼ . ԼԵ . 22 : Ի . 34 : Ջ ԹՎԱԳ . Ը . 10 , 11 , 12 :
ՐԵՐԲ . Ի . 7 , 12 , 24 , 25 :
ԼԳԼ . Գ . 3 ,

մը , և ողջակէզի համար խոյով մը :
4 Եկուաւ սուրբ շապիկ պիտի հագնի , և իր մարմնոյն վրայէն կուաւ վարտիք ունենայ , ու իր մէջքը կուաւ գօտի կապէ , և իր գլուխը կուաւ խոյր դնէ . ասոնք սուրբ զգեստներ են . ուստի ի՛ր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու զանոնք
5 հագնի : Եւ Իսրայէլի որդւոցը ժողովրդէն մեղքի պատարագի համար այծերէն երկու նոխազ՝ ու ողջակէզի համար մէկ խոյ մը պիտի
6 առնէ : Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և ի՛րեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի
7 ընէ : Եւ երկու նոխազը պիտի առնէ , ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
8 խորանին դուռը կեցընէ : Եւ Ահարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ . մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու նոխազին հա-
9 մար : Եւ Ահարոն պիտի մօտեցընէ ան նոխազը որուն վրայ Տէրոջը վիճակը ելլաւ , ու մեղքի պա-
10 տարագ ընէ զանիկայ : Եւ ան նոխազը որուն վրայ ազատ արձակուելու վիճակը ելաւ , Տէրոջը առջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ ֊որ ա-նով քաւութիւն ընէ , ու ազատ արձակելու համար դէպ ՚ի անապատը խրկէ :
11 Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ , և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ , և իր մեղքի պատարագին զուարակը մոր-
12 թէ : Եւ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն էրուվառը լեցուն կրակի կայծեր պիտի առնէ , ու նբարակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցընէ , ու
13 վարագուրին ներսի դին բերէ : Եւ խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը , ու խունկին *մուխը վկայութիւնին վրայի ֊քաւութիւնը պիտի ծածկէ , որ չմեռնի :
14 Եւ ՚ի զուարակին արիւնէն պիտի առնէ , ու ՚ի իր մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ , և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը անգամ սրսկէ :
15 Եւ ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ , ու անոր արիւնը ՚ի վար-դուրին ներսի դին պիտի բերէ . և զուարակին արիւնովը ըրածին պէս ընէ անոր արիւնովը , այսինքն քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին
16 առջևը սրսկէ ան : Եւ ՚ի սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն

րէն ու անոնց բոլոր մեղքերուն յանցանքներէն սրբելով պահիկ . ասանկ պիտի ընէ ժողովքի խորանին համար ալ , որ անոնց հետ ֊ու-
17 անոնց անմաքրութիւններուն մէջ կը կենայ : Եւ սրբարանը քաւութիւն ընելու մտած ատենը՝ մինչև որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ , ՚ի ժողովքի խորանին մէջ մարդ
18 մը պիտի չըլլայ : Եւ երբ Տէրոջը առջևը եղած սեղանը պիտի ելլէ , ու յանոր համար քաւութիւն ընէ . և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ , և սեղանին եղջիւրներուն վրայ շուրջանակի
19 դնէ : Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ . ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ , ու ֊սուրբ ընէ ան :
20 Եւ սրբարանին ու ժողովքի խորանին և սեղանին համար քաւութիւն ընելը լմընցընելէն ետքը ,
21 ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ . Եւ Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլխուն վրայ պիտի դնէ , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ . և ֊զա-նոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով յարմար մարդու մը ձեռքով
22 անապատը խրկէ : Եւ նոխազը անոնց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան ֊ո՛չ՝ անբնակ երկիր մը պիտի տանի . և մարդը անապատին մէջ թող տայ նոխազը :
23 Եւ Ահարոն ժողովքի խորանը պիտի մտնէ , ու սրբարանը մտնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանէ , և զանոնք հոն
24 դնէ : Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու իր հանդերձները հագնի . և ելլէ իր ողջակէզը ու ժողովուրդին ողջակէզը մատուցանէ , ու իրեն համար և ժողովուրդին համար քաւութիւն ընէ :
25 Եւ ֊մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին վրայ պիտի այրէ :
26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու տանողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ֊ու իր մարմինը ջրով լուայ , և ետքը բանակը մտնէ :
27 Եւ ան մեղքի պատարագին զուարակը ու մեղքի պատարագին նոխազը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն ընելու համար սուրբը տեղը բերուեցաւ , բանակէն դուրս պիտի հանեն , և անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և անոնց աղբը կրա-
28 կով այրեն : Եւ զանոնք այրողը

Ե֊Ե֊Ե֊ 1490

Ղ Եւ · իը · 39 , 42 , 43 : Գ֊Ղ · 10 : Եզեկ · խդ · 17 , 18 :
Ի Եւ · Լ · 20 : Գ֊Ե · Ը · 6 , 7 :
Ը Տ՚ես Գ֊Դ · 14 : Թուա · իթ · 11 : Բ Մն · իթ · 21 : Եզր · Դ · 17 : Եզեկ · խե · 22 , 23 :
Ր Գ֊Թ · 7 : Եբր · ե · 2 : է · 27 , 28 : Թ · 7 :
ֆ ա Ցօհ · Բ · 2 :
Ի Գ֊Ժ · 1 : Թուա · ժգ · 18 , 46 : Ցայտ · Ը · 5 :
Լ Եւ · Լ · 34 :
Ի Եւ · Լ · 1 , 7 , 8 : Թուա · ժգ · 7 , 18 , 46 : Ցայտ · Ը · 3 , 4 :
* Եբր · ամ պը
Ծ Եւ · իե · 21 :
Խ Գ֊Դ · 5 : Եբր · Թ · 13 , 25 : ժ · 4 :
Հ Գ֊Դ · 6 :
Ձ Եբր · Բ · 17 : ե · 2 : Թ · 7 , 28 ·
Ղ Հիր 2 : Եբր · Գ · 19 : Թ · 3 , 7 , 12 :
Ճ Տ՚ես Եւ · իթ · 36 : Եզեկ · խե · 18 : Եբր · Թ · 22 , 23 :
Ե֊Ե֊Ե֊ 1490
Ղ Եւ · Լ · 10 : Գ֊Դ · 7 , 18 : Եբր · Թ · 22 , 23 :
յ Տ՚ես Եւ · Ը֊Ղ · 3 : Ղ֊ս · 10 :
յ Եւ · Լ · 10 : Գ֊Դ · 7 , 18 : Եբր · Թ · 22 , 23 :
Ն Եզեկ · խգ · 20 :
Ղ Հիր 16 : Եզեկ · խե · 20 :
« Եա · ծգ · 6 :
Ղ Եա · ծգ · 11 , 12 : Ցօհ · ա · 29 : Եբր · Թ · 28 : ա Պետ · Բ · 24 :
պ Եզեկ · խբ · 14 : խգ · 19 :
Ղ Հիր 3 , 5 :
« Գ֊Դ · 10 :
Վ Գ֊Դ · 12 , 21 : Ղ · 30 : Եբր · ժգ · 11 :

Ն · ք · ԶՖ · 1490

իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մարմինը ջրով լուայ , ու եւթը բա-
նակը մննի ։
29 Եւ ասա ձեզի յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ , որ ՚ի օթներորդ ամսուն
մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր
անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ու
բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկ-
րացին և թէ ձեր մէջը գտնուղ
30 օտարականը ։ Քանզի ան օրը ՚ից-
հանաւ ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ
՚ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր
բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը
31 առջեւը ։ ՚Ան ձեզի հանգստու-
թեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յա-
ւիտենական կանոնով մը պիտի
32 խոնարհեցընէք ձեր անձերը ։ Եւ իր
հօրը տեղը քահանայութիւն ընե-
լու համար ՚օծուած ու ՚օրհնուած
քահանան քաւութիւնը պիտի ը-
նէ , և ՚հագնի կտաւէ հանդերձնե-
րը՝ ա֊ւանի սուրբ հանդերձները ։
33 ՚Եւ ամենասուրբ տեղին համար
քաւութիւն պիտի ընէ , և ժողով-
քի խորանին համար ու սեղանին
համար քաւութիւն ընէ , և քա-
հանաներուն ու ժողովքին բոլոր
ժողովուրդին համար քաւութիւն
34 ընէ ։ ՚Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտե-
նական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը համար իրենց բոլոր մեղքե-
րուն քաւութիւն ընելու ՚տարին
անգամ մը ։ Եւ ՚ինչպէս Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ը-
րաւ ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Ամէն մորթուած անասուններուն արիւնը Տէ-
րոջը պիտի մատուցուէր խորանին դռանը
քով ։ 7 Դևերուն զոհ ընելը կ'արգիլուի ։
10 Ամէն արիւնու բանը , 15 ու մեռածը և
գազանէ գիշատուածը ուտելը կ'արգիլուի ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Ահարոնին ու ա-
նոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որ-
դւոցը , ու ըսէ անոնց , Ա֊ս է որ
3 Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Իսրա-
յէլի տունէն ով որ ՚արջառ մը
կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բա-
նակին մէջ մորթէ , կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ , ՚Եւ Տէրոջը խո-
րանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատու-
ցանելու համար՝ ժողովքի խորա-
նին դուռը չբերէ , արիւն պիտի սե-
պուի ան մարդուն . անիկայ արիւն
թափած է , ու ան մարդը ՚իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
5 սուի ։ Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը
ան զոհերը ՚որ հիմա դաշտի մէջ
կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այս-
ինքն ժողովքի խորանին դուռը
քահանային բերեն , և խաղա-
ղութեան զոհերու համար զա-
6 նոնք Տէրոջը զոհեն ։ Եւ քահա-
նան ՚ի պիտի սրսկէ արիւնը ժողովքի
խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին
վրայ , ու ՚ճարպը անոյշ հոտի
համար այրէ Տէրոջը ։
7 Եւ իրենց զոհերը այ ՚չզոհեն
՚դևերուն՝ որոնց ետևէն ՚էբրնալով
պոռնկութիւն ըրին . ասիկայ ա-
նոնց յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ ։ Եւ
պիտի ըսես անոնց , Իսրայէլի տու-
նէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականներէն մէկ մարդ մը ՚ող-
ջակէզ կամ զոհ մատուցանելու
9 ըլլայ , Եւ զանիկայ ՚Տէրոջը մա-
տուցանելու համար ժողովքի խո-
րանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
սուի ։
10 ՚Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր
մէջը պանդխտացած օտարականնե-
րէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն
ուտելու ըլլայ , Ես իմ երեսս ան ա-
րիւն ուտող անձին վրայ պիտի
տնկեմ , ու զանիկայ իր ժողովուր-
11 դին մէջէն կորսընցնեմ ։ Ի՝նչու-
որ մարմինին կենդանութիւնը ա-
րիւնին մէջն է . և ես ձեզի տուի
ան , որ սեղանին վրայ ՚ձեր հոգի-
ներուն համար քաւութիւն ընէք .
քանզի ՚հոգիին համար քաւութիւն
12 ընողը արիւնն է ։ Անոր համար
Իսրայէլի որդւոցը ըսի , Ձեզմէ
մէկը արիւն չուտէ . ձեր մէջը
պանդխտացած օտարականն ալ ա-
13 րիւն չուտէ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոց-
մէ կամ ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականէն մէկը հոտուտելու
վայրենի անասուն կամ թռչունի
որս որսալու ըլլայ , ՚անոր արիւնը
պիտի թափէ , ու ՚հողով ծածկէ
14 ան ։ ՚Ի՝նչու որ ամէն մարմինին
կենդանութիւնը իր արիւնն է .
անիկայ է բուն կենդանութիւնը .
ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի ,
Ո՛նաւ մարմինի մը արիւնը պիտի
չուտէք , քանզի ամէն մարմինին
կենդանութիւնը իր արիւնն է .
ով որ ուտէ ան՝ պիտի կորսուի ։
15 ՚Եւ երկրացիներէն կամ օտարա-
կաններէն՝ դի կամ գիշատուած
ուտող ամէն մարդ ՚իր լաթերը
պիտի լուայ , ՚ու ինքը ջրով լուա-
ցուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
16 ըլլայ , ու ՚եթէ մաքուր ըլլայ . Բայց
թէ որ չլուայ զ՚անոնք , և իր մարմի-
նը չլուայ , ան ատենը ՚իր անօրէ-
նութիւնը պիտի կրէ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ապօրինաւոր ամուսնութիւններուն համար ։
19 Ապօրինաւոր ցանկութիւններուն համար ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց-

Ն · ք · ԶՖ · 1490

Ի ԳԼ · գ · 2 ։
ՂԵԼ · ԻԹ · 18 ։ ԳԼ · գ · 5 , 11 ։ 16 ։ դ · 31 ։ Թուա · ժը · 17 ։
Ե ը Օր · լը · 17 ։ ԸՄՆ · ժա · 15 ։ Սաղ · ՃՂ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Ցայտ · Թ · 20 ։
Ը ԵԼ · ԼԲ · 15 ։ ԳԼ · ի · 5 ։ ը Օր · լա · 16 ։ Եզեկ · իգ · 8 ։
Ի ԳԼ · ա · 2 , 3 ։
ժ ՀՄՐ 4 ։
Ի ՅՈՒ · Թ · 4 ։ ԳԼ · գ · 17 ։ է · 26 , 27 ։ ժԹ · 26 ։ բ Օր · ժը · 16 , 23 ։ ժե · 23 ։ աԹագ · ժ · 33 ։ Եզեկ · խդ · 7 ։
Լ ԳԼ · ի · 3 , 5 , 6 ։ իշ · 17 ։ Երեմ · խդ · 11 ։ Եզեկ · ժգ · 8 ։ ժե · 7 ։
Ի ՀՄՐ 14 ։
Ի Մաս · իշ · 28 ։ Մար · ժգ · 24 ։ Հռով · գ · 25 ։ է · 9 ։ Եփե · ա · 7 ։ Կող · ա · 14 , 20 ։ Երբ · ժգ · 12 ։ ա Պետ · ա · 2 ։ ա ՅՈՀ · ա , 7 ։ Ցայտ · ա · 5 ։
Ի Երբ · Թ · 22 ։
Ճ ԳԼ · է · 26 ։
Ի Բ Օր · ժը · 16 , 24 ։ ժե · 23 ։
Ղ Եզեկ · խդ · 7 ։
Ի ՀՄՐ 11 , 12 ։ ՅՈՒ · Թ · 4 ։ բ Օր · ժը · 23 ։
Ո ՂԵ · իբ · 31 ։ ԳԼ · իբ · 8 ։ բ Օր · ժգ · 21 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ խդ · 31 ։
Յ ՅԼ · ժա · 25 ։
Ն ԳԼ · ժե · 5 ։ Ղ ԳԼ · է · 1 ։ է · 18 ։ ժԹ · 8 ։ Թուա · ժԹ · 20 ։

29 Եւ ասա ձեզի յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ , որ ՚ի օթներորդ ամսուն
մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր
անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ու
բնաւ գործ մը չգործէք , թէ երկ-
րացին և թէ ձեր մէջը գտնուղ
30 օտարականը ։ Քանզի ան օրը ՚ից-
հանաւ ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ
՚ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր
բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը
31 առջեւը ։ ՚Ան ձեզի հանգստու-
թեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յա-
ւիտենական կանոնով մը պիտի
32 խոնարհեցընէք ձեր անձերը ։ Եւ իր
հօրը տեղը քահանայութիւն ընե-
լու համար ՚օծուած ու ՚օրհնուած
քահանան քաւութիւնը պիտի ը-
նէ , և ՚հագնի կտաւէ հանդերձնե-
րը՝ ա֊ւանի սուրբ հանդերձները ։
33 ՚Եւ ամենասուրբ տեղին համար
քաւութիւն պիտի ընէ , և ժողով-
քի խորանին համար ու սեղանին
համար քաւութիւն ընէ , և քա-
հանաներուն ու ժողովքին բոլոր
ժողովուրդին համար քաւութիւն
34 ընէ ։ ՚Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտե-
նական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը համար իրենց բոլոր մեղքե-
րուն քաւութիւն ընելու ՚տարին
անգամ մը ։ Եւ ՚ինչպէս Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ը-
րաւ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ամէն մորթուած անասուններուն արիւնը Տէ-
րոջը պիտի մատուցուէր խորանին դռանը
քով ։ 7 Դևերուն զոհ ընելը կ'արգիլուի ։
10 Ամէն արիւնու բանը , 15 ու մեռածը և
գազանէ գիշատուածը ուտելը կ'արգիլուի ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Ահարոնին ու ա-
նոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որ-
դւոցը , ու ըսէ անոնց , Ա֊ս է որ
3 Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Իսրա-
յէլի տունէն ով որ ՚արջառ մը
կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բա-
նակին մէջ մորթէ , կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ , ՚Եւ Տէրոջը խո-
րանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատու-
ցանելու համար՝ ժողովքի խորա-
նին դուռը չբերէ , արիւն պիտի սե-
պուի ան մարդուն . անիկայ արիւն
թափած է , ու ան մարդը ՚իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
5 սուի ։ Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը
ան զոհերը ՚որ հիմա դաշտի մէջ
կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այս-
ինքն ժողովքի խորանին դուռը
քահանային բերեն , և խաղա-
ղութեան զոհերու համար զա-
6 նոնք Տէրոջը զոհեն ։ Եւ քահա-
նան ՚ի պիտի սրսկէ արիւնը ժողովքի
խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին
վրայ , ու ՚ճարպը անոյշ հոտի
համար այրէ Տէրոջը ։
7 Եւ իրենց զոհերը այ ՚չզոհեն
՚դևերուն՝ որոնց ետևէն ՚էբրնալով
պոռնկութիւն ըրին . ասիկայ ա-
նոնց յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ ։ Եւ
պիտի ըսես անոնց , Իսրայէլի տու-
նէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականներէն մէկ մարդ մը ՚ող-
ջակէզ կամ զոհ մատուցանելու
9 ըլլայ , Եւ զանիկայ ՚Տէրոջը մա-
տուցանելու համար ժողովքի խո-
րանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
սուի ։
10 ՚Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր
մէջը պանդխտացած օտարականնե-
րէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն
ուտելու ըլլայ , Ես իմ երեսս ան ա-
րիւն ուտող անձին վրայ պիտի
տնկեմ , ու զանիկայ իր ժողովուր-
11 դին մէջէն կորսընցնեմ ։ Ի՝նչու-
որ մարմինին կենդանութիւնը ա-
րիւնին մէջն է . և ես ձեզի տուի
ան , որ սեղանին վրայ ՚ձեր հոգի-
ներուն համար քաւութիւն ընէք .
քանզի ՚հոգիին համար քաւութիւն
12 ընողը արիւնն է ։ Անոր համար
Իսրայէլի որդւոցը ըսի , Ձեզմէ
մէկը արիւն չուտէ . ձեր մէջը
պանդխտացած օտարականն ալ ա-
13 րիւն չուտէ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոց-
մէ կամ ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականէն մէկը հոտուտելու
վայրենի անասուն կամ թռչունի
որս որսալու ըլլայ , ՚անոր արիւնը
պիտի թափէ , ու ՚հողով ծածկէ
14 ան ։ ՚Ի՝նչու որ ամէն մարմինին
կենդանութիւնը իր արիւնն է .
անիկայ է բուն կենդանութիւնը .
ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի ,
Ո՛նաւ մարմինի մը արիւնը պիտի
չուտէք , քանզի ամէն մարմինին
կենդանութիւնը իր արիւնն է .
ով որ ուտէ ան՝ պիտի կորսուի ։
15 ՚Եւ երկրացիներէն կամ օտարա-
կաններէն՝ դի կամ գիշատուած
ուտող ամէն մարդ ՚իր լաթերը
պիտի լուայ , ՚ու ինքը ջրով լուա-
ցուի , և մինչև իրիկուն անմաքուր
16 ըլլայ , ու ՚եթէ մաքուր ըլլայ . Բայց
թէ որ չլուայ զ՚անոնք , և իր մարմի-
նը չլուայ , ան ատենը ՚իր անօրէ-
նութիւնը պիտի կրէ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Ապօրինաւոր ամուսնութիւններուն համար ։
19 Ապօրինաւոր ցանկութիւններուն համար ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց-

Ն · ք · ԶՖ · 1490

Ի ԳԼ · գ · 2 ։
ՂԵԼ · ԻԹ · 18 ։ ԳԼ · գ · 5 , 11 ։ 16 ։ դ · 31 ։ Թուա · ժը · 17 ։
Ե ը Օր · լը · 17 ։ ԸՄՆ · ժա · 15 ։ Սաղ · ՃՂ · 37 ։ ա Կոր · ժ · 20 ։ Ցայտ · Թ · 20 ։
Ը ԵԼ · ԼԲ · 15 ։ ԳԼ · ի · 5 ։ ը Օր · լա · 16 ։ Եզեկ · իգ · 8 ։
Ի ԳԼ · ա · 2 , 3 ։
ժ ՀՄՐ 4 ։
Ի ՅՈՒ · Թ · 4 ։ ԳԼ · գ · 17 ։ է · 26 , 27 ։ ժԹ · 26 ։ բ Օր · ժը · 16 , 23 ։ ժե · 23 ։ աԹագ · ժ · 33 ։ Եզեկ · խդ · 7 ։
Լ ԳԼ · ի · 3 , 5 , 6 ։ իշ · 17 ։ Երեմ · խդ · 11 ։ Եզեկ · ժգ · 8 ։ ժե · 7 ։
Ի ՀՄՐ 14 ։
Ի Մաս · իշ · 28 ։ Մար · ժգ · 24 ։ Հռով · գ · 25 ։ է · 9 ։ Եփե · ա · 7 ։ Կող · ա · 14 , 20 ։ Երբ · ժգ · 12 ։ ա Պետ · ա · 2 ։ ա ՅՈՀ · ա , 7 ։ Ցայտ · ա · 5 ։
Ի Երբ · Թ · 22 ։
Ճ ԳԼ · է · 26 ։
Ի Բ Օր · ժը · 16 , 24 ։ ժե · 23 ։
Ղ Եզեկ · խդ · 7 ։
Ի ՀՄՐ 11 , 12 ։ ՅՈՒ · Թ · 4 ։ բ Օր · ժը · 23 ։
Ո ՂԵ · իբ · 31 ։ ԳԼ · իբ · 8 ։ բ Օր · ժգ · 21 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ խդ · 31 ։
Յ ՅԼ · ժա · 25 ։
Ն ԳԼ · ժե · 5 ։ Ղ ԳԼ · է · 1 ։ է · 18 ։ ժԹ · 8 ։ Թուա · ժԹ · 20 ։

ՆՈ ԿԱՊԻ 1490

ՆՈ ԿԱՊԻ 1490

ՀԱՅՐ 4։ ԵԼՔ 7։ ԳԼՀԱՄ 44։ ԺԹ 4, 10, 34։ Ի 7։ ԵԶԿ Ի 5, 7, 19, 20։

Բ ԵԶԿ Ի 7, 8։ ԻԿ 8։

Ե ԵԼ Ի 24։ ԳԼ Ի 23։ Բ ՕՐ ԺԹ 4, 30, 31։

Թ Բ ՕՐ 1, 2։ Ղ 1։ ԵԶԿ Ի 19։

Ի ԵԶԿ Ի 11, 13, 21։ ՂԱ Ժ 5։ ԴԱՂ Դ 12։

ՂԵԼ Ղ 2, 6, 29։ ՄԱՂ Դ 6։

Ծ ԳԼ Ի 11։

Ը ՆՈՄ ԽԹ 4։ ԳԼ Ի 11։ Բ ՕՐ ԻԲ 30։ ԻԵ 20։ ԵԶԿ ԻԲ 10։ ԱՄՈՐ Ե 1։

Ի ԳԼ Ի 17։ ԲԹԱԳ Ժ 12։ ԵԶԿ ԻԲ 11։

Ժ ԳԼ Ի 19։

Ի ԳԼ Ի 20։

ԼՆՈ Լ 18, 26։ ԳԼ Ի 12։ ԵԶԿ ԻԲ 11։

Ի ԳԼ Ի 21։ ՄԱՌ Ժ 4։ ՏԵ Բ ՕՐ ԻԵ 5։ ՄԱՌ ԻԲ 24։ ՄԱՐ Ժ 19։

Ի ԳԼ Ի 14։

Ի ԱԹԱԳ Ա 6, 8։ ՀԳԼ Ի 18։ ԵԶԿ Ժ 6։ ԻԲ 10։

ՅԸ ու ըսէ անոնց , Ահա եմ Եհո-
3 վայ ձեր Աստուածը ։ Բան ձեր
ընական եգիպտոսի երկրին ըրա-
ծին պէս պիտի չընէք . և ինքա-
նանու երկրին ըրածին պէս՝ ուր որ
ձեզ պիտի տանիմ , պիտի չընէք ,
ու անոնց կանոններուն համեմատ
4 պիտի չքալէք ։ Իմ դատաստան-
ներս պիտի ընէք , և իմ կանոններս
պահէք , որ անոնցմով քալէք . ես
5 եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ Ուստի
իմ կանոններս ու իմ դատաստան-
ներս պիտի պահէք , Որ զանոնք
կատարող մարդը անոնցմով պիտի
ապրի . Ես եմ Տէրը ։
6 Ինաւ մէկը իր մօտ ազգականին
պիտի չմօտենայ՝ անոր մերկութիւ-
նը բանալու համար . Ես եմ Տէրը ։
7 Ի քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու
մօրդ մերկութիւնը չբանաս . անի-
կայ քու մայրդ է , անոր մեր-
8 կութիւնը չբանաս ։ Ընքու հօրդ
կնկանը մերկութիւնը չբանաս .
ան քու հօրդ մերկութիւնն է ։
9 Ի քու հօրդ աղջիկները կամ քու
մօրդ աղջիկները քու բրօջդ մեր-
կութիւնը՝ թէ տանը մէջ ծնած
ըլլայ՝ թէ դուրսը ծնած , ա-
նոնց մերկութիւնը չբանաս ։
10 Քու որդւոյդ աղջիկը կամ քու
աղջիկիդ աղջիկները մերկութիւ-
նը՝ անոնց մերկութիւնը չբա-
նաս , ինչու որ անոնց մերկու-
11 թիւնը քուկդ է ։ Քու հօրդ
կնոջը աղջիկները մերկութիւնը՝
քու հօրմէդ ծնած քու քրոյդ ըլ-
լալովը՝ անոր մերկութիւնը չբանաս ։
12 Ի քու հօրդ քրոջը մերկութիւ-
նը չբանաս . անիկայ քու հօրդ
13 ազգականն է ։ Քու մօրդ քրոջը
մերկութիւնը չբանաս , ինչու որ
անիկայ քու մօրդ ազգականն
14 է ։ Ընքու հօրդ եղբօրը մերկու-
թիւնը չբանաս , անոր կնկանը
չմօտենաս . անիկայ քու հօրա-
15 նաս ։ Քնյդրդ կը հարսիդ է ։ Քու հար-
սիդ մերկութիւնը չբանաս . անի-
կայ քու որդւոյդ կնիկն է , անոր
16 մերկութիւնը չբանաս ։ Ի քու եղ-
բօրդ կնկանը մերկութիւնը չբա-
նաս . ան քու եղբօրդ մերկու-
17 թիւնն է ։ Ի կնիկ մը եւ անոր
աղջիկանը մերկութիւնը չբանաս .
և անոր որդւոյն աղջիկը կամ
անոր աղջիկներ աղջիկը չառնես՝
անոնց մերկութիւնը բանալու հա-
մար , անոնք անոր . ազգական-
ներն են . անօրէնութիւն է ան ։
18 Եւ , կնիկ մը իր քրոջը հետ
չառնես Նախնյայ իր կենդանութեան
առնը վշտացնելու համար՝ մե-
կալին մերկութիւնը բանալով ։
19 Հնէ իր անմաքրութեանը առնը
զատուած կնկան մը չմօտենաս՝
անոր մերկութիւնը բանալու ։
20 Եւ Ձգուացորութեան համար
քու դրացիիդ կնկանը հետ չպառ-
կիս , անոր հետ պղծուելով ։
21 Քու սերունդէդ Ըմողքին հա-
մար ձկրակէ անցընելու չթողուս ,
և չդքու Աստուածդոյդ անունը չպղծես .
22 Ձես . Ես եմ Տէրը ։ Ընէ արուի
հետ՝ կնկան հետ պառկելու պէս
չպառկիս . պղծութիւն է ան ։
23 Եւ Ընէ բնաւ անասունի մը հետ
չգուացորիս , անոր հետ պղծուե-
լով . ու բնաւ կնիկ մը անասու-
նի մը առջև չկայնի՝ անոր հետ
գուացորելու . Ընդարշութիւն է
ան ։
24 Ասոնց մէկովը ալ բնաւ չպղծ-
ուիք , Ընինչու որ բոլոր ասոնց-
մով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ
25 ձեր առջևէն պիտի վռընտեմ ։ Եւ
ան երկիրը պղծուելովը՝ Ընանոր
անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի
հատուցանեմ , ու ան երկիրը իր
26 բնակիչները պիտի փսխէ ։ Ասոնց
տէր դուք իմ կանոններս ու
դատաստաններս պահէք , ու
աս պղծութիւններէն մէկն ալ
չընէք , ոչ երկրացին , ոչ ալ ձեր
մէջը պանդխտացող օտարականը .
27 Քանզի ձեզմէ առաջ եղած ան
երկրին մարդիկը աս բոլոր պղծու-
թիւնները ըրին ու ան երկիրը
28 պղծուեցաւ ։ Որպէս զի՝ որ
չըլլայ թէ Ան երկիրը ձեզ ալ
դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատնե-
նիդ , ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած
29 ազգերը փսխեց ։ Քանզի ով որ
աս ամէն պղծութիւններէն մէկը
ընէ՝ ըլլայ , ան ընող անձինքը
իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
30 կորսուին ։ Ուստի իմ հրամաններս
պահէք , Որ ձեզմէ առաջ դուր-
ծուած պիղծ սովորութիւննե-
րէն ձեզ չընէք , ու անոնցմով
Ընպղծուիք . Ես եմ Տէրը ձեր Աս-
տուածը ։

ԳԼ . ԺԹ

1—37 Զանազան օրէնքներու կրկնութիւն ։

1 Ես Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
ըը բոլոր ժողովքին ու ըսէ անոնց ,
Դուք սուրբ եղէք , ինչու որ ես
ձեր Նհովայ Աստուածը սուրբ եմ ։
3 Ի ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր
հօրմէն պիտի վախնայ . և իմ շա-
բաթներս պիտի պահէք . ես եմ
Տէրը ձեր Աստուածը ։
4 Ընուռքերուն մի դառնաք ,

ՆՈ ԿԱՊԻ 1490

Ն ԳԼ Ի 10։ ԵԼ Ի 14։ Բ ՕՐ Ե 18։ ԻԲ 22։ ԱՌԱԿ Ղ 29, 32։ ՄԱՂ Դ 5։ ՄԱՍ Ե 27։ ՀԲՌՈՂ Բ 22։ Ա ԿՈՐ Ղ 9։ ԵՐԲ ԺԳ 4։

Ղ Դ ԹԱԳ Ժ 33։ ԳՈՐ Ե 43։

Ճ ԳԼ Ի 2։ Դ ԹԱԳ Ժ 3։ ԽՈ 6։ ԻԿ 10։ ԵՐԵՄ ԺԹ 5։ ԵԶԿ Ի 31։ ԻԿ 37, 39։

Ր ԳԼ ԺԹ 12։ Ի 3։ ԽՈ 6։ ԻԲ 2, 32։ ԵԶԿ Ղ 20, ՃՀ։ ՄԱՂ Ա 12։

Ր ԳԼ Ի 13։ ՀԱՒՂ Ա 27։ Ա ԿՈՐ Ղ 9, 10։ Ա ՏԻՄ Ա 10։

Ն ԳԼ Ի 15, 16։ ԵԼ ԻԲ 19։

Ղ ԳԼ Ի 12։ ՀԱՅՐ 30՝ ՄԱՍ Ժ 18, 19, 20։ ՄԱՐ Ե 21, 22, 23։ Ա ԿՈՐ Դ 17։

Ղ ԳԼ Ի 23։ Բ ՕՐ Ժ 12։ ՊԹՈՒ Լ 34։ ԵՐԵՄ Բ 7։ Ժ 18։ ԵԶԿ Ղ 17։

Ը ՍԱՂ ՃԹ 32։ ԵՍ Իզ 21։ ԵՐԵՄ Ե 9, 29։ ԹԱ 9։ Ժ 10։ ԻԳ 2։ ՈՂՍ Բ 13։ Բ 13։ ԹԱ 9։

Ա ՀԱՅՐ 28։

Ա ՀԱՅՐ 5, 30։ ԳԼ Ի 22, 23։

Վ ԳԼ Ի 22։ ԵՐԵՄ Թ 19։ ԵԶԿ Ղ 13։ 17։

Տ ՀԱՅՐ 3, 26։ ԳԼ Ի 23։ Բ ՕՐ Ժ 9։

Բ ՀԱՅՐ 24։

Ց ՀԱՅՐ 2, 4։

Ա ԳԼ Ժ 44։ Ի 7, 26։ Ա ՊԱՀ Ա 16։ Բ ԵԼ Ի 12։ Ի ԵԼ Ի 8։ Լ 13։ Թ ԵԼ Ի 4։ ԳԼ Իզ 1։ Ա ՆՈ Ժ 14։ Ա ՅՈՀ Ե 21։

Ն · Ք · ՁՔ · 1490

Ե և ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի՛ շինէք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
5 Եւ ՚ղթէ որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, ա՚նանկ մատուցանէք՝ որ ընդունելի ըլլայ։ Զոհը մատուցած օրերնիդ և հետևեալ օրն ալ պիտի ուտուի. ու երրորդ օրուան մնացածը կրակով
7 պիտի այրուի։ Եւ թէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ, ան
8 պիղծ է, պիտի չընդունուի։ Եւ զանիկայ ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբը բանը պղծեց, ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի։
9 Եւ երբ ձեր երկրին հունձքը ՚նձելու ատեննիդ՝ քու արտիդ եղերքը լման չընձես, ու քու հունձքիդ ին-
10 կած հասկերը չժողվես։ Եւ քու այգիդ ճռաքաղ չընես, այսինքն այգիդիդ մէջ մնացած ողկոյզները չքաղես. զանոնք աղքատին և օտարականին համար թողուս. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
11 Ը Գողութիւն մի՛ ընէք. սուտ մի՛ զրուցէք, ի և մէկզմէկ մի՛ խաբէք.
12 Եւ ծիմ անունովս սուտ տեղը երդումի՛ ընէք. ու ձեր Աստուծոյն անունը մի՛ պղծէք. ես եմ Տէրը։
13 Ն Քու դրացիդ զրկանք մի՛ ըներ, և յափշտակութիւն մի՛ ըներ. Էքեզի վարձքով բանողին օրական վարձքը մէկ գիշեր մինչև առտու քով քովը չմնայ։
14 Խուլին մի՛ հայհոյեր, ծու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի՛ դներ, հապա Քու Աստուածդիդ վախցիր. ես եմ Տէրը։
15 Հ Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի՛ ընէք. աղքատին աչառութիւն մի՛ ըներ, և մեծը մի՛ շողոքորթեր. քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ։
16 Ն Քու ժողովուրդիդ մէջը չպտըտիս. Ը քու ընկերիդ արիւնը չմնենես. ես եմ Տէրը։
17 Ե Ղբայրդ քու սրտիդ մէջը չատես. ՚քու դրացիդ անպատճառ յանդիմանես, յոր անոր համար մեղք
18 չկրես։ Վրէժ չառնես, և քու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ չպահես, Ը հապա քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես. ես եմ Տէրը։
19 Իմ կանոններս պահէք. քու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել չտաս. "քու արտիդ մէջ զանազան սերմ չցանես. Ւև երկու նիւթէ գործուած այլախառն հանդերձ չհագնիս։
20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկելով զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկայ մէկու մը նշանուած աղախինն է ու փրկուած չէ, ո՛չ ալ անոր ազատութիւն տրուած, անոնք պիտի պատժուին. անոնք պիտի չմեռնին, ինչու որ կնիկը
21 ազատ չէր։ Եւ Ղ՚մարտը իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը, խոյ մը յանցանքի պատարագի համար։ Եւ քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն պիտի ընէ անոր իր բրած մեղքին համար. և անոր բրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։
23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք, ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտո՚ղը ուտելու համար, ան ատենը անոր պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր պիտի սեպէք. ան ձեզի իրեք տարի չթլփատուածի պէս սե-
24 պուելով պիտի չուտուի։ Եւ չորրորդ տարին անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար սուրբ
25 պիտի ըլլայ։ Եւ հինգերորդ տարին անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ. ես եմ Տէրը ձեր Աստուա-
26 ծը։ Մ՚ուը "արիւնովը չուտէք. "չհմայէք և գուշակութիւն չընէք։ Ձեր գլուխը ներուն եզերքի մազերը չկրտրէք, ու քու մօրուքիդ եզերքը
28 չաւրես։ Եւ մէկու մը "ո՚ւթիւն համար "ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր վրան դիրի նշան չընէք. ես եմ Տէրը։
29 Ր Աղջկդ պոռնիկ ընելով մի՛ պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի։
30 Ե իմ շաբաթներս պահէք, ու "իմ սրբարանս յարգէք. ես
31 եմ Տէրը։ Վհուներուն մի՛ նայիք, և համայողներուն քով մի՛ հարցընէք, որ անոնցմով չվրղծուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
32 Մարդը ճերմակածին առջևը ոտք ելլէր, և ծերը պատուէ, ու Քու Աստուածդիդ վախցիր. ես եմ Տէրը։
33 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու ըլլայ, չնեղէք զանիկայ։

Ն · Ք · ՁՔ · 1490

Ը Օր · իբ · 9, 10։
Ղ Օր · իբ · 11։
Ղ Գ · ե · 15։ Ղ · 6։
Ը Օր · ժբ · 17, 18։ Նահ · գ · 9։
Ա Գ · ժե · 10, ՟։ Ը Օր · ժբ · 23։
Ը Օր · ժբ · 10, 11, 14։ Թագ · ա · ժե · 23։ Դ Թագ · ժե · 17։ Իս · 6։ Ը Մն · լէ · 6։ Մաղ · գ · 5։
Ա Գ · իա · 5։ Երեմ · թ · 26։ Իզ · 37։ Նա · ժե · 2։
Գ · իա · 5։ Ը Օր · ժղ · 1։ Երեմ · ժղ · 6։ Իզ · 37։
Ը Օր · իզ · 17։
Ա Հմր 3։ Գ · իզ · 2։ Ա Ժող · ե · 1։
Ա Ե · իբ · 18։ Գ · իզ · 6, 27։ Ը Օր · ժբ · 10։ աԹագ · իբ · 7։ ա Մն · ժ · 13։ Նա · բ · 19։ Գոր · ժգ · 16։
Ա Նահ · ի · 29։ աՏիմ · ե · 1։
Հմր 14։
Ֆ Ե · իբ · 21։ իգ · 9։

ՆԴԳ 1490

34 Ես Տէրն եմ Աստուածդ որ հանեցի քեզ ի
Եգիպտոսէ եւ ի տանէ ծառայութեան. եւ
ոչ պիտի ունիս աստուածս օտարս առաջի
իմ։ 35 Ես եմ Տէրն Աստուածդ, եւ պատուիրեմ
քեզ զայս պատուիրանս։ Եթէ լսես զձայն
իմ, եւ առնես զամենայն զոր ասացից քեզ,
36 թշնամի եղէց թշնամեաց քոց, եւ հակառակ
հակառակորդաց քոց։ 37 Զի երթիցէ հրեշտակ
իմ առաջի քո, եւ տարցէ զքեզ առ Ամորհեցի
եւ առ Քետացի եւ առ Փերեզացի եւ առ Քանանացի
եւ առ Եւեցի եւ առ Յեբուսացի, եւ
ես սատակեցից զնոսա։ 38 Ոչ հալածեսցես
զնոսա ամի մի, զի մի՛ երկիր անապատ լիցի,
եւ շատասցին ի վերայ քո գազանք վայրի։
39 Սակաւ սակաւ հալածեսցես զնոսա, մինչեւ
աճեսցես եւ ժառանգեսցես զերկիրն։ 40 Եւ
դնեմ զսահմանս քո ի ծովէ մինչեւ ի ծովն
Փղշտացւոց, եւ ի անապատէ մինչեւ ի գետն
մեծ, զի ես մատնեցից ի ձեռս ձեր զբնակիչս
երկրին, եւ հալածեսցես զնոսա յերեսաց քոց։
41 Մի՛ դնիցես ուխտ ընդ նոսա եւ ընդ աստուածս
նոցա։ 42 Մի՛ բնակեսցեն ի երկրի քում,
զի մի՛ մոլորեցուցանիցեն զքեզ ի մեղս առ
իս, զի պաշտեսցես զաստուածս նոցա, զի
եղիցի նոցա ընդդէմ քո ի գայթակղութիւն։
43 Եւ խորտակեսցես զսեղանս նոցա, եւ
զկուռս նոցա ջախջախեսցես, եւ զպուրակս
նոցա կտրեսցես, 44 եւ զկուռս աստուածոց
նոցա հրով այրեսցես։ 45 Մի՛ երկիր պաշտեսցես
աստուածոց նոցա, զի մի՛ եղիցի քեզ
ընդդէմ ի գայթակղութիւն։ 46 Զի ես եմ Տէր
Աստուած քո, եւ մի՛ երկիր պաշտեսցես
աստուածոց նոցա, զի մի՛ եղիցի քեզ ընդդէմ
ի գայթակղութիւն։

ԳԼ · Ի

1 Մովսէսի զաւակ նուիրելը կ'արգիլուի։ 4 Անոր զաւակ մատուցուիլը տեսնելով զանոց
ընդոծներուն պատիժը։ 6 Վկուկներու հետեւողներուն համար։ 7 Պուրը ըլլալու պատուէրը։ 9 Իր ծնողքը հայհոյողին, 10 ջնջումին ընդոծներուն, 11, 14, 17, 19 ապաշխրողին, 13 արուագէտին, 15 և անասունի
հետ պղծումին ընդոծին պատիժը։ 22 Ընծաւորումով վերջանալը։ 27 Վկուկները չապրեցնելու պատուէրը։

1 Եւ խօսեցաւ Տէր ընդ Մովսէսի՝ եւ ասէ
2 ցԱրոն քահանայապետ որդի Եղիազարայ
որդւոյ Փենեհեսայ, եւ ցԻթամար որդի Ահարոնի
քահանայապետի, եւ ասա՛ ցնոսա եւ
ասա՛ ցքահանայապետսն ցորդիս Ահարոնի
եւ ցամենայն ազգ ժողովրդեան նոցա, եւ
ասա՛ ցնոսա եւ ասա՛ ցամենայն ազգ ժողովրդեան
նոցա եւ ասա՛ ցնոսա եւ ասա՛ ցամենայն
ազգ ժողովրդեան նոցա եւ ասա՛ ցնոսա եւ
ասա՛ ցամենայն ազգ ժողովրդեան նոցա

Ն · ք · ՂՓ · 1490

Թիւնը բացաւ . անոնք իրենց մեղքը պիտի կրեն . անզաւակ պիտի
21 մեռնին : ՚Եւ Թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ , պղծութիւն է ան . անիկայ իր եղբօրը մերկուԹիւնը կը բանայ . անզաւակ պիտի
22 ըլլան : Ուստի ՚իմ բոլոր կանոններս և իմ բոլոր դատաստաններս պահէք , ու ընէք անոնք , որ ան երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ հոն բնակելու՝ Ղուրս չհսիէ ձեզ :
23 ՚Եւ պիտի չբալէք ան ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնք ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ . քանզի ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք , ու
24 ես զզուեցայ անոնցմէ . Եւ ՚ձեզի ձեզի , Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք , ու ես անիկայ ձեզի պիտի տամ ստացուածք ըլլալու , երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ ՚որ ձեզ ազգերէն զատեցի
25 ձեզ : Ուստի մաքուր ու անմաքուր անասուններուն միջտեղը՝ և անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն միջտեղը տարբերութիւն պիտի ընէք . և ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայի բոլոր սողուններով՝ որոնք ես զատեցի ձեզի
26 իբրև անմաքուր : Եւ դուք սուրբ պիտի ըլլաք ինծի . ՚ինչու որ ես Տէրս սուրբ եմ , ու ձեզ ՚՚իրէ ազգերէն զատեցի՝ որ իմն ըլլաք :
27 ՚՚Կնոջ կամ հմայող եղողը՝ Թէ էրիկ մարդ ըլլայ և Թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի . քարերով քարկոծեն զանոնք . Բանոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ :

ԳԼ · ԻԱ

1 Քահանաները իրենց ո՛ր ազգականին համար կրնային սուգ բռնել : 6 Անոնք սուրբ պիտի ըլլային , 8 ու սուրբ պիտի սեպուէին : 7 Հասարակ քահանաները , 13 ու քահանայապետին ամուսնանալուն վրայով : 17 Արատ ունեցող քահանային արգիլուած էր զոհ մատուցանելը :

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին , խօսէ Ահարոնին որդւոցը՝ քահանաներուն , ու բսէ անոնց , ՚՚Քահանայ մը մեկուն հոգեաւոր համար անմաքրուք չըլլայ իր ժողովուրդին
2 մէջը . Բայց միայն իր մօտ ազգականին համար , այսինքն իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկան
3 նը և իր եղբօրը համար , Եւ իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն ու էրկան տրուած չէ , կրնայ անմա-
4 քրուք ըլլալ . Ինիկայ իր ժողովուրդին մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալով՝ անմաքրուք պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը պղծելով :
5 Ղնոնք գլուխնին փետելով կնատակ պիտի չընեն , և իրենց մօրուքին եզերքը չածիլեն , ու իրենց մարմինին վրա-
6 բայ կտրածներ չընեն . Սուրբ պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն . և ՚իրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն , ինչու որ Տէրոջը պատարագները ՚՚իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն . ուստի սուրբ պիտի ըլլան : Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ չառնեն , և Ղիր էրիկէն արձակուած կնիկ մը չառնեն . ինչու որ ՚սահմանն սուրբ
8 է իր Աստուծոյն : Ուստի պիտի սրբես անիկայ , ինչու որ քու Աստուծոյդ հացը անիկայ կը մատուցանէ . անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի , Բանզի ես Տէրս՝ որ ձեզ
9 կը սրբեմ , սուրբ եմ : Ընե Թէ որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծուելու ըլլայ , իր հայրը կը պղծէ . անիկայ կրակով պիտի այրուի :
10 Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող քահանան՝ որուն գլխուն վրայ օծման եղը թափուած է , ու ՚զգեստները հագնելու օրհնուած , Իր գլուխը պիտի չքանայ , և իր լա-
11 Թերը չպատռէ , Եւ Նմեռած մարդու մը քովը չերթայ , ո՛չ ալ իր հօրը կամ իր մօրը հա-
12 մար անմաքուր ըլլայ . Եւ ես սրբարանէն դուրս չելլէ , ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ . ինչու որ ՚իր Աստուծոյն օծման եղեն պսակը իր վրան է . ես եմ
13 Տէրը : Եւ Նանիկայ կոյս մը իրեն
14 Կնիկ պիտի առնէ . Որբևարի կամ արձակուած կամ պղծուած Նամ բոզ չառնէ . Հապա Կնիկ ԸԼԼՈ-
15 ՚՚ Համար իր ժողովուրդէն կոյս մը առնէ , Որ իր սերմը չպղծէ իր ժողովուրդին մէջը , ինչու որ Ես Եմ Տէրը՝ ՚որ կը սրբեմ զանիկայ :
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով , Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ , Քու սերունդէդ իրենց ազգերուն մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի , Ն թող չմտնենայ իր Աստուծոյն հա-
18 ցը մատուցանելու . Ինչու որ բնաւ արատ ունեցող մարդ մը պիտի չըմտնենայ . կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ կարճունչը՝ կամ * իր անդամներուն մէջ ձախողուած բան մը ունեցողը՚ ,
19 կամ ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը
20 կոտրած մարդը , կամ սապատողը՝ կամ թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որբևնոտը՝ կամ † փոշտակը .
21 Ահարոն քահանային սերունդէն արատ մը ունեցող մարդը ՚ Տէրոջը պատարագները մատուցանելու պիտի չըմտնենայ , ձանձէ արա-

Ն · ք · ՂՓ · 1490

Գ ԳԼ · ԺԸ · 21 ։ ԺԹ · 12 ։

Ե Եզեկ · խգ · 22 ։

Զ Տես Բ Օր · իգ · 1 , 2 ։

Է ԳԼ · ի · 7 , 8 ։

Ը Ծն · լը · 24 ։

Թ Եզ · իթ · 29 , 30 ։ Գ · ը · 12 ։ Ժգ · 32 ։ Թռ · լե · 25 ։

Ժ Եզ · իբ · 2 ։ Գբ · Ժգ · 32 ։

Ի Գ · ժ · 6 ։

Լ Թռ · ԺԹ · 14 ։ Տես Ծմ 1 , 2 ։

Խ ԳԼ · ժ · 7 ։

Ծ Եզ · իբ · 36 ։ Գ · ը · 9 , 12 , 30 ։

Կ Ծմ 7 ։ Եզեկ · խգ · 22 ։

Հ Ծմ 8 ։

Ձ ԳԼ · ժ · 3 ։ Թռ · Ժգ · 5 ։ Սաղ · կե · 4 ։

* Կամ անջատ ։

Ղ ԳԼ · իբ · 23 ։

Ճ Բ Օր · իգ · 1 ։

† Կամ մորքին ։

Մ Ծմ 6 ։

Ն · Ք · Զ Ք · 1490

տաւոր ըլլալով՝ իր Աստուծոյն հաց ը մատուցանելու պիտի չմտնէ.
22 նայ ։ Անիկայ իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ, թէ՛ սամենասուրբ բաներէն և թէ՛ սուրբ բաներէն.
23 միայն վարագուրին քովը պիտի չմտնէ, և սեղանին չմօտենայ, ինչու որ արատ ունի, ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ, քանզի անոնք սրբող Տէրը ես եմ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին ու անոր որդոցը և բոլոր որդւոցը Իսրայէլի։

ԳԼ · ԻԲ

1 Քահանայից իրենց անմաքրութեան ժամանակը սուրբ բաներու մօտենալու չէին ։ 6 Իրենց մաքրուելուն վրայով ։ 10 Քահանային ընտանիքէն ո՛վ իրաւունք ունէր սուրբ բաներէն ուտելու ։ 17 Ձոհ մատուցուելու անասունը անարատ ըլլալու էր ։ 26 Ութօրեան չեղած անասուն մը Տէրոջը պիտի չմատուցուեցուէր ։ 29 Ընծայակատարութեան զոհը ուտելուն պատուէրները ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ։ 2 Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը մատուցած սուրբ բաներէն զգոյշ կենան, և իմ սուրբ անունս չպղծեն անոնք բաներով որ ինծի կը սրբեն. 3 ես եմ Տէրը ։ Ըսէ անոնց, Ձեր բոլոր սերունդէն ձեր ազգերուն մէջ՝ ով որ երբ անմաքրութիւնը իր վրան ունենալով մտնենայ ան սուրբ բաներուն՝ որ Իսրայէլի որդիքը կը սրբեն Տէրոջը, ան անձը իմ առջեւս պիտի կորսուի. ես 4 եմ Տէրը։ Ո՛վ որ Ահարոնին զաւակէն բորոտ ըլլայ, կամ հոտուտ ունենայ, սուրբ բաներէն պիտի չուտէ մինչեւ իր մաքրուիլը. և ով որ մեռելէ պղծուած բանի մը դպչի, կամ մարդ մը՝ որուն զուգաւորութենան սերմը իրմէն ելած է, 5 կամ ով որ պզտիկ որ և իցէ սողունի մը՝ որով կրնայ անմաքուր ըլլալ, կամ մարդու մը՝ որմէն կրնայ անմաքուր ըլլալ, որ և իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ունենայ 6 նայ, Ասոնց պզտող մարդը մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ, և սուրբ բաներէն չուտէ, հապա իր մարմինը ջրով լուայ. 7 Եւ երբ արեգակը մարը մտնէ, մաքուր պիտի ըլլայ, ու ետքը սուրբ բաներէն ուտէ, ինչու որ Ան իր հացն է ։ 8 Անիկայ մեռած կամ գազանաբեկ պիտի չուտէ, որ ան 9 նով չպղծուի. ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ կարգադրութիւնս պիտի պահեն, ծոր անոր համար մեղք չկրեն, ու ան պղծելնուն համար չըմեռնին. ես եմ Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ։

10 Ինձաւ օտարական մը սուրբ բանէ պիտի չուտէ. քահանային հիւրը կամ վարձկանը սուրբ բանէ պիտի 11 չուտէ ։ Բայց քահանային իր ըստակովը ծախու առած անձը ու իր տունը ծնածը անկէ պիտի ուտէ. հանոնք անոր կերակուրէն պիտի 12 ուտեն ։ Թէ որ քահանային աղջիկը օտարականի մը հետ ամուսնանայ, անիկայ նուիրուած սուրբ 13 բաներէն պիտի չուտէ ։ Բայց թէ որ քահանային աղջկնիկը որբևայրի կամ արձակուած ըլլայ ու զաւակ չունենայ, ան իր հօրը տունը դառնայ, ան ապրիլը՝ իր աղջկութեանը ժամանակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի ուտէ. սակայն բնաւ օտարական մը անկէ չուտէ ։

14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտութեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ, ու սուրբ բանովը տէրը 15 տեղ քահանային տայ ։ Եւ իսրայէլի որդւոցը Տէրոջը մատուցած սուրբ բաները չպղծեն. 16 * ու իրենց սուրբ բաները ուտելով՝ յանցանագ անօրէնութիւնը իրենց վրայ չբերեն՝ ինչու որ ես եմ Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ։ 18 Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը, ու ըսէ անոնց, Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարականներէն՝ անոնց ողջակէզ համար Տէրոջը մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար, իր զոհը մատուցանելու համար, 19 ուրացանող ամէն մարդը, ձ Արջառներէն՝ ոչխարներէն կամ այծերէն անարատ արու պիտի մատուցանէք, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։ 20 Բնաւ արատ մը ունեցողը պիտի չմատուցանէք, ինչու որ ձեզի համար 21 մար ընդունելի չըլլար ։ Եւ ով որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէ Տէրոջը՝ ուխտը կատարելու համար կամ կամաւոր ընծայի համար՝ արջառներէն կամ ոչխարներէն, անարատ պիտի ըլլայ ան, որ ընդունուի. բնաւ արատ պիտի չըլլայ անոր վրայ ։ 22 Կոյր կամ ջլատ կամ կտրած կամ խաղաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ կամ որբևնոտ եղածներէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք, ոչ ալ՝ ասոնցմէ Տէրոջը պատարագի համար սեղանին վրայ պիտի 23 դնէք ։ Բայց ոչխարներուն մէջ աւելորդութիւն կամ պակասութիւն ունեցող զուարակը կամ ոչխարը կամաւոր ընծայի համար

Ն · Ք · Զ Ք · 1490

Ղ Տես ա Թագ · իա · 6 ։

Հ Թուա · ԺԸ · 11, 13 ։

Յ Ծն · լե · 11 ։

Ղ Գլ · Ժ · 14 ։ Թուա · ԺԸ · 11, 19 ։

Ճ Գլ · ե · 15, 16 ։

Մ Թուա · ԺԸ · 32 ։

* Կամ՝ Ու հոգեհանգիստը անանց վայ յանցանագ անօրէնութիւնը թիւնը չբեր ըն՝ երբոր անոնք իրենց սուրբ բաները ուտեն ։

Յ Հմր 9 ։

Ն Գլ · ա · 2, 3, 10 ։ Թուա · ԺԸ · 14 ։

Ւ Գլ · ա · 3 ։

Ո Ը Օր · Ժե · 21 ։ Ժէ · 1 ։ Մաղ · ա · 8, 14 ։ Եփե · ե · 27 ։ Երե · լԹ · 14 ։ ա Պետ · ա · 19 ։

Չ Գլ · է · 16 ։ Թուա · Ժե · 3, 8 ։ Ը Օր · իզ · 21, 23 ։ Մաղ · կա · 8 ։ կե · 1 ։ Յով · է · 4, 5 ։

Պ Գլ · գ · 1, 6 ։

Ջ Հմր 20 ։ Մաղ · ա · 8 ։

Ռ Գլ · ա · 9, 13 ։ գ · 3, 5 ։

Ս Գլ · իա · 18 ։

Ա Գլ · Բ · 3, 10 ։ Զ · 17, 29 ։ է · 1 ։ Իզ · 9 ։ Թուա · ԺԸ · 9 ։

Բ Գլ · իբ · 10, 11, 12 ։ Թուա · ԺԸ · 19 ։

Գ Հմր 12 ։

Դ Գլ · Ը · 3 ։ Թուա · Զ · 3 ։

Ե Գլ · ԺԸ · 21 ։

Զ Եղ · իբ · 38 ։ Թուա · ԺԸ · 32 ։ Բ Օր · Ժե · 19 ։

Է Գլ · է · 20 ։

Ը Գլ · Ժե · 2 ։

Թ Գլ · Ժգ · 2 ։ Ժե · 13 ։

Ժ Թուա · ԺԹ · 11, 22 ։

Ի Գլ · Ժե · 16 ։

Լ Գլ · Ժա · 24, 43, 44 ։

Խ Գլ · Ժե · 7, 19 ։

Ծ Գլ · Ժե · 5 ։ Երե · Ժ · 22 ։

Կ Գլ · իա · 22 ։ Թուա · ԺԸ · 11, 13 ։

Հ Եզ · իբ · 31 ։ Գլ · Ժէ · 15 ։ Եզկ · իդ · 31 ։

Ձ Եզ · իբ · 43 ։ Թուա · ԺԸ · 22, 32 ։

մատուցանէս . սակայն ուխտի հա-
24 մար պիտի չընդունուի ան : Ա-
խոյնէդ ճմլուածը կամ ճզմուա-
ծը կամ փրցուածը կամ կըտ-
րուածը չմատուցանէք Տէրոջը ,
և ձեր երկրին մէջ չընէք սա բա-
25 նէրը : Եւ օտարականի մը ձեռ-
քէն ալ ամէն սառնցմէ ոչձեր Ա-
տուածոյն պատարագ չմատու-
ցանէք ; ինչու որ իանոնց մէջ
խեղուածին ու արատ կայ . ա-
նոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան :
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
27 ըսելով , իերբոր զուարակ կամ
ոչխար կամ այծ ծնանի , եօթը օր
իր մօրը քով պիտի մնայ . և ուրե-
րորդ օրը ու անկէ ետքը Տէրոջը
ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի
28 ընծայի համար : Եւ կովը կամ
ոչխարը ՚իր ձագովը մէկտեղ մէկ
օրուան մէջ չմորթէք :
29 Եւ երբոր ֆգոհութեան զոհ մա-
տուցանէք Տէրոջը , ՚անոնի պիտի
մատուցանէք որ ձեզի համար ըն-
30 դունելի ըլլայ . Նոյն օրը պիտի ու-
տուի անիկայ , ֆանկէ մինչև առ-
տու չթողուք . ես եմ Տէրը :
31 ՚Ուշաի իմ պատուիրանքներս
պահէք , և ընէք անոնք . ես
32 եմ Տէրը : ֆԵւ իմ սուրբ ա-
նունս չպղծէք , որ ՚ես սրբը-
բուիմ Իսրայէլի որդւոցը մէջ :
33 ֆՈր ձեզի Աստուած ըլլալու համար՝
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի .
ես եմ Տէրը :

ԳԼ . ԻԳ

1 Տէրոջը ժողովները , 3 շաբաթը , 4 և գառինը , 9 երախայրիքներուն , 15 ու պենտեկոստէին ժողը պահելու վրայով : 22 Հունձքէն մնացած հաս-կերը ու այգիէն ձիւերը չժողվելու պատուիրը : 23 Փող հնչեցնելու ժողը : 26 Քաւութեան օրը : 33 Տաղաւարահարաց ժողը :

1 Նաև Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ անոնց , ՚Տէրոջը ժողովները
որ դուք ֆսուրբ ժողով պիտի
կոչէք , իմ ժողերս ասոնք են .
3 ֆվեց օր գործ գործուի , բայց
եօթներորդ օրը հանգստութեան
շաբաթը ըլլալով սուրբ ժողով է .
բնաւ գործ պիտի չգործէք . Տէ-
րոջը շաբաթ պէտք ըլլայ ձեր բոլոր
բնակութեանցը մէջ :
4 ՚Տէրոջը ժողովները՝ որ իրենց ատե-
նին համեմատ սուրբ ժողովներ պի-
5 տի բարոզէք , ասոնք են . ՚Առա-
ջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
իրիկուան դէմ Տէրոջը զատիկն է .
6 Եւ նոյն ամսուն ՚տասներորդ օրը բաղարջակերաց ժողն է Տէրոջը . եօթը օր բաղարջ պիտի ուտէք :
7 ՚Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ունենաք . բնաւ ծառայութեան
8 գործ պիտի չգործէք : Եւ եօթը օր պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը . եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ . բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք :
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ՝ անոնց , ՚երբոր մտնէք ան երկիրը որ ձեզի կու տամ , ու անոր հունձքը հնձէք , ՚ձեր հունձքէն երախայրի որպէս մը քահանային
11 բերէք . Ան ալ ՚Տէրոջը առջևը ե-
րերցընելով՝ պիտի մատուցանէ ո-
րան , որ ձեզի համար ընդունելի ըլ-
լայ . քահանան շաբաթին հետևեալ
12 օրը պիտի մատուցանէ ան : Եւ ո-
րան մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի
համար մէկ տարեկան անարատ գառ-
մը մատուցանէք Տէրոջը .
13 ՚Եւ անոր հացի ընծան եղով շա-
ղուած երկու տասանորդ բարակ
ալիւր պիտի ըլլայ . ֆպէյ անու-
շահոտ պատարագի համար է Տէ-
րոջը . և անոր թափելու նուէրը
հիմնին չորրորդ մասը գինի պիտի
14 ըլլայ : Եւ մինչև ան օրը՝ որ ձեր
Աստուծոյն ընծան կը մատուցա-
նէք , հաց կամ բոհրած ցորեն
կամ թարմ հասկեր չուտէք . ձեր
ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակա-
րաններուն մէջ ֆայէ յաւի-
տենական կանոն պիտի ըլլայ :
15 Եւ ՚շաբաթին հետևեալ օրէն՝ որ
դուք նուիրման որան բերիք , լման
եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձե-
16 զի . Մինչև եօթներորդ շաբաթին
հետևեալ օրը Նյիսուն օր պիտի
համրէք , և Ինոր հացի ընծայ մա-
17 տուցանէք Տէրոջը : Ձեր բնակա-
րաններէն երերցընելու ընծայի հա-
մար երկու հաց պիտի բերէք , որ
անոնք երկու տասանորդ բարակ ա-
լիւրէ ըլլալով՝ խմորեալ եփած պի-
տի ըլլան . ասՙերախայրի Է Տէրո-
18 ջը : Եւ հացին հետ՝ մէկ տարե-
կան եօթը հատ անարատ գա-
ռներ՝ և արջառներէն մէկ զուարակ
մը՝ ու երկու խոյ պիտի մատուցա-
նէք Տէրոջը , որոնք հացի ընծա-
ներուն ու թափելու նուէրներուն
հետ ողջակէզ ՚՚ անուշահոտ պա-
19 տարագ պիտի ըլլան Տէրոջը : Եւ
իմեղքի պատարագի համար այծէ-
րէն մէկ նոխազ՝ և իխաղաղութեան
զոհի համար մէկ տարեկան երկու-
20 գառինը պիտի մատուցանէք : Եւ
քահանան երախայրի հացին հետ
երերցընելու ընծայի համար՝ երկու
գառները պիտի մատուցանէ Տէ-
րոջը առջև . ՚անոնք սուրբ պիտի
ըլլան Տէրոջը , և քահանային ը-

ՆՀ . ՔՋԲ . 1490

ՂԵԼ . ԺԸ . 16 : ԹՈՒ . ԻԸ . 18 , 25 :

Ե ԵԼ . ԻԲ . 16 , 19 : ԼԲ . 22 , 26 : ԹՈՒ . ԺԸ . 2 , 18 : ԻԸ . 26 : Բ ՕՐ . ԺԶ . 9 : ՑԵՍ . Գ . 15 :

Ը ՀՈՎ . ԺՈ . 16 : Ա ԿՈՐ . ԺԸ . 20 : ՑԱԿ . Ա . 18 : ՑՍՄ . ԺԶ . 4 :

Ի ԵԼ . ԻԲ . 24 :

Ժ ԳԼ . Բ . 14 , 15 , 16 :

Ի ԳԼ . ԻԸ . 8 : ԵԼ . ԼԲ . 22 : Բ ՕՐ . ԺԶ . 9 :

Լ ԳՈՐ . Բ . 1 : Ի ԹՈՒ . ԻԸ . 26 :

Ժ ԵԼ . ԻԳ . 16 , 19 : ԻԲ . 29 : ԼԲ . 22 , 26 : ԹՈՒ . ԺԸ . 17 , ՃՀ : ԻԸ . 26 : Բ ՕՐ . ԻԶ . 1 , ՃՀ :

Ն ԳԼ . Գ . 23 , 28 : ԹՈՒ . ԻԸ . 30 :

Հ ԳԼ . Գ . 1 :

Ն ԹՈՒ . ԺԸ . 12 : Բ ՕՐ . ԺԸ . 4 :

ՆՀ . ՔՋԲ . 1490

ՂԵԼ . ԺԸ . 16 : ԹՈՒ . ԻԸ . 18 , 25 :

Ե ԵԼ . ԻԳ . 16 , 19 , 22 , 26 : ԼԲ . 26 : ԹՈՒ . ԻԸ . 2 , 18 : ԻԸ . 26 : Բ ՕՐ . ԺԶ . 9 : ՑԵՍ . Գ . 15 :

Ը ՀՈՎ . ԺԱ . 16 : Ա ԿՈՐ . ԺԸ . 20 : ՑԱԿ . Ա . 18 : ՑՍՄ . ԺԶ . 4 :

Ի ԵԼ . ԻԲ . 24 :

Ժ ԳԼ . Բ . 14 , 15 , 16 :

Ի ԳԼ . ԻԸ . 8 : ԵԼ . ԼԲ . 22 : Բ ՕՐ . ԺԶ . 9 :

Լ ԳՈՐ . Բ . 1 : Ի ԹՈՒ . ԻԸ . 26 :

Ժ ԵԼ . ԻԳ . 16 , 19 : ԻԲ . 29 : ԼԲ . 22 , 26 : ԹՈՒ . ԺԸ . 17 , ՃՀ : ԻԸ . 26 : Բ ՕՐ . ԻԶ . 1 , ՃՀ :

Ն ԳԼ . Գ . 23 , 28 : ԹՈՒ . ԻԸ . 30 :

Հ ԳԼ . Գ . 1 :

Ն ԹՈՒ . ԺԸ . 12 : Բ ՕՐ . ԺԸ . 4 :

Ւ ԹՈՒ . ԻԳ . 15 , 16 :

Ւ ԳԼ . Ե . 12 : ՍԱՂ . ՃԶ . 22 : ՃԺԳ . 17 : ԱՄՈՍ . Գ . 5 :

Ւ ԳԼ . Ե . 15 :

Ւ ԳԼ . ԺԲ . 37 : ԹՈՒ . ԺԸ . 40 : Բ ՕՐ . Գ . 40 :

Ֆ ԳԼ . ԺԸ . 21 :

Ա ԳԼ . Ժ . 3 : ՄԱՏ . Ջ . 9 : ՂՈՒ . ԺՍ . 2 :

Բ ԳԼ . Ւ . 8 :

Ֆ ԵԼ . Ջ . 7 : ԳԼ . ԺՍ . 45 : ԺԲ . 36 : ԻԵ . 38 : ԹՈՒ . ԺԸ . 41 :

Ա ՀՄՐ 4 , 37 :

Բ ԵԼ . ԼԲ . 5 : Դ ԹՒՔ . Ժ . 20 : ՍԱՂ . ՃՍ . 3 :

Ֆ ԵԼ . Ւ . 9 : ԻԳ . 12 : ԼՍ . 15 : ԼԳ . 21 : ԳԼ . ԺԲ . 3 : Բ ՕՐ . Ե . 13 : ՂՈՒ . ԺԳ . 14 :

Ա ՀՄՐ 2 , 37 : ԵԼ . ԻԳ . 14 :

Ե ԵԼ . ԺՐ . 6 , 14 , 18 : ԺԳ . 3 , 10 : ԻԳ . 15 : ԼԳ . 18 : ԹՈՒ . Թ . 2 , 3 : ԻԲ . 16 , 17 : Բ ՕՐ . ԺԳ . 1—8 : ՑԵՍ . Ե . 10 :

Ն · ք · ՂԲ · 1490

21 լո՝ ։ Եւ ան նոյն օրը պիտի քա-
ղողէք որ ձեզի սուրբ ժողով ըլլայ .
բնաւ ծառայութեան գործ չգոր-
ծէք . աս ձեզի յաւիտենական
կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարան-
ներուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ ։

ՂԼ · ԺԹ · 9 ։

22 Եւ ղերքրը ձեր երկրին հունձքը
հնձէք , հնձած ատենդ արտին ե-
ղերքը լման չհնձես , ու հունձ-
քիդ մնացած հակերը չժողվես .
զանոնք աղքատին ու օտարակա-
նին թողուս . ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը ։

ՖԲ Օր · Իդ · 19 ։

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով , խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Յեօթներորդ ամսուն մէջ՝
ամսուն առաջին օրը ձեզի հանդըս-
տութեան օր՝ յիշողութիւն
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլ-

ՖԹԱՒ · ԼԲ · 1 ։

ՅԳԼ · ԼԵ · 9 ։

25 լայ ։ Բնաւ ծառայութեան գործ
պիտի չգործէք , հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը ։

26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
27 սելով , Նոյնպէս աս եօթներորդ ամ-
սուն տասներորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . և պիտի խոնարհեցնէք ձեր
հոգիները , ու պատարագ մատու-
28 ցանէք Տէրոջը ։ Եւ ան օրը բնաւ
գործ չգործէք , ինչու որ Տէրոջը
ձեր Աստուածոյն առջևը ձեզի հա-
մար քաւութիւն ընելու՝ օր քա-

ՆԾՆ · ԺԷ · 14 ։

29 ւութեան է ։ Քանզի ով որ նոյն
30 օրը չխոնարհի՝ իր ժողովուրդին
մէջէն պիտի կորսուի . Եւ ով որ
նոյն օրը գործ մը գործէ , ան անձը
31 իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
սընջեմ ։ Բնաւ գործ մը պիտի
չգործէք . ա՛յսյ ձեր ազգերուն
մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ ։
32 Աս ձեզի հանդստութեան շաբաթ
պիտի ըլլայ , և ձեր հոգիները պի-
տի խոնարհեցընէք , ամսուն ինն-
երորդ օրը՝ իրիկունը ձեր շաբա-
թը պիտի պահէք իրիկունէ մինչև
իրիկուն ։

ՆԵԼ · ԻԷ · 16 ։ ԹՈՒ · ԽԹ · 12 ։ Բ Օր · ԺԶ · 13 ։ ԵՂԾ · Գ · 4 ։ ՆԵՒԵՄ · Ը · 14 ։ Զ·ԱՔ · ԺԳ · 16 ։ ՅՕՀ · Է · 2 ։

33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
34 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Ասա եօթներորդ ամսուն
տնդետասաներորդ օրը եօթը օր տա-
35 ղաւարահարաց տօն է Տէրոջը ։ Ա-
ռաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ .
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
36 չգործէք . եօթը օր պատարագ մա-
տուցանէք Տէրոջը ։ Ը տասերորդ
օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձե-
ղի , և պատարագ մատուցանէք
Տէրոջը . Ղ տօնախմբութեան օր է
ան . բնաւ ծառայութեան գործ
37 չգործէք ։ Տէրոջը պատարագ՝ այս-
ինն ողջակէզ ու հացի ընծայ՝
զոհ և թափելու նուէրներ՝ ամէն

ՊԱՏՈՒԱՐԱԳՈՑ ԳԻՐՔ

ՖԹԱՒ · ԽԹ · 39 ։

օրուան պէտք եղածը մատուցա-
նելու համար ձեր սուրբ ժողովները
կոչելու Տէրոջը տօները ասոնք են ,
38 Տէրոջը շաբաթներէն զատ՝ և ձեր
ընծաներէն զատ՝ ու ձեր բոլոր
ուխտերէն զատ՝ և ձեր բոլոր Տէ-
րոջը տալու կամաւոր ընծաներէն
39 զատ ։ Նաև եօթներորդ ամսուն
Ինգետասաներորդ օրը՝ Երկրի ար-
դիւնքը ժողված ատենդիդ եօթը օր
տօն պիտի պահէք Տէրոջը . ա-
ռաջին օրը շաբաթ և ութերորդ
40 օրը շաբաթ պիտի ըլլայ ։ Եւ ա-
ռաջին օրը ձեզի գեղեցիկ ծառերու
պտուղ , արմաւենիի ոստեր ու
տերևախիտ ծառերու ոստեր և
ձորի ուռիներու ճոպէր պիտի առ-
նէք , ու Տէրոջը ձեր Աստուածոյն
առջևը եօթը օր ուրախանաք ։
41 Եւ ան տօնը տարին եօթը օր պի-
տի պահէք Տէրոջը . ձեր ազգերուն
մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ
ան . եօթներորդ ամսուն մէջ պի-
42 տի ընէք ան ։ Եօթը օր տաղա-
ւարներու մէջ պիտի բնակիք .
Իսրայէլի բոլոր բնակները տաղա-
43 ւարներու մէջ բնակին . Որպէս
զի ձեր սերունդները գիտնան՝ թէ
Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկ-
րէն հանած ատենս՝ տաղաւարնե-
րու մէջ բնակեցուցի զանոնք . ես
44 եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ Եւ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատ-
մեց Տէրոջը տօները ։

Ն · ք · ՂԲ · 1490

ՖԹԱՒ · ԽԹ · 39 ։

ՀԵԼ · ԻԳ · 16 ։ Բ Օր · ԺԶ · 13 ։

ՖՆԵՒԵՄ · Բ · 15 ։

ՐԲ Օր · ԺԶ · 14, 15 ։

ՅԹԱՒ · ԽԹ · 12 ։ ՆԵՒԵՄ · Բ · 18 ։

ՏՆԵՒԵՄ · Բ · 14, 15, 16 ։

ՃՐ Օր · Լ · 13 ։ ՍԱՂ · ՀԲ · 5, 6 ։

ԻՀՄՐ 2 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Ճրագներուն համար եղը ։ 5 Անաչառօրուա-
թեան տաքը ։ 10 Իսրայէլացի կնկանը տղան՝
որ Տէրոջը անունը հայհոյեց ։ 13 Հայհոյու-
թեան , 17 ու մարդասպանութեան պատիժը ։
18 Վնասներու վրայով ։ 23 Ան հայհոյչին
քարկոծուիլը ։

1 Ետ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Պատուիրէ Իսրայէլի
որդւոցը՝ որ ծեծուած մաքուր ձէթ
բերեն քեզի լոյսի համար , որ միշտ
3 ճրագ վառի ։ Ժողովքի խորանին
մէջ՝ վկայութեանը վարագուրին
դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի
պատրաստէ ան՝ իրիկունէ մինչև
առտու Տէրոջը առջևը վառելու
համար . ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ
4 յաւիտենական կանոն ըլլայ ։ Ճը-
րագներըը Ճրագատ ոսկի աշտանա-
կին վրայ Տէրոջը առջևը միշտ
պիտի պատրաստէ ։
5 Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես ,
ու անով տասներկու ձ չօթի եփես .
ամէն մէկ չօթը երկու տասանորդ
6 պիտի ըլլայ ։ Եւ զանոնք Տէրոջը
առջևը Ճմաքուր սեղանին վրայ
երկու կարգով պիտի դնես . ամէն
7 մէկ կարգը վեց վեց հատ ըլլայ ։ Եւ

ՆԵԼ · ԻԷ · 20, 21 ։

ՖԵԼ · ԻԵ · 30 ։

ՓԳԹԱՖ · Է · 48 ։ Բ ՄՆ · Գ · 19 ։ ԺԳ · 11 ։ ԵՐԲ · Թ · 2 ։

ա՛ֆն կարդին վրայ զուտ կնդրուկ պիտի դնես , որ հացին վրայ պա-
տարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը :
8 Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յա-
տնական ուխտով Համէն շաբաթ
օր միշտ Տէրոջը առջևը զանիկայ
9 պիտի կարգադրէ . Եւ Ղանիկայ
Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
ըլլայ , Հու սուրբ տեղը ուտեն
զանիկայ . ինչու որ ան՝ Տէրոջը
պատարագներէն յաւիտենական
կանոնով ամենասուրբ է անոր :
10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իս-
րայէլացի կնկան մը որդին ելաւ ,
որուն հայրը Եգիպտացի էր . ու
ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Իս-
րայէլացի մարդու մը հետ բանակին
11 մէջ կռուեցաւ . Եւ ան Իսրայէլա-
ցի կնկանը որդին ըհայհոյեց Տէրոջը
անունը ու Հանիծեց . և ՛Մովսէ-
սին բերին անիկայ . ու անոր մօր
անունը Սաղոմիթ էր , Դանի ցե-
12 ղէն՝ Դաբրիին աղջիկը : Եւ Իրան-
տարկեցին զանիկայ , Լմինչև որ
Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց :
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
14 լով , Ան հայհոյող մարդը բանա-
կէն դուրս հանէ , և բոլոր լսողները
Հձեռքերնին անոր գլխուն վրայ
դնեն , ու բոլոր ժողովը քարկո-
15 ծեն զանիկայ : Եւ պիտի խօսիս
Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով , Ո՛վ
որ իր Աստուածը կ՚անիծէ , Հիր
16 մեղքը պիտի կրէ : Եւ Տէրոջը ա-
նունը Հայհոյողը անշուշտ պիտի
մեռցուի . բոլոր ժողովը անշուշտ
պիտի քարկոծեն զանիկայ . թէ՛
օտարական ըլլայ և թէ երկրացի ,
Տէրոջը անունը հայհոյողը պիտի
մեռցուի :
17 Հեւ ով որ մարդ մը կը սպաննէ ,
18 անշուշտ պիտի մեռցուի : Ֆեւ ան
որ անասուն մը կը մեռցնէ , անա-
սունի տեղ անասուն պիտի հատու-
19 ցանէ . Եւ թէ որ մարդ մը իր դը-
րացիին խեղդութեանը պատճառ ըլ-
լայ , Հիր ըրածին պէս պիտի ընեն
20 իրեն . Բեկման տեղ բեկում , աչ-
քի տեղ աչք , ակռայի տեղ ակ-
ռայ , ինչպէս որ անիկայ մարդու
մը խեղդութիւն պատճառեր է , ա-
21 նանկ ալ պիտի ըլլայ իրեն : ֆեւ
անասուն մեռցնողը պիտի հա-
տուցանէ ան . ՛Բայց մարդ մեռ-
22 ցնողը պիտի մեռցուի : ՛Թէ՛
օտարականին համար և թէ երկ-
րացիին համար ձեր օրէնքը մէկ
պիտի ըլլայ . ինչու որ ես եմ Տէրը
ձեր Աստուածը :
23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի
որդւոցը՝ Նոր ան անիծող մարդը
բանակէն դուրս հանեն , և քարե-
րով քարկոծեն զանիկայ . ու Իս-

րայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ըրին :

ԳԼ . ԻԵ

1 Եօթներորդ տարւոյն շաբաթը : 8 Ցիսունե-
րորդ տարին Յորելեան պիտի կոչուէր : 14
Ջրկանքի վրայով : 18 Հնազանդութեան օրէն-
նութիւնը : 23 Երկրին , 29 և տուներուն
փրկանքը : 35 Չնանկներուն վայ գումէ ու-
նենալու պատուէրը : 39 Ծառաներուն համար
կանոններ : 47 Ծառաներուն փրկուելուն
վրայով :

1 Նեւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սի-
2 նայ լեռը՝ ըսելով , Խօսէ Իս-
րայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց ,
Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես
ձեզի պիտի տամ , թող ան երկիրը
՚հանդստութեան շաբաթ մը պա-
3 հէ Տէրոջը : Վեց տարի քու արտդ
պիտի ցանես , և քու այդիդ վեց
տարի յօտես , ու անոր արդիւնքը
4 ժողվես . Բայց եօթներորդ տարին
երկրին համար հանդստութեան
շաբաթ , այսինքն Տէրոջը համար
շաբաթ ըլլայ . քու արտդ պիտի
չցանես , և քու այդիդ չյօտես .
5 Ի՛նչ *արտիդ ինքիրմէ բուսածը
պիտի չհնձես , և քու չյօտած այ-
դիիդ խաղողները չժողվես . Հան-
գստութեան տարի ըլլայ ան երկ-
6 րին : Եւ երկրին շաբաթը ձեզի
կերակուր պիտի ըլլայ , քեզի և քու
ծառայիդ և քու աղախնիդ ու
քու վարձկանիդ՝ և քու բովդ
7 պանդխտացած օտարականիդ , Եւ
քու անասուններուդ ու քու երկ-
րիդ մէջ եղած կենդանիներուն
կերակուր ըլլայ անոր բոլոր ար-
դիւնքը :
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօ-
թը շաբաթ համրես , այսինքն եօ-
թը անգամ եօթը տարի . ու տա-
րիներուն եօթը շաբաթներուն ժա-
մանակը քառասունուինը տարի պի-
9 տի ըլլան քեզի : Եւ եօթներորդ
ամսուն տասներորդ օրը ազատա-
րութեան փողը պիտի ՚ի՛ջեցնես ,
Հքաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին
10 մէջ պիտի ՚ի՛ջեցնէք փողը : Եւ
հիսուներորդ տարին պիտի սրբէք ,
ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչ-
ներուն համար Ազատութիւն
քարոզ կարդալ տաք . ասիկայ ձեզի
Յորելեան պիտի ըլլայ . Եւ ձեզմէ
ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի
դառնայ , ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
11 ազգատոհմին դառնայ : Ան հի-
սուներորդ տարին Յորելեան տարի
ըլլայ ձեզի . Ո՛չ պիտի ցանէք ,
ո՛չ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի
՚ի՛ձէք , և ձեր չյօտած այդիէն պիտի
12 չժողվէք . Ինչու որ Յորելեան պիտի
է , ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ .
Հարտէն անոր արդիւնքը պիտի ու-
13 տէք : Ըայս Յորելեան տարին ձեզ-

Ն . Ք . ՂԲ .
1490

Ե Թես . դ . 7 ;
ա Պն . Թ .
32 ; բ Պն .
բ . 4 ;
Ղ ա Թագ .
իա . 6 ;
Պատ . ԺԲ .
4 ; Պար . բ .
26 ; Ղբ .
գ . 4 :
Ե Եզ . ԽԹ .
33 ; Գ Ա . բ .
3 ; իա . 22 :

Ը Հմր 16 :
Ի Յոր . ա . 5 ,
11 , 22 ; բ .
5 , 9 , 10 ;
Եա . ը . 21 ;
ՃԵԼ . ԺԸ . 22 ,
26 ;
Ի Թես . Ժե .
34 :
Լ Եզ . Ժը . 15 ,
16 ; Թես .
ԽԵ . 5 ; Ղ Ա .
5 , 6 ;
Ի Բ Օր . Ժգ .
9 ; Ժե . 7 :

Ճ Գ Ա . ե . 1 ;
ի . 17 ; Թես .
Թ . 13 :
Ի գ Թագ .
իա . 10 , 13 ;
Սաղ . Հգ .
10 , 18 ;
Պատ . ԺԸ .
31 ; Պար .
գ . 28 ; Յակ .
բ . 7 :
Հ ԵԼ . իա . 12 ;
Թես . Լե .
31 ; Բ Օր .
ԺԹ . 11 ,
12 :
Ֆ Հմր 21 :

Ղ ԵԼ . իա .
24 ; Բ Օր .
ԺԹ . 21 ;
Պատ . Ե .
38 ; Է . 2 :
Ֆ Ե Ա . իա .
33 ; Հմր
18 :

Ի Հմր 17 :

Ր Ե Ա . Ժբ .
49 ; Գ Ա .
ԺԹ . 34 ;
Թես . Ժհ .
16 :

Ն Հմր 14 :

բայելի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ըրին :

Ն . Ք . ՂԲ .
1490

ԳԼ . ԻԵ

1 Եօթներորդ տարւոյն շաբաթը : 8 Ցիսունե-
րորդ տարին Յորելեան պիտի կոչուէր : 14
Ջրկանքի վրայով : 18 Հնազանդութեան օրէն-
նութիւնը : 23 Երկրին , 29 և տուներուն
փրկանքը : 35 Չնանկներուն վայ գումէ ու-
նենալու պատուէրը : 39 Ծառաներուն համար
կանոններ : 47 Ծառաներուն փրկուելուն
վրայով :

1 Նեւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սի- 1491
2 նայ լեռը՝ ըսելով , Խօսէ Իս-
րայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց ,
Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես
ձեզի պիտի տամ , թող ան երկիրը
՚հանդստութեան շաբաթ մը պա-
ՠ Եւ . իգ .
10 , ՠ ;
Ելս գԼ .
իգ . 34 , 35 ;
Բ Պն . ԼԳ .
21 ;
3 հէ Տէրոջը : Վեց տարի քու արտդ
պիտի ցանես , և քու այդիդ վեց
տարի յօտես , ու անոր արդիւնքը
4 ժողվես . Բայց եօթներորդ տարին
երկրին համար հանդստութեան
շաբաթ , այսինքն Տէրոջը համար
շաբաթ ըլլայ . քու արտդ պիտի
չցանես , և քու այդիդ չյօտես .
5 Ի՛նչ *արտիդ ինքիրմէ բուսածը Բ Դ Թագ .
պիտի չհնձես , և քու չյօտած այ- ԺԹ . 29 .
դիիդ խաղողները չժողվես . Հան- *Եբր . Հունձ-
գստութեան տարի ըլլայ ան երկ- քիդ
6 րին : Եւ երկրին շաբաթը ձեզի
կերակուր պիտի ըլլայ , քեզի և քու
ծառայիդ և քու աղախնիդ ու
քու վարձկանիդ՝ և քու բովդ
7 պանդխտացած օտարականիդ , Եւ
քու անասուններուդ ու քու երկ-
րիդ մէջ եղած կենդանիներուն
կերակուր ըլլայ անոր բոլոր ար-
դիւնքը :
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօ-
թը շաբաթ համրես , այսինքն եօ-
թը անգամ եօթը տարի . ու տա-
րիներուն եօթը շաբաթներուն ժա-
մանակը քառասունուինը տարի պի-
9 տի ըլլան քեզի : Եւ եօթներորդ
ամսուն տասներորդ օրը ազատա-
րութեան փողը պիտի հնչեցնես ,
Հքաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին Ֆ ԳԼ . իգ .
10 մէջ պիտի հնչեցնէք փողը : Եւ 24 , 27 :
հիսուներորդ տարին պիտի սրբէք ,
ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչ-
ներուն համար Ազատութիւն Ա Ես . կա .
քարոզ կարդալ տաք . ասիկայ ձեզի 2 ; կգ . 4 ;
Յորելեան պիտի ըլլայ . Եւ ձեզմէ Երեմ . Լգ .
ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի 8 , 15 , 17 ;
դառնայ , ու ձեզմէ ամէն մէկը իր Ղբ . դ . 19 ;
11 ազգատոհմին դառնայ : Ան հի- Ի Հմր 13 ;
սուներորդ տարին Յորելեան տարի Թես . Լգ .
ըլլայ ձեզի . Ո՛չ պիտի ցանէք , 4 ;
ո՛չ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի Ղ Հմր 5 :
հնձէք , և ձեր չյօտած այդիէն պիտի
12 չժողվէք . Ինչու որ Յորելեան պիտի Ի Հմր 6 , 7 ;
է , ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ . Ը Հմր 10 ;
Հարտէն անոր արդիւնքը պիտի ու- ԳԼ . իհ .
13 տէք : Ըայս Յորելեան տարին ձեզ- 24 ; Թես .
ԼԴ . 4 :

Ն · ք · ՁԲ · 1491

մէ ամէն մկկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

14 Եւ թէ որ քու դրացիիդ բան մը ծախելու ըլլաս , կամ քու դրացիիդ ձեռքէն ծախու առնելու ըլլաս , Ի ձեզմէ մկկը իր ընկերին անիրաւու-

15 թիւն պիտի չընէ ։ Ց Յոբելեան քա-ղաքէն ետքը եղած տարիներուն հա-շիւովը ծախու պիտի առնես քու դրացիէդ , անիկայ ալ արդիւնքին տարիներուն հաշիւովը պիտի ծախէ

16 քեզի ։ Տարիներուն շատութեանը նայելով՝ պիտի աւելցընես անոր գի-նը , և տարիներուն քիչութեանը նայելով՝ պիտի պակսեցընես անոր գինը . ինչու որ անիկայ արդիւնք

17 քին հաշիւովը կը ծախէ քեզի ։ Եւ Ի ձեզմէ մկկը իր ընկերին անիրաւու-թիւն չընէ , Աու քու Աստուածդ պիտի վախնաս . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

18 Ի Եւ իմ կանոններս պիտի ընէք , ու իմ դատաստաններս պահէք և ընէք անոնք . Ժ ու ան երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք ։

19 Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու Ի մինչև կշտանալնիդ պիտի ուտէք . և անոր մէջ ապահովու-

20 թեամբ պիտի բնակիք ։ Եւ թէ որ ըսէք թէ Ի Ե՞ոիներդրդ տարին ինչ պիտի ուտենք . ահա Ե պիտի չցանենք ու մեր արդիւնքները պի-

21 տի չժողվենք . Ուրեմն Ձ վճռեցորդ տարին ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ օրհնութիւնս , և իրէք տարուան

22 արդիւնք պիտի տայ ։ Ց Եւ ութե-րորդ տարին պիտի ցանէք , ու Ի հին արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև ինն երորդ տարին . մինչև անոր ար-դիւնքին հասնիլը հինէն պիտի ուտէք ։

23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մընչ-ստնջենապէս . ինչու որ Ե երկիրը իմն է , ու դուք իմ քովս Ե պանդուխտ-

24 ներ ու հիւրեր էք ։ Եւ ձեր կա-լուածքին բոլոր երկրին մէջ փըր-կանք պիտի տաք երկրին համար ։

25 Ի Թէ որ քու եղբայրդ աղքատա-նայ և իր ստացուածքին Ժէ մասը ծախէ , ու թէ որ Ե անոր մօտ ազ-գականը անոր գայ , անիկայ իր

26 եղբօրը ծախածը պիտի փրկէ ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չունի , ու ինքիրմէ կարողանայ ան փրկելու ,

27 Ան ատեն Ի իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները , և աւելցածը ետ տայ ան մարդուն՝ որուն ծախած էր , ու իր ստացուածքին դառնայ ։

28 Բայց թէ որ անոր ետ տալու կա-րող չէ , ան ատեն իր ծախած բանը ծախու առնողին ձեռքը պի-տի մնայ մինչև Ցոբելեան տարին , ու Ցոբելեան պարբն պիտի ելլէ , ու

ծախուղը իր ստացուածքին պիտի դառնայ ։

29 Եւ թէ որ մկկը պարսպաւոր քա-ղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծա-խէ , զանիկայ ծախելէն մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր փրկանքը մկ տարուան մէջ պիտի

30 ըլլայ ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լմննալուն անիկայ չփրկուի , ան ատենը պարսպաւոր քաղաքին մէջ եղած տունը միշտ ծախու առնո-ղին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Ցոբելեան պարբն ան պտղը պիտի

31 չդառնայ ։ Բայց բոլորտիքը պարս-պաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն տունները երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին . անոնք կրնան փըր-կուիլ , ու Ցոբելեան պարբն պիտի

32 դառնան ։ Իսկ Ղ Ղևտացւոց քա-ղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տունները Ղևտացի-

33 ները միշտ կրնան փրկել ։ Եւ թէ որ մկկը Ղևտացիներէն *ծախու առնելու" ըլլայ , ան ատենը †իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջ ծախուած տունը" ՚Ցոբելեան պա-րբն պիտի դառնայ . ինչու որ Իս-րայէլի որդւոցը մէջ Ղևտացւոց քաղաքներուն տունները իրենց կա-

34 լուածքն են ։ Բայց Ժ իրենց քաղա-քաց արուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին , ինչու որ անոնց յաւիտենական կալուածքն է ան ։

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու-քովդ աղքատանայ ու անոր ձեռ-քը տկարանայ , անոր Ձպիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս ,

36 որ քու քովդ ապրի ։ ՚Անկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա քու Աստուածդմէդ վախնաս , որ Ձ-

37 բայրդ Ժ քու քովդ ապրի ։ Քու ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր , և քու կերակուրդ տոկոսիքով

38 չտաս ։ Ց Ես եմ Տէրը ձեր Ա-տուածը , որ ձեզ Եգիպտոսի երկ-րէն հանեցի՝ քանանու երկիրը ձե-զի տալու համար , և ձեզի Ա-տուած ըլլալու համար ։

39 Եւ ՚թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծախէ , Ե անիկայ ծառայի մը պէս

40 պիտի չգործածես . Անիկայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի ըլլայ , ՚՚ ծառայէ քեզի

41 մինչև Ցոբելեան տարին . Եւ ան ՚՚ ա-րէնը քու քովիդ պիտի ելլէ ինքն ալ ու իր որդիքն ալ Ժ իր հետը , և իր ազատոհմին դառնայ , ու °իր հայրերուն կալուածքին դառնայ ։

42 Քանզի անոնք Ֆ իմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք ծառայի ծախուելուն պէս

43 պիտի չծախուին ։ ՚Խստու-

Ն · ք · ՁԲ · 1491

Ի Ձմր 17 ։ Գլ · ժթ · 13 ։ աթ՚պ · ժբ՚ · 3 , 4 ։ Մ՚ի · բ · 2 ։ ա Կոր · գ · 8 ։

ժ Գլ · իե · 18 , 23 ։

ի Ձմր 14 ։ Ղ Ձմր 43 ։ Գլ · ժթ · 14 , 32 ։

Ի Գլ · ժթ · 37 ։

ժ Գլ · իզ · 5 ։ բ Օր · ժբ · 10 ։ Սպ · դ · 8 ։ Ա՚ակ · ա · 33 ։ Երեմ · իգ · 6 ։

ի Գլ · իզ · 5 ։ Եզեկ · լգ · 25 , 27 , 28 ։

Ձ Պատ · գ · 25 , 31 ։

ի Ձմր 4 , 5 ։

Ը Օր · իբ · 8 ։ Տ՚ես Եզ · ժգ · 29 ։

ի թ Թագ · ժթ · 29 ։

ժ Ցես · ե · 11 , 12 ։

ա Օր · լբ · 43 ։ բ Մ՚ն · ե · 20 ։ Սպ՚ · ձե · 1 ։ Ցո՚վել · բ · 18 ։ գ · 2 ։

Ե Ա՚Մ՚ն · իթ · 15 ։ Սպ՚ · լթ · 12 ։ ճժթ · 19 ։ ա Պետ · բ · 11 ։

Ղ Հռոմ՚ · բ · 20 ։ դ · 4 , 6 ։

՚՚ Տ՚ես Հբ-ռայ՚ · գ · 2 , 9 , 12 ։ Երեմ՚ · լբ · 7 , 8 ։

Ղ Ձմր 50 , 51 , 52 ։

ա Ձմր 13 ։

Ց Տ՚ես Թուա · լե · 2 ։ Ցես · իա · 2 , ԽՀ ։

*ԵԲր · փրկե-լու

†ԵԲր · ծա-խուած տունը և իր կալուած-քին քաղաք-ը

՚՚ Ձմր 28 ։

՚՚ Տ՚ես Դտր · գ · 36 , 37 ։

Էր Օր · ժե · 7 , 8 ։ Սպ՚ · լե · 26 ։ Ես · 1 ։ ճժր · 5 , 9 ։ Ա՚ակ · ժգ · 31 ։ Դա՚ · գ · 35 ։ Գատ · ժա · 29 ։ Հռով՚ · ժբ · 13 ։ ա Ցօ՚ն · գ · 17 ։

Ժ Նե՚իր · 25 ։ բ Օր · իգ · 19 ։ Նէեմ՚ · ե · 7 ։ Սպ՚ · ժե · 5 ։ Ա՚ակ՚ · իբ · 8 ։ Եզեկ · ժբ · 8 , 13 , 17 ։ իբ 12 ։

ի Ձմր 17 ։ Նէեմ՚ · ե · 9 ։

ո Գլ՚ · իբ · 32 , 33 ։

՚՚ Եր՚ · իա · 2 ։ բ Օր · ժե · 12 ։ գ Թագ՚ · ի · 22 ։ գ Թագ · գ · 1 ։ Նէեմ՚ · ե · 5 ։ Երեմ՚ · լդ · 14 ։

Ֆ Ձմր 46 ։ Եր՚ · ա · 14 ։ Երեմ՚ · իե · 14 ։ իէ · 7 ։ Լ · 8 ։

Ֆ Եր՚ · իա · 3 ։

ֆ Ձմր 28 ։

ֆ Ձմր 55 ։ Հռով՚ · ղ · 22 ։ ա Կոր՚ · ե · 23 ։

՚՚ Ձմր 46 ։ Եր՚ · ա · 13 ։

Ն · ք · ղԲ · 1491

Թեամբ Է պիտի չէշխես անոր վրայ , հապա է.քու Աստուածդ վախ-
44 նաս : Քու ունենալու ծառադ ու աղախինդ ձեր բոլորտիքը եւ ղած ազգերէն ըլլան . ծառայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-
45 խու առնել : Նաև Ք ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն , կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են , կրնաք ծախու առնել , որ ձեր ստա-
46 ցուածքը ըլլան . եւ Ե ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութեան բաժացուածք ըլլալու համար թողուք զանոնք , որ Ղմիշտ ձեր ծառաները ըլլան . բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլէ որդւոցը համար՝ Ե իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չէշխէք :
47 Եւ թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդուխտը հարբուտանայ , ու անոր քովը քնացող էքու եղբայրդ աղքատանայ , և քու քովդ պանդխտացած օտարականին , կամ ան օտարականին ընտանեացը Ֆի ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլ-
48 լայ , ինքզինքը ծախէլէն ետքը ա նիկայ կրնայ փրկուիլ . իր եղբայրներէն մէկը կրնայ Ե փրկել զանի-
49 կայ . Անոր հօրեղբայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանիկայ , կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազգականներէն մէկը փրկէ զանիկայ . կամ Ե թէ որ կարողանայ , ինքը-
50 զինքը թող փրկէ : Եւ անիկայ՝ ծախուս առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր ծախած տարիէն մինչև Յոբելեան տարին հաշիւ պիտի ընէ , և իր փրկուելուն ստակը տարիներուն հաշիւովը ըլլայ . անոր ժամանակը եվարձակի ժամանակին պէս հա-
51 շուուի . Թէ որ տակաւին շատ տարի կայ , անոնց նայելով՝ իր ծախուած դինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ . Եւ թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է , անոր հետ հաշիւ պիտի ընէ , ու իր տարիներուն
53 համեմատ իր փրկանքը տայ : Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի . ու ան ալ խստութեամբ չէշխէ անոր վրայ քու առ-
54 ջիդ : Եւ թէ որ ասանկերովս չփրկուի , Յոբելեան տարին ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն . Ինչու որ Իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս են . Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են անոնք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :

ԳԼ · Ի Ձ

1 Կռապաշտութեան վրայով : 2 Բարեպաշտութեան վրայով : 3 Աստուծոյ պատուիրանքները պահողներուն համար՝ օրհնութիւն , 14 և զանոնք չպահողներուն համար՝ անէծք : 40 Աստուած կը խոստանայ ապաշխարողներուն իր ողորմութիւնը ցուցընել՝ իր ուխտը յիշելով :

1 Ձուք ձեզի ՝ չաստուածներ ու կուռքեր պիտի չշինէք , և ձեզի արձաններ պիտի չկանգնէք , և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւն ընելու համար . ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
2 Ի իմ շաբաթներս պիտի պահէք , ու իմ սրբարանս յարգէք . ես եմ Տէրը :
3 Ի թէ որ իմ կանոններուս քալէք , և իմ պատուիրանքներս պահէք ու
4 զանոնք Ի գործ դնէք , Ի ես ալ ձեզի անձրևը ատենին պիտի տամ , Ե և երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ , ու դաշտին ծառերը իրենց
5 պտուղը պիտի տան . Եւ ձեր կալը մինչև այգեկութը պիտի հասնի , ու այգեկութը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի . և Ե ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք , ու Ը ձեր երկրին մէջ ապահովութեամբ բնա-
6 կիք : Եւ Ի խաղաղութիւն պիտի տամ երկրին , ու Ժ հանգիստ պիտի պառկիք , և վախցընող մը պիտի չըլլայ . ու երկրէն էշար գաղանները պիտի հատցընեմ , և ձեր երկրին
7 Լսուր պիտի չանցնի : Եւ ձեր թշնամիները պիտի հալածէք , ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առ-
8 ջևը : Եւ Ե ձեզմէ հինգ հոգին հարիւրաւորը պիտի հալածէ , և ձեզմէ հարիւր հոգին բիւրաւորը պիտի հալածէ , ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր առջևը :
9 Եւ Ժ ձեզի պիտի նայիմ , ու Ի ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ , ու ձեզի
10 հետ իմ ուխտս հաստատեմ : Եւ հին պաշարը պիտի ուտէք , ու նորին *տեղ ընելու համար" հինը
11 դուրս պիտի հանէք : Ն Եւ իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ , ու իմ հոգիս չձզուի .
12 ֆ Եւ ձեր մէջը պիտի քալեմ , ու ֆ ձեզի Աստուած ըլլամ , և դուք
13 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք : Ֆ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանեցի , որ անոնց ծառայ չըլլաք , ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի , և ձեզ բարձրաղլուխ քալեցուցի :
14 Ւ Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք , ու աս բոլոր պատուիրանքներս չը-
15 կատարէք , Եւ *իմ կանոններս անարգէք , ու ձեր հոգին իմ դա-

27 , 28 : Ցայտ · իա · 3 : Ղ ԳԼ · ի · 23 : բ Օր · լԸ · 19 : ֆ բ Կոր · զ · 16 : ֆ Ել · զ · 7 : Երեմ · է · 23 : ժա · 4 : լ · 22 : Եզեկ · ժա · 20 : լզ · 28 : ֆ ԳԼ · իե · 38 , 42 , 55 : Ն Երեմ · բ · 20 : Եզեկ · լդ · 27 : Ղբ Օր · իբ · 15 : Ոգբ · 17 : Մաղ · բ · 2 : ո Հմր 43 : գ Թագ · ժե · 15 :

Ն · ք · ղԲ · 1491

ա Ել · ի · 4 , 5 : բ Օր · ե · 8 : ժզ · 22 : իե · 15 : Սաղ · ղԸ · 7 : Բ ԳԼ · ժԲ · 30 : գ Բ Օր · ժա · 13 , 14 , 15 : իբ · 1—14 : Ե Ես · Լ · 23 : Եզեկ · լդ · 26 : Յովել · բ · 23 , 24 : Ի Սաղ · կե · 6 : ձե · 12 : Եզեկ · լդ · 27 : լզ · 30 : Զաք · ը · 12 : Ղ Ամով · Ի · 13 : Ե ԳԼ · իե · 19 : բ Օր · ժա · 15 : Յովել · բ · 19 , 26 : Ը ԳԼ · իե · 18 : Յոբ · ժա · 18 : Եզեկ · լդ · 25 , 27 , 28 : Ի ա Մն · իբ · 9 : Սաղ · իԲ · 11 : Ճեխ · 14 : Ես · ևե · 7 : Ածգ · բ · 9 : ժ Յոբ · ժա · 19 : Սաղ · գ · 5 : դ · 8 : Ես · լե · 9 : Երեմ · Լ · 10 : Եզեկ · լդ · 25 : Ովս · բ · 18 : Սոփ · գ · 13 : Ի դ Թագ · ժե · 25 : Ես · գկէ · ե · 17 : ժդ · 15 : Լ Եզեկ · ժդ · 17 : Ի բ Օր · լբ · 30 : Յես · իգ · 10 : ժ Ել · բ · 25 : դ Թագ · ժգ · 23 : Կ Ծն · ժե · 6 , 7 : Նէեմ · Թ · 23 : Սաղ · ճՂ · 38 : Հ ԳԼ · իե · 22 : * Եբր · երեսէն : Ն Ել · իե · 8 : իԹ · 45 : Յես · իբ · 19 : Սաղ · Հզ · 2 : Ես գկէ · լե · 26 :

Ն · Ք · ՔՔ ·
1491

ա Թագ · բ · 33 ։
Գ Օր · իբ · 65 ։ 66 ։ 67 ։ լբ · 25 ։ Ես · բեմ. ժե · 8 ։
Ք Օր · իբ · 22 ։
Բ Օր · իբ · 33 ։ 51 ։ Ցոբ · լ · 8 ։ Ես · բեմ. ե · 17 ։ ժբ · 13 ։ Մխք · զ · 15 ։
Գ Ել. ժե · 10 ։
Վ Օր · իբ · 25 ։ Դատ · բ · 14 ։ Ես · բեմ. ժԹ. 7 ։
Գ Սադ · ձզ · 41 ։
Բ Հմր 36 ։ Սադ · ծգ · 5 ։ Առակ · իբ · 1 ։
Յ ա Թագ · բ · 5 ։ Սադ · ձԹ. · 164 ։ Առակ · իդ · 16 ։
Բ Ես · իե · 11 ։ իդ · 5 ։ Ես · զեկ · է · 24 ։ լ · 6 ։
Է Բ Օր · իբ · 23 ։
Ա Սադ · ճիկ · 1 ։ Ես · խԹ · 4 ։
Օ Բ Օր · ժա · 17 ։ իբ · 18 ։ Ընգ · ա · 10 ։
Է Հմր 24 ։
Բ Օր · լբ · 24 ։ Գաղադ · ժե · 25 ։ Եզեկ · ե · 17 ։ ժգ · 15 ։
Բ Դատ · ե · 6 ։ բ Մն · ժե · 5 ։ Ես · լԶ · 8 ։ Ոպբ · ա · 4 ։ Զաք · է · 14 ։
Է Երեմ · բ · 30 ։ ե · 3 ։ Ամով · գ · 6—12 ։
Բ բ Թագ · իբ · 27 ։ Սադ · ժբ · 26 ։
Ի Եզեկ · ե · 17 ։ գ · 3 ։ ժգ · 17 ։ իԹ · 8 ։ լԶ · 2 ։
Ղ Թես. · ժգ · 12 ։ բ Օր · իբ · 21 ։ Ես · բեմ. · ժգ · 12 ։ իգ · 10 ։ իԹ · 17 ։ 18 ։ Ամով · գ · 10 ։
Ի Սադ · ճե · 16 ։ Ես · գ · 1 ։ Եզեկ · դ · 16 ։ ե · 16 ։ ժգ · 13 ։ Ը Ես · Թ · 20 ։ Մխք · գ · 14 ։ Ընգ · ա · 6 ։ Է Հմր 21, 24 ։ ժԼ · ժԹ · 18 ։ կգ · 3 ։ կղ · 15 ։ Երեմ · իա · 5 ։ Եզեկ · ե · 13, 15 ։ ը · 18 ։

տաստաններէս զզուի, անանկ որ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք,
16 և իմ ուխտս աւրէք, ես ալ ձեզի ասպիսի ընեմ, այսինքն ձեր վրայ չաչք ֆճացընող և սիրտ մաշեցընող դժախը՝ Ձ ծիւրական ախտը ու հրատաղնապ տենդը պիտի խրկեմ, և՝ ձեր սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք. ինչու որ ձեր
17 թշնամիները պիտի ուտեն ան. Եւ՝ իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ, ու Ձձեր թշնամիներուն առջեւը պիտի սպաննուիք. ՝ ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ, ու Բ ձեզ հալածող մը չեղածատենը
18 պիտի փախչիք։ Եւ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք, ան ատենը ձեր մեղքերուն համար ձեզ ՃԵօթնպատիկ ալ պիտի պատ-
19 ժեմ։ Եւ՝ ձեր զօրութեանը հըպարտութիւնը պիտի խորտակեմ, ու Ֆձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր երկիրը պղնձի պէս պիտի ը-
20 նեմ։ Եւ ձեր Դայժը պարապ տեղը պիտի հատնի, ու Ձձեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ, և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան։
21 Եւ թէ որ դուք ֆինծի հետ հակառակ երթաք ու չուզէք ինծի մտիկ ընել, ան ատենը ձեր մեղքերուն համեմատ ԵօթնպատիկՃ պիտի աւելցընեմ ձեր վը-
22 րայ։ Եւ՝ ձեր վրայ դաշտի գազանները պիտի խրկեմ, ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն, ու ձեր անասունները ջարդեն, և ձեզ պիտի քիչցընեն. ու Բ ձեր ճամբանե-
23 րը անապատ պիտի դառնան։ Եւ թէ որ Ճասնցմով ալ չխրատուիք ինծմէ, ու ինծի հետ հակառակ
24 երթաք, Բ ան ատենը ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ, և ես ալ ձեր մեղքերուն համար ԵօթնպատիկՃ պիտի պատժեմ ձեզ։
25 Եւ Բ ձեր վրայ ուխտս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ, ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողվուիք, և ձեր մէջը Ձժանատաս պիտի խրկեմ, ու թշնամին ձեռ-
26 րը պիտի մատնուիք։ Բ Ձձեր հացին ցուցը կոտրած ատենս, տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը, և ձեր հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի. ու Ըպիտի ուտէք և չկշտանաք։
27 Եւ Բ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք, հապա դիակառակ ե-
28 թաք ինծի հետ հակառակ պիտի երթամ Ֆբարկութեամբ, և ձեր մեղքերուն

Համար ԵօթնպատիկՃ պիտի պատ-
29 ժեմ ձեզ. Եւ ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք, ու ձեր աղ-
30 ջիկներուն միսը ուտէք։ Եւ Ձձեր բարձր տեղուանքը պիտի աւրեմ, ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ, և Բ ձեր դիերը ձեր կուռքերուն դիերուն վրայ պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի Ֆ ղզուի։
31 Եւ ձեր քաղաքները աւերակ՝ ու Հձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ, և ձեր անոյշ հոտը պիտի
32 չկոտուրտամ։ Ես Եւ ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ, որ հոն բնակող ձեր թշնամիները Ղզարմանան անոր
33 վրայ։ Եւ Ձ ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, ու ձեր ետեւէն սուր պիտի քաշեմ, և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ, ու ձեր քաղաք-
34 ները աւերակ։ Ցայն ատենը երկիրը իր ամսյուելեանը բոլոր օրերը իր շաբաթները պիտի վայելէ, երբոր դուք ձեր թշնամիներուն երկիրը ըլլաք. երկիրը ան ատենը հանդիստ ըլլալով՝ իր շաբաթները պիտի վա-
35 յելէ. Իր ամսյուելեանը բոլոր օրերը պիտի հանդստանայ. քանզի ձեր Ցշաբաթներուն մէջ չէր հանդստանար, երբոր անոր վրայ կը բը-
36 նակէիք։ Եւ ձեզմէ ողջ մնացածներուն Ֆսրտին դողում պիտի բերեմ իրենց թշնամացը երկիրներուն մէջ, ու Ղհովեն քշուած տերևին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք, և սուրի Բէբնէ Ֆխելէպ-
պես պիտի փախչին անոնք, ու հալածող մը չեղած ատենը պի-
37 տի իյնան։ Եւ հալածող մը չեղած ատենը՝ սուրի երեսէ Ֆխելէպ-
պես ՝ իրարու վրայ պիտի իյնան. և Ղպիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն
38 առջեւը կայնիլ։ Եւ ազգերուն մէջ պիտի կորսուիք, ու ձեր թշնամիներուն երկիրը ձեզ պիտի ո-
39 տի։ Եւ ձեզմէ մնացածները Ֆիրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին ձեր թշնամացը երկիրներուն մէջ. նաև իրենց հարցը անօրէնու-
թիւններովը մկտեղ պիտի հալին։
40 Ղնէ թէ որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու հայրերուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը, և թէ իրենց ինծի հետ հակառակ երթալը,
41 Ու նաև իմ անոնց հետ հակառակ երթալս, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս. թէ որ ան ատենը անոնց ՝անթլփատ սիրտը ՝խոնարհի, և իրենց անօրէնու-

Ե · 15 ։ Զաք · ժ · 9 ։ Ղ Թես · ե · 7 ։ գ Թագ · ը · 33, 35, 47 ։ Նեեմ · թ · 2 ։ Դան · թ · 3, 4 ։ Առակ · իբ · 13 ։ Ղու · ժե · 18 ։ ա Ցօհ · ա · 9 ։ ՝ Ցես Երեմ · ղ · 10 ։ թ · 25, 26 ։ Եզեկ · խգ · 7 ։ Դտր · է · 51 ։ Հոով · բ · 29 ։ Կող · բ · 11 ։ ա գ Թագ · իա · 29 ։ բ Մն · ժբ · 6, 7, 12 ։ լբ · 26 ։ լԶ · 12, 13 ։

Թեանը պատիժը յօժարութեամբ
42 ընդունին, Ան առնը Նպիտի յիշեմ
Յակոբին հետ ըրած ուխտս , նաև
Իսահակին հետ ըրած ուխտս , և
Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ
պիտի յիշեմ , ու դան երկիրն ալ
պիտի յիշեմ :
43 Եւ յետոյ՝ ըան երկիրը պիտի
ձգուի անոնցմէ , ու իր շաբաթները
պիտի վայելէ , քանի որ անոնցմէ
ամայի մնայ . և անոնք իրենց ա-
նօրէնութեանը պատիժը յօժարու-
թեամբ պիտի ընդունին . քանզի
իմ դատաստաններս անարգեցին ,
ու անոնց հոգիները իմ կանոննե-
44 րես զզուեցան : Այսու ամենայ-
նիւ երբոր իրենց թշնամիներուն եր-
կիրը ըլլան , անոնք պիտի չմեր-
ժեմ , և զանոնք բոլորովին կոր-
սընցընելու՝ ու անոնց հետ ըրած
ուխտս ջնջելու չափ պիտի չզզուիմ
անոնցմէ . ինչու որ ես եմ Տէրը ա-
45 նոնց Աստուածը . Բայց անոնց հա-
մար պիտի յիշեմ Ելբեայ նախնեա-
ցը ուխտը , որոնք Եգիպտոսի երկ-
րէն հանեցի՝ ազգաց առջևը ա-
նոնց Աստուած ըլլալու համար . ես
եմ Տէրը :
46 Ասոնք են ան կանոնները և դա-
տաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէ-
րը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը
մէջ Սինայ լեռը Մովսէսին ձեռ-
քովը :

ԳԼ · ԻԷ

1 Մարդու մը անձնական ուխտին համար : 3 Անձերուն փրկանաց գինը : 9 Ուխտով ընծայուած անասուններու վրայով : 14 Ընծայուած տան մը վրայով : 16 Ընծայուած արտի մը ու անոր փրկանացը վրայով : 28 Կործրուած բանը չէր կրնար փրկուիլ : 32 Տասանորդը չէր կրնար փոխուիլ :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
2 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոց-
ցը ու ըսէ անոնց , Երբոր մէկը
ուխտ ընելու ըլլայ , անձանց գինը՝
քու արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը
3 պիտի ըլլայ : Եւ քու կտրելու
գինդ եօթնամեայ պիտի ըլլայ . Քսան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարե-
կան եղող արուին կտրելու գինդ՝
Բ սրբարանին սիկղին համեմատ՝ յի-
սուն սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ .
4 Եւ թէ որ էգ է , քու կտրելու
գինդ երսուն սիկղ պիտի ըլլայ :
5 Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև
քսան տարեկան է , ան առնը
արուին համար քու կտրելու գինդ
քսան սիկղ՝ ու էգին համար տա-
6 սը սիկղ պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ
մէկ ամսականէն մինչև հինգ տա-
րեկան ըլլայ , ան առնը արուին
համար կտրելու գինդ՝ հինգ սիկղ
արծաթ , ու էգին համար կտրելու
գինդ իրեք սիկղ արծաթ պիտի
7 ըլլայ : Եւ թէ որ վաթսուն տարե-
կանէն վեր ըլլայ , արուին համար
քու կտրելու գինդ տասնուհինգ
սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
8 պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ քու
կտրելու գնոյդ անոր կարողութիւ-
նը չհասնի , անկէ քահանային
առջևը պիտի ելլէ , ու անոր գինը
քահանան կտրէ . քահանան ուխտ
ընողին կարողութեանը նայելով՝
անոր գին պիտի կտրէ :
9 Եւ թէ որ էր ԱՀԱՐՈՆ Տէրոջը ղոհ
մատուցուելու անասուններէն է ,
անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ , սուրբ
10 պիտի ըլլայ . Ինքը պիտի չփոխէ
ան , և աղէկը գեշին հետ՝ կամ գեշը
աղէկին հետ չփոխէ . և թէ որ անա-
սունը անասունի հետ երբեք փոխե-
լու ըլլայ , ան ատենը ան ընծայուած
ալ ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի
11 ըլլայ : Եւ թէ որ էր ԱՀԱՐՈՆ Տէ-
րոջը ղոհ չմատուցուելու անմաքուր
անասուններէն ըլլայ , ան ատենը
քահանային առջևը պիտի հանէ ան
12 անասունը . Ու քահանան անոր ա-
ղէկութեանը կամ գեշութեանը
նայելով գին պիտի կտրէ . քահա-
նան ինչ գին որ կտրէ , անանկ
13 թող ըլլայ : Իսկ թէ որ զանիկայ երբեք փրկելու ըլլայ , ան ատենը քու կտրած գնոյդ վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցընէ :
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծայէ , ան ատենը քահանան անոր աղէկութեանը կամ գեշութեանը նայելով գին պիտի կտրէ . քահանան անոր ինչ գին որ կտրէ , ա-
15 նանկ պիտի կենայ : Եւ թէ որ ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ , քու կտրած գնոյդ ստակին վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցընէ, ու դառնը անորը պիտի ըլլայ :
16 Եւ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրոջը , ան ատենը քու կտրած գինդ անոր սերմին համեմատ պիտի ըլլայ . մէկ քոռ գարիի սերմի համար յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ :
17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն ընծայէ , քու կտրած գնոյդ պէս
18 պիտի կենայ : Եւ թէ որ իր արտը Յոբելեան դարձէն ետքը ընծայէ , քահանան անոր հետ ստակը մինչև Յոբելեան տարիին մնացած տարիներուն նայելով Խշիւ պիտի ընէ , ու քու կտրած գինդէդ վար
19 պիտի իջեցընէ . Իսկ թէ որ արտը ընծայողը երբեք փրկելու ըլլայ գանիկայ, ան ատենը քու կտրած գնոյդ ստակին վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ, ու ան արտը պիտի հաստա-
20 տուի անոր : Եւ թէ որ արտը

Ն · Ք · ԶՒ · 1491

Ղեւ · ք · 24 : Զ · 5 : Սաղ · ՃՂ · 45 : Եզեկ · ԺԶ · 60 :
Սաղ · ՃՂ · 23 :
Բ ՀՒր 34 , 35 :
Յ ՀՒր 15 :
Բ Օր · Դ · 31 : Դատ · ԺԶ · 23 : Հռով · ԺԱ · 2 :
Հռով · ԺԱ · 28 :
ԳԼ · ԽԲ · 33 : ԽԵ · 38 :
Սաղ · ՂԶ · 2 : Եզեկ · Ի · 9 , 14 , 22 :
ԳԼ · ԽԵ · 34 : Բ Օր · Զ · 1 : ԺԲ · 1 : ԼԴ · 4 : Յօ · Ա · 17 :
ԳԼ · ԽԵ · 1 :
Թուա · Չ · 2 : Տես Դատ · ԺԱ · 30 , 31 , 39 : աԹագ · ա · 11 , 28 :
Ե Ղեւ · Լ · 13 :

Ն · Ք · ԶՒ · 1491

ՀՒր 15 , 19 :
Թուա · Չ · 13 :
ԳԼ · ԽԵ · 15 , 16 :
ՀՒր 13 :

չփրկէ , կամ արտը մէկ ուրիշի մը ծախած ըլլայ , ալ նորէն պիտի չը-
21 փրկուի ան . Հապա արտը երբ որ Յոբելեան թողութէն մէջ դառնայ , ընուիրուած արտի պէս սուրբ պի-
տի ըլլայ Տէրոջը . քանոր կալուածքը քահանայինը պիտի ըլլայ :
22 Եւ թէ որ մէկը Տէրոջը ընծայէ իր ծախու առած արտը , որ ի իր
23 կալուածքին արտէն չէ , ևԱն տանը քահանան անոր հետ քու կտրած դնոյդ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան տարին , և ան օրը քու կտրած դինդ սուրբ բանի պէս պիտի տայ
24 Տէրոջը : ևՅոբելեան տարին՝ արտը ծախողին՝ այսինքն որուն որ կը վե-
բաբերի դետին կալուածքը , անոր
25 պիտի դառնայ : Եւ քու բոլոր կտրած դիներդ սրբարանին սիկղին համեմատ պիտի ըլլան . ևսիկղը քսան կերատ ըլլայ :
26 Միայն թէ ի անասուններուն առջինեկը առջի ծնած ըլլալուն համար Տէրոջը ըլլալովը , մէկը պի-
տի չընծայէ ան . թէ արջառ ըլլայ
27 և թէ ոչխար , Տէրոջն է : Եւ թէ որ անմաքուր անասուններէն է , քու կտրած դնոյդ համեմատ պիտի փրկէ ան . ևու անոր վրայ հին-
գերորդ մաս մը աւելցնէ . և թէ

որ չփրկուիր , քու կտրած դնովդ թող ծախուի :
28 Հրայց մարդու մը իր բոլոր ունե-
ցած մարդոցմէն և անասուններէն ու իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու չփրը-
կուի . ամէն նուէր ամենասուրբ է
29 Տէրոջը : Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնաւ պիտի չփրկուի , հա-
պա անշուշտ պիտի մեռցուի :
30 Եւ Երկրին բոլոր տասանորդը՝ ԻՐ երկրին հունտերէն և ԻՐ ծառե-
րուն պտուղէն՝ Տէրոջն է . անիկայ
31 սուրբ է Տէրոջը : ևԵւ թէ որ մարդ մը իր տասանորդներէն երբէք փըր-
կել ուզէ , անոր վրայ հինգերորդ
32 մաս մը պիտի աւելցնէ : Եւ ար-
ջառներուն ու ոչխարներուն ամէն տասանորդը՝ գաւազանին տակէն ամէն անցնողին տասներորդը սուրբ
33 պիտի ըլլայ Տէրոջը : Ազէկին ու դէշին մի՛ջտեղը տարբերութիւն պի-
տի չընէ , ոու չփոխէ ան . և թէ որ երբէք փոխելու ըլլայ , ան ատենը ան ալ անոր փոխանակն ալ սուրբ պիտի ըլլայ , պիտի չփրկուի :
34 Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը հա-
մար Սինայ լեռը Մովսէսին պա-
տուիրած պատուիրանքները ասոնք են :

Ն · ք · ՂՌ · 1491

Ե ԳԼ · իե · 10 , 28 , 31 :
Ը ՀՄր 23 :
Ի Թուս · ժը · 14 : Եզեկ · խդ · 29 :
ժ ԳԼ · իե · 10 , 25 :
ի ՀՄր 18 :

Լ ԳԼ · իե · 28 :

Ի ԵԼ · Լ · 13 : Թուս · գ · 47 : ժը · 16 : Եզեկ · խե · 12 :
Ի ԵԼ · ժգ · 2 , 12 : իբ · 30 : Թուս · ժը · 17 : ԲՕր · ժե · 19 :

ի ՀՄր 11 , 12 , 13 :

Ն · ք · ՂՌ · 1490

ա ԵԼ · ժԹ · 1 : ԳԼ · ժ · 11 , 12 :
Բ ԵԼ · իե · 22 :
ե ԵԼ · Լ · 12 : լը · 26 : ԳԼ · իզ · 2 , 63 , 64 : ԲԹագ · իդ · 2 : ա Մն · իա · 2 :

* ԵԲր · ՆԸ ըղձերը՝

Ն · ք · ՂՌ · 1491

Հ ՀՄր 21 : Ցես · ը · 17 , 18 , 19 :
ղ Թուս · իա · 2 , 3 :

Ղ Ընդ · իը · 22 : Թուս · ժը · 21 , 24 : Բ Մն · լա · 5 , 6 , 12 : Նէեմ · ժգ · 12 : Մագ · գ · 8 , 10 :
ճ ՀՄր 13 :

Մ Տե՛ս Երեմ · Լգ · 13 : Եզեկ · ի · 37 : Մի · ք · ե · 14 :
յ ՀՄր 10 :

Ն ԳԼ · իզ · 46 :

ԳԻՐՔ ԹՈՒԻՑ

Ն · ք · ՂՌ · 1490

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աստուած Մովսէսին կը պատուիրէ որ ժողո-
վուրդը համրէ : 5 Ցեղերուն իշխանները : 17 Ամէն մէկ ցեղին հաշիւը : 47 Ղեւտացի-
ները մէկալ ցեղերուն հետ չհամրուեցան՝ Տէ-
րոջը պաշտօնին համար որոշուելով :

1 Ե Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ
ա Սինայի անապատը Ի ժողովքի
խորանին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսի
երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին
երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝ ը-
2 սելով , ևԱռէք Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին գումարը , իրենց
ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը
տուներուն համեմատ՝ ամէն մէկ ա-
րուն իրենց անուններուն թուովը
3 հմրեցէք : Դուն ու Ահարոն Իս-
րայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու
* կարող եղողները՝ քսան տարե-
կանէն վեր անոնց դունդերուն հա-
4 մեմատ պիտի համրէք : Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մէկ մէկ մարդ պիտի ըլլայ . անոնց ամէն մէկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ :
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը

անունները ասոնք են . Ռուբենէն՝
6 Սեդիւրի որդին Եղիսուր , Շը-
մաւոնէն՝ Սուրիսադայի որդին Սա-
7 դամիէլ , Ցուդայէն՝ Ամինադաբի
8 որդին Նաասոն , Իսաքարէն՝ Սով-
9 գար որդին Նաթանայէլ , Զա-
բուղոնէն՝ Քեղոնի որդին Եղիաբ ,
10 Յովսէփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ա-
միուդի որդին Եղիսամա , Մանա-
սէէն՝ Փադասուրի որդին Գամա-
11 ղիէլ , Բենիամինէն՝ Գեդէօնիի
12 որդին Աբիդան , Դանէն՝ Ամիա-
13 դայի որդին Աքիեզեր , Ասերէն՝
14 Եբրանի որդին Փագիէլ , Գա-
դէն՝ † Դագուէլի որդին Եղիասափ ,
15 Նեփթաղիմէն՝ Ենանի որդին Ա-
16 քիրե : Ե Ասոնք էին ժողովքին երեւելիները՝ իրենց հարցը ցեղերուն իշխանները՝ Իսրայէլի հազարա-
պետները :
17 Եւ Մովսէս ու Ահարոն առ էրէնց անուններովը յիշուած մարդիկը ա-
18 ռին . Եւ երկրորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը ժողվեցին , որոնք իրենց տոհմերուն ու իրենց

Ն · ք · ՂՌ · 1490

Հ ՀՄր 21 : Ցես · ը · 17 , 18 , 19 :
ղ Թուս · իա · 2 , 3 :

Ղ Ընդ · իը · 22 : Թուս · ժը · 21 , 24 : Բ Մն · լա · 5 , 6 , 12 : Նէեմ · ժգ · 12 : Մագ · գ · 8 , 10 :
ճ ՀՄր 13 :

† Կամ՝ Ռուագուէլին ·
ԳԼ · ը · 14 :
Ե ԳԼ · ի · 2 : Մն · իե · 16 :
Ի ԵԼ · ժը · 21 , 25 :

Ն·Ք·Ղ·
1490

հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր ամէնքը մէկ մէկ համրուելով էրէնց անուններուն
19 Թուովը արձանագրեցան։ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց, անիկայ Սինայի անապատին մէջ անանկ համրեց զանոնք։
20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբենի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն Թուովը,
21 Ռուբենի ցեղէն համրուածները քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
22 Շմաւոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն էրէնց անուններուն
23 Թուովը, Շմաւոնի ցեղէն համրուածները յիսունուհինը հազար երեք հարիւր հոգի էին։
24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
25 անուններուն Թուովը, Գադի ցեղէն համրուածները քառասունուհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն հոգի էին։
26 Յուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
27 նուններուն Թուովը, Յուդայի ցեղէն համրուածները եօթանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին։
28 Իսաքարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
29 անուններուն Թուովը, Իսաքարի ցեղէն համրուածները յիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին։
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
31 անուններուն Թուովը, Զաբուղոնի ցեղէն համրուածները յիսունեօթը հազար չորս հարիւր հոգի էին։
32 Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուններուն
33 Թուովը, Եփրեմի ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
34 Մանասէի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
35 անուններուն Թուովը, Մանասէի ցեղէն համրուածները երեսունեւերկու հազար երկու հարիւր հոգի էին։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
37 անուններուն Թուովը, Բենիամինի ցեղէն համրուածները երսունեւհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց անուննե-
39 րուն Թուովը, Դանի ցեղէն համրուածները վաթսունուերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին։
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց ա-
41 նուններուն Թուովը, Ասերի ցեղէն համրուածները քառասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ էրէնց
43 անուններուն Թուովը, Նեփթաղիմի ցեղէն համրուածները յիսունուիրեք հազար չորս հարիւր հոգի էին։
44 Ասոնք են ան համրուած հոգիները, որ Մովսէս, Ահարոն ու Իսրայէլի իշխանները համրեցին. ասոնք էլ իննսները տասներկու մարդիկ էին, ամէն մէկը իր հայրերուն տա-
45 ղը կողմէն։ Այսպէս Իսրայէլի որդւոցը ամէնը իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները համրուե-
46 ցան. Եւ բոլոր համրուածները վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին։

Ն·Ք·Ղ·
1490

ՂԵՒ·ԻԶ·64։

Ե ԵՒ·ԼԲ·26։ Տես ԵՒ· ԺԲ·37։ ԳՒ· Բ·32։ ԻԶ· 51։

Ն·Ք·ՊՁ· 1490

ա ԳԼ·բ·33։ Տես գ·և դ.և իզ·57։ ա Մն·ղ։ իա·6։

բ ԳԼ·բ·33։ իզ·62։

գ Եզ.լը·21։ ԳԼ·գ·7, 8։ գ·15։ 25, 26, 27, 33։

դ ԳԼ·գ·23։ 29, 35, 38։

ե ԳԼ·ժ·17։ 21։

զ ԳԼ·գ·10։ 38։ ժը·22։

է ԳԼ·բ·2։ 34։

ը Հմր 50։

Հ Գ.ա·ժ·6։ ԳԼ·ը·19։ ժզ·46։ ժը·5։ աթ.գ·ը·19։

ձ ԳԼ·գ·7, 8։ ը·24, 25, 26։ ժը·3, 4, 5։ լա·30, 47։ ա Մն·իգ·32։ բ Մն.ժգ.10։

ա ԳԼ·ա·52։

բ Ցես·գ·4։

*Եբր·դրս· շակը ըլլայ՝

ե ԳԼ·ժ·14։ Հռոմ.դ·20։ ա Մն·բ·10։ Մատ.ա·4։ Ղու·գ·32, 33։

47 Բայց ըՂևտացիները իրենց հայրերուն ցեղովը ասոնց հետ չՀամ-
48 րուեցան. Քանզի Տէրը խօսեր էր
49 Մովսէսին՝ ըսելով, բՄիայն Ղևտացւոց ցեղը պիտի չՀամրես, և
50 Իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց դու-
մարը պիտի չառնես. գԲայց դուն Ղևտացիները վկայութեան խորանին ու անոր բոլոր կարասիները, և անոր սպասաւորութիւնը անոնք պիտի
51 ընեն. Եւ խորանին բոլորտիքը ա-
նոնք պիտի բանակին։ Եւ երբ խորանին չուելու ատենը Ղևտացիները վար պիտի առնեն ան, ու խորանին իջևան ընելու ատենը Ղևտացիները պիտի կանգնեն ան. Եւ անոր մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի։
52 Եւ Իսրայէլի որդիները իրենց դունդերովը գ ամէն մէկը իր բանակին քովը ու ամէն մէկը իր դրօշակին
53 քովը իջևան պիտի ընեն։ ՀԲայց Ղևտացիները վկայութեան խորանին բոլորտիքը պիտի բանակին, որ Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին վրայ Հբարկութիւն չգայ. Եւ Ղևտացիները վկայութեան խորանին
54 պահպանութիւնը պիտի ընեն։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին։

ԳԼ. Բ

1–34 Ամէն մէկ ցեղերուն իջևան ընելուն կարգը։

1 Նաև Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, ՀԻսրայէլի որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերուն տանը նշանովը իջևան պիտի ընեն. Ը Ժողովքի խորանին դիմացը շուրջանակի իջևան ընեն։
3 Եւ առջևի կողմը՝ դէպ 'ի արևելք իջևան ընողները Ցուդայի բանակին *գօրքերը ըլլան" իրենց դունդերուն կարգովը. և Ամինադաբի որդին Եղիսաման Ցուդայի
4 որդւոցը իշխան պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը եօթանասունհոգւոց հազար վեց հարիւր
5 հոգի եղեր։) Եւ անոր քովը իջևան ընողները Իսաքարի ցեղը պիտի ըլլայ. և Սոմգարի որդին Նաթանայել Իսաքարի որդւոցը իշխան պիտի
6 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը յիսունհոգւոց հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի եղեր։) Եւ Զաբուղոնի ցեղը. և Քեղոնի որդին Եղիաբը Զաբուղոնի որդւոցը իշխան պի-
8 տի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը յիսունհինգ հազար չորս
9 հարիւր հոգի եղեր։) Ցուդայի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի եղեր։) Թ Ասոնք առջևէն պիտի չուեն։
10 Հարաւային կողմը Ռուբէնի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. և Ռուբէնի որդւոցը իշխան՝ Սեդիւրի որդին
11 Եղիսուր պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունվեց հազար հինգ հարիւր հոգի եղեր։)
12 Եւ անոր քովը իջևան ընողները Շմաւոնի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Շմաւոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադդայի որդին Սաղամիէլ պիտի
13 ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը հիսունվեցհարիւր հազար հոգի եղեր։)
14 Ռ Եւ երբորդ Գադի ցեղը. և Գադի որդւոցը իշխան՝ †Դադուէլի որդին Եղիասափ պի-
15 տի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասունհինգհազար վեց
16 հարիւր հոգի եղեր։) Ռուբէնի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր հիսունմեկ հազար չորս հարիւր հոգի եղեր։)
Է Եւ երկրորդ ասոնք պիտի չուեն։
17 Ղեւտը Ղևտացւոց բանակին հետ բանակներուն մէջտեղը ժողովքի խորանը պիտի չուէ. ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն քովը իջևան ըրածնուն պէս պիտի չուեն։
18 Արևմտեան կողմը Եփրեմի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիուդի որդին
19 Եղիսամա պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը քառասուն հազար
20 հինգ հարիւր հոգի եղեր։) Եւ անոր քովը Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշխան՝ Փադասուրի որդին Գամաղիէլ պիտի ըլլայ։
21 (Եւ անոր համրուած զօրքը երեսունհարկու հազար երկու հարիւր
22 հոգի եղեր։) Ու Եւթը Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որդւոցը իշխան՝ Գեդէօնիի որդին Աբիդան
23 պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր համրուած զօրքը երսունհինգ հազար չորս
24 հարիւր հոգի եղեր։ Եփրեմի բանակին մէջ համրուածներուն ամէնը իրենց դունդերուն համեմատ՝ հարիւր ութը հազար հարիւր հոգի եղեր։) Ը Եւ երրորդ ասոնք պիտի
25 չուեն։ Հիւսիսային կողմը Դանի բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ իրենց դունդերուն կարգովը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադա-

Ն·Ք·ՊՁ· 1490

դ ԳԼ·ժ·14։

† Կամ՝ Ռագուէլի։ Տես գԼ·ա·14։ է·42, 47։ ժ·20։

է ԳԼ·ժ·18։

ը ԳԼ·ժ·17, 21։

Ն·Ք·ԶՒ· 1490

յի որդին Աքիեզեր պէտ ըէ-
26 ԼՅ : (Եւ անոր համրուած զօր-
քը վաթսունուերկու հազար ե-
27 թը հարիւր հոգի էին :) Եւ ա-
նոր քովը իջևան ընողները Ասե-
բի ցեղը պէտ ըԼՅ · ու Ասերի
որդւոցը իշխան՝ Եբբրանի որդին
28 Փագիէլ պէտ ըԼՅ : (Եւ անոր
համրուած զօրքը քառասունուհինգ
հազար հինգ հարիւր հոգի էին :)
29 Ու Նեփթաղիմի ցեղը · ու
Նեփթաղիմի որդւոցը իշխան՝ Ենա-
նի որդին Աքիրէ պէտ ըԼՅ :
30 (Եւ անոր համրուած զօրքը յի-
սունհինգ հազար չորս հարիւր
31 հոգի էին : Դանի բանակին մէջ համ-
րուածներուն ամէնը հարիւր յի-
սունհեօթը հազար վեց հարիւր
հոգի էին :) ԷԱմենք իրենց դրօշակ-
ներովը ամֆնոտն ետևէն պիտի
չերթան :
32 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց հայրե-
րուն տուներովը համրուածները ա-
մէնք են · Ը բանակներուն մէջ համ-
րուածներուն ամէնը իրենց դունդե-
րուն կարգովը վեց հարիւր իրեք
հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի
33 էին : Բայց Ժ Ղևտացիները չհամ-
րուեցան Իսրայէլի որդւոցը հետ ,
ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պա-
34 տուիրեր էր : Եւ Իսրայէլի որդի-
քը Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պա-
տուիրածին պէս ըրին · Էայսպէս ի-
րենց դրօշակներովը իջևան կ՚ընէին ,
ու այսպէս անոնք ամէն մէկերնին
իրենց տոհմերուն կարգովը Ե իրենց
հայրերուն տուներովը կը չուէին :

ԳԼ · Գ

1 Ահարոնի որդիքը : 5 Խորանին պաշտօնին
համար Ղևտացիք քահանաներուն կը տրուին ,
11 անդրանկաց տեղը սեպուելով : 14 Ղևտա-
ցիք կը համրուին իրենց տոհմերովը : 21 Գեր-
սոնեանց , 27 Կահաթեանց , 33 Մերարեանց
տոհմերը , թիւը և անոնց յանձնուած պահ-
պանութիւնը : 38 Մովսէսին ու Ահարոնին
իջևան ընելու տեղը ու պահպանութիւնը :
40 Ղևտացիք Իսրայէլացւոց անդրանիկներուն
փրկանքը կ՚ըլլան , 44 ու Ղևտացւոց թիւէն
աւելի եղածները ստակով կը փրկուին :

1491

1 ԶՆ Ահարոնին ու Մովսէսին ազգա-
բանութիւնը աս է , Տէրոջը
Մովսէսին հետ Սինայ լեռանը վրայ
2 խօսած օրը : Եւ Ահարոնի որ-
դւոցը անունները ասոնք են .
Ա անդրանիկը Նադաբ և Աբիհուդ ,
3 Եղիազար ու Իթամար : Ասոնք էին
Ահարոնի որդւոցը՝ Բ քահանաներ-
ուն անունները՝ որ օծուած օրհ-
նուած էին քահանայութիւն ընե-
4 լու : Բ Եւ Նադաբ ու Աբիհուդ Սինայի
անապատին մէջ Տէրոջը առջևը
օտար կրակ մատուցած ատեննին
մեռան Տէրոջը առջևը , ու անոնք

Ն·Ք·ԶՒ· 1490

որդի չունէին . և Եղիազար ու Ի-
թամար իրենց հօրը Ահարոնին
առջևը քահանայութիւն ըրին :
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով , Գ Ղևիին ցեղը մօտեցուր ,
ու զանոնք Ահարոն քահանային
առջևը կայնեցուր՝ որ անոր սպա-
7 սաւորութիւն ընեն : Եւ անոր
պահպանութիւնը ու բոլոր ժողով-
քին պահպանութիւնը ժողովքի
խորանին առջևը պիտի պահեն
8 Է խորանին պաշտօնը ընելով : Եւ
ժողովքի խորանին բոլոր կարասի-
ները ու Իսրայէլի որդւոցը պահ-
պանութիւնը պիտի պահեն՝ խո-
9 րանին պաշտօնը ընելով : Եւ ՂԱ-
հարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
տաս Ղևտացիները . ասոնք Իսրա-
յէլի որդւոցմէն բոլորովին անոր
10 տրուած են : Եւ Ահարոնը ու ա-
նոր որդիները Է իրենց քահանայա-
կան պաշտօնը կատարելու պիտի
կարգես . Ը և մօտեցող օտարականը
պիտի մեռցուի :
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
12 սելով , Եւ ես ահա Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջէն Ը Ղևտացիները առի ,
Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն Ա-
րգանդը բացող առջինեկին տեղը .
ուստի Ղևտացիները իմ պիտի ըլ-
13 լան : Քանզի Ժ ամէն առջինեկը իմ
է . Է երբոր Եգիպտոսի երկրին մէջ
բոլոր առջինեկները զարկի , Իսրա-
յէլի մէջ բոլոր առջինեկները մար-
դէն մինչև անասուն սրբեցի ինծի .
անոնք իմ պիտի ըլլան . ես եմ
Տէրը :
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
Սինայի անապատին մէջ՝ ըսելով ,
15 Համրէ Ղևիի որդիքը իրենց հար-
ցը տուներուն և իրենց ազգատոհ-
մերուն նայելով . Ամէն ամսականէն
վեր եղող ամէն արուն պիտի համ-
16 րես : Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին
համեմատ համրեց զանոնք՝ ինչպէս
17 որ իրեն պատուիրուեցաւ : Է Եւ
Ղևիի որդիքը իրենց անուններովը
ասոնք էին . Գերսոն և Կահաթ ու
18 Մերարի : Եւ Գերսոնի որդւոցը
անունները իրենց տոհմերովը ասոնք
19 են . Ժ Ղոբենի եւ Սեմէի : Եւ Կա-
հաթի որդիքը իրենց տոհմերովը
Ի Ամրամ և Իսհառ , Քեբրոն ու
20 Ոզիէլ էին : Ի Եւ Մերարիի որ-
դիքը իրենց տոհմերովը Մոողի ու
Մուսի էին . Ղևտացւոց տոհմերը
իրենց հարցը տուներուն համեմատ
ասոնք են :
21 Գերսոնէն Ղոբենեանց տոհմը և
Սեմէեանց տոհմը եղաւ . Գերսո-
22 նեանց տոհմերը ասոնք են : Ա-
նոնցմէ համրուածները՝ մէկ ամսա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուներուն

ԸԳԼ·Ժ·25:

ԲԵԼ·ԼԸ·26: ԳԼ·Ա·46: Ժա·21:

Ժ ԳԼ·Ա·47:

Է ԳԼ·Դգ·2, 5, 6:

ՄԵԼ·Զ·23:

ԲԵԼ·ԼԸ·41: ՂԼ·Ը:

1490

Է ՂԼ·Ժ·1: ԳԼ·Իգ·61: Ա ՄՆ·Իգ·2:

ՀԵԼ·Զ·19:

Ի ՏՆ ԳԼ·Ա·50: Ը·11, 15, 24, 26:

ՂԳԼ·Ը·19: ԺԸ·6:

Ի ԳԼ·Ժը·7:

ԸՀՄ 38: ԳԼ·Ա·51: Ժզ·40:

Ի ՀՄ 41: ԳԼ·Ը·16: ԺԸ·6:

Ժ ԵԼ·Ժգ·2: ՂԼ·Իե·26: ԳԼ·Ը·16: ՂԼ·Բ·23:

Է ԵԼ·Ժգ·12, 15: ԳԼ·Ը·17:

ՀՄ 39: ԳԼ·Իզ·62:

Ժ ԵԼ·Զ·17: Ե ԵԼ·Զ·18:

ՀԵԼ·Զ·19:

Թուոյն համեմատ համրուածները եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի։

23 Եւ ՚ի Գերսոնեանց տոհմերը խոր-
անին եւեւի կողմը դէպ ՚ի արև-
24 մուտք իշխան պիտի ըլնէն ։ Եւ
Գերսոնեանց հօրը տանը իշխանը
Լայելի որդին Եղիասափ պիտի ըլ-
25 լայ ։ Եւ Ժողովքի խորանին մէջ
ՂԳերսոնին որդուոցը պահպանու-
թեանը յանձնուած բաները ասոնք
են . Ճխորանը ու Յվրանը՝ յա-
նոր ծածկոցը և ժողովքի խո-
26 րանին Նդրանը վարագոյրը , խո-
րանին և սեղանին բոլորտիքը ե-
ղած Ւսրահին վարագուրները , և
Ռսրահին դրանը վարագոյրը , և
անոր ամէն գործին համար եղած
Ւչուանները ։
27 Եւ կահաթեին Ամրամեանց տոհ-
մը ու Խահաւեանց տոհմը և
Քեբրոնեանց տոհմը ու Ողզիելեանց
տոհմը եղաւ . կահաթեանց տոհ-
28 մերը ասոնք են . Մէկ ամսականէն
վեր եղող բոլոր արուները էրէնց
Թուոյն համեմատ՝ ութը հազար
վեց հարիւր հոգի էին , որ սրբարա-
նին պահպանութիւնը կ՚ընէին ։
29 Ւկահաթին որդուոցը տոհմերը խոր-
անին հարաւային կողմը իշխան
30 պիտի ըլնէն ։ Եւ կահաթեանց
տոհմերուն հօրը տանը իշխանը Ողզ-
31 իէլ որդին Եղիսափան ըլլայ ։ Եւ
Ռանոնց պահպանութեանը յանձ-
նուած բաները ասոնք էն . Ռտապա-
նակը՝ ու Վաաալաաորուիկան հագէն
սեղանը՝ և Ռաշտանակը՝ ու Ըսե-
ղաններ՝ և սրբարանին գործիքնե-
րը՝ որոնցմով պաշտօն կ՚ընեն , և
Յվարագոյրը ու անոր վերաբերեալ
32 ամէն բաները ։ Եւ Ղևտացւոց իշ-
խանները իշխանը Ահարոն քա-
հանային որդին եղիազար պիտի
ըլլայ , որ սրբարանին պահպանու-
թիւնը ընողներուն վրայ վերակա-
ցու պիտի ըլլայ ։
33 Մերարիէն Մոողեանց տոհմը և
Մուսեանց տոհմը եղաւ . ասոնք են
34 Մերարիին տոհմերը ։ Եւ անոնց
համրուածները մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները էրէնց Թուոյն
համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր
35 հոգի էին ։ Եւ Մերարեանց տոհ-
մերուն հօրը տանը իշխանը Աբի-
քելի որդին Սուրիէլ ըլլայ . Ռասոնք
խորանին հիւսիսային կողմը իջևան
36 պիտի ընեն ։ Եւ Ֆ Մերարիի որ-
դուոցը պահպանութեանը յանձ-
նուած բաները ասոնք էն . խորանին
տախտակները՝ ու անոր նիգերը՝ և
սիւները՝ ու խարխխները՝ և անոր
բոլոր գործիքները՝ ու անոր վերա-
37 բերեալ ամէն բաները , Եւ շուրջա-
նակի սրահին սիւները՝ անոնց խա-
րիսխները և ցից-
երը ու անոնց
չուանները ։
38 Եւ խորանին առջևի կողմը՝ այս-
ինքն ժողովքի խորանին առջևը
դէպ ՚ի արևելք իջևան ընողները
Մովսէս ու Ահարոն և անոր որ-
դիքը պիտի ըլլան , Որ սրբարա-
նին պահպանութիւնը Ֆ Իսրայէլի
որդուոցը պահպանութեանը համար
պահպանեն . ու Ռմեռնող օտա-
39 րականը պիտի մեռցուի ։ Ե Ղևտա-
ցւոց բոլոր համրուածները՝ որոնք
իրենց տոհմերովը Տէրոջը խօսքին
համեմատ Մովսէս ու Ահարոն
համրեցին , մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քանուերկու
հազար էին ։
40 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Է Իս-
րայէլի որդուոցը մէկ ամսականէն
վեր բոլոր առջինեկ արուները համ-
րէ՛ , ու անոնց անուններուն թիւը
41 առ ։ Եւ Իսրայէլի որդուոցը բո-
լոր առջինեկներուն փոխարէն՝
Ղևտացիները պիտի առնես ինծի
համար . ես եմ Տէրը . ու Ղևտա-
ցւոց անասուները՝ Իսրայէլի որ-
դուոցը անասուններուն բոլոր առ-
42 ջինեկներուն տեղը ։ Եւ Մովսէս
համրեց Իսրայէլի որդուոցը բոլոր
առջինեկները՝ ինչպէս որ Տէրը ի-
43 րեն պատուիրեց ։ Եւ բոլոր առ-
ջինեկ արուները էրէնց անուննե-
րուն թուոյն համեմատ՝ մէկ ամսա-
կանէն վեր համրուողները քսան-
ուերկու հազար երկու հարիւր եօ-
թանասունհրեք հոգի էին ։
44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 ըսելով , Է Իսրայէլի որդուոցը մէջ ա-
մէն առջինեկներուն տեղը՝ Ղևտա-
ցիները , և անոնց անասուններուն
տեղը Ղևտացւոց անասունները
առ , որ Ղևտացիները իմն ըլլան .
46 ես եմ Տէրը ։ Եւ Ղևտացւոց
Ընէն աւելցած՝ Իսրայէլի որդուոցը
երկու հարիւր եօթանասունհրեք
առջինեկներուն Ի փրկանք ըլլալու
47 համար , Մարդ գլուխ ըՀինգ սիկղ
պիտի առնես . սրբարանին սիկղին
համեմատ պիտի առնես . Ի մէկ
48 սիկղը քսան կերատ է ։ Եւ անոնց
մէջ աւելցածներուն փրկանքին
ստակը Ահարոնին ու անոր որ-
49 դուոցը տաս ։ Եւ Մովսէս Ղևտա-
ցիներով փրկուածներուն աւել-
ցածներէն փրկանքին ստակը առաւ ։
50 Իսրայէլի որդուոցը առջինեկներէն
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ Ժ հա-
զար իրեք հարիւր վաթսունհինգ
51 Ֆիլ արծաթ առաւ ։ Եւ Մովսէս
Տէրոջը խօսքին պէս Է փրկուածնե-
րուն ստակը Ահարոնին ու անոր
որդուոցը տուաւ , ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր ։

Ն ։ ք ։ ղբ ։ 1490
Ն ։ ք ։ ղբ ։ 1490

Ֆ Գլ ։ ա ։ 53 ։
Ղ Գլ ։ դ ։ 24 , 25 , 26 ։
Ճ ԵԼ ։ ԽԵ ։ 9 ։
Յ ԵԼ ։ ԻԶ ։ 1 ։
Ն ԵԼ ։ ԻԶ ։ 7 , 14 ։
Շ ԵԼ ։ ԻԶ ։ 36 ։
Ո ԵԼ ։ ԽԵ ։ 9 ։
Ռ ԵԼ ։ ԽԵ ։ 16 ։
Ւ ԵԼ ։ Լ ։ 18 ։
Ու Մ Ն ։ ԻԶ ։ 23 ։
Ռ Գլ ։ դ ։ 15 ։
Ռ ԵԼ ։ ԽԵ ։ 10 ։
Վ ԵԼ ։ ԽԵ ։ 23 ։
Տ ԵԼ ։ ԽԵ ։ 31 ։
Ր ԵԼ ։ ԽԵ ։ 1 ։ Լ ։ 1 ։
Յ ԵԼ ։ ԻԳ ։ 32 ։
Ռ Գլ ։ ա ։ 53 ։
Ֆ Գլ ։ դ ։ 31 , 32 ։
Ռ Գլ ։ ա ։ 53 ։
Ֆ Գլ ։ ա ։ 53 ։
Ղ ԵԼ ։ ԺԳ ։ 13 ։ Գլ ։ ԺԸ ։ 15 ։
Ը Ղև ։ ԽԵ ։ 6 ։ Գլ ։ ԺԸ ։ 16 ։
Ր ԵԼ ։ Լ ։ 13 ։ Ղև ։ ԽԵ ։ 25 ։ Գլ ։ ԺԸ ։ 16 ։ Եզեկ ։ ԽԵ ։ 12 ։
Ժ Ֆմր 46 , 47 ։
Ի Ֆմր 48 ։
Ե Ֆմր 10 ։
Ք Տնս գԼ ։ ԻՂ ։ 62 ։
Է Ֆմր 15 ։
Ը Ֆմր 12 , 45 ։
Ա Ֆմր 39 , 43 ։
Ե Ֆմր 12 , 41 ։
Ֆ Ֆմր 7 , 8 ։
Ո Գլ ։ ԺԸ ։ 5 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

ԳԼ·Դ

1 Ղևտացիներուն պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը ։ 4 Քահանաները խորանը քակելէն եաև՝ կահավառնց յանձնուելու բաները ։ 16 Եղիազարին վերակացութեան պաշտօնը ։ 17 Քահանայից ընելու զգուշութիւնները ։ 21 Գերսոնեանց, 29 ու Մերարեանց տանելու բաները ։ 34 Կահաթեանց, 38 Գերսոնեանց, 42 ու Մերարեանց թիւը ։

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Ղևիի որդւոցը մէջէն կահաթի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ.
3 Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողը
4 հարքե ։ ժողովքի խորանին մէջ Էկահաթի որդւոցը պաշտօնը՝ Էամենասուրբ բաները պէտք ըլլան ։
5 Եւ երբոր բանակը չուելու ըլլայ, Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի գան, ու Ծածկոցին վարագոյրը իջեցնեն, և անով Խվկայութեան
6 տապանակը ծածկեն ։ Եւ թխչաղ մորթերէ ծածկոցը անոր վրայ պիտի դնեն, ու անոր վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ մը տարածեն, և ձողերը պիտի անցընեն ։
7 Եւ Էառաջաւորութեան սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը տարածեն, ու անոր վրայ սկուտեղները և խնկամանները ու գաւաթները և թափելու նուէր մատուցանելու բաժակները դընեն, ու հանապազօրեայ հացերը
8 անոր վրայ պիտի ըլլան. Եւ անոնց վրայ կրկնակի կարմիրէ լաթ մը տարածեն, ու թխչաղ մորթերէ ծածկոցով ծածկեն.
9 և անոր ձողերը անցընեն ։ Եւ կապուտակ լաթ մը առնեն, ու ծածկեն ըլուզոյ աշտանակը և անոր ճրագները ու անոր ունելիները և բազմակաները ու անոր բոլոր եղէ ամանները որոնց-
10 մով կը ծառայեն անոր. Եւ զանոնք իր ամէն գործիքներովը թխչաղ մորթերէ ծածկոցի մը մէջ դնեն, ու լծակի մը վրայ
11 դնեն ան ։ Եւ ոսկի սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը տարածեն, ու թխչաղ մորթերէ ծածկոցով մը ծածկեն ան. և
12 անոր ձողերը անցընեն ։ Եւ սրբարանին պաշտօնին գործածուած բոլոր գործիքները պիտի առնեն, ու կապուտակ լաթի մը մէջ փաթթեն, և թխչաղ մորթերէ ծածկոցով ծածկեն զանոնք, ու լծակի մը վրայ դնեն ։
13 Եւ մոխիրները հանելով՝ անոր վրայ ծիրանեդոյն
14 լաթ տարածեն, Եւ անոր վրայ պաշտօնին համար գործածուած անոր բոլոր գործիքները՝ այսինքն կրակի ամանները՝ մսահանները՝ ու թիակները՝ և կոնքերը՝ (սեղանին բոլոր գործիքները՝) ան լծակին վրայ դնեն, ու անոր վրայ թխչաղ մորթերէ ծածկոց մը տարածեն.
15 և անոր ձողերը անցընեն ։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը բանակին չուած ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին բոլոր կարասիները ծածկելը լմընցընեն. ու ետքը Կահաթին որդիքը գանդ վերցընելու գան. Բայց սուրբ բաներու չդպչին որ չմեռնին. Կահաթի որդւոցը բեռները ասոնք պիտի ըլլան ժողովքի խորանին մէջ ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որդին Եղիազար ձէթի եղին՝ ու խնդհոտ խունկին՝ և հանապազօրեայ հացի ընծային՝ ու ծօծման եղին վրայ վերակացու պիտի ըլլայ. և բոլոր խորանին ու անոր մէջի սրբարանին ու անոր կարասիներուն վրայ վերակացու ըլլայ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
18 Ահարոնին՝ ըսելով, Ղևտացւոց մէջէն կահաթեանց տոհմերուն չեզը
19 մի՛ կորնչցընէք. Բայց անոնց սանիկ ըրէք՝ որ Ամենասուրբ բաներուն մօտեցած ատենին ողջ մնան ու չմեռնին. Ահարոն ու իր որդիքը գան, ու անոնց ամէն մէկուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որոշեն ։
20 Ու երբոր սուրբ բաները կը ծածկեն, անոնք տեսնելու համար ներս չմտնեն որ չմեռնին ։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
22 սելով, Նաև Գերսոնի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց հարցը տուներուն ու իրենց տոհմերուն համ-
23 մատ. Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար՝ գունդին մէջ ամէն մտնողը
24 ներն պիտի համրես ։ Գերսոնեանց տոհմերուն ծառայելու ու բեռ վերը-
25 ցընելու պաշտօնը աս է. Անոնք պիտի վերցընեն խորանին վարագուրները՝ ու ժողովքի խորանը՝ անոր ծածկոցը՝ ու անոր վրայի թխչաղ ծածկոցը՝ և ժողովքի խորա-
26 նին դրանը վարագոյրը. Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը եղած սրահին վարագուրները՝ ու սրահը մտնելու դրանը վարագոյրը՝ ու անոնց պարանները՝ և անոնց պաշտօնին բոլոր գործիքները պէտք էրնէն. ու ասոնց հարկաւոր եղած բոլոր սպասաւորութիւնները պիտի
27 ընեն ։ Գերսոնեանց որդւոցը բոլոր

Ն·Ք·ԶԲ· 1490

Ե Գլ·է·9։ ժ·21։ Բ Օր·լ·9։ Բ Թագ·գ·13։ ա Մն·ժե·2, 15։
Լբ Թագ·գ·6, 7։ ա Մն·ժգ·9, 10։
Ը Գլ·գ·31։
Ժ Ել·իե·6։ Ղև·իդ·2։
Ի Ել·լ·34։
Հ Ել·իթ·40։
Ձ Ել·լ·23, Լճ։

Ղ Հմր 4։

Ծ Տես Ել·ժթ·21։ ա Թագ·գ·19։

Ճ Հմր 3։

Յ Գլ·գ 25, 26։

Տես գլ·ը·24։ ա Մն·իգ·3, 24, 27։
Բ Հմր 15։
Գ Հմր 19։
Ե Ել·իզ·31։
Ը Ել·իե·10, 16։
Ղել·իե·13։
Ը Ել·իե·23, 29, 30։ Ղև·իդ·6, 8։
Ըել·իե·31։
Ը Ել·իե·37, 38։
Ժ Ել·լ·1, 3։

ն·ք·ղՁ· 1490

պաշտօնը՝ իրենց ամէն բեռներուն ու իրենց ամէն պաշտօններուն համար՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը հրամանովը պիտի ըլլայ . և անոնց բոլոր բեռները անոնց պահպանուս-
28 Թեանը յանձնէք ։ Գերսոնեանց որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ասպիտի ըլլայ ժողովքի խորանին մէջ . և անոնց պահպանութիւնը Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը պիտի ըլլայ ։
29 Մերարիի որդիքն ալ համրես , իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը
30 տուներուն համեմատ . Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծառայութիւնը ընելու համար դունդին մէջ ամէն մտնողները համրես ։
31 Եւ ժողովքի խորանին մէջ անոնց ամէն պաշտօններուն համեմատ՝ անոնց յանձնուած բեռները ասոնք են . խորանին տախտակները , ու անոր նիգերը , և անոր սիւ-
32 ները ու խարխոխները , Եւ շուրջ քակի սրահին սիւները ու անոնց խարխոխները և ցիցերը ու չուանները՝ անոնց ամէն գործիքներովը և անոնց ամէն պաշտօնովը . անոնց պահպանութեանը բեռները եղած ։ գործիքները անուն-
33 ներովը պիտի յանձնէք անոնց ։ Ա՛ս է Մերարիի որդւոցը տոհմերուն պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ՝ իրենց բոլոր պաշտօններուն համեմատ՝ Ահարոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը ։
34 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողովքին իշխանները համրեցին Կահաթեանց որդիները անոնց տոհմերուն ու անոնց հարցը տուներուն
35 համեմատ , Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար դունդին մէջ ամէն մտնող-
36 ները . Ու անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը երկու հազար եօթը
37 հարիւր յիսուն հոգի էին ։ Ասոնք են ժողովքի խորանին բոլոր ծառայութիւնը ընող Կահաթեանց տոհմերուն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեր էր ։
38 Եւ Գերսոնի որդւոցը համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց
39 հարցը տուներուն համեմատ , Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար դունդին մէջ ամէն մտնողները
40 համրուեցան . Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ երկու
41 հազար վեց հարիւր երսուն հոգի էին ։ Ասոնք են ժողովքի խորանին մէջ ծառայող Գերսոնի որդւոցը տոհմերէն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուիրածին պէս ։
42 Եւ Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
43 համեմատ , Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար դունդին մէջ ամէն մտնողները համրես ։
44 Նողները համրուեցան , Եւ անոնց համրուածները իրենց տոհմերովը՝ երկու հազար երկու հարիւր հոգի
45 էին ։ Ասոնք են Մերարիի որդւոցը տոհմերուն համրուածները , որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը ։
46 Ղևտացւոց բոլոր համրուածները՝ որ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի իշխանները համրեցին իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
47 համեմատ , Երսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը ընելու
48 ամէն մտնողները , Այսինքն անոնց համրուածները ութը հազար հինգ
49 հարիւր ութսուն հոգի էին ։ Անոնք Տէրոջը պատուիրածին պէս համրուեցան Մովսէսին ձեռքովը , Ամէն մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռին նայելով . այսպէս համրուեցան անոնք , Ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին ։

ն·ք·ղՁ· 1490

Ղ Համ 22 ։

— Համ 3 ։

Ղ Գն· գ·36, 37 ։

Եւ·իդ·15։

Ղ Եւ·լթ·21 ։

Համ 2 ։

ԳԼ· Ե

1 Անմաքուր մարդիկները բանակէն դուրս կը ձգուին ։ 5 Վնասի մը փոխարէն հատուցանելը ։ 11 Երկան մը իր կնկանը վրայով ունեցած կասկածին համար ընելու փորձը ։

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Հրամայ որ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն բորոտը՝ և ամէն Բ ծորուտ ունեցողը՝ ու Գ մեռելէ մը ամէն ան-
3 մաքուր եղողը . Արուն ալ էդն ալ դուրս ձգեցէք . բանակէն դուրս պիտի ձգէք անոնք , որ չպղծեն իրենց բանակները՝ Դ որոնց մէջտեղը
4 ես կը բնակիմ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին , ու բանակէն դուրս ձգեցին զանոնք . ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ , անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
6 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , Երբոր մարդ մը կամ կնիկ մը՝ մարդոց ամէն մեղքերէն մէկը գործե-

— Ղև· ժգ· 3, 46 ։ Գն· ժբ· 14 ։

Բ Ղև· Ձժե· 2 ։

Գ Ղև· իա· 1 ։ Գն· թ· 6, 10 ։ ժԲ· 11, 13 ։ լ· 19 ։

Դ Ղև· իշ· 11, 12 ։ Բ Կոր· գ· 16 ։

Ե Ղև· գ· 2, 3 ։

Ն · ՔՐ · ՂԲ · 1490

ՂՂԱ · Ե · 5 : Իգ · 40 : Ցես · Ե · 19 : Ի ՂՂԱ · Ղ · 5 :

ՂՂԱ · Ղ · 6, 7 : Ե · 7 :

Ի ԵԼ · ԻԹ · 28 : ՂՂԱ · Գ · 17, 18, 26 : Ե · 6, 7, 9, 10, 14 : ԳԼ · Ժը · 8, 9, 19 : Բ Օր · Ժը · 3, 4 : Եզեկ · Խգ · 29, 30 : ՃՂԱ · Ժ · 13 :

Ի ՂԱ · Ժը · 20 :

Լ Գ Թագ · Ժե · 18 : Ե · Զեկ · ԻԹ · 16 :

լով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ , ու ատ-
7 անձը յանցաւոր ըլլայ , Ղևն ատե-
նը իր ըրած մեղքը պիտի խոստո-
վանի , և անիկայ իր ըրած վնասը
ի լման պիտի հատուցանէ , ու ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւել-
ցընէ , ու զանիկայ վնասը քաշողին
8 պիտի տայ : Եւ թէ որ ան վնաս-
ուողը մարդուն մէկ ազգականն ալ
չըլլայ , որուն ան վնասը հատու-
ցուի , ան ատենը Տէրոջը հատուցուելով՝ քահանային պի-
տի ըլայ բաց ՚ի Քաւութեան խոյէն , որով ան յանցաւորը մաք-
դառն համար քաւութիւն պիտի
9 ըլլայ :
Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ
բաներուն ամէն ի ընծան որ կը բե-
րեն քահանային , անոր պիտի ըլ-
10 լայ : Եւ ամէն մէկուն սուրբ բա-
ները անոր պիտի ըլլան . ամէն
մարդ ինչ որ տայ քահանային ,
11 անոր ըլլայ :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
12 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ անոնց , Թէ որ մարդու մը
կնիկը խոտորի ու անոր անհաւա-
13 տարմութիւն ընէ , Եւ մէկը հանոր
հետ պառկելով զուգաւորի , ու
անոր էրիկը տեսած չըլլալով՝ ինչը
գաղտուկ ինայ , և անոր պղծուած
ատենը՝ տեսնող մը չըլլայ , ու կնի-
14 կը չբռնուի , Եւ էրխնէը վրայ նա-
խանձաւորութեան ոգի գալով՝ իր
կնկանը պղծուելուն համար նա-
խանձի . կամ կնիկը պղծուած
չըլլալով՝ էրխնէը վրայ նախանձա-
ւորութեան ոգի գայ ու նախան-
15 ձի , Ան ատենը ան մարդը իր
կնիկը քահանային պիտի բերէ ,
և անոր ընծային համար գարիի
ալիւրէն արդուին տասներորդ բա-
ժինը պիտի բերէ . եղ պիտի չը-
թափէ անոր վրան՝ ոչ ալ կընդ-
րուկ դնէ վրան , ինչու որ նախան-
ձաւորութեան ընծայ մըն է ան ,
յիշատակի ընծայ՝ Նր մեղքը կը
16 յիշատակէ : Եւ քահանան կնիկը
պիտի մօտեցընէ , ու Տէրոջը առջևը
17 կայնեցընէ : Եւ քահանան հողէ
ամանով սուրբ ջուր պիտի առնէ .
ու քահանան խորանին յատակը ե-
դած հողէն պիտի առնէ , և ջուրին
18 մէջը դնէ : Եւ քահանան Տէրոջը
առջևը պիտի կայնեցընէ կնիկը , ու
կնկանը գլուխը բանայ , և յիշա-
տակի ընծան՝ այսինքն նախան-
ձաւորութեան ընծան անոր ձեռքը
պիտի տայ . ու անէծքին լեղի ջուրը
քահանան իր ձեռքը պիտի ունե-
19 նայ . Եւ քահանան անոր երդում
ընել պիտի տայ , ու ըսէ կնկանը ,
Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառ-
կեցաւ , և Թէ որ քու էրկանդ ան-
հաւատարմութիւն ընելով չեղող-
ծուեցար , անէծքին աս լեղի ջուրը
20 քեզի վնաս մը չընէ . Բայց Թէ որ
քու էրկանդ անհաւատարմութիւն
ընելով՝ պղծուեցար , և քու էրիկդ
զատ ուրիշ մարդ մը քեզի հետ
21 պառկեցաւ , (Ան ատենը քահա-
նան Ի կնկանը անէծքի երդումը ը-
նել պիտի տայ , և քահանան
կնկանը պիտի ըսէ ,) Ի Տէրը քեզ
քու ժողովուրդիդ մէջտեղը ա-
նէծքի ու երդումի համար պիտի
դնէ , երբոր Տէրը քու ղնտդ փտե-
22 ցընէ ու քու փորդ ուռեցընէ . Եւ
աս անէծքին ջուրը ներքնե-
րուդ մէջ պիտի երթայ , որ ղնտ
փորդ ուռեցընէ , ու ղնտ զնտդ
փտեցընէ . Հն կնիկը պիտի ըսէ ,
23 Ամէն՝ ամէն : Եւ քահանան աս
անէծքները գիրքի մը մէջ պիտի
գրէ , ու ան լեղի ջրովը պիտի
24 աւրէ : Եւ անէծքին լեղի ջուրը
ան կնկանը պիտի խմցընէ . ու
անէծքին ջուրը անոր ներքի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլա-
25 համար : Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ըն-
ծան պիտի առնէ , ու Տէրոջը առ-
ջևը ՝ներերցընէ ընծան , և սեղանին
26 մօտեցընէ ան : Ետ քահանան ըն-
ծայէն իր ձեռքը լեցուն պիտի առ-
նէ յիշատակի համար , ու սեղա-
նին վրայ պիտի այրէ ան . ու ետ-
քը ան ջուրը կնկանը պիտի խմցը-
27 նէ : Եւ ջուրը անոր խմցընելէն
ետև՝ Թէ որ անիկայ պղծուած է ,
ու իր էրկանը անհաւատարմու-
թիւն ըրած է , անէծքին ջուրը
լեղի ըլլալով՝ երբոր մտնէ անոր
ներքի դին , անոր փորը պիտի ու-
ռենայ , ու անոր զնտը * փտի , և
կնիկը ֆ իր ժողովուրդին մէջը անի-
28 ծեալ պիտի ըլլայ : Իսկ Թէ որ կնի-
կը պղծուած չըլլալով մաքուր է ,
վնաս պիտի չկրէ , ու զաւակ պիտի
29 ծնանի : Նախանձաւորութեան
օրէնքը աս է , երբոր կնիկ մը ֆ իր
էրկանը անհաւատարմութիւն ընե-
30 լով պղծուի , կամ երբոր մարդու
մը վրայ նախանձաւորութեան ոգի
գայ ու իր կնկանը վրայ նախանձի ,
Տէրոջը առջևը պիտի կայնեցընէ
կնիկը , և քահանան կատարէ աս
31 բոլոր օրէնքը անոր վրայ . Եւ ան
մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցան-
քէն , և կնիկը ֆ իր յանցանքը
պիտի կրէ :

Գլ · Ջ

1 Ուխտաւորներուն կանոնը : 22 Ժողովուրդը օրհնելու կերպը :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ՛ Իսրայէլի որդւոցը

Ն · ՔՐ · ՂԲ · 1490

Ի Ցես · Ղ · 26 : Թագ · Ժգ · 24 : Նեեմ · Ժ · 29 :

Ի Երեմ · ԻԹ · 22 :

Ի Սաղ · ՃԹ · 18 :

Հ Բ Օր · ԻԵ · 15 :

Ի ՂՂԱ · Ը · 27 :
ՂՂԱ · Բ · 2, 9 :

* ԵՔր · ԽՆայ ,

ֆ Բ Օր · ԻԸ · 37 : Սաղ · Ճգ · 9, 11 : Երեմ · Իգ · 9 : ԻԹ · 18, 22 : Խբ · 18 : Ջաք · Ը · 13 :

Ի Հմր 19 :

ՃՂԱ · Ի · 17, 19, 20 :

ն · ք · ՁԲ · 1490

ու ըսէ՝ անոնց , Թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը ՝ ինքզինքը Տէրոջը նուիրելու համար ուխտաւորի մեծ
3 ուխտ ընելու ըլլայ , Բ գինիէն և օղիէն պիտի զգուշանայ . գինիի քացախ կամ օղիի քացախ չխմի , և բնաւ խաղողի օշարակ չխմի , ու խաղող կամ չամիչ չուտէ :
4 Ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրը որքէն եղած բան մը չուտէ , կուտերէն մինչև կեղևը :
5 Ինքզինքը նուիրելու ուխտին բոլոր օրերը Բիր գլխուն ածելի չդպցընէ . մինչև ինքզինքը Տէրոջը նուիրած օրերուն լմընցնալը ինքը սուրբ ըլլայ . Ե իր գլխու մազերուն վարպքը թող տայ
6 որ աճի : Ինքզինքը Տէրոջը նուիրած բոլոր օրերը Դ մեռած մարդ
7 մինի մը չմօտենայ . Է իր հօրը համար կամ մօրը համար , իր եղբօրը կամ իր քրոջը համար ինքզինքը պիտի չպղծէ , երբոր անոնք մեռնին , ինչու որ իր Աստուծոյն
8 * ուխտը իր գլխուն վրան է : Ինքզինքը նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը : Եւ Թէ որ իր քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի , ու իր նուիրած գլուխը պղծուի , իր մաքրուելու օրը Ըիր գլուխը ածիլէ . եօթներորդ օրը ածիլէ
10 ան . Եւ Ըութերորդ օրը ժողովքի խորանին դուռը երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ բերէ
11 քահանային : Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի մատուցանէ , և մեռելին պատճառովը եղած մեղքին համար քաւութիւն պիտի ընէ անոր . ու նոյն օրը պիտի սրբէ ա-
12 նոր գլուխը : Եւ իր ուխտին օրերը Տէրոջը նուիրէ , ու Ը յանցանքի պատարագի համար մէկ տարեկան գառնուկ մը բերէ . և առջի օրերը պիտի չհամրուին , ինչու որ իր ուխտը պղծուեցաւ :
13 Եւ ուխտաւորին օրէնքը աս է . Ե երբոր ինքզինքը նուիրելուն օրերը լմընայ , անիկայ ժողովքի խորա-
14 նին դուռը պիտի բերուի . Եւ իր զոհը Տէրոջը պիտի մատուցանէ , մէկ տարեկան անարատ արու գառնուկ մը ողջակէզի համար , ու մէկ տարեկան անարատ էգ գառնուկ մը Ժ մեղքի պատարագի համար , և մէկ անարատ խոյ մը Ի հաղաղութեան
15 զոհի համար . Եւ սակառ մը Ւբաշակ ալեւրէ եղով շաղուած անխմոր շօթեր , ու Է եղով օծուած անխմոր լաւաշներ , և անոնց հացի ընծան ու Ի թափելու նուէրը Ֆո-
16 ԻՆԱՆ : Եւ քահանան անոր մեղքի պատարագը ու անոր ողջա-

կէզը Տէրոջը առջևը մատեցընելով
17 պիտի մատուցանէ : Եւ խոյը խաղաղութեան զոհ պիտի մատուցանէ Տէրոջը՝ անխմոր հացին սակառովը . ու քահանան անոր հացի ընծան ու Թափելու նուէրը մատուցանէ :
18 Եւ ուխտաւորը իր նուիրած գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի խորանին դուռը . ու իր նուիրած գլխուն մազը առնէ՝ և խաղաղութեան զոհին տակը եղած կրա-
19 կին մէջը դնէ : Եւ քահանան խոյէն հեփած թեը , և սակաւէն մէկ անխմոր շօթ ու մէկ անխմոր լաւաշ առնէ , և Ն ուխտաւորին ձեռքերուն վրայ դնէ մազերը ա-
20 ծիլուելէն ետքը . Եւ քահանան երերցընելու ընծայ մատուցանէ զանոնք Տէրոջը առջևը . Ղասոնք երերցընելու երբուծով ու բարձրացընելու զնստով քահանայքին համար սուրբ են . և անկէ ետև ուխտաւորը գինի Թող խմէ :
21 Ուխտաւորի մը ՟՟ անոր նուիրուելուն համար Տէրոջը խոստացած իր ընծային օրէնքը աս է , իր ձեռքը հասածէն ՝ի զատ . անիկայ իր ըրած խոստմունքը իր նուիրուելուն օրէնքովը պիտի կատարէ :
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
23 սելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ , Ա յսպէս Ֆ պիտի օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ ըսելով
24 անոնց , Տէրը օրհնէ քեզ , և Ֆ պահէ
25 քեզ . Տէրը Ֆ պայծառացրնէ իր երեսը քու վրադ , ու Ն ողորմի քեզի .
26 Ւ Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցրնէ , և տայ քեզի Ե խաղաղութիւն :
27 Եւ իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ պիտի դնեն , ու Ես պիտի օրհնեմ զանոնք :

ԳԻ · Ի

1 Իշխաններուն ընծաները՝ խորանին նուիրման հանդէսին համար : 10 Աղեղնին նուիրման հանդէսին համար մատուցուած ընծաները : 89 Աստուած քաւութիւնին վրայէն Մովսէսին հետ կը խօսի :

1 Եւ եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս
՟՟ լմընցուց խորանը կանգնելը , և զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները օծեց ու սրբեց , և սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները օծեց ու զանոնք
2 սրբեց , Ան ատենը Բ Իսրայէլի իշխանները՝ իրենց Հայրերուն տանը գլուխները՝ Ֆողովուրդին համրուելուն վրայ վերակացու եղող ցեղերուն իշխանները ընծաներ տուին :
3 Եւ բերին իրենց ընծաները Տէրոջը առջևը , վեց ծածկուած սայլեր և տասուերկու եզներ . ամէն երկու իշխանները մէկ սայլ , և ամէն մէկը մէկ եզ . և մատեցուցին զանոնք
4 խորանին առջևը : Եւ Տէրը խօ-

ն · ք · ՁԲ · 1490

ՀԳԼ · Ե · 6 ։

ՀԳՈՐ · ԻԱ · 26 ։

ԺՂԼ · Դ · 2 , 27 , 32 ։
Ի ՂԼ · Գ · 6 ։
Լ ՂԼ · Բ · 4 ։

Ի ԵԼ · ԻԹ · 2 ։

Ֆ ԳԼ · Ժ Ե · 5 ; 7 , 10 ։

ՀԱ ԹՎ · Բ · 15 ։

Ֆ ԴԱՈ · Ժ Գ · 5 ։ Ժ Գ · 17 ։ Ա ԹՎ · Ա · 11 ։

Ե ՂԼ · ԻԱ · 11 ։ ԳԼ · Ժ Թ · 11 , 16 ։

Ի ՂԼ · ԻԱ · 1 , 2 , 11 ։ ԳԼ · Թ · 6 ։

*ԵԶԲ · ՆՈՒԻ · ԲՈՒԼՔ

Չ ԳՈՐ · Ժ Ը · 18 ։ ԻԱ · 24 ։

Ի ՂԼ · Ե · 7 ։ Ժ Գ · 22 ։ Ժ Ե · 14 , 29 ։

Ը ՂԼ · Ե · 6 ։

ՀԵԼ · ԻԲ · 18 ։ ՂԼ · Ը · 10 , 11 ։

Ք ԳԼ · Ա · 4 , ՃՃ ։

Ն · ք · ՁԲ · 1490

Ֆ ԳՈՐ · ԻԱ · 24 ։

Ֆ ԵԼ · ԻԹ · 23 , 24 ։

Ղ ԵԼ · ԻԹ · 27 , 28 ։
Ճ ՂԼ · Թ · 22 ։ Ա ՄՆ · Իզ · 13 ։
Մ ԱՊՂ · ՃԻԱ · 7 ։ ՁՕՆ · ԺԼ · 11 ։
Յ ԱՊՂ · Լ Ա · 16 ։ ԿՀ · 1 ։ Ա · 3 , 7 , 19 ։ ՃԺԹ · 135 ։ Դան · Թ · 17 ։
Ն ՅՈՒ · ԽԷ · 29 ։
Շ ԱՊՂ · Դ · 6 ։ Ա ՁՕՆ · Ժ Գ · 27 ։ Բ ԹԱՍ · Գ · 16 ։
Ն Բ ՕՐ · ԻԸ · 10 ։ Բ ՄՆ · Ի · 14 ։ ԵՍ · ԽԷ · 7 ։ Դան · Թ · 18 , 19 ։
Ա ԱՊՂ · ՃԺԱ · 12 ։

Ն·Ք·ՉԻ·
1490

5 սեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Անոնցմէ
առ ու Ղևտացւոց տուր ատոնք՝ ա-
մէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով,
որ ժողովքի խորանին պաշտօնին
6 մէջ գործածուին։ Եւ Մովսէս ա-
ռաւ սայլերը ու եզները, ու զանոնք
7 Ղևտացւոց տուաւ։ Երկու սայլը
ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով.
8 Եւ չորս սայլը և ութը եզը Մե-
րարիի որդւոցը տուաւ, Ահարոն
քահանային որդւոյն Իթամարին
վերակացութեամբը եղած անոնց
9 պաշտօնին նայելով։ Բայց կա-
հաթի որդւոցը չտուաւ. ինչու որ
Ա սրբարանին պաշտօնը անոնց վրայ
ըլլալով, Իրենց ուսերովը պիտի
վերցընէին։
10 Եւ սեղանին օծուած օրը Ջանոր
նուիրման հանդէսին համար իշ-
խանները ընծաներ տուին. և իշ-
խանները իրենց ընծաները սեղանին
11 առջևը մատուցին։ Եւ Տէրը ըսաւ
Մովսէսին, Սեղանին նուիրման
հանդէսին համար՝ ամէն մէկ իշ-
խան մէկ-մէկ օր իրենց ընծաները
մատուցանեն։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մա-
տուցանողը Յուդայի ցեղին Ի
Ամինադաբի որդին Նաասոն էր։
13 Եւ ա՛ եր անոր ընծան. ժ սրբարա-
նին սիկղին համեմատ՝ հարիւր եր-
սուն սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին Ի հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
14 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման Խունկով լեցուն,
15 Ի մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ ա՛ մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ ժ մեղ-
16 քի պատարագի համար, Եւ Խա-
ղաղութեան զոհի համար երկու
արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ
Ա հինգ հատ մէկ տարեկան դառնիկ.
Ամինադաբի որդւոյն Նաասոնին
ընծան աս էր։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Ի-
սաքարի իշխանը Սողոմարի որդին
19 Նաթանայէլ էր։ Անոր մատու-
ցած ընծան ա՛ եր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին Հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
20 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
21 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ տա-
րեկան մէկ դառն ողջակէզի համար,
22 Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
23 տարագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ, հինգ նոխազ Ա հինգ
հատ մէկ տարեկան դառնիկ. Սող-
դարի որդւոյն Նաթանայէլին ըն-
ծան աս էր։
24 Երրորդ օրը Ղաթոնացիներէն Ջա-
բուղոնի որդւոյ իշխանը Քեղոնի
25 որդին Եղիաբ էր։ Անոր ընծան
ա՛ եր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթի սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
26 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
27 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան մէկ դառն
28 ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
29 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
դառնիկ. Քեղոնի որդւոյն Եղիա-
բին ընծան աս էր։
30 Չորրորդ օրը Ռուբենի որդւոց իշխանը Սեդիւրի
31 որդին Եղիսուր էր։ Անոր ընծան
ա՛ եր. սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթի սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
32 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
33 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան մէկ դառն
34 ողջակէզի համար, Ա յծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
35 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
դառնիկ. Սեդիւրի որդւոյն Ե-
ղիսուրին ընծան աս էր։
36 Չինգերորդ օրը Ղաթոնացիներէն
Շմաւոնի որդւոց իշխանը Սու-
րիսադայի որդին Սաղամիէլ էր։
37 Անոր ընծան ա՛ եր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ, եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
38 բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն,
39 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
40 մար, Ա յծերէն մէկ նոխազ մեղ-
41 քի պատարագի համար, Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ Ա
հինգ հատ մէկ տարեկան դառնիկ.
Սուրիսադայի որդւոյն Սաղամիե-
լին ընծան աս էր։
42 Վեցերորդ օրը Ղաթոնացիներէն Գա-

Ն·Ք·ՉԻ·
1490

ԳԼ·Դ·25։
Դ ԳԼ·Դ·31։
Ե ԳԼ·Դ·28, 33։
ՂԳԼ·Դ·15։
Ե ԳԼ·Դ·6, 8, 10, 12, 14։ ԲԹՎՔ·Ղ·13։
Ը Տես Բ Օր·Ի·5։ Գ Թագ·Ը·63։ Բ Մն·Ե·5, 9։
ԵԶՐ·Ղ·16։ Նէեմ. Ժբ·27։ Սաղ·Լ·ին վերնագիրը։
Ը ԳԼ·Բ·3։
ԺԵԼ·Լ·13։
Է ՂԱ·Բ·1։
ԼԵԼ·Լ·34։
Է ՂԱ·ա·2։
ԺՂԱ·Դ·23։
Ի ՂԱ·Գ·1։

Ն.Ք.ՋԲ. 1490

դի որդւոց իշխանը Դագուէլի որ-
43 դին Եղիասափ էր : Անոր ընծան
ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթի սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթի կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
44 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
45 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան մէկ դառն
46 ողջակէզի համար , Աւետիսէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
47 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նո-
խազ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
դառինք . Դագուէլի որդւոյն Ե-
ղիասափին ընծան աս էր :
48 Եօթներորդ օրը ՚ի պատուաստնէ
Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդի
49 որդին Եղիսամա էր : Անոր ըն-
ծան ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթի սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթի կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
50 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
51 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ տարե-
կան մէկ դառն ողջակէզի համար ,
52 Աւետիսէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
53 տարագի համար , Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու արջառ՝
հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ Ա հինգ
հատ մէկ տարեկան դառինք . Ա-
միուդի որդւոյն Եղիսամային ըն-
ծան աս էր :
54 Ութներորդ օրը ՚ի պատուաստնէ
Մանասէի որդւոց իշխանը Փադա-
սուրի որդին Գամաղիէլ էր :
55 Անոր ընծան ա՛ա էր . սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ , եօ-
թանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
56 բարակ ալիւրով , Տասը ոսկիէ
մէկ խնկաման խունկով լեցուն ,
57 Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ
տարեկան մէկ դառն ողջակէզի հա-
58 մար , Աւետիսէն մէկ նոխազ մեղքի
59 պատարագի համար , Եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ Ա
հինգ հատ մէկ տարեկան դառինք .
Փադասուրի որդւոյն Գամաղիէլին
ընծան աս էր :
60 Իններորդ օրը ՚ի պատուաստնէ Բե-
նիամինի որդւոց իշխանը Գեդէօ-
61 նիի որդին Աբիդան էր : Անոր
ընծան ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ

Ն.Ք.ՋԲ. 1490

մէկ արծաթի սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթի կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
62 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
63 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան
64 մէկ դառն ողջակէզի համար , Աւե-
տիսէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
65 րագի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ Ա հինգ հատ մէկ
տարեկան դառինք . Գեդէօնիի
որդւոյն Աբիդանին ընծան աս էր :
66 Տասներորդ օրը ՚ի պատուաստնէ
Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադայի
67 որդին Աբիեզեր էր : Անոր ըն-
ծան ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթի սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթի կոնք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար եղով շաղուած բարակ ա-
68 լիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
69 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ
զուարակ՝ մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան
70 մէկ դառն ողջակէզի համար, Աւե-
տիսէն մէկ նոխազ մեղքի պատարա-
71 գի համար , Եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ Ա հինգ հատ մէկ
տարեկան դառինք . Ամիսադայի
որդւոյն Աբիեզերին ընծան աս էր :
72 Մետասաներորդ օրը ՚ի պատուաստնէ
Աշերի որդւոց իշխանը Եբրանի
73 որդին Փագիէլ էր : Անոր ընծան
ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին համե-
մատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ մէկ
արծաթի սկուտեղ , եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթի կոնք , երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով ,
74 Տասը ոսկիէ մէկ խնկաման
75 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ Ա մէկ տարեկան մէկ դառն
76 ողջակէզի համար , Աւետիսէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
77 Եւ խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ Ա հինգ հատ մէկ տարեկան
դառինք . Եբրանի որդւոյն Փա-
գիէլին ընծան աս էր :
78 Երկոտասաներորդ օրը ՚ի պատու-
աստնէ Նեփթաղիմի որդւոց իշխանը
79 Ենանի որդին Աքիրէ էր : Անոր
ընծան ա՛ա էր . սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երսուն սիկղէ
մէկ արծաթի սկուտեղ , եօթանա-
սուն սիկղէ մէկ արծաթի կոնք ,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի
ընծայի համար եղով շաղուած բա-
80 րակ ալիւրով , Տասը ոսկիէ մէկ
81 խնկաման խունկով լեցուն , Մէկ

Ն·Ք·ՉԻ· 1490

զուարակ՝ մէկ խոյ Ե մէկ տարեկան
82 մէկ գառն ողջակէզի համար , Ա յ ժ
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա
83 րագի համար , եւ խաղաղութեան
զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ
խոյ՝ հինգ նոխազ Ե հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք . ենանի որ
դայն Աբիրէլին ընծան աս էր :
84 Սեզանին օծուած օրը անոր
նուիրման հանդէսին համար Իս
րայէլի իշխաններէն նահապետ
ընծաները սոնք էին . տասներկու
արծաթի սկուտեղ , տասներկու
արծաթի կոնք , ու տասներկու
85 ոսկի խնկաման , Ամէն մէկ արծաթի
սկուտեղը հարիւր երսուն մինդ՝ և
ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն մինդ
էր . ահ ամաններուն բոլոր արծաթը
երկու հազար չորս հարիւր մինդ էր ,
86 սրբարանին սիկղին համեմատ . Տա
սներկու ոսկի խնկաման խունկով
լեցուն , ամէն մէկ խնկամանը
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
տասնական մինդ ըլլալով , խնկա
մաններուն բոլոր ոսկին հարիւր
87 քսան մինդ էր . Ողջակէզի համար
բոլոր արջառները տասներկու
զուարակ , խոյերը տասներկու ,
մէկ տարեկան գառինքը տասներ
կու էին՝ իրենց հացի ընծայովը .
և մեղքի պատարագի համար այծե
88 րէն նոխազները տասներկու . Եւ
խաղաղութեան զոհի համար բոլոր
արջառները քսանուչորս զուարակ
էին , խոյերը վաթսուն , նոխազները
վաթսուն , Ե մէկ տարեկան գա
ռինքը վաթսուն էին : Ասա էր սե
զանին նուիրման հանդէսը՝ անոր
օծուելէն ետքը :

հ Հմր 1 :

89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խո
յ Թլ · ժբ · 8 ; Եղ · ւգ · 9 ; 11 ; Ղեղ · իե · 22 : րանը կը մտնէր Տ անոր հետ խօսե
լու , ան ատենը ականջներէն
ձայնը՝ վկայութեան տապանակին
վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝
երկու քերովբէներուն մէջտեղէն
կը լսէր , ու ինքը անոր հետ կը
խօսէր :

ԳԼ · Ը

1 Ճրագները վառելուն կերպը : 5 Ղեւտացւոց նուիրելը : 23 Անոնց պաշտօն կատարելու համար որոշուած հասակը :

1 Տ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե
2 լով , Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ
անոր , Երբոր ա ճրագները վառես ,
եօթը ճրագները աշտանակին առ
3 ջևի կողմէն լոյս պիտի տան : Եւ
Ահարոն անանկ ըրաւ . անոր ճրագ
ները աշտանակին առջևի կողմը վա
ռեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
4 պատուիրեց : Բ Եւ աշտանակին
շինքը սասնկ էր . * կռածոյ ոսկիէ
էր . անոր բունէն մինչև անոր ծա
ղիկները † կռածոյ էր . ա Տէրոջը
Մովսէսին ցուցուցած դաղափարին
պէս՝ անանկ շինեց աշտանակը :

Ն·Ք·ՉԻ· 1490

5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը
6 սելով , Իսրայէլի որդւոցը մէջէն
Ղեւտացիները առ , ու մաքրէ ա
7 նոնք : Եւ անոնք մաքրելու համար
ասանկ պիտի ընես անոնց . Իբ մաք
րութեան ջուր սրսկես անոնց վրայ ,
ու նահ իրենց բոլոր մարմիննե
րը թող ածիլեն , և իրենց հան
դերձները լուան ու մաքրուին :
8 Ետքը զուարակ մը թող առնեն ու
Ե անոր հացի ընծային համար եղով
շաղուած բարակ ալիւր . դուն ալ
ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես
9 մեղքի պատարագի համար : Գ Ու
Ղեւտացիները ժողովքի խորանին
առջևը մօտեցընես . Ը և Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովքը ժողվես :
10 Ու Ղեւտացիները Տէրոջը առ
ջևը մօտեցընես , ու Իսրայէլի որ
դիքը Թ իրենց ձեռքերը Ղեւտա
11 ցւոց վրայ դնեն : Եւ Ահարոն Իս
րայէլի որդւոցը կողմէն՝ Ղեւտա
ցիները Տէրոջը առջևը Ժ ընծայ
պիտի մատուցանէ՞ , և անոնք Տէ
րոջը պաշտօնը կատարելու համար
12 ըլլան : Ի Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռ
քերը զուարակներուն գլխուն վը
րայ պիտի դնեն . ու Ղեւտացւոց
քաւութիւն ընելու համար մէկ
պ Ե բ ել մեղքի պատարագ՝ ու
միսը ողջակէզ մատուցանես Տէ
13 րոջը : Եւ Ղեւտացիները Ահարո
նին ու անոր որդւոցը առջևը
կայնեցընես , ու զանոնք ընծայ
14 մատուցանես Տէրոջը : Ա յսպէս
պիտի զատես Ղեւտացիները Իսրա
յէլի որդւոցը մէջէն , ու Ղեւտա
15 ցիները Լիմն պիտի ըլլան : Եւ ան
կէ ետև Ղեւտացիները ժողովքի խո
րանին գործը ընելու մտնեն : Ա յս
պէս պիտի մաքրես անոնք , և Ը ըն
16 ծայ մատուցանես անոնք . Քանզի
անոնք բոլորովին ինձի տրուած
են Իսրայէլի որդւոցը մէջէն . Իսրա
յէլի որդւոցը մէջ Ծ մօրը արգան
դը բացող բոլոր անդրանիկներուն
17 տեղը ինձի առի զանոնք : Ի Ինչու
որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրա
նիկները՝ թէ մարդու և թէ անա
սունի , իմն են . Եգիպտոսի երկ
րին մէջ բոլոր անդրանիկները զար
կած օրէս՝ զանոնք սրբեցի ինձի
18 համար : Եւ Իսրայէլի որդւոցը բո
լոր անդրանիկներուն տեղը Ղեւտա
19 ցիները առի : Եւ Հ Իսրայէլի որ
դւոցը մէջէն Ղեւտացիները բոլորո
վին Ահարոնին ու անոր որդւոցը
տուի , որ ժողովքի խորանին մէջը
Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն ,
և Իսրայէլի որդւոցը համար քաւու
թիւն ընեն , Խ որ Իսրայէլի որդւո

ել · Ի · 31 : * կամ՝ ճա խարակեայ
Ել · իե · 18 :
† Ել · իե · 40 :
ա Ել · իե · 25 :
Ել · իե · 37 : խ · 25 :
Ել · իե · 31 :
Ել · իե · 18 :
Ել · իե · 40 :
Ել · իե · 22 :
Ել · իե · 18 :
Ել · իե · 40

ՆՇ. ՔՓ. 1490

ՂՀՄՐ 7 :

ՃՀՄՐ 11, 12 :

ՄՀՄՐ 15 :

ՅՀՄՐ 5, ՁՁ :

ՆՏՈՒ ԳԼ. Դ. 3 : Ա ՄՆ. ԻԳ. 3, 24, 27 :

ՂԳԼ. Ա. 53 :

ՌԵԼ. ԺԲ. 1, ՁՁ : ՂԱ. ԻԳ. 5 : ԳԼ. ԻԲ. 16 : Բ Օր. Ժգ. 1, 2 :

ՔԵԼ. ԺԲ. 6 :

ՃՁՈՒ. Ե. 10 :

ՆՇ. ՔՓ. 1490

ՐԳԼ. Ե. 2 : ԺԹ. 11, 16 : ՏՒՈ ՁՀ. ԺԲ. 28 :

ՒԵԼ. ԺԲ. 15, 19, 26 : ԳԼ. ԻԷ. 2 :

ՂԳԼ. ԻԷ. 5 : * ԵՔՔ. Մոիկ ընեմ

ՔԲ ՄՆ. Լ. 2, 15 :

ԸԵԼ. ԺԲ. 8 :

ՒՆԵԼ. ԺԲ. 10 :

ԺԵԼ. ԺԲ. 46 : ՁՀ. ԺԹ. 36 :

ՅԵԼ. ԺԲ. 43, ՁՁ :

ԼԾՒ. ԺԷ. 14 : ԵԼ. ԺԲ. 15 :

ԲՀՄՐ 7 :

ԺԳԼ. Ե. 31 :

ՅԵԼ. ԺԲ. 49 :

ՀԵԼ. Խ. 34 : ՆԵՒՄ. Թ. 12, 19 : ՍԱՂ. ՀԲ. 14 :

ՅԵԼ. ԺՁ. 21 : Խ. 38 :

ՂԵԼ. Խ. 36 : ԳԼ. Ժ. 11, 33, 34 : ՍԱՂ. Ա. 1 :

ՃԱՒՈՐ. Ժ. 1 :

ՃԳԼ. Ա. 53 : Ը. 8 :

ՀՐ ԵՍՏԵՑԱՒ ՄՈՎՍԷՍԻ ԸՆԴ ԱՐՈՆ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐԴԻՔԸ ԱՐԳԱՐԱՆԻՆ ՄԵՏԵՒ ՆԱՆ :

20 ԵՒ ՄՈՎՍԷՍ ՈՒ ԱՀԱՐՈՆ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐԴԻՔԸ ԺՈՂՈՎԸՆ ՂԵՒ ՏԱՑԱՒ ՎՐԱՅԻՆ ՏԷՐՈՋԸ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ԲՈԼՈՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԾԻՆ ՊԷՍ ԸՐԻՆ ՂԵՒ ՏԱՑԻՆԵՐԵՒՆ . ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐԴԻՔԸ

21 ԱՆԱՆԿ ԸՐԻՆ ԱՆՈՆՑ . ՂՈՒ ՂԱՏԱՋԻՆԵՐՔ ՄԱՐԸՈՒԵՑԱՆ , ԵՒ ԻՐԵՆՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՔ ԼՈՒԱՑԻՆ , ՅԵՒ ԱՀԱՐՈՆ ԸՆԾԱՅ ՄՆՈՒԵՑ ԶԱՆՈՆՔ ՏԷՐՈՋԸ ԱՌՋԵՔ . ՈՒ ԱՀԱՐՈՆ ԱՆՈՆՑ ՀԱՄԱՐ ՔԱՒՈՒԹԻՒՆ ԸՐԱՒ ՈՐ ՁԱՆՈՆՔ

22 ՄԱՐԸՔ : ՃԵՒ ԱՆԿԷ ԵՒԵ ՂԱՏԱՋԻՆԵՐՔ ԺՈՂՈՎԸՒՔ ԽՈՐԱՆԻՆ ՄԶՋ ՄՆԱՆ ԱՀԱՐՈՆԻՆ ՈՒ ԱՆՈՐ ՈՐԴԻՔՈՑ ԱՌՋԵՔ ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏՕՆԸ ԸՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ . ՂԱՏԱՋԻՆՑ ՎՐԱՅՈՎ ՅՏԷՐՈՋԸ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԾԻՆ ՊԷՍ , ԱՆԱՆԿ ԸՐԻՆ ԱՆՈՆՑ :

23 ԵՒ ՏԷՐԸ ԽՕՍԵՑԱՒ ՄՈՎՍԷՍԻՆ՝ ԸՆԴ 24 ԱԵԼՈՎ , ՂԱՏԱՋԻՆՑ ՝ԱՆՈՆՔ ԱՍ ԸՆԵԼՈՒ . ՝ՔԱՆԻՆՒՀԻՆԴ ՏԱՐԵԿԱՆԷՆ ՎԵՐ ԵՂՈՂՆԵՐՔ ԺՈՂՈՎՔԻ ԽՈՐԱՆԻՆ ՊԱՇՏՕՆՔ ԸՆԵԼՈՒ ԴՈՒՆԴԻՆ ՄԶՋ ՊԻՇ 25 ՏԻ ՄՆՈՒՆ . ԵՒ ՅԻՈՒՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՂԱՒԷՆ ԵՒԵՔ ՊԱՇՏՕՆԻՆ ԴՈՒՆԴԻՆ ՊԻՇԻ ԴԱՂԱՐԻՆ , ՈՒ ԱՂ ՃՈՒԱՅԷ 26 ԼՈՒ ՉԷՆ . ՍԱԿԱՅՆ ԺՈՂՈՎՔԻ ԽՈՐԱՆԻՆ ՄԶՋ ՀԱՊՀԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՀԵԼՈՒ ՊԻՇԻ ՕՂՆԷՆ ԻՐԵՆՑ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ , ԵՒ ՃՈՒԱՅՈՒԹԻՒՆ ՊԻՇԻ ՉՐՆԵՆ . ԱԱՆԿ ՊԻՇԻ ՐՆԵՍ ՂԱՏԱՋԻՆԵՐՈՒՆ ԻՐԵՆՑ ՊԱՀԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ :

ԳԼ. Թ

1 ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ ՆՈՐԷՆ ՁԱՏԻԿԸ ԸՆԵԼ ԿԸ ՊԱՏՈՒԻՐՈՒԻ : 6 ԱՆՄԱՔՐԻՔ ԵՂՈՂՆԵՐԸ ՈՒ ԴՈՒԲ ՈՒԵՂ ՁՆՈՒՈՂՆԵՐԸ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՄՈՒՆ ՄԶՋ ՊԻՇԻ ԸՆԷՆ ՁԱՏԻԿԸ : 15 ԻՍՐԱՅԷԼՑԻՔ ԱՄԿԻՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՄԲԸ ԿԸ ՉՈՒԷՒՆ ՈՒ ԲՂԱՆ Կ'ԸՆԷՆ :

1 ԵՒ ՏԷՐԸ ԽՕՍԵՑԱՒ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՍԻՆԱՅԻ ԱՆԱՊԱՏԻՆ ՄԶՋ՝ ԱՆՈՆՑ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵՐԿՐԷՆ ԵԼԵԼՈՒՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ ԱՌՋԻ ԱՄՈՒՆ ՄԶՋ՝

2 ԸՍԵԼՈՎ , ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ՞ԻՐ ՈՐՈՇԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ ԹՈՂ ԸՆԷՆ

3 ՁԱՏԻԿԸ : ԱՍ ԱՄՈՒՆ ՀՈՐՔՐԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐՔ Բ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԴԷՄ ՊԻՇԻ ԸՆԷՔ ԱՆ՝ ԻՐ ՈՐՈՇԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ . ԱՆՈՐ ԲՈԼՈՐ ԿԱՏԱՐՈՒԵՐՈՒՆ ՈՒ ԱՆՈՐ ԲՈԼՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԵՄԱՏ ՊԻՇԻ

4 ԸՆԷՔ ԱՆ : ԵՒ ՄՈՎՍԷՍ ԽՕՍԵՑԱՒ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔՈՑ՝ ՈՐ ՁԱՏԻԿԸ ԸՆ

5 ՆԷՆ : ԵՒ ԱՆՈՆՔ Չ'ԱՌԱՋԻՆ ԱՄՍՈՒՆ ՀՈՐՔՐԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐՔ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԴԷՄ ՁԱՏԻԿԸ ԸՐԻՆ ՍԻՆԱՅԻ ԱՆԱՊԱՏԻՆ ՄԶՋ . ՏԷՐՈՋԸ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ԲՈԼՈՐ ՊԱՏՈՒԻՐԱԾԻՆ ՊԷՍ՝ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ԱՆԱՆԿ ԸՐԻՆ :

6 ԵՒ ԿԱՅԻՆ ՈՄԱՆՔ՝ ՈՐ Ր ՄԱՐԴՈՒ ՄԵՌԵԼՔ պղծուած ԸՆԼԱԼՈՎ , ԱՆ ՕՐՔ ՉԿՐՑԱՆ ՁԱՏԻԿԸ ԸՆԵԼ . ԵՒ ԱՆ ՕՐՔ ՄՈՎՍԷՍԻՆ ՈՒ ԱՀԱՐՈՆԻՆ ԱՌՋԿԸ Ե-

7 ԿԱՆ . ԵՒ ԱՆ ՄԱՐԴԿԸ ԸՍԻՆ ԱՆՈՐ , ՄԵՆՔ ՄԱՐԴՈՒ ՄԵՌԱԾ ՄԱՐՄԻՆՔ պղծուած ԵՆՔ . ԻՆՉՒ ՀԱՄԱՐ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴՈՑՔ ՄԶՋ ՏԷՐՈՋԸ ՊԱՏԱՐԱԳՐ ԻՐ ՈՐՈՇՈՒԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ

8 ՄԱՏՈՒՑԱՆԷՔՆ ԱՐԴԻԼՈՒԻՆՔ : ԵՒ ՄՈՎՍԷՍ ԸՍԱՑ ԱՆՈՆՑ , ԿԵՑՔ՝ Ը՞ՆԱՅԻՄ ՏԷՐԸ ԻՆՉ ԿԸ ՊԱՏՈՒԻՐԷ ձեր ՎՐԱՅՈՎ :

9 ԵՒ ՏԷՐԸ ԽՕՍԵՑԱՒ ՄՈՎՍԷՍԻՆ՝ Ը-

10 ՍԵԼՈՎ , ԽՕՍՔ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴՈՑՈՐ ՈՒ ԸՍՔ , ԹԷ ՈՐ ՁԵԶՄԷ ԿԱՄ ՁԵՐ ՍԵՐՆՈՒՆԴԷՆ ՄԿԸՐ ՄԵՌԱԾ ՄԱՐՄԻՆԷ ՄԸ ՊՂԾՈՒԻ , ԿԱՄ ՀԵՌԱՒՈՐ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԶՋ Ը ԼԱՅ , ԱՆԻԿԱՅ ԱՂ

11 ԶԱՏԻԿԸ պիտի ընէ ՏԷՐՈՋԸ . Ի ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՄՍՈՒՆ ՀՈՐՔՐԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՕՐՔ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԴԷՄ ԸՆԵՆ ԱՆ , ԸԶԱՐՁՈՐՋՈՎ ՈՒ ԼԵԶԻ ԽՈՏԵՐՈՎ ,

12 ՈՒՏԵՒ ԱՆ . Ի ԱՆԿԷ ՄԻՆՉԵ ԱՌՕՐ ՄԸ ՉԹՈՂՈՒՆ , Ֆ ԵՒ ԱՆ ԿԷ ՈՍԿՈՐ ՄԸ ՀՆՈՏՐԷՆ . Է ՁԱՏԱԿԻՆ ԲՈԼՈՐ ԿԱՆՈՆԵՐՈՒՆ ՀԱՒԱՏԱՑ

13 ԸՆԵՆ ԱՆ : ԲԱՅՑ ԹԷ ՈՐ ՄԱՔՐԸՐ ԵՂՈՂ ՈՒ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԶՋ ՀԵՂՈՂ ՄԱՐԴԸ ՁԱՏԻԿԸ ԸՆԵԼՈՒ ԴԱՆՑ ԸՆԷ , ԱՆ ԱՆՁ Ւ ԻՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՄԶՋԷՆ պիտի ԿՈՐՍՈՒԻ , ԻՆՉՈՒ ՈՐ Բ ՏԷՐՈՋԸ ՊԱՏԱՐԱԳՐ ԻՐ ՈՐՈՇԱԾ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ Չ'ՄՈՏՈՒՑ . ԱՆ ՄԱՐԴԸ Ֆ ԻՐ ՄԵՂՔԸ պիտի կրէ :

14 ԵՒ ԹԷ ՈՐ ՕՏԱՐԱԿԱՆ ՄԸ ՁԵՐ ՄԶՈՋ ՊԱՆԴԽՈՒԱՆԱՅ , ՈՒ ՁԱՏԻԿԸ ԸՆԵԼՈՒ ԸՂԱՅ ՏԷՐՈՋԸ , ՁԱՏԿԻՆ ԿԱՆՈՆԻՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԵԱՆԸ ՀԱՄԵՄԱՏ պիտի ընէ . ԹԷ՛ ՕՏԱՐԱԿԱՆԻՆ ԵՒ ԹԷ ԵՐԿՐԻՒ ԲՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ Ւ ՄԿ ԿԱՆՈՆ պիտի ունենաք :

15 ԵՒ ՀԱՆ ՕՐՔ ՈՐ ԽՈՐԱՆՔ ԿԱՆԴՆՈՒԵՑԱՒ , ՎԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՆԻՆ ՎՐԱՅՈՎՔ ԱՄՔԸ պատեց ԽՈՐԱՆՔ . ՈՒ Յ ԻՐԻԿՈՒՆԷ ՄԻՆՉԵ ԱՌԱՒՕՒ ԽՈՐԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ԿՐԱԿԻ ԵՐԵՒՈՒԹՈՎ ԿԸ

16 ԿԵՆԱՐ : ՄԻՇՏ ԱՍԱՆԿ ԷՐ . ՅՈՐԻՆՔ ԱՄՔԸ ԿԸ ԾԱԾԿԷՐ ԱՆ , և ԳԻՇԵՐՔ

17 ԿՐԱԿԻՆ ԵՐԵՒՈՒԹՔ : ՈՒ ԵՐԲՈՐ ԱՄՊԸ ՂԽՈՐԱՆԵՆ ԿԸ ՎԵՐՆԱՐ , ԱՆԿԷ ԵՒԱԼ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ԿԸ ՉՈՒԷԻՆ . և ՈՐ ՈՐ ԱՄՊԸ ԿԸ ԿԵՆԱՐ , ՀՈՒ ԽԱ-

18 ՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ԻՉԱՒ Կ'ԸՆԷԻՆ : ՏԷՐՈՐԸ ՀՐԱՄԱՆՈՎԸ ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔՔԸ ԿԸ ՉՈՒԷԻՆ , և ՏԷՐՈՋԸ ՀՐԱՄԱՆՈՎԸ ԻՉԱՒ Կ'ԸՆԷԻՆ . ՃԱՄՊԸ ԽՕՐԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՈՐՉԱՓ ԱՍՏԵՒ ՈՐ ԿԸ ԿԵՆԱՐ , ԱՆՈՆՔ ԻՐԵՆՑ ՎՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԶՋ

19 ԿԸ ՄՆԱՑԻՆ : ԵՒ ԵՐԲՈՐ ԱՄՊԸ ՀԱՏ ՕՐԵՐ ԽՈՐԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՄՆԱՐ , ԻՍՐԱՅԷԼ ՈՐԴԻՔԸ ՞ՏԷՐՈՋԸ՞ ՊԱՀԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՀԷՆ , ՀՈՒ ՉԷՆ ՉՈՒԷՐ :

Ն · ք · ՁԾ · 1490

20 Նոյնպես ալ երբոր ամպը խորանին վրայ քիչ օր կենար . Ցերօջը հրամանին համեմատ իջևան կ՚ընէին , ու Ցերօջը հրամանին համեմատ կը

21 չուէին : Նոյնպես ալ երբոր ամպը իրիկուընէ մինչև առտու մնար , առտուանց ամպին վեր ելած ատենը կը չուէին . թէ ցորեկ ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին ելած ատենը կը

22 չուէին : Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ամիս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը խորանին վրայ կենալով մնար , Իսրայէլի որդիքը Յիջևան կ՚ընէին ու չէին չուեր . բայց երբոր վերնար ,

23 կը չուէին : Ցերօջը հրամանին համեմատ իջևան կ՚ընէին , և Ցերօջը հրամանին համեմատ կը չուէին . Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած Ցերօջը հրամանին համեմատ՝ Ցերօջը պահպանութիւնը կը պահէին :

ՅԵԼ · Խ · 36 , 37 :

Ե ՀՄՐ 19 :

ԳԼ · Ժ

1 Աբծամէկ փողերուն դործածութիւնը : 11 Իսրայէլացիները Սինայէն դէպ՚ի Փառան կը չուեն : 14 Անոնց չուելուն կարգը : 29 Մովսէս իր Յորան անունով որ իրենց հետ երթայ : 33 Տապանակին չուելու ու կենալուատենը Մովսէսին տուած օրհնութիւնը :

ՈՒ ԵՍ · ԱՆ · 13 :
Բ ԵՐԵՄ · Գ · 5 : ՅՈՎԵԼ · Բ · 15 :
Է ԵԼ · Ժբ · 21 : ԳԼ · Ա · 16 : Է · 2 :
Ը ԳԼ · Բ · 3 :
Ի ԳԼ · Բ · 10 :
Ղ ՀՄՐ 3 :
Ի ՅՈՎԵԼ · Բ · 1 :
Լ ԳԼ · ԼՈ · 6 : ՅԵՍ · Գ · 4 : ԱՄՆ · ԺԵ · 24 : Բ ՄՆ · Ժգ · 12 :
* ԵԲՐ · ԱՆՈՒՆՔ
Ի ԳԼ · ԼՈ · 6 : ՅԵՍ · Գ · 5 : Բ ՄՆ · Ժգ · 14 :
Ժ ԴԱՍ · Բ · 18 : Գ · 3 : Զ · 9 : Ժ · 8 , 12 : Ա ԹԱԳ · Ժ · 18 : ՍԱՂ · ՃՂ · 42 :
Ի ՅՈՒ · Ը · 1 : ՍԱՂ · ՃՂ · 4 :
Լ ԳԼ · ԻԹ · 1 : ՂԼ · ԻԷ · 24 : Ա ՄՆ · ԺԵ · 24 : Բ ՄՆ · Ե · 12 : Է · 6 : ԻԹ · 26 : ԵՉՐ · Գ · 10 : ՆԵՀ · Ժբ · 35 : ՍԱՂ · ՃԱ · 3 :

1 Ու Ցերը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Քեզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ . կռածոյ պիտի շինես անոնք , որ ՚ժողովքը կանչելու համար ու բանակներուն չուե-
3 լուն համար դործածես : Եւ երբոր Ի զանոնք Ֆչեջընեն , բոլոր ժողովքը քովդ պիտի ժողվուին ժողովքի խո-
4 րանին դուռը : Եւ թէ որ փողէն մէկը Ֆչեջընեն , իշխանները՝ Ի Իսրայէլի հազարապետները քովդ
5 պիտի ժողվուին : Եւ երբոր ազդարարութեան համար Ֆչեջընէք , Ը արևելքը իջևան ընող բանակները
6 պիտի չուեն : Ու երբոր երկրորդ անգամ ազդարարութեան Ֆողը Ֆչեջընէք , Ե հարաւային կողմը իջևան ընող բանակները պիտի չուեն . անոնց չուելուն համար ազդարարութեան Ֆողը պիտի Ֆչեջընեն :
7 Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու ըլլաք՝ Ձ՚Ֆող պիտի Ֆչեջընէք , բայց Է ազդարարութիւն պիտի չընէք :
8 Ը Եւ փողերը Ֆչեջընողները Ահարոնին որդիքը քահանաները պիտի ըլլան . և *ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլայ
9 ձեզի : Եւ Ի թէ որ պատերազմելու երթաք ձեր երկրին մէջ Ժ ձեզի նեղութիւն տուող Թշնամիին դէմ՝ փողերով ազդարարութիւն պիտի ընէք . ու Ի պիտի յիշուիք Ցերօջը ձեր Աստուածոյն առջևը , և ձեր
10 Թշնամիներէն ազատուիք : Ժ Եւ Ձ ձեր ուրախութեան օրերուն ու ձեր տօներուն և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի Ֆչեջընէք ձեր ողջակէզներուն վրայ ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ , որ ձեզի Ի յիշատակի համար ըլլան ձեր Աստուածոյն առջևը . Ես եմ Ցերը ձեր Աստուածը :

Ն · ք · ՁԾ · 1490

Ի ՀՄՐ 9 :

11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը Ժ վկայութեան խորանին վրայէն

ԺԳԼ · Թ · 17 :

12 ամպը վեր ելաւ : Եւ Իսրայէլի որդիքը Ի իրենց դնացքին համեմատ չուեցին Հսինայի անապատէն . ու ամպը Ն Փառանի անապատին մէջ

ՅԵԼ · Խ · 36 : ԳԼ · Բ · 9 , 16 , 24 , 31 :

13 կեցաւ : Եւ առաջ Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած Ցերօջը հրա-

ՀԵԼ · ԺԹ · 1 : ԳԼ · Ա · 1 : Թ · 5 :

14 մանին պէս չուեցին : Ե Եւ առաջ Ցուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու անոր դունդին վրայ Ամինադաբի որդին Ո Նաասոն

Ն ԾՆ · ԻԱ · 21 : ԳԼ · ԺԳ · 1 , 4 , 27 : Բ ՕՐ · Ա · 1 :

15 էր : Եւ Իսաքարի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սովզարի որդին

Ղ ՀՄՐ 5 , 6 : ԳԼ · Բ · 34 :

16 Նաթանայէլ էր : Եւ Զաբուլոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ

ԳԼ · Բ · 3 , 9 :

17 Քեղոնի որդին Եղիաբ էր : Եւ Ո խորանը վար իջեցուցին . ու Ո խո-

ՈՐ ԳԼ · Ա · 7 :

ՈՐ ԳԼ · Ա · 51 :

րանը վերցընող Գերսոնի որդիքը

Ղ ԳԼ · Դ · 24 , 31 : Է · 6 , 7 , 8 :

18 և Մերարիի որդիքը չուեցին : Եւ Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու

Ղ ԳԼ · Բ · 10 , 16 :

19 անոր դունդին վրայ Սեղիուրի որդին Եղիասուր էր : Եւ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ էր :

20 Եւ Գադի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Դագուելի որդին Եղիասափ

21 էր : Եւ *սրբարանը վերցընող կահաթացիները չուեցին . ու խո-

*ԳԼ · Դ · 4 , 15 : Է · 9 :

րանը կը կանդնուէր մինչև անոնց

22 դալը : Եւ Ե Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը . ու անոր դունդին վրայ Ամիուդի որդին Եղիսամա

Ղ ԳԼ · Բ · 18 , 24 :

23 մայի էր : Եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Փադաս-

24 սուրի որդին Գամալիէլ էր : Եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Գեդէոնիի որդին Աբի-

25 դան էր : Եւ Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը իրենց դունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն եսակն չուեց . ու անոր դունդին վրայ Ամիսադայի որդին Աքիե-

ՈՐ ԳԼ · Բ · 25 , 31 : ՅԵՍ · Զ · 9 :

26 զէր էր : Եւ Ասերի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Եբրանի որդին

27 Փագիէլ էր : Եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Ե-

28 նանի որդին Աքիրէ էր : Ձև էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարգը իրենց դունդերուն համեմատ՝ երբոր կը չուէին :

Ղ ԳԼ · Բ · 34 :

29 Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ այսինքն

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Մադիանացի՞ ուզուելին որդւոյն Ցորաբին ըսաւ , Մենք կը չուենք ան տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ որ Հզէզ պիտի տամ . մեզի հետ եկուր , ու Հբարիք պիտի ընենք քեզի . ինչու որ Տէրը Իսրայէլին բա-
30 րիք խոստացաւ : Եւ անիկայ ը-սաւ անոր , Չեմ երթար , այլ իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս պի-
31 տի երթամ : Եւ ինքը ըսաւ , Ընորհք ըրէ՝ մեզ մի՛ թողուր . քանզի անապատին մէջ մեր իջևան ընելու տեղերը դիտես , ու մեզի
32 *առաջնորդ կ՚ըլլաս : Եւ թէ որ մեզի հետ երթալու ըլլաս , †ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ , մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը
33 կ՚ընենք : Եւ անոնք ‡Տէրոջը լեռնէն իրեր օրուան ճամրայ չուեցին . ու Տէ-րոջը ուխտին տապանակը †իրեր օրուան ճամրայով անոնց առջևէն կ՚երթար՝ անոնց հանդստանալու-
34 տեղ դտնելու համար : Եւ երբ բանակէն կը չուէին , ‡Տէրոջը ամ-պը ցորեկը անոնց վրան էր :
35 Եւ տապանակին չուելու ատենը Մովսէս կ՚ըսէր , *Ելի՛ր՝ ով Տէր , ու քու թշնամիներդ թող ցրուին , ու քեզ ատողները առջևէդ փախ-
36 չին : Եւ անոր կենալու ատենը ինքը կ՚ըսէր , Ով Տէր , Իսրայէլի հազարաց բիւրաւորներուն դար-ձիր :

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Է ԳԼ · ԻԱ · 5 :
Ը ԵԼ · ԺԶ · 14 , 31 :
ժ ԾՆ · Բ · 12 :
§ ԿՏ՝ մար-գարիտ
Ի ԵԼ · ԺԶ · 31 :
Լ ԵԼ · ԺԶ · 13 , 14 :

ԳԼ · ԺԱՆ

1 Մովսէսին աղաչանքովը Տաբերայի հրկիզու-թիւնը կը դադարի : 4 Ժողովուրդը միս ու-տելու կը ցանկայ , ու մանանային կը ղզուի : 10 Մովսէս իր վրան եղած բեռէն կը գանգա-տի : 16 Աստուած անոր ծանրութիւնը եօթա-նասուն ծերերու կը բաժնէ : 31 Տէրը անոնց ցանկութեանը վրայ բարկանալով՝ Կիբրոթ Հաթթաավայի մէջ լորամարդիներ կու տայ ա-նոնց :

1 Նէ՝ *ժողովուրդը չարաչար տըր-տունկ կ՚ընէր Տէրոջը †առջևը . ու Տէրը լսեց Ե և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու անոնց մէջ ‡Տէ-րոջը կրակը վառեցաւ , և բանա-կին ծայրերը եղծեց կորսընցուց :
2 Եւ ժողովուրդը աղաղակեց Մով-սէսին . ու Մովսէս *աղօթեց Տէ-
3 րոջը , և կրակը դադարեցաւ : Եւ ան տեղին անունը ‡Տաբերա դրաւ , Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրելուն
4 համար : Եւ անոնց մէջի †խառնի-ճամանճ բազմութիւնը շատ ցան-կացան . ու Իսրայէլի որդիքն ալ ‖դարձեալ լացին , և ըսին , Ո՞վ
5 մեզի ուտելու միս պիտի տայ . Ե՛ե դիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձու-կերը՝ վարունգները ու սեխերը և պրասները ու սոխերը և խատորները
6 միտքերնիս կու գան . Եւ հիմա

Ն·Ք·ՂԲ· 1490

Ե Ծն · Ժ · 7 :
Զ Ել · Ժ · 7 :
Է Դատ · Ա · 16 : Գ · 11 :
Ը Ծն · Լ · 12 : ԵԼ · Գ · 8 : Զ · 7 : 8 :
Թ Ել · Ժ · 13 , 14 :
Ժ Ել · Ժ · 31 :
ԺԱ Ել · Ժ · 13 , 14 :
ԺԲ Սաղ · ՀԸ · 21 :
ԺԳ Օր · Ա · 12 :
ԺԴ Ես · ԽԹ · 23 : Ա Թես. Բ · 7 :
ԺԵ Ես · Խ · 11 :
ԺԶ Ծն · ԻԶ · 3 : Ե · 24 : ԵԼ · Ժ · 5 :
ԺԷ Աւտ . Ժե . 33 : Մար · Ը · 4 :
ԺԸ ԵԼ · Ժ · 18 :
ԺԹ Ես Գ Թագ . Ժ . 4 : Ցովն · Գ · 3 :
Ի Սափ . Գ . 15 :
ԻԱ Ես ԵԼ · ԻԴ · 1 , 9 :
ԻԲ Օր · Ժ · 18 :
ԻԳ Հմր 23 : Ծն . Ժ . 5 : Ժ · 21 : ԵԼ · ԺԹ · 20 :
ԻԴ Ա Թագ · Ժ · 6 : Գ Թագ · Բ · 15 : Նէեմ . Թ . 20 : Ես . ԽԶ · 3 : Յոբ · վէր . Բ . 28 :
ԻԵ ԵԼ · ԺԹ · 10 :
ԻԶ ԵԼ · ԺԶ · 7 :
ԻԷ Հմր 5 : Գոր . Է . 39 :

ՆՀ. ԸԲ. ԶԻ. 1490

Սաղ. ՀԸ. 29։ ՃԶ. 15։

ԼԳԼ. ԻԱ. 5։

ԾՕՆ. Ժբ. 2։ ԵԼ. Ժբ. 37։ ԸԲ. 26։ ԳԼ. Ա. 46։

ՏԵՒ Գ ԹԱԳ. Է. 2։ ՄԱՍ. ԺԵ. 33։ ՄԱՐ. Ը. 4։ ՅՕՆ. Զ. 7, 9։

ՅԵՍ. Ծ. 2։ ՃԹ. 1։

ԵԶԿ. ԻԹ. 19։ ԵԶԿ. Ժբ. 25։ ԻԷ. 14։

ՀՈՒՐ 16։

+ՀՈՒՐ 17։ ԳԼ. Ժբ. 5։

Տ ՏԵՒ Գ ԹԱԳ. Բ. 15։

Ֆ ՏԵՒ Ա ԹԱԳ. Ժ. 5, 6, 10։ ԺԹ. 20, 21, 23։ ՅՈՒԴԼ. Բ. 29։ ԳՈՐ. Բ. 17։ 18։ Ա ԿՈՐ. Ժբ. 1, ԷԶ։

*ԿԱՐ ԵՒ ԸՆԴԱՐԵՁԱՅՆ։

Ա ՏԵՒ Ա ԹԱԳ. Ի. 26։ ԵԶԵՄ. ԼԶ. 5։

Բ ՏԵՒ ՄԱՐ. Թ. 38։ ՂՈՒ. Թ. 49։ ՅՕՆ. Գ. 26։

ՃԱԿՈՐ. Ժ. 5։

Ր ԵԼ. ԺԶ. 13։ ՍԱՂ. ՀԸ. 26, 27, 28։ ՃԵ. 40։

*հինգ օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քը-
20 սան օր. *Լման մէկ ամիս մինչև քեզերնէդ դուրս գալը պիտի ուտէ, անանկ որ զզուիք. որովհետև ձեր մէջտեղը եղող Տէրը արհամարհեցիք, և անոր առջևը լացիք՝ ըսելով, Ինչո՞ւ մենք եգիպտոսէն ե-
21 լանք։ Եւ Մովսէս ըսաւ, *Ասա ժողովուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ, վեց հարիւր հազար հետևակ հոդի են, ու դուն ըսիր, Ես անոնց միս պիտի տամ որ լման մէկ ամիս ու-
22 տեն. †Անոնց բաւական ըլլալու համար միթէ խոշոր ոչխարները ու արջառները մորթուին. կամ ա-նոնց բաւական ըլլալու համար ծո-վուն բոլոր ձուկերը մէկտեղ հա-
23 ւաքուին։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, *Միթէ տկար է Տէրոջը ձեռքը. հիմա կը տեսնես թէ *քեզի ըսածիս պէս պիտի ըլլայ՝ թէ ոչ։
24 Եւ Մովսէս ելաւ, ու Տէրոջը խօսքերը ժողովուրդին զրուցեց. և ժողովուրդին ծերերէն †եօթանասուն հոգի ժողվեց, ու զանոնք խորանին բոլորտիքը կայնեցուց։
25 Եւ Տէրը *ամպի մը մէջ իջաւ, ու անոր հետ խօսեցաւ, և անոր վրայ եղած Հոգիէն առաւ, ու ան եօթանասուն ծերերուն վրայ դրաւ. և եղաւ որ *Հոգին անոնց վրայ հանգչելուն՝ Ֆմարգարէութիւն ը-
ներին, *բայց անկէ ետև չըրին"։
26 Եւ երկու հոգի բանակին մէջ մնացին, մէկուն անունը Ելդադ էր ու միւսին անունը Մովդադ. և Հոգին հանգչեցաւ անոնց վրայ. ու անոնք ան գրուածներէն էին, բայց *խորանը եկած չէին. և բանակին մէջ մարգարէութիւն կ'ընէին։
27 Եւ պատանի մը վազեց ու պատմեց Մովսէսին և ըսաւ, Ելդադ ու Մովդադ մարգարէութիւն կ'ընեն
28 բանակին մէջ։ Եւ Նաւէի որդին Յեսու՝ Մովսէսին ընտրեալ ծառան պատասխան տուաւ ու ը-սաւ, Տէր իմ Մովսէս՝ Բարգիլէ
29 զանոնք։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոր, Ինծի՞ համար կը նախանձիս. Եւ-րանի թէ Տէրոջը բոլոր ժողո-վուրդը մարգարէներ ըլլային, և Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր։
30 Եւ Մովսէս բանակը քաշուեցաւ, ինքը ու Իսրայէլի ծերերը։
31 Եւ Տէրոջմէն *հով մը եկաւ, ու ծովուն կողմէն լորամարդիները բե-րաւ, ու բանակին վրայ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան ճամբայ միւս կողմէն՝ բանակին բոլորտիքը տարածեց, երկրի երե-սին վրայէն երկու կանգունի չափ
32 բարձր։ Եւ ժողովուրդը ան բոլոր
օրը ու բոլոր գիշերը և հետևեալ բոլոր օրը եկեղով՝ լորամարդիները ժողվեցին. քիչ ժողվողը տասը քոռ ժողվեց. և իրենց համար բանակին բոլորտիքը *չորս փռեցին չո-
33 րս։ Եւ երբոր դեռ *միսը իրենց ակռաներուն վրան էր, տակաւին չծամուած՝ Տէրոջը բարկութիւնը ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ. ու Տէրը խիստ մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը։ Եւ ան տե-ղին անունը †Ցկիբրօթ Հաթթաւա՝ դրուեցաւ, ինչու որ հոն թա-ղեցին ցանկացող ժողովուրդը։
35 Եւ Ցկիբրօթ Հաթթաւայէն Ասե-րովթի չուեց ժողովուրդը, ու Ասե-րովթի մէջ ‡ճամբային։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ատուած կը յանդիմանէ Մարիամին ու Ա-հարոնին յանդգնութիւնը։ 10 Մովսէսին աղաչանքովը Մարիամին բորոտութիւնը կը բժշկուի։ 14 Ատուած կը հրամայէ որ Մա-րիամ բանակէն դուրս դոց պահուի։

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն Մովսէ-սին դէմ խօսեցան՝ անոր առած Եթէովպացի կնկանը համար, քան-զի *անիկայ Եթէովպացի կնիկ ա-
2 ռեր էր, Ու ըսին, Միթէ Տէրը մի-այն Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ. Բայց որ մեր ձեռքովն ալ խօսեցաւ.
3 և Տէրը †լսեց։ Եւ Մովսէս շատ հեզ մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ ե-
4 ղած մարդոցմէ աւելի։ Եւ ի-նկոյն Տէրը ըսաւ Մովսէսին և Ա-հարոնին ու Մարիամին, Դուք ի-րեքդ ալ ժողովրդի խորանը ելէք.
5 և իրեքնին ալ ելան։ Եւ Տէ-րը ամպին սիւնովը իջաւ, ու խո-րանին դուռը կայնեցաւ. և Ա-հարոնը ու Մարիամը կանչեց, ու անոնք երկուքն ալ ելան։
6 Եւ ըսաւ անոնց, Հիմա իմ խօսքս մտիկ ըրէք. Թէ որ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլլայ, ես Տէրս ինքզինքս ուրեմն ծանչցը-նեմ անոր, կամ երազի մէջ կը
7 խօսիմ անոր հետ։ Բայց ծառաս Մովսէս անանկ չէ, որ իմ Բոլոր
8 տանս մէջ *հաւատարիմ է. Անոր հետ բերան *ի բերան կ'այտնա-պէս կը խօսիմ, և ոչ թէ առա-կով. ու *անիկայ Տէրոջը կեր-պարանքը կը տեսնէ. ուստի *իմ ծառայիս Մովսէսին դէմ խօսելու-
9 թիւնէն ինչու չվախցաք։ Եւ Տէրոջը բար-կութիւնը անոնց վրայ բորբոքե-
10 ցաւ. ու ինքը գնաց։ Եւ ամպը վերացաւ խորանէն, ու *ահա Մարիամ ձիւնի պէս *բորոտ եղաւ. և Ահարոն Մարիամին նայե-ցաւ, և ահա անիկայ բորոտ էր։
11 Եւ Ահարոն ըսաւ Մովսէսին, Ո՜հ, տէր իմ, կ'աղաչեմ, *վրաննիս մեղք

ՆՀ. ԸԲ. ԶԻ. 1490

Սաղ. ՀԸ. 30, 31։

†ՅՕ՝ ցանկութեան գեղեցկութեան։

ՂՐ Օր. Թ. 22։

ԿԳԼ. ԼԶ. 17։

‡ԵԲՐ. ԵՒՆ։

ԵԼ. Բ. 21։ ԲԼԿ. Ժ. 20։ ՄԻՔ. Չ. 4։ ՓՕՆ. ԻԹ. 33։ ԳԼ. Ժա. 1։ Դ ԹԱԳ. ԺԲ. 4։ ԵՍ. ԼԸ. 4։ ԵԶԿ. ԼԸ. 12, 13։

Ա ՍԱՂ. ՀՂ. 9։

Է ԳԼ. Ժա. 25։ Ժղ. 19։

ԼՕՆ. Ժե. 1։ ԽԶ. 2։ ՅՈՐ. ԼԳ. 15։ ԵԶԿ. Ա. 1։ ԴԱՆ. Ը. 2։ Ժ. 8, 16, 17։ ՂՈՒ. Ա. 11, 22։ ԳՈՐ. Ժ. 11, 17։ ԻԲ. 17, 18։

Է ՕՆ. Լ. 10, 11։ Գ ԹԱԳ. Գ. 5։ ՄԱՍ. Ա. 20։

Ը ՍԱՂ. ՃԵ. 26։

ԹԱ ՏԻՄ. Գ. 15։

ԺԲՐ. Գ. 2, 5։

Է ԵԼ. ԼԳ. 11։ Բ Օր. ԼԳ. 10։

ԼԱ ԿՈՐ. Ժգ. 12։

Է ԵԼ. ԼԳ. 19։

ԲԲ ՊԵՍ. Բ. 10։ ՅՈՒԴ. 8։

Ձ Բ Օր. ԽԲ. 9։

ՀԳ ԹԱԳ. Ե. 27։ Ժե. 5։ Բ ՍԱ. ԻԶ. 19, 20։

Ֆ Բ ԹԱԳ. ԺԹ. 19։ ԻԲ. 10։ ՌՈՄԿ. Լ. 32։

Ն · ք · ՂԲ · 1490

ղ Սաղ · ՃԸ · 4 ։

մ՝ դներ . քանզի յիմարութիւն
12 ըրինք , ու մեղք գործեցինք . Թող
չնմանի ղան մեռած գղ—ն՝ որ իր
մօրը արգանդէն ելած ատենը անոր
մարմնոյն կէսը սպառուած է ։
13 Եւ Մովսէս աղաղակեց Տէրոջը՝
ըսելով , Կը խնդրեմ քեզմէ , ով
14 Աստուած , բժշկէ՛ անիկայ ։ Եւ
Տէրը ըսաւ Մովսէսին , ¤Թէ որ
անոր Հայրը միայն անոր երեսը
թքնելու ըլլար , եօթը օր պիտի
չամչնար . Թող անիկայ յ եօթը օր
բանակէն դուրս դոցուած պահուի ,
15 ու անկէ ետև ընդունուի ։ ♪ Եւ
Մարիամ բանակէն դուրս եօթը
օր դոցուած մնաց . ու ժողովուրդը
չյուսաց մինչև Մարիամին ընդու-
նուիլը ։

Ֆ Տե՛ս Եբր · ԺԲ · 9 ։

յ ՂԼ · ԺԳ · 46 ։ Գ Լ · Ե · 2 , 3 ։

♪ Բ Օր · իգ · Ց ։ Բ Մն · իշ · 20 , 21 ։

Գ Լ · Ի Գ

5 Երկիրը լրտեսելու խրկուած մարդոց անուն-
ները ։ 18 Անոնց տրուած պատուէրները , 22
անոնց գործերը , 27 ու անոնց բերած լուրը ։

— Գ Լ · ԺԱ · 35 ։ ԼԳ · 18 ։

1 Ետը եղաւ ժողովուրդը ¤Աւերով-
թէն չուեցին , ու փառանի ա-
2 նապատը իջևան ըրին ։ Եւ Տէրը
խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
3 ¤Մարդիկ խրկէ որ լրտեսեն ՀԱ-
նանու երկիրը , որն որ Իսրայէլի
որդւոցը պիտի տամ . անոնց ա-
4 մէն մէկը իշևան ըլլալով՝ մէ յմէկ
մարդ իր հայրերուն ցեղին կողմէն
5 խրկէք ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը
հրամանին համեմատ խրկեց զա-
նոնք ¤փառանի անապատէն . բո-
լորը ան մարդիկը Իսրայէլի որդւոցը
6 ղլխաւորներն էին , Որոնց անուն-
ները ասոնք են . Ռուբենի ցեղէն՝
Զաքուրի որդին Սամուա , Շը-
7 մաւոնի ցեղէն՝ Քուռիի որդին Սա-
փատ , ¤Ցուդայի ցեղէն՝ Ցեփո-
8 Նէի որդին ¤Քաղէբ , Իսաքարի
ցեղէն՝ Ցոսեփեի որդին Իգաղ ,
9 Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէի որդին
10 Ոսէա , Բենիամինի ցեղէն՝ Ռա-
11 փուի որդին Փաղտի , Զաբու-
ղոնի ցեղէն՝ Սոդդիի որդին Գադ-
12 դիէլ , Ցովսեփի ցեղէն՝ Ասէնէ
Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիի որդին
13 Գադդի , Դանի ցեղէն՝ Գամալիէլ
14 որդին Ամիէլ , Ասերի ցեղէն՝ Մի-
15 քայէլի որդին Սաթուր , Նեփ-
թաղիմի ցեղէն՝ Վափսիի որդին
16 Նաբի , Գադի ցեղէն՝ Մաքքիի
որդին Գուէլ ։
17 Ասոնք են ան մարդոցը անուննե-
րը՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտե-
սելու . և Մովսէս Նաւէի որդւոյն
* Օսեսին անունը ¤Յեսու դրաւ ։
18 Եւ Մովսէս խրկեց զանոնք քանա-
նու երկիրը լրտեսելու , ու բսաւ ա-
նոնց , Ա՛ ¤հարաւային կողմէն
դէպ՝ի վեր երթալով՝ ըլեռը և-

* ՅՈՒ՝ փրկիչ
¤ՅՈՒ՝Տէրը փըր-
կիչ

Ի ՀՊր 23 ։

Ը Ծն · ԺԳ · 10 ։ Դատ · ա · 9 , 19 ։

19 լէք . Եւ ան երկրին ինչպէս ըլլալը՝
ու հոն բնակող ժողովուրդին զօ-
բաւոր կամ տկար , քիչոր կամ
20 չատոր ըլլալը տեսէք . Եւ ան
երկիրը ուր որ անոնք կը բնակին՝
ինչպէս է , աղէ՞կ է թէ դէշ .
և ինչպէս են ան քաղաքները՝
ուր որ անոնք կը բնակին , վրան-
նե՞րէ բաղկացած են թէ պարսո-
21 պաւոր են . Եւ երկիրը ինչպէս է ,
¤պարա՞ր է թէ անբեր , մէջը ծա-
ռեր կան թէ ոչ ։ Եւ ¤ժիր եղէք ,
ու ան երկրին պտուղէն առէք ։
Եւ ան օրերը խաղողին նոր ելած
22 օրերն էին ։ Եւ ետև ու ան եր-
կիրը լրտեսելին Ի Սին անապատէն
մինչև դէպ՝ի Եմաթ երթալու ։
23 Ռոոբ ։ Եւ հարաւային կողմէն
ելան ու դէպ՝ի Քեբրոն եկան .
ու հոն էը Ախիման , Սէսի և Թալմի .
ու Հեբրոն Եգիպտոսի Տանիս
նիս քաղաքէն եօթը տարի առաջ
24 շինուած էր ։ Եւ մինչև Ես-
քողի ձորը եկան , ու անկէ խաղողի
ողկոյզ մը կտրելին ուռովը մէկ-
տեղ , և երկու հոգի լծակով վեր-
ցուցին անիկայ . և նուռերէն ու
25 թուզերէն ալ վերցին ։ Իսրայէլի
որդւոցը անկէ կտրած ողկուզին հա-
մար՝ ան տեղին անունը ‡Եսքողի
26 ձոր դրուեցաւ ։ Եւ քառասուն օրէն
ետքը ան երկիրը լրտեսելէն դար-
27 ձան . Եւ գալով հասան Մովսէսին
ու Ահարոնին և Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին՝ ¤փառանի անա-
պատը ¤Կադէս . և անոնց ու բո-
լոր ժողովքին լուր բերին . և երկրին
28 պտուղը ցուցուցին անոնց ։ Եւ
պատմեցին անոր ու ըսին , Մենք
իրկած երկիրդ գացինք . իրաւցնէ
յ կաթ ու մեղր կը բղխէ ան , ա-
29 նոր պտուղը ատ է ։ Բայց ¤ան
երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը
զօրաւոր է , և քաղաքները պարսո-
պաւոր ա— խիստ մեծ են . նաև հոն
30 ¤Ենակին որդիքը տեսանք ։ ¤Ա-
մաղեկացիք ան երկրին հարաւային
կողմը կը բնակին . ու քետացիք և
Եբուսացիք ու Ամորհացիք լեռ-
ները կը բնակին , և քանանացիք
ծովուն քովը ու Յորդանանու
31 եղերքը կը բնակին ։ Եւ ¤Քաղէբ
ժողովուրդը Մովսէսին ա—ը լռե-
ցուց , ու ըսաւ , Ա՛ղէ՛ ելլենք , ու
ժառանգենք ան . քանզի մենք ան-
շուշտ կարող ենք անոր տիրելու ։
32 ¤Բայց անոր հետ ելլող մարդիկը
ըսին , Մենք ան ժողովուրդին վրայ
ելլելու կարող չենք , ինչու որ ա-
33 նոնք մեզմէ զօրաւոր են ։ Եւ Ջիրենց
լրտեսած երկրին համար գէշ լուր
բերին Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով ,

Ն · ք · ՂԲ · 1490

Ր Ղեւտ. Թ · 25 , 35 ։ Ես · գէկ · ԼԴ · 14 ։

♪ Բ Օր · լ · 6 , 7 , 23 ։

Ի ԳԼ · ԼԴ · 3 ։ Ցես · ժե · 1 ։

Լ Ցես · ԺԹ · 28 ։

Խ ՀՊր 34 ։

Ծ Ցես · ժա · 21 , 22 ։ ժե · 13 , 14 ։ Դատ · ա · 10 ։

Ի Ցես · իա · 11 ։

Հ Սաղ · Հը · 12 ։ Ես · ԺԹ · 11 ։ Լ · 4 ։

Ն Բ Օր · ա · 24 , 25 ։ Գ Լ · ԼԲ · 9 ։

‡Յու՝ ողկուզ ։

Ղ ՀՊր 4 ։

Ֆ Գ Լ · ի · 1 , 16 ։ ԼԲ · 8 ։ ԼԴ · 36 ։ ¤Բ Օր · ա · 19 ։ Ցես · ժգ · 6 ։

Ֆ ԵԼ · գ · 8 ։ ԼԴ · 3 ։

♪ Բ Օր · ա · 25 ։

Ռ Բ Օր · ա · 28 ։ թ · 1 , 2 ։

Ղ ՀՊր 34 ։

¤ ԵԼ · ԺԷ · 8 ։ Գ Լ · ժգ · 43 ։ Դատ · գ Լ · 3 ։ ա Թագ · ժգ · 48 ։ ԺԷ · 3 , ՃԸ ։

Ղ Տե՛ս գԼ · ժգ · 6 , 24 ։ Ցես · ժգ · 7 ։

Ղ Գ Լ · Լ · 9 ։ Բ Օր · ա · 28 ։ Ցես · ժգ · 8 ։

Ք Գ Լ · ժգ · 36 , 37 ։

Ն · ք · գՔ · 1490

Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք զանիկայ լրտեսելու համար, իր բնակիչները ուտող երկիր մըն է. և ամէն մէջի բոլոր ժողովուրդը որ մենք տեսանք, չաղ
34 թահասակ մարդիկ են։ Եւ հոն տեսանք հսկաները, (եղիակին ազգը դիքը ազ հսկաներէն էին.) անանկ որ մենք մեր աչքին և մարախի պէս երևցանք, և անանկ ալ անոնց աչքին երևցանք։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ժողովուրդը աս լուրին վրայ ազատձնէ կ'ընէ։ 6 Յեսու ու քաղէբ զանոնք լրտեսելու կը ղանան։ 11 Աստուած անոնց ապստամբութիւնէ կ'ընէ։ 13 բայց Մովսէսին աղաչանքը ընդունելով՝ կը ներէ։ 26 Տրտունջ ընող ժողովուրդը խոտացուած երկիրը մտնելէն կը զրկուին։ 36 Գէշ լուր բերող լրտեսները Տիրամայով կը մեռնին։ 40 Աստուծոյ հրամանէն դուրս՝ երկրին վրայ յարձակող ժողովուրդը կը յաղթուի։

1 Ա՛ւ բոլոր ժողովքը ձայնը վերցնեցուց աղաղակեց. և ժողովուրդը
2 դէր լացաւ այն գիշերը։ Եւ իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժողովքը բսաւ անոնց՝ Երանի թէ աս անապատին մէջ մեռած ըլլայինք. Երանի թէ աս անապատիս մէջ մեռած ըլլայինք։
3 Եւ ինչո՞ւ համար Տէրը մեզ աս երկիրը բերաւ, որ սրով ի յնանք, և մեր կիներն ու մեր որդիքը յափշտակուին. աղէկ չը՞լար մեզի որ Եգիպտոս
4 դառնանք։ Եւ իրարու ըսին, Մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք, և դառնանք Եգիպտոս։
5 Եւ Մովսէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ իսկան Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողոված ժողովքին առջեւը։
6 Եւ երկիրը լրտեսողներէն Նաւէի որդին Յեսու ու Յեփոնէի որդին Քաղէբ իրենց հանդերձները պատռեցին. Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով,
8 Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք զանիկայ լրտեսելու համար, խիստ բարի երկիր մըն է։ Թէ որ Տէրը Մեզի հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի տանի՝ և զանիկայ մեզի պիտի տայ, որ կաթ ու մեղր բղխող
9 երկիր մըն է։ Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ մի՛ ըլլաք. և ան երկրին ժողովուրդէն մի՛ վախնաք, քանզի անոնք մեր կերակուրն են. անոնց պաշտպանութիւնը գացած է իրենց վրայէն, ու Տէրը մեզի
10 հետ է. անոնցմէ մի՛ վախնաք։ Եւ բոլոր ժողովքը ըսին թէ քարերով քարկոծեն զանոնք. բայց Տէրոջը փառքը ժողովքի խորանին մէջ բո-
11 լոր Իսրայէլի որդւոցը երևցաւ։ Եւ

Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ան ժողովուրդը մինչև ե՞րբ ինձ սրտնեղ համարէ, և իրենց մէջը ըրած բոլոր հրաշքներովս ալ մինչև ե՞րբ
12 պիտի չհաւատան ինծի։ Ես անոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ, ու կորսընդունեմ անոնք. և քեզ անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
13 պիտի ընեմ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Անատենը Եգիպտացիք պիտի լսեն. քանզի դուն քու կարողութեամբդ ան ժողովուրդը անոնց
14 մէջէն հանեցիր. Եւ անոնք պիտի պատմեն աս երկրին բնակիչներուն. Ականջ անոնք լսած են որ դուն՝ Տէր, ան ժողովուրդին մէջտեղն ես, որ դուն՝ Տէր, դէմ առ դէմ կը տեսնուիս, և որ ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, և որ ցորեկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով
15 կը քալես անոնց առջևէն։ Հիմա թէ որ ան ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս մեռցնելու ըլլաս, քու համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօ-
16 սին՝ ըսելով, Տէրը ան ժողովուրդը՝ զանոնց երդումով խոստացած երկիրը տանելու կարող չըլլալուն համար, անապատին մէջ մեռցուց
17 զանոնք։ Եւ հիմա թող իմ Տէրոջս կարողութիւնը մե՛ծ ըլլայ,
18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով Տէրը երկայնամիտ է, և առատ ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յանցանքը ներող. բայց յանցաւորը ամենևին անպատիժ չթողուր, Հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը հատուցանելով. Եւ կ'աղաչեմ՝ քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ներէ ան ժողովուրդին անօրէնութիւնը, ինչպէս որ նե-
20 րեցիր ան ժողովուրդին Եգիպտոսէն մինչև հոս։ Եւ Տէրը ըսաւ,
21 Քու խօսքիդ պէս ներեցի. Բայց կենդանի եմ ես, որ ամբողջ երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լեցուի.
22 Քանզի բոլոր ան մարդիկը որ եգիպտոսի մէջ ու անապատին մէջ իմ փառքս ու իմ ըրած հրաշքներս տեսան, և մինչև հիմա իս տասը անգամ փորձեցին, ու իմ խօսքս
23 մտիկ չըրին, Պիտի չտեսնեն ան երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն երդում ըրի. իս արհամարհողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ
24 ան. Բայց որովհետև իմ ծառաս Քաղէբ ուրիշ միտք ունեցաւ, ու ինծի բոլոր սրտով ջազանդեցաւ, ես ալ անոնկով իր գացած երկիրը պիտի տանիմ, և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ ան։ Եւ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք ձորերու մէջ կը նստին. վաղը դարձէ՛ք, և

Ն · ք · գՔ · 1490

Ես 23 : բ Օր · թ · 7, 8, 22 : Սաղ · ղե · 8 : Երե · գ · 8, 16 :
Բ Օր · ա · 32 : թ · 23 : Սաղ · հը · 22, 32, 42 : Ազ · 24 : Ցօհ · ժբ · 37 : Երե · գ · 18 :
Եզ · լբ · 10 :
Ել · լբ · 12 : Սաղ · Ազ · 23 : բ Օր · թ · 26, 27, 28 : լբ · 27 : Եզեկ · ի · 9, 14 :
Ել · ժե · 14 : Ցես · բ · 9, 10 : ե · 1 :
Ել · ժգ · 21 : խ · 38 : Գլ · ժ · 34 : Նէեմ · թ · 12 : Սաղ · նբ · 14 : Ես · 39 :
Բ Օր · թ · 28 : Ցես · է · 9 :
Ել · լդ · 6 : 7 : Սաղ · Ազ · 8 : Ամե · 8 : Ցօհ · գ · 2 :
Ել · ի · 5 : լդ · 7 :
Նե · լդ · 9 :
Սաղ · Ղ · 45 :
Սաղ · հը · 38 :
Սաղ · Ազ · 23 : Ցակ · է · 16 : Ցօհ · է · 14, 15, 16 :
Սաղ · հր · 19 :
Բ Օր · ա · 35 : Սաղ · ղե · 11 : Ազ · 26 : Երե · գ · 17, 18 :
Ծն · լա · 7 :
Գլ · լբ · 11 : Եզեկ · ի · 15 :
Բ Օր · ա · 36 : Ցես · Ազ · 6, 8, 9, 14 :
Գլ · լբ · 12 :
Բ Օր · ա · 40 :

ՆՀԳ 1490

դէպ 'ի անապատը կարմիր ծովուն ճամբան չուեցէք :

26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու

27 Ահարոնին՝ ըսելով , °Մինչեւ ե՞րբ աս չար ժողովքին ինծի դէմ տրտնջելուն համբերեմ . Իսրայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի դէմ կը տրտնջեն : Ես լսեցի

28 դէմ կը տրտնջեն : Ըսէ անոնց , "Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօսեցաք , անանկ ալ պիտի ընեմ

29 ձեզի . Ձեր դիերը աս անապատս մէջ պիտի իյնան . և ձեր բոլոր հաշիւին համեմատ՝ ձեզմէ ամէն համրուածները քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ դուք ոՉԽԴ որ ինք

30 ծի դէմ տրտնջեցիք , Անշուշտ պիտի չմտնէք ան երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ բնակեցընելու Ը*երդում ըրի՝ , Բայց 'ի Ցեփոնէի որդին Քաղեբէն ու Նաւէի որդին Ցեսուէն :

31 Ձեր ղեր որդիքը՝ որոնց համար դ**ը ըսիք Թէ պիտի յափշտակուին , անոնք պիտի տանիմ , և

32 ձեր չհաւնած երկիրը անոնք պիտի եղողները՝ դուք ոՉԽԴ որ ինք

33 Եւ ձեր որդիքը անապատին մէջ Բ.քառասուն տարի ժպիտի ‡մոլորին , ու ձեր Ի պոռնկութիւնները կրեն , մինչեւ որ ձեր դիերը անապատին

34 մէջ սպառին : Ինչպէս որ երկիրը Էքառասուն օրուան մէջ լրտեսեցիք , անանկ ալ ան օրերուն Թուղթ համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տեղը մէյմէկ տարի ԻՀՈՒԼՎ՝ քառասուն տարի պիտի կրէք ձեր անօրէնութիւնները , ու իմ Յեղձ հետանալս

35 ձանչնաք : ԺԱ Տէրս ըսի , Ինծի դէմ ժողվուած բոլոր Ի ատ չար ժողովքին անշուշտ պիտի ընեմ աս բանը . անոնք աս անապատին մէջ պիտի սպառին , ու հոն մեռնին :

36 Եւ ան մարդիկը՝ որ Մովսէս խըրկեց ան երկիրը լրտեսելու , որոնք դարձան ու երկրին վրայով դէղ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը ա

37 նոր դէմ տրտնջելու դրդռեցին , Ան մարդիկը որ ան երկրին վրայով դէղ լուր հանեցին՝ Ն Տարուածով

38 մեռան Տէրոջը առջեւը : Ւ Բայց Նաւէի որդին Ցեսու և Ցեփոնէի որդին Քաղէբ որ երկիրը լրտեսելու գացող մարդոցմէն

39 էին , ողջ մնացին : Եւ Մովսէս աս խօսքերը Իսրայէլի բոլոր որդւոցը զրուցեց , ու ժողովուրդ

40 դը մեծ սուգ ըրաւ : Եւ առտուանց կանուխ լեռանը գլուխը ելան՝ ըսելով , Ահա մենք պատրաստ էնք , և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի ելլենք . ինչու որ մեղք գործեցինք :

41 Եւ Մովսէս ըսաւ , Ինչո՞ւ հիմա

ՆՀԳ 1490

յ ՀՊր 25 : բ Մն . իդ . 20 :

Ն բ Օր . ա . 42 :

Ղբ Մն . ժե . 2 :

ա բ Օր . ա . 43 :

Ղ ՀՊր 43 : բ Օր . ա . 44 :

ՊԳԼ . իա . 3 : Դատ . ա . 17 :

յ Տէրոջը հրամանէն դուրս կ'ելլէք .

42 ատ բանը պիտի չյաջողի : Մի՛ ելլէք , (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ ,) չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը

43 կարդուիք . Ինչու որ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք հոն առջեւնիդ են , և սրով պիտի իյնաք . Ւ դուք Տէրոջմէն ետ դառնալուդ համար

44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ : "Բայց անոնք յամառութիւն ընելով՝ լեռանը գլուխը ելան . սակայն Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Մովսէս բանակին մէջէն չհատուեցան :

45 Ւ Ան ատենը ան լեռանը վրայ բնակող Ամաղեկացիք ու Քանանացիք իջան և զարկին անոնք , ու հալածեցին մինչեւ Ո Հօրմա :

ԳԼ . ԺԵ

1 Հացի ընծային ու Թափելու նուէրին կանոնը : 13 , 29 Օտարականն ալ նոյն կանոնով պիտի ընծայէր : 17 Առջի խմորէն բարձրացընելու ընծայ մատուցանելուն կանոնը : 22 Անգիտութեամբ գործուած մեղքին պատարագը : 30 Հպարտութեան պատիժը : 32 Շաբաթը պղծող մարդու մը քարկոծուիլը : 37 Ծոպեբուն օրէնքը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-

2 սելով , "Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց , Երբոր մըտնէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որն

3 որ ձեզի պիտի տամ , Եւ Տէրոջը Բանոյշ հոտ նուիրելու համար՝ Ե արջառներէն կամ Հօտերէն պահարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը , ողջակէզ կամ Ը ուխտ կատարելու զոհ՝ Թէ կամաւոր ընծայի համար , և Թէ Ե ձեր տօ-

4 ներուն մէջ , Ան ատենը Ի իր զոհը Տէրոջը մատուցանող Ե հացի ընծայի համար Ը հիմնի մի չորրորդ մասը եղով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր պիտի

5 մատուցանէ : Եւ ողջակէզին կամ զոհին հետ մէկ գառի համար՝ Բ հիմնի մի չորրորդ մասը դինի թա-

6 փելու նուէր պիտի ընես . Ժ կամ խոյի մը համար՝ հիմնի մի երրորդ մասը եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ

7 պիտի ընես . Եւ Թափելու նուէրի համար հիմնի մի երրորդ մասը դինի՝ անոյշ հոտի համար Տէրոջը

8 պիտի մատուցանես : Եւ երբոր ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կատարելու զոհի համար՝ կամ Է խաղաղութեան զոհի համար զուարակ

9 մը մատուցանես Տէրոջը , Ան ատենը Է զուարակին հետ կէս հիմնի եղով շաղուած իրեք տասանորդ բարակ ալիւրէ հացի ընծայ մատու-

10 ցանես . Եւ Թափելու նուէրի համար կէս հիմնի դինի մատուցանես . ասիկայ Տէրոջը անուշահոտ պատա-

ա ՀՊր 18 : Ղև . իդ . 10 : բ Օր . է . 1 :

Բ Ծն . բ . 21 : Եւ . իԹ . 18 :

ի Ղև . ա . 2 , 3 :

Գ Ղև . է . 16 : իբ . 18 , 21 :

Ե Ղև . իդ . 8 , 12 , 36 : Գև . իբ . 19 , 27 : իԹ . 2 , 8 , 13 : բ Օր . ժ . 10 :

Զ Ղև . բ . 1 : է . 14 :

Ը Եւ . իԹ . 40 : Ղև . իդ . 13 :

Է Ղև . ժ . 10 : Գև . իբ . 5 :

Ը Գև . իբ . 7 , 14 :

ժ Գև . իբ . 12 , 14 :

Ի Ղև . է . 11 :

Լ Գև . իբ . 12 , 14 :

Ն · ք · ՉՒ · 1490

11 րագ մըն է : Անէն մէկ զուարակի
կամ խոյի համար՝ կամ ոչխարի
կամ այծի համար ասանկ պիտի
12 ըլլայ : Ձեր պատրաստելու Թուոյն
նայելով՝ անոնց Թուոյն համեմատ՝
ամէն մէկուն անանկ պիտի ընէք :
13 Երկրին ամէն բնակը աս բաները
անանկ պիտի ընէ , Տէրոջը անուա-
շահոտ պատարագ մատուցանելու
14 համար : Եւ թէ որ ձեր քովը
պանդխտացած օտարականը՝ կամ
ձեր ազգերուն մէջ ձեր մէջը բնա-
կողը Տէրոջը անուշահոտ պատա-
րագ ընելու ըլլայ , ձեր ըրածին պէս
15 անոնկայ ալ անանկ պիտի ընէ : Ո՛վ
ժողովք՝ Ե ձեզի համար և յԵր ևողը
պանդխտացած օտարականին հա-
մար մէկ կանոն պիտի ըլլայ . ձեր
ազգերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոնով՝ Տէրոջը առջեւը ինչպէս էք
գուք , անանկ պիտի ըլլայ օտա-
16 րականն ալ : Ձեզի համար և ձեր
քովը պանդխտացած օտարականին
համար մէկ օրէնք ու մէկ կարգադրու-
թիւն պիտի ըլլայ :
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
18 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ անոնց , Երբոր ան երկիրը
մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ ,
19 Եւ ըլլայ որ երբ ևան երկրին հա-
ցկեն ուտէք , բարձրացընելու ըն-
20 ծայ մատուցանէք Տէրոջը . Ձեր
առջի խմորէն չօթի մը բարձրացը-
նելու ընծայ պիտի մատուցանէք .
ինչպէս բարձրացընելու ընծան ին-
պես որ կ՚ընէք , աս ալ անանկ
21 պիտի բարձրացընէք : Ձեր առջի
խմորէն բարձրացընելու ընծայ պի-
տի մատուցանէք Տէրոջը ձեր ազ-
գերուն մէջ :
22 Իսկ Եթէ որ սխալիք ու չընէք աս
բոլոր պատուիրանքները՝ որ Տէրը
23 բսաւ Մովսէսին , Նաև ան ամէնը՝
որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէ-
սին ձեռքովը ան օրէն ի վեր՝ որ
Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ յառաջիկան . Եւ ըլլայ որ ճԵթէ
ժողովքը սխալմամբ չանցնէք մի ը-
նէ , ան ատենը բոլոր ժողովքը՝ Տէ-
րոջը անուշահոտ ողջակէզի համար՝
մէկ զուարակ մի պիտի մատու-
ցանէ յրատ օրինի հացի ընծայով
ու Թափելու նուէրով , և մեղքի
պատարագի համար ևայծերէն մէկ
25 նոխազ : Ե Եւ քահանան քաւու-
Թիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին համար , ու Թո-
ղութիւն պիտի ըլլայ անոնց , ին-
չու որ սխալմունք էր , և անոնք
իրենց սխալելուն համար իրենց ըն-
ծան Տէրոջը պատարագ բերին , ու
նաև իրենց մեղքի պատարագը Տէ-
26 րոջը առջեւը . Ուստի Իսրայէլի որ-

դւոցը բոլոր ժողովքին ու անոնց
մէջը պանդխտացած օտարական-
ներուն Թողութիւն պիտի ըլլայ .
քանզի բոլոր ժողովուրդը սխալման
մէջ էր :
27 Եւ Եթէ որ անձ մը սխալմամբ
մեղք գործէ , ան ատենը մեղքի
պատարագի համար մէկ տարեկան
28 էգ այծ մը պիտի բերէ . Եւ քահա-
նան քաւութիւն պիտի ընէ սխալ-
մամբ մեղք գործող անձին համար .
երբոր Տէրոջը առջեւը սխալմամբ
մեղք գործէ , անոր համար քաւու-
Թիւն պիտի ընէ , ու անոր Թողու-
29 Թիւն ըլլայ : Սխալմամբ մեղք գոր-
ծողին համար՝ Թէ Իսրայէլի որդւոց
մէջի բնակին համար , և Թէ անոնց
մէջը պանդխտացած օտարականին
համար , մէկ օրէնք պիտի ունենաք :
30 Բայց ան անձը որ *յանդգնու-
Թեամբ բան մը կ՚ընէ , Թէ երկրին
բնակը ըլլայ և Թէ օտարական ,
անիկայ Տէրը կը նախատէ . ան
անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
31 կորսուի : ՔՏէրոջը խօսքը արհա-
մարհելուն ու անոր պատուիրանքը
զանց ընելուն համար ան անձը
անշուշտ պիտի կորսուի . Անոր
անօրէնութիւնը իր վրան պիտի
ըլլայ :
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը անա-
պատն էին , Մարդ մը գտան որ
33 շաբաթ օրը փայտ կը ժողվէր : Եւ
անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ
գտան զանիկայ , Մովսէսին ու
Ահարոնին և բոլոր ժողովքին առ-
34 ջեւ բերին : Եւ Վրանատրկեցին
զանիկայ , ինչու որ անոր ինչ ընէ-
35 լիքին ծանուցուած չէր : Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին , Ան մարդը ան-
պատճառ պիտի մեռցուի . բոլոր
ժողովքը բանակէն դուրս էքարէ-
րով պիտի քարկոծեն զանիկայ :
36 Եւ բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս՝ բանակէն
դուրս հանեցին զանիկայ , և քարէ-
րով քարկոծեցին , ու մեռաւ :
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
38 ըսելով Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ ցանոնց , որ իրենց ծոպեր
շինեն իրենց հանդերձներուն քը-
ղանցքներուն վրայ իրենց ազգե-
րուն մէջ . ու բրանցքի ծոպերուն
վրայ կապոյտ ժապաւէն մը դնեն .
39 Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ , որ
դուք տեսնէք ան ու Տէրոջը բո-
լոր պատուիրանքները միտքերնիդ
բերէք , և ընէք անոնք . ու ևձեր
սրտերուն և ձեր աչքերուն ցոհե-
Թիանալ չհետեւիք՝ որոնց ետեւէն

Ն · ք · ՉՒ · 1490

դուք կուգաք ըստ որոնց դուք
40 անոնց վրայ պոռնկացաք . Որպէս-
զի յիշէք ու կատարէք իմ բոլոր
պատուիրանքներս , ու ևսուրբ

11 Ղեւ . դ . 27 , 28 :
12 Ղեւ . դ . 35 :
13 Ղեւ . ժ . 15 :
14 Ել . ժբ . 49 : Գն . Թ . 14 :
15 Ել . ժբ . 29 : Ղեւ . ժբ . 49 : Գն . Թ . 14 :
16 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 1 :
17 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 1 :
18 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 1 :
19 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 2 , 10 : Ռ-ում . գ . 9 , 10 :
20 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 2 , 10 : Ռ-ում . գ . 9 , 10 :
21 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 2 , 10 : Ռ-ում . գ . 9 , 10 :
22 Ղեւ . դ . 2 :
23 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 2 , 10 : Ռ-ում . գ . 9 , 10 :
24 Ղեւ . դ . 13 :
25 Ել . ժբ . 8 , 9 , 10 :
26 Ել . ժբ . 2 : բ Օր . իգ . 2 , 10 : Ռ-ում . գ . 9 , 10 :
27 Ղեւ . դ . 27 , 28 :
28 Ղեւ . դ . 35 :
29 Ել . ժբ . 15 :
30 Ղ բ Օր . ժէ . 12 : Սաղ . ժթ . 13 : Երբ . ժ . 26 : ազեա . բ . 10 :
31 Եբ . բաբ . ձբ . ձեռ . քով
32 Ղ բ Թագ . ժբ . 9 : Ռում . ժգ . 13 :
33 Ղեւ . ե . 1 : Եզեկ . ժբ . 20 :
34 Ել . լա . 14 , 15 : Ե . 2 , 3 :
35 Ղեւ . իգ . 12 :
36 Ել . լա . 14 : Թագ . իա . 13 : Գոր . է . 58 :
37 բ Օր . իբ . 12 : Մատ . իգ . 5 :
38 Ել . ժբ . 19 : Ձոր . լա . 7 : Նեհ . Թ . 14 : Եզեկ . գ . 9 :
39 Սաղ . հգ . 27 , ճգ . 39 : Յակ . դ . 4 :
40 Եբ . պոռնկութիւն կ՚ընէք .
Ղեւ . ժա . 44 , 45 : Հռով . ժբ . 1 : Կող . ա . 22 : ա Պետ . ա . 15 , 16 :

ՂԵՒԻԱՑԻ

ղըլաք ձեր Աստուծոյն առջեւը ։
41 Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը , որ ձեզ ի՛ր Աստուած ըլլալու համար՝ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աստուածը ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Կորխ , Դաթանի և Աբիրոնի ապստամբ բոլոր իւնը ։ 23 Մովսէս կը զատէ ժողովուրդը ապստամբներուն վրաններէն ։ 31 Երկիրը կը կլլէ Կորխը՝ որուն ընկերները կրակով կը սպառին ։ 36 Բուրվառները սուրբ բանի դործածուելու համար կը պահուին ։ 41 Տասուհոգւոց հազար եօթը հարիւր հոգի՝ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ընելուն համար , ժանտախտով կը մեռնին ։ 46 Ահարոն խունկ ծխելով՝ ժանտախտը կը դադրեցնէ ։

1 Նաև Ղևիի որդւոյն Կահաթի որդւոյն Իսահարեան որդին – Կորխը՝ և Ռուբենի որդւոցմէ Եղիաբի որդիքը Դաթան ու Աբիրոն՝ և Փաղեթի որդին Ովն *եւ
2 յան , եւ Իսրայէլի որդւոցմէ երկուհարիւր յիսուն հոգի Ե ժողովքի խորհրդական գլխաւորներ ՝՝ ա նուանի մարդիկ հեռբերնէն ՝՝ ։
3 Նէլով՝ Մովսէսին առջեւը եկան , եւ Ֆ Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողովեցան , ու ըսին անոնց , Ձ՚ հերիք է ըրածնէդ . ինչու որ Ը ղոյն ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ են , և Տէրը անոնց մէջն է . և ինչու Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք
4 ձեզ կը բարձրացնէք ։ Եւ երբ Մովսէս ա՚ լսեց , ՚ երեսին վրայ
5 ինկաւ . ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողովքին՝ ըսելով , Վաղը Տէրը պիտի ցուցընէ թէ ո՛րն է իրը , և ո՛րն է Ե սուրբը , ու ՚ անիկայ իրեն պիտի մօտեցընէ . և ո՛րն որ ինքը ընտրէ , Ի իրեն պիտի
6 մօտեցընէ ։ Ա՚ս ընէք . առէք ձեզի բուրվառներ , դուն ով Կորխ՝
7 և քու բոլոր ժողովքդ . Եւ վաղը անոնց մէջը կրակ դրէք , ու Տէրոջը առջեւը անոնց վրայ խունկ դրէք . և սուրբը անիկայ ըլլայ , որն որ Տէրը կ՚ընտրէ . ալ հերիք է ըզ՚ածնէդ՝ ով Ղևիի որդիքը ։
8 Եւ Մովսէս բաւ Կորխին , Լանգէ՛ք
9 ով Ղևիի որդիքը . Ժ պզտիկ բան կ՚ընեսայ ձեզի՝ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցընելու համար՝ Իսրայէլի ժողովքէն զատց ձեզ , որ Տէրոջը խորանին պաշտօնը ընէք , և ժողովքին առջեւը կայնիք՝ անոնց սպասաւորուելու
10 Թիւնը ընելու . Եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը էջէն մօտեցուց , ու դուք քահանայութիւնն ալ կը փընտռէ
11 ուէք ։ Ուրեմն դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողովուեցաք . և Ահարոն ով է՝ որ անոր դէմ դուք տրտունջ կ՚ընէք ։
12 Եւ Մովսէս Եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու հաղարկեցին , ըսելով , Ա՛ռ ձեր իրիկուն ։
13 Ձեզ եկեր . Մեզ անապատին մէջ մեռցընելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելը էքիչ բան է , որ նաև ի՛ր վրայ
14 տիրապետել կ՚ուզես ։ Եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չըտարիր , ո՛չ ալ մեզի արտի ու այգիի ժառանգութիւն տուիր . ո՞վ ի՛ր մարդոցը աչքերը պիտի
15 հանես . մենք չենք եկեր ։ Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ , ու ըսաւ Տէրոջը , Ո՛վ նայիր անոնց ընծաներուն . Ա՛նոնցմէ էշ մըն ալ չառի , և անոնց մէկուն չարիք
16 մը չըրի ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Կորխին , Ղ՚ուզը դուն ու քու բոլոր ժողովքդ Ֆ Տէրոջը առջեւը ներկայանաք , դուն և անոնք ու Ա-
17 Հարոն . Եւ առէք ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները , ու անոնց մէջը խունկ դրէք , և ամէն մէկը իր բուրվառը ՝՝ Նէլով՝ այսինքն երկուհարիւր յիսուն բուրվառները , և դուն ալ ու Ահարոն ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները Տէրոջը առ-
18 ջեւը մօտեցուցէք ։ Եւ ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին , ու անոնց վրայ խունկ դրին , և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսին ու
19 Ահարոնին հետ ։ Եւ Կորխ անոնց դէմ ժողովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը . ու Ֆ Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին ե-
20 րևեցաւ ։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝ ըսելով , Ա՚ռ ժողովքին մէջէն զատուեցէք , որ Ե շուտով
22 կորսընցնեմ ատոնք ։ Բայց ա-նոնք Ւերեսնուն վրայ ինկան ու ըսին , Ո՛վ Աստուած՝ Ժ բոլոր † մարդոց հոդիներուն Աստուածը , մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքին վրայ պիտի դայ քա-
23 բարկութիւնդ ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
24 սելով . Խօսէ ժողովքին ու ըսէ , Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռա-
25 ցէք ։ Եւ Մովսէս ելաւ , ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց , և Իսրայէլի ծերերը անոր եաւէն գացին .
26 Եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով , Ե Ա՛ս չար մարդոցը վրաններուն քովէն էա՛ս քաշուեցէ՛ք , ու անոնց մէկ բանին մի՛ դպչէ՛ք , որ անոնց
27 բոլոր մեղքերովը չկորսուիք ։ Ա՛յսպէս անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացան . և Դաթան ու

Ն . ք . ԶՓ . 1490

ԻՐՔ 1471

– ԵԼ . Զ . 21 ։ ԳԼ . ԻԶ . 9 ։ ԻՀ . 3 ։ Ցուդ . 11 ։
* ԵՔՐ . ա . ՝՝ ։
Բ ԳԼ . ԻԶ . 9 ։
ՀՍԱ . ՃՂ . 16 ։
Ե ԵԼ . ԺԹ . 6 ։
Ի ԵԼ . ԻԹ . 45 ։ ԳԼ . Ժգ . 14 ։ ԼԵ . 34 ։
Ղ ԳԼ . Ժգ . 5 ։ Ի . 6 ։
Ի ՀՄՐ 3 ։ Ղև . իա . 6 , 7 , 8 ։ 12 , 15 ։
Ը ԵԼ . ԻԸ . 1 ։ ԳԼ . Ժհ . 5 ։ ա Թագ . ը . 28 ։ Սաղ . ՃԶ . 26 ։
Ի ԳԼ . Ե . 10 ։ Ղև . Ժ . 3 ։ իա . 17 , 18 ։ Եզեկ . Ի . 46 ։ Իգ . 15 , 16 ։
Ժ ա Թագ . Ժը . 23 ։ Ես . Է . 13 ։
Ի ԳԼ . Գ . 41 , 45 ։ Ը . 14 ։ Բ Օր . Ժ . 8 ։
ԼԵԼ . Ժշ . 8 ։ ա Կոր . գ . 5 ։

Ի ՀՄՐ 9 ։ Ծ ԵԼ . Բ . 14 ։ Գոր . Է . 27 , 35 ։
Ի ԵԼ . Գ . 8 ։ Ղև . Ի . 24 ։
ՀՆԹ . Գ . 4 ։ 5 ։
Յ ա Թագ . Ժր . 3 ։ Գոր . Ի . 33 ։ Բ Կոր . Է . 2 ։
Ղ ՀՄՐ 6 , 7 ։ Ճ ա Թագ . Ժբ . 3 , 7 ։
Ժ ՀՄՐ 42 ։ ԵԼ . Ժգ . 7 , 10 ։ Ղև . Ի . 6 , 23 ։ ԳԼ . Ժգ . 10 ։
Յ ՀՄՐ 45 ։ ՉՆ . ԺԲ . 17 , 22 ։ Եբեմ . Ծա . 6 ։ Գոր . Բ . 40 ։ Ցայս . Ժբ . 4 ։
Ն ՀՄՐ 45 ։ ԵԼ . ԼԲ . 10 ։ ԼԷ . 5 ։
Ղ ՀՄՐ 45 ։ ԳԼ . Ժգ . 5 ։
Ա ԳԼ . ԻԷ . 16 ։ Ցոբ . Ժբ . 10 ։ Ծաղ . Ժբ . 7 ։ Ես . Ժէ . 16 ։ Զաք . Ժբ . 1 ։ Երե . Ժբ . 9 ։
Ի ՆԵՔ . Մարմին
Ն ՉՆ . ԺԲ . 12 , 14 ։ Ես . Ծբ . 11 ։ Բ Կոր . Չ . 17 ։ Ցայս . Ժբ . 4 ։

Աբիրոն և անոնց կնիկները՝ ու անոնց որդիքը և ընտանիքը՝ իրենց վրաններուն դուռը ելան կայնե-
28 ցան : Եւ Մովսէս ըսաւ , Պ Ասով պիտի դիտնաք թէ Տէրն է իս խրկողը բոլոր աս գործերը ընե-
լու , և ոչ թէ ես ինծմէ իմն
29 Հ էրէ · Այ·ինդ՝ թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնց ալ պատահի ,
30 Տէրը իս խրկած չէ : Բայց թէ որ Տէրը ա* հրաշք մը ընէ , և երկիրը իր բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ , ու ա-
նոնք ո ողջ ողջ դժոխքը իջնեն , ան ատենը պիտի դիտնաք որ աս մար-
31 դիկը Տէրը անարգեցին : Վեր եղաւ որ աս բոլոր խօսքերը խօսիլը լմընց-ցուցածին պէս , անոնց տակի գե-
32 տինը պատռեցաւ . Եւ երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք և ա-
նոնց տուները ու ո կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչ-
33 քը կլլեց : Եւ անոնք ու բոլոր ա-նոնցները ողջ ողջ դժոխքը իջան . և երկիրը ծածկեց զանոնք , ու ժողովքին մէջէն կորսուեցան :
34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան . քանզի ըսին , Զըլլայ որ երկիրը
35 մեզ ալ կլլէ : Եւ ե Տէրոջմէն կրակ եկաւ , ու ֊ խունկ մատուցանող եր-կու հարիւր յիսուն հոգին սպա-
ռեց :
36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
37 սելով , Խօսէ՛ Ահարոն քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառ-ները ան այրուածին մէջէն վերցնէ . և դուն անոնց ֆէջը եղած կրակը ան-
դին ցրուէ . քանզի ֊ անոնք սուրբ
38 եղան : Ա՛ ե իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներէն թիթեղներ շինեն՝ սեղանը պատե-
լու համար . ինչու որ անոնք Տէ-րոջը առջևը մատուցելով՝ սուրբ եղած են . ֆև Իսրայէլը որդւոյը
39 Նշան պիտի ըլլան : Ու եղիազար քահանան ան այրուած մարդոյը մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ . և զանոնք սեղանը պատե-
լու համար թիթեղներ շինեցին .
40 (Իսրայէլը որդւոյը յիշատակ ըլ-լալո՛ համար , ° որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար մէկը Տէրոջը առջևը խունկ մատուցանելու չմո-տենայ , և Կորխին պէս ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ .) ինչպէս որ Տէրը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռ-քովը :
41 Եւ հետևեալ օրը ֆ Իսրայէլը որ-դւոյը բոլոր ժողովքը Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ

ըրին՝ ըսելով , Դուք Տէրոջը ժողո-
42 վուրդը մեռուցիք : Եւ եղաւ որ երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարո-նին դէմ ժողովուած էին , դէպ՚ի ժողովքի խորանը նայեցան , և ահա ֊ամպը ծածկեց ան , ու Բ Տէրոջը
43 փառքը երևցաւ : Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանին առջևը
44 եկան : Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
45 սին՝ ըսելով , ֆ Ած ժողովքին մէջէն ելէք , որ շուտով սպառեմ զա-նոնք . և ե՛ասոնք երեսնուն վրայ ինկան :
46 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , Խուրվառը առ , ու մէջը սեղա-նին վրայէն կրակ դիր , և վրան խունկ դիր , ու շուտով ժողովքը դնա , ու անոնց համար քաւու-Թիւն ըրէ , Բ ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն ելաւ . ժանտախտը
47 սկսաւ : Եւ Ահարոն Մովսէսին ը-սածին պէս Բ֊ւրվառը առաւ , ու ժողովքին մէջը վազեց , և ահա ժանտախտը սկսած էր ժողովուր-դին մէջը , և վրան խունկ դրաւ , ու ժողովուրդին համար քաւութիւն
48 ըրաւ . Եւ մեռելներուն ու ողջե-րուն մէջտեղը կայնեցաւ , ու ժանտ-
49 ախտը դադարեցաւ : Եւ ժանտ-ախտէն մեռածները տասնուչորս հազար եօթը հարիւր հոգի էին , կորխի բանին համար մեռածներէն
50 զատ : Եւ Ահարոն դարձաւ Մով-սէսին՝ ժողովքի խորանին դուռը , ու ժանտախտը դադարեցաւ :

ԳԼ · ԺԷ

1 Տասուերկու ցեղերուն գլխաւորներուն մէջը՝ Ահարոնին գլխաւորը կը ծաղկի , 10 ու ժո-ղովուրդին ապստամբներուն դէմ վկայութիւն ընելու համար կը պահուի :

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ՛ Իսրայէլէ որդւոյը , ու անոնցմէ իրենց հարցը տուներուն համեմատ մէկմէկ գլխաւոր՝ ա֊ր-
իրենց հարցը տուներուն բոլոր իշ-խաններէն տասուերկու գլխաւոր
3 ներ . ամէն մարդուն անունը իր գլխաւորին վրայ գրէ՛ : Եւ Ահա-րոնին անունը Ղևիին գլխաւորին վրայ պիտի գրես . ինչու որ անոնց հայրերուն տանը իշխանին համար
4 մէկ գլխաւոր պիտի ըլլայ . Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայու-թիւնին առջևը դնես , ֊ուր որ ձե-
5 զի պիտի հանդիպիլմ՛ : Եւ պիտի ըլ-լայ որ Բ իմ ընտրած մարդուս գա-ւազանը պիտի ծաղկի . ու պիտի դադրեցընեմ ինծմէ Իսրայէլին որ-դւոյը տրտունջը՝ ֆ որոնք կը տրտն-
6 ջին ձեր վրայով : Եւ Մովսէս խօ-սեցաւ Իսրայէլին որդւոյը . ու ա-նոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ տասուերկու

֊ Եզ · Ի · 34 ։
Բ Հմր 19 ։
Գլ · ի · 6 ։

ֆ Հմր 21 , 24 ։

Ր Հմր 22 ։
Գլ · ի · 6 ։

Ի Ղև · ժ · 6 ։
Գլ · ա · 53 ։
բ · 19 ։ ժա · 33 ։ Ժբ · 5 ։
ա Պն · իե · 24 ։ Սաղ · ՃՂ · 29 ։

֊ Եզ · Ի · 34 ։
Բ Հմր 19 ։
Գլ · ի · 6 ։

ֆ Հմր 21 , 24 ։

Ր Հմր 22 ։
Գլ · ի · 6 ։

֊ Եզ · իե · 22 ։ իԹ · 42 , 43 ։ Լ · 36 ։
Բ Գլ · Ժգ · 5 ։
ֆ Գլ · Ժգ · 11 ։

Ա Գլ · ի · 10 ։ Բ Պն · իգ · 18 ։

Բ Գլ · Ժ · 10 ։ իգ · 10 ։ Եզեկ · Ժգ · 8 ։

Գ Գլ · ժե · 10 ։ իգ · 10 ։ Եզեկ · Ժգ · 8 ։

Դ Գլ · Ժ · 12 ։ Բ Օր · Ժբ · 22 ։ Ջաք · բ · 9 ։ 10 ։ գ · 9 ։ Ցօհ · ե · 36 ։

Ե Գլ · իգ · 13 ։ Երեմ · իգ · 16 ։ Եզեկ · Ժգ · 17 ։ Ցօհ · ե · 30 ։ գ · 38 ։

֊ Ցոր · լա · 3 ։ Եփ · իբ · 21 ։

*ԵԲԲ · սեռը · ծագումը · Թիւն

ա Հմր 33 ։ Սաղ · ծե · 15 ։

Զ Գլ · իգ · 10 ։ իե · 3 ։ Բ Օր · Ժա · 6 ։ Սաղ · ՃՂ · 17 ։

Է Ցես Հմր 17 ։ Գլ · իգ · 11 ։ ա Պն · գ · 22 , 37 ։

Բ Ղև · Ժ · 2 ։ Գլ · Ժա · 1 ։ Սաղ · ՃՂ · 18 ։

Թ Հմր 17 ։

Ը Ես Ղև · իե · 28 ։

Ի Ընակ · ե · 2 ։ Ամբ · բ · 10 ։

Ն·Ք·ԶՖ· Ի՛ՐԲ 1471

գաւազան տուին անոր , ամէն մէկ իշխանին համար մէ՛կմէկ գաւազան , և Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
7 ւազաններուն մէջն էր : Եւ Մովսէս գաւազանները Տէրոջը առջևը դրաւ Վկայութեան խորանին մէջ :
8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս վկայութեան խորանը մտաւ . և ահա Ղևիի տանը կողմէն ծլած Ահարոնին գաւազանը ծաղկեցաւ ու ծլեցաւ և ծաղիկ բացաւ ու
9 նուշեր հասցուց : Եւ Մովսէս բոլոր գաւազանները Տէրոջը առջևէն դուրս հանեց Իսրայէլի բոլոր որդոցը առջևը . ու անոնք տեսան , և ամէն մէկը իր գաւազանը առաւ :
10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահարոնին գաւազանը վկայութիւնին առջևը ետ դարձուր , Նոր ապստամբներուն նշան ըլլալու համար պահուի . Ու անոնց տրտունջը ինձ-
11 մէ վերջցնես , որ չմեռնին : Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին
12 պէս ըրաւ , անանկ ըրաւ : Եւ Իսրայէլի որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով , Ա՛խ կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք ամէնքս կը կոր-
13 սուինք . Ամէն ով որ Տէրոջը խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ պիտի մեռնի՞նք :

ԳԼ· ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղևտացւոց յանձնուած պաշտօնութիւնը : 9 Քահանայից բաժինը , 21 Ղևտացւոց բաժինը : 25 Ղևտացւոց բաժինէն բարձրացընելու ընծան քահանայից իրաւունքը կ'ըլլայ :

Ա Տէրը ըսաւ Ահարոնին , Դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ և քու հօրդ տունը Սրբարանին ա-
2 նօրէնութիւնը պիտի կրեք . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը անօրէնու-
3 թիւնը պիտի կրեք : Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ այսինքն Ղևիին ցեղէն եղող քու եղբայրներդ մօտեցընես , որ քեզի հետ միանան , ու քեզի սպասաւորութիւն ընեն . և դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ վկայութեան խորանին առջևը պիտի ըլլաք :
4 Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միանան , ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով . և օտար մէկը պիտի չմօտենայ ձե-
5 զի : Եւ սրբարանին պահպանութիւնը ու սեղանին պահպանութիւնը պիտի պահէք , որ ալ Իսրայէլի որդոցը վրայ բարկութիւն
6 չըլլայ : Եւ ահա ես Իսրայէլի որդոցը մէջէն Ղևտացիները ղևտացիները առի . Ձեզի Տէրոջը համար պարգև տրուած են , որ ժողովքի խորանին պաշտօնը
7 ընեն : Եւ դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բանեքրուն համար և վարագուրին ներսը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք , ու պաշտօնը կատարէք . ձեր քահանայութիւնը ձեզի պարգևի պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի :
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին , Եւ հես ահա Իսրայէլի որդոցը բոլոր սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս պահպանութիւնը քեզի տուի . Ձ անունը նշանման իրաւունքի համար քեզի և քու որդոցդ տուի յաւի-
9 տենական կանոնով : Ասոնք քուկդ պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն՝ *որ չեն այրուիր" . Ղանոնց ամէն հացի ընծաներուն՝ Ճանոնց ամէն մեղքի պատարագներուն և Ճանոնց ամէն յանցանքի պատարագներուն բոլոր ընծաները՝ որ ինծի պիտի հատուցանեն , ամենասուրբ են քեզի
10 ու քու որդոցդ համար : Ամենասուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես ան . ամէն արու պիտի ուտէ ան . անի-
11 կայ սուրբ պիտի ըլլայ քեզի : Ասալ քուկդ պիտի ըլլայ . Ասոնց պարգևներուն բարձրացընելու ընծան , և Իսրայէլի որդոցը բոլոր երերցընելու ընծաները . Ձեզի և քեզի հետ քու որդոցդ ու քու աղջիկներուդ տուի անոնք յաւիտենական կանոնով . Քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պի-
12 տի ուտէ : Ամէնէն ադեկ եղէնն և ամէնէն ադեկ դինիին ու ցորէնին բոլոր Ներախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի մատուցանեն , քեզի տուի :
13 Անոնց երկրին մէջ եղած ամէն Ըստ-ղէրջ Ներախայրիները՝ Ղոր Տէրոջը բերեն , քուկդ պիտի ըլլան . Քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղո-
14 ղը անկէ պիտի ուտէ : Իսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ
15 պիտի ըլլայ : Ամէն մարմինի ամէն Ձարգանդ բացողը որ Տէրոջը կ'ընծայեն , Ըե՛ մարդ ըլլայ և թէ անասուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ . միայն թէ մարդուն առջինները անշուշտ պիտի փրկես . և անմաքուր անասուններն առջինեկն ալ պիտի փրկես :
16 Ու երբոր փրկուելու պէտք ունին՝ մէկ ամսուան ըստ Ս , սրբարանին սիկղին համեմատ Ըհինգ սիկղ արծաթի դնով պիտի փրկես . Ցանկը քսան
17 կերատ է : Բայց կովին առջինեկը և ոչխարին առջինեկը կամ այ-

Ն·Ք·ԶՖ· Ի՛ՐԲ 1471

ԼԳԼ· Գ· 12, 45 :
Ի ԳԼ· Գ· 9· Ը· 19 :
Թ ՀՄՐ 5 : ԳԼ· Գ· 10 :
Ի ԵԲՐ· Թ· 3, 6 :

ՀՂԼ· Չ· 16, 18, 26 : Ե· 6, 32 : ԳԼ· Ե· 9 :
Ն ԵԼ· ԻԹ· 29 : Ի· 13, 15 :
* ԵՔՐ· կրա-կէն·
ՂՂԼ· Բ· 2, 3 : Ժ· 12, 13 :
Ճ ՂԼ· Գ· 22, 27 : Չ· 25, 26 :
Ո ՂԼ· Ե· 1 : Է· 7 : Ժ· 12 : Ժգ· 13 :
Յ ՂԼ· Չ· 16, 18, 26, 29 : Է· 6 :
Ն ԵԼ· ԻԹ· 27, 28 : ՂԼ· Է· 30, 34 :
ԼՂԼ· Ժ·14 : Բ Օր· Ժը· 3 :
Ո ՂԼ· Իր· 2, 3, 11, 12, 13 :
Ն ՀՄՐ 29 : ԵՂ· Իգ· 19 : Բ Օր· Ժը· 4 : ՆԵՒՄ· Ժ· 35, 36 :
Ո ԵԼ· Իր· 29 :
Ն ԵՂ· Իր· 29 : Իգ· 19 : ԼԳ· 26 : ՂԼ· Բ· 14 : ԳԼ· Ժ·6, 19 : Բ Օր· Իգ· 2 :
Ա ՀՄՐ 11 :
Ո ՂԼ· Իէ· 28 :
Ն ԵԼ· Ժ·2 : Իր· 29 : ՂԼ· Իէ· 26 : ԳԼ· Գ· 13 :
Ա ԵԼ· Ժ·13 : ԼԳ· 20 :
Ը ՂԼ· Իէ· 6 : ԳԼ· Գ· 47 :
Ց ԵՂ· Լ· 13 : ՂԼ· Իէ· 25 : ԳԼ· Գ· 47 : ԵԶԿ· Խե· 12 :
Ա Բ Օր· Ժե· 19 :

ծին առջևնեկը պիտի չփրկես , ա-
նոնք սուրբ են . Հանոնց արիւնը
սեղանին վրայ պիտի սրսկես , ու
անոնց ճարպը պիտի այրես անու-
շահոտ պատարագ ըլլալու Տէրոջը .
18 Եւ անոնց միսը քովդ պիտի ըլլայ ,
Հերեցընելու երբուձը ու աջ գլուխ
19 տը քովդ ըլլալուն պէս : Ամբ-
բաներէն ամէն բարձրացընելու ըն-
ծաները՝ որ Իսրայէլէ որդիքը Տէ-
րոջը կը մատուցանեն , քեզի և քե-
զի հետ քու որդիներուդ ու աղջիկ-
ներուդ տուի յաւիտենական կա-
նոնով . Հանիկայ Տէրոջը առջևը
քեզի և քեզի հետ քու սերունդիդ
20 աղի ուխտ մինչ ի յաւիտեան : Եւ
Տէրը ըսաւ Ահարոնին , Անոնց
երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն
պիտի չունենաս , ու անոնց միջտե-
ղը բաժին չունենաս . Ես Իսրայէլի
որդւոցը մէջ քու բաժինդ ու ժա-
ռանգութիւնդ ես եմ :
21 Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր տասա-
նորդը Ղևիի որդւոցը տուի ժա-
ռանգութեան համար իրենց պաշ-
տօնին փոխարէն , Հժողովքի Իս-
րայէլին պաշտօնը ընելնուն համար :
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ ալ ժողովքի
խորանին պիտի չմօտենան , Որ
23 մեղք չբերեն ու չմեռնին : Ղեւ ժո-
ղովքի խորանին պաշտօնը Ղևտա-
ցիք պիտի ընեն , ու իրենց անօրէ-
նութիւնը իրենք պիտի կրեն . Ես
«Էմայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտե-
նական կանոն պէտք ըլլայ , որ անոնք
Իսրայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
24 թիւն չունենան : Հ քանզի Իսրա-
յէլի որդւոցը տասանորդը՝ որոնք
Տէրոջը կ՚ընծայեն , Ղևտացւոց
ժառանգութիւն տուի . ասոր պատ-
ճառով անոնց համար ըսի որ Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ ժառանգու-
թիւն չունենան :
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
26 սելով , Այսպէս խօսէ Ղևտացւոց
ու ըսէ անոնց , Երբոր Իսրայէլի
որդւոցմէն տասանորդը առնէք՝ որն
որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառան-
գութեան համար տուի , ան ատե-
նը անկէ Ի տասանորդին տասնե-
րորդ մասը բարձրացընելու ընծայ
27 պիտի մատուցանէք Տէրոջը : Ժ Եւ
աս ձեր բարձրացընելու ընծան
կալի ցորնի պէս և Ջնձանի բերքի
28 պէս պիտի սեպուի ձեզի : Այս-
պէս Իսրայէլի որդւոցմէ ձեր առած
բոլոր տասանորդներէն դուք ալ
բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը . և անոնցմէ՝
Տէրոջը բարձրացընելու ընծան Ա-
հարոն քահանային պիտի տաք :
29 Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝ Տէ-
րոջը ամէն բարձրացընելու ընծան՝
բոլորովին Հանոր ամենալաւէն՝ ա-
նոր սուրբ մասէն պիտի մատու-
30 ցանէք : Ուստի պիտի բսես անոնց ,
Երբոր անոր ամենալաւէն մատու-
ցանէք , Հան ատենը Ճաղացած կալի
արդիւնքի պէս՝ ու Ջնձանի արդիւն-
քի պէս սեպուի Ղևտացիներուն :
31 Եւ ամէն տեղ պիտի ուտէք ան
դուք ու ձեր ընտանիքները . վասն
զի ժողովքի խորանին մէջ Հձեր
ընելոց պաշտօնին փոխարէն ձեր
32 վարձքն Հ ան : Եւ անկէ ամենա-
լաւը մատուցանելէն ետքը Հանոր
համար մեղք պիտի չկրէք , ու
Իսրայէլի որդւոցը սուրբ բաները
չպղծէք որ չմեռնիք :

Գ Լ · Ժ Թ

1 Կարմիր երինջի մխիթարով շփուած մաքրու-
թեան ջուրը : 11 Անմաքուր մարդուն մաքր-
րուելուն համար՝ ան ջուրին գործածուե-
լիքը :

1 Ա Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով , Ա՛ս Հ օրէնք-
քին կանոնը որ Տէրը պատուիրեց՝
ըսելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն
անարատ ու անբիծ՝ որուն վրայ
3 լուծ դրուած չըլլայ : Եւ Եղիազար
քահանային պիտի տաք անիկայ ,
որ Հբանակէն դուրս հանէ , ու իր
4 առջևը մրթեն անիկայ : Եւ Ե-
ղիազար քահանան իր մատովը ա-
նոր արիւնէն պիտի առնէ , ու դէպ
Ի ժողովքի խորանին առջևի կողմը
Հեօթը անգամ պիտի սրսկէ անոր
5 արիւնէն : Եւ ըը իր աչքին առջևը
պիտի այրեն երինջը . Ը անոր մոր-
թը ու միսը և անոր արիւնը աղբովը
6 մէկտեղ պիտի այրեն : Եւ քա-
հանան պիտի առնէ Հեղևին փայտ՝
դոյապ ու կրկնակի կարմիր , և ե-
րինջին այրուած կրակին մէջը պի-
7 տի նետէ : Ղեւ քահանան իր
հանդերձները ու իր մարմինը ջրով
պիտի լուայ , ու ետքը բանակը
մտնէ . և քահանան մինչև իրիկուն
8 անմաքուր պիտի ըլլայ : Եւ զա-
նիկայ այրողը իր հանդերձները ու
իր մարմինը ջրով պիտի լուայ , և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ :
9 Եւ մաքուր մարդ մը Հերինջին մո-
խիրը պիտի ժողվէ , ու բանակին
դուրսի դին մաքուր տեղ մը դնէ .
և Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին հա-
մար պիտի պահուի , մեղայ համար
10 Ամաքրութեան ջուր ըլլալու : Եւ
երինջին մոխիրը ժողվողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ , ու մինչև
իրիկուն անմաքուր ըլլայ . և ասի-
կայ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց
մէջ պանդխտացող օտարականին

ՆԿՁԻ · 1471

ե Ղև · գ · 2 , 5 :

ը Ել · իթ · 26 , 28 ; Ղև · է · 31 , 32 , 34 :

ի Ժր 11 :

լ Ղև · բ · 13 ; բ Մն · ժգ · 5 :

խ Բօր · ժ · 9 ; ժբ · 12 ; ժգ · 27 , 29 ; ժը · 1 , 2 ; Յես · ժգ · 14 , 33 ; ժգ · 3 ; ժը · 7 ; Սաղ · ժգ · 5 ; Եզկ · խգ · 28 :

ծ Ժր 24 , 26 ; Ղև · իէ · 30 , 32 ; Նեհ · ժ · 37 ; ժը · 44 ; Երբ · է · 5 , 8 , 9 :

կ ԳԼ · գ · 7 , 8 :

հ ԳԼ · ա · 51 :

ձ Ղև · իը · 9 :

ղ ԳԼ · գ · 7 :

ճ Ժր 21 :

մ Ժր 20 ; Բօր · ժ · 9 ; ժգ · 27 , 29 ; ժը · 1 :

յ Նեհ · ժ · 38 :

ն Ժր 30 :

ՆԿՁԻ · 1471

ղ Ժր 12 :

շ Ժր 27 :

ո Մտ · ժ · 10 ; Ղև · ժ · 7 ; ա Կր · թ · 13 ; աԹմ · է · 18 :

չ Ղև · ժթ · 8 ; իը · 16 :

պ Ղև · իը · 2 , 15 :

ռ Բօր · իա · 3 ; աԹագ · գ · 7 :

ս Ղև · դ · 12 , 21 ; ժգ · 27 ; Երբ · ժգ · 11 :

վ Ղև · դ · 6 ; ժգ · 14 , 19 ; Երբ · թ · 13 ; տ Եւ · իթ · 14 ; Ղև · դ · 11 , 12 :

ր Ղև · ժգ · 4 , 6 , 49 :

ց Ղև · ժա · 25 ; ժե · 5 :

ւ Երբ · թ · 13 :

փ Ժր 13 , 20 , 21 ; Գև · լ · 23 :

Ն·Ք·Պ·
ԽԲԲ 1471

Ը ՀՇԲ 16 ։
ՂԼ·Խ·1։
ԳԼ·Ե·2։
Թ·6։10։
Լ·19։
ՈՂԸ·Դ·14·
ԸՆԿ·Բ·13։
† ԳՎ·Լ·19։
* ՟ի՝ մաքրուԹեան ջրով
Ի ՂԼ·Ժ·31։
Լ ՀՇԲ 9 ։ ԳԼ·Ը·7 ։
Ի ՂԼ·Ե·20։ ԽԲ·3։
Ժ ՂԼ·Ժ·32։ ԴԼ·Լ·20։
Ւ ՀՇԲ 11 ։
Ո ՀՇԲ 9 ։
Ն ՕՆ·ԽՂ·19։
ՂՍՂ·Ծ·7։
Շ ՂԼ·Ժ·9։
Ո ՀՇԲ 13 ։
Չ ԱՆԳ·Բ·13։
Պ ՂԼ·Ժ·5։

Համար յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ ։

11 Ը Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի , եօթը օր անմաքուր
12 պիտի ըլլայ ։ † Անիկայ *անով զինքը մաքրել պիտի տայ երրորդ օրը՝ և եօթներորդ օրը մաքուր պիտի ըլլայ · բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը , եօթներորդ օրը
13 մաքուր պիտի չըլլայ ։ Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի՝ ու ինքզինքը չմաքրէ , † Տէրոջը խոռանը կը պղծէ . և ան անձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի . անոր վրայ Էմաքրութեան ջուրը չսրսկուելուն համար անիկայ անմաքուր է . Է իր անմաքրութիւնը տակաւին իր վրան է ։ Վրանի մէջ մեռնող մար-
14 դուն համար օրէնքը աս է . ան վրանին մէջ ամէն մտնողը և ան վրանին մէջ ամէն եղողը եօթը
15 օր անմաքուր պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն † բաց ամաններ որ իր վրան կապուած խուփ չունի , անմաքուր
16 պիտի ըլլայ ։ Եւ Ով որ դպչի դաշտի վրայ սրով սպաննուածի մը՝ կամ էր հոգվ մեռածի մը՝ կամ մարդու ոսկորի մը և կամ դերեզմանի մը , եօթը օր անմաքուր
17 պիտի ըլլայ ։ Եւ անմաքուր եղողին համար՝ ան մեղայ համար հայրուած էրինձին մոխիրէն առ-
18 նելով՝ ամանի մը մէջ վրան ‡ կենդանի ջուր դնեն . Եւ մաքուր մարդ մը զոպայ պիտի առնէ , ու ան ջուրը խոթէ , և վրանին վրայ ու բոլոր ամաններուն վրայ և հոն եղած մարդոց վրայ՝ ու ոսկորի մը կամ սպաննուածի մը կամ մեռածի մը և կամ դերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի սրսկ ։
19 Եւ մաքուր հարցը պիտի սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը . և եօթներորդ օրը զանիկայ պիտի մաքրէ , ան ալ իր հանդերձները պիտի լուայ ու ջրով լուացուի , և իրիկունը մա-
20 քուր ըլլայ ։ Բայց ան մարդը՝ որ անմաքուր ըլլալով չմաքրուիր , ան անձը ժողովքին մէջէն պիտի կորսուի , ինչու որ † Տէրոջը սրբարանը պղծեց . անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ , անիկայ ան-
21 մաքուր է ։ Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց , որ մաքրութեան ջուրը սրսկողը իր լաթերը պիտի լուայ . ու մաքրութեան ջուրին դպչողը մինչև իրիկուն անմա-
22 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ յանմաքուր անձը ինչ բանի որ դպչի , ան ալ անմաքուր պիտի ըլլայ . ու անոր դպչող մարդը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ի

Ն·Ք·Պ·
ԽԲԲ 1453

1 Իսրայէլի որդիքը Սին կոչուած անապատը եկան առ-
ա ԳԼ·ԼԴ·36։ ջի ամսուն , ու ժողովուրդը Կադեսի մէջ իջևան ըրաւ . և † Մարիամ հոն վախճանեցաւ , ու հոն թաղուեցաւ ։
Բ ԵԶ·Ժ·20։ ԳԼ·ԻԳ·59։
2 † Եւ ժողովքին համար ջուր չկար · Ոտ Մովսէսին և Ահարոնին վրայ
գ ԳԼ·Ժ·1։ դ ԳԼ·Ժ·19 ։ 42 ։ 3 հաւաքուեցան ։ Եւ ժողովուրդը Մովսէսին հետ վիճելով՝ խօսեցան ու ըսին , Երանի Թէ մենք ալ մեռնէինք՝ Երբոր մեր եղբայրները
ե ԵԶ·Ժ·2։ ԳԼ·Ժ·2։
4 մեռան Տէրոջը առջևը · Եւ † ինչու Տէրոջը ժողովուրդը աս անապատը բերիք , որ մենք ու մեր անասունը
զ ԳԼ·Ժ·1 ։ 33 ։ Ժ·32 ։ 35 ։ 49 ։
5 ները հոս մեռնինք ։ Եւ ինչու մեզ Եղիպտոսէն հանեցիք՝ մեզ աս զէշ տեղը բերելու համար . հոս ոչ սերմ ցանելու տեղ է , ոչ ալ թզենիներու ու այգիներու և նռնենիներու . խմելու ջուր անդամ չկայ ։
է ԵԶ·Ժ·3։
6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքին առջևէն Էնէլվ՝ ժողովքի խորանին դուռը գացին , ու Երեսնին երեսին վրայ ինկան . և † Տէրոջը փառքը անոնց երեւցաւ ։
ը ԳԼ·Ժ·5։ Ժ·4 ։ 22 ։ 45 ։
Ի ԳԼ·Ժ·10 ։
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
ժ ԵԼ·Ժ·5։ 8 ըսելով , † Գաւազանը առ , ու ժողովքը Ժողվէ դուն ու քու եղբայրդ Ահարոն , և անոնց աչքերուն առջևը խօսեցէք ապառաժին , ու իր ջուրը պիտի տայ . և դուն ապառաժէն ջուր պիտի հանես անոնց , ու ժողովքին և անոնց անասուններուն խմցընես ։
ի ՆԵԽ·Թ·15 ։ Սպ·Ղր·15 ։ 16 ։ ՃԾ·41 ։ ՃԺ·8 ։ Ե՝ա·Խ·20 ։ Ես·Խ·21 ։
9 Եւ Մովսէս առաւ գաւազանը Լ Տէրոջը առջևէն , ինչպէս որ իրեն
լ ԳԼ·Ժ·10 ։ 10 պատուիրեց ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքը ապառաժին առջևը ժողվեցին . և ըսաւ անոնց , Լսեցէք հիմա՝ ով ապստամբներ , ձեզի աս ապառաժէն ջուր հա-
ի Սպ·ՃԺ·33 ։ 11 նեմք ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը վերցուց , ու գաւազանը երկու անգամ ապառաժին զարկաւ . և † առատօրէն ջուր ելաւ , և ժողովքը ու անոնց անասունները խմեցին ։
ձ ԵԶԿ·Ժ·6 ։ Ը Օր · Բ · 15 ։ ա ԿԶ · Ժ · 4 ։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին , Որովհետև չհնազանդեցաք Իսրայէլի որդոցը աչքերուն առջևը ես † փառաւորելու , ետնոր համար աս ժողովուրդը դուք պիտի չտանիք ան երկիրը՝ որն որ
ղ ԳԿ · ԽՀ · 14 ։ Բ Օր · ա · 37 ։ գ · 26 ։ Լ · 51 ։
ղ ՂԼ·Ժ·3 ։ Եզկ · ի · 41 ։ ԻԳ·23 ։ Լ · 16 ։ ա ՊԵտ · գ · 15 ։
† ԵԲր·սբբեալ ։

Ն·Ք·ՂԾ· 1453

Ա Ել·ԺԷ·Ղ· Բ Օր·ԼԳ· 8։ Սաղ·ղե· 8։ ՃՂ·32, ՃԼ։

* ՟ Վ ԽՃա· բանութիւն Ղ Դատ·ժա· 16, 17։

Բ Օր·բ·4, ՃԼ։ Իդ·7։ Ածդ·10, 12։

Ժ Ել·ԺԸ·8։

Յ Ծն·խզ·6։ Գոր·է·15։

Ն Ել·Ժբ·40։

Ը Ել·ա·11, ՃԼ։ Բ Օր·իզ·6։ Գոր·է·19։

Ա Ել·բ·23։ գ·7։

Ը Ել·գ·2։ ԺԳ·19։ Իդ·20։ ԼԳ·2։

Ղ Տ՚ես գԼ· իա·22։ Բ Օր·բ·27։

† ԵԲր· Ինձ· մէ

Ը Բ Օր·բ·6, 28։

Ա Դատ·ժա· 17։

Ա Տ՚ես Բ Օր· բ·27, 29։

Ը Բ Օր·բ·4, 5, 8։ Դատ· ժա·18։

Ա ԳԼ·ԼԳ· 37։

Բ ԳԼ·իա՚·4։

Յ Ծն·իե· 8։ ԳԼ·իէ· 13։ լա·2։ Բ Օր·լբ· 50։

Ա Հմր 12։

Ֆ ԳԼ·ԼԳ· 38։ Բ Օր· լբ·50։

† Ել·իթ· 29, 30։

13 անոնց տուի։ Յ* Մերիպայի ջուրը աս է· վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ վիճեցան· և ինքը փառաւորուեցաւ անոնց մէջ։

14 Ղեւ Մովսէս կազեսէն դեսպաններ խրկեց Եդովմի թագաւորին՝ Ա՚՚ ըսաւ՝ ¶Ա յսպես կ՚ըսէ քու եղբայրդ Իսրայէլ, Ք Մեզի պատահած բոլոր նեղութիւնը դիտես·

15 Ի Ինչպէս մեր հայրերը եգիպտոս իջան, Ն և բնակեցանք եգիպտոսի մէջ շատ տարեւ· Ղև եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու մեր հայրերը։

16 Եւ ՚՚երբ մենք Տէրոջը աղաղակեցինք, լսեց մեր ձայնը· և Ղ հրեշտակ մը խրկեց, ու մեզ եգիպտոսէն հանեց· և ահա մենք քու սահմանիդ ծայրի կաքաւ քաղաքին

17 մէջն ենք· Շնորհք ըրէ՝ Ղանցնինք քու երկրէդ· արտերէն ու այգիներէն պիտի չանցնինք, և հորերէն ջուր պիտի չխմենք· արքունական ճամբային պիտի երթանք, աջ կամ ձախ կողմը պիտի չխոտորինք՝ մինչև որ քու սահմանիդ

18 Նէդ անցնինք։ Եւ Եդովմ րաւ ՚՚անոր, Ք Իմ երկրէս՚՚ պիտի չանցնես, ապա թէ ոչ՝ սրով քու դէմդ կ՚ելլեմ՚՚։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին ՚՚անոր, Մենք մեծ ճամբային կ՚անցնինք, և թէ որ ես ու իմ անասուններս քու ջուրդէդ խմենք, Ղանոր գինը կը հատուցանեմ· ամենայն ուրիշ բան մը ընէլ՚՚ Իմ ոտքերով կ՚անցնիմ։

20 Եւ անիկայ ըսաւ, ՚՚Պիտի չանցնես։ և Եդովմ մեծ բազմութիւնով ու հզօր ձեռքով

21 քով անոնց դէմ ելաւ։ Ա յսպէս Եդովմ ՚՚իր սահմանէն Իսրայէլին ճամբայ տալ չուզեց· ուստի Իսրայէլ Ղդարձաւ անկէ։

22 Եւ ՚՚կազեսէն չուեցին, Ք ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը

23 Հովը լեռը եկան։ Եւ Տէրը Իսրայէլի Մովսէսին ու Ահարոնին Հովը լեռը՝ Եդովմի երկրին սահմանին քովը՝

24 Ժողովուրդին պիտի խառնուի· Ժ իր ժողովուրդին պիտի չմտնէ ան երկիրը՝ որն որ Իսրայէլի

25 որդւոցը տուի։ Ֆ Ահարոնը ու անոր որդին եղիազարը առ, ու Հովը

26 լեռը հանէ դանոնք· Եւ Ահարոնը իր զգեստներէն մերկացուր, ու անոր որդւոյն եղիազարին հագցուր դանոնք· ինչու որ Ահարոն իր ժողովրդին պիտի խառնուի, ու հոն

27 մեռնի։ Եւ Մովսէս Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրաւ· ու բոլոր ժողովրդին աչքին առջեւ Հովը լեռը

28 ելան։ † Եւ Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր զգեստներէն, ու անոր որդւոյն եղիազարին հագցուց զանոնք· և Ո Ահարոն հոն լեռանը գլուխը մեռաւ· ու Մովսէս և եղիազար լեռնէն իջան։

29 Եւ երբ բոլոր ժողովուրդը տեսան որ Ահարոն մեռաւ, Իսրայէլի բոլոր ունը Ահարոնին համար Ֆ երսուն օր լացին։

ԳԼ·ԻՆ

1 Իսրայէլ քիչ մը վնաս քաշելով՝ քանանացիները կը ջարդէ Հորմայի մէջ։ 4 Ժողովուրդը որոտնկը ընելուն համար՝ կիզող օձերով կը վերատուրի, Ղ ու երբը գղջալով՝ պղնձէ օձին միջոցովը կ՚ազատի աս հարուածէն։ 10 Իսրայէլացոց այլ և այլ ճամբորդութիւնները։ 21 Սեհոն թագաւորը պատերազմով ասոնց վրայ կու գայ, ու կը յաղթուի։ 33 Նոյնպէս ալ Ովգ թագաւորը։

Ն·Ք·ՂԾ· 1453

Ա ԳԼ·ԼԳ· 38։ Բ Օր· Ժ·6։ Լբ·50։

1452

Ֆ Բ Օր·ԼԳ· 8։

1 Ձ Հարաւային կողմը բնակող ՚՚Արադի ‡ քանանացի թագաւորը լսելով որ Իսրայէլ Ա թարիմի ճամբային կու գայ, Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ, և անոնցմէ գերի-

2 ներ առաւ։ Բ Եւ Իսրայէլ ուխտ րաւ Տէրոջը ու ըսաւ, Թէ որ աս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես, անոնց քաղաքները ‖ բոլորովին պի-

3 տի կորսընցնեմ՚՚՚։ Եւ Տէրը Իսրայէլին ձայնը լսեց, ու քանանացիները անոր յանձնեց· և Իսրայէլ բոլորովին կորսընցուց զանոնք ու անոնց քաղաքները, և ան տեղին անունը § Հորմա դրաւ։

4 Ու ¶ Եդովմի երկրին բոլորտիքէն անցնելով՝ Ծ Հովը լեռնէն կարմիր ծովուն ճամբան չուեցին· ու ճամբուն մէջ ժողովուրդին Խ սիրտը նե-

5 ղացաւ։ Եւ ժողովուրդը Ղ Աստուծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ ըՒԼվ, Ի ինչո՞ւ մեզ եգիպտոսէն հանեցիք՝ որ անապատին մէջ մեռնինք· քանզի հաց չկայ, ջուր չկայ· և մեր հոգին հացէն մեր

6 սիրտը զզուեր է։ Եւ Ե Տէրը ժողովուրդին վրայ Ժ կիզող օձեր խրկեց, ու խածին ժողովուրդը, անանկ որ Իսրայէլէն շատ ժողո-

7 վուրդ մեռաւ։ Ի Եւ ժողովուրդը Մովսէսին եկան ու ըսին, Լ Տէրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելով· նիս մեզմէ վերցնէ Ի աղօթք ըրէ Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցրնէ· և Մովսէս ժողովուրդին հա-

8 մար աղաչեց։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Քեզի կիզող օձ մը շինէ, ու զանիկայ ձողի մը վրայ դիր· և ըլլայ Թէ ով որ խածնուի, անոր նայի ու

9 ապրի։ Եւ ¿ Մովսէս պղնձէ օձ մը շինեց, ու զանիկայ ձողի մը վրայ դրաւ· և եղաւ որ օձ մը երբոր մարդ մը խածնէր, անիկայ պղնձէ օձին նայածին պէս կ՚առողջանար։

10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին՝ ու

11 ¦ Ոբովթի մէջ իջևան ըրին։ Եւ

1452

՚՚ ԳԼ·ԼԳ· 40։ Տ՚ես Դատ·ա· 16։

‡ Կմ՛ Քանանա

Բ Ծն·իը· 20։ Դատ· ժա·30։

‖ Կ՚՚ պիտի նղովեմ՝

§ ՟ նղովք։

¶ Դատ·ժա· 18։

Ծ ԳԼ·ի·22։ ԼԳ·41։

Ի Ել·գ·9։

Ղ Սաղ·Ղբ· 19։

Խ Ել·ԺԷ·3։ ԺԷ·3։

Ե ԳԼ·ժա·6։ Ք ա Կոր·ժ· 9։

Ֆ Բ Օր·բ· 15։

Ի Սաղ·Ղբ· 34։ Ա Հմր 5։

Խ Ել·բ·8, 2Տ՚ա Թագ· ԺԸ·19։ Գ Թագ·ԺԳ· 6։ Գոր·բ· 24։

Ֆ Գ Թագ· ԺԸ·4։ Ճօհ· գ·14, 15։

¦ ԳԼ·ԼԳ· 43։

Ն · ք · ՊԲ · 1452

Որովհետեն չուեցին՝ ու հիւթաբարիմ մէջ դէպ ի արեւելեան կողմը՝ Մովաբին դիմացի անապատին մէջ

12 իջևան ըրին ։ Ն անկէ ալ չուեցին՝ և Զարեդ ձորին մէջ իջևան ըրին ։

13 Անկէ չուեցին՝ ու իջևան ըրին Առնոնին մկալ կողմը ան անապատին մէջ՝ որ Ամորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ · ինչու որ Առնոն Մովաբացւոց սահմանն է , Մովաբացւոց ու Ամորհացւոց մէջտեղը ։

14 Անոր համար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի ,

Սուֆային մէջ Վահեպը՝ ու Առնոնին գետերը ,

15 Եւ Արին կեցած տեղը վազող ֆու Մովաբին սահմանը կայացող գետերուն յորձանքը ։

16 Եւ անկէ ֵ Ջրհորը Եկաւ · սա ան Ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին , ժողովուրդը ժողվէ՚ , ու ես անոնց ջուր պիտի տամ ։

17 ֶԱն ատենը Իսրայէլ սա երգը երգեց ·

Ո՛վ հոր՝ բղխէ · երգեցէք անոր ·

18 Հորը իշխանները փորեցին , ժողովուրդին ազնուականները Ն Օրէնսդրին հրամանովը , իրենց գաւազաններովը փորեցին ան ։

Եւ անապատէն դէպ՚ի Մաթթանա ,

19 Ու Մաթթանայէն դէպ՚ի Նաալիէլ ,

20 ու Նաալիէլէն դէպ՚ի Բամոթ , Եւ Բամոթէն Մովաբի դաշտին մկալ Ղէպ՚ի * Եսիմոն նայող Փասգային գագաթը եղած հովիտը ։

21 ՚Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ը-

22 սելով , Չ-Քու երկրէդ անցնինք · արտ կամ այգիի մէջ չենք մտներ , հորի ջուրէ չենք խմեր · մինչև քու սահմանէդ անցնելնիս արքունական

23 ճամբային կ՚երթանք ։ ՚Եւ Սեհոն իր սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին · հապա Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , և դէպ՚ի ա-

նապատը Իսրայէլին դէմ ելաւ , Լու Ցասսա եկաւ , և Իսրայէլին հետ

24 պատերազմեցաւ ։ Եւ ՚Իսրայէլ սուրի բերնէ անցուց զանիկայ , ու տիրեց անոր երկրին , Առնոնէն մինչև Ցաբոկ՝ մինչև Ամմոնի որդւոց երկիրը · ինչու որ Ամմոնի որդւոց սահմանը դժուարին էր ։

25 Եւ Իսրայէլ սա բոլոր քաղաքները առաւ · ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ , Եսբոնի մէջ ու անոր բոլոր

26 գեղերուն մէջ · քանզի Եսբոն Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր · ինչու որ անիկայ Մովաբի առջի թագաւորին հետ պատերազմելով , անոր ձեռքէն ա-

նոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն

27 առած էր ։ Անոր համար առակ խօսողները կ՚ըսեն ,

Եսբոն եկէք · թող Սեհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի ·

28 Վասն զի ՚Եսբոնէն կրակ ելաւ , ՚՚ Սեհոնի քաղաքէն բոց · Վոլվաբին Արը այրեց , ՚՚ Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը ։

29 Վա՛յ քեզ՝ Մովաբ , ՚ով քաշ Մովսի ժողովուրդը՝ կորսուեցար · իր փախած որդիքը ու աղջիկները Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին դերուեցան տուաւ ·

30 Զանոնք նետերով զարկինք · Եսբոն կորսուեցաւ ՚մինչև Դիբոն · և կորսընդացուցինք զանոնք մինչև ֵՄեդաբային քովը եղած Նոփա ։

31 Ա յսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց

32 երկիրը բնակեցաւ ։ Եւ Մովսէս ՚ղրկ խրկեց ՚՚ Յազերը լրտեսելու , ու անոր գեղերը առին , և հոն եղած Ամորհացիները վռնտեցին ։

33 ֶԵւ դարձան ու Բասանի ճամբան ելան · և Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքն ու իր բոլոր ժողովուրդը անոնց դէմ ֶԵդրայիի մէջ պա-

34 տերազմի ելան ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , ՚Անկէ մի՛ վախնար · քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանիկայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը և անոր երկիրը · և ֶդուն Եսբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ պէս պիտի ը-

35 նես անոր ։ ՚՚Ա յսպէս զարկին անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը , անանկ որ մէկն ալ չմնաց · և անոր երկրին տիրեցին ։

Ն · ք · ՊԲ · 1452

Գ Լ · Ի Բ

1 Բաղամ Բաղակին առջի անգամի հրաւէրը կը մերժէ , 15 ու երկրորդ անգամին կ՚ընդունի : 22 Հրեշտակ մը զանիկայ սպաննելու կ՚ելլայ , բայց իշուն ետ քաշուելովը անիկայ կ՚ազատի : 36 Բաղակ կ՚ընդունի Բաղաամը ։

1 Ն՚ետ ՚Իսրայէլի որդիքը չուեցին , ու Մովաբի դաշտերուն մէջ Յորդանանու անդիի կողմը Երիքովի դէմ բանեցը իջևան ըրին ։

2 Եւ ֶԱկպիորի որդին Բաղակ տեսաւ ան ամէնը որ Իսրայէլ ըրաւ

3 Ամորհացւոց · Եւ ֶՄովաբ խիստ վախցաւ ժողովուրդէն , ինչու որ շատ ուր էին · ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն տագնապի

4 մէջ էր ։ Եւ Մովաբ ՚Մադիամու ծերերուն ըսաւ , Հիմա սա ժողովուրդը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամէնը , ինչպես որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ ։ Եւ Սեպփորի որդին Բաղակ Մովաբի

՚՚ Երեմ. խը · 45 , 46 ։

Ը Օր · ը · 9 , 18 ։ Ես · ժե · 1 ։

՚՚ Դատ. ժա. 24 ։ գ Թագ. ժա · 7 , 33 ։ դ Թագ. իգ. 13 ։ Երեմ. խը · 7 , 13 ։

ֆ Երեմ. խը · 18 , 22 ։

ց Ես . ժե . 2 ։

՚՚ Գլ · լը · 1 ։ Երեմ. խը · 32 ։

ֶ Ը Օր · գ · 1 ։ իթ · 7 ։

+ Ցես · ժգ · 12 ։

օ Ը Օր · գ · 2 ։

ֆ Հմր 24 ։ Սպ. ճլե · 10 , 11 ։ ճկդ · 20 ։

՚՚ Ը Օր · գ · 3 , 4 , եէ ։

՚՚ Գլ · լգ · 48 ։

Բ Դատ. ժա. 25 ։

ֆ Ել · ժե · 15 ։

՚՚ Գլ · լ · 8 ։ Ցես · ժգ · 21 ։

Ն. ք. ՉԾ. 1452

5 Թագաւորն էր ան ատենը : *Եւ
Եբէովղի որդւոյն Բաղաամին դեռ-
պաններ խրկեց Ղփաթուր Թոլտը՝
(որ անոր ժողովուրդին որդւոցը
երկրին Գետին եզերքն էր",) զա-
նիկայ կանչելու և ըսելու , Ահա
Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ .
ահա երկրին երեսը ծածկեց , և իմ
6 դիմացս կը նստի . Ուստի հիմա
կ'աղաչեմ՝ եկուր , Ի ինծի համար
անիծէ աս ժողովուրդը . քանզի
անիկայ ինծմէ զօրաւոր է . գուցէ
կարող ըլլամ անիկայ զարնել ,
ու երկրէս վռընտեմ զանիկայ .
վասն զի գիտեմ որ քու օրհնածդ
օրհնեալ է , և քու անիծածդ ա-
նիծեալ :
7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մադի-
ամու ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ
Հմայութեան վարձքերով գացին .
և Բաղաամին եկան , ու Բաղակին
8 խօսքերը ըսին անոր : Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց , Ի Աս գիշեր հոս մնա-
ցէք . և Տէրը ինչ որ ինծի խօսե-
լու ըլլայ , անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի . ու Մովա-
բի իշխանները Բաղաամին քովը
9 մնացին : Ժ Եւ Աստուած Բաղաա-
մին եկաւ ու ըսաւ , Ո՞վ են ատ
10 քու քովդ Էլ Ժ մարդիկը : Եւ
Բաղաամ ըսաւ Աստուծոյ , Մովա-
բի Թագաւորը Սեպփօրեան Բա-
ղակ ասոնք ինծի խրկեց՝ ըսելով ,
11 Ահա Եգիպտոսէն ելլող ժողովուր-
դը երկրին երեսը ծածկեց . հիմա
եկուր՝ անիծէ զանիկայ ինծի հա-
մար , որ գուցէ կարող ըլլամ անոր
յաղթել ու զանիկայ վռընտել :
12 Եւ Աստուած ըսաւ Բաղաամին ,
Ատոնց հետ չերթաս , ժողովուրդը
չանիծես . վասն զի Ի անիկայ օրհ-
13 նեալ է : Եւ Բաղաամ առտուանց
ելաւ , ու ըսաւ Բաղակին իշխան-
ներուն , Դուք ձեր երկիրը գացէք .
ինչու որ Տէրը իս չ'ժողուր ձեզի
14 հետ երթալու : Եւ Մովաբի իշ-
խանները ելան , ու Բաղակին եկան
և ըսին , Բաղաամ մեզի հետ գալ
չուզեց :
15 Եւ Բաղակ դարձեալ անոնցմէ
աւելի շատ և աւելի պատուա-
16 ւոր իշխաններ խրկեց : Եւ անոնք
Բաղաամին եկան ու ըսին անոր ,
Սեպփօրի որդին Բաղակ ասանկ
կ'ըսէ , Կ'աղաչեմ՝ ինծի գալչին մի'
17 հրաժարիր . քանզի քեզի շատ պա-
տիւ պիտի ընեմ , և ինծի ինչ որ
ըսես՝ պիտի ընեմ . Ուստի կ'ա-
ղաչեմ եկուր՝ անիծէ աս ժողո-
18 վուրդը ինծի համար : Եւ Բա-
ղաամ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ Բաղակին ծառաներուն , Ի թէ
որ Բաղակ իր տունովը լեցուն ար-

ծաթ ու ոսկի տայ ինծի , ի-իմ
Տէր Աստուծոյս խօսքին չեմ կրնար
անցնիլ , պզտիկ կամ մեծ բան մը
19 ընելու : Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ես
դուք դուք ալ հոս կեցէք , որ
գիտնամ Թէ Տէրը ուրիշ ինչ պի-
20 տի ըսէ ինծի : Ո Եւ Աստուած գի-
շերը Բաղաամին եկաւ ու ըսաւ
անոր , Թէ որ մարդիկը քեզ կան-
չելու գան , ելլէ՛ անոնց հետ գնա .
Ն բայց ինչ որ քեզի խօսիմ , միայն
ան ընես :
21 Եւ Բաղաամ առտուանց ելաւ ,
ու իր իշուն հասիրը դրաւ , և Մո-
վաբի իշխաններուն հետ գնաց :
22 Ու երթալուն համար Աստուծոյ
բարկութիւնը բորբոքեցաւ , Ղ ու
Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ
կայնեցաւ իբրև անոր Թշնամի մը .
և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած
էր , ու անոր երկու ծառաները իր
23 հետն էին : Եւ Ճէշը տեսաւ Ճէ-
րոջը հրեշտակը , որ ճամբուն վրայ
կայնած էր , ու իր ձեռքը մերկ
սուր մը ունէր , ու էշը ճամբայէն
դարձաւ և արտը մտաւ . ու Բա-
ղաամ էշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան
24 դարձնէ զանիկայ : Եւ Տէրոջը
հրեշտակը այգիներուն նեղ ճամ-
բուն մէջ կայնեցաւ , ասոր որ մէկ
կողմէն պատ՝ ու միւս կողմէն
25 պատ կար : Եւ երբոր էշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , պատին բովը
խոթուեցաւ , և Բաղաամին ոտքը
պատին քովը ճնշեց . ան ալ նորէն
26 ծեծեց զանիկայ : Եւ Տէրոջը հր-
եշտակը առաջ գնաց , ու նեղ
տեղ մը կայնեցաւ , ուր աջ կամ
ձախ կողմը խոտորելու ճամբայ
27 չկար : Եւ երբոր էշը Տէրոջը
հրեշտակը տեսաւ , Բաղաամին տա-
կը նստաւ . ու Բաղաամին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ , և զաւա-
28 զանով ծեծեց էշը : Եւ Տէրը Ր ի-
շուն բերանը բացաւ , ու անիկայ
Բաղաամին ըսաւ , Ի՞նչ ըրի քեզի՝
որ այսպէս իրեք անգամ իս ծե-
29 ծեցիր : Եւ Բաղաամ ըսաւ ի-
շուն , Իս ծաղր ընելըդ համար .
երանի՛ Թէ ձեռքս սուր մը ըլլար ,
30 Ց որ հիմա քեզ մեռցընէի : Ն Եւ
էշը ըսաւ Բաղաամին , Ես ան
քու էշդ չե՞մ , որուն վրայ կը
հեծնէիր Թ քու մանկութենդ" մին-
չև այսօր . քեզի սանկ ընել իմ
սովորութիւնս էր . ու անիկայ
31 ըսաւ , Չէ : Ան ատենը Տէրը
Ւբացաւ Բաղաամին աչքերը . ու
երը տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը
ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , " իր
երեսին վրայ ինկաւ ու - երկրպա-
32 գութիւն ըրաւ : Եւ Տէրոջը հրեշ-

Ն. ք. ՉԾ. 1452

Թագաւորք Ա Մն. ը 13 :
Ղ Մբ 8 :
Հ Հմր 9 :
Ն Հմր 35 : Գաղ. ԺԲ. 26 : Ես. ԺԳ. 13 :
Ղեղ. Դ. 24 :
Ճ Ես Դ Թագ. Չ. 17 : Դան. Ժ. 7 : Գործ. Ը. 9 : Բ Պետ. Բ. 16 : Յուդ. 11 :
Ժ Ես. Ը. 3 : Հմր 20 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 20 : Ես Հռով. Ժ. 29 :
Հ Հմր 6 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 13 :
Ն Ես Ծն. ԻԸ. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :
Ն Ես Ծն. Ի. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :
Ծ գ Թագ. Ի Բ. 14 : Բ Մն. Ժ Բ. 13 :
Ղ Հմր 8 :
Հ Հմր 9 :
Ն Հմր 35 : Գաղ. ԺԲ. 26 : Ես. ԺԳ. 13 :
Ղեղ. Դ. 24 :
Ճ Ես Դ Թագ. Չ. 17 : Դան. Ժ. 7 : Գործ. Ը. 9 : Բ Պետ. Բ. 16 : Յուդ. 11 :
Ժ Ես. Ը. 3 : Հմր 20 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 20 : Ես Հռով. Ժ. 29 :
Հ Հմր 6 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 13 :
Ն Ես Ծն. ԻԸ. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :
Ծ գ Թագ. Ի Բ. 14 : Բ Մն. Ժ Բ. 13 :
Ղ Հմր 8 :
Հ Հմր 9 :
Ն Հմր 35 : Գաղ. ԺԲ. 26 : Ես. ԺԳ. 13 :
Ղեղ. Դ. 24 :
Ճ Ես Դ Թագ. Չ. 17 : Դան. Ժ. 7 : Գործ. Ը. 9 : Բ Պետ. Բ. 16 : Յուդ. 11 :
Ժ Ես. Ը. 3 : Հմր 20 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 20 : Ես Հռով. Ժ. 29 :
Հ Հմր 6 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 13 :
Ն Ես Ծն. ԻԸ. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :
Ծ գ Թագ. Ի Բ. 14 : Բ Մն. Ժ Բ. 13 :
Ղ Հմր 8 :
Հ Հմր 9 :
Ն Հմր 35 : Գաղ. ԺԲ. 26 : Ես. ԺԳ. 13 :
Ղեղ. Դ. 24 :
Ճ Ես Դ Թագ. Չ. 17 : Դան. Ժ. 7 : Գործ. Ը. 9 : Բ Պետ. Բ. 16 : Յուդ. 11 :
Ժ Ես. Ը. 3 : Հմր 20 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 20 : Ես Հռով. Ժ. 29 :
Հ Հմր 6 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 13 :
Ն Ես Ծն. ԻԸ. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :
Ծ գ Թագ. Ի Բ. 14 : Բ Մն. Ժ Բ. 13 :
Ղ Հմր 8 :
Հ Հմր 9 :
Ն Հմր 35 : Գաղ. ԺԲ. 26 : Ես. ԺԳ. 13 :
Ղեղ. Դ. 24 :
Ճ Ես Դ Թագ. Չ. 17 : Դան. Ժ. 7 : Գործ. Ը. 9 : Բ Պետ. Բ. 16 : Յուդ. 11 :
Ժ Ես. Ը. 3 : Հմր 20 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 20 : Ես Հռով. Ժ. 29 :
Հ Հմր 6 :
Ի Գաղ. ԺԲ. 13 :
Ն Ես Ծն. ԻԸ. 19 : Դ Թագ. Չ. 17 : Ղուկ. ԺԲ. 16, 31 :
" Եղ. ԼՌ. 8 :

ն · ք · գբ · 1452

տակը ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ ասանկ իրեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի թշնամութիւն ընելու ելայ . վասն զի ⁂ ճամբադ
33 Նուղիղ չէ իմ առջեւս . եւ էշը իս տեսաւ , ու աս իրեք անգամ է որ իմ առջեւէս մկկդի քաշուեցաւ . թէ որ անիկայ իմ առջեւէս մկկդի չքաշուէր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ
34 թողուցեր էի : Եւ Բաղաամ ըսաւ Տէրոջը հրեշտակին , Մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուսի թէ որ քեզի անհաճոյ կ'երեւնայ
35 իմ երթալը , ետ դառնամ : Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ Բաղաամին , գնա՛ աս մարդոցը հետ , Բայց ան խօսքը որ քեզի պիտի զրուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխաններուն հետ :

36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղաամ կու գայ , զանիկայ դիմաւորելու ելաւ մինչեւ սահմանը եղած Առնոն գետին քովի Մովաբացւոց մկկ քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն
37 է : Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին , քեզ կանչելու յատկապէս չերկեցի՞. ինչո՞ւ չեկար ինծի . արդեօք չկրնայի պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նիմ : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին , Ահա ես քեզի եկայ . բայց ես բնաւ զօրութիւն ունիմ բան մը ըսելու . Ա՛նտուած իմ բերանս ինչ խօսք որ դնէ , ան պիտի խո-
39 սիմ : Եւ Բաղաամ Բաղակին հետ գնաց . ու կարիաթ հուսովթ-
40 եան : Եւ Բաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց , ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց :
41 Ու երբոր առտու եղաւ , Բաղակ առաւ Բաղաամը , ել Բահաղին բարձր տեղուանքը հանեց զանիկայ . ու անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 , 13 , 28 Բաղակին ղօղը : 7 , 18 Բաղաամին խօսքերը :

1 Բաղաամ ըսաւ Բաղակին , Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
2 թը խոյ պատրաստէ : Եւ Բաղակ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ . և Բաղակ ու Բաղաամ ի՛ւրաքեն մկկ սե-
3 դանին վրայ մկկմկկ զուարակ ու մկկմկկ խոյ մատուցին : Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես երթամ , գուցէ Տէրը ի՛մ դիմացս ելլէ . և ինչ որ ինծի յայտնէ ,

քեզի պիտի ըսեմ . ու բարձր տեղ
4 մը ելաւ : Եւ Աստուած Բաղաամին հանդիպեցաւ . ու Բաղաամ ըսաւ անոր , Եօթը սեղան պատրաստեցի , ու ա՛ն մկկ սեղանին վրայ մկկմկկ զուարակ ու մկկմկկ
5 խոյ մատուցի : Եւ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ , Դարձի՛ր Բաղակին և ասանկ խօ-
6 սէ : Եւ դարձաւ անոր . և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր , ինքը ու Մովաբի բոլոր իշ-
7 խանները : Եւ ի՛ր առակը սկսեց ու ըսաւ ,

Մովաբի Թագաւորը Բաղակ զիս Արամէն՝ արեւելեան լեռներէն բերաւ , ըսելով , Եկո՛ւր՝ Յակոբը անիծէ ինծի , եկո՛ւր՝ Իսրայէլը նզովէ :
8 Աստուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ , կամ Տէրոջը չնզովածը ի՞նչպէս նզովեմ .
9 Վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկայ , և բլուրներէն կը նայիմ անոր . ահա ժո՛ղովուրդը զատ պիտի բնակի , ու հա-
10 զարներուն հետ պիտի չսեպուի :
Ո՞վ կրնայ համրել Յակոբին փոշին , և Իսրայէլին քառորդը ո՛վ կրնայ հաշուել . Թող իմ անձս արդարներուն մահովը մեռնի , ու իմ վախճանս անոնց վախճանին պէս
11 ըլլայ :
Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին , Ա՛ռ ի՞նչ ըրիր ինծի . ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու , և ահա
12 դուն բոլորովին օրհնեցիր : Եւ ա-
նիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ի՛նչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ , ան խօսելու հոգ տանելու չե՞մ :
13 Եւ Բաղակ Նորէն ըսաւ անոր , Կ'աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ մը եկուր , որ անոնք տեսնես անկէ . անոնց միայն մկկ ծայրը տեսնես , և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես . ու անկէ անիծէ անոնք ինծի համար :
14 Եւ տարաւ զանիկայ Սոփիմին արտը՝ Փասգային գլուխը , հոս եօթը սեղան շինեց , և մէ՛ն մկկ սե-
դանին վրայ մկկմկկ զուարակ ու
15 մկկմկկ խոյ մատուց : Եւ ըսաւ Բաղակին , Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ , ու ես հոն
16 Տէրէ դիմաւորեմ : Եւ Տէրը Բաղաամին դիմացը ելաւ , և նմանոր բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ , Բաղակին դարձի՛ր ու ասանկ ըսէ :
17 Եւ երբոր եկաւ անոր , ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր . Մովաբին իշխաններն ալ անոր հետն էին . և Բաղակ ըսաւ անոր ,
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ : Եւ անիկայ իր առակը սկսեց ու ըսաւ ,

ն · ք · գբ · 1452

* Կամ՝ աւանդին, Եւ կամ՝ բաց

ե Հմր 16 :

ը Հմր 16 : Գաղ · իբ · 35: բ Օր · ժբ · 18 : Երեմ. ա · 9 :

թ Հմր 18 : Գաղ · իգ · 3, 15 , 23 : Յոբ · իե · 1 : իթ · 1 : Սաղ · ղբ · 2 : Եզեկ · ժե · 2: Միք. բ · 4 : Նմր · բ · 6 :

ի Գաղ · իբ · 6 , 11 , 17 :

ժ Ես · խե · 12 , 13 :

ժ բ Օր · լգ 28 :

իե Ել · լգ · 16 : Եզր · ժ · 2 : Եփես · բ · 14 :

լ Ծն . ժգ . 16 : իբ 17 :

խ Պաղ . ձժգ . 15 :

ի Գաղ · իբ · 11 , 17 : իգ · 10 :

լ Գաղ · իբ · 38 :

ի Կամ՝ բլուրին

ճ Հմր 1 , 2 :

ի Հմր 5 : Գաղ · իբ · 35 :

ն · ք · գբ · 1452

ԼԲ Պետ . բ . 14 , 15 :

պ Թագ . ժե . 24 , 30 : իզ . 21 : բ Թագ . ժբ . 13 : Յոբ . լդ · 31 , 32 :

Ղ Հմր 20 :

ա Տե՛ս Ծն . ժդ · 17 :

բ Գաղ . իա · 13 :

Ղ Հմր 17 : Գաղ · իդ · 11 :

գ Գաղ · իգ · 26 : իդ · 13 : գ Թագ . իբ . 14 : բ Պտ . ժբ · 13 :

դ Հմր 29 :

ե Հմր 14 , 30 :

է Հմր 15 :

ը Գաղ · իդ · 1 :

ԲԲ Օր · ժբ · 2 :

ՆՈ·Ը·ԳԲ· 1452

ՂԵԼԻ՛Ր՝ ով Բաղակ , ու լսէ՛ · ով Սեպփօրի որդին՝ ինծի մտիկ ըրէ ։
19 Աստուած մարդ չէ՛ որ սուտ խօսի , ոչ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ · ինքը ըսաւ , ու պիտի չը՞նէ՞ , կամ ինքը խօսեցաւ , ու տեղը պիտի չբերէ՞ ։
20 Ահա հրաման առի օրհնելու · և ՚ինքը օրհնեց , ու ես չեմ կրնար ետ դարձընել ։
21 ՚Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չընկնեց , ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տեսաւ · Նանոր Ցեր Աստուածը իր հետն է · և ա՛նոր մէջը թագաւորի ցնծութեան ձայն կայ ։
22 ՂԶանոնք Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է · "անիկայ միեղջերուի պէս * պիտ ունի ։
23 Քանզի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլար · ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չբանիր · Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով՝ ժամանակին պիտի ըսուի Թէ Ն Աստուած ինչէ՛ր ըրաւ ։
24 Ահա ա՛ժողովուրդը Ոմիատակ առիւծի պէս պիտի ելլէ , ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ · Նա՛ պիտի չպառկի՝ մինչև որ որսը չուտէ , ու սպանոտածներուն արիւնը չխմէ ։
25 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին , Ո՛չ անէծք տուր անոնց՝ ոչ ալ
26 օրհնութիւն ։ Ու Բաղաամ պատասխան տալով՝ Բաղակին ըսաւ , Միթէ ես քեզի չխօսեցայ՝ ըսելով , "Ինչ որ Ցերը խօսի՝ ան պիտի ընեմ ։
27 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին , "Եկո՛ւր՝ մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ · գուցէ Աստուած հաճի , որ անկէ անիծես զանոնք ինծի համար ։
28 Մաս ։ Ուստի Բաղակ տարաւ Բաղաամը Փոգովրին գագաթը , որ
29 Ղէպ՝ի Եսիմոն կը նայի ։ Ու Բաղաամ ըսաւ Բաղակին , "Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ , ու հոս ինծի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ
30 պատրաստէ ։ Եւ Բաղակ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ , ու ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ մատուց ։

ԳԼ· Ի Դ

1 Բաղաամ առանց հմայքներ փնտռելու , Իսրայէլին երկնակութեանը վրայ կը մարգարէանայ ։ 10 Բաղակ սրդոզելով՝ կը խրկէ զանիկայ որ երթայ ։ 45 Բաղաամ մարգարէութիւն կ'ընէ Յակոբին Աստղին վրայ , ու քանի մը ազգերու կործանմանը վրայ ։

1 Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Ցերը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել , "միւս անգամներուն պէս հմայքներ փնտռելու չգնաց , այլ իր երեսը
2 դէպ՝ի անապատը դարձուց ։ Ու Բաղաամ իր աչքերը վերցընելով տեսաւ որ Իսրայէլ իր ցեղերուն կարգովը Թաղէին ինկ բանակած է · ու Աստուծոյ Հոգին անոր
3 վրայ եկաւ · Ը Ու իր առակը սկսելով ըսաւ ,
Բէովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը ,
4 Աստուծոյ խօսքերը լսող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , Էհանապա՛ պէս գետինը ինկող ու աչքերը բաց եղողին խօսքը ասէ ։
5 Ո՛վ Յակոբ՝ քու վրաններդ , ու ո՛վ Իսրայէլ՝ քու խորաններդ ի՛նչ գեղեցիկ են ·
6 Ձորերու պէս տարածուեցան · գետերու քով եղող պարտէզներու պէս , Ցերոջը տնկած Հալուէի ծառերուն ՚ պէս · ջուրին եզերքը եղող եղևիններուն պէս են ։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ , ու անոր սերմը բառատ ջուրերու մէջ պիտ ըլայ · անոր թագաւորը Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ , ու թագաւորութիւնը ածի ։
8 Զանիկայ Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է · միեղջերուի պէս պիտ ունի · Նիրեն թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ , Ոանոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ , ու Նզանոնք իր նետերովը պիտի զարնէ ·
9 Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ , ու մատակ առիւծի պէս · զանիկայ ո՛վ պիտի արթընցնէ ։ Հքեզ օրհնողները օրհնեա՛լ ըլլան , ու քեզ անիծողները՝ անիծեա՛լ ։
10 Ան ատենը Բաղակ շատ սրդոզեցաւ Բաղաամին , ու Նձեռքերը իրարու զարկաւ · և Բաղակ ըսաւ Բաղաամին , Նէս քեզ կանչեցի որ իմ թշնամիներուս անէծք տաս , և ահա աս իրեք անգամ է որ ա՛
11 Նոնց օրհնութիւն տուիր ։ Ուստի դուն հիմա քու տե՛ղդ փախիր · Ֆբե՛ղի շատ պատիւ ընեմ՝ ըսի , բայց ահա Ցերը քեզ պատիւէ զրկեց ։
12 Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին , Ես քու խրկած դեսպաններուդ ալ
13 չխօսեցայ՝ ըսելով , ՚Բաղակ թէ որ ինծի իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ , ես Ցերոջը խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ որ ինքիրմէս աղէկ կամ դէշ բան մը ընեմ · Ցերը ինչ որ ըսէ , ան պիտ
14 տի խօսիմ ։ Եւ ահա ես հիմա իմ հայրենիքս կ'երթամ · եկո՛ւր , ՚քեզի հասկրցնեմ Թէ ա՛ժողովուրդը Նեղբի օրերը ինչ պիտի ընէ
15 քու ժողովուրդիդ ։ Ն Ան ատենը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ ,

ՆՈ·Ը·ԳԲ· 1452

Բ ԳԼ· Բ · 2 , ՃՃ ։
Է ԳԼ· ԺԱ· 25 ։ ՖԹագ· Ժ · 10 ։ ԺԹ· 20 , 23 ։ Բ ՄՆ · Ժե · 1 ։
Ը ԳԼ· Իգ · 7 , 18 ։
† Կա՛՝ գոց

Ե Ցե՛ս ա Թագ · ԺԹ· 24 ։ Եզեկ · ա · 28 ։ Դան · Բ · 13 ։ Ժ · 15 , 16 ։ Բ Կոր · Ժբ · 2 , 3 , 4 ։ Ցայտ · ա · 10 , 17 ։
Ը Սաղ · Ճգ · 16 ։
Ի Սաղ · ա · 3 ։ Երեմ · Ժե · 8 ։
ԸԵրեմ· Ծա · 13 ։ Ցայտ · Ժե · 1 , 15 ։
Ը ա Թագ · Ժե · 9 ։
Ժ Բ Թագ · ե · 12 ։ ա ՄՆ · Ժգ · 2 ։
Ի ԳԼ · Իգ · 22 ։
ԼԳԼ · Ժգ · 9 ։ Իգ · 24 ։
Ի ՍաղՁ · Բ · 9 ։ Եա · ԼԸ · 13 ։ Երեմ· Ծ · 17 ։
Ի ՍաղՁ · Խե · 5 ։ Երեմ · Ծ · 9 ։
Ի ՆՈ·Խե·9 ։ Հ ՆՈ · Ժբ · 3 ։ Իէ · 29 ։
Ն Եզեկ · Իա · 14 , 17 ։ Իբ · 13 ։
Ը ԳԼ · Իգ · 11 ։ Բ Օր · Իգ · 4 , 5 ։ Ցեսդ · Իգ · 9 , 10 ։ ՂԵեմ· Ժգ · 2 ։
Ճ ԳԼ · Իբ · 17 , 37 ։
Ժ ԳԼ·Իբ·18 ։

Ի ՄԻԲ · Գ · 5 ։ Ցայտ · Բ · 14 ։
Ն ՆՈ · Խե · 1 ։ Դան · Բ · 28 ։ Ժ · 14 ։
Ը ՀՊե 3 , 4 ։

ՆՈ · Ը · 1 ։ Ա Թագ · Ժ · 29 ։ Մաղ · Գ · 6 ։ Հոավ · Ժա · 29 ։ Ցակ · ա · 17 ։ Տիտ · ա · 2 ։
Ա ՆՈ · Ժբ · 2 ։ Իբ · 17 ։ Թու · Իբ · 12 ։
Ի Հոավ · Գ · 7 , 8 ։
ՆԵԼ · Ժգ · 21 ։ Խե · 45 , 46 ։ ԼԳ · 14 ։
ՂԳԼ·Իգ·8 ։
Ա Բ Օր · Լգ · 17 ։ Ցոր · ԼԹ · 10 , 11 ։
*Կա՛՝ փառք

ՂՍաղ · լա · 19 ։ Խդ · 1 ։
Ա ՆՈ · Խե · 9 ։
ՂՆՈ · Խե · 27 ։

Ա ՀՊե 12 ։ ԳԼ· Իբ · 38 ։ ՖԹագ·Իբ· 14 ։
Ա ՀՊե 13 ։

Ղ ԳԼ · Իա · 20 ։
Ա ՀՊե 1 ։

Ա ԳԼ · Իդ · 3 , 15 ։

Ն · Ք · ԶԾ · 1452

Բէթովքի որդւոյն Բաղաամին խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը ,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Բարձրեալին գիտութիւնը գիտցող , ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող , և *ծռնաւոր պէս գետինը ինկող՝ ու աչքը բաց եղողին խօսքը ասէ .

* Ցայս . ա · 7 :

17 *Զանիկայ պիտի տեսնեմ , բայց հիմա չէ . զանիկայ պիտի զննեմ , բայց մօտերս չէ . Ղակոբէն մէկ Աստղ մը պիտի ծագի , ու Իսրայէլէն պետական-թեան դաւազան մը պիտի ելլէ, և Մովաբի *իշխանները պիտի զարնէ , ու Սեթի բոլոր որդիները բնաջինջ պիտի ընէ :

Ղ Բ Թագ · ը · 2 : Երեմ · խը · 45 :

* Կամ՝ ծայրերը

18 Նաև Եդոմ պիտի նուաճի , Սէիր ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի . բայց Իսրայէլ քաջութիւն պիտի ընէ :

Բ Թագ · ը · 14 : Սագ · կ · 8 , 9 , 12 :

19 Եւ Ցակոբէն նստած պիտի իշխէ , ու քաղաքին մէջ մնացորդը պիտի կորսընցնէ :

Ծն · խթ · 10 :

20 Եւ երբ Ամաղեկին նայեցաւ , ու իր առակը սկսելով ըսաւ ,
Ամաղէկ Հազերոն գլուխն է , բայց վերջը *բոլորովին պիտի կորսուի :

* Կամ՝ Ամաղէկ Հազերոն գլուխն է ,

Ել · ժե · 8 :

Բ Ել · ժե · 14 : ա Թագ · ժե · 3 , 8 :

21 Ու կէնեցիին նայեցաւ , և իր առակը սկսելով ըսաւ ,
Բնակարանդ հաստատ է , ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես .

Բ Ծն · ժե · 19 :

22 Բայց Կէնեցին պիտի աւրուի , մինչև որ Ասուր քեզ գերի տանի :

23 Եւ երբ իր առակը սկսելով ըսաւ ,
Ափսոս , երբոր Աստուած այս բաները ընէ , ո՛վ ողջ պիտի մնայ :

Ց Ծն · ժ · 4 : Դան · ժա · 30 :

24 Ու Նաև ց Կիտացւոց եզերքներէն նաւեր պիտի գան , և Ասուրը պիտի չարչարեն , ու *Երերը չարչարեն . բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին :

* Ծն · ժ · 21 , 25 :

25 Եւ երբ Բաղաամ ելաւ դնաց , ու Ք իր տեղը դարձաւ . և Բաղակ ալ իր ճամբան դնաց :

Ք Տես կԼ · Լ · 8 :

ԴԼ · ԻԵ

1 Իսրայէլ Աստիճի մէջ պոռնկութիւն ու հոռչակաւոր պաշտութիւն կ'ընէ : 6 Փենէհէս կը մեռցնէ Զամբրին ու Քազբին : 10 Նա բանիս համար Աստուած յաւիտենական քահանայութիւնը անոր կու տայ : 16 Մադիանացիք թշնամի համարուելու էին :

1 Եւ Իսրայէլ *Աստիճի մէջ բնակեցաւ , ու Ժողովուրդը Մովաբի աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկել :

* Տես · իբ · 17 : Սագ · ճդ · 28 : Ովս · թ · 10 :

2 Նոքա ընկեր ընել : Ու ՚անոնք Ժողովուրդը հրաւիրեցին *իրենց աստուածներուն զոհերուն . ու Ժողովուրդը ղՀեբէր ուտելով Ք անոնց աստուածներուն երկրպագութիւն

* Ել · ԼԴ · 15 , 16 : ա Կոր · ժ · 20 :

Ք Ել · ի · 5 :

3 ըրին : Եւ Իսրայէլ Բէվէղովքին յարեցաւ . ուստի ՚Տէրոջը բար-

Ղ Սագ · ճդ · 29 :

կութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեց .
4 ցաւ : Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ք Ժողովուրդին բոլոր իշխանները առ , ու զանոնք Տէրոջը առջեւը արեւին դէմ կախէ՛ , ըսր Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն դառնայ :
5 դառնայ : Եւ Մովսէս Ը Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ , Ք մեռցուցէք ամէն մէկերնիդ ձեր մարդիկը որ Բէլփեղովրին յարեցան :
6 Եւ ահա Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ , ու իր եղբայրներուն մէկ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէսին աչքին առջեւը , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին առջեւը , Ք երբոր անոնք ժողովքի խորանին դրան քովը կու լային :
7 Նին գրանը քովը կու լային : Եւ Ահարոն քահանայի որդւոյն Ելիազարին որդին Ք փենէհէս *** քնէը տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ , ու ձեռքը գեղարդ մը առաւ ,
8 Եւ Իսրայէլացի մարդուն հետևէն անոհակ մտաւ , ու երկուքն ալ՝ *այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց . ու Ք հարուածը Իսրայէլի որդւոցմէ դադրեցաւ :
9 րայէլի որդւոցմէ դադրեցաւ : Ու Ք հարուածէն մեռածները քսանուչորս հազար հոգի էին :

* Կամ՝ Ֆինէհէս

Ք Ծն · ժ · 19 :

Ղ Ել · ի · 5 : Բ Օր · լբ · 16 , 21 : գ Թագ · ժգ · 22 : Սպդ · Նր · 58 : Եզեկ · ժգ · 38 : Սոփ · ա · 18 : գ · 8 :

10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ր-
11 սելով , Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին Ֆինէհէսը՝ իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց , որովհետև անիկայ Ինծի համար նախանձ ունեցաւ անոնց մէջը . այսպէս ես չիմ նախանձոտ Իսրայէլի որդիքը չնչջ չըրի :
12 Ես համար րսէ որ *Ահա ես անոր կու տամ իմ խաղաղութեան ուխտս .
13 Եւ անոր ու անկէ ետքը *անոր սերունդին Ղ յաւիտենական քահանայութեան ուխտ մը ըլլայ . որովհետև Ք իր Աստուծոյն նախանձը ունեցաւ , ու Ղ Իսրայէլի որդւոցը համար քաւու-
14 թիւն ըրաւ : Եւ Մադիանացի կնկանը հետ զարնուած Իսրայէլացի մարդուն անունը Զամբրի էր , որ Սալուի որդին *** Շմաւնեանց
15 մէկ տոհմին իշխանն էր : Ու զարնուած Մադիանացի կնկանը անունը Քազբի էր , որ Մադիամի մէջ ազգատոհմի իշխան եղող *Սուրին աղջիկն էր :
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով , Ը Մադիանացւոց Թշնամութիւն ըրէք , ու անոնք զար-
18 կէք . Քանզի անոնք իրենց ըրած *նենգութիւններովը ձեզ Թշնամութիւն ըրին Փոդովրի գործին մէջ ու իրենց քրոջը գործին մէջ՝ *այսինքն Մադիանացի իշխանին աղջիկանը Քազբիին , որ հարուածին օրը զարնուեցաւ Փոդովրին համար :

Ն · Ք · ԶԾ · 1452

Բ Օր · գ · 3 : Ցես · իբ · 17 :

Ը Հմր 11 : Բ Օր · ժգ · 17 :

Ք Ել · ժը · 21 , 25 :

Ք Ել · ԼԲ · 27 : Բ Օր · ժգ · 6 , 9 , 13 , 15 :

Ե Ցովել · բ · 17 :

Ղ Ել · գ · 25 :

Ի Սագ · ճգ · 30 :

Ֆ Սագ · ճգ · 30 :

Է Բ Օր · գ · 3 : Ա Կոր · ժ · 8 :

Հ Սագ · ճգ · 30 :

Ձ Տես Բ Կոր · ժա · 2 :

Ղ Ել · ի · 5 : Բ Օր · լբ · 16 , 21 : գ Թագ · ժգ · 22 : Սպդ · Նր · 58 : Եզեկ · ժգ · 38 : Սոփ · ա · 18 : գ · 8 :

Ճ Ա Կոր · գ · 4 , 5 : գ · 1 :

Ի Տես ա Մն · գ · 4 , ՃԸ :

Յ Ել · խ · 15 :

Ն Գոր · իբ · 3 : Հռով · ժ · 2 :

Ղ Երբ · ր · 17 :

Ա ԳԼ · լա · 8 : Ցես · ժգ · 21 :

Ղ ԳԼ · լ · 2 :

Պ ԳԼ · լա · 16 : Ցայս · բ · 14 :

Ն · Ք · ՂԴ · 1452

Գ Լ · Ի Զ

1 Մովաբի դաշտերուն մէջ Իսրայէլացւոց գումարը կ՚առնեն ։ 52 Երկիրը ժառանգութեան համար բաժնելու օրէնքը ։ 57 Ղեւտացւոց տոհմերը և անոնց համրանքը ։ 63 Սինայի անապատին մէջ համրուածներէն միայն Քաղէբ ու Յեսու ողջ կը մնան ։

1 Ու Տէրը Մովսէսին և Ահարոնի որդւոյն Եղիազար քահանային խօսեցաւ ըսե-

ա ԵԼ · Լ · 12 ։ ԼԶ · 25 ։ 26 ։ ԳԼ · ա · 2 ։

բ ԳԼ · ա · 3 ։

2 լով , ա Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին գումարը առէք , անոնց հարցը տուներուն համեմատ , Էբսան տարեկանէն վեր եղողները՝ այնպէս Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու-

* ԵԲԲ · ելլողները

3 *կարող եղողները՝՝ համրեցէք ։ Ուստի Մովսէս ու Եղիազար քահանան Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դէմացը Յորդանանու մօտ անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով ,

† ՀՄՐ 63 ։ ԳԼ · իբ · 1 ։ Լա · 12 ։ ԼԳ · 48 ։ Լե · 1 ։

4 քանի տարեկանէն վեր եղողները համրեցէք , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ու Եգիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց ։

† ԳԼ · ա · 1 ։

5 Ռուբենի անդրանիկը , և Ռուբենի որդիքը ։ Ենովքէն՝ Ենովքեանց տոհմը , Փաղ-

Ե ՅՈՒ · ԽԶ · 8 ։ ԵԼ · Գ · 14 ։ ա ՄՆ · ե · 1 ։

6 ղուսէն՝ Փաղղուսեանց տոհմը , Էսրոնէն՝ Էսրոնեանց տոհմը , Քարմիէն՝ Քարմիանց տոհմը ։

7 Եւ Ռուբենեանց տոհմերը ասոնք են ։ ու անոնց համրուածները քառասունուերեք հազար եօթը հա-

8 րիւր երեսուն հոգի էին ։ Ու Փաղ-

9 ղուսին որդիքը Եղիաբ էր ։ Ու Եղիաբին որդիքը՝ Նամուէլ , Դաթան ու Աբիրոն էին ։ աս Դաթանն ու Աբիրոնը ՂԺողովքին մէջ

ՂԳԼ · Ժ Զ · 1 , 2 ։

երևելիները էին , ա ասոնք էին որ Տէրոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին մէջը՝ Մովսէսին ու Ահարոնին

10 դէմ կեցան ։ Եւ երկիրը իր բերանը բանալով՝ կլլեց զանոնք ու Կորխն ալ , ան ժողովքին մեռած

ԲԳԼ · Ժ Զ · 32 , 35 ։

ԸԳԼ · Ժ Զ · 38 ։ Տես ա Կոր · ժ · 6 ։ բ Պետ · բ · 6 ։

11 առնները՝ երբոր կրակը ան երկու հարիւր լիսուն մարդիկները կերաբ ։ Բայց անոնք ամէնուն օրինակ եղան ։ Բայց Կորխին որդիքը չմեռան ։

ԲԵԼ · Գ · 24 ։ ա ՄՆ · Գ · 22 ։

12 Ամաւոնի որդիքը իրենց տոհմերով ։ Նամուելէն՝ Նամուելեանց տոհմը , Յամինէն՝ Յամինեանց տոհմը , Եաքինէն՝ Յաքին

ժ ՅՈՒ · ԽԶ · 10 ։ ԵԼ · Գ · 15 ։

† կամ՝ Ցամուելէն՝ Յամուելեանց

13 նեանց տոհմը , Զարայէն՝ Զարայեանց տոհմը , Սաուղէն Սաուղեանց տոհմը եղաբ ։

ի ա ՄՆ · Գ · 24 ։ Ը ՅՈՒԼ · 10 ։ Սահառ ։

14 Եմաւոնեանց տոհմերը ասոնք են , քսանուերկու հազար երկու հարիւր հոգի ։

Ե ՅՈՒ · ԽԶ · 16 ։

15 Գադի որդիքը իրենց տոհմերովը ։ Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը , Անդիէն՝ Անդեանց տոհմը , Սու-

16 նիէն՝ Սունեանց տոհմը , Զեղնիէն՝ Ազնեանց տոհմը , Երիէն՝ Երեանց

Ժ Տես ՅՈՒ · ԽԶ · 16 ։

17 տոհմը , Արոդիէն՝ Արոդեանց տոհմը , Արելիէն Արելեանց տոհմը

Ն · Ք · ՂԴ · 1452

18 յաբաղ եղաբ ։ Գադի որդւոցը տոհմերը ասոնք են ։ ու անոնց համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

ԻՅՈՒ · ԼԶ · 2 , ՃԼ · ԽԶ · 12 ։

19 Հուդայի որդիքը Էր ու Օնան էին ։ բայց Էր ու Օնան Քանա-

ՅՄՈՆ · Բ · 3 ։

20 նու երկրին մէջ մեռան ։ Եւ Յուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք էին ։ Սելովէն՝ Սելովեանց տոհմը , Փարեսէն՝ Փարեսեանց տոհմը , Զարայէն Զարայեանց

21 տոհմը յաբաղ եղաբ ։ Ու Փարեսի որդիքը ասոնք էին ։ Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը , Համուլէն Համուլեանց տոհմը յաբաղ եղաբ ։

22 Յուդայի տոհմերը ասոնք են ։ անոնց համրուածները եօթանասունուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

ՂՅՈՒ · Խզ · 18 ։ ա ՄՆ · Ե · 1 ։

23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհմերովը ։ Թովղայէն՝ Թովղայեանց տոհմը , Փուայէն՝ Փուայեանց տոհ-

24 մը , Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհմը , Սամրոնէն Սամրոնեանց տոհմը

25 յաբաղ եղաբ ։ Իսաքարի տոհմերը ասոնք են ։ անոնց համրուածները վաթսունուչորս հազար իրեք հարիւր հոգի էին ։

26 Զաբուղոնի որդիքը իրենց տոհմերովը ։ Սարեդէն՝ Սարեդեանց տոհմը , Ելօնէն՝ Ելօնեանց տոհմը , Յաղելէն Յաղելեանց տոհմը յա-

27 բաղ եղաբ ։ Զաբուղոնի տոհմերը ասոնք են ։ անոնց համրուածները վաթսուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։

Ֆ ՅՈՒ · Խզ · 14 ։

28 Յովսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը՝ Մանասէ ու Եփրեմ էին ։

Յ ՅՈՒ · Խզ · 20 ։

29 Մանասէի որդիքը ։ Մաքիրէն Մաքիրեանց տոհմը յաբաղ եղաբ ։ ու Մաքիր ծնաւ Գաղաադը , ա Գաղաադէն Գաղաադեանց տոհմը

ՅԳԵՍ · ԺԷ · 1 ։ ա ՄՆ · Է · 14 , 15 ։

30 յաբաղ եղաբ ։ Գաղաադին որդիքը ասոնք են ։ Իեղերէն՝ Իեղերեանց տոհմը , Գեղեղէն՝ Գեղեղեանց

ՆԳԵՍ · ԺԷ · 2 ։ Գաա · Ղ · 11 , 24 , 34 ։ Ի՚ըոսէ Աբիեզեր ։

31 տոհմը , Ու Ասրիելէն՝ Ասրիելեանց տոհմը , ու Սիւքեմէն՝ Սիւքեմեանց

32 տոհմը , Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց տոհմը , ու Ոփերէն Ոփե-

33 րեանց տոհմը յաբաղ եղաբ ։ Ու Ոփերի որդին Զալպաադ բնաւ տղաքներ չունեցաւ , միայն աղջիկներ ունեցաւ ։ ու Զալպաադին աղջկերուն անունները Մաալա , Նոա , Եգղա , Մեղբա ու Թերսա

ՂԳԼ · ԻԷ · 1 ։ ԼԶ · 11 ։

34 էին ։ Մանասէի տոհմերը ասոնք են ։ ու անոնց համրուածները հիսունուերկու հազար եօթը հարիւր

35 հոգի էին ։ Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են ։ Սուտաղայէն՝ Սու-

Ն·Ք·ՂԲ· 1452

տաղայեանց տոհմը , Խզբորէն՝ Բո-
քորեանց տոհմը , Թաանէն Թա-
36 անեանց տոհմը յոթ-ը-ղ Եւ ։ Ու
Սուտաղային որդիքը ասոնք են .
*Կամ՝ Եդեն՝ Եդեն նեանց *Էրանէն Էրանեանց՝ տոհմը
37 յոթ-ը-ղ Եւ ։ Եփրեմի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են . անոնց համ-
րուածները երսունուերկու հազար
հինգ հարիւր հոգի էին ։ Յովսեփի
որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք
են ։

Ա·Ծն·խզ· 21 ։ ա Մն· է·6 ։

38 ՚Բենիամինի որդիքը իրենց տո-
մերովը . Բաղայեան տոհմը , Ասբելէն՝ Ասբելեանց տոհ-
մը , Ա.քիրամէն՝ Ա.քիրամեանց տոհ-
39 մը , Սուփամէն՝ Սուփամեանց տո-
մը , Ոփիմէն Ոփիմեանց տոհմը յո-
40 ՚ոթ-ը-ղ Եւ ։ Ու Բաղայեին որդիքը
Արեկ ու Նեէման էին . Ա.բէդէն՝
Արեգեանց տոհմը , Նեէմանէն
Նէեմանեանց տոհմը յոթ-ը-ղ Եւ ։
41 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը ասոնք են . ու անոնց համ-
րուածները քառասունհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի էին ։
42 Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը
ասոնք են . ՚Սուհամէն Սուհա-

Ե Ծն·խզ· 23 Ի՛ըսոե՛ Հուսիմ ։

մեանց տոհմը յոթ-ը-ղ Եւ ։ Դանի
տոհմերը իրենց տոհմերովը ասոնք
43 են ։ Սուհամեանց բոլոր տոհմե-
րուն համրուածները վեհասունու-
չորս հազար չորս հարիւր հոգի էին ։

Ը Ծն·խզ· 17 ։ Մն· է·30 ։

44 ՚Ասերի որդիքը իրենց տոհմերո-
վը ։ Ցեմնայէն՝ Ցեմնայեանց տոհ-
մը , Ցեսուիէն՝ Ցեսուիեանց տոհ-
մը , Բարիայէն՝ Բարիայեանց տոհ-
45 մը ։ Բարիայի որդւոցմէ , Գաբե-
բէն՝ Գաբերեանց տոհմը , Մեղբիե-
լէն Մեղբիելեանց տոհմը յոթ-ը-ղ
46 Եւ ։ Ու Ասերին աղջկանը ա-
47 նունը Սարա էր ։ Ասերի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են . անոնց համ-
րուածները յիսունուերկը հազար
չորս հարիւր հոգի էին ։

Ը Ծն·խզ· 24 ։ Մն· է·13 ։

48 Ընեփթաղիմի որդիքը իրենց տո-
մերովը . Ցասիելէն՝ Ցասիելեանց
տոհմը , Գունիէն՝ Գունեանց տոհ-
49 մը , Ցասերէն՝ Ցասերեանց տո-
մը , Սիլլեմէն Սիլլեմեանց տոհմը
50 յոթ-ը-ղ Եւ ։ Ընեփթաղիմի տո-
մերը իրենց տոհմերովը ասոնք են .
ու անոնց համրուածները քառ-
սունհինգ հազար չորս հարիւր
հոգի էին ։

Ը Տես գԼ· ա·46 ։

51 ՚Ա է Իսրայէլի որդւոցը գու-
մարը . վեց հարիւր ու մէկ հազար
եօթը հարիւր երսուն ։
52 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
53 սելով , ՚Ան երկիրը ժառանգու-
թեան համարասոնց բաժնուի՝ ի-
րենց անուններուն թուոյն համե-
54 մատ ։ Է Շատուր եղողին՝ ժառան-
գութիւնը շատ տաս , ու քիչուր

Ն·Ք·ՂԲ· 1452

եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ
տաս . ամէն մէկուն իր համրանքին
համեմատ ժառանգութիւն տուրուի ։
55 Բայց երկիրը ՚վիճակով բաժնուի ,
ու իրենց նահապետաց ցեղերուն
անուններուն համեմատ ժառան-
56 գեն ։ Շատուորի ու քիչուորի մէջ՝
ժառանգութիւնը վիճակով բաժ-
նուի ։
57 ՚Ու Ղևտացւոց համրուածները
իրենց տոհմերովը ասոնք են . Գեր-
սոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը , կա-
հաթէն՝ կահաթեանց տոհմը , Մե-
րարիէն Մերարեանց տոհմը յոթ-ը-ղ
58 Եւ ։ Ղևտացւոց տոհմերը ասոնք
են . Ղոբենեանց տոհմը , Քեբրո-
նեանց տոհմը , Մոողեանց տոհմը ,
Մուսեանց տոհմը ՚՚ Կորհեանց
59 տոհմը ։ Եւ կահաթ ծնաւ Ամրա-
մը ։ Ու Ամրամին կնկանը անունը
Յոքաբեդ էր , ՚Ղևիին աղջկէը ,
որուն Մայրը զանիկայ Եգիպտոսի
մէջ ծնաւ Ղևիին . ու անիկայ Ամ-
րամին ծնաւ Ահարոնը ու Մովսէսը
60 և անոնց քոյրը Մարիամը ։ ՚Եւ
Ահարոնին՝ Նադաբ և Աբիուդ ,
Եղիազար ու Իթամար ծնան ։
61 Բայց ՚Նադաբ ու Աբիուդ Տէրոջը
առջևը օտար կրակ մատուցած ա-
62 տենին մեռան ։ ՚Անոր ասոնցմէ
համրուածները՝ այսինքն մէկ ամա-
կանէն վեր եղող բոլոր արուները
քսանուերեք հազար հոգի էին .
՚՚քանզի անոնք Իսրայէլի որդւոցը
հետ չհամրուեցան , ՚՚Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն
չտրուելուն համար ։
63 ՚՚Մովսէսի դաշտերուն մէջ՝ Երի-
քովի դէմացը Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշուի անցընող
Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
64 համրածները ասոնք են ։ ՚Եւ ա-
սոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար
Իսրայէլի որդւոցը ՚՚Սինի անապատին
65 մէջ համրելին ։ Քանզի Տէրը ա-
սոնց համար ըսեր էր որ ՚Անշուշտ
անապատին մէջ պիտի մեռնին .
ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնաց ,
բայց ՚Ի ՚Եփոնեան Քաղեբէն ու
Նաւեան Յեսուէն ։

Ը Գլ· ա ։ Բ Օր· բ·14, 15 ։

Ը Գլ· ժգ· 28, 29 ։ ա Կոր· ժ·5, 6 ։

Ը Գլ· ժգ· 30 ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Սալպաադին աղջիկները ժառանգութեան ի-
րաւունքի համար կը բողոքեն ։ 6 Քառաս-
գութեան օրէնքը ։ 12 Մովսէս իմանալով
թէ ինքը պիտի մեռնի , կ'աղաչէ Տէրոջը որ
իրեն յաջորդ մը ընտրէ ։ 18 Յեսու կ'ընտ-
րուի Մովսէսին յաջորդը ըլլալու ։

1 ՚՚Ու Յովսեփի որդւոյն Մանասէին
տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն
Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի որ-
դւոյն Ոփերի որդւոյն ՚՚Սալպաադին

՚՚ Գլ· իզ· 33 ։ ԼԶ· 1, 11 ։ Ցես· ժե· 3 ։

աղջիկները մօտեցան . ու աղջկունքրուն անունները ասոնք են . Մաալա , Նոա , Եգղա , Մեղքա ու
2 Թերսա . Ասոնք Մովսէսին և Եղիազար քահանային ու իշխաններուն և բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցան ժողովքի խորանին դուռը , ու
3 ըսին , Մեր հայրը Բանապատին մէջ մեռաւ . ու անիկայ Տէրոջը դէմ ժողովուածներուն ժողովքին մէջ՝ Կորխի ժողովքին մէջը չէր . բայց անիկայ իր մեղքովը մեռաւ , ու
4 ո՛ւղղակի չունէր : Ինչո՞ւ համար մեր հօրը անունը իր տոհմին մէջէն վերնայ տղայ չունենալուն համար . Մեզի կալուածք տուէք
5 մեր հօրը եղբարցը մէջ : Ու Մովսես անոնց դատը Տէրոջը առ-
6 ջևը դրաւ : Եւ Տէրը խօսեցաւ
7 Մովսէսին՝ ըսելով , Սալպատային աղջիկները շիտակ խօսեցան . Հաստատ անոնց ժառանգութեան կալուածք տաս իրենց հօրը եղբարցը մէջ , ու անոնց հօրը ժառանգութիւնը իրենց վրայ դար-
8 ձընես . Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսիս ու ըսես , Թէ որ մարդ մը մեռնի , ու տղայ չունենայ , անոր ժառանգութիւնը իր աղջկանը վրայ
9 դարձընէք . Եւ թէ որ անիկայ աղջիկ ալ չունենայ , անատենը անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք . Եւ թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ , ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք . Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ չունենայ , անոր ժառանգութիւնը իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազգականին տաք , ու ան ըլլայ անոր ժառանգը . և ասիկայ Իսրայէլի որդւոցը Դատաստանի կանոն ըլլայ , ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց :

12 Ետքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ելա Աբարիմի լեռը ելլը , ու տե՛ս ան երկիրը , որն որ Իսրայէլի որ-
13 դւոցը պիտի տամ . Եւ ան տեսնելէդ ետքը , դուն ալ Ի՛բրու ժողովուրդիդ պիտի խառնուիս , ինչպես որ քու եղբայրդ Ահարոն խառ-
14 նուեցաւ . Որովհետև Դուք իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ըրիք Սին անապատին մէջ՝ ժողովքին հակառակութիւն ըրած ատենը , ու անոնց առջևը ջուրս չհաւատացիք ան ջուրին քովը : (Ասիկա է կադեսի Մերիպայի ջուրը՝ Սին անապատին մէջ :)

15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու
16 ըսաւ , Տէրը Ելոհիմ մարդոց Հոգիներուն Աստուածը հաս մարդ մը
17 դիս վրայ մարդ մը կեցընէ , Ելոր անիկայ անոնց առջևէն ելլէ ու

մտնէ , ու զանոնք հանէ ու մտցընէ , որպէս զի Տէրոջը ժողովքը Հանհովիս ոչխարներու պէս չըլլայ :
18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Առ քեզի Նաւէի որդին Ցեսուն՝ Հոգի կայ , հոս անոր
19 վրայ ձեռքդ դիր . Եւ զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցուր , և Հանոնց աչքին առջևը անոր պատուէր
20 տուր . Ու Ելբու փառքէդ անոր վրայ դիր , որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը ճանչնայ :
21 զանդուԹիւն ընէն . Եւ անիկայ Եղիազար քահանային առջևը պիտի կայնի , ու Տէրոջը առջևը Ուրիմին կանոնովը *անոր պիտի հարցընէ՝ . Նանոր խօսքովը պիտի ելլեն , ու անոր խօսքովը մտնեն , ինքը և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի որ-
22 դիքը ու բոլոր ժողովքը : Եւ Մովսես անանկ ըրաւ , ինչպես որ Տէրը անոր հրամայեր էր . առաւ Ցեսուն , ու զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջևը կայնեցուց :
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ Նանոր պատուէր տուաւ , ինչպես որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր :

ԳԼ· ԻԸ

1 Ընծաները որոշուած ժամանակին պիտի մատուցուէին : 3 Մշտնջենաւոր ողջակէզը : 9 Շաբաթ օրերուն , 11 ամսագլուխներուն , 16 զատկին , 26 և երեսայրներուն ժամանակին մատուցուելու զոհերը :

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Պատուիրէ՛ Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց ըսէ՛ , Իմ անուշահոտ պատարագներուս՝ ընծայուած հացը՝ որոշուած ատենին ինծի մատուցանելու զգուշութիւն
3 ընէք : Ու անոնց ըսես , Բանէ՛ն են ան պատարագները որ Տէրոջը պիտի մատուցանէք . Օրը երկու հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մշտնջենաւոր ողջակէզի համար .
4 Մէկ գառը առտուընց մատուցանես , ու միւս գառը իրիկուան
5 դէմ մատուցանես : Եւ Հմէկ արդիւնի տասներորդ մասը բարակ ալիւրով՝ Հացի ընծայ ընէս , որ շաղուած պիտի ըլլայ Հինինի մը
6 քառորդ Հնեծուած եղովՀ : Ասիկայ Սինայ լեռանը վրայ †սահմանուած Հմշտնջենաւոր ողջակէզ է , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու Համար :
7 Ու անոր թափելու նուէրը մէկ գառին համար Հինինի մը չորրորդ մասն ըլլայ . օղին սուրբ տեղին մէջ թափելու նուէր ընես
8 Տէրոջը . Եւ միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես . Նա՛ առտուան հացի ընծային ու անոր թա-

Թ գ Թագ· իբ· 17 : Ջաբ· ժ· 2 : Մատ· Թ· 36 : Մաբ· գ· 34 :
Ի Ծն· խա· 38 : Դատ· գ· 10 : ժա· 29 : ա Թագ· ժգ· 13, 18 :
Հ Բ Օր· լգ· 9 :
Ն Բ Օր· լ· 7 :
Ղ Ցես գԼ· ժա· 17, 28 : ա Թագ· ժ· 6 , 9 : գ Թագ· բ· 15 :
Ճ Ցես· ա· 16, 17 :
Մ Տես Ցես· Թ· 14 : Դատ· ա· 1 : ի· 18 , 23, 26 : ա Թագ· իգ· 9 : Լ· 7 :
Ա Եզ· իբ· 30 :
* Կամ՝ Եղիազարէ անոր համար պիտի հարցընէ :
Ն Ցես· Թ· 14 : ա Թագ· իբ· 10, 13 , 15 :
Ղ Բ Օր· գ· 28 : լա· 7 :

Ա ԳԼ· գ· 11 : իա· 6 , 8 : Մաղ· ա· 7 , 12 :
Բ Եզ· իԹ· 38 :

Ի Եզ· ժգ· 36 : ԳԼ· ժե· 4 :
Ֆ ԳԼ· բ· 1 :
Ե Եզ· իԹ· 40 :
† Եբր· ե· դաճ
Ղ Եզ· իԹ· 42 : Ցես Ա-մավ· է· 25 :

Բ ԳԼ· ժգ· 35 : իգ· 64 , 65 :
Ի ԳԼ· ժգ· 1 , 2 :
Ֆ Ցես· ժե· 4 :
Ե Եզ· ժը· 15 , 19 :
Ղ ԳԼ· ԼՂ· 2 :
Ե ԳԼ· Լ· 29 :
Ը ԳԼ· Լգ· 47 : Բ Օր· գ· 27 : լը· 49 : Լգ· 1 :
Ի ԳԼ· ի· 24 , 28 : Լ· 2 : Բ Օր· ժ· 6 :
Ժ ԳԼ· ի· 12 , 24 : Բ Օր· ա· 37 : լը· 51 : Սաղ· ճղ· 32 :
Ի Եզ· ժե· 7 : Լ ԳԼ· ժգ· 22 : Եբր· ժը· 9 :
Ե Բ Օր· լա· 2 : ա Թագ· ը· 20 : ժը· 13 : Բ Մն· ա· 10 :

ն · ք · ղբ · 1452

փելու նուէրին պէս ընես , Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալո՛ւ ։
9 Բայց շաբաթ օրը մէկ տարեկան երկու անարատ գառներ՝ ու եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայի համար , ու անոր թափելու նուէրը պիտի մատուցուի ։
10 Ասիկա մշտնջենաւոր ողջակէզին ու անոր թափելու նուէրին ՚ի զատ , համէն շաբաթ օրուան ողջակէզը պիտի ըլլայ ։
11 Եւ ձեր ամսագլուխներուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք երկու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառ-
12 ներ . Եւ ամէն մէկ զուարակին համար եղով շաղուած ի իրեք տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ , և մէկ խոյին համար եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հա-
13 ցի ընծայ , ու ամէն մէկ գառին համար եղով շաղուած մէյմէկ տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ մատուցանէք , Տէրոջը ողջակէզ կէզ ու անուշահոտ պատարագ
14 ըլլալո՛ւ ։ Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ ամէն մէկ զուարակին համար կէս հիմէն , ու մէկ խոյին համար հիմէնին երրորդ մասը , և ամէն մէկ գառին համար հիմէնին չորրորդ մասը դինի պիտի ըլլայ · ասիկայ տարւոյն ամիսներուն համար՝ ամէն ամիս մատուցուելո՛ւ
15 ողջակէզն է ։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզին ՚ի զատ՝ մեղքի պատարագի համար ՚ի այծերէն նոխազ մը իր թափելու նուէրովը մկուեղ մատուցուի Տէրոջը ։
16 Եւ առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկ է Տէրոջը ·
17 Ու ան ամսուն տնտեսասներորդ օրը տօն է · եօթը օր բաղարջ
18 ուտուի ։ Եւ առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ , բնաւ ծառայական
19 գործ մը չընէք · Եւ Տէրոջը պատարագ ու ողջակէզ մատուցանէք , երկու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան գառներ · ձ-
20 նոխ անարատ ըլլան ձեզի · Եւ անոնց հացի ընծան եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ · ամէն մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , ու մէկ խոյին համար երկու
21 տասանորդ մատուցանէք · Եօթը գառներէն ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ մատուցա-
22 նէք · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար նաև այծերէն մէկ նոխազ մեղ-
23 քի պատարագ մատուցանէք ։ Ասոնք մշտնջենաւոր ողջակէզ եղող առտուան ողջակէզներէն ՚ի զատ
24 պիտի մատուցանէք ։ Ան եօթը օրերուն ամէն մէկ օրը ասոնց պես

Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալո՛ւ ։ Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ՚ի զատ սովիկայ ու ասոր թափելու
25 նուէրը պիտի մատուցուի ։ Եւ հեօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը պիտի չընէք ։
26 Եւ ներախայրիներուն օրը՝ երբոր ձեր շաբաթներուն ջոնին մէջ Տէրոջը նոր հացի ընծայ կը մատուցանէք , սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը չընէք ·
27 Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար ՚երկու զուարակ , մէկ խոյ ու մէկ տարեկան եօթը հատ գառ-
28 ներ մատուցանէք ։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ ամէն մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , մէկ խոյին
29 համար երկու տասանորդ , եօթը գառներէն ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած
30 բարակ ալիւր մատուցանէք · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ մատուցանէք ։
31 Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր հացի ընծայէն ՚ի զատ , ասոնք ալ իրենց թափելու նուէրներովը մատուցանէք · Ձանարատ ըլլան ձեզի ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Փող հնչեցընելու ատեն , 7 քաւութեան օրուան , 13 և տաղաւարահաց տօնին տեղը օրերուն զոհերը ։

1 Եւ եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն առաջին օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի , բնաւ ծառայական գործ մը չընէք · Փող հնչեցընելու
2 օր ըլլայ ձեզի ։ Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար մէկ զուարակ , մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մա-
3 տուցանէք · Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ զուարակին համար իրեք տասանորդ , ու մէկ խոյին համար
4 երկու տասանորդ , Եւ եօթը գառներէն ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասանորդ եղով շաղուած բա-
5 րակ ալիւր ըլլայ · Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէք
6 Նէ՛ւ ։ Ասոնք Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատուցանէք , ի ամսամուտի ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և ի մշտնջենաւոր ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և անոնց թափելու նուէրները ՚ի րեներնց կանոնովը մատուցանէլո՛ւ ՚ի զատ ։
7 Եւ հաս եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի · ու ՚ձեր անձերը պիտի խոնարհեցընէք , ո՛ ամենևին դործ մը
8 չընէք ։ Եւ Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի համար մէկ զուարակ ,

ն · ք · ղբ · 1452

հԵԼ · ԺԸ · 16 ։ ԺԳ · 6 ։ ՂՀ · ԻԳ · 8 ։

յ ԵԼ · ԻԳ · 16 ։ ԼԳ · 22 ։ ՂՀ · ԻԳ · 10 ։ 15 ։ Ը Օր · ԺԶ · 10 ։ Գոր · Ը · 1 ։

ղՏԹս ՂՀ · ԻԳ · 18 , 19 ։

ճ ՀԺր 19 ։

ա ՂՀ · ԻԳ · 24 ։

բ ՂՀ · ԻԸ · 6 , 18 ։ ՂՀ · ԻԳ · 5 ։ ԳԼ · Թ · 3 ։ ԸՕր · ԺԶ · 1 ։ Ը · ՀԷԿ · ԽԵ · 21 ։

գ ՂՀ · ԻԳ · 6 ։

դ ՂՀ · ԻԸ · 16 ։ ՂՀ · ԻԳ · 7 ։

ե ՀԺր 31 ։ ՂՀ · ԻԲ · 20 ։ Գև ԻԹ · 8 ։ ԸՕր · ԺԸ · 21 ։

զ ՀԺր 15 ։

ն · ք · ղբ · 1452

է ՀԷԿ · ԽԶ · 4 ։

ը ԳԼ · Ժ · 10 ։ աԹագ · ի · 5 ։ ա ՄՆ · ԻԳ · 31 ։ բ ՄՆ · Բ · 4 ։ ԵՂԾ · գ · 5 ։ ՆԵՀՄ · Ժ · 33 ։ Ես · ա · 13 ։ 14 ։ Ե-ՂԿ · ԽԵ · 17 ։ ԽՂ · 6 ։ ՈՎ · Բ · 11 ։ ԿՈՂ · Բ · 16 ։

թ ԳԼ · ԺԸ · 4—12 ։

ժ ՀԺր 22 ։ ԳԼ · ԺԸ · 24 ։

ի ԵԼ · ԺԲ · 6 , 18 ։ ՂՀ · ԻԳ · 5 ։ ԳԼ · Թ · 3 ։ ԸՕր · ԺԶ · 1 ։ Ե-ՂԿ · ԽԵ · 21 ։

լ ՂՀ · ԻԳ · 6 ։

խ ԵԼ · ԺԲ · 16 ։ ՂՀ · ԻԳ · 7 ։

ծ ՀԺր 31 ։ ՂՀ · ԻԲ · 20 ։ Գև ԻԹ · 8 ։ ԸՕր · ԺԸ · 21 ։

կ Նէ՛ւ ։ Ասոնք Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մատուցանէք , ի ամսամուտի ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և ի մշտնջենաւոր ողջակէզը ու անոր հացի ընծան , և անոնց թափելու նուէրները ՚ի րեներնց կանոնովը մատուցանէլո՛ւ ՚ի զատ ։

ր ԳԼ · ԻԲ · 11 ։

ս ԳԼ · ԻԲ · 3 ։

տ ԳԼ · Ժ · 11 , 12 ։

ր ՂՀ · ԺԶ · 29 ։ ԻԳ · 27 ։

ց ՍԱՂ · Լ · 13 ։ Ես · ԾԲ · 5 ։

Ն·ՔՐ· 1452

մէկ խոյ ։ եօթը հատ մէկ տա-
րեկան գառներ մատուցանէք . ե-
9 նոյնք ձեզի անարատ ըլլան . եւ ա-
նոնց հացի ընծան՝ ամէն մէկ զու-
րակին համար իրեք տասանորդ ,
մէկ խոյին համար երկու տասա-
10 նորդ , եօթը գառներէն ամէն մէկ
գառին համար մէյմէկ տասանորդ
եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլ-
11 լայ . ու այդերէն մէկ նոխազ մեղ-
քի պատարագ մատուցանէք , բայ
Ե. ՔԱՒ. ԺԹ· 3, 5։ 'ի քաւութեան օրը մատուցուած
եմեղքի պատարագէն ու մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն ու անոնց թափելու նուէր-
ներէն ։
Բ ՂԱ. ԻԳ· 33 , ՃԼ ։ Բ Օր· ԺԶ· 13 ։ Եզեկ· Խե· 25 ։ 12 Եւ ի եօթներորդ ամսուն ձգե-
տասաներորդ օրը սուրբ ժողով ըլ-
լայ ձեզի . բնաւ ծառայական գործ
մի չընէք , ու եօթը օր Ցերոյը տօն
ԺԵՂ· Գ· 4։ 13 պահէք ։ Եւ ի Ցերոյը ողջակէզ ։
անուշահոտ պատարագի համար՝
տասուիրեք զուարակ , երկու խոյ
։ մէկ տարեկան տասնուչորս
գառներ մատուցանէք . անոնք ան-
14 արատ պիտի ըլլան . Եւ անոնց
հացի ընծան՝ տասուիրեք զուա-
րակներէն ամէն մէկ զուարակին
համար իրեք տասանորդ , ։ եր-
կու խոյերէն ամէն մէկ խոյին հա-
15 մար երկու տասանորդ , Եւ տասն-
ուչորս գառներէն ամէն մէկ գառին
համար մէյմէկ տասանորդ եղով
16 շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ . Ու
այդերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
տարագ մատուցանէք , բայց 'ի մշտընջ-
ենաւոր ողջակէզէն ։ անոր հացի
ընծայէն և թափելու նուէրէն ։
17 Եւ երկրորդ օրը տասուերկու
զուարակ , երկու խոյ ։ մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
18 ներ մատուցանէք . Եւ անոնց հա-
յի ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
Ի ՀՄՐ 3 , 4 , 9 , 10 ։ Գ· ԺԵ · 12 ։ ԻԲ · 7 , 14 ։ համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլան .
19 Ու այդերէն մէկ նոխազ մեղքի
պատարագ մատուցանէք , բայց 'ի
մշտնջենաւոր ողջակէզէն և անոր
հացի ընծայէն ու թափելու նուէր-
ներէն ։
20 Եւ երրորդ օրը տասնումէկ
զուարակ , երկու խոյ ։ մէկ տա-
րեկան տասնուչորս անարատ գառ-
21 ներ մատուցանէք . Եւ անոնց հացի
ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
Լ ՀՄՐ 18 ։ համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլան .
22 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ։
23 Եւ չորրորդ օրը տասը զուա-
րակ , երկու խոյ ։ մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ մա-
24 տուցանէք . Անոնց հացի ընծան
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
25 ըստ օրինի պէտ ըլլան . Ու այդերէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն ։
26 Եւ հինգերորդ օրը ինը զուա-
րակ , երկու խոյ ։ մէկ տարեկան
տասնուչորս անարատ գառներ մա-
27 տուցանէք . Եւ անոնց հացի ընծան
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
28 ըստ օրինի պէտ ըլլան . Ու մէկ նո-
խազ մեղքի պատարագ մատուցա-
նէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր ողջակէ-
զէն և անոր հացի ընծայէն ու
թափելու նուէրէն ։
29 Եւ վեցերորդ օրը ութը զուա-
րակ , երկու խոյ ։ մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
30 մատուցանէք . Եւ անոնց հացի ըն-
ծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլան .
31 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրներէն ։
32 Եւ եօթներորդ օրը եօթը զուա-
րակ , երկու խոյ ։ մէկ տարե-
կան տասնուչորս անարատ գառներ
33 մատուցանէք . Եւ անոնց հացի ըն-
ծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու գառ-
ներուն համար , իրենց թուոյն հա-
34 մեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլան . Ու
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն ։
Ե ՂԱ. ԻԳ· 36· 35 Ութերորդ օրը ձեզի տօնախմբու-
թիւն ըլլայ . բնաւ ծառայա-
36 կան գործ մի չընէք ։ Եւ Ցերոյը
ողջակէզ ։ անուշահոտ պատա-
րագի համար՝ մէկ զուարակ , մէկ
խոյ ։ մէկ տարեկան եօթը անա-
37 րատ գառներ մատուցանէք . Ե՛
անոնց հացի ընծան ու թափելու
նուէրները՝ զուարակին , խոյին ու
գառներուն համար , իրենց թուոյն
համեմատ՝ ըստ օրինի պէտ ըլլան .
38 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցանէք , բայց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրէն ։

Ն·ՔՐ· 1452

Ն·ք·ԶԲ· 1452

39 Ձեր ծոցերուն մէջ ասոնք պի-
տի մատուցանէք Տէրոջը , ձեր
նուխերուն ու ձեր կամաւոր ըն-
ծաներուն ողջակէզներէն , հացի
ընծաներէն , թափելու նուէրներէն
ու խաղաղութեան զոհերէն ի
զատ ։

40 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատմեց ան ամէնը որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեր էր ։

ԳԼ·Լ

1 Ուխտերը կատարելու պարտաւորութիւնը ։ 3 Աղջկան մը , 6 կնոջ մը , 9 որբևարիի մը կամ արձակուածի մը ուխտերուն վրայով ։

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
ցեղերու իշխաններուն խօսե-
ցաւ ըսելով , Տէրոջը պատուիրած
2 բանը աս է . Թէ որ մէկ մարդ
մը Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդ-
նում ընելով իր անձը կապելու
ըլլայ , Ո՛ իր խօսքը պարապ չհանէ .
Ը՛ոլորը իր բերնէն ելածին պէս ը-
նէ ։

3 Եւ Թէ որ մէկ կնիկ մը Տէրոջը
ուխտ ընէ , ու իր մանկութեան ա-
տունը իր հօրը տանը մէջ վնդէ կա-
4 պելու ըլլայ , Եւ անոր հայրը անոր
ուխտը ու անձին վրայ կապած կա-
պը լսէ , և անոր հայրը բան մը չրսէ
անոր , ան ատենը անոր բոլոր ու-
խտերը պիտի հաստատուին , ու ան-
ձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ
5 պիտի հաստատուին ։ Բայց Թէ որ
անոր հայրը իր լսած օրը զանիկայ
արդիլէ , ՚ն ո՛չինչ անոր բոլոր
ուխտերը ու անձին վրայ կապած
կապերը անվաւեր պիտի ըլլան . և
Տէրը անոր Թողութիւն պիտի
տայ . քանզի անոր հայրը զանիկայ
արդիլեց ։

6 Եւ Թէ որ ուխտ ըրած , կամ իր
շրթունքներէն իր անձը կապող ան-
խորհուրդ խօսք մը ելած ըլլալով
7 ամուսնանայ , Ու անոր էրիկը լսէ ,
և լսած օրը անոր բան մը չրսէ , ան
ատենը անոր ուխտերը պիտի հաս-
տատուին , ու իր անձին վրայ կապած
կապերն ալ պիտի հաստատուին ։
Ղնն·գ·16։ 8 Բայց Թէ որ անոր էրիկը Ը՛ր լսած
օրը զանիկայ արդիլէ , ան ատենը ա-
նոր վրայ եղած ուխտը ու շրթունք-
ներէն ելած անխորհուրդ խօսքը որով
իր անձը կապեր էր , անվաւեր կ՚ընէ . և
Տէրը անոր Թողութիւն պիտի տայ ։
9 Բայց որբևարիի կամ արձակուա-
ծի մը ուխտը ՚ն իր անձին վրայ
կապած ինչ և իցէ կապը իր վրայ
10 հաստատ պիտի մնայ ։ Եւ Թէ որ
անիկայ իր էրկանը տանը մէջ ուխտ
ըրած էր , կամ երդումով իր անձին
11 վրայ կապ կապեր էր , Ու անոր Է-
րիկը լսելով բան մը լսած չէր ա-

Ն·ք·ԶԲ· 1452

նոր , Ո՛ զանիկայ արդիլած չէր , ան
ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի
հաստատուին , ու իր անձին վրայ
կապած կապերը հաստատ պիտի
12 մնան ։ Բայց Թէ որ անոր էրիկը
իր լսած օրը զանոնք խափանեց , ՚ն
ո՛չինչ ուխտ ընելու ու իր անձը
կապելու համար անոր բերնէն ե-
լած բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի
ըլլան . Ո՛նչ անոր էրիկը խափա-
նեց զանոնք . և Տէրը անոր Թո-
13 ղութիւն պիտի տայ ։ Կ՚ինչ մը
ամէն ուխտը ու անձը խոնարհե-
ցընելու համար ըրած կապող եր-
դումը անոր էրիկը կրնայ հաստա-
տել , ու անոր էրիկը կրնայ խափա-
14 նել ։ Եւ Թէ որ անոր էրիկը օրէ
օր անոր բան մը չըսէ , ան ատենը
անոր ամէն ուխտերը ու վրան ե-
ղած ամէն կապերը կը հաստատէ .
իր լսած օրը անոր բան մը չըսելուն
համար զանոնք հաստատած կ՚ըլ-
15 լայ ։ Բայց Թէ որ լսած օրէն ետ-
քը մէկ կերպով մը խափանէ զա-
նոնք , ան ատենը ինքը պիտի կրէ
անոր անօրէնութիւնը ։

16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ ,
Ո՛ հօր մը ու մանկութեան ատունը
իր հօրը տունը Բ՚նակող աղջկանը
մէջ պահ՚ելը՝ կանոնները ասոնք
են , որոնք Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց ։

ԳԼ·ԼԱ

1 Մադիանացիք պատերազմի մէջ կը յաղթուին , ու Բաղաամն ալ կը մեռցուի ։ 13 Մովսէս զօրաց իշխաններուն կը սրդռդի Մադիանացւոց կիներուն ողջ պահելուն համար ։ 19 Զինուորներուն , գերիներուն և ուաբերն մաքրուելուն կերպը ։ 25 Ւաբը բաժնելուն կերպը ։ 48 Տէրոջը նուիրուած կամաւոր ընծաները ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Մադիանացիներէն
Իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես .
Բ՚ու ետքը քու ժողովուրդիդ խառ-
3 նուիս ։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին
խօսեցաւ ու ըսաւ , Ձեզմէ մար-
դիկ պատրաստուին պատերազ-
մի համար , ու Մադիամու վրայ
երթան , որ Մադիամին Տէրոջը
4 վրէժը առնեն ։ Իսրայէլի բոլոր
ցեղերուն ամէն մէկէն հազարական
5 մարդ պատերազմի խրկեք ։ Եւ
Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն
մէկ ցեղէն հազարական մը պա-
տրաստուեցաւ . այնպէս տասներկու
հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած ։ Եւ Մովսէս պա-
տերազմի խրկեց զանոնք . ամէն մէկ
ցեղէն հազարական մը , ու ա-
նոնց հետ Եղիազար քահանային
որդին Փենհէսը պատերազմի Ը՛րէց ,
որուն ձեռքն էին սուրբ անօթնե-
րը ու Ե՛ազարարութեան փողե-

՚ն·Գ·Ի· 17։
Բ՚Գ·Ի· 18։

Է Գ·Ժ·9։

Ն.Ք.ԶԲ. 1452

7 րը։ Եւ Մադիանացւոց դէմ պա-
տերազմեցան, ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին հրամայեր էր. ու անոնց
բոլոր էրիկ մարդիկը Է մեռցու-
8 ցին. Եւ անոնց սպանուածներուն
հետ Մադիամու թագաւորներն ալ
Ղեւին, Բոկոմը, Սուրը, Ուրը և
Ռեբէն՝ Մադիամու հինգ թա-
գաւորները սպաննեցին, ու Բէյով-
բի որդին Բաղաամը սրով մեռցու-
9 ցին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մա-
դիանացւոց կնիկները ու տղաք-
ները դերի առին, ու անոնց բոլոր
անասունները և բոլոր հօտերը ու
բոլոր ստացուածքը աւար առին։
10 Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաք-
ները ու բոլոր դեղերը կրակով այ-
11 րեցին։ Եւ բոլոր աւարը ու բո-
լոր կողոպուտը առին մարդէ
12 մինչև անասուն։ Եւ գերիները
ու կողոպուտը և աւարը Մովսէ-
սին՝ Եղիազար քահանային ու
Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին՝ բա-
նակը բերին, որ Երիքովի դիմաց՝
Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշ-
տերուն մէջն էր։
13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահա-
նան և ժողովքին բոլոր իշխանները
բանակէն դուրս ելան զանոնք դի-
14 մաւորելու։ Եւ Մովսէս պատե-
րազմէն դարձող զօրաց իշխանանե-
րուն, հազարապետներուն ու հա-
15 րիւրապետներուն սրդողեցաւ, Եւ
Մովսէս անոնց ըսաւ, Ի Արդեօք
բոլոր կնիկները ողջ թողուցիք։
16 Ահա ժ Բաղաամին * խրատովը էա-
տոնք պատճառ եղան, որ Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը դէմ մեղանչեցին
Փոգովրի գործին մէջ, և Տէրոջը
ժողովքին վրայ Լան հարուածը ե-
17 կաւ։ Ուստի հիմա Ի տղաքներէն
ամէն արուն մեռցուցէ՛ք, ու բոլոր
կնիկները որ էրիկ մարդ գիտցած
են արուի հետ պառկելով՝ մեռցու-
18 ցէ՛ք։ Եւ կնիկներէն ան բոլոր
մանկահասակ աղջիկները որ էրկի
հետ պառկելով՝ ձեզի ողջ թողուցէք։
19 ժ Եւ դուք եօթը օր բանակին դուրս
մնացէ՛ք. ով որ մարդ մեռցու-
ցեր է, ու ով որ Ի մեռածի դը-
պեր է, երրորդ օրը ու եօթներորդ
օրը Ի ձեր գերիները։ Եւ ա-
մէն հանդերձ՝ ու ամէն մորթէ ի-
նուած ամէն բան՝ ու ամէն փայ-
տեղէն աման մաքրեցէ՛ք։
21 Եւ Եղիազար քահանան՝ պատե-
րազմի գացող զօրքերուն ըսաւ,
Ասիկայ է ան օրէնքին կանոնը, որ
22 Տէրը Մովսէսին հրամայեց։ Միայն
ոսկին, արծաթը, պղինձը, եր-

23 կաթը, անագը ու կապարը, Ամէն
կրակը մտնելու բանը կրակէ ան-
ցընէ՛ք, ու մաքուր պիտի ըլլայ,
բայց հմաքրութեան ջրով մաքրուի.
սակայն կրակը չմտնող ամէն բան
24 ջուրէ անցընէ՛ք։ Ու եօթներորդ
օրը ձեր հանդերձները լուա՛ք և
մաքուր ըլլա՛ք, ու ետքը բանակին
մէջ մտնէ՛ք։
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
26 ըսելով, Դուն՝ Եղիազար քահա-
նային ու ժողովքին նահապետու-
թեանց իշխաններուն հետ՝ առ-
նուած կողոպուտին գումարը առ,
27 մարդէ մինչև անասուն. Եւ զան
կողոպուտը պատերազմի գացող
պատերազմիղներուն ու բոլոր ժո-
ղովքին հաւասարապէս բաժնես։
28 Եւ պատերազմի գացող պատերազ-
միղներէն Տէրոջը հասը առնես,
Ֆհինգ հարիւրէն մէկը՝ թէ մար-
դոցմէն, թէ արջառներէն, թէ
29 էշերէն և թէ ոչխարներէն։ Ա-
հասը անոնց կէս բաժինէն պիտի
առնես, ու Եղիազար քահանային
30 տաս իբրև Տէրոջը ընծայ։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն
Ցյիսունէն մէկը առնես, թէ մար-
դոցմէն, թէ արջառներէն, թէ
էշերէն, թէ ոչխարներէն և Ի
ամէն անասուններէն. ու անոնք
Ց Տէրոջը խորանին պահապանութիւ-
31 նը ընող Ղեւտացիներուն տաս։ Եւ
Մովսէս ու Եղիազար քահանան
Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին
32 պէս ըրին։ Եւ կողոպուտը՝ ա՛յ-
լեւս պատերազմող զօրքին առած
աւարին † գումարը սա էր. վեց հա-
րիւր եօթանասուն հինգ հազար
33 ոչխար, Եօթանասունուհինգ հա-
34 զար արջառ, Ու վաթսունուվեց
35 հազար էշ. Եւ Մարդոցմէն՝ էրիկ
մարդու անկողին չգիտցող կնիկնե-
րուն ամէնը երսունուերկու հազար
հոգի էին։
36 Եւ պատերազմի գացողներուն կէ-
սը կէս բաժինը սա էր. ոչխար-
ներուն Ի հարիւր իրեք հարիւր երսու-
նուեօթը հազար հինգ հարիւր էր.
37 Ու ոչխարներէն Տէրոջը հասը վեց
հարիւր եօթանասունուհինգ է.
38 զառ. Եւ արջառները երսունուվեց
հազար ըլլալով՝ անոնցմէ Տէրոջը
հասը եօթանասունուերկու աջլաս-
39 եղաս. Ու էշերը երսուն հազար
հինգ հարիւր ըլլալով՝ անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը վաթսունումէկ եղ է-
40 ղաս. Եւ մարդիկը տասնուվեց
հազար հոգի ըլլալով, անոնցմէ Տէ-
րոջը հասը երսունուերկու հոգի է-
ղաս։
41 Եւ Մովսէս Տէրոջը նուի-
րուած հասը Եղիազար քահանային

Ն.Ք.ԶԲ. 1452

Ղ Գլ. ԺԹ. 9, 17։
Յղ Ա. Ժա. 25։
Ղ Ցես. Իբ. 8։ աԹագ. Ա. 4։
Ե Ցես. Հիր. 30, 47։ ԳԼ. Ժը. 26։
Տ Ցես. Հիր. 42—47։
Ց ԳԼ. գ. Է, 8, 25, 31, 36։ Ժը. 3, 4։
† Կամ՝ ճնաղորդը, Ի-նչ-ի՛ բազմութիւնը

Դ Ցես Դատ. Ը. 1, 2, 33։
Ե Բ Օր. ի. 13։ Դատ. իա. 11։ աԹագ. իե. 9։ գԹագ. Ժա. 15, 16։
Ղ Ցես. Ժգ. 21։
Է Ցես. Ժգ. 22։
ԸԲ Օր. ի. 14։
Ի Ցես Բ Օր. ի. 13։ աԹագ. Ժե. 3։
ժ ԳԼ. իգ. 14։ Բզկտ. Բ. 15։ Ցայտ. Բ. 14։
* Եբր. խօսքովը
Ի ԳԼ. իե. 2։
Լ ԳԼ. իե. 9։
Խ Դատ. իա. 11։
ծ ԳԼ. Ե. 2։
կ ԳԼ. ԺԹ. 11, ըէ։

Ն · ք · ՂՖ · 1452

տուաւ , Ի ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

Ն Ցես գԼ · ժը · Տ , 19 ։

42 Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատերազմողներէն գտաւ էր՝ Տէրոջ հասը
43 ահա ։ Եւ ժողովքին կէս բաժինը՝ իրեք հարիւր երսունեւեօթը
44 հազար հինգ հարիւր ոչխար ,
45 սունեւվեց հազար արջառ ,
46 հազար հինգ հարիւր էշ , ու տասը
47 նուվեց հազար հոգի էր ։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն՝ թէ մարդէն , թէ անասունէն՝ յիսունէն մէկը առնելով , Տէրոջը խորանին պահպանութիւնը ընող Ղեւտացիներուն տուաւ , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր ։

Ը ՀՀր 30 ։

48 Եւ զօրքին հազարաւորներուն վերակացուները՝ այսինքն հազարաւպետները ու հարիւրապետները
49 Մովսէսին մտեցան . Ու Մովսէսին ըսին . Քու ծառաներդ մեր ձեռքին տակը եղող պատերազմողներուն դումարը առինք , ու մեզմէ
50 մարդ մը պակաս չէ ։ Ուստի ամէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէրոջը ընծայ բերինք , ոսկիէ զարդեր , չղթաներ , ապարանջաններ , մատնիներ , օղեր ու * մանեակներ , որ Տէրոջը առջևը մեր հաշիւ
51 ներուն քառասնիւն ընենք ։ Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին , ամէնն ալ
52 բանուած բաներ էին ։ Եւ հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ընծային Տէրոջը մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին տասնուվեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր ։
53 Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն համար կողոպուտ առեր էր ։
54 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին , և ժողովքի խորանը բերին , որ Տէրոջը առջևը Իսրայէլի որդւոց յիշատակը ըլլայ ։

* Կամ՝ լանջապեզ կամ մանեներ ,

Ա Եղ · Լ · 12 , 16 ։

ՆԵղ · Լ · 16 ։

ԳԼ · ԼՒ

1 Ռուբենի և Գադի որդիքը Յորդանանէ անդին կողմը իրենց ժառանգութիւնը ըլլալ կ՚ուզեն ։ 6 Մովսէս զանոնք կը յանդիմանէ , 16 սակայն ան պայմանով հաստատութիւն կու տայ որ իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ ։ 33 Մովսէս ան երկիրը կու տայ անոնց , 39 որոնք պատերազմելով՝ անոր կը տիրեն ։

1 Յու Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ շատ անասուններ ունէին . ուստի Ա Յազերի երկիրը ու Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ ահա ան տեղը անասուն պահելու
2 յարմար տեղ մըն է , Գադի որդիքը և Ռուբենի որդիքը գացին , ու Մովսէսին , Եղիազար քահանային և ժողովքի իշխաններուն հետ խօ-
3 սելով՝ ըսին , Ատարովթ , Դիբոն ,

Ն · ք · ՂՖ · 1452

Յազեր , Բ Նեմրա , Եսբոն , Եղէաղէ , Սեբամա , Նաբաւ ու
4 Բէհան , Այսինքն Տէրոջը Իսրայէլի ժողովքին առջևը զարկած երկիրը անասուն պահելու յարմար երկիր մըն է , ու քու ծառաներուդ կալուածքի համար
5 ուներ եւ անասուններ ունին . Եւ ըսին , Թէ որ մենք քու առջևդ շնորհք գտանք , աս երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար տուր . մեզ Յորդանանէն մի՛ անցըներ ։
6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը և Ռուբենի որդւոցը ըսաւ , Ձեր եղբայրները պատերազմի երթան , ու
7 դուք աս տեղս նստիք ։ Եւ ինչու համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցնէք , որ չանցնին ան երկիրը որ Տէրը անոնց տուած
8 է ։ Ձեր հայրերն ալ առանկ ըրին , երբոր զանոնք կադէս բառնեայէն խրկեցի Ե երկիրը լրտեսելու համար ։
9 Քանզի Ա անոնք մինչև Եսքողի ձորը ելան , ու երկիրը տեսան , և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին , որ չմտնեն ան երկիրը որ Տէրը
10 անոնց տուեր էր ։ Բ Եւ նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ , ու երդում ընելով՝ ըսաւ ,
11 Եգիպտոսէն ելած մարդկներէն՝ քսան տարեկանէն վեր եղողները՝ երոյր սրտով լինի չկատարելնուն համար , բնաւ պիտի չտեսնեն ան երկիրը , որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում
12 րի ՚՚ · Բայ Ի կենեզեան Յեփոնէի որդին Քաղեբէն ու Նաւէի որդին Յեսուէն , Երորոնք կատարեցին Լ Տէրոջը խրատը ,
13 լապտ Տէրոջը Ը դադանգ եղան ։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Ե բառասուն տարի անապատին մէջ պտրտցուց , մինչև որ Ե Տէրոջը առջևը չարութիւն ընող ազգը
14 բոլորովին սպառեցաւ ։ Եւ ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը ելաք մեղաւոր մարդոց զաւակներու պէս , որ Տէրոջը Ի սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ նորէն առելցընէք ։
15 Վասն զի թէ որ դուք հանկէ խոտորիք , ան ալ նորէն աս ՃՈՂՈՎՐԴԸ անապատին մէջ պիտի ձգէ . ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորըստեանը պատճառ պիտի ըլլաք ։
16 Եւ անոնք մօտեցան անոր ու ըսին , Մենք աս տեղս մեր անասուններուն համար փարախներ , ու մեր ընտանեացը համար քաղաքներ շի-
17 նենք . Բայց Ե մենք զինքեներնիս առնենք , ու շուտով Իսրայէլի որդւոցը առջևէն երթանք , մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք . և մեր ընտանիքը պարսպաւոր քա-

Բ ՀՀր 36 ։
Գ ՀՀր 38 ։
Դ ՀՀր 38 ։
Ե ԳԼ · իա · 24 , 34 ։

Ը ԳԼ · ժգ · 3 , 26 ։
Ը Բ Օր · ա · 22 ։
Ը ԳԼ · ժգ · 24 , 31 ։ Բ Օր · ա · 24 , 28 ։
Ի ԳԼ · ժգ · 11 , 21 ։ Բ Օր · ա · 34 ։

Ժ ԳԼ · ժգ · 28 , 29 ։ Բ Օր · ա · 35 ։
Ի ԳԼ · ժգ · 24 , 30 ։

Լ ԳԼ · ժգ · 24 ։ Բ Օր · ա · 36 ։ Ցես · ժգ · 8 , 9 ։

Ի ԳԼ · ժգ · 33 , 34 , 35 ։
Ի ԳԼ · իզ · 64 , 65 ։

Ի Բ Օր · ա · 34 ։

Հբ Օր · Լ · 17 ։ Ցես · իբ · 16 , 18 ։ Բ Մն · է · 19 ։ ժե · 2 ։

Ի Ցես · գ · 12 , 13 ։

Ն · ք · ԶՓ · 1452

ղաքներու մէջ բնակին երկրիս
18 բնակչացը պատճառաւ . ո՛
Ւմինչև որ Իսրայէլի որդւոց ամէն
մէկը իր ժառանգութիւնը չժա-
ռանգէ , մենք մեր տուները չդառ-
19 նանք : Իսկ մենք Ցորդանանու
անդիի կողմը անոնց հետ ժառան-
գութիւն պիտի չառնենք . Քինչու
որ մեր ժառանգութիւնը Ցորդա-
նանու ասդիի կողմը դէպ ՚ի արևելք
ինկած է :
20 Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց , թէ
որ աս բանը ընէք , ու Տէրոջը առ-
ջևը պատերազմի համար վրանիդ
21 զէնք առնէք , Եւ Տէրոջը առջևը
դուք ամէնդ ալ զէնքերով Ցոր-
դանանէն անցնիք , մինչև որ անի-
կայ իր թշնամիները իր առջևէն
22 վռնտէ , Եւ յետ երկիրը Տէրոջը
առջևը նուաճի , անկէ ետև Ն երբոր
ետ դառնաք , Տէրոջը առջևը ու
Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլ-
լաք . և ևս երկիրը Տէրոջը առջևը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ : Բայց
թէ որ այսպէս չընէք , ահա Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք . ու դիտցէք
որ Ռձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ :
24 Ն Ձեր ընտանեացը համար քաղաք-
ներ , ու ձեր հօտերուն համար փա-
րախներ շինեցէք , ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք :
25 Եւ Գադի որդիքը և Ռուբենի
որդիքը Իսօսեցան Մովսէսին՝ ըսե-
լով , Ծառաներդ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք :
26 Ծ Մեր զաւակները , մեր կիներնին ,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուն-
ները հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան . Նբայց ծառաներդ մեր
տիրոջը բսածին պէս , ամէնքս ալ
դունդ դունդ պատրաստուինք , ու
Տէրոջը առջևէն անցնինք պատե-
րազմի համար :
28 Ժ Ան ատենը Մովսէս Եղեազար
քահանային ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը տե-
ղերուն նահապետութեանց իշխան-
ներուն ան պատուէրը տուաւ ա-
29 նոնց վրայով . Եւ Մովսէս ըսաւ
անոնց , Թէ որ Գադի որդիքը և
Ռուբենի որդիքը՝ Տէրոջը առջևը
ամէնքն ալ պատերազմի համար
պատրաստուած՝ ձեզի հետ Ցոր-
դանանէն անցնին , ու ան երկիրը
ձեր առջևը նուաճի , ան ատենը
Գաղաադի երկիրը անոնց կալուածք
30 տաք . Բայց թէ որ պատրաս-
տուած ձեզի հետ չանցնին , անոնց
կալուածքը ձեզի հետ քանանու-
31 երկրին մէջ ըլլայ : Իսկ Գադի որ-
դիքը և Ռուբենի որդիքը պատաս-
խան տուին ու ըսին , Տէրը քու
ծառաներուդ ինչպես որ պատուի-
32 րեց , անանկ պիտի ընենք : Մենք
զէնքերնիս առած՝ Տէրոջը առջևէն
քանանու երկիրը պիտի անցնինք .
բայց մեր ժառանգութեան կա-
լուածքը Ցորդանանու ասդիի կողմ-
33 մը ըլլայ : Ուստի Մովսէս անոնց՝
այսինքն Գադի որդւոցը և Ռու-
բենի որդւոցը և Յովսեփեան Մա-
նասէին կէս ցեղին տուաւ Ամո-
հացւոց Հնկհոն թագաւորին թա-
գաւորութիւնը , ու Բասանի Ովգ
թագաւորին թագաւորութիւնը ,
երկիրը իր քաղաքներովը Ա երկ-
րին շրջակաքներուն բոլորտիքը ե-
ղած սահմաններովը :
34 Եւ Գադի որդիքը Ո պարսպաւոր
քաղաքներ շինեցին , այսինքն Դե-
բոնը , Ատարովթը ու Ոհոորը ,
35 Եւ Ատրօթ սովիանը , Ցազերը ու
36 Ցոգբեհան , Եւ Բեթնիմրան ու
Բեթհարանը , և հօտերու փարախ-
ներ Ա շինեցին :
37 Ռուբենի որդիքն ալ Հեսբոնը ,
Եղհաղեն ու Կարիաթհեմը շինեցին .
38 Ու Նաբաւը և Բհէլմոնը , (Ք որ ա-
սոնց անունները փոխեցին ,) ու Սէ-
բաման . ու իրենց շինած քաղաք-
ներուն *իրենց անունները" դրին :
39 Եւ Մանասեան Մաքիրին որդի-
քը Գաղաադ գացին , ու առին
զանիկայ , և անոր մէջը բնակող
40 Ամօրհացիները վռնտեցին : Եւ
Մովսէս Բ Գաղաադը տուաւ Մա-
նասեան Մաքիրին , որ հոն բնակե-
41 ցաւ : Ու Մանասեան Ցայիր
դնաց անոնց դիւղաքաղաքները ա-
ռաւ , ու զանոնք †Հաւօթ յայիր"
42 անուանեց : Եւ Նոբահ դնաց ,
ու Կանաթը ու անոր գեղերը ա-
ռաւ , և զանիկայ իր անունովը
Նոբահ կոչեց :

ԳԼ · ԼԳ

1 Իսրայէլացւոց քառասունուերկու իշխաններուն անունները : 50 Ասուած կը պատուիրէ բը-
նակինլ ընել բոլոր քանանացիները :

1 Ա՝ովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը
Եգիպտոսի երկրէն իրենց զօր-
քերովը ելլող Իսրայէլի որդւոցը
2 իշխանները ասոնք են : Եւ Մովսէս
Տէրոջը հրամանովը անոնց իշխան-
ներուն համեմատ անոնց դնացք-
ները գրեց . ու անոնց դնացքնե-
րուն համեմատ անոնց իշխանները
3 ասոնք են : Ա Ւռաջին ամսուն մէջ՝
այսինքն առաջին ամսուն տասնե-
սաներորդ օրը Բ Նամսեսէն չուեցին .
զատկին հետևեալ օրը Իսրայէլի
որդիքը Ե բարձր ձեռքով ելան բոլոր
Եգիպտացւոց աչքերուն առջևը .
4 Ու Եգիպտացիք իրենց Ֆ ուխերէրը
կը թաղէին , Ո քանզի Տէրը անոնց
բոլոր անդրանիկները ջարդեց . և

Ն · ք · ԶՓ · 1452

Ա Ես · իբ · 4։

ֆ Հմր 33 ։ Ես · մբ · 1 ։ մկ · 8 ։

ՠ Բ Օր · գ · 18 ։ Ես · ա · 14 ։ գ · 12 , 13 ։

ՠ Բ Օր · գ · 20 ։ Ես · ժա · 23 ։ մբ · 1 ։

Ն Ես · իբ · 4։

Լ Բ Օր · գ · 12 , 15 , 16 , 18 ։ Ես · ա · 15 ։ մկ · 8 , 32 ։ իբ · 4 , 9 ։

ՠ Ծն · գ · 7 ։ Ղպ · 16 ։ Ես · ԽԲ · 12 ։

Ղ Հմր 16 , 34 , ՀՀ ։

Պ Ես · ա · 14 ։

Ղ Ես · դ · 12 ։

ՠ Ես · ա · 13 ։

ՠ Բ Օր · գ · 1 ։ Ես · ա · 1 ։ Ես · ա · 15 ։ Ես · ա · 1 ։ Ես · ա · 1 ։ Ես · ա · 1

Ն · ք · ընդ · 1452

Ի ԵԼ · ժբ · 12 : ժը · 11 : Եա · ժԹ · 1 : Ցայս · ժբ · 8 :

ՂԵԼ · ժբ · 37 :

Ի ԵԼ · ժգ · 20 :

ՃԵԼ · ժգ · 2 , 9 :

ՐԵԼ · ժգ · 22 : ժե · 22 , 23 :

ԺԵԼ · ժե · 27 :

ԻԵԼ · ժզ · 1 :

ԼԵԼ · ժէ · 1 : ժԹ · 2 :

1490

Ի ԵԼ · ժզ · 1 : ժԹ · 1 , 2 :

ԺԳԼ · ժա · 34 :

ԼԳԼ · ժա · 35 :

ՀԳԼ · ժգ · 1 :

Ի ՏԵՐը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան ըրաւ :

5 ՂԵՒ Իսրայէլի որդիքը Ռամսէսէն չուելով՝ Սկգբովթի իջևան ըրին :

6 Ու Ի Սկգբովթէն չուելով՝ անապատին ծայրը եղած Ոթոմը իջևան ըրին :

7 Եւ ՃՈթոմէն չուելով՝ դէպ՚ի Փիհիրոթ դարձան , որ Բէելսեփոնին դիմացն է , ու Մագդողին առջևը իջևան ըրին :

8 Եւ Փիհիրոթին առջևէն չուելով , ու Ի ծովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը Էլաե , և Ոթոմի անապատին մէջ իրեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մռռայ իջևան ըրին :

9 Եւ Մռռայէն չուելով՝ ԺԵղիմ եկան . ու Եղիմի մէջ տասներկու ջուրի աղբիւր ու եօթանասուն արմաւենի կային . ու հոն իջևան ըրին :

10 Եւ Եղիմէն չուելով՝ կարմիր ծովուն քովը իջևան ըրին :

11 Եւ կարմիր ծովէն չուելով՝ Էսին անապատը իջևան ըրին :

12 Եւ Սին անապատէն չուելով՝ Դափկա իջևան ըրին :

13 Եւ Դափկայէն չուելով՝ Եղուս իջևան ըրին :

14 Ու Եղուսէն չուելով՝ Ռափիդիմ իջևան ըրին . ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար :

1490

15 Եւ Ռափիդիմէն չուելով՝ Էսինայի անապատը իջևան ըրին :

16 Ու Սինայի անապատէն չուելով՝ ԺԿիբրոթ Հաթթաւա իջևան ըրին :

17 Եւ Կիբրոթ Հաթթաւայէն չուելով՝ Հասերովթ իջևան ըրին :

18 Ու Ասերովթէն չուելով՝ Հռաթամա իջևան ըրին :

19 Եւ Ռաթամայէն չուելով՝ Ռեմոն փարես իջևան ըրին :

20 Ու Ռեմոն փարեսէն չուելով՝ Լբնա իջևան ըրին :

21 Եւ Լբնայէն չուելով՝ Ռէսսա իջևան ըրին :

22 Ու Ռէսսայէն չուելով՝ Կհելաթա իջևան ըրին :

23 Եւ Կհելաթայէն չուելով՝ Սոփար լեռը իջևան ըրին :

24 Ու Սոփար լեռնէն չուելով՝ Քարադա իջևան ըրին :

25 Եւ Քարադայէն չուելով՝ Մակելոթ իջևան ըրին :

26 Ու Մակելոթէն չուելով՝ Թահաթ իջևան ըրին :

27 Եւ Թահաթէն չուելով՝ Թարա իջևան ըրին :

28 Ու Թարայէն չուելով՝ Մատեկա իջևան ըրին :

29 Եւ Մատեկայէն չուելով՝ Հասմոնա իջևան ըրին :

30 Ու Հասմոնայէն չուելով՝ Մոսերոթ իջևան ըրին :

31 Եւ Մոսերոթէն չուելով՝ Բանէ Յական իջևան ըրին :

32 Ու Ի Բանէ Յականէն չուելով՝ ՂՀորդադգադ իջևան ըրին :

33 Եւ Հորդադգադէն չուելով՝ Եոտերաթա իջևան ըրին :

34 Ու Եոտերաթայէն չուելով՝ Երբրոնա իջևան ըրին :

35 Ու Երբրոնայէն չուելով՝ Ե Գասիոն գաբեր իջևան ըրին :

36 Եւ Գասիոն գաբերէն չուելով՝ Ս Սին անապատը՝ այսինքն Կադես իջևան ըրին :

37 Եւ Ս Կադեսէն չուելով՝ Հովը լեռը իջևան ըրին , որ Եդովմի երկրին ծայրն է : Ու Ն Ահարոն քահանան Ցէբրոնը հրամանովը Հովը լեռը ելաւ , և հոն մեռաւ , Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը :

39 Եւ Ահարոն Հովը լեռանը վրայ մեռած ատենը հարիւր քսան ուրեք տարեկան էր :

40 Եւ Քանանու երկրին հարաւային կողմը բնակող Ը Արադի † Քանանացին թագաւորը Իսրայէլի որդւոցը գալը լսեց :

41 Եւ Հովը լեռնէն չուելով՝ Սելմոնա իջևան ըրին :

42 Ու Սելմոնայէն չուելով՝ Փունոն իջևան ըրին :

43 Ու Փունոնէն չուելով՝ Ը Ոբովթ իջևան ըրին :

44 Եւ Ը Ոբովթէն չուելով՝ Մովաբի սահմանին մէջ եղող Ը Իյէ աբարիմը իջևան ըրին :

45 Եւ Իյէ աբարիմէն չուելով՝ Դեբոն գադ իջևան ըրին :

46 Ու Դեբոն գադէն չուելով՝ Գելմոն դեբլաթէմ իջևան ըրին :

47 Ու Գելմոն դեբլաթեմէն չուելով՝ Նաբաւին առջևը Ը Աբարիմի լեռները իջևան ըրին :

48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի դէմացը Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան

49 ըրին : Ուստի անոնք Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին , Բեթեսիմոթէն մինչև Աբելսատիմ :

50 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դէմացը Յորդանանու մօտ Իսուեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,

51 Իսրայէլի որդւոցը Իսկ՝ ու անոնց ըսէ , Երբոր Յորդանանէն քա-

52 նանացւոց երկիրը անցնիք , Ան երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռընտէք , ու անոնց բոլոր

Ն · ք · ընդ · 1452

ՅՏԵս Ծ՝ · ԼԳ · 27 : Բ Օբ · ժ · 6 : ա Մն · ա · 42 :

ՂԲ Օբ · ժ · 7 :

* Կա՞՝ այրը

1453

ՁԲ Օբ · Բ · 8 : գԹագ · Թ · 26 : Իբ · 49 :

Մ ԳԼ · Ի · 1 : Իէ · 14 :

Յ ԳԼ · Ի · 22 , 23 : Իա · 4 :

Ն ԳԼ · Ի · 25 , 28 : Բ Օբ · ժ · 6 : Լբ · 50 :

ԷԳԼ · Իա · 1 : Եէ :

† Կա՞՝ քա-նանիա

ա ԳԼ · Իա · 4 :

ԷԳԼ · Իա · 10 :

ՊԳԼ · Իա · 11 :

ԸԳԼ · Իա · 11 :

ՠ ԳԼ · Լբ · 34 :

ՠ Երեմ · Խբ · 22 :

ԷԳԼ · Իա · 20 : Բ Օբ · Լբ · 49 :

ՠ ԳԼ · Իբ · 1 :

Բ ԳԼ · Իե · 1 : Ցես · բ · 1 :

ՅԲ Օբ · է · 1 , 2 : Թ · 1 : Ցես · գ · 17 :

ՠ ԵԼ · Իդ · 24 , 33 : ԼԳ · 13 : Բ Օբ · է · 2 , 5 : ժբ · 3 : Ցես · ժա · 12 : Գատ · Բ · 2 :

Ն·ք·ՂԲ· 1452

պատկերաւոր կոթողները կործա-
նէք , և անոնց բոլոր թափծու
կուռքերը կործանէք , ու անոնց
53 բոլոր բարձր տեղերը փլցընէք : Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը
տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնա-
կիք · քանզի ան երկիրը ձեզի տուի
ֆ ԳԼ·ԻԶ·53, 54 որ ժառանգէք : Եւ ֆան երկիրը
54, 55 : վճռակով ժառանգէք ձեր տոհմե-
րուն համեմատ · շատոր եղողին
ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք ,
ու քիչ եղողին ժառանգութիւ-
նը քիչ պիտի տաք · մէկ տեղ մը
վճռակը որու որ ելլէ , անոր ըլլայ
ՅԱՀՈՎԱՅԷ · ձեր հարցը ցեղերուն
55 համեմատ ժառանգէք : Բայց թէ
որ ան երկրին բնակիչները ձեր առ-
ջեւէն չվռնտէք , ան ատենը անոնց
մէ ողջ թողուցածնիդ ֆձեր աչքե-
րուն փուշեր , ու ձեր կողերուն
տատասկներ պիտի ըլլան · ու ձեր
բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնա-
56 մութիւն պիտի ընեն : Եւ պիտի
ըլլայ որ ինչ որ անոնց ընելու մը-
տածեր էի , Նայ՚ը պիտի ընեմ ձեզի :

ԳԼ · ԼԴ

1 Երկրին սահմանները : 16 Երկիրը բաժնելու համար որոշուած մարդոց անունները :

1 Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
2 սելով , Իսրայէլի որդւոցը պա-
տուիրես ու անոնց ըսես , Երբոր
դուք ՚ի Քանանու երկիրը մտնէք ,
ձեզի ժառանգութիւն իյնալու եր-
կիրը աս պիտի ըլլայ , Քանանու
3 երկիրը իր սահմաններովը · Եւ
ֆձեր հարաւային սահմանը Սին
անապատէն մինչև Եդոմի ըլլայ , և
ձեր հարաւային սահմանը արևել-
քէն՝ ֆԱղի ծովուն ծայրէն սկսի ·
4 Ու ձեր հարաւային սահմանը ՚ԴԱ-
ղաբիմի գառ ՚ի վերը պտըտելով
մինչև Սին հասնի , ու անկէ ելլելով
ՀԿադէս բառնեայէին հարաւային
կողմի երթայ , ու ՂԱսար ադդա-
5 րէն ելլելով Ասեմոն հասնի · Եւ
Ասեմոնէն ֆմինչև Եգիպտոսի հե-
ղեղատը պտըտելով՝ ծովուն մէջ
լմընայ սահմանը :
6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ
ծովն ըլլայ · ձեզի արևմտեան սահ-
ման ան ըլլայ :
7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահ-
մանը աս ըլլայ · մեծ ծովէն մինչև
8 ՚Հոռը լեռը նշանակէք · Հոռը լեռ-
նէն ՚ի մինչև Լեմաթ նշանակէք , ու
անկէ սահմանը մինչև ՚Սեդադ
9 հասնի · Եւ ան սահմանը մինչև
Զեփրոն ելլէ , ու ՚ԱՀասար ենանի
մէջ լմընայ · ձեր հիւսիսային սահ-
մանը աս ըլլայ :
10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին հա-
մար Ասար ենանէն մինչև Սեփամ
11 նշանակէք · Ու աս սահմանը Ա-
յինի արևելեան կողմին՝ Սեփամէն
ՀՌեբղա իջնէ · ու աս սահմանը
արևելից կողմէն իջնելով՝ մինչև
ԻՔենեռեթի ծովուն եզերքը հաս-
12 նի · Եւ աս սահմանը Յորդանան
իջնէ , ու ՚ԹԱղի ծովուն մէջ վեր-
ջանայ : Ասոնք իր շրջակայ
սահմաններովը ձեզի աս ըլլայ :
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոց
պատուիրեց ու ըսաւ . Ասիկայ է
ան երկիրը որ դուք վիճակով պիտի
ժառանգէք , ինչպէս որ Տէրը հրա-
մայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անի -
14 կայ · Հրաքազի Ռուբենի որդւոց
ցեղը իրենց հարցը տուներուն հա-
մեմատ , ու Գադի որդւոցը ցեղը
իրենց հարցը տուներուն համեմատ ,
և Մանասէին կէս ցեղը իրենց ժա-
15 ռանգութիւնը առին : Ան երկու
ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-
նը առին Երիքովին դիմաց Յոր-
դանանս ասդիի կողմը դէպ ՚ի
արևելք :
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
17 սելով , Ասոնք են ան մարդոցը
անունները՝ որոնք երկիրը ժառան-
գութեան համար ձեզի պիտի բաժ-
անեն · Յեղեազար քահանան ու
18 Կաւէի որդին Յեսուն · Եւ ամէն
ցեղէն ալ մէյմէկ ղիշխան առնէք ,
ան երկիրը ժառանգութեան բաժ-
19 նելու : Եւ ան մարդոցը անուննե-
րը ասոնք են · Յուդայի ցեղէն
20 Յեփոնէի որդին Քաղեբ , Շմաւո-
նի որդւոց ցեղէն՝ Ամիուդի որ-
21 դին Սամուէլ , Բենիամինի ցեղէն
22 Քասղօնի որդին Ելիդադ , Դանի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եգղլի որ-
23 դին Բոկկի , Յովսեփի որդւոցմէ՝
Մանասէի որդւոց ցեղէն իշխան՝
24 Եփօտի որդին Անիէլ , Ու Եփրեմի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Սափթա-
25 նի որդին Կամուէլ , Եւ Զաբու-
ղոնի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Փառ-
26 նակի որդին Եղիսափան , Եւ Ի-
սաքարի որդւոց ցեղէն իշխան՝
27 Ազանի որդին Փագիէլ , Ու Ա-
սերի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սելո-
28 միի որդին Ախիուդ , Ու Նեփ-
թաղիմի որդւոց ցեղէն իշխան՝
29 Ամիուդի որդին Փադայէլ : Ա-
սոնք են ան ՚Հրամայեց որոնց Տէրը
հրամայեց , որ Քանանու երկրին
մէջ Իսրայէլի որդւոցը ժառանգու-
թիւն բաժնեն :

ԳԼ · ԼԵ

1 Ղեւտացւոց տրուելու քառասնուութիւը քա-
ղաքները՝ իրենց արուարձաններովը : 6 Անոնց-
մէ մէկը սպաննողի քաղաքներ պիտի ըլլային :
9 Մարդասպանութեան վրայով օրէնքներ :

Ն·ք·ՂԲ· 1452

ԼԴԹագ·իգ· 33 : Երեմ· ԼԹ · 5 , 6 :
Ե Բ Օր · գ · 17 : Յես · ժա· 2 : ԺԹ· 35 : Մաս · ժգ · 34 : Ղու · ե · 1 :
ֆ ՀՇր 3 :
ֆ ՀՇր 1 : Յես· ժգ · 1 , 2 :
ՀԳԼ·ԼԲ·33 : Յես · ժգ · 2 , 3 :
յ Յես · ժգ · 1 : ԺԹ·51 :
ՂԳԼ · ա · 4 , 16 :

Ն.ք.ՂՔ. 1451

31 Մարդասպանի մը համար փրկանք պիտի չընդունուիք ։

1 Լ Ե Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դէմացը Յորդանանու մօտ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
2 « Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը , որ իրենց ժառանգութեան կալուածքէն Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ տան . նաև քաղաքներուն շրջրտիքը եղած արուարձանները
3 Ղեւտացւոց տաք ։ Եւ քաղաքները բնակութեան համար ըլլան անոնց , ու արուարձանները անոնց արջառներուն , * հօտերուն ու բոլոր անասուններուն համար
4 ըլլան ։ Ու Ղեւտացւոց տալու քաղաքներնուդ արուարձանները քաղաքին պարիսպէն դուրս չորքհնակի հազարական կանգուն չափ
5 դրսէն՝ արեւելեան անկեան ։ Ուստի քաղաքին դուրսը արեւելեան կողմէն երկու հազար կանգուն , հարաւային կողմէն երկու հազար կանգուն , արեւմտեան կողմէն երկու հազար կանգուն , ու հիւսիսային կողմէն երկու հազար կանգուն չափէք . և քաղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ . անոնց քաղաքներուն
6 արուարձանները տանիլ ըլլան ։ Եւ ձեր Ղեւտացւոց տալու քաղաքներէն Է վեցը ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք , որ սպանողը հոն փախչի . ու ասոնցմէ զատ քառասունևերկու քաղաք տաք ։
7 Ղեւտացւոց տալու քաղաքներնուդ ամէնը չորսասունուերիք քաղաք ըլլայ . զանոնք իրենց արուարձանը
8 ներովը տաք ։ Եւ ան քաղաքները որ Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի տաք , Է շատուր եղողէն շատ՝ ու քիչուր եղողէն քիչ առնէք . ամէն մէկը իր առած ժառանգութեանը չափովը իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց պիտի տայ ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Իսրայէլի որդւոցը խօսէ ու անոնց ըսէ , Երբոր Յորդանանէն քանանու երկիրը անցնիք ,
11 Է Ձեզի քաղաքներ որոշէք , որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի , որ սխալմամբ մարդ զարնող սպան-
12 նողը հոն փախչի ։ Ընէ ան քաղաքները ձեզի ապաստանարան ըլլան սրէանց վրէժխնդիր եղողէն . ու սպանողը դատաստանի համար ժողովքին առջևը չերեւցած չմեռ-
13 նի ։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն Է վեցը ձեզի ապաստանի քաղաք ըլ-
14 լայ ։ Է քաղաքներուն իրեքը Յորդանանու ասիկի կողմը տաք , ու քաղաքներուն իրեքը Քանանու երկրին մէջ տաք . Է անոնք ապաս-
15 տանի քաղաքներ ըլլան ։ Ա՛ վեց քաղաքները Իսրայէլի որդւոցը ու Է օտարականին և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին ապաստանարան ըլլան . և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցընէ , հոն փախչի ։

Ն.ք.ՂՔ. 1451

Է Գլ. Ժե. 16 ։

16 Ւ Իսկ թէ որ Է զէրպ Ը երկաթէ զօրձիքով մէկը զարնէ մեռցընէ , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը

Լ Եբ. Ժ. 12, 14 ։ Ղե. Իգ. 17 ։ Բ Օր. Ժթ. 11, 12 ։

17 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ մհաղիթ բռնաքարով մը մկնուն զարնէ , որ մեռնի , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը

18 անպատճառ պիտի մեռցուի ։ Կամ թէ որ ձեռքով զօրձածուելու փայտեղէն մհաղիթ զօրձիքով մը զարնէ՝ որ մեռնի , անիկայ մարդասպան է . մարդասպանը

19 պատճառ պիտի մեռցուի . Է Ազեան վրէժխնդիրը պիտի մեռցընէ մարդասպանը . երբոր անոր հանդիպի՝

Է Ելք. 21, 24, 27 ։ Բ Օր. Ժթ. 6, 12 ։ Ցես. ի. 3, 5 ։

20 թող մեռցընէ զանիկայ ։ Կամ Է թէ որ թշնամութեամբ հրէ մէկը , ու նենգութեամբ վրան բան Է նետելով՝ զանիկայ մեռցընելու

Է Ծն. գ. 8 ։ Բ Թագ. գ. 27 ։ Ի. 10 ։ Գ Թագ. բ. 31, 32 ։

21 ըլլայ , կամ թէ թշնամութեան պատճառաւ ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի , զարնողը անպատճառ մեռցուի . անիկայ մարդասպան է . արեան վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին հանդիպի , զանիկայ մեռցընէ ։

Ի Եւ. Ա. 14 ։ Բ Օր. Ժթ. 11 ։

22 Բայց թէ որ յանկարծ ու հաւանդ թշնամութեան հրէ , կամ թէ առանց նենգութեան անոր

Հ Եւ. Ա. 13 ։

23 վրայ մէկ զործիք մը նետէ , կամ թէ առանց տեսնելու անոր վրայ քիչ և իյէ մհաղիթ քար մը ձգէ որ մեռնի , և անիկայ անոր թշնամին չէր , ու անոր չարիքը չէր ու-
24 զեր , Ն ան ատեն ժողովքը սպանողին ու արեան վրէժխնդրին միջտեղը աս օրէնքներուս համեմատ

Յ Ելք. 12 ։ Ցես. ի. 6 ։

25 դատաստան ընէ . Եւ ժողովքը պիտի ազատէ սպանողը արեան վրէժխնդրին ձեռքէն , ու ժողովքը զանիկայ նորէն իր ապաւինած ապաստանի քաղաքը դարձնէ . ու

Ղ Ցես. ի. 6 ։ Ճ Եւ. Իթ. 7 ։ Ղե. գ. 3 ։ Ի. 10 ։

Ղանիկայ հոն պիտի բնակի , մինչև որ Ճ սուրբ եղով օծուած քահա-
26 նայապետը մեռնի ։ Բայց թէ որ սպանողը իր ապաւինած ապաստանի քաղաքին սահմանէն անդամ
27 մը դուրս ելլէ , Ու արեան վրէժխնդիրը զանիկայ իր ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս գտնէ , և արեան վրէժխնդիրը սպանողը մեռցընելու ըլլայ , մահապարտ
28 չեպոռի . քանզի անիկայ իր ապաստանի քաղաքը նստելու էր , մինչև որ քահանայապետը մեռնէր . բայց քահանայապետին մեռնելէն ետքը սպանողը իր կալուածքին
29 երկիրը դառնայ ։ Ասոնք Ճ ձեզի

Ճ Գլ. իե. 11 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

դատաստանի կանոնները ըլլան ձեր աղգերուն մէջ »՝ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։

30 Ո՛վ որ մարդ կը մեռցընէ , ըստ պաննողը ՝ վկաներուն բերնովը մեռցուի . բայց մարդ մը մեռցընելու համար , դէմ մէկ վկային վկայութիւնը բաւական չըլլայ ։

31 Մահապարտ սպանողին կենացը համար փրկանք չառնէք . քանզի անիկայ անպատճառ մեռցուելու է ։

32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար փրկանք չառնէք , որպէս զի անիկայ իր քաղաքը դառնայ նստի քահանային մահէն առաջ ։

33 Նայապետին մահէն առաջ ։ Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք , քանզի արիւնը՝ կը պղծէ երկիրը . ու անոր մէջը թափուած արիւնին համար երկրին՝ բիծ չբաւով մը քաւութիւն չըլլար , բայց եթէ անիկայ թափողին արիւնովը ։

34 Նովը ։ Ուրեմն ձեր բնակած երկիրը չպղծէք , որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ . քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

ՅԲ Օր·ԺԱ· 6 ։ ԺԹ· 15 ։ Պաս· ԺԸ· 16 ։ Բ Կոր· Ժգ· 1 ։ Եբր·Ժ· 28 ։

Ն Սաղ·ՃՂ· 38 ։ Միք· Գ·11 ։

Ղ Ծն· Թ· 6 ։

՚ ՂԱ· ԺԸ· 25 ։ Բ Օր· իա·23 ։

Ղ Եզ· ԽԹ· 45 , 46 ։

ԳԼ· ԼԶ

1 Ժառանգութիւն ունեցող աղջիկը 5 իր ցեղէն եղող մէկու մը հետ պիտի կարգուէր , 7 որ չըլլայ թէ ժառանգութիւնը ան ցեղէն վերնայ ։ 10 Սալպաադին աղջիկները իրենց հօրեղբօրորդւոյը հետ կ՚ամուսնանան ։

1 Եւ Յովսեփի որդւոյն տոհմերէն Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն ՝ Գաղաադին որդւոց տոհմին իշխանները մօտեցան , ու Մովսէսին առջևը և Իսրայէլի որդւոց նահապետութեանց իշխանաց

2 ներուն առջևը խօսեցան , Ու ըսին , Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ երկիրը Իսրայէլի որդւոցը վէճակով ժառանգութիւն տայ . ու Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց , որ մեր եղբօրը Սալպաադին ժառանգութիւնը անոր աղջիկներուն տայ .

3 Արդ թէ որ անոնք Իսրայէլի որդւոց՝ ուրիշ ցեղի մը որդւոցը կնիկ ըլլան , անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վերնայ . ու ո՛ր ցեղէ մարդոց որ ինկ ըլլան , ան ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի , ու մեր ժառանգութեանը վեճաձ

4 կէն պիտի վերնայ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը Յոբելեան տարին , անոնց ժառանգութիւնը իրենց երիկներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի . ու անոնց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ ։

5 Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանաւ Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ , Յովսեփի որդւոց ցեղը ՚ շիտակ կը խօսի ։

6 տակ կը խօսի ։ Սալպաադին աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու ըսած խօսքը աս է . Որոնց որ կը հաճին անոնք , թող անոնց կնիկ ըլլան , Միայն թէ իրենց հօրը ցեղէն եղողներուն կնիկ ըլլան .

7 Որպէս զի Իսրայէլի որդւոց ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . քանզի Իսրայէլի որդւոց ամէնքն ալ Ի իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի յարձ

8 րին ։ Եւ ամէն աղջիկ՝ որ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն մէջ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ՚ըլլայ , իր հօրը ցեղէն եղող մէկու մը կնիկ ըլլայ , որ Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր հայրերուն ժառանգու

9 Թիւնը ժառանգէ . Եւ ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի . բայց Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ամէն մէկը իր ժառանգութեանը յարի ։

10 Եւ Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց , Սալպաադին աղջիկները

11 անանկ ըրին ։ Քանզի Սալպաադին աղջիկները՝ Մաալա , Թերսա , Եգղա , Մեղքա ու Նոա իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ ա

12 մուսնացան ։ Այսպէս Յովսեփեան Մանասէի որդւոց տոհմերէն եղողներու կնիկ եղան . ու անոնց ժառանգութիւնը իրենց հօրը ցեղին ՚ ազգատոհմին մէջ մնաց ։

13 Ասոնք են ան պատուիրանքները ու դատաստանները , որ Տէրը ԺՄոաբի դաշտերուն մէջ Երիքովէ դէմացը Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1451

Ղ ՂԱ· իե· 10 ։

Ե ԳԼ·իե·7 ։

Ղ ՀՄՐ 12 ։

Ե Դ Թագ Ը· իա·3 ։

Ը ա Մն·իգ· 22 ։

Ի ԳԼ·իէ·1Ը

Ժ ԳԼ·իզ·3 ։ ԼԴ·50 ։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քառասներորդ տարւոյն վերջը՝ Մովսէս խօսելիս եղաւ ամբողջ Իսրայէլացւոց համաձայն այն ամենայնի, որ Տէրն էր պատուիրել նրան նրանց համար, 2 Խորէբ լեռան մօտ, Սէիր լեռան ճանապարհով։ 3 Քառասներորդ տարւոյ տասնմէկերորդ ամսի առաջին օրը Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդիներին այն ամենայնի մասին, որ Տէրն էր պատուիրել նրան նրանց համար, 4 այն բանից յետոյ, երբ նա հարուածեց Ամովրհացի թագաւոր Սեհոնին, որ բնակւում էր Եսեբոնում, և Աստարովթում բնակող Բասանի թագաւոր Ովգին Եդրայիում։ 5 Յորդանանի այն կողմում, Մովաբի երկրում Մովսէս սկսեց բացատրել այս օրէնքը՝ ասելով.

6 Մեր Տէր Աստուածը Քորէբում ասաց մեզ՝ ասելով. Բաւական եղաւ ձեզ համար այս լեռան վրայ մնալը, 7 շրջուեցէք և գնացէք դէպի Ամովրհացիների լեռը, դէպի նրան շրջակայ տեղերը, դէպի հարթավայրը, լեռները, ստորոտները, հարաւային կողմը, ծովեզերքը, Քանանացիների երկիրը և Լիբանանը, մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ գետը։ 8 Ահա ես տուի ձեզ այդ երկիրը. գնացէք և ժառանգեցէք այն երկիրը, որ Տէրը երդուեցաւ ձեր հայրերին՝ Աբրահամին, Իսահակին և Յակոբին տալ նրանց և նրանց յետոյ նրանց սերնդին։

9 Եւ ես ասացի ձեզ՝ ասելով. Ես միայնակ չեմ կարող ձեզ 10 տանել. Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ շատացրել է, և ահա դուք այսօր երկնից աստղերի չափ շատ եք։ 11 Ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեր եղածին հազարապատիկ աւելցրնէ ձեզ, ու նրանց օրհնէ։ 12 Ես միայնակ ինչպէս կրնամ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բեռը ու հակառակութիւնը կրել։ 13 Դուք ձեր ցեղերին իմաստուն ու հանճարեղ և անուանի մարդիկ տուէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կնշանակեմ։ 14 Դուք ինծի պատասխան տուիք ու ըսիք, Ատ ըսած խօսքդ ընելը աղէկ է։ 15 Ուստի ես ձեր ցեղերուն երեւելի նե- րը՝ իմաստուն ու անուանի մարդիկ առի, և զանոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի, հազարապետներ, հարիւրապետներ, հիսնապետներ, տասնապետներ ու ոստիկաններ։

16 Եւ ան ատեն ձեր դատաւորներուն պատուիրեցի ըսելով, Ձեր եղբայրներուն դատերը մտիկ ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր հեղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարականի հետ, անշարունակ դատեցէք։ 17 Մարդու երեսը չէք նայիր, պզտիկին մեծի պէս մտիկ ընէք, բնաւ մարդու մը երեսէ չդաշնակիր. քանզի դատաստանը Աստուծոյ է. ու ձեզի դժուար երեւցած դատը ինծի կը բերէք, որ անկայ մտիկ ընեմ։ 18 Նէմ ալ ես ան ատեն ձեր ամէն ընելու բաները ձեզի պատուիրեցի։

19 Ետքը Քորէբէն չուեցինք, ու ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր, Ամովրհացւոց լեռանը ճամբով ան ձեր տեսած բոլոր մեծ ու ահագին անապատէն անցանք, ու մինչև Կադէս բառնէ Եկանք։ 20 Նեայ եկանք ես ձեզի ըսի, Դուք Ամովրհացւոց լեռը եկաք, որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի կուտայ։ 21 Նայէ, քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջեդ դրաւ. ելլէ՛ ժառանգէ՛ անկայ, ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ըսաւ. Մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր։

22 Եւ դուք ամէնդ իմ քովս եկաք, ու ինծի ըսիք, Մեզմէ առաջ մարդիկներ խրկենք, որ երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի դան պատմեն թէ ինչ ճամբով հոն պիտի ելլենք, ու ինչ քաղաքներու մէջ պիտի հասնինք։ 23 Եւ աս խօսքը ինծի հաճոյ թուեցաւ, ես ձեզմէ

ն. ը. գՀ. 1451

— Ցես. թ. 1, 10։ Բե. 4, 7։

Բ Թուա. ժգ. 27։ Գլ. Թ. 23։

Դ Թուա. ԼԳ. 33։

Ե Թուա. իա. 24, 33։

Զ Թուա. իա. 33։ Ցես. ժգ. 12։

Է ԵԼ. գ. 1։

Ը Տես ԵԼ. ժԹ. 1։ Թուա. ժ. 11։

Թ Ընդ. ժբ. 7։ ժե. 1Տ։ ժէ. 7, Տ։ իզ. 4։ Բե. 13։

Ժ ԵԼ. ժբ. 1Տ։ Թուա. ժա. 14։

ԺԱ Ընդ. ժե. 5։ ժե. 1Տ։ ժէ. 7։ Գլ. ժ. 22։ Բե. 62։

ԺԲ Երեմ. ե. 3։

ԺԳ Ընդ. ժե. 5։ Բե. 17։ իզ. 4։ ԵԼ. ՀԵ. 13։

ԺԴ Թագ. գ. 8, 9։

ն. ը. գՀ. 1451

ԺԵ Տես ԵԼ. ժբ. 21։ Թուա. ժա. 16, 17։

ՀԶ Ել. ժբ. 25։

ՀՂ Ես. իգ. 22։ Գլ. ժգ. 18։ Ցես. է. 24։

ՀԸ Ղե. ժԹ. 15։ Գլ. ժգ. 19։ Ասթագ. ժգ. 7։ Նռակ. իդ. 23։ Ցակ. ե. 1։

ՀԹ Երեմ. ժԹ. 6։

ՀՄ Ել. ժբ. 22, 26։

1490

Ձ Թուա. ժ. 12։ Գլ. ը. 15։ Երեմ. ե. 6։

ՁԱ Թուա. ժգ. 27։

ՁԳ Ես. ա. 9։

ՁԴ Թուա. ժգ. 4։

1490

Ն · ք · ՉԾ · 1451

տասուներկու մարդ առի , ամէն մէկ
24 ցեղէն մէկմէկ մարդ : Եւ Նաւնէսը
գային՝ լեռը ելան , ու մինչև Եսքողի ձորը հասան , ու ան երկիրը
25 լրտեսեցին : Եւ ան երկրին պտուղէն ձեռքերնին առնելով մեզի բերին , ու մեզի զրուցեցին ըսելով ,
Աղէկ է ան երկիրը որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ : Չկայց դուք չուզեցիք ելլել , ու ձեր Տէր Աստուածին հրամանին դէմ դրիք .
27 Եւ ձեր վրաններուն մէջ տրտնջելով ըսիք , Տէրը մեզատելուն համար Եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց , որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ , ու մեզ կորսընցը-
28 նէ : Ո՞ւր պիտի ելլենք . մեր եղբայրները մեր սիրտերը թուլցուցին , որովհետև ըսին , Ան ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է , քաղաքները մեծ , ու մինչև երկինքը պարսպաւոր են , ու Հոն նաև
29 Ենակին որդիքը տեսանք : Եւ ես ձի ըսի , Մի զարհուրիք ու ա-
30 նոնցմէ մի՛ վախնաք . Ձեր Տէր Աստուածը որ ձեր առջևէն կ'երթայ , անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի , ինչպես որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձե-
31 զի ըրաւ : Ու անապատին մէջն ալ տեսաք որ , ինչպես մարդ մը իր զաւակը կը տանի , քու Տէր Աստուածդ ալ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ մէջը մինչև աս տեղ
32 դալը քեզ անանկ տարաւ : Եւ ասով ալ ձեր Տէր Աստուածդին չհա-
33 ւատացիք , Որ անիկայ ճամբուն մէջ ձեր առջևէն կ'երթար ձեզի իջևանելու տեղ փնտռելու համար , գիշերը կրակի մէջ երթալու ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով , ու ցո-
34 րեկն ալ ամպի մէջ : Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով բարկացաւ , ու երդում ընելով ըսաւ ,
35 Ա մարդոցմէն՝ աս անօրէն ազգէն բնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տալու երդում ըրի .
36 բայց միայն Յեփոնէի որդին Քաղէբ պիտի տեսնէ ան , ու անոր կոխած երկիրը իրեն ու իր որդւոցը պիտի տամ , որովհետև Անիկայ կատարելապէս Տէրոջը հետևեցաւ :
37 Ձեզի համար Տէրը ինծի ալ բարկացաւ՝ ու ըսաւ , Դուն ալ
38 Հոն պիտի չմտնես . Այլ Քոս սպասաւորդ Եսայէի որդին Յեսու՝ անիկայ Հոն պիտի մտնէ . Զօրացուր անիկայ , վասն զի ան էրէսը
39 բայէլին : Եւ ան ձեր պզտիկ տղաքը որոնց համար ըսիք թէ աւար պիտի ըլլան , ու ան ձեր

որդիները որ այսօր բաղէկը ու դէշը չեն ճանչնար , անոնք պիտի մտնեն Հոն . անոնց պիտի տամ ան
40 էրէսը , ու անոնք պիտի ժառանգեն ան : Բայց դուք ետ դարձէք , ու կարմիր ծովուն ճամբային դէպ ի անապատը չուեցեք .

41 Եաքը դուք պատասխան տուիք ու ինծի ըսիք , Մենք Տէրոջը առջևը մեղք գործեցինք . մենք պիտի ելլենք պատերազմինք , ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց . ու ամէն մէկերնիդ իր պատերազմական գէնքը առնելով * Թեթեամտութեամբ ուզեցիք լեռը ելլ-
42 լել : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Անոնց ըսէ , Մի՛ ելլէք ու մի՛ պատերազմիք , քանդի ես ձեր մէջը չեմ . չըլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը չար-
43 դուիք : Ես ալ ձեզի խօսեցայ , բայց դուք մտիկ չըրիք , հապա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք , և էյամտութիւն ընելով լեռը ե-
44 լար : Ու ան լեռանը վրայ բնակող Ամորհացիները ձի մեղուներու պէս ձեր դէմ ելլելով ձեզ հալածեցին , ու Սէիրի մէջ ձեզ ջարկին մինչև
45 Հորմա : Եւ դառնալով Տէրոջը առջևը լացիք , սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց , ու ձեզի ականջ
46 չդրաւ : Եւ կադեսի մէջ շատ օրեր կեցաք , որչափ օրեր որ հոն կեցաք :

Գ Լ · Բ

1 Մովսէս իր խօսքը շարունակելով կը պատմէ թէ Աստուած ինչպէս արգիլեց Իսրայէլացիները՝ որ եդոմացից , 9 Մովաբացւոց , 17 և Ամմոնացւոց հետ պատերազմ չընեն : 24 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին յաղթուիլը :

1 Ետքն ետ դարձանք ու կարմիր ծովուն ճամբային դէպ ի անապատը չուեցինք , ինչպես որ Տէրը ինծի ըսեր էր , ու շատ օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք .
2 3 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
3 Ձեր ըսաւ , Ձ Ալ հերիք է աս լեռանը բոլորտիքը պտտելնիդ . հիւսիսա-
4 յին կողմը դարձէք : Եւ ժողովուրդին պատուիրէ ու ըսէ , Դուք հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբարցը Եսաւի որդւոցը սահմանին պիտի անցնիք . անոնք ձեզմէ պիտի վախնան , բայց դուք մեծապէս զգուշա-
5 ցէք . Անոնց հետ մի՛ ծեծկուիք . քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաթաթի տեղ մին ալ տալու չեմ , որովհետև Սէիր լեռը Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուեր եմ : Կեբակուրը ստակով ծախու առնէք անոնցմէ և ուտէք , և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ
7 ու խմէք : Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքիդ ամէն գործքերուն մէջ օրհնեց քեզ . ա-

Ն · ք · ՉԾ · 1451

Ե Ես · է · 15 , 16 : Հռով · Թ · 11 :
ժ Թուա · ժգ · 23 :

է Թուա · ժգ · 40 :

* Կամ՝ ժողովուցաքեամբ կամ պատրաստութիւն տեսաք

Ը Թուա · ժգ · 42 :

Թ Թուա · ժգ · 44 , 45 :
ժ Սաղ · ՃԺԵ · 12 :

Ի Թուա · ժգ · 26 , ՃԸ : իի · 1 , 22 : Դատ · ժա · 17 :

ա Թուա · ժգ · 25 : Գաղ · ա · 40 :

Բ Ես · ՀՁԲ · 7 , 14 :

գ Թուա · ի · 14 , ՃԸ :

Դ Ծն · ԼԷ · 8 : Ես · իդ · 4 :

Ն · ք · գբ · 1451

Ի ԳԼ · բ · 2 , 3 , 4 ։

Ղ Դաան . ժա . 18 ։

Ի գ Թագ . Թ . 26 ։

Ը Թու . իա . 28 ։

Ի Ես . ԺԹ . 36 , 37 ։

Ժ Ես . ԺԳ . 5 ։

Ի Թու . ԺԳ . 23 , 34 ։ ԳԼ · Թ . 2 ։

Լ Հմր 22 ։ Ես . ԺԳ . 6 ։ ԼԳ · 20 ։

Ի Թու . իա . 12 ։

Ժ Թու . ԺԳ . 27 ։

Ի Թու . ԺԳ . 33 ։ Իւ . 64 ։

Հ Թու . ԺԳ . 35 ։ ԳԼ · ա . 34 , 35 ։ Ե · զեկ · ի · 15 ։

Յ Սաղ . Կը . 33 ։ Ձդ . 26 ։

Ղ Ես . ԺԹ . 38 ։

Ճ Ես Ես . Ժ . 5 ։

Ի Տես Հմր 10 ։

Նիկայ գիտէ որ դուն ան մեծ անա-պատին մէջ կը պտըտիս . Էրու Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին քեզի հետ էր , ու բանի մը պակասութիւն չքաշեցիր ։

8 Ղեւտաի մինչ մեր Եղբայրներուն՝ Եսաւի որդւոցը քովէն՝ որոնք Սէիր կը բնակէին , դաշտի ճամբայէն՝ Ելաթէն ու Գասիոն գաբերէն անցանք . ու անիկ դառնալով՝ Մովաբի անապատին ճամբայէն անցանք ։

9 Եւ Տէրը ինծի բսաւ , Մովաբացւոց թշնամութիւն մի՛ ընէր , ու անոնց հետ պատերազմ մի՛ ընէր . քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ , որովհետեւ Ուրը Ղովտի որդւոցը ժառանգ-ութիւն տուի ։ 10 Զուզիմները կը բնակէին , որոնք մեծ ու շատ , ու Ենակիմներուն պէս երկայնահասակ ազգ մըն էին ։ 11 Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկաներ կը սեպուէին . ու Մովաբացիք զանոնք Էմիմ կը կոչէին ։ 12 Սէիրի մէջ առաջուց Հուռեցիք կը բնակէին , բայց Եսաւի որդիքը զանոնք վռնտելով ու իրենց առջեւէն զանոնք ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան . ինչպէս որ Իսրայէլացիք երին իրենց ժառանգութեանը երկրին , զոր Տէրը ա-13 Նոնց տուաւ ։) Հիմա կելէք Զա-րեդ ձորէն անցէք . ու մենք Զարեդ ձորէն անցանք ։

14 Մեր պտրտած օրերը՝ Կադէս բառնեայէն Եղելէն մինչեւ Զարեդ ձորէն անցնելնիս՝ երսուներկու թո-ւարի եղաւ . մինչեւ որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ , ինչպէս որ 15 Տէրը անոնց երդում բրեր էր ։ Եւ զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ ընելու համար՝ Տէրոջը ձեռքն ալ անոնց վրայ էր , մինչեւ որ անոնք 16 հատան ։ Ու երբոր բոլոր պատե-րազմող մարդիկը ժողովուրդին 17 մէջէն մեռան ու հատան , Տէրը ինծի 18 խօսեցաւ՝ ըսելով , Դուն այսօր Մո-վաբին սահմանը եղած Արէն պիտի 19 անցնիս , ու Ամմոնի որդւոցը սահ-մանին պիտի մօտենաս . անոնց թշնամութիւն մի՛ ընէր , և անոնց հետ մի՛ ծեծկուիր . քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգու-թիւն տալու չեմ , որովհետեւ անի-կայ Ղովտի որդւոցը ժառանգու-20 թիւն տուի ։ (Ան ալ հսկաներու երկիր կը սեպուէր . առաջուց ան տեղ հսկաներ կը բնակէին . ու Ամմոնացիք զանոնք Զամզումիմ կը 21 կոչէին , Որոնք Ենակիմներուն պէս մեծ ու շատ ու երկայնա-հասակ ազգ մըն էին . բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ բրաւ անոնց առ-ջեւէն , որ վռնտեցին զանոնք , և 22 անոնց տեղը բնակեցան . ինչպէս որ Սէիր բնակող Եսաւի որդւոցը համար ալ բրաւ , երբոր Հուռեցի-ները բնաջինջ բրաւ անոնց առ-ջեւէն . և զանոնք վռնտեցին , ու անոնց տեղը բնակեցան մինչեւ աս 23 օրս ։ Եւ Ազացիները՝ որ մինչեւ Գազա բնակեցին , Կափթո-րեն ելլող Կափթորացիք Քարդե-ցին , ու անոնց տեղը բնակեցան ։)

24 Ելէք , չոգեցէք ու Արնոն ձո-րէն անցէք . ահա Եսբոնի թա-գաւորը՝ Ամորհացի Սեհոնը ու ա-նոր երկիրը քու ձեռքդ տուի . սկսէ անիկայ ժառանգելու , ու ա-25 նոր հետ պատերազմ բրէ ։ Այսօր քու անոանդ վախը ու սոսկումը բոլոր երկիրներուն տակը եղող ազգե-րուն վրայ պիտի սկսիմ դնել , ա-նոնք որ քու համբաւդ լսողները քու երեսէդ դողան ու տագնա-պին ։

26 Եւ Կադեմոթի անապատէն Ես-բոնի Սեհոն թագաւորին Խա-դաղութեան խօսքերով դեսպան-27 ներ խրկեցի՝ ըսելով , Անցնիմ քու երկրէդ . Մեծ ճամբայէն պիտի երթամ , ա՛ղ կամ ձախ 28 կողմ չեմ խոտորիր ։ Կերակուր ինծի ստակով ծախէ՝ որ ուտեմ , ու ջուրն ալ ինծի ստակով տուր որ խմեմ . Միայն թէ ոտքերովս 29 անցնիմ . Ինչպէս որ Սէիր բնակող Եսաւի որդիքը ու Ար բնակող Մովաբացիք ինծի բրին . մինչեւ որ ես Յորդանանէն անցնիմ դէպ՝ ին ան երկիրը , որն որ մեր Տէր Աս-30 տուածը մեզի պիտի տայ ։ Բայց Եսբոնի Սեհոն թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք . Ինչու որ Տէր Աստուածդ անոր հոգին խստացուցեր էր ու սիրտը կարծ-բացուցեր էր , որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ , ինչպէս որ այսօր կ'31 երեւի ։ Եւ Տէրը ինծի բսաւ , Ահա Սեհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու . սկսէ անոր տիրելու , որ անոր երկիրը 32 ժառանգես ։ Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը Յասայի մէջ մեր դէմ ելաւ , որ մեզի հետ պատե-33 րազմի ։ Եւ մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց , ու մենք անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք ։ 34 Եւ նդն աուենը անոր բոլոր քա-ղաքները առինք , ու անոր բոլոր քա-ղաքներուն մէջ եղած էրիկ մար-դիկը , կիներուն ու տղաքները

Ն · ք · գբ · 1451

Յ Ես . Լգ · 8 ։

Ն Ես . ԺԳ · 6 ։ Լգ · 20 — 30 ։ Հմր 12 ։

Ղ Ես . ԺԳ · 3 ։

Ո Եբեմ . իե · 20 ։

* Կամ՝ Ասեբիմ

Ղ Ես . ԺԳ · 14 ։ Ամով . Թ · 7 ։

Պ Թու . իա · 13 , 14 ։ Դաան . ԺԱ · 18 , 21 ։

Ղ Եզ . ԺԶ · 14 , 15 ։ ԳԼ · ԺԱ · 25 ։ Ես . բ · 9 , 10 ։

Ա ԳԼ . ի · 10 ։

Ա Թու . իա · 21 , 22 ։ Դաան . ԺԱ · 19 ։

† Եբր . Ճամբայէն Ճամբայն

Վ Թու . ի · 19 ։

Ա Տես Թու . ի · 18 ։ ԳԼ · իգ · 3 , 4 ։ Դաան . ԺԱ · 17 , 18 ։

Բ Թու . իա · 23 ։

Յ Ես . ԺԱ · 20 ։

Ա Եզ . գ · 21 ։

Ֆ ԳԼ . ա · 8 ։

Ի Թու . իա · 23 ։

Օ ԳԼ . է · 2 ։ ի · 16 ։

Ֆ Թու . իա · 24 ։ ԳԼ · իԹ · 7 ։

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

= ԳԼ · Է · 2, 26 ։

Բ ԳԼ · Գ · 12։ Գ · 48 ։ Ցեսս · Ժգ · 9 ։

‡ Սպ · խգ · 3 ։

Ը Ծդ · լբ · 22 ։ Թոռ · իա · 24 ։ ԳԼ · Գ · 16 ։ Է Ջմ 5, 9, 19 ։

= կորսընցուցինք անոնցմէ մէկ մըն
35 ալ ողջ չթողուցինք · Միայն անա-
սունները ու առած քաղաքներնուս
36 աւարները մեզի առինք ։ Բ Ուռնան
Հորին եզերքը եղած Արոէրէն ու
Հորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև
Գաղաադ բնաւ մեզի դէմ դնող
քաղաք մը չեղաւ · ‡ Մեր Տէր Աս-
տուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը
37 մատնեց ։ Միայն Թէ Աննոնի որ-
դւոցը երկրին , ու բոլոր Ը Յաբոկ
Հորին կողմերուն և լեռնային քա-
ղաքներուն , ու Է մեր Տէր Աստու-
ծոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղե-
րուն չմօտեցար ։

ԳԼ · Գ

1 Մովսէս կը պատմէ Բասանի Ովգ թագաւո-
րին յաղթութիւն , 11 անոր մահիճին մեծու-
թիւնը , 12 Սեհոնին ու Ովգին երկիրները եր-
կուքը ու կէս ցեղերուն տրուիլը , 23 և Թէ ին-
քը Ի՛նչպէս Քանոնաս երկիրը մտնելու ար-
տօնութիւն խնդրեր էր Աստուծմէ , 26 և Թէ
Տէրը Տիմոյսեր էր ոչ միայն Հեռուէն տեսնէ ։

1 Ի՛նկէ դարձանք՝ Բասանի ճամբան
ելլանք , ու = Բասանի Ովգ թա-
գաւորը ինքը իր բոլոր ժողովուր-
դովը Բ Եդրէայիի մէջ մեր դէմ ե-
2 լաւ պատերազմելու Համար ։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ , Անկէ մի՛ վախ-
նար , վասն զի անոնք ու անոր
բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը քու
ձեռքդ կու տամ · ու անոր ալ՝
Եսեբոնի մէջ բնակող ‡ Ամորհա-
ցւոց Սեհոն թագաւորին ըրածիդ
3 պէս ըրէ ։ Եւ մեր Տէր Աստուա-
ծը Բասանի Ովգ թագաւորն ալ
ու անոր բոլոր ժողովուրդը մեր
ձեռքը տուաւ · Ե՛ւ մենք անանկ
ջարդեցինք * զանոնք , որ անոնցմէ՛
4 մէկ մըն ալ ողջ չմնաց ։ Եւ նոյն
ատենը անոր բոլոր քաղաքները
առինք · = քաղաք մըն ալ չմըն-
նաց , որ անոնցմէ առած չըլլանք ·
վեհտուն քաղաք՝ Ա՛ռնէն Բ երկիր
Արդովբի դաւառը՝ Բասանի մէջ
5 Ովգին թագաւորութիւնը ։ Ա-
ռսոնց ամէնն ալ բարձր պարիսպնե-
րով , դռներով ու դռնափակներով
ամրացած քաղաքներ էին · անպա-
րիսպ քաղաքներէն Ի՛ զատ՝ պրաւ
6 խիստ շատ էին ։ Եւ զանոնք բնա-
ջինջ ըրինք , ինչպէս որ Ե՛եսեբոնի
Սեհոն թագաւորը ըրինք , ամէն
քաղաքներու մէջ մարդիկը , կը-
նիկները ու տղաքները կոտորելնե-
7 լով · Սակայն բոլոր անասուններն
ու քաղաքներուն աւարները մեզի
8 առինք ։ Եւ ան նոյն ժամանակին՝
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Ամորհացւոց երկու թագաւորնե-
րուն ձեռքէն առինք երկիրը Ա-
նոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը ։
9 Սիդոնացիք Հերմոնին Սարիոն
կ՚ըսէին , բայց Ամորհացիք զանիկայ
10 Սանիր կը կոչէին ։ Բ Իոլոր դաշտի
քաղաքները՝ բոլոր Գաղաադը ու
Բ բոլոր Բասանը մինչև Սելքա ու
Եդրայի՝ Բասանի մէջ եղած Ովգին
թագաւորութեանը քաղաքները
11 = էին ։ Քանզի Հսկաներուն † մը-
նացորդէն Լմիայն Բասանի Ովգ
թագաւորը մնացեր էր · ահա անոր
մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ մըն է ,
Ե Ամմոնի որդւոցը Ռաբբայիի մէջը
Հեղած է · երկայնութիւնը ինը կան-
գուն է , ու լայնութիւնը չորս
կանգուն է մարդու կանդնով ։
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ աս
մեր առած երկիրը՝ Հ Ռոնոն ձորին
վրայ եղող Արոէրէն մինչև Գաղա-
ադ լեռանը կէսը՝ Հիր քաղաքնե-
րովը Ռուբենեանց ու Գադեանց
13 տուի · Հ Ու Գաղաադին մնացածը
ու բոլոր Բասանը՝ այսինքն Ովգին
թագաւորութիւնը = բոլոր Ար-
գովբի դաւառը՝ բոլոր Բասանին
հետ որ Հսկայից երկիր կ՚ըսուէր ,
14 Մանասէի կէս ցեղին տուի ։ Ե-
Յ Մանասեան Յայիրը բոլոր Արգով-
բի դաւառը առաւ՝ Ղմինչև Գեսու-
բացւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-
նը , ու Ջանոնք իր անունովը մինչև
այսօր ‡ Բասան Հաւօթ յայիր՝ կո-
15 չէց ։ Մ՚Նայէս Գաղաադը Մա-
16 քիրին տուի ։ Եւ Գաղաադէն
մինչև Առնոն ձորը՝ (այսինքն ձորին
մէջտեղը որ սահմանն է ,) ու մին-
չև Յ Ամմոնի որդւոցը սահմանը Եղաք
Յաբոկ ձորը՝ Ռուբենեանց Նու
17 Գադեանց տուի , Նաև դաշտը Յոր-
դանանու սահմանովը Ն Քենեռե-
թէն = մինչև դաշտային ծովը՝ այս-
ինքն Ն մինչև Աղի ծովը , արևելեան
կողմէ եղած Ասդովթի փասգային
տակը ։
18 Եւ ան ատենը ձեզի պատուիրե-
ցի ու ըսի , Ձեր Տէր Աստուածը
ասս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն
տուաւ · = = Դուք ամէնդ որ
կարիճներ էք , զէնքերնիդ առէք ,
ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայր-
19 ներուն յառջև անցէք · Բայց ձեր
կիներնիդը՝ ձեր որդիները ու ձեր ա-
նասուններդ , (որովհետև ձեր անա-
սուններուն շատ ըլլալը գիտեմ ,)
Թող մնան ձեր քաղաքներուն մէջ՝
20 որոնք ես ձեզի տուի , մինչև որ
Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգուցայրնէ , ու մինչև որ անոնք
ալ ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ
ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց պիտի տայ ·
ու ետքը Վձէզմէ ամէն մէկը դաս-
նայ իր ժառանգութեանը՝ որն որ
ես ձեզի տուի ։
21 Ան ատենը = Յեսուին պատուի-

Ն · Ք · ԳԲ · 1451

Ը = Մովս · ե · 23 ։
Բ ԳԼ · Գ · 49 ։
‡ Ցեսս · Ժգ · 5 ։ Ժդ · 11 ։
Ի Ծդ · Ժգ · 5 ։
† Կամ՝ բազմաթիւներն՝
Լ Ելմխ · ր · 9 ։
Ի ր Թագ · Ժգ · 26 ։ Եբեմ · խթ · 2 ։ Եզկ · իա · 20 ։
Ֆ ԳԼ · ր · 36 ։ Ցեսս · Ժգ · 2 ։
Ն Թոռ · լբ · 33 ։ Ցեսս · Ժգ · 6 ։ Ժգ · 8, ԽԱ ։
Հ Ցեսս · Ժգ · 29 ։

Յ = Մովս · ր · 22 ։
Ղ Ցեսս · Ժգ · 13 ։ ր Թագ · գ · 3 ։ Ժ · 6 ։
Ճ Թոռ · լբ · 41 ։
‡ Այ՝ Յայիրի գիւղաքաղաքներուն Բասանը
Ժ Թոռ · լբ · 39 ։
Ի Թոռ · իա · 24 ։ Ցեսս · Ժգ · 2 ։
Ա Ր Թագ · իգ · 5 ։
Ղ Թոռ · լգ · 11 ։
= ԳԼ · գ · 49 ։ Թոռ · լգ · 11 ։ Ցեսս · Ժգ · 3 ։
Ղ Ծդ · Ժգ · 3 ։
Պ Թոռ · լբ · 20, ԽԱ ։

Ջ Ցեսս · իբ · 4 ։
= Թոռ · իէ · 18 ։

ն · ք · գՔ · 1451

րեցի՝ ըսելով , Քու աչքերդ տեսան ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը աս երկու Թագաւորներուն բրաւ . այնպէս ալ պիտի ընէ Տէրը ան ամէն Թագաւորութիւններուն , *որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս" : Ան-
նմանցուի չվախնաք . վասն զի ՚ձեր Տէր Աստուածը ինքը կը պատե-
23 րազմի ձեզի համար : Եւ Էան ա-
տենը Տէրոջը ազատեցի ու ըսի ,
24 Ով Տէր Եհովայ , դուն սկսեցիր ՚ցոյց տալ մեծութիւնդ ու քու զօրա-
ւոր ձեռքդ քու ծառայիդ յայտնելու . վասն զի Էերկինքը մէջ կամ երկրիս վրայ ո՞վ է ան աս-
տուածը , որ քու գործերուդ ու քու զօրութեանդ պէս ՚ընէ Էը-
25 նելու կարող ըլլայ : Ընդհրկ ըրէ՛ որ անցնիմ՝ ու ՚ցորդանանու ան-
դին կողմի բարի երկիրը , ան բարի լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ :
26 Բայց Տէրը ՚ձեր պատճառովը ին-
ձի սրդոզելով՝ իմ ինդիրքս չընդունեց . և Տէրը ինձի ըսաւ , Ալ
հերիք է քեզի . մէյմըն ալատ բա-
27 նը ինձի չզրուցես . Էփազգայի գագաթը ելիր , ու դէպ ի՛ արեւմուտք , հիւսիս , հարաւ ու արեւելք
աչքերդ վերցուր , ու քու աչքերովդ
դիտէ . քանզի դուն աս Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս : Ո՛ ՚Ցեհսուին պատուէր տալով՝ անիկայ զօրացուր , ու անոր սիրտ տուր .
քանզի անիկայ պիտի անցնի աս
ժողովուրդին առջեւը , և քու դի-
տելու երկիրդ անիկայ պիտի ժա-
29 ռանգեցնէ անոնց : Ուստի մենք
՚Հովհորին մէջ Բեթփեղովրի դի-
մացը նստանք :

Գ Լ · Դ

1 Մովսես Աստուծոյ հնազանդելու կը յորդորէ Իսրայէլացիները · 41 Յորդանանի անդին կողմը իրեք ապաստանի քաղաք կը զատէ :

1 Լսէ հիմա՛ ով Իսրայէլ՝ ՚ի՞մ քեզի
սորվեցուցած կանոններս ու դա-
տաստաններս մինիկ ըրէ , որ ՚ընծանէ
ընելով ողջ մնաք , ու մտնէք ժա-
ռանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր
Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու-
2 տայ : Ձեզի պատուիրած իսօսքիս
վրայ բան մը չաւելցընէք , ու անկէ
բան մը չպակսեցընէք , այլ ձեր
Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները
պահէք , որոնք ես ձեզի կը պա-
3 տուիրեմ : Ձեր աչքերը տեսան
ինչ որ Տէրը ՚Բէլփեղովրին ըրաւ .
վասն զի քու Տէր Աստուածդ Բէլ-
փեղովրին եղեւէն գացող բոլոր
մարդիկները ձեր մէջէն կորսընցուց :
4 Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուծոյն
յարեցաք , ամէնդդ այսօր ողջ էք :
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դատաս-

տաններ սորվեցուցի , ինչպէս որ իմ
Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց ,
որ զանոնք ՚ի գործ դնէք ան երկրին
մէջ , ուր որ պիտի մտնէք ժառանգ-
6 ելու համար : Ուստի դուք անոնք
պահեցէք ու ըրէք . վասն զի ՚ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը աս
պիտի ըլլայ ազգաց առջեւը , որոնք
աս բոլոր կանոնները լսելով պիտի
ըսեն , Իրաւ ազգը
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
7 մըն է : Քանզի Էո՞ր ազգը այնչափ
մեծ է , որ ՚ևիր աստուածները իրեն
մօտ ըլլան , ինչպէս որ մեր Եհովայ
Աստուածը ՏՀէ մօտ է ամէն բանի
8 մէջ՝ որ անկէ կը ինդրենք : Ու-
ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է՝ որ իմ
այսօր ձեր առջեւը դրած աս բոլոր
օրէնքիս նման արդար կանոններ ու
9 դատաստաններ ունենայ : Միայն
քեզ աղէկ նայէ , ու քու Էհոգւոյդ
շատ զգուշութիւն ըրէ , որ Էչլսայ
թէ աչքերուդ տեսած բաները մո-
նար , և չրլայ թէ կենացդ բոլոր
օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն . այլ
ՏԻանոնք քու որդիներուդ ու որ-
դւոցդ որդիներուն սորվեցընես :
10 ՔԱն օրը որ դուն Քորէբ քու Տէր
Աստուածդդ առջեւը կեցեր էիր , Տէ-
րը ինծի ըսաւ , Ժողովուրդը ինծի
ժողվէ , ու իմ խօսքերս լսել պիտի
տամ անոնց , որպէս զի սորվին
ինծմէ վախնալը որչափ օրեր որ
երկրի վրայ պիտի ապրին , ու իրենց
11 որդիներուն ալ սորվեցընեն : Եւ
դուք մօտենալով՝ լեռանը տակը
կայնեցաք . ու էլեռը խաւարով ,
ամպով ու մառախուղով ծած-
կուած , ՚մինչև երկինքը" կրակով
12 կը բորբոքէր : ՏԵւ Տէրը կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ . Էդուք ձայնը
խօսքերուն ձայնը լսեցիք . ու նմա-
նութիւն մը չտեսաք , ՚Բայց միայն
13 ձայն լՀեցէք : ՏԵւ իր ուխտը՝ ՀՀ տաս
պատուիրաքները ձեզի իմացուց ,
ու պատուիրեց որ անոնք ընէք . և
Ձանոնք երկու հատ քարէ տախ-
14 տակներու վրայ գրեց : Եւ Ես
ատենը Տէրը ինծի պատուիրեց , որ
ձեզի կանոններ ու դատաստաններ
սորվեցընեմ , որ զանոնք ՚ի գործ
դնէք ան երկրին մէջ , ուր որ պիտի
մտնէք ժառանգելու համար :
15 ՀՈւրեմն ձեր Հոգիներուն աղէկ
գուշութիւն ըրէք . որովհետև ան
օրը որ Տէրը Քորէբ լեռը կրակին
մէջէն ձեզի խօսեցաւ , բնաւ չտնա-
16 նութիւն մը չտեսաք : Զրլայ որ
չանօրինէք՝ ու Էձեզի կուռք մը
կամ որ և իցէ բանի պատկերը՝ ՏԹ
արուի և թէ էգի նմանութիւնը ,
17 կամ երկրի վրայ եղող անասունի
մը նմանութիւնը , կամ օդին մէջ

ն · ք · գՔ · 1451

Ծ Ցոր · իը · 28 ՝ Սաղ · ժԹ · 7 ՝ ՃԺա · 10 ՝ Նահ · ա · 7 ՝

Ի Բրաղ · և · 28 ՝

Ղ Սաղ · խգ · 1 ՝ Ճևե · 18 ՝ Ճիը · 14 ՝ Եա · ծե · 6 ՝

Ի Նահ · դ · 23 ՝

Ը Նահ · զ · 1 , 3 ՝ դ · 21 ՝

Թ Ծն · ժը · 19 ՝ ԳԼ · գ · 7 ՝ ժա · 19 ՝ Սաղ · Ն՛ը · 5 , 6 ՝ Եփես · գ · 4 ՝

ժ Եզ · ժԹ · 9 , 16 ՝ ի · 18 ՝ Երե · ժը · 18 , 19 ՝

ի Եզ · ժԹ · 18 ՝ ԳԼ · և · 23 ՝

† ԵՔԷ · մինչև երկինքն սիրաը

լ Գ Լ · և · 4 , 22 ՝

խ ՀՔ 33 , 36 ՝

ծ Եզ · ի · 22 ՝ գ Թագ · ժԹ · 12 ՝

կ Գ Լ · Թ · 9 , 11 ՝

հ Եզ · լԴ · 28 ՝

ձ Եզ · իգ · 12 ՝ լա · 18 ՝

ղ Եզ · խա · 1 ՝ Գ Լ · իը · իգ ՝

ճ ՃԵս · իգ · 11 ՝

մ Եա · ևա · 18 ՝

յ Եզ · լը · 7 ՝

ն Եզ · ի · 4 , 5 ՝ ՀՔ 23 ՝ Գ Լ · ե · 8 ՝

շ Հռով · ա · 23 ՝

* ԵՔԷ · որ դուն Հոն կ՚անցնիս ·

՚ Եզ · ժգ · 14 ՝ Գ Լ · ա · 30 ՝ ի · 4 ՝

Ա ՏԵս ԲԿող · ժբ · Տ , 9 ՝

՚ Գ Լ · ժա · 2 ՝

բ Եզ · ժե · 11 ՝ Բ Թագ · է · 22 ՝ Սաղ · Հա · 19 ՝ Հգ · Տ ՝ ՃԹ · 6 , 8 ՝

ց Եզ · գ · Տ ՝ Գ Լ · դ · 22 ՝

– Թռե · ի · 12 ՝ իէ · 14 ՝ Գ Լ · ա · 37 ՝ Ա · 2 ՝ Լ · 51 , 52 ՝ Ղ · 4 ՝ Սաղ · Ճգ · 32 ՝

ֆ Թռե · իէ · 12 ՝

+ Թռե · իէ · 18 , 23 ՝ Գ Լ · ա · 38 ՝ Լ · 3 , 7 ՝

ֆ Գ Լ · գ · 46 ՝ Ա · 6 ՝

– Ղև · ժԹ · 37 ՝ ի · Տ ՝ իբ · 31 ՝ Գ Լ · ե · 1 ՝ Բ · 1 ՝ Եզեկ · ի · 11 ՝ Հռով · ժ · 5 ՝

Բ Գ Լ · ժբ · 32 ՝ ՃԵս · ա · 7 ՝ Ա · ռակ · Լ · 6 ՝ Ժող · ժբ · 13 ՝ Ցայտ · իբ · 18 , 19 ՝

ֆ Թռե · իէ · 4 , Ա ՝ ՃԵս · իբ · 17 ՝ Սաղ · Ճգ · 28 , 29 ՝

Ն · ք · ՉԾ · 1451

Թռչող թևաւոր Թռչունի մը նը-
18 մանութիւնը , կամ երկրի վրայ սո-
ղոպող սողունի մը նմանութիւնը ,
կամ երկրին տակը ջուրերու մէջ
եղող ձուկի մը նմանութիւնը շե-
19 նէ ։ Նաև չըլլայ որ ՚աչքերդ
երկինքը վերցընելով , ու արևը
կամ լուսինը կամ աստղերը ամ-
ենայն բոլոր զօրքը տեսնելով
խաբուելու , ու պանծնց երկրպագու-
թիւն ընես , և անոնք պաշտես .
որովհետև քու Տէր Աստուածդ
զանոնք բոլոր երկինց տակը ե-
ղող ազգերուն համար կարգաւորեց ։
20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ , ու Ձեզ
երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն
հանեց , ՚որ իրեն սեպհական ժո-
ղովուրդ ըլլաք , ինչպէս որ այսօր
եղած էք ։
21 Եւ ՚Տէրը ձեր պատճառաւ ին-
ձի սրդոզելով երդուաւ ըսաւ , որ
Յորդանանէն չանցնիմ , ու չմտնեմ
ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ժա-
22 ռանգելու համար ։ Արդ Ձեռ ան
երկրիս մէջ պիտի մեռնիմ , ու
՚Յորդանանէն պիտի չանցնիմ .
բայց դուք պիտի անցնիք , ու ան
բարի երկիրը պիտի ժառանգէք ։
23 Զգոյշ կեցէք , ՚չըլլայ որ ձեր Տէր
Աստուծոյն ձեզի հետ ըրած ուխտը
մոռնաք , ՚ու ձեզի կուռք մը յա-
որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը
շինէք , որն որ քու Տէր Աստուածդ
24 քեզի արգիլեց ։ Քանզի ՚քու Տէր
Աստուածդ մաշող կրակ է . անի-
կայ ՚նախանձոտ Աստուած է ։
25 Երբոր դուք որդիներ ու որդւոց
որդիներ ծնանելու ըլլաք , և ան
երկրին մէջ շատ տարի նստելու ըլ-
լաք , ՚ան ատենը թէ որ անօրի-
նէք , և կուռք մը յա՛ որ և իցէ
բանի նմանութիւնը շինէք , ու
՚ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը չա-
րութիւն ընէք ու զանիկայ բար-
26 կացընէք , ՚Այսօր երկինքը ու
երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ , որ
դուք անպատճառ շուտով պիտի
կորսուիք ան երկրէն , որն որ Յոր-
դանանէն անցնելով պիտի ժա-
ռանգէք . ան տեղը կեանքերնիդ
երկար պիտի չըլլայ , այլ բոլո-
27 րովին պիտի ըլլաք ։ Եւ
Տէրը ՚ձեզ ազգերուն մէջ պիտի
ցրուէ . ու ՚նաև սակաւաթիւ պիտի
մնաք ան ազգերուն մէջը , ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ ։ Եւ ՚հոն
մարդու ձեռքով շինուած քարէ
ու փայտէ աստուածներ պիտի
պաշտէք , ՚որոնք ո՛չ կը տեսնեն՝ ո՛չ
կը լսեն՝ ո՛չ կ՚ուտեն ու ո՛չ կը հո-
29 տոտըտան ։ ՚Եւ հոն քու Տէր Ա-
ստուածդ պիտի փնտռես . ու թէ
որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր
հոգիովդ փնտռելու ըլլաս , պիտի
30 գտնես ։ Երբոր քու վրադ նեղու-
թիւն գայ , ու ասո բոլոր բաները
ՂվերջՂին օրերը քեզի պատահին , թէ
որ ՚քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս ,
31 ու անոր խօսքը մտիկ ընես , քու Տէր
Աստուածդ՝ Հողորմած Աստուած
ըլլալուն համար , քեզ պիտի չը-
թողու , ու քեզ չկորսընցնէ . ու
նաև քու հայրերուդ երդուած
ուխտը պիտի չմոռնայ ։
32 Արդ ՚քեզմէ առաջ եղած առջի
օրերուն համար , ՚յԱրևէն Աստուած
մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն
՚ի վեր՝ ՃերկինքԷն մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը հարցուր , թէ
արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը ե-
ղած է , ու ասոր պէս բան մը
33 լսուած է ։ ՚Արդեօք մէկ ազգ մը
կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն
ձայնը քու լսածիդ պէս լսեր ու
34 ողջ մնացեր է . կամ թէ Ա-
ստուած՝ ՃեՂ ազգը ՚ուրիշ ազգի մը
մէջէն իրեն առնելու համար Նփոր-
ձերով , ՆերշաՂներով , զարմանալի
գործքերով , պատերազմով , Ձզո-
րաւոր ձեռքով , ու Նբարձր բա-
զուկով , հև մեծ ահարկուներով
բով գալ *ուզեր է , ինչպէս որ ձեր
Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ
ձեզի համար ան բոլոր բաները ըրաւ
35 ձեր աչքերուն առջևը ։ Ասիկա
քեզի ցուցուեցաւ , որ գիտնաս թէ
ՆՀովան ինքը Ֆայն Աստուած է .
չանկէ ուրիշ Աստուած չկայ ։
36 ՚Ձեզ խրատելու համար իր ձայնը
երկինքէն լսել տուաւ քեզի , ու
երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի
ցուցուց , ու անոր խօսքերը կրա-
37 կին մէջէն լսեցիր ։ Եւ ՚քու հայ-
րերդ սիրելուն համար անոնցմէ
ետքը անոնց սերունդը ընտրեց , ու
իր ներկայութեամբը ՚մեծ զօրու-
թիւնով քեզ Եգիպտոսէն հանեց .
38 ՚որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգերը քու առջևէդ վռընտէ , ու
քեզ տանի անոնց երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու , ինչպէս
39 որ այսօր կը ՃտեսնԷս ։ Եւ այսօր
դիտցիր , ու սրտիդ մէջը դիր , որ
վերը երկինքին մէջ ու վարը երկ-
րիս վրայ ՚Նհովան ինքը Ֆայն Ա-
40 տուած է , ուրիշ մը չկայ ։ Ուս-
տի անոր կանոնները ու պատուի-
րանքները պահես , որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ , ՚որ քեզի ու
քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ
ըլլայ , ու նաև քու օրերդ երկար
ըլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մըշ-
տընջենապէս ։
41 Ան ատենը Մովսէս Յորդանանու-

Ն · ք · ՂԾ · 1451

՚Գաղ · ԺԷ · 3 ։ Ցոր · լա · 26 , 27 ։

ՂՆն · բ · 1 ։ Դ Թագ · ԺԷ · 16 ։ Իսա · 3 ։ ՚Հռով · ա · 25 ։

Ղգ Թագ · բ · 51 ։ Երեմ · Ժա · 4 ։

՚Ել · ԺԹ · 5 ։ Գաղ · Ի · 29 ։ ԼԲ · 9 ։

՚Ծն · Ի · 12 ։ Գաղ · ի · 37 ։ Դ · 26 ։

ՁՑեսր Պետ · ա · 13 , 14 , 15 ։

՚Գաղ · Գ · 27 ։ ԲԳաղ · Դ · 25 ։

Յ Հմր 9 ։

՚Հմր 16 ։ Ել · ի · 4 , 5 ։

Ել · Իգ · 17 ։ Գաղ · Ի · 3 ։ Ես · ԼԳ · 14 ։ Երր · Ժբ · 29 ։

Ել · ի · 5 ։ Գաղ · Չ · 15 ։ Ես · Խր · 8 ։

Հմր 16 ։

Դ Թագ · Ժէ · 17 , ՃՀ ։

՚Գաղ · Լ · 18 , 19 ։ Ես · ա · 2 ։ ՄԽբ · Գ · 2 ։

ԲՂՀ · Իգ · 33 ։ Գաղ · Խբ · 62 , 64 ։ ՆԵ՛ · ա · 8 ։

Գաղ · Խբ · 64 ։ ա Թագ · Իգ · 19 ։ ՆԵրեմ · Ժ · 13 ։

՚Սադ · ՃԺ · 4 , 5 ։ ՃՀ · 15 , 16 ։ Ես · Իգ · 9 ։ Իգ · 7 ։

Ղ ՂՀ · Իգ · 39 , 40 ։ ԳՀ · 1 , 2 , 3 ։ ԲՍՂ · Ժ · 4 ։ ՆԵ՛ · ա · 9 ։ Ես · ՅԹ · 6 , 7 ։ Երեմ · ԽԹ · 12 , 13 , 14 ։

որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգիովդ փնտռելու ըլլաս , պիտի
30 դանես ։ Երբոր քու վրադ նեղու-
թիւն գայ , ու ասո բոլոր բաները
ՂվերջՂին օրերը քեզի պատահին , թէ
որ ՚քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս ,
31 ու անոր խօսքը մտիկ ընես , քու Տէր
Աստուածդ՝ Հողորմած Աստուած
ըլլալուն համար , քեզ պիտի չը-
թողու , ու քեզ չկորսընցնէ . ու
նաև քու հայրերուդ երդուած
ուխտը պիտի չմոռնայ ։
32 Արդ ՚քեզմէ առաջ եղած առջի
օրերուն համար , ՚յԱրևէն Աստուած
մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն
՚ի վեր՝ ՃերկինքԷն մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը հարցուր , թէ
արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը ե-
ղած է , ու ասոր պէս բան մը
33 լսուած է ։ ՚Արդեօք մէկ ազգ մը
կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն
ձայնը քու լսածիդ պէս լսեր ու
34 ողջ մնացեր է . կամ թէ Ա-
ստուած՝ ՃեՂ ազգը ՚ուրիշ ազգի մը
մէջէն իրեն առնելու համար Նփոր-
ձերով , ՆերշաՂներով , զարմանալի
գործքերով , պատերազմով , Ձզո-
րաւոր ձեռքով , ու Նբարձր բա-
զուկով , հև մեծ ահարկուներով
բով գալ *ուզեր է , ինչպէս որ ձեր
Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ
ձեզի համար ան բոլոր բաները ըրաւ
35 ձեր աչքերուն առջևը ։ Ասիկա
քեզի ցուցուեցաւ , որ գիտնաս թէ
ՆՀովան ինքը Ֆայն Աստուած է .
չանկէ ուրիշ Աստուած չկայ ։
36 ՚Ձեզ խրատելու համար իր ձայնը
երկինքէն լսել տուաւ քեզի , ու
երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի
ցուցուց , ու անոր խօսքերը կրա-
37 կին մէջէն լսեցիր ։ Եւ ՚քու հայ-
րերդ սիրելուն համար անոնցմէ
ետքը անոնց սերունդը ընտրեց , ու
իր ներկայութեամբը ՚մեծ զօրու-
թիւնով քեզ Եգիպտոսէն հանեց .
38 ՚որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգերը քու առջևէդ վռընտէ , ու
քեզ տանի անոնց երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու , ինչպէս
39 որ այսօր կը ՃտեսնԷս ։ Եւ այսօր
դիտցիր , ու սրտիդ մէջը դիր , որ
վերը երկինքին մէջ ու վարը երկ-
րիս վրայ ՚Նհովան ինքը Ֆայն Ա-
40 տուած է , ուրիշ մը չկայ ։ Ուս-
տի անոր կանոնները ու պատուի-
րանքները պահես , որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ , ՚որ քեզի ու
քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ
ըլլայ , ու նաև քու օրերդ երկար
ըլլան ան երկրին վրայ՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մըշ-
տընջենապէս ։
41 Ան ատենը Մովսէս Յորդանանու-

Ն · ք · ՂԾ · 1451

Ղ Ծն · Խթ · 1 ։ Գաղ · Լա · 29 ։ Երեմ · Իգ · 20 ։ Ովս · գ · 5 ։

Ի Ցովել · բ 12 ։

ԷԲՄն · Լ · 9 ։ Ղեմ · Թ · 31 ։ Սադ · ՃԺ · 5 ։ Ցով · գ · 2 ։

Ր Ցոր · բ · 8 ։ ՃՄաս · Իգ · 31 ։

Ի Ել · Իգ · 11 ։ ԼԳ · 20 ։ Գաղ · Ե · 24 , 26 ։

Լ Գաղ · Է · 19 ։ ԽԹ · 3 ։

Ի Ել · Ե · 3 ։ Ճ Ել · Ժգ · 3 ։ Ի Ել · գ · 6 ։ Հ Գաղ · Իգ · 8 ։ ԼԳ · 12 ։

*ԲԷբ · փոր-ձեր

Ց Գաղ · ԼԲ · 39 ։ ա Թագ · բ · 2 ։ Ես · Խե · 5 , 18 , 22 ։ ՄԱար · Ժբ · 29 , 32 ։

Ղ Ել · Ժբ · 9 , 19 ։ Ի · 18 , 22 ։ Իգ · 16 ։ Երբ · Ժբ · 18 ։

Ճ Գաղ · Ժ · 15 ։ Ճ Ել · Ժգ · 3 , 9 , 14 ։

Յ Գաղ · Է · 1 ։ Թ · 1 , 4 , 5 ։

Ն Հմր 35 ։ Ցես · բ · 11 ։ Ղ ՂԱ · Իբ · 31 ։

՚Գաղ · Է · 16 ։ Գ · 3 , 18 ։ Ժբ · 25 , 28 ։ Իբ · 7 ։ Եփես · Գ · 3 ։

ասդիի կողմը դէպ՝ի արեւելք Հիրեր
42 քաղաք զատեց ։ Ո՚րպէս զի երէ-
կուընէ ու մէկալ օրուընէ առեալու-
թիւն չունեցող , ու անգիտու-
թեամբ իր դրացին մեռցընող մար-
դասպանը հոն փախչի , ու աս քա-
ղաքներուն մէկուն մէջ փախչելով
43 ողջ մնայ ։ Ռուբենեանց համար
դաշտային երկրի վրայ անապատին
մէջ Հրոսորը , և Գադեանց համար
Գաղաադին մէջ Ռամովթը , ու
Մանասեանց համար Բասանին մէջ
Գովզանը ըլլալէ ։
44 Անիկայ է ան օրէնքը որ Մովսէս
45 Իսրայէլի որդւոց առջեւը դրաւ ։ Ե-
ասունք են ան վկայութիւնները ,
կանոնները և դատաստանները , ո-
րոնք Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած
– ԳԼ · գ · 29 ։ 46 ատեն , – Յորդանանու ասդիի կող-
մը Բեթփեղովրին դիմացի հովիտին մէջ՝ Եսեբոնի մէջ բնակող
Ամո՚րհացւոց Սեհոն թագաւորին
երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրա-
յէլի որդիքը ֊ զարկին իրենց ե-
֊ Թու · իա · 24 ։ ԳԼ · ա · 4 ։ 47 գիպտոսէն ելած ատենը , եւ անոր
երկիրը ու Հրաանի Ովգ թա-
գաւորին երկիրը՝ այսինքն Յորդա-
Հ Թու · իա · 35 ։ ԳԼ · գ · 3 , 4 ։ նանու ասդին արեւելեան կողմը
բնակող Ամո՚րհացւոց երկու թա-
– ԳԼ · բ · 36 ։ գ · 12 ։ 48 գաւո՚ներուն երէսերը , – Առնոն
ձորին եզերքը եղող Արոերէն մինչև
Ր ԳԼ · գ · 9 ։ Սադ · ծԼԴ · 3 ։ Սիօն լեռը որ է Հերմոն կ՚բսուի ,
49 Ու Յորդանանու ասդին արեւելեան
կողմը եղած բոլոր դաշտը մինչև
Ց ԳԼ · գ · 17 ։ Ասեդովթի փաղային ներքեւը դաշ-
տի ծովուն քովը ժառանգելին ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Քօրեբի մէջ եղած ուխտը ։ 6 Տասը պա-
տուիրաններուն ։ 22 Ժողովուրդին աղաչան-
քին վրայ՝ Մովսէս Աստուծմէ օրէնքը կ՚ըն-
դունի ։

1 Ու Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կան-
չեց ու անոնց ըսաւ , Լսէ՛ ով
Իսրայէլ՝ աս կանոնները ու գա-
տաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր
ականջներուն կը խօսիմ . սորվեցէ՛ք
անոնք և զգուշութեամբ ի՚ գործ
2 դրէք ։ – Մեր Տէր Աստուածը Քո-
րեբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ ։
3 Տէրը Քաս ուխտը մեր հայրերուն
հետ չըրաւ , հապա մեզի հետ , որ
մենք ամէնքս այսօր հոս ողջ ենք ։
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն
ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ .
5 (Ես – ես անոր Տէրոջը ու-
ձեր մէջը կայնեցայ , որ Տէրոջը
խօսքերը ձեզի պատմեմ . վասն զի
Դուք կրակէն վախնալով լեռը
չելաք .) և ըսաւ ,
6 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեցի ։
7 Իմ դէմ զատ ուրիշ աստուածներ
չունենաս ։
8 Դուն քեզի կուռք չշինե՛ս , ո՛չ
ալ վերը երկնից մէջ՝ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի
ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ
9 նմանութիւնը . Անոնց երկրպա-
դութիւն չընե՛ս , ու զանոնք չը-
պաշտե՛ս . ինչու որ ես քու Տէր
Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած
եմ , Որ կը հատուցանեմ հայրե-
րուն անօրէնութիւնը որդւոցը վը-
րայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորս-
10 րորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս . Եւ
կ՚ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազ-
գը՝ որ կը սիրեն զիս , ու իմ պա-
տուիրանքներս կը պահեն ։
11 Տէրոջը քու Աստուծդ անունը
պարապ տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի
չսեպէ ։
12 Հանգստութեան օրը զգուշու-
թիւն ըրէ սուրբ պահելու , ինչպէս
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պա-
13 տուիրեց ։ Վեց օր պիտի աշխա-
14 տիս , ու բոլոր գործդ ընես . Բայց
եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աս-
տուածդի հանգստութեան օրն է .
ան օրը գործ մը չգործես , ո՛չ դուն՝
ո՛չ քու որդիդ՝ ո՛չ քու աղջկդ՝
ո՛չ քու ծառադ ու աղախինդ՝
ո՛չ քու եզդ ու էշդ՝ ո՛չ քու
ամէն անասունդ , ո՛չ ալ քու
տանդ մէջ եղած օտարականդ , որ
քու ծառադ ու աղախինդ ալ քեզի
15 պէս հանգստանայ . Եւ մի՛տքդ
բերես որ դուն Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աս-
տուածդ հզօրաւոր ձեռքով ու
բարձր բազուկով քեզ անկէ հա-
նեց . անոր համար քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի պատուիրեց որ
հանգստութեան օրը պահես ։
16 Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ ,
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քե-
զի պատուիրեց , Որ քու օրերդ
երկար ըլլան , ու քեզի աղէկ ըլլայ
ան երկրին վրայ , որն որ քու Տէր
Աստուածդ քեզի կու տայ ։
17 Սպանութիւն մի՛ ըներ ։
18 Ու շնութիւն մի՛ ըներ ։
19 Եւ գողութիւն մի՛ ըներ ։
20 Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ
վկայութիւն մի՛ ըներ ։
21 Եւ քու դրացիիդ կնկանը մի՛
ցանկար . ու քու դրացիիդ տանը՝
Կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծա-
ռային՝ կամ անոր աղախինին՝ Կամ
անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու
դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛
ցանկար ։
22 Տէրը աս խօսքերը լեռանը վրայ

ն · ք · զԼ · 1451
Ը Տես թու · լԲ · 6 , 14 ։
Դ ԳԼ · ժԲ · 4 ։
է Ցես · ի · 8 ։
– ԳԼ · գ · 29 ։
– Թու · իա · 24 ։ ԳԼ · ա · 4 ։
Է Թու · իա · 35 ։ ԳԼ · գ · 3 , 4 ։
– ԳԼ · բ · 36 ։ գ · 12 ։
Ր ԳԼ · գ · 9 ։ Սպ · ծԼԴ · 3 ։
Ց ԳԼ · գ · 17 ։

– Եւ · ժԲ · 5 ։ Գ · գ · 23 ։
Ը Տես Մատ · ժգ · 17 ։ Եբր · բ · 9 ։

1491
Ի Եւ · ժԲ · 9 , 19 ։ ի · 22 ։ ԳԼ · գ · 33 , 36 ։ լԴ · 10 ։
Ր Եւ · ի · 21 ։ Գաղ · գ · 19 ։
Ի Եւ · ժԲ · 16 ։ ի · 18 ։ իգ · 2 ։
Ղ Եւ · ի · 2 ։ Ես ։ Գա · իգ · 1 ։ ԳԼ · գ · 4 ։ Սաղ · ձա · 10 ։

ն · ք · զԼ · 1451
Ի Եւ · ի · 3 ։
Ը Եւ · ի · 4 ։
Ի Եւ · լԴ · 7 ։
Ի Երե · լբ · 18 ։ Դան · Թ · 4 ։
Ի Եւ · ի · 7 ։ Ղա · ժԲ · 12 ։ Մատ · ե · 33 ։
Լ Եւ · ի · 8 ։
Ի Եւ · իգ · ի · 2 ։ Եզեկ · ի · 12 ։
Ի Ծն · ը · 2 ։ Եւ · ժգ · 29 , 30 ։ Երբ · գ · 4 ։
Ն ԳԼ · ժԱ · 15 ։ ժգ · 12 ։ իգ · 18 , 22 ։
Հ ԳԼ · գ · 34 , 37 ։
Ն Եւ · ի · 12 ։ Ղա · ժԲ · 3 ։ ԳԼ · իԱ · 16 ։ Եփս · գ · 2 , 3 ։ Կող · գ · 20 ։
Ղ ԳԼ · է · 40 ։
Ճ Եւ · ի · 13 ։ Մատ · ե · 21 ։
Մ Եւ · ի · 14 ։ Հռով · ժգ · 9 ։
Ն Եւ · ի · 15 ։ Ղա · ժը · 20 ։ Ցակ · ը · 11 ։
Յ Եւ · ի · 15 ։ Հռով · ժգ · 9 ։
Ն Եւ · ի · 16 ։
Ղ Եւ · ի · 17 ։ Միք · ը · 2 ։ Ամբ · ը · 9 ։ Դա · ժը · 15 ։ Հռով · է · 7 ։ ժգ · 9 ։

Ն · Ք · ՉԾ · 1451

կրակին՝ ամպին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին զուռեց , և ուրիշ բան չաւելցուց . ու " երկու հատ քարէ տախտակի վրայ գրեց զանոնք , ու
23 ինծի տուաւ : Իսկ լեռանը կրա- կով վառած ատենը՝ երբոր խաւա- րին մէջէն ան ձայնը լսեցիք , իմ քովս եկաք գլուխ , այնպէս ձեր ցե- ղերուն բոլոր գլխաւորները և ձեր
24 ծերերը , ու ըսիք , Ահա մեր Տէր Աստուածը իր փառքը ու մեծու- թիւնը մեզի ցուցուց , ու Աստու ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք . այս- օր տեսանք որ Աստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը Նորջ
25 մնաց : Եւ հիմա մենք ինչո՞ւ մեռ- նինք . (քանզի այն մեծ կրակը մեզ պիտի ոպառէ .) " թէ որ մենք մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը ևս լսենք ու
26 ողջ մնաց : Դուն մօտեցիր և մեր Տէր Աստուծոյն բոլոր ըսելու խօս- րը լսէ , ու Ան մեր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ իսօսի , դուն մե- զի ըսէ . մենք մտիկ կ'ընենք ու կը
28 կատարենք : Ու Տէրը ձեր խօս- քերուն ձայնը լսեց , երբոր դուք ինծի կը խօսէիք , ու Տէրը ինծի ըսաւ , Ան ժողովուրդին քեզի ը- սած խօսքերուն ձայնը լսեցի . " ա-
29 նոնց ամէն բանը շնորհ է : Ե- րանի թէ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար , որ ինծմէ վախնալով ՚իմ բոլոր պատուիրանքներս միշտ պա- հէին , " որ իրենց ազէկ ըլլար ու իրենց որդւոցն ալ յաւիտեան :
30 Գնա՛ անոնց ըսէ , Դուք ձեր վրան-
31 նէրը դարձէք : Բայց դուն հոս իմ հէնց կեցիր , ՚ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պատուիրաքներդ , կանոններդ ու դատաստաններդ քեզի ըսեմ , որ ընեն զանոնք կատարեն ան երկրին մէջը որն որ ես անոնց
32 կու տամ ժառանգութեան համար : Ուրդ զգոյշ եղէք ձեր Տէր Աս- տուծոյն ձեզի պատուիրածին պէս ընելու , ՚ա՛ աջ դին կամ ձախ դին
33 չխոտորիք : ՚Ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբանե- րուն մէջը քալէք , որ ապրիք , ՚ու ձեզի ազէկ ըլլայ , և ձեր ժառանգե- լու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք :

Գ Լ · Զ

1 Մովսէս կը սորվեցնէ թէ օրէնքին լուսմը հնազանդութիւն է , 3 ու կը յորդորէ որ հե- նազանդին :

1 Ա՛ ատոնք են " ան պատուիրաք-
նները , կանոնները ու դատաս-
տանները , որ ձեր Տէր Աստուածը ինձի պատուիրեց ձեզի սորվեցընե- լու համար , որ ձեր մնանելու ու ժառանգելու երկրին մէջ ՚ի դործ
2 դնէք ըլլանք : Ո՛րպէս զի քու Տէր Աստուածդ վախնաս , ու անոր ա- մէն կանոնները ու պատուիրանք- ները՝ որ ես քեզի կը պատուիրեմ , քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես , թէ դուն , թէ քու որդիդ և թէ քու որդւոյդ որդին , ՚ո՛ր
3 քու օրերդ երկար ըլլան : Արդ՝ ով Իսրայէլ , մտիկ ըրէ , ու զգուշու- թիւն ըրէ ըլլանք կատարելու , որ քեզի աղէկ ըլլայ , և Ը կաթ ու մեղր բղխող երկրին վրայ խիստ շատ- նաս , Ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ :
4 Ո՛վ Իսրայէլ , մտիկ ըրէ . մեր Տէր Աստուածը *մի միայն՝ Տէր է :
5 Ու Ը քու Տէր Աստուածդ Ը բոլոր սրտովդ , բոլոր հոգիովդ ու բոլոր
6 զօրութիւնովդ սիրէ : Եւ Քու խօսքերը որ ես այսօր քեզի պա- տուիրեցի , քու սրտիդ մէջը ըլլան .
7 Ու ՚անոնք քու որդւոցդ կրկին և կրկին անդամ սորվեցընես . և Թէ տանդ մէջ նստած ատենդ , Թէ ճամբայ քալած ատենդ , և Թէ պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնց
8 վրայով խօսիս : Եւ զանոնք նշա- նի համար ձեռքիդ վրայ կապես , ու ճակատնոցի համար աչքերուդ
9 միջտեղը ըլլան . Ու նաև անոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ և դռներուդ վրայ գրես :
10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն երկիրը՝ որուն հա- մար քու հայրերուդ Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ , որ քեզի մեծ ու պեղեցիկ քաղաքներ տայ , Ը որոնք դուն շի-
11 նած չես , Ու ամէն բարիքներով լցուած տուներ , որոնք դուն լե- ցուցած չես , ու փորուած ջրհոր- ներ , որոնք դուն փորած չես , այ- դիներ ու ձիթենիներ , որոնք դուն տնկած չես . ու ՚ե՛րբոր ուտես ու
12 կշտանաս , Զգոյշ եղիր , որ չըլլայ թէ քեզ եգիպտոսի երկրէն՝ ծա- ռայութեան տունէն հանող Տէրը
13 մոռնաս : Քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս , ու զանիկայ պաշտես , և Անոր անունովը երդում ընես :
14 ՙ Օտար աստուածներուն՝ ձեր բո- լորտիքը եղող ժողովրդոց աս- տուածներուն ետևէն չերթաք .
15 (Վասն զի Քու Տէր Աստուածդ ՚ը- քու մէջտեղդ է , նախանձոտ Աս- տուած է .) Չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդդ բարկութիւնը քու վը- րադ բորբոքի , ու քեզ երկրի երե- սէն բնաջինջ ընէ :

Ն · Ք · ԴԾ · 1451

Բ Եզ · ի · 20 ։ Գէ · ժ · 12 , 13 ։ Սաղ · ճժա · 10 ։ ՃԼ · 1 ։ ՃաղՂ · ժը · 13 ։

Է Գլ · դ · 40 ։ Ռաակ · պ · 1 , 2 ։

Ը Եզ · գ · 8 ։ Է Ցն · ժե · 5 ։ Բէ · 17 ։

Ջ Ես · Խը · 8 ։ Մար · ժը · 29 , 32 ։ ՃՁ · ժէ · 3 ։ ա Կոր · ը · 4 , 6 ։

* Եբր · ԺԿ

Ի Գլ · ժ · 12 ։ Մաա · իբ · 37 ։ Մար · ժը · 30 ։ Ղռ · ժ · 27 ։

Ւ դ Թագ · իգ · 25 ։

Ի Գլ · ժա · 18 ։ Լը · 46 ։ Սաղ · լէ · 31 ։ խ · Ն ։ ՃժԹ · 11 , 98 ։ Ռաակ · գ · 3 ։ Եա · ծա · 7 ։

ՃԳլ · գ · 9 ։ ժա · 19 ։ Սաղ · Ղը · 4 ։ 5 , 6 ։ Ե- փես · գ · 4 ։

Է Եզ · ժգ · 9 , 16 ։ Գլ · ժա · 18 ։ Ռաակ · գ · 3 ։ գ · 21 ։ է · 3 ։

Լ Գլ · ժա · 20 ։ Եա · ծէ · 8 ։

Է Ցես · իգ · 13 ։ Սաղ · ճն · 44 ։

Ճ Գլ · ը · 10 , ՃՃ ։

Ի Գլ · ժ · 12 , 20 ։ ժգ · 4 ։ Մաա · գ · 10 ։ Ղռ · գ · 8 ։

Հ Սաղ · կգ · 11 ։ Եա · խե · 23 ։ կե · 16 ։ Երեմ · գ · 2 ։ ե · Է ։ ժը · 16 ։

Ն Գլ · ը · 19 ։ ժա · 28 ։ Ե- րեմ · իե · 6 ։

Ղ Գլ · ժգ · Է ։

Ճ Եզ · ի · 5 ։ Գլ · գ · 24 ։

Ր Գլ · է · 4 ։ ժա · 17 ։

Ն · ք · ՉԾ · 1451

ՃՄատ. գ · 8։ Ղուկ. դ · 12։ Ն ԵԼ · Ժէ · 2, 7։ Թուա. ի · 3, 4։ Իսա · 4, 5։ ՍԱՔԱ · Ժ · 9։

Ե ԳԼ · Ժա · 13, 22։ Սապ. ՃԺԹ. 4։

Ռ ԵԼ · Ժէ. 26։ ԳԼ · Ժբ. 28։ Ժգ · 18։

Ե Թուա · ԼԳ · 52, 53։

Դ ԵԼ · Ժգ · 14։

Ե ԵԼ · գ · 19։ Ժգ · 3։

Ռ ԵԼ · Կ · ք · Թ · Ժ · Ժա · Ժբ։ Սապ · ՃԼ · 9։

* ԵՔբ · ևար = Հմր 2։

Ա ԳԼ · Ժ · 13։ Ցոբ · Լ · 7, 8։ Երեմ. լբ · 39։

Տ ԳԼ · գ · 1։ ը · 1։ Սաղ. խա. 2։ Ղուս. Ժ · 28։

Ր ՂԼ · Ժբ · 5։ ԳԼ · Իգ · 13։ Հռոմ. Ժ · 3, 5։

Տ ԳԼ · լ · 3։ Սապ · խգ · 2, 3։

Ք Ծն · Ժէ · 19, ԼԸ։ ԵԼ · լգ · 2։

Ֆ ԳԼ · գ · 38։ Թ · 1։

Ծ Հմր 23։ ԳԼ · իգ · 14։

Ի Թուա · լգ · 52։ ԳԼ · ի · 16, 17։ Ցես · գ · 17։ ը · 24։ Թ · 24։ Ժ · 28, 40։ Ժա · 11, 12։

Չ ԵԼ · իգ · 32։ լգ · 12, 15։ 16։ Դատ · ը · 2։ Տես գլ · ի · 10, ԼՀ։ Ցես · ը · 14։ Թ · 18։ Դատ · ա · 24։

Ի Ցես · իգ · 12։ գ Թագ. Ժա · 2։ Եզր · Թ. 2։

16 ՝Ձեր Տէր Աստուածը չփորձէք, Ինչպէս որ Մասային մէջ փոր-
17 ձեցիք ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները, ու ձեզի պա-
տուիրած վկայու թիւնները ու կանոնները զգուշու թեամբ պա-
18 հեք ։ Եւ "Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է, այն ը-
նեա, որ ձեզի ապրիլ ըլլայ, ու մտնես ժառանգես այն բարի ե-
կիրը որն որ Տէրը քու հայրերուդ
19 երդում ըրաւ ։ Ձեր թշնամիներդ քու առջեւէդ
Հալածեու, ինչպես որ Տէրը ըսաւ ։
20 Երբոր քու զաւակդ քու որդիդ ըսելով
Հարցնէ ու ըսէ թէ Ինչ պէտ
ըլլան այն վկայու թիւնները՝ կանոն-
ները ու դատաստանները, որոնք որ
մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուի-
21 րեց ։ Ան ատենը քու որդւոյդ պի-
տի ըսես, Մենք Եգիպտոսի մէջ
փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը
Հզօրաւոր ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն
22 Հանեց ։ "Եւ Տէրը մեր աչքերուն
առջեւը Եգիպտոսի վրայ, փարա-
ւոնին վրայ ու անոր բոլոր տանը
վրայ մեծ ու *սոսկալի նշաններ
23 ու հրաշքներ ըրաւ ։ Եւ մեզ
անկէ Հանեց, որ մեզ տանի ու
մեր Հայրերուն երդումով խոստա-
24 ցած երկիրը տայ մեզի ։ Ուստի
Տէրը մեզի պատուիրեց, որ ասոր բո-
լոր կանոնները Ի գործ դնենք, "ու
մեր Տէր Աստուածէն վախնանք,
Հոր մեզի ազէկ ըլլայ միշտ, ու "ողջ
25 պահէ մեզ ինչպէս որ Եւ այսօր։ Եւ
Թէ որ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը
աս բոլոր պատուիրանքները զգու-
շութեամբ կատարենք, ինչպէս որ
ինք մեզի պատուիրեց, ե՜ն մեզի
արդարու թիւն պիտի սեպուի ։

ԳԼ · Է

1 Ու երբ ազգաց Հետ Հաղորդակցու թիւն չընէք կ'արգիլուի, 4 կռապաշտու թենէ ազատ լի-
նելու Համար · 6 ժողովուրդր սուրբ մնալու Համար · 9 քանզի Աստուած պարտած ու
արդար է, 12 և Իսրայէլացւոց պիտի օգնի անոնց բնակու պատերազմներուն մէջ ։

1 Երբոր "քու Տէր Աստուածդ տա-
նի քեզ ան երկիրը, ուր որ պի-
տի մտնես ժառանգելու Համար, ու
քու առջեւէդ շատ ազգեր Հալածէ,
ՃՔետացիները, Գեղգեսա-
ցիները, Ամորհացիները, Քանա-
նացիները, Փերեզացիները, Խեւա-
ցիները ու Յեբուսացիները, աս
եօթը ազգերը որոնք էքեզմէ մեծ
2 ու զօրաւոր են, Ու երբոր քու Տէր
Աստուածդ Ը զանոնք քու ձեռքդ
տայ, զանոնք զարնես Եա՜ բոլո-
րովին կորսընցընես ։ Ուանոնց Հետ
ուխտ չընես ու անոնց չողոր-
3 միս ։ Ո՛չ ալ Եանոնց Հետ խնա-

մութիւն ընես ։ քու աղջիկդ անոր
տղուն չտաս, ու անոր աղջիկը քու
4 տղուդ չառնես ։ Վասն զի քու որ-
դիքներդ իմ ծառայու թենէս պի-
տի դարձընեն օտար աստուածներ
պաշտելու ։ Եու Տէրոջը բարկու-
թիւնը ձեր վրայ բորբոքելով ձեզ
5 շուտով պիտի կորսընցընէ ։ Սակայն
անոնց առանկ ըրէք ։ Ը Անոնց սեղան-
ները կործանեցէք, անոնց արձանին-
րը խորտակեցէք, անոնց Աստարովթ-
ները կտրեցէք, ու անոնց քանդա-
կուած կուռքերը կրակով այրեցէք ։
6 Ե Քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ
սուրբ ժողովուրդն ես ։ Ե Քու Տէր
Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող
բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց,
որ դուն անոր սեպհական ժողո-
7 վուրդը ըլլաս ։ Տէրը որ ձեզ սիրեց
ու ընտրեց, ամէն ազգերէն շատ ալ
բլլալնուդ Համար չէ, քանզի դուք
8 եամէն ազգերէն քիչ եր էիք ։ Ա՛լ
Ե Տէրը ձեզ սիրելուն Համար, ու
Ե ձեր Հայրերուն երդումը
պահելու Համար, Ի Տէրը ձեզ զո-
րաւոր ձեռքով ծառայու թեան
տունէն Հանեց, և Եգիպտացւոց
փարաւոն թագաւորին ձեռքէն
9 ազատեց ։ Արդ դիտցիր որ քու-
Տէր Աստուածդ ինքն է Աս-
տուած, Հաւատարիմ Աստուածը,
Որ պահքը սիրողներուն ու իր պա-
տուիրանքները պահողներուն մինչեւ
Հազար սերը ուխտ ու ողորմու-
10 թիւն կը պահէ ։ Եւ ղինքը ա-
տողներուն ալ իրենց երեսին դէմ
պատիժը կու տայ, ու զանոնք կը
կորսընցընէ ։ Ը զինքը ատողին պա-
տէժը չուշացըներ, անոր երեսը կու
11 տայ ։ Ուրեմն պահէ դուն ան պա-
տուիրանքները, կանոնները ու
դատաստանները՝ որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ որ ընես ։
12 Ո՛ւ ատ Թէ որ աս դատաստան-
ները լսելով անոնք պահես ու Ի
գործ դնես, քու Տէր Աստուածդ
քեզի Համար ուխտը հայրերուդ
13 երդում բրած ուխտը ու ողորմու-
թիւնը պիտի պահէ ։ Նաև Ը քեզ
պիտի սիրէ և քեզ օրհնէ ու քեզ
պիտի շատցընէ ։ և Ը քու արտայնիդ
պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու
ցորենդ, քու գինիդ, քու եղդ,
կովերուդ ծնունդը ու ոչխարնե-
րուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան երկ-
րին վրայ որն որ Տէրը քու հայրե-
րուդ երդում բրաւ քեզի տալու ։
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ
պիտի ըլլաս ։ "ու ձեր մէջը և ձեր
անասուններուն մէջը Թէ արուն-
րէն և Թէ էգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի ։ Եւ Տէրը ամէն հի-
ւանդու թիւնները քեզմէ պիտի

Ն · ք · ՉԾ · 1451

Ե ԳԼ · գ · 15։

Ը ԳԼ · իգ · 24։ լգ · 13։ ԳԼ · Ժբ · 2, 3։

Ի ԵԼ · իգ · 6։ ԳԼ · Կ · 10։ Ղեւտ. ա · 5։ Դատ · Թ · 4։

Չ Ես · ԺԹ · 18։ Նում · ա · 2։

Ց ԳԼ · Լ · 35։ Ղ ԳԼ · իգ · 3։ ԳԼ · Իբ · 1։

Ի Սապ · ՃԼ · 8, 9։ Ղա · ա · 55, 72, 73։

Ռ Ցես · Ժգ · 21։

Ե ԳԼ · Իբ · 4։

Ռ ԵԼ · իգ · 26, ԼՀ։

Ն·ՔՐ·ԶԲ· 1451

1 Այն պատուիրանքները որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝ զգոյշ եղէք որ ընէք, որպէս զի ապրիք ու շատնաք ու մտնէք ժառանգէք այն երկիրը, որն որ Տէրը ձեր հայրերուն երդումով
2 խոստացաւ։ Ու մի՛որ պահէ ան բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Աստուածդ աս քառասուն տարին ի քեզ անապատին մէջ պտըտցուց, ի քեզ խոնարհեցնելու՝ փորձելու զ ու սրտիդ մէջինը իմանալու համար, թէ արդեօք դուն անոր պատուիրանքները պիտի պահես թէ
3 չէ։ Եւ Տէրը քեզ խոնարհեցուց, և անօթեցուց և մանանայով կերակրեց, որն որ ո՛չ դուն կը ճանչնայիր, և ո՛չ քու հայրերդ, քեզի իմացընելու համար՝ թէ ե՛ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ, հապա մարդը Տէրոջը բերնէն ելած ամէն խօս-
4 ո՛վք կ՚ապրի։ ԸԱս քառասուն տարին քու վրայէդ լաթերդ չհինցան, ու ոտքերդ չուռեցան։
5 Ի՛ե սրտիդ մէջը դիտնաս որ ինչպես մարդ մը կը խրատէ իր որդին, քու Տէր Աստուածդ ա՛ե
6 քեզ անոնկ կը խրատէ։ Ու՛ բուն քու Տէր Աստուածդուդ պատուիրանքները պահես, ի՛որ ա՛նոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու
7 անկէ վախնաս։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ մէկ աղէկ երկիր մը կը տանի քեզ, է՛անոնկ երկիր մը՝ ո՛ր գաշտերէ ու լեռներէ բղխող գետերով՝ աղբիւրներով ու խորունկ
8 ջուրերով լեցո՛ո՛ն է։ Անոնկ երկիր մը՝ ո՛ր ցորենով, գարիով, այդինեւ-րով, թզենիներով և նռենիներով լեցո՛ո՛ն է։ Իւղ տուող ձիթե-
9 նիներու ու մեղրի երկիր։ Անոնկ երկիր մը՝ որ հոն *կուշտ հաց պիտի ուտես, ո՛ր անոր մէջ բնաւ բան մը պիտի չպակսի քեզի։ Երկիր մը՝ Որուն քարերը երկաթ են, ու անոր լեռներէն պղինձ պիտի հանես։
10 Ու ուտած երբոր ուտես ու կշտանաս, քու Տէր Աստուածդ օրհնես, ան աղէկ երկիրը քեզի տալուն հա-
11 մար։ Քու անձիդ զգուշացի՛ւն ըրէ, չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ մոռնաս, ու չպահես անոր պատուիրանքները, դատաստանները ու կանոնները, որոնք ես այսօր
12 քեզի կը պատուիրեմ։ Ի՛ Ու երբոր ուտես ու կշտանաս, և դեղեցիկ տուներ շինես, ու բնակիս անոնց
13 մէջը, Ու երբոր արջառներդ և հօ-տերդ շատնան, ու ՚նաև արծաթիդ ու ոսկիդ շատնայ, և քու ամէն
14 ունեցածդ շատնայ, ի՛Զըլլայ որ սիրտդ հպարտնայ և հրես Տէր Աստուածդ մոռնաս, ան որ Եգիպ-

Ն·ՔՐ·ԶԲ· 1451

՚՚ ԳԼ·Դ·1։ Ե·32, 33· Ղ·1, 2, 3։

Բ ԳԼ·ՈՒ·3։ Ր·Ղ·Ի՛Թ· 5։ Սաղ· ՃԼԶ· 16։ Ա՛մով· Բ· 10։

Է ԵԼ·ԺԶ·4։ ԳԼ·ԺԴ·3։

Ը Բ ՄՆ·ԼԲ· 31։ ՅՈՒ·Բ· 25։

Ի ԵԼ·ԺԶ·2, 3։

Լ ԵԼ·ԺԶ· 12, 14, 35։

Ի Սաղ·ՃԴ· 29։ Մ՚՚՚· Դ·4։ Ղբ· Դ·4։

Ը ԳԼ·Ի՛Թ· 5։ Ղհ՚Մ· Ի՛Թ·21։

Ի Բ Թագ·Ի· 14։ Սաղ· ՃԻ՛Թ· 32։ Առակ·Գ· 12։ Եբր· ԺԲ·Ի՛, 6։ Յայտ·Գ· 19։

Ի ԳԼ·Ե·33։

Ի ԳԼ·ԺՈՒ· 10, 11, 12։

* ԵՔԲ· ա· ուանց չգա-տորութեան

Լ ԳԼ·ԼԴ· 25։

Ի ԳԼ·Դ·11, 12։

Ի ԳԼ·Իբ·47։ ԼԲ·15։ Ա-ռակ·Լ·9։ Ովս·ԺԴ· 6։

Ի ա Կոր·Դ· 7։

Հ Սաղ·ՃԶ· 21։

վերցընէ. ու չան Եգիպտացւոց գէշ ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես, քնաւ քու վրադ պիտի չբերէ. այլ անոնք քու բոլոր թշնամիներուդ
16 վրայ պիտի խրկէ։ Եւ դուն պիտի ոսպատաս ան բոլոր ազգերը, որոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ պիտի տայ. և քու աչքդ անոնց չխնայէ. ու անոնց աստուածներուն չպաշտես, վասն զի ան որ-
17 որդայթ պիտի ըլլայ։ Թէ որ սրտիդ մէջը ըսես Թէ Ան ազգերը ինծմէ շատուր են, ես ի՛նչպես
18 կրնամ անոնք հալածել. ՚Անոնցմէ մի՛ վախնար, այլ Յիշէ՛ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ ըրաւ Փա-րաւոնին ու բոլոր Եգիպտացիներ-
19 ուն, ՚Այն մեծամեծ փորձերը որոնց դուն ականատես եղար, ան նշանները ու հրաշքները, ան զօ-րաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը, որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց. քու Տէր Աստուածդ անանկ պիտի ընէ ան բոլոր ազգե-
20 րուն, որոնցմէ դուն կը վախնաս։ Ը Ու նաև քու Տէր Աստուածդ ա-նոնց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ, որ մնացածները ու քու երեսէդ
21 պահուըտողները կորսուին։ Ո՛ր-ե՛ն անոնց երեսէն մի՛ վախնար. քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ ՚ան զօրաւոր ու ահարկու Աստուածը
22 ՚ձեր մէջն է։ Ի՛Եւ քու Տէր Աս-տուածդ ան ազգերը քու առջեւդ կամաց կամաց պիտի վռընտէ. զանոնք չես կրնար մէկէն հատցընել, որ չըլլայ թէ դաշտին գազանները
23 վրադ շատնան։ Նէ քու Տէր Աս-տուածդ զանոնք *քու ձեռքդ պիտի մատնէ, ու զանոնք մեծ կործա-նումով պիտի կործանէ, մինչև որ
24 ամէնքը բնաջինջ ըլլան։ ՚Նաև ա-նոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ, և անոնց անունները Ի՛երկինչ տակէն ոչնչացընես. ՚ու բնաւ մէկը պիտի չկրնայ քեզի դէմ կենալ, մինչև որ զանոնք կոր-
25 սընցընես։ Անոնց աստուածներուն քանդակուած կուռքերը Բ՛կրակով այրես. ու Ի՛անոնց վրայ եղած ոս-կիին ու արծաթին աչք տնկկլով՝ անոնք քեզի չառնես, որ անոնց-մով Ո՛րոգայթի չբռնուիս. վասն զի անոնք Է՛քու Տէր Աստուածդ
26 առ Ջլը գարշելի են. Արդ գարշելի բան մը տունդ մի՛ տաներ, որ դուն ալ անոր պէս նզոված չըլլաս. անկէ բոլո-րովին զզուիս, ու զանիկա խիստ գար-շելի սեպես, վասն զի նզոված է ան։

ԳԼ·Բ

1–20 Մովսէս կը յորդորէ Իսրայէլացիները Աս-տուածդ Տնազանդելու, անոր բարերարութիւնը-ները յիշելով։

ՆԴՔԴ 1451

յԹում. իա. 6 : Ովս. ժգ. 5 :

ՂԵս. կգ. 12, 13, 14 : Երեմ. բ. 6 :

ՁԹում. ի. 11 : Ասղ. Նը. 15 : ՃԺգ. Ա :

ՃՀմր 3 : ԵՒ. ժգ. 15 :

յԵրեմ. իդ. 5, 6 : Երր. ժբ. 11 :

ՆԳԼ. Թ. 4 : ա Կոր. գ. 7 :

ՂՌաակ. ժ. 22 : Ովս. բ. 8 :

ՀԳԼ. է. 8, 12 :

ՂԳԼ. գ. 26 : Լ. 18 :

ՂԴան. Թ. 11, 12 :

տացւոց երկրէն՝ ծառայութեան
15 տունէն քեզ հանեց, Եւ ան մեծ
ու ահաւոր, Ե՛ս կռիւդ օձերով ու
կարիճներով լեցո՛ւ, չոր ու անջուր
անապատին մէջ Ղրեզ պտրտցուց,
ու քեզի ապառաժ քարէն ջուր
16 հանեց. Եւ անապատին մէջ քու
հայրերուդ չճանչցած Մանանա-
յովը քեզ կերակրեց, որ քեզ խո-
նարհեցնէ ու փորձէ, և յվերջը
17 քեզի բարիք ընէ. Ու Եւ որտիդ մէջը
չըսես Թէ Իս հարստութիւնը իմ
կարողու թեամբս ու իմ ձեռքիս
18 ուժովը վաստկեցայ. Հապա քու
Տէր Աստուածդ յիշես, Նքանզի
հարստութիւն ոտանալու համար
քեզի այժ տուողը ան է, ո՛ր քու
հայրերուդ իր երդումով ըրած
ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ այս-
օր կը տեսնես :
19 Եւ Թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով ուրիշ աստուածներու
ետևէ երթաս, զանոնք պաշտես,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
Ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ
դուք բոլորովին պիտի կորսուիք՝
20 Ինչ ազգերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր
առջևէն պիտի կորսնցընէ, Նա-
նակ պիտի կորսուիք, ինչու որ
ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մոռիկ
չըրիք :

Գլ. Թ

1—29 Մովսես Իսրայէլացւոց քաջի մը ապրա-
ստութիւնները յիշելով՝ կը վերջնէ ա-
նոնցմէ ինքզինքին արդար սեպելու կարծի-
քը :

1 Լսէ՛, Իսրայէլ՝ մոռիկ ըրէ. Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս,
որ երթաս Ընդգմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու Մինչև երկինքը պարսպ-
պատուր մեծ քաղաքներ ժառանգես,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազ-
գը՝ Ենակիմներուն որդիքը՝ որոնք
դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես
Թէ Ենակին որդւոցը ով կրնայ
դէմ դնել :
3 Արդ դուն այսօր գիտցիր, որ
քու Տէր Աստուածդ ինքը Էրու-
քիչ կ՚անցնի Ղրեզմէ մաշող կրակ
մը, Ե՛ս զանոնք պիտի կորսընց-
նեմ, և քու առջևէդ զանոնք պիտի
հալածես, ու շուտով կորսընց-
նես, ինչպես որ Տէրը քեզի բսաւ :
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք
քու առջևէդ հալածէ, Ըսրտիդ
մէջը չըսես Թէ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս առ երկիրը բե-
րաւ որ ժառանգեմ. Քանզի Տէ-
րը աս ազգերը իրենց անօրէնու-
թեանը համար քու առջևէդ կը
5 վռընտէ : Քզի Թէ քու արդարու-

թեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը
համար կը մտնես անոնց երկիրը
ժառանգելու, այլ քու Տէր Աս-
տուածդ՝ ան ազգերուն անօրէնու-
թեանը համար զանոնք քու առ-
ջևէդ կը վռընտէ, և որ հաստատէ
Նան խօսքը՝ որուն համար քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահա-
կին ու Յակոբին երդումով ըրաւ :
6 Ուստի գիտցիր որ քու արդարու-
թեանդ համար չէ որ քու Տէր Աս-
տուածդ աս բարի երկիրը քեզի
ժառանգել կու տայ. Ընդանդ դուն
խստացաւրանոց ժողովուրդ մըն ես :
7 Միտդդ պահէ ու մի՛ մոռնար
որ դուն քու Տէր Աստուածդ անա-
պատին մէջ բարկացուցիր. Ե՛ն-
զիպտոսի երկրէն ելած օրէդ մինչև
հոս եկած օրդ Տէրոջը անդադանդ
8 եղար : Նէորեբի մէջ ալ Տէրը
բարկացուցիք. և Տէրը ձեզ կոր-
սընցընելու համար ձեզի բարկա-
9 ցաւ : Երբոր ես լեռը ելայ, որ
քարեղէն տախտակները առնեմ՛,
այսինքն Տէրոջը ձեզի հետ բրած
ուխտին տախտակները, Նքառասուն
օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցայ.
ոչ հաց կերայ և ոչ ջուր խմեցի.
10 Ղև տուին Տէրը տուաւ ինծի Աս-
տուծոյ մատովը գրուած երկու
քարեղէն տախտակները. ու անոնց
վրայ էր՝ ամէն բոլոր այն իսօսքե-
րը, որոնք Ժողովին օրը լեռանը
վրայ կրակին մէջէն Տէրը ձեզի ը-
11 րաւ ցեց : Արդ քառասուն օրէն ու
քառասուն գիշերէն ետքը Տէրը ե-
կաւ քարեղէն տախտակները՝ այս-
ինքն ուխտին տախտակները ինծի
12 տուաւ : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Ե՛լ, սո շուտով ասկէ վար իջիր,
քանզի ապականեցաւ քու ժողո-
վուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հա-
նեցիր. իմ պատուիրած ճամբայէս
շուտով խոտորեցան. իրենց ձու-
13 լածոյ կուռք շինեցին : Ու նաև
Տէրը ինծի հետ իսօսելով ըսաւ,
Ես աս ժողովուրդին նայեցայ, և
ահա Ե խստացաւրանոց ժողովուրդ
14 մըն է ան. Թող տուր զիս որ
զանոնք կորսընցընեմ, ու Նանոնց
անունը երկինքի տակէն բնաջինջ
ընեմ, Ղև քեզ անոնցմէ զօրաւոր
15 Եւ մեծ ազգ մը պիտի ընեմ :
Ես վար իջայ, Ե՛ու լեռը կրակով կ՚այ-
րէր. և ուխտին երկու տախտակ-
ները երկու ձեռքերուս վրան էին :
16 Ես Եսրը նայեցայ տեսայ որ ձեր Տէր
Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցեր՝
ձեզի ձուլածոյ որթ շիներ էիք,
Տէրոջը ձեզի պատուիրած ճամբա-
17 յէն շուտով խոտորեր էիք. Ան
տուներ ան երկու տախտակները

ՆԴՔԴ 1451

ՂՅՇ. ժբ. 7 : ժգ. 15 : ժե. 7 : ժէ. 8 : իգ. 4 : իբ. 13 :

ՃՀմր 13 : ԵՒ. լբ. 9 : Ես. 3 : Լգ. 9 :

ՅԵս. ժգ. 11 : ժգ. 2 : ժէ. 2 : Թում. ժա. 4 : ի. 2 : իե. 2 : ԳԼ. լա. 27 :

ՀԵս. իգ. 18 : Լգ. 28 :

ՂԵս. լա. 18 :

ՃԵս. ժթ. 17 : ի. 1 : ԳԼ. գ. 10 : ժ. 4 : ժբ. 16 :

Ֆ Ես. լբ. 7 :

յ ԳԼ. լա. 29 : Դատ. բ. 17 :

Ն Ես. լբ. 9 :

ՂՀմր 6 : ԳԼ. ժ. 16 : լա. 27 : դԹագ. ժէ. 14 :

Ա Ես. լբ. 10 :

Ղ Գ. իմ. 20 : Սաղ. Թ. 5 : ՃԹ. 13 :

ՊԹում. ժգ. 12 :

Ձ Ես. լբ. 15 :

Ա Ես. ժթ. 18 : ԳԼ. գ. 11 : է. 23 :

Ա Ես. լբ. 19 :

Ն. Գ. Ա. 1 : Ես. 3 : Ե. 1 : Ա. 1 : Ե. 1 : Ա. 1 : Ե. 1 : Ա. 1

Ն·Ք·ԳՖ· 1451

բռնեցի , ու իմ երկու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի , և ձեր աչքերուն առջևը զանոնք կոտրտեցի ։

18 Եւ որ առջինին պէս ԷՏերոջը առջևը *աղաչեցի քառասուն օր ու քառասուն գիշեր . ո՛չ հաց կերայ ո՛չ ալ ջուր խմեցի , ձեր գործած բոլոր մեղքին համար . վասն զի Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելով

19 զանիկայ բարկացուցեր էիք . *Քանզի վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսնցնելու համար . †սակայն Տէրը ան անգամին ալ

20 ինծի լսեց ։ Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ , անանկ որ զանիկայ պիտի կորսնցնէր . ու նոյն ատենը Ահարոնին համար ալ աղաչեցի :

21 զօթը րոի ։ Եւ ‡ձեր ըրած մեղքը՝ այսինքն որթը առի , ու զանիկայ կրակով այրեցի . ետքը զանիկայ ծեծելով լաւ մը փշրեցի , մինչև որ մանր փոշի եղաւ . և ան փոշին լեռնէն իջնող առուին մէջը նետեցի ։

22 Նաև *Տաբերայի , †Մասասայի ու *Կիբրոթ Հաթթաւայի մէջ Տէրը

23 բարկացուցիք ։ Ու °երբոր Տէրը ձեզ Կադէս բառնեալէն խրկեց , և ՅԷվէ ըսաւ , Ելէք , ու իմ ձեզի տուած երկիրս ժառանգեցէք , ան ատենը ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին անշազանդութիւն ըրիք , ու ‡անոր չհաւատալով անոր խօսքը

24 ըր մտիկ չըրիք ։ *Ձեզ ճանչցած օրէս ՚ի վեր Տէրոջը անշազանդ էք ։

25 Բ Ուստի ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ պաչեցի , Տէրոջը առջևը պաչեցի , որովհետև Տէրը ըսաւ որ ձեզ կորսնցնի ։

26 †Եւ ես Տէրոջը պաչեցի ու ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ , մի՛ կորսնցներ քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու մեծութեամբդ ազատեցիր , ու զօրաւոր ձեռքովդ

27 Եգիպտոսէն հանեցիր ։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամը , Իսահակը ու Յակոբը յիշէ , և աս ժողովուրդին խստութեանը , անօրէնութեանը

28 ու մեղքին մի՛ նայիր . Զբոյայ որ ան երկրին , ուսկից որ մեզ հանեցիր , ‡Եհովէին ըսեն թէ †Տէրը կարող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը որ անոնց խոստացեր էր , կամ զանոնք ատելով , հանեց զանոնք որ անաս

29 պատին մէջ մեռցընէ ։ Բ Որովհետև անոնք քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ են , որոնք դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու բարձր բազուկովդ Եգիպտոսէն հանեցիր ։

Գ Ի Ն · Ժ

1 Մովսէս կը յիշէ Աստուծոյ ողբմածութիւնը՝ որ նորէն ուրիշ երկու տախտակներու վրայ գրեց օրէնքը , 6 քահանայութեան յաջորդութիւնը որոշեց , 8 Ղեւիին ցեղը զատեց , 10 ու ժողովուրդին համար Մովսէսին ըրած պաչաները ընդունեց ։ 12 Հնազանդութեան յորդորանք մը ։

Ն·Ք·ԳՖ· 1451

1491

1 Ա Ն ատենը Տէրը ինծի ըսաւ , Քեզի առջիններուն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփէ , ու լեռը ինծի ելլելը , ու նաև Բ քեզի մէկ

2 փայտէ տապանակ մը շինէ . Եւ տախտակներուն վրայ քու կոտրած առջի տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ , ու †զանոնք

3 տապանակին մէջը դնես ։ Ուստի ես Ակատիի փայտէ տապանակ մը շինեցի , Բ ու առջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ կոփեցի , ու ան երկու տախտակները ձեռքս

4 *Նէլով լեռը ելայ ։ Եւ Նտախտակներուն վրայ՝ առջի գրուածքին պէս ան տասը խօսքերը գրեց , Բ որոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ Ը ժողովքին օրը . և Տէրը զանոնք ինծի տուաւ ։

5 Անկէ դառնալով Բ լեռնէն վար իջայ . ու Ժ տախտակները շինած տապանակիս մէջը դրի , Բ որ ան տեղը կենան , ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց ։

6 Եւ Իսրայէլի որդիքը Բերոթ Բնաւկ յականէն Մոսէրա չուեցին . Բ հոն մեռաւ Ահարոն , ու հոն թաղուեցաւ , և անոր որդին Եղեազար անոր տեղը քահանայ եղաւ ։

7 Ժ Անկէ գադգադ , ու գադգադէն Ջուրի առուներու երկիրը՝ Եոթբաթա չուեցին ։

8 Ան ատենը Տէրը Իղևիին ցեղը զատեց , Հ որ Տէրոջը ուխտին տապանակը կրէ , Ն Տէրոջը առջևը կենայ որ անոր ծառայութիւն ընէ , ու Ղանոր անունովը օրհնէ մինչև աս

9 օրս ։ Բ Ան պատճառաւ Ղևիին իր եղբարցը հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի . անոր ժառանգութիւնը Տէրն է , ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ անոր ըսաւ ։

10 Եւ Ժ ես առջի օրերուն համեմատ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը վրայ կեցայ , ու Ժ Տէրը աս անգամին ալ ինծի մտիկ ընելով

11 չուզեց քեզ կորսնցընել ։ Բ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ելիր ու ժողովուրդին առջևէն չուէ , որ մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն երդում ըրի տալու համար ։

12 Ուրեմն ով Իսրայէլ , Ւ հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզմէ ինչ կը պահանջէ . միայն թէ *քու Տէր Աստուածդ վախնաս , Ւ անոր ամէն

1491

՟ ԵԼ·ԼԴ·1, 2 ։

Բ ԵԼ·ԻԵ·10 ։

Ի ԵԼ · ԻԵ · 16, 21 ։

Բ ԵԼ·ԻԵ·5, 10 ։ ԼԲ · 1 ։

Ի ԵԼ·ԼԴ·4 ։

Ղ ԵԼ · ԼԴ · 28 ։

Ի ԵԼ · Ի · 1 ։

Ը ԵԼ · ԺԹ · 17 ։ ԳԼ·Թ·10։ ԺԸ·16 ։

Ր ԵԸ·ԼԴ·29 ։

Ժ ԵԼ·Լ·20 ։

Է Դ Թագ·Ը· 9 ։

Լ Թու·ԼԳ · 31 ։

Ի Թու · Ի · 28։ ԼԴ·38 ։

Ժ Թու · ԼԴ · 32, 33 ։

Է Թու·Գ·6 ։ Գ · 4 ։ Ը · 14 ։ ԺԶ·9 ։

Հ Թու · Գ · 15 ։

Ն ԳԼ·ԺԸ·5 ։

Ղ Ղ Ե · Թ · 22 ։ Թու · Շ·23 ։ ԳԼ·Իա · 5 ։

Ճ Թու · ԺԸ · 20, 24 ։ ԳԼ· ԺԸ · 1 ։ 2 ։ Եզէկ · Խդ · 28 ։

1491

՟ ԵԼ·ԼԴ·28։ ԳԼ·Թ·18, 25 ։

Ժ ԵԼ·ԼԲ·14, 33, 34։ ԼԳ·17։ ԳԼ·Թ·19 ։

Ն ԵԼ·ԼԲ·34։ ԼԳ · 1 ։

Ւ Մ Իք·Գ·8 ։

՟ ԳԼ·Ղ·13 ։

Ւ ԳԼ·Ե·33 ։

ՆՀ · ՔԻ · ԳԲ · 1451

ՊՂԼ · Զ · 5 : Ժա · 18 : Լ · 16 , 20 : Մատ · ԻԲ · 37 :
Ղ ՊԼ · Զ · 24 : — Դ ՓՃԱԳ · Բ · 27 : Սապ · ՃՃԲ · 16 : ՃԻԲ · 4 : — ՔՃՆ · Ժգ · 19 : ԵԼ · ԺԹ · 5 : Սապ · ԻԳ · 1 :
Է ՊԼ · Դ · 37 : — ՂՀ · ԻԳ · 41 : ՊՂ · Լ · 6 : ԵՐԵՄ · Գ · 4 : Հոս · Բ · 28 , 29 : Պաղ · Բ · 11 :
Բ ՊՂ · Թ · 6 , 13 :
Ր ՁՀՏ · ԻՐ · 22 : Սապ · ՃԼԶ · 2 : Դան · Բ · 47 : Ժա · 36 :
— ՁՕՄ · Ժէ · 14 : ԺԹ · 16 :
Ֆ ՊՂ · Է · 21 :
Ւ ՐՄՔՆ · ԺԹ · 7 : ՁՈՐ · ԼԴ · 19 : Գաբ · Ժ · 34 : Հոս · Բ · 11 : Գաղ · Բ · 6 : ԵՓԻ · Գ · 9 : Կող · Գ · 25 : ա Պետ · ա · 17 :
Ո Սապ · ԿԲ · 5 : ՃԻԳ · 9 :
Ֆ ՂԼ · ԺԹ · 33 , 34 :
— ՊՂ · Գ · 13 : Մատ · Գ · 10 : Ղու · Գ · 8 :
Ք ՊՂ · ԺԱ · 22 : Ժգ · 4 :
Ֆ Սապ · ԿԳ · 11 :
Ծ ԵԼ · Ժե. 2 : Սապ · ԻՐ · 3 : ԵՐԵՄ · Ժէ · 14 :
Ե ա ՓՃԱԳ · Ժր · 24 : Բ ՓՃԱԳ · Ե · 23 : Սապ · ՃԳ · 21 , 22 :
Ը ՔՃՆ · ԻԿԳ · 27 : ԼՀ · ա · 5 : Գոր · Է · 14 :
Է ՔՃՆ · Ժե · 5 : ԳԼ · ա · 10 : ԻԲ · 62 :
— ՊՂ · Ժ · 12 : Լ · 16 , 20 :
Ք Ջաբ · Գ · 7 :
Ֆ ՊՂ · Բ · 5 :
Ծ ՊՂ · Ե · 24 :
Է ՊՂ · Է · 19 :

Ձամբաներուն մէջը քալես և ոտ-
նիկայ սիրես , ու նաև քու բոլոր
սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու-
13 Տէր Աստուածդ պաշտես , Եւ Տէ-
րոջը պատուիրանքները ու կանոն-
ները պահես , որոնք ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ , Նոր քեզի ադիկ
14 ըլլայ : Ահա՝ երկինքը ու երկնից
երկինքը , «Նաև երկիրը ու բոլոր ա-
նոր մէջը եղածը քու Տէր Աստու-
15 ծոյդ է Վերթեբէր : Միմիայն Թէ
Տէրը քու Հայրերուդ հանեցաւ
ու զանոնք սիրեց , և անոնցմէ ետ-
քը անոնց զաւակները՝ ՈՅԷՒՆ ձեզ
ընտրեց բոլոր ազգերուն մէջէն ,
16 ինչպէս որ այսօր է պէտէ : Ուս-
տի՝ ձեր սրտերուն անթլփատու-
թիւնը թլփատեցէք , ու՛ ձեր պա-
րանոցները ալ մի խոտացընէք .
17 Քանզի ձեր Տէր Աստուածը Աստ-
ուածներուն Աստուածը ու՝ տէ-
րերուն Տէրն է , մեծ՝ Հզօր ու
ահեղ Աստուածն է , որ ՙաչա-
ռութիւն չըներ ու կաշառք չառ-
18 ներ . «Անիկայ որբին ու այրեա-
րին իրաւունք կ՚ընէ , պանդուխ-
տը կը սիրէ , ու անոր հաց ու հան-
19 դերձ կու տայ : Ֆ Ուրեմն պան-
դուխտը սիրեցէք , քանզի դուք
ալ Եգիպտացւոց երկրին մէջ պան-
20 դուխտ էիք : «Քու Տէր Աստուծ-
մէդ վախնաս , «ա զանիկայ պաշ-
տես , և անոր բ՚յարես , Ետ անոր
21 անունովը երդումի ընես : Ք Քու
պարծանքդ անիկայ է , և քու Աս-
տուածդ անիկայ է , Ես որ քեզի հա-
մար ասա մեծ ու սքանչելի բաները
բրաւ , որոնք գիտեն քու աչքերովդ
22 տեսած : Քու Հայրերդ Հեսթա-
նասուն հոգի էին երբոր Եգիպտոս
իջան . ու հիմա քու Տէր Աս-
տուածդ քեզ Երկինքի աստղե-
րուն պէս շատցուց :

ԳԼՒ · ԺԱ

1 Սոված հնազանդութեան կը յորդորէ Իսրա-
յէլացիները , 2 Աստուծոյ մեծ գործքերուն
վրայ իրենց տեղեկութիւն ունենալովը , 8 Ա-
ստուծոյ մեծ օրհնութիւններուն խոստմունք-
ովը , 16 ու սպառնալիքովը : 18 Ո՛ւմունդնէ
նաև Թէ պէտք է զգուշանալ խորհրդածու-
թիւն ընել Աստուծոյ խօսքերուն մէջ . 26
օրհնութիւնը ու անէծքը անոնց առջևը կը
դնէ :

1 Ուրեմն դուն՝ քու Տէր Աստուածդ
սիրես , Ետ միշտ անոր պատուի-
րած բաները , կանոնները , դա-
տաստանները ու պատուիրանքները
2 պահես : Եւ այսօր գիտցէք , որ
ձեր որդւոցը չէ էմ Խօսիս , որովհե-
տև անոնք չեն գիտեր , ու չտեսան
ձեր Տէր Աստուծոյն խրատը ,
Ւ անոր մեծութիւնը , Ե զօրաւոր
3 ձեռքը ու բարձր բազուկը , Եգիպ-
տոսի մէջ Եգիպտացւոց Փարաւոն
թագաւորին ու անոր բոլոր երկ-
րին վրայ գրած Ընշանները ու գործ-
4 քերը . Եւ ինչ որ բրաւ Եգիպտա-
ցւոց զօրքերուն , ձիերուն ու կառ-
քերուն . ու երբոր անոնք ձեր ետևէն
լնկան , Ի ինչպէս Տէրը կարմիր ծո-
վուն ջուրերը անոնց վրայ *դար-
ձուց ու զանոնք կորսընցուց մինչև
5 աս օրս . Եւ ինչ որ բրաւ ձեզի ա-
նապատին մէջ մինչև ձեր հոս
6 գալը . Ու ինչ որ Ռուբենեան Եղի-
աբին որդոցը Ընթաթանին ու Ա-
բիրոնին բրաւ , ինչպէս երկիրը իր
բերանը բացաւ , ու զանոնք իրենց
ընտանիքներովը՝ իրենց վրաննե-
րովը ու իրենց ամէն ուտացուած-
քովը բոլոր Իսրայէլին մէջէն կլեց ;
7 Ը Սակայն Տէրոջը բրած բոլոր մեծ
գործքերը աւնտղր ձեր աչքերն
8 են : Ուրեմն պահեցէք ան ամէն
պատուիրանքները որ ես այսօր
ձեզի կը պատուիրեմ , որպէս զի
Ժ զօրանաք՝ ու մտնէք Ժառանգէք-
ան երկիրը , ուր որ կ՚երթաք զանե-
9 կայ Ժառանգելու . Ու Թ ձեր օրերը
երկար ըլլան ան երկրին վրայ , Ես որն
որ Տէրը ձեր Հայրերուն երդում
բրաւ՝ անոնց և անոնց սերունդին
տալու , Ի անանկ երկիր մը որ կաթ
ու մեղր կը բղխէ :
10 Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք
պիտի մտնէք անիկայ Ժառանգելու
Համար , Եգիպտոսի երկրին պէս չէ՝
ուրկից որ ելաք . Ժ որ հոն երբոր
սերմ կը ցանէիր , բանջարի պար-
տէզի պէս ոտքովդ անոր ջուր կու-
11 տայիր . Ի Այլ ձեր մտնելու ու Ժա-
ռանգելու երկիրը լեռներու ու հո-
վիտներու երկիր մըն է . երկինքէ
12 անձրեւին ջրովը կը ջրուի . Անանկ
երկիր մըն է , որուն որ քու Տէր Աս-
տուածդ կը դարմանէ . Հ քու Տէր
Աստուածդ աչքը տարւոյն սկիզ-
բէն մինչև վերջը միշտ անոր վրայ է :
13 Ուստի Թէ որ Ն ուշադրութեամբ
մտիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրանք-
ներս , որ այսօր ձեզի կը պատուի-
րեմ , Ղու ձեր Տէր Աստուածը սի-
րէք , և անոր Ծառայեցէք ձեր բոլոր սրտովը
14 ու բոլոր հոգիովը պաշտէք , Ան ա-
տենը Ֆ ձեր երկրին անձրեւը՝ Ա առ-
ջի ու վերջի անձրեւը իրենց աւտնին
պիտի տամ , և քու ցորենդ , քու
գինիդ ու քու նոր պիտի ժողվես :
15 Ա Ու նաև քու արտիդ մէջ խոտ պի-
տի տամ անասուններուդ Համար ,
16 որ Ն ուտես ու կշտանաս : Ձեր ան-
ձերուն զգուշութիւն ըրէք , Է չըլ-
լայ որ ձեր սիրտը խաբուի , ու դուք
ետքէ Համբերէլով Ո օտար
աստուածները պաշտէք , ու անոնց
17 երկրպագութիւն ընէք . Եւ Ն Տէրը
ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով

ՆՀ · ՔԻ · ԳԲ · 1451

Ը Սապ · Հր · 12 : ՃԼԻ · 9 :
Ե ԵԼ · Ժգ · 27 , 28 : Ժե. 9 , 10 : Սապ · ՃԳ · 11 :
* ԵՀԲ · յոր-գել տալու ,
Ը Թաւ · Ժգ · 1 , 31 : ԼԵ · 3 : Սապ · ՃԳ · 17 :
Ր ՊՂ · Ե · 3 : Է · 19 :
Ժ ՁԻ · ա · 6 , 7 :
Ի ՊՂ · Գ · 40 : Ե · 16 : Ռոմ · Ժ · 27 :
Լ ՊՂ · Թ · 5 :
Խ ԵԼ · Գ · 8 :
Ծ Ջաբ · Ժգ · 18 :
Կ ՊՂ · Բ · 7 :
Հ Թաւ · Թ · 3 :
Ձ Հմր 22 : Գր · Գ · 17 :
Ղ ՊՂ · Ժ · 12 :
Ճ ՂՂ · ԻԼ · 4 : ՊՂ · ԻԲ · 12 :
Մ ՁՄԼ · Բ · 23 : Յակ · Ա · 7 :
Յ Յապ · ՃԳ · 14 :
Ն ՊՂ · Գ · 11 : ՁՄԼ · Բ · 19 :
Շ ՊՂ · ԻԹ · 18 : Ցոր · Լ · 27 :
Ո ՊՂ · Բ · 19 : Լ · 17 :
Չ ՊՂ · Գ · 15 :

Ն · ք · գՖ · 1451

ա երկինքը դոցէ , որ անձրև չըլլայ ու երկիրը իր պտուղը չտայ , և ԼՏէրտ ձեզի տուած բարի երկրէն շուտով կորսուիք ։

18 — Ես իմ խօսքերս ձեր սրտին ու հոգիին մէջ դրէք , ու ա զանոնք նշանի համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէ՛ք , ու ճակատնոցի համար ձեր աչքերուն մէջտեղը ըլլան ։

19 Եւ զանոնք ձեր տղոցը սորվեցը՛նէք , ու տունը նստած ատենդ , ճամբան քալած ատենդ և պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնք

20 խօսիս ։ ա Եւ զանոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ ու դռներուդ

21 վրայ գրես ։ Որպէս զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու , բ ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը շատնան ։ իբրև երկինքի օրեր երկրի վրայ ։

22 Քանզի — թէ որ աս իմ ձեզի պատուիրած բոլոր պատուիրանքներս զգուշութեամբ պահէք ու կատարէք , և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , ու անոր բոլոր ճամբաներուն մէջը

23 քալէք և ե անոր յարիք , Տէրն ալ ե աս ամէն ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռնտէ , և դուք ե ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտ

24 տի տիրէք ։ ֆ Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը պիտի ըլլայ ։ ձեր սահմանը — անապատէն ու Լիբանանէն , գետէն՝ այֆրատ Եփրատ գետէն մինչև * արևմտեան

25 ծովը պիտի ըլլայ ։ բ Ոեւէ մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել ։ ձեր Տէր Աստուածը ֆ ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի բերէ , ֆ ինչպէս որ ձեզի բսաւ ։

26 ֆ Ահա ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ ։

27 ֊ Օրհնութիւնը՝ թէ որ ՚ի զանդիտութիւն ընէք ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն , որոնք ես

28 այսօր ձեզի կը պատուիրեմ ։ Եւ ե անէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չ՚ի զանդիտիք , ու խոտորիք ան ճամբայէն որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն

29 ետևէն երթաք ։ Ուստի երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի ան երկիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես , ը օրհնութիւնը՝ Գարիզին լեռանը վրայ , ու անէծքը Գե֊

30 բաղ լեռանը վրայ տաս ։ Ահա աբոնք Յորդանանու անդիի կողմը արևմտեան ճամբուն վրայ՝ ի Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգաղային դիմացի հովիտին մէջ բնակող քանանայեց երկրին մէջն են ։

31 ֊ Որովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք ու ժառանգէք ան երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ , ու զանիկայ պիտի ժառանգէք և ա֊

32 նոր մէջ պիտի բնակիք ։ Ուրեմն ե զգուշութեամբ ՚ի գործ դրէք ան ամէն կանոնները ու դատաստաննե՛րը՝ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ ։

ԳԼ · ՃԲ

1 Կառապաշտութեան չնչերը պէտք էր կործանել ։ 5 Աստծոյ երկրպագութիւնը իր ընտրած տեղը պիտի մնաուցուէր ։ 15 , 23 Արիւն ուտելը կ՚արգիլուի ։ 17 , 20 , 26 Սուրբ բաները սուրբ տեղի մը մէջ պիտի ուտուէր ։ 19 Ղեւտացին անտես չընելու վրայով ։ 29 Կառապաշտութեան սովորութիւնները քննել պէտք չէր ։

1 — Ա՛սոնք են ան կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու ե֊ք ան երկրին վրայ , որն որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար , բ օրչափ ժամանակ

2 որ երկրի վրայ ապրիք ։ ե Ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը ֆ բարձր լեռներու վրայ , բլուրներու վրայ ու ամէն տերևալից ծառերու տակ իրենց աստուածնե֊րը պաշտեր են , բոլորովին կործա֊

3 նէք ։ Նաև ե անոնց սեղանները փլցընէք , և անոնց արձանները կոտրտէք , անոնց Աստարովթները կրակով այրէք , ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք , և անոնց անունները ան տեղէն ոչնչացընէք ։

4 Ը՚ի՛ ձեր Տէր Աստուծոյն այսպէս

5 պիտի չընէք ։ Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ե ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար , ու հոն պի֊

6 տի երթաք ։ Եւ ե ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , բ ձեր տասանորդները , ձեր բարձրացընելու ընծաները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջինեկները հոն տա֊

7 նիք ։ Եւ ֊հոն ձեր Տէր Աստուածոյն առջևը ուտէք , և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ ե֊թէ դուք և թէ ձեր ընտանիքը ։

8 Մի՛ ընէք ան ամէնուն համեմատ , որ մենք այսօր աս տեղս կ՚ընենք , այֆնէն Եամէն մարդ իր աչքերուն

9 համոյ եղածին պէս ։ Քանզի մինչև հիմա չհասաք ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի

10 տայ ։ Բայց ե դուք Յորդանանէն

Ն · ք · գՖ · 1451

֊ ԳԼ · Թ · 1 ։ Ցես · ա · 11 ։

ե ԳԼ · ե · 32 ։ ժբ · 32 ։

— ԳԼ · ղ · 1 ։

բ ԳԼ · դ · 10 ։ գ Թագ · ը · 40 ։

ե ԵԼ · ԼՏ · 13 ։ ԳԼ · ե · 5 ։

ֆ գ Թագ · ժգ · 4 ։ ժէ · 10 , 11 ։ Եբեմ · գ · 6 ։

ե Թու · ԼՏ · 52 ։ Դատ · բ · 2 ։

ղ Հմր 31 ։

ե Հմր 11 ։ ԳԼ · իգ · 2 ։ Ցես · Թ · 27 ։ գ Թագ · ը · 29 ։ բ Մն · է · 12 ։ Սաղ · կբ · 68 ։

ը ղԼ · ժ է · 3 , 4 ։

բ Հմր 17 ։ ԳԼ · ժ գ · 22 , 23 ։ ժե · 19 , 20 ։

֊ ԳԼ · ժ գ · 26 ։

ե Հմր 12 , 18 ։ ղԼ · իգ · 40 ։ ԳԼ · ժգ · 11 , 14 , 15 ։ իղ · 11 ։ իէ · 7 ։

Լ Դատ · ժէ · 6 ։ իա · 25 ։

ե ԳԼ · ժ ա · 31 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

պիտի անցնիք, ու պիտի բնակիք ան երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն պիտի տայ. 11 ու ձեր բոլոր շրջակայ թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգըստացընէ, ու ապահովութեամբ պիտի բնակիք. 12 ու ձեր Տէրոջը պիտի ուխտէք. եւ ձեր Տէր Աստուածին առջեւը ուրախութիւն ընէք, թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքները ու աղջիկները, ձեր ծառաները ու աղախինները, և թէ ձեր դռները եղող Ղեւտացին, վասն զի ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի։ 13 Զգոյշ կեցէր, չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ որ ողջակէզներդ

Բ Հմր 5, 14, 18, 21, 26։ ԳԼ· ԺԹ· 23։ ԺԸ· 20։ ԺԹ· 2, 22։ ԺԸ· 8։ ԺԹ· 6։ ԻԹ· 16։ ԻԹ· 2։ ԼԱ· 11։ Յես. ԺԹ· 1։ Գ Թագ· Բ· 29։ Նաղ· Հր· 6։

12 Տէրոջը պիտի ուխտէք. եւ ձեր Տէր Աստուածին առջեւը ուրախութիւն ընէք, թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքները ու աղջիկները, ձեր ծառաները ու աղախինները, և թէ ձեր դռները եղող Ղեւտացին, վասն զի ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի։

Ա Հմր 1։

13 Զգոյշ կեցէր, չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ որ ողջակէզներդ

Ա ԳԼ· ԺԹ· 9։ ԺԹ· 29։

14 մատուցանես. Ա՛յլ որ ողջակէզներդ ան տեղը մատուցանես, որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։

Ա Հմր 11։

15 Սակայն քու ամէն քաղաքներուդ մէջ որտիդ բոլոր ուզածին պէս անասուններ մորթես, ու միս ուտես, ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է. ու զանիկայ անմաքուր ու մաքուր մարդը այեւէմի ու եղջերուի պէս ուտեն։

Ա Հմր 22։ Ա ԳԼ· ԺԹ· 5։ ԺԸ· 22։

16 Բայց արիւնը չուտէք. զանիկայ ջուրի պէս գետինը թափեցէք։

17 Ցորենիդ, գինիիդ ու եղիդ տասանորդները, արջառներուդ ու հօտերուդ առջինեկները, բոլոր ուխտ բրած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացընելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել.

Ղ Հմր 11, 12։ ԳԼ· ԺԹ· 23։

18 տակ. Ղեւտացի անոնք քու Տէր Աստուածդ առջեւը Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին. և քու Տէր Աստուածդ առջեւը քու բոլոր ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս։

Ա ԳԼ· ԺԹ· 27։

19 Զգոյշ կեցէր, չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես, քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ։

20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ ընդքի բսածին պէս քու սահմանդ մեծցընէ, ու սիրտդ միս ուտել ուզելով՝ միս ուտեմ ըսես, սրտիդ բոլոր ցանկութեանդը պէս միս ուտես։

Ընծ· ԺԸ· 18։ Իր· 14։ Եւ·Ղ· 24։ ԳԼ· ԺԹ· 24։ ԺԹ· 8։

21 Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ, ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութեանդը պէս քու քաղաքներուդ մէջ ուտես։

Ա Հմր 15։

22 Բուդ մէջ ուտես։ Ղեւ այծեամը ու եղջերուն ինչպէս որ կ'ուտուի, անոնք ալ անանկ ուտես. անմաքուր ու մաքուր մարդը միասին հետ

Ղ Հմր 16։

23 ուտեն։ Բայց զգուշացիր, որ արիւնը չուտես. վասն զի արիւնը ոգին է. ու ոգին միսին հետ

Ա ԳԼ· Դ· 40։ Ես· Գ· 10։ Ա Եզ· ԺԸ· 26։ ԳԼ· ԺԹ· 18։ Գ Թագ· ԺԱ· 38։

24 չուտես. Անիկայ չուտես, այլ

25 ջուրի պէս գետինը թափես։ Անիկայ մի ուտեր, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ, Էն Տէրոջը առջեւը ուղիղ սեպուածը

Թ Թես. Ե· 9, 10։ ԺԸ· 19։ Բ Թագ· Ա· 21, 22, 24։ Յ Ղեւ· Ա· 5, 9, 13։ ԺԸ· 11։

26 ընելովդ։ Բայց քու նուիրելու բաներդ և ուխտերդ առնես, ու

27 Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս։ Եւ քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ մատուցանես. բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուածդ սեղանին վրայ թափուի, ու միսը ուտես։

28 Զգոյշ եղիր ընդունելու աս բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պատուիրեցի, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ առջեւը աղէկ ու հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան աղէկ ըլլայ։

Ա Հմր 25։

29 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու առջեւդ կարդէ ան ազգերը, որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս, ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս,

Ելհ· ԻԳ· 23։ ԳԼ· ԺԲ·1։ Յես. ԻԳ· 4։

30 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ անոնց քու առջեւդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը՝ անոնց հետեւելով որոգայթի մէջ ի՛նաս, և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցափորձ ընես, ըսելով, Աս ազգերը ի՞նչպէս իրենց աստուածները կը պաշ-

Ա ԳԼ· Ե· 16։

31 տէին. Ես ալ այնպէս ընեմ։ Որուն քու Տէր Աստուածդ անանկ չընես, քանզի անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ'ընէին. որովհետեւ անոնք իրենց աստուածներուն պոռնկելու համար մինչեւ անդամ իրենց տղաքները ու աղջիկները

Ա Հմր 4։ Ղեւ· ԺԸ· 21։ Ի· 2։ ԳԼ·ԺԸ·10։ Երեմ. Լը· 35։ Եզեկ· ԻԳ· 37։ Ա ԳԼ· Դ· 2։ ԺԳ· 18։ Յես. Ա· 7։ Ամակ· Լ· 6։ Յայտ· ԻԲ· 18։

32 կրակով կ'այրէին։ Ես քեզի ինչ որ կը պատուիրեմ, զգուշացիր ան ընելու. անոր վրայ բան մը չաւելցընես, ու անկէ բան մը չպակսեցընես։

Գ Լ· ԺԳ

1 Կռապաշտութեան յորդորողները 6 ո՛րչափ մօտ ազգականներէ ալ ըլլային, 9 պիտի քարո-

Ն·Ք·ԳԲ· 1451

Ն · ք · գՁ · 1451

կոծուելին : 12 Կռապաշտից քաղաքներուն չհետևելու վրայով պատուէր :

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մարդարէ մը կամ երազատես մը ելլէ, ու ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ,
2 Եւ ‡ ձեզի բսած նշանը կամ հրաշքը կատարուի, ու ձեզի ըսէ Թէ երթանք օտար աստուածները պաշտենք, որոնք դուք չէք ճանչցած.
3 Ան մարդարէին կամ երազատեսին խօսքը մտիկ մի՛ ընէք. քանզի ձեր Տէր Աստուածը Ꞇ ձեզ կը փորձէ, որ հակառնայ Թէ արդեօք դուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէք : Ꞇ Ձեր Տէր Աստուծոյն հետևող ըլլաք ու անկէ վախնաք, անոր պատուիրանքները պահէք ու անոր խօսքին ձայնակատարութիւն ընէք, զանիկայ
5 պաշտէք Նու անոր յարիք : Եւ Ꞇան մարդարէն կամ երազատեսը պիտի մեռցուի ; վասն զի ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող ու ձեզ ծառայութեան տունէն ազատող ձեր Տէր Աստուծոյն դէմ ապրատմամբութիւն խօսեցաւ, որ ձեզ խոտորեցընէ ան ճամբայէն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քալէք : Ըայսպէս չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընէք :
6 Ꞇթէ որ քու մօրդ տղան քու եղբայրդ, կամ քու տղադ, կամ աղջիկդ, կամ ծոցիդ կնիկը, և կամ քու էրաբեկամդ որ քու անձիդ պէս կը էրէս, ծեզ մոլորցընել ուզելով ծածկաբար ըսէ, երթանք և օտար աստուածները պաշտենք, որոնք ո՛չ դուն ճանչցար
7 ցար ոչ ալ քու հայրերդ. Ձեր բոլորտիքը եղող ազգայ աստուածներէն՝ Ꞇթէ ձեզի մօտ ըլլան և Ꞇթէ ձեզմէ հեռու, երկրիս ծէ ծայրէն
8 մինչև ծէլ ծայրը, Ꞇանոր հաւանութիւն չտաս, ո՛չ ալ անոր մտիկ ընես. քու աչքդ անոր չխնայէ, ո՛չ ալ անոր վրայ դուխ ուխեղալով
9 պահես անիկայ. Այլ Ꞇանշուշտ մեռցընես. ՚՚ զանիկայ մեռցընելու համար Ꞇնախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ, ու ետքը բոլոր ժողո-
10 վուրդին ձեռքը. Քարերով քարկոծես անիկայ, որ մեռնի. քանզի ուզեց քեզ ապստամբեցընել քու Տէր Աստուածմէդ, որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տուն
11 հնէն հանեց : Եւ Ꞇբոլոր Իսրայէլը լսելով վախնայ, ու ՚մէյմըն ալ ձեր մէջը ասոր պէս չարութիւն մը չընեն :
12 Ꞇթէ որ քու Տէր Աստուածդիդ բնակութեան համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես,
13 որ կ՚ըսեն Թէ Ꞇձեր մէջէն քանի մը Ꞇ՚չար մարդիկներ ելան, ու իրենց քաղաքին բնակիչները Ꞇա-պրատամբեցուցին, ըսելով, ՚Երթանք ձեր չճանչցած օտար աս-
14 տուածները պաշտենք, Ըն ատենը աղէկ մը քննես ու հարցուփորձ ընես, ու երբոր տեսնես որ ըսածնիդ ձշմարիտ ու ստոյգ է, Ꞇան գարշելի բանը ձեր մէջը եղած է,
15 Ըն քաղաքին բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէ անցընես, ՚Թէ ան և Թէ անոր մէջը եղած բոլոր բանները նզովելով. անասուններն
16 ալ սուրի բերնէ անցընես. Եւ ասնոր բոլոր աւարը անոր հրապարակին մէջը ժողվես, ու Ꞇան քաղաքը և անոր բոլոր աւարը քու Տէր Աստուածդդ համար բոլորովին կրակով այրես. ու անիկայ Ըյաւիտեան աւերակ ըլլայ, ՚մէյմըն ալ
17 չշինուի : Եւ Ꞇան նզովածէն ձեռքիդ մէջը բան մը չմակչէ, որպէս զի Տէրը Ꞇիր սաստիկ բարկութենէն դառնայ, քեզի ողորմութիւն ու գթութիւն ընէ, և քեզ շատցընէ, Ꞇինչպէս որ քու հայրերուդ
18 երդում ըրաւ, Թէ որ դուն քու Տէր Աստուածդդ ձայնին չհնազանդութիւն ընելով Ꞇանոր բոլոր պատուիրանքները պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ու Տէր Աստուածդդ աւելը ուղիղ և ղածը ընես :

ԳԼ · ԺԴ

1 Աստուածդդ որդիքը սուրբ համար իրենց անձը ազգայցրելու չէն : 3 Անասուններէն, ձուկերէն, 11 ու թռչուններէն ո՛րը պիտի ուտուէր՝ ու ո՛րը չուտուէր : 21 Ինքիրմէ մեռածը ուտելու չէր : 22 Աստուածային պաշտօնը կատարողներուն որուելու տասանորդները : 23 Տէրոջը աւելի վայելելու տասանորդները ու ելբախայրիները : 28 Երրորդ տարւոյն ողորմութեան ու բարեբարութեան տասանորդը :

1 Որովհետև դուք Ꞇձեր Տէր Աստուածդդ որդիքն էք, Ꞇմեռելի համար ձեր մարմնդդ վրայ կարածներ չընէք, ու ձեր աչքերուն միջտեղի
2 մաղերը չփետէք. Ꞇքանզի դուն քու Տէր Աստուածդդ սուրբ ժողովուրդն ես. և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներուն մէջէն քեզ ընտրեց՝ որ իրեն սեպհական
3 ժողովուրդ ըլլաս : Ꞇիենաս պիղծ բան մը չուտես :
4 Ետնոր ձեր ուտելու անասուններն. արջառը, ոչխարը ու
5 այծը, եղջերուն, այծեամը, վիթը, խարբուղը, այծքաղը, յա-
6 մայրը ու անալուխը : Եւ չորքոտանիներուն մէջ ամէն կճղակաբաշխ (այսինքն կճղակը երկուքի բաժնուած), ու որճաձգող անա-
7 սունները ուտէք. Բայց որճաձգողներէն կամ կճղակաբաշխ ե-

Ն · ք · գՁ · 1451

ղ Տէրս Դատ. ժԹ · 22 : ա Թագ. բ · 12 : Եե · 17, 25 : գ Թագ. իա · 10 · 13 : բ Կոր · գ · 15 :
* ԵՀբ · ԲԼ. լեարի սրդիները
է դ Թագ. ժԼ · 21 :
ՃՀմր 2, 6 :
ը Եվ. իբ · 20 : Ձես · գ · 17, 21 :
ի Ձես · գ · 24 :
լ Ձես · բ · 28 : Եա · ժԼ · 1 : Եե · 2 : Եբեմ · խԹ · 2 :
ո Գվ · Է · 26 : Ձես · գ · 18 :
ն Ձես · դ · 26 :
պ Ծն · իբ · 17 : իգ · 4, 24 : իբ · 14 :
ջ Գվ · ժր · 25, 28 ; 32 :

ա Հռով · բ · 16 : Թ · 8, 26 : Գաղ · գ · 26 :
բ ղԼ · ժԹ · 28 : իա · 5 : Եբեմ · ժգ · 6 : իա · 5 : իէ · 5 : ա Թես · պ · 13 :
գ ղԼ · ի · 26 : Գլ · Է · 6 : իշ · 18, 19 :
դ Եզկ · գ · 14 : Գոր · ժ · 13, 14 :
ե ղԼ · ժա · 2, ԼԸ :

զողներէն առնէք չուտէք . ուղղը , նապաստակը ու ճագարը . քանզի անոնք թէպէտ և կ՚որոճան , բայց կճղակաբաշխ չէն . անոնք ձեզի անմաքուր ըլլայ :
8 անմաքուր ըլլան : Եւ խոզը՝ որ թէ և անիկայ կճղակաբաշխ է , բայց չորոճար . անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ : Անոնց միսը չուտէք , ու անոնց դիերուն չդպչիք :
9 Ե Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն ասոնք ուտէք . ամէն թև ու
10 թեփ ունեցողը ուտէք , բայց ամէն թև ու թեփ չունեցողը չուտէք . անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ :
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք :
12 Եւ ձեր չուտելու ի՞նչ-ութիւնը ասոնք են . Արծիւը՝ և պատկառ՝
13 ու գետարծիւը , Եւ ցիները՝ ու անզղը՝ և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս ,
14 Ու ամէն ագռաւը իր տեսակին
15 պէս , Եւ ջայլամը՝ ու բուն՝ և կըկուն ու բազէն իր տեսակին պէս ,
16 Ու հնապաստիրը՝ ու քաջհաւը՝ և
17 կարապը , Եւ հնալուսը՝ ու ան
18 անդղը՝ և հողամագը , Եւ արագիլը՝ ու քարադրը իր տեսակին պէս , և
19 չղջիկը՝ ու չեղջը : Եւ ի ամէն թռչող զեւոտնիները ձեզի անմաքուր ըլլան . ի անոնք պիտի չուտ-
20 տուին : Ամէն մաքուր թռչունները ուտէք :
21 Է Ինքիրմէ մեռածը քնաւ չուտէք . դանիկայ քու դռներդ եղող պանդուխտին տաս որ ուտէ , կամ օտարազգիի մը ծախես . Է քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովուրդն ես :
Է Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես :
22 Ը Տարիէ տարի քու ցանածէ սերմիդ արդիւնքներէն անպատճառ տասա-
23 նորդ տաս : Եւ քու ցորնիդ , ձիներիդ ու եղիդ տասանորդը , ու ոչխարներուդ առջնեկները հրոս Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուտես , ան տեղը որ ինքը իր անունը բնակութեանը համար պիտի ընտրէ . որպէս զի միշտ քու Տէր Աստուծմէդ վախնալ սորվիս :
24 Ու թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզ օրհնելուն համար ճամբան քեզմէ հեռու իյնայ , ինք ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուծդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար , քեզմէ հեռու ըլլալով կա-
25 րող չըլլաս զանոնք հոն տանելու , Ան ատենը զանոնք ոսկով ընես , ու ոսկերը ծրարելով ձեռքդ առնես , և քու Տէր Աստուծոյդ ընտրելու տե-
26 ղը երթաս . Ու ան ոսկերը սրտիդ բոլոր ցանկացած բաներուն , արջառներու կամ ոչխարներու , գի-
նիի կամ օղիի , ու սրտիդ ամէն ուզած բանին տաս . Ու հոն քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուտես և ուրախանաս դուն և քու ընտա-
27 նիքդ . Ու ձ քու դռներդ եղող Ղեւտացին ալ զանոյ չընես . քանզի բանիկայ քեզի հնտ բաժին ու ժառանգութիւն չունի :
28 Ժ Ամէն իրեք տարուդն վերջը ան նոյն տարուդն արտիւնքներուն բոլոր տասանորդը հանես , և դանիկայ քու բաղաքներուդ մէջը պահես .
29 Ն Ու Ղեւտացին՝ որ Ը քեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի , և դռներդ եղող օտարականը , որբը ու այրեւարին դան և ուտեն կըշտանան . որպէս զի Ա քու Տէր տուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ բոլոր ամէն գործքերուն մէջ :

ԳԼ . Ժ Ե

1 Եօթնեւրորդ տարին թողութեան տարի պիտի ըլլար ազդարարին համար . Ի այսու ամենայնիւ փոխ պիտի արուէր ու ձրի ալ արուէր : 12 Երբոյնցի ծառան եօթնեւրորդ տարին ձրի ազատ պիտի ըլլար . 16 իսկ երբոր իր տիրոջմէն կոհ ըլլալով՝ ուզէր քովն կենալ , պիտի կրնար մնալ : 19 Չօաւերէն ամէն արու առջնեկները Տէրոջը պիտի նուիրուէին :
1 Ա Ամէն եօթնեւրորդ տարին թո-
2 ղութիւն ընես : Ու թողութեան կանոնը աս է . Ամէն պարտատէր որ իր դրացիին բան մը փոխ տուած է , անիկայ պիտի թողու . իր դրացիէն կամ եղբօրմէն պիտի չպահանջէ ան , վասն զի թողութիւն քարոզուած է Տէրոջ
3 ջը : Բ Օտարազգիէն պիտի պահանջես , բայց քու եղբօրմդ առնելիդդ
4 պիտի թողուս . Գ Մինչև որ քու քովդ աղքատ չգտնուի . Դ վասն զի Տէրը անշուշտ քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին մէջ , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն
5 պիտի տայ որ անոր տիրես : Միայն Ե թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ ըսօքին ամէն կերպով ՚ի ձայնը , ուաս բոլոր պատուիրանները որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , զգուշ-
6 շութեամբ ՚ի գործ դնես , քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի բուածին պէս քեզ պիտի օրհնէ , և Է դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց դուն փոխ պիտի չառնես , ու Ը դուն շատ ազգերու վրայ պիտի տիրես , բայց անոնք քու վրադ պիտի չտիրեն :
7 Ք Քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ թէ որ եղբայրներուդ մէկը աղքատ ըլլայ , Է խստասրտութիւն չընես , ու աղքատ եղբօրդ
8 ձեռքդ չդոցես . Է Հապա անպատճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր ,

Ն . ք . գբ . 1451
Ղ Գ . ժ . 7 , 18 ; իգ . 11 :
Ճ Գ . ժ . 12 , 18 , 19 :
Յ Թ . ա . ժ . 20 ; Գ . ժ . 1 , 2 :
Ի Գ . իգ . 12 ; Ամո . գ . 4 :
Ն Գ . իգ . 12 ; Ղ Հիմ . 27 ; Գ . ժ . 12 :
Ո Գ . ժ . 10 ; Ռոմ . գ . 9 , 10 ; Տ ա Մտ . գ . 10 :
Ն . ք . գբ . 1451
Ե Ղ . ա . 26 , 27 :
Ը Ղ . ա . 9 :
Թ Ղ . ա . 13 :
Ժ Ղ . ա . 20 :
Ի Տ ա Ղ . ա . 21 :
Լ Ղ . ա . 15 ; ի . Տ ; Եզկ . գ . 14 :
Խ Հմր 2 :
Ծ Եւ . իգ . 19 ; Ե գ . 26 :
Կ Ղ . ի . 30 ; Գ . ա . 6 , 17 ; Նէ . ա . ժ . 37 ;
Հ Գ . ժ . 19 , 20 :
Ձ Գ . ա . 5 , 6 , 7 , 17 , 18 ;
Ղ Գ . ա . 21 ;
Մ Գ . ա . 19 , 20 ;
Յ Գ . ա . 21 ;
Ն Գ . ա . 1 , 2 ;
Շ Գ . ա . 1 :
Ո Գ . ա . 2 ; ի . 10 , 11 ; Ղ . ի . 2 , 4 ; Գ . ա . 10 ; Եբ . ա . 14 ;
Պ Տ ա Ղ . ի . 20 :
Ջ Կ . ի . 4 ; Գ . ի . 8 ;
Ռ Գ . ի . 1 :
Ս Գ . ի . 12 , 44 :
Վ Գ . ի . 13 ; Ա . ի . 7 ;
Տ Ա Ճ . գ . 17 :
Ր Ղ . ի . 35 ; Մ . 42 ; Ղ . գ . 34 , 35 ;

Ն · Ք · ՉԿ · 1451

ու անոր կարօտութեանը բաւական ըլլալու չափ անոր փոխ տաս ։
9 Զգոյշ կեցիր՝ չըլլայ որ սրտիդ մէջ չկէն չար խորհուրդ մը անցընես , ու ես֊
Թ Գ Լ · ԽԸ · 54 , 56 ։ Ա֊ ռակ · իգ · 6 ։ ԽԸ · 22 ։ Մատ · ի · 15 ։
Թէներուդ տարին՝ Թողութեան տարին մօտ է՝ ըսելով , աղքատ եղբօրդ վրայ չ֊անդգուիր աչքով նայիս , ու անոր բան չտաս . և ան֊
Ա Լ քեզի դէմ Տէրոջը աղաղակէ , ու մեղք քեզի մէջ տեր ըլլաս ։ Ան֊
10 պատճառ անոր պիտի տաս , ու անոր տալու ատենդ ևսիրտդ չնեղի · վասն զի Էրու Տէր Աստուածդ աս պատճառաւ քու ամէն գործքերուդ ու ամէն ձեռք զարկած բանիդ մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։ Ո֊
11 րովհետև երկրին մէջէն աղքատ պակաս պիտի չըլլայ , անոր համար քեզի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ , քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու չքաւոր եղբօրդ ձեռքդ բաց ըլլայ ։
12 Ե֊ Եթէ որ քու եղբայրներէդ Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը քեզի ծախուի , անիկայ վեց տարի քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ , ու եօթներորդ տարին զանիկայ քու
13 քովէդ ազատ պիտի արձակես ։ Եւ քու քովէդ ազատ արձակելու ատենդ զանիկայ պարապ չարձակես ։
14 Քու ոչխարներէդ , քու կալէդ և քու հնձանէդ անպատճառ պարգեւ տաս անոր · քու Տէր Աստուածդ ինչպես որ հրեզ օրհնեց , անոնկ
15 պիտի տաս անոր ։ Եւ յիշեա քեզ որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ փրկեց . ասոր պատճառով այսօր քեզի կը պա֊
16 տուիրեմ ասիրանը . Բայց թէ որ քեզ և քու տունդ սիրելուն հաժար , ու անիկայ քու քովդ հանդիստ ըլլալուն համար , ձ֊քովէդ
17 չեմ ելլեր՝ ըսէ , Ան ատենը հերիւն մը առնես , ու անոր ականջը դրանը վրայ ծակես , և անիկայ քեզի յաւիտեան ծառայ ըլլայ · ազախնիդ
18 ալ այսպէս ընես ։ Ձանիկայ քու քովէդ ազատ արձակելդ դժուար չերևնայ քեզի . վասն զի քեզի վեց տարի ծառայութիւն ըրաւ , ևորը վարձկանի մը վարձքին կրկնապատիկ արժէր ։ ու քու Տէր Աստուածդ ամէն գործերուդ մէջ
19 քեզ պիտի օրհնէ ։
Ա֊ռու արջառներէդ ու հօտերէդ ծնած ամէն արու առջինեկները քու Տէր Աստուածդ պիտի նուիրես . արջառներու գառջինեկներովը չըգործածես , ու առջինեկ ոչխարներուդ
20 բու րդը չխուրես ։ Տարիէ տարի քու Տէր Աստուածդ առջևը՝ Տէրոջը ընտրած տեղը պիտի ուտես զանոնք
21 դուն և քու ընտանիքդ ։ Բայց թէ որ անոնք արատաւոր ըլլան , կաղ կամ կոյր ըլլան , ևամ ինչ և իցէ ուրիշ դէշ արատ մը ունենան , զանոնք քու Տէր Աստուածդոյդ չզոհես .
22 Անոնկը քու քաղաքներուդ մէջ պիտի ուտես . Ա անմաքուր ու մաքուր եղղնները անխտրաբար ուրիշ այծեամի ու եղջերուի պէս ։
23 Միայն անոր արիւնը չուտես , ջուրի պէս գետինը թափես ան ։

Ն · Ք · ՉԿ · 1451

Ղ Գ Լ · ԺԸ · 15 , 22 ։

Ա Գ Լ · ԺԸ · 16 , 23 ։

Գ Լ · Ա Զ

1 Զատկին , 9 շաբաթներուն , 13 և տաղաւարահարաց տօները ։ 16 Ամէն արուն իր կարողութեանը համեմատ ընծայ պիտի բերեր Տէրոջը ան իրեր տօներուն մէջ ։ 18 Դատաւորներու ու դատաստանի վրայով ։ 21 Անտառ անկելը ու արձան կանգնելը կ՚արգիլուի ։

Ա Ել · ԺԸ · 2 , ԽԲ ։

1 — Ա֊պիպ ամսուն զգուշութիւնով նայէ , որ զատիկը ընես քու Տէր Աստուածդոյդ . Բ֊վասն զի քու Տէր Աստուածդ Ապիպ ամսուն մէջ
Բ Ել · Ժգ · 4 ։ ԼԳ · 18 ։
էդիշերով հանեց քեզ Եգիպտոսէն ։
Գ Ել · ԺԸ · 29 , 42 ։
2 Զատիկն համար քու Տէր Աստուածդոյդ ոչխարներ ու Դ֊արջառներ մորթես , հան տեղը՝ որ Տէրը պիտի ընտրէ իր անունը բնակուեցնելու համար . Ղ֊Անոր հետ խմորեալ հաց չուտես , եօթը օր նէ֊
Դ Թռ · ԻԸ · 19 ։
Ե Գ Լ · ԺԸ · 5 , 26 ։
զութեան անխմոր հաց պիտի ուտես անոր հետ . վասն զի Եգիպտոսի երկրէն տաղնապով ելար . որ քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ Եգիպտոսի երկրէն ելած օրդ միտդ
Զ Ել · ԺԲ · 15 , 19 , 39 ։ ԺԳ · 3 , 6 , 7 ։ ԼԳ · 18 ։
4 բերես ։ Ե֊ւ քու բոլոր սահմանները մէջ եօթը օր բնաւ խմոր չերևնայ քովդ . Ու առջի օրուան իրիկունը մորթած միսէդ մինչև առ֊
Ե Ել · ԺԳ · 7 ։
Զ Ել · ԺԸ · 10 ։ ԼԳ · 25 ։
5 տու չմնայ ։ Քու Տէր Աստուածդոյդ քեզի տուած քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս
6 զատիկը մորթել . Հապա միայն ան տեղը որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը բնակուեցնելու համար , հոն պիտի մորթես զատիկը Իրիկուան դէմ՝ արևը մտած ատենը , Եգիպտոսէն ելած
Բ Ել · ԺԲ · 6 ։ ԺԳ Թագ · իգ · 23 ։ Յօշ · Ը · 13 , 23 ։ ԺԱ · 55 ։
7 ժամանակդ ։ Եւ Ժ֊քու Տէր Աստուածդոյդ ընտրած տեղը էանիկայ եփես և ուտես . և առտուընայ
Ի Ել · ԺԸ · 8 , 9 ։ ԸՄՆ · ԼԵ · 13 ։
8 դառնաս՝ *տունդ երթաս ։ Վեց օր բաղարջ ուտես . ու Է֊եօթներորդ օրը քու Տէր Աստուածդոյդ համար Էտօնականութեան օր ըլլայ , Ե գործ մը չընես ։
* Եբ֊Բ · վրան֊ներդ
Ե Ել · ԺԸ · 16 ։ ԺԱ · 8 ։ Ղ Ա · իգ · 8 ։
9 Ժ֊Եօն քեզի եօթը շաբաթ համրես . սա եօթը շաբաթը հունձքերուն մէջը մանգաղ դրած ատե֊
Ի Ղ Ա · իգ · 36 ։
10 նէդ պիտի սկսիս համրել ։ Եւորը քու Տէր Աստուածդոյդ շաբաթներուն տօնը ընելով՝ Ի֊քու Տէր Աստուածդոյդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ՝ ձեռքէդ եկած կամաւոր ըն֊
Ժ Ել · ԺԲ · 2 ։ Ղ Ա · իգ · 15 ։ Թռ · ԻԸ · 26 ։ Գոր · Բ · 1 ։
Է Ջմր 17 ։ ա Կոր · ԺԶ · 2 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

ՀԳԼ · ԺԸ · 7, 12, 18; ՀՇՄ 14։

* Կ՛ տուս Նդ · ԵԲԲ · դռներդ

Յ ԳԼ · ԺԵ · 15։

ՂԵԼ · ԻԳ · 16։ ՂԱ · ԻԳ · 34։ ԹՈՒ · ԻԹ · 12։

Ֆ ՆԷԵՄ · Ը · 9, Ճ։

Ժ ՂԱ · ԻԳ · 39, 40։

Ց ԵԼ · ԻԳ · 14, 17։ ԼՂ · 25։

Ն ԵԼ · ԻԳ · 15։ ԼՂ · 20։

Ղ ՀՇՄ 10։

ՠ Բ ԿՈՐ · Ը · 12։

Ղ ԳԼ · Ա · 16։ ԱՄՆ · ԻԳ · 4։ ԻԶ · 29։ Բ ՄՆ · ԺԹ · 5, 8։

Գ ԵԼ · ԻԳ · 2, 6։ ՂԱ · ԺԹ · 15։

Ը ԿԼ · Ա · 17։ ԱՃԱԿ · ԻԳ · 23։

ՠ ԵԼ · ԻԳ · 8։ ԱՃԱԿ · ԺԵ · 23։ ՓՈՂ · Ե · 7։

ՠ ԵԶԿԿ · ԺԸ · 5, 9։

Վ ԵԼ · ԼՁ · 13։ ԳԹԱԳ · ԺԳ · 15։ ԺԳ · 33։ Գ ԹԱԳ · ԺԿ · 16։ ԻԱ · 3։ Բ ՄՆ · ԼՁ · 3։

Գ ՂԱ · ԻԶ · 1։

11 Ծան պիտի տաս · Եւ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար, հՀոն քու Տէր Աստուածդ առջևը ուրախութիւն ընես, դուն ու քու տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ ու աղախինդ, ու քու *քաղաքներդ եղող Ղևտացին, և ձեր մէջը գըտնուած օտարականը, որբը ու որբ-

12 ևարին։ Յ Ու եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալդ միտդդ բերելով՝ ասոնները զգուշութեամբ ի գործ դնես։

13 Ը Քու կալդի ու հնձանիդ բերբէք ժողվելէն ետքը եօթը օր տաղաս-

14 բահարաց տօնը պահես։ Ճնա տօնիդ մէջը ուրախութիւն ընես դուն ու քու տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ ու աղախինդ, և քաղաքներդ եղող Ղևտացին, օտարակա-

15 նը, որբը ու որբևարին։ Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն համար, Տէրոջը ընտրած տեղը քու Տէր Աստուածդ եօթը օր տօն պահելով ուրախութիւն ընես։

16 Յ Տարին երեք անգամ՝ այսինքն բաղարջակերաց տօնին, շաբաթներու տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուածդ առջևը պիտի երևնան ան տեղը որն որ ինքը պիտի ընտրէ · ու Ն՛երէ Տէրոջը առ-

17 ջևը չերևնայ։ Ամէն մէկը Ղքու Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ, ՠ ձեռքէն եկածին չափ պէտք բերէ։

18 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած ամէն քաղաքներուդ մէջ, քու ցեղերուդ համեմատ քեզի Ղդատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես, ու անոնք արդար դատաստանով

19 ժողովուրդը դատեն։ Դ Իրաւունքը չդարձընես, Ղաչառութիւն չընես ՠու կաշառք չառնես։ վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրցընէ, ու արդարներուն խօս-

20 քը սուտ կը հանէ։ Արդարութեան՝ արդարութեան պիտի հետևիս ըլլաս, որ ՠողջ մնաս և քու Տէր Աստուածդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես։

21 Ձ Քու Տէր Աստուածդ համար չընելու սեղանիդ քովը ինչ և իցէ ծառէ անտառ չտնկես քեզի ·

22 Ծ Արձան ալ չկանգնես քեզի, ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի։

ԳԼ · ԺԸ

1 Տէրոջը մատուցուելու զոհերը անարատ պիտի ըլլային։ 2 Կռապաշտները պիտի մեռցուէին։ 8 Դժուարին վէճերը քահանաները ու դատաւորները պիտի վճռէին · 12 ու ան վճռին

դէմ դնողը պիտի մեռցուէր։ 14 Թագաւորի մը ընտրութիւնը, 16 ու անոր պարտաւորու-թիւնները։

1 — Ի՛րատ մը Ֆ՛ ինչ և իցէ † պակասութիւն մը ունեցող արջառը կամ ոչխարը քու Տէր Աստուածդ զոհ չմատուցանես · վասն զի ասբանը քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է։

2 Բ Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ անունի մարդ մը կամ կնիկ մը գտնուի, որ քու Տէր Աստուածդ առջևը չարութիւն ընէ-լով Ե ու անոր ուխտը չպահելով,

3 Ծ իմ հրամանիս դէմ՝ երթայ ուրիշ աստուածներու, Ի արեգակին կամ լուսնին և կամ երկնից որ և իցէ Ի զարդերուն ծառայութիւն ու-

4 երկրպագութիւն ընէ · Ղեթէ ասբանը քեզի պատմուի, ու դուն լսելէդ ետքը աղէկ մը քննութիւն ընես, և ահա բանը ճշմարիտ ու ստոյգ է, որ Իսրայէլի մէջ անանկ

5 պղծութիւն մը եղած է · Ան ա-տենը աս չարութիւնը ընող մարդը կամ կնիկը դռներդ հանես, և ան մարդը կամ կնիկը Է քարերով

6 քարկոծես, ու մեռնի։ Եւ ըսան մահապարտը երկու կամ երեք վկայի բերնովը մեռնի · մէկ վկայի

7 բերնովը չմեռնի։ Ի Զանիկայ մեռցընելու համար, առաջ վկանե-րուն ձեռքը անոր վրայ պիտի ըլ-լայ, ու անկէ ետքը բոլոր ժողո-վուրդին ձեռքը · ասանկով Ջ չա-րութիւնը ձեր մէջէն վերցընես։

8 Երբոր Է ‖ դանազան տեսակ արիւնհեղութիւններու, դատերու կամ վէրքերու վրայով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած Լվէճերուն վճռա-տութիւնը խիստ դժուար երևնայ քեզի, ան ատենը ելլես Խ և քու Տէր Աստուածդ ընտրած տե-

9 ղը երթաս, Ու Ծ Ղևտացի քահանաներուն և Ֆան ժամանակի դատաւորին մօտենալով Խոհեմօրէն հարցընես · հու անոնք դատաստա-

10 նին վճիռը քեզի պիտի ըսեն · Եւ պիտի ընես ան վճռոյն համեմատ՝ որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կ՛ըսեն, ու ինչ որ քեզի սորվեցընեն,

11 զգուշութեամբ Ի դործ դնես · Ա-նոնց քեզի սորվեցուցած օրէնքը ու քեզի զրուցած դատաստանը պիտի կատարես · անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չխոտորիս ո՛չ,

12 աջ դին և ոչ ձախ դին ։ Բայց թէ որ Ֆ մէկ մարդ մը հպարտութիւն ընելով՝ Ղքու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-

ՀԵՂԿ · ԻԳ · 24։ Յ ԹՈՒ · ԺԵ, 30։ ԵՂԸ · Ժ · 8։ ՈՎ · Գ · 4։ Ղ ԳԼ · ԺԸ · 5, 7։

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

— ԳԼ · ԺԵ · 21։ Մ ՍԱՂ · Ա · 8, 13, 14։

† ԵԲԲ · ԳԿՀ ԲԱՆ

Բ ԳԼ · ԺԳ · 6։

Ե ՅԵՍ · Կ · 11, 15։ ԻԳ · 16։ Գ ՍԱՄ · Բ · 20։ Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 12։ ՈՎ · Ը · 1։

Գ ԵՐԵՄ · Կ · 22, 23, 31։ ԺԹ · 5։ ԼԸ · 35։

Ի ԳԼ · Գ · 19։ ՁՈՐ · Լ · 26։

Ջ ԵԲԲ · ՁՕՐ-ԲՆ

Ղ ԳԼ · ԺԳ · 12, 14։

Ի ՂԱ · ԻԳ · 14, 16։ ԳԼ · ԺԳ · 10։ ՅԵՍ · Կ · 25։

Ը ԹՈՒ · ԼԹ · 30։ ԳԼ · ԺԹ · 15։ Մ ՍԱՄ · ԺԸ · 16։ ՅՕՆ · Ը · 17։ Բ ԿՈՐ · Ժ · 1։ Ա ՏԻՄ · Ե · 19։ ԵՐԲ · Ժ · 28։

Ր ԳԼ · Ժ · 9։ ԳՈՐ · Կ · 58։

Ք ՀՇՄ 12։ ԳԼ · ԺՁ · 5։ ԺԹ · 19։

Ֆ ՍՕ ԵԼ · ԻԱ · 13, 20, 22, 28։ ԻՐ · 2։ ԹՈՒ · ԼԹ · 11, 16, 19։ ԳԼ · ԺԹ · 4, 10, 11։

‖ ԵԲԲ · ԱՃ-ԲԱՆ ՄԷՋ-ՏԵՂԸ, ԴԱ-ԱՒ ՈՒ ԴԱ-ԱՒ ՄԷՋՏԵ-ՂԸ, ԿԱՄ ՎԷՐՔԻ ՈՒ ՎԷՐՔԻ ՄԷՋ-ՏԵՂԸ

Լ ԸՄՆ · ԺԹ · 10։ ԱՆԳ · Բ · 11։ Մ ՍԱՂ · Բ · 7։

Խ ԳԼ · ԺԸ · 5։ ԺԹ · 17։ ՍԱՂ · ՃՂԲ · 5։

Ծ ՏՅՍ ԵՐԵՄ · ԺԸ · 18։

Կ ԳԼ · ԺԹ · 17։

ն · ք · գհ · 1451

Հանապազ կամ դատաւորին խօսիլը մնիկ չընէ , ան մարդը պիտի մեռնի , ու 13 չարութիւնը խորայէլին վերցընես : 14 Եւ քոլոր ժողովուրդը լսելով վախնայ , ու մէյմին ալ յանդգնութիւն չընէ :

14 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը մտնես , ու անոր տիրելով՝ հոն բնակիս , ու ըսես , Իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր մը դնեմ . 15 անպատճառ՝ քու Տէր Աստուածդ ընտրած մարդը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրներդ մէկը վրադ թագաւոր դնես . քու եղբայրդ չեղող օտարականը դնելու կարող չըլլաս :

16 Սակայն չըլլայ որ անիկայ իրեն համար ձիեր շատցընէ . ոչ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար Եժողովրդը վերդարձնէ Եգիպտոս դարձընէ . որովհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ Ալ էլ մէյմին ալ ան ճամբան չդառնաս :

17 Նաև՝ Նաև անիկայ իրեն կիներ չառնէ , որ սիրտը չխոտորի . ու իրեն համար խիստ շատ

18 արծաթ ու ոսկի չժողվէ : Եւ երբ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ նստածին պէս , ան օրինաց գրքէն օրինակը Ղեւտացի քահանաներուն քովը եղած օրէնէն՝ իրեն համար մէկ գիրքի

19 մը մէջ գրէ : Եւ անիկայ իր քովը մնայ , ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ կարդայ . որպէս զի իր Տէր Աստուածմէն վախնալ սորվի , և աս օրէնքին բոլոր խօսքերը ու աս կանոնները զգուշանա-

20 թեամբ՝ ի գործ դնէ . որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպարտ տանայ , ու աս պատուիրանքներէն ալ դին կամ ձախ դին չխոտորի . որ իր թագաւորութեանը վրայ երկար կեանք մը վայելէ Խ րայէլի մէջ Թէ ինքը և Թէ իր որդիները :

ԳԼ · ԺԸ

1 Քահանայից ու Ղեւտացւոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի ըլլար : 3 Քահանայից իրաւունքը : 6 Ղեւտացւոց բաժինը : 9 Ազգաց պղծութիւններէն հեռու կենալու , 15 Քրիստոս Մարգարէին մնիկ ընելու , 20 ու ծապարձ մարգարէն մեռցընելու պատուէրը :

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին բոլոր ցեղը Իսրայէլին հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունենան . Տէրոջը պատարագները ու անոր ժառանգութիւնը ուտեն :

2 Ան՚ն որով անոնք իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն չունենան . անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն է , ինչպես որ անոնց ըսաւ :

3 Եւ աս պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն երբոր զոհ կը մատուցանեն , թէ արջառ ըլլայ ան և թէ ոչխար . թէև , ծնօտները ու քաղերթը

4 քահանային պիտի տան : Ցքու ցորենիդ՝ գինիիդ ու ձեղի երա-խայրիները՝ ու դառ ոչխարներուդ առջի բուրդը անոր պիտի տաս .

5 Վասն զի Տէր Աստուածդ քու բոլոր ցեղերուդ մէջէն զանիկայ ընտրեց , Տէր Տէրոջը անունովը ծառայութիւն ընելու միշտ կենայ ինքն ու իր որդիքը :

6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու քաղաքներուդ մէկէն՝ այսինքն բոլոր Իսրայէլի մէջ Ի իր պանդխտացած տեղէն ելլէ՝ ու իր սրտին բոլոր փափաքովը Տէրոջը ընտրած տեղը

7 գայ , Ան առանը հոն Տէրոջը առջևը կեցող Բոլոր իր Ղեւտացի եղբայրներուն պէս իր Տէր Աստուծոյն անունովը ծառայութիւն

8 ընէ . Ու միւսներուն հետ հասաւար բաժին պիտի ուտէ , իր հայրենական նուէրներէն զինէրէն՝ գատ :

9 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկիրը մտնես , չսան աղգերուն գարշելի գործերուն պէս

10 ընել չսորվիս : Ձեր մէջը չգտնուի անանկ մարդ մը , որ իր տղան կամ աղջիկը կրակէ անցընէ , Եկամ բադդ նայի , կամ դուշակութիւն , կամ հմայութիւն և կամ դիւթութիւն

11 ընէ , Նաև կախարդ , կամ վհուկ , կամ նշանագէտ , կամ մեռելա-

12 հմայ չգիտէ՝ : Վասն զի ով որ աս բաները կ՚ընէ՝ Տէրոջը աւելը գարշելի է . Ու աս գարշելի բանէրուն համար քու Տէր Աստուածդ քու առջևէդ կը հալածէ զանոնք :

13 Քու Տէր Աստուծոյդ առջևը կատարեալ ըլլաս . Վասն զի ան ազգերը որոնց դուն պիտի տիրես , գուշակներուն ու բադդ նայողներուն մնիկ կ՚ընեն . բայց քու Տէր Աստուածդ քեզի այսպէս ընելը հրաման չտուաւ :

15 Ղեւտ Տէր Աստուածդ քու եղբայրներուդ մէջէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ քեզի , անոր

16 մնիկ ըրէք . ինչպէս որ Քորէբ Լերան ժողովրդին օրը քու Տէր Աստուածմէդ խնդրեցիր , ըսելով , Իմ Տէր Աստուածոյս ձայնը մէյմին ալ չլսեմ , ու աս մեծ կրակը մէյմին ալ

17 չտեսնեմ , որ չմեռնիմ . Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ըսած խօսքերնին շի-

18 տակ է . Ես քեզի պէս մարգարէ մը պիտի հանեմ անոնց իրենց եղբայրներուն մէջէն , և Իմ խօսքերս անոր բերանը պիտի դնեմ . Ու

ն · ք · գհ · 1451

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

Ղ ԳՈՐ· Գ·23։

Դ ԳԼ·ԺԳ·5։ ԵՐԵՄ·ԺԳ· 14 ։ 15 ։ ՋԱՔ·ԺԳ· 3։

Է ԳԼ·ԺԳ·1, 2 ։ ԵՐԵՄ· Բ·8։

Ը ԵՐԵՄ·ԻԲ· 9։

Թ ՏԵՍ ՂԼ· ԺԳ·2։

Ժ ՀՄՐ 20։

ՊԻՏԻ ԶՈՐՈՒԳՔ ։ ԵՒ ՈՎ ՈՐ ՄԻՏԿԻ
19 ՉԸՆԷ ԻՄ ԽՈՍՔԵՐս , ՈՐ ԱՆԻԿԱՅ ԻՄ
ԱՆՈՒՆՈՎս ՊԻՏԻ ԽՈՍԻ , ԱՆ ՄԱՐԴԷՆ
ԵՒ ՎԵՑ՝ ՊԻՏԻ ԽՆԴՐԵՄ ։
20 Իսկ ԹԷ ՈՐ Ո՞Մարդարէ մը յան-
ԴԳԻՆ ԻՄ ՀԱՏՈՒԻՐԱԾ ԽՈՍՔս ԻՄ
ԱՆՈՒՆՈՎս ԶՐՈՒՑԵԼՈՒ , ԿԱՄ ԼՕՏԱՐ
ԱԱՏՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՈՎԸ ԲԱՆ ՄԸ
ԶՐՈՒՑԵԼՈՒ , ԱՆ ՄԱՐԴԱՐԷՆ ՊԻՏԻ
21 ՄԵՌՆԻ ։ ԵՒ ԹԷ ՈՐ ԴՈՒՆ ԸՐԱ-
ՏԻԴ ՄԷՋ ԸՆԱՒ ԹԷ ՏԷՐՈՑ ՀՕՈ-
ՍԱԾ ԲԱՆ ԻՆՉՊԷՍ ԳԻՏՆԱՔ ։
22 Ո՞ԹԷ ՈՐ ՄԻՒ ՄԱՐԴԱՐԷ ՄԸ ՏԷՐՈՑ
ԱՆՈՒՆՈՎԸ ԲԱՆ ՄԸ ԸՍԷ , Ո՞ՈՒ ԱՆ
ԲԱՆԸ ԻՐՕՔ ՀԱՏԱՐԱՒԻ , ՏԷՐՈՑ
ՉՐԱԱԾ ԽՈՍՔը ԱՆ Է . ԱՆ ՄԱՐԴԱՐԷՆ
ՀՅԱՆԴՈՒՆԱԹԵԱՄԲ ՂՈՒՏԿԻՐ Է ԱՆ .
ԱՆԿԷ ՉՎԱԽՆԱՑ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Ա՝ պատառանի քաղաքները ։ 4 Ի՝նչ իրաւունքով մարդասպանը անմեղ մկուն մէջ վախչէր ։ 14 Կալուածքին սահմանը պէտք էր որ անշարժ ՀՀնայ ։ 15 Գոնէ երկու մարդու վկայութեամբ պիտի վճռուէր ամէն դատաստան ։ 16 Սուտ վկայի մը պատիժը ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

Ի ԾՈՒ· ԺԵ· 18 ։ ԳԼ· ԺԲ· 20 ։

Ա ԳԼ· ԺԲ· 29 ։

Բ ԵԼ· ԻԱ· 13 ։ ԹՈՒ· ԼԲ· 10 ։ 14 ։ ՅԵՍ· Ի·2 ։

Գ ԹՈՒ· ԼԲ· 15 ։ ԳԼ· Դ· 42 ։

Դ ԹՈՒ· ԼԲ· 12 ։

1 ԱՅՐԵՐՈՐ ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ Ո՞ՐՆԱ-
ՀՆԻՐ ՐՆԿ ԱՆ ԱԶԳԵՐը՝ ՈՐՈՆԴ ԼՐ-
ԿԻՐը ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ ՔԵԶ
ՊԻՏԻ ՏԱՅ , Ե ԴՈՒՆ ԱՆՈՆՔ ՎՐԲՆ-
ՏԼՈՎ՝ ԱՆՄԵՂ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՈՒ
2 ՏՈՒՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԲՆԱԿԻՍ , Ո՞ՔԵԶ Ի-
ՐԵՔ ՔԱՂԱՔ ԶԱՏԱՍ ՔՈՒ ԼԵՐԿՐԻԴ
ՄԷՋ՝ ՈՐՆ ՈՐ ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ
3 ՔԵԶԻ ԿՈՒ ՏԱՅ ԺԱՌԱՆԳԵԼՈՒ . ՔԵԶԻ
ՃԱՄՓԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏԱՍ , Ե ՔՈՒ ՏԷՐ
Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴՆ ՔԵԶԻ ԺԱՌԱՆԳՈՒ-
ԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏՈՒԱԾ ՔՈՒ ԼԵՐԿՐԻԴ
ՍԱՀՄԱՆԸ ԻՐԵՔԻ ԲԱԺՆԵՍ . ՈՐՊԷՍ
ՂԻ ԱՄԷՆ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆ ՀՈՆ ՓԱԽՉԷ ։
4 ԵՒ Ո՞ՀՈՆ ՓԱԽՉԵԼՈՒ ԱՒ ՈՂՋ ՄՆԱԼՈՒ
ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԻՆ ԿԱՆՈՆԸ ԱՒ Է . ԱՆ
ՄԱՐԴԸ ՈՐ ԼԻԿՈՒՐՆԷ ՈՒ ՄԿԱԼ
ՕՐՈՒՆԷ ԹՇՆԱՄԻԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՆԱ-
ԼՈՎ՝ ԱՆԴԻՏՈՒԹԵԱՄԲ ԻՐ ԴՐԱՑԻՆ
5 ՄԵՌՑԻՆԷ . ՋՈՐ ՕՐԻՆԱԿ՝ ԹԷ ՈՐ ՄՀ-
ԿԸ ԻՐ ԴՐԱՑԻՆ ՀԵՏ ԱՆՏԱՌԸ ԼԵՐԹԱՅ
ՓԱՅՏ ԿՏՐԼԻԼ ՀԱՄԱՐ , ՈՒ ԻՐ
ՁԵՌՔՈՎ ՏԱՊԱՐԸ ՓԱՅՏ ԿՏՐԼՈՒ .
ՎԵՐՑՐԱԾ ԱՒՈՒՆԸ ԼԵՐԿԱԹԸ ԿՈՒԻՆ
ԴՈՒՐ ՅԱՐԹԿԼՎԻ ԴՐԱՑԻՆ ՀԱՆԴԻ-
ՊԻ , Ե ԶԱՆԻԿԱՅ ՄԵՌՑԻՆԷ . ԱՆԻԿԱՅ
ԱՍ ԲԱՂԱՔՆԵՐԷՆ ՄԿՈՒՆ ՄԷՋ ՓԱԽ-
6 ՉԷ , ՈՐ ԱՊՐԻ , Ո՞ՉՐԼԱՅ ՈՐ ԱՐԱՆ
ՎՐԺԻՆԴԸ ՍԻՐՏՐ ՅՕՐԱՆՈՒՆ ՀԱ-
ՄԱՐ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԻՆ ՏԱՆԷՆ ԻՆՅԱՅ ,
Ե ՃԱՄՓԱՆ ՀԵՏՈՒ ԸՐԼԱԼՈՎ՝ ԱՆՈՐ
ՀԱՄԻ ՈՒ ՁԱՆԻԿԱՅ ՄԵՌՑՐՆԷ , ԹԷ-
ՊԷՏ Ե ՄԵՌՆԵԼՈՒ ԱՐԺԱՆԻ ՉԷՐ ,
ՈՐՈՎՀԵՏԵ ԵՐԿՈՒՐՆԷ ՈՒ ՄԿԱԼ Օ-
ՐՈՒՆԷ ԱՆՈՐ ԴԷՄ ԹՇՆԱՄԻԹԻՒՆ
7 ՉՈՒՆԷՐ ։ ԱՍՈՐ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ՔԵԶԻ ԿԸ
ՊԱՏԱՒԻՐԵՄ ՈՒ Կ՝ԸՍԵՄ , ՈՐ ՔԵԶԻ
ԻՐՔԸ ՔԱՂԱՔ ՉԱՏԵՍ ։
8 ԵՒ ԹԷ ՈՐ ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ
ՔՈՒ ՀԱՅՐԵՐՈՒԴ ԼՐԻՒՄ ԸՐԱԾԻՆ
ՊԷՍ՝ Է ՔՈՒ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԴ ԸՆԴԱՐ-
ՁԱԿԷ , ՈՒ ՔՈՒ ՀԱՅՐԵՐՈՒԴ ԽՈՍՏԱ-
ՑԱԾ ԲՈԼՈՐ ԼԵՐԿԻՐՆԵՐը ՔԵԶԻ ՄԱՅ ,
9 ԹՇ ՈՐ ՊԱՀԵՍ ՈՒ ԿԱՏԱՐԵՍ ԱՍ ԲՈ-
ԼՈՐ ՊԱՏԱՒԻՐԱՆՔՆԵՐը՝ ՈՐ ԵՒ ԱՅՍՕՐ
ՔԵԶԻ ԿԸ ՊԱՏԱՒ ԻՐԵՄ , Ե ՔՈՒ ՏԷՐ
Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ ՍԻՐԵՍ ՈՒ ՄԻՇՏ ԱՆՈՐ
ՃԱՄՓԱՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋԸ ԲԱՂԵՒ , Ո՞ԱՆ Ա-
ՏՏԵՆԸ ԱՍ ԻՐՔԸ ՔԱՂԱՔԻՆ ՎՐԱՅ ՈՒ ԲՂԻ
10 ԻՐՔԸ ՔԱՂԱՔ ԱԼ Ա՝ԼՏՂՆԵՒ . ՈՐ-
ՊԷՍ ԴԻ ՔՈՒ ԼԵՐԿՐԻԴ ՄԷՋԸ՝ ՈՐՆ ՈՐ
ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾԴ ՔԵԶԻ ԺԱՌԱՆ-
ԳՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՏԱՅ , ԱՆՄԵՂ Ա-
ԲԻՒՆ ՀԱՓԱՉՈՒԻ . ՈՒ ԴՈՒՆ ԱՐԱՆ
ՊԱՐԱՏԱՆԱՆ ՉԸԼԱՍ ։
11 ԲԱՅՑ Է ԹԷ ՈՐ ՄԿ ՄԱՐԴ ՄԸ ԻՐ
ԴՐԱՑԻՆ ՕԻ ՈՒՆՆԱՑԱԼ ԱՆՈՐ ԴԱ-
ՐԱՆԱՄԱՏ ԸՂԱՅ , ՈՒ ԱՆԱՐ ԴԷՄ ԼՀ-
ԼԵԼՈՎ ԱՆԻԿԱՅ ԱԱՐՆՔ ՄԵՌՑԷՆ ,
ՈՒ ԵՔԷԸ ԱՍ ԲԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԿՈՒՆ ՄԷՋ
12 ՎԱԽՉԵԼՈՒ ԸՂԱՅ , Ա՛Ն ՏՈՒՆԸ ԻՐ
ԲԱՂԱՔԻՆ ՅԵՐԵԼԸ ՓԱՐԴ ԽՐԿՆԸ , ԱՒ
ՂԱՆԻԿԱՅ ԱՆԿԷ ԱՌՆՆ , Ե ԱՐԱՆ
ՎՐԺԻՆՂԸՆ ՁԵՌ ԸՐԸ ՏԱՆ , ՈՐ ՄԵՌ-
13 ՆԻ ։ Ը ՔՈՒ ԱՒՂԴ ԱՆՈՐ ՉԻՆԱՅԻ .
Ի՛ՈՒ ԻՍԱՅԷԼԻ ՄԷՋԻՆ ԱՆՄԵՂ ԱՐԻՒՆՔ
ՎԸՐՑՐՆԱՆ , ՈՐ ՔԵԶԻ ԱԳԻՒ ԸՂԱՅ ։
14 Ի՝ՔՈՒ ԿԱԼԱՒԱԾՔԻԴ ՄԷՋԸ՝ ՈՐՆ ՈՐ
ՔՈՒ ՏԷՐ Ա՝ՏՏՈՒԱԾՈՅԴ ՔԵԶԻ ԺԱՌԱՆ-
ԳՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒԱԾ ԼԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ
ԺԱՌԱՆԳԱՆ , ՉԸՂԱՅ ՈՐ ՓՈԽԱՆ ՔՈՒ
ԴՐԱՑԻՔԴ ՍԱՀՄԱՆԸ՝ ՈՐ ԱՈ՛Ռ ՆԱԽԱ-
ՀԱՅՐԵՐԴ ՀԱՍՏԱՏԵՑԻՆ ։
15 Է՝ՄԻԿ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ՈՐ Ե ԻՐՔ ԱՆՕ-
ՐԷՆՈՒԹԻԱՆԸ ՈՒ ՄԵՂՔԻՆ ՀԱՄԱՐ՝ Ո-
ՐՈՎ ԼՐԻՑԱՅ ՅԱՆՑԱԻՈՐ ԸՂԱՂ , ՄԿ
ՎԿԱՅ *ՄԸ ԲԱԼԱԿԱՆ ՀԱՆԳՈՒԻ՚՚ . ԼՐ-
ԿՈՒ ԿԱՄ ԻՐՔ ՎՃԱՌԵՐՈՒ ԲԼՌՆՈՎ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ ԱՒՔ ԲԱՆ ։
16 ԹԷ ՈՐ Ւ՝ՄԿ ՄԱՐԴՈՒ ՄԸ ԴԷՄ
ՍՈՒՏ ՎԿԱՅ ՄԸ ԼՂԷ , ՈՒ ԱՆՈՐ ՎՐԱ-
ՀՈՎը ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՐ
17 ՎԿԱՅԷ , Ա՛Ն ՏՈՒՆԸ ԱՆ ԼԵՐԿՈՒ ՄԱՐ-
ԴԻԿԸ՝ ՈՐՈՆՑ ՄԷՋ ԱՈ՛Ռ ՀԱԿԱՌԱԿՈՒ-
ԹԻՒՆԸ ԿԱՅ , ՏԷՐՈՑՆ ԱՌՋԸՆ Է ԱՈ՛Ռ
ԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՔԱՀԱՆԱՅԵՐՈՒՆ ՈՒ
ԴԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԸՆ ԿԱՅՆԻՆ ։
18 ԵՒ ԴԱՏԱՒՈՐՆԵՐը ԱՂԿԻ ՄԸ ՓՆՆԻՆ .
Ե ԹԷ ՈՐ ԱՆ ՎԿԱՆ ՍՈՒՏ ՎԿԱՅ ԸՂ-
ԼԱՅԼ ԻՐ ԵՂԲՕՐՐ ԴԷՄ ՍՈՒՏ ՎԿԱ-
19 ՅՈՒԹԻՒՆ ԸՐԸՐ Է , Ժ՝ԱՆ ՄԱՐԴԸ՝
ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ԱՆԻԿԱՅ ԻՐ ԵՂԲՕՐՐ ՓՆԵՂ
ԽՈՐՀԵՑԱ , ՆՈՅՆՔ ԸՐԿՔ ԱՆՈՐ , Ւ ՈՒ
ՀԱՐԱԹԻՒՆԸ ՁԵՐ ՄԷՋԸՆ ՎԵՐՑՈՒՑԿԷՐ .
20 Հ՝ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐՆ ԱԼ ԼՍԼՈՎ ՎԱԽԱՆ ,
ՈՒ ՄԿՐՄԻՆ ԱԼ ՁԵՐ ՄԷՋԸ ԱՆԱՆԿ ԴՆՉ
21 ԲԱՆ ՄԸ ՀԸՆԵՆ ։ Ն՝ՔՈՒ ԱՒՂՔ ՀՆԱՅԻՆ .
ՂԱՆՁԻ ՏԵՂ ԱՆՁ , ԱՒՂԻ ՏԵՂ ԱՒՂ ,
ԱԿՈՒԱՅԻ ՏԵՂ ԱԿՈՒԱՅ , ՁԵՌՔԻ ՏԵՂ

ձեռք , ու ոտքի տեղ ոտք պէտ
պրօֆ ։

ԳԼ · Ի

1 Քահանաները պիտի քաջալերէին ժողովուրդը պատերազմի ժամանակ ։ 5 Ոտիկանները կը հրամայեն քարող կարգալովը ո՛վ կընար պատերազմէն ետ դառնալ ։ 10 Խաղաղութեան հրաւիրքը ընդունող կամ մերժող քաղաքներուն հետ ինչպէս պէտք էր վարուիլ ։ 16 Ո՛ր քաղաքները պէտք էր կործանցնել ։ 19 Պաշարման ժամանակ պտղաբեր ծառերը չկործանելու վրայով պատուէր ։

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես , ու ձի-
եր և կառքեր ու ժողովուրդ տեսնես , անոնցմէ չը-
վախնաս . վասն զի Եհովա Եգիպ-
տացւոց երկրէն հանող քու Տէր
2 Աստուածդ քու հետդ է ։ Ու երբ-
որ պատերազմի մօտենաս , քա-
հանան մօտենալով՝ ժողովուրդին
3 պիտի խօսի , ու անոնց ըսէ , Ո՛վ
Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ ։ այսօր դուք
ձեր թշնամիներուն դէմ պատե-
րազմելու կը մօտենաք ։ սրտերնիդ
չթուլնայ , մի՛ վախնաք , մի՛ զար-
հուրիք , ու անոնց երեսէն մի՛ դո-
4 ղաք ։ Վասն զի ձեր Տէր Աստուա-
ծը ձեզի հետ կ՚երթայ , է ձեզի հա-
մար ձեր թշնամիներուն դէմ պա-
տերազմելու և ձեզ ազատելու ։
5 Ան ատենը ոստիկանները ժողո-
վուրդին խօսելով պիտի ըսեն՝
Ո՛վ որ նոր տուն շիներ է , ու ոՉ անոր
նաւակատիքը չէ ըրեր , երթայ իր
տունը դառնայ ։ չըլլայ որ պատե-
րազմին մէջը մեռնի , և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը ընէ ։ Եւ ո՛վ որ այ-
գի տնկեր է , ու անոր պտուղէն
դեռ չէ կերած , երթայ իր տունը
դառնայ ։ չըլլայ որ պատերազմին
մէջը մեռնի , ու անոր առջի պտու-
7 ղը ուրիշ մարդ մը ուտէ ։ ՈՒեւ ո՛վ
որ կնկան մը նշանուած է , ու զա-
նիկայ չէ առած , երթայ իր տունը
դառնայ ։ չըլլայ որ պատերազմին
մէջը մեռնի , ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ ։ Եւ ոստիկանները
իրենց խօսքը շարունակելով պիտի
ըսեն ժողովուրդին , Է՛ո՛վ որ վախ-
կոտ ու թուլասիրտ է , թող եր-
թայ իր տունը դառնայ ։ չըլլայ որ
իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ ։ Ու երբոր
ոստիկանները ժողովուրդին առջևը
իրենց խօսքը լմընցընեն , *ժողո-
վուրդին վրայ զօրապետներ կար-
դեն՚՚ ։
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտե-
նաս՝ անոր հետ պատերազմելու հա-
մար , ըզանիկայ խաղաղութեան
11 հրաւիրէ ։ Թէ որ ձեզի խաղաղու-
թեան պատասխան տալու ըլլայ ,
ու դռները ձեզի բանայ , մէջը գըտ-
նուած բոլոր ժողովուրդը ձեզի
հարկատու ըլլան , ու ձեզի ծա-
12 ռայութիւն ընեն ։ Բայց թէ որ
ձեզի հետ խաղաղութիւն ընել չու-
զէ ու պատերազմ ընէ , ան ա-
13 տենը անոնկայ պաշարես ։ Ու երբոր
քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ
մատնէ զանիկայ , Ե՛անոր բոլոր ա-
րուներուն սուրի բերնէ անցընես ։
14 Բայց կնիկները , տղաքները ու ծա-
նաստուները և ինչ որ կայ ան քա-
ղաքին մէջը , անոր բոլոր աւարը
քեզի համար առնես ։ և Էքու Տէր
Աստուածդ քեզի մատնած քու
թշնամիներուդ աւարը ուտես ։
15 Այո՛ այսպէս պիտի ընես քեզմէ խիստ
հեռու եղող ամէն քաղաքներուն ,
որ աս ազգերուն քաղաքներէն չեն ։
16 Սակայն Էքու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն տուած աս ազգե-
րուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաւ
շունչ ունեցող մը ողջ չթողուես ։
17 Այսպէս զի քետացիները՝ Ամորհա-
ցիները՝ Քանանացիները՝ Փերե-
զացիները՝ Խեւացիները ու Եբուս-
սացիները բոլորովին պիտի կորսնը-
ցընես , ինչպէս որ քու Տէր Աս-
18 տուածդ քեզի պատուիրեց ։ Որպէս
զի Ե՛ձեզ չսորվեցընեն իրենց բոլոր
գարշութիւններուն համեմատ ը-
նել , ինչպէս որ անոնք իրենց աս-
տուածներուն կ՚ընեն ։ ու դուք
Թ Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջևը
մեղք չգործեք ։
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պա-
տերազմիս , ու զանիկայ առնելու
համար երկար ժամանակ պաշարե-
լու ըլլաս , անոր ծառերուն տապար
չգարնես ու զանոնք չաւրես ։ ին-
չու որ անոնցմէ պիտի ուտես ։ ու-
րեմն անոնք չկտրես ։ քանզի դաշ-
տին ծառը †մարդ է որ քու երեսէդ
20 պաշարման մէջ մտնէ՚՚ ։ Բայց ան
ծառերը որոնք կը ճանչնաս թէ
ուտուելու պտուղ չեն բերեր , ա-
նոնք աւրես ու կտրես , և քեզի
հետ պատերազմող քաղաքին դի-
մացը անոնցմով պատնէշներ շինես ,
մինչև որ անիկայ նուաճի ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Անյայտ մարդասպանութեան մը քաւութիւնը ։ 10 Կնութեան առնուած գերիին հետ վարուելուն կերպը ։ 15 Երկանը աւելի եղող կնիկին ծնած անդրանիկ տղան իր անդրանկութեան ժառանգութենէն պիտի չզրկուէր ։ 18 Կամակոր զաւակը քարկոծուելով մեռցուելու էր ։ 22 Ձարգոծրէն մարմինը բոլոր գիշերը ծառէ կախուած պիտի չմնար ։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն տուած երկրին
մէջ դաշտի վրայ մէկ սպանուած
2 կայ զարնուած չգիտցուի , Ան ատենը

= Տես Սաղ. ի · 7 ։ Ես · լա · 1 ։
Բ Թես. իգ · 21 ։ Գաղ. 6 ։ 8 ։ բ Պետ. ժգ · 12 ։ Լուկ. 7 ։ 8 ։
Դ Գաղ. ա · 30 ։ գ · 22 ։ Ցեսու. իգ · 10 ։
Է Տես Նեեմ. ժբ · 27 ։ Սաղ. լ · ին վերնագիրը ։
Ը Տես Ղևտ. ժթ · 23 ։ 24 ։ Գաղ. իբ · 30 ։
Ղ Գաղ. իդ · 5 ։
Ի Գաղատ. է · 3 ։
*Կամ՝ զօրապետները ժողովուրդին գլուխը անցնին ։
Ա Թագ. ի · 18 ։ 20 ։

Ի Թես. լա · 7 ։
Ժ Ցես. բ · 2 ։
Է Ցես. իբ · 8 ։
Լ Թես. իա · 2 ։ 3 ։ 35 ։ ԼԺ · 52 ։ Գաղ. է · 1 ։ 2 ։ Ցես. ժա · 14 ։
Ե Թես. իա · 2 ։ 3 ։ 35 ։ ԼԺ · 52 ։ Գաղ. է · 1 ։ 2 ։ Ցես. ժա · 14 ։
Թ Եզ. իգ · 33 ։
†Կամ՝ մարդ դու պէս քեզի օգնութեան կը հասնի պաշարման մէջ ։

Ն · ք · ՂՔ · 1451

քու ծերերդ ու դատաւորներդ ելլեն , և մեռցուած մարդուն կողմն եղած քաղաքները մինչև շրջակայ քաղաքները
3 չափեն . Ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին ծերերը արջառներէն չգործածուած ու լուծի տակ չմտած երինջ մը առնեն .
4 Եւ ան քաղաքին ծերերը երինջը ձկ հեղուկած ու չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցընեն , ու ան ձորին մէջ
5 երինջին վիզը կոտրեն : Եւ Ղևիին որդիքը քահանաները մօտենան , վասն զի Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառայութիւն ընելու , ու Տէրոջը անունովը օրհնելու համար . և ամէն վէճ ու ամէն վերք Է անոնց խօսքովը
6 պիտի դատուի : Եւ ան մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր ծերերը ձորին մէջ վիզը կտրած երինջին վրայ Է ձեռքերնին լուան .
7 Եւ պատասխան տալով ըսեն , Մեր ձեռքերը չթափեցին աս արիւնը , ու մեր աչքերը չտեսան . Ո՛վ Տէր , քաւէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ , որն որ դուն փրկեցիր , Ե՛ու անմեղ արիւնը քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ մի՛ սեպեր . այսպէս ան արեանը համար քաւութիւն պիտի ըլլայ
9 անոնց . Իսկ դուն Տէրոջը առջևը ուղիղ եղածը ընելով՝ Է անմեղ արիւնը քեզմէ վերցընես :
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես , և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ , ու անոնցմէ գերիներ առնես , եւ գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մը տեսնես , ու զանիկայ սիրելով քեզի կնիկ առնելու ըլլաս ,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս , և անիկայ իր գլուխը ածիլէ ու իր
13 ղոչունդները կտրէ . Եւ իր վրայէն գերութեան լաթերը հանէ , ու քու տունդ նստի , և Համրողջ ամիս մը իր հօրը ու մօրը համար լայ . ու անկէ ետև անոր մօտենաս , և դուն անոր էրիկը ըլլաս , ան ալ քու
14 կնիկդ ըլլայ : Թէ որ անկէ զոհ չըլլաս , անիկայ ազատ պիտի արձակես . բայց ստակով բնաւ չծախես , ոչ ալ ծառայեցընես , որովհետև Է լլկեցիր զանիկայ :
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ ունենայ , ու մէկը սիրելի Է և միսը ատելի ըլլայ . ու սիրելին ալ և ատելին ալ անոր զաւակներ ծնանին , և Թէ որ անդրանիկ զաւակը
16 ատելի կնիկէն ծնած է , Է իր ստացուածքը որդւոցը բաժնելու օրը կարող չըլլայ սիրելիին զաւակը անդրանկացընելու , ու ատելիէն ծնած անդրանիկը երեսէ ձգելու .
17 Հապա ատելիին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով՝ բոլորը իր ձեռքը գըտնուածէն Երկու բաժին տայ անոր . վասն զի Է իր զօրութեանը սկիզբը անիկայ է . Հանդրանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի :
18 Թէ որ մէկ մարդ մը ստամբակ ու անլսելանդ տղայ մը ունենայ , որ իր հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ չընէր , ու երբոր զանիկայ խրատեն
19 անոնց չհնազանդիր . Ան ատենը անոր հայրը ու մայրը զանիկայ բռնելով , քաղաքին ծերերուն ու անոր
20 բնակած տեղին դուռը հանեն . Եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն , Ա՛ս մեր տղան ստամբակ ու անլսելանդ է , մեր խօսքը մտիկ չընէր , որկրամոլ
21 ու գինեմոլ է . Ան ատենը անոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քարերով քարկոծեն զանիկայ որ մեռնի . Է ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես . ծն բոլոր Իսրայէլը լսելով վախնան :
22 Ու երբոր մէկ մարդ մը Է մահու արժանի մեղք մը գործէ , և զանիկայ մեռցընելու համար ծառէ մը կա-
23 խես , Հ անոր մարմինը ծառին վրայ գիշերը չմնայ . հապա նոյն օրը անպատճառ թաղես անիկայ , վասն զի Է կախուածը Ղ Աստուծոյ անիծածն է . ու Է չպղծես ան երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու համար :

ԳԼ · ԻԲ

1 Մարդասիրութիւն ընելու վրայով պատուէր : 5 Մարդը ու կինը իրենց հագուստովը պիտի տարբերէին : 6 Թռչունը իր պզտիկ ճագերուվը մկտել չտանելու , 8 տունի մը տանիքին բոլորտիքը շրջնակ մը շինելու , 9 խառնակութիւնէ հեռանալու , 12 և հանդերձի վրայ ծոպեր դնելու պատուէրներ : 13 Իր կնկանը համար զրպարտութիւն ընողին , 20 , 22 շնացողին , 25 կոյս ւլկողին , 28 ու պոռնկութիւն ընողին պատիժը : 30 Ազգապղծութիւնը կ՝արգիլուի :

Ն · ք · ՂՔ · 1451

Ժ Ցե՛ս ՄՆ · ե · 1 :

Է Ծն · խթ · 3 :

Լ Ծն · իե · 31 , 33 :

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եղը կամ ոչխարը իր ճամբայէն խոտորեր է , անոնք անտես չընես . անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 պիտի դարձընես : Բայց թէ որ քու եղբայրդ քեզի մօտ չէ , կամ զանիկայ չես ճանչնար , ան ատենը քու տունդ առնես ան , ու մինչև քու քովդ թող կենայ . ետքը զա-
3 նիկայ անոր դարձընես : Անոր իշուն ալ ասանկ ընես , զգեստին ալ ասանկ ընես . նաև եղբօրդ ամէն կորսուած բանը որ դուն կը գըտնես , ասանկ ընես . չըլլայ որ ձևնդ անտես ընես :
4 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը կամ եղը ճամբուն վրայ ինկեր է , անոնք անտես չընելով՝ անպատճառ անոր հետը վերցընես :

ՈՒ ԵՒ ԳՔ · 4 :

Բ Ել · իգ · 5 :

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

5 կնկան մը վրայ երիկ մարդու հագուստ չըլլայ , ու երիկ մարդը կնկան հագուստ չհագնի . քանզի ո՛վ որ ասոնք կ՚ընէ , քու Տէր Աստուծոյդ առջևը պիղծ է ։

6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ գետնի վրայ ձագերով կամ հաւկիթներով թռչունի մը բոյն հանդիպի քու առջևդ , ու մայրը ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ նստած ըլլայ , Է մայրը իր ձա-
7 գերովը մէկտեղ չառնես . Անպատճառ մայրը արձակես , ու ձագերը քեզի առնես . Որպէս զի աղէկ ըլլայ քեզի , ու կեանքդ երկայն ըլ-
8 լայ ։

Նոր տուն շինածատենդ տանիքիդ չորս կողմը շրջանակ մը շինես , որ չըլլայ Թէ մէկը անկէ վար իյնայ , ու քու տունդ արեան պարտական ընես ։

9 Ի Աւդիիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես , որ ցանած սերմիդ արդիւնքը ու այդիիդ բերքը չպղծ-
10 ուի ։ Ծուլի ։ ՂԵՂ մը ու էշ մը մէկտեղ երէքէ հերկելու չդործածես ։

11 Է Բուրդով ու քթանով դործուած այլայլախառն հանդերձ չըհագնիս ։

12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը ծոպերը շինես ։

13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ , ու Ի անոր մօտենալէն ետքը զանի-
14 կայ ատէ , Եւ անոր վրայ զրպարտութեան խօսքեր դնելով անոր անունը դէշ հանէ , ու ըսէ ՝ Ես աս կնիկը առի , բայց երբոր անոր մօտեցայ , անոր վրայ կուսութիւն
15 չգտայ . Անատեն աղջկան հայրը ու մայրը աղջկան կուսութեան նշանը առնեն , և դուրս հանեն քա-
16 ղաքին ծերերուն առջևը . Ու աղջկան հայրը ծերերուն պիտի ըսէ , Իմ աղջիկս ա մարդուն կնիկ տուի , 17 ու ատելով զանիկայ , Ահա անոր վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը դնէ , ըսելով Թէ Ես քու աղջիկդ վրայ կուսութիւն չգտայ . բայց ահա իմ աղջկանս կուսութեան նշանը . և լաթը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի փռեն ։
18 Եւ ծերը ան քաղաքին ծերերը ան մարդը առնեն ու զանիկայ * պատ-
19 ժեն , Եւ Իսրայէլացի կոյս աղջկան անունը աւրելուն համար անկէ հարիւր սիկղ արծաթ տոյժ առնեն , ու աղջկանը հօրը տան . և անիկայ անոր կնիկը ըլլայ , ու իր բոլոր կեանցը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ
20 արձակելու ։ Բայց Թէ որ ան բանը ստոյգ է , ու աղջկանը վրայ կու-
21 սութիւն չէ գտնուեր , Անատենը աղջիկը իր հօրը տանը դուռը հա-

նեն , ու անոր քաղաքին մարդիկը քարերով քարկոծեն զանիկայ , որ մեռնի . որովհետև Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ընելով իր հօրը տունը պոռնկութիւն ըրեր է . Ասա կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես ։

22 Եթէ որ մէկը երիկ ունեցող կընկան մը հետ պառկած գտնուի , անատենը երկուքն ալ մեռնին , Թէ ան կնկանը հետ պառկող մարդը և Թէ ան կնիկը . ու Իսրայէլէն չարութիւնը վերցընես ։

23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Իմարդու մը նշանած ըլլայ , ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ՝
24 անոր հետը պառկի , Երկուքն ալ ան քաղաքին դուռը հանէք , ու զանոնք քարերով քարկոծէք որ մեռնին . աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ ձայնաւէտ չկանչուըտեց . և մարդը՝ քանզի Իր դրացին կնիկը լկեց . Ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցընես ։

25 Բայց Թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ , ու հզանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի , անատենը անոր հետ
26 պառկող մարդը միայն մեռնի ։ Եւ աղջկանը բան մը չընես . աղջիկը մահու արժանի չանցանք մը չունի . վասն զի ինչպես որ մէկը իր դրացիին վրայ կը յարձակի ու զանիկայ կը մեռցընէ , աս դիպուածն
27 ալ այնպէս է ։ Քանզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկայ . ու Թէև նշանած աղջիկը կանչուըտեց , բայց ընկնը ազատող մը չկար ։
28 Ի Թէ որ մէկ մարդ մը ընշանուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և զանիկայ բռնադատելով անոր հետ պառկի ,
29 ու †բանը իմացուի՝ . Անատենը անոր հետ պառկող մարդը աղջիկը հօրը լիսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ , ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ . Նորովհետև լկեց զանիկայ , իր բոլոր կենացը մէջ զանիկայ արձակելու կարող չըլլայ ։
30 Ընկայ որ ¶մէկ մարդ մը իր հօրը կնիկը առնէ , ու ¶իր հօրը քղանցքը բանայ ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Ո վ կրնար ժողովքին մէջ մնալ՝ ու ո՛վ չէր կրնար ։ 9 Բանակին մէջ անմաքրութիւնը կ՚արգիլուի ։ 15 Իր տիրոջմէն փախչող ծառային վրայով ։ 17 Պոռնկութեան վրայով ։ 18 Պիղծ ընծաներու վրայով ։ 19 Շահով ատակ տալու վրայով ։ 21 Ուխտերու վրայով ։ 24 Ցանցանքներու վրայով ։

1 Ա մորթիքը ձղմուած կամ կըտրուած խարտը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

ԹՇՆ·ԼԶ·7։ Դատ·ի· 6 , 10 ։ բ Թագ·ԺԳ· 12 , 13 ։ ի Գլ·ԺԳ·5։

Ղ Ա·ի·10։ Ց՟Ն·ը·5 ։

Ի Մատ·ա· 18 , 19 ։

ԺԳլ·իա· 14 ։ Ի Ֆէր 21 , 22 ։

ՀԲ Թագ· ԺԳ·14 ։

Ն ԵԼ·իբ·16 , 17 ։

†ԵԶԲ·գբանուին ·

Ղ Հմր 24 ։ ՃՂԱ·ԺԸ·Տ· ի·11 ։ Գլ· իե·20 ։ ա Պոր·ե·1 ։ ՃՏէս Հերոտ·գ· 9 ։ Եզէկ· ԺԶ·8 ։

* Կ՟ՃԱՆԱՊԻՄԱՆԱ ,

Ն·Ք·ԶՁ· 1451

2 Պոռնկորդին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ , ու անոր ըսոնդիը մինչև տասներորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ ։

– Նէեմ. ժգ· 1, 2 ։

3 Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը ժողովքը չմտնէ , ու մինչև անոնց տասներորդ ազգը անոնց ըսոնդիը Տէրոջը ժողովքը չմտնէ յաւիտեան ։

Բ Տես· գԼ· բ· 29 ։

4 Ելիսեան . Բ քանզի երբոր դուք Եգիպտոսէն ելաք , ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդիմաւորեցին . ու Միջագետին Փաթուրէ Բէորին որդին Բաղաամը վարձքով բերել տուին , որ քեզ անիծէ ։

Ֆ Թող· իբ· 5, 6 ։

5 Բայց քու Տէր Աստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել , հապա քու Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան դարձուց , որովհետև քու Տէր Աստուածդ քեզ կը սիրէ ։

6 Քու բոլոր կենացդ մէջ անոնց խաղաղութիւնը ու աղէկութիւնը չփնտռես յաւիտեան ։

Ր Եզր· Թ· 12 ։

7 Եդովմացիէն ատես , հանզի անիկայ քու եղբայրդ է ։ Եգիպտացին ալ չատես , քանզի հանոր երկրին մէջ պանդուխտ էիր ։

Ե Ծն· իե· 24, 25, 26· Ներ· 10· 12 ։

8 Անոնց ծնած զաւակներուն երրորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը թող մտնեն ։

Ղեւ· իբ· 21 · իգ· 9 · Ղև· ժԹ· 34 · Գւ· ժ· 19 ։

9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով կ'երթաս , ամէն չար բանէն

Ե Ղև· ժե· 16 ։

10 զգուշանաս ։ Եթէ որ ձեր մէջը մէկ մարդ մը երազափարութեան պատճառաւ մաքուր չէ , թող բանակէն դուրս ելլէ , ու բանակին մէջը

Ը Ղև· ժե·5։

11 չմտնէ · Եւ իրիկուան դէմ ընդով լուացուի , ու արեւը մտածին պէս

12 բանակին մէջը մտնէ ։ Նաև բանակէն դուրս մէկ տեղ մը ունենաս ,

13 որ հոն դուրս ելլես · Ու զէնքերուդ մէջը ցից մը ունենաս , որ երբոր դուրսը նստելու բլաս անով փորես , ու դառնաս քու յետևիդ աս-

14 ծքդ ծածկես ։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ քեզ ազատելու համար , ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ Բէրու բանակիդ մէջը կը քալէ · ուստի քու բանակդ մաքուր ըլլայ , որ անիկայ քու վրադ ադտեղութիւն մը տեսնելով քեզմէ ետ չդառնայ ։

Բ Ղև· իգ· 12 ։

15 Ծառայ մը որ տիրոջմէն ազատ ընտրէ քու բովդ ապաստաներ է ,

16 իր տիրոջը ձեռքը չմատնես · Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ ուր որ ինքը կ'ուզէ , և քեզ անիկայ չնեղես ։

Ի Եւ· իբ· 21 ։

17 Իսրայէլի աղջիկներէն բող չըլլայ , ու Իսրայէլի տղոցմէն Իգա-

18 ցեալ չըլլայ ։ Որ և իցէ ուխտի համար բոզի վարձքը կամ շունի գինը քու Տէր Աստուածդ տունը չտանիս · քանզի քու Տէր Աստուածդ երկուքն ալ պիղծ են ։

Ն·Ք·ԶՁ· 1451

19 Ոստակ կամ ուտելիքը և կամ որ և իցէ բանը՝ որ շահով կրնայ տրուիլ , քու եղբօրդ շահով չտա-

20 տաս · Օտարականէն շահ առնես , բայց քու եղբօրմէդ շահ չառնես , հոր քու Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք զարկած դործքերուդ մէջ քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ , ուր որ պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու համար ։

Բ Գլ· ժե· 10 ։

21 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ուխտ մը ընես , առանց ուշացընելու կատարես · քանզի քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկայ քեզմէ պիտի պահանջէ , ու մեղքի տէր

Յ Թող· լ· 2· Ժող· ե· 4, 5 ։

22 պիտի ըլլաս · Բայց թէ որ ուխտ ընել չուզես , ան քեզի մեղք չըլ-

23 լար ։ Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս , ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդ կ'ուխտես , քու շրթունքներէդ ելածը զգուշութեամբ կատարես ։

Ղ Թող· լ· 2· Սապ· կդ· 13, 14 ։

24 Երբոր քու դրացիիդ այդին կը մտնես , ուզածիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս , բայց ամանիդ

25 մէջը չդնես ։ Երբոր քու դրացիիդ հունձքին մէջը կը մտնես , ձեռքովդ հասկերը փրցնես , բայց դրացիիդ հունձքին մանդաղ չզարնես ։

Ճ Ա Օր· ժբ· 1 · Մար· բ· 23 · Ղու· գ· 1 ։

ԳԼ· Ի·Դ

1 Ընծակման թուղթ տալու վրայով ։ 5 Նոր կարգուած մարդ մը պատերազմի երթալու չէր ։ 6, 10 Գրաւներու վրայով ։ 7 Մարդ գողցողին պատիժը ։ 8 Բորոտութեան համար զգուշութիւն ընելու պատուէրը ։ 14 Բանեւորին վարձքը Տալուցանելու , 16 արդարութիւն ընելու , 19 ու ապրանք ըլլալու վրայով պատուէր ։

1 Ով որ – մէկը կնիկ մը առնէ ու անոր երկար ըլլայ , և անոր վրայ անարդութեան բան մը դտնելուն համար անիկայ իր աչքին հաճոյ չըլլայ , ան տունը անոր արձակման թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը

– Ա Օր· և· 31 · ժԲ· 7 · Մար· ժ· 4։

2 տայ , և իր տունէն ճամբէ ։ Ու երբոր անիկայ անոր տունէն ելլեւլով , երթայ ուրիշ երկան մը ինչ

3 ըլլայ , թէ որ ետքի երիկն ալ զանիկայ ատելով , արձակման թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը տալով՝ իր տունէն ճամբէ , կամ թէ որ անոր հետ կարդուած ետքի երիկը մեռ-

4 նի , Բ Ուրջի երիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր , կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն կնիկ առնել , ա նոր պղծուելէն ետքը · քանզի Տէրոջը առջևը պղծութիւն է աս բանը · և այսպէս դուն մեղքով չբերցընես ան երկիրը , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ ։

Բ Երեմ· գ· 1 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

ՃԳԼ · Ի · 7 ։

Բ Առակ · Ե · 18 ։

Ի Եզ · Իա · 16 ։

Ղ ԳԼ · ԺԹ · 19 ։

Ի ՂՀ · Ժգ · 2 ։ Ժդ · 2 ։

Ը Տե՛ս · Ղու · Ժե · 32 ։ ա Կոր · Ժ · 6 ։

1490

Ի Թագ · Ժբ · 10 ։

Ժ Եվ · Իբ · 26 ։

Ի Ցոբ · Իթ · 11 , 13 ։ Լա · 20 ։ բ Կոր · Թ · 13 ։ բ Տիմ. ա · 18 ։

Լ ԳԼ · Ղ · 25 ։ Սաղ · Ճղ · 31 ։ ՃԺբ · 9 ։ Դան · Դ · 27 ։

Ի Մաղ · Գ · 5 ։

Ֆ ՂԼ · ԺԹ · 13 ։ Երեմ · Իբ · 13 ։ Ցակ · Ե · 4 ։

Ի Ցակ · Ե · 4 ։

Հ Դ Թագ · Ժ · 6 ։ բ Մն · Իե · 4 ։ Երեմ · Լա · 29 , 30 ։ Եզկ · Ժբ · 20 ։

Ֆ Եվ · Իբ · 21 , 22 ։ Առակ · Իբ · 22 ։ Ես · ա · 23 ։ Երեմ · Ե · 28 ։ Իբ · 3 ։ Եզկ · Իբ · 29 ։ Ջաք · Է · 10 ։ Մաղ · Դ · 5 ։

Ղ Եզ · Իբ · 26 ։

ՃՀմր 22 ։ ԳԼ · Ժ · 12 ։

Ֆ ՂԼ · ԺԹ · 9 , 10 ։ Իդ · 22 ։

5 Ի Նոր ամուսնացած մարդը պատերազմի չերթայ , ու անոր բնաւ պաշտօն մը չտրուի · տարի մը իր տանը մէջ ազատ թող նստի , ու ի իր առած կնիկը ուրախացընէ ։

6 Ձրկայ որ մարդ մը աղօրիքը կամ անոր վերի քարը գրաւ առնէ · քանզի էր ընկերէն կեանքը գրաւ առած կ՚ըլլայ ։

7 Ի Թէ որ մարդ մը գտնուի , որ իր եղբայրներուն , այսինքն Իսրայէլի որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է , ան գողը թող մեռնի · Ու՛ձեր մէջէն չարութիւնը վերցընես ։

8 Ի Բորոտութեան ախտին համար զգուշութիւն ըրէք , Ղեւտացի քահաներուն բոլոր ձեզի սորվեցուցած բաները ճշդիւ պահելու և ընելու · ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ , զգուշութեամբ ի գործ դնէք ։

9 Ը Մի՛տքդ բեր ինչ որ քու Տէր Աստուածդ Իմարիամին ըրաւ ճամբուն մէջ , եգիպտոսէն ելած ատենիդ ։

10 Երբոր քու դրացիդ մէկ բան մը փոխ տաս , գրաւը առնելու համար

11 անոր տունը չմտնես ։ Դուրսը կայնես , ու փոխ առնող մարդը գրաւ

12 ը քեզի դուրս բերէ ։ Եւ Թէ որ ան մարդը աղքատ է , անոր գրաւ

13 ւովը չպառկիս · ժ Արևը մտածին պէս անպատճառ անոր գրաւը ետ տաս , որ անիկայ իր հանդերձովը պառկի ու էքեզ օրհնէ · և Քու Տէր Աստուածդդ առջևը ա՜ն բանը քեզի արդարութիւն սեպուի ։

14 Ի Աղքատ ու կարօտ վարձկանին զրկանք չընես , Ի՛ քու եղբայրնե՛րդ և Թէ քու երկրիդ մէջ քու քաղաքներդ գտնուող օտարականը ,

15 Ներէն ըլլայ ։ Նոյն օրը ժ արևը չմտած անոր վարձքը հատուցա՛ նես · քանզի անիկայ աղքատ է , ու անոր խելքը միտքը անոր վրայ է · Ի չըլլայ որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ , ու մեղքի տէր ըլլաս ։

16 Ո Տղոց յանցանքին համար հայրերը չմեռցուին , ու հայրերուն յանցանքին համար տղաքը չմեռցուին · ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռցուի ։

17 Ն Օտարականին ա՜ն որբին իրաւունքը չծռես ։ Ու՛ որ որբևարիին

18 Հանդերձը գրաւ չառնես ։ Եւ ե՛մ՚տքդ բեր որ դուն Եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց · ա՛նոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես ։

19 Ո Երբոր քու արտիդ մէջ հունձքդ ընձես , ու արտին մէջը մէկ որայ մը մոռցած ըլլաս , զանիկայ առնելու համար ետ չդառնաս · անիկայ օտարականին , որբին ու որբևարիին թող ըլլայ · որպէս զի քու Տէրը Աստուածդդ օրհնէ ձեռքերուդ ամէն

20 գործքին մէջ քեզ օրնէ ։ Ձիթենիդ թօթվելէդ ետքը վրան ճաչցածները ուստէ ոստ չվերստնա՛ս · անիկայ օտարականին , որբին ու որբևարիին

21 թող ըլլայ ։ Ե՜ այգիդի խաղողները ժողվելէդ ետքը ճաշքաղ չընե՛ս · անիկայ օտարականին՝ որբին

22 ու որբևարիին թող ըլլայ ։ Եւ Ն՚մ՚տքդ բեր որ եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր · անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես ։

ԳԼ · Իե

1 Ծեծին Թիւը քառասունէն աւելի պիտի չըլլար ։ 4 Կալի մէջ բանող եզին դունչը կապելու չէր ։ 5 Եղբօրը զաւակ տալու համար պատուէր ։ 11 Ննպաստկելու կնկան պատիժը ։ 13 Պակաս կշռքներու վրայով ։ 17 Ամազկին յիւսածակը բոլորովին պիտի ջնջուէր ։

1 Ղերբոր ա՜մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ և դատաստանի երթան , դատաւո՜րները անոնց դատը մտիկ ընելով Բ իրաւունք ունեցողը արդարացընեն , ու յանցաւորը դա-

2 տապարտեն ։ Եւ յանցաւոր եղողը Թէ որ Ծեծի արժանի է , դատաւորը զանիկայ պառկեցընէ , ու անոր յանցանքին համեմատ ը իր առջևը ծեծել տայ զանիկայ Թիւ-

3 ով · Ի Քառասունէն աւելի զարնել չտայ · չըլլայ որ ասկէ աւելի զարնելովը , եղբայրդ Ն՚քու աչքիդ առջևը անարգուի ։

4 Ի Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապե՛ս ։

5 Ը Երբոր եղբարք մէկտեղ բնակին , ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի , մեռնողին կնիկը օտար մարդու հետ չկարդուի · Ի տագրը անոր մտնենայ · և զանիկայ իրեն կնիկ առնէ , ու տագրութեան պարտաւորութիւնը անոր հատու-

6 ցանէ · Եւ անոր ծնած առջնեկ տղան ժ մեռնող եղբօրը անունովը * կանչուի , որ Իջլայ Թէ անոր ա-

7 նունը Իսրայէլէն ջնջուի ։ Եւ Թէ որ ան մարդը Ի չէր հարսը առնել չուզէ , ան աւտենը հարսը դուռը ելլէ ծերերուն ու ըսէ , Իմ տագրս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հաստատելէն կը հրաժարի · տագրութեան պարտաւորութիւնը ին-

8 ծի հատուցանել չուզեր ։ Ան ատենը անոր քաղաքին ծերերը զանիկայ պիտի կանչեն , ու անոր խօսքին · և Թէ որ անիկայ հաստատ կենալով ըսէ Թէ Ես անիկայ չեմ

9 ուզեր առնել , ան ատենը հարսը անոր պիտի մօտենայ ծերերուն առ-

Ն · Ք · ՂԲ · 1451

ՃԳԼ · Ժե · 10 ։ Սաղ · Խա · 1 ։ Առակ · ԺԲ · 17 ։

Ղ ՀՂ 18 ։

— Ա՜ ԳԼ · ԺԲ · 17 ։ Եզկ · Խդ · 24 ։

Բ Տե՛ս Առակ · Ժե · 15 ։

Ի ՂՈ · ԺԲ · 48 ։

Դ Մատ · Ժ · 17 ։

Ի Բկոր · Ժա · 24 ։

Ղ Ցոբ · Ժբ · 3 ։

Ի Առակ · ԺԲ · 10 ։ ակոր · Թ · 9 ։ ա Տիմ. Ե · 18 ։

Ը Մատ · Իբ · 24 ։ Մար · Ժբ · 19 ։ Ղու · Ի · 28 ։

Ի Ծն · Լը · 8 ։ Հռութ · ա · 12 , 13 ։ Դ · 9 ։

Ֆ Ծն · Լը · 9 ։

* Եբր · կանչուի ,

Ի Հռութ · Դ · 10 ։

Լ Հռութ · Դ · 1 , 2 ։

Ի Հռութ · Դ · 6 ։

Ն.ք.ԶԲ. 1451

Ծ Հռոմ. գ. 7։

Է Հռոմ. դ. 11։

ՀԳԼ. ԺԹ. 13։

Ն ՂԼ. ԺԹ. 35, 36։ Առակ. ժա. 1։ Եզեկ. խե. 10։ Միք. զ. 11։

ՂԵԼ. ի. 12։

Ճ Առակ. ժա. 1։ աԹես. գ. 6։

Մ ԵԼ. ԺԸ. 8։

Յ Պաղ. ԼԳ. 1։ Առակ. ժգ. 6։ Հռով. գ. 18։

Ն ա Թագ. ԺԸ. 3։

ՂԵԼ ԺԸ. 14։

ՆՀԵ. ԺԳ. 19։ ԼԴ. 26։ Թագ. ԺԸ. 13։ ԳԼ. ժգ. 10։ Առակ. գ. 9։

Բ ԳԼ ԺԸ. 5։

ջևը՝ Ծ և անոր ոտքին կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը թքնէ, և խօսելով պիտի ըսէ, Ի՛ր եղբօրը տունը չի՛նել չուզող մարդուն ասանկ կ՚ըլ-
10 լայ։ Եւ անոր անունը Իսրայէլի մէջ՝ կօշիկը հանուած մարդուն տունը ըսուի։

11 Երբոր երկու մարդիկ իրարու հետ կը ծեծկուին, և մէկուն կնիկը՝ զարնողին ձեռքէն իր երիկը ազա-
տելու համար մօտենայ, ու ձեռ-
քը երկընցընելով անոր ամօթոյքը
12 բռնէ, Ան ատենը անոր ձեռքը կտրես, և չ՚խղճաս բնա՛ւ անոր
չխնայէ։

13 Ո՛մախաղեղ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ կշռո՛ւք քարեր չ՚ըլլայ։
14 Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու
15 պզտիկ արդուներ չ՚ըլլայ։ Քու կշռո՛ւքդ քարը լման ու արդար ըլ-
լայ, քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, Նո՛ր քու օրերդ երկար ըլլան երկրին վրայ, որն որ քու Տէր
16 Աստուածդ քեզի կու տայ։ Քանզի՝ ամէն աս բաները ընողը, ամէն անիրաւութիւն ընողը քու Տէր Աստուածդ առջևը պիղծ է։

17 Ո՛ Եգիպտոսէն ելած ատենդ Ամաղեկին քեզի ըրածը մի՛ տրդ-
18 պահէ. Ճամբուն մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու նուեղդ կիսո-
ղոր տկարները կոտրեց, երբոր դուն աշխատած ու յոգնած էիր, ու չԱս-
19 տուածմէ չվախցաս։ Ուստի Ն՚երբոր քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր չորքակայ թշնամիներէդ քեզ հան-
գըստացընէ ան երկրին մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժա-
ռանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, ան ատենը Ն՚Ամաղեկին յի-
շատակը երկինքին տակէն բոլորո-
վին վերցընես. չ՚ըլլայ որ մոռնաս։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Երախայրիներուն կողոպտը մատուցանողին խոս-
տովանութիւնը։ 12 Երրորդ տարուայն տասա-
նորդները բերողին ընելու աղօթքը։ 16 Աս-
տուծոյ և ժողովուրդին մէջտեղը եղած ուխ-
տը։

1 Երբոր մտնես ան երկիրը որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժա-
ռանգութիւն կու տայ, և զանի-
կայ ժառանգես, ու հոն բնակիս,
2 Ան ատենը երկրին ամէն պտուղ-
ներուն երախայրիներէն պիտի առ-
նես, որոնք քու Տէր Աստուածդ-
քեզի տուած երկրէն ժողվես ես,
ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով Ե՛ր-
թաս ան տեղը՝ որ քու Տէր Աս-
տուածդ պիտի ընտրէ իր անունը
3 հոն դնելու համար. Եւ ան օրերը եղող քահանային երթաս ըսես,
Ես այսօր քու Տէր Աստուածդ-
ո՛ւրէ՛ կը խոստովանիմ՝ որ ես մտայ

Ն.ք.ԶԲ. 1451

ան երկիրը, որուն համար Տէրը մեր
հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի
4 տալու։ Եւ քահանան կողովը քու ձեռքէդ առնելով զանիկայ քու Տէր Աստուածդ սեղանին առ-
5 ջևը պիտի դնէ. Եւ դուն պատաս-
խան տալով քու Տէր Աստուածդ-
առջևը ըսես, Իմ հայրս Թափա-
ռական Ասորի մը ըլլալով, Ե՛ս-
գիպտոս իջաւ, ու հոն էքիչ հո-
գիներով պանդխտութիւն ընելով՝
մէկ մեծ, զօրաւոր ու շատուր ազգ
6 մը եղաւ. Ու Ն՚եգիպտացիք մեզ չարչարեցին, մեզ նեղեցին և մեր
վրայ ծանր ծառայութիւնները դը-
7 րին. Ու Ե՛մնք մեր հայրերուն Տէր Աստուածդն աղաղակեցինք. և Տէ-
րը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղու-
թիւնը՝ աշխատութիւնը ու մեզի
8 եղած ղժկանքը տեսաւ. Ն՚ԵՒ Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բա-
զուկով՝ Ի՛մեծ ահարկուներով նշաններով ու հրաշքներով
9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ ասդ տեղս բերաւ, ու մեզի աս Ե՛ր-
կիրը՝ Ն՚կաթ ու մեղր բղխող երկի-
10 րը տուաւ։ Եւ արդ՝ ո՛վ Տէր, ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիները Ն՚եղէ բերի։ Ու ա-
նոնք քու Տէր Աստուածդ առջևը դնելով՝ Տէր Աստուածդ առջևը
11 երկրպագութիւն ընես. Եւ Ի՛քու Տէր Աստուածդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես, դուն ալ՝ Ղևտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ։

12 Երրորդ տարին Լ՚տասանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն Ի՛քու արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդ-
ները զատես լմընցընես, և անոնք Ղևտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տաս, որ ան՚անդ ալ քու քաղաքներուդ մէջը ուտեն
13 կշտանան։ Ան ատենը քու Տէր Աստուածդ առջևը ըսես, Սրբը եղած բանը բոլորովին տունէս հա-
նեցի, և քու բոլոր հրամայած պա-
տուիրանքներուդ համեմատ՝ զա-
նիկայ Ղևտացիին՝ օտարականին՝ որբին ու որբևարիին տուի. քու պատուիրանքներդ զանց չ՚րի, Ն՚ու

ՀԵՒ. ԿԶ. 15։ Ջաք. բ. 13։

ՀՈՎ. ԺԸ. 12։

Ծ ՍԱՂՃԺԲ. 141, 153, 176։

Է ՂԱ. Է. 20։ ԽԱ. 1, 11։ ՈՎ. Թ. 4։

ՏԵ. ԽԶ. 1, 6։ ԳՈՐ. է. 15։

Ի ՅՈՒ. ԽՂ. 27։ ԳԼ. Ժ. 22։

ՂԵՒ. ա. 11, 14։

Ի ԵՒ. Բ. 23, 24, 25։ գ. 9։ ե. 31։

ԸԵՒ. ԺԸ. 37, 51։ ԺԹ. 3, 14, 16։ ԳԼ. ե. 15։

Ի ԳԼ. Դ. 34։

Ժ ԵՒ. Դ. 8։

Ի ԳԼ. ԺԸ. 7, 12, 18։ ԺՂ. 11։

ԼԳԼ. ԺԳ. 28, 29։

Ի ՂԱ. ԻԵ. 30։ ԹԱԱ. ԺԸ. 24։

Ժ ՍԱՂ.ՃԺԲ. 141, 153, 176։

Ի ՂԱ. Է. 20։ ԽԱ. 1, 11։ ՈՎ. Թ. 4։

ՀԵՒ. ԿԶ. 15։ ՋԱՔ. Բ. 13։

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

ըո՛, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ։

16 Ա.յսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ որ աս կանոնները ու դատաստանները ի գործ դնես. ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք։

Յ ԵԼ·Ի·19։ 17 Դուն ՝ այսօր Տէրոջը խօսք կուտաս, որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ, ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես, և անոր կանոնները՝ պատուիրանքները ու դատաստանները պահես, ու խօսքը մտիկ ընես·

ՂԵՒ·Զ·Ի։ ԺԹ·5։ ԳԼ·Ե·6։ ԺԳ·2։ ԻԸ·9։ 18 ՂՏէրն ալ այսօր քեզի խօսք կուտայ, որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս, ինչպէս որ քեզի բսաս, որ անոր բոլոր պատուիրանքները պահես·

Ֆ ԳԼ·Դ·Ի, Տ։ ԻԸ·1։ Սաղ·ՃԻԸ·14։ Ֆ ԵԼ·ԺԹ·6։ ԳԼ·Ե·6։ ԻԸ·9։ ա Պետ·Բ·9։ 19 րանքները պահես. Եւ ճրոլոր իր ստեղծած ազգերէն դերազանց ընէ քեզ, գովութիւնով՝ համբաւով ու փառքով, որ Ֆսուրբ ժողովուրդ մը ըլլաս քու Տէր Աստուածդ՝ իր ըսածին պէս։

ԳԼ·ԻԷ

1 Մովսէս կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարերու վրայ գրեն, 5 և չաստուած քարէ սեղան մը շինեն։ 11 Մովսէս կ՚որոշէ Գարիզին ու Գերազ լեռները վրայ կայնելու ցեղերը։ 14 Գերազ լեռան վրայ խօսուելու անէծքները։

1 Ու Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն հետ ժողովուրդին պատուիրեցով ըսաւ, Պահեցէք ան բոլոր պատուիրանքները որոնք ես այսօր

ա Ցես·Դ·1։ 2 ձեզի կը պատուիրեմ։ Ու ա Յորդանանէն քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկիրը անցած օրդ՝ Էբեղի մեծ քարեր կանգնես, ու

Բ Ցես·Ը· 32։ 3 զանոնք կիրով ծեփես. Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը անոնց վրայ գրես, երբոր անցնիս ու մտնես ան երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, ինչպէս որ քու Հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ըսաւ։ 4 Ուստի երբոր Յորդանանէն անցնիս, աս օրուան քեզի պատուիրածիս պէս՝ աս քարերը Ֆ Գեբաղ լեռան վրայ կանգնես, ու զանոնք կիրով ծեփես։

Ֆ ԳԼ·ԺԱ· 29։ Ցես·Ը·30։ 5 Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ մէկ սեղան մը շինես, քարերէ չ՚եռաց սեղան մը. Ա՛անոնց վրայ երկաթ

Ա ԵԼ·Ի·25։ Ցես·Ը·31։ 6 չպայընես. Սակայն քու Տէր Աստուածդ սեղանը ամբողջ քարերէ շինես, ու անոր վրայ քու Տէր Աստուածդ ողջակէզներ մատուա-

7 ցանես. Եւ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես, ու քու Տէր Աստուածդ առջևը ու-

8 րախանաս. Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը քարերուն վրայ խիստ պարզ կերպով մը գրես։

9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին խօսելով բսաւ, Ով Իսրայէլ, լուռ կեցիր ու մտիկ ըրէ. Ե՛դուն այսօր քու Տէր Աստուածդուդ ժողովուրդը

10 եղար. Ուստի քու Տէր Աստուածդուդ խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքները ու կանոնները, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ։

11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուր-

12 դին պատուիրելով բսաւ, Երբոր Յորդանանէն անցնիք, Հժողովուրդը օրհնելու համար Գարիզին լեռան վրայ ասոնք թող կայնին. Շմաւոն՝ Ղեւի՝ Յուդա՝ Իսաքար՝

ՂԳԼ·ԺԱ· 29։ Ցես·Ը· 33։ Դատ·Թ·7։ 13 Յովսէփ ու Բենիամին. Եւ Ի անէծքի համար Գերազ լեռան վրայ ասոնք թող կայնին. Ռուբէն՝ Գադ՝ Աւեր՝ Զաբուղոն՝ Դան ու Նեփթաղիմ։

Ի ԳԼ·ԺԱ· 29։ Ցես·Ը· 33։ 14 Ու Ը Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի բսեն,

Ը ՑԼ·ԻՋ·10։ Ցես·Ը·33։ Դան·Թ· 11։ 15 Ի Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ արուեստաւորի ձեռագործ՝ ու Տէրոջը առջևը պիղծ նկուածոյ փսրուած կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ, ու գաղտուկ տեղ մը կը դընէ. Ժ և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով՝ Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Ժ Ցես Թռու·Ե·22։ Ե·բեմ·Ժա· 5։ ա Կոր·ԺԶ·16։ 16 Ի Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Ի ԵԼ·Ի·12։ Իա·17։ ՂԱ·ԺԹ· 3։ ԳԼ·Իա· 18։ 17 Ա Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր դրացիին սահմանը կը փոխէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Լ ԳԼ·ԺԹ· 14։ Ա.առակ·Իր·28։ 18 Բ Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ կոյր էր ճամբայէն կը խոտորեցնէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Ի ՂԱ·ԺԹ· 14։ 19 Գ Անիծեալ ըլլայ ան, որ պանդուխտին՝ որբին ու որբևարիին իրաւունքը կը ծռէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Գ ԵԼ·Իր·21, 22։ ԳԼ·Ժ· 18։ Իգ·17։ Սաղ·դ·5։ 20 Դ Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը կնկանը հետ կը պառկի. քանզի իր հօրը քղանցքը կը բանայ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Դ ՂԱ·ԺԸ·Տ։ Ի·11։ ԳԼ·Իր·30։ 21 Ե Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ ո՛և իցէ անասունի հետ կը պառկի. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Ե ՂԱ·ԺԸ· 23։ Ի·15։ 22 Զ Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող իր քրոջը հետ կը պառկի. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Զ ՂԱ·ԺԸ· 9։ Ի·17։ 23 Է Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր զսրանչէն հետ կը պառկի. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Է ՂԱ·ԺԸ· 17։ Ի·14։ Ֆ ԵԼ·Ի·13։ Իա·12, 14։ ՂԱ·Իգ· 17։ Թռու·Լե·31։ ԳԼ·ԺԹ·11։ 24 Ը Անիծեալ ըլլայ ան՝ որ իր դրացին գաղտուկ կը մեռցընէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէ՛ն պիտի բսէ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1451

Ի ԳԼ·Իկ·18։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
1451

ՍԵԼ. ԻԳ. 7, 8 ։ ԳԼ. Ժ. 17 ։ ԺԳ. 19։ ԵԶԿ. ԻՐ. 12։ Ա ԳԼ. ԻՐ. 15 ։ Սադ. ՃԺԹ. 21 ։ ԵՐԵՄ. Ժա. 3 ։ Գաղ. գ. 10 ։

ԵԼ. Ժե. 26 ։ ՂՒ. Իգ. 3 ։ ԵՍ. Ծե. 2 ։

Բ ԳԼ. Իգ. 19 ։

ՃՀՄՐ 15 ։ Զաք. ա. 6 ։

Դ Սադ. ՃԻԲ. 1, 4 ։

Ե ՅՕՆ. ԼԹ. 5 ։

ՂՀՄՐ 11 ։ ՅՕՆ. ԻՐ. 17 ։ ԽԹ. 25 ։ ԳԼ. Լ. 13 ։ Սադ. ՃԷ. 38 ։ ՃԻԷ. 3 ։ ՃԻԲ. 3 ։ Ընակ. Ժ. 22 ։ Ա ՏԻՄ. գ. 8 ։

Է Սադ. ՃԻԱ. 8 ։

ԸՂՒ. Իգ. 7, 8 ։ Բ ԹԱԳ. ԻԲ. 38, 39, 41 ։ Սադ. ԱԹ. 23 ։ ՏԵՍ ՀՄՐ 25 ։

Ը ՂՒ. ԻԵ. 21 ։

Ժ Ընակ. գ. 10 ։

Ի ԳԼ. Ժե. 10 ։

ԼԵԼ. ԺԹ. 5, 6 ։ ԳԼ. Է. 6 ։ Իգ. 18, 19 ։ ԼԹ. 13 ։

Խ ԹՈՒ. գ. 27 ։ Բ ՄՆ. Է. 14 ։ ԵՍ. կգ. 19 ։ Դան. Թ. 18, 19 ։

Ծ ԳԼ. Ժա. 25 ։

Կ ՀՄՐ 4 ։ ԳԼ. Լ. 9 ։ Ընակ. Ժ. 22 ։

ՀՂԵ. Իգ. 4 ։ ԳԼ. Ժա. 14 ։

Յ ԳԼ. Իգ. 29 ։

Ղ ԳԼ. Ժե. 6 ։

25 ՛Ընդհեալ ըլլայ ան՝ որ անմեղ մարդը մեռցընելու համար կաշառք կ՛առնէ. և բոլոր ժողովուրդը Ա-մէն պիտի ըսէ ։

26 ՛Ընդհեալ ըլլայ ան՝ որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը չկենար՝ որ զանոնք կատարէ. և բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Չնազանդութեան օրհնութիւնները ։ 15 Ընդնազանդութեան անէծքները ։

1 Եւ ե՞թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշութեամբ ի գործ դնես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, քու Տէր Աստուածդ Բ երկրիս բոլոր ազգերէն գերազանց պիտի
2 ընէ քեզ ։ Եւ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին չնազանդիս, ասբոլոր օրհնութիւնները քու վրադ գալով Բ էզեզ պիտի հասնին ։
3 Ք աղաքի մէջ օրհնեալ, ու Բ դաշտի
4 ու մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս ։ Ը քու որովայնիդ պտուղը՝ քու երկրիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան ։ քու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի ըլլան ։ Ե՛ւ տած ատենդ օրհնեալ, ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի ըլլաս ։ Ը Տէրը քու առջեւդէ չարդել պիտի տայ քու վրադ ելլող թշնամիներդ. անոնք քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլեն, և քու առջեւդէ եօթը ճամ-
8 բով պիտի փախչին ։ Բ Տէրը քու ձ շտեմարաններուդ ու ամէն Բ ձեռք զարնելու բաներուդ օրհնութիւն պիտի խրկէ քեզի. և քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին մէջ քեզ
9 պիտի օրհնէ ։ Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ հրամանները պահելով՝ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, Ը Տէրը քեզի երդում ըրածին պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 հաստատէ. Ու երկրիս ամէն ժողովուրդները պիտի տեսնեն որ Բ Տէրոջը անունը քու վրադ կը կոչուի,
11 ձ ու քեզմէ պիտի վախնան ։ Եւ Ի Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լեցընէ, քու որովայնիդ պտուղը՝ քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը չոգեշնչելով ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի տա-
12 լու ։ Տէրը իր բարութեան գանձը՝ այսինքն երկինքը քեզի պիտի բանայ, հոր քու երկրիդ անձրեւը ատենովը տայ, ու Ն քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ. և Ղ դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս, բայց
13 դուն փոխ պիտի չառնես ։ Տէրը Ճ ոզովուրդներու Շ գլուխ պիտի ընէ քեզ, և չէ թէ պոչ. դուն միշտ վրայ պիտի ելլես, ու ընաւ վար պիտի չիյնաս, թէ որ քու Տէր Աստուածդայդ պատուիրանքները մտիկ ընելով պահես ու կատարես,
14 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, Ո՛չ դէպ ի ա ջ ու ձախ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։
15 Բայց ՛Եթէ որ քու Տէր Աստուածդայդ խօսքին չնազանդիս, և չպահես ու չկենաս անոր բոլոր պատուիրանքներուն ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ան ատենը աս ամէն անէծքները քու վրադ գալով Բ էզեզ պիտի հասնին ։
16 Ք աղաքի մէջ անիծեալ, ու դաշտի
17 մէջ անիծեալ պիտի ըլլաս ։ Քու կողովդ ու տաշտդ անիծեալ պիտի
18 ըլլայ ։ Քու որովայնիդ պտուղը՝ երկրիդ պտուղը՝ կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անիծեալ
19 պիտի ըլլան ։ Քու մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ
20 անիծեալ պիտի ըլլաս ։ Եւ Տէրը քու ամէն ձեռք զարկած գործիդ մէջը ՝ անէծք՝ Բ տատապանք ու Պ յադիմանութիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար գործերուդ ու
21 դէմ ձգելուդ համար, մինչև սր շուտով բնջկինջ ըլլաս ու կոր-
22 սուիս ։ Տէրը Ը քեզի ժանտախտը պիտի փակցընէ, մինչև որ քեզ Հատցընէ ան երկրին վրայէն, ուր որ դուն կը մտնես անիկայ ժառան-
23 գելու ։ Եւ ՚Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծիւրական ախտով՝ հրատաղնապ տենդով՝ ջերմով ու այրող տաքութիւնով՝ Հ երաշտութեամբ ՚հսոր-
շակահարութեամբ ու ասրմգիոց դալուկով. և ահաւ պիտի հալա-
23 ծեն քեզ, մինչև որ կորուիս ։ Եւ Ի գլխուդ վրայի երկինքը պղնձէ, ու
24 տակդ եղած երկիրը երկաթէ պիտի ըլլայ ։ Տէրը անձրեւի տեղ Հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ. ՚՚ երկինքէն քու վրադ պիտի իջնեն մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։
25 ՚Տէրը քու թշնամիներուդ առջեւը քեզ Ջարդել պիտի տայ. անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես, և անոնց առջեւեն եօթը ճամբով պիտի փախչիս. ու Բ երկրիս բոլոր թագաւորութեանց մէջը Թափա-
26 ռական պիտի ըլլաս. Եւ Ց քու մարմինդ երկինքին բոլոր թռչուններուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի ըլլայ. և պահող

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
1451

Ֆ ԵՍ. Թ. 14 ։ 15 ։

Ա ՂՒ. Իգ. 14 ։ Ոզր. Բ. 17 ։ Դան. Թ. 11, 13 ։ Մաղ. Բ. 2 ։

Ե ՀՄՐ 2 ։

Է ՏԻՍ ՀՊ. 3, ՃԸ ։

Ը ՀՄՐ. Ժ. 2 ։

Ի ՍԱՂ. Ճ. 2 ։

Ժ ՋԱԲ. Ժգ. 13 ։

Ի Ա Սադ. Ճ. 16 ։ ԵՍ. Լ. 17 ։ Ծա. 20 ։ կգ. 15 ։

ՂՂԵ. Իգ. 25 ։ ԵՐԵՄ. Իգ. 10 ։

Ա ՂԵ. Իգ. 16 ։

* ԱՄՕՍ ՍԲՈՎ

Ա ՀՄՈՎ. գ. 9 ։

Ա ՂՂԵ. Իգ. 19 ։

Ա ՀՄՐ ՂՂԵ. Իգ. 17, 37 ։ ԳԼ. ԼԲ. 30 ։ ԵՍ. գ. 17 ։

Բ ԵՐԵՄ. Ժե. 4 ։ Իգ. 9 ։ ԵԶԿ. Իգ. 46 ։

Գ Ա ԹԱԳ. ԺԵ. 44, 46 ։ Սադ. ՀՃԹ. 2 ։ ԵՐԵՄ. Է. 33 ։ Ժգ. 4 ։ ԼԳ. 20 ։

Ն · ք · ՂՖ · 1451

27 վըրնտող մը պիտի չըլլայ ։ Տէրը Եդիպտոսի պալարներով , Թաթանչով , քոստոսթեամբ ու եռքով պիտի զարնէ քեզ , որ անոնցմէ

28 չկարենաս բժշկուիլ ։ Տէրը ապշութիւնով՝ կուրութիւնով ու սրտադողով պիտի զարնէ քեզ ։

29 Եւ ինչպէս որ կոյրը խաւարի մէջ ձեռքովը կը խարխափէ , դուն ալ կէս օրուան ատենը անանկ պիտի խարխափես , ու դրդձքերուդ մէջ բարեբաղդութիւն պիտի չունենաս . և միշտ զրկանք ու յափշտակութիւն պիտի կրես , ու ոեւէ

30 ազատող պիտի չըլլայ ։ Դուն կնկան մը պիտի նշանուիս , ու ա՛նոր հետ ուրիշը պիտի պառկի . տուն պիտի շինես , ու անոր մէջը դուն պիտի չբնակիս . Խայդի պիտի տնկես , ու անոր խաղողը պիտի չժողվես . Քու եզդ քու աչքիդ առջեւը պիտի մորթուի , բայց դուն անկէ պիտի չուտես . քու էշդ քու առջեւէդ պիտի յափշտակուի , ու քեզի ետ պիտի չտրուի . Հօտերդ քու թշնամիներուդ պիտի մատնուին , ու ՚ընդէ՛ քեզի ազատող

32 պիտի չըլլայ ։ Քու տղաքներդ ու աղջիկներդ մկ ուրիշ ժողովուրդի մը պիտի տրուին , և աչքերդ պիտի տեսնեն , ու Ելօ՛ր օրը անոնց համար ՚՚՚Եդ՚՚՚ Խաբուածքդ պիտի նուաղին . և ձեռքդ պիտի չկանայի օգնել ։

33 Քու երկրիդ արդիւնքը ու քու բոլոր աշխատութիւնդ քեզի անծանօթ եղած ժողովուրդ մը պիտի ուտի . և դուն ամէն օր միայն ըզբ

34 կանք ու ձնշում պիտի կրես . Եւ Խաչքերուդ տեսած բաներէն պիտի

35 խենդենաս ։ Տէրը Ղ քու ծունկերդ ու սրունքներդ , ՚՚՚ ոտքիդ Թաթէն մինչև գլխուդ գագաթը դեղ պարներով պիտի զարնէ , ու պիտի չկրնաս բժշկուիլ դառնել ։

36 Տէրը Խպիտի տանի քեզ՝ և քու վրադ դրած թագաւորդ անանկ ազգի մը՝ որ ոչ դուն ճանչցած ես , ոչ ալ քու հայրերդ . և Ըհոն օտար աստուածներու՝ փայտի ու քարի

37 ծառայութիւն պիտի ընես ։ Եւ դուն Խզարմանքի ու առակի ի և կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան բոլոր ժողովուրդներուն մէջը , ուր

38 որ Տէրը քեզ պիտի տանի ։ Ընդ տիդ մէջը շատ սերմ պիտի հանես , ու քիչ ՚՚ըդՒ՚՚ պիտի ժողվես . քանզի Ամարախները պիտի ուտեն

39 զանիկայ ։ Այգիներ պիտի տնկես ու դարմանես , բայց դինին պիտի չխմես , ու խաղող պիտի չժողվես . քանզի անիկայ որդերը պիտի ուտեն ։

40 տեն ։ Քու ամէն սահմաններուդ մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս , բայց եղով պիտի չօծուիս . քանզի քու ձիթենիներդ էբէ՚՚ պ՚՚՚ը

41 պիտի թափեն ։ Տղաքներ ու աղջիկներ պիտի ծնանիս , բայց քուկդ պիտի չըլլան . քանզի Խանո՛նք գե-

42 րուԹեան պիտի երթան ։ Բոլոր ծառերդ ու երկրիդ պտուղները

43 խառնիճաղ պիտի ուտէ ։ Ձեր մէջը եղող օտարականը քեզմէ գերազանց պիտի ըլլայ , և շատ պիտի բարձրանայ , ու դուն շատ վար

44 պիտի իջնես . Ժանիկայ քեզի փոխ պիտի տայ , բայց դուն անոր փոխ պիտի չտաս . Կանիկայ գլուխ պիտի ըլլայ , բայց

45 դուն պոչ պիտի ըլլաս ։ Եւ հաս բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի գան , քեզ պիտի հալածեն , ու քեզի պիտի հասնին , մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետև քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին չափազանցութիւն չըրիր , և քեզի հրամայած պատուիրանքները ու կա-

46 նոնները չպահեցիր . Եւ անոնք քու վրադ ու քու սերունդիդ վրայ Նշան ու հրաշք պիտի ըլլան յաւիտեան .

47 տեան ։ Որովհետև դուն ճաշին բանին առատութեանը համար՝ ուրախութեամբ և յօժար սրտով քու Տէր Աստուծոյդ ծառայու-

48 թիւն չըրիր , Անոր համար դուն անօթութիւնով , ծարաւով , մերկութիւնով , ու ամէն բանի կարօտութիւնով ծառայութիւն պիտի ընես քու թշնամիներուդ , որոնք Տէրը քու վրադ պիտի խրկէ . և ՚քու՝ պարանոցիդ վրայ երկաթէ լուծ պիտի դնէ , մինչև որ բնաջինջ

49 ընէ քեզ ։ Տէրը քու վրադ հեռուէն՝ երկրէս ծայրէն Արծիւի Թռչելուն պէս մէկ ազգ մը պիտի բերէ , անանկ ազգ մը որուն լե-

50 զուն դուն չես հասկրնար , պինտ երես ազգ մը , Որ ծերոց պատիւ պիտի չընէ , ու տղայոց վրայ գութ

51 պիտի չունենայ . Եւ անիկայ ՚քու անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը պիտի ուտէ մինչև որ դուն բնաջինջ ըլլաս . որովհետև քեզի ցորեն՝ գինի՝ եղ՝ կովերուդ ծնունդները ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի չթողուն , մինչև որ քեզ

52 բնաջինջ ընէ . Եւ անիկայ Քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պիտի պաշարէ , մինչև որ կործանին քու բարձր ու ամուր պարիսպները , որոնց դուն ապաւինիր ես՝ քու բոլոր երկրիդ մէջ . և քեզ պիտի պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ մէջ ՚՚՚ քու բոլոր երկրիդ մէջ , որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-

53 տայ . Ու պաշարման ատենը և

Ն · ք · ՂՖ · 1451

Ժ Հմր · 35 ։ Եզ · Թ · 9 ։ ժե · 26 ։

Ի ՚՚՚ Թագ · ե · 6 ։ Սաղ · Ծը · 66 ։

Ի Երեմ · գ · 9 ։

Ձ Ցոր · ե · 14 ։ Ես · ծԹ · 10 ։

Ֆ Ցոր · լա · 10 ։ Երեմ · ը · 10 ։

Ո Ցոր · լ · 8 ։ Երեմ · ժը · 13 ։ Ամով · ե · 11 ։ Միք · գ · 15 ։ Սոփ · ա · 13 ։

Բ ԳԼ · ի · 6 ։

Ֆ Սաղ · ճժԹ · 82 ։

Ղ Հմր 51 ։ Ղև · իզ · 16 ։ Երեմ · ե · 17 ։

Ի Հմր 67 ։

Ղ Հմր 27 ։

Ի գ Թագ · ժէ · 4 , 6 ։ ժգ · 12 , 14 ։ իե · 7 , 11 ։ ը Մն · լգ · 11 ։ լՁ · 6 , 20 ։

Ը ԳԼ · գ · 28 ։ Հմր 64 ։ Երեմ · ժգ · 13 ։

Ի գ Թագ · Թ · 7 , 8 ։ Երեմ · իգ · 9 ։ իե · 9 ։ Ջաբ · ը · 13 ։

ժ Սաղ · խգ · 14 ։

Ի Միք · գ · 15 ։ Ընդ · ա · 6 ։

Լ Ցավել · ա · 4 ։

Ն · Ք · Ղ Ք · 1451

ՊՂՒ · ԻԶ · 29։ դ Թագ· Ղ · 28, 29։ Երեմ. ԺԹ · 9։ Ոզբ · Բ · 20։ դ · 10։

Ի ԳԼ · Ժգ · 6։

ՙ ԳԼ · Ժե · 9։

ՙ Ծե · ԽԹ · 10։

Վ Հ Ֆր 54։

ՙ ԵԼ · Ղ · 3։

Բ Դան · Թ · 12։

Ֆ ԳԼ · Է · 15։

ՙ ԳԼ · Ժ · 22։ Նէեմ. Թ · 23։

Ֆ ԳԼ · Դ · 27։

Ֆ ԳԼ · Լ · 9։ Երեմ. ԼԲ · 41։

ՙ Ա՛ռակ · ա · 26։ Ես · ա · 24։

Ֆ ՂՒ · Ի · 33։ ԳԼ · Դ · 27, 28։ Նէեմ. ա · 8։ Երեմ · Ժ · 13։

ՙ Հ Ֆր 36։

քու Թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ա-
տենը՝ Ո՞քու որովայնիդ պտուղը՝
քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած
քու տղաքներուդ և աղջիկներուդ
54 միսը պիտի ուտես ։ Ձեր մէջը
քնքուշ ու խիստ փափուկ մարդը
իր եղբօրը ու Կիր ծոցի կնկանը և
իր ողջ Թողուցած որդւոցը ՙ ծուռ
55 աչքով պիտի նայի ։ Որպէս զի իր
ուտելու որդւոցը միսէն անոնց մէ-
կուն չտայ ։ քանզի պաշարման ա-
տենը՝ ու քու Թշնամիդ ամէն քա-
ղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած
ատենը՝ ՙ՝ Ըէչ բան մը պիտի չմնայ
56 անոր ։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ
ու փափուկ եղող կինկը՝ որ իր
փափկութենէն ու քնքուշ ըլլա-
լէն՝ ոտքը դետնի վրայ կոխելու
սորված չէր, իր ծոցի էրկանը՝ իր
57 տղուն՝ իր աղջկանը՝ Եւ ՙ իր ոտ-
քերուն մէջտեղէն ելլող տղու ըն-
կերին՝ ու իր ծնած զաւակներուն
Ճծուռ աչքով պիտի նայի ։ քանզի
պաշարման ատենը՝ ու քու Թշնա-
միդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ
նեղը ձգած ատենը՝ ամէն բանին
պակսելուն համար զանոնք ծած-
կաբար պիտի ուտէ ։

58 Թէ որ դուն աս գրքին մէջ
գրուած աս օրէնքիս ամէն խօսքե-
րը զգուշութեամբ չկատարես , և
ՙ աս՝ ՔՈՒ ԵՀՈՎԱՑ ԱՍՏՈՒԱԾԴ
ԱԾՊ պատուական ու ահաւոր
59 անունէն չվախնաս , Տէրն ալ Ըան-
սովոր հարուածներով , մեծ ու
երկարատև հարուածներով , դէշ
ու երկայն հիւանդութիւններով
պիտի զարնէ քեզ և քու սերունդդ ։
60 Ու Ֆ Եգիպտոսի բոլոր հիւանդու-
թիւնները՝ որոնցմէ դուն կը վախ-
նաս , քու վրադ պիտի դարձնէ ։
ու անոնք քեզի պիտի փակչին ։
61 Նաև աս օրինաց գրքին մէջը
չգրուած ամէն հիւանդութիւնը ու
ամէն հարուածը Տէրը քու վրադ
պիտի բերէ , մինչև որ դուն բնաս
62 Ջինջ ըլլաս ։ Եւ քու Տէր Աստու-
ծոյդ խօսքին ընդանդութիւն չը-
նելուդ համար , դուք որ ՙ շատու-
թեան կողմանէ երկինքի աստղե-
րուն պէս էիք , ՖԽիստ սակաւա-
63 թիւ պիտի մնաք ։ Եւ ինչպէս որ
Տէրը ձեզի աղէկութիւն ընելով ու
ձեզ շատցնելով Ֆձեր վրայ ուրա-
խացաւ , անանկ ալ ձեզ կորսընց-
նելով ու բնաջինջ ընելով Ֆձեր
վրայ պիտի ուրախնայ , և պիտի
ջնջուիք ան երկրին վրայէն , ուր որ
հիմա կ՚երթաք զանիկայ ժառան-
64 գելու ։ Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայ-
րէն մինչև միւս ծայրը ՖԲոլոր
ժողովուրդներուն մէջ պիտի ցրուէ
քեզ , ու ՙ հոն ծառայութիւն պի-

տի ընես օտար աստուածներու՝
փայտի ու քարի , որոնք ոչ դուն
ճանչցեր էիր՝ ոչ ալ քու հայրերդ ։
65 Եւ Ֆ ան ազգերուն մէջը հանդըս-
տութիւն պիտի չգտնես , ու ոտ-
քիդ Թաթին հանգչելու տեղ պի-
տի չըլլայ ։ Ֆև հոն Տէրը քեզի դո-
ղացող սիրտ , աչքի նուաղում ու
Ֆհոգիի տրտմութիւն պիտի տայ ։
66 Եւ քու կեանքդ քու առջևդ կախ-
ման մէջ պիտի ըլլայ , ու գիշեր
ցորեկ պիտի վախնաս , և քու
կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլ-
67 լաս ։ Ըս սրտիդ ահուդողճէն և
Ֆաչքերուդ տեսած բաներէն , Ղա-
ռաւտուն պիտի ըսես՝ Երանի՛ Թէ
իրիկուն ըլլար , ու իրիկունն ալ
պիտի ըսես՝ Երանի՛ Թէ առտու ըլ-
68 լար ։ Եւ Տէրը Ե՛նաւերով Եգիպ-
տոս պիտի դարձնէ քեզ ան ճամ-
բայով , որուն համար քեզի ըսի
Թէ անիկայ Ըմէյմին ալ պիտի
չտեսնես ։ և հոն ծառաներ ու ա-
ղախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք
ձեր Թշնամիներուն ։ և ծախու առ-
նող պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · Ի Թ

1 Մովսէս հնազանդութեան կը յորդորէ զա-
նոնք , անոնց տեսած գործքերը յիշատակելով ։
10 Ամէնքը կը ներկայանան Աստուծոյ առջևը
անոր հետ ուխտ ընելու ։ 18 Իր չարութեանը
մէջ հանդարտ սրտով կեցողին վրայ գալու
բարկութիւնը ։ 29 Ծածուկ բաները Աստուա-
ծոյ կը վերաբերին ։

1 Ա՚սոնք են ան ուխտին խօսքերը ,
որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց
խարայելի որդւոցը հետ ընելու Մո-
վաբի երկրին մէջ , ՙ անոնց հետ
Քորեբէի վրայ ըրած ուխտէն զատ ։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Խարայելը
կանչելով՝ անոնց բսաւ , Ֆ Դուք
տեսաք ան ամէնը՝ որ Տէրը ձեր
աչքերուն առջևը Եգիպտոսի երկրին
մէջ ըրաւ Փարաւոնին , և անոր
բոլոր ծառաներուն , ու անոր բոլոր
3 երկրին ։ Ա՛յ՚ն՚պ՚ Ֆան մեծ փոր-
ձութիւնները , նշանները ու մեծ
հրաշքները , որոնք դուն քու աչ-
4 քերովդ տեսար ։ Եւ Ֆ Տէրը մինչև
այսօր չտուաւ ձեզի անօնկ սիրտ մը
որ իմանաք , և ոչ աչքեր որ տես-
նէք , ոչ ալ ականջներ որ լսէք ։
5 Ֆ Ու ես քառասուն տարի անապա-
տին մէջ ձեզ պտըտցուցի ։ Ձեր
վրայի լաթերը չհինցան , ու ոտ-
6 քերուդ կօշիկները չմաշեցան ։ Ֆ Հաց
չկերաք ու գինի կամ օղի չխմեցիք ,
որ գիտնաք Թէ ես ձեր Տէր Ա-
7 տուածն եմ ։ Ու երբոր աս տեղ
եկաք՝ Ըէսեբոնի Սիհոն Թագաւո-
րը և Բասանի Ովգ Թագաւորը մեր
առջևը ելան մեզի հետ պատերազ-
մելու , ու մենք զարկինք անոնք ։

Ն · Ք · Ղ Ք · 1451

Բ Ամով · Թ · 4։

Ֆ ՂՒ · Իզ · 36։

Ֆ ՂՒ · Իզ · 16։

Ի Հ Ֆր 34։

Ղ Ցոբ · Ե · 4։

Ի Ովս · Ը · 13։ Թ · 3։

Ը ԳԼ · Ժե · 16։

ՙ ԳԼ · Ե · 2, 3։

Բ Եզ · Ժթ · 4։

Ֆ ԳԼ · Դ · 34։ Ե · 19։

Ֆ Տ՚ե՚ս Ես · Ղ · 9, 10։ կդ · 17։ Ցօհ· Ը · 43։ Գոր · իը · 26, 27։ Եփե · Դ · 18։ Բ Թես· Բ · 11, 12։

Ի ԳԼ · ա · 3։ Ը · 2։

Ղ ԳԼ · Ը · 4։

Ի Տ՚ե՚ս Եզ · Ժզ · 12։ ԳԼ · Ը · 3։ Սաղ · Հը · 24, 25։

Ը Թու · իա · 23, 24, 33։ ԳԼ · Բ · 32։ Դ · 1։

Ն·Ք·ԳՁ· 1451

Ր Թուս· լբ· 33: ԳԼ·գ· 12, 13:

ք ԳԼ·դ·6: Ցես·ա·7: գ Թագ·բ· 3:

է Ցես·ա·7:

*ԵԲԲ· ձեր իշխանները, ձեր ցեղերը,

ը Ցես Ցես· Թ·21, 23, 27:

Ի Նէեմ·ժ· 29:

ծ ԳԼ·Իբ·9:

կ ԵԼ·գ·7: Հ Ծն·ժէ· 7:

յ Երեմ·լա· 31, 32, 33: Եբր·ը·Ն· Տ:

ղ Ցես Գոր· բ·39:

ճ ԳԼ·ժա· 16:

մ Գոր·ը· 23: Եբր· ժբ·15:

յ Թուս·ժե· 39: Ծող· ժա·9:

նԵ·Լ·1:

շ Եզեկ·ժգ· 7, 8:

ո Սաղ·հդ· 1:

ն Սաղ·հԹ· 5: Եզեկ· իգ·25:

չ ԳԼ·Թ·14:

8 Եւ անոնց երկիրը առինք, ու Ր զանիկայ Ռուբենացից, Գադացից ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգու-
9 թիւն տուինք: Ի Ուստի աս ուխտին խօսքերը պահէք ու կատարէք, որ Ի ձեր ամէն գործքին մէջ յաջողութիւն գտնէք:
10 Այսօր դուք ամէնդ ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը կը կայնիք. ձեր *ցեղերուն իշխանները", ձեր ծեր-
11 րերը, ձեր ոստիկանները ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկը, Ձեր տղաքները, ձեր կիները, և քու բանակիդ մէջը եղող օտարականդ, Լքու-
12 փայտ կտրողէդ մինչև քու ջրկիրդ. Որ քու Տէր Աստուծոյդ ուխտին ու Ե անոր երդումին մէջ մտնես, որն որ այսօր քու Տէր Աստուածդ քե-
13 զի հետ կ'ընէ, Որպէս զի Ի զքեզ այսօր իրեն ժողովուրդ հաստատէ, և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ, Ի ինչպէս որ քեզի ըսաւ, ու Ի ինչպէս որ քու հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ: Ու ես Յաս ուխտը
14 և աս երդումը մինակ ձեզի հետ չեմ
15 ըներ, Հապա այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս կայնողներուն հետը, և այսօր մեզի հետ հոս չեղողներուն հետն ալ.
16 Քանզի դուք գիտէք թէ ինչպէս բնակեցանք Եգիպտոսի երկրին մէջ, և ինչպէս անցանք ան ազգերուն
17 մէջէն որ դուք անցաք. Ու անոնց քովը եղած անոնց դարչելի բաները, և անոնց փայտէ՝ քար՝ արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը
18 տեսաք: Զըլլայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ կամ կնիկ մարդ կամ ազգատոհմ կամ ցեղ մը գտնուի, Ո որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Աստուածմէն խոտորեցընելով, երթայ ան ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն ընէ. Ֆ չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող արմատ մը գտնուի. Եւ չըլլայ որ ե-
19 Ի ես անէծքին խօսքերը լսելով սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով ըսէ, թէև Ֆիմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ, ինծի խաղաղութիւն կ'ըլլայ, և այսպէս ա-
20 նիկայ Ի իր ծարաւութեանը վրայ գի-
նովութիւն աւելցընէ. Ի Տէրը պիտի չհաճի անոր խնայելու, հապա ան ատենը Ո Տէրոջը բարկութիւնը ու Ն նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի, և աս գրքիս մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ, ու Տէրը Դ անոր անունը երկինքին տակէն բնջինջ
21 պիտի ընէ. Եւ Տէրը աս օրինաց գրքիս մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հատցնելու համար՝ զանիկայ Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն պիտի
22 զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ այդին ձեզմէ ետքը ելլող զաւակներնիդ՝ ու հեռու երկրէ եկող օտարականը, երբոր տեսնեն ան երկրին հարուածները ու անոր հիւանդութիւնները, որոնցմով
23 Տէրը զանիկայ պիտի նեղէ. Ո Ե րբոր ծծումբ, Ֆաղ ու այրած ըլլալով, հոն բան մը չցանուիր, ու պտուղ մը չբերեր, և խոտ մը չբուսնիր՝ Սոդոմին՝ Գոմորին՝ Ադմային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս, որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմտութեամբը
24 տուաւ բնաջինջ ըրաւ. Ֆայ և ամէն ազգերը պիտի ըսեն, Վինչ՞ համար Տէրը աս երկրին այսպէս ըրաւ. աս մեծ սրտմտութեան ու բարկութեան պատճառը ի՞նչ է:
25 Եւ անոնց պիտի ըսեն, Պատճառը աս է որ անոնք մերժեցին իրենց Տէր Աստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած ատենը,
26 Եւ գացին ուրիշ աստուածներու ծառայեցին, ու անոնց երկրպագութիւն ըրին, անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած, և որ Տէրը որոշած չէր ա-
27 նոնց. Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը ան երկրին դէմ բորբոքեցաւ, Ո որ աս գրքիս մէջը գրուած ամէն
28 անէծքները անոր վրայ բերէ. Եւ Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմտութեամբ ու մեծ զայրացմամբ Ը զանոնք իրենց երկրէն արմատաքի խըլելով՝ մէկ ուրիշ երկիր մը նետեց,
29 ինչպէս որ այսօր Ի եղաւ: Ծածուկ բաները մեր Տէր Աստուծոյն Ի վերաբերին, բայց յայտնուած բաները մեզի ու մեր որդւոցը ընդհանրապէս Ի յաւիտեան, որ աս օրէնքիս ամէն խօսքերը կատարենք:

Գ Լ· Լ

1 Ապաշխարողներուն խոստացուած մեծ ողորմութիւնները: 11 Աստուծոյ պատուիրանքներուն դիւրիմանալի ըլլալը: 15 Մահը ու կեանքը ժողովուրդին առջևը կը դրուի:

1 Ա ՝երբոր աս քեզի ցուցուցած բաներս՝ թէ անէծքը և թէ օրհնութիւնը քու վրադ գան, ու Բ դուն անոնք քու սրտիդ մէջը նոյն չիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը, ուր որ քու Տէր Աստուածդ
2 քեզ պիտի վռնտէ, Եւ դուն Ը քու Տէր Աստուածդի դառնաս, և բոլորը սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին Ֆազանդիս՝ թէ դուն և քու որդիքդ, ինչպէս որ ես
3 այսօր քեզի պատուիրեցի, Ե քու

Ն·Ք·ԳՁ· 1451

Ղ Մատ·իդ· 51:

— Սաղ·ճէ· 34: Երեմ· ժե·6: Սոփ· բ·9:

— Ծն·ժԹ· 24, 25: Երեմ·ի·16:

Հգ Թագ·Թ· Տ, 9: Երեմ· իբ·Տ, 9:

ա Դան·Թ· 11, 13, 14:

բ գ Թագ· ժգ·15: բ Մն·է·20: Սաղ·ծբ· 5: Առակ· բ·22:

— Ղե·իգ· 40: Գլ·իբ: Բ Գլ·դ·29, 30: գ Թագ· ը·47, 48: դ Նէեմ·ա· 9: Ես·ծե· 7: Ողբ·գ· 40: Ցովել· բ·12, 13: Ե Սաղ·ճգ· 45: ճիգ·1, 4: Երեմ· իԹ·14: Ողբ·գ·22, 32:

Տէր Աստուածդ ալ քեզ դերուԹԼենէն դարձընելով պիտի ողորմի քեզի , ու ՚ի նորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն , որոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր ։
4 ԹԷԹ որ մինչև երկինքին ծայրը վըռընտուած ալ ըլլաս , քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ ,
5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ . Եւ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած երկիրը պիտի դարձընէ քեզ , ու զանիկայ պիտի ժառանգես , և քեզի աղկուԹիւն ընելով քու հայրերէդ աւելի պիտի շատցընէ զքեզ ։
6 Եւ քու Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և քու որդւոյդ սիրտը պիտի Թլփատէ , որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ սիրես որ ապրիս ։
7 Եւ քու Տէր Աստուածդ աս բոլոր անէծքները քու Թշնամիներուդ վրայ՝ քեզ ատողներուն ու հալածողներուն վրայ պիտի դարձընէ ։
8 Եւ դուն պիտի դառնաս , ու Տէրը խօսքին ՚ի նազանդիս , ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ ։
9 Եւ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռացդ բոլոր գործքերը՝ որոնց վայնիդ պտուղը՝ անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատցընելով քեզի յաջողուԹիւն պիտի տայ . քանզի Տէրը աղկուԹիւն ընելով ՚ի նորէն պիտի ուրախանայ քու վրադ , ինչպես որ քու հայրերուդ վրայ ուրախացաւ ,
10 Երբոր դուն քու Տէր Աստուածդ խօսքին ՚ի նազանդիս , ու աս օրինաց դրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքները ու կանոնները պահես , և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր Աստուածդ դառնաս ։
11 Քանզի աս պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ , ՚ի քեզ անխմնական չէ , ու քեզմէ հեռու չէ ։
12 Ոչ ալ չէ ՚ի Անիկայ երկինքը չէ , որ ըսես Թէ Մեզի համար ո՞վ պիտի ելլէ երկինքը , և անիկայ մեզի պիտի բերէ որ լսենք ու ընենք ։
13 Եւ անիկայ ծովուն անդիի կողմն ալ չէ , որ ըսես Թէ Մեզի համար ծովուն անդիի կողմը ո՞վ պիտի անցնի , ու զանիկայ մեզի պիտի
14 բերէ որ լսենք ու ընենք ։ Քանզի աս խօսքը քեզի շատ մօտ է , քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է , որ դուն անիկայ կատարես ։
15 Նայէ , Ես այսօր կեանքը ու բարին , մահը ու չարը քու առջևդ
16 դրի ։ Որովհետև ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ քու Տէր Աստուածդ սիրես , անոր ճամբաներուն մէջը քալես , ու անոր պատուիրանքները՝ կանոնները ու դատաստանները պահես , որ ապրիս ու շատնաս , և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը , ուր որ կ'երթաս ժառանգելու ։
17 Համար ։ Բայց Թէ որ քու սիրտդ դառնայ , ու ՚ի նազանդուԹիւն չընես , հապա մոլորելով ուրիշ աստուածներու երկրպագուԹիւն ընես ,
18 Ես , ու զանոնք պաշտես , ՚ի Ձեզի այսօր կը ծանուցանեմ որ անշուշտ պիտի կորսուիք , ու երկար կեանք պիտի չունենաք ան երկրին վրայ , ուր որ մտնելու ու անիկայ ժառանգելու համար Յորդանանէն
19 կ'անցնիք ։ ՚ի Ձեզի երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի , որ կեանքը ու մահը , օրհնուԹիւնը ու անէծքը ձեր առջևը դրի . ուրեմն կեանքը ընտրէ որ ապրիս դուն և
20 քու սերունդդ . Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր խօսքին ՚ի նազանդուԹիւն ընես , ու անոր յարիս , (վասն զի քու կեանքդ ու օրերուդ երկայնուԹիւնը ան է ,) որ դուն բնակիս ան երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց տալու ։

ԳԼ . Լ.Ա

1 Մովսէս կը քաջալերէ ժողովուրդը 7 ու Յեսուն ։ 9 Օրէնքը քահանաներուն կը յանձնէ որ եօԹներորդ տարին ժողովուրդին առկանոններուն կարդան ։ 14 Աստուած Յեսուին պատուէր կու տայ , 19 ու երգ մը՝ որ ժողովուրդին վկայուԹիւն մը ըլլայ ։ 24 Մովսէս օրինաց գիրքը Ղեւտացւոց կը յանձնէ որ պահեն ։ 28 ու գալու բաները հրապարակաւ ծերերուն կը ծանուցանէ ։

1 Եւ Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին
2 զրուցեց աս խօսքերը . Ու ասնոնց ըսաւ , Ես այսօր հարիւր քսան տարեկան եմ . ալ ՚ի ելլելու ու մտնելու կարողուԹիւն չունիմ . և Տէրը ինծի ըսաւ , ՚ի Դուն առ
3 Յորդանանէն պիտի չանցնիս . Քու Տէր Աստուածդ ՚ինքը քու առջևդ պիտի անցնի , ու աս ազգերը քու առջևէդ ՚ինքը պիտի կորսընչընէ , և դուն անոնց ժառանգուԹեանը պիտի տիրես . Ես ՚ի Տէրըոջը ըսածին պէս Յեսուա պիտի
4 անցնի քու առջևդ : Եւ Տէրը ասնոնց այնպէս պիտի ընէ , ՚ի ինչպէս որ Ամորհացւոց Սեհոն ու Ովգ Թագաւորներուն և անոնց երկրին ըրաւ ,
5 զանոնք բնաջինջ ընելով . Եւ Տէրը անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ , ու իմ ձեզի բոլորը պատուիրածիս
6 պէս պիտի ընէք անոնց ։ ՚ի Աժուժչէք ու քաջ եղիք , ՚ի մի՛ վախնաք ու անոնց երեսէն մի՛ զարհուրիք . քանզի քու Տէր Աս-

Ն . ՔԱՓ . 1451

Ի Սաղ . ՃԽԷ . 2 : Երեմ . Լը . 37 : Եզեկ . ԼՂ . 13 : ԼՂ . 24 :
Ղ ԳԼ . ԻԸ . 64 : Դ.Եզմ. ա . 9 :
Ե ԳԼ . ԻԸ . 11 :
Ը ԳԼ . ԻԸ . 63 : Երեմ . Լը . 41 :
Ժ Ես . ԽՌ . 19 :
Ի Հռով . Ժ . 6 , ՁՃ :
Լ ՀՄր 1 , 19 : ԳԼ . Ժ . 26 :

Ն . ՔԱՓ . 1451

Ի ԳԼ . Դ . 26 : Ը . 19 :
Ձ ԳԼ . Դ . 26 : Լ . 28 :
Ի ՀՄր 15 :
Հ Սաղ . ԻԷ . 1 : ԿԲ . 9 : Յօհ . Ժ . 25 :
Ճ ԳԼ . Դ . 26 : Ա Մն . ԻԲ . 13 :
Ձ ԳԼ . Ա . 29 : Է . 18 :

Ն·Ք·ՂՃ· 1451

տուածդ էինքը քու հետդ կ'երթայ . Անիկայ քեզ չթողուր ու քեզ երեսէ չէդեր ։

7 Եւ Մովսէս ցեսուն կանչեց , ու բոլոր Իսրայէլին առջևը անոր ըսաւ , Ը Ուժովցիր ու քաջ եղիր . քանզի աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու . ու զանիկայ դուն պիտի ժառանգեցնես անոնց ։ 8 Տէրն ինք կ'երթայ քու առջևդ գացողը նոյն ինքն Տէրն է , անիկայ քու հետդ պիտի ըլլայ , անիկայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ երեսէ պիտի չէդէ . մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր ։

9 Ուր Մովսէս աս օրէնքը գրեց , հև զանիկայ Տէրոջը ուխտին Ձտապանակը վերցրնող Ղևտացի քահանաներուն , ու Իսրայէլի բոլոր ծերոնց տուաւ . Եւ Մովսէս անոնց պատուիրելով ըսաւ , Ամէն եօթն ներորդ տարին Ղ Թողութեան տարւոյնատենը՝ Ձտաղաւարահաց 11 տօնին , Երբոր բոլոր Իսրայէլ կու գայ Ժ քու Տէր Աստուածդդ առջևը երևնալու անոր ընտրած տեղը , Ժաե ապէնը բոլոր Իսրայէլին առջևը աս օրէնքը պիտի *կարդաք , որ 12 լսեն ։ †ժողովեցէք ժողովուրդը , երիկները՝ կնիկները՝ տղաքները ու քաղաքներդ եղող օտարականդ , որ լսեն , և սորվելով՝ ձեր Տէր Աստուածդմէն վախնան , ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը պահեն ու կատարեն . 13 Եւ անոնց Ոչխտղող տղաքները լսելով , Ւ ձեր Տէր Աստուածմէն վախնալ սորվին , բոլոր այն օրերուն որ երկրին վրայ , որն որ Ժառանգելու համար Ցորդանանէն կ'անցնիք ։

14 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ահա մեռնելու օրերդ մօտեցան . Ցեսուն կանչէ , ու ժողովքի խորանին մէջը ներկայացէք , Ւ որ անոր պատուէր տամ ։ Ուստի Մովսէս ու Ցեսու դացին ժողովքի խորանին մէջը ներ- 15 կայացան ։ Եւ Տէրը ամպի սիւնով խորանին մէջը երևցաւ , ու ամպի սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնեցաւ ։ 16 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ , Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պիտի Ննջես , ու աս ժողովուրդը պիտի Ելլէ , ու իր դացած Երկրին օտար աստուածներուն ետևէն երթալով՝ անոր մէջ շնութիւն պիտի ընէ , և Ձ զիս պիտի Թողու , ու Իրևն հետ ըրած ուխտս 17 պիտի խափանէ ։ Եւ ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց վրայ երթը քելով՝ Ը զանոնք պիտի մերժեմ , ու Ց երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ , ու ընաջինջ պիտի ըլլան . և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպելով՝ ան օրը պիտի ըսեն , Մեր Աստուածը Ժմեր մէջը չըլլալուն համար չէ՞ որ Ֆմենք աս չարիք- 18 ները կը կրենք ։ Եւ Ֆան օրը ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ անոնց ըրած բոլոր չարութեանը համար , որովհետև ուրիշ 19 աստուածներու դարձան ։ Ուստի հիմա աս երգը գրեցէք , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուցէք , զանիկայ անոնց բերանը դնելով , որպէս զի աս երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ոինձի վկայութեան համար ըլ- 20 լայ ։ Քանզի անոնք պիտի տանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող երկիրը , որուն համար ես անոնց հայրերուն երդում ըրի . և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան և Ֆ դիրճան . ու ԺԻտ ուրիշ աստուածներու դառնալով և անոնց ծառայութիւն ընելով՝ զիս պիտի արհամարհեն , ու 21 իմ ուխտս պիտի խափանեն ։ Իսկ Բ երբոր անոնք շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպին , աս երգը անոնց առջևը վկայութիւն պիտի տայ . որովհետև անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի չմոռցուի . վասն զի Ֆ դիտեմ անոնց խորհուրդը՝ Ր որ այսօր կ'ընեն , քանի որ դեռ իմ երդումով խոստացած երկիրս տարած չեմ զա- 22 նոնք ։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը աս երգը գրեց , ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց անիկայ ։

23 Ե Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Ցեսուին պատուիրելով ըսաւ , Ղ Զօրացիր ու քաջ եղիր . քանզի Իսրայէլի որդիքը դուն պիտի տանիս ան երկիրը , որուն համար անոնց երդում ըրի . ու ես քու հետդ պիտի ըլլամ ։

24 Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը Ի մէկ գրքի մը 25 մէջ գրեց լրինցուց , Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցրնող Ղևտացիներուն պատուիրեց Մովսէս 26 ու ըսաւ , Աս օրէնքիս գիրքը առէ՛ք , ու զանիկայ Ձեր Տէր Աստուածդին ուխտի տապանակին քովը դրէ՛ք , Ր որ հոն քեզի դէմ 27 վկայութեան համար ըլլայ . Ծ Քանզի ես քու ապստամբութիւնդ ու քու Ի պարանոցդիդ խստութիւնը դիտեմ . ահա այսօր որ տակաւին ես Ձեզի հետ ողջ եմ՝ դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք . ալ որչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը ։

28 Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը ու Ձեր ոստիկանները իմ առջևս ժողվեցէք , որ անոնց աս խօսքերը զրուցեմ , որ լսեն . և երկինքը ու

Ն·Ք·ՂՃ· 1451

Թու . ժգ· 42 ։
Դատ . Ղ· 13 ։
Ձմր 17 ։
Ձմր 26 ։
Գ . ժե· 18 ։
Թու . գ· 15 ։ Ղևտ . Թ· 25 , 26 ։ Ովս . ժգ· 6 ։
Ձմր 16 ։
Ձմր 17 ։
Ժգ . 5 , 6 ։ Բ Ժմ . ե· 25 , 26 ։
Ձմր 14 ։ Ղ Ձմր 7 ։ Ցես· ս· 6 ։
Ձմր 9 ։
Ը Տ՚ես Գ Թագ . իբ· 8 ։
Ձմր 19 ։ Ծ Գ . Թ· 24 ։ Լբ· 20 ։
Ի Եզ . Լբ· 9 ։ Գ . Թ· 6 ։
Ղ Գ . Լ· 19 ։ Լբ· 1 ։

29 երկիրը վկայ բռնեմ անոնց . քանզի գիտեմ որ իմ մեռնելէս ետքը դուք անչուշտ [*] անօրէնութիւն պիտի ընէք՝ , ու իմ ձեզի պա-տուիրած ճամբայէս պիտի խո-տորիք . ու ետքի օրերը չարիք-ներու պիտի հանդիպիք . որովհետև Տէրոջը առջևը չարութիւն պիտի ընէք , ու ձեր ձեռքերուն գործքե-րովը զանիկայ պիտի սրդողցնէք ։

30 Ուստի Մովսէս աս երգին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին ականջ-ներուն ամբողջ կլուացեց ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Մովսէսին երգը՝ որով կը ծանուցանէ Ա-ստուծոյ ողորմութիւնը ու վրէժխնդրութիւնը ։ 46 Մովսէս կը յորդորէ ժողովուրդը որ իրենց սիրտը ասոր վրայ դնեն ։ 48 Ստուած Նա-բաւ լեռը կը խրկէ Մովսէսը , որ քանանա-երկիրը տեսնէ , ու մեռնի ։

1 [†]Ա վ երկինք՝ ականջ դրէք , որ խօսիմ . ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը թող մտիկ ընէ ։

2 Ի՛ր իմ խրատս անձրևի պէս պիտի կաթի . իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ . Էանձրևի պէս կանանչեղէնի վրայ , ու առատ անձրևներու պէս խոտի վրայ ։

3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ . տուէր Աստուծոյն պատիւ տուէք ։

4 †Աստուծոյ Է գործը կատարեալ է . քանզի Ճանոր ամէն Ճամբաները իրաւունք են . Է Աստուած հաւա-տարիմ է , ու Ըանիրաւութիւն չունի . անիկայ արդար և ուղիղ է ։

5 Ի՛Նոյն ապականեցան , իրենց արատը անոր որդւոցը չէ . ՈՒՒՀոյ ազգ Ի խոտորած ու ծռած ազգ մըն է ։

6 Է՞Տէրոջը ըրած հատուցումիդ ատիկա՞յ է , ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ . անիկայ Ի՛րու Հայրդ չէ՞ , որ քեզ Է ստացաւ , Ի՛քեզ ստեղծեց ու քեզ Հաստատեց ։

7 Հին օրերը միտդ բեր , անցած դարերուն տարիները մտածէ . Ի՛րու Հօրդ Հարցուր , ու թող քեզի պատմէ՝ . ի՛րու Ծերերուդ Հարցո՛ւր , ու թող քեզի ըսեն ։

8 Երբոր Բարձրեալը Հազգերուն ժառանգութիւն բաժնեց , ու Յա-դամի որդիները տարածեց , ազգե-րուն սահմանները Իսրայէլի որ-դւոց Թուովը դրաւ ։

9 Քանզի Ի՛Տէրոջը բաժինը իր ժո-ղովուրդն է , ու՝ իր ժառանգու-թեան վիճակը Յակոբն է ։

10 Ձանիկայ Ի՛ամայի երկրի մէջ , անկոխ ու՝ Ահագին անապատի մէջ Ի գտաւ . զանիկայ ‖ պաշտպանեց ,

Ն · Ք · ՊԲ · 1451

ի՛ խրատեց , ու՝ ի՛ր աչքին բիբին պէս պահեց ։

11 Ի՛նչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը զրգռէ , կը չարժի իր ձագերուն վրայ , իր թևերը կը տարածէ , զա-նոնք վրան կառնէ ու՝ թևերովը կը վերցնէ ,

12 Ընո՛ւ ու Տէրը միայն զանիկայ պտրտցուց , ու անոր հետը օտար աստուած չկար ։

13 Ը Ձանիկայ երկրին բարձր տեղե-րուն վրայ § հանեց , որ արտերուն պտուղը ուտէ . ու անոր՝ *վէմէն մեղր ու ապառաժ վէմէն ձէթ ծծել տուաւ .

14 Ընո՛ր կովերու իւղ ու ոչխարնե-րու կաթ Ի՛երցուց , զառներու ու Բասանի խոյերու և նոխազներու ճարպով , ու Ը ցորենի *ընտիր ա-լիւրով՝ . և Ի խաղողին արիւնը՝ դի-նի խմեցիր ։

15 Ու †† Իսրայէլ զիրնալով Ձապա-ցեց . (՞զիրցար՝ Հաստցար՝ ևզ կապեցիր .) ու ՞իր Արարիչ Աս-տուածը Ի՛ոզոտց , և ՞իր փրկու-Թեան Վէմը արհամարհեց ։

16 Օտար աստուածներով Բանոր նախանձը զրգռեցին , ու՝ զարշելի բաներով զանիկայ սրդողցուցին ։

17 Դեւերուն զոհ մատուցին , Ե՛ոչ Աստուծոյ , իրենց չգիտցած աստուածներուն , նոր՝ մօտերս եղողներուն , որ ձեր Հայրերը ա-նոնցմէ չվախցան ։

18 ՞Դուն քեզ ծնանող վէմը մոռ-ցար , ու Է՛քեզ ստեղծող Աստուա-ծը միտդէդ Հանեցիր ։

19 †Ու՛ Տէրը տեսնելով զոռ եցաւ , ՈՐովհետև իր տղաքերը ու աղջիկ-ները վրէ՛ժը սրդողցուցին .

20 Ու ըսաւ , Ի՛Անոնցմէ երեսս ծած-կեմ , ու՝ տեսնեմ Թէ անոնց վեր-ջը ինչ պիտի ըլլայ . վասն զի ա-նոնք ծուռ ազգ մըն են , ՞անհաւա-տարիմ որդիներ են ։

21 Ի Անոնք չաստուածներով իմ նախանձս զրգռեցին , ու՝ Է՛երկնց անոտի բաներովը զիս սրդողցուցին . Ես ալ անպիտան ժողովուրդով մը անոնց նախանձը պիտի զրգռեմ , ու՝ անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդողցնեմ ։

22 Քանզի Է իմ բարկութենէս կրակ վառեցաւ , և դժոխքին մինչև ներքին տեղատանքը պիտի այրէ . երկիրը և անոր արմտիքը պիտի ուտէ , ու լեռներուն հիմերը պիտի բռընկցընէ ։

23 Ը Ա՛նոնց վրայ չարիքներ պիտի

Ն · Ք · ՊԲ · 1451

Ո՛ր Օր · գ · 36 ։

ՈՍող · ժէ · 8 ։ Ընակ · է · 2 ։ Ձաբ · ր · 8 ։

Ն Ե՛ · ժթ · 4 ։ Գ՛ · ա · 31 ։ Ես · լա · 5 ։ խզ · 4 ։ կդ · 9 ։ Ովս · ժա · 3 ։

Ը Գ՛ · լԳ · 29 ։ Ես · ծբ · 14 ։ Ե-զեկ · լԳ · 2 ։

§ Ե՛ԲԲ · Հեծ-ցուց ։

* Յար · իԹ · 6 ։ Ող · ձա · 16 ։

Ը Ող · ձա · 16 ։ Հխէ · 14 ։

*Ե՛ԲԲ · երի-կամնոյր Ճարպով ։

Ը Ե՛Ն · խԹ · 11 ։

†† Ե՛ԲԲ · Ցե-ստուներ ։ Գ՛ · լԳ · 5 ։ 26 ։ Ես · խզ · 2 ։

Ը Ցե՛ս ա Թագ · ր · 29 ։

՞Գ՛ · լա · 20 ։ Ղէնէմ · Թ · 25 ։ Ող · ժէ · 10 ։ Երեմ · ր · 7 ։ ե · 7 , 28 ։ Ովս · ժգ · 6 ։

՞Հմր 6 ։ Ես · ձա · 13 ։

Վ Գ՛ · լ · 16 ։ Ես · ա · 4 ։

՞ ր Թագ · իր · 47 ։ Ող · ձԹ · 26 ։ գե · 1 ։

ր գ Թագ · ժգ · 22 ։ ա Կոր · ժ · 22 ։

ՅՂԼ · ժէ · 7 ։ Ող · ՃԳ · 37 ։ ա Կար · ժ · 20 ։ Յայտ · Թ · 20 ։

՞Ես · ժէ · 10 ։

Ի Երեմ · ր · 32 ։

Ի Դաան · ր · 14 ։

ՈԵս · ա · 2 ։

Ֆ Գ՛ · լա · 17 ։ ՞Ես · լ · 9 ։ Մաա · ժէ · 17 ։ Ի Հմր 16 ։ Ող · Ին · 58 ։ Ֆ ա Թագ · ժր · 21 ։ գ Թագ · ժգ · 13 ։ 26 ։ Ող · լա · 6 ։ Երեմ · ը · 19 ։ ժ · 8 ։ ժգ · 22 ։ Յոթ · ր · 8 ։ Գոր · ժգ · 15 ։ Ը Ովս · ա · 10 ։ Հոով · ժ · 19 ։ Ի Երեմ · ժէ · 14 ։ ժէ · 4 ։ Ոզր · գ · 11 ։ ՂԵս · իԳ · 15 ։

՞ Գ՛ · գ · 26 ։ լ · 28 ։ Ող · ծ · 4 ։ Ես · ա · 2 ։ Երեմ · ը · 12 ։ գ · 19 ։

Ի Ես · ծե · 10 ։ 11 ։ ա Կոր · գ · 6 , 7 ։ 8 ։

Ֆ Ող · Ին · 6 ։ Մէր · և · 7 ։

Ը ա Մն · իԹ · 11 ։

†Ե՛ԲԲ · Վէ-մին · ր Թագ · իր · 3 ։ իգ · 3 ։ Ող · ժը · 2 · 31 · 46 ։ Մը · ա · 12 ։

Ի ր Թագ · իր · 31 ։

Ը Դան · գ · 37 ։ Յայտ · ժե · 3 ։

Ի Երեմ · ժ · 10 ։

Ը Յոր · լԳ · 10 ։ Ող · ղը · 15 ։

Ի Գ՛ · լա · 29 ։

Ի Մաա · ժէ · 16 ։ Ղա · Թ · 41 ։ Փիլ · բ · 15 ։

Ի Ող · ՃԺ · 12 ։

Լ Ես · կդ · 16 ։

Ի Ող · Նէ · 2 ։

Ի Հմր 15 ։ Ես · իէ · 11 ։ իգ · 2 ։

Ի Գ՛ · ժգ · 14 ։ Ող · իգ · 1 ։ Նը · 3 ։ 4 ։

Հ Ձաբ · Ը · 2 ։ Գոր · ժէ · 26 ։

Ի Յն · ժա · 8 ։

Ը Ե՛ · ժե · 16 ։ ժԹ · 5 ։ ա Թագ · ժ · 1 ։ Ա Գ · Նր · 71 ։ Ի Գ՛ · ր · 15 ։ Երեմ · ր · 6 ։ Ովս · ժգ · 5 ։ Ի Կա՛ Հոգով · Ի Կա՛ պատրաստ ։

դիցեմ , Է իմ նետերս անոնց վրայ նետելով պիտի հատցընեմ ։

24 Անօթութեամբ պիտի մաշին , ու ը* հրատադնապ տենդով" և դառն ժանտախտով պիտի հատ- նին , ու Բանոնց վրայ գազաննե- րուն ակռաները՝ ու գետնի վրայ սողացողներուն թոյնը պիտի խրը- կեմ ։

25 Թդուրսէն սուրը ու †ներսէն վախ՝ երիտասարդները ու կոյս աղջիկները , կաթնկեր տղաները ու ալեւոր ծերերը պիտի ջարդեն ։

26 ԷՔսի որ զանոնք երէրէ ամէն կողմը ցրուեմ , անոնց յիշատակը մարդոց մէջէն վերցընեմ ,

27 Միայն թէ թշնամիին բարկու- թենէն վախցայ . չըլլայ որ անոնց հակառակորդները ուրանան . չըլլայ որ Ըսեն թէ Ան բոլոր բա- նը ընդոլ մեր բարձր ձեռքն է , և ոչ թէ Տէրը ։

28 Քանզի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մրն են , Էու անոնց մէջ ի- մաստութիւն չկայ ։

29 Թերանի թէ իմաստուն ըլլային , սա աս բանը հասկընային , Ի- նչ ը- րենց վախճանը մտածէին ։

30 Հմէկ մարդ մը հազարը ի՞նչպէս կը հալածէր , ու երկու մարդ տա- ռը հազարը ի՞նչպէս կրնար փախ- ցընել , թէ որ անոնց Վէմը Ծզա- նոնք չծախէր , ու Տէրը զանոնք չմատնէր ։

31 Քանզի Ղանոնց վէմը մեր Վէմին պէս չէ , ու ճմեր թշնամիները սա Բանէս դատաւոր ըլլան ։

32 Ինչու որ Ղանոնց որթը Սոդոմի որթէն է , ու Գոմորի արտէն է . անոնց խաղողները թունաւոր խա- ղողներ են , սա անոնց ողկոյզները դառն են ։

33 Անոնց գինին չվիշապներուն ժանտութիւնը ու Խժերուն մա- հաբեր թոյնն է ։

34 Ասիկայ Ես իմ քովս պահուած , սա իմ շտեմարաններուս մէջ կնք- քուած չէ՞ արդեօք ։

35 "Իմն է վրէժխնդրութիւնը ու հատուցումը . անոնց ոտքը սահ- մանուած ժամանակին պիտի դլորի . ինչու որ Ղանոնց կորստեան օրը մօտ է , ու անոնց գլխուն գալիք- ները կ'արտորան ։

36 "Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ , Ղու իր ծառաներուն վրայ պիտի դթայ , որովհետև պիտի տեսնէ անոնց տկարութիւնը , երբ- որ "դոցուած ու ձգուած չկայ ։

37 Եւ պիտի ըսէ , "Ո՞ր են անոնց աստուածները , ան վէմը , որուն վրայ իրենց յոյսը դրեր էին ,

38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտող- ները՝ ու թափելու նուէրներուն դինին խմողները . թող ելլեն ու ձեզի օգնեն , և ձեզի պաշտպան ըլ- լան ։

39 Հիմա նայեցէ՛ք , որ Է‡միայն ԵՍ ԵՄ" , ու "ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ . Էես կը մեռցընեմ ու ես կ'ապրեցընեմ . ես կը զարնեմ ու ես կը բժշկեմ , ու իմ ձեռքէս ա- զատող մը չկայ ։

40 Ցքանզի ձեռքս երկինքը վերցը- նելով կ'ըսեմ , Ես յաւիտեան կենդանի եմ .

41 "Թէ որ փայլակի պէս սուրս սը- րեմ , ու ‡ձեռքս դատաստանի եր- կընցընեմ , իմ թշնամիներուս վը- րէժխնդրութիւն պիտի ընեմ , և զիս ատողներուն հատուցում ը- նեմ ։

42 Սպաննուածներուն ու գերիներ- ուն արիւնէն՝ †թշնամեաց իշ- խաններուն գլխէն ՚իմ նետերս արիւնով պիտի արբեցընեմ , ու իմ սուրս միս պիտի ուտէ ։

43 Ո՛վ ազգեր՝ Ֆանոր ժողովուրդ- պէն ուրախակից եղէք , քանզի "իր ծառաներուն արեան վրէժը պիտի խնդրէ . Էիր թշնամիներէն վրէժ պիտի առնէ , և ՚իր երկրին "ժողովուրդին քաւութիւն պի- տի ընէ ։

44 Ուստի Մովսէս Նաւեան Ցե- սուին հետ եկաւ , ու աս երգին բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-

45 կանջներուն զրուցեց ։ Ու երբոր Մովսէս աս ամէն խօսքերը բոլոր

46 Իսրայէլին զրուցեց լմընցուց , Ա- նոնց րսաւ , "Ձեր սրտին մէջը դը- րէք ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր ձեզի վկայութիւն բերի , որ անոնք ձեր տղոցը պատուիրէք , որ աս օ- րէնքիս ամէն խօսքերը պահեն ու

47 կատարեն ։ Քանզի ասիկայ ձեզի պարապ բան մը չէ , Ենրովհետև ձեր կեանքն է . ու աս բանով երկայ- նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին վրայ , որուն համար Յորդանանէն կ'անցնիք անիկայ ժառանգելու ։

48 Ղեւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ

49 Մովսէսին՝ ըսելով , Ատ է Աբարիմ լեռը ելլէ՝ Մովաբի երկրին մէջը եղող Երիքովին դիմացի Նաբաւ լեռը , ու տես Քանանու երկիրը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը կա-

50 լուածք պիտի տամ . Եւ դուն ան քու ելած լեռանդ վրայ մեռնիս , ու քու ժողովուրդիդ խառնուիս , ինչպէս որ Էքու եղբայրդ Ահարոն Հովը լեռանը վրայ մեռաւ , ու իր

51 ժողովուրդին խառնուեցաւ . Ո- րովհետև Իսրայէլը որդւոցը մէջ՝ Սին անապատը՝ Կադեսի հակառա- կութեան ջուրերուն վրայ Բինծի

անշազանդ եղաք . քանզի ‡ Իսրայէլի որդւոցը մէջ վհս *չհաստա-
52 տութիւն : Երեցիք ան երկիրը †հեռուէն պիտի տեսնես , բայց դուն հոն պիտի չմտնես , ան երկիրը որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ :

ԳԼ . ԼԴ

1 Ասուածոյ վեհափառութիւնը : 6 Տասուերկու ցեղերուն օրհնութիւնները : 26 Իսրայէլի երջանկութիւնը :

1 Այս ա՛ս է ան *օրհնութիւնը՝ որով ‡Աստուծոյ մարդը Մովսէս իր մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդիները
2 րը օրհնեց . Ու ըսաւ ,
Տէրը Սինայէն եկաւ , ու Սէիրէն անոնց երեցաւ , և Փառան լեռնէն փայլեցաւ , ու †բիւրաւոր սուրբերով եկաւ . անոր աջ ձեռքէն օրինաց կրակը էր անոնց :
3 Այո՛ , Հանիկայ ժողովուրդները կը սիրէ . Ըրոլոր սուրբերը քու ձեռքդ են . ու անոնք Էքու խօսքերդ ընդունելու համար Էքուն ստրկասւ քովը կը նստին :
4 Իմովսէս մեզի տուաւ օրէնքը , ‡Յակոբի ժողովրդին ժառանգութիւնը :
5 Ու երբոր ժողովուրդին պլաստրները Իսրայէլի ցեղերուն հետ միասեղ ժողվուեցան , ինքը ‡Իսրայէլի մէջ Էիշխան" եղաւ :
6 Ռուբէնն թող ապրի ու չմեռնի , և անոր ժողովուրդը շատաւոր ըլլան :
7 Եւ Յուդային համար ասս բանը ըսաւ , Ով Տէր՝ Յուդային ձայնը լսէ , ու զանիկայ իր ժողովուրդին տար . Լանոր ձեռքերը իրեն բաւական ըլլան , և Հանոր թշնամիացը դէմ օգնական եղիր :
8 Ու Ղևիին համար ըսաւ , ‡Քու Թումիմդ և Ուրիմդ քու առուրը մարդուդ ըլլայ , Նոր զանիկայ Մասսայի մէջ փորձեցիր , ** Մերիպայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար :
9 Ան որ իր հօրը ու մօրը համար Զանիկայ չտեսայ՝ ըսաւ , Նա իր եղբայրները չճանչցաւ , ու իր որդիքը չգիտցաւ . քանզի Հանոնք քու խօսքիդ զգուշութիւն ըրին , ու քու ուխտդ պահեցին :
10 Ձքու դատաստաններդ Յակոբին , ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցընեն . †քու առջևդ խունկ պիտի մատուցանեն , ‡ու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ :

11 Ո՛վ Տէր՝ անոր զօրութիւնը օրհնէ , ու Հանոր ձեռքին գործքը ընդունէ . անոր վրայ ելողներուն ու անոր թշնամիներուն մէջքը կոտրէ , որ մէյմն ալ չկրկնեն :
12 Բենիամինին համար ըսաւ , Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ բնակի . Հոգոյն միշտ զանիկայ պաշտպանէ , ու Հանոր ‖ուսերուն մէջը բնակի :
13 Ու Յովսեփին համար ըսաւ , Հանոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ , երկինքին ընտիր պարգևներովը , Հ ցօղովը , ու վարը պառկող անդունդներովը ,
14 Եւ արեգակէն յառաջ եկած ընտիր բերքերովը , ու §ամիսներուն ընտիր արդիւնքներովը ,
15 Եւ *հին լեռներուն ‖ընտիր պտուղներովը՝ , ու Հմշունչներուն բլուրներուն ընտիր պարգևներովը ,
16 Եւ երկրիս ու անոր առատութեանը ընտիր պարգևներովը , Ու մռնիին մէջը բնակողին բարեհաճութեամբը . ***Հ Յովսեփին գլխուն վրայ , իր եղբայրը մէջ ելևելի եղողին գագաթին վրայ թող գան :
17 Անիկայ իր ցուլին *առջևնեկին պէս պերազարդութիւն ունի , ու իր եղջիւրները *միեղջերուի եղջիւրներու նման են . Հանոնցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները միևնոյն երկրիս ծայրերը . *հասոնք են Եփրեմին բիւրաւորները , ու Մանասէին հազարաւորները :
18 Եւ Զաբուղոնին համար ըսաւ , Ուրախացիր՝ ով Զաբուղո՛ն՝ քու ելած աատնդ , ու դուն ով՛ Իսաքար՝ քու վրաններուդ մէջը :
19 Ժողովուրդները լեռը հրաւիրելով՝ հոն *արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն . քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը ու աւազին ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն :
20 Ու Գադին համար ըսաւ , Գադ ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ . մատակ առիւծի պէս կը նստի , ու թևեր և գլուխներ կը պիշատակ .
21 Եւ Հանիկայ երէցին առաջին մասը իրեն յատկացուեցաւ . քանզի հոն օրհնուածին փոսէն բաժինին մէջը պահուեցաւ , և Ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝ Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները Իսրայէլի հետ Ի գործ դրաւ :
22 Ու Դանին համար ըսաւ , Դան առիւծի ձագ է . ‖անիկայ Բասանէն պիտի ցատկէ :
23 Ու Նեփթաղիմին համար ըսաւ , Նեփթաղիմ *Աստուծոյ շնորհ-

Ք Տես Ղև . ժ . 3 :
*Եբր . լսերըդեցիք :
Թուս . իե . 12 : Գլ . լգ . 4 :
†Եբր . դիմացէն

– Ին . խթ . 28 :
Ա Սաղ . գ . ին վերնագիրը :

‡ Եզ . ժթ . 18 , 20 : Դատ . և . 4 , 5 : Ամբ . գ . 3 :
Տես Սաղ . կը . 17 : Դան . է . 10 : Գործ . է . 53 : Գալ . գ . 19 : Երե . ը . 2 : Ցայտ . ե . 11 : Թ . 16
Ե Եզ . ժթ . 5 : Գլ . է . 7 , 8 : Սաղ . խե . 4 : Ովս . ժա . 1 : Մաղ . ա . 2 :
Գլ . է . 6 : աԹագ . բ . 9 : Սաղ . ծ . 5 :
Ը Լուկ . բ . 1 :
ԺՂու . ժ . 39 : Գործ . իբ . 3 :
Ի Յօհ . ա . 17 : է . 19 :
ԺԱագ . ՃԺթ . 111 :
‡Եբր . Յեսուրունի մէջԹագատուր . Գլ . լբ . 15 :
Ի Տես Ծն . Լգ . 31 : Դատ . Թ . 2 : ժէ . 6 :
Լ Ծն . խթ . 8 :
Ի Սաղ . ՃվԹ . 5 :
Ֆ Եզ . իբ . 30 :
Ձ Եզ . ժէ . 7 : Թուս . ի . 13 : ԳԼ . ը . 2 , 3 , 16 : Սաղ . Ձա . 7 :

Հ Եզ . լբ . 26 , 27 , 28 : Ձ Տես Երեմ . ժբ . 18 : Մաղ . բ . 5 , 6 : ԺՂԼ . ժ . 11 : Գլ . ժէ . 9 , 10 , 11 : իդ . 8 : Եզեկ . խգ . 23 , 24 : Մաղ . բ . 7 : Ձ Եզ . լ . 7 , 8 : Թուս . ժգ . 40 : աԹագ . բ . 28 : Ղև . ա . 9 , 13 , 17 : Սաղ . ծա . 19 : Եզեկ . խվ . 27 :

Ջ Բ Թագ . իգ . 23 : Սաղ . ի . 3 : Եզեկ . ի . 40 , 41 : իգ . 27 :

‖ Այս՝ առանձներուն

Ն Ծն . խթ . 25 :
Ն Ծն . իե . 28 :
§ Եբր . լուսիններուն
Ծն . խթ . 26 :
*Եբր . պլեադներ ,
Ն Մմ . գ . 6 :
Պ Եզ . գ . 2 , 4 : Գոր . է . 30 , 35 :
Ջ Ծն . խթ . 26 :
Մ Ա . է . 1 :
Թուս . իգ . 22 : Սաղ . կը . 10 :
Վ Գ Թագ . իբ . 11 : Սաղ . իգ . 5 :
Ծն . իը . 19 :
Ծն . խթ . 13 , 14 , 15 :
Ես . բ . 3 :
– Սաղ . գ . 5 :
Տես Ցես . ժգ . 10 , եշ : Ա Մն . ժբ . 8 , եշ :
Թուս . լբ . 16 , 17 , եշ :
Ցես . գ . 12 :
Ցես . ժԹ . 47 : Դատ . ժբ . 27 :
Ծն . խթ . 21 :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ
1451

քովը կշտացած , և Տէրոջը օրհնու-
թիւնովը լցուած , Բարձմուտքը ու
հարաւը պիտի ժառանգէ ։
24 Ու Աշերին համար ըսաւ , Ա-
շեր որդւոցմէ օրհնուի . իր եղ-
բայրներուն հաճոյ ըլլայ , ու Ոտքը
եղի մէջ թաթխէ ։
25 Քու * կօշկերդ երկաթէ ու
պղնձէ ըլլան , և քու ոյժդ քու
օրերուդ չափ ըլլայ ։
26 Ո՛չ Իսրայէլի Աստուածոյն պէս
չկայ . Ան՝ որ քեզի օգնութիւն
ընելու համար , իր մեծ վայելչու-
թեամբը երկինքներու ու ամպերու
վրայ կը նստի ։
27 Յաւիտենական Աստուածը ա՛ռէջ
Բ ապաւէն է , ու անոր յաւիտենա-
կան բազուկները ‡ա՛ռէջ պաշտպան
են՝ . քանզի Թշնամիները քու
առջևէդ պիտի վռնտէ , ու Ջա-
նա՛ կոտրէ , պիտի ըսէ ։
28 Ան Իսրայէլ ապահովութեամբ
առանձին պիտի բնակի . Յակոբին
աղբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին
մէջ պիտի ըլլայ , ու Անոր երկինք-
քէն ցօղ պիտի կաթի ։
29 Երանի՛ քեզ՝ ով Իսրայէլ .
Ո՞ր ժողովուրդը քեզի պէս Տէ-
րոջը ձեռքովը փրկուած է . վահան պէ
Քու օգնութեանդ սապարը ու
յաղթութեանդ սուրը անիկայ է .
Քու Թշնամիներդ քեզի պիտի
‖խոնարհին , ու Դանոնց բարձր
տեղուանքը պիտի կոխես ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Մովսէս Նապաու լեռնէն երկիրը կը դիտէ , 5 ու Հոն կը վախճանի ։ 6 Անոր Թաղումը , 7 ու կենացը օրերը ։ 8 Ժողովուրդը երեսուն օր սուգ կը պահէ անոր Համար ։ 9 Յեսու անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 10 Մովսէսին գովու-
թիւնը ։

1 Ելաւ Մովսէս Մովաբի դաշտերէն
Նապաու լեռանը վրայ Երիքովի
դիմացի Փասգային գագաթը ե-
լաւ . և Տէրը Անոր ցուցուց բա-
լոր Գաղաադու երկիրը Մինչև
2 Դան , Նաև բոլոր Նեփթաղիմը ,
ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը ,
ու Յուդայի բոլոր երկիրը Մինչև
3 արևմտեան ծովը , Եւ Հարաւային
կողմը , ու Երիքովի հովիտին դաշ-
տը , Սո՛ Ան Ամմաւենեաց քաղաքը
4 մինչև Սեգովը ։ Եւ Տէրը անոր
ըսաւ , Ես Ան երկիրը՝ որուն
համար Աբրահամին , Իսահակին ու
Յակոբին երդում ըրի՝ ըսելով ,
Քու սերունդիդ պիտի տամ անի-
կայ . Թոյլ քու աչքերուդ ցու-
ցի , բայց դուն Հոն պիտի չանց-
նես ։
5 Մովսէս Տէրոջը ծառան Մովսէս
Հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը
6 բանին պէս մեռաւ . Եւ զանիկայ
Բեթփեղովրին դիմացը՝ Մովաբի
երկիրը ձորի մը մէջ Թաղեց . ու
Մինչև աս օրս անոր դերեզմանը
7 մարդ մը չգիտցաւ ։ Մովսէս
իր մեռած ատենը հարիւր քսան
տարեկան էր . Անոր աչքերը չը-
տկարացան , ու անոր ուժը չզը-
8 նաց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ Մովսէսին
համար Երեսուն օր լացին . ու
Մովսէսին համար սուգի լացին օ-
րերը լմընցան ։
9 Եւ Նաւէի որդին Յեսու Հմաս-
տութեան Հոգիով լցուեցաւ , ո-
րովհետև Մովսէս իր ձեռքերը ա-
նոր վրայ դրեր էր . ու Իսրայէլի
որդիքը անոր Ցաղանդութիւն ը-
րին , և Տէրը ինչ որ Մովսէսին
պատուիրեր էր , անանկ ըրին ։
10 Եւ անկէ ետև Տէրոջը երես առ
երես Ճանչցած Մովսէսին պէս Հա-
11 րայէլի մէջ մարգարէ մը չելաւ , Ան
Բոլոր նշաններով ու հրաշքներով ,
որ Տէրը իրկեց զանիկայ Եգիպտա-
սի երկրին մէջ ընելու փարաւոնին
ու անոր ամէն ծառաներուն և ա-
12 նոր բոլոր երկրին , Ու ան բոլոր զօ-
րաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոս-
կումով՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Ի-
րայէլին աչքին առջևը ։

---

* Թուա · իե · 12 ։ Ղա · 47 ։ Գաղ · ը · 49 ։
Բ · Գաղ · գ · 27 ։
Ե Ծն · ժգ · 14 ։

Ն · Ք · Ղ · Ե ·
1451

Բ Տե՛ս Ցես · ժթ · 32 , ՃԼ ։
Ե Տե՛ս Ծն · իթ · 20 ։
Զ Տե՛ս Ցոր · իթ · 6 ։
* Կա՛ր կըղպակներդ
Է Գաղ · ը · 9 ։
Ը Գաղ · ւը · 15 ։
† Եբր · Ցես · սուրունի
Է Եղ · ժե · 11 ։ Սադ · Ձգ · 8 ։ Եբեր · ժ · 6 ։
Ը Սադ · կը · 4 , 33 , 34 ։ Ճգ · 3 ։ Ամբ · գ · 8 ։
Ի Սադ · գ · 1 ։
‡ Եբր · տակն են ։
Ժ Գաղ · Թ · 3 , 4 , 5 ։
Ի Թես · իգ · 9 ։ Երեմ · իգ · 6 ։ Լգ · 16 ։
Լ Գաղ · ը · 7 · 8 ։
Խ Ծն · իե · 28 ։ Գաղ · ժա · 11 ։
Ծ Սադ · Ճխդ · 15 ։
Կ Թագ · է · 23 ։
Հ Սադ · ՃժԼ · 9 , 10 , 11 ։
Ձ Թագ · իը · 45 ։ Սադ · ժը · 44 ։ կգ · 3 ։ Ծա · 15 ։
‖ Կա՛ տաճն ,
Ղ Գաղ · ւը · 13 ։

Ա Թուա · իե · 12 ։ Լգ · 47 ։ Գաղ · ւը · 49 ։
Բ Գաղ · գ · 27 ։
Գ Ծն · ժգ · 14 ։

Ն · Ք · Ղ · Ե ·
1451

Դ Գաղ · ժա · 24 ։
Ե Դատ · ա · 16 ։ գ · 13 ։ Բ Մն · իը · 15 ։
Զ Ծն · ժը · Է ։ ժգ · 15 ։ ԺԼ · 18 ։ իգ · 3 ։ իը · 13 ։
Է Գաղ · գ · 27 ։ ըւ · 52 ։
Ը Գաղ · ւը · 50 ։ Ցես · ա , 1 , 2 ։
Թ Ցոգ · 9 ։
Ժ Գաղ · ւ · 2 ։
Ի Տե՛ս Ծն · իե · 1 ։ իը · 10 ։ Ցես · ժգ · 10 ։ 11 ։
Ա Տե՛ս Ծն · ծ · 3 , 10 ։ Թուա · ի · 29 ։
Ե Իս · ժա · 2 ։ Դան · գ · 3 ։
Զ Թուա · իե · 18 ։ 23 ։
Է Եղ · լգ · 11 ։ Թուա · ժը · 6 ։ 8 ։ Գաղ · ե · 4 ։
Ը Տե՛ս գլ · ժը · 15 ։ 18 ։
Ի Գաղ · գ · 34 ։ Ե · 19 ։

JOSHUA 1,2

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒՅԻ

Ն·Ք·ՂԴ· 1451

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրը Մովսէսին յաջորդ կը կարգէ Յեսուն։ 3 Խոստացուած երկրին սահմանները։ 5 Նոյնուհետև կը խոստանայ Յեսուին օգնելու, 8 ու անոր պատուէր կու տայ։ 10 Յեսու կարգի կը դնէ ժողովուրդը՝ Յորդանանէն անցնելու համար։ 12 Կը յիշեցընէ երկուքը ու կէս ցեղերուն՝ ի՛նչ որ Մովսէսին խոստացեր էին։ 16 Անոնք ալ իրեն հնազանդութիւն կը խոստանան։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին
= ԵԼ·ԻԴ· 13։ Բ Օր· ա·38։ սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յեսուին հետեւեցաւ ըսելով, Բ Իմ
Բ Օր·ԼԴ· 5։ ծառաս Մովսէս մեռաւ. հիմա ել՝ անցիրատ Յորդանանէն դուն և ասոր բոլոր ժողովուրդը՝ այն երկիրը,
Ե Օր·ժա· 24։ ԳԼ·ԺԴ· 9։ որն որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու-
3 տամ։ Ե Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ, ինչպէս որ
4 Մովսէսին ըսի. Ե Անապատէն ու այս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ Եփիսա գետը, Քետացւոց
Ե Ծն·ԺԸ· 18։ ԵԼ·ԻԴ· 31։ Թուա· ԼԴ· 3—12։ բոլոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արեւմտեան կողմը ձեր սահմանը ըլլայ։
ԵՐՕր·Է·24։ 5 Ի՛քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դրնել. Ընչպէս որ Մովսէսին հետ
ՂԵԼ·Գ·12։ Բ Օր·Լ· 8, 23։ Հմր 9, 17։ ԳԼ· Գ·7։ Ը·27։ Ես·ԽԶ·2, 5։ էի, Ը քեզի հետ ալ անոնի պիտի ըլլամ. Ը քեզ պիտի չթողում ու
ԸԲՕր·Լ·6, 8։ ԵՐՐ·ԺԴ· 5։ քեզ անտես պիտի չընեմ։ 6 Քաջ ըլլայիր ու քաջասիրտ եղիր. քանզի ան ժողովուրդին դուն պիտի
Բ Օր·Լ· 7, 23։ ժառանգեցընես ան երկիրը, որուն համար աստուծ հայրերուն երդում
7 ըրի աստուծ տալու։ Միայն թէ զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր, ծո որ իմ ծառայիս Մովսէսին բոլոր քեզի
Ֆ Թուա· ԻՀ· 23։ Բ Օր· Լա·7։ ԳԼ· ժա· 15։ պատուիրած օրէնքը պահես ու ըՆես. Ե անկէ աջ կամ ձախ կողմը
ԵԲՕր·Ե·32։ ԻԸ· 14։ չխոտորիս, որ քու ամէն երթալու տեղդ *յաջողութիւն դտնես"։
*կ՛խնայողութեամբ վարուիս։ Բ Օր·ԻԹ·9։ 8 Ե Այս օրինաց դիրքը քու բերնէդ չզատուի, հապա Ե դիշեր ցորեկ ա-
ԼԲ Օր·ԺԸ· 18, 19։ ԻՍաղ·ա·2։ նոր վրայ մտածես, որ բոլոր անոր մէջը գրուածները պահես ու կա-
Ֆ Հմր 7։ տարես. քանզի ան ատենը քու գործդ բերդ յաջող կը տանիս, և ան
Ե Բ Օր·Լ· 7, 8, 23։ ՀՍաղ·ԻԷ· 1։ ԵրԻմ· ա·5։ ատենը Ե յաջողութիւն կը դտնես։
9 Ահա քեզի կը պատուիրեմ՝ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, Հմ՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր. քանզի
քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է։
10 Անկէ ետքը Յեսուն ժողովուրդին

ոստիկաններուն պատուիրելով ը-
11 սաւ, Բանակին մէջէն անցէք, ու ժողովուրդին ապսպրելով ըսէք, Ձեզի պաշար պատրաստեցէք. քանզի Ե իրեք օրէն հետև գաբ աս Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ երթաք ժառանգէք ան երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ։
12 Եւ Ռուբենեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին Յեսուս խօ-
13 սեցաւ ու ըսաւ, Միտքերնիդ բերէք Ղան խօսքը, որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանդըս-
Ղ Թուա· լբ· 20—28։ ԳԼ· իբ· 2, 3, 4։ տացուց, ու աս երկիրը ձեզի
14 տուաւ։ Ձեր կիներնիը՝ ձեր տըղաքներդ և ձեր անասուններդ Թող բնակին ան երկրին մէջը, որ Մով-
սէս ձեզի տուաւ Յորդանանէս աս-
† Կ՛գանգգանգ· Եւ· ժգ· 18։ դին կողմը. բայց դուք ամէնդդ որ ուժով կործիններ Է՛ք՝ † սպառազէն
նալ ձեր եղբայրներուն առջեւ անցնելով՝ անոնց օգնութիւն ը-
15 նէք, Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ, և անոնք ալ ժառանգեն ան երկի-
Ե ԳԼ· իբ· 4, 13։ րը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ. Ե ապա Ե՛ք ձեր ժառանգութեան երկիրը գաՆնար, և ժառանգէք դանիկայ, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէ արեւելեան կողմը դէպ ի՛ արեւելք։
16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխանեցին ու ըսին, Ըսուածին պատուիրածնիդդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ խրկես պիտի երթանք։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին Ենազանդութիւն կ՛ընէինք, անանկ ալ քեզի Ենազանդութիւն պիտի ընենք. միայն Թէ քու Տէր Աստուածդ Հրու
Ֆ Հմր 5։ ա Թագ· ի· 13։ գ Թագ· ա· 37։ հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետ էր։ 18 Հետն էր։ Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես, քու խօսքերդդ մոռիկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն Թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր։

Ն·Ք·ՂԴ· 1451

ԳԼ· Բ

1 Ռախաբ Յատիմն խրկուած երկու լրտեսները կ՛ընդունի ու կը պահէ, 8 և դաշինք կ՛ընէ անոնց հետ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր կը տանին։

Ն · ք · ՂՓ · 1451

1 Յ Նաւէի որդին Յեսու՝ Սաւտիմէն երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու համար, ու անոնց ըսաւ, Գացէ՛ք՝ ան երկիրը ու Երիքովը տեսէ՛ք. և անոնք գացին ու Ռախաբ անուն՝ նով Ո պոռնիկ կնկան մը տունը 2 մտան, և Հոն * մնացին։ Անատենը Երիքովի Թագաւորին լուր տուե՛ ցաւ՝ ըսելով, Ահա ասոնք գիշեր երկիրը լրտեսելու համար Իսրայէլի որդւոցմէ մարդիկներ եկեր են հոս։ 3 Ու Երիքովի Թագաւորը Ռախաբին խրկեց ըսելով՝ Քեզի եկող ու տունդ մտնող մարդիկները դո՛ւրս հանէ. քանզի անոնք ամբողջ երկիրը լրտեսելու եկեր են։ 4 Բ Եւ կինկը ան երկու մարդը առաւ պահեց, ու ըսաւ, Իրաւ ան մարդիկը ինծի եկան, բայց ուսկից 5 ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռներուն գոցուելու ատենը մութուն ան մարդկը դուրս ելան. և ան մարդոց ուր երթալը չեմ գիտեր. շո՛ւտով անոնց ետևէն 6 ինկէ՛ք, որ անոնց հասնիք։ Իսկ Ինքը տանիքը հանելով զանոնք պահեր էր քթանի եղէգներուն մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած 7 ուներ։ Ուստի մարդիկը Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը անոնց ետևէն ինկան, և անոնց ետևէն ինկողները դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցեցին։

8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած, կնիկը տանիքին վրայ անոնց 9 բովը ելաւ, Եւ մարդոցը ըսաւ, Ես գիտեմ որ Տէրը ասոնք երկիրը ձեզի տուաւ, ու Բ ձեր վախը մեր վրայ ինկաւ, և ձեր պատճառաւը ասոնք երկրիս բոլոր բնակիչները 10 Ե հալեցան. քանզի մենք լսեցինք Թէ ինչպէս Տէրը ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը Ի կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. նաև Ժ ինչ որ դուք երիք Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկու Թագաւորներուն Սեհոնին ու Ովգին՝ որոնք բնաջինջ ըրիք։ 11 Ուստի Լ ասոնք բառնալը լսանենալս պէս սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երեսէն վախնալնաս համար մէկու մը վրայ Խ համարձակութիւն չմնաց. քանզի Բ ձեր Եհովայ Աստուածը վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրիս վրայ Աստուած անհիկայ է։ 12 Հիմա կ'աղաչեմ, Ժ Տէրոջմով երդում ըրէք ինծի, որ ես ձեզի ողորմութիւն ընելուս համար, դուք ալ իմ հօրս տանը ողորմութիւն ընէք. և հինծի ճշմարիտ 13 նշան մը տուէք, Որ իմ հայրս՝ մայրս՝ եղբայրներս՝ քոյրերս ու բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ պիտի թողուք, և մեր անձը մահուընէ երկնի ազատէք։ 14 Հուանէ պիտի ազատէք։ Ու ան մարդիկը անոր ըսին, Թէ որ ասիմ մեր բանը չյայտնէք, ձեր տեղը մեր անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը Ա երկիրը մեզի տայ Խ քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն ընենք։ 15 պիտի ընենք։ Ետքը Ղ զանոնք մկ չուանով մը պատուհանէն վար իջեցուց. (քանզի իր տունը բերդին պարսպին վրայ էր, ու ինքը 16 պարսպին վրայ կը բնակէր.) Եւ անոնց ըսաւ, Լեռը գացէ՛ք, չըլլայ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու Հոն իրեք օր պահուեցէ՛ք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամբան գաք։ 17 Ե՛ Եւ անոր մարդիկը անոր ըսին, Ահա մենք ատ Ժ մեզի ընել տուած երդումիդ Ա Ե պատճառաւ անպարտ 18 կ'ըլլանք. Ի Երբոր մենք Ա երկիրը մտնենք, ասա կարմիր դերձանէ չուանը ան պատուհանին վրայ կապես, ուսկից որ մեզ իջեցուցիր. Ի և քու հայրդ՝ մայրդ՝ եղբայրներդ՝ ու քու հօրդ բոլոր տունը՝ քու 19 քովդ ասա տանը մէջ ժողվես. Ու անոնցմէ ով որ քու տանդ դռնէն դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլխուն վրայ ըլլայ. մենք անպարտ ենք. բայց քու քովդ Ա տանը մէջ բոլոր եղողներուն Թէ որ ձեռք մը դպչի, Ն անոնց արիւնը մեր գլխուն 20 վրայ ըլլայ։ Եւ Թէ որ ասիմ մեր բանը չե՛ Ա մը յայտնես, ան ատենը քու մեզի ընել տուած երդումիդ 21 անպարտ կ'ըլլանք։ Ու Ինկը բսաւ, Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ Թող ըլլայ. և Թողուց զանոնք, ու ասոնք գացին. և ան կարմիր չուանը պատուհանին վրայ կապեց։

22 Եւ անոնք անկէ լեռնականդմը գացին, ու հոն իրեք օր նստան, մինչև որ հալածողները ետ դարձան. ու հալածողները զանոնք ամէն ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց 23 չգտան։ Ան ատենը ան երկու մարդիկը ետ դառնալով՝ լեռնէն վար իջան, և անցնելով Կաւէի որդւոյն Յեսուի դացին, ու իրենց պատահած բոլոր բաները անոր պատմեցին։ 24 Ցին. Եւ Յեսուի ըսին, Իրաւ Ղ Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր ձեռքը տուաւ. ու ան երկրին բոլոր բնակիչները մեր երեսէն Ո հալեցան։

Ն · ք · ՂՓ · 1451

Ե Թուա. իե. 1։
Բ Մատ. ա. 5։
Գ Երր. ժա. 31։ Յակ. բ. 25։
* ԵԲր. պատկեան։
Դ Մաղ. ճիե. 1։ Ատակ. իա. 30։
Ե Տես Բ Թագ. ժէ. 19, 20։
Զ Տես Եզ. ա. 17։ Բ Թագ. ժԹ. 19։
Է Ծն. լե. 5։ Եզ. իգ. 27։ Բ Օր. բ. 25։ Ժա. 25։
Ը Եզ. ժե. 15։
Թ Եզ. ժգ. 21։ Գ Ն. գ. 23։
Ժ Թուա. իա. 24, 34, 35։
Ի Եզ. ժե. 14, 15։
Լ Գ Ե. 1։ Ե. 5։ Ես. ժգ. 7։
Խ ԵԲր. Հոդի Բ Օր. գ. 39։
Ծ Տես ա Թագ. ի. 14, 15, 17։
Կ Տես ա Տիմ. ե. 8։
Հ Հմր 18։

1 Ցեսու Ցորդանան կու գայ։ 2 Ոսոխականները կ'իմացընեն Ժողովուրդին Թէ ի՛նչ կարգով պիտի անցնին։ 7 Տէրը կը քաջալերէ Ցեսուն. 9 ան ալ կը քաջալերէ Ժողովուրդը։ 14 Ցորդանանու ջուրերը կը բաժնուին։

Ն · ք · ՂՓ · 1451

Ղ Մատ. իե. 25։
Ի Դատ. ա. 24։ Մատ. ե. 7։
Ղ Գոր. Թ. 25։
Ճ Եզ. ի. 7։
Մ Հմր 12։
Յ Գ Ն. գ. 23։
Ն Եզ. իգ. 31։ Գ Ն. գ. 2։ իա. 44։
Ո Հմր 9։

Ն · ք · ՂՖ · 1451

ա ԹԼ · Բ · 1 ։

1 ¶ Ու Ցեսու առտուանց կանուխ ե-
լաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի
որդիքը ՝ Սատիմէն չուեցին , ու
մինչև Յորդանան եկան . և անցնե-
2 լէն առաջ հոն իջևան ըրին ։ Ու
Բ իրեք օրէն ետքը ոստիկանները
3 բանակին մէջէն անցան . Եւ ժողո-
վուրդին պատուիրելով ըսին ,
ԲԵրբոր ձեր Տէր Աստուծոյն ուխ-
տին տապանակը տեսնէք , Դու
Ղևտացի քահանաները՝ որ զանիկայ
կը տանին , դուք ալ ձեր տեղերէն
ելէք , ու անոր ետևէն գացէք .
4 Բայց ձեր ու անոր մէջտեղը երկու
հազար կանգունի չափ միջոց պիտի
ըլլայ . անոր չմօտենաք , որ երթա-
լու ճամբանիդ դիտնաք . քանզի
առաջ աս ճամբայէն անցած
5 չէք ։ Եւ Ցեսու ժողովուրդին ը-
սաւ , ՀՍրբեցէ՛ք ձեր անձերը . քան-
զի Տէրը վաղը ձեր մէջը հրաշքներ
6 պիտի ընէ ։ Անկէ ետև Ցեսու քա-
հանաներուն խօսեցաւ ըսելով ,
Բ Ուխտին տապանակը վերցուցէ՛ք ,
ու ժողովուրդին առջևը անցէ՛ք ։
Ուստի անոնք ուխտին տապանակը
վերցուցին , ու ժողովուրդին առ-
ջևէն գացին ։
7 Եւ Տէրը ըսաւ Ցեսուին , Ա՛յսօր
պիտի սկսիմ Բրոլոր Իսրայէլին աչ-
քին առջևը քեզ մեծցընելու , որ
պիտան թէ Բ ինչպես որ Մովսէսին
հետ էի , քեզի հետ ալ պիտի
8 ըլլամ ։ Հիմա դուն Բ ուխտին
տապանակը վերցրնող քահանանե-
րուն պատուիրելով ըսես , Երբոր
Յորդանան ջուրին եզերքը հաս-
նիք , Բ Յորդանան մէջը կայնա-
ցէ՛ք ։
9 Ու Ցեսու Իսրայէլի որդւոցը ը-
սաւ , Հոս մօտեցէ՛ք , և ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքերը մտիկ ըրէք ։
10 Ու Ցեսու ըսաւ , Ասով պիտի դիտ-
նաք , որ Ւկենդանի Աստուածը ձեր
մէջն է , ու Բ ձեր առջևէն փանա-
նացիները՝ քետացիները՝ Խևացի-
ները՝ Փերեզացիները՝ Գերգեսա-
ցիները՝ Ամօրհացիները ու Ցերու-
սացիները բոլորովին պիտի վռնդե-
11 տ ։ Ահա Բ րոլոր երկրիս Տէրոջը
ուխտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ ։
12 Եւ հիմա դուք Իսրայէլի եղերէն
տասուերկու մարդ առէ՛ք՝ ամէն
13 ցեղէն մէկմէկ մարդ . Ու երբոր
Բ րոլոր երկրիս Եհովայ Տէրոջը
Ն տապանակը վերցրնող քահանայից
ոտքերը Յորդանանու ջուրին մէջը
մտնեն , Յորդանանու ջուրը պիտի
կտրի , ու վերէն իջնող ջուրը
Ւկարկառակոյտի մը պէս պիտի
կայնի ։
14 Ու երբոր ժողովուրդը Յորդա-

Ն · ք · ՂՖ · 1451

ֆ Գոր · է · 45 ։

նանէն անցնելու համար իրենց վր-
րանները չուեցին , ¶ ուխտին տա-
պանակը վերցրնող քահանաները
ժողովուրդին առջևէն Ի՛րենց .
15 Ու տապանակը վերցրնողները մինչև
Յորդանան հասնելով՝ Ֆ տապանակը
վերցրնող քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եզերքը մխուածին պէս՝
(ինչու որ Ֆ հունձքի բոլոր ժամա-
նակը Ֆ Յորդանանու կո՛րը առա-
տանալով իր բոլոր եզերքները կը
16 կոխէ ,) Ան ատենը վերէն իջնող
ջուրը կայնեցաւ , ու Ւ Սարեթանին
քովը եղող Ադամ քաղաքէն շատ
հեռու կարկառակոյտի մը պէս
բարձրացաւ . ու ՞ դաշտի ծովը՝
ա՛խէն Ւ Աղի ծովը իջնողը լմընցած
կորեցաւ . և ժողովուրդը Երիքովի
17 դիմացը անցաւ ։ Ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը վերցրնող քահա-
նաները Յորդանանու մէջը ցամա-
քի վրայ հաստատ կայնեցան . Ու
բոլոր Իսրայէլը ցամաքով անցաւ ,
մինչև որ բոլոր ժողովուրդին Յոր-
դանանէն անցնիլը լմընցաւ ։

Գ Լ · Դ

1 Տասուերկու մարդ կ՛որոշուին՝ որ Յորդանա-
նէն յիշատակի համար տասուերկու քար առ-
նեն ։ 9 Ուրիշ տասուերկու քար ալ Յորդա-
նանու մէջտեղը կը կանգնեն ։ 10 , 19 Ժողո-
վուրդը կ՛անցնի ։ 14 Աստուած Ցեսուին պա-
տիւ կու տայ ։ 20 Տասուերկու քարերը Գող-
գողայի մէջ կը կանգնեն ։

1 ¶ Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին
՞ Յորդանանէն անցնիլը լմընց-
ցաւ , Տէրը խօսեցաւ Ցեսուին ու
2 ըսաւ , Բ ժողովուրդէն տասուերկու
մարդ առէ՛ք , ամէն ցեղէն մէկմէկ
3 մարդ , Ու անոնց պատուիրելով
ըսէ՛ք , Ւկէ՛ք Յորդանանու մէջէն՝
Բ քահանայից ոտքերուն ամուր կե-
ցած տեղէն՝ ձեղի տասուերկու քար
վերցուցէ՛ք , և զանոնք ձեր հետը
տարէ՛ք , ու դրէ՛ք Ւան տեղը՝ ուր
որ աս գիշեր իջևան պիտի ընէք ։
4 Եւ Ցեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր
որոշած տասուերկու մարդիկը կան-
չեց , ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ .
5 Ու Ցեսու անոնց ըսաւ , Յորդա-
նանու մէջը ձեր Տէր Աստուծոյն
տապանակին առջևը անցէ՛ք , ու
Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւո-
վը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ուսերուն
վրայ մէկմէկ քար վերցուցէ՛ք ասիկ .
6 Որ ասիկայ ձեր մէջը նշան ըլլայ .
՟ Երբոր վաղը ձեր որդիքը չեզ
հարցընելու ըլան ու ըսեն Թէ Ա՛ս
7 քարերը ի՞նչ պէտ ըլան ձեզի . Ա-
նոնց ըսէ՛ք , Քանզի Տէրոջը ուխտի
տապանակին առջևէն Ւ Յորդա-
նանու ջուրերը կտրուեցան . երբո-
որ անիկայ Յորդանանէն կ՛անցնէր
Յորդանանու ջուրը կտրեցաւ . ու

Ն · ք · ՂՖ · 1451

Ֆ Գոր · է · 45 ։

Ֆ Հմր 13 ։

Ֆ ԳԼ · գ · 18 ։
է · 10 , 12 ։
Ն ա Մն · ժը ·
15 ։ Երեմ ·
ժը · 5 ։ Ղթ ·
19 ։
Ղ Դ Թագ · գ ·
12 ։ է · 46 ։
« Բ Օբ · գ ·
17 ։
Ն Յն · ժգ ·
3 ։ Թես · Ղգ ·
3 ։

Պ Տ՛ես Եզ ·
ժգ · 29 ։

ա ԳԼ · դ · 14 ։
ա Մն · իԹ ·
25 ։ բ Մն ·
ա · 1 ։
Ը ԳԼ · ա · 5 ։
ժ Հմր 3 ։

է Հմր 17 ։

ւ Բ Օբ · է ·
26 ։ աթագ ·
ժէ · 26 ։ գ
Դագ · ժԹ ·
4 ։ Ովս · ա ·
10 ։ Մաա ·
ժգ · 16 ։ ա
Թես · ա · 9 ։
Ի Եզ · լդ · 2 ։
Բ Օբ · է · 1 ։
Սագ · խգ ·
2 ։
Ձ Հմր 13 ։
Մ Ի՛ք · դ · 13 ։
Ջ աք · գ ·
14 ։ գ · 5 ։
ն ԳԼ · դ · 2 ։
Հ Հմր 11 ։
Ն Հմր 15 , 16 ։

Ղ Սագ · Նր ·
13 ։ ՃԺգ · 3 ։

ա ԹԼ · Բ · 1 ։

Բ ԳԼ · ա · 10 ,
11 ։

ֆ Տ՛ես Թես ·
ժ · 33 ։
Ֆբ Օբ · Լ ·
9 , 25 ։

Ի Եզ · ԺԹ ·
12 ։

Ղ Եզ · ԺԹ ·
10 , 14 , 15 ։
Ղէ · ի · 7 ։
Թես · ժա ·
18 ։ ԹԼ · է ·
13 ։ աթագ ·
ժգ · 5 ։ Յօ ·
վէլ · Բ · 16 ։
Ի Թես · գ ·
15 ։

Ը ԳԼ · դ · 14 ։
ա Մն · իԹ ·
25 ։ բ Մն ·
ա · 1 ։
Ը ԳԼ · ա · 5 ։
ժ Հմր 3 ։

է Հմր 17 ։

ւ Բ Օբ · է ·
26 ։ աթագ ·
ժէ · 26 ։ գ
Դագ · ժԹ ·
4 ։ Ովս · ա ·
10 ։ Մաա ·
ժգ · 16 ։ ա
Թես · ա · 9 ։
Ի Եզ · լդ · 2 ։
Բ Օբ · է · 1 ։
Սագ · խգ ·
2 ։
Ձ Հմր 13 ։
Մ Ի՛ք · դ · 13 ։
Ջ աք · գ ·
14 ։ գ · 5 ։
ն ԳԼ · դ · 2 ։
Հ Հմր 11 ։
Ն Հմր 15 , 16 ։

Ղ Սագ · Նր ·
13 ։ ՃԺգ · 3 ։

Ն · ք · ՉՔ · 1451

ասս քարերը Իսրայէլի որդւոց մէջը յիշատակի համար պիտի ըլլան յա-
8 ւիտեան : Եւ Իսրայէլի որդիքը ցե-
սուէին պատուիրածին պէս ըրին . ու Յորդանանու մէջէն տասներ-
կու քար առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւովը , ինչպէս որ Տէ-
րը ցեսուէին հրամայեր էր , և զա-
նոնք իրենց հետը իջևանի տեղը
9 տարին , ու հոն դրին : Եւ ցեսուա-
րէչ տասներկու քարեր ալ կանգ-
նեց Յորդանանու մէջը , ուխտին տապանակը վերցնող քահանայից ոտքերուն կեցած տեղը , ու մինչև
10 ասօրս հոն են : Եւ տապանակը վերցնող քահանաները Յորդանա-
նու մէջը կայնեցան , մինչև որ լմնցաւ ան բոլոր խօսքը , որն որ Տէրը ցեսուէին պատուիրեց ժո-
ղովուրդին ըսելու , ինչպէս որ Մովսէս ցեսուէին պատուիրեր էր . և ժողովուրդը արտորալով անցաւ :
11 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին անց-
նիլը լմնցաւ , ան ատենը Տէրոջը տապանակը ու քահանաները ժո-
ղովուրդին առջևը անցան :
12 Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը ըս-
պառազինեալ՝ Իսրայէլի որդւոցը առջևը անցան , ինչպէս որ Մովսէս
13 անոնց ըսեր էր . քառասուն հազարի չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը առջևը պատերազմի համար Երի-
քովի դաշտը անցան :
14 Նոյն օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջևը ցեսուէն մեծցուց , ու անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսէն վախցածնուն պէս
15 անկէ կը վախնային : Եւ Տէրը
16 խօսեցաւ ցեսուէին՝ ըսելով , Ժվր-կայուեթեան տապանակը վերցնող քահանաներուն հրաման ըրէ որ
17 Յորդանանէն ելլեն : Ուստի ցե-
սուէ քահանաներուն հրամայեց ու
18 ըսաւ , Յորդանանէն ելէք : Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները Յորդա-
նանու մէջէն ելան , և քահանայից ոտքերուն թաթերը ցամաքի վրայ կոխեցին , Յորդանանու ջուրը իր տեղը դարձաւ , ու առջևինին պէս իր բոլոր եղերքներուն վրայ քա-
լեց :
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ օրը ժողովուրդը Յորդանանէն դուրս ելլելով , Գաղգաղայի մէջ
20 Երիքովի արևելեան կողմը իջևան
21 ըրին : Եւ ան տասներկու քա-
րը՝ որ Յորդանանէն առեր էին , ցեսուէ Գաղգաղայի մէջ կանգնեց .
22 եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ ըսելով , Ժվ ազը թէ որ ձեր որդի-
քը իրենց հայրերուն հարցնելու

Ն · ք · ՉՔ · 1451

ըլլան ու ըսեն թէ Ասս քարերը
23 ի՞նչ են . Ձեր տղոցը իմացընէք ըսելով , Իսրայէլ ասս Յորդանանէն
ցամաքով անցաւ . Որովհետև Ձեր Տէր Աստուածը Ձեր առջևէն Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուց մինչև որ դուք անցաք , ինչպէս որ Ձեր Տէր Աստուածը կարմիր ծովուն մէջն ալ ըրաւ , հոն որ ցամքեցուց մեր առջևէն մինչև որ մենք ան-
24 ցանք . Որպէս զի երկրիս ամէն ազգերը գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր է , և դուք Ձեր Տէր Աստուածնէն միշտ վախնաք :

ԳԼ · Ե

1 Քանանացիք կը վախնան : 2 Ցեսուէ կը նորոգէ թլփատութիւնը : 10 Գաղգաղայի մէջ զատիկը կ'ընեն : 12 Մանանան իջևնէն կը դադրի : 13 Հրեշտակ մը կ'երևնայ ցեսուէին :

1 Ու երբոր լսեցին Ամորհացւոց բոլոր թագաւորները , որոնք Յորդանանու արևմտեան կողմը կը բնակէին , ու Քանանացւոց բոլոր թագաւորները , որոնք ծովեզերքին քովը կը բնակէին , թէ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն մինչև անոնց անցնիլը Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուցեր է , անոնց սիրտը հալեցաւ , ու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն անոնց վրայ համարձակու-
թիւն չմնաց :
2 Ան ատեն Տէրը ցեսուէին ըսաւ , քեզի *գայլախաղէ դանակներ շինէ , ու դարձիր Իսրայէլի որդիքը նորէն
3 թլփատէ : Եւ ցեսուէ իրեն գայլախաղէ դանակներ շինեց , ու Բլուր անթլփատից բլուրէն Իսրայէլի
4 որդիքը թլփատեց : Եւ ասոր պատճառը , որուն համար ցեսուէ պէտք թլփատեց . Երբ Եգիպտոսէն ելած բոլոր ժողովուրդին արուները՝ ամէն պատերազմող մարդիկը Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը անապա-
5 տին մէջ ճամբան մեռան . Ու բոլոր ելած ժողովուրդը թլփատուած էր . բայց Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը անապատին մէջ ճամբան ծնած բոլոր ժողովուրդը չթլփատեցին :
6 Քանզի Իսրայէլի որդիքը քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտեցան , մինչև որ Տէրոջը խօսքին ջնազանդութիւն չընող բոլոր արզը՝ այսինքն Եգիպտոսէն ելլող պատերազմական մարդիկը ապառնացան . որովհետև Տէրը անոնց երդում ըրաւ որ Երնաւ անոնց չցուցընէ ան երկիրը՝ Եան կաթ ու մեղր բղխող երկիրը , որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրեր էր
7 մեզի տալու : Ուստի Եանոնց տեղը անոնց զաւակները հանեց , ասոնք թլփատեց ցեսուէ . քանզի անթլփատ էին , որովհետև ճամբան

Ն · ք · ՉՔ · 1451

Գէն · գ · 17 ; Ելս · ժդ · 21 ; Թիւ · ժդ · 42 , 43 ; Գ Թագ · ը · 19 ; Սաղ · ճՁ · 8 ; Ղեւ · ժե · 16 ; ա Պտ · իԹ · 12 ; Սաղ · ճԹ · 13 ; Ելս · ժդ · 31 ; Բ Օր · գ · 2 ; Սաղ · ճԹ · 7 ; Եբեմ · ժ · 7 ;

ա Ելս · ժե · 14 , 15 ; Գէ · բ · 9 , 10 , 11 ; Սաղ · խը · 6 ; Եզեկ · իա · 7 ;

Բ Թիւ · ժգ · 30 ;

է գ Թագ · ժ · 5 ;

* կամ՝ սուր

Տես Ելս · գ · 25 ;

Ե Գէ · ը · 7 ;

Ե Գէ · իե · 16 , 22 ;

Ե Գէ · գ · 15 ;

Ե Գէ · ե · 9 ;

Ի Հմր 3 ;

Ի Հմր 6 ;

Ե Թիւ · ժգ · 33 ; Բ Օր · ա · 3 ; Բ · 7 , 14 ; Սաղ · ղե · 10 ;

Ղեւ · ժգ · 23 ; Սաղ · ղե · 11 ; Եբր · գ · 11 ;

Ի Ելս · գ · 8 ;

Ը Թիւ · ժգ · 31 ; Բ Օր · ա · 39 ;

Ն · ք · ԳՔ · 1451

8 մէջ թլփատած չէին զանոնք ։ Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփատուիլը լմընցաւ , բանակին մէջ իրենց տեղը նստան , մինչեւ որ ողջացան ։ Ան ատենը Տէրը Ցեսուին ըսաւ , Այսօր †Եգիպտոսի նախատինքը ձեր վրայէն *վերցուցի . ուստի ան տեղին անունը մինչեւ առ օրս †Գաղգադա լսուեցաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիները Գաղգադայի մէջ բանակեցան . ու Ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Երիքովի դաշտերուն մէջ զատիկը

Ե · Ա · 3 ։ Ե · Ա · 4 ։ Ե · Ա · 5 ։ Ե · Ա · 6 ։ Ե · Ա · 7 ։ Ե · Ա · 8 ։ * ԵՔԲ · գլուցուցի ։ † ԳԼ · Գ · 19 ։ † Յ՝ գլուաւ ։ Ա ԵԼ · ժբ · 6 ։ Թոս · Թ · 5 ։ Ի ԵԼ · ժգ · 35 ։

11 բրին ։ Եւ զատկին հետեւեալ օրը ան երկրին պտուղէն բաղարջ կեռան , ու նոյն օրը բոհրած ցորեն ալ կերան ։

12 Եւ հետեւեալ օրը երբոր ան երկրին պտուղէն կերան , Համանան դադարեցաւ . ու անկէ ետքը Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ալ մանանայ չէր գտնուեր . և ան տարին Քանանու երկրին պտուղէն կերան ։

13 Ու երբոր Ցեսու Երիքովին Ճոխ էր , աչքերը վերցնելով տեսաւ որ ահա իր դիմացը մէկ մարդ մը կայներ էր , և նաեր ձեռքը մերկ սուր մը կար . ու Ցեսու անոր մօտենալով՝ անոր ըսաւ , Մեզմէ՞ ես , թէ մեր

Ե · Ա · ժբ · 2 · Լ · 24 ։ ԵԼ · իգ · 23 ։ Զ · աբ · ա · 8 ։ Գոր · ա · 10 ։ Ֆ Թոս · իբ · 23 ։ Հ Ցես ԵԼ · իգ · 20 ։ Դան · ժ · 13 , 21 ։ ժբ · 1 ։ Ցայտ · ժբ · 7 ։ ժԹ · 11 , 14 ։ Ն Ա · ժէ · 3 ։ Ղ ԵԼ · գ · 5 ։ Գոր · է · 33 ։

14 Թշնամիներէն ես . Եւ անիկայ ըսաւ , Ոչ , այլ ես հՏէրոջը զօրավարն եմ , ահա հիմա եկայ ։ Եւ Ցեսու Յերեսի վրայ դետինը ինկաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ , և անոր ըսաւ , Իմ տէրս իր ծառային ի՞նչ

15 կը հրամայէ ։ Ու Տէրոջը զօրավարը Ցեսուին ըսաւ , Ոտքերէդ կօշիկներդ հանէ , քանզի կայնած տեղդ սուրբ է . և Ցեսու այնպէս ըրաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Երիքով կը դոցուի ։ 2 Աստուած Ցեսուին կ'իմացընէ Թէ ի՛նչպէս պիտի պաշարէ զանիկայ ։ 12 Քաղաքին բոլորտիքը կը գառնան ։ 17 Ան քաղաքը պիտի նզովուէր ։ 20 Պարիսպները վար կ'իյնան ։ 22 Ռախաբ կ'ազատուի ։ 26 Ցեսու կ'անիծէ Երիքովը նորէն շինողը ։

1 ‖Ու Երիքով Իսրայէլի որդւոցը ‡պատճառաւ ամուր կերպով մը փակուած էր . ելլող ու մտնող

‡ ԵՔԲ · երեսէն

2 չկար ։ Եւ Տէրը Ցեսուին ըսաւ , Նայէ՛ Երիքովը ու անոր թագաւորը և զօրաւոր կտրիճները Բ բռնեցի

3 ձեռքդ տուի ։ Ուստի ամէն պատերազմական մարդիկը քաղաքին բոլորտիքը գառնալով՝ մէկ անգամ քաղաքին բոլորտիքը պտրտցան նոյն կերպով . միայն Թէ ան օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը

4 տիւր . վեց օր ասանկ ընես ։ Եւ տապանակին առջեւ եօթը քահանայ եօթը ‖Ցոբելեան փողերը առնեն . ու եօթներորդ օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտցան նոյն կերպով . միայն Թէ ան օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը

5 անգամ պտրտեցան ։ Ու եօթներորդ անգամին երբոր քահանաները փողերը Ջէջցուցին , Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ , Երբոր Ցոբելեան եղջիւրները երկար Ջէջցընեն , և դուք փողերուն ձայնը լսէք , բոլոր ժողովուրդը մեծ աղաղակ մը հանէ . և քաղաքին պարիսպները վար պիտի իյնան , ու ժողովուրդին ամէն մէկը շտակ յառաջ երթալով

Ն · ք · ԳՔ · 1451 ‡ Թոս · ժ · 8 ։

6 Եւ Նաւէի որդին Ցեսու քահանաները կանչեց ու անոնց ըսաւ , Ուխտին տապանակը վերցուցէք , ու Տէրոջը տապանակին առջեւէն եօթը քահանայ եօթը

7 Ցոբելեան փողեր առնեն ։ Եւ ըը ժողովուրդին ըսաւ , Անցէք ու քաղաքին բոլորտիքը պտրտեցէ՛ք , և զինուորները Տէրոջը տապանա-

8 կին առջեւը անցնին ։ Ու երբոր Ցեսու ժողովուրդին պատուիրեց , եօթը քահանաները՝ որ եօթը Ցոբելեան փողերը ունէին , Տէրոջը առջեւը անցնելով փողերը Ջէջցուցին , ու Տէրոջը ուխտին տապանակը անոնց ետեւէն կ'երթար ։

9 Եւ զինուորները փողերը Ջէջցնող քահանաներուն առջեւէն կ'երթային , Բայց վերջապահները՝ տապանակին ետեւէն . ահագին Ֆ Թոս · ժ · 25 ։

Հ Ցես Ե · իգ · 20 ։ Դան · ժ · 13 , 21 ։ ժբ · 1 ։ Ցայտ · ժբ · 7 ։ ժԹ · 11 , 14 ։ Ն Ա · ժէ · 3 ։ Ղ ԵԼ · գ · 5 ։ Գոր · է · 33 ։

Ձ Ցես · ժբ · 2 · Լ · 24 ։ ԵԼ · իգ · 23 ։ Զ · աբ · ա · 8 ։ Գոր · ա · 10 ։ Ֆ Թոս · իբ · 23 ։

Դէզը փողերը Ջէջցընելով կ'երթար ։

10 յին ։ Եւ Ցեսու ժողովուրդին պատուիրելով բռաւ , Բառ աղաղակ մի՛ հանէք , և ձայներնիդ չլսուի , ու ձեր բերնէն խօսք մը չելլէ , մինչեւ ան օրը որ ես ձեզի բսեմ Թէ Աղաղակ հանեցէք .

11 ան ատենը աղաղակեցէք ։ Ուստի Տէրոջը տապանակը քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պտրտեցին եւեւ բանակը դարձան , ու գիշերը բանակին մէջը մնացին ։

12 Եւ Ցեսու առտուընոյ կանուխ եաւ , Ե ու քահանաները Տէրոջը

Ե Օր · լ · 25 ։

13 տապանակը վերցուցին ։ Եւ եօթը Ցոբելեան փողերը կրող եօթը քահանաները Տէրոջը տապանակին առջեւէն կ'երթային՝ փողերը Ջէնջցընելով , ու զինուորները անոնց առջեւէն կ'երթային , ու վերջապահները Տէրոջը տապանակին ետեւէն . Ե փողերը Ջէնջ-

14 ցընելով կ'երթային ։ Երկրորդ օրն ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պտրտելով՝ բանակը դարձան .

15 վեց օր այսպէս ըրին ։ Ու եօթներորդ օրը կանուխ ելլան՝ արշալոյսին ծագած ատենը , ու քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտեցան նոյն կերպով . միայն Թէ ան օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը

16 անգամ պտրտեցան ։ Ու եօթներորդ անգամին երբոր քահանաները փողերը Ջէնջցուցին , Ցեսու ժողո-

Ն · Ք · ԶԾ · 1451

վուրդին ըսաւ , Աղաղակեցէք , քանզի Տէրը ա՛ւ քաղաքը ձեր ձեռ-
17 քը տուաւ : Եւ քաղաքը ու բո-
լոր անոր մէջը եղածը Տէրոջմէ նզոված ըլլան . միայն Ռահաբ պոռնիկը ՚ւմէր իւրկած լրտեսները պահելուն համար ողջ ՚ինայ , թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ
18 բոլոր եղողները : Բայց դուք ե-
մէն կերպով զգուշանաք նզովա-
ծէն . չըլլայ որ նզովածէն առնե-
լով դուք ալ նզոված ըլլաք , ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ ձգե-
լով , ՚զանիկայ նեղութեան հան-
19 դըպցընէք : Եւ բոլոր արծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ ամանները Տէրոջը համար սուրբ ըլլան . Տէրոջը գանձը մըտ-
նեն :
20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց , որովհետև փողերը ՚ւնչուեցան . ու երբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց , ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց , ի՛պարիսպները վար ինկան . և ժողովուրդին ամէն մէկը
21 շտակ յառաջ քաղաքը մտնելով՝ քաղաքը առին . ու ՚ի բոլոր քաղա-
քին մէջը եղողը՝ այր և կին՝ երի-
տասարդ և ծեր՝ արջառ՝ ոչխար ու էշ սուրի բերնէ անցընելով կոր-
22 սընցուցին : Եւ Յեսու ան երկիրը լրտեսող երկու մարդոցն ըսաւ , Ան պոռնիկ կնկանը տունը դացէք , ու ՚ինչպէս որ անոր երդում ըրիք , կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը
23 անկէ դո՛ւրս հանեցէք : Ուստի ան լրտես երիտասարդները դացին , ու Ռահաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները և անոր ամէն ու-
նեցածը դուրս հանեցին , ու անոր բոլոր աղգատոհմն ալ դուրս հա-
նեցին , և զանոնք Իսրայէլի բանա-
24 կին դուրսը կեցուցին : Ու քա-
ղաքը և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին . ՚ի միայն արծա-
թը ու ոսկին , և պղնձէ ու երկաթէ ամանները Տէրոջը տանը գանձին
25 մէջը դրին : Ա՚յսպէս Յեսու ողջ պահեց Ռահաբ պոռնիկը ու անոր հօրը տունը և անոր ամէն ունեցա-
ծը . ու ՚անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր . քանզի ա-
նիկայ պահեց ան լրտեսները՝ որոնք Յեսու իրկեր էր Երիքովը լրտեսե-
լու համար :
26 Եւ ան ատենը Յեսու երդում ընելով ըսաւ , Տէրոջը առջևը ա-
նիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ ելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ . իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ , ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ :
27 Եւ Տէրը Յեսուին հետ էր , ու

յանոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ :

ԳԼ · Ը

1 Իսրայէլացիք կը յաղթուին Գայիի բնակիչներէն : 6 Յեսու աս բանիս համար Աստուծոյ կը բողոքէ : 10 Աստուած կ՚ի՛մացընէ անոր՝ թէ ինչ պարտի ընել : 16 Աքար վճռակով կը բռնուի : 19 Ինոր խոստովանութիւնը : 22 Ջահիկայ իր բոլոր ունեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կոխընդցնուին :

1 Բայց Իսրայէլի որդիքը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին . քանզի Յուդայի ցեղէն Զաբդայի որդւոյն *Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին ՚Աքար նզովածէն առաւ , ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ :
2 Եւ Յեսու Երիքովէն մարդիկ իրկեց դէպ ՚ի Գայի , որ Բեթաւանին մօտ է , ՚ի Բեթէլէն արևելեան կողմը , և խօսեցաւ ա-
նոնց ըսելով , Ելէ՛ք ու ան երկիրը լրտեսեցէք . և ան մարդիկը ելան
3 ու Գային լրտեսեցին : Եւ Ես-
ուէին դարձան ու անոր ըսին , Բոլոր ժողովուրդը չելլէ , Գայ՚ն երկու կամ իրեք հազար մարդու չափ ելլեն , ու Գային զարնեն . բոլոր ժողովուրդը հոն տանելով մի՛ յոգ-
նեցըներ . քանզի անոնք փիչ ըն :
4 Ուստի ժողովուրդէն իրեք հազարի չափ մարդ հոն ելան , ի՚բայց Գա-
5 յիի մարդոցը առջևէն փախան . Եւ Գայիի մարդիկը անոնցմէ երեսուն-
ուվեց մարդու չափ զարկին , քան-
զի զանոնք դրանը առջևէն մինչև Սեբարիմ հալածեցին , ու զան՚ի վայրին վրայ զանոնք զարկին . ու-
տի ՚ի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ :
6 Եւ Յեսու Ե՚իր հանդերձները պատռելով Տէրոջը տապանակին առջևը երեկոյ վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն , թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը , ու ՚իրենց
7 գլխուն վրայ հող ցանեցին : Եւ Յեսու ըսաւ , Ո՛՚հ՝ Տէր Եհովայ . Ո՚ւմ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու ատիի կողմը անցու-
ցիր , որ մեզ Ա՚մորհացւոց ձեռքը մատնես , ու մեզ կորսընցընես . Ե-
րանի թէ Յորդանանու անդիի
8 կողմը գոհ ըլլալով ՚ձայնիք : Ո՚հ Տէր՝ Իսրայէլ իր թշնամիներուն առջևը կռնակ դարձընելէն ետև՝
9 ալ ես ի՞նչ ըսեմ . Որովհետև քա-
նանացիները ու երկրին բոլոր բնա-
կիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշա-
րեն , ու ՚ե՛ր անունը երկրիս վրա-
յէն բոլորովին պիտի վերցընեն . ան ատենը ՚ը՛րու մեծ անունդ ի՞նչ պիտի ընես :

Ն · Ք · ԶԾ · 1451

Յ ԳԼ · Թ · 1 , 3 :

* Կ՚ա՛՚ Զամբրիի · ա ՄՆ · Բ · 6 :
՚՚ ԳԼ · ԻՐ · 20 : ա ՄՆ · Բ · 7 :

Բ ՀՈՒԹ 5 : ԵՐԲ · ԺԱ · 30 :

Բ Բ Օր · Է · 2 :

Ե ԳԼ · Բ · 14 : ԵՐԲ · ԺԱ · 31 :

Է ԳԼ · Բ · 13 :

Ը ՀՈՒԹ 19 :

Թ ՏԱՏ · Ա · 5 :

Ժ Գ ԹԱԳ · ԺԶ · 34 :

ԺԱ ԳԼ · Ա · 5 :

ԺԲ ԳԼ · Բ · 9 ; 11 : ՂԱ · ԻԶ · 36 : ՍԱՂ · ԻԲ · 14 :

ԺԳ ՅՕՆ · ԼԵ · 29 , 34 :

ԺԴ ԹԱԳ · Ա · 12 : Բ ԹԱԳ · Ա · 2 : ԺԶ · 19 : ՂԵՄ · Թ · 1 : ՅՈՐ · Բ · 12 :

ՂԵԼ · Ե · 22 : Գ ԹԱԳ · Գ · 10 :

ԺԵ ՍԱՂ · ՃԳ · 4 :

Ը ՏԵՍ ԵԼ · ԼՐ · 12 : ՓԱՏ · ԺԶ · 13 :

Ն · ք · գԴ · 1451

10 Եւ Տէրը Ցեսուին ըսաւ , Ոտքի վրայ ելլը . ինչո՞ւ համար այսպէս
11 երեսիդ վրայ ինկեր ես . Ի՛սրայէլ մեղք գործեց , և իմ անոնց հրամայած ուխտս զանց ըրին . և՛ անկի նզովածէն առին , ու գողութիւն ըրին և էստւ զրուցեցին , ու նաև իրենց կարասիքներուն մէջը դրին .
12 Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ . իրենց թշնամիներուն առջևը կռնակ պիտի դարձընեն , քանզի Ինզոված եղան . Ես ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ , թէ որ դուք նզովածը ձեր մէջէն բնաջինջ չրնէք ։
13 Ելի՛ր ՚ժողովուրդը սրբէ , ու ըսէ , Սրբացուցէք ձեզի համար սրբութեան վաղը . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ , Ո՛վ Իսրայէլ՝ ձեր մէջը նզոված կայ . մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք , դուք թշնամիներուդ առջևը պիտի
14 չկրնաք կենալ ։ Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք , ու Տէրը որ ցեղը վիճակով բռնելու ըլլայ , ազնիկայ իր ազգատոհմներովը մօտենայ . և Տէրը որ ազգատոհմը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր տուներովը մօտենայ . ու Տէրը որ տունը բռնելու ըլլայ , անիկայ իր մարդիկ-
15 ներովը մօտենայ . Եւ ով որ նզովածով բռնուի , կրակով պիտի այրուի , Թէ ինքը և Թէ իր ամէն ունեցածը . քանզի Տէրոջը ուխտը Ղանց ըրաւ , ու Իսրայէլի մէջ Ճանզամութիւն ըրաւ ։
16 Ուստի Ցեսու առտուանց կանուխ եղաւ , ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց , և Յուդայի ցեղը բռա-
17 նուեցաւ . Ու Յուդայի ազգատոհմը ները մօտեցընելուն , Զարայեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ . ու Զարայեանց տոհմը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Զաբդին բռնուեցաւ .
18 Եւ ըը անոր տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն , Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքար ՚բռնուեւ .
19 ցաւ ։ Ան առնը Ցեսու Աքարին ըսաւ , Որդիս՝ ՚Հիմա Իսրայէլը Տէր Աստուծոյն փառք տուր , ու Նո՛ւ Դէդ անոր խոստովանի՛ , և Ըրու ըրածդ Հիմա ինծի յայտնէ՛ ,
20 ինծմէ մի պահեր ։ Ու Աքար պատասխան տուաւ Ցեսուին և ըսաւ , Իրաւցընէ ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցի , ու
21 ասանկ ասանկ բան մը ըրի ։ Այսինքն աւարին մէջը մէկ ազուոր Բաբելացի Քարիւղնի վերարկու մը ու երկու Հարիւր սիկղ արծաթ և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ , ու անոնց ցանկալով առի . և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են , ու արծաթը անոր տակն է ։
22 Ուստի Ցեսու լրաբերներ խրկեց . ու անոնք վրանը վազեցին . և ահա վրանին մէջը պահուած էր ան , ու
23 արծաթը անոր տակն էր . Եւ զանոնք վրանին մէջէն առնելով Ցեսուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին , և զանոնք Տէրոջը առջևը դրին ։
24 Ան առնը Ցեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Զարայեան Աքարը ու ան արծաթը և վերարկուն ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը՝ աղջիկները՝ արջառները՝ էշերը՝ ոչխարները՝ վրանը ու անոր ամէն բանը առին . և զանոնք Աքորի
25 ձորը հանեցին ։ Ու Ցեսու ըսաւ , Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր . Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ . Ծուա- տի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ քարե- րով քարկոծեցին , ու զանոնք քա- րերով քարկոծելէն ետև կրակով
26 այրեցին ։ Եւքը Նանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ կը կենայ մինչև աս օրս ։ Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադարե- ցաւ . աս պատճառաւ ան տեղին անունը Աքորի ձոր ըսուեցաւ մինչև աս օրս ։

Ն · ք · գԴ · 1451

՚ Ձիմ 26 ։ ԳԼ · ԺԸ · 7 ։
Ն ԳԼ · ջ · 18 ։ ա Մն · բ · 7 ։ Գաղ · Ե · 12 ։
ՠր Օր · ԺԿ · 5 ։
Ղ ԳԼ · բ · 29 ։ ր Թագ · ժբ · 17 ։ Ոգր · գ · 58 ։
՟ր Օր · Ժգ · 17 ։ ր Թագ · իա · 14 ։
՟՟ Ձիմ 24 ։ Եսեկ · 10 ։ Ովս · բ · 15 ։
* Յն Նեղութեան , Ձմ · խռովութեան

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Աստուած կը քաջալերէ Ցեսուն ։ 3 Գայի քաղաքը առնուելուն հնարքը ։ 29 Գայիին թագաւորը կը կախուի ։ 30 Ցեսու սեպան մը կը շինէ ։ 32 բարերու վրայ կը գրէ օրէնքը ։ 33 և բոլոր օրհնութիւնները ու անէծքները ժողովուրդին առջևը կը կարդայ ։

1 Յե Տէրը Ցեսուին ըսաւ , ՟Մի վախնար ու մի՛ պարհուըիր . բոլոր պատերազմող մարդիկը հետդ առ , ու ելի՛ր դէպ ՚ի Գայի դնա . Ես ահա Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի .
2 Եւ՝ Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս , Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես , միայն թէ Ոանոր աւարը ու անասուններն ձեզի առնէք ։ Քաղաքին ետևի կողմէն դարաններ պատրաստես ։
3 Ուստի Ցեսու ու բոլոր պատերազմող մարդիկը ոտք ելան , որ Գայիի վրայ երթան . և Ցեսու երեսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զանոնք դիշերով խրկեց .
4 Եւ անոնց պատուիրելով ըսաւ , Նայեցէ՛ք , Էդուք քաղաքին ետևէն քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք . քաղաքէն շատ մի՛ հեռանաք , և ամէնքնիդ ալ պատ-
5 րաստ ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պի-

ՠր Օր · ա · 21 ։ է · 18 ։ ւս · 8 ։ ԳԼ · ա · 9 ։
Բ ԳԼ · գ · 2 ։
Գ ԳԼ · գ · 21 ։
Դր Օր · ի · 14 ։
Է Դտ · ի · 29 ։

Ն · ք · ՉՁ · 1451

Ղ Դատ · ի · 32 ։

տի մօտենամ . ու երբոր անոնք առջի անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն , Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը 6 չենք . Ու անոնք մեր ետեւէն պիտի ելլեն , մինչև որ զանոնք քաղաքէն դատենք . որովհետև անոնք պիտի ըսեն Թէ Մեր առջևէն փախան առջի անգամին պէս . ու մենք ա- 7 նոնց առջևէն պիտի փախչինք ։ Ան առենը դուք դարանէն ելլէք , ու քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը 8 պիտի տայ ։ Ու երբոր քաղաքը առնէք , քաղաքը կրակով այրէք . Տէրոջը ըսածին պէս ընէք . Հա՛յ

Ե Բ Թագ · ԺԳ · 28 ։

9 ձեզի պատուիրեցի ։ Եւ Ցեսու զանոնք խրկեց , ու անոնք դացին դարանը նստան Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը , Գայիի արևմտեան կողմին . և Ցեսու ան գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց ։

10 Ու Ցեսու առտուանց կանուխ ելաւ ու ժողովուրդը աչքէ անցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին առջևէն դէպ 'ի

Ը ՀՄր 5 ։

11 Գայի դնաց . Եւ իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներն ալ ելան , ու մօտենալով քաղաքին առջևը դացին , ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան . և անոնց ու Գայիի միջտեղը մէկ ձոր 12 մը կար ։ Եւ հինգ հազարի չափ մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի

* Կ՚ըսի՝ Գաւիթին

միջտեղը * քաղաքին արևմտեան 13 կողմը ։ Ու ժողովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր բանակը , ու քաղաքին արևմտեան

Ի ՀՄր 4 ։

կողմը Ի դարանը . և Ցեսու ան գիշերը ձորին միջը դնաց ։

14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը նէյց տեսաւ , քաղաքին մարդոցմովը շուտով ու կանուխ դուրս ելաւ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը որոշ ժամանակով մը դաշտի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազմին , ու Ի չէր գիտեր որ քաղաքին

Ի Դատ · ի · 34 ։ Ժող · Թ · 12 ։

ետևը իրեն համար դարան պատրաս- 15 տած էր ։ Եւ Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլ ետևնոց առջևը դիրնեը զարնուածի պէս յուզընելով՝ անա- 16 պատին ճամբան փախան ։ Ու քաղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովուրդը ժողվուեցաւ որ զանոնք հալածեն , ու Ցեսուի ետևէն իյնալով

Ի Դատ · ի · 36 , ՃՃ ։

17 քաղաքէն դատուեցան ։ Եւ Գայիի ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին ետևէն չելլէ . ուստի քաղաքը բաց թողուցին , ու Իսրայէլին ետևէն իյնալով

18 Եւ Տէրը Ցեսուին ըսաւ , Ձեռքդ եղած նիզակը դէպ 'ի Գայի՝ երկրը- ցուր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

պիտի տամ . և Ցեսու ձեռքը եղած նիզակը դէպ 'ի քաղաքը երկրը- 19 ցուց ։ Ու դարանակալները շուտով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ իր ձեռքը երկնցուցածին պէս , վազելին քաղաքը մտան ու առին անիկայ , և շուտով մը քաղաքը 20 կրակով բռնկցուցին ։ Ու Գայիի բնակիչները ետևնին դարձան տեսան որ ահա քաղաքին ծուխը մինչև երկինքը կ՚ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախչելու կարողութիւն չունեցին . ու անապատը փախչող ժողովուրդն ալ իր ետևէն իյնող- 21 ներուն վրայ դարձաւ ։ Եւ Ցեսու ու բոլոր Իսրայէլ երբոր տեսան որ դարանակալները քաղաքը առին , ու քաղաքին ծուխը վեր կ՚ելլէր , իրենք ալ ետ դարձան , ու Գայիի 22 մարդիկը զարկին ։ Միւսներն ալ քաղաքէն անոնց դէմ ելան . ուստի մէկ կողմնէ ասոնք՝ ու միւս կողմնէ ալ անոնք ըլլալով , Գայէ մարդէն Իսրայէլացւոց մէջտեղը մնացին . ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ Լանոնցմէ մարդ մը

Լ Բ Օր · է · 2 ։

23 ողջ չմնաց ու չազատեցաւ ։ Եւ Գայիի թագաւորը ողջ բռնեցին , ու զանիկայ Ցեսուին բերին ։

24 Ու երբոր Իսրայէլացիք Գայիի բոլոր բնակիչները՝ գերնէք հալածողները դաշտին ու անապատին մէջ ջարդելին , ու անոնց ամէնքն ալ սուրի բերնէ իյնալով հատան , բոլոր Իսրայէլացիք Գայի դարձան , ու զանիկայ սուրի բերնէ անցու- 25 ցին ։ Եւ ան օրը ինկածներուն ամէնը՝ Թէ երիկ մարդ և Թէ կնիկ մարդ , տասներկու հազար էր , այսինքն Գայիի բոլոր մարդիկները ։ 26 Ու Ցեսու նիզակով երկընցուցած ձեռքը ետ չքաշեց , մինչև որ Գայիի բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ ։

27 Իսրայէլացիք անասունները ու քաղաքին ասարը իրենց առին , Տէրոջը Ծ Ցեսուին հրամայած խօս- 28 քին համեմատ ։ Եւ Ցեսու Գային այրեց , ու զանիկայ Համտնջենաւոր աւերակներու դէզ ըրաւ մինչև 29 այսօր ։ Հ Եւ Գայիի թագաւորը ծառէ մը կախեց մինչև իրիկուն . Ն ու արևը մտնելուն՝ Ցեսու հրամայեց որ անոր մեռած մարմինը ծառէն վար իջեցընեն . և զանիկայ քաղաքին դրանը առջևը նետեցին , ու ղանոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին , որ կը Նէնայ մինչև այսօր ։

Տ Ես Թու · Լ · 22 , 26 ։

Ծ ՀՄր 2 ։

Ի Բ Օր · ԺՀ · 16 ։

Հ Գլ · Ժ · 26 ։ Սաղ · ՃՁ · 40 ։ ՃԺ · 5 ։

Ն Բ Օր · իա · 23 ։ Գլ · Ժ · 27 ։

ՂԳլ · Կ · 26 ։ Ժ · 27 ։

30 Ան ատենը Ցեսու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն սեղան մը շինեց Ճ Գե- 31 բալ լեռան վրայ , ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեր էր . — Մովսէս

Ճ Բ Օր · իե · 4 , 5 ։ Ել · ի · 25 ։ Բ Օր · իե · 5 , 6 ։

Ն · ք · ՉՁ · 1451

Ն·Ք·ԶԾ· 1451

սին օրինաց գրքին Մովսէսի պէս՝ Ցեսու սա սեղանը ամբողջ քարերէ չինէց , որոնց վրայ երկաթ չէր դպած . և յաւուր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ ու խաղաղութեան

ՅԵԼ· Ի· 24 ։

32 զոհեր մատուցին : Եւ Յեհոն ան քարերուն վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց էրէն օրինակը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը առջևը գրեց : Ու

ՆԲ Օր· ԻԷ· 2 , 8 ։

33 բոլոր Իսրայէլ և անոնց ծերերը ու ոստիկանները և դատաւորները տապանակին մէկ կողմէն ու ֆա-կողմէն՝ Ղեւտացի քահանաներուն առջևէն կ՚երթային , Թէ պատարականները և Թէ բնակները . անոնց կէսը Գարիզին լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Գեբալ լեռանը կողմը , Յայնէպես որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր առաջ որ Իսրայէլի ժողովուրդ

ՆԲ Օր· Լ· 9· 25 ։

ՆԲ Օր· Լ· 12 ։

34 դը օրհնեն : Եւ անկէ ետև Պօրհնութիւնները և Թէ անէծքները , ինչ որ գրուած էր օրինաց գրքին

ՆԲ Օր· ԺԱ· 29 ՚ԻԷ· 12։

ՂԲ Օր· Լ· 11 ։ Նէեմ· Ը· 3 ։

35 մէջը : Մովսէսին բոլոր պատուիրածներէն բնաւ խօսք մը չմնաց , որ զանիկայ Ցեսու Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին և պանոնց կնիկներուն ու տղաքներուն և անոնց մէջը պտրտող պօտարականին առջևը չկարդայ ։

ՆԲ Օր· Լ· 12 ։

պՀմր 33 ։

ԳԼ· Թ

1 Թագաւորները կը միարանին Իսրայէլին դէմ : 3 Գաբաւոնացիք խաբէութեամբ խաղաղութեան ուխտ մը ձեռք կը բերեն : 16 ասոր համար յաւիտենական ծառայութեան կը դատապարտուին ։

1 Ու երբոր Ցորդանանու ասդիի կողմը եղող բոլոր Թագաւորները՝ որոնք լեռան վրայ , դաշտի վրայ ու պմեծ ծովուն բոլոր եղերքը մինչև Լիբանանին դիմացը կը բնակէին , այսինքն Բհետացիք , Ամորհացիք , քանանացիք , Փերեզացիք , Խևացիք ու Եբեւուսացիք

2 պՅեսու Բանէրը լսեցին , Բմիաբանուեցան Թեամբ ժողվուելու որ Եեսուին ու Իսրայէլին դէմ պատերազմին :

3 Բայց Գաբաւոնի բնակիչները Երբոր լսեցին ինչ որ Եեսու Երիքովին ու Գայիին , Իրենք

4 ալ վարպետութիւն մը բանեցուցին . գացին պաշարներ պատրաստեցին , ու իրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր , ու հին՝ պատած ու *կարկրտած գինիի տիկեր դրին ,

5 Եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած ու կարկրտած էին , ու վրանին ալ հին լաթեր ՚ին . և բոլոր իրենց պաշար ՚ոչ հացը չորցած

6 պՀՄ մղած էր . Ու Գրանակը գացին Եեսուին Գաղգաղայի մէջ , և

անոր ու Իսրայէլի մարդոցն ըսին , Մենք հեռու երկրէ կու գանք . ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէք : 7 Յովթիւն ըրէք : Անատենը Իսրայէլի մարդիկը ան Խևացիներուն ըսին , Գուցէ դուք մեր մէջը կը բնակիք , ու Եէներ հետ ինչպէս 8 դաշնակցութիւն ընենք : Բայց անոնք Եեսուին ըսին , Բ Մենք քու ծառաներդ ենք . և Եեսու անոնց ըսաւ , Դուք ով էք , և ո՞րկից 9 կու գաք . Ու անոր ըսին , Ֆ քու ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ եկած են քու Եհովայ Աստուածդդ անուանը համար , քանզի Էանոր համբաւը ու եգիպտոսի մէջ բոլոր 10 ըրածները լսեցինք . Ո՞ նաև Ցորդանանու անդիի կողմը Բնակող Ամորհացւոց Երկու թագաւորներուն՝ Եսեբոնի Սհհոն թագաւորին ու Աստարովթի Բնակող Խաասի Ովգ թագաւորին դէմ ըրած բաները լսեցին : 11 Եւ մեր ծերերը ու մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան ու ըսին , Ձեռբերնիդ ճամբու համար պաշար առէք , և զանոնք դիմաւորելու գացէք , ու անոնց ըսէք , Մենք ձեր ծառաներն ենք , հիմա մեզի հետ դաշ- 12 նակցութիւն ըրէք : Ան օրը որ մենք ելանք ձեզի գալու համար , աս պաշարի հացերնիս մեր տուներէն տաք առինք , և ահա հիմա 13 չորցած ու մղած են . Եւ աս գինիի տիկերը նոր էին , երբոր լեցուցինք , բայց ահա պատած են . ու աս մեր հանդերձները և կօշիկները ճամբուն խիստ երկայնութենէն հա- 14 մար հինցան : Ու †անոնց պաշարին նայելով՝ ան մարդիկը ընդունեցին՝ , Բ ու Տէրոջը չհարցուցին 15 ցին : Եւ Եեսու Ֆանոնց հետ խաղաղութիւն ըրաւ , ու անոնց ուխտեց որ զանոնք ապրեցընէ . և ժողովրդին իշխաններն ալ անոնց երդում ըրին :

16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն ընելէն իրեք օր ետքը լսեցին որ անոնք իրենց դրացիներն են , ու Իրենց մէջը կը բնակին : 17 Եւ Իսրայէլի որդիքը չհեռացան՝ Երրորդ օրը անոնց քաղաքները մտան . ու անոնց քաղաքները Գաբաւոն՝ Կեփիրա՝ Բէ- 18 րովթ և Կարիաթարիմ էին : Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չզարկին . Հրանգի ժողովրդին իշխանները Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոնց երդում ըրեր էին . բայց բոլոր ժողովուրդը իշխաններուն դէմ տրտնջեցին ։

19 Եւ ամէն իշխանները բոլոր ժողովուրդին ըսին , Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունով անոնց երդ-

Ն·Ք·ԶԾ· 1451

Ե ԳԼ· Ժա· 19 ։

ԸԵՒ·ԻԳ· 32։ ԲՕր·Ե·2։ Ի·16։Դատ· Բ·2։

ԲԲՕր·Ի·11։ Գ Թագ· Ժ·5։

ԺԲՕր·Ի·15։

ԻԵԼ·ԺԲ·14։ Ցես·Բ·10։

ԼԹաւ·Իա· 24 , 33 ։

† Կամ՝ Իսրայէլի մարդիկը անոնց պաշարէն առին ,

Ե Թաւ·Իէ· 21։ Եմ·Լ· 1 , 2։ Տես Դատ·ա·1։ աԹագ·Իբ· 10։Իգ·10 , 11։Լ·8։Բ Թագ·Բ·1։ և·19 ։

ԺԳԼ· Ժա· 19։ Բ Թագ· Իա·2 ։

ԿԳԼ·ԺԲ·25 , 26 , 28։ԵզԲ· Բ·25 ։

ՀՃագ·և·2։ Սաղ·ԺՀ· 4 ։

Ն · Ք · ՂԴ · 1451

դում ըրինք , ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց դպչիլ ։ Անոնց այսպէս ը-
նենք · զանոնք ողջ Թողունք , որ
Յմեր վրայ բարկութիւն չգայ ա-
նոնց երդում ընելնուս համար ։
21 Ուստի իշխանները անոնց ըսին ,
Թող ո՛ղջ մնան ։ բայց ը.բոլոր ժո-
ղովուրդին փայտակոտորներ ու ջրկիր-
ներ ըլլան · և ֆարաւոնորդիներ ™
ջրկիրներ եղան , ինչպէս որ իշխան-
ները Ցանոնց ըսին ։
22 Եսբը Յեսուս զանոնք կանչեց , ու
անոնց խօսեցաւ ըսելով , Ինչո՞ւ
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք Թէ
Ջեզմէ շատ հեռու ենք , ու Ցդուք
23 մեր մէջը կը բնակիք · Ուրեմն դուք
հիմա Ցանիծեալ էք , ու իմ Աս-
տուծոյս տանը համար ձեզմէ ծա-
ռայ , ը փայտակոտոր ու ջրկիր չը-
24 պակսի ։ Եւ անոնք Յեսուին պա-
տասխան տուին ու ըսին , Քանզի
քու ծառաներդ ստուգիւ իմացան ,
որ քու Եհովայ Աստուածդ ™իր
ծառային Մովսէսին հրամայեր է
™ բոլոր երկիրը ձեզի տալու , ու
™ երկրիս բոլոր բնակիչները ձեր
առջևէն բնաջինջ ընելու · ուստի
ը մենք ձեր պատճառաւը մեր ան-
ձերուն համար շատ վախցանք , ու
25 ահա բանը ըրինք ։ Եւ ահա հիմա
Ցքու ձեռքդ ենք · ըեզի ինչ որ
հաճոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
26 մեզի ։ Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ ,
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռ-
քէն ազատեց , ու զանոնք չմեռ-
27 ցուցին ։ Եւ Յեսուս նոյն օրը
Ը փայտակոտոր ու ջրկիր ըրաւ զա-
նոնք ժողովքին ու Տէրոջը սեղա-
նին համար , ար ™Տէրոջը ընտրելու
տեղը Ֆաոյենէ մինչև ասօր ։

ԳԼ · Ը

1 Հինգ Թագաւորներ Գաբաւոնի դէմ կը պա-
տերազմին ։ 6 Յեսու անոր օգնութեան կը
հասնի ։ 10 Աստուած կը պատերազմի անոնց
հետ կարկուտներով ։ 12 Արեգակը ու լու-
սինը անշարժ կը կենան Յեսուին խօսքովը ։
16 Հինգ Թագաւորները այրի մը մէջ կը պա-
հուին ։ 21 Յեսու անկէ դուրս հանել կու
տայ զանոնք , 24 ու անոնց հետ անպատճառ
վարուելով՝ 26 կը կախէ զանոնք ։ 28 Իսրա-
յէլի որդիքը ուրիշ եօթը Թագաւորներ ալ
կը յաղթեն ։ 43 Յեսու Գաղտղտա կը դառ-
նայ ։

1 Ու երբոր Երուսաղեմի Ադոնիսե-
դեկ Թագաւորը լսեց Թէ Յե-
սու Գայիին առաւ ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց , ™Նաև ինչ որ
Երիքովին ու անոր Թագաւորին ը-
րաւ , ինչպէս որ Գայիին ու անոր Թագաւորին
ալ այնպէս ըրաւ · և Թէ ինչ-
բանտի բնակիչները Իսրայէլացոց
հետ հաշտութիւն ըրին , ու անոնց
2 մէջը մնացին , ար Շատ վախցան ինչ-
ը ™ էր ժողովուրդը · քանզի Գա-
բաւոն Թագաւորանիստ քաղա-
քի մը պէս մեծ քաղաք մըն էր ,
ու անիկայ Գայիէն մեծ էր , և անոր
3 բոլոր մարդիկը զօրաւոր էին ։ Ա-
սոր համար Երուսաղեմի Ադոնիսե-
դեկ Թագաւորը Քերրոնի Հօհամ
Թագաւորին՝ Եբրմութի փիրամ
Թագաւորին՝ ու Լաբիսի Յափիէ
Թագաւորին՝ ու Եգղոնի Դաբիր
Թագաւորին Ցղրկեց՝ ըսելով ,
4 Ինծի ելէք ու ինծի օգնութիւն
ըրէք որ Գաբաւոնը զարնենք ·
Եքանզի Յեսուին հետ ու Իսրայէլի
որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ ։
5 Ուստի Ամորհայոց հինգ Թագա-
ւորները՝ Երուսաղեմի Թագաւորը ,
Քերրոնի Թագաւորը , Եբրմութի
Թագաւորը , Լաբիսի Թագաւորը
™ Եգղոնի Թագաւորը Հաւաղուե-
ցան , և իրենք ու իրենց բոլոր բա-
նակները ելան , և Գաբաւոնին
դիմաց բանակ դրին , ու անոր դէմ
պատերազմ ըրին ։
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները
Ը Գաղգաղայի՛ մէջ բանակը Յե-
սուին Ցղրկեցին՝ ըսելով , Քու
ծառաներդդ ձեռդդ մի՛ քաշեր ,
շուտով մեզի՛ ել , մեզ ազատէ ու
մեզի օգնութիւն ըրէ · քանզի լեռ-
նարնակ Ամորհայոց բոլոր Թա-
գաւորները մեր վրայ ժողովուեցան ։
7 Եւ Յեսու՝ ինքը ու Էիրեն հետ բո-
լոր պատերազմական մարդիկը և
զօրքին բոլոր զօրաւորները Գաղգա-
8 ղայէն ելան ։ Ու Տէրը Յեսուին
ըսաւ , Ը Անոնցմէ մի վախնար ,
քանզի զանոնք քու ձեռդդ տուի ·
Բնաւ անոնցմէ մէկը պիտի չկարե-
9 նայ քու առջևդ կայնիլ ։ Եւ Յե-
սու Գաղգաղայէն բոլոր գիշերը
քալելով՝ յանկարծակի անոնց վրայ
10 հասաւ ։ Ու Տէրը Էիրաովեցուց
զանոնք Իսրայէլին առջևը , և զա-
նոնք Գաբաւոնի մեծ մեծ կոտորա-
ծով մը կոտրեց , ու զանոնք Եբե-
թորոն ելլելու ճամբուն վրայ հա-
լածեց , և զանոնք մինչև Ազեկա
11 ու Մակեդա զարկաւ ։ Ու երբոր
անոնք Իսրայէլին առջևէն կը փախ-
չէին , ու Բեթորոնէն վար կ'իջ-
նէին , Տէրը անոնց վրայ երկինքէն
Ցբլոր-ոչ մեծ քարեր նետեց մինչև
Ազեկա , ու մեռան · կարկուտին
քարերէն մեռնողները Իսրայէլի
որդւոցը սրով մեռցուցածներէն
շատ էին ։
12 Ան ատենը Յեսու Տէրոջը հետ
խօսեցաւ , ան օրը որ Տէրը Ամո-
հայիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը
տուաւ , ու Իսրայէլին առջևը ը-
սաւ ։ Ը Ա՛րև , դուն Գաբաւոնին
դիմացը կայնէ · լո՛ւսին , դուն ալ
Հ Այեղոնի ձորին դիմացը կայնէ ։

Ն · Ք · ՂԴ · 1451

Ցմ Ելս · բ Թագ · իա · 1 , 2 , 6 ։ Ե-
զեկ · ժէ · 13 , 15 , 18 , 19 ։ Զաք ·
է · 3 , 4 ։ Մաղ · գ · 5 ։
ՂԸ Օր · իթ · 11 ։
ճ Հմր 15 ։
Ֆ Հմր 6 , 9 ։
յ Հմր 16 ։
Նծն · Թ · 25 ։
ՂՀմր 21 , 27 ։
™ԵԼ · իգ · 32 ։ ը Օր · է · 1 , 2 ։
ՂԵԼ · ժե · 14 ։
Ո Ծն · ժզ · 6 ։
ՂՀմր 21 , 23 ։
™ը Օր · ժը · 5 ։
™ԳԼ · Դ · 21 ։
Բ ԳԼ · ը · 22 , 26 , 28 ։
Ե Գը Թ · 15 ։
Ը ԵԼ · ժե · 14 , 15 , 16 ։ բ Օր · ժա · 25 ։
Ն · Ք · ՂԴ · 1451
Ը ԳԼ · ը · 19 ։ Թ · 6 ։
Ղ ԳԼ · Թ · 2 ։
Ը ԳԼ · է · 1 ։
Բ ԳԼ · ժա · 6 ։ Դատ · գ · 14 ։
Ֆ ԳԼ · ա · 5 ։
Ը Դատ · գ · 15 ։ աԹագ · է · 10 , 12 ։ Սաղ · ժը · 14 ։ Ես · իը · 21 ։
Ը ԳԼ · ծզ · 3 , 5 ։
Ը ԳԼ · ժե · 35 ։
Ֆ Սաղ · ժը · 13 , 14 ։ Հե · 17 ։ Ես · Լ · 30 ։ Ցայտ · ժզ · 21 ։
Ե Ես · իը · 21 ։ Ամ · գ · 11 ։
Հ Դատ · ժը · 12 ։

Ն·Ք·ԳԾ· 1451

13 Ու արևը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ ժողովուրդը իր թշնամիներէն վրէժ առաւ։ Մի՞թէ ասիկայ Ուղիղին գրքին մէջը գրուած չէ՞. ուստի արևը երկնքին մէջտեղը կայնեցաւ, ու լման մէկ օրի մը չափ

ՅՏԵՍ Ե· Ը·

14 մնալու չարտորաց։ Ո՛չ առաջ ու ո՛չ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց. քանզի Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ։

ԵԲՐ Օր· ա· 30։ Հմր 42։ ԳԼ· իգ· 3։ Հմր 43։

15 Դարձաւ Յեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ դադաղաց բանակը

16 դարձան։ Եւ հինգ թագաւորները փախան, ու Մակեդա՝ այրին մէջ

17 պահուեցան։ Եւ Յեսուին պատմուեցաւ՝ ըսելով, Ան հինգ թագաւորները Մակեդա՝ այրին մէջ

18 պահուած գտնուեցան։ Եւ Յեսու ըսաւ, Այրին բերանը մեծ քարեր դլորեցէք՝ ու անոր վրայ մարդիկներ դրէք, որ պահպանուին

19 Թիւն ընէն. Բայց դուք մի կայնիք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց ետևինները զարկէք, և անոնց թող մի տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր

20 ձեռքը մատնեց։ Ու երբոր Յեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտրեց, ու զանոնք հատցուց լմընցուց, և անոնց փախստականները պարսպա-

21 ւոր քաղաքներու մէջ մտան, Բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեամբ Մակեդա՝ բանակը Յեսուին դարձաւ. ՅՈՒ Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը իր լեզուն չշարժեց։

ՆԵԼ· ժա· 7։

22 Անատենը Յեսու ըսաւ, Այրին բերանը բացէք, ու այրէն ան հինգ թագաւորները հանեցէք ինծի բե-

23 րէ։ Եւ այնպես ըրին, ու այրէն ան հինգ թագաւորները՝ Յերուսաղէմի թագաւորը՝ Քեբրոնի թագաւորը՝ Յերիմոթի թագաւորը՝ Լաքիսի թագաւորը ՝ Եգղոնի թագաւորը հանեցին անոր

24 ԹՈՒԲ։ Ու երբոր ան թագաւորները Յեսուին ՚ՐՔը հանեցին, Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմողաց զլխաւորներուն ըսաւ, Մօտեցէք ու ձեր ոտքերը ան թագաւորներուն պարանոցնե-

ՆՍԱ· ՃԷ· 40։ ՃԺ· 5։ ՃԽԹ· 8։ 9։ Եփ· իգ· 5, 6։ Մաղ· գ· 3։

25 րուն վրայ դրէք. և անոնք մօտեցան ու իրենց ոտքերը անոնց պա-

ԵՐ Օր· լ· 6, 8։ ԳԼ· ա· 9։

ՈՐ Օր· գ· 21, է· 19։

26 րանոցներուն վրայ դրին։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ, ՚Մի վախնաք ու մի՛ զարհուրիք, ուժովցէ՛ք և քաջասիրտ եղէք. քանզի ՚Տէրը ասանկ պիտի ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն, որոնց հետ որ դուք պի-

Ն·Ք·ԳԾ· 1451

26 տի պատերազմիք։ Եւ անկէ ետև Յեսու զանոնք զարկաւ սպաներուն, ու զանոնք հինգ ծառի կախեց, և

Լ ԾԱՌԵՐուն վրայ մինչև իրիկուն

ԼԳԼ· ը· 29։

27 կախուած մնացին։ Ու արևը մտնելուն Յեսու հրամայեց, ու ՚զանոնք ծառերուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած այրին մէջը նետեցին զանոնք, ու այրին բերանը մեծ քարեր դրին, ՚ը ԻՆ-ՆՈՒ մինչև այսօր։

ԵՐ Օր· իս· 23։ ԳԼ· ը· 29։

28 Եւ Յեսու նոյն օրը Մակեդան առաւ. ու զանիկայ սուրի բերանէ անցուց, և անոր թագաւորը ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտրընցուց, ՝ մէկը ողջ չը-թողուց. ու Մակեդայի թագաւորին ՝Լ անանկ ըրաւ, Ինչպէս որ

ԼԳԼ· ղ· 21։

29 Երիքովի թագաւորին ըրած էր։

29 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Մակեդայէն Լբնա անցան, ու Լբնայի դէմ պատերազ-

30 մեցան. Եւ Տէրը զանիկայ ալ անոր թագաւորովը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ՝՝ մէկը ողջ չթողուցին. և անոր թագաւորին անանկ ըրին, ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էին։

31 Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Լբնայէն Լաքիս անցան, և անոր դիմաց բանակեցաւ

32 անոր դէմ պատերազմեցան. Եւ Տէրը Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և զանիկայ երկրորդ օրը առնելով, զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լբնային ըրած էին։

33 Անատենը Գազերի Հօրամ թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն ընելու եկաւ. և Յեսու զանիկայ ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անանկ որ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց։

34 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Լաքիսէն Եգղոն անցան, և անոր դիմաց բանակեցաւ, անոր

35 դէմ պատերազմ ըրին. Եւ զանիկայ նոյն օրը առնելով սուրի բերնէ անցուցին. ու ՅՈՒ նոյն օրը անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները կոտրընցուց, ինչպէս որ Լաքիսին ըրած էր։

36 Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Եգղոնէն ՝ Քեբրոն եկան, ու անոր դէմ պատերազմ ըրին.

՝ ՏԵՍ ԳԼ· ժդ· 13։ ժե· 13։ Դատ· ա· 10։

37 Եւ զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի բերնէ անցուցին զանիկայ ու անոր թագաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները, ՝ մէկը ողջ չթողուցին, ինչպէս ըր Եգղոնին ըրին.

այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ դտնուած բոլոր հոգիները կորսընդուց ։

38 Եւ ետը Յեսու և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ ՝՝ Դարձիր դարձար , ու

39 անոր հետ պատերազմեցաւ . Եւ զանիկայ ու անոր թագաւորը և անոր բոլոր քաղաքները առին , ու զանոնք սուրի բերնէ անցուցին . և անոր մէջ դտնուած բոլոր հոգիները կորսընդուցին , ՝՝ մէկը ողջ չթողուցին . ինչպէս որ Քեբրոնին ըրաւ , և ինչպէս որ Լբենային ու անոր թագաւորին ըրաւ , անանկ ալ Դաբիրին ու անոր թագաւորին ըրաւ ։

40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային՝ հարաւային՝ դաշտային ու լեռնեղրուն տակը եղած երկիրները և անոց բոլոր թագաւորները զարկաւ , ՝՝ մէկը ողջ չթողուց ; հապա ամէն շնչաւորը մեռցուց , ինչպէս որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը ետպատուիրեր ։

41 Եւ Յեսու Կադէս բառնեպէն մինչև Գազա , ու բոլոր Գոսոմի երկիրը մինչև Գաբաւոն

42 զանոնք զարկաւ ։ Եւ աս բոլոր թագաւորները ու անոնց երկիրը Յեսու մէկէն առաւ . որովհետև Իսրայէլին համար Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատերազմ կ՚ընէր ։

43 Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլը Գաղգաղա դանակը դարձան ։

ԳԼ . Ը Ա

1 Քանի մը թագաւորներ Մառոնի ջուրին քովը կը յաղթուին ։ 10 Հասորը կը բռնուի ու կըսպանի ։ 16 Յեսու ան բոլոր երկիրը կ՚առնէ ։ 21 Նահանջները կը լսուին ։

1 Երբ Հասորի Յաբին թագաւորը լսեց , Մադոնի Յոբաբ թագաւորին և Սամրոնի թագաւորին ու Աքսափի թագաւորին՝ 2 եւ հիւսիսային լեռները ու Քենեռեթի հարաւային դաշտը ու Հովիտը և արևմտեան կողմը՝ 3 Դովրի դաւառներուն մէջը եղող Քանանացիներուն՝ Ամորհացիներուն՝ Քետացիներուն՝ Փերեզացիներուն ու լեռնաբնակ Եբուսացիներուն՝ և Հերմոնին տակը Մասփայի երկիրը եղող Խաւացիներուն Մոբ

4 խրկեց ։ Ուստի անոնք իրենց բոլոր բանակներովը ՝՝ շատ ժողովուրդով ելան , որ ընծովուն եղերքը եղող աւազին չափ բազմաթիւ էին , և հեծեծներ խիստ շատ ձիեր ու

5 կառքեր ունէին ։ Եւ աս բոլոր թագաւորները միաբանելով մէկտեղ դացին՝ Մառոնի ջուրին քովը բանակեցան , որ Իսրայէլին հետ պատերազմին ։

6 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ , Մի՛ վախնար , քանզի վաղը ասեն ես անոնց ամէնը Իսրայէլին առջևը կոտրուելու պիտի մատնեմ . ձիանոնց ձիերուն ջլերը պիտի կարես , ու անոնց կառքերն ալ կրակով այրես ։ 7 Ուստի Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազմական ժողովուրդը յանկարծակի Մառոնի ջուրին քովը անոնց դէմ երթալով վրանին յարձակեցան ։ 8 Եւ Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը տուաւ , ու զանոնք զարկին , և մինչև մեծ Սիդոն ու Մասրեփոթ մայիմ , և մինչև Մասփայի հովիտը դէպ՚ի արևելք հալածեցին , ու զանոնք զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէկը 9 կը չազատեցաւ ։ Եւ Յեսու անոնց այնպէս ըրաւ , Տէրը ինչպէս որ իրեն ըսեր էր . անոնց ձիերուն ջլերը կարեց , ու անոնց կառքերը կրակով այրեց ։

10 Եւ նոյն ատենը Յեսու դարձաւ՝ Հասորը առաւ , ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց . քանզի Հասոր առաջուց աս բոլոր թագաւորութեանց գլուխն էր . 11 ու անոր մէջ դտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին , ու բնաջինջ ըրին . բնաւ մէկ շնչաւոր մը չմնաց . ու Հասորը կրակով այրեց ։ 12 Ուստի Յեսու աս թագաւորներուն բոլոր քաղաքները ու անոնց բոլոր թագաւորները առաւ , և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով բնաջինջ ըրաւ , ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր ։ 13 Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քաղաքները որոնք իրենց հողաբլուրներովը կը կենային , բայց միայն Հասորը՝ որ Յեսու այրեց ։ 14 Եւ աս քաղաքներուն բոլոր աւարը ու անասունները Իսրայէլի որդիքը իրենց առին , բայց բոլոր մարդիկները սուրի բերնէ անցուցին , մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին , ՝՝ բնաւ մէկ շնչաւոր մը չմնացուցին ։ 15 Ինչպէս որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր , անանկ ալ Մովսէս Յեսուին պատուիրեց , ու Յեսու ալ այնպէս ըրաւ . Ո՛չ մի բան որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր , բնաւ անոնց մէկը զանց չըրաւ ։

16 Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ , լեռնակողմը ու բոլոր հարաւային կողմը ևև բոլոր Գոսոմի երկիրը՝ Հովիտը ու դաշտը՝ և Իսրայէլի լեռը ու անոր Հովիտը՝ 17 Սէիր ելլող Քալակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանը տակը Լիբանանու Հովտին մէջը եղող Բաղգադ , և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց , ու զանոնք զարկաւ մեռցուց ։

1450

՝՝ Տէս գԼ . ԺԷ . 15 ։ Դատ . ա . 11 ։

Ե Բ Օր . Ի . 16 , 17 ։ ՝՝ Ծն . Ժ . 19 ։ Բ ԳԼ . ժա . 16 ։

Յ Հմր 14 ։

1450

՝՝ ԳԼ . ԺԹ . 15 ։

Բ Թագ . ԼՀ . 11 ։

Գ ԳԼ . ԺԷ . 11 ։ Դատ . ա . 27 ։ Թագ . գ . 11 ։

Զ ԳԼ . ԺԳ . 11 ։

Է Ծն . Լա . 49 ։

Ը Դատ . գ . 3 ։

Թ ԳԼ . Ժ . 3 ։

Ժ Ծն . իբ . 17 ։ Լ . 12 ։ Դատ . Է . 12 ։ ա Թագ . Ժգ . 5 ։

Ն . ք . ՂԲ . 1450

Բ ԳԼ . Ժ . 8 ։

Ժ Բ Թագ . ը . 4 ։

Ի ԳԼ . Ժգ . 6 ։

Լ Հմր 6 ։

Ե Թագ . ԼԳ . 52 ։ Բ Օր . Է . 2 ։ Ի . 16 , 17 ։

Ն . ք . ՂԲ . 1450

Բ ԳԼ . Ժ . 8 ։

Ժ Բ Թագ . ը . 4 ։

Ի ԳԼ . Ժգ . 6 ։

Լ Հմր 6 ։

Ե Թագ . ԼԳ . 52 ։ Բ Օր . Է . 2 ։ Ի . 16 , 17 ։

Ա Ծն . Ժ . 19 ։ Բ ԳԼ . Ժա . 16 ։

Յ Հմր 14 ։

Ա ԳԼ . ԺԹ . 15 ։

Բ Թագ . ԼԳ . 11 ։

Գ ԳԼ . ԺԷ . 11 ։ Դատ . ա . 27 ։ Թագ . գ . 11 ։

Զ ԳԼ . ԺԳ . 11 ։

Է Ծն . Լա . 49 ։

Ը Դատ . գ . 3 ։

Թ ԳԼ . Ժ . 3 ։

Ժ Ծն . իբ . 17 ։ Լ . 12 ։ Դատ . Է . 12 ։ ա Թագ . Ժգ . 5 ։

Ե Բ Օր . Է . 2 ։ Հ ԳԼ . ա . 7 ։

Յ ԳԼ . Ժբ . 8 ։

Ղ ԳԼ . Ժ . 41 ։

Ճ ԳԼ . Ժբ . 7 ։

Ֆ Բ Օր . Է . 24 ։ ԳԼ . Ժբ . 7 ։

ն·ք·ղէ· 1450

ՅԳԼ·Թ·3։ 7։

ՆԸՕր·ր·30։ Դատ·ժգ· 4։ ա Թագ· ը·25։ գ Թագ·ժը· 15։ Հռով· Թ·18։ ՆԸՕր·ի·16։ 17։

ա Թես·ժգ· 23, 34։ բ Օր·ա·28։ ԳԼ·ժե·13։ 14։

Ղ ա Թագ· ժէ·4։

ՊԳԼ·ժե· 46։

Ղ Թես·ԼԶ· 2, ՃԸ։

ա Թես·իզ· 53։ ԳԼ·ժգ։ ժե։ ժզ։ ժէ։ ժը։ ժթ։

ա ԳԼ·ժգ· 15։ իա·44։ իը·4։ իգ· 1։

1445

Հմր 18։

1452

ա Թես·իա· 24։

Ը բ Օր·գ· 8, 9։

Ե Թես·իա· 24։ բ Օր· ը·33, 36։ գ·6, 16։

ՏԸ Օր·գ· 17։

Ի ԳԼ·ժգ· 20։

ՆԸ Օր·գ· 17։ դ·49։

Ի Ը Օր·գ· 11։ ԳԼ·ժգ· 12։

Ը Թես·իա· 35։ բ Օր· գ·4, 10։

ՆԸ Օր·ա·4։

ժ Ը Օր·գ·8։

ԻԸ Օր·գ·10։ ԳԼ·ժգ·11։

ԼԸ Օր·գ·14։

18 Ցեսու ասս բոլոր թագաւորներուն հետ շատ օրեր պատերազմ ըրաւ։

19 Գաբաւոնի մէջ բնակող Խևացիներէն՝ի զատ Իսրայէլը որդւոցը հետ հաշտութիւն ընդ քաղաք մը չկար. ամէնն ալ պատերազմով

20 առին. քանզի Ն անոնց սրտին կարծրանալը ու պատերազմով Իսրայէլին դէմ դնելնին Տէրոջմէն եղաւ, որ անոնց ողորմութիւն չըլլալով զանոնք կորսընկէ ու բնաջինջ ընէ, Լինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։

21 Եւ ան ատենը Ցեսու գնաց ու լեռներէն՝ Քերրոնէն, Դաբիրէն, Ընաբէն ու Ցուդայի բոլոր լեռնէրէն, և Իսրայէլի բոլոր լեռներէն Ե նակիմները կոտրեց. Ցեսու զանոնք իրենց քաղաքներովը մկտեղ

22 կորսընդուց։ Ե՛ Իսրայէլի որդւոցը երկրին մէջ Ենակիմներէն մնաց չմնաց, բայց միայն Գազայի, Ղէթի ու Ազովտի մէջ մնացին։

23 Ու Ցեսու բոլոր երկիրը առաւ, Լինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, և Ցեսու զանիկայ Իսրայէլին ժառանգութիւն տուաւ, Ըանոնց ցեղերուն բաժիններուն համեմատ. Ու երկիրը պատերազմէն հանդստացաւ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Ան երկու թագաւորները՝ որոնց երկիրները Մովսէս առաւ ու բաժին ըրաւ։ 7 Յորդանանու անդիի կողմը եղած երսունուհինգ թագաւորները՝ որոնք Ցեսու զարկաւ։

1 Ա՛սոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զորոնք Իսրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց երկիրները առին, Յորդանանու անդիի կողմը դէպ՝ի արևելք, Ըառնոն ձորէն Ե մինչև Հերմոն լեռը՝ արևելեան

2 կողմին բոլոր դաշտովը, Եբերոնի մէջ բնակող Ա մորհացւոց Սհհոն թագաւորը, որ անիկայ՝ Ըառնոն ձորին եզերքը եղող Արոերէն, և ձորին մէջտեղէն, ու գաղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-

3 մանը եղած Ցաբոկ ձորը, Նաև Ցդաշտին, արևելեան կողմին մինչև քեններեթի ծովը, ու արևելեան կողմն Երեհեսիմոթի ճամբան, ու հարաւային կողմն Ազաեդովթի փասգային տակը՝ մինչև դաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի ծովը կը տի-

4 րէր. Ու Ե՛ Հսկաներուն մնացորդէն Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը՝ Ըոր անիկայ Աստարովթի

5 ու Եդրայիի մէջ կը բնակէր, Եւ կը տիրէր Հերմոն լեռանը, Ըու Սէլքայի և բոլոր Բասանի Լմինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց

սահմանը, ու մինչև գաղաադին կէսը, որ Եսեբոնի Սհհոն թագա-

6 ւորին սահմանն էր։ Ի Ըառնը Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու Ծ ասոնց էր։ Իէրեը Տէրոջը ծառան Մովսէս Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն տուաւ։

7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները, Որ Ցեսու ու Իսրայէլի որդիքը զարկին Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ՝ի արևմուտք, Լբանանու հովտին մէջը եղող Բաաղգադէն մինչև քալակ լեռը, որ Հ Սէիր կ՝ելլէ. և Ցեսու ասոնց Իսրայէլ-

ը Ը ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակներուն

8 րուն համեմատ. Ղ Լեռներուն ու հովիտներուն և դաշտերուն մէջը ու լեռներուն ստորոտները և անապատը ու հարաւային կողմը Բ հէտացիները՝ Ամորհացիները՝ Քանանացիները՝ Փերեզացիները՝ Խևացիները ու Ցերու-

9 սացիները. Ի Երիքովի թագաւորը մէկ, Բեթէլի քովը եղող Յգայ

10 յի թագաւորը մէկ, Երուսաղէմի թագաւորը մէկ, Քեբրոնի

11 թագաւորը մէկ, Ցերիմութի թագաւորը մէկ, Լաբիսի թագաւոր

12 ը մէկ, Էգղոնի թագաւորը մէկ,

13 Գազերի թագաւորը մէկ, Դաբրիի թագաւորը մէկ, Գաւդերի

14 թագաւորը մէկ, Հորմայի թագաւորը մէկ, Արադի թագաւորը

15 մէկ, Լէբնայի թագաւորը մէկ,

16 Ադոզոմի թագաւորը մէկ, Մակեդայի թագաւորը մէկ, Բեթէլի

17 թագաւորը մէկ, Թափուայի թագաւորը մէկ, Ոփերի թագաւորը

18 մէկ, Ափեկի թագաւորը մէկ. Լասարոնի թագաւորը մէկ, Մադոնի

19 թագաւորը մէկ, Հասորի թագաւորը

20 ը մէկ, Սիմրոնի մառոնի թագաւորը մէկ, Աքսափի թագաւորը

21 մէկ, Թանաքի թագաւորը մէկ,

22 Մակեդդովի թագաւորը մէկ, Կադեսի թագաւորը մէկ, Կարմելցոց

եղած Ցեկնամի թագաւորը մէկ,

23 Դովրի գաւառին մէջը Դովրի թագաւորը մէկ, Գազգաղացիին

24 Գոյիմի թագաւորը մէկ, Թերսայի թագաւորը մէկ. Թագաւորներ ամէնը երսունուհինգ էին։

ԳԼ· ԺԳ

1 Դեռ չառնուած երկրին սահմանները։ 8 Երկուքը ուրկէ ցեղերուն ժառանգութիւնը։ 14, 33 Տէրը ու իրեն մատուցուած զոհերը Ղևիին ժառանգութիւնը պիտի ըլլային։ 15 Ռուբենին ժառանգութեանը սահմանները։ 22 Բաղաամին մեռցուիլը։ 24 Գադին, 29 և Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութեանը սահմանները։

ն·ք·ղէ· 1452

Ի Թես·իա· 24, 33։

Ժ Թես·լը· 29, 33։ բ Օր·գ·11, 12։ ԳԼ·ժգ· 8։

Ի ԳԼ·ժա· 17։

Հ Ծն·ժգ· 6։ լը·3։ բ Օր·ր·1, 4։

Ն ԳԼ·ժա· 23։

Ղ Ի·ժ·40։ ժա·16։

Ճ Ել·գ·8։ իգ·23։ ԳԼ· Թ·1։

1451

Ր ԳԼ·գ·2։

Ր ԳԼ·բ·29։

ՆԳԼ·ժ·23։

Ղ ԳԼ·ժ·33։

Ո ԳԼ·ժ·38։

Ղ ԳԼ·ժ·29։

Ո ԳԼ·ժ·28։

Ղ ԳԼ·ր·17։ Դատ·ա· 22։

Ա գ Թագ·գ· 10։

Ա ԳԼ·ժա· 10։

1450

Ի ԳԼ·ժա·1։ ժԹ·15։

Ա ԳԼ·ժթ· 37։

Բ ԳԼ·ժա·2։

Ց Ծն·ժգ· 1, 2։ Ես։ Թ·1։

Ն · Ք · ՉԲ · 1445

1 Եւ երբոր Յեսու ծերացաւ ու տարիքը առաւ, Տէրը անոր ըսաւ, Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր. և պահանջելիս իսիտ շատ եր-
2 կիր մնաց ժառանգելու։ Բ Մինա-ցած երկիրը ասիկայ է. Ֆիղիստա-ցւոց ամէն սահմանները, ու բոլոր
3 Գեսուրը, Եգիպտոսին դիմացը եղող Սիվրէին մինչև Քանանացւո-ցը սեպուած Ակկարոնի սահմանին հիւսիսային կողմը, Հիւսիսացւոց հինգ նախարարութիւնները, այս-ինքն Գազացւոց, Ազոտացւոց, Ասկաղոնացւոց, Գեթացւոց, ու Ակկարոնացւոց, նաև Եւացւոց
4 երէեբ. Հարաւային կողմէն՝ Քա-նանացւոց բոլոր երկիրը ու Սիդո-նացւոց Մէարան, Ամինչև Աբէկ
— մինչև Ամորհացւոց սահմանը։
5 Եւ Գեբաղացւոց երկիրը՝ ու ա-րևելեան կողմէն բոլոր Լիբանանը, Հերմոն լեռան տակը եղող Բա-ղադային մինչև Եմաթի մուտք,
6 Բոլոր լեռնաբնակները՝ Լիբանանէն մինչև Մասրեփոթ մայիմ, բոլոր Սիդոնացիները. զանոնք Իսրայէլի որդւոցը առջևէն ես պիտի վռնըս-տեմ. միայն թէ Դուն Իսրայէլին ժառանգութիւն բաժնէ ան երէեբ, ինչպէս որ քեզի պատուիրեցի։
7 Եւ հիմա աս երկիրը ժառանգու-թիւն բաժնէ ինը ցեղին, ու Մա-
8 նասէի կէս ցեղին. Քանի Ռուբե-նեանք ու Գադեանք անոր հետ առին իրենց ժառանգու-թիւնը, որն որ Մովսես Յորդա-նանու անդիի կողմը դէպ՝ի արև-ելք անոնց տուաւ, Ինչպէս Յեսու-ի Մովսէսին տուածին պէս.
9 Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն՝ ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ Մեդաբային բոլոր դաշ-
10 տով՝ մինչև Դեբոն. Ու Եսբոն-ի մէջ թագաւորող՝ Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր քաղաք-ները՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
11 մանը. Նաև Գաղաադը՝ ու Գեսու-րացւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-նը՝ և բոլոր Հերմոն լեռը՝ ու բոլոր
12 Բասանը մինչև Սելքա. Բասանի մէջ Ովգին բոլոր թագաւորութիւ-նը՝ որ Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը թագաւորէր. Նա Հսկանե-րուն մնացորդէն անիկայ մնացեր էր. Բայց Մովսես զանոնք զարկաւ
13 ու վռնտեց։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Գեսուրացիները ու Մաքաթացի-ները չվռնտեցին. ԵՒ Գեսուրացի-ները ու Մաքաթացիները մինչև այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան։
14 Միայն Ղևիի ցեղին ժառանգու-թիւն չտուաւ. անոր ժառանգու-թիւնը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
համաձայնութեան պատարագներն են, ինչպէս որ անոր ըսեր էր։
15 Եւ Մովսես Ռուբենի որդւոցը ցեղին՝ անոնցազգատոհմներուն համեմատ խնամք տուաւ.
16 Ու անոնց սահմանը Արոեր եղաւ. Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն ու ձորին մէջը եղող Մեդաբային դաշտային քաղաքները,
17 Եսբոն, Բամոթ բահաղ ու Բեթ-
18 բէելմոն, Եւ Յասսա, ու Կա-
19 դեմոթ, ու Մեփաաթ, Եւ Կարիաթեմ, ու Սերամա, և Սա-բեթ սահառ Եմակ լեռան վրայ,
20 Ու Բեթփեղոր, և Ասեդովթ
21 փասգա, ու Բեթեսիմոթ, Եւ դաշտին ամէն քաղաքները, ու Ե-սբոնի մէջ թագաւորող՝ Ամորհա-ցւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը, Որ զանիկայ ու Մադիամու իշխանները՝ Եւին, Րոկոմը, Սուրը, Ուրը ու Հոբէն, ան երկրին մէջը բնակող Սեհոնին նախարարները Մովսես զարկաւ։
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը Բէովրեան Բաղաամ հարցուկն ալ սրով մեռ-ցուցին Ֆ— սպանուածներուն
23 հետ։ Ու Ռուբենի որդւոցը սահ-մանը Յորդանանը և անոր սահմանը եղաւ. Ռուբենի որդւոցը ազգա-տոհմներուն ժառանգութիւնը ա-սիկայ է, — քաղաքները ու աւանց դեղերը։
24 Եւ Մովսես Գադի ցեղին՝ Գադի որդւոցը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ խնամք տուաւ։
25 Ու անոնց սահմանը Եազեր ու բոլոր Գաղաադի քա-ղաքները, և Ամմոնի որդւոցը երկ-րին կէսը՝ մինչև Արոեր, որ Ռաբ-
26 բայի դիմացն է։ Ու Եսբոնէն մինչև Մասփայի Ռամովթը ու Բո-տանիմ, և Մանայիմէն մինչև Դա-
27 բիրի սահմանը. Ու հովտի մէջ՝ Բեթհարամ ու Բեթնամրա, Սոկքովթ ու Սափոն՝ Եսբոնի Սեհոն թագաւորին թագաւորու-թեանը մնացորդը, Յորդանանը ու անոր սահմանը, մինչև Քինեռեթի ծովուն եզերքը՝ Յորդանանու ան-
28 դիի կողմը դէպ՝ի արևելք։ Գա-դի որդւոցը ժառանգութիւնը ի-րենց ազգատոհմներուն համեմատ ասիկայ է, — քաղաքները ու ա-նոնց դեղերը։
29 Եւ Մովսես Մանասէի կէս ցեղին ալ խնամք տուաւ, որ Մա-նասէի որդւոցը կէս ցեղին եղաւ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ։
30 Ու անոնց սահմանը Մահանայիմէն՝ Բասանի Ովգ թագա-

Ն · Ք · ՉԲ · 1445

ՅԵՍՈՒ ԺԳ

ա Տէս գԼ · ժդ · 10։ իդ · 1։
բ Դատ. գ · 1։
գ Ցովել. գ · 4։
դ Հմր 13։ բ Թագ. գ · 3։ ժգ · 37, 38։
ե Երեմ. բ · 18։
զ Դատ. գ · 3։ ա Թագ. գ · 4, 16։ Սոփ. բ · 5։
է Օր · բ · 23։
ը ԳԼ. ժԹ · 30։
թ Տէս Դատ. ա · 34։
ժ գԹագ. ե · 18։ Սաղ. ձգ · 7։ Եզեկ. իե · 9։
ի ԳԼ. ժբ · 7։
լ ԳԼ. ժա · 8։
խ Տէս գԼ · իգ · 13։ Դատ · բ · 21, 23։
ծ ԳԼ · ժդ · 1, 2։
կ Թոռ. լբ · 33։ բ Օր · գ · 12, 13։ ԳԼ. իբ · 4։
հ Հմր 16։ Թոռ. իա · 30։
ձ Թոռ. իա · 24, 25։
ղ ԳԼ. ժբ · 5։
ճ բ Օր · գ · 11։ ԳԼ. ժբ · 4։
մ Թոռ. իա · 24, 35։
յ Հմր 11։
ն Թոռ. ժբ · 20, 23, 24։ ԳԼ. ժդ · 3, 4։

Ն · Ք · ՉԲ · 1445

ղ Հմր 33։
ո ԳԼ. ժբ · 2։
շ Թոռ. իա · 28։
չ Թոռ. իա · 30։ Հմր 9։
պ Թոռ. լբ · 37։
ջ Թոռ. լբ · 38։
* Կամ՝ Հռվիմի
ռ բ Օր · գ · 17։ ԳԼ. ժբ · 3։
ս բ Օր · գ · 10։
վ Թոռ. իա · 24։
տ Թոռ. լա · 8։
ր Թոռ. իբ · 5։ Լ · 8։
ց Թոռ. լբ · 35։
ւ Բաղադատ՝ Թոռ. իա · 26, 28, 29։ բ Օր · բ · 19։ և Դատ. ժա · 13, 15, ԼԸ։
փ Թագ. ժա · 1։ ժբ · 26։
ք Թոռ. լբ · 36։
օ Ծն · ԼԳ · 17։ գ Թագ. է · 46։
ֆ Թոռ. ԼԳ · 11։

ՆՇ·ՔՇ·ՂԲ· 1445

ՎԹՈՒ·ԼԲ· 41։ Ա ՍՄՆ· Բ·23։

ՏԹԼ·ԺԲ· 4։

ԻԹՈՒ·ԼԲ· 39, 40։

ՂՀՄՐ 14։ ԹԼ·ԺԲ·7։

ԻԹՈՒ·ԺԲ· 20։ Բ ՕՐ· Ժ·9։ ԺԲ· 1, 2։

ՌԲԲ 1444

ՍԹՈՒ·ԼԳ· 17, 18։

ԲԹՈՒ·ԻԳ· 55։ ԼԳ·54։ ԼԳ·13։

ՎԹԼ·ԺԳ· 8, 32, 33։

ՏԾՆ·ԽԲ· 5։ Ա ՍՄՆ· Ե·1, 2։

ԻԹՈՒ·ԼԵ·2։ ԹԼ·ԻԱ·2։

ՂԹՈՒ·ԼԲ· 12։ ԹԼ·ԺԵ· 17։

ԻԹՈՒ·ԺԳ· 24, 30։ Բ ՕՐ·Ա·36, 38։

ՃԹՈՒ·ԺԳ· 27։

ԲԹՈՒ·ԺԳ· 7։ ԺԳ·6։

ԼՈՐԻՆ բոլոր թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բասան, ու Բասանի մէջ եղող †Ցայիրի բոլոր գիւղաքաղաք-
31 ները՝ վաթսուն քաղաք. Ու Գաղաադին կէսը՝ և †Աստարովթի ու Եդրայի, Բասանի մէջ Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները Մանասեան Մաքիրին որդւոյը եղաւ, այսինքն Մաքիրի որդւոյը կէսին՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ։
32 Ասոնք են այն †աղաչեները, որ Մովսէս Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դիմացը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արեւելք ժառանգ-
33 գութիւն տուաւ։ Եւ Մովսէս Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ. անոնց ժառանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է, ինչպես որ անոնց ըսաւ։

ԳԼ· ՃԴ

1 Ինն ու կէս ցեղերը իրենց ժառանգութիւնը վիճակով պիտի առնէին։ 6 Քաղէբ յատուկ կերպով մը իրեն ժառանգութիւն կը առնայ քերբրոնը։

1 Ե քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդւոյը ժառանգած տէղերը
ասոնք են, որ եղեազար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդւոյը ցեղերուն նահապետութեան իշխանները ժառան-
2 գեցուցին անոնց։ Ի ինն ու կէս ցեղերուն վիճակով պրեցաւ ասոնց ժառանգութիւնը, ինչպես որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրա-
3 մայեր էր։ †Քանզի Մովսէս երկու ու կէս ցեղերուն Յորդանանու անդիի կողմը ժառանգութիւն տուեր էր. բայց անոնց մէջը՝ Ղևտացիներուն ժառանգութիւն
4 տուած չէր. Որովհետև †Յովսեփի որդիքը երկու ցեղ էին, Մանասէ ու Եփրեմ. ու երկրին մէջը Ղևտացւոց բաժին չտուին, բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար, ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշանը և ստացուածոյը համար։
5 Ի ինչպես որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին, ու երկիրը բաժնեցին։
6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յեսուին մօտեցան, ու Կենեզեան Յեփոնէին որդին Քաղէբ անոր ըսաւ, Դուն դիտես ան խօսքը՝ որն որ Տէրը ԷԱդձս բառնեայի մէջ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ ինծի ու
7 քեզի համար։ Երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս զիս Ի կադէս բառնեայ-
ի՛ն խրկեց երկիրը լրտեսելու համար, ես քառասուն տարեկան էի. ու սրտիս մէջը եղածին պէս անոր լուր
8 բերի. Սակայն ինծի հետս ելլող եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը Թուլցուցին. բայց ես *իմ բոլոր սրտովս †իմ Տէր Աստուածոյս Ֆա-
9 զանդեցայ"։ Եւ նոյն օրը Մովսէս երդում ըրաւ՝ ըսելով, Անշո՛ւշտ քու ոտքիդ կոխած երկիրը Ենպատաճառ քեզի ու քու որդւոյդ յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ. որովհետև իմ Տէր Աստուածոյս քու բոլոր սրտովդ Ֆազանդեցար։
10 Դութիւն ըրիր։ Արդ ահա Տէրը ինծի ըսածին պէս աս քառասուն-
ուհինգ տարին իմ կեանքս պահեց, ան ժամանակէն՝ի վեր՝ որ Տէրը աս խօսքը Մովսէսին ըսաւ, քանի որ Իսրայէլ անապատին մէջ կը պտրտէր. և ահա ես այսօր ութսունհինգ տարեկան եմ.
11 Ես այսօր տակաւին ուժով եմ, ինչպես որ էի Մովսէսին զիս խրկած օրը. ան ատենի զօրութիւնս հիմա ալ անանկ է, պատերազմելու և հելլելու ու մտնելու
12 կողմանէ։ Ուստի հիմա ինծի տուր ան լեռը, որուն համար Տէրը ան օրը խօսեցաւ. քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ենակիմները հոն են բնակած, ու մեծ պարսպատոր քաղաքներ ունին. Գուցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։ Եւ
13 Յեսու †զանիկայ օրհնեց, ու Յեփոնեան Քաղէբին՝ Քերբրոնը ժա-
14 ռանգութիւն տուաւ։ Ե Ասոր համար Քերբրոն կենեզեան Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչև այսօր, ո-
րովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուածոյն բոլոր սրտով †զազանդեցաւ։
15 Ըրաւ։ Ու "Քերբրոնին անունը առաջուց †Կարիաթ արբա էր. ան Ադամ Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր։

Ն Ե երկիրը պատերազմէն հանգըստացաւ։

ԳԼ· ՃԵ

1 Յուդայի վիճակին սահմանները։ 13 Քաղէբին բաժինը ու ըրած յաղթութիւնը։ 16 Գոթնիէլ իր քաջութեանը համար՝ Քաղէբին ալէկոնը Աքսան իրեն կնիկ կ'առնէ. 18 ան ալ իր հօրմէն օրհնութիւն մը կը խնդրէ, ու կը ստանայ։ 21 Յուդային քաղաքները։ 63 Ցերուսացիները չվռնտուեցան։

1 Եւ Յուդայի որդւոյը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ մինչև Եդոմի սահմանը կը հասնէր. Հարաւային կողմէն Բսին անապատը անոնց հարաւային ծայրն էր։
2 Եւ անոնց հարաւային սահմանը ա եղաւ. Աղի ծովուն ծայրէն՝

ՆՇ·ՔՇ·ՂԲ· ՌԲԲ 1444

ՔԹՈՒ·ԺԳ· 32, 33։ Բ Օր·Ա·28։

*ԵԲՐ· իմ Տէր Աստուծոյս եւ ուրիշ լեզուի։

ԽԹՈՒ·ԺԳ· 24։ Բ Օր·Ա·36։

ԼՏԹ ԹՈՒ·ԺԳ· 23։

ԽԹՈՒ·ԺԳ· 23, 24։ Բ Օր·Ա·36։ ԳԼ·Ա·3։

ՅԹՈՒ·ԺԳ· 30։

1444

ՀՏԹ Բ Օր·ԼԳ·7։

ՀԲ Օր·Լ·2։

ՅԹՈՒ·ԺԳ· 29, 34։

ՂԱՊ·ԺԲ· 32, 34։ Կ·12։ Հռով·Բ·31։

ՃԳԼ·ԺԵ· 14։ Դատ·Ա·20։

ՇԳԼ·ԻԲ·6։

ՃԳԼ·Ժ·37։ ԺԵ·13։ Դատ·Ա·20։ ՏԹ ԳԼ·Իա·11, 12։ Ա ՍՄՆ· Ղ·55, 56։

ՆԳԼ·Իա·12։

ՂՀՄՐ 8, 9։

"ԾՆ·Իգ·2։ ԳԼ·ԺԵ·13։

†ՅՈ՛ Արբայի քաղաքը։

ՂԳԼ·Ժա·23։

ՍԹՈՒ·ԼԳ· 3։

ԲԹՈՒ·ԼԳ· 36։

Ն · Ք · ՂՓ · 1444

Ֆ Թու · Լդ · 4 ։

Ֆ Թու · Լդ · 5 ։

Է Գլ · ժբ · 19 ։

Ը Գլ · ժբ · 17 ։

Ը Գլ · Է · 26 ։

Ը բ Թագ · ժէ · 17 ։ գ Թագ · ա · 9 ։

Ի Գլ · ժբ · 16 ։ դ Թագ · իդ · 10 ։ Ե բեմ · ժթ · 2 , 6 ։

Ձ Գլ · ժբ · 28 ։ Դատ · ա · 21 ։ ժթ · 10 ։

Է Գլ · ժբ · 16 ։

Լ Գլ · ժբ · 15 ։

Խ ասՊն · ժգ · 6 ։

Ձ Դատ · ժբ · 12 ։

Կ Ծն · լը · 13 ։ Դատ · ժգ · 1 ։

Հ Գլ · ժթ · 43 ։

Ն ՀՀր 47 ։ Թու · Լդ · 6 , 7 ։

Ղ Գլ · ժգ · 13 ։

Ճ Գլ · ժգ · 15 ։

այսինքն՝ հարաւակողմը նայող ծո-
3 ղէն ։ Խեբէվ , Ու հարաւային կող-
մէն Ճակարեմի զառ ՚ի վերը ելլ-
լելով՝ Սին կ՚անցնի , ու հարաւա-
յին կողմէն կադէս բառնեայ ելլ-
լելով՝ Եսրոն կ՚անցնի . եւ ել
դէպ ՚ի Ադդար ելլելով՝ կարկային
4 կողմը կը պտըտի . Եւ ել Ասե-
մոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հե-
ղեղատը կ՚ելլէ , ու ա՛ սահմանը
ծովուն մէջ կը վերջանայ . Ձեր
հարաւային սահմանը աս է ։
5 Եւ արեւելեան սահմանը Աղ
ծովն է մինչև Յորդանանու ծայ-
րը ։
Ու հիւսիսային կողմի սահմանը
Յորդանանու ծայրը եղող ծոցէն ։
6 ։ Եւ ա՛ սահմանը մինչև Բեթ-
Հագղա կ՚ելլէ , ու Բեթարաբ-
բայեն հիւսիսային կողմէն կը պտը-
տի . և ա՛ սահմանը մինչև Ռուբ-
7 բենեան Բահանին վէմը կ՚ելլէ . Եւ-
ր ա՛ սահմանը Ախորի ձորէն
Դաբիր կ՚ելլէ , ու հիւսիսային կող-
մէն Գաղգաղա կը դառնայ , որ ան
ձորին հարաւակողմը եղող Էդոմմի-
նի զառ ՚ի վերին դիմացն է . և ա՛
սահմանը Ենսամիսի ջուրէն կ՚անց-
նի , ու Ռոժգելի աղբիւրը կը վեր-
8 ջանայ . Եւ ա՛ սահմանը Բենոմի
որդւոյն ձորը՝ հարաւային կողմէն
Յեբուսին՝ այսինքն Երուսաղէմին
քովը կ՚ելլէ . ետքը ա՛ սահմանը
մինչև ան լեռանը գլուխը կ՚ելլէ ,
որ արեւմտեան կողմէն Ենոմի ձո-
րին դիմացն է , ու հիւսիսային կող-
մէն Ռափայնոց ձորին ծայրն է .
9 Եւ ա՛ սահմանը լեռանը գլխէն
մինչև Նեփթոյայի ջուրին աղ-
բիւրը կը հասնի , ու Եփրոն լեռանը
քաղաքները կ՚ելլէ . ետքը ա՛ սահ-
մանը Բահաղա՝ այսինքն
10 Կարիաթարիմ կը հասնի . Եւ ա՛
սահմանը Բահաղային դէպ ՚ի արև-
մուտք Սէիր լեռը կը պտըտի ,
ու հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-
ռանը քովէն կ՚անցնի , որ անիկայ
Քեսաղոն է . անկէ Բեթսամիս
11 կ՚իջնէ , ու Թամնա կ՚անցնի . Եւ
ա՛ սահմանը Ակկարոնի քովը
կ՚ելլէ դէպ ՚ի հիւսիս , ու ա՛ սահ-
մանը Սաբարօն հասնելով՝ Բաա-
դա լեռնէն կ՚անցնի , ու Յաբնէլ
կ՚ելլէ . և ա՛ սահմանը ծովուն մէջ
կը վերջանայ ։
12 Եւ արեւմտեան սահմանը Մեծ
ծովուն եղերքն է ։ Ձուդայի որ-
դւոյց սահմանը շուրջանակի իրենց
տոհմերուն համեմատ սուիկայ է ։
13 Նէ Յերոնեան Քաղէբին՝ Ցու-
դայի որդւոյց մէջ Հենակի Հօրը
Երբայեցի քաղաքը՝ այսինքն Քերրո-
նը բաժին տուաւ , ինչպէս որ Տէրը
14 Յեսուին հրամայեր էր ։ Եւ Քա-
ղէբ անկէ Հենակին իրեք որդիները
կը՝ Սէսին ու Աքիմանը և Թոլմին
15 Ենակին որդիքը վռնտեց . Եւ
Անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ
գնաց . (ու Դաբիրին անունը ա-
16 ռաջուց Կարիաթ սեփեր էր .) Նէ Եւ
Քաղէբ ըսաւ , Ո՛վ որ Կարիաթ
սեփերը զարնէ ու առնէ , իմ Աքսա
աղջիկս անոր կնութեան պիտի
17 տամ ։ Եւ Քաղէբին եղբօրը Կե-
նեզին որդին Գոթոնիէլ առաւ
զանիկայ . ու Քաղէբ իր Աքսա
աղջիկը անոր կնութեան տուաւ ։
18 Ու երբոր անոր կ՚երթար , զանի-
կայ յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ ա-
գարակ մը ուզէ . և Նիշուն վրա-
յէն վար իջաւ . ու Քաղէբ անոր
19 ըսաւ , Ի՞նչ եղաւ քեզի . Եւ աղ-
ջիկը ըսաւ , Ինծի օրհնութիւն
տուր . որովհետև ինծի հարաւային
երկիր մը տուիր , ինծի Ջուրի
աղբիւրներ՝ ալ տուր . ուստի ա-
նոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի
աղբիւրները տուաւ ։
20 Ցուդայի որդւոյց ցեղին ժա-
ռանգութիւնը իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է ։
21 Ու Եդոմի սահմանին քովը հա-
րաւային կողմը Ցուդայի որդւոյց
ցեղին վերջին քաղաքները ասոնք
են . Կաբսեէլ , Եդեր , Յագուր ,
22 Կինա , Դիմոնա , Ադադա ,
23 Կադես , Հասոր , Յեթնան ,
24 Զիփ , Տելեմ , Բեալոթ ,
25 Հասոր ատաթա , Կարիօթ , Ես-
26 րոն՝ որ է Հասոր , Ամամ , Սամա ,
27 Մօլադա , Ասեր գադդա , Եսեմոն ,
28 Բեղեթփաղէդ , Ասեր սուալ , Բեր-
29 սաբէէ , Բազեօթիա , Բաաղա ,
30 Իյիմ , Ասէմ , Էլթուղադ , Քե-
31 սիլ , Հօրմա , Սիկելակ , Մադ-
32 մաննա , Սանսաննա , Լաբաոթ ,
Սելխիմ , Ային ու Ռեմոն . ամէնը
քսանուհինը քաղաք է , ու անոնց
գեղերը ։
33 Դաշտավայրի մէջ՝ Եթթաուղ ,
34 Սարաա , Ասնա , Զանով , Են-
գաննիմ , Թափուա , Ենայիմ ,
35 Յերմիուդ , Ադդոմ , Սոքով , Ա-
36 զեկա , Սաքարիմ , Ատիթայիմ
և Գադերա , (ու Գադերոթա-
յիմ .) տասնուչորս քաղաք ու ա-
37 նոնց գեղերը ։ Սէննան , Ադասա ,
38 Մադգադգադ , Դաղաան , Մաս-
39 փա , Յոկթէլ , Լաքիս , Բազ-
40 կաթ , Էգղոն , Քաբբօն , Լամաս ,
41 Քիթլիս , Գադերոթ , Բեթդագոն ,
Նաամա , ու Մակեդա . տասն-
ուվեց քաղաք և անոնց գեղերը ։
42 Լիբնա , Եթեր , Ասան , (43) Եփ-
44 թա , Աշնա , Նեսիբ , Կէի-
լա , Աքեզիբ , և Մարեսա . ինը

Ն · Ք · ՂՓ · 1444

Ֆ Դատ · ա · 10 , 20 ։

Ձ Թու · ժգ · 23 ։

Ն Գլ · ժ · 38 ։ Դատ · ա · 11 ։

Լ Դատ · ա · 12 ։

ա Թու · Լբ · 12 ։ Գլ · ժգ · 6 ։

Լ Դատ · ա · 13 ։ գ · 9 ։

Պ Դատ · ա · 14 ։

Լ Ցես Ծն · իդ · 64 ։ ա Թագ · իե · 23 ։

ա Ծն · Լգ · 11 ։

* կամ՝ Ջրաղբիւրներ

† կամ՝ Կարիօթ Եսրոն՝

ա ա Թագ · իե · 6 ։

Վ Թու · ժգ · 24 ։

ա Դ Թագ · ժգ · 7 ։

Ն·Ք·ՂՔ· 1444

45 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Ակ-
կարոն իր գիւղաքաղաքներովը ու
46 գեղերովը · Ակկարոնէն մինչև Ծովը,
Ասեդովթին քովը բոլոր †ազգ-
47 Ն·Է·Բ· իրենց գեղերովը · Ասեդովթ
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղեր-
վը · Գազա իր գիւղաքաղաքներո-
վը ու գեղերովը մինչև †Եգիպտոսի
հեղեղատը ու մինչև ¤մեծ Ծովը իր
սահմաններովը ։

48 Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր ,
49 Յաթիր , Սոքով , Դաննա , Կարի-
50 աթ սաննա՝ այսինքն Դաբիր , Ա-
51 նաբ , Եսթեմով , Անիմ , Գո-
սոմ , Քօղօն ու Գեղոն · տասն-
ուհինգ քաղաք ու անոնց գեղերը ։
52 Երբր , Դումա , Եսան , (53) Յա-
նում , Բեթթափուա , Ափեկա ,
54 Քամնտա , †Կարիաթ արբա՝ այս-
ինքն Քեբրոն , ու Սիովը · ինը
55 քաղաք և անոնց գեղերը ։ Մաոն ,
56 Կարմելոս , Զիփ , Ցետտա , Յեզ-
57 րայէլ , Յեկդաամ , Զանով , Կա-
յին , Գաբաա ու Թամնա · տասը
58 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ Ադուղ ,
59 Բեթսուր Գեդովը , Մաարաթ ,
Բեթանովթ , ու Ելթեկոն · վեց
+ Գլ· ԺԸ· 14 : 60 քաղաք ու անոնց գեղերը ։ †Կա-
րիաթբաաղ այսինքն Կարիաթա-
րիմ ու Ռաբբա · երկու քաղաք ու
անոնց գեղերը ։
61 Անապատին մէջ Բեթարաբա ,
62 Մադդին , Սեքաքա , Նբշան , Աղի
քաղաքը ու Ենգադդի · վեց քա-
ղաք ու անոնց գեղերը ։
Տ՚Ես Դատ· ա· 8 , 21 ։ բ Թագ· ե· 6 ։ ֆ Դատ· ա· 21 ։ 63 Բայց †Յուդայի որդիքը կարող
չէղան Երուսաղէմի մէջ բնակող
Յերուսացիները վռընտելու · ֆ ու-
տի Յերուսացիները Յուդայի որ-
դոցը հետ Երուսաղէմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Ընդհանրապէս Յովսեփի որդոցը սահմաննե-
րը ։ 5 Եփրեմին ժառանգութեանը սահմանը ։
10 Զվռընտուած քանանացիները ։

1 Ի՚ Յովսեփի որդոցը վիճակը
ա·ա·Ի՚ ելաւ · անոնց սահմանը
Երիքովին Ք՚ԷՄՁԸ Յորդանանէն
Երիքովի ջուրին արևելեան կողմէն
անապատը կ՚երթայ , որ Երի-
քովէն լեռնակողմը՝ Բեթէլ կ՚ել-
2 լէ , Ու Բեթէլէն ¤Լուզ կ՚ելլէ , և
Արքի ատարօթի սահմանէն կ՚անց-
3 նի , Ու արևմտեան կողմէն Յեփլե-
թիի սահմանը կ՚իջնէ , †մինչև վա-
րի Բեթհորոնին սահմանը ու մինչև
†Գազեր , և Ծովուն մէջ կը վեր-
4 ջանայ ։ Ք՚Եւ Յովսեփին որդիքը՝
Մանասէ ու Եփրեմ ժառանգու-
թիւն առին ։
5 Ու Եփրեմի որդոցը սահմանը
իրենց տոհմերուն համեմատ ա·ա· ե-
ղաւ · այսինքն անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը արևելեան կողմէն
†Ատարօթ ադար եղաւ Վերինէ
6 վերի Բեթհորոնը · Եւ ա·ա· սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ ի †Մաք-
մեթաթ Ծովը կ՚ելլէ , ու ա·ա· սահ-
մանը արևելեան կողմէն մինչև Թէ-
անթսելով կը պտըտի , ու ետ-
քը արևելեան կողմէն Ցանովէ կը
7 մտնէ , Եւ Ցանովէէն Ատարովթի
ու Էնաարա կ՚իջնէ , ու Երիքովին
քովէն անցնելով Յորդանան կ՚ել-
8 լէ · Ե՚ ա·ա· սահմանը Թափուայէն
†կանա հեղեղատը կ՚երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու Ծովուն մէջ կը
վերջանայ ։ Եփրեմի որդոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը իրենց տոհ-
9 մերուն համեմատ ասիկայ է · Նաև
Եփրեմի որդոցը համար զատուած
քաղաքները Մանասէի որդոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը ։
10 †Եւ անոնք Գազերի մէջ բնակող
քանանացիները չվռընտեցին · ու
քանանացիները մինչև այսօր Եփ-
րեմի մէջ բնակելով՝ հարկատու
ծառաներ եղան ։

ԳԼ· ԺԷ

1 Մանասէին վիճակը ։ 8 Ընոր սահմանը ։ 12
Զվռընտուած քանանացիները ։ 14 Յովսեփի
որդիքը ուրիշ վիճակ մըն ալ ձեռք կը բերեն ։

1 Ի՚ա·Ի՚այ եղաւ Մանասէի ցեղին
վիճակը ; քանզի անիկայ ¤Յով-
սեփին անդրանիկն էր · Բ Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , †Գաղաադ ու Բա-
2 սան անորը եղաւ · Եւ †Մանաս-
սէին միւս որդիքն ալ՝ †Աբիեզերին
որդիքը , Քեղբին որդիքը , Ղա-
բրիելին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , Հոփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը իրենց տոհմերուն
համեմատ ծառանգուեցան · Յովսեփեան Մանասէին արու զա-
ւակները իրենց տոհմերուն համե-
3 մատ ասոնք էին ։ Եւ Մանասէի որ-
դւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Հոփերին որդին ¤Սալպաադ
տղաքներ չունէր , բայց միայն աղ-
ջիկներ , ու անոր աղջիկներուն ա-
նունները սոսկ են · Մաալա ,
Նոա , Եգղա , Մելքա ու Թերսա ։
4 Անոնք †եղեալար քահանային
առջևը , Նաւեան Յեսուին առ-
ջևը ու իշխաններուն առջևը ներ-
կայանալով ըսին , †Տէրը Մովսէ-
սին հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ
մեզի ժառանգութիւն տրուի ։ Եւ
Ցե՚ա՚ Տէրոջը հրամանաւ անոնց
հօրը եղբարցը մէջ անոնց ժառան-
5 գութիւն տուաւ ։ Եւ Մանասէին

Ն·Ք·ՂՔ· 1444

Ի Գլ· ԺԸ· 13 ։ Ը ԴՄՆ· Ը· 5 ։ Ի Գլ·ԺԷ·7 ։

Ը ԱՄՆ·Ե· 28 ։

Ի Գլ·ԺԷ·9 ։

Ժ Գլ·ԺԷ·9 ։

Ի Դատ· ա· 29 ։ Տ՚Ես գ Թագ· Թ· 16 ։

ա Ծն· խա· 51 ։ Կգ· 20 ։ Խը· 18 ։ Բ Ծն·ծ·23 ։ Թու· իգ· 29 ։ լը· 39 ։ 40 ։ ա Մն· է· 14 ։ Ի Բ Օր· գ· 15 ։ Ք Թու· իգ· 29—32 ։ Ի Թու· իգ· 30 ։ ա Մն· է· 18 ։ Ղ Թու· իգ· 31 ։ Ի Թու· իգ· 32 ։ Ը Թու· իգ· 33 ։ լէ· 1 ։ ԼՂ· 2 ։

Ի Գլ·ԺԷ·1 ։

Ժ Թու· իէ· 6 , 7 ։

Ն·ք·ՂԼԴ· 1444

Ցորդանանու անդիի կողմը եղող Գաղաադի ու Բասանի երկրէն ՚ի
6 զատ տասը բաժին ինկաւ· Քանզի Մանասէին աղջիկները անոր տղոցը մէջ ժառանգութիւն առին, ու Գաղաադու երկիրը Մանասէին միւս որդւոցը եղաւ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը Ասէռ եղաւ· *Աբերէն մինչև ԻՄաքմեթաթը՚՚, որ Սիւքեմի դիմացն է, ու ասոր սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչև Թափուայի աղբիւրին բնակողներուն կը հասնի։
8 Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ ։ ու Մանասէի սահմանին մօտ եղաւ Թափուա Ասէռը Եփրեմի
9 ազգին երկրորդաբար եղաւ։ Եւ ասոնք Մանասէի հեղեղատին կ՚իջնէ, հեղեղատին հարաւային կողմն։ Մանասէի քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին քաղաքներն են· և Մանասէին սահմանը հեղեղատին հիւսիսային կողմն է, ու ծովուն
10 մէջ կը վերջանայ։ Հարաւային կողմը Եփրեմին, ու հիւսիսային կողմը Մանասէին ըլլալով, անոնց սահմանը ծովը եղաւ· և հիւսիսային կողմն Ասերին, ու արեւելեան կողմն Իսաքարին հետ կը
11 միանան։ Եւ Իսաքարին ու Ասերին Մանասէին ժառանգութիւնը՝ Բեթսանն ու անոր գիւղաքաղաքները, և Ցերղամ ու անոր գիւղաքաղաքները, և Դովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Ենդովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, և Թանաքի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, և Մակեդովէ բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, սա երեք
12 գաւառը Մանասէին եղաւ։ Եւ Մանասէի որդիքը չկրցան ասքաղաքներուն բնակիչներէն դուրս վռնտել· ու քանանացիները կամակրութեամբ ան երկրին մէջ
13 բնակեցան։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժովցան, Հարկատու ընին քանանացիները, բայց զանոնք չվռնտեցին իսպառ։
14 Եւ Յովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան ու ըսին, Ինչո՞ւ համար ինծի Ժայ Մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր, ու ես Ժբազմաթիւ ժողովուրդ մըն եմ· քանզի Աստուած
15 մինչև հիմա զիս օրհնեց։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ, Թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, անտառը ելլէր ու զանիկայ կտրէ՚, Ե Փերեզացւոց ու Ռափայնոց երկրին մէջը քեզի Ժ՚Ղ ըլէ, որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կաւ դայ։
16 Եւ Յովսեփի որդիքը ըսին, Լեռը մեզի համար չէ· ու հովիտի երկրին մէջը Բեթսանի մէջ, ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և Ցեզրայելի հովիտին մէջ բնակող բոլոր քանանացիները Երկաթէ
17 կառքեր ունին։ Ու Յեսու Յովսեփին տունը՝ Այֆրէմին ու Մանասէին հետ խօսելով ըսաւ, Դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես, ու շատ ոյժ ունիս· քեզի Ժ՚այս
18 մէկ վիճակ մը չըլլայ, Լեռը քովդ ըլլայ· և որովհետև անիկայ անտառ է, զանիկայ կտրէ՚, ու մինչև ծայրը քովդ ըլլայ· քանզի դուն քանանացիները անկէ պիտի վռնտես, Երէկ անունք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան։

Ն·ք·ՂԼԴ· 1444

ԳԼ· ԺԲ

1 Խորանը Սելովի մէջ կը կանգնեն։ 2 Երկրին մնացածը գծագրելով եօթը բաժին կ՚ընեն։ 10 Յեսու վիճակով կը բաժնէ զանիկայ։ 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը 21 և քաղաքները։

1 Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովի մէջ ժողովուեցան, և Երհոն ժողովքի խորանը կանգնեցին, ու երկիրը անոնց առջևը նուաճեցաւ։
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին։ Եւ Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Մինչև ե՞րբ անհոգութիւն պիտի ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու ան երկիրը, որն որ ձեր Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ։
4 Ա՛ձե՛ք ձեզի երեք մարդ †ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ ելլեն ան երկրին մէջը պտըտին, ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը համեմատ գրեն, ու Երէ՛ք ինծի
5 դառնան։ Եւ զանիկայ եօթը մասերու բաժնեն· Ցուդան իր սահմանին մէջը հարաւային կողմը կենայ, ու Յովսեփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը հիւսիսային կողմը կենան։ Եւ դուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս ինծի բերէք, Ես մեր Տէր Աստուծոյն առջևը հոս ձեզի համար վիճակ ձգեմ, Քանզի Ղեւտացիները
7 ձեր մէջը բաժին չունին, որովհետև անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է· Ես Գադ ու Ռուբէն և Մանասէին կէս ցեղը Ցորդանանու անդիի կողմը դէպ՚ի արեւելք իրենց ժառանգութիւնները առին, որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ։
8 Եւ ան մարդիկը ելան գացին· ու Յեսու ան երկիրը գրելու դացողներուն պատուիրեց ըսելով,

ՆԹ· 10։ Գ Թագ· Գ· 12։

ՀԱՄ· Է· 29։

Յ Դատ· Ա· 27, 28։

ՂԳԼ· ԺԶ· 10։

Ե Գլ· ԺԶ· 4։

Ժ Ծն· Խը· 22։

Ի Ծն· Խը· 19։ Թոե· Իդ· 34, 37։

Ն Ծն· Ժ· 5։ Ժե· 20։

ՂԳԼ· ԺԲ· 18։ Գ Թագ· Գ· 12։

Ա Դատ· Ա· 19։ Գ· 3։

ՂԲ Օր· Ի· 1։

ՂԳԼ· ԺԲ· 51։ Ի· 2։ Իբ· 9։ Ե· բեմ· Է· 12։

Բ Դատ· Ժը· 31։ ՄԹագ· Ա· 3, 24։ Գ· 3, 4։

Գ Դատ· Ժը· 9։

† ԵՒբ· տուէք,

Ե Գլ· Ժե· 1։

Է Գլ· Ժզ· 1, 4։

ՂԳԼ· ԺԶ· 2։ Հմր 10։

Է Գլ· ԺԳ· 33։

ՂԳԼ· ԺԶ· 8։

Ն·Ք·ԳԲ· 1444

Գացէ՛ք , և ան երկրին մէջը պտըտելով զանիկայ գրեցէ՛ք . ետքը ինծի՛ դարձէ՛ք , որ հոս Սելովի մէջ Տէրոջը առջևը ձեզի համար վիճակ
9 ձգեմ : Եւ ան մարդիկը գացին , ու ան երկրին մէջը պտըտեցան , և զանիկայ իր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելով դիրքի մը վրայ գրեցին , ու Սելով՝ բանակը
10 եկան ցեսուին : Եւ ցեսու Սելովի մէջ Տէրոջը առջևը անոնց համար վիճակ ձգեց . ու ցեսու հոն երկիրը բաժնեց Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ :
11 Եւ Նաֆ բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ . ու իրենց վիճակին սահմանը Յուդայի որդւոցը ու Յով-
Ր Ցես գլ· Ժզ· 1 : 12 սեփի որդւոցը մէջտեղը ելաւ : Ր Եւ անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանէն եղաւ . ու ան սահմանը Հիւսիսային կողմէն Երիքովին բովը կ'ելլէ , և դէպ'ի արևմուտք լեռը վեր կ'ելլէ , ու Բեթաւանի անապատին մէջ կը վերջա-
13 նայ . Եւ սահմանը անկէ Ելեւզ Լուզէն կ'անցնի , Լուզին՝ Թայրինքն Բեթելին հարաւային կողմէն . ետքը ան սահմանը Ատարոթ ադար
Ֆ Ծն· իբ· 19 : Դատ· ա· 23 : Ֆ Գլ· Ժզ· 3 : կ'իջնէ , որ Էվարի Բեթորոնին հարաւային կողմը եղող լեռանը բովը
14 է : Եւ ան սահմանը արևմտեան ծայրը հանելով՝ դէպ'ի հարաւ կը դառնայ հարաւային կողմէն Բեթորոնին դիմացի լեռնէն , ու կը
Ց Ցես գլ· Ժե· 9 : վերջանայ Կարիաթբաալ՝ որ է Կարիաթարիմ , Յուդայի որդւոց քաղաքը : Արևմտեան ծայրը ասիկա
15 կայ է : Եւ հարաւային կողմը կայ րիաթարիմի ծայրէն սկսելով , սահմանը դէպ'ի արևմուտք կ'երթայ ,
Ի Գլ· Ժե· 9: ու Նեփթովախի ջուրին աղբիւրը
16 կ'ելլէ : Եւ ան սահմանը Ռափայնոց հովիտին մէջը՝ հիւսիսային
Ձ Գլ· Ժե· 8 : կողմը եղող Բենհինոմի որդւոյն ձորին դիմացի լեռանը եղերքը կ'իջնէ , ու ճեբուսին քովէն դէպ'ի հարաւ Երուսաղէմի ձորի լեռանը
Ղ Գլ· Ժե· 7 : 17 Ռոգէլէն աղբիւրը կ'իջնէ . Եւ հիւսիսային կողմէն նշան կտրելով Ենսամիս կ'ելլէ , ու Ադումմինի գառ-
Հ Գլ· Ժե· 6 : Գաղելովի՛ կ'ելլէ , և Հռուբենեան
Յ Գլ· Ժե· 6 : 18 բանին վէմը կ'իջնէ . ետքը Յաբարային դիմացի կողմէն դէպ'ի հիւսիս անցնելով Արաբա կ'իջնէ .
19 ետքը ան սահմանը դէպ'ի հիւսիս բեթհագլային բովէն կ'անցնի , ու ան սահմանը Աղի Ծովուն հիւսիսային ծոցը՝ Յորդանանու հարաւային ծայրը կը վերջանայ : Հարաւային սահմանը ասիկայ է :
20 Եւ արևելեան կողմի սահմանը Յոր-

Ն·Ք·ԳԲ· 1444

դանան է : Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :
21 Եւ ան՚՚՚ են Բենիամինի որդւոցը ցեղին քաղաքները իրենց տոհմերուն համեմատ . Երիքով՝ Բեթ-
22 Թաղղա՝ Եմեկկասիս՝ Բեթարաբա-
23 բա՝ Սեմարիմ՝ Բեթէլ՝ Աւիմ՝
24 Փարա՝ Եփրա՝ Քեփարամմոնա՝ Հոփնի ու Գաբա . տասուերկու
25 քաղաք և անոնց գեղերը : Գաբաոն՝ Ռամա՝ Բերովթ՝ Մասբա՝
27 փա՝ Կեփիրա՝ Մոսա՝ Ռեկեմ՝
28 Ցերփայէլ՝ Թարաղա՝ Սելա՝ Էլէփ՝ Ղեբուս այսինքն Երուսաղէմ՝ Գաբաաթ ՚՚ Կարիաթ . տասնուչորս քաղաք և անոնց գեղերը : Բենիամինին որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :

ՂԳԼ· Ժե· 8:

Գլ · ԺԹ

1 Շմաւոնին , 10 Զաբուղոնին , 17 Իսաքարին , 24 Ասերին , 32 Նեփթաղիմին , 40 և Դանին վիճակները : 46 Իսրայէլի որդիքը Ցեսուին ժառանգութիւն կու տան :

1 Եւ երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ , Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տոհմերուն համեմատ . ու անոնց ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը մէջ ՚՚ եղաւ :
2 Անոնց ժառանգութեան մէջ ՚՚ Բերսաբէէ , (Սաբէէ ,) Մոլադա , Բեթուել , Հորմա ,
3 Սիկելակ , Բեթմարքաբովթ ,
4 Հասար սուսա , Բեթլաբաովթ և Սարուհէն . տասսւիրեք քաղաք ու
5 անոնց գեղերը : Ասիրին , Ռեմմոն , Եթեր և Ասան . չորս քաղաք ու
6 անոնց գեղերը : Եւ ան քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև *Բաաղաթ Բէէր ՚՚ Հարաւային Ռաման" : Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :
7 Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը բաժինէն եղաւ , քանզի Յուդայի որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց . Հանոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին :
8 Անոնց գեղերը : Եւ ան քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մինչև *Բաաղաթ Բէէր ՚՚ Հարաւային Ռաման" : Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է :
9 Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոցը բաժինէն եղաւ , քանզի Յուդայի որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց . Հանոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին :
10 Ու երրորդ վիճակը Զաբուղոնի որդւոցը ելաւ իրենց տոհմերուն համեմատ . և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդ՝
11 գաւ . Ու անոնց սահմանը դէպ'ի Ծովը ու Մարալա կ'ելլէ , և Դաբասեթի կը հասնի , ու Եկեղեմի դիմացը եղող ձորը կը հասնի ,
12 Եւ Սարիդէն դէպ'ի արևելեան

* կամ՝ Բաաղեթ Բէէր Ռաման՝ Հարաւային կողմէն :

Ֆ Ես 1 :

Ծն· խթ· 18 :

Թ Գլ · Ժբ· 22 :

Ն·Ք·ՂԲ· 1444

կողմը՝ քասղովթ թաբօրին սահմանը կը դառնայ, ու Դաբարա-
թէն ելլելով՝ վեր ցափիւ կելլէ,
13 եւ անկէ դէպ ի արեւելք անցնելով՝ արեւելեան կողմէն Գեթքափեր ի Թադասին կ՚անցնի, ու Ռեմմոն
14 մեթօար ի Նոա կ՚ելլէ. Եւ Քարը սահմանը հիւսիսային կողմէն Ենաթօն կը պտըտի, ու Ցեփթա-
15 յելի ձորին մէջ կը վերջանայ. Եւ Կատատթ, ու Նահաղօլ, և Սամրօն ու Ցաղելա, և Բեթլէհէմ. տասներկու քաղաք ու անոնց գե-
16 ղերը: Զաբուղոնի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն Համեմատ ասիկայ է, այս քաղաքները ու անոնց գեղերը:
17 Չորրորդ վիճակը Իսաքարին ելաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց
18 տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց սահմանը սոյնպէս եղաւ. Ցեզրայէլ,
19 ու Քասեղովթ, և Սունամ, Ու Ափերէմ, և Սիան, ու Անարէթ,
20 Եւ Ռաբբիթ, ու Կեսիօն, ու Ա-
21 բէս, Եւ Ռամաթ ու Ենգաննիմ,
22 և Ենքադդա, ու Բեթփասես. Եւ սահմանը Թաբօր, Սասիմա
ու Բեթսամիս կը հասնի, ու անոնց սահմանը Յորդանանու մէջ կը վերջանայ. տասնուվեց քաղաք
23 ու անոնց գեղերը: Իսաքարի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը:
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի որդւոցը ցեղին ելաւ իրենց տոհմե-
25 րուն համեմատ: Ու անոնց սահմանը սոյնպէս եղաւ. Քեղկաթ, ու
26 Ալ, և Բետէն, ու Ալքասափ, Եւ Ալամելէք, ու Ամիդ, և Մասալ. ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմեղոն և Սիհոր լեբնաթ կը հաս-
27 նի, Ու արեւելեան կողմէն դէպ ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու հիւսիսային կողմէն Զաբուղոն, Ցեփթայելի ձորը, Բեթամեկ ու Նեհիել կը հասնի, և ձախ կողմէն Քա-
28 բօղ կ՚ելլէ, Ու Եբրոն, և Բոռը, ու Համմոն, և Կանա՝ Ղմինչև
29 մեծ Սիդոն. Եւ տը սահմանը Ռամա կը դառնայ մինչև Տիւ-
րոս ամուր քաղաքը, և սահմանը ուսա դառնալով Ծովուն մէջ՝ Ակքեզիբի վիճակին մէջ կը
30 վերջանայ. Ու Ումմա, և Ափեկ, ու Ռոռոբ. քսանուերկու քաղաքներ
31 ու անոնց գեղերը: Ասերի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը:
32 Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի որդւոցը ելաւ, այսինքն Նեփթա-

ղիմի որդւոցը իրենց տոհմերուն
33 համեմատ: Ու անոնց սահմանը սոյնպէս եղաւ. Հելեփէն ու Ալօնէն մինչև Սաանաիմ, ու Ադամի Նաքեբ, և Ցաբնէլ մինչև Լակում, ու ելքերը Յորդանանու-
34 մէջ կը վերջանայ: Եւ Ասմանը արեւմտեան կողմէն Ազանոթ Թաբօր կը դառնայ, ու անկէ Հուկոկ կ՚ելլէ. և հարաւային կողմէն մինչև Զաբուղոն կը հասնի, ու արեւմտեան կողմէն մինչև Ասեր, և արեւելեան կողմէն մինչև Յուդա ու Յորդանան կը հասնի.
35 Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Ասեդիմ, Սէր, Ամմաթ, Ռեկկաթ,
36 Քենեռեթ, Ադամա, Ռամա,
37 Հասոր, Կադէս, Եդրայի, Են-
38 Հասոր, Ցարօն, Մակդաղիէլ, Հարեմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիս. տասնուիններ քաղաք և անոնց
39 գեղերն են: Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, ասոնք քաղաքները ու անոնց գեղերը:
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդւոցը ցեղին ելաւ իրենց տոհմե-
41 րուն համեմատ: Եւ անոնց ժառանգութեան սահմանը սոյնպէս եղաւ. Սարաա, ու Եսթաւուղ, և
42 Իրսամէս, Ու Սաղաբին, և Այա-
43 ղոն, ու Ցեթլա, Եւ Ելոն, ու
44 Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու Եղթեկէ, և Գաբաթոն, ու Բաալոթ,
45 Ու Եհուդ, և Բանէ բարակ, ու
46 Գեթրէմոն, Եւ Մէարկոն ու Ռակկոն, Յոպպէին դիմացը եղած սահ-
47 մանովը մէկտեղ: Եւ Դանի որդւոցը սահմանը՝ իրենց պղտիկ ելաւ. ուստի Դանի որդիքը ոտք ելան, ու Լէսեմի հետ պատերազմեցան, և զանիկայ առնելէն ետքը սուրի բերնէ անցուցին, ու անիկայ ժառանգելով անոր մէջը բնակեցան, և Լէսեմ իրենց հօրը Դանին անունով
48 վը Ի Դան կոչեցին: Դանի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, սա քաղաքները ու անոնց գեղերը:
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելը լըմնցընելէն ետքը, Իսրայէլի որդիքը Նաւեան Յեսուին իրենց մէջը ժառանգութիւն
50 տուին. Ցերոնջը հրամանաւ անոր ուզած քաղաքը՝ Թամնաթ սարան իրեն տուին Եփրեմի լեռնաը վրայ. ու անիկայ քաղաքը շինեց և անոր մէջ բնակեցաւ:
51 Ասոնք են ան ժառանգութիւնները՝ որ Եղիազար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետները հՍելովմի մէջ Ցերոնջը առջևը՝ ժո-

Ն·Ք·ՂԲ· 1444

Ղ Գլ·ժա· 8: Դատ· ա·31: Եր Թագ·ե· 11:

Ը Ծն·լը·5: Դատ·ա· 31: Միք· ա·14:

Ե Թագ·իգ· 30:

1444

Ի Թագ·լդ· 17: Գլ·ժգ· 1:

Հ Գլ·ժը·1, 10:

Ն·Ք·ԳՔ· 1444

ղովքի խորանին դրանը քովը վճ-
ռակով բաժնեցին . ու երկիրը բաժ-
նելը լմընցուցին ։

ԳԼ· Ի

1 Աստուած հրաման կ'ընէ , ղ ու Իսրայէլի որ-
դիքը պատսպարի վեց քաղաքները կ'որոշէ ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Մովսէսին ձեռքովը ան
իմ ձեզի բսած ՚ապաստանի քա-
ղաքներս ձեզի համար որոշեցէք ·
3 Որպէս ղ սխալմամբ ՚՚ անգիտու-
թեամբ մարդ զարնող սպաննողը
հոն փախչի . ու անոնք ձեզի ա-
պաստանարան ըլլան արեան վրէժ-
4 խնդիր եղողէն . Եւ անիկա՚՚ՐԻՒՄԲ
պատնեշը ան քաղաքներուն մէկուն
մէջը թող փախչի , ու էքթաքային
դուռը կայնի , և ան քաղաքին ծե-
րերուն իր իրաւունքը խօսի , որ
լսեն . ու անոնք զանիկայ քաղա-
քին մէջը իրենց քովը առնելով՝
անոր մէկ տեղ մը տան , որ իրենց
5 հետ բնակի ։ Եւ երբոր արեան
վրէժխնդիրը անոր ետևէն իյնայ ,
սպաննողը անոր ձեռքը չտան ·
քանզի անիկայ իր դրացին անգի-
տութեամբ մեռցուցեր է , և առա-
ջուց անոր դէմ թշնամութիւն
6 մը չունէր ։ Եւ անիկայ ան քա-
ղաքին մէջը պիտի բնակի , ՚մինչև
որ դատաստանի համար ժողովքին
առջևը կայնի , ՚՚ մինչև որ ան օրե-
րը եղող քահանայապետը մեռնի ·
ետքը սպաննողը թող դառնայ , իր
քաղաքը ու իր տունը երթայ ,
այսինքն ան քաղաքը ուսկից որ
փախչեր էր ։
7 Ուստի Գալիլեայի մէջ ՚կադէսը
*զատեցին Նեփթաղիմի լեռնակող-
մը , Շէքեմ՝ Եփրեմի լեռնակող-
մը , և ՚կարիաթ արբան՝ այսինքն
Քեբրոնը Յուդայի լեռնակողմը ։
8 Ու Երիքովէ դէպ՚ի արևելք՝ Ռու-
բենի ցեղէն՝ անապատին դաշտին
մէջ ՚Բասորը , և Գադի ցեղէն՝
Գաղաադացւոց մէջ ՚Ռամովթը , ու
Մանասէի ցեղէն՝ Բասանի մէջ
9 ՚Գովղանը տուին ։ Ե՚ղողը Իսրա-
յէլը որդւոցը համար՝ ու անոնց մէ-
ջը բնակող օտարականին համար
որոշուած քաղաքներըասոնք են .
որպէս ղ ամէն ով որ սխալմամբ
մարդ մեռցրնէ , հոն փախչի , ու
արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չը-
մեռնի , Ի՚մինչև որ դատաստանի հա-
մար ժողովքին առջևը չկայնի ։

ԳԼ· ԻԱ

1 Ղևտացւոց վճռակով քառասնուերիք քաղաք
կը տրուի միւս ցեղերուն ժառանգութիւննե-
րէն ։ 43 Աստուած իր խոստմանը պէս ը-

կիրը անոնց կու տայ , ու կը հանգչեցնէ
զանոնք ։

1 Ու Ղևտացւոց նահապետները
՚՚Եղիազար քահանային , Նա-
ւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը
ցեղերուն նահապետներուն մօտ
2 ցան , Ու քանանու երկիրը Բ՚Սելովը
մէջ իսօեցան անոնց՝ ըսելով ,
ՃՏէրը Մովսէսին ձեռքովը հրա-
մայեց որ մեզի բնակելու համար
քաղաքներ , ու մեր անասուննե-
րուն համար անոնց արուարձան-
3 ները տուին ։ Ու Իսրայէլի որդի-
քը Տէրոջը հրամանաւ իրենց
ժառանգութիւններէն ասոնք քա-
ղաքները ու անոնց արուարձաննե-
րը Ղևտացւոց տուին ։
4 Եւ ՚՚՚ՔՒՄԲ վճռակը կատարեցաւ
ազգատոհմներուն ելաւ . ու Ղև-
տացիներէն ՃԱհարոն քահանային
որդւոցը՝ Բ՚վճռակով տասուերիք
քաղաք ելաւ , Յուդայի ցեղէն ,
Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի
5 ցեղէն ։ Եւ Կահաթին միւս որ-
դւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմ-
ներէն ու Դանի ցեղէն և Մա-
նասէի կէս ցեղէն վճռակով տասը
6 քաղաք ՚՚՚ԵՅՈՒ ։ Ու ՃԳերսոնի
որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգա-
տոհմներէն և Ասէրի ցեղէն ու
Նեփթաղիմի ցեղէն և Բասանի
մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն
վճռակով տասուերիք քաղաք ՚՚Ը-
7 ՚՚՚ՅՈՒ ։ ՃՄերարիի որդւոցը ի-
րենց տոհմերուն Համմատ՝ Ռու-
բենի ցեղէն , Գադի ցեղէն ու
Զարուղոնի ցեղէն տասուերկու
8 քաղաք ՚՚՚ՅՈՒ ։ Ի՚Ու Իսրայէլի
որդիքը աս քաղաքները ու անոնց
արուարձանները վիճակով Ղևտա-
ցւոց տուին , Ժ՚ինչպէս որ Տէրը
պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռ-
քովը ։
9 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու
Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն աս ի-
րենց անունովը յիշուած քաղաք-
10 ները տուին , Ի՚Ու ՚Ահարոնի որդւո-
ցը եղան , որոնք Ղևիի որդոցմէ
եղող Կահաթեանց ազգատոհմնե-
րէն էին . քանզի առաջին վիճակը
11 անոնցն էր ։ Եւ անոնց՝ Ի՚Յու-
դայի լեռնանը վրայ Ժ՚Կիրիաթ Հօրը
Ի՚Արբայիք քաղաքը՝ այսինքն Քեբ-
րոնը տուին անոր շրջակայ ա-
12 րուարձաններովը . Եւ Ի՚քաղաքին
ագարակները ու դիւղերը Ցեփս-
նեան Քաղեբին կալուածք տուին ։
13 Ուստի Ի՚ՃԱհարոն քահանային որդւո-
ցը՝ ապաննողի համար ապաստանի
քաղաք ԸՃԵԼՈ՚՚ՈՂՔ՚՚ՃՔԵԲՐՈՆ
տուին իր արուարձաններովը ,
ճնան Լբենան իր արուարձաննե-
14 րովը , Եւ ՙՅաթիրը իր արուար-

Ն·Ք·ԳՔ· 1444

՚՚ԳԼ· ԺԳ· 1 ։ ԺԷ· 4 ։

Բ ԳԼ· ԺԸ· 1 ։

Գ ՀՒՆ· ԼԵ· 2 ։

Դ ՀՒՆ· 8 ։ 19 ։

Ե ՏՒՆ ԳԼ· ԻԳ· 33 ։

Զ ՀՒՆ· 20, ՃՀ ։

Է ՀՒՆ· 27, ՃՀ ։

Ը ՀՒՆ· 34, ՃՀ ։

Թ ՀՒՆ· 3 ։

Ժ ԹՈՒ· ԼԵ· 2 ։

ԺԱ ՀՒՆ· 4 ։

ԺԲ ՄՆ· Զ· 55 ։

ԺԳ ԳԼ· Ի· 7 ։ ՂԶ· Ա· 39 ։

ԺԴ ԳԼ· ԺԸ· 13, 14 ։

ԺԵ ՅՇ· ԻԳ· 2 ։

ԺԶ ԳԼ· ԺԴ· 14 ։ ՚՚ ՄՆ· Զ· 56 ։

ԺԷ ՚՚ ՄՆ· Զ· 57, ՃՀ ։

ԺԸ ԳԼ· ԺԵ· 54 ։ Ի· 7 ։

ԺԹ ԳԼ· ԺԵ· 42 ։

Ի ԳԼ· ԺԵ· 48 ։

Ն·Ք·ԳՁ· 1444

յ ԳԼ· ԺԱ· 50։
Նա ՄՆ· Զ· 58 ։ ԳԼ· ԺԱ· 51։
Ը ԳԼ· ԺԱ· 49։
ա ՄՆ· Զ· 59 ։ ԳԼ· ԺԱ· 42։
Ը ԳԼ· ԺԱ· 55։
ղ ԳԼ· ԺԱ· 10։
Ը ԳԼ· ԺԲ· 25։
Ր ԳԼ· ԺԲ· 24։
ա ՄՆ· Զ· 60։
Ա ՀՊՐ 5։ ա ՄՆ· Զ· 66։

ա ԳԼ· Ի· 7։

ԲՀՊՐ 6։ ա ՄՆ· Զ· 71։

յ ԳԼ· Ի· 8։

ձաններովը , յու Եսթեմովը իր
15 արուարձաններովը , Եւ Ներգովնը
իր արուարձաններովը , Ւու Դաբիր
16 րը իր արուարձաններովը , Եւ
Ռնհինը իր արուարձաններովը ,
Ւու Ցետտան իր արուարձաններո-
վը , Ե Բեթ-սամիւսը իր արուար-
ձաններովը . աս երկու ցեղէն ինը
17 քաղաք ԻՒՆ ։ Ու Բենիամինի
ցեղէն՝ Ղիբաւոնը իր արուար-
18 ձաններովը , Գաբան իր արուար-
ձաններովը , Անաթովթը իր ա-
րուարձաններովը , ու Գադմոնը
իր արուարձաններովը , չորս քա-
19 ղաք ԻՒՆ ։ Ահարոնի որդւոցը
քահաններուն բոլոր քաղաքները
տասուիրեք քաղաք էին՝ ու անոնց
արուարձանները ։
20 Ընե կահաթի որդւոցմէ մնացած
Ղևտացի կահաթեանց ազգատոհմ-
ներն ալ Եփրեմի ցեղէն վիճակով
21 քաղաքներ առին . Ու անոնց՝ Եփ-
րեմի լեռնակողմը ապաւնողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ԸՆԼԻ-
ԲՐԱՅՄ Սիւքեմը տուին իր
արուարձաններովը , Նաև Գա-
22 զերը իր արուարձաններովը , Եւ
Կաբսեմը իր արուարձաններովը ,
ու Բեթորոնը իր արուարձաննե-
23 րովը , չորս քաղաք ԻՒՆ ։ Եւ
Դանի ցեղէն՝ Եղթեկէնը իր ա-
24 րուարձաններովը , Գաբաթ-օնը իր
արուարձաններովը , Այեղոնը իր
արուարձաններովը , ու Գեթրե-
մոնը իր արուարձաններովը , չորս
25 քաղաք ԻՒՆ ։ Եւ Մանասէի կէս
ցեղէն՝ Թանաքը իր արուարձան-
ներովը , ու Գեթրեմոնը իր ա-
րուարձաններովը , երկու քաղաք
26 ԻՒՆ ։ Կահաթի որդւոցը մնա-
ցած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին , և անոնց ա-
րուարձանները ։
27 Ը Ու Ղևտացւոց ազգատոհմերէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն ապաւնողի համար
ապաստանի քաղաք ԸՆԼԻ-
ԲՐԱՅՄ Բասանի մէջ Գովղանը իր
արուարձաններով . նաև Բեեստա-
բան իր արուարձաններովը , երկու
28 քաղաք ԻՒՆ ։ Եւ Իսաքարի ցե-
ղէն՝ Կեսիոնը իր արուարձաններո-
վը , Դաբարաթը իր արուարձան-
29 ներովը , Ցերիմութը իր արուար-
ձաններովը , Ենգանիմը իր ա-
րուարձաններովը , չորս քաղաք
30 ԻՒՆ ։ Եւ Ասերի ցեղէն՝ Մա-
ասաղը իր արուարձաններովը , Աբ-
31 դօնը իր արուարձաններովը , Քեղ-
կաթը իր արուարձաններովը , և
Բոորը իր արուարձաններովը , չորս
32 քաղաք ԻՒՆ ։ Ու Նեփթաղիմի
ցեղէն՝ ապաւնողի համար ապաս-

տանի քաղաք ԸՆԼԻ-ՈՐԼԻՒՆ
Գալիլեայի մէջ Կադէսը իր ա-
րուարձաններովը . Նաև Եմմո-
դովը իր արուարձաններովը , ու
Կարթանը իր արուարձաններովը ,
33 իրեք քաղաք ԻՒՆ ։ Գերսո-
նեանց բոլոր քաղաքները անոնց
ազգատոհմներուն համեմատ տա-
սուիրեք քաղաք էին՝ ու անոնց ա-
րուարձանները ։
34 ե Եւ մնացած Ղևտացիներուն՝
Մերարիի որդւոցը ազգա-
տոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն՝
Ցեկնամը իր արուարձաններովը ,
Կարթան իր արուարձաններովը ,
35 Դեմնան իր արուարձաններովը ,
Նաալոլը իր արուարձաններով ,
36 չորս քաղաք ԻՒՆ ։ Եւ Ռուբենի
ցեղէն՝ Բոսորը իր արուարձաննե-
րովը , ու Ցասան իր արուարձան-
37 ներովը , Կադեմոթը իր արուար-
ձաններովը , ու Մեփայաթը իր
արուարձաններովը , չորս քաղաք
38 ԻՒՆ ։ Եւ Գադի ցեղէն՝ ապաս-
նողի համար ապաստանի քաղաք
ԸՆԼԻ-ՈՐԼԻՒՆ Գաղաադի մէջ
Ռամովթը իր արուարձաններովը ,
Նաև Մանայիմը իր արուարձաննե-
39 րովը , Եսեբոնը իր արուարձաննե-
րովը , Ցազերը իր արուարձան-
ներովը , ամէնը չորս քաղաք ԻՒՆ
40 ։ Ղևտացւոց ազգատոհմներէն
մնացած Մերարիի որդւոցը բոլոր
քաղաքները իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ իրենց վիճակովը տասուեր-
41 կու քաղաք եղաւ ։ Իսրայէլի որ-
դւոցը կալուածքներուն մէջ Ղև-
տացւոց բոլոր քաղաքները քառա-
սունուեօթը քաղաք էին , ու անոնց
42 արուարձանները ։ Այս քաղաքնե-
րուն ամէն մէկը իր բոլորտիքը
արուարձաններ ունէր . այս քա-
ղաքներուն ամէնն ալ այնպէս էր ։
43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ ԻՒՆ
բոլոր երկիրը , որուն որ անոնց հայ-
րերուն տալու երդում ըրեր էր . և
դանիկայ ժառանգեցին ու անոր
44 մէջ բնակեցան ։ զ Եւ Տէրը դադար
ամէն կողմէն հանդստացուց , ինչ-
պէս որ անոնց հայրերուն երդում
ըրեր էր . ու ի անոնց բոլոր թշնա-
միներէն բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց
դէմ դնել . Յեսու Տէրը անոնց ա-
մէն թշնամիները անոնց ձեռքը
45 տուաւ ։ Ը Եւ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար որչափ բարի խօսքեր որ
ղրկուցեր էր , անոնցմէ բան մը
չպակսեցաւ . ամէնն ալ կատա-
րուեցաւ ։

Ն·Ք·ԳՁ· 1444

Ը ԳԼ· Ի· 7։

ի ՀՊՐ 7 ։ Ցէս ա ՄՆ· Զ· 77։

ի ԳԼ· Ի· 8։

ո ԳԼ· Ի· 8։

ֆ ԹՒ· ԼԵ· 7։

ա ՕՆ· ԺԳ· 15։ ԺԸ· 18։ Իզ· 3։ Իը· 4, 13։

բ ԳԼ· ԺԱ· 23։ Իբ· 4։

ի բ Օր· Ե· 24։

Ը ԳԼ· Իդ· 14։

ԳԼ· Ի Ր

1 Երկուք ու կէս ցեղերը օրհնութիւնով տուա-
ներին կը խրկուին , 9 որոնք իրենց ճամբոր-
դութեանը մէջ վիայութեան սեղան մը կը շի-

Ն·ք·ՂՁ· 1444

Նէն ։ 11 Իսրայէլացիք կը գայթակղին ասբանիս վրայ ։ 21 Իսկ անոնք իրենց դիտաւորութիւնը կը բացատրեն ։

1 Ապն առաքը Ցեսու էրէն կանչեց Ռուբենեանները , Գադեանները 2 ըր ու Մանասէի կէս ցեղը , եւ անոնց ըսաւ , Տէրոջը ծառան Մովսէս ինչ որ ձեզի հրամայեր էր , դուք անոնց ամէնն ալ պահեցիք . Ես իմ խօսքս մտիկ ըրիք ամէն բանի մէջ որ ձեզի պատուիրեցի 3 ցի ։ Այսչափ շատ օրեր մինչեւ ասօր ձեր եղբայրները չըթողուցիք , և ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները ամրողջ" 4 պահեցիք ։ Ու հիմա ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրները հանգըստացուց , ինչպէս որ անոնց բսաւ . ուստի հիմա դարձէ՛ք , ձեր վրանները դացէ՛ք , դէպի որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը 5 ձեզի տուաւ ։ Միայն թէ աղէկ զգուշանալին ընէ՛ք ի գործ դնելու ան պատուիրանքը ու օրէնքը , որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց , Ես որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք , և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէ՛ք , ու անոր պատուիրանքները պահէ՛ք , և անոր յարի՛ք , ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը զանիկայ պաշտէ՛ք ։ 6 Ու Ցեսու օրհնեց զանոնք , և արձակեց . ու անոնք իրենց վրանները 7 դացին ։ (Եւ Մանասէի կէս ցեղին Մովսէս Խ-ծ տուեր էր Բասանի մէջ , Ես ֆ-ծ կէսին՝ Ցեսու անոնց եղբայրներուն հետ՝ Յորդանանու ասդիի կողմը տուաւ դէպ ի արեւմուտք ։) Ու երբոր Ցեսու զանոնք իրենց վրանները 8 խրկեց , զանոնք օրհնեց , Եւ անոնց խօսեցաւ ըսելով , Շատ հարըստութիւնով ու խիստ շատ անասուններով , արծաթով , ոսկիով , պղնձով , երկաթով ու խիստ շատ հանդերձներով ձեր վրանները դարձէ՛ք , ՚ի ձեր թշնամեաց աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէ՛ք ։ 9 Ուստի Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը քանանու երկիրը Սելովմ մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ գատուեցան գացին , որ իրենց ժառանգութեան երկիրը՝ այսինքն ի գաղաատու երկիրը երթան , որն որ Մովսէսին ձեռքովը ԽԾ-ծ Տէրոջը հրամանաւ առեր էին ։

10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ տեղուանքը եկան , ան կողմը որ քանանու երկրին մէջն է , Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը հոն Յորդանանու քովը մէկ սեղան մը շինեցին , երե- 11 ւելթով մեծ սեղան մը ։ Ու Իսրայէլի որդիքը ‘լսեցին որ ահա Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը և Մանասէին կէս ցեղը քանանու երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր էին , 12 սեղան մը շիներ են . Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին , Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովմի մէջ ժողվուեցան , որ անոնց վրայ երթան պատերազմելու համար ։ 13 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռուբենեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը խրկեցին Եղազարին որդին Փենէհէս քահանային , 14 ու անոր հետ տասը իշխան , այսինքն՝ Իսրայէլի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն մէ՛կմէկ իշխան , Յորոնց ամէն մէկը Իսրայէլի հազարաւորներուն նահապետ էր 15 Եւ անոնք գաղաադու երկիրը գացին Ռուբենի որդւոցը՝ Գադի որդւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին , և անոնց 16 հետ խօսեցան՝ ըսելով , Տէրոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ՚ըսէ , Ատ ի՞նչ մեղք է , որ դուք Իսրայէլի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Տէրոջմէ խոտորելով , Եւ այսօր Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն ընելու համար ձեզի սեղան շինեցիք ։ 17 Միթէ Փոգովրի անօրէնութիւնը պզտիկ բան մըն է մեզի , որ անկէ՝ մինչեւ ասօր չմաքրուեցանք , ու Տէրոջը ժողովքին վրայ ան հա- 18 րուածը եկաւ . Եւ դուք այսօր Տէրոջմէ խոտորեցաք . ուստի թէ որ դուք այսօր Տէրոջմէ ապստամբիք , ան ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկանայ ։ 19 Սակայն թէ որ ձեր կալուածոց երկիրը անմաքուր Եւ համարէք , Տէրոջը կալուածոց երկիրը անցէ՛ք , Ուր որ Տէրոջը խորանը կանգնած է , ու մեր մէջը ժառանգութիւն առէ՛ք . և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն ՚ի զատ ձեզի սեղան շինեցէ՛ք վ Տէրոջը ապստամբ մի՛ ըլլաք , ու մեզմէ ալ մի՛ ապստամբիք ։ 20 Երբոր Զարայեան Ախարը նզովաճէն ոՒնէվ մեղք գործեց , միթէ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկաւ , ու ան մարդը իր անօրէնութեանը մէջ մինակ չվեռաւ ։ 21 Եւ Ռուբենի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին , ու Իսրայէլի հա- 22 զարապետներուն ըսին , †Աստուածներուն Եհովայ Աստուածը , աստուածներուն Եհովայ Աստուածը" ինքը գիտէ . ու Իսրայէլն ալ

Ն·ք·ՂՁ· 1444

ԺԸ Օր·ԺԳ· 12 ; ԵՀ ։ Դատ· ի· 12 ։

Ի Դատ· ի· 1 ։

ԼՐ Օր·ԺԳ· 14 ։ Դատ· ի· 12 ։

Ի ԵԼ·Գ·25 ։ Թուա· իե· 7 ։

Ի Թուա· ա· 4 ։

Ի ՏՒս ՂՀ· ԺԷ· 8 , 9 ։ Բ Օր· ԺՐ· 13 , 14 ։

Հ Թուա· իե· 3 ։ 4 ։ Բ Օր· գ· 3 ։

Ն Թուա· ԺԳ· 22 ։

ՂԳԼ· ԺՐ· 1 ։

Գ Գ·Ե·1 , 5 ։

† Կամ՝ Աստուածները ըսաւ Աստուածը Եհովան է , աստուածները ըսաւ Աստուածը Եհովան է ։ Բ Օր·Ժ·17 ։

Ղ Թուա·Բ· 39 ։ Յոր·Ժ· 7 ։ իգ ·10 ։ Սաղ·խգ· 21 ։ ՀՀԺ·1 , 2 ։ Երեմ· ԺՐ· 3 ։ Բ Կոր·Ժա· 11 , 31 ։

Ա Թուա· ԼԲ· 20 ։ Բ Օր· գ·18 ։

Բ ԳԼ·ա·16 , 17 ։

* ԵՒՐ· պատուիրանքներուն պահպանութիւնը

Բ Օր·Գ·Ղ· 6 , 17 ։ Ժա· 22 ։

Ի Բ Օր· Ժ· 12 ։

Ղ Ծն· խէ· 7 ։ Եւ·ԼԹ· 43 ։ Գ·Ժգ· 13 ։ ԵՐԹագ· գ·18 ։ Ղուս· իգ ·50 ։

Ի ԳԼ· ԺԷ· 5 ։

Ը Թուա· Լա· 27 ։ ԱԹագ· Լ·14 ։

Ի Թուա· ԼԲ· 1 , 26 , 29 ։

Ն·ք·ԳԲ· 1444

Թող գիտնայ , Թէ որ ... քանը ապստամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը դէմ յանցանք գործելու համար ըլլի՛ , մեզ այսօր *չապրեցներ ։

* ԵԲր· մի՛ապրեցներ ։

23 ըրնէ ։ Թէ որ մեզի սեղան շինեցինք Տէրոջմէ ետ դառնալու համար , կամ անոր վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու համար , և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու համար , Տէրը ինքը

ՅբՕր· ժբ· 19։ աթաթ· ի· 16 ։

24 յանենութիւն ընէ ։ Այլ մենք ասիկայ մեր վախուն շինեցինք , մտածելով որ գուցէ վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոյդմէ Տէրոջը երկիւղը վերջը-

26 նեն ։ Ան պատճառաւ ըսինք ։ Հէ՛մա մեզի մէկ սեղան մը շինենք , ի՜այլ չէ Թէ ողջակէզի համար , ո՛չ

27 ալ զոհի համար , Այլ որպէս զի անիկայ *մեր ու ձեր մէջը՝ և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն մէջը վըկայութիւն ըլլայ , որ *մեր ողջակէզներովը , մեր պատարագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը Տէրոջը ծառայութիւնը Անոր առջևը ընենք , ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդուոյը չըսեն Թէ Դուք Տէ-

28 րոջմէ բաժին չունիք ։ Ու ըսինք , Թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը ա՜ ի՜նչ ըսելու ըլլան , պիտի ըսենք Թէ Տեսէ՛ք Տէրոջը սեղանին օրինակը՝ որն որ մեր հայրերը շինեցին , չէ Թէ ողջակէզի համար կամ զոհի համար , հապա մեր ու ձեր մէջը վկայութիւն մը ըլլալու հա-

29 մար ։ Քու լինի որ մենք Տէրոջմէ ապստամբինք , ու այսօր Տէրոջմէ ետ դառնալով , խորանին առջևը եղող մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն 'ի զատ՝ *ողջակէզի համար , հացի ընծայի համար և զոհի համար սե-

*ԲՕր· ժբ· 13, 14 ։

դան շինենք ։

30 Ու երբոր Փենէհէս քահանան և անոր հետ եղող ժողովքին իշխանները , ու Իսրայէլին հազարապետները Ռուբենի որդուոյը , Գադի որդուոյը ու Մանասէի որդուոյը խօսքերը լսեցին , իրենց հաճոյ

31 երևցաւ ։ Ու Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան Ռուբենի որդուոյը , Գադի որդուոյը ու Մանասէի որդուոյը ըսաւ ։ Այսօր գիտցանք որ Տէրը *մեր մէջն է , որովհետև դուք Տէրոջը դէմ սա յանցանքը չգործեցիք , և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք ։

*Ն· ք· ԳԲ· 1444

Ղ Ա Մ· ԻԹ· 20 ։ Նեեմ· բ· 6 ։ Դան· բ· 19 ։ Ղու· բ· 28 ։

ԼԳ· Իդ· 27։

32 Ա՛յսպէս Եղիազարին որդին Փենէհէս քահանան և իշխանները Ռուբենի որդուոյը ու Գադի որդուոյը քովէն՝ Գաղաադու երկրէն՝ Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդուոյը դարձան , և անոնց լուր բերին ։

33 Ու սա բանը Իսրայէլի որդուոյը հաճոյ երևցաւ , և Իսրայէլի որդիքը Աստուած օրհնեցին , ու Ռուբենի որդուոյը և Գադի որդուոյը բնակած երկիրը կործանելու համար անանց վրայ երթալը պատե-

34 րազմինք՝ չըսին ։ Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի որդիքը ան սեղանին անունը Ա՛վ՛յո՜ւ-Ի՜ն դրին ։ որովհետև ըսին , Անիկայ մեր մէջը վկայ է , որ թէ Աստուածը Եհովան է ։

ԳԼ · Ի Գ

1 Յեսու իր մեռնելէն առաջ կը յորդորէ Իսրայէլացիները , 3 յիշելով Աստուծոյ բոլոր բարերարութիւնները , 5 և խոստումնքները , 11 ու սպառնալիքները ։

ԻԲր 1427

1 Ետքը շատ օրերէն եղաւ՝ որ Տէրը *հանգստացուցեր էր Իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներէն , Եսուս Բ Ներացած ու

2 տարիքը առած էր ։ Եւ Յեսուս *կանչեց բոլոր Իսրայէլը՝ անոր ճերները՝ իշխանները՝ դատաւորները ու ոստիկանները , և անոնց ըսաւ ,

3 Ես ծերացայ ու տարիքս առի ։ Եւ դուք տեսաք ան ամէնը , որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր առջևը ըրաւ ասոնց բոլոր ազգերուն համար ։ քանզի ձեր *Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար

4 պատերազմ ըրաւ ։ Նայեցէ՛ք , Ես ձեզի սա մնացած բոլոր ազգերը վիճակով ժառանգութիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ , Յորդանանէն՝ *իմ կոտրած բոլոր ազգերովս մինչև տեղ՝ մինչև մեծ ծովը դէպ 'ի արև-

5 մուտք ։ Եւ ձեր Տէր Աստուածը *ինքը ձեր առջևէն պիտի հալածէ զանոնք ու պիտի վռնտէ , և ասոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք , Է՛ինչպէս որ ձեր Տէր Աս-

6 տուածը ձեզի ըսաւ ։ Ըլլատի խիստ ժիր եղէք , որ Մովսէսին օրինաց դրքին մէջը գրուած բոլոր բաները զգուշութեամբ 'ի գործ դնէք , Ե՛ու անկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը

7 չխոտորիք ։ Որպէս զի ձեր քովը մնացած *ասա ազգերուն †հետ չըխառնուիք՛ , ու *անոնց աստուածներուն անունները չյիշէք , և ասոնցմով երդում չընէք , ու անոնց

8 երկրպագութիւն չընէք ։ Հապա *ձեր Տէր Աստուծոյն յարիք , ինչ-

9 պէս որ մինչև սա օրս ըրիք ։ Ե՛ Եւ Տէրը ձեր առջևէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր վռնտեց , ու մինչև սա օրս *ձեր մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դնել ։

10 Ձեզմէ մէկը *անոնց հազարը պիտի

Ն·Ք·ԳՓ· Իսր 1427

Հ ԵԼ· ԺԳ· 14։ իգ·27։ բ Օր· գ· 22։

Յ ԳԼ·ԻԲ· 5։

Ղ ԵԲԲ· Ժ· 38, 39։ բ ՊԱԼ· բ· 20, 21։

Ֆ Բ Օր· է· 3։

Յ Դ Ա Ա· Բ· 3։

Յ ԵԼ· ԻԳ· 33։ ԹՈՒ· ԼԳ· 55։ բ Օր· է· 16։ գ ԹԱԳ· Ժ Ա· 4։

Ն Գ ԹԱԳ·Բ· 2։ ՏԵՍ ԵՐԲ· Լ Թ· 27։

Ղ ԳԼ· ԻՍ· 45։ ՂՈՒ· Իս· 33։

Ոբ Օր· Իբ· 68։

Ղ Ղ Ա· Իգ· 16։ բ Օր· Իր· 15, 16, ՃՃ։

Ն·Ք·ԳՓ· Իսր 1427

Հալածէ, քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը պատերազմի, ինչպէս որ ձեզի բաւ։

11 Յ Ուստի ձեր անձերուն ազդէկ զգուշութիւն ընէք, որ ձեր Տէր
12 Աստուածը սիրէք։ Բայց Թէ որ անկէ Դադառնալու ըլլաք, ու ձեր քովը մնացած ազգերուն մնաք, յորդին յարիք, և անոնց հետ խնամութիւն ընէք, ու դուք անոնց հետ խառնուիք, և անոնք ալ
13 ձեզի հետ, Ստոյգ գիտցէք որ Յ ձեր Տէր Աստուածը մէյմըն ալ ան ազգերը ձեր առջևէն պիտի չվռնտէ. Յ չապա անոնք ձեզի որոգայթ ու դայթակղութիւն պիտի ըլլան, և ձեր կողերուն խթաններ, ու ձեր աչքերուն փուշեր, մինչև որ բնաջինջ ըլլաք ան բարի երկրին վրայէն, որն որ ձեր Տէր
14 Աստուածը ձեզի տուաւ։ Եւ ահա ես այսօր Համն երկրին ճամբան կ'երթամ, ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը գիտէք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որչափ բարի խօսքեր որ ըսաւ, Համոնցմէ բան մը չպակսեցաւ. անոնց ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ, անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը դետի-
15 նը չկնաւ։ Ո Ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածոյն ձեզի համար ըրած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կատարուեցաւ, նոյնպէս ալ Տէրը Համն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ, մինչև որ բնաջինջ ընէ ձեզ աս բարի երկրին վրայէն, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
16 տուաւ։ Թէ որ ձեր Տէր Աստուածոյն ձեզի պատուիրած ուխտը զանց ընէք, ու երթաք օտար աստուածներ պաշտէք, և անոնց երկրպագութիւն ընէք, Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի, ու ան ձեզի տուած բարի երկրին վրայէն շուտով պիտի կորսուիք։

ԳԼ· ԻԴ

1 Ցեսու Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Սիւքեմի մէջ կը ժողվէ։ 2 Թարայէն սկսելով՝ Համառօտաբար կը պատմէ Աստուծոյ բարերարութիւնները, 14 և անոնց ու Աստուծոյ մէջտեղը եղած ուխտը կը նորոգէ։ 26 Ան ուխտին վկայութիւն ըլլալու քարը։ 29 Ցեսուին տարիքը, մահը և թաղումը։ 32 Յովսեփին ոսկորներուն թաղումը։ 33 Եղիազար քահանային մահը։

1 Ցեսու Իսրայէլի ամէն ցեղերը Սիւքեմի մէջ ժողվեց, ու Իսրայէլի ծերերը, իշխանները, դատաւորները և ոստիկանները կանչեց. ու անոնք Աստուծոյ առջևը
2 կայնեցան։ Եւ Ցեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ո Առաջ

ձեր հայրերը՝ Աբրահամին հայրը ու Նաբովրին հայրը թարա՝ * Գետին անդիի կողմը բնակեցան, և Հստար
3 աստուածները պաշտեցին։ Ու Ղես ձեր հայրը Աբրահամը Գետին անդիի կողմէն առի, ու զանիկայ քանաան բոլոր երկրին մէջը պտըտցուցի, և անոր սերունդը շատցուցի,
4 ու Հ Իսահակը անոր տուի. Եւ Իսահակին Ցակորը ու Եսաւը տուի. ու Բ Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի. Ժ և Ցակոբ ու անոր
5 որդիքը Եգիպտոս իջան։ Եւ Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեցի՝ Եգիպտոսը զարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը ըրի,) ետքը ձեզ հանեցի։
6 Ուստի ես Ի ձեր հայրերը Եգիպտոսէն հանեցի, և Ծ դուք ծովը եկաք. Ու Եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչև Կարմիր ծովը ձեր հայրերունետևէն հե-
7 ղան։ Ան ատենը անոնք Ճ Տէրոջը աղաղակեցին, Ն և անիկայ ձեր ու Եգիպտացւոց մէջտեղը խաւար դրաւ, ՂՈՒ ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց. և Ֆ ձեր աչքերը Եգիպտոսի մէջ ըրած բաները տեսան. ու Ց շատ ժամանակ
8 անապատին մէջը բնակեցաք։ Ետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը, Ո ու ձեզի հետ պատերազմ ըրին. և զանոնք ձեր ձեռքը տուի, ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք. և զանոնք ձեր առջևէն բնաջինջ ըրի։
9 Ետքը Մովաբի թագաւորը Սեպփորեան Բաղակ ելլաւ, ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ ըրաւ, և Հ մարդ խրկեց Բէովրեան Բաղաամը
10 կանչելու, որ ձեզ նզովէ. Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել. Ու անիկայ ձեզ բոլորովին օրհնեց, և անոր ձեռքէն ձեզ ազատեցի։
11 Ետքը Ց Յորդանանէն անցնելով Երիքովը եկաք, ու Ե երիքովի բնակիչները՝ Ամորհացիները՝ Փերեզացիները՝ Քանանացիները՝ Քետացիները՝ Գերգեսացիները՝ Խաւացիները ու Ցերուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ ըրին, ու զանոնք ձեր
12 ձեռքը տուի. Եւ Ը ձեր առջևէն իշամեղուները խրկեցի, որ զանոնք՝ այսինքն Ամորհացւոց երկու թագաւորները ձեր առջևէն վռնտեցին. Ո ոչ քու սրովդ և ոչ քու
13 աղեղովդ վ Ը ընտ Ե ցաւ. Ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի, որ դուք անոր մէջը չաշխատեցաք, և Ի քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք, ու անոնց մէջը կը բնակիք. Ա կ'ուտէք ան այգիներէն ու ձիթենիներէն, որ դուք չտնկեցիք։
14 Ո Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն

* ՅՈ՛ Եփրատին

Ե Ծն· լ· 53։

Ը Ծն· Ժբ· 1։ Գաղ· է· 2, 3։

Ե Ծն· իա· 2, 3։ Սպր· ՃԻԷ· 3։

Ը Ծն· իե· 24, 25, 26։

Ը Ծն·լգ·8։ բ Օր·բ·5։

Ժ Ծն· խգ· 1, 6։ Գաղ· է· 15։

Է ԵԼ·գ·10։

Ը ԵԼ·է·բ· ԼԹ·Ժ·ԺԸ։

Ի ԵԼ· Ժբ· 37, 51։

Ի ԵԼ·ԺԳ·2։

Լ ԵԼ·ԺԳ·9։

Հ ԵԼ·ԺԳ·10։

Յ ԵԼ·ԺԳ·20։

Ղ ԵԼ·ԺԳ·27, 28։

Ֆ բ Օր·գ· 34։ ԽԹ·2։ Ց ԳԼ·է·6։

Յ Թու·իա· 21, 33։ բ Օր·բ·32։ գ·1։

Ն Տէս Դատ· Ժ Ա· 25։

Ղ Թու·իբ· 5։ բ Օր· իգ·4։

Ոբ Օր·իգ· 5։

Ղ Թու·իգ· 11, 20։ իշ· 10։

Պ ԳԼ·գ·14, 17։ գ·10, 11, 12։

Ջ ԳԼ·ջ·1։ Ժ·1։ Ժ Ա· 1։

Որ ԵԼ·իգ·28։ բ Օր·է·20։

Ա Սպգ·իգ· 3, 6։

Է Օր· ջ· 10, 11։ ԳԼ· Ժ Ա· 13։

Ոբ Օր·Ժ· 12։ աԹագ· Ժբ· 24։

վախցէք , և անոր ։ հաւատարմու֊
թեամբ ու ճշմարտութեամբ ծա֊
ռայութիւն ըրէք , և զան ա֊
տուածները՝ որոնց ձեր հայրերը
գետին անդին կողմը ու ֊եգիպ֊
տոսի մէջ ծառայութիւն ըրին ,
մէկդի ձգեցէք , և Տէրը պաշտե֊
15 ցէք ։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծա֊
ռայութիւն ընելը ձեզի հաճոյ
չերեւնար , ։ ձեզի ընտրեցէք այսօր
թէ ո՛վ պիտի պաշտէք , ։ գետին
անդին կողմը ձեր հայրերուն պաշ֊
տած աստուածները , թէ ։ Ամո֊
հայոց աստուածները որ դուք ա֊
նոնց երկրին մէջը կը բնակիք .
։ բայց ես ու իմ տունս Եհովան
պիտի պաշտենք ։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Քաւ լեցի , որ
մենք Եհովան թողունք և ուրիշ
17 աստուածներ պաշտենք . Քանզի
*Եհովան ինքն է մեր Աստուածը՝ ,
որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի
երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առ֊
ջեը ասա մեծ նշաններն ըրաւ , ու
մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամ֊
բուն մէջ և ամէն ազգերուն մէջ ,
18 որոնց մէջէն որ անցանք ։ Ու Եհո֊
վան բոլոր ազգերը ու ֊ երկրիս
մէջ բնակող Ամորհայիները մեր
առջեւէն վռնտեց . մենք ալ Եհո֊
վան պիտի պաշտենք , որովհետև
մեր Աստուածը ինքն է ։
19 Եւ Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ ,
֊Դուք չէք կրնար Եհովան պաշ֊
տել , քանզի անիկայ Բ սուրբ Աս֊
տուած է . ու անիկայ ։նախանձոտ
Աստուած ըլլալով՝ ։ձեր յան֊
ցանքները ու մեղքերը չներեր ։
20 Քանզի Երբոր Եհովան թողուք
ու օտար աստուածները պաշտէք ,
Ետ ատենը պիտի դառնայ , ու ձեզ
ղ բարիք ։րնելուն տեղը՝ ձեզ
չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։
21 Եւ ժողովուրդը Ցեսուին ըսաւ ,
Չէ . Հապա մենք Եհովան պիտի
պաշտենք ։
22 Ու Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ ,
Դուք ձեր անձանց վկայ էք , որ
Բ դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝
զանիկայ պաշտելու համար . (ու
23 անոնք ըսին , Վկայ ենք .) Ուրեմն
հիմա ։ձեր մէջը եղած օտար աս֊
տուածները վերցուցէք , և ձեր
սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
24 դարձուցէք ։ Ու ժողովուրդը Ցե֊
սուին ըսաւ , Մենք մեր Տէր Աս֊
տուածը պիտի պաշտենք , ու ա֊
նոր խօսքը մտիկ ընենք ։
25 Եւ Նոյն օրը Ցեսու ։ժողովուրդ֊
դին հետ ուխտ ըրաւ , ու ։ Սիւքե֊
մի մէջ անոր կանոն ու դատաստան
26 դրաւ ։ Եւ Ցեսու էաս խօսքերը
Աստուծոյ օրինաց դրքին մէջ դրե֊
ցաւ , ու Նմկ մեծ քար մը առաւ ,
և զանիկայ Տէրոջը սրբարանին քո֊
վը եղած Բ բեւեկնին տակը ֊կանգ֊
27 նեց ։ Ու Ցեսու բոլոր ժողովուրդ֊
դին ըսաւ , Ահա աս քարը ։մեզի
վկայ ըլլայ , քանզի հասկայ Տէրոջ
ը մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը
լսեց . ուստի ասիկայ ձեզի վկայ
ըլլայ , որ չըլլայ Թէ ձեր Աստուա֊
28 ծը ուրանաք ։ Ետքը ՝Ցեսու ժո֊
ղովուրդը արձակեց , ֊ ամէն մարդ
իր ժառանգութեանը ։ֆնաց ։
29 Ղեւ աս բաներէն ետքը Տէրոջը
ծառան Նաւեան Ցեսու մեռաւ ,
հարիւր տասը տարեկան ընկ֊ւ ։
30 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ Գաաս լեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը
։թամնաթ սարայի մէջ Թաղե֊
ցին ։
31 Եւ Ցեսուին բոլոր օրերուն մէջ ,
ու Ցեսուէն ետքը ողջ մնացող և
Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած ա֊
մէն գործքերը գիտցող ծերերուն
բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլ Տէ֊
րոջը ծառայութիւն ըրաւ ։
32 Եւ ։Յովսեփին ոսկորները՝ որ
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հա֊
ներ էին , Սիւքեմի մէջ Թաղե֊
ցին ադարակին ան մասին մէջ ,
Լորն որ Յակոբ Սիւքեմի Հօրը Ե֊
մմորին որդիներէն Հարիւր ։կտոր
արծաթի՝ ծախու առեր էր . ու
անիկայ Յովսեփի որդւոցը ժա֊
ռանգութիւն եղաւ ։
33 Ահարոնի որդին Եղիազար ալ
մեռաւ , ու զանիկայ Եփրեմի լեռը՝
անոր որդւոյն ։ փենէհեսին տրուած
բլուրին վրայ Թաղեցին ։

ն ։ ք ։ ղէ ։ Իբբ 1427

Բ Ես ։ ժէ ։ 1 ։ ի ։ 5 ։ Բ Օր ։ ժը ։ 13 ։ Սաղ ։ ճժթ ։ 1 ։ բ Կոր ։ ա ։ 12 ։ Եփե ։ գ ։ 24 ։
3 Հմր 2 ։ 23 ։ Ղև ։ ժէ ։ 7 ։ Եզկ ։ ի ։ 18 ։
– Եզկ ։ ի ։ 7 , 8 ։ իգ ։ 3 ։
† Տես Հը֊ռութ ։ ա ։ 15 ։ գթագ ։ ժը ։ 21 ։ Եզկ ։ ի ։ 39 ։ Յօն ։ գ ։ 67 ։
+ Հմր 14 ։
°Եղ ։ իգ ։ 24 , 32 ։ 33 ։ ԼԳ ։ 15 ։ Բ Օր ։ ժգ ։ գ ։ իթ ։ 18 ։ Դատ ։ գ ։ 10 ։
‡ Ես ։ ժը ։ 19 ։
* Պա՛ս մեր Եհովայ Աս֊տուածը ինքն է ,

֊ Մատ ։ գ ։ 24 ։
Բ Ղէ ։ ժթ ։ 2 ։ ութագ ։ գ ։ 20 ։ Սաղ ։ ղթ ։ 5 , 9 ։ Նա ։ ե ։ 16 ։
† Եզ ։ ի ։ 5 ։
ֆ Եզ ։ իգ ։ 21 ։
Բ Մն ։ իբ ։ 9 ։ Բ Մն ։ ժե ։ 2 ։ Եզր ։ ը ։ 22 ։ Նա ։ ա ։ 28 ։ կե ։ 11 , 12 , Բ֊րեմ ։ ժէ ։ 13 ։
ՂԻ ։ իգ ։ 15 ։ Նա ։ կէ ։ 10 ։ Գոր ։ ե ։ 42 ։
† ԵՔբ ։ ընե֊լէն եառքը՝ Ե Սաղ ։ ճժթ ։ 173 ։

վախցէք , և անոր ։ հաւատարմու֊թեամբ ու ճշմարտութեամբ ծա֊ռայութիւն ըրէք , և զան ա֊տուածները՝ որոնց ձեր հայրերը գետին անդին կողմը ու ֊եգիպ֊տոսի մէջ ծառայութիւն ըրին , մէկդի ձգեցէք , և Տէրը պաշտե֊
15 ցէք ։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծա֊ռայութիւն ընելը ձեզի հաճոյ չերեւնար , ։ ձեզի ընտրեցէք այսօր թէ ո՛վ պիտի պաշտէք , ։ գետին անդին կողմը ձեր հայրերուն պաշ֊տած աստուածները , թէ ։ Ամո֊հայոց աստուածները որ դուք ա֊նոնց երկրին մէջը կը բնակիք . ։ բայց ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք ։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Քաւ լեցի , որ մենք Եհովան թողունք և ուրիշ
17 աստուածներ պաշտենք . Քանզի *Եհովան ինքն է մեր Աստուածը՝ , որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց , և ինքը մեր աչքերուն առ֊ջեը ասա մեծ նշաններն ըրաւ , ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամ֊բուն մէջ և ամէն ազգերուն մէջ ,
18 որոնց մէջէն որ անցանք ։ Ու Եհո֊վան բոլոր ազգերը ու ֊ երկրիս մէջ բնակող Ամորհայիները մեր առջեւէն վռնտեց . մենք ալ Եհո֊վան պիտի պաշտենք , որովհետև մեր Աստուածը ինքն է ։
19 Եւ Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ , ֊Դուք չէք կրնար Եհովան պաշ֊տել , քանզի անիկայ Բ սուրբ Աս֊տուած է . ու անիկայ ։նախանձոտ Աստուած ըլլալով՝ ։ձեր յան֊ցանքները ու մեղքերը չներեր ։
20 Քանզի Երբոր Եհովան թողուք ու օտար աստուածները պաշտէք , Ետ ատենը պիտի դառնայ , ու ձեզ ղ բարիք ։րնելուն տեղը՝ ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։
21 Եւ ժողովուրդը Ցեսուին ըսաւ , Չէ . Հապա մենք Եհովան պիտի պաշտենք ։
22 Ու Ցեսու ժողովուրդին ըսաւ , Դուք ձեր անձանց վկայ էք , որ Բ դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝ զանիկայ պաշտելու համար . (ու
23 անոնք ըսին , Վկայ ենք .) Ուրեմն հիմա ։ձեր մէջը եղած օտար աս֊տուածները վերցուցէք , և ձեր սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
24 դարձուցէք ։ Ու ժողովուրդը Ցե֊սուին ըսաւ , Մենք մեր Տէր Աս֊տուածը պիտի պաշտենք , ու ա֊նոր խօսքը մտիկ ընենք ։
25 Եւ Նոյն օրը Ցեսու ։ժողովուրդ֊դին հետ ուխտ ըրաւ , ու ։ Սիւքե֊մի մէջ անոր կանոն ու դատաստան
26 դրաւ ։ Եւ Ցեսու էաս խօսքերը Աստուծոյ օրինաց դրքին մէջ դրե֊ցաւ , ու Նմկ մեծ քար մը առաւ , և զանիկայ Տէրոջը սրբարանին քո֊վը եղած Բ բեւեկնին տակը ֊կանգ֊
27 նեց ։ Ու Ցեսու բոլոր ժողովուրդ֊դին ըսաւ , Ահա աս քարը ։մեզի վկայ ըլլայ , քանզի հասկայ Տէրո֊ջը մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը լսեց . ուստի ասիկայ ձեզի վկայ ըլլայ , որ չըլլայ Թէ ձեր Աստուա֊
28 ծը ուրանաք ։ Ետքը ՝Ցեսու ժո֊ղովուրդը արձակեց , ֊ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը ։ֆնաց ։
29 Ղեւ աս բաներէն ետքը Տէրոջը ծառան Նաւեան Ցեսու մեռաւ , հարիւր տասը տարեկան ընկ֊ւ ։
30 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ Գաաս լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը ։թամնաթ սարայի մէջ Թաղե֊ցին ։
31 Եւ Ցեսուին բոլոր օրերուն մէջ , ու Ցեսուէն ետքը ողջ մնացող և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած ա֊մէն գործքերը գիտցող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլ Տէ֊րոջը ծառայութիւն ըրաւ ։
32 Եւ ։Յովսեփին ոսկորները՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հա֊ներ էին , Սիւքեմի մէջ Թաղե֊ցին ադարակին ան մասին մէջ , Լորն որ Յակոբ Սիւքեմի Հօրը Ե֊մմորին որդիներէն Հարիւր ։կտոր արծաթի՝ ծախու առեր էր . ու անիկայ Յովսեփի որդւոցը ժա֊ռանգութիւն եղաւ ։
33 Ահարոնի որդին Եղիազար ալ մեռաւ , ու զանիկայ Եփրեմի լեռը՝ անոր որդւոյն ։ փենէհեսին տրուած բլուրին վրայ Թաղեցին ։

ն ։ ք ։ ղէ ։ Իբբ 1427

Ը Հմր 14 ։
Ես ։ լե ։ 2 ։ Դատ ։ ֆ ։ 16 ։ աթագ ։ ե ։ 3 ։

։ Ես Եզ ։ ժե ։ 25 ։ գ թագ ։ ժա ։ 17 ։
֊ Հմր 26 ։
Բ Օր ։ լա ։ 24 ։
Ես Դատ ։ թ ։ 6 ։
Ես ։ լե ։ 4 ։
Ես ։ իբ ։ 18 ։ Գլ ։ գ ։ 3 ։
Ես ։ լա ։ 48 , 52 ։ Բ Օր ։ լա ։ 19 , 21 , 26 ։ Գլ ։ իբ ։ 27 , 28 , 34 ։
Բ Օր ։ լբ ։ 1 ։

Իբբ 1426

Դատ ։ բ ։ 6 ։
Դատ ։ բ ։ 8 ։
Գլ ։ ժթ ։ 50 ։ Դատ ։ բ ։ 9 ։

Ես Բ Օր ։ ժա ։ 2 ։ լա ։ 13 ։
Դատ ։ բ ։ 7 ։
։ Ես ։ ե ։ 25 ։ Եզ ։ գ ։ 19 ։

։ Ես Եզ ։ ժե ։ 25 ։ գ թագ ։ ժա ։ 17 ։

Իբբ 1420

Եզ ։ գ ։ 25 ։ Դատ ։ ի ։ 28 ։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յուդայի ու Շմաւոնի ցեղերուն զօրքերը ։ 4 Ադոնիբեզեկ իրաւունքով կը պատժուի ։ 8 Երուսաղէմ կ'առնուի ։ 10 Քեբրոն կ'առնուի ։ 11 Գոթոնիէլ Դաբիրը առնելուն համար , Աքսան իրեն կնութեան կը տրուի ։ 16 Կենեցիները Յուդայի հետ կը բնակին ։ 17 Հորմա , Գազա , Ասկազոն ու Ակկարոն կ'առնուին ։ 21 Բենիամինացոց գործերը ։ 22 Յովսեփի որդիքը Բեթէլը կ'առնեն ։ 30 Զաբուղոնի , 31 Ասերի , 33 Նեփթաղիմի , 34 ու Դանի ցեղերուն գործերը ։

1 Յետ Յեսուին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին ու ըսին , Մեզի համար քանանացւոց վրայ առաջ ո՛վ ելլէ՝

2 անոնց հետ պատերազմելու ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Յուդա թող ելլէ . ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի ։

3 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին ըսաւ , Ինծի հետ իմ վիճակս ելլէր , ու քանանացւոց հետ պատերազմինք , և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ . ու Շմաւոն անոր

4 հետ դնաց ։ Եւ Յուդա ելաւ , ու Տէրը քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ . ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ տասը հա-

5 զար մարդ կոտորեցին ։ Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան , ու քանանացիները և փերեզացիները զար-

6 կին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ փախաւ . բայց անոնք անոր եւեւէն իյնալով զանիկայ բռնեցին , ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն մէծ մատները

7 կտրեցին ։ Եւ Ադոնիբեզեկ ըսաւ , Ձեռքերնուն ու ոտքերնուն մէծ մատները կտրած եօթանասուն թագաւորներ իմ սեղանիս տակը կ'ուզէին ճղեռնտեղը կը ժողվէին . ես ինչպէս որ ըրի , Ատուած ալ ինծի այնպէս հատուցում ըրաւ ։ Եւ զանիկայ Երուսաղէմ տարին , ու հոն մեռաւ ։

8 Եւ Յուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով գանիկայ առին , ու սուրի բերնէ անցընելով քաղաքը կրակով այրեցին ։

9 Ետկէտ եւս Յուդայի որդիքը վար իջան , որ լեռնակողմը ու հարաւային կողմը ու դաշտի մէջ բնակող քանանացւոց դէմ պա-

10 տերազմին ։ Եւ Յուդա քեբրոնի մէջ բնակող քանանացիներուն վրայ դնաց . (ու քեբրոնին անունը առաջուց Կարիաթարբա էր .) և անոնք Սեսին , Ախիմանը ու Թոլմին զար-

11 կին ։ Ետ անկէ Դաբիրի բնակիչացը վրայ դնաց . (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթ սեփեր

12 էր .) Եւ Քաղէբ ըսաւ , Ո՛վ որ Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առնէ , իմ աղջիկս Աքսան անոր կնու-

13 թեան պիտի տամ ։ Ուստի Քաղէբին պզտիկ եղբօրը Կենազի որդին Գոթոնիէլ զրաւ առաւ զանիկայ . և Քաղէբ իր աղջիկը Աք-

14 սան անոր կնութեան տուաւ ։ Ուերբոր աղջիկը անոր կ'երթար , զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն ադարակ մը ուզէ , և էշէն վար իջաւ . ու Քաղէբ ըսաւ անոր ,

15 Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ , Ինծի օրհնութիւն տուր . որովհետև ինծի հարաւային երկիր մը տուիր , ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր ։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ անոր ։

16 Եւ Մովսէսին աներոջը կենեցիին որդիքը Յուդայի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Հարադի հարաւային կողմը եղող Յուդայի անապատը ելան , ու գացին ժողովուրդին հետ բնակելու ։

17 Ետ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ դնաց . ու Սեփաթի մէջ բնակող քանանացիները զարկին , և զանիկայ նզովեցին , ու ան քաղաքին անունը Հորմա կոչեցին ։

18 Ետքը Յուդայեանք Գազան ու անոր սահմանը , և Ակկարոնը ու անոր սահմանը , և Ազովտը ու անոր սահմանը , և Ակկարոնը ու

19 անոր սահմանը առին ։ Եւ Տէրը Յուդային հետ էր , ու անիկայ լեռնայր տիրեց , բայց հովիտներուն բնակիչները չկրցան վռնտել , քանզի անոնք երկաթէ կառքեր

20 ունէին ։ Ու քեբրոնը Քաղէբին տուին , ինչպէս որ Մովսէս ըսեր էր . ու անկէ Ենակին իրեք որդիները վռնտեց ։

21 Եւ Բենիամինի որդիքը Երու-

Ը Յես . ժդ . 15 ; ժե . 13 , 14 ։

Ը Յես . ժե . 15 ։

1444

ժ Յես . ժե . 16 , 17 ։

Է ԳԼ . գ . 9 ։

Լ Յես . ժե . 18 , 19 ։

Է Ծն . ԼԳ . 11 ։

ժ ԳԼ . գ . 11 , 17 ; աԹագ . ժե . 6 ; ա Պն . բ . 55 ։ Երեմ . Լե . 2 ։

իբր 1425

Ի Բ Օր . ԼԳ . 3 ։

Հ Թես . ի . 1 ։

Ն Թես . ժ . 32 ։

Ղ Հմր 3 ։

Ճ Թես . ի . 3 ; Յես . ժԹ . 4 ։

* ՚ի՝ նղովք ։

Մ Յես . ժ . 22 ։

Յ Հմր 2 ։ գ Թագ . ժը . 7 ։

Ն Յես . ժե . 16 , 18 ։

Ղ Թես . ժդ . 24 ։ Բ Օր . ա . 36 ; Յես . ժդ . 9 , 13 ; ժե . 13 , 14 ։

** Տ՚ն Յես . ժե . 63 ։ ժը . 28 ։

— Թես . իե . 21 ։ ԳԼ . ի . 18 ։

Բ Ծն . իԹ . 8 ։

Է Հմր 17 ։

Ը ա Թագ . ժ . 8 ։

Ի Ղե . իգ . 19 ։ աԹագ . ժե . 33 ։ Յակ . բ . 13 ։

Ղ Տ՚ն Յես . ժե . 63 ։

Ճ Յես . ժ . 36 ։ ժ . 21 ։ ժե . 13 ։

սաղեմի մէջ բնակող Ցեբուսացի-
ները չվռնտեցին . ու Ցեբուսացիք
Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսա-
ղեմի մէջ բնակեցան մինչև աս օրս :
22 Եւ Յովսեփին տունն ալ Բե-
թէլի վրայ ելան , և Տէրը անոնց
23 հետ էր : Եւ Յովսեփին տունը
Բեթէլը լրտեսեցին . (ու ան քա-
ղաքին անունը առաջուց Լուզ
24 էր .) Եւ պահապանները մարդ մը
տեսան որ ան քաղաքէն կ'ելլէր ,
ու անոր ըսին , Շնորհք ըրէ , քա-
ղաքը մտնելու կողմը մեզի յու-
ցո՛ր , ու՝ քեզի ողորմութիւն կ'ը-
25 նենք : Եւ անկայ քաղաքը մտնե-
լու կողմը ցուցուց անոնց . ու քա-
ղաքը սուրի բերնէ անցուցին , բայց
ան մարդը և անոր բոլոր ազգատոհ-
26 մը թող տուին . Ու ան մարդը
հետացաւ երկիրը դնաց , և հոն
մէկ քաղաք մը շինեց , ու անոր
անունը Լուզ կոչեց , և մինչև աս
օրս անոր անունը աս է :
27 Ու Մանասէ՝ Բեթսանը և ա-
նոր դիւղաքաղաքները , Թանաքը
ու անոր դիւղաքաղաքները , Դով-
րի բնակիչները և անոր դիւղաքա-
ղաքները , Յեզրեղամի բնակիչները
ու անոր դիւղաքաղաքները , Մա-
կեդովի բնակիչները ու անոր դիւ-
ղաքաղաքները չզարկաւ . և քա-
նանացիք կամակորութեամբ աս
28 երկրին մէջ բնակեցան : Ու երբոր
Իսրայէլ ուժովցաւ , քանանացի-
ները հարկատու ըրաւ , բայց զա-
նոնք բոլորովին չվռնտեց :
29 Եփրեմ ալ՝ Գազերի մէջ բնա-
կող քանանացիները չվռնտեց . ու
քանանացիք անոր հետ Գազերի
մէջ բնակեցան :
30 Զաբուղոն կեթրոնի բնակիչ-
ները և Նաահոլի բնակիչները չը-
վռնտեց . ու քանանացիք անոնց
մէջը բնակելով հարկատու եղան :
31 Ասեր Ակքովի բնակիչները ու
Սիդոնի , Աքղաբի , Աքզիբի ,
Ելբայի , Ափեկի ու Բոորի բնա-
32 կիչները չվռնտեց . Հապա Աս-
բեանք ան երկիրը բնակող քա-
նանացւոց մէջ բնակեցան , որով-
հետև զանոնք չվռնտեցին :
33 Նեփթաղիմ Բեթսամիսի ըր-
նակիչները ու Բեթանաթի բնա-
կիչները չվռնտեց , հապա ան եր-
կիրը բնակող քանանացւոց մէջը
բնակեցան . և Բեթսամիսի ու
Բեթանաթի բնակիչները անոր
հարկատու եղան :
34 Եւ Ամորհացիք Դանի որդիները
լեռան վրայ նեղը ձգեցին , քանզի
անոնց թող չտուին որ հովիտները
35 իջնեն : Ու Ամորհացիք կամակո-
րութեամբ Հարէս լեռը , Այեղօ-
նի ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան .
բայց երբոր Յովսեփին տանը ձեռքը
ուժովցաւ , անոնք հարկատու ե-
36 ղան : Եւ Ամորհացւոց սահմանը
Ակրաբիմի զառ՝ի վերէն՝ Վէմին
՝ի վեր էր :

ԳԼ . Բ

1 Հրեշտակ մը Բոքիմի մէջ Իսրայէլը կը յան-
դիմանէ : 6 Յեսուէն եռքը եկող նոր ազգին
բուռ չարութիւնը : 14 Աստուծոյ անոնց
վրայ բարկանալը ու դթալը : 20 Աստուած
քանանացիներուն միջոցովը Իսրայէլը կը
փորձէ :

1 Հրեշտակը Գաղգաղա-
յէն Բոքիմ ելաւ , ու ըսաւ ,
Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , և ձեզ
ան երկիրը բերի , որուն համար ձեր
հայրերուն երդում ըրեր էի . ու
ըսի որ Ձեզի հետ ըրած ուխտս
2 յաւիտեան պիտի չարեմ . Եւ
դուս երկրին բնակչացը հետ դաշ-
նակցութիւն մի՛ ընէք , զանոնց
սեղանները փլցուցէք . բայց դուք
իմ խօսքիս չդանդաղեցիք ըլ-
րիք . ինչո՞ւ համար աս բանը ը-
3 րիք : Ես ալ ըսի , Զանոնք ձեր
առջևէն պիտի չվռնտեմ , հապա
անոնք ձեզի թակնամի , ու անոնց
աստուածներն ալ ձեզի ծորոգայթ
4 պիտի ըլլան : Ու երբոր Տէրոջը
հրեշտակը բոլոր Իսրայէլի որդւոցը
աս խօսքերը ըսաւ , ժողովուրդը
5 ձայնը վերցընելով լացաւ : Եւ
ան տեղին անունը Բոքիմ կոչե-
ցին . ու հոն Տէրոջը զոհ մատու-
ցին :
6 Ու երբոր Յեսուս ժողովուրդը
արձակեց , Իսրայէլի որդիքը ամէն
մէկը իր կալուածքը դնաց երկիրը
7 ժառանգելու համար : Եւ ժողո-
վուրդը՝ Յեսուին բոլոր օրերուն
մէջ , ու Յեսուէն ետքը ողջ մնա-
ցող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջը ը-
րած ամէն մեծ գործքերը տեսնող
ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէր-
8 ջը ծառայութիւն ըրին : Եւ Տէ-
րոջը ծառան Յեսու Նաւեան հա-
9 րիւր տասը տարեկան վեռաւ . Ու
զանիկայ իր ժառանգութեանը
սահմանին մէջ գտաս լեռանը
հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը
Թաամաթ Հարեսին մէջը թաղե-
10 ցին : Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկ-
ները իրենց հայրերուն խառնուե-
ցան . ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ
ազգ մը ելաւ , որ Տէրը ու Իսրա-
էլի համար անոր ըրած գործքերը
չճանչցան :
11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աս-
ջևը չարութիւն ըրին ու Բահա-
12 զիմը պաշտեցին . Եւ Տէրոջմէն
իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը ,
որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հա-

Ն . ք . ՂՒ . իբր 1425

Ն . ք . ՂՒ . իբր 1425

Ն ՀՄր 19 :

Ֆ Թուս . ԼԴ . 4 : Ցես . ԺԸ . 3 :

Գ Ցես . Ր . 1 : Ե . 2 : ԳԼ . ԺԸ . 2 :

Ն Ցն . ԽԸ . 19 :

Ա Ցես . Ր . 12 , 14 :

ա ՀՄր 5 :

Ն Ցես . ԺԷ . 11 , 12 , 13 :

Ն Ցես . ԺԷ . 27 , 28 :

Ն Ցես . ԺԶ . 10 : գ Թագ . Թ . 16 :

Ն Ցես . ԺԶ . 29 :

Ո Ցես . ԺԹ . 15 :

Ր Ցես . ԺԹ . 31—38 :

Ց Սաղ . ՃՂ . 34 , 35 :

Ց Ցես . ԺԹ . 38 :

Ֆ ՀՄր 32 :

Ֆ ՀՄր 30 :

Ֆ Ցես . ԺԹ . 42 :

Ա Ցես . ԺԹ . 1 : Ե . 2 : Ցես . Ժ . 1 : Ե . 2 : ա Թագ . Ր . 12 : ա Մն . ԻԸ . 9 : Ե-
րեմ . Թ . 3 : ԻԸ . 16 : Գաղ . Գ . 8 : Ր Թես . ա . 8 : Տիմ . ա . 16 :

Իբր 1406

Ֆ Ր Օր . ԼՀ . 16 :

ներ էր , ու Իստար աստուածներու եւեհ դացին , այնէնէ իրենց բո- լորտիքը եղող ազգաց հետ Էր աս- տուածներուն , ու Հանոնց երկրը- պագութիւն ըրին , և Տէրը սրտդ- 13 ցուցին : Ու-ստի Տէրը Թողուցին Ն և Բահաղը ու Աստարովթը պաշ- 14 տեցին : Ղեւ Տէրոջը բարկութիւ- նը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու Հզանոնք կողոպտիչներու ձեռքը մատնեց , ու զանոնք կողոպտեցին . և Իզանոնք շրջակայ թշնամիներուն ծախեց , ու ալ Ոչչին կրնար իրենց 15 թշնամւոց առջեւը կայնել : Ո՛ւր որ երթային , Տէրոջը ձեռքը ա- նոնց վրայ էր չարիք ընելը— Համար , ինչպէս որ Տէրը ըսեր էր , և Ինչ- պէս որ անոնց երդում ըրեր էր . ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին :

16 Եւ Ղ Տէրը դատաւորներ հանեց , որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ա- 17 զատեցին զանոնք : Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին , ու Ոտար աստուածներու եւեհ էրէսլով պոռնկութիւն ըրին , ու անոնց երկրպագութիւն ըրին . շուտով խոտորեցան ան ճամբա- յէն՝ որուն մէջը իրենց հայրերը կը քալէին Տէրոջը հրամաններուն ֆազանդելով , Բայց ասոնք այն- 18 պէս չըրին : Ու երբոր Տէրը ա- նոնց դատաւորներ կը հանէր , Ղ Տէրը դատաւորին հետը ըլլա- լով՝ դատաւորին բոլոր օրերը զա- նոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ՚ազատեր . քանզի անոնց նեղու- թիւն տուողներուն ու չարչարող- ներուն երեսէն անոնց հեծութիւն- ներուն համար Տէրը կը զղջար : 19 Ու երբոր Նան դատաւորը մեռնէր , կը դառնային նորէն օտար աս- տուածներու եւեհ կ՚երթային , զանոնք կը պաշտէին և անոնց եր- կրպագութիւն կ՚ընէին , ու իրենց հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ՚ընէին . իրենց ըղ գործքերէն ու իրենց Ծուռ ճամբայէն չէին դառ- 20 նար : Ո՛ւոտի Տէրոջը բարկու- թիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ըսաւ , Որովհետեւ աս ազգը իրենց հայրերուն պատուիրած ուխտս Զանոնք ընելով՝ իմ ձայնիս Ֆազան- 21 դութիւն չըրին , Ես ալ այսուս- հետեւ անոնց առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ ան ազգերէն , ո- րոնք Յեսու իր մեռած ատեն Թո- 22 ղուց , Որպէս զի անոնցմով Իս- րայէլը փորձեմ , Թէ արդեօք իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն պի- տի ընեն Տէրոջը ճամբան քալելու , 23 Թէ ոչ : Ուստի Տէրը աս ազգերը Թող տուաւ , և շուտով չվռնը- տեց , ու զանոնք Ցեսուին ձեռքը չմատնեց :

Գ Լ Ո Գ

1 Իսրայէլը փորձելու համար պահուած ազգե- րը : 6 Իսրայէլ անոնց հետ հաղորդակցու- թիւն ընելով՝ կռապաշտութիւն կ՚ընէ : 9 Գոթոնիէլ , Քուսարսաթեմին ձեռքէն կ՚ա- զատէ զանոնք , 15 և Ուտիլ՝ Էգղոնէն , 31 ու Սամգար՝ Փղշտացիներէն :

1 Ահա ասոնք են Ոազգերը որոնք Տէրը Թող տուաւ , որ անոնց- մով Իսրայէլը՝ այնէնէ քանանա- ցւոց բոլոր պատերազմները ամէն 2 չգիտցողները փորձէ . (Միայն ասոր համար՝ որ Իսրայէլի որդւոցը սե- րունդը՝ մանաւանդ առաջուց չը- գիտցողները պատերազմ սորվին ու 3 գիտնան .) Ե Փղշտացւոց հինգ նա- խարարութիւնները , և բոլոր Քա- նանացիները ու Սիդոնացիները՝ Լիբանան լեռը բնակող Խևացինե- րը՝ Բաալ Հերմոն լեռնէն մինչև Ե- 4 մաթի մուտքը : Ե Անոնցմով պի- տի փորձէր Իսրայէլը՝ որ պիտնայ Թէ արդեօք պիտի Ֆազանդին Տէ- րոջը պատուիրանքներուն , որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց Հայրե- րուն հրամայէր էր :

5 Ե Իսրայէլի որդիքը՝ քանա- նացւոց՝ Քետացւոց՝ Ամորհացւոց՝ փերեզացւոց՝ Խևացւոց ու Յեբու- 6 սացւոց մէջը բնակէյան . Եւ Ի անոնց աղջիկները իրենց կնիկ առին , ու իրենց աղջիկներն ալ անոնց տր- 7 դոցը տուին , և անոնց աստուած- ները պաշտեցին : Ղ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարու- Թիւն ըրին , և իրենց Տէր Աստուա- ծը մոռնալով Ե Բահաղիմը ու 8 Ը†Աստարովթը պաշտեցին : Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Միջագետի Ր Քուսարսաթեմ Թա- գաւորին Ժ ձեռքը մատնեց . և Իս- րայէլի որդիքը ութը տարի ծառա- յութիւն ըրին Քուսարսաթեմին :

9 Եւթը Իսրայէլի որդիքը Ե Տէրոջը աղաղակեցին . ու Տէրը Իսրայէլի որդւոցը փրկիչ մը հանեց , Քաղե- բին պզտիկ եղբօրը կենդանի որդին Ե Գոթոնիէլը , որ զանոնք ազա- 10 տեց : Եւ Ժ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ գա- տաւորութիւն կ՚ընէր . ու երբոր պատերազմի ելաւ , Տէրը Միջա- գետի Քուսարսաթեմ Թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ , և անոր ձեռ- քը Քուսարսաթեմին դէմ զօրաց- 11 ցաւ : Ու երկիրը քառասուն տարի Հանդստացաւ . և կենեզեան Գոթ- թոնիէլ մեռաւ :

12 Ի Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէ- րոջը առջեւը չարութիւն ըրին . և

Ն · ՋՓ · ԳՖ · իրէ 1406

Ի Բ Օր · Ձ · 14 :
Հ ԵԼ · Ի · 5 :

Յ ԳԼ · Գ · 7 : Ժ · 6 : Սադ · ՃԶ · 36 :
Ղ ԳԼ · Գ · 8 : Սադ · ՃԶ · 40 , 41 , 42 :
Ճ Գ Թագ · Ժէ · 20 :
Մ ԳԼ · Գ · 8 : Գ · 2 : Սադ · իգ · 12 : Եա · Ծ · 1 :
Յ Ղէ · իգ · 37 : Ցես · Ե · 12 , 13 :
Ն Ղէ · իգ : Բ Օր · իբ :

Շ ԳԼ · Գ · 9 , 10 , 15 : ա Թագ · Ժբ · 11 : Գոր · Ժգ · 20 :
Ո ԵԼ · ԼԳ · 15 , 16 : Ղէ · Ժէ · 7 :

Չ Ցես · ա · 5 :

Պ Ցես Ծն · Գ · 6 : Բ Օր · ԼԲ · 36 , Սադ · ՃԶ · 44 , 45 :
Ջ ԳԼ · Գ · 12 : Գ · 1 : Ը · 33 :

* ԵՀԲ · կաբ · ծբը
Ո Հմր 14 :

Ո Ցես · իգ · 16 :
Վ Ցես · իգ · 13 :

Ռ ԳԼ · Գ · 1 , 4 :
Ր Բ Օր · Ը · 2 , 16 : Ժգ · 3 :

տեց , ու զանոնք Ցեսուին ձեռքը չմատնեց :

Ն · ՋՓ · ԳՖ · իրէ 1406

1 Ա Իսրայէլ փոխանակ Տէր Թող տուաւ , որ անոնց- մով Իսրայէլը՝ այնէնէ քանանա- ցւոց բոլոր պատերազմները ամէն 2 չգիտցողները փորձէ . (Միայն ասոր համար՝ որ Իսրայէլի որդւոցը սե- րունդը՝ մանաւանդ առաջուց չը- գիտցողները պատերազմ սորվին ու 3 գիտնան .) Բ Փղշտացւոց հինգ նա- խարարութիւնները , և բոլոր Քա- նանացիները ու Սիդոնացիները՝ Լիբանան լեռը բնակող Խևացինե- րը՝ Բաալ Հերմոն լեռնէն մինչև Ե- 4 մաթի մուտքը : Դ Անոնցմով պի- տի փորձէր Իսրայէլը՝ որ պիտնայ Թէ արդեօք պիտի Ֆազանդին Տէ- րոջը պատուիրանքներուն , որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց Հայրե- րուն հրամայէր էր :

5 Ե Իսրայէլի որդիքը քանա- նացւոց՝ քետացւոց՝ Ամորհացւոց՝ փերեզացւոց՝ Խևացւոց ու Յեբու- 6 սացւոց մէջը բնակէյան . Եւ Ի անոնց աղջիկները իրենց կնիկ առին , ու իրենց աղջիկներն ալ անոնց տր- 7 դոցը տուին , և անոնց աստուած- ները պաշտեցին : Զ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարու- Թիւն ըրին , և իրենց Տէր Աստուա- ծը մոռնալով Ե Բահաղիմը ու 8 Է†Աստարովթը պաշտեցին : Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք Միջագետի Ր Քուսարսաթեմ Թա- գաւորին Ժ ձեռքը մատնեց . և Իս- րայէլի որդիքը ութը տարի ծառա- յութիւն ըրին Քուսարսաթեմին :

9 Եւթը Իսրայէլի որդիքը Ե Տէրոջը աղաղակեցին . ու Տէրը Իսրայէլի որդւոցը փրկիչ մը հանեց , Քաղե- բին պզտիկ եղբօրը կենդանի որդին Ե Գոթոնիէլը , որ զանոնք ազա- 10 տեց : Եւ Ժ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ գա- տաւորութիւն կ՚ընէր . ու երբոր պատերազմի ելաւ , Տէրը Միջա- գետի Քուսարսաթեմ Թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ , և անոր ձեռ- քը Քուսարսաթեմին դէմ զօրա- 11 ցաւ : Ու երկիրը քառասուն տարի Հանդստացաւ . և կենեզեան Գոթ- թոնիէլ մեռաւ :

12 Ի Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէ- րոջը առջեւը չարութիւն ըրին . և

Ա ԳԼ · Բ · 21 , 22 :

Բ Ցես · Ժգ · 8 :

Գ ԳԼ · Բ · 22 :

Դ Սադ · ՃԶ · 35 :

Ե Եզ · ԻԶ · 16 : Բ Օր · Է · 3 :
Զ ԳԼ · Բ · 11 :
Է Գ Լ · Բ · 13 :
Ը ԵԼ · ԻԳ · 13 : Բ Օր · Ժգ · 21 : Գ Լ · գ · 25 :
† կամ՝ անաստուածները
Թ Ա Մր · գ · 7 :
Ժ Գ Լ · Բ · 14 :
իրէ 1402
Ի Հմր 15 : Գ Լ · գ · 8 : Զ · 7 : Ժ · 10 : աթաւթ · Ժբ · 10 : Ղեեմ · Թ · 27 : Սադ · իբ · 5 : ՃՂ · 44 : ՃՀ · 13 , 19 :
իրէ 1394
Լ Գ Լ · Բ · 16 :
Խ Գ Լ · ա · 13 :
Ծ Ցես Թաւ · իէ · 18 : Գ Լ · գ · 34 : Ժ · 29 : Ժգ · 25 : Ժգ · 6 , 19 : ա Թագ · Ժ · 6 : Բ Մն · Ժէ · 1 :

Ի Գ Լ · Բ · 19 :
իրէ 1354

Ն · ք · գՔ · Իրբ 1354

Հ ա թագ · ժբ · 9 ։

Յ ԳԼ · ե · 14 ։

Ղ ԳԼ · ա · 16 ։

Ջ բ Օր · իբ · 40 ։

Իրբ 1336

ՙ Հմր 9 ։ Սաղ · ՀԸ · 34 ։

ﻫ ԳԼ · ի · 16 ։

* Եբր · ալ ձեռքը գոյուած մարդ

† Կ՚ ՝ թըզաչափ

Ն Ցես · դ · 20 ։

‡ Կ՚ ՝ փորուած ժայռերին

‖ Կ՚ ՝ կեցիր ։

Ձ Տ՚ս Ա-մով · գ · 15 ։

Տէրոջը առջևը չարութիւն ընել- Նուն համար Տէրը ՚Մովաբի Էգղոն թագաւորը Իսրայէլին դէմ 13 ուժովցուց · Եւ անիկայ Ամմոնի ու Ցամաղեկի որդիքը իր քովը ժողվեց , և գնաց Իսրայէլը զարկաւ ու Ղևմտեւնեաց քաղաքին տի- 14 րեց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ՚Մովաբի Էգղոն թագաւորին տասնուու- թը տարի ծառայութիւն ըրին ։

Իրբ 1336

15 Ու Իսրայէլի որդիքը ՙ Տէրոջը աղաղակեցին , և Տէրը անոց մէկ փրկիչ մը հանեց , Բենիամինեան Գերայի որդին Եհուդը՝ որ ﻫ * ահեկագործ էր . ու Իսրայէլի որդիքը անոր ձեռքովը Մովաբի Էգղոն 16 թագաւորին ընծայ խրկեցին ։ Եւ Եհուդ մէկ † կանգնչափ երկայնու- թեամբ երկսայրի սուր մը շինեց իրեն , ու զանիկայ լաթերուն տա- կէն իր աջ ազդրին վրայ կապեց ։ 17 Եւ ընծան Մովաբի Էգղոն թագա- ւորին տարաւ . (ու Էգղոն խիստ 18 գեր մարդ մըն էր ։) Ու երբոր ըն- ծան տուաւ լմընցուց , ընծան կրող 19 մարդիկները ետ խրկեց ։ Եւ ինքը Ղազղազայի մօտ եղած ‡ քարա- հանքէն ետ դարձաւ ու ըսաւ , Ո՛վ թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք մը ունիմ . և անիկայ ըսաւ , Լռ՚ւռ ‖ կեցիր . ու բոլոր անոր քովը 20 եղողները դուրս ելան ։ Եւ Եհուդ անոր քովը մտնեցաւ , ու անիկայ նստեր էր իրեն յատկացեալ ե- մառնային վերնատանը մէջ . և Եհուդ ան՚ր ըսաւ , Քեզի Աստու- ծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ . ու անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ ։ 21 Եւ Եհուդ իր ձախ ձեռքը երկըն- ցընելով սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց , ու անոր փորը խո- 22 թեց , և այնպես որ երկաթին ե- տևէն կոթին ալ ներս մտաւ . ու գի- րուցը երկաթը բռնեց , անանկ որ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել , 23 ու աղբը դուրս ելաւ ։ Եւ Եհուդ սրահն ելաւ , ու վերնատանը դռնե- րը անոր վրայէն գոցեց ու կղպեց . 24 Եւ ինքը ելաւ գնաց ։ Ու անոր ծառաները գացին նայեցան որ ահա վերնատանը դռները կղպուած էին . ու ըսին , Անիկայ անտարա- կոյս իր ամառնային սենեակին մէջը §ՙ հարկաւորութեան գացած է՚ ։ 25 Եւ անոնք սպասեցին , մինչև որ ա- մչցան , բայց ահա վերնատանը դռները չէր բանար . ու բանալին առին բացին . և ահա իրենց տէրը 26 դետնի վրայ ինկած մեռած էր ։ Ու քանի որ անոնք կը տնտրնային , Եհուդ փախաւ , և քարահանքէն անցնելով ողջ առողջ Սէիրա հա- սաւ ։

27 Ու երբոր հասաւ , Եփրեմի լե- ռանը վրայ ՚փող ՚չչեցուց , և Իս- րայէլի որդիքը անոր հետ ան լեռ- նէն վար իջան , ու ինքը անոնց 28 առջևէն ՚ՙերթար ։ Եւ անոնց ըսաւ , Իմ ետևէս եկէք , քանզի Ընտէր ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ . ուստի անոր ետևէն իջան , և ‡ Մովաբին ա-լնեն՚ ՚ Յորդանանու անցքերը բռնեցին , ու թոդ չտուին որ մարդ մը անց- 29 նի ։ Եւ ան ժամանակը Մովաբէն տասը հազարի չափ մարդ կոտրե- ցին , ՚ըսՙ ամէնն ալ յաղթանա- դամ ու զօրաւոր մարդիկներ էին . 30 և մէկը չկրցաւ փախչիլ ։ Ու ան օրը Մովաբ Իսրայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ . ու ՚երկիրը ութսուն տարի հանգստացաւ ։

31 Ետև անկէ ետև Անաթի որդին Սամեգար ելաւ , ու ՚ եղներու խո- փանով մը Փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց . ը և ասիկայ ալ ՚ Իսրայէլը ազատեց ։

ԳԼ · Դ

1 Դեբօրա ու Բարակ Ցաբինին ու Սիսարային ձեռքէն Իսրայէլը կ՚ազատեն ։ 18 Ցայէլ կը մեղցնէ Սիսարա զօրագլուխը ։

1 Ետ Եհուդին մեռնելէն ետքը Իրբ 1316
՚՚ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առ- ՚՚ ԳԼ · բ · 19։
2 ջևը նորէն չարութիւն ըրին . Ու Տէրը Բ Յաբինեց զանոնք Քանանա- ցւոց Ցաբին թագաւորին ձեռքը , Բ Ցես · ժա · 1, 10 ։ ժթ · 36 ։
որ Հազոր մէջ կը թագաւորէր . և անոր զօրագլուխը Տ Սիսարա էր , ու Խազոց Արիսոթին մէջ կը Տ ա թագ · ժբ · 9 ։ Սաղ · ՃԳ · 9 ։
3 բնակէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէ- րոջը աղաղակեցին . քանզի անիկայ ինը հարիւր ՚ներկաթէ կառքեր ու- ներ , ու անիկայ քսան տարի Ի Իս- րայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց ։ Ի Հմր 13, 16։
4 Եւ ան ատենը Դեբօրա մարգա- րէուհին՝ Ղաբիդոթի կինկը Իս- րայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը- 5 նէր ։ ըՈւ անիկայ Եփրեմի լեռա- նը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթելի մէջ- տեղը Դեբօրայի արմաւենիին տա- կը կը բնակէր , և Իսրայէլի որ- դիքը դատաստանի համար անոր 6 կ՚ելլէին ։ Ու Դեբօրա Ղարք խրկեց , և Ընեփթաղիմի ՚կադեսէն Ժ Աբի- նոամի որդին Բարակը կանչեց , ու անոր ըսաւ , Իսրայէլին Տէր Ա- տուածը ՙելէ չհրամայէ՞ց՝ ըԵլ՚ւ , գնա՝ Թաբօր լեռը ելիր , ու Նեփ- թաղիմի որդւոցմէ և Զաբուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հա- զար մարդ առ ։ Ու ես Ցաբինին զօրագլուխը Սիսարան , և անոր կառքերը ու ՚զօրաց բազմութիւնը Ք քու դիմացդ պիտի հանեմ Լ կիսոն Հեղեզատին քովը , ու զանիկայ քու-

Ն · ք · գՔ · Իրբ 1336

Լ Ցես · ժե · 15 ։ ԳԼ · ե · 24 ։ ժե · 1 ։ ժթ · 1 ։

Գ ԳԼ · ե · 14 ։ Ջ · 34 ։ ա թագ · ժգ · 3 ։

Ջ ԳԼ · ե · 9 , 15 ։ ա թագ · ժե · 47 ։

* Կ՚ ՝ Մովաբի երիւրը Երեսը ։

՚՚ Ցես · բ · 7 ։ ԳԼ · ժբ · 5 ։

՚՚ Հմր 11 ։

Վ ԳԼ · ե · 6 , 8 ։ ա թագ · ժգ · 19, 22 ։

՚՚ ա թագ · ժե · 47, 50 ։

Բ ԳԼ · բ · 16 ։

Յ ԳԼ · դ · 1 , 3 , ըՀ · ժ · 7, 17 ։ ժա · 4 , ըՀ ։ ա թագ · դ · 1 ։

Իրբ 1296

Ի Ցես · ժթ · 37 ։

ժ Եբր · ժա · 32 ։

Ի Եզ · ժգ · 4 ։

Լ ԳԼ · ե · 21 ։ գ թագ · ժբ · 40 ։ Սաղ · ՃԳ · 9 , 10 ։

Ն·Ք·ՂՓ· Լբբ 1296

8 ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Եւ բա-
րակ անոր ըսաւ , Թէ որ դուն ալ
իմ հետս երթաս , կ'երթամ . բայց
Թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-
9 թար ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Ան-
շուշտ ես քու հետդ պիտի երթամ,
բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ
դուն փառք մը չես ստանար , քան-
ի ԳԼ·բ·14։ զի Տէրը Լ Սիսարան մէկ կնկան մը
ձեռքը պիտի մատնէ ։ Ու Դեբօրա
ելաւ Բարակին հետը կադէս գնաց ։
ֆ ԳԼ·ե·18։ 10 Եւ Բարակ Զաբուղոնը ու Նեփ-
թաղիմը կադէսի մէջ ժողվեց , և
տասը հազար Լ մարդով ելաւ . Դե-
բօրա ալ անոր հետը ելաւ ։
Լ Տ՚ես Եզ· ժա·8։ Դ Թագ·ի·10։ 11 (Ու Մովսէսին աներոջը Հոբա-
բին որդիներէն Յկենեցի քաբերը
Հթուաւ·ժ·29։ կենեցիներէն զատուեր էր , ու իր
յԳԼ·ա·16։ վրանը Ղկադէսի մօտ Սանանիմի
Ղհմր 6։ կաղնիին քովը կանգներ էր ։)
12 Անատենը Սիսարային իմացու-
ցին , որ Աբինոամի որդին Բարակ
13 Թաբօր լեռը ելեր է ։ Եւ Սիսարա
իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր եր-
կաթէ կառքերը , ու իր հետը ե-
ղող բոլոր զօրքը ազգայ Աբիսօ-
Թէն կիսոն հեղեղատը ժողվեց ։
14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին ,
Ո՛տք ելլէ , քանզի Տէրը այսօր Սի-
ֆբ Օր·Թ·3։ բ Թագ·ե·24։ Սաղ·կը·7։ Ես·ծբ·12։ սարան քու ձեռքդ մատնեց . ճմի-
Թէ Տէրը քու առջևէդ չելաւ ։ Ու
Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ , և իր
հետը տասը հազար մարդ կար ։
15 Ու Տէրը Սիսարան և բոլոր կառ-
քերը ու բոլոր բանակը Բարակին
առջևը սուրի բերնով խորտակեց .
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու
16 ոտքով փախաւ ։ Եւ Բարակ կառ-
քերը ու բանակը մինչև ազգայ Ա-
րիսօթը հալածեց , ու Սիսարային
բոլոր բանակը սուրի բերնով ին-
կաւ , ու մարդ մը չմնաց ։
17 Եւ Սիսարա ոտքով կենեցի քա-
բերին կնկանը Յայելին վրանը փա-
խաւ . քանզի Հասորի Յաբինի Թա-
գաւորին ու կենեցի քաբերին տա-
նը մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
18 Ուստի Յայէլ Սիսարան դիմաւո-
րելու ելաւ , ու անոր ըսաւ , Տէր
իմ՝ դարձիր , ինծի դարձիր , մի՛
վախնար ։ Ուստի անիկայ դէպ ի՛
վրանը անոր դարձաւ , և կնիկը
զանիկայ վերմակով մը ծածկեց ։
19 Ու անիկայ կնկանը ըսաւ , Շնորհք
ըրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ
խմեմ , քանզի ծարաւած եմ ։ Ան
ալ Կաթին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . ետքը զանիկայ ծածկեց ։
20 Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ , Վրանին
դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցընէ ու ըսէ Թէ
Ա՞ս տեղս մարդ կայ , Չկայ ըսես ։
Ն ԳԼ·ե·26։ 21 Ու քաբերին կնիկը Յայէլ Վրա-

Ն·Ք·ՂՓ· Լբբ 1296

նին մէկ ցիցը առաւ , և ուռն ալ
ձեռքը բռնելով՝ կամացուկ մը ա-
նոր քովը գնաց , ու ցիցը անոր ծա-
մերքը միելով մինչև դետինը դա-
մեց , և անիկայ յոդնած ըլլալուն
համար խորունկ քնոյ մէջ էր ։ այս-
22 պէս մեռաւ ։ Եւ ահա Բարակ
Սիսարային հետևէն կը վազէր , և
Յայէլ դանիկայ դիմաւորելու ելաւ
ու անոր ըսաւ , Եկուր , քու փընտ-
րած մարդդ քեզի ցուցընեմ . ու անիկայ կնկանը հետ ներս մը-
տաւ , և ահա Սիսարան մեռած
պառկեր էր , ու ցիցը անոր ծամե-
լքին մէջն էր ։
23 Եւ ՂԱստուած ան օրը Քանա-
նացւոց Յաբին Թագաւորը Իսրա-
յէլի որդւոց առջևը կորագլուխ ը-
24 րաւ ։ Ու Քանանացւոց Յաբին
Թագաւորին դէմ Իսրայէլի որդւոց
ձեռքը օրէ օր կը զօրանար , մինչև
որ Քանանացւոց Յաբին Թագաւո-
րը բնաջինջ ըրին ։

ՂՍպղ·ժբ· 47։

ԳԼ · Ե

1—31 Դեբօրային ու Բարակին երգը ։

1 Յե ան օրը Դեբօրա ու Աբի-
նոամի որդին Բարակ երգեցին
ու ըսին ,
2 Իսրայէլի զօրավարապետը առաջ-
նորդելուն , Եամ ժողովուրդին յօ-
ժարակամ անձնանուէր ըլլալուն
համար՝ Տէրը օրհնեցէ՛ք ։
3 Ո՛վ Թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք ,
ով նախարարներ՝ ականջ դրէք .
ես Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայէլի
Տէր Աստուածոյն սաղմոս պիտի ը-
սեմ ։
4 Ո՛վ Տէր՝ Ցերթոր դուն Սէիրէն
ելար , ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր ,
Երկիրը շարժեցաւ , երկինքը անձրև
տեղաց , ամպերն ալ ջուր կաթե-
ցուցին ։
5 ՂՏէրոջը երեսէն լեռները հալե-
ցան , Լ Իսրայէլի Տէր Աստուածոյն
երեսէն Սինայ ալ հալեցաւ ։
6 ԸԱնաթի որդւոյն Սամգարին օ-
րերը՝ Բ Յայելին օրերը Բ ամէն ճամ-
բաները *անկոխ էին՚ , ու ճանա-
պարհորդները խոտորնակ ճամբա-
ներէ կ'երթային ։
7 Իսրայէլի մէջ զօրավարներ չմնա-
ցին , չմնացին , մինչև որ ելայ Դեբօ-
րա ելայ , մինչև որ ելայ Լ Իսրայէլի
մէջ մայր ըլլար ։
8 ՀՆոր աստուածներ ընտրեցին .
ան ատենը էրեսից դռներուն մէջ
պատերազմ եղաւ . Է արդեօք Իս-
րայէլի քառասուն հազար զբաՀէն
մէջը վահան կամ նիզակ երևցաւ ։
9 Իմ սիրտս Իսրայէլի իշխաննե-
րուն վրայ է . Բ ով ժողովուրդին

՚՚ Տ՚ես Եզ· ժե·1։ Սաղ· ժբ·ին վեր-
նագիրը ։
Բբ Մն·ժէ· 16։
էբ Օր·լբ·1, 3։ Սպ·բ· 10։
Ժբ Օր·լդ· 2։ Սպ·կբ· 7։
Եբ Թագ·իբ· 8։ Սպ·կը· 8։ Ես·կդ· 3։ Ամ·գ· 3, 10։
Ղբ Օր·գ· 11։ Սպ· գ·5։
Ե Եվ՚·ժԹ· 18։
ը ԳԼ·գ·31։
Ի ԳԼ·գ·17։
ՃՂԱ·իգ· 22։ բ Մն· ժե·5։ Ես· լԳ·8։ Ողբ· ա·4։ գ· 18։
*Եքբ·պակաւցան ·
Է Ես· խԹ· 23։
Ա բ Օր·լբ· 16։ ԳԼ·բ· 12, 17։
Ե ա Թագ· ժգ·19, 22։ ԳԼ·գ·3։
Բ Հմր 2։

անձնանուէր. եղողները , Տէրը օրհնեցէք ։

10 ¶ Ձերմակ էշերու վրայ հեծնողներ , դատաստանի ատեանը նըստողներ , ու ճամբու վրայ պողոտողներ՝ յզրուցեցէք ,

11 *Ազդանաւորներուն ձայնէն ազատուած՝ ջուր հանելու տեղերուն մէջ , հոն ՚Տէրոջը արդարութիւնները , այ Իսրայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն. անատենը Տէրոջը ժողովուրդը դռները բզկան ։

12 ¶ Արթնցիր , արթնցիր՝ ով Դեբորա , արթնցիր , արթնցիր , այ երգ ըսէ . ով Բարակ՝ ելլէր . ով Աբինոամի որդի՝ Ղաբա դերուելթիւնդ գերի ըրէ ։

13 Անատենը փախստականները ժողովուրդին զօրաւորներուն վրայ յաջակեցան . Տէրը ինծի հետ զօրաւորներուն դէմ բզկաւ ։

14 ¶ Եփրեմի արմատէն եղողները , Ամաղեկին վրայ ելան . Բենիամինը քու ետեւդ քու ժողովուրդիդ մէջ եկաւ . ¶ Մաքիրէն իշխաններ , ու Զաբուղոնէն դպրի գրիչ բըռնողներ իջան ։

15 Եւ Իսաքարի զօրավարները Դեբորային հետ , ու Իսաքարն ալ Բարակին պէս իր ոտքերովը հովիտը խրկուեցաւ . Ռուբենի †տոհմերուն մէջը մեծ յուզմունք կար .

16 Ինչո՞ւ համար ¶ փարախներուն մէջը նստար , որ ‡հօտերուն մայլը՝ լսես ։ Ռուբենի տոհմերուն մէջը մեծ տարակուսանք կար ։

17 Ղաղաադ Յորդանանու անդիքի կողմը կը քնակէր , ու Դան ինչո՞ւ համար նաւերու մէջ պանդուխտ մնայ ։ ¶ Ասեր ծովուն եզերքը կը նստէր , ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը քնակէր ։

18 *Զաբուղոն ու Նեփթաղիմ այնպէս ժողովուրդ մըն է , որ դաշտին բարձր տեղուանքը զինքը մահուան վտանգի մէջ կը դնէ ։

19 Թագաւորները եկան , պատերազմ ըրին . ան ատենը Քանանացւոց թագաւորները Մակեդովի ջուրին քովը Թանաքի մէջ պատերազմ ըրին . Հաստակ չհնչեցան ։

20 ¶ Երկինքէն պատերազմ ըրին . †աստղերը իրենց շրջաններէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ ըրին ։

21 ¶ Կիսոն Հեղեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝ Կիսոն Հեղեղատը զանոնք քշեց տարաւ . Ո՛վ իմ անձս՝ այնոյ զօրութիւնը կոխեցիր ։

22 Ան ատեն ձիերուն սմբակները սաստիկ վազելնուն համար կտոր կտոր եղան , զօրաւորներուն վազցընելովը ։

23 Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ , Մարովզը նզովեցէք , անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք , քանզի ¶ Տէրոջը օգնութեանը՝ զօրաւոր Ընչաքներուն դէմ Տէրոջը օգնութեանը չէկան ։

24 +Կնեցի Քաբերին կնիկը Ցայէլ՝ կնիկներուն մէջը օրհնեալ եղիցի , վրանները մէջ քնողներուն կնիկներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ ։

25 §Սիսարա ջուր ուզեց . կաթ տուաւ , իշխանաց ամանովը կոգի մատուց ։

26 ¶ Անիկայ իր ձեռքը ցիցին , ու իր աջ ձեռքը հիւսան ուռին երկընցուց , և Սիսարային զարնելով գլուխը ձեղքեց . ու ջիջը անոր ծամելքը մխելով խոցեց ։

27 Անիկայ ծռեցաւ , Ցայէլին ոտքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ , ոտքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ . ուր որ ծռեցաւ , հոն մեռած ինկաւ ։

28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ , ու վանդակին ետեւէն աղաղակեց . ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու , ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը ետ կը մնան ։

29 Անոր իմաստուն տիկինները անոր պատասխան տուին , ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն կու տար ,

30 ¶ Անշուշտ անոնք աւար գտան , պանիկայ բաժնելու վրայ են . ամէն կարճիճի համար մէկ կամ երկու աղջիկ , Սիսարային համար գոյնզգոյն աւար մը , գոյնզգոյն նըկարազործ աւար մը , երկու կողմը բանուած ու գոյնզգոյն վզնոցներ աւար ¶ ¶ պէտ ըլան ։

31 §Ով Տէր՝ քու բոլոր թշնամիներդ այսպէս կորսուին . իսկ զանիկայ սիրողները Իր զօրութեամբը ելլող Արեւուն պէս ըլլան ։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգըստացաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը դէմ մեղանչելով Մադիանացիներէն կը նեղուին ։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ ։ 11 Հրեշտակ մը Գեդէօն կը խրկուի Իսրայէլը ազատելու համար ։ 17 Գեդէօնին զօրը կրակով կը սպառի ։ 25 Գեդէօն Բահային սեղանը կը փլցընէ , ու իր չնաշ սեղանին վրայ աղջակեզ կը մատուցանէ ։ 28 Յովաս իր որդին կը պաշտպանէ , և զանիկայ Գերոբաալ կ'անուանէ ։ 33 Գեդէօնին զօրքը ։ 36 Գեդէօնին տրուած նշանները ։

1 ¶ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին , ու Տէրը զանոնք եօթը տարի ¶ Մա-

ՔԼ · Ժ · 4 ։ ԺԲ · 14 ։
Հ Սադ · ՃԿ · 32 ։
Յ Սադ · ՃՆ · 2 ։ ՃՂԱ · 5 ։
* Կ՚ասէ՝ բաժնողները , Ի՚ասէ՝ ժողովուրդը
Ղ Թագ · ԺԲ · 7 ։ Սադ · ՃԽԱ · 7 ։
¶ Սադ · ԺԷ · 8 ։
՚ Սադ · ԿԲ · 18 ։
Յ Սադ · ԽԹ · 14 ։
Ն ՔԼ · Դ · 27 ։
Ղ ՔԼ · Դ · 18 ։
¶ Թուա · ԼԲ · 39 , 40 ։
Ղ ՔԼ · Դ · 14 ։
† Կ՚ասէ՝ հնդեամներուն
Ղ Թուա · ԼԲ · 1 ։
‡ Կ՚ասէ՝ հօտերուն մէջը սրինգի ձայնը
Ղ ՏԵՈ ՅՆՈ · ԺԲ · 25 , 31 ։
¶ ՅՆՈ · ԺԲ · 29 , 31 ։
¶ ՔԼ · Դ · 10 ։
Է ՔԼ · Դ · 16 ։ Սադ · ԽԲ · 12 ։ ՏԵՈ ՀՄԼ 30 ։
¶ ՏԵՈ ՅՆՈ · Ժ · 11 ։ Սադ · ՀԷ · 17 , 18 ։
Բ ՔԼ · Դ · 15 ։
Յ ՔԼ · Դ · 7 ։

¶ Թագ · Ժ · 47 ։ ԺԲ · 17 ։ ԽԸ · 28 ։
Ֆ ՔԼ · Խ · 9,10։ ՆԵՀՄ · Գ · 5 ։
+ ՔԼ · Գ · 17 ։
ο Գաս · ա · 28 ։
§ ՔԼ · Գ · 19 ։
¶ ՔԼ · Գ · 21 ։
Բ ԵԼ · ԺԵ · 9 ։
Է Սադ · ՃԳ · 9 , 10 ։
Ը Սադ · ԺԲ · 5 ։
Ի Բ Թագ · ԻԳ · 4 ։

ԳԼ · Զ

1 ¶ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին , ու Տէրը զանոնք եօթը տարի ¶ Մա-

¶ ՔԼ · Բ · 19։
Բ ԱՄՓ · Գ · 7։

Ն·Ք·ԳՔ· ԻԲԲ 1256

ՂՍ·Ե·Ի· ԻԲԲ 1249

2 դիանայեաց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մադիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժգնացաւ ։ ԽԸ Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց պատճառաւ իրենց համար էլեռներու մէջ խոռոչներ , քարայրներ և պատնէշներ 3 շինեցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին , Մադիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին . և Ը Ամաղեկացիք Ե ու արեւելքի բնակիչներն 4 ալ կ'ելլէին . Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով ՂԳետնին բերքը կ'աւերէին մինչև Գազա , ու Իսրայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ո՛չ ոչխար՝ ո՛չ արջառ և ո՛չ էշ . 5 քանզի անոնք իրենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ելլէին , և Ե մարախի պէս բազմութեամբ կու գային . թէ անոնք և թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր . ու Իսրայէլ երկիրը կու գային զանիկայ աւերելու 6 համար ։ Եւ Իսրայէլ Մադիանացւոց պատճառաւ շատ աղքատացաւ . ու Իսրայէլի որդիքը ՃՏէրոջը աղաղակեցին ։

7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին Մադիանացւոց 8 պատճառաւ , Տէրը Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց . ու անիկայ բսաւ անոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս բե 9 րի , Եւ ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բոլոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն ազատեցի , և Ի զանոնք ձեր առջեւէն վռընտե 10 լով անոնց երկիրը ձեզի տուի . Ու ձեզի բսի , Ես եմ ձեր ԵՀովայ Աստուածը . Ի՛մ վախնաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկրին մէջ կը բնակիք . բայց դուք իմ խօսքս մնիկ չըրիք ։

11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , ու ՚Աբիեզերեան Ցովասին բեւկնիին տակը նստաւ , որ Եփրայի մէջ էր . ու անոր որդին Լգեդէօն ՚ձանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանացւոց երեսէն փախցընելու 12 համար ։ Եւ Ի Տէրոջը հրեշտակը անոր երեւցաւ , ու բսաւ , Ո՛վ զօրաւոր կարի՛ , Տէրը Ի քու հետդ է ։ 13 Եւ Գեդէօն անոր բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր իմ , թէ որ Տէրը մեր հետն է , ինչու համար աս բոլոր բանները մեր գլուխը եկաւ . և Ո՞ր են անոր ամէն հրաշքները , որոնք մեր հայրերը մեզի կը պատմին՝ բսելով թէ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն հանեց . բայց հիմա Տէրը Ն մեզ երեսէ ձգեց , ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը 14 մատնեց ։ Եւ Տէրը անոր նայեցաւ , ու բսաւ , ՂԱ քու զօրութիւնովդ գնա , որ Իսրայէլը Մադիանացւոց ձեռքէն ազատես . ՃՀ՞ որ ես քեզ 15 խրկեցի ։ Ու անիկայ անոր բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր իմ , Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ . ահա իմ * ազգատոհմս Մանասէի չեղջ պիտի աղքատն է , ու ես իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն 16 եմ ։ Եւ Տէրը անոր բսաւ , Ես անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ , ու Մադիամը մէկ մարդու մը պէս 17 պիտի զարնես ։ Եւ անիկայ անոր բսաւ , Կ'աղաչեմ , թէ որ ես քու աչքիդ առջեւը շնորհք գտայ , Ն ինծի նշան մը ցուցուր , որ էիսօսի Ի՞ 18 ինծի հետ խօսողը դուն ես ։ Կ'աղաչեմ որ ասկէ չերթաս , մինչև որ ես քեզի գամ , իմ ընծաս բերեմ ու քու առջեւդ դնեմ ։ Եւ անիկայ բսաւ , ես կը սպասեմ , մինչև որ 19 դուն դառնաս ։ Ու Գեդէօն ներս մտաւ , այծերէն ուլ մը և մկ արդու ալիւրէ բաղարջ չօթեր պատրաստեց . միսը սակառի մը մէջ դրաւ , ու արգանակն ալ պտուկի մը մէջ դրաւ , և անոր առջեւը հանեց բեւկնիին տակը ու ՃՈր մօ 20 տուց ։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը անոր բսաւ , Միսը ու բաղարջ չօթերը առ , ւաս վէմին վրայ դիր , 21 ու Ղարգանակը թափէ ։ Եւ անիկայ անանկ ըրաւ ։ Նորը Տէրոջը հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին ծայրը երկնցուց , ու միսին և բաղարջ չօթերուն դպաւ . ու Ղվէմէն կրակ ելլելով միսը և բաղարջ չօթերը պրեց . ու Տէրոջը հրեշտակը անոր աչքերուն առջեւէն գնաց ։

22 Եւ Գեդէօն Ոտեսաւ որ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է . ու Գեդէօն բսաւ , Ո՛հ՝ Տէր Եհովայ , Ոոր Տէրոջը հրեշտակը երես առ երես տե 23 սայ ։ Բայց Տէրը անոր բսաւ , Վսա՛ղաղութիւն ըլլայ քեզի . մի՛ վախնար , պիտի չմեռնիս ։

24 Եւ Գեդէօն հոն Տէրոջը սեղան մը շինեց , ու անոր անունը Ո†Եհովաշալօմ կոչեց , որ մինչև աս օրս ՃԱբիեզերեանց Եփրայիս մէջ կեցած է ։

25 Եւ ան գիշերը Տէրը անոր բսաւ , Քու հօրդ զուարակը՝ եօթը տարեկան երկրորդ զուարակը առ , և քու հօրդ ունեցած Բահաղի սեղանը փլցուր , ու ՃԱշերան որ անոր 26 կողքն է . Եւ Ֆաս ապառաժ քարին գլուխը՝ օրինաւոր կերպով՝ քու Տէր Աստուածդդ սեղան մը շինէ , ու երկրորդ զուարակը առ , և քու կըտրած Աստարովթիդ փայտերովը ող 27 ջակէզ ըրէ ։ Ու Գեդէօն իր ծառաներէն տասը մարդ առաւ , և Տէրոջը իրեն բսածին պէս ըրաւ , ու իր հօրը տունէն , և քաղաքին

Ն·Ք·ԳՔ· ԻԲԲ 1249

ՃՏես·ա·9։ ԳԼ·Գ·6։

Յ Տես ա թագ·Թ· 21։

* ԵԲԲ·հա՛զարաւորս·տես Միք· Ե·2։

Յ Եզ·Գ·12։ Ցես·ա·5։

Ն Եզ·գ·1–8։ Հմր 36, 37։ գ թագ·ի· 8 ։ Սաղ· 4գ·17։ Ես· Է·11։

Ը Ծն· ԺԸ· 3, 5։ ԳԼ· ժգ·15։

Ո Ծն· ԺԸ· 6, 7, 8։

Ը ԳԼ·Գ·15։ Ովս·Ե·15։

Ի Սաղ·խգ· 2, 3։

Ի գ թագ· ժէ·35, 37, 38։ Երեմ· ժ·2։

Ի ԳԼ·ժգ·3։ Ղ·ա· 11, 28։ Ցես·ա·5։

Ի Սաղ·ԱԹ· 49 ։ Ես· ԽԹ·1։ կգ· 15։

Հ Սաղ·խգ· 1։

Յ Ր Մն·ԺԵ· 2։

Ղ ա թագ· ԺԸ·11։ ԵԲԲ·ժա· 32, 34։

Ն·Ք·ԳՔ· ԻԲԲ 1249

ՃՑես·ա·9։ ԳԼ·Գ·6։

Յ Տես ա թագ·Թ· 21։

* ԵԲԲ·հա՛զարաւորս·տես Միք· Ե·2։

Յ Եզ·Գ·12։ Ցես·ա·5։

Ն Եզ·գ·1–8։ Հմր 36, 37։ գ թագ·ի· 8 ։ Սաղ· 4գ·17։ Ես· Է·11։

Ը Ծն· ԺԸ· 3, 5։ ԳԼ· ժգ·15։

Ո Ծն· ԺԸ· 6, 7, 8։

Ի ԳԼ· ժգ· 19։

Ի Տես գ թագ·ԺԸ· 33, 34։

Ղ Ղա· Թ· 24։ գ թագ· ԺԸ·38։ Բ Մն·Է·1։

Ո ԳԼ· ժգ· 21։

Ո Ծն·ԺԸ· 13։ ԼԸ·30։ ԵԼ·ԼԳ·20։ ԳԼ·ժգ· 22։

Ղ Դան· ԺԸ· 19։

Ո Տես Ծն· ԻԸ·14։ ԵԼ· ժէ·15։ Ե ԵՐՄ·ԼԳ· 16։ Եզկ· ԽԸ·35։

†Ֆ՝ Տէր խաղաղութեան, կամ՝ խաղաղութիւն Տեառն։

Ը ԳԼ·Ը·32։

Յ ԵԼ· ԼԳ· 13։ Բ Օր· Է·5։

‡ Կամ՝ աս ամրոցիս գլուխն քաց տեղը

մարդիկներէն վախնալով ա՛ս բանը
յորկեր ընելու՝ դիչերը ըրաւ ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները
առաւօտուն կանուխ ելան , տեսան
որ Բահաղին սեղանը փլած , և ա-
նոր քովի Աստարովթը կտրած , ու
երկրորդ զուարակը շինուած սեղա-
29 նին վրայ ողջակէզ եղած էր ։ Ուստի
իրարու ըսին , Ա՛ս բանը ո՞վ ըրաւ .
և փնտռեցին ու քննեցին . ու ըս-
ուեցաւ թէ ա՛ս բանը Ցովասին
30 որդին Գեդէօն ըրաւ ։ Եւ քա-
ղաքին մարդիկը Ցովասին ըսին ,
Որդիդ դուրս հանէ որ մեռնի ,
քանզի Բահաղին սեղանը փլցու-
ցեր՝ ու անոր քովի Աստարովթը
31 կտրեր է ։ Եւ Ցովաս իր վրան
եկող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ ,
Միթէ Բահաղին իրաւունքը դուք
պիտի պաշտպանէք , կամ թէ զա-
նիկայ դուք պիտի ազատէք . ով
որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ ,
թող մեռցուի մինչև առտու . թէ
որ անիկայ աստուած է , թող ին-
քը իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
դէմ , իր սեղանը փլցընելուն հա-
32 մար ։ Եւ նոյն օրը զանիկայ ⁼* Ցե-
րոբաաղ անուանեց . քանզի ըսաւ ,
Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտ-
պանէ անոր դէմ , իր սեղանը փլը-
ցընելուն համար ։
33 Եւ բոլոր ǂՄադիանացիները ,
Ամաղեկացիները ու արևելքի բնա-
կիչները մէկտեղ ժողվուեցան , ու
Յորդանանէն անցնելով՝ ǂԳեզրայելի
34 հովտին մէջ բանակեցան ։ Եւ
°Տէրոջը Հոգին Գեդէօնին վրայ
հանդչեցաւ , ու անիկայ ǂփող հրն-
չեցուց , և Աբիեզերեանք անոր ե-
35 տևէն ժողվուեցան ։ Ու բոլոր Մա-
նասէին պատգամաւորներ խրկեց ,
ան ալ անոր ետևէն ժողվուեցաւ .
և Ասերին , Զաբուղոնին ու Նեփ-
թաղիմին ալ պատգամաւորներ խրը-
կեց , ու անոնք դացին զանոնք դի-
մաւորելու ։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ ,
Թէ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
37 ձեռքովս ազատելու ես , ⁼Ահա ես
կսլեն մէջը բուրդի գդաճ մը կը
դնեմ . Թէ որ մինակ գդաճին վրայ
ցօղ՝ ու բոլոր գետնին վրայ չորու-
թիւն ըլայ , անատենը պիտի գիտ-
նամ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
38 ձեռքովս պիտի ազատես ։ Եւ այն-
պէս եղաւ . վասն զի առաւօտուն
կանուխ ելաւ , ու գդաթը քամեց ,
և գդաթէն ցօղը հանեց , որ կոնք
39 մը լեցուն ջուր եղաւ ։ Ան ատենը
Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ , Բ.քրս
բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի ,
ու մինակ աս անգամ ալ խօսիմ .
միայն աս անգամ գդաթովը փոր-
ձեմ . հիմա մինակ գդաթին վրայ
չորութիւն , ու բոլոր գետնին վրայ
40 ցօղ ըլայ ։ Եւ ան գիչերը Աս-
տուած այնպէս ըրաւ . մինակ գդ-
աթին վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր
գետնին վրայ ցօղ եղաւ ։

Գ Լ · Ի

1 Գեդէօնի բանակին երսունևուերկու հազար
մարդոցմէն իրեք հարիւր հոգին կ'ընտրուին ։
9 Գեդէօն Մադիանացիի մը երազը ու մեկ-
նութիւնը լսելով կը քաջալերուի ։ 16 Փող-
րով ու սափորներու մէջ դրուած ճրագներով իր
բանեցուցած հնարքը ։ 24 Եփրեմի որդիքը
Օրէբը ու Զէբը կը բռնեն կը մեռցընեն ։

1 Ե՛ Ցերոբաաղ՝ այսինքն Գեդէ-
օն ու անոր հետ եղող բոլոր
ժողովուրդը կանուխ ելան , Հարօ-
դի աղբիւրին քովը բանակեցան .
ու Մադիամու բանակը անոր հիւ-
սիսային կողմը՝ դէպ 'ի Մօրէի
2 բլուրը՝ հովիտին մէջն էր ։ Եւ Տէրը
ըսաւ Գեդէօնին , Քու հետդ եղող
ժողովուրդը շատ է . չի՛ կրնար
Մադիամը անոնց ձեռքը տալ . չըլ-
լայ որ Իսրայէլ ինծի դէմ պար-
3 ծենայ ու ըսէ Թէ իմ ձեռքս զիս
ազատեց ։ Ուստի հիմա քարող
կարդալ տաս որ ժողովուրդը լսէ ,
ու ըսես , Ո՛վ որ վատասիրտ ու
երկչոտ է՝ թող ետ դառնայ , և
շուտով Գաղաադ լեռնէն երթայ .
ու ժողովուրդէն քսանուերկու հա-
զար հոգի ետ դարձան , ու տասը
4 հազար մնացին ։ Եւ Տէրը ըսաւ Գե-
դէօնին , Ժողովուրդը տակաւին
շատ է . ջուրին քովը իջեցուր զա-
նոնք , ու հոն քեզի համար զանոնք
փորձեմ . և որուն համար քեզի
ըսեմ Թէ Ասիկայ քու հետդ եր-
թայ , անիկայ քու հետդ թող եր-
թայ , ու որուն համար քեզի ըսեմ
Թէ՝ Ասիկայ քու հետդ չերթայ ,
5 անիկայ թող չերթայ ։ Ուստի ժո-
ղովուրդը ջուրին քովը իջեցուց .
և Տէրը Գեդէօնին ըսաւ , Ո՛վ որ
շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուա-
վը լափէ , անիկայ զատ կայնեցը-
նես , ու ով որ խմելու համար իր
ծունկերուն վրայ ծռի , անոյշ ալ
6 ըսա ։ Այնպէս ։ Եւ ձեռքը բերանը
դնելով լափողներուն թիւը երեք
հարիւր մարդ էր , և բոլոր միացած
ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վը-
րայ ծռեցան ջուր խմելու համար ։
7 Ու Տէրը Գեդէօնին ըսաւ , Ե՛ն
իրեք հարիւր մարդիկներով՝ որոնք
ջուրը լափեցին , ձեզ պիտի ազա-
տեմ , և Մադիամը քու ձեռքդ
պիտի մատնեմ . ու բոլոր ՆՈՅՆ
ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր տեղը
8 երթայ ։ Ուստի ժողովուրդը իրենց
ձեռքը պաշար առին և իրենց փո-
ղերն ալ ։ Եւ Գեդէօն Իսրայէլը

Ն · ք · գԽ · Խբր 1249

= ա ԳԼ · գ · 32 ։

Բ բ Օր · ը · 17 ։ Եա · ժ · 13 ։ ա Կոր · ա · 29 ։ բ Կոր · գ · 7 ։

ǂ բ Օր · ի · 8 ։

= ա Թագ · ժբ · 11 ։ բ Թագ · ժա · 21 ։ Ցես Եբեմ · ժա · 13 ։ Ռվթ · 10 ։

*ՅԻ Բահաղը յաւտգոհ-վութ'ան Թող ըսէ ։

ǂ Չմր 3 ։

ǂ Ցես · ժէ · 16 ։

° ԳԼ · գ · 10 ։ ա ՄՆ · ժբ · 18 ։ բ ՄՆ · իդ · 20 ։

Ֆ Թաւ · ժ · 3 ։ ԳԼ · գ · 27 ։

= Տես ԵԼ · գ · 3, 4, 6, 7 ։

Բ ՅՆ · ժբ · 32 ։

Ն · ք · գԽ · Խբր 1249

Ե = ա Թագ · ժդ · 6 ։

Ն · ք · ԶՖ · Իրը 1249

բոլորը մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց , բայց ան իրեք հարիւր մարդը իր քովը պահեց . ու Մադիամու բանակը անոր տակը հովտին մէջ էր ։

Է Ծն · Խզ · 2 , 3 ։

9 Եւ նոյն Է գիշերը Տէրը անոր ըսաւ , Ո՛տը ելիր , ա՛ռ այն բանակը իջնիր , քանզի զանիկայ քու ձեռքդ

10 մատնեցի ։ Եւ թէ որ դուն իջնես լու կը վախնաս , նախ դուն քու ծառային Փուրային հետ բանակը

Ղ Հմր 13 , 14 , 15 ։ Տ Ես Ծն · իդ · 14 ։ ա Թագ · Ժգ · 9 , 10 ։

11 իջնիր · Եւ Ղպիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին . անկէ ետև քու ձեռքերդ պիտի ուժովնան , որ բանակը իջնես ։ Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա բանակին մէջն է գնաց ,

Է Եզ · Ժգ · 18 ։

12 դերուն ծայրը իջան ։ Ու Մադիամ և Ամաղէկ , ու բոլոր արևելցիները մարախներու պէս բազմաթիւ էին , և անոնց ուղտերը անթիւ էին , ա՛ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ

13 շատ էին ։ Եւ Գեդէօն հո՛ն երթալով՝ լսեց ա՛ր մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր ու կ՚ըսէր , Ես երազ մը տեսայ , և ահա մէկ դարեղէն հաց մը դէպ՚ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր , և վրանին հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ որ

14 կիսաւ , ու գլխիվար դարձուց , և վրանը ինկաւ ։ Ու անոր ընկերը պատասխան տուաւ և ըսաւ , Ա՛յլ ոչ միկայ ուրիշ բան չէ , բայց միայն Իսրայէլացի Յովաշի որդւոյն Գեդէօնին սուրը . Աստուած Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է ։

15 Ու երբոր Գեդէօն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց , Տէրա՛ն երկրպագութիւն ըրաւ , և Իսրայէլին բանակը դարձաւ ու ըսաւ , Ո՛տը ելէք , քանզի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր

16 ձեռքը տուեր է ։ Եւ ան իրեք հարիւր մարդը իրեք գունդի բաժնելով՝ ամենուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ , և սափորներուն մէջն ալ ջահեր դրա՛ .

17 Ու անոնց ըսաւ , Ինծի նայեցէք և անանկ ըրէք . ու՛ երբոր բանակին եզերքը հասնիմ , ես ինչպէս որ ընեմ , դուք ալ այնպէս ըրէք ։

18 Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները փողը ՚ի՛ջեցընենք , ան ատենը դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը ՚ի՛ջեցուցէք , և ըսէք , Տէրոջը ու Գեդէօնին սո՛ր .

19 ը ։ Եւ Գեդէօն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին , բանակին եզերքը հասան , և փողերը ՚ի՛ջեցընելով ձեռքերնուն մէջը ե-

20 ղած սափորները կոտրտեցին ։ Ան ատենը իրեք գունդն ալ փողերը ՚ի՛ջեցուցին ու սափորները կոտրտեցին , ու ձախ ձեռքով ջահերը , և աջ ձեռքով փողերը բռնելով ՚ի՛ջեցընելու համար , կը պոռային սո՛ր Է՛ֆրէն , Տէրոջը ու Գեդէօնին

21 սուրը ։ Եւ Է ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը իր տեղը կայներ էր . ա՛ու բոլոր բանակը վազելով և ա-

22 զաղակելով կը փախչէին ։ Ու երբոր ան իրեք հարիւր մարդը Է՛ֆրէնի փողերը ՚ի՛ջեցուցին , Տէրը բոլոր բանակին մէջ Լամէն մարդուն սուրը Է իր ընկերին վրայ դարձուց . և զօրքը մինչև Բեթասետա դէպ՚ի Սարերա , սո՛ր մինչև Աբելմեուլայի սահմանը Ե Տարեթի փախաւ ։

23 Ու Իսրայէլացիք Նեփթաղիմէն , Ասերէն և բոլոր Մանասէէն Ժողովուեցան , ու Մադիանացւոց ե-

24 տևէն ինկան ։ Եւ Գեդէօն Ե Էփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց , ըսելով , Մա՛ դիանացիները դիմաւորելու իջէք , և անոնց առ ջևէն ջուրերը բռնեցէ՛ք մինչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը ։ Ուստի Էփրեմի բոլոր մարդիկները Ժողովուեցան , ու ՚ի՛ջուրերը բռնեցին մինչև Հ Բեթբարա , նաև

25 Յորդանանը ։ Եւ Ե Մադիամու երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը բռնեցին . Օրէբը Ղ Օրէբի վէմին քովը մեռցուցին , ու Զէբը Զէբի հնձանին քովը մեռցուցին . և Մադիանացիները հալածեցին , ու Օրէբին և Զէբին գլուխները Գեդէօնին բերին Ֆ Յորդանանու անդիի կողմէն ։

Ն · ք · ԶՖ · Իրը 1249

Է Ես · Ժգ · 13 , 14 ։ ր Մն · ի · 17 ։ Ե դ Թագ · է · 7 ։

Է Ցես · գ · 4 , 16 , 20 ։ Տ Ես ր Կար · գ · 7 ։ Ը ա Թագ · Ժգ · 20 ։ ր Մն · ի · 23 ։

Ե Սպ · Ե դ · 9 ։ Ես · ի · 4 ։

Ե Գռ · գ · 27 ։

Է Գռ · գ · 28 ։ Հ Ցես · ա · 28 ։

Ե Գռ · ր · 3 ։ Սպ · Ե գ · 11 ։

Ղ Ես · Ժ · 26 ։

Ֆ Գռ · ր · 4 ։

ԳԼ · Ը

1 Գեդէօն Եփրեմի որդւոց սիրտը կ՚իջեցընէ ։ 4 Սոկքովթի ու Փանուելի բնակիչները Գեդէօնին զօրքը կերակրելը կը մերժեն ։ 10 Գեդէօն կը բռնէ Զէբէէն ու Սաղմանան ։ 13 և դառնալով Սոկքովթի ու Փանուելի բնակիչները կը ՚ի՛ջուքէ ։ 17 Գեդէօն իր եղբայրները մահուանը վրէժը Զէբէէն ու Սաղմանայէն կ՚առնէ ։ 22 և չՀաճիր Ժողովուրդին վոյ իշխան ըլլալու ։ 24 Անոր չնուած եփուդը կռապաշտութեան պատճառ կ՚ըլլայ ։ 28 Մադիամ կը նուաճի ։ 29 Գեդէօնին որդիները , ու իր մահը ։ 33 Իսրայէլացւոց կռապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը ։

1 Ու Եփրեմեանք անոր ըսին , Ա՛ս մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ , որ Մադիամու դէմ պատերազմելու գացիր , և մեզ չկանչեցիր . ու անոր հետ ատաւիկ վէճ

2 ըրին ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ , Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի . Եփրեմին ճռաքաղութիւնը Աբիեզերի այգեկութէն լաւագոյն չէ՞

3 արդեօք ։ Է Աստուած Մադիամու իշխանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ . ես ձեզի պէս ի՞նչ

ա Տես գԼ · Ժ · 1 ։ ր Թագ · ԺԹ · 41 ։

Է Գռ · է · 24 , 25 ։ Փիլ · ր · 3 ։

բան կրցայ ընել։ Ան խօսքը ըսա-
ծին պէս՝ անոր վրայով Է անոնց
սիրտը հանդարտեցաւ։
4 Եւ Գեդէօն Յորդանան եկաւ,
ու ինքը և իր հետը եղող իրեք հա-
րիւր մարդիկը անցան. թէպէտ և
նուաղած էին, բայց Ընդոփն կը հա-
5 լածէին։ Ու Սոկքովթի մարդիկ-
ներուն ըսաւ, Շնորհք ըրէք,
եւսէք եկող ժողովուրդին հացի
նկանակներ տուէք, քանզի նուա-
ղած են. ու ես Մադիամու թագա-
ւորներուն՝ Զեբէէին ու Սալմա-
նայիս եւսէն էհէր կը հալածեմ։
6 Եւ Սոկքովթի իշխանները ըսին,
Ի Միթէ Զեբէէին ու Սալմանային
ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն
է, որ Ղմենք քու զօրքիդ հաց
7 տանք։ Ու Գեդէօն ըսաւ, Ուս-
րեմն երբոր Տէրը Զեբէէն ու
Սալմանան իմ ձեռքս տայ, Ե ձեր
մարմինները անապատին փուշ-
ներովը ու տատասկներովը պի-
8 տի ծեծեմ։ Եւ անկէ Էփա-
նուէլ ելաւ, ու անոնց ալ այնպէս
ըսաւ. բայց Փանուէլի մարդիկները
Սոկքովթի մարդիկներուն տուած
պատասխանին պէս պատասխան
9 տուին։ Ու Փանուէլի մարդիկ-
ներուն ալ խօսեցաւ՝ ըսելով,
Երբոր Ե խաղաղութեամբ դառնամ,
Ե ատ աշտարակը պիտի փլցնեմ։
10 Եւ Զեբէէ ու Սալմանա և ա-
նոնց հետ անոնց բանակը, ՚՚՚ ևա-
րևելքի բնակիչներուն բոլոր բանա-
կէն մնացած չըՀԷ՝ ամէնը տասնու-
հինգ հազարի չափ Ֆրդ Կարկառ
մէջ էին. ու ինկած մեռածները
ՀՀարիւր քսան հազար սուսերաս-
11 մերկ մարդիկներ էին։ Եւ Գեդէօն
ԻՆոբահի ու Ցօգբէհայի արևելեան
կողմէն վրանաբնակներուն ճամ-
բովը ելաւ, ու բանակը զարկաւ,
քանզի բանակը Ե անհոգ կը կենար։
12 Եւ Զեբէէ Ի ու Սալմանա փա-
խան. ու Գեդէօն անոնց ետևէն
իյնալով՝ Ի Մադիամու երկու թա-
գաւորները՝ Զեբէէն ու Սալմանան
բռնեց, ու բոլոր բանակը տակնուս-
վրայ ըրաւ։
13 Եւ Յովաշին որդին Գեդէօն
*արևը չելած՚՚՚ պատերազմէն ետ
14 դարձաւ. Ու Սոկքովթի մարդիկ-
ներէն երիտասարդ մը բռնեց, և
անոր հարցուց. ու անիկայ Սոկ-
քովթի իշխանները ու ծերերը՝ եօ-
թանասունուեօթը մարդ գրեց՝
15 ԹՈՐՈՒ անոր։ Եւ Գեդէօն Սոկ-
քովթի բնակիչներուն եկաւ, ու
ըսաւ, Ահա Զեբէէն ու Սալմա-
նան՝ որոնց համար Հղնս նախատե-
ցիք՝ ըսելով, Միթէ Զեբէէին ու
Սալմանային ձեռքը արդէն քու
ձեռքիդ մէՋն է, որ մենք քու
նուաղած մարդիկներուդ հաց
16 տանք։ Ն Ուստի քաղաքին ծերե-
րը առաւ, և անապատին փուշերը
ու տատասկները Ժողէց, և անոնց-
մով Սոկքովթի մարդիկները պատ-
17 ժեց։ Ու ՂՓանուէլի աշտա-
րակը փլցուց, և քաղաքին մար-
դիկները կոտրեց։
18 Ու Զեբէէին և Սալմանային ը-
սաւ, Ժ Թաբօրի մէջ մեռցուցած
մարդիկներդիդ ինչպէս Ֆրդիներ
էին։ Ու անոնք ըսին, Ինչպէս ես
դուն, անոնք ալ այնպէս էին. ա-
մէն մէկը թագաւորի տղու կը նմա-
19 նէր։ Եւ անիկայ ըսաւ, Անոնք
իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն
էին. կենդանի է Տէր, թէ որ
դուք զանոնք ողջ Թողուիք, ես
20 ձեզ չէի մեռցներ։ Ու իր ան-
րանիկ տղուն՝ Ցեթերին ըսաւ,
Ելի՛ր, ասոնք մեռցուր։ Բայց պա-
տանին իր սուրը չքաշեց. քանզի
մանկահասակ ըլլալով վախցաւ։
21 Ուստի Զեբէէ ու Սալմանա ըսին,
Դուն ելլէր որ մեզ զարնես, քանզի
մարդուս ոյժը իր հասակէն համե-
մատ կ'ըլլայ. և Գեդէօն ոտք ելաւ,
ու Ժ Զեբէէն և Սալմանան մեռ-
ցուց. ու անոնց ուղտերուն պարա-
նոցին վրայ եղած մահիկները առաւ։
22 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Գե-
դէօնին ըսին, Մեր վրայ թագա-
ւորէ դուն ու քու որդիդ և քու
որդւոյդ որդին, որովհետև մեզ
Մադիամու ձեռքէն ազատեցիր։
23 Ու Գեդէօն անոնց ըսաւ, Ես ձեր
վրայ չեմ թագաւորեր, ոչ ալ իմ
որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ.
Ն ձեր Թագաւորը Տէրը ըլլայ։
24 Եւթը Գեդէօն անոնց ըսաւ,
Ձեկմէ բան մը պիտի խնդրեմ.
ամէն մարդ իր աւարին օղերը ինծի
տայ. (Ղքանզի անոնք Իսմայէլացի
25 ըլլալով ոսկիէ օղեր ունէին։) Ու
անոնք ըսին, Իոլոր սրտով կու
տանք. ուստի լաթի մը փռեցին,
ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը
26 հոն ձգեց։ Եւ ան իր ուղած ոսկի
օղերուն կշիռը հազար եօթը հա-
րիւր ՀՀին ոսկի եղաւ, մանիկնե-
րէն, դինտերէն ու Մադիամու
թագաւորներուն վրայի ծիրանի
պատմուճաններէն, և անոնց ուղ-
տերուն պարանոցին վրայ եղած
27 մանեակներէն Ի զատ։ Ու Գեդէ-
օն *անոնցմով եփուտ մը շինեց, և
Ի իր Եփրա քաղաքին մէջը դրաւ.
ու բոլոր Իսրայէլ *հոն անոր ե-
տևէն էբՀուրով պոռնկեցաւ. և
Գեդէօնին ու անոր տանը Ղորձ
դայթ եղաւ։
28 Ա յսպէս Մադիամ Իսրայէլի որ-

ՆՄԴ։ ՂՁ։ Ելբ 1249
ՃՀՇ 7։
Ղ Թագ։ Ժբ։ 25։
Ճ Հշ 9։
Ժ ԳԼ։ դ։ 6։ Սաղ։ ՃԹ։ 12։
ՅՍաղ։ ՃԳ։ 11։
ՆՄԴ։ ՂՁ։ Ելբ 1249
ՆԱթոռ։ ը։ 7։ Ժ։ 19։ Ժբ։ 12։
ԼՆՇ։ ԻԸ։ 13։ ԼԷ։ 25։ 28։
ՆԳԼ։ ԺԸ։ 5։
ԼԳԼ։ ղ։ 24։
ՂՍաղ։ ՀՂ։ 39։
ԼԲՕր։ Ե։ 16։

ՆՄԴ։ ՂՁ։ Ելբ 1249
Ի Ատակ։ Ժե։ 1։
Ր ՆՇ։ ԼԳ։ 17։ Սաղ։ Կ։ 6։
Ե ՀՇ 16։
Ը ՆՇ։ ԼԸ։ 30։ Գ Թագ։ Ժբ։ 25։
Ը Գ Թագ։ Իբ։ 27։ Ժ ՀՇ 17։
Ի ԳԼ։ Ե։ 12։
ԼԳԼ։ Ի։ 2։ 15։ 17։ 25։ Գ Թագ։ Գ։ 26։
Ի Թուս։ ԼՐ։ 35։ 42։
Ի ԳԼ։ Ժբ։ 27։ ՄԹՒՍ։ Ե։ 3։
Ի Սաղ։ ՃԳ։ 11։
*ԿՄ՝ ՈՐԵՍ ՊՐԱ Ի ՎԵՐԷՆ
Հ ՀՇ 6։

կեաց ու սրիկայ մարդիկները վարձ-
քով բռնեց, և անոր եռանկ դացին։
5 Ու Եփրայիմ մէջ իր հօրը տունը
մնաւ, և Եփր եղբայրները Ցերո-
բաաղին որդիքը՝ եօթանասուն հո-
գին մէկ քարի մը վրայ սպաննեց.
բայց Ցերոբաաղին պզտիկ տղան
Յովաթամ պահուելով ողջ մնաց։
6 Եաբը բոլոր Սիւքեմի բնակիչները,
և Մելօնին բոլոր տունը մէկտեղ
ժողվուեցան, ու գացին Սիւքեմի
մէջ Ե†պահպանուց կաղնիին քո-
վը Աբիմելէքը թագաւոր ըրին։
7 Ու երբոր †† Եաթը Յովաթամին
իմացուցին, անիկայ գնաց ‡Գա-
րիզին լեռանը գլուխը կայնեցաւ,
և ձայնը վերցնելով պոռաց ու ա-
նոնց ըսաւ, Ո՛վ Սիւքեմի բնակիչ-
ներ՝ ինձի մտիկ ըրէք, և Աստուած
8 ձեզի մտիկ ընէ։ Եծառերը գացին
որ իրենց համար թագաւոր մը օ-
ծեն, ու ձիթենիին ըսին, Էմեր
9 վրայ թագաւոր եղիր։ Բայց ձի-
թենին անոնց ըսաւ, Իմ պարար-
տութիւնս թողում, Ե‡որ ինձ-
մով զԱստուած ու մարդիկները կը
պատուեն", ու երթամ ծառերուն
10 վրայ ‖իշխան ըլլամ"։ Եւ ծառե-
րը թզենիին ըսին, Դուն եկուր մեր
11 վրայ թագաւոր եղիր։ Եւ թզե-
նին անոնց ըսաւ, Իմ քաղցրու-
թիւնս ու աղէկ պտուղս թողում,
ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան
12 ըլլամ։ Ան ատեն ծառերը որթին
ըսին, Դուն եկուր մեր վրայ թա-
13 գաւոր եղիր։ Որթն ալ անոնց ը-
սաւ, Ընձ‡զԱստուած ու մարդիկնե-
րը ուրախացընող դինիս թողում,
ու երթամ ծառերուն վրայ իշխան
14 ըլլամ։ Ան ատենը ամէն ծառերը
գժնիկին ըսին, Դուն եկուր մեր
15 վրայ թագաւոր եղիր։ Եւ գժնիկը
ծառերուն րսաւ, Թէ որ դուք ի-
րաւցընէ զիս ձեր վրայ թագաւոր
կ'օծէք, եկէք իմ §հովանիիս տա-
կը նստէք, եթէ ոչ՝ գժնիկէն կը-
ղակ թող ելլէ, ու ¶Լիբանանու-
16 նեղինները այրէ։ Եւ հիմա թէ
որ դուք Աբիմելէքը թագաւոր ը-
նելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդա-
րութեամբ վարուեցաք, և թէ որ
Ցերոբաաղին ու անոր տանը բարու-
թիւն ըրիք, և եթէ որ ըստոր գործ-
քերուն համեմատ անոր հատուա-
17 ցում ըրիք։ (Քանզի իմ հայրս ձե-
զի համար պատերազմ բրաւ, ու իր
անձը §վտանգի մէջ դրաւ", և ձեզ
18 Մադիամու ձեռքէն ազատեց. ††Դուք
դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ
ոտք ելաք, ու անոր որդիքը՝ եօ-
թանասուն մարդ մէկ քարի մը վը-
րայ սպաննեցիք, ու անոր աղա-
խինին տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղ-

Ն·ք·գԲ· 1209
Ե ԳԼ·գ·24։
Ը դ Թագ· ժա·1, 2։
ԻՏ·26։
†Ա՛՝ արձանի
ՃԲ Օր·ժա·29, իԼ·12։ Ցես·ը·33։ Յօ՛·գ·20։
Ի Տես գ Թագ·ժգ·9։
Լ ԳԼ·ը·22, 23։
Ի Սագ·ճգ·15։
‡Կա՛՝ որուն համար Ա-
ստուած ու մարդիկ գէս կը պա-
տուեն,
‖ԵՔբ·երես-բաշ՛։

Ն·ք·գԲ· 1249
– ԳԼ·և·31։
– ԳԼ·թ·2, 5։
Վ ԳԼ·թ·1։
Իբբ 1209
ՊՇո·իե·Տ։ Յոր·և·26։
ՀՃմր 27։ ԳԼ·գ·24։
ՅԳԼ·ր·19։
– ԳԼ·ր·17։
ՃԳԼ·թ·4, 46։
Ի Սագ·նը·11, 42։ Ճգ·13, 21։
ՕԳԼ·թ·16, 17, 18։ Ժգ·թ·14, 15։

1 Ու Ցերոբաաղին որդին Աբիմելէք՝ Սիւքեմ իր մօրը եղբայրներուն գնաց. և անոնց հետ ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ
2 խօսեցաւ՝ ըսելով, Շնորհք ըրէք՝ Սիւքեմի բոլոր *բնակչացը ականջներուն զըուցեցէք թէ Ձեզի որը աղէկ է. Ցերոբաաղին բոլոր որդոցը՝ Ե եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ թագաւորելը, թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ թագաւորելը. և միտքերնիդ բերէք որ ես †ձեր ոս-
3 կորն ու ձեր մարմինն եմ։ Ուստի իր մօրը եղբայրները անոր վրայով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի բոլոր բնակչացը ականջներուն զըուցեցին. ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին դարձաւ. քանզի ըսին թէ Ընիկայ
4 մեր ††եղբայրն է։ Եւ Ե‡հաղորդերէքէն տուին եօթանասուն կտոր արծաթ տուին անոր, ու Աբիմելէք անոնցմով §դատարկա-

ՔՏես Ցես·իգ·26։
†Ա՛՝ արձանի
ՃԲ Օր·ժա·29, իԼ·12։ Ցես·ը·33։ Յօ՛·գ·20։
Ի Տես գ Թագ·ժգ·9։
Լ ԳԼ·ը·22, 23։
Ի Սագ·ճգ·15։
‡Կա՛՝ որուն համար Ա-
ստուած ու մարդիկ գէս կը պա-
տուեն,
‖ԵՔբ·երես-բաշ՛։
ՃՍագ·ճգ·15։
ԿԵս·Լ·2։ Դատ·գ·12։ Ովս·ժգ·7։
ՀՃմր 20։ Թու·իա·28։ Եզեկ·ժԹ·14։
ՆդԹագ·ժգ·9։ Սագ·ճգ·16։ Ես·ր·13։ Լե·24։ Եզեկ·լ·3։
ՂԳԼ·ը·35։
§ԵՔբ·առ-ջևը ձգեց,
ՃՀՃմր 5, 6։

Ն · ք · ԶՒ · Իրբ 1206

բայրը ըլլալուն համար՝ Սիւքեմի բնակչացը վրայ թագաւոր ըրիք ։)
19 Ուստի թէ որ այսօր Ցերոբաաղին ու անոր տանը վրայով ճշմարտու-
թեամբ ու արդարութեամբ վա-
րուեցաք , ՚ի Երիմելեքին վրայ ու-
րախացէք , ան ալ ձեր վրայ թող
20 ուրախանայ . Ապա թէ ոչ՝ ՚ի թող
Աբիմելեքէն կրակ ելլէ , և Սիւքեմի
բնակիչները ու Մելօնի տունը այրէ .
և Սիւքեմի բնակիչներէն ու Մելօնի
տունէն կրակ ելլէ , և Աբիմելեքը
21 այրէ ։ Ետքը Ցովաթամ փախաւ
ազատեցաւ , ու Բէէր գնաց , և իր
Աբիմելեքէ երբօրմէն վախնալուն հա-
մար հոն բնակեցաւ ։

Ե բ Թագ · ի · 14 ։

Իրբ 1206

22 Եւ Աբիմելեքը Իսրայէլի վրայ ի-
Ղ ա Թագ · Ժղ · 14 ։ Ժբ · 9 , 10 ։ Տես գ Թագ · Ժբ · 15 ։ Իբ · 22 ։ բ Մն · ժ · 15 ։ Ժբ · 19 , ԼԸ ։ Ես · ԺԹ · 2 , 14 ։ Ես · Լգ · 1 ։ Ղ գ Թագ · բ · 32 ։ Եսթ · Թ · 25 ։ Սաղ · է · 16 ։ Մաս · Իգ · 35 , 36 ։

23 րեք տարի թագաւորեց ։ Ու Ղ Աս-
տուած Աբիմելեքին և Սիւքեմի բը-
նակիչներուն մէջ չար ոգի մը խըր-
կեց , ու Սիւքեմի բնակիչները Ա-
բիմելեքին հետ *նենգութեամբ
24 վարուեցան . Որպէս զի Ցերոբա-
աղին եօթանասուն որդւոցը եղած
անիրաւութիւնը գայ՝ և անոնց
Թափօքն արիւնը անոնց եղբօրը
Աբիմելեքին վրայ հասնի , որ զա-
նոնք սպաններ էր , ու Սիւքեմի
բնակիչը վրայ որոնք անոր ձեռ-
քերը ուժովցուցեր էին իր եղբայր-
25 ները սպաննելու ։ Ուստի Սիւքեմի
բնակիչները լեռներուն գլուխները
անոր դարաններ պատրաստեցին , և
ճամբան իրենց քովէն ամէն անց-
նողները կը թալլէին . ու ՚ի բանը
26 Աբիմելեքին իմացուցին ։ Եւ Աբե-
դի որդին Գաաղ ու անոր եղբայր-
ները եկան՝ Սիւքեմի մէջ մտան . և
Սիւքեմի բնակիչները անոր ապա-
27 ւինեցան . Ու դաշտը ելլելով ի-
րենց այգիներուն խաղողները քա-
ղեցին , և կոխելով *ուրախութիւն
ըրին , ու Ղիրենց աստուածոյն տու-
նը մտնելով կերան ու խմեցին , և
28 Աբիմելեքը անիծեցին ։ Ու Աբե-
դեան Գաաղ ըսաւ , *Աբիմելեք
ով է , և Սիւքեմ ով է՝ որ մենք
անոր ծառայ ըլլանք . անիկայ Ցե-
րոբաաղին տղան չէ՞ , ու Զեբուղ
անոր փոխանորդը ՚ի՞ *Սիւքեմի
հօրը՝ Եմմորին մարդիկներուն ծա-
ռայութիւն ըրէք . ու մենք ինչու
համար անոր պիտի ծառայենք ։
29 Ղերանի՛ թէ աս ժողովուրդը իմ
ձեռքիս տակը անցներ , ու ես Աբի-
մելեքը վերցնէի . և Աբիմելեքին
ըսաւ , Զօրքերդ շատցուր ու ե-
լիր ։
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ
երբոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը
31 լսեց , խիստ բարկացաւ . Եւ ծա-
ծուկ կերպով մը Աբիմելեքին պատ-
գամաւորներ խրկեց , ըսելով , Ահա

Ն · ք · ԶՒ · Իրբ 1206

Աբեդեան Գաաղ ու իր եղբայր-
ները Սիւքեմ եկան , և ահա անոնք
քեզի դէմ քաղաքը ոտք կը հանեն ։
32 Ուստի հիմա դուն գիշերով ելլէ՛ր ,
ու դաշտը դարանի մէջ նստէ՛ քու
33 հետդ եղող ժողովուրդով . Եւ ա-
ռաւօտուն արևը ծագածին պէս
կանուխկեկ ելլէ՛ր , ու Ի՛՞ր քա-
ղաքին վրայ յարձակէ՛ . և ահա ա-
նիկայ ու անոր հետ եղող ժողո-
վուրդը քեզի դէմ պիտի ելլեն .
անատեն *ձեռքէդ եկածը ընես
անոր ։
34 Ուստի Աբիմելեք և անոր հետը
եղող բոլոր ժողովուրդը գիշերով
ելան , ու չորս գունդի բաժնուելով՝
Սիւքեմի դէմ դարանի մէջ նստան ։
35 Եւ Աբեդեան Գաաղ ելաւ , ու
քաղաքին դրանը առջեւն կայնեցաւ .
և Աբիմելեք իր հետը եղող ժողո-
վուրդով դարաններէն դուրս ելաւ ։
36 Ու Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնե-
լով Զեբուղին ըսաւ , Ահա լեռ-
ներուն գլխէն ժողովուրդ կ՚իջնէ ։
Ու Զեբուղ անոր ըսաւ , Լեռնե-
րուն շուքը քեզի մարդոց պէս կ՚ե-
37 րևնայ ։ Եւ Գաաղ դարձեալ խօ-
սեցաւ ու ըսաւ , Ահա երկրին
*բարձր տեղուանքներէն՝ ժողո-
վուրդ կ՚իջնէ , և մէկ գունդ մըն
ալ ՚ի Մէօնենիմի կաղնիին ճամբովը
38 կու գայ ։ Ու Զեբուղ անոր ըսաւ ,
Ո՞ր է ան բերանդ , որով
ՀԿ՚ըսէիր թէ Աբիմելեք ով է՝ որ
մենք անոր ծառայութիւն ընենք .
քու վար զարկած ժողովուրդդ ա-
տիկայ չէ՞ . հիմա ելլէ՛ր ու անոր հետ
39 պատերազմ ըրէ ։ Ուստի Գաաղ
Սիւքեմի բնակչացը առջեւէն ելլե-
լով՝ Աբիմելեքի հետ պատերազմ
40 ըրաւ ։ Եւ Աբիմելեք զանիկայ հա-
լածեց , ու անիկայ անոր առջեւէն
փախաւ , ու մինչև դրանը առջին
41 շատերը մեռած ինկան ։ Եւ Աբի-
մելեք Արումայի մէջ նստաւ , ու
Զեբուղ Գաաղը և անոր եղբայր-
ները վռընտեց , որ ալ Սիւ-
42 քեմի մէջ չբնակին ։ Եւ հետևեալ
օրը ժողովուրդը դաշտը ելաւ . ու
43 երբոր Աբիմելեք իմացաւ , Իր ժո-
ղովուրդը առաւ՝ իրեք գունդի
բաժնեց , և դաշտին մէջը դարանա-
մուտ եղաւ . ու երբ տեսաւ որ ժո-
ղովուրդը քաղաքէն դուրս կ՚ելլէ ,
անոնց վրայ յարձակելով զանոնք
44 զարկաւ ։ Եւ Աբիմելեք ու անոր
հետ եղող գունդը յարձակելով՝
քաղաքին դրանը առջին կայնե-
ցան . ու երկու գունդերը բոլոր
դաշտի մէջ եղողներուն վրայ յար-
45 ձակելով զանոնք զարկին ։ Եւ Ա-
բիմելեք ան բոլոր օրը քաղաքին
հետ պատերազմեցաւ ու *քաղաքը

Ն · ք · ԶՒ · Իրբ 1206

* Եբր · պոր-
ձեն

Բ բ Օր · ժբ · 14 ։

Յ Հմր 28 , 29 ։

Ա Հմր 20 ։

առաւ , և մէջը եղող մարդիկները կոտրեց , ու †քաղաքը փլցուց , և հոն աղ ցանեց ։
46 Ու Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչները երբոր ՚՚ Բանը լսեցին , †Բերիթ աստուածոյն տանը բերդը
47 մտան ։ Եւ Աբիմելէքին իմացուցին Թէ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր
48 բնակիչները ժողովուեր են ։ Ան ա- տենը Աբիմելէք իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով †Սելմոն լեռը ելաւ . ու Աբիմելէք տապարը ձեռ- քը առնելով ծառի ոստ մը կտրեց , ու զանիկայ վերցուց իր ուսին վրայ դրաւ , և իր հետը եղող ժողովուր- դին ըսաւ , Ահա տեսաք ինչ որ ես ըրի , շուտով դուք ալ ինծի պէս
49 ըրէք ։ Ուստի ժողովուրդին ամէնն ալ մէյմէկ ոստ կտրեցին , ու Աբի- մելէքին ետևէն գացին , և ՚՚զերէը բերդին քովը դրին , ու անոնցմով բերդը կրակով այրեցին . այսպէս Սիւքեմի աշտարակին բոլոր մար- դիկներն ալ՝ ՚՚մօտ հազարի չափ էրիկ ու կնիկ մարդիկ էին , մեռան ։
50 Եւ Աբիմելէք Թեբէս գնաց , ու Թեբէսը պաշարեց , ու զանիկայ
51 առաւ ։ Եւ քաղաքին մէջտեղը մէկ ամուր աշտարակ մը կար . ու քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ Թէ էրիկ և Թէ կնիկ մարդիկները հոն փախան , դուռը ներսէն գոցեցին ,
52 ու աշտարակին տանիքը ելան ։ Եւ Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց , ու անոր հետ պատերազմ ըրաւ , և աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ
53 զանիկայ կրակով այրէ ։ Ու կնիկ մը †Աբիմելէքին գլխուն վրայ եր- կանաքարի կտոր մը նետեց , և ա-
54 նոր գադաթը կոտրեց ։ Ու ՚՚անի- կայ շուտով իր զէնքերը կրող երի- տասարդը կանչեց՝ և անոր ըսաւ , Սուրդ քաշէ՝ , ու զիս մեռցուր . չըլլայ որ ինծի համար ըսեն Թէ Զանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց ։ Եւ երիտասարդը զանիկայ սրով խո-
55 ցեց , ու մեռաւ ։ Ու Իսրայէլի մարդիկները Աբիմելէքին մեռնիլը տեսնելով , ամէն մարդ իր տեղը գնաց ։
56 †Ա՛յսպէս Աստուած Աբիմելէքին ետ- ՚՚ը դարձուց ան չարութիւնը , որն որ անիկայ իր հօրը ըրեր էր , իր
57 եօթանասուն եղբայրները սպաննե- լով ։ Եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չարութիւնը Աստուած անոնց գլուխը դարձուց . ու †Յերոբաաղի որդւոյն Յովաթամին անէծքը ա- նոնց վրայ եկաւ ։

ԳԼ. Ժ

1 Թովղա Սամիրի մէջ ժողովուրդը կը դատէ . 3 եաքը Յայիրը , որուն երեսուն որդիքը երեսուն քաղաք ունէին ։ 6 Փղշտացիք և Ամմոնացիք Իսրայէլը կը նեղեն , 10 որոնց նեղ ժամանա- կին Աստուած զանոնք իրենց չաստուածնե- րուն կը խրկէ . 15 բայց երբոր կը ղղյան՝ ա- նոնց կ'ողորմի ։

1 Յե- Աբիմելէքէն ետքը Իսաքա- րեան Դովզայի որդւոյն Փուայի որդին Թովղա ՚՚ելաւ՝ Իսրայէլը ազատելու համար . ու անիկայ Եփ- րեմի լեռը Սամիրի մէջ կը բնակէր ։
2 Եւ Իսրայէլի մէջ քսանուիրեք տա- րի դատաւորութիւն ըրաւ . ու մե- ռաւ , և Սամիրի մէջ թաղուեցաւ ։
3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Յա- յիր ելաւ , և Իսրայէլի մէջ քսան- ուերկու տարի դատաւորութիւն
4 ըրաւ ։ Ու անիկայ երսուն որդի ունէր , որոնք †երսուն աւանակի վրայ կը հեծնէին . և անոնք Գա- ղաադու երկրին մէջ երսուն քա- ղաք ունէին , †որոնք մինչև աս օրս ՚՚Յայիրի դիւղաքաղաքները կ'ը-
5 սուին ։ Եւ Յայիր մեռաւ , ու կամոնի մէջ թաղուեցաւ ։
6 Եւ †Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէ- րոջը առջև չարութիւն ըրին , ՚՚ու Բահաղիմը և Աստարովթը , ու †Ասորւոց աստուածները , և Սի- դոնի աստուածները , ու Մովաբի աստուածները , և Ամմոնի որդւոցը աստուածները , ու Փղշտացւոց աս- տուածները պաշտեցին . և Տէրը թողուցին , ու անոր ծառայու-
7 թիւն չըրին ։ Եւ Տէրոջը բարկու- թիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքե- ցաւ , ու †զանոնք Փղշտացւոց ձեռքը ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը
8 մատնեց ։ Եւ անոնք ան տարիէն մինչև տասնուութը տարի Իսրայէլի որդիքը նեղեցին ու հարստահարե- ցին , ՚՚՚՚ինչ՚՚՚՚ բոլոր Իսրայէլի որդի- քը , որոնք Յորդանանու անդիի կողմն՝ Գաղաադու մէջ՝ Ամորհա-
9 ցւոց երկրին մէջը կը բնակէին ։ Նաև Ամմոնի որդիքը Յորդանանէն ան- ցան , որ Յուդայի հետ , Բենիամի- նի հետ ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ ընեն . ու Իսրայէլ խիստ մեծ նեղութեան մէջ էր ։
10 ՚՚Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ա- ղաղակեցին ու ըսին , Քեզի դէմ մեղք գործեցինք , քանզի մեր Աս- տուածը թողուցինք ու Բահաղիմ-
11 ը պաշտեցինք ։ Եւ Տէրը Իսրա- յէլի որդւոցը ըսաւ , Չէ՞ որ †Եգ- ՚՚ոպտացիներէն , Ամորհացիներէն , Ամմոնի որդւոցմէն ,
12 ու †Փղշտացիներէն . Նաև երբոր Սիդոնացիները , †Ամաղեկացիները , ու Մաոնացիները †ձեզ նեղեցին , ու դուք ինծի աղաղակեցիք , ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի ։
13 †Բայց դուք զիս թողուցիք և ու- րիշ աստուածներու ծառայու-

† Բ Օր · ԻԹ · 23 ։ Գ Թագ· ԺԲ · 25 ։ Դ Թագ · Գ · 25 ։

+ ԳԼ· Ը · 33 ։

• Սաղ · ԿԲ · 14 ։

Բ Հմր 24 ։ Ցոր · Լա · 3 ։ Սաղ · ՂԲ · 23 ։ Առակ · Ե · 22 ։

Է Հմր 20 ։

Ն · Ք · ԳՀ · Ի՛ՐՐ 1206

՚՚ ԳԼ · Բ · 16 ։

Ի՛ՐՐ 1183

Է Բ Օր · Գ · 14 ։

՚՚ Թագ · ԼԲ · 41 ։

Ի՛ՐՐ 1161

† ԳԼ · Բ · 11 ։ Գ · 7 ։ Դ · 1 ։ Ը · 1 ։ ԺԳ · 1 ։

Ղ ԳԼ · Բ · 13 ։

† ԳԼ · Բ · 12 ։

Ը Գ Թագ · ԺԱ · 33 ։ Սաղ · ՃՂ · 36 ։

Բ ԳԼ · Բ · 14 ։ ա Թագ · ԺԲ · 9 ։

ԺԱ Թագ · Ժ · 10 ։

Է ԵԼ · Ժ · 30 ։

Լ Թագ · Ի · 21 , 24 , 25 ։

Ի ԳԼ · Գ · 12 , 13 ։

Ծ ԳԼ · Գ · 31 ։

Կ ԳԼ · Զ · 3 ։

Հ Սաղ · ՃՂ · 42 , 43 ։

Ձ Բ Օր · ԼԲ · 15 ։ Եբեմ. Բ · 13 ։

Ն · ՔԱ · ԶՖ · ԻՐԲ 1161

ՂԲ Օր · ԼՐ · 37 , 38 ։ Գ Թագ · Գ · 13 ։ Երեմ. Բ · 28 ։

ՁՈ Թագ · Գ · 18 ։ Բ Թագ · Ժե · 26 ։

ՃԲ ՄՆ · Է · 14 ։ Ժե · Տ ։ Երեմ. Ժը · 7 , 8 ։

ՃՍաղ · ՀՂ · 44 , 45 ։ Ես · ԿԳ · 9 ։

Ե Գկ · Ժա · 11 , 29 ։ ԾՆ · Լ · 49 ։

Ղ Գկ · ՇԺա · 8 , 11 ։

Թիւն ըրիք · անոր համար ես մէյ-մըն ալ ձեզ պիտի չազատեմ ։

14 Գացէք ու ձեր ընտրած աստուածներուն աղաղակեցէք · ձեր նեղութեան ատենը՝ թող անոնք ձեզ ա-

15 զատեն ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ըսին , Մեղք գործեցինք · ձգու աչքիդ առջևը ինչ որ հաճելի է , ան ըրէ՛ մեզի · բայց միայն կ՚ազատենք ,

16 ազատէ՛ մեզ այսօր ։ Ո՛ւստի իրենց մէջէն օտար աստուածները վերցուցին , ու Տէրոջը ծառայութիւն ըրին · և Ա՚նոր սիրտը իջաւ Իսրա-յէլի նեղութեանը համար ։

17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողվուեցան , ու Գաղաադու մէջ բանա-կեցան · Իսրայէլի որդիքն ալ ժողվուեցան , ու Ն՚Մասփայի մէջ բա-

18 նակեցան ։ Եւ ժողովուրդը Գաղաադու իշխանները իրարու ը-սին , Ո՛վ որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ ընելու սկսի , անիկայ Ղ Գաղաադու բոլոր բնակչաց գլուխ ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ցեփթայէն ու Գաղաադու բնակչաց մէջտե-ղը եղած դաշնակցութիւնը՝ որ ինքը անոնց գլուխ ըլլայ ։ 12 Ցեփթայէն Ամմնացւոց առաջարկած խաղաղութեան խօսքերը ան-օգուտ կ՚ըլլան ։ 29 Ցեփթայէ ուխտ կ՚ընէ ։ 32 Ամմնացիները կը յաղթէ , 34 ու ըրած ուխտը իր աղջկանը վրայ կը կատարէ ։

ՈՒԲՐ · Ժա · 32 ։

Բ Գկ · Ղ · 12 ։ Գ Թագ · Ե · 1 ։

1 Ղ՚Ե ՈՒ Գաղաադացի Ցեփթայէն Է զօրաւոր ու կտրիճ՝ մարդ մըն էր · ու անիկայ պոռնիկ կնկան մը զաւակ էր · ու Ցեփթայէնի հայրը

2 Գաղաադ էր ։ Եւ Գաղաադին կնիկը անոր զաւակներ ծնաւ · ու երբոր կնկանը զաւակները մեծցան , Ցեփթայէն վռնտեցին , ու անոր ըսին , Դուն մեր հօրը տանը մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենաս , քանզի դուն օտար կնկան մը զա-

3 ւակ ես ։ Ու Ցեփթայէ իր եղբայրներէն փախչելով՝ Տովբի երկրին մէջ բնակեցաւ · և Ցեփթայէի քովը Դ սրիկայ մարդիկներ ժողվուեցան , ու անոր հետ կը պտրտէին ։

4 Եւ եղաւ որ ատենէ մը ետքը Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պա-

5 տերազմ ըրին ։ Ու երբոր Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ կ՚ընէին , Գաղաադու ծերերը գա-ցին որ Ցեփթայէն Տովբի երկրէն

6 առնեն ։ Եւ Ցեփթայէին ըսին , Եկո՛ւր՝ մեզի զօրագլուխ եղիր , որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ

7 ընենք ։ Ու Ցեփթայէ Գաղաա-դու ծերերուն ըսաւ , Ը Ա՞հա դուք զիս ատեցիք , և իմ հօրս տունէն զիս վռընտեցիք , ու հիմա որ նե-ղութեան մէջ էք , ինչո՞ւ համար

8 ինծի եկաք ։ Ի Եւ Գաղաադու ծե-րերը Ցեփթայէին ըսին , Անոր հա-մար Ղ դիմեցինք , որ մեզի հետ երթաս ու Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ ընես , և Ե մեզի՝ Գաղաադու բոլոր բնակչաց գլուխ

9 ըլլաս ։ Ու Ցեփթայէ Գաղաադու ծերերուն ըսաւ , Թէ որ դուք զիս դարձընէք Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար , ու Տէ-րը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ , ես

10 ձեզի գլուխ ըլլամ ։ Եւ Գաղաա-դու ծերերը Ցեփթայէին ըսին , Ը Տէրը մեր մէջը վկայ ըլլայ , * որ

11 ըստծիդ պէս պիտի ընենք" ։ Ու Ցեփթայէ Գաղաադու ծերերուն հետ դնաց · և ժողովուրդը զանի-կայ իրենց վրայ Ի գլուխ ու զօրա-պետ դրին · ու Ցեփթայէ Ժ Մաս-փայի մէջ Տէրոջը առջևը իր բոլոր խօսքերը զրուցեց ։

12 Եւ Ցեփթայէ Ամմոնի որդւոց թագաւորին պատգամաւորներ խրկեց , ըսելով , Դուն ինծի հետ Ի՞նչ բան ունիս , որ ինծի եկար՝ իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու

13 համար ։ Եւ Ամմոնի որդւոց թա-գաւորը Ցեփթայէին պատգամա-ւորներուն ըսաւ , Ի Որովհետև Իս-րայէլ Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Առնոնէն մինչև Ջաբոկ ու մինչև Յորդանան իմ երկիրս ա-ռաւ · հիմա զանիկայ խաղաղու-

14 թեամբ ետ դարձուր ։ Ու Ցեփ-թայէ Ամմոնի որդւոցը թագաւո-րին նորէն պատգամաւորներ խրկեց ,

15 Եւ անոր ըսաւ , Ցեփթայէ այս-պէս կ՚ըսէ , Ի Իսրայէլ Մովաբի երկիրը ու Ամմոնի որդւոց երկիրը

16 չառաւ · Քանզի Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Իսրայէլ մինչև Ի Կարմիր Ծովը անապատէն դնաց , ու Կա-

17 դէս եկաւ · Եւ Հ Իսրայէլ Եդոմի թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով , Շ Նորհք ըրէ , քու երկ-րէդ անցնիմ · Ի բայց Եդոմի թա-գաւորը մտիկ չըրաւ · անանկ ալ Մովաբի թագաւորին խրկեց · ան ալ թող չտուաւ · ու Իսրայէլ

18 Ն Կադեսի մէջ մնաց ։ Եւ անապա-տին մէջէն դնաց , ու Ե Եդոմի երկրին ու Մովաբի երկրին բոլոր-տիքը պտրտեցաւ , և Մ Մովաբի երկրին արեւելեան կողմէն երթա-լով՝ Ա Առնոնի անդին կողմը բա-նակեցաւ · բայց Մովաբի սահմա-նին մէջը չմտաւ , քանզի Մովաբի

19 սահմանը Առնոն էր ։ Ու Ե Իս-րայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհա-ցւոց Սեհոն թագաւորին՝ (Ը Եաբ-բոնի թագաւորն էր ,) և Իսրայէլ անոր ըսաւ , Շ Նորհք ըրէ , քու երկրէդ անցնիմ , որ իմ տեղս եր-

Ն · ՔԱ · ԶՖ · ԻՐԲ 1161

Ի Գկ · Ժ · 18 ։ Ղ Ղղ · Ժե · 4 ։

Ի Գկ · Ժ · 18 ։

ԸԵրեմ. Խբ · 5 ։

* ԵՒԲ · Թէ որ անանկ քու ըսածդ պէս չընենք ։

Ի Հմր 8 ։

Ժ Գկ · Ժ · 17 ։ Ի · 1 ։ Ա Թագ · Ժ · 17 ։ Ժա · 15 ։

ԻՐԲ 1143

Ի Թագ · Իա · 24 , 25 , 26 ։

Լ Ծն · Լբ · 22 ։

Ժ Թագ · Ժե · 25 ։ Բ Օր · ա · 40 ։ Ցես · ե 6 ։

Ն Թագ · Ժե · 27 ։ Ի · 1 ։ Բ Օր · ա · 46 ։

Հ Թագ · Ի · 14 ։

Յ Թագ · Ի · 18 , 21 ։

Ղ Թագ · Ի · 1 ։

Ճ Թագ · Իա · 4 ։ Բ Օր · Բ · 1—8 ։

Մ Թագ · Իա · 11 ։

Ա Թագ · Իա · 13 ։ Իբ · 36 ։

Ն Թագ · Իա · 21 ։ Բ Օր · Բ · 26 ։

Ղ Թագ · Իա · 22 ։ Բ Օր · Բ · 27 ։

Ն · Ք · ԳԲ · ԱՌ Ա 1143

20 թամ ։ *Բայց Սեհոն Իսրայէլին
*Հրաման չտուաւ" որ իր սահմա-
նէն անցնի . ու Սեհոն իր բոլոր
ժողովուրդը ժողվեց , և ցասսայի
մէջ բանակեցան , ու անիկայ Խա-
21 բայէլի դէմ պատերազմ ըրաւ ։ Եւ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը Սեհոնը
ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրա-
յէլին ձեռքը մատնեց , ու Ն զա-
նոնք գարկին . և Իսրայէլ ան երկ-
րին մէջը բնակող Ամօրհացւոց բո-
22 լոր երկիրը առաւ ։ Ու Իւրայէլ
*Ամօրհացւոց բոլոր սահմանը՝ Ար-
նոնէն մինչև Ցարոկ ու անապա-
տէն մինչև Ցորդանան ժառան-
23 գեց ։ Ուստի հիմա որ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը Ամօրհացիները իր
Իսրայէլ ժողովուրդին առջևէն վռ-
ռնտեր է , դուն պիտի ժառանգես
24 ան երկիրը ։ Ն Քուս աստուածպդ
Քամոսին քեզի ժառանգութիւն
տուածը դուն չես ժառանգեր . մենք ալ *մեր Եհովայ Աստուածդն
մեր առջևէն վռնտած ոչեխրան
25 երկիրը կը ժառանգենք ։ Եւ հի-
մա դուն Մովաբի թագաւորէն՝
*Սեպփորեան Բաղակէն աւելի †զօ-
րաւոր ես . միթէ անիկայ բնաւ
Իսրայէլի հետ դէնկուեցաւ , կամ
անոնց հետ պատերազմ ըրաւ ։
26 Իսրայէլ Ն Եսեբոնի ու անոր գե-
ղերուն մէջը , *Արոերի ու անոր
գեղերուն մէջը , և Առնոնի եզեր-
քին վրայ եղող բոլոր քաղաքնե-
րուն մէջը իրեք հարիւր տարի
է որ կը բնակի . և ինչու համար
զանոնք այնքան ատենի մէջ չա-
27 պատեցիք ։ Ուստի ես քեզի դէմ
յանցանք մը չեմ ըրած , և դուն
ինծի հետ պատերազմ ընելով՝ ինծի
չարութիւն կ'ընես . այսօր Իսրա-
յէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէ-
ջը *Դատաւոր եղող Տէրը *թող
28 դատաստան ընէ ։ Բայց Ամմոնի
որդւոց թագաւորը Ցեփթայէին
խրկած խօսքերը մտիկ չըրաւ ։
29 Ան ատենը Ցեփթայէին վրայ
*Տէրոջը Հոգին եկաւ . ու անիկայ
Գաղաադէն ու Մանասէին անցաւ ,
և Գաղաադու Մասփայէն ալ ան-
ցաւ , ու Գաղաադու Մասփայէն
30 Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց ։ Եւ
Ցեփթայէ †Տէրոջը ուխտ ըրաւ ու
ըսաւ , թէ որ Ամմոնի որդիքը
31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես , Ու
Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղութեամբ
ետ դառնամ , ան ատենը իմ տանս
դռնէն ինծի դիմաւորելու ելլողը
†Տէրո՛ջը թող ըլլայ , °ու զանիկայ
32 ողջակէզ մատուցանեմ ։ Եւ Ցեփ-
թայէ Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց ,
որ անոնց հետ պատերազմ ընէ . ու
Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք ։

33 Եւ Արոերէն մինչև ‡Մինիթի՝ քսան
քաղաք , ու մինչև Աբէլքերամիմ
սաստիկ կոտորածով Ջարդեց զա-
նոնք . ու Ամմոնի որդիքը Իսրա-
յէլէ որդւոց առջևը նուաճեցան ։
34 Եւ Ցեփթայէ *Մասփա իր տունը
նը եկաւ . ու ահա Բանոր աղջիկը
թմբուկներով և պար բռնելով զա-
նիկայ դիմաւորելու կ'ելլէր . և ա-
նիկայ անոր մէկ հատիկ զաւակն
էր , ու անկէ 'ի զատ տղայ կամ
35 աղջիկ չունէր ։ Եւ Ցեփթայէ երբոր
զանիկայ տեսաւ , †իր լաթերը
պատռեց , ու ըսաւ , Ո՛հ՝ աղջիկս ,
դուն զիս բոլորովին նկուն ըրիր , և
դուն ինծի իմ նեղիչներուս մէկը
եղար . քանզի ես *բերանս բացի
Տէրոջը , ու Ե չեմ կրնար ետ դար-
36 ձնել ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ ,
Ո՛վ հայր իմ , Ե՛ *Տէրոջը բե-
րանդ բացիր , ըերնէդ ելածը ըրէ՛
ինծի . քանզի Ե Տէրը քու թշնա-
միներէդ Ամմոնի որդւոցմէն քեզի
համար վրէժխնդրութիւն ըրաւ ։
37 Եւ իր հօրը ըսաւ , Միայն աս բանը
ըրէ՛ ինծի . զիս երկու ամիս թող
տուր , որ լեռներուն վրայ ելլեմ
ու իջնեմ . ու ես իմ ընկերներովս
38 իմ կուսութիւնաս վրայ լամ ։ Եւ
անիկայ ըսաւ , Գնա . ու զանիկայ
երկու ամիս թող տուաւ . և անի-
կայ իր ընկերներովը գնաց , ու լեռ-
ներուն վրայ իր կուսութիւնը լա-
39 յաւ ։ Եւ երկու ամիսը լրիննալէն
եաքը իր հօրը դարձաւ . ու անիկայ
*իր ըրած ուխտը անով կատարեց .
և անիկայ երիկ մարդ չճանչցաւ ։
Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն և-
40 ղաւ , Որ աղեն աղեն Իսրայէլի
աղջիկները երթան , ու գաղաա-
դացի Ցեփթայէին աղջիկը համար
տարին չորս օր լան ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Եփրեմեանք Ցեփթայէին հետ վէճ կ'ընեն , ու
Գաղաադացիք անոնց Շիպպոլեթի բսել տա-
լով՝ կը մեռցընեն զանոնք ։ 7 Ցեփթայէի
մահը ։ 8 Աբեսսան որ երսուն տղայ ու եր-
սուն աղջիկ ունէր , 11 ու Եղլոն , 13 և Աբ-
դօն որ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր , Իսրայէլը դատեցին ։

1 Ու *Եփրեմի մարդիկները ժող-
վուեցան , և դէպ 'ի Հիւսիսային
կողմը անցան , ու Ցեփթայէին ը-
սին , ինչու համար Ամմոնի որ-
դւոցը հետ պատերազմելու գացած
ատենդ մեզ չկանչեցիր , որ քու
հետդ երթայինք . հիմա Ն՝ և-
քու տունդ քու վրադ կրակով պի-
2 տի այրենք ։ Եւ Ցեփթայէ անոնց
ըսաւ , Ես ու իմ ժողովուրդս Ամ-
մոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ
ունեցանք , և ձեզ կանչեցի , բայց
դուք զիս անոնց ձեռքէն չազա-

Ն · Ք · ԳԲ · ԱՌ Ա 1143

‡ Եզեկ . ԽԷ . 17 ։

* ԳԼ . Ժ . 17 ։ Հ*Ր 11 ։

Բ Եզ . Ժէ . 20 ։ աթագ . Ժ ր . 6 ։ Սպղ . կը . 25 ։ Ե-
բեմ . Լ . 4 ։

† Ծն . Լէ . 29 , 34 ։

* Ժ . Ձ . Ե . 2 ։

Ի Թագ . Լ . 2 ։ Սպղ . Ժէ . 4 ։ Ձ . Ե . 4 , 5 ։

Չ Թագ . Լ . 2 ։ Ե Բ Թագ . Ժը . 19 , 31 ։

Ը Հ*Ր 31 ։ * Թագ . Ա . 22 , 24 ։ Բ . 18 ։

* Տ*ս Գէ . Բ . 1 ։

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲ 1143

Ե ա թագ · ԺԹ · 5 · իբ · 21 · Ցար · Ժգ · 14 · Սաղ · ՃԺԹ · 109 ·

3 տեցիք : Եւ ալ երբոր տեսայ որ դուք զիս չէք ազատեր , Ես հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով՝ Ամմինի որդւոյը վրայ գացի , ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց . և ինչո՞ւ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ
4 ընէլու եկաք : Ու Գեփթայէ գաղաադու բոլոր մարդիկները ժողվեցին՝ Եփրեմի հետ պատերազմ բրաւ . և Գաղաադու մարդիկը Եփրեմեացիները զարկին . քանզի ըսեր էին թէ Դուք Գաղաադացիք Եփրեմի մէջ ու Մանասէի մէջ
5 ‡ Եփրեմի փախստականներն էք : Եւ Գաղաադացիք Եփրեմին ուղևէն Յորդանանու անցքերը բռնեցին . ու երբոր Եփրեմի փախստական մը թող տուէք անցնիմ՝ ըսէր , Գաղաադու մարդիկները անոր կ'ըսէին , Եփրեմեա՞ն ես . ու անիկայ
6 Չէ կ'ըսեր . Եւ անոնք անոր կ'ըսէին , Ուրեմն *Շիպպօլէթ ըսէ . ու անիկայ Սիպպօլէթ կ'ըսեր , (քանզի չէր կրնար շիտակ արտաբերել .) ուստի զանիկայ կը բռնէին , և Յորդանանու անցքերուն մէջը կը սպաննէին . ու ան ատենը Եփրեմէն քառասունուերկու հազար մարդ ինկաւ :

Խբ 1137 7 Եւ Գեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաւորութիւն ըրաւ . ու Գաղաադացի Գեփթայէ մեռաւ , և Գաղաադու քաղաքներուն մէկուն մէջ թաղուեցաւ :
8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ Բեթղէհեմացի Աբեսան դատա-
9 ւորութիւն ըրաւ : Եւ անիկայ երասուն տղայ ուներ , ու երասուն աղջիկ՝ որոնք դուրս տուաւ , ու դուրսէն ալ իր տղոցը՝ երասուն աղջիկ ներս առաւ . ու ինքը Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն ը-
10 րաւ : Եւ Աբեսան մեռաւ , ու Բեթղէհեմի մէջ թաղուեցաւ :

Խբ 1130 11 Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի Ելօն Իսրայէլի դատաւոր եղաւ . ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դա-
12 տաւորութիւն ըրաւ : Եւ Զաբուղոնացի Ելօն մեռաւ , ու Զաբուղոնի երկիրը՝ Այեղոնի մէջ թաղուեցաւ :

Խբ 1120 13 Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի Հէլլելի որդին Աբդօն Իսրայէլի
14 դատաւոր եղաւ : Ու անիկայ քառասուն տղայ ու երասուն թոռ ունէր , որոնք Եօթանասուն աւանակնե-
15 րու վրայ կը հեծնէին . և ինքը Իսրայէլի մէջ ութը տարի դատաւո-

Խբ 1112 րութիւն ըրաւ : Ու Փարաթոնացի Հէլլելի որդին Աբդօն մեռաւ , և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թա-
ղուեցաւ :

ԳԼ · ԺԳ

1 Իսրայէլ Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի : 2 Հրեշտակ մը Մանուէին կնկանը կ'երեւնայ . 8 Մանուէին ալ կ'երեւնայ : 15 Մանուէ զոհ մատուցանելով՝ կը հասկընայ թէ անիկայ Տէրն է : 24 Սամփսոնին ծնունդը :

Ն · Ք · ԶԲ · ԽԲ 1161

1 Եւ Իսրայէլը որդիքը՝ նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին . ու Տէրը զանոնք Բ. քառասուն տարի Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց :
2 Եւ Դանի ցեղէն Մանուէ անուն նով Ցարաացի մարդ մը կար , ու անոր կնիկը ամուլ էր և զաւակ
3 չէր ծնաներ : Ու Տէրոջը հրեշտակը ուս կնկանը երեւցաւ , և անոր ըսաւ , Ահա դուն հիմա ամուլ ես , ու չես ծնաներ . բայց պիտի յղա-
4 նաս ու որդի մը ծնանիս : Ուսու հիմա զգոյշ կեցիր , Ը չրլայ որ գինի կամ օղի խմես , ոչ ալ
5 անմաքուր բան մը ուտես . Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս և որդի մը ծնանիս , ու ՀանոՀ գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլի . քանզի ան տղան էր Մօրը արգանդէն Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ . և ա-
նիկայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռ-
6 քէն ազատելու պիտի սկսի : Ու կնիկը դնաց , և իր երկանը պատմեց ըսելով , Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ , ու անոր Հ դէմքը Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ահարկու էր . և Հանոր ուսկից ըլլալը չհարցուցի , ոչ ալ անիկայ իր
7 անունը ինծի զըուցեց . Ու ինծի ըսաւ , Ահա դուն պիտի յղանաս ու որդի մը ծնանիս . և հիմա գինի ու օղի չխմե՛ս , ու անմաքուր բան մը չուտե՛ս . քանզի ան տղան Էր Մօրը արգանդէն մինչև իր մահուան օրը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ :
8 Եւ Մանուէ Տէրոջը աղաչելով՝ ըսաւ , Կ'աղաչեմ՝ ով Տէր , ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն խրկեցիր , նորէն մեզի գայ , ու մեզի սորվեցնէ թէ ան ծնանելու տղուն
9 ինչ ընենք : Եւ Աստուած Մանուէին ձայնը լսեց , ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ , երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր . ու անոր Հրկիրը Մանուէ անար
10 չէտը չէր : Եւ կնիկը շուտով վազեց , ու իր Հրկանը պատմեց և ա-նոր ըսաւ , Ահա ան օրը ինծի եկող
11 մարդը Նորէն ինծի երեւցաւ : Ու Մանուէ ելաւ՝ իր կնկանը ետևէն դնաց , և ան մարդուն քովը մտնեցաւ ու անոր ըսաւ , Կնկանը հետ խօսող մարդը դո՞ն ես . ու անի-
12 կայ ըսաւ , Ես եմ : Եւ Մանուէ ըսաւ , Երբոր քու ըսածդ ըլլայ , տղուն պէտք եղածը ի՞նչ է , ու

ա ԳԼ · բ · 11 ; գ · 7 ; դ · 1 ; ղ · 1 ; ժ · 6 ; Ե ա թագ · ԺԹ · 9 ·
‡ Ցես · ԺԹ · 41 ·
Ր ԳԼ · ղ · 12 ; Ղա · ա · 11 , 13 , 28 ; 31 ·
Ը Ժմ 14 · թաւ · ղ · 2 , 3 ; Ղա · ա · 15 ·
ղ թաւ · ղ · 5 ; ասթագ · ա · 11 ;
Ի թաւ · ղ · 2 ·
Ը Ցես ա թագ · է · 13 ; բթագ · ը · 1 ; ամն · ԺԹ · 1 ·
Ի Բ Օր · ԼԳ · 1 ; ասթագ · ը · 27 ; Թ · 6 ; գ թագ · ԺԹ · 24 ·
Ժ Մատ · իբ · 3 ; Ղա · Թ · 29 ; Գոր · ղ · 15 ·
Ի Ժմ 17 · 18 ·

ՆՈՐ ԿՏԱՐ 1161

* Կամ՝ ինչ ընկնաք առնոր ։

ե Հմր 4 ։

ը Ծն ։ ժը ։ 3 ։ Գլ ։ գ ։ 18 ։

ի Ծն ։ լբ ։ 29 ։

ձ Ես ։ Թ ։ 6 ։ Հ Գլ ։ գ ։ 19 ։ 20 ։

յ Ղե ։ Թ ։ 24 ։ ա Պտ ։ իա ։ 16 ։ Եզեկ ։ ա ։ 23 ։ Պատ ։ ժե ։ 6 ։

ղ Գլ ։ գ ։ 22 ։

ճ Ծն ։ լբ ։ 30 ։ Եր ։ լդ ։ 20 ։ բ Օր ։ ե ։ 26 ։ Գլ ։ գ ։ 22 ։

մ Երբ ։ ժա ։ 32 ։

յ ա Թագ ։ դ ։ 19 ։ Ղտ ։ ա ։ 80 ։ բ ։ 52 ։

ն Գլ ։ գ ։ 10 ։ ա Թագ ։ ժա ։ 6 ։ Պատ ։ դ ։ 1 ։

շ Ցես ։ ժե ։ 33 ։ Գլ ։ ժբ ։ 11 ։

† Կամ՝ Պահել գաղթականին ։ Գլ ։ ժբ ։ 12 ։

13 * ինչ ընելու է" ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ , կնիկը ա-
14 մէն բանէս թող զգուշանայ ։ Որ-
թէն ելած բան մը բնաւ չուտէ՛ , և
ԷԳինի ու օղի չխմէ՛ , և անմաքուր
բան մը բնաւ չուտէ՛ , ⁘ իմ ամէն
պատուիրածս պահէ ։
15 Եւ Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին
ըսաւ , Կ'աղաչեմ , Էրկիւ մը մեր
քովը նստէ՛ , ու այծերէն ուլ մը
պատրաստենք ⁘ քու առջևդ դնե-
16 նէ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը Մա-
նուէին ըսաւ , Թէ քու քովդ նըս-
տիմ ալ , քու հացդէդ պիտի չուս-
տիմ . բայց թէ որ ողջակէզ պիտի
ընես , զանիկայ Տէրոջը ընծայէ՛ .
քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անի-
17 կայ Տէրոջը հրեշտակն է ։ Եւ Մա-
նուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ ,
Անունդ ի՞նչ է , որպէս զի երբ-
որ խօսքդ կատարուի , քեզ պա-
18 տուենք ։ Ու Տէրոջը հրեշտակը ա-
նոր ըսաւ , Թ իմ անունս ինչո՞ւ ա-
սանկ կը հարցընես . որովհետև ա-
19 նիկայ Սքանչելի է ։ Եւ Մանուէ
ուլը ու հացի ընծան առաւ , հև
ապառաժին վրայ Տէրոջը ընծա-
յեց . ու հրեշտէլը Մանուէին և
անոր կնկանը աչքերուն առջևը
20 հրաշք մը ըրաւ ։ Քանզի երբոր բոցը
սեղանէն դէպ՝ի երկինքը վեր կ'ել-
լէր , Տէրոջը հրեշտակն ալ սեղա-
նին բոցովը վեր ելաւ . և Մանուէ
ու իր կնիկը կը նայէին , ու 3 երեսի
21 վրայ դետինը իյնան ։ Եւ Տէրոջը
հրեշտակը ուէյմըն ալ Մանուէին ու
անոր կնկանը չերևցաւ . Ղան ա-
տենը Մանուէ հասկըցաւ որ անի-
22 կայ Տէրոջը հրեշտակն է ։ Ու Մա-
նուէ իր կնկանը ըսաւ , ԷԱնշուշտ
պիտի մեռնինք , քանզի զԱստուած
23 տեսանք ։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ ,
Թէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ու-
զեր , մեր ձեռքէն ողջակէզը ու
հացի ընծան չէր ընդուներ , ու աս
բոլոր բաները մեզի չէր ցուցըներ ,
և աս միջոցիս մէջը ասանկ խօսէր
մեզի լսել չէր տար ։
24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ , և անոր
անունը Սամիսոն կոչեց . ու
Աղան մեծցաւ , և Տէրը զանիկայ
25 օրհնեց ։ Ու Տէրոջը Հոգին ՂՍա-
րայի ու Եսթաւուղի մէջ՝ †Դանի
բանակին" մէջը սկսաւ անոր վրայ
դալ ։

ԳԼ · ԺԴ ·

1 Սամիսոն Փղշտացիներէն կնիկ մը կ'ուզէ ։ 6 Իր Ճամբորդութեանը մէջ առիւծ մը կը սպան-նէ ։ 8 Երկրորդ անգամ նոյն Ճամբային անց-նելով՝ առիւծին դիին մէջ մեղր կը գտնէ ։ 10 Սամիսոնին հարսանիքը ։ 12 Փղշտացիք Սամիսոնին հանելուկը անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն ։ 19 Սամիսոն երսուն Փղշտա-ցիներ սպանելով , անոնց կողոպուտը կ'առնէ ։ 20 Իր կնիկը ուրիշի մը կը տրուի ։

ՆՈՐ ԿՏԱՐ 1141

= Ծն ։ լբ ։ 13 ։ Ցես ։ ժե ։ 10 ։

բ Ծն ։ լդ ։ 2 ։

1 Լաւ Սամիսոն Թամնաթա իջաւ ,
ու Թամնաթայի մէջ Փղշտա-
ցւոց աղջիկներէն Է կնիկ մը տեսաւ .
2 Եւ նորէն էր գոնէն ելաւ , ու իր
հօրը և մօրը պատմեց ու ըսաւ ,
Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղ-
ջիկներէն կնիկ մը տեսայ . ու հիմա
3 զանիկայ ինծի կնիկ առէք ։ Եւ
անոր հայրը ու մայրը անոր ըսին ,
Միթէ Ք.բու եղբարցդ աղջիկներուն
մէջը , ու իմ բոլոր ժողովուրդիս
մէջը կնիկ չկայ որ դուն Է անթըլ-
փատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու
պիտի երթաս . բայց Սամիսոն իր
հօրը ըսաւ , Զանիկայ ինծի առ .
քանզի իմ աչքերուս անիկայ հա-
4 ճելի է ։ Եւ անոր հայրը ու մայրը
չէին դիտեր որ աս բանը ՂՏէրոջմէն
է , քանզի անիկայ Փղշտացիներէն
մէկ առիթ մը կը փնտռէր . ու ան
ատենը Է Փղշտացիները Իսրայէլի
վրայ կ'իշխէին ։
5 Եւ Սամիսոն իր հօրը ու մօրը
հետ Թամնաթա իջաւ , ու մինչև
Թամնաթային այգիները եկան . և
ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով
6 անոր դէմ ելաւ ։ Ու ՂՏէրոջը Հո-
գին անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ձեղ-
քելու պէս զանիկայ ձեղքեց , ու
ձեռքին մէջ բան մը չկար . և ըրած
բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց ։
7 Եւ իջաւ ու կնկանը հետ խօսե-
ցաւ . և կնիկը Սամիսոնին աչքե-
րուն հաճելի երևցաւ ։
8 Ու ժամանակ մը ետքը երբոր
դարձաւ կնիկը առնելու , առիւծին
դին տեսնելու համար էր Ճամբէն
խոտորեցաւ . և ահա առիւծին դիին
մէջ մեղուներու դունդ ու մեղր
9 կար . Ու զանիկայ ձեռքը առաւ
և ուտելով կ'երթար . ու իր հօրը
ու մօրը դնաց , և անոնց ալ տուաւ ,
ու կերան . բայց անոնց չըսաւ Թէ
մեղրը առիւծին դիէն հանեց ։
10 Եւ անոր հայրը ան կնկանը քովը
իջաւ . ու Սամիսոն հոն ինջույք մը
ըրաւ , քանզի երիտասարդները այս-
11 պէս կ'ընէին ։ Ու երբոր զանիկայ
տեսան , երսուն ընկեր բերին , որ
անոր հետը բլլան ։
12 Եւ Սամիսոն անոնց ըսաւ , Հի-
մա ձեզի Թ մկ հանելուկ մը պիտի
ըսեմ . Թէ որ զանիկայ ՃԱս ինջույ-
քիս եօթը օրուանը մէջ ինծի բա-
ցատրէք ու դտնէք , ես ալ ձեզի
երսուն ‡ շապիկ ու երսուն ձեռք
Է փոխելու հանդերձ կուտամ .
13 Բայց Թէ որ չկարենաք զանիկայ ին-
ծի բացատրել , ան ատենը դուք
ինծի երսուն ասան ու երսուն
ձեռք փոխելու հանդերձ տաք ։ և

ը Ցես ։ ժա ։ 20 ։ դ Թագ ։ ժբ ։ 15 ։ դ Թագ ։ գ ։ 33 ։ բ Պտ ։ ժ ։ 15 ։ իբ ։ 7 ։ իե ։ 20 ։

ի Գլ ։ ժգ ։ 1 ։ բ Օր ։ իը ։ 48 ։

ձ Գլ ։ դ ։ 10 ։ ժգ ։ 25 ։ ա Թագ ։ ժա ։ 6 ։

յ Գ ։ ժ ։ 1 ։ Ե ։ զկ ։ ժե ։ 2 ։ Ղտ ։ ժգ ։ 7

ղ Ծն ։ իթ ։ 27 ։

‡ Կամ՝ սաւան .

ճ Ծն ։ իե ։ 22 ։ դ Թագ ։ ե ։ 22 ։

Ն·ք·ղՁ· Իբր 1141

անոր ըսին , Քու հանելուկդ մեզի
14 ըսէ որ լսենք : Ու անոնց ըսաւ ,
Կերոդէն կերակուր ելաւ , ու հզօ-
րէն անոյշ ելաւ : Եւ անոնք ՝՝
հանելուկը իրենք օրուան մէջ չկրր-
* Կ՛ւյ· բորդ
15 ցան բացատրել : Ու *եօթնե-
րորդ օրը Սամիսոնին կնկանը ը-
սին , Էրիկդ խաբէ որ հանելուկը
մեզի բացատրէ , Է որ չըլլայ թէ
քեզ ու քու հօրդ տունը կրակով
այրենք . մեզ թալանելու՞ համար
16 կանչեցիք . անանկ չէ՞ : Եւ
Սամիսոնին կնիկը անոր քովը լա-
Ժ Գլ· ժզ· 15 : լով՝ ըսաւ , Ժ Անշուշտ դուն
զիս ատեցիր ու զիս չսիրեցիր .
իմ ժողովուրդիս որդւոցը մկ հա-
նելուկ մը ըսիր , ու ինծի չբացատ-
րեցիր : Եւ անիկայ ըսաւ անոր ,
Ահա իմ հօրս ու մօրս չբացատրեցի ,
17 ու քեզի՞ պիտի յայտնեմ : Եւ
իրենց ինչդ.բին եօթը օրուանը
մէջ անոր քովը լացաւ . ու Սամի-
՝՝ եօթնեերորդ օրը անոր բացատ-
րեց . քանզի իրեն նեղութիւն կու
տար . անիկայ ալ իր ժողովուրդին
որդւոցը բացատրեց հանելուկը :
18 Եւ քաղաքին մարդիկները եօթնե-
րորդ օրը՝ արեւը մտնելէն առաջ ա-
նոր ըսին , Մեղրէն անդ.ր ու ա-
ռիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ : Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց , Թէ որ դուք
իմ երինջովս չհերկէիք , իմ հանե-
19 լուկս չէիք կրնար դտնել : Ու
Ջ Գլ· դ· 10 : ժգ· 25 : Ջ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ ,
և անիկայ Ասկաղոն իջաւ , ու ա-
նոնցմէ երսուն մարդ մեռցուց , և
անոնց հանդերձները առաւ , ու հա-
նելուկը բացատրողներուն տուաւ ,
և սաստիկ բարկանալով իր հօրը
20 տունը ելաւ : Ու Սամիսոնին կնի-
Հ Գլ· ժե· 2 : Ցոհ · ե · 29 : կը անոր Հբարեկամը եղող ընկե-
րին տրուեցաւ :

Գլ· ԺԵ

1 Սամիսոն տեսնելով որ իր կնիկը ուրիշի մը տրուեր է , 3 ոտքէ անելու պէտքերուն չհաշ կալով՝ Փղշտացւոց հունձքերը կ'այրէ : 6 Փղշտացիք Սամիսոնին կնիկը ու անոր հայրը կ'այրեն : 7 Սամիսոն չարաչար կը զարնէ զանոնք : 9 Ցուդայի մարդոցմէ կը կապուի , ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնուի : 14 Ծնօտի ոսկրով մը հազար Փղշտացի կը մեռցնէ : 18 Աստուած անոր ջուր կը խմցնէ Լեքեհի մէջ :

Իբր 1140

1 Յետ եղաւ որ ժամանակ մը եփրը՝ ցորենի Ջէռոց օրերը՝ Սամիսոն այծերէն ուլ մը առաւ , ու իր կընկանը այցելութեան գնաց , ու ըսաւ , Ներքին սենեակին մէջ կրնկանս քովը մտնեմ . բայց կնկանը հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ :
2 Եւ անոր հայրը ըսաւ , Իրաւցընէ
՝՝ Գլ· ԺԶ· 20 : կարծեցի որ դուն ՝՝ զանիկայ բոլո-
վին ատեցիր , ու զանիկայ քու
ընկերիդ տուի . ահա անոր
պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է , հի-
մա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլլայ :
Ն·ք·ղԲ· Իբր 1140
3 Եւ Սամիսոն †անոնց համար՝՝ ըսաւ ,
† Կ՛ւյ՝ ա-նոնց
Ես անդամ Փղշտացւոցմէ անպարտ
պիտի ըլլամ , թէ որ անոնց չա-
4 րութիւն մը ընեմ : Ու Սամիսոն
գնաց իրեք հարիւր աղուէս բռնեց ,
և ջահեր առաւ , ու աղուէսները պոչ
պոչի դարձուց , ու երկու պոչերուն
5 մէջ տեղը ջահ մը դրաւ : Եւ
ջահերը կրակով բռնկցընելէն ետ-
քը՝ զանոնք Փղշտացւոց հունձքե-
րուն մէջը ձգեց , ու դիզուած և
չկտրուած հունձքերը ու մինչև
անդամ այդհները ՝՝ ձիթենիները
6 այրեց : Եւ Փղշտացիք ըսին , Ա-
րանը ո՞վ բրաւ : Ու ըսին , Թամ-
նացիին փեսան Սամիսոն . քանզի
անոր կնիկը առաւ և անոր ըն-
կերին տուաւ : Ժ Ու Փղշտացիք ե-
Ժ Գլ· ժգ· 15 : լան և կնիկը ու անոր հայրը կրա-
7 կով այրեցին : Իսկ Սամիսոն ա-
նոնց ըսաւ , Թէև դուք այսպէս ը-
րիք , բայց ես վրէժ պիտի առնեմ
ձեզմէ , ու ետքը պիտի դադարիմ :
8 Եւ զանոնք սրունքէն մինչև երան-
քը մեծ հարուածով մը զարկաւ .
ու իջաւ՝ Ետամ ապառաժին խո-
ռոչը բնակեցաւ :
9 Եւ Փղշտացիք ելան ու Ցուդա-
Ի Տե՛ս հմր 19 : յի մէջ բանակեցան , ու †Լեքեհի
10 մէջ տարածուեցան : Եւ Ցուդա-
յեանք ըսին , Ինչու՞ համար մեր
վրայ եկաք : Անոնք ալ ըսին ,
Սամիսոնը կապելու ելանք , որ մեզի
ըրածին պէս մենք ալ անոր ընենք :
11 Ու Ցուդայէն իրեք հազար մարդ Ե-
տամ ապառաժին խոռոչը իջան , և
Սամիսոնին ըսին , Չե՞ս գիտեր որ
Փղշտացիք Ժ մեր վրայ կ'իշխեն .
Ժ Գլ· ժգ· 4 : ինչու՞ համար աս բանը մեզի ըրիր :
Ու անիկայ անոնց ըսաւ , Անոնք
ինծի ինչպէս որ ըրին , Ես ալ անոնց
12 այնպէս ըրի : Եւ անոր ըսին ,
Մենք իջանք որ քեզ կապենք ու
Փղշտացւոց ձեռքը տանք : Եւ
Սամիսոն անոնց ըսաւ , Ինծի եր-
դում ըրէք որ դուք զես պիտի
13 չմեռցընէք : Եւ անոնք անոր հետ
խօսեցան ու ըսին , Չէ . բայց հի-
մա քեզ պիտի կապենք ու անոնց
ձեռքը տանք , և քեզ պիտի չմեռ-
ցընենք . ու զանիկայ երկու նոր
չուանով կապեցին և ապառաժէն
դուրս հանեցին :
14 Երբոր անիկայ մինչև Լեքի հկաւ ,
Փղշտացիք աղաղակելով զանիկայ
դիմաւորեցին . և Ե Տէրոջը Հոգին
անոր վրայ գալով՝ անոր թևերուն Ե Գլ· գ· 10 : ժգ· 6 :
վրայ եղող չուանները կրակով
այրած քթանի պէս եղան , ու կա-
15 պերը ձեռքերէն քակուեցան : Եւ
մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ որ դեռ

չորցած չէր , ու ձեռքը երկրնցուց զանիկայ առաւ , և ղանով հազար
16 մարդ մեռցուց : Ու Սամիսոն ըսաւ , Իշու ծնօտով դէզ դէզ յիշեցի
պնդած . իշու ծնօտով հազար մարդ
17 մեռցուցի : Ու երբոր իր խօսքը լմընցուց , ծնօտը ձեռքէն նետեց , և անոր տեղին անունը *Ռամաթ
լեքի կոչեց :
18 Եւ խիստ շատ ծարաւելով Տէրոջը աղաղակեց ու ըսաւ , Է դուն քու ծառայիդ ձեռքովը ասա մեծ փրկու-
թիւնը յաջողեցիր . և հիմա ծա-
րատով մեռնիմ ու անթլփատ-
19 ներուն ձեռքը իյնամ : Եւ Աս-
տուած †Լեքեհին մէջ եղած փոսը բացաւ , ու անկէ ջուր ելաւ . և
Սամփսոն խմեց , ու ոգին իրեն դարձաւ , և ապրեցաւ . անոր հա-
մար անոր անունը ‡Ենդօրք րսուե-
ցաւ , որ Լեքեհին մէջ է մինչև աս
օրս :
20 Ու անիկայ Բ Փղշտացւոց օրերը Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատա-
ւորութիւն ըրաւ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Սամիսոն Գազայէն կը փախչի , ու քաղաքին դռները կ'առնէ կը տանի : 4 Դալիլա Փղշտա-
ցիներէն կաշառք առնելով՝ Սամիսոնին կամ-
քը կ'արսայ . 6 իրեք անգամ կը խաբուի . 15 բայց վերջապես իր խնդիրքը կը կատարուի . 21 Փղշտացիք կը բռնեն զանիկայ ու անոր
աչքերը կը փորեն : 22 Սամիսոնին ուժը նորէն իր վրայ գալով՝ Դագոնի տաճարը Փղշտացւոց վրայ կը կործանէ , ու ինքն ալ կը մեռնի :

Բբբ 1120

1 Ե Սամիսոն Գազա գնաց , ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ ,
2 և անոր մտաւ : Ո՞ Գազացւոց բ-
սուեցաւ թէ Սամիսոն հոս եկեր է : Եւ ՚պաշարեցին՝ ու բոլոր գի-
շերը անոր դարանակալ եղան քա-
ղաքին դրանը քովը , ու բոլոր գի-
շերը լուռ կեցան և ըսին , Առաւօ-
տուն կանուխ զանիկայ կը մեռցը-
3 նենք : Ու Սամիսոն մինչև կէս գիշեր քնացաւ , և կէս գիշերուն ելաւ , ու քաղաքին դրանը փեղկե-
րը երկու սեմերովը բռնեց , և զա-
նոնք նիգովը մկոտեղ փրցուց , ու կռնակը առնելով՝ զանոնք քերթո-
նին դիմացի լեռանը գլուխը հա-
նեց :
4 Եւ անկէ ետքը Սորեկ հեղե-
ղատին Եվրտը Բնակող մկ կնիկ մը սիրեց , ու անոր անունը Դալիլա
5 էր : Եւ Փղշտացւոց նախարար-
ները ինկանը քովը ելան՝ ու անոր ըսին , Բ Զանիկայ խաբէ , ու ՚անկէ հասկցիր թէ անոր մեծ զօրու-
թիւնը ինչէն է , և թէ ինչով կրը-
նանք անոր յաղթել , որ զանիկայ կապենք ու չարաչարեցնենք . և մենք քեզի ամէն մկերներս հազար

Հարիւր Խոր արծաթ կու տանք :
6 Ու Դալիլա Սամիսոնին ըսաւ , Կ'աղաչեմ , յայտնէ ինծի , թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէն է , և քեզ
7 չարչարելու համար ինչ բա-
նով կապել պէտք է : Ու Սամի-
սոն անոր ըսաւ , Թէ որ ինծ եօթը հատ չչորցած ‖Թարմ Ջլերով՝ կապեն , կը տկարանամ , և ՚ուրիշ
8 մարդոց մկունն պէս կ'ըլլամ : Ու Փղշտացւոց նախաբարները անոր եօթը հատ չչորցած Թարմ Ջլեր բերին . ու զանիկայ անոնցմով կա-
9 պեց : Եւ անոր ներքին սենեակին մէջը դարանակալներ նստեր էին : Ու Ինիք անոր ըսաւ , Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ էո՞ ։ ան ատենը անիկայ Ջլերը կրակի հոտին բրդած խծուծէ լարի մը պէս փրցուց , ու անոր ոյժը չՀասկը-
10 ցուեցաւ : Եւ Դալիլա ըսաւ Սամիսոնին , Ահա դուն խաբեցիր ու ինծի սուտ զրուցեցիր . հիմա կ'աղաչեմ՝ յայտնէ ինծի թէ ին-
11 չով կը կապուիս : Եւ անոր ը-
սաւ , Թէ որ զիս նոր ու չգործա-
ծուած չուաններով ազիկ մը կա-
պեն , ան ատենը կը տկարանամ , և ՚ուրիշ մարդոց մկունն պէս կ'ըլ-
12 լամ : Ու Դալիլա նոր չուաններ առաւ , և անոնցմով զանիկայ կա-
պեց , ու անոր ըսաւ , Ո՛վ Սամի-
սոն՝ Փղշտացիք քու վրադ էո՞ ։ (և դարանակալները ներքին սե-
նեակին մէջը նստեր էին ։) ան ա-
տենը զանոնք իր թևերէն մկ դեր-
13 ձանի մը պէս փրցուց : Ու Դա-
լիլա ըսաւ Սամիսոնին , Մինչև հիմա զիս խաբեցիր և ինծի սուտ զրուցեցիր . ըսէ ինծի թէ ինչով կը կապուիս : Ու անիկայ անոր ըսաւ , Թէ որ գլխուս եօթը բա-
14 ժին մազերը ազդով հիւսես : Եւ անիկայ ‖Նպէս ըՀո՞ , ՚ո՞ գործ-
բոնէն ցեցովը ամրացուց , ու անոր ըսաւ , Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ էո՞ ։ Եւ անիկայ քունէն արթընցաւ , ու ոստայնին ցիցը ազդովը մկտեղ քաշեց պո-
15 րո՞ : Ան ատենը Դալիլա անոր ը-
սաւ , Ք քու սիրտդ իմ հետս չէ , ու ի՞նչպէս կ'ըսես թէ քեզ կը սիրեմ . հիմա աս իրեք անգամ է որ զիս խաբեցիր , ու ինծի չզրու-
ցեր թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-
16 չէն է : Եւ որովհետև ամէն օր իր խօսքերովը անոր նեղութիւն կու-
տար , ու զանիկայ կը բռնադա-
տեր , անանկ որ անոր սիրտը մինչև մահուան ասպիճան նեղացաւ ,
17 Ը Ինքը իր սրտին մէջ եղածը անոր զրուցեց , ու ըսաւ անոր , Է Իմ գլուխս վրայ ածելի չէ ելած . քանի

Ն . ք . ԷՒ . Բբբ 1140

Ղ Գլ . գ . 31 : Ղև . իգ . Տ : Յես . իգ . 10 :

* Յ՚ ծնօտի բլուր :

Է Սաղ . գ . 7 :

† Կամ՝ ծնօտին

Ը Ծն . խե . 27 : Ես . խ . 29 :

‡ Յ՚ կանչողին աղբիւրը . Սաղ . ԼԳ . 6 :

Բ Գլ . ժգ . 1 :

Բբբ 1120

Ա ա Թագ . իգ . 26 : Սաղ . ՃԺբ . 10 , 11 , 12 : Գոր . Թ . 24 :

Բ Գլ . ժգ . 15 : Տես Ա-
ռակ . բ . 16—19 : ԼԶ . 3—11 : գ . 24 , 25 , 26 : է . 21 , 22 , 23 :

Ն . ք . ԷՒ . Բբբ 1120

‖ Կամ՝ դա-
լար ասեղ-
բով

Է Գլ . ժգ . 16 :

Թ Մխ . է . 5 :

Ի Թես . գ . 5 : Գլ . ժգ . 5 :

ղի իմ մօրս արդանդէն ես Աստուծոյ ուխտաւոր եմ. թէ որ ածիլուիմ, իմ ոյժս ինծմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ, և ամէն մարդոց պէս
18 կ'ըլլամ։ Ու երբոր Դալիլա տես սաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէջը եղածը իրեն ղրկեցեր, Փղշտացւոց նախարարները կանչել տուաւ ու ըսաւ, Ա՛ս անգամ ելէք. քանի ղի բոլոր իր սրտին մէջ եղածը ինծի ղրկեցեր։ Ան ատենը Փղշտացւոց նախարարները անոր քովը եկան, ու արծաթին ալ *հետերնին
19 բերին։ Ընկ. Դալիլա զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց, ու մարդ մը կանչեց, և անոր գլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ, ու սկսաւ զանիկայ նեղել. և անոր ոյ-
20 ժը իրմէն գնաց։ Ու ՝ինէլը ըսաւ, Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կ՝ըլլան, ֆա՛ն. և անիկայ քունէն արթընանալով՝ ըսաւ, Ելլեմ, ու առջի անգամներուն պէս թօթվռւիմ. և անիկայ չէր գիտեր որ
21 Տէրը Ի իրմէ դացեր է։ Ու Փղշտացիք զանիկայ բռնեցին և անոր աչքերը փորեցին, ու զանիկայ Գազա իջեցուցին և ոտնակապերով կապեցին. ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը դարձընէր։
22 Եւ անոր գլխուն մազը ածիլուե-
23 լէն ետքը՝ բռւսնիլ սկսաւ։ Ու Փղշտացւոց նախարարները ժողովուեցան, որ իրենց աստուածոյն Դագոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն ընեն. ու ըսին, Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
24 թշնամին Սամիսոնը։ Ու ժողովուրդը զանիկայ տեսնելով՝ Իրենց աստուածը գովեցին. քանզի ըսին, Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին, մեր երկիրը աւրողը
25 և մեր մեռելները շատցնողը։ Ու երբոր անոնց սիրտը ուրախ էր, ըսին, Սամիսոնը կանչեցէք որ մեր առջևը խաղայ։ Ուստի Սամիսոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց առջևը խաղաց. և զանիկայ սիւնե-
26 րուն մէջտեղը կայնեցուցին։ Ու Սամիսոն իր ձեռքէն բռնող պատանիին ըսաւ, Թո՛ղ տուր իս, որ աս տունը վերցրնող սիւները բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթընիմ։
27 Եւ տունը երիկ ու կնիկ մարդիկներով լեցուն էր. ու Փղշտացւոց բոլոր նախարարները հոն էին. և տանիքին վրայ իրէք հազարի չափ մարդիկները ու կնիկները կային, ո-
28 րոնք Սամիսոնին խաղալը կը դի-
տէին։ Եւ Սամիսոն Տէրոջը աղաղակելով ըսաւ, Ո՛վ Տէր Եհովայ, է՛կ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ. ո՛վ Աստուած, միայն աս անգամ ալ զիս ուժովցո՛ր, որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկէն
29 առնեմ։ Ու Սամիսոն ան տունը վերցրնող երկու միջին սիւները մէկ աջ ձեռքովը ու մէկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
30 կռթընեցաւ. Եւ Սամիսոն ըսաւ, Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի. ու քովը ուժովը ծռեցաւ, և տունը նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ. և իր մեռած առնը մեռցուցածները իր կենդանութեան առնը մեռցուցածներէն աւելի էին։
31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկայ վերցուցին. և հանեցին իր հօրը Մանուէին դերեզմանը Եթաղեցին զանիկայ Սարայայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը։ Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ։

Գլ. ԺԵ

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը անոր կը դարձընէ. ան ալ կուռքեր շինել կուտայ։ 5 Միքա անոնց գործերը շինել կուտայ. 6 ու Ղեւտացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ ըլլալու։

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա անուն
2 նով մարդ մը կար։ Եւ անիկայ իր մօրը ըսաւ, Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր ֆորր արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր ու իմ առջևս զրուցեցիր, ահա ան արծաթը իմ քովս է, զանիկայ ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ, Ո՛րդեակ իմ, Տէրը քեզ
3 օրհնէ։ Եւ անիկայ հազար հարիւր ֆորր արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայրը ըսաւ, Ես ան արծաթը իմ ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար, Ի՛նչով քանդակած ու թափծու կուռք շինելու համար. ուստի հիմա զանիկայ քեզի եւս կուտամ։
4 Իսկ Մ՚ի ան արծաթը իր մօրը դարձուց. և մայրը երկու հարիւր ֆորր արծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերիչին տուաւ, ան ալ անոնց մով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց. և անոնք Միքայէլի տունը
5 դրուեցան։ Ու այ մարդը Միքա աստուածներու տուն մը ունեցաւ. ու Եփուտ և Թերափիմ շինեց, ու ՚ի իր տղոցը մէկը օրհնեց, որ իրեն
6 քահանայ եղաւ։ Ի՚ն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. ըսմէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր։
7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն այ Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ պատանի մը կար. և անիկայ Ղեւտացի էր, ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
8 պէս։ Եւ այ մարդը Յուդայի

Ն. ք. ՂՌ. Ի՚ր 1120	
	ղի իմ մօրս արդանդէն ես Աստուծոյ ուխտաւոր եմ. թէ որ ածիլուիմ, իմ ոյժս ինծմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ, և ամէն մարդոց պէս
	18 կ'ըլլամ։ Ու երբոր Դալիլա տեսաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէջը եղածը իրեն ղրկեցեր, Փղշտացւոց նախարարները կանչել տուաւ ու ըսաւ, Ա՛ս անգամ ելէք. քանի ղի բոլոր իր սրտին մէջ եղածը ինծի ղրկեցեր։ Ան ատենը Փղշտացւոց նախարարները անոր քովը եկան, ու արծաթին ալ *հետերնին
*Եբր. իրենց ձեռքը	
Ղևտ. է. 26, 27։	19 բերին։ Ընկ. Դալիլա զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց, ու մարդ մը կանչեց, և անոր գլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ, ու սկսաւ զանիկայ նեղել. և անոր ոյ-
	20 ժը իրմէն գնաց։ Ու ՚ինէլը ըսաւ, Ո՛վ Սամիսոն՝ Փղշտացիք քու վրադ կ՝ըլլան, ֆա՛ն. և անիկայ քունէն արթընանալով՝ ըսաւ, Ելլեմ, ու առջի անգամներուն պէս թօթվռւիմ. և անիկայ չէր գիտեր որ
Ի Թուե. ժդ. 9, 42, 43։ Ցես. է. 12։ ա Թագ. ժդ. 1, 14։ ժբ. 12։ իբ. 15, 16։ բ Մն. ժե. 2։	21 Տէրը Ի իրմէ դացեր է։ Ու Փղշտացիք զանիկայ բռնեցին և անոր աչքերը փորեցին, ու զանիկայ Գազա իջեցուցին և ոտնակապերով կապեցին. ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը դարձընէր։
	22 Եւ անոր գլխուն մազը ածիլուե-
	23 լէն ետքը՝ բռւսնիլ սկսաւ։ Ու Փղշտացւոց նախարարները ժողովուեցան, որ իրենց աստուածոյն Դագոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն ընեն. ու ըսին, Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
Ը Դան. և. 4։	24 թշնամին Սամիսոնը։ Ու ժողովուրդը զանիկայ տեսնելով՝ Իրենց աստուածը գովեցին. քանզի ըսին, Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին, մեր երկիրը աւրողը
Ը Գլ. թ. 27։	25 և մեր մեռելները շատցնողը։ Ու երբոր անոնց սիրտը ուրախ էր, ըսին, Սամիսոնը կանչեցէք որ մեր առջևը խաղայ։ Ուստի Սամիսոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց առջևը խաղաց. և զանիկայ սիւնե-
	26 րուն մէջտեղը կայնեցուցին։ Ու Սամիսոն իր ձեռքէն բռնող պատանիին ըսաւ, Թո՛ղ տուր իս, որ աս տունը վերցրնող սիւները բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթընիմ։
	27 Եւ տունը երիկ ու կնիկ մարդիկներով լեցուն էր. ու Փղշտացւոց բոլոր նախարարները հոն էին. և տանիքին վրայ իրէք հազարի չափ մարդիկները ու կնիկները կային, ո-
Ժբ Օր. իբ. 8։	րոնք Սամիսոնին խաղալը կը դի-
	28 տէին։ Եւ Սամիսոն Տէրոջը աղաղակելով ըսաւ, Ո՛վ Տէր Եհովայ, է՛կ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ. ո՛վ Աստուած, միայն աս անգամ ալ
Ի Երեմ. ժե. 15։	

Ն. ք. ՂՌ. Ի՚ր 1120	
	զիս ուժովցո՛ր, որ Փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկէն
	29 առնեմ։ Ու Սամիսոն ան տունը վերցրնող երկու միջին սիւները մէկ աջ ձեռքովը ու մէկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ
	30 կռթընեցաւ. Եւ Սամիսոն ըսաւ, Իմ անձս Փղշտացիներուն հետը մեռնի. ու քովը ուժովը ծռեցաւ, և տունը նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ. և իր մեռած առնը մեռցուցածները իր կենդանութեան առնը մեռցուցածներէն աւելի էին։
Ղևտ. ժդ. 25։	31 Ու անոր եղբայրները և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկայ վերցուցին. և հանեցին իր հօրը Մանուէին դերեզմանը Եթաղեցին զանիկայ Սարայայի ու Եսթաւուղի մէջտեղը։ Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ։

Գլ. ԺԵ

	1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա անուն
Իբր 1406	2 նով մարդ մը կար։ Եւ անիկայ իր մօրը ըսաւ, Քեզմէ առնուած ան հազար հարիւր ֆորր արծաթը՝ որուն համար անէծք տուիր ու իմ առջևս զրուցեցիր, ահա ան արծաթը իմ քովս է, զանիկայ ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ, Ո՛րդեակ իմ, Տէրը քեզ
Ա Յն. ժդ. 19։ Հռութ. գ. 10։	3 օրհնէ։ Եւ անիկայ հազար հարիւր ֆորր արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայրը ըսաւ, Ես ան արծաթը իմ ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ տղուս համար, Ի՚նչով քանդակած ու թափծու կուռք շինելու համար. ուստի հիմա զանիկայ քեզի եւս կուտամ։
Բ Տ՚ես Եզ. ի. 4, 23։ Ղևտ. ժե. 4։	
Ելս. Խզ. 6։	4 Իսկ Մ՚ի ան արծաթը իր մօրը դարձուց. և մայրը երկու հարիւր ֆորր արծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերիչին տուաւ, ան ալ անոնց մով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց. և անոնք Միքայէլի տունը
Գ Գլ. ը. 27։ Ի Յն. ը. 19, 30։ Ովս. գ. 4։	5 դրուեցան։ Ու այ մարդը Միքա աստուածներու տուն մը ունեցաւ. ու Եփուտ և Թերափիմ շինեց, ու Ղեւտ. իմ. 9։ գ Թագ. ժգ. 33։
Ի Գլ. ժը. 1։ ժմ. 1։ իա. 25։ բ Օր. Լգ. 5։	6 ու Ղեւտացի մը վարձքով կը բռնէ իրեն քահանայ եղաւ։ Ի՚ն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. ըսմէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր։
Ը Օր. ժբ. 8։	
Ը Տ՚ես Ցես. ժմ. 15։ Գլ. ժբ. 1։ Հռութ. ա. 1, 2։ Միք. ե. 2։ Մատ. բ. 1, 5, 6։	7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն այ Ը Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ պատանի մը կար. և անիկայ Ղևտացի էր, ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
	8 պէս։ Եւ այ մարդը Յուդայի

Ն·Ք·ԶԲ· ԽԲԲ 1406

Թեթևչհեմ քաղաքէն եկաւ , որ ապրուստ գտած տեղը պանդխտութիւն ընէ , ու ճամբորդութիւն ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը 9 մինչև Միքայիս տունը եկաւ : Եւ Միքա անոր ըսաւ , Որտեղից կու գաս : Ու անիկայ անոր ըսաւ , Ես Ղևտացի եմ , ու Յուդայի Բեթլեհեմէն կ՚երթամ , ու ապրուստ գտած տեղս պանդխտանալու կ՚երթամ : 10 Ու Միքա անոր ըսաւ , Իմ քովս բնակէ , ու ինծի Հայր ու քահանայ եղիր . և ես քեզի տարուէ տասը արծաթ , ձեռք մը հագուստ հանդերձ , ու քու ուտելիքդ կու տամ : Եւ Ղևտացին 11 հոն գնաց : Ու Ղևտացին ան մարդուն հետը բնակելու հաւանութիւն տուաւ . և ան պատանին անոր որդւոցը մէկուն պէս եղաւ անոր : 12 Ու Միքա Ղևտացին օրհնեց , և պատանին Ի անոր քահանան եղաւ , ու Միքայիս տունը կը բնակեր : 13 Եւ Միքա ըսաւ , Հիմա գիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք պիտի ընէ , քանզի ան Ղևտացին իմ քահանայ եղաւ :

ԳԼ · ԺԸ

1 Դանի որդիքը հինգ մարդ կը խրկեն իրենց ժառանգութիւն մը փնտռելու համար : 3 Անոնք Միքայիս տունը երթալով՝ խորհուրդ կ՚ընեն Ցոփաթանին հետ , որ անոնց քաջալերութիւն կու տայ . 7 Լայիսը կը լրտեսեն , ու բարի լուր կը բերեն : 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկուի ան քաղաքը առնելու . 14 որոնք իրենց ճամբուն մէջ՝ Միքայիսի քահանան ու անոր տուրբ բաները կը յափշտակեն : 27 Անոնք Լայիսը առնելով՝ Դան կը կոչեն զանիկայ : 30 Կուռքերը կը կանգնեն և Ցոփաթան ու անոր որդիքը յաշխրգաբար քահանայութիւն կ՚ընեն :

1 — Ի՚ն օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . ու ան օրերը Ի Դանի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր բնակելու համար . քանզի մինչև ան օրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջը անոր բաժինը չէր : 2 Անգութիւն ինկած չէր : Եւ Դանի որդիքը իրենց ազգատոհմէն ներկեն — իրենց սահմաններէն՝ Եսարայէն ու Եսթաւուղէն հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին , Ը որ երկիրը լրտեսեն ու քննեն . և անոնց ըսին , Գացէք երկիրը քննեցէք . ու անոնք Եփրեմի լեռը մինչև Ի Միքայիս տունը եկան , և գիշերեցին հոն : 3 Երբ հոն մնացին : Ու երբոր անոնք Միքայիս տանը քովը էին , Ղևտացի պատանիին ձայնը ճանչցան , և հոն դարձան ու ըսին , Ո՞վ քեզ հոս բերաւ , և դուն հոս ի՞նչ կ՚ընես , ու *ինչո՞ւ համար հոս կեցեր 4 ես՞ : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց , Միքա ինծի ասանկ ասանկ ըրաւ , ու Ղևս վարձքով բռնեց , որ 5 անոր քահանայ ըլլամ : Եւ ասոր ըսին , Հիմա Ե Աստուծոյ Ը հարցուր , որ գիտնանք թէ արդեօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի 6 յաջողի՞ : Ու քահանան անոնց ըսաւ , Ի խաղաղութեամբ գացէք . ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առջև հաճելի է :

7 Ան առնը ան հինգ մարդիկը գացին՝ Ղայիս մտան , և անոր մէջը Բնակող Ժողովուրդը տեսան՝ ասոր Սիդոնացւոց պէս անհոգութեամբ հանգիստ ու ապահով կը բնակէին , և՝ ան երկրին մէջ ոչա տուող մը Ի չկար՝ որ իշխէր անոնց վրայ . ու՚ Սիդոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ 8 գործ չունէին : Եւ ան հինգ մարդը Սարաա ու Եսթաւուղ դարձան իրենց եղբայրներուն . և անոնց եղբայրները անոնց ըսին , Դուք ի՞նչ 9 ըրիք : Ու անոնք ըսին , Ելլէք , անոնց վրայ երթանք . քանզի մենք երկիրը տեսանք , և ահա շատ աղէկ է . ու դուք Թ թիղմ կը կենաք . երթալու — երկիրը ժառանգելու համար հոն մտնելու անհոգութիւն 10 մի՛ ընէք : Երբոր հոն մտնէք , մէկ Ի անհոգ ժողովուրդի մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէք , որ Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը տուեր է . ու հանանկ տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող բաներուն մէկը պակաս չէ :

11 Եւ Դանի ազգատոհմէն , անկէ՝ Ջորձէն Սարաայէն ու Եսթաւուղէն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկ 12 դացին : Ու եկան Ցուդայի Ե Կարիաթարիմ բանակեցան . անոր համար ան տեղը մինչև այս օրս Մահանէդան կ՚ըսուի . ահա անիկայ Կարիաթարիմին ետևն է : 13 Եւ անկէ Եփրեմի լեռը անցան , ու 14 մինչև Ղ Միքայիս տունը եկան : Եւ Լայիսի երկիրը լրտեսելու գացող ան հինգ մարդը Ե պատասխան տալով՝ իրենց եղբայրը ըսին , Գիտէք որ Ե այս տուներուն մէջ եփուտ , Թերափիմ , և քանդակած ու Թափծու կուռք կայ . ու հիմա ձեր 15 ընելու բանը գիտէք : Ան ատենը անոնք դէպ Ի հոն դառնալով՝ ան Ղևտացի պատանիին տունը՝ Միքայիս տունը մտան , ու Ե անոր ողջոյն 16 Ջուխիւնը հարցուցին : Եւ Դանի որդւոցմէ եղող Ե ան վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկները դրան 17 բերանը կայնեցան : Ու երկիրը լրտեսելու գացող Ե ան հինգ մարդիկները հոն մտան , և *քանդակած կուռքը , եփուտը , Թերափիմը ու Թափծու կուռքը առին . և

Ն·Ք·ԶԲ· ԽԲԲ 1406

Ղ Ցես ԳԼ · ԺԸ · 10 :

Է Ցես ԳԼ · ԺԸ · 5 : Հմր 14 :

Ը գ Թագ · ԽԲ · 5 : Ես · Ը · 1 : Ովս · գ · 12 :

Ի գ Թագ · ԽԲ · 6 :

Ձ Ցես . ԺԹ · 47 Ի՚ըսուէ Լէսեմ :

Ղ Հմր 27 , 28 :

† Կամ՝ չբնակող . ու ապահով Հանդերձ նշանակելով , ու

Ե Հմր 2 :

Է Թես . ԺԳ · 31 : Ցես . Բ · 23 , 24 :

Ձ գ Թագ · ԽԲ · 3 :

Ի Հմր 7 , 27 :

Ճ Բ Օր . Բ · 9 :

Ճ Ցես . ԺԵ · 60 :

‡ Կամ՝ Դանի բանակը : ԳԼ . ԺԸ . 25 :

Ղ Հմր 2 :

Ճ ա Թագ . ԺԸ · 28 :

Ն ԳԼ . ԺԵ . 5 :

Ձ ԳԼ . ԺԸ · 1 :

Ի ՅԱ . ԽԳ · 27 : ա Թագ . ԺԵ · 22 :

Ն Հմր 11 :

Ե Հմր 2 , 14 :

* Գլ . ԺԵ . 4 , 5 :

քահանան ան վեց հարիւր սպա-
ռազինեալ մարդիկներուն հետ դը-
18 րանը բերանը կայներ էր : Ու երրոր
անոնք Միքային տունը մտան , և
քանդակած կուռքը , եփուդը ,
թերափիմը ու թափծու կուռքը
առին , քահանան անոնց ըսաւ ,
19 Դուք ի՞նչ կ'ընէք : Ու անոնք ը-
սին անոր , Լռեա կեցիր , ձեռքդ
բերնիդ վրայ դիր , ու մեր հետը
եկուր , ու մեզի հայր ու քահանայ
եղիր . քեզի մէկ տունու մը տանը
քահանայ ըլլալը աղէկ է , Թէ Իս-
րայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհ-
20 մին քահանայ ըլլալը : Եւ քահա-
նան սրտին մէջը ուրախանալով՝
եփուդը , թերափիմը և քանդա-
կած կուռքը առաւ ու ժողո-
21 վուրդին մէջը մտաւ : Եւ անոնք
դարձան գացին , ու ընտանիքները
և անասունները ու թանկագին
կարասիները իրենց առջևը դրին :
22 Երբոր անոնք Միքային տունէն
հեռացան , Միքային տանը մօտ և-
ղող տուներուն մարդիկը ժողովուե-
ցան , ու Դանի որդուոցը եփևէն
23 հասան . Եւ Դանի որդուոցը եփևէն
կանչուրտեցին , որոնք երեսնին
դարձուցին ու Միքային ըսին ,
* ժողովուե- ցար ։ Ի՞նչ եղաւ որ ասանկ *բաղ-
24 մութիւնով կուգաս " : Եւ անիկայ
ըսաւ , Իմ շինած աստուածներս
ու քահանան առիք գացիք , և ասկէ
ետև ինծի ի՞նչ կը մնայ . ու ինծի
ինչո՞ւ համար կ'ըսէք Թէ ինչ
25 ի՞նչ եղաւ : Եւ Դանի որդիքը
անոր ըսին , Մեր մէջը քու ձայնդ
Լ ը Թագ . ժէ . 8 ։ չլսուի . չըլլայ որ նեարկասիրտ
մարդիկները ձեր վրայ յարձակին ,
ու քու կեանքդ և քու ընտանեացդ
26 կեանքը կորսընցընես : Ու Դանի
որդիքը իրենց ճամբան գացին . և
Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն
զօրաւոր են , դարձաւ իր տունը
դնաց :
27 Ու անոնք Միքային շինածները
և անոր քահանան առին , ու ՚Լա-
յիսի վրայ՝ հանդիստ և անհոգ կե-
ցող ժողովուրդի մը վրայ գացին ,
՚ու զանոնք սուրի բերնէ անցընե-
28 լով՝ քաղաքը կրակով այրեցին : Եւ
անոնք Սիդոնէն հեռու ըլլալնուն
ու մարդու մը հետ գործ չունենալ-
նուն համար , ՚ընակած ազատող մը
չկար . և ան ֆողաթը ՚Բեթերոորի
հովիտին մէջն էր . ու քաղաքը շի-
նեցին և անոր մէջը բնակեցան :
29 Ու Դաքաքին անունը իրենց հօրը
Իսրայէլեան Դանին անունովը
Դան կոչեցին . բայց քաղաքին
30 անունը առաջուց Լայիս էր : Եւ
Դանի որդիքը քանդակած կուռ-
քը կանդնեցին իրենց . ու Մանա-
սէի որդւոյն Գերսոնին որդին Յով-
նաթան , ինքը ու իր որդիքը
՚մինչև երկրին գերութեան օրը
Դանի ցեղին քահանաները էին :
31 Ուստի անոնք Միքային շինած
կուռքը իրենց պահեցին , Դորչափ
ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սե-
լովի մէջ էր :

ԳԼ . ԺԹ

1 Ղևտացի մը Բեթլեհեմ կ'երթայ՝ իր հարճը տուն դարձնելու համար : 16 Ծեր մարդ մը Գաբաայի մէջ իր տունը կ'ընդունի զանիկայ : 22 Գաբաացիք կը լլկեն անոր հարճը , որ կը մեռնի : 29 Իսկ Ղևտային տասուերկու կտորի բաժնելով զանիկայ՝ տասուերկու ցեղերուն կը խրկէ :

1 Ու եղաւ որ (ան օրերը որ ՚Իս-
րայէլի մէջ Թագաւոր չկար ,)
Եփրեմի լեռանը կողմերը բնակող
մէկ պանդուխտ Ղևտացի մը կար ,
ու անիկայ Բեթղէհեմ-
2 մէն մէկ հարճ մը առաւ իրեն : Եւ
անոր հարճը չնեբթիւն ընելով՝ ան-
կէ իր հօրը տունը՝ Յուդայի Բեթ-
լեհէմը գնաց , ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ : Եւ երիկը ելաւ անոր
ետևէն գնաց , որ Տքաղցրութեամբ
խօսի անոր հետ ու զանիկայ ետ
բերէ . և իր հետը ՚ԵՒ էր իր ծա-
ռան ու երկու էշ . ու ինկը զանի-
կայ իր հօրը տունը տարաւ . և
աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տե-
սաւ , ուրախութեամբ զանիկայ
4 դիմաւորեց : Ու աղջկան հայրը՝ ա-
նոր աները զանիկայ ներս առաւ ,
և իրեք օր անոր հետը նստաւ . կե-
րան խմեցին ու գիշերները հոն մը-
նացին :
5 Եւ չորրորդ օրը երբոր առաւօ-
տուն կանուխ ելան , անիկայ ոտք
ելաւ որ երթայ . բայց աղջկան
հայրը իր փեսային ըսաւ , Կտոր մը
հաց կեր ՚որ սիրտդ ուժովցնայ , ու
6 ետքը կ'երթաք : Եւ նստան ու
երկուքը միասեղ կերան և խմեցին .
ու աղջկան հայրը ան մարդուն ը-
սաւ , Կ'աղաչեմ , հաս գիշեր ալ
հոս կեցիր , ու սիրտդ զուարճա-
7 նայ : Եւ ան մարդը ելաւ որ եր-
թայ ; բայց անոր աները զանիկայ
բռնադատելուն համար , դարձաւ
8 գիշերը հոն մնաց : Ու հինգերորդ
օրը առաւօտուն կանուխ ելաւ որ
երթայ . և աղջկան հայրը ըսաւ ,
Կ'աղաչեմ , սիրտդ ուժովցուր . և
ուշացան մինչև կէս օրը անցնելը , ու
9 երկուքը ճեմեցին կերան : Ու ան
մարդը ելաւ , ինքը՝ իր հարճը ու իր
ծառան՝ ճամբայ երթալու համար .
բայց անոր աները՝ աղջկան հայրը
ըսաւ անոր , Ահա օրը իրիկուն ըլ-
լալու վրայ է . կ'աղաչեմ , գիշերը
հո՛ն մնացէք . ահա օրը կ'իջնէ ,

Ն . ք . ՂՔ . Ե՛ՐԲ 1406

՚ԳԼ . ԺԳ . 1 ։ ա Թագ . դ . 2 , 3 , 10 , 11 ։ Սաղ . հը . 60 , 61 ։ ‡ Ցես . ԺԸ . 1 ։ ԳԼ . ԺԹ . 18 ։ ԻԱ . 12 ։

Ն . ք . ՂՔ . Ե՛ՐԲ 1406

՚ԳԼ . ԺԵ . 6 ։ ԺԸ . 1 ։ ԻԱ . 25 ։

Բ ԳԼ . ԺԵ . 7 ։

‡ ՅՈՒ . ԼԴ . 3 ։

Բ ՅՈՒ . ԺԸ . 5 ։

Ն·Ք·ՂԴ· ԻՐԲ 1406

գիշերը հինգ կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ . և վազը կանուխ ճամբայ ելնէք ու ձեր վրանը գա-
10 ցէք : Եւ ան մարդը գիշերը մնալ չուզեց , ու ելաւ գնաց , ու մինչև Ցերուսաղէմին դիմացը եկաւ , և իր հետը երկու համեստած էշ ունէր , ու իր հարճն ալ իր հետն էր :
11 Ու երբոր Ցերուսաղէմին մօտեցան , օրը շատ անցած ըլլալուն համար , ծառան իր տիրոջը ըսաւ , Եկուր աս Ցերբուսացւոց քաղաքը խոտո-
12 րինք , ու գիշերը հոն մնանք : Բայց տէրը անոր ըսաւ , Իսրայէլէ որ-դւոցմէ չեղող օտարազգիներուն քաղաքը չխոտորինք . հապա մինչև
13 Գաբաա անցնինք : Եւ իր ծառային ըսաւ , Եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտենանք , ու գիշերը Գաբաայի կամ Հռամայի մէջ մնանք :
14 Եւ անցան գացին . ու երբոր Բենիամինի Գաբաային մօտեցան , ա-
15 րևը մնաւ : Եւ հոն դարձան , որ Գաբաա մտնեն ու գիշերը հոն մը-նան . և գնաց քաղաքին հրապա-րակին մէջը նստաւ . ու մարդ մը չկար որ Գանոնք իր տունը առնէ՝ գիշերը անցընելու համար :
16 Եւ ահա իրիկունը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ Գիր գործէն դառնալով . ու անիկայ Եփրա-լեռնէն էր , և Գաբաայի մէջ պան-դխտացեր էր . ու ան տեղին բնա-
17 կիչները Բենիամինեանք էին : Ու երբոր անիկայ աչքերը վերցուց , և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապա-րակին մէջը տեսաւ , ծեր մարդը ը-սաւ , Ո՞ր կ'երթաս , և ո՞վկից
18 կու գաս : Ու անիկայ ըսաւ , Մենք Յուդայի Բեթլեհեմէն մինչև Եփ-րեմի լեռանը կողմերը կ'անցնինք . ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Յու-դայի Բեթլեհեմը գացի , և հիմա Ցերոջը տունը կ'երթամ . ու ոչ ոք Գիր տունը ընդունող մարդ մը չը-
19 կայ . Բայց մեր էշերուն համար յարդ ու ճարակ կայ . և ինծի հա-մար , քու աղախնիդ համար , ու քու ծառայիդդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու գինի ունինք . բնաւ
20 մէկ բան մը պակաս չէ : Եւ ան ծեր մարդը ըսաւ , Գ խաղաղութիւն քեզի . քու ամէն պակասութեանդ հոգը իմ վրաս ըլլայ . Գ բայց գիշերը
21 հրապարակին մէջ մի՛ մնար : Գ Ու զանիկայ իր տունը տարաւ , և էշե-րուն կեր տուաւ . հու անոնք ոտ-քերնին լուալէն ետքը կերան և խմեցին :
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուար-ճանար , ահա Գքաղաքին բնակիչ-ներէն չչար մարդիկներ տանը չորս

. կողմը պաշարեցին , ու դուռը ձեռք առին . և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն հետ խօսեցան ու ըսին , Ցոնդ եկող մարդը հանէ , որ
23 զանիկայ գիտնանք : Եւ ան տանուտէր մարդը անոնց ելաւ , ու անոնց ըսաւ , Չէ , եղբայրներս . կ'աղաչեմ , գէշութիւն մի՛ ընէք . աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետ-քը , այս անզգամութիւնը մի՛ ը-
24 նէք : Ահա իմ կոյս աղջիկս , ու ան մարդուն հարճը հիմա ձեզի հա-նեմ , և զանոնք լկեցէք , ու ձեր ուզածը րնէք անոնց , և աս մար-դուն աս անզգամութեան գործը
25 մի՛ ընէք : Բայց ան մարդիկները չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել . ու ան մարդը իր հարճը բռնեց դուրս հանեց անոնց . և անոնք զա-նիկայ գիտցան , ու բոլոր գիշերը զանիկայ լկեցին մինչև առաւօտ . ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ , զանիկայ թող տուին որ երթայ :
26 Եւ ան կինկը առաւտուն դէմ գնաց , ու ինկաւ ան մարդուն տանը դրա-նը առջևը , ուր որ իր տէրը Ը Ե-նոր . մինչև որ լուսացաւ հոն
27 Ցայ : Եւ անոր տէրը առաւօտուն ելաւ , տանը դռները բացաւ , որ ելլէ իր ճամբան երթայ . և ահա կինկը՝ իր հարճը տանը դրանը առ-ջին ինկեր էր , և ձեռքերը սեմին
28 վրայ էր : Ու անոր ըսաւ , Ելի՛ եր-թանք . բայց Ն պատասխան տուող չկար : Ան տունը զանիկայ իր Ե-շուն վրայ դրաւ , ու մարդը ելաւ
29 իր տեղը գնաց : Եւ երբոր իր տունը հասաւ , դանակ մը առաւ , ու իր հարճը բռնեց և Գ զանիկայ ոսկորներովը տասներկու կտորի բաժնեց , ու Իսրայէլին ամէն սահ-
30 մաններուը խրկեց : Եւ ամէն տես-նողները կ'ըսէին Թէ Իսրայէլի որ-դւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝ ասանկ բան մը ոչ եղեր է , ոչ ալ տեսնուեր է . ասոր վրայ մտածեցէ՛ք , Ն խորհո՛ւրդ ըրէ՛ք ու խօսեցէ՛ք :

Գ Լ · Ի

1 Ղևտացին իրեն եղած զրկանքը Իոդովքին կը պատմէ : 8 Իոդովքին Վճիռը : 12 Բենիամինեանք Իսրայէլացւոց պահանջմունքներուն մտիկ չընելով՝ գլուխ կը վերցընեն : 18 Իսրայէլացիք երկու անգամ պատերազմ ընելով՝ իրենցմէ հազար մարդ կը մեռնի : 26 Եօթը մէկ հնաբոյով մը բոլոր Բենիամինեանները կը ջարդեն , բայ՚ի վեց հարիւր հոգիէն՝ որոնք կ'ազատուին :

1 Ան ատենը Ը բոլոր Իսրայէլի որդիքը ելան , ու Իոդովքը մէկ մարդու մը պէս Գ Դանէն մինչև Բեերսաբէէ և Գաղաադացւոց երկիրը՝ Ե Մասփայի մէջ Ցերոջը առջևը Իոդովքեցան :
2 Եւ բոլոր Իոդովուրդին՝ Իսրայէլի

Ն·Ք·ՂԴ· ԻՐԲ 1406

Ցնդ . Իթ . 5 : Հռով . ա . 26 , 27 : Ցնդ . Իթ . 6 , 7 :

Իր թագ . Իթ . 12 : Ցնդ . Իթ . 8 :

Ելնդ . ւդ . 2 : Բ Օր . իա . 14 :

Ցնդ . դ . 1 :

Ղ Գլ . ի . 5 :

Պ Գլ . ի . 6 : Տես ա թագ . Իա . 7 :

Ղ Գլ . ի . 7 : Ղևտ . Իգ . 10 :

Ա Բ Օր . Իգ . 12 : Ցես . իբ . 12 : Գլ . իա . 5 : ա թագ . Իա . 7 :

Բ Գլ . Իբ . 29 : աթագ . գ . 20 : Բ թագ . գ . 10 : Իդ . 2 :

Գ Գլ . Իթ . 17 : Իա . 11 : ա թագ . Ե . 5 : Իթ . 17 :

ՆՀ. 1406

ղ. Ոչ. 10։

ղ. Ոչ. 15։ ա Մն. ԺԲ. 2։

ԺԲ. 10։

ԺԲ. 15։

ՂԱ. ԺԹ. 22։

Ե Գ. ԺԹ. 25, 26։

Ը Գ. ԺԹ. 29։

ԻՑԱ. Է. 15։

Ժ Գ. ԺԹ. 30։

ԻԲ Օր. Ժգ. 14։ ՑԱա. ԲԻ. 13, 16։

ԼՐ Օր. Ժգ. 13։ Գ. ԺԹ. 22։

ԲԲ Օր. Ժէ. 12։

ղ. Ոչ. 21։

† Կ՚. Ա. ՈՒ. ՅՈՒՆԱՍ

Ե Գ. ԺԲ. 1։ աԹագ. Ը. 3, 4։ յ ՑԱա. ԻԲ. 33։ ՆԲ Օր. Ժ. 8։ ԺԸ. 5։

ՆՀ. 1406

բոլորը ցեղերուն գլխաւոր մարդիկները չորս հարիւր հազար Տուր քաշող հետևակ զօրք ընտրվ Աստուծոյ ժողովուրդին ժողովքին 3 մէջ ներկայացան։ Եւ բենիամինի որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփա ելեր են։ Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին, Մեղք պատմեցէք, թէ աս չարութիւնը ինչպէս ե- 4 ղաւ։ Եւ ան Ղևտացի մարդը՝ մեռցուած կնկանը էրիկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ես ու իմ հարճս բենիամինի գաբաան ե- 5 կանք, որ գիշերը հոն մնանք. Ես գաբաայի բնակիչները ինծի դէմ ոտք ելան, ու գիշերով իմ տեղած տունս պաշարեցին, ե զիս մեռցընել կ՚ուզէին, ե ու իմ հարճս լլկե- 6 ցին և մեռաւ։ Ես ալ իմ հարճս առի ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի, և Իսրայէլի ժառանգութեանը բոլոր երկիրը խրկեցի. քանզի անոնք Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու 7 անզգամութիւն ըրին։ Ահա դուք ամէնքդ ալ Իսրայէլի որդիք էք, խոս ձեր մէջը խօսեցէք ու խորհեցէք։ 8 Հուրդ ըրէք։ Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս ոտք ելաւ, ու ըսաւ, Մեզմէ ընաւ մէկը իր վրանը պիտի չերթայ, ու ընաւ մէ- 9 կը իր տունը չդառնայ։ Եւ հիմա գաբաային ընելու բաներնիս ասիկայ է. անոր վրայ վիճակով եր- 10 նանք։ Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ հարիւրէն տասը, և հազարէն հարիւր, ու տասը հազարէն հազար մարդ առնենք, որ ժողովուրդին պաշար տանին. անոնք ալ բենիամինի գաբաան մտնելով, անոր բնակչած Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր անզգամութեանը փոխարէնը հա- 11 տուցանեն։ Եւ ան քաղաքին վրայ էրթալու համար՝ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները մէկ մարդու մը պէս միաբանութեամբ ժողվուեցան։

12 Ու Իսրայէլի ցեղերը բենիամինին ընդ բոլոր ցեղին մարդիկներ խրկեցին ու ըսին, Ա՛ ինչ չարու- 13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ։ Եւ հիմա գաբաայի մէջ եղող Ան չար մարդիկները տուէք, որ զանոնք մեռցընենք, ու Իսրայէլին խոբայէլէն վերցընենք։ Բայց բենիամինեանք իրենց եղբարցը՝ Իսրայէլի որդւոց խօսքը մտիկ ընել չուզե- 14 ցին. Ու բենիամինի որդիքը Իսրայէլի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար՝ իրենց քաղաքներէն 15 գաբաայի մէջ ժողվուեցան։ Եւ ան օրը իրենց քաղաքներէն եկող բենիամինի որդիքը համրուեցան. քսանուվեց հազար սուր քաշող մարդ, բաց ի գա- բայի բնակիչներէն՝ որոնք եօթը հարիւր ընտիր մարդիկ համրուե- 16 ցան։ Ան բոլոր ժողովուրդին մէջը եօթը հարիւր ընտրուած ձախ կադոյ մարդիկներ կային, որոնց ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ քար կը նետէին առանց վրիպելու։ 17 Եւ Իսրայէլի մարդիկներն ալ համրուեցան. — բենիամինէն ի զատ չորս հարիւր հազար սուր քաշող մարդ փոխ— եցաւ — ասոնք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկներ էին։

18 Ու դացին՝ *Բեթէլ ելան. և Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ հարցուցին ու ըսին, Բենիամինի հետ պատերազմելու համար ո՞վ մեզի առաջնորդ ըլլայ. և Տէրը ըսաւ, 19 Յուդան առաջնորդ ըլլայ։ Ու Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն ելան, և գաբաայի դիմացը բանա- 20 կեցան։ Ու Իսրայէլացիք բենիամինի հետ պատերազմ ընելու ելան. և Իսրայէլացիք գաբաայի քովը անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի 21 համար։ Ու հ Բենիամինի որդիքը գաբաայէն ելան, և ան օրը Իսրայէլէն քսանուերկու հազար մարդ 22 գետինը փռեցին։ Ու ժողովուրդը՝ այսինքն Իսրայէլացիք ուժովցան, և նորէն գացին պատերազմելու համար շարուեցան նոյն տեղը, ուր որ 23 առջի օրը շարուեր էին։ (Ու Իսրայէլի որդիքը ելան, և Տէրոջը առջևը մինչև իրիկուն լացին, ու Տէրոջը հարցընելով ըսին, Մեր եղբօրը բենիամինին հետ պատերազմելու համար նորէն ելլե՞նք. և Տէրը ըսաւ, Անոր դէմ ելէք։)

24 Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը բենիամինի որդւոցը մօտեցան։ 25 Ու ղ երկրորդ օրը բենիամինեանք գաբաայէն անոնց դէմ ելան պատերազմելու համար. և Իսրայէլի որդւոցմէ նորէն տասնուութը հազար մարդ գետինը փռեցին.ասոնց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ էին։

26 Անատենը բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը † եկան † Բեթէլ գացին, ու հոն Տէրոջը առջևը նստան լացին, և ան օրը մինչև իրիկուն ծոմ պահեցին, ու Տէրոջը առջևը ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մա- 27 տուցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հարցուցին. (ու ան օրերը ՚ի Աստուծոյ ուխտին տապանակը 28 հոն էր. Եւ ան օրերը՝ անոր առջևը ՚ի Ահարոնեան Եղիազարին որդին Փենհէս՝ նկը կայներ.) ու ըսին, Մեր եղբօրը բենիամինին որդւոցը հետ պատերազմելու համար նորէն մէյմըն ալ ելլե՞նք, թէ ետ

† Կ՚. Ա. ՈՒ. ՅՈՒՆԱՍ

ֆ ՀՄՐ 18։

ՆԱՀ. ԳԲ. ԸՐԲ 1406

քաշուինք ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Եթէ լեռ , քանզի վաղը զանոնք ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ ։

ՅՇԱՒ. Բ. 4։

29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաայեան բոլորտիքը դարանակալներ դրին ։

30 Եւ Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը Բենիամինի սրտովը վրայ գացին , ու մէկալ անգամներուն պէս գա-

31 բասյին դիմացը շարուեցան ։ Ան առեներ Բենիամինի որդիքը ժողովուրդին դէմ ելան , և քաղաքէն զատուեցան , ու առջի անգամնե-րուն պէս սկսան ժողովուրդը զարնել , ու երսունի չափ Իսրայէլացի մեռցուցին ան ճամբաներուն մէջը՝ որոնց մէկը Բեթէլ կ'ելլէր ,

32 ու միւսը դաշտի Գաբաան ։ Եւ Բենիամինի որդիքը ըսին , Ահա առնոնք մեր առջեւ առջի անգամնե-րուն պէս կը կոտրուին ։ Ու Իսրա-յէլի որդիքը ըսին , Փախչինք ու զանոնք քաղաքէն դուրս ճամբա-

33 ները հանենք ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները իրենց տեղէն ելան , ու Բաալթամարին առջեւ շարուե-ցան ։ Եւ Իսրայէլի դարանակալները յանկարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի

34 դաշտէն դուրս ելան ։ Ու Գաբաա-յին առջեւը բոլոր Իսրայէլէն տասը հազար ընտրուած մարդ եկան . և պատերազմը սաստկացաւ . ՚ ու ա-նոնք չէին գիտեր որ իրենց վրայ

35 չարիք հասեր է ։ Եւ Տէրը Իսրայէ-լին առջեւը Բենիամինը զարկաւ . ու ան օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիա-մինէն քսանուհինգ հազար հարիւր մարդ կոտրեցին . անոնց ամէնն ալ

36 սուր քաշող մարդիկներ էին ։ Եւ Բենիամինի որդիքը իրենց յաղ-թուիլը տեսան . Նքանզի Իսրայէ-

ՅՇԱՒ. Բ. 15։

լացիք՝ Գաբաայեին բոլորտիքը դը-րած դարանակալներուն ապաւինե-լով՝ Բենիամինեանց տեղ տուին ։

ՅՇԱՒ. Բ. 19։

37 ՚ Եւ դարանակալները շուտով Գա-բաայեին վրայ յարձակեցան , ու դա-րանակալները ՚ըրթ խովը տարա-ծուեցան , և բոլոր քաղաքը սուրի

38 բերնէ անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք դարանակալներուն հետ * ժամա-

* Կամ՝ Նշան

նակ մը որոշեր էին , որ քաղաքէն

39 մեծ կրակով ծուխ հանեն ։ Ան ա-տենը Իսրայէլի մարդիկը պատե-րազմին մէջը փախուստ ցուցուցին . ու Բենիամինեանք սկսան Իսրայէ-լացիները զարնել , ու երսուն մար-դու չափ մեռցուցին . քանզի ըսին Թէ Անոնք առաջուընէ անոնք մեր առ-ջեւը առջի պատերազմին պէս կը

40 կոտրուին ։ Բայց երբոր քաղա-քէն կրակին ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ , Բենիամի-

ՅՇԱՒ. Բ. 20։

նեանք Լեռնէին դառնալով՝ նա-յեցան որ քաղաքին հրդեհը ել-

41 կինքը կ'ելլէր ։ Ու երբոր Իսրա-յէլացիները նորէն ետ դարձան , Բենիամինեանք ապշեցան մեացին , քանզի տեսան որ չարիքը իրենց

42 վրայ հասեր էր ։ Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ 'ի ա-նապատին ճամբան դարձան . բայց պատերազմը անոնց հասաւ , ու քաղաքներէն ելլողները զանոնք ի-

43 րենց մէջը մեռցուցին ։ Այսպէս Բենիամինեանները պաշարեցին , զանոնք հալածեցին , ևՀ զանոնք դիւրութեամբ մինչև Գաբաային դիմացը արեւելեան կողմէն զար-

44 կին ։ Եւ Բենիամինէն տասնու-ութը հազար մարդ ինկաւ . անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։

45 Ու ճողոպրելէրը դարձան դէպ 'ի ա-նապատ ՚ Ռեմմոնի վէմը փախան . անոնցմէ ճամբաներուն մէջը հինգ հազար մարդ ճռաքալ ըրին . և զանոնք մինչև Գեդոմ հալածելով՝ անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-

46 կին ։ Ու Բենիամինէն ան օրը բո-լոր ինկածները քսանուհինգ հազար սուր քաշող մարդ էր . անոնց ա-մէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։

47 ՚ Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան , ու անապատը Ռեմմոնի վէմը փախան , ու Ռեմմոնի վէմը չորս ամիս կեցան ։

48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որ-դւոցը դառնալով , զանոնք սուրի բերնէ անցուցին , քաղաքներուն մէջէն մարդիկներէն մինչև անասուն-ները , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կը-րակով այրեցին ։

ՆԱՀ. ԳԲ. ԸՐԲ 1406

ՅՇԱՒ. Ը. 32։

ՀԱՏ. ԺԸ. 13։

ՅԳԼ. ԽԱ.

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Ժողովուրդը Բենիամինի ցեղին կոտրտեանը վրայ կ'ողբայ ։ 8 Գաղտագող Յաբիսը կը կոտըտըցնուեն , ու անկէ չորս Հարիւր աղջիկ առնելով՝ ողջ մնացած Բենիամինեանց կնիկ ըլլալու կու տան . 16 Նաև կը խրատեն զա-նոնք՝ որ Սիլովի մէջ պար բռնող աղջիկներէն ալ յափշտակեն ։

1 Եւ ՚ Իսրայէլի մարդիկները Մաս-փայի մէջ երդում ըրեր էին , ու ըսեր էին Թէ Մեզմէ ընաւ մէկ մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին

ՅԳԼ. Ի. 1։

2 կնիկ ըլլալու չտայ ։ Եւ Ժողովուրդը †Բեթէլ երթալով՝ հոն Աստուծոյ առջեւը մինչև իրիկուն նըս-տան , ու ձայներնին վերցընելով՝

†ԿԱՄ՝ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՏԱՆ. ԳԼ. Ի. 18, 26։

3 մեծ լացով մը լացին , Եւ ըսին , Ո՛վ Իսրայէլի Տէր Աստուածը , ինչու համար աս բանը Իսրայէլի մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իս-

4 րայէլէն ցեղ մը պակսի ։ Ու հե-տեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ե-լաւ , և Տ հոն սեղան մը շինեցին , ու ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին ։

Բ ԹԱԳ. ԻԳ. 25։

Ն · ք · գ · Ք · Ի՛Ր 1406

5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին , Իսրայէլի ամէն ցեղերէն Ժողովուրդին հետ Տէրոջը առջևը չելլողը ո՛վ է . Տէրոջը առջևը Մասփա չելլող մարդուն համար մեծ երդում ըրեր էին , ըսելով Թէ անկայ անպատճառ պիտի մեռնի :

6 Ան առենը Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբօրը Բենիամինին համար ցաւելով ըսին , Այսօր Իսրայէլէն մէկ

7 ցեղ մը բնաջինջ եղաւ : Ա՛ս մնացածներուն ի՛նչ ընենք , որ անոնց կիները մեռան . քանզի մենք Տէրոջը անունովը երդում ըրինք որ մեր աղջիկներէն անոնց կիներ չտանք :

8 Ու ըսին , Իսրայէլի ցեղերէն ո՛վ է որ Տէրոջը առջևը Մասփա չելաւ . և ահա Գաղաադացի Յաբիսէն բնաւ մարդ մը եկած չէր բանակը

9 ու Ժողովուրդը հաշուեցին , և ահա անոնց մէջը Գաղաադացի Յաբիսի բնակիչներէն

10 մարդ մը չգտնուեցաւ : Ան ատենը Ժողովուրդը խիստ զօրաւորներէն հոն տասներկու հազար մարդ խրկեցին , ու անոնց պատուիրելով ըսին , Գացէք , և Գաղաադացի Յաբիսի բնակիչները սուրի բերնէ անցուցէ՛ք , կիներն ալ ու տղաք-

11 ներն ալ : Եւ ձեր ընելու բանը ա՛ս է . Ամէն էրիկ մարդը ու էրիկ մարդու անկողինը գիտցող ամէն

12 կիները կոտորեցուցէ՛ք : Եւ Գաղաադացի Յաբիսի բնակիչներուն մէջ չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գտան , որ անոնք արուի հետ պառկած չէին , ու էրիկ մարդ չէին գիտեր , և զանոնք Քանանու երկրին

13 մէջ Շիլովի բանակը բերին : Ու բոլոր Ժողովը մտան խրկելով , Ռեմմոնի վէմը եղող Բենիամինի որդւոցը խօսեցան , և Ի՛ զանոնք խա-

14 ղաղութեան հրաւիրեցին : Ու ան ատենը Բենիամինեանք դարձան . և անոնց ան կիները տուին , որ Գաղաադացի Յաբիսի կիներէն ողջ թողուցեր էին . բայց անոնց

15 բաւական չեղան : Եւ Ժողովուրդը Բենիամինի համար ցաւեցաւ . քանզի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ խրամատութիւն ըրաւ :

Ն · ք · գ · Ք · Ի՛Ր 1406

16 Ու Ժողովքին ծերերը ըսին , Մնացածներուն ի՛նչ ընենք՝ կիներ գալո՞ց համար . որովհետև Բենիամինի ցեղէն կիները կոտրուեցան :

17 Եւ ըսին , Ողջ մնացող Բենիամինեանց ժառանգութիւն ի՛ պէտք է , որ Իսրայէլէն ցեղ մը բնաջինջ չըլ-

18 լայ : Ու մենք անոնց մեր աղջիկներէն կիներ չենք կրնար տալ , քանզի Իսրայէլի որդիքը երդում ընելով ըսին Թէ Բենիամինի կինիկ

Է Դր 1 · ԳԼ · ժա · 35 :

19 տուողը անիծեա՛լ ըլլայ : Եւ ըսին , Ահա տարուէ տարի Տէրոջը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սելովի մէջ , ո՛ր գեղջ որ Բեթէլէ Հիւսիսային կողմը , ու Բեթէլէն Սիւքէմ ելլող ճամբուն արևելեան կողմը , և Ղեբօնային հարաւային

20 կողմը կ՚ի՛նայ : Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով ըսին , Գացէ՛ք՝ այգիներուն մէջը պահուռե-

21 ցէ՛ք . Ու երբոր տեսնէք որ Սելովի աղջիկները Նպար բռնելով խաղալու ելեր են , ան ատենը այգիներէն ելէ՛ք , և ամէն մէկերնիդ Սելովի աղջիկներէն ձեզի մէյմէկ կնիկ յափշտակեցէ՛ք , ու Բենիամինի եր-

Ե Տ՚ես Եզ · ժե · 20 ; ԳԼ · ժա · 34 : աթագ · ժը · 6 : Եւ բեմ · ղ · 13 :

22 կի՛րը գացէ՛ք : Եւ Թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով՝ գանգատ ընեն , անոնց կ՚ըսենք Թէ Մեր սիրոյն համար շնորհք ըրէ՛ք անոնց . քանզի մենք պատերազմին մէջ անոնց ամէնուն մէյմէկ կնիկ չպահեցինք . ու հիմա դուք չտուիք անոնց , որ յանցաւոր

23 ըլլաք : Եւ Բենիամինի որդիքը անանկ ըրին , ու իրենց Թուոյն չափ՝ պար բռնողներէն կիներ յափշտակելով՝ առին ու գացին իրենց ժառանգութիւնը դարձան , ու Ը քաղաքները շինեցին և անոնց

Ի Տ՚ես գԼ · ի · 48 :

24 մէջը բնակեցան : Ու ան ատենը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգատոհմին գնաց , և ամէն մարդ անկէ իր ժառանգութ-

Ծ ԳԼ · ժէ · 6 : ժը · 1 : ժԹ · 1 :

25 եան ելաւ : Ի՛ն օրերը Իսրայէլի մէջ Թագաւոր չկար . Ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր :

Ի՛ Դր Օր · ժ · Տ : ԳԼ · ժէ · 6 :

Ի՛ Ցես · ժը · 1 :

Ը ԳԼ · ի · 47 :

Ի՛ Ը Օր · ի · 10 :

Ի՛ Հմր 6 :

Ի՛ Հմր 5 : ԳԼ · է · 23 : աթագ · ժա · 7 :

Ղ Թու · լ · 17 :

Ի՛ ա Թագ · ժա · 1 : լա · 11 :

ԳԻՐՔ ՀՈՒԱԽԹԸՑ

ԳԼՈՒԽ Ը

Ն·Ք·ԶՖ· ԽԲԲ 1322

1 Ելիմելէք սովի պատճառով Մովաբացւոց եր-
կիրը կ'երթայ, ու հոն կը մեռնի ։ 4 Մասլոն
և Քելլոն Մովաբացի կիներ կ'առնեն ի-
րենց, ու կը մեռնին ։ 6 Նոեմի իր քաղաքը
դառնալու ատենը՝ 8 իր տարսերը կը յորդորէ
որ իր հետը չերթան ։ 14 Որփա անկէ կը
դառնայ, բայց Հռութ հաստատուն մտքով
կ'ընկերանայ անոր ։ 19 որմէ երկուքին ալ
Բեթլեհէմ հասնելով՝ սիրով կ'ընդունուին ։

1 ՚Պատահեցաւ կառավարութեան
օրերը Երկրին վրայ սով և-
զաւ. և Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ
մարդ մը իր կնիկովը ու երկու որ-
դիներովը Մովաբի երկիրը պանդխ-
2 տանալու գնաց. Եւ ան մարդուն
անունը Ելիմելէք, ու կնկանը
անունը Նոեմի, ու երկու որդւոցը
անունները Մասլոն ու Քելլոն
էին. անոնք Եփրաթացի էին
Յուդայի Բեթլեհեմէն, և Էին-
վաբի երկիրը գացին ու հոն բնա-
3 կեցան ։ Եւ Նոեմիին երիկը Ելի-
մելէք մեռաւ. ու անիկայ իր երկու
4 որդիներովը մնաց, որոնք իրենց
Մովաբացի կիներ առին. մէկուն
անունը Որփա ու միւսին անու-
նը Հռութ էր. և անոնք հոն
5 տասը տարիի չափ նստան ։ Ու
Մասլոն և Քելլոն երկուքն ալ
մեռան, և կինիկը իր երկու որդւոց-
մէն ու էրիկէն զուրկ մնաց ։

ԽԲԲ 1312

6 Եւ անիկայ իր երկու հարսերովը
ելաւ, որ Մովաբի երկրէն դար-
նայ. քանզի Մովաբի երկրին մէջ
լսեր էր որ Տէրը Ւիր ժողովուրդին
այցելութիւն ըրեր է՝ Հանոնց հաց
7 տալով ։ Ու անիկայ իր եղած տե-
ղէն իր երկու հարսերուն հետը
ելաւ. և Յուդայի երկիրը դառնա-
լու համար ճամբորդութիւն կ'ը-
8 Նէին ։ Ու Նոեմի իր երկու հար-
սերուն ըսաւ, Երգայէք, և ամէն
մէկերնիդ Թող իր մօրը տունը
դառնայ. ՚Տէրը ձեզի ողորմու-
թիւն ընէ, ինչպէս որ դուք ինծ-
9 ոտծներուն ու ինծի ըրիք. Տէրը
ձեզի տայ որ ամէն մէկերնիդ իր
երկրանը տունը Հանգստութիւն
գտնէ. ու գանոնք համբուրեց, և
անոնք ձայներնին վերցընելով լա-
10 յին ։ Ու անոր ըսին, Մենք ան-
պատճառ քու հետդ քու ժողովուր-

Ն·Ք·ԶՖ· ԽԲԲ 1312

11 դիդ կը դառնանք ։ Բայց Նոեմի
ըսաւ, Ո՛վ իմ աղջիկներս՝ Էտ
դարձէք. ինչո՞ւ համար իմ հետս
պիտի երթաք. միթէ իմ արգան-
դիս մէջը ուրիշ տղաքներ կա՞ն, Եր
12 ձեզի երիկ ըլլան ։ Էտ դարձէք
իմ աղջիկներս, ո՛ դայէք. քանզի
ես պառաւեր եմ, ու Նորէն պիտի
չկարդամ. Թէ որ յոյս ունիմ
ըսելով՝ ասս դիշեր կարդաւելու ըլ-
լայի, ու տղաքներ ալ ծնանէի,
13 Դուք մինչև անոնց մեծնալը պիտի
սպասէիք, Ե դուք ասոր համար
պիտի չկարդաւէիք ու ասո՞ղ պի-
տի մնայիք. չէ աղջիկներս, քան-
զի *ձեզի համար շատ՝ կը ցաւիմ.
որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վը-
14 րաս †ծանրացաւ ։ Ու անոնք նո-
րէն ձայներնին վերցընելով լացին ։
Եւ Որփա իր կնսուրը համբուրեց,
բայց Հռութ անկէ Հչզատուեցաւ ։
15 Սակայն Նոեմի ըսաւ, Ահա քոյ
ներդ իր ժողովուրդին ու իր Հաս-
տուածներուն դարձաւ. Դուն ալ
16 ներոջդ ետևէն ետ դարձիր ։ Եւ
Հռութ ըսաւ, Յիմ վրաս մի՛ իյ-
նար որ քեզ Թողում, ու քեզմէ
դառնամ. քանզի ուր որ երթաս,
հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս,
հոն պիտի մնամ. Ջքու ժողովուրդդ
իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու քու
Աստուածդ իմ Աստուածս ըլլայ.
17 Ո՛ւր որ մեռնիս, Ես ալ հոն պիտի
մեռնիմ ու հոն Թաղուիմ. ՚Տէ-
րը ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի
ընէ, Թէ որ մահս քեզմէ մահուանէ
18 ՚՚Երբ Բոն մէ զատէ ։ ՛Երբոր Նոե-
մի տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է
իր հետը գալու, ալ չխօսեցաւ ա-
նոր ։
19 Ու երկուքը Բէյթէլ գացին, մին-
չև որ Բեթլեհեմ հասան. ու երբ-
որ Բեթլեհեմ մտան, Ջաւոնց
պատճառովը բոլոր քաղաքը շար-
ժեցաւ, ու կ'ըսէին, ՚Նրգեօք
20 Նոեմին ասիկայ է ։ Եւ անիկայ
անոնց ըսաւ, Ջիս ‡Նոեմի մի՛
կանչէք, զիս ‖Մարա կանչեցէք.
քանզի Ամենակարողը դառնուց-
21 Թեամբ լեցուց զիս. Ես լեցուն
գացի, ՚ու Տէրը զիս պարապ դար-
ձուց. ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք.

Ն·Ք·ԶՖ· ԽԲԲ 1322

Ա Դատ. բ· 16 ։
Բ Տես Ծն· ժբ· 10 ։ Ել· 1 ։ Գ Թագ· բ· 1 ։
Գ Դատ. ժէ· 8 ։
Դ Տես Ծն· լե· 19 ։
Ե Դատ. գ· 30 ։

ԽԲԲ 1312

Զ Եզ· գ· 31 ։ Ղու· ա· 68 ։
Է Սադ. ձԼբ· 15 ։ Մատ· Է՝ 11 ։
Ը Տես Ցես· իգ· 15 ։
Թ Բ Տիմ. ա· 16, 17, 18 ։ Ֆ Հճր 3 ։ ԳԼ· բ· 20 ։
Ժ ԳԼ· գ· 1 ։

ՀԲԲ 1322

Ա Տես Ցես· իգ· 15 ։
Բ Գործ· ժէ· 26 ։
Գ Ելից· ժգ· 12 ։
Դ Ելից· ժգ· 13 ։
Ե Ելից· ժգ· 14 ։
Զ Ելից· ժգ· 15 ։
Է Ելից· ժգ· 16 ։
Ը Ելից· ժգ· 17 ։
Թ Ելից· ժգ· 18 ։
Ժ Ելից· ժգ· 19 ։
ԺԱ Ելից· ժգ· 20 ։
ԺԲ Ելից· ժգ· 21 ։
ԺԳ Ելից· ժգ· 22 ։
ԺԴ Ելից· ժգ· 23 ։
ԺԵ Ելից· ժգ· 24 ։
ԺԶ Ելից· ժգ· 25 ։
ԺԷ Ելից· ժգ· 26 ։
ԺԸ Ելից· ժգ· 27 ։
ԺԹ Ելից· ժգ· 28 ։
ԻԱ Ելից· ժգ· 29 ։
ԻԲ Ելից· ժգ· 30 ։
ԻԳ Ելից· ժգ· 31 ։
ԻԴ Ելից· ժգ· 32 ։
ԻԵ Ելից· ժգ· 33 ։
ԻԶ Ելից· ժգ· 34 ։
ԻԷ Ելից· ժգ· 35 ։
ԻԸ Ելից· ժգ· 36 ։
ԻԹ Ելից· ժգ· 37 ։
ԼԱ Ելից· ժգ· 38 ։
ԼԲ Ելից· ժգ· 39 ։
ԼԳ Ելից· ժգ· 40 ։
ԼԴ Ելից· ժգ· 41 ։
ԼԵ Ելից· ժգ· 42 ։
ԼԶ Ելից· ժգ· 43 ։
ԼԷ Ելից· ժգ· 44 ։
ԼԸ Ելից· ժգ· 45 ։
ԼԹ Ելից· ժգ· 46 ։
ՄԱ Ելից· ժգ· 47 ։
ՄԲ Ելից· ժգ· 48 ։
ՄԳ Ելից· ժգ· 49 ։
ՄԴ Ելից· ժգ· 50 ։
ՄԵ Ելից· ժգ· 51 ։
ՄԶ Ելից· ժգ· 52 ։
ՄԷ Ելից· ժգ· 53 ։
ՄԸ Ելից· ժգ· 54 ։
ՄԹ Ելից· ժգ· 55 ։
ՆԱ Ելից· ժգ· 56 ։
ՆԲ Ելից· ժգ· 57 ։
ՆԳ Ելից· ժգ· 58 ։
ՆԴ Ելից· ժգ· 59 ։
ՆԵ Ելից· ժգ· 60 ։
ՆԶ Ելից· ժգ· 61 ։
ՆԷ Ելից· ժգ· 62 ։
ՆԸ Ելից· ժգ· 63 ։
ՆԹ Ելից· ժգ· 64 ։
ՇԱ Ելից· ժգ· 65 ։
ՇԲ Ելից· ժգ· 66 ։
ՇԳ Ելից· ժգ· 67 ։
ՇԴ Ելից· ժգ· 68 ։
ՇԵ Ելից· ժգ· 69 ։
ՇԶ Ելից· ժգ· 70 ։
ՇԷ Ելից· ժգ· 71 ։
ՇԸ Ելից· ժգ· 72 ։
ՇԹ Ելից· ժգ· 73 ։
ՈԱ Ելից· ժգ· 74 ։
ՈԲ Ելից· ժգ· 75 ։
ՈԳ Ելից· ժգ· 76 ։
ՈԴ Ելից· ժգ· 77 ։
ՈԵ Ելից· ժգ· 78 ։
ՈԶ Ելից· ժգ· 79 ։
ՈԷ Ելից· ժգ· 80 ։
ՈԸ Ելից· ժգ· 81 ։
ՈԹ Ելից· ժգ· 82 ։
ՉԱ Ելից· ժգ· 83 ։
ՉԲ Ելից· ժգ· 84 ։
ՉԳ Ելից· ժգ· 85 ։
ՉԴ Ելից· ժգ· 86 ։
ՉԵ Ելից· ժգ· 87 ։
ՉԶ Ելից· ժգ· 88 ։
ՉԷ Ելից· ժգ· 89 ։
ՉԸ Ելից· ժգ· 90 ։
ՉԹ Ելից· ժգ· 91 ։
ՊԱ Ելից· ժգ· 92 ։
ՊԲ Ելից· ժգ· 93 ։
ՊԳ Ելից· ժգ· 94 ։
ՊԴ Ելից· ժգ· 95 ։
ՊԵ Ելից· ժգ· 96 ։
ՊԶ Ելից· ժգ· 97 ։
ՊԷ Ելից· ժգ· 98 ։
ՊԸ Ելից· ժգ· 99 ։
ՊԹ Ելից· ժգ· 100 ։
ՌԱ Ելից· ժգ· 101 ։
ՌԲ Ելից· ժգ· 102 ։
ՌԳ Ելից· ժգ· 103 ։
ՌԴ Ելից· ժգ· 104 ։
ՌԵ Ելից· ժգ· 105 ։
ՌԶ Ելից· ժգ· 106 ։
ՌԷ Ելից· ժգ· 107 ։
ՌԸ Ելից· ժգ· 108 ։
ՌԹ Ելից· ժգ· 109 ։
ՍԱ Ելից· ժգ· 110 ։
ՍԲ Ելից· ժգ· 111 ։
ՍԳ Ելից· ժգ· 112 ։
ՍԴ Ելից· ժգ· 113 ։
ՍԵ Ելից· ժգ· 114 ։
ՍԶ Ելից· ժգ· 115 ։
ՍԷ Ելից· ժգ· 116 ։
ՍԸ Ելից· ժգ· 117 ։
ՍԹ Ելից· ժգ· 118 ։
ՏԱ Ելից· ժգ· 119 ։
ՏԲ Ելից· ժգ· 120 ։
ՏԳ Ելից· ժգ· 121 ։
ՏԴ Ելից· ժգ· 122 ։
ՏԵ Ելից· ժգ· 123 ։
ՏԶ Ելից· ժգ· 124 ։
ՏԷ Ելից· ժգ· 125 ։
ՏԸ Ելից· ժգ· 126 ։
ՏԹ Ելից· ժգ· 127 ։
ՐԱ Ելից· ժգ· 128 ։
ՐԲ Ելից· ժգ· 129 ։
ՐԳ Ելից· ժգ· 130 ։
ՐԴ Ելից· ժգ· 131 ։
ՐԵ Ելից· ժգ· 132 ։
ՐԶ Ելից· ժգ· 133 ։
ՐԷ Ելից· ժգ· 134 ։
ՐԸ Ելից· ժգ· 135 ։
ՐԹ Ելից· ժգ· 136 ։
ՑԱ Ելից· ժգ· 137 ։
ՑԲ Ելից· ժգ· 138 ։
ՑԳ Ելից· ժգ· 139 ։
ՑԴ Ելից· ժգ· 140 ։
ՑԵ Ելից· ժգ· 141 ։
ՑԶ Ելից· ժգ· 142 ։
ՑԷ Ելից· ժգ· 143 ։
ՑԸ Ելից· ժգ· 144 ։
ՑԹ Ելից· ժգ· 145 ։
ՒԱ Ելից· ժգ· 146 ։
ՒԲ Ելից· ժգ· 147 ։
ՒԳ Ելից· ժգ· 148 ։
ՒԴ Ելից· ժգ· 149 ։
ՒԵ Ելից· ժգ· 150 ։
ՒԶ Ելից· ժգ· 151 ։
ՒԷ Ելից· ժգ· 152 ։
ՒԸ Ելից· ժգ· 153 ։
ՒԹ Ելից· ժգ· 154 ։
ՓԱ Ելից· ժգ· 155 ։
ՓԲ Ելից· ժգ· 156 ։
ՓԳ Ելից· ժգ· 157 ։
ՓԴ Ելից· ժգ· 158 ։
ՓԵ Ելից· ժգ· 159 ։
ՓԶ Ելից· ժգ· 160 ։
ՓԷ Ելից· ժգ· 161 ։
ՓԸ Ելից· ժգ· 162 ։
ՓԹ Ելից· ժգ· 163 ։
ՔԱ Ելից· ժգ· 164 ։
ՔԲ Ելից· ժգ· 165 ։
ՔԳ Ելից· ժգ· 166 ։
ՔԴ Ելից· ժգ· 167 ։
ՔԵ Ելից· ժգ· 168 ։
ՔԶ Ելից· ժգ· 169 ։
ՔԷ Ելից· ժգ· 170 ։
ՔԸ Ելից· ժգ· 171 ։
ՔԹ Ելից· ժգ· 172 ։
ՕԱ Ելից· ժգ· 173 ։
ՕԲ Ելից· ժգ· 174 ։
ՕԳ Ելից· ժգ· 175 ։
ՕԴ Ելից· ժգ· 176 ։
ՕԵ Ելից· ժգ· 177 ։
ՕԶ Ելից· ժգ· 178 ։
ՕԷ Ելից· ժգ· 179 ։
ՕԸ Ելից· ժգ· 180 ։
ՕԹ Ելից· ժգ· 181 ։
ՖԱ Ելից· ժգ· 182 ։
ՖԲ Ելից· ժգ· 183 ։
ՖԳ Ելից· ժգ· 184 ։
ՖԴ Ելից· ժգ· 185 ։
ՖԵ Ելից· ժգ· 186 ։
ՖԶ Ելից· ժգ· 187 ։
ՖԷ Ելից· ժգ· 188 ։
ՖԸ Ելից· ժգ· 189 ։
ՖԹ Ելից· ժգ· 190 ։
՗Ա Ելից· ժգ· 191 ։
՗Բ Ելից· ժգ· 192 ։
՗Գ Ելից· ժգ· 193 ։
՗Դ Ելից· ժգ· 194 ։
՗Ե Ելից· ժգ· 195 ։
՗Զ Ելից· ժգ· 196 ։
՗Է Ելից· ժգ· 197 ։
՗Ը Ելից· ժգ· 198 ։
՗Թ Ելից· ժգ· 199 ։
՗Ժ Ելից· ժգ· 200 ։
՗ԺԱ Ելից· ժգ· 201 ։
՗ԺԲ Ելից· ժգ· 202 ։
՗ԺԳ Ելից· ժգ· 203 ։
՗ԺԴ Ելից· ժգ· 204 ։
՗ԺԵ Ելից· ժգ· 205 ։
՗ԺԶ Ելից· ժգ· 206 ։
՗ԺԷ Ելից· ժգ· 207 ։
՗ԺԸ Ելից· ժգ· 208 ։
՗ԺԹ Ելից· ժգ· 209 ։
՗ՀԱ Ելից· ժգ· 210 ։
՗ՀԲ Ելից· ժգ· 211 ։
՗ՀԳ Ելից· ժգ· 212 ։
՗ՀԴ Ելից· ժգ· 213 ։
՗ՀԵ Ելից· ժգ· 214 ։
՗ՀԶ Ելից· ժգ· 215 ։
՗ՀԷ Ելից· ժգ· 216 ։
՗ՀԸ Ելից· ժգ· 217 ։
՗ՀԹ Ելից· ժգ· 218 ։
՗ՂԱ Ելից· ժգ· 219 ։
՗ՂԲ Ելից· ժգ· 220 ։
՗ՂԳ Ելից· ժգ· 221 ։
՗ՂԴ Ելից· ժգ· 222 ։
՗ՂԵ Ելից· ժգ· 223 ։
՗ՂԶ Ելից· ժգ· 224 ։
՗ՂԷ Ելից· ժգ· 225 ։
՗ՂԸ Ելից· ժգ· 226 ։
՗ՂԹ Ելից· ժգ· 227 ։
՗ՃԱ Ելից· ժգ· 228 ։
՗ՃԲ Ելից· ժգ· 229 ։
՗ՃԳ Ելից· ժգ· 230 ։
՗ՃԴ Ելից· ժգ· 231 ։
՗ՃԵ Ելից· ժգ· 232 ։
՗ՃԶ Ելից· ժգ· 233 ։
՗ՃԷ Ելից· ժգ· 234 ։
՗ՃԸ Ելից· ժգ· 235 ։
՗ՃԹ Ելից· ժգ· 236 ։
՗ՄԱ Ելից· ժգ· 237 ։
՗ՄԲ Ելից· ժգ· 238 ։
՗ՄԳ Ելից· ժգ· 239 ։
՗ՄԴ Ելից· ժգ· 240 ։
՗ՄԵ Ելից· ժգ· 241 ։
՗ՄԶ Ելից· ժգ· 242 ։
՗ՄԷ Ելից· ժգ· 243 ։
՗ՄԸ Ելից· ժգ· 244 ։
՗ՄԹ Ելից· ժգ· 245 ։
՗ՅԱ Ելից· ժգ· 246 ։
՗ՅԲ Ելից· ժգ· 247 ։
՗ՅԳ Ելից· ժգ· 248 ։
՗ՅԴ Ելից· ժգ· 249 ։
՗ՅԵ Ելից· ժգ· 250 ։
՗ՅԶ Ելից· ժգ· 251 ։
՗ՅԷ Ելից· ժգ· 252 ։
՗ՅԸ Ելից· ժգ· 253 ։
՗ՅԹ Ելից· ժգ· 254 ։
՗ՆԱ Ելից· ժգ· 255 ։
՗ՆԲ Ելից· ժգ· 256 ։
՗ՆԳ Ելից· ժգ· 257 ։
՗ՆԴ Ելից· ժգ· 258 ։
՗ՆԵ Ելից· ժգ· 259 ։
՗ՆԶ Ելից· ժգ· 260 ։
՗ՆԷ Ելից· ժգ· 261 ։
՗ՆԸ Ելից· ժգ· 262 ։
՗ՆԹ Ելից· ժգ· 263 ։
՗ՇԱ Ելից· ժգ· 264 ։
՗ՇԲ Ելից· ժգ· 265 ։
՗ՇԳ Ելից· ժգ· 266 ։
՗ՇԴ Ելից· ժգ· 267 ։
՗ՇԵ Ելից· ժգ· 268 ։
՗ՇԶ Ելից· ժգ· 269 ։
՗ՇԷ Ելից· ժգ· 270 ։
՗ՇԸ Ելից· ժգ· 271 ։
՗ՇԹ Ելից· ժգ· 272 ։
՗ՈԱ Ելից· ժգ· 273 ։
՗ՈԲ Ելից· ժգ· 274 ։
՗ՈԳ Ելից· ժգ· 275 ։
՗ՈԴ Ելից· ժգ· 276 ։
՗ՈԵ Ելից· ժգ· 277 ։
՗ՈԶ Ելից· ժգ· 278 ։
՗ՈԷ Ելից· ժգ· 279 ։
՗ՈԸ Ելից· ժգ· 280 ։
՗ՈԹ Ելից· ժգ· 281 ։
՗ՉԱ Ելից· ժգ· 282 ։
՗ՉԲ Ելից· ժգ· 283 ։
՗ՉԳ Ելից· ժգ· 284 ։
՗ՉԴ Ելից· ժգ· 285 ։
՗ՉԵ Ելից· ժգ· 286 ։
՗ՉԶ Ելից· ժգ· 287 ։
՗ՉԷ Ելից· ժգ· 288 ։
՗ՉԸ Ելից· ժգ· 289 ։
՗ՉԹ Ելից· ժգ· 290 ։
՗ՊԱ Ելից· ժգ· 291 ։
՗ՊԲ Ելից· ժգ· 292 ։
՗ՊԳ Ելից· ժգ· 293 ։
՗ՊԴ Ելից· ժգ· 294 ։
՗ՊԵ Ելից· ժգ· 295 ։
՗ՊԶ Ելից· ժգ· 296 ։
՗ՊԷ Ելից· ժգ· 297 ։
՗ՊԸ Ելից· ժգ· 298 ։
՗ՊԹ Ելից· ժգ· 299 ։
՗ՌԱ Ելից· ժգ· 300 ։
՗ՌԲ Ելից· ժգ· 301 ։
՗ՌԳ Ելից· ժգ· 302 ։
՗ՌԴ Ելից· ժգ· 303 ։
՗ՌԵ Ելից· ժգ· 304 ։
՗ՌԶ Ելից· ժգ· 305 ։
՗ՌԷ Ելից· ժգ· 306 ։
՗ՌԸ Ելից· ժգ· 307 ։
՗ՌԹ Ելից· ժգ· 308 ։
՗ՍԱ Ելից· ժգ· 309 ։
՗ՍԲ Ելից· ժգ· 310 ։
՗ՍԳ Ելից· ժգ· 311 ։
՗ՍԴ Ելից· ժգ· 312 ։
՗ՍԵ Ելից· ժգ· 313 ։
՗ՍԶ Ելից· ժգ· 314 ։
՗ՍԷ Ելից· ժգ· 315 ։
՗ՍԸ Ելից· ժգ· 316 ։
՗ՍԹ Ելից· ժգ· 317 ։
՗ՏԱ Ելից· ժգ· 318 ։
՗ՏԲ Ելից· ժգ· 319 ։
՗ՏԳ Ելից· ժգ· 320 ։
՗ՏԴ Ելից· ժգ· 321 ։
՗ՏԵ Ելից· ժգ· 322 ։
՗ՏԶ Ելից· ժգ· 323 ։
՗ՏԷ Ելից· ժգ· 324 ։
՗ՏԸ Ելից· ժգ· 325 ։
՗ՏԹ Ելից· ժգ· 326 ։
՗ՐԱ Ելից· ժգ· 327 ։
՗ՐԲ Ելից· ժգ· 328 ։
՗ՐԳ Ելից· ժգ· 329 ։
՗ՐԴ Ելից· ժգ· 330 ։
՗ՐԵ Ելից· ժգ· 331 ։
՗ՐԶ Ելից· ժգ· 332 ։
՗ՐԷ Ելից· ժգ· 333 ։
՗ՐԸ Ելից· ժգ· 334 ։
՗ՐԹ Ելից· ժգ· 335 ։
՗ՑԱ Ելից· ժգ· 336 ։
՗ՑԲ Ելից· ժգ· 337 ։
՗ՑԳ Ելից· ժգ· 338 ։
՗ՑԴ Ելից· ժգ· 339 ։
՗ՑԵ Ելից· ժգ· 340 ։
՗ՑԶ Ելից· ժգ· 341 ։
՗ՑԷ Ելից· ժգ· 342 ։
՗ՑԸ Ելից· ժգ· 343 ։
՗ՑԹ Ելից· ժգ· 344 ։
՗ՒԱ Ելից· ժգ· 345 ։
՗ՒԲ Ելից· ժգ· 346 ։
՗ՒԳ Ելից· ժգ· 347 ։
՗ՒԴ Ելից· ժգ· 348 ։
՗ՒԵ Ելից· ժգ· 349 ։
՗ՒԶ Ելից· ժգ· 350 ։
՗ՒԷ Ելից· ժգ· 351 ։
՗ՒԸ Ելից· ժգ· 352 ։
՗ՒԹ Ելից· ժգ· 353 ։
՗ՓԱ Ելից· ժգ· 354 ։
՗ՓԲ Ելից· ժգ· 355 ։
՗ՓԳ Ելից· ժգ· 356 ։
՗ՓԴ Ելից· ժգ· 357 ։
՗ՓԵ Ելից· ժգ· 358 ։
՗ՓԶ Ելից· ժգ· 359 ։
՗ՓԷ Ելից· ժգ· 360 ։
՗ՓԸ Ելից· ժգ· 361 ։
՗ՓԹ Ելից· ժգ· 362 ։
՗ՔԱ Ելից· ժգ· 363 ։
՗ՔԲ Ելից· ժգ· 364 ։
՗ՔԳ Ելից· ժգ· 365 ։
՗ՔԴ Ելից· ժգ· 366 ։
՗ՔԵ Ելից· ժգ· 367 ։
՗ՔԶ Ելից· ժգ· 368 ։
՗ՔԷ Ելից· ժգ· 369 ։
՗ՔԸ Ելից· ժգ· 370 ։
՗ՔԹ Ելից· ժգ· 371 ։
՗ՕԱ Ելից· ժգ· 372 ։
՗ՕԲ Ելից· ժգ· 373 ։
՗ՕԳ Ելից· ժգ· 374 ։
՗ՕԴ Ելից· ժգ· 375 ։
՗ՕԵ Ելից· ժգ· 376 ։
՗ՕԶ Ելից· ժգ· 377 ։
՗ՕԷ Ելից· ժգ· 378 ։
՗ՕԸ Ելից· ժգ· 379 ։
՗ՕԹ Ելից· ժգ· 380 ։
՗ՖԱ Ելից· ժգ· 381 ։
՗ՖԲ Ելից· ժգ· 382 ։
՗ՖԳ Ելից· ժգ· 383 ։
՗ՖԴ Ելից· ժգ· 384 ։
՗ՖԵ Ելից· ժգ· 385 ։
՗ՖԶ Ելից· ժգ· 386 ։
՗ՖԷ Ելից· ժգ· 387 ։
՗ՖԸ Ելից· ժգ· 388 ։
՗ՖԹ Ելից· ժգ· 389 ։
՘Ա Ելից· ժգ· 390 ։
՘Բ Ելից· ժգ· 391 ։
՘Գ Ելից· ժգ· 392 ։
՘Դ Ելից· ժգ· 393 ։
՘Ե Ելից· ժգ· 394 ։
՘Զ Ելից· ժգ· 395 ։
՘Է Ելից· ժգ· 396 ։
՘Ը Ելից· ժգ· 397 ։
՘Թ Ելից· ժգ· 398 ։
՘Ժ Ելից· ժգ· 399 ։
՘ԺԱ Ելից· ժգ· 400 ։
՘ԺԲ Ելից· ժգ· 401 ։
՘ԺԳ Ելից· ժգ· 402 ։
՘ԺԴ Ելից· ժգ· 403 ։
՘ԺԵ Ելից· ժգ· 404 ։
՘ԺԶ Ելից· ժգ· 405 ։
՘ԺԷ Ելից· ժգ· 406 ։
՘ԺԸ Ելից· ժգ· 407 ։
՘ԺԹ Ելից· ժգ· 408 ։
՘ՀԱ Ելից· ժգ· 409 ։
՘ՀԲ Ելից· ժգ· 410 ։
՘ՀԳ Ելից· ժգ· 411 ։
՘ՀԴ Ելից· ժգ· 412 ։
՘ՀԵ Ելից· ժգ· 413 ։
՘ՀԶ Ելից· ժգ· 414 ։
՘ՀԷ Ելից· ժգ· 415 ։
՘ՀԸ Ելից· ժգ· 416 ։
՘ՀԹ Ելից· ժգ· 417 ։
՘ՂԱ Ելից· ժգ· 418 ։
՘ՂԲ Ելից· ժգ· 419 ։
՘ՂԳ Ելից· ժգ· 420 ։
՘ՂԴ Ելից· ժգ· 421 ։
՘ՂԵ Ելից· ժգ· 422 ։
՘ՂԶ Ելից· ժգ· 423 ։
՘ՂԷ Ելից· ժգ· 424 ։
՘ՂԸ Ելից· ժգ· 425 ։
՘ՂԹ Ելից· ժգ· 426 ։
՘ՃԱ Ելից· ժգ· 427 ։
՘ՃԲ Ելից· ժգ· 428 ։
՘ՃԳ Ելից· ժգ· 429 ։
՘ՃԴ Ելից· ժգ· 430 ։
՘ՃԵ Ելից· ժգ· 431 ։
՘ՃԶ Ելից· ժգ· 432 ։
՘ՃԷ Ելից· ժգ· 433 ։
՘ՃԸ Ելից· ժգ· 434 ։
՘ՃԹ Ելից· ժգ· 435 ։
՘ՄԱ Ելից· ժգ· 436 ։
՘ՄԲ Ելից· ժգ· 437 ։
՘ՄԳ Ելից· ժգ· 438 ։
՘ՄԴ Ելից· ժգ· 439 ։
՘ՄԵ Ելից· ժգ· 440 ։
՘ՄԶ Ելից· ժգ· 441 ։
՘ՄԷ Ելից· ժգ· 442 ։
՘ՄԸ Ելից· ժգ· 443 ։
՘ՄԹ Ելից· ժգ· 444 ։
՘ՅԱ Ելից· ժգ· 445 ։
՘ՅԲ Ելից· ժգ· 446 ։
՘ՅԳ Ելից· ժգ· 447 ։
՘ՅԴ Ելից· ժգ· 448 ։
՘ՅԵ Ելից· ժգ· 449 ։
՘ՅԶ Ելից· ժգ· 450 ։
՘ՅԷ Ելից· ժգ· 451 ։
՘ՅԸ Ելից· ժգ· 452 ։
՘ՅԹ Ելից· ժգ· 453 ։
՘ՆԱ Ելից· ժգ· 454 ։
՘ՆԲ Ելից· ժգ· 455 ։
՘ՆԳ Ելից· ժգ· 456 ։
՘ՆԴ Ելից· ժգ· 457 ։
՘ՆԵ Ելից· ժգ· 458 ։
՘ՆԶ Ելից· ժգ· 459 ։
՘ՆԷ Ելից· ժգ· 460 ։
՘ՆԸ Ելից· ժգ· 461 ։
՘ՆԹ Ելից· ժգ· 462 ։
՘ՇԱ Ելից· ժգ· 463 ։
՘ՇԲ Ելից· ժգ· 464 ։
՘ՇԳ Ելից· ժգ· 465 ։
՘ՇԴ Ելից· ժգ· 466 ։
՘ՇԵ Ելից· ժգ· 467 ։
՘ՇԶ Ելից· ժգ· 468 ։
՘ՇԷ Ելից· ժգ· 469 ։
՘ՇԸ Ելից· ժգ· 470 ։
՘ՇԹ Ելից· ժգ· 471 ։
՘ՈԱ Ելից· ժգ· 472 ։
՘ՈԲ Ելից· ժգ· 473 ։
՘ՈԳ Ելից· ժգ· 474 ։
՘ՈԴ Ելից· ժգ· 475 ։
՘ՈԵ Ելից· ժգ· 476 ։
՘ՈԶ Ելից· ժգ· 477 ։
՘ՈԷ Ելից· ժգ· 478 ։
՘ՈԸ Ելից· ժգ· 479 ։
՘ՈԹ Ելից· ժգ· 480 ։
՘ՉԱ Ելից· ժգ· 481 ։
՘ՉԲ Ելից· ժգ· 482 ։
՘ՉԳ Ելից· ժգ· 483 ։
՘ՉԴ Ելից· ժգ· 484 ։
՘ՉԵ Ելից· ժգ· 485 ։
՘ՉԶ Ելից· ժգ· 486 ։
՘ՉԷ Ելից· ժգ· 487 ։
՘ՉԸ Ելից· ժգ· 488 ։
՘ՉԹ Ելից· ժգ· 489 ։
՘ՊԱ Ելից· ժգ· 490 ։
՘ՊԲ Ելից· ժգ· 491 ։
՘ՊԳ Ելից· ժգ· 492 ։
՘ՊԴ Ելից· ժգ· 493 ։
՘ՊԵ Ելից· ժգ· 494 ։
՘ՊԶ Ելից· ժգ· 495 ։
՘ՊԷ Ելից· ժգ· 496 ։
՘ՊԸ Ելից· ժգ· 497 ։
՘ՊԹ Ելից· ժգ· 498 ։
՘ՌԱ Ելից· ժգ· 499 ։
՘ՌԲ Ելից· ժգ· 500 ։
՘ՌԳ Ելից· ժգ· 501 ։
՘ՌԴ Ելից· ժգ· 502 ։
՘ՌԵ Ելից· ժգ· 503 ։
՘ՌԶ Ելից· ժգ· 504 ։
՘ՌԷ Ելից· ժգ· 505 ։
՘ՌԸ Ելից· ժգ· 506 ։
՘ՌԹ Ելից· ժգ· 507 ։
՘ՍԱ Ելից· ժգ· 508 ։
՘ՍԲ Ելից· ժգ· 509 ։
՘ՍԳ Ելից· ժգ· 510 ։
՘ՍԴ Ելից· ժգ· 511 ։
՘ՍԵ Ելից· ժգ· 512 ։
՘ՍԶ Ելից· ժգ· 513 ։
՘ՍԷ Ելից· ժգ· 514 ։
՘ՍԸ Ելից· ժգ· 515 ։
՘ՍԹ Ելից· ժգ· 516 ։
՘ՏԱ Ելից· ժգ· 517 ։
՘ՏԲ Ելից· ժգ· 518 ։
՘ՏԳ Ելից· ժգ· 519 ։
՘ՏԴ Ելից· ժգ· 520 ։
՘ՏԵ Ելից· ժգ· 521 ։
՘ՏԶ Ելից· ժգ· 522 ։
՘ՏԷ Ելից· ժգ· 523 ։
՘ՏԸ Ելից· ժգ· 524 ։
՘ՏԹ Ելից· ժգ· 525 ։
՘ՐԱ Ելից· ժգ· 526 ։
՘ՐԲ Ելից· ժգ· 527 ։
՘ՐԳ Ելից· ժգ· 528 ։
՘ՐԴ Ելից· ժգ· 529 ։
՘ՐԵ Ելից· ժգ· 530 ։
՘ՐԶ Ելից· ժգ· 531 ։
՘ՐԷ Ելից· ժգ· 532 ։
՘ՐԸ Ելից· ժգ· 533 ։
՘ՐԹ Ելից· ժգ· 534 ։
՘ՑԱ Ելից· ժգ· 535 ։
՘ՑԲ Ելից· ժգ· 536 ։
՘ՑԳ Ելից· ժգ· 537 ։
՘ՑԴ Ելից· ժգ· 538 ։
՘ՑԵ Ելից· ժգ· 539 ։
՘ՑԶ Ելից· ժգ· 540 ։
՘ՑԷ Ելից· ժգ· 541 ։
՘ՑԸ Ելից· ժգ· 542 ։
՘ՑԹ Ելից· ժգ· 543 ։
՘ՒԱ Ելից· ժգ· 544 ։
՘ՒԲ Ելից· ժգ· 545 ։
՘ՒԳ Ելից· ժգ· 546 ։
՘ՒԴ Ելից· ժգ· 547 ։
՘ՒԵ Ելից· ժգ· 548 ։
՘ՒԶ Ելից· ժգ· 549 ։
՘ՒԷ Ելից· ժգ· 550 ։
՘ՒԸ Ելից· ժգ· 551 ։
՘ՒԹ Ելից· ժգ· 552 ։
՘ՓԱ Ելից· ժգ· 553 ։
՘ՓԲ Ելից· ժգ· 554 ։
՘ՓԳ Ելից· ժգ· 555 ։
՘ՓԴ Ելից· ժգ· 556 ։
՘ՓԵ Ելից· ժգ· 557 ։
՘ՓԶ Ելից· ժգ· 558 ։
՘ՓԷ Ելից· ժգ· 559 ։
՘ՓԸ Ելից· ժգ· 560 ։
՘ՓԹ Ելից· ժգ· 561 ։
՘ՔԱ Ելից· ժգ· 562 ։
՘ՔԲ Ելից· ժգ· 563 ։
՘ՔԳ Ելից· ժգ· 564 ։
՘ՔԴ Ելից· ժգ· 565 ։
՘Ք

քանզի Տէրը *ինծի դէմ վկայու- Թիւն տուաւ", ու Ամենակարողը

22 զես վշտացուց։ Ա յսպէս Նոեմի իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ. ու *գարնի Ցնծոց սկիզբը Բեթլե- հէմ հասան։

ԳԼ· Բ

1 Հռութ հասկ կը ժողվէ Բոոսին արտերէն։ 4 Բոոս իմանալով անոր ո՛վ ըլլալը՝ 8 մխիթարութիւն կը ցուցընէ անոր։ 18 Եւ Հռութ իր բոլոր ժողվածը Նոեմին կը տանի։

1 Ի՝ Նոեմի իր երկանը կողմանէ մէկ *ազգական մը ունէր. անի- կայ Ելիմելէքի ազգատոհմէն էր, ու շատ հարուստ մարդ մըն էր, և

2 անոր անունը Բոոս էր։ Ու Մո- վաբացի Հռութ Նոեմին ըսաւ, Արտերը երթամ, և որուն աչքին առջևը ողորմութիւն գտնելու ըլ- լամ, անոր ետևէն երթամ *ես հաս- կեր ժողվեմ։ Եւ անիկայ ըսաւ

3 անոր, Գնա աղջիկս։ Ու անիկայ գնաց և արտի մը մէջ մտնելով ՝ձեռներուն ետևէն հաւ կը ժողվէր. ու այնպէս պատահեցաւ որ անի- կայ Ելիմելէքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ։

4 Եւ ահա Բոոս Բեթլեհեմէն ե- կաւ, ու *ձեռներուն ըսաւ, *Տէ- րը ձեր հետը ըլլայ։ Եւ անոնք ը-

5 սին, Տէրը քեզ օրհնէ։ Ու Բոոս *ձեռներուն վրայ կեցող իր ման- չուն ըսաւ, Ա՛ս աղջիկը որմէնն է։

6 Եւ *ձեռներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ե՝ Նոեմիին հետ Մովաբի երկրէն

7 դարձող Մովաբացի աղջիկն է. Եւ ինձ ըսաւ, Կ՝աղաչեմ, որաներուն մէջը *ձեռներուն ետևէն հաւ քա- ղեմ ու ժողվեմ. Ան իկայ առա- տուընէն կանուխ եկաւ, ու մինչև հիմա կեցաւ, ինչ որ իր հիմա քիչ մը տունը նստաւ։

8 Եւ Բոոս ըսաւ Հռութին, Մը- տիկ ըրէ՝ աղջիկս. հաւ ժողվելու համար ուրիշին արտը չերթաս, ու աս տեղէն ալ չզատուիս, հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս.

9 քու աչքերդ անոնց *ձեռած արտին վրայ ըլլան, ու անոնց ետևէն դնա. ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին. ու երբոր ծարաիս, ամաններուն քովը դնա, ու մանչե-

10 րուն քաշած ջուրէն խմէ։ Եւ ան ինքզինքը երեսի վրայ ինկաւ, ու դէտ- նէն երկրպագութիւն ընելով անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար ես քու աչք- երդ առջևը շնորհք կը գտնեմ, ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՝ընես. որովհետև ես մէկ օտար կը-

11 նիկ մըն եմ։ Եւ Բոոս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Քու ըր- կանդ մեռնելէն եղբը Է դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր, բոլորն ալ պատմեցին ինծի, և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած եր- կիրդ թողուցիր, ու եկար ան ժո- ղովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր

12 ճանչնար։ Ըհու գործքիդ փոխա- րէն Տէրը հատուցում ընէ, և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի. քանզի դուն եկար որ Թանոր Թե- ւերուն տակը ապաստանարան մը

13 գտնես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛վ Տէր իմ, *քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտնեմ. քանզի դուն զիս միխթարեցիր, ու քու աղախինիդ Է քաղցրութեամբ խօսեցար, Է թէ- պէտև ես քու աղախիններուդ մէ-

14 կուն պէս ալ չեմ։ Եւ Բոոս կե- րակուրի ատենը անոր ըսաւ, Հո՛ս եկուր, ու հացէն կեր և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ։ Ուստի անիկայ *ձեռներուն քովը նստաւ. ու անոր բոհրած ցորեն տուաւ, ան ալ կերաւ կշտացաւ և *ետևել-

15 ցածը պահեց։ Ու երբոր հասկ ժողվելու եաւ, Բոոս իր մանչե- րուն պատուիրելով ըսաւ, Թող որաներուն մէջէն ալ ժողվէ, ու

16 զանիկայ մի՛ ամչցընէք. Եւ խուր- ձերէն ալ անոր համար դետինը ձգ- դեցէ՛ք, ու թո՛ղ տուէք որ ժող- վէ, և զանիկայ մի՛ յանդիմանէք։

17 Ու անիկայ մինչև իրիկուն ան ար- տին մէջը հաւլով հաւլէր ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ծեծեց, մէկ ար-

18 դուի չափ գարի եղաւ։ Եւ զանի- կայ առաւ ու քաղաքը մտաւ, և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ. ու *ՀՈՒՐ հանեց *ետևի որ կշտացա- ծէն աւելցածը անոր տուաւ։

19 Եւ կեսուրը անոր ըսաւ, Ա՛յսօր ո՞ւրկից հաւ ժողվեցիր, և ո՞ւր բա- նեցար. Է քեզի ճանչնորութիւն ը- նողը օրհնեալ ըլլայ։ Ան ատենը անիկայ իր կեսուրին իմացուց թէ որուն քովը բաներ է, ու ըսաւ, Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր

20 բանեցայ, Բոոս կը կոչուի։ Եւ Նոեմի իր հարսին ըսաւ, Անիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ, որ *ինկեն- դանիներէն ու մեռածներէն իր ո- ղորմութիւնը չկտրեց. և Նոեմի ա- նոր ըսաւ, Ան մարդը մեր ազգա- տոհմին է. անիկայ *ՂՕՏ ազգական

21 է մեզի։ Ու Մովաբացի Հռութ ըսաւ, Անիկայ նաև ինծի ըսաւ, Թէ իմ մանչերուս քովէն չզա- տուիս, մինչև որ անոնք իմ բոլոր

22 հունձքս լմընցընեն։ Եւ Նոեմի իր հարսին՝ Հռութին ըսաւ, Աղէկ է՝ աղջիկս, որ դուն անոր աղջիկ-

Ե Գէ·ա·14, 16·17։

Բ Գ·ա·16։ Ա՚ղ· ԺԵ· 8։ ԼԶ· 7։ ՃԵ· 1։ Կ՚Ե· 7։

Գ Ծ՚Ն· ԼԵ· 15։ Թ՚Թագ· ա·18։

Է Ծ՚Ն·ԼԵ·3։ Դ՚ա·ԺԹ· 3։

Է ՀՈՒ 18։

Ը Ա՚Թագ· ԻԵ·41։

Ի ՏՈՒ 10։ Ա՚Ղ·խա· 1։

Ժ ՏՆՕ ՀՈՒ 14։

ԺԱ Թագ· ԻԵ·23։

ԺԲ Գ·ա·10։ Բ Թագ·բ· 5։ Ցոբ· ԻԹ·13։

ԺԳ Ա՚Կաք·ԺԵ· 17։

ԺԴ Գ·գ·9։ գ·6։ Ղ՚Ա· ԻԵ·25։

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1312

ներուն հետը ելլես, ու քեզ ու-
23 րիշ արտի մը մէջ չտեսնեն։ Եւ
անիկայ Բոոսին աղջիկներէն չզա-
տուեցաւ. ու մինչև գարնան կէսօրը
և ցորենին կեցոցը լմընալը հաս-
ժողվեց, ու իր կեսուրին քովը կը
բնակէր։

ԳԼ· Գ

1 Նոեմիին խրատովը 5 Հռութ Բոոսին ոտքե-
րուն քովը կը պառկի։ 8 Բոոս ազգականու-
թեան իրաւունքը կը խոստովանի։ 14 ու վեց
չափ գարի տալով՝ զանիկայ տուն կը խրկէ։

1 Նաև անոր կեսուրը Նոեմի անոր
ըսաւ, Ա՛ղջիկս, քեզի համար հան-
գըս-
տութիւն չփնտռե՞մ, որ քեզի
2 աղէկ ըլլայ։ Հիմա Բոոս մեր ազ-
գականը չէ՞, որ դուն հանոր աղ-
ջիկներուն քովը կեցար. ահա անդ-
կայ աս գիշեր կալին մէջը գարին կը
3 հռսկ։ Եւ դուն լուացուէ՛ ու
խնձի օծուէ, և լաթերդ հագիր
ու կալը իջիր. և մինչև որ ուտելը
ու խմելը չլմընցընէ, ան մարդուն
4 մի՛ յայտնուիր։ Ու երբոր քնա-
նայ, անոր պառկած տեղը իմացիր,
և դնա անոր ոտքերուն կողմէն ծած-
կոցը բաց ու պառկէ, և անիկայ
քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընե-
5 լու ես։ Ու Հռութ անոր ըսաւ,
Ամէն ինծի ապսպրածներդ պիտի
ընեմ։
6 Եւ կալը իջաւ, ու կեսուրին ա-
7 մէն ապսպրածին պէս ըրաւ։ Եւ
Բոոս ուտելէն խմելէն ու խոր-
որ զուարճանալէն ետքը՝ դիզուած
ցորեանին եզերքը պառկելու դնաց. և
Հռութ ալ կամացուկ մը դնաց,
ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկո-
8 ցը բացաւ և պառկեցաւ։ Ու կէս
գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծը-
ռնելով դէռ որ ահա իր ոտքե-
րուն քովը կնիկ մը պառկեր էր։
9 Եւ ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ու անի-
կայ ըսաւ, Ես քու աղախինդ Հը-
ռութն եմ. Ձև քու գդանցդ քու
աղախնոյդ վրայ տարածէ. քանզի
10 դուն ե մօտ ազգական ես։ Ան ալ
ըսաւ, Ըդուն Տէրոջմէն օրհնեալ
ըլլաս՝ աղջիկս. քու եղբի աղէկու-
թիւնդ ետքինէն մեծ է. որովհե-
տև աղքատ կամ հարուստ երի-
տասարդներուն ետևէն չգացիր։
11 Եւ հիմա՝ ո՛վ աղջիկս՝ մի՛ վախնար,
դուն ինծի ինչ որ ըսես, քեզի պի-
տի ընեմ. քանզի իմ *քաղաքիս
բոլոր ժողովուրդը" դիտէ որ դուն
12 ե առաքինի կնիկ մըն ես։ Ու հիմա
իրաւցընէ ես է՛ս ազգականդ եմ.
բայց ինծմէ մօտ ո՞րէշ ազգական
13 ալ կայ։ Աս գիշեր հո՛ կեցիր, ու
թէ որ անիկայ ե առաւօտուն իր
ազգականութեան պարտաւորու-
թիւնը քեզի հատուցանել ուզէ,
աղէ՛կ, թող հատուցանէ. բայց
թէ որ անիկայ ազգականութեան
պարտաւորութիւնը քեզի հատու-
ցանել չուզէ, ան ատենը ես կը
հատուցանեմ, ե՛նկենդանի է Տէր.
մինչև առաւօտ հո՛ պառկէ։
14 Ուստի մինչև առաւօտ անոր ոտ-
քերուն քովը պառկեցաւ. ու ո՛ա-
նոնց, երբոր մարդիկ դեռ չէին
կրնար մէկզմէկ ճանչնալ, ելաւ. և
Բոոս ըսաւ, Մարդ չգիտնայ որ
15 կալին մէջը կնիկ մտեր է։ Նաև
ըսաւ, վերայի ծածկոցդ բե՛ր, ու
զանիկայ բռնէ։ Եւ Հռութ զա-
նիկայ բռնեց. ու անոր վեց չափ
գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռ-
նաւորեց. և անիկայ քաղաքը դը-
16 նաց։ Ու Հռութ իր կեսուրին
դարձաւ, որ անոր ըսաւ, Ո՛վ աղ-
ջիկս՝ †ի՞նչպէս ես. ու անիկայ անոր
պատմեց ինչ որ ան մարդը ըրաւ
17 իրեն. Եւ ըսաւ, Ինծի աս վեց
չափ գարին տուաւ, ըսելով, Քու
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս։ Եւ
Նոեմ ըսաւ, Ա՛ղջիկս՝ նստէ՛, մին-
չև որ գիտնաս թէ ա՛ս գործը ինչ-
պէս պիտի լմընայ. քանզի ան
մարդը մինչև որ աս գործը այսօր
չլմընցընէ, չհանգստանար։

ԳԼ· Դ

1 Բոոս դատաստանի կը կանչէ Ելիմելէքին ա-
մէնէն մօտ ազգականը։ 6 Իսկ անիկայ խոր-
հելէն մէջ եղած սովորութեանը համեմատ ազ-
գականութեան իրաւունքը կատարելը կը մեր-
ժէ։ 9 Բոոս կը փրկէ մեռնողին ժառանգու-
թիւնը, 11 ու իրեն կնիկ կ՚առնէ Հռութը, որ
Դաւիթին մեծ հայրը Ովեդեդը կը ծնանի։ 18
Փարեսին ազգաբանութիւնը։

1 Եւ Բոոս դուռը ելաւ ու հոն
նստաւ. և ահա՛ ան Բոոսին ը-
սած ազգականը կ՚անցնէր. ու
Բոոս անունովը կանչեց զանիկայ
ու ըսաւ, Եկուր՝ հոս նստէ՛. և
2 անիկայ դարձաւ ու նստաւ։ Ան
ատենը անիկայ է.քաղաքին ծերերէն
տասը մարդ առաւ, ու ա՛նոնց ըսաւ,
Աս տեղ նստեցէ՛ք. և անոնք նս-
3 տան։ Եւ ըսաւ ան ազգականին ը-
սաւ, Մովաբի երկրէն գարձող
Նոեմին մեր եղբօրը Ելիմելէքին
արտին բաժինը ծախելու վրայ է.
4 Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացը-
նեմ, ու ըսեմ, Զանիկայ հաս
նստողներուն առջևը ու իմ ժողո-
վուրդիս ծերերուն առջևը ե՛ծախու-
առ. Թէ որ ազգականութեան ի-
րաւունքով զանիկայ ծախու առ-
նել կ՚ուզես, ծախու ա՛ռ. բայց թէ
որ ծախու առնել չես ուզեր, ինծի
իմացո՛ւր որ գիտնամ. Եքանզի
քեզմէ՝ի զատ ազգականութեան
իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ,

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1312

ե Դատ. բ· 19։ Երեմ. գ· 2։

ա ԳԼ· ա· 9։
բ ա Կոր. է· 36։ ա Տիմ. ե· 8։
է ԳԼ· բ· 8։

ը բ Թագ· ժգ· 2։

թ Դատ. ժԹ· 6, 9, 22։ բ Թագ. ժգ· 28։ Եսթ. ա· 10։

ղ Եզեկ. ժգ· 8։
ի ԳԼ· բ· 20։ Հմր 12։
լ ԳԼ· բ· 20։
խ ԳԼ· ա· 8։

* Եբր. ժողովուրդս բոլոր դռնը
ծ Առակ. ժբ· 4։
կ Հմր 9։
Լ ԳԼ· գ· 1։ Եբ Օբ· իե· 5։ ԳԼ· գ· 5։ Մատ. իբ· 24։

ա ԳԼ· գ· 12։

բ գ Թագ· իա· 8։ Առակ. լ· 23։

գ Ծն· իգ· 18։

դ Երեմ. լբ· 7, 8։

ե Ղե. իե· 25։

ու քեզմէ եւթը եւ եմ ։ Եւ անիւ-
կայ ըսաւ , Ես ազգականութեան
5 իրաւունքը կը կատարեմ ։ Ու Բոոս
ըսաւ , Դուն Նոեմիին ձեռքէն ար-
տը ծախու առած օրդ՝ մեռնողին
կնիկէն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ
ծախու առնելու ես , Որ մեռնողին
անունը պահես իր ժառանգու-
6 թեանը մէջ ։ Եւ ազգականը ըսաւ ,
Ես իմ ազգականութեանս իրա-
ւունքը չեմ կրնար կատարել , չըլ-
լայ որ իմ ժառանգութիւնս ա-
րեմ . իմ ունեցած ազգականու-
թեանս իրաւունքը դուն կատարէ ,
քանզի ես չեմ կրնար կատարել ։
7 (Ասու Իսրայէլի մէջ առաջուց աս
ապրանքին կար փրկելու ու ծա-
խու առնելու գործքերուն մէջ՝ ա-
մէն բան հաստատելու համար .
մարդը իր կօշիկը կը հանէր ու իր
ընկերին կու տար . և ասիկայ Իս-
րայէլի մէջ վկայութիւն կ՚ըլար ։)
8 Ուստի ազգականը Բոոսին ըսաւ ,
Դուն ծախու առ . ու իր կօշիկը
հանեց ։
9 Եւ Բոոս ծերերուն ու բոլոր ժո-
ղովուրդին ըսաւ , Դուք այսօր վը-
կայ էք , որ ես Ելիմելէքին բոլոր
ստացուածքը , ու Քեղղոնին և Մա-
ալոնին բոլոր ստացուածքը Նոե-
10 միին ձեռքէն ծախու առի . Ու Մա-
ալոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութէն
ալ ինծի կնիկ առի , որ մեռնողին
անունը պահեմ իր ժառանգու-
թեանը մէջ , Ու մեռնողին անու-
նը իր եղբայրներէն ու իր քնակա-
րանին դռնէն չվերնայ . դուք ա-
11 նիկայ համար այսօր վկայ էք ։ Ան
ատենը դուռը եղող բոլոր ժողո-
վուրդը ու ծերերը ըսին , Վկայ
ենք . Տէրը քու տունդ մտնող
կնիկը Ռաքելին ու Լիայինն պէս ը-
նէ , որ անոնց երկուքը Իսրայէլին
տունը շինեցին . և դուն Եփրա-
թայի մէջ ուժովցիր , ու Բեթղէ-
12 հեմի մէջ անուն վաստկէ ։ Ու
քու տունդ Փարեսին տանը պէս
ըլլայ , Որն որ Թամար Յուդային , Յան սերունդով՝ որ
Տէրը պիտի տայ քեզի աս նորա-
հասակ կնիկէն ։
13 Եւ Բոոս Հռութը առաւ , որ
իրեն կնիկ եղաւ , ու անոր մտաւ .
և Տէրոջը ողորմութեամբը յղա-
14 ցաւ ու որդի մը ծնաւ ։ Եւ կը-
նիկները Նոեմիին ըսին , Օրհնեալ
ըլլայ Տէրը , որ այսօր քեզ առանց
մօտ ազգականի չթողուց , որ անոր
15 անունը Իսրայէլի մէջ յիշուի . Ու
ասիկայ քու հոգւոյդ մխիթարու-
թիւնը և ծերութեանդ ղեւաս-
ղանը ըլլայ . քանզի զանիկայ քեզ
սիրող հարսդ ծնաւ , որ քեզի եւթ
16 որդիէ աղէկ է ։ Ու Նոեմի
տղան առաւ , իր գիրկը դրաւ , և
17 անոր դայեակը եղաւ ։ Եւ դրացի
կնիկները անոր անուն դրին , ըսե-
լով , Նոեմիին որդի մը ծնաւ , և
անոր անունը Ովբէթ կոչեցին . ա-
սիկայ Դաւիթին հօրը Յեսսէին
հայրն էր ։
18 Ու Փարեսին ծնունդները սանդ
19 են . Փարէս ծնաւ Եսրոնը , Ու
Եսրոն ծնաւ *Արամը , և Արամ՝
20 ծնաւ Ամինադաբը , Ու Ամինադաբ
ծնաւ Նաասոնը , և Նաասոն ՚ծը-
21 նաւ Սաղմոնը , Ու Սաղմոն ծնաւ
22 Բոոսը , և Բոոս ծնաւ Ովբէդը , Ու
Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն , և Յեսսէ
ծնաւ Դաւիթը ։

ՆՐ. ՔՋ. ՀԲՐ 1312

Ք Սադ. ՃԻԵ. 3 ։ ՃԻԲ. 3 ։
Է Բ Օր. ԻԵ. 9 ։
Լ ՅԱ. ԻԵ. 16, 19 ։
Ի ՅԱ. ԼԲ. 29 ։ Ա ՄՆ. Բ. 4 ։ Մատ. Ա. 3 ։
Ժ Ա Թագ. Բ. 20 ։
Ի ԳԼ. Գ. 11 ։
Հ ՅԱ. ԻԹ. 31 ։ ԼԳ. 5 ։
Յ ՂԵ. Ա. 58 ։ Հռով. Ժբ. 15 ։
ՂՅԱ. ԽԵ. 11 ։ Սաղ. ԺԵ. 22 ։
Ճ Ա Թագ. Ա. 8 ։
Ո ՂԵ. Ա. 58, 59 ։
Ո Ա ՄՆ. Բ. 4, 22 ։ Մատ. Ա. 3 ։
* Կ՚ըմբռնի՝ Բամ, և Բամ
Ն Թագ. Ա. 7 ։
Ղ Մատ. Ա. 4, 22 ։
** Ա ՄՆ. Բ. 15 ։ Մատ. Ա. 6 ։

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն · Ք · ԶՖ · ԻՐԸ 1171

* Կ՚ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔԻՍ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եղկանա անունով Ղևտացի մը՝ որ երկու կընիկ ունէր, ամէն տարի Սելովՙ կ՚երթար Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու։ 4 Անիկայ իր Աննա կնիկը կը սիրէր, թէև ամուլ էր։ 9 Աննա վշտացած սրտով տղայ մը կը խնդրէ Տէրոջմէն։ 12 Իսկ Հեղի նախ կը յանդիմանէ զանիկայ, ու ետքը կ՚օրհնէ։ 19 Աննա՝ Սամուէլը ծնանելէն ետև՝ տունը կը մնայ մինչև անոր կաթէ կորուիլը։ 24 և իր բոլոր ուխտին պէս՝ Տէրոջը կը մատուցանէ զանիկայ։

Ն · Ք · ԶՖ · ԻՐԸ 1171

Ե ՅՆ · ԻԲ · 20 ։ ԹՈՒ · Լ · 3 ։ ԴԱՍ · ԺԱ · 30 ։

Ի ՅՆ · ԻԹ · 32 ։ ԵՂ · Գ · 31 ։ ԲԹԱԳ · ԺԳ · 12 ։ ՍԱՂ · ԻԵ · 18 ։

1 Ա Եփրեմի լեռնէն † Արիմաթեմ սոփիմէն՝ — Եղկանա անունով Եփրաթացի մարդ մը կար, որ Սուֆիի սրգազին Թովայի որգազին Եղիուսի որգազին Ելիհոամին որգին

† ՈՐ Ի՝ ՌԱՄԱ · ՏԵ՛Ս ՀՆԴ 19 ։

— Ա ՄՆ · Գ · 27 , 34 ։

Բ ՀԱՒԹ · Ա · 2 ։

2 էր։ Եւ անիկայ երկու կնիկ ունէր. մէկուն անունը Աննա, ու միւսին անունը Փենանա էր. ու Փենանա զաւակներ ունէր, բայց

3 Աննա զաւակ չունէր։ Եւ ան մարդը † տարուէ տարի իր քաղաքէն կ՚ելլէր, ‡ որ Սելովի մէջ զօրութիւնոյ Տէրոջը երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ. և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենհէհէս՝ Տէրոջը քահանաներն էին։

† ԵՒ · ԻԳ · 14 ։ Բ ՕՐ · ԺԳ · 16 ։ ՂՈՒ · Բ · 41 ։

‡ ՅԵՍ · ԺԸ · 1 ։

4 Ու երբ եղկանա իր զոհ մատուցած օրը՝ իր կնկանը Փենանային և անոր տղաքներուն ու աղջիկներուն բաժին մէյմէկ բաժին տուաւ։ Իսկ Աննային ‡ կրկին բաժին տուաւ, քանզի անիկայ Աննան կը սիրէր. բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր։

Ե ՕՐ · ԺԲ · 5 , 6 , 7 ։

‡ ԿՄ՚ ԵՐԵՒԵԼԻ

6 Եւ անոր նախանձորդը փնաւ ը զանիկայ կակծցընելու համար խիստ վշտացուց. որովհետև Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր։

Ը ՅՈՐ · ԽԲ · 21 ։

7 Եւ Աննա տարուէ տարի Տէրոջը տունը երած ատենը՝ Եվնաա այնպէս կ՚ընէր, Փէնանա ալ նոյնպէս Աննան կը վշտացնէր. ու անիկայ կուլար և չէր ուտեր։ 8 Ու էրիկը Եղկանա անոր ըսաւ, Աննա՝ ինչո՞ւ կուլաս և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու ինչո՞ւ համար սիրտդ այդպէս տրբտում է. Ի միթէ ես քեզի տասը որդիէ լաւ չե՞մ։

Ի ՀԱՒԹ · Դ · 15 ։

9 Եւ Աննա Սելովի մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը ոտք ելաւ. (Ու Հեղի քահանան ♭ Տէրոջը տաճարին սեմոցը քովը աթոռի մը վրայ նըս-

♭ ԳԼ · Գ · 3 ։

10 տեր էր.) Ի եւ տրտմալից հոգւով

Ի ՅՈՐ · Է · 11 ։ Ժ · 1 ։ Բ ԹԱԳ · ԺԷ · 8 ։

Ե ՅՆ · ԻԲ · 20 ։ ԹՈՒ · Լ · 3 ։ ԴԱՍ · ԺԱ · 30 ։

Ի ՅՆ · ԻԹ · 32 ։ ԵՂ · Գ · 31 ։ ԲԹԱԳ · ԺԳ · 12 ։ ՍԱՂ · ԻԵ · 18 ։

Ժ ՅՆ · Բ · 1 ։ Լ · 22 ։

‖ ԵՒ Բ · ՄԱՐԴԳ ԱԵ · ԲՈՒՆՔ

Կ ԹՈՒ · Գ · 5 ։ ԴԱՍ · ԺԳ · 5 ։

Ժ ՅՆ · Ը · 1 ։ Լ · 22 ։

‖ ԵՒ Բ · ՄԱՐԴԳ ԱԵ · ԲՈՒՆՔ

Կ ԹՈՒ · Գ · 5 ։ ԴԱՍ · ԺԳ · 5 ։

Ժ ՅՆ · Ը · 1 ։ Լ · 22 ։

11 խիստ շատ լացաւ։ Եւ Ուխտ ը նէլով ըսաւ, Ո՛վ Տէր զօրութեանց, թէ որ էքդու աղախնոյդ նեղութեանը նայիս ու ♭ զիս չմոռնաս և քու աղախինդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ ‖ արու զաւակ մը տաս, զանիկայ Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու նաւոր գլխուն վրայ ածելի

♭ ՅՆ · Ը · 1 ։ Լ · 22 ։

12 պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկայ Տէրոջը առջևը իր աղօթքը շատցուց, Հեղի անոր բերանին կը նայէր։

13 Եւ Աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր. միայն անոր շրթունքները կը շարժէին, բայց ձայնը չէր լսուեր. անոր համար Հեղի զանիկայ դինով

14 կարծեց։ Եւ Հեղի անոր ըսաւ, Մինչև ե՞րբ դինովութիւն պիտի ը-

15 նես. քու դինիդ հրաժարէ։ Եւ Աննա պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ, այդպէս չէ. ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ, և դինի կամ օղի չեմ խմած. ա-

16 ռակն Տէրոջը առջևը § իմ սիրտս

Հ ՍԱՂ · ԿԲ · 8 ։ ՃՈՐ · 2 ։

§ ԵՒ Բ · ԻՄ ՀոգԻս ԹԱՓԵՑԻ ։

16 բացի՚ս։ Քու աղախինդ նչար կնիկ մը մի՛ կարծեր. քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս շատութեանը համ

17 եար մինչև հիմա խօսեցայ։ Ան ատենը Հեղի պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Զգնա խաղաղութեամբ, և Իսրայէլին Աստուածը քու խընդրուածքդ †եվ տայ՝ ինչ որ անկէ

18 խնդրեցիր։ Ու անիկայ ըսաւ, Ք քու աղախինդ թող քու առջևդ շնորհք գտնէ. և կնիկը ‹իր ճամբան գնաց, ու կերաւ, ու երեսը

Ն ՅՆ · Լ · 22 ։

Ֆ ՍԱՂ · Ի · 4 , 5 ։

Ք ՅՆ · ԼԴ · 15 ։ ՀՈՒԹ · Բ · 13 ։

‹ ՀԱՂ · ԼԹ · 7 ։

19 մէկ ալ չտրտմեցաւ։ Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ ելան, ու Տէրոջը առջևը երկրպագութիւն ըրին, և Ռամա գարձան ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղկանա իր Աննա կնկանը մտերցաւ.

20 և ՝ Տէրը զանիկայ յիշեց։ Ու Աննա յղացաւ, և ժամանակը հասնելուն տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը ‡ Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով, քանզի

Ն ՅՆ · Լ · 22 ։

‡ ԳՐ՝ ԱՍՏԱՒԾՈՅ ԼՍԱԾը ; ԼՍՒ՝ ԱՍՏԱՒԾՈՅ ԱՆՈՒՆԸ ։

21 զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի։ Եւ անոր երիկը Եղկանա իր բոլոր ընտանիքովը ՚ Սէլով ելաւ, որ Տէրոջը առջևը տարեկան զոհը մատուցա-

Ղ ՀՄՐ 3 ։

22 նէ, ու իր ուխտը ‹ տպաբեր։ Բայց

Ն · Ք · ՂՔ · ԻԲԲ 1171

՚ Ղւս · Բ · 22 ։

Ն Ել · իա · 6 ։
Պ Հմր 11 , 28 ։ Գւ · Բ · 11 , 18 ։ Գ · 1 ։
Ղ Թռ · Լ · 7 ։
՚ Բ Թագ · Ե · 25 ։

ԻԲԲ 1165

՚ Բ Օր · ժբ · 5 , 6 , 11 ։

Վ Ցես · ժբ · 1 ։

՚ Ղւս · Բ · 22 ։

Բ Ծն · խբ · 15 ։ Դ Թագ · Բ · 2 , 4 , 6 ։

Յ Մատ · է · 7 ։

՚ Հմր 11 , 22 ։

Ֆ Ծն · իդ · 26 , 52 ։

՚ Փիլ · գ · 6 ։

Բ Տես Ղւս · ա · 46 , ըէ ։

Ֆ Սաղ · ղբ · 10 ։ ՃԺբ · 9 ։

Ք Սաղ · թ · 14 ։ ժգ · 5 ։ ի · 5 ։ լբ · 9 ։

Ի Ել · ժե · 11 ։ Բ Օր · գ · 24 ։ լբ · 4 ։ Սաղ · ՃՂ · 8 ։ ՃԹ · 6 , 8 ։

Ղ Բ Օր · գ · 35 ։ ԹԹագ · իբ · 32 ։

Ի Սաղ · ղգ · 4 ։ Մաղ · գ · 13 ։ Ցուդ · 15 ։

Ը Սաղ · լե · 15 , 17 ։ Տղ · 3 ։

Ր Սաղ · լգ · 10 ։ Ղւս · ա · 53 ։

Ժ Սաղ · ՃԺգ · 9 ։

Ի Ես · ծգ · 1 ։ Երեմ · ժե · 9 ։

Աննա չկնաց , քանզի իր երկանը բ֊սաւ , Մինչև տղուն կաթէ կըտ֊րուիլը ։ Ըսաւ ցայրն . ՚ Եւթը զանիկայ կը տանիմ , որ Տէրոջը առջևը ե֊23 րևնայ , ու միշտ հոն գկենայ ։ Եւ Էլքիկը Եղկանա անոր բսաւ , Ընչ֊քերուդ Յաճելի եղածը ըրէ · մինչև որ զանիկայ կաթէն կտրես , նըստէ · ՚միայն Թէ Տէրը իր խօսքը Հաստատե · ուստի կնիկը նստաւ , ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկայ կը սնուցաներ ։

Եւ զանիկայ կաթէն կտրածին պէս ՚իր Հետը առաւ , ու իրեք զուարակով , մէկ արդու ալիւրով ու մէկ տիկ գինիով Հղանիկայ Տէ֊24 րոջը տունը տարաւ , որ Սելովի մէջ 25 էր · ու տղան փոքրիկ էր ։ Եւ մկ զուարակը մորթեցին , ու ՚տը֊26 ղան Հեղկին տարին ։ Եւ Աննա ըսաւ , Ո՛հ , տէր իմ , Էքու անձդ կենդանի է · ես ան կնիկն եմ , որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը 27 աղօթք ընելու Համար · ՚Ես աս տղուն Համար աղօթք ըրի , ու Տէ֊րը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ , 28 ինչ որ անկէ խնդրեցի ։ ՚Հիմա ես ալ զանիկայ Տէրոջը փոխ կու տամ · անիկայ իր բոլոր կենացը մէջ Տէ֊րոջը փոխ տրուած ըլլայ · ու անի֊կայ ՚հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ ։

Գ Լ · Բ

1 Աննային չնորհակալութեան երգը ։ 12 Հեղկի որդւոցը մեղքը ։ 18 Սամուէլին պաշտօնը ։ 20 Հեղկ օրհնութիւն կու տայ Աննային , որ ուրիշ զաւակներ ալ կը ծնանի ։ 22 Հեղկ իր օրէնքը կը խրատէ ։ 28 Հեղկին տանը վրայով մարգարէութիւն մը ։

1 Եւ Աննա ՚աղօթք ըրաւ ու ը֊սաւ ,

Բ Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախա֊ցաւ , ՚ի իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձ֊րացաւ · բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ , քանզի Ը֊րուս փրկութիւնովդ ուրախացայ ։

2 ՚Տէրոջը պէս սուրբ չկայ , քան֊զի Ը֊բեզմէ ուրիշը չկայ , ու մեր Աստուծոյն պէս վէմ չկայ ։

3 Ալ աւելի եւս հպարտութիւնով մի՛ պարծենաք , Ի՛՛ ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ · քան֊զի Տէրը գիտութեանց Աստուածն է , ու անկայ ՚ճիւռն գործքը կը կշռէ ։

4 Ը֊Զօրաւորներուն աղեղները կոտ֊րեցան , ու տկարները ոյժ հա֊գան ։

5 Ր֊Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան , և անօթի եղող֊ները կշտացան ՚՛՛՛թողուցին · մինչև որ ՛ամուլը եօթը զաւակ ծնաւ , ու Է շատ զաւակ ունեցողը տկարացաւ ։

6 ԼՄեռցընողը ու ողջացընողը , դերեզմանը իջեցընողը ու վեր հա֊նողը Տէրն է ։

7 Ի՞Աղքատացընողը ու հարստացը֊նողը , ՛ցածցընողը ու բարձրացը֊նողը Տէրն է ։

8 ՚Անկեակ աղքատը փոշիէն կը վերցընէ , ու կարօտը աղբիւսէն կը հանէ , հոր իշխաններուն հետը նըս֊տեցընէ , ու փառաց ա֊թոռը անոնց ժառանգեցընէ · քանզի Ֆ երկրին հիմերը Տէրոջն են , ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց ։

9 ՚Անկեակ իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ , ու չարագործները մո֊թին մէջը պիտի կորսուին · քանզի մարդը էր ուժովը ՚յաղթող չըլլար ։

10 Տէրոջը դէմ հակառակողները ֏ պիտի կոտրուին , ՛ երկինքէն ա֊նոնց վրայ պիտի որոտայ · ՚Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ , և իր թագաւորին ոյժ պիտի տայ , ու Ի իր օծեալին եղջիւրը պիտի բարձ֊րացընէ ։

11 Ու Եղկանա Ռամա իր տունը գնաց · Նև Ս՛՛՛՛Ել մանուկը Հե֊ղի քահանային առջևը Տէրոջը ծա֊12 ռայութիւն կ՚ընէր ։ Ու Հեղկին որդիքը ՚՛չար մարդիկներ ըլլալով՝ 13 Ն Տէրը չէին ճանչնար ։ Եւ քահա֊նայից սովորութիւնը աս էր , որ երբոր ժողովուրդին մէկը զոհ մա֊տուցանէր , մինչ եփած ատենը՝ քահանային սպասաւորը ձեռքը ե֊րեքժանի մսհան մը առած կու֊14 գար · Ու զանիկայ կաթսային կամ սանին կամ եփարանին կամ պտուկին մէջը կը խոթէր , ու մնացանը ինչ որ հանելու ըլլար , քահանան զանիկայ իրէն կ՚առնէր ։ Անոնք Սելովի մէջ բոլոր հոն եկող Իսրայէլացիներուն այսպէս կ՚ընէ֊15 ին ։ Դաև ՚՚ճարպը այրելէն առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար , ու զոհ ընող մարդուն կ՚ըսէր , Քա֊հանային Համար խորովելու մի՛ս տուր · քանզի անիկայ քեզմէ եփած միս չառներ , այլ հում ՚՛՛ալէ ։ 16 Եւ ան մարդը երբոր ըսէր Թէ Թող հիմա ճարպը այրեն , ու Ե֊տէը սրտիդ ուզածին չափ առ · ան ա֊տենը կ՚ըսէր , Չէ՝ հիմա տուր · 17 եթէ ոչ՝ բռնի կ՚առնեմ ։ Այսպէս ան երիտասարդներուն մեղքը Լ֊Տէ֊րոջը առջևը շատ մեծ էր · քանզի մարդիկները ՚՛Տէրոջը զոհը կ՚ար֊համարհէին ։

18 ՚Եւ Սամուէլ մանուկը Է֊բեթանէ եփուած Հագած՝ Տէրոջը առջևը 19 ծառայութիւն կ՚ընէր ։ Ու անոր մայրը ՚՛՛ամէ պզտիկ պատմուճան կը շինէր անոր , ու տարուէ տարի երբ֊որ ՚՛ իր երկանը հետ տարեկան զոհը

Ն · Ք · ՂՔ · ԻԲԲ 1165

Լ Բ Օր · լբ · 39 ։ Յոբ · ե · 18 ։ Ովս · գ · 1 ։

Ի Յոբ · ա · 21 ։

Թ Սաղ · հե · 7 ։

Լ Սաղ · ՃԺգ · 7 , 8 ։ Դան · գ · 17 ։ Ղւս · ա · 52 ։

Հ Յոբ · Լգ · 7 ։

Ն Յոբ · լը · 4 , 5 , 6 ։ Սաղ · իգ · 2 ։ Ճբ · 25 ։ Ճգ · 5 ։ Եբր · ա · 3 ։

Ղ Սաղ · ղա · 11 · Ճխ · 3 ։

Ճ Սաղ · բ · 9 ։

Ֆ Գլ · ե · 10 ։ Սաղ · ժբ · 13 ։

Յ Սաղ · ղՂ · 13 ։ ղը · 9 ։

Ն Սաղ · ձԹ · 24 ։

Լ Հմր 18 ։ Գւ · գ · 1 ։

՚ Բ Օր · ժգ · 13 ։

Ն Դատ · բ · 10 ։ Երեմ · իբ · 16 ։ Հոով · ա · 28 ։

Պ Ղէ · գ · 3 , 4 , 5 , 16 ։

Ղ Ծն · գ · 11 ։

՚ Մաղ · բ · 8 ։

՚ Հմր 11 ։

Վ Ել · իբ · 4 ։ Բ Թագ · Ը · 14 ։

՚ Գլ · ա · 3 ։

ընելու կ'ելլէր , անոր կը տանէր ։
20 Եւ Հեղի ։ Եղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով ըսաւ , Տէրը քեզի աս կնիկէն զաւակներ տայ , ֊ Տէրոջը տրուած փոխին տեղը . ու անոնք
21 իրենց տեղը գացին ։ Եւ Տէրը ¯այցելութիւն ըրաւ Աննային , որ յղացաւ , ու իրիք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ . Սամուէլ մանուկին ալ ‡ Տէրոջը առջևը մեծցաւ ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր . ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին , և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջևը †իւղամբերով ժողուած կնիկներուն հետ կը պառկէին , ամէնն ալ կը լսէր ։
23 Եւ անոնց ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ընէք . քանզի ես աս բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
24 համար դէշ խօսքեր կը լսեմ . Մի՛ ընէ՛ տղաքս , քանզի աղէկ չէն ան լուրերը որ ես կը լսեմ . դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցնէք ։
25 Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ , * անոր դատաստանը Աստուած կը կատրէ՝ . բայց Թէ որ մարդ մը ֊Տէրոջը դէմ մեղք գործէ , անոր համար ո՛վ աղաչանք պիտի ընէ ։ Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ , ֆքանզի Տէրը զա-
26 նոնք մեռցընել կ'ուզէր ։ Ու Սամուէլ մանուկը ¯օրէ օր կը մեծնար , և ֆ Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր ։
27 ‡Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ⁜Քու հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ , երբոր անոնք Եգիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը
28 ֆաոյ էին . Ու՛ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկայ ինծի քահանայ ընտրեցի , որ իմ սեղանիս վրայ ղոհ մատուցանէ , խունկ ծխէ , ու իմ առջևս եփուռ հագնի . և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագ-
29 ները քու հօրդ տանը տուի . Ո՛ւ Էմ տանս համար †պատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարդէք , և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհե-
30 րովը ձեզ դիրցընէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛րաւցընէ ըսեր էի որ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջևս պըտրտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ , ֊Քաւ լիցի . քանզի ես զիս փառաւորողները †պիտի փառաւորեմ , ու Էզիս արհամարհողները պիտի
31 անարգուին ։ Ահա ֏օրեր պիտի գան , որ քու թեւդ ու քու հօրդ տանը թեւը պիտի կտրեմ , որ քու
32 տանդ մէջ ծեր չգտնուի ։ Եւ իրայէլ ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը , դուն իմ տանս մէջ դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու ֏քու տանդ մէջ բնաւ ծեր պիմ-
33 տի չգտնուի ։ Եւ քու «Էրոեհէդ հաւատ մարդը ոչ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար պիտի հայ . և քու տանդ բոլոր զաւակները †երիտասարդու-
34 թեան մէջ՝ պիտի մեռնին ։ Ու ‡քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենէհեսին գլուխը դալիքը քեզի նշան ըլլայ , այնինչն հերկուքին ալ
35 մէկ օրուան մէջ մեռնիլը ։ Եւ ֏ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ , և ղանոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ , ու միշտ ‡իմ օծեալիս առջևը պիտի
36 պտըտի ։ ֏Եւ քու տունէդ ով որ մնայ , կտոր մը արծաթի համար ու նկանակ մը հացի համար պիտի դայ անոր երկրպագութիւն ընէ , ու ըսէ , Կ'աղաչեմ , զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ ։

ԳԼ · Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի ։ 11 Աստուած Սամուէլին կը ծանուցանէ Հեղիի տանը աւերումը ։ 15 Սամուէլ ակամայ իր տեսիլքը Հեղիին կը պատմէ ։ 19 Սամուէլին համբաւը կը տարածուի ։

1 Եւ ¯Սամուէլ մանուկը Հեղիին առջևը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր . և ֏ան օրերը Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր ¤ յայտնի
2 տեսիլք չկար ։ Ու ‡օր մը՝ Հեղի իր տեղը պառկեր էր . (և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու
3 չէր կրնար տեսնել .) Եւ †Աստուծոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ ֏Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար , ուր որ Ա-
4 տուծոյ տապանակը կար ։ Եւ Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ
5 Հոս եմ , ըսաւ . Եւ Հեղիին վազելով՝ ըսաւ , ‖Ահա հոս եմ՝ . ինչու որ ինք կանչեցեր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ ։ Ան ալ դարձաւ պառ-
6 կեցաւ ։ Եւ Տէրը մէյմըն ալ՝ ո՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ , Ահա հոս եմ . ինչու որ ինք կանչեցեր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛չ-
դեակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր
7 պառկէ ։ Եւ Սամուէլ դեռ չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած
8 չէր ։ Եւ նորէն երրորդ անգամ

ն · ք · զՔ · Ի՛ԲԲ 1165

բ Ծն · ժդ · 19 ։
յ ԳԼ · ա · 28 ։
– Ծն · իա · 1 ։
‡ Հմր 26 ։ Գւ · դ · 19 ։ Դատ · ժգ · 24 ։ Ղե · ա · 80 ։ բ · 40 ։
+ Տես Եզ · լը · 8 ։
* Կամ՝ անոր համար քաւութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ առջևը ·
ֆ Թագ · ժե · 30 ։
֏ Ցես · ժա · 20 ։ Ւռաք · ժե · 10 ։
¯ Հմր 21 ։
ք Ւռաք · գ · 4 ։ Ղե · բ · 52 ։ Գոր · բ · 47 ։ Հբ · առ · ժգ · 18 ։
‡ գ Թագ · ժգ · 1 ։
† Եզ · դ · 14, 27 ։
ֆ Եզ · իբ · 1, 4 ։ Թագ · ժգ · 5 ։ ժբ · 1, 7 ։
ՂՂ · բ · 3, 10 ։ դ · 16 ։ է · 7, 8, 34, 35 ։ ժ · 14, 15 ։ Թագ · ե · 9 · 10 ։ ժբ · 8—19 ։
ֆբ Օբ · ժբ · 5, 6 ։
ֆբ Օբ · լբ · 15 ։
ֆ Եզ · իԹ · 9 ։
֏ Երեմ · ժբ · 9, 10 ։
ֆ Սաղ · ժբ · 20 ։ դա · 14։
Ն Մաղ · բ · 9 ։
Ֆ գ Թագ · բ · 27 ։ Եզեկ · խգ · 10 ։ Տես գԼ · դ · 11, 18, 20 ։ ժգ · 3 ։ իբ · 18, ըԹ ։

ընելու կ'ելլէր , անոր կը տանէր ։
20 Եւ Հեղի ։ Եղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով ըսաւ , Տէրը քեզի աս կնիկէն զաւակներ տայ , ֊ Տէրոջը տրուած փոխին տեղը . ու անոնք
21 իրենց տեղը գացին ։ Եւ Տէրը ¯այցելութիւն ըրաւ Աննային , որ յղացաւ , ու իրիք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ . Սամուէլ մանուկին ալ ‡ Տէրոջը առջևը մեծցաւ ։
22 Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր . ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին , և ինչպէս անոնք ժողովքի խորանին առջևը †իւղամբերով ժողուած կնիկներուն հետ կը պառկէին , ամէնն ալ կը լսէր ։
23 Եւ անոնց ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ընէք . քանզի ես ասլրոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
24 համար դէշ խօսքեր կը լսեմ . Մի՛ ընէ՛ տղաքս , քանզի աղէկ չէն ան լուրերը որ ես կը լսեմ . դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցնէք ։
25 Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ , * անոր դատաստանը Աստուած կը կատրէ՝ . բայց Թէ որ մարդ մը ֊Տէրոջը դէմ մեղք գործէ , անոր համար ո՛վ աղաչանք պիտի ընէ ։ Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ , ֆքանզի Տէրը զա-
26 նոնք մեռցընել կ'ուզէր ։ Ու Սամուէլ մանուկը ¯օրէ օր կը մեծնար , և ֆ Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր ։
27 ‡Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ⁜Քու հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ , երբոր անոնք Եգիպտոսի մէջ փարաւոնին տանը
28 ֆաոյ էին . Ու՛ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկայ ինծի քահանայ ընտրեցի , որ իմ սեղանիս վրայ ղոհ մատուցանէ , խունկ ծխէ , ու իմ առջևս եփուռ հագնի . և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագ-
29 ները քու հօրդ տանը տուի . Ո՛ւ Էմ տանս համար †պատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարդէք , և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհե-
30 րովը ձեզ դիրցընէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛րաւցընէ ըսեր էի որ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջևս պըտրտին . բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ , ֊Քաւ լիցի . քանզի ես զիս փառաւորողները †պիտի փառաւորեմ , ու Էզիս արհամարհողները պիտի
31 անարգուին ։ Ահա ֏օրեր պիտի գան , որ քու թեւդ ու քու հօրդ տանը թեւը պիտի կտրեմ , որ քու
32 տանդ մէջ ծեր չգտնուի ։ Եւ իրայէլ ամէն տեսակ բարութիւն վայելած ատենը , դուն իմ տանս մէջ դժբաղդութիւն պիտի տեսնես , ու ֏քու տանդ մէջ բնաւ ծեր պիմ-
33 տի չգտնուի ։ Եւ քու «Էրոեհէդ հաւատ մարդը ոչ իմ սեղանէս չեմ կտրեր , քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու համար պիտի հայ . և քու տանդ բոլոր զաւակները †երիտասարդու-
34 թեան մէջ՝ պիտի մեռնին ։ Ու ‡քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենէհեսին գլուխը դալիքը քեզի նշան ըլլայ , այնինչն հերկուքին ալ
35 մէկ օրուան մէջ մեռնիլը ։ Եւ ֏ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ , որ բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ , և ղանոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ , ու միշտ ‡իմ օծեալիս առջևը պիտի
36 պտըտի ։ ֏Եւ քու տունէդ ով որ մնայ , կտոր մը արծաթի համար ու նկանակ մը հացի համար պիտի դայ անոր երկրպագութիւն ընէ , ու ըսէ , Կ'աղաչեմ , զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր , որ պատառ մը հաց ուտեմ ։

ԳԼ · Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի ։ 11 Աստուած Սամուէլին կը ծանուցանէ Հեղիի տանը աւերումը ։ 15 Սամուէլ ակամայ իր տեսիլքը Հեղիին կը պատմէ ։ 19 Սամուէլին համբաւը կը տարածուի ։

1 Եւ ¯Սամուէլ մանուկը Հեղիին առջևը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր . և ֏ան օրերը Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր ¤ յայտնի
2 տեսիլք չկար ։ Ու ‡օր մը՝ Հեղի իր տեղը պառկեր էր . (և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ , ու
3 չէր կրնար տեսնել .) Եւ †Աստուծոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր , ու Սամուէլ ֏Տէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար , ուր որ Ա-
4 տուծոյ տապանակը կար ։ Եւ Տէրը կանչեց Սամուէլը . ու անիկայ
5 Հոս եմ , ըսաւ . Եւ Հեղիին վազելով՝ ըսաւ , ‖Ահա հոս եմ՝ . ինչու որ ինք կանչեցեր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ես չկանչեցի . դարձիր պառկէ ։ Ան ալ դարձաւ պառ-
6 կեցաւ ։ Եւ Տէրը մէյմըն ալ՝ ո՛վ Սամուէլ , կանչեց . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց , ու ըսաւ , Ահա հոս եմ . ինչու որ ինք կանչեցեր ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛չդեակ իմ՝ ես չկանչեցի . դարձիր
7 պառկէ ։ Եւ Սամուէլ դեռ չէր ճանչնար . ու Տէրոջը խօսքը դեռ անոր յայտնուած
8 չէր ։ Եւ նորէն երրորդ անգամ

ն · ք · զՔ · Ի՛ԲԲ 1165

֏ Տես Ջաք · ը · 4 ։
† Եբր · մարդ ըլլ՝ ըսե՝ պէս՝
ֆ գ Թագ · ժգ · 3 ։
հ Գւ · դ · 11 ։
֏ գ Թագ · բ · 35 ։ ա Սմ · իԹ · 22 ։ Եզեկ · խգ · 15 ։
Ղ բ Թագ · է · 11, 27 ։ դ Թագ · ժա · 38 ։
ֆ Սաղ · բ · 2 ։ ժբ · 50 ։
՛ գ Թագ · բ · 27 ։
— Գւ · բ · 11 ։
բ Սաղ · հգ · 9 ։ Ամվ · բ · 11 ։ Տես Հմր 21 ։
Ի՛ԲԲ 1141
‡ Եբր · ան օրը
֏ Ծն · իէ · 1 ։ խը · 10 ։ · Գւ · բ · 22 ։ դ · 15 ։
† Եւ · իէ · 21 ։ Ղե · իգ · 3 ։ բ Սմ · ժգ · 11 ։
ֆ Գւ · ա · 9 ։
‖ Եբր · Ա՝նա՝ ես ·
Ղ Տես Գոր · ժԹ · 2 ։

Տէրը կանչեց , Ո՛վ Սամուէլ . ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին դնաց , ու ըսաւ , Ահա հոս եմ . ինչու որ զիս կանչեցիր : Եւ Հեղի իմացաւ որ Տէրն էր կանչողը 9 է . Ու Հեղի Սամուէլին ըսաւ , Գնա՛ պառկէ , ու թէ որ ըսէ՛ քեզ կանչէ , ըսես , Ո՛վ Տէր՝ խօսէ , քանզի քու ծառադ մըտիկ կ՚ընէ : Ու Սամուէլ դնաց 10 իր տեղը պառկեցաւ : Եւ Տէրը եկաւ կայնեցաւ . ու առջի անգամներուն պէս՝ Սամուէլ Սամուէլ՝ կանչեց . ու Սամուէլ ըսաւ , Խօսէ Տէ՛ր , քանզի քու ծառադ 11 մտիկ կ՚ընէ : Ան ատենը Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ահա ես Իսրայէլի մէջ անհաւ բան մը պիտի ըներեմ , որ զանիկայ ամէն լսողին երկու ականջները պիտի խոսին : 12 Ան օրը Հեղիին վրայ պիտի կատարեմ ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ . պիտի սկսիմ ու պիտի 13 տի լմընցնեմ : Եւ իրեն իմացուցեր եմ որ ի անոր տունը պիտի դատեմ ինկ յաւիտեան , իր դիտցած անօրէնութեանը համար . քանզի անոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեն , ու անիկայ չյանդիմանեց 14 զանոնք : Ան պատճառաւ Հեղիին տանը համար երդում ըրի , որ Հեղիին տանը անօրէնութեանը՝ ո՛ղու հերով ու ընծաներով յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ :

15 Եւ Սամուէլ մինչև առտու պառկեցաւ , ու եօքը Տէրոջը տանը դռները բացաւ . և Սամուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հեղիին պատմե- 16 լու : Բայց Հեղի Սամուէլը կանչեց ու ըսաւ , Ո՛րդեակ իմ Սամուէլ . ու անիկայ ըսաւ , Ահա հոս 17 եմ : Եւ անիկայ ըսաւ , Ջեզի բան խօսքը ի՞նչ է . ինծմէ մի՛ պահեր . Աստուած քեզի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ քեզի ըրուցած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք 18 մը ինծմէ պահես : Եւ Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց , ան կէ չպահեց : Ու Հեղի ըսաւ , Ան նիկայ Տէրն է . իր աչքերուն հաճոյ երևցածը թող ընէ :

19 Եւ Սամուէլ մեծցաւ , ու Տէրը անոր հետ էր , ու իր ոեչ խօսքե- 20 րէն մէկը դետինը չձգեց : Ու Դան նէն մինչև Բեերսաբէէ բոլոր Իսրայէլ իմացաւ , որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլ- 21 լալու : Եւ Տէրը Սիլովէ մէջ նորէն երևցաւ . քանզի Տէրը Սիլովէ մէջ Սամուէլին կը յայտնուէր Տէրոջը խօսքովը : Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր :

Գլ . Դ

1 Իսրայէլացիք Աբենեզերի մօտ փղշտացիներէն յաղթուելով , 3 տապանակը բերել կու տան : 7 Աստր վրայ Փղշտացիք խիստ կը վախնան : 10 Իսրայէլացիք նորէն կը յաղթուին . տապանակը գերի կը տարուի , և Ոփնին ու Փենէհէս կը սպանուին : 13 Հեղի աս բաները լսելով՝ կռնակին վրայ կ՚ինյայ , ու վիզը կը կոտրի : 19 Նաև Փենէհէսին յղի կնկանը ծիրտը խաղալով՝ Ի՛աբօդը կը ծնանի , ու ինքը կը մեռնի :

1 Եւ Իսրայէլ պատերազմով Փղշտացիները դիմաւորելու ելաւ , ու Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ . ու Փղշտացիք Ափեկի մէջ բանա- 2 կեցան : Եւ Փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը շարուեցան . ու պատերազմը տարածուեցաւ , և Իսրայէլ յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջևը , որոնք պատերազմի ասպարէզին մէջը չորս հազար մարդու չափ կոտրեցին : 3 Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ . և Իսրայէլի ծերերը ըսին , Ինչո՞ւ համար Տէրը Փղշտացւոց առջևը կոտրեց մեզ այսօր . Տէրոջը ուխտին տապանակը Սիլովէն մեր քովը առնենք , ու մեր մէջը դանուի , ու մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն 4 ձեռքէն : Ուստի ժողովուրդը մարդ տրէնիրը խրկեց դէպ ի Սիլով , և Բ բերովբէներուն վրայ Հնստող՝ զօրութեանց Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին . ու Հեղիին երկու որդիքը Ոփնի ու Փենէհէս հոն Աստուծոյ ուխտի տապանակին 5 հետն էին : Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ , բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը աղաղակեց , ու գետինը 6 ձայն տուաւ : Եւ Փղշտացիք ան աղաղակի ձայնը լսելով՝ ըսին , Եբրայեցւոց բանակին մէջ ասր բարձրաձայն աղաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ . ու իմացան որ Տէրոջը տա- 7 պանակը բանակը եկեր է : Եւ Փղշտացիք վախցան , քանզի ըսին , Աստուած բանակին մէջը եկաւ . ու նաև ըսին , Վա՛յ մեզի , քանզի մինչև 8 հիմա ասանկ բան եղած չէ . Վա՛յ մեզի , ասր զօրաւոր Աստուածներուն ձեռքէն ով մեզ պիտի ազատէ . ասոնք ան Աստուածներն են , որ Եգիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին անապատին մէջ :

9 Փիլիստացիք կռնրնճ եղէք՝ ով Փղշտացիք , չըլլայ որ Եբրայեցւոց ծառայ ըլլաք , ի ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ եղան . ուստի կռնրնճ եղէք և մարդ հէք պատերազմե- 10 ցէք : Ու երբոր Փղշտացիք պատերազմեցան , Իսրայէլ յաղթուեցաւ և ամէն մարդ իր վրանը փախաւ , ու շատ մեծ կոտորած եղաւ , և Իսրայէլէն երսուն հազար

Ն . ք . ՀՓ . իբր 1141

Ե դ Թագ . իս . 12 : Եբեր . ժբ . 3 :

ԸԳԼ . բ . 30 —36 :

Ի Գլ . բ . 29 , 30 , 31 , ԼԱ :

ԺԵզեկ . է . 3 : ժբ . 30 :

ԼԳԼ . բ . 12 , 17 , 22 :

ԼԳԼ . բ . 23 , 25 :

Ի Թագ . ժե . 30 , 31 : Եսա . իբ . 14 :

ԺՀռութ . ա . 17 :

ՃՅոր . ա . 21 : բ . 10 : Սաղ . լԹ . 9 : Եսա . լԹ . 8 :

ՀԳԼ . բ . 21 :

ՅՅն . լԹ . 2 , 21 , 23 :

ՂԳԼ . Թ . 6 :

ՃԴան . ի . 1 :

ՄՀմր 1 , 4 :

Ն . ք . ՀՓ . իբր 1411

ա Գլ . ե . 1 : է . 12 :

Ն·ՔՐ·ԳՔ· ԲԲԲ 1141

11 Հետևակ զօրք ինկաւ . Նաև Ի Աս-
տուծոյ տապանակը առնուեցաւ .
ևս Հեղլին երկու որդիքը՝ Ոփնի
ու Փենէհէս մեռան :

12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բա-
նակէն վազելով՝ Ինդն օրը Սիլով
հասաւ , ու իր լաթերը պատռեր
էր , և ‡իր գլխուն վրայ հող դրեր
13 էր : Ու երբոր հոն հասաւ , ահա
Հեղլի էաթոռով մը ճամբուն քովը
նստած՝ կը սպասէր . քանզի Աս-
տուծոյ տապանակին համար սիրտը
կը դողար : Ու երբոր ան մարդը
քաղաքը մտնելով՝ ‡‡ բանը պատ-
մեց , բոլոր քաղաքը աղաղակեց :
14 Եւ Հեղլի ան աղաղակին ձայնը լսե-
լով ըսաւ , Ա՛ն աղմուկին ձայնը
ի՞նչ պիտի ըլլայ : Ու ան մարդը
շուտով վազեց եկաւ , ու Եղեայ բա-
15 ները Հեղլին պատմեց : Եւ Հեղլ
իննսունուութը տարեկան էր , ու
Լաչքերը այնպէս *տկարացած էին ,
16 որ չէր կրնար տեսնել : Եւ ան մար-
դը Հեղլին ըսաւ , Զօրքին միջէն
եկողը ես եմ , և պատերազմէն այս-
օր փախայ . ու անիկայ ըսաւ ,
17 Ի՛նչ եղաւ , իմ՛նչ եղաւ : Եւ լուր
բերողը պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Իսրայէլը Փղշտացւոց առ-
ջևէն փախաւ , ու ժողովուրդին
միջը մեծ կոտորած եղաւ , և քոյ
երկու որդիքդ՝ Ոփնին ու Փենէհէս-
սը մեռան , ու Աստուծոյ տապա-
18 նակը առնուեցաւ : Ու երբոր ա-
նիկայ Աստուծոյ տապանակը յի-
շեց , Հեղլ աթոռէն կռնակի վրայ
բնկաւ դրանը քովը , և †վիզին ոս-
կորը կոտրեցաւ , ու մեռաւ . քան-
զի ծեր ու ծանրացած մարդ մըն էր .
և անիկայ Իսրայէլի միջ քառասուն
տարի դատաւորութիւն ըրած էր :
19 Ու անոր հարսը՝ Փենէհէսին կնի-
կը յղի ու ծննդեան մօտ ըլլալով ,
երբոր Աստուծոյ տապանակին առ-
նուելուն և իր կեսրայրին ու էրկանը
մեռնելուն լուրը լսեց , ծունկ ծռե-
լով ծնաւ . քանզի ցաւերը անոր
20 վրայ կոխեցին : Ու երբոր կը մեռ-
նէր , ծ‡ովը կայնող կիներուն անոր
ըսին , Մի վախնար , ինչու որ քու
ծնածդ տղայ է . բայց անիկայ պա-
տասխան չտուաւ և ուշադրու-
21 թիւն չընրաւ : Եւ տղուն անունը
§‡ Իքաբօդ կոչեց , ըսելով , Հա-
րայէլէն փառքը վերցաւ . (քանզի
Աստուծոյ տապանակը առնուե-
ցաւ , և անոր կեսրայրը ու էրկը
22 մեռան :) Անոր համար ըսաւ , Աս-
տուծոյ տապանակը առնուելուն
համար Իսրայէլէն փառքը վերցաւ :

ԳԼ · Ե

1 Փղշտացիք տապանակը Ազովտոս բերելով՝ Դագոնի տանը մէջ կը դնեն : 3 Դագոն վար

Ն·ՔՐ·ԳՔ· ԲԲԲ 1141

կ'ինկնայ ու կոտր կոտր կ'ըլլայ , և Ազովտացիք
Թանչքի ուռեցքներով կը զարնուին : 8 Նը-
մանապէս Աստուած կը պատժէ Գեթացինե-
րը , քանի որ իրենց քովը կը մնայ տապանա-
կը . 10 Նոյնպէս ալ Ակկարոնացիները , երբոր
տապանակը հոն կը տարուի :

1 Եւ Փղշտացիք Աստուծոյ տապա-
նակը առին , ու զանիկայ ‖ Ա-
2 բենեզերէն Ազովտոս տարին : Եւ
Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը
առին , ու զանիկայ Դագոնի տու-
նը տարին , և Դագոնին քովը դրին :
3 Ու հետևեալ օրը Ազովտացիք ա-
ոաւօտուան կանուխ ելլելով , տեսան
որ Դագոնը Տէրոջը տապանակին
առջևը †երեսի վրայ գետինը ինկեր
էր . ու անոնք Դագոնը վերցուցին
4 ‡իր տեղը դրին : Եւ հետևեալ օ-
րը դարձեալ առաւօտուան կանուխ
ելան , ու տեսան որ Դագոն Տէ-
րոջը տապանակին առջևը երեսի
վրայ գետինը ինկեր էր , և Դագո-
նին գլուխը ու ձեռքերուն երկու
Թաթերը կտրած ‖ սեմին վրայ
էնէած էր , և միայն §Դագոնին մար-
5 միը՝ մնացեր էր : (Ան պատճառաւ
Դագոնի քուրմերը . ու Դագոնի
տունը բոլոր մտնողները մինչև աս
օրս Ազովտոս եղող Դագոնի սե-
6 մին վրայ չեն կոխեր :) Անկէ ետև
Տէրոջը ձեռքը Ազովտացւոց վրայ
ծանրացաւ , ու ‡զանոնք կորընչ-
ցուց , և զանոնք Ազովտոսի ու ա-
նոր սահմաններուն մէջը Թանչքի
ուռեցքներով զարկաւ :
7 Եւ Ազովտոսի բնակիչները ա-
սանկ ըլլալը տեսնելով , ըսին , Ի-
սրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր
քովը չկենայ . քանզի անոր ձեռքը
մեր վրայ ու մեր աստուծոյն Դա-
8 գոնին վրայ ծանրացաւ : Եւ մարդ
խրկեցին , ու Փղշտացւոց բոլոր նա-
խարարները իրենց քովը ժողվեցին ,
ու ըսին , Իսրայէլի Աստուծոյն
տապանակը ի՞նչ ընենք . ու ըսին ,
Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը
Գէթի փոխադրուի : Ու Իսրա-
9 յէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ
փոխադրեցին : Եւ զանիկայ հոն
փոխադրելէն ետքը , †Տէրոջը ձեռ-
քը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝
չափ մեծ խռովութիւն եղաւ . ու Եր-
քաղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև
մեծը զարկաւ . և անոնց վրայ
Թանչքի ուռեցքներ երեցան :
10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Ակ-
կարոն խրկեցին . ու երբոր Աստու-
ծոյ տապանակը Ակկարոն մտաւ ,
Ակկարոնացիք կանչուրտուելով ը-
սին , Իսրայէլի Աստուծոյն տապա-
նակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր
11 ժողովուրդը մեռցընեն : Եւ մարդ
խրկելով՝ Փղշտացւոց բոլոր նախա-
բարները ժողվեցին , ու ըսին , Ի-

ա ԳԼ·գ·1: ե·12:
‖ Որ Ի՝ Աս-
դովթ
բ Դատ.ժզ·
23:
գ Ես.ժթ·
1:Իշ.1,2:
դ Ես.խզ·
7:
ե Երեմ.ծ·
2:Եզկ.զ·
4,6:Մ՚ալ·
ա·7:
§ կամ՝ ձուկ
կը: Եբր·
Դագոնը:
զ Ես.սփ·
ա·9:
է Հմր 7,11:
ԵԼ.Թ·3:
Սադ.լը·4:
Գոր·ժգ·
11:
ը ԳԼ·է·5:
թ Ը Օր·իը·
27:Սադ·
Նը·66:
ժ Հմր 11:
ժ Ը Օր·բ·
15:ԳԼ·ե·
13:ժբ·
15:
ի Հմր 6
Սադ·Նը·
66:

Ն·Ք·ՁԲ· Իբր 1141

ր այելը Աստուծոյն տապանակը Թող տուէք երթալ , և իր տեղը դառնայ , որ մեզ ու մեր ժողո- վուրդը չմեռցընէ . քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մահառիթ սոս- կում մը կար , Է՜ հոն Աստուծոյ
Է Հմր 6 , 9 : 12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր : Եւ չմեռած մարդիկները թանչքի ու- ռեցքներով զարնուեցան . ու քա- ղաքին աղաղակը երկինքը ելաւ :

Գ Լ · Զ

1 Եօթը ամիսն եղբը Փղշտացիք խորհուրդ կ'ընեն թէ ինչպես պարտին տապանակը ետ խրկել : 10 Զանիկայ նոր սայլի մը վրայ կը դնեն ընծաներով , և դէպ'ի Բեթսամիս կը խրկեն : 19 Բեթսամիսացիք կը զարնուին՝ տապանակին մէջը նայելնուն համար . 21 ու Կարիաթարիմի բնակացը լուր կը խրկեն , որ գան տապանակը տանին :

Իբր 1140

1 Ի՜ու Տէրոջը տապանակը Փղշտա- ցւոց երկրին մէջը եօթը ամիս
Ը Ես · խա · 8 : Եւ · է · 11 : Դան · բ · 2 ; է · 7 : Մատ · բ · 4 :
2 մնաց : Ու Փղշտացիք Է՞ր ին՞չ քուրմերը ու բաղդ նայողները կան- չեցին ու ըսին , Եհովային տապա- նակին ի՞նչ ընենք . մեզի իմացու- ցէք թէ զանիկայ ինչո՞վ իր տեղը
Բ Եւ · իդ · 15 : Բ Օր · ժզ · 16 : Ղ Ա · է · 15 , 16 : Ը Հմր 9 : 3 խրկենք : Անոնք ալ ըսին , Թէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանա- կը խրկէք , զանիկայ Ը պարապ չխրկէք . հապա անպատճառ Ղ յան- ցանքի պատարագ տուէք անոր . ան ատենը կը բժշկուիք , ու Ը ձեզի յայտնի կ'ըլլայ Թէ ինչու համար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չերթար :
Է Տես Հմր 17 , 18 : Ցես · ժգ · 3 : Դատ · գ · 3 : 4 Եւ անոնք ըսին , Անոր ի՞նչ տեսակ պատարագ մատուցանենք : Ու անոնք ըսին , Է Փղշտացւոց նա- խարարներուն թիւովը հինգ ոսկե- ղէն Թանչքի ուռեցքներ ու հինգ ոսկի մուկ ընդ- ամէ- նուն վրայ և ձեր նախարար- ներուն վրայ մի և նոյն հարուածը
Ղ Գլ · ե · 6 : Է Ցես · է · 19 : Ես · խբ · 12 : Մաղ · բ · 2 : Ցօհ · Թ · 24 : 5 եղաւ : Եւ հիմա ձեր Թանչքի ուռեցքներուն պատկերները , ու ձեր Ղերկիրը աւրող մուկերուն պատկերները շինեցէ՛ք , ու Է Իսրա- յէլի Աստուծոյն փառք տուէք . կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրա- յէն , Ձձեր աստուածներուն վրա- յէն ու ձեր երկրին վրայէն Ը վեր- Ղ Գլ · ե · 3 , 4 , 7 : Ը Տես գլ · ե · 6 , 11 : Սաղ · լթ · 10 : Ժ Եւ · է · 13 : Բ · 15 : Ժգ · 17 : 6 ցնէ : Եւ ինչո՞ւ համար ձեր սիր- տերը կը խստացընէք , Ժ ինչպէս որ Եգիպտացիք ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին . Չ՞որ Ա՜- ՚՚՚՜՚՚՚

օրս ա՜ն ւոբը Բեթսամիւսացի Ցեւսուին արտին մէջը կը կիներ ։

19 Եւ ե Տէրը Բեթսամիւսի մարդիկները զարկաւ . քանզի անոնք Տէրոջը տապանակին մէջը նայեցան . ու ժողովուրդէն հիսուն հազար եօթանասուն մարդ զարկաւ . և Տէրը ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած ընելուն համար ժա-

20 ղովուրդը սուգ բռնեց ։ Ու Բեթսամիւսի մարդիկը ըսին , զ Ա՛ս սուրբ Տէր Աստուծոյն առջևը ո՛վ կրնայ կայնիլ . ու մեր քովէն ո-

21 րո՞ւն ելլէ ։ Եւ է Կարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով , Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը ետ բերին . իջէք , ու զանիկայ ձեր քովը հանեցէք ։

Գ Լ · Ի

1 Կարիաթարիմի բնակիչները Աբինադաբին տունը կը տանին տապանակը , ու անոր որդին Եղիազարը կ'օրհնեն որ տապանակին պահապան նշանակուի ընէ ։ 2 Քանի տարիէն ետքը՝ 3 Իսրայէլացիք Սամուէլին յորդորեցուցին՝ Մասփայի մէջ հանդիսաւոր կերպով կ'ապաշխարեն ։ 7 Երբոր Սամուէլ կ'աղօթէ ու ողջակէզ կը մատուցանէ , Տէրը որոտումով ու կայծակով Փղշտացիները կը կարգէ Աբենեզերի մէջ ։ 13 Փղշտացիք կը նուաճին ։ 15 Սամուէլ խաղաղութեամբ և բարեպաշտութեամբ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ'ընէ ։

1 Ի՜ Կարիաթարիմի մարդիկը գա-
ցին , ու Տէրոջը տապանակը
առնէ հանեցին , և զանիկայ տարին
բ Աբինադաբին տունը որ բլուրին
վրայ էր . ու անոր որդին Եղիազա-
րը * որոշեցին որ Տէրոջը տապա-
2 նակին պահպանութիւնը ընէ ։ Եւ
տապանակը Կարիաթարիմի մէջ
դրուած օրէն եղբը շատ օրեր ան-
ցաւ , ու քսան տարի եղաւ , և
Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը ե-
տևէն հառաչեցին ։
3 Ան տունը Սամուէլ Իսրայէլի
բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով , թէ
որ դուք ձեր բոլոր սրտովը ե Տէրոջը
դարձեր էք , ը ձեր մէջէն օտար աս-
տուածները ու թ Աստարովթը վեր-
ցուցէք , և ղ ձեր սիրտերը Տէրոջը
պատրաստեցէք , ու ե միայն զանի-
կայ պաշտեցէք . ու անիկայ Փղշտ-
ացւոց ձեռքէն ձեզ պիտի ազա-
4 տէ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը ը Բա-
հաղիմը ու Աստարովթը վերցու-
ցին , ու միայն Տէրոջը ծառայու-
5 թիւն ըրին ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ , ե Իսրայէլ բոլոր Մասփայի մէջ
ժողվեցէք , ու ձեզի համար Տէրոջը
6 աղօթք ընեմ ։ Եւ Մասփայի մէջ
ժողվուեցան , ը ու ջուր քաշեցին
և Տէրոջը առջևը թափեցին , ու
էան օրը ծոմ բռնեցին , և հոն ը-
սին , ի Տէրոջը դէմ մեղք գործե-
ցինք ։ Եւ Սամուէլ Մասփայի
մէջ Իսրայէլի որդւոցը դատաւո-
րութիւն ըրաւ ։
7 Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ ժողվուեր են , Փղշտացւոց նախարարները Իսրայէլին դէմ ելան . ու Իսրայէլի որդիքը ա՜ լսելով , Փղշ-
8 տացւոց երեսէն վախցան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Սամուէլին ըսին , Ի Անդադար մեր Տէր Աստուծոյն աղաղակէ՛ մեզի համար , որ մեզ
9 Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ ։ Ու Սամուէլ մէկ կաթնկեր դառնուկ մը առաւ , ու զանիկայ բոլորովին ողջակէզ ըրաւ Տէրոջը . և ժ Սա-
մուէլ Իսրայէլի համար Տէրոջը աղաղակելով ա՜ղբ՜ ըա՜ . ու Տէրը անոր պատասխան տուաւ ։
10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցանէր , Փղշտացիք մօտեցան որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընէն . և Տէրը նոյն օրը Փղշտացւոց վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց , ու զանոնք խռովեցուց . ու Իսրայէլին
11 առջևը գարնուեցան ։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայէն ելլելով Փղշտացիները հալածեցին , ու մին-
չև Բեթքարվրի տակը զանոնք կոտ-
12 րեցին ։ Ան ատենը Սամուէլ հ մէկ քար մը առաւ , և Մասփային ու Սենին մէջտեղը կանգնեց , ու անոր անունը ն † Աբենեզեր կոչեց , ըսե-
լով , Տէրը մինչև աս տեղս մեզի
13 օգնեց ։ Ձեր Փղշտացիք կորագը-
լուխ եղան , ու ո մէյմըն ալ Իսրայէլի սահմանին մէջ չմտան . և Սամուէլին բոլոր օրերը Տէրոջը
14 ձեռքը Փղշտացւոց վրայ էր ։ Ու Փղշտացիք Իսրայէլէն որչափ քաղաքներ որ առեր էին , Ակկարոնէն մինչև Գէթ , բ՜ուրն ալ Իսրայէլին ետ տուրեցան . ու Իսրայէլ անոնց սահմանները Փղշտացւոց ձեռքէն ազատեց . և Իսրայէլի ու Ամորհացւոց մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
15 Եւ Սամուէլ չ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց ։
16 Ու տարուէ տարի Բեթէլ , Գաղգաղա ու Մասփա կ'երթար կը պտրտէր , և բոլոր ան տեղուանքը
17 Իսրայէլը կը դատէր ։ Ու ա՜նկ ը Ռամա կը դառնար , քանզի իր տունը հոն էր . և հոն կը դատէր Իսրայէլը , ու հոն ե Տէրոջը սեղան շինեց ։

Գ Լ · Ը

1 Իսրայէլացիք՝ Սամուէլի որդւոցը դէշ կաւ-
ակաբութենէն ձանձրանալով , թագաւոր կ'ուզեն ։ 6 Սամուէլ ցաւագին բարով աղօթք կ'ընէ , ու Աստուծմէ կը մխիթարուի ։ 10 Ի ժողովուրդին կ'իմացնէ թագաւորին վարմունքը ։ 19 Աստուած կը պատուիրէ Սամուէլին որ ժողովուրդին խնդիրքը կատարէ ։

Ն · ք · զ · ի · ԻՐԲ 1120

Ն · ք · զ · ի · ԻՐԲ 1140

ե Տես Եզ · ժթ · 21 ։ Թուս · գ · 5 ։ 15 , 20 ։ բ Թագ · ղ · 7 ։

ղ Ես · ժը · 14 ։ Դատ · ժը · 12 ։ ա Մն · ժգ · 5 · 6 ։

Ի Ես · լէ · 4 ։

ժ Սաղ · ղթ · 6 ։ Երեմ · ժե · 1 ։

ա Գէ · գ · 21 ։ Սաղ · ճլը · 6 ։

ի Տես Ցես · ժ · 10 ։ Դատ · գ · 15 ։ ե · 20 ։ Գէ · բ · 10 ։ Բ Թագ · իբ · 14 , 15 ։

բ Թագ · գ · 4 ։

*Եբր՝ սբրեցին

գ Ր Օր · լ · 2—10 ։ գ Թագ · ը · 48 ։ Ես · ծե · 7 ։ Ովս · գ · 1 ։ Յովել · բ · 12 ։

դ Ես · լե · 2 ։ Ցես · իգ · 14 , 23 ։

Ե Ես · իգ · 13 ։

զ Ր Մն · լ · 19 ։ Ցոբ · ժա · 13 , 14 ։

է Ր Օր · գ · 13 ։ ժ · 20 ։ ժգ · 4 ։ Մատ · գ · 10 ։ Ղուս · գ · 8 ։

ը Դատ · բ · 11 ։

թ Դատ · ի · 1 ։ գ Թագ · իե · 23 ։

ժ Ր Թագ · ժգ · 14 ։

ի Ղեեմ · թ · 1 , 2 ։ Դան · թ · 3 , 4 , 5 ։ Ցովել · բ · 12 ։

լ Դատ · ժ · 10 ։ գ Թագ · ը · 47 ։ Սաղ · ճգ · 6 ։

Ն · ք · զ · ի · ԻՐԲ 1120

ե Ես · լէ · 4 ։

ժ Սաղ · ղթ · 6 ։ Երեմ · ժե · 1 ։

ի Տես Ցես · ժ · 10 ։ Դատ · գ · 15 ։ ե · 20 ։ Գէ · բ · 10 ։ Բ Թագ · իբ · 14 , 15 ։

հ Ծն · իբ · 18 ։ լ · 45 ։ լե · 14 ։ Ցես · գ · 9 ։ իգ · 26 ։

յ Գէ · գ · 1 ։ † ՅՕ՝ օգնու-թեան քար ։

ղ Դատ · ժգ · 1 ։

ճ Գէ · ժգ · 5 ։

ժ Ես · լե · 4 ։

ի Գէ · ժբ · 11 ։ Դատ · բ · 16 ։

ա Գէ · բ · 4 ։

ե Դատ · իա · 4 ։

Ն · Ք · ՂՔ · ԻԲԲ 1112

= Տես Դատ. Ժ · 4 : ԺԲ · 14 , բազ. դատեալով Դատ . Ե · 10 ին հետ :

Բ Բ Օր · Ժզ · 18 : Բ Մն · ԺԲ · 5 :

ԻԲԲ 1095

ֆ ա Մն · ղ · 28 :

Ծ Երեմ. ԻԲ · 15 , 16 , 17 :

Ի Եզ. ԺԲ · 21 : ա Տիմ. գ · 3 : ղ · 10 :

ՂԲ Օր · Ժզ · 19 : Սաղ. ԺԵ · 5 :

ի Հմր 19 , 20 : Բ Օր · ԺԷ · 14 : Ովս . Ժգ . 10 : Գոր . Ժգ . 21 :

* ԵԲԲ : դատե :

ը Տես ԵԼ · Ժգ · 8 :

Ր ԳԼ · Ժ · 19 : ԺԲ · 17 , 19 : Ովս . Ժգ . 10 , 11 :

ֆ Հմր 11 :

ի Տես Բ Օր · ԺԷ · 16 , ԸԸ ; ԳԼ · Ժ · 25 : ԼԳԼ · Ժգ · 52 :

Ի գ Թագ · իա · 7 : Տես Եզեկ · խզ · 18 :

ձ Ծն · ԼԵ · 36 :

1 Եւ երբոր Սամուէլ ծերացաւ , ՚ի՛ր որդիները Իսրայէլի վրայ է դա-
2 տաւոր դրաւ : Եւ է՛ր անդրանիկ որդւոյն անունը Յովէլ , ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր , ՚ի՛ր Բէր-
սաբէէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-
3 նէին : Եւ անոր որդիքը ՚ի՛ր անոր ճամբաներուն մէջը չբալեցին ; հա-
պա Է ագահութեան ետեւէ իյնա-
լով՝ Ղկաշառք կ՚առնէին , և իրա-
4 ւունքը կը ծռէին : Ու Իսրայէլի ամէն ծերերը ժողովուեցան , ու Ռա-
5 մա Սամուէլին դալին , Եւ անոր ը-
սին , Ահա դուն ծերացեր ես , ու քու որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր . ՚ի՛ւր հիմա Է մեր վրայ թագաւոր մը դիր , որ ամէն ազգերուն պէս մեզ *կառավարէ :
6 Ու ՚ի՛ր բանը Սամուէլին առջևը դէշ երեցաւ , որ ըսին թէ Մեզի մէկ թագաւոր մը տուր , որ մեզ կա-
ռավարէ . ու Սամուէլ Տէրոջը ա-
7 ղօթք ըրաւ : Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ժողովուրդին խօսքը ու ա-
նոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ . քանզի Ո անոնք քեզ չեն մերժեր , այլ Ի ղիս կը մերժեն , որ անոնց
8 վրայ չԷագաւորեմ : Ձանոնք Ե-
գիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս օրս ինչ որ ըրին՝ ղիս Թող տա-
լով և ուրիշ աստուածներու ծա-
ռայութիւն ընելով , նոյնը քեզի
9 ալ կ՚ընեն : Ու հիմա դուն անոնց խօսքը մտիկ ըրէ . բայց անոնց յայտնի վկայութիւն ընես , ու ժանոնց վրայ իշխելու Թագաւորին վարմունքը անոնց իմացընես :
10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօս-
քերը իրմէն Թագաւոր ուզող ժո-
11 ղովուրդին զրուցեց . Ու ըսաւ , Է՛ր վրայ իշխելու Թագաւորին վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ . Ե՛ր տղաքը պիտի առնէ , ու ՚ի՛ր նաւ իրեն համար իր կառքերուն ու ձիերուն վրայ պիտի դնէ . և իր կառքերուն առջևէն պիտի վազեն .
12 Ու իրեն հազարապետներ ու յիս-
նապետներ պիտի ընէ , և իր արտե-
րը պիտի հերկեն , ու հունձքերը ՚ի՛ր ձէնեն , և իր պատերազմական զէն-
քերը ու կառքերուն գործիքները
13 շինեն : Եւ ձեր աղջիկները պիտի առնէ , որ իւղագործ , խոհարար ու
14 հացթփեայ ըլլան : Եւ Ե՛ր ընտիր արտերը , այգիները ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի
15 տայ : Եւ ձեր հունտերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առ-
նէ , ու զանիկայ ե՛ր ներքինինե-
րուն ու ծառաներուն պիտի տայ :
16 Եւ ձեր ծառաները ու աղախինները , ու ձեր պիտի ազնիւ կտրիճները , և ձեր էշերը պիտի առնէ ու իր
17 ծառայութեանը դործածէ : Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ , ու դուք անոր ծառաներ պիտի ըլ-
18 լաք : Ան օրը դուք ձեր ընտրած Թագաւորին պատճառաւը պիտի աղաղակէք , բայց Տէրը Ի ան օրը ձեզի պատասխան պիտի չտայ :
19 Սակայն ժողովուրդը Ո Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզելով՝ ըսին , Ջի , անպատճառ մեր վրայ Թա-
20 գաւոր մը ըլլայ . Ու մենք ալ Ն ըս-
ղոր ազգերուն պէս ըլլանք , և մեր Թագաւորը մեզ կառավարէ . ա-
ՆիկայՄեր առջևէն երթ , ու մեր †պատերազմներուն մէջ առաջնոր-
21 դութիւն ընէ՚ : Եւ Սամուէլ ժո-
ղովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց , ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն զրու-
22 ցեց : Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Ղնոնց խօսքը մտիկ ըրէ , ու ա-
նոնց վրայ Թագաւոր մը դիր : Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկ-
ներուն ըսաւ , Թող ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ :

ԳԼ · Թ

1 Սաուղ իր Տօրը էշերը դտնելու յոյս չունե-
նալով՝ 6 իր ծառային խրատովը , 11 ու աղ-
ջիկներուն առաջնորդութեամբը , 15 Աստու-
ծոյ յայտնութեանը համեմատ , 18 Սամուե-
լին կու գայ : 19 Սամուէլ խնճոյքին կը հր-
աւիրէ Սաուղը . 25 ու անոր հետ գաղտուկ խօսակցութիւն ընելէն ետքը՝ գանկայ ճամ-
բայ կը Տանէ :

1 Եւ Բենիամինի ազգէն Կիս ա-
նունով զօրաւոր մարդ մը կար . ու անկայ Բենիամինեան Ափիայի որդւոյն Բեքովրաթի որդւոյն Սե-
ւորի որդւոյն Աբիելէն որդին էր :
2 Եւ անկայ որդի մը ուներ , որուն անունը Սաուղ էր . անկայ կըա-
րեճ ու դեղեցիկ էր , ու Իսրայէլի որդւոց մէջ անկէ դեղեցիկ մարդ չկար . Է բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր երկայն էր :
3 Եւ Սաուղին Տօրը Կիսին էշերը կորսուեցան , ու Կիս իր որդւոյն Սաուղին ըսաւ , Ծանէրուն մէկը հետդ առ , ու ելլ՛ր գնա էշերը
4 փնտռէ : Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ , և Շաղիսա երկրին ալ անցնելով , չգտան . ետքը Յաղիմի երկրէն անցան , ու հոն ալ չէին . անկէ Բենիամինեանց երկիրը անցնելով , հոն ալ չգտան :
5 Ո երբոր անոնք Ի Սուֆի երկիրը ե-
կան , Սաուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ , Եկուր ետ դառնանք , չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու , ու մեզի համար հոգայ :
6 Բայց անկայ անոր ըսաւ , Ահա աս քաղաքիս մէջ Ա Աստուծոյ մարդը կայ , ու անկայ պատուաւոր մարդ մըն է . Ի անոր ամէն ըսածը ան-

Ն · Ք · ՂԲ · ԻԲԲ 1095

{ Առակ . ա · 25 , 26 , 27 , 28 : Ես . ա · 15 : Միք . գ · 4 :

Հ Երեմ. խգ · 16 :

Յ Հմր 5 :

† ԵԲԲ · պատերազմին · ը պատեբազմի :

ղ Հմր 7 : Ովս . Ժգ · 11 :

= Գլ . Ժգ · 51 : ա Մն . ը · 33 : Թ . 39 :

Բ ԳԼ · Ժ · 23 :

ֆ Գթ · գ · 42 :

‡ կամ՝ Սոփիի · տե՛ս Դ Լ · ա · 1 :

Ծ Բ Օր · ԼԳ · 1 : գԹագ · Ժգ · 1 :

Ի ԳԼ · գ · 19 :

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛ր 1095

շուշտ կը կատարուի . հիմա հոն երթանք , դուցէ մեր երթալու
7 ճամբան մեզի իմացընէ : Եւ Սա-
ւուղ իր մանչուն ըսաւ , Իսյց թէ ՚Տես Դատ. գ·18։ ժգ·17։ գ Թագ·ժգ·3։ գ Թագ·գ·42։ ը·8։
որ երթալու ըլլանք , Նայն մարդուն
ի՞նչ տանինք . քանզի մեր ամաններ-
ըէն հացը պակսեցաւ , ու Աստու-
ծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը
չունինք . քովերնիս ի՞նչ ունինք :
8 Եւ մանչը նորէն Սաւուղին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Ահա
իմ քովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը
արծաթի կայ . զանիկայ Աստուծոյ
մարդուն կու տամ , որ մեր ճամ-
9 բան մեզի իմացընէ : (Առաջուց
Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր
Է Աստուծոյ հարցընելու կ՚երթար ,
այսպէս կ՚ըսէր . Եկուր տեսանողին
երթանք . քանզի այսօր մարգարէ
ըսուածը առաջուց Տեսանող կ՚ը-
10 սուէր ։) Եւ Սաւուղ իր մանչուն
ըսաւ , Աղէկ ըսիր , եկուր երթանք .
ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին : Ու երբոր անոնք
զառ՚ի վերէն դէպ՚ի քաղաքը կ՚ել-
լէին , Ջրանի մը աղջիկներ գտան ,
որ ջուր հանելու ելեր էին , ու ա-
12 նոնց ըսին , Տեսանողը հո՞ս է . Եւ
անոնք անոնց պատասխան տուին
ու ըսին , Հա՛ է . ահա քու առջեդ
է . հիմա շուտ ըրէ , քանզի ժողո-
վուրդը այսօր ՚ի բարձր տեղւոյն վը-
րայ է զոհ ընելուն համար , անիկայ
13 այսօր քաղաքը եկաւ . Քաղաքը
մտնելնուդ պէս զանիկայ հոն կը
գտնէք , քանի որ անիկայ բարձր
տեղը ելած չէ կերակուր ուտելու
համար . քանզի մինչև անոր գալը
ժողովուրդը կերակուր չուտեր , ո-
րովհետև անիկայ կ՚օրհնէ զոհը , ա-
նանկ եղբր հրաւիրուածները կ՚ու-
տեն . հիմա ելէք , քանզի հիմա կը
14 գտնէք զանիկայ : Եւ անոնք քա-
ղաքին մէջը կը մտնէին , ահա Սա-
մուէլ բարձր տեղը երթալով՝ ա-
նոնց դէմը ելաւ ։
15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը առաջ
Տէրը Սամուէլին Ի յայտներ եր ,
16 ու ըսեր էր Թէ Վաղը աս ատենս
Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ
մը պիտի խրկեմ , Ե՛ւ զանիկայ
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
իշխան օծես , որ անիկայ իմ ժողո-
վուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազա-
տէ . քանզի Ի ժողովուրդիս նեղու-
թիւնը նայեցայ , որովհետև անոր
17 աղաղակը ինծի հասաւ : Ու երբոր
Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ , Տէրը
անոր ըսաւ , Ահա՛ այս է քեզի ըսած
մարդս . ասիկայ իմ ժողովուրդիս
18 վրայ պիտի իշխէ : Եւ Սաւուղ
դրանը մէջտեղը Սամուէլին մօտե-

Ն·Ք·ԴԲ· Ի՛ր 1095

ցաւ , ու ըսաւ , Տեսանողին տունը
ո՞ւր է , կ՚աղաչեմ ինծի ցուցուր :
19 Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ
Սաւուղին ու ըսաւ , Տեսանողը ես
եմ , իմ առջևէս բարձր տեղը ելլեր ,
քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր
պիտի ուտէք . և վաղը քեզ կը
խրկեմ , ու բոլոր սրտիդ մէջի ե-
20 ղածը քեզի կը պատմեմ : Եւ
Ցքուկին իրէք օրուընէ ՚ի վեր կոր-
սուած էշերուդ համար մի՛ հոգար ,
քանզի անոնք գտնուած են . ու
Ո՞ւր Իսրայէլի բոլոր *փափաքը որո՞ն
է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը
21 չէ՞ : Եւ Սաւուղ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Ես Իսրայէլի ցե-
ղերուն ՚ս պինաս պզտիկին չ՚Բենիա-
մինեան չեմ՝ , ու չ՚իմ ազգատոհմս
Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմ-
ներուն պզտիկը չէ՞ . ուստի ինչո՞ւ
համար ինծի այսպէս խօսք զրուցես
22 ցիր : Եւ Սամուէլ առաւ Սաւու-
ղը ու անոր մանչը , ու զանոնք ՚Ի-
բակոբէն սրահը տարաւ , և զանոնք
կոչականներուն գլուխը նստեցուց ,
որոնք երեսուն մարդու չափ էին :
23 Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ ,
Բեր ան բաժինը , որն որ քեզի
տուի , ու քեզի պատուիրեցի որ
24 զանիկայ քովդ պահես : Եւ խոհա-
րարը Ազդրը վրայի Հովզ վերցը-
նելով , զանիկայ Սաւուղին առջևը
դրաւ : Եւ Սամուէլ ըսաւ , Ահա-
ւասիկ մնացածը . զանիկայ առջեդ
դիր ու կեր . քանզի երբոր ըսի որ
ժողովուրդը †հրաւիրեր եմ՝՚ , ան
վայրկեանէն ՚ի վեր անիկայ քեզի
համար պահուած է . ու անո օրը
Սաւուղ Սամուէլին հետ կերաւ :
25 Եւ բարձր տեղէն քաղաքը ի-
ջան . ու Սամուէլ Էր տանը
տանիքին վրայ Սաւուղին հետ
26 խօսեցաւ . Եւ առաւօտուն կա-
նուխ ելան , ու լուսացածին պէս՝
Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կան-
չեց , ու ըսաւ , Ելիր ու քեզ պի-
տի խրկեմ : Եւ Սաւուղ ելաւ ,
ու ինքը և Սամուէլ մկտեղ դուրս
27 ելան : Երբոր անոնք քաղաքին
ծայրը կ՚իջնէին , Սամուէլ ըսաւ
Սաւուղին , Պանչուն ըսէ՛ որ մեր
առջևը անցնի . (և անիկայ ան-
ցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ կեցիր ,
որ Աստուծոյ պատգամը քեզի իմա-
ցընեմ :

ՏԵՍ Դատ. գ·15։

ՆՂԼ·է·32, 33։ Եզեկ· իգ·4։

†Կամ՝ հրաւիրեմ,

Ը՛Բ Օր·իր· 8։ բ Թագ· ժա· 2։ Գոր·ժ·9։

ԳԼ · Ժ

1 Սամուէլ Սաւուղը կ՚օծէ , 2 ու իրեք նշաններ-
ու կանխասացութիւնը ընելով՝ կը քաջալերէ
զանիկայ : 9 Սաւուղին սիրտը կը փոխուի ու
կը մարգարէանայ : 14 Իր Հօրեղբօրմէն կը
պահէ իր Թագաւոր օծուիլը : 17 Սաւուղ
վիճակով Թագաւոր կ՚ընտրուի Մասփայի
մէջ : 26 Ժողովուրդին զանազան զգացումնե-
րը անոր վրայով :

ՏԵՍ Դատ. ը·15։ ԺԳ·17։ Ա Թագ·ժ·1։ Գոր·ժ·21։

Ա ԳԼ·ժ·1։ Գոր·ժ·21։

Ի ԳԼ·ի·2։ Ի ԳԼ·ժ·1։

ՏԵԼ·բ·25։ գ·7, 9։

Հ ԳԼ·ժ·12։ Ովս· ժգ·11։

ՏԵՍ Դատ. ի·46, 47, 48։ Սաղ· կը·27։

Ա ԳԼ·ժե·17։

Ա ՏԵՍ Դատ. ը·15։

ԸԲԹագ·իգ·11։ գ Թագ·ժե·13։ ա Մն·իգ·28։ իԹ·29։ բ Մն·ժգ·7, 10։ Ես·Լ·10։ Ա Մակ· է·12։

Ի Ծն·իդ·11։

Ի Ծն·լա·54։ ԳԼ·ժգ·2։

ՏԵՍ Դատ. ը·18։ ժգ·17։ գ Թագ·ժգ·3։ գ Թագ·գ·42։ բ·8։

Ի Ծն·իե·22։

ԺԳ Թագ·իգ·2։

Ա Ծն·լա·54։ ԳԼ·ժգ·2։

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 1095

՚ ԳԼ · Թ · 16 ։ ժԼ · 13 ։ Դ Թագ · Թ · 3, 6 ։

Բ Սալ · բ · 12 ։

Է բ Օբ · ԼԲ · 9 ։ Սալ · Նբ · 71 ։

Ը Գոր · ժգ · 21 ։

Ի Ցես · ժբ · 28 ։

Լ Յն · լե · 19, 20 ։

Խ Յն · խբ · 22 ։ լե · 1, 3, 7 ։

Ծ Դատ · ժբ · 15 ։

Ք Հմր 10 ։

Ձ ԳԼ · ժգ · 3 ։

Ղ ԳԼ · Թ · 12 ։

Ճ Եզ · ժե · 20, 21 ։ Դ Թագ · գ · 15 ։ ա Կոր · ժգ · 1 ։

Մ Թես · ժա · 25 ։ ԳԼ · ժԶ · 13 ։

Յ Հմր 10 ։ ԳԼ · ժԹ · 23, 24 ։

Ն Եզ · գ · 8 ։ Ղոս · բ · 12 ։

Շ Դատ · Թ · 33 ։

Ո Դատ · Զ · 12 ։

Չ ԳԼ · ժա · 14, 15 ։ ժգ · 4 ։

Պ ԳԼ · ժգ · 8 ։

Ջ Հմր 5 ։

Ռ ԳԼ · ժԹ · 20 ։

Ս Հմր 6 ։

1 Եւ ՚Սամուէլ եղեն շէշը առաւ , ու անոր գլխուն վրայ Թափեց , Է և զանիկայ համբուրեց , ու ըսաւ , Ձէ՞ որ Տէրը քեզ Է իր ժառանգութեանը վրայ Ը իշխան օծեց ։

2 Ա յսօր ինծմէ գացած ատենդ Բենիամինի սահմանը Է Սելսահի մէջ՝ Ղնաքելին գերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի գտնես , ու քեզի պիտի ըսեն , Գտնուեցան ան էշերը՝ որոնք փնտռելու գացած էիր . և ահա քու հայրդ էշերուն հոգը թողուց , ու ձեզի համար կը հոգայ , ու կ՚ըսէ , Տղուս համար ի՞նչ ընեմ ։

3 Նեմ ։ Ու երբոր անկէ անդին երթաս և թաբօրի կաղնին հասնիս , հոն իրեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին , որոնց մէկը իրեք ուլ , մէկը իրեք հացի նկանակ ու մէկն ալ տիկ մը գինի տանելով՝ Է ատուս ։

4 ծոյ կ՚ելլեն դէպ ՚ի Բեթէլ ։ Ու Ը քու ողջութիւնդ հարցընելով , քեզի երկու հաց պիտի տան . դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես ։

5 Անկէ ետքը Ը Ատուածոյ բլուրը պիտի երթաս , ծուր որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կը կենայ . ու երբոր հոն քաղաքը մտնես , Էբարձր տեղէն իջնող մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս , որոնք իրենց առջևէն տաւիղ , Թմբուկ , սրինգ ու քնար ունենալով՝ Ե մարգարէութիւն պիտի ընեն ։ 6 Եւ Էքու վրադ Տէրոջը Հոգին պիտի գայ , ու ծ անոնց հետ մարգարէութիւն պիտի ընես . և դուն պիտի փոխուիս , ուրիշ մարդ մը պիտի ըլլաս ։ 7 Ու երբոր աս Ի նշանները քու վրադ գան , Հ ձեռքէդ եկածը ընես , քանզի Ն Ատուած քու հետդ։

8 Է ։ Եւ ինծմէ առաջ Ղ գաղզաղ իջնես . և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ , ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար . Ա դուն Ճեօթը օր սպասես , մինչև որ ես քեզի գամ , ու քու ընելու գործդ քեզի իմացընեմ ։

9 Ու երբոր անկից իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալու համար , Ատուած անոր մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ . և նոյն օրը աս բոլոր նշանները կատարուե-

10 ցան ։ Ու Ժ երբոր հոն բլուրը եկան , ահա Ծ մարգարէից դունդ մը անոր առջևը ելաւ . և անոր վրայ Ն Ատուածոյ Հոգին եկաւ , ու ա նոնց մէջ մարգարէութիւն ըրաւ ։

11 Եւ ամէն անոնք որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային , երբոր տեսան որ անիկայ մարգարէներուն հետը մարգարէութիւն կ՚ընէ , ժողովուրդը իրարու ըսին ։ Ա ի՞նչ բան է որ Կիսին որդւոյն հանդիպեր է . Ս մի՞թէ Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն

12 դարձերուն մէջն է ։ Եւ ան տեղը մարդիկներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Հապա ա նոնց հայրը ո՞վ է ։ Անոր համար ասիկայ մէկ առակ մը եղաւ . Մի՞թէ Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն

13 մէջն է ։ Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը լմընցուց , բարձր տեղը եկաւ ։

14 Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը անոր ու անոր մանչուն ըսաւ , Ո՞ւր գացիք ։ Ու անիկայ ըսաւ , Էշերը փնտռելու . բայց երբոր տեսանք որ

15 չկան , Սամուէլին գացինք ։ Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը ըսաւ , Սամուէլ ձեզի ի՞նչ ըրուցեց , պատմէ՛

16 ինծի ։ Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը ըսաւ , Էշերուն գտնուելը մեզի յայտնապէս իմացուց ։ Բայց թագաւորութեան վրայով Սամուէլին ըսած խօսքը անոր չպատմեց ։

17 Եւ Սամուէլ ժողովուրդը ՚Մասփայի մէջ Ւ Տէրոջը առջևը ժողո-

18 վեց ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ , Իսրայէլին Տէր Ատուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանեցի , ու ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն՝ և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր Թագաւորներուն

19 ձեռքէն ազատեցի ։ Ը Ու դուք այսօր ձեր Ատուածը մերժեցիք , որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց , ու ա նոր ըսիք , Անպատճառ մեր վրայ մէկ Թագաւոր մը դիր ։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը ու հազարաւորներովը Տէրոջը առջևը կայ-

20 նեցէք ։ Ու երբոր Սամուէլ Ժ իսրայէլին ամէն ցեղերը մօտեցուց , վիճակը Բենիամինի ցեղին ելաւ ։

21 Եւ երբ Բենիամինի ցեղը ազգատոհմներովը մօտեցուց , ու վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ելաւ . ետքը Կիսի որդւոյն Սաւուղին ելաւ . բայց երբոր զանիկայ փնտռեցին ,

22 անիկայ չգտնուեցաւ ։ Եւ նորէն Տէրոջը հարցուցին , Թէ Ուրիշ ան մարդը հոս կու գայ . ու Տէրը ըսաւ , Ահա անիկայ կարասիներուն

23 մէջտեղը պահուած է ։ Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին , ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցաւ . և Ը բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր

24 երկայն էր ։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , Տէրոջը ընտրած մարդը տեսաք , որ բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ . և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց

25 ու ըսաւ , Կեցցէ՛ արքայ ։ Եւ Սամուէլ Ն թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին զրուցեց , ու գՆՒՒ գիրքի մը մէջ գրեց , ու Տէ-

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 1095

Ը ԳԼ · ժԹ · 24 ։ Մաս · ժգ · 54, 55 ։ Ցօհ · է · 15 ։ Գոր · գ · 13 ։

1095

՚ ԳԼ · է · 5, 6 ։

Ը Դատ · ժա · 11 ։ ի · 1 ։ ԳԼ · ժա · 15 ։

Ղ Դատ · Զ · 8, 9 ։

* ԵԲ · Թագաւորութեանն

Ձ ԳԼ · ը · 7, 19 ։ ժբ · 12 ։

՚ Գես · է · 14, 16, 17 ։ Գոր · ա · 24, 26 ։

՚ ԳԼ · իգ · 2, 4, 10, 11 ։

Ժ ԳԼ · Թ · 2 ։

Ի Բ Թագ · ի · 6 ։

Ծ գԹագ · ա · 25, 39 ։ գ Թագ · ժա · 12 ։

Ն Տես բ Օբ · ժէ · 14, ԼԵ ։ ԳԼ · ը · 11 ։

ն · ք · ՉԾ · 1095

րոջը առջևը դրաւ . և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց , որ
26 ամէն մարդ իր տունը երթայ : Սաւուղ ալ Գաբաա իր տունը գնաց . ու խումբ մը մարդիկ անոր հետը գացին , որոնց սիր-
27 տը Աստուած դրդեց : Բայց չար մարդիկներն ըսին , Ասիկայ մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ . ուստի զանիկայ քամահրեցին , ու անոր ընծայ մը չտարին . բայց անիկայ լռեաց կեցաւ :

ԳԼ · ԺԱ

1 Նաաս Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչը նախատելից պայման մը կ'առաջարկէ : 4 Անոնք ալ պատգամաւորներ կը խրկեն , ու Սաւուղին ձեռքը կ'ազատուին : 12 Ասոր վրայ Սաւուղ կը գօրանայ , ու իր թագաւորութիւնը կը հաստատուի :

1 Ելաւ Ամմոնացի Նաաս , ու բ Գաղաադու Ցաբիսի դէմ բանակեցաւ . և Ցաբիսի բոլոր բնակիչները Նաասին ըսին , Դ Մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէ , ու քեզի
2 ծառայենք : Բայց Ամմոնացի Նաաս անոնց ըսաւ , Ձեզի հետ աս պայմանով դաշնակցութիւն կ'ընեմ , որ ձեր ամէնուն ալ ղտղմի աչքը փորեմ , ու աս բանը բոլոր Իսրայէլին վրայ Ե նախատինք դը-
3 նեմ : Եւ Ցաբիսի ծերերը անոր ըսին , Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր , որ Իսրայէլին բոլոր սահմանները պատգամաւորներ խրկենք , ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ , ան ատենը քեզի * անձնատուր կ'ըլլանք" :
4 Ուստի պատգամաւորները Սաւուղին Գաբաան գացին , և ժողովուրդին ականջներուն աս խօսքերը զրուցեցին . ու Ղոլոր ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցնելով լացին : Եւ ահա Սաւուղ արտէն կու գար էղներուն ետևէն . ու Սաւուղ ըսաւ , Ժողովուրդին ի՞նչ եղաւ որ կու լան . ու Ցաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին : Եւ ան խօսքերը որ լսեց , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին վրայ եկաւ , ու անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ :
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ , ու Էզանոնք կտոր կտոր րրաւ , ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն խրկեց՝ ըսելով , Ը Ո՛վ որ Սաւուղին ետևէն ու Սամուէլին ետևէն չգայ , անոր եզներուն այսպէս պիտի րլլան : Եւ ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ , ու ա՛նդէն Ժ մէկ մարդու մը պէս ելան :
8 Եւ Սեզեկի մէջ համրեց զանոնք , ու Իսրայէլի որդիքը իրենք հարիւր հազար , և Յուդայի
9 մարդիկը երսուն հազար էին : Ու

ն · ք · ՉԾ · 1095

եկող պատգամաւորներուն ըսին , Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչներուն այսպէս ըսէք . վաղը երբոր արեւ տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ : Ուստի երբոր պատգամաւորները գացին , և Ցաբիսի բնակիչներուն ա՛ն բանը իմացուցին , ա-
10 նոնք ուրախացան : Ու Ցաբիսի բնակիչները ըսին Ա՛ՀՈՆՑԻՆԵՐՈՆ , Վաղը Ե ձեզի անձնատուր կ'ըլլանք , ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
11 ըլլայ , ան ըրէք մեզի : Եւ հետեւեալ օրը Ե Սաւուղ ժողովուրդը կրնեք դունդի բաժնեց , ու առաւօտեան պահուն բանակին մէջ մտան . ու մինչև որ օրը տաքցաւ , Ամմոնացիները զարկին . և մնացածները այնպէս ցրուեցան որ անոնցմէ երկու Ֆ՛ը մէկտեղ չմնաց :
12 Ան ատենը ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ , Հասուղղ մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ո՞վ է . Ն ան մարդիկները տուէ՛ր որ
13 մեռցընենք : Ու Սաւուղ ըսաւ , Ո՛չ այսօր մարդ մը չմեռցուի . քանզի այսօր Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն ըրաւ :
14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ , Եկէ՛ք Գաղգաղա երթանք , ու հոն թագաւորութիւնը նորէն
15 հաստատենք : Ուստի բոլոր ժողովուրդը Գաղգաղա գացին , ու հոն Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը Սաւուղը թագաւոր ըրին , և հոն Տէրոջը առջևը Խաղաղութեան զոհեր մատուցին . ու Սաւուղ և բոլոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն ըրին :

ԳԼ · ԺԲ

1 Սամուէլ իր անմեղութեանը համար կը վկայէ , 6 ու ժողովուրդին ապերախտութիւնը կը յանդիմանէ . 16 ու իր ազօթքովը հունձքի ժամանակ պոռոտալ ու անձրեւ բերելով՝ զանոնք կը վախցընէ , 20 և կը մխիթարէ զանոնք Աստուծմոյ ողորմութիւնը յիշեցնելով :

1 Ելաւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ , Ահա դուք ինծի ի՛նչ որ զրուցեցիք , ես Ձեր խօսքը մեկնեցի բրի , ու Ե ձեր վրայ թագաւոր դրի :
2 Եւ ահա հիմա Ե ձեր առջևէն թագաւորը կ'երթայ . Ը բայց ես ծերացայ , ու մազերս ձերմրկցան . և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են . ու ես իմ մանկութենէս մինչև աս
3 օրս ձեր առջևը քալեցի : Ահա ես հոս կայներ եմ . Տէրոջը առջևը ու Ե անոր օծեալին առջևը ինծի համար յայտնապէս զրուցեցէ՛ք , թէ ո՛ւս որուն եզը առի , ու որո՛ւն էշը առի , որո՛ւն զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրի , ու որո՛ւն ձեռքէն կաշառք առի , և անով Ե իմ աչքերս գոցեցի .
4 ու ես ձեզի ետ զարձընեմ : Եւ ը-

ն · ք · ՉԾ · 1095

Ե Ծն · ի · 14 : Ել · ժա · 4 :
Զ ԳԼ · ժա · 12 :
Է Ը Օր · ժգ · 13 :
Ը Թագ · ը · 2 : գ Թագ · դ · 21 : ժ · 25 : Բ Մն · ժէ · 5 : Սաղ · Ծբ · 10 : Մատ · բ · 11 :

Թ ԳԼ · ժբ · 12 :
Ժ Դատ · իա · 8 :
Ի Ծն · իզ · 28 : Ել · իդ · 32 : գ Թագ · ի · 34 : Յոր · իա · 4 : Եր · ղԼ · ժէ · 13 :

Լ Ծն · լդ · 14 : ԳԼ · ժէ · 26 :

* Եբր · կ'ելլենք :

Խ ԳԼ · ժ · 26 : ժէ · 34 : Բ Թագ · իա · 6 :
Ծ Դատ · բ · 4 : իա · 2 :

Կ Դատ · գ · 10 : ղ · 34 : ժա · 29 : ժգ · 25 : ժդ · 6 : ԳԼ · ժ · 10 : ժգ · 13 :
Հ Դատ · ժԹ · 29 :
Ձ Դատ · իա · 5 , 8 , 10 :

Ղ Դատ · ի · 1 :
Ճ Դատ ա · 5 :
Մ Բ Թագ · իդ · 9 :

Ն ԳԼ · ը · 5 , 19 , 20 :
Շ ԳԼ · ժ · 24 : ժա · 14 , 15 :
Ո Թես · իե · 17 : ԳԼ · բ · 20 :
Չ ԳԼ · բ · 1 , 5 :
Պ Ջր · 5 : ԳԼ · ժ · 1 : իդ · 6 : Բ Թագ · ա · 14 , 16 :
Ջ Թես · ժգ · 15 : Գոր · ի · 33 : ա Թես · բ · 5 :
Ռ Ը Օր · ժգ · 19 :

սին , Մեզի զրկանք կամ անիրա-
ւութիւն ըրած չես , ու բնաւ մար-
5 դու ձեռքէ բան մը առած չես : Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց , Ա՛յսօր Տէրը
ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան ,
որ դուք ըիմ ձեռքիս մէջը Ը բան
մը չգտաք : Եւ անոնք ըսին՝ Վկայ
6 ըլլա՛ն : Ան ատենը Սամուէլ ժողո-
վուրդին ըսաւ , Ի՛Մովսէսը ու Ա-
հարոնը *ընտրողը , և ձեր հայրերը
եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է :
7 Ու հիմա առա՛ջ եկէք , և Ի՛ձեզի հետ
Տէրոջը առջեւ քննեմ ան բոլոր
Ը արդարութիւնները՝ որ Տէրը ձեզի
8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ : Ի՛երբոր
Յակոբ եգիպտոս գնաց , հո՛ն ձեր
հայրերը Ի՛Տէրոջը աղաղակեցին . և
Տէրը Ի՛Մովսէսը ու Ա՛Հարոնը խրը-
կեց , որոնք ձեր հայրերը եգիպտո-
սէն դուրս հանեցին , ու զանոնք աս
9 տեղս բնակեցուցին : Ի՛բայց անոնք
Ի՛րենց Տէր Աստուածը մոռցան .
անի՛կայ ալ զանոնք Հասորի զօրա-
գլուխը Եղող Սիսարայի ձեռքը
ու Յ Փղշտացւոց ձեռքը և Ը Մովա-
բի թագաւորին Ի՛ձեռքը մատնեց ,
ու անոնց հետ պատերազմ ըրին :
10 Եւ Տէրոջը աղաղակելով ըսին ,
Ի՛Մենք մեղք գործեցինք , քանզի
Տէրը Թողուցինք , Ա՛ն Բահաղիմին
ու Աստարովթին ծառայութիւն
ըրինք . և հիմա Ի՛մեզ մեր Թշնամի-
ներուն ձեռքէն ազատէ՛ , ու քեզի
11 ծառայութիւն պիտի ընենք : Ու Ե-
ռա՛ն Տէրը Ը Գերոբաաղը , Բեդանը ,
*Ցեփթայէն ու Ը Սամուէլը խրկեց ,
և ձեր շրջակայ Թշնամիներուն ձեռ-
քէն ձեզ ազատեց , ու ապահովու-
12 Թեամբ բնակեցաք : Ու երբոր տե-
սաք որ Ը Ամմոնացւոց Թագաւորը
Նաաս ձեր վրայ կու գայ , Ը ինծի
ըսիք , Չէ՛ , անպատճառ մեր վրայ
Թագաւոր մը ըլլայ . Թէպէտև ձեր
Թագաւորը *ձեր Տէր Աստուածն
13 էր : Եւ հիմա *ահա՛ ան Թագա-
ւորը , Ո՛որն որ ընտրեցիք և ուզե-
ցիք . ահա՛ *Տէրը ձեր վրայ Թա-
14 գաւոր մը դրաւ : Թէ որ Ի՛Տէ-
րոջմէ վախնաք , ու անոր ծառա-
յութիւն ընէք , և անոր խօսքին
Ն՛ազանդ ըլլաք , ու Տէրոջը պա-
տուիրանքին դէմ չկենաք , ան ա-
տենը Թէ՛ դուք և Թէ՛ ձեր Թագա-
ւորը՝ որ ձեր վրայ կը Թագաւորէ ,
ձեր Տէր Աստուածդն եւնէն պիտի
15 երԹաք : Ի՛բայց Թէ որ Ի՛Տէրոջը
խօսքին Ն՛ազանդութիւն չընէք , ու
Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք , ան
ատենը Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ
*ու ձեր հայրերուն վրայ պիտի ըլ-
16 լայ : Եւ հիմա Ի՛կայնեցէք ու տես-
սէ՛ք ան մեծ բանը որ Տէրը ձեր աչ-
17 քերուն առջեւը պիտի ընէ : Ա՛յսօր
Ի՛ցորենի հունձքի ժամանակ չէ՞ .
*ես Տէրոջը պիտի աղաղակեմ , և
անիկայ որոտում ու անձրեւ պիտի
խրկէ , որ հասկընաք ու տեսնէք
Թէ Ի՛դուք Տէրոջը առջեւը մեծ
չարութիւն ըրիք՝ ձեզի Թագաւոր
մը ուզելով :
18 Ան ատենը Սամուէլ Տէրոջը ա-
ղաղակեց , ու Տէրը նոյն օրը որո-
տում ու անձրեւ տուաւ . և *բոլոր
ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէ-
19 լէն խիստ վախցաւ : Ու բոլոր ժո-
ղովուրդը Սամուէլին ըսաւ , Ի՛քու
Տէր Աստուծոյդ աղո՛Թք ըրէ քու
ծառաներուդ համար որ չմեռնինք .
քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ
*** չարութիւնն ալ աւելցուցինք
20 որ մեզի Թագաւոր ուզեցինք : Եւ
Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ , Մի՛
վախնաք . դուք Ի՛Ե՛ս բոլոր չա-
րութիւնը ըրիք , սակայն Տէրոջմէ
մի՛ խոտորիք , ու բոլոր սրտովնիդ
21 Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք . Եւ
Ի՛ե՛նէ մի՛ խոտորիք . Ի՛զանգի ոչինչ
բաներու ետևէ Ի՛երթաք Ի՛՛ըլլա՛ , որ
անոնք Ի՛ձեզ օգուտ մը ընելու ու
Ի՛Ձ ազատելու կարող չեն , ինչու
22 որ անոնք ոչինչ են : Ի՛զանգի Տէ-
րը Ի՛իր մեծ անունին համար Ի՛ձեր
ժողովուրդը չի՛թողուր . որովհետև
Ի՛Տէրը ուզեց ձեզ իրե՛ն ժողո-
23 վուրդ ընել : Ի՛բայց ես , քա՛ւ լի-
ցի որ Տէրոջը դէմ մեղք գոր-
ծեմ , Ը ձեզի համար աղո՛Թք ըսե-
լէն ետ կենալով . հապա ես ձեզի
Ի՛աղէկ ու շիտակ ճամբան Ի՛պիտի
24 սորվեցընեմ : Ի՛միայն Թէ Տէրոջ-
մէն վախցէ՛ք , և Ճշմարտութեամբ
*** բոլոր սրտովնիդ անոր ծառայու-
Թիւն ըրէ՛ք . քանզի Նտեսաք որ ա-
նիկայ ձեզի համար ինչ Ի՛մեծ բաներ
25 ըրաւ : Իսկ Թէ որ չարութիւն ը-
նեք , շարունակէք , Ի՛Թէ՛ դուք և
Թէ՛ ձեր Թագաւորը Նպիտի կոր-
սուիք :

ԳԼ· ԺԳ

1 Սաւուղին ընտրած զօրքը : 3 Ո՛նիկայ Երբա-
յեցիները Գաղդաղայի մէջ կը կանչէ Փղշտա-
ցւոց դէմ , որուց պահապան զօրքերը զար-
կեր էր Ցոնաթան : 5 Փղշտացւոց անթիւ
զօրքը : 6 Իսրայէլացւոց խռովութիւնը : 8
Սաւուղ Ձանձրանալով Սամուէլի համար սպա-
սելէն՝ զոհը կը մատուցանէ : 11 Սամուէլ
կը յանդիմանէ զանիկայ : 17 Փղշտացւոց խ-
րթէ աւարառու գունդերը : 19 Փղշտացւոց
վարպետութեամբ վարուելովը՝ Իսրայէլի մէջ
զարբին չգտնուիր :

1 Երբ ՚ոո Բ՚նչերը էղա՛ , Սաւուղ
մէկ տարուան Թագաւոր էր .
ու երբոր Իսրայէլի վրայ երկու
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ ,
2 Սաւուղ Իսրայէլէն Լրի՛ք հազար
մարդ ընտրեց իրե՛ն համար . երկու
հազարը Սաւուղին հետ Մաքմաս
ու Բեթէլի լեռն էին , և հազարն

+ Ա՛ռակ·իգ· 1 :
• Ցես·ժ·12· ԳԼ· է· 9 , 10 : Ցակ· է· 16 , 17 , 18 :
§ ԳԼ·ը· 7 : Ը՛Ե՛Լ·ժգ· 31 : Տես Եզը·ժ·9 :
Բ Ե՛Լ·Թ·28 : ժ·17 : Ցակ· է· 15 : ա Ցօ՛Հ·է·16 :
Է ը Օր·ժա· 16 :
Ը Երեմ·ժգ· 19 : Ա՛մր· ը·18 : ա Կոր·ը·4 :
Թ Ցես·է·9 : Սաղ· ճգ· 8 : Երեմ· ժգ·21 : Եզկ·ի·9 , 14 :
Ժ Գ Թագ·գ· 13 : Սաղ· ղգ·14 :
ԺԱ Ը ը Օր·է·7 , 8 : ժգ·2 : Մաղ·ա·2 :
ԺԲ Գոր·ժը· 5 : Հռով·ա· 9 : Կող·ա· 9 : ը Տի՛մ· ա·3 :
ԺԳ Թագ·ը· 36 : ԸՄՆ· գ·27 : Եբեմ·գ·16 :
ԺԴ Սաղ·լդ· 11 : Առակ· գ·11 :
ԺԵ Հաղ· ժը· 13 :
ԺԶ Ես·է·12 :
ԺԷ Ը Օր· ժ· 21 : Սաղ· ճիգ·2·3 :
ԺԸ Օր·իը· 36 :
ԺԹ Ցես· իդ· 20 :

1093

ն·ք·գբ· 1093

ա Գլ·ժ· 26։

ա Ղ·ժ·5։

բ Գլ·ժ·5։

գ Ծն·լդ· 30։ Եզ·ե· 21։

դ Դատ·զ· 2։

ե Գլ·ժ·8։

զ Գլ·ժե· 11։

ա Ղ·ժ·5։ ա Ղ·ժ·5։ ա Ղ·ժ·5։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1187

1 Լսե՛ եղաւ որ մէկ օր մը Սաւուղին որդին Յովնաթան իր զէնքերը կրող մանչուն ըսաւ , Եկո՛ւր , անդիի կողմը եղող Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք . բայց իր 2 հօրը չհամացուց : Ու Սաւուղ Գաբաայիին ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր . և անոր հետ եղող ժողովուրդը ՝՚վեց 3 հարիւր մարդու չափ էր : Ու Հեղղի որդւոյն փենհհասի որդւոյն Իքաբոթին եղբօրը Աբիտովին որդին ՚Աբիա Սելովկի մէջ Տէրոջը քահանան էր , որ Եփուտ կը հագնէր . ու ժողովուրդը Յովնաթան 4 Թանին երթալը չէր գիտեր : Եւ ան կիրճերուն մէջը , ուակից որ Յովնաթան Փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ'ուզէր , մէկ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու միւս կողմանէ մէկ քարաժայռ մը կար , որոնց մէկուն անունը Բազէս՝ 5 ու միւսին անունը Սենա էր : Ան քարաժայռներուն մէկը հիւսիսային կողմը Մաքմասին դիմացը ցցուած էր , ու միւսը հարաւային 6 կողմը՝ *Գաբաային դիմացը : Եւ Յովնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ , Եկո՛ւր ասանթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք , կարելի է որ Տէրը մեր ձեռքովը բան մը ընէ . քանզի Նշատ մարդով կամ քիչ մարդով ազատելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէրոջը առջևը : 7 Ու իր զէնքերը կրողը անոր ըսաւ , Բոլոր քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ . յառաջ դընա . ես քեզի հետ ՚՚ համ քու 8 ուզածիդ պէս : Եւ Յովնաթան ըսաւ , Հիմա մենք ան մարդիկներուն անցնինք , ու անոնց երևը 9 նանք . թէ որ մեզի այսպէս ըսեն , կայնեցէ՛ք՝ մինչև որ մենք ձեզի դանք , ան ատենը մեր տեղը կայ- 10 նինք ու անոնց չելլենք : Բայց թէ որ այսպէս ըսեն , Մեզի՛ ելէք , ան ատենը ելլենք , քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է . ու 11 Բասիկայ մեզի նշան ըլլայ : Ու երբոր երկուքնին Փղշտացւոց պահապան զօրքին երևցան , Փղշտացիք ըսին , Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուրտած ծակերէն դուրս կ'ելլեն : 12 Եւ պահապան զօրքերը Յովնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու ըսին , Մե՛զ ելէ՛ք , ու ձեզի մէկ բան մը իմացընենք . և Յովնաթան իր զէնքերը կրողին ըսաւ , Իմ ետևէս ելլը , քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէ- 13 լին ձեռքը կու տայ : Ու Յովնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը վեր ելաւ , և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն . ու Յովնաթանին առջևը ինկան , անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն կը մեռցրը- 14 ներ : Եւ Յովնաթան ու անոր զէնքերը կրողը առաջին կոտրածին մէջ՝ քսան մարդու չափ մեռցուցին կէս լծավարի չափ դետ- 15 նի վրայ : Ու բանակին մէջ , դաշտին մէջ ու բոլոր ժողովուրդին մէջ Բնաւոյութիւն եղաւ . պահապան զօրքերը ու Աւարառուներն ալ զարհուրեցան , ու երկիրը դողաց , անանկ որ ՚՚անոյ վրայ Աստուծոյ ՚՚ոյնպէս ՚՚ վախ մը ինկաւ :

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1087

16 Եւ Բենիամինի Գաբաայէն Սաուղին դիտերը տեսան որ ահա ան բազմութիւնը Մեծ շփոթութեան մէջ է , ու երթալով կը ցրուի : 17 Եւ Սաւուղ իր հետը եղող ժողովուրդին ըսաւ , Աչքե՛ անցուցէք , ու նայեցէ՛ք որ մեզմէ ո՛վ գացեր է . ուստի անոնք աչքե անցուցին , և ահա Յովնաթան ու անոր զէն- 18 քերը կրողը չկար : Ան ատենը Սաւուղ Աքիային ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը մօտեցուր . քանզի ան ատենը Աստուծոյ տապանակը 19 Իսրայէլի որդւոցը հետ էր : Ու երբոր Սաւուղ Քահանային հետ կը խօսէր , Փղշտացւոց բանակին մէջէն աղմուկը երթալով կը շատնար . և Սաւուղ ըսաւ քահանային , 20 Ձեռքդ քաշէ՛ : Ու Սաւուղ և իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը մէկտեղ ժողովեցան , ու մինչև պատերազմին գլուխ գացին . և ահա Թամէն մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ դարձուցեր էր , ու շատ մեծ 21 խռովութիւն մը ՚՚ր : Եւ անոնք Բրայեցիները որ առաջուց Փղշտացւոց հետ էին , ու շրջակայ երկիրը Ներքեւ անոնց հետ բանակը եղեր էին , անոնք ալ Սաւուղին ու Յովնաթանին հետ եղող Իսրայէլին հետ 22 միացան : Ու Եփրեմի լեռանը վրայ պահուրտած Իսրայէլի բոլոր մարդիկները Փղշտացւոց փախչելը լսելով , անոնք ալ անոնց ետևէն պա- 23 տերազմին մէջը մտան : Եւ ան օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու պատերազմը Բեթաւեան անցաւ :

24 Եւ ան օրը Իսրայէլի մարդիկները տագնապեցան . քանզի Սաւուղ Ժողովուրդին երդում ընել տուեր էր՝ ըսելով , Ո՛վ որ մինչև իրիկուն հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ . որպէս զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ . ու բոլոր ժողովուրդը բերանը հաց 25 չդրաւ : Եւ բոլոր Ժողովուրդը մէկ անտառ մը մտաւ , ու Ղեետի 26 երեսին վրայ մեղր կար : Ու երբոր ժողովուրդը անտառը մտաւ , տեսաւ որ մեղր կը վազէր . բայց ձեռ-

Ե·Դ·Ե· Իբր 1187 — Ա ԳԼ· ԺԴ· 15 ։ — Բ ԳԼ·Դ·21 ։ — Ե ԳԼ·ԻԲ·9 , 11 , 20 ։ Ա՚ՒՈՒԹ Ա.ՔԻՄԼԷՔ ։ — Զ ԳԼ·Բ·28 ։ — Է ԳԼ·ԺԴ· 23 ։ — * Կամ՝ Գաբային — Ը Դ՚ՈՒՈ·Է· 4 , 7 ։ Բ ՄՆ· ԺԴ·11 ։ — Թ Տ՚ՈՒ ՅՕՆ· ԻԳ·14 ։ Դ՚ՈՒՈ , Է· 11 ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբր 1087 — Ժ ԹԱԳ·Է· 7 ։ Յոբ·ՃԲ· 11 ։ — Ի ԳԼ·ԺԴ· 17 ։ — Ի՚ ՅՕ·ԼԵ· 5 ։ — Լ Հ՚ՈՒ 20 ։ — Խ ԼԹՈՒ·ԻԷ· 21 ։ — Ծ Դ՚ՈՒՈ·Է· 22 ։ Բ ՄՆ· Ի·23 ։ — Կ Տ՚ՈՒ·Ժ·30 ։ ՍԱԳ·ԽԴ· 6 , 7 ։ ՈՎԽ· ա·7 ։ — Հ ԳԼ ԺԴ·5 ։ — Ձ ՑԵՍ· Չ· 26 ։ — Ղ ԵՔԲ· ԵՐԿԻՐՔ· ՏԵՍ Բ ՕՐ· Թ· 28 ։ Մ՚ՈՒ· Գ·5 ։ — Ճ ՂԵՏ·Գ·8 ։ ՂԵԼ·Գ·8 ։ ԹՈՒ·ԺԴ· 28 ։ Մ՚ՈՒ· Գ·4 ։

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 1087

քը բերնին մօտեցընող չկար . քան-
զի ժողովուրդը երդումին վախցաւ :
27 Եւ Յովնաթան չլսեց , երբոր իր
հայրը ժողովուրդին երդումբ ընել
տուաւ . ուստի իր ձեռքի գաւա-
զանին ծայրը երկրնցուց , ու զանի-
կայ մեղրին խորիսխին մէջը խոթեց .
ու իր ձեռքը բերանը տանելով ,
28 աչքերը բացուեցան : Ան առնը
ժողովուրդէն մէկը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Քու հայրդ ժողո-
վուրդին մեծ երդումբ ընել տուաւ՝
ըսելով , Անյսօր հաց ուտող մարդը
անիծեալ ըլլայ : Եւ ժողովուրդը
29 նուաղած էր : Ու Յովնաթան ը-
սաւ , Իմ հայրս ժողովուրդը նե-
ղութեան մէջ ձգեց . նայեցէք ,
աս մեղրէն քիչ մը ուտելուս պէս՝
30 աչքերս բացուեցան . Ալ որչափ
աւելի՝ թէ որ ժողովուրդը այսօր
իր թշնամիներէն գտած աւարը
կրնանայրով ուտէր . քանդի հիմա
Փղշտացւոց մէջ *աւելի մեծ կոտո-
րած կ'ըլլար" :
31 Եւ ան օրը անոնք Փղշտացիները
Մաքմասէն մինչև Այեղոն զար-
կին . ու ժողովուրդը խիստ նուա-
32 ղեցաւ : Եւ ժողովուրդը աւարին
վրայ իյնակ . ու ոչխարները , ար-
ջառները և որթերը առին , ու
դեռնի վրայ մորթեցին . ու ժողո-
33 վուրդը †արիւնովը կերաւ : Եւ
Սաւուղին լսեցուցին ու ըսին , Ա-
հա ժողովուրդը Տէրոջը դէմ կը
մեղանչէ , քանզի արիւնով կ'ուտէ :
Եւ անիկայ ըսաւ , Անօրէնութիւն
ըրիք . հիմա ինծի մէկ մեծ քար մը
34 գլորեցէք : Ու Սաւուղ ըսաւ , ժո-
ղովուրդին մէջը ցրուեցէք , և ա-
նոնց ըսէք , Ամէն մարդ իր արջառը
ու իր ոչխարը ինծի մօտեցընէք , ու
հոս մորթէք և ուտէ , ու արիւնով
ուտելով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգոր-
ծէ : Ուստի բոլոր ժողովուրդը՝
ամէն մարդ իր ձեռքովը ան գիշերը
իր արջառը մօտեցուց , ու հոն մոր-
35 թեց : Թեց : Եւ Սաւուղ †Տէրոջը սե-
ղան շինեց . աս էր Տէրոջը համար
Սա՜՜՜ղին շինած առջի սեղանը :
36 Եւ Սաւուղ ըսաւ , Գիշերով
Փղշտացւոց ետևէն իջնենք , ու
մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք
թալլենք , ու անոնցմէ մարդ մը չթո-
ղունք . և անոնք ըսին , Քու աչ-
քերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ :
Ուսկայն քահանան ըսաւ , Հոս Աստուծոյ
37 քովը մօտենանք : Եւ Սաւուղ Աս-
տուծոյ հարցուց՝ ըսելով , Փղշտա-
ցւոց ետևէն իջնե՞մ . զանոնք Իս-
րայէլին ձեռքը պիտի տա՞ս : Բայց
չ ան օրը պատասխան չտուաւ անոր :
38 Ան առնը Սաւուղ ըսաւ , Հոս
մօտեցէք՝ Ժողովուրդին բոլոր իշ-

Ն·Ք·ԳԲ· Իրբ 1087

խանները , և հասկըցէք ու տեսէք
թէ այսօր աս մեղքը որո՞ւն է :
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող †Տէրը
կենդանի է որ թէ և իմ որդւոյս
Յովնաթանին ալ ըլլայ , անպատ-
ճառ պիտի մեռնի . ու բոլոր ժո-
ղովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկար : Ան առնը ա-
նիկայ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ , Դուք
մէկ կողմը կայնեցէք , ու ես և իմ
որդիս Յովնաթան միւս կողմը
կայնինք . ու ժողովուրդը Սաուղ
ին ըսաւ , Ինչերուդ հաճոյ երևցաւ
41 ծը ըրէ : Եւ Սաւուղ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն ըսաւ , Ճշմար-
տութիւնը յայտնէ . Ու Յովնա-
թան ու Սաւուղ վիճակով բռնուե-
ցան , ու ժողովուրդը ազատ մնաց :
42 Եւ Սաւուղ ըսաւ , Իմ վրաս ու իմ
որդւոյս Յովնաթանին վրայ վիճակ
ձգեցէք . ու Յովնաթան բռնա-
43 նուեցաւ : Եւ Սաւուղ Յովնա-
թանին ըսաւ , Ինծի իմացուր թէ
ի՞նչ ըրիր . ու Յովնաթան անոր
իմացուց ու ըսաւ , Ձեռքիս ղա-
ւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կե-
րեր եմ . Ահա ես պիտի մեռ-
44 նիմ : Եւ Սաւուղ ըսաւ , Ան-
տուած ինձի այսպէս ու ասկէ աւելի
ընէ՝ Վոր անշուշտ պիտի մեռնիս ,
45 Յովնաթան : Բայց ժողովուրդը
Սաւուղին ըսաւ , Յովնաթանը
պիտի մեռնի , ան որ այսօր Իսրա-
յէլի մէջ աս մեծ փրկութիւնը ը-
րաւ . քաւ լինի . †կենդանի է Տէր՝
որ անոր գլխուն մէկ մազը գետինը
պիտի չիյնայ . քանզի այսօր Աս-
տուծով յաղթուեցաւ : Այսպէս ժողովուրդը Յովնաթանը ա-
46 զատեց , ու անիկայ չմեռաւ : Եւ
Սաւուղ Փղշտացիներէն ետ դար-
ձաւ , ու Փղշտացիք իրենց տեղը
գացին :
47 Ուստի Սաւուղ սկսաւ Իսրայէլի
վրայ թագաւորել . ու բոլոր շրջ-
ակայ թշնամիներուն հետ՝ այսինքն
Մովաբին հետ , և †Ամմոնի որդւոց
հետ , Եդոմին հետ , †Սուբայի
թագաւորներուն հետ , ու Փղշտա-
ցւոց հետ պատերազմ ըրաւ . և որ
կողմը որ դարձաւ՝ յաղթութիւն
48 ըրաւ : Ու †քաջութիւն ընելով՝
Ամաղէկը զարկաւ , և ազատեց
Իսրայէլը իր կողոպտիչներուն ձեռ-
քէն :
49 Ու †Սաւուղին որդիքը Յովնա-
թան , Յեսուի ու Մելքիսաւէ
էին . և անոր երկու աղջիկներուն
անունները՝ առջինին անունը Մե-
րովը , ու պզտիկին անունը Մեղ-
50 քոլ էր : Եւ Սաւուղին կնկանը
անունը Ախինոամ էր՝ Ախիմասին
աղջիկը , ու անոր զօրավարին ա-

* Կամ՝ շատ մեծ կոտորած չեղաւ :

† Ղեւ. գ. 17 ; է. 26 ; ԺԷ. 10 ; ԺԹ. 26 ; բ Օր. ԺԲ. 16, 23, 24 ;

† ԳԼ. է. 17 ;

† ԳԼ. ԺԱ. 11 ; † Գ Թագ. Ժ. 6 ;

† Կամ՝ զօրք ժողովելով՝ Գլ. Ժե. 3, 7 ;

† Գ Լ. Ա. 2 ; ա Մն. Բ. 33 ;

† Գլ. իբ. 6 ; † Ցես. է. 14 ; Գլ. Ժ. 19 ; † Պատ. ի. 2 ;

Ն · Ք · Ջ · Իբր 1087

Նունը Աբենները էր՝ Սաւուղին հօր։
51 եղբօրը Ներին որդին։ †Եւ կին՝ Սաւուղին հայրը, ու Աբենները հայրը Ներ՝ Աբիէլի որդիքն էին։
52 Եւ Սաւուղին բոլոր օրերը Փղշտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ կար. ու Սաւուղ ամէն տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղողը *իր քովը կը ժողվէր։

Գ Ա Մ Ա Հ Ե

1 Սամուէլ կը խրկէ Սաւուղը՝ որ Երեթայ Ամաղեկը Յաբդէ։ 6 Սաւուղ Կենեցիները մարգահրաւիրէն կը ցուցընէ։ 8 Ագագին, ու աւարին ադկերուն կը խնայէ։ 10 Սամուէլ կ'իմացընէ Սաւուղին Թէ Աստուած ինչպէս մերժեց զանիկայ իր անհնազանդութեանը համար։ 24 Սաւուղ կը խոնարհի։ 32 Սամուէլ Ագագը կը մեռցընէ։ 34 Սամուէլ ու Սաւուղ կը զատուին ու իրենց տեղը կ'երթան։

Իբր 1079

1 Յե Սամուէլ բսաւ Սաւուղին, †Տէրը զիս՝ իր Իսրայէլ ժողովուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծելու խրկեց. ու հիմա Տէրոջը խօսքերուն ձայնը մտիկ ըրէ։ 2 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մխիքա բերի ինչ որ Ամաղէկ ըրաւ Իսրայէլին, անոր Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ ճամբուն մէջ անոր դէմ դնելով։ 3 Հիմա դնա՛ ու Ամաղէկը զարի, և անոր բոլոր ունեցածը նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ, ու անոր չխնայես. և երիկ մարդին մինչև կիրկ մարդը, ու տղայն մինչև կաթնակերը, արջառին մինչև ոչխարը, և ուղտին մինչև էշը մեռցընես։
4 Ուստի Սաւուղ ժողովուրդը կանչեց, ու Տեղաիմի մէջ զանոնք համրեց, որ երկու հարիւր հազար հետեւակ զօրք էին, ու Ցուդայեանք 5 ալ տասը հազար։ Եւ Սաւուղ մինչև Ամաղեկացւոց մէկ քաղաքը գնաց, ու հեղեղատին մէջ դարաւ։ 6 Նաեալ եղաւ։ Եւ Սաւուղ †կսե Նեղիներուն բսաւ, †Գացէ՛ք, գաւտուեցէ՛ք ի՛ Ամաղեկացւոց մէջէն իջէ՛ք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զարնեմ. քանզի Դուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն ըրիք, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը։ Ուստի կենեցիները Ամաղեկացւոց մէջէն գաստուեցան։
7 Եւ Սաւուղ †Եւիլայէն մինչև Եդիպտոսին դիմացի ‡Սուրը †Ամաղեկին զարկաւ։ 8 Ու *Ամաղեկին թագաւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու †բոլոր ժողովուրդը սուրի բերաւ։ 9 Նով՛ Ջարդեց։ Բայց Սաւուղ ժողովուրդին հետ՝ †Ագագը, և ոչխարներուն ու արջառներուն աղեկները ու *գերբերը, և գառները, ու ամէն պատուական բաները խրնայեցին, և չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա բոլոր անարգ ու անպիտան անասունները ջարդեցին։
10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եւ
11 ըսաւ, ըսելով, †Սաւուղը թագաւոր ընելուս զղջացի. ձգանգի ինձմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօսքերս չկատարեց։ Եւ Սամուէլ տրտմեցաւ, ու բոլոր գիշերը Տէրոջը աղաղակեց։ 12 Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ ելաւ, որ երթայ Սաւուղը դիմաւորէ. և Սամուէլին իմացուցին ու ըսին, Սաւուղ †կարմելցու եկաւ, և ահա իրեն համար †յաղթութեան նշան՝ կանգնեց, ու անկէ դառնալով անցաւ, ու գաղգաղա իջաւ։
13 Եւ Սամուէլ Սաւուղին քովը գնաց. ու Սաւուղ անոր բսաւ, Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս. 14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի։ Եւ Սամուէլ բսաւ, Հապա աս ոչխարներուն ձայնը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝ որ իմ ականջիս կու գայ, ու արջառը 15 ներուն ձայնը որ ես կը լսեմ։ Եւ Սաւուղ բսաւ, Զանոնք Ամաղեկացիներէն բերին. †քանզի ժողովուրդը պինդ ադկին ոչխարները ու արջառները ողջ թողուցին, որ զանոնք քու Տէր Աստուծդդ զոհ մատուցանեն. սակայն մնկայները 16 ջարդեցինք։ Ան ատենը Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին, Կեցիր որ քեզի պատմեմ ինչ որ Տէրը աս գիշեր ինծի խօսեցաւ։ Ան ալ անոր ը-
17 սաւ, Խօսէ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին, *Անհա դուն ‡որ քու աչքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ
18 թագաւոր օծեց. Եւ Տէրը քեզ մէկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով, Գնա՛, ու ան մեղաւոր Ամաղեկացիները նզովածի պէս ջարդէ, և անոնց դէմ պատերազմէ՛ ըրէ, մինչև
19 որ զանոնք բնաջինջ ընես. Իսկ դուն ինչո՞ւ համար Տէրոջը ձայնին չհազանդեցար չորիր, ու աւարին վրայ իյնալով՝ Տէրոջը առջևը չա-
20 րութիւն ըրիր։ Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին, ՅԱհա ես Տէրոջը ձայնին չհազանդեցայ ճամբան որ խրկեց, ան Ճամբան գացի, և Ամաղեկի թագաւորը Ագագը բերի, ու Ամաղեկը նզո-
21 վածի պէս բնաջինջ ըրի։ Սակայն ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովածներէն պինդ ադկինները՝ որ պահած Գաղգաղայի մէջ քու Տէր Աստուածդդ զոհ ընեն։ Եւ Սամուէլ ըսաւ, †Միթէ Տէրոջը առջևը ողջակէզները ու զոհերը Տէրոջը ձայնին չհազանդութիւն ընելու չափ

Ն · Ք · Ջ · Իբր 1079

†Ա Հմր 35։ Յն։ գ · 6, 7։ բ Թագ։ իդ · 16։
‡Ելս։ իր։ 16։ գ Թագ։ Թ · 6։
§Գլ · ժգ · 13։ Հմր 3, 9։
‖Հմր 35։ Գլ · ժգ · 1։
¶Ելս · ժե · 55։
†Եբր · Ձեռք
Ղ Յն · ժգ · 19։ Դատ · ժէ · 2։ Հռութ · գ · 10։
#Հմր 9, 21։ Յն · գ · 12։ Առակ · իբ · 13։
*Գլ · Թ · 21։
‡Եբր · Թէև
Յ Հմր 13։
Ն Հմր 15։
Ղ Սաղ · ծ · 8, 9։ Առակ · իա · 3։ Ես · ա · 11, 12, 13։ 16, 17։ Երեմ · է · 22, 23։ Միք · գ · 6, 7, 8։ Եբր · ժ · 6, 7, 8, 9։

Ն · ք · գՔ · ի՛ր 1079

= ՃՁ. ե · 1 : Ովս · գ · 6 : Ա՚ած · ե · 24 : Թ. 13 : Ժբ. 7 : Ա՚ար. Ժբ · 33 :

ՆԲ Օր · Ժբ · 10 :

* ԵՔ՛ր · ու նայնութիւն ու թեքա՚ փիմ

ՂԳԼ · Ժգ · 14 :

Լ Տ՚ես բ Թագ · Ժբ · 13 :

= Եր· իգ · 2 : Ընակ· իԹ. 25 : Ես · ծա. 12 ; 13 :

= Տ՚ես գԼ · բ · 30 :

Է գ Թագ · Ժա. 30 :

Ա ԳԼ · իբ · 17 , 18 : գ Թագ · Ժա. 31 :

բ Թես · իգ · 19 : Եզեկ · իգ · 14 : բ Տիմ. բ · 13 : Տիտ · ա · 2 :

յ Ցօհ. ե · 44 : Ժբ · 43 :

= Եր · Ժէ · 11 : Թես · Ժգ · 45 : Տ՚ես Դաա · ա · 7 :

Ֆ ԳԼ · Ժա · 4 :

+ Տ՚ես գԼ · ԺԹ · 24 :

ֈ Հմր 11 : Գր · Ժգ · 1 :

Ֆ Հմր 11 :

Համմոյ է . ահա "նաղաձադուԹիւնը՝ զոհէն , ու խօսք մորիկ ընելը

23 խոյերուն ճարպէն աղկէ է . Քանզի ապստամբուԹիւնը է կախարդուԹեան մեղքին պէս , ու կամաւորուԹիւնը * կռապաշտուԹեան պէս" է . որովհետև դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , ՚անիկայ ալ քեզ մերժեց՝ որ Թագաւոր չըլլաս :

24 Ետ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին , Մեղք գործեցի , որ Տէրոջը հրամանը ու քու խօսքերդ զանց ըրի . քանզի ՚ժողովուրդէն վախնալուս համար անոնց խօսքը մտիկ

25 ըրի : Ու հիմա կ՚աղաչեմ , իմ յանցանքս ներէ՛ , և իմ հետս դարձիր , որ Տէրոջը երկրպագուԹիւն

26 ընեմ : Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին , Ես քու հետդ չեմ գառնար . ՚քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր , Տէրն ալ քեզ մերժեց՝ որ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր չըլլաս :

27 Ու Սամուէլ դարձաւ որ Սաւուղէն ւովքն երԹայ . բայց անիկայ Հանոր վերարկուին ծայրէն բռնեց ,

28 որ պատռեցաւ : Ան ատենը Սամուէլ անոր ըսաւ , "Տէրը այսօր քու վրայէդ Իսրայէլին ԹագաւորուԹիւնը պատռեց , ու զանիկայ քեզմէ աղկէ եղող ընկերիդ տուաւ :

29 Եւ Իսրայէլին Ազաւնէը ՚ստուգ չզրուցեր , ու չզղջար . քանզի ա-

30 նիկայ մարդ չէ որ զղջայ : Եւ Սաւուղ ըսաւ , Մեղք գործեցի . կ՚աղաչեմ , հիմա իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջեւը ու Իսրայէլին առջեւը ՚զիս պատուէ՛ , և իմ հետս դարձիր , որ քու Տէր Աստուծոյդ

31 երկրպագուԹիւն ընեմ : Ու Սամուէլ Սաւուղին ետեւէն դարձաւ , և Սաւուղ Տէրոջը երկրպագուԹիւն ըրաւ :

32 Ետքը Սամուէլ ըսաւ ,՝ Ամաղկին Թագաւորը Ագագ բնակ քերէք . ու Ագագ քնքշուԹեամբ անոր մօտեցաւ . և Ագագ ըսաւ , Անշուշտ մահուան դառնուԹիւնը

33 անցած է : Բայց Սամուէլ ըսաւ , "Ինչպէս որ քու սուրդ կնիկները անզաւակ Թողուց , նոյնպէս ալ քու մայրդ կնիկներուն մէջը անզաւակ մնայ : Ու Սամուէլ Գագագացի մէջ Տէրոջը առջեւը կտոր կտոր ըրաւ Ագագը :

34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց , ու Սաւուղ իր տունը Տ՚Սաւուղին գաց

35 բաան ելաւ : Եւ Սամուէլ մինչեւ իր մահուան օրը մէյմէն ալ Սաւուղը չտեսաւ . բայց Սամուէլ ՚Սաւուղին համար սուգ կ՚ընէր . և Տէրը Տ՚Սաւուղը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր ընելուն գ ղջայ :

ԳԼ · ԺԶ

1 Սամուէլ Անատովթէ կը խրկուի զոհ մը մատուցանելու պատճառով ; ու ԲեԹղեհէմ կու գայ : 6 Անոր մարդկօրէն դատողուԹիւնը կը յանդիմնուի : 11 Սամուէլ ԴաւիԹը կ՚օծէ : 15 Սաւուղ ԴաւիԹը կանչել կու տայ որ զինքը Նեղող չար ոգիէն հանգստուԹիւն գտնէ :

1 Ետ Տէրը Սամուէլին ըսաւ , "Մինչեւ ե՞րբ Սաւուղին համար սուգ կ՚ընես . որովհետև Ես զանիկայ մերժեցի , որ Իսրայէլի վրայ չԹագաւորէ . Եղջիւրդ եղով լեցուր , ու եկուր քեզ ԲեԹղեհեմացի Ցեսսէին խրկեմ . քանզի Ո՚անոր որդւոցը մէկը ինծի Թագաւոր †ընտրեցի :

2 Ու Սամուէլ ըսաւ , Ի՞նչպէս երԹամ . ԹԷ որ Սաւուղ լսէ , զիս կը մեռցընէ . և Տէրը ըսաւ , ‡ Հեւոյ մէկ երինջ մը առ , ու ըսէ ԹԷ

3 Ե՚Տէրոջը զոհ ընելու եկայ . Եւ Ցեսսէն զոհին հրաւիրէ . ու Ես քեզի ընելու բանդ ես քեզի կը հասկըցընեմ . և Ե՚ինծի Ֆ՚օծես ան մարդը՝ որ քեզի պիտի ըսեմ :

4 Ու Սամուէլ Տէրոջը ըսածը ըրաւ , ու ԲեԹղեհէմ գնաց : Եւ քաղաքին ծերերը Էդղալով զանիկայ դիմաւորեցին , ու ըսին , Խա-

5 ղաղութեամբ եկար : Եւ անիկայ ըսաւ , Խաղաղութեամբ . Տէրոջը զոհ ընելու եկայ . Ժ՚սրբուեցէ՛ք ու իմ հետս զոհի եկէք . և Ցեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ , և անոնք զոհի հրաւիրեց :

6 Ու երբոր անոնք եկան , Է՚Եղիաբը տեսնելով՝ Ելաւ , Իրաւ որ Տէ-

7 րոջը օծեալը իր առջեւն է : Բայց Տէրը Սամուէլին ըսաւ , Է՚Անոր երեսութին ու հասակին երկայնութեանը մի՛ նայիր , քանզի ես զանիկայ անարդեցի . Ժ՚որովհետև մարդուն նայելը չըլլար . քանզի Ի՚մարդը ‖երեսցածին կը նայի , բայց Տէրը

8 Ֆ՚սրտին կը նայի : Եւ Ցեսսէ Յ՚Աբինադաբը կանչեց , ու զանիկայ Սամուէլին առջեւէն անցուց . և Սաա-Ել ըսաւ , Տէրը ասիկայ ալ

9 չԸնտրեց : Ու Ցեսսէ Ղ՚Սամման անցուց . և Սաա-Ել ըսաւ , Տէրը

10 ասիկայ ալ չընտրեց : Ու երբոր Ցեսսէ Սամուէլին առջեւէն իր եօԹը որդիները անցուց , Սամուէլ Ցեսսէին ըսաւ , Տէրը ասոնցմէ ՊՒը

11 չընտրեց : Եւ Սամուէլ Ցեսսէին ըսաւ , Տղաքներդ ա՞յդչափ են : Ու անիկայ ըսաւ , Ճ՚Ցակաւին պզտիկը մնաց , և ահա անիկայ ոչխարները կ՚արածէ : Ու Սամուէլ Ցեսսէին ըսաւ , Ֆ՚Մարդ խրկէ՛ ու զանիկայ բերել տուր . քանզի մինչ չէ որ անիկայ հոս չգայ , մենք սեղան

12 պիտի չնստինք : Ուստի Ֆ՚ղրկեց ու զանիկայ բերել տուաւ . և անիկայ Ֆ՚կարմիր էր ու աղուոր

Ն · ք · գՔ · ի՛ր 1063

= ԳԼ · Ժե · 35 :

Բ ԳԼ · Ժե · 23 :

Ֆ ԳԼ · Թ · 16 : գ Թագ· Թ · 1 :

Ր Ա՚ած · Հր · 70 : ԱԹ. 19 , 20 : Գոր · Ժգ · 22 :

† ԵՔ՛ր · ու նայ :

‡ ԵՔ՛ր · Հեւոյ քրդ

Ե ԳԼ · Թ · 12 : ի · 29 :

Ղ Եր· ը · 15 :

Ե ԳԼ · Թ · 16 :

Ը Գէ · իա · 1 :

Ի գ Թագ · բ · 13 : գ Թագ· Թ · 22 :

Ճ Եզ · ԺԹ · 10 , 14 :

Ձ ԳԼ · Ժե · 13 : ա Մն · իէ · 18 :

Ղ գ Թագ · Ժբ · 26 :

Ր Սաղ· ճԽէ· 10 , 11 :

Ձ Եա · Ծէ · 8 :

Ղ բ Կոր · Ժ · 7 :

‖ ԵՔ՛ր · այլ քերուն

Հգ Թագ · բ · 39 : ա Մն · իէ · 9 : Սաղ· է · 9 : Երեմ. Ժա. 20 : Ժէ. 10 : ի · 12 : Գոր· ա. 24 :

Ն ԳԼ · Ժէ · 13 :

Ղ ԳԼ · Ժէ · 13 : բ Թագ· Ժգ · 3 : ա Մն · բ · 13 :

ֆ ԳԼ · Ժէ · 12 :

Ֆբ Թագ · է · 8 : Սաղ· Հը· 70 :

յ ԳԼ · Ժէ · 42 : Երգ · է · 10 :

աչքեր ունէր , ու դէմքն ալ գեղեցիկ էր : 13 Ան ատենը Տէրը ըսաւ , Եղբ , ասիկայ օծէ , քանզի ասիկայ է : 14 Եւ Սամուէլ եղջիւրը առաւ , ու զանիկայ իր եղբարցը մէջ օծեց . ու ան օրէն ետքը Տէրոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ . ու Սամուէլ ելաւ Ռամա գնաց :

14 Եւ Տէրոջը Հոգին Սաւուղէն հեռացաւ . ու Տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը անոր նեղուցին : 15 Ու Սաւուղին ծառաները անոր ըսին , Ահա Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզ նեղու- 16 թիւն կու տայ . Մեր տէրը նիր առջևը եղող ծառաներուն ըսուցէ՝ որ աղէկ քնարահար մը փնտռեն , ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ ան չար ոգին բու վրադ գայ , անիկայ իր ձեռքովը նուրբ զարնէ , ու 17 դուն հանգստանաս : Եւ Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ , Հիմա ինծի մէկ աղէկ քնարահար մը գտէք , ու զանիկայ ինծի բերէք : 18 Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ահա Բեթղէհեմացի Յեսսէին մէկ տղան տեսայ , որ քնար զարնելը գիտէ , ու ա- նիկայ զօրաւոր , պատերազմող , ճարտասան , ու գեղեցիկ տեսքով կարճ մըն է , և ԷՏէրը անոր հետն 19 է : Ու Սաւուղ Յեսսէին պատգամներ խրկեց ու ըսաւ , Ոչխարներուն քովը դտնուող տղադ 20 Դաւիթը ինծի խրկէ : Եւ Յեսսէ էշեր մը հաց , տիկ մը գինի , ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ իշու վրայ բեռնաւորեց , ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սա- 21 ուղին խրկեց : Եւ Դաւիթ Սաուղին եկաւ , ու անոր առջևը կայնեցաւ : Եւ Սաուղ զանիկայ շատ սիրեց , ու Դաւիթ անոր կապարճակիրը եղաւ :

22 Եւ Սաւուղ Յեսսէին հրէշտ խըրկեց ըսելով , Դաւիթը թող իմ առջևս կայնի , քանզի անիկայ իմ 23 առջևս շնորհք գտաւ : Ու երբոր Աստուծմէ չար ոգին Սաւուղին վրայ կու գար , Դաւիթ քնարը կ՚առնէր , ու իր ձեռքովը կը զարնէր . և Սաւուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար , և չար ոգին անոր վրայէն կ՚երթար :

ԳԼ . ԺԷ

1 Իսրայէլացւոց ու Փղշտացւոց բանակները պատերազմելու պատրաստուած ըլլալով , 4 Գողիաթ հպարտութեամբ կու գայ մեծամարտութեան հրաւիրելու : 12 Դաւիթ՝ իր հօրմէն եղբայրները տեսնելու խրկուելով՝ մեծ մարտութեան մտնելու կը համարձակի : 28 Եղիաբ կը յանդիմանէ զանիկայ : 30 Դաւիթ Սաուղին առջևը կը բերուի , 32 ու հոն իր վստահութեան իրաւունքը կը ցուցընէ . 38 առանց զէնքի՝ հաւատքով զօհաւորուած , ան հսկան կը սպաննէ : 55 Սաուղ Դաւիթին վրայով տեղեկութիւն կը ստանայ :

1 Ու Փղշտացիք ժողվեցին իրենց զօրքերը պատերազմելու համար , ու Ցուդայի Սոքովին մէջ ժողվուեցան . և Սոքովի ու Ազեկայի միջտեղը Ափեսդոմին բանակեցան : 2 Եւ Սաուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան , ու Էլայի հովիտին մէջ բանակեցան . և փըղշտացւոց դէմ պատերազմ ընելու համար կարգաւ շարուեցան : 3 Ու Փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին , ու Իսրայէլացիք միւս կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին . ու 4 հովիտը անոնց միջն էր : Եւ Փղշտացւոց բանակէն Գողիաթ անունով՝ վեց կանդուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գեթացի 5 ախոյեան մը ելաւ . Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար , ու հիւսուած զրահ մը հագեր էր . ու անոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը 6 հինգ հազար սիկղ էր : Եւ ոտքերուն վրայէն պղնձէ առնապաններ , և ուսոցը մէջ պղնձէ նետազրդ մը 7 ունէր : Ու Անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր , ու նիզակին տէգը վեց հարիւր սիկղ երկաթ էր . և անոր վահանը կրողը 8 անոր առջևէն կ՚երթար : Անիկայ եկաւ կայնեցաւ , ու Իսրայէլի դունդերուն կանչելով՝ անոնց ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ելլէք եք , ու դունդերով շարուեր էք . միթէ ես Փղշտացի չե՞մ , ու դուք Սաուղին ծառաները չէք . ձեր մէջէն մարդ մը ընտրեցէք , որ իջնէ ինծի հետ ճա- 9 մարտի . թէ որ կարող ըլլայ ինծի հետ ճեգկուելու , ու զիս մեռցընէ , ան ատենը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք . բայց թէ որ ես յաղթեմ ու զանիկայ մեռցընեմ , ան ատենը դուք մեզի ծառայ ըլլաք ու ծառայութիւն ը- 10 նէք : Եւ ան Փղշտացին ըսաւ , Ես այսօր Իսրայէլի դունդերը նախատեցի . ինծի մէկ մարդ մը տուէք , որ իրարու հետ ճեճ- 11 կունք : Ու երբոր Սաուղ ու բոլոր Իսրայէլ Փղշտացիին ասոնք խօսքերը լսեցին , զարհուրեցան ու խիստ վախցան :

12 Եւ Դաւիթ Եփրաթացի՝ այսինքն Ցուդայի Բեթղէհեմացի Յեսսէ անունով Էմարդու մը որդի էր . անիկայ Ութ որդի ունէր , ու ա- նիկայ Սաուղին օրերը մարդոց մէջ 13 ծեր մարդ կը սեպուէր : Եւ Յեսսէին իրեք մեծ որդիները էր գնացին

ա Գլ . ԺԶ . 5 :

բ Ցես . ԺԵ . 35 : բ Մն . Իշ . 18 : գ Պն . Ժա . 13 :

դ Բ Թագ . Խ . 19 :

ե Ցես . Ժա . 22 :

զ Կ՚ասպար

է Բ Թագ . Խ . 19 :

ը Գլ . Ժա . 1 :

թ Հմր 26 : ի Թագ . Խ . 21 :

ժ Ծն . Լե . 19 :

ի Հմր 58 : Հռութ . գ . 22 : Գլ . Ժզ . 1 , 18 :

լ Գլ . Ժզ . 10 , 11 : Տես ա Մն . բ . 13 , 14 , 15 :

ա Գլ . Թ . 17 : Ա Գլ . Ժ . 1 : Սաղ . ԽԹ . 20 :

բ Տես Թուս . Իէ . 18 : Դատ . Ժա . 29 : Ժգ . 25 : Ժգ . 6 : Գլ . Ժ . 6 , 10 :

ԽԲ 1065

գ Տես Գէ . Ժա . 6 : Ժբ . 12 : Իբ . 15 : Դատ . Ժզ . 20 : Սաղ . Ծա . 11 :

դ Դատ . Թ . 23 : Գլ . Ժբ . 10 : ԺԹ . 9 :

* Կա՛ զանիկայ կը զարհուրեցընէր :

ե Ծն . Խա . 46 : Հմր 21 , 22 : Դ Թագ . Ժ . 8 :

զ Հմր 23 : Դ Թագ . Փ . 15 :

† Եբէր . քեզի աղեկ ըլլայ :

է Գլ . Ժէ . 32 , 34 , 35 , 36 :

ը Գլ . Դ . 19 : Ժբ . 12 , 14 :

թ Հմր 11 : Գլ . Ժէ . 15 , 34 :

ժ Տես Գլ . Ժ . 27 : Ժէ . 18 : Ծն . Խգ . 11 : Ելակ . Ժբ . 16 :

ի Ծն . Խա . 46 : Դ Թագ . Ժ . 8 : Ելակ . Իբ . 29 :

լ Հմր 14 , 16 :

ն · ք · գՁ · Ի՛ր 1063

ելլելով՝ Սաւուղին ետևէն պատե-
րազմի գացեր էին . և պատերազմի
գացող Իրեք որդւոցը անունները՝
անդրանկանը Եղիաբ, երկրորդինը
Աբինադաբ, և երրորդինը Սամմա
14 ը . Ու Դաւիթ անոր պինտ պըղ-
տիկն էր . և իրեք մեծերը Սաւու-
15 ղին ետևէն գացին . Բայց Դաւիթ՝
Սաւուղին քովէն ելլելով՝ Բեթլե-
ե ԳԼ · ԺԷ · 19 ։ հեմ գարձեր էր , ե որ իր հօրը ոչ-
16 խարները արածէ : Եւ ան Փղշտա-
ցին քառասուն օր առտու ու իրի-
կուն կը մօտենար , ու պանդխտ Դնա-
մարտութեան հրաւիրելով կը կայներ :
17 Եւ Յեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին
ըսաւ , Քու եղբարցդ համար աս
մէկ արդու բոհրած ցորենը ու աս
տասը հացը առ , բանակը վազէ
18 եղբարցդ գոը : Եւ աս տասը
գլուխ պանիրը անոնց հազարապե-
տին տար , ու նայէ որ եղբայր-
ի Յեր · Լե · 14 ։ ներդ ողջ առողջ են , ու անոնցմէ
19 նշան առ : Եւ Սաւուղ ու անոնք
ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները
Ելայի հովտին մէջը Փղշտացւոց
հետ պատերազմ կ'ընէին :
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ
ելաւ , ոչխարները պահապան հով-
ի Թագ · ԻԹ · 5 ։ ւին թողուց , ու ան բանէրը առաւ
գնաց , ինչպես որ Յեսսէ իրեն
ապսպրեր էր . ու երբոր հկատբե-
րուն տեղը հասաւ , զօրքերը կար-
գաւ կը շարուէին , ու պատերազմի
համար բարձր ձայնով կ'աղաղա-
21 կէին . Քանզի Իսրայէլ ու Փղշտա-
ցիք զօրք զօրքի դէմ գունդեր
22 շարեր էին : Եւ Դաւիթ իր վրա-
յէն ամաններուն վրայ ասնելով՝ ա-
մաններու պահապանին ձեռքը
յանձնեց , և դէպ ի գունդը վա-
ի Տես Դատ · ԺԸ · 15 ։ զեց , ու գնաց ն իր եղբայրներուն
23 ողջունելիւնը հարցուց : Ու երբոր
անիկայ անոնց հետ կը խօսէր , ա-
հա ան Փղշտացի ախոյեանը Գո-
ղիաթ անունով՝ ար Գէթ ի Փղշտէն
էր , Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ ,
ղ Հմր 8 ։ և ան նոյն խօսքերուն պէս զրուա-
24 ցեց . ու Դաւիթ լսեց : Եւ Իսրա-
յէլի բոլոր մարդիկները երբոր ան
մարդը տեսան , անոր երեսէն փա-
25 խան ու զարհուրեցան : Եւ Իս-
րայէլի մարդիկները ըսին , Ա՛ս
ելլող մարդը տեսաք , որ Իսրայէլը
նախատելու կ'ելլէ . ով որ զանի-
կայ մեռցընէ , թագաւորը մեծ
հարստութիւնով պիտի հարստա-
ցընէ զանիկայ , ու ի՛ր աղջիկը
ե Յես · Ժե · 16 ։ անոր պիտի տայ , և անոր հօրը
տունը Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի
26 ընէ : Ու Դաւիթ իր քովը եղող
մարդիկներուն հետ խօսեցաւ ու
ըսաւ , Ա՛ն Փղշտային մեռցընող և
ի Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող

մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ . քանզի
ա՛ս անթլփատ Փղշտացին ո՛վ է՝
որ Կենդանի Աստուծոյն զօրքե-
27 րը նախատէ : Ու Ժողովուրդը նոյն
խօսքերը զրուցեց անոր ու ըսաւ ,
Ջանիկայ մեռցընող մարդուն այն-
28 պէս պիտի ըլլայ : Եւ անոր մեծ
եղբայրը Եղիաբ երբոր լսեց անոր
խօսքը ան մարդիկներուն հետ ,
Նաստիկ բարկութեամբ Դաւի-
թին սրդողեցաւ Եղիաբ , ու ը-
սաւ , Դուն ինչո՞ւ հոս իջար , և ան
քիչ ոչխարները անապատին մէջը
որո՞ն ձգեցիր . Ես քու հպարտու-
թիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գի-
տեմ . անտարակոյս դուն պատե-
29 րազմը տեսնելու իջար ես : Եւ
Դաւիթ ըսաւ , Հիմա ի՞նչ ըրի .
30 աս *իսօք չէ՞ : Ու անոր քովէն
* կամ՝ ի-
րաւունքով
մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ , և
ը Նոյն խօսքերը զրուցեց , ու ժողո-
ղ Հմր 26 ,
27 ։ վուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս
պատասխան տուին անոր :
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լը-
սուեցան . ու երբոր Սաւուղին առ-
ջևը պատմեցին , Սա՛ո՛ւղ իր ետևը
32 բերել տուաւ զանիկայ : Եւ Դա-
ւիթ Սաւուղին ըսաւ , Ձմսոր պատ-
ճառաւը բնաւ մէկ մարդու մը սիր-
տը չկոտրի . Քու ծառադ պիտի եր-
ի Օբ · ի · 1 , 3 ։ թայ , ու ան Փղշտային հետ ծեծ-
33 կուի : Եւ Սաւուղ Դաւիթին ը-
սաւ , Դուն չես կրնար ան Փղշտա-
ցիին վրայ երթալ , ու անոր հետ
ծեծկուիլ , քանզի դուն մանուկ ես ,
ու անիկայ իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմող մարդ մըն է : Եւ
Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին , Քու
ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները
կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ
կու գար , և հօտերէն ոչխար կը
35 տաներ , Ես անոր ետևէն երթալով՝
զանիկայ կը զարնէի , ու անոր բեր-
նէն կ'ազատէի . ու երբոր անիկայ
իմ վրաս յարձակէր , զանիկայ մօ-
րուքէն կը բռնէի , կը զարնէի ու
36 կը մեռցընէի : Քու ծառադ ա-
ռիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ .
ու աս անթլփատ Փղշտացին ալ
անոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ .
քանզի կենդանի Աստուծոյն զօր-
37 քերը նախատեց : Եւ Դաւիթ ը-
սաւ , Վանիւծին ու արջէն ձեռքէն
զիս ազատող Տէրը աս Փղշտացիին
ձեռքէն ալ պիտի ազատէ : Եւ
Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ , Գնա ,
38 ու Տէրը քու հետդ ըլլայ : Եւ
Սաւուղ իր հանդերձները Դաւիթին
հագցուց , ու անոր գլուխը մէկ
պղնձէ սալաւարտ մը դրաւ , ու ա-
39 նոր զրահ ալ հագցուց : Եւ Դաւիթ
հանդերձներուն վրայէն Սա՛ո՛ւղին
սուրը մէջքը կապեց , ու սկսաւ քա-

ն · ք · գՁ · Ի՛ր 1063

յ ԳԼ · ԺԷ · 6 ։
ն Ը Օր · ե · 26 ։
շ Հմր 10 ։
ո Հմր 25 ։
չ Ծն · լԷ · 4 , 8 , 11 ։ Ա՛ստ · ժ · 36 ։
պ Հմր 26 ,
27 ։
ռ ԳԼ · ԺԷ · 18 ։
ս Տես Թոս · ԺԷ · 32 ։ բ Օր · Թ · 2 ։
վ Տես · Ժե · 32 ։ ր Ա՛մ · իբ · 11 , 16 ։
ց Ա՛մ · Ժ · 13 ։ ա Մն · իբ · 11 , 16 ։

լել , քանզի սորված չէր . ու Դաւիթ Սաւուղին ըսաւ , Ասոնցմով չեմ կրնար քալել , քանզի սորված չեմ . ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց ։

40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ , ու հեղեղատէն իրեն համար հինգ հատ դայլախազ քար ընտրեց , ու զանոնք իր հովուական ամանին՝ այսինքն մախաղին մէջը դրաւ , ու պարսը ձեռքը բռնելով Փղշտացիին

41 մօտեցաւ ։ Եւ Փղշտացին ալ եկաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ . և անոր վահանը վերցնող մարդը առջեւն էր ։

42 Նոր առջևն էր ։ Ու երբոր Փղշտացին նայեցաւ ու Դաւիթը տեսաւ , զանիկայ արհամարհեց . քանզի անիկայ պ կարմիր դունով ու գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր ։

43 Եւ Փղշտացին ըսաւ Դաւիթին , Միթէ ես շուն եմ՝ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս . ու Փղշտացին իր աստուածներովը Դաւիթը նզո-

44 վեց ։ Եւ Փղշտացին ըսաւ Դաւիթին , Ինծի եկուր , ու քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն ու

45 դաշտի գազաններուն տամ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ Փղշտացիին , Դուն ինծի սրով , նիզակով ու գեղարդով կու գաս . բայց ես զօրութեանդ Տէրոջը՝ քու Նախատած Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն

46 անունովը քեզի կու գամ ։ Այսօր Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի մատնէ՝ . ու ես քեզ պիտի մեռցընեմ , ու վրայիդ դլուխդ պիտի առնեմ . և Փղշտացւոց բանակին դիակունքը այսօր երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ . որպէս զի բոլոր երկիրը դիտնայ որ Իսրայէլի Աստուած կայ .

47 Եւ աս բոլոր ժողովքը դիտնան որ Տէրը սրով ու նիզակով չազատեր . քանզի պատերազմը Տէրոջն է , ու անիկայ ձեզ մեր ձեռքը պի-

48 տի մատնէ ։ Ու երբոր Փղշտացին ելաւ ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ , Դաւիթ ալ շուտով պատերազմի ասպարէզը վազեց Փղշտացիին դիմաւորելու ։

49 Եւ Դաւիթ իր ձեռքը իր մախաղին մէջը խոթեց , ու անկէ քար մը առաւ , և ջնդիկայ պարսով նետեց , ու Փղշտացիին ճակատը զարկաւ . և քարը անոր ճակատին մէջը մնաւ , ու անիկայ

50 երեսի վրայ գետինը ինկաւ ։ Այսպէս Դաւիթ պարսով ու քարով Փղշտացիին յաղթեց . և զարկաւ Փղշտացին ու մեռցուց զանիկայ . բայց Դաւիթին ձեռքը սուր չկար ։

51 Եւ Դաւիթ վազելով Փղշտացիին վրան կայնեցաւ , ու անոր սուրը առաւ , պատեանէն հանեց , ու

զանիկայ մեռցընելէն ետքը գլուխը անով կտրեց ։ Եւ Փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնի-

52 լը տեսնելով՝ խափան ։ Ան ատենը Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկները ելան , և աղաղակներով մինչև Հովիտը ու մինչև Ակկարոնի դռները Փղշտացիները հալածեցին . և Փղշտացւոց մեռնողները Շաադարիմի ճամբան վրայ , ու մինչև Գէթ ու

53 Ակկարոն ինկան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Փղշտացիները հալածելէն ետ դարձան , ու անոնց բանակը

54 կողոպտեցին ։ Եւ Դաւիթ Փղշտացիին գլուխը առաւ , ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ . բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ ։

55 Ու երբոր Սաւուղ Դաւիթը տեսաւ , որ Փղշտացիին դէմ ելեր է , Աբեներ զօրավարին ըսաւ , ՈվՆերէնե՛ր , Աբեներ ասոնին որմէն տղան է ։ Ու Աբեներ ըսաւ , կենդանի է քու անձդ , ովի-

56 թազաւոր , որ չեմ գիտեր ։ Եւ թազաւորը ըսաւ , Հարցուր թէ

57 աս պատանին որմէն տղան է ։ Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին մեռցընելէն ետ դարձաւ , Աբեներ առաւ զանիկայ , ու Սաւուղին առջևը տարաւ . Ու Փղշտացիին գլուխը

58 իր անոր ձեռքն էր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ անոր , Որմէն տղան ես դուն պատանի ։ Ու Դաւիթ ըսաւ , Ես ծառայիդ Յեսսէացիին Յեսսէին տղան եմ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Յովնաթան Դաւիթը կը սիրէ ։ 5 Սաւուղ Դաւիթին եղած գովաբանութեանը համար կը նախանձի , 19 ու իր քարկութեան ատենը կ'ուզէ զանիկայ մեռցընել ։ 12 Սաւուղ կը վախնայ անոր բարի յաջողութեանը համար , 17 ու անոր իր աղիկը տալ կ'ուզէ որ անոր օրհնայի մը ըլայ ։ 22 Դաւիթ Յանդուգնելով թագաւորին փեսայ ըլլալու , կ'երթայ Փղշտացւոցմէ երկու հարիւր անթլփատութիւն կը բերէ՝ Սեղբոնին օժիտ ըլլալու Յամար ։ 28 Սաւուղին ատելութիւնը , ու Դաւիթին փառքը կ'աւելնայ ։

1 Եւ երբոր Սաւուղին հետ խօսիլը լմընցուց , Յովնաթանին սիրտը Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ , ու Յովնաթան իր անձին

2 պէս սիրեց զանիկայ ։ Եւ նոյն օրը Սաւուղ զանիկայ առաւ , ու թող չտուաւ որ իր հօրը տունը դառ-

3 նայ ։ Եւ Յովնաթան Դաւիթին հետ ուխտ ըրաւ . քանզի իր անձին

4 պէս կը սիրէր զանիկայ ։ Ու Յովնաթան իր վրայի վերարկուն հանեց , և զանիկայ ու իր հանդերձները մինչև իր սուրը , իր աղեղը ու

5 իր գօտին Դաւիթին տուաւ ։ Եւ Դաւիթ ամէն տեղ կ'երթար , ուր

ԲՍաղ · ՃԻԳ · 4 ։ ա Կոր · ա · 27 , 28 ։ ՅԳԼ · ԺԷ · 12 ։

ՀԳԼ · ԻԳ · 15 ։ բ Թագ · գ · 8 ։ Թ · 8 ։ ԺԷ · 9 ։ դ Թագ · ը · 13 ։

ՃԳ Թագ · ի · 10 , 11 ։

Ըբ Թագ · ԻԲ · 33 , 35 ։ Սաղ · ՃԻԳ · 8 ։ ՃԻԶ · 1 ։ բ Կոր · ժ · 4 ։ ԵՒԲ · ժա · 33 , 34 ։

ՈՀՇՐ 10 ։

* ԵՔԲ · ԻՄ ձեռքիս մէջպիտի գոյ ։

Ֆ բ Օր · ԻԲ · 26 ։

ՑՅես · դ · 24 ։ գ Թագ · ը · 43 ։ ԺԲ · 36 ։ դ Թագ · ԺԲ · 19 ։ Ես · ՅԲ · 10 ։

ԲՍաղ · ԽԳ · 6 , 7 ։ Ովս · ա · 7 ։ Զաք · գ · 6 ։

ՃԲ Մ · ի · 15 ։

ՂԳԼ · ԻԱ · 9 ։ ՏԵս Դաւ · դ · 31 ։ ԺԼ · 15 ։ ԳԼ · ԻԳ · 21 ։

ՀՍ՛ զէնքերը ,

որ Սաւուղ զանիկայ կը խրկէր . ու
ը իմաստութեամբ կը վարուէր . և
Սաւուղ զանիկայ պատերազմական
մարդիկներուն վրայ կեցուց , ու
բոլոր ժողովուրդին ու Սաւուղին
ծառաներուն ալ հաճոյ եղաւ :
6 Ու երբոր Դաւիթ Փղշտացին
մեռցընելէն կը դառնար , ու ջրէ-
րը կու դային , Իսրայէլի բոլոր քա-
ղաքներէն Կնիկները երգելով ու
պար բռնելով , թմբուկներով ,
ուրախութեամբ ու ծնծղաներով
Սաւուղ Թագաւորը դիմաւորելու
7 գան : Եւ Ղպար բռնող կնիկները
պատասխան տալով կ'երգէին ու
կ'ըսէին , Սաւուղ իր հազարա-
ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր
8 բիւրաւորները : Եւ Սաւուղ խիստ
բարկացաւ , ու աս խօսքին համար
ը դժուարեցաւ , ու ըսաւ , Բիւրա-
ւորները Դաւիթին տուին , ու հա-
զարաւորները ինծի տուին . ու հի-
մա Ի՞նչ թագաւորութենէ ուրիշ է՞նչ
9 պակաս ունայ : Եւ ան օրէն
յետքը վեր Սաւուղ ծուռ աչքով կը
նայէր Դաւիթին :
10 Ու հետեւեալ օրը Սաւուղին վրայ
Աստուծմէ չար ոգի եկաւ , ու
տանը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ .
և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս
իր ձեռքովը ի նուագ կը զարնէր . Ու
11 Սաւուղին ձեռքը նիզակ կար : Եւ
Սաւուղ Ի՛նիզակը նետեց՝ ըսելով ,
Դաւիթը պատին վրայ պիտի դա-
մեմ . բայց Դաւիթ անոր երեսէն
երկու անգամ մկկրի քաշուեցաւ :
12 Ուստի Սաւուղ Ի՛Դաւիթին երեսէն
կը վախնար . քանզի Տէրը անոր
հետն էր , բայց Սաւուղէն հեռա-
13 ցեր էր : Եւ Սաւուղ զանիկայ իր
քովէն հեռացուց , ու զանիկայ
հազարապետ ըրաւ . ու Ի՛անիկայ
ժողովուրդին առջեւը կ'ելլէր կը
14 մտնէր : Եւ Դաւիթ իր ամէն ճամ-
բաներուն մէջ Ի՛իմաստութեամբ
կը վարուէր . ու Տէրը անոր հետն
15 էր : Եւ Սաւուղ անոր այնքան ի-
մաստութեամբ վարուիլը տեսնե-
16 լով , անոր երեսէն կը վախնար : Ու
բոլոր Իսրայէլ և Յուդա Դա-
ւիթը կը սիրէին . քանզի անոնց
առջեւը անիկայ կ'ելլէր կը մտնէր :
17 Եւ Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ , Ը-
հա իմ մեծ աղջիկս Մերովբը Ի՛քե-
զի կնիկ պիտի տամ . միայն Թէ
դուն ինծի զօրաւոր մ'ըլլ մը եղիր ,
ու Տէրոջը պատերազմները պատե-
րազմէ . քանզի Սաւուղ ըսաւ ,
Ձանոր վրայ իմ ձեռքս չելլայ , այլ
Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ելլ-
18 լայ : Եւ Դաւիթ Սաւուղին ըսաւ ,
Ես ո՞վ եմ , ու իմ կեանքս Ի՛ՙ
իմ Հօրս ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ
ի՞նչ է՝ որ թագաւորին փեսայ ըլ-
19 լամ : Եւ Սաւուղին աղջիկը Մե-
րովբ Դաւիթին տրուելու առտնը՝
Մաուղացի Ադրիէլին տրուե-
ցաւ :
20 Ձու Սաւուղին Մեղքոզ աղջիկը
կը սիրէր Դաւիթը . ու երբոր Սա-
ւուղին իմացուցին , աս բանը ա-
21 նոր աչքերուն հաճոյ երեւցաւ : Եւ
Սաւուղ ըսաւ , Ես զանիկայ անոր
տամ՝ որ անոր որոգայթ ըլլայ ,
ու Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ
ըլլայ : Ուստի Սաւուղ Դաւիթին
ըսաւ , Ինծի Ղայսօր * երկրորդ փե-
22 սայ եղիր : Եւ Սաւուղ իր ծա-
ռաներուն հրամայեց , որ Դաւի-
թին հետ ծածկաբար խօսին , ու
ըսեն , Ահա թագաւորը քեզի հաճ-
ներ է՛ , ու անոր բոլոր ծառաները
քեզ կը սիրեն . ուստի հիմա թա-
23 գաւորին փեսայ եղիր : Եւ Սաւու-
ղին ծառաները աս խօսքերը Դա-
ւիթին ականջներուն զրուցեցին .
ու Դաւիթ ըսաւ , Թագաւորի
փեսայ ըլլալը ձեր աչքին պզտիկ
բան կ'երեւնայ . քանզի ես աղքատ
24 ու աննշան մարդ մըն եմ : Եւ
Սաւուղին ծառաները անոր իմա-
ցուցին ու ըսին , Դաւիթ այսպէս
25 խօսեցաւ : Եւ Սաւուղ ըսաւ ,
Դաւիթին այսպէս ըսէք . Թագա-
ւորը Ո՛ՙրիչ օժիտ չուզեր , բայց
միայն Փղշտացւոց Հարիւր ան-
թլփատութիւնը , որպէս զի Ի՛թա-
գաւորին Թշնամիներէն վրէժ առ-
նուի . (ու Սաւուղ կը խորհէր
Դաւիթը Փղշտացւոց ձեռքը
26 մատնել՚ :) Ու երբոր անոր ծա-
ռաները աս խօսքերը Դաւիթին ի-
մացուցին , աս բանը Դաւիթին
աչքերուն աղէկ երեւցաւ որ Թա-
գաւորին փեսայ ըլլայ : Ուստի
27 օրերը լմննալէն առաջ՝ Դաւիթ
եղաւ , ու իր մարդիկներովը ղը-
նաց , և Փղշտացիներէն երկու հա-
րիւր մարդ մեռցուց . ու Դաւիթ
անոնց անթլփատութիւնները բե-
րաւ , ու զանոնք լման թագաւո-
րին տուին , որ Թագաւորին փեսայ
ըլլայ : Ուստի
28 աղջիկը կնիկ տուաւ անոր : Եւ
Սաւուղ երբոր տեսաւ ու հասկը-
ցաւ որ Տէրը Դաւիթին հետն է ,
ու Սաւուղին Մեղքոզ աղջիկը զա-
29 նիկայ կը սիրէ , Սաւուղ՝ ալ աւե-
լի վախցաւ Դաւիթէն . և Սաւուղ
շարունակ Դաւիթին Թշնամու-
30 թիւն կ'ընէր : Ու Փղշտացւոց իշ-
խանները ելան , և անոնց ելլելէն
ետքը Դաւիթ Սաւուղին ամէն
ծառաներէն աւելի ի՛իմաստու-
թեամբ կը վարուէր . ու անոր ա-
նունը շատ Հռչակաւոր եղաւ :

ն . ք . ղբ . իբր 1063

դ Հմր 14 , 15 , 30 :

է Եզ . ժե . 20 : Դատ . ժա . 34 :

ը Եզ . ժե . 21 :

թ Գլ . իա . 11 : Ի Թ . 5 :

ժ Ծող . դ . 4 :

ի Գլ . ժե . 28 :

ի Գլ . ժզ . 14 :

լ Գլ . ժթ . 24 : գ Թագ . ժը . 29 : Գոր . ժզ . 16 :

լ Գլ . ժթ . 9 :

խ Գլ . ժթ . 10 : ի . 33 : Ռահ . իե . 4 :

ծ Հմր 15 , 29 :

կ Գլ . ժզ . 13 , 18 :

հ Գլ . ժզ . 14 : իը . 15 :

յ Հմր 16 : Թոս . իէ . 17 : բ Թագ . ե . 2 :

ղ Հմր 5 :

ճ Ծն . լթ . 2 , 3 , 23 : Ցես . զ . 27 :

մ Հմր 5 :

յ Գլ . ժե . 25 :

ն Թոս . լբ . 20 , 27 , 29 : Գլ . իե . 28 :

շ Հմր 21 , 25 : բ Թագ . ժբ . 9 :

ո Ցես Հմր 23 : Գլ . Թ . 21 : բ Թագ . է . 18 :

ն . ք . ղբ . իբր 1063

ղ Դատ . է . 22 :

ղ բ Թագ . իա . 8 :

ղ Հմր 28 :

ո Եզ . ժ . 7 :

ո Հմր 17 :

վ Ցես Հմր 26 :

* Կամ՝ երկու աղջիկնե-
րուս մէկովը

ո Ծն . լդ . 12 : Եւ . իբ . 17 :

բ Գլ . ժզ . 24 :

ց Հմր 17 :

† Կամ՝ ձեռ-
քովը կոր-
ընցընել :

ը Ցես Հմր 21 :

ֆ Հմր 13 :

+ բ Թագ . գ . 14 :

օ բ Թագ . ե . ժ . 1 :

ֆ Հմր 5 :

ո Գլ . իվ . ա . 13 : Սաղ . ճժզ . 15 :

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԺԸ ՏԱՐԻ 1063

ԳԼՈՒԽ

1 Յոհաննէս կը պատմէ իր հօրը դիտաւորութիւնը՝ զանիկայ մեռցնելու վերայով · 4 իր հայրը հաւատքեան կը համոզէ : 8 Նոր պատերազմի մը մէջ Դաւիթ յաղթութիւն գտնելով՝ Սաւուղին անհրաժարկութիւնը անոր դէմ կը բորբոքի : 12 Մեղադրող Դաւիթին անկողնին մէջ արձան մը դնելով՝ իր հայրը կը խաբէ : 18 Դաւիթ Նաւաթ կու գայ Սամուելին : 20 Դաւիթը բռնելու համար Սաւուղին խրկած մարդիկը 22 ու Սաւուղ ինքն ալ կը մարգարէանան :

1 Յետ Սաւուղ իր որդւոյն Յոնաթանին ու իր ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցրնեն :
2 Բայց Սաւուղին որդին Յոնաթան Դաւիթը շատ կը սիրէր . ու Յոնաթան Դաւիթին իմացուց ու ըսաւ , Իմ հայրս Սաւուղ քեզ մեռցրնել կ'ուզէ . ուրեմն հիմա մինչև առաւոտ զգոյշ կենաս , ու մէկ ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ .
3 Ու ես ելլեմ , և քու նստած արտիդ մէջը հօրս քովը կայնիմ , ու քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ , և ինչ որ իմանամ , քեզի պատմեմ :
4 Ու Յոնաթան Դաւիթին վրայով աղէկ խօսեր զրուցեց իր հօրը Սաւուղին , և անոր ըսաւ , Ով թագաւոր՝ էքդու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի՛ գործեր . քանի անիկայ քեզի դէմ մեղք մը չըրաւ , ու անոր գործքերը քեզի շատ
5 աղէկ են : Ինչու որ Ա՛ր հոդին ձեռքին մէջը դրաւ , ու Ը փղշտացին զարկաւ , և Ցհերը բոլոր Իսրայէլին մէկ մեծ փրկութիւն մը ընորհեց . դուն տեսար և ուրախացար . Ե՛ւ ինչո՞ւ համար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցրնելով՝ Ըանմեղ արիւնի մեղք պիտի
6 մնենս : Եւ Սաւուղ Յոնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ . ու Սաւուղ երդում ըրաւ՝ ըսելով , Ցհըրը կենդանի է որ անիկայ պիտի
7 չմեռցուի : Եւ Յոնաթան Դաւիթը կանչեց , ու Յոնաթան ասոնք բոլոր խօսքերը անոր պատմեց . և Յոնաթան Դաւիթը Սաւուղին տարաւ , ու անիկայ Ա՛ռջինին պէս անոր առջևը կը կայներ :
8 Եւ նորէն պատերազմ եղաւ . ու Դաւիթ ելաւ փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ , ու անոնց մէջը մէկ մեծ կոտորած մը ըրաւ . և
9 անոնք անոր առջևէն փախան : Ու Ա՛Սաւուղին վրայ Տէրոջմէ չար ոգի եկաւ . և անիկայ իր տունը կը նստեր , ու նիզակը իր ձեռքն էր . Դաւիթ ալ իր ձեռքովը նուագա-
10 րանը կը զարնէր : Եւ Սաւուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ , ու պատին վրայ ֆ՛ածէ . բայց անիկայ Սաւուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ , և Սաւուղ նիզակը պատին զարկաւ . ու Դաւիթ փախաւ , և այն գիշերը ազատեցաւ :
11 Բայց Սաւուղ Դաւիթին տունը մարդիկներ խրկեց , որ զանիկայ պաշարեն , ու առաւօտուն մեռցրնեն : Սակայն Դաւիթին կնիկը Մեղադրող անոր իմացուց ու ըսաւ , Թէ որ աս գիշեր քու անձդ չազատես , վաղը քեզ պիտի մեռ-
12 ցրնեն : Ուստի Մեղադրող Դաւիթ պատուհանէն վար իջեցուց . և անիկայ գնաց՝ փախաւ ու ազա-
13 տեցաւ : Ու Մեղադրող մէկ *արձան մի առաւ , և զանիկայ անկողնին մէջը դրաւ , ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ , և զա-
14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց : Ու երբոր Սաւուղ մարդիկներ խրկեց Դաւիթը բռնելու համար , անիկայ
15 ըսաւ , Հիւանդ է : Եւ Սաւուղ նորէն մարդիկներ խրկեց Դաւիթը տեսնելու համար , ու ըսաւ , Զանիկայ անկողնովը բնծի՛ բերէք , որ
16 մեռցրնեմ : Ուստի ան մարդիկները եկան . և ահա անկողնին մէջը մէկ արձան մը կար , ու գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը :
17 Եւ Սաւուղ Մեղադրին ըսաւ , Ձիա՞ ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր , ու իմ թշնամիս թող տուիր , ու ազատեցաւ : Ու Մեղադրող Սաւուղին ըսաւ , Անիկայ ինծի ըսաւ , Թո՛ղ տուր գիս որ երթամ . Ե՛ ինչո՞ւ մեռցրնեմ քեզ :
18 Ա՛յսպէս փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ , և Ռամա գնաց Սամուելին քովը , ու անոր պատմեցան ամէնը որ Սաւուղ ըրեր էր իրեն : Եւ երբ անիկայ Սամուելին հետ գնաց , ու Նաւաթի մէջ բը-
19 նակեցան : Եւ Սաւուղին իմացուցին ու ըսին , Ահա Դաւիթ Ռա-
20 մայի Նաւաթին մէջ է : Ան ատեն Սաւուղ մարդիկներ խրկեց որ Դաւիթը բռնեն , ու անոնք մարգարէութիւն ընդ մարգարէներուն ժողովքը՝ և անոնց վրայ կեցող Սամուելը երբոր տեսան , Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին խրկած մարդիկներուն վրայ եկաւ , ու ա-
21 նոնք ալ Ըմարգարէութիւն ըրին : Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին , ուրիշ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին : Ու Սաւուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ մար-
22 գարէութիւն ըրին : Ան ատենը ինքն ալ Ռամա գնաց , ու մինչև Սոկքովը մեծ ջրհորը գալով , հարցուց ու ըսաւ , Սամուել ու Դաւիթ ո՞ր են : Եւ Ցրդեան ըսաւ , Ահա անոնք Ռամայի Նա-
23 ւաթն են : Ուստի Ռամայի Նաւա-

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԺԹ ՏԱՐԻ 1062

Ա Սաղ . ծԹ . ին վերնագիրը :

Ե Ցես . բ . 15 ։ Գոր . Թ . 24 , 25 ։

* Եբր . Թերափիմ՝ Ցես . լ . 19 ։ Դատ . ժէ . 5 ։

Բ Առակ . լա . 8 , 9 ։

Գ Յով . խբ . 22 ։ Սաղ . լե . 12 ։ ՃԹ . 5 ։ Առակ . ժէ . 13 ։ Երեմ . ժբ . 20 ։

Դ Դատ . Թ . 17 ։ ժբ . 3 ։ Գլ . իբ . 21 ։ Սաղ . ՃժԹ . 109 ։

Ե Գլ . ժէ . 49 , 50 ։

Զ Ա Թագ . ժա . 13 ։ Ա Մն . ժա . 14 ։

Է Գլ . ի . 32 ։

Ը Մատ . իէ . 4 ։

Թ Գլ . ժգ . 21 ։ ժբ . 2 , 13 ։

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԺԸ ՏԱՐԻ 1062

Ժ Գլ . ժգ . 14 ։ ժբ . 10 , 11 ։

Ի Սաղ . ծԹ . ին վերնագիրը ։

Լ Ցես . բ . 15 ։ Գոր . Թ . 24 , 25 ։

* Եբր . Թերափիմ՝ Ցես . լ . 19 ։ Դատ . ժէ . 5 ։

Խ Բթագ . բ . 22 ։

Ծ Ցես Ցօհ . է . 32 , 45 , ՃԼ ։

Կ Ա Կոր . ժգ . 3 , 24 , 25 ։ Գլ . ժ . 5 , 6 ։

Հ Թես . ժա . 25 ։ Ցովել . բ . 28 ։

թը գնաց . և անոր վրայ ալ Յ Ան-
տուծոյ Հոգին եկաւ , ու մինչև
Ռամայի Նաւաթը հասնիլը ճամ-
բան երթալով մարգարէութիւն
24 կ'ընէր ։ Ձե՛ւ անիկայ ալ իր լա-
թերը հանեց , ու Սամուէլին առ-
ջևը անիկայ ալ մարգարէութիւն
կ'ընէր , և ան բոլոր օրը ու բոլոր
գիշերը *մերկ Յինկաւ ի՛նչպէս ըսե-
նոր համար կ'ըսեն թէ Յ Սաւո՞ղն
ալ մարգարէներուն մէջն է ։

ԳԼ . Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը համար Յոնա-
թանին հետ խորհուրդ կ'ընէ ։ 11 Յոնաթան
ու Դաւիթ երդումով կը նորոգեն իրենց ուխ-
տը ։ 18 Յոնաթանին՝ Դաւիթին տուած
նշանը ։ 34 Սաւուղ Դաւիթի երթալը իմա-
նալով՝ Յոնաթանը մեղադրել կ'ուզէ ։ 35
Յոնաթան սիրով կը զատուի Դաւիթէն ։

1 Ե՛ւ Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն
փախաւ , ու գնաց Յոնաթա-
նին առջևը ըսաւ , Ես ի՞նչ ըրեր
եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու ի՞նչ
մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջևը ,
որ անիկայ դէս մեռցընել կ'ուզէ ։
2 Եւ Յոնաթան ըսաւ անոր , Քա՛
լըցի , դուն պիտի չմեռնիս . ահա՛
իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը
չըներ առանց *ինծի յայտնելու .
ու իմ հայրս ինչո՞ւ համար ատ բա-
նը ինծմէ պիտի պահէ . ատանկ
3 բան չկայ ։ Եւ Դաւիթ երդումով
ալ ըրաւ ու ըսաւ , Քու հայրդ
աղէկ գիտէ որ ես քու առջևդ շը-
նորհք գտեր եմ . անոր համար կ'ը-
սէ թէ Յոնաթան աս բանը չգիտ-
նայ , չըլլայ որ վշտանայ . բայց
կենդանի է Տէր , ու կենդանի է
քու անձդ , որ իմ ու մահուան
մէջտեղը միայն մէկ քայլ մը մնացեր
4 է ։ Եւ Յոնաթան ըսաւ Դաւի-
թին , †Սրտիդ ուզած բանը ինծի
5 ըսէ , ու՞ ես քեզի ընեմ ։ Եւ Դա-
ւիթ ըսաւ Յոնաթանին , Ահա՛
վաղը *ամսագլուխ է , ու պէտք է
որ ես թագաւորին հետ կերակուր
ուտելու համար *հէնց նստիմ . ա-
սակայն զիս թող տուր , որ մինչև
երրորդ օրուան իրիկունը †դաշտին
6 մէջը պահուիմ . Թէ որ քու հայրդ
զիս փնտռելու ըլլայ , բսես որ
Դաւիթ ինծի շատ աղաչեց որ ար-
տորդ †իր քաղաքը Բեթղէհեմ
երթայ . քանզի հոն իր բոլոր ազ-
գատոհմին տարեկան †զոհը կ'ըլլայ ։
7 Թէ որ այպէս ըսէ՝ Աղէկ , քու
ծառայիդ խաղաղութիւն է . բայց
թէ որ խիստ բարկանայ , գիտցիր
որ չանիկայ որոշեր է ինծի չարու-
8 թիւն ընելու ։ Եւ ծառայիդ ե՛ս
զորմութիւն ըրէ , քանզի Տ դուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը *ուխ-
տովը ուխտ ըրիր . ու Թ թէ որ իմ

վրաս մէկ յանցանք մը կայ , դուն
մեռցուր զիս . ինչո՞ւ համար զիս
9 քու հօրդ տանիս ։ Եւ Յոնաթան
ըսաւ , Քա՛ լըցի , որ ես ստոյգ
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ ։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ Յոնաթանին , Հապա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ
պատասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի
11 իմացընէ ։ Եւ Յոնաթան ըսաւ
Դաւիթին , Եկո՛ւր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան ։
12 Եւ Յոնաթան ըսաւ Դաւիթին ,
վկայ է Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը . Թէ որ վաղը աս ատենս կամ
մէկալ օր իմ հայրս քննելով տես-
նեմ թէ Դաւիթին համար աղէ-
կութիւն մը կայ , և նոյն ատենը
*քեզի չխրկեմ ու †քեզի չյայտնեմ ,
13 †Տէրը Յոնաթանին այպէս ու
ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , ջնէ՛յ ու քեզի պիտի յայտ-
նեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու †Տէ-
րը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
14 հօրս հետն էր ։ Եւ ոչ միայն իմ
կենդանութեանս ատենը դուն ին-
ծի Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ
15 ես չմեռնիմ , Մանաւանդ էքու ո-
ղորմութիւնդ իմ տունէս յաւի-
տեան չկտրես , ոչ ալ ան ատենը՝
երբոր Տէրը Դաւիթին բոլոր թշ-
նամիները երկրիս վրայէն վերցընէ ։
16 Եւ Յոնաթան Դաւիթին տանը
հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու
ըսաւ , †Տէրը Դաւիթին թշնամի-
17 ներէն վրէժ առնէ ։ Ու Յոնաթան
Դաւիթին նորէն երդումով ընել
տուաւ՝ զանիկայ սիրելուն համար .
*քանզի զանիկայ իր անձին պէս կը

18 սիրէր ։ Եւ Յոնաթան անոր ը-
սաւ , Վաղը ամսագլուխ է , ու
դուն պիտի փնտռուիս , քանզի քու
19 տեղդ պարապ պիտի մնայ ։ Ու եր-
րորդ օրը շուտով իջնես , և դաս
Յան տեղը՝ ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու եզէլէ քարին քովը
20 նստիս ։ Ու ես անոր քովը նշան
մը նետելու պէս իրեք նետ պիտի
21 նետեմ ։ Եւ ահա մանչը պիտի
խրկեմ՝ ըսելով , Գնա՛ նետերը գը-
տիր . ու Թէ որ մանչուն ըսեմ ,
Ահա՛ նետերը քեզմէ այդին են , գա-
նոնք առ . ան ատենը գաս , քանզի
քեզի խաղաղութիւն է , և †Տէրը
22 կենդանի է որ քան մը չկայ . Բայց
Թէ որ մանչուն այպէս ըսեմ , Ա-
հա՛ նետերը քեզմէ անդին է՛ . ան ա-
րէնը երթաս , քանզի Տէրը քեզ կը
23 խրկէ ։ Ու *ես խօսքիս համար՝ որ
ես ու դուն խօսեցանք՝ ահա՛ Տէրը

ն . ք . գէ . Ի՛ՐԲ 1062

Յ ԳԼ . ժ . 10 ։

ղԵս . ի . 2 ։

*Մ Ի.ք . ա . 8 ։ Տես բ Թագ . ղ . 14 , 20 ։ Յ Թես . իգ . 4 ։

Յ ԳԼ . ժ . 11 ։

*ԵՔԲ . իմ ականջիս . Հմր 12։ ԳԼ . Թ . 15 ։

†ԵՔԲ . Ի՞նչ որ քու անձդ ինծի ը-սէ ։

= Թես . ժ . 10 ։ Իբ . 11 ։

Բ ԳԼ . ժԹ . 2 ։

է ԳԼ . ժղ . 4 ։ Թ ԳԼ . Թ . 12 ։ Ի Տես բ Օր . ա . 23 ։ բ Թագ . ժէ . 4 ։

ԺԳԼ . իե . 17 ։ Եսթ . է . 7 ։ Ի Տես . բ . 14 ։

ը Հմր 16 ։ ԳԼ . ժը . 3 ։ իգ . 18 ։

Ր բ Թագ . ժգ . 32 ։

ն . ք . գէ . Ի՛ՐԲ 1062

իմ ու քոյ մէջ յաւիտեան վկայ
ըլլայ։
24 Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը
պահուռեցաւ. և ամնագլուխը հաս-
նելով՝ թագաւորը կերակուր ուտե-
25 լու համար սեղան նստաւ։ Եւ թա-
գաւորը իր սովորութեանը պէս իր
աթոռը՝ պատին խրիճէն աթոռը
նստաւ. ու Յովնաթան ոտը ելաւ,
և Սաւուղին քովը Աբեներ նրս-
տաւ, ու Դաւիթին տեղը պարապ
26 մնաց։ Եւ Սաւուղ ան օրը բան
մը չխօսեցաւ, քանզի ըսաւ, անոր
ՅՂՒ. է. 21։ ԺԱ. 5։ ՃԵ։ բան մը պատահեր է, անիկայ Յ մա-
քուր չէ. անտարակոյս մնքուր
27 պիտի ըլլայ։ Ու հետեւեալ օրը՝
ամսուն երկրորդ օրն ալ Դաւիթին
տեղը պարապ էր. ուստի Սաւուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին ըսաւ,
Ցեսսէին որդին ինչո՞ւ համար երէկ
28 ու այսօր սեղանը չեկաւ։ Եւ Յով-
Ա ՀՄՐ 6։ նաթան Ա Սաւուղին պատասխան
տուաւ, Դաւիթ ինծի շատ աղա-
29 չէց որ Բեթլէհեմ երթայ, Ու ը-
սաւ, Ընորհք ըրէ, զիս խրկէ,
քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ'ընէ, ու իմ եղ-
բայրս ինծի պատուիրած է. և թէ
որ քոյ աչքերուդ առջեւը շնորհք
գտեր եմ, կ'աղաչեմ՝ զիս թող
տուր որ երթամ, ու եղբայրներս
տեսնեմ. ասոր պատճառաւ թագա-
30 ւորին սեղանը չեկաւ։ Եւ Սա-
ւուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Յովնաթանին դէմ, ու անոր ը-
սաւ, Ո՛վ ապստամբ ու չար դա-
ւակ, ես չէ՞մ գիտեր որ դուն
Ցեսսէի որդին ընտրեցիր քեզ ու
մայրդ խայտառակելու համար.
31 քանզի քանի որ Ցեսսէի որդին
երկրիս վրայ ողջ է, դուն պիտի
չհաստատուիս, ոչ ալ քու թա-
գաւորութիւնդ. ուստի հիմա ՛արդ
* ԵՓԾ. ՈՐԴԻ խրկէ, ու զանիկայ ինծի բեր,
քանզի անիկայ մահու *արժանի է։
32 Եւ Յովնաթան իր հօրը Սաւուղին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Ն ԳԼ. ԺԹ. 5։ ՏԵս Ա՞ստ. իւ. 23։ Ղու. իդ. 22։ Ն ինչո՞ւ համար պիտի մեռցուի. ա-
33 նիկայ ի՞նչ ըրաւ։ Եւ Սաւուղ
Ն ԳԼ. ԺԸ. 11։ Ե ՀՄՐ 7։ նիզակը նետեց անոր, որ զանիկայ
զարնէ. Ե ան ատենը Յովնաթան
իմացաւ որ իր հայրը որոշեր է Դա-
34 ւիթը մեռցընել։ Ու Յովնաթան
սաստիկ բարկութեամբ սեղանէն
ելաւ, ու ամսուն երկրորդ օրը կե-
րակուր չկերաւ. քանզի Դաւիթին
համար սիրտը կոտրեցաւ, որով-
հետեւ իր հայրը զանիկայ անարգեց։
35 Եւ Յովնաթան առաւօտուն դաշ-
տը ելաւ, ինչպէս որ Դաւիթին
հետ ժամանակ որոշեր էր, ու իր
36 հետը պզտիկ մանչ մը կար։ Եւ
իր մանչուն ըսաւ, Վազէ, ու աս
իմ նետելու նետերս գտիր. ու
մանչուն վազած ատենը՝ անիկայ

37 նետը անկէ անդին նետեց։ Ու
երբոր մանչը Յովնաթանին նետած
նետին տեղը գնաց, Յովնաթան
մանչուն ետեւէն կանչելով ըսաւ,
38 Ա՛հա նետը քեզմէ անդին է։ Եւ
Յովնաթան մանչուն ետեւէն կան-
չեց, Շո՛ւտ ըրէ, արագցի՛ր մի՛ կե-
նար։ Ու Յովնաթանին մանչը
նետերը ժողվեց, իր տիրոջը եկաւ։
39 Բայց մանչը բան մը չէր գիտեր. ա-
նոր միայն Յովնաթան ու Դաւիթ
40 գիտէին։ Եւ Յովնաթան իր
զօրքի՛քները իր մանչուն տուաւ
ու անոր ըսաւ, Գնա՝ քաղաքը
41 տար։ Եւ մանչը գացածին պէս՝
Դաւիթ հարաւային կողմէն ելաւ,
ու երեսի վրայ դետինը ինկաւ, ու
իրեք անգամ երկրպագութիւն ը-
րաւ. և մէկզմէկ համբուրեցին, ու
իրարու վրայ լացին մինչև որ Դա-
42 ւիթ չափէ դուրս լացաւ։ Եւ
Յովնաթան Դաւիթին ըսաւ,
Ղ ԳԼ. ՚՚ 17։ Ա ՀՄՐ 23։ Գնա խաղաղութեամբ, Ո՛ինչպէս
որ երկուքնիս ալ Տէրոջը անունո-
վը երդում ըրինք ու ըսինք, Տէրը
իմ ու քոյ մէջ և իմ սերունդիս
ու քոյ սերունդիդ մէջը վկայ ըլ-
43 լայ մինչև յաւիտեան։ Եւ Դաւիթ
ելաւ գնաց. Յովնաթան ալ քա-
ղաքը մտաւ։

ԳԼ·ԻԱ

1 Դաւիթ Նոբ գալով՝ Ա.քիմելէքէն առաջևոր-
դութեան հացը կ'առնէ։ 7 Դոէկ Հոն Տեսկայ
կը գտնուի։ 8 Դաւիթ Գողաթին սուրը
կ'առնէ։ 10 Գեթի մէջ՝ զինքը խելագար կը
ձևացընէ։

1 Եւ Դաւիթ Նոբ գնաց Ա.քիմելէքը
քահանային. և Ա.քիմելէք Ի զար-
հուրելով Դաւիթը դիմաւորեց, ու
անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար միայակ
2 ես ու հետդ մարդ չկայ։ Եւ
Դաւիթ Ա.քիմելէքը քահանային ը-
սաւ, Թագաւորը ինծի բան մը
հրամայեց ու ինծի ըսաւ, Մարդ
մը չգիտնայ ան բանը որուն համար
որ քեզ կը խրկեմ, ու ինչ որ քե-
զի հրամայեցի. ու ես մանչերուն
3 մէյմէկ տեղ որոշեր եմ։ Հիմա
ի՞նչ կայ ձեռքիդ տակը. ինծի
հինգ հաց տուր, կամ ի՞նչ որ կը
4 գտնուի։ Եւ քահանան Դաւիթին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Չեռքիս տակը հասարակ հաց չը-
կայ, միայն Ե սուրբ հաց կայ. Ե թէ
որ մանչերը գոնէ կինկներէ զգու-
5 շացած են՝ Ի՞նչ ո՞ւտիք։ Եւ Դա-
ւիթ քահանային պատասխան
տուաւ ու անոր ըսաւ, Իրաւ ըրընչ
կինկները մեզմէ հեռու են իմ ճամ-
բայ ելած օրէս, այնինչ երէկուընչ
ու մէկալ օրուընչ. և Ի մանչերուն

Ա ԳԼ. ԺԳ. 3։ Մաբ. բ. 26։ Բ ԳԼ. ԺԳ. 4։

Ե ԳԼ. ԻԵ. 30։ Ղե. իդ. 5։ Մատ. ԺԲ. 4։ Գ ԵԼ. ԺԲ. 15։ Զաք. է. 3։ Ե ՍԱՄՈՒ. Գ. 4։

ամանները մաքուր են . և աս ալ *հասարակ հաց կընայ սեպուիլ", մանաւանդ որ այսօր Ղամաններուն մէջը ոչ-իչ հաց կը սրբագործուի :

6 Ուստի քահանան էսուրբ հացը տուաւ անոր . քանզի հոն ուրիշ հաց չկար , բայց միայն առաջաւորութեան հացը , ըոր Տէրոջը առջևէն կը վերցուէր , ու վերցուած 7 օրը տաք հաց կը դրուէր : Եւ ան օրը Սաւուղին ծառաներէն մէկը հոն Տէրոջը առջևը արգիլուած էր , ու անոր անունը Եդովմացի Դոուէկ էր . անիկայ Սաւուղին հովիւներուն գլուխն էր : 8 Եւ Դաւիթ Ախիմելեքին ըսաւ , Աս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ . քանզի թագաւորին գործը ստիպողական ըլլալուն համար իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի : 9 Եւ քահանան ըսաւ , Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ անիկայ Ելայի հովիտին մէջը մեռցուցիր , էանիկայ եփուտին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ . թէ որ կ'ուզես զանիկայ առնել , առ . քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ . ու Դաւիթ ըսաւ , Անոր նմանը չկայ . զանիկայ ինծի տուր :

10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ , ու Սաւուղին երեսէն փախաւ , և Գեթի Ախրուս թագաւորին գնաց : 11 Ու Ախնքուսին ծառաները անոր ըսին , Երկրին թագաւորը Դաւիթը ասիկայ չէ՞ . ասոր համար չէ՞ր որ պար բռնողները պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին ,

Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները :

12 Եւ Դաւիթ էաս խօսքերը իր սրտին մէջը դրաւ , ու Գեթի թագաւորին Ախրուսին երեսէն շատ վախցաւ : 13 Եւ հանոնց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը գինքը խենդ ձևացուց . դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր , ու լորձունը մօրուքին վրայ կը 14 վազցնէր : Եւ Ախրուս իր ծառաներուն ըսաւ , Ահա աս մարդուն խենդ ըլլալը տեսաք , զանիկայ 15 ինչո՞ւ համար ինծի բերիք : Միթէ ես խենդերու կարօտ եմ , որ ատիկայ իմ առջևս բերիք խենդութիւն ընելու համար . ատիկայ իմ տունս մտնէ՞ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Դաւիթին քովը մարդիկներ կը ժողվուին Ադղոմի մէջ : 3 Դաւիթ Մասփայի մէջ իր ծնողքը Մովաբի թագաւորին կը յանձնէ . 5 Գադ մարգարէին խրատովը Հարեթ կուգայ : 6 Սաւուղ Դաւիթին ետևէն իյնալով՝ իր ծառաներուն անհանգստութեանը համար կը դանգատի : 9 Դոուէկ ամբաստանութիւն կ'ընէ Ախիմելեքին վրայով : 11 Սաւուղ կը հրամայէ որ քահանաները սպաննեն : 17 Թիկնապահ զօրքը աս հրամանը կատարել չուզելով , Դոուէկ՝ ի գործ կը դնէ զանիկայ : 20 Աբիաթար փախչելով՝ Դաւիթին կը բերէ ան գէշ լուրը :

1 Ու Դաւիթ անկէ գնաց , ու ողջ առողջ Ոդղոմի քարայրը Հասաւ . ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին , ու հոն 2 անոր իջան : Ետ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտք ունեցող ու †սիրտը վշրաւորուած" մարդիկները անոր քովը ժողվուեցան . և անիկայ անոնց վրայ զօրաղլուխ եղաւ . ու անոր քովը չորս հարիւրի չափ մարդ եղան :

3 Եւ Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց , ու Մովաբի թագաւորին ըսաւ , Կ'աղաչեմ , իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը ‡կենան , մինչև որ գիտնամ Թէ Աստուած ինծի 4 ինչ պիտի ընէ : Ու զանոնք Մովաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ . և անոնք անոր քովը բնակեցան , որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջը կեցաւ :

5 Եւ Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ , Բերդին մէջը մի՛ նստիր . ելլի՛ր Ցուդայի երկիրը գնա : Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ :

6 Եւ Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գըտնուեր են . ու Սաւուղ Գաբաայի մէջ Ռամայի ‖ ծառին տակը նստեր էր , ու նիզակը իր ձեռքն էր , և իր ամէն ծառաներն ալ իր բովտիքը կայներ էին : Ու Սաւուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ , Ո՛վ որդիք Բենիամինի՝ միթէ ըրէք . Միթէ Յեսսէի որդին ձեզմէ ամէնքնուդ ալ արտեր ու այգիներ պիտի տայ , ամէնքնիդ ալ հազարապետներ ու 8 հարիւրապետներ պիտի ընէ , Որ ամէնդ ինծի դէմ միաբաներ էք . ու Յեսսէի որդուն իմ որդւոյս հետ ըրած դաշնակցութիւնը Է իմ ականջիս ըսող մը չկայ . և ձեր մէջը մարդ մը չկայ որ ինծի համար ցաւի , ու ինծի յայտնէ Թէ իմ որդիս իմ ծառաս ինծի դէմ ոտք հանեց , որ դարանամուտ ըլլայ , ինչպէս որ ՚ձառ այսօր կը տեսնէ :

9 Եւ Սաւուղին ծառաներուն վրայ կացած Եդովմացի Դոուէկ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Յեսսէի որդին տեսայ , որ Նոբ ևկաւ Ախիտովբի որդւոյն Ախիմելեքին . 10 ան ևս անկից անոր հարցուց , ու ԵՒանոր պաշար տուաւ , և անոր Փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ :

Ն . ք . գՀ . իբր 1062

* ԵՀԲ . կերպով մը Հասարակ է ,

ղՂա . բ . 26 : Ի Մատ . ժբ . 3 , 4 : Մար . բ . 25 , 26 : Ղուկ . գ . 3 , 4 :

ը Ղա . իդ . 8 , 9 :

ր Գլ . իբ . 9 : Սաղ . ծբ . ին վերնագիրը :

ծ Գլ . ժե . 2 , 50 :

ի Տե՛ս Գլ . Ղ . 10 :

լ Սաղ . լԴ . ին վերնագիրը :

խ Սաղ . ծգ . ին վերնագիրը :

ձ Գլ . ժը . 7 : իթ . 5 :

ձ Ղա . բ . 19 :

հ Սաղ . լԴ . ին վերնագիրը :

Ն . ք . գՀ . իբր 1062

ա Ը Թագ . իգ . 13 :

բ Սաղ . ծէ . ին և ճխբ . ին վերնագիրները :

գ Դատ . ժա . 3 :

† ԵՀԲ . գառնաձոգի

‡ ԵՀԲ . ելլեն ,

դ Ը Թագ . իդ . 11 : ա Մն . իա . 9 : բ Մն . իհ . 25 :

ե Կամ՝ մշտական

զ Գլ . ը . 14 :

է Գլ . ժը . 3 : ի . 30 :

ը Գլ . ի . 2 :

թ Գլ . իա . 7 : Սաղ . ծբ . ին վերնագիրը և 1 , 2 , 3 հատվածները :

ժ Գլ . ժգ . 3 :

ի Գլ . իա . 1 :

լ Թագ . իհ . 21 :

խ Գլ . իա . 6 , 9 :

11 Ան ատենը Թագաւորը մարդ
խրկեց, ու Աբիտովբի որդին Ա-
քիմելէք քահանան, ու անոր հօրը
բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քա-
հանաները կանչեց. ու ամէնքն ալ
12 Թագաւորին եկան։ Եւ Սաւուղ
ըսաւ, Ո՛վ որդի Աբիտովբայ՝
մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ,
13 Ահա հոս եմ՝ տէրը իմ։ Եւ Սաւուղ
անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու
Յեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանե-
ցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր
տուիր, և անոր համար Աստուծոյ
հարցուցիր, որ անիկայ ելլէ ինծի
դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ
14 այսօր կ'երեւայ։ Եւ Աքիմելէք
պատասխան տուաւ Թագաւորին
ու ըսաւ, Քու բոլոր ծառաներուդ
մէջը ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին
պէս, որ Թագաւորի փեսայ, քու
* կամ՝ ա- *ատեանիդ վերակացուն՝, ու քու
15 տանդ մէջ պատուաւոր է։ Միթէ
այսօր սկսայ անոր համար Աստու-
ծոյ հարցընելու. քա՛ւ ըլլայի. Թա-
գաւորը իր ծառային վրայ ո՛ւ իմ
հօրս բոլոր տանը վրայ ոտանէ բան
մը չդնէ. քանզի քու ծառադ ոս
բոլոր բաներէն պզտիկ կամ մեծ
16 բան մը չէր գիտեր։ Եւ Թա-
գաւորը ըսաւ, Ո՛վ Աքիմելէք՝ ան-
պատճառ պիտի մեռնիս, Թէ
դուն և Թէ քու հօրդ բոլոր տունը։
17 Ու Թագաւորը իր քովը կայնող
սուրհանդակներուն ըսաւ, Դար-
ձէ՛ք՝ Տէրոջը քահանաները մեռ-
ցուցէք. քանզի անոնց ձեռքն ալ
Դաւիթին հետ է, և որովհետև ա-
նոր փախչելը գիտնալով՝ ինծի
չյայտնեցին. բայց Թագաւորին
ծառաները ի՛նչ ընել չկրցան իրենց ձեռ-
քը երկրնցընել՝ Տէրոջը քահանա-
18 ները զարնելու։ Եւ Թագաւորը
Դովեկին ըսաւ, Դուն դարձիր,
ու քահանաները զարկ։ Ու Ե-
դովմայեցի Դովեկ դարձաւ, և
քահանաները զարկաւ, ու ՃԱՆ օրը
անիկայ ութսունուհինգ մարդ մեռ-
ցուց, որ քթանէ եփուտ կը հագ-
19 նէին։ Եւ քահանաներուն Նոբ
քաղաքը սուրի բերնէն անցուց.
երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը,
տղայէն մինչև կաթնկեր մանուկը,
ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը
սուրի բերնէ անցո՜ց։
20 Եւ Աբիտովբեան Աքիմելէքին
մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիա-
թար էր, ազատեցաւ, ու Դաւիթին
21 Դաւիթին եւաւէն փախաւ։ Եւ Ա-
բիաթար Դաւիթին պատմեց Թէ
Սաւուղ Տէրոջը քահանաները մեռ-
22 ցուց։ Եւ Դաւիթ Աբիաթարին
ըսաւ, Ես ան օրը գիտէի որ Ե-
դովմայեցի Դովեկ հոն դտնուե-
լով՝ անշուշտ Սաւուղին պիտի
պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր
մարդկիներուն մահուանը ես պատ-
23 ճառ եղայ։ Իմ քովս նստէ, մի՛
վախնար. Ո՛ր մարդ իմ հոգիս փընտ-
ռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ,
բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ԳԼ. ԻԳ

1 Դաւիթ Աբիաթարին միջոցովը Տէրոջը հար-
ցընելէն ետև՝ կ'երթայ Կէիլան կ'ազատէ։ 7 Աստուած
Դաւիթին կը յայտնէ Սաւուղին գալը, ու
Կէիլացւոց անհաւատարմութիւնը. ան ալ
Կէիլայէն կը փախչի։ 14 Զիփի մէջ Յոնա-
թան կու գայ՝ ու Դաւիթը կը միխթարէ։
19 Զիփացիք Սաւուղին կը յայտնեն Դաւի-
թին ո՛ւր ըլլալը. 25 ու անիկայ Մաոնի մէջ
Սաւուղէն կ'ազատի՝ Փղշտացւոց յարձակմա-
նը պատճառաւ։

1 Եւ Դաւիթին իմացուցին ըսե-
լով, Ահա Փղշտացիք Կէիլա-
յի հետ պատերազմ կ'ընեն, ու կա-
2 լերը կը կողոպտեն։ Եւ Դաւիթ
Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Եր-
թամ ասոնց Փղշտացիները զարնե՞մ։
Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Գնա՛
Փղշտացիները զարկ ու Կէիլան
3 ազատէ։ Եւ Դաւիթին մարդիկ-
ները անոր ըսին, Ահա մենք հոս
Յուդայի մէջ կը վախնանք. ալ
որչափ աւելի՛ Թէ որ Կէիլա եր-
թանք Փղշտացւոց դունդերուն
4 դէմ։ Ու Դաւիթ նորէն մէյմըն
ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր
պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ե-
լի՛ր՝ Կէիլա իջիր. քանզի ես Փղշտ-
ացիները քու ձեռքդ կու տամ։
5 Եւ Դաւիթ իր մարդկիներովը Կէի-
լա գնաց, ու Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ ըրաւ. ու անոնց անա-
սունները առաւ, և զանոնք մեծ
հարուածով մը զարկաւ. ու Դա-
ւիթ Կէիլային բնակիչները ազա-
6 տեց։ Եւ Աքիմելէքին որդին Ա-
բիաթար Դաւիթին քովը Կէիլա
փախած ատենը՝ եփուտը ձեռքը
բռնած իջաւ։
7 Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին,
Թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է, Սա-
ւուղ ըսաւ, Աստուած իմ ձեռքս
մատներ է զանիկայ. քանզի դռներ
ու նիդեր ունեցող քաղաքի մը մէջ
8 մտեր զոցուեր է։ Եւ Սաւուղ բո-
լոր ժողովուրդը պատերազմի կան-
չեց, որ Կէիլա իջնէ, ու Դաւիթը
9 և անոր մարդիկները պաշարե։ Իակ
Դաւիթ իմացաւ որ Սաւուղ իրեն
համար դաղտուկ չարութիւն մը կը
պատրաստէ, ու Աբիաթար քահանա-
յին ըսաւ, Եփուտը մօտեցո՛ւր։
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ Տէր Ա-
տուած Իսրայէլի՛ քու ծառադ ըս-
տոյգ լսեց որ Սաւուղ Կէիլայի վրայ
գալ կ'ուզէ, Ես որ քաղաքը իմ պատ-
11 ճառովս աւրէ. Արդեօք Կէիլայի

Ն. ք. զէ. էբր 1062

ա Ցես. ժե. 44։

բ Ես. 4, 6, 9։ Գ. ե. 8։ բ Թագ. ե. 19, 23։

Ն. ք. զէ. էբր 1062

ղ Թագ. բ. 26։

գ Թագ. ե. 21։ Գ. ե. 7։

է Գ. իբ. 20։

իբր 1061

ը Գ. ե. 19։

բնակիչները զես անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն , ով ծառայիդ լսածին պես՝ Սաուղ հո՛ պիտի իջնէ՞ . ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ ։ Եւ
12 Տէրը ըսաւ , պիտի իջնէ ։ Ու Դաւիթ ըսաւ , Կէիլայի բնակիչները զիս ու իմ մարդիկներս Սաուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն ։ Եւ
13 Տէրը ըսաւ , Պիտի մատնեն ։ Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկները վեց հարիւր մարդու չափ ելան՝ կէիլայէն գացին , և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային . ու երբոր Դաւիթին կէիլայէն ելլելը Սաուղին իմացուցին , հոն երթալէն ետ կեցաւ ։
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տեղեակներ կը նստէր . ու Ե Օֆիփի անապատին մէջ ըլեռան մը վրայ նստաւ ։ Եւ Սաուղ Ե աօրական անոր ձեռքը չմատնեց
15 զանիկայ ։ Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաուղ իր անձը փնտռելուն ելեր է . և Դաւիթ Օֆիփի անապատը անտառի մը մէջ էր ։
16 Ու Սաուղին որդին Յովնաթան ելաւ , անտառը դնաց Դաւիթին , ու անոր ձեռքը Աստուծով
17 զօրացուց . Եւ անոր ըսաւ , Մի վախնար ։ քանզի իմ հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ , ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս , ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ . և ՚ասս բանը իմ
18 հայրս Սաուղ ալ գիտէ ։ Ու Ե երկուքնին Տէրոջը առջևը ուխտ ըրին ։ և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց , բայց Յովնաթան իր տունը դարձաւ ։
19 Ու Ն Օֆիփացիք Գաբաա ելան Սաուղին , ու ըսին ։ Ահա Դաւիթ մեր քովը ամուր տեղեակները անտառին մէջ՝ Եքեղա բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պա-
20 հուած է ։ Հիմա՝ ով թագաւոր , ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի , իջնէր , ու Ե զանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի
21 մնայ ։ Ու Սաուղ ըսաւ , Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ ինծի
22 ցաւակից եղաք ։ Ուրեմն դացէք , ՚՚ աւելի ապէկ դիտցէք , և անոր ոտքին կոխած տեղը դիտցէք ու տեսէք , Ե ով զանիկայ հոն տեսեր է . քանզի ինծի ըսած Ն՚ն թէ անի-
23 կայ շատ խորամանկ է ։ Ուստի նայեցէ՛ք , ու անոր բոլոր պահուելու տեղուանքը իմացէ՛ք , և ՚՚ պէս ստուգելով ինծի դարձէ՛ք , և ձեզի հետ երթամ . ու թէ որ անիկայ ան երկրին մէջն է , զանիկայ Ցուդայի բոլոր հազարաւորներուն մէջը ապրկ
24 մը պիտի փնտռեմ ։ Ու անոնք ե-լան , և Սաուղին առջևէն Զիփ դացին . ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Ե Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը
25 Նոթէր էր ։ Եւ Սաուղ իր մարդիկներովը ըննէյ փնտռելու գընաց . ու երբոր Դաւիթին իմացուցին , վէմը իջաւ և Մաոնի անապատին մէջ նստաւ . ու Սաուղ լսեց , ու Դաւիթին ետևէն Մաոնի
26 անապատը վազեց ։ Եւ Սաուղ լեռանը աս կողմէն կ՚երթար , Դաւիթ ալ իր մարդիկներովը լեռանը անդիի կողմէն Ի՚երթար . Ե ու Դաւիթ կը փութար որ Սաուղին երեսէն փախչի , բայց Սաուղ ու իր մարդիկները Հ Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պատեցին , որ զանոնք բռնեն ։
27 Ի Եւ լսեր մը եկաւ Սաուղին ու ըսաւ , Շուտով եկուր , քանզի
28 Փղշտացիք երկիրը կոխեցին ։ Ուստի Սաուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ դնաց , որ Փղշտացւոց դէմ դնէ . անոր համար ան տեղին անունը *Սէլա մահլէգօթ ըսուեցաւ ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ Ենգադդիի այրի մը մէջ Սաուղին քաղաքը կողոպտով , անոր կենացը կը խնայէ · 9 և այսպէս իր անմեղութիւնը կը ցուցնէ ։ 17 Սաուղ իր յանցանքը խոստովանելով Դաւիթին երդում ընել կու տայ , ու կը մեկնի ։

1 Ի Դաւիթ անկէ ելաւ , ու Ո Էնդադդիի ամուր տեղուանքը նրս-
2 տաւ ։ Ու Բ երբոր Սաուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ , անոր ըսին , Ահա Դաւիթ Ենգադդիի անապատին մէջն է ։
3 Եւ Սաուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ , ու Գ դնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները փնտռէ այծե-
4 մանց ժայռերուն վրայ ։ Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկաւ , ու հոն մէկ քարայր մը կար . ու Ը Սաուղ †հարկաւորութեան համար ներս մտաւ . և Ե Դաւիթ իր մարդիկներովը քար-
5 այրին ներսի դին նստեր էր ։ Ու Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին , Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասկայ է՝ թէ քու Թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , և քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը ըրէ՛ անոր ։ Ու Դաւիթ ելաւ , և Սաուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ
6 կտրեց ։ Բայց անկէ ետքը Ե Դաւիթին սիրտը խղճաց , Սաուղին վերարկուին ծայրը կտրելուն վրայ ։
7 Ու իր մարդիկներուն ըսաւ , Ը Աս-

ծ Ցես · ժե · 55 ։ Գլ · խե · 2 ։

Ղ Գլ · խբ · 2 ։ խե · 13 ։

Ե Ցես · ժե · 55 ։

Ը Սաղ · ժա · 1 ։

Բ Սաղ · ծդ · 3 , 4 ։

ժ Գլ · իգ · 20 ։

Ի Գլ · ժբ · 3 ։ ի · 16 , 42 ։ բ Թագ · իա · 7 ։

Լ Ցես գլ · իգ · 1 ։ Սաղ · ծդ · ին վերնագիրը ։

Ի Սաղ · ծդ · 3 ։

Ձ Սաղ · լա · 22 ։

Հ Սաղ · ժէ · 9 ։

Յ Ցես գ Թագ · ժբ · 9 ։

* Յն՝ վէմ բաժանմանց ։

Ա Ցես · ժբ · 2 ։

Բ Գլ · իգ · 28 ։

Գ Սաղ · լբ · 12 ։

Դ Սաղ · ճիա · 6 ։

† Եբր · ոտքերը ծածկելու · Դատ · գ · 24 ։

Ե Սաղ · ծէ · ին և ճիբ · ին վերնագիրները ։

Զ Գլ · իզ · 8 ։

Է Բ Թագ · իգ · 10 ։

Ը Գլ · իզ · 11 ։

տուած չընկճ որ Տէրոջը օծեալին՝ իմ տիրոջս աս բանը ընեմ , ձեռքս անոր վրայ երկննցընելով . քանզի
8 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Եւ Դաւիթ խօսքերով իր մարդիկները զսպեց , ու զանոնք չթողուց որ Սաւուղին վրայ յարձակին : Եւ Սաւուղ քարայրէն դուրս ելաւ ու իր ճամբան գնաց :
9 Ետև Դաւիթ ալ քարայրէն դուրս ելաւ , ու Սաւուղին ետևէն կանչելով ըսաւ , Ով տէր իմ թագաւոր : Ու երբոր Սաւուղ ետին նայեցաւ , Դաւիթ երեսը դետինը ծռելով երկրպագուս
10 Թիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին , Ինչո՞ւ համար մարդոց խօսքը մտիկ կ'ընես , որ ըսեն թէ Ահա Դաւիթ քեզի չարուս
11 Թիւն ընել կը չանայ : Ահա այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն , որ Տէրը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատնեց . ու ըսին որ քեզ մեռցընեմ , բայց ես քեզի խնայեցի , ու ըսի , Ես իմ ձեռքս իմ տիրոջս չեմ երկննցըներ , քանզի
12 անիկայ Տէրոջը օծեալն է : Ու տես հայր իմ՝ տես , քու վերարկուիդ ծայրը որ ձեռքիս մէջն է . ու ես քու վերարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չսպաննեցի . ասկէ հասկըցիր ու տես , որ չկայ իմ ձեռքիս մէջը չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ , ու քեզի չմեղցուցի . բայց դուն զիս մեռցընելու կ'աշ-
13 խատիս : Տէրը դատաստան ընէ իմ ու քու մէջ , ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ . բայց իմ ձեռքս քու
14 վրադ չըլլայ : Ինչպես որ հին առակը կ'ըսէ , Անօրէններէն անօրէնութիւն կ'ելլէ . բայց իմ ձեռքս
15 քու վրադ չըլլայ : Իսրայէլի թագաւորը որո՞ն ետևէն ելեր է , և դուն որո՞ն ետևէն կը հալածես . Ի մեռած շան մը ետևէ ,
16 Լուի մը ետևէ ելեր : Ուստի Տէրը դատաւոր ըլլայ , և իմ ու քու մէջ դատաստան ընէ . և տեսնէ ու պաշտպանէ զիս , և քու ձեռքէդ ազատէ :
17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքերը Սաւուղին խօսիլը լմընցուց , Սաւուղ ըսաւ , Ո՞րդեակ իմ Դաւիթ , ատիկայ քու ձա՞յնդ է . և Սաւուղ
18 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ . Ու Դաւիթին ըսաւ , Դուն ինծմէ արդար ես . քանզի դուն ինծի բարիք հատուցիր , բայց ես քեզի չա-
19 րիք հատուցի : Ու դուն այսօր քու ինծի ըրած աղէկութիւնդ յայտնեցիր , որովհետև Տէրը զիս ձեռքդ ետ մատնեց , ու դուն զիս չսպա-
20 ցուցիր : Վասն զի մէկ մարդ մը իր թշնամին գտնելու ըլլայ , զանիկայ թող կոչ տայ որ խաղաղութեամբ երթայ . ուստի այսօր քու ինծի ըրածիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա-
21 րիք հատուցանէ : Եւ հիմա ահա գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւորը պիտի ըլլաս . ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջը
22 պիտի հաստատուի : Եւ հիմա Տէրոջմով ինծի երդնում ըրէ՝ թէ ինծմէ ետքը իմ սերունդս պիտի չսրեցընես , ու իմ հօրս տունէն իմ անունս բնաջինջ պիտի չընես :
23 Եւ Դաւիթ Սաւուղին երդում ըրաւ : Ետքը Սաւուղ իր տունը գնաց , ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Ամրւր տեղը ելաւ :

ԳԼ· ԻԵ

1 Սամուէլ կը մեռնի : 2 Դաւիթ Նաբաղին մարդ կը խրկէ · 10 և Նաբաղին ժանտութեանը համար սրդոդելով՝ միտք կ'ընէ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ : 14 Աբիգէա աս բանը իմանալով՝ 18 ընծայ մը կը պատրաստէ . 23 և իր խնամութեամբը 32 Դաւիթին սիրտը կը հանդարտեցընէ : 36 Նաբաղ ալ աս բաները լսելով կը սարսափի , ու հետը կը մեռնի : 39 Դաւիթ իրեն կնիկ կ'առնէ Աբիգեան ու Աքինոամը : 44 Մեղքոտ Փաղտիէլին կը տրուի :

1 Ե Սամուէլ մեռաւ , ու բոլոր Իսրայէլ ժողովուեցան , ու իրենք համար սուգ ըրին . ու զանիկայ Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին : Եւ Դաւիթ ելաւ Փառանի անապատը իջաւ :
2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար , ու անոր գործը Կարմէղոսի մէջ էր . և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր , ու իրեք հազար ոչխար և հազար այծ ունէր . ու իր ոչխարները ասրակտուր ընելու համար Կարմէ-
3 ղոսի մէջ կը գտնուէր : Եւ անմարդուն անունը Նաբաղ էր , ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա . և կնիկը խոհեմութիւնով գեղեցկադէմ էր , բայց երիկը խստաբարոյ ու չարագործ էր , ու անիկայ Քաղեբեան էր :
4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նաբաղ իր ոչխարները կասրակտուր գ'ընէ : Ու Դաւիթ տասը մանչ հրկեց , և Դաւիթ մանչերուն ըսաւ , Կարմէղոս ելէք ու Նաբաղին գացէք , և իմ անունովս անոր ողջուն թիւնը հարցուցէք .
6 Ու անոր այսպէս ըսէք , Ո՛ղջ կեցիր . Ը քեզի և քու տանդ ու քու բոլոր ստացուածքիդ խաղաղութիւն
7 ըլլայ : Եւ հիմա լսեցի որ ալեռրներդ ատրակտուր կ'ընես . քու հովիւներդ մեր հետն էին , անոնց վնաս մը չտուինք , ու անոնք Կարմէղոսի մէջ որչափ աատեն որ կեցան , Ի անոնց մէկ բանը չկորսուեցաւ :

Ն · Ք · ՂՒ · Իբր 1061

Ի Սաղ · է · 4։ Մատ · է · 44 ։ Հռով · Ժբ · 17, 19 ։

Ժ Սաղ. ճԽա. 6 ։ Առակ · Ժզ · 28։ Ժէ. 9 ։

Ի Սաղ · է · 3։ Լե · 7 ։

* ԵԷր · իմ անձս կ'որսաս զանիկայ առնելու ։ Գլ · Իշ · 20 ։

Լ Ծն · Ժզ · 5 ։ Դատ · Ժա. 27։ Գլ · Իգ · 10։ Յոր · ե · 8 ։

Ի Գլ · Ժէ · 43 ։ ԲԹագ · Թ · 8 ։

Ի Գլ · Իշ · 20 ։

Լ Չմր 13 ։

Հբ Մն · Իդ · 22 ։

Ն Սաղ · լե · 1 ։ Իգ · 1 ։ ՃԺԹ · 154 ։ Մրք · է · 9 ։

Ը Գլ · Իշ · 17 ։

Ճ Գլ · Իշ · 21 ։

Ժ Ծն · լը · 26 ։

Ի Մատ · ե · 44 ։

Ն Գլ · Իշ · 23 ։

Ւ Գլ · Իգ · 12 ։ Իշ · 8 ։

Ն · Ք · ՂՒ · Իբր 1061

Ա Գլ · Իգ · 17 ։

Ւ Ծն · Իս · 23 ։

Պ Բ Թագ · Իս · 6 , 8 ։

Լ Գլ · Իգ · 1։

Իբր 1060

Ա Գլ · Իբ · 3 ։

Բ Թու · Ի · 29 ։ Բ Օր · Ւգ · 8 ։

‡ Ծն · Իս · 21 ։ Սաղ · ՃԻ · 5 ։

Ե Գլ · Իգ · 24 ։

† Կամ՝ սատայծուածքը

Ի Ցես · Ժե · 55 ։

‡ Կամ՝ շնաբարոյ

Ւ Ծն · լը · 13 ։ ԲԹագ · Ժգ · 23 ։

Ի Գլ · Ժէ 22 ։

Ըա Մն · Ժբ · 18 ։ Սաղ · ՃԻՀ · 7 ։ Ղռ · Ժ · 5 ։

Ն · Ք · ՂՓ · ԻԲԲ 1060

8 Քու մանչերուդ հարցուր , ու քեզի
թող ըսեն . ուստի ‡‡ մանչերը
քու աչքերուդ առջեւը չնորհք թող
գտնեն , քանզի † բարի օր եկանք .
չնորհք ըրէ , քու ծառաներուդ ու
քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքէդ ե-
9 կածը տուր : Եւ Դաւիթին ման-
չերը գացին , ու ասս բոլոր խօսքե-
րուն համեմատ Դաւիթին անունովը
Նաբաղին ըսուցեցին ու կայնեցան :
10 Եւ Նաբալ Դաւիթին ծառանե-
րուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
† Դաւիթը ո՞վ է , ու Ցեսսէի որդին
ո՞վ է . ասս օրերս իրենց տէրերուն
երեսէն փախչող ծառաները շատ-
11 ցեր են : Ես իմ հացս , ջուրս ու
ասրակտուր ընդներուս համար մոր-
թած անասուններս առնեմ՝ ու ա-
նո՞ւկ մարդիկներուն տամ , որոնց
12 ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր : Եւ
Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան
դարձան , ու գացին ասս բոլոր խօս-
13 քերը անոր պատմեցին : Եւ Դա-
ւիթ իր մարդիկներուն ըսաւ , Ամէն
մարդ իր սուրը մէջերը կապէ . ու
ամէն մարդ իր սուրը մէջերը կապեց .
և Դաւիթ ալ իր սուրը մէջերը
կապեց . ու Դաւիթին ետեւէն չորս
հարիւրի չափ մարդ ելաւ , ու երկու
Ե Գ Լ · ի · 24 : հարիւր մարդ հոն է կարասիներուն
քովը մնացին :
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբաղին
կնկանը Աբիգեային իմացուց ու
ըսաւ , Ահա Դաւիթ անապատէն
մարդիկներ խրկեց մեր տէրը օրհնե-
* Եբր · ա- լու համար . իսկ անիկայ * խօսե-
նոց վայ յարձակե- ցաւ :
15 † Հեր 7 : խօսեցաւ անոնց հետ " : Բայց ան
մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ
էին , ու † մեզի ինծու մը չտուին . և
դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց
հետ պտըտեցանք , մեզմէ բան մը
Ե Ա · ժգ · 22 : Ցոբ · ա · 10 : 16 չկորաուեցաւ : Ընոնք մեզի Նպա-
րիսպ էին թէ գիշերը և թէ ցորե-
կը , որչափ ատեն որ անոնց քովը
17 ոչխարները կ'արածէինք : Ու հի-
մա գիտցիր ու տես՝ թէ ինչ պիտի
ընես , քանզի մեր տիրոջը վրայ և
անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը
Գ Ա · ի · 7 : հասած է . որովհետեւ անիկայ այն-
պէս Նչար մարդ մըն է , որ անոր
Յ Բ Օբ · ժգ · 13 : Դատ · ժԹ · 22 : հետ մարդ չկրնար խօսիլ :
18 Եւ Աբիգեա շուտով Ներկու հա-
րիւր հաց , ու երկու տիկ գինի , և
հինգ † եփած ոչխար , ու հինգ գրիւ
բոհրած ցորեն , հարիւր ողկոյզ չա-
միչ , ու երկու հարիւր չորոց թուզ
առաւ , ու զանոնք էշերու վրայ
19 դրաւ : Եւ իր ծառաներուն ը-
սաւ , ‡ Նառջե՛ւս անցէք , ահա ես
Ե Ա · լբ · 13 , 20 : ձեր ետեւէն կու գամ . բայց իր էր-
20 կանը Նաբաղին չիմացուց : Ու
երբոր կնիկը իշու վրայ հեծած՝
լեռանը գոց տեղէն կ'իջնէր , ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր
21 առջեւը կ'իջնէին . ու անիկայ անոնց
հանդիպեցաւ : Եւ Դաւիթ ըսեր
էր , Ուրեմն անապատին մէջ աս
մարդուն բոլոր ունեցած բաները
պարապ տեղը պահեր եմ , ու անոր
բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուե-
ցաւ . և անիկայ ինծի † աղէկու-
Ե Ա Ղ · ԶԲ · 5 : Նռակ · ժէ · 13 : թեան փոխարէն զէշութիւն ըրաւ :
22 ‡ Աստուած Դաւիթին թշնամինե-
‡ Հռութ . ա · 17 : ԳԼ · գ · 17 : ի · 13 , 16 : րուն այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ ,
Եբր · պատ- ւոյ միզող · պ Թագ . ժգ . 10 : իա · 21 : դ Թագ . Թ . 8 : Ե Ցես . ժե . 18 : Դատ . ա · 14 : թէ որ * մինչև վաղը առտու ոնոր
մարդիկներէն ‡ մէկ էրիկ մարդ մը
ողջ թողում :
23 Ու Աբիգեա Դաւիթը տեսածին
պէս շուտով Նիշնուն վրայէն իջաւ ,
և Դաւիթին առջեւը երեսի վրայ
իյնալով , մինչև գետինը երկրը-
24 պագութիւն ըրաւ : Ու անոր ոտ-
քը իյնաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ ,
յանցանքը իմ վրաս ըլլայ . բայց
հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ
քու առջեւդ խօսի , և քու աղախ-
25 նոյդ խօսքերը մտիկ ըրէ : Կ'աղա-
չեմ՝ որ իմ տէրս աս չար մար-
դուն Նաբաղին համար իր որսին
վրէ բառն մի չդնէ . քանզի իր ա-
նունանը պէս ինքն ալ անանկ է .
անոր անունը ‖ Նաբալ է , ու անզ- ‖ ըլ՝ անըզ-
գամ : դամութիւնը իր հետն է . բայց ես
քու աղախինդ իմ տիրոջս խրկած
26 մանչերը չտեսայ : Նե հիմա , ո՛վ
տէր իմ , * Տէրը կենդանի է , ու * դ Թագ . բ .
քու հոգիդ ալ կենդանի է , որ Տէ- 2 :
րը Նքեզ չթողուց որ արիւն մտնես , Ե Ծն . ի · 6 : Հմր 33 :
ու * քու վրէժդ քու ձեռքովդ առ- * Հռով . ժբ . 19 :
նես . և հիմա Նքու թշնամիներդ
ու իմ տիրոջս գէշութիւն ուզող-
27 ները Նաբաղին պէս ըլլան : Ու Ը բ Թագ . ժբ · 32 :
հիմա ՚՚ աս ընծան որ քու աղա-
խինդ իմ տիրոջս բերաւ , թող իմ — Ծն · լգ · 11 : ԳԼ · Լ · 26 : դ Թագ . ե · 15 :
տիրոջս * եւսէն ակող մանչերուն
28 տուի : Կ'աղաչեմ , քու աղա- * Հմր 42 : Դատ · պ · 10 :
խինդդ յանցանքը ներէ . քանզի Ե բ Թագ . է · 11 , 27 : դ Թագ . Թ . 5 : ՚՚ Ա Մն . ժԼ · 10 , 25 :
Տէրը իրոջս պատե- րազմները պատերազմեցաւ , ու քու
օրերուդ մէջը չարութիւն մը չգտնուի :
29 Թէպէտ մարդ մը քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ — ԳԼ · ժբ · 17 :
փնտռելու համար մէկ մարդ մը
ոտք եյած է , իմ տիրոջս հոգին՝ Բ ԳԼ · իգ · 12 :
քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը՝ կե-
նաց ծրարին մէջը ծրարած պիտի
ըլլայ . բայց Անիկայ քու Թշնամի-
ներուդ հոգիները պարապտիկի մէ-
ջէ էլած † որէ պէս Նպիտի նետէ :
30 Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար Յ Երեմ . ժ . 18 :
ըսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս
ընէ , ու քեզ Իսրայէլի վրայ Թա-
31 գաւոր դնէ , Ասիկայ քեզի դայ-
թակղութիւն մը ու իմ տիրոջս

Ն · Ք · ԳՓ · ԻԲԲ 1060

սրտին խրդճ մը չըլլայ , թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր , կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ . ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ , քու աղախինդ միտդ բերես ։

32 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեային , Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը , որ այսօր քեզ խրկեց զիս

33 դիմաւորելու . Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ , և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս , որ այսօր զիս արգիլեցիր որ արիւն չհեղնեմ , ու իմ՝

34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ ։ Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ զիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն , կենդանի է , թէ որ դուն շուտով չգայիր ու առջևս չելլէիր , մինչև վաղը առտու Նաբաղին մկ երիկ

35 մարդը չէր մնար ։ Եւ Դաւիթ առնոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ , ու անոր ըսաւ , Խաղաղութեամբ տունդ գնա . ահա խօսքդ մտիկ րրի ու քու *խնդիրքդ ընդունեցի ։

36 Եւ Աբիգաա Նաբաղին գնաց , ու ահա ի անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կոչունքի պէս կոչունք կ՚ընէր . և Նաբաղին սիրտը զուարթացեր էր , ու անիկայ շատ գինովցեր էր . ուստի կինիկը մինչև առաւօտեան լոյսը պզտիկ կամ մեծ

37 բան մը չպատմեց անոր ։ Եւ առաւօտուն երբոր Նաբաղ գինեն զգաստացաւ , ան ատենը անոր կինիկը անս բաները անոր պատմեց . ու անոր սիրտը իր ներսն դին մեռաւ ,

38 ու քարի պէս եղաւ ։ Եւ տասը օրի չափ անցնելէն ետև Տէրը զարկաւ Նաբաղը , որ մեռաւ ։

39 Ու Դաւիթ Նաբաղին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ , Օրհնեալ է Տէրը , որ Նաբաղին ձեռքէն խոշտանգ նախատինքիս դատաստանը ինքը դատեց , ու իր ծառան չարութենէ ետ պահեց . և Տէրը Նաբաղին չարութիւնը անոր գլուխը դարձուց ։ Ու Դաւիթ մարդ խրկեց և Աբիգեային խօսեցաւ , որ զանիկայ

40 իրեն կնիկ առնէ ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմէղոս գացին Աբիգեային , ու անոր հետ խօսեցան ու ըսին , Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց ,

41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ ։ Եւ անիկայ ելաւ ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն րրաւ , ու ըսաւ , Ահա է.րս աղախինդ իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ստրկութիւն թող ընէ ։

42 Եւ Աբիգեա շուտով ոտք ելաւ , ու իրէն սպասաւորութիւն ընող հինգ աղջկներու հետ էշը հեծաւ , ու Դաւիթին պատգամաւորներուն

ետևէն գնաց , և անոր կնիկը եղաւ ։

43 Ու Դաւիթ Յեզրաելէն ալ Աքինոամը առաւ . ա ու սոնց երկուքն ալ անոր կնիկները եղան ։

44 Բայց Սաւուղ է իր Մեղբող աղջիկը՝ որ Դաւիթին կնիկն էր՝ Գաղղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիէլին տուաւ ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Սաւուղ Զիփացիներէն լուր առնելով՝ Եբեա կու գայ Դաւիթին դէմ ։ 4 Դաւիթ կառքերուն տեղը երթալով՝ կ՚արգիլէ Աբեսսան որ Սաւուղը չմեռցնէ , բայց Սաւուղին նիզակը ու կուժը կ՚առնէ ։ 13 Դաւիթ Աբենները կը յանդիմանէ , 18 ու Սաւուղը կը յորդորէ ։ 21 Սաւուղ իր յանցանքը կը խոստովանի ։

1 Ու Զիփացիք Գաբաա գացին Սաւուղին , ու ըսին , Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի

2 բլուրին վրայ պահուեր է ։ Ու Սաւուղ ելաւ Զիփի անապատը իջաւ Իսրայէլի իրեք հազար ընտրուած մարդիկներովը , որ Զիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ ։

3 Եւ Սաւուղ Եսիմոնի դիմացը Եքեղայի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ ։ Դաւիթ ալ անապատին մէջը նստեր էր . ու երբոր տեսաւ որ Սաւուղ իր ետևէն անաս

4 պատը կու գայ , Դաւիթ լրտեսներ խրկեց , ու Սաւուղին ստոյգ գալը իմացաւ ։

5 Ու Դաւիթ ոտքի ելաւ , և Սաւուղին բանակ գրած տեղը եկաւ . ու Դաւիթ Սաւուղին ու Աներ զօրավարին՝ Ներներան Աբենները պառկած տեղը տեսաւ . բայց Սաւուղ է կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր , ու ժողովուրդը անոր

6 բոլորտիքը բանակեր էին ։ Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ , ու Քետացի Ախիմելեքին ու Յովաբին եղբօրը Ծարուհեան Աբեսային ըսաւ , Ո՞վ է ինծի հետ Սաւուղին քովը բանակը կ՚իջնէ ։ Ու Աբեսա բսաւ , Ես քեզի հետ կ՚իջնեմ ։

7 Եւ Դաւիթ Աբեսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ . և ահա Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար . անոր նիզակը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր , և Աբեններ ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը պառկեր էին ։

8 Եւ Աբեսա Դաւիթին ըսաւ , Աստուած այսօր քու թշնամիդ Ձեռքդ մատնեց . ու հիմա թող տուր որ նիզակով մէկ անգամին գետինը †ցցեմ զանիկայ , ու չկրկնեմ ։

9 Նեմ հարուածէ ։ Բայց Դաւիթ Աբեսային ըսաւ , Զանիկայ մի՛ մեռցներ . Էրանգի Տէրոջը օծեալին ո՞վ կրնայ ձեռք երկընցրնել ու

10 անմեղ ըլլալ ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ ,

Ն · ՔՔ · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1060

— Ծն · իդ · 27 ։ Եզ · ԺԸ · 10 ։ Սաղ · խա · 13 ։ Հր · 18 ։ Ղու · ա · 68 ։

‡ Հմր 26 ։

+ Հմր 26 ։

ο Հմր 22 ։

$ Գլ · ի · 42 ։ ԲԹագ · ԺԸ · 9 ։ Դ Թագ · Ե · 19 ։ Ղու · Է · 50 ։ Ը · 48 ։

— Ծն · ԺԹ · 21 ։

* ԵՔՐ · ԵՐԵԿ Բ Բ Թագ · ԺԳ · 23 ։

‡ Հմր 32 ։

† Առակ · ԻԲ · 23 ։

Ե Հմր 26 , 34 ։

Ղ Թագ · Բ · 44 ։ Սաղ · Է · 16 ։

Ե Հուդթ · Բ · 10 , 13 ։ Առակ · ԺԸ · 33 ։

Ը Հմր 27 ։

Ն · ՔՔ · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1060

Ը ՑԵՍ · ԺԸ · 56 ։

ժ Գլ · ԻԸ · 3 ։ Լ · 5 ։

Ի ԲԹագ · Գ · 14 ։

Լ ԵՍ · ժ · 30 ։ Ի ԲԹագ · Գ · 15 ։

— Գլ · իգ · 19 ։ Սաղ · ծգ · ին վերնագիրը ։

Բ Գլ · ժգ · 50 ։ ԺԸ · 55 ։

‡ Գլ · ԺԸ · 20 ։

Դ ա ՄՆ · Բ · 16 ։

Ն Դատ · Է · 10 , 11 ։

Ղ Գլ · իգ · 19 ։

† ԵՔՐ · ԶՈՐՆԵՄ

Ի Գլ · իգ · 7 ։ Տ Ի Թագ · ա · 16 ։

Տէրը կենդանի է որ ը զանիկայ Տէ-
րը պիտի զարնէ , կամ ը անոր ա-
տենը պիտի գայ ու մեռնի , կամ
թէ ը պատերազմի մէջ պիտի մտնէ
11 ու մեռնի : Ես ատուած չընէ որ Տէ-
րոջը օծեալին դէմ ձեռքս երկընցը-
նեմ . միայն թէ հիմա անոր գըլ-
խուն քովէն նիզակը ու ջուրին կու-
12 ժր ա՛ռ ու երթանք : Եւ Դաւիթ
Սաուղին գլխուն քովէն նիզակը
ու ջուրին կուժը առաւ ու գացին .
և տեսնող չկար , իմացող չկար ու
արթընցող չկար . որովհետև ա-
մէնքը կը քնանային . քանզի Տէ-
րոջը կողմանէ անոնց վրայ խորունկ
քուն մը ինկեր էր :
13 Եւ Դաւիթ անդիի կողմը ան-
ցաւ , ու լեռանը գլխուն վրայ հե-
ռուանց կայնեցաւ , ա՛ անոնց մէջը
14 մեծ միջոց կար : Եւ Դաւիթ ժո-
ղովուրդին ու Ներեան Աբենների
կանչելով բաւ , Ո՛վ Աբենները ,
պատասխան չե՞ս տար . ու Աբեն-
ներ պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
Դուն ո՛վ ես , որ թագաւորին կը
15 կանչես : Եւ Դաւիթ Աբենների
բսաւ , Դուն երիվ մարդ չե՞ս . ու
Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ .
ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թա-
գաւորին պահպանութիւն չըրիր .
քանզի ժողովուրդէն մէկը , քու
տէրդ թագաւորը մեռցընելու ե-
16 կաւ : Ատ քու ըրած բանդ աղէկ
չէ . կենդանի է Տէրը՝ որ դուք
ե՛ մեռնելու արժանի էք , քանզի
Տէրոջը օծեալին՝ ձեր տիրոջը
պահպանութիւն չըրիք . ու հիմա
նայէ , թագաւորին նիզակը ու ա-
նոր գլխուն քովի ջուրին կուժը
17 ո՛ւր է : Ան ատենը Սաուղ Դաւի-
թին ձայնը ճանչցաւ ու բսաւ ,
ը Որդեակ իմ Դաւիթ՝ ատիկայ
քո՛ ձայնդ է . ու Դաւիթ բսաւ ,
Ո՛վ տէր իմ թագաւոր , իմ ձայնս
18 է . Ու ըսաւ , Իմ տէրս ի՞նչո՞ւ
համար այդպէս իր ծառային ե-
տևէն ինկեր է . քանզի ի՞նչ ըրի ,
ու ձեռքիս մէջը ի՞նչ չարութիւն
19 կայ : Եւ հիմա իմ տէրս թագա-
ւորը իր ծառային խօսքերը թող
մտիկ ընէ . Թէ որ Տէրը հբեզ իմ
վրաս ոտք հանեց , թող զո՛հ մը
*ընդունի . բայց թէ որ մարդոց
որդիքը ոտ հանեցին , անոնք Տէրո-
ջը առջևը անիծեալ ըլլան , ի քան-
զի զիս այսօր վռընտեցին՝ որ ը Տէ-
րոջը ժառանգութեանը հետ չմի-
անամ , ու ՚ինչ ըսին , գնա՛ օտար
աստուածներու ծառայութիւն ը-
20 րէ : Եւ հիմա Տէրոջը առջևը իմ
արիւնս դետինը չկ՚իյնայ . քանզի
Իսրայէլի թագաւորը ե՛մկ լու մը
փնտռելու ելաւ , ինչպէս որ մկ
մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի
մը ետևէ կ՚իյնայ :
21 Ու Սաուղ ըսաւ , ժ Մեղք գոր-
ծեցի . դարձիր՝ որդեակ իմ Դա-
ւիթ . իմ հոգիս այսօր ՚քու աչքե-
րուդ պատուական երևնալուն հա-
մար՝ քեզի մէյմըն ալ չարութիւն
պիտի չընեմ . ահա չիմարութիւն
22 ըրի ու մեծապէս սխալեցայ : Եւ
Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Ահա թագաւորին նիզակը .
մանչերուն մէկը թող գա՛յ ու զա-
23 Նիկայ առնէ : Ն Եւ Տէրը ամէն
մարդուն իր արդարութեանը ու իր
հաւատարմութեանը փոխարէնը
հատուցանէ . որովհետև Տէրը քեզ
այսօր իմ ձեռքս տուաւ , բայց ես
Տէրոջը օծեալին ձեռքս երկընցընել
24 չուզեցի : Եւ ահա ինչպէս որ քու
հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պա-
տուական եղեցաւ , իմ հոգիս ա՚ն
Տէրոջը առջևը այնպէս պատուական
երևնայ , ու զիս ամէն նեղութենէ
25 ազատէ : Եւ Սաուղ Դաւիթին
ըսաւ , Որդեակ իմ Դաւիթ , օրհ-
նեա՛լ ըլլաս . ՚քու գործերուդ
մէջ յաջողութիւն պիտի գտնես՚ ,
ու նաև ե՛յաղթող պիտի ըլլաս :
Եւ Դաւիթ իր ճամբան գնաց , ու
Սաուղ իր տեղը դարձաւ :

ԳԼ . ԻԷ

1 Սաւուղ Դաւիթին գեթի մէջ ըլլալը լսելով՝ ա՛լ անոր ետևէն չկ՚իյնար : 5 Դաւիթ Սիկեա-
լակը կը խնդրէ Աբիմելէքէն . 8 և ուրիշ կողմե-
րու վրայ յարձակելով՝ Աբիմելէքն կը հաւ-
ատացընէ թէ Յուդայի դէմ պատերազմեր է :

1 Ու Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ , 1058
Վ՚երջապէս մէկ օր մը Սաուղին
ձեռքովը պիտի կորսուիմ . ինծի
փղշտացւոց երկիրը փախչելէն աղէ-
կը չկայ , որ Սաուղ ինծմէ յոյսը
կտրէ , ու զիս մէյմըն ալ Իսրայէլի
բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ .
այսպէս անոր ձեռքէն կ՚ազատիմ :
2 Ու Դաւիթ ա՛ր հետը եղող վեց
հարիւր մարդով ելաւ , ու Գեթի
Թագաւորին Մաւովքի որդւոյն Բ Ան-
3 քուսին քովը գնաց : Եւ Դաւիթ
ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքան-
չիւր մարդ իր անովը՝ Դաւիթ ալ
Գ իր երկու կնիկներովը՝ Յզրեայլա-
ցի Աքինոամին հետ ու Կարմէլացի
Նաբաղին կնկանը Աբիգայիլին հետ՝
Աբիմելէքի քովը Գեթի մէջ բնակե-
4 ցան : Ու երբոր Սաուղին իմա-
ցուցին թէ Դաւիթ Գեթ փա-
խեր է , ա՛լ մէյմըն ալ զանիկայ չփնտռ-
ռեց :
5 Եւ Դաւիթ Աբիմելէքին ըսաւ ,
Կ՚աղաչեմ , թէ որ քու առջևդ շը-
նորհք գտայ , դի՛ զաքաղաքներուն
մէկուն մէջ ինծի տեղ տուր , որ
հոն նստիմ . քանզի քու ծառադ

ն . ք . գԲ . իբր 1060

ը Գլ . իե . 38 : Սաղ . գդ . 1 , 2 , 23 : Ղա . ժը . 7 : Հռով . ժը . 19 :

ը Տես Յն . խէ . 29 : ը Օր . լա . 14 : Յօր . է . 1 : ժգ . 5 : Սաղ . լե . 13 :

ա Գլ . լա . 6 :

ի Գլ . իգ . 7 , 13 :

լ Յն . ը . 21 : ժե . 12 :

ն . ք . գԲ . իբր 1060

ո Գլ . ժե . 24 : իգ . 18 :

յ Գլ . ժը . 30 :

ն Սաղ . է . 8 : ժը . 20 :

† ԵԷը . ընե-
լով պիտի
ընես ,

ղ Յն . լը . 28 :

ե Թագ . ժը . 5 :

ա Թագ . ժգ . 11 : իգ . 1 :

* ԵՇը . հա-
տուցում . Յն . ը . 21 : ղԼ . իգ . 31 :

ի Օր . գ . 28 : Սաղ . ճի . 5 :

ղ Թագ . ժգ . 16 : ի . 19 :

ֆ Գլ . իգ . 15 :

ա Գլ . իե . 13 :

բ Գլ . իա . 10 :

գ Գլ . իե . 43 :

Ն · Ք · ԴԲ · իբր 1058

ինչո՞ւ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի ։
6 Եւ ան օրը Անքուս Սիկելակը տուաւ անոր . աս պատճառով Սիկելակ մինչև աս օրս Ցուդայի
7 թագաւորներուն եղաւ ։ Ու Փղշտացւոց երկրին մէջ Դաւիթին նստած օրերուն Թիւը Է մկ տարի ու չորս ամիս եղաւ ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկները ելան , և Ղեսուրացւոց , Է*Գազերեացւոց ու ԷԱմաղեկացւոց վրայ յարձակեցան . քանզի անոնք շատոնցմէ ՚ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին , Շուրէն մինչև Եգիպտոս երկիրը ։ 9 Եւ Դաւիթ ան երկիրը զարկաւ , ու ամենևին էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց . և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղտերը ու հանդերձները առաւ , և դարձաւ
10 Անքուսին եկաւ ։ Ու Անքուս ըսաւ , Այսօր որ կողմը յարձակեցաք . և Դաւիթ ըսաւ , Ցուդայի հարաւային կողմը , Ցերամիացւոց հարաւային կողմը, ու Կենեզացւոց հարաւային կողմը ։
11 Դաւիթ մկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը ողջ չթողուց , որ Գէթ ըլլար բերէ . քանզի ըսաւ , Զըլլայ որ մեզի համար պատմեն ու ըսեն Թէ Դաւիթ այսպէս ըրաւ ։ Ու անոր սովորութիւնը ասանկ էր , քանի որ Փղշտացւոց երկրին մէջ կը
12 նստէր" ։ Եւ Անքուս Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ , Ա՛ՏԲԸ՝ իր ժողովուրդին Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար , ինծի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻՀ

1 Անքուս Դաւիթին վրայ կը վստահանայ ։ 3 Սաւուղ վհուկները Էնդորէն եւս , երբոր երկիւղ մէջ կ'իյնայ , Սաւուէնց երեսէն ձգուած ըլլալով՝ ՚ի վհուկ մը կը փնտռէ ։ 9 ու Սամուէլը հանել կու տայ ։ 15 Սաւուղ իր կործանումը լսելով՝ կ'այլայլի ։ 21 Կնիկը և Սաւուղին ծառաները կերակուրով կը զօրացընեն զանիկայ ։

Գ — Եւ ան օրերը Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին , որ ելլեն Իսրայէլին հետ պատերազմին . և Անքուս Դաւիթին ըսաւ , Գիտացած ըլլաս որ դուն քու մարդիկներովդ իմ հետս բանակը պիտի ելլես ։ 2 Ու Դաւիթ Անքուսին ըսաւ , Ուրեմն ծառայիդ ընելու գործը պիտի տեսնես . և Անքուս Դաւիթին ըսաւ , Անոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պիտի ընեմ ։

Բ ԳԼ · ԻԵ · 1 ։ 3 Իսկ Բ Սամուէլ մեռած էր . և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ բռեր էին , ու զանիկայ իր քաղաքը՝ Ռամայի մէջ թաղեր էին ։ Սաւուղ ալ Է վհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուցեր էր ։
4 Եւ Փղշտացիք ժողովուեցան , ու եկան Շունեմի մէջ բանակեցան . Սաւուղ ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , ու Գեղբուէի մէջ բանակեցան ։
5 ցան ։ Եւ Սաւուղ Փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ Ղվախցաւ , ու սիրտ
6 ը շատ դողաց ։ Եւ Սաւուղ Տէրոջը հարցուց . բայց Տէրը Թէ Երազներով՝ Թէ Ուրիմով և Թէ մարգարէներով Իանոր պատասխան
7 չտուաւ ։ Ան ատենը Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ , Ինծի մկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէք՝ որ երթամ անոր հարցընեմ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին , Ահա Ենդովրի մէջ մկ վհուկ կնիկ մը կայ ։
8 Ու Սաւուղ իր հանդերձները փոխելով , ուրիշ հանդերձներ հագաւ , և իրեն հետ եղող երկու մարդով գնաց , ու գիշերով ան կնիկանը քովը հասան ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ , Շնորհք ըրէ , ինծի վհուկի ոգւով դիւթութիւն ըրէ , ու քեզի ըսելու տըրտս ինծի վեր
9 հանէ ։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ , Ահա դուն Սաւուղին ըրած բանը գիտես , Թէ ինչպէս անիկայ է վըհուկները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ ըրաւ . ուրեմն ինչո՞ւ զիս մեռցընելու համար իմ անձիս որո-
10 գայթ կը պատրաստես ։ Եւ Սաւուղ Տէրոջմով երդում ըրաւ անոր ու ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ աս բանէն քեզի մկ վնաս մը
11 պիտի չպատահի ։ Ան ատենը կնիկը ըսաւ , Քեզի ով վեր հանեմ . ու անիկայ ըսաւ , Սամուէլը հանէ ինծի ։
12 Եւ կնիկը Սամուէլը տեսնելով , մեծ ձայնով մը պոռաց . ու կնիկը Սաւուղին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ինչո՞ւ զիս խաբեցիր . քանզի դուն Սաւուղն ես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ , Մի վախնար . բայց ինչ տեսար ։ Ու կնիկը Սաւուղին ըսաւ , Գետնէն ելլող աս-
14 տուածներ տեսայ ։ Եւ Սողոմոն անոր ըսաւ , Անոր կերպարանքը ինչպէս է ։ Ու կնիկը ըսաւ , Ահա մկ ծեր մարդ մը կ'ելլէ , ու ևվերարկու մը հագած է ։ Եւ Սաւուղ հասկրցաւ որ անիկայ Սամուէլն է . ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր երկրպագութիւն ըրաւ ։
15 Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին , Ինչո՞ւ համար ինծի նեղութիւն տուիր , ու զիս վեր հանեցիր ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ , Է Նա մեծ նեղութեան մէջ եմ , որովհետև փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ կ'ընեն , ու Ա-

Ն · Ք · ԺԲ · իբր 1560

Ա Ջմր 9 ։ Եւ · իբ · 18 ։ Ղև · ժթ · 31 ։ ի · 27 ։ բ Օր · ժբ · 10 , 11 ։ Ծ Ցես . ժթ · 18 ։ դ Թագ · դ · 8 ։

Ի Գլ · լա · 1 ։ Ղ Ցոր . ժբ · 11 ։

Է Թես . ժբ · 6 ։

Ը Եզ · իբ · 30 ։ Թես . իէ · 21 ։ բ Օր · լԳ · 8 ։

Ի Գլ · ժգ · 37 ։ Առակ · ա · 28 ։ Ողբ · բ · 9 ։

ժբ Օր · ժբ · 11 ։ ա Մն · ժ · 13 ։ Ես · ը · 19 ։

Ի Ջմր 3 ։

Ա Գլ · ժե · 27 ։ դ Թագ · բ · 8 , 13 ։

Է Առակ · ե · 11 , 12 , 13 ։ ժգ · 14 ։

Ի Գլ · ժբ · 12 ։

տուած ինծմէ հեռացաւ , և ինծի թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազներով պատասխան չտար . ա-նոր համար քեզ կանչեցի , որ ինծի
16 իմացընես թէ ինչ ընեմ : Եւ Սամուէլ ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ին-ծի կը հարցընես , հիմա որ Տէրը քեզմէ հեռացաւ ու քեզի թշնամի
17 եղաւ . Եւ Տէրը հիմ *բերնովս ըզուցածին պէս †ըրաւ , ու Տէրը քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը պատռեց , և զանիկայ քու ընկերիդ
18 Դաւիթին տուաւ : Քանզի դուն Տէրոջը խօսքը մտիկ չըրիր , ու Ա-մաղեկին վրայ անոր սաստիկ բար-կութիւնը ի գործ չդրիր , անոր հա-մար այսօր Տէրը քեզի ասա բանը ը-
19 րաւ : Եւ Տէրը քեզի հետ Իսրա-յէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ . ու վաղը դուն ու քու որ-դիքդ իմ քովս պիտի ըլլաք . Ե Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ Փղշ-տացւոց ձեռքը պիտի մատնէ :
20 Ան ատենը Սաւուղ շուտով ին-կաւ ու դանակի վրայ փռուեցաւ , և Սամուէլին խօսքերէն շատ վախ-ցաւ , ու ամենևին ուժ չմնաց . քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
21 հաց կերած չէր : Եւ կինիկը Սաւու-ղին քովը դնաց , ու անոր չափա-զանց սոսկումը տեսնելով՝ անոր ըսաւ , Ահա քու աղախինդ քու խօսքդ մտիկ ըրաւ . և ևիմ հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով , ինծի բսած խօսքերուդ չազանդուիլն ըրի :
22 Եւ հիմա կ՚աղաչեմ , դուն ալ քու աղախինիդ խօսքը մտիկ ըրէ , ու քու առջևդ պատառ մը հաց դնեմ , ու կեր որ ոյժ առնես , քանզի
23 ճամբայ պիտի երթաս : Բայց ա-նիկայ չուզեց , ու ըսաւ . սակայն երթոր իր ծառաները ու կինկն ալ զանիկայ բռնադա-տեցին , անոնց խօսքը մտիկ ըրաւ . ու դետնէն ելլելով՝ անկողնին
24 վրայ նստաւ : Եւ կինկը էր տանը մէջ անուշած որի մը ունէր . շու-տով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր առաւ շաղեց , և անով բաղարջ
25 հացեր եփեց . Ու Սաւուղին առջևը և անոր ծառաներուն առջևը դրաւ , ու կերան , ու ելան նոյն գիշերը գացին :

ԳԼ . ԻԹ

1 Դաւիթին Փղշտացւոց հետ պատերազմի երթալը 3 անոնց նախարարներուն հաճելի չերևիլը նոր : 6 Աստուած ետ կը խրկէ Դաւիթը՝ անոր հաւատարմութիւնը գովելով :

1 Յե- Փղշտացիք իրենց բոլոր բա-նակները Աֆեկի մէջ ժողվեցին , ու Իսրայէլացիք Յեզրայէլի մէջ ե-ղող աղբիւրին քովը բանակեցան :

2 Եւ Փղշտացւոց նախարարները ը-րէնց հարիւրաւորներովը ու հազա-րաւորներովը կ՚անցնէին . և Դա-ւիթ ու իր մարդիկները անոնց ետևէն Աքիսին հետ կ՚անցնէին :
3 Ու Փղշտացւոց իշխանները ըսին , Ա՞ս Եբրայեցիները ի՞նչ պիտի ըլ-լան : Եւ Աքիսը Փղշտացւոց իշ-խաններուն ըսաւ , Ասիկայ Իսրա-յէլի թագաւորին Սաւուղին ծա-ռան Դաւիթը չէ՞ , որ ասոնցմէ օրերէ՝ կամ մանաւանդ ոյոյսի տարիներէ ի վեր իմ քովս է . ու ես ինձի ինկած օրէն մինչև աս օրս անոր վրայ ամենևին մէկ չգանգատ-
4 մը չգտայ : Եւ Փղշտացւոց իշխան-ները անոր սրդողեցան , ու Փղշտա-ցւոց իշխանները անոր ըսին , Դա-մարդը ետ խրկէ . ու երթայ իր տեղը , ուր որ զանիկայ դրիր . ու մեր հետը պատերազմի մէջ չմտնէ . չըլլայ որ պատերազմին մէջ մեզի թշնամութիւն ընէ . քանզի անի-կայ ինչով պիտի հաշտուի իր տի-րոջը հետ , չէ՞ որ աս մարդոցը գլ-
5 ուխներովը : Ասիկայ ան Դաւիթը չէ՞ , որուն համար Խէյնէրը պար բռնելով ու պատասխան տալով կ՚ըսէին , Սաւուղ իր հազարա-ւորները զարկաւ , ու Դաւիթ իր բիւրաւորները :
6 Եւ Աքիսը Դաւիթը կանչեց , ու անոր ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ դուն շնտակ մարդ մըն ես . և իմ հետս բանակին մէջը Էմտնելդ ու ելլելդ իմ աչքիս ազեկ կ՚երևի-նայ . Քանզի ինձի եկած օրէդ մինչև աս օրս քու վրադ չարու-թիւն մը չգտայ . բայց դուն նա-խարարներուն աչքին ազեկ չես ե-
7 րևնար . Ուստի հիմա դարձիր և խաղաղութեամբ գնա , ու Փղշտա-ցւոց նախարարներուն աչքին դէշ
8 երևցածը մի՛ ըներ : Եւ Դաւիթ Աքիսին ըսաւ , Բայց ես ի՞նչ ըրի . ու քու առջևդ կայնած օրէս մինչև աս օրս ծառայիդ վրայ ի՞նչ գտար , որ ես չերթամ ու իմ տի-րոջս թագաւորին թշնամիներուն
9 հետ պատերազմ չընեմ : Եւ Ան-քուս պատասխան տուաւ ու Դա-ւիթին ըսաւ , Գիտեմ որ դուն իմ աչքերուս Աստուծոյ հրեշտա-կին պէս ազեկ կ՚երևնաս . բայց Փղշտացւոց իշխանները ըսին Թէ
10 Անիկայ մեր հետը պատերազմի չելէ : Ուստի առաւօտուն կանուխ ելլէ՛ դուն ու քու տիրոջդ ծառա-ները որոնք քու հետդ եկան . ա-ռաւօտուն կանուխ ելէ՛ք ու լոյս-
11 ցածին պէս գացէ՛ք : Եւ Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները առաւօ-տուն կանուխ ելան որ երթան , ու

Ն . ՔՐ . ԲԲԲ . 1056

ե ՀՇՐ 6 :

ը ԳԼ . ԺԸ . 28 :
* ԵԲՐ . ձեռքովս
† ԵԲՐ . իրեն համար ըրաւ ,
թ ԳԼ . ԺԸ . 9 : գ ԹԱԳ . Ի . 42 : ա ՍԱՄ . Ժ . 13 : Ե-ԶԵՄ . ԽԸ . 10 :

Ն . ՔՐ . ԲԲԲ . 1056

ի ԳԼ . ԻԸ . 1 :
ժ ԹԱԳ . Ի . 27 : ԺԹ . 27 :
լ ՀՇՐ 4 :

ա ԴԱՆ . Գ . 5 :

ԸՄՍՆ . ԺԲ . 19 :

ե ԳԼ . ԺԳ . 21 :

ը ԳԼ . ԺԲ . ԽԱ . 11 :

ղ ԴԱՍԱ . ԺԲ . 3 : ԳԼ . ԺԹ . 5 : ՅՈՒԲ . ԺԳ . 14 :

ի ԲԹԱԳ . Գ . 25 : ԳԹԱԳ . ԺԹ . 27 :

ձ ՀՇՐ 3 :

ծ ԲԹԱԳ . ԺԳ . 17 , 20 : ԺԹ . 27 :

Ն · Ք · Ը · ԲԲԸ 1056

Փղշտացւոց երկիրը դառնան . Ե իսկ Փղշտացիք Ցեղայէլ ելան ։

ԳԼ · Լ

1 Ամաղեկացիք Սիկելակը կը կողոպտեն ։ 4 Դաւիթ Աստուծոյ Տէրըն ելով՝ կը քաջալերուի որ անոնց եւեւէն իյնայ · 11 ու Եգիպտացիի մը առաջնորդութեամբը Թշնամեաց վրայ կը հասնի , ու բոլոր աւարը ետ կ'առնէ ։ 22 Դաւիթ օրէնք կը հաստատէ աւարը հաւասարապէս բաժնելու՝ թէ պատերազմ ընող և թէ պահպանութիւն ընող զօրքերուն մէջ տեղը ։ 26 Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկէ ։

1 Եւ երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները երրորդ օրը Սիկելակ մտան ,
* Եբր · և ՚ Տես գԼ · ժե · 7 ։ իէ · 8 ։
* ահա ՚Ամաղեկացիք հարաւային երկրին ու Սիկելակին վրայ յարձակեր էին . և Սիկելակը գարնելով՝
2 զանիկայ կրակով այրեր էին . Ու հոն եղած կիներուն գերի առեր էին . պզտիկէն մինչև մեծը մարդ մը չէին մեռցուցեր , հապա գերեվարեր իրենց հետը տանելով՝ ճամբանին
3 գացեր էին ։ Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները քաղաքը հասան , ահա անիկայ կրակով այրուած էր . ու իրենց կիները , տղաքները ու աղջիկները գերի առնուած էին ։
4 Ուստի Դաւիթ ու իր հետը եղող ժողովուրդը ձայներնին վերցուցին ու լացին , մինչև որ անոնց վրայ
5 այժ չմնաց լալու ։ Եւ Դաւիթին Բ երկու կիները՝ Ցեզրայէլացի Աքինոամը ու Կարմէլացի Նաբաղին կինկը Աբիդեան ՚ւլ գերի առնուած
6 էին ։ Եւ Դաւիթ մեծ տագնապի մէջ էր , Է.քանզի ժողովուրդը զանիկայ քարկոծել կ'ուզէր . որովհետև բոլոր ժողովուրդէն ամէն մէկուն սիրտը կը կսկծար իր տղոցը ու աղջիկներուն համար . Ը բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծովը զօրա-
7 ցաւ ։ Եւ Դաւիթ Աբիմելեքի որդւոյն Աբիաթար քահանային ըսաւ , Եփուդը մօտեցուր ինծի . ու Աբիաթար եփուդը Դաւիթին
8 մօտեցուց ։ Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ , Ա՞ս գունդին եւեւէն իյնամ . անոնց կը հասնի՞մ . ու Տէրը ըսաւ անոր , Եւեւէն ինկիր , քանզի անշուշտ պիտի հասնիս ու ամէն բանը պիտի ազատես ։

9 Եւ Դաւիթ ինքը ու իր հետը եղող վեց հարիւր մարդիկները գացին , ու մինչև Բոսոր Հեղեղատը եկան . ու ետ մնացողները հոն կայ-
10 նեցան ։ Եւ Դաւիթ չորս հարիւր մարդով ընթացաւ հալածեց . (Եւ սա կայն երկու հարիւր մարդիկը շատ յոգնած ըլլալնուն համար՝ Բոսոր Հեղեղատին ասդիի կողմը մնացին ,
11 ու չկրցան անցնիլ ։) Ու դաշտին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գըտան , և զանիկայ Դաւիթին բերին . ու անոր հաց տուին , ու կերաւ , ու անոր ջուր խմցուցին .
12 Եւ անոր քիչ մը չոր թուզ ու երկու ողկոյզ չամիչ տուին , որ Ը կերաւ ու ոգին վրան եկաւ . քանզի իրեք օր ու իրեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Դուն որո՞ն մարդն ես , և ո՞ւրկից ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ես Եգիպտացի պատանի մըն եմ , ՚ս Ամաղեկացի մարդու մը ծառայ . ու հիմա իրեք օր է որ հիւանդ ըլլալուս համար ,
14 իմ տէրս զիս հո՞ւ թողուց . Մենք Ք.երեթի հարաւային կողմը՝ Ցուդայի կողմերը ու Ք.աղեբի հարաւային կողմերը յարձակեցանք , ու
15 Սիկելակը կրակով այրեցինք ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Զիս ան գունդին կրնա՞ս իջեցնել ։ Ու անիկայ ըսաւ , Դուն ինծի Աստուծով երդո՛ւմ ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես , ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս , ես ալ քեզ ան գունդին կ'իջեցընեմ ։
16 Եւ զանիկայ հո՞ւ իջեցուց , ու ահա անոնք բոլոր գետնին երեսին վրայ ցրուած էին . Կ'ուտէին ու կը խմէին , և Փղշտացւոց երկրէն ու Ցուդայի երկրէն առած ան բոլոր մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ'ընէին ։ Եւ Դաւիթ †արշալոյսէն մինչև հետեւեալ օրուան իրիկունը՝՚ զանոնք զարկաւ , ու ա-
18 նոնցմէ մարդ չազատեցաւ , բայց միայն չորս հարիւր երիտասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծած ու
19 փախան ։ Եւ Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած բոլոր բաները ազատեց . ու Դաւիթ իր երկու կիսկ-
19 ներն ալ ազատեց ։ Եւ իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտիկէն մինչև մեծը , թէ տղայ , թէ աղջիկ , և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք առեր տարեր էին . Ն Դաւիթ ամէն ալ
20 ետ բերաւ ։ Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարները ու արջառները առաւ , և զանոնք էբէնց հօտերուն առջևէն կը տանէին , ու կ'ըսէին , Դաւիթին աւարը սա՛կայ է ։
21 Եւ Դաւիթ Է ան երկու հարիւր մարդիկներուն եկաւ , որոնք շատ յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր Դաւիթին եւեւէն երթալ , ու զանոնք Բոսոր Հեղեղատը նստեցուցեր էր . և անոնք ելան Դաւիթը ու անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու . ու Դաւիթ երբոր ժողովուրդին մօտեցաւ , ա-
22 նոնց Ծ ողջո՛ւթիւնը հարցուց ։ Եւ Դաւիթին հետը գացող մարդիկներէն Լ բոլոր չար ու անզգամ մար-

Ն · Ք · Ը · ԲԲԸ 1056

Ը Դատ. ժե · 19 ։ ԳԼ · ժդ · 27 ։

Ե Գամ. ժե · 16 ։ Ք Ժէր 16 ։ Բ թագ · Ը · 18 ։ Ք թագ · ա · 38 , 44 ։ Եզեկ · իե · 16 ։ Սոփ · Բ · 5 ։ Ժ Ցես · ժդ · 13 ։ ժե · 13 ։

Լ ա Թես · ե · 3 ։

† կա՛՝ հետեւեալ օրուան արշալոյսէն մինչև իրիկունը

Լ Ժէր 8 ։

Խ Ժէր 10 ։

Ծ Դատ. ժը · 15 ։ Կ Բ Օր · ժդ · 13 ։ Դատ · ժԹ · 22 ։

ՆՀ 1056

դիկները պատասխան տուին ու ըսին , Ասոնք մեր հետը չգալնուն համար , մենք ալ անոնց մեր ազատած աւարէն չենք տար . ամէն մարդ միայն իր կնիկը ու տղաքները
23 առնէ ու երթայ : Բայց Դաւիթ անոնց ըսաւ , Այդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս , որովհետեւ Տէրը մեզի տուաւ ասիկայ , և ինքը մեզ պահեց , ու մեր վրայ եկող գունդը մեր
24 ձեռքը մատնեց . Եւ ա՛ն բանիս մէջ ո՞վ ձեզի մտիկ կ՚ընէ . քանզի կարասներուն քովը նստողներուն բաժինը պատերազմի գացողներուն բաժինին հետ հաւասար պիտի բլլայ . հաւասարապէս պիտի բաժանուի :
25 Նէն : Եւ ան օրէն՝ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն ու օրէնք դրաւ , որ է՛ի՛ՆՈՅ մինչև այս օրս :
26 Եւ Դաւիթ Սիկելակ եկաւ , ու ան աւարէն Յուդայի ծերոց՝ իր բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով , Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն
27 աւարէն * ընծայ է՛ի Բե՛Թ-Ա՛Նէ՛Թ Բեթելի մէջ եղողներուն , Հարաւային Ռամովթի մէջ եղողներուն ,
28 Ցաթիրի մէջ եղողներուն , Ար՛ոեր՛ի մէջ եղողներուն , Սեփամովթի մէջ եղողներուն ,
29 Եղոնէամի մէջ եղողներուն , Րաքալի մէջ եղողներուն , Յերահմէլացւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն , Կենեացւոց քաղաքներուն մէջ եղողներուն ,
30 Հորմայի մէջ եղողներուն , Քովրասանի մէջ եղողներուն , Ա-
31 թաքի մէջ եղողներուն , Հեբրոնի մէջ եղողներուն , և ան ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ իր մարդիկներովը պտըտեր էր :

ԳԼ · ԼԱ

1 Սաուղ իր զօրքը կոչնդրնելով , ու իր զօրքերը մեղացած բլլալով , ինքը ու իր կապարճակիրը ինքզինքնին կը մեռցնեն : 7 Փղշտացիք Իսրայէլացիներէն Թողած քաղաքներուն մէջ կը բնակին : 8 և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռած մարմինները գտնելով՝ իրենց յաղթութեանը վրայ կ՚ուրախանան : 11 Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչները գիշերով կ՚երթան մարմինները կ՚առնեն , ու Ցաբիսի մէջ կ՚այրեն , և անոնց ոսկորները սուգով կը թաղեն :

1 ||Ու՝ Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ կ՚ընէին . և Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու Գելբուէ լեռանը
2 վրայ †վիրաւորուած ինկան : Եւ

ՆՀ 1056

Փղշտացիք Սաուղին ու անոր որդւոցը ետևէն հասան , ու Փղշտացիք Սաուղին որդիքը Յովնաթանը , Աբինադաբը ու Մեղքիսուէն
3 զարկին : Եւ Պատերազմը Սաուղուն վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւորները զանիկայ գտան . ու աղեղնաւորներէն ‡սաստիկ վիրաւորուեցաւ՚՚ :
4 Եւ Սաուղ իր կապարճակիրին ըսաւ , Սուրդ քաշէ ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս Ա՛նթլփատները գան ու զիս խոցեն , և զիս ծաղր ընեն . բայց կապարճակիրը չուզեց , Էքանզի շատ վախցաւ : Եւ Սաուղ սուրը առաւ , ու Ըանոր վրայ ինկաւ :
5 Եւ անոր կապարճակիրը Սաուղին մեռնելը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մե-
6 ռաւ : Եւ Սաուղ ու անոր իրեք որդիքը , ու կապարճակիրը և անոր բոլոր մարդիկները նոյն օրը մէկտեղ մեռան :
7 Ու հովիտին անդիի կողմը և Յորդանանու անդիի կողմը եղող Իսրայէլի մարդիկները Իսրայէլացւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով , քաղաքները թողուցին ու փախան . և Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը բնակեցան :
8 Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան , որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաուղը և անոր իրեք որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած գտան :
9 Ան ատենը անոր գլուխը կտրեցին , ու անոր զէնքերը հանեցին . և Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը իրենց կռատուններուն ու ժողովուրդին՝ Թաս բառնէրաան աւետիսը
10 տալու համար մօտ խրկեցին : Եւ անոր զէնքերը Աստարովթի տունը դրին , ու Անոր մարմինը Բեթսանի պարիսպէն կախեցին :
11 Եւ Գաղաադու Ցաբիսի բնակիչները երբոր լսեցին ինչ որ Փղշտացիք Սաուղին ըրած էին ,
12 Ոլորը ուժի տէր մարդիկները ոտք ելան , ու բոլոր գիշերը գացին , ու Բեթսանի պարիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները առին , և Ցաբիս եկան , ու
13 Հոն զանոնք այրեցին . Եւ անոնց ոսկորները առին , ու Ցաբիսի մէջ ||ծառին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին :

ՆՀ 1056

Ե Գէ · ԺԹ · 49 ։ ա Մն · Ը · 33 ։
Բ Բթագ · ա · 6 , ԼԳ ։
‡ կա՛ խիստ վախցաւ ։
Է Դատ · Թ · 54 ։
Ը Գէ · Ժդ · 6 ։ Ժէ · 26 ։
Ի Բթագ · ա · 14 ։
Ը Բթագ · ա · 10 ։
Ի Բթագ · ա · 20 ։
Ժ Գէ · իա · 9 ։
Ի Դատ · Բ · 13 ։
Լ Բթագ · իա · 12 ։
Ի Ցես · Ժէ · 11 ։ Դատ · ա · 27 ։
Ժ Գէ · Ժա · 3 , 9 , 11 ։
Ն Տես գէ · Ժա · 1—11 ։ Բթագ · Բ · 4—7 ։
Հ Բ Մն · Ժդ · 14 ։ Երեմ · ԼԴ · 5 ։ Ամով · գ · 10 ։
Յ Բթագ · Բ · 4 , 5 ։ իա · 12 , 13 , 14 ։
‖ կա՛ մնչ ։
Ղ Նե · Ծ · 10 ։

Ն · Ք · ՂՖ · Ին 1056

* Եբր · օրն · նոմեթեն ·
Նե · Լդ · 11 ։ Գէ · իե · 27 ։
Յ Ցես · Ժթ · 8 ։
Ղ Ցես · Ժէ · 48 ։
Ճ Ցես · Ժգ · 16 ։
Ո Ցես · Ժէ · 50 ։
Չ Գէ · իե · 10 ։
Ն Դատ · ա · 16 ։
Շ Դատ · ա · 17 ։
Ո Ցես · Ժգ · 13 ։ Բթագ · Բ · 1 ։

— ԱՄՆ · Ժ · 1—12 ։

Բ Գէ · Իբ · 4 ։ † կա՛ բառանած

*ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Ն·ՔՐ·ՁԲ·
1056

*Կամ՝ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամաղեկացի մը Իսրայէլացւոց յաղթուելուն լուրը Դաւիթին կը բերէ, ու ըսելով թէ ինքը մեռցուցեր է Սաւուղը, ինքն ալ կը մեռցուի։ 17 Դաւիթ՝ Սաւուղին ու Յովնաթանին համար կ'ողբայ երգով մը։

1 Եւ Սաւուղին մեռնելէն ետքը երբ- որ Դաւիթ ՚ Ամաղեկացիները զարնելէն դարձեր էր, ու երկու օր
2 Սիկեղակի մէջ նստեր էր, երրորդ օրը ահա բանակէն Սաւուղին քովէն Ե մէկը եկաւ, ի որուն հանդերձները պատռած էին, ու գլուխն վրայ հող կար. և անիկայ Դաւիթին քովը գալով՝ գետինը ինկաւ ու երկրպա-
3 գութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ը- սաւ անոր, Ո՞րկից կու գաս։ Ու անիկայ ըսաւ անոր, Ես Իսրայէլի
4 բանակէն փախայ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ անոր, Ի՞նչ կ՚ինչպէս եղաւ, պատմէ՛ ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ, ժողովուրդը պատերազմէն փա- խաւ, ու ժողովուրդէն շատ մ՚որ Ի՛ ինկան մեռան. նաև Սաւուղ ու անոր որդին Յովնաթան մեռան։
5 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պա- տանիին ըսաւ, Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին մեռնիլը
6 ո՞րկից գիտես։ Ու անոր լուր բե- րող պատանին ըսաւ, Դիպուածով Է Գեղբուէ լեռան վրայ գտնուեցայ, և ահա Սաւուղ իր նիզակին վրայ կռթներ էր, ու կառքերը և ձիա- ւորները անոր վրայ կը հասնէին։
7 Ան ետևը նայելով՝ զիս տեսաւ, ու զիս կանչեց. Ես ալ
8 ըսի, Ահա հոս եմ։ Եւ անիկայ ինծի ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ես ալ անոր ըսի Թէ Ամաղեկացի եմ։
9 Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Կ՚աղաչեմ իմ վրաս ելլէր ու զիս մեռցնէր. քանզի վրաս Թմրութիւն մը եկաւ,
10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է։ Ան ատենը անոր վրայ ելայ, ու Ը զա- նիկայ մեռցուցի. քանզի ես հաս- կըցայ որ անիկայ իյնալէն ետքը պիտի չապրի. ու անոր գլխուն վրայի թագը և անոր թևին վրայ եղած † ապարանջանը առի, ու
11 զանոնք հոս իմ տիրոջս բերի։ Ան ատենը Դաւիթ իր հանդերձները բռնեց Ը պատռեց, Նոյնպէս ալ ա-

Ն·ՔՐ·ՁԲ·
1056

նոր հետը եղող բոլոր մարդիկները։
12 Եւ անոնք Սաւուղին համար, ու անոր որդւոյն Յովնաթանին հա- մար, և Տէրոջը ժողովուրդին հա- մար, ու Իսրայէլի տանը համար սուգ բռնեցին ու լացին, ու մինչև իրիկուն ծո՛ բռնեցին անոնց սրով իյնալուն համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին ըսաւ, Դուն ո՛ր տե- ղացի ես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես մէկ պանդուխտ Ամաղեկացիի մը
14 զաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ անոր ը- սաւ, Ի՞նչպէս ժ չվախցար Է ձեռքդ երկընցընելու և Տէրոջը օծեալը
15 մեռցընելու։ Եւ Դաւիթ մանչե- րուն մէկը կանչեց ու ըսաւ, Մօտեցիր՝ ասիկայ մեռցուր. և
16 զանիկայ զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու Դաւիթ անոր ըսաւ, Է՛քու ա- րիւնդ քու գլուխդ րլլայ. ժ՚քանզի քու բերանդ քեզի համար վկայու- թիւն տուաւ, ըսելով, Տէրոջը օծեալը ես մեռցուցի։
17 Եւ Դաւիթ Սաւուղին վրայ ու անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ
18 այս ողբը ըսաւ. Ու պատուիրեց որ ‡ Ուղեղը Յուդայի որդւոցը սորվե- ցընեն. ահա անիկայ Ի Ուղղին գրքին մէջը գրուած է։
19 Ո՛վ Իսրայէլին փառքը, քու բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւո- րուած Ի՜նէ՛. Հզօրաւորները ի՜նչ- պէս ինկան։
20 Ժ Գեթի մէջ մի՛ պատմէք, Ա- սկաղոնի ճամբաներուն մէջ աւե- տս մի՛ տաք. չըլլայ որ Ը Փղշտա- ցւոց աղջիկները ուրախանան, չըլ- լայ որ ֆ անթլփատներուն աղջիկնե- րը ցնծութիւն ընեն։
21 Ո՛վ Գեղբուէի լեռները, ժ ձեր վրայ ոչ ցօղ ֆայ և ոչ անձրև, ու Ե- րեսայրէ ընծաներու անդաստանները Է՛ժ՛՛՛

ն · ք · գՀ · 1056

23 Սաւուղ ու Յովնաթան իրենց կենդանութեան ատենը շատ սիրելի ու հաճելի ըլլալով , իրենց մահուան ժամանակն ալ իրարմէ չբաժնուեցան . արծիւներէն աւելի թեթեւաշարժ ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին :

24 Ո՛վ Իսրայէլի աղջիկները , լացէք Սաւուղին համար , որ ձեզի վայելուչ կարմիրներ կը հագցնէր , ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկիէ զարդեր կը դնէր :

25 Պատերազմին մէջ զօրաւորները ինչպէս ինկան . ով Յովնաթան՝ քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռցուեցար :

26 Քեզի համար շատ կը ցաւիմ , ով եղբայր իմ Յովնաթան . դուն ինծի խիստ սիրելի էիր . Նքու սէրդ ինծի զարմանալի էր , կանանց սէրէն աւելի էր :

27 Զօրաւորները ինչպէս ինկան , ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան :

Գ Լ · Բ

1 Դաւիթ Աստուծոյ առաջնորդութեամբը իր գօրքերովը Քեբրոն կ'երթայ , ու հոն Յուդայի վրայ թագաւոր կ'ըլլայ : 5 Գաղտագող Յաբիսի բնակիչները կը գովէ , անոնց՝ Սաւուղին վրայ ցուցուցած սիրոյն համար : 8 Աբենները Իսրայէլի թագաւոր կը դնէ Եբեուսէն : 15 Աբենները տասներկու մարդոցը , ու Յովաբին տասներկու մարդոցը մէջ եղած մահառիթ կռիւը : 18 Ասայէլ կը մեռցուի : 26 Աբենները առաջարկութիւնովը Յովաբ ժողովուրդը ետ կը դարձնէ : 32 Ասայէլին թաղումը :

1 Ետ ասկէ ետև Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ , Յուդայի քաղաքներուն մէկը ելլե՞մ : Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Ելլե՛ր : Ու Դաւիթ ըսաւ , Ո՞ր ելլեմ : Եւ
2 Տէրը ըսաւ , Քեբրոն : Եւ Դաւիթ իր երկու կիներուն՝ յայտնի Եզրայելացի Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբաղին կնիկը Աբիգեան
3 իր հետը տարաւ՝ իւրաքանչիւրը իր հետը եղող մարդիկներն ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ . ու Քեբրոնի քա-
4 ղաքներուն մէջը բնակեցան : Եւ Յուդայի մարդիկները եկան , ու հոն Դաւիթը Յուդայի տանը վրայ թագաւոր օծեցին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին Թէ Նգաղաադու Յաբիսի բնակիչները Սաւուղը
5 թաղեցին : Եւ Դաւիթ գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց , ու անոնց ըսաւ , Թող Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ ձեր տիրոջը Սաւուղին սա ողորմութիւնն ըրիք , ու զանիկայ
6 թաղեցիք : Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ . ու ասանկ բանը ընելնուդ համար ,
7 Խոբէնը պիտի հատուցանեմ : Եւ հիմա ձեր ձեռքը ուժովնայ , ու զօրաւոր կտրիճներ եղէք . քանզի ձեր տէրը Սաւուղ մեռաւ , և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ թագաւոր օծեցին :

ն · ք · գՀ · իբր 1055

8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Նէբեռեան Աբենները Սաւուղին որդին Քեբեուսթէն առաւ , ու զանիկայ
9 Մանայիմ անցուց , եւ զանիկայ Գաղաադու վրայ , Ասուրիի վրայ , Յեզրայելի վրայ , Եփրեմի վրայ , Բենիամինի վրայ ու բոլոր Իսրա-
10 յէլին վրայ թագաւոր ըրաւ : Երբոր Սաւուղին որդին Եբեուսթէ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ , քառասուն տարեկան էր , ու երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ . միայն Յուդայի տունը Դաւիթին
11 * Հպատակ եղաւ : Եւ Յուդայի տանը վրայ Քեբրոնի մէկ Նթագաւորութիւն ըրած ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս էր :
12 Ու Ներեան Աբենները և Սաւուղին որդւոյն Եբեուսթէին ծառաները Մանայիմէն Նգաբաւոն և-
13 լան : Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբ ու Դաւիթին ծառաները ելլելով Քեբրոնէն ելան , ու Նգաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան . և ասոնք աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին մէ-
14 կալ կողմը նստան : Եւ Աբենները Յովաբին ըսաւ , Թող կտրիճները ելլեն ու մեր առջևը խաղան : Եւ
15 Յովաբ ըսաւ , Թող ելլեն : Ուստի անոնք թուով ելան , ու Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Եբեուսթէին կողմէն տասներկու մարդ , և Դաւիթին ծառաներէն տասներ-
16 կու մարդ անցան . Ու ամէն մէկը իր ընկերին գլխէն բռնեց , և իր սուրը իր ընկերին կողը խրեց , ու մէկտեղ ինկան . ու ան տեղին անունը Քեզկաթ Ասուրիմ ըսուեցաւ , որ Գաբաւոնի մէջ է :
17 Եւ ան օրը խիստ սաստիկ պատերազմ եղաւ . ու Աբենները Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Դաւիթին ծառաներուն առջևը յաղ-
18 թուեցաւ : Եւ Շարուհեայի իրեք որդիքը՝ Յովաբ , Աբեսսա ու Ասայէլ հոն էին . ու Ասայէլ դաշտի այծեամի մը պէս հոտովը թեթև
19 էր : Եւ Ասայէլ Աբենները եւևէն ինկաւ , ու Աբենները եւևէն աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ :
20 Եւ Աբենները եւևը դարձաւ ու ըսաւ , Ա՛սայէլ՝ դո՞ւն ես : Ու ա-
21 նիկայ բսաւ . Ես եմ : Եւ Աբենները անոր ըսաւ , Քու աջ կամ

ե Դատ . ժդ · 18 :

ա Թագ · ժբ · 1 , 3 · ժԹ · 2 : ի · 17 , 41 : իգ · 16 :

ղ Հմր 19 :

բ ա Թագ · Լ · 31 : Հմր 11 : Գլ · ե · 1 , 3 : գ Թագ · բ · 11 :

է ա Թագ · Լ 5 :

ը ա Թագ · իէ · 2 , 3 : Լ · 1 : ա Մն · ժբ · 1 :

իբր 1055

թ Հմր 11 : Գլ · ե · 5 :

ղ ա Թագ · Լա · 11 , 13 :

ի Հռութ · բ · 20 : գ · 10 : Սաղ · ճժե · 15 :

ըբ Տիմ · ա · 16 , 18 :

ա Դատ · ա · 1 : ա Թագ · իգ · 2 , 4 , 9 : Լ · 7 , 8 :

բ ա Թագ · Լ · 31 : Հմր 11 : Գլ · ե · 1 , 3 : գ Թագ · բ · 11 :

է ա Թագ · Լ 5 :

ը ա Թագ · իէ · 2 , 3 : Լ · 1 : ա Մն · ժբ · 1 :

իբր 1055

թ Հմր 11 : Գլ · ե · 5 :

ղ ա Թագ · Լա · 11 , 13 :

ի Հռութ · բ · 20 : գ · 10 : Սաղ · ճժե · 15 :

ըբ Տիմ · ա · 16 , 18 :

ե ա Թագ · ժդ · 50 :

բ ա Մն · ը · 33 : Թ · 39 :

1055

* Եբր · ՝ եւ տևէն

ի Գլ · ե · 5 : գ Թագ · բ · 11 :

Լ Ցես · ժբ · 25 :

իբր 1053

ի Երեմ · խա · 12 :

ա Դատ · ա · 1 : ա Թագ · իգ · 2 , 4 , 9 : Լ · 7 , 8 :

բ ա Թագ · Լ · 31 : Հմր 11 : Գլ · ե · 1 , 3 : գ Թագ · բ · 11 :

է ա Թագ · Լ 5 :

ը ա Թագ · իէ · 2 , 3 : Լ · 1 : ա Մն · ժբ · 1 :

իբր 1055

թ Հմր 11 : Գլ · ե · 5 :

ղ ա Թագ · Լա · 11 , 13 :

ի Հռութ · բ · 20 : գ · 10 : Սաղ · ճժե · 15 :

ըբ Տիմ · ա · 16 , 18 :

† ՚ֆ՝ սուրբ բուն արաբ :

ե ա Թագ · ժդ · 50 :

բ ա Մն · ը · 33 : Թ · 39 :

ի Սաղ · ժբ · 33 : Երգ · բ · 17 : ը · 14 :

Հ ա Մն · ժբ · 8 :

ձախ կողմդ խոտորէ , ու կարիճ–
ներուն մէկը բռնէ , ու անոր զէն–
քերը քեզի՛ առ . բայց Սայէլ ա–
22 նոր եւս չէր դառնալ չուզեց : Եւ
Աբենները նորէն մէյմըն ալ Սայէ–
լին ըսաւ , Եակէս դարձիր . քեզ
ինչո՞ւ համար դետինը զարնեմ . ան
ատենը ի՞նչպէս երեսս վերցընեմ
23 քու եղբօրդ Ցովաբին Նայի՛ : Բայց
անկայ անոր էրեան դառնալ չու–
զեց : Ու Աբենները նիզակին ետեւի
ծայրովը ֊ անակուշտէն զարկաւ
զանիկայ , ու նիզակը անոր կռնա–
կէն ելաւ . և հոն ինկաւ ու նոյն
տեղը մեռաւ . և ով որ Սայէլին
ինկած ու մեռած տեղը կու գար ,
24 կանգ կ՛առնէր : Եւ Ցովաբ ու
Աբեսա Աբենները ետեւէն հինգած
կը հալածէին ընդհայ . ու երբոր
անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբաւոնի
անապատին ճամբան եղող Ամմայի
բլուրը եկան , արեւը մտաւ :
25 Եւ Բենիամինի֊ որդիքը Աբեն–
ներին ետեւէն ժողովուեցան , դունմ
մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլուխ
26 իր կայնեցան : Եւ Աբենները Ցո–
վաբին պոռալով բսաւ , Միթէ
սուրը անդադար պիտի ուտէ . չէո
գիտեր որ ասոր վերջը դառն կ՛ըլ–
լայ . մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պի–
տի չհրամայես , որ իրենց եղբայր–
27 ները հալածելէն ետ դառնան : Ու
Ցովաբ ըսաւ , Կենդանի է Ա–
տուած , Եթէ որ դուն զրուցած
չըլլայիր , ժողովուրդին առկէն ալ
առտուընէ ՚ի վեր իր եղբայրները
հալածելէն ետ պիտի դառնար :
28 Ան ատենը Ցովաբ փող ՚ի՛չե–
ցուց . ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ , ու ալ Իսրայէլին ետեւէն
չենկան , ու մէյմըն ալ պատերազմ
29 չըրին : Եւ Աբենները ու անոր մար–
դիկները ան բոլոր գիշերը դաշտին
մէջէն երթալով՝ Յորդանանէն ան–
ցան , ու բոլոր Բեթրոնը քալելով՝
30 Մանայիմ եկան : Եւ Ցովաբ Ա–
բենները դարձաւ , ու բոլոր ժո–
ղովուրդը ժողվեց . և Դաւիթին
ծառաներէն տասնուվեցը մարդ ու
31 Սայէլ կը պակսէին . Բայց Դա–
ւիթին ծառաները Բենիամինէն ու
Աբեններուն մարդիկներէն իրեք հա–
րիւր վաթսուն մարդ զարկին , ո֊
32 րոնք մեռան : Եւ Սայէլը վերցու–
ցին , ու զանիկայ Բեթլէհեմի մէջ
իր հօրը գերեզմանը թաղեցին : Ու
Ցովաբ և անոր բոլոր մարդիկները
բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշա–
լուսին Քեբրոն հասան :

ԳԼ · Գ

1 Դաւիթ օրէ օր կը զօրանայ : 2 Քեբրոնի մէջ անոր վեց որդիք կը ծնանին : 6 Աբենները Ցերուսեթէին կը բարկանայ , 12 ու Դաւիթին

կողմը կը դառնայ : 13 Դաւիթ իր Մեղքող կինկը իրեն դարձնել կը պահանջէ Աբեններէն : 17 Աբեններ Դաւիթին վրայով Իսրա–
յէլին հետ կը խօսի . և Դաւիթ խնճոյքի կը հրաւիրէ զանիկայ , ու եռքը կ՛արձակէ խա–
ղաղութեամբ : 22 Ցովաբ՝ պատերազմէն դառնալով , թագաւորին կը բարկանայ , ու Աբենները կը մեռցընէ : 28 Դաւիթ Ցովաբը կը նզովէ , 31 ու Աբեններին համար սուգ կ՛ընէ :

1 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւիթին տանը մէջ երկայն պատերազմ եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը զօրանար , բայց Սաւուղին տունը երթալով կը տկարանար :
2 Եւ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին որ–
դիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը
֊ Ցեզրայէլացի Ա֊քինոամէն ծնաւ
3 Ամմոն էր , Եւ անոր երկրորդը
Կարմէլացի Նաբաղին կնիկէն Աբի–
գայէլն ծնաւ . Քիլաբն էր , ու եր–
րորդը ֊ Գեսուրի թագաւորին
Թոլմին աղջկանը Մաաքային որ–
4 դին Աբիսողոմն էր , Եւ չորրորդը
֊ Ադգիթին որդին Ադոնիան էր ,
ու հինգերորդը Աբիտալին որդին
5 Սափատիան էր , Ու վեցերորդը
Դաւիթին կնիկէն Եգդայէլն ծնաւ
Ցեթրաամն էր . Քեբրոնի մէջ Դա–
ւիթին ասոնք ծնան :
6 Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւի–
թին տանը մէջ քանի որ պատե–
րազմ կար , Աբենները Սաւուղին
7 տանը թիկունքն էր : Եւ Սաւուղ
մէկ հարճ մը ունէր՝ որուն անունը
Ռիսփա էր , ֊ Այիային աղջիկն
էր : Ու Ցբո֊սթէ Աբենները ը–
սաւ , Իմ հօրս հարճին ինչո՞ւ մօ–
8 տեցար : Եւ Աբենները Ցերուսեթէին
խօսքերուն համար խիստ բարկա–
ցաւ , ու ըսաւ , Միթէ ես Ըշան
գլո՞ւխ եմ որ Ցուդայի դէմ՝ քու
հօրդ Սաւուղին տանը , անոր եղ–
բայրներուն ու բարեկամներուն
այսօր ողորմութիւն ըրի , ու քեզ
Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և
դուն այսօր ասկնկոը համար իս
9 կը մեղադրես : Աստուած Աբեննե–
րին այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ ,
Թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ
10 Տէրը անոր երդումի ըրաւ . Այս–
ինքն թագաւորութիւնը Սաւուղին
տունէն վերցընեմ , ու Դաւիթին
աթոռը Իսրայէլի վրայ և Ցուդայի
վրայ հաստատեմ՝ Դանէն մինչև
11 Բերսաբէէ : Ու Ցբո֊սթէ մէյմըն
ալ չկրցաւ Աբենները պատասխան
տալ , անկէ վախնալուն համար :
12 Եւ Աբենները իր կողմանէ Դաւի–
թին պատգամաւորներ խրկեց ըսե–
լով , Ա՛ս երկիրը որո՞ւնն է . ու ը–
սաւ , Ինծի հետ դաշնակցութիւն
ըրէ , և ահա՛ իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձընելու համար : Ու անկայ

ա֊ա ՄՆ · գ · 1–4 :
բ ա Թագ · իե · 43 :
գ ա ՄՆ · գ · 1 Մ՚ըսաւ Դաւիթել :
դ ա Թագ · իե · 8 ։ ԳԼ · ԺԳ · 37 :
ե գ Թագ · ա · 5 :
զ ԳԼ · իա · 8 , 10 :
է ԳԼ · ԺԶ · 21 :
ը Օր · իդ · 18 ։ ա Թագ · իդ · 15 : ԳԼ · Թ · 8 : ԺԶ · 9 :
թ Հռութ · ա · 17 ։ գ Թագ · ԺԹ · 2 :
ժ ա Թագ · Ժե · 28 : ԺԶ · 1 ՚12 ։ իբ · 17 : ա ՄՆ · Ժբ · 23 :
ի Դատ · ի · 1 ։ ԳԼ · Ժէ · 11 ։ գ Թագ · գ · 25 :

ըսաւ , Ադէկ , ես քեզի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեմ . բայց քեզմէ բան մը կը պահանջեմ , որ իմ եւ թէս տեսնելու եկած առենդ՝ թէ որ Սաուղին աղջիկը Միքեղքողը ինծի չբերես , Է իմ երեսս չտեսնես :

14 Եւ Դաւիթ Սաուղին որդւոյն Յեհոնաթէին դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով , Իմ կնիկս Միքեղքողը ինծի տուր , որն որ Փղշտացւոց հարիւր 15 անթլփատութիւններով առի : Ու Յեհոնաթէ մարդ խրկեց , ու զանիկայ անոր էրիկէն Լայիսեան Փաղտիելէն առաւ : 16 Եւ անոր էրիկը լալով մինչեւ Բահուրիմ անոր եւ տէն գնաց : Ու Աբենները անոր ըսաւ , Գնա՛ դարձիր . ու անիկայ դարձաւ :

17 Եւ Աբենները Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Երէկ ու մէկ օր կ'ուզէիք որ Դաւիթ ձեր 18 վրայ թագաւոր ըլլայ . Ուրեմն հիմա ըրէք . Յիշանդի Տէրը Դաւիթին համար խօսեցաւ ըսելով , Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն ու անոր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն՝ իմ ծառայիս Դաւիթին ձեռքովը պիտի ազատեմ :

19 Եւ Աբենները Նոյն Խօսէերը Բենիամինին ալ զրուցեց . անկէ ետքը Աբենները Քեբրոն գնաց , որ Իսրայէլի ու Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ երեւցածը Դաւիթին ալ պատմէ :

20 Ու Աբենները Քեբրոն եկաւ Դաւիթին , իր հետը քսան մարդ ունենալով : Եւ Դաւիթ Աբենները ու անոր հետ եղող մարդիկներուն 21 ինճոյք ըրաւ : Ու Աբենները Դաւիթին ըսաւ , Ելլեմ երթամ , և ժողովը Իսրայէլը իմ տիրոջս Թագաւորին քովը ժողվեմ , որ քեզի հետ դաշնակցութիւն ընեն . ու դուն սրտիդ ամէն ուզածին պէս թագաւորութիւն ընես : Եւ Դաւիթ Աբենները խրկեց , որ խաղաղութեամբ գնաց :

22 Եւ ահա Դաւիթին ծառաները ու Յովաբ *աստպատակութենէ ետ դարձան , ու իրենց հետը խիստ շատ աւար բերին . իսկ Աբենները Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ չէր , քանզի Դ—էր զանիկայ խրկեր էր , ու անիկայ խաղաղութեամբ գացեր էր . Ու երբոր Յովաբ և անոր հետ եղող բոլոր զօրքը եկան , Յովաբին պատմեցին ու ըսին , Նէթեան Աբենները Թագաւորին եկաւ , ան ալ զանիկայ խրկեց , ու խաղաղութեամբ գնաց : 24 Եւ Յովաբ Թագաւորին գնաց ու ըսաւ , Ի՞նչ բրիր . ահա Աբենները քեզի եկեր է . ինչո՞ւ համար զանիկայ թող տուեր ես , ու ան ալ գացեր 25 է . Դուն †չե՞ս գիտեր՞ որ Ներեան Աբենները քեզ խաբելու , ՚քու ելլելու ու մտնելու *եղ՚ր հասկընալու , ու քու ամէն գործքդ իմանալու համար եկաւ : 26 Եւ Յովաբ Դաւիթին քովէն ելաւ , ու Աբենները եւեւէն պատգամաւորներ խրկեց ՚ու զանիկայ Սիրայի ջրհորէն ետ դարձուցին . և Դաւիթ չէր գիտեր : 27 Ու երբոր Աբենները Քեբրոն դարձաւ , Յովաբ ՚զանիկայ դրանը ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ ծածուկ խօսակցութիւն ընելու համար , ու զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը Ասայելին արեանը համար՝ *անա կուշտէն զարկաւ , ու անիկայ մեռաւ :

28 Եւ անկէ ետեւ Դաւիթ լսեց , ու ըսաւ , Ես ու իմ Թագաւորութիւնս Ներեան Աբենները արիւնէն յաւիտեան անպարտ ենք Տէրոջ 29 ջրաւէրը . Յովաբին գլխուն վրայ , ու անոր հօրը բոլոր տանը վրայ հասնի . ու Յովաբին տունէն *սեռնակաթ , բորոտ , ցուպի կռթընող ; սրով ինկող ու հացի կարօտ պակաս չըլլայ : 30 Այսպէս Յովաբ ու անոր եղբայրը Աբեսա Աբենները մեռցուցին , քանզի անիկայ անոնց եղբայրը Ասայելը պատերազմի ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռցուցեր էր :

31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , ~ Հանդերձներդ պատռեցէ՛ք ու *քուրձեր հագէք , և Աբենները առջեւէն լացէ՛ք : Ու Դաւիթ թագաւորը դագաղին եւեւէն գընաց : 32 Նաց : Եւ Աբենները Քեբրոնի մէջ թաղեցին . ու թագաւորը ձայնը վերցուց ու Աբենները գերեզմանին վրայ լացաւ . բոլոր ժողովուրդն ալ լացաւ :

33 Եւ թագաւորը Աբենները համար ողբայ ու ըսաւ ,

Մի՞թէ Աբենները ա՞յնպէս մեռաւ , ինչպէս որ Հանդգամ մարդ մը կը մեռնի :

34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին , ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին . անօրէններուն առջեւը ինկողի մը պէս ինկար :

Ու բոլոր ժողովուրդը նորէն ա-

35 նոր վրայ լացաւ : Եւ քանի որ ցորեկ էր , բոլոր ժողովուրդը եկաւ , ~որ Դաւիթին հաց կերցընեն . բայց Դաւիթ երդում ըրաւ ու ըսաւ , Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ արեւը մտնելէն առաջ հաց կամ 36 ուրիշ բան մը ճաշակեմ : Եւ բոլոր ժողովուրդը ուշադրութիւն ըրաւ , ու ~ բանը իրենց աչքին հա-

Ն . ք . ՂԲ . 1048

Ա թագ . ժը . 20 :

Ե ՇՆ . խգ . 3 :

Բ ա թագ . ժը . 25 , 27 : Իբր 1048

Ա թագ . իե . 44 :

Գ Կ . ժԲ . 16 :

Յ Հմր 9 :

Ղ ԱՄՆ . ժբ . 29 :

Ժ Հմր 10 , 12 :

Ի գ թագ . ժա . 37 :

* Կ՛ տես պատմութիւնը ՚քու վրայ յոյժ-լիւնին

Ն . ք . ՂԲ . Իբր 1048

† ԵՔԲ . գիտես

Ա թագ . իԲ . 6 : Ես . ԼԸ . 28 :

~ գ թագ . բ . 5 : Գ Կ . ի . 9 , 10 :

Ղ Կ . բ . 23 :

~ Գ Կ . գ . 6 :

Ղ թագ . բ . 32 , 33 :

Պ ԳՂ . ժե . 2 :

Ղ Կ . բ . 23 :

~ ՁԵՍ . է . 6 : Գ Կ . ա . 2 , 11 :

~ Յ՚Ն . Լ . 34 :

Է Գ Կ . ժգ . 12 , 13 :

~ Գ Կ . ժ . 17 : Երեմ . ԺԶ . 7 :

Բ Հռոմ . ա . 17 :

Ց Գ Կ . ա . 12 :

ճոյ երկեցաւ , ինչպէս որ Թագաւորին ամէն ըրածը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն հաճոյ կ'երևնար :
37 Եւ ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր Իսրայէլ հասկըցաւ որ Նեբատ Աբեններին մեղցուիլը Թագաւորէն չէր : Եւ Թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ , Չէ՞ք գիտեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ
39 զօրավար մը ինկաւ . Ու ես այսօր տկար եմ , թէպէտև Թագաւոր օծուեցայ . ու աս մարդիկները՝ Ճարուհեայի որդիքը՝ ինծմէ խիստ են . Տէրը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝ անոր չարութեանը համեմատ :

Գ Լ . Դ

1 Իսրայէլացիք Աբեններուն մեռնիլը լսելով՝ կը զարհուրին : 2 Բաանա ու Ռեքաբ Բերուսացի կը սպաննեն , ու անոր գլուխը Քերրոն կը տանին : 9 Դաւիթ կը հրամայէ որ զանոնք մեռցընեն , ու Բերուսացին գլուխը Թաղեն :

1 Երբ Սաուղին որդին Ներին Աբենններին Քերրոնի մէջ մեռնիլը լսեց , ձեռքերը թուլացան , ու բոլոր Իսրայէլ խռովեցան :
2 Սաուղին որդին երկու գնդապետ ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու միւսին անունը Ռեքաբ էր . ասոնք Բենիամինի ցեղէն Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքն էին . (քանզի Բերովթ ալ Բենիամինին կը սեպուէր ,
3 ամիններուն Գեթթայիմ փախան , և հոն մինչև աս օրս պանդուխտի պէս բնակեցան :)
4 Ու Սաուղին որդին Յովնաթանն ոտքերը կաղ տղայ մը ունէր , որ երբոր Սաուղին ու Յովնաթանին լուրը Յեզրէելէն եկաւ , անհիսկ հինգ տարեկան էր . և անոր դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ . ու երբոր փախչելու կը փութար , պզտն ինկաւ կաղ եղաւ . և անոր անունը Մեմփիբոսթէ էր :
5 Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռեքաբ ու Բաանա գացին , ու ցորեկուան տաք ատեն Յեբուսթէին տունը մտան , և անիկայ կէսօրուան
6 ատենը պառկեր կը քնանար . Ու անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , էջը Նի ցորեն պիտի առնէին . և զանիկայ ընանկուշտէն զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա
7 անդի փախան : Ան կերպով տունը մտան . ու երբոր անիկայ ննջարանին սենեակը իր անկողնին մէջ կը քնանար , զանիկայ զարկին մեռցուցին , և անոր գլուխը կտրեցին , ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը
8 դաշտին ճամբովը գացին : Եւ Յեբուսթէին գլուխը Քերրոն տարին Դաւիթին , ու Թագաւորին ըսին , Ահա քու Թշնամիդ՝ Ներու կեանքդ փնտռող Սաուղին որդուոյն Յեբուսթէին գլուխը . և Տէրը Սաուղէն ու անոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն տուաւ մեր Թագաւորին համար :
9 Եւ Դաւիթ Ռեբրովթացի Ռեմմոնի որդուոյը՝ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ , Ինչ հոգիս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է ,
10 Որ ան որ ինծի պատմեց ու ըսաւ Թէ Սաուղ մեռաւ , կարծելով Թէ աւետիս տուող մը պիտի ըլլայ էի , զանիկայ բռնեցի ու Սիկեղակի մէջ զանիկայ մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին վարձքը
11 ասկէ եղաւ . Որչափ աւելի նոյն Լրբեաները չէ՞ն վէյլէ ան չար մարդիկներուն , որոնք արդար մարդ մը իր տանը մէջ իր անկողնին վրայ մեռցուցին . և հիմա Նանոր արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն պիտի պահանջեմ , ու ձեզ երկրիս վրայէն պիտի
12 վերցնեմ : Ան ատենը Դաւիթ իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտրեցին , ու Քեբրոնի աւազանին վրայ կախեցին : Իսկ Յեբուսթէին գլուխը առին , ու Քերրոնի մէջ Աբենններուն գերեզմանը թաղեցին :

Գ Լ . Ե

1 Իսրայէլի ցեղերը Քերրոն կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծելու : 4 Դաւիթին տարիքը : 6 Դաւիթ Յերուսաղեմ երթալով Սիոնը առնելով՝ հոն կը բնակի : 11 Քիրամ Թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ կը խրկէ : 13 Երուսաղեմի մէջ տասնումէկ որդի կը ծնանին Դաւիթին : 17 Դաւիթ՝ Պաղեստացիները երկրորդ անգամ կը յարձակին անոր վրայ , ու Դաւիթ կը յաղթէ զանոնք :

1 Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Քեբրոն եկան Դաւիթին , ու ըսին , Ահա մենք քու ոսկորդ ու
2 մարմինդ ենք : Եւ * ասկէ առաջ ալ երբոր Սաուղ մեր վրայ Թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . և Տէրը քեզի ըսաւ , Դուն իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն հովուես , ու Իսրայէլի վրայ իշխան ըլլաս :
3 Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քերրոն եկան Թագաւորին , ու Դաւիթ Թագաւոր Քեբրոնի մէջ Տէրոջը առջևը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին :
4 Եր Դաւիթ երեսուն տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու քառասուն տարի Թագաւորութիւն
5 ըրաւ : Քեբրոնի մէջ Յուդայի

Ն . ք . ՀՌ . Իրը 1048

Ն . ք . ՀՌ . Իրը 1048

Ր ա Թագ . ԺԹ . 2 , 10 , 11 ; Իդ . 15 ; Իե . 29 ;

– Գլ . ԺԹ . 7 ;

ǂ Տես Գլ . ԺԹ . 13 ; Թագ . բ . 5 , 6 , 33 , 34 ; Սաղ . իբ . 4 ; կբ . 12 ; բ Տիմ . գ . 14 ;

ǂ Ծն . խբ . 16 ; Թագ . ա . 29 ; Սաղ . լա . 7 ;

ǂ Գլ . ա . 2 , 4 , 15 ;

Ես . թ . 5 , 6 ;

– Եզր . դ . 4 ; Ես . ԺԳ . 7 ;

Բ Մատ . բ . 3 ;

ǂ Ցես . Ժբ . 25 ;

Ե Նէեմ . Ժա . 33 ;

Ի Գլ . Թ . 3 ;

Ղ ա Թագ . իԹ . 1 , 11 ;

Ե ա Մն . ը . 34 ; Թ . 40 Լ'Ըսոպ Մեծրբաազ ;

ԸԳլ . բ . 23 ;

Ե ա Մն . Ժա . 1 ; Ժբ . 23 ;

Ծն . իԹ . 14 ;

* ԵԲր . երեկ ու մէկալ օր

ǂ ա Թագ . Ժբ . 13 ;

Ե ա Թագ . Ժգ . 1 , 12 ; Սաղ . Հը . 71 ; Տես Գէ . է . 7 ;

Ի ա Մն . Ժա . 3 ;

Ղ Թագ . Ժա . 17 ;

Ի Դատ . Ժա . 11 ; ա Թագ . իգ . 18 ;

Ը ա Մն . իգ . 31 ; իԹ . 27 ;

վըայ Բեօթը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Ցուդայի վրայ երսունուերեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ։

6 Եւ թագաւորը իր մարդիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ հան երկիրը բնակող Եբրուսացիներուն վրայ. ու Դաւիթին իսսեցան ըսելով, թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես, հոս պիտի չմտնես. կարծելով թէ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել։

7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը, (Նոր Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուէր։) 8 Եւ Դաւիթ ան օրը ըսաւ, Ով որ Եբրուսացիները զարնէ, ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին ատելի եղող կաղերը ու կոյրերը վերջնէ, Ենկիլ ըզրգռեցուի տէրէ ըսսյ. անոր համար կ՚ըսեն, 9 Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ։ Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը նստաւ, ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը անուանեց. և Դաւիթ անոր չորս կողմը Մելօնէն դէպ ի ներս շէնէր 10 շինեց։ Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետն էր։

11 Եւ Հիրոսի թագաւորը Քիրամ Դաւիթին դեսպաններ խրրկեց, նաև եղևնափայտեր ու հիւսեր ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին 12 տուն շինեցին։ Անատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց, ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար իր թագաւորութիւնը 13 բարձրացուց։ Եւ Դաւիթ Քերրոնէն գալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կիներ ալ առաւ. ու Դաւիթին ուրիշ տղաք 14 ներ ու աղջիկներ ալ ծնան։ Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անուններըըասոնք են. Սամաա, 15 Սովբաբ, Նաթան, Սողոմոն, Ցեբաար, Եղիսուա, Նափեկ, Ցաֆիկ, 16 փիէ, Եղիսամա, Եղիադա ու Եղիփաղէտ։

17 Երբ Փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով, բոլոր Փղշտացիք ոտք ելան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ 18 ասոր բանը լսեց, դէպ ի Քափայնոց 19 Հովիտին մէջ տարաձուեցան։ Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ, զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Ելլէ՛, քանզի Փղշտացիները անշուշտ քու 20 ձեռքդ պիտի մատնեմ։ Անատենը Դաւիթ Բաալփարասին գընաց. ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառեց, ինչպէս որ ջուրերը խոթթելը կը պատառէն. անոր համար ան տեղուն անունը Բաալփարասին կոչուեցաւ։ 21 Ու հոն թողուցին իրենց կուռքերը, ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին։

22 Ու Փղշտացիք նորէն մէյմըն ալ եկան, և Ռափայնոց Հովիտին մէջը 23 տարաձուեցան։ Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց, անոր ըսաւ, Չելլես. հապա դէպ ի անոնց ետեւի կողմը դառնալով՝ Թթենիներուն 24 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր Թթենիներուն գլուխը ձրաչուածքի մը ձայն լսես, անատենը շարժիս. քանզի ան ատենը Տէրը քու առջեւդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց 25 ցօղ բանակը զարնելու համար։ Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց. ու Գեբաայէն մինչև Գազեր Փղշտացիները զարկաւ։

ԳԼՈՒԽ Ի.

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ կարթաթարիմէն կը բերէ։ 6 Ոզայի հարուածը։ 9 Ընտուած Աբդեդոմը կ՚ուհնէ՝ տապանակին համար։ 12 Դաւիթ՝ տապանակը պատարագներով Սիոն բերած ատենը՝ նոր առջեւը կը խաղայ. իսկ Միղդող ասոր համար կը քամահրէ զանիկայ։ 17 Դաւիթ վրանի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ։ 20 Միղդող Դաւիթին հոգեւոր ուրախութիւնը անարգելուն համար անզաւակ կը մեռնի։

1 Ու Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց, որոնք երսուն հազար հոգի էին։ 2 Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Ցուդայի Բաալը գնաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ, որ անոր վրայ Քերովբէից վրայ նստող զօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած 3 է։ Եւ Աստուծոյ տապանակը Մկի նոր սայլի մը վրայ դրին, ու զանիկայ բլուրին Աբինադաբին տունէն վերցուցին. ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա ու Ախիով՝ ան նոր սայլը կը վարէին։ 4 Եւ զանիկայ Աստուծոյ տապանակին հետ Բլուրին Աբինադաբին տունէն հանեցին. ու Ախիով տապանակին առջեւէն կ՚երթար։ 5 Թաթ։ Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ չհոսած ամէն տեսակ նուագարաններով, քնարներով, տաւիղներով, Թմբուկներով, դափերով ու ծնծղաներով՝ Տէրոջը առջեւը կը խաղային։

6 Ու երբոր Նաքոնին կալը եկան, Ոզա իր ձեռքը Աստուծոյ տապանակին երկնցուց, ու զանիկայ բռնեց, քանզի եզները պռնիկը ծռեցին։ 7 ուր էին։ Եւ Տէրոջը բարկու-

Ն · ք · գՓ · 1047

* Ալ՝ տեր խըրամատից։

Ը Օր · ե · 5, 25 ։ ա Մն · ժգ · 12 ։ ա Մն · ժգ · 13 ։

Ղ Հմր 19 ։

† Կամ՝ տան ձեներուն

Պ Թագ · է · 6 ։

Ղ Դատ · գ · 14 ։

ա Մն · ժգ · 16 ։ Գաբաւոն ։ ա Ցես · ժգ · 10 ։

1042

ա Մն · ժգ · 5, 6 ։

Բ Ցես · ժե · 9, 60 ։

Ք Թագ · դ · 4 ։ Սաղ · ճ · 1 ։

Պ Ցես Թու · է · 9 ։ ա Թագ · գ · 7 ։

Ք Թագ · է · 1 ։

Ղ Մն · ժգ · 9 ։

Ե Ցես Թու · գ · 15 ։

Ն · ք · գՓ · ԽԲԲ 1048

Բ ԳԼ · բ · 11 ։ ա Մն · գ · 4 ։

Ե Դատ · ա · 21 ։

Է Ցես · ժե · 63 ։ Դատ · ա · 8 ։ ժԹ · 11, 12 ։

Ը Հմր 9 ։ գ Թագ · բ · 10 ։ ը · 1 ։

Ի Մն · ժա · 6—9 ։

Ժ Հմր 7 ։

ԽԲԲ 1043

Ժ գԹագ · ե · 2 ։ ա Մն · ժգ · 1 ։

Ի Օր · ժէ · 17 ։ ա Մն · գ · 9 ։ ժգ · 3 ։

Ձ Մն · գ · 5 ։ ժգ · 4 ։

Ղ Մն · ժա · 16 ։ ժգ · 8 ։

1047

Ճ ԳԼ · իգ · 14 ։

Ձ Ցես · ժե · 8 ։ Ես · ժէ · 5 ։

Ղ ԳԼ · բ · 1 ։ աԹագ · իգ · 2, 4 ։ Լ · 8 ։

Ն Ես · իբ · 21 ։

Ն · ք · զԲ · 1042

Թիւնը բորբոքեցաւ Ոգւոյն դէմ, ու ըԱստուած զանիկայ հոն ա-
յանցանքին համար զարկաւ. և նոյն տեղը Աստուծոյ տապանակին քո-
8 վը մեռաւ։ Ու Դաւիթ տրտմե-
ցաւ, քանզի Տէրը հարուածով Ո-
զան զարկաւ. ու ան տեղին անու-
նը մինչև աս օր *Փարէզ ոզա ը-
9 սուեցաւ։ Եւ †Դաւիթ ան օր
Տէրոջմէն վախցաւ, ու ըսաւ,
Տէրոջը տապանակը ինչպէս ինձի
10 պիտի մտնէ։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը
տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին
քաղաքը չուզեց տանիլ. ու Դա-
ւիթ զանիկայ †Գեթացի Աբդեդօ-
11 մին տունը խոտորցուց։ Եւ Տէ-
րոջը տապանակը Գեթացի Աբդե-
դօմին տունը իրեք ամիս մնաց. ու
Տէրը ևԱբդեդօմը ու անոր բոլոր
տունը օրհնեց։
12 Եւ Դաւիթի թագաւորին պատ-
մեցին ու ըսին, Աստուծոյ տապա-
նակին համար Տէրը Աբդեդօմին
տունը ու անոր ամէն ունեցածը
օրհնեց։ †Եւ Դաւիթ գնաց, ու
Աստուծոյ տապանակը Աբդեդօմին
տունէն ուրախութեամբ Դաւի-
13 թին քաղաքը հանեց։ Ու երբոր
†Տէրոջը տապանակը վերցնողնե-
րը վեց քայլ առաջ գացին, †ար-
ջառներ ու պարարտ ջ՚՚՚ր՚՚՚ներ
14 զոհեց։ Եւ Դաւիթ ՀՏէրոջը առ-
ջևը բոլոր ուժովը կը խաղար, ու
Դաւիթ Ն֊ք֊թանէ եփուտ հագեր
15 էր։ ևԵւ Դաւիթ ու Իսրայե-
լի բոլոր տունը Տէրոջը տապա-
նակը ուրախութեամբ ու փողե-
16 րու ձայներով կը տանէին։ Ու
Տէրոջը տապանակը Դա-
ւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին
աղջիկը Մեղքոլ պատուհանէն նա-
յելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագա-
ւորը Տէրոջը առջևը ցաքկըտելով
կը խաղայ, ու զանիկայ իր սրտին
17 մէջը անարգեց։ Եւ †Տէրոջը տա-
պանակը բերին, ու զանիկայ †իր
տեղը դրին ան վրանին մէջ, որն
որ Դաւիթ անոր համար կանգներ
էր. և Դաւիթ Տէրոջը առջևը
ՆողջակէզներՆ ու խաղաղութեան
18 զոհեր մատուց։ Ու Դաւիթ երբ-
որ ողջակէզները ու խաղաղութեան
զոհերը մատուցանելը լմընցուց,
զօրաց Տէրոջը անունովը Ժողո-
19 վուրդը օրհնեց։ "Եւ Իսրայէլին
բոլոր բազմութեանը՝ երիկ մարդէն
մինչև կնիկ մարդը, բոլոր ժողո-
վուրդին ամէն մէկուն մէկ նկա-
նակ, կտոր մը միս ու կարկանդակ
մը բաշխեց. ու բոլոր ժողովուրդը
ամէն մէկը իր տունը գնաց։
20 ևԵւ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր
տունը օրհնելու համար, ու Սա-
ւուղին աղջիկը Մեղքոլ Դաւիթը
դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ, Ի-
սրայէլի թագաւորը այսօր ինչ փա-
ռաւոր էր, Ո՚որ անիկայ այսօր իր
ծառաներուն աղախիններուն առ-
ջևը ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս
21 որ Նորիկաներէն մէկը ինքզինքը կը
մերկացընէ։ Եւ Դաւիթ Մեղքո-
ղին ըսաւ, Ես առ Տէրոջը առջևը
խաղացի, Ո՚որ զիս քու Հօրմէդ ու
անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց,
ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրա-
յէլին վրայ իշխան դրաւ. այո՛, ես
առ Տէրոջը առջևը կը խաղամ։
22 Նաև զիս ասկէ ալ աւելի անարդ
երևցընելով՝ իմ աչքերուս առջևը
նուաստ պիտի ըլլամ. իսկ ան քու
ըսած աղախիններուդ առջևը պի-
23 տի փառաւորուիմ։ Եւ Սաւուղին
աղջիկը Մեղքոլ մինչև իր մա-
հուան օրը զաւակ չծնաւ։

ԳԼ · Է

1 Նաթան նախ կը հաձի Դաւիթին առաջար-
կութեանը՝ որ Տէրոջը տուն մը շինէ. 4 եաքը
Աստուծոյ խօսքովը կ՚արգիլէ զանիկայ, 12 և
կը խոստանայ թէ անոր սերունդին բարու-
թիւններ ու օրհնութիւններ պիտի տրուի։
18 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւ-
նը։

1 ԱՒ երբոր թագաւորը իր տունը
նստաւ, ու Տէրը զանիկայ իր
բոլորտիքը եղող ամէն թշնամինե-
2 րէն ապաթեւով հանդստացուց, թա-
գաւորը Նաթան մարգարէին ը-
սաւ, Ահա ես †եղևնափայտէ շի-
ռ՚՚՚ն տան մը մէջ կը բնակիմ, †ու Աստուծոյ տապանակը Ցվրա-
3 նի մէջ կեցեր է։ Եւ Նաթան ը-
սաւ թագաւորին, գնա՝ †բոլոր
սրտիդ մէջը եղածը ըրէ, քանզի
Տէրը քու հետդ է։
4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը
5 Նաթանին եղաւ՝ ըսելով, գնա,
իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ, Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ. ՂԴո՞ն ինձի
բնակելու համար տուն պիտի շի-
6 նես. Որովհետև †Իսրայէլը ոդիքը
եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս
օրս տան մէջ չբնակեցայ, այլ
ըվրաններով ու խորաններով պըր-
7 տըեցայ։ †Իսրայէլը բոլոր որ-
դւոցը հետ որչափ տեղ որ պտրտե-
ցայ, միթէ բան մը խօսեցայ Իս-
րայէլը †դեղերուն մէկուն հետ, ո-
րոնց †իմ ժողովուրդս Իսրայէլը
հովուելու հրաման տուեր էի, ու
ըսի Թէ ինչու համար ինծի եղև-
8 նափայտէ տուն մը չշինեցիք։ Եւ
հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ա-
սանկ ըսես. Զօրաց Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ, †Ես քեզ փարախէն՝ ոչ-
խարներուն ետևէն առի, որ իմ

Ն · ք · զԲ · իբր 1042

Ոչ Հմր 14, 16։ Տես ա Թագ. ժԹ. 24։
Ղ Դատ. Թ. 4։
ա Թագ. ժգ. 14։ ժե. 28։

1042
ա Պտ. ժե. 1, ըէ։
Բ ԳԼ. ե. 11։
† Տես Գոր. Ե. 46։
Ցեզ. իզ. 1։ խ. 21։
ե գ Թագ. ը. 17, 18։ ա Պտ. իբ. 7։ իը. 2։
Ղ Տես գ Թագ. ե. 3։ ը. 19։ ա Պտ. իբ. 8։ իը. 3։
է գ Թագ. ը. 16։
ըԵզ. խ. 18, 19, 34։
Ր Ղե. իզ. 11, 12։ Բ Օր. իգ. 14։
† Կ՚ա՛յ դատաւորներուն. տես ա Պտ. ժե. 6։
ժ ԳԼ. ե. 2։ Սաղ. Հը. 71, 72։ Պատ. բ. 6։ Գոր. ի. 28։
ի ա Թագ. ժգ. 11, 12։ Սաղ. Հը. 70։

Ն · ք · գԲ · ԻԲԲ 1042

Ա ա Թագ · ժԸ · 14 ։ Գէ · ե · 10 ։ Ը · 6 , 14 ։
Ի ա Թագ · լ · 6 ։ Սաղ · ՃԹ · 28 ։
Ֆ Ծն · ԺԸ · 2 ։
ՙ Սաղ · խդ · 2 ։ Ճ · 8 ։ Երեմ · իգ · 6 ։ Ա՛մով · Թ · 15 ։
Հ Սաղ · ՃԹ · 22 ։
Յ Դատ · Բ · 14 , 15 , 16 ։ ա Թագ · ԺԲ · 9 , 11 ։ Սաղ · ՃՂ · 42 ։
Ղ Հմր 1 ։
Ճ Ել · ա · 21 ։ Հմր 27 ։ գ Թագ · ժա · 38 ։
Մ գ Թագ · Բ · 1 ։
Ն Բ Օր · լ · 16 ։ գ Թագ · ա · 21 ։ Գոր · ժգ · 36 ։
Շ գ Թագ · Ե · 5 ։ Ղ · 12 ։ Բ · 19 ։ ա · Մն · իբ · 10 ։ իբ · 6 ։
Ո Հմր 16 ։ Սաղ · ՃԹ · 4 , 29 , 36 , 37 ։
Չ Սաղ · ՃԹ · 26 , 27 ։ Երբ · ա · 5 ։
Պ Սաղ · ՃԹ · 30 , 31 , 32 , 33 ։
* Եբր · չվերնագ ,
Ջ ա Թագ · ժԵ · 23 , 28 ։ ԺԶ · 14 ։ գ Թագ · ժա · 13 , 34 ։
Ռ Հմր 13 ։ Սաղ · ՃԹ · 36 , 37 ։ Ցօհ · ժբ · 34 ։
Ս Ծն · ԼԲ · 10 ։
Վ Հմր 12 , 13 ։
Տ Ես · ԽԵ · 8 ։
Ր Ծն · ժբ · 19 ։ Սաղ · ՃԺ · 1 ։
Ց ա Մն · ժզ · 25 ։ Բ Մն · Բ · 5 ։ Սաղ · խբ · 1 ։ ՃԶ · 10 ։ ՂՂ · 4 ։ ՃԼԵ · 5 ։ ՃԼԵ · 3 ։ Երեմ · ժ · 6 ։

Իսրայէլ ժողովուրդիս վրայ ա-
9 ռաջնորդ ըլլաս · Եւ Նուր որ կ՚եր-
թայիր , քու հետդ էի · Եւ քու
առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կոտ-
րեցի , ու երկրիս վրայ եղող մե-
ծերուն անուանը պէս *քու անունդ
10 մեծցուցի ։ Եւ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի
որոշեմ , ու Նզանիկայ պիտի տընկեմ · ու իր տեղը պիտի բնակի ,
ալ պիտի չշարժի · հև անիրաւու-
թեան որդիքը առջինին պէս մէյ-
մըն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ ,
11 Ինչպէս որ Նիմ ժողովուրդիս Ի-
սրայէլին վրայ դատաւորներ դրած
օրէս Նի վեր եղա · ու Նքեզ քու
ամէն թշնամիներէդ պիտի հան-
գըստացընեմ ։ Եւ Տէրը քեզի
կ՚իմացընէ ֊որ Տէրը քեզի տուն
12 պիտի շինէ ։ Երբոր քու օրերդ
լեցուին , ու դուն Նքու հայրե-
րուդ հետ քնանաս , Նքեզմէ ետ-
քը՝ քու երանելդ եղող զաւա-
կրդ պիտի բարձրացընեմ , ու ա-
նոր թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ ։ Նանիկայ իմ անուանս
տուն պիտի շինէ , ու ֊անոր թա-
գաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ · Նես անոր հայր
պիտի ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի
պիտի ըլլայ · Ցթէ որ անիկայ անի-
րաւութիւն ընէ , ես զանիկայ մար-
դոց գաւազանովը ու մարդոց որ-
դիներուն հարուածներովը պիտի
15 պատժեմ · Բայց իմ ողորմու-
թիւնս անկէ պիտի *չվերցընեմ ,
Նինչպէս որ Սաուղէն վերցուցի , ու
զանիկայ քու առջևէդ վռընտեցի ։
16 Եւ ֊քու տունդ ու քու թագաւո-
րութիւնդ քու առջևդ յաւիտեան
ապահով պիտի ըլլան · քու ա-
թոռդ յաւիտեան հաստատ պիտի
17 մնայ ։ Եւ ֊Նաթան աս բոլոր խօս-
քերը ու աս բոլոր տեսիլքը մի ըստ
միոջէ Դաւիթին զրուցեց ։
18 Եւ Դաւիթ թագաւորը դնաց ,
Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ ,
Ով Տէր Եհովայ , ֊ես ով եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
19 հոս բերիր · Սակայն ասիկայ ալ
քու աչքերուդ պզտիկ երևցաւ , ով
Տէր Եհովայ , Էու քու ծառայիդ
տանը վրայով հեռաւոր ժամանա-
կին համար ալ խօսեցար · ֊մարդ-
դոց սովորութիւնը ասիկայ է ար-
20 դեօք , ով Տէր Եհովայ ։ Եւ Դա-
ւիթ նորէն ինչ՚ըսի ալ քեզի ի՞նչ
զրուցէ · քանզի դուն՝ ով Տէր Ե-
հովայ , Ծքու ծառադ կը ճանչնաս ։
21 Ես բոլոր մեծ բաները քու խօսքիդ
համար ու քու սրտիդ պէս բրիր ,
22 որ ծառայիդ դիտցընես ։ Ասոր
համար չմեծ երևցար , ով Տէր Աս-

տուած · քանզի ֊քեզի պէս ֊Ընչ
մէկը չկայ , ու քեզմէ զատ Աս-
տուած չկայ , մեր ականջներովը
23 բոլոր լսածներնուս համեմատ ։ Եւ
Ժնր ազգը երկրիս վրայ քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Նոյն ինքն Աստուած եկաւ
զանիկայ փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընէլու , ու իրեն անուն վաստը-
կելու , Ժև քու երկրիդ մէջը ֊ու մեծ
ու սոսկալի բաները ընելու , Ժքե-
զի համար եղիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն ազգերը ու
անոնց աստուածները վռընթեվռ ։
24 Եւ ֊քու ժողովուրդդ Իսրայէլը
յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաս-
տատեցիր , Ֆու դուն՝ ով Տէր՝ ա-
25 նոնց Աստուած եղար ։ Եւ հիմա՝
ով Տէր Աստուած , քու ծառայիդ
համար ու անոր տանը համար բուած
խօսքդ յաւիտեան հաստատէ , ու
26 բաածիդ պէս ըրէ · Եւ քու անունդ
յաւիտեան մեծ ճանչցուի , ու բսեն
Թէ Զօրութեանց Տէրը Իսրայէլին
վրայ Աստուած է · ու քու ծառա-
յիդ Դաւիթին տունը քու առջևդ
27 հաստատ մնայ ։ Քանզի դուն՝ ով
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրա-
յէլի , քու ծառայիդ յայտնեցիր
ու ըսիր , Քեզի տուն պիտի շի-
նեմ · ասոր համար քու ծառադ իր
սրտին մէջ համբայ֊Նբ֊ գտաւ
28 աս աղօթքը քեզի ընելու ։ Եւ հի-
մա՝ ով Տէր Եհովայ , ան Աստուա-
ծը դուն ես , ու ֊քու խօսքերդ
ճշմարիտ են , և քու ծառայիդ աս
29 աղէկութիւնը խոստացար ։ Ուստի
հիմա Ժկամը ըրէ՝՝ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլլայ · քանզի՝ ով Տէր Եհո-
վայ , դուն զրուցեցիր , ու քու
օրհնութեամբդ ծառայիդ տունը
Ժյաւիտեան օրհնեալ ըլլայ ։

ՓԼ · Ը

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը նուաճէ · 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը զարնէ ։ 9 Թովու Թագաւորը իր որդին Յովսէ-փ ընծաներով կը խրկէ Դաւիթը օրհնելու համար ։ 11 Դաւիթ ան ընծաները ու ասոնք Աստուծոյ կը նուիրէ ։ 14 Եդովմի մէջ պահակապաններ կը դնէ ։ 16 Ժաւիթին պաշտօնեաները ։

1 ֊Ընկէ ետև Դաւիթ Փղշտացիները
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց · և
Դաւիթ Փղշտացւոց ձեռքէն Մե-
2 թեկամման առաւ · Նաև Ը Մովաբը
զարկաւ , ու գետինը պառկեցընե-
լով զանոնք լարով չափեց · երկու
լարով մեռցընելու չափեց , ու մէկ
ամբողջ լարով ապրեցընելու · ու
Մովաբացիք Դաւիթին Ֆհարկա-
3 տու Ծառաներ եղան ։ Եւ Դա-
ւիթ Ֆ Սուբայի Թագաւորը Ռու-

Ն · ք · գԲ · ԻԲԲ 1042

֊ Բ Օր · գ · 24 ։ դ · 35 ։ լԸ · 39 ։ ա Թագ · Բ · 2 ։ Սաղ · ՃՂ · 8 ։ ՃԲ · 6 , 8 ։ Ես · խե · 5 , 18 , 22 ։
Ֆ Բ Օր · գ · 7 , 32 , 34 ։ լԳ · 29 ։ Սաղ · ՃԼԵ · 20 ։
† ԵԲԲ · և ՃԵ-զի համար
Ֆ Բ Օր · Թ · 26 ։ Նէեմ · ա · 10 ։
Ֆ Բ Օր · իգ · 18 ։
Ֆ Սաղ · խբ · 14 ։

֊ Ցօհ · ժԵ · 17 ։

Ֆ Կ֊ ՙ սկսէ՛

Ֆ Գլ · իբ · 51 ։

ԻԲԲ 1040

֊ ա Մն · ժբ · 1 , ՃԵ ։
Ֆ Թես · իգ · 17 ։
Ֆ Հմր 6 , 14 ։ Սաղ · 10 ։ Տես ա Թագ · ժ · 27 ։
Ֆ Գլ · ժ · 6 ։ Սաղ · կ · ին վերնագիրը ։

բի որդին Ե Ադրազարը զարկաւ , երբոր Ս Եփրատ գետին վրայ իր * իշխանութիւնը հաստատե-
4 լու՞ " կ՚երթար : Ու Դաւիթ անկէ Ե հազար եօթը հարիւր ձիաւոր ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց . և Դաւիթ Ը բոլոր †կառքի ձիերուն ջլերը կտրեց , ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի էբէն հա-
5 ՚ռը պահեց՚ : Ի Եւ Դամասկոսի Ասորիները Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան . ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանուերկու հազար մարդ զարկաւ :
6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . ու Ասորիները † Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան . Ը ու Դաւիթ ուր որ կ՚երթար , Տէրը անոր յաջողուց-
7 ներ : Դաւիթ կու տար : Եւ Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն Լոսկիէ վահանները առաւ , ու զանոնք Երու-
8 սաղէմ բերաւ : Եւ Ադրազարին քաղաքներէն՝ Ի բեթահէն ու Բեռոթայէն Դաւիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ :
9 Ու Ժ Եմաթի թագաւորը Թովու երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրազա-
10 րին բոլոր զօրքերը ջարդեր է , Թովու իր որդին ‡ Ցովրամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց , որ անոր բարև ընի ու զանիկայ օրհնէ , Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ ջարնելուն համար . (քանզի Ադրազար Թովուին հետ պատերազմներ կ՚ընէր :) Ու Ցովրամին ձեռքը արծաթէ անօթներ , ոսկիէ անօթներ ու պղնձէ անօթներ կա-
11 յին : Դաւիթ թագաւորը նա՛ նոնք ալ Տէրոջը նուիրեց , * ինչ նուիրած արծաթին ու ոսկիին հետ , ազգ բոլոր իր յաղթած ազ-
12 գերէն ՝ Եդոմ եւ Ասորիներէն , Մովաբէն , Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացիներէն , Ամաղեկէն , և Սուբայի թագաւորին՝ Ռուբի որդւոյն Ադ-
13 րազարին ունէր : Ու Դաւիթ երբոր Աղի ձորին մէջ Ժ տասնուերեք հազար ‖ Ասորիները կոտրեց ու ետ դարձաւ , Ֆէ անուն վաստկե-
14 ցաւ : Ու Եդոմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ . բոլոր Եդոմի երկրին մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ , և բոլոր Եդոմացիք Դաւիթին ծառայ եղան . ՚ու Դաւիթ ուր որ կ՚երթար , Տէրը անոր յաջողուցներ :
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ՚ը-
16 նէր : Ի Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր . ու Ա-

քիղոզի որդին Յովսափատ Ա՛ի-
17 շատակաց դպիր էր . Եւ Ն Աբիտովբի որդին Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Աբիմելեք քահանաներ էին . ու § Սարայիա աւե-
18 նադպիր էր . Եւ Ե Յովհադայի որդին Բանեա " Քերեթհիներուն ու Փելեթհիներուն վրայ էր . ու Դաւիթին որդիքը * նախարարներ էին :

ԳԼ · Թ

1 Դաւիթ Սիրայի միջոցովը Ա՛եմիբոսթէն բերել կու տայ , 7 ու Յովնաթանին սիրոյն համար զանիկայ իրեն սեղանակից կ՚ընէ , և Սաուղին բոլոր կալուածքները անոր վրայ կը դարձընէ , 9 ու Սիբան անոր երկրագործը կ՚ընէ :

1 Դաւիթ ըսաւ , Արդեօք Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը կա՞յ , որ Յովնաթանին սիրոյն համար անոր բարերարութիւն ը-
2 նեմ : Ու Սաուղին տունէն Բ Սիբա անունով ծառայ մը կար , ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին . և թագաւորը անոր ըսաւ , Սիբան դուն ես . ու անիկայ ըսաւ , Ծա-
3 ռադ եմ : Ու թագաւորը ըսաւ , Սաուղին տունէն մնացած մարդ մը չկա՞յ , որ անոր Աստուծոյ ողորմութիւնը ընեմ : Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին , Յովնաթանէն Ո ոտ-
4 քերը կաղ որդի մը մնայ : Ու թագաւորը անոր ըսաւ , Անիկայ ո՞ւր է : Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին : Ահա անիկայ Լ Լադաբարի մէջ Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
5 տունն է : Եւ Դաւիթ թագաւորը ՚ղրկ խրկեց , ու զանիկայ Լադաբարէն Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին
6 տունէն առաւ : Եւ Սաուղին որդւոյն Յովնաթանին որդին Ա՛եմիբոսթէ երբոր Դաւիթին եկաւ , երեսի վրայ ինկաւ ու խո-
նարհութիւն ըրաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Ո՛վ Մեմիբոսթէ . ու ա-
նիկայ ըսաւ , Ահա քու ծառադ :
7 Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Մի վախնար , քանզի Ը քու հօրդ Յովնաթանին սիրոյն համար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի ընեմ , ու քու հօրդ Սաուղին բոլոր արտերը քեզի պիտի դարձընեմ . ու դուն միշտ իմ սեղանս
8 հաց պիտի ուտես : Եւ անիկայ խոնարհութիւն ըրաւ ու ըսաւ , Քու ծառադ ո՞վ է , որ ինծի պէս էշ մեռած շան մը վրայ նայեցար :
9 Իսկ թագաւորը Սաուղին ծառան Սիբան կանչեց , ու անոր ըսաւ , Ի Սաուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը քու տիրոջդ
10 որդւոյն տուի : Եւ դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար երկիրը գործէք , ու ՚նոր

Ե ա ՄՆ . Ժը . 3 :
Ղ Տ՚ես Ք՚ն . Ժե . 18 ; ;
* Եբր . ձեռքը դարձընելու
Ե Տ՚ես ա ՄՆ . Ժը . 4 :
Ը Յես . ժա . 6 , 9 :
† Կամ՝ կառքերը քանկէ , ու ա՚նոնցմէ միայն հարիւր կառք պահեց :
Ի գ Թագ . ժա . 23 , 24 , 25 :
Ժ Հմր 2 :
Ի Հմր 14 ; ԳԼ է . 9 :
Լ Տ՚ես գ Թագ . ժ . 16 :
Ե Տ՚ես ա ՄՆ . Ժը . 8 :
Ֆ ա ՄՆ . Ժը . 9 :
‡ Կամ՝ Ադոռամ . տես ա ՄՆ . Ժը . 10 :
՚ գ Թագ . է . 51 : ա ՄՆ . Ժը . 11 : իզ . 26 :
հ գ Թագ . ժդ . 7 :
Յ Տ՚ես ա ՄՆ . Ժը . 12 . Սադ . կ . ին վերնագիրը :
‖ Կամ՝ Եդովմայեցիները . տես ա ՄՆ . Ժը . 12 :
Ղ Ն՚ն . իէ . 29 , 37 , 40 : Թոռ . իդ . 18 :
ճ Հմր 6 :
մ ԳԼ . ժԹ . 13 : ի . 23 : ա ՄՆ . Ժա . 6 : Ժը . 15 :
յ գ Թագ . դ . 3 :

ե ա ՄՆ . իդ . 3 :
§ Կամ՝ Սուսան . տես ա ՄՆ . Ժը . 18 :
Ղ ա ՄՆ . ժը . 17 :
* ա Թագ . Լ . 14 :
* Եբր . քահանաներ . գԼ . ի . 26 :
ա ա Թագ . Ժը . 3 : ի . 14 , 15 , 16 , 17 , 42 : Նռակ . իէ . 10 :
Բ ԳԼ . Ժգ . 1 : ԺԹ . 17 , 29 :
է ա Թագ . ի . 14 :
Ը ԳԼ . դ . 4 :
Ի ԳԼ . Ժէ . 27 :
Ղ ա ՄՆ . ը . 34 Ա՚ըսուէ Մերիբաալ :
Ե ա Թագ . իդ . 15 : ԳԼ . Ժգ . 9 :
Ի Տես գԼ . Ժգ . 4 : ԺԹ . 29 :

պատուէր էրէն քեզիս , որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հայ ունենայ . և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսթէ Ժմշտ իմ սեղանս հայ պիտի ուտէ : 11 Ու Սիբա Իտանուհինդ որդի ու քսան Ծառայ ունէր : Եւ Սիբա ըսաւ Թագաւորին , Իմ Թագաւոր տէրս քու Ծառայիդ ինչ որ հրամայեց , քու Ծառադ այնպես պիտի ընէ : Բայց Մեմփիբոսթէ (ըսաւ Դաւիթ ,) Թագաւորին որդւոցը մէկուն պէս՝ իմ սեղանս 12 նրա հայ պիտի ուտէ : Ու Մեմփիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր , Ւոու անոր անունը Միքա էր . և Սիբային տունը բոլոր բնակողները Մեմփիբոսթէին Ծառա- 13 ներն էին : Ու Մեմփիբոսթէ Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ , Էքան- զի միշտ Թագաւորին սեղանը հայ կ'ուտէր . ու Ծանիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր :

ԳԼ . Ժ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնը մխիթարելու , բայց անիկայ անարգանօք կը վարուի անոնց կէտ : 6 Ամմոնացիք թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը դտնեն , բայց Յովաբէն ու Աբեսսային կը յաղթուին : 15 Ասորւոց զօրագլուխը Սովակ նոր ձեռնտուութիւն մը կ'ընէ Ամմոնացիներուն . իսկ ինքը Դաւիթին կը սպաննուի :

1 Յետ անկէ եղաւ , Ամմոնի որդւոց Թագաւորը մեռաւ . ու անոր որդին Անոն անոր տեղը Թագաւորեց 2 նգաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ , ինչպէս որ անոր Հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դաւիթ իր Ծառաները անոր խրկեց , որ զանիկայ իր Հօրը վրայով մխիթարեն . ու Դաւիթին Ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը 3 գացին : Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները իրենց տիրոջը Անոնին ըսին , Միթէ Դաւիթ քու Հայրդ քու առջիդ պատուելո՞ւ համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց . չ՞ որ Դաւիթ իր Ծառաները քեզի խրկեց , որ քաղաքը աչքէ անցրնեն ու լրտեսեն , որ ի՛ջնէ զանիկայ կոր- 4 ծանէ : Եւ Անոն Դաւիթին Ծառաները առաւ , ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ , ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը Բ մինչև նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և 5 անոնք խրկեց զանոնք : Ու երբոր ասիկա Դաւիթին պատմեցան , զանոնք դիմաւորելու Մարդ խրկեց . քանզի ան մարդիկները շատ անարգուեր էին . ու Թագաւորը ըսաւ , Երիքովիկ մէջ նստէ՛ք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի , ու ե՛տք դարձէք :

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան , Ամմոնի որդիքը մարդ խրկեցին , ու Բեթրոոբի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ , ու Մաաքայի Թագաւորէն հազար մարդ , և * Իստովբէն տասուերկու հազար մարդ վարձ- 7 քով բռնեցին : Ու երբոր Դաւիթ ասիկա լսեց , Յովաբը ու բոլոր Հզօր 8 րաւոր զօրքերը խրկեց : Եւ Ամմոնի որդիքը ելան , ու քաղաքին դրանը առջևը կարգաւ պատերազմի շարուեցան . բայց Սուբայի և Բոոբի Ասորիները , ու Իստովբ ու Մաաքա դաշտի մէջ զատ կայ- 9 ներ էին : Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց դէմ պատերազմի շա- 10 րեց . Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային յանձնեց , որ Ամմոնի 11 որդւոցը դիմացը շարէ . Ու բաւ , թէ որ Ասորիները ինձ յաղթելու բլլան , ինծի օգնութեան հասնիս . և թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթելու բլլան , ես քեզի օգնու- 12 թեան պիտի հասնիմ . Հ քաջ սիրտ եղիր , ու եմիր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք , ու Տէրը իր աչքին հաճոյ 13 երևցածը թող ընէ : Եւ Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ . ու անոնք 14 անոր առջևէն փախան : Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով , անոնք ալ Աբեսսային առջևէն փախան ու քաղաքը մտան : Եւ Յովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ :

15 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջևը կոտրուե- 16 ցան , մէկտեղ ժողովուեցան : Ու Ադրազար Մարդ խրկեց , և Գետին անդիի կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեց , ու Էլամ եկան . և անոնց առջևէն Ադրազարին զօրավարը 17 Սովակ Երթալ ու երբոր Դաւիթին պատմեցին , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ ու Էլամ հասաւ . և Ասորիները Դաւիթին դիմացը գունդ-դերով շարուեցան , ու անոր հետ 18 պատերազմ ըրին : Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջևէն փախան . ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար Ձիաւոր կոտրեց , ու անոնց զօրավարը իր Սովակը զարկաւ , որ հոն մե- 19 ռաւ : Եւ Ադրազարին հպատակ

ՆՇ . ՀԲ . ՀԲ . Ի ՀԱՐ 1040

Ժ ՀՇՐ 7 , 11 , 13 , ԳԼ . ԺԹ . 28 :

Ի ԳԼ . ԺԹ . 17 :

ԼԱ ՄՆ . Ը . 34 :

Ի ՀՇՐ 7 , 10 :

Ժ ՀՇՐ 3 :

ՆՇ . Ք . ՀԲ . ԻՐՐ 1040

* ԾՆ . ԼԳ . 30 , ԵԶ . Ե . 21 , ՍԹԱԳ . Ժ Գ . 4 :

Ա ԳԼ . Ը . 3 , 5 :

* Կ՚ՍՏ Տովբի մարդիկներէն . տես Դատ . Ժա . 3 , 5 :

Ի ԳԼ . ԻԳ . 8 :

Ղ ՀՇՐ 6 :

† Կ՚ՍՏ Տովբի ու Մաաքայի մարդիկը

ԻՐՐ 1037 — ԱՄՆ . ԺԹ . 1 , ՃՀ :

Բ ԵՍ . Ի . 4 : ԽՐ . 2 :

ՆՇ . Ք . ՀԲ . ԻՐՐ 1040

Ա ՇՄ . ԺԱ . 1 , ԺԲ :

Ա ՇՄ . ԺԹ . 18 :

եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան , Իսրայէլին հետ հաշտութիւն ըրին , ու Նաոր ծառայ եղան . և Աստրները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնելու կը վախնային ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Յովաբ Ռաբբան պաշարած ատենը , Դաւիթ Երուսաղէմին կ'ընէ Բեթսաբէին հետ ։ 6 Դաւիթ իր ըրած չնութիւնը ծածկելու համար , Ուրիան բերել կու տայ . բայց անիկայ տուն երթալ չուզեր , ո՛չ զգաստութեան ատենը և ո՛չ գինովութեան ։ 14 Ուրիա իր մահուանը պատճառ ըլլալու նամակը Յովաբին կը տանի ։ 18 Յովաբ անոր մեռնելուն լուրը Դաւիթին կը խրկէ ։ 26 Դաւիթ Բեթսաբէն իրեն կնիկ կ'առնէ ։

ԵԲՐ 1035

1 Ու ¤հետևեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Դաւիթ Յովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկեց , որոնք Ամմոնայիները կոտորեցին , ու Ռաբբան պաշարեցին . բայց Դաւիթ Երուսաղէմ
2 կը նստէր ։ Ու †էն օր մը իրիկուան դէմ Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ ‡պալատին տանիքին վրայ կը պտտէր , և տանիքին վրայէն *մկ կնիկ մը տեսաւ որ կը լուացուէր , ու ան կնիկը տեսքով խիստ գեղ-
3 ցիկ էր ։ Եւ Դաւիթ մարդ խրկեց , ու ան կնկանը համար հարցուց . ու †էլը ըսաւ , Ասիկայ է Բեթսաբէ Ուրիայեն կնիկը՝ *Եղիամին աղջիկը
4 †Բեթսաբէն է ։ Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց , ու զանիկայ առաւ , ու երբոր Խնէլը անոր եկաւ , Ղ Դաւիթ անոր հետ պառկեցաւ . ու անիկայ է իր անմաքրութենէն պէտ
5 նոր մաքրուած էր , եղբը Խնէլը իր տունը դնաց ։ Եւ կնիկը յղացաւ , ու Դաւիթին լուր խրկեց ըսելով ,
6 Ես յղի եմ ։ Եւ Դաւիթ Յովաբին հրաման խրկեց , թե ըսաւ , Քե-
7 տացի Ուրիան ինծի խրկէ ։ Յովաբ ալ Ուրիան Դաւիթին խրկ-
7 կեց ։ Ու երբոր Ուրիա անոր եկաւ , Դաւիթ Յովաբին ողջուԹիւնը ու գօրքին ողջուԹիւնը ու պատերազմին վիճակը հարցուց ։
8 Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Տուն իջիր , ու †ոտքերդ լուա ։ Եւ Ուրիա թագաւորին պալատէն ելաձէն պէս , անոր եւսէն թագա-
9 ւորէն ‡պարգև դնաց ։ Բայց Ուրիա իր տիրոջը բոլոր ծառաներուն հետ պալատին դուռը պառկեցաւ ,
10 ու իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Ուրիան իր տունը չիջաւ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային բսաւ , Դուն ճամբայէ չես եկեր , ինչո՞ւ համար քու տունդ
11 չես իջներ ։ Եւ Ուրիա բսաւ Դա-

ԵԲՐ 1036

ւիթին , ¤Ցապանակը ու Իսրայէլ ու Ցուդա վրաններու մէջ կը նըստին , և իմ տէրս Յովաբ ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ կը բանակին , ու ես ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս երթամ . դուն կենդանի ես , ու քու հոգիդ կենդանի է՝ որ ես ատ բանը չեմ
12 ըներ ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ , Այսօր ալ հոս մնացիր , ու վաղը քեզ խրկեմ ։ Եւ Ուրիա այն օրը ու հետևեալ օրը Երուսաղէմի
13 մէջ մնաց ։ Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկայ , որ անոր առջևը կերաւ խմեց . ու Դ՚էլ է զանիկայ գինովցուց . իսկ Ո՚էլ իրիկուները ելաւ՝ ու Իր տիրոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ պառկեցաւ . բայց իր տունը չէ-
14 ջաւ ։ Եւ առաւօտուն Դաւիթ †նամակ մը գրեց Յովաբին , և Ու-
15 րիայէն ձեռքովը խրկեց ։ Ու նամակին մէջը գրեց ու ըսաւ , Ուրիան խիստ սաստիկ պատերազմին դիմացը դրէք , ու դուք ետ քաշուե-
16 ցէք , †որ զարնուի ու մեռնի ։ Ու երբոր Յովաբ քաղաքը պաշարեց , Ուրիան անանկ տեղ մը դրաւ՝ որ հոն զօրաւոր մարդիկներ գտնուելը
17 գիտեր ։ Եւ քաղաքին մարդիկները ելան , ու Յովաբին հետ պատերազմ ըրին . և զօրքէն՝ Դաւիթին ծառաներէն ինկան , ու Քետացի
18 Ուրիան ալ մեռաւ ։ Եւ Յովաբ պատգամ մը խրկեց , ու պատերազմին բոլոր պարադաները Դաւիթ-
19 թին իմացուց ։ Եւ պատգամաւորին պատուիրելով բսաւ , Պատերազմին բոլոր դիպուածները
20 թագաւորին պատմելէդ ետքը , թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ , ու քեզի րսէ թէ Ինչո՞ւ պատերազմելու համար քաղաքին մօտեցաք . չէի՞ք գիտեր որ պարսպէն
21 նետ կը նետեն . ‖Ցերոբաաղին որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռցուց . չէ՞ որ մկ կնիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքարի կտոր մը նետեց անոր վրայ , որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ . պարսպին ինչո՞ւ մօտեցար . ան ատենը դուն բսես , Քու ծառադ Քետացի Ուրիան ալ մեռաւ ։
22 Եւ պատգամաւորը դնաց , ու Յովաբին բոլոր իրեն պատուիրածը
23 Դաւիթին պատմեց ։ Եւ պատգամաւորը Դաւիթին բսաւ , Ան մարդիկները մեր վրայ ուժովցան , ու մեզի դէմ դաշտը ելան . բայց մինչ մինչև քաղաքին դուռը §հալածե-
24 ցինք զանոնք" . Եւ աղեղնաւորները պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ նետեր նետեցին , ու թա-

Ե Գլ . է . 2 , 6 ։
Ժ Գլ . ի . 6 ։

Ե Ծն . ԺԲ . 33 , 35 ։
Լ Հմր 9 ։

Ե Տես գ Թագ . իա . 8 , 9 ։

Ժ Գլ . ԺԲ . 9 ։

‖ Եբր . Ցերոբաաղին որդին Աբիմելէք . որ ըսել է՝ Աստուածպատիժ բանը թող չատագովի ընէ . տես Դատ . է . 32 ։

§ Եբր . առնից վրայ էինք ։

գաւորին ծառաներէն ՝ի յո՛նէ
նէրը մեռան , և քու ծառադ քե-
25 տասի Ուրիան ալ մեռաւ : Ան ա-
տենը Դաւիթ պատգամաւորին ը-
սաւ , Ցովաբին այսպէս ըսես , Ա՛ս
բանը քու աչքերուդ դէշ չերեւնայ .
քանզի սուրը երբեմն ասիկայ կ'ու-
տէ ու երբեմն անիկայ . քաղաքին
վրայ պատերազմը սաստկացուր , և
զանիկայ փլցո՛ւր . ու դո՛ւն ալ քա-
26 ջալերէ զանիկայ : Եւ Ուրիային
կնիկը իր էրկանը Ուրիայինմեռնի-
լը լսելով՝ իր էրկանը համար սուգ
27 բրաւ : Ու երբոր սուգը անցաւ ,
Դաւիթ հաղորդ խրկեց , ու զանիկայ
իր տունը առաւ . և անիկայ հա-
նոր կնիկը եղաւ . ու անոր որդի մը
ծնաւ : Բայց Դաւիթին ա՛ս բրած
բանը Տէրոջը աչքերուն դէշ երևե-
ցաւ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Նաթան էդ գառնուկին առակը կը պատմէ , որով Դաւիթ կը սոխպուի ինքզինքը դատապարտել : 7 Դաւիթի Նաթանէն յանդիմանուելով՝ իր մեղքը կը խոստովանի , ու Թողութիւն կը առնայ : 15 Դաւիթ՝ քանի որ իր տղան աղէ էր , անոր համար սուգ կ'բնէ ու կ'աղօթէ : 24 Սողոմոն կը ծնանի , ու Ցեդիդիա կ'անուանի : 26 Դաւիթ Ռաբբան կ'առնէ , ու անոր մէջը բնակող ժողովուրդը կը տանջէ :

1 Ու Տէրը Նաթանը Դաւիթին խրկեց . ու ՚անոր եկաւ ու ՚ա-
նոր ըսաւ , Մէկ քաղաքի մէջ երկու մարդ կար , մէկը Հարուստ
2 ու միւսը աղքատ : Հարուստը խիստ շատ հօտեր ու արջառներ
3 ունէր , Բայց աղքատը ուրիշ բան մը չունէր , միայն թէ էդ գառնուկ մը , որ ծախու առեր էր , ու կը սնուցանէր . և ՚ինքնո՛ւն անոր հետ ու անոր տղոցը հետ միկտեղ մեծցաւ . անոր պատառէն կ'ուտէր , ու անոր գաւաթէն կը խմէր , և անոր ծոցը կը պառկէր , ու անոր՝
4 աղջկան մը պէս էր : Եւ ճամբորդ մը եկաւ ան հարուստ մարդուն . ան ալ խնայելով իր հօտերէն ու արջառներէն առնելու , ու իրեն եկող ճամբորդին ՚ի՛րմո՛ւթ պատրաստելու , ՚ինչ ան աղքատ մարդուն էդ գառնուկը առաւ , ու զանիկայ իրեն եկող մարդուն համար պատրաստեց :
5 Ան ատեն Դաւիթին բարկութիւնը ան մարդուն դէմ սաստիկ բորբոքեցաւ , ու Նաթանին ըսաւ , Տէրը կենդանի է որ ատ բանը ընող մարդը ՚ի մեռնելու արժանի է :
6 Եւ ան գառնուկը չորեքպատիկ պիտի հատուցանէ . քանզի ատ բանը բրաւ ու դութ չունեցաւ :
7 Ան ատենը Նաթան Դաւիթին ըսաւ , Ան մարդը դուն ես . Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Է՛ք՚ձ Իսրայէլի վրայ ես թագաւոր օծեցի , ու քեզ Սա-
8 ուղին ձեռքէն ես ազատեցի . Եւ տիրոջդ տունը քեզի՝ ու տիրոջդ կնիկները քու ծոցդ տուի , և Իսրայէլի ու Ցուդայի տունը քեզի տուի . ու թէ որ քիչ ՚ի՛նձ՚նաբ , քեզի *աստղմէ աւելի բաներ կու-
9 տայի՚ : ՚Ինչո՛ւ համար Տէրոջը խօսքը Է՛անարդեցիր , անոր աչքերուն առջևը չարութիւն ընելով . Է՛քեատացի Ուրիան սրով մեռցուցիր , ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր , ու զանիկայ Ամմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր : Եւ հիմա դէս անարգելուդ համար , ու Քետացի Ուրիային կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ համար , Ի՛րաւ տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ : Եւ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու տունէդ քեզի դէմ չարիք մը պիտի հանեմ . ու ՚ի՛րաւ աչքերուդ առջևը քու կնիկներդ պիտի առնեմ , և ՚ընո՛ւ քու դրացիիդ պիտի տամ . ու անիկայ աս արեգակին առջևը քու կնիկներուդ հետ պիտի պառ-
12 կի : Քանզի դուն ծածկաբար ըրիր . Էրայց ես աս բանը բոլոր Իսրայէլին առջևը ու արեգակին առջևը պի-
13 տի ընեմ : Եւ Դաւիթ Նաթանին ըսաւ , Է՛Տէրոջը դէմ մեղք գործեցի . ու Նաթան Դաւիթին ըսաւ , Տէրն ալ ՚ի՛րաւ մեղքդ նե-
14 րեց , պիտի չմեռնիս : Բայց որովհետև աս բանով Տէրոջը թշնամի՚ներուն ՚հայհոյու՛թիւն ընելու առիթ տուիր , անոր համար ա՛ս բեզի ծնած տղան անշուշտ պիտի մեռնի :
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց : Եւ Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝ որն որ Ուրիային կնիկը Դաւիթին ծներ էր , ու ոսոխի հիւանդացաւ :
16 Եւ Դաւիթ մանուկին համար Ա՛ստուծոյ աղաչեց . ու Դաւիթ ծոմ պահեց , ու գնաց ՚բոլոր գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ : Եւ անոր տանը ծերերը անոր ՚կրո՛ղ գային՚ , որ զանիկայ գետնէն վերցընեն . բայց անիկայ չուզեց , ու անոնց
18 հետ հաց չկերաւ : Ու եօթներորդ օրը մանուկը մեռաւ . և Դաւիթին ծառաները մանուկին մեռնիլը անոր իմացընելու վախցան . քանզի ըսին , Ահա քանի որ մանուկը ողջ էր , անոր զրուցեցինք , ու անիկայ մեր խօսքը մտիկ չըրաւ . և ի՞նչպէս անոր ըսենք թէ Մանուկը մեռաւ ,
19 որ դէշ բան մը ընէ : Բայց Դաւիթ իր ծառաներուն չշունչը տեսնելով՝ էմացաւ որ մանուկը մեռեր է . ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-
սաւ , Մանուկը մեռա՞ւ . ու անոնք

Ն . ք . ԳՓ . իբր 1035

Ե ա թագ . ժգ . 13 :

* ԵԲը . այս ինչ ու այն ինչ բաները կ'աւելցընէ :

Ղ Տե՛ս ա թագ . ժե . 19 :

Ի թագ . ժե . 31 :

Ը Գլ . ժա . 15 , 16 , 17 , 27 :

Ի Նմով . է . 9 :

ՀԳԼ . ԺԲ . 9 :

ԺԲ Օր . իը . 30 ; Գլ . ժգ . 22 :

Ի Գը . ժգ . 22 :

Ն . ք . ԳՓ . իբր 1034

Ե Տե՛ս ա թագ . ժե . 24 :

Ի Գլ . իդ . 10 ; Յոբ . է . 20 ; Սող . լբ . 5 ; Ծա . 4 ; Ռոմ . իբ . 13 :

ԺԳլ . իդ . 10 ; Սող . լբ . 1 ; Յոբ . է . 21 ; Մ՚իք . է . 18 ; Զաք . գ . 4 :

ՀԵս . ծբ . 5 ; Եզեկ . լդ . 20 , 23 ; Հբ . ռով . բ . 24 :

Ճ Գլ . ժգ . 31 :

Ի ԵԲը . վայ եւան ,

իբր 1034

Ե Սող . ծա . ին վերնա գիրը :

Ի Տե՛ս գլ . ժգ . 5 , ԼԸ ; գ Թագ . ի . 35–41 ; Ես . է . 3 :

Ի ա թագ . իշ . 16 ; Ի Եւ . իբ . 1 ; Ղւկ . ժե . 8 :

Ն · ք · գԲ · Իբր 1034
Ի Հռոմ. գ · 3 ։
Ղ Ցոբ · ա · 20 ։

20 ըսին ։ Մեռաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ գետնէն ելաւ , լուացուեցաւ , Ի օծուեցաւ , հանդերձները փոխեց , ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ Ղերկրը պագութիւն ըրաւ ։ ետքը իր տունը դարձաւ , և ուզեց , ու անոր 21 առջևը հաց դրին ու կերաւ ։ Եւ ծառաները անոր ըսին , Ա՛ս ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ քանի որ մանուկը ողջ էր , անոր համար ծոմ պահեցիր ու լացիր ։ իսկ մանուկը մեռածին պէս ելար հաց կերար ։ 22 Եւ Դա֊ւիթ ըսաւ ։ Քանի որ մանուկը ողջ էր , ծոմ պահեցի ու լացի ։ Ըզանզի ըսի , Ո՞վ գիտէ , գուցէ Աստուած ինծի ողորմի , ու մանուկը 23 կը առողջանայ ։ Բայց հիմա անիկայ մեռած է , ինչո՞ւ համար ծոմ պահեմ ։ միթէ ես կրնամ զանիկայ ետ դարձնել ։ Ես անոր պիտի երթամ , բայց Ի անիկայ ինծի պիտի չդառնայ ։ Եւ Դաւիթ իր կնիկը Բերսաբէն մխիթարեց , ու անոր քովը մտաւ և անոր հետ պառկեցաւ ։ ու Ի անիկայ որդի մը ծնաւ , ու Ն անոր անունը Սողոմոն դրաւ ։ 25 և Տէրը զանիկայ սիրեց ։ Ու Նաթան մարգարէին ձեռքովը պատգամ խրկեց ։ և անոր անունը Տէրոջը համար * Ջեդիդիա կոչեց ։

26 Ու Ղ Ցովաբ Ամմոնի որդւոցը "Ռաբբային դէմ պատերազմ ըրաւ , ու թագաւորանիստ քաղաքը ա֊ 27 ռաւ ։ Եւ Ցովաբ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց , ու ըսաւ , Ռաբբայի դէմ պատերազմ ըրի ու 28 ջուրերուն քաղաքը առի ։ Եւ հիմա մնացած ժողովուրդը ժողվէ , ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր , և զանիկայ առ ։ չըլլայ որ քաղաքը ես առնեմ , ու անոր վրայ իմ անունս 29 դրուի ։ Ուստի Դաւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու Ռաբբա գնաց , և անոր դէմ պատերազմե֊ 30 լով՝ զանիկայ առաւ ։ Ն Ու անոնց թագաւորին գլխէն թագը առաւ , որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր պատուական քարե֊ րով ըզբաւեաց ։ և անիկայ Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ ։ ու Դա֊ւիթ քաղաքէն խիստ շատ աւար ա֊ 31 ռաւ ։ Եւ անոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու զանոնք սղոցնե֊ րու ու երկաթէ կամնասայլերու ու երկաթէ տապարներու տակ դրաւ , և զանոնք աղիւսի փուռէ անցուց ։ ու Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ ։ ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ ։

Ա Մն. ի. 1։
Բ Օր · գ · 11 ։

Գ Ա Ր Ա Ծ Ի

1 Ամմոն՝ Թամարին սիրահարելով , Ցովնադաբին խրատովը զինքը հիւանդ կը ձևացընէ , ու

Ն · ք · գԲ · Իբր 1032
Ա Մն. գ · 2 , 3 ։
Բ ա Մն · գ · 9 ։
Ե Ես ա թագ · ժգ · 9 ։

զանիկայ բերել տալով կը լակէ · 15 ետքը ա֊տելութեամբ մը զանիկայ դուրս հանել կուտայ ։ 19 Աբիսողոմ Թամարը կը մխիթա֊րէ , և իր դիտաւորութիւնը ծածուկ կը պա֊հէ · 23 ու երբոր իր ոչխարները ասպահուր ընելու կ'երթայ , Թագաւորին բոլոր որդւոցը առջևը Ամմոնը կը մեղցընէ ։ 30 Դաւիթ լսելով որ իր բոլոր որդիները մեղցուած են , կը վտանգայ , ու Ցովնադաբ զանիկայ կը մխի֊թարէ ։ 37 Աբիսողոմ Թալմիին քովը կը փախչի ։

1 Եւ անկէ ետքը՝ Դաւիթին որ֊դւոյն "Աբիսողոմին մէկ գեղե֊ցիկ քոյրը կար , որուն անունը Ե Թամար էր · ու զանիկայ Դաւիթ֊ 2 Թին որդին Ամնոն սիրեց ։ Եւ Ամնոն իր քրոջը Թամարին «էրչ֊ համար հիւանդանալու չափ նեղա֊ցաւ · քանզի անիկայ կոյս աղջիկ ըլլալուն համար , անոր բան մը ը֊նելը Ամնոնին աչքերուն դժուար 3 կ'երեւնար ։ Եւ Ամնոն Ցովնադաբ անունով բարեկամ մը ունէր , որ անիկայ Դաւիթին եղբօրը Շա֊մայիին որդին էր · ու Ցովնադաբ 4 խիստ խորագէտ մարդ մըն էր ։ Եւ անոր ըսաւ , Ո՛վ Թագաւորի տը֊ղայ , դուն ինչո՞ւ համար այդպէս օրէ օր կը հալիս · պատճառը ինծի չե՞ս յայտներ ։ Ու Ամնոն անոր ը֊սաւ , Ես իմ եղբօրս Աբիսողոմին քրոջը Թամարին սիրահարած եմ ։ 5 Եւ Ցովնադաբ անոր ըսաւ , Անկո֊ղնիդ մէջը պառկէ՛ ու քեզ հիւանդ ձևացուր · ու երբոր քու հայրդ քեզ տեսնելու գայ , անոր ըսէ , Կ'աղաչեմ որ իմ քոյրս Թամար ինծի գայ , ու ինծի հաց կերցը֊նէ , ու իմ աչքերուս առջևը կերակուր շինէ , որ տեսնեմ ու 6 անոր ձեռքէն ուտեմ ։ Եւ Ամնոն պառկեցաւ , ու գինքը հիւանդ ձևացուց · ու երբոր Թագաւորը զանիկայ տեսնելու եկաւ , Ամնոն Թագաւորին ըսաւ , Կ'աղաչեմ , իմ քոյրս Թամար Թող գայ , ու իմ աչքերուս առջևը Ո երկու բլիթ շինէ , ու անոր ձեռքէն ուտեմ ։ 7 Եւ Դաւիթ Թամարին Ճ֊ղաք խրը֊կեց տունը՝ ըսելով , Ամնոն եղբօրդ տունը գնա , ու անոր կերակուր շի֊ 8 նէ ։ Եւ Թամար իր եղբօրը Ամնո֊նին տունը գնաց · ու անիկայ պառ֊կած էր · և ալիւրը խմորը առաւ շաղեց , ու անոր աչքերուն առջևը 9 բլիթներ չինեց ու եփեց · Եւ տա֊պակը առաւ ու անոր առջևը պարպեց · բայց անիկայ ուտել չու֊զեց · ու Ամնոն ըսաւ , Ի Քովէս ամէն մարդը դուրս հանեցէք · ու ամէն մարդ անոր քովէն դուրս 10 ելան ։ Եւ Ամնոն Թամարին ը֊սաւ , Կերակուրը սենեակը ներս բեր , որ ձեռքէդ ուտեմ ։ Ու Թամար շինած բլիթները առաւ ,

Ա Մն. ի. 2։
Ղ Ծն · իբ · 6 ։
Ի Ծն · խե · 1 ։

ու իր եղբօրը Ամմոնին՝ սեռնեակը
11 տարաւ. Եւ անոր մօտեցուց, որ
ուտէ: Իսկ Ամմոն ըզանիկայ բըռա-
12 նեց ու անոր ըսաւ, Եկուր՝ քոյրս՝
ինծի հետ պառկէ: Եւ անիկայ
ըսաւ անոր, Ձէ, եղբայրս՝ ինձս
մի՛ բռնադատեր. քանզի Իսրայէ-
լի մէջ այդպէս բան չըլլար. ատ
13 ո՛նզգամութիւնը մի՛ ըներ: Ու
ես իմ նախատինքս ո՞ւր տանիմ.
դուն ալ Իսրայէլի մէջ անզգամնե-
րուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս. և
հիմա կ՚աղաչեմ՝ թագաւորին զը-
րուցէ, ՚ո՛ւ անիկայ զիս քեզմէ
14 չարդիլեր: Բայց Ամմոն անոր խօս-
քը մտիկ ընել չուզեց. հապա անկէ
զօրաւոր ըլլալով, ՚ըզանիկայ բռնա-
դատեց, ու անոր հետ պառկեցաւ:
15 Ու Եփէը Ամմոն զանիկայ խիստ շատ
ատեց. անանկ որ ունեցած ատե-
լութիւնը ասկէ ունեցած սէրէն
աւելի մեծ էր. և Ամմոն անոր ը-
16 սաւ, ելի՛ գնա: Ու անիկայ անոր
ըսաւ, *Պատճառ չկայ՝. զիս
վռընտելուդ չարութիւնը միւս
ինծի ըրածէդ աւելի մեծ է. բայց
17 Ամմոն անոր մտիկ ընել չուզեց: Եւ
իրեն ծառայութիւն ընող մանչը
կանչեց ու ըսաւ, Ասիկայ քովէս
դուրս †հանէ, ու ետևէն դուռը
18 կղպէ: (Եւ աղջկան վրայ էրազ-
մնդոյն պատմուճան մը կար, քան-
զի թագաւորին կոյս աղջիկները
ասանկ պատմուճան կը հագ-
նէին:) Ու անոր ծառան զանի-
կայ դուրս հանեց, ու ետևէն դու-
19 ռը կղպեց: Եւ Թամար †մոխիր
առաւ, ու՝ իր գլխուն վրայ ցանէց,
ու իր վրայի բազմազոյն պատմու-
ճանը պատռեց, և ձեռքը իր գըլ-
խուն վրայ դրաւ, ու լալով գնաց:
20 Եւ անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր
ըսաւ, Միթէ եղբայրդ Ամմոն քե-
զի հետ եղաւ. ու հիմա՝ քոյրս՝
լուռ կեցիր. ան քու եղբայրդ է,
ասիկայ սիրտդ մի՛ դներ. և Թա-
մար իր եղբօրը Աբիսողոմին տունը
21 անմխիթար կը նստէր: Ու Դա-
ւիթ թագաւորը ասոր ամէն բաները
22 լսելով, խիստ ‡բարկացաւ: Եւ
Աբիսողոմ Ամմոնին հետ ՚աղէկ
կամ դէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քան-
զի Աբիսողոմ ՚Ամմոնը կ՚ատէր՝ իր
քոյրը Թամարը լկելուն համար:
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը,
երբոր Աբիսողոմին ոչխարները՝ Եփ-
րեմի մօտ եղած Բաաղասօրին մէջ
՚ասրակտուր կ՚ընէին, Աբիսողոմ՝
թագաւորին բոլոր որդիները հրա-
24 վիրեց: Եւ Աբիսողոմ՝ թագաւո-
րին գնաց ու անոր ըսաւ, Ահա քու
ծառայիդ ոչխարները ասրակտուր
կ՚ընեն. ընծրհք ըրէ, թագաւորը
ու անոր ծառաները քու ծառայիդ
25 հետ երթան: Եւ թագաւորը Ա-
բիսողոմին ըսաւ, Ձէ՛, որդիս,
ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ
ծանրութիւն չըլլանք. ու զանիկայ
ստիպեց. բայց Դաւիթ երթալ
26 չուզեց, ու զանիկայ օրհնեց: Եւ
Աբիսողոմ ըսաւ, Եթէ ոչ՝ գոնէ
իմ եղբայրս Ամմոն մեր հետը դայ.
ու թագաւորը անոր ըսաւ, Անի-
27 կայ ինչո՞ւ քու հետդ երթայ: Բայց
Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն
համար՝ Ամմոնը ու թագաւորին
բոլոր որդիները անոր հետը խրկեց:
28 Եւ Աբիսողոմ իր մանչերուն պա-
տուիրեց ու ըսաւ, Նայեցէ՛ք, երբ-
որ Ամմոնին ջսիրոք գինիէն զըւար-
թանայ, ու ես ձեզի՝ Ամմոնը զար-
կէ՛ք ըսեմ, զանիկայ մեռցուցէ՛ք.
մի՛ վախնաք. ե՞չ որ ես ձեզի հրա-
մայեցի. քաջասիրտ ու զօրաւոր
29 կարծեցէ՛ք եղէք: Եւ Աբիսողոմին
մանչերը Աբիսողոմին պատուիրա-
ծին պէս ըրին Ամմոնին. ու թա-
գաւորին բոլոր որդիքը ոտք ելան,
և ամէն մէկը իր ջորին հեծնելով՝
30 փախան: Ու անոնք դեռ ճամբան
ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին, Աբիսողոմ՝ թագաւորին բո-
լոր որդիները մեռցուց, ու անոնց-
31 մէ մէկը չմնաց: Եւ թագաւորը
ոտք ելաւ, ՚ո՛ր հանդերձները պատ-
առեց, ու ՚ցետնիը պառկեցաւ. ու
անոր բոլոր ծառաները հանդերձնին
պատռած անոր քովերուէը կը կայ-
32 նէին: Ու Դաւիթին եղբօրը Սա-
մայային որդին Յովնադաբ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, Իմ
տէրս չկարծէ որ բոլոր երիտասարդ-
ները թագաւորին որդիները մեռ-
ցուցին, քանզի միայն Ամմոն մե-
ռած է. վասն զի ասը բանը Աբի-
սողոմին բերնովը որոշուած էր, ա-
նոր քոյրը Թամարը լկած օրէն ՚ի
33 վեր: Ու հիմա իմ թագաւոր
տէրս իր սրտին մէջ ասը բանը չդնէ,
կարծելով թէ թագաւորին բոլոր
որդիքը մեռան, քանզի միայն Ամ-
34 նոն մեռած է: Եւ Աբիսողոմ
փախաւ: Ու երբոր Դաւիթին պա-
տանին՝ դէտը աչքերը վերցուց նա-
յեցաւ, տեսաւ որ իր ետևէն լեռա-
նը քովէն խիստ շատ ժողովուրդ
35 կու գար: Անատենը Յովնադաբ
թագաւորին ըսաւ, Ահա թագա-
ւորին որդիքը կու գան. ծառա-
36 յիդ խօսքը եղաւ: Եւ անիկայ իր
խօսքը լմընցուցածին պէս, ահա
թագաւորին որդիքը եկան, ու ձայ-
ներնին վերցուցին ու լացին. և Թա-
գաւորն ալ ու անոր բոլոր ծառանե-
37 րը խիստ մեծ լացով մը լացին: Իսկ
Աբիսողոմ փախաւ, ու Գեսուրի

ն·ք·ղճ·
իբր 1032

ՂՇՆ·լթ·
12:

Ե ՇՆ·լդ·2:
ՂԼև·ժբ·
9, 11: ի·
17:
Ը ՇՆ·լդ·7:
Դատ.ժթ·
23: ի·6:

ժ Տճս ՂԼ·
ժբ·9, 11:

ի բ Օր·իբ·
25: Տճս գԼ·
ժբ·11:

* կ՚ո՛ւ
Մի՛ ըՆԲ
ատ բանը·

† ԵՔբ·հա-
նեցէք:
Ը ՇՆ·լբ·3:
Դատ.ե·
30: Սաղ·
խե·14:

Ի Ցճս.է·6:
Գլ.ա·2:
Ցոբ.բ·12:
ժ Երեմ.բ·
37:

‡ կ՚ո՛ւ տբըտ-
մեցաւ:
Ի ՇՆ·իդ·
50: լա·24:
ՀՂԼ.ժթ·
17, 18:
1030

ե Տճս ՇՆ·
լբ·12, 13:
աթագ.իե.
4, 36:

ն·ք·ղճ·
իբր 1030

ՂԴատ.ժթ·
6, 9, 22:
Հռութ.գ·
7: աթագ·
իե·36:
ԵսԹ·ա·
10: Սաղ·
ճգ·15:
ճ Ցճս.ա·9:

ՠ Գլ.ա·11:
յ Գլ.ժբ·
16:

Ն Հմր 3:

ՂԳԼ·ժԹ·
19:

ո Հմր 38:

Թագաւորին՝ Ամիւդի որդւոյն Ներսիին դնաց . բայց Դաւիթ ա-մէն օր իր որդւոյն համար սուգ կ'ը-
38 նէր : Եւ Աբիսողոմ փախաւ ու գնաց Գեսուր , ու հոն իրեք տարի
39 մնաց : Եւ Դաւիթ Թագաւորը Աբիսողոմին ելլելու կը փափաքէր , քանզի մեռնող Ամնոնին վրայով մխիթարուեր էր :

ԳԼ . ՓԴ

1 Յովաբ Թեկուացի կնիկ մը վարձքով կը բե-րէ , որ առակով մը Աբիսողոմը տուն դարձ-նելու համոզէ Թագաւորին սիրտը . և Յովաբ դանկայ Երուսաղէմ կը բերէ : 25 Աբիսող-մին գեղեցկութիւնը , մազերը ու անոր զա-ւակները : 28 Երկու տարիէնետև Աբիսո-ղոմ Յովաբին ձեռօքը Թագաւորին տեսնելը կը ներկայանայ :

1027

1 Յու Շարուհեայի որդին Յովաբ իմացաւ որ Թագաւորին սիրտը
2 Աբիսողոմին վրայ է : Ու Յովաբ Թեկուէ մարդ խրկեց , և անկէ խե-լացի կնիկ մը բերել տուաւ , ու ա-նոր ըսաւ , Կ'աղաչեմ , քեզ սգա-ւոր ձևացուր , ու սուգի հանդերձ-ներ հագիր , եղով մի օծուիր , ու մեռելի մը համար շատոնցմէ սուգ
3 բռնող կնկան մը պէս եղիր . Եւ Թագաւորին մոտիր , ու անոր ասկերպով խօսէ . և Յովաբ Թանոր
4 բերանը խօսքեր դրաւ : Ու ան Թեկուացի կնիկը Թագաւորին *մտաւ խօսելու համար" . ու Երե-սի վրայ գետինը խոնարհութիւն ըրաւ , ու ըսաւ ,
5 Ո՛վ Թագաւոր , Տօգնէ ինձ : Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ , Քեզի ի՞նչ եղաւ : Ու կնիկը ըսաւ , Ո՛հ , Ես մէկ որբևարի կնիկ մըն
6 եմ , ու իմ երիկս մեռած է . Եւ քու աղախինդ երկու որդի ունէր . ու երկուքը դաշտի մէջ իրարու հետ ծեծկուեցան . և անոնց մէջը հաշտեցընող մը չըլլալուն համար , մէկը միւսը զարկաւ , ու զանիկայ
7 մեռուցից : Եւ ահա Ըբոլոր ազգա-տոհմը քու աղախինիդ դէմ ոտք ելան , ու ըսին , Իր եղբայրը մեռ-ցընողը տուր , որ զանիկայ մեռցը-նենք՝ իր մեռուցած եղբօրը կենացը համար , ու ժառանգն ալ կորսըն-ցընենք . և ինծի մնացած կայծը պիտի մարէն , երկրիս վրայ էրկանս անունը ու մնացորդը չպահելով :
8 Եւ Թագաւորը կնկանը ըսաւ , Տուն դնա , ու ես քեզի համար
9 կը պատուիրեմ : Ու Թեկուացի կնիկը Թագաւորին ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝ Ի մեղքը իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ , բայց Թագաւորը ու անոր աթոռը
10 անպարտ ըլլայ : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Թէ որ քեզի բան մը ըսող
11 ըլլայ , անիկայ ինծի բեր , ու մէյ-մըն ալ քեզի չդպչիր : Եւ անի-կայ ըսաւ , Թագաւորը չնորհք ը-նէ , իր Տէր Աստուածը յիշէ , ու չթողու որ Թարեան վրէժխնդիրնե-րը շատնան ապականելու , որ իմ որդիս մեռցընեն : Եւ անիկայ ը-սաւ , Կենդանի է որ քու
12 որդւոյդ էլեկ մազ մը գետինը պի-տի չկ'իյնայ : Ան ատենը կնիկը ը-սաւ , Թող քու աղախինդ իմ տի-րոջս Թագաւորին մէկ խօսք մը զըուցէ . ու անիկայ Զրուցէ ըսաւ :
13 Եւ կնիկը ըսաւ , Ուրեմն Ե Աստու-ծոյ ժողովուրդին վրայ ինչո՞ւ հա-մար այդպէս բան կը մտածես . ո-րովհետև Թագաւորը քանի որ ի՛ր աքսորածը ետ չդարձընէ , աս խօս-քերը խօսելով յանցաւորի պէս
14 կ'ըլլայ . Քանզի մենք Ի՛ի հարկէ պիտի մեռնինք , ու գետինը Թա-փած ջուրին կը նմանինք , որ ետ-ւ մկտեղ չժողվուիր . և Աս-տուած մի՛ խլեր հոգին չառներ , հապա հմիջոցներ կը փնտրէ , որ աք-սորուածը իրմէ աքսորուած չմնայ :
15 Ու հիմա ես անոր համար իմ Թա-գաւոր տիրոջս աս խօսքը ըսելու եկայ , քանզի ժողովուրդը զիս վախցուց . ու քու աղախինդ ըսաւ , Հիմա Թագաւորին հետ խօսիմ , գուցէ Թագաւորը իր աղախինին
16 խօսքը կատարէ . Որովհետև Թա-գաւորը մտիկ ընելով՝ իր աղախինը պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռ-քէն , որ զիս ու իմ որդիս միկտեղ Աստուծոյ ժառանգութենէն ջնջել
17 կ'ուզէ : Եւ քու աղախինդ ըսաւ , Իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միխ-թարութիւն պիտի ըլլայ . քանզի իմ Թագաւոր տէրս Ե Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է , Ո՛ր բարին ու չարը կը հասկընայ . և քու Տէր
18 Աստուածդ քու հետդ ըլլայ : Ու Թագաւորը պատասխան տուաւ ու կնկանը ըսաւ , Քեզի հար-ցընելու բանս ինծմէ մի՛ պահեր : Ու կնիկը ըսաւ , Իմ
19 Թագաւոր տէրս թող զրուցէ : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Արդեօք աս ա-մէն բանիս մէջ Յովաբին ձեռքը քեզի հետ է . ու կնիկը պատաս-խան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր , քու անձդ կենդանի է որ իմ Թագաւոր տիրոջս բուն բոլոր խօսքերէն բնաւ մէկը աջ կամ ձախ դին չկրնար խոտորիլ . քանզի քու ծառադ Յովաբն է ին-ծի պատուիրողը . ու աս ըբոլոր
20 խօսքերը քու աղախինդ բերանը դնողը անիկայ է . Ես խօսքիս ձևը դարձընելու համար՝ քու ծառադ Յովաբ աս բանը բրաւ . ու իմ

Ն . ք . գՁ . 1030

Ա Գէ . գ . 3 :
Պ Գէ . ժգ . 23 , 32 ; ժե . 8 :
Ղ Սամ . ձգ . 2 :
Ա Նար . լը . 12 :

1027

Ա Գէ . ժգ . 39 :
Բ ԲՄՆ . ժա . 6 :
Է Տես Հը-ռութ . դ . 3 :
Ը Հմր 19 : Եզ . դ . 15 :
* Եբր . խօ-սեցաւ .
Ի Առաք . ի . 41 : Գէ . ա . 2 :
Լ Տես Գ Թագ . գ . 26 , 28 :
Խ Տես Գէ . ժբ . 1 :
Ծ Թես . լե . 19 : Բ Օր . ժԹ . 12 :
Ի Նե . իե . 13 : Առաք . իե . 24 : Մատ . իե . 25 :
Ի Գէ . գ . 28 : 29 : գ Թագ . բ . 33 :

Ն . ք . գՁ . 1027

Է Թես . լե . 19 :
Ի Դատ . ի . 2 :
Ի Գէ . ժգ . 37 , 38 :
Լ Ա Թագ . ժգ . 45 : Գոր . իե . 34 :
Խ Դատ . ի . 2 :
Ծ Գէ . լդ . 15 : Եբր . Թ . 27 :
Կ Ցոբ . լդ . 15 , 25 , 28 :
Հ Հմր 20 : Գէ . ժԹ . 27 :
Ձ Կա՛ պիտի ըլլայ :
Ղ Հմր 3 :

տէրս ։ Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս իմաստուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բաները գիտնալու ։
21 Եւ Թագաւորը Ցովաբին ըսաւ , Ահա հիմա աս բանը ըրի · գնա , Աբիսողոմ պատանին ետ դարձուր ։
22 Ցովաբ ։ Ան ատենը Ցովաբ երեսի վրայ գետինը խնկաւ , ու անոր խոնարհութիւն ըրաւ , ու օրհնեց Թագաւորը . և Ցովաբ ըսաւ , Քու ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքերուդ առջևը շնորհք գտայ , ով տէր իմ Թագաւոր · քանզի Թագաւորը իր ծառային խօսքը
23 կատարեց ։ Ու Ցովաբ ելաւ՝ Գեսուր գնաց , ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ
24 տարաւ ։ Եւ Թագաւորը ըսաւ , Թող իր տունը դառնայ , ու իմ երեսս չտեսնէ ։ Եւ Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ , ու Թագաւորին երեսը չտեսաւ ։
25 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար · անիկայ ոտքին թաթէն մինչև գլխուն գագաթը
26 արատ մը չունէր ։ Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր , (որովհետև տարին անդամ մը մազերը կը կտրէր , քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ'ըլլար ,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր , ՝՝ Թագաւորական կշռոյքով երկու հարիւր սիկղ ։՝՝
27 Որ ։ Եւ Աբիսողոմին իրեք տղայ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ . անիկայ տեսքով գեղեցիկ կնիկ մըն էր ։
28 Եւ Աբիսողոմ Երուսաղէմի մէջ լման երկու տարի նստաւ , ՝՝ ու
29 Թագաւորին երեսը չտեսաւ ։ Եւ Աբիսողոմ Ցովաբին մարդ խրկեց , որ զանիկայ Թագաւորին խրկէ · բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ ։ Ու նորէն երկրորդ անգամ մարդ խրկեց · ու անիկայ երթալ չուզեց ։
30 Զեց ։ Ան ատենը Աբիսողոմ իր ծառաներուն ըսաւ ։ Տեսէ՛ք Ցովաբին արտը՝ որ իմ արտիս մօտն է , ու անիկայ հոն գարի ունի · գացէ՛ք՝ զանիկայ կրակով այրեցէ՛ք ։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները ան արտը
31 կրակով այրեցին ։ Ու Ցովաբ եւ լաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց , և անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այ-
32 րեցին ։ Ու Աբիսողոմ Ցովաբին ըսաւ ։ Ահա քեզի մարդ խրկեցի ու ըսի , Հոս եկուր , քեզ Թագաւորին խրկեմ , որ ըսես թէ Գեսուրէն ինչո՞ւ եկայ · իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի աղէկ էր · և հիմա Թագաւորին երեսը տեսնեմ ։ ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը
33 կայ , Թող զես մեռցընէ ։ Եւ Ցո-

վաբ Թագաւորին գնաց , ու ՝՝ Բաջը անոր իմացուց · և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց · ու Թագաւորին գովը գնաց , և Թագաւորին առջևը երեսի վրայ կռնաւ , ՝՝ մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ · ու Թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Աբիսողոմ անուշ խօսքերով և մարդասիրութիւն ցուցընելով , Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը դարձնէր ։ 7 Ուխտ մը կատարելու պատճառով Հրաման կ'առնէ Քեբրոն երթալու · 10 ու հոն ապստամբութեան մէծ խորհուրդ մը կ'ընէ ։ 13 Դաւիթի աս լուրին վրայ Երուսաղէմէն կը փախչի ։ 19 Եթթի Դաւիթէն զատուիլ չուզեր ։ 24 Սադոկ ու Աբիաթար տապանակին հետ ետ կը խրկուին ։ 30 Դաւիթ ու իր ժողովուրդը լալով Զիթենեաց լեռը կ'ելլեն ։ 61 Դաւիթ կը ինդրէ Աստուծմէ որ Աբիտոփելին խորհուրդը խափանուի ։ 32 Քուսի պատուէրներով ետ կը խրկուի ։

1 Ու ՝՝ անկէ ետքը Աբիսողոմ իրեն համար Բ կառքեր , ձիեր ու իր առջևէն վազող հիսուն սուրհանդակ պատրաստեց ։
2 Դակ մարդ պատրաստեց ։ Եւ Աբիսողոմ կանուխ կ'ելլէր ու դրան ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր · և Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող ու դատաստանի համար Թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ'ըսէր , Դուն որ քաղաքէն ես · ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի
3 ցեղերուն մէկէն եմ կ'ըսէր , Աբիսողոմ անոր կ'ըսէր ։ Նայէ , քու դատդ բանաւոր և ուղիղ է · բայց Թագաւորին կողմանէ քեզի մտիկ
4 ընող չկայ ։ Եւ Աբիսողոմ կ'ըսէր , ՝՝ Երանի՛ Թէ զես աս երկրիս վրայ դատաւոր դնէին · ու ամէն վէճ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի
5 գար , և անոր իրաւունք ընէի ։ Ու երբոր մէկ մարդ մօտենար անոր խոնարհութիւն ընելու , անիկայ ձեռքը կ'երկընցընէր , զանիկայ կը
6 բռնէր ու կը համբուրէր ։ Եւ Աբիսողոմ դատաստանի համար Թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով , ՝՝ Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը *իրեն դարձուց՝՝ ։
7 Ու †քառասուն տարին լմննալէն եղբը Աբիսողոմ ըսաւ Թագաւորին · Շնորհք ըրէ , երթամ ու Տէրոջը ըրած ուխտս քեբրոնի մէջ
8 կատարեմ · Քանզի ծառադ Ղերբոր Ասորւոց Գեսուրը կը բնակէի , Ուխտ ըրի ու ըսի , Թէ որ Տէրը զես Երուսաղէմ դարձընէ , Տէրոջը
9 ծառայութիւն ընեմ ։ Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ , Գնա խաղաղութեամբ ։ Ու անիկայ ելաւ
10 Քեբրոն գնաց ։ Եւ Աբիսողոմ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտեսներ

Ն · ք · գբ · 1027
ե Հմր 17 ։ Գլ · ժթ · 27 ։
ՀԳլ · ժգ · 37 ։
յ Ծն · խգ · 3 ։ Գլ · գ · 13 ։
Ն Ես · ա · 6 ։
Ղ Տես գլ · ժը · 18 ։
ՈՀմր 24 ։

Ն · ք · գբ · 1027
1025
Ղ Ծն · լգ · 4 ։ խե · 15 ։ Դա · ժե · 20 ։

1024
ՈՈ Գլ · ժբ · 11 ։
Բ Գ Թագ · ա · 5 ։

ֆ Դատ · Թ · 29 ։

ՐՀռով · ժշ · 18 ։
*Եբր · գողցաւ ։

1023
†Բառ ամանց՝ լրս

Ե ա Թագ · ժշ · 2 ։
ՂԳլ · ժգ · 38 ։
Ե Ծն · իբ · 20 , 21 ։

խրկեց , ու ըսաւ , Փողին ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ Քեբրոնի
11 միջ Թագաւոր եղաւ , ըսէք : Ու Աբիսողոմին հետ Երուսաղէմէն երկու հարիւր մարդ գնաց Հրաւիրուած . անոնք իմաստութեամբ գացին , ու ամենևին բան մը չէին
12 գիտեր : Եւ Աբիսողոմ զոհերը ըրած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդակիցը Գեղոնացի Աբիտոփելը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ . և դաւաճանութիւնը զօրացաւ , ու ժողովուրդը երթալով կը շատնար Աբիսողոմին քովը :
13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ , Իսրայէլի մարդիկնե-
րուն սիրտը Աբիսողոմին *հետ մկ՚
14 եղաւ : Ան ատենը Դաւիթ Երուսաղեմի մէջ իր հետը եղող բոլոր ծառաներուն ըսաւ , Ելէք փախչինք . քանզի Աբիսողոմին երեսէն մեզի ազատութիւն չկայ . շուտ ըրէք՝ գացէք , չըլլայ որ անհիկայ շուտով մեզի հասնի , ու մեր վրայ չարիք հասցընէ , ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցընէ : Եւ թագաւորին ծառաները թագաւորին ըսին , Մեր տէր թագաւորը ինչ որ արժան համարի , ահա քու ծառաներդ պատրաստ են ընելու :
16 Ու թագաւորը և անոր †եռևէն անոր բոլոր տունը ելաւ . ու թագաւորը †իր հարճերէն տասը կնիկ թողուց , որ տանը մէջ պահպանուս-
17 թիւն ընէն : Եւ թագաւորը ու անոր եռևէն բոլոր ժողովուրդը ելաւ , ու անոնք հեռու ‡տեղ մը
18 կայնեցան : Եւ անոր բոլոր ծառաները ՝ու բոլոր քերեթիները և բոլոր փելեթիները անոր քովէն կ՚անցնէին . ու անոր հետ Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց հարիւր մարդ թագաւորին առջևէն
19 կ՚անցնէին : Եւ թագաւորը Ղեթացի Եթթիին ըսաւ , Ինչո՞ւ համար դուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս . դարձիր ու թագաւորին հետը նստէ , քանզի դուն օտարական ես , ու նաև եղած տեղդ պան-
20 դուխտ ես : Դուն երէկ եկար , ու այսօր ես քեզ տեղդ խախտե՞մ , որ ինծի հետ երթաս . ահա ես կ՚երթամ *ուր որ պիտի երթամ՝ . դուն դարձիր ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր . ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ :
21 Ու Եթթի թագաւորին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , ՛Ցերը կենդանի է , ու իմ թագաւոր տէրս ալ կենդանի է , որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլլայ , թէ մնհուան մէջ և թէ կենդանութեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն
22 պիտի ըլլայ : Եւ Դաւիթ Եթթիին ըսաւ , Ո՛րչա՜ն եկուր անցիր . ու Գեթացի Եթթին իր հետը եղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր
23 ընտանիքներովը անցաւ : Եւ բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար , ու բոլոր ժողովուրդը կ՚անցնէր . և թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ՚անցնէր , ու բոլոր ժողովուրդը դէպ՚ի Անապատին ճամբան կ՚անցնէին :
24 Եւ ահա Սադովկ ալ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին . և Աստուծոյ տապանակը կայնեցուցին , ու մինչև որ բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն ելաւ լմընցաւ , Աբիաթար ‖զոհ կը մատուցա-
25 ներ՚ : Եւ թագաւորը Սադովկին ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դարձուր . թէ որ Տէրոջը առջևը շնորհք գտնեմ , ան ատենը ՚զիս ետ պիտի դարձընէ , ու զանիկայ ու անոր բնակարանը ին-
26 ծի պիտի ցուցընէ . Բայց թէ որ ինծի այսպէս ըսէ , Չդիզի չեմ հաճիր . ահա ես Այնէր եմ , Ձիր աչքին հաճոյ երևցածին պէս թող
27 ընէ ինծի : Եւ թագաւորը Սադովկ քահանային ըսաւ , Դուն Հտեսանող չե՞ս . խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր , ու քու որդիդ Աբիմաաս ու Աբիաթարին որդին Ցոնաթան՝ ՚ձեր երկու որդինե-
28 րը ձեզի հետ : Նայ ես ՚անապատին դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ , մինչև որ ձեզմէ լուր մը առ-
29 նեմ՚ : Եւ Սադովկ ու Աբիաթար Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին , ու անոնք հոն մնացին :
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ՚ելլէր , ու ելլելով կու լար . և ՀգլուխՀ ծածկեր էր , ու անհիկայ ՚բոկոտն կը քալէր . և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ իւրաքանչիւրը իրենց գլուխը ծածկեր էին ,
31 ու ելլելով կ՚ելլէին : Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին , ՚Աքիտոփէլ Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընողներուն մէջն է : Ու Դաւիթ ըսաւ , Ով Տէր՝ կ՚աղաչեմ , Աքիտոփելին խորհուրդը Խափանէ :
32 Ու երբոր Դաւիթ ան բլուրը հասաւ , ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրաւ , ահա Արաքացի Քուսին Հանդերձները պատռած ու գլխուն վրայ հող ցրած՝ զանիկայ
33 դիմաւորեց : Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Թէ որ իմ հետս գաս , ինծի
34 բեռ մը կ՚ըլլաս . Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս , ու Աբիսողոմին ըսես , Ով թագաւոր՝ Ես քու ծառադ պիտի ըլլամ . առաջուց

ԸԹագ·Թ· 13 : Ժղ·3, 5 :

Ի Ծն·ի·5 :

Ժ Սաղ·խա· 9 : Ծե·12, 13, 14 :

Ի Ցես·ԺԱ· 51 :

Ը Սաղ·գ·1 :

Ի Հմր 6 : Դատ·Թ· 3 :

*ԵԲր·եաես-ւէն

Ե Գլ·ԺԹ· 9 : Սաղ·գ· ին վերնագիրը :

Ֆ Սաղ·գ· ին վերնագիրը :

†ԵԲր·ոա-քը

Հ Գլ·Ժղ· 21, 22 :

‡ԵԲր·տուն

Ց Գլ·ը·18 :

ՂԳԼ·ԺԸ· 2 :

ճա Թագ· իդ·13 :

Ժ Հռութ·ա· 16, 17 : Ռաակ·ԺԷ· 17 : ԺԸ· 24 :

ՂԹուս·գ· 15 :

Ղ Կ՚ելլը

Սաղ·խգ· 3 :

Ղ Թուս·ԺԳ· 8 : Գլ·իբ· 20 : գԹագ· Ժ·9 : բ Մն·Թ·8 : Ես·կը·4 :

Ղա Թագ· գ·18 :

Ղա Թագ· Թ·9 :

Ա Ցես գլ· ԺԷ·17 :

Ա Գլ·ԺԷ· 16 :

ՀԳԼ·ԺԹ· 4 : Եսթ·Ը 12 :

Ա Ես·ի·2, 4 :

Բ Երեմ·ԺԳ· 3, 4 :

Ց Սաղ·ՃԿգ· 6 :

Ա Սաղ·գ·1, 2 : Ծե·12, ՃԸ :

Ֆ Գլ·Ժղ· 23 : Ժե·14, 23 :

§ԵԲր·յեմարեցո՚ւր :

Ֆ Գլ·ա·2 :

Ֆ Գլ·ԺԹ· 35 :

Ֆ Գլ·Ժղ· 19 :

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

քու հօրդ ծառան էի , ու հիմա քու ծառադ եմ . ան առնեը Ա.բի-
տոփէլին խորհուրդը ինձի համար
35 կրնաս ցրուել : Եւ ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն հոն քեզի հետ են . ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես , ¬ Սադովկ ու Աբիա-
թար քահանաներուն պատմես :
36 Ահա հոն Բ անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին որդին Ա.բիմասս ու Ա-
բիաթարին որդին Ցոնաթան ի-
րենց հետն են . ու ամէն լսած խօս-
քերնիդ անոնց ձեռքովը ինձի ի-
37 մացընէք : Եւ †Դաւիթին բարե-
կամը Քուսի քաղաքը մտաւ . ու ¤Աբիսողոմ ալ Երուսաղէմ * մը-
տաւ :

ԳԼ · Ժ Զ

1 Սիբա ընծաներով ու խորամանկութիւն բա-
նեցընելով՝ իր տիրոջը սացուածքին տէր կ'ըլլայ : 5 Սեմէի հաւուրիմի քովը Դաւիթը կ'անիծէ : 9 Դաւիթ համբերութիւնով վե-
րբեժնդիր չըլլար , ու ուրիշներն ալ վրեժ-
խնդրութենէն կ'արգիլէ : 15 Քուսի Աբիսո-
դոմին խորհրդակից կ'ըլլայ : 20 Աքիտոփե-
լին խորհուրդը :

1 ¬ Երբոր Դաւիթ լեռանը գլուխէն քիչ մը անցեր էր , ահա Բ Մեմփիբոսթէին ծառան Սիբա դանիկայ դիմաւորեց , հեծ երկու էշ ուխնալով , որոնց վրայ երկու հարիւր հաց , հարիւր ողկոյզ չա-
միչ , ու հարիւր †ամառնային պտուղ" , ու տիկ մը գինի բեռ-
2 ցուած էր : Եւ թագաւորը Սի-
բայինն ըսաւ , Ասոնք ‡ի՞նչ պիտի ընես" : Ու Սիբա ըսաւ , Էշերը թագաւորին տանը համար են , որ
անոնց վրայ հեծնեն . և հացը ու ա-
մառնային պտուղները մանչերուն համար են , որ ուտեն . ու գինին ալ
†անապատին մէջ նուաղածներուն
3 համար է , որ խմեն : Եւ թագա-
ւորը ըսաւ , Հապա քու տիրոջդ որդին ո՞ւր է : ¤Ու Սիբա թա-
գաւորին ըսաւ , Ահա անիկայ Ե-
րուսաղէմ կը նստի . քանզի ըսաւ թէ Ա.յսօր Իսրայէլէ տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինձի պի-
4 տի դարձնէ : Բան ատենը թագա-
ւորը Սիբային ըսաւ , Ահա Մեմ-
փիբոսթէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ : Ու Սիբա ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ ‖չնորհակալ եմ՝" . Թող քու առջեւդ չնորհք գտնեմ :
5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչև Բահուրիմ եկաւ . և ահա անկէ՝ Սաւուղին տանը ազգատոհմէն Գերայի որդին Սեմէի անունով մարդ մը ելաւ , ու ելլելով կ'անիծ-
6 ծէր , Եւ Դաւիթին ու Դաւիթ թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետէր . ու բոլոր ժողո-
վուրդը ու բոլոր զօրաւոր մար-

դիկները ի՛ւրենց աջ դիէն ու
7 ձախ դիէն էին : Եւ Սեմէի անոր անէծք տուած ատենը այս-
պէս կ'ըսէր . Ելիր , ելիր՛ ով ա-
րիւնահեղ մարդ , է ով անօրէն
8 մարդ . Տէրը Ը Սաւուղին տանը բոլոր արիւնը ի՛րոյ վրադ դարձուց , որ անոր տեղը թագաւոր եղար . ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ . և ահա քու չարիքդ քեզի հասաւ , քանզի դուն արիւնահեղ
9 մարդ մըն ես : Եւ Շարուհեայի որ-
դին Աբեսսա թագաւորին ըսաւ , Ա՛ս մեռած շունը ինչո՞ւ համար էիմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ . Թող տուր անցնիմ ու
10 անոր գլուխը առնեմ : Բայց թա-
գաւորը ըսաւ , Ո՛վ Շարուհեայի որդիք , Նդուք ինձի հետ ի՞նչ բան ունիք . Թո՛ղ տուէք որ այսպէս անէծք տայ , քանզի Տէրը ըսաւ անոր , Դաւիթը անիծէ . ու ա՞ով կրնայ ըսել թէ Ինչո՞ւ համար
11 այդպէս ըրիր : Եւ Դաւիթ Ա-
բեսսային ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ , Ահա իմ երանքէս ելլող հորդիս իմ հոգիս կը փընտ-
ռէ , ո՛ւր մնաց աս Բենիամինեանը . Թո՛ղ տուէք զանիկայ որ անիծէ ,
12 քանզի Տէրը ըսաւ անոր : Գուցէ Տէրը իմ նեղութեանս նայի , ու աւօրուան անոր տուած անէծքին տեղը Տէրը ինձի ղբարիք հատու-
13 ցանէ : Եւ Դաւիթ իր մարդիկնե-
րուն հետ ճամբան կ'երթար , ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար , և անէծք տալով՝ քարեր նետելով ու հող ցանելով կ'եր-
14 թար : Եւ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգ-
նած եկան ու հոն հանգչեցան :
15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողո-
վուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը Երու-
սաղէմ մտան . ու Ա.քիտոփէլ ա-
16 նոր հետն էր : Ու երբոր Դաւի-
թին բարեկամը Արաքացի Քուսին Աբիսողոմին քովը գնաց , Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին , կեցցէ արքայ ,
17 կեցցէ արքայ : Եւ Աբիսողոմ Քուսիին ըսաւ , Ի՞արեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ատիկայ է . ինչո՞ւ
18 բարեկամիդ հետ չգացիր : Եւ Քու-
սի ըսաւ Աբիսողոմին , Չէ , Հապա Տէրոջը ու աս ժողովուրդին և Իս-
րայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտ-
րածը ո՛վ որ ըլլայ , ես անոր պիտի ըլլամ ու անոր հետ պիտի նըս-
19 տիմ : Մէյմըն ալ՝ Ես որո՞ւն ծառայութիւնն պիտի ընեմ . անոր որդւոյն չէ՞ . ինչպէս որ քու հօրդ առջեւը ծառայեցի , անանկ ալ քու առջեւդ պիտի ըլլամ :

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

Ե Բ Օր · Ժգ · 13 :
Ը Տես գ · ա · 16 : գ · 28 , 29 : գ · 11 , 12 :
Ի Գաս · Թ · 24 , 56 , 57 : գ Թագ · բ · 32 , 33 :
ժ ա Թագ · իգ · 15 : ԳԼ · Թ · 8 :
Ի Եզ · Իբ · 28 :
Լ ԳԼ · ԺԹ · 22 : ա Պետ · բ · 23 :
Խ Տես գ Թագ · Ժը · 25 : Ոդբ · գ · 38 :
ԺՀ Հով · Թ · 20 :
Ի Ծն · Ժե · 4 :
ՀԳԼ · Ժբ · 11 :
Ն Ծն · ԻԹ · 32 : ա Թագ · ա · 11 : Սաղ · իե · 18 :
Ղ Հով · Ը · 28 :
Ճ ԳԼ · Ժե · 37 :
Ձ ԳԼ · Ժե · 37 :
Յ ԳԼ · ԺԹ · 25 : Առակ · Ժե · 17 :
Ն ԳԼ · Ժե · 34 :

Ն · Ք · ԶԲ · 1023

– ԳԼ · Ժե · 15 , 16 :
Բ Հմր 27 :
‡ ԳԼ · Ժգ · 16 : ա Մն · իե · 33 :
ד ԳԼ · Ժգ · 15 :
* կամ՝ կը մնաներ :
– ԳԼ · Ժե · 30 , 32 :
Բ ԳԼ · Թ · 2 :
†կամ՝ շարոց լոր Թուղ ,
‡ Եբր · ի՞նչ են քեզի :
‡ ԳԼ · Ժե · 23 : Ժե · 29 :
ד ԳԼ · ԺԹ · 27 :
Ի Առակ · Ժը · 13 :
‖ Եբր · ՛ներկըպագուԹիւն կ'ընեմ.
Ղ ԳԼ · ԺԹ · 16 : գ Թագ · բ · 8 , 44 :

20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Ադիտոփելին , խորհուրդ ըրէք թէ ինչ ը-
21 նելու ենք : Ու Ադիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին , քու հօրդ հարճե-
րուն մտիր , որոնք անիկայ տանը պահպանութիւնը ընելու համար
թողուց . ու երբոր բոլոր Իսրայէլ լսէ որ դուն քու հօրդ ատելի ե-
22 ղար , ան ատենը բոլոր քեզի հետ եղողներուն ձեռքերը պիտի ու-
ժեղան : Ուստի տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնե-
ցին . և Աբիսողոմ բոլոր Իսրա-
23 յէլին աչքերուն առջեւը իր հօրը
հարճերուն մտաւ : Ու ան օրերը
Ադիտոփելին տուած խորհուրդը
այնպէս էր , ինչպէս որ մէկը Ա-
ստուծոյ խօսքը հարցնէր . Ադի-
տոփելին ամէն խորհուրդը ԻԹ
Դաւիթին քովը և ԻԹ Աբիսողո-
մին քովը այնպէս էր :

ԳԼ · ԻԷ

1 *Քուսիին յաջողակութեամբ Ադիտոփելին խորհուրդը կը ոչընչացնէ՝ Ամասային նախա-
սահմանութեանը համեմատ : 15 Դաւիթին գաղտուկ կերպով լուր կը խրկուի : 23 Ադի-
տոփել ինքզինքը կը կախէ : 25 Ամեսայի զո-
րագլուխ կ'ըլլայ : 27 Մանայիմի մէջ Դաւի-
թին պաշար կը բերեն :

1 Ադ Ադիտոփել ըսաւ Աբիսողոմին ,
Ես հիմա տասներկու հազար մարդ
ընտրեմ ու ելլեմ , և աս գիշեր
2 Դաւիթին ետեւէն իյնամ : Ու ա-
նիկայ քանի որ յոգնած ու ձեռ-
քերը թուլցած է , անոր վրայ հաս-
նիմ , ու վախցընեմ զանիկայ , որ
անոր հետ եղող ժողովուրդը փախ-
չի . ու ես միայն թագաւորը զար-
3 նեմ : Ես այսպէս բոլոր ժողովուր-
դը քեզի պիտի դարձընեմ . քան-
զի քու փնտռած մարդդ ՅԵՒԴ
ԱՆԴՆԵԼՈՎ՝ ամէնը ձեռքդ անցած կը
4 սեպուի . ու բոլոր ժողովուրդը
խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ : Եւ
ասիս խօսքը Աբիսողոմին աչքին ու
Իսրայէլի բոլոր ծերերուն աչքին
* հաճոյ երեւցաւ :
5 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ , Հիմա Ա-
ռաքացի Քուսիին ալ կանչեցէք ,
† որ անոր խորհուրդին ալ լսենք :
6 Ու երբոր Քուսի Աբիսողոմին քովը
եկաւ , Աբիսողոմ անոր հետ խօսե-
ցաւ ու ըսաւ , Ադիտոփել ասանկ
բան մը ըսաւ , արդեօք անոր խօս-
քը ‡ընե՞նք՝ թէ չէ , դուն խօսէ :
7 Եւ Քուսի Աբիսողոմին ըսաւ , Ա-
քիտոփելին տուած խորհուրդը աս
8 անգամ աղէկ չէ : Եւ Քուսի ըսաւ ,
Դուն գիտես որ քու հայրդ ու անոր
մարդիկները զօրաւոր են . ու Ծըր-
տերին այրած է , դաշտի մէջ Ե ձա-
դերը կորսընցուցած արջու պէս .
և քու հայրդ պատերազմիղ մարդ
մըն է , ու գիշերը ժողովուրդին հետ
9 չկենար : Եւ հիմա անիկայ կամ
փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը
պահուած է . ու թէ որ առջի ան-
գամ ասոնցմէ իյնալու ըլլան , ամէն
լսողը պիտի ըսէ թէ Աբիսողոմին
ետեւէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 րուեր է . Ան ատենը առիւծի պէս
սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը ան-
գամ բոլորովին †պիտի թուլնայ .
քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ որ քու
հայրդ զօրաւոր է , ու անոր հետ
եղողները ուժի տէր մարդիկներ են :
11 Ես պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ
կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլ ՂԴա-
նէն մինչեւ Բերսաբէէ՝ Ե ծովեզերքը
եղող աւազին պէս բազմութեամբ
քու քովդ ժողվուին , դուն ալ ան-
ձամբ անոնց մէջը պատերազմի եր-
12 թաս : Եւ այսպէս անոր վրայ եր-
թանք՝ անիկայ ուր տեղ որ գըտ-
նուի , ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչ-
պէս որ ցօղը գետնի վրայ կ'իջնէ ,
և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր
13 մարդիկներէն մէկը ողջ չմնայ : Եւ
թէ որ քաղաքի մը մէջ գոցուի , ան
քաղաքը բոլոր Իսրայէլ չուանները
տանի . ու զանիկայ մինչեւ հեղեղա-
տը քաշենք . այնպէս որ հոն մէկ
14 պզտիկ քար մը անգամ չմնայ : Եւ
Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մար-
դիկներն ըսին , Արաքացի Քուսիին
խորհուրդը Ադիտոփելին խորհուր-
դէն աղէկ է : Քանզի ԷՏԵՐը Ադի-
տոփելին աղէկ խորհուրդը ցրուե-
լու հրաման տուեր էր , որ ՏԵՐը
Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցընէ :
15 Եւ Քուսի Սադովկ ու Աբիա-
թար քահանաներուն ըսաւ , Ադի-
տոփել Աբիսողոմին ու Իսրայէ-
լի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը
տուաւ , ես ալ այս ինչ խորհուր-
16 դը տուի . Հիմա շուտով մարդ
խրկեցէք , ու Դաւիթին իմացու-
ցէք ու ըսէք , Գիշերը ծանապա-
տին դաշտերուն մէջ մի՛ կենար ,
հապա շուտով անցի՛ր . չըլլայ որ
թագաւորը ու անոր հետ եղող բո-
լոր ժողովուրդը ‖յանկարծ զար-
17 նուին : Եւ Յովնաթան ու Ադի-
մաաս Ռոգելէն աղբիւրին քովը
կայներ էին , քանզի չէին կրնար
քաղաքը մտնել ու երեւնալ . և ա-
ղախինը գնաց ու անոնց պատմեց ,
և անոնք գացին ու Դաւիթ թա-
18 գաւորին իմացուցին : Եւ պատանի
մը տեսաւ զանոնք ու Աբիսողոմին
պատմեց . բայց անոնք երկուքը
մկտեղ շուտով գացին , ու Բա-
ւուրիմ մէկ մարդու մը տունն մը-
տան . և անիկայ իր գաւթին մէ-
ջը ջրհոր մը ունէր , ու անոնք հոն
19 իջան : Եւ Ե կինիկը մէկ ծածկոց մը

Ե Գէն · ԺԸ · 16 ; Ի · 3 ։
ՙՙ ՅՕՆ · ԼԴ · 30 ; ԱԹԱԳ · ԺԳ · 4 ։
Ե Գէն · Բ · 7 ; ՋԱՔ · Ը · 13 ։
Պ Գէն · ԺԸ · 11 , 12 ։
Ղ Գէն · ԺԸ · 12 ։
ՙՙ ՏԵՍ Բ Օր · ԼԸ · 18 ; Գէն · ԺԶ · 14 ։
Բ ՋԱՔ · ԺԳ · 7 ։
* ԵՔԲ · ՈՒՆ ԶԿ · ՙՙ ԹԱԳ · ԺԸ · 20 ։
† ԵՔԲ · ՈՒ ԻՆՉ ՈՐ ԿԱՅ ԱՆՈՐ ԲԵՐԱՆ
‡ ԿՄ՝ ԸՆԵՆՔ · ԹԷ ՉԷ՝ ԴՈՒՆ ԵԼ ԽՕՍԷ ։
Ֆ ԴԱՍ · ԺԸ · 25 ։
Ր ՈՎՍ · ԺԳ · 8 ։
Ե Գէն · ԺԸ · 31 , 34 ։
Բ Գէն · ԺԸ · 35 ։
Բ Գէն · ԺԸ · 28 ։
‖ ԵՔԲ · ԿԸՐԻՒՆ ։
Ե Գէն · ԺԸ · 27 , 36 ։
Ղ ՏԵՍ · ԺԸ · 7 ; ԺԸ · 16 ։
Ե Գէն · Ե · 5 ։
Ֆ ՏԵՍ ՅՏՍ · Բ · 6 ։

Ն · ք · գՁ · 1023

առաւ, ջրհորին բերնին վրայ փռեց, ու անոր վրայ ձաւար տարածեց,
20 ու բանը չիմացուեցաւ. Եւ Աբիսողոմին ծառաները ան կնկանը տունը մտան ու ըսին, Աքիմաաս ու Յովնաթան ո՞ւր են։ Եւ կնիկը անոնց ըսաւ, *Ջուրին անդին կողմը անցան։ Ու անոնք փնտռեցին ու չգտան, ու երուսա-
21 ղէմ դարձան։ Եւ անոնց երթալէն ետքը ջրհորէն ելան, ու գացին Դաւիթ Թագաւորին իմացուցին, և Դաւիթին ըսին, ՀԵլէ՛ք, ու շուտով ջուրէն անցէ՛ք. քանզի Աքիտոփել ձեզի համար ասանկ
22 խորհուրդ մը ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան ու Յորդանանէն անցան. ու մինչև առաւօտեան լոյսը Յորդանանէն չանցած մարդ մը չըմնաց։
23 Եւ Աքիտոփել երբոր տեսաւ որ իր խորհուրդը չկատարուեցաւ, իր էշուն համետը դրաւ, ու ելաւ իր քաղաքը ու իր տունը գնաց. և Ւիր տանը համար պատուէր տուաւ, ու ՀինքզինքԸր խեղդեց ու մեռաւ, և իր հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ։
24 Եւ Դաւիթ Մանայիմ հասաւ։ Աբիսողոմ ալ բոլոր Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Յորդանանէն անց-
25 աւ։ Եւ Աբիսողոմ Յովաբին տեղը Ամեսային դրաւ զօրքին վրայ. ու Ամեսայի Ցեթեր անուն Իսմայելացիի մը որդի էր, որ անիկա Յովաբին մօրը Ծարուհեայ քոյրը՝ Նաասին աղջիկը Աբի-
26 գեան առեր էր։ Եւ Իսրայէլ Աբիսողոմին հետ Գաղաադու երկրին
27 մէջ բանակեցաւ։ Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմ եկաւ, Ամմոնի որդւոցը Ռաբբայէն Նաասի որդին Սոբի ու Լադաբարէն Ամիէլի որդին Մաքիր, և Ռովգելիմէն Գաղաադացի Բերզե-
28 լի՝ Անկողիններ, կոնքեր, հողէ ամաններ, ցորեն, գարի, ալիւր, ու բոհրած ցորէն, ու բակլայ, և
29 ոսպ, ու բոհրած սխտոր, Ու մեղր, և կոգի, ու ոչխարներ, և կովու պանիր Դաւիթին ու անոր հետ եղող ժողովուրդին բերին որ ուտեն. քանզի ըսին, ժողովուրդը անապատին մէջ անօթի՝ յոգնած ու ծարաւած է։

Ն · ք · գՁ · 1023

Քուսի Դաւիթին լուր կը բերեն։ 33 Դաւիթ Աբիսողոմին համար սուգ կ'ընէ։

1 Եւ Դաւիթ իր հետը եղող զօրքը համրեց, ու անոնց վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ
2 դրաւ։ Եւ Դաւիթ զօրքին երրորդ մասը՝ Յովաբին ձեռքը, ու երրորդ մասը՝ Յովաբին եղբօրը Շարուհեան Աբեսսային ձեռքը, ու երրորդ մասը Գեթացի Եթթիին ձեռքը. Յանձնեց. և Թագաւորը ժողովուրդին ըսաւ, Անպատճառ ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ։
3 Բայց ժողովուրդը ըսաւ, Մի՛ ելլեր. քանզի թէ որ մենք փախչելու ըլլանք, անոնք մեզի համար հոգ չեն ըներ. ու թէև կէսերնիս մեռնի, անոնք զանիկայ բանի մը տեղ չեն դներ. բայց դուն մեր տասը հազարին չափ ես. ու հիմա աղեկը ան է որ, դուն մեզի քաղաքին օգ-
4 նութիւն ընես։ Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ, Ձեր աչքերուն հաճոյ երեւցածը պիտի ընեմ. ու Թագաւորը դրանը քով կայնեցաւ, և բոլոր զօրքը հարիւրներով ու հազար-
5 ներով կ'ելլէին։ Ու Թագաւորը Յովաբին և Աբեսսային ու Եթթիին պատուիրելով ըսաւ, Ինծի համար Աբիսողոմ պատանիին խնայեցէ՛ք։ Ու երբոր Թագաւորը Աբիսողոմին համար բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց, բոլոր զօրքը լսեցին։
6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իսրայէլին դէմ դնելու համար. ու պատերազմը Եփրեմի անտառին մէջ
7 եղաւ։ Եւ հոն Իսրայէլին զօրքերը Դաւիթին ծառաներուն առջեւը յաղթուեցան. ու հոն ան օրը մեծ կոտորած եղաւ, ՟՟ քսան հազար
8 հոգի էՒԼ։ Եւ հոն պատերազմը բոլոր երկրին վրայ տարածուեցաւ, ու ան օրը անտառը սուրին չափ աճեցաւ ուելլէ ժողովուրդ չարդեց։
9 Եւ Աբիսողոմ Դաւիթին ծառաներուն հանդիպեցաւ. ու Աբիսողոմ չորիի վրայ հեծեր էր, և չորին մէկ մեծ բևեկնիի մը թաւ ոստերուն տակը մտաւ, ու անոր գլուխը բևեկնիէն բռնուեցաւ, ու երկինքի ու երկրի մէջ կախուած մնաց. և
10 չորին տակէն անցաւ գնաց։ Ու մէկ մարդ մը պատմելով՝ Յովաբին պատմեց ու ըսաւ, Ահա Աբիսողոմը բևեկնիի մը կախուած
11 տեսայ։ Եւ Յովաբ իրեն լուր բերող մարդուն ըսաւ, Որովհետև պատեսար, ինչո՞ւ համար զանիկայ հոն գետինը չզարկիր, ան ատենը քեզի տասը «Իկ արծաթ ու
12 մէկ գօտի մը կու տայի։ Եւ ան մարդը Յովաբին ըսաւ, Թէ որ իմ

Ն · ք · գՁ · 1023

ՀՀՇ 15, 16։

ՅԳԼ · ԺԸ · 12։

ՂԹԹԳ · Ի · 1։

ՃՄաս · ԻԷ · 5։

ՄՆՇ · ԼԲ · 2։ Յես · Ժգ · 26։ ԳԼ · Բ · 8։

†ԿՄ՝ Իսմայելացիի · տես ա Մն · Բ · 17։

ՅԱՄՆ · Բ · 16, 17։

ՆՏես գԼ · Ժ · 1։ ԺԲ · 30։

ՂԳԼ · Թ · 4։

՟ԳԼ · ԺԹ · 31, 32։ Գ Թագ · Բ · 7։

ՂԳԼ · Ժգ · 2։

ԳԼ · ԺԲ

1 Դաւիթ պատերազմի գացող զօրքերը աչքէ անցընելով՝ անոնց պատուէր կու տայ իր որդւոյն Աբիսողոմին համար։ 6 Իսրայէլացիք Եփրեմի անտառին մէջ չարաչար կը զարնուին։ 9 Աբիսողոմ բևեկնիէ մը կախուելով՝ Յովաբէն կը մեռցուի, ու փոսի մը մէջ կը ձգուի։ 18 Աբիսողոմին արձանը։ 19 Աքիմաաս և

ա֊փս հազար ֈձիղ կշռոքով ալ արծաթի դրուէր , Թագաւորին որդւոյն ձեռքս չէի երկրնցրներ . էքանզի մենք լսեցինք , երբոր Թագաւորը քեզի ու Աբեսալային ու ԵԹԹիին պատուիրեց՝ ըսելով ,
13 *Ամէն մկերնիդ" Աբիսողոմ պա֊տանիին հոդ տարէք . եԹէ ոչ՝ †պարապ տեղը իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնէի". քանզի բնաւ բան մը Թագաւորէն գաղտուկ չմնար . ու դուն ալ ինքդ դէմ պիտի կենաս
14 յիր : Եւ Ցովաբ ըսաւ , Ես քու առջեդ այսպէս ժամանակ չեմ անցըներ . ու իր ձեռքը իրեք նետ առաւ , ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը խոցեց , որ անիկայ տակաւ֊
15 էին բևեկնիին վրայ ողջ էր : Եւ Ցովաբին զինակիրները տասը պատանի չորս կողմը պաշարելով Աբիսողոմը զարկին , ու զանիկայ մեռ֊
16 ցուցին : Եւ Ցովաբ փող ՝ի֊ջե֊ցուց , ու զօրքը խրայելը հալաձելէն ետ դարձաւ՝, քանզի Ցովաբ
17 զօրքը զսպեց : Ու Աբիսողոմը առին և զանիկայ անտառին մէջը մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին , ու ղանոր վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին . և բոլոր Խրայէլ փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը :
18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանու֊Թեան առեն մէկ արձան մը առեր էր , ու զանիկայ իրեն համար է Թագաւորի Հովիտին մէջը կանգ֊ներ էր , ըսելով Թէ Որդի չունիմ որ իմ անունս յիշատակը պահէ . ու ան արձանը իր անունովը կոչեր էր , որ անիկայ մինչև աս օրս Աբիսողոմին ‡արձանը կ'ը֊սուի :
19 Եւ Մադովկի որդին Աբիմաաս ըսաւ , Հիմա վազեմ ու Թագաւորին աւետիս տանիմ , որ Տէրը անոր իրաւունք ըրաւ , ու ձեռնից իր Թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց :
20 Ու Ցովաբ անոր ըսաւ , Դուն այսօր աւետիս պիտի֊չես մարդ չես . դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար , բայց այսօր աւետիս մի՛ տաներ . քանզի Թագաւորին որդին մեռաւ :
21 Եւ Ցովաբ Քուսիին ըսաւ , Գնա՛ տեսածդ Թագաւորին պատմէ՛ . ու Քուսի Ցովաբին խոնարհութիւն
22 ըրաւ , և վազելով գնաց : Ու Մադովկին որդին Աբիմաաս նորէն Ցովաբին ըսաւ , Ինչ և իցէ հրաման տուր՝ որ ես ալ Քուսիին եւ֊տևէն վազեմ : Ու Ցովաբ ըսաւ , Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս , որովհետև
23 աւետիս մը չունիս տանելու : Եւ անիկայ ըսաւ , Ինչ և իցէ վազեմ . ու անոր ըսաւ , Վազէ : Եւ Աբիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց ,
24 ու Քուսիէն անցաւ : Եւ Դաւիթ երկու դռներուն մէջը կը նստեր . ու Ե դէտը դրանը տանիքին վրայ դէպ ՝ի պարիսպը գնաց , և աչքերը վերցընելով տեսաւ որ ահա մէկ
25 մարդ մը մինակ կը վազէր : Ան ատենը դէտը բարձր ձայնով Թագաւորին իմացուց . ու Թագաւորը ըսաւ , Թէ որ մինակ է , անոր բերանը աւետիս կայ : Ու անիկայ
26 կու գար ու կը մօտենար : Եւ դէտը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ . ու դէտը դռնապանին բարձր ձայնով ըսաւ , Ահա մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ մինակ կը վազէ : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Ան ալ աւետ֊
27 տուր է : Ու դէտը ըսաւ , Առաջինին ընթացքը Սադովկի որդւոյն Աբիմաասին ընթացքին պէս կ'երևնայ ինծի : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Անիկայ բարի մարդ է , ու բարի ա֊
28 ւետիսով կու գայ : Եւ Աբիմաաս պոռալով ըսաւ Թագաւորին . Ողջո՛յն . ու երեսի վրայ գետինը նըւ֊էւ խոնարհութիւն րրաւ Թագաւորին , ու ըսաւ , Օրհնեա՛լ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ , որ իմ տիրոջս Թագաւորին դէմ ձեռք վերցընողները *ոս չէ֊ե֊ր մատնեց :
29 Եւ Թագաւորը ըսաւ , Աբիսողոմ պատանին ո՞ղջ է : Ու Աբիմաաս ըսաւ՝, Երբոր Ցովաբ՝ Թագաւորին ծառան ու զիս քու ծառադ խրկեց , մէկ մեծ խռմբ մը տեսայ , բայց
30 ինչ ըլլալը չիմացայ : Եւ Թագաւորը ըսաւ , Դարձի՛ր ու հոս կայնէ : Ու անիկայ դարձաւ ու կայ֊
31 նեցաւ : Եւ ահա Քուսի եկաւ . ու Քուսի ըսաւ , Իմ տիրոջս Թագաւորին աւետիս *ոս պահ , որ բոլոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն Տէրը այսօր վեՀ ապահէ , *ոս քեզի
32 իրաւունք ըրաւ : Եւ Թագաւորը Քուսիին ըսաւ , Աբիսողոմ պատանին ողջ է : Ան ատենը Քուսի ըսաւ , Իմ տիրոջս Թագաւորին Թշնամիները ու չարութեան համար քու վրադ ելլողները
33 ան պատանիին պէս ըլլան : Եւ Թագաւորը խռովեցաւ . ու դրան վերնատունը ելաւ ու լացաւ . և քալելով այսպէս կ'ըսէր , Ո Որդեա՛կ իմ Աբիսողոմ , որդեակ իմ , որդեակ իմ Աբիսողոմ , երանի՛ Թէ քու տեղդ ես մեռնէի . Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ :

ԳԼ . ԺԹ

1 Ցովաբ կ'արդիւնէ Թագաւորը սուգ ընելէն : 9 Խրայէլացիք կ'արտոռան Թագաւորը ետ բերելու : 11 Դաւիթ քահանաներուն լուր կը խրկէ որ Ցուդայի մարդիկը յորդորեն : 18 Սեմէիին յանցանքը կը ներուի : 32 Բերզելիէ իր տունը կը դառնայ , ու անոր որդին Քամա֊

ն . ք . ՂԲ . 1023

Ե Հմր 5 :

* կ՚ինծի համար

† Եբր . իմ կեանքիս դէմ ունայնութիւն ը֊բած պիտի ըլլայի .

Ղ Ցես . է . 26 :

Է Ցն . ժդ . 17 :
Ը Ցես Գլ . ժդ . 27 :

‡ Եբր . ձեռքը

ն . ք . ՂԲ . 1023

Ը դ Թագ . Թ . 17 :

Ժ Գլ . ԺԹ . 4 :

Ն. Ք. ՁԲ. 1023

ամը Թագաւորին պալատին մէջ կ'ընդունուի ։ 41 Իսրայէլացիք կը վիճին Ցուդայեանց հետ , որ առանց իրենց ներկայ դանուելուն Թագաւորը տուն բերեր են ։

1 Ու Ցովաբին պատմուեցաւ Թէ Ահա Թագաւորը Աբիսողոմին համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ ։ 2 Եւ ան օրը յաղթութիւնը սուգի դարձաւ բոլոր զօրքին առջեւը . քանզի զօրքը լսեց որ Թագաւորը 3 իր որդւոյն համար կը ցաւի ։ Ու ան օրը զօրքը դողի պէս ՚քաղաքը կը մտնէր , պատերազմէն փախած ու 4 ամչցած զօրքի պէս ։ Եւ Թագաւորը Ք իր երեսը ծածկեց . ու Թագաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր , Ք Որդեակ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողոմ որդեակ իմ , որդեակ իմ ։

5 Եւ Ցովաբ ներս մտաւ Թագաւորին քովը , ու ըսաւ , Այսօր քու կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու աղջկներուդ կեանքը , և քու կընիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը ազատող ամէն ծառաներուդ երես 6 ը այսօր ամօթով ըրիր . քանզի քեզ ատողները կը սիրես , ու քեզ սիրողները կ'ատես . վասն զի այսօր յայտնեցիր որ ՚՚՚ իշխաններդ ու ծառաներդ բանի մը տեղ չես դներ . և այսօր ադէկ հասկըցայ որ եթէ այսօր Աբիսողոմ ողջ մնար , ու մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատենը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի 7 երեւար ։ Եւ հիմա ոտք ելլէ ու դուրս եկուր , ու քու ծառաներուդ *հետ քաղցրութեամբ՝ խօսէ . քանզի Ցերովմով երդուայ կ'ընեմ որ՝ եթէ դուն դուրս չելլես , առ դիշէր քովը մարդ մը պիտի չմնայ . ու ասիկայ քեզի՝ քու տղայութենէդ մինչեւ հիմա գլուխդ եկած ամէն ձախորդութիւններէն աւելի դէշ 8 կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը ելաւ , ու դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին , Ահա Թագաւորը դուռը նստեր է . ու բոլոր զօրքը Թագաւորին առջեւը եկան ։ բայց Իսրայէլ մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին ։

9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին , Մեր Թշնամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն է , ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատողը անիկայ է . և հիմա Աբիսողոմին պատճառովը Դաս երկրէս 10 փախաւ . Ու Աբիսողոմ՝ որն որ մեր վրայ Ք օծեցինք , պատերազմի մէջ մեռաւ . և հիմա դուք Թագաւորը ետ դարձնելու վրայով ինչո՞ւ բան մը չէք խօսիր ։

11 Ու Դաւիթ Թագաւոր Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն մարդ

Ն. Ք. ԳԲ. 1023

խրկեց՝ ըսելով , Ցուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք , Թագաւորը իր տունը դարձնելու ինչո՞ւ †ետ կը մնաք՝ . քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը Թագաւորին հասաւ մինչեւ անոր տունը ։ Դուք իմ եղբայրներս , Ե ոսկորս ու մարմինս էք . ու Թագաւորը էր պառնը դարձնելու ինչո՞ւ ետ կը մնաք ։ 13 Եւ Ամեսայիին ըսէք , Դուն իմ ոսկորս ու մարմինս չե՞ս . Ե Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ որ Ցովաբին տեղը միշտ իմ առջեւս զօրագլուխ չըլլաս ։ 14 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդոցը սիրտը Ըմկ մարդու պէս էբէն դարձուց . ու Թագաւորին պատ֊ճառներ խրկեցին՝ ըսելով , Դարձիր Թէ դուն և Թէ քու ա֊ 15 մէն ծառաներդ ։ Ան ատենը Թագաւորը դարձաւ ու մինչև Ցորդանան եկաւ . Ցուդա ալ մինչև Ք Գաղգադա եկաւ , որ Թագաւորը դիմաւորէ ու Թագաւորը Ցորդանանէն անցընէ ։

16 Ու ժ Գերայի որդին Խաւուրիմացի Բենիամինեան Սեմէին արտորալով՝ Ցուդայի մարդիկներուն հետ Դաւիթ Թագաւորը դիմաւորելու 17 իջաւ . Եւ անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ կար . ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա իր տասնուհինգ որդիներովը և քսան ծառաներովը Յ՚՚՚ . ու Թագաւորին առ֊ 18 ջևը՝ ‡Ցորդանանը հասան՚ ։ Եւ Թագաւորին տունը անցընելու համար , ու անոր աչքերուն հաճոյ երևցածը ընելու համար մէկ նաւակ մը անցաւ . ու երբոր Թագաւորը Ցորդանանէն անցաւ , Գերայի որդին Սեմէի Թագաւորին 19 առջևը լինկաւ , Եւ Թագաւորին ըսաւ , Իմ տէրս ինծի յանցանք չսեպէ , ու իմ Թագաւոր տիրոջս երուսաղէմէն ելած օրը Ե ծառայիդ րրած անօրէնութիւնը չյիշէ , ու Թագաւորը Ե զանիկայ իր սրտին 20 մէջը չդնէ . քանզի քու ծառադ գիտցայ որ մեղք գործեցի . և ահա այսօր ‡Ցովսեփին բոլոր տունէն առաջ ես եկայ , որ իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջ֊ 21 նեմ ։ Ու Ջարուհեայի որդին Աբեսսա պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Միթէ Սեմէի սուր համար պիտի չմեռնի՞ , որ Ցերովջը օծեաց֊ 22 ը անիծեց ։ Բայց Դաւիթ ըսաւ , Ցդուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք՝ ով Ջարուհեայի որդիք , որ այսօր ինծի Թշնամութիւն կ'ընէք . Ովի՞ Թէ այսօր Իսրայէլէն մարդ մը պիտի մեռնի՞ . որովհետև գիտեմ որ ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագաւ֊

† ԵՔԲ. վերջինները կ'ըլլաք ։

Ե ԳԼ. Ե. 1 ։

Ղ ԳԼ. ԺԷ. 25 ։

Ի Հռութ. 17 ։

Ը Դատ. Ի. 1 ։

Ժ ԳԼ. Ժգ. 5 ։ Գ Թագ. Բ. 8 ։

Է ԳԼ. Թ. 2, 10 ։ Ժգ. 1, 2 ։

‡ ԿՄ՝ Ցորդանանէն անցան ։

* ԵՔԲ. սրբտին. Ծն. ԼԴ. 3 ։

Ա Թագ. ԻԲ. 15 ։

Ե ԳԼ. Ժգ. 5, 6, ԼԸ ։

Ի ԳԼ. Ժգ. 33 ։

Ձ ՏԵՈ ԳԼ. Ժգ. 5 ։

ՀԵԼ. ԻԲ. 28։

Ն ԳԼ. Ժգ. 10 ։

Ղ Ա Թագ. Ժ. 13 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

ճ գ Թագ· բ·8, 9, 37, 46։
ՃԳԼ·Թ·6։

23 ւոր եմ։ Եւ ճԹագաւորը Սեմհիին ըսաւ, Պիտի չմեռնիս. ու Թագաւորը երդում ըրաւ։
24 Եւ ՃՍաուղի որդին Մեմփիբոսթէ Թագաւորը դիմաւորելու իջաւ. ու անիկայ Թագաւորին գացած օրէն մինչև անոր խաղաղութեամբ եկած օրը, ոտքերը չէր դարմաներ, ու մօրուքը չէր շինած, հագուստները չէր լուացեր։
25 Ու երբոր Թագաւորը դիմաւորելու համար Երուսաղէմ եկաւ, Թագաւորը անոր ըսաւ, Ո՛վ Մեմփիբոսթէ, ՃինչՀու ինծի հետ չգացիր։
26 Եւ անիկայ ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր, իմ ծառաս զիս խաբեց. քանզի քու ծառադ ըսաւ, Էշը պատրաստեմ, որ վրան հեծնեմ, ու Թագաւորին հետը երթամ. վասն զի ծառադ կաղ է։
27 Եւ Նանիկայ քու ծառադ իմ Թագաւոր տիրոջս առջևը բամբասեց. Ընայց իմ Թագաւոր տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է. ուստի քու աչքերուդ հաճոյ երևեցի։
28 Քանզի թէպետև իմ հօրս բոլոր տունը իմ Թագաւոր տիրոջս առջևը *միայն մեռնելու մարդիկներ էին, Ընայց դուն քու ծառադ քու սեղանդ կերակրուդ ուտողներուն կարգը դրիր. ուստի ալ ասկէ ետև ի՞նչ իրաւունք ունիմ քեզի դարձեալ պոռալու։
29 Նէմ Թագաւորին բողոքելու։ Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ, Ալ ինչՀու քու բաներուդ վրայ կը խօսիս. ես ըսի որ դուն ու Սիբան արտերը իրարու բաժնէք։
30 Մեփիբոսթէ ըսաւ Թագաւորին, Թող անիկայ ամէնն ալ առնէ. որովհետև իմ Թագաւոր տէրս խաղաղութեամբ իր տունը եկաւ։
31 Եւ Գաղաադացի Բերզելի Ռովգելիմէն իջաւ, ու Թագաւորին հետ Յորդանանէն անցաւ, որ զանոր Յորդանանէն յղուարկէ։
32 Նիկայ Յորդանանէն յառաջ։ Ու Բերզելի խիստ ծեր էր, ութսուն տարեկան մարդ ըլլալով. և որչափ ժամանակ որ Թագաւորը Մանայիմի մէջ կեցաւ, Նզանիկայ ինքը կերակրեց. քանզի խիստ մեծ մարդ էր։
33 Ու Թագաւորը Բերզելին ըսաւ, Ինծի հետ անցիր, և քեզ իմ քովս Երուսաղէմի մէջ կերակրեմ։
34 Ու Բերզելը Թագաւորին ըսաւ, Իմ կենացս տարիներուն օրերը որչափ պիտի ըլլան՝ որ Թագաւորին հետ Երուսաղէմ երթամ.
35 Ես այսօր *ութսուն տարեկան եմ. միթէ ազկը ու գէշը կրնամ որոշել. միթէ ծառադ իր կերածին ու խմածին համը կրնայ առնել. և ասկէ ետքը խաղ կանչող մարդիկներուն կամ կնիկներուն ձայնը կրնամ լսել. ու քու ծառադ իմ Թագաւոր տիրոջս՝ ալ ինչո՞ւ համար
36 բեռ ըլլայ։ Քու ծառադ Թագաւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն պիտի անցնի. ու Թագաւորը ինչՀու ինծի այսպէս փոխարէն մը հատուցանէ։
37 Թող ծառադ դառնամ, ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս ու մօրս գերեզմանին քովը մեռնիմ. ահա քու ծառադ *Քամամ իմ տիրոջս Թագաւորին հետ անցնի. ու քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը պիտի ընեմ անոր. և ինծմէ ինչ որ խնդրես, քեզի
38 երևցածը ըրէ անոր։ Եւ Թագաւորը ըսաւ, Թող Քամամ ինծի հետ անցնի, ու ես քու աչքերուդ հաճոյ երևցածը պիտի ընեմ անոր. և ինծմէ ինչ որ խնդրես, քեզի
39 պիտի ընեմ։ Ու բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն անցաւ. Թագաւորն ալ անցաւ։ Եւ Թագաւորը Բերզելին Համբուրեց, ու զանիկայ օրհնեց. ան ալ իր տեղը դարձաւ։
40 Ճան։ Եւ Թագաւորը Գաղգաղա անցաւ, ու Քամամ անոր հետ անցաւ. այսպէս Ցուդային բոլոր ժողովուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս ժողովուրդը Թագաւորը անցուցին։
41 Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկները Թագաւորին եկան, ու Թագաւորին ըսին, ԻնչՀու համար մեր եղբայրները՝ Ցուդայի մարդիկը քեզ գողցան, ու *Թագաւորը և անոր տունը ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկները Յորդանանէն անցուցին։
42 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդիկը Իսրայէլի մարդոցը պատասխան տուին *Որ ըսին, Քանզի Թագաւորը *մեզի մօտ ազգական է, ու ասոր բանին համար ինչՀու այսպէս կը նեղանաք. միթէ Թագաւորէն բան մը կերանք, կամ թէ անիկայ
43 մեզի պարգև մը տուաւ։ Եւ Իսրայէլը մարդիկը Ցուդայի մարդոցը պատասխան տուին ու ըսին, Մենք Թագաւորին քովը տասը բաժին ունինք, ու նաև Դաւիթին վրայ մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք. և ինչՀու համար մեզ անարգեցիք, ու մեր Թագաւորը ետ դարձնելու համար՝ առաջ *մեզմէ խորհուրդ չհարցուցիք*. բայց *Ցուդայի մարդիկներուն խօսքը Իսրայէլի մարդիկներուն խօսքէն աւելի խիստ էր։

Ն·Ք·ԳԲ· 1023

*գ Թագ·բ·7։ Եբեմ·խ·17։

Ճ Գ Թագ· բ·8։
*Եբ·մեր խօսքը չեղաւ·
*Տես Դատ·ը·1։ Ժբ·1։

ԳԼ·Ի

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի մէջ եղած վէճին պատճառովը՝ Սաբէէ երկպառակութիւն մը կը հանէ Իսրայէլի մէջ։ 3 Դաւիթ իր տասը հարճերը մինչև իրենց մահուան օրը՝ զատ տան մը մէջ պահել կու տայ։ 4 Ամեսայի Ցուդային վրայ զօրապետ կ'ընէ, իսկ Յովաբ դանիկայ կը մեռցնէ։ 14 Յովաբ Սաբէէին եռևէն կ'իյնայ մինչև Աբէլ։ 16 Իմաստուն

Ն·Ք·ՁԲ· ԽԲԲ 1022

կնիկ մը Սաբեէին գլխովը քաղաքը կ'ազատէ։ 23 Դաւիթին պաշտօնատարները։

1 Յե-հոն Բենիամինի ցեղէն Բոքո-
բեան Սարէէ անունով անօրէն
մարդ մը գտնուեցաւ. և անիկայ
փող Ձևնցուց ու բաւ, «Մենք
Դաւիթին բովը բաժին՝ ու ցես-
սէի որդւոյն բովը ժառանգութիւն
չունինք. ով Իսրայէլ՝ Ե համն մարդ-
2 իր վրանը դառնայ։ Ուստի Իսրայէ-
լի բոլոր մարդիկները Դաւիթէն
զատուեցան, ու Բոքորեան Սա-
բէէին եւևէն գացին. բայց Ցու-
դայի մարդիկները Յորդանանէն
մինչև Երուսաղէմ իրենց թագա-
ւորին յարեցան։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տու-
նը եկաւ. ու թագաւորը իր տանը
պահպանութեանը համար թողու-
ցած տասը Ե հարճերը առաւ, ու
զանոնք մէկ տան մը մէջ պահել
տուաւ, և զանոնք կը կերակրէր,
բայց անոնց չմօտեցաւ. և անոնք
մինչև իրենց մեռնելու օրը պա-
հուած մնացին, ու որբևարբի պէս
ապրեցան։
4 Եւ թագաւորը Ամասայիին բաւ,
«Մինչև իրեք օր Ցուդայի մարդիկ-
ները ինծի կանչէ, ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր։ Ուստի Ամասայի
Ցուդան կանչելու գնաց, ու Դա-
նիէլ դրած ատենէն աւելի ուշա-
6 ցաւ։ Ան ատենը Դաւիթ Աբեսա-
սային բաւ, «Հիմա Բոքորեան Սա-
բէէ Աբիսողոմէն աւելի չարու-
թիւն պիտի ընէ մեզի. «Առիր դուն
Էրու տիրոջդ ծառաները «Ե հետ
առ, ու անոր եւևէն երկիր. չըլլայ
որ իրեն պարսպաւոր քաղաքներ
գտնէ ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ։
7 Ա.յսպէս Ցովաբին մարդիկները ու
Ջերեթիները ու Փելեթիները և
բոլոր զօրաւորները անոր եւևէն ե-
լան, ու Բոքորեան Սաբէէն հալա-
ծելու համար Երուսաղէմէն ելան։
8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ ե-
ղող մեծ քարին քովն էին, Ամե-
սայի անոնց դիմացը ելաւ. և Ցո-
վաբ իր հագած հանդերձը գօտևո-
րած էր, ու անոր վրայէն «բիւ
գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր
պատեանովը մէկտեղ. ու երբոր
անիկայ կ'երթար, «բը պոպէանէն
9 ինկաւ։ Եւ Ցովաբ Ամեսայիին
բաւ, «Ե՛ղբայրս՝ ողջ առողջ ես.
ու Ցովաբ Ամեսային համբուրելու
համար աջ ձեռքովը անոր մօրու-
10 քէն բռնեց։ Եւ Ամեսայի Ցովա-
բին ձեռքը եղած սուրէն չզգուշա-
ցաւ. ու անով Ցովաբ Ե անկուշ-
տէն զարկաւ զանիկայ, և անոր ա-
ղիքները գետինը թափեց, ու անոր
երկու անգամ չզարկաւ. ու անի-

կայ մեռաւ։ Եւ Ցովաբ ու անոր
եղբայրը Աբեսա Բոքորեան Սա-
11 բէէին եւևէն ինկան։ Ան ատենը
Ցովաբին պատանիներուն մէկը անոր
քովը կայնեցաւ ու բաւ, «Ո՛վ որ
Ցովաբը կը սիրէ՝ ու ո՛վ որ Դա-
ւիթին կողմէն է, Ցովաբին եւևէն
12 երթայ։ Եւ Ամեսայի ձամբուն վրայ
էր արեանը մէջ կը թաւալէր։ Ու-
ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր
զօրքը կայնեցաւ մնաց, Ամեսային
ձամբուս վրայէ վերցուց «ը արտի
մը մէջ չգէց, և անոր վրայ լաթ մը
ծածկեց. քանզի տեսաւ որ ամէն
անոր քովը եկողը կանգ կ'առնէ։
13 Ու զանիկայ ձամբուն վրայէն վեր-
ցուցած պէս՝ ամէն մարդ Ցովա-
բին եւևէն գնաց՝ Բոքորեան Սա-
14 բէէն հալածելու համար։ (Բայց
անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
մինչև Աբէլ ու Բեթմաաքա ան-
ցեր էր բոլոր Բերայիներուն հետ,
որոնք անոր քովը ժողվուելով՝ անոր
15 եւևէն գացեր էին։) Եւ անոնք ե-
կան, ու Աբէլմեթաքայի Աբէլի մէջ
զանիկա պաշարեցին. ու քաղաքին
առջևը Ե հողաբլուր մը շինեցին, որ
պարսպին մօտ կանգնուեցաւ. և
Ցովաբին հետ եղող բոլոր զօրքը
պարիսպը փլցնելու *կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ իմաստուն կնիկ մը քա-
ղաքէն կանչեց, Լսեցէ՛ք, լսեցէ՛ք.
շնորհք բրէ՛ք, Ցովաբին բո՛ւէ,
Ձես մօտեցիր որ քեզի հետ խօսիմ։
17 Եւ Ցովաբ անոր մօտեցաւ. ու կնի-
կը բաւ, Ցովաբը դո՞ւն ես։ Եւ
անիկայ բաւ, Ես եմ։ Ու Ե՞նէ
անոր բաւ, «Ձու աղախնիդ խօս-
քերը մտիկ բրէ. ու անիկայ բաւ,
18 Ախ մտիկ կ'ընեմ։ Եւ Ե՞նէ խօ-
սեցաւ ու բաւ, Հին ատենը ոո-
վսրաբար կ'բսէին, Թող Աբելի՛ն
†երթան խորհո՛ւրդ հարցընեն», ու
19 անանկ լմընցընեն։ Ես Իսրայէլի
մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ
«ողջ մըն եմ. ու դուն կը ջանաս
աւրել ‡«ոնոյ բաղաք մը՝ որ Իսրա-
յէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է»։
Ե Տէրոջը ժառանգութիւնը ինչո՞ւ
20 բնաջինջ կ'ընես։ Եւ Ցովաբ պա-
տասխան տուաւ ու բաւ, «Ձա՛
լըչի, քա՛ լըչի, որ ես բնաջինջ
21 ընեմ կամ աւրեմ. Բանը այդպէս
չէ. Հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքո-
րեան Սարէէ անունով մարդ մը իր
ձեռքը Դաւիթ թագաւորին դէմ
վերցուց. միայ անիկայ տուէք,
ու «ը քաղաքէս երթամ։ Եւ կնի-
կը Ցովաբին բաւ, Ահա անոր գը-
լուխը պարսպին վրայէն քեզի պի-
22 տի նետուի։ Ու կնիկը բոլոր ժո-
ղովուրդին գնաց Ե իր իմաստու-
թեամբը Խօսեցաւ. և Բոքորեան

Ն·Ք·ՁԲ· ԽԲԲ 1022

ԳԼ· ԺԹ· 43։

Բ գ Թագ· ԺԲ· 16։ Բ Մն·Ժ·16։

Ե ԳԼ· Ժ·16։ Ե ԳԼ· ԺԸ· 16։ ԺԶ·21, 22։

Ե ԳԼ· ԺԹ· 13։

Ե ԳԼ· ԺԱ· 11։ Գ Թագ· Ա·33։

Ղ ԳԼ·Բ·18։ Գ Թագ·Ա· 38։

Ե Մաս·ԻԶ· 49։ Ղ·Բ· ԽԲ·47։

Ը Գ Թագ·Բ· 5։

Ի ԳԼ·Բ·23։

Ե Գ Թագ· ԺԸ· 29։ Բ Մն·Ժ·4։

Ե Գ Թագ· ԺԸ·32։

*ԵԲԲ·կ'աւբէին։

†ԵԲԲ·Հարցընելով Հարցընեն,

‡ԵԲԲ·քա-ղաք և մայր Իսրայէլի մէջ·

Ղաթագ·ԻԶ· 19։ ԳԼ·Իսա· 3։

Ե Գ Թագ· Ի·14, 15։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1022

Սարէէին գլուխը կտրեցին , ու Ցո-
վաբին նետեցին : Ան տեղը ա-
նիկայ փող ՚չչեցուց . ու ամէն
մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քա-
շուեցաւ . Ցովաբ ալ Երուսաղէմ
թագաւորին դարձաւ :

ԺԳ · Ը · 16 ,
18 :

23 Եւ Ժ Ցովաբ Իսրայէլի բոլոր զօր-
քերուն վրայ էր . ու Ցովհադայի
որդին Բանեա քերեթիներուն ու

ԻԳ · Ը · 16 ;
Գ թագ · Դ ·
6 :

24 փելեթիներուն վրայ էր . Եւ Ադո-
րամ Ի հարկերուն վրայ . ու Հ Ա.քի-
ղուդի որդին Ցովաթատ յիշա-

ԽԳ · Ը · 17 ;
Գ թագ · Դ ·
4 :

25 տակաց դպիր էր . Եւ Սուսա ա-
տենադպիր էր . ու Խ Նաթովի ու Ա-

ԼԳ · ԻԳ ·
38 :

26 բիահեր քահանաներ էին : Ղեւ
Ցայիրացի Իրաս ալ Դաւիթին
Ճնախարարն էր :

ԺԳ · Ը · 18 :

ԳԼ · ԻՆ

1 Գաբաւոնացւոց պատճառովը եղած իրեք տա-
րուան սովը Սաւուղին եօթը որդիներուն կա-
խուելովը կը դադարի : 10 Ռեսփային գութը
որ մեռցուածներուն ցուցուց : 12 Դաւիթ
Սաւուղին ու Ցովնաթանին ոսկորները կ՚ուխ-
դերեզմանին մէջ թաղել կու տայ : 15 Փղշ-
տացւոց դէմ եղած չորս պատերազմներուն
մէջ՝ Դաւիթին չորս մարդիկը չորս հսկաներ
կը մեռցընեն :

Իբր 1021

1 [Ա]ռ Դաւիթին օրերը իրարու ե-
տեւ իրեք տարի սով եղաւ . ու
Դաւիթ Ցէրովը * հարցուց : Եւ
Ցէրը ըսաւ , Ա՚ի՚ւայ Սաւուղին ու
*Եբր. երեսը
փնտռեց :

՚ն տանը արիւնահեղ տանը համար է ,
քանզի անիկայ Գաբաւոնացիները

2 մեռցուց : Ու թագաւորը Գա-
բաւոնացիները կանչեց , ու անոնց
խօսեցաւ . (և Գաբաւոնացիք Իս-
րայէլէ որդւոցմէ չէին , այլ ՚Ամո-
հայցւոց մնացորդէն էին . ու Իսրա-
յէլէ որդիքը անոնց երդում ըրեր
էին . բայց Սաւուղ Իսրայէլէ ու

՚ն Ցես . Թ .
3 , 15 , 16 ,
17 :

Ցուդայի որդւոցը համար նախան-
ձաւորութիւն ընելով , զանոնք

3 զարնել ուզեր էր :) Եւ Դաւիթ
Գաբաւոնացիներուն ըսաւ , Ձեզի
ի՚նչ ընեմ , ու ի՚նչով քաւութիւն
ընեմ , որ Ց Ցէրովը ժառանգու-

Բ Գէ · Ի · 19 :

4 թիւնը օրհնէք : Եւ Գաբաւոնացիք
անոր ըսին , Սաւուղէն ու անոր
տունէն արծաթ կամ ոսկի չենք
ուզեր , ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռ-
ցընել չենք ուզեր : Եւ անիկայ ը-
սաւ , Դուք ինչ որ ըսէք , ձեզի

5 պիտի ընեմ : Ու անոնք թագաւո-
րին ըսին , Ան մարդը որ մեզ ջար-
դեց , ու մեզ անանկ կորսընդնել
ուզեց , որ ամենևին Իսրայէլի սահ-

6 մաններուն մէջը չգտնուինք , Անոր
որդիներէն մեզի եօթը մարդ տուր ի ,
ու զանոնք Ց Ցէրովը ընտրեալ Տ Սա-
ւուղին Գաբաայեցին մէջ Ցէրովը հա-
մար կախենք : Եւ թագաւորը՝ Կու
տամ ըսաւ :

Ղ թագ · Ժ ·
24 :
Դ թագ · Ժ ·
26 ; Ժա · 4 :

7 Բայց թագաւորը Սաւուղեան

Ցովնաթանին որդւոյն Մեմփիբոս-
թէին խնայեց , Սաւուղին որդւոյն
Ցովնաթանին ու Դաւիթին մէջ-
տեղը եղած Ց Ցէրովը երդումին հա-

8 մար : Բայց թագաւորը Ղ.այիա-
յին աղջկանը Ռեսփային երկու որ-
դիները , որոնք Սաւուղին ծներ էր ,
այսինքն Արմոնին ու Մեմփիբոս-
թէն , և Սաւուղին աղջկանը Մերաբ
քողին հինդ որդիները՝ որոնք Մա-
ուլացի Բերզելլէին որդւոյն Եդրիե-

9 լին ծներ էր , առաւ , Ու զանոնք
Գաբաւոնացւոց ձեռքը տուաւ .
ու զանոնք Ը Ցէրովը առջևը լեռա-
նը վրայ կախեցին , ու եօթն ալ
միասեղ մեռան . և անոնք Ջնոց
առջև օրերը՝ գարնան Ջնոց սկիզբը
մեռցուեցան :

Ն · Ք · ՂԲ ·
Իբր 1021

Ա թագ ·
Ժբ · 3 ; Ի ·
8 , 15 , 42 ;
Իդ · 18 :

ՂԳԼ · Դ · 7 :

10 Ու Ի՚Ա.իայիին աղջկը Ռեսփա
մէկ քորբ մը առաւ , ու զանիկայ
իրեն համար ապառաժի մը վրայ
փռեց , Ժ Ջնոց սկիզբէն մինչև ա-
նոնց վրայ երկինքէն անձրև գալը .
ու գիշերը երկինքին թռչունները՝
ու գիշերը անապատին գազանները

Բ Հիր 8 ; ԳԼ ·
Դ · 7 :

Ժ Ցես Բ Օր ·
Իա · 23 :

11 չէր թողուր որ անոնց դպչին : Եւ
Սաւուղին հարճին՝ Ա.իայիին աղ-
ջկանը Ռեսփային ըրածը Դաւի-

12 թին պատմեցին : Ու Դաւիթ գը-
նաց , և Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Ցովնաթանին ոսկորները առաւ
Գաղաատու Ցաբէսի բնակիչնե-
րէն , որոնք Բեթսանի հրապարա-
կէն զանոնք գողցեր էին . վասն զի
Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր
էին այն օրը՝ որ Փղշտացիք Գել-
բուէի վրայ Սաւուղը մեռցուցեր

Ա թագ ·
Լա · 10 :

13 էին . Եւ Սաւուղին ոսկորները ու
անոր որդւոյն Ցովնաթանին ոսկոր-
ները անկէ վերցուց . ու կախուած-
ներուն ոսկորներն ալ ժողվեցին :

14 Եւ Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Ցովնաթանին ոսկորները Բենիա-
մինի երկիրը՝ Ե Սելայի մէջ անոր
հօրը Կիսին գերեզմանը թաղեցին .
ու թագաւորին բոլոր պատուիրա-
ծը ըրին . ու անկէ ետքը Ժ Աս-

Ե Ցես . Ժբ ·
28 :

Ժ Ցես . է ·
26 ; Գ ·
Իդ · 25 :

տուած երկրին համար Էլոհ ա-
ղօթքը ընդունեց :

15 Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի
հետ պատերազմ ըրին . և Դաւիթ
ու իր ծառաները իր հետը իջան ,
ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ը-
րին . ու Դաւիթ ուժէ կտրեցաւ :

Իբր 1018

16 Եւ Ցեսբիբենոբ՝ որ Ռափայի որ-
դիներէն էր , ու իրեք հարիւր սիկղ
ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը
ունէր , ու մէջը նոր սուր մը կա-
պեր էր , ուզեց որ Դաւիթը զար-

17 նէ : Բայց Ջարուհեայի որդին Ա-
բեսա անոր օգնութեան հասաւ ,
ու Փղշտացին զարկաւ , ու զանի-
կայ մեռցուց : Ան տեղը Դաւիթ

Թին մարդիկները անոր երդում
ըրին ու ըսին , Ականջ եմքը դուն
մեզի հետ պատերազմի չելլես , որ
հիսրայէլին ձրադը չմարես ։
18 Եւ ասկէ ետքը նորէն Փղշտա-
ցւոց հետ պատերազմ եղաւ Գով-
բի մէջ . ան ատենը Ղովսացի Սով-
բաք Ռափայի որդւոցմէ եղող
Սեփհան մեռցուց ։
19 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ եղաւ Գովբի մէջ . ու
Բեթլհեհեմացի Եղհովրդիմին որդին
Եղհանան Գեթացի Գողղաթին
եղբայրը զարկաւ , որ անոր նիզա-
կին բունը ոստայնանկաց գլանին
պէս էր ։
20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատե-
րազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահա-
սակ մարդ մը կար , որ անոր
ձեռքերուն մատերը ու ոտքերուն
մատերը վեց վեց հատ ըլլալով՝ քը-
սանուչորս հատ ունէր . անիկայ ալ
21 Ռափայի որդւոցմէ էր ։ Եւ անիկայ
Իսրայէլը նախատեց . Բայց Դա-
ւիթին եղբօրը Սամային որդին
Ցովնաթան զանիկայ զարկաւ ։
22 Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափայէն
ծներ էին . և Դաւիթին ձեռքովը
ու անոր ծառաներուն ձեռքովը
ինկան ։

ԳԼ . ԻԲ

1—51 Աստուծոյ մեծ փրկութեանը և պէսպէս բարութիւններուն համար շնորհակալութեան երգ մը ։

1 Ու Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զա-
նիկայ իր բոլոր թշնամիներուն
ձեռքէն ու Սաւուղին ձեռքէն ազա-
տեց , ասոր երգին խօսքերը Տէ-
2 րոջը խօսեցաւ , Ու ըսաւ ,
Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս
ու փրկիչս է .
3 Իմ Աստուածս իմ պարիսպս
է . Ես անոր կը յուսամ . անի-
կայ իմ վահանս , ու իմ փրկու-
թեանս եղջիւրը , իմ բարձրակս ,
իմ ապաւէնս ու ազատիչս է ։
Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազա-
տես ։
4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու
իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։
5 Քանզի մահուան ալիքները իմ
բոլորտիքս առին , անօրհնու-
թեան հեղեղները զիս վախցուցին .
6 Գերեզմանին լարերը իս պաշա-
րեցին , մահուան որոգայթները
իմ առջեւս առին ։
7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը
կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղա-
ղակեցի . որ իր տաճարէն իմ
ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր
ականջներուն հասաւ ։
8 Ասոնք երկիրը սասանեցաւ
ու դողաց . Երկինքին հիմերը
շարժեցան ու սասանեցան , քանզի
Անիկայ բարկացաւ ։
9 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ , ու
բերնէն մաղող կրակ . անկէ կայ-
ծակները բռնկեցան ։
10 Եւ Անիկայ երկինքը խոնարհե-
ցուց ու իջաւ . և անոր ոտքերուն
տակը հմառախուղ կար .
11 Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ ու
թռաւ . և Հովին թեւերուն վրայ
երեցաւ ։
12 Ու Ղխաւարը ու թանձր ջու-
րերը ամպերը իր
բոլորտիքը վարագոյր քաշեց ։
13 Անոր առջեւը եղող ճառագայթէն
կրակի կայծակներ բռնկեցան ։
14 Տէրը Երկինքէն որոտաց , ու
Բարձրեալը իր ձայնը լսել տուաւ ։
15 Եւ Նետեր խրկեց ու զանոնք
ցրուեց . կայծակներ Ղրկեց ու զա-
նոնք խռովեցուց ։
16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութիւ-
նովը ամպերը բարկութեան հո-
վին փչելովը , ծովին յատակները
երեցան , աշխարհիս հիմերը
յայտնուեցան ։
17 Բարձրէն իրկեց զիս բռնեց ,
Ե շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
18 Իմ զօրեղ թշնամիէս զիս
առուղներէն ազատեց զիս , վասն
զի ինձմէ զօրաւոր էին ։
19 Իմ նեղութեանս օրը իմ առ-
ջեւս առին . բայց Տէրը ինծի հա-
պաստութիւն դաւազան եղաւ .
20 Եւ Զիս լայնարձակ տեղ մը
հանեց , ու զիս ազատեց , ինչու որ
Ինծի հանեցաւ ։
21 Տէրը իմ արդարութեանս պէս
ինծի փոխարէն կու տայ . Իմ
ձեռացս մաքրութեանը համեմատ
հատուցում կ'ընէ ինծի .
22 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի ։
23 Քանզի անոր ամէն դատաս-
տանները իմ առջեւս էին , ու անոր
օրէնքներէն չհեռացայ ։
24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ ե-
ղայ , ու իմ անօրէնութենէս զգու-
շացայ ։
25 Ու Տէրը ինծի հատուցում ը-
րաւ , իմ արդարութեանս համե-
մատ . իմ յեսուս մաքրութեանը
համեմատ , որ անոր աչքերուն առ-
ջեւն է ։
26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ
կատարեալ կ'ըլլաս .
27 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծուռին հետ կը ծռիս ։
28 Եւ վշտացած ժողովուրդը դուն
կ'ազատես . ու քու աչքերդ համ-

Ն · ք · գ · ե · 1018

Ի Գէ · ժբ · 3 ։
Հ գ Թագ . ժա . 36 ։ ժե.4։ Սաղ . ճ՛ը . 17 ։
Յ ա Մն . ի . 4 ։
Ղամն . ժա. 29 ։

Ց Տ՛ս ա Մն . ի . 5 ։

Ժամն . ի . 6 ։

ա Թագ . ժե . 10 , 25 , 26 ։
Ն ա Թագ . ժգ . 9 ։
Ղամն . ի . 8 ։

— Սաղ . ժը . ին վերնա-գիրը։ Սաղ . Ղգ . 19 ։

Ն · ք · գ · ե · 1018

Բ Եզ . ժե . 1 ։ Դան . ե . 1 ։
Է բ Օր . լբ . 4 ։ Սաղ . ժը . 2 , ըէ ։ լա . 3 ։ Հա . 3 ։ գա . 2 ։ Ճիգ . 2 ։
* Եբ՛ր . ժայռս
Ը Եբր . բ . 13 ։
Ի Յն . ժե . 1 ։
Ղ Ղռ . ա . 69 ։
Ի Առակ . ժը . 10 ։
Ը Սաղ . Թ . 9 ։ ժգ . 6 ։ ծԹ . 16 ։ Հա . 7 ։ Եբ . բ . 19 ։
Ի Սաղ . ճժգ . 3 ։
Ժ Սաղ . ճժգ . 4 ։ ծի . 1 ։ Ցովն . բ . 2 ։
Ի Եզ . գ . 7 ։ Սաղ . Ղգ . 6 , 15 , 17 ։
Լ Դան . է . 4 ։ Սաղ . Հե . 18 ։ ղե . 4 ։

Ն · ք · գ · ե · 1018

Ի Ցոբ . իզ . 11 ։
Ի Սաղ . ղե . 3 ։ Ամ . գ . 5 ։ Եբր . ժբ . 29 ։
Ձ Սաղ . ձԹգ . 5 ։ Ես . կգ . 1 ։
Հ Եզ . ի . 21 ։ գ Թագ . բ . 12 ։ Սաղ . ղե . 2 ։
Յ Սաղ . ճգ . 3 ։
Ղ Հմր 10 ՝։ Սաղ . ղե . 2 ։
Ճ Հմր 9 ։
Ի Դատ . է . 20 ։ ա Թագ . բ . 10 ։ է . 10 ։ Սաղ . իԹ . 3 ։ Ես . լ . 30 ։
Յ բ Օր . լբ . 23 ։ Սաղ . է . 13 ։ Հէ . 17 ձԹգ . 6 ։ Ամ՛ . գ . 11 ։
Ն Եզ . ժե . 8 ։ Սաղ . ճգ . 9 ։ Նա . ա . 4 ։ Մ՛ատ . բ . 26 ։
Ղ Սաղ . Հգ . 1 ։
Ա Սաղ . ձԹգ . 7 ։
Ղ Հմր 1 ։
Պ Սաղ . լա . 8 ։ ճժբ . 5 ։
Ջ Գէ . ժե . 26 ։ Սաղ . իբ . 8 ։
Ռ Հմր 25 ։ ա Թագ . իգ . 23 ։ գ Թագ . բ . 32 ։ Սաղ . է . 8 ։
Ա Սաղ . իգ . 4 ։
Վ Յն . ժբ . 19 ։ Սաղ . ճժԹ . 3 ։ ճիբ . 1 ։ Նաում . բ . 32 ։
Ա բ Օր . է . 12 ։ Սաղ . ճժԹ . 30 ։ 102 ։
Բ Յն . գ . 9 ։ ժե . 1 ։ Ցոբ . ա . 1 ։
Ց Հմր 21 ։
Ռ Մ՛ատ . է . 7 ։
Ֆ Ղէ . իգ . 23 , 24 , 27 , 28 ։
Ա Սաղ . ժբ . 26 ։
Օ Եզ . գ . 7 , 8 ։ Սաղ . Հբ . 12 , 13 ։
Ֆ Ցոբ . լ . 11 , 12 ։ Ես . բ . 11 , 12 , 17 ։ է . 15 ։ Դան . գ . 37 ։

ն · ք · գք · 1018

բարտաւաններուն վրայ են ՝ր ջնո՛ց ցածցրնես ։

29 Քանզի իմ ՝ճրագս դուն ես , ով՛ Տէր , ու իմ խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ ։

30 Վասն զի քեզմով դունդի մը վրայ կը վազեմ , ՝՚ իմ Աստուծովս պարիսպէ կ՚անցնիմ ։

31 Ի Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է . †Տէրոջը խօսքերը փորձուած են . անիկայ ամէն իրեն յուսացողներուն ասպար է ։

32 Քանզի ՚ Տէրոջմէն զատ ո՞վ է Աստուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ ո՞վ է վէմ ։

33 Իմ Ի զօրաւոր բերդս Աստուած է , ու ՚ի՛մ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ ։

34 Իմ ոտքերս Է եղջերուի ՚պէ՚ՊՈՆ պէս կ՚ընէ , ու Ը իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։

35 Ր Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ . ու իմ *բազուկներս պղնձէ աղեղ մը կը լարեն՚ ։

36 Ինծի նաև քու փրկութեանդ առպարը տուիր , ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց ։

37 Իմ ՛քալելու ճամբաս ներքեւս լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս յօդուածները չտասանեցան ։

38 Իմ Թշնամիներս հալածեցի , ու զանոնք չարդեցի ։ ու ետ չդարձայ մինչև որ զանոնք հատցուցի ։

39 Եւ զանոնք հատցուցի , գետինը զարկի , որ չկանգնին . անոնք Է իմ ոտքերուս տակը ինկան ։

40 Ու պատերազմի համար ինծի Ւ զօրութիւն հագուցիր . և Է իմ վրաս ելլողները տակս ձգեցիր ։

41 Ու՛ իմ Թշնամիներուս †կռնակը ինծի ՚տո՛ՒԵՒ տուիր՚ , որ զիս ատողները չարդեմ ։

42 ‡Աղաղակեցին , բայց ազատող չկար . ՛Տէրոջը ՝ալ՚ՀԻՆ՚ , բայց անոնց պատասխան չտուաւ ։

43 Ան ատենը զանոնք Ի երկրի փոշիին պէս մանրեցի . զանոնք հ փողոցներուն ցեխին պէս կոխեցի ՝՚ ճմլեցի ։

44 Ն Եւ իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ազատեցիր , ՝՚ զիս պահեցիր Ղոր ազգերու գլուխ ըլլամ . ՝՚ ՚իմ չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծառայից ։

45 Օտարները ինծի ՛ ‖ խոնարհու՚թիւն ըրին՚՚ . Է բնչ ականջներովը լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդեցան ։

46 Օտարները տկարացան , ու ՛ի՛ր բնից պահուըտած տեղերէն դողացին ։

47 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս օրհնեալ ըլլայ , և Ն իմ փրկութեանս վէմը Աստուած բարձր ըլլայ ։

48 Աստուած է որ ՚ի՛մ վրէժս կը ինդրէ , ու ՝ժողովուրդները ինծի կը ՚ենազանդեցընէ ։

49 Իմ Թշնամիներէս զիս հանելով՝՝ զիս իմ վրաս ելլողներէն աւելի բարձրացուցիր , ՝՚ Ը բռնաւոր մարդէն ազատեցիր ։

50 Ասոր համար՝ ով՛ Տէր՝ Ղազգերուն մէջը քեզ պիտի դովեմ , ու քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ ։

51 Ի՛ր Թագաւորին փրկութիւնները մեծցընողը՝ ու իր ՝օծեալին՝ Դաւիթին ու ՝անոր սերունդին յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

Գ Լ · Ի Գ

1 Դաւիթ իր վերջին խօսքերուն մէջ կը խոստովանի Աստուծոյ խոստմանցը վրայ իր ունեցած հաւատքը ։ 6 Զարերուն վիճակին ստորագրութիւնը ։ 8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը համրանքը ։

1 Ն՚ե Դաւիթի վերջին խօսքերը ասոնք են ։

Ցեսսէի որդին Դաւիթ կ՚ըսէ ։ ՝Ան մարդը որ բարձրացաւ , Բ Ցահոգեայ Աստուծոյն օծեալը , ու Իսրայէլի վայելուչ երգերը շարադրողը կ՚ըսէ ՝

2 †Տէրոջը Հոգին ինծմով խօսեցաւ ։ ու անոր խօսքը իմ լեզուիս վրայ էր ։

3 Իսրայէլին Աստուածը ըսաւ , ՝՚ Իսրայէլին Ր վէմը ինծի խօսեցաւ , ըՒԼՎ , Է Մարդոց վրայ իշխողը արդար ըլլայ , ու Ը Աստուծոյ վախովը իշխէ ։

4 Ան ատենը է առաւօտեան լուսոյն կը նմանի ՝ որ արեւուն ծագած ատենը Լ՚ԷՒՏայ ։ անանկ առաւօտի մը որ առանց ամպի է , ու ՚րՒՈՒ՚՚ ճառագայթին , ՝՚ որ անձրևէն ետքը գետնէն կանանչ խոտը կը ԲՈՒՕՅՆԻ ։

5 Թէև իմ տունս Աստուծոյ քովը այսպէս չէ , Ը սակայն ինծի հետ յաւիտենական ուխտ մը ըրաւ , որ ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաստատ է . քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր բաղձանքս ՝՚՚ է . § ու պիտի չծաղկեցընէ՚՚՝ ՚՚ն ։

6 Բայց բոլոր անօրէնները դուրս նետուած փուշերու պէս պիտի ըլլան . քանզի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր ։

7 Եւ անոնց դպչելու մարդը երկաթ ու նիզակին բունը ‡իրեն զէնք պիտի ընէ՚՚ . ու իրենց եղած տեղը՝ բոլորովին կրակի մէջ պիտի այրին ։

8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա-

ն · ք · գք · 1018

՝՚ Գոր · ի · 3 · Սաղ · իէ · 1 ։
Բ ք Օր · լբ · 4 · Դան. գ · 37 · Ցայս · ժե · 3 ։
‡ Սաղ · ժբ · 6 ։ ՃԺԹ · 140 · Առակ · ե · 5 ։
Ր ա Թագ · բ · 2 ։ Ես · խե · 5 , 6 ։
Ի Եզ · ժե · 2 ։ Սաղ · իէ · 1 ։ իբ · 7 · 8 ։ ղ · 4 ։ Ես · ժբ · 2 ։
Ղ Երբ · ժգ · 21 ։ բ Օր · ժբ · 13 ։ Ցոր · իբ · 3 ։ Սաղ · ճա · 2 , 6 ։ ՃԺԹ · 1 ։
Ի Գե · բ · 18 ։ Ամր · գ · 19 ։
Ը ք Օր · լբ · 13 ։ Ես · լգ · 16 ։ ծբ · 14 ։
Ի Սաղ · ճխդ · 1 ։
* Կ՚ՈՒ՚ բազուկներով պղնձէ աղեղ մը կը կոտրուի ։
ժ Առակ · դ · 12 ։
Ի Մաղ · դ · 3 ։
Լ Սաղ · ժբ · 32 , 39 ։
Ի Սաղ · խդ · 5 ։
† Կ՚ՈՒ՚ վիզը ինծի տուր · Ծն · խմ · 8 ։ Եզ · իգ · 27 ։ Ցես · ժ · 24 ։
‡ Կ՚ՈՒ՚ Նաբեցան ,
ֆ Ցոր · իբ · 9 ։ Առակ · ա · 28 ։ Ես · ա · 15 ։ Միք · գ · 4 ։
Ն գ Թագ · ժգ · 7 ։ Սաղ · լե · 5 ։ Դան. բ · 35 ։
Հ Ես · ժ · 6 ։ Միք · ե · 10 ։ Զաք · ժ · 5 ։
Ց Գե · գ · 1 ։ ե · 1 ։ ժե · 9 , 14 ։ ի · 1 , 2 , 22 ։
Ղ բ Օր · իբ · 13 ։ Գե · ը · 1–14 ։ Սաղ · ը · 8 ։
Ճ Ես · ծե · 5 ։
՛ բ Օր · լէ · 29 ։ Սաղ · կղ · 3 ։ ձա · 15 ։
‖ ԵԲր · սահ· ցին ·
՛ Միք · է · 17 ։

՝՚ Սաղ · ձԺԹ · 26 ։
Ն ա Թագ · իե · 39 ։ Գե · ժբ · 19 · 31 ։
՝՚ Սաղ · ճխդ · 2 ։
Ն Սաղ · ճխ · 1 ։
՚՚ Հռով · ժե · 9 ։
Ղ Սաղ · ճխդ · 10 ։
՝՝ Սաղ · ձԺԹ · 20 ։
՝՚ Գե · է · 12 , 13 ։ Սաղ · ձԺԹ · 29 ։

՝՚ Գե · է · 8 , 9 ։ Սաղ · հը · 70 , 71 ։ ձԺ · 27 ։
Բ ա Թագ · ժգ · 12 , 13 ։ Սաղ · ձԺ · 20 ։
‡ բ Պետ · ա · 21 ։
Ր բ Օր · լբ · 4 , 31 ։ Գե · իբ · 2 , 32 ։
Ի Սաղ · ճժ · 2 ։
Ղ Եզ · ժբ · 21 ։ բ Մն · ժԹ · 7 , 9 ։
Ի Դան · է · 31 ։ Սաղ · ձԺ · 36 ։ Առակ · գ · 18 ։ Ովս · գ · 5 ։ Տէս Սաղ · ճժ · 3 ։
Ը Գե · է · 15 , 16 ։ Սաղ · ձԺ · 29 ։ Ես · ծե · 3 ։
§ Կ՚ՈՒ՚ Թէև չծաղկեցընէ
* ԵԲր · լե · ցուի ·

Ն · ք · ՂԲ · 1018

նունները ասոնք են . *Ցօսկը բա-
սեբեթ՝ թահքեմոնացին , որ զօրա-
վարներուն գլխաւորն էր . անիկայ
†է Ասօնացի Ադինօն , Ը որ անգամ
մը ութը հարիւր մարդը մէկէն մեռ-
ցուց՝ :
9 Եւ անկէ ետքը ‡Ա.քու.բացի
Դովգային որդին Եղիազարը՝ որ
Դաւիթին հետ եղող իրեք զօրա-
ւորներուն մէկն էր , երբոր անոնք
պատերազմելու համար հոն ժողո-
վուած Փղշտացիները նախատեցին ,
10 ու Իսրայէլի մարդիկը փախան , Ա-
սիկայ ելաւ , ու Փղշտացիները
զարկաւ , մինչև որ ձեռքը յոգնե-
ցաւ , ու ձեռքը էր սուրին վրայ
փակաւ , և Տէրը ան օրը մեծ փըր-
կութիւն ըրաւ . ու ժողովուրդը
անոր ետևէն դարձաւ , միայն կո-
ղոպտուտը առնելու համար :
11 Եւ անկէ ետքը §Արարացի Ա-
դէին որդին Սամմա էր . Լուս
Փղշտացիք ‡դունդ մը կազմեցին" .
ու հոն ոսպով լեցուն ագարակ մը
կար . և ժողովուրդը Փղշտացւոց
12 առջևէն փախաւ . Բայց անիկայ
ագարակին մէջտեղը կայնեցաւ ,
զանիկայ պաշտպանեց ու Փղշտաց-
ւիները զարկաւ . և Տէրը մեծ
փրկութիւն ըրաւ :
13 Ու ¶ երսուն ‖ զօրավարներուն իրե-
քը իջան , և հունձքի առեն ¶ Ոդղո-
մի քարայրը՝ Դաւիթին եկան . ու
Փղշտացւոց մէկ դունդը †Ռափայնոց
14 հովտին մէջը բանակեր էր : Եւ
ան առենը Դաւիթ ‡բերդին մէջն
էր . ու ան առենը Փղշտացիք
Բեթլէհեմի մէջ բերդապահ զօրք
15 ունէին : Եւ Դաւիթ փափաքելով
ըսաւ , Բեթլէհեմին դուռը եղող
ջրհորէն ո՛վ ինծի ջուր կը խմցընէ :
16 Ան առենը աս իրեք զօրաւորները
Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին ան-
ցան , ու Բեթլէհեմի դուռը եղող
ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին
Դաւիթին տարին . բայց անիկայ
չուզեց անկէ խմել , հապա զանի-
կայ Թափելով՝ Տէրոջը Նո՛ւէրէց .
17 Ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր , քանի լեցի
որ ես աս բանը ընեմ . իրենց
կեանքը վտանգի մէջ դնելով գա-
ցող մարդիկներուն Նարիւնը խմի՞ .
ու անկէ խմել չուզեց : Ասոնք էն
ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն
բրածները :
18 Եւ Շարուհեան Յովաբին եղ-
բայրը Աբեսսա ան իրեք մարդոց
գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նի-
զակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ
վերցընելով՝ սպանեց զանոնք . ու
անիկայ իրեքին մէջը անուանի էր :
19 Եւ անիկայ իրեքէն աւելի համա-
բում ունենալուն համար , անոնց
գլուխ եղաւ . բայց առաջի իրեքին
առաջնէն չհասաւ :
20 Ու մեծ գործքեր գործող †Կաբե-
սեելացի զօրաւոր մարդու մը որ-
դւոյն Յովհադային որդին Բանեա
‡Մովաբին երկու զօրաւոր մար-
դիկները մեռցուց . նաև ձիւնի
ժամանակ իջաւ ու գուբին մէջը
21 առիւծը մեռցուց : Անիկայ չե-
րեւելի Եգիպտացի մարդ մըն ալ
մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը
մէկ նիզակ մը կար . բայց Բանէա
ցուզով մը անոր վրայ իջաւ ,
ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը
յափշտակեց , և զանիկայ անոր նի-
22 զակովը մեռցուց : Յովհադային
որդին Բանեա աս բաները ըրաւ ,
ու իրեք զօրաւորներուն մէջը ա-
23 նուանի եղաւ . Երսունէն աւելի
պատիւ ունէր , բայց առաջի իրեքին
առաջնէն չհասաւ . ու Դաւիթ
զանիկայ իր Խատեանին վերակացու
դրաւ :
24 Յովաբին եղբայրը Ասայէլ եր-
սունէն էր . Նաև Բեթլէհեմացի
25 Դովգային որդին Եղհանան , "Հա-
րօդացի Սամմա , Ցարօդացի Եղի-
26 կա , §Փելլատացի Հեղղէս , Թե-
27 կուացի Իկդեսի որդին Իրաս , Ա-
նաթովթացի Աբիեզեր , Ովսացի
28 Մեբունայ , Աքսբացի Սելմօն ,
29 Նետոփաթացի Մահարայ , Նետո-
փաթացի Բանայի որդին Ալար ,
Բենիամինի որդւոյը Գաբաայէն՝
30 Ռիփայի որդին Եթթի , Փարա-
թոնացի Բանեա , Գաաասի Ղէռ-
31 բերէն Ադդայի , Արաբաթացի Ա-
բիէլբոն , Բարմոմացի Ազմաւթ ,
32 Սաղաբինացի Եղհաբա , Յասենի
33 որդիներէն՝ Յովնաթան , Արարացի
Սամմա , Արարացի Սարարի որդին
34 Ա.քիամ , Մաքաթիի որդւոյն Ա-
հասբայի որդին Եղիփաղէտ , Գե-
զոնացի Ա.քիտոփելի որդին Եղեամ՝ ,
35 Կարմելացի Հասրէ , Արբացի Փաա-
36 բայ , Սուբացի Նաթանի որդին
37 Իգալ , Գադացի Բանի , Ամմոնա-
յի Սելէկ , Շարուհեան Յովաբին
կապարձակիրը Բերոթացի Նահա-
38 րա , Յեթերացի Իրաս , Յեթերա-
39 յի Գարեբ , "Փելտացի Ուբիա . ա-
մէնը երսունուհինգ էն :

Ն · ք · ՂԲ · 1018

ՃՅես . ԺԵ . 21 :

ՃԵՂ . ԺԵ . 15 : ՃՄՆ . ԺԱ . 22 :

ՃՃՄՆ . ԺԱ . 23 :

Ն ՃԹագ . իբ . 14 : ԳԼ . ը . 18 : Լ . 23 :

ՃՂ . ը . 18 : "ՅԵՍ ՄՆ . ԺԱ . 27 :

§ Կամ՝ Փելտացի . ՃԵՍ ՄՆ . ԺԱ . 27 :

Լ ԳՈՄ . ը . 9 :

Պ ը Օը . ա . 24 :

Լ ԳԼ . ի . 26 : "ԳԼ . ԺԱ . 3 . 6 :

ԳԼ · ԻԴ

1 Դաւիթ Սաուղեան փոքռնուելով , կը սոխակ Յովաբը որ երթայ ժողովրդը Համրէ : 5 Զօրապետները ինը անուն ու չորսն օրուան մէջ մէկ միլիոն իրեք հարիւր Տասը պատե-րազմական մարդոց Տալիսը կը բերեն : 10 Գադին միջոցով իրեք Տարուան կ'առաջար-կուի Դաւիթին , որ կը ղրկայ , ու իրեք օրուան ժանտախտը կ'ընտրե : 15 Երեսնասունն Տա-զար մարդոց մեռնելէն ետքը՝ Դաւիթ ապաշ-խարելով՝ Երուսաղեմի կործանմանը առջևը կ'առնէ : 18 Դաւիթ Գադին ծանուցանելու-

Ն · Ք · ՂԴ · 1017

Ա ԳԼ · իա · 1 ։
Բ Տ ես ամՆ · իա · 1 ։ Յակ · ա · 13 , 14 ։
Է ա ՄՆ · իէ · 23 , 24 ։

Ը Դատ · ի · 1 ։

Ի Երեմ. ժէ · 5 ։

ՂԲՕր. բ · 36 ։ Ցես. ժգ · 9 , 16 ։

Ի Թես. ա · 1 , 3 ։
* Կամ՝ Դանի անատոր · տես Ցես · ժԲ · 47 ։ Դատ · ժը · 29 ։
Ը Ցես · ժԲ · 28 ։ Դատ · ժը · 28 ։

Ի Տես ամՆ · իա · 5 ։

ժ ա Թագ · իգ · 5 ։

Լ Գլ · ժբ · 13 ։

Լ ա Թագ · ժգ · 13 ։

Խ ա Թագ · Ի · 9 ։ ա ՄՆ · իԲ · 29 ։

ժ ա Թագ · իբ · 5 ։

Ի Տես ա ՄՆ · իա · 12 ։

վը Ոռնային կալը ծախու կ'առնէ · ուր տեղ զոհ մատուցանելով՝ ժամանակը կը դադարէ ։

1 Եւ ՚Տէրոջը բարկութիւնը նորէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ · ու Ի Դաւիթը անոնց դէմ գրգռեց , ըսելով , Է գնա Իսրայէլը ու Յուդան համրէ ։ 2 Եւ Թագաւորը իր քովը եղող Յովաբ զօրապետին ըսաւ , Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջը՝ Ը Դանէն մինչև Բերսաբէէ պտըտէ՛ , ու ժողովուրդը համրեցէք , որ Ի ժողովուրդին թիւը 3 գիտնամ ։ Եւ Յովաբ ըսաւ Թագաւորին , Քու Տէր Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ է , հարիւրապատիկ աւելցընէ , ու իմ Թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն · բայց իմ Թագաւոր տէրս ինչո՞ւ համար ասանիկ կը ցանկայ ։ 4 Ուրեքող Թագաւորին խօսքը Յովաբին ու զօրավարներուն վրայ սաստկացաւ , Յովաբ զօրավարներուն հետ Թագաւորին առջևէն ելաւ , որ Իսրայէլի ժողովուրդը համրէ ։ 5 Եւ Յորդանանէն անցան , ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կողմը՝ Ա Երոեր բանակեցան · 6 յետոյ Յազեր , Եւ Գաղաադ ու Թաքթիմհադասի երկիրը եկան · անկէ * Դանեական , ու Ը Սիդոնի շրջակաները եկան ։ 7 Եւ անկէ Տիւրոսի ամրոցը ու Խևացւոց ու Քանանացւոց ամէն քաղաքները գացին · և Յուդայի հարաւային 8 կողմը Բերսաբէէ ելան ։ Ու բոլոր երկիրը պտըտեցան · և ինը ամիսն ու քսան օրէն ետքը Երուսաղէմ դարձան ։ 9 Եւ Յովաբ ժողովուրդին համրանքին յուշակը Թագաւորին տուաւ ։ Ի Ու Իսրայէլի մէջ ութը հարիւր հազար սուր քաշող պատերազմական մարդ կար · և Յուդայեանք հինգ հարիւր հազար մարդ էին ։

10 Եւ Ժ Դաւիթ ժողովուրդը համրելէն ետքը իր խղճմտանքը զինքը դրդեց · ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ , Ա՛ ընելովս Ի մեծ մեղք գործեցի · ով Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ ա՛ մեղքը ներէ · քանզի Ա մեծ յիմա-
11 րութիւն ըրի ։ Ու երբոր Դաւիթ առաւօտուն ելաւ , Տէրոջը խօսքը Դաւիթին Ի տեսանողին՝ Ժ Գադ
12 մարգարէին եղաւ , ըսելով , Գնա ու Դաւիթին ըսէ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ես քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ · անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ ։ Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց , ու անոր ըսաւ , Է Եօթը տարի քու երկիրդ վրայ սով րլլայ , կամ երեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէ՞ն փախուստ տաս , ու անոնք քեզ հալածեն , կամ երեք օր քու երկիրդ վրայ ժանտախտ րլլայ · հիմա մտածէ՛ ու տես՝ թէ ինչ պատասխան տանիմ
14 զիս խրկողին ։ Եւ Դաւիթ Գադին ըսաւ , Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ · հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնանք , Ը քանզի անոր գթութիւնը շատ է , ու Ե մարդու ձեռքը չիյնամ ։
15 Եւ Ը Տէրը ան առաւօտէն մինչև որոշուած ժամանակը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց · ու Դանէն մինչև Բերսաբէէ ժողովուրդէն եօթանասուն հազար մարդ մեռաւ ։
16 Եւ Ա հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին վրայ երկնցուց որ զանիկայ ջնջէ · ու աս չարիքին վրայ ՛ Տէրոջը սիրտը իջաւ , ու ժողովուրդը ջնջող հրեշտակին ըսաւ , Հերի՛ք է · ալ ձեռքդ քաշէ · ու Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացի
17 Ոռնային կալին քովը էր ։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով , Տէրոջը ըսաւ , Ահա՛ Ես մեղանչեցի , ու Ես անօրէնութիւն ըրի · բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին · կ'աղաչեմ՝ քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ րլլայ ։
18 Եւ Նոյն օրը Գադ Դաւիթին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ելի՛ր՝ Ցերուսացի Ոռնային կալին մէջ Տէրոջ
19 Ը սեղան մը կանգնէ ։ Եւ Դաւիթ Գադին ըսածին համեմատ վեր ելաւ , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
20 էր ։ Ու Ոռնա նայեցաւ , ու երբոր որ տեսաւ որ Թագաւորը և անոր ծառաները դէպ ի իրեն կու գան , Ոռնա ելաւ , ու երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրաւ Թա-
21 գաւորին ։ Եւ Ոռնա ըսաւ , Ուրեք ի՞նչ պատճառով իմ Թագաւոր տէրս իր ծառային եկաւ ։ Ո Ու Դաւիթ ըսաւ , Ա՛ կալը քեզմէ ծախու առնելու , ու Տէրոջը սեղան մը շինելու համար , որ ժողովուրդին
22 վրայէն Ը հարուածը վերնայ ։ Եւ Ոռնա ըսաւ Դաւիթին , Իմ Թագաւոր տէրս պնդիայ առնէ , ու իր աչքերուն հաճոյ երևցածին պէս զոհ ընէ · ղ ահա եղները ողջակէզի համար , կամասայլերը ու եղներուն գործիքները փայտի համար ընծա ։
23 Առնց ամէնը †Ոռնա Թագաւորի մը պէս՛ Թագաւորին տուաւ · ու Ոռնա Թագաւորին ըսաւ , Քու Տէր
24 Աստուածդ Ը քեզ ընդունի ։ Բայց Թագաւորը Ոռնային ըսաւ , Ընչ՞համպա ես անոնց քեզմէ անշուշտ առնեմ , ու ձրի ասոնց իմ Տէր Աստուածոյս ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ ։ Եւ Դաւիթ կալը ու եղները յիսուն սիկղ արծ-
25 ծաթի ծախու առաւ ։ Ու Դաւիթ

Ն · Ք · ՂԴ · 1017

Ա Թագ · Ճդ · 8 , 13 , 14 ։ ՃԺԹ · 156 ։

Յես · իէ · 6 ։ Ջաք · ա · 15 ։

Ղ ամՆ · իա · 14 ։ իէ · 24 ։

Ի Եզ · ժբ · 23 ։ ամՆ · իա · 15 ։

Յ Ծն · զ · 6 ։ աԹագ · ժե · 11 ։ Յովել · բ · 13 , 14 ։ Յ ամՆ · իա · 15 ։ Տես Ղբ 18 ։ բ ամՆ · գ · 1 ։

ՆամՆ · իա · 17 ։

Ղ ամՆ · իա · 18 , ՃԸ ։

* Տես Ծն · իգ · Տ—16 ։

Ղ Թես · ժզ · 48 , 50 ։

Պ գ Թագ · ժԹ · 21 ։

† Եբր · Ոռնա Թագաւորը

Ը Եզեկ · ի · 40 , 41 ։

Ա Տես ամՆ · իա · 24 , 25 ։

Ն·Ք·ԸՖ· 1017
– ԳԼ·ԻԱ· 14։

Հրն Տէրոջը սեղան շինեց , ու անոր վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց ։ *Եւ Տէրը լսեց անոր աղօթքը երկրին համար , ու Իսրայէլի վրայէն Հարուածը վերցաւ ։

Ն·Ք·ԸՖ· 1017
Վ ՀՇՐ 21։

*ՆԲՈՒԹԳ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՑ

Ն·Ք·ԸՖ· 1015

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աբիամ կը դարմանէ Դաւիթը անոր ծերութեան առնը ։ 5 Ադոնիա Դաւիթին սիրելի որդին թագաւորութիւնը յափշտակելու կը համարձակի ։ 11 Նաթանին խրատովը՝ 15 Բերսաբէն թագաւորը կը զրդէ , 22 ու Նաթան ձեռնտու կ'ըլլայ անոր ։ 28 Դաւիթ կը նորոգէ իր խոստումնքը՝ որ Բերսաբէին ըրած էր ։ 32 Սողոմն Դաւիթին հրամանովը՝ Սադովկին ու Նաթանին ձեռօքը թագաւոր կ'օծուի . ու ժողովուրդը ուրախութեան հանդէսը կը կատարէ ։ 41 Ցոլնաթան աս լուրը առնելով , Ադոնիային կոչնականները կը ցրտուին ։ 50 Ադոնիա սեղանին եղիւրներուն բովը կը փախչի . իսկ Սողոմն կ'երդնակէ զանիկայ այն պայմանով՝ որ այնուհետև բարի վարմունք մը ունենայ ։

Ն·Ք·ԸՖ· 1015

1 Դաւիթ թագաւորը ծերացած ու տարիքը առած ըլլալով , զանիկայ հանդերձներով կը ծածկէին , բայց չէր տաքնար ։ 2 Եւ ծառաները անոր ըսին , Մեր թագաւոր տիրոջը համար կոյս աղջիկ մը փնտռեն՝ որ թագաւորին առջևը կայնի , զանիկայ դարմանէ , ու անոր ծոցը պառկի , որ մեր թագաւոր տէրը տաքնայ ։ 3 Ու Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ գեղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին . և *Սունամացի Աբիսակը գտան , ու զանիկայ թագաւորին բերին ։ 4 Եւ ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր . ու անիկայ թագաւորը կը դարմանէր , ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէր . բայց թագաւորը զանիկայ չգիտցաւ ։

– ՅԵՍ·ԺԹ· 18։

Ք Բ ԹԱԳ· Գ·4։

5 Ան ատենը Ադոնիա որդին Ագիթի Հպարտացաւ ու ըսաւ , Ես թագաւոր ըլլամ . և Իրեն համար կառքեր ու ձիաւորներ պատրաստեց , և հիսուն մարդ , որ իր առջևէն վազեն ։ 6 Եւ անոր Հայրը անոր կենացը մէջ ամենևին յանդիմանած չէր զանիկայ , ըսելով թէ Ինչո՞ւ այդպէս ըրիր . և անիկայ խիստ գեղեցիկ էր . Ու անոր Հայրը զանիկայ Աբիսողոմէն ետքը ծներ էր ։ 7 Եւ անիկայ խօսքը մէկ ըրաւ Ջարուհեայի որդւոյն Յովաբին հետ ու Աբիաթար քահանային հետ , Որոնք Ադոնիային հետևեցան՝ անոր օգնութիւն կ'ընէին ։ 8 Բայց Սադովկ քահանան , ու Յոյադայի որդին Բանեա , և Նաթան մարգարէն , ու Սեմէի , և Ռէի , ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկները Ադոնիային հետ չէին ։ 9 Եւ Ադոնիա Ռոգելի աղբիւրին մօտ եղող Զոոդեթի քարին քովը՝ ոչխարներ , արջառներ ու ղեր անասուններ մորթեց . և իր ամէն եղբայրները՝ թագաւորին որդիքը , ու Յուդայի բոլոր մարդիկները՝ թագաւորին ծառաները 10 Հրաւիրեց . Բայց Նաթան մարգարէն ու Բանեան և զօրաւորները ու իր Սողոմն եղբայրը չհրաւիրեց ։

Ն·Ք·ԸՖ· 1015
Ե ԳԼ·Գ·18։
Ը Բ ԹԱԳ· ԻԳ·8։
Ի Բ ԹԱԳ· ԺԷ·17։

11 Եւ Նաթան Սողոմնին մօրը Բերսաբէին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Լսեցի՞ր որ Ադոնիա Ագիթի որդին Ադոնիա թագաւոր եղաւ , ու մեր տէրը Դաւիթ չիմացաւ ։ 12 Ուրեմն հիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ , որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ Սողոմնին կեանքը ազատես ։ 13 Երթ Դաւիթ թագաւորին քովը գնա , ու անոր ըսէ , Ով Տէր իմ թագաւոր՝ դուն քու աղախինիդ երդում չըրի՞ր ու չըսի՞ր որ Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմն թագաւոր պիտի ըլլայ , և իմ աթոռս անիկայ պիտի նստի . ու ինչո՞ւ համար Ադոնիա թագաւոր եղաւ ։ 14 Ահա դուն ան տեղը թագաւորին հետ խօսած ատենդ ես ալ ետևէդ կու գամ , ու քու խօսքերդ կը լրացընեմ ։

Ա Բ ԹԱԳ· Ա·11 ։
Ա ՄՆ· ԻԲ· 9։

15 Եւ Բերսաբէ ներքին սենեակը մտաւ թագաւորին քովը . և թագաւորը շատ ծերացած էր , ու Սունամացի Աբիսակը թագաւորին սպասաւորութիւն կ'ընէր ։ 16 Եւ Բերսաբէ գլուխը ծռեց ու թագաւորին խոնարհութիւն րրաւ ։ Ու թագաւորը ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես ։ 17 Ան ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Ով տէր իմ , Դուն քու աղախնիդ քու Տէր Աստուծոյդ անունովը երդում ըրիր , ըսելով , Ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմն թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս

Ե ՀՇՐ 13, 30։

18 ան պիտի նստի . Եւ ահա հիմա

Ն·Ք·ԶԲ· 1015

Ադոնիա Թագաւորը եղած է , ու դուն չգիտցար , ով տէր իմ Թա-
19 գաւոր . Ի Եւ անիկայ շատ արջառ-
ներ ու գէր անասուններ ու ոչ-
խարներ մորթեց , և Թագաւորին
բոլոր որդիները ու Աբիաթար
քահանան և Յովաբ զօրապետը
հրաւիրեց , բայց քու ծառադ Սո-
20 ղոմոնը չհրաւիրեց : Հիմա ով տէր
իմ Թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին
աչքերը քու վրադ են , որ անոնց
իմացընես Թէ իմ Թագաւոր տի-
րոջս աթոռը իրմէ ետքը ով պիտի
21 նստի . Եթէ ոչ՝ երբոր իմ Թա-
գաւոր տէրս ի իր հայրերուն հետ
քնանայ , ես ու իմ որդիս Սողո-
մոն յանցաւոր պիտի սեպուինք :
22 Ու երբոր անիկայ Թագաւորին
հետ կը խօսէր , Նաթան մարգա-
23 րէն եկաւ : Եւ Թագաւորին ի-
մացուցին ու ըսին Թէ Ահա Նա-
թան մարգարէն է՛ւ . ու անիկայ
ներս մտաւ Թագաւորին առջևը ,
ու երեսը մինչև գետինը ի՛ւրեվ
Թագաւորին խոնարհութիւն ը-
24 րաւ . Եւ Նաթան ըսաւ , Ո՛վ տէր
իմ Թագաւոր , դո՞ւն ըսիր որ
Ինծմէ ետքը Ադոնիա Թագաւոր
պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անի-
| 25 կայ պիտի նստի . | Քանզի անիկայ
այսօր իջաւ , և շատ արջառներ
ու գէր անասուններ ու ոչխար-
ներ մորթեց . և Թագաւորին բո-
լոր որդիները , զօրավարները ու
Աբիաթար քահանան հրաւիրեց .
և ահա անոնք անոր առջևը կ՛ու-
տեն , կը խմեն ու կ՛ըսեն , Կեցցէ՛
26 արքայ Ադոնիա : Բայց զիս քու
ծառադ ու Սադովկ քահանան և
Յովհադայի որդին Բանեան ու քու
27 ծառադ Սողոմոնը չհանչեց : Ա՞ս
բանը արդեօք իմ Թագաւոր տի-
րոջս ձեռքո՞վը եղաւ , ու քու ծա-
ռայիդ չգիտցուցիր Թէ քեզմէ ետ-
քը իմ Թագաւոր տիրոջս աթոռը
ով պիտի նստի :
28 Եւ Դաւիթ Թագաւորը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Բեր-
սաբէն ինծի կանչեցէք : Եւ անի-
կայ Թագաւորին առջևը եկաւ ու
Թագաւորին առջևը կայնեցաւ :
29 Եւ Թագաւորը երդում ըրաւ ու
ըսաւ , Ի՛մ անձս ամէն նեղութե-
նէ ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
| 30 Հմր 17 : | Հինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր
Աստուծովը երդում ըրի , ու ըսի
Թէ ինծմէ ետքը քու որդիդ Սո-
ղոմոն Թագաւոր պիտի ըլլայ , ու
իմ տեղս իմ աթոռովս վրայ անի-
կայ պիտի նստի , ահա այսօր այն-
31 պէս պիտի ընեմ : Ան ատենը Բեր-
սաբէ երեսը մինչև գետինը ծռե-
լով՝ Թագաւորին խոնարհութիւն
ըրաւ ու ըսաւ , Իմ Տէրս Դաւիթ
Թագաւորը յաւիտեան ողջ կե-
նայ :
32 Եւ Դաւիթ Թագաւորը ըսաւ ,
Սադովկ քահանան ու Նաթան
մարգարէն և Յովհադայի որդին
Բանեան ինծի կանչեցէք : Ու ա-
նոնք Թագաւորին առջևը եկան :
33 Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ , Ձեր
տիրոջը ծառաները ձեր հետը ա-
ռէք , ու իմ որդիս Սողոմոնը իմ
ջորիիս վրայ հեծցուցէք , ու զա-
34 նիկայ Գեհոն իջեցուցէք . Եւ
Սադովկ քահանան ու Նաթան
մարգարէն Գհոն զանիկայ Իսրայէ-
լի վրայ Թագաւոր օծեն . ու փող
ՙչեղուցէք ու ըսէք , Կեցցէ ար-
35 քայ Սողոմոն . Եւ անոր ետևէն
ելէք , ու անիկայ թող գայ ու իմ
աթոռս նստի , և իմ տեղս անիկայ
Թագաւոր ըլլայ . քանզի ես հրա-
ման տուի որ անիկայ Իսրայէլի
վրայ ու Յուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ : Ան ատենը Յովհադայի որ-
դին Բանեա Թագաւորին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Ամէն .
իմ Թագաւոր տիրոջս Տէր Աս-
37 տուածն ալ այդպէս ըսէ : Ինչ-
պէս որ Տէրը իմ Թագաւոր տի-
րոջս հետն էր , Սողոմոնին հետն ալ
այնպէս ըլլայ , ու անոր աթոռը
իմ տիրոջս Դաւիթ Թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ : Ան ատենը
Սադովկ քահանան , Նաթան մար-
գարէն , Ելու Յովհադայի որդին
Բանեա , և Քերեթիները ու Փե-
լեթիները իջան , ու Սողոմոնը Դա-
ւիթ Թագաւորին ջորիին վրայ
հեծցուցին , ու զանիկայ Գեհոն
39 տարին : Եւ Սադովկ քահանան
խորանէն ՚եղին եղջիւրը առաւ ու
՚Սողոմոնը օծեց . և փող
ՙչեղուցին , Ելու բոլոր ժողովուրդը կ՛ըսէր ,
40 Կեցցէ արքայ Սողոմոն : Եւ բոլոր
ժողովուրդը անոր ետևէն կ՛ելլէին .
ու ժողովուրդը սրինգներ ՙչեղը-
նելով մեծ ուրախութեամբ մը
կ՛ուրախանային . անանկ որ անոնց
ձայնէն գետինը * կը դղրդէր :
41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր բաղ-
մականները լսեցին . ու անոնք կե-
րակուրէն ելեր էին . և Յովաբ փո-
ղէն ձայնը լսելով՝ ըսաւ , Ի՞նչ
պիտի ըլլայ աս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքէն կ՛ելլէ : Երբոր անիկայ
տակաւին կը խօսէր , ահա Աբիա-
թար քահանային որդին Յովնա-
թան եկաւ . ու Ադոնիա ըսաւ ,
Եկո՛ւր , քանզի դո՛ւն քաջ մարդ
մըն ես , ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս : Եւ Յովնաթան պատաս-
խան տուաւ ու Ադոնիային ըսաւ ,
Շիտակը աս է որ մեր տէրը Դա-

Ն·Ք·ԶԲ· 1015

ՙ Նէեմ. բ· 3 : Դան . բ· 4 :

Հ Բ Թագ . ի· 6 :

Յ Տե՛ս Եսթ . գ· 8 :

Ն բ Մն . լբ· 30 :

Ն ա Թագ . ժ·1։ժգ·3, 12։բ Թագ . բ·4։ե·3 : Գլ . ժԲ . 16։դ Թագ . Թ·3։ժա . 12 :

ՙ բ Թագ . ժե· 10 : դ Թագ . Թ· 13 : ժա . 14 :

Ն Ցես . ա . 5 , 17 : ա Թագ . ի· 13 :

Ղ Հմր 47 :

Ն բ Թագ . բ· 18 : իգ· 20 —23 :

Ա ա Մն . ԻԹ· 22 :

Վ ա Թագ . ժ· 24 :

* Եբր . կը ճեղքուէր :

Բ բ Թագ . ժբ· 27 :

Գ Ա Ղ Ա Տ Ա Կ Ք Ե Ր Ա Կ Ա Ն Ք Ե Ր Ա Կ Ա Ն Ք Ե Ր Ա Կ Ա Ն

Ն·Ք·ՁԲ· 1015

ւորութիւն ըրաւ , ու երեսունուիւրեք տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ ։

ԼԱ ՄՆ·ԻԲ· 23 ։ Բ ՄՆ· ա·1 ։

12 Ե Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին աթոռը նստաւ , ու անոր թագաւորութիւնը շատ հաստատ եղաւ ։

1014

13 Եւ Ադոնիա որդին Ագիթայ Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին դնաց . ու Բերսաբէ անոր ըսաւ , Ո՞ւր-դեզը խաղաղութեամբ եկար . ու անիկայ ըսաւ , Խաղաղութեամբ .

ՂԱ ԹԱԳ· ԺԶ·4, 5 ։

14 եւ ըսաւ , Քեզի մէկ խօսք մը ունիմ . ու անիկայ ըսաւ , Խօսէ ։

15 Նիմ . ու անիկայ ըսաւ , Խօսէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Դուն գիտես որ թագաւորութիւնը Ինձմէ էր , ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր , որ թագաւոր ըլլամ . բայց թագաւորութիւնը դարձաւ , ու իմ եղբօրս եղաւ , քանզի Եհովայի անոր եղաւ ։

Ղ ԳԼ·Ա·5 ։

16 Տէրոջմէ եղաւ ։ Եւ հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ . Խնդրի չէ ըսես ։ Ու Բերսաբէ

ԵՒ ՄՆ·ԻԲ· 9, 10 ։ ԲԸ· 5, 6, 7 ։ Ա-ռակ ·իա· 30 ։ Դան· Բ·21 ։

17 անոր ըսաւ , Խօսէ՛ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Կ՚աղաչեմ , Սողոմոն թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ քեզի չէ չըսեր ,) որ Սունամացի

* ԵՔԲ· իմ երեսս մի՛ դարձըներ ։ Սաղ· ՃԼԲ· 10 ։

Ա ԳԼ·Ա·3, 4 ։

18 Աբիսակը ինծի կնիկ տայ ։ Ու Բերսաբէ ըսաւ , Աղէկ , ես քեզի համար թագաւորին կը խօսիմ ։

19 Եւ Բերսաբէ Սողոմոն թագաւորին գնաց , որ Ադոնիային համար անոր հետը խօսի . ու թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու համար ոտը ելաւ , ու Վանոր խոնարհութիւն ըրաւ . ու երբոր իր աթոռը նըստաւ , թագաւորին մօրը համար ալ աթոռ դնել տուաւ . Ա և անիկայ

Ե ԵԼ·Ի·12 ։

Ա ՏԵՍ ՍԱՂ· ԽԵ·9 ։

20 անոր աջ կողմը նստաւ . Ու ըսաւ , Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը կը խնդրեմ , Ինծի չէ չըսես ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ , Խնդրէ մայր իմ , քանզի քեզի չէ պիտի

21 չըսեմ ։ Ու անիկայ ըսաւ , Սունամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիա-

22 յին կնիկ տրուի ։ Եւ Սողոմոն թագաւորը պատասխան տուաւ ու իր մօրը ըսաւ , Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Սունամացի Աբիսակը կը խնդրես . անոր համար թագաւորութիւնն ալ խնդրէ , (քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է ,) անոր ու Բ Աբիաթար քա-

Բ ԳԼ·Ա·7 ։

հանային և Շարուհեան Յովաբին

23 համար ։ Ու Սողոմոն թագաւորը Տէրոջմով երդում ըրաւ , ու ըսաւ , Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , որ Ադոնիա ատ խօսքը իր կենացը

Գ ՀՌՈՒԹ·Ա· 17 ։

24 դէմ խօսեր է . Եւ հիմա կեն հաստատողը , ու զիս իմ հօրս Դաւիթին աթոռը նստեցընողը , և Ի իր ըսածին պէս ինծի տուն շինող Տէրը կենդանի է , որ Ադոնիա այսօր

Դ ԹԱԳ·Ե· 11, 13 ։ Ա ՄՆ·ԻԲ·10։

25 պիտի մեռցուի ։ Ու Սողոմոն թագաւորը Յովհադայի որդին Բանեան խրկեց . ու զարկաւ զանիկայ , որ մեռաւ ։

26 Եւ Թագաւորը Աբիաթար քահանային ըսաւ , Ե Անաթովթ՝ քու ագարակդ դնա . քանզի դուն մեռնելու արժանի ես , բայց այսօր քեզ չեմ մեռցներ . Զ որովհետեւ իմ հօրս Դաւիթին առջեւը Տէր Եհովային տապանակը վերցուցիր . Է ու իմ հօրս ամէն քաշած նեղութիւններուն

Ե ՍԱՄ· Բ·15 ։

27 րուն մասնակից եղար ։ Ու Սողոմոն Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց . որ Սիլովի մէջ Հեղիին տանը համար Ը Տէրոջը բառը խօսքը կատարէ ։

Զ ԳԱ·Բ·35 ։

28 Եւ առ լուրը մինչեւ Յովաբին հասաւ . (քանզի Յովաբ Թէպետեւ Աբիսողոմին հետևող չէր , բայց Ադոնիային հետևող եղաւ ։) ու ան առեներ Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ , ու Թ սեղանին եղջիւրները

Է ԳԼ·Ա·7 ։

Թ ԳԼ·Ա·50 ։

29 բռնեց ։ Եւ Սողոմոն թագաւորին իմացուցին Թէ Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ , և ահա անիկայ սեղանին քովը է . ու Սողոմոն Յովհադայի որդին Բանեան խրկեց , ու ըսաւ , Գնա՛ անիկայ զարկ ։

30 Եւ Բանեա Տէրոջը խորանը Յովաբին դնաց , ու անոր ըսաւ , Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Դուրս ելը՛ . ու անիկայ ըսաւ , Չէ , ես հոս պիտի մեռնիմ . ու Բանեա թագաւորին պատմեց ու ըսաւ , Յովաբ այսպէս ըսաւ , ու ինծի

31 այսպէս պատասխան տուաւ ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ , Ի Անոր ըսածին պէս ըրէ՛ , ու զանիկայ մեռցո՛ւր , և զանիկայ թաղէ՛ . Ժ որ իմ վրայէս ու իմ հօրս տանը վրայէն Յովաբին թափած անմեղ արիւնը

Ի ԵԼ·ԻԱ·14։

Ժ ԹՈՒ·ԼԷ· 33 ։ Բ ՕՐ· ԺԹ·13։ ԻԱ· 8·9 ։

32 վերցընես ։ Եւ Տէրը Ի անոր Ի թափած արիւնը անոր գլուխը դարձընէ . որովհետեւ անիկայ առանց իմ հօրս Դաւիթին գիտութեանը երկու իրմէ արդար Ու աղէկ մարդիկներուն , Իսրայէլի սպարապետին՝ Ներերեան Աբենների , ու Ցուդայի սպարապետին՝ Ը Յեթերեան Ամասայիին վրայ յարձակեցաւ , ու զա-

Ե ԴԱՏ·Թ· 24·57։ Սաղ· Է·16 ։

ԼԲ ՄՆ·ԻԱ· 13 ։

ԼԲ ԹԱԳ·Գ· 27 ։

ԷԲ ԹԱԳ·Ի· 10 ։

Բ ԹԱԳ·Գ· 29 ։

Ժ Առակ·ԻԵ· 5 ։

Բ ԳԼ·Ա·50 ։

33 նուկը սրով մեռցուց ։ Ուստի անոնց արիւնը Յովաբին գլուխը ու անոր Ի սերունդին գլուխը դառնայ յաւիտեան . Ժ բայց Դաւիթին ու անոր սերունդին և անոր տանը ու անոր աթոռին՝ Տէրոջը կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն ըլլայ ։

34 Եւ Յովհադայի որդին Բանեա ելաւ , ու անոր վրայ յարձակեցաւ , ու զանիկայ մեռցուց . և անիկայ անապատին մէջ իր տունը թա-

35 ղուեցաւ ։ Ու թագաւորը անոր

Ն · Ք · ՂԲ · 1014

տեղը զօրքերուն վրայ Ցովիադայի որդին Բանեան դրաւ . ու Թագաւորը Սադովկ քահանան և Աբիաթարին տեղը դրաւ :

36 Եւ Թագաւորը Մովսէս խրկեց , Եհովային կանչեց ու անոր ըսաւ , Քեզի Երուսաղեմի մէջ տուն մը շինէ ու Հոն նստի , ու անկէ ասդին

37 կամ անդին չերթաս . քանզի ադկ դիտնաս որ եթէ երթաս , ու Ծկեդրոն հեղեղատը անցնիս , նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս . [1]— քու արիւնդ քու գլուխդ պիտի

38 ըլլայ : Եւ Սեմէի Թագաւորին ըսաւ . Ա խօսքդ բարի է . իմ Թագաւորը տէրս ինչպէս որ ըսաւ , քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ : Ուստի Սեմէի շատ օրեր Երուսաղեմի մէջ նստաւ :

1011

39 Ու իրեք տարիէն եղաը Սեմէիին երկու ծառաները Գեթի Թագաւորին Մաաքայի որդւոյն Հնձուսին քովը փախան . ու Սեմէիին իմացուցին՝ ըսելով , Ահա քու ծա-

40 ռաներդ Գեթի մէջ են : Եւ Սեմէի ելաւ , ու իր իշուն համետը դրաւ , ու իր ծառաները փնտռելու համար Գեթ դնաց Ընձուսին քովը . և Սեմէի դնաց ու իր ծա-

41 ռաները Գեթէն բերաւ : Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղեմէն Գեթ երթալը ու դառնալը Սողոմոնին

42 պատմեցին , Ան առեւր Թագաւորը խրկեց , ու Սեմէին կանչեց , ու անոր ըսաւ , Չէ՞ որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել տուի , և քեզի վկայութիւն րրի ու ըսի Թէ Ուղէկ դիտնաս որ երթաս ելած ու ասդին կամ անդին դացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս . ու դուն ինծի Լաւ խօս-

43 քըս բարի է՝ ըսիր . Ուրեմն ինչու՞ համար Տէրոջը երդումին ու քեզի տուած պատուէրիս չպահեցուցիր ,

44 Թիւն չըրիր : Եւ Թագաւորը Սեմէիին ըսաւ , Դուն իմ Հօրս Դաւիթին դէմ քու ըրած Ցրոլոր չարութիւնդ դիտես , *որուն քու սիրտդ ալ կը վկայէ " . ուստի Տէրը

45 Քրս չարութիւնդ քու գլուխդ պիտի դարձընէ . Բայց Սողոմոն Թագաւորը օրհնեալ , ու Գաւիթին աթոռը Տէրոջը առջեւը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ :

46 Եւ Թագաւորը Ցովիադայի որդւոյն Բանեային հրաման տուաւ , ու անիկայ ելաւ ու զարկաւ զանիկայ , որ մեռաւ : Եւ Թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ :

ԳԼ · Գ

1 Սողոմոն փարաւոնին աղջիկը իրեն կնիկ կ'առնէ : 2 Բարձր տեղերը զոհ մատուցա-

Նեւը սովորութիւն ըլլալով՝ Սողոմոն Գաբաւոնի մէջ զոհեր կը մատուցանէ : 5 Սողոմոն Գաբաւոնի մէջ Աստուծոյ առաջարկած բաներէն իմաստութիւնը ընտրելուն համար , իմաստութիւն՝ հարստութիւն ու պատիւ կը ստանայ : 16 Սողոմոն երկու պոռնիկ կնիկներուն դատաստանը իմաստութեամբ կտրելուն համար խիստ անուանի կ'ըլլայ :

Ն · Ք · ՂԲ · 1014

1 Եւ Սողոմոն Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին հետ խնամութիւն ըրաւ , ու Փարաւոնին աղջիկը առաւ , ու զանիկայ Դաւիթին քաղաքը բերաւ , մինչև որ իր տունը ու Տէրոջը տունը ու Երուսաղէմին շրջակայ պարիսպը շի-

2 նեց լմընցուց : Ազակայն ժողովուրդը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր . քանզի մինչև ան օրերը Տէրոջը անուանը տուն շինուած չէր :

3 Եւ Սողոմոն Տէրը կը սիրէր , Հու իր Հօրը Դաւիթին կանոնները վրը կը քալէր . միայն Թէ բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցա-

4 նէր ու խունկ կը ծխէր : Եւ Թագաւորը Գաբաւոն դնաց , որ Հոն զոհ մատուցանէ . Քանզի մեծ բարձր տեղը անիկայ էր . Սողոմոն ան ուղտին վրայ հազար ողջակէզ

5 զոհեց : Ո— Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երևցաւ Նիշերաան երազով . և Աստուած ըսաւ , Քան

6 մը խնդրէ որ քեզի տամ : Ու Սողոմոն ըսաւ , Դուն քու ծառայիդ իմ Հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն րրիր , ինչպէս որ անիկայ Քու առջեւդ ճշմարտութեամբ , արդարութեամբ և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց , ու անոր՝ աս մեծ ողորմութիւնը պահեցիր , ու իր աթոռը նստող որդի մը տուիր անոր , ինչպէս որ այսօր կ'երևնայ :

7 Եւ հիմա՝ ով Տէր Աստուած իմ , դուն քու ծառադ իմ Հօրս Դաւիթին տեղը Թագաւոր րրիր . Հրայց ես պզտիկ տղայ մըն եմ ,

8 Ելլել ու մտնել չեմ դիտեր . Ու քու ծառադ քու ընտրած ժողովուրդիդ մէջն է , որ անհիկայ շատ՝ Քանթիւ ու անհամար ժողո-

9 վուրդ մըն է : Ուստի քու ծառայիդ իմաստուն սիրտ տուր , Որ քու ժողովուրդդ դատէ , ու բարին ու չարը որոշէ . քանզի աս քու մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ

10 դատել : Եւ աս խօսքը՝ Սողոմոնին աս բանը խնդրելը՝ Տէրոջը աչքերուն Հաճոյ երևցաւ :

11 Ու Աստուած անոր ըսաւ , Որովհետև աս բանը խնդրեցիր , ու Քեզի շատ օրեր չխնդրեցիր , ու քեզի Հարստութիւն չխնդրեցիր , ու քու թշնամիներուդ Հոգին չխնդրեցիր , Հապա իրաւունքը

[1] ԳԼ · Բ · 8 : Թ · 24 :
[2] Բ Թագ · Ե · 7 :
[3] Գ ԳԼ · Ե · 1 :
[4] Գ ԳԼ · Գ :
[5] Է ԳԼ · Թ · 15 , 19 :
[6] Ղ ԳԼ · Ժե · 3 , 4 , 5 : Բ Օր · Ժբ · 2 , 4 , 5 : ԳԼ · իբ · 44 :
[7] Է Բ Օր · Գ · 5 : Լ · 16 , 20 : Սաղ · ըա · 23 : Հառ · Բ · 28 : առոր · Բ · 3 :
[8] Ը Հմր 6 , 14 : Իբ Մն · ա · 3 :
[9] Ժա Մն · Ժգ · 39 : Բ Մն · ա · 3 :
[10] Է ԳԼ · Թ · 2 : Բ Մն · ա · 7 :
[11] Լ Թու · Ժբ · 6 : Մառ · ա · 20 : Բ · 13 , 19 :
[12] Ի Բ Մն · ա · 8 , ՃՃ :
[13] Ժ ԳԼ · Բ · 4 : Թ · 4 : Գ Թագ · Ի · 3 : Սաղ · Ժե · 2 :
[14] Է ԳԼ · ա · 48 :
[15] ՀաՄն · իԹ · 1 :
[16] Ե Թու · իէ · 17 :
[17] Ղ Բ Օր · Է · 6 :
[18] Ճ Ծն · Ժգ · 16 : Ժե · 5 :
[19] Ք Բ Մն · ա · 10 : Առակ · Բ · 3—9 : Ճակ · ա · 5 :
[20] † Եբր · լսող յ Սաղ · Ղբ · 1 , 2 :
[21] Ն Եբր · Ե · 14 : Ղճակ · Գ · 3 :

Ն · ք · ԶԲ · 1014

* իմանալու իմաստութիւն ինդրե-
12 ցիր · Ահա քու խօսքիդ պէս
ըրի · Ահա քեզի իմաստուն ու
հանճարեղ սիրտ տուի , այնպէս
որ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը
եղած չէ , ու քեզմէ ետքն ալ քու-
13 նմանդ պիտի չելլէ : Նաև ՚ի քու-
չհնդրածդ ալ քեզի տուի , թէ՛
Հարստութիւն և թէ փառք .
այնպէս որ քու կեանքդ բոլոր օրե-
րուն մէջ թագաւորաց մէջ քեզի
14 պէս մէկը չգտնուի : Եւ թէ որ
իմ ճամբաներուս մէջը քալես՝ իմ
հրամաններս ու պատուիրանքներս
պահելով , ինչպէս որ քու հայրդ
Դաւիթ քալեց , ան ատեն երկ-
15 օրերդ պիտի շատցընեմ : Ու Սո-
ղոմոն Հարթնցաւ և ահա երազ
էր . ու Երուսաղէմ գնաց , ու Տէ-
րոջը ուխտին տապանակին առջևը
կայնեցաւ , և ողջակէզներ մատուց ,
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ , ու
իր բոլոր ծառաներուն կոչունք
16 ըրաւ : Ան ատենը երկու պոռնիկ կնիկ-
ներ թագաւորին եկան , ու իր առաջ
17 կայնեցան : Եւ կնիկներէն
մէկը ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ , ՚ես ու
ինծի . ես ու ես կնիկը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք , ու ես տանը
մէջ ասոր քովը ծնայ մը ծնայ :
18 Եւ իմ ծնանելուս երրորդ օրը ես
կնիկն ալ ծնայ մը ծնաւ . ու մենք
մէկտեղ էինք . տանը մէջ մեր հե-
տը օտար մարդ չկար , հապա տա-
նը մէջ մենք երկուքնիս միայն էինք :
19 Եւ ես կնիկը տղան գիշերով մե-
ռաւ , քանզի ասիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ . Ու կէս գիշերուն ե-
լաւ , և քու աղախինիդ քնացած
ատենը՝ իմ տղաս քովէս առաւ
ու զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց ,
ու իր մեռած տղան իմ ծոցս պառ-
21 կեցուց : Ու երբոր առաւօտուն ե-
լայ , որ տղուս ծիծ տամ , ահա ա-
նիկայ մեռած էր . ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տղաս չէր :
22 Իսկ միւս կնիկը ըսաւ , Չէ՛ , հա-
պա ողջ եղողը իմ տղաս է , ու մե-
ռածը քու տղադ է : Եւ ասիկայ
ըսաւ , Չէ՛ , հապա մեռածը քու
տղադ է , ու ողջ եղողը իմ տղաս
է . ու թագաւորին առջևը այսպէս
23 կը խօսէին : Ան ատենը թագա-
ւորը ըսաւ , Ասիկայ կ՚ըսէ՝ Իմ
տղաս աս ողջ եղողն է , ու մեռա-
ծը քու տղադ է . ու անիկայ կ՚ը-
սէ՝ Չէ՛ , հապա մեռածը քու տղադ
24 է , ու ողջ եղողը իմ տղաս է . Եւ
թագաւորը ըսաւ , Ինծի մէկ սուր
մը բերէք . ու թագաւորին առջևը
25 սուր մը բերին : Եւ թագաւորը

ըսաւ , Ողջ եղող տղան կտրեցէ՛ք ,
երկու կտոր ըրէ՛ք . ու կէսը մէկուն ,
26 ու կէսն ալ միւսի՛ն տուէք : Ան
ատենը ողջ տղուն մայրը եղող
կնիկը թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տղուն վրայ ՚ողիքը
գալարելուն համար , ասանկ ըսաւ .
Ո՛վ տէր իմ , ՚ողջո՛ւ ինծի . ողջ
տղան անոր տուէք , ու զանիկայ
մի՛ մեռցընէք : Բայց միւսը ըսաւ ,
Ո՛չ ինծի ըլլայ , ո՛չ քեզի . ՚ջնջի՛ք
27 ձեղքեցէ՛ք : Եւ թագաւորը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Ողջ
տղան աս կնկանը տուէք , ու չըս-
լայ որ զանիկայ մեռցընէք , ՚ջնջէ
28 անոր մայրը ասիկայ է : Եւ բոլոր
Իսրայէլ թագաւորին կտրած դա-
տաստանը լսելով՝ թագաւորէն
վախցան . քանզի տեսան որ անոր
վրայ ՚Աստուծոյ իմաստութիւնը
կայ դատաստան ընելու համար :

Գ Լ · Դ

1 Սողոմոնին իշխանները . 7 Անոր տասներկու պաշտօնատարները՝ որոնք իրեն ուճիկ կու տային : 20 , 24 Սողոմոնին թագաւորու թեանը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը : 22 Անոր ամէն օրուան ուճիկը : 26 Անոր ախոռները : 29 անոր իմաստութիւնը :

1 Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր
Իսրայէլի վրայ թագաւոր էր :
2 Ու անոր իշխանները ասոնք էին .
Սադովկի որդին Ազարիա քահա-
3 նայ էր . †Սիսային որդիքը Ելիքո-
րէփ ու Աքիա ատենադպիրներ
էին . և ՚Աքիղուդի որդին Ցովսա-
4 փատ յիշատակաց դպիր էր . Ու
ՖՑովիադայի որդին Բանեա զօր-
քերուն վրայ էր . և Սադովկ ու
5 ‡Աբիաթար քահանաներ էին . Ու
՚Նաթանի որդին Ազարիա Դպա-
ղրաց գործակալներուն վրայ էր .
ու Նաթանի որդին Զաբուդ ‡նա-
խարար ու Թագաւորին բարե-
6 կամն էր . Ու Աքիսար տանը հը-
րամանատարն էր . ու Աբդայի որ-
դին Ադոնիրամ հարկերուն վրայ
7 էր : Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք թագաւորը ու անոր
տունը կը կերակրէին . ՚ի կերակ-
րելը ամէն մէկուն՝ տարին մէկ ամիս
8 կ՚իյնար : Եւ անոնց անուններուն
ասոնք են . Եփրեմի լեռան մէջ՝
9 ‖Բենոզը . Մաքասի , Սաղաքբինի ,
Բեթսամիսի ու Եղօն Բեթհանա-
10 նի մէջ՝ §Բենդակար . Արաբովթի
մէջ՝ *Բենհեսեդ , որուն էր Փրա-
Բեբեր Սոքով ու բոլոր Ոփերի եր-
11 կիրը . Բոլոր Դովրի գաւառին մէջ՝
††Բենաբինադաբ . Սողոմոնին աղ-
ջիկը Տափաթ ասոր կնիկն էր .
12 Թանաքի ու Մակեդդովի մէջ , ու

Ն · ք · ԶԲ · 1014

ՅՈՒ · ԽԳ · 30 : Ես · Խթ · 15 : Երեմ · լա · 20 : Ովս · ժա · 8 :

– ՀՊը 9 , 11 , 12 :

† Կա՛մ՝ Սուսայիս . տես ա ՄՆ . ժը · 16 :
– բ Թագ · ը · 16 : ի · 24 :
Բ Գլ · բ · 35 :
‡ Տես գԼ · բ · 27 :
Ր ՀՊը 7 :
‡ Եբէ · քահանայ · բ Թագ · ը · 18 : ի · 26 :
Ն բ Թագ · ժե · 37 : ժգ · 16 : ա ՄՆ · իե · 33 :
ՂԳԼ · ե · 14 :

‖ ՅՈՒ՝ Ովէի որդին :
§ ՅՈՒ՝ Դեկաբի որդին :
* ՅՈՒ՝ Հեսեդի որդին :
††ՅՈՒ՝ Աբինադաբի որդին :

Ցեզրայելի տակը՝ Սարթանի քովը եղող բոլոր Բեթսանի մէջ՝ ու Բեթսաննէն մինչև Աբէլմեուլա , ու մինչև Ցեկմամի անդին կողմը։
13 քիղուդի որդին Բաանա . Ռամոթ գաղաադի մէջ՝ *Բենդաբեր . Գաղաադի մէջ եղող Մանասեան Ցայիրին գիւղաքաղաքները , ու Բասանի մէջ եղող Աբգոթովրի նահանգը վաթսուն մեծ պարսպաւոր ու պղնձանիղ փաղաքները անոր ։
14 Փրոբեբէնէն ։ Մանայիմի մէջ՝ Ադդովի որդին Աքինադաբ .
15 դովի որդին Աքիմաաց . Նեփթաղիմի մէջ՝ Աբիմաաս . ասիկայ ալ Սողոմոնին աղջիկը Բասեմաթը
16 կնիկ առաւ . Ասերի ու Բաալոթի մէջ՝ Քուսոյի որդին Բաանա .
17 Իսաքարի մէջ՝ Փարուայի որդին Յոսափատ . Բենիամինի մէջ՝
18 Յովսափատ . Բենիամինի մէջ՝
19 Եւրայի որդին Սեմէի . Գաղաադի երկիրը՝ ու Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին ու Բասանի Ովգ թագաւորին Երկիրը՝ Ուրիի որդին Գաբեր . ու ան երկրին մէջ գոյն մէկ գործակալ մը կար ։
20 Յուդա ու Իսրայէլ շատուորու- Թեան կողմանէ ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ շատ էին . Ի՛ուտէին , կը խմէին և ուրախու-
21 Թիւն կ՛ընէին ։ Եւ Սողոմոն Լեփ- րաթ գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը , ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը , Բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ կ՛իշխէր . և ան Բ՚ընծաներ կը բերէին , ու Սողոմոնին ծառայութիւն կ՛ընէին՝ անոր կեանցը բոլոր օրերուն մէջ ։
22 Եւ Սողոմոնին մէկ օրուան ռացիկը ՟՟ էր . երսուն չոր նաշիհ , ու
23 վաթսուն քոր ալիւր , Ցասը դէր արջառ , ու քսան արօտական արջառ , ու հարիւր ոչխար . բայ Ի եղջերուներէն , այծեամներէն , †վիթերէն ու դիրցուցած թռչուն-
24 ներէն ։ Քանզի անիկայ Գետին բոլոր ասդիի կողմին՝ Թափսայէն մինչև Գազա՝ Գետին ասդիի կողմը եղող Բոլոր թագաւորներուն վրայ կ՛իշխէր . ու հ՚իր բոլորտիքը եղողներուն հետ խաղաղութիւն ունէր ։
25 Եւ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Ցուդա ու Իսրայէլ Ցդանէն մինչև Բերսաբէէ , Բիւրաքանչիւր մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը ապահովութեամբ ։ կը նստէր ։
26 Եւ Սողոմոն իր ՛կառքի ձիերուն համար Ցքառսուն հազար ախոռ ուներ , ու տասուերկու հազար
27 ձիաւոր ։ Եւ Ն՚ան գործակալները ամէն մէկը իր ամսուն մէջ Սողոմոն թագաւորը ու Սողոմոն Թագաւորին սեղանը բոլոր մօտեցող-
ներէն կը կերակրէին՝ մէկ բան մը
28 պակաս չընելով . Նաև ձիերուն ու վազորդներուն համար՝ անոնց Ը- դած տեղը՝ ամէն մէկը իր վրայ դրուած հարկին չափովը գարի ու յարդ կը բերէին ։
29 Եւ *Աստուած Սողոմոնին իմաստութիւն ու խիստ շատ հանճար և սրտի լայնութիւն տուաւ , ծովվուն եղերքը եղող աւազին չափ ։
30 Ու Սողոմոնին իմաստութիւնը բոլոր Արևելցիներուն իմաստութենէն ու Եգիպտացւոց բոլոր ի-
31 մաստութենէն աւելի էր ։ Եւ անիկայ Ամէն մարդոցմէ իմաստուն էր . Եզրահացի Ենթանէն , ու Մաուղի որդւոցմէն՝ Եմանէն , Քալքոլէն ու Դարդայէն Խմաոդեան էր . ու բոլոր շրջակայ ազգերուն
32 մէջ անուանի եղաւ ։ Եւ Ամիկայ իրեք հազար առակ խօսեցաւ , ու ՟՟անոր երգերը հազար
33 ու հինգ էին ։ Եւ անիկայ ծառերուն վրայ խօսեցաւ , Լիբանանի եղևինէն մինչև պատի վրայ բուսնող զոպան . ու նաև անասնոց վրայ , թռչուններու վրայ , սողուններու վրայ , ու ձուկերու-
34 վրայ խօսեցաւ ։ Եւ †ամէն ժողովուրդներէն , ՟՟ անոր իմաստութեանը հետքը լսող երկրիս բոլոր թագաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը մտիկ ընելու կու գային ։

ԳԼ . Ե

1 Քիրամ շնորհաւորութեան համար պատգամաւորներ խրկելով Սողոմոնին , կ՚իմանայ որ անիկայ Տէրոջը տաճար շինելու է . 6 և Սողոմոն կը խնդրէ որ աս շինութեանս հարկաւոր ըլլալու փայտերը Քիրամը Տղայ ։ 7 Քիրամ զԱստուած կը փառաւորէ Սողոմոնին համար , և անկէ իր ընտանեացը համար կերակուր խնդրելով , ինքն ալ անոր փայտեր կը խրկէ ։ 13 Սողոմոնին գործավարներուն ու բանուորներուն թիւը ։

1 Եւ *Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը իր ծառաները Սողոմոնին խրկեց , քանզի լսեր էր որ անոր Օրը տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր են . Բվասն զի Քիրամ միշտ Դաւիթը
2 կը սիրէր ։ †Սողոմոն ալ Քիրամին
3 մոբտ խրկեց ու ըսաւ , Դուն դիտես որ իմ Հայրս Դաւիթ չկրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն շինել , Ւ՚ան պատերազմներուն պատճառաւ՝ որոնք անոր բոլորտիքը պատեր էին , մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտիցը թաթխերուն տա-
4 կը դրաւ ։ Բայց հիմա իմ Տէր Աստուածս Ամէն կողմանէ ինծի հանդըստութիւն տուաւ . Թշնամի չկայ , ու ձախորդ պատահար մը չկայ ։
5 Ահա ես կ՚ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տուն մը շինեմ ,

Ն · ք · ՂՓ · 1014

Ն Եսթ . ը · 14 ։ Մխբ · ա ։ 13 ։

* ՟՟ ՝ Գաբեհրի որդին ։

Ե Թես . Ա · 41 ։

Ը Բ Օր · գ · 4 ։

Ռ ԳԼ · գ · 12 ։

Ը Բ Օր · գ · 8 ։

Ա Ես . իե · 6 ։

Պ Ցես Գոր · է · 22 ։

Ձ ԳԼ · գ · 12 ։

՟՟ ԱՄՆ . ժե · 19 ։ Սաղ · ՃԹ . ին վերնագիրը ։

՟՟ Ցես ԱՄՆ · ը · 6 ։ 33 ։ ժե · 19 ։ Սաղ · ՃԹ . ին վերնագիրը ։

Վ Առակ · ա · 1 ։ Ժող · ժը · 9 ։

Ֆ Երգ · ա · 1 ։

Բ ԳԼ · ժ · 1 ։ Բ ՄՆ · Թ · 1 , 23 ։

Ժ Ծն · իբ · 17 ։ ԳԼ · գ · 8 ։ Առակ · ժգ · 28 ։

Ի Սաղ · Ղբ · 8 , 7 ։ Մխբ · գ · 4 ։

Ւ Ծն . ժե · 18 ։ Ցես · ա · 4 ։

Խ Բ ՄՆ · Թ · 26 ։ Սաղ · Ղբ · 8 ։

Ծ Սաղ · կը · 29 ։ Ղբ · 10 , 11 ։

† Կ՟՛ գոմէշներէն

Կ Սաղ · Ղբ · 11 ։

Հ Ա ՄՆ . իբ · 9 ։

Ձ Դատ · ի · 1 ։

Ղ Մխբ · գ · 4 ։ Զաք · գ · 10 ։

Ճ Ցես Երեմ. իգ · 6 ։

Ք Ցես Բ Օր . ժե · 16 ։

Ր ԳԼ · ժ · 26 ։ Բ ՄՆ . ա · 14 ։ Թ · 25 ։ Ն Հմր 7 ։

Ա Ես . Ե · 1 ։ Բ Թագ . ե · 11 ։ Բ ՄՆ · ժգ · 1 ։ Նմոզ . ա · 9 ։

Բ Բ Թագ . ե · 11 ։ Բ ՄՆ · ժգ · 1 ։ Նմոզ . ա · 9 ։

Գ Բ ՄՆ · Ը · 3 ։

Դ ԱՄՆ . իբ · 8 ։ իբ · 3 ։

Ե ԳԼ · գ · 24 ։ ա ՄՆ . իբ · 9 ։

Զ Բ ՄՆ · բ · 4 ։

Ն · ք · գԲ · 1014

Ե բ Թագ · է · 13 : ա Մն · ԺԷ · 12 : իբ · 10 :

Ը բ Մն · բ · 8, 10 :

Ի բ Մն · բ · 16 :

ք Տ ես Եզր · գ · 7 : Եզեկ · իէ · 17 : Գոր · ԺԲ · 20 :

ֆ Տ ես բ Մն · բ · 10 :

* ԵԲէ · քսան քրոջ ծէ · ծուած եղ

Լ ԳԼ · գ · 12 :

† Կամ՝ մարգահարկ

Ի ԳԼ · գ · 6 :

ֆ ԳԼ · թ · 21 : բ Մն · բ · 17, 18 :

Ն · ք · գԲ · 1014

Ե ինչպէս որ Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով , Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ , անիկայ 6 իմ անունս տուն պիտի շինէ : Ու հիմա հրաման ըրէ որ ինծի համար Լիբանանէն եղևիններ կտրեն , ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան . և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն ըսածիդ պէս քեզի կու տամ . քանզի դուն դիտես որ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ : 7 Ու երբոր Քիրամ Սողոմոնին խօսքերը լսեց , շատ ուրախացաւ , ու ըսաւ , Այս մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ : 8 Եւ Քիրամ Սողոմոնին խրթ խրթ կեց՝ ըսելով , Ինծի խրկած խօսքդ լսեցի . ես եղևնափայտի ու մայր փայտի համար քու ամէն կամքդ 9 պիտի կատարեմ : Իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջեցընեն . Ու ես զանոնք լաստեր ընելով , մինչև ինծի ցուցուցած տեղդ ծովէն տանիմ , և հոն զանոնք քակեմ , ու դուն վերցընես . դուն ալ իմ կամքս տանս պաշար տալով՝ իմ կամքս 10 կատարես : Եւ Քիրամ Սողոմոնին ուզածին չափ եղևնափայտ ու մայր 11 փայտ կու տար : Ու Սողոմոն Քիրամին տանը համար քսան հազար քոռ ցորեն , ու *երկու հարիւր մար մաքուր եղ՝ պաշար կու տար : Սողոմոն Քիրամին տարուէ տարի 12 ասանկ կու տար : Եւ Տէրը Սողոմոնին իմաստութիւն տուաւ , ինչպէս որ անոր խոստացեր էր . ու Քիրամին ու Սողոմոնին մէջտեղը խաղաղութիւն կար , ու երկուքնին դաշնակցութիւն ըրին :

13 Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն †մարդ ժողվեց . ու ժողվածը երեսուն հազար մարդ եղաւ : 14 Եւ զանոնք յաջորդաբար՝ ամիսը տասնական հազար հոգի Լիբանան կը խրկէր , ամիս մէկ ամիս Լիբանան կը կենային , ու երկու ամիս իրենց տունը . ու Ադոնիրամ ‡‡ 15 մարդահարկին վրայ էր : Եւ Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռնակիր , ու լեռը ութսուն հազար 16 փայտ կտրող ունէր , Բացի ի Սողոմոնին իրէք հազար իրէք հարիւր դլխաւոր դործակալներէն՝ որոնք գործը բանող ժողովուրդին վրայ 17 կ՚իշխէին : Եւ թագաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական քարեր կտրեն , որ տանը հիմը ետա- 18 շուած քարերով դնեն : Ու Սողոմոնին վարպետները ու փիլոսի վարպետները և Գեբաղացիք փայտերը ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին տանը շինութեանը համար :

ԳԼ · Զ

1 Սողոմոնի տաճարին շինութիւնը · 5 անոր սենեակները : 11 Աստուծոյ խոսքը անոր վրայով : 15 Տաճարին ձեղունը ու զարդերը · 23 քերովբէները · 31 դռները · 36 գաւիթը : 37 Տաճարին շինութեանը ժամանակը :

Ն · ք · գԲ · 1014

1 Ու Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին , ՚ի Սողոմոնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն չորրորդ տարին , Զիւս ամսուն՝ այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ բ Տէրոջը տունը ‡ շինել սկսաւ՝ :

1012

՚ի Բ Մն · գ · 1, 2 :

2 Եւ Սողոմոն Թագաւորին Տէրոջը համար շինած տանը երկայնութիւնը վաթսուն կանգուն , լայնութիւնը քսան , ու բարձրութիւնը 3 երեսուն կանգուն էր : Եւ Տանը տաճարին առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէր , որ տանը լայնութեանը չափ էր . ՚ի անոր լայնութիւնը տանը առջևէն տասը 4 կանգուն էր : Եւ տանը ‖ վանդակ 5 կապատ պատուհաններ շինեց : Ու տանը պատին բոլորտիքը տանը պատին կցուած ՚ի դատիկոններ շինեց , թէ տաճարին և թէ դաբիրին բոլորտիքը . և այսպէս շուրջանակի 6 սենեակներ շինեց : Վարի կարդին լայնութիւնը հինգ կանգուն , ու միջինն վեցն լայնութիւնը վեց կանգուն , ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կանգուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը միջոցներ ձգեց , որ տանը պատին մէջը չմտնեն : 7 Ու տանը պատին մէջը , երբոր ՚ի տունը կը շինուէր , քարահանքին մէջ պատրաստուած քարերով կը շինուէր , այնպէս որ անոր շինած ատենը մուրճի կամ տապարի և կամ ուրիշ երկաթէ դործիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ : 8 Միջինին կարդին դուռը տանը § աջ կողմն էր . ու շրջանակաւոր սանդուխներով միջինն կարդը , ու միջինն կարդէն երրորդ կարդը կ՚ելլէին : 9 Եւ տունը շինեց ու զանիկայ լմնցուց , ու տանը ձեղունը եղևնափայտի տախտակներով դրուագաց- 10 ուարդ շինեց : Եւ բոլոր տանը վրայ *սենեակները կարգը՝ հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց , ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր :

‖ Կամ՝ ներսէն լայն դուրսէն նեղ . տե՛ս Եզեկ · խ · 16 : խա · 16 :

Տ Տ ես Եզեկ · խա · 6 :

ֆ Հմր 16, 19, 20, 21, 31 :

§ Ցո՝ հարաւային :

* Կամ՝ շրջանակը

11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին ե- 12 ղաւ՝ ըսելով , Հիմա որ դուն այս տունը կը շինես , եթէ որ իմ կանոններովս քալես , ու իմ դատաստաններս ի դործ դնես , և իմ բոլոր պատուիրանքներս պահես՝ ա-

Ը ԳԼ · բ · 4 : Թ · 4 :

Ն·Ք·ԶԲ· 1005

Ընթագ·Ե· 13։ ա ՄՆ· իբ· 10։ ՃԵԼ·ԻԵ·8։ ՂԼ· իզ· 11։ բ ԿՐ· գ·16։ Յայտ· իա· 3։

ԻԲՕր·Լ·6։ Ս ՀՄՐ 38։ Ի ՀՄՐ 16։

ՃԵԼ·Իգ·33։ ՂԼ·Ժգ·2։ ԳԼ·Ը·6։ բՄՆ·գ·8։ Եգեկ·Խե· 3։ ԵՐԲ·Թ· 3։

ՀԵԼ·Լ·1,3, 6։ * Կ՚ՀՐ՝ վայրենի ձիթենի, Ի՚ն՝ նոճիկ

ՀԵԼ·Լե·7, 8,9։ բՄՆ· գ·10,11, 12։

ՅԵԼ·ԻԵ·20, Լե·9։ բՄՆ· Ե·8։

նոնց մէջը քալելով, ան առնէր քու վրադ պիտի Հաստատեմ ան խօսքը՝ Ը որ քու Հօրդ Դաւիթին խօսեր

13 եմ. Ու ՃԻսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Է պիտի չթողում։

14 Ա Եւ Սողոմոն տունը շինեց, ու

15 զանիկայ լմընցուց։ Ու տանը պատերը անոր ներսի դիէն՝ Է յատակէն մինչև պատերուն վերի ծայրը, եղևնափայտի տախտակներով շինեց. ծածկեց ներսի դին փայտով ծածկեց. ու տանը յատակը մայր փայտի տախտակներով պատեց։

16 Եւ տանը եւեթ կողմին քսան կանգուն՝ յատակէն մինչև պատին ծայրը, եղևնափայտի տախտակներով շինեց. ու ան ներսի միջոցը դարբիրին՝ ՃԱՅՆԱ ԾՍՐԲՈՒԹԵԱՆՑ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ

17 նին համար շինեց։ Բայց տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը քառասուն

18 կանգուն էր։ Եւ տանը մէջ եղող եղևնափայտերուն վրայ դնդակներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրուած էր. ՚՚ ամէնը եղևնափայտ ըլլալով, ամենևին քար մը չէր ե-

19 րևնար։ Եւ դարբիրը ներքին տանը մէջ պատրաստեց, որ հոն Ցերօջը

20 ուխտին տապանակը դնէ։ Ու դարբիրին երեսը քսան կանգուն երկայն էր, և անոր լայնութիւնը քսան կանգուն էր. ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր. և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց. եղևնա-

21 փայտէ սեղանն ալ պատեց։ Ուստի Սողոմոն տանը ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց. ու դարբիրին առջևը ոսկի շղթաներով Ի՚ ՎՐՑՈՒՑ Մէ անցուց, և զանիկայ ոսկիով

22 պատեց։ Ու բոլոր տունը ոսկիով պատեց առանց տեղ մը ձգելու. և դարբիրին քովի Է բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց։

23 Եւ դարբիրին մէջը *իւղալի փայտէ հերկու քերովբէներ շինեց, ՚՚ անոնց երկայնութիւնը տասը կանգուն էր։

24 Եւ քերովբէին մէկ թևը հինգ կանգուն, ու քերովբէին միւս թևը հինգ կանգուն էր. Ի՚ թևին ծայրէն մինչև Ֆ՚՚ թևին ծայրը տասը

25 կանգուն էր։ Ու միւս քերովբէինն ալ նոյնչափ էր։

27 Ու քերովբէները ներքին տանը մէջ դրաւ. ու Ն քերովբէները իրենց թևերը կ՚երկընցընէին, մէկուն թևը մէկ պատին կը դպչէր, ու միւս քերովբէին թևը միւս պատին կը դպչէր. և անոնց Ֆ՚՚ թևերը տանը մէջտեղը թև թևի կը

28 դպչէին։ Ու քերովբէները ոսկիով պատեց։

29 Եւ տանը բոլոր պատերուն վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ քանդակաձև փորագրեց, թէ ներսի կողմը և թէ

30 դուրսի կողմը։ Ու տանը ներսի ու դուրսի յատակը ոսկիով պատեց։

31 Եւ դարբիրին դռանը իւղալի փայտէ փեղկեր շինեց, որոնք դրանդիքներով մկնտղ պոպէն հինգերորդ մասն

32 էին։ Ու իւղալի փայտէ շինուած երկու փեղկերուն վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց, և ՔԱՆԱՒ ոսկիով պատեց, քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածելով։

33 Նոյնպէս ալ տաճարին դռանը համար իւղալի փայտէ դրանդիքներ շինեց, որոնք պոպէն չորրորդ մասն

34 էին։ Ու դռանը երկու փեղկերը մայր փայտէ էին. մէկ Ը փեղկը երկու կտոր ըլլալով՝ կը ծալլուէր, ու միւս փեղկը երկու կտոր ըլլալով՝ կը

35 ծալլուէր։ Եւ անոնց վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց. և դրուագներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց։

36 Ու ներքին դաւիթը երեք կարգ տաշուած քարերով, ու մէկ կարգ եղևնափայտի †ՀԵԾԱՆՆԵՐՈՎ շինեց։

37 ֆ Ցերօջը տանը հիմը չորրորդ տարին Զիւ ամսուն մէջ դրուեր.

38 ցաւ. Ու միւսասներորդ տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամսուն մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամէն բաներովը լմընցաւ։ Ա յսպէս Հ ութը տարուան մէջ շինեց անիկայ։

Ն·Ք·ԶԲ· 1005

† Կ՚ՀՐ՝ տաշուած կոճղերով

ֆ ՀՄՐ 1։

Ֆ ԲԱԳԴԱԹԵ՚ ՀՄՐ 1։

ԳԼ·Է

1 Սողոմոնին տանը, 2 Լիբանանի անտառին տունը, 6 սիւներուն սրահին, 7 դատաստանի սրբարանին, 8 ու փարաւոնի աղջկան տանը շինութիւնը։ 13 Երկու սիւները, 23 ձուլածոյ ծովը, 27 տասը մեքենովթները, 38 տասը ատաղանները։ 40 և բոլոր կարասները՝ որոնք Քիրամ՚ շինեց։

1 Ա Սողոմոն իր տունը ՚՚ տասներեք տարուան մէջ շինեց, ու ՚՚՚՚ն լմընցուց իր բոլոր տունը։

1005 ՎՆ ՄԻՆՉԵ 992

՚՚ ՏԵՍ ԳԼ· Թ·10։ բ ՄՆ·ը·1։

2 Եւ Լիբանանի անտառին տունն ալ շինեց. երկայնութիւնը հարիւր կանգուն, ու լայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու բարձրութիւնը երեսուն կանգուն. չորս կարգ եղևնափայտէ սիւներու վրայ շինեց, ու սիւներուն վրայ եղևնափայտէ հեծաններ դրաւ։

3 Ծածկեր ԴՐԱՒ. Ու նաև եղևնափայտէ յարկ մը շինեց ան ղեր ան-

ներուն վրայ , որոնք քառասունօրյ հինգ սիւներու վրայ էին . «» անոնց
4 կարգը տասնուհինգ էր : Եւ իրեք կարգ իրարու դիմացէ դիմաց շա-
րուած վանդակաւոր պատուհան-
5 ներ կային : Ու բոլոր դռները ու դրանդէքները քառակուսի էին . և վանդակաւոր պատուհանները իրա-
րու դիմացէ դիմայ իրեք կարգ է-
ին :
6 Եւ սիւներուն սրահը շինեց , եր-
կայնութիւնը հիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը երսուն կանգուն . ու անոնց առջևը սրահ մը՝ ու անոնց
* կամ՝ վայ- րագաւիթ առջևը սիւներ ու *սանդուխ մը
7 կար : Նաև աթոռին սրահը շինեց , ուր որ դատաստան կ'ընէր , «» ա-
ռիւ առեանի սրահ կ'ըսուէր . ու
† Եբր· յատակը անիկայ յատակէն մինչև †ձեղունը եղևնափայտով ծածկուած էր :
8 Եւ իր նստած տանը «»ջը ասդործիս պէս ուրիշ գաւիթ մը կար՝ տանը ու սրահին միջտեղը . ու փարաւոնին աղջկանը համար՝
Բ որն որ Սողոմոն իրեն ինկ առեր էր , ասոր սրահին պէս տուն մը շի-
9 նեց : Ասոնց ամէնը՝ ներսէն ու դուրսէն , և հիմէն մինչև առաս-
տաղը , ու դուրսի կողմէն մինչև մեծ գաւիթը տաշուած քարերու չափով՝ սդոցած աղեխ քարերով
10 ընդոծած էր : Հիմն ալ թանկագին քարերէ էր , մեծ քարերէ՝ տասը կանգուն քարերէ և ութը կան-
11 գուն քարերէ էր : Ու վերը տա-
շուած քարերուն չափովը աղեխ
12 քար ու եղևնափայտ էր : Եւ մեծ գաւիթին չորս կողմը ու տանը ներքին գաւիթը և տանը
† Ցօհ· ժ· 23 ; Գործ· գ· 11 ; սրահը իրեք կարգ տաշուած քա-
րերով ու մէկ կարգ եղևնափայտի հեծաններով ընդոծած էր :
13 Եւ Սողոմոն թագաւորը մարդ
Ր Մն· գ· 11 ; Տ՚ես Հմր 40 ; խրկեց , ու Տիւրոսէն Ր փիրամը
14 բերել տուաւ . Ի Անիկայ Նեփթա-
ղլիի յեղէն որբևաբի կնկան մը որ-
դի էր , ու Ւանոր հայրը Տիւրացի պղնձագործ մըն էր . և եւ մարդը պղնձէ ամէն տեսակ գործերը գոր-
ծելու մեծ հմտութիւն , իմաստու-
թիւն ու գիտութիւն ունէր . և Սողոմոն թագաւորին եկաւ , ու անոր ամէն գործքը կատարեց :
Ը գ Թագ· իե· 17 ; Բ Մն· գ· 15 ; գ· 12 ; Եբեմ· ծբ· 21 ·
15 Եւ «»իկայ Ը պղնձէ երկու սիւն ձուլեց . մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուութը կանգուն , ու շրջապատը տասուերկու կանգուն էր . «»պէս եր երկրորդ սիւնինն ալ :
16 Եւ սիւներուն գլուխը դնելու համար պղնձէ երկու խոյակ ձուլեց . մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու միւս խոյակին բարձրութիւնը հինգ կան-
17 գուն էր : Եւ սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ խոյակին համար եօթը՝ ու միւս խոյակին համար եօթը ցանցակերպ «» շղթայագործ հիւսուած զար-
18 դեր շինէց : Այսպէս սիւները շի-
նեց . ու մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի երկու կարգ նռներ շրջէց , որ սիւնին գլուխը եղած խոյակը նուռերով ծածկուի . մէկալ խոյակին ալ այն-
19 պէս ըրաւ : Եւ սրահին մէջի սիւ-
ներուն գլուխը եղող խոյակները չորս կանգուն էին շուշանաձև շի-
20 նուածքով : Ու երկու սիւներուն վրայի խոյակներուն , ու ցանցակերպ զարդին մօտ եղող փորին վրայէն ալ նռներ կար . ու ‡ երկու խոյակներուն՚ վրայ Բ կարգով շա-
րուած երկու հարիւր նուռ կար :
21 ժ Եւ սիւները †տաճարին սրահին մէջը կանգնեց . ու աջ կողմի սիւնը կանգնելով , անոր անունը ‖ Յաքին կոչեց , ու ձախ կողմի սիւնը կանգ-
նելով , անոր անունը § Բոոզ կո-
22 չեց : Եւ սիւներուն գլխուն վրայ շուշանաձև գործ կար . այսպէս սիւներուն գործը լմընցաւ :
23 Եւ Լծովը ձուլածոյ շինեց , ու մէկ ըրթունքէն մինչև միւս ըրթունքը տասը կանգուն էր , ու բոլորաձև էր . և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն , ու անոր շրջապատը եր-
24 սուն կանգուն էր : Ու անոր շրջ-
թունքին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն գնդակներ շարուած էին . Լծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական փոքրիկներ կային , «» գնդակները երկու կարգ էին , ո-
րոնք ձուլը ձուլած ատեննին ձուլեր
25 էին : Անիկայ †տասներկու եզնե-
րու վրայ կը կենար , որոնց իրեքը դէպ 'ի հիւսիս , իրեքը դէպ 'ի արևմուտք , իրեքը դէպ 'ի հարաւ , ու իրեքը դէպ 'ի արևելք կը նա-
յէին , ու Լծովը անոնց վրայ էր , և ամէնուն ետևի կողմը դէպ 'ի ներս
26 դարձած էր : Ու անոր թանձրու-
թիւնը չորս մատնաչափ էր , և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր , ու վրան շուշանի ծաղիկներ շի-
նուած էր . ‡ երկու հազար մար կ'առնէր :
27 Եւ պղնձէ տասը *մեքենովթի շի-
նեց . «»ն մէկ մեքենովթին երկայ-
նութիւնը չորս կանգուն , ու լայ-
նութիւնը չորս կանգուն , և բարձ-
28 րութիւնը իրեք կանգուն էր : Ու մեքենովթիները այսպէս շինուած էին . անոնք սպառուածներ ունէին , և սպառուածները եզերքներուն
29 միջտեղն էին : Ու եզերքներուն միջտեղը եղող սպառուածներուն

‡ Կամ՝ երկրորդ խոյակին
Ր Տես Բ Մն· գ· 16 ; գ· 13 ; Երեմ· ծբ· 28 ·
ժ Բ Մն· գ· 17 ·
† Գլ· գ· 3 ·
‖ Ը՚՝ պիտի հաստատե ·
§ Ը՚՝ անոր միջը զօրութիւն ·
Լ դ Թագ· իե· 13 ; բ· Մն· գ· 2 ; Երեմ· ծբ· 17 ·
Բ Մն· գ· 3 ·
Ժ Բ Մն· գ· 4, 5 ; Երեմ· ծբ· 20 ·
‡ Տես Բ Մն· գ· 5 ·
* Ը՚՝ խարիսխ , կամ՝ խարխաձև պատուանդան

Գ Ա Ր Ք Ե Ր Ք Ե Ր Ք Ե

Ն·Ք·ՂԲ· 1004

Ի ԹՈՒ· Գ· 15։ Բ Օր· ԼՈ·9։ ՅԵՍ· Գ·3,6։ Ա ՄՆ.ԺԵ.14, 15։

Ղ ԳՂ· Գ·4։ Բ ՄՆ·Ա·3։

Ի ԲԹԱԳ·Ղ· 13։

ԸԲԹԱԳ·Ղ· 17։

Ի ԵԼ·ԻԳ·33, 34։ ԳԼ·Ղ· 19։

Ժ ԳԼ·Ղ·27։

Ի ԵԼ·ԻԵ· 14, 15։

Լ ԲՄՆ·Ե·9։

Ի ԵԼ·ԻԵ· 21։ Բ Օր· Ժ·2։

Ժ Բ Օր·Ժ· 5։ ԵՐԲ· Թ·4։

Ի ԵԼ·Խ·20։

Հ ԵԼ·ԼՋ·27, 28։ Բ Օր· Գ·13։ ՀՄՐ 21։

Ն ԵԼ·Խ·34, 35։ Բ ՄՆ· Ե·13, 14։ Է·2։

Ղ Բ ՄՆ·Ղ· 1, ՃՃ։

Ճ ՂԼ·Ժզ·2։ ՍԱՂ·ԺԲ· 11։ ՂԷ·2։

Մ ԲԹԱԳ·Է· 13։

Ո ՍԱՂ·ՃԼԲ· 14։

Ն ԲԹԱԳ·Գ· 18։

Ւ Ղ·Ե·Ա· 68։

Ա Բ ԹԱԳ·Է· 5, 25։

Ը Բ ԹԱԳ·Է· 6։ Բ ՄՆ· Գ·5, ՃՃ։

Պ ՀՄՐ 29։ Բ Օր·ԺԲ·11։

Ը Ա ԹԱԳ· Ժզ·1։ Բ ԹԱԳ·Է· 8։ Ա ՄՆ· ԻԲ·4։

Նը Սողոմն Թագաւորին քովը
3 Ժողովեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերը եկան, ու քահանաները
4 տապանակը վերցուցին։ Եւ Տե-
րոջը տապանակը Ղեւ Ժողովքի
խորանը և խորանին մէջը եղած
բոլոր սուրբ անօթները հանեցին.
ու զանոնք քահանաները ու Ղև-
5 տացիները հանեցին։ Եւ Սողոմն
Թագաւորը ու անոր քովը Ժող-
վուած Իսրայէլին բոլոր ժողովքը
անոր հետ տապանակին առջևը ըլ-
լալով, Ե ոչխարներ ու արջառներ
կը զոհէին այնչափ շատ որ անթիւ
6 ու անհամար էին։ Եւ քահանա-
ները ԸՏերոջը ուխտին տապանակը
ներս տարին Ի իր տեղը՝ տանը դաբի-
րը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, ո-
Ժքերովբէներուն թևերուն տակը
7 ԺԳԼ. Քանզի քերովբէները տապա-
նակին տեղւոյն վրայ էրէՆ թևերը
կը տարածէին, ու քերովբէները
վերէն կը ծածկէին տապանակը ու
8 անոր ձողերը։ Եւ Է ձողերը երկընը-
ցուցին, այնպէս որ ձողերուն ծայ-
րերը Նսրբութիւնէն կ'երևնային
դաբիրին առջևը, բայց դուրսէն
չէին երևնար. ու մինչև աս օրս հոն
9 են։ Ի Տապանակին մէջ ուրիշ
բան չկար, Ծ բայց միայն երկու քա-
րէ տախտակները՝ որ Մովսէս Փո-
րեբի մէջ Ւհոն դրաւ, Հ որոնցմով
Տերը Իսրայէլի որդւոցը հետ՝ ա-
նոնց Եգիպտոսի երկրէն ելած ա-
10 տենը ուխտ ըրաւ։ Ու երբոր քա-
հանաները սրբութիւնէն ելան,
11 ամպը Ն լեցուց Տերոջը տունը։ Եւ
ամպին պատճառաւը քահանանե-
րը չէին կրնար հոն կենալ, որ Ե-
րէՆոջ պաշտօնը կատարեն. վասն զի
Տերոջը փառքը Տերոջը տունը լե-
ցուցեր էր։
12 Ղ Ան ատենը Սողոմոն ըսաւ, Տե-
րը ըսաւ որ ինքը Ճ մառախուղի մէջ
13 կը բնակի։ Ս Ահա քեզի բնակու-
թեան համար տուն, Ն ու յաւի-
տեան քու նստելուդ համար տեղ
14 շինեցի։ Եւ թագաւորը իր երեսը
դարձուց, ու Ե Իսրայէլի բոլոր ժո-
ղովքը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր
ժողովքը ոտքէ վեր կայներ էին.
15 Եւ անիկայ ըսաւ, Ը Օրհնեալ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ Ի իր
բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսք
ատաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց.
16 քանզի ըսաւ, Ը Իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս
Ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
ընաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի
տուն շինելու համար, որ Ի իմ ա-
նունս հոն ըլլայ. բայց Ը Դաւիթը
ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին վրայ Ի թագաւոր ըլլայ։
17 Եւ Ե իմ Հայրս Դաւիթի միտք ու-
նէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
18 անունովը տուն մը շինէ. Ե Բայց
Տերը իմ Հօրս Դաւիթին ըսաւ,
Որովհետև դուն միտք դրիր որ
իմ անունս տուն շինես, աղէկ
ըրիր որ Ե Ի նէ միտք դրիր.
19 Սակայն Ի տունը դուն պիտի չշի-
նես, հապա քու որդիդ, որ քու
երանքէդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ
20 անունս՝ տունը պիտի շինէ։ Եւ
հիմա Տերը իր ըսած խօսքը կատա-
րեց, ու ես իմ Հօրս Դաւիթին
տեղը յաջորդեցի, ու Ե Տէրոջը ը-
սածին պէս Իսրայէլի աթոռը
նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն անունովը Ե տունը շինեցի.
21 Եւ հոն տեղ մը պատրաստեցի տա-
պանակին համար, որուն մէջը Ի-
Ե ՇԾ Ե Տէրոջը ուխտը, որն որ մեր
Հայրերուն հետ ըրաւ, երբոր զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս հա-
նեց։
22 Եւ Սողոմն Ե Տէրոջը սեղանին
առջևը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
դիմացը կայնելով, Ը ձեռքերը դէպ
23 Ի երկինքը տարածեց, Ու ըսաւ,
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, վե-
րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ
Ի քեզի պէս Աստուած չկայ, որ
Ի քու առջևդ իրենց բոլոր սրտովը
քալող ծառաներուդ հետ Ո ուխտ
24 ու ողբրմութիւն կը պահես. Դուն
քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին
ըրած խոստումնդրդ պահեցիր, ու
բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատա-
րեցիր, ինչպէս որ այսօր Ի՝ԵրՀՆայ։
25 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրա-
յէլի, պահէ ան խոստումնդդ, որն
որ քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դա-
ւիթին ըրիր, ու ըսիր. Ֆ Իմ առ-
ջևս Իսրայէլի աթոռին վրայ նոս-
տող մարդ քեզմէ պակաս պիտի
չըլլայ. միայն թէ քու որդիքդ ի-
րենց ճամբաներուն զգուշութիւն
ընեն ու իմ առջևս քալեն, ինչ-
պէս որ դուն իմ առջևս քալեցիր։
26 Ա Եւ հիմա ով Աստուած Իսրայէլի,
թող քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս
Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստա-
տուի։
27 Բայց Բ միթէ Աստուած իրաւցը-
նէ երկրիս վրայ պիտի բնակի՞.
ահա երկինքը ու Ե երկնից երկին-
քը քեզ չեն կրնար պարունակել.
ուր կը մնայ ան իմ շինած տունս։
28 Սակայն ով Տէր Աստուած իմ, քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած-
քին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր
քու առջևդ ըրած պաղատանքը ու
29 աղօթքը լսես. Որպէս զի աս տանը
վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց
ըլլան, ան տեղւոյն վրայ՝ որուն

Ն·Ը·ՂԲ· 1004

Ա Բ ԹԱԳ· Ե·2։ ԱՄՆ. ԺԵ·1։

Ա Բ ՄՆ·Գ· 8, 9։

Վ Բ ԹԱԳ· Ե·5, 12, 13։ ԳԼ·Ե·3, 5։

Բ ՀՄՐ 9։ Բ Օր·ԼՈ·26։

Ց Բ ՄՆ·Գ· 12, ՃՃ։

Ա ԵԼ·Թ·33։ ԵԶՐ· Թ· 5։ ԵՍ·Ա· 15։

Ֆ ԵԼ·ԺԵ· 11։ ԲԹԱԳ· Ե·22։

Ֆ ՅՈՒ·ԺԵ· 1։ ԳԼ·Գ· 6։ ԳԹԱԳ· Ի·3։

Օ Բ Օր·Ե·9։ ՆԵՀՄ·Ա· 5։ ԴԱՆ· Թ·4։

Ֆ ԳԼ·Բ·4։ Բ ԹԱԳ·Է· 12, 16։

Ա Բ ԹԱԳ· Է·25։

Ի Բ ՄՆ·Բ· 6։ ԵՍ·Կղ· 1։ ԵՐԵՄ· ԻԳ·24։ ԳՕԲ·Է· 49։ ԺԵ· 24։

Ֆ Բ ԿՕՐ·ԺԲ· 2։

Ն · ք · ԶԲ · 1004

Գ ք Օր · ժբ · 11 ։
Ե բ Մն · ի · 9 ։ Նէեմ. ա · 6 ։

Ղեւ · իբ · 11 ։ Ղե · ե · 1 ։

Ե բ Օր · իե · 1 ։
* Եբբ · ճամբան

Ը Ղե · իզ · 17 ։ բ Օր · իբ · 25 ։

Ի Ղե · իզ · 39 , 40 ։ Նէեմ. ա · 9 ։

ժ Ղե · իզ · 19 ։ բ Օր · իբ · 23 ։

ի Սպ · իե · 4 ։ իէ · 11 ։ Ղ · 12 ։ ՃԽղ · 8 ։

Լ ա Թագ · ժբ · 23 ։

Ի Ղե · իզ · 16 , 25 , 26 ։ բ Օր · իբ · 21 , 22 , 27 , 33 , 42 , 52 ։ բ Մն · ի · 9 ։
† Եբբ · գըռա · ներան

Համար բիւր Թէ Գ Իմ անունս հոն պիտի բլլայ · այնպէս որ աս տեղը քու ծառայիդ բրած աղօթ-
30 քը լսես ։ Ե Ուրեմն քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը բրած աղօթքները լսես · այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես , ու լսած ատենդ նե-
րես ։
31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու ան ալ երդում ընել տալու համար՝ Ղանոր երդում ա-
ռաջարկէ , ու երդումը աս տունը
32 քու սեղանիդ առջևը գայ , Ըն ատենը դուն երկինքէն լսես ու կա-
տարես , ու քու ծառաներդ դա-
տես , Է և յանցաւորը դատապար-
տես , ու անոր *բրածը անոր գլու-
իր բերես · և արդարը արդարացը-
նես , ու անոր արդարութեանը
չափովը անոր հատուցում ընես ։
33 Ըեե Թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար իրենց թշնամիներուն առ-
ջևը յաղթուին , ու Ի քեզի դառնան և քու անունդդ փառք տան , ու
աս տանս մէջ քեզի աղօթք ու ա-
34 դաչանք ընեն , Ըն ատենը դուն եր-
կինքէն լսես , և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ զանոնք դարձընես ։
35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար Ե երկինքը գո-
ցուի , ու անձրև չգայ · ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն և քու անունդդ փառք տան , ու զանոնք
նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն
36 դառնան , Ըն ատենը դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես , որ Է անոնց սորվեցընես
Նան աղէկ ճամբան , որուն մէջը պիտի քալեն · ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրև տաս ։
37 Է Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ ժանտախտ , կամ խորշակահարու-
Թիւն , կամ արմտաց գալուկ , կամ մարախ , կամ գրուխ բլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց Ե բնակած երկրին մէջը նեղէն , կամ
որ և իցէ հարուած կամ հիւանդ-
38 ութիւն բլլայ , Փու բոլոր ժողովուրդդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընե-
լու բլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռ-
քերը դէպ Ի աս տունը երկնցընէ ,
39 Ըն ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես , և բնես · և ամէն մարդու-
իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ
հատուցում ընես , անոր սիրտը դիտնալուդ համար · վասն զի Ե բո-
լոր մարդոց որդիներուն սիրտը մի-
40 նակ դուն դիտես · Ի Որպէս զի քեզմէ վախնան Իբէնց բոլոր օրե-
րուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին ։
41 Ու քու ժողովուրդդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու անունդդ համար եկող օտարականն
42 ալ՝ (վասն զի քու մեծ անունդդ ու հզօրաւոր ձեռքդդ ու երկընցած բազուկդ պիտի լսեն ,) Թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ ,
43 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի բրած ամէն խնդրուածքը կատա-
րես , Ե որ երկրիս ամէն ժողովուրդ-
ները քու անունդդ ճանչնան , ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս Ը բեզմէ վախնան , և գիտնան Թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու-
անունդդ կոչուած է ։
44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր Թշըշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք , Թէ որ անոնք աս քու
ընտրած քաղաքիդ , ու քու ա-
նունդդ համար աս իմ շինած տանս կողմը Նայելով՝ Ցերսղը աղօթք ը-
45 նեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց ի-
րաւունքը ընես ։
46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն , (Ջ քանզի մեղք չգործող մարդ չը-
կայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զա-
նոնք Թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց դերեվարները Ի Թշնամիին հեռու կամ մօտ երկիրը դերի տա-
47 նին զանոնք , Ցթէ որ ան իրենց դե-
րութեան երկրին մէջ զղջի զան ու դառնան , և իրենց դերեվարներուն երկրին մէջ քեզի աղաչին ու Ն ը-
սեն , Մեղք գործեցինք , անօրէ-
նութիւն ու անիրաւութիւն ը-
48 րինք · Եւ Ի Ե որ զանոնք դերի տա-
նող Թշնամիներուն երկրին մէջ Ը իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բո-
լոր հոգիովը քեզի դառնան , ու Ի-
րենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու անունդդ համար իմ շինած տանս կողմը Նայելով՝ Ըեզի աղօթք
49 ընեն , Դուն երկինքէն քու բնա-
կութեանդդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , ու անոնց
50 իրաւունքը ընես , Եւ քու ժողո-
վուրդիդ քեզի դէմ բրած մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներես · ու Ը այն-
պէս ընես որ անոնց դերեվարները անոնց վրայ գթան , և անոնց ողոր-
51 մի Թիւն ընեն · Քանզի Ո անոնք

Ն · ք · ԶԲ · 1004

Ժ ա Թագ · իզ · 7 ։ ա Մն · իբ · 9 ։ Սպ · ժա · 4 ։ Երեմ · իե · 10 ։ Գոր · ա · 24 ։
Ի Սպ · ՃԼ · 4 ։

Հբ Օր · գ · 24 ։

Ն ա Թագ · իե · 46 ։ գ Թագ · իԹ · 19 ։ Սպ · կե · 2 ։
Ը Սպ · Ճբ · 15 ։

Ճբ Մն · զ · 36 ։ Առակ · ի · 9 ։ Ժող · է · 20 ։ Յակ · գ · 2 ։ ա Ցօհ · ա · 8 , 10 ։
Ի Ղե · իզ · 34 , 44 ։ բ Օր · իբ · 36 , 64 ։
ի Ղե · իզ · 40 ։
Ն Նէեմ. ա · 6 ։ Սպ · ՃԶ · 6 ։ Գաղ. դ · 5 ։
Ը Երեմ. իԹ · 12 , 13 , 14 ։

Գաղ. զ · 10 ։

Ը Ղեւ · է · 6 ։ Սպ · ՃԶ · 46 ։
Ոբ Օր · Թ · 29 ։ Նէեմ. ա · 10 ։

Ն · ք · ՂՖ · 1004

Ղ բ Օր · դ · 20 : Երեմ · ժա · 4 :

քու ժողովուրդդ ու քու ժառանգութիւնդ են , որ զանոնք եգիպտոսէն՝ Ձերկաթի ՚ոցին միջէն հանեցիր : 52 ՚ոյր : Եւ քու ժառայիդ իսրայէլին ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին խնդրուածքին քու աչքդ ՚ա՚նէՂԷ բաց ըլլայ , որ անոնց քեզի ըրած ամէն աղաղակը 53 լսես : Քանզի երկրին ամէն ժողովուրդներէն դուն զատեցիր անոնք , որ քու ժառանգութիւնդ ըլլան , ինչպէս որ քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը խօսեցար , երբոր մեր հայրերը եգիպտոսէն հանեցիր , ով Տէր ԵՀովայ :

Եբ Օր · թ · 5 : բ Օր · թ · 26 , 29 : ժզ · 2 :

54 Երբոր Սողոմն աս բոլոր աղօթքը ու խնդրուածքը Տէրոջը ըրաւ լմընցուց , Տէրոջը սեղանին առջևէն եկաւ , ուր որ ձեռքերը դէպ ՚ի երկինքը երկընցուցած ծունկի կրկներ 55 էր , Ու ոտքի վրայ կայնելով , ՚Իսրայէլին բոլոր ժողովրդը բարձր ձայնով 56 նով օրՂնեց , ու ըսաւ , ՕրՂնեալ ըլլայ Տէրը , որ իր բոլոր ըսածին համեմատ իր Իսրայէլ ժողովուրդին հանդստութիւն տուաւ , Ուսի իր ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած ամէն բարի խօսքերէն բնաւ 57 մէկ խօսք մը դեռևին չինկաւ : Մեր Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ , ինչպէս որ մեր հայրերուն հետ էր . ՚ոու մեզ չթողու ու մեզ երեսկ 58 չդարձնէ , Եւ ՚ոյր սիրտը իրեն դարձնէ , որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալենք , ու պահենք իր պատուիրանքները , կանոնները ու իրաւունքները , որոնք մեր հայրերուն 59 պատուիրեց : Եւ Տէրոջը առջևը մատուցած աս պաղատանքի խօսքերս ցորեկ ու գիշեր մեր Տէր Աստուծոյն մօտենան , որ օրէ օր պահած գործքերուն մէջ իր ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին 60 իրաւունք ընէ . ՚ոՈր երկրիս ամէն ժողովուրդները գիտնան թէ ՚ա՚ստուածը ինքն է Աստուած , ՚ուրիշ մը չկայ : Ու ՚ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուածոյն առջևը ուղիղ ըլլայ , որ աս օրուան պէս անոր կանոններուն մէջը քալէք , ու անոր պատուիրանքները պահէք :

Ղ Ցես · դ · 24 : աթագ · ժէ · 46 : դ թագ · ժթ · 19 :

62 Եւ ՚թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլը անոր հետ Տէրոջը առջևը 63 զոհեր մատուցին : Եւ Սողոմն Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան զոհին համար՝ բանուկներկու հազար արջառ ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ . և թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը

Բ Օր · ժ · 10 : Ցես · ժա · 45 : իդ · 14 :

Ա բ թագ · ը · 18 :

Ա բ Մն · է · 7 :

տանը նաւակատիքը ըրին : 64 ՚Ան օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջևը եղող դաւիթին մէջտեղը սրբեց . քանզի էր ողջակէզները , հացի ընծաները , ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց , վասն զի ֆ Տէրոջը առջևի պղնձէ սեղանը պզտիկ կու գար աս ողջակէզները , հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը ընդունելու :

Ն · ք · ՂՖ · 1004

Ֆ բ Մն · դ · 1 :

65 Եւ ան ատենը Սողոմն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ ՚Եմաթի մուտքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը մեր Տէր Աստուծոյն առջևը եօթը օր ու եօթը օր ևս՝ ՚յոթնդն տասնու-

՚ա թագ · իգ · 8 : Ցես · ժգ · 5 : Դատ · գ · 3 : դ թագ · ժդ · 25 :

66 չորս օր ՚տսն ըրին : Եւ Սողոմն ուրախութեամբ ու սրտով մը ուրախանալով ան բոլոր բարիքներուն համար , որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրաւ :

Բ Ն · ժե · 18 : թագ · իգ · 5 :

Ֆ բ Մն · է · 8 : Ա Հմր 2 : Ղէ · իգ · 34 :

Ե բ Մն · է · 9 , 10 :

ԳԼ · Թ

1 Աստուած Սողոմնին հետ ուխտ կ՚ընէ տեսիլքի մէջ : 10 Սողոմնին ու Քիրամին իրարու խրկած ընծաները : 15 Սողոմնին գործքերուն մէջը օտարազգիները անոր ստրկին ծառաներն էին , և Իսրայէլացիք՝ պատուաւոր ծառաները : 24 Փարաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի : 25 Սողոմնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը : 26 Սողոմնին նաւերը Ովփրէն ոսկի կը բերեն :

Իբր 992

1 ՚Երբոր Սողոմն Տէրոջը տունը Ե ու թագաւորական տունը և ՚ի իր սրտին բոլոր ուզած բաները 2 չինեց լմընցուց , Տէրը Սողոմնին նորէն երևցաւ , ՚ինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երևցեր էր : Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Ես իմ աղ՚ևս ըրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի . Ես աս չինած տունդ սրբեցի , Որ իմ անունս յաւիտեան հոն դնեմ . Ես ու իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պիտի 4 ըլլան : Եւ թէ որ դուն իմ առջևս՝ Ես ըրած Դաւիթին քալածին պէս , Ի կատարեալ սրտով և ուղղութեամբ քալես , ու բոլոր քեզի պատուիրածներս ընես , ու իմ կանոններս ու դատաստաններս 5 պահես , Ան ատենը քու թագաւորութեանդ աթոռը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ , ՚ինչպէս որ քու Հօրդ Դաւիթին խօսեցայ՝ ըսելով , Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ պակաս պիտի 6 չըլլայ : Եթէ որ դուք կամ ձեր որդիքը ինծմէ խոտորիք , ու ձեր առջևը դրած պատուիրանքներս և կանոններս չպահէք , ու երթալ ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընէք , և անոնց երկրպագութիւն ընէք , Ես անոնց 7 դուրսը ընէք , Ան ատենը Իսրայէլը պիտի չնչեմ ան երկրին վրայէն , որն որ իրենց տուի . ու

Բ Մն · է · 11 , ըէ :

Ե Գլ · է · 1 : ՚ա բ Մն · ը · 6 : Բ Գլ · գ · 5 :

Է դ թագ · ի · 5 : Սաղ · ժ · 17 :

Ը Գլ · ը · 29 : Ե բ Օր · ժա · 12 :

Ը Գլ · ժա · 4 , 6 , 38 : ժդ · 8 : ժե · 5 :

Ի Ն · ժէ · 1 :

Ժ բ թագ · է · 12 , 16 : Գլ · բ · 4 : գ · 12 : ա Մն · իբ · 10 : Սաղ · ՃԻ · 14 : բ Մն · է · 19 , 20 : Սաղ · ՃԻ · 30 , ըէ :

Ա բ Օր · գ · 26 : դ թագ · ժէ · 23 : իե · 21 :

Ն · ք · ՂՖ · ԻՐԲ 992

Է իմ անուանս համար աս որբած տունս երեսէս պիտի ձգեմ . ⁋ և Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ : Եւ ես աս բարձր տանը համար ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ , ու սուլ֊լելով պիտի ըսէ , Ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու աս տանս այս֊
9 պէս ըրաւ : Եւ պիտի ըսեն , Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին , որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , և ուրիշ աստուածներու յարեցան , և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին . ասոր պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ :

Ն ԳԼ · Զ · 37 , 38 ; Ե · 1 ; Բ ՄՆ · Ը · 1 ։

10 Եւ Սողոմոն երկու տունը՝ Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը քսան տարուան մէջ շինելէն
Ղ Տես Բ ՄՆ · Ը · 2 ։

11 ետքը , Ղիւրոսի թագաւորը փիւռամ եղևնափայտերով , մայր փայտերով ու ոսկիով անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին օգնութիւն ընելուն համար , Սողոմոն թագաւորն ալ ան տասը քաղաք տուաւ Գալիլեայի
12 երկրին մէջ : Ու Քիւրամ Տիւրացին ելաւ , որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ . և իր
13 աչքերուն հաճոյ չերևցան . Ու ըսաւ , Ի՛նչ քաղաքներ են՝ որ ինծի տուիր . ճու անոնց անունը * Քաբօղի երկիր կոչուի մինչև
14 աս օրս : Եւ Քիւրամ՝ թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի խրկեց :
Ճ Տես · ԺԹ · 27 ։
* Ա՛ն անհաճոյ , կամ՝ կապեալ ։

15 Ու Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը տունը , իր տունը , ու Մելքոնը , ու Երուսաղէմի պարիսպը , Հասորը , Մակեդդովը ու Գազերը շինէ :
Ե ԳԼ · Ե · 13 ։
Յ Ձմ 24 ։ Բ Թագ · Ե · 9 ։
Ն Ցես · ԺԹ · 36 ։
Ղ Ցես · Ժէ · 11 ։
Ա Ցես · Ժզ · 10 ։ Դատ · ա · 29 ։
Ը Ցես · Ժզ · 10 ։

16 (Քանզի Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորը ելաւ֊լով՝ Գազերը առեր , ու զանիկայ կրակով այրեր էր , և ան Քանանացին՝ որ քաղաքին մէջը բնակող՝ քանանացիները մեռցընելով , զանիկայ իր աղջկանը՝ Սողոմոնին կնկանը օժիտ տուեր էր :)
17 Ու Սողոմոն գազերը ու Վարի
18 Բեթորոնը շինեց , Նաև Բահաղաթը ու Թամմոր երկրին անապատին մէջ ,
19 Եւ Սողոմոնին բոլոր ընծեմարանի քաղաքները , ու կառքերուն քաղաքները , ու ձիաւորներուն քաղաքները , և ան բոլոր
Ժ ԳԼ · Դ · 26 ։
Ա Ձմ 1 ։
20 Էն բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհայիներէն , Քետացիներէն , Փերեզացիներէն , Խևացիներէն ու Յերոսացիներէն մնացեր էին , և
21 Իսրայէլէ որդւոցմէ չէին , Այլ անոնց անոնց զաւակները , որ անոնցմէ եղեր ան երկրին մէջ մնացեր էին , ու Իսրայէլէ որդիքը չէին կրցեր զանոնք բնաջինջ ընել , Սողոմոն զանոնք ծառայական հարկատու ըրաւ մինչև այսօր :
Ժ Դատ · ա · 21 , 27 , 29 ։ Դ · 1 ։
Բ Ցես · Ժե · 63 ։ Ժե · 12 ։
Ե Դատ · ա · 28 ։
Ժ Տես Ծն · Թ · 25 , 26 ։ Եզր · Բ · 55 , 58 ։ Ղեւեմ · Է · 57 ։ Ժա · 3 ։

22 Բայց Սողոմոն Իսրայէլի որդիներէն իրեն ծառայ չըրաւ . հապա անոնք էր պատերազմական մարդիկները , իր պատուականները , իշխանները , զօրավարները , ու իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուներն
23 էին : Սողոմոնին գործքին վրայ հինգ հարիւր յիսուն գլխաւոր իշխաններ կային , որոնք բանաւոր ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին :
Ծ Ա Թագ · Ը · 10 ։

24 Իսկ փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քաղաքէն ելաւ , ու Ջնաց ի իր տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար շիներ էր . ան առտնը Մելլոնը շինեց :
Ի ԳԼ · Ե · 1 ։ Բ Մն · Ը · 11 ։
Ֆ ԳԼ · Է · 8 ։ Ա Թագ · Ե · 9 ։ ԳԼ · Ժա · 27 ։ Բ Մն · ԼԲ · 5 ։

25 Բ Եւ Սողոմոն տարին իրեք անգամ Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր կը մատուցանէր , և Տէրոջը առջևի սեղանին վրայ խունկ կը ծխէր :
Բ Բ Մն · Ը · 12 , 13 , 16 ։

26 Ու Եբեռ տունը լմընցուց , Սողոմոն Թագաւորը Եդոմի երկրին մէջ կարմիր ծովուն եզերքը՝ Ելաթին քովը եղող Գասիոնգաբերի
27 մէջ Դեաւեր շինեց : Եւ Քիւրամ Սողոմոնին ծառաներուն հետ , ծովու ճարպոտ Նաւ֊
28 րով խրկեց : Ու անոնք Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր քսան տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն Թագաւորին բերին :
Ի ԳԼ · Ժ · 11 ։
Ա Ցես · Իբ · 24 ։

Գ Լ · Ժ

1 Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին խմաստութեանը վրայ կը զարմանայ : 14 Սողոմոնին ոսկին : 16 անոր վահանները : 18 անոր փղոսկրեայ աթոռը : 21 անոր ամանները : 24 անոր երեսուած ընծաները : 26 անոր կառքերը ու ձիերը :

1 Եւ Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին անունը լսեց , ու եկաւ Բ որ խրթին հարցումներով զանիկայ փորձէ : Եւ անիկայ Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդէսով , ուղտերը ու խիստ շատ ոսկի ու պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին
2 մէջը եղածը անոր զրուցեց : Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցումները բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Թագաւորը չբացատրէ անոր :
3 Եւ Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին բոլոր խմաստութիւնը , ու անոր
Ա Բ Մն · Թ · 1 , 22 ։ Պատ · Ժբ · 42 ։ Ղուկ · Ժա · 31 ։
Բ Տես Գործ · Ժդ · 12 ։ Ռոմ · ա · 6 ։

Ն · Ք · Գ · Իբր 992

5 շինած տունը , եւ անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառանե-
րուն *բնակարանները , և սպասա-
ւորներուն կայնուածքը , ու ա-
նոնց հադուստները , և անոր մատ-
ուռակները , †ու †Ցերօջը տունը
ելլելու սանդուխը" տեսնելով ,
6 խելքը գլխէն դնաց . Եւ Թագաւո-
րին ըսաւ , Քու վճռակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկրիս
մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են և-
7 ղեր . Բայց ես ան խօսքերուն չհա-
ւատացի , մինչև որ անոնք եկայ
ու իմ աչքերովս տեսայ , և ահա
ինծի՝ ասոր կէսը չպատմեցին . քու
իմաստութիւնդ ու երջանկու-
թիւնդ իմ լսած համբաւէս աւելի
8 է : Երանի՛ քու մարդիկներուդ՝
երանի ասոնց քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջևդ կայնելով
քու իմաստութիւնդ կը լսեն :
9 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ
ըլլայ , որ քեզի հաւնեցաւ ու քեզ
Իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ . Ե-
հովան Իսրայէլը յաւիտեան սիրե-
լուն համար , քեզ Թագաւոր ը-
րաւ , Նոր իրաւունք ու արդարու-
10 թիւն ընես : Եւ Թագաւորին
հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ու
խիստ շատ խունկեր ու պատուա-
կան քարեր տուաւ : Ալ անկէ
եւս այնչափ շատ խունկ չեկաւ ,
որչափ որ Սաբայի Թագուհին Սո-
ղոմոն Թագաւորին տուաւ :
11 Եւ Քիրամին նաւերը՝ որ Ոփի-
րէն ոսկի կը բերէին , Ոփիրէն խիստ
շատ Խալմուկ փայտեր ու պա-
12 տուական քարեր ալ բերին : Եւ
Թագաւորը ալմուկ փայտէն յենա-
րաններ շինեց՝ Ցերօջը տանը ու
Թագաւորական տանը համար , և
քնարներ ու տաւիղներ՝ երդեցող-
ներուն համար . ասանկ Խալմուկ
փայտ բնաւ չեկաւ ու չերևցաւ
մինչև ցայսօր :
13 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի
Թագուհիին բոլոր ուզած ու իրմէ
խնդրած բաները տուաւ , Սողոմոն
Թագաւորը իր ‡ առատաձեռնու-
թեամբը անոր տուածէն՝ի զատ :
Եւ անիկայ իր ծառայներուն հետ
դարձաւ իր երկիրը դնաց :
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշռոքը վեց հարիւր
վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր .
15 Առուտուր ընողներէն , ու վաճա-
ռականներէն , և ||Արաբացւոց
բոլոր Թագաւորներէն , ու երկրին
նախարարներէն առածէն՝ի զատ :
16 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց .
Եւ մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր սիկղ ոսկի դնաց : Ի կռա-

Ծոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ
շինեց , Եւ մէկ ասպարին իրեք
մնաս ոսկի դնաց . ու Թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաւ
զանոնք :
18 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ
աթոռ մը շինեց , ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ . Աս աթոռը վեց
աստիճան ուներ . ու աթոռին վե-
րի ծայրը եռանկիւն էր , և նրա-
տելու տեղը մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն չենարաններ ունէր , ու
չենարաններուն քովը երկու ա-
20 ռիւծներ կը կայնէին : Եւ հոն վեց
աստիճաններուն վրայ մէկ կողմէն
ու միւս կողմէն տասուերկու ա-
ռիւծներ կը կայնէին . բոլոր Թա-
գաւորութիւններու մէջ ասանկ
բան մը շինուած չէր :
21 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր
խմելիքի ամանները ոսկի էին , և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամանները զուտ ոսկի էին , արծա-
թէ չկար . Ինչ որ Սողոմո-
նին օրերը բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուեր : Վասն զի Թագաւորը ծո-
վու վրայ՝ Քիրամին նաւերուն հետ
Թարսեացի նաւեր ուներ . Թարս-
սացի նաւերը իրեք տարին անգամ
մը ոսկիով , արծաթով , փղոս-
կրով և կապիկներով ու սիրա-
մարդներով բեռնաւորուած կու
գային :
23 Եւ Սողոմոն Թագաւորը հա-
րստութեան ու իմաստութեան
կողմանէ երկրիս բոլոր Թագաւոր-
24 ներէն մեծ եղաւ : Ու բոլոր երկիրը
կը փափաքէր Սողոմոնին երեսը
տեսնել , որն որ Աստուած անոր սրտին
25 մէջը դրեր էր : Ու անոնց ամէնը
տարուէ տարի իրենց ընծաները կը
բերէին , այսինքն արծաթէ աման-
ներ , ոսկիէ ամաններ , հանդերձ-
ներ , զէնքեր , խունկեր , ձիեր ու
ջորիներ :
26 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիա-
ւորներ ժողվեց , ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք ու տասուեր-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ . ու
զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջը ու Երուսաղեմի մէջ Թա-
27 գաւորին քովը տեղաւորեց : Եւ
Թագաւորը Երուսաղեմի մէջ ար-
ծաթը քարերու պէս հասարակ բան
մը ըրաւ , ու եղևնափայտը շատու-
թենէն՝ դաշտի մէջ եղող մոլա-
28 թզենիներուն պէս ըրաւ : Եւ
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու
գային . ու Թագաւորին վաճա-
ռականներուն կարաւանը մէկ որո-
շուած գնով մը չէին առներ
29 ծախու կ՚առնէին : Ու Եգիպտոսէն

Ն · Ք · Գ · Իբր 992

* Կամ՝ ժո-
ղովը ,
† Ա Մն . իկ . 16 :
† Կամ՝ Տե-
ղին տանը մէջ ըրած ողջակէզնե-
րը

Բ Ճառկ . ը . 34 :

Բ Գլ . ե . 7 :

Ղբ Թագ . ը . 15 : Սաղ . Նբ . 2 : Ա-
ռակ . ը . 15 :
Ե Սաղ . Նբ . 10 , 15 :

Ը Գլ . Թ . 27 :

Ի ը Մն . ը . 8 : Թ . 10 , 11 :
Ժ ը Մն . Թ . 11 :

Իբ Մն . Թ . 10 :

‡ Եբր . ձեռ-
քին Համե-
մատ

Ե ը Մն . Թ . 24 : Սաղ . Նբ . 10 :
|| Կամ՝ խառ-
նիճադանձ ժողովուրդ-
ներուն

Ե Գլ . ժգ . 26 :

Ղ ը Մն . Թ . 17 , ըէ :

Ի ը Մն . Թ . 20 , ըէ :

Հ ը Մն . Թ . 20 , ըէ :

Ն Ծն . ժ . 4 : ը Մն . ի . 36 :

Ղգ . գ . 12 : 13 : դ . 36 :

Ճ Գլ . դ . 26 : ը Մն . ա . 14 : Ի . 25 :
Ժ ը Օր . ժէ . 16 :

Ի ը Մն . ա . 15—17 :

Ն ը Օր . ժէ . 16 : ը Մն . ա . 16 : Թ . 28 :

Ն · Ք · ՂԲ · Ի՛ՐՔ 992

Ղ Ցես · ա · 4 ։ դ Թագ · է · 6 ։

մէկ կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր արծաթով վեր կու գար , ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծաթով . Ու քետացւոց բոլոր թագաւորներուն համար և Ասորւոց թագաւորներուն համար ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին ։

ԳԼ · ԺԱ՛Ն

1 Սողոմոն կնիկները ու հարճերը 4 անոր ծեր ըութեան առենը զանիկայ կատաղութեան կը դարձնեն ։ 9 Աստուած ապառնալիքներ կ'ընէ անոր ։ 14 Սողոմոնին հակառակորդները , Ադադ որ Եդիպտոսի մէջ իբրև հիւր ընդունուած էր , 23 ու Ռազոնը որ Դամասկոսի մէջ կը թագաւորէր , 26 և Ցերոբովամ մը որուն համար Աքիան մարգարեացաւ ։ 41 Սողոմոնին գործերը , իր թագաւորութեանը օրերը , ու մահը ։ Յորովամ անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 Եւ Սողոմոն թագաւորը փարաւոնին աղջիկն ի զատ Բշատ օտարազգի կիներ , Մովաբացի , Ամմոնացի , Եդովմացի , Սիդոնացի ու Քետացի կը 2 նիկներ սիրեց . Ան ազգերէն որոնց համար Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր , Թ Անոնց քովը մի մտնէք , ու անոնք ալ ձեր քովը չմտնեն , որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձնեն , Սողոմոն սի 3 րով անոնց չարեցաւ ։ Եւ անիկայ եօթը հարիւր իշխանազուն կնիկ , ու իրեք հարիւր հարճ ունէր . ու անոր կնիկները անոր սիր 4 տը խոտորցուցին ։ Եւ Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը Թ անոր կնիկները անոր սիրտը օտար աստուածներու դարձուցին , ու Թ անոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ Ուիր հօրը Դաւիթին սրտին պէս 5 կատարեալ չէր ։ Եւ Սողոմոն Սիդոնացւոց աստուածոյն Թ Աստարովթին ետևէն , ու Ամմոնացւոց գար 6 շելի Թ Մեղքոմին ետևէն գնաց ։ Եւ Սողոմոն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , ու Ի Տէրոջը ետևէն իր հօրը Դաւիթին պէս կատարեալ 7 պրաւ չգնաց ։ Ան ատենը Սողոմոն Ժ Երուսաղեմին դիմացը եղող լեռանը վրայ Թ Մովաբացւոց գարշելի քամվոսին համար Լարձր տեղ մը շինեց ; ու Ամմոնացւոց գարշելի 8 Մոդքին համար ալ ։ Եւ իր բոլոր օտարազգի կնիկներուն համար ալ այնպէս ըրաւ , որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին ։

9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ , վասն զի անիկայ Ե իր սիրտը խոտորցուց Իսրայէլի Տէր Աստուածմէն , Ժ ան որ երկու անգամ իրեն երևաց , 10 ցաւ , Ու Նաս քանիս համար պատուիրեց որ ուրիշ աստուածներու ետևէ չերթայ . բայց անիկայ Տէ 11 րոջը պատուէրը չպահեց ։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ , Որովհետև * դուն ասանկ ըրիր՝ , և իմ ուխտս ու քեզի պատուիրած կանոնները չպահեցիր , հատ Թագաւորութիւնը անշուշտ քեզմէ պիտի պատռեմ , ու զանիկայ քու ծառայիդ պիտի տամ ։ 12 Միայն Թէ աս բանը քու օրերուդ մէջ չեմ ըներ քու հօրդ Դաւիթին համար . Բայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատռեմ ։ 13 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը . Հապա իմ ծառայիս Դաւիթին համար , ու Իմ ընտրած Երուսաղէմիս համար Ֆ քու որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ ։

14 Եւ Տէրը Յ Սողոմոնին դէմ մէկ Թշնամի մը հանեց , Այնէն Եդովմի թագաւորին սերունդէն Եդով 15 մայեցի Ադադը ։ Այն ատեն որ Դաւիթ Եդովմի մէջ եղած ատենը , երբոր Ցովաբ զօրագլուխը մեռցնելու եկաւ , Ու Եդովմի մէջ բոլոր արուները մեռցուց ։ 16 (Որովհետև Ցովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ հոն վեց ամիս նստաւ , մինչև որ Եդովմայեցւոց բոլոր ա 17 րուները մեռցուց ։) Ան ատենը Ադադ իր հօրը քանի մը Եդովմայեցի ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ ։ Ու Ադադ Բէ 18 պզտիկ տղայ էր ։ Եւ անոնք Մադիամէն ելան ու Փառան եկան , և Փառանէն իրենց հետ մարդիկներ առին , ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին , որ անոր տուն տուաւ , ու անոր ռոճիկ կապեց , ու անոր երկիր տուաւ ։ 19 Եւ Ադադ Փարաւոնին առջևը շատ շնորհք գտաւ . ու Փարաւոն իր կնկանը քոյրը՝ Թահփենես Թագուհիին քոյրը՝ անոր կնիկ տուաւ ։ 20 Եւ Թահփենեսին քոյրը Ընդ որդի մը ծնաւ , որ Գանեբաթ Լէբէյոս . ու Թահփենես զանիկայ Փարաւոնին տանը մէջ մեծցուց . ու Գանեբաթ Փարաւոնին տունը Փարաւոնին որդւոցը մէջ էր ։ 21 Ու երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց Թէ Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է , ու Ցովաբ զօրապետը մեռեր է , Ադադ Փարաւոնին ըսաւ , Արձակէ զիս , որ իմ երկիրս 22 երթամ ։ Եւ Փարաւոն անոր ըսաւ , Իմ քովս քու Ինչ պակաս է , որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ոչ , Բանի մը Լօրհրդներ Ընէ՛մ , բայց անպատճառ արձակէ զիս ։

23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ Թշնամի մը հանեց , Այնէն Եդիադայի որդին Ռազոնը , որ իր տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար թա

Ն · Ք · ՂԲ · Ի՛ՐՔ 984

* ԵԲԲ · ասիս կայ քու քովրդ եղաս ,

Հ Հմր 31 ։ Գլ · ԺԲ · 15 , 16 ։

Յ Թագ · է · 15 ։ Սաղ · ՃԾ · 33 ։

Ղ Ր Օր · ԺԲ · 11 ։

Ֆ ԳԼ · ԺԲ · 20 ։

Մ Ա՛Ն · Ե · 26 ։

Յ Թագ · Ը · 14 ։ ա Ա՛Ն · ԺԲ · 12 , 13 ։

Ն Թռ · Իդ · 19 ։ Բ Օր · Ի · 13 ։

Ը Թռ · Ի · 1 ։ Ե Ես · Ա · 1 ։ Ա Թագ · Ա · 11 ։ Ա Թագ · Ը · 11 ։ Ա Թագ · Ժ · 23 ։ Ա Թագ · ԺԱ · 14 ։ Ա Թագ · ԺԱ · 26 ։ Ա Թագ · ԺԲ · 20 ։

Ա Թագ · Ը · 46 ։ Բ Մն · Ե · 6 ։ Ա Մն · Ը · 65 ։ Ա Թագ · Ը · 66 ։ Ա Թագ · Թ · 1 ։ Ա Թագ · Թ · 10 ։ Ա Թագ · Ժ · 1 ։ Ա Թագ · ԺԱ · 43 ։ Ա Թագ · ԺԲ · 24 ։ Բ Թագ · Ա · 17 ։ Բ Թագ · Ը · 20 ։ Ա Մն · Ը · 65 ։ Բ Մն · Ժ · 7 ։ Ա Թագ · Ը · 66 ։ Բ Թագ · Ժ · 24 ։ Ա Թագ · Թ · 1 ։ Ա Թագ · ԺԱ · 43 ։ Ա Թագ · ԺԲ · 24 ։ Ա Թագ · ԺԴ · 20 ։ Բ Թագ · ԺԴ · 21 ։ Ա Թագ · ԺԵ · 8 ։ Բ Թագ · ԺԵ · 2 ։ Ա Թագ · ԺԶ · 6 ։

Ն · ք · ԶԲ · ԻԲԲ 984

24 դաւորին քովէն փախեր էր : Ու անհնկայ իր քովը մարդիկներ ժողվեց և գնդապետ եղաւ . և ու երբ որ Դաւիթ զանոնք կոտրեց , Դամասկոս գացին ու հոն բնակեցան , ու Դամասկոսի մէջ թագաւորու-

25 թիւն ըրին : Ուստի Իսրայէլ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ Խորայէլին թշնամի եղաւ , Ադադին ըսած չարութենէն՝ի զատ . ու Խորայէլին նեղութիւն կու տար , և Ասորւոց վրայ կը թագաւորէր :

26 Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարեդայէն Եփրաթացի Նաբաատի որդին Ցերոբովամն ալ , որուն մայրը որբևարի կնիկ մըն էր Սարուա անունով , չթագաւորին դէմ ձեռք

27 վերցուց : Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցընելուն պատճառը ասա էր . Երբոր Սողոմոն Մելոնը շինեց , և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին

28 քին փլած տեղը գոցեց , Ցերոբովամ իսիտ ուժով մարդ մը էր լսելով , ու Սողոմոն տեսնելով որ անհնկայ գործունեայ կտրիճ մըն է , զանհնկայ Յովսեփի տանը բոլոր

ԻԲԲ 980

29 բեռներուն վրայ դրաւ : Եւ եղաւ որ ան ժամանակը Ցերոբովամ Երուսաղէմէն դուրս ելաւ , ու Ճամբան մէջ Սիլոնացի Ահիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ . և ա նհնկայ նոր վերարկու մը հագեր էր , ու դաշտին մէջը երկուքնին միայնակ

30 էին : Եւ Ահիա անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց , ու չղանհնկայ տասներկու կտոր պատռեց :

31 Եւ Ցերոբովամին ըսաւ , Տասը կտորը քեզի՛ առ . քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Սողոմոնին ձեռքէն Թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ , ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ :

32 Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս համար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ .

33 Որովհետև զիս թողուցին , ու Սիդոնացւոց աստուածդին Աստարովթին , և Մովաբացւոց աստուածդն Քամոսին , ու Ամմոնի որդւոցը աստուածդն Մելքոմին երկրպագութիւն ըրին , և իմ ճամբաներուս մէջը չգալեցին , որ իր հօրը Դաւիթին պէս իմ առջևս ուղիղ եղածը ու իմ կանոններս ու դատաստաններս՝ի գործ դնեն :

34 Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չառնեմ , ու զանհնկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում , իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ ընտրած ծառայիս Դա-

35 ւիթին համար : Բայց անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի առնեմ , ու տասը ցեղը քեզի

ՆՆ · ՔՆ · ԶԲ · ԻԲԲ 980

36 պիտի տամ : Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի տամ , որ՝ իմ ծառայ Դաւիթ իմ առջևս միշտ մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ ա-

37 նունս հոն դնելու համար : Ու քեզ պիտի առնեմ , և սրտիդ բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի ընես , ու Իսրայէլի վրայ

38 թագաւոր պիտի ըլլաս : Եւ թէ որ իմ բոլոր քեզի պատուիրածներուս չհաղանդութիւն ընես , ու իմ ճամբաներուս մէջը քալես , և իմ ծառայիս Դաւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պատուիրաններս պահելով՝ իմ առջևս ուղիղ եղածը ընես , անատենը ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու քեզի մնայուն տուն պիտի շինեմ , ինչպես որ Դաւիթին շինեցի , ու Իսրայէլը

39 քեզի պիտի տամ : Եւ ասոր համար Դաւիթին սերունդը պիտի

40 չարչարեմ , բայց չէ թէ միշտ : Ու Սողոմոն Ցերոբովամը մեռցընել ուզեց , բայց Ցերոբովամ ելաւ Եգիպտոս փախաւ , Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը , ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Եգիպտոս մնաց :

41 Եւ Սողոմոնին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր բոլոր ըրածները , ու անոր իմաստութիւնը , ահա Սողոմոնին պատմութեանը

42 դրքին մէջ գրուած են : Եւ Սողոմոնին Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի են .

43 ըաւ : Ու Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր որդին Ռոբովամ անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

ՆՆ · ՔՆ · ԶԲ · ԻԲԲ 980

Գ Լ · Ի Բ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամը թագաւոր ընելու համար Սիւքեմի մէջ ժողվուելով՝ Ցերոբովամին միջոցովը անկէ կը խնդրեն որ իրենց վրայ դրուած լուծը թեթևցընէ : 6 Ռոբովամ՝ երիտասարդներուն խորհրդովը ծերերուն խրատը մերժելով՝ խստութեամբ կը պատասխանէ անոնց : 16 Տասը ցեղերը կ'ապստամբին , ու Ադորամ կը մեռցընեն . ասոր վրայ Ռոբովամ կը փախչի : 21 Ռոբովամ բանակ կը կազմէ , բայց Սեմայիայէն կ'արգիլուի : 25 Ցերոբովամ իր թագաւորութիւնը զօրացընելու համար քաղաքներ կը շինէ , 26 ու երկու որթերուն կռապաշտութիւնը կը հաստատէ :

1 Եւ Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ թագաւոր ընելու համար

2 Սիւքեմ գացեր էր : Ու Եհովաբատեան Ցերոբովամ՝ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակեր , դեռ Եգ-

Ն · ք · ՋԲ · 975

դիպտոսի մէջ էր երբոր ա-
3 ռաքը լսեց ։ Եւ մօտ խոր-
կելով զանիկայ կանչեցին . ու ձե-
րոբովամ և Իսրայէլի բոլոր ժողով-
քը եկան , ու Ռոբովամին հետ խո-
4 սեցան ու ըսին , Քու հայրդ մեր
վրայ ծանր լուծ մը դրաւ . դուն
հիմա քու հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը ու մեր վրայ դրած ծանր
լուծը թեթեւցուր , ու քեզի ծա-
5 ռայութիւն ընենք ։ Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց , Գացէք՝ ու իրեք օ-
րէն ետքը ինծի դարձէք . ու ժո-
ղովուրդը գնաց ։
6 Եւ Ռոբովամ Թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին
երբոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ ,
Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու-
տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
7 տասխան տամ ։ Եւ անոր խօսեցան
ու ըսին , Եթէ որ դուն այսօր աս
ժողովուրդին ծառայ ըլլաս , ու ա-
նոնց ծառայութիւն ընես , և անոնց
բարի խօսքեր ըսելով պատասխան
տաս , ան ատեն անոնք քեզի միշտ
8 ծառայ կ՚ըլլան ։ Բայց ան՚նկա՛յ ձե-
րերուն իրեն տուած խորհուրդը
մերժեց , ու իր առջեւը կայնող ե-
իր հետը մեծցած երիտասարդներուն
9 խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ը-
սաւ , Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու-
տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
տասխան տանք . քանզի անոնք ինծի
խօսեցան ու ըսին , Քու հօրդ մեր
10 վրայ դրած լուծը թեթեւցուր ։ Ու
անոր հետ մեծցած երիտասարդնե-
րը անոր խօսեցան ու ըսին , Քու
հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու
դուն մեր վրայէն թեթեւցուր՝ ըսող
ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու
անոնց այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ
մատս իմ հօրս մէջքէն հաստ է .
11 Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խա-
րազաններով խրատեր է , բայց ես
ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։
12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողո-
վուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին ե-
կան , ինչպէս որ թագաւորը ըսեր
էր թէ երրորդ օրը ինծի եկէք ։
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խըս-
տութեամբ պատասխան տուաւ ,
և ծերերուն իրեն տուած խորհը
14 մերժելով , Երիտասարդներուն խոր-
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ,
ու ըսաւ , Իմ հայրս ձեր լուծը ծան-
րացուցեր է , բայց ես ձեր լուծը
աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ
հայրս ձեզ խարազաններով խրա-
տեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով
15 պիտի խրատեմ ։ Եւ թագաւորը

Ժողովուրդին խօսէը մտիկ չըրաւ .
վասն զի Աս բանը Տէրոջմէն եղաւ ,
որ Տէրը Սիլովնացի Ա.քիայիին ձեռ-
քովը Նաբատեան Ցերոբովամին
16 ըսած խօսքը հաստատէ ։ Ու երբոր
բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագա-
ւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողո-
վուրդն ալ թագաւորին պատաս-
խան տուին ու ըսին , Ի՞նչ բաժին ունինք ,
ելիքին քովը ի՞նչ բաժին ունինք ,
ու Եսսէի որդւոյն քովը ժառան-
գութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝
ձեր վրաններըը դ՚ոչՅե՛ . ով Դա-
ւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա .
ու Իսրայէլ իրենց վրաններուն գա-
17 յին ։ Բայց Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւո-
ցը վրայ Ռոբովամ թագաւոր և-
18 գաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը
ծերերուր հարկերուն վրայ եղող Ա-
դորամը խրկեց , բոլոր Իսրայէլ
զանիկայ քարերով քարկոծեցին ,
ու մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագա-
ւորը արտորալով կառքը հեծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի ։ Այսպէս
Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապըս-
տամբեցաւ մինչև աս օրս ։
20 Եւ բոլոր Իսրայէլ Ցերոբովամին
գաւնալը լսելով՝ մօտ խրկեցին ,
ու զանիկայ ժողովրդին մէջ կան-
չեցին , և զանիկայ բոլոր Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր դրին , ու Ցուդ-
այի ցեղէն՝ի զատ Դաւիթին տա-
21 նը ուրիշ հետևող մը չկար ։ Եւ
Ռոբովամ Երուսաղէմ մտաւ , ու
բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիամ-
մինի ցեղէն հարիւր ութսուն հա-
զար ընտիր պատերազմողներ ժող-
վեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին , ու Թագաւորութիւնը
Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դար-
ձընեն ։
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սեմա-
յիային Աստուծոյ խօսքը եղաւ՝
23 ըսելով , Սողոմոնի որդւոյն Յու-
դայի Ռոբովամ թագաւորին ու
բոլոր Յուդայի տանը ու Բենիամի-
նին և մնացորդ ժողովուրդին խօ-
24 սիս և ընացորդ ժողովուրդին խօ-
սեմ . Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի՛
պատերազմիք . ամէն մարդ Թող
իր տունը դառնայ . Վասն զի աս
բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը ը-
սածին պէս *ետ դարձան ։
25 Ու Ցերոբովամ Եփրեմի լեռանը
վրայ Սիւքեմը շինեց ու հոն բը-
նակեցաւ . և անկէ ելաւ , Ֆան-
26 նուէլը շինեց ։ Ու Ցերոբովամ իր
սրտին մէջը ըսաւ , Հիմա Թագա-
ւորութիւնը Դաւիթին տանը պի-
27 տի դառնայ ։ Թէ որ աս ժողո-

Ն · ք · ՋԲ · 975

Ղ Հմր 24 ։ Դատ . ժգ . 4 ։ բՄն . ժ . 15 ։ Իր . 7 ։ Իե . 20 ։
Ե Գլ . ժա . 11 , 31 ։
ԸԹագ . ի . 1 ։
Ը Գլ . ժա . 13 , 36 ։
Ժ Գլ . ժ . 6 ։ ե . 14 ։
ԻԳթագ . ժե . 21 ։
Լ Գլ . ժա . 13 , 32 ։
Խ Բ Մն . ժա . 1 ։
Ծ Բ Մն . ժա . 2 ։
Կ Հմր 15 ։
* Կամ՝ եր-թալն
Հ Տէս Դատ . ի . 45 ։
Ձ Դատ . ը . 17 ։

Ն·ք·ԶԾ· 975

ղ Բ Օր·ժբ· 5, 6։

զ Թագ·ժ· 29 ։ ծէ· 16։

* Կամ՝ Ալ հերիք է ձեր Երուսաղէմ ելլելը·

ժ Նե·լբ· 4, 8։

յ Յն·իբ· 19։ Ովս·գ· 15։

ն Դատ·ժբ· 29։

շ Գե·ժգ· 34։ Դ Թագ· ժէ· 21։

ո Գե·ժգ· 32։

չ Թոս·գ· 10։ Գե· ժգ·33։ Դ Թագ·ժէ· 32։ բ Մն· ժա· 14, 15։ Եզկ· խդ· 7, 8։

պ Ղէ·իգ· 33, 34։ Թոս·իհ· 12։ Գե·բ· 2, 5։

† Կամ՝ Ե լաւ·

ջ Ամով·է· 13։

ռ Թոս·ժե· 39։

‡ Կամ՝ խունկ ծըխելու ելաւ։

« Գե·ժգ·1։

վուրդը երուսաղէմ ՚ցՏերօջը տուն՝ նը ելլէ զոհ ընելու համար, ան ատենը աս ժողովուրդին սիրտը իր ընդ տիրոջը Ցուդայի Ռոբովամ Թագաւորին պիտի դառնայ, և զիս պիտի մեռցընեն, ու Ցուդայի Ռոբովամ Թագաւորին պիտի դառ-
28 նան։ Եւ Թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու ՚ոերկու հատ ոսկիէ որթ շինեց. ու անոնց բաւ, *Ասկէ ետև ձեզի Երուսաղէմ ելլել պէտք չէ՝՝. ո՛վ Իսրայէլ, դահ քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի
29 երկրէն հանեցին։ Ու մէկը ՛ԲԷԹԷլէ մէջ դրաւ, ու միւսն ալ ՚Դանի
30 մէջ դրաւ։ Եւ աս բանը ՚մեղքի պատճառ եղաւ. վասն զի ժողովուրդը մինչև Դան կ՚երթար աս որ
31 ՚Բէրսահ մէկուն առջևը ՚ԵրէլպաՓաս
32 ՚Ու ՚Ցերոբովամ ուՓերորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը ՚ՑՑուդայի մէջ պահատ տօնին պէս տօն սահմանեց, ու սեղանին վրայ †ղոհեր մատուց՝՝. ԲԷԹԷլի մէջ այսպէս ըրաւ, ու իր շինած որԹերուն զոհեր մատուց. և բարձր տեղերուն համար ըրած ՚ՔՓուրմերը ԲԷԹԷլի մէջ դրաւ։
33 Ու ՚՚իր մտքէն Ճարած ամսուն մէջ՝ այսինքն ուՓերորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը ԲԷԹԷլի մէջ իր շինած սեղանին վրայ զոհեր մատուց, ու Իսրայէլի որդւոցը տօն սահմանեց, ու սեղանին վրայ ‡ զոհեր մատուցանելով *խունկ ծըխեց՝՝։

ԳԼ· ՃՓ

1 Ցերոբովամին ձեռքը կը չորնայ, ԲԷԹԷլի մէջ իր շինած սեղանին վրայով մարգարէութեան ընդդին դէմ չարութիւն մտածելուն համար, 6 և մարգարէին աղօթքովը կը բժշկուի։ 7 Ան մարգարէն Թագաւորին ընելու պատիւը մերժելով՝ ԲԷԹԷլէն կ՚երթայ։ 11 Մէկ ծեր մարգարէ մը խաբելով ետ կը դարձընէ զանիկայ, 20 որ Աստուծմէ կը յանդիմանուի, 23 ու առիւծ մը կը մեռցուի. 26 ու ծեր մարգարէն զանիկայ կը Թաղէ, 31 և անոր մարգարէութիւնը կը հաստատէ։ 33 Ցերոբովամին կամակորութիւնը։

1 Ու ՚՚երբոր ՑերոբովամՀ խունկ ծըխելու համար սեղանին քովը կը կայներ, ահա ՔԱստուծոյ մարդ մը Տերոջը խօսքովը Ցուդայէն ԲԷԹԷլ
2 եկաւ։ Եւ Տերոջը խօսքովը սեղանին կանչեց ու բաւ, Ո՛վ սեղան, ո՛վ սեղան, Տերը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա Դաւիթին տանը որդի մը պիտի ծնանի ։Յոսիա անունով, և քու վրադ խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը քու վրադ
պիտի զոհէ, ու քու վրադ մարդոց
3 ոսկորներ պիտի այրեն։ Եւ նոյն օրը ՚՚նշան մը տալով՝ բաւ, Տերոջը խօսելուն նշանը աս է. ահա սեղանը պիտի պատռի, ու վրայի մխիրը պիտի թափի։
4 Ու երբոր Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ԲԷԹԷլի մէջ սեղանին համար կանչած խօսքը լսեց, ՑերոբովամՀ սեղանին վրայէն ձեռքը երկընցուց, ու բաւ, Ան մարդը բռնեցէք. և անոր վրայ երկընցուցած ձեռքը չորցաւ, ու զանիկայ իրեն դարձընելու կարող չեղաւ։
5 Եւ Աստուծոյ մարդուն Տերոջը խօսքովը տուած նշանին պէս՝ սեղանը պատռեցաւ, ու մխիրը սե-
6 ղանէն Թափեցաւ։ Եւ Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու բաւ, ԷՔու Տէր Աստուծոյդ առջևը աղաչէ, ու ինծի համար աղօթք ըրէ, որ ձեռքս ինծի դառնայ։ Ան ատենը Աստուծոյ մարդը Տերոջը առջևը աղաչեց, և Թագաւորին ձեռքը իրեն դարձաւ ու առջինին պէս եղաւ։
7 Եւ Թագաւորը Աստուծոյ մարդուն բաւ, Ինծի հետ տուն եկուր, և ‖քիչ մը կերակուր կեր՝՝, ու ՚՚քեզ-
8 զի պարգև տամ։ Եւ Աստուծոյ մարդը Թագաւորին բաւ, ԷԹէ որ կիսի քու տանդ կէսն ալ տաս, քեզի հետ պիտի չերԹամ, ու աս տեղս հաց պիտի չուտեմ, ոչ ալ
9 ջուր խմեմ. Վասն զի Տերը իր խօսքովը ինծի այսպէս պատուիրեց ու բաւ, ՔՀաց չուտես ու ջուր չխմես, ու գացած ճամբայէդ
10 չդառնաս։ Ուստի անիկայ ուրիշ ճամբով դնաց, ու ԲԷԹԷլ գացած ճամբովը չդարձաւ։
11 Եւ ԲԷԹԷլի մէջ ծեր մարգարէ մը կը բնակէր. ու անոր որդիքը եկան, ու Աստուծոյ մարդուն նոյն օրը ԲԷԹԷլի մէջ բոլոր ըրած գործքերը անոր պատմեցին, և անիկայ Թագաւորին ինչ խօսքեր որ ըրուեր էր, զանոնք ալ իրենց հօրը
12 պատմեցին։ Ու անոնց հայրը ա-նոնց բաւ, Ո՞ր ճամբայէն գնաց։ Եւ անոր որդիքը Ցուդայէն եկող Աստուծոյ մարդուն գացած ճամ-
13 բան § տեսեր էին։ Ու իր որդւոցը բաւ, Էշը պատրաստեցէք ինծի. և անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին, ու անիկայ վրան հեծաւ.
14 Եւ Աստուծոյ մարդուն ետևէն գընաց, ու զանիկայ բևեկնիի մը տակ նստած գտաւ, ու անոր բաւ, Ցուդայէն եկող Աստուծոյ մարդը դուն ես. և անիկայ բաւ, Ես
15 եմ։ Ու անոր բաւ, Ինծի հետ
16 տուն եկուր ու հաց կեր։ Եւ ա-

Ն·ք·ԶԾ· 975

ՃԵս·է·14։ Ց՟հ·բ·18։ ա Կոր·ա· 22։

բ Եզ·է·8։ ի·28։ ժ· 17։ Թոս· իա·7։ Գոր· ը·24։ Ցակ· ե·16։

ՔԵբր·«էրէտ զօրացուր»։

ՂԱ Թագ· ի·7։ դ Թագ· ե· 15։

ե Թոս·իբ· 18։ իդ·13։

ը Ա Կոր·ե· 11։

§ Կամ՝ յոյս ցոյցին։

Ն · Ք · ԶԲ · 975

Ե Հմր 8 , 9 ։

Ժ Գլ · ի · 35 ։ ա Թես · գ · 15 ։

Նիկայ ըսաւ , Ե քեզի հետ չեմ կըր-նար դառնալ ու քու տունդ մտնել . ոչ ալ աս տեղս քեզի հետ պիտի ուտեմ , ու ոչ ջուր 17 խմեմ . Վասն զի Ժ Տէրոջը խօսքովը ինծի ըսուեցաւ , Հոն հաց չուտես, ջուր ալ չխմես , ու գացած ճամ-
18 բայէդ չդառնաս ։ Բայց անիկայ ըսաւ անոր , Ես ալ քեզի պէս մարգարէ եմ , ու մէկ հրեշտակ մը ինծի հետ Տէրոջը խօսքովը խօսեցաւ ու ըսաւ , Զանիկայ քեզի հետ քու տունդ դարձուր՝ որ հաց ուտէ ու ջուր խմէ ։ Սակայն սուտ ըրուցեց անոր ։
19 Ան ատենը անոր հետը դարձաւ, և անոր տունը հաց կերաւ ու ջուր
20 խմեց ։ Ու երբոր անոնք սեղանը նստեր էին , Տէրոջը խօսքը զանի-կայ դարձընող մարգարէին եղաւ .
21 Ու անիկայ Յուդայէն եկող Աս-տուծոյ մարդուն կանչելով՝ ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև դուն Տէրոջը խօսքին անշնազան-դութիւն ըրիր , ու քու Տէր Աս-տուծոյդ քեզի պատուիրած պա-
22 տուէրը չպահեցիր , Եւ դարձար , ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր Է ան-տեղը՝ որուն համար քեզի ըսած էր որ հաց չուտես ու ջուր չխմե՛ս , քու մեռելը քու հայրերուդ գերեզ-մանը պիտի չմտնէ ։
23 Եւ հաց ուտելէն ու լը՜ր խմելէն
24 ետքը անիկայ իր ետ դարձուցած մարգարէին էշը պատրաստեց . Ան ալ գնաց , ու ճամբուն մէջ Լ մէկ առիւծ մը գտաւ զանիկայ ու մեռ-ցուց . և անոր մեռելը ճամբուն վրայ փռուած մնաց , ու էշը անոր քովը կայներ էր , առիւծն ալ մե-
25 ռելին քովը կայներ էր ։ Եւ ահա անոնք քանի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ փռուած մեռելը ու մեռելին քովը կայնող առիւծը տե-սան . ու գացին ան ծեր մարգա-րէին բնակած քաղաքին մէջը
26 պատմեցին ։ Եւ անիկայ ճամբա-յէն դարձընող մարգարէն երբոր լսեց , ըսաւ , Անիկայ Տէրոջը խօս-քին անշնազանդութիւն ընող Աս-տուծոյ մարդն է . ու Տէրը զանի-կայ առիւծին տուեր է , որ զանի-կայ պատառելով մեռցուցեր է , Տէրոջը անոր ըսած խօսքին հա-
27 մեմատ ։ Եւ իր որդւոցը խօսե-ցաւ ու ըսաւ , Ինծի համար էշը պատրաստեցէք . ու անոնք պատ-
28 րաստեցին ։ Եւ գնաց անոր մե-ռելը գտաւ , որ ճամբուն վրայ փռուած էր ՚. ու էշը ու ա-ռիւծը մեռելին քովը կայներ է-ին . առիւծը մեռելը կերած չէր՝ ,
29 ոչ ալ էշը պատառեր էր ։ Եւ ան մարգարէն Աստուծոյ մար-դուն մեռելը վերցուց , ու զանի-կայ իշուն վրայ դրաւ , ու զանի-կայ դարձուց . և ծեր մարգարէն քաղաքը մտաւ , որ ողբ ընէ ու զա-
30 Նիկայ թաղէ . Եւ անոր մեռելը իր գերեզմանին մէջը դրաւ , ու Է՛վայ եղբայր ըՙ՜ելով՝ անոր վրայ ողբ ըրին ։
31 Ու զանիկայ թաղելէն ետքը իր որ-դւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ , Երբոր ես մեռնիմ , զիս Աստուծոյ մար-դուն թաղուած գերեզմանին մէջը թաղէ՛ք , Ը իմ ոսկորներս անոր ոս-
32 կորներուն քովը դնէք . Վասն զի Բեթէլի մէջ եղող սեղանին համար, ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կռա-տուններուն համար՝ Ո անոր Տէրոջը խօսքովը կանչած խօսքը անպատ-ճառ պիտի կատարուի ։
33 Ա Ըս բանէն ետքը Ցերոբովամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ . մանա-ւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մար-դիկներէն բարձր տեղերուն Ը քուր-մեր կ'ընէր , ամէն ուզողը կ'օրհնէր , ու անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ
34 կ'ըլլար ։ Ե Եւ աս բանը Ցերոբո-վամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ , նաև Ր՜անոր երկրիս երեսէն կորսուե-լուն ու բնաջինջ ըլլալուն ։

Ն · Ք · ԶԲ · 975

Ե Հմր 9 ։

Լ Գլ · ի · 36 ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցերոբովամ իր որդւոյն Աբիային հիւանդանա-լուն համար՝ իր կնկանը հագուստը փոխել կու տայ , ու զանիկայ ընծաներով Սելով կը խրկէ Ա.քիա մարգարէին ։ 5 Ա.քիա Աստու-ծոյ յայտնութեամբը Աստուծոյ դատաստանը կը ցուցընէ անոր ։ 17 Աբիա կը մեռնի ու կը թաղուի ։ 19 Նադաբ Ցերոբովամին յաջոր-դը կ'ըլլայ ։ 21 Ռոբովամին յար վարմունքը ։ 25 Սիսակ Երուսաղէմը կը կողոպտէ ։ 29 Ա-բիա Ռոբովամին յաջորդը կ'ըլլայ ։

956

1 Ը Ան ատենը Ցերոբովամին որդին
2 Աբիա հիւանդացաւ ։ Ու Ցե-ռոբովամ իր կնկանը ըսաւ , Ելիր , կերպարանքդ փոխէ՛ , այնպէս որ Ցերոբովամին կնիկը ըլլալդ չգիտ-ցուի , ու Սելով գնա . ահա Ա.քիա մարգարէն հոն է . անիկայ էր որ ինծի համար ըսաւ Թէ ՚ աս ժողո-
ա Գլ · ժա · 31 ։
վուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
3 լա՛ . Ե Ու ձեռքդ տասը հաց և բլիթներ ու մէկ սափոր մե՛ղր առ , ու անոր գնա . անիկայ քեզի պիտի պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պա-
4 տահի ։ Եւ Ցերոբովամին կնիկը այնպէս ըրաւ . ու ելաւ Է Սելով գը-նաց , և Ա.քիային տունը մտաւ . բայց Ա.քիային աչքերը ծերութե-նէն տկարացեր էին , ու չէր կրնար տեսնել ։
5 Եւ Տէրը Ա.քիային ըսաւ , Ահա Ցերոբովամին կնիկը իր տղուն հա-մար քեզի բան հարցընելու կու-գայ ,

Ե ա Թագ · Թ · 7 , 8 ։

Է Գլ · ժա · 29 ։

Ն · ք · ԶԲ · 956

վասն զի անիկայ հիւանդ է . անոր այսպէս ու այսպէս խօսիս . ու ա-
նիկայ դալու ատենը անծանօթ
6 կերպարանքով պէտք ֆայ : Ու երբոր անիկայ դունէն ներս կը մտնէր , Ա-
բիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս , բսաւ ՝ Ո՛վ Ցերոբովամին կնիկը՝ եկուր . դուն ինչո՞ւ ատանկ անծանօթ կերպարանք մտեր ես . բայց ես քեզի խիստ լուր մը գալու-
7 խրկուեցայ : Գնա , Ցերոբովամին ըսէ ՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ք Որովհետև քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի , ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
8 վրայ իշխան ըրի , եւ Թագաւո-
րութիւնը Դաւիթին տունէն պատուեցի , ու զանիկայ քեզի տուի . ու դուն՝ Ահիմ պատուի-
րանքներս պահող , ու իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բո-
լոր սրտովը * ինծի ՙպաղանդ եղող" իմ Դաւիթ ծառայիս պէս չեղար .
9 Մանաւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր , ու զիս բարկացընելու համար՝ դա-
յիր քեզի ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր շինեցիր , ու
10 ըզիս ետիդ նետեցիր . Անոր համար ահա Ք Ցերոբովամին տանը վրայ չարիք պիտի բերեմ , ու Ք Ցերոբո-
վամին ամէն էրիկ մարդիկները Ի-
նձ նաև Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոտորեմ , և Ցե-
րոբովամին տունը պիտի աւլեմ , ինչպէս որ աղբը կ՚աւլեն , մինչև որ
11 Հատնի : Ցերոբովամէն քաղաքի մէջ մեռնողը շուները պիտի ու-
տեն , ու դաշտի մէջ մեռնողը եր-
կինքի թռչունները պիտի ուտեն .
12 քանզի Տէրը խօսեցաւ : Եւ դուն ելիր , գու տունդ դնա . ու Ի ոտքերդ քաղաքին մէջը մտած ա-
13 տենը տղան պիտի մեռնի . Ու բոլոր Իսրայէլ ողբալով զանիկայ պիտի թաղեն . վասն զի Ցերոբովամէն միայն անիկայ գերեզման պիտի մտնէ , որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջեւը Ցերոբովամին տանը մէջ Ծ բարի բան մը գտաւ .
14 Նոր վրայ դանուեցաւ : Եւ Տէրը ի-
րեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ թա-
գաւոր մը պիտի հանէ , որ անի-
կայ †նոյն օրը" Ցերոբովամին տու-
նը պիտի կոտորէ . ու ալ ի՞նչ
ինայ . գրեթէ հիմա պէտք կոտրուի
15 ՚՚՚ քանը : Եւ Տէրը Յուդայու մէջ եղող շարժուն եղէգի պէս Իսրա-
յէլը պիտի զարնէ , ու Հիսրայէլը պիտի խլէ աս Ն բարի երկրիս երե-
սէն , որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր , ու զանոնք Ղեթին անդիի կողմը պիտի ցրուէ , ֆորով-
հետև Տերը բարկացընելով իրենց ‡Աստարովթի կուռքեր՚՚ շինեցին .
16 Եւ Իսրայէլը երեսէ պիտի ձգէ , Ցերոբովամին ՛ ըրած մեղքերուն համար ու Իսրայէլին ալ մեղան-
չել տալուն համար :
17 Ան տատնը Ցերոբովամին կնիկը ելաւ գնաց ու ՛ Թերսա մտաւ . ու Ն անիկայ տանը դունէն ներս մտա-
18 ծին պէս տղան մեռաւ : Եւ զա-
նիկայ թաղեցին , ու բոլոր Իսրա-
յէլ անոր վրայ ողբացին Ը Տերոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Ա-
բիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր :
19 Ու Ցերոբովամին մնացորդ պատ-
մութիւնը՝ թէ ինչպէս * պատե-
րազմ ըրաւ , և թէ ինչպէս Թա-
գաւորեց , ահա Իսրայէլի Թագա-
ւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ
20 գրուած է : Եւ Ցերոբովամին Թագաւորութիւն ըրած օրերը քսանուերկու տարի եղաւ , ու իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Նադաբ Թա-
գաւոր եղաւ :
21 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամ Ցուդայի մէջ Թագաւորեց . Ն Ռո-
բովամ քառասունուվեց տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , և տասն-
ուեօթը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղեմի մէջ , այնտե՛ղ ան քաղաքին մէջ՝ որ որ Տէրը Իս-
րայէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար . Ն ու անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա
22 անունով : Եւ Ցուդայեանք ՚՚ չ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին , ու իրենց ըրած մեղքերովը իրենց հայրերուն բոլոր ըրածէն աւելի
23 ՚՚ զանիկայ բարկացուցին : Եւ ա-
նոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ , ու Համէն կանանչ ծառե-
րուն տակը ՚՚ բարձր տեղեր ու ար-
ձաններ և Աստարովթի կուռքեր
24 շինեցին : Յ Ու երկրին մէջ Սոդո-
մական մեղք ալ գործողներ կային , ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առ-
ջեւէն վռնտած ազգերուն բոլոր գարշելի բաներուն նման կ՚ընէին :
25 ՚՚ Եւ Ռոբովամ Թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սի-
սակ Թագաւորը Երուսաղեմի վրայ
26 ելաւ . Ք Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու Թագաւորին տանը գանձերը ա-
ռաւ . ամէնն ալ առաւ . Սողո-
մոնին շինած բոլոր ոսկիէ ասպար-
27 ներն ալ առաւ : Եւ Ռոբովամ Թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց , ու զանոնք Թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընդ սուրհան-
դակաց ոստիկաններուն ձեռքը

Ն · ք · ԶԲ · ԻԲԲ 956

‡ Կամ՝ ան-
տառներ

՛ Գլ. ԺԲ . 30 : ԺԴ . 34 : ԺԵ . 30 , 34 : ԺԶ . 2 :

՚ Գլ. ԺԶ . 6 , 8 , 15 , 23 : Երգ . Զ . 4 :

Ն Հմր 12 :

Ն Հմր 13 :

՚՚ Բ Մն . ԺԴ . 2 , ԼԱ :

Ղ Գլ. ԺԱ . 33 , 38 : ԺԹ . 5 :

* Եբր . իմ ետևէս և կող

Ե Գլ. ԺԲ . 28 : Բ Մն . Ժա . 15 :

Ը Նեեմ . Թ . 26 : Սաղ . Ծ . 17 : Ե-
զեկ . Իգ . 35 :

ԻԲԲ 956

Ի Գլ. ԺԵ . 29 :

Ժ Գլ. Իա . 21 : Դ Թագ . Թ . 8 :

Ի Բ Օր . Լբ . 36 : Դ Թագ . ԺԳ . 26 :

Լ Գլ. ԺԶ . 4 : Իա . 24 :

Ի Հմր 17 :

Ծ Բ Մն . ԺԲ . 12 : ԺԹ . 3 :

Ի Գլ. ԺԵ . 27 , 28 , 29 :

† Կամ՝ այս-
օր

Հ Դ Թագ . Ի . ԺԶ . 6 : Սաղ . ԾԲ . 5 :

Յ Ցես . Իգ . 15 , 16 :

Ղ Դ Թագ . ԺԵ . 29 :

Ֆ Եզ . ԼԴ . 13 : Բ Օր . ԺԲ . 3 , 4 :

Ն · ք · ԶԲ · ԻԲԲ 956

‡ Կամ՝ ան-
տառներ

՛ Գլ. ԺԲ . 30 : ԺԴ . 34 : ԺԵ . 30 , 34 : ԺԶ . 2 :

՚ Գլ. ԺԶ . 6 , 8 , 15 , 23 : Երգ . Զ . 4 :

Ն Հմր 12 :

Ն Հմր 13 :

՚՚ Բ Մն . ԺԴ . 2 , ԼԱ :

954

Ն Բ Մն . ԺԲ . 13 :

975

Պ Գլ. Ժա . 36 :

Ն Հմր 31 :

972

՚՚ Բ Մն . ԺԲ . 1 :

՚՚ Բ Օր . Լբ . 21 : Սաղ . Ծբ . 58 : ա Կոր . Ժ . 22 :

Վ Ես . Ծե . 5 :

՚՚ Բ Օր . ԺԲ . 2 : Եզեկ . ԺԶ . 24 , 25 :

Բ Դ Թագ . ԺԵ . 9 , 10 :

971

Յ Բ Օր . Իգ . 17 : Գլ . ԺԲ . 12 : Իբ . 46 : Դ Թագ . Իգ . 7 :

՚՚ Գլ. Ժա . 40 : Բ Մն . ԺԲ . 2 :

Ֆ Բ Մն . ԺԲ . 9 , 10 , 11 :

† Գլ. Ժ . 17 :

ՆՈՒՄ. ԺԳ. 971

28 յանձնեց ։ Ու երբոր Թագաւորը Տէրոջը տունը կ'երթար, սուրհանդակները զանոնք կը կրէին, ու էտէը զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձընէին ։

ԲՄՆ. ԺԲ. 15 ։

29 Եւ Յորովամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ամէն ըրածը, ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

ՖԳԼ. ԺԲ. 24 ։ ԺԱ. 6 ։ ԲՄՆ. ԺԲ. 15 ։

30 է ։ Ու Ռոբովամին և Ջերոբովամին մէջտեղը միշտ պատերազմ

958 ՈՐՄՆ. ԺԲ. 16 ։

31 կար ։ Եւ Յորովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. Եւ անոր մայրը Ամմինացի էր Նաամա անունով. ու անոր տեղը անոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Աբիային գէշ վարմունքը ։ 7 Ասա անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 9 Ասային բարի վարմունքը ։ 16 Բասասային ու իրեն մէջտեղը եղած պատերազմը պատճառ կ'ըլլայ որ Իսրայէլին հետ դաշնակցութիւն կ'ընէ ։ 23 Ցովսափատ Ասային տեղը կը յաջորդէ ։ 25 Նադաբին գէշ վարմունքը ։ 27 Բասասա անոր դէմ ապստամբելով՝ Աբիային մարդասէրներուն՝ ի գործ կը գնէ ։ 31 Նադաբին մահը ։ 33 Բասասային գէշ վարմունքը ։

958 ՈՐՄՆ. ԺԴ. 1 ։

1 Ու Նաբատեան Ջերոբովամին թագաւորութեանը տասնուուրերորդ տարին Աբիա Ցուդայի

2 վրայ թագաւորեց ։ Անիկայ երուսաղեմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ. Եւ անոր մօրը անունը Մաաքա էր Աբիսողոմին աղջիկն էր ։

ԲՄՆ. ԺԱ. 20, 21, 22 ։ ԵՐՄՆ. ԺԳ. 2 ։ Ա ՄԱՔԱ, ԳԱԲԱԱՑԻ ՈՒՐԻԷԼԻՆ ԱՂՋԻԿը ։

3 Ու անիկայ իրմէ առաջ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերուն հետևեցաւ. ու Տաոնոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ չէր, իր հօրը Դաւիթին սրտին պէս ։

Բ ԳԼ. ԺԱ. 4 ։ ՍԱՂ. ՃԺԸ. 80 ։ Ի ԳԼ. ԺԱ. 32, 36 ։ ԲՄՆ. ԺԱ. 7 ։

4 Բայց Դաւիթին սիրոյն համար անոր Տէր Աստուածը Երուսաղեմի մէջ անոր մէկ ճրագ մը տուաւ, անկէ ետքը անոր որդին նստեցընելով, ու Երուսաղեմը հաստատելով.

Ա ԳԼ. ԺԱ. 36 ։

5 Որովհետև Դաւիթ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Ուրիայի բանէն զատ չխոտորեցաւ, Հեթանոս

Ը ԲԹԱԳ. ԺԱ. 4, 15 ։ ԺԲ. 9 ։ Ի ԳԼ. ԺԴ. 30 ։

6 Ու Բոբովամին ու Ջերոբովամին մէջտեղը պատերազմ կար՝ անոր կեանցը բոլոր օրերուն մէջ ։

ԺԲՄՆ. ԺԴ. 2, 3, 22 ։

7 Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը, ահա Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է. ու Աբիային ու Ջերոբովամին մէջտեղը

955 ԷՐՄՆ. ԺԴ. 1 ։

8 պատերազմ կար ։ Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանոր Նիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին, և անոր տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ ։

9 Իսրայէլի Ջերոբովամ թագաւորին քսաներորդ տարին Ասա Ցուդայի վրայ թագաւոր եղաւ. Ու

10 Երուսաղեմի մէջ քառասունմէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ, և անոր մօրը անունը Մաաքա էր

11 Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ ։

12 Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնջկինչ ը-

13 րաւ ։ Ու ՝ի իր մայրը Մաաքան տիկնութենէն հանեց, քանզի անիկայ Աստարտվեի կուռք մը շիներ էր. և Ասա անոր կուռքը կոտրտեց ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այ-

14 րեց ։ Բայց բարձր տեղերը չվերցան, սակայն Ասային Նսիրտը իր Ամբողջ բոլոր օրերուն մէջ Տէ-

15 րոջը հետ կատարեալ էր ։ Եւ իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները Տէրոջը տունը տարաւ ։

16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բասաա Թագաւորին մէջտեղը անոնց բոլոր

17 օրերուն մէջ պատերազմ կար ։ Ու Իսրայէլի Թագաւորը Բասաա Ցուդայի դէմ ելաւ և Ռաման շինեց, որ Ցուդայի Ասա Թագաւորին ելլ-

18 լող մտնող մարդ մը չթողու ։ Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջ ու Թագաւորական տանը գանձերուն մէջ մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, և իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա Թագաւորը Դամասկոս բնակող Ասորւոց Թագաւորին՝ Եզիոնի որդւոյն Տաբրեմոնի որդւոյն Բենհադադին խրկեց զանոնք, ու բսաւ ։

19 Իմ ու քու մէջ և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ խրկեցի. արի Իսրայէլի Բասաա Թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ արէ, որ անի-

20 կայ իմ վրայէս ետ քաշուի ։ Ու Բենհադադ Ասա Թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ, և իր զօրքերուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց. ու Իյօնը, Դանը, Աբելբեթմաաքան ու բոլոր Քենեթերթը ու բոլոր Նեփթաղիմի

21 երկիրը զարկաւ ։ Եւ Բասաա ասիկա լսելով, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ ու Թերսայի մէջ նստաւ ։

22 Ասան ատենը Ասա Թագաւորը բոլոր Ցուդայի Մարդիկները կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Բասասային շինած Ռամային քարերը ու փայտերը վերցուցին, և Ասա Թա-

ՆՈՒՄ. ԺԳ. 955

ՖՈՒՆ. ԺԲ. 2 ։ ԼՐԲՄՆ. ԺԳ. 2 ։ ՀՐԲ 951

ԻՐԳԼ. ԺԳ. 24 ։ ԻԲ. 47 ։

ԲՐՄՆ. ԺԵ. 16 ։

ՅԵԼ. ԼԲ. 20 ։ ՀԳԼ. ԻԲ. 44 ։ ԲՄՆ. ԺԵ. 17, 18 ։ Յ ՏԵՍ ՀՄՐ 3 ։

ՂԲՄՆ. ԺԶ. 1, ՃԸ ։ Ֆ ՅԵՍ. ԺԲ. 25 ։ Ս ՏԵՍ ԳԼ. ԺԲ. 27 ։

Ա ԳԼ. ԺԱ. 22 ։ ՂԲՄՆ. ԺԶ. 2 ։

ՆՇ. ՔՂ. ՀԲԲ. 951

գաւորը անունցմով Լ Բենիամինի Գաբաան ու ՚Մասիան շինեց ։

ԼՁԵՍ. ԻԱ. 17։ ՚ՁԵՍ. ԺԸ. 26։

23 Եւ Ասային բոլոր մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը ու բոլոր ըրածը, և անոր շինած քաղաքները ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են. բայց ՚անի, կայ իր ծերութեանատենը ոտքե-

ՄՔՆ. ԺԶ. 12։

914

24 րուն ցաւ ունէր ։ Ու Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր հայրերուն հետ իր Հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ թաղուեցաւ. Ու անոր տեղը անոր որդին ՚Յովսափատ թագաւոր եղաւ ։

ՀԲՄՆ. ԺԸ. 1։ ՚ՄԱՍ. Ա. 8։

954

25 Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երկրորդ տարին Ցերոբովամի որդին Նադաբ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու անիկայ Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորու-

26 թիւն ըրաւ. Եւ Ցերոբովամին առկիը չարութիւն ըրաւ, ու իր Հօրը ճամբուն մէջ քալեց, ու *անոր ըրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին

Ը ԳԼ. ԺԲ. 30։ ԺԳ. 16։

27 մեղանչել տուաւ ։ Եւ Բաասա տունէն ՃԱքիայի որդին Բաասա անոր դէմ դաւուխ վերցուց. ու Բաասա զանիկայ Փղշտացւոց ՚Գաբաթոնին քովը զարկաւ, երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլ հետ Գա-

Ց ԳԼ. ԺԳ. 14։

՚ՑԵՍ. ԺԹ. 44 ։ ԻԱ. 23 ։ ԳԼ. ԺԶ. 15։

28 բաթոնը պաշարեր էր. Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին Բաասա մեռցուց զանիկայ, ու անոր տեղը թագաւոր ե-

29 ղաւ. Եւ ինքը թագաւոր եղածին պէս Ցերոբովամին բոլոր տունը զարկաւ. ՚՚ †Ցերոբոզը խօսքին հա-

Ի ԳԼ. ԺԳ. 10, 14։

մեմատ՝ որ իր ծառային Սիլոնացի Աքիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր, Ցերոբովամին բնաւ մէկ շնչաւոր մը ողջ չթողուց, ու զանիկայ

Ժ ԳԼ. ԺԳ. 9, 16։

30 բնաջինջ ըրաւ, ՚Ցերոբովամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր էր, ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր, Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացընելով ։

31 Եւ Նադաբին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։

Օ ՀՇՐ 16 ։

32 °Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ պատերազմ կար ։

953

33 Յուդայի Ասա Թագաւորին երրորդ տարին Աքիայի որդին Բաասա Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, ՚՚ քսան-

ուչորս տարի Խփաւորութիւն ը-

34 րաւ ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առկիը չարութիւն ըրաւ, ու †Ցերոբովամին ճամբուն մէջ քալեց, և անոր մեղքին մէջ՝ որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։

Ֆ ԳԼ. ԺԲ. 28, 29 ։ ԺԳ. 33։ ԺԴ. 16։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ցէուին մարգարէութիւնը Բաասային դէմ ։ 6 Ելա իր Տօրը տեղը կը յաջորդէ ։ 8 Զամբրի Էլային դէմ դաւաձնութիւն ընելով՝ անոր տեղը կ'անցնի ։ 11 Ցէուին մարգարէութիւնը Զամբրիին ձեռքովը կը կատարուի ։ 15 Հողուրդը Ամրին թագաւոր կ'ընտրեն. ու Զամբրի յուսահատելով՝ ինքզինքը կ'այրէ ։ 21 Հողուրդին մէջ երկպառակութիւն պատճառելով՝ Ամրի թաւիչին դէմ յաղթող կ գտնուի ։ 23 Ամրի Սամարիան կը շինէ ։ 25 Անոր գէշ վարմունքը ։ 27 Ա.քսաբէ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 29 Ա.քսաբին խիստ գէշ վարմունքը ։ 34 Ցեռւիին անէծքը Երիքովը նորոգող Ցիէլին վրայ կը կատարուի ։

ՆՇ. ՔՂ. ՀԲԲ. 930

1 Եւ Բաասային համար Տէրոջը խօսքը ՚Անանիի որդւոյն Ցեհուին

՚ ՀՇՐ 7 ։ ՐՄՆ. ԺԲ. 2 ։ Ի. 34 ։

2 եղաւ՝ ըսելով՝ Ես Որովհետև քեզ փոշիէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան դրի, և դուն Ցերոբովամին ճամբան գացիր, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղանչել տուիր, ու անոնց մեղքերովը զիս բարկա-

Ե ԳԼ. ԺԳ. 7։

3 ցուցիր, Ահա ես †*Բաասան ու անոր տունը՚՚ բնաջինջ պիտի ընեմ, և քու տունդ Ներաբատեան Ցերոբովամին տանը պէս պիտի ընեմ ։

† ՀՇՐ 11 ։ * ԵԶԷ. ԲԱԱՍԱՅԻՆ ԵՒ ԱՒԱՆԱ ՈՒ ԱՆՈՐ ՏԱՆԸՆ ԵԱՒԱՆ

4 Ղ Բաասայէն քաղաքի մէջ մեռնողը շուներն պիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչուններն պիտի ուտեն ։

Ի ԳԼ. ԺԴ. 10։ ԺԸ. 29։ Ղ ԳԼ. ԺԴ. 11։

5 Եւ Բաասային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրածը ու զօրութիւնը՝ Ե ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին

Ե ԲՄՆ. ԺՂ. 1։

6 մէջ գրուած է ։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ քնացաւ ու ԷԹերսայի մէջ թաղուեցաւ. և անոր տեղը անոր որդին Ելա թագաւոր

Է ԳԼ. ԺԴ. 17։ ԺԸ. 21։

7 եղաւ ։ Նաև ՚Անանիի որդւոյն Եհու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր տանը վրայ ան ամէն չարիքներուն համար, որ ինքը Տէրոջը առկիը ըրած էր, զանիկայ իր ձեռքերուն գործքովը բարկացընելով, ՚՚ Ցերոբովամին տանը պէս ըլլալով, նաև †զանիկայ մեռցընելուն համար ։

Ը ՀՇՐ 1։

8 Յուդայի Ասա Թագաւորին քսանուվեցերորդ տարին Բաասայի որդին Ելա Թերսայի մէջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, ՚՚ երկու տարի Խփաւորութիւն ըրաւ ։

ԺԶ ԳԼ. ԺԵ. 27, 29։ ՏԵՍ ՕՎԱԴ. 4։

930

9 Անիկայ երբոր Թերսայի մէջ՝ Թերսայի տանը հազարապետին Արսայիին տունը խմեր ու դինովցեր էր, †անոր ծառան Զամբրի՝ որ անոր կառքերուն կէսին վրայ իշխան էր,

† ԴԹԱԳ. Թ. 31։

10 անոր դէմ դալուխ վերցուց. Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկայ զարկաւ մեռցուց, և անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ, Յուդայի Ասա Թագաւորին քսանուեօթներ-

929

Ն · ք · ՂԲ · 929

11 րորդ տարին ։ Ու երբոր Թագաւորը եղաւ ու իր աթոռը նստաւ, իսկոյն Բաասային բոլոր տունը՝ թէ անոր ազգականները և թէ բարեկամները մեռցուց , ու ա-
Ա ԹԱԳ · ԻԵ · 22 ։ նոր Ա՛մէկ երիկ մարդը ողջ չթո-
12 ղուց · Եւ Զամբրի Բաասային բոլոր տունը բնաջինջ ըրաւ, Բա-
Ե ՀՇՐ 1 ։ ասային վրայով Ե՛Ցէհու մարգա-
Բ ՀՇՐ 3 ։ րէին ձեռքովը Բ՛Ցերոջը բուած խօս-
13 քին համեմատ , Բաասային բոլոր մեղքերուն համար ու անոր որ-
դւոյն Էլային մեղքերուն համար , որոնցմով իրենք մեղանչեցին , և Իսրայէլին մեղանչել տուին , ու իրենց սնապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բար-
կացուցին ։
14 Ու Էլային մնացորդ պատմու-
թիւնը և անոր բոլորը ըրածը՝ ա-
Ի ԱԹԱ · ԺԵ · 27 ։ հա Իսրայէլի Թագաւորներուն յի-
շատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
15 Ցուդայի Ասա Թագաւորին քը-
սանուեօթներորդ տարին Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր Թագաւո-
րութիւն ըրաւ . բայց ժողովուրդը Փղշտացւոց Ի՛գաբաթոնին դէմ՝
Ա ԳԼ · ԺԵ · 16 ։ բանակեր էր ։ Եւ բանակին մէջ
եղող ժողովուրդը լսելով որ Զամբ-
րի գլուխ վերցուցեր է , ու նաև Թագաւորը մեռցուցեր է , նոյն օրը բոլորը Իսրայէլ բանակին մէջ Ա՛մ-
րի զօրավարը Իսրայէլի վրայ Թա-
17 գաւոր դրին ։ Եւ Ամրի ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն
ելան , ու Թերսան պաշարեցին ։
18 Ու երբոր Զամբրի քաղաքին առ-
նուիլը տեսաւ , Թագաւորական
* Կ՚ԱՐ ՊԱ-ԼԱՏ տանը *Ներսի կողմը" մտաւ , և իր
վրայ Թագաւորական տունը կրա-
19 կով այրեց , ու մեռաւ , Իր գործած մեղքերուն համար՝ որոնցմով Ցէ-
րոբ. առջևը չարութիւն ըրաւ ,
Ց ԳԼ · ԺԲ · 28 ։ ԺԵ · 26 , 34 ։ ու քալեց Ցերոբովամին Զամբրուն
մէջ ու անոր ըրած մեղքին մէջ ,
որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել
տուեր էր ։
20 Եւ Զամբրիին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր ըրած դաւա-
ճանութիւնը ահա Իսրայէլի Թա-
գաւորներուն յիշատակաց գրքին
մէջ գրուած է ։
21 Ան ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը
երկու-քի բաժնուեցաւ . ժողովուր-
դին կէսը Գինաթի որդւոյն Թաբ-
նիին ետևէն գնաց , որ զանիկայ
Թագաւոր դնեն . ու կէսն ալ Ամ-
925 22 րիին ետևէն գնաց ։ Եւ Ամրիին ետևէն գացող ժողովուրդը Գի-
նաթեան Թաբնիին ետևէն գացող
ժողովուրդէն զօրաւոր գտնուե-
ցաւ . ու Թաբնի մեռաւ , և Ամ-
23 րի Թագաւոր եղաւ ։ Ցուդայի Ասա Թագաւորին երսունուվեցե-
րորդ տարին Ամրի Իսրայէլի վրայ
Թագաւոր եղաւ , ա՛ տասուերկու
տարի Թ՛իրսայի մէջ Թագաւորուե-
24 Թիւն ըրաւ ։ Ու Սամերէն երկու
տաղանդ արծաթով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ , ու լեռանը
վրայ Հ՛ԱՂՔ՛ շինեց · և շինած քա-
ղաքին անունը ան լեռանը տիրոջը
Սամերին անունովը Ղ՛Սամարիա
կոչեց ։
25 Ու Ա՛մրի Տէրոջը առջևը չարու-
Ղ ՏՏ՛Ս ԳԼ · ԺԳ · 32 ։ Գ ԹԱԳ · ԺԵ · 24 ։ Ց՛Ո՛Ն · Գ · 4 ։ թիւն ըրաւ , և բոլոր իրմէ առաջ
Ե ՄԽՔ · Զ · 16 ։ 26 եղողներէն աւելի չար եղաւ . Քան-
Յ ՀՇՐ 19 ։ զի անիկայ Ն՛Նաբատեան Ցերոբո-
վամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց ,
ու անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրա-
յէլին մեղանչել տուաւ . անանկ
Ա ՀՇՐ 13 ։ որ Ն՛իրենց սնապաշտութիւններովը
Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկա-
ցուցին ։
27 Եւ Ամրիին ըրած գործ.քերուն
մնացորդ պատմութիւնը ու անոր
ըրած զօրութիւնը ահա Իսրայէլի
Թագաւորներուն յիշատակաց գրք-
28 քին մէջ գրուած է ։ Եւ Ամրի իր
հայրերուն հետ քնացաւ ու Սա-
մարիայի մէջ Թագուեցաւ . ու
անոր տեղը անոր որդին Ա.քաաբ
Թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ Ամրիին որդին Ա.քաաբը՝ 918
Ցուդայի Ասա Թագաւորին երուե-
նուվեցերորդ տարին՝ Իսրայէլի
վրայ Թագաւոր եղաւ . ու Ամրիի
որդին Ա.քաաբ Իսրայէլի վրայ Սա-
մարիայի մէջ քսանուերկու տարի
30 Թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Ամ-
րիի որդին Ա.քաաբ բոլոր իրմէ
առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը
31 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Ու Նա-
բատեան Ցերոբովամին մեղքերուն
մէջ քալելը անոր աննշան ոչինչ բան
մը սեպուելով , Սիդոնացւոց Եթ-
Ն ԳԱԱ · ԺԸ · 7 ։ բաաղ Թագաւորին աղջիկը՝ Ցե-
զաբէլը Կնիկ առաւ , և գնաց Բա-
Ը Ր՛ՕՐ · Է · 3 ։ հաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու
Ա ԳԼ · ԺԲ · 25 , 26 ։ Գ ԹԱԳ · Ժ · 18 ։ ԺԷ · 16 ։ 32 անոր երկրպագութիւն ըրաւ ։ Եւ
Սամարիայի մէջ իր շինած Բահա-
Ե ԳԹԱԳ · Ժ · 21 , 26 , 27 ։ գի տանը մէջ Բահաղին սեղան մը
Պ Գ ԹԱԳ · ԺԳ · 6 ։ ԺԷ · 10 ։ ԻԱ · 3 ։ ԵԶՐԻ · ԺԷ · 2 ։ 33 կանգնեց ։ Ու Ա.քաաբ Աստարով-
թի կուռք մը շինեց . և Ա.քաաբ
իր ըրած գործ.քերովը Ե իրմէ առաջ
եղող Իսրայէլի բոլոր Թագաւորնե-
րէն աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուա-
ծը բարկացուց ։
Ը ՀՇՐ 30 ։ Գ.Ը · ԻԱ · 25 ։ 34 Անոր օրերը Բեթելացի Ցիէլ
Երիքովը շինեց . ա՛ իր անդրանիկ
տղովը Աբիրոնով անոր հիմը ղը-
Ա ՑՈՍ · Գ · 26 ։ րաւ , և իր պզտիկ տղովը Սեգու-
բով անոր դռները կանգնեց , ըՆա-
եւան Ցեսուին ձեռքովը Տէրոջը ը-
սած խօսքին համեմատ ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եղիա Ա.քսաբին դէմ մարգարէութիւն ընե-
լէն ետքը՝ Տէրը ՔԷրիթ կը խրկէ զանիկայ, ու
Հոն ագռաւները զանիկայ կը կերակրեն։ 8
Ասուռած Սարեփթացի որբևարի կնան մը
տունը կը խրկէ զանիկայ։ 17 Եղիա որբևա-
բի կնանը մեռած տղան կը յարուցանէ։ 24
ու որբևարին կը հաւատայ անոր։

1 Ու Գաղաադա բնակիչներէն Թեզ-
բացի Եղիա Ա.քսաբին ըսաւ,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ Բո-
րունն առջևը կը կայնիմ, կենդանի
է, որ ես տարիներուս մէջ ԷՅօղ
ու անձրև պիտի չըլլայ, բայց եթէ
իմ խօսքովս։

2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
3 ըսելով, Ակէ գնա, ու դէպ 'ի
արևելք դառնալով՝ Ցորդանանու
դիմացը եղող ՔԷրիթ հեղեղատին
4 քովը պահուէ. Դուն ան հեղեղա-
տէն կՈ՞ւ պիտի խմես. ու ագռաւ-
ներուն հրամայեր եմ որ հոն քեզ
5 կերակրեն։ Եւ անիկայ գնաց ու
Տէրոջը ըսածին պէս ըրաւ. ու գը-
նաց Ցորդանանու դիմացը եղող
ՔԷրիթ հեղեղատին քովը նստաւ։
6 Եւ ագռաւները առտուանց անոր
հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց
ու միս կը բերէին, ու անիկայ հե-
7 ղեղատէն կՈ՞ւ կը խմէր։ Եւ ժա-
մանակ մը ետքը հեղեղատը ցամ-
քեցաւ, վասն զի երկրի վրայ անձ-
րև չեկաւ։

8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
9 ըսելով, Ելիր, Սիդոնացւոց Ս Սա-
րեփթան գնա, ու հոն նստէ. ահա
հոն մէկ որբևարի կնան մը հրա-
10 մայեր եմ որ քեզ կերակրէ։ Եւ
անիկայ ելաւ Սարեփթա գնաց. ու
քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ
որ մէկ որբևարի կնիկ մը փայտ կը
ժողվէր. ու զանիկայ կանչեց ու
ըսաւ, Կ'աղաչեմ՝ ինծի ամնոով
11 քիչ մը ջուր բեր որ խմեմ։ Ու
երբոր անիկայ բերելու գնաց, Ե-
նէա անոր ետևէն կանչեց ու ըսաւ,
Հեռդ պատառ մըն ալ հայ ՈՒ
12 ինծի բեր։ Եւ կնիկը ըսաւ,
Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ
նկանակ չունիմ, բայց միայն կա-
րասին մէջը մէկ բուռն չափ ալիւր
կայ, ու կուժին մէջն ալ քիչ մը
եղ կայ. և ահա երկու կտոր փայտ
կը ժողվեմ, որ երթամ զանիկայ
ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ,
13 և ուտենք, ու Ւոտը մեռնինք։ Ու
Եղիա անոր ըսաւ, Մի վախնար,
գնա՝ ըսածիդ պէս ըրէ. բայց անկէ
նախ ինծի համար մէկ պզտիկ չօ-
մը շինէ ու ինծի բեր, և քեզի ու
քու տղուդ համար ետքը շինէ.
14 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Կարասին ալիւրը
պիտի չՀատնի, ու կուժէն եղը պի-
տի չպակսի՝ մինչև ան օրը որ Տէրը
15 երկրի վրայ անձրև տայ։ Եւ Ե-
նէա գնաց ու Եղիային ըսածին պէս
ըրաւ. ու անիկայ և ինքը ու իր
ընտանիքը շատ մը ատեն կերան։
16 Կարասէն ալիւրը չՀատաւ, ու կու-
ժէն եղը չպակսեցաւ, Տէրոջը՝ Ե-
ղիային ձեռքովը զըրուցած խօսքին
համեմատ։

17 Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը
տանը տիրոջը տղան հիւանդա-
ցաւ, ու անոր հիւանդութիւնը
շատ ծանր էր, այնպէս որ անոր
18 վրայ շունչ չմնաց։ Եւ Ե-նէա Ե-
ղիային ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ,
Ինծի հետ ի՞նչ ունիս. միթէ իմ
մեղքս յիշեցընելու ու իմ տղաս
մեռցընելո՞ւ համար ինծի եկար։
19 Ու անիկայ անոր ըսաւ, Տղադ ին-
ծի տուր. ու զանիկայ անոր ծո-
ցէն առաւ, և իր բնակած վեր-
նատունը հանեց, ու զանիկայ իր
20 անկողնին մէջը պառկեցուց, Եւ
Տէրոջը աղաղակելով՝ ըսաւ, Ով
Տէր Աստուած իմ, իրաւցընէ
աս որբևարի կնկին ալ՝ որուն քո-
վը ես պանդխտութեամբ կը բը-
նակիմ, չարչարեցի՞ր անոր տը-
21 ղան մեռցընելով։ Ե Ու տղուն
վրայ իրեք անգամ երկննալով
ու Տէրոջը աղաղակելով, ըսաւ,
Ով Տէր Աստուած իմ, կ'աղաչեմ
որ աս տղուն հոգին իր մարմինին
22 դառնայ։ Եւ Տէրը Եղիային ձայ-
նը լսեց, ու տղուն հոգին իր մար-
մինին դարձաւ և անիկայ ԷկենդԱ-
23 նացաւ։ Ու Եղիա տղան առաւ,
ու զանիկայ վերնատունէն տունը
իջեցուց, և անոր մօրը տուաւ. ու
Եղիա ըսաւ, Նայէ, տղադ կեն-
24 դանի է։ Եւ կնիկը Եղիային ը-
սաւ, Հիմա ասով Ը գիտցայ որ
դուն Աստուծոյ մարդն ես, ու քու
բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմա-
րիտ է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Սովին խիստ սաստկացած ատենը՝ Եղիա Ա-
քսաբին խրկուելով՝ բարի Աբդիային կը հան-
դիպի։ 9 Աբդիա Ա.քսաբ Թագաւորը Եղիա-
յին կը բերէ։ 17 Եղիա Ա.քսաբը յանդի-
մանելով՝ երկինքէն իջած կրակին միջոցով
բահաղին մարգարէները ամՀթով կ'ընէ։ 42
Եղիա աղօթքով անձրև կը տեղացընէ, ու Ա-
քսաբին հետ Ցեզրեայէլ կ'երթայ։

1 Ու շատ ատեն անցնելէն ետքը
Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին
Եղիային եղաւ՝ ըսելով, Գնա, Ա-
քսաբին երեսցիր, ու Բ երկրի վրայ
2 անձրև պիտի տամ։ Ու Եղիա Ա-
քսաբին երևնալու գնաց. և Սա-
մարիայի մէջ սաստիկ սով կար։
3 Ու Ա.քսաբ իր տանը տնտեսը
Աբդիան կանչեց. (ու Աբդիա Տէ-
4 րոջմէ շատ կը վախնար. Ու երբոր

Ցեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները
ջարդեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ
առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն՝
քարայրներու մէջ պահեց, ու զա-
նոնք հացով ու ջրով կերակրեց։)
5 Եւ Աքաաբ ըսաւ Աբդիային, Ե-
կուր, աս երկրիս մէջ եղած բոլոր
ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հե-
ղեղատներուն քովերը պտըտինք.
կարելի է որ խոտ գտնենք, և ձիերը
ու ջորիները ապրեցնենք, ու բո-
լոր անասուններէն չկորսընցընենք։
6 Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժ-
նեցին պտրտելու համար. Աքաաբ
մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբ-
դիա մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ
գնաց։
7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն
էր, ահա Եղիա անոր դիմացը ե-
լաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցա-
ծին պէս իր երեսին վրայ ինկաւ ու
ըսաւ, Արդեօք իմ տէրս Եղիան
8 դո՞ւն ես։ Ու Եղիա անոր ըսաւ,
Ես եմ. գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ՛ թէ
9 Ահա Եղիան հոս ԹԷ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ, Ես ի՞նչ մեղք գոր-
ծեր եմ, որ դուն քու ծառադ Ա-
քաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս
10 սպանէ։ Քու Տէր Աստուածդ
կենդանի է որ ամէն ազգ մը կամ
թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր
որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար
հոգի խրկած չըլլայ. ու երբոր Ազգ
ըսին, ան թագաւորութեանը կամ
ան ազգին երդում ընել տուաւ՝ որ
11 քեզ գտած չեն. Եւ հիմա դուն
կ'ըսես, գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ՛ թէ
12 Ահա Եղիան հոս ԹԷ։ Ու կրնայ
ըլլալ որ ես քու քովէդ երթալէս
ետքը՝ † Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չը-
գիտցած տեղս փոխադրէ, ու ես
գացած Աքաաբին պատմած ըլլա-
լով՝ երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի
մեռցընէ. ու ես քու ծառադ տղա-
յութենէս՝ի վեր Տէրոջմէ կը վախ-
13 նամ։ Իմ ըրածս իմ տիրոջս չը-
պատմուեցա՞ւ, թէ երբոր Ցեզա-
բէլ Տէրոջը մարգարէները ոսպան-
նեց, ես Տէրոջը մարգարէներէն
հարիւր մարդ՝ յիսուն յիսուն քար-
այրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք
14 հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ
հիմա դուն կ'ըսես, Գնա՛ ու տիրոջդ
ըսէ՛ թէ Ահա Եղիան հոս ԹԷ. ու
15 անիկայ զիս պիտի մեռցընէ։ Ու
Եղիա ըսաւ, Զօրութեանդ Տէրը
որուն առջևը կը կայնիմ, կենդանի
է որ այսօր անոր պիտի երևնամ։
16 Եւ Աբդիա Աքաաբին առջևը ե-
լաւ, ու անոր պատմեց. ու Ա-
քաաբ Եղիան դիմաւորելու գնաց։
17 Եւ Աքաաբ Եղիան տեսածին պէս,
Աքաաբ անոր ըսաւ՝ † Իսրայէլը

Ե ԳԼ·ԻԸ· 20։
Ղ Բ ՄՆ·ԺԸ· 2։

Ե ԳԼ·ԺԶ· 33։
Է ՑԵՍ·ԺԹ· 26։

Ը ԳԼ·ԻԲ·6։

Թ Գ ԹԱԳ· ԺԸ·41, Մաա·Գ· 24։

Ի ՏԵՍ ՑԵՍ· ԻԳ·15։

Լ ԳԼ·ԺԹ· 10, 14։
Ե ՀՄՐ 19։

նեղութեան մէջ ձգողը Ես ըլլաս։
18 Ու անիկայ ըսաւ, Իսրայէլը ես
չնեղեցի, հապա դուն ու քու հօրդ
տունը. Ձեր պաղծութիւնքները թողուցիք, ու Բահա-
19 ղիմին եհաւէն գացիք։ Եւ հիմա
հրդ խրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և
Բահաղին չորս հարիւր յիսուն մար-
գարէները, ու Ցեզաբէլին սեղանէն
ուտող Աստարովթի չորս հարիւր
մարգարէները ինկարմէղոս լեռան
20 վրայ իմ քովս ժողվէ։ Եւ Աքաաբ
բոլոր Իսրայէլի որդւոցը հրդ խրը-
կեց, ու Ի մարգարէները կարմէղոս
լեռը ժողվեց։
21 Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին մօ-
տեցաւ, ու ըսաւ, Ե Դուք մինչև
ո՞րը երկու մտքի վրայ կը կաղաք.
Թէ որ Եհովան Աստուած է, անոր
եհաւէն գացէք, իսկ Թէ որ Բահա-
ղը Աստուած է, ա՛նոր եհաւէն գա-
ցէք. և ժողովուրդը բնաւ պա-
22 տասխան մը չտուաւ անոր։ Ու
Եղիա ժողովուրդին ըսաւ, Ն Տէրոջը
մարգարէն ես միայն մնացի, Է և
Բահաղին մարգարէները չորս հա-
23 րիւր յիսուն մարդիկ են։ Ուրեմն
մեզի երկու զուարակ տուին. ու
զուարակին մէկը անոնք իրենց հա-
մար ընտրեն, ու կտոր կտոր ընեն,
և զանիկայ փայտերու վրայ դնեն,
բայց կրակ չդնեն. ու միւս զուա-
րակը ես պատրաստեմ, ու զանի-
կայ փայտերու վրայ դնեմ, բայց
24 կրակ չդնեմ։ Եւ դուք ձեր աս-
տուածոյն անունը կանչեցէք, ես ալ
Եհովային անունը կանչեմ. ու
Ե կրակով պատասխան տուող աս-
տուածը՝ Աստուած անիկայ է. և
բոլոր ժողովուրդը պատասխան
տուին ու ըսին, Ա խօսքը բարի
է։
25 Ու Եղիա Բահաղին մարգարէ-
ներուն ըսաւ, Ձեզի զուարակնե-
րուն մէկը ընտրեցէք, ու առաջ
դուք ըրէք, վասն զի դուք շատուր
էք. ու ձեր աստուածոյն անունը
կանչեցէք, բայց կրակ մի՛ դնէք։
26 Եւ անոնք իրենց տրուած զուարա-
կը առին ու պատրաստեցին. և
առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղին
անունը կանչեցին, ու ըսին, Ո՛վ
Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր.
բայց ձայն չկար, ու պատասխան
տուող չկար. և անոնք իրենց շի-
նած սեղանին *քովը կը ցատկը-
27 տէին։ Ու երբոր կէս օր եղաւ, Ե-
լիա զանոնք ծաղր ընելով ըսաւ,
Բարձր ձայնով կանչեցէք, քանզի
անիկայ աստուած է. դուցէ †խո-
սակցութիւն մը ունի, կամ ղբա-
ղած է, կամ ճամբորդութիւն կ'ը-
նէ, կամ դուցէ քնացած է, ու

ԺԸ Ցես. Է. 25։ Գար. Ժչ. 20։

† ԹԱԳ. Բ. 16։ Եզեկ. Գ. 12, 14։ Մաա. Դ. 1։ Գար. Ը. 89։

† Կամ՝ մը-տածմունք

28 պէտք է որ արհրննայ ։ Եւ անոնք
բարձր ձայնով կը պոռային , ու
իրենց սովորութեանը պէս հղա-
նակներով ու գեղարդներով իրենց
մարմինները կը կտրէին , մինչև որ
իրենց վրայէն արիւն կը վազէր ։
29 Ու երբոր կէս օրը անցաւ , մինչև է-
րեկոեան զոհին ատենը մարգարէու-
թիւն ըրին . ու ձայն չկար ու
պատասխան տուող չկար , ու մտիկ
ընող չկար ։
30 Ան ատենը Եղիա բոլոր ժողո-
վուրդին ըսաւ , Ինծի մօտեցէք .
ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտե-
ցաւ . Ըև անիկայ Տէրոջը փլած
31 սեղանը նորոգեց ։ Ու Եղիա տա-
սնեվկու քար առաւ ցակոբին որ-
դւոյը ցեղերուն Թուռվը , որուն
Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով ,
32 Քու անունդ Իսրայէլ ըլլայ . Եւ
ան քարերով Տէրոջը անուանը սե-
դան շինեց , ու սեղանին բոլորտիքը
մէկ փոս մը բրաւ , որ երկու գրիւի
33 չափ հունտ կ'առնէր ։ Եւ փայ-
տերը շարեց , ու զուարակը կտոր
կտոր ըրաւ , և փայտերուն վրայ
34 դրաւ . Ու ըսաւ , Չորս սափոր լե-
ցուն ջուր բերէք , ու ողջակէզին
վրայ ու փայտերուն վրայ Թափե-
ցէք . ու ըսաւ , Երկրորդ անգամ
անանկ ըրէք , ու երկրորդ անգամ
անանկ ըրին . ու ըսաւ , Երրորդ
անգամ անանկ ըրէք , ու երրորդ
35 անգամ անանկ ըրին ։ Եւ ջուրը
սեղանին բոլորտիքը քալեց , ու
փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ ։
36 Եւ երէկոեան զոհին մատուցուե-
լու ատենը Եղիա մարգարէն մտե-
ցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Եհովայ Աս-
տուած Աբրահամու , Իսահակայ և
Իսրայէլի , այսօր դիտցուի որ Իս-
րայէլի մէջ Աստուած դուն ես , ու
ես քու ծառադ եմ , և աս բոլոր
37 բաները քու խօսքովդ ըրի . Ինծի
պատասխան տուր՝ ով Տէր , ինծի
պատասխան տուր , ու աս ժողո-
վուրդը գիտնայ Թէ դուն ես Աս-
տուածը՝ ով Տէր , և Թէ անոնց
սիրտը ետ դարձնողը դուն ես ։
38 Ան ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ , և
ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու
հողը այրեց , ու փոսին մէջի ջուրն
39 ալ լափեց ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
աս բանը տեսնելով՝ երեսի վրայ ին-
կան , ու ըսին , Եհովան է Աս-
տուած , Եհովան է Աստուած ։
40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ , Բռնեցէք
ղեն մարգարէները բռնեցէք , ոե-
անոնցմէ մարդ մը չազատի . և զա-
նոնք բռնեցին , ու Եղիա զանոնք
կիսոն հեղեղատը իջեցուց , և հոն
զանոնք մեռցուց ։
41 Ու Եղիա Աքաաբին ըսաւ , Վե՛ր

ելլէր , կե՛ր ու խմէ՛ , վասն զի *անձ-
42 րեւի ոտնաձայն կայ ։ Եւ Աքաաբ
ուտելու ու խմելու ելաւ , ու Եղիա
Կարմէղոս լեռանը գլուխը ելաւ ,
վար գետինը ծռեցաւ , ու երեսը
43 ծունկերուն մէջը դրաւ . Եւ իր
մանչուն ըսաւ , Հիմա ե՛լ , ու դէպ
՚ի ծովակողմը նայէ . և անիկայ ե-
լաւ նայեցաւ , ու ըսաւ , Բան մը
չկայ . ու Եղիա եօթը անգամ՝ Նո-
44 ր՛ն գնա՝ ըսաւ ։ Ու եօթներորդ
անգամին ըսաւ , Ահա ծովէն մար-
դու թաթի չափ պզտիկ ամպ մը
կ'ելլէ . ու անիկայ ըսաւ , Ելի՛ր ,
Աքաաբին ըսէ , Կառո՛ք լծէ ու ի-
45 ջի՛ր , որ անձրեւի չբռնուիս ։ Ու
մինչև ատին անդին դառնալը եր-
կինքը ամպերով մըրկնցաւ և հով
46 կար . ու մեծ անձրեւ եղաւ ։ Ու
Աքաաբ հեծաւ , Ցեզրայէլ գնաց ։
Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղիային հետ
եղաւ . ու անիկայ ՚ի մէջքը պըն-
դեց , ու մինչև Ցեզրայէլի մուտքը
Աքաաբին առջևէն վազեց ։

ԳԼ . ԺԹ

1 Եղիա Ցեզաբելին սպառնալիքէն վախնա-
լով՝ դէպ ՚ի Բեերսաբէե կը փախչի ։ 4 Անա-
պատին մէջ իր կեանքին գոհած ըլլալով՝
հրեշտակ մը զանիկայ կը մխիթարէ ։ 9 Հո-
րեբի վրայ Աստուած Եղիային կ'երեւնայ , ու
զանիկայ կը խրկէ որ Ազայէլը , Ցեհուն ու Ե-
ղիսէէն օծէ ։ 19 Եղիսէ իր բարեկամներէն
զատուելով՝ Եղիային ետևէն կ'երթայ ։

1 Ու Աքաաբ Եղիային բոլոր ըրա-
ծը , ու անոր՝ ոբոլոր մարգա-
րէները սրով մեռցընելը Ցեզաբելին
2 պատմեց ։ Ու Ցեզաբէլ պատգա-
մաւոր մը խրկեց Եղիային՝ ըսելով ,
Աստուածները այսպէս ու ասկէ
աւելի ընեն ինծի , Թէ որ վաղը աս
ատենս քու անձդ անոնց մէկուն
անձին տեղը չդնեմ ։
3 Ու Եղիա †ոե բանը տեսնելով՝
եղաւ իր անձին ալեհոծեանը հա-
մար գնաց , և Յուդայի Բերսաբէէն
մնաւ , ու իր մանչը հոն ձգեց ։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օ-
րուան ճամբայ գնաց , ու գիհիի մը
տակ նստաւ . և †մահուանց մեռնիլ
ուզեց , ու ըսաւ , Ալ հերիք է ,
ով Տէր , առ իմ հոգիս , քանզի
5 ես իմ հայրերէս լաւ չեմ ։ Ու գի-
հիի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ .
և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դը-
պաւ , ու անոր ըսաւ , Ելի՛ր կե՛ր ։
6 Ու Եղիա նայեցաւ , և ահա գլխուն
քովը ‡ մխխրի տակ եփուած շօթ՝
մը ու մէկ կուժ ջուր կար . ու կե-
րաւ խմեց , ու նորէն պառկեցաւ ։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկ-
րորդ անգամ՝ անոր դպաւ , ու ա-
նոր ըսաւ , Ելի՛ր կե՛ր . քանզի ‖քու
8 երթալդ ճամբադ՝ շատ է ։ Եւ ա-

Ն . ք . գԲ . Բբր 906

* Կ՚ շատ անձրեւի ձայն

Ղ Ցակ . ե . 17 , 18 ։

Ն . ք . գԲ . Բբր 906

Ն Հմր 26 ։

Ղ Գկ . ԺԹ . 10 ։

Ֆ Ծն . ԼՐ . 28 ։ լե . 10 ։ գ Թագ . ԺԸ . 34 ։

Ր գԸ . 29 ։ ք . 1 ։

Ր Ղև . ու . 6 , 7 , 8 ։

Յ Ցճս Դատ . գ . 20 ։

Ն Հմր 32 , 38 ։

Ղ Եզ . գ . 6 ։

ա Գկ . ը . 43 ։ գ Թագ . ԺԹ . 19 ։ Սադ . ձգ . 18 ։

Ղ Թագ . ԺԸ . 28 ։

Ղ Ղև . ք . 24 ։ Դատ . գ . 21 ։ ա Մն . խա . 26 ։ բ Մն . ե . 1 ։

Ղ Հմր 24 ։

ա գԹագ . Ժ . 25 ։

ա բ Օր . ԺԳ . 5 ։ Ժը . 20 ։

† Կ՚ վախնալով՝

Ֆ Թագ . ԺԹ . 15 ։ Ցոե . գ . 3 , 8 ։

‡ Եբբ . կայծերու շօթ

‖ Եբբ . ճամբան քեզմէ

Ն · ք · ՂՁ · Իբր 906

նիկայ ելաւ , կերաւ ու խմեց . և ան կերակուրին ուժովը Ե քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց , ա՛ մինչև Քորեբ՝ Աստուծոյ լեռը հասաւ ։

9 Եւ հոն քարայրը մտաւ ու գիշերը հոն մնաց . և ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով , Ո՛վ 10 Եղիա՝ հոս ի՞նչ բան ունիս ։ Ու անիկայ ըսաւ , Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ , քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ փլցուցին , ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցընեն ։ 11 Ու անոր ըսաւ , Ելի՛ր , ու լեռը Տէրոջը առջևը կայնէ ։ Եւ ահա Տէրը կ'անցնէր . ու Տէրոջը առջևէն լեռները քակող ու ապառաժները կտրատող մեծ ու հաստիկ հով եղաւ , բայց Տէրը ան հովին մէջը չէր . և հովէն ետևէն գետնաշարժ եղաւ , բայց Տէրը գետնաշարժին 12 մէջը չէր . Ու գետնաշարժէն ետևէն կրակ եղաւ , բայց Տէրը կրակին մէջը չէր . և կրակէն ետևէն մեղմ ա՛ 13 բարակ ձայն մը կը լսա՛եր ։ Ու Եղիա ջանիկայ լսածին պէս՝ Իր վերարկուովը երեսը ծածկեց , ու ելաւ քարայրին բերանը կայնեցաւ . Եւ ահա անոր մէկ ձայն մը եկաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Եղիա՝ հոս ի՞նչ 14 բան ունիս ։ Ու անիկայ ըսաւ , Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ , քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին , քու սեղաններդ փլցուցին ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին . ու մինակ ես մնացեր եմ , և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ 15 զանիկայ վերցընեն ։ Ու Տէրը անոր ըսաւ , Գնա՝ քու ճամբադ դարձիր , և Դամասկոսի անապատին ճամբայէն երթալով՝ Ազայէլը Ասորւոց վրայ թագաւոր օծես . 16 Եւ Նամեսսիի որդին Եհուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծես . ու Աբէլմեուղայէն եղող Սափատի որդին Եղիսէն քու տեղդ մարգարէ 17 օծես ։ Եւ Ազիտի ըլլայ թէ ով որ Ազայէլին սուրէն ազատի , Եհուն պիտի մեռցընէ ջնէիյ , ու ով որ Եհուին սուրէն ազատի , Եղիսէ 18 պիտի մեռցընէ ջնէիյ . Բայց ես Իսրայէլէն եօթը հազար մարդ * պահեցի , այսինքն բոլոր անոնք որ Բահղին առջևը ծունկ կրկնած չեն , ու զանիկայ բերնով պագած չեն ։ 19 Եւ անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսէն գտաւ , որ արտ կը վարէր , իր առջևը տասներկու զոյգ եզներ ՝ Ենէ ու ինքը երկոտասաներորդին հետն էր . ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վե- 20 րարկուն անոր վրայ ձգեց . Ան ա- տենը եզները թողուց , ու եղբային ետևէն վազեց , ու ըսաւ , Հրաման տուր՝ որ երթամ հայրս ու մայրս համբուրեմ , ու քու ետևէդ գամ . ու Եղիա անոր ըսաւ , Գնա՝ ետ դարձիր , քանզի ես քեզի ի՞նչ 21 րի ։ Եւ անոր քովէն դարձաւ , ու եզներուն մէկ զոյգը բռնեց մորթեց , ու եզներուն գործիքներովը ւանոնց միսը եփեց , և ժողովուրդին տուաւ , ու կերան . և ինքը ելաւ եղբային ետևէն գնաց , ու անոր ծառայութիւն կ'ընէր ։

Ն · ք · ԳՁ · Իբր 906

Ա Բ · Ա · ը · 21 22։ Ղև · Թ · 61 , 62 ։

Ը Բ Թագ · իդ · 22 ։

Գ Լ · Ի

1 Բենադադ Ա.քասբը իրեն հնազանդեցնելեը բաւական չսեպելով՝ Սամարիան կը պաշարէ ։ 13 Մէկ մարգարէի մը խրատովը Աքոբի.ք կը Յարդուէին ։ 22 Ան մարգարէին առաջուց Ա.քասբին իմացուցածին պէս՝ Ասորիք զարշոեռուն ապստամբելով՝ Ափեկի մէջ անոր դէմ պատերազմելու կու գան ։ 28 Մարգարէին խօսքովը ու Աստուծոյ նախասահմանութեամբը Ասորիք նորէն կը զարնուին ։ 31 Ասորւոց նուաճելէն ետև Ա.քասբ մէկ դաշնքով մը բենադադը կը խրկէ ։ 35 Մարգարէ մը կանչնալուցի մը առակով Ա.քասբին դատաստանը իրեն կարել տալով՝ անոր դէմ եղած Աստուծոյ դատաստանը կ'իմացընէ ։

1 ||Ու Ասորւոց Բենադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց , և իր հետը երեսուն երկու թագաւոր կար . ու ձիերով ու կառքերով ելաւ Սամարիան պաշարեց , և անոր 2 հետ պատերազմ ըրաւ ։ Ու Իսրայէլի Ա.քասբ թագաւորին դեսպաններ խրկեց քաղաքին մէջը , Եւ անոր ըսաւ , Բենադադ այսպէս կ'ըսէ . Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմն է , ու քու կիներդ ու զեղեց- 4 ցիկ որդիներդ իմն են ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ քու ըսածիդ պէս ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ ։ 5 Ու դեսպանները նորէն եկան ըսին , Բենադադ այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի հարկ խրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ , քու ոսկիդ , քու կիներդ ու քու որդիներդ ինծի 6 տաս . Բայց վաղը ասանիկա իմ ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ . և քու տունդ ու քու ծառաներուդ տուները ազէկ մը աչքէ պիտի անցընեն . և քու աչքերուդ առջևը պատուական սեպուած բոլոր բաները † ձեռքնին պիտի առնեն ։ 7 Անատենը Իսրայէլի թագաւորը երկրին բոլոր ծերերը կանչեց ու ը-

901

† Եբր · ձեռքերնուն մէջ դնելով

Ն · ք · ՁԲ · 901

սաւ , Հիմա գիտցէ՛ք ու տեսէ՛ք , որ ասիկայ չարութիւն կ՚ուզէ ընել . վասն զի իմ կնիկներուս ու որդիներուս ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի խրկեց , ու ես
8 անոր չէ չըսի : Եւ բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին , Ականջ մի՛ դներ ու յանձնառու
9 մի՛ ըլլար : Անիկայ ալ Բենադադին դեսպաններուն ըսաւ , Իմ Թագաւոր տիրոջս ըսէ՛ք : Առջի անգամին քու ծառայիդ ինչ հրամա՛ն որ խրկեցիր , անիկայ պիտի ընեմ , բայց ասանկ չեմ կրնար ընել . ու դեսպանները դացին և
10 պատասխանը տարին անոր : Ու Բենադադ ՚ի՛նծի խրկեց անոր ու ըսաւ , Աստուածները ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընեն , թէ որ Սամարիայի հողը ԲԻմ ետևէս եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգ-
11 տէ : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Անոր ՚այսպէս ըսէք . Իր գէնքը մէջքը կապողը պէս չպարծի :
12 Հանդիպ պէս չպարծի : Ու ա-նիկայ էր հետը Եւղ Թագաւորներուն հետ վրաններու մէջ Ե կը խըմէր , և աս խօսքը լսածին պէս իր ծառաներուն ըսաւ , Պատրաստ՚ չարուեցէ՛ք : ու քաղաքին դիմացը պատրաստ՚ չարուեցան :
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Ա.քաաբ Թագաւորին մտտեցաւ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Բոլոր աս մեծ բազմութիւնը տեսա՞ր . ահա ՚ես այսօր անիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ , որ գիտ-
14 նաս թէ Տէրը ես եմ : Եւ Ա.քաաբ ըսաւ , Որո՞ւն ձեռքովը . ու անիկայ ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Գաւառաց իշխաններուն մանչերուն ձեռքովը : Եւ ըսաւ , Պատերազմը ո՞վ
15 սկսի . ու ՚անկայ ըսաւ , Դուն : Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց , ու երկու հարիւր երսունուերկու հոգի էին . և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իսրայէլի որդիքը համրեց , որ եօթը
16 հազար հոգի էին : Եւ ասոնք կէս-օրին ելան . բայց Բենադադ ինքը ու անոր օգնական Թագաւորները , ան երսունուերկու Թագաւորները վրաններու մէջ Ի խմելով կը գինով-
17 նային : Եւ առաջ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան . ու Բենադադ ՚ի՛նծի խրկեց , որոնք անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն
18 մարդիկներ եկան : Ու անիկայ ըսաւ , Թէ որ անոնք խաղաղութեան համար եկան , զանոնք ողջ բռնեցէ՛ք , ու թէ որ պատերազմելու ե-
19 կան , զանոնք ողջ բռնեցէ՛ք : Եւ

Ն · ք · ՁԲ · 901

ասս գաւառաց իշխաններուն մանչերը ու անոնց ետևէն գացող զօր-
20 քը քաղաքէն դուրս ելան . Եւ ամէն մարդ իր *դիմացը ելլողը՚ զարկաւ , ու Ասորիները փախան . և Իսրայէլ զանոնք հալածեց . ու Ասորւոց Բենադադ Թագաւորը ձիի վրայ հեծած՝ հետ ՚ի՛նչ մը ձիաւորներով
21 ազատեցաւ : Եւ Իսրայէլի Թագաւորը ելաւ , ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ , ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ :
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի Թագաւորին մօտեցաւ , ու անոր ըսաւ , Գնա՛ , ուժովցիր , ու գիտցիր ու տես թէ ինչ պիտի ընես , Վասն զի եկող տարի Ասորւոց Թագաւորը քու վրադ պիտի ելլէ :
23 Եւ Ասորւոց Թագաւորին ծառաները անոր ըսին , Անոնց աստուածները լեռներու աստուածներ են , անոր համար մեզի յաղթեցին . բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք , անտարակոյս ա-
24 նոնց կը յաղթենք : Ուրեմն աս բանը ըրէ . Թագաւորներուն ամէն մէկը իր տեղէն հանի՛ , ու անոնց
25 տեղը նախարարներ դիր . Եւ դուն քեզմէ կորսուած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձիեր , ու կառքերուն չափ կառքեր Պատրաստէ քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք . անտարակոյս անոնց կը յաղթենք . ու անիկայ անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս
26 ըրաւ : Ու հետևեալ տարին Բենադադ Ասորիները համրեց , ու Ա-փէկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազ-
27 մելու համար : Իսրայէլի որդիքն ալ համրուեցան ու Ֆպատրաստուեցան , ու զանոնք դիմաւորելու դացին . և Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը այծերու երկու երամակներու պէս բանակ կազմեցին , բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին :
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու Իսրայէլի Թագաւորին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև Ասորիները ըսին թէ Եհովան լեռներու Աստուած է , ու հովիտներու Աստուած չէ , ասոր համար Ըբոլոր աս մեծ բազմութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
29 Եւ իրարու դէմ եօթը օր բանակեցան . ու եօթներորդ օրը պատերազմ եղաւ , և Իսրայէլի որդիքը մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն հարիւր հազար հետևակ զօրք զարկին .
30 Ու մնացածները Ափէկ քաղաքը փախան . և ան մնացած քսանուեօթը հազար մարդիկներուն վրայ պարիսպը ինկաւ : Ու Բենադադ

* ԵՔԲ · մարգը

Ը Ա՛ր 18 :

Ի Ա՛ր 12 : ԳԼ · Ժգ · 9 :

Ե Ա՛ր 16 :

Զ Ա՛ր 28 :

ԳԼ · ԺԹ · 2 :

ԲԵԼ · Ժա · 8 : Դատ · գ · 10 :

Ղ ԲԵՔ · ՀԱՄ · ՐԵ՛

900

Ի ՅԵՍ · Ժգ · 4 :

Ջ ԿԱՄ՝ ՊԱՇԱՐ ԱՌԻՆ :

Ը Ա՛ր 18 :

Ղ Բ ԹԱԳ · Ժա · 1 :

Ն · ք · ՂՖ · 900

Բ ԳԼ · ԻԲ · 25 ։

† Ցճս ՃՈ · ԼԵ · 34 ։

փախաւ , ու քաղաքին մէջ Խսե֊
նեակէ սենեակ մտաւ ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր ը֊
սին , Ահա մենք լսեր ենք որ Ի֊
րայէլի տանը թագաւորները ողոր֊
մած թագաւորներ են . հիմա † մէջ֊
քերնիս քուրձեր , ու գլուխնիս
չուաններ դնենք , և Իսրայէլի թա֊
գաւորին առջևը ելլենք , գուցէ քու֊
32 անձդ ապրեցընէ ։ Ու մէջքերնին
քուրձեր , ու գլուխնին չուաններ
կապեցին , և Իսրայէլի թագաւորին
գացին ու ըսին , Քու ծառադ Բե֊
նադադ կ'ըսէ , կ'աղաչեմ , թող
անձս ապրի ։ Ու անիկայ ըսաւ ,
Ցակաւին ո՞ղջ է . անիկայ իմ եղ֊
33 բայրս է ։ Եւ ան մարդիկները ա֊
սիկայ յաջողութիւն սեպելով՝ ա֊
նոր բերնէն աս խօսքը առածնուն
պէս , շուտով պատասխան տուին ,
Քու եղբայրդ Բենադադ հո՛ է ։
Ու անիկայ ըսաւ , Գացէ՛ք զանի֊
կայ բերէ՛ք ։ Ու երբոր Բենադադ
անոր եկաւ , զանիկայ իր կառքին
34 մէջը առաւ ։ Ան ալ անոր ըսաւ ,
† Ես Իմ հօրս քու հօրմէդ առած քա֊
ղաքները ետ տամ , ու դուն Դա֊
մասկոսի մէջ քեզի համար հրապա֊
րակներ ունենաս , ինչպէս որ իմ
հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ ։
Ո՛ն անկայ ըսաւ , Ես ալ աս դա֊
շինքով քեզ կ'արձակեմ . ուստի
անոր հետ դաշնակցութիւն ըրաւ ,
ու զանիկայ արձակեց ։
35 Եւ Մարգարէից որդիներուն մէ֊
կը † Ցերոբէը խօսքովը իր ընկերին
ըսաւ , Շնորհք ըրէ , զիս զարկ . ու
ան մարդը անիկայ զարնել չուզեց ։
36 Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Ցերոբէը
խօսքին չհնազանդութիւն չընելուդ
համար , ահա իմ քովէս գացածիդ
պէս , քեզ մէկ առիւծ մը պիտի
մեռցընէ ։ Ու անիկայ անոր քովէն
գնաց , ու մէկ առիւծ մը † զանիկայ
37 գտաւ , ու մեռցուց ։ Եւ ըսաւ անի֊
կայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ , ու
անոր ըսաւ , Շնորհք ըրէ , զիս
զարկ . ու ան մարդը զանիկայ զար֊
կաւ , ու զարնելով վերաւորեց ։
38 Եւ ան մարգարէն գնաց Ճամբուն
վրայ թագաւորին սպասեց , ու չը֊
ճանչցուելու համար աչքերուն վը֊
39 րայ * ծածկոց մը՝ պրաւ ։ Ու † երբ֊
որ թագաւորը անկէ կ'անցնէր ,
թագաւորին աղաղակելով ըսաւ ,
Քու ծառադ պատերազմին մէջը
գնաց , և ահա մէկ մարդ մը պոռ֊
բոտելէն դուրս ելլելով , ինծի մարդ
մը բերաւ , ու ըսաւ , Ա՛ս մարդը
պահէ . Թէ որ ասիկայ մէկ կեր֊
պով մը կորսուելու ըլլայ , ՚քու֊
անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլ֊
լայ , կամ տաղանդ մը արծաթ
40 պիտի † վճարես ։ Ու երբոր ծառադ
ասդին անդին գործքով զբաղեր
էր , անիկայ կորսուեցաւ ։ Եւ Իս֊
րայէլի թագաւորը անոր ըսաւ ,
Քու դատաստանդ այդպէս է , ինք֊
պէս որ դուն † ԲԷրնովէ վճռեցիր ։
41 Ու անիկայ շուտով մը ծածկոցը
աչքերուն վրայէն հանեց . ու Իս֊
րայէլի թագաւորը իմացաւ որ ա֊
42 նիկայ մարգարէներէն մէկն է ։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր , Ցերը այսպէս
կ'ըսէ . Որովհետև դուն իմ նզո֊
ւած մարդս † ձեռքէդ ազատ
արձակեցիր , անոր համար քու
անձդ անոր անձին տեղը , ու քու
ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին
43 տեղը պիտի ըլլայ ։ Եւ Իսրայէլի
թագաւորը Սամարիա կոտրած ու
նեղացած՝ իր տունը դարձաւ , ու
Յամարիա եկաւ ։

Ն · ք · ՂՖ · 900

† ԵՔէր · կըշ֊ռես ։

Բ ԹԳ · ԻԲ · 31—37 ։

Ղ ԳԼ · Իա · 4 ։

ԳԼ · ԻՆ

1 Ա.քաար Յզրէլացի Նաբովէին այդին ձեռք
բերել , կը տրամի ։ 5 Յեզաբէլ Նամանները
դրելով Նաբովէին դէմ , անիկայ Նայնցու֊
թեան մեղքով կ'ամբաստանուի , ու կը դա֊
տապարտուի ։ 15 Ա.քաար իրեն կ'առնէ ան
այդին ։ 17 Եղիա Ա.քաարին ու Յեզաբէլին
դէմ Ամբաստանները կը յանդուգնա֊
նէ ։ 25 Զար Ա.քաարը կ'ապշեցնէ . աս
պատճառով Ամուսնած անոր դատաստանը
կ'ուշացընէ ։

1 Յե աս բաներէն ետքը՝ Յեզրայե֊
լացի Նաբովէ Սամարիայի Ա֊
քաար թագաւորին պալատին քո֊
վը Յեզրայելի մէջ այդի մը ունէր ։
2 Ու Ա.քաար Նաբովէին հետ խօսե֊
ցաւ ու ըսաւ , Քու ամայդիդ ինծի
տուր , որ ինծի բանջարի պարտէզ
ըլլայ , քանզի իմ տանս մօտ է . և
անոր տեղը անկէ աղէկ այդի մը
տամ քեզի . կամ թէ որ կ'ուզես ,
անոր դինը ստակով վճարեմ քեզի ։
3 Ու Նաբովէ Ա.քաարին ըսաւ ,
Ցերը ինծի չցուցընէ Էոր իմ հայ֊
րերուս ժառանգութիւնը քեզի
տամ ։
4 Եւ Ա.քաար՝ Յեզրայելացի Նա֊
բովէին ըսած խօսքին համար՝ որ
ըսաւ Թէ Իմ հայրերուս ժառան֊
գութիւնը քեզի չեմ տար , սիրտը
կոտրած ու նեղացած իր տունը
գնաց , և իր անկողնին վրայ
պառկեցաւ , ու երեսը դարձուց
5 ու հաց չկերաւ ։ Եւ անոր կնիկը
Յեզաբէլ անոր քովը գնաց ու
ըսաւ , Ինչու համար սիրտդ այդ֊
պէս նեղացած է ու հաց չես ու֊
6 տեր ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր ,
Վ.ան զի Յեզրայելացի Նաբովէին
հետ խօսեցայ ու անոր ըսի , Քու
այդիդ ինծի ստակով տուր , կամ
Թէ որ կը հաճիս , անոր տեղը քե֊
զի ուրիշ այդի մը տամ . բայց ա֊
նիկայ՝ Իմ այդիս քեզի չեմ տար՝

899

ասաքագ · ը · 14 ։

Բ ՂՀ · ԻԲ · 23 ։ Թագ · ԼՂ · 7 ։ Ե֊ղեկ · Խղ · 18 ։

7 ըսաւ ։ Ան ատենը անոր կնիկը ցե-
ղաբել անոր ըսաւ ։ Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ «Թագաւո-
րութիւն պիտի ընես . ելի՛ր՝ հայ
կեր ։ ու սիրտդ թող զուարճա-
նայ . ցեղրայելացի Նաբովթին
այդին ես քեզի տամ ։
8 Եւ անիկայ Աքաաբին անունովը
նամակներ գրեց , ու զանոնք անոր
կնիքովը կնքեց , և ան նամակները
Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց ։ Ու
նամակներուն մէջը այսպէս գրեր
էր . Ծոմապահութիւն քարոզե-
ցէ՛ք , ու Նաբովթը ժողովուրդին
10 գլուխը նստեցուցէ՛ք . Եւ անոր
դիմացը երկու անօրէն մարդիկներ
նստեցուցէ՛ք , որոնք անոր համար
վկայութիւն տան ու ըսեն Թէ
Դուն Աստուծոյ ու թագաւորին
դէմ հայհոյութիւն ըրիր . ու զա-
նիկայ հանեցէ՛ք ու քարկոծե-
ցէ՛ք որ մեռնի ։
11 Եւ անոր քաղաքակիցները՝ անոր
քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու
ազնուականները ցեղաբելին իրենց
ապսպրածին պէս ըրին , ինչպես որ
անոր խրկած նամակներուն մէջը
12 գրուած էր ։ Անոնք ծոմապա-
հութիւն քարոզեցին , և Նաբով-
թը ժողովուրդին գլուխը նստե-
13 ցուցին ։ Ու երկու անօրէն մարդիկ-
ներ գացին անոր դիմացը նստան .
և ան անօրէն մարդիկները ժողո-
վուրդին առջևը Նաբովթին համար
վկայութիւն տուին ու ըսին Թէ
Նաբովթ Աստուծոյ ու թագաւո-
րին դէմ հայհոյութիւն ըրաւ .
Ուստի զանիկայ քաղաքէն դուրս
հանեցին , և քարերով քարկոծե-
14 ցին , ու մեռաւ ։ Ու ցեղաբելին
լուր խրկեցին՝ ըսելով , Նաբովթ
քարկոծուեցաւ ու մեռաւ ։
15 Ու երբոր ցեղաբել Նաբովթին
քարկոծուիլը ու մեռնիլը լսեց ,
ցեղաբել Աքաաբին ըսաւ , Ելի՛ր
ժառանգէ՛ ցեղրայելացի Նաբով-
թին այդին , որն որ ինքը քեզի
ստակով տալ չուզեց . քանզի Նա-
բովթ ողջ չէ , հապա մեռաւ ։
16 Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին
մեռնիլը լսեց , Աքաաբ ոտք ելաւ
որ ցեղրայելացի Նաբովթին այ-
դին իջնէ , ու զանիկայ ժառանգէ ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Ե-
18 ղիային եղաւ՝ ըսելով , Ելի՛ր ,
Սամարիա բնակող Իսրայէլի Ա-
քաաբ թագաւորը , դիմաւորելու
իջիր . ահա անիկայ Նաբովթին
այդիին մէջն է , ուր որ իջեր է
19 զանիկայ ժառանգելու համար . Ու
անոր խօսիս ու ըսես , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Մեռցուցիր , ու կը
ժառանգե՞ս ալ . ու նաև անոր
ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛ն
տեղը որ շուները Նաբովթին ա-
րիւնը լափեցին , հո՛ն շուները քու
20 արիւնդ ալ պիտի լափեն ։ Եւ
Աքաաբ Եղիային ըսաւ , Ո՛վ իմ
թշնամիս , դուն գտար . ու անիկայ
ըսաւ , Գտայ . որովհետև էդուն
քեզ ծախեցիր Տէրոջը առջևը չա-
21 րութիւն ընելու համար . Ահա Ես
քու վրադ չարիք պիտի բերեմ , ու
*քեզ չալածելով՝ պիտի ջնջեմ , և
Աքաաբին Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու
ձգուածը պիտի կորսնցնեմ .
22 Եւ քու տունդ Նաբատի որդւոյն
Երոբովամին տանը պէս , ու
Աքիայի որդւոյն Բաասային տա-
նը պէս պիտի ընեմ . որովհետև դուն
բարկացուցիր , ու Իսրայէլին մեղք
23 գործել տուիր ։ Եւ Տէրը Ցեզա-
բելին համար ալ խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Ցեզաբելը ցեզրայելի պարըս-
պին քովը շուները պիտի ուտեն ։
24 Աքաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնո-
ղը շուները պիտի ուտեն , ու դաշ-
տի մէջ մեռնողը երկինքի թռըռ-
չունները պիտի ուտեն ։
25 Բայց Աքաաբին պէս բնաւ ի-
ւ՛ոք չեղած էր , որ դինքը ծա-
խէ Տէրոջը առջևը չարութիւն ընե-
լու համար , որն որ անոր կինկը
26 ցեզաբել գլխէ հանեց ։ Ու անի-
կայ կուռքերուն եռանդով
շատ գարշելի եղաւ , ինչ բոլոր Ա-
մորհացւոց ըրածները ըսաւ , որոնք
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
վռնտեց ։
27 Եւ Աքաաբ ան խօսքերը լսածին
պէս՝ իր հանդերձները պատռեց , ու
մարմնոյն վրայէն քուրձ հագաւ ,
ու ծոմ պահեց . և քուրձով կը
պառկէր , ու կամաց կը քալէր ։
28 Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Եղիա-
յին եղաւ՝ ըսելով , Կը տեսնե՞ս որ
Աքաաբ իմ առջևս խոնարհու-
թիւն կ'ընէ . անոր իմ առջևս խո-
նարհութիւն ընելուն համար՝ անոր
օրերուն մէջ ան չարիքը պիտի չը-
բերեմ . Անոր որդւոյն օրերը ան
չարիքը անոր տանը վրայ պիտի բե-
րեմ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Աքաաբ սուտ մարգարէներէն խաբուելով՝
Միքիայեան բանին պէս՝ Ռամովթ գաղաադի
մէջ կը սպաննուի ։ 37 Շուները անոր արիւ-
նը կը լափեն . ու Ոզոքիա անոր տեղը կը յա-
ջորդէ ։ 41 Յովսափատին բարի թագաւո-
րութիւնը ։ 45 անոր գործերը ։ 50 Յով-
րամ անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 51 Ոզոքիա-
յին դէշ վարմունքը ։

1 Երեք տարի անցաւ , որ Ասո-
րիներուն ու Իսրայէլին մէջը
2 պատերազմ չեղաւ ։ Ու երրորդ

Ի ԳԼ·ԻԲ·38 ։

Ժ ԳԼ·ԺԸ· 17 ։

Լ ԳԼ·Ժ·10։ դ Թագ·Թ·8 ։
* կամ՝ քու սերունդդ , ԵԲՐ · քու եհուէդ

Ի ա Թագ·ԻԵ·22 ։

Ժ ԳԼ·Ժ·10 ։

Ի ԳԼ·ԺԵ·29 ։

Հ ԳԼ·Ժ·3։ 11 ։

Ն դ Թագ·Թ·36 ։

Ղ ԳԼ·Ժ·11 ։ Ժ·4 ։

Ճ ԳԼ·Ժ·30 ։ ԼԶ ։

Մ ԳԼ·Ժ·31 ։

Յ Ծն·Ժ·16։ դ Թագ·ԻԱ·11 ։

Ն Ծն·Լ·34 ։

Ղ դ Թագ·Թ·25 ։

ն · ք · ՂԲ · 897

տարին՝ — Յուդայի Յովսափատ թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին

ա ԲՄՆ · ԺԸ · 2, ՀԱ ։

3 ինչաւ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ, *Գիտէք որ Ռամովթ գաղաադ մերն է, ու մենք դանիկայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն առնելու հոգ չենք

* ԵԲԸ · Գ · ՄԷՉ

բ ԲՕր · Դ · 43 ։

4 տանիր ։ Եւ Յովսափատին ըսաւ, ինծի հետ Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու կ'երթաս ։ Ու Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Ես քեզի պէս եմ, իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս, ու իմ ձիերս քու ձիերուդ պէս են ։

գ ԴԹՎԱԳ · Է · 7 ։

5 Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Հիմա Տէրոջը

6 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Տ մարգարէները ժողվեց, որոնք չորս հարիւրի չափ մարդիկ էին, ու անոնց ըսաւ, Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթամ, թէ ետ կենամ. ու անոնք ըսին, Դնա՛, վասն զի Տէրը ձեռքը պիտի տայ ։

դ ԹԼ · ԺԸ · 19 ։

7 Եւ Յովսափատ ըսաւ, Ասոնց տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկայ, որ անոր հարցընենք ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ, կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն միջոցովը Տէրոջը հարցընել, բայց ես զանիկայ կ'ատեմ. քանզի ինծի համար աղէկ մարգարեթեամբ չըներ, հապա զէշ. ու Ննէյ Ցեմլայի որդին Միքիայան է ։

ե ԴԹՎԱԳ · Գ · 11 ։

8 Եւ Յովսափատ ըսաւ, Թագաւորը այդպէս չպրուցէ ։

9 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց ու ըսաւ, Ցեմլայի որդին Միքիան շուտով հո՛ն բեր ։

10 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յովսափատ թագաւորը Սամարիայի դրանը առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը ֆ՟՟՟՟ր ըզգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր. ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն

11 կ'ընէին ։ Եւ Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց, ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ասորիները ասոնցմով պիտի զարնես, մինչև որ զանոնք բնաջինջ

12 ընես ։ Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին, Ռամովթ գաղաադ ելլէր, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, և Տէրը ձեռքը պիտի տայ ։

13 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով, Ա՛ն ահա մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ,

14 ու բարութիւն խօսէ ։ Իսկ Միքիա ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ ես Տէրը ինծի ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ ։

ն · ք · ՂԲ · 897

ը ԹԱԳ · ԻԲ · 38 ։

15 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ, Ո՛վ Միքիա, Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու երթանք, թէ ետ կենանք ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Ելէ՛ր, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, ու Տէրը ձեռնհաս թագաւորին ։

16 Ուրին ձեռքը պիտի տայ ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ, Մինչև քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ, որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն

17 խօսիս ինծի ։ Ու անիկայ ըսաւ, Բոլոր Իսրայէլը Հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցրուած տեսայ. և Տէրը ըսաւ, Ասոնք տէր չունին, ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր տունը

ի ՄԱԹ · Թ · 36 ։

18 դառնայ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ, Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ, հապա զէշ ։

19 Ու Մ֊էՙ ըսաւ, Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. Ես Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ, ու երկինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլորտիքը՝ աջ կողմն ու ձախ կողմը

ը ԵՒ · Գ · 1 ։ ԴԱՆ · Է · 9 ։

ր ՅՈՐ · Ա · 6 ։ Բ · 1 ։ ՍԱՂ · ՃԴ · 20, 21 ։ ԴԱՆ · Է · 10 ։ ՄԱԹ · ԺԸ · 10 ։ ԵՐՐ · Ա · 7, 14 ։

20 կայներ էին. Եւ Տէրը ըսաւ, Ո՞քաոբը մվ կրնայ խաբել, որ Ռամովթ գաղաադ ելլէ ու կորսուի. ու մէկը այսպէս՝ ու միւսը այն,

21 պէս ըսաւ ։ Ու մէկ ոգի մը ելաւ, և Տէրոջը առջեւը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Զանիկայ ես կը խաբեմ ։

22 Ու Տէրը անոր ըսաւ, Ի՞նչ միջոցով ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ելլեմ, ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ. ու Տէրը ըսաւ, Դուն պիտի խաբես, ու պիտի յաջողիս. ելէ՛ր ու այնպէս

ՃԴԱՆ · Թ · 23 ։ ՅՈՐ · ԺԸ · 16 ։ ԵԶԿ · Ժ · 9 ։ ԲԹԻՍ · Բ · 11 ։

23 ըրէ ։ Եւ հիմա ահա Տէրը ասոնք բոլոր մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է, բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ ։

ի ԵԶԿ · ԺԳ · 9 ։

24 Ան ատեն Քանանայի որդին Սեդեկիա մօտեցաւ, ու Միքիայեան ծնօտին զարկաւ ու ըսաւ, Ո՞ր

լ ԲՄՆ · ԺԸ · 23 ։

Տէրոջը Հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս եալ՝ քեզի հետ խօսելու համար ։

25 Եւ Միքիա ըսաւ, Դուն պիտի տեսնես այն օրը որ պահուելու համար ես սենեակէ սենեակ մտնես ։

խ ԳԼ · Ի · 30 ։

26 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ, Միքիան առ, ու զանիկայ Ամոն քաղաքապետին և թագաւորի որ

27 դէպն Յովասին ետ տար, Ու ըսէ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ասիկայ բանտը դրէք, ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ, զանիկայ նեղութեան հացով ու նեղու-

ՆՈՒՄ. ԺԳ. 897

28 Թեան ջրով կերակրեցէք ։ Եւ Միքիա ըսաւ , Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս , ՝ի Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ , Ո՛վ ժողովուրդներ՝ ամէնքդ լսեցէ՛ք ։

ՆՈՒՄ. Ժ. 29 ։ Բ ՕՐ. ԺԸ. 20, 21, 22 ։

29 Եւ Իսրայէլի Թագաւորը ու Ցուդայի Յովսափատ Թագաւորը Ռամովթ գաղաադ ելան ։ 30 Ու խրայէլի Թագաւորը Յովսափատին ըսաւ , կերպարանքս պիտի փոխեմ , ու «պատերազմի պիտի մտնեմ , բայց դուն քու հագուստդ հագի՛ր . և Իսրայէլի Թագաւորը ¦ իր կերպարանքը փոխեց , ու պատերազմին մէջը մտաւ ։ 31 Եւ Ասորւոց Թագաւորը իր երեսունուերկու կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ , Պզտիկի կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք , բայց միայն Իսրայէլի Թագաւորին հետ ։ 32 Երբոր կառապետները Յովսափատը տեսան , Իսրայէլի Թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու գացին ։ և Յովսափատ հաղաղ. 33 ղակեց ։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Իսրայէլի Թագաւորը չէ , անկէ ետ դարձան ։ 34 Եւ մարդուն մէկը *առանց դիտելու* էր աղեղը քաշեց , ու Իսրայէլի Թագաւորը †զրահին օդակներուն մէջէն" զարկաւ . ան ատենը անիկայ իր կառավարին ըսաւ , Ձեռքդ դարձուր ու զիս բանակէն հանի՛ , 35 քանզի վիրաւորուեցայ ։ Եւ ան օրը պատերազմը սաստկացաւ , ու Թագաւորը Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջ կեցաւ , և իրիկուան դէմ մեռաւ . ու վէրքին արիւնը 36 կառքին մէջ վազեց ։ Ու երբոր արևը կը մտնէր , բանակին մէջ մունետիկ պտրտեցաւ ու ըսաւ , Ամէն մարդ իր քաղաքը ու ամէն 37 մարդ իր երկիրը դառնայ ։ Եւ Թագաւորը մեռաւ , ու Սամարիա բերուեցաւ , ու Թագաւորը Սամարիայ 38 րիայի մէջ թաղեցին ։ Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին քովը լուացին , ու շուները անոր արիւնը լափեցին . ‡ «Ուր դէնքերն ալ հոն լուացին" ՝ի Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ ։

39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր րրածը , և ւփղոսկրով շինած տունը ու բոլոր շինած քաղաքները աչ՛ Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց 40 դրքին մէջ գրուած են ։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու անոր տեղը անոր որդին ¶Ո.քոզիա Թագաւոր եղաւ ։

41 Եւ Իսրայէլի Ա.քաաբ Թագաւորին չորրորդ տարին Ցուդայի վրայ Ասայի որդին ՛Ցովսափատ Թագաւոր եղաւ ։ 42 Ցովսափատ երսունուհինգ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ քսանուհինգ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , «— Սաղիին աղջիկն 43 էր ։ Ու ՝անիկայ իր հօրը Ասային բոլոր ճամբուն մէջ քալեց , անկէ չխոտորեցաւ , ու Տէրոջը առջևը 44 ուղղութիւն ըրաւ ։ Բայց ՝բարձր տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ 45 կը ծխէր ։ Եւ ւՑովսափատ Իսրայէլի Թագաւորին հետ խաղաղութիւն ըրաւ ։ 46 Եւ Ցովսափատին մնացորդ պատմութիւնը և անոր ըրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝ աչ՛ Ցուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած են ։ 47 Եւ անիկայ "իր հօրը Ասային ժամանակէն մնացած՝ Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն բնաջնջեց ։ 48 ւԱն ատենը Եդովմի մէջ Թագաւոր չկար . մէկ փոխարքայ մը կար ։ 49 Ո— ՚Ցովսափատ ¿Թարսիսի նաւեր շինեց , որ Ոփիր ¦¦երթան ոսկիի համար , "բայց չգացին" , քանզի նաւերը "Գասիոնգաբերի մէջ 50 կոտր կոտր եղան ։ Ան ատենը Ա.քաաբի որդին Ո.քոզիա Ցովսափատին ըսաւ , Իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան ։ բայց Ցովսափատ չՀաճե. 51 ցաւ ։ Եւ ¿Ցովսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թագուեցաւ . և անոր տեղը անոր որդին Ցովրամ Թագաւոր եղաւ ։

52 Ցուդայի Ցովսափատ Թագաւորին տասնուեօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ "Ա.քաաբի որդին Ո.քոզիա Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն ը- 53 րաւ ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , ու ՚իր հօրը ճամբան և իր մօրը ճամբան ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաատեան Ես- 54 րոբովամին ճամբան բռնեց . Ու ՝Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ , ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ . և իր հօրը բոլոր ըրածին պէս ընելով՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։

ՆՈՒՄ. Ի. 914

ՄՐ ՄՆ. Ի. 31 ։

ՅԲ ՄՆ. ԺԷ. 3 ։

Ն ԳԼ. ԺԳ. 23 ։ ԺԷ. 14 ։ Գ ԹԱԳ. Ժ Բ. 3 ։

ՆԲ ՄՆ. ԺԹ. 2 ։ Բ ԿՈՐ. Ղ. 14 ։

913

Ն ՅՈՒ. ԻԸ. 23 ։ Բ ԹԱԳ. Ը. 14 ։ Գ ԹԱԳ. Գ. 9 ։ Ը. 20 ։

ՊԲ ՄՆ. Ի. 35, ԶԶ ։

Ի ԳԼ. Ժ. 22 ։ ‖ ԿՈՐ. երթայ ոսկիի համար . բայց ՀԱԲՆԱՑ .

ՈՐ ՄՆ. Ի. 37 ։

ՈՒ ԳԼ. Թ. 26 ։

ՀԲ ՄՆ. ԻԱ. 1 ։

889

ՊՀՄՐ 40 ։

898

*ԶՈՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մովաբ կ'ապստամբի ։ 2 Ա.քոզիա բահաղ
ճաճձիկին բան հարցընելու համար մարդ կը
խրկէ · բայց Եղիա անոր վայ գալու դատաս.
տանը կ'իմացընէ անոր ։ 5 Եղիա երկու անգամ
երկինքէն կրակ կ'իջեցընէ ան մարդոցը վրայ՝
որոնք Ա.քոզիա խրկեր էր զանիկայ բռնելու ·
18 իսկ երրորդ զօրագլխին կը խնայէ , ու հրեշ.
տակ մը քաջալերութիւն առնելով կ'երթայ
թագաւորին կ'իմացընէ թէ պիտի մեռնի ։ 17
Յովրամ Ա.քոզիային տեղը կը յաջորդէ ։

ՆՈ · Ք · ԳՒ · էջ 896

*Կ՚ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ա ԳԼ · գ · 5 ։

1 Յետ Աքաաբին մեռնելէն ետքը
Մովաբ ի խարայէլին դէմ ապըս.
տամբեցաւ ։

բ բ Թագ · ը · 2 ։

2 Ու Ա.քոզիա Սամարիայի մէջ իր
վերնատանը վանդակապատէն վար
ինկաւ ու հիւանդացաւ · ու
պատգամաւորներ խրկեց՝ անոնց
ըսելով , գացէք ի Ակկարոնի բա.
հաղ ճաճձիկ աստուծոյն հարցու.
ցէք , թէ արդեօք աս հիւանդու.

գ Թագ · ե · 10 ։

3 թենէս պիտի առողջանամ ։ Եւ
Տէրոջը հրեշտակը Թեզբացի Ե.
ղիային ըսաւ · Ելի՛ր , Սամա.
րիայի թագաւորին պատգամաւոր.
ները դիմաւորելու գնա , ու ա.
նոնց ըսէ , Իսրայէլի մէջ
Աստուած չկայ , որ դուք Ակկարո.
նի բահաղ ճաճձիկ աստուծոյն
4 հարցընելու կ'երթաք · Անոր համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Քու եւած
անկողինէդ վար պիտի չիջնես , հա.
պա անշուշտ պիտի մեռնիս · ու
Եղիա գնաց ։
5 Եւ պատգամաւորները անոր
դարձան · ու Ա.ոչ անոնց ըսաւ ,
6 Ինչո՞ւ համար ետ դարձաք ։ Եւ
անոր ըսին , Մեր դիմացը մարդ մը
ելաւ ու մեզի ըսաւ , Գացէ՛ք ձեզ
խրկող թագաւորին դարձէ՛ք ու
անոր ըսէ՛ք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած
չկայ , որ Ակկարոնի բահաղ ճաճ.
ճիկ աստուծոյն հարցընելու կը
խրկես · անոր համար քու եւած
անկողինէդ վար պիտի չիջնես , հա.
7 պա անշուշտ պիտի մեռնիս ։ Եւ
անոնց ըսաւ , Ձեզ դիմա.
ւորող ու աս խօսքերը ձեզի զրուա.
8 ցող մարդը ինչպէս մարդ էր ։ Ու
անոր ըսին , Ինկիայ Թիշպոտ մարդ
մըն էր , ու մէջքը մաշկեղէնէ գօտի
մը կապեր էր ։ Եւ ինքնաբերբ ը.

ՆՈ · Ք · ԳՒ · էջ 896

սաւ , Անիկայ Թեզբացի Եղիան է ։
9 Ու անոր յիսուն հարդով մէկ
յիւնապետ մը խրկեց , և անիկայ
եղեւյէն քովը ելաւ , ու Եղիա լե.
ռան գլուխը նստած էր · և ցե.
նապէսը անոր ըսաւ , Մարդ Ա.
տուծոյ , թագաւորը կ'ըսէ որ վար
10 իջնես ։ Ու Եղիա պատասխան
տուաւ ու յիւնապետին ըսաւ ,
թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ ,
երկինքէն կրակ թող իջնէ , և
քեզ ու քու յիսուն հարդդ ուտէ ։
Ու երկինքէն կրակ իջաւ , և զանի.
կայ ու անոր յիսուն հարդը կերաւ ։
11 Եւ անոր նորէն յիսուն հարդով
մէկ ուրիշ յիւնապետ մը խրկեց ·
ու անիկայ խօսեցաւ ու անոր ը.
սաւ , Մարդ Աստուծոյ , թագա.
ւորը այսպէս կ'ըսէ · Շուտով վար
12 իջիր ։ Ու Եղիա պատասխան
տուաւ ու անոնց ըսաւ , Թէ որ ես
Աստուծոյ մարդն եմ , երկինքէն
կրակ թող իջնէ , և քեզ ու քու
յիսուն հարդդ ուտէ ։ Ու երկին.
քէն Աստուծոյ կրակը իջաւ , և
զանիկայ ու անոր յիսուն հարդը
կերաւ ։
13 Ու նորէն յիսուն հարդով մէկ
երրորդ յիւնապետ մը խրկեց , ու
ան երրորդ յիւնապետը վեր ելաւ ,
ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ
կրկնեց , և անոր աղաչեց ու ըսաւ ,
Մարդ Աստուծոյ , թող իմ հոգիս
ու աս յիսուն ծառաներուդ հոգի.
ները Ձեռ աչքերուդ առջեւը պա.
ղ Թագ · իզ · 21 ։ Սաղ · հբ · 14 ։
14 տուական սեպուին · Ահա երկին.
քէն կրակ իջաւ , ու ան առջի
երկու յիւնապետները և անոնց յի.
սուն հարդերը կերաւ · բայց հի.
մա իմ հոգիս քու աչքիդ առջեւը
թող պատուական սեպուի ։
15 Ու Տէրոջը հրեշտակը Եղիային
ըսաւ , Անոր հետ իջի՛ր , անոր ե.
րեսէն մի՛ վախնար · ու Եղիա ելաւ
16 անոր հետ թագաւորին իջաւ ։ Եւ
անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Որովհետեւ Ակկարոնի Բահաղ Ճաճ.
ճիկ աստուածմէն հարցընելու համար
պատգամաւորներ խրկեցիր , իբր
Թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար ,
որ անոր բան հարցնէիր , անոր
համար ատ քու եւած անկողինէդ

դ Տե՛ս Ձաք · ժգ · 4 ։ Մատ · գ · 4 ։

վար պիտի չիջնես , հապա անշուշտ պիտի մեռնիս ։

17 Եւ անիկայ մեռաւ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ Եղիան խօսեր էր . և որովհետև անիկայ որդի չուներ , անոր տեղը Յովրամ թագաւոր եղաւ , Յուդայի Յովսափատեան Յովրամ թագաւորին
18 երկրորդ տարին ։ Եւ Ովբդեդային ըրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն ժիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։

Գ Լ · Բ

1 Եղիա իր զաւուելուն համար Եղիսէին խօսելով՝ իր վերարկուովը Յորդանանը երկուքի կը բաժնէ . 9 ու Եղիսէին խնդիրքը կատարելով՝ ինքը հրեղէն կառքով երկինքը կը վերնայ ։ 12 Եղիսէ՝ Եղիային վերարկուովը Յորդանանը երկուքի բաժնելով՝ իբրև Եղիային յաջորդը կ'ընդունուի ։ 16 Մարգարէից որդիները Եղիսէին դժուարութեամբ հրաման առնելով՝ Եղիան փնտռելու կ'երթան , բայց չեն կրնար գանիկայ գտնել ։ 19 Եղիսէն ազով կը բժշկէ վիսասակար ջուրերը ։ 23 Աբէները Եղիսէն ծաղր ընող տղաքը կը պատառեն ։

ա Ծն. ե. 24։

1 Ու երբոր Տէրը Եղիան մրրիկով երկինք պիտի վերցներ , Եղիա ու Եղիսէ Գաղգաղայէն գացին ։
2 Ու Եղիա ըսաւ Եղիսէին , Դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Բեթէլ խրկեց ։ Ու Եղիսէ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու Քուս անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ուստի երկուքը իջան Բեթէլ ։
3 Ղուր · ու Բեթէլ իջան ։ Եւ Բեթէլի մէջ գտնուող Մարգարէից որդիքը Եղիսէին ելան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ես ալ գիտեմ , լռեցիք կեցիք ։
4 Ու Եղիա անոր ըսաւ , Ով Եղիսէ , դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ Ուստի երկուքը
5 գացին ։ Ու Երիքովի մէջ գտնուող մարգարէից որդիքը Եղիսէին մօտեցան , ու անոր ըսին , Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ես ալ գիտեմ , լռեցիք
6 կեցիք ։ Ու Եղիա անոր ըսաւ , Դուն հոս նստէ , քանզի Տէրը զիս Յորդանան խրկեց ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ ես քեզ չեմ թողուր ։ ու երկուքին գացին ։
7 Եւ մարգարէից որդիներէն հիսուն մարդ գացին դիմացը՝ հեռուանց կայնեցան . ու անոնք երկուքը
8 Յորդանանու քովը կայնեցան ։ Ու Եղիա իր վերարկուն առաւ ծալեց և ջուրերուն զարկաւ , ու ջուկ կողմը ու միւս կողմը բաժանուեցան , ու երկուքին ցամաքով անցան ։
9 Ու երբոր անոնք անցան , Եղիա ըսաւ Եղիսէին , Խնդրէ ինչ ընեմ քեզի , քանի որ քեզմէ վերցուած չեմ ։ Ու Եղիսէ ըսաւ , Քու ոգիիդ կրկնապատիկը ունենամ ։
10 Եւ անիկայ ըսաւ , Դժուար բան խնդրեցիր . Բայց թէ որ քեզմէ վերցուելու ատենս զիս տեսնես , քեզի այնպէս ըլլայ , ապա թէ ոչ՝ չըլլայ ։
11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային , ահա Հրեղէն կառք մը և Հրեղէն ձիեր երևցան , ու զանոնք իրարմէ զատեցին . ու Եղիա մրրիկ
12 կով երկինքը ելաւ ։ Ու Եղիսէ կը տեսնէր , ու աղաղակեց , Հայր իմ , հայր իմ , Իսրայէլի կառքը ու անոր ձիաւորները . ու ալ չտեսաւ զանիկայ . և իր հանդերձները բռնեց ու զանոնք երկու կտորի
13 պատռեց ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն վերցուց , և դարձաւ Յորդանանու եղերքը կայնե-
14 ցաւ ։ Ու Եղիային վրայէն ինկած վերարկուն առաւ , ջուրերուն զարկաւ , և ըսաւ , Եղիային Տէր Աստուածը ո՞ր է հիմա . ու երբոր ջուրերուն զարկաւ , ջուկ կողմը ու միւս կողմը բաժնուեցան , ու Եղիսէ անցաւ ։
15 Ու Երիքովի մարգարէից որդիքը զանիկայ դիմացին տեսնելով՝ ըսին , Եղիային ոգին Եղիսէին վրայ հանգչեցաւ . և զանիկայ դիմաւորելու գացին , ու գետնէն անոր
16 խոնարհութիւն ըրին . Եւ անոր ըսին , Ահա քու ծառաներուդ հետ հիսուն զօրաւոր մարդիկներ կան , Թող երթան ու քու տէրդ փընտռեն . Գուցէ է որ Տէրոջը Հոգին զանիկայ վերցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ , կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց . ու անիկայ ըսաւ , Մի խրկեցէք ։
17 կէտ ։ Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկայ , մինչև որ ամչցաւ , ու ըսաւ , Խրկեցէ՛ք ։ Եւ հիսուն մարդ խրկեցին , որոնք երեք օր փնտռեցին , բայց զանիկայ չգտան ։
18 Ու անոր դարձան , և անիկայ Երիքով կը նստէր , ու անոնց ըսաւ , Ես Ձեզի չըսի՞ որ Մի երթաք ։
19 Եւ քաղաքին մարդիկները Եղիսէին ըսին , Ահա քաղաքիս բնակութիւնը աղէկ է , ինչպէս որ մեր Տէրը կը տեսնէ , բայց ջուրերը
20 դէշ՝ ու երկիրը անպտուղ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ինծի մէկ նոր * կուժ մը բերէք , ու մէջը աղ դրէք . ու
21 անոր բերին ։ Եւ անիկայ ջուրերուն աղբիւրը ելաւ , ու Հոն աղ

Ն · ք · գբ · ԽԲ 896

896

Է ԳԼ · գ · 1 ։

Ն · ք · գբ · 896

ՂԵԼ · ժգ · 21 ։ Ցես · դ · 16 ։ Հմր 14 ։

Է ԳԼ · ը · 17 ։ Սաղ · ճգ · 4 ։

Ը ԳԼ · ժգ · 14 ։

Բ Հմր 8 ։

Թ Հմր 7 ։

Ի Տես գ Թագ · ժը · 12 ։ Եզեկ · ը · 8 ։ Գոր · ը · 39 ։

* Կ՚ըս՝ բաժակ

Լ Տես Եզ · ժե · 25 ։ ԳԼ · դ · 41 ։ ը · 6 ։ Ցես · Թ · 6 ։

Ն·Ք·ԳԴ· 896

նետեց , ու ըսաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ա՛ս ջուրերը բժշկեցի , մէ՛յ-
մէն ալ ասկէ մահ ու անպտղու-
22 թիւն չըլլայ : Եւ ան ջուրերը
բժշկուեցան մինչև առ օրս , Եղիսէ-
ին ըսած խօսքին համեմատ :
23 Ու անկէ Բեթէլ ելաւ . ու երբ-
որ ճամբայէն վեր կ'ելլէր , քաղաքէն
պզտիկ տղաքներ ելան , և զանիկայ
ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին , Ելի՛ր
24 կնտակ , ելի՛ր կնտակ : Ու նէտն
դարձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէ-
րոջը անունովը զանոնք անիծեց :
Ու անտառէն երկու մատակ արջ ե-
լան , ու անոնցմէ քառասնուերկու
25 տղայ պատռեցին : Եւ անկէ կար-
մէղոս լեռը գնաց , ու անկէ Սամա-
րիա դարձաւ :

Գ Լ · Գ

1 Յովրամ Թագաւորութիւնը : 4 Մեսա
Թագաւորը կ'ապստամբի : 6 Յովրամ , Յով-
սափատ , ու Եդովմի Թագաւորը Լուրի հա-
մար Նեղութիւն կրելով՝ Եղիսէի կ'երթան .
ան ալ Լո՛ւր ու յաղթութիւն կը խոստանայ :
21 Մովաբացիք Լուրին գոյնէն խաբուելով՝
ատոր առնելու մօտ կ'երթան , ու կը յաղ-
թուին : 26 Մովաբի Թագաւորը իր անդրա-
նիկ որդին ողջակէզ մատուցանելով՝ պաշա-
րումը կը դադրեցնէ :

Ը Գ Թագ · ԺԸ · 17 ։

1 Յե՛ Ա.քսաբի որդին Յովրամ
Յուդայի Յովսափատ Թագա-
ւորին տասնուերկրորդ տարին՝
Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ
Թագաւոր եղաւ , ու տասներկու
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ :
2 Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն ըրաւ , բայց ո՛չ իր Հօրը ու
Ը Գ Թագ · ԺԶ · 31 , 32 ։ իր մօրը պէս , քանզի անիկայ է՛ իր
Հօրը շինած Բահաղի կուռքը վեր-
3 ցուց : Բայց Իսրայէլին մեղան-
Ժ Գ Թագ · ԺԲ · 28 , 31 , 32 ։ չել տուող Նաբատեան Ցերոբո-
վամին մեղքերուն յարեցաւ , ա-
նոնցմէ չդարձաւ :
4 Եւ Մովաբի Մեսա Թագաւորը
Ռ Տ՛ես Ե՛ · ԺԶ · 1 ։ Հօտերու տէր ըլլալով , Իսրայէլի
Թագաւորին Հարիւր Հազար Ռ գա-
ռը , ու Հարիւր Հազար գեղմնաւոր
Ի Գլ · ա · 1 ։ 5 խոյ կուժ տար : Բայց Ա.քսաբին
մեռնելէն ետքը Մովաբի Թագա-
ւորը Իսրայէլի Թագաւորին դէմ
6 ապստամբեցաւ : Եւ ան օրը Յով-
րամ Թագաւորը Սամարիայէն ե-
լաւ ու բոլոր Իսրայէլը համրեց ,
895 7 Ու գնաց , և Յուդայի Յովսափատ
Թագաւորին մօտ իրկեց՝ ըսելով ,
Մովաբի Թագաւորը ինծի դէմ
ապստամբեցաւ . ինծի հետ Մովա-
բի վրայ պատերազմելու կ'երթա՞ս :
Ը Գ Թագ · ԺԲ · 4 ։ Ու անիկայ ըսաւ , Կ'երթամ . ձեւս
քեզի պէս եմ , իմ ժողովուրդս
քու ժողովուրդդ պէս , ու ձիերս
8 քու ձիերուդ պէս են : Եւ անիկայ
ըսաւ , Ո՛ր ճամբայէն երթանք :
Ան ալ ըսաւ , Եդովմի անապատին
9 ճամբայէն : Եւ Իսրայէլի Թագա-
ւորը՝ Յուդայի Թագաւորը ու Ե-
դովմի Թագաւորը գացին , ու եօթը
օրուան ճամբայ պտրտեցան . և
Ե Տ՛ես Եւ · ԺԱ · 8 ։ բանակին ու
անասուններուն համար ջուր չկար :
10 Ան ատենը Իսրայէլի Թագաւորը
ըսաւ , Ափսո՛ս , Տէրը աս իրեք
Թագաւորները Մովաբին ձեռքը
11 տալու կանչեր է : Եւ Ցովսա-
Ը Գ Թագ · ԻԲ · 7 ։ փատ ըսաւ , Ա՛ս տեղս Տէրոջը մար-
գարէ մը չկայ , որ անոր միջոցով
Տէրոջը հարցընենք : Ու Իսրայէլի
Թագաւորին ծառաներէն մէկը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ե-
ղիսայի ձեռքերուն ջուր լեցընող
12 Սափատեան Եղիսէն հոս է : Եւ
Ցովսափատ ըսաւ , Անոր քովը Տէ-
րոջը խօսքը կայ . ու Իսրայէլի Թա-
գաւորը և Ցովսափատ ու Եդովմի
Ը Գլ · բ · 25 ։ 13 Թագաւորը Ի՛անոր իջան : Ու Եղի-
սէ Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ ,
Բ Դուն ինծի հետ ի՛նչ բան ունես .
Բ Եզեկ · Ժդ · 3 ։ Ի Դատ · Բ · 14 ։ Հառաթ · ա · 15 ։ էդուն քու Հօրդ և մարգարէներուն
ու քու մօրդ մարգարէներուն դնա :
Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր ը-
սաւ , Չէ , վասն զի Տէրը աս իրեք
Թագաւորը Մովաբին ձեռքը մատ-
14 նելու կանչեր է : Ու Եղիսէն ըսաւ ,
Ա.օրաց Տէրը՝ որուն առջևը կը
Ե Գ Թագ · Ժէ · 1 ։ Գլ · ե · 16 ։ կայնիմ , է կենդանի է որ , եթէ
Յուդայի Ցովսափատ Թագաւորին
վրայ համարում չունենայի , ընաւ
քու էբէոդ պիտի չնայէի , ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի : Եւ հիմա ինծի
Բ մէկ նուագածու մը բերէք . ու
Բ Տ՛ես ա Թագ · Ժ · 5 ։ երբոր նուագածուն նուագարանը
կը պարներ , Տանոր վրայ Տէրոջը
Ի Եզեկ · ա · 3 ։ Գ · 14 ։ 22 ։ Ը · 1 ։ 16 ձեռքը եղաւ . Ու ըսաւ , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Հո՛ս հեղեղատը փոս
Հ Տ՛ես Գլ · դ · 3 ։ 17 փոս ըրէք . Քանզի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Հով պիտի չտեսնէք ու
անձրև պիտի չտեսնէք . բայց աս
հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի , և
պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը
18 ու ձեր անասունները : Սակայն ա-
սիկայ Տէրոջը առջևը պզտիկ բան
մը ըլլալով , Մովաբն ալ ձեր ձեռ-
19 քը պիտի մատնէ . Եւ ամէն պա-
րսպատուր քաղաքը ու ամէն ընտիր
քաղաքը պիտի զարնէք , և ամէն
ազնիւ ծառերը կոտրէք , ու ամէն
Ջուրի աղբիւրները գոցէք , ու ամէն
ընտիր արտերը քարերով աւրէք :
Ե Եւ առաւօտուն Ե՛զոհը մատու-
ցուած ատենը ահա Եդովմի ճամ-
բային Ջուրեր կու գային , ու եր-
կիրը Ջրով լեցուեցաւ :
21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք
լսեցին որ Թագաւորները ելեր էին
իրենց հետ պատերազմելու , ամէն
զօտի կապելու կարողութիւն ու-
նեցողները ժողվուեցան , ու սահ-

Ն·Ք·ԳԴ· 895

Ի Տ՛ես Եւ · ԺԱ · 8 ։

Ը Գ Թագ · ԻԲ · 7 ։

Ե Գլ · բ · 25 ։

Բ Եզեկ · Ժդ · 3 ։ Ի Դատ · Բ · 14 ։ Հառաթ · ա · 15 ։

Է Գ Թագ · ԺԸ · 19 ։

Է Գ Թագ · Ժէ · 1 ։ Գլ · ե · 16 ։

Բ Տ՛ես ա Թագ · Ժ · 5 ։

Ի Եզեկ · ա · 3 ։ Գ · 14 ։ 22 ։ Ը · 1 ։

Հ Տ՛ես Գլ · դ · 3 ։

Ե Տ՛ես Եւ · ԺԱ · 8 ։

Ն · ք · ՂԴ · 895

22 Մանազլուխը կայնեցան ։ Եւ առա-
ւօտուն կանուխ ելան , ու արեւուն
ճառագայթները ջուրերուն վրայ
զարկած ըլլալով , Մովաբացիք դի-
մացէն ան ջուրերը արիւնի պէս
23 կարմիր տեսան , Ու ըսին , Ասիկայ
արիւն է . անտարակոյս Թագաւոր-
ները իրարու հետ կռուեր են , ու
մէկզմէկ զարկեր են . հիմա ով Մո-
24 վաբացիք , աւարը ժողվենք ։ Ա-
ւանկով անոնք Իսրայէլի բանակը
գացին , ու Իսրայէլացիք ելան Մո-
վաբացիները զարկին , որոնք անոնց
երեսէն փախան . ու Իսրայէլացիք
Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց
25 երէսը մնան . Եւ քաղաքները կոր-
ծանեցին , ու ամէն ընտիր արտերու
մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց ,
ու զանոնք լեցուցին , ու ամէն ջուրի
աղբիւրները գոցեցին , ու ամէն ազ-
նիւ ծառերը կոտրեցին . այնպէս
ղԵս · · ԺԶ · 7 , 11 ։ որ միայն Ղկիրհարեսեթին քարերը
թողուցին . ու պարսաւորները զա-
նիկայ պաշարեցին ու զարկին ։
26 Եւ Մովաբի Թագաւորը երբոր տե-
սաւ որ պատերազմը իր վրայ ուստ-
կացաւ , իր հետը եօթը հարիւր
սուսերամերկ զօրք առաւ , որ մին-
չև Եդովմի Թագաւորը ձեղքեն
27 անցնին . բայց չկրցան ։ Ուստի
առաւ իր անդրանիկ որդին որ իր
տեղը պիտի Թագաւորէր , ու զա-
նիկայ պարսպին վրայ ողջակէզ ը-
րաւ . և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ
բարկութիւն եղաւ . ու անոր վրա-
յէն ետ քաշուեցան , ու երկիրը դարձան ։

Գ Լ · Դ

1 Եղիսէ որբևարիին եղը կը շատցընէ · 8 բարի Սունամացիին զաւակ մը կը խոստանայ · 18 անոր մեռած տղան կը յարուցանէ · 38 Գադգաւայի մէջ Թունաւոր ապուրը կը բժշկէ · 42 Հարիւր մարդը քսան հացով կը կշտացընէ ։

— ԳԹագ · ի · 35 ։

1 Ու — մարդարէից որդւոցը կնիկնե-
րէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին աղա-
ղակելով ըսաւ , Քու ծառադ երիկս
մեռաւ . ու դուն քու ծառայիդ
աստուածավախ ըլլալը գիտես . և
պարտատէրը եկաւ ։ որ իմ երկու
ԲՏես ՂԼ · իե · 39 ։ Մատ · ԺԸ · 25 ։ 2 որդիներս իրեն ծառայ առնէ ։ Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ , Քեզի ի՞նչ ը-
նեմ . ըսէ ինծի , տունը ի՞նչ ու-
նիս ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Քու ա-
* կա՛ օ- ծուելու մը չափ ղախինդ տանը մէջ * աման մը" եղէն
3 'ի զատ ուրիշ բան մը չունի ։ Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ , Գնա դուրսէն
քու բոլոր դրացիներէդ քեզի պա-
† ՏԵս ԳԼ · Գ · 16 ։ րապ ամաններ ուզէ , Ետ քիչ մի՛
4 ուզեր . Եւ դո՛ւռդ մտիր՝ քու վրա-
յիդ ու քու որդւոցդ վրայէն դու-
ռը գոցէ , և լո՛ւ եղը ան բոլոր ա-
մաններուն մէջը պարպէ , ու լե-
5 ցուածը վերցուր ։ Եւ անիկայ ա-
նոր քովէն գնաց , ու իր վրայէն
ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գո-
ցեց . անոնք անոր կը մօտեցընէին ,
6 ու անիկայ կը լեցնէր ։ Ու երբոր
ան ամանները լեցուեցան , իր որ-
դւոյն ըսաւ , Ինծի ուրիշ աման
մօտեցուր . ու անիկայ ըսաւ անոր ,
Ուրիշ aման չկայ . ան ատենը եղը
7 կայնեցաւ ։ Եւ Ինէը գնաց Աստու-
ծոյ մարդուն պատմեց . ու անիկայ
ըսաւ , Գնա՛ եղը ծախէ՛ ու պարտքդ
վճարէ՛ . և աւելցածովը դուն ու
քու որդիքդ ապրեցէ՛ք ։

Ն · ք · ՂԴ · 895

8 Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Տ Սու-
նամէն կ'անցնէր , հոն մէկ երեւելի
կնիկ մը կար , որ զանիկայ հաց ու-
տելու ստիպեց . ու Եղիսէ քանի որ
անկէ կ'անցնէր , հաց ուտելու հա-
9 մար հոն կ'իջնէր ։ Եւ ան Ինէը
իր էրկանը ըսաւ , Ահա գիտեմ որ
ասիկայ Աստուծոյ մէկ սուրբ մարդն
է , որ միշտ մեր քովէն կ'անցնի .
10 Հիմա մէկ պզտիկ վերնատուն մը
շինենք պատին վրայ , ու հոն անոր
համար անկողին , սեղան , աթոռ
ու աշտանակ դնենք , որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ ։ Եւ եղաւ որ մէկ
օր մը անիկայ հոն եկաւ , ու վեր-
նատունը մտաւ ու հոն պառկե-
12 ցաւ . Եւ իր ծառային Գէհազիին ը-
սաւ , Սունամացի կնիկը կանչէ .
ու զանիկայ կանչեց . և անոր առջևը
13 կայնեցաւ ։ Ու անիկայ իր ծառային
ըսաւ , Անոր ըսէ , ահա դուն մեզի
համար ասա բոլոր աշխատանքը քա-
շեցիր . քեզի ի՞նչ ընեմ . թագա-
ւորին կամ զօրաղլուխին ըսելիք մը
ունի՞ս . և անիկայ ըսաւ , Ես իմ
ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ ։
14 Ու Եղիսէ ըսաւ , Անոր ի՞նչ ը-
նեմ ընել . ու Գէհազի ըսաւ , Ի-
րաւցընէ անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է ։ Ու Ե-
ղիսէ ըսաւ , Զանիկայ կանչէ . և
զանիկայ կանչեց . ու դրան մէջ
16 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ ,
† Գալ տարի՛" ասա ատենս գիրկդ † ԵԲԸ · ՝ ՝ ՝ ՝ ՝ նաց ժամա նակին . Ծն . ԺԸ · 10 , 14 ։ ե ՀՄԸ 28 ։
որդի մը պիտի ունենաս ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ , Չէ , ով տէր իմ՝
մարդ Աստուծոյ , Ը քու աղախինդ
17 սուտ մի՛ ըներ ։ Ու կնիկը
յղացաւ , ու հետեւեալ տարին նոյն
ատենը որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ
Եղիսէ անոր բսեր էր ։
18 Եւ տղան մեծցաւ , ու մէկ օր մը
իր հօրը գնաց՝ հնձողներուն քովը ։
19 Եւ իր հօրը ըսաւ , Գլո՛ւխս՝ գը-
լո՛ւխս . ան ալ մանչուն ըսաւ ։
20 Անիկայ իր մօրը տար ։ Ու զանի-
կայ վերցուց ու անոր մօրը տա-
ւաւ . և անիկայ մինչև կէս օր անոր
ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե-
21 ռաւ ։ Եւ կնիկը վեր ելաւ , ու

Ն · ք · ղԲ · 895

զանիկայ Աստուծոյ մարդուն անկողնին մէջ պառկեցուց , ու դռները
22 վրայէն դոցեց ու ելաւ . եւ իր երիկը կանչեց ու ըսաւ , Կ'աղաչեմ՝ ինծի մանչերուն մէկուն հետ էշ մը խրկէ , որ շուտով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը երթամ ու ետ դառնամ :
23 Նա՛ : Եւ անիկայ ըսաւ , Ի՞նչ կայ որ դուն այսօր անոր պիտի երթաս . ամսագլուխ չէ , շաբաթ չէ : Ու
24 անիկայ ըսաւ , Ողջութիւն : Ու էշը պատրաստել տուաւ , և մանչուն ըսաւ , Քշէ գնա , ու մինչև որ քեզի չըսեմ , քշելէն ետ մի՛ կենար
Ը ԳԼ · Բ · 25 : 25 ինծի համար : Եւ Կարմէղոս լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը գնաց : Ու երբոր Աստուծոյ մարդը դիմացէն զանիկայ տեսաւ , իր մանչուն Գէեզիին ըսաւ , Ահա
26 Սունամացի կինիկը [illegible] . Հիմա վազէ, դիմաւորէ զանիկայ , ու ա՛նոր ըսէ , Ողջ առո՞ղջ ես , երիկդ ողջ առո՞ղջ է , տղան ողջ առո՞ղջ է : Եւ անիկայ ըսաւ , Ողջ առողջ
Ե Մատ · իԲ · 9 : 27 է՛ : Ու [illegible] լեռը Աստուծոյ մարդուն եկաւ , և ոտքերուն փաթթուեցաւ . ու Գէեզի մօտեցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ , բայց Աստուծոյ մարդը ըսաւ , Թող տուր զանիկայ , քանզի անոր սիրտը ցաւած է . ու Տէրը ինծմէ պահեց ու ինծի չյայտնեց :
28 Եւ նա ըսաւ , Ես իմ տիրոջմէս որդի խնդրեցի՞ . ես չըսի՞ որ Ձիս մի՛
Ը Հմր 16 : 29 խաբեր : Ու անիկայ Գէեզիին ըսաւ , Քմջդ գօտի կապէ , և իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա , և թէ որ մարդու մը հանդիպիս , ո՛անոր բարև մի՛ տար , ու թէ որ մէկ մարդ մը քեզի բարև տայ , պատասխան մի՛ տար , և իմ գաւազանս
Ի Տես Եր · Ե · 19 : ԺԴ · 16 : ԳԼ · Բ · 8 , 14 : Գոր · ԺԲ · 12 : 30 զանս տղուն երեսին վրայ դիր : Իսկ տղուն մայրը ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու անձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի չթողում : Ու Եղիսէ
Ե ԳԼ · Բ · 2 : ոտքի ելաւ անոր ետևէն գնաց :
31 Բայց Գէեզի անոնց առջևը անցաւ , ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ դրաւ , սակայն ոչ ձայն կար , և ոչ զգացում . ուստի զանիկայ դիմաւորելու դարձաւ , և անոր պատմեց ու ըսաւ , Տղան Իւրթիըն-
Ի Ցօ · Ժա · 11 : 32 ցաւ : Ու երբոր Եղիսէ տունը մտաւ , ահա տղան մեռած ՚՚ իր
33 անկողնին վրայ պառկած էր : Ու ներս մտնելով , երկու-բնուն վրայէն դուռը գոցեց , և Տէրոջը աղօթք
Ժ Հմր 4 : Մատ · Զ · 6 : 34 ըրաւ : Ու ելաւ տղուն վրայ պառկեցաւ , և իր բերանը անոր բերնին
Ի Թագ · ԺԷ · 20 : վրայ , ու իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ , ու իր թաթերը անոր թաթերուն վրայ դրաւ , և հանոր
Հ Թագ · Ժէ · 21 : Գոր · ի · 10 : վրայ կծկեցաւ , ու տղուն մարմինը
35 տաքցաւ : Եւ դարձաւ տանը մէջ մէյմը աս կողմը ու մէյմը ան կողմը պտռտեցաւ , յու ելաւ անոր վրայ կծկեցաւ . և Տղան եօթը անգամ փռնգաց , ու տղան աչքերը
36 բացաւ : Ան ատենը Գէեզին կանչեց ու ըսաւ , Սունամացի կինիկը կանչէ . ու զանիկայ կանչեց . և անոր եկաւ . ու Եղիսէ անոր ըսաւ ,
37 Տղադ առ : Եւ [illegible]ը ներս մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ , ու գետնէն խոնարհութիւն ըրաւ , և էր տղան առնելով դուրս ելաւ :
38 Ու եղիսէ Գաղգաղա դարձաւ . և ան երկրին մէջ սով կար , ու մարգարէից որդիքը անոր առջևը կը նստէին . ուանիկայ իր ծառայինը ըսաւ , Մեծ կաթսան [illegible]ին վրայ դիր , և մարգարէից որդիներուն
39 ապուր եփէ : Ու մէկը դաշտը ելաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայրենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հանդերձը լեցուն վայրենի վարունգ ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապուրին կաթսային մէջը մանրեց , քանզի
40 զի չէին ճանչնար : Եւ ան մարդիկներուն առջևը դրին որ ուտեն . ու երբոր ան ապուրէն կերան , պոռալով ըսին , կաթսային մէջը
Ե Եր · Ժ · 17 : մահ կայ՝ ով մարդ Աստուծոյ .
41 ու չկրցան ուտել : Եւ անիկայ ըսաւ , Ալի՛ւր բերէք . ու ՚՚ զանիկայ կաթսային մէջը նետեց , ու ըսաւ , ժողովուրդին առջևը դիր որ ուտեն . ան ատենը կաթսային մէջ
՚՚ Տես Եր · Ժե · 25 ; ԳԼ · Բ · 21 : Ցօ՚ · Թ · 6 : վնասակար բան մը չկար :
42 Եւ Բահաղ սաղիսայէն մարդ մը եկաւ , Ու Աստուծոյ մարդուն՝ երախայրիներէ [illegible]ներ՝ քսան հատ գարիէն հաց , ու Թարմ հասկեր բերաւ իր պարկովը : Եւ անիկայ ըսաւ , ժողովուրդին
Ե ԴԼ՚ · Թ · 13 : Ցօ՚ · Զ · 9 : 43 տուր որ ուտեն : Եւ անոր ծառան ըսաւ , Ասա՞ [illegible]ինչ է որ հարիւր մարդոց առջևը դնեմ . բայց անիկայ ըսաւ , ժողովուրդին տուր որ ուտեն , քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
՚՚ ՂԼ · Թ · 17 : Ցօ՚ · Զ · 11 : ՚՚ Պիտի ուտեն ու պիտի աւելցնայ :
՚՚ Մատ · ԺԳ · 20 : Ժե · 37 : Ցօ՚ · Զ · 13 : 44 Եւ անոնց առջևը դրաւ , ու կերան , և Տէրոջը ըսածին պէս ՚՚ աւելցաւ :

ԳԼ · Ե

1 Նեեման՝ գերի բռնուած աղկան մը ծառան ցանելովը՝ Սամարիա կը խրկուի , որ իր բորոտութենէն բժշկուի : 8 Եղիսէ զանիկայ Ցորդանան խրկելով՝ բորոտութիւնը կը բժշկէ . 15 ու Նեեմանին պարգեւները չընդունելով՝ երկրին հողէն կու տայ անոր : 20 Գեհազի՝ իր տիրոջը անունովը Նեեմանը խաբելուն համար՝ բորոտութեամբ կը պատժուի :

Ն · ք · ղԲ · 895

Յ Գ Թագ · Ժէ · 21 :
Ղ ԳԼ · Բ · 1 , 5 :

Ծ Գ Թագ · Ժէ · 23 : Եբր · Ժ · 35 : Իբր 891
Մ ԳԼ · Բ · 1 :
Յ ԳԼ · Ը · 1 :
Ն ԳԼ · Բ · 3 : Ղռ · Ժ · 39 : Գպ · Իբ · 3 :

Ա Թագ · Թ · 4 :
Ղ Ա Թագ · Թ · 7 : Ա Կոր · Թ · 11 : Գաղ · Զ · 6 :

Ե Ղռ՚ · Թ · 13 : Ցօ՚ · Զ · 9 :
՚՚ Ղռ · Թ · 17 : Ցօ՚ · Զ · 11 :
՚՚ Մատ · Ժգ · 20 : Ժե · 37 : Ցօ՚ · Զ · 13 :

Իբր 894
՚՚ Ղռ · Գ · 27 :
Բ Եր · Ժ · 3 :

Ն·ք·ՂՖ· ԻՐԲ 894

Աստուց փրկութիւն տուեր էր . ու
աս մարդը զօրաւոր կտրիճ մըն էր ,
2 բայց բորոտ էր : Եւ Ասորւոց գունդերը ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մէկ
պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին ,
ու անիկայ Նեեմանին կնկանը քովը
3 էր : Եւ անիկայ իր տիկնոջը ըսաւ , Երանի թէ իմ տէրս Սամարիա եղող մարգարէին առջևը
ըլլար , անատենը զանիկայ իր բո-
4 րոտութենէն կը բժշկէր : Ու Նեեման գնաց իր տիրոջը պատմեց , ու
ըսաւ , Իսրայէլի երկրէն եղող աղջիկը այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ :
5 Եւ Ասորւոց թագաւորը ըսաւ , Գնա՛ ուրեմն , ես Իսրայէլի թագաւորին նամակ կը խրկեմ : Ուստի գնաց , և †իր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաթ , ու վեց հազար
ոսկի , ու տասը ձեռք փոխելու
6 հանդերձ առաւ : Եւ Իսրայէլի թագաւորին բերաւ նամակը , *որ
այսպէս գրուած էր՝ Արդ երբոր
աս նամակը քեզի հասնի , †զիրացած
ըլլաս որ՝ իմ ծառաս Նեեմանը քեզի
կը խրկեմ , որ զանիկայ իր բորո-
7 տութենէն բժշկես : Ու երբոր Իսրայէլի թագաւորը նամակը կարդաց , իր հանդերձները պատռեց ,
ու ըսաւ , Միթէ ես մեռցընելու ու
ապրեցընելու Աստուած եմ , որ ասիկայ ինծի
մարդ մը խրկեր է իր բորոտութենէն բժշկելու համար . ուստի աղէկ
գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ :
8 Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Եղիսէ լսեց որ Իսրայէլի թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է , թագաւորին հետ խրկեց ու ըսաւ ,
Ինչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր .
թող անիկայ ինծի գայ , ու գիտնայ թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ
9 կայ : Եւ Նեեման իր ձիերովը ու
կառքովը գնաց , ու Եղիսէին տան
10 ը դուռը կայնեցաւ : Ու Եղիսէ մարդ մը խրկեց անոր՝ ըսելով ,
Գնա՛ Յորդանանու մէջ եօթը անգամ լուացուէ , և մարմինդ քեզի
11 կը դառնայ , ու կը մաքրուիս : Ու Նեեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսելով , Ահա ես կ'ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ
ու կայնի , և իր Եհովայ Աստուծոյն անունը պիտի կանչէ , ու ձեռքը ան տեղըն վրայ պիտի երերցընէ , ու բորոտութիւնը բժշկէ :
12 Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար գետերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն աղէկ չէ՞ն . միթէ չե՞մ կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ . և դարձաւ բարկութիւնով գնաց :
13 Իսկ անոր ծառաները մօտեցան , ու

Ն·ք·ՂՖ· ԻՐԲ 894

անոր խօսեցան ըսելով , Ո՛վ հայր ,
Ի՛ր մարգարէն քեզի մէկ մեծ բան
մը ըսէր , պիտի չընէի՞ր . ո՛ր
մնաց որ անիկայ քեզի՝ Լուացուէ՛
14 ու պիտի մաքրուիս՝ ըսաւ : Ան ատենը անիկայ իջաւ , ու Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ
եօթը անգամ Յորդանանու մէջ
լուացուեցաւ . ու Ղանոր մարմինը պզտիկ տղու մը մարմինին պէս
եղաւ , ու †մաքրուեցաւ :
15 Եւ անիկայ իր բոլոր բանակովը Աստուծոյ մարդուն դարձաւ , ու
գնաց անոր առջևը կայնեցաւ , ու
ըսաւ , Ահա հիմա գիտցայ որ բոլոր երկրի վրայ Աստուած չկայ ,
բայց միայն Իսրայէլի մէջ . ուստի
հիմա կ'աղաչեմ , քու ծառայէդ
16 ‡ընծայ մը ընդունէ : Բայց անիկայ ըսաւ , Ի՛ՏԷրը՝ որուն առջևը կը
կայնիմ , կենդանի է որ †պիտի չընդունիմ . ու զանիկայ ստիպեց որ
ընդունի . բայց անիկայ չՀաճեցաւ :
17 Ու Նեեման ըսաւ , Ուրեմն քու ծառայիդ ԱՒ Էլլէ՛ Հողէն երկու
ջորիի բեռ չորուի՞ . քանզի քու
ծառադ ալ՝ մէյմըն ալ ուրիշ աս
տուածներու՝ ողջակէզ կամ զոհ
պիտի չընէ , բայց միայն ЄՀովային :
18 Ի՛ՏԷրը աս բանիս համար քու ծառայիդ Թողութիւն տայ , այսինքն
երբոր իմ տէրս Ռեմոնի տունը
մտնէ հոն երկրպագութիւն ընելու
համար , և ինքը իմ ձեռքիս վրայ
կռթընելովը , ես ալ Ռեմոնի տանը
մէջ ծռիմ , աս բանիս՝ այսինքն
Ռեմոնի տանը մէջ իմ ծռելուս
համար Տէրը քու ծառայիդ Թո-
19 ղութիւն տայ : Եւ Եղիսէ անոր ըսաւ , Գնա՛ խաղաղութեամբ . և
անիկայ անոր քովէն գնաց ԱՒ
Ս.քիչ մը ճամբայ ԱՒԱՒ :
20 Եւ Աստուծոյ մարդուն Եղիսէին ծառան Գէեզի ըսաւ , Ահա իմ
տէրս աս Ասորի Նեեմանին խնայեց , ու անոր ձեռքէն անոր բերածը չառաւ . Տէրը կենդանի է որ
ես անորետևէն կը վազեմ , և անկէ
21 բան մը կ'առնեմ : Ու Գէեզի Նեեմանին ետևէն վազեց . ու Նեեման երբոր տեսաւ որ անիկայ իր
ետևէն կը վազէ , իր կառքէն ի-
ջաւ զանիկայ դիմաւորելու , ու ը-
22 սաւ , Ողջո՞ւթիւն է : Եւ անիկայ ըսաւ , Ողջութիւն է . իմ տէրս զիս խրկեց ու կ'ըսէ , Ահա հիմա Եփրեմի լեռնէն մարգարէից որդիներէն երկու պատանի եկաւ ինծի , շնորհք ըրէ , անոնց համար
տաղանդ մը արծաթ , ու երկու
23 ձեռք փոխելու հանդերձ տուր : Ու Նեեման ըսաւ , Շնո՛րհք ըրէ՝ երկու տաղանդ առ . և զանիկայ ըրա-

Ն · ք · ԳՁ · Իբր 894

նագատեց , ու երկու պարկի մէջ երկու տալանդ արծաթ դրաւ , ու երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ ծրարեց , և իր ծառաներէն երկուքին տուաւ , որ անոր առջևէն տա-

* Կամ՝ առանձին տեղ

24 րին : Ու երբոր *բլուրը եկաւ՝ անոնց ձեռքէն առաւ ու տանը մէջ պահեց , և ան մարդիկները ճամ-

25 բեց , ու գացին . Եւ ինքը ներս գնաց իր տիրոջը առջևը կայնեցաւ . ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Ո՛վ Գէեզի , ո՞ւրկից կու գաս . և անիկայ ըսաւ ,

26 Ծառադ մէկ տեղ մը չգնաց : Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , երբոր ան մարդը իր կառքէն քեզ դիմաւորելու դարձաւ , միթէ իմ հոգիս հոն չը-գնաց . ատ հիմա արծաթ առնելու , և հանդերձներ ու ձիթենիներ և պղիներ ու ոչխարներ և արջառներ ու ծառաներ ու աղախիններ

Ե ա Տիմ. գ· 10 :

27 առնելու ատո՞ւն է : Ուրեմն Նեեմանին բորոտութիւնը Եփեզէ ու քու սերունդիդ փակչի յաւիտեան : Եւ անիկայ անոր առջևէն ձ ձիւնի պէս բորոտեալ ելաւ :

Ձ Եւ · դ · 6 : Թուա · ժբ · 10 : ԳԼ · ժե · 5 :

ԳԼ · Զ

1 Եղիսէ հրաման կու տայ մարգարէից որդիներուն՝ որ երեթան իրենց բնակարանները մեծ-ցընեն , ու երկաթը կը լողացընէ : 8 Եղիսէ Ասորւոց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ Իսրայէլի թագաւորին : 13 Եղիսէն բռնելու համար Դոթայիմ խրկուած զօրքը կուրու-թեամբ կը զարնուին , 19 ու Սամարիա տա-րուելով՝ խաղաղութեամբ են կը խրկուին : 24 Սամարիայի մէջ պատահած սովին պատճա-ռաւ կինկները իրենց զաւակները կ'ուտեն : 30 Թագաւորը մարդ կը խրկէ որ Եղիսէն սպաննէ :

Իբր 893

1 Յո՞ մարգարէից որդիքը Եղիսէին ըսին , Ահա աս տեղս՝ ուր որ մենք քու առջևդ կը նստինք , մեզի

2 նեղ է : Երթանք ուրեմն մինչև Յորդանան , ու ան տեղէն ամէն մէկերնիս մէկմէկ գերան առնինք , ու հոն մեզի բնակելու տեղ շինենք . Եւ անիկայ ըսաւ , Գացէք : Ու

3 անոնցմէ մէկը ըսաւ , Ընդհրէք բերէ , քու ծառաներուդ հետ եկուր . և անիկայ՝ Կու գամ ըսաւ . Ու

4 անոնց հետ գնաց . և Յորդանան

5 հասնելով ծառեր կտրեցին : Ու երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր , պատաբէն երկաթը ջուրին մէջը ինկաւ . ուստի անիկայ պոռալով ըսաւ , Ո՛հ , տէր իմ , ան ալ փոխ

6 առնուած էր : Եւ Աստուծոյ մարդը ըսաւ , Ո՞ր ինկաւ . ու անիկայ ան տեղը ցուցուց անոր : Ու

Բ Տե՛ս գԼ · բ · 21 :

Բ եղիսէ փայտ մը կտրեց ու հոն նետեց , ու երկաթը ջուրին երեսը

7 ելաւ : Եւ անոր ըսաւ , Ձառիկայ վերցուր , ան ալ ձեռքը երկընցուց ու զանիկայ առաւ :

8 Եւ Ասորւոց թագաւորը Իսրա-

Ն · ք · ԳՁ · Իբր 893

յէլի դէմ պատերազմ կ'ընէր , ու իր ծառաներուն հետ խորհուրդ ըրաւ ու ըսաւ , Ա յս ինչ կամ այն

9 ինչ տեղը բանակ դնեմ : Եւ Աստուծոյ մարդը Իսրայէլի թագաւորին մարդ խրկեց՝ ըսելով , Զգուշացիր որ ան տեղէն չանցնես , վասն զի Ասորիները հոն իջած են :

10 Ու Իսրայէլի թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ըսած տեղը մարդ խրկեցլով՝ տեղեկացաւ , ու անկէ զգու-

† Եբէր · ո՛չ մէկ ու ո՛չ երկու

11 շացաւ † շատ անգամ : Եւ աս բանիս համար Ասորւոց թագաւորին սիրտը նեղնալով՝ իր ծառաները կանչեց ու անոնց ըսաւ , Ձէ՞ք յայտներ ինծի , թէ մերիններէն ով կայ որ Իսրայէլի թագաւորին

12 լուր կու իրէ : Ու ծառաներուն մէկը ըսաւ , Ձկայ անո՛ւն դիկ՝ ով տէր իմ թագաւոր . Հապա Իսրայէլի մէջ եղող Եղիսէ մարգարէն քու պառկելու սենեակիդ մէջը խօսած խօսքերդ Իսրայէլի թագաւորին կը

13 յայտնէ : Եւ անիկայ ըսաւ , Գացէք ու անոր ուր ըլլալը տեսէք , որ զանիկայ բռնել տամ : Եւ ա-նոր պատմեցին ու ըսին , Ահա անիկայ Դոթայիմի մէջ է :

Ե Կամ · լբ · 17 ·

14 Ուստի անիկայ ձիեր ու կառքեր ու բազմաթիւ զօրքեր խրկեց հոն , որոնք գիշերով գացին և

15 քաղաքը պաշարեցին : Եւ Աստուծոյ մարդուն ծառան առաւօտուն կանուխ ելաւ ու դուրս ըլլնաց . և ահա զօրքեր , ձիեր ու կառքեր քաղաքը պաշարեր էին . ու ծառան անոր ըսաւ , Ո՛հ , տէր

16 իմ , ի՞նչ ընենք : Ու եղիսէ ըսաւ , Մի վախնար , քանզի Ժմեզի հետ եղողները անոնց հետ եղողնե-

Ժբ Մ՚ն · լբ · 7 : Սադ. ծե · 18 : Հռով · բ · 31 :

17 րէն շատ են : Ու եղիսէ աղօթք ըրաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր՝ ասոր աչքերը բաց որ տեսնէ : Եւ Տէրը ծառային աչքերը բացաւ . ու տեսաւ որ ահա լեռը եղիսէին չորս կողմը Ի հրեղէն ձիերով ու կառքե-

Ի ԳԼ · բ · 11 : Սադ · լԴ · 7 : կը · 17 : Զաք · ա · 8 : գ · 1—7 :

18 րով լեցուն էր : Ու երբոր անոնք եղեսէին քովը իջան , եղիսէ Տէրոջը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ , Կ'ազաչեմ , աս ազգը ‡ կուրութեամբ զարկ . և ըստէրջ զանոնք կուրութեամբ զարկաւ եղիսէին խօսքին

‡ Կամ շուրթեամբ

Ը Ծն · ժԹ · 11 ·

19 համեմատ : Ան ատենը եղիսէ անոնց ըսաւ , Ճամբան աս չէ ու քաղաքը ասիկայ չէ , հետևէս եկէք որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տանիմ . և զանոնք Սամարիա տարաւ :

20 Ու երբոր Սամարիա եկան , եղիսէ ըսաւ , Ո՛վ Տէր , ասոնց աչքերը բաց որ տեսնեն : Եւ Տէրը անոնց աչքերը բացաւ , ու տեսան , և ահա Սամարիայի մէջ էին :

21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը զանոնք

տեսնելով՝ եղկսէին ըսաւ , Ո՛վ
22 հայր իմ՝ զարնե՞մ, զարնե՞մ : Եւ
անիկայ ըսաւ , Մի՛ զարներ . միթէ
քու սրովդ ու աղեղովդ գերի բըռ-
նածներդ կը զարնե՞ս . Է անոնց առ-
ջին հաց ու ջուր դիր , որ ուտեն
խմեն ու իրենց տիրոջը երթան :
23 Եւ անոնց մէկ մեծ կոչունը մը ը-
րաւ , ու կերան՝ խմեցին , ու զա-
նոնք ետ խրկեց , ու իրենց տիրոջը
գացին . և Ասորւոց գունդերը
մէյմին ալ Իսրայէլի երկիրը չե-
կան :
24 Եւ անկէ ետքը Ասորւոց Բենա-
դադ Թագաւորը իր բոլոր բանակը
ժողվեց , ու ելաւ Սամարիան պա-
25 շարեց : Եւ Սամարիայի մէջ մեծ
սով եղաւ , քանզի զանիկայ պաշա-
րեր էին , այնպէս որ մէկ իշու գլու-
խը՝ ութսուն *արկղ արծաթի , ու մէկ
*Կը կարծը-
ւի Թէ տե-
սակ մը ըն-
դեղէն է :
կապուճին չորրորդ մասը *աղաւնիի
աղբը՝ հինգ *արկղ արծաթի ծախուե-
26 ցաւ : Ու երբոր Իսրայէլի Թագա-
ւորը պարսպին վրայէն կ'անցներ ,
մէկ կնիկ մը անոր աղաղակեց ու
ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝
27 օգնէ ինձ : Եւ անիկայ ըսաւ , Թէ
որ Տէրը քեզի չօգնէ , ես քեզի
ո՞ւակից օգնեմ , կալո՞ն Թէ ցնաս-
28 նէն : Ու Թագաւորը անոր ըսաւ ,
քեզի ի՞նչ եղաւ : Եւ անիկայ
ըսաւ , Ա՛ս կնիկը ինծի ըսաւ որ
Քու տղադ տուր , ու այսօր դանի-
կայ ուտենք , և իմ տղաս վաղը
29 ուտենք : Ուստի ի՛մ տղաս եփե-
ցինք և զանիկայ կերանք . ու երկ-
րորդ օրը անոր ըսի , Տղադ տուր
որ ուտենք , բայց անիկայ իր տղան
30 պահեց : Եւ Թագաւորը ան կընե-
կանը խօսքը լսածին պէս ի՛ր հան-
դերձները պատռեց , ու պարսպին
վրայէն անցած ատենը , ժողովուր-
դը տեսաւ որ ահա ներքեն՝ անոր
31 մարմնոյն վրայ քուրձ կար : Եւ
անիկայ ըսաւ , Ես Աստուած ինծի
այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ
որ այսօր Սափատեան Եղիսէին
32 գլուխը իր վրայ մնայ : Ու Եղիսէ իր
տունը կը նստէր , ու Ծերերը անոր
հետ կը նստէին . և Թագաւորը իր
առջևէն մարդ մը խրկեց անոր . ու
պատգամաւորը դեռ չեկած՝ Եւ
ինք Ծերերուն ըսաւ , Կը տես-
նէ՞ք որ աս ի մարդասպանի որդին
գլուխս առնելու մարդ խրկեց . նա-
յեցէ՛ք ան մարդը եկածին պէս
դուռը դոցեցէ՛ք , ու զանիկայ դրա-
նը քովը բռնեցէ՛ք . միթէ անոր
տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր
33 ետևէն չէ՞ : Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան պատգամաւորը
անոր քովը իջաւ . ու Թագաւորը
ըսաւ , Ահա աս չարիքը Տէրոջմէն է . ինչ
ալ
ասկէ ետև Տէրոջմէն ի՞նչ պիտի
յուսամ :

ՆՈ · ՔՋ · ԴԲ · ԻԲՐ 893

ԲՂԱ · ԻԳ · 29 ; Բ Օր · ԻԲ · 53 , 57 ;

Ժ Գ ԹԱԳ · ԻԱ · 27 ·

ԻՀՈՒԹ · Ա · 17 ; Գ ԹԱԳ · ԺԲ · 2 ·

Ե ԵՂԿ · Բ · 1 ; Ի · 1 ·

Ի ՂՈ · Ժ Գ · 32 ·

Ժ Գ ԹԱԳ · ԺԲ · 4 ·

Ի ՀՈՒԹ · ԺԲ · 20 ·

Ը Գ Լ · Ե · 2 ; ՀՄՐ 8 , 9 ·

ԻԲՐ 892

ՀՄՐ 18, 19 ·

Բ ՀՄՐ 17, 19, 20 ; ԵՍԳԼ Ե · 18 ·

Ֆ ՄԱՂ · Գ · 10 ·

Դ ՂԼ · ԺԳ · 46 ·

ԻԲ ԹԱԳ · Ե · 24 ; ԳԼ · ԺԹ · 7 ; ՅՈՒ · ԺԱ · 21 ·

ՂԳ ԹԱԳ · Ժ · 29 ·

Ե ՍԱՂ · ԽԲ · 4 ; 5 , 6 ; ԱՌԱԿ · ԻԲ · 1 ·

ՆՈ · ՔՋ · ԴԲ · ԻԲՐ 892

1 Եղիսէ Սամարիայի մէջ պատահելու անհաւա-
տալի առաւօտութիւնը կը նախանշէ : 3 Ձորս
բորոտներ համարձակութիւն ընելով Ասորւոց
բանակը մտնելու , անոնց փախչելուն լուրը կը
բերեն : 12 Թագաւորը լրտեսներու միջոցով
ան լուրին ճշմարիտ ըլլալը ստուգելով՝ Ասո-
րւոց վրանները կը կողոպտէ : 17 Ան իշականը՝
որ առաւօտութեան համար Եղիսէին ըսած մար-
գարէութեանը չհաւատաց , գրան պահպանու-
թիւնը իրեն յանձնուած ըլլալով՝ ամբոխէն
ոտնակոխ կ'ըլլայ ու կը մեռնի :

1 Եղիսէ ըսաւ , Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Վաղը աս ատենս Սամարիայի
դրանը մէջ մէկ գրիւ բարակ ալիւ-
րը՝ մէկ սիկղ արծաթի , ու երկու
գրիւ գարին մէկ սիկղի պէսի ծա-
2 խոյ : Բեւ ան զօրապետը՝ որուն
ձեռքին վրայ Թագաւորը կը կրը-
թններ , Աստուծոյ մարդուն պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Թէ
որ Տէրը երկինքը պատուհաններ
ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ
բան է : Եւ անիկայ ըսաւ , Դուն
քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց
անկէ պիտի չուտես :
3 Ու Ո՛դրանը առջևը չորս բորոտ
մարդիկներ կային , և անոնք իրա-
րու ըսին , Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
4 չև որ մեռնինք . Թէ որ ըսենք Թէ
քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ
սով կայ , ու հոն պիտի մեռնինք ,
և Թէ որ հոս մնանք , նոյնպես պի-
տի մեռնինք . ուրեմն եկէ՛ք Ասո-
րւոց բանակը դիմենք . Թէ որ մեզ
ողջ Թողուն՝ կ'ապրինք , ու Թէ որ
5 մեզ մեռցընեն՝ կը մեռնինք : Եւ
մութ ատեն ելան որ Ասորւոց բա-
նակը երթան . ու մինչև Ասորւոց
բանակին ծայրը գացին , և ահա
6 հոն մարդ մը չկար . Քանզի Տէրը
Ասորւոց բանակին մէջը է կառքե-
րու ձայն ու ձիերու ձայն , մէկ
մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ . և
իրարու ըսին , Ահա Իսրայէլի Թա-
գաւորը Ջ֊Քետացւոց Թագաւոր-
ները ու Եգիպտացւոց Թագաւոր-
ները վարձքով բռնեց որ մեր վրայ
7 գան : Ու Է եղան մութին փա-
խան , և իրենց վրաններն ու
ձիերը ու էշերը Ե բանակը եղա-
ծին պէս թողուցին , ու իրենց
անձը ապրեցընելու համար փախան :
8 Եւ աս բորոտները մինչև բանակին
ծայրը գացին , ու մէկ վրան մը
մտնելով՝ կերան ու խմեցին . և
անկէ արծաթ ու ոսկի ու հան-
դերձներ վերցուցին , ու գացին
պահեցին . ու ետ դառնալով՝ մէկ
ուրիշ վրան մը մտան , և անկէ
ալ վերցուցին ու գացին պահե-
9 ցին : Ետքը իրարու ըսին , Ադէկ

Ն · ք · գԲ · իբր 892

չէ մեր բրածը . աս օրս աւետեաց օր է , ու մենք լուռ կեցեր ենք . թէ որ մինչև առաւօտեան լոյսը ապասենք , * ՚ի անօրէնութեանը պատիժը պիտի կրենք" . ուստի հիմա եկէք երթանք ու թագաւորին տունը պատմենք : 10 Եւ գացին քաղքին դռնապանին պոռացին , ու անոնց պատմեցին ու ըսին , Մենք Ասորւոց բանակը մտանք , և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ , բայց միայն ձիերը կապուած ու էշերը կապուած , ու վրաններն ալ 11 այնպես ինչէ են : Եւ դռնապանները պոռացին , ու թագաւորին տանը ներսը իմացուցին :

12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ և իր ծառաներուն ըսաւ , Ասորիներուն մեզի ըրած բանը ես ձեզի պատմեմ . անոնք մեր անօթի ըլլալը գիտնալով՝ բանակէն ելած են , ու դաշտին մէջը պահուած են՝ ըսելով , Երբոր անոնք քաղաքէն դուրս ելլեն , զանոնք ողջ 13 բռնենք ու քաղաքը մտնենք : Եւ անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թող մնացած ձիերուն հինդը առնեն , որոնք հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս են , [որոնք հոս մնացած են . ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան ,] որ հատնելու վրայ է . և հոն խրկենք ու 14 տեսնենք : Ու †երկու կառք առին իրենց ձիերովը" . և թագաւորը Ասորւոց բանակին ետևէն խրկեց 15 ու ըսաւ , Գացէ՛ք նայեցէ՛ք : Ու անոնք մինչև Յորդանան անոնց ետևէն գացին . և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու ամաններով՝ որոնք Ասորիները արտորալով փախած ատենին ձգեր էին : Եւ պատգամաւորները ետ դարձան ու թագաւորին պատմեցին :

16 Ան ատենը ժողովուրդը ելաւ ու Ասորւոց բանակը կողոպտեց . ու ‡Տէրոջը խօսքին համեմատ մէկ դրխւ բարակ ալիւրը մէկ սիկղ ՚ի ձրի , ու երկու դրխւ գարին մէկ 17 սիկղի ‡ծախուեցաւ : Եւ թագաւորը դրանը վերակացու դրաւ ան գործակատը՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթնէր . ու ժողովուրդը դրանը մէջ զանիկայ կոխկրտեցին , ու մեռաւ , ինչպէս Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ որ խօսեր էր , թագաւորը 18 անոր քովը իջած ատենը : Ու եղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով , ‡ Վաղը աս ատենս Սամարիայի դրանը մէջ երկու դրխւ գարին՝ մէկ սիկղ ՚ի ձրի , ու մէկ դրխւ բարակ ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի . 19 Եւ ան զօրապետը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուեր ու ըսեր էր , թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ շինէ , միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ բան է . ու Ա՛րա՛ծ՚ Տ՚ըդը ըսեր էր , Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես , բայց անկէ պիտի չուտես . Ա՛յսպէս եղաւ անոր , քանզի ժողովուրդը զանիկայ դրանը մէջ կոխկրտեցին , ու մեռաւ :

ԳԼ · Ը

1 Սունամացի կնիկը որվէն պատճառաւը եօթը տարի իր երկրէն կը հեռանայ . իսկ թագաւորը Եղիսէին հրաշքներուն պատմութիւնը լսելով՝ ետ կու տայ անոր կալուածքը : 7 Ադամէլ Բենհադադէն բնծայով մը Եղիսէին խրթնուելով Դամասկոսի մէջ , անոր մարգարէութիւնը լսելէն ետև՝ իր տէրը կը մեռցնէ , ու անոր տեղը կ՚անցնի : 16 Յուդայի Յովրամ թագաւորին չար վարմունքը : 20 Եդովմ ու Լիբնա կ՚ապստամբին : 23 Ազոզիա Յովրամին տեղը կը յաջորդէ : 25 Ազոզիայի չար վարմունքը : 28 Ընիկայ Ցեղոսյէ կ՚երթայ՝ վիրաւորուած Յովրամին տեսութիւն ընելու :

1 Ա՛ւ Եղիսէ խօսեցաւ ան կնկանը , որուն տղան ողջընցուցեր էր , ու բաւ , Ելի՛ր դուն քու ընտանիքովդ գնա՛ , և ուր որ կրնաս , հո՛ն պանդխտութիւն ըրէ՛ , վասն զի Տէրը Բ՚ովը կանչեց . և ահա կու գայ եօթը տարի աս երկրիս վրայ 2 Ա՛ւլա՛ : Ու ան կնիկը ելաւ ու Աստուծոյ մարդուն ըսածին պէս ըրաւ . և ինքը իր ընտանիքովը գնաց ու Փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ըրաւ :

3 Ու եօթը տարին լմննալէն ետքը ան կնիկը Փղշտացւոց երկրէն դարձաւ , և իր տանը համար ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց :

4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ծառային ‡Գէհազիին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ գործ՚երը ինծի պատմէ՛ : 5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը պատմէր , թէ ինչպէս անիկայ Տ՚մռած ողջընցուց , ահա ան կնիկը՝ որուն տղան ողջընցուցեր էր , իր տանը համար և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքէր . ու Գէհազի ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւո՛ր , աս է ան կնիկը , ու աս է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ողջընցուց : 6 Եւ թագաւորը կնկանը հարցուց , ու անիկայ անոր պատմեց : Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր , ու ըսաւ , Անոր ամէն ստացուածքը , նաև երկիրը

Ն · ք · գԲ · իբր 892

* ԵՐ · անօրէնութիւնը մեզ պիտի գտնէ .

† կամ՝ երկու ղոյգ ձիեր աբին .

‡ ԵՐ . ե՛ղաւ :

Ե Հմր 1 :

Ը ԳԼ · գ · 32 : Հմր 2 :

Թ ԳԼ · գ · 32 : Հմր 2 :

Ժ Հմր 1 :

Ն · ք · ՂԸ · ԼԲԲ 885

885

թողած օրէն մինչև հիմա էր արտին
բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուր :
7 Ու Եղիսէ Դամասկոս գնաց : Եւ Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը
հիւանդացեր էր . ու անոր պատ-
մեցին ու ըսին Թէ Աստուծոյ
8 մարդը հոս եկաւ : Եւ թագա-
ւորը Ազայելին ըսաւ , Ձեռդ
Ե ԳԹագ · ԺԹ · 15 ։ ընծայ առ ու գնա Աստուծոյ
ՂՍ Թագ · Թ · 7 ։ Գ Թագ · Ժգ · 3 ։ Գլ · Ե · 5 ։ մարդը դիմաւորէ , ու Եհովա մի-
ջոցովը Տէրոջը հարցուր Թէ ար-
դեօք աս հիւանդութենէս պիտի
9 առողջանամ : Եւ Ազայել ընդա-
ՀԳԼ · Ա · 2 ։ կայ դիմաւորելու գնաց . ու ձեռ-
քը ընծայ առաւ , այսինքն Դա-
մասկոսի բոլոր բարիքներէն քառ-
սուն ուղտ բեռնաւորած , ու գնաց
և անոր առջևը կայնեցաւ ու ը-
սաւ , Քու որդիդ Ասորւոց Բենա-
դադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝
ըսելով , Արդեօք աս հիւանդու-
10 թենէս պիտի առողջանամ : Ու
Եղիսէ անոր ըսաւ , Գնա անոր
ըսէ , Անշուշտ պիտի առողջանաս .
ԵՀԻՐ 15 ։ բայց Տէրը ինծի ցուցուց , որ Հա-
11 նիկայ անշուշտ պիտի մեռնի : Եւ
աչքերը անթարթափ կերպով տրն-
կեց՝ մինչև որ անիկայ ամչցաւ . ու
ԲՂԱ · ԺԹ · 41 ։ 12 Աստուծոյ մարդը Եյացաւ : Եւ
Ազայել ըսաւ , Իմ տերս ինչո՞ւ կու
լայ : Ու անիկայ ըսաւ , Անոր
համար որ Իսրայելի որդոցը ը-
նելու չարութիւնդ գիտեմ . ա-
ՀՈՎ · Ա · 3 ։ նոնց ամրոցները կրակով պիտի այ-
րես , ու անոնց կտրիճները սրով
պիտի մեռցընես , և Հանոնց պզտիկ
տղաքը գետինը պիտի զարնես ու
ՀԳԼ · ԺԸ · 16 ։ ՈՎս · ԺԳ · 16 ։ ՀՈՎ · Ա · 13 ։ 13 հղի կնիկները պիտի ճեղքես : Եւ
Ազայել ըսաւ , Քու ծառադ ի՞նչ
Ը ՂԱՆ · 43 ։ Ն շուն է , որ այս մեծ բաները ընէ :
Ու Եղիսէ ըսաւ , Տէրը ինծի ցու-
Ե ԳԹագ · ԺԹ · 15 ։ ցուց , որ դուն Ասորւոյ վրայ թա-
14 գաւոր պիտի ըլլաս : Եւ անիկայ
Եղիսեէին քովէն ելաւ ու իր տի-
րոջը գնաց . ու անիկայ անոր ը-
սաւ , Եղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ .
և անիկայ ըսաւ , Ինծի ըսաւ որ
15 անշուշտ պիտի առողջանաս : Ու
հետևեալ օրը անիկայ *հաստ լաթ"
* կՕՐ · վեր-
մակ մը առաւ , ջուրը թաթխեց ու
անոր երեսին վրայ փռեց . և անի-
կայ մեռաւ , ու Ազայել անոր տե-
ղը թագաւոր եղաւ :

892

16 Եւ Իսրայելի թագաւորին Ա-
քաաբեան Յովրամին հինգերորդ
տարին՝ երբոր Յովսափատ Բ-
Յուդայի վրայ կը թագաւորէր ,
Յուդայի Յովսափատ թագաւորին
ԲԲ ՄՆ · ԻԱ · որդին Բ Յովրամ թագաւոր եղաւ .
3 , 4 ։ ԼԲ ՄՆ · ԻԱ · 3 , ՃԱ ։ 17 Անիկայ երեսունևերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղեմի մէջ ութը տարի թա-
18 գաւորեցին ըրաւ : Եւ Աիկայ
Ա.քաաբին տանը ըրածին պէս՝ Ի-
սրայելի թագաւորներուն ճամբան
ըռնեց . քանզի Ա.քաաբին աղջիկը
ասոր կնիկ եղաւ . ու ասիկայ Տէ-
րոջը աչքին չարութիւն ըրաւ :
19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսընջը-
նել չուզեց՝ իր Դաւիթ ծառային
ուրոյն համար , Ինչպէս որ անոր
խօսք տուեր էր , որ Ընէ անոր Ա Ընէ
անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրադ մը
տայ :
20 Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յու-
դայի ձեռքին տակէն ապստամբե-
ցան , Ու իրենց վրայ թագաւոր մը
21 դրին : Ու Յովրամ Եր բոլոր կառ-
քերը Հետը առաւ ու Սայիր ան-
ցաւ . և գիշերով ելաւ , ու իր չորս
կողմը առնող Եդովմայեցիները ու
կառքերու իշխանները զարկաւ . և
ժողովուրդը իրենց վրանները փա-
22 խան : Բայց Եդովմայեցիք Յու-
դայի ձեռքին տակէն ապստամբե-
ցան մինչև աս օրս : Ալն ատենը
Լբնա Ալ ապստամբեցաւ :
23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու բոլոր ըրածները ա-
Հա Յուդայի Թագաւորներուն Յի-
շատակաց գրքին մէջը գրուած է :
24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ
քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղուե-
ցաւ . և անոր որդին Ոքազիա
անոր տեղը թագաւոր եղաւ :

885

25 Իսրայելի Ա.քաաբեան Յովրամ
Թագաւորին երկոտասաներորդ տա-
րին Յուդայի Յովրամ Թագաւո-
րին որդին Ոքազիա թագաւոր ե-
26 ղաւ : Ոքազիա քսանուերկու տա-
րեկան էր՝ Երբոր թագաւոր ե-
ղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ մէկ տա-
րի թագաւորութիւն ըրաւ . և ա-
նոր մօրը անունը Գոթողեա էր , Ը
Իսրայելի Ամրի Թագաւորին աղ-
27 ջկնկն էր : Ն Եւ անիկայ Ա.քաաբին
տանը ճամբուն մէջ քալեց , ու
Ա.քաաբին տանը պէս Տէրոջը առ-
ջևը չարութիւն ըրաւ , քանզի Ա-
28 քաաբին տանը փեսան էր : Եւ
անիկայ Ն Ա.քաաբեան Յովրամին
հետ Ասորւոց Ազայել Թագաւո-
րին վրայ Ռամովթ գաղաադ ըղ-
նայ պատերազմելու համար , և
Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին :
29 Եւ Ն Յովրամ Թագաւորը դարձաւ
որ Ցեզրայելի մէջ բժշկուի ան վէր-
քերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր
էին Ը Ռամովթի մէջ՝ Ասորւոց
Ազայել Թագաւորին հետ պատե-
րազմ ըրած ատենը . ու Յուդայի
Թագաւորը Յովրամի որդին Ոքա-
զիա Ցեզրայել իջաւ , Ա.քաաբի
որդին Յովրամը տեսնելու համար .
քանզի անիկայ հիւանդ էր :

Ն · ք · ՂԸ · 892

ՀՀԻՐ 26 ։

Ե ԳԹագ · ԺԸ · 13 ։ Ղ Ա Թագ · Թ · 7 ։ Գ Թագ · Ժգ · 3 ։ Գլ · Ե · 5 ։

ԳԼ · Ա · 2 ։

ԵՀԻՐ 15 ։

ԲՂԱ · ԺԹ · 41 ։

Ժ Գլ · Ժ · 32 ։ ԺԲ · 17 ։ Ժգ · 3 , 7 ։ Ա-
ՄՈՎ · Ա · 3 ։

ԻԳԼ · ԺԵ · 16 ։ ՈՎս · Ժգ · 16 ։ ԱՄՈՎ · Ա · 13 ։

ԼԱ Թագ · Ժե · 43 ։

Է Գ Թագ · ԺԹ · 15 ։

* կՕՐ · վեր-
մակ

892

ԺԲ ՄՆ · ԻԱ · 3 , 4 ։

ԼԲ ՄՆ · ԻԱ · 5 , ՃԱ ։

ՀԳԼ · Ը · 15 ։

ՂԳԼ · Թ · 15 ։

ՀՀԻՐ 28 ։ ‡ ԵԲԲ · Ռա-
մոյի

ՀԳԼ · Թ · 16 ։ Բ ՄՆ · ԻՐ · 6 , 7 ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
1884

ԳԼ. Թ

1 Եղեսք մարգարէից որդիներէն մէկը պատուէրներով կը խրկէ, որ Ցեհուն Թագաւոր օծէ Իսրայէլի գաղտագի մէջ։ 4 Անիկայ ալ երթն ապստրուած գործքը կատարելէն եաքը կը փախչի։ 11 Զինուորները Թագաւոր կը նամեցընեն Ցեհուն, որ Նաբովթին արեան մէջ Յովրամը կը սպաննէ։ 27 Ոքոզիա Գունրի մէջ կը մեռցուի, ու Երուսաղէմ մի մէջ կը Թաղուի։ 30 Հպարտ Ցեզաբէլը պատուհանէ մը վար ձգուելով՝ չուներուն կեբակուր կ'ըլլայ։

1 Եղիսէ մարգարէն մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ, Գօտիդ մէջդ կապէ, ու աս եղին շիշը ձեռքդ առ, և Ռամովթի դաղաադ գնա։

2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամսեսան Յովսափատին որդին Ցեհուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ

3 ներքին սենեակ մը տար. Ու Եղին շիշը առ և անոր գլուխը թափէ, ու ըսէ, Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանաս ու փախչիլու

4 չուշանաս։ Եւ ան պատանին՝ ան նոր մարգարէն Ռամովթ դաղաադ գնաց։

5 Ու երբոր հոն հասաւ՝ ահա զօրքայ իշխանները նստեր էին. և ան նիկայ ըսաւ, Ո՛վ իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ. ու Ցեհու ըսաւ, Մեր ամենէն որո՞ւն. ու անիկայ

6 ըսաւ, Քեզի՝ ո՛վ իշխան։ Եւ Ցեհու ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլուխը թափեց, ու անոր ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ

7 Թագաւոր օծեցի. Եւ քու տիրոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար,

8 Ցեզաբէլին ձեռքէն վրէժ առնեմ։ Ու Աքաաբին բոլոր տունը ընաջինջ պիտի ըլլայ. և Աքաաբին Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի

9 կորսընցընեմ. Եւ Աքաաբին տունը Նաբաաթի որդւոյն Երոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասայինի տանը պէս պիտի ը-

10 նեմ. Ու Ցեզաբէլը Ցեզրայէլի ագարակին մէջ շուները պիտի ուտեն, ու պանդխլայ Թաղող պիտի չըլլայ։ Եւ դուռը բացաւ ու փախաւ։

11 Եւ Ցեհու իր տիրոջը ծառաներուն ելաւ, ու անոր ըսին, Ողջո՞ւ Թիւն է, ձաս անմիտը ինչո՞ւ քեզի եկաւ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ, Դուք ան մարդը ու անոր խօսքե-

12 րը գիտէք։ Եւ անոնք ըսին, սուտ է. պատմէ մեզի հիմա. ան ալ ըսաւ, Անիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Ցերը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ

13 թագաւոր օծեցի։ Ան ատենը շուտով իւրաքանչիւրը իր հանդերձը առաւ, ու սանդուխին գլխուն վրայ անոր տակը դրին, ու փող ընէցընելով ըսին, Ցեհու թագաւոր եղաւ։ Այսպէս Նամսեսան

14 Յովսափատին որդին Ցեհու Յովրամին դէմ դաւ վերցուց։ (Իսկ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին երեսէն Ռամովթ դաղաադը կը պահպա-

15 նէր. Սակայն Հ Յովրամ թագաւորը Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ բրած ատենը՝ Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու համար Ցեզրայէլ դարձեր էր։) Եւ Ցեհու ըսաւ, Թէ որ կը հաճիք փախստական մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ, որ երթայ ու բանը Ցեզրայէլի մէջ պատմէ։

16 Եւ Ցեհու հեծաւ ու Ցեզրայէլ դնաց, քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և Ցուդայի Ք.րդոյնա թագաւորը Յովրամը տեսնելու իջեր

17 էր։ Ու Ցեզրայելի մէջ աշտարակին վրայ դէտ մը կայներ էր, որ Ցեհուի գունդին դալը տեսնելով ըսաւ, Ես մէկ գունդ մը կը տես-նեմ. և Յովրամ ըսաւ, Մէկ ձիաւոր մը առ ու անոնց դիմացը խրկէ, ու Թող ըսէ, Խաղաղութի՞ւն

18 է։ Եւ ձիաւորը զանիկայ դիմաւորելու գնաց, ու ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է. ու Ցեհու ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես. հետս անցիր։ Եւ դէտը պատմեց ու ըսաւ, Պատգամաւորը մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ։

19 Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց. անիկայ ալ անոնց գնաց ու ըսաւ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ Ցեհու ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի

20 ընես. հետս անցիր։ Ու դէտը պատմեց ու ըսաւ, Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ. և աս ընթացքը Նամսեսան Ցեհուին ընթացքին կը նմանի, քանզի կատաղաբար կը քշէ։

21 Ան ատենը Յովրամ ըսաւ, կապէ պատրաստէ. ու անոր կառքը պատրաստեցին, և Իսրայէլի Թագաւորը Ցոդայի Թագաւորը Ք.րդոյնա՝ ամէն մէկը իր կառքովը Ցեհուն դիմաւորելու ելան, ու զանիկայ Ցեզրայելացի Նաբովթին ագարակին մէջը գտան։

22 Եւ Յովրամ Ցեհուն տեսնելուն պէս

Ն.Ք.ՊԲ. 884

ա գԹագ. ի. 35։
բ ԳԼ. գ. 29։ Երեմ. ա. 17։
գ ԳԼ. բ. 28, 29։
դ Հմր 5, 11։
ե գ Թագ. ԺԹ. 16։
զ գ Թագ. ԺԹ. 16։ բ Մն. իբ. 7։
է գ Թագ. Ժբ. 4։ իա. 15։
ը ա Թագ. իե. 22։
թ բ Օր. լբ. 36։
ժ գ Թագ. Ժգ. 10։ Ժե. 21։
ի գ Թագ. Ժգ. 10։ Ժե. 29։ իա. 22։
լ գ Թագ. Ժգ. 3, 11։
խ գ Թագ. իա. 23։ Հմր 35, 36։
ծ Երեմ. իթ. 26։ Ցօհ. ժ. 20։ Գոր. իգ. 24։ ա Պար. գ. 10։

Ն.Ք.ՊԲ. 884

ա Մատ. իա. 7։
բ ԳԼ. բ. 29։
գ ԳԼ. բ. 29։
դ ԳԼ. բ. 29։
ե Ծն. իբ. 7։

ընդ. գէ. 884

ըսաւ , Ո՛վ Ցէու, խաղաղութի՛ւն է. ու անիկայ ըսաւ, Ի՞նչպէս խաղաղութիւն ։՚ըլլայ, քանի որ քու մարդ Ցեզաբելին պոռնկութիւնները ու կախարդութիւնները կը

23 շատան : Եւ Ցովրամ ձեռքերը դարձուց ու փախաւ, ու Ոքոզիասյին ըսաւ , Ո՛վ Ոքոզիա դաւաս. Ա Թագ. իգ. 31 :

24 ճանութիւն կայ : Եւ Ցէու *իր աղեղը ուժով քաշեց՚՚, ու Ցովրամը ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ, ու նետը անոր սրտէն ելաւ, և անիկայ

25 իր կառքին մէջը կծկեցաւ : Ու Ցէու իր զօրագլուխին Բադեկարին ըսաւ , Ասիկայ վերցո՛ւր , Ցեզրայէլացի Նաբովթին կալուածքի ագարակին մէջը նետէ . քանզի մի տգր բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը Աքաաբին ետևէն ։՚էինք՝ վրայ հեծած՝ քովէքով կ՚երթայինք, ի Ցերը անոր դէմ աս վճիռը տուաւ .

26 Ցերը կ՚ըսէ որ Իրաւցընէ երէկ Նաբովթին արիւնը ու անոր որդւոցը արիւնը տեսայ , ու ՚քզեզի աս ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ՚, կ՚ըսէ Ցերը : Անոր համար հիմա վերցո՛ւր զանիկայ՝ աս ագարակին մէջը նետէ՝ Ցերովջը ըսածին համեմատ :

27 Եւ Ցուդայի Ոքոզիա թագաւորը ՚՚ բ՚անը տեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբային փախաւ . ու Ցէու անոր ետևէն իյնալով՝ ըսաւ , Անիկայ ալ կառքին վրայ զարկէք . ՚՚ եղա՚՚ Ցեզրաամի քովը եղող Գուր բլուրին վրայ . ու Ո՚՚ա՚՚ յ՚Մակեդդով փախաւ , ու հոն մե-

28 ռաւ : Եւ անոր ծառաները զանիկայ կառքով Երուսաղէմ տարին , ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքը իր դերեզմանին մէջ իր հայրերուն հետ թաղեցին :

29 Եւ Ոքոզիա Աքաաբի որդւոյն Ցովրամին մեռտասներորդ տարին Ցուդայի վրայ թագաւոր եղեր էր :

30 Եւ Ցէու Ցեզրայէլ եկաւ . ու երբոր Ցեզաբէլ լսեց՝ ։իր աչքերուն ծարոյր դրաւ և իր գլուխը զարդարեց , ու պատուհանէն կը

31 նայէր : Ու երբոր Ցէու դռնէն ներս կը մտնէր , անիկայ ըսաւ , ։Միթէ իր տէրը մեռցընող Զամբրին յաջողութի՛ւն ։՚ըլլա՚՚ : Եւ

32 Ցէու իր երեսը դէպ ։՚ի պատուհանը վերցուց , ու ըսաւ , Ինծի հետ ո՞վ կայ , ո՞վ . ու երկու իրէք ներ-

33 քինիներ անոր նայեցան : Ան ատենը ըսաւ , Զանիկայ վար նետեցէք . ու զանիկայ վար նետեցին , և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն վրայ ցաթկեց . ու կոխկրտեց զա-

34 նիկայ : Եւ ինքը ներս մտաւ , ու

կերաւ խմեց , ու ըսաւ , Հիմա աս անիծած կնկանը հոգ տարէք , ու զանիկայ թաղեցէք , քանզի ՚՚թագաւ-

35 ւորի աղջիկ է : Եւ զանիկայ թաղելու գացին . բայց անոր գագաթէն ու ոտքերէն ու ձեռքերուն ։՚ատ ուրիշ բան մը

36 չգտան : Եւ դարձան անոր պատմեցին . ու անիկայ ըսաւ , Աս է Ցերովջը խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզբացի Եղիայիկ ձեռքովը խօսեցաւ՝ ըսելով , ։Ցեզաբելին մարմինը Ցեզրայէլի ագարակին մէջ

37 շուները պիտի ուտեն . Ու Ցեզաբելին դիակը Ցեզրայէլի ագարակին մէջ ՚՚արտի երեսի վրայ եղող աղբի պէս պիտի ըլլայ , այնպէս որ չըսուի Թէ Ասիկայ Ցեզաբէլն է :

ա Թագ. իգ. 31 :

ը գ Թագ. իա. 23 :

ղ Սագ. ձգ. 10 :

Գ Լ . ԺԱ

1 Ցէու նամակներ խրկելով՝ Աքաաբին եօթանասուն որդիները գլխատել կու տայ . 8 ու աս բոլոր բանը կ՚արդարացընէ Եղիային մարգարէութիւնը յիշելով . 12 Նովելներու բեթակադին քովը Ոքոզիային քառասնուերկու եղբայրները կը մեռցընէ : 15 Ցէու իրեն ընկեր կ՚առնէ Ցովնադաբը , 18 ու խորամանկութիւնով Բահաղին երկրպագութիւն ընդունելուն ամէնն ալ բնաջինջ կ՚ընէ : 29 Ցէու Ցերոբովամին բոլոր մեղքերուն կը հետևի : 32 Ազայէլ Իսրայէլը կը նեղէ : 34 Ցովաքազ Ցէուին տեղը կը յաջորդէ :

884

1 Եւ Աքաաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն որդի ունէր . ու Ցէու նամակ մը գրեց , և Սամարիա խրկեց Ցեզրայէլի իշխանները ՚՚ ծերերուն և Աքաաբին որդւոցը հոգաբարձուներուն՝ ու

2 ըսաւ , Երբոր աս նամակս ձեզի հասի ահա ձեր տիրոջը որդիքը ձեր քովն են . ու կառքեր ու ձիեր , և պարսպաւոր քաղաք ու

3 զէնքեր ալ ունիք . Ուրեմն ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ աղեկ ու յարմար կը դատէք , ։՚անիկայ իր հօրը աթոռին վրայ նստեցուցէք , ու ձեր տիրոջը տանը համար պա-

4 տերազմ ըրէք : Ու անոնք խիստ շատ վախցան , ու ըսին , Ահա երկու թագաւորներ չկրցան անոր առջևը կայնիլ , ու մենք ի՞նչպէս

5 պիտի կայնինք : Եւ պալատին հազարապետը ու քաղաքապետը ու ծերերը և հոգաբարձուները Ցէուին հետ խրկեցին ու ըսին , Մենք քու ծառաներդ ենք , ու մեզի ինչ որ հրամայես , պիտի ընենք . բնաւ մէկը թագաւոր պիտի չդնենք . քու աչքերուդ աղեկ երևցածը ըրէ :

6 Եւ անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝ ըսելով , Թէ որ դուք իմ հետս էք ու իմ խօսքս մտիկ կ՚ընէք , ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները առէք , ու վաղը աս ատենս ինծի

ընդ. գէ. 884

ա Թագ. իգ. 31 :

ը գ Թագ. իա. 23 :

ղ Սագ. ձգ. 10 :

ե Թագ. իգ. 29 :

զ Թագ. իա. 19 :

յ բՄն . իբ . 9 :

իբր 886 Ըս ժամանակը սկսեց թագաւորել իբրև փոխանորդ իր հօրը՝ ասոր հիւանդութեանը ատենը . բՄն . իա . 18, 19: Բայց Ցովրամին 12 երորդ տարին սկսեց մինակ թագաւորել. գԼ . 25 :

իբր 884

ն Եզեկ . իգ . 40 :

ը գ Թագ . ժգ . 9—20 :

Ն·Ք·ԳԲ· 884

ցեղդայել եկեք . ու թագաւորին որդիքը եօթանասուն հոգի էին , ու զանոնք մեծցընող քաղաքի մե-
7 ծերուն քովը էին : Եւ նամակը անոնց հասաւծին պէս՝ թագաւորին որդիները բռնեցին , ու եօթանա-
ա գ թագ· իա· 21· սուն հոգի մորթեցին , և անոնց գլուխները կողովներու մէջ դրին ,
8 ու անոր խրկեցին Ցեղդայել : Եւ լրաբեր մը եկաւ , ու անոր պատ-մեց՝ ըսելով , թագաւորին որդւոց գլուխները բերին : Եւ անիկայ ըսաւ , Զանոնք մինչև առտու դրանը քովը դրէք երկու դէզ ընելով :
9 Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնեցաւ , և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
բ Գլ·թ·14, 24· դուք արդար էք . ահա ես իմ տիրոջս դէմ դլուխ վերցուցի ու զանիկայ մեռցուցի , բայց ասոնք
10 ամէնը ո՛վ մեռցուց : Հիմա դիտցէք որ Տէրոջը խօսքէն երբեք դէ բան մը դետինը պիտի չիյնայ , որն որ Տէրը Ա.քաաբին տանը համար խօսեցաւ . ու Տէրը ՚ի ծառային
գ թագ· իա· 19, 21, 29· Եղիայի ձեռքովը ըսածը ըրաւ :
11 Եւ Ցեղ. Ցեղդայելի մէջ Ա.քաաբին տունէն բոլոր մնացածները , ու անոր բոլոր մեծ նախարարները և մտերիմ բարեկամները , ու քուրմերը մեռցուց , այնպէս որ անոր մնացորդ մը չթողուց :
12 Անկէ ետքը եկաւ Սամարիա գընաց . ՚ի ճամբուն վրայ Հովիւնե-
* կամ՝ աս-բակտոր ը-նելու տունը
13 րու * բեթակադին հասնելով , ՚ի Ցե-ու Ցուդայի Ա.քազիա թագաւորին եղբայրները գտաւ , ու անոնց ըսաւ ;
ե Գլ·ը·29· բՍՆ·իբ·8· Դուք ո՞վ էք : Եւ անոնք ըսին , Ա.քազիային եղբայրներն ենք , ու թագաւորին որդիները ու թա-
14 գուհիին որդիները ողջունելու ի-ջանք : Ըն առեներ անիկայ ըսաւ , Առնք ո՛ղջ բռնեցէք . ու զանոնք ողջ բռնեցին , և բեթակադի ջրա-հորին քովը մեռցուցին զանոնք , որ քառասունուերկու հոգի էին . ու անոնց մէկը ողջ չթողուց :
15 Եւ անկէ գնաց . ու իր դիմացը ելլող Ո.ներաբի որդին ՚ի Ցոփհադաբ գտաւ , ու անոր բարեւ տուաւ ու ըսաւ , Ինչպէս որ իմ սիրտս քու
ղ ա ՍՆ·բ· 53· ի Երեմ·լե· 6, ճէ· սիրտդ հետ ուղիղ է , արդեօք քու սիրտդ ալ այնպէս ուղի՞ղ է . և Ցոփհադաբ ըսաւ , Այո՛ : Ո՛րեմն
ը Եզր· ժ· 19· ձեռքդ տուր . ու անիկայ ձեռքը տուաւ , ու զանիկայ կառքին
16 մէջ իր քովը առաւ , Եւ ըսաւ , Ինծի հետ եկուր , ու Տէրոջը համար ունեցած Ընախանձաւորութիւնս տես . այսպէս անոր կառքը
17 հեծցուցին զանիկայ : Եւ Սամարիա գնաց , ու Սամարիայի մէջ ի Ա.քաաբէն բոլոր մնացածները զարկաւ , մինչև որ զանիկայ բնաջինջ
Ն·Ք·ԳԲ· 884

ըրաւ , ան խօսքին համեմատ որ Տէրը Եղիային խօսեր էր :
18 Եւ Ցեհու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց , ու անոնց ըսաւ , Ն.Ք.քաաբ Բահաղին քիչ ծառայութիւն ը-ընաւ ; Ցեհու անոր շատ ծառայու-
19 թիւն պիտի ընէ : Եւ հիմա ի Բահաղին բոլոր մարգարէները , բոլոր ծառաները ու բոլոր քուրմերը ինծի կանչեցէք , ո՛ մարդ մը պակաս չըլլայ , քանզի Բահաղին մեծ զոհ ի պիտի ընեմ՚՚ . ամէն հոն չգտնուողը պիտի չապրի . ասկէ Ցեհու խաբէութեամբ ըրաւ , որ
ի գ թագ· իբ· 6· Բահաղին ծառայութիւն ընողները
20 բնաջինջ ընէ : Եւ Ցեհու ըսաւ , Բահաղին համար տօնախմբութիւն մը ‡ահմանեցէք . ու ծանուցումբ
‡ Եբ·սբեր·ցէք· 21 ըրին : Եւ Ցեհու բոլոր Իսրայէլին պատգամաւորներ խրկեց , ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողները եկան , ու չեկող մարդ չմնաց . և ի Բահաղին տունը եկան , ու Բա-
ի գ թագ· ժգ· 32· հաղին տունը ծայրէ ՚ի ծայր լե-
22 ցուեցաւ : Եւ հանդերձապետին ըսաւ , Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն պատմուճաններ հանէ . ու պատմուճանները հա-
23 նեց անոնց : Եւ Ցեհու Ո.ներաբի որդւոյն Ցովնադաբին հետ Բահաղին տունը մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն ընողներուն ըսաւ , փնտռեցէք նայեցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն հարց դանուի , բայց միայն Բահա-
24 ղին ծառայութիւն ընողները : Եւ զոհեր ու ողջակէզներ ընելու մտան . ու Ցեհու իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ կայնեցուց , ու անոնց ըսաւ , Ո՛վ որ ձեր ձեռքը տուած մարդիկներէս ձերէ ազատէ , ՚ի իր անձը անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ :
ի գ թագ· ի· 39·
25 Ու երբոր ողջակէզը ըրաւ լմընցուց , Ցեհու սուրհանդակներուն ու զօրապետներուն ըսաւ , Գացէք , ասոնք մեռցուցէք . մարդ մը դուրս չելլէ : Ու զանոնք սուրէ անցուցին , և սուրհանդակները ու զօրապետները զանոնք նետեցին . ու ետքը Բահա-
26 ղին տանը քաղաքը մտան . Եւ Բահաղին տանը հարձանները հանեցին , ու զանոնք կրակով այրե-
ճ գ թագ· ժգ· 23· 27 ցին : Եւ Բահաղին արձանը կոր-ծանեցին , ու Բահաղին տունը փլցուցին ; ու զանիկայ արտաքնոց
յ Եզր· գ· 11· Դան· բ· 5· գ· 29· 28 բրին մինչև առ օրս : Ա.յսպէս Ցեհու Իսրայէլէն բնաջինջ ըրաւ
29 Բահաղը : Սակայն Ցեհու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերէն՝ այսինքն Բեթելի ու Դանի մէջ եղող ոսկիէ
ղ գ թագ· ժբ· 28, 29· որթերէն ետ չդեցաւ :
30 Եւ Տէրը Ցեհուին ըսաւ , Որով-

Ն·Ք·ՂԲ· 884

հետև դուն իմ աչքերուս առջևը ուղիղ եղածը ի գործ դնելով՝ ա-
ղէկ ըլլիր , ՚ի Աքաաբին տանը
բոլորը իմ սրտիս մէջը եղածին հա-
մեմատ ըլլիր , ՚ի քու որդիքդ մինչև
չորրորդ ազգը Իսրայէլի աթոռին
31 վրայ պիտի նստին : Բայց Ցէու
Իսրայէլը Տէր Աստուծոյն օրէնքին
մէջը բոլոր սրտով քալելու զգու-
շութիւն չբրաւ , ՚ի Իսրայէլին
մեղանչել տուող Ցերոբովամին մեղ-
քերէն ետ չկեցաւ :

Ի Ա ՄՆ·Թ· 25 :

Ի Գ Թագ· Ժ· 16 :

Ի ԲԲ 860
* ԵԲԲ·Ծայ-
բաւել·
Յ ԳԼ·Բ·12 :

32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը
* կտորել· և Յ Ազայէլ Իսրայէլա-
ցւոց բոլոր սահմաններուն մէջը
33 զանոնք զարկաւ , Յորդանանէն
դէպ ՚ի արևելք բոլոր Գաղաադու
երկիրը , ՚այ՚ի՛ Գադհացիները ,
Ռուբենհացիները ու Մանասեան-
ները՝ Առնոն ձորին վրայ եղող
Արոերէն մինչև Գաղաադ ու
Բասան :

Ն Ամով· ա·
3 :

34 Եւ Ցէուին միացորդ պատմու-
թիւնը ու ամէն ըրածը ու բո-
լոր զօրութիւնը ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց գրբ-
35 քին մէջը գրուած է : Եւ Ցէու
իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու
զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղե-
ցին . և անոր որդին Ցովաքազ
36 անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու
Ցէուին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի
մէջ թագաւորութիւն ըրած օրե-
րը քսանուութը տարի էր :

ԳԼ·ԺՆ

1 Գոթողիա բոլոր թագաւորի որդիքը ջար-
դած ատենը , Ցովաս իր Ցօսաբեթէ Տօրաքրոջը
ձեռքովը կ՚ազատուի , ու վեց տարի Աստուծոյ
տանը մէջ կը պահուի : 4 Ցովիադա Տարիւ-
բապետներուն պատուէրներ տալով , եօթնե-
րորդ տարին թագաւոր կ՚օծէ Ցովասը : 13
Գոթողիա կը սպաննուի : 17 Ցովիադա Ա-
ստուծոյ երկրպագութիւն ընելը Նորէն կը հաս-
տատէ :

884
՚ ԳԼ·Բ·26։
Ի Բ ՄՆ·ԻԲ·
10 :
Ի Բ ՄՆ·ԻԲ·
11 :

1 Եւ ՚Ո՛Ր Գոթողիան մայրը Ի Գոթո-
ղիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնե-
լով , ելաւ բոլոր ‡ թագաւորական
2 սերունդը բնաջինջ ըրաւ : Բայց
Ցովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Ո.Քո-
զիային քոյրը Ցօսաբէէ Ո.քոզիա-
յին որդին Ցովասը առաւ , ու
թագաւորին սպանուած որդւոցը
մէջէն գողցաւ զանիկայ ու անոր
դայեակը . և Գոթողիային երեսէն
անկողիններու սենեակին մէջը պա-
հեցին զանիկայ , ու չմեռցուեցաւ :
3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տա-
րի Տէրոջը տանը մէջ պահուե-
ցաւ . ու երկրին վրայ Գոթողիա
թագաւորութիւն կ՚ընէր :

878
Ի Բ ՄՆ·Իգ·
1, ՃԲ :

4 Ու Ի եօթներորդ տարին Ցովիա-
դա Ի՛ղբ իրկեց , և Հարիւրապետ-
ները , Թիկնապահները ու սուրհան-

դակները կանչեց , և զանոնք իր
քովը Տէրոջը տունը բերաւ , ու ա-
նոնց հետ ուխտ ըրաւ , ու Տէրոջը
տանը մէջ անոնց երդում ընել
տուաւ , ու թագաւորին որդին ա-
5 նոնց ցուցուց : Եւ անոնց պա-
տուիրելով ըսաւ , Ձեր ընելու
բանը աս է . ձեր երրորդ մասը՝ որ
Ի շաբաթ օրը պիտի մտնեն , թա-
գաւորին տանը պահպանութիւն
6 ընեն . Ու երրորդ մասը՝ Սուրի
դուռը , ու երրորդ մասն ալ սուր-
հանդակաց ետևի դուռը Ի՛նէ . և
այսպէս տանը պահպանութիւնը ը-
7 նէք որ մարդ մը չմտնէ : Ու ձեզմէ
երկու դունդը՝ այ՚ի՛ն ամէնը
որ շաբաթ օրը պիտի ելլեն , թա-
գաւորին բոլորտիքը՝ տէրոջը տա-
8 նը պահպանութիւն ընեն : Եւ ա-
մէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թա-
գաւորին չորս կողմը առնէք . ու
կարդերէն ներս մտնողը սպաննուի .
ու թագաւորին հետը ըլլաք անոր
ելած ու մտած ատենը :

Ի Բ ՄՆ·Իգ·
Տ :

9 Եւ Ի հարիւրապետները Ցովիա-
դա քահանային բոլոր պատուի-
րածները ըրին . ու ամէն մէկը իր
մարդիկները առաւ՝ թէ շաբաթ
օրը մտնողները և թէ շաբաթ օրը
ելլողները , ու Ցովիադա քահանա-
10 յին քովը եկան : Եւ քահանան
Տէրոջը տունը եղած Դաւիթ թա-
գաւորին նիզակները ու վահանները
11 հարիւրապետներուն տուաւ : Ու
սուրհանդակները ամէն մարդ իր
զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն
մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տա-
նը քովը թագաւորին բոլորտիքը
12 կայնեցան : Եւ թագաւորին որ-
դին հանեց , ու անոր վրայ թագը
ու վկայութիւնը դրաւ . և զանիկայ
թագաւոր ըրին ու օծեցին , ու
ծափ զարնելով ըսին , Ի կեցցէ ար-
քայ :

Ի Ա Թագ·
Ժ· 24 :

13 Եւ Գոթողիա երբոր † վազող
ժողովուրդին ձայնը լսեց , Տէրոջը
14 տունը ժողովուրդին եկաւ . Ու
տեսաւ որ ահա թագաւորը ըստ
սովորութեան Ի սիւնին քովը կայ-
ներ էր , և զօրապետները ու փողերը
թագաւորին քովն էին , ու երկրին
բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝
փողերը կը Ի՚ւեցրնէին . ան ատենը
Գոթողիա իր հանդերձները պատ-
ռեց ու պոռաց , Դաւաճանու-
15 թիւն է , դաւաճանութիւն : Եւ
Ցովիադա քահանան զօրքերուն
վրայ եղող հարիւրապետներուն
հրամայեց , ու անոնց ըսաւ , Ան-
կայ կարգերուն մէջէն հանեցէք , ու
ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցու-
ցէք , (քանզի քահանան ըսեր էր
որ Տէրոջը տանը մէջ չմեռցուի :)

Ի Բ ՄՆ·Իգ·
Բ :
† Կա՛՚ սուր-
հանդակնե-
րուն ՚ա՛
Ի ԳԼ·Իգ·3 :
Բ ՄՆ·ԼԳ·
31 :

Ն·Ք·ՂԲ· 878

Ն·ք·ԶԸ· 878

16 Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկնցուցին . ու երբոր անիկայ թագաւորական տունը մտնող ձիերուն ճամբայէն կ'երթար , հոն մեռցուցին ։

ՃԲ ՄՆ·Իգ· 16։

17 Եւ Յովհադա Տէրոջը ու թագաւորին ու ժողովուրդին մէջտեղը ուխտ րրաւ , որ Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան . ՝նաև թագաւորին ու

Ի՛Բ Թագ·ե· 3։

18 ժողովուրդին մէջտեղը ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան , և զանիկայ կործանեցին , Ա անոր սեղանները ու կուռքերը Ի՛կոր կոր րրին , և Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն առջեւը սպաննեցին . ու Ե՛քահանան

ԼԳԼ·Ժ·26։

ԲԲ Օր·ԺԲ· 3 ; Բ ՄՆ· Իգ·17։

Ե՛Բ ՄՆ·Իգ· 18, ՃԼ։

առջեւը Տէրոջը տանը մէջ պաշտօնեաներ

19 դրաւ ։ Եւ Հարիւրապետները , Թիկնապահները ու սուրհանդակները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ , և թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուցին , ու սուրհանդակաց դրանը ճամբայէն թագաւորին տունը մտան . և անիկայ թագաւորներուն աթոռին վրայ նստաւ ։

20 Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ , ու քաղաքը հանդարտուս թեան մէջ էր . իսկ Գոթողիան թագաւորական տանը

Ե՛Բ ՄՆ·Իգ· 1։

21 մեռցուցին ։ Յովաս եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Յովաս ազէկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Յովհադային բոլոր օրերուն մէջ . 4 տաճարը նորոգելու հրաման կ'ընէ ։ 17 Ազայէլ Երուսաղէմի վրայ երթալէն կը դառնայ , սուրբ գանձերը իրեն ընծայ տրուելուն համար ։ 19 Յովասին ծառաները զինքը կը սպաննեն , ու Ամասիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։

Ա՛Բ ՄՆ·Իգ· 1։

1 Եւթներորդ տարին Յեհու եօթներորդ տարին Յովաս թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն րրաւ . ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր՝ Բէերսաբէէ էր ։

2 Յովաս Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն րրաւ ան բոլոր օրերուն մէջ՝ որ Յովհադա քահանան

Բ Թագ· Ժե·14 ; Իր· 44 ; ԳԼ Ժդ· 4։

3 անոր կը սորվեցներ ։ Բայց Բարձր տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։

4 Եւ Յովաս քահանաներուն ըսաւ , Տէրոջը տունը բերուած սուրբ բաներուն բոլոր ստակը , Համրուած մարդոց ստակը , Ի դինը կրտրուած անձինքներուն ստակը , և ան բոլոր ստակը՝ որ Ե՛մարդ մը Տէրոջը տունը բերելու կամք կ'ընէ ,

Ֆ ԳԼ·Իբ·4։

Ֆ Եզ·Լ·13։

Ի՛Ղ·Իե·2։

5 քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց ճանչնորներէն առնեն , ու տանը փլած տեղուանքը իրենք նորոգեն , ուր որ փլած տեղ մը գտնուի ։

Ղ Ե՛Լ·լե·5՝ ա ՄՆ· Իթ· 9։

6 Սակայն Յովաս թագաւորին քսաներորդ երեքերորդ տարին Ե՛քահանաները տանը փլած տեղուանքը

Ն·ք·ԶԸ· 856

7 չնորոգեցին ։ Ընե Յովաս թագաւորը էՀն կանչեց Յովհադա քահանան ու ՚՚— քահանաները , և անոնց ըսաւ , Տանը փլած տեղուանքը ինչու չէք նորոգեր . ու հիմա ձեր ճանչնորներէն Ա՛չմէ՛ Ա՛ ստակ մի՛ առնէք , հապա զանիկայ տանը փլած տեղերուն համար

Ե՛Բ ՄՆ·Իդ· 5։

Ը Բ ՄՆ·Իդ· 6։

8 տուէք ։ Եւ քահանաները հաւանեցան թէ՛ չառնեն ժողովուրդէն , *ո՛չ ալ տանը փլած տեղուանքը նորոգեն՚՚ ։

* Կամ՝ առանց նորոգելու տանը փլած տեղուանքը ։

9 Եւ Յովհադա քահանան Ի մէկ սընտուկ մը առաւ , ու անոր վրան ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ սեղանին քովը՝ Տէրոջը տունը մտնողներուն ալ կողմը դրաւ . և դուռը պահող քահանները Տէրոջը տունը բերուած բոլոր ստակը հոն

Ե՛Բ ՄՆ·Իդ· 8, ՃԸ։

10 կը դնէին ։ Ու երբոր կը տեսնէին որ անտուկին մէջ ստակը շատցեր է , թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանան կ'ելլէին , ու Տէրոջը տունը գտնուած ստակը համրելով

11 կը ծրարէին . Եւ պատրաստուած ստակը՝ Տէրոջը տանը Ֆորձէն վրայ դրուած բանւորներուն ձեռքը կուտային , որ անոնք Տէրոջը տանը մէջ գործող հիւսներուն ու շինողներուն

12 և նորոգութիւնները ու քարահատներուն վճարեն . նաև Տէրոջը տանը փլած տեղուանքը նորոգելու համար փայտեր ու տաշուած քարեր ծախու առնեն , և տանը նորոգութեանը համար բոլոր պէտք եղած բաներուն ծախք ընեն ։

Ֆ Ես·բ ՄՆ· Իգ·14։

13 Բայց Տէրոջը տունը բերուած ստակէն՝ Ֆ Տէրոջը տանը համար արծաթէ գաւաթներ , բազմակալներ , կոնքեր , փողեր ու ոսկեայ ամաններ կամ արծաթէ ամաններ

14 ամնեին չշինուեցաւ . քանզի բանւորներուն կուտային զանիկայ , որ անով Տէրոջը տունը նորոգեն ։

15 Եւ որոնց ձեռքը որ կը յանձնէին ան ստակը՝ բանւորներուն տալու համար , Ե՛անոնցմէ հաշիւ չէին առներ . քանզի անոնք հաւատարմութեամբ

Ի ԳԼ·Իբ·7։

16 Թեամէ կ'աշխատէին ։ Ցանցանքի ստակը ու մեղքի ստակը Տէրոջը տունը չէր մտներ , Ե՛անիկայ քահանաներուն կ'ըլլար ։

Ի՛Ղ·Ե·15՝ 18։

Ի՛Ղ·Ե·7 ; Թես· Ժբ· 9։

ԹԲԲ 840

17 Անատենը Ֆ Ասորոց Ազայէլ թագաւորը ելաւ՝ Գեթի դէմ պատերազմ րրաւ , ու զանիկայ առաւ . ետքը Ի՛Ազայէլ իր երեսը դարձուց ,

Ֆ Գ՛Ի· ը·12։

18 որ Երուսաղէմի վրայ ելլէ ։ Եւ Յուդայի թագաւորը Յովաս՝ իր հայրերուն Յուդայի թագաւորները՝ Յովսափատին ու Յովրամ

Ի Ես·բ ՄՆ· Իդ·23։

մին և Ոքոզիային հնուիրած բոլոր սուրբ բաները, ու իր նուիրածը, և Տէրոջը տանը ու թագաւորական տանը գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին խրկեց. այսպէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն *ետ քաշուեցաւ։

19 Եւ Ցովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ա՞խ Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

20 Եւ անոր ծառաները ոտք ելան, ու ՚ուր դէմ դաւաճանութիւն ըրին. ու Ցովասը զարկին Մելլոնի տանը մէջ, որ Սիլլայի զառ՚ի վայրն վրայ է։ 21 Եւ անոր ծառաները՝ Սամեթի որդին Ցովզաքար ու Սովմերի որդին Ցովզաբադ զանիկայ զարկին, ու մեռաւ. և զանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. ու անոր տեղը անոր որդին Ցովաս թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. Ժ Գ

1 Ցովաքազին չոր վարմունքը։ 3 Ցովաքազ Աղայելէն նեղութիւն կը կրէ, բայց աղօթքով կը գօրանայ։ 3 Ցովաս անոր տեղը կը յաջորդէ։ 10 Ցովասին չոր վարմունքը։ 13 Երկրորդ Ցերոբովամ անոր տեղը կը յաջորդէ։ 14 Եղիսէ իր մեռնելու ատենը՝ Ասորւոց դէմ Ցովասին ընելու իրեք յաղթութիւնները վրայ կը մարգարէանայ։ 20 Մոաբացւոց Իսրայէլի երկրին վրայ ասպատակութիւն ընելու եկած ատենը՝ մեռած մարդ մը եղիսէին ոսկորներուն դպչելով կ՚ողջննայ։ 22 Ազահելին մեռնելէն եաքը՝ Ցովաս Բենադադին վրայ իրեք յաղթութիւնները կը կատարէ։

1 Ցուդայի թագաւորին՝ Ոքոզիայի որդւոյն Ցովասին քսանուիրեքերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Եհուի որդին Ցովաքազ Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ՚ո՛ տասն 2 ուեւթը տարի Խ՚ոքմոքէց։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին մեղքերուն հետևող եղաւ, անոնցմէ ետ չկե- 3 ցաւ։ Եւ ՚ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք շարունակ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին ձեռքը, ու Ազայէլի որդւոյն Բենադադին ձեռքը մատնեց։

4 Եւ Ցովաքազ Տէրոջը աղօթք ըրաւ, ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ. Ո՛ւթանզի տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը, որով Ասորւոց թագաւո- 5 րը զանոնք նեղեց։ Եւ Տէրը Իսրայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ, ու Ասորւոց ձեռքին տակէն ելան. և Իսրայէլի որդիքը երկկուան ու Ո՛ւկալ օրուան պէս իրենց վրանները։ 6 Բուն մէջը կը նստէին։ Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Ցերոբովամին տանը մեղքերէն ետ չկեցան, հապա անոնց մէջը քալեցին. Նաստարովթի կուռքն ալ Սամա- 7 րիայի մէջ կը կենար։ Իսկ Ցովաքազին ՚ոՀէ զօրք չթողուց, բայց միայն յիսուն ձիաւոր, տասը կառք ու տասը հազար հետևակ զօրք. վասն զի Ասորւոց թագաւորը զանոնք բնաջինջ ըրեր էր, Ո՛ւ զանոնք կոխուած հողի պէս ըրեր էր։

8 Եւ Ցովաքազին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ու զօրութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 9 Եւ Ցովաքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Ցովաս թագաւոր եղաւ։

10 Ցուդայի Ցովաս թագաւորին երսունուեօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Ցովաքազի որդին Ցովաս թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ՚ո՛ տասնուվեց տարի Խ՚ոքմոքէց։ 11 Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ՚ո՛ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ, հապա անոնց մէջը քալեց։

12 Եւ Ցովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, և Ցուդայի Ամասիա թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը ինչ քաջութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին 13 մէջը գրուած է։ Ու Ցովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր աթոռը Ցերոբովամ նստաւ. ու Ցովաս Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ։

14 Եւ Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ, և Իսրայէլի թագաւորը Ցովաս անոր իջաւ, ու անոր երեսին վրայ լացաւ ու ըսաւ՝ Հայր իմ, հայր իմ, Իսրայէլին կառքը ու անոր ձիաւորները։ 15 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ՝ Մէկ աղեղ մը ու նետեր առ։ Եւ անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ։ 16 Ու Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ՝ Ձեռքդ աղեղին վրայ դիր։ Եւ անիկայ ձեռքը դրաւ. ու Եղիսէ իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքե- 17 րուն վրայ դրաւ, Ու ըսաւ՝ Արևելեան կողմի պատուհանը բաց. ան ալ բացաւ. ու Եղիսէ ըսաւ՝ Նետէ. ան ալ նետեց։ Ան ՚ոՀէը Եղի՚ս ըսաւ, Տէրոջը փրկութեան նետը, ու Ասորւոց դէմ փրկութեան նետը. քանզի Ասորիները Ափեկի մէջ պիտի զարնես մինչև

ն։ ք։ դբ։ իբր 840

հգ թագ։ ժե։ 18։ գԼ։ ժը։ 15, 16։

*եբր։ ելաւ։

յ գԼ։ ժդ։ 5։ բ մն։ իդ։ 25։

839

ղբ մն։ իդ։ 26 Ի՚ոաւ Զաբադ։

ճբ մն։ իդ։ 27։

856

իբր 849 ՚ դատ։ բ։ 14։ բ գԼ։ ը։ 12։

իբր 842 ե Սադ։ ղը։ 34։ ՚ը Լ։ գ։ 7։ գԼ։ ժդ։ 26։ է Տես հմր 25։ գԼ։ ժդ։ 25, 27։

ն։ ք։ գբ։ իբր 842

ղ գ թագ։ ժդ։ 33։

է Ըմով։ ա։ 3։

839

841

ը գԼ։ ժդ։ 1։

ի գԼ։ ժդ։ 15։ ժ Տես հմր 14, 25։ է գԼ։ ժդ։ 9։ ը, բ մն։ իե։ 17, ը։

825

իբր 839

լ գԼ։ բ։ 12։

իգ թագ։ ի։ 26։

Ն·Ք·ԳՓ· Իբր 839

18 որ հատցընես ։ Նաև ըսաւ , Նեհե-
ը որ առ . ու անիկայ առաւ . և Ի-
բայելի Թագաւորին ըսաւ , Գե-
տինը զարկ . ու անիկայ իրեք ան-
գամ ֆէրիզը զարկաւ ու կեցաւ ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկա-
նալով ըսաւ , Թէ որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր , ան ատենը Ասո-
րիները պիտի զարնէիր , ու պիտի
հատցընէիր . ։ բայց հիմա Ասորի-
ները փ՚ա՚ իրիք անգամ պիտի զար-
նես ։

Ժ Հմր 25 ։

Իբր 838

20 Ու Եղիսէ մեռաւ , և զանիկայ
Թաղեցին ։ Ու հետևեալ տարին
Մովաբացւոց գունդերը երկրին վր-
21 բայ եկան ։ Ու երբոր մարդ մը կը
Թաղէին , ահա գունդ մը տեսան ,
ու մարդը Եղիսէին գերեզմանը նե-
տեցին . և ան մարդը Եղիսէին ոս-
կորներուն դպածին պէս կենդա-
նացաւ ու իր ոտքերուն վրայ կայ-
նեցաւ ։

Ա Գլ· ը · 12 ։

22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւո-
րը Ցովաքազին բոլոր օրերուն մէջ

Հ Գլ·Ժգ·27։

23 Խրայէլը նեղեց ։ Հրայց Տէրը
Ն Ընբրահամին , Իսահակին ու Ցա-
կոբին հետ իր ըրած ուխտին համար
անոնց ողորմեցաւ ու գթութիւն
ընաւ , և Դանոնց նայեցաւ . զա-
նոնք կորսընցընել չուզեց , ու զա-
նոնք դեռ իր երեսէն չձգեց ։

Ե Եզ·ը · 24 ,
25 ։

Իբր 839

24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորը
մեռաւ , ու անոր տեղը անոր որ-
դին Բենադադ Թագաւոր եղաւ ։
25 Եւ Ցովաքազի որդին Ցովաս Ա-
զայէլի որդւոյն՝ Բենադադին ձեռ-
քէն ետ առաւ ան քաղաքները , որ
Ազայէլ անոր հօրը Ցովաքազին
ձեռքէն պատերազմով առեր էր .
Ֆ Հմր 18 , 19 ։ Ֆ Ցովաս զանիկայ իրեք անգամ
Իբր 836 զարկաւ , ու Իսրայէլին քաղաքնե-
րը ետ առաւ ։

ԳԼ · Ժ Դ

1 Ամասիային բարի վարմունքը ։ 5 Իր Հայրը մեռցընողներուն՝ իր ըրած արդար դատաս-
տանը , 7 իր ըրած յաղթութիւնը Եդոմի վրայ ։ 8 Ամասիա Ցովասը կը դրդռե , բայց
անկէ կը յաղթուի ու կը կողոպտուի ։ 13 Երկ-
րորդ Ցերոբովամ Ցովասին տեղը կը յա-
ջորդե ։ 17 Ամասիա դաւաճանութիւնով մը
կը մեռցուի ։ 21 Ազարիա անոր յաջորդը
կ՚ըլլայ ։ 23 Ցերոբովամին չար վարմունքը ։
28 Ջաբարիա անոր տեղը կը յաջորդե ։

839 — Գ Գլ· ժգ · 10 ։

Բ Բ Մն · իե · 1 ։

1 Իսրայէլի Թագաւորին — Ցովաքա-
զեան Ցովասին երկրորդ տարին
Ցուդայի Թագաւորին Ե Ցովասի
որդին Ամասիա Թագաւոր եղաւ ։
2 Անիկայ քսանուհինգ տարեկան էր
երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երու-
սաղեմի մէջ քսանուինը տարի Թա-
գաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօր
անունը Ցովադան էր , — Երու-
3 սաղեմացի էր ։ Ու Տէրոջը առջևը

ուղղութիւն ըրաւ , բայց ոչ իր
հօրը Դաւիթին պէս . իր հօրը
Ցովասին բոլոր ըրածներուն համե-
4 մատ ըրաւ ։ Սակայն բարձր տե-
ղերանքը չվերցան . ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ
զոհ կը մատուցանէին ու խունկ
5 կը ծխէին ։ Ու երբոր Թագաւորու-
թիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստա-
տուեցաւ՝ իր ծառաները մեռցուց ,
Ը որոնք իր հայրը Թագաւորը ըս-
6 պաններ էին ։ Բայց սպաններնե-
րուն որդիքը չմեռցուց , ինչպէս որ
Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գը-
րուած է , որ Տէրը պատուիրեց ը-
սելով , Ե Տղոց չսպաննէն Հայրե-
րուն համար , ու Հայրերուն չսպան-
նէն Հայրերուն համար , հապա ամէն մարդ իր չար-
ցարքին համար պիտի մեռցուի ։
7 Ան Ամասիա Ձ Աղի ձորին մէջը Ե տասը
հազար Եդոմացիներ զարկաւ , ու
Վէմը պատերազմով առաւ , և
անոր անունը Ցեկթոսէլ կոչեց
մինչև այս օր ։

Ը Բ Մն · իե · 11 ։

8 Ե Ն ատենը Ամասիա Իսրայէլի
Թագաւորին՝ Ցեհուի որդւոյն Ցո-
վաքազի որդւոյն Ցովասին դես-
պաններ խրկեց՝ ըսելով . Եկո՛ր՝
9 երես երեսի տեսնուինք ։ Եւ Իս-
րայէլի Ցովաս Թագաւորը Ցու-
դայի Ամասիա Թագաւորին Ղրկ
իրկեց ու ըսաւ , Ժ Լիբանանի փուշը
Լիբանանի եղևնափայտին պատ-
ճ՚ խրկեց՝ ըսելով , Քու աղջիկդ
իմ տղուս կնիկ տուր . բայց Լի-
բանանի մէջ եղող դաշտի գա-
զանը անցաւ , ու փուշը կոխկրտ-
10 տեց ։ Իրաւ Եդոմացիները զար-
կեր , ու Ը քու սիրտդ քեզ հը-
պարտացուց . * քու փառքովդ գոհ
եղիր՝ , ու տունդ նստէ . քանզի
ինչո՞ւ համար չարութեան խառ-
նուիս , որ իյնաս դուն ու քեզի
11 հետ Ցուդան ալ ։ Բայց Ամասիա
մտիկ չըրաւ ։ Ուստի Իսրայէլի
Ցովաս Թագաւորը ելաւ , և ինքը
ու Ցուդայի Ամասիա Թագաւորը
Ցուդայի Բ Բեթսամիսի մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան ։ Եւ Ցուդա
Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ ,
ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ ։
13 Եւ Իսրայէլի Ցովաս Թագաւորը՝
Ո Քողիայի որդւոյն Ցովասին որդին
Ամասիան Ցուդայի Թագաւորը
Բեթսամիսի մէջ բռնեց , ու Ե-
րուսաղէմ եկաւ , ու Ժ Եփրեմի
դռնէն մինչև Անկեան դուռը Ե-
րուսաղէմի պարսպին չորս հարիւր
14 կանդունը փլցուց . Եւ Ը բոլոր ոս-
կին ու արծաթը՝ ու Տէրոջը տանը
մէջ ու Թագաւորին տանը գանձե-
րուն մէջ գտնուած բոլոր ամաննե-

Ն · Ք · ԳՓ · Իբր 839

Ֆ Գլ· Ժբ · 3 ։

Ը Գլ· Ժբ · 20 ։

Իբր 827

Ղ Բ Թագ · ը · 13 ։ Սագ · կ · ին վեր-
նագիրը ։

Ե Բ Մն · իե · 11 ։

Իբր 826

Բ Ցես · Ժե · 38 ։

Ե Բ Մն · իե · 17 , 18 , ԼԸ ։

Ժ Ցես Դատ· Թ · 8 ։

Է գ Թագ · գ · 33 ։

Լ Բ Օր · ը · 14 ։ Բ Մն · լը · 25 ։ Եզկ · իը · 2 ,
5 , 17 ։ Ամբ · բ · 4 ։

* Եբր · փառաւորուէ՛ ,

Ի Ցես · Ժթ · 38 ։ իա · 16 ։

Ժ Նեհեմ · բ · 16 ։ Ժբ · 39 ։

Ի Երեմ · լա · 38 ։ Զաք · Ժգ · 10 ։

Հ գ Թագ · է · 51 ։

Իբր 825

Ն · ք · ՂԲ · իրր 825

րը առաւ , և պատանդներ ա՛ւ ա՛ւ ու Սամարիա դարձաւ ։

15 Եւ Ցովասին դործերուն մնացորդ պատմութիւնը ու անոր զօրութիւնը և Ցուդայի Ամասիա թագաւորին հետ ըրած պատերազմը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

16 է ։ Ու Ցովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ , և Իսրայէլի թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Ցերոբովամ թագաւոր եղաւ ։

Ղ Բ Մն · իե · 25 , ա ։

17 Եւ Ցուդայի թագաւորը՝ Ղեզեկիասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի թագաւորին Ցովաքազի որդւոյն Ցովահաս մեռնելէն ետքը տասնհինգ

18 հինգ տարի ապրեցաւ ։ Ու Ամասիայի մնացորդ պատմութիւնը ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

Ճ Բ Մն · իե · 27 ։

19 է ։ Ճ Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին , և անիկայ Ղաքիս փախաւ . բայց անոր ետևէն Ղաքիս Ղրդ խրկեցին , ու զանի-

Ա Գես . ժ . 31 ։

810

20 կայ Հոն մեռաւ ։ Եւ զանիկայ ձիերով վերցուցին , ու Երուսաղէմ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քա-

21 ղաքին մէջը թաղուեցաւ ։ Եւ բոլոր Ցուդայի ժողովուրդը * Ազարիան առին , որ տասնուվեց տարեկան էր , ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր դրին ։

Ա Գէ . ժ . 6 ։ Բ Մն . իզ . 2 ։

22 Ասիկայ Ա Ելաթը շինեց , ու թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը զանիկայ Ցուդային ետ դարձուց ։

825

Հիմա կը սկսի մինակ թագաւորել ։

23 Ցուդայի թագաւորին՝ Ցովասի որդւոյն Ամասիային տասնուհինգերորդ տարին Իսրայէլի Ցովաս թագաւորին որդին Ցերոբովամ Սամարիայի մէջ թագաւոր եղաւ , և քառասունմէկ տարի Ք՚ա՚ ։

24 ըէց ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ , և Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ ։

Ն Թուս . ժգ . 22 ։ Լդ . 8 ։ Ղ Բ Օր . գ . 17 ։

25 Ասիկայ Իսրայէլին սահմանը Ե՚ Համաթի մուտքէն Ղ մինչև դաշտի ծովը ետ դարձուց՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն խօսքին համեմատ , որ իր ծառային * Գեթքեփերացի Ամաթեան Ցովնան մարգարէին

Ա Գես . ժթ . 13 ։

Ղ Ցոշ . ա . 1 ։ Մատ . ժբ . 39 , 40 ։

822

26 ձեռքովը խօսեր էր ։ Քանզի Տէրը տեսաւ Իսրայէլին խիստ սաստիկ տառապանքը , որ Ղ՚ոչ գոյացած ու ո՚չ ձգուած կար , ու Իսրայէլ

Ա Գէ . ժգ . 4 ։

27 օգնական ա՛ւ չունէր ։ Եւ Տէրը չըսաւ որ Իսրայէլին անունը երկնքին տակէն բնաջինջ ընէ . ուստի Ցովասեան Ցերոբովամին ձեռքովը զանոնք ազատեց ։

Ա Գէ . ժգ . 5 ։

28 Ու Ցերոբովամին մնացորդ պատմութիւնը , և անոր բոլոր ըրածը , ու պատերազմական քաջութիւնը , և Դամասկոսը ու † Եմաթը * Ցուդային ետ դարձընելը Իսրայէլի մէջ * , ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ

29 գրուած է ։ Ու Ցերոբովամ իր հայրերուն՝ Իսրայէլի թագաւորներուն հետ քնացաւ . և անոր տեղը անոր որդին Զաքարիա թագաւոր եղաւ ։

Գ Լ · ԺԵ

1 Ազարիային բարի վարմունքը ։ 5 Ներկայ բորոտ կը մեռնի , ու Ցովաթամ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։ 8 Զաքարիա՝ Ցէուին վերջին ներկայը՝ չար կերպով կը թագաւորէ , ու Սեղդումէն կը մեռցուի ։ 13 Սեղդում ամիս մը թագաւորելէն ետև Մանայեմէն կը սպանուի ։ 16 Մանայեմ Ըսորեստանի Փուղ թագաւորին օգնութիւնովը կը զօրանայ ։ 21 Փակէհիա անոր տեղը կը յաջորդէ ։ 23 Փակէհիա Փակէհէն կը սպանուի ։ 27 Փակէհ Թագղաթ փաղասարէն կը ներուի , ու Ովսէէն կը սպանուի ։ 32 Ցովաթամին բարի վարմունքը ։ 36 Ահազ անոր յաջորդը կ՚ըլլայ ։

1 Իսրայէլի Ցերոբովամ թագաւորին քսանուեցերորդ տարին Ցուդայի Ամասիա թագաւորին որդին Ազարիա Բ թագաւոր եղաւ ։ Ա-

2 նիկայ տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Ցեքէլիա էր , ա՛ւ Ե-

3 րուսաղէմացի էր ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ իր հօրը Ամասիային բոլոր ըրածին

4 պէս ։ Բայց բարձր տեղերուն չվերցան . ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։

5 Եւ Տէրը Թ թագաւորը զարկաւ , ու մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր , և Ք զատ տան մը մէջ կը քնանկէր . ու պալատին վրայ Եղբ թագաւորին որդին Ցովաթամ էր , ու անիկայ կը դատէր երկրին ժողովուրդը ։

6 Եւ Ազարիային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած

7 է ։ Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու Ղանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը անոր որդին Ցովաթամ թագաւոր եղաւ ։

8 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին երեսունուութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ցերոբովամին որդին Զաքարիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ , ա՛ւ վեց ամիս Ք՚ա՚ ։

9 ըէց ։ Եւ անիկայ իր հայրերուն ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չա-

Ն · ք · ՂԲ · իրր 826

† Կ՚ Ցուդայի Եմաթը Իսրայէլին ետ դարձընելը , * ԲԹագ . Ը · 6 ։ Գ Թագ . ժա . 24 ։ Բ Մն . ը . 3 ։

784

Վ Թագաւորութեան ա՛ թոռը 11 տարի պարապ մնալէն վերջը . գԼ . ժե . 8 ։

իրր 810

Ասիկայէ Ցերոբովամի իր հօրը հետ մէկտեղ Թագաւորելուն 27երորդ տարին , որ անոր հայրը Ասորւոց պատերազմներուն գացած ատենը զանիկայ ա՛ թոռակից ըրաւ ։ Իսկ անոր միապետութեանը՝ 16երորդ տարին է ։

Ա Ձէր 13 , 30 , ա՛ , ու Բ Մն . իզ . 1 ։ Ք՚ա՚ ասէ Ոզիա ։

իրր 765

Բ Գլ . ժգ . 21 ։ Բ Մն . իզ . 1 , 3 , 4 ։ Ֆ Ձէր 35 ։ Գլ . ժբ . 3 ։ ժգ . 4 ։

Ը Բ Մն . իզ . 19—21 ։

Ի Ղէ . ժգ . 46 ։

իրր 758

Ղ Բ Մն . իզ . 23 ։

իրր 773

Ամոթը 11 տարի պարապ մնացած ըլլալով ։

ՆՇ. ՀԴ. ՀԵՐ. 773

ՀԵՐ 772

Ե ԱՄՈՍ. Է. 9։

Ը ԳԼ. Ժ. 30։

Ի ՄԱՏ. Ա. 8, 9։ Իսկ ՀՄՐ 1 Ի-ՍՐԱԷԼ Ազգրիա։

Ժ Գ ԹԱԳ. ԺԳ. 17։

ԺԱ ԹԱԳ. ԺԴ. 24։

* ԵՔԲ. ԹԵՐ-ԱՅԻՆ.

Լ ԳԼ. Ը. 12։

772

Ի ԱՄՈՍ. Ե. 26։ ԵՍ. ԹՎ. 1։ ՈՎԴ. Ը. 9։

‡ ԵՔԲ. Ա-ՆՈՐ ՁԵՌՔԸ ԻՐ ՀԵՏԸ ԸՆԼՍՑ,

Ֆ ԳԼ. ԺԳ. 5։

ռութիւն ըրաւ, «— Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցերո-
10 բովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ Ու Ցաբիսի որդին Սեղրումի անոր դէմ գլուխ վերցուց, և Ի զանիկայ ժողովուրդին առջևը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։
11 Եւ Զաքարիային մնացորդ պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
12 գրուած է։ Ասիկա Ե Ցէրոբովամի խօսքն էր՝ որ Ցէուին խօսեր էր ըսելով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քու որդիքդ մինչև չորրորդ ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ։
13 Ցաբիսի որդին Սեղրումի Ցուդայի Ի Ոզիա թագաւորին երսունևվեցերորդ տարին թագաւոր եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ ամիս
14 թագաւորութիւն ըրաւ։ Եւ Գադդիի որդին Մանայեմ Ժթերսայէն եկաւ ու Սամարիա եկաւ. և Սամարիայի մէջ Ցաբիսի որդին Սեղրումը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։
15 Ու Սեղրումին մնացորդ պատմութիւնը ու ըրած դաւաճանութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
16 գրուած է։ Ան ատենը Մանայեմ Ժթափսան ու բոլոր անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ * մինչև Թերսա՝ և չբանալնուն համար զարկաւ — Ս Հոն եղող բոլոր յղի կիներուն ճեղքեց։
17 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին երսունևմէներորդ տարին Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմ թագաւոր եղաւ, «— Սամարիայի մէջ տասը տարի Ի-ՍՐԱԷԼ։
18 Եւ անիկայ Ցէրոբովամի առջևը չարութիւն ըրաւ, «— իր բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցէրոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։
19 Եւ Ի Ասորեստանի Փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ Հազար տաղանդ արծաթ տուաւ Փուղին, որ † անիկայ իրեն օգնական ըլլայ՝, Ժ թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատելու համար։ Ու Մանայեմ աս արծաթը Ասորեստանի թագաւորին տալու համար Իսրայէլին բոլոր հարուստներուն վրայ հարկ դրաւ, «— ամէն մէկէն յիսունական սիկղ արծաթ «—». և Ասորեստանի թագաւորը ետ դարձաւ ու ան երկրին մէջ չկեցաւ։
21 Ու Մանայեմին մնացորդ պատմութիւնը և անոր ամէն ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
22 է։ Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Փակէխիա թագաւոր եղաւ։
23 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունևերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակէխիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ,
24 «— երկու տարի Ի-ՍՐԱԷԼ։ Եւ Ցէրոբովամ առջևը չարութիւն ըրաւ, «— Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցէրոբովամին մեղքե-
25 րէն ետ չկեցաւ։ Եւ անոր զօրապետը Ռովմելիայի որդին Փակէխ անոր դէմ գլուխ վերցուց, ու իր հետը Արգովբը ու Արիէն, ու Գազաացիներէն յիսուն մարդ «—», և Սամարիայի մէջ թագաւորին տանը ‡ներսի կողմը" զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։
26 Եւ Փակէխիային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
27 Ցուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունուերկուերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ռովմելիայի որդին Փակէխ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, «— քսան տարի Ի-
28 ՍՐԱԷԼ։ Եւ Ցէրոբովամ առջևը չարութիւն ըրաւ, «— Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Ցէրոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։
29 Իսրայէլի Փակէխ թագաւորին օրերը Ասորեստանի թագաւոր Փաղասար թագաւորը եկաւ ու Ի Յոյրն և Աբէլբեթմաաքան ու Ցանովէն և Կադէսը ու Հասորը և Գաղաադը ու Գալիլեան և Նեփթաղիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց Բ Ռ Ի Ն Ը Ասորեստան
30 գերի տարաւ։ Ու Էլայի որդին Ովսէէ Ռովմելիայի որդւոյն Փակէխին դէմ դաւաճանութիւն ըրաւ, և զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու Ղանոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ՝ Ոզիայի որդւոյն Ցովաթամին քսաներորդ տարին։
31 Ու Փակէխին մնացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Ռովմելայի որդւոյն Փակէխին երկրորդ տարին Ցուդայի թագաւորը Ոզիայի որդին Ցովաթամ թագաւ-
33 որ եղաւ։ Անիկայ քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ցե-

ՆՇ. ՀԴ. ՀԵՐ. 771

761

759

‡ Կամ՝ պալատը

740

Հ Ա ՊՏ. Ե. 26։ ԵՍ. ԹՎ. 1։

Ն Գ ԹԱԳ. ԺԵ. 20։

739

Ղ Հանի մը տարի անիշխանութիւն. ՆԵՒ ետև. ԳԼ. ԺԵ. 1։ ՈՎԴ. Ժ. 3, 7, 15։

758

Ե Բ ՊՏ. ԻԵ. 1։

ռուսա էր , ու Սադովկին աղջիկին
34 էր : Եւ անիկայ Ցերոյնը առնելը
ուղղութիւն ըրաւ , իր հօրը Ոզհա-
յին բոլոր ըրածին պէս ըրաւ :
35 Բայց բարձր տեղուանքը չվերցան .
ժողովուրդը տակաւին բարձր տե-
ղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին
ու խունկ կը ծխէին : Եւ անիկայ
Ցերոյնը տանը ամենէն բարձր դու-
ռը շինեց :
36 Եւ Ցովաթամին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը
ահա Ցուդայի Թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
37 է : Ան օրերը Տէրը Ասորւոց
Ռասին Թագաւորը ու Ռովմե-
լայի որդին Փակէհն Ցուդայի
38 վրայ խրկելու սկսաւ : Եւ Ցով-
թամ իր հայրերուն հետ քնացաւ ,
ու իր հայրերուն հետ իր հօրը
Դաւիթին քաղաքին մէջը թա-
ղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր
որդին Ահազ Թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . ԺԶ

1 Ահազին չար վարմունքը : 5 Ահազ տեսնելով որ Ռասին ու Փակէհ իր վրայ կը յարձակին, Թագաւոր փաղասարին վարձք տալով՝ անոնց դէմ դնելու կը գրգռէ զանիկայ : 10 Ահազ՝ Ուրիա քահանային սեղանի օրինակը ղրկելով Դամասկոսէն , առջի պղնձէ սեղանը իրեն կը յատկացընէ . 17 տաճարը կը կողոպտէ : 19 Եղելիկա անոր յաշորդը կ'ըլլայ :

1 Ռովմելայի որդւոյն Փակէհին
տասնուեօթներորդ տարին
Ցուդայի Թագաւորին Ցովթա-
մին որդին Ահազ Թագաւոր ե-
2 ղաւ : Ահազ քսան տարեկան էր
երբոր Թագաւոր եղաւ . ու երու-
սաղէմի մէջ տասնուվեց տարի
Թագաւորութիւն ըրաւ . և իր
հօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աս-
տուծոյն առջևը ուղղութիւն չը-
3 րաւ , Հապա Իսրայէլի Թագաւոր-
ներուն ճամբուն մէջ քալեց . Ե ու
իր որդին ալ կրակէ անցուց՝ ե ան
ազգերուն գարշելի սովորութիւն-
ներուն համեմատ , որոնք Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը առջևէն վռընդ-
4 տեց : Եւ բարձր տեղուանքը ու
Բլուրներու վրայ և ամէն կա-
նանչ ծառերու տակ զոհ կը մա-
տուցանէր ու խունկ կը ծխէր :
5 Ան ատենը Ասորւոց Ռասին Թա-
գաւորը ու Իսրայէլի Թագաւորը՝
Ռովմելայի որդին Փակէհ երու-
սաղէմի վրայ պատերազմելու ելան
ու Ահազը պաշարեցին , բայց պա-
տերազմը շարունակելու կարող չե-
6 ղան : Ան ատենը Ասորւոց Ռասին
Թագաւորը Ելաթը Ասորիներուն
դարձուց , և Ցուդայեանները Ելա-
թէն վռընտեց , ու Ասորիք Ելաթ
եկան ու հոն բնակեցան մինչև աս

7 օրս : Եւ Ահազ Ասորեստանի
Թագաւորի փաղասար Թագաւորին
դեսպաններ խրկեց ու ըսաւ , Ես
քու ծառադ ու որդիդ եմ . ելիր
ու ղես աղատէ Ասորւոց Թագաւո-
րին ձեռքէն ու Իսրայէլի Թագա-
ւորին ձեռքէն , որոնք իմ վրաս ե-
8 լեր են : Եւ Ահազ Տէրոջը տանը
մէջ ու Թագաւորին տանը գան-
ձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու
ոսկին առաւ , և Ասորեստանի Թա-
9 գաւորին ընծայ խրկեց : Ու Ասո-
րեստանի Թագաւորը անոր մտիկ
ըրաւ , և Ասորեստանի Թագաւորը
Դամասկոսի վրայ գնաց , ու Ե գա-
նիկայ առաւ , և անոր բնակիչները
կիր գերի տարաւ , ու Ռասինը
մեռցուց :
10 Եւ Ահազ Թագաւորը Ասորես-
տանի Թագաւոր փաղասար Թա-
գաւորը դիմաւորելու համար Դա-
մասկոս գնաց , ու Դամասկոսի մէջ
եղած սեղանը տեսաւ . և Ահազ
Թագաւորը ան սեղանին օրինակը
ու ձևը՝ անոր բոլոր շինուածքին
համեմատ Ուրիա քահանային խրը-
11 կեց , Եւ Ուրիա քահանան Ա-
հազ Թագաւորին Դամասկոսէն
խրկած † օրինակին նման սեղան մը
շինեց . մինչև Ահազ Թագաւորին
Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահա-
12 նան այնպէս ըրաւ : Ու երբոր
Թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ ,
Թագաւորը սեղանը տեսաւ , և
Թագաւորը սեղանին մօտեցաւ ,
ու անոր վրան ողջակէզ մատուց .
13 Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան
այրեց ու նուէրը թափեց , և իր
խաղաղութեան զոհին արիւնը ան
14 սեղանին վրայ սրսկեց : Ու Տէրոջը
առջևը եղող Պղնձէ սեղանը տանը
առջևէն՝ այսինքն նոր սեղանին ու
Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց , ու
զանիկայ նոր սեղանին քովը դրաւ
15 դէպ ի հիւսիս : Եւ Ահազ Թա-
գաւորը Ուրիա քահանային հրա-
մայեց ըսելով , Մեծ սեղանին վը-
րայ՝ Առաւտուան ողջակէզը ու իրի-
կուան հացի ընծան , և Թագաւո-
րին ողջակէզը ու անոր հացի ըն-
ծան , ու երկրին բոլոր ժողովուրդին
ողջակէզը և անոնց հացի ընծան ու
անոնց նուէրները մատուցանես . ու
ողջակէզներուն բոլոր արիւնը , և
զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ
սրսկես , ու պղնձէ սեղանը ինծ ըլ-
16 լայ հմն հարցրնելու համար : Եւ
Ուրիա քահանան Ահազ Թագա-
ւորին բոլոր հրամայածին պէս ը-
17 րաւ : Ու Ահազ Թագաւորը Ծմ-
քենովթներուն սպառուածները
կտրեց , ու աւազանները անոնց
վրայէն վերցուց , և Ծովին ալ իր

ՆՀ . ՔՐ . ՂԲ . 758
Մ ՀՁր 3 :
Ա ՀՁր 4 :
Ա ԲՄՆ . ԻԷ . 3 , ՃՃ :
ԻԲր 742 Ցովթամին Թագաւորութիւնը վերջացած , առնեը :
Ա ԳԼ . ԺԶ . 5 : Բ Ե . Ե . 1 : Ա ՀՁր 27 :
742

ԻԲր 742
Ա ԲՄՆ . ԻԲ . 1 , ՃՃ :
Բ ԴՂԼ . ԺԸ . 21 : Բ ՄՆ . ԻԲ . 3 : Սաղ . ՃՂ . 37 , 38 :
Է Բ Օր . ԺԸ . 31 :
Ը Բ Օր . ԺԸ . 2 : Գ Թագ . ԺԴ . 23 :
742
Է Ե Ե . Ե . 1 , 4 , ՃՃ :
Ա ԳԼ . ԺԴ . 22 :
* Կ Յ՝ Ե - ղովմայեցիք

Ն . Ք . ՂԲ . 742
Է ԳԼ . ԺԸ . 29 : Ա ՄՆ . Ե . 26 : Բ ՄՆ . ԻԸ . 20 :
740
Ը ԳԼ . ԺԸ . 18 : Տես Բ ՄՆ . ԻԸ . 21 :
Բ Ա Մով . Ա . 5 :
† ԵԲԸ . ամենուն
ԺԲ ՄՆ . ԻԶ . 16 , 19 :
Ա ԵՒ . ԻԹ . 39 , 40 , 41 :
Է ԲՄՆ . Դ . 1 :
Ի Ե Ե . Ե . 24 :
739
Ե Գ Թագ . Ե . 27 , 28 :
Ի Գ Թագ . Ե . 23 , 25 :

տակը եղող պղնձէ եզներուն վրա-
յէն իջեցուց , ու զանիկայ քարա-
18 յատակի մը վրայ դրաւ ։ Եւ Տէ-
րոջը տանը մէջ շինուած շաբաթին
ծածկոցը , ու թագաւորին դուրսի
ճամբան Ասորեստանի թագաւո-
րին պատճառաւը Տէրոջը *տունը
դարձուց ։
19 Եւ Ա.քազին գործքերուն մնացորդ
պատմութիւնը ահա Ցուդայի թա-
գաւորներուն յիշատակաց դրքին
726 20 մէջը գրուած է ։ Եւ Ա.քազ իր
հ Բ Մ Ն . իբ . հայրերուն հետ քնացաւ , ու հ իր
27 ։ հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին
մէջը թաղուեցաւ . և անոր տեղը
անոր որդին Եզեկիա թագաւոր
եղաւ ։

ԳԼ . Ի Է

1 Ովսէէին չար վարմունքը ։ 3 Ովսէէ Սպա-
մանասարէն նուաճելով՝ անոր դէմ ապստամ-
բութեան խորհուրդ մը կ'ընէ Եգիպտոսի Սո-
վա թագաւորին հետ ։ 5 Սամարացիք իրենց
մեղացը համար գերի կը տարուին ։ 24 Սա-
մարիա փոխադրուած օտարազգիները ա-
ռիւծներէն կը չարչարուին . անոնց խառնակ
կրօնքը ։

730 ա Թագաւո-
րութեան ա-
Թուոը ժա-
մանակ մը
պարապ մնա-
լէն վերջը .
գԼ . ժե . 30 ։

1 Ցուդայի Ա.քազ թագաւորին եր-
կոտասաներորդ տարին Իսրա-
յէլի վրայ Ե.լային որդին Ովսէէ
թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ ,
2 ա և ինը տարի Թ.գաւ.որեց ։ Եւ
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ,
բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իսրա-
բ ԳԼ . ժը . 9 ։ 3 յէլի թագաւորներուն պէս ։ Անոր
դէմ ելաւ Բ Ասորեստանի Սաղմա-
նասար թագաւորը ։ և Ովսէէ անոր
ծառայ եղաւ ու Ե անոր հարկ կու-
գ բ Թագ . ը . 2 ։ 4 տար ։ Եւ Ասորեստանի թագա-
ւորը Ովսէէին վրայ նենգութիւն
գտաւ , որովհետև անիկայ Եգիպ-
տոսի Սովա թագաւորին դեսպան-
ներ իրկեր էր , ու Ասորեստանի
Թագաւորին ամէն տարուան պէս
հարկ վճարած չէր . անոր համար
Ասորեստանի Թագաւորը զանիկայ
բռնեց ու բանտի մէջ կապեց ։
725 5 Եւ Ա.սորեստանի թագաւորը բո-
Տ Գ.ժը . 9 ։ լոր երկրին վրայ եկաւ . Սամարիայի
723 վրայ ալ եկաւ , ու զանիկայ իրէք
տարի պաշարեց ։
721 6 Ը Ովսէէին իններորդ տարին Ա-
Ը Գ.ժը . 10 , սորեստանի թագաւորը Սամարիան
11 ։ Ովս . առաւ , ու Ի.սրայէլը Ասորեստան
ժգ . 16 ։ փոխադրեց , և զանոնք Գովզան
Ղ Ղէ . իգ . գետին քովը Քաղայի ու Քաբովրի
32 , 33 ։ բ մէջ , ու Մարաց քաղաքներուն մէ-
Օր . իը . 36 , 64 ։ իթ . 27 , 6 ջը , ու Մարաց քաղաքներուն մէ-
28 ։ ջը բնակեցուց ։ Քանզի Իսրայէլի
ե ա Մն . և . որդիքը զերծնեց Եգիպտոսի երկրէն՝
26 ։ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին
ձեռքին տակէն հանող իրենց Տէր
Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցին ,
և ուրիշ աստուածներէն վախցան .
ԸՂէ . ժը . 3 ։ 8 Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առ-
բ Օր . իը . ջևէն վռնտած Ը.ազգերուն կանոն-
9 ։ ԳԼ . ժգ . 3 ։

ներուն համեմատ , և Իսրայէլի թա-
գաւորներուն ըրած կ.անոններուն
9 համեմատ քալեցին ։ Ու Իսրայէլի
որդիքը իրենց Տէր Աստուծոյն առ-
ջևը ուղիղ չեղած բաները դաղտուկ
ըրին , և իրենց ամէն քաղաքներուն
մէջը՝ Բ պահապանաց աշտարակէն
մինչև պարսպաւոր քաղաքը իրենց
10 բարձր տեղեր շինեցին ։ Ու անոնք
ժ ամէն բարձր բլուրներու վրայ և
ամէն կանանչ ծառերու տակ ի-
րենց արձանները ու †Աստարովթի
11 կուռքեր՝ կ.անգնեցին . Եւ հոն
ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ
ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջևէն
վռ.ընտած ազգերուն պէս , ու չար
գործքեր ըրին ու Տէրը բարկացու-
12 ցին . Եւ կուռքերու ծառայու-
թիւն ըրին , Ւորոնց համար Տէրը
անոնց ըսեր էր թէ Ի.ԱՀ բանը մի՛
ընէք ։
13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն
ու բոլոր Ծ.տեսողներուն ձեռքո-
վը Իսրայէլին ու Ցուդային վկա-
յութիւն ընելով՝ ըսեր էր , Ի.Չեր
չար ճամբաներէն դարձէ՛ք , և իմ
պատուիրանքներս ու կ.անոններս
պահեցէ՛ք , ան ամէն օրէնքին հա-
մեմատ՝ որն որ ձեր Հայրերուն պա-
տուիրեցի , ու իմ ծառաներուս՝
մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի
14 խրկեցի ։ Բայց անոնք մտիկ չըը-
րին ։ հապա հ իրենց պարանոցը
իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատա-
ցող իրենց հայրերուն պարանոցին
15 պէս խստացուցին . Եւ անոր կա-
նոնները , ու իրենց հայրերուն հետ
ն անոր ըրած ուխտը , և անոր
տուած վկայութիւնները մէկդի
ձգեցին , ու Ւանապաշտութեան
ետևէ գացին ու ճ.ոնապաշտ եղան ,
և իրենց չորս կողմը գտնուած ազ-
գերուն հետևող եղան , որոնց հա-
մար Տէրը իրենց պատուիրեր էր
16 որ ի.անոնց պէս չընեն ։ Բայց իրենց
Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուի-
րանքները թողուցին , և ի.իրենց
երկու հատ ձուլածոյ որթ շինեցին ,
Ե.ու Աստարովթի կուռք շինեցին ,
ու երկինքին բոլոր զօրութիւննե-
րուն երկրպագութիւն ըրին , և և
17 Բահաղին ծառայեցին . Ո ու իրենց
տղաքները ու աղջիկները կրակէ
անցուցին , և Ւկախարդութիւն ու
հմայութիւն ըրին , և Ղ զիրենք
ծախեցին Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն ընելու ՝՝ զանիկայ բարկա-
18 ցընելու ։ Ուստի Տէրը Իսրայէլին
խիստ բարկացաւ , ու զանոնք իր
երեսէն ձգեց . անոնց ո՛ ՝՝ երիւղ չմը-
նաց , Ը բայց միայն Ցուդայի ցեղը ։
19 ՝՝ Ցուդա ալ իր Տէր Աստուծոյն
պատուիրանքները չպահեց , հապա

Ն . ը . ղբ . 721

Բ ԳԼ . ժը . 8 ։

ծ բ Օր . ժբ . 2 ։ ԳԼ . ժգ . 4 ։

† կ.ամ՝ անստաոները .
Եւ . լդ . 13 ։ բ Օր . ժգ . 21 ։ ՄԻ . ե . 14 ։

է գ Թագ . ժգ . 23 ։ Ես . ծէ . 5 ։

է Եւ . ի . 3 , 4 ։ Ղէ . իգ . 1 ։ բ Օր . ե . 7 , 8 ։

Ը բ Օր . գ . 19 ։ ծ Թագ . թ . 9 ։

ձ Երեմ . ժը . 11 ։ իե . 5 ։ լէ . 15 ։

հ բ Օր . լ . 27 ։ Ե.ոպ . իթ . 1 ։

ղ բ Օր . լը . 21 ։ գ Թագ . ժգ . 13 ։ ա Կոր . ը . 4 ։

ճ Պաղ . ճժ . 8 ։ Հ.ովէ . ա . 21 ։

յ բ Օր . ժը . 30 , 31 ։ ի Եւ . լբ . 8 ։ գ Թագ . ժբ . 28 ։

ն գ Թագ . ժգ . 15 , 23 ։ ժե . 13 ։ ժգ . 33 ։

շ գ Թագ . ժգ . 31 ։ իբ . 54 ։ ԳԼ . ժա . 18 ։

ո Ղէ . ժը . 21 ։ ԳԼ . ժգ . 3 ։ Եզեկ . իգ . 37 ։

չ Ղ բ Օր . ժը . 10 ։

պ գ Թագ . իա . 20 ։

ջ գ Թագ . ժա . 13 , 32 ։

ռ Երեմ . գ . 8 ։

Ն · ք · ՃԻ · 721

Իսրայէլին ըրած կանոններովը քա-
20 լեց ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին բոլոր սե-
րունդը մերժեց , ու զանոնք չարչա-
րեց , և զանոնք յափշտակողներուն
ձեռքը մատնեց , մինչև որ զանոնք
21 Իւրմէն իր երեսէն ձգեց . Քանի-
զի Իսրայէլը Դաւիթի տունէն
պատռեց . Անոնք ալ Նաբատեան
Ցերոբովամը թագաւոր դրին , ու
Ցերոբովամ Իսրայէլը Տէրոջը հե-
տևելէն արգիլեց , ու անոնց մեծ
22 մեղք գործել տուաւ ։ Եւ Իսրա-
յէլի որդիքը Ցերոբովամին բոլոր
ըրած մեղքերուն մէջը քալեցին ,
23 անոնցմէ ետ չկեցան , Մինչև որ
Տէրը Իսրայէլը իր առջևէն վեր-
ցուց , ինչպէս որ իր բոլոր ծառա-
ներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը
խօսեր էր ։ Այսպէս Իսրայէլ իր
երկրէն Ասորեստան փոխադրուե-
ցաւ մինչև աս օր ։

Իբր 678

24 Ու Ասորեստանի թագաւորը
Բաբիլոնէն , Քութայէն , Աւա-
յէն , Եմաթէն ու Սեփարուիմէն
Մարդիկներ բերաւ , ու Սամարիայի
քաղաքներուն մէջ Իսրայէլի որ-
դւոց տեղը բնակեցուց . և անոնք
Սամարիան ժառանգեցին , ու անոր
25 քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։ Ու
երբոր անոնք սկսան հոն բնակիլ ,
Տէրոջմէ չէին վախնար . ու Տէրը
անոնց մէջը առիւծներ խրկեց , որ
26 զանոնք կը մեղրընէին ։ Եւ Աս-
րեստանի թագաւորին խօսեցան
ու ըսին , Ան ազգերը որ դուն փո-
խադրեցիր ու Սամարիայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակեցուցիր , անոնք
երկրին Աստուծոյն կրօնքը չեն դիտեր .
ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ
խրկեր է , և ահա զանոնք կը մեղ-
ցընեն , ան երկրին Աստուծոյն
27 կրօնքը չդիտնալնուն համար ։ Ան
ատենը Ասորեստանի թագաւորը
հրաման ըրաւ՝ ըսելով , Ձեր անկէ
գերի առած քահանաներուն մէկը
հոն տարէք , ու երթան հոն բնա-
կին , ու անիկայ ան երկրին Աստու-
ծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցը-
28 նէ ։ Եւ Սամարիայէն գերի առ-
նուած քահանաներուն մէկը գնաց
Բեթէլի մէջ բնակեցաւ , ու անոնց
կը սորվեցընէր Թէ ինչպէս Տէրոջմէ
29 վախնալու էին ։ Եւ ամէն մէկ ազգ
իր աստուածները կը շինէր , ու Սա-
մարացւոց շինած բարձր տեղերուն
տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջ ։ Եւ
Բաբիլացիք Սաքքովթ բանովթը
շինեցին , ու Քութացիք Ներգաղը
շինեցին , ու Եմաթացիք Ասիմա-
31 Թը շինեցին , Եւ Աւացիք Նեբա-
սը ու Թարթակը շինեցին , ու
Սեփարուիմացիք Իրենց տղաքը

Ն · ք · ՃԻ · Իբր 678

Սեփարուիմացւոց աստուածներուն՝
Ադրամելեքին ու Անամելեքին հա-
32 մար կրակով կ'այրէին ։ Ուստի
Տէրոջմէ կը վախնային , Ու իրենց
միջտ ցած մարդկիններէն բարձր
տեղերուն քուրմեր կ'ընէին , որոնք
անոնց համար բարձր տեղերուն տու-
33 ները կը վախնային , Անոնք Տէրոջմէ
կը վախնային , ու նաև իրենց աս-
տուածներուն ծառայութիւն կը-
նէին ան ազգերուն արարողու-
թիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադ-
րուած էին ։
34 Անոնք մինչև աս օրս առջի սովո-
րութիւններուն պէս կ'ընեն . Ոչ
Տէրոջմէ կը վախնան , և ոչ իրենց
կանոնները ու դատաստանները կը
կատարեն , ոչ ալ ան օրէնքը ու
պատուիրանքը , որ Տէրը Յակոբին
որդւոցը տուաւ , Որուն անունը
Իսրայէլ դրեր էր ։ Եւ Տէրը ա-
35 նոնց հետ ուխտ ըրեր էր , ու անոնց
պատուիրեր էր ըսելով , Ուրիշ
աստուածներէն չվախնաք , ու Ա-
նոնց երկրպագութիւն չընէք , և
անոնց ծառայութիւն չընէք , ու
36 անոնց զոհ չմատուցանէք . Հապա
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրու-
թիւնով ու Բարձր բազուկով հա-
նող Տէրոջմէն վախնաք , և անոր
երկրպագութիւն ընէք , ու անոր
37 զոհ մատուցանէք . Եւ ձեզի համար
գրած կանոնները , դատաստաննե-
րը , օրէնքը ու պատուիրանքը
Միշտ զգուշութեամբ ի գործ
դնէք , և ուրիշ աստուածներէն
38 չվախնաք . Ու ձեզի հետ ըրած
ուխտս չմոռնաք , և ուրիշ աս-
39 տուածներէն չվախնաք . Հապա ձեր
Տէր Աստուծմէն վախնաք , ու անի-
կայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռ-
40 քէն ձեզ պիտի ազատէ ։ Բայց ա-
նոնք Ազատանդութիւն չըրին , հա-
պա իրենց առջի սովորութիւննե-
41 րուն պէս կ'ընէին ։ Ասա ազգերն
ալ Եհովա Տէրոջմէ կը վախնային ,
Բայց իրենց կուռքերուն ալ ծա-
ռայութիւն կ'ընէին . Նաև անոնց
որդիքը ու անոնց որդւոցը որդիքը
մինչև աս օրս իրենց հայրերուն ը-
րածին պէս կ'ընեն ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Եզեկիային բարի վարմունքը ։ 4 Ուրիկայ կռա-
պաշտութիւնը բնաջինջ կ'ընէ ու յաջողութիւն
կը գտնէ ։ 9 Սամարացիք գերի կը տարուին
իրենց մեղքերուն համար ։ 13 Սենեքերիմ
Ցուդայի վրայ կը յարձակի , ու անոր վրայ
հարկ մը դնելով՝ խաղաղութիւն կ'ընէ ։ 17
Նորէն Սենեքերիմ Երուսաղէմ կը խրկէ . ան
ալ Եզեկիան կը նախատէ , և Տէրոջմէն
խօսքերով Ժողովուրդը ապստամբութեան կը
գրդռէ ։

1 Եւ Իսրայէլի թագաւորին՝ Էլայի Իբր 726
որդւոյն Ովսէէին երրորդ տա-

ՆՇ. ՀՖ. ԻԲԲ 726

ՠ Բ ՄՆ. ԻԸ. 27. ԻԹ. 1. Մաթ. ա. 9.

Բ Բ ՄՆ. ԻԹ. 1.

ՃԲ ՄՆ. ԼՈ. 1.

Ք ԹՈՒ. Իա. 9.

* ՅՇ՝ պղնձի կաղ.

Ի ԳԼ. ԺԲ. 10. ՃՐ. Ժգ. 15. Սաղ. Ժգ. 5.

ՂԼ. Իգ. 25.

Ի Բ ՕՐ. Ժ. 20. ՃՆ. Իգ. 8.

ԻԲԲ 725

ՂԲ ՄՆ. Ժե. 2.

Ղ ա ԹԱԳ. Ժբ. 5, 14. Սաղ. Կ. 12.

Ժ ԳԼ. Ժգ. 7.

Ի ա ՄՆ. Գ. 41. ԵՍ. Ժգ. 29.

Ղ ԳԼ. Ժէ. 9.

Ի ԳԼ. Ժէ. 3.

ԻԲԲ 723

ԻԲԲ 721

Ծ ԳԼ. Ժէ. 6.

Կ ԳԼ. Ժէ. 6.

ՀԱ ՄՆ. Ե. 26.

Ն ԳԼ. Ժէ. 7. Դան. Թ. 6, 10.

713

ՂԲ ՄՆ. ԼԲ. 1, ՃԱ. ԵՍ. ԼԳ. 1, ՃԱ.

ըին Ճուդայի Ա.քազ Թագաւորին որդին Եզեկիա Թագաւոր եղաւ։

2 Քսանուհինգ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ քսանուինը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Բ Աբիա էր, ՠ Զաքարիային աղջիկն էր։

3 Եւ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը

4 առջևը ուղղութիւն ըրաւ։ Բ Ախ կայ բարձր տեղերուն վերցուց, ու արձանները կոտրտեց, և Աստարովթի կուռքերը կարեց, ու Մովսէսին շինած Բ պղնձէ օձը կոտրտեց. (քանդի մինչև ան օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին,) ու զանիկայ *Նէհեսթան կոչեց։

5 Անիկայ Ի Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ. Եւ անկէ ետքը Ճուդայի բոլոր Թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ, ոչ ալ անկէ առաջ եղաւ։

6 Տերուն մէջ. Ու Ի Տէրոջը չարեցաւ և անոր ետևէն չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած

7 պատուիրանքները պահեց։ Եւ Տէրը Ը անոր հետն էր, և ուր որ կ'երթար, Ի յաջողութիւն կը գըտնէր։ Եւ Ժ Ասորեստանի Թագաւորէն ապստամբեցաւ, ու անոր

8 ծառայութիւն չըրաւ։ Ի Անիկայ Փղշտացիները զարկաւ մինչև Գազա ու անոր սահմանները, Նպահապանաց աշտարակէն մինչև պարսպապուր քաղաքը։

9 Եւ Է եղաւ որ Եզեկիա Թագաւորին չորրորդ տարին, որ Իսրայէլի Թագաւորին՝ Եղայի որդւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր, Ասորեստանի Սաղմանասար Թագաւորը Սամարիայի վրայ ելաւ, ու

10 զանիկայ պաշարեց. Եւ իրեք տարիէն ետքը զանիկայ առաւ. Սամարիա Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի Թագաւորին Ը Ովսէէին իններորդ տարին)

11 առնուեցաւ։ Ի Ու Ասորեստանի Թագաւորը Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գովզան գետին քովը՝ Հ Քաղայի ու Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն

12 մէջ դրաւ. Ի Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ա կանջ չդրին, ու անոր ուխտը չըպահեցին, և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մտիկ չըրին ու՛լի գործ չդրին։

13 Ու Ղեզեկիա Թագաւորին չորրեքտասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը Ճուդայի բոլոր պարսպապուր քաղաքներուն վրայ ելաւ, ու զանոնք

14 առաւ։ Եւ Ճուդայի Եզեկիա Թագաւորը Լաքիս Ղրկեց Ասորեստանի Թագաւորին՝ ըսելով, Մեղայ, վրայէս ետ դարձիր. ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ։ Ու Ասորեստանի Թագաւորը Ճուդայի Եզեկիա Թագաւորին վրայ իրեք Հարիւր տաղանդ արծաթ ու երսուն տաղանդ ոսկի

15 հրէ դրաւ։ Ու Եզեկիա Ֆ Տէրոջը տանը մէջ և Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր

16 արծաթը տուաւ։ Ան ատենը Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դռներուն ու դրանդիքներուն վրայէն ոսկի քակեց, որ Ֆ Ճուդայի Եզեկիա Թագաւորը զանոնք պատեր էր, ու Ասորեստանի Թագաւորին տուաւ։

17 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը Տարաթանը, Ռաբսարիսը, ու Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ Իրկեց Եզեկիա Թագաւորին. անոնք ալ ելան Երուսաղէմ եկան, ու Հն Հանելով՝ Ֆ Թափիչի ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վը

18 բայ կայնեցան, Ու Թագաւորը կանչեցին. և Փեղկեայի որդին Եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սեբնա տունադպիրը ու յիշատակագ դպիր Ասափի որդին Յովաք անոնց ելան։

19 Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ, Եզեկիային ըսէք, Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ի Ինչ է աս յոյսը՝ որուն

20 դուն կ'ապաւինիս. Դուն ըսիր, Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ. բայց ըսածնիդ խօսքեր են. հիմա որո՞ւն ապաւի

21 նելով ինծմէ ապստամբեցար։ Ն Ահա դուն ան ջախջախած եղէգէ ցուպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի, ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ պիտի ծակէ. Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն այնպէս է։

22 Եւ Բայց թէ որ ինծի ըսէք Թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք, ասիկայ ան չէ՞, Հորուն բարձր տեղերը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց, և Ճուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ, Ի Ժ այս սեղանին առջևը Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն ը

23 րէք։ Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի Թագաւորին †հետ հաշտուէ՛, ու քեզի երկու հազար ձի տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կա

24 րող ես։ Եւ իմ տիրոջս պինտ պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն կառքերու ու ձիերու համար

ՆՇ. ՀՖ. ԻԲԲ 713

ՃԳԼ. Ժգ. 8։

ԻԲԲ 710

Ժ ԵՍ. Է. 3։

ՅԲ ՄՆ. ԼԲ. 10, ՃԱ։

Ն ԵՂԵԿ. ԻԹ. 6, 7։

† ԿԱՏ՝ պահանդ տուր,

25 Եգիպտոսին կ'ապաւինիս ։ Հիմա՞ս երկրիս վրայ արդեօք առանց ԵՀովայի հրամանի՞ն ելեր եմ՝ զա՛նիկայ աւերելու համար . լինի՛ ԵՀովան ըսաւ , Ան երկրին վրայ ելեր ու զանիկայ աւրէ ։

26 Ու Քեղկեայի որդին Եղիակիմ և Սեբնա ու Յովաք Ռափսակին ըսին ։ Շնորհք ըրէ՝ քու ծառաներուդ հետ Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկընանք , ու մի՛ հետ Եբրայեցերէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը

27 լսէ ։ Բայց Ռափսակ անոնց ըսաւ , Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս ղիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ խոյն խրկեց . չէ՞ որ ա՛ մարդիկներուն ա՛ որոնք պարսպին վրայ կը նստին , ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու ու իրենց մէզը խմելու ։

28 Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ , ու մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց , ու խօսեցաւ ըսելով , Մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորը

29 գաւորին խօսքը մտիկ ըրէք . թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Եզեկիա ձեզ չխաբէ , քանզի անիկայ չկրնար

30 ձեզ Յանո՛ն ձեռքէն՝ ազատել . Ու Եզեկիա ձեզ ԵՀովային չյուսացընէ՝ ըսելով , ԵՀովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը

31 պիտի չտրուի ։ Եզեկիային մտիկ մի ընէք , քանզի Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Լինի՛ն հետ հաշտութիւն ըրէք , ու լինի՛ ելէք . և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ ,

32 Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը՝ իւղ տուղ ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը տա՛ նիմ , որ ապրիք ու չմեռնիք . ու Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք , քանզի ձեզ դլեսէ կը հանէ՝ ըսելով , ԵՀո-

33 վան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր

34 երկիրը կրցա՞ն ազատել ։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են . Սեփարուիմի . Անայի ու Ուայի աստուածները ո՞ւր են . միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ա-

35 զատեցի՞ն . Երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , Ուր ԵՀովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ և անոր պատասխան մը չտուաւ , քանզի թագաւորը հրաման ըրեր էր ըսելով , Անոր պատասխան մի տաք ։

37 Ու Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա աւետնադպիրը ու յիշատակաց դրպիր Ասափի որդին Յովաք Դհանդերձին պատռած՝ Եզեկիային դասին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

ԳԼ . ԻԹ

1 Եզեկիա սուգ ընելով Եսայիին մարդ կը խրկէ որ իրենց կամար ադօթք ընէ ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ ։ 8 Սենեքերիմ թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած լսելը՝ նախատուելէ նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային ։ 14 Եզեկիային ադօթքը ։ 20 Եսայիին մարգարէութիւնը Սենեքերիմին վրայ պատրաստեանը ու կործանմանը , և Սիօնին ըլալու բարիքին վրայով ։ 35 Հրեշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը խրդէ ։ 36 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպաննուի Նինուէի մէջ ։

1 Ու երբոր Եզեկիա թագաւորը լսեց , իր հանդերձները պատռեց ու քուրձ հագաւ , և Տիրոջը

2 տունը մտաւ . Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա տունդպիրը ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց ։

3 Եւ անոր ըսին , Եզեկիա այսպէս կ'ըսէ . Այսօր նեղութեան , կրշտամբանաց ու նախատանաց օր է . քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վայրկեանը հասան , բայց ծնանելու

4 ոյժ չկայ ։ Գուցէ կ'ըլլի որ քու Տէր Աստուածդ Ռափսակին բոլոր խօսքերը լսէ , զորն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու համար , ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար Տ յանդիմանութիւն տայ . ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին համար ա-

5 ղօթք ըրէ ։ Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները Եսայիին գացին ։

6 Ու Եսայի անոնց ըսաւ , Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ , որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին ծառաները զիս հայ-

7 հոյեցին ։ Ահա ես անոր վրայ է մէկ ոգի մը կը խրկեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ . ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ ։

8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Ասորեստանի թագաւորը գտաւ որ Լբնայի հետ կը պատերազմէր , վասն զի լսած էր որ Էլաքիսէն

9 չուեր է ։ Ու Սենեքերիմ Եթէոպացւոց թարակա թագաւորին համար լսեց , որ կ'ըսէին , Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր

Ն . ք . դճ . Իբր 710

*Կամ՝ Քաղդէարէն

† Կամ՝ Իմ ձեռքս

Ա Թագ . ժգ . 12 ։ Ա Գր . ժբ . 35 ։

Ա Սմ . ծ . 21 ։

Ա Գր . ժբ . 14 ։ Եսա . ժ . 10 , 11 ։

Ա Գր . ժբ . 13 ։

Ա Գր . ժե . 24 ։

Ա Գր . ժբ . 12 ։ Բմն . լբ . 14 ։ Եսա . ժ . 10 , 11 ։

Ա Գր . ժբ . 17 ։

Ա Գր . ժբ . 14 ։

Ա Թագ . իգ . 27 ։

Ֆ . ք . դճ . Իբր 710

Եսա . լէ . 1 , 2 ։

Բ Թագ . ժգ . 12 ։

Եսա . լզ . 6 , 7 ։

Եսա . լէ . 1 , 2 ։

Եսա . լէ . 6 , 7 ։

Եսա . լէ . 9 ։

Ա Թագ . իգ . 1 ։

Ա Գր . ժբ . 35 , 36 , 37 ։ Երեմ . ծա . 1 ։

Ն·Ք·ԳԲ· 710

է. ու նորէն Եզեկիային դեսպան-
10 ներ խրկեց՝ ըսելով, Յուդայի Եզե-
կիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու
ըսէք. Ան քու Աստուածդ՝ որուն
դուն ապաւիներ ես, թող քեզ
չխաբէ ըսելով, Երուսաղէմ Ա-
սորեստանի թագաւորին ձեռքը
11 պիտի չտրուի։ Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորնե-
րը բոլոր երկիրներուն ըրին, ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործա-
նեցին, ու հիմա դուն պիտի ազա-
12 տիս։ Միթէ իմ հայրերուս կոր-
ծանած ազգերուն՝ Գոզանին, Խա-
նին, Խառանին, Ռեսեփին ու
Թէլասարի մէջ եղող Եդեմի որ-
դւոցը աստուածները զանոնք ա-
13 զատեցի՞ն։ Ո՞ւր է Եմաթի թա-
գաւորը ու Արփադի թագաւորը,
ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Անա-
յին և Աւային թագաւորը։
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաննե-
րուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ.
ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը *բացաւ
15 զանիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջևը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ,
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, Ո՛ր
քերովբէներուն վրայ կը նստիս,
երկրիս ամէն թագաւորութիւննե-
րուն վրայ Դուն Աստուած միայնակ դուն
ես. երկինքը ու երկիրը դուն ըս-
16 տեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր, Ականջդ
խոնարհեցո՛ւր ու լսէ. ով Տէր,
Աչքերդ բաց ու նայէ. և լսէ Սե-
նեքերիմին խօսքերը, զոր խրկեց
կենդանի Աստուածը նախատելու
17 համար։ Ո՛վ Տէր, իրաւցընէ Ա-
սորեստանի թագաւորները ազգերը
18 ու անոնց երկիրը աւրեցին, Եւ ա-
նոնց աստուածները կրակի տուին,
վասն զի անոնք Աստուած չէին,
հապա մարդու ձեռադործ՝ փայտ
ու քար էին. անոր համար զանոնք
19 կորսընցուցին։ Եւ հիմա դուն՝ ով
Տէր Աստուած մեր, ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն, որպէս զի երկրիս
բոլոր թագաւորութիւնները գիտ-
նան, որ Տէր Աստուած միայն
դուն ես։
20 Ու Ամովսի որդին Եսայի Եզե-
կիային խրկեց՝ ըսելով, Իս-
րայէլի Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Ինչ Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորին համար ինծի ըրած
21 աղօթքդ լսեցի։ Անոր վրայով
Տէրոջը ըսած խօսքը աս է.

Սիոնի կոյս աղջիկը քեզ անար-
գեց, քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսա-
ղէմի աղջիկը քու ետևէդ գլուխ
շարժեց։
22 Դուն ով նախատեցիր ու հայ-
հոյեցիր, ու որմէն վրայ ձայնդ

Ն·Ք·ԳԲ· 710

վերցուցիր. և աչքերդ Իսրայէլի
Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր։
23 Քու Նզեսպաններուդ ձեռքովը
Տէրը նախատելով ըսիր, Իմ
կառքերուս շատութիւնովը լեռ-
ներուն բարձրութիւնը, Լիբանանու
քովերը ելայ, ու անոր բարձր եղե-
ւիները, ընտիր մայրերը պիտի
կտրեմ. ու անոր վերջին բնա-
կութիւնը անոր կարմելոսին ան-
տառը պիտի մտնեմ։
24 Ես փորեցի ու օտար ջուրերը
խմեցի, ու պաշարուած տեղե-
րուն բոլոր գետերը ոտքերուս
թաթերովը ցամքեցուցի։
25 Միթէ լսած չես որ ասիկայ
շատոնցմէ ես կազմեցի, ու առջի
օրերէն ի վեր ձևակերպեցի. հիմա
հասուցի, որ Դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հողակոյտ-
ներու դարձնես։
26 Ուստի անոնց բնակիչներուն
ձեռքը կարճ ըլլալուն համար
զարհուրեցան ու ամչցան. անոնք
դաշտի խոտի պէս և կանանչ
բանջարի պէս, տանիքի խոտի
պէս և դեռ չհասած ու խորշակէն
զարնուած հունձքի պէս եղան։
27 Բայց ես քու բնակութիւնդ,
ելլելդ ու մտնելդ, և ինծի ունեցած
սրտմտութիւնդ գիտեմ։
28 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմ-
տութիւնդ ու քու ամբարտա-
ւանութիւնդ իմ ականջներուս ե-
լաւ, ես ալ՝ իմ կարթս քու քի-
թիդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ
պիտի դնեմ, ու քու եկած ճամ-
բայէդ քեզ ետ պիտի դարձնեմ։
29 Եւ ասիկայ քեզի Ինչան ըլլայ,
ան տարի ինքիրմէ բուսածը, ու
երկրորդ տարին ինկած հատիկէն
բուսածը պիտի ուտէք. ու երրորդ
տարին ցանեցէք ու հնձեցէք, և
այդիներ տնկեցէք ու անոնց պը-
տուղը կերէք։
30 Եւ Յուդայի տանը ազատուած
մնացորդը վերէն արմատ պիտի
արձակէ, ու վերէն պտուղ պիտի
տայ։
31 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ,
ու Սիոն լեռնէն ազատուած պիտի
ելլէ. ասիկայ զօրաց Տէրոջը նա-
խանձը պիտի ընէ։
32 Ասոր համար Ասորեստանի թա-
գաւորին վրայով Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ, ու անոր նետ պիտի չնետէ,
և անոր առջևը վահանով պիտի
չգայ, ու անոր դէմ պատնէշ պի-
տի չկանգնէ.
33 Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի
դառնայ, ու աս քաղաքը պիտի
չմտնէ, կ'ըսէ Տէրը։

ե. Թագ. ժբ. 39։ Եսա. խդ. 6։ Երեմ. ժ. 10, 11, 12։
ա Սաղ. լ. 2։
ղբ Մն. գ. 40։
զ Հմր 4։
է Սաղ. ճժե. 4։ Երեմ. ժ. 3։
ը Սաղ. ձգ. 18։
թ Եսա. լբ. 21, ըէ։
ժ Սաղ. կե. 2։
ի Ողբ. բ. 13։
լ Ցոր. ժզ. 4։ Սաղ. իբ. 7, 8։ Ողբ. բ. 15։

ա Սաղ. նա. 22։ Եսա. ե. 24։ Երեմ. ծա. 5։
ԼԳԼ. ժբ. 17։
բ Սաղ. ի. 7։
գ Կամ՝ կըսա-
րեցի.
դ Կամ՝ պըտ-
ղաբեր ա-
գարակին.
Եսա. ժ. 18։
ե Կամ՝ մը-
տայ։
զ Կամ՝ Ե-
գիպտոսի
ը Եսա. խե. 7։
է Եսա. ժ. 5։
ի Սաղ. ճկթ. 6։
լ Սաղ. ճլթ. 1, ըէ։
խ Ցոր. խա. 2։ Եզեկ. իթ. 4։ լը. 4։ Ամով. դ. 2։
ծ Հմր 33, 36, 37։
կ Թագ. բ. 34։ Գլ. ի. 8, 9։ Եսա. է. 11, 14։ Ղած. բ. 12։
հ Մն. լբ. 22, 23։
ո Եսա. թ. 7։

34 Եւ ֆաս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու զանիկայ ազատեմ ինծի համար ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար :

35 Ու Բ եղաւ որ ան գիշերը Տէրոջը հրեշտակը ելաւ , և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսուն ուհինգ հազար մարդ զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան , ահա անոնց ամէնը մեռած մարմին ։

36 Նէր էին : Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չուեց դնաց , ու դարձաւ Ե Նինուէի մէջ նստաւ ։

37 Ու երբոր անիկայ իր աստուածոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր , անոր որդիքը Ը Ադրամելէք ու Սարասար Թ զանիկայ սրով զարկին , ու Արարադի երկիրը փախան . և անոր տեղը անոր որդին Ղ Ասորդան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ աղօթք կ՚ընէ ։ ու կեանքը երկընդլուն խոստմունքը կ՚առնէ ։ 8 Արևը տասը աստիճան ետ կ՚երթայ՝ ան խոստմունքին նշան մը ըլլալու համար ։ 12 Մարովդաք բաղադան աս եղած հրաշքին համար Եզեկիային տեսութեանը մարդ կը խրկէ , ու անոր ունեցած գանձերուն կը տեղեկանայ ։ 14 Եսայի աս բաները իմանալով՝ Հրէից Բաբիլոն գերի տարուելուն վրայ կը մարգարեանայ ։ 20 Մանասէ Եզեկիային տեղը կը յաջորդե ։

713

1 Ի՛ր օրերը Եզեկիա մահուան ատիճանը հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն ա նոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ի Տանդ համար պատուէր տուր , քանզի դուն մեռնելու ես ու պիտի չապրիս ։

2 Եւ անիկայ իր երեսը պատին դարձուց , ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ ,

3 ըսելով , Ո՛վ Տէր՝ կ՚աղաչեմ , Է քու առջևդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելը՝ և քու աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելս Ր յիշէ . ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։

4 Ու Եսայի տակաւին միջին դաւիթէն չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր եկաւ , ըսելով ,

5 Եւս ըսելով , Դարձիր , ու իմ ժողովուրդիս Է իշխանին՝ Եզեկիային ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ը Քու աղօթքդ լսեցի , Բ քու արցունքը տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ , ՟՟ երրորդ օր Տէրոջը տունը պիտի ելլես ։

6 Եւ քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ տարի պիտի աւելցնեմ , ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Ը աս քաղաքին պաշտպանեմ իմ համար ու իմ ծառային Դաւիթին համար ։

7 Թին համար : Ու Բ Եսայի ըսաւ , Քանի մը չոր թուզ առէք ։ ու առին և վէրքին վրայ դրին , ու ողջացաւ ։

8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը գիս բժշկելուն ու երրորդ օր Տէրոջը տունը ելլելուս Ծ նշանը

9 ի՞նչ ըլլայ : Ու Եսայի ըսաւ , Ի Ահիկայ քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ Թէ Տէրը իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ . Ստուերը կամ տասը աստիճան յառաջ երթայ , կամ

10 տասը աստիճան ետ դառնայ : Ու Եզեկիա ըսաւ , Ստուերին տասը աստիճան յառաջ երթալը դիւրին է . ոչ , հապա ստուերը տասը աս-

11 տիճան ետ դառնայ : Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց . ու Լ տասը աստիճան ետ դարձուց ստուերը ան աստիճաններէն որ Ազքազին արևու ժամացոյցին վրայ իջած էր ։

12 Է Ան ատենը Բաբիլոնի Թագաւորը՝ Բաղադանի որդին *Մարովդաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային , քանզի Եզեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր

13 էր : Ու Ժ Եզեկիա †անոնց մտիկ ըրաւ՝՝ , և Թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝ արծաթը ու ոսկին ու խունկերը և պատուական եղը ու իր զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուած ը ցուցուց . իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ ։

14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա Թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ , Ա՛ս մարդիկները ի՞նչ ըսին , և ո՞ւսկից եկան քեզի ։ ու Եզեկիա ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբիլոնէն

15 եկան : Եւ անիկայ ըսաւ , Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան ։ ու Եզեկիա ըսաւ , Ի Ցանս մէջ ինչ որ կայ՝ տեսան , ՟՟ գանձերուս մէջ անոնց

16 չցուցուցած բանս չմնաց : Ան ատենը Եսայի Եզեկիային ըսաւ ,

17 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին , Հ Բաբիլոն պիտի տարուի . մէկ բան մը

18 պիտի չմնայ , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելու որդիներէդ Ն պիտի առնեն , Շ և անոնք Բաբիլոնի թագաւորին պալատին

19 մէջը ներքինիներ պիտի ըլլան : Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Ֆ Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր , բարի է . նաև ըսաւ , Խաղ չէ՞ , որովհետև

713

Բ Ես · լը · 21 ։

Ժ Տես Դասագ · Ը · 17 , 37 , 39 ։ Ես · է · 11 , 14 · լը · 22 ։

Է Տես Ես · լը · 7 , 8 ։

Ը Տես Ցես · ժ · 12 , 14 ։ Ես · լը · 8 ։

712

Ի Ես · լը · 1 , ՟ ։

* Եբէ , Բաղովդաք բաղադանը

Ժ Ր Մն · լը · 27 , 31 ։

† Կամ՝ անոնց վրայ ուրախացաւ · տես Ես · լը · 2 ։

Ե Ես · լը · 24 , ՟ ; Ես · լը · 1 , ՟ ։

Բ Բ Թագ · ժե · 32 ։

Է Ծն · ժե · 1 ։ գ Թագ · գ · 6 ։

Թ Նէեմ · ժգ · 22 ։

Ի աթագ · թ · 16 ։ ժ · 1 ։

Ը Գլ · ժթ · 20 ։ Սադ · կե · 2 ։

Ի Սադ · լթ · 12 ։ ծղ · 8 ։

Ը Գլ · ժթ · 34 ։

Ն · ք · զբ · 713

Ք Ես · լը · 21 ։

Ժ Տես Դասագ · Ը · 17 , 37 , 39 ։ Ես · է · 11 , 14 · լը · 22 ։

Է Տես Ես · լը · 7 , 8 ։

Լ Տես Ցես · ժ · 12 , 14 ։ Ես · լը · 8 ։

712

Ի Ես · լը · 1 , ՟ ։

* Եբէ , Բաղովդաք բաղադանը

Ժ Ր Մն · լը · 27 , 31 ։

† Կամ՝ անոնց վրայ ուրախացաւ · տես Ես · լը · 2 ։

Ե Ես · լը · 24 , ՟ ; Ես · լը · 1 , ՟ ։

Բ Բ Թագ · ժե · 32 ։

Է Ծն · ժե · 1 ։ գ Թագ · գ · 6 ։

Թ Նէեմ · ժգ · 22 ։

Ի աթագ · թ · 16 ։ ժ · 1 ։

Ը Գլ · ժթ · 20 ։ Սադ · կե · 2 ։

Ի Սադ · լթ · 12 ։ ծղ · 8 ։

Ը Գլ · ժթ · 34 ։

Հ Գլ · իդ · 13 ։ իե · 18 ։ Երեմ · իե · 21 , 22 ։ ծբ · 17 ։

Ն Գլ · իդ · 12 ։ Բ Մն · լե · 11 ։

Շ Տես Դան · ա · 3 ։

Ֆ աթագ · գ · 18 ։ Ցոր · ա · 21 ։ Սադ · լթ · 9 ։

իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու
ապահովութիւն պիտի ըլլայ ։
20 Ա՛ՈՒ Եզեկիային մնացորդ պատ-
մութիւնը , և անոր բոլոր զօրու-
թիւնը , ու ինչպէս ան աւազանը ու
ջրմուղը , և քաղաքը բերած ջու-
րը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն
ժամանակագրին գրքին մէջ գրուած
21 է ։ Ու Եզեկիա իր հայրերուն
հետ քնացաւ , և անոր տեղը
անոր որդին Մանասէ թագաւոր
եղաւ ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Մանասէին թագաւորութիւնը · 3 անոր չա-
փազանց կռապաշտութիւնը · 10 անոր ըրած
չարութեանը պատճառով Յուդայի վրայ գա-
լու չարիքները մարգարէներուն ձեռքովը կը
յայտնուին ։ 17 Ամն անոր տեղը կը յայտ-
դէ ։ 19 Ամնին չար վարմունքը ։ 23 Անիկայ
իր ծառաներէն կը մեռցուի · Ժողովուրդն ալ
ան մարդասպանները կը մեռցընէն , ու Յով-
սիան թագաւոր կ'ընէն ։

1 ՄԱնասէ տասներկու տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ ,
ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ , ու
անոր մօրը անունը Էփսիբայ էր ։
2 Եւ անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որ-
դւոցը առջևէն վռնտած Ազգե-
րուն գարշելի գործքերուն պէս՝
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
3 Ու անիկայ դիր հօրը Եզեկիային
կործանած բարձր տեղւոյանքը նո-
րէն շինեց , ու Բահաղին սեղաններ
կանգնեց , և Աստարովթի կուռք
մը շինեց Ի Իսրայէլի Աքաաբ թա-
գաւորին ըրածին պէս . ու երկ-
կինքին բոլոր զօրութիւններուն
երկրպագութիւն ըրաւ և անոնց
4 ծառայութիւն ըրաւ · Ու Էհեռան-
ները շինեց Տէրոջը տանը մէջ , ո-
րուն համար Տէրը ըսած էր Թէ
Իմ անունս Երուսաղէմի մէջ պի-
5 տի դնեմ ։ Եւ Տէրոջը տանը եր-
կու գաւթերուն մէջ երկինքի
բոլոր զօրութիւններուն սեղաններ
6 շինեց · Ու իր տղան կրակէ ան-
ցուց , և Բդուշակութիւն ու հմա-
յութիւն կ'ընէր , և վհուկներ ու
նշանագէտներ *ունէր · ԵՒ Տէրո-
ջը առջևը շատ չարութիւն ըրաւ
7 ու գայրոյց բարկացուց ։ Եւ իր
շինած Աստարովթի կուռքը ան
տանը մէջ դրաւ , որուն համար
Տէրը Դաւիթին ու անոր որդւոյն
Սողոմոնին ըսեր էր , Իմ անունս
ասանտանը մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր
ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան · Եւ
Իսրայէլին ոտքը ալ պիտի
չշարժեմ ատ երկրէն , որն որ ա-
նոնց հայրերուն տուի . միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս՝
ու իմ Մովսէս ծառայիս անոնց
պատուիրած բոլոր օրէնքը զգու-
9 շութեամբ Ի գործ դնեն ։ Բայց
անոնք մտիկ չըրին , ու Մանասէ
այնպէս Նմոլորցուց զանոնք , որ
Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
կորսընցուցած ազգերէն աւելի չա-
րութիւն ըրին ։
10 Եւ Տէրը իր ծառաներուն՝ մար-
գարէներուն ձեռքովը խօսեցաւ՝
11 ըսելով , Որովհետև Յուդայի Մա-
նասէ թագաւորը աս գարշելութիւն-
ները ընելով՝ Ի իրմէ առաջ եղող
Ամորհացւոց բոլոր ըրածներէն ա-
ւելի չարութիւն ըրաւ , ու իր
կուռքերովը Յուդային ալ մեղք
12 գործել տուաւ , Անոր համար Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ · Ահա ես Երուսաղէմի վրայ
ու Յուդայի վրայ ականջ չարիք մը
պիտի խրկեմ , որ ամէն լսողին եր-
13 կու հականջը պիտի խօսի ։ Ու Ե-
րուսաղէմին վրայ Սամարիային
լարը և Աքաաբին տանը գնատակը
պիտի երկրցընեմ , ու Երուսաղէ-
մը պիտի սրբեմ՝ ինչպէս որ մէկը
ամանը մը կը սրբէ , ու սրբելէն ետև
14 երեսն Ի վար կը դարձընէ ։ Եւ իմ
ժառանգութեանս մնացորդը պիտի
մերժեմ , ու զանոնք իրենց թշնա-
միներուն ձեռքը պիտի տամ , ու
անոնք իրենց բոլոր թշնամիներուն
աւար ու յափշտակութիւն պիտի
15 ըլլան · Որովհետև իմ առջևս չա-
րութիւն ըրին , ու իրենց հայրերուն
Եգիպտոսէն ելած օրէն մինչև աս
16 օրս զիս բարկացուցին ։ Ընտև Մա-
նասէ խիստ շատ անմեղ արիւն
թափեց , այնպէս որ Երուսաղէմը
ծայրէ Ի ծայր լեցուց · բաց Ի ան
իր մեղքէն՝ որով Տէրոջը առջևը
Յուդային մեղանչելուն ու չարու-
թիւն ընելուն պատճառ եղաւ ։
17 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը ու ամէն ըրածը և ա-
նոր գործած մեղքը՝ ահա Յուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց գրբ-
18 քին մէջ գրուած է ։ Ու Մանասէ
իր հայրերուն հետ քնացաւ , և իր
տանը պարտէզին մէջ՝ Ոզայի պար-
տէզին մէջը թաղուեցաւ · ու անոր
տեղը անոր որդին Ամն թագա-
ւոր եղաւ ։
19 Ի Ամնին քսանուերկու տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ երկու տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ , ու անոր մօ-
րը անունը Մեսողմիթ էր , ից Ե-
20 տեբայի Արուսին աղջիկն էր ։ Եւ
անիկայ Իր հօրը Մանասէին ըրա-
ծին պէս Տէրոջը առջևը չարու-
21 թիւն ըրաւ · Ու իր հօրը քալած
բոլոր ճամբուն մէջը քալեց , և իր
հօրը պաշտած կուռքերը պաշտեց

ՆՇ · ՀՒ · 712

ԲԲ 710

Ա Բ ՄՆ · ԼԲ · 32 ։
Ա Նէեմ. Գ · 16 ։
Ն Բ ՄՆ · ԼԲ · 30 ։
Ն Բ ՄՆ · ԼԲ · 33 ։

ԲԲ 698

ԲԲ 698
Ա Բ ՄՆ · ԼԳ · 1, ԷԱ ։

Բ ԳԼ · ԺԶ · 3 ։

Գ ԼԵՒ · ԺԸ · 4 ։

Դ Գ Թագ · ԺԶ · 32, 33 ։
Ե Բ Օր · Գ · 19 ։ ԺԷ · 3 ։ ԳԼ · ԺԵ · 16 ։
Զ Երեմ. ԼԲ · 34 ։

Է Բ Թագ · Է · 13 ։ Գ Թագ · Բ · 29 ։ Թ · 3 ։

Ը Ղ Ա · ԺԲ · 21 ։ Ի · 2 ։ ԳԼ · ԺԶ · 3 ։ ԺԷ · 17 ։
Ի Ղ Ա · ԺԹ · 26, 31 ։ ԳԼ · ԺԷ · 17 ։ Բ Օր · ԺԲ · 10, 11 ։
* ԵԲԲ · Կ'ընէ ։

Ժ Բ Թագ · Է · 13 ։ գ Թագ · Բ · 29 ։ Գ · 3 ։
Ի Ղ Ա · ԺԲ · 33 ։ Գ Թագ · Ի · 6 ։ Բ Մն · Ի · 21 ։ Ի Ղ Ա · ԺԹ · 3 ։ Գ Թագ · Ի · 5 ։ Բ Մն · Ի · 3 ։ Ի Ղ Ա · ԺԹ · 7 ։ Գ Թագ · Ի · 8 ։ Բ Մն · Ի · 4 ։ Ի Ղ Ա · ԺԹ · 8 ։ Գ Թագ · Ի · 9 ։ Բ Մն · Ի · 5 ։ Ի Ղ Ա · ԺԹ · 9 ։ Գ Թագ · Ի · 10 ։ Բ Մն · Ի ·

ու անոնց երկրպագութիւն ըրաւ .
22 Եւ ւ իր հայրերուն Տէր Աստուածը թողուց ու Տէրոջը ճամբուն մէջը չքալեց ։
23 "Եւ Ամնին ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին , ու թագաւորը իր տանը մէջ մեռցուց
24 ցին ։ Ու երկրին ժողովուրդը Ամոն թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին . ու երկրին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան անոր տեղը թագաւոր դրին ։
25 Եւ Ամոնին ըրած գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։ Ու
26 տակաց գրքին մէջ գրուած է ։ Ու զանիկայ Ոզայի պարտէզը՝ իր գերեզմանին մէջը թաղեցին . և անոր տեղը անոր որդին Յովսիա թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ . ԻԲ

1 Յովսիային բարի թագաւորութիւնը ։ 3 Յովսիա տաճարին նորոգութեանը հոգ կը տանի ։ 8 Քեղկիա օրինաց գիրք մը գտնելով՝ Յովսիային կը խրկէ . ան ալ լուր կը խրկէ Ողդային՝ որ Տէրոջը հարցընէ ։ 15 Ողդա Երուսաղէմի կործանումը կը գուշակէ . բայց նաև կ'իմացընէ թէ Յովսիային կենդանութեան ատենը պիտի չըլլայ ։

641
ա բ Մն . Լգ . 1 ։

1 Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ երեսունումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօրը անունը Ցեդիդա էր , ա՛ Բազկաթացի Ա-

բ Ցես . ժե . 39 ։

2 դայիային աղջիկն էր ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ , ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր ճամբուն մէջը քալեց , ու

է բ Օր . ե . 32 ։

չաջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։
3 Բ Եւ Յովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին թագաւորը Մեսուղամի որդւոյն Եսելիային որդին Սափան դպիրը Տէրոջը տունը

4 խրկեց՝ ըսելով , Քեղկիա քահանայապետին գնա , ու անիկայ Տէրոջը տունը բերուած ստակը թողհամրէ , որն որ Ղդրան պահապան-

Ա Գլ . ժբ . 4 ։

ները ժողովուրդէն ժողվեցին . Ու
5 զանիկայ Տէրոջը տանը Տ՚ներուն վրայ դրուած բանուորներուն տան , ու տանը փլած տեղերուն շինելու համար՝ Տէրոջը տանը մէջն գործ-

Գ Գլ . ժբ . 9 ։ Սաղ . ձգ . 10 ։

Տ Գլ . ժբ . 11 , 12 , 14 ։

6 բանողներուն տան զանիկայ , Հիւսերուն , շինողներուն ու որմնադիրներուն . նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնուն տունը նո-

Ե Գլ . ժբ . 15 ։

7 րոգելու համար ։ Բայց ե՛անոնց ձեռքը տրուած ստակին հաշիւը չէին հարցներ , քանզի անոնք հաւատարմութեամբ կը գործէին ։
8 Եւ Քեղկիա քահանայապետը Սա-

փան դպիրին ըսաւ , Ի Տէրոջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ , ու՝ Քեղկիա ան գիրքը Սափանին

9 տուաւ , ու զանիկայ կարդաց ։ Եւ Սափան դպիրը թագաւորին եկաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ ու ըսաւ , Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին , ու Տէրոջը տանը Տ՚ներուն վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը

10 տուին ։ Եւ Սափան դպիրը թագաւորին պատմեց ու ըսաւ , Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . և Սափան զանիկայ թա-

11 գաւորին առջևը կարդաց ։ Ու թագաւորը օրինաց գրքին խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձները պատ-

12 ռեց ։ Եւ թագաւորը Քեղկիա քահանային , ու Սափանի որդւոյն Ա՚քիկամին , ու Միքիայի որդւոյն Ա՚քբորին , և Սափան դպիրին , ու թագաւորի ծառային՝ Ասայիային

ժբ Մն . Լգ . 20 ։ Ը՚ռ՚՚՚ Ա՚բդօն ։

13 պատուիրեց ու ըսաւ , Գացէ՛ք՝ ինծի համար ու ժողովուրդին համար ու բոլոր Ցուդային համար՝ աս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք . քանզի մեր վրայ Տ՚Տէրոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է , որովհետև մեր հայրերը աս գրքին խօսքերուն ետևնա-

Ի բ Օր . իթ . 27 ։

դուեցին չըրին , ու մեզի համար ամէն գրուած բաները՝ ի գործ չդրին ։
14 Ու Քեղկիա քահանան և Ա՚քիկամ ու Ա՚քբորը և Սափան ու Ասայիա Արասի որդւոյն Տիկուայի որդւոյն Սեղղումի Հանդերձապետին կնկանը Ողդա մարգարէին գացին . ու անիկայ Երուսաղէմ՝ * Մասենայի մէջ կը բնակէր ։ ու

Ա բ Մն . Լդ . 22 ։

* ա՛՝ երկրորդ մասին ։

15 անոր հետ խօսեցան ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեզ ինծի
16 խրկող մարդուն ասանկ ըսէք , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա Ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ , այն՚ն՚ն՚ Ցուդայի թագաւորին կարդացած գրքը-

Ե բ Օր . իթ . 27 ։ Դան . թ . 11 , 12 , 13 , 14 ։

17 քին ամէն խօսքերը . Ը՚որովհետև զիս թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացընեն . ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բոր-

Ե Օր . իթ . 25 , 26 , 27 ։

18 բոքի ու պիտի չմարի ։ Բայց Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի թագաւորին ասանկ ըսէք . Խրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ լսած խօս-

Ա Մն . Լդ . 26 , 27 ։

19 քերուդ համար . Որովհետև հգու սիրտդ կակղացաւ , ու Տէրոջը առջևը Ն խոնարհեցար՝ երբոր լսեցիր իմ խօսքս , Թէ աս տեղիս վրայ ու

Հ Սաղ . ծա՛ . 17 ։ Եա . ծէ . 15 ։ Ղ Թագ . իա . 29 ։

անոր բնակիչներուն վրայ՝ ձաւեր ուղարկելով ու ճանճերը պիտի ըլլայ , և քու հանդերձներդ պատեցիր ու իմ առջեւս լացիր , ես ալ լսեցի ,
20 կ'ըսե Տէրը ։ Անոր համար ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու Իսրայելի թագաւորութեամբ քու դերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս . և աս տեղիս վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս քու աչքերդ պիտի չտեսնեն ։ Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին ։

ԳԼ . Ի Գ

1 Յովսիա հանգիսաւոր ժողովքի մը մէջ անգիրքը կարդալ կու տայ ։ 3 Անիկայ Տէրոջը ուխտը կը նորոգէ ։ 4 կռապաշտութիւնը կը կործանէ ։ 15 Բեթէլի սեղանին վայ մեռելոց ոսկորներ կ'այրէ , ինչպես որ մարգարէութիւն եղած էր ։ 21 Յովսիա խիստ հանգիսաւոր զատիկ մը կ'ընէ ։ 24 կախարդները ու բոլոր պղծութիւնները բնաջինջ կ'ընէ ։ 26 Աստուծոյ վերջին բարկութիւնը Յուդայի դէմ ։ 29 Յովսիա յանդգնութեամբ փարաւոն Նեքաւովն վայ երթալով՝ Մակեդդովի մէջ կը մեռցուի ։ 31 Յովաքազ ալոր տեղը կը յաջորդէ ։ բայց փարաւոն Նեքաւով զանիկայ բանտարկելով՝ Յովակիմը թագաւոր կը նստեցընէ ։ 36 Յովակիմին չար վարմունքը ։

1 Յաւթագաւորը հրէտ խրկեց . ու Ցուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը ժողվուե-
2 ցան ։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաները և մարգարէները , ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը ելան . և Տէրոջը տանը մէջ գրտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքե-
3 րը անոնց *առջևը կարդաց ։ Եւ թագաւորը †սիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ , որ ան գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար՝ Տէրոջը ետևէն երթայ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ . և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաս-
4 նութիւն տուաւ ։ Ու թագաւորը ՀԷղկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և դրան պահապաններուն հրամայեց , որ Բահաղին համար ու †Աստարովթին համար ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն համար Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն . ու զանոնք Երուսաղէմին դուրս Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց , ու անոնց մխիրը Բեթէլ
5 տարաւ ։ Եւ Յուդայի թագաւորը՝ ներուն՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ

ծխող էրուքները , և Բահաղին ու արեգակին ու լուսնին և գոլ-
գոթացոց կենդանակերպներուն ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն խունկ ծխողները վերցուց .
6 Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն Երուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հեղեղատը հանեց , ու զանիկայ Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց , ու ծեծեց փոշի ըրաւ , ու փոշին ժողովուրդին որդւոցը դերեզման-
7 ներուն վրայ ցանեց . Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող Սոդոմական մեղրը գործողներուն տուները փլցուց , ուր որ կինիկները Աստարովթին †վարագուրներ կը գործէ-
8 ին ։ Ու Յուդայի քաղաքներէն բոլոր քահանաները Եղովկա բերաւ , ու Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ պղծեց ան բարձր տեղուանքը , որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին . և քաղաքի իշխանին՝ Ցեսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դուներուն
9 բարձր տեղուանքը փչցուց ։ Բայց բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին ելլեր , Հայաս իրենց եղբայր-
10 ներուն մէջ բաշարջ կ'ուտէին ։ Ու Ինովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթը պղծեց , որ մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողբքին հա-
11 մար կրակէ չանցընէ ։ Ու նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրանը առջևէն ան ձիերը , որ Յուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին , և անոնք Փարուրիմ եղող Նաթանմելէք ներքինիին սենեակին քովը էին . ու արեգական կառքերը կրա-
12 կով այրեց ։ Եւ Աքազին վերնատունը տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն շինած սեղանները , ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները թագաւորը փլցուց , ու անկէ բնաջինջ ըրաւ , և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նե-
13 տեց ։ Ու Երուսաղէմին դիմացը և պականութեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորին Սիդոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար , ու Մովաբացւոց գարշելիին՝ Քամովսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մելքոմին համար շինած բարձր տե-
14 ղուանքը թագաւորը պղծեց . Եւ տարածները խորտակեց ու Աստարովթի կուռքերը կոտրտեց , ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց ։
15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ , Նաբաթեան Յերոբովամին շինած բարձր

Ն · Ք · ԳԲ · 624
ՂՂԱ · ԻԶ · 31 , 32 ։
ՅԵՐԵՄ · ԻԶ · 6 ։ ԽՂ · 22 ։
Մ ՍԱՂ · ԼԲ · 37 · ԵՍ · ՅԷ · 1 , 2 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 624
Ի ՕՎՄ · Ժ · 5 ։ ՍՈՓ · ՈՄ · 4 ։ ՂԳԼ · ԻՈ · 3 ։
Ի ԳԼ · ԻԱ · 7 ։
Ը Բ ՄՆ · ԼԴ · 4 ։
Ի Գ ԹԱԳ · ԺԴ · 24 ։ ԺԵ · 12 ։
Ի ԵԶԿ · Ժ Զ · 16 ։
† ԵԲՐ · ՏՈՒՆԵՐ
Ի Գ ԹԱԳ · ԺԵ · 22 ։
Լ ՑԵՍ ԵԶԿ · ԽԴ · 10–14 ։
Ի ԱԹԱԳ · Բ · 36 ։
Ի ՅԵՍ · ԺԵ · 8 ։
Ի ԵՍ · Լ · 33 ։ ԵՐԵՄ · Է · 31 ։ ԺԲ · 6 , 11–13 ։
Հ ՂԱ · Ժ Բ · 21 ։ Բ ՕՐ · Ժ Բ · 10 ։ ԵԶԿ · ԻԴ · 37 , 39 ։
Ն ՑԵՍ ԵՐԵՄ · Ժ Թ · 13 ։ ՍՈՓ · Ա · 5 ։
ՂԳԼ · ԻԱ · 5 ։
Ճ Գ ԹԱԳ · ԺԱ · 7 ։

Բ ԳԼ · ԻԲ · 8 ։
* ԵՔՐ · Ա · ԿԱՆԵՆԵՐՈՒՆ
† ԳԼ · ԺԱ · 14 , 17 ։
Ը ԳԼ · ԻԱ · 3 , 7 ։

տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց ու փոշի դարձուց, ու Աստարովթի 16 կուռքը այրեց։ Եւ Ցովսիա դարձաւ, ու հոն լեռանը վրայի գերեզմանները տեսաւ, և խրդր խրկեց՝ գերեզմաններուն մէջէ ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով՝ զանիկայ պղծեց՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որն որ աս բաները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայ- 17 նով խօսեր էր։ Եւ ըսաւ. Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս կոթողը որ ես կը տեսնեմ. ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին, Անիկայ Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Ցուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ աս քու ըրած բաներդ 18 խօսեցաւ։ Եւ ըսաւ. Զանիկայ թողուցէ՛ք, անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ. ուստի անոր ոսկորները Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորնե- 19 րուն հետ թող տուին։ Ու Ցովսիա նաև Սամարիայի քաղաքներուն մէջէն բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները զանոնք շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին. ու Բեթէլի մէջ բոլոր ըրածին պէս անոնց 20 ալ ըրաւ։ Եւ հոն դնուած բարձրը տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ նմրթեց, ու ա- նոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց. եղերը Երուսաղէմ դարձաւ։

21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ ըրէք, Ուխտի գրքին մէջը 22 գրուած է։ Քանդէ Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Ցուդայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ աս զատկին պէս եղած 23 չէր. Բայց Ցովսիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի մէջ։

24 Ու նաև Ցովսիա ՚վհուկները, նշանագէտները ու ֆթերափիմները ու կուռքերը, և Ցուդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ երեւցած բոլոր գարշութիւնները վերցուց, որ Քեղկիա քահանային՝ Տէրոջը տունը գտած գրքին մէջը գրուած օրէնքին խօսքերը հաս- 25 տատէ։ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ. ոչ ալ անկէ ետքը անոր 26 նմանը եղաւ։ Բայց Տէրը Ցուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ՝ ան բոլոր †չար գործքերուն՝ հասմար, որոնցմով Մանասէ զանիկայ 27 բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ցուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձըգեմ, ինչպէս որ °Իսրայէլը ձգեցի. ու պիտի մերժեմ աս քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմն, ու աս տունը՝ որուն համար ըսի Թէ ՚Իմ անունս հոն ըլլայ։

28 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է։

29 Անոր օրերը եգիպտոսի թագաւորը Փարաւոն Նեքաւով Ասորեստանի թագաւորին վրայ Եփրատ գետը ելաւ. ու Ցովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց, ու անիկայ Ցովսիան °տեսածին պէս՝ զանիկայ մեռցուց ՚Մակեդդովէ 30 մէջ։ Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդդովէն կառքով Երուսաղէմ բերին, ու զանիկայ իր գերեզմանին մէջը թաղեցին. ու երկրին ժողովուրդը Ցովսիային որդին Ցովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։

31 Ցովաքազ քսանուերեք տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը †Ամիտաղ էր, Լբենացի 32 Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն ը- 33 րաւ։ Ու Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ Եմաթի երկիրը՝ Երեզդայի մէջ բանտարկեց, որ Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու երկրին վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ ու տասնոյն մը ոսկի հարկ 34 դրաւ։ Եւ ՛Փարաւոն Նեքաւով Ցովսիային որդին Եղեակիմը անոր հօրը Ցովսիային տեղը թագաւոր դրաւ, ու †անոր անունը փոխեց՝ Ցովակիմ կոչեց. Բայց Ցովաքազը առաւ եգիպտոս տարաւ. 35 ու անիկայ հոն մեռաւ։ Եւ Ցովակիմ †ան արծաթը ու ոսկին Փարաւոնին տուաւ. բայց երկրին վրայ հարկ դրաւ՝ ան արծաթը Փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու համար. Երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ դրուած հարկին համեմատ՝ արծաթը ու ոսկին առաւ, որ Փարաւոն Նեքաւոյին տայ։

36 Երբոր Ցովակիմը թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ

ն. ք. գբ. 624

ն գ թագ. ժգ. 2։

ն գ թագ. ժգ. 1, 30։

*Եբր. կանչեց։

ո գ թագ. ժգ. 31։

ն Ցես բմն. իդ. 6, 7։

պ գ թագ. ժգ. 2։

Ղեւ. իբ. 20։ գ թագ. ժբ. 40։ գ Ցվ. ժա. 18։

ռ բմն. իդ. 5։

ս բմն. լե. 1։

Ել. ժբ. 3։ Ղև. իգ. 5։ Թուա. թ. 2։ Բօր. ժզ. 2։

տ բմն. լե. 18, 19։

Իբր 623

բ գ Ցվ. իա. 6։ ց Ծն. լ. 19։

ՙ Ղև. ժթ. 31։ ի. 27։ բ Օր. ժբ. 11։

ֈ գ Ցվ. ժբ. 5։

ն. ք. գբ. Իբր 623

† գ Ցվ. իա. 11, 12։ իգ. 3, 4։ Երեմ. ժե. 4։

† Եբր. զայրացութիւնը

° գ Ցվ. ժէ. 18, 20։ ժբ. 11։ իա. 13։

ֆ գ թագ. բ. 29։ թ. 3։ գ Ցվ. իա. 4, 7։

610

՚ բմն. լե. 20։

ք գ Ցվ. ժգ. 8։

† Զաք. ժբ. 11։

՚՚ բմն. լե. 24։

Ե բմն. լգ. 1։

ղ Ցես ամն. գ. 15։ Երեմ. իբ. 11։

Ե գ Ցվ. իդ. 18։

32 Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն ը-

ը գ Ցվ. իե. 6։ Երեմ. ծբ. 27։

Ի բմն. լգ. 3։

ժբ բմն. լգ. 4։

ի Ցես գը. իգ. 17։ Դան. ա. 7։

լ Մատ. ա. 11։

Ի Երեմ. իբ. 11։ 12։ Եզեկ. ժթ. 3, 4։

ֆ Հմր 33։

ֈ բմն. լգ. 5։

Ն·ք·ՁՔ· 610

տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ջաբիդա էր, ից Ռումացի փագայիային աղչկին
37 էր։ Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։

ԳԼ· ԻԴ

1 Յովակիմ նաև Նաբուգոդոնոսորին կը հնազանդի. եւթը անոր դէմ սպառամբելով՝ ինքը իր կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ։ 5 Յովաքին անոր տեղը կը յաջորդե։ 7 Եգիպտոսի թագաւորը Բաբիլոնի թագաւորէն կը յաղթուի։ 8 Յովաքինին չար վարմունքը։ 10 Երուսաղէմ կ'առնուի, ու անոր բնակիչներ Բաբիլոն գերի կը տարուին։ 17 Սեդեկիա թագաւոր կ'ըլլայ, ու չար կերպով կը թագաւորէ մինչև Յուդայի վերջին կործանումը։

607 606 603 600
1 ՚Նոր օրերը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը եկաւ. ու Յովակիմ իրեք տարի անոր ծառայ եղաւ, ու էփէը դարձաւ անոր
2 դէմ ապստամբեցաւ։ Եւ Տէրը անոր վրայ քաղդէացւոց գունդերը, ու Ասորւոց գունդերը, և Մովաբայեց գունդերը ու Ամմոնի որդւոց գունդերը խրկեց. զանոնք Յուդայի վրայ խրկեց, որ զանիկայ կործանէ ։ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն որ իր ծառաներուն մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր։
3 Իրաւցնէ ասիկայ Տէրոջը հրամանովը եղաւ Յուդային, որ պէնիյմ իր առջևէն մերժէ՝ Մանասէին ըրած բոլոր մեղքերուն համար,
4 ։Ու նաև անոր թափած անմեղ արիւնին համար, քանզի Երուսաղէմը անմեղ արիւնով լեցուց. ու Տէրը չուզեց որ ներէ։
5 Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը, ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
599
6 ՚Ու Յովակիմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին *Յովաքին թագաւոր եղաւ։
7 Ու ։ Եգիպտոսի թագաւորը անկէ ետքը մէյմըն ալ իր երկրէն չելաւ, քանզի ։Բաբիլոնի թագաւորը Եգիպտոսի հեղեղատէն մինչև Եփրատ գետը Եգիպտոսի թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր։
8 ։Յովաքին տասնուութ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Նեհուսթա էր, ից Երուսաղէմացի Եղնաթանին աղչկին
9 էր։ Եւ անիկայ իր Տիրոջը բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։
10 ։Ան ատենը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառանեները Երուսաղէմ եկան, ու քաղաքը
11 պաշարուեցաւ։ Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ, երբոր անոր ծառաները զանիկայ պաշարեր
12 էին։ ։Ու Յուդայի թագաւորը Յովաքին իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ Բաբիլոնի թագաւորին ելաւ. Նու Բաբիլոնի թագաւորը ։իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին ։զանիկայ բռնեց։
13 ։Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց. ու ։կոտրտեց ան ամէն ոսկեզէն անօթները, որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը տաճարին համար շիներ էր
14 ։Տէրոջը ըրածին համեմատ։ Եւ Երուսաղէմը, ու ամէն իշխանները և ամէն զօրաւոր մարդիկները՝ ։տասը հազար գերի, ու ամէն հիւսերը ու դարբինները քշեց տարաւ. երկրին ժողովրդոց չաղքատներէն ։ի զատ մարդ մը
15 չմնայ։ Եւ ։Յովաքինը Բաբիլոն փոխադրեց, ու թագաւորին մայրը ու թագաւորին կիներները և անոր ներքինիները ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբիլոն
16 գերի տարաւ։ Եւ Երոլոր զօրաւոր մարդիկը եօթը հազար մարդ, ու հազար հիւս ու դարբին, ։ոչնչ ամէնն ալ պատերազմող կարծրներ էին, Բաբիլոնի թագաւորը գաւ-
17 նոնք Բաբիլոն գերի տարաւ։ Եւ ։Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը Մաթանիան անոր հօրեղբայրը թագաւոր դրաւ, ու ։Մանոր անունը Սեդեկիայի փոխեց։
18 ԸՍեդեկիա քսանուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը ։Ամիտալ էր, ից Լբենայի Երեմիային աղչկին էր։
19 ։Եւ անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն
20 ըրաւ։ Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմի ու Յուդայի վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երուսաղէմ կը պաշարուի։ 4 Քաղդէացիք Սեդեկիան կը բռնեն. անոր տղաքը կը սպանեն, ու անոր աչքերը կը կուրցընեն։ 8 Նաբուզարդան քաղաքը կ'այրէ, ու աղքատ երկրագործներէն ։ի զատ մնացածները գերի կը տանի. 13 տաճարին անօթները ու գանձերը կը կողոպտէ։ 18 Ազնուականները Ռեբղայի մէջ կը մեռցուին։ 22 Գոդողիա՝ որ ան մնացած ժողովուրդին վրայ կառավարք դրուեր էր, կը մեռցուի, ու ժողովուրդը ե-

Ն·ք·ՁՔ· 599

ՅԵրեմ. իգ· 1։ իթ· 1, 2։ Եզեկ· ԺԷ· 12։
ՂԵրեմ. իե· 1։
Ի Տ՚ս Երեմ. ԽԲ· 28։
Ձ Տ՚ս գԼ· իե· 27։
Ղ ԳԼ· ի· 17։ Ես· ԼԹ· 6։
ՀՏ՚ս Դան· ե· 2, 3։
Յ Երեմ. ի· 5։
ՂԵրեմ. իգ· 1։
ՃՏ՚ս Երեմ. ԽԲ· 28։
Մ ա Թագ· ԺԳ· 19, 22։
Յ ԳԼ· իե· 12։ Երեմ. Լ· 7։
Ն Բ ՄՆ· ԼՂ· 10։ Եսթ· Բ· 6։ Երեմ. իբ· 24, ԼԷ։
ՂՏ՚ս Երեմ. ԽԲ· 28։

ՈՒ Երեմ. Լէ· 1։
Ղ ա ՄՆ· Գ· 15։ Բ ՄՆ· ԼՂ· 10։
Պ ԳԼ· իգ· 34։ Բ ՄՆ· ԼՂ· 4։
Ջ Բ ՄՆ· ԼՂ· 11։ Երեմ. Լէ· 1։ ԽԲ· 1։
Ռ ԳԼ· իգ· 31։

593

Ռ Բ ՄՆ· ԼՂ· 12։

Վ Բ ՄՆ· ԼՂ· 13։ Եզեկ· ԺԷ· 15։

Ն · Ք · ՂԲ · 590

՟ Բ ՄՆ · ԼՂ · 17 ։ Երեմ. ԼԶ · 2 ։ ԼԹ · 1 ։ Ծբ · 4 ։ 5 ։ Եզեկ. իդ · 1 ։

588

Ը Երեմ. ԼԹ · 2 ։ Ծբ · 6 ։

Ժ Երեմ. ԼԹ · 2 ։ Ծբ · 7, ՃԼ ։

Ժ Երեմ. ԼԹ · 4—7 ։ Ծբ · 7 ։ Եզեկ. ԺԲ · 12 ։

Ի ԳԼ · իդ · 33 ։ Երեմ. Ծբ · 9 ։

Ին Երեմ. ԼԹ · 7 ։ Եզեկ. ԺԲ · 13 ։

Ի Տ՚ես ԳԼ · իդ · 12։ Հմր 27 ։

Ըտ՚ես Երեմ. Ծբ · 12—14 ։

Ի Երեմ. ԼԹ · 9 ։

Ի Բ ՄՆ · ԼՂ · 19 ։ Սաղ · ՀԺ · 1 ։

Լ Երեմ. ԼԹ · 8 ։ Ամով · Բ · 5 ։

Լ Նեեմ. Ա · 3 ։ Երեմ. Ծբ · 14 ։

Խ Երեմ. ԼԹ · 9 ։ Ծբ · 15 ։

Ծ ԳԼ · իդ · 14 ։ Երեմ. ԼԹ · 10 ։ Խ · 7 ։ Ծբ · 16 ։

Կ ԳԼ · ի · 17 ։ Երեմ. իէ · 19, 22 ։ Ծբ · 17, ՃԼ ։

Հ գ Թագ · է · 15 ։

Յ գ Թագ · է · 27 ։

Ղ գ Թագ. է · 23 ։

գիպաոս կը փախչի ։ 27 Եղմաբովղաբ կը բարձրացնէ Ցովաքիմը իր պալատին մէջ ։

1 Եւ եղաւ որ ՚անոր Թագաւորու-
Թեանը իններորդ տարին տա-
ներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ
օրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Ե-
րուսաղէմի վրայ եկաւ , ու անոր
դիմացը բանակեցաւ . և անոր դէմ
շուրջանակի պատնէշներ շինեցին .
2 Ու մինչև Սեդեկիա Թագաւորին
մեւտասաներորդ տարին քաղաքը
3 պաշարման մէջ էր ։ Եւ Ի ամսուն
իննին քաղաքին մէջը սաստիկ սով
կար , ու երկրին ժողովուրդը հաց
4 չուներ . Եւ Ի քաղաքին պարիսպը
ճեղքուեցաւ , ու բոլոր պատերազ-
մողները գիշերով՝ Թագաւորի
պարտէզին քովը եղող երկու պա-
րսպին մէջի դրանը ճամբայէն
փախան . ու քաղդէացիք քաղաքին
բոլորտիքը կեցեր էին . ու Ը ինքն
5 ՚՚որը դաշտին ճամբայէն գնաց ։ Եւ
քաղդէացւոց զօրքը Թագաւորին
ետևէն հնկան , ու Երիքովին դաշ-
տերուն մէջը անոր հասան . և անոր
բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուե-
6 ցաւ . Ու Թագաւորը բռնեցին ու
զանիկայ Ի Ռեբղա տարին Բաբիլոնի
Թագաւորին , և անոր դատաստանը
7 տեսան ։ Ու Սեդեկիային տղաքը
իր աչքերուն առջևը մորթեցին , ու
ՂՍեդեկիային աչքերը կուրացու-
ցին , և զինքը շղթաներով կապե-
ցին ու Բաբիլոն տարին ։
8 Եւ Բաբիլոնի Թագաւոր՝ Նաբու-
գոդոնոսոր Թագաւորին Է տասն-
ուհիններորդ տարին հինգերորդ ա-
միսը՝ Ը ամսուն եօթներորդ օրը
Բաբիլոնի Թագաւորին ծառան՝
Ի Նաբուզարդան դահճապետը Ե-
9 րուսաղէմ եկաւ , Ու Ծ Տէրոջը
տունը Է և Թագաւորին տունը այ-
րեց , ու Երուսաղէմին բոլոր տու-
ները ու ամէն մեծ տուները կրա-
10 կով այրեց ։ Եւ դահճապետին հե-
տը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօր-
քերը Ն Երուսաղէմին շրջակայ պա-
11 րիսպները փլցուցին ։ Ի Ու ՚քաղա-
քին մէջը մնացած ժողովուրդին
մնացորդը , ու Բաբիլոնի Թագաւո-
րին իյնող փախստականները , ու
՚մնացած բազմութիւնը Նաբու-
զարդան դահճապետը դերի տա-
12 րաւ ։ Եւ դահճապետը Ծ երկրին
աղքատներէն Թողուց՝ այգեգործ-
ներ ու երկրագործներ ըլլալ ։՚՚ հա-
մար ։
13 Եւ քաղդէացիք Տէրոջը տանը
մէջ եղող Կպղնձէ սիւները ու Ն մե-
քենովմները ու Տէրոջը տանը մէջ
եղող Ղպղնձէ ծովը կտոր կտոր ը-
րին , ու անոնց պղինձը Բաբիլոն
14 տարին ։ Եւ Ֆ Թաղարները ու
Թիակները և բազմակալները ու
խնկամանները ու պաշտօնի համար
գործածուած բոլոր պղնձէ անօթ-
15 ները առին ։ Եւ դահճապետը * ոս-
կիէ ու արծաթէ բուրվառները ու
16 կոնքերը առաւ՚՚ . Նոյն Սողոմոնին՝
Տէրոջը տանը համար շինած երկու
սիւները , մէկ ծովը ու մէքենովմ-
ները . Ֆ բոլոր աս գործիքներուն
17 պղինձը կշռութի չէր դար ։ Ի Մէկ
սիւնին բարձրութիւնը տասնուհինգ
Թը կանգուն էր , և անոր վրայ
պղնձէ խոյակ կար , ու խոյակին
բարձրութիւնը երեք կանգուն էր .
և խոյակին վրայ շուրջանակի ցան-
ցակերպ զարդ ու նուռեր կային ,
ամէնն ալ պղնձէ էին . ու մէկալ
սիւնն ալ ցանցակերպ զարդով այն-
պէս էր ։
18 Ն Եւ դահճապետը առաջին քա-
հանան Ն Սարայիան՝ ու երկրորդ
քահանան ՚՚ Սոփոնիան՝ ու իրեք
19 դռնապանները առաւ . Եւ քաղա-
քէն մէկ ներքինի մը առաւ , որ անի-
կայ պատերազմող մարդիկներուն
զօրագլուխն էր . ու Թագաւորին
† առջևը կայնողներէն՚՚ քաղաքին
մէջը գտնուած Ն հինգ մարդ , ու
երկրին ժողովուրդը գինուորու-
Թեան գրող՝ զօրքին մեծ գրագիրը ,
և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին
ժողովուրդէն վաթսուն մարդ ։՚՚
20 ՚՚՚՚ ։ Ու Նաբուզարդան դահ-
ճապետը զանոնք առաւ , ու Բա-
բիլոնի Թագաւորին՝ Ռեբղա տա-
21 րաւ ։ Եւ Բաբիլոնի Թագաւորը
զանոնք զարկաւ , ու Եմաթի երկ-
րին Ռեբղային մէջ զանոնք մեռ-
ցուց ։ Ղ Ա յսպէս Ցուդա իր երկ-
22 րէն գերի տարուեցաւ ։ Ն Բայց
Ցուդայի երկրին մէջը մնացած ժո-
ղովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր Թագաւորը հո՚՚ Թողուցեր
էր , անոնց վրայ Սափանեան Ա քի-
կամին որդին Գոդողիան կուսակալ
դրաւ ։
23 Եւ զօրաց բոլոր ՚՚իշխանները ի-
րենց մարդիկներովը երբոր լսեցին
որ Բաբիլոնի Թագաւորը Գոդողիան
կուսակալ ըրեր է , Գոդողիային՝
Մասփա եկան , այսինքն Նաթա-
նիայի որդին Իսմայէլ , Կարէի որ-
դին Ցօհանան , ու Թանհումեթի
որդին Նետոփաթացի Սարայիա ,
ու Մաքաթիի որդին Ցեզոնիա ,
Թէ իրենք և Թէ իրենց մարդիկ-
24 ները ։ Ու Գոդողիա անոնց ու ա-
նոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ ,
ու անոնց ըսաւ , քաղդէացիներ-
րուն Ֆ ծառայութիւն ընելէն՚՚ մի՛
վախնաք . ՚՚՚ երկրիս մէջ բնակե-
ցէք , և Բաբիլոնի Թագաւորին

Ն · Ք · ՂԲ · 588

Ֆ Եզ · իե · 3 ։ գ Թագ · է · 45 ։ 50 ։

* Կամ՝ բուրվառները ու կոնքերը ա-ռաւ , ինչ որ ոսկիէ էր՝ Էբէխ-ոսկի , ու ինչ որ ար-ծաթէ էր՝ Էբէխ-ար-ծաթ .

Ֆ գ Թագ. է · 47 ։

Ֆ գ Թագ · է · 15 ։ Երեմ. Ծբ · 21 ։

Ն Երեմ. Ծբ · 24, ՃԼ ։

Ն ա ՄՆ · Ղ · 14 ։ Եզր · է · 1 ։

՚՚ Երեմ. իա · 1 ։ ԼԹ · 25 ։

† Եբէ · ե-րեսը տես-նողներէն . Եսթ · ա · 14 ։

Ն Տ՚ես Երեմ. Ծբ · 25 ։

Ղ Ղէ · իդ · 33 ։ Բ Օր · իբ · 36 ։ 64 ։ ԳԼ · իգ · 27 ։

Ղ Երեմ. խ · 5 ։

՚՚ Երեմ. խ · 7, 8, 9 ։

‡ Կամ՝ ծա-ռաներէն

ծառայութիւն ըրէք , ու ձեզի ա-
ղէկ պիտի ըլլայ ։
25 Եւ ¤եղաւ որ եօթներորդ ամիսը
թագաւորաց սերունդէն եղող ե-
ղիսամայիի որդւոյն Նաթանիայից
որդին Իսմայէլ տասը մարդով ե-
կաւ . ու Գոդողիան զարկին , ու
մեռաւ , նոյնպէս ալ անոր հետ
Մասիա եղող Հրէաները ու քաղ-
26 դէացիները ։ Եւ բոլոր ժողովուր-
դը պզտիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները ելան Վ Եգիպտոս գա-
ցին , քանզի քաղդէացիներէն
վախցան ։
27 ¤Ու եղաւ որ Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին գերութեանը երեսուն-
ուեօթներորդ տարին երկոտասա-

ներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանուեօթ-
ներորդ օրը , Իսբիլոնի Եղմարով-
դաք թագաւորը՝ իր թագաւոր ե-
ղած տարին , Ցուդայի Ցովաքին
թագաւորին գլուխը բարձրա-
ցուց , ¤¤ ըստ խոստ բանտէն հանէց .
28 Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօ-
սեցաւ , ու անոր աթոռէն վեր դրաւ . Եւ
անոր բանտի հագուստները փոխեց , ու
անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ յ միշտ անոր առջևը հաց կ՝ու-
30 տէր ։ Եւ անոր ռոճիկը միտուտ
ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ԱՒԱՆԴԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ադամ սերունդը մինչև Նոյ ։ 5 Ցաբեթի որդիքը ։ 8 Քամի որդիքը ։ 17 Սեմի որդիքը ։ 24 Սեմի սերունդը մինչև Աբրահամ ։ 29 Իսմայելի որդիքը ։ 32 Քետուրայի որդիքը ։ 34 Աբրահամի սերունդը՝ Եսաւէն ։ 43 Եդոմի թագաւորները ։ 51 Եդոմի իշխանները ։

1 Ադամ , ¤Սէթ , Ենովս , (2) կայ-
նան , Մաղաղիել , Ցարդ ,
3 Ենովք , Մաթուսաղայ , Ղամէք ,
4 Նոյ ։ Սէմ , Քամ ու Ցաբեթ ։
5 Ցաբեթին որդիքը Գոմեր , Մա-
գոգ , Մադայ , Ցաւան , Թոբէլ ,
6 Մոսոք ու Թիրաս էին ։ Եւ Գո-
մերին որդիքը Աքսանաս , *Րիփաթ
7 ու Թորգոմա էին ։ Եւ Ցաւանին
որդիքը՝ Եղիսայ , Թարսիս , Կի-
տացիք ու †Դոդացիք էին ։
8 ‡Քամին որդիքը Քուշ , Մեսո-
րեմ , Փուդ ու Քանան էին ։
9 Եւ Քուշին որդիքը Սաբա , Եւի-
լա , Սաբաթա , Ռեգմա ու Սեբե-
թաքա էին ։ Եւ Ռեգմային որ-
10 դիքը Սաբա ու Դեդան էին ։ Եւ
Քուշ ¤ծնաւ Ներբովդը . ասիկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ ։
11 Եւ Մեսորեմ ծնաւ Ղուդացինե-
րը , Անամացիները , Ղաբացինե-
12 րը , Նեփթուքացիները , Պաթո-
րեսացիները ու Քասղուքացինե-
րը , (ուսկից որ Փղշտացիք ելան ,)
13 ու Կափթորացիներն ալ ։ Եւ
Ղքանան ծնաւ իր անդրանիկը Սի-
14 դոնը , նաև Գետը , Ցեբուսացին ,
15 Ամորհացին , Գերգեսացին , Խևա-
16 ցին , Արուկեցին , Սանեացին , Ա-

րուադացին , Սամարացին ու Ամա-
թացին ։
17 ¤Սեմին որդիքը Եղամ , Ասուր ,
Արփաքսադ , Ղուդ , Արամ , Հուս ,
Հուլ , Գաթեր ու ¤Մոսոք էին ։
18 Եւ Արփաքսադ ծնաւ Սաղան , և
19 Սաղա ծնաւ Եբերը . Ու Եբերին
երկու որդի ծնան . մէկուն անունը
‡Փաղէկ էր , քանզի երկիրը անոր
օրերը բաժնուեցաւ . և անոր եղ-
20 բօրը անունը Ցեկտան էր ։ Ու
¤Ցեկտան ծնաւ Եղմովդադը , Սա-
21 ղաբը , Ասարմաթը , Ցարաբը , Ու-
22 զալը , Դեկղան , Գե-
23 բաղը , Աբիմաէլը , Սաբան , Ոփիրը ,
Եւիլան ու Ցոբաբը . ամէն սոոնք
Ցեկտանին որդիքն էին ։
24 ¤Սէմ , Արփաքսադ , Սաղայ ,
25 ¤Եբեր , Փաղէկ , Ռագաւ , (26) Սե-
27 րուգ , Նաքորը , Թարայ , ¤Աբ-
րամ այսինքն Աբրահամ ։
28 Աբրահամին որդիքը ¤Իսահակ
29 ու ¤Իսմայէլ էին ։ Անոնց ծնունդ-
ները սոոնք են ։ ¦Իսմայէլին անդ-
րանիկը՝ Նաբեվթ , ետքը Կեդար ,
30 Ադբեէլ , Մաբսամ , Մասմա ,
Դումա , Մասսէ , Հադադ , Թե-
31 մա , Ցետուր , Նափէս ու Կեդմա .
Իսմայէլի որդիքը սոոնք էին ։
32 Եւ Աբրահամին Կարճին Կե-
տուրային որդիքը . անիկայ ծնաւ
Զեմիանը , Ցեկսանը , Մադանը ,
Մադիանը , Ցեսբոկը ու Սուէն ։
Ու Ցեկսանին որդիքը Սաբա ու
33 Դեդան էին ։ Եւ Մադիանին որ-
դիքը Գեփա , Ափեր , Ենովք ,

Ն · Ք · ՁՓ · ԻԲԸ 1853

Ղ Ծն · իա · 2 , 3 ։
Ֆ Ծն · իե · 25 , 26 ։
Ք Ծն · ԼԶ · 9 , 10 ։
Ք Ծն · ԼԶ · 20 ։
Ն Ծն · ԼԶ · 25 ։
Ղ Ծն · ԼԶ · 26 ։ Ի՚ԵՕՕՔ Ամման ։
Ո Ծն · ԼԶ · 27 ։ Ի՚ԵՕՕՔ Աման ։
ԻԲԸ 1676
Ղ Ծն · ԼԶ · 31 , ՃՃ ։
Ո Ծն · ԼԶ · 37 ։
Ղ Ծն · ԼԶ · 39 ։
ԻԲԸ 1496
Ո Ծն · ԼԶ · 40 ։

Աբիդա ու Ելդաղա էին . ասոնք ամէնը Քետուրային որդիքն էին ։
34 Եւ Աբրահամ ծնաւ Իսահակը ։ Իսահակին որդիքը Եսաւ ու Իս֊
35 րայէլ էին ։ Եսաւին որդիքը Ե֊
լիփազ , Ռագուէլ , Եհուս , Եղդլոմ
36 ու Կորխ էին ։ Եղիփազին որդիքը՝ Թեմման , Օմար , Սեփոյ , Գոթամ , Կենէզ , Թամնա ու Ամաղէկ էին ։
37 Ռագուէլին որդիքը Նահաթ , Զա֊
38 րա , Սամմա ու Մզզա էին ։ Ու Սէիրին որդիքը Ղոտան , Սոբաղ , Սեբեգօն , Աննա , Դիսօն , Եսեր ու
39 Դիսան էին ։ Եւ Ղոտանին որդիքը Քոռի ու Հեմամ էին . և Թամնա Ղոտանին քոյրն էր ։
40 Սոբաղին որդիքը Գաղուան , Մա֊
նաքաթ , Գեբաղ , Սեփոյ ու Օնամ էին ։ Ու Սեբեգօնին որդիքը Ա֊
41 յիա ու Աննա էին ։ Աննային որդին Դիսօն . ու Դիսօնին որդիքը Ամրան , Եսբան , Եթերան ու Քա֊
42 ռան էին ։ Եսերին որդիքը Բաղ֊
ղան , Զաաւան ու Յաական էին ։ Դիսանին որդիքը Հուս ու Առան էին ։
43 Եւ Ասոնք են ան Թագաւորնե֊
րը որ Եդոմի երկրին մէջ Թա֊
գաւորեցին , Իսրայէլը որդեցոյց վրայ Թագաւոր մը Թագաւորելէն առաջ . Բէովրի որդին Բաղա , ու անոր քաղաքին անունը Դին֊
44 նաբա էր ։ Եւ Բաղա մեռաւ , ու անոր տեղը Իովբաբի Զարային որ֊
45 դին Յոբաբ Թագաւորեց ։ Եւ Յոբաբ մեռաւ , ու անոր տեղը Թեմմանացւոց երկրէն Հուսամ
46 Թագաւորեց ։ Եւ Հուսամ մե֊
ռաւ , ու անոր տեղը Բադադին որդին Ադադ Թագաւորեց , որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանա֊
ցիները կոտորեց . և անոր քաղա֊
47 քին անունը Աւիթ էր ։ Եւ Ա֊
դադ մեռաւ , ու անոր տեղը Մաս֊
րեկացի Սամղա Թագաւորեց ։
48 Եւ Սամղա մեռաւ , ու անոր տեղը Գետին քովը Ռոբովթէ Ե֊
49 ղով Սաւուղ Թագաւորեց ։ Եւ Սա֊
ւուղ մեռաւ , ու անոր տեղը Աքո֊
բորի որդին Բահաղանան Թագա֊
50 ւորեց ։ Եւ Բահաղանան մեռաւ , ու անոր տեղը Ադադ Թագաւորեց . և անոր քաղաքին անունը Փոքով էր , ու անոր կնկանը անունը Մե֊
տաբեէլ էր , որ Մէզահաբին աղջի֊
կանը Մատրեթին աղջիկն էր ։
51 Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը Եդոմի իշխանները եղան , Թամ֊
նա իշխան , Գաղուա իշխան , Եհ֊
52 թեթ իշխան , Ողիբամա իշխան ,
53 Եղա իշխան , Փինոն իշխան , Կե֊
նէզ իշխան , Թեմման իշխան , Մաբ֊
54 զար իշխան , Մագդիէլ իշխան ,

Իրամ իշխան . Եդոմին իշխանննե֊
րը ասոնք էին ։

ԳԼ · Բ

1 Իսրայէլի որդիքը ։ 3 Ցուդայի սերունդը թամարէն ։ 13 Եսսէի որդիքը ։ 18 Եզրոնեան Քաղէբին սերունդը ։ 21 Եսրոնի սերունդը Մաքիրի աղջիկէն ։ 25 Երեմիէլի սերունդը ։ 34 Սեսանի սերունդը ։ 42 Քաղէբի սերունդին մէկ ուրիշ ճիւղը ։ 50 Ովբեան Քաղէբին որդիքը ։

1 Իսրայէլի որդիքը ասոնք են . Ռուբէն , Շմաւոն , Ղեւի , Ցու֊
2 դա , Իսաքար , Զաբուղոն , Դան , Յովսէփ , Բենիամին , Նեփթաղիմ , Գադ ու Ասեր ։
3 Ցուդայի որդիքը էր , Օնան ու Սելօմ էին . սա իրեքը Քանանա֊
ցի Շաւային աղջիկէն ծնան անոր . ու Ցուդային անդրանիկը Էր Ե֊
րոջը առջևը չար բլլալուն հա֊
մար՝ Ետը զանիկայ մեռուցուց ։
4 Եւ անոր հարսը Թամար Փարէսը ու Զարան ծնաւ անոր ։ Ցուդային բոլոր որդիքը հինգ էին ։
5 Փարեսին որդիքը Եսրոն ու
6 Համուլ էին ։ Եւ Զարային որ֊
դիքը՝ Զամբրի , Եթեան , Եման , Քալքօլ ու Դարա . ամէնը հինգ
7 էին ։ Եւ Քարմիին որդին Ախար էր , որ Նզովածով մեղք գործեց , ու Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձը֊
8 գեց ։ Ու Եթանի որդին Ազա֊
9 րիա էր ։ Ու Եսրոնի որդիքը՝ Ո֊
րոնք անոր ծնան , Ցերամէլ , Ռա֊
րամ ու Քելուբայ էին ։
10 Եւ Արամ ծնաւ Ամինադաբը , ու Ամինադաբ ծնաւ Ցուդային որ֊
11 դւոց իշխանը Նաասոնը , Եւ Նաա֊
սոն ծնաւ Սալմոնը , ու Սալմոն
12 ծնաւ Բոոսը , Եւ Բոոս ծնաւ Ովբեդը , ու Ովբեդ ծնաւ Եսսէն ,
13 Եւ Եսսէ ծնաւ իր անդրանիկը Եղիաբը , ու երկրորդը՝ Աբինադա֊
14 բը , ու երրորդը՝ Սիմեան , Չորրորդը՝ Նաթանայէլը , հինգերորդը՝
15 Հռադդային , Վեցերորդը՝ Ասոմը
16 սա եօթներորդը՝ Դաւիթը ։ Եւ անոնց քոյրերը Շարուհեա ու Ա֊
բիգեա էին ։ Ու Շարուհեային որդիքը իրեք էին . Աբեսա , Յո֊
17 վաբ ու Ասայէլ ։ Եւ Աբիգեա ծնաւ Ամեսային , ու Ամեսային հայրը Իսմայելացի Եթերն էր ։
18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբ կնոջմէն Ազուբայէն ու Երիոթէն որդիներ ծնաւ . և ասոր որդիքը ասոնք են .
19 Յասեր , Սովբաբ ու Արդօն ։ Ու երբոր Ազուբա մեռաւ , Քաղէբ իրեն Եփրաթը , որ ա֊
20 նոր ծնաւ Ովբը ։ Եւ Ովբ ծնաւ Ուրին , և Ուրի ծնաւ Բեսելէլէլը ։
21 Եւ ետքը Եսրոն Գաղաա֊
դու Հօրը Մաքիրին աղջկանը մը֊

Ն · Ք · ՁՓ · ԻԲԸ 1496

1752 , ՃՁ
Ծն · իթ · 32 ։ Լ · 5 ։ Լե · 18 , 22 ։ Խզ · 8 , ՃՁ ։
Ք Ծն · Լե · 3 ։ Խզ · 12 ։ Թոս · Իզ · 19 ։
Ֆ Ծն · Լե · 2 ։
Ր Ծն · Լե · 7 ։
Ի Ծն · Լե · 29 , 30 ։ Մաս · ա · 3 ։
Ղ Ծն · Խզ · 12 ։ Հռութ · դ · 18 ։
Ի Ցես · է · 1 ։ Ի՚ԵՕՕՔ Ջարդի ։
Ը Գթ Ա · դ · 31 ։ * Կ՚Ա Դարդա ։
Ի Տես Գլ · դ · 1 ։
Ժ Ցես · Ջ · 18 ։ է · 1 ։
Ի Մաս · ա · 3 , 4 ։
ԻԲԸ 1471
† ԵԲՐ · Բաս
ԻԲԸ 1090
‡ Կ՚ · Քաղէբ · տես Հմր 18 , 42 ։
Հռութ · դ · 19 , 20 ։ Մաս · ա · 4 ։
Ի Թոս · ա · 7 ։ Բ · 3 ։
Ժ Հռութ · դ · 21 ։ Մաս · ա · 4 ։
Ն ա Թագ · Ժզ · 6 ։
Հ Բ Թագ · Բ · 18 ։
Յ Տես Բ Թագ · Ժե · 25 ։
ԻԲԸ 1471
Ղ Հմր 50 ։
Ֆ ԵԼ · Լա · 2 ։
Ք Թոս · Իե · 1 ։

տաւ , ու զանիկայ առաւ , և ինքը վաթսուն տարեկան էր . ու անի-
22 կայ Սեղուբը ծնաւ անոր : Եւ Սե-
ղուբ ծնաւ Յայիրը . ու ասիկայ
Գաղաադու երկրին մէջ քսանու-
23 իրեք քաղաք ունէր : Ու *Գեսու-
րը ու Ափամը" , Յայիրի գիւղա-
քաղաքները , կանաթը ու անոր
գեղերը՝ վաթսուն քաղաք առաւ
անոնցմէ . ասոնց ամէնը Գաղաադու
24 Հօրը Մաքիրին որդւոցն էր : Ու
†Եսրոն քաղբը եփրաթայի մէջ
մեռնելէն ետքը , Եսրոնին կնիկը
Աբիան" անոր ծնաւ Նթեկուէին
Հայրը Ափրուրը :
25 Ու Եսրոնին անդրանկանը Ե-
րամէլին որդիքը ասոնք էին . անդ-
րանիկը Հռամ , Բունա , Օրէն ,
26 Ասոմ ու Ափիա : Եւ Ձերամէլ
մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր , ու անոր
անունը Ատարա էր . անիկայ Օնա-
27 մի մայրը եղաւ : Ու Ձերամէլին
անդրանկանը Հռամին որդիքը ա-
սոնք էին . Մաաս , Յամին ու Ա-
28 կոր : Եւ Օնամի որդիքը Սամա-
յի ու Ցաղայ էին : Եւ Սամայիին
որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին :
29 Եւ Աբիսուրի կնկանը անունը Ա-
բիհայիլ էր , որ անոր ծնաւ Ափ-
30 բանը ու Մոլղիդը : Եւ Նադա-
բին որդիքը Սաղադ ու Ափփէմ
էին . ու Սաղադ անորդի մեռաւ :
31 Եւ Ափփէմի որդին՝ Ցեսի , ու
Ցեսիի որդին՝ Սէսան , ու Ս Սէ-
32 սանի որդին Աղայի էր : Եւ Սա-
մայիի եղբօրը՝ Ցադային որդիքը
Ցեթեր ու Ցովնաթան էին . ու
33 Ցեթեր անորդի մեռաւ : Եւ Ցով-
նաթանի որդիքը Փաղէթ ու Զա-
զա էին : Ցերամէլի որդիքը ա-
սոնք էին :
34 Եւ Սէսան տղաքներ չունէցաւ ,
բայց միայն աղջիկներ : Ու Սէսան
Ցարբա անունով Եգիպտացի ծա-
35 ռայ մը ունէր . Ու Սէսան իր աղ-
ջիկը իր Ցարբա ծառային կնիկ
տուաւ . որ անոր Եթթին ծնաւ :
36 Ու Եթթի ծնաւ Նաթանը , և
37 Նաթան ծնաւ *Զաբադը , Ու
Զաբաթ ծնաւ Ափղալը , և Ափղալ
38 ծնաւ Ովբէդը , Ու Ովբէդ ծնաւ
Ցեհուն , և Ցեհու ծնաւ Ազարիան ,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Քեղեսը , և
40 Քեղեսն ծնաւ Եղեասան , Ու Ե-
ղեասա ծնաւ Սիսոմին , և Սիսոմի
41 ծնաւ Սեղղումը , Ու Սեղղում ծը-
նաւ Ցեկամիան , և Ցեկամիա ծնաւ
Եղիսաման :
42 Ու Ձերամէլին եղբօրը Քաղեբի
որդիքը՝ անոր անդրանիկը Մեսա՝
Զիփի Հայրն էր , և Քեբրոնի Հայ-
43 րը Մարեսայի որդին էր : Եւ Քեբ-
րոնի որդիքը Կորխ ու Թափուա
44 և Բոկոմ ու Սեմմա էին : Ու Սեմմա
ծնաւ Հռաամը՝ Ցարկաամի Հայրը ,
45 ու Բոկոմ ծնաւ Սամայիին : Եւ
Սամայիի որդին Մաոն էր . ու
Մաոն Բեթսուրի Հայրն էր :
46 Եւ Քաղեբին հարճը Գեփա ծնաւ
Առանը , Մոսան ու Գազէզը . և
47 Առան ծնաւ Գազէզը : Ու Յա-
դայիի որդիքը Հռագեմ , Ցովա-
թամ , Գեսան , Փաղէտ , Գեփա
48 ու Սագաֆ էին : Եւ Քաղեփին
հարճը Մաաքա ծնաւ Սեբերը ու
49 Թարանան . Նաև ծնաւ Մադման-
նայի Հայրը Սագաֆը , ու Մաքա-
բենայի Հայրը ու Գարաայի Հայ-
րը Շուան . և Քաղերին աղջիկը
Նաքսա էր :
50 Ա Եփրաթի անդրանկանը Ովբի
որդւոյն Քաղեբին որդիքը ասոնք
էին . Կարիաթարիմի Հայրը Սո-
51 բաղ , Բեթլեհեմի Հայրը Սաղմոն ,
52 Բեթգադերի Հայրը Հարեփ : Եւ
Կարիաթարիմի Հօրը Սորադին որ-
դիքը Հարօէ ու Մանահաթա-
53 ցւոց կէսն էին : Եւ Կարիաթա-
րիմի տոհմերը Ցեթերացիք , Փու-
թացիք , Սամաթացիք ու Մասա-
րացիք էին . Սարաացիք ու Եսթա-
54 ւուղացիք ասոնցմէ եկան : Սաղ-
մոնին որդիքը Բեթլեհեմ , Նե-
տոփաթացիք , Ատարովթ , Ցովա-
բին տունը ու Մանաքաթացւոց
55 կէսը ու Սարացիք էին : Եւ
Գաբեսի մէջ բնակող դպիրներուն
տոհմերը Թարդամացիք , Սամա-
թացիք , Սովկաթացիք . ասոնք
Ռեքաբի տանը հօրմէն Եմաթէն
ելլող ՚կենեցիք էին :

ԳԼ . Գ

1 Դաւիթին որդիքը : 10 Ասոր սերունդը մին-
չև Սեդեկիա : 17 Ցեքոնիային յաջորդները :

1 Եւ Դաւիթին Քեբրոնի մէջ ծնած
որդիքը ասոնք էին . անդրանի-
կը ՚Ամնոն՝ Բ Ցեզրաելացի Աբի-
նոամէն , երկրորդը Դանիէլ՝ Կար-
2 մելացի Աբիգեայէն , Երրորդը Ա-
բիսողոմ՝ Գեսուրի Թադաւորին
Թոլմիին աղջկանը Մաաքային որ-
դին , չորրորդը Ադոնիա՝ Ագգիթին
3 որդին , Հինգերորդը Սափատիա՝
Աբիտալէն , վեցերորդը Ցեթրամ՝
4 իր կնոջմէն Եգեդայէն : Ասոնք վեցը
անոր ծնան Քեբրոնի մէջ . և Երկո
եօթը տարի ու վեց ամիս Թագա-
ւորութիւն ըրաւ . ու Երուսա-
ղեմի մէջ երեսունուերկու տարի Թա-
գաւորութիւն ըրաւ :
5 Ու Երուսաղեմի մէջ ասոնք ծը-
նան անոր . Սամաա , Սովբաբ , Նա-
թան ու Սողոմոն . Ասոնք Բ Ա-
միելի աղջկէն Բերսաբէէն չոր-
6 եքն . Եւ Ցեբաար , ու ‡Եղիսաման ,

յ Թագ . լբ . 41 ; բ Օր . գ . 14 ; Յես . ժգ . 30 ;
* Կամ՝ Գեսուացւոց ու Ասուրացի Եփրեն
† Կամ՝ Եսրոնին մեռնելէն ետքը՝ Քաղեբ՝ Եփրաթա եկաւ , ու ա-նոր հետ Եսրոնին կնիկը Աբիան , որ
ն ԳԼ . գ . 5 ;
ւ Ցես . հԺ . 34 , 35 ;
- ԳԼ . ժա . 41 ;
իբր 1471, ռէ
իբր 1471 ռէ
ն . ք . զՔ . իբր 1471
ն . ք . զՔ . իբր 1471, ռէ
ւ Ցես . ժե . 17 ;
պ Հմր 19 ;
չ Դատ . ա . 16 ;
- Երեմ . լե . 2 ;
իբր 1053, ռէ
- բ Թագ . գ . 2 ;
Բ Ցես . ժե . 56 ;
‡ բ Թագ . գ . 3 ի՛ըսոկ Քիլաբ ;
ա բ Թագ . գ . 5 ;
Ե բ Թագ . բ . 11 ;
չ բ Թագ . և . 5 ;
Ը բ Թագ . և . 14 ; ԳԼ . ժգ . 4 ;
Ը բ Թագ . ժր . 24 ;
Ի բ Թագ . ժա . 3 ի՛ըսոկ Եզե-ամ ;
‡ Կամ՝ Եղիսուա . բ Թագ . և . 15 ;

7 ու Եղլփաղէտ, Եւ Նդբա, ու Նաա-
8 փէկ, և Ցափիէ, Ու Եղլհամա,
ու ‡ Եղլհադա ու Եղլփաղէտ . Ե ա-
9 ամէ ինն էին : Ամէնն ալ Դաւիթին
որդիներն էին, Հարմերուն որդի-
ներէն ու անոնց քրոջմէն՝ Նթա-
մարէն ի զատ :
10 Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբովամ
էր . անոր որդին Աբիա, անոր որ-
դին Ասա, անոր որդին Ցովսա-
11 փատ, Անոր որդին Ցովրամ, անոր
որդին § Ազոզիա, անոր որդին Ցո-
12 վաս, Անոր որդին Ամասիա, անոր
որդին Ազարիա, անոր որդին Ցո-
13 վաթամ, Անոր որդին Ահազ, ա-
նոր որդին Եզեկիա, անոր որդին
14 Մանասէ, Անոր որդին Ամոն, ա-
15 նոր որդին Ցովսիա : Եւ Ցովսիա-
յին որդիքը՝ անդրանիկը Ցոհա-
նան, երկրորդը Ցովակիմ, եր-
րորդը Սեդեկիա, չորրորդը Սել-
16 ղում էր : Ու Ցովակիմին որդիքը՝
անոր որդին Ճեքոնիա, անոր որդին
17 Սեդեկիա էր : Ու Ճեքոնիային որ-
դիքը՝ Ասիր, անոր որդին Սաղա-
18 թիէլ . Նաև Մեղքիրամ, Փա-
դայիա, Սանէսար, Ճեկամիա,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին : Եւ
Փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ
ու Սեմէի էին . ու Զօրաբաբէլին
որդիքը՝ Մեսուղամ ու Ընանիա,
ու անոնց քոյրը Սաղոմիթ էր .
20 Նաև Ասուբա, ու Ոհլ, և Բա-
րաքիա, ու Ասադիա և Ցովսաբէ-
21 սեդ՝ հինգ էին : Եւ Ընանիային
որդիքը Փաղատիա ու Եսայի էին .
* Հռափայիային որդիքը, Ռոնային
որդիքը, Աբդիային որդիքը, Սե-
22 քենիային որդիքը՝ : Ու Սեքենիա-
յին որդին Սեմայիա էր . ու Սե-
մայիային որդիքը Հքետտուս, և
Իդաղ, ու Բէրիա, և Նաարիա
23 ու Սափատ՝ վեց էին : Եւ Նաա-
րիային որդիքը Եղհովէնայի ու
Եզեկիա ու Եզրիկամ՝ իրեք էին :
24 Ու Եղհովէնայիին որդիքը Ովդու-
իա, ու Եղլհասիբ, և Փաղայիա,
ու Ակկուբ, և Ցոհանան, ու Դա-
ղայիա և Ընանի՝ եօթն էին :

ԳԼ . Դ

1 Ցուդայի սերունդը : 5 Եսրոնին մեռնելէն
ետքը՝ իրեն ծնած Ասբուրն յառաջ եկած սե-
րունդը : 9 Գաբեսին ու անոր աղօթք ընե-
լուն վրայով : 21 Սելոմի սերունդը : 24
Շմէոնի սերունդը ու քաղաքները . 39 ա-
նոնք Գեդովրին՝ ու Սէիր լեռը բնակող Ամա-
ղեկացիներուն վրայ կը տիրեն :

1 Ցուդայի որդիքը՝ Փարէս, Ես-
րոն ու Քարմի և Ովը ու Սորազ
2 էին : Եւ Սորազին որդին ¶ Ռէա-
յիա Ցեթը ծնաւ . ու Ցեթ Ա-
քիմային ու Լէահդը ծնաւ . Սա-
3 բաացոց տոհմերը ասոնք են : Ու

Եւտամի †Հօրմէն ասոնք եղան . Ցեզ-
րայէլ ու Ցեւսմա ու Ցեզբաա . և
անոնց քրոջը անունը Եսելեվպոն
4 էր : Ու Գեդովրի հայրը Փանուէլ,
և Ովսայի հայրը Եզեր էր . ասոնք
Բեթլէհեմի հօրը՝ Եփրաթի անդ-
րանկանը ‖Ովբին որդիքն էին :
5 Ու ‡Թեկուէի հայրը Ասքուր եր-
կու կնիկ ունէր, Եղասա ու Նաա-
6 րա . Եւ Նաարա անոր ծնաւ Աքո-
զամը, Ոփերը, Թեմանը ու Ա-
հասթարին . Նաարային որդիքը
7 ասոնք էին : Ու Եղասային որդիքը
Սարեթ, Սահառ ու Եթնան էին :
8 Եւ Կովս ծնաւ Ենովբը, Սօբե-
բան, ու Հառումի որդւոյն Ահար-
հելին տոհմերը :
9 Եւ Գաբէս իր եղբայրներէն
§փառաւոր էր, ու անոր մայրը ա-
նոր անունը ‡Գաբէս դրաւ, ըսե-
լով, Զանիկայ տրտմութեամբ
10 ծնայ : Եւ Գաբէս Իսրայէլի Ա-
տուծոյն աղաղակեց ու ըսաւ, Ե-
րանի Թէ ամէն կողմանէ զիս օրհ-
նես, ու իմ սահմանս մեծցընես, և
քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու
զիս չարէն ազատես, որ ինծի
տրտմութիւն չըլլայ : Եւ Ա-
ստուած անոր խնդիրքը կատարեց :
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ
Մաքիրը ծնաւ, որ անիկայ Եսթօնի
12 հայրն էր : Եւ Եսթօն ծնաւ Բեթ-
ռափան ու Փասէն և Իրնաասին
հայրը Թանան . ասոնք Հռեքքայի
13 մարդիկներն էին : Ու Կենեզի որ-
դիքը ՚Գոթնոնիէլ ու Սարայիա
էին . և Գոթնոնիելին որդին Ա-
14 թաթ էր : Ու Մաոնաթայի ծնաւ
Եփրան . և Սարայիա ծնաւ Ցո-
վաբը՝ ‖Գեքարասիմի հայրը .
(քանզի անոնք արհեստաւորներ
15 էին :) Ու Ցեփոնեան Քաղէբին
որդիքը Իրու, Եղա ու Նաամ էին .
16 ու Եղային որդին Կենեզ էր : Եւ
Ցալելելի որդիքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ . Ու Եզրային
որդիքը Ցեթեր, Մօրադ, Ափեր
ու Ցաղօն էին . ու Թէր Խէնը ծը-
նաւ Մարիամը և Սամմային ու
18 Եսթեմոայի հայրը Ցեսբան . Եւ
անոր կնիկը Ցուդիա ծնաւ Գե-
դովրի հայրը Ցարեդը, Սոքովի
հայրը Քաբերը, ու Զանովի հայ-
րը Ցեթթիէլը . և Մօրադին առած
Փարաւոնի աղջկանը՝ Բեթիային
19 որդիքը ասոնք էին : Ու անոր կընի-
կանը Նայեմին քրոջը՝ Ովդիային
որդիքը Կեիլային հայրը Գարմին
ու Մաքաթացի Եսթեմոային էր :
20 Եւ Սիմոնի որդիքը Ամնոն, Հռի-
նա, Բենհանան ու Թիղոն էին . ու
Ցեսիին որդիքը Զոհեթ ու Բենզոհեթ էին :

* կամ՝ անոր որդին Հռափային, ա-
նոր որդին Ռոնա, ա-
նոր որդին Աբդիա, ա-
նոր որդին Սեքենիա :
հեզ . ը . 2 :

1300, ¤
= Ծն . լը . 29 : խզ . 12 :
¶ Գլ . բ . 52 Հայրօք :

† կամ՝ որ-
դիքը

‡ Գլ . բ . 50 :
§ Գլ . բ . 24 :

Ծն . ք . ղբ . 1300, ¤

‖ կամ՝ արհես-
տաւորաց
ձորին
Ն Ղեմ . ժա . 35 :

Ծն . ք . ղբ . 1053, ¤

ժ Գլ . ժդ . 7
Լ'ըսած բա-
ղեադա :
Ն Տես բ
Թագ . ե .
14 : 15 : 16 :
Լ բ Թագ .
ժգ . 1 :
Ի գ Թագ .
ժա . 43 : ժե .
6 :
ԺԸՄն . ին . 17
Լ'ըսած Ցո-
վաքազ . Լա-
խէ . 6 Լ'ը-
սած Ազա-
րիա :
Կ Թագ . ժե .
30 Լ'ըսած
Ոզնա :

21 Եւ ըՅուդայի որդւոյն Սէլօմին որդիքը՝ Ղէքայի Հայրը Էր , ու Մարեսեայի Հայրը Ղաադա , և Անբէյայի տանը՝ բեհեղագործներուն
22 տանը տոհմերն Էին . Նաև Յովակիմ և Քուզեբայի մարդիկները ու Յովաս և Սարաֆ՝ որոնք Մովաբի մէջ տասդուածք ունեցան , ու Յասուբի Լեհէմ. * իսկասոնք հին
23 բաներ են՝ : Ասոնք բրուտներ էին , և նէթայիմի ու Գադերայի մէջ կը բնակէին . Թագաւորին քովը ասնոր գործքին համար հոն կը բնակէին :
24 Շմէւոնի որդիքը՝ Բ՝Նամուէլ , Յամին , Յարիբ , Զարա , ՚՚ Սաւուղ . Անոր որդին Սեղլում , անոր որդին Մաասմա :
25 Ու Մաասմայի որդիքը , անոր որդին Ամուէլ , անոր որդին Զաքուր , անոր որդին Սեմէի :
27 Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր , բայց անոր եղբայրները շատ տղաքներ չունէին . ու անոնց բոլոր տոհմերը ՅուդայիՅ որ-
28 դւոցը չափ չհատցան : Եւ անոնք Բէերսաբէէի , ու Մօղադայի , ու
29 Բաղայի , ու Եզեմի ,
30 ու Թուղադի , Ու Բաթուէլի ,
31 ու Հորմայի , և Սիկէլակի , Ու Բեթմարքաբովթի , և Հասուսիմի , ու Բեթբարէիի և Սաղարիմի մէջ բնակեցան . մինչև Դաւիթին թագաւոր եղած ատենը ասոնք Էին
32 անոնց քաղաքները , Ու անոնց գեղերը : Նոյ Եթամ , Ային , Ռեմմոն , Թորան ու Ասան , հինգ քա-
33 ղաք : Եւ ասոնց քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը մինչև Բահաղ , անոնց բնակութիւնները
34 ու †վճռակները ասոնք Էին : Ու Մոսոբաբ , և Յամլէք , ու Ամասիայի որդի Յոսա , Եւ Յովէլ , ու Եհուի որդի Յոսաբիայի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Յոսաբիայի որդին Եղուն , Ու Եղովենայի , ու Եկեբայ , և Յասուբիա , ու Ասայիա , և Ադիէլ , ու
37 Եսիմիէլ , ու Բանեա , Եւ Սեմարիայի որդւոյն Սամարիի որդւոյն Եդայիայի որդւոյն Աղոնի որդւոյն
38 Սեփէիի որդին Զիզա : Ա՚ս ասնոնք անունները իրենց տոհմերուն մէջ իշխաններ Էին , ու անոնց ազգատոհմերը խիստ շատ-
39 յան : Եւ իրենց անասուններուն համար արօտ փնտռելով՝ Գեդորի մուտքը գացին մինչև ձորին արևե-
40 լեան կողմը . Եւ առատ ու աղէկ արօտ գտան . ու ան երկիրը ընդարձակ էր , և խաղաղութեան ու հանդարտութեան մէջ էր . քանզի առաջ՝ քամին եղողները հոն կը
41 բնակէին : Եւ ասանուններովը գրուածները Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը գացին , ու անոնց վրանները և հոն գտնուած բոլոր նակարանները Էզարկին , ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև աս օրս , և անոնց տեղը բնակեցան . վասն զի հոն իրենց հօտերուն համար արօտ
42 Էր : Ու անոնցմէ՝ այսինքն Շմէւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սէիր լեռը գացին , իրենց վրայ Յեսսեի որդիքը՝ Փաղատիան , Նեարիան , Հռափայիան ու Ոզիէլը
43 իշխան ՚՚նէնալով . Եւ †Ամաղեկին փախստական մնացորդները զարկին , ու մինչև աս օրս հոն բնակեցան :

ԳԼ . Ե

1 Իր անդրանկութենէն զրկուած Ռուբինին սերունդը մինչև գերութիւնը . 9 անոնց բնակութիւնը , և հազարաւոց վրայ ըրած յաղթութիւնը : 11 Գադի որդւոցը գլխաւոր մարդիկը ու բնակութիւնները : 18 Ռուբենեանց , Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին թիւը ու յաղթութիւնները : 23 Կէս ցեղին բնակութիւնները ու գլխաւոր մարդիկները : 25 Անոնց գերութիւնը իրենց մեղքին համար :

1 Եւ Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը . (քանզի ՚՚անդրանիկը անիկայ էր . բայց Բ իր հօրը անկողինը պղծելուն համար՝ Բիր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն՝ Յովսեփին որդւոցը տրուեցաւ . ու ազգահամարին մէջ
2 անդրանիկի պէս չգրուեցաւ : Իսկ †Յուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ , ու անկէ Բիշխանները Էլան , բայց անդրանկութեան իրաւունքը
3 Յովսեփինն էր :) Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբենին որդիքը Ենովք , Փաղղուս , Եսրոն ու Քարմի .
4 Յովէլին որդիքը՝ անոր որդին Սեմայիա , անոր որդին Գոգ ,
5 անոր որդին Սեմէի , Անոր որդին Միքա , անոր որդին Ռեայիա , ա-
6 նոր որդին Բաաղ , Անոր որդին Բէէրա , որն որ Բ Ասորեստանի թագաւորի փաղասար թագաւորը գերի տարաւ . անիկայ Ռուբենացւոց իշխանն էր :
7 Նանց իշխանն էր : Եւ անոր եղբայրները իրենց տոհմերովը Էերը որ ազգահամարին մէջ գրուեցան , անոնց գլխաւորը Եհիէլ էր , եւ
8 Զաքարիա , Եւ Յովելի որդւոյն Սեմայի որդւոյն Ազազի որդին Բաղա . ասիկայ Բ Արոերի մէջ , ու մինչև Նաբաւ ու Բէէլմէոն
9 բնակեցաւ . Եւ արևելեան կողմը՝ Եփրատ գետէն մինչև անապատը բնակեցաւ , քանզի անոնց անասունները Բ Գաղաադու երկրին մէջ
10 շատցեր էին : Ու Սաւուղին օրերը անոնք պատերազմ ըրին Բ Հագարացւոց հետ , որոնք իրենց ձեռքը ինկան . ու Գաղաադու բոլոր ա-

Ն . ք . զԲ . 1300 , ԷՅն . լը . 1 , 5 ; խզ . 12 ;

*կամ՝ ու Ադդերարիմ աթթիկիմ ;

Բ Ցն . խզ . 10 ; և Եզ . զ . 15 , և Թու . իզ . 12 Բ՝ըոոբ Ցամուէլ ;

Բ Ցես . ժԹ . 2 ՝

Բ Ցես . ժԹ . 5 Բ՝ըոոբ Ասեր ասուա ;

Լ Ցես . ժԹ . 8 Բ՝ըոոբ Բահաղթբէեր ;

†կամ՝ ազգաբանութիւնները

Խբր 715

Ն . ք . զԲ . Խբր 715

Խ գ Թագ . ժը . 8 ;

Թ Տես ա Թագ . ժե . 8 ; Լ . 17 ; բԹագ . ը . 12 ;

1300 , ԷՅն . իԹ . 32 ; խԹ . 3 ; Բ Ցն . լե . 22 ; խԹ . 4 ; Է Ցն . խը . 15 , 22 ;

Ը Ցն . խԹ . 8 , 10 ; Սաղ . կ . 7 ; ճը . 8 ; Ի Միք . ե . 2 ; Մատ . բ . 6 ;

Ձ Ցն . խզ . 9 ; Եզ . զ . 14 ; Թու . իզ . 5 ;

Ե Տես հմր 17 ;

Ի գ Թագ . ժե . 29 ; ժգ . 7 ;

Ր Ցես . ժգ . 15 , 16 ;

Թ Ցես . իբ . 9 ;

Ի Ցն . իե . 12 ;

ռևէլեան կողմերը՝ անոնց վրաննե-
րուն մէջը բնակեցան ։
11 Եւ Գադի որդիքը ասոնց դիմա-
ցը Նիասանու երկրին մէջ բնակե-
12 ցան մինչև Սելքա · Գիլխաւորը՝
Ցովէլ , ու երկրորդը՝ Սափամ ,
եւտը Ցանայի , ու Սափատ՝ Բա-
13 սանի մէջ ։ Եւ անոնց եղբայրները
իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝
Միքայէլ , Մեսուղամ , Սաբէէ ,
Ցովրէ , Ցաքան , Զիա , ու Եբեր՝
14 եօթեն էին ։ Ասոնք Բուզի որդւոյն
Ցաքդովի որդւոյն Ցեսիսայի որ-
դւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղատա-
դի որդւոյն Ցարոայի որդւոյն Հու-
րիի որդւոյն Աբիհըելի որդիքն է-
15 ին ։ Անոնց ազգատոհմներուն իշ-
խանը Գունիի որդւոյն Աբդիէլի
16 որդին Ահի էր ։ Եւ անոնք Գա-
զաատու մէջ , Բասանի ու անոր
գիւղաքաղաքներուն մէջ , ու Խա-
րօնի բոլոր արուարձաններուն մէջ՝
մինչև անոնց սահմանները բնակե-
17 ցան ։ Ամէն ասոնք Յուդայի Յո-
վաքիմ Թագաւորին օրերը , ու
Իսրայէլի Ցերոբովամ Թագաւո-
րին օրերը ազգահամարին մէջ
գրուեցան ։
18 Ռուբենի որդիքը , ու Գա-
դեանք ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քառասունուչորս հազար եօթը հա-
րիւր վաթսուն զօրաւոր , վահան
ու սուր կրող , և աղեղ քաշող ,
պատերազմ սորված , ու պատե-
19 րազմի ելլող մարդիկներ էին ։ Եւ
անոնք Հադարացւոց , Ցետուրա-
ցւոց , Նափեսացւոց ու Նոդա-
20 բացւոց հետ պատերազմ ըրին , Եւ
Յանոնց յաղթեցին · ու Հագարա-
ցիք և բոլոր անոնց հետ եղողները
անոնց ձեռքը տրուեցան . քանզի
անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ
աղաղակեցին , ու անոնց լսեց ·
21 վասն զի Ղանոր ապաւինեցան ։ Եւ
անոնց անասունները՝ հիսուն հա-
զար ուղտ , ու երկու հարիւր հիսուն
հազար ոչխար , ու երկու հազար
էշ , և հարիւր հազար մարդ գերի
22 ըրին · (քանզի շատերը մեռած ին-
կան . ինչու որ ՚՚ պատերազմը
Աստուծմէ էր ։) ու մինչև Գերու-
թիւնը անոնց տեղը բնակեցան ։
23 Եւ Մանասէի որդւոյը կէս ցեղը
ան երկրին մէջ բնակեցան , Բա-
սանէն մինչև Բահղերմոն , Սա-
նիր ու Հերմոն լեռը , Հանիէլ բազ-
24 մաթիւ էին ։ Եւ անոնց ազգա-
տոհմներուն իշխանները ասոնք է-
ին · Ափեր , Ցեսի , Եղղիէլ , Եզրի-
էլ , Երեմիա , Ովդուիա ու Ցաքդի-
էլ , որոնք զօրաւոր ։ քաջ ու ա-
նունի մարդիկներ էին , ու իրենց
ազգատոհմներուն իշխաններն էին ։
25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն
դէմ ապստամբեցան , ու ան երկ-
րին ազգացը Հաստուածներուն ե-
տևէն էրթալով պոռնկեցան , որ Ա-
ստուած պանդնք անոնց առջևէն
26 բնաջինջ ըրած էր ։ Եւ Իսրայէլին
Աստուածը Ասորեստանի Փուղ
թագաւորի հոգին՝ ու Ասորեստա-
նի Թագդաթ փաղասար թագա-
ւորին հոգին գրգռեց , ու Ռուբե-
նեանները , Գադեանները ու Մա-
նասէին կէս ցեղը գերի ըրաւ , և
զանոնք Ղաղաղ ու Քաբոր
ու Հարա ու Գովզան գետը տա-
րաւ մինչև աս օրս ։

Գ Լ · Զ

1 Ղևիի որդիքը ։ 4 Քահանայից ազգահամարը
մինչև գերութիւնը ։ 16 Գերսոնի , Մերա-
րիի ու Կահաթին տոհմերը ։ 49 Հարու-
նին պատոնը , ու անոր սերունդը մինչև Ե-
քիմասս ։ 54 Քահանայից ու Ղևտացւոց
քաղաքները ։

1 Ղևիի որդիքը ՝ Գերսոն , Կահաթ
2 ու Մերարի էին ։ Եւ Կահա-
թին որդիքը՝ Ամրամ , Իսահար ,
3 Քեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Եւ Ամ-
րամին որդիքը Ահարոն , Մովսէս
ու Մարիամ էին ։ Ու Ահարոնին
որդիքը Ծնադաբ , Աբիհուդ , Ե-
4 ղիազար ու Իթամար էին ։ Եղիա-
զար Ծնաւ Փենէհէսը , ՚՚ Փենէհէս
5 Ծնաւ Աբիսուան , Եւ Աբիսուա
Ծնաւ Բոկկին , ու Բոկկի Ծնաւ
6 Ոզին , Եւ Ոզի Ծնաւ Զարհիան , ու
7 Զարհիա Ծնաւ Մարիոթը , Ո՚ Մա-
րիոթ Ծնաւ Ամարիան , և Ամարիա
8 Ծնաւ Ահիտովը , Ու Ահիտովը
Ծնաւ Սադովկը , ու Սադովկ Ծնաւ
9 Ահիմասը , Եւ Ահիմասս Ծնաւ
Ազարիան , ու Ազարիա Ծնաւ Յո-
10 հանանը , Եւ Յոհանան Ծնաւ Ա-
զարիան · (ասիկայ էր որ Ցողմո-
նին Երուսաղէմ շինած Տաճա-
րին մէջ Ա՚քահանայութիւն ըրաւ ։)
11 Ու Ազարիա Ծնաւ Ամարիան , և
12 Ամարիա Ծնաւ Ահիտովը , Ու Ա-
հիտովը Ծնաւ Սադովկը , ու Սա-
13 դովկ Ծնաւ Սեղումը , Եւ Սեղ-
ումը Ծնաւ Քեղկիան , ու Քեղկիա
14 Ծնաւ Ազարիան , Եւ Ազարիա
Ծնաւ Հիլկիան , ու Հիլկիա
15 Ծնաւ Յովսեդեկը ։ Եւ Յովսեդեկ
էբէր գնաց , Երբոր Տէրը Յուդան
ու Երուսաղէմը Նաբուգոդոնոսո-
րին ձեռքովը փոխադրեց ։
16 Ղևիի որդիքը ՝ Գերսոն , Կա-
17 հաթ ու Մերարի էին ։ Ու Գեր-
սոնին որդւոցը անուանները ասոնք
18 էին · Ղոբնի ու Սեմէի ։ Եւ Կա-
հաթին որդիքը Ամրամ , Իսա-
19 հար , Քեբրոն ու Ոզիէլ էին ։ Մե-
րարիին որդիքը Մոողի ու Մուսի

Ն · ք · գԲ · 1300 , ՃՀ

Ղ Ցես · ժգ · 11 , 24 ։

Ն ԳԼ · իԲ · 29 ։

Ծ դ Թագ · ժե · 5 , 32 ։

Ն դ Թագ · ժգ · 16 , 28 ։

Հ Ծն · իե · 15 ։ Գէ · ա · 31 ։

Բէր 1300 , ՃՀ

Ն Ցես Հմր 22 ։

Ղ Սաղ · իբ · 4 , 5 ։

Ն · ք · գԲ · Բէր 1300 , ՃՀ

Ն դ Թագ · ժե · 7 ։

Բէր 771

Ն դ Թագ · ժե · 19 ։

Բէր 740

Ն դ Թագ · ժե · 29 ։

Ղ դ Թագ · ժէ · 6 , ժը · 11 ։

Ե Ղև · ժ · 1 ։

Բէր 1300 , ՃՀ

Ո Ծն · խգ · 11 ։ Եզ · ղ · 16 ։ Թռ · իգ · 57 ։ Գէ · իդ · 6 ։ Հմր 16 ։

Ք Ղև · ժ · 1 ։

Ք բ Թագ · ը · 17 ։

Ք բ Թագ · ժե · 27 ։

Ե դ Թագ · ղ · բ Մն · գ ։

Ղ Ցես բ Մն · իգ · 17 , 18 ։

Ե Ցես Եզր · է · 3 ։

Ը Նէեմ · ժ · 11 ։

Ր դ Թագ · իե · 18 ։

Ծ Եզ · ղ · 16 ։ Հմր 1 ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆՔԻ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԺԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԵՒ . և ասոնք են Ղևտացւոց տոհմերը իրենց հայրերուն համեմատ ։

20 Գերսոնին որդիք . անոր որդին Ղոբենի , անոր որդին Ցեհ , անոր

Ի ՀՄՐ 42 ։ 21 որդին Ի Ջամմա , Անոր որդին Յովաք , անոր որդին Ադդով , անոր որդին Զարա , անոր որդին Յաթրի եր ։

22 Կահաթին որդիքը . անոր որդին Ամինադաբ , անոր որդին Կորհ ,

23 անոր որդին Ասիր , Անոր որդին Եղկանա , անոր որդին Աբիասափ ,

24 անոր որդին Ասիր , Անոր որդին Թահաթ , անոր որդին Ուրիէլ , անոր որդին Ոզիա ու անոր որդին

25 Սաւուղ եր ։ Ու Եղկանային որ-

Ա ՅՇԱ ՀՄՐ 35 , 36 ։ 26 դիքը ՝ Ամեսայի , Ա.քիմոթ Ո՛ Եղկանա էին . Եղկանային որդիքը . անոր որդին Սուփի , ու անոր

27 որդին Նահաթ . Անոր որդին Եղքար , անոր որդին Յերոամ , անոր

28 որդին Եղկանա եր ։ Ու Սամուէլին որդիքը , անոր անդրանիկը

Ի ՀՄՐ 33 ։ ա ԹԱԳ · Ը · 2 ։ Ց՝Վէլ , ու երկրորդը Աբիա եր ։

29 Մերարիին որդիքը՝ Մողղ ։ ա նոր որդին Ղոբենի , անոր որդին

30 Սեմէի , անոր որդին Ոզա , Անոր որդին Սամաա , անոր որդին Ասայիա եր ։

ԻԲԸ1280, ՃԸ 31 Եւ ասոնք են որ Դաւիթ երեւցուղարեան պաշտօնին վրայ դրաւ

Ե ԳԼ · ԺԿ · 1 ։ Յերոքը տանը մէջ Ե տապանակին

32 Հանգստանալէն ետքը . Ու անոնց պաշտօնը Ժողովքի խորանին առջևը օրհնութիւն երգել էր , մինչև որ Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը տունը շինեց . ու իրենց կարգին համեմատ իրենց պաշտօնին վրայ

33 կը կենային ։ Եւ իրենց որդիներովը կեցողները ասոնք են . Կահաթեանց որդիներէն երգեցող Եմանը՝ Յովէլին որդին , Ը ՃՆ Սա-

34 մուէլին որդին , Ը ՃՆ Եղկանային որդին , Ը ՃՆ Յերոամին որդին , Ը ՃՆ Եղիէլին որդին , Ը ՃՆ Թո-

35 վային որդին , Ը ՃՆ Սուփիին որդին , Ը ՃՆ Եղկանային որդին , Ը ՃՆ Մահաթին որդին , Ը ՃՆ

36 Ամեսայիին որդին , Ը ՃՆ Եղկանային որդին , Ը ՃՆ Յովէլին որդին , Ը ՃՆ Ազարիային որդին , Ը

37 ՃՆ Սոփոնիային որդին , Ը ՃՆ Թահաթին որդին , Ը ՃՆ Ասիրին որդին , Ը ՃՆ Աբիասափին որ-

Ի ԵՒ· Գ· 24 ։ 38 դին , Ը ՃՆ Կորհին որդին , Ը ՃՆ Իսհառիին որդին , Ը ՃՆ Կահաթին որդին , Ը ՃՆ Ղևիին որդին ,

39 Ը ՃՆ Իսրայէլին որդին եր . Եւ անոր աջ կողմը կայնողը իր եղբայրը Ասափն էր . Ը՝ Ասափ՝ Բարաքիային որդին , Ը ՃՆ Սա-

40 մայիին որդին , Ը ՃՆ Միքայէլին որդին , Ը ՃՆ Բասեհա-

յին որդին , Ը ՃՆ Մելքիային

41 որդին , Ը ՃՆ Աթանային որդին , Ը ՃՆ Զարայիին որդին , Ը ՃՆ

42 Ադայիային որդին , Ը ՃՆ Եթանին որդին , Ը ՃՆ Զամմային որ-

43 դին , Ը ՃՆ Սեմէիին որդին , Ը ՃՆ Ցեթին որդին , Ը ՃՆ Գերսոնին

44 որդին , Ը ՃՆ Ղևիին որդին եր . Ու անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որդիքը ձախ կողմը կը կային . Եթան՝ Կիսեայիին որդին , Ը ՃՆ Աբդիին որդին , Ը ՃՆ Մալուքին

45 որդին , Ը ՃՆ Հաբիայիին որդին , Ը ՃՆ Ամասիայիին որդին , Ը ՃՆ

46 Քեղկիայիին որդին , Ը ՃՆ Ամասիին որդին , Ը ՃՆ Բանիին որ-

47 դին , Ը ՃՆ Սամերին որդին , Ը ՃՆ Մոողիին որդին , Ը ՃՆ Մուսիին որդին , Ը ՃՆ Մերարիին որ-

48 դին , Ը ՃՆ Ղևիին որդին եր ։ Ու անոնց եղբայրները՝ Ղևտացիք Աստուծոյ տանը խորանին ամէն ծառայութիւնը նուիրուած էին ։

49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը ողջակէզի սեղանին վրայ ողջակէզ՝ ու խունկի սեղանին վրայ խունկ կը մատուցանէին , սրբութեանց սրբութիւնին ամէն գործը կատարելով , ու Իսրայէլին համար քաւութիւն ընելով , ան ամենուն համեմատ որ Աստուծոյ ծառան

50 Մովսէս պատուիրեր էր ։ Եւ Ահարոնին որդիքը սասնք էին . Անոր որդին Եղիազար , անոր որդին Փե-

51 նէհէս , անոր որդին Աբիսուա , Անոր որդին Բոկկի , անոր որդին Ո-

52 զի , անոր որդին Զարհիա , Անոր որդին Մարիոթ , անոր որդին Ամա-

53 րիա , անոր որդին Ա.քիտով , Անոր որդին Սադովկ , անոր որդին Ա.քիմաաս ։

54 Եւ կահաթի տոհմին՝ Ահարոնի որդւոցը բնակութիւնները ասոնք էին , իրենց գեղերովը ու իրենց սահմաններովը , քանզի ան վիճա-

55 կը անոնց եղաւ ։ Եւ Յուդայի երկրին մէջ Քերրոնը ու անոր շրջակայ արուարձանները անոնց

56 տուին . Բայց ան քաղաքին արտերը ու անոր գեղերը Յեփոնեան

57 Քաղեբին տուին ։ Եւ Յուդայի քաղաքներէն Ահարոնի որդւոցը Քերրոնը տուին (որ ապաստանի քաղաք եր) , ու Լիբնան իր արուարձաններովը , և Յաթիրը ու Եշթեմովը իր արուարձաններովը ,

58 Եւ Քիլէնը իր արուարձաններովը , ու Դաբիրը իր արուարձան-

59 ներովը , Եւ Ասանը իր արուարձաններովը , ու Բեթսամիւսը իր ա-

60 րուարձաններովը . Եւ Բենիամինի ցեղէն Գաբան իր արուարձաններովը , ու Գաղեմէթը իր արուար-

ՃՆ 1444 , ՃԸ ՀՂԱ . Ա . 9 ։ Ե ԵՒ · Լ · 7 ։

ՃՆ ՅՇԱ . ԻԱ ։

Ը ՅՇԱ . ԻԱ · 11 , 12 ։

Ժ ՅՇԱ . ԺԴ · 13 · Ժ Ե , 13 ։

Ա ՅՇԱ . ԻԱ · 13 ։

Ե ՅՇԱ . ԻԱ · 15 Ի՛ՍՈՎԵ ՔՈՂՈՆ ։

Ե ՅՇԱ . ԻԱ · 16 Ի՛ՍՈՎԵ ԱՅԼՆ ։

Ո ՅՇԱ . ԻԱ · 18 Ի՛ՍՈՎԵ ԳԱՂՄՆ ։

Ն · ք · ԶՓ · 1444 , ՃՀ

ձաններովը , և Ընաթովթը իր արուարձաններովը . անոնց տոհմերուն ամէն քաղաքները տասուիրեք քաղաք էին :

Ղ Հմր 66 :

61 Ու աս Ղեղէն տոհմերէն մնացած կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն Ղ վիճակով տասը քաղաք պրոեցաւ :

պ Ցես . իա . 5 :

62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ Իսաքարի ցեղէն , Ասերի ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն ու Բասանի մէջ Քնաւղ Մանասէի ցեղէն տասուիրեք քաղաք պրոեցաւ :

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ Ռուբենի ցեղէն ու Գադի ցեղէն և Զաբուղոնի ցեղէն վիճակով Ժասսուերկու քաղաք պրոեցաւ :

Լ Ցես . իա . 7 , 34 :

64 Ու Իսրայէլի որդիքը ասոնք քաղաքները իրենց արուարձաններովը

65 Ղևտացիներուն տուին : Եւ Ցուդայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի որդւոցը ցեղէն վիճակով ասոնց անունով յիշուած քաղաքները

66 տուին : Եւ Կահաթի որդւոցը ճեպաւ տոհմերուն կալուածքրն քաղաքները

– Հմր 61 :

67 Եփրեմի ցեղէն էր . Ու անոնց Եփրեմի լեռանը վրայ Սիւքեմը տուին , (որ ապաստանի քաղաքներէն էր ,) ու անոր արուարձանները , և Գազերը իր արուարձանները ,

– Ցես . իա . 21 :

68 Յոկմեամը իր արուարձաններովը , Ու Ղեկմամը իր արուարձաններովը , և Բեթորոնը իր արուարձաններովը ,

Ձ Ցես Ցես . իա . 22–35 :

69 Այղոնը իր արուարձաններովը , Ու Գաթրեմոնը իր արուարձաններովը ,

70 և Անեղրեմոնը իր արուարձաններովը . Ու Մանասէի կէս ցեղէն Անեղրը իր արուարձաններովը , և Բեղրաամը իր արուարձաններովը կահաթի որդւոցը մնացած տոհմին համար :

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղէն տոհմին Բասանի մէջ Գովզանը իր արուարձաններովը , ու Աստարովթը իր արուարձաններովը ,

72 և Քեդեսը իր արուարձաններովը , Դաբարաթը իր արուարձաններովը ,

73 Ռամովթը իր արուարձաններովը , Ու Անեմը իր արուարձաններովը ,

74 և Մասաղը իր արուարձաններովը , Ու Աբդոնը իր արուարձաններովը ,

75 Քուկոկը իր արուարձաններովը , և Հուկոկը իր արուարձաններովը , Ու Ռոոբը իր արուարձաններովը .

76 Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կադեսը իր արուարձաններովը , և Համմոնը իր արուարձաններովը , և Կարիաթեմը իր արուարձաններովը :

77 Եւ մնացածներուն՝ որ Մերարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն Ռեմոնը իր արուարձաններովը , Թաբօրը իր արուարձաններովը .

Ն · ք · ԶՓ · 1444 , ՃՀ

78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի կողմը՝ Յորդանանու արևելեան կողմը՝ Ռուբենի ցեղէն անապատի մէջ Բոսորը իր արուարձաններովը , ու Ցասսան իր արուարձաններովը ,

79 Եւ Կադեմոթը իր արուարձաններովը , ու Մեփաաթը իր արուարձաններովը .

80 Եւ Գադի ցեղէն Գաղաադի մէջ Ռամովթը իր արուարձաններովը , ու Մանայիմը

81 իր արուարձաններովը , Ու Եսեբոնը իր արուարձաններովը , և Ցազերը իր արուարձաններովը պրոեցաւ :

Գ Լ · Ե

1 Իսաքարի , 6 Բենիամինի , 13 Նեփթաղիմի , 14 Մանասէի , 20 , 24 ու Եփրեմի որդիքը : 21 Եփրեմին կրած նեղութիւնը Գեթի մարդոցմէ : 23 Բարիա կը ծնանի անոր : 28 Եփրեմացոց բնակութիւնները : 30 Ասերի որդիքը :

1 Ու Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա ու Փուա Ցասուբ ու Սամ

1400 , ՃՀ – Ծն . խզ · 13 ; Թուա . իզ · 23 ·

2 րօն՝ չորս էին : Եւ Թովղային որդիքը՝ Ոզի ու Հռափայիա և Յերիէլ ու Եհմայի և Եհիսամ ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղայի տանը իշխանները , որ իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կտրիճներ էին . Դաւիթին օրերը Բանոնց թիւը քանուերկու հազար վեց հարիւր

Բ Թագ . իդ · 1 · 2 ; Գ Ա · իէ · 1 :

3 էր : Եւ Ոզիին որդիքը՝ Յեզերիա ու Յեզերիային որդիքը Միքայէլ և Աբդիա ու Յովէլ և Եհսիա հինգ էին , և ամէնն ալ իշխաններ

4 էին . Ու անոնց հետ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի շարուող երսունուվեց հազար զօրք էր . քանզի անոնց կիներն ու

5 որդիները շատուոր էին : Եւ անոնց եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կտրիճներ ըլլալով՝ իրենց ազգահամարին համեմատ ամէնը ութսունուեօթը հազար էին :

6 Բենիամինի որդիքը՝ Բաղա , Բոհ

Ծն . խզ · 21 ; Թուա . իզ · 38 ; ԳԼ · ը · 1 , ՃՀ :

7 եր ու Յեդիէլ՝ իրեք էին : Եւ Բաղային որդիքը՝ Եսբօն , Ոզի , Ոզիէլ , Յերիմովթ ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխանները ու զօրաւոր կտրիճները՝ հինգ էին . և անոնց ազգահամարին մէջ դրուածները քսանուերկու հազար երսունուչորս

8 հոգի էին : Ու Բոքորի որդիքը Զամիրա , Ցովաս , Եղիազար , Եղովէնային , Ամրի , Յերիմովթ , Աբիա , Անաթովթ ու Գադեմէթ էին . աոունք ամէնը Բոքորին որ-

9 դիքն էին : Եւ անոնց ազգահամարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմներուն իշխանները՝ որ զօրաւոր կտրիճներ

ԸԼԼԵՎ՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 հոգի ։ Եւ Ցեղիւելի որդին՝ Բաղդան , ու Բաղդանի որդիքը՝ Ցեուս , Բենիամին , Ասովզ , Քաանա , Ջեթան , Թարսիս ու Ա-
11 քիսաար էին ։ Ասոնք ամէնը Ցեդիելին որդիքը էրէնց տոհմերուն իշխանները ՝՝ զօրաւոր կտրիճներ էին ։ ՝՝ տասնուեօթը հազար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մարդ։
12 Էլի էին ։ Եւ Շուպիմ ու Ովիմ Իրիի որդիքն էին , Հուսիմ ալ Ա-
քերի որդին էր ։
13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Յասիէլ , Գունի , Յասեր ու Շեղղում՝ Բաղդայի որդիքն էին ։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ , որ զանիկայ էր ընկնիք ծնաւ . ՝՝ անոր Ասորի հարճը՝ Գաղաադին հայրը
15 Մաքիրը ծնաւ ։ Եւ Մաքիր իրեն կնիկ առաւ Ովիմին ու Սուպիմին քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր , — ու երկրորդին անունը Սալպաադ էր . և Սալպաադին աղջիկները
16 ծնան ։ Ու Մաքիրին կնիկը Մաաքա որդի մը ծնաւ , և անոր եղբօրը նը Փարէս կոչեց . ու անոր եղբօրը անունը Սարէս էր , և անոր որդի-
17 ները Ուղամ ու Բոկոմ էին ։ Եւ Ուղամի որդին Բեդան էր . Մա-
նասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադին որդիքը ասոնք էին ։
18 Ու անոր քոյրը Մաղեքէթ ծնաւ Իսուդը , Աբիեզերը ու Մաալան ։
19 Եւ Սեմիդայի որդիքը՝ Ախեան , Սիւքեմ , Ղակէի ու Անիամ էին ։
20 Ու Եփրեմի որդիքը՝ Սուտաղա , (և անոր որդին Բարադ , ու անոր որդին Թաաթ , ու անոր որդին Եղիադա , և անոր որդին Թաաթ ,
21 Ու անոր որդին Զաբադ , և անոր որդին Սուտաղա ,) նաև Եզեր , ու Եղիադ էին . ու զանոնք՝ ան երկրին մէջ ծնած գեթացիք մեռցուցին . քանզի անոնց անասուններըը առնե-
22 լու իջան ։ Եւ անոնց հայրը Եփրեմ շատ օրեր սուգ բռնեց . ու անոր եղբայրները զանիկայ մխիթա-
23 րելու գացին ։ Եւ անիկայ իր կընկանը մտաւ . ու անիկայ յղանալով որդի մը ծնաւ . և անոր անունը *Բարիա կոչեց . վասն զի իր տանը
24 վրայ չարիք եկած էր ։ Ու անոր աղջիկը Սէերա էր . ասիկայ վարի ու վերի Բեթորոնը ու Ոզան սէէ-
25 րան շինեց ։ Եւ անոր որդին Հրեփէ ու Հուասէփ , ու անոր որդին Թաղէ , և անոր որդին Թա-
26 ան , Անոր որդին Ղաադան , անոր որդին Ամիուդ , անոր որդին Եղիշ-
27 սամա , Անոր որդին Ներաւէ , ՝՝
28 անոր որդին Ցեսու էր ։ Եւ անոնց կալուածքները ու բնակութիւնները Ասոնք էին . Բեթէլ ու անոր գեղերը , ու արեւելեան կողմէն Նաաման , և արեւմտեան կողմէն Գազեր ու անոր գեղերը , և Սիւքեմ ու անոր գեղերը , մինչև Գազա ու
29 անոր գեղերը . Եւ Մանասէի որդւոցը սահմաններուն քովը Բեթսան ու անոր գեղերը , Թանաք ու անոր գեղերը , Մակեդդով ու անոր գեղերը , Դովը ու անոր գեղերը . Իսրայէլի որդւոյն Ցովսեփին որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին ։
30 Ների որդիքը Ցեմնա , Ցեսուա , Ցեսուի ու Բարիա , և անոնց
31 քոյրը Սարա էր ։ Ու Բարիային որդիքը Քաբեր ու Մեղքիէլ էին . Ասիկայ Բարզայիթի Հայրն էր . Ու
32 Քաբեր ծնաւ Ցափղեթը , Սովմերը և Քովթամը , ու անոնց
33 քոյրը Սովղան ։ Ու Ցափղեթին որդիքը Փասաք , Բամհալէլ ու Ուզալ էին . Ցափղեթի որդիքը
34 ասոնք էին ։ Եւ Սովմերի որդիքը Ախի , Հռաոգա , Որա ու Ա-
35 րամ էին ։ Ու անոր եղբօրը Հելէմին որդիքը Սովփա , Ցամնա ,
36 Սելէս և Ամաղ էին ։ Սովփայի որդիքը՝ Սուա , Առնափար , Սուա-
37 ղ , Բարի , Ցեմրա , Բասար , Ովզ , Սամմա , Սաղհա , Ցեթրան
38 և Բեերա ։ Ու Ցեթերի որդիքը Ցեփոնէ , Փասփա և Ուրա էին ։
39 Ու Ովզայի որդիքը Արահ , Անիէլ
40 ու Հռաափա էին ։ Ասոնք ամէնը Ասերի որդիքն էին , ու էրէնց ազգատոհմերուն իշխանները էին , ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ և պետական իշխաններ էին . ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանուվեց հազար մարդ էր ։

ԳԼ · Ը

1 Բենիամինի որդիքը , ու անոր գլխաւոր մարդկիները ։ 33 Սաուղին ու Ցոնաթանին ազգաբանութիւնը ։

1 ¶ Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը
՝՝ Բաղան , երկրորդը՝ Ասբէլը ,
2 երրորդը՝ Ախարան , Չորրորդը՝ Նո-
3 վան , ու Հինգերորդը Ռափան ։ Եւ Բաղային որդիքը՝ †Ադար , Գե-
4 րա , Աբիհուդ , Աբիսուա , Նեհե-
5 ման , Ախոա , Գերա , Շեփուփան և
6 Քիւրամ էին ։ Ու Ակուդի որդիքը ասոնք էին , և Գաբայի բնակչացը իշխանները ասոնք էին , ու զանոնք
7 ‡Մանաքաթի փոխադրեցին . Եւ Նեհեման ու Ախիա ու զանոնք փոխադրողը Գերա . ասիկայ Ոզան
8 ու Ախիուդը ծնաւ ։ Եւ Սահարիմ զանոնք խրկելէն ետքը Մովաբի երկրին մէջ ՝՝՝ ծնաւ . ՝՝ ա-
նոր կնիկները Հուսիմ ու Բաարա

Ն · ք · զԲ · 1400 , ՃՃ

Ի Ցես . ժզ . 7 ։

Լ Ցես . ժե . 7 ։

Ի Ցես . ժէ . 11 ։

Ծ Ծն . խզ . 17 ։ Թու . իզ . 44 ։

՝՝ Ծն . խզ . 21 ։ Թու . իզ . 38 ։ Գը . է . 6 ։

† կամ՝ Ակրեզ . Ծն . խզ . 21 ։

Բ Թու . իզ . 39 ։ Ցես . գլ . է . 12 ։

‡ Գ . ք . 52 ։

Ն · ք · զԲ · 1400 , ՃՃ

Բ Թու . իզ . 39 ։ Շուփամ ։

Գ Թու . իզ . 38 ։ Ախիրամ ։

Դ Ծն . խզ . 24 ։ Սիլեմ ։

Ե ա Թագ . ժբ . 11 ։

Զ Թու . իզ . 30 ։ Իեզեր ։

Է Թու . իզ . 35 ։

* Ար ։ Բարիա կոչեց . վասն զի իր տանը մէջ ։

Ը Թու . ժգ . 9 , 17 ։

9 էին : Եւ իր կնոջմէն Գոդեսէն
Ցոբաբը , Սաբիան , Մեսան , Մեզ-
10 քամը , Ցեհուսը , Սեքիան ու Մար-
ման ծնաւ .ասոնք անոր որդիքը
11 ՚ի տոհմերու իշխաններ էին : Եւ
Հուսիմէն՝ Աբիտովբը ու Եղբաալը
12 ծնաւ : Ու Եղբաալին որդիքը՝
Եբեր , Միսաամ ու *Սամեր , (ա-
սիկայ Ովնովը , Ղոդը ու անոր
13 գեղերը շինեց ,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին .ասոնք Այեղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին . ՚ի ա-
սոնք վռնտեցին Գեթի բնակիչնե-
14 րը : Եւ †Ահիով , Սոմսեկ , Ցե-
15 րիմոթ , Զաբադիա , Արադ ,
16 Եդեր , Միքայել , Ցեսպա ու
Ցովբա Բարիայի որդիքն էին :
17 Եւ Զաբադիա , Մեսուղամ , Ա-
18 զակի , Քաբեր , Ցեսամերի , Ցեզ-
ղիա և Ցոբաբ Եղփաադի որդիքն
19 էին : Եւ Ցակիմ , Զիքրի , Զաբ-
20 դի , Եղիհնայի , Սադդի , Եղնել ,
21 Ադայիա , Բաբեա և Սամարաթ
22 Սեմհիի որդիքն էին : Ու Ցես-
23 փան , Եբեր , Եղնել , Աբդոն ,
24 Զիքրի , Անան , Անանիա , Եղամ ,
25 Ենաթովդիա , Ցեփադիա ու
Փանուել Սոլսակի որդիքն էին :
26 Եւ Սամսարի , Սաարիա , Գո-
27 թողիա , Ցաբասիա , Եղիա և
Զիքրի Ցերոամի որդիքն էին :
28 Ասոնք իրենց տոհմերուն համեմատ
նահապետներ ՚ի իշխաններ էին ,
ու Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին :
29 Եւ ՚ի Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
Հայրը կը բնակեր . ու անոր կնկանը
30 անունը Մաաքա էր . Եւ անոր
անդրանիկ որդին Աբդոն էր . ետքը
Սուր , Կիս , Բաալ , Նադաբ ,
31 Գեդովը , Ահիով ու †Զաքար էին :
32 Եւ Մակղոթ ծնաւ Շիմաան . ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղեմի մէջ իրենց ե-
ղբայրներուն հետ բնակեցան :
33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը , ու Կիս
ծնաւ Սաուղը , և Սաուղ ծնաւ
Ցովնաթանը , Մեղքիսուէն , Ա-
34 բինադաբը ու Էսբաալը : Եւ
Ցովնաթանի որդին Մերիբբաալ
էր . ու Մերիբբաալ ծնաւ Միքան :
35 Եւ Միքային որդիքը Փիթօն ,
Մելէք , Թարէ ու Ահազ էին :
36 Եւ Ահազ ծնաւ Ցովադան , ու
Ցովադա ծնաւ Գաղեմմէթը , Ազա-
մաթը ու Զամբրին . և Զամբրի
37 ծնաւ Մոսան . Ու Մոսա ծնաւ
Բանաան . անոր որդին Ռափա ,
անոր որդին Եղեասա , ՚ի անոր որ-
38 դին Եսել էր : Ու Եսել վեց որ-
դի ունէր . և անոնց անունները ա-
սոնք են . Եզրիկամ , Բոքերու ,
Իսմայել , Սաարիա , Աբդիա ու
Անան . ասոնք ամէնը Եսելի որ-

39 դիքն էին : Եւ անոր եղբօրը Ե-
սեկի որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ ,
երկրորդը Ցեուս , երրորդը Եղի-
40 փաղետ էր : Եւ Ուղամի որդիքը
զօրաւոր կտրիճներ ՚ի աղեղնաւոր-
ներ էին , և անոնք շատ որդիներ
ու թոռներ ունէին՝ հարիւր յի-
սունի չափ . ասոնք ամէնը Բենիա-
մինի որդւոցմէ էին :

Գ Լ · Թ

1 Իսրայէլի ու Ցուդայի արձանագրութիւնը . 2
Իսրայէլացիք , 10 քահանաները , 14 Ղե ւտա-
ցիները ու Նաթանայիները՝ որոնք Երուսա-
ղեմի մէջ բնակեցան : 27 Ղեւտացւոց մէկ
քանիներուն պաշտօնը : 35 Սաուղին ու
Ցոնաթանին ազգաբանութիւնը :

1 Յակոբ ՚ի բոլոր Իսրայէլացիք ար-
ձանագրուած էին , և ահա Իս-
րայէլի ու Ցուդայի թագաւորաց
դրքին մէջը գրուած էին . Ի իրենց
անօրէնութեանը համար Բաբիլոն
գերի տարուեցան :
2 Ի Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ
անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ
բնակողները՝ Իսրայէլացիներէն ,
քահանաներէն , Ղեւտացիներէն և
3 ‡Նաթանայիմներէն ասոնք էին : Ու
ՙԵրուսաղեմի մէջ՝ Ցուդայի որ-
դւոցմէ , Բենիամինի որդւոցմէ ,
Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ
4 բնակեցան . Ցուդայի որդւոյն Փա-
րեսի որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն
Իմրիի որդւոյն Ամրիի որդւոյն Ամի-
5 ուդի որդին Ութային : Եւ ‡Սելօ-
մեաններէն՝ անոր անդրանիկը Ասա-
6 յիա ու անոր որդիքը : Եւ Զա-
բայի որդւոցմէ՝ Ցեհիէլ ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր հիսնաուն
7 ֊ոք : Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝
Ասանուայի որդւոյն Ովդուիայի որ-
դւոյն Մեսուղամի որդին Սալլու :
8 Եւ Ցերոամի որդին Ցեբնիա , ու
Մաքրիի որդւոյն Ոզիին որդին Ե-
լա , ու Ցեբնիայի որդւոյն Ռագուե-
լի որդւոյն Սափատիայի որդին
9 Մեսուղամ , Եւ անոնց եղբայրնե-
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր յիսնունվեց ֊ոք . ասոնք բո-
լոր մարդիկները իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին :
10 Ի Ու քահանաներէն՝ Ցեդայիա ,
11 Ցոյարիբ ու Ցաբին , Եւ Ասա-
ծոյ տանը վերակացու՝ Ահիտովբի
որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սա-
դովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
12 Քեղկիայի որդին Ազարիա , Ու
Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որ-
դւոյն Ցերոամին որդին Ադայիա ,
ու Եմմերի որդւոյն Մեսեղամմէթի
որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եզե-
բայի որդւոյն Ադիելին որդին Մա-
13 սի , Եւ անոնց եղբայրները իրենց
տոհմերուն իշխանները՝ հազար եօ-

1200 , ամ
՚ի Եզր . բ . 59 :

իբր 536
Ի Եզր . բ . 70 :
Նէեմ . է . 73 :

‡ Ցես . Թ . 27 : Եզր . բ . 43 : ը . 20 :
՚ի Նէեմ . ժա . 1 :

* կամ՝ Սամէդ ,

† կամ՝ անոր եղբայրնե-
րը ,

՚ի Գ Լ . Թ . 35 :

Ի Գլ . Թ . 37
Յ՚ԷՈՒԼ Զա-
քարիա :

Ղ Գլ . Թ . 38
Յ՚ԷՈՒԼ Սա-
մաաս :

Է ա Թագ .
ԺԴ . 51 :

ԸՐ Թագ . Ր .
8 Յ՚ԷՈՒԼ
Ցեբուսէթէ :

Ի Ր Թագ . Դ .
4 : Թ . 6 .
10 Յ՚ԷՈՒԼ
Մեմփիբոս-
թէ :

Ժ Ր Թագ .
Թ . 12 :

Ի Գլ . Թ . 43
Յ՚ԷՈՒԼ Ռա-
փայիա :

Ն.ք.գՓ. 1200, ՃՃ

թը հարիւր վեցհատն ղօրաւոր կորիձներ Աստուծոյ տանը գործքին ծառայութեանը մէջ էին։
14 Ու Ղևտացիներէն՝ Մերարիի որդւոցմէն՝ Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին
15 Սեմայիա, Եւ Բակբակար՝ Երիքս և Գաղաղ, ու Ասափի որդւոյն Զեքրիի որդւոյն Միքայէլին
16 որդին Մաթանիա, Եւ Իդիթունի որդւոյն Գաղաղի որդւոյն Սեմայիայէն որդին Արքիա, ու Եղկանայի որդւոյն Ասայէն որդին Բաբաքիան, որ Նետոփաթացւոց գեղերուն մէջ կը բնակէր։ Ու դրնապանները՝ Սեղդում, Ակկուբ, Տելմոն և Ախիման ու անոնց եղբայրները. մինչ Սեղդում էր։
18 Մինչև հոս թագաւորին դուռը կը հայնէին՝ որ ասոնք Ղևիի որդւոցը բանակներուն դռնապաններն էին։
19 Եւ Կորխի որդւոյն Աբիասաբի որդւոյն Կովրէին որդին Սեղդում, ու անոր եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն եղող Կորխացիները՝ ծառայութեան գործքին վրայ էին, ու խորանին սեմերուն պահապանութիւնը կ՚ընէին. և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին մէջ դրան պահապանութիւնը կ՚ընէին։
20 Նէին։ Ու Եղիազարի որդին Ւփհեհէհս առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր, ու Տէրը անոր հետ էր։ Մաահզամիայի որդին Զաքարիա ժողովքի խորանին դրանը պահապան
22 էր։ Դռներուն մէջը պահպանութիւն ընելու համար բոլոր դռնապան ընտրուածները երկու հարիւր տասներկու հոգի էին. ասոնք իրենց գեղերուն մէջը ազգահամարի մէջ գրուեցան. Դաւիթ ու Սամուէլ տեսանողը զանոնք իրենց
23 պաշտօնին վրայ դրին։ Եւ անոնք ու անոնց որդիքը Տէրոջը տանը՝ այսինքն խորանի տանը դռներուն քովը փոխանակաւ պահպանութիւն
24 կ՚ընէին։ Դռնապանները չորս կողմերը կը կայնէին՝ արեւելեան, արեւմտեան, հիւսիսային ու հարաւ-
25 ային կողմերը։ Եւ գեղերու մէջ եղող անոնց եղբայրները ատեն ատեն կու գային, ու Եօթնեակեան
26 օր անոնց հետ կը կենային։ Քանզի ան Ղևտացիները՝ ան չորս գլխաւոր դռնապանները միշտ էրէնց պաշտօնին մէջ՝ սենեակներուն վրայ ու Աստուծոյ տանը գանձերուն վրայ
27 էին. Ու գիշերը Աստուծոյ տանը բոլորտիքը կը կենային, քանզի պահապանութիւնը անոնց վրայ էր. և ամէն առտու զանիկայ անոնք
28 պիտի բանային։ Ու պաշտօնի ա-

Ն.ք.գՓ. 1200, ՃՃ

նօթներուն վերակացուները ասոնոնցմէ էին. քանզի զանոնք համբանքով ներս կը բերէին, ու համրանքով դուրս կը հանէին։
29 Եւ ուրիշ ամաններուն ու սրբարանին բոլոր գործիքներուն, և նաև ընտիր ալիւրին ու գինիին ու եղեն և կնդրուկին ու համեմներուն վե-
30 րակացուները անոնցմէ էին։ Եւ համեմներուն բաղադրութեամբը եղը շինողները քահանայից որդի-
31 ներէն էին։ Ու Ղևտացիներէն՝ Կորխացի Սեղդումին անդրանիկը Մատաթիա հաստակի գործքին
32 վերակացուն էր։ Եւ Ասաջաւորութեան հացին վերակացուները անոնց եղբայրներէն՝ Կահաթացւոց որդիներէն էին, որ պէնէյ շաբաթէ շաբաթ պատրաստեն։
33 Ու ասոնք՝ այսինքն Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները երգեցողներ էին. և անենակներուն մէջը կը նոպէին և ուրիշ գործ մը չունէին, քանզի ցորեկ ու գիշեր առ-
34 աջնովոլս զբաղած էին։ Ա Ղևտացւոց տոհմերուն իշխանները իրենց ցեղերուն համեմատ իշխաններ էին. անոնք Երուսաղէմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի հայրը Ցէհիէլ կը բնակէր. ու անոր կնկանը անունը Մաաքա էր.
36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդօն էր. ետքը Սուր, Կիս, Բաալ,
37 Նէր, Նադաբ, Գեդոր, Ախիով,
38 Զաքարիա և Մակելոթ էին։ Ու Մակելոթ ծնաւ Սամաամը. ու անոք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ բնակեցան։
39 Եւ Նէր ծնաւ Կիսը, ու Կիս ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Աբինադաբը ու Եսբաաղը։ Եւ
40 Յովնաթանի որդին Մերիբաալ էր. ու Մերիբաալ ծնաւ Միքան։
41 Եւ Միքայի որդիքը Փիթօն,
42 Մելէք, Թարէհ և Ախազ էին։ Եւ Ախազ ծնաւ Յովադա ծնաւ Գաղեմոթը, Ազմաւթը ու Զամբրին. և Զամբրի ծնաւ
43 Մոսան. Ու Մոսա ծնաւ Բանաան. անոր որդին Ռափայիա, անոր որդին Եղեասա, և անոր որդին Ե-
44 սել էր։ Ու Եսել վեց որդի ունէր. և անոնց անունները ասոնք են՝ Եզրիկամ, Բոքերու, Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու Ընան. Եսելին որդիքը ասոնք էին։

ԳԼ. Ժ

1 Աստուծոյ յաղթուիլը ու մեռնիլը։ § Փղշտացիք Աստուծոյ վրայ յաղթութեան հան-

Ն.ք.գՓ. 1200, ՃՃ

Ա Ել. լ. 23, ՃՃ։

Ե Ղև. բ. 5։ Ղ. 21։ Ես Ղև. խդ. 8։

Ե Գլ. ղ. 31։ Ես. 1։

Ե Գլ. ը. 29։

Ե Գլ. ը. 33։

Ես Գլ. ը. 35։

Ն·Ք·ԶՒ· 1056

դէսը կը կատարեն : 11 Գաղատացու Ցաբիսի բնակիչներուն՝ Սաւուղին ու անոր որդւոցը ցուցուցած սէրը : 13 Սաւուղին մեղքը՝ ո-րուն համար թագաւորութիւնը անկէ վեր-ցաւ ու Դաւիթին գարձաւ :

Ա ԱԹԱԳ· Ա·1·2·

1 Եւ Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին . ու Իսրայէլի մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն փախան , ու Գելբուէ լեռանը վրայ 2 սպանուած ինկան : Եւ Փղշտացիք տացիք Սաւուղին ու անոր որդւոց ետևէն հասան . ու Փղշտացիք Սաւուղին որդիքը՝ Յովնաթանը , Աբինադաբը ու Մելքիսուէն զար-3 կին : Եւ պատերազմը Սաւուղին վրայ սաստկացաւ , ու աղեղնաւոր-ները զանիկայ գտան , ու աղեղնա-4 ւորներէն վիրաւորուեցաւ : Եւ Սաւուղ իր կապարձակիրին բսաւ , Սուրդ քաշէ ու անով զիս խոցէ . չըլլայ որ աս անթլփատները գան , ու զիս ծաղր ընեն . բայց կապար-ձակիրը չուզեց , քանզի շատ վախ-ցաւ : Եւ Սաւուղ սուրը առաւ , 5 ու անոր վրայ ինկաւ : Եւ անոր կապարձակիրը Սաւուղին մեռնելը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ 6 ինկաւ ու մեռաւ : Ա՛յսպէս մեռաւ Սաւուղ ու անոր իրեք որդիքը . անոր բոլոր տունն ալ միկտեղ մե-ռան :

7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մարդիկները՝ անոնց փախ-չելը , և Սաւուղին ու անոր որդւոց մեռնիլը տեսնելով , իրենց քա-ղաքները թողուցին փախան . և Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը բնակեցան :

8 Եւ հետեւեալ օրը Փղշտացիք ե-կան որ մեռելները մերկացընեն . ու Սաւուղը և անոր որդիները Գելբուէ լեռան վրայ ինկած գը-9 տան . Ու զանիկայ մերկացուցին , և անոր գլուխը ու զէնքերը առին . ու Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը՝ իրենց կուռքերուն ու ժողովուրդ-ին՝ ԱՍՏԱՐՈՒԱՑ աւետիսը տալու-10 համար մերթ խրկեցին : Եւ անոր զէնքերը իրենց աստուածոյն տունը դրին , ու անոր գլուխը Դագոնի տանը մէջ գամեցին :

11 Եւ Գաղատացու Ցաբիսի բոլոր բնակիչները երբոր լսեցին ան ամենը՝ որ Փղշտացիք Սաւուղին ըրած էին , 12 Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք ե-լան , և Սաւուղին մարմինը ու ա-նոր որդւոցը մարմինները վերցու-ցին , և զանոնք Ցաբիս բերին . և անոնց ոսկորները Ցաբիսի մէջ բե-ւեկնիին տակը թաղեցին , ու եօթը օր ծոմ պահեցին :

13 Ա՛յսպէս մեռաւ Սաւուղ Տէրոջը դէմ ըրած ապստամբութեան մեղ-

Ն·Ք·ԶՒ· 1056

քին համար . որովհետև Տէրոջը խօսքը չպահեց , ու նաև վհուկ փնտռեց հարցընելու համար , 14 Ու Տէրոջը չհարցուց . ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց , ու Թագաւո-րութիւնը Եսսէի որդւոյն Դաւի-թին դարձուց :

Ա ԹԱԳ· ԺԳ·13, ԺԵ· 23 :

Ե Ա ԹԱԳ· ԼԲ·7 :

Ը Ա ԹԱԳ· ԺԵ·28 : Բ ԹԱԳ·Գ·9, 10 : Ե·3 :

Գ Լ · Ժ Ե

1 Դաւիթ բոլոր ժողովուրդին հաճութեամբը Քեբրոնի մէջ թագաւոր կ'ըլլայ . 4 Ցովաբին քաջութեամբը Եբուսացիներէն Սիոնին բեր-դը կ'առնէ : 10 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անունները :

Ա Ա ԹԱԳ· Բ·1 :

1 Եւ ետքը Դաւիթ Տէրոջը հարցուց՝ ըսելով . Եթէ ես Յուդայի քաղաքներէն մէկուն մէջ ելլամ ? Տէրոջը ալ ըսաւ անոր . Ելիր : Դաւիթ ալ ըսաւ . Ո՞ւր ելլամ : Ան ալ ըսաւ . Քեբրոն : 2 Դաւիթ հոն ելաւ , անոր երկու կիներն ալ՝ Յեզրաելացի Աքինոամ ու Նաբաղի կինը՝ Կարմելացի Աբիգայիլ : 3 Եւ Դաւիթ իր մարդիկն ալ՝ որ իրենց տուներուն համեմատ էին , հետը տարաւ , ու Քեբրոնի քաղաքներուն մէջ բնակեցան : 4 Եւ Յուդայի մարդիկը եկան , ու հոն Դաւիթին օծեցին Յուդայի տունին թագաւոր : Ու Դաւիթին պատմեցին՝ ըսելով . Յաբէս Գաղաադայ մարդիկը թաղեցին Սաւուղը : 5 Դաւիթ մարդիկ ղրկեց անոնց մօտ , ու անոնց ըսաւ . Օրհնեալ էք դուք Տէրոջմէ , որ այս բարութիւնը ըրիք ձեր տէրոջը՝ Սաւուղին վրայ , ու զանիկայ թաղեցիք : 6 Հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ . ես ալ այս բարութիւնը պիտի հատուցանեմ ձեզի , որ ըրիք այս բանը : 7 Հիմա թող ձեռքերնիդ զօրանան , ու քաջ մարդիկ եղէք . վասն զի ձեր տէրը Սաւուղ մեռաւ , ու ես Յուդայի տունին թագաւորեցի զիս :

8 Բայց Ների որդին Աբներ , որ Սաւուղին զօրքին հրամանատարն էր , առաւ Սաւուղին որդին Յեսբոսթէն , ու զանիկայ Մանայիմ տարաւ , 9 ու Գաղաադայ , Ասուրացւոց , Յեզրաելի , Եփրայիմի , Բենիամինի ու բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր ըրաւ : 10 Սաւուղին որդին Յեսբոսթ քառասուն տարեկան էր , երբոր Իսրայէլի վրայ թագաւորեցաւ , ու երկու տարի թագաւորեց : Բայց Յուդայի տունը Դաւիթին հետևեցաւ : 11 Ու Դաւիթին Քեբրոնի մէջ Յուդայի տունին վրայ թագաւորած օրերուն թիւը

Ն·Ք·ԶՒ· 1056

Ե Ա ԹԱԳ· ԺԳ·13, ԺԵ· 23 :

Ե Ա ԹԱԳ· ԼԲ·7 :

Ը Ա ԹԱԳ· ԺԵ·28 : Բ ԹԱԳ·Գ·9, 10 : Ե·3 :

1048

Ա Բ ԹԱԳ· Ե·1 :

Բ Սաղ·ՀԵ· 71 :

Ի Բ ԹԱԳ·Ե· 3 :

Գ Ա ԹԱԳ· ԺԶ·1·12, 13 :

Ե Բ ԹԱԳ·Ե· 6 :

Ղ ԴԱՏ·Ա· 21 : ԺԹ· 10 :

Ե Բ ԹԱԳ·Ե· 7 :

Ը Բ ԹԱԳ·Ե· 8 :

Ը Բ ԹԱԳ· ԻԳ·8 :

Ի Ա ԹԱԳ· ԺԶ·1·12 :

Ն·Ք·ԶՁ· 1048

ասիկայ է . Հաքեմենիի որդին Ցեսբասա՝ զօրավարներուն գլուխը , որ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վէրցուց , ու ինկէն զանոնք մեռցուց ։

12 Եւ անկէ ետքը Ա.քուքացի Դովդայի որդին Եղհազար՝ որ իրեք

1047 ՟ա թագ· ԺԷ· 1։ 13 զօրաւորներէն էր · Ասիկայ երբոր Ա՟Ափեզդոմմինի մէջ Դաւիթին հետ էր , Փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար , և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր . ու ժողովուրդը Փղշտացւոց

14 երեսէն փախաւ ։ Իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան , և զանիկայ ազատեցին ու Փղշտացիները զարկին . և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ ։

15 Ու երսուն զօրավարներուն իրեքը Հոգողմի քարայրը Դաւիթին

ԲՐ ԹԱԳ· ԻԴ· 13։ ԼԻԼ· ԺԲ· 9։ քով վէմը իջան . և Փղշտացւոց բանակը Նռափայնոց հովիտին մէ-

16 ջը բանակեր էր ։ Եւ ան ատեն Դաւիթ բերդին մէջն էր . ու ան ատեն Փղշտացիք Բեթլէհեմի մէջ

17 բերդապահ զօրք ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ , Բեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՟վ

18 ինծի ջուր կը խմցնէ ։ Ան ատեն ասոնք ատ իրեք մարդիկը Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան , ու Բեթլէհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին , և առին Դաւիթին տարին . բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց , հապա զանիկայ

19 Թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց , ու ըսաւ , Իմ Աստուածս չգուցիրեք ինծի՝ որ ես ատ բանը ընեմ . միթէ ես ան մարդիկներուն արիւնը իրենց կեանքովը պիտի խմեմ . վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը ատ կրնը բերին . ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են ան իրեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները ։

ԲՐ ԹԱԳ· ԻԴ· 18, ԼԸ։ 20 Եւ Ցովաբին եղբայրը Աբեսսա ան իրեք Տրդոց գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վէրցնելով՝ սպաննեց զանոնք , ու անիկայ իրեքին մէջը

ԲՐ ԹԱԳ· ԻԴ· 19, ԼԸ։ 21 անուանի էր . Եւ ան իրեքին երկուքէն աւելի համարում ունենալուն համար անոնց գլուխ եղաւ , բայց ատոնք իրեքին ատոյնները չհասաւ ։

22 Ու մեծ գործ՟եր գործող Կաբսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Ցովիադայի որդին Բանեա

ԼԲ ԹԱԳ·ԻԳ· 20։ Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ ու գուբին մէջը առիւ-

23 ծը մեռցուց ։ Ասիկայ Եգիպտացի մարդը՝ ան հինգ կանդուն բարձր մարդը մեռցուց . ու Եգիպտացիին ձեռքը ոտայնանկաց գլանին պես

Ն·Ք·ԶՁ· 1047

նիզակ մը կար . բայց Բանէա ցուպով մը անոր վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և զանիկայ անոր նի-

24 զակովը մեռցուց ։ Ցովիադայի որդին Բանեա ասոնքը ըրաւ , ու իրեք զօրաւորներուն մէջը անուա-

25 նի եղաւ ։ Անիկայ ահա երսունէն աւելի պատիւ ունէր , բայց ա՟Ը իրեքին ա՟ոջ֊ն չհասաւ . ու Դաւիթ զանիկայ իր ատեանին վերակացու դրաւ ։

26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները ա՟ՆՁ էին . Ցովաբին եղբայրը Հասայէլ , Բեթլէհեմացի Դովդայի որ-

ՀԲ ԹԱԳ·ԻԳ· 24։ 27 դին Ելչանան , Արովբացի Սամմոթ , 28 Բելտնացի Քեղղէս , Թեկուացի Եկդեսի որդին Իրաս , Անաթովթացի

29 Աբիեզեր , Ովսացի Սովբաքի , Ա.քուս 30 բացի Եղի , Նետոփաթացի Մահարայ , Նետոփաթացի Բաանայի

31 որդին Ալաթ , Բենիամինի որդւոյն Գաբաայէն Ռիբայի որդին Եթթի , 32 Փարաթոնացի Բանեա , Գաասի ձորերէն Հուրայ , Արաբաթացի

33 Աբիէլ , Բարումացի Ազամաթ , Սա- 34 ղաբինացի Եղիահբա , Գեզոնացի Հասեմի որդիներէն՝ Արարացի Սա-

35 դէի որդին Ցոնաթան , Արարացի Սաքարի որդին Ա.քիամ , Ովրի որ-

36 դին Եղիփաղ , Մեքերաթացի Ո- 37 փեր , Փելոնացի Ա.քիա , Կարմելացի Եսարէ , Ազրիայի որդին Նաա-

38 րայ , Նաթանի եղբայրը Ցովէլ , 39 Ագարայի որդին Մաբար , Ամմոնացի Սելէկ , Շարուհեան Ցովաբին կապարճակիրը Բերովթացի Նաա-

40 րա , Ցեթերացի Իրաս , Ցեթերա- 41 ցի Գարեբ , Քետացի Ուրիա , Ա-ղայիի որդին Զաբադ , Ոսբե-

42 նեանց գլուխը՝ Ռուբենեան Սիզայի որդին Ադինա , ու անոր հետ եր-

43 սուն Հրդ Իւ . Մաաքայի որդին Անան . Մաթանացի Ցովսափատ ,

44 Աստարովթացի Ուզիա , Արոերացի Քովթամի որդիքը Սամա ու Ցեի-

45 էլ , Սամարիի որդին Ցեդիէլ ու անոր եղբայրը Թիսացի Ցովա ,

46 Մահաւացի Եղիէլ , Եղնաամի որդիքը՝ Յարիբայի և Ցոսաւիա ,

47 Մովաբացի Ցեթեմա , Եղիէլ , Ովբէդ ու Մեսոբացի Ցեսիէլ ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Սիկելակի մէջ Դաւիթին քովը ժողվուղ մարդիկը ։ 23 Քերբոնի մէջ անոր քովը եկող զօրքերը ։

ԼԲԲ 1058 ՟ա թագ· ԻԷ· 2։ ԲՐ ԹԱԳ· ԻԷ· 6։ 1 Իսկ ՟ասոնք են որ Բ Սիկելակ եկան Դաւիթին քովը՝ երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Սաուղին երեսէն պահուած էր ։ ու ասոնք զօրաւորներէն ըլլալով՝ պատերազմի մէջ օգ-

2 նութիւն կ՟ընէին ։ Քանի աղեղ-

Ն · ք · ՁԲ · ԽԲ 1058

Նաւուր էին , ու պարսով քարերը , ու աղեղով նետերը Նեհելը՝ թէ աչ և թէ ի ձախ ձեռքերնին կը գործածէին . անոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին ։

3 Անոնց գլուխը Աքիեզեր էր , ետքը Ցովաս՝ Գաբաացի Սամայիին որդիքը , և Ցեզիել ու Փաղէտ՝ Ազմաթի որդիքը , և Բարաքա ու

4 Անաթովթացի Եհու , Ու երսուներին մէջը զօրաւոր՝ ու երսունին վերակացուն Գաբաւոնացի Իսմայիան , ու Երեմիա ու Յազիել և Ցոհանան ու Գադերացի Ցովզաբադ

5 բադ , Եղիովզայ ու Երիմովթ և Բաալիա ու Սամարիա և Յարոփացի Սափատիա , Եղկանա ,

6 Ցեսիա , Ազարիէլ , Ցովեզեր ու

7 Ցեսբաամ՝ Կորհացիք , Ու Գեդովրացի Եերոամին որդիքը՝ Ցովելա ու Զաբադիա ։

8 Եւ Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուեցան զօրաւոր , քաջ , պատերազմական , վահան ու նիզակ դործածող մարդիկներ . անոնց դէմքը առիւծի դէմքի կը նմանէր , ու լեռներու վրայի Ցայծեամներուն պէս

9 թեթեւաշարժ էին ։ Առաջինը Եզեր , երկրորդը Աբդիա , երրորդը Եղիաբ , Հորրորդը Մաամմանա , հինգերորդը Երեմիա ,

11 վեցերորդը Ներմիա , վեցերորդը Եթթի , ութերորդը Եղիէլ ,

12 Ոնթերորդը Ցոհանան , իններորդը

13 դը Եղզաբաթ , Տասներորդը Երեմիա , տասնաւերորդը Մաքբաբա ։

14 Նայ էր ։ Ասոնք գործով զօրքին իշխաններն էին . պզտիկնեբուն մէկը հարիւրի վրայ , ու մեծերուն մէկը հազարի վրայ էր ։

15 Ասոնք են որ առաջին ամսուն մէջ Յորդանանէն անցան երբոր ջուրը իր բոլոր Եզեբքները կոխեր էր , և դէպ ՚ի արեւելք ու արեւմուտք բոլոր հովիտի բնակիչները փախուցին ։

16 Ու բերդը Դաւիթին քովը Բենիամինի ու Ցուդայի որդւոցմէ ԽԸ

17 եկան ։ Եւ Դաւիթ անոնց առջեւը ելաւ ու պատասխան տուաւ՝ անոնց բսելով , թէ որ խաղաղութեամբ ինծի օգնութիւն ընելու եկեր էք , իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի ըլլայ . բայց թէ որ խաբէութեամբ զիս իմ թշնամեացս ձեռքը մատնելու համար եկեր էք , (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէնութիւն մը չկայ ,) մեր հայրերուն Աստուածը

18 տեսնէ , ու յանդիմանէ ։ Եւ իշխաններուն գլուխը ԱՄԱսայի Հոգւով լեցուեցաւ , ո՞ը ։

Մենք քուկդ ենք , ով Դաւիթ , ու քեզի հետ պիտի ըլլանք , ով

Ց ե ս · դ · 15 ։

Ղ բ Թագ · ԺԷ · 25 ։

Հ Դասա · Ը · 34 ։

Ցեսսէի որդի . խաղաղութիւն , խաղաղութիւն քեզի , ու քու օգնականներուդ խաղաղութիւն ըլլայ . քանզի քու Աստուածդ քեզի օգնական է ։

Ան ատենը Դաւիթ զանոնք ընդունեց , ու զանոնք իր գունդին իշխաններուն մէջը դրաւ ։

19 Մանասէէն ալ Դաւիթին անցան , էրերը անիկայ Փղշտացւոց հետ Սաուղի վրայ պատերազմելու դնաց , բայց անոնց օգնութիւն

*չըրին . քանզի Փղշտացւոց նախարարները խորհրդով զանիկայ ետ խրկեցին՝ ըսելով , Աթիւ մեր գլուխներո՞ն Քնաովը Իր տիրոջը

20 Սաուղին պիտի անցնի ։ Երբոր անիկայ Սիկլակ կ՚երթար՝ Մանասէէն Մանասէին հազարապետները՝ Եդնա , Ցովզաբադ , Ցեդիէլ , Միքայէլ , Ցովզաբադ , Եղիուս

21 ու Սաղթի անոր անցան . Եւ անոնք Դաւիթին օգնութիւն ըրին †ասպետներո՞ն ի դունդին վրայ յոբյովելով . քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր կտրիճներ էին , ու զօրաց

22 իշխաններ եղան . Ինչու որ ան աւտեր օրէ օր Դաւիթին կու գային՝ անոր օգնութիւն ընելու համար , մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եղաւ ։

23 Եւ ասոնք են ան սպառազինեալ ‡զօրքերուն համրանքները՝ որոնք իՀեբրոն եկան Դաւիթին , որ Ըստ բոլոր իշխանութեան Տէրէ . Տ ո ր բոլոր զօրքերուն

24 Թիւնը . Ցուդայի որդւոցմէ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր սպառազինեալ զօրք ·

25 Շմաւոնի որդւոցմէ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր

26 կտրիճներ ։ Ղեւիի որդւոցմէ չորս

27 հազար վեց հարիւր ։ Եւ Ահարոնեաններուն առաջնորդը Ցովիադա , ու անոր հետ իրեք հազար

28 եօթը հարիւր մարդիկ ։ Եւ զօրաւոր կտրիճ Սադովկ երիտասարդը , ու անոր հօրը տունէն քսանուեկու

29 իշխան . Եւ Սաուղին Եղբայրներէն՝ Բենիամինի որդւոցմէ իրեք հազար մարդիկ . քանզի մինչև ան ատենը հանոնց շատը Սաուղին տանը պահպանութիւնը կ՚ընէին ·

30 Ու Եփրեմի որդւոցմէ անոնց ազգատոհմներուն անուանի մարդիկները քսան հազար ութը հարիւր զօրաւոր

31 կտրիճներ . Եւ Մանասէին կէս ցեղէն տասնուեւթը հազար մարդիկ , որոնք էրէնց անուններովը որոշուեցան երթալու՝ ու Դաւիթ

32 թը թագաւոր դնելու . Եւ Իսաքարի որդւոցմէ երկու հարիւր իմաստուն իշխաններ , Յ որոնք ժա-

Ն · ք · ՁԲ · ԽԲ 1058

Խբբ 1056

Ը ա Թագ · ԻԹ · 2 ։

* Կ՚ · չբաւ ·

Ը ա Թագ · ԻԹ · 4 ։

† Կ՚ · անոր գունդին վրայ դրօՒլ ·

ժ Թագ · Լ · 1 · 9 · 10 ։

1048

‡ Կ՚ · զօրաց իշխանութեան ·

Եբբ · ՜օրաց զօրութեան

Իբ Թագ · բ · 3 · 4 · Ե · 1 · Գե · ժա · 1 ։

Լ ա Թագ · ժգ · 1 · 3 ։

Ի Գե · ժ · 14 ։

Ե բրթագ · բ · 17 ։

Կ Ջո · լա · 23 ։

Հ բրթագ · բ · 8 · 9 ։

Ն եթ · ա · 13 ։

Ն · ք · գբ · 1048

մանակներուն համեմատ զիտէին թէ Իսրայէլը ինչ ընելու է . ու անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բանը կը նայէին . Զաբուղոնէն 33 պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող ¦հիսուն հազար մարդ էին , որոնք * մէկ սրտով՝ կարգաւ 34 կը շարուէին . Ու Նեփթաղիմէն հազար իշխան , և անոնց հետ երեսունևեօթը հազար վահանաւոր 35 ու նիզակաւոր մարդիկ : Ու Դանեաններէն քահանայապետ հազար վեց հարիւր պատերազմական մարդ 36 էին : Եւ Ասերէն քառասուն հազար 37 պատերազմի գացող զօրք . Ու Յորդանանու անդիի կողմէն՝ Ռուբենեաններէն ու Գադեաններէն և Մանասէի կէս ցեղէն՝ ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող հարիւր քսան 38 հազար մարդ էին : Բոլոր ասոնք դունդով շարուող պատերազմական մարդիկները անկեղծ սրտով քէբրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար . ու Իսրայէլին բոլոր միացորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դաւիթ թագաւոր ընելու : 39 Եւ հոն Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով իրենք օր կեցան . քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատ- 40 րաստութիւն տեսեր էին : Եւ անոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անգամ Իսաքար , Զաբուղոն ու Նեփթաղիմ՝ էշերով , ուղտերով , ջորիներով ու եզներով հաց բերին . նաև ուտելիքի համար շատ ալիւր , չոր թուզ , չամիչ , գինի , եղ , արջառներ ու ոչխարներ . քանզի Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար :

* ԵԲՐ · ո՛չ սրտով ու սրտով . Սաղ · ԺԲ · 2 :

ԳԼ · ԺԴ

1 Դաւիթ մեծ հանդէսով տապանակը Կարիաթարիմէն բերելու կ'երթայ : 9 Ոզայի զարնուելուն համար՝ տապանակը Աբդեդովմին տունը կը ձգուի :

1045

1 Դ Դաւիթ հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն և բոլոր իշխաններուն հետ խորհուրդ բրաւ : 2 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողովքին ըսաւ , թէ որ ձեզի հաճոյ կ'երեւնայ , ու աս բանը մեր Տէր Աստուծմէն է , Իսրայէլի բոլոր երկիրներուն մէջը ¬ մնացած մեր եղբայրներուն , ու անոնց հետ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քաղաքները ու արուարձանները † ¦ղրկե՛նք՝ , որ մեր քո- 3 վը ժողովին . Եւ մեր Աստուծոյն տապանակը մեր քովը փոխադրենք : Քանզի Սաւուղին օրերը զանիկայ 4 չմտածեցինք : Ու բոլոր ժողովը այսպէս ընելու հաճութիւն տուաւ . քանզի աս խօսքը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն ուղիղ 5 երեցաւ : Եւ Դաւիթ Եգիպտոսի Սիհորէն մինչև Եմաթի մուտքը բոլոր Իսրայէլը ժողվեց , Աստուծոյ տապանակը Կարիաթաա- 6 րիմէն բերելու համար : Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Ղբաաղ այսինքն Յուդայի Կարիաթաարիմը ելաւ , որ անկէ՝ Քերովբէից վրայ նստող Եհովայ կոչուած Աստուծոյն տապանակը վեր հանէ : 7 Եւ Աստուծոյ տապանակը Աբինադաբին տունէն վերցընելով՝ մէկ նոր սայլի մը վրայ դրին . ու Ոզա ու Ախիով ան սայլը կը վարէին : 8 Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլը բոլոր ուժով Աստուծոյ առջեւը կը խաղային օրհնութիւններով , քնարներով , տաւիղներով , թմբուկներով , ծնծղաներով ու փողերով :

9 Ու մինչև Քիդոնի կալը եկան . և Ոզա իր ձեռքը երկընցուց որ տապանակը բռնէ . քանզի եզները ցնծութեամբ Նաբեն : 10 Դէպ ծուռ էին : Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ոզային դէմ բորբոքեցաւ , և ձեռքը տապանակին երկընդրնելուն համար զանիկայ զարկաւ . ու անիկայ հոն Աստուծ- 11 ոյ առջեւը մեռաւ : Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ , քանզի Տէրը հարուածով Ոզան զարկաւ . ու անոր տեղին անունը մինչև աս օր ‡ Փարէս Ոզա 12 բռնեցաւ : Եւ Դաւիթ ան օրը Աստուծմէ վախցաւ , ու ըսաւ , Աստուծոյ տապանակը ինչպէս 13 քովս բերեմ : Ու Դաւիթ տապանակը իր քովը Դաւիթին քաղաքը չբերաւ . հապա զանիկայ Գեթացի Աբդեդովմին տունը խոտոր- 14 ցուց : Եւ Աստուծոյ տապանակը Աբդեդովմին քովը անոր տանը մէջ իրեք ամիս մնաց . ու Տէրը ¦Աբդեդովմին տունը ու անոր բոլոր ստացքը օրհնեց :

Ն · ք · գբ · 1045

է ա թագ · ի · 1 ; բ թագ · ը · 1 ; Ե Ցես · ժգ · 3 ;

Է ա թագ · ը · 21 ; ի · 1 ; Ը Ցես · ժե · 9 ; 60 ;

Թ ա թագ · դ · 4 ; բ թագ · ը · 2 ;

Ժ ա թագ · ի · 1 ; ԺԱ Տես թագ · ը · 15 ; Գէ · ժե · 2, 13 ;

ԺԲ թագ · ը · 5 ;

ԺԳ թագ · ը · 6 Ի՛ջուած Նաբեն ;

ԺԴ թագ · ը · 15 ; Գէ · ժե · 13, 15 ;

ԺԵ Դ · ժ · 2 ;

‡ ՅԻ՝ Ոզայի խրամատուածը ;

ԺԶ թագ · ը · 11 ;

¦ Յն · Լ · 27 ; Գէ · իգ · 5 ;

Գ Ա · ԺԴ

1 Քիրամին՝ Դաւիթին ցուցուցած մարդասիրութիւնը : 2 Դաւիթին երջանկութիւնը , անոր կիներուն ու որդիներուն : 8 Դաւիթ երկու անգամ փղշտացիները կը յաղթէ :

ԻԲԲ 1043

1 Ի Տիւրոսի ¬ Քիրամ թագաւորը Դաւիթին դեսպաններ խրկեց , ու եղևնափայտներ , որմնադիրներ ու հիւսեր , որ անոր տուն շինեն : 2 Ան ատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց ¦ վասն զի իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար անոր թագաւորութիւնը բարձրացաւ : 3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ու-

ա ա թագ · լա · 1 ; Ես · լէ · 4 ;

† ԵԲՐ · տա՛ բածենք ա՛ խրկենք ,

Բ ա թագ · է · 1, 2

ր իրիշ կնիկներ ալ առաւ, ու Դաւիթ ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ
4 ալ ծնաւ։ Ու Բերուսաղեմի մէջ անոր ծնած տղոցը անունները ասոնք են. Սամաա, Սովբաբ, Նաթան, Սողոմոն,
5 Թաան, Սողոմոն, Ցեբաար, Եղիսուա, Եղիփաղէտ, Նոգա, Նափեկ,
6 Ցափիէ, Եղեսամա, Բաղեադա ու Եղիփաղէտ։
8 Եւ Փղշտացիք երբոր լսեցին Դաւիթին բոլոր Իսրայէլէ վրայ թագաւոր օծուիլը, բոլոր Փղշտացիք ոտք ելան որ Դաւիթը փընտռեն. երբոր Դաւիթ ասիկա բանը
9 լսեց՝ անոնց դիմացը ելաւ։ Ու Փղշտացիք եկան և Բռափայնոց
10 հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց ու ըսաւ, Փղշտացւոց դէմը ելլե՞մ, ու զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ, Ելիր, ու զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատ-
11 նեմ։ Եւ անոնք Բաալփարասին եկան, ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ. ու Դաւիթ ըսաւ, Աստուած իմ թշնամիները իմ ձեռքովս պատառեց, ինչպէս որ ջուրերը խոցբերը կը պատառեն. անոր համար ան տեղուն անունը Բաալ-
12 փարասին կոչեցին։ Եւ Փղշտացիք հոն թողուցին իրենց աստուածները. ու Դաւիթ հրամայեց, ու զանոնք կրակով այրեցին։
13 Նորէն Փղշտացիք նորէն ու ալ
14 հովիտին մէջը տարածուեցան։ Ու Դաւիթ նորէն Աստուծոյ հարցուց. և Աստուած անոր ըսաւ, Անոնց ետևէն չելլես, հապա անոնց բոլորտիքը պտըտելով՝ Թթենիներուն
15 կողմէն անոնց վրայ երթաս. Ու երբոր Թթենիներուն գլուխը քալլատգքի մը ձայն լսես, այն ատենը պատերազմելու ելլես, քանզի Աստուած քու առջևիդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց բանակը զարնելու հա-
16 մար։ Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ՝ ինչպէս որ Աստուած իրեն հրամայեց, ու Գաբաւոնէն մինչև Գազեր Փղշտացւոց բանակը զարկին։
17 Եւ Դաւիթին անունը ամէն երկիրներու մէջ տարածուեցաւ, և Տէրը ամէն ազգերուն վրայ անոր վախը ձգեց։

ԳԼ. ԺԵ

1 Դաւիթ տապանակին համար տեղ մը պատրաստելով՝ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն կը հրամայէ որ զանիկայ Աբգեդովմին տունէն բերեն. 25 ու զանիկայ բերելուն հանդէսը մեծ ուրախութեամբ կը կատարեն։ 29 Մեղքդ կ՚անարգէ Դաւիթը։

1 Ան անիկայ իրեն համար Դաւիթի քաղաքին մէջ տուներ շինեց, ու Աստուծոյ տապանակին համար

տեղ մը պատրաստեց, և անոր
2 համար վրան մը կանգնեց։ Ան ատենը Դաւիթ ըսաւ, Աստուծոյ տապանակը վերցընելը ուրիշ մէկը չէ, բայց միայն Ղեւտացիներուն. քանզի Տէրը զանոնք ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը վերցընեն, ու յաւիտեան անոր ծառայութիւն ընեն։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը տապանակը անոր համար պատ-
4 րաստած տեղը հանէ։ Ու Դաւիթ Ահարոնի որդիները ու Ղեւ-
5 տացիները ժողվեց. Կահաթի որդոցմէ Ուրիէլ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր քսան հոգի.
6 Մերարիի որդոցմէ Ասայիա իշխանը ու անոր եղբայրները երկու
7 հարիւր քսան հոգի. Գերսոնի որդոցմէ Յովէլ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր երսուն հոգի.
8 Եղեսափանի որդոցմէ Սեմայիա իշխանը ու անոր եղբայրները ե-
9 րկու հարիւր հոգի. Քեբրոնի որդոցմէ Եղիէլ իշխանը ու անոր
10 եղբայրները ութսուն հոգի. Ոզիէլի որդոցմէ Ամինադաբ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր տասներկու հոգի։
11 Եւ Դաւիթ՝ Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները, ու Ղեւտացիներէն Ուրիէլը, Ասայիան, Յովէլը, Սեմայիան, Եղիէլը ու Ամինադաբ կանչեց,
12 ըսաւ, Եւ անոնց ըսաւ, Դուք Ղեւտացւոց տոհմերուն իշխաններն եք. ուրթ դուք ու ձեր եղբայրները սրբուեցէք, որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանակը հանեք ան տեղը՝ որ ես անոր համար պատրաստեր եմ։
13 Վասն զի դուք առջի անգամին հոն չէտնուելնուդ համար, Մեր Տէր Աստուածը մեր մէջը հարուած ըրաւ, քանզի զանիկայ կանոնաւոր կերպով չխնդրեցինք։
14 Եւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանակը հանելու համար քահանաները ու Ղեւտացիները սրբուե-
15 ցան։ Ու Ղեւտացւոց որդիքը Աստուծոյ տապանակը ձողերովը իրենց ուսերուն վրայ վերցուցին, ինչպէս որ Մովսէս Տէրոջը խօսքովը պատուիրեր էր։
16 Եւ Դաւիթ Ղեւտացւոց իշխաններուն պատուիրեց որ իրենց եղբայրներէն՝ նուագարաններով, տաւիղներով, քնարներով ու ծնծղաներով երգեցողները կայնեցընեն, որ ուրախութեան ձայներ
17 վերցընելով չխչեցընեն։ Ուստի Ղեւտացիները՝ Յովէլի որդին Եմանը, և անոր եղբայրներէն

Ն. Ք. ԳԲ. ԽԲ 1043
Բ ԳԼ. Գ. 5։
Է ԲԹԱԳ. Ե. 16 Ի ՔՈՒՏ Եղիադա։
Ը ԲԹԱԳ. Ե. 17։
1047
Ի ԳԼ. ԺԱ. 15։
Ը ԲԹԱԳ. Ե. 22։
Է ԲԹԱԳ. Ե. 23։
Ը Տես Բ ԹԱԳ. Ե. 25։
Ի Ցես. Ղ. 27։ Բ ՄՆ. Իզ. 8։
Ժ Բ Օր. Բ. 25։ ԺԱ. 25։
1042
Ն. Ք. ԳԲ. 1042
Ա ԳԼ. Ժ. 1։ Բ ԹՈՒ. Դ. 2, 15։ Բ Օր. Ժ. Տ։ ԼՈ. 9։
ԽԲ 1042
Է ԹԱԳ. Ը. 1։ ԳԼ. ԺԳ. 5։
Ե ԵԼ. Ղ. 22։
Ի ԵԼ. Ղ. 18։
Ղ ԲԹԱԳ. Ղ. 3։ ԳԼ. ԺԳ. 7։
Ի ԳԼ. ԺԳ. 10, 11։
Ը ԵԼ. ԻԵ. 14։ ԹՈՒ. Դ. 15։ Ե. 9։
Բ ԳԼ. Ղ. 33։

Ն. Ք. ՉՓ. ԲԲԲ 1042

ժ Բարաքիայի որդին Ասափը, ու անոնց եղբայրներէն Մերարիի որդւոցմէ Էկիսեային որդին Եթանը

ժ Գլ. ՚գ. 39։

18 կայնեցուցին. Եւ անոնց հետ երկրորդ դասէն՝ անոնց եղբայրները դռնապանները՝ Զաքարիան, Բենը, Յազիէլը, Սեմիրամովթը, Եհիէլը, Ունննի, Եղիաբը, Բանեան, Մասսիան, Մատաթիան, Եղիփաղէն, Մաքենիան, Աբդեդոմը ու Ցեհիէլը։

19 Ասդ Եման, Ասափ ու Եթան երգեցողները պղնձէ ծնծղաներ կը

Լ Ա Ր 18 Ի Ե Ա Ա Ի Ց Ա Ղ Ե Հ Լ ։

20 զարնէին։ Եւ Զաքարիա, Ազիէլ, Սեմիրամովթ, Եհիէլ, Ունննի, Եղիաբ, Մասսիա ու Բանեա տասիներով Ալամոթի եղանակին վրայ

Ի Սադ. խզ. ին վերնագիրը։

21 բայ Եէն։ Եւ Մատաթիա, Եղիփաղէ, Մաքենիա, Աբդեդոմ, Ցեհիէլ ու Ազազիա քնարներով Շեմինիթի եղանակով կ'առաջնորդէին։

Շ Սադ. գ. ին վերնագիրը։

22 Քենան։ Եւ Քոնոնիա Ղեւտացիներուն երգեցողութեան առաջնորդը ըլլալով՝ ղեկավարէ կը վարժէր, որովհետեւ հանճարեղ

23 էր։ Ու Բարաքիա ու Եղկանա տապանակին դռնապաններն էին։

24 Եւ Սեբանիա ու Յովսափատ և Նաթանայէլ ու Ամեսայի և Զաքարիայ ու Բանեա ու Եղիազար քահանաները Աստուծոյ տապանակին առջեւը փողեր կը

Թուոց. ժ. 8։ Սադ. ձա. 3։

25 շչեցընէին։ Ա՛յսպէս Դաւիթի և Իսրայէլի ծերերը ու հազարապետները երթալով Տէրոջը ուխտին տապանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ

Բ Թագ. ղ. 12, 13. Ե։ Գ Թագ. ը. 1։

26 Հանելու գացին։ Ու երբոր Աստուծոյ Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն օգնութիւն ըրաւ, եօթը զուարակ

27 ու եօթը խոյ զոհ ըրին։ Եւ Դաւիթ բեհեզէ պատմուճան հագեր էր. նոյնպէս ալ տապանակը վերցնող բոլոր Ղեւտացիները, ու երգեցողները, ու երգեցողներուն երգոց իշխանը Քոնոնիա. և Դաւիթին վրայ քթանէ եփուտ կար։

Յ Գլ. ժգ. 8։

28 Այսպէս բոլոր Իսրայէլ Տէրոջը ուխտին տապանակը ուրախութեան աղաղակով, շեփորի ձայնով, փողերով ու ծնծղաներով, տաւիղներ ու քնարներ զարնելով վեր կը

Ղ Թագ. գ. 16։

29 հանէին։ Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը մինչև Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին աղջիկը Մեղքող պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ թագաւորին կաքաւելը ու խաղալը տեսնելով՝ զանիկայ իր սրտին մէջ անարգեց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Դաւիթ ուրախութեան զոհ կը մատուցանէ. 4 երգեցողներուն կը հրամայէ որ շնորհակալութեան սաղմոս։ 37 Դաւիթ պաշտօնեաներ, դռնապաններ, քահանաներ ու երգեցողներ կ'որոշէ, որ շարունակ տապանակին քովը ծառայութիւն ընեն։

Ն. Ք. ՂՓ. ԲԲԲ 1042

ա Թագ. վ. 17–19։

1 Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին, ու զանիկայ ան վրանին մէջը դրին, որն որ Դաւիթ անոր համար կանդներ էր. և Աստուծոյ առջեւը ողջակէզներ ու խաղաղու-

2 թեան զոհեր մատուցին։ Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմնցուց, Տէրոջը անունով ժո-

3 ղովուրդը օրհնեց։ Ու Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն՝ երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ հաց, կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց։

4 Եւ Տէրոջը տապանակին առջեւը Ղեւտացիներէն պաշտօնեաներ դրաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը էյիշելու՝ օրհնելու ու փառա-

Բ Սադ. էէր. ին, և Հ. ին վերնագիրները։

5 բորելու համար. Գլխաւորը Ասաֆ էր, ու անոր երէորդը Զաքարիա, Նաե Ցեհիէլ, Սեմիրամովթ, Ցեքիէլ, Մատաթիա, Եղիաբ, Բանեա, Աբդեդոմ, ու Ցեհիէլ տաւիղներու ու քնարներու նուագարաններ կը ջրդնէին. բայց Ասաֆ ծնծղաներ

6 կը զարնէր։ Եւ Բանեա ու Յահազիէլ քահանաները Աստուծոյ ուխտի տապանակին առջեւը միշտ փողեր կը շչեցընէին։

7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ առջեւ անգամ սա յեղափոյ սաղմոսը տուաւ Ասաֆին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը, որ Տէրոջը գոհութիւն տան։

Ե Տ՚ս Բ Թագ. իգ. 1։

8 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչեցէ՛ք, անոր գործքերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէ՛ք։

Ե Սադ. ճե. 1–15։

9 Երգեցէ՛ք անոր, սաղմոս ըսէ՛ք անոր, պատմեցէ՛ք անոր բոլոր հրաշքները։

10 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէ՛ք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։

11 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէ՛ք, ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէ՛ք։

12 Յիշեցէ՛ք անոր ըրած հրաշքները, անոր նշանները ու բերնին դատաստանները։

13 Ո՛վ անոր ծառային Իսրայէլին սերունդը, ով Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները.

14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը, անոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջն են։

15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէ՛ք, անոր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ.

ՆՀ. ՔՂ. ԻԲԲ 1042

16 Ան Ե՛ՒՐԸ որ Աբրահամին հետ ըրաւ , ու իր երդումը Ը Իսահակին ըրաւ .

17 Ցակոբին ալ հաստատեց զանիկայ օրէնք մը ըլլալու , Ա՛ Իսրայէլին՝ ԷՒՐԻ յաւիտենական ուխտ մը ,

18 Ըսելով , Քեզի պիտի տամ քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .

ՂՇՆ. ԼԴ. 30։

19 Երբոր դուք սակաւաթիւ էիք , Ու քիչ ու պանդուխտ անոր մէջ ։

20 Եւ անոնք մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գային , ու մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի .

ՆՇՆ. ԺԲ. 17։ Ի. 3։ ԵԼ. Կ. 15—18։

21 Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . Է թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

ԸՍԱՂ. ՃԾ. 15։

22 Ըսելով ։ ԸՒՄ օծեալներուս մի դպչիք , ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի՛ ընէք ։

ՒՍԱՂ. ՂՂ. 1, ՃԸ։

23 Ի՛երդեցէ՛ք Տէրոջը , ով բոլոր երկիր , օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէ՛ք ։

24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէ՛ք , Ա՛ անոր հրաշքները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ .

25 Քանզի Տէրը մեծ է՝ ու խիստ գովելի , անիկայ ամէն աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։

ՔՂԼ. ԺԹ. 4։ * ԿՈՐ՝ ու նայնու Թիւններ

26 Ինչու որ ժ ազգերուն ամէն աստուածները * կուռքեր են , բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։

27 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջին , զօրութիւն և ուրախութիւն անոր բնակութեանը մէջ .

28 Տէրո՛ջը տուէք , ով ժողովրդոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։

29 Տէրո՛ջը տուէք իր անուանը փառքը . ընծայ առէք ու անոր առջևը եկէք . սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք ։

30 Ո՛վ բոլոր երկիր , անոր երեսէն վախցէ՛ք . աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի ու պիտի չսասանի ։

31 Երկինքը թող ուրախանայ , ու երկիրը ցնծայ , և ազգերուն մէջ ըսեն թէ Տէրը կը թագաւորէ ։

32 Ծովը իր լեռութեամբը թող գոռայ , դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան ։

33 Ան ատենը անտառին ծառերը Տէրոջը առջևը ցնծան , քանզի երկրին դատաստան ընելու կուգայ ։

ԻՍԱՂ. ՃՂ. 1։ ՃԺ. 1։ ՃԺԸ. 1։ ՃԼԳ. 1։

34 Խոստովանեցէ՛ք Տէրոջմէն , ՚ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ԼՍԱՂ. ՃՂ. 47, 48։

35 Նաև Ըսէ՛ք , Ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը , մեզ փրկէ , ու մեզ ժողովէ , և մեզ ազգերէն ազատէ , որ քու սուրբ անունդ դոհութիւն մատուցանենք , ու քու օրհնութիւնով պարծենանք ։

ՆՀ. ՔՂ. ԻԲԲ 1042

36 Ե Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտեանս յաւիտենից ։

ԽԳԹԱԳ. Ը. 15։

Ու բոլոր ԺԺողովուրդը Ամէն ըսելով՝ Տէրը օրհնեցին ։

ՅԲ ՕՐ. ԽԵ. 15։

37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջևը Ասափը ու անոր եղբայրները Թողուց , որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն

38 տապանակին առջևը ։ Եւ Աբդեդոմը ու անոր վաթսունուերկու եղբայրները՝ և Իդիթունի որդին Աբդեդոմ և Ուսան դռնապաններ

39 ԸՐԼԸ ։ Եւ Սադովկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները Կ՚ԳԱ Բաւոնի բարձր տեղւոյն վրայ Հ՚ՏԷ

ԿԳԼ. ԻԱ. 29 ։ Բ ՄՆ. Ա. 3։

40 րոջը խորանին առջևը ԸՆԵՑ , Որ միշտ Ն առտու ու իրիկուն ողակէզ սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն , ու Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին մէջի ա-

ՅՆԵ. ԽԹ. 38, ՃԹ։ ԹՈՒ. ԻԸ. 3, ՃԸ։

41 Ան գրուածը Կ՚ԷՐԷ ԴՆԷՆ ։ Եւ ա-նոնց հետ ԲԱՄԱՆ ու Իդիթունը և ուրիշ ընտրուածները՝ որոնք անունով յիշուեցան որ Տէրոջը դոհութիւն մատուցանեն , Ը-քանզի անոր ողորմութիւնը յաւի-

ՂՀՇՐ 34 ։ Բ ՄՆ. Ե. 13։ Է. 3։ ԵԶՐ. Գ. 11։ ԵՐԵՄ. ԼԴ. 11։

42 տեան է . Եւ անոնց՝ այսինքն Եմանին հետ Իդիթունին հետ Եղող նուագածուներուն փողեր ու ծնծղաներ ԿՈՒԱԾ , նաև Աստուծոյ երգերուն նուագարանները . ու Իդիթունի որդիքը դրանը պահապանութեան Կ՚ԸՆ-

43 Նէ Ե ։ Ե ԲՈՒՐԸ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԴՆԱՑ՝ ամէն մէկը իր տունը . Դաւիթ ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ ։

ՃԲ ԹԱԳ. Ղ. 19, 20։

ԳԼ. ԺԷ

1 Նաթան Նախ կը Հաճի Դաւիթին առաջարկութեանը՝ որ Աստուծոյ տուն մը շինել կ՚ուզէր , 3 բայց Եոքը Աստուծոյ խօսքովը կ՚արգիլէ զանիկայ ։ 11 Նաթան օրհնութիւններ ու բարիքներ կը խոսանայ Դաւիթին սերունդին ։ 16 Դաւիթին աղօթքը ու շնորհակալութիւնը ։

1 ՈՒ երբոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ , Դաւիթ Նաթան մարգարէին ըսաւ , Ահա ես եղևնափայտէ ՔՆԱԾԻ տան մէջ կը բնակիմ , բայց Տէրոջը ուխտին տապա-

ՒՔԹԱԳ. Ե. 1, ՃԸ։

2 նակը վրանի տակ է ։ Եւ Նաթան Դաւիթին ըսաւ , Ինչ որ սրտիդ մէջը եղածը ըրէ , քանզի Աստուած

3 քու հետդ է ։ Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին եղաւ

4 ըսելով , Գնա , իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ , Տէրը այսպէս Կ՚ԸՍԷ . Իմ բնակելու տունս դուն պիտի

5 չշինես . Քանզի Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև այս օրս տան

մէջ չբնակեցայ , հապա վրանէ վրան
6 ու խորանէ խորան պտըտեցայ : Ինչ-
ըր Իսրայէլին հետ որչափ տեղ որ
պտրտեցայ , միթէ բան մը խօսե-
ցա՞յ Իսրայէլի դատաւորներուն մէ-
կուն հետ՝ որոնց իմ ժողովուրդս
հովուելու հրաման տուեր էի , ու
ըսի՞ թէ Ինչո՞ւ համար ինծի եղեւ
7 նախշուտ տուն մը չշինեցիք : Եւ
հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ա-
սանկ ըսես , Զօրաց Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ես քեզ փարախէն՝ ոչխար-
ներուն ետևէն առի , որ իմ Իսրա-
յէլ ժողովուրդիս առաջնորդ ըլ-
8 լաս . Եւ ուր որ կ'երթայիր՝ քու
հետդ էի , և քու առջևէդ բոլոր
թշնամիներդ կոտրեցի . ու քու ա-
նունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն
9 անուանը պէս ըրի : Եւ իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ
մը պիտի որոշեմ ու զանիկայ պի-
տի տնկեմ . ու իր տեղը պիտի բնա-
կի , ալ պիտի չշարժի . և անիրա-
ւութեան որդիքը առջինին պէս
մէյմին ալ պիտի չնեղեն զանիկայ ,
10 Ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս
՚ի վեր Եղե՛ . ու քու ամէն թշնա-
միներդ պիտի նուաճեմ . ու քեզի
կ'իմացընեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ : Ու երբոր քու օրերդ
լեցուին՝ և քու հայրերուդ խառ-
նուիս , քեզմէ ետքը քու սերունդդ՝
քու որդիներէդ մէկը պիտի բարձ-
րացընեմ , ու անոր թագաւորու-
12 թիւնը պիտի հաստատեմ : Ընդ-
կայ ինծի տուն պիտի շինէ . ու ա-
նոր աթոռը յաւիտեան պիտի
Բ բ Թագ . է . 13 կանգնեմ . Ես անոր հայր պիտի
14 , 15 : ըլլամ , ու անիկայ ինծի որդի պիտի
ըլլայ . ու իմ ողորմութիւնս անկէ
պիտի չվերցընեմ , ինչպէս որ քեզմէ
Ղև . ա . 33 : 14 առաջ եղողէն վերցուցի : Եւ է զա-
նիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ ու
իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի
հաստատեմ , ու անոր աթոռը յա-
15 ւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ : Եւ
Նաթան ասոնց բոլորը խօսքերը ու ամ
բոլոր տեսիլքը մի ըստ միոչէ Դա-
ւիթին զրուցեց :
Բ բ Թագ . է . 13 : 16 Ե՛ Եւ Դաւիթ Թագաւորը գնաց ,
Տէրոջը առջևը նստաւ , ու ըսաւ ,
Ո՛վ Տէր Աստուած , ես ո՞վ եմ , ու
իմ տունս ի՞նչ է , որ զիս մինչև
17 հոս բերիր : Սակայն ասիկայ քու
աչքերուդ պզտիկ երևցաւ , ո՛վ Աս-
տուած , ու քու ծառայիդ տանը
վրայով հեռաւոր ժամանակի հա-
մար խօսեցար , ու ինծի՛ Տէր Աս-
տուած , բարձր աստիճանի մարդու
18 պէս նայեցար : Եւ քու ծառայիդ
փառքին համար Դաւիթ՝ ալ աւելի
ի՞նչ խօսի . դուն քու ծառադ կը
19 ճանչնաս : Ո՛վ Տէր , քու ծառա-
յիդ սէրոյն համար՝ ու քու սրտիդ
հաճութեան պէս՝ ասոնք բոլոր մեծ բաները
ըրիր , որ ասոնք բոլոր մեծ բաները
20 գիտցընես : Ո՛վ Տէր , քեզի պէս
մարդ մեկը չկայ , ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ , մեր ականջներովը
21 բոլոր լսածներնուս համեմատ : Եւ
երկրիս վրայ ո՞ր ազգը քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է , որուն
համար Նոյն ինքն Աստուած եկաւ
պնդկայ փրկելու , իրեն ժողովուրդ
ընելու . որ Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջևէն ազգեր վռնդ-
տելով՝ քեզի մեծ ու երևելի անուն
22 ստացար : Եւ քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողո-
վուրդ ըրիր , ու դուն՝ ո՛վ Տէր , ա-
23 նոնց Աստուած եղար : Եւ հիմա
ո՛վ Տէր , քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար ըսած խօսքդ Թող
յաւիտեան հաստատուի , ու ըսա-
24 ծիդ պէս ըրէ . Թող հաստատուի ,
ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ճանչցուի , ու ըսուի Զօրաու-
թեանց Տէրը Իսրայէլին Աստուածն
է , Աստուած Իսրայէլի . ու քու
ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջևդ հաստատ ըլայ : Քանզի
դուն , ո՛վ Աստուած իմ , քու ծա-
ռայիդ յայտնեցիր , որ անոր տուն
պիտի շինես . անոր համար քու ծա-
ռադ էր սրտին մէջ հմաւթեամբ
գտաւ քու առջևդ այս աղօթքը ը-
26 նելու : Եւ հիմա , ո՛վ Տէր , ան Աս-
տուածը դուն ես , ու քու ծառա-
յիդ ասոնց աղէկութիւնը խոստացար :
27 Եւ հիմա * կամք ըրէ՞ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու , որ յաւիտեան քու
առջևդ ըլլայ . քանզի դուն օրհնե-
ցիր , ո՛վ Տէր , ու յաւիտեան օրհ-
նեալ է :

* կամ՝ սկը-
սեցիր

ԳԼ . ԺԸ

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մովաբացիները կը նուաճէ : 3 Ադրազարը ու Ասորիները կը զարնէ : 9 Թովու Ադրամը կը խրկէ ընծաներով Դաւիթը ողջունելու համար : 11 Դաւիթ ասոնց ընծաները իր առած աւարներովը միկտեղ Աստուծոյ կը նուիրէ : 13 Եդովմի մէջ պահակապահներ կը դնէ : 14 Դաւիթին պաշտօնեաները :

Բ բ Թագ . ը . 1 , ա : 1 Ետքը եղաւ որ Դաւիթ Փղշտացիները զարկաւ ու զանոնք նուա-
ճեց , և Գէթը ու անոր գեղերը
2 Փղշտացւոց ձեռքէն առաւ : Եւ-
քը Մովաբը զարկաւ , ու Մովա-
բացիք Դաւիթին հարկատու ծա-
3 ռաներ եղան : Եւ Դաւիթ Սո-
բայի Բ Ադրազար Թագաւորը Եմա-
թի կողմերը զարկաւ , երբոր Եփ-
րատ գետին վրայ իր †իշխանու-
թիւնը հաստատելու կ'երթար :
4 Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառք

Բ բ Թագ . ը . 3 : † Եբր . ձեռ-
քը

ե՛ւ էեօթը հազար ձիաւոր ու քրա-
սան հազար հետեւակ զօրք բըռ-
նեց . և Դաւիթ բոլոր *կառքի
ձիերուն ջղերը կտրեց , ու անոնց-
մէ միայն հարիւր ձի էրէն համար
պահեց" : Եւ Դամասկոսի Ասորի-
ները Սուբայի թագաւորին ձգրա-
զարին օգնութիւն ընելու եկան .
ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանու-
երկու հազար մարդ զարկաւ : Եւ
Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ
բերդապահ զօրւոեր դրաւ , ու Ասորի-
ները Դաւիթին հարկատու ծառայ
եղան . ու Դաւիթ ուր որ կ'եր-
թար՝ Տէրը անոր յաջողութիւն
կու տար : Եւ Դաւիթ Ադրազա-
րին ծառաներուն վրայ եղող ոսկիէ
վահանները առաւ , ու զանոնք Ե-
րուսաղէմ բերաւ : Եւ Ադրազա-
րին քաղաքներէն՝ Տեբահէն ու
Քունէն Դաւիթ խիստ շատ պղինձ
առաւ . Ր անկէ չինեց Սողոմոն
պղինձէ ծովը ու սիւները ու
պղինձէ գործիքները :

9 Ու Եմաթի թագաւորը Թովու
երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի
Ադրազար թագաւորին բոլոր զօր-
10 քերը ջարդեր է , իր որդին Ադո-
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց ,
որ անոր բարև ընէ ու †զանիկայ
օրհնէ" , Ադրազարին դէմ պատե-
րազմ ընելուն ու զանիկայ ջարնե-
լուն համար . (քանզի Ադրազար
Թովուին հետ պատերազմներ կ'ը-
նէր .) ու անոր ամէն ոսկիէ ,
արծաթէ ու պղնձէ անօթներ խըր-
11 ւեց : Դաւիթ թագաւորը զանոնք
ալ Տէրոջը նուիրեց՝ ան արծա-
թով ու ոսկիով մկտեղ որ ամէն
ազգերէն եդովմէն , Մովաբէն ,
Ամմոնի որդիներէն , Փղշտացինե-
12 րէն ու Ամաղեկէն առեր էր : Եւ
Շարուհեայի որդին Աբեսա Աղի
ձորին մէջ Ը տասնուհինգ հազար
Եդովմայեցի ջարկաւ :

13 Ըու Եդովմի մէջ բերդապահ զօր-
քեր դրաւ , և բոլոր Եդովմայեցիք
Դաւիթին ծառայ եղան . ու Դա-
ւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր
յաջողութիւն կու տար :

14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վը-
րայ թագաւորութիւն ըրաւ , ու
իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու
15 արդարութիւն կ'ընէր : Եւ Շա-
րուհեայի որդին Ցովաբ զօրքե-
րուն վրայ էր . ու Աքիղուդի որդին
Ցովսափատ յիշատակաց գրիչ
16 էր . Եւ Աբիտովբի որդին Սադովկ
ու Աբիաթարի որդին Բ Աբիմելէք
քահանաներ էին . և Ժ Սուսա ա-
17 տենադպիր էր . Ու Ցովհադայի որ-
դին Բ Բանեա Քերեթհիներուն ու
Փելեթհիներուն վրայ էր . և Դա-

ւիթին որդիքը թագաւորին քովը
նախարարներ էին :

ԳԼ . Ժ'Թ

1 Դաւիթ դեսպաններ կը խրկէ Նաասի որդին
Անոնը մխիթարելու . բայց անիկայ անարգա-
նօք կը վարուի անոնց հետ : 6 Ամմոնացիք
Թէև Ասորիներէն օգնութիւն կը գտնեն ,
բայց Ցովաբէն ու Աբեսասյէն կը յաղթուին :
16 Ասորւոց զօրագլուխը Սովեակ նոր ձեռն-
տուութիւն մը կ'ընէ Ամմոնացիներուն . իսկ
ինքը Դաւիթէն կը սպաննուի :

1 Յետ անկէ եւս Ամմոնի որդւոց թագաւորը Նաաս մեռաւ , ու
անոր տեղը անոր որդին թագաւոր
2 եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Նաասի
որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն
ընեմ , քանզի անոր հայրը ինծի
մարդասիրութիւն ըրաւ . ու Դա-
ւիթ դեսպաններ խրկեց որ զանի-
կայ իր հօրը վրայով մխիթարեն .
ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի
որդւոց երկիրը Անոնին գացին՝ զա-
3 նիկայ մխիթարելու համար : Եւ
Ամմոնի որդւոց իշխանները Անոնին
ըսին , Միթէ Դաւիթ քու հայրդ-
քու առջեւդ պատուելո՞ւ համար
քեզի մխիթարիչներ խրկեց . միթէ
անոր ծառաները աս երկիրը քննե-
լու , տակնուվրայ ընելու ու լրտե-
4 սելու համար չէկա՞ն քեզի : Եւ
Անոն Դաւիթին ծառաները բըռ-
նեց , ու զանոնք ածիլեց , և անոնց
հանդերձներուն ալ կէսը մինչև
նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և անոնք
5 խրկեց զանոնք : Ու գացին՝ ան
մարդիկներուն ըլլալը Դա-
ւիթին պատմեցին . ան ալ զանոնք
դիմաւորելու մարդ խրկեց , քանզի
ան մարդիկները շատ անարգուեր
էին . ու Թագաւորը ըսաւ , Երի-
քովը մէջ նստէ՛ք մինչև որ մօրու-
նիդ աճի , ու դարձէ՛ք :

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ
Դաւիթին հետ ատելութեան , Անոն
ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ
արծաթ խրկեցին , որ Միջագետաց
Ասորիներէն ու Մաաքայի Ասո-
րիներէն ու Բ Սուբայէն վարձքով
7 կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն : Եւ
անոնք իրենց վարձքով բռնեցին
երեսունևերկու հազար կառք , ու
Մաաքայի թագաւորը և անոր
զօրքը , որոնք գացին Մեդաբային
առջեւը բանակեցան . Ամմոնի որ-
դիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժող-
վուեցան , ու պատերազմելու գա-
8 ցին : Ու երբոր Դաւիթ լսեց , Ցո-
վաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
9 խրկեց : Եւ Ամմոնի որդիքը ե-
լան , ու քաղաքին դրանը առջեւը
կարգաւ պատերազմի շարուեցան ,
ու օգնութեան եկող թագաւորները

ն . ք . ղէ . ԽԲԸ 1040

ն . ք . ղէ . ԽԲԸ 1040

Ր Տես բ թագ . ը . 4 :
*Կամ՝ կառքերը քա-
կեց , ու անոնցմէ մի-
այն հարիւր կառք պա-
հեց :

ԽԲԸ 1037 — բ թագ . ժ . 1 , ա :

Ր թագ . է . 15 , 23 : բ Մն . գ . 12 , 15 , 16 :
Ր բ թագ . ը . 9 :
Ղ բ թագ . ը . 10 Կ'ըսուէ Ցովրամ :
†Կամ՝ շնորհաւորուելու համար ,
Ր բ թագ . ը . 13 :
Ը բ թագ . ը . 14 , ա :
Ր Գլ . ժը . 5 , 9 :
Ր բ թագ . ը . 17 Կ'ըսուէ Աքիմելէք :
Ր բ թագ . ը . 17 Կ'ըսուէ Սարայիա , Եզ . թագ . գ . 8 Սիա :
Ր բ թագ . ը . 18 :

Ն · Ք · ԶՓ · ԽԲ 1037

10 դաշտի մէջ զատ կայներ էին : Եւ Ցովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազ-
մը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը
հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած
մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասորւոց
11 դէմ պատերազմի շարեց . Եւ մնա-
ցած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային
յանձնեց . ու անոնք Ամմոնի որ-
12 դւոցը դիմացը շարուեցան . Եւ ը-
սաւ , Թէ որ Ասորիները զիս յաղ-
թելու ըլլան , ինձի օգնութեան
հասնիս . ու թէ որ Ամմոնի որդիքը
քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի
13 օգնութեան պիտի հասնիմ . Քա-
ջասիրտ եղիր , ու մեր ժողովուրդին
համար և մեր Աստուծոյն քաղաք-
ներուն համար ուժով պատերազ-
մինք . և Ցէրը իր աչքին հաճոյ երևի-
14 ցածը թող ընէ : Ու Ցովաբ իր
հետը եղող զօրքով Ասորիներուն
մօտեցաւ , որ անոնք դէմ պատե-
րազմ ընէ . ու անոնք անոր առջևէն
15 փախան : Եւ Ամմոնի որդիքը Ա-
սորւոց փախչիլը տեսնելով՝ իրենք
ալ անոր եղբօրը Աբեսսային առ-
ջևէն փախան , ու քաղաքը մտան :
Եւ Ցովաբ Երուսաղէմ եկաւ :

ԽԲ 1036

16 Երբոր Ասորիները տեսան որ ի-
րենք Իսրայէլին առջևը կոտրուե-
ցան , դեսպաններ խրկեցին , ու
Գետին անդիի կողմը եղող Ասորի-
ները ուղ հանեցին . և անոնց առ-
ջևէն Ադրազարին զօրագլուխը Սով-
17 բակ Ի՛երթաւ : Ու երբոր Դաւի-
թին պատմեցին , անիկայ բոլոր
Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն
անցաւ , ու անոնց վրայ գնաց , և
անոնց դէմ գունդերը շարեց . ու
երբոր Դաւիթ Ասորիները պատե-
րազմով դիմաւորելու համար գուն-
դեր շարեց , անոնք անոր հետ պա-
18 տերազմ ըրին : Եւ Ասորիները
Իսրայէլին առջևէն փախան . ու
Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հազար
կառքի պշրտ , ու քառասուն հազար
հետևակ զօրք կոտրեց , ու Սովբակ
19 զօրագլուխն ալ մեռցուց : Եւ Ադ-
րազարին ծառաները երբոր տեսան
որ Իսրայէլին առջևը յաղթուեցան ,
Դաւիթին հետ հաշտութիւն ըրին ,
ու անոր ծառայ եղան . և Ասորի-
ները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը
օգնել չկրցին :

ԳԼ · Ի

1 Ցովաբ Ռաբբան կը պաշարէ . Դաւիթ ա-
ւարը կ'առնէ , ու ան տեղի ժողովուրդը կը
տանջէ : 4 Փղշտացւոց իրեք անգամ յաղ-
թուած ատենը իրեք հսկաները կը սպանուին :

ԽԲ 1035 — Բ Թագ · ժա · 1 ։

1 ||Ա — Հետևեալ տարին՝ Թագաւոր-
ներուն պատերազմի ելլելու ատե-
նը՝ Ցովաբ զօրքերուն բաժը
* գունդերը հանեց , և Ամմոնի որ-
դւոցը երկիրը աւրեց , ու գնաց
Ռաբբան պաշարեց , բայց Դաւիթ
Երուսաղէմ կը նստէր . ու Ե Ցովաբ
Ռաբբան զարկաւ ու զանիկայ
2 կործանեց : Եւ Դաւիթ Ի անոնց
թագաւորին թագը անոր գլխուն
վրայէն առաւ , ու զանիկայ գտաւ
որ տաղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն
ունէր , և անոր վրայ պատուական
քարեր կար . ու Դաւիթին գլուխը
դրուեցաւ . և Դ ԻՒ քաղաքէն
3 խիստ շատ աւար առաւ : Ու անոր
մէջը եղած ժողովուրդը հանեց , ու
ղ ն ն ե ւ սղոցներով , երկաթէ կաճա-
սայլներով ու տապարներով կտրեց .
և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցը բոլոր
քաղաքներուն այսպէս ըրաւ . ու
Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երու-
սաղէմ դարձաւ :

ԽԲ 1018 — Բ Թագ · իա · 18 ։ Ի ԳԼ · ժա · 29 ։

4 Ե Եւ ասկէ ետքը Գազերի մէջ
Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ .
ան ատենը Ի Ովսացի Սովբաք Ռա-
փայի որդւոցմէ եղող Սիփհան մեռ-
ցուց , ու անոնք նուաճեցան :
5 Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ եղաւ . ու Ղէայիրի որդին
Ելխանան Գեթացի Գողիաթին
եղբայրը Ղէեմին զարկաւ , որուն
նիզակին բունը ոստայնանկաց ղա-
նին պէս էր :

ՂԲ Թագ · իա · 19 ՝Ը-ասէ Աբի-ովդիմ ։

6 Եւ նորէն Ի Գեթի մէջ պատե-
րազմ եղաւ . ու մէկ երկայնահա-
սակ մարդ մը կար , որուն մատերը
վեց վեց ըլլալով՝ քսանուչորս մա-
ղունէր . անիկայ ալ Ռափայի որ-
7 դւոցմէ էր : Եւ անիկայ Իսրա-
յէլը նախատեց . բայց Դաւիթին
եղբօրը Սամայային որդին Ցովնա-
8 թան զանիկայ զարկաւ : Ասոնք
Գեթի մէջ Ռափային ծներ էին , և
Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծա-
ռաներուն ձեռքովը ինկան :

Ի Բ Թագ · իա · 20 ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Դաւիթ Սատանային փորձուելով՝ կը տոհմէ Ցովաբը որ ժողովուրդը Համրէ : 5 Երբոր ժո-ղովուրդին թիւը կը բերեն՝ Դաւիթ իր ըսածին համար կը դղրդայ : 9 Գադ մարգարէին ձեռ-քովը առաջարկուած իրեք հարուածներէն՝ Դաւիթ ժանտախտը կ'ընտրէ : 14 Եօթանա-սուն հազար Իսրայէլ մեռնելէն ետքը , Դաւիթ ապաշխարելով՝ Երուսաղէմին կործանմանը առջևը կ'առնէ : 18 Դաւիթ Գադին ծանուցա-նելովը Ռաւնային կալը ծախու կ'առնէ , ու հոն սեղան մը կը շինէ . ասոր վրայ Աստուած իր հաճութեանը նշան մը կու տայ կրակով , ու ժանտախտը կը դադրեցնէ : 28 Դաւիթ հոն ող չակէզ կը մատուցանէ , քանզի Տիրոջմակէն վախնալուն համար չէր կրնար մինչև Գաբա-ւոն երթալ :

1017 — Բ Թագ · իդ · 1, ԼԱ ։

1 Լ Ա — Սատանան Իսրայէլին դէմ ե-
լաւ , ու Դաւիթը դրդեց որ
2 Իսրայէլը համրէ : Եւ Դաւիթ
Ցովաբին ու ժողովուրդին իշխան-
ներուն ըսաւ ։ Գացէ՛ք , Իսրայէլը
համրեցէ՛ք Բեերսաբէէն մինչև Գան ,
Ե ու հաշիւը ինծի բերէ՛ք որ գիտ-
Ե ԳԼ ԽԷ · 23 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 1017

3 նամ՝ : Եւ Ցովաբ ըսաւ , Տէրը՝ իր Ժողովուրդը որչափ որ է՝ հա-
րիւրապատիկ աւելցընէ . ով տէր իմ Թագաւոր , միթէ անոնց ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն . իմ տէրս ինչո՞ւ աս բանը կը փնտռէ . ինչո՞ւ համար ա՛ս բանը Իսրայէլին
4 յանցանքի պատճա՛ռ ըլլայ : Բայց երբոր Թագաւորին խօսքը Ցովաբին վրայ սաստկացաւ , Ցովաբ ե-
լաւ ու բոլոր Իսրայէլի մէջ պտըտեցաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ :
5 Եւ Ցովաբ Ժողովուրդին համրանքին ցուցակը Դաւիթին տուաւ . ու Իսրայէլին ամէնը հազար անգամ հազար ու հարիւր հազար սուր քաշող մարդ էր , և Ցուդան չորս հարիւր եօթանասուն հազար
Ե Գս. ԻԿ· 24։ 6 սուր քաշող մարդ էր : Եվակային Ղեւտացիները ու Բենիամինեանները անոնց մէջ չհամրեց , քանզի թագաւորին ա՛ս հրամանը Ցովաբին զզուելի էր :
7 Եւ աս բանը Աստուծոյ առջևը գէշ երևնալուն համար Իսրայէլը
Բ Թագ · Ի՛դ · 10։ 8 զարկաւ : Ու Դաւիթ Աստուծոյ ըսաւ , Ա՛ս բանը ընելովս Բ մեծ մեղք գործեցի . Ե՛ու հիմա կ'աղաչեմ՝ քու ծառայիդ մեղքը ներէ , քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի :
Բ Թագ · ԻԴ· 13։ 9 Եւ Տէրը Դաւիթին Ղտեսանողին՝ Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ ,
Ղ Տե՛ս ա Թագ · Թ · 9։ 10 Գնա՛ ու Դաւիթին խօսէ՝ ըսելով , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի երեք բան կ'առաջարկեմ . անոնցմէ մէկը
11 ընտրէ՛ որ քեզի ընեմ : Եւ Գադ Դաւիթին եկաւ ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ընտրէ՛ քեզի
Բ Թագ · Ի՛դ · 13։ 12 Ե՛կամ երեք տարուան սով , կամ երեք ամիս քու Թշնամիներուդ ետևէն փախչիս , ու քու Թշնամիներուդ սուրը Ֆէդ հասնի , և կամ երեք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն ժանտախտ ըլլայ երկրիս մէջը , ու Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն մէջը կոտորած ընէ . և հիմա տե՛ս , գիս խրկողին ի՞նչ պատասխան տանիմ :
13 Ու Դաւիթ ըսաւ Գադին , Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնամ , քանզի ա-
նոր գթութիւնը խիստ շատ է . ու
14 մարդու ձեռքը չիյնամ : Եւ Տէրը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց , ու Իսրայէլէն եօթանասուն հազար
Բ Թագ · Իդ · 16։ 15 մարդ ինկաւ : Եւ Աստուած հրեշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ՝ որ զանիկայ կորսընցընէ . ու երբոր կը կորսընցընէր՝ Տէրը նայեցաւ Ե՛ու աս չարիքին վրայ սիրտը իջաւ , և կոտորած ընող հրեշտակին ըսաւ , Հերի՛ք է , ալ
Ե Տե՛ս Ծն · Զ · 6։ ձեռքդ քաշէ՛ . ու Տէրոջը հրեշտակը Եբուսացի Ոռնային կալէն քա-
Ն · Ք · ՂԲ · 1017 16 վը կայներ էր : Եւ Դաւիթ իր աչքերը վերցուց ու Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ , որ երկրին ու երկինքին մէջտեղը կայներ էր , ու ձեռքը մերկ սուր մը կար , որ Երուսաղէմի վրայ երկընցուցեր էր . անատենը Դաւիթ ու Ծերերը քուրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ
Ե Գ Ժ · Ի՛դ · 1։ 17 ինկան : Եւ Դաւիթ Աստուծոյ ըսաւ , Ահա՛ ես պատուիրեցի որ Ժողովուրդը համրեն , ու ես եմ որ մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն ըրի . բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին . ով Տէր Աստուած իմ , քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ . բայց քու Ժողովուրդիդ վրայ չըլլայ *զանիկայ բնաջինջ ընելու համար" ։
* Եբր · հա-
րուածի հա-
մար ։
Ե Բ Մն · Գ · 1։ 18 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գադին ըսաւ , Դաւիթին ըսես որ ելլէ , ու Եբուսացի Ոռնային կալին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ ։
19 Եւ Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէրոջը անունովը ըսած խօսքին հա-
20 մեմատ : Ու Ոռնա դարձաւ ու հրեշտակը տեսաւ , և իր չորս որդիքը իր հետը պահուեցան . (քան-
21 զի Ոռնա ցորեն կը ծեծէր :) Ու Դաւիթ Ոռնային եկաւ . և Ոռնա նայեցաւ , ու Դաւիթը տեսնելով՝ կալէն ելաւ , ու երեսը մինչև գետինը Դաւիթին երկրպագութիւն
22 ըրաւ : Ան ատենը Դաւիթ Ոռնային ըսաւ , Ա՛ս կալին տեղը ինծի՛ տուր , որ հոն Տէրոջը սեղան մը շինեմ , (զանիկայ լեցուն գնով տուր ինծի՛ ,) ու Ժողովուրդին
23 վրայէն հարուածը վերնայ : Եւ Ոռնա Դաւիթին ըսաւ , Զանիկայ քեզի՛ առ , ու իմ տէրս Թագաւորը իր աչքին ազէկ երևցածը Թող ընէ . ահա՛ եզները ողջակէզի համար , ու կամասայլները փայտի համար , ու ցորենը հացի ընծայի համար կու տամ , ամէնն ալ կու
24 տամ : Եւ Դաւիթ Թագաւորը Ոռնային ըսաւ , Չէ՛ , հապա՛ պէտք անշուշտ լեցուն գնով ծախու պիտի առնեմ . քանզի քուկդ եղածը Տէրոջը համար պիտի չառնեմ , ո՛չ ալ ձրի ո՛ւռ՛ ողջակէզ մատու-
Ե Բ Թագ · Իդ · 24։ 25 ցանեմ : Ու Դաւիթ ան տեղը՝ ցորենին համար կշռոքով վեց հարիւր սիկղ
26 ոսկի տուաւ Ոռնային : Եւ Դաւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու ո՛ւռ՛ վաղ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց , և Տէրոջը աղաղակեց . ու Ե երկինքէն կրակով ողջակէզի սեղանին վրայ ա-
Ե Ղէ · Ք · 24 · Բ Մն · Գ · 1 · Է · 1։ 27 նոր պատասխան տուաւ : Եւ Տէրը հրեշտակին խօսեցաւ , ու անիկայ սուրը իր պատեանը դարձուց ։

28 Ան ատենը Դաւիթ տեսնելով որ
Տէրը ցերուացի Ոռնային կալին
մէջ իրեն պատասխան տուաւ, ան
29 տեղը զոհեր մատուց։ Իսկ Մովսէ-
սին՝ անապատին մէջ շինած Տե-
րոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը
ան ատենը Գաբաւոնի բարձր տեղն
30 էր. Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հար-
ցընելու համար չկրցաւ անոր առ-
ջեւը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշ-
տակին սուրին երեսէն վախցաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Դաւիթ՝ տաճարին համար որոշուած տեղը գիտնալով՝ անոր շինութեանը հարկաւոր եղած բաները առատօրէն կը պատրաստէ. 6 ու Սողոմոնին կ'իմացընէ Աստուծոյ խոստմունքները, ու նաեւ անոր պարտաւորութիւնը տաճարը շինելու վրայով. 17 իշխաններուն կը պատուիրէ, որ իր որդւոյն ձեռնտու ըլլան։

1 Դաւիթ ըսաւ, «Ասիկայ է
Տէր Աստուծոյն տունը, ու ա-
սիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սե-
2 ղանը։ Եւ Դաւիթ հրամայեց որ
Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուող Հօ-
տարազգիները ժողվեն. ու Աստու-
ծոյ տունը շինելու համար քարա-
հատներ դրաւ, որ տաշուած քարեր
3 պատրաստեն։ Եւ Դաւիթ դրան
փեղկերուն բևեռներուն համար ու
շրջանակներուն համար խիստ շատ
երկաթ պատրաստեց, և այնչափ
շատ պղինձ՝ որ կշռելի չէր գար.
4 Ու պատրաստած եղևնափայտին համ-
րանքը չկար, քանզի Սիդոնացիք
և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղև-
նափայտեր կը բերէին։
5 Եւ Դաւիթ ըսաւ, «Իմ որդիս
Սողոմոն փափուկ տղայ մըն է, ու
Տէրոջը շինելու տունը մեծ՝ բար-
ձրը՝ ու ամէն երկիրներու մէջ ա-
նունի ու փառաւոր պիտի ըլլայ.
Հիմա անոր համար պատրաստու-
թիւն տեսնեմ». և Դաւիթ իր մեռ-
նելէն առաջ խիստ շատ պատրաս-
6 տութիւն տեսաւ։ Ետքը իր որդին
Սողոմոնը կանչեց, ու անոր պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն տուն շինէ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ,
«Որդեակ իմ, Աստուծոյ անունը
8 տուն շինեմ. Բայց Տէրոջը խօսքը
ինծի եղաւ՝ ըսելով, «Դուն շատ
արիւն թափեցիր ու մեծ պատե-
րազմներ ըրիր. դուն իմ անունս
տուն պիտի չշինես, քանզի իմ
առջեւս գետնի վրայ շատ արիւն
9 թափեցիր. Ահա քեզի որդի մը
պիտի ծնանի, անիկայ հանգստու-
թեան մարդ պիտի ըլլայ, և զանի-
կայ ի իր ամէն շրջակայ թշնամինե-
րէն պիտի հանգչեցընեմ. քանզի
անոր անունը *Սողոմոն պիտի ըլ-
լայ, ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէ-
լին խաղաղութիւն ու հանդարտու-
10 թիւն պիտի տամ։ Անիկայ իմ
անուանս տուն պիտի շինէ. ու
Անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ,
ու ես անոր հայր պիտի ըլլամ. և ա-
նոր թագաւորութեան աթոռը Իս-
րայէլի մէջ յաւիտեան պիտի հաս-
11 տատեմ։ Ուրեմն, որդեակ իմ,
Տէրը քու հետդ ըլլայ, ու յաջո-
ղութիւն դտնես և քու Տէր Աս-
տուծոյդ տուն շինես, ինչպէս որ
12 քեզի համար խօսեցաւ։ Միայն
Տէրը ձեզի իմաստութիւն ու
հանճար տայ, և քեզ Իսրայէլի վը-
րայ հաստատէ, որ քու Տէր Աս-
13 տուծոյդ օրէնքը պահես։ Ան ա-
տենը յաջողութիւն կը դտնես,
երբոր զգուշութեամբ՝ի գործ դնես
ան կանոնները ու դատաստանները,
որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեց Իսրայէլի համար. Հզօրացիր
ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախնար ու
14 մի՛ զարհուրիր։ Եւ ահա ես իմ
†նեղութիւններուս մէջ՝ Տէրոջը
տանը համար՝ հարիւր հազար տա-
ղանդ ոսկի ու հազար անգամ հա-
զար տաղանդ արծաթ պատրաս-
տեցի. իսկ պղինձը ու երկաթը շա-
տութեանը համար չկշռուելի չգար.
փայտեր ու քարեր ալ պատրաստե-
ցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելց-
15 ընես։ Եւ դուն քու քովդ խիստ
շատ արուեստաւորներ, քարահատ-
ներ, որմնադիրներ, հիւսեր ու
ամէն գործքի համար ամէն գեղա-
16 վարպետ մարդիկները ունիս։ Ոս-
կիին, արծաթին, պղնձին ու
երկաթին համրանքը չկայ. ելլէ՛ր
ու ‡աս գործին ձեռնարկ՝ ու
Տէրը քու հետդ ըլլայ»։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշ-
խաններուն պատուիրեց, որ իր որ-
դւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան.
18 ո՞ր ըսես, Ահա ձեր Տէր Աստուա-
ծը ձեր հետն է, և անիկայ ձեզ ա-
մէն կողմանէ հանգստացուց. որով-
հետև աս երկրիս բնակիչները իմ
ձեռքս տուաւ, ու երկիրը Տէրոջը
առջեւը ու անոր ժողովուրդին առ-
19 ջեւը նուաճեցաւ։ Ե՛ հիմա ՛ ձեր
սիրտը ու ձեր հոգին ձեր Տէր Աս-
տուածը խնդրելու տուէք, ու ե-
լէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը
շինեցէք, որ ՛ Տէրոջը ուխտին
տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ
անօթները Տէրոջը անունը հա-
մար շինուած տունը տանիք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Դաւիթ ծերացած ըլլալով՝ Սողոմոնը թա-
գաւոր կ'ընէ։ 2 Ղեւտացւոց թիւը ու դա-
սակարգութիւնը։ 7 Գերսոնեանց տոհմերը։

Ն.Ք.ԶԻ. 1017

Ի ԳԼ. ԺԶ. 39։

¦ գթագ. գ. 4։ ԳԼ. ԺԶ. 39։ բ ՄՆ. ա. 3։

Ա ՕՐ. ԺԲ. 5։ բ թագ. իդ. 18։ ԳԼ. իա. 18, 19, 26, 28։ բ ՄՆ. գ. 1։

Բ գթագ.ԺԹ. 21։

Ե ՀՇ 14։ գ թագ. է. 47։

Զ գթագ. ե. 6։

Է ԳԼ.ԻԹ. 1։

Ը Գ.ԺԹ. 1։

Թ գթագ. է. 2։ գթագ. ը. 17։ ԳԼ. ԺԶ. 1։ իբ. 2։

Ժ ՕՐ. ԺԲ. 5, 11։

ԺԱ գթագ. ե. 3։ ԳԼ. իբ. 3։

ԺԲ ԳԼ. իբ. 5։

ԺԳ գթագ. գ. 25։ ե. 4։

* ՅՈ՝ խաղաղարար։

Ն.Ք.ԶԻ. իրը 1017

Ի գթագ. է. 13։ գթագ. ե. 5։ ԳԼ. ԺԶ. 12, 13։ իբ. 6։

Լ ԵԲԲ. ա. 5։

Ի ՀՇ 16։

Ի գթագ. գ. 9, 12։ Սաղ. ԺԲ. 1։

¦ Ցես. ա. 7, 8։ ԳԼ. իբ. 7։

Հ ՕՐ. լա. 7, 8։ Ցես. ա. 6, 7, 9։ ԳԼ.իբ. 20։

† կամ՝ աղքատու թեամբ

Յ ՀՇ 8։

‡ ԵԶՐ. ըբէ՝, ՂՀՇ 11։

Ճ ՕՐ. ԺԲ. 10։ Ցես. իբ. 4։ բ թագ. է. 1։ ԳԼ. իգ. 25։

ՃԲ ՄՆ. ի. 3։

Յ գթագ. ը. 6, 21։ բ ՄՆ. է. 7։ ը. 11։

Ն ՀՇ 7։ գ թագ. է. 3։

12 Կասէթի որդիքը ։ 21 Մերարիի որդիքը ։ 24 Ղևտացւոց պաշտօնը ։

Ն·Ք·ՂԲ· 1015

1 Եւ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով , ի՛ր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
2 դրաւ ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխան՚ները նաև քահանաները ու Ղև՚
3 տացիները ժողվեց ։ Ու Ղևտացիները ՚յոթնէն ի երսուն տարեկա՚նէն վեր եղող երիկ մարդիկները մէ՚կիկ մէկիկ համրուելով , անոնց թիւը
4 երսունուութը հազար էր ։ Ե՚ Դաւիթ ըսաւ , Ա՚ոնցմէ քսանու՚չորս հազարը՝ Տէրոջը տանը գործ՚քին վրայ , ու վեց հազարը՝ ե՚ոս՚տիկաններ ու դատաւորներ ըլ՚
5 լան , Ու չորս հազարը՝ դռնապան՚ներ , ու չորս հազարը օրհնելու հա՚մար ե՚ղհած նուագարաննե՚րովս
6 Տէրոջը օրհնիչները ըլլան ։ Եւ Ի՚ Դաւիթ զանոնք բաժնեց , Ղևիի որդւոցը՝ Գերսոնին , Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւն՚ները ե՚ղելով ։
7 Ղ՚Գերսոնեաննե՚րէն Ղադան ու
8 Սեմէի Եւ ։ Ղադանին որդիքը՝ առջինը Ցեքիէլ , եղբը Զեթամ
9 ու Ցովէլ՝ իրե՚ք Եւ ։ Սեմէիին որդիքը՝ Սաղոմոթ , Ազիէլ ու Ւարան՝ իրե՚ք Եւ ։ ասոնք Ղադանին տոհ՚
10 մերուն իշխանները Եւ ։ Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Ցեթ , Զիզա , Ցեուս ու Բարիա Եւ ։ ասոնք Սեմէի՚
11 ին որդիքը չորս հո՚գի Եւ ։ Եւ առջինը Ցեթ , ու երկրորդը Զի՚զա էր ։ բայց Ցեուս ու Բարիա շատ որդիներ չունե՚նալնուն հա՚մար մէկ աղգատոհմ համրուե՚ցան ։
12 Ի՚կահաթի որդիքը՝ Ամրամ , Իսահար , Քեբերոն ու Ոզիէլ՝ չորս
13 Եւ ։ ը՚Ամրամին որդիքը Ահարոն ու Մովսէս Եւ ։ և Ի՚Ահարոն ինքը ու իր որդիքը յաւիտեան որո՚շուելուն՝ ամենասուրբ բաներուն նուիրուելու , ի՚Տէրոջը առջևը խունկ ծխելու , Ե՚անոր ծառայութիւն ընելու ու Ե՚անոր անունովը յաւիտեան օրհնե՚
14 լու համար ։ Եւ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին Ի՚որդիքը Ղևիի
15 ցեղին հետ *համրուեցան ։ Ի՚Մովսէսի որդիքը Գերսամ ու Եղիա՚
16 զար Եւ ։ Գերսամին որդիքը՝ առ՚
17 Ջինը Սուբայէլ Եր ։ Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Հ՚Հռաբիա Եր ։ ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չունե՚նէր ։ բայց Հռաբիային որդիքը
18 խիստ շատցան ։ Իսահարին որդի՚
19 քը՝ առջինը Սաղոմոթ Եր ։ Ե՚Քեբերոնին որդիքը՝ առջինը Ցերիա , երկրորդը Ամարիա , երրորդը Ցազիէլ , չորրորդը Ցեկամամ Եր ։

20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա , երկրորդը Ցեսիա Եր ։
21 Մերարիի որդիքը Մոողի ու Մուսի Եւ ։ Մոողիին որդիքը Ե՚
22 զիազար ու Կիս Եւ ։ Ու Եղիազար մեռաւ ։ չունի՚կիս որդիներ չունէր , հապա միայն աղջիկներ ունէր ։ ու Ե՚զանոնք իրե՚նց եղբայրնե՚
23 րը Կիսին որդիքը առին ։ Ի՚Մուսիին որդիքը՝ Մոողի , Եգեր ու Ցերիմոթ՝ իրե՚ք Եւ ։
24 Ա՚ոնք Ղևիի որդիքն էին իրե՚նց աղգատոհմե՚րուն համեմատ , ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած Ե՚քսան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը ոպասաւորութիւնը կատա՚րողներուն տոհմապետներն էին ։
25 Քանզի Դաւիթ ըսեր էր , Իսրա՚յէլի Տեր Ա՚ստուածը Ի՚իր ժողո՚վուրդը հանդստացուց , ու յաւի՚տեան Երուսաղեմի մէջ պիտի բը՚
26 նակի ։ Ու Ղևտացի՚ք ալ Ի՚սորանը ու անոր պաշտօնին ամէն անօթ՚՚ները՝ ալ այսուհետև պիտի չկր՚
27 բեն ։ Քանզի Դաւիթին վեր՚ջին խօսքերովը՝ Ղևիի որդւոց՚մէ քսան տարեկանէն վեր եղողնե՚
28 րը համրուեցան ։ Որովհետև ա՚նոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծա՚ռայութեանը մէջ Ահարոնի որդւո՚ցը օգնութիւն ընել , դաւիթներու՚ ու սենեակներուն վերակացու ըլլալ , բոլոր սուրբ բաները մաքրել , ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը
29 կատարել էր ։ Նաև Ե՚առաջաւո՚րութեան հացին , ու հացի ընծայի Ե՚նշիչին , և Ի՚անխմոր լաւաշնե՚րուն , ու Ե՚տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն , ու Ե՚բոլոր չափերուն վերակացութիւնը ընել ,
30 Եւ ամէն առտու ու իրիկուն Տէրը օրհնելու ու գովելու համար ոտքի
31 վրայ կայնիլ , Ու Ե՚շաբաթ օրերը Ե՚ ամսագլուխները ու Ե՚մեծ տո՚ներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակէզ՚՚ները իրե՚նց թուովը ու իրե՚նց օրէնք՚քովը՝ միշտ Տէրոջը առջևը մատու՚
32 ցանել , Ու Տէրոջը տանը ծառա՚յութեանը համար Ի՚ժողովքի խո՚րանին պահպանութիւնը , և սըբ՚բարանին պահպանութիւնը , ու Ի՚րե՚նց եղբայրներուն՝ Ահարոնի որ՚դւոցը պահպանութիւնը ընել էր ։

Գ Լ · Ի Դ

1 Ահարոնի որդւոցը վիճակով բանուելորս դասակարգութիւններու բաժնուիլը ։ 20 Կասէթեանք 27 ու Մերարեանք վիճակով կը բաժնուին ։

1 Ե՚ւ Ահարոնի որդւոցը դասակար՚գութիւնները սա՚ոնք Են ։ Ահա՚՚ րոնի որդիքը՝ Նադաբ , Աբիհուդ ,
2 Եղիազար ու Իթամար էին ։ Եւ

Ն·Ք·ՂԲ· 1045

ՃԳԼ·Իդ·26։

ՃԳԼ·Իդ·29։

ՃԳԼ·Իդ·28։

Ն Տե՚ս Թուա· Լգ·6։8։

ՂԳԼ·Իդ·30։

Ա Թուա·Ժ· 17։21։

Ղ Հմր 27։ Տե՚ս Թուա· ա·3։գ·3։ ը·24։Եզր· գ·8։

ՊԳԼ·Իբ·18։

Ը Թուա·գ· 5, ԼԸ։

ԻԲԲ 1015

ԼԵ·Իե·30։

Ա Ղև·ղ·20։ Գլ·Թ·29։ ԼԸ։

Ղ Ղև·բ·4։

Պ Ղև·բ·5, 7։

Բ Ղև·ԺԳ· 35։

Ց Թուա·Ժ· 10։ Սաղ· ՃԱ·3։

Ա Ղև·Իգ·4։

Թուա·ա· 53։

Գ Թուա·գ· 6—9։

Ա Ղև·Ժ·1, 6։ Թուա·Իղ· 60։

Ն·Ք·ՁԲ· 1015

Բ Թագ· Գ· 4 ։ Իշ· 61 ։

Բ Նադաբ ու Աբիհուդ իրենց հօրը առջևը մեռան , ու անոնք որդիներ չունեցին · ու Եղիազար ու Իթամար
3 քահանայ եղան ։ Եւ Դաւիթ ու Եղիազարի որդիներէն Սադովկ ու Իթամարի որդիներէն Աբիմելէք զանոնք բաժնեցին անոնց համաձա-
4 քովը անոնց պաշտօնին համար ։ Ու Եղիազարի որդուոցը մէջ գտնուած իշխանները Իթամարի որդուոցը մէջ քան առաջնորդներէն շատ էին · ու զանոնք այսպէս բաժնեցին · Եղիազարի որդուոցը համար տասնուվեց իշխան՝ իրենց ազգատոհմներուն
5 համեմատ , ու Իթամարի որդուոցը համար ութը իշխան՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ ։ Եւ ասոնք ու անոնք վիճակով բաժնուեցան , քանզի սրբարանին իշխանները ու Աստուծոյ գործը իշխանները Եղիազարի որդիներէն ու Իթամարի որ-
6 դիներէն էին ։ Ու Ղևտացիներէն՝ Նաթանայելի որդին Սեմայիա դպիրը՝ թագաւորին ու իշխանները, և Սադովկ քահանային ու Աբիաթարի որդւոյն Աբիմելէքին , և քահանայից ու Ղևտացւոց նահապետներուն առջևը՝ մէկ ազգատոհմ մը Եղիազարէն առնելով ու մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝ զանոնք գրեց ։
7 Եւ առաջին վիճակը Յովարիբին
8 ելաւ , երկրորդը Եդայիային , եր-
9 րորդը Հարիմին , չորրորդը Սէ-
10 որիմին , Հինգերորդը Մելքիա-
10 յին , վեցերորդը Միամինին , Եօթ-
11 ներորդը Ակկուսին , ութերորդը Աբիային ,
12 տասներորդը Սեքենիային , Մեթա-
13 սաներորդը Եղիասիբին , երկուտա-
14 սաներորդը Յակիմին , երեքտա-
15 սաներորդը Ոփփային , չորքտա-
16 սաներորդը Հեսբէաբին , Հնգետա-
17 սաներորդը Բեղգային , վեցտասա-
18 ներորդը Եմմերին , Եօթնուտաներորդը Եզերին , ութուտասնե-
19 րորդը Ափեսեսին , Իննուտասներորդը Փեթայիային , քսաներոր-
20 դը Եզեկիելին , Քսանումէկերորդը Յաքինին , քսանուերկուերորդը
21 Գամուլին , Քսանուերեքերորդը Դաղայիային , քսանուչորսերորդը
22 Մաազիային ։ Ասոնք են անոնց կարգադրութիւնը իրենց պաշտամանը համար՝ որ Տէրոջը տունը մտնելու համար իրենց հօրը Ահարոնին ձեռքովը իրենց որոշած օրէնքին համեմատ , ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր էր ։
23 Ու Ղևիի որդուոցը ծնացորդները սասա էին · Ամրամի որդիներէն՝ Սուբայէլ · Սուբայելին որդիներէն՝
24 Յադայիա · Ղհաբայէլն՝ Յեշեդեա · Հաբայային որդիներէն առջինը
25 Յեսիա · Իսահարի որդիներէն՝ Սալոմոթ · Սալոմոթին որդիներէն՝
26 Ցեղի · Ու Ջքէբրոնի որդիներէն Յողիէլը Ցերիա , երկրորդը Ամարիա , երրորդը Յազիէլ , չորրորդը
27 Ցեկամեամ · Ողնելի որդիներէն՝ Միքա · Միքայային որդիներէն՝ Սամիր ·
28 Միքայային եղբայրը՝ Ցեսիա · Ցեսիայային որդիներէն՝ Զաքարիա ։
29 Մերարիի որդիքը՝ Մողղի ու Մուսի էին · Յազիայի որդին Բենով ·
30 Մերարիի որդիքը Յազիայէն՝ Բենով , Սոհամ , Զաքուր ու Եբրի
31 էին ։ Մողղիէն եղբայրը Յեսա , ու անիկայ որդիներ չունէր ։
29 Կիսէն՝ Յերեհմէլ Կիսին որդիներէն
30 Ամրամի որդին Սեմայիա՝ Դաւիթ թագաւորին ու Սադովկին ու Աբիմելէքին և քահանայից ու Ղևտացւոց տոհմապետներուն առջևը վիճակ ձգեցին , թէ տոհմապետներուն և թէ անոնց պզտիկ եղբայրներուն համար ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երգեցողներուն թիւը ու պաշտօնը · 8 անոնց՝ վիճակով քահանայրաս դասակարգութիւնները բաժնուիլը ։

1 Յու Դաւիթ ու զօրքին իշխանները Ասափին , Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն՝ քնարներով , տաւիղներով ու ծնծղաներով մարգարէութիւն ընդունողները որոշեցին ու պաշտօնիս համար · ու իրենց պաշտօնին համեմատ՝ ասոնք սպասաւորութիւնը ընող մարդիկներուն համարնին էր ։
2 Ասափի որդիներէն՝ թագաւորին քովը մարգարէութիւն ընող Ասափին ձեռքին տակը Ասափի որդիքը՝ Զաքուր , Յովսէփ , Նաթանիա
3 նիա և Բ Ասարէլա էին ։ Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը՝ Գոդոլիա , Եզրի , Եսայի , Սհեթ , Ասաբիա ու Մատաթիա՝ վեց հոգի · ու անոնք իրենց հօրը Իդիթունին ձեռքին տակն էին , որ քնարով Տէրոջը գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով՝ մարգարէութիւն կ'ընէր ։
4 Եմանէն՝ Եմանին որդիքը՝ Բոկքիա , Մատանիա , * Ողզիէլ , Սուբայէլ , Ցերիմոթ , Անանիա , Անանի , Եղիաթա , Գեդողաթի , Ռոմամթիեզեր , Ցեսբակասա , Մեղեթի , Ցոթիր ու Մահազիոթ
5 էին ։ Ասոնց ամէնը Եմանի որ-

Ն·Ք·ՁԲ· 1015

Ղ ԳԼ·Իգ·17 ։ Ե ԳԼ·Իգ·18 ։ Զ ԳԼ·Իգ·19 ։ Իշ· 31 ։

Ե ԳԼ· Գ·19 ։ ԳԼ·Իգ·21 ։

Ե ԳԼ· Իգ· 22 ։

Է ԳԼ· Իգ· 23 ։

Իրր 1015

Ա ԳԼ· Գ·33 , 39 , 44 ։

Բ Հմր 14 Լ'ը ասած Ցեսբրեա ։

Է Ցմս Հմր 17 ։

* Կա՛ Ազբիէլ · տե՛ս Հմր 18 ։

դիքն էին, որ թագաւորին տեսա-
նողն էր՝ Աստուածոյ խօսքերուն
մէջ եղջիւրը վերցընելու. ու Աս-
տուած Եմանին տասնուչորս տղայ
6 ու իրեք աղջիկ տուեր էր։ Ասոնք
ամէնը Աստուածոյ տանը պաշտօնին
համար ծնծղաներով, տաւիղնե-
րով ու քնարներով՝ իրենց հօրը
ձեռքին տակը Ցերոջը տանը եր-
գերը կ'երգէին. հայ Ասափ, Իդի-
թունն ու Եման թագաւորին ձեռ-
7 քին տակն էին։ Եւ անոնց թիւը՝
Ցերոջը երգերը սորված իրենց եղ-
բայրներուն հետ, այսինքն բոլոր
հանճարեղներուն երկու հա-
րիւր ութսունուվեց էր։
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօ-
նին համար՝ պզտիկը ու մեծը,
Ժ վարպետը ու աշակերտը մէկտեղ
9 վիճակ ձգեցին։ Եւ առաջին վի-
ճակը Ասափի որդւոյն Յովսեփին
եկաւ. երկրորդը Գոդողեային, որ
ինքը ու իր եղբայրները ու որդի-
10 քը տասուերկու հոգի էին. եր-
րորդը Զաքուրին, որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուեր-
11 կու հոգի էր. Չորրորդը Եզրիին,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասուերկու հոգի էր. Հինգերոր-
դը Նաթանիային, որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուերկու
13 հոգի էր. Վեցերորդը Բոկիքիային,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
14 վը տասուերկու հոգի էր. Եօթ-
ներորդը Ցեսարէլային, որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը տա-
15 սուերկու հոգի էր. Ութերորդը
Եսայիին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասուերկու հոգի
16 էր. Իններորդը Մաթանիային,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներո-
17 վը տասուերկու հոգի էր. Տասնե-
րորդը Սեմէիին, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասուերկու
18 հոգի էր. Մեւտասաներորդը Ազա-
րիելին, որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու հոգի էր.
19 Երկուտասաներորդը Ասաբիային,
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
20 տասուերկու հոգի էր. Երեքտա-
սաներորդը Սուբայելին, որ իր որ-
դիներովը ու եղբայրներովը տա-
21 սուերկու հոգի էր. Չորեքտասա-
ներորդը Մատաթիային, որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը տա-
22 սուերկու հոգի էր. Հնգետասա-
ներորդը Ցերիմովթին, որ իր որդի-
ներովը ու եղբայրներովը տասու-
23 երկու հոգի էր. Վեցտասաներոր-
դը Անանիային, որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը տասուերկու
24 հոգի էր. Եօթնուտասաներորդը
Ցեսբակասային, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասուերկու
25 հոգի էր. Ութուտասներորդը
Անանիին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասուերկու հոգի
26 էր. Իննուտասներորդը Մէղեթի-
ին, որ իր որդիներովը ու եղբայր-
ներովը տասուերկու հոգի էր.
27 Քսաներորդը Եղիաթային, որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը տա-
28 սուերկու հոգի էր. Քսանումէկե-
րորդը Ցօթիրին, որ իր որդիներո-
վը ու եղբայրներովը տասուերկու
29 հոգի էր. Քսանուերկուերորդը
Գեդողաթիին, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասուերկու
30 հոգի էր. Քսանուերեքերորդը
Մազիովթին, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասուերկու
31 հոգի էր. Քսանուչորսերորդը
Ռոմամթիեզերին, որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուեր-
կու հոգի էր։

Ն·Ք·ԳՓ· ԽԲԲ 1015

ԳԼ·ԻԶ

1 Դռնապաններուն դասակարգութիւնները։ 13 Գիներուն պահպանութիւնը վիճակով ա-
նոնց կը յանձնուի։ 20 Ցերոջը գանձերուն
վերակացու ընտրուած Ղևացիները։ 29
Ոստիկաններ ու դատաւորներ։

1 Դռնապահաց դասակարգութիւն-
ները. Կորխանիներէն՝ Ասափի
որդիներէն կովրէին որդին Մա-
2 սեղամիան էր։ Ու Մասեղամիայի
որդիքը՝ անդրանիկը Զաքարիա,
երկրորդը Ցեդիէլ, երրորդը Զա-
բադիա, չորրորդը Ցաթնիէլ,
3 Հինգերորդը Եղամ, վեցերորդը
Ցօհանան, եօթներորդը Եղհովե-
4 նայի էին։ Եւ Աբդեդոմի որդի-
քը՝ անդրանիկը Սեմայիա, երկ-
րորդը Ցովզաբադ, երրորդը Ցո-
վահ, չորրորդը Սաքար, հինգե-
5 րորդը Նաթանայէլ, վեցերորդը
Ամիէլ, եօթներորդը Իսաքար,
ութերորդը Փեղաղթի. քանզի
Աստուած *զանիկայ օրհներ էր։
6 Ու անոր որդւոյն Սեմայիային որ-
դիներ ծնան, որոնք իրենց հօրը
տանը իշխաններ եղան, քանզի ա-
7 նոնք զօրաւոր կտրիճներ էին։ Սե-
մայիային որդիքը Ոթնի, Ռափա-
յէլ, Ովբէդ, Եղզաբադ, †Ա.բի-
ով, Բենհայիլ՝, Եղհուս ու Սամա-
8 քիա էին։ Ասոնք ամէնը Աբդե-
դոմի որդիներէն էին, ա՛ իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝
ծառայութեան համար զօրաւոր
ու կորճ մարդիկներ՝ Աբդեդոմէն
9 վաթսունուերկու էին։ Եւ Մա-
սեղամիա տասնուութը զօրաւոր
10 որդիներ ու եղբայրներ ունէր։ Ու
Մերարիի որդւոցմէ Բ Ուսա որդի-
ներ ունէր. գլխաւորը Սամարի էր.

— Հմր 14 1'ը-
սած Սեղե-
միա.

* ՟ի՝ Աբդե-
դոմը. տես
գԼ·ԺԳ·14։

† կա՛՝ անոր
եղբայրները
զօրաւոր
մարդիկ։

Բ ԳԼ·ԺԶ·
88։

քանզի Թէպհտաև անիկայ անդրա-
նիկ չէր , բայց անոր Հայրը զանի-
11 կայ գլուխ ըրաւ • Երկրորդը Քեղ-
կիա , երրորդը Տաբաղիա , չոր-
րորդը Զաքարիա էր . Ուսա-
յին բոլոր որդիները ու եղբայր-
12 ները տասուերեք էին : Դռնա-
պաններուն դասակարգութիւննե-
րը ասոնց պէս էրլ գլխաւոր
մարդիկներու , որ իրենց եղբայրնե-
րուն հետ պահպանութիւն ընելով՝
13 Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն : Եւ
պզտիկը ու մեծը հաւասարապէս
վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմ-
ներուն համեմատ՝ ամէն մէկ դրան
14 համար : Եւ արեւելեան կողմին վի-
ճակը ԹՍեղեմիային ելաւ . եւ որը
անոր որդւոյն՝ խելացի ու խորհրդ-
գական Զաքարիային համար վիճակ
ձգեցին , ու անոր վիճակը հիւսի-
15 սային կողմը ելաւ : Աբդեդոմին՝
հարաւային կողմը , ու անոր որ-
16 դւոցը՝ ԲեԹասուփիմ՝ : Սուփի-
մին և Ուսային՝ արեւմտեան կողմը
ելաւ Սալեքեթին դրանը քով
Ե վեր ելլող ճամբուն վրայ . ու մէկ
պահպանութիւնը միւս պահպա-
17 նութեանը դիմացն էր : Արեւելեան
կողմը վեց Ղեւտացի , հիւսիսային
կողմը օրը չորս , հարաւային կող-
մը օրը չորս , ու Ասուփիմի կողմը
18 երկերկուք էին : Փարպարին կող-
մը դէպ 'ի արեւմուտք վեր ելլող
ճամբան՝ չորս , ու փարպար եր-
19 կու դռնապան կար : Կորխեանցորդ-
դիներէն ու Մերարիի որդիներէն
եղող դռնապաններուն դասակար-
գութիւնները ասոնք էին :
20 Ու Ղեւտացիներէն՝ ԻԱտտւծոյ
տանը գանձերուն ու նուիրական
21 գանձերուն վրայ Ա.քիա էր : Գեր-
սոնացի Ղադանին ազգատոհմնե-
րուն իշխաններէն՝ Գերսոնացի
ՂՂադանի որդիներէն՝ ԻԵհբիել
22 էր : Ցեհբիելին որդիքը Զեթամ
ու անոր եղբայրը Յովէլ ՏԷրոջը
23 տանը գանձերուն վրայ էին : Ո-
Ամմրամեաններէն , Իսհառեաննե-
րէն , Քեբրոնեաններէն ՝՝ Ոզնե-
24 լեաններէն ասոնք էին . Մովսէսի որ-
դւոյն Գերսամին որդին ԸՍուբայէ-
լը գանձերուն վերակացուն էր :
25 Եւ անոր եղբայրները Եղիազարին
ՊՐԽԸ . անոր որդին Հռաբիա ,
անոր որդին Եսայի , անոր որդին
Յովրամ՝ , անոր որդին Զեքրի , ու
26 անոր որդին ԻՍաղոմոթ էր : Ան
Սաղոմոթը ու անոր եղբայրները՝
Դաւիթի Թագաւորին ու տոհմից
իշխաններուն ու հազարապետնե-
րուն և հարիւրապետներուն ու
զօրաց իշխաններուն նուիրած ա-
մէն սուրբ գանձերուն վրայ էին ,
27 Որոնք պատերազմներէն ու աւարէն
Տէրոջը *տանը շինութեանը՝՝ հա-
28 մար նուիրեր էին • Նաև Սամուէլ
Թտեսաղէն ու Կիսեան Սաուղը
ղէն ու Ներեան Աբէննէրին և
Շարուհեան Յովաբին նուիրած բո-
լոր նուէրները Սաղոմոթին ու ա-
նոր եղբայրներուն ձեռքին տակն
էին :
29 Իսահառեաններէն՝ Քոնոնիա ու
անոր որդիքը արտաքին գործքե-
րուն համար՝ Իսրայէլի վրայ Ե ոստի-
կաններ ու դատաւորներ էին :
30 Քեբրոնեաններէն՝ Ասաբիա ու ա-
նոր եղբայրները՝ հազար եօթը
հարիւր զօրաւոր մարդիկներ՝ Յոր-
դանանու ասդիի կողմը դէպ 'ի
արեւմուտք՝ Ցեհրոջը ամէն գործքին
համար ու Թագաւորին ծառայու-
Թեանը համար Իսրայէլի վրայ վե-
31 րակացու էին : Քեբրոնեաններէն՝
Քեբրոնեաններուն ազգատոհմին իշ-
խանը Ցեհրիա էր . Դաւիթին
Թագաւորութեանը քառասներորդ
տարին անոնք համրուեցան , ու
գտնուեցաւ Ե Ցազերի մէջ անոնց-
մէ զօրաւոր կտրիճներ գտնուեցան :
32 Եւ անոր եղբայրները երկու հա-
զար եօթը հարիւր զօրաւոր մար-
դիկներ ՝՝ տոհմերու իշխաններ
էին . և Դաւիթ Թագաւորը զա-
նոնք Ռուբենեանց , Գադեանց ու
Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ
Աստուծոյ և Ե Թագաւորին ամէն
գործքին համար :

ԳԼ . ԻԷ

1 Տասուերկու գործակալները տասուերկու ա-
միսներուն համար : 16 Տասուերկու ցեղերուն
տասուերկու իշխանները : 23 Ժողովուրդը
համրելը կը խափանուի : 25 Դաւիթին մաս-
նաւոր գործակալները :

1 ՆՇ Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համ-
րանքովը՝ ազգատոհմի նահա-
պետներէն ու հազարապետներէն
և հարիւրապետներէն ու անոնց
ոստիկաններէն՝ դասակարգու-
Թեանց ամէն գործքին մէջ Թա-
գաւորին ծառայութիւն ընդնե-
րուն , և տարւոյն ամէն ամիսներուն
մէջ ամէն ամիս մտնողներուն ու
ելլողներուն ՝՝ մէկ մէկ դասը քսան-
2 ուչորս հազար Ֆոտ էր : Առա-
ջին ամսուն համար առաջին դասին
վրայ Զաբդիէլի որդին ՝՝ Ցեսբաամին
էր , ու անոր դասը քսանուչորս
3 հազար Ֆոտ էր : Առաջին ամսուն
ամէն զօրավարներուն իշխանը Փա-
4 րեսի որդիներէն էր : Ու երկրորդ
ամսուն դասին վրայ Ե Ա.քոբեացի
Դոդդան էր . ու Մակելոթ անոր
դասին իշխանն էր , ասոր դասն ալ
5 քսանուչորս հազար Ֆոտ էր՝ Եր-
րորդ ամսուն համար երրորդ զօրա-

ն . ք . ղԲ . ԻԸԸ 1015

Ե Ձմր 1 Ի-
ուէլ Մա-
սեղամիա :

Ե Տես գ
Թագ . ժ .
5 : բ Մն .
Թ . 4 :

Ե Գլ . ԻԸ . 12 :
Մաղ . գ .
10 :

ՂԳԼ . գ . 17 :
Ե Գլ . իգ . 8 :
ԻԹ . 8 :

Ը Գլ . իգ .
16 :

Բ Գլ . իգ .
18 :

ն . ք . ղԲ .
ԻԸԸ 1015

* ՆԲՐ . տուր
նը հասուց-
տելու

ժ ա Թագ .
Թ . 9 :

Ի Գլ . իգ . 4 :

Լ Գլ . իգ .
19 :

Խ Տես Ցես .
իա . 39 :

Ծ Բ Մն . ժԹ .
11 :

Տես Բ
Թագ . իգ .
8 : Գլ . ժա .
11 :

Բ Բ Թագ .
իգ . 9 :

պետը Ցովհադա քահանային որդին Բանեա զլխաւորն էր, ու անոր դա-
6 սը քսանուչորս հազար մարդ էր։ Ա- Բանեան երսունչն չզօրաւոր էր, ու երսունչին վրայ էր ։ և անոր որ-
դին Ամիզաբադ անոր դասին մէջն
7 էր ։ Չորրորդ ամսուն համար չոր-
րորդ զօրապետը Ցովաբին եղբայրը Ասայէլը, ու անկէ ետքը անոր որդին Զաբադիան էր, և անոր դա-
սը քսանուչորս հազար մարդ էր ։
8 Հինգերորդ ամսուն համար հինգե-
րորդ զօրապետը Ցեզրացի Սամա-
ոթէ էր ։ ու անոր դասը քսանու-
9 չորս հազար մարդ էր ։ Վեցերորդ ամսուն համար վեցերորդ զօրապետը Թեկուացի Եկդեսի որդին Ի-
բսան էր ։ ու անոր դասը քսան-
10 ուչորս հազար մարդ էր ։ Եօթ-
ներորդ ամսուն համար եօթներորդ զօրապետը Եփրեմի որդւոցմէ Փե-
լոնացի Ղեզղէս էր ։ ու անոր դասը քսանուչորս հազար մարդ էր ։
11 Ութերորդ ամսուն համար ութե-
րորդ զօրապետը Զարայեանց Ով-
սացի Սովքաք էր ։ ու անոր դասը
12 քսանուչորս հազար մարդ էր ։ Ին-
ներորդ ամսուն համար իններորդ զօրապետը Բենիամինեաններէն Ա-
նաթովթացի Աբիեզեր էր ։ և ա-
նոր դասը քսանուչորս հազար մարդ
13 էր ։ Տասներորդ ամսուն համար տասներորդ զօրապետը Զարայեանց Ինետոփաթացի Մաարա էր ։ ու
անոր դասը քսանուչորս հազար
14 մարդ էր ։ Մետասաներորդ ամսուն համար մետասաներորդ զօրապե-
տը Եփրեմի որդւոցմէ՝ Փարաթո-
նացի Բանեա էր ։ և անոր դասը
15 քսանուչորս հազար մարդ էր ։ Եր-
կոտասաներորդ ամսուն համար եր-
կոտասաներորդ զօրապետը Գոթո-
նիելի աբրանդեան՝ Ինետոփաթացի Ալդա էր ։ ու անոր դասը քսան-
ուչորս հազար մարդ էր ։
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ ու-
ներ էին ։ Ռուբենի ցեղին իշխան՝ Զեքրիի որդին Եղիազար , Շմա-
ւոնի ցեղին՝ Մաաքայի որդին Սա-
17 փատիա , Ղևիի ցեղին՝ Կամուելի որդին Հասաբիա , Ահարոնի ար-
18 դ—ոցը՝ Սադովկ , Ցուդայի ցեղին՝ Դաւիթին եղբայրներէն՝ †Եղիհու , Իսաքարի ցեղին՝ Միքայէլի որդին
19 Ամրի , Զաբուղոնի ցեղին՝ Աբդիա-
լի որդին Իսմայիա , Նեփթադիմի ցեղին՝ Եզրիէլի որդին Ցերիմոթ ,
20 Եփրեմի որդւոցը՝ Ազազիայի որդին Ովսէէ , Մանասէի կէս ցեղին՝ Փա-
21 դայիայի որդին Ցովէլ , Գաղաադ եղող Մանասէի կէս ցեղին՝ Զաքա-
րիայի որդին Ցեդդով , Բենիամինի ցեղին՝ Աբենների որդին Ցասիէլ ,
22 Դանի ցեղին՝ Ցերոամի որդին Ա-
զարիէլ ։ Իսրայէլի ցեղերուն իշ-
խաններըասոնք էին ։
23 Եւ Դաւիթ զասն տարեկանէն վար եղողները չհամրեց , վասն զի
Ե Տէրը ըսեր էր որ Իսրայէլը երկին-
քին աստղերուն չափ պիտի շատցը-
24 նէ ։ Շարուհեայի որդին Ցովաբ սկսաւ համրել , բայց չվմնցուց ։ ու անոր համար ¶ Իսրայէլի վրայ բարկութիւն եկաւ ։ և ան համ-
րանքը Դաւիթ Թագաւորին յի-
շատակաց գրքին մէջ չմտաւ ։
25 Ու Թագաւորին գանձերուն վրայ Ադիէլի որդին Ազմաթ էր ։ և դաշտը ¤— քաղաքները և գեղերը ու աշտարակները եղող շտեմա-
րաններուն վրայ Ոզիայի որդին
26 Ցոնաթան էր ։ Եւ արտը բանող երկրագործներուն վրայ Քեղուբի
27 որդին Եզրի էր ։ Ու այգիներուն վրայ Արիմաթացի Սեմէի էր ։ ու այգիներուն ‡բերքերուն ¤— գինիի շտեմարաններուն վրայ Սեփամացի
28 Զաբդի էր ։ Եւ դաշտը եղող ձիթենիներուն ու մոլաթզենինե-
րուն վրայ Գադերացի Բաաղա-
նան էր ։ ու եղի շտեմարաններուն
29 վրայ Ցովաս էր ։ Ու Սարոնի մէջ եղող արօտական արջառներուն վրայ Սարոնացի Սետրա էր ։ ու
հովիտներու մէջ եղող արջառնե-
րուն վրայ Ադղիի որդին Սափատ
30 էր ։ Եւ ուղտերուն վրայ Իսմայէ-
լացի Ոբիլ էր ։ ու էշերուն վրայ
31 Մերոնոթացի Ցադյիա էր ։ Եւ հօտերուն վրայ Հազարացի Ցա-
զիզ էր ։ Ասոնք ամէնը Դաւիթ Թագաւորին ստացուածոցը վերա-
կացուներն էին ։
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Ցով-
նաթան խորհրդական էր ։ անիկայ խելացի ու գիտուն մարդ էր ։ և Հաքեմոնիի որդին Ցեքիէլ Թա-
33 գաւորին որդւոցը հետ էր ։ Ու ¦Ա-
քիտոփէլ՝ Թագաւորին խորհրդա-
կանը , և Արաքացի Հուսէի Թա-
34 գաւորին բարեկամն էր ։ Ու Ա-
բիտոփելէն ետքը Բանեայի որդին Ցովհադա ու §Աբիաթար էին ։
ու Թագաւորին զօրագլուխը Ցո-
ւաբ էր ։

ԳԼ ։ ԻԸ

1 Դաւիթ Հանդիսաւոր ժողովի մը մէջ Ի-
նուցանելով իր վրայով Աստուծոյ ունեցած Հաճութիւնը, ու իր որդւոյն Սողոմոնին Հա-
մար բրած խոստումները ։ զանոնք կը յորդորէ որ Աստուծմէ վախնան ։ 9, 20 կը յորդորէ նաև իր որդին Սողոմոնը՝ որ տաճարը շինէ ։
11 ու անոր ի՝նչ ձևով ըլլալուն օրինակը կու տայ ։

1 Ետ Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր իշ-
խանները , ¤ցեղերուն իշխանները ու Թագաւորին ծառայութիւն

Ն ։ Ք ։ ԳԲ ։ Իբբ 1015
* կամ՝ Նա-
խարար ։ գ
Թագ ։ դ ։
5 ։
ֆ Բ Թագ ։
իգ ։ 20 ։ 22 ։
23 ։ Գլ ։ ժա ։
22 ։ ԼԱ ։
Ր Բ Թագ ։
իդ ։ 24 ։ Գլ ։
ժա ։ 26 ։
Ե Գլ ։ ժա ։
28 ։
Ը Գլ ։ ժա ։
27 ։
Ը Բ Թագ ։
իա ։ 18 ։ Գլ ։
ժա ։ 29 ։
Ը Գլ ։ ժա ։
28 ։
Ի Բ Թագ ։
իգ ։ 28 ։ Գլ ։
ժա ։ 30 ։
Ի Գլ ։ ժա ։
31 ։
Լ Գլ ։ ժա ։
31 ։
Լ Գլ ։ իզ ։
30 ։ ՛
† Կամ՝ Ե-
զիաբ ։ ա
Թագ ։ ժգ ։
6 ։
Ն ։ Ք ։ ԳԲ ։
Իբբ 1015
Ե ։ Ցն ։ ժե ։
5 ։
Իբբ 1017
Ֆ Բ Թագ ։
իդ ։ 15 ։ Գլ ։
իա ։ 7 ։
Իբբ 1015
‡ Եբբ ։ Ռլի
բաներուն ,
¦ Գլ ։ Ժգ ։
12 ։
§ Բ Թագ ։
ժե ։ 37 ։ Ժգ ։
16 ։
¶ Գ Թագ ։ ա ։
7 ։
¤ Գլ ։ ԺԵ ։
16 ։

ընող Է դասերուն իշխանները , և հազարապետները ու հարիւրապետները , և թագաւորին ու անոր որդւոյը բոլոր ստացուածոց ու ընչից Ե վերակացուները , ներքինիները , Ը զօրաւորները ու զօրքին բոլոր կտրիճները Երուսաղէմի մէջ
2 ժողվեց : Եւ Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ , ու բսաւ , Ո՛վ իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս , ինծի մտիկ ըրէք . Է իմ սրտիս մէջը ունեցայ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին , ու մեր Աստուծոյն ոտիքը Ղպտտուանդանի համար մէկ հանդստեան տուն մը շինե՛ , ու շինելու պատրաստութիւն
3 տեսայ . Բայց Աստուած ինծի ը-սաւ , Է Դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես , քանզի դուն պատերազմի մարդ ես ու *շատ արիւն "
4 թափեցիր : Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ Հօրս բոլոր տունէն Ըզիս ընտրեց , որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ . քանզի առաջնորդը Ի Ցուդայէն , ու Ցուդայի տունէն է իմ Հօրս տունը ընտրեց . ու է իմ Հօրս որդւոցը մէջէն ինծի հաւնեցաւ , որ ՚ի բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր
5 ընէ : Ես իմ բոլոր որդիներէս՝ (որովհետև Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ ,) Է իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց , որ Իսրայէլի վրայ Տէրոջը Թագաւորութեան աթոռը նստի .
6 Ու ինծի բսաւ , Ը Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս , քանզի զանիկայ ինծի որդի ընտրեցի , ու ես անոր
7 հայր պիտի ըլլամ . Եւ անոր Թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ , Ի Թէ որ աս օրուան պէս իմ հրամաններս ու դատաստաններս Ի գործ դնելու մէջ յաջողութիւն ունենայ :
8 Ըստւէ : Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովքին առջևը ու մեր Աստուծոյն լսելովը ՅԷչ Ի՛ըն՛դ , Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէ՛ք ու զգուշութեամբ սորվեցէ՛ք , որ ԽՀ բարի երկիրը ժառանգէ՛ք , ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութիւն Թողու՛ք յաւիտեան :
9 Եւ դուն՝ որդեակ իմ Սողոմոն , Հ՛բու Հօրդ Աստուածը ճանչցիր , ու անոր Ֆ կատարեալ սրտով ու յօժար կամքով ծառայութիւն ըրէ . քանզի ՂՏէրը ամէն սիրտերը կը քննէ , ու ամէն մտաց խորհուրդները կը ճանչնայ . Ի Թէ որ զանիկայ փնտռես՝ Ֆ պիտի գտնես " , և Թէ որ զանիկայ Թողուս՝ անյ քեզ յա-
10 ւիտեան պիտի մերժէ : Հիմա նայէ՛ որ Ֆ Տէրը քեզ ընտրեց Էր սրբա-

ն · ք · ղբ · իբր 1015

Ը Գլ · իե · 1 , 2 :

Է Գլ · իե · 25 :

Ե Գլ · ժա · 10 :

Ե բ Թագ · է · 2 : Սաղ · ճլբ · 3 , 4 , 5 :

Ղ Սաղ · ղթ · 5 : ճլբ · 7 :

Ե բ Թագ · է · 5 , 13 : Գ Թագ · ը · 8 : Գլ · ժէ · 4 : իբ · 8 :

* Եբր · ա բիւններ

Ը ա Թագ · ժզ · 7—13 :

Ի Ցն · խթ · 8 : Գլ · ը · 2 : Սաղ · կ · 7 : Նը · 68 :

Ժ ա Թագ · ժզ · 1 :

Է ա Թագ · ժզ · 12 , 13 :

Լ Գլ · գ · 1 : ՃՃ : իգ · 1 :

Է Գլ · իբ · 9 :

Ե բ Թագ · է · 13 , 14 : Գլ · իբ · 9 , 10 : բ Մն · ա · 9 :

Ի Գլ · իբ · 13 :

Հ Երեմ · թ · 24 : Ովս · գ · 1 : Ցօհ · ժէ · 3 :

Ն գ Թագ · ի · 3 : Սաղ · ճա · 2 :

Ղ ա Թագ · ժզ · 7 : գ Թագ · բ · 39 : Գլ · իթ · 17 : Սաղ · է · 9 : ճլճ · 2 : Ընակ · ժէ · 3 : Երեմ · ժա · 20 : ժէ · 10 : ի · 12 : Ցայտ · բ · 23 :

Ճ բ Մն · ժե · 2 :

† Եբր · պիտի գտնուի քեզի ,

Յ Հմր 6 :

ռանին համար տուն մը շինելու . զօրացիր ու ա՚ Ֆորձը կատարէ :
11 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ Ն սրահին , ու անոր սենեակներուն , և անոր գանձարաններուն , ու անոր վերնատուններուն , և ա՚նոր ներքին շտեմարաններուն , ու քաւութիւնին տանը գաղափարը
12 տուաւ . Եւ Ֆ Հոգիին ազդեցութեամբը իրեն Յայտնած՚ բոլոր բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն , ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն , և Ի՚ Աստուծոյ տան շտեմարաններուն , ու նուիրուած բաներուն գանձարաններուն
13 գաղափարը ա՚՚՚ . Նաև քահանայից ու Ղևտացւոց դասակարգութիւններուն համար , ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար , և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն հա-
14 մար պ՚ա՚՚՚ . Ո՛ ամէն պաշտօններուն ամէն ոսկի անօթներուն կշիռը , ա՚ ամէն արծաթէ անօթներուն , ա՚ ամէն պաշ-
15 տօնի անօթներուն ալ կշիռը , Եւ ամէն ոսկիէ աչտանակներուն , ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրագներուն կշիռը , և ամէն արծաթէ աչտանակին , ու անոր ճրագներուն , ա-մէն մէկ աչտանակին գործածութեանը համեմատ կշիռը ա՚՚՚ .
16 Եւ առաջաւորութեան սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկիին կշիռը , ու արծաթէ սեղաններուն համար՝ արծաթին կշ-
17 իռ : Նա՚ , Եւ մաքուր ոսկիէ մսաղաններուն ու կոնքերուն և բաժակներուն ու ոսկիէ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշիռը , և արծաթէ տաշտերուն համար ամէն
18 մէկ տաշտին կշիռը ա՚րՂէ՚ . Ու խունկի սեղանին համար կշիռ-քով մաքուր ոսկի , և Էրենց Ի՚՚Էրը տա-րածող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող Ը՚քերովբէից կառ-քին գաղափարին համար ոսկի
19 ա՚րՂէ՚ : Աս բոլոր բաները՝ աս գաղափարին բոլոր գործքերը " Տէրը իր ձեռ-քին գրովը ինծի Յայտնեց՝ ը՚՚՚ :
20 Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին բսաւ , Զօրացիր ու քաջ-սիրտ եղիր , ու ա՚՚՚ Ֆորձը կատարէ՛ . մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր . քանզի Տէր Աստուած՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է . Ը անիկայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ , մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործ-
21 քերը լմնցընես : Եւ ահա Ը քահանայից ու Ղևտացւոց դասերը Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայու-

ն · ք · ղբ · իբր 1015

Յ Ցես Ել · իե · 40 : Հմր 19 :

‡ Կ՚՚ իր մտքին մէջը ունեցած

Ն Գլ · իզ · 20 :

Ն · ք · ղբ · իբր 1015

Ղ Եւ · իե · 18—22 : ա Թագ · գ · 4 : գ Թագ · ը · 23 , ՃՃ :

՚՚ Ցես Եւ · իե · 40 : Հմր 11 , 12 :

Ն բ Օր · լա · 7 , 8 : Ցես · ա · 6 , 7 , 9 : Գլ · իբ · 13 :

Պ Ցես · ա · 5 :

Ն Գլ · իգ · իե , իզ :

ն · ք · գբ · ԻԲԸ 1015

Թեւանը համար են . ու ամէն ծա-
ռայութեան համար՝ ամէն գործքի
մէջ ՝ամէն յաժարակամ իմաս-
տունները քեզի հետ են . և իշխան-
ները ու բոլոր ժողովուրդը քու ա-
մէն հրամանիդ կը հնչին ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Դաւիթ իր օրհնակովը ու յորդորանքովը 6 պատճառ կ'ըլլայ որ իշխանները ու ժողովուրդը կամաւոր ընծաներ կը մատուցանեն ։ 10 Դաւիթին շնորհակալութիւնը ու աղօթքը ։ 20 Ժողովուրդը գԱստուած օրհնելով ու զոհ մատուցանելով , Սողոմոն թագաւոր կ'նշանտեցընեն ։ 26 Դաւիթին թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

1015

1 Եւ Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժո-
ղովրդին ըսաւ , Իմ որդիս Սո-
ղոմոն որ Աստուած միայն անի-
կայ ընտրեց , ՚փափուկ տղայ մըն
է , ու գործքը մեծ է · քանզի ոչ
պալատը մարդու համար չէ , հապա

ա գԹագ · գ · 7 ։ ԳԼ · իբ · 5 ։ Առակ · դ · 3 ։

2 Տէր Աստուծոյ համար է ։ Ուստի
ես իմ բոլոր կարողութեամբս իմ
Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ
ըէլէլօ բաներուն համար ոսկի , ու
արծաթեղէններուն համար ար-
ծաթ , և պղնձեղէններուն համար
պղինձ , ՚ երկաթեղէններուն հա-
մար երկաթ , և փայտեղէններուն

բ Տես Ես · ծդ · 11 , 12 ։ Ցայտ · իա · 18 , ըա ։

համար փայտ , ՚ բեղնգնաքարեր ,
և գամելու տպեր , ու զարդի հա-
մար գոյնզգոյն քարեր , և ամէն
տեսակ պատուական քարեր , ու
մարմարիոն քարեր առատօրէն
3 պատրաստեցի ։ Ու նաև իմ Աս-
տուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունե-
նալուս համար , սրբարանի տանը
համար ամէն պատրաստած բանե-
րէս ՚ի զատ , իմ յատուկ գանձիս
մէջը եղած ոսկին ու արծաթին ԱԼ
իմ Աստուծոյս տանը համար տուի ,

գ գԹագ · թ · 28 ։

4 ՚Որփիրի ոսկիէն իրեք հազար տա-
ղանդ ոսկի , ու եօթը հազար տա-
ղանդ մաքուր արծաթ՝ որ անոնց-
մով տուներուն որմունքը պատեն .
5 Ոսկիէ ըէլէլօ բանէրուն համար ոս-
կի , ու արծաթեղէններուն համար
արծաթ , ու արուեստաւորներուն
ձեռքովը ըէլէլօ ամէն տեսակ
գործքին համար հաւնաւոր եղածը
գոյէ . և այսօր չեզնէ իր կամքովը
Տէրոջը * ընծայ տուող՚՚ ով կայ ։

* ԵԲէ · իբ ձեռքը լե-ցընող

բ ԳԼ · իե · 1 ։

6 Ան ատենը ՚ տոհմից իշխանները ,
ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները ,
և հազարապետները , ու հարիւրա-
պետները , և ՚ թագաւորին գործ-
քին վերակացուները յօժար կա-
7 մք ընծայ բերին , Ու Աստուծոյ
տանը գործքին համար հինգ հա-
զար տաղանդ և տասը հազար դը-
րամ ոսկի , ու տասը հազար տա-
ղանդ արծաթ , և տասնուեւթը հա-
զար տաղանդ պղինձ , ու հարիւր

Հազար տաղանդ երկաթ տուին ։
8 Եւ որուն քովը որ քարեր գտնուե-
ցաւ , Գերսոնացի Ղեբէիելին ձեռ-
քովը Տէրոջը տանը գանձին ընծա-
9 յեցին ։ Ու ժողովուրդը անոնց
կամաւոր ընծաներ մատուցանելուն
համար ուրախացան , քանզի ՚ կա-
մաւոր ընծան բոլոր սրտով մա-
տուցին Տէրոջը · ու Դաւիթ թա-
գաւորն ալ խիստ շատ ուրախա-
ցաւ ։

10 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին աչ-
քին առջևը Տէրը օրհնեց · ու Դա-
ւիթ ըսաւ , Ով Տէր , մեր հօրը Ի-
սրայէլին Աստուածը , յաւիտենից
մինչև յաւիտեանս օրհնեալ ես ·

ե Մատ · ղ · 13 ։ ա Տիմ · ա · 17 ։ Ցայտ · ե · 13 ։

11 Ով Տէր , մեծութիւնը , զօրու-
թիւնը , փառքը , պայծառութիւ-
նը ու վայելչութիւնը քուկդ է ·
քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի
վրայ եղածը ՚՚ է · ով Տէր ,
Թագաւորութիւնը քուկդ է , ու
դուն իբրև գլուխ ամենէն բարձ-

բ Հռով · ժա · 36 ։

12 րացեալ ես ։ Եւ հարստութիւ-
նը ու փառքը քեզմէ է , ու ա-
մենուն իշխանը դուն ես . և զօ-
րութիւնը ու կարողութիւնը քու
ձեռքիդ մէջն է , և ամէնը մեծցը-
նելը և ուժովցնելը քու ձեռքդ
13 է ։ Եւ հիմա , ով մեր Աստուածը ,
քեզի գոհութիւն կու տանք , ու
քու փառաւորեալ անունդ կ'օրհ-
14 նենք ։ Բայց ես ով եմ , ու իմ
ժողովուրդս ով է , որ այսպէս կա-
մաւոր ընծայ տալու կարող ըլլանք ·
քանզի ամէն բան քեզմէ է , ու

15 †քուկիններէդ քեզի տուինք ։ Վասն
զի ՚ մենք քու առջևդ մեր բոլոր
հայրերուն պէս օտարականներ ու
պանդուխտներ ենք · երկրի վրայ
իմեր օրերը շուքի պէս է , ու ‡ ՚՚ չկա-

† ԵԲէ · քու ձեռքէդ

բ Սաղ · լթ · 12 ։ Երր · ժա · 13 ։ ա Պետ · բ · 11 ։

16 յուն բան՚՚ մը չկայ ։ Ով Տէր Աս-
տուած մեր , քեզի՝ քու սուրբ ա-
նունդ շինուելու տանը համար ասա
մեր պատրաստած բաներուն բոլոր
առատութիւնը քու ձեռքէդ է ,
17 ու ամէնն ալ քուկդ է · Եւ գիտեմ՝
ով Աստուած իմ , որ դուն Լսիր-
տերը կը փորձես , և ՚ ուղղութիւնը
կը սիրես · ասոնց ամէնը ես ուղիղ
սրտով ու յօժար կամքը ընծայ ը-
րի · ու հիմա հոս գտնուած ժողո-
վուրդդ ուրախութեամբ տեսայ ,
որ քեզի կամաւոր ընծայ կը մա-

18 տուցանեն ։ Ով մեր հայրերուն՝
Աբրահամին , Իսահակին ու Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը , ասիկայ
յաւիտեան քու ժողովուրդիդ սրը-
տին խորհուրդներուն մէջը պահէ ,
ու ՚ անոնց սիրտը քեզի՚՚ ուղղէ ։
19 Եւ ‖ իմ որդւոյս Սողոմոնին կատա-
րեալ սիրտ տուր , որ քու պատուի-
րանքներդ , վկայութիւններդ ու

ե Լա Թագ · ժ · 7 · ԳԼ · իբ · 9 ։ ՚ Առակ · ժա · 20 ։

ն · ք · գբ · 1015

ՂԳԼ · իզ · 21 ։

՚՚ Բ Կոր · թ · 7 ։

բ Մատ · ղ · 13 ։ ա Տիմ · ա · 17 ։ Ցայտ · ե · 13 ։

՚՚ Հռով · ժա · 36 ։

† ԵԲէ · քու ձեռքէդ

բ Սաղ · լթ · 12 ։ Երր · ժա · 13 ։ ա Պետ · բ · 11 ։

՚՚ Ցոբ · ժ · 2 ։ Սաղ · ղ · 9 ։ ՚՚ · 11 ։ ՚՚ · 4 ։

‡ ԵԲէ · ա · պատիրուէ · թիւն

՚՚ Ա Թագ · ժ · 7 ։ ԳԼ · իբ · 9 ։ ՚՚ Առակ · ժա · 20 ։

՚՚ Սաղ · ժ · 17 ։

‖ Կամ՝ հաստատէ՚ ։

՚՚ Սաղ · հբ · 1 ։

կանոններդ պահէ, և ամէնը՝ի գործ դնէ, ու շինէ ան պալատը՝ որուն համար հպատրաստութիւն տեսեր եմ։

20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին ըսաւ, Հիմա ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագաւորին երկրպագութիւն ըրին։ 21 Ու հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը, հազար զուարակ, հազար խոյ, հազար գառնանոց թափելու նուէրներովը, ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ զոհեր մատուցին։ 22 Եւ ան օրը Տէրոջը առջևը մեծ ուրախութիւնով կերան խմեցին, ու Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ըրին. և զանիկայ Տէրոջը համար թագաւոր, ու Սադովկը քահանայ օծեցին։ 23 Եւ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին վրայ թագաւոր նստաւ, ու յաջողութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլ 24 անոր հնազանդեցաւ։ Ու ամէն իշխանները ու զօրաւորները, և Դաւիթի թագաւորին բոլոր որդիներն ալ Սողոմոն թագաւորին ձեռքը 25 զանդեցան։ Ու Տէրը բոլոր Իսրայէլին առջևը Սողոմոնը խիստ մեծցուց, և ճանոր այնպէս թագաւորութեան փառք տուաւ, որ անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղողի մը ամենևին եղած չէր։

26 Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորեց։ 27 Թիւն ըրաւ. Եւ անոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ. Հեբրոնի մէջ եօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղեմի մէջ երեսունուերկու տարի թագաւորութիւն 28 ըրաւ։ Եւ երկար ծերութեամբ մեռաւ, կեանքէն՝ մեծութենէն ու փառքէն իր բաղձանքը առած. և անոր տեղը անոր որդին Սողոմոն 29 թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ թագաւորին առաջին ու վերջին գործերը ահա Սամուէլ տեսանողին գրքին մէջը, ու Նաթան մարգարէին գրքին մէջը, և Գադ տեսանողին գրքին մէջը գրուած են, 30 Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւնը ու քաջութիւնը, ու թէ ան ու թէ Իսրայէլին և թէ ամէն երկիրներուն ամէն թագաւորութեանցը պատահած դիպուածները։

ն·ք·գ·
1015

ՀՀմր 2։ Գլ· իբ·14։

ՆԹագ·ա· 35։39։

ՂՀոդ·ը·2։
*ԵԲէր·ձեռք տուին. տես Ծն·իգ·2։ Խէ·29։ բ Մն·Լ·8։ Եզեկ·ժէ·18։

ն·ք·գ·
1015

ՀԵս·իգ·8։

ՆԹագ·գ· 13։ բ Մն· ա·12։ Ճոզ· բ·9։

ՀբԹագ·է· 4։ գԹագ· բ·11։

ՀբԹագ·է· 5։

ՆԾն·իե·8։
ՂԳԼ·իգ·1։

ՆԴան·բ·21։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գաբաւոնի մէջ Սողոմոնին մատուցած հանդիսաւոր զոհը։ 7 Սողոմոն՝ իմաստութիւնը ընտրելուն համար՝ Աստուծմէ կ'օրհնուի։ 13 Սողոմոնին ոյժը ու հարստութիւնը։

ն·ք·գ·
1015

1 Ու Դաւիթի որդին Սողոմոն իր թագաւորութեանը մէջ զօրացաւ. ու Բանոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր, ու զանիկայ խիստ 2 մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին՝ այնինչ հազարապետներուն, հարիւրապետներուն, դատաւորներուն ու բոլոր Իսրայէլին ամէն տոհմապետներուն խօսեցաւ։ 3 Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը անոր հետ Գաբաւոնի բարձր տեղը գացին. քանզի Տէրոջը ծառային Մովսէսին անապատին մէջ շինած՝ Աստուծոյ ժողովքի խորանը հոն 4 էր. Մինչայն թէ Դաւիթ Աստուծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն իր պատրաստած տեղը հաներ էր. քանզի Երուսաղեմի մէջ անոր վրան մը կանգներ էր. 5 Սակայն Ուրիին որդւոյն Բեսելէլին շինած բագնէձէ սեղանը հոն Տէրոջը խորանին առջևն էր. և Սողոմոն ու 6 Ժողովքը զանիկայ փնտռեցին։ Եւ Սողոմոն հոն Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին պղնձէ սեղանին՝ քովը ելաւ, ու անոր վրայ Բհազար ողջակէզ մատուց։ 7 Յան գիշերը Աստուած Սողոմոնին երևցաւ, ու անոր ըսաւ, Խնդրէ, 8 քեզի ի՞նչ տամ։ Եւ Սողոմոն Աստուծոյ ըսաւ, Դուն իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ու զիս է անոր տեղը թագաւոր ըրիր։ 9 Հիմա՝ով Տէր Աստուած՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնդ հաստատ մնայ. Քանզի դուն զիս երկրիս հողին չափ շատ ժողովուրդի 10 վրայ թագաւոր ըրիր։ Ետ Հիմա ինծի իմաստութիւն ու գիտութիւն տուր, որ աս ժողովուրդիս առջևը ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի աս քու

ն·ք·գ·
1015

ՆԵլ·լա·2։
ՂԵլ·իէ·1, 2։ լբ·1, 2։

ՀԿա՛ վրայ մատուց։

ՆԳԹագ·գ· 4։

ՃգԹագ·գ· 5, 6։

ՆՄն·իբ· 5։

ՂգԹագ·գ· 7, 8։

ՆգԹագ·գ· 9։

ՃԹուտ·իէ· 17։ բՕր· լա·2։

Ն·Ք·ԳՒ·
1015

Ա Թագ. գ·
11, 12, 13։

Հա ՄՆ. իԹ·
25։ ԳԼ·Թ·
22։ Ճող·
բ·9։

Ա Թագ. դ·
26։ ժ·26,
ևս։ ԳԼ·Թ·
25։

Ղ Թագ. ժ·
27։ ԳԼ·
Թ·27։
Ցոբ·իբ·
24։

Ե Թագ. ժ·
28, 29։ ԳԼ·
Թ·28։

— Դ Թագ. ե·
5։
* ԵԹԲ·ըսաւ
Բ Թագ. ե·
15։ Հմր 18։
† ԵԹԲ·Համ
բեց,
Է Թագ. ե·
1։
Ը ա ՄՆ. ժգ·
1։

մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ դա-
11 տել ։ Եւ Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ , Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ , ու հարստութիւն ,
ստացուածք , փառք , և քու
թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր ,
ու երկար կեանք ալ չխնդրեցիր ,
հապա քեզի իմաստութիւն ու գի-
տութիւն խնդրեցիր , որ դատես
իմ ժողովուրդս՝ որուն վրայ քեզ
12 թագաւոր ըրի , Ո՛րբ՛ն իմաստու-
թիւն ու գիտութիւն տրուի քեզի ,
և հարստութիւն , ստացուածք ու
փառք ալ պիտի տամ քեզի · ա-
նանկ որ հ՛քեզմէ առաջ եղող թա-
գաւորներուն այնպէս եղած չէ , ու
քեզմէ ետքը Իւղնէրո՛ն ալ այնպէս
13 պիտի չըլլայ ։ Եւ Սողոմոն Գաբա-
ւոնի բարձր տեղէն՝ ժողովքի խո-
րանին առջևէն Երուսաղէմ դար-
ձաւ , ու Իսրայելի վրայ թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։
14 ՝Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր-
ներ ժողվեց · ու անիկայ հազար
չորս հարիւր կառք ու տասներ-
կու հազար ձիաւոր ունեցաւ , և
զանոնք կառքի քաղաքներուն մէ-
ջը , ու թագաւորին քովը Երուսա-
15 ղեմի մէջ տեղաւորեց ։ Ընդ թա-
գաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը
ու ոսկին քարերու պէս ըրաւ , ու
եղևնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
16 ըրաւ ։ Եւ ՚Սողոմոնին ձիերը Եգ-
իպտոսէն կու գային · ու թա-
գաւորին վաճառականներուն կա-
րաւանը մէկ որոշուած գնով մը
՝ՅԷԲ՛ո՛ երամակներ ծախու կ՛առ-
17 նէին · Ու Եգիպտոսէն մէկ կառք
մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր
արծաթով վեր կը հանէին , ու մէկ
ձին՝ հարիւր յիսուն արծաթով · ու
Քետացւոց բոլոր թագաւորներուն
համար , և Ասորւոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար ալ՝ անոնց ձեռ-
քովը այնպէս կը հանէին ։

ԳԼ · Բ

1, 17 Սողոմոնին գործառնութիւնները տաճարը շինե-
լու համար ։ 3 Սողոմոն Քիրամին վարպետներ
ու շինութեան համար նիւթ կ՛ուզէ ։ 11 Քի-
րամ ալ բարեկամաբէն պատասխան կը խրկէ ։

1 Եւ Սողոմոն * միտքը դրաւ՝ որ Տէ-
րոջը անունը տուն՝ ու իր թա-
2 գաւորութեանը տուն շինէ ։ Ու
Բ Սողոմոն եօթանասուն հազար
բեռնակիր՝ ու լեռը ֆայտ կտրող
ութսուն հազար մարդ †ընտրեց , և
անոնց վրայ իրեք հազար վեց հա-
րիւր վերակացու դրաւ ։
3 Ու Սողոմոն ‡ Տիւրոսի թագաւո-
րին Քիրամին հրով խրկեց , ու ը-
սաւ , Ո՛ինչպէս որ իմ հօրս Դաւիթ
թին ըրիր , ու անոր եղևնափայտեր
խրկեցիր որ իրեն բնակելու համար
4 տուն շինէ , Ահա ես իմ Տէր Աս-
տուծոյս անունը տուն կը շինեմ ,
որ անոր նուիրուի , Ա՛նոր առջևը
անուշահոտ խունկ ծխուի , ու Է՛միշտ
առաջաւորութեան հացը դրո՛ւի , և
ԷառտուՏ ու իրիկուն , շաբաթները
և ամսագլուխները ու մեր Տէր Աս-
տուծոյն տօներուն օրէրը՝ ողջակէզ-
ներ հրամա՛յուի · ասիկայ Իսրայէ-
լին յաւիտենական պարտաւորու-
5 թիւն է ։ Եւ ան տունը որ ես կը
շինեմ , մեծ ըլլո՛ւ է · քանզի
Մեր Աստուածը ամէն աստուած-
6 ներէն մեծ է · ՚Ո՛ւ անոր տուն շի-
նելու ով կարող է · քանզի եր-
կինքը ու երկնից երկինքը չեն
կրնար պարունակել զանիկայ · ու-
րեմն ես ով եմ , որ անոր տուն
շինեմ · միայն Թէ անոր առջևը
խունկ ծխելու համար ինձ պէտ
7 հրամարեմ ։ Եւ հիմա ինծի մէկ ի-
մաստուն մարդ մը խրկէ , որ ոսկին,
արծաթը , պղինձը , երկաթը , ծի-
րանեգոյնը , կարմիրը և կապուտակը
բանիլ գիտնայ , ու քանդակագոր-
ծութիւն ալ գիտնայ , որ իմ քովս
Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ ե-
ղող՝ † իմ հօրս Դաւիթին պատ-
րաստած իմաստուններուն հետ
8 ըլլայ ։ Եւ ինծի Լիբանանէն ե-
ղևնափայտեր , մայր փայտեր ու
եալմուկ փայտեր խրկէ · քանզի
ես գիտեմ որ քու ծառաներդ
Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն ·
և ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 ներուդ հետ ըլլո՛ւն , Ու ինծի խիստ
շատ փայտեր պատրաստեն · քանզի
իմ շինելու տունս մեծ ու փառաւոր
10 ըլլալու է ։ ՚Եւ ահա ես քու ծա-
ռաներուդ՝ փայտ կտրող բանուո-
ներուն քսան հազար քոռ ծե-
ծուած ցորեն , ու քսան հազար
քոռ գարի , ու քսան հազար մար
գինի ու քսան հազար մար եղ կու
տամ ։
11 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը
Սողոմոնին նամակ խրկեց ու ըսաւ ,
Տէրը իր ժողովուրդը սիրելուն
համար զեզ անոնց վրայ թագաւոր
12 դրաւ ։ Եւ Քիրամ ըսաւ , Հ՛Եր-
կինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը ՚օրհնեա՛լ ըլ-
լայ , որ Դաւիթ թագաւորին իս-
կեմուրթիւն ու գիտութիւն ունե-
ցող իմաստուն որդի մը տուաւ , որ
անիկայ Տէրոջը տուն , ու իր թա-
գաւորութեանը տուն պիտի շինէ ։
13 Եւ հիմա իմ ‡ վարպետս Քիրամը
կը խրկեմ , որ հանձարեղ ու իմաս-
14 տուն մարդ մըն է · Ա՛նիկայ Դանի
աղջիկներէն եղող կնոյն մը որդի

Ն·Ք·ԳՒ
1015

Ե Հմր 1։

Ղեւ·Լ·7։
Ե Եւ·իե·30։
Ղե·իդ·8։
Ը Թես·իբ·
3, 9, 11։

Ը Սաղ·ճլե·
5։
Ժ Թագ·ը·
27։ ԳԼ·Ջ·
18։ Ես·կզ·
1։

Ե ՄՆ·իբ·
15։

Լ Թագ·ե·
6։

Ի Թագ·ժ·
11։

Ի Թագ·ե·
11։

Հ Ծն·ա·2։
Սաղ·կդ·6։
Ճր·25։ Ճիգ·
8։ Ճկզ 5։
6։ Գոր·գ·
24։ Ժգ·14։
Ցայտ·ժ·6։
Ե Թագ·ե·
7։

‡ ԵԹԲ·Հայրս

Ղ Թագ·է·
13, 14։

Ն·Ք·ԶՓ· 1015

է ու անոր հայրը Տիւրացի է . ա-
նիկայ ոսկի , արծաթ , պղինձ , եր-
կաթ , քարեր ու փայտեր , նաև
ծիրանեգոյնի , կապուտակի , բեհե-
զի և կարմիրի վրայ բանելու կող-
մանէ , ու ամէն տեսակ քանդակը
քանդակելու կողմանէ յաջողակ է .
և քու իմաստուններուդ հետ , ու
քու հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս
իմաստուններուն հետ իրեն ամէն
առաջարկուած բանին հնարքը կը
15 գտնէ : Եւ հիմա իմ տէրս իր ը-
սած ցորենը ու գարին , եղը ու
դինին իր ծառաներուն թող խրկէ .
16 ու մենք Լիբանանէն քեզի հար-
կաւոր եղածին չափ փայտեր կը
կտրենք , և զանոնք ծովէն լաստեր
ընելով Յոպպէ կը բերենք քեզի ,
ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հա-
նէ :
17 Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէ-
ջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկ-
ները իր հօրը Դաւիթին համրե-
լէն ետքը համրեց. և անոնք հարիւր
յիսնեուհրեք հազար վեց հարիւր
18 մարդ գտնուեցան . ու անոնցմէ եօ-
թանասուն հազար բեռնակիր , ու
լեռը փոյտ կտրող ութսուն հա-
զար , ու զանոնք բանեցրնելու հա-
մար իրեք հազար վեց հարիւր վե-
րակացու ըրաւ :

ՏՀՇ· 10 ։

ՃԳԹագ·ե· 8, 9 ։

ՅԳԵՍ·ԺԹ· 46 ։ ԳՈՐ· Թ·36 ։

Ա ՀՇՐ 2 ։ Գ ԹԱԳ·Ե· 13, 15, 16 ։ Թ·20, 21 ։ ԳԼ·Ը·7, 8 ։

ԸՄՆ·ԻԲ· 2 ։

Ա ՀՇՐ 2 ։

ԳԼ· Գ

1 Տաճարին տեղը ու շինութեան սկզբնաւորութիւնը ։ 3 Անոր չափերը ու գարդերը ։ 11 Քերովբէները ։ 14 Վարագոյրը ու սիւները ։

1012

Ա ԹԱԳ·Ը· 1, ԸՃ ։

Բ ՇՆ·ԻԲ· 2, 14 ։

ԾՄՆ·ԻԱ· 18 ։ ԻԲ·1 ։

1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը
շինել Երուսաղէմի մէջ՝ Մօրիա
լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր
հօրը Դաւիթին երեւցեր էր , ան
տեղը՝ որն որ Դաւիթ Եբրուացի
Ոռնայիին կալին մէջը պատրաստեր
2 էր : Եւ իր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն
երկրորդ օրը սկսաւ շինել :
3 Ու Աստուծոյ տունը շինելու հա-
մար Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ
էր . առջի չափով վաթսուն կան-
գուն երկայն , ու քսան կանգուն
4 լայն էր : Եւ Դիմացը եղող սրա-
հին երկայնութիւնը՝ տանը լայ-
նութեամբը քսան կանգուն , ու
բարձրութիւնը հարիւր քսան կան-
գուն էր . ու զանիկայ ներսէն մա-
5 քուր ոսկիով պատեց : Եւ Մեծ
տունը մայր փայտով ծածկեց , ու
զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ,
ու անոր վրայ արմաւենիներ ու
6 շղթաներ * փորագրեց : Եւ շքե-
ղութեան համար տունը պա-
տուական քարերով զարդարեց .
7 ու ոսկին Փարուիմի ոսկի էր : Եւ
տանը գերանները , սեմերը , պա-

Գ ԹԱԳ· Զ·2 ։

Է Գ ԹԱԳ· Ջ·3 ։

Ը Գ ԹԱԳ· Ջ·17 ։

* ԵՔԲ· ՀԱ-ՆԵց ։

տերը ու դռները ոսկիով պատեց .
ու պատերուն վրայ քերովբէները
քանդակեց :
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին
տունը շինեց . անոր երկայնութիւ-
նը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան
կանգուն , ու լայնութիւնը քսան
կանգուն էր . և զանիկայ վեց հա-
րիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկի-
9 ով պատեց : Ու բևեռներուն կը-
շիռը յիսուներկու սիկղ ոսկի էր .
ու վերնատուները ոսկիով պա-
10 տեց : Եւ սրբութեանց սրբու-
թիւնին տանը մէջ երկու քանդա-
կագործ քերովբէները շինեց , ու զա-
11 նոնք ոսկիով պատեց . Եւ քերով-
բէներուն թեւերը քսան կանգուն
երկայնութիւն ունէին . մէկ թեւը
հինգ կանգուն էր , ու տանը պա-
տին կը դպչէր , և միւս թեւը հինգ
կանգուն էր , ու միւս քերովբէին
12 թեւին կը դպչէր . Միւս քերովբէին
ալ մէկ թեւը հինգ կանգուն էր , ու
տանը պատին կը դպչէր , ու միւս
13 թեւը հինգ կանգուն էր , ու միւս
քերովբէին թեւին կցուած էր : Այս
քերովբէներուն տարածուած թեւե-
րուն երկայնութիւնը քսան կանգուն
էր . ու անոնք իրենց ոտքերուն
վրայ կայնած էին , ու անոնց երեսը
դէպ ի տունը կը նայէր :
14 Եւ Վարագոյրը՝ կապուտակէ ,
ծիրանիէ , կարմիրէ ու բեհեզէ շի-
նեց , ու անոր վրայ քերովբէներ
գործեց :
15 Եւ տանը առջեւը Երսուհնու-
հինգ կանգուն երկայնութեամբ եր-
կու սիւն շինեց , ու ամէն մէկուն
վրայի խոյակը հինգ կանգուն էր :
16 Եւ դաբիրին մէջը շղթաներուն պէս
շղթաներ շինեց , ու սիւներուն
վրայ դրաւ . և Հարիւր նուռ շի-
նեց ու շղթաներուն անոնց :
17 Եւ Սիւները տաճարին առջեւը
կանգնեց , մէկը աջ կողմին ու միւ-
սը ձախ կողմին . և աջ կողմը
եղողին անունը Յաքին , ու ձախ
կողմը եղողին անունը Բոոզ կոչեց :

† ԿՀ՝ՆԵՐս ԸԵԼ· ԻԶ· 31 ։ Մաս· ԻԷ· 51 ։ ԵՐԲ·Թ·3 ։

Բ ԳԹԱԳ·Է· 15—21 ։ ԵՐԵՄ· ԾԲ· 21 ։

Ժ Գ ԹԱԳ·Է· 20 ։

Ի Գ ԹԱԳ·Է· 21 ։

ԳԼ· Դ

1 Պղնձէ սեղանը : 2 Ձուլածոյ ծովը տասներկու եզներու վրայ : 6 Տասը սուազանները , աշտանակները ու սեղանները : 9 Գաւիթներ , ու պղնձէ գործիքները : 19 Ոսկեղէն անօթները ։

Ն·Ք·ԶՓ· 1012

1 Ու պղնձէ սեղան մը շինեց , եր-
կայնութիւնը քսան կանգուն ,
և լայնութիւնը քսան կանգուն ու
բարձրութիւնը տասը կանգուն :
2 Բ Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց . ու
մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթ-
թունքը տասը կանգուն էր , ու
բոլորաձև էր , և անոր բարձրու-

Ա ԵԼ·ԻԷ·1, 2 ։ Գ ԹԱԳ· ԺԳ·14 ։ ԵԶԿ· ԻԳ· 13, 16 ։

Բ ԳԹԱԳ·Է· 23 ։

Թիւնը հինգ կանգուն էր , ու անոր շրջապատը երսուն կանգուն էր .
3 ¶ Եւ անոր տակը շուրջանակի ամէն կողմէն եզներու նմանութիւններ կային . ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական էշէր էր . ու եզները երկու կարգ էին , որոնք ձուլած ատենին ձու-
4 լեր էին : Անիկա տասուերկու եզներու վրայ կը կենար , որոնց իրեքը դէպ 'ի հիւսիս , իրեքը դէպ 'ի արեւմուտք , իրեքը դէպ 'ի հարաւ , ու իրեքը դէպ 'ի արեւելք էր նայելէին , ու ծովը անոնց վրայ էր , և ամենուն ետեւի կողմը դէպ 'ի ներս
5 դարձած էր : Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր , և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր , ու վրան շուշանի ծաղիկներ կ'ածուէր էր , ու երեք հազար մար կ'առնէր :
6 Եւ տասը աւազան շինեց , ու հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ՝ լուացման համար . * ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային . բայց ծովը քահանայից համար էր , որ հոն լուացուին :
7 Նաեւ տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց ի իրենց օրինակին համեմատ , ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ , հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը :
8 Եւ տասը սեղան շինեց , ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ , հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը . ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց :
9 Եւ բ քահանայից գաւիթը , ու մեծ գաւիթը , և գաւիթին դռները շինեց , ու անոնց փեղկերը պղընձ-
10 ով պատեց : Եւ ծովը աջ կողմը՝ հարաւոյ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ :
11 Ու Հիրամ կաթսաները , թիակները ու կոնքերը շինեց . և Հիրամ կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն
12 թագաւորին կը շինէր . Այսինքն երկու սիւները , ու կղունտները , ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակները , և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտները ծածկելու համար երկու ցանցակերպ
13 զարդերը , Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նուռերը , այնինչ սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտները ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու կարգ նուռեր .
14 Եւ ժ տակերովթները շինեց , ու մէջերնին վրայի աւազանները
15 ը շինեց . Մէկ ծովը ու անոր տա-
16 կի տասուերկու եզները . Եւ կաթսաները , ու թիակները , ու մսա-

Հանները , և անոնց բոլոր գործիքները՝ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն թագաւորին՝ փայլուն պղնձէ շինեց
17 ին անոր վարպետը Քիրամ : Թագաւորը զանոնք Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկքովթի ու † Սարե-
18 դայի մէջտեղը : Եւ Սողոմոն ասոնց բոլոր կարասիները խիստ շատ շինեց , քանզի պղինձը կշռելի չէր
19 գար : Ու Սողոմոն Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները շինեց . նաև խ ոսկի սեղանը , ու անոնց սեղանները՝ որոնց վրայ ցառաջա-
20 ւորութեան հացը կը դրուէր , Եւ մաքուր ոսկիէ աշտանակները , ու անոնց ճրագները՝ դաբիրին առջեւը վառելու համար ըստ սովորու-
21 թեան , Եւ մաղուս ոսկիէ ծաղկները , ու ճրագները , և ունե-
22 լիները , Ու մաքուր ոսկիէ բազմակալները , տաշտերը , խնկամանները , ու բուրվառները . և տանը դռները՝ ներսինն սրբութեանց սրբութիւնին ներսի դռները փեղկերը , և տանը՝ այսինքն տաճարին դռանը փեղկերը ոսկիէ էին :

ԳԼ . Ե

1 Նուիրուած գանձերը : 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դաբիրի մէջ դրուիլը : 11 Երբոր ղևտուած կ'օրհնեն , անիկա տեսնելի կերպով իր հաճութեանը նշան մը կու տայ :

1 Այս-պէս Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած բոլոր գործը լմընցաւ . ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները , և արծաթը ու ոսկին ու բոլոր անօթները տարաւ , և Աստուծոյ տանը գանձերուն մէջ դրաւ :
2 Ա Ն ատենը Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը , ու ցեղերուն բոլոր իշխանները , Իսրայէլի որդւոց նահապետները Երուսաղեմի մէջ ժողվեց , որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ի Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն
3 Սիօնէն հանեն : Ու Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները է եօթներորդ ամսուն տօնին առեն թագաւորին
4 քովը ժողովեցան : Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան . ու ղևտացի-
5 ները տապանակը վերցուցին : Եւ տապանակը ու ժողովքի խորանը , և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին . զանոնք քահանաները ա ղևտացիները հանե-
6 ցին : Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողոված Իսրայէլին բոլոր ժողովքը՝ տապանակին առջեւը ըլլալով , ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին , այնչափ շատ որ անթիւ ու անհամար էին :

Ն · ք · ՂԲ · 1012
է գ թագ . է . 24 , 25 , 26 :
ը գ թագ . է . 38 :
* Եբր . ողջակէզները
ղ գ թագ . է . 49 :
ի Եզ . իե . 31 , 40 ; ամՆ . իը . 12 , 19 :
ճ գ թագ . է . 48 :
ի գ թագ . ը . 36 :
ի գ թագ . է . 39 :
ի Տե՛ս գ թագ . է . 40 :
լ գ թագ . է . 41 :
ի Տե՛ս գ թագ . է . 20 :
ի գ թագ . է . 27 , 43 :
Տ Տե՛ս գ թագ . է . 26 :
Ն · ք · ՂԲ · 1012
լ գ թագ . է . 14 , 45 :
հ գ թագ . է . 46 :
† կամ՝ Սարթաթի . գ թագ . է . 46 :
ղ գ թագ . է . 47 :
ղ գ թագ . է . 48 , 49 , 50 :
ճ Եզ . իե . 30 :
յ Եզ . իե . 20 , 21 :
յ Եզ . իե . 31 , ամ :
1005
ա գ թագ . է . 51 :
1004
բ գ թագ . ը . 1 , ամ :
է բ թագ . գ . 12 :
գ գ թագ . ը . 2 :
ի Տե՛ս գԼ . է . 8 , 9 , 10 :

Ն·Ք·ԶՒ· 1004

7 Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը ներս տարին իր տեղը՝ տանը դաբիրը՝ սրբուհի Թիւրն սրբուհեանցը, ա՛ն քերովբէներուն Թևերուն տակը Ը-
8 ՐՒ՝ : Ու քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ էրէց Թևերը կը տարածէին . և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը
9 ծածկէին : Եւ ձողերը երկընգուցին , և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դաբիրին առջևը կ՚երևնային , բայց դուրսէն չէին երևնար . ու
10 Ղ-ԹԱԳ·Ը· 8· ՆՈՒՆ ՀՆՈՒ Է : Ցապանակին մէջը ուրիշ բան չկար , բայց միայն երկու տախտակները , որ Մովսէս Ե-ՔՈՐԵԲԻ ՄԷՋ ՀՆ դրաւ , որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ ըրաւ , անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը :
ԸԱ ՄՆ·ԻԹ· 1: 11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան , (վասն զի բոլոր հն դանուողը քահանաները սրբուեր էին , չէ թէ իրենց յաջորդական
12 կարգը պահելով . ԸՈՒ երգեցող Ղևտացիներուն բոլորը՝ Ասափին , Եմանին ա՛ն Իդիթունին , և ա-նոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ՝ բէհեզներ հագած , ծնծղանե-րով՝ տաւիղներով ու քնարներով՝ սեղանին արևելեան կողմը կայնե-
Ի ԱՄՆ·ԺԹ· 24: ցան . Ի և անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը Ֆչեցընէին .)
13 Ու երբոր փող Ֆչեցընողները ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ՚օրհնէին ու կը գովէին , և փողերով , ծնծղաներով ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վեր-ցընելով՝ Տէրը կ՚օրհնէին , ըԽԸՎ ,
Ժ ՍԱՂ·ՃՂ· ՏԻՏ Ա ՄՆ· Ժղ·34, 41: Ը-ԳՈՀԱՑԷ՛ Տէր-ՈՂՔ՝ , ինչու որ բարի է , ինչու որ անոր ողորմու-Թիւնը յաւիտեան է .
Անատենը Տէրոջը տունը ամ-
14 պով լեցուեցաւ : Եւ ամբին պատ-ճառաւը քահանաները չէին կրնար հն կենալ , որ էրէց պաշտօնը կա-տարեն . Է-քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր :

ԷԶ·Խ·35: ԳԼ·Է·2:

ԳԼ· Զ

1 Սողոմն ժողովուրդը օրհնելէն ետև , զԱս-տուած կ՚օրհնէ : 12 Տաճարին նաւակատեաց օրը պղնձէ կայսրանին վրայ Սողոմոնին մա-տուցած աղօթքը :

Ա ԹԱԳ·Ը· 12, ՃԷ : Բ ՂԼ·Ժղ· 2:

1 Ա՛ն ատենը ՚ Սողոմոն ըսաւ , Տէրը ըսաւ որ ինքը Բ-մառախուղի մէջ
2 կը բնակի : Բայց ես քեզի բնա-կութեան համար տուն՝ ու յաւի-տեան քու նստելուդ համար տեղ
3 շինեցի : Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց , ու Իսրայէլի բոլոր ժո-ղովքը օրհնեց . ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին :
4 Եւ անիկայ ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ , ու իր ձեռքովը կատարեց .
5 քանզի ըսաւ , Իմ ժողովուրդս Ե-գիպտոսի երկրէն հանած օրէս ՚ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն քնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն շի-նելու համար , որ իմ անունս հոն ըլլայ , ու մարդ մը չընտրեցի , որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
6 իշխան ըլլայ . Է Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի , որ իմ անունս հոն ըլլայ . ու ԸԴաւիթը ընտրեցի , որ իմ ժո-ղովուրդիս Իսրայէլին վրայ Ի-ՇԽԱ-
7 Ը՚ ըլլայ : Եւ Է իմ Հայրս Դաւիթ միտք ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աս-տուծոյն անունովը տուն մը շինէ .
8 Բայց Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին ը-սաւ , Որովհետև դուն միտքդ դրիր որ իմ անունովս տուն շինես , աղէկ ըրիր որ աս բանը միտքդ դրիր .
9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես . Հապա քու որդիդ՝ որ քու երանգէդ պիտի ելլէ , անիկայ իմ անունս
10 տունը պիտի շինէ : Եւ հիմ Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց , ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդե-ցի , ու Տէրոջը ըսածին պէս Ի-սրայէլի աթոռը նստայ , ու Իսրա-յէլի Տէր Աստուծոյն անունովը ՈՒ-
11 տունը շինեցի : Եւ հոն դրի տա-պանակը՝ ՀՈՐՈՒՆ ՄԷՋԸ Է Տէրոջը ուխտը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ ըրաւ :
12 Է ՈՒ Տէրոջը սեղանին առջևը՝ Ի-սրայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով , ձեռքերը տարածեց .
13 (Քանզի Սողոմոն պղնձէ խարիսխ մը շինելով՝ զանիկայ դաւիթին մէջտեղը դրեր էր . անոր երկայնու-թիւնը հինգ կանգուն , ու լայնու-թիւնը հինգ կանգուն , ու բարձ-րութիւնը երեք կանգուն էր . և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ , ու Ի-սրայէլի բոլոր ժողովքին առջևը ծունկ կրկնեց , ու ձեռքերը դէպ ՚ի երկինքը տարածեց .)
14 Եւ ըսաւ , Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , Էերկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ , որ քու առջևդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու-
15 ողորմութիւն կը պահես . Ի դուն քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւի-թին ըրած խոստումնդ պահեցիր , ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կա-տարեցիր , ինչպես որ այսօր Ի՚ԷԼ-
16 Նայ : Եւ հիմա՝ ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , պահէ ան խոստումնդ , որն որ քու ծառայիդ իմ Հօրս Դաւիթին ըրիր , ու ըսիր՝ Ի-Իմ առջևս Իսրայէլի աթոռին վրայ

Ն·Ք·ԶՒ· 1004

Ի ԳԼ·ԺԲ· 13:

Պ ՄՆ·ԻԸ· 4:

Ե ԹԱԳ·Ե· 2 : Ա ՄՆ· ԺԵ·1·ԻԸ· 2:

Ը ԵԼ·ԺԸ· 11 : Բ ՕՐ· Գ·39 : Է· 9:

Ի ՄՆ·ԻԲ· 9:

Ծ Բ ԹԱԳ· Է·12,16: Գ ԹԱԳ·Բ· 4 : Գ·12 : ԳԼ·Է·18:

Նշ. ք. ղբ. 1004

Նստող մարդ. քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. եւ միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշանալին ընեն, ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ դուն իմ առջեւս քալե-

17 ցիր։ Եւ Հիմա՝ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստատուի։

18 Բայց միթէ Աստուած իրաւցընէ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞. Ահա՛ երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել, ո՛րքա կը մնայ ասիկա իմ շինած

19 տունս։ Սակայն, ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ ըրած պաղատանքը ու աղօթքը

20 լսես. Որպէս զի աս տանը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղւոյն վրայ՝ որուն համար ըսիր Թէ քու անունդ հոն պիտի դնես. այնպէս որ աս տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը

21 լսես։ Ուրեմն քու ծառայիդ՝ եւ քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին աս տեղը ըրած աղօթքները լսես. այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն՝ երկինքէն լսես, ու լսած ատենդ նե-

22 րես։ Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու ան ալ երդում ընել տալու համար անոր երդումի առաջարկէ, ու երդումը աս տունը՝

23 քու սեղանիդ առջեւը գայ, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառաներդ դատես, և յանցաւորը դատապարտես, ու անոր ըրածը անոր գլուխը բերես. և արդարը արդարացընես, ու՝ անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես։

24 Եւ Թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին, ու դէպ դառնան և քու անունդդ փառք տան, ու աս տանս մէջ քու առջեւդ աղօթք

25 ու աղաչանք ընեն, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես. ու անոնց և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձընես զանոնք։

26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար Երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ. ու անոնք աս տեղը քեզի աղօթք ընեն, և քու անունդդ փառք տան, ու զանոնք նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն

27 դառնան, Ան ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, որ անոնց սորվեցընես ան ազէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն. ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս։

Ն. ք. ղբ. 1004

28 Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն, կամ ոսկեծաղիկ, կամ մարախ, կամ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց *բնական երկրին մէջը նեղեն, կամ որ և իցէ հարուած կամ

Թ Գլ. ի. 9։

* Եբր. դրան ներուն

29 հիւանդութիւն ըլլայ, Քու բոլոր ժողովուրդդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ, ու իւրաքանչիւր մարդ իր ախտը ու ցաւը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ՝ի աս տունը

30 երկրընցընէ, Ան ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես. և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես, անոր սիրտը դիտնալուդ համար. վասն զի միայն դուն գիտես մարդոց որդիներուն սիրտը

Յ ԱՄՆ. իբ. 9։

31 միայնակ դուն գիտես. Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբաներուդ մէջը քալեն բոլոր իրենց օրերուն մէջը, որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին։

32 Ու հէնց ժողովուրդդ Իսրայէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու մեծ անունդդ համար և զօրաւոր ձեռքիդ համար ու բարձր բազուկիդ համար եկող օտարականն ալ Թէ որ գայ ու աս տանս մէջ ա-

Հ Ցօհ. ժբ. 20։ Գոր. ը. 27։

33 ղօթք ընէ, Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես, և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես, որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու անունդդ ճանչնան, ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան, և գիտնան Թէ աս իմ շինած տանս վրայ քու անունդդ կոչուած է։

34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի խրկես զանոնք, Թէ որ անոնք աս քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու անունդդ համար աս իմ շինած տանս կողմը Նայելով՝ քեզի աղօթք

35 ընեն, Երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես, և անոնց իրաւունք ընես։

36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն, (քանզի մեղք չգործող մարդ չըկայ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես, ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք,

Յ Առակ. ի. 9։ Ժող. է. 20։ Ցակ. գ. 2։ ա Ցօհ. ա. 8։

37 Թէ որ ան իրենց գերութեան երկ-

Գ Լ Ա Խ Ո Ւ Հ Ի Ն Գ Ի Ր Ք Ա Ր Ա Ն Ք

աչքերս ու սիրտս ամէն ատեն հոն
17 պիտի ըլլայ : ¹ Եւ թէ որ դուն իմ
առջեւս քու հօրդ Դաւիթին քա-
լածին պէս քալես , ու բոլոր քեզի
պատուիրածներս ընես , և իմ կա-
նոններս ու դատաստաններս պա-
18 հես , Ան ատենը քու թագաւորու-
թեանդ աթոռը պիտի հաստա-
տեմ , ինչպէս որ քու հօրդ Դաւի-
թին հետ ուխտ ըրի՝ ըսելով ,
ՙ քեզմէ Իսրայէլի վրայ իշխող
19 մարդ պակաս պիտի չըլլայ : ² Բայց
թէ որ դառնաք , ու ձեր առջեւը
դրած կանոններս ու պատուիրանք-
ներս թողուք , ու երթաք ուրիշ
աստուածներու ծառայութիւն
ընէք , և անոնց երկրպագութիւն
20 ընէք , Անատենը * ձեզ արմատաքի
պիտի խլեմ ան երկրին վրայէն՝ որն
որ † ձեզի տուի . և աս տունը որ
իմ անունս համար սրբեցի , ե-
րեսէս պիտի ձգեմ , ու զանիկայ
բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ
21 պիտի ընեմ : Եւ աս բարձր տա-
նը համար ամէն քովէն անցնողը
պիտի զարմանայ , ու պիտի ըսէ ,
ՙ Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու
22 աս տանս այսպէս ըրաւ : Եւ պիտի
ըսեն , Վասն զի իրենց հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցին , որ
զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ
էր , և ուրիշ աստուածներու յա-
րեցան , և անոնց երկրպագութիւն
ու ծառայութիւն ըրին . աս պատ-
ճառով անոնց վրայ աս բոլոր չա-
րիքները բերաւ :

ԳԼ . Բ

1 Սողոմոնին շինութիւնները : 7 Իսրայէլա-
ցւոց մէջ ողջ թողած հեթանոսները Սո-
ղոմոն հարկատու ծառաներ կ՚ընէ , բայց Իս-
րայէլացիները իշխաններ կ՚ընէ : 11 Փարաւո-
նին աղջիկը իր տունը կը փոխադրուի : 12
Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր զոհերը :
14 Սողոմոն քահանաները ու Ղեւտացիները
իրենց պաշտօններուն վրայ կը կեցնէ : 17
Նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն :

992

1 Այս ՚ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր
տունը քսան տարուան մէջ շի-
2 նելէն ետքը , Սողոմոն ան քաղաք-
ները ալ շինեց , որոնք Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր , ու հոն Իս-
3 րայէլի որդիները բնակեցուց : Եւ
Սողոմոն Սուբայի Եմաթը գնաց ,
4 ու անոր տիրեց : Բ Եւ անապատին
մէջ Թադմորը շինեց , ու ան բոլոր
շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք Ե-
5 մաթի երէցին մէջ շինեց . Ու վերի
Բեթորոնը և վարի Բեթորոնը
պարիսպներով , դռներով ու նի-
գերով ամրացած քաղաքներ շինեց .
6 Նաև Բաալաթը , ու Սողոմոնին
բոլոր շտեմարանի քաղաքները , ու
ձիաւորներուն քաղաքները , և ան
բոլոր չէնքերը՝ որ Սողոմոն ուզեց
շինել Երուսաղեմի մէջ , Լիբանանի
մէջ , ու իր տէրութեանը բոլոր
երկրին մէջ :
7 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ
Քետացիներէն , Ամորհացիներէն ,
Փերեզացիներէն , Խևացիներէն ու
Յեբուսացիներէն մնացեր էին , և
8 Իսրայէլէ պրօ-ոցք չէին , Այսինքն
անոնց զաւակները՝ որ անոնցմէ ետ-
քը ան երկրին մէջ մնացեր էին ,
ու Իսրայէլէ որդիքը զանոնք բոլո-
րովին կորնչուցած չէին , Սողոմոն
զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև
9 յայսօր : Եւ Սողոմոն իր գործքին
համար Իսրայէլի որդիներէն ծա-
ռաներ չըրաւ . հապա անոնք պա-
տերազմական մարդիկներ , ու իր
զօրավարներուն իշխաններ , և իր
կառքերուն ու ձիաւորներուն վե-
10 րակացուներն էին : Եւ Սողոմոն
թագաւորին գլխաւոր իշխանները
՚ երկու հարիւր հիսուն հրոսկ էին ,
որոնք ժողովուրդին վրայ կ՚իշխէին :
11 Ու Սողոմոն Ե փարաւոնին աղջի-
կը Դաւիթի քաղաքէն անոր հա-
մար շինած տունը հանեց . վասն զի
ըսաւ , Իմ կնիկս Իսրայէլի թագա-
ւորին՝ Դաւիթին տունը չնստի ,
ինչու որ Տէրոջը տապանակին մը-
տած տեղուանքը սուրբ են :
12 Ան ատենը Սողոմոն սրահին առ-
ջևը շինած Տէրոջը սեղանին վրայ
13 ողջակէզներ մատուց Տէրոջը : Եւ
Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ Շաբաթներու , ամսագլուխներու ,
ու Հանդիսաւոր տօներուն մէջ՝
Ե տարին իրեք անգամ՝ այսինքն քա-
ղաքակերաց տօնին , շաբաթներու
տօնին ու տաղաւարահարաց տօ-
14 նին կը մատուցանէր : Եւ իր հօրը
Դաւիթին կանոնովը՝ Ը քահանա-
ներուն դասերը իրենց պաշտամանց
վրայ , ու Ը Ղեւտացիները իրենց
պահպանութեանցը վրայ՝ ամէն օ-
րուան որոշուածին պէս՝ քահանա-
ներուն առջևը օրհնելու ու պաշ-
տաւորութիւն ընելու համար , և
Ժ դռնապաններն ալ իրենց դասե-
րուն կարգովը՝ ամէն մէկ դուռը
դրաւ . քանզի այսպէս էր Աստու-
ծոյ մարդուն Դաւիթին հրամանը :
15 Ու քահանաներուն ու Ղեւտացինե-
րուն համար , և գանձարաններուն
համար ամէն բանի մէջ թագաւո-
16 րին հրամանէն դուրս չելան : Ու
Սողոմոնին ամէն գործքը՝ Տէրոջը
տանը հիմը դրուած օրէն մինչև
անոր լրացնելը՝ ‡ պատրաստուած
էր : Այսպէս կատարուեցաւ Տէ-
րոջը տունը :

992

ՆԳ · ը · 16 :

ՆՂԼ · իզ · 14 , 33 : բ Օր · իը · 15 , 36 , 37 :

* ԵՔԲ · զա · նոնք

† ԵՔԲ · ա · նոնց

ՙբ Օր · իԲ · 24 : ԵրԽՄ · իբ · 8 , 9 :

ՙ գ Թագ · Թ · 10 , ՃԱ :

ՆԳ · ը · 16 :

ՆՂԼ · իզ · 20 , ՃԱ :

ՆԳ · ը · 17 , ՃԱ :

ՆՂԼ · իզ · 14 , ՃԱ :

ՆԳ · ը · 17 , ՃԱ :

ՆՂԼ · իզ · 20 , ՃԱ :

ը Ցես · գ Թագ · Թ · 23 :

Ի գ Թագ · գ · 1 : ե · 8 : Թ · 24 :

ՆՂԼ · իզ · 14 , ՃԱ :

ՆԵ · ը · իզ · 1 :

ՆՄՆ · իզ · 1 :

ՆՄՆ · իե · 1 :

ՆՄՆ · Թ · 17 : իզ · 1 :

‡ կամ՝ կատարուած

Ն · ք · ղՖ · 992

Է դ Թագ · Թ · 26 ։

ԼԲ Օր · բ · 8 ։ դ Թագ · ժգ · 22 ։

Է գ Թագ · Թ · 27 ։ ԳԼ · Թ · 10 , 13 ։

17 Ան ատենը Սողոմոն Եգովփի երկրին մէջ՝ ծովեզերքը եղող էգաս սիոնգաբերը ու Ելեթը գնաց ։
18 Եւ Ի քիրամ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր ու ծովու ճմբուղաներ՝ Ոփիր հմուտ եղող ծառաներ խրկեց անոր . ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին , և անկէ չորս հարիւր չիսուն տաղանդ ոսկի առին , ու Սողոմոն Թագաւորին բերին ։

ԳԼ · Թ

1 Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին իմաստութեանը վրայ կը զմայլի ։ 13 Սողոմոնին ոսկին . 15 անոր վաճառները . 17 անոր փղոսկրեայ աթոռը . 20 անոր ամանները . 23 անոր բերուած ընծաները . 25 անոր կառքերը ու ձիերը . 29 անոր Թագաւորութեանը օրերը ու մահը ։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 992

Իբր 992 ա գ Թագ · ժ · 1 , եւ ։ Պատ · ժբ · 42 ։ Ղուկ · ժա · 31 ։

1 Եւ Սաբայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց , ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով փորձելու համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդէսով , և խունկեր ու շատ ոսկի և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով . և Սողոմոնին քովը գնաց , ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ ։ 2 Եւ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց . ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար , որ Սողոմոն չհասկընայ ու չբացատրէ անոր ։ 3 Եւ Սաբայի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը , ու անոր շինած տունը , Եւ 4 անոր սեղանին կերակուրները , ու անոր ծառաներուն * բնակարանները , և սպասաւորներուն կայնուածքը , ու անոնց հագուստները , և անոր մատուռակները , ու անոնց հագուստները , ու Տէրոջը տունը երթալու սանդուխը տեսնելով , խելքը գլխէն գնաց . Եւ 5 Թագաւորին ըսաւ , Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերը ճշմարիտ են եղեր . 6 բայց ես անոնց խօսքերուն չհաւատացի , մինչև որ անձամբ եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ . և ահա քու իմաստութեանդ շատութեանը կէսը ինծի չպատմուեցաւ . դուն գերազանց ես հռ՝ համբաւէդ՝ 7 որ ես լսեցի ։ Երանի՛ քու մարդիկներուդ՝ ու երանի՛ այս քու ծառաներուդ՝ որոնք միշտ քու առջեւդ կայնելով քու իմաստութիւնդ կը

* Կամ՝ ժողովը ,

8 լսեն ։ Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ , որ քեզի հաւնեցաւ , ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ , որ քու Տէր Աստուածդդ համար Թագաւոր ըլլաս . քու Աստուածդ՝ Իսրայէլը սիրելուն համար ու զանիկայ յաւիտեան հաստատելու համար , քեզ անոնց վրայ Թագաւոր դրաւ , որ իրաւունք ու արդարութիւն գործադրես ։ 9 Թիւն ընես ։ Եւ Թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ու խիստ շատ խունկեր և պատուական քարեր տուաւ . ու Սաբայի Թագուհիին՝ Սողոմոն Թագաւորին տուած խունկերուն պէս չկար ։ 10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծառաները՝ Ոփիրէն ոսկի կը բերէին , հալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ բերին ։ 11 Եւ Թագաւորը հալմուկ փայտէն՝ Տէրոջը տանը ու Թագաւորական տանը աստիճաններ , ու երգեցողներուն համար քնարներ ու տաւիղներ շինեց . և անոնց պէս անկէ առաջ Ցուդայի երկրին մէջը չէր երեւցած ։ 12 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սաբայի Թագուհիին բոլոր ուզած ու խրնդրած բաները տուաւ , ան բաներէն՝ ի զատ՝ որ անիկայ Թագաւորին բերաւ . և անիկայ իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց ։ 13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոսկին կշռովքը վեց հարիւր վաթսունուվեց տաղանդ ոսկի էր , 14 Առուտուր ընողներուն , ու վաճառականներուն , և Արաբացւոց բոլոր Թագաւորներուն , ու երկրին նախարարներուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն ՝ի զատ ։ 15 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռածոյ ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց . ա՛ ամէն մէկ վահանին համար վեց հարիւր սիկղ կռածոյ ոսկի գնաց ։ 16 Կռածոյ ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ շինեց . ա՛ ամէն մէկ ասպարին իրեք հարիւր սիկղ ոսկի գնաց . ու Թագաւորը Լիբանանի անտառին տունը դրաւ գանոնք ։ 17 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շինեց , ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց ։ 18 Եւ աթոռը վեց աստիճան ու ոսկիէ պատուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին . և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն յենարաններ ունէր , ու յենարաններուն քովը երկու առիւծներ կը կայնէին ։ 19 Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայնէին . բնաւ մէկ Թագաւորութեան մէջ ասանկ բան մը շինուած չէր ։ 20 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքի ամանները ոսկի էին . և Լիբանանի անտառին տունը բոլոր ամանները զուտ ոսկի էին , արծաթէ չկար . ինչո՛ւ որ անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուեր ։ 21 Քանզի Թագաւորին նաւերը

Ն · ք · ղՖ · Իբր 992

Է գ Թագ · ժ · 11 ։

Է դ Թագ · Թ · 26 ։

ԼԲ Օր · բ · 8 ։ դ Թագ · ժգ · 22 ։

Է գ Թագ · Թ · 27 ։ ԳԼ · Թ · 10 , 13 ։

ե՛րը քիրամին ծառաներուն հետ
թարսիս կ՚երթային . թարսիսի
նաւերը իրեք տարին անգամ մը
ոսկիով , արծաթով , փղոսկրով ,
կապկիներով ու սիրամարգներով
բեռնաւորուած կու գային :
22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարըս-
տութեան ու իմաստութեան կող-
մանէ երկրիս բոլոր թագաւորնե-
23 րէն մեծ եղաւ : Ու երկրի բոլոր
թագաւորները կը փափաքէին Սո-
ղոմոնին երեսը պեռնէլո՛ , և անոր
իմաստութիւնը լսելու , որն որ Աս-
տուած անոր սրտին մէջ դրեր էր :
24 Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի ի-
րենց ընծաները կը բերէին , ոյսինչ
արծաթէ առաններ , ոսկիէ առան-
ներ , հանդերձներ , զէնքեր , խուն-
կեր , ձիեր ու ջորիներ :
Բ գ թագ . դ . 25 Եւ Սողոմոն Բ ձիերու ու կառ-քե-
26 : ժ . 26 : րու համար չորս հազար ախոռ ունէր ,
Գ Ա . ժ . 14 : ու տասներկու հազար ձիաւոր , ու
զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագա-
26 ւորին քովը տեղաւորեց : Ու Ե Եփ-
է ե ս ո ս դէտէն մինչև Փղշտացւոց եր-
կիրը ու մինչև Եգիպտոսի սահմա-
նը ՚ղբոլոր թագաւորներուն վրայ
Ե գ թագ . ժ . 27 Գ Ա . ժ . 15 : 27 կ՚իշխէր : Ե Եւ թագաւորը երու-
սաղէմի մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ Բ ըրաւ , ու ե-
ղևնափայտը շատութենէն դաշտի
Ը գ թագ . ժ . 28 Գ Ա . ժ . 16 : մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
28 ըրաւ : Ը Եւ Սողոմոնին համար
Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն
Ի գ թագ . ժա . 41 : 29 ձիեր կը հանէին :
Ե Եւ Սողոմոնին առաջին ու վեր-
ջին պատմութեանը մնացորդը
Նաթան մարգարէին գրքին մէջ ,
ժ գ թագ . ժա . 29 : ու Ժ Սիլոնացի Ա.քիային մարգարէ-
Ի Գ Ա . ժբ . 15 : ժգ . 22 : ութեանը մէջ , և Ի Ադդով տեսա-
նողին՝ Նաբատեան Ցերոբովամին
վըրայով Էրջ տեսիլքներուն մէջ
Լ գ թագ . ժա . 42 , 43 : 30 գրուած են : Լ Ու Սողոմոն բոլոր
Իսրայէլին վրայ Երուսաղէմի մէջ
քառասուն տարի թագաւորութիւն
975 31 ըրաւ : Եւ Սողոմոն իր հայրերուն
հետ քնացաւ , ու զանիկայ իր Հօրը
Դաւիթին քաղաքին մէջ թաղե-
ցին . և անոր տեղը անոր որդին
Ռոբովամ թագաւոր եղաւ :

ԳԼ . Ժ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամը թագաւոր ընելու
համար Սիւքեմի մէջ ժողվուելով՝ Ցերոբո-
վամին միջոցովը անկէ կը խնդրեն որ իրենց
վրայ դրուած լուծը թեթևցընէ : 6 Ռոբո-
վամ ծերերուն խրատը մերժելով՝ իր սնդա-
կից պատանիներուն տուած խորհուրդին հա-
մեմատ՝ խստութեամբ կը պատասխանէ ա-
նոնց : 16 Տասը ցեղերը կ՚ապստամբին ու
Ադոռամը կը մեռցընեն . ասոր վրայ Ռոբո-
վամ կը փախչի :

Բ գ թագ . ժբ . 1 , ԼԱ : 1 Ու Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանի-

Ն . ք . դբ . իբր 992

կայ թագաւոր ընելու համար Սիւ-
2 քեմ գացեր էր : Ու Նաբատեան
Ցերոբովամ որ Ե Սողոմոն թա-
գաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպ-
տոս կը բնակէր , ասոր Բ ան Ը լսելով
3 Եգիպտոսէն դարձաւ : Եւ Ֆարթ
խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին . ու
Ցերոբովամ և բոլոր Իսրայէլ ե-
կան , ու Ռոբովամին հետ խօսեցան
4 ու ըսին , Քու հայրդ մեր վրայ
ծանր լուծ մը դրաւ . ու հիմա քու
հօրդ խիստ ծառայութիւնը , ու
մեր վրայ դրած ծանր լուծը թե-
թևցուր , ու քեզի ծառայութիւն
5 ընենք : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց ,
Իրեք օրէն եղբը ինծի դարձէք . ու
ժողովուրդը գնաց :
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց ան ծերերուն՝ որ
իր հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայ-
նէին երբոր անիկայ ողջ էր , ու ը-
սաւ , Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ
կու տաք , որ աս ժողովուրդին պա-
7 տասխան տամ : Եւ անոր խօսեցան
ու ըսին , Թէ որ աս ժողովուրդին
հետ քաղցրութեամբ վարուիս , ու
անոնց հաճելի ըլլաս , ու անոնց
բարի խօսքեր զրուցես , ան ատենը
անոնք միշտ քեզի ծառայ կ՚ըլլան :
8 Բայց անոնց ծերերուն իրեն տուած
խորհուրդը մերժեց , ու իր առջևը
կայնող ու իր հետը մեծցած երի-
տասարդներուն խորհուրդ հար-
9 ցուց . Եւ անոնց ըսաւ , Դուք ի՞նչ
խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողո-
վուրդին պատասխան տամ . քանզի
անոնք ինծի խօսեցան , ու ըսին ,
Քու հօրդ մեր վրայ դրած լուծը
10 թեթևցուր : Ու անոր հետ մեծ-
ցած երիտասարդները անոր խօսե-
ցան ու ըսին , Քու հայրդ մեր լու-
ծը ծանրացուց , դուն մեր վրա-
յէն թեթևցուր՝ ըսող ժողովուր-
դին այսպէս խօսիս , ու անոնց
այսպէս ըսես . Իմ պզտիկ մատս
11 իմ հօրս մէջքէն հաստ է . Եւ հիմա
իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խա-
րազաններով խրատեր է , բայց ես
ՅԷՂ կարիճներով պիտի խրատեմ :
12 Եւ Ցերոբովամ ու բոլոր ժողո-
վուրդը երրորդ օրը Ռոբովամին ե-
կան , ինչպէս որ թագաւորը ըսեր
էր Թէ երրորդ օրը ինծի դարձէք :
13 Ու թագաւորը անոնց խստու-
թեամբ պատասխան տուաւ , և
Ռոբովամ թագաւորը ծերերուն
14 խորհուրդը մերժելով , երիտա-
սարդներուն խորհուրդին պէս ա-
նոնց հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Իմ
հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր
է , բայց ես զանիկայ աւելի պիտի

Ն . ք . դբ . իբր 975

Բ գ թագ . ժա . 40 :

Ն·Ք·ԴԲ· ԽԲ 975

ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես յԱիլ կարիճներով պիտի խրա-
15 տիմ : Եւ Թագաւորը ժողովուրդին խօսիլը մոռիք չըրաւ . ետ ան զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ , որ
էաթագ· բ· 25։ գԹագ· ԺԲ· 15, 24։
Ը գ Թագ· ԺԱ· 29 ։
16 Ըր երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ Թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ , ժողովուրդն ալ Թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին ,
Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք . ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ՝ Թող ամէն մարդ իր վրանը դառնայ . ով Դաւիթ , հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու բոլոր Իսրայէլ իրենց վրանները գացին ։
17 Բայց Ցուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ
18 Ռոբովամ Թագաւոր եղաւ ։ Եւ Ռոբովամ Թագաւորը երբոր Հարկերուն վրայ եղող Ադորամը խրկեց , Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին , ու մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ Թագաւորը արտորալով կառքը հեծաւ , որ
Ը գ Թագ· ԺԲ· 19 ։
19 Երուսաղէմ փախչի ։ Ը Այսպէս Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապըստամբեցաւ մինչև աս օրս ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Ռոբովամ զօրք կը ժողվէ Իսրայէլը հնազանդեցընելու համար , բայց Սեմայիային կ'արգիլուի ։ 5 Իր Թագաւորութիւնը կը զօրացընէ պարիսպներ շինելով ու պաշարներ ժողվելով ։ 13 Քահանաները ու Ղեւտացիները , և անոնք որ Աստուծմէ կը վախնային՝ Երուսաղէմ մերժուելով , կ'երթան Ցուդայի Թագաւորութիւնը կը զօրացընեն ։ 18 Ռոբովամին կնիկները ու որդիները ։

Ը գ Թագ· ԺԲ· 21, ՃԺ։
1 Ը Ռոբովամ Երուսաղէմ եկաւ , ու Ցուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմիկներ ժողվեց , որ Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն , ու Թագաւորութիւնը Ռո-
Բ Գվ· ԺԲ· 15։
2 բովամին դարձընեն ։ Բայց Ը Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային Տէ-
3 րոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով , Սողոմոնի որդւոյն Ցուդայի Ռոբովամ Թագաւորին , ու Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէլ-
4 ացիներուն խօսիս ու ըսես , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մի՛ ելլէք , ու ձեր եղբայրներուն հետ մի՛ պատերազմիք . ամէն մարդ Թող իր տունը դառնայ . վասն զի ան բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Ցերոբովամին վրայ երթալէն ետ կեցան ։
5 Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ քնաւ կեցաւ . ու Ցուդայի մէջ պարըս-
6 պաւոր քաղաքներ շինեց ։ Բեթ-
7 լէհէմը , Ետամը , Թեկուէն ,
8 Բեթսուրը , Սոքովը , Ոդողոմը ,
9 Մարեսան , Զիփը , Ադորայիմը ,
10 Լաքիսը , Ազեկան , Սարաան , Այ-
ղոնը ու Քեբրոնը շինեց , որոնք Ցուդայի ու Բենիամինի մէջ պարըս-
11 պաւոր քաղաքներ էին ։ Եւ պարիսպները ամրացուց , ու անոնց մէջ զօրապետներ , և կերակուրի ու եղի ու գինիի շտեմարաններ ,
12 Ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ . և զանոնք խիստ շատ ամրացուց . ու Ցուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին ։
13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր ոտհմանները անոր քո-
14 վը ժողվուեցան . (Քանզի Ղեւտացիք Ը իրենց արուարձանները ու կալուածքները Թողուցին , և Ցուդայի ու Երուսաղէմ գացին . վասն զի Ը Ցերոբովամ ու անոր որդիքը զանոնք Տէրոջը քահանա-
15 յութենէն մերժեցին . Եւ անիկայ բարձր տեղերուն համար , ու Ը դիւացայ համար , ու իր շինած Ը որթերուն համար Ը իրեն քուրմեր
16 դրաւ ։) Ը Եւ անոնց ետևէն՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի Տէր Աստուածը * սրտանց փնտռողները" իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն զոհ ընելու համար Երու-
17 սաղէմ կ'երթային ։ Ու Ը Ցուդայի Թագաւորութիւնը զօրացուցին , և Սողոմոնին որդին Ռոբովամը իրենց տարուան մէջ ուժովցուցին . քանզի իրեք տարի Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին ։
18 Եւ Ռոբովամ Դաւիթի որդւոյն Ցերիմովթի աղջկը Մայելէթը իրեն կնիկ առաւ . Նաև Յեսսէի որդւոյն Եղիաբին աղջկը Աբիքէլը ։
19 Ու անիկայ որդիներ ծնաւ անոր , Ցեուսը , Սամարիան ու Զաամը ։
20 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմին աղջկը Ը Մաաքան առաւ , որ անոր ծնաւ Աբիան , Եթթին , Զիզան ու Սա-
21 ղոմիթը ։ Եւ Ռոբովամ Աբիսողոմին աղջկը Մաաքան իր բոլոր կնիկներէն ու հարճերէն աւելի կը սիրէր . (վասն զի անիկայ տասնուութ կնիկ ու վաթսուն հարճ առեր էր , և քսանուութ տղայ ու
22 վաթսուն աղջկ ծնաւ .) Եւ Ռոբովամ Մաաքայի որդին Աբիան գլուխ դրաւ , այսինքն իր եղբայրներուն վրայ իշխան . քանզի գանիկայ
23 Թագաւոր ընելու փութ ուներ ։ Ու խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները բոլոր Ցուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր

Ն·Ք·ԴԲ· ԽԲ 975

974

Է Թաւ· ԼԵ· 2։
Ը Գվ· ԺԳ· 9։
Ի Ղէ· ԺԵ· 7 ։ Ա Կոր· Ժ· 20 ։
Ղ Գ Թագ· ԺԲ· 28 ։ ԺԴ· 9 ։ Ռվ· Ժ· 2 ։
Ի գ Թագ· ԺԲ· 31։ ԺԳ· 33 ։
Ը Տես ԳԼ· ԺԵ· 9 ։ Լ· 11 , 18 ։
* Եբր· փրնտռելու համար իրենց սիրտը տուողները
Ր Գվ· ԺԲ· 1 ։
Ժ գ Թագ· ԺԵ· 2 ։ Ի Գվ· Ժ գ· 2 Ի՛բ-ատ Մինքայիա՝ Ուրիէլին ազգէն
Է Տես Բ Օր· Ի· 15, 16, 17 ։

պարսպատոր քաղաքներուն մէջ
*տեղաւորեց, և անոնց առատ ապրուստ կու տար. ու շատ կնիկներ փնտռեց։

ԳԼ. ՃԲ

1 Ռոբովամ Տէրը թող տալուն համար՝ Սիսակին միջոցովը կը պատժուի։ 5 Ռոբովամ ու իշխանները Սեմայիային քարոզութեամբը դարձի գալով, կործանումէ ազատ կը մնան, բայց կը ղողպտուին։ 13 Ռոբովամին թագաւորութեանը օրերը ու մահը։

1 Ռոբովամ երբոր թագաւորութիւնը հաստատուեցաւ, ու ինքը զօրացաւ, Իսրայէլ օրէնքը թողուց, ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլն ալ։
2 Եւ Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ եկաւ։ (քանզի Տէրոջը դէմ ապրեցան
3 տասներկու հարիւր կառքով ու վաթսուն հազար ձիաւորով եւ ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած ժողովուրդը անհիւ էր, այսինքն Լիբեացիք, Սովկիացիք եւ
4 Թէովպացիք. Եւ Յուդային պարսպատոր քաղաքները առաւ, ու
5 մինչև Երուսաղէմ եկաւ։ Եւ Սեմայիա մարգարէն եկաւ Ռոբովամին ու Յուդայի իշխաններուն՝ որոնք Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժողվուեր էին, ու անոնց ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուք զիս թողուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսակին ձեռքը
6 կը կը թողում։ Եւ Իսրայէլի իշխանները ու թագաւորը իրենք խոնարհեցան ու ըսին, Տէրը արդար է։
7 Ու երբոր Տէրը անոնց խոնարհիլը տեսաւ, Տէրոջը խօսքը Սեմայիային եղաւ՝ ըսելով, Անոնք խոնարհեցան, պիտի չկորսընցնեմ զանոնք, հապա անոնց քիչ մը ազատութիւն պիտի տամ, ու իմ բարկութիւնս Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վրայ պիտի չթափի.
8 Սակայն անոր ծառաներ պիտի ըլլան, որ իմ ծառայութեանս ու երկրի թագաւորներուն ծառայութեանը փոքրէրնէ գիտենան։
9 Ու Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, և Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ, ամէնն ալ առաւ. Սողոմոնին շինած
10 ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց, ու զանոնք թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընող սուրհանդակաց ոստիկաններուն ձեռքը
11 յանձնեց։ Ու երբոր թագաւորը Տէրոջը տունը կ'երթար, սուրհանդակները կու գային՝ զանոնք կը կրէին, ու էտը զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձընէին։
12 Ուստի անոր խոնարհելուն համար Տէրոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ, ու զանիկայ բոլորովին չկորսընցուց. Հնաև Յուդայի մէջ աղէկ բաներ կային։
13 Եւ Ռոբովամ թագաւորը Երուսաղեմի մէջ զօրացաւ, ու թագաւորութիւն ըրաւ. ու հերբոր Ռոբովամ թագաւորեց, քառասունուվեց տարեկան էր, ու տասնուհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղեմի մէջ, այսինքն այն քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար. ու անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաամա անունով։
14 Եւ անիկայ չարութիւն ըրաւ, քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Տէրը
15 փնտռէ։ Ու Ռոբովամին առաջին ու վերջին գործերը ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին մէջ ու Ադդով տեսանողին ազգաբանութեանը մէջ գրուած են։ Եւ Ռոբովամին ու Երոբովամին մէջտեղը
16 միշտ պատերազմ կար։ Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ՃԳ

1 Աբիա Ռոբովամին տեղը անցնելով, Երոբովամին դէմ պատերազմ կ'ընէ. 4 իր փառաւոր իրաւացի ըլլալը կը յայտնէ. 13 ու Աստուծոյ ապաւինելով՝ Երոբովամը կը յաղթէ։ 21 Աբիային կիներն ու որդիները։

1 Յերոբովամ թագաւորին տասնուութերորդ տարին Յուդայի
2 վրայ Աբիա թագաւորեց։ Անիկայ Երուսաղեմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Միքայիա էր, որ Գաբաացի Ուրիէլին աղջիկն էր. և Աբիային ու Երոբովամին մէջ
3 տեղը պատերազմ կար։ Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմող զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդիկներով պատերազմելու պատրաստուեցաւ. Երոբովամ ալ անոր դիմացը ելաւ ութը հարիւր հազար ընտիր, զօրաւոր ու պատերազմող մարդիկներով։
4 Եւ Աբիա Եփրեմի լեռնակողմը Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ ու ըսաւ, Ով Երոբովամ ու բոլոր Իսրայէլ, ինձի մտիկ ըրէք.
5 Դուք գիտնալու չէք որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը Իսրայէլի վրայ թագաւորելը՝ յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է

ն.ք.ը. 971

ն.ք.ը. 974

*Եբր. յղրուեց,

972

ա Գլ. ժա. 17։

բ գ Թագ. ժդ. 22, 23, 24։

գ գ Թագ. ժդ. 24, 25։

971

դ Գլ. ժգ. 8։

† կամ՝ Տրոգոդացիք,

ե Գլ. ժա. 2։

զ Գլ. ժե. 2։

է Ցակ. դ. 10։ ը Եզ. թ. 27։

ը գ Թագ. իա. 28, 29։

թ Ցես. Ես. իշ. 13։

ժ Օբ. իբ. 47, 48։

ի գ Թագ. ժդ. 25, 26։

լ գ Թագ. ժե. 16, 17։ Գլ. թ. 15, 16։

խ Ցես. բ Թագ. ը. 18։

ն.ք.ը. 971

ա գ Թագ. ժե. 1, ը։

բ Ցես. կլ. ժա. 20։

957

գ Ցես. Ես. 22։

դ բԹագ. ե. 12, 13, 16։

958

957

6 ի ագի ուխտով ։ Եւ Դաւիթի որ-
դւոյն Սողոմոնին ծառան Նաբա-
տեան Գերոբովամ ոտք եկաւ , ու
7 չիր տիրոջմէն ապստամբեցաւ . Եւ
անոր քովը ի դատարկակեաց ու ա-
նօրէն մարդիկներ ժողվուեցան , ու
Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին
դէմ կեցան . քանզի Ռոբովամ
մանկահասակ ու փափկասիրտ ըլ-
8 լով՝ անոնց դէմ չդրաւ ։ Եւ հիմա
դուք շատոր ըլլալնուդ համար ,
ու Գերոբովամին ը ձեզի շինած աս-
տուածները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր
քովը ըլլալուն համար , Դաւիթին
որդւոյոցը ձեռքը եղող Տէրոջը թա-
գաւորութեանը դէմ կենալ կը մը-
9 տածէք ։ Ի՞մ Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները
ու Ղեւտացիները դուրս չըրի՞ք , և
ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոցը
պէս ձեզի քուրմեր չըրի՞ք ան բոլոր
մարդիկները , ո որոնք մէկ զուարա-
կով ու եօթը խոյերով կու գային
ի ձերեկը նուիրելու , որ չաստուած-
10 ներու քուրմ ըլլան ։ Բայց մեր
Աստուածը Եհովան է , ու մենք
զանիկայ չթողուցինք . և Տէրոջը
ծառայութիւն ընող քահանաները
Ահարոնի որդիքն են . ու Ղեւտա-
ցիները իրենց պաշտօնին վրայ են .
11 ի Եւ ամէն առտու ու ամէն իրիկուն
Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն ,
ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն ,
ի ու մաքուր սեղանին վրայ առա-
ջաւորութեան հացերը կը շարեն , ո և
ամէն իրիկուն վառելու համար
ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագ-
ները կը պատրաստեն . քանզի մենք
մեր Տէր Աստուծոյն պահպանու-
թիւնը կը պահենք . բայց դուք
12 զանիկայ մերժեցիք ։ Եւ ահա Աս-
տուած ինքը մեր հետն է՝ մեր իշ-
խանը ըլլալու . ի նաև անոր քահա-
նաները ազդարարութեան փող-
րով , որ ձեզի դէմ պչեցընեն .
օ՛ իսրայէլի որդիք , ի ձեր
հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի՛
պատերազմիք . քանզի դուք յա-
ջողութիւն պիտի չգտնէք ։
13 Բայց Գերոբովամ դարանակալ-
ները դարձուց , որ անոնց ետևէն
գան . ու Իսրայէլացիք Յուդայեանց
առջևն էին , ու դարանակալները
14 անոնց ետևն էին ։ Եւ Յուդա-
յեանք դարձան նայեցան որ պա-
տերազմը իրենց առջևէն ու ետևէն
էր , ու Տէրոջը աղաղակեցին , և
քահանաները փողերը պչեցուցին .
15 Ու Յուդայի մարդիկը աղաղակ վեր-
ցուցին . ու երբոր Յուդայի մար-
դիկը աղաղակեցին , Աստուած
ց Գերոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը
Աբիային ու Յուդային առջևը

957

16 զարկաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
Յուդային առջևէն փախան . ու
Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց
17 զանոնք ։ Եւ Աբիա ու իր զօրքը
մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջը .
ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար
ընտիր մարդիկ սպանուած ին-
18 կան ։ Ան ատենը Իսրայէլի որդիքը
նուաճեցան , ու Յուդայի որդիքը
ղրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն
ապաւինելնուն համար յաջ գտան ։
19 Եւ Աբիա Գերոբովամը հալածեց ,
ու անկէ քաղաքներ առաւ , այս-
ինն Բեթէլը ու անոր գեղերը ,
և Գեսանան ու անոր գեղերը , ու
20 ֆԵփրոնը ու անոր գեղերը ։ Եւ
Գերոբովամ Աբիային օրերուն
մէջը մէյմըն ալ չկրցաւ յաջ գըտ-
նել . ու Տէրը զանիկայ զարկաւ ,
ու մեռաւ ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ , ու իրեն
տասնուչորս կնիկ առաւ ; և քսան-
ուերկու տղայ ու տասնուվեց աղ-
22 ջիկ ծնաւ ։ Ու Աբիային միացորդ
պատմութիւնը , և անոր գործքերը
ու խօսքերը ն Ադդով մարգարէին
յիշատակարանին մէջը գրուած է ։

ԳԼ · ՃԴ

1 Ասա Աբիային տեղը յաջորդելով՝ կապաշ-
տութիւնը կը վերցնէ . 6 ու խաղաղութիւն
ունենալով՝ իր թագաւորութիւնը կը զօրա-
ցընէ բերդերով ու զօրքերով ։ 9 Ասա Աս-
տուծոյ աղաղակելով՝ Զարայէն կը յաղթէ , ու
եթէոպացիներէն խիստ շատ աւար կ'առնէ ։

955

1 Ու Աբիա իր հայրերուն հետ քնա-
ցաւ , ու զանիկայ Դաւիթի
քաղաքին մէջը թաղեցին . և անոր
տեղը անոր որդին ա Ասա թագաւոր
եղաւ . ասոր օրերը երկիրը տասը
2 տարի հանգստութիւն գտաւ ։ Ու
Ասա իր Տէր Աստուծոյն առջևը
3 բարի և ուղիղ եղածը ըրաւ . Ու
օտար ազգաց բ սեղանները
ու բարձր տեղերը վերցուց , և զար-
ձանները կոտրտեց , ե ու Աստարով-
թի կուռքերը կտոր կտոր ըրաւ .
4 Եւ Յուդային հրամայեց որ իրենց
հայրերուն Տէր Աստուածը փընտ-
ռէն , ու օրէնքը ու պատուիրանք-
5 ները կատարեն ։ Եւ Յուդային ա-
մէն քաղաքներէն բարձր տեղուան-
քը ու արեգական կուռքերը վեր-
ցուց . ու իր առջևը թագաւորու-
6 թիւնը հանդիստ էր ։ Եւ անիկայ
Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաք-
ներ շինեց . քանզի ան տարիներուն
մէջ երկիրը հանգստութիւն կը
վայելէր , ու անոր հետ պատերազմ
ընող չկար , վասն զի Տէրը անոր
7 հանգստութիւն տուաւ ։ Եւ Աս
Յուդային բսաւ , Ա՛ս երկիրը քանի
որ մեր * իշխանութեանը տակն է ” ,
աս քաղաքները շինենք , ու զանոնք

* Եբր · առջևն է ,

պարիսպներով , աշտարակներով , դռներով ու նիգերով շրջապատենք . քանզի մենք մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք , ա փնտռեալ նուա համար ամէն կողմանէ մեզի հանգստութիւն տուաւ : Եւ շինեցին ու յաջողութիւն
8 գտան : Եւ Ասա Յուդային ունէր զաւրաւոր եւ նիզակ կրող իրեք հարիւր հազար զօրք , ու Բենիամինէն՝ աստիպար կրող ու աղեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար զօրք ունէր . ասոնք ամէնը զօրաւոր կրնիճներ էին :
9 Ու Թէոդոպացի Զարան հազար անգամ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ եկաւ ,
10 ու մինչև Մարեսա եկաւ : Եւ Ասա անոր դիմացը ելաւ . ու Մարեսայի Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի
11 շարուեցան : Եւ Ասա Տէր Աստուծոյն աղաղակեց , ու ըսաւ , Ով Տէր , Քու առջեւդ տարբերութիւն մը չկայ թէ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ . մեզի օգնութիւն ըրէ , ով Տէր Աստուած մեր , որովհետև քեզի ապաւինեցանք , ու Քու բազմութեանն վրայ քու անունովդ եկանք . ով Տէր , մեր Աստուածը դուն ես . մի թողուր որ մարդը քեզի դէմ
12 զօրանայ : Եւ Տէրը Թէոդոպացիները Ասային ու Յուդային առջեւը զարկաւ . ու Թէոդոպացիք
13 փախան : Եւ Ասա ու անոր հետ եղող ժողովուրդը զանոնք մինչև Գերարա հալածեցին . ու Թէոդոպացիք ինկան , և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց . քանզի Տէրոջը առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խորտակեցան . ու խիստ շատ աւար առին :
14 Եւ Գերարայի բոլորտիքը եղող ամէն քաղաքները զարկին , քանզի Եանոնց վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ . ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին , վասն զի
15 անոնց մէջը շատ աւար կար : Եւ †Հօտերուն վրաններն ալ զարկին , ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին , ու Երուսաղէմ դարձան :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ասա՝ Յուդային հետ ու Իսրայէլէն պանդխտ եղողներուն հետ Ազարիա մարգարէին խօսքերէն քաջալերուելով՝ Աստուծոյ հետ հանդիսաւոր ուխտ մը կ'ընէ . 16 իր մայրը Մաքան տիկնութենէն կը հանէ՝ անոր կռապաշտութեանը համար . 18 ու նուիրուած բաները Աստուծոյ տունը կը տանի , ու երկար ժամանակ խաղաղութիւն կը վայելէ :

1 Ու Ովզեդի որդւոյն Ազարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ .
2 Եւ Ասային առջեւը ելլելով՝ ըսաւ անոր , Ով Ասա ու բոլոր Յու-

դա ու Բենիամին , ինծի մտիկ ըրէք . Տէրը ձեզի հետ կ'ըլլայ , քանի որ դուք անոր հետ էք . ու եթէ որ զանիկայ փնտռէք , զանիկայ կը գտնէք . բայց եթէ որ զանիկայ թողուք , անիկայ ալ ձեզ պիտի
3 թողու : Եւ Իսրայէլ երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ , առանց ուսուցիչ քահանայի , ու առանց օրէնքի մնացեր
4 էր . Բայց երբոր նեղութեանը մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան , ու զանիկայ փնտռելով գտան : Եւ յայն աստիճանը ելլողին
5 կար . Եւ ազգ ազգի հետ ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր . ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով զարհուրեցուց
6 զանոնք : Եւ Հիմա դուք զօրացէք , ու ձեռքերնիդ չթուլնայ . վասն զի ձեր գործքերն վարձքը կայ :
7 Եւ Ասա ասոնք իսօքերը ու մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ , և Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն , ու Եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց , ու Տէրոջը գոմաթրէն սրահին առջևը եղող
8 Տէրոջը սեղանը նորոգեց . Եւ բոլոր Յուդան ու Բենիամինը , ու Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւունէն անոնց քովը գտնուած պանդուխտները ժողվեց . քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան , տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
9 անոր հետն է : Եւ անոնք Ասային թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարւոյն երրորդ ամիսը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . Նուան օրը իրենց Եբերած աւարէն Տէրոջը զոհ ըրին եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչխար .
10 Եւ Ուխտ ըրին որ իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը բոլոր սրտով
11 ու բոլոր Հոգիով խնդրեն . Եւ ով որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չխնդրէ , թէ պզտիկ և թէ մեծ , թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝
12 մեռցուի : Ու մեծ ձայնով և ցնծութեան աղաղակով ու փողերով ու շեփորներով Տէրոջը երդումի
13 ըրին : Եւ բոլոր Յուդա ան երդումին վրայ ուրախացաւ . քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին , ու իրենց բոլոր կամքովը ինդրելով՝ գտան զանիկայ . ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք :
16 Եւ Ասա թագաւորը իր մայրը Մաաքան ալ տիկնութենէն հանեց , վասն զի անիկայ Աստարով-

Ա Թագ . ԻԴ . 7 :
Ա Մաս . ԻԴ . 7 :
Ա Գլ . ԺԴ . 19 :
Ա Գլ . ԺԴ . 15 :
Ա Գլ . ԺԵ . 16 :
Ա Գլ . ԺԴ . 15 :
Ա Գլ . ԺԴ . 15 :
Ա Գլ . ԺԴ . 13 :
Ա Թագ . ԻԴ . 3 ; Գլ . ԼԴ . 31 ; Նեեմ . Ժ . 29 :
Ա Եզ . ԻԲ . 20 :
Բ Մաս . Ը . 6 :
Բ Գլ . ԺԳ . 8 :
Բ Գլ . ԺԴ . 10 ; Գլ . ԺԶ . 14 ; Սաղ . ԻԲ . 5 :
Բ Թագ . ԺԴ . 6 :
Բ Գլ . ԺԵ . 45 ; Առակ . ԺԲ . 10 :
Բ Գլ . ԺԶ . 19 :
Բ Գլ . ԺԶ . 10 :
Բ Գլ . ԺԸ . 1 :
Բ Գլ . ԼԵ . 5 ; Գլ . ԺԵ . 10 :
Բ Գլ . ԺԶ . 10 :
Բ Գլ . ԺԶ . 19 :
Բ Գլ . ԼԴ . 13 :
Բ Գլ . ԼԴ . 20 :
Բ Գլ . ԼԴ . 15 :
Բ Գլ . ԼԵ . 15 :
Բ Գլ . ԼԶ . 16 :
Բ Գլ . ԼԸ . 1 :
Բ Գլ . ԼԹ . 3 :
Բ Գլ . ԼԹ . 8 :
Բ Գլ . ԼԹ . 9 ; Գլ . ԼԴ . 12 , 13 ; Եզր . ԻԹ . 13 ; Մաս . Ե . 7 :
Բ Գլ . ԽԴ . 20 :
Բ Ովս . Գ . 4 :
Բ Ղև . Ժ . 11 :
Բ Օր . Գ . 29 :
Բ Գլ . ԽԴ . 20 :
Գ Թագ . Ը . 46 :
Գ Գլ . ԺԶ . 34 :
Գ Գլ . ԺԸ . 4 :
Գ Գլ . ԺԹ . 18 :
Գ Գլ . ԺԹ . 19 :
Գ Գլ . ԻԲ . 9 :
Գ Գլ . ԻԲ . 10 :
Գ Գլ . ԻԳ . 15 :
Գ Գլ . ԻԴ . 23 :
Գ Գլ . ԻԵ . 13 :
Գ Գլ . ԻԶ . 31 :
Գ Գլ . ԻԸ . 4 :
Գ Գլ . ԻԹ . 3 :
Գ Գլ . ԻԹ . 11 :
Գ Գլ . ԻԹ . 12 :
Գ Գլ . ԻԹ . 13 :
Գ Գլ . ԻԹ . 14 :
Գ Գլ . ԻԹ . 15 :
Գ Գլ . ԻԹ .

Ն·Ք·ԳԲ· 941

թին կուռքը չիներ էր. իսկ Սա անոր կուռքը կոտրեց ու փշրեց, ու կեդրոն հեղեղատին մէջ այրեց։
17 Բայց ՙբարձր տեղուանքը Իսրայէլէն չվերցան. սակայն Ասային սիրտը իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
18 ուղիղ էր։ Եւ իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները Աստուծոյ
19 ծոյ տունը տարաւ։ Ու մինչև Ասային թագաւորութեանը երսունևնուհինգերորդ տարին պատերազմ չեղաւ։

ԳԼ· ԺԶ

1 Սա՝ Սոորիներուն օգնութեամբը՝ Ռաման չինելէն կը գադրեցընէ Բասասան։ 7 Սա բանիս վրայով Անանիէն յանդիմանութիւն լսելուն համար՝ բանտ կը դնէ զանիկայ։ 12 Սա իր հիւանդութեանատենը Աստուծմէ օգնութիւն չխնտռեր, հապա բժիշկներէն։ 13 Անոր մահը ու թաղումը։

940 Որ է տասը ցեղերուն Ցուդայէն բաժնուելէն հետո։ որուն վրայ Սա թագաւորեր սաատենը։

1 Ասային թագաւորութեանը երսունևվեցերորդ տարին Բասա Իսրայէլի Բասասա թագաւորը Ցուդայի դէմ ելաւ, ու Ռաման շինեց, ըստ որ Ցուդայի Սա թագաւորին ելլող
2 մտնող մարդ մը չթողու։ Եւ Սա Տէրոջը տանը ու թագաւորին տանը գանձերէն արծաթ ու ոսկի հանեց, ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Բինադադին
3 խրկեց՝ ըսելով, Իմ ու քու մէջ, և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ. եկուր, Իսրայէլի Բասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ, որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի։
4 Ու Բինադադ Սա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց. ու Իյօնը, Դանը, Աբէլմայիմը ու Նեփթաղիմի բոլոր շտեմարանի քաղաքները զար-
5 կին։ Եւ Բասա ՙՙ բանը լսելով՝ Ռաման շինելէն ետ կեցաւ, ու
6 գործը դադրեցուց։ Ուստի Սա թագաւորը բոլոր Ցուդան առաւ, ու Բասայէին շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին. ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց։
7 Եւ անատենը ՙԱնանի տեսանողը Ցուդայի Սա թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ, ՙՙ Որովհետև դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար, ու քու Տէր Աստուծոյդ չապաւինեցար, անոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքդ
8 քեզ ազատեցաւ։ Միթէ Եթովպացիք ու Լիբէացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով բազմաթիւ զօրք չէի՞ն. բայց ո-

Ն·Ք·ԳԲ· 941

ՙ Ցոր·ԼԶ· 21։ Առակ· ե·21։ Ժե· 3։ Երեմ· ԺԶ·17։ Լ՚· 19։ Զաք· Դ·10։

ՙՙ Թագ· ԺԶ·13։

ՙ Դ Թագ· Ժե·32։

ՙԳԼ·ԺԸ· 26։ Երեմ· Ի·2։ Մատ· ԺԶ·3։

ՙ Գ Թագ· Ժե·23։

Լերեմ·Ժե· 5։

914

ՙ Ե Թագ· Ժե·24։

ՙ Ն·Ե·Գ·Ա· 2։ Մար·Ժ·Ա· 1։ Ցօհ· ԺԹ·39։ 40։

ՙ ԳԼ·ԻԱ· 19։ Երեմ· ԼԴ·5։

ԳԼ· ԺԷ

1 Յովսափատ Ասային տեղը յաջորդելով՝ ազէկ կերպով կը կառավարէ ու յաջողութիւն կը գտնէ։ 7 Ղեւտացիներ ու իշխաններ կը խրկէ, որ Աստուծոյ օրէնքը Ցուդային սորվեցընեն։ 10 Աստուծոյ վախը Ցովսափատին թշնամիներուն վրայ ըլլալով՝ անոնցմէ ոմանք անոր ընծաներ կը բերեն ու հարկ կու տան։ 12 Անոր մեծութիւնը, պաշտօնատարները ու զօրքերը։

1 Նր անոր տեղը անոր որդին ՙՙ Յովսափատ թագաւոր եղաւ, ու Իսրայէլի դէմ զօրացաւ։
2 Եւ Ցուդայի ամէն պարսպատոր քաղաքներուն մէջ զօրքեր դրաւ. ու Ցուդայի երկրին մէջ ու Եփրեմի քաղաքներուն մէջ բերդապահ
3 զօրքեր դրաւ։ Եւ Տէրը Յովսափատին հետն էր. քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց, ու Բահաղիմը
4 չխնտռեց, Հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց, անոր պատուիրանքներուն մէջը քալելով, և չէ թէ ՙԻսրայէլին րրածին պէս
5 ընելով։ Եւ Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջը հաս-

ՙՙ Գ Թագ· ԺԶ·24։

ՙ ԳԼ· ԺԵ· 8։

ՙ Գ Թագ· ԺԲ·28։

տատեց . ու բոլոր Ցուդա Տ Ցովսափատին ընծաներ կու տար , և անոր հարստութիւնը ու փառքը

6 շատցաւ . Ու անոր սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ . և նաեւ կայ բարձր տեղերը ու Աստարովթի կուռքերն ալ Ցուդայէն վերցուց ։

7 Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր իշխանները՝ Բենհայիլը , Աբդիան , Զաքարիան , Նաթանայէլը ու Միքիան խրկեց , որ Ցուդայի քաղաքներուն մէջը

8 սորվեցընեն . Եւ անոնց հետ էին Սեմայիա , Նաթանիա , Զաբադիա , Ասայէլ , Սեմիրամովթ , Յոնաթան , Ադոնիա , Տուբիա ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները . նաև անոնց հետ Եղիսամա ու Յովրամ

9 քահանաները . Ու Ցուդայի մէջ կը սորվեցընէին , ու Տէրոջը օրինաց գիրքը անոնց հետն էր , և Ցուդայի ամէն քաղաքները կը պտրտէին ու ժողովուրդին կը սորվեցընէին ։

10 Եւ Ցուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ , ու Յովսափատին հետ

11 պատերազմ չըրին ։ Եւ Փղշտացիներէն ալ Տ Յովսափատին ընծաներ ու հարկի ստակ կը բերէին . և Արաբացիներն ալ հօտերէն եօթը հազար եօթը հարիւր խոյ , ու եօթը հազար եօթը հարիւր նոր

12 խաղ կը բերէին անոր ։ Եւ Յովսափատ երթալով խիստ մեծցաւ , ու Ցուդայի մէջ բերդեր ու շտեմարանի քաղաքներ շինեց ։

13 Եւ անիկայ Ցուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործքեր ունէր , ու Երուսաղեմի մէջ զօրաւոր կտրիճներ ու պատերազմող մարդիկներ ։

14 Ներ ։ Եւ ասոնց թիւը իրենց ազգատոհմներուն համեմատ . Ցուդայի հազարապետները՝ Եդնա իշխան , ու անոր հետ իրենք հարիւր

15 հազար զօրաւոր կտրիճներ . Եւ անկէ ետքը Ցոհանան իշխան , ու անոր հետ երկու հարիւր ութսուն

16 հազար մարդիկ . Եւ անկէ ետքը Զէքրիի որդին Ամասիան , որ Տէրոջը ուխտաւորն էր , ու անոր հետ երկու հարիւր հազար զօրաւոր

17 կտրիճներ . Ու Բենիամինէն՝ զօրաւոր կտրիճ Եղիադան , և անոր հետ երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր

18 ու ասպարաւոր մարդիկ . Եւ անկէ ետքը Յովզաբադ , ու անոր հետ հարիւր ութսուն հազար սպառազէնեալ մարդիկ

19 զինեալ մարդիկ ։ Ասոնք էին թագաւորին ծառայութիւն ընողները , բաց ի Հան մարդիկներէն՝ որոնք

Ն · ք · գէ · 914

Բ ա թագ · ժ · 27 ։ Գ թագ · ժ · 25 ։

913

Ի գթագ · ժ · 27 ։ Գէ · ժը · 1 ։

912

Ղ գ թագ · իբ · 43 ։ Գէ · ժե · 17 ։ ժթ · 3 ։ ի · 33 ։

Ե Գէ · ժե · 3 ։

Ը Գէ · լե · 3 ։ Նէեմ · ը · 7 ։

Ի Ծո · լե · 5 ։

Ժ բ թագ · ը · 2 ։

Ի Դատ · ե · 2 , 9 ։

Լ Հմր 2 ։

Թագաւորը բոլոր Ցուդային պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ ։

Ն · ք · գէ · 912

ԳԼ · ԺԸ

1 Յովսափատ Աքաաբին հետ խնամութիւն ունենալով , անոր հետ Ռամովթ գաղաադ վրայ պատերազմի երթալու կը համոզուի ։ 4 Աքաաբ սուտ մարգարէներէն խորհուրդ պատերազմին մէջ կը սպաննուի՝ Միքիային ըսածին համեմատ ։

897

Ա Գէ · ժէ · 5 ։ Բ գ թագ · ը · 18 ։ Դ գ թագ · իբ · 2 , ՃԵ ։

1 Եւ Յովսափատ խիստ շատ հարստութիւն ու փառք ունեցաւ . և Աքաաբին հետ խնամութիւն ընելով ,

2 մօտիկ եղաւ Սամարիա իջաւ Աքաաբին . և Աքաաբ անոր ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ շատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց , ու զանիկայ համոզեց որ Ռամովթ գաղաադ

3 ադ ելլէ ։ Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Ցուդայի Յովսափատ թագաւորին ըսաւ , Ինծի հետ Ռամովթ գաղաադ կ'երթաս . ու անիկայ անոր ըսաւ , Ես քեզի պէս եմ , ու իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս է . ու քեզի հետ պատերազմի կ'երթանք ։

4 Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Հիմա Տ Տէրոջը

Բ ա թագ · իգ · 2 , 4 , 9 · բ թագ · բ · 1 ։

5 խօսքը փնտռէ ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց , որոնք չորս հարիւր հոգի էին , ու անոնց ըսաւ , Ռամովթ գաղաադի վրայ պատերազմելու երթա՞նք , թէ ետ կենամ . ու անոնք ըսին , Գնա . վասն զի Աստուած պանիկայ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։

6 Եւ Յովսափատ ըսաւ , Աս տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ

7 չկա՞յ , որ անոր հարցընենք ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ , Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ , որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել . բայց ես զանիկայ կ'ատեմ , քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա միշտ գէշ . անիկայ Գեմայի որդին Միքիան է ։ Եւ Յովսափատ ըսաւ , թագաւորը այդպէս չզրուցէ ։

8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց , ու ըսաւ , Գեմայի որդին Միքիան շուտով հո՛ բեր ։

9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Ցուդայի Յովսափատ թագաւորը՝ Սամարիայի դրանց առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը թագաւորական զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր . ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէու-

10 թիւն կ'ընէին ։ Եւ Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց , ու ըսաւ , Տէրը

այսպէս կ'ըսէ . Ասորիները ասոնց-
մով պիտի զարնես , մինչև որ զա-
11 նոնք բնաջինջ ընես : Բոլոր մար-
գարէներն ալ այնպէս կը մարգա-
րէանային ու կ'ըսէին , Ռամովթ
գաղաադ ելլէր , ու յաջողութիւն
պիտի ունենայս , և Տէրը ձեռնհաս
թագաւորին ձեռքը պիտի տայ :
12 Ու Միքիայի կանչելու գացող
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով ,
Ահա ամէն մարգարէները մէկ բեր-
նով թագաւորին համար բարու-
թիւն խօսեցան . թող քու խօսքդ
ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլ-
13 լայ , ու բարութիւն խօսէ : Իսկ
Միքիա ըսաւ , Տէրը կենդանի է
որ Իմ Աստուածս ինձ ինչ որ
ըսէ , ան պիտի խօսիմ :
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
եկաւ , թագաւորը անոր ըսաւ , Ո վ
Միքիա , Ռամովթ գաղաադ պա-
տերազմելու երթա՞նք , թէ ետ կե-
նամ : Եւ անիկայ ըսաւ , Ելէ՛ք ,
ու յաջողութիւն պիտի ունենաք .
15 ու ձեր ձեռքը պիտի տրուին : Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ , Մինչև
քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ ,
որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտը
16 միայն խօսիս ինծի : Ու անիկայ
ըսաւ , Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չու-
նեցող ոչխարներու պէս լեռներու
վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը ը-
սաւ , Անոնք տէր չունին . ամէն
մարդ խաղաղութեամբ թող իր
17 տունը դառնայ : Եւ Իսրայէլի
թագաւորը Յովսափատին ըսաւ ,
Քեզի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար
աղէկ մարգարէութիւն չընէր , հա-
18 պա դէշ : Ու Մէյէօ ըսաւ , Ու-
րեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք .
Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տե-
սայ , ու երկինքի բոլոր զօրքերը
անոր աջ կողմն ու ձախ կողմն կայ-
19 ներ էին . Եւ Տէրը ըսաւ , Իսրայէ-
լի Աքաաբ թագաւորը ո՛վ կրնայ
խաբել , որ Ռամովթ գաղաադ
ելլէ ու կորսուի . և մէկը այսպէս՝
20 ու միւսը այնպէս ըսաւ : Ու մէկ
ոգի մը ելաւ , և Տէրոջը առջևը
կայնեցաւ , ու ըսաւ , Ջանիկայ
ես կը խաբեմ : Եւ Տէրը անոր ը-
21 սաւ , Ի՞նչ միջոցով : Ու անիկայ
ըսաւ . Ելլեմ , ու անոր բոլոր մար-
գարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլ-
լամ . և Տէրը անոր ըսաւ , Դուն
պիտի խաբես , ու պիտի յաջողիս .
22 ելլե՛ր ու այնպէս ըրէ : Եւ հիմա
ահա Տէրը աս քու մարգարէնե-
րուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է .
բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօ-
սեցաւ :
23 Ան ատենը Քանանայի որդին Սե-
դեկիան մօտեցաւ , ու Միքիային
ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ , Տէրոջը
Հոգին *ի՞նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար : Եւ
Միքիա ըսաւ , Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես :
25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ ,
Միքիան առէ՛ք , ու զանիկայ Ամոն
քաղաքապետին և թագաւորի որ-
26 դւոյն Յովասին տարէ՛ք , Ու ըսէ՛ք ,
թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Բանտ-
կայ բանտը դրէ՛ք . ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ , զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
27 թեան ջրով կերակրեցէ՛ք : Եւ
Միքիա ըսաւ , Եթէ երբէք խա-
ղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ , Ո՛վ
ժողովուրդներ , ամէնքդ ալ լսեցէ՛ք :
28 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը
29 Ռամովթ գաղաադ ելան : Ու
Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին
ըսաւ , Կերպարանքս պիտի փոխեմ ,
ու *ինծի պատերազմի պիտի մըտ-
նեմ . բայց դուն քու հագուստդ
հագիր . և Իսրայէլի թագաւորը իր
կերպարանքը փոխեց , ու պատե-
30 րազմին մէջ մտան : Եւ Ասորւոց
թագաւորը իր կառապետներուն
պատուիրեց ու ըսաւ , Պզտիկի
կամ մեծի հետ մի՛ պատերազմիք ,
բայց միայն Իսրայէլի թագաւորին
31 հետ : Ու երբոր կառապետները
Յովսափատը տեսան , Իսրայէլի
թագաւորը ասիկայ է՝ ըսելով , ա-
նոր վրայ պատերազմելու դացին .
և Յովսափատ աղաղակեց , ու Տէ-
րը անոր օգնութիւն ըրաւ . և Ա-
տուած զանոնք անկէ դարձուց :
32 Ու երբոր կառապետները տեսան որ
անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ ,
33 անկէ ետ դարձան : Եւ մարդուն մէ-
կը †առանց դիտելու՝ իր աղեղը քա-
շեց , ու Իսրայէլի թագաւորը ‡զրա-
հին օղակներուն մէջէն՝ զարկաւ . ան
ատենը անիկայ իր կառավարին ը-
սաւ , Ձեռքդ դարձո՛ւր , ու զիս
բանակէն հանէ . քանզի վիրաւո-
34 րուեցայ : Եւ ան օրը պատերազմը
սաստկացաւ . ու Իսրայէլի թագա-
ւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դի-
մացը իր կառքին մէջ կեցաւ , ու
արևուն մտած ատենը մեռաւ :

Գ Ի · Ա Թ

1 Յովսափատ Ցեհու մարգարէէն կը յանդիմա-
նուի . իր թագաւորութեանը մէջ կը պարսի
ու ատաւածպաշտութեան կը յորդորէ ժողո-
վուրդը . 5 դատաւորներուն , 8 քահանանե-
րուն ու Ղեւտացիներուն պատուէրներ կու
տայ :

1 Ու Յուդայի Յովսափատ թագա- 896
ւորը խաղաղութեամբ Երուսա-

* Եբր · որ ճամբով

Ե Թագ. ԻԲ. 10։

Ե Թագ. ԻԲ. 18, 20, 35։ Իդ. 12, 26։ Իդ. 13։ Գ Թագ. ԻԲ. 14։

Ղ Ցռ. Ա. 6։

Ե Ցռ. Ժբ. 16։ Նա. Ժ Թ. 14։ Եզէկ. Ժդ. 9։ Ե Երեմ. Ի. 2։ Մար. Ժդ. 65։ Գօր. Իդ. 2։

† Կա՛մ՝ ուժով մը

‡ Եբր · յօդուածնե-
րուն ու զբա-
հին մէջ-
տեղէն

Գ Լ · Ի

1 Յովսափատ վախնալով՝ ծոմապահութիւն կը քարոզէ : 5 Ընոր ազդեցութիւնը : 14 Յաղթելին մարգարէութիւնը : 20 Յովսափատ կը յորդորէ ժողովուրդը , ու երգեցողներ կը դնէ որ Տէրը օրհնեն : 22 Թշնամիներուն մեծ կոտորածումը : 26 Ժողովուրդը Օրհնութեան հովիտին մէջ Տէրը օրհնելով՝ յաղթանակ կը դառնան : 31 Յովսափատին թագաւորութիւնը : 35 Ընոր նաւերը՝ որ Ոքոզիային հետ շինել տուեր էր , եղեալարին մարգարէ ութեամբ չհամեմատ կը կործանին :

Ն · ք · ԶԻ · 896

1 Լբ ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը ու Ամմոնի որդիքը , ու անոնց հետ † Ամմոնացիներէն ալ Յովսափատին վրայ պատերազմելու ե-
2 կան : Ուստի գացին , ու Յովսափատին պատմեցին ու ըսին , Քու վրադ ծովուն անդիի կողմէն Ասորւոց մէջէն մեծ բազմութիւն կու գայ . և ահա անոնք = Ասասանթամարի (այսինքն Ենգադի)
3 մէջ են : Ու Յովսափատ վախցաւ , ու ‡ Տէրը փնտռելու ‡ետևէ եղաւ" . և բոլոր Յուդայի մէջ Ծոմապահութիւն քարոզեց :
4 Ու Յուդայեանք ժողվուեցան որ Տէրոջմէ օգնութիւն խնդրեն . ու Յուդայի բոլոր քաղաքներէն ալ
5 Տէրը խնդրելու եկան : Եւ Յովսափատ՝ Տէրոջը տանը մէջ նոր դաւիթին առջևը՝ Յուդայի ու Երուսաղեմի ժողովքին մէջ կայ-
6 նեցաւ , Ու ըսաւ , Ո՛վ մեր հայրերուն Տէր Աստուածը , դուն Ան Աստուածը չէ՞ որ երկինքը կը բնակիս , ու Ազգաց թագաւորութիւններուն վրայ կը տիրես , և Ձեռ ձեռքիդ մէջ անակն մկ զօրութիւն և այժ մը կայ , որ քեզի մկը չկրնար քեզի դէմ դնել .
7 Չէ՞ որ դուն՝ Ելոհ մեր Աստուածը , Ան երկրիս բնակիչները քու ժողովուրդիդ առջևէն վռ-
ռնտեցիր , ու զանոնկայ յաւիտեան քու սիրելիդայդ Աբրահամին սերունդ-
8 դին տուիր : Եւ անոնք հոն բնակեցան , ու հոն քու անուանդ Ամար քեզի սրբարան մը շինեցին ,
9 ու ըսին , Թէ որ մեր վրայ չարիք սուր՝ դատաստան՝ ժանտախտ կամ սով գայ , մենք աս տանս առջևը ու քու առջևդ կայնինք , (վասն զի Նաս տանս մէջ քու անունդ կայ ,) ու մեր նեղութեան ատենը քեզի աղաղակենք , ան ատենը լսես ու
10 ճշ ազատես : Եւ հիմա ահա Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը , ու Սէիր լեռանը բնակիչները՝ որոնց մէջը մտնելու Իսրայէլ ետուր քու Եգիպտոսէն եկած ատենը , հապա ժ անոնցմէ խոտորեցան , ու զանոնք չկորսնցնէ
11 ցուցին , Ահա անոնք մեզի հատուցում ընելու համար՝ կու գան

Ն · ք · ԶԻ · 896

† կամ՝ Մանաացիներէն

= Ծն · ժգ · 7 ;
Բ Ցես · ժե · 62 ;
է Գլ · ժԹ · 3 ;
‡ Եբր · երեսը դրաւ ·
ժ Եզր · ը · 21 ; Երեմ. ւդ · 9 ; Ցոել · գ · 5 ;

Բ Օր · դ · 39 ; Ցես · բ · 11 ; գ Թագ · ը · 23 ; Մատ · չ · 9 ;
Ա Սաղ · խէ · 2 , 8 ; Դան · դ · 17 , 25 , 32 ;
Ն ա Մն · իԹ · 12 ; Սաղ · կբ · 11 ; Մատ · չ · 13 ;
Ը Ծն · ժե · 7 ; Ել · չ · 7 ;
Ր Սաղ · խգ · 2 ;
ժ Ես · խա · 8 ; Ցակ · բ · 23 ;
է գ Թագ · ը · 33 , 37 ; Գլ · գ · 28 , 29 , 30 ;
Լ Գլ · չ · 20 ;

Բ Օր · բ · 4 , 9 , 19 ;
ժ Թես · ի · 21 ;
Ա Սաղ · ճգ · 12 ;

Ն · ք · ԶԻ · 896

= ա Թագ · Ի · 9 ;
Բ Սաղ · ճվԹ · 21 ;
է Գլ · լբ · 25 ;
ժ Գլ · ժե · 4 , 6 ; Ցես գլ · ժբ · 12 ;

Ի Գլ · լ · 19 ; Եզր · է · 10 ;

Ղբ Օր · ա · 17 ;
Ի Սաղ · ձբ · 1 ; ճղ · ե · 8 ;

Ը Բ Օր · լբ · 4 ; Հռով · Ի · 14 ;
Ր Բ Օր · ժ · 17 ; Ցոբ · լԹ · 19 ; Գոր · ժ · 34 ; Հռով · բ · 11 ; Գաղ · բ · 6 ; Եփես · գ · 9 ; Կող · գ · 25 ; ա Պետ · ա · 17 ;
ժ Բ Օր · ժգ · 18 ; Գլ · ժե · 8 ;
* Ըստ ոմանց Ըսէ · Ե-ռուսաղեմի բնակիչները դատելու համար ;
է Բ Թագ · իգ · 3 ;
Լբ Օր · ժե · 8 , ՃՃ ;
Ի Եզեկ · գ · 18 ;
ճ Թես · ժգ · 46 ;
ի ա Մն · իգ · 30 ;

Հ Գլ · ժե · 2 ;

մեզ վըրնտելու քու ժառանգու-
12 թենէդ , որն որ մեզի տուիր : Ո՛վ
մեր Աստուածը , հանոնց դատաս-
տան չե՞ս ըներ . քանզի մեր վրայ
եկող աս մեծ բազմութեանը դէմ
դնելու զօրութիւն չունինք , ու
չենք գիտեր ինչ ընելու ենք . հա-
պա յմեր աչքերը քու վրադ են :
13 Եւ բոլոր Ցուդայանք իրենց ըն-
տանիքներովը , կիներովը ու
տղաքներովը Տէրոջը առջևը կայ-
ներ էին :
14 Ան ատենը Ասափի որդիներէն
Ղևտացի Մաթանիայի որդուն
Ցէխիէլի որդուն Բանեայի որդուն
Զաքարիայի որդուն Ցազիելին վը-
րայ Ն Տէրոջը Հոգին եկաւ ժողով-
15 քին մէջը . Ու անիկայ ըսաւ , Ո՛վ
բոլոր Ցուդա ու Երուսաղէմի բնա-
կիչներ , ու դուն Ցովսափատ թա-
գաւոր , մտիկ ըրէք , Տէրը ձեզի
այսպէս կ՚ըսէ . Դուք մի վախնաք ,
ու աս մեծ բազմութեանը երեսէն
մի՛ զարհուրիք . քանզի պատերազ-
մը ձերը չէ , հապա Աստուծոյ է :
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք . ահա ա-
նոնք Ասիսի զառ՚ի վերը պիտի ել-
լեն . ու զանոնք հեղեղատին ծայրը՝
Ցերուէլի անապատին առջևը պիտի
17 գտնէք : յԱյս պատերազմին մէջ դուք
պիտի չպատերազմիք . դուք երե-
ցէք ու կայնեցէք , որ Տէրոջը ձե-
զի ըրած փրկութիւնը տեսնէք , ով
Ցուդա ու Երուսաղէմ . մի՛ վախ-
նաք ու մի՛ զարհուրիք . վաղը ա-
նոնց դիմացը ելէք , յու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ : Ան ատենը Ցով-
սափատ Ն երեսը գետինը ծռեց . ու
բոլոր Ցուդան ու Երուսաղէմի
բնակիչները Տէրոջը առջևը երեսի
վրայ ինկան , ու Տէրոջը երկրպա-
19 գութիւն ըրին : Եւ կահաթեանց
որդիներէն ու Կորխեանց որդիներ-
էն եղող Ղևտացիները Իսրայէլին
Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայ-
նով օրհնելու ելան :
20 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան ,
ու Թեկուէի անապատը գացին .
ու անոնց երթալու ատենը Ցով-
սափատ կայնեցաւ , ու ըսաւ , Ո՛վ
Ցուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ ,
հնծի՛ մտիկ ըրէք . Ն Ձեր Տէր Ա-
ստուծոյն հաւատացէ՛ք , ու ապա-
հով պիտի ըլլաք . անոր մարգարէ-
ներուն հաւատացէ՛ք , ու յաջո-
21 ղութիւն պիտի ունենաք : Եւ ժո-
ղովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ ,
ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց , որ
զօրքին առջևէն ելլեն , Ո՛ու Տէրոջը
սուրբ փառքը օրհնեն ու ըսեն ,
Ն Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , Ո՛ինչու որ
անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան

երգը ու օրհնութիւնը սկսան , Ցու-
դայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մո-
ւաբի որդիներուն ու Սէիր լեռանը
բնակիչներուն դէմ Ն Տէրը դարանա-
կալներ հանեց . և անոնք կոտրուե-
23 ցան . քանզի Ամմոնի ու Մուաբի
որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն
վրայ ելան , որ Ջնո՛ջ Ջարդեն ու
բնաջինջ ընեն . ու երբոր Սէիրի
բնակիչները հատցուցին , Ջկզմէկ
24 կոտրելու ելան : Եւ Ցուդայանք
անապատին Ջմէջ եղող դիտանոցը
հասնելով , ան բազմութեանը նա-
յեցան , և ահա անոնց դիերը դետ-
նի վրայ փռուած էին , ու ազա-
25 տուած մը չկար : Ան ատենը Ցով-
սափատ ու անոր ժողովուրդը անոնց
աւարը ժողվելու գացին , ու դիե-
րուն Ջմէջը շատ ապրանք ու պա-
տուական ամաններ գտան , ու ի-
րենց համար կողոպտեցին , մինչև
որ ալ չէին կրնար տանիլ . ու ա-
ւարը իրեք օր ժողվեցին , վասն զի
էխօ շատ էր :
26 Եւ չորրորդ օրը Օրհնութեան
հովիտը ժողվուեցան , քանզի հոն
Տէրը օրհնեցին . անոր համար ան
տեղւոյն անունը Օրհնութեան հո-
27 վիտ կոչեցին մինչև աս օրս : Եւ
բոլոր Ցուդայի ու Երուսաղէմի
մարդիկները ու անոնց առաջնոր-
դը Ցովսափատ ուրախութեամբ
Երուսաղէմ դարձան . քանզի Տէրը
Ո զանոնք իրենց թշնամիներէն ազա-
28 տեալ՝ ուրախացուցեր էր . Եւ տա-
ւիղներով , քնարներով ու փողե-
րով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը
29 գացին : Ու ամէն երկիրներուն
թագաւորութեանցը վրայ Ոնա-
խանձոյ վախը ինկաւ , երբոր լսե-
ցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամացը
30 հետ պատերազմեցաւ : Եւ Ցովսա-
փատին թագաւորութիւնը խա-
ղաղ էր . ու անոր Ն Աստուածը
զանիկայ ամէն կողմանէ հանգստա-
ցուց :
31 Ո Եւ Ցովսափատ Ցուդայի վրայ
թագաւորութիւն ըրաւ . երսուն-
ուհինգ տարեկան էր երբոր թա-
գաւոր եղաւ , ու քսանուհինգ տա-
րի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց .
և անոր մօրը անունը Ազուբա էր ,
32 ու Սալհիի աղջիկն էր : Եւ անիկայ
իր հօրը Ասայի ճամբուն մէջ քա-
լեց , ու անկէ չխոտորեցաւ , Տէրոջը
33 առջևը ուղղութիւն ընելով : Բայց
Ը բարձր տեղւանքը չվերցան . ու
ժողովուրդը տակաւին յ սիրտերնին
չէին շտկած իրենց հարցը Աստու-
34 ծոյն : Եւ Ցովսափատին մնացորդ
պատմութիւնը՝ առաջինը ու վեր-
ջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն գրքին մէջը յիշուած Ո Անա-

նիւի որդւոյն Ցեւսիայ պատմութեա-
նը մէջ գրուած է :
35 Եւ ասկէ ետքը † Ցուդայի Ցով-
սափատ թագաւորը չարութիւն ը-
նող Խարայէլի Ա.քազիա թագաւո-
36 րին հետ միաբանեցաւ , *Ու անոր
հետ ընկերութիւն ըրաւ , որ Թար-
սիս երթալու նաւեր շինեն . ու
Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր շինե-
37 ցին : Եւ Մարեսացի Դոդիայի
որդին Եղիազարը Ցովսափատին
վրայ մարգարէութիւն ըրաւ , ու
ըսաւ , Որովհետեւ դուն Ա.քազիային
հետ ընկերացար , Տէրը քու գործդ
աւերեց : *Ու նաւերը խորտակեցան ,
ու չկրցան † Թարսիս երթալ :

Գ Լ · Ի Ա

1 Ցովսափատ Ցովսափատին տեղը յաջորդելով ,
իր եղբայրները կը մեռցնէ : 5 Անոր չար
վարմունքը : 8 Եդովմ ու Լիբնա կ'ապստամ-
բին : 12 Եղիային անոր դէմ գրած մարգա-
րէական գիրը : 16 Փղշտացիք ու Արաբացիք
կը նեղեն զանիկայ : 18 Անոր անբժշկելի ախ-
տը , անպատիւ մահը ու թաղումը :

889 1 Ա Ցովսափատ իր հայրերուն
Ա թագ · հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն
իբ · 51 : հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թա-
ղուեցաւ . և անոր տեղը անոր որ-
2 դին Ցովրամ թագաւոր եղաւ : Ու
անոր եղբայրները՝ Ցովսափատի որ-
դիքը՝ Ազարիա , Եհիէլ , Զա-
քարիա , Ազարիու , Միքայէլ ու
Սափատիա էին . ասոնք ամէնը Խա-
րայէլի թագաւորին Ցովսափատին
3 որդիքն էին : Եւ անոնց հայրը
արծաթ ու ոսկի ու թանկագին
բաներ՝ շատ պարգևներ տուաւ ա-
նոնց , նաև Ցուդայի մէջ պարսպա-
ւոր քաղաքներ . բայց թագաւորու-
892 թիւնը Ե Ցովրամին տուաւ , քանզի
Ցովրամ ա- 4 անդրանիկը ան էր : Ու երբոր
թոռակից ե- Ցովրամ իր հօրը թագաւորու-
ղաւ իր օրը: թեանը աթոռը նստաւ ու զօրա-
Ե դ Թագ · ը · ցաւ , իր բոլոր եղբայրները ու Խա-
16 : րայէլի իշխաններէն մէկ քանիները
սրով մեռցուց :
† դ Թագ · ը · 5 † Ցովրամ երեսունուերկու տարե-
17 , եւ : կան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թա-
6 գաւորութիւն ըրաւ : Եւ անիկայ
Ա.քաաբին տանը ըրածին պէս Խա-
րայէլի թագաւորներուն ճամբուն
T Գ Լ · իբ · 2 : մէջ քալեց , (քանզի T Ա.քաաբին
աղջիկը անոր կնիկն էր .) ու Ցե-
հովը առջևը չարութիւն ըրաւ :
7 Բայց Ցերը Դաւիթին հետ ըրած
Ե բ Թագ · է · ուխտին համար , և անոր ու անոր
12 , 13 ; գ որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տալու
Թագ · ժա · խոստումնալին համար , Դաւիթին
36 ; դ Թագ · տունը կորսընցընել չուզեց :
ը · 19 ; Սաղ · 8 Անոր օրերը Եդովմացիք Ցու-
ճը · 11 , եւ ; դայեն ձեռքին տակէն ապստամբե-
889 ցան , ու իրենց վրայ Թագաւոր մը
Ղ դ Թագ · ը · դրին : Եւ Ցովրամ իր իշխաննե-
20 , եւ : րովը ու բոլոր կառքերովը գնաց ,
ու գիշերով ելաւ , և իր չորս կողմը
առնող Եդովմայեցիները ու կառ-
10 քերու իշխանները զարկաւ : Բայց
Եդովմայեցիք Ցուդայի ձեռքին
տակէն ապստամբեցան մինչև աս
օրս . ան ատենը Լիբնա ալ անոր
ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ ,
քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր
11 Աստուածը թողուցեր էր : Անիկայ
Ցուդայի լեռներուն վրայ բարձր
տեղեր ալ շինեց . ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն Ե պոռնկութիւն ը-
նել տուաւ , և Ցուդան գլխէ հա-
նեց :
12 Ու Եղիա մարգարէէն անոր
թուղթ եկաւ , որ կ'ըսէր , Քու
հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև քու
հօրդ Ցովսափատին ճամբաները ,
ու Ցուդայի Ասա թագաւորին
13 ճամբաները չբռնեցիր , հապա Իս-
րայէլի թագաւորներուն ճամբա-
ները բռնեցիր , և ընծուդայի ու
Երուսաղէմի բնակիչները՝ Ի Ա-
քաաբին տանը պոռնկութիւննե-
րուն պէս՝ Ե պոռնկութիւն ընել
տուիր , ու նաև էքեզմէ ազկ ե-
14 ղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ *որդի-
ները մեծցուցիր , Ահա Տէրը քու
ժողովուրդդ , քու որդիներդ ու
կնիկներդ , և քու բոլոր ստա-
ցուածքդ մեծ հարուածով պիտի
15 զարնէ . Ու դուն չարաչար պիտի
հիւանդանաս Ւփորի հիւանդու-
թիւնով , մինչև որ փորոտիքդ
դուրս պիտի թափի ան հիւան-
դութեանը պատճառաւը , ոչ օրէ
օր պէտք առաջանայ :
16 Եւ Տէրը Ե Ցովրամին դէմ գըրգ-
ռեց Փղշտացիները , ու ԵԹէովպա-
ցւոց մօտերը բնակող Արաբացինե-
17 րը . Եւ անոնք Ցուդայի վրայ ե-
լան ու զանիկայ կողոպտեցին . և
Թագաւորին տանը մէջ գտնուած
բոլոր ստացուածքը , ու Ժ անոր որ-
դիները ու կնիկներն ալ քշեցին
տարին . ու անոր որդիներէն մի-
նակ անոր պզտիկ որդին Ւ Ցովա-
քազ մնաց :
18 Եւ ասոնց բոլորին ետքը Տէրը
զանիկայ անանկ մէկ հիւանդու-
թեամբ մը զարկաւ , որ
19 անբժշկելի էր : Ու շատ մը օրե-
րէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի
չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր
հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս
թափեցաւ , ու չարաչար հիւան-
դութիւնով մեռաւ : Եւ ժողո-
վուրդը անոր վրայ խոնկիբ չծխե-
ցին , ինչպէս որ Ժ անոր հայրերուն
20 վրայ ծխեր էին : Անիկայ թագա-

Ե Ղ Ե · ԺԶ · 7 ; ի · 5 ; Հմր 13 :

ը Հմր 11 :
Ը դ Թագ · ժգ · 31—33 ; դ Թագ · Թ · 22 :
ժ Եզ · լդ · 15 ; բ Օր · լա · 16 ;
է Հմր 4 :
*Եբր · տուն

Լ Հմր 18 , 19 :

887 Իբր
Է դ Թագ · ի · ժա · 14 ; 23 :

887

Ժ Գ Լ · իդ · 7 :

Ւ Գ Լ · իբ · 1 ; Ի Ա- ի Ո- քազիա , Ւ· Ի իբ · 6 Ա- զարիա :

885

Հ Հմր 15 :

Ն · ք · զԹ · 889

ւոր եղած ատենը երսունուերկու տարեկան էր . և ուԹը տարի Երուսաղեմի մէջ Թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ ՚ի *մեռաւ առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն" . ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղեցին , բայց չէ Թէ Թագաւորաց դերեզմաններուն մէջ ։

ն . ք . գ . 885

ղ երեմ . իբ . 18 ։

* եբր . ա- ռանց փա- փաքի գնաց

ԳԼ . ԻԲ

1 Ո.քոզիա իր հօրը տեղը կը յաջորդէ , ու չար կերպով կը Թագաւորէ . 5 Ա.քաաբի որդւոյն Յովրամին հետ դաշնակցութիւն ունենալով՝ Ցեհուէն կը սպաննուի ։ 10 Գոթողիա բոլոր Թագաւորական սերունդը կորսընցնելով , բաց ՚ի Յովաւէն՝ որն որ անոր Ցօսաբէէ Տ- րաքորը պահեր էր , ինքը կը յափշտակէ Թագաւորութիւնը ։

885 — դ Թագ . ը . 24 , եւ ։ Տես գԼ . իա . 17 ։ Հմր 6 ։

Բ ԳԼ . իա . 17 ։

1 Եւ Երուսաղեմի բնակիչները անոր տեղը անոր պզտիկ որդին Ո- քոզիան Թագաւոր ըրին . քանզի Ա.րաբացւոց հետ բանակը եկող գունդերը բոլոր Բմեծերը մեռցու- ցեր էին . այսպէս Ցուդայի Յովրամ Թագաւորին որդին Ո.քոզիա

† Ըստ Աստ . Ե- Աբ- Ր . քը- սանուերը- կու . տես նաև գ Թագ . ը . 26 ։

2 Թագաւորեց ։ Ո.քոզիա †.քառասունուերկու տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղեմի մէջ մէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը †Գոթողիա էր , ու Ամրիին աղջիկն էր ։

‡ ԳԼ . իա . 6 ։

3 Անիկայ ալ Ա.քաաբին տանը ճամբաներուն մէջ քալեց . քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ տուաւ ։

4 Հուրդ կու տար անոր ։ Ու անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ Ա.քաաբին տանը պէս . վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը անոնք էին իր խորհրդականները՝ իր

884 Բ դ Թագ . ը . 28 , եւ ։

5 կործանմանը համար ։ Եւ անիկայ անոնց խորհրդովը գնաց , Բու Ա- քաաբեան Յովրամին՝ Իսրայէլի Թագաւորին հետ Ասորւոց Ազա- յէլ Թագաւորին վրայ Ռամովթ գաղաադ պատերազմելու գնաց . ու Ասորիք Յովրամը զարկին ։

Է դ Թագ . թ . 15 ։

6 Եւ անիկայ դարձաւ որ Ցեզրայէլի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ա- ռոբինէրը անոր տուեր էին ‡Ռա- մովթի մէջ , Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին հետ պատերազմ ը- րած ատենը . ու Ցուդայի Թագա- ւորը Յովրամի որդին ‖Ազարիա Ցեզրայէլ իջաւ՝ Ա.քաաբի որդի Յովրամը տեսնելու , վասն զի անի-

‖ կամ՝ Ո.քո- զիա . Տես գ Թագ . ը . 24 , եւ ։ Յո- վաբազ . գէ- իա . 17 ։

7 կայ հիւանդ էր ։ Եւ Ո.քոզիային կործանումը Ա.ստուծմէ եղաւ , Յովրամին քովը երթալովը . վասն զի երբոր անիկայ հոն գնաց , †Յով- րամին հետ Նամեսեան Ցեհուն դի- մաւորելու եաւ , Բոր որ Տէրը օ- ծեր էր՝ Ա.քաաբին տունը ընա-

8 ջինջ ընելու համար ։ Ու երբոր Ցեհու Բ Ա.քաաբին տանը վրայ Ա-

ստուածոյ վճիռը ՚ի գործ կը դնէր , Ցուդայի իշխանները , և Ա.ղոզա- յին ծառայութիւն ընող Ա.ղոզա- յին եղբօրորդիները գտաւ , ու զա-

9 նոնք մեռցուց ։ Եւ Ա.ղոզիան ալ փնտռեց , որ Սամարիայի մէջ պա- հուած էր . ու զանիկայ բռնեցին և Ցեհուին բերելով մեռցուցին , ու զանիկայ Թաղեցին , քանզի ըսին , Աւիկայ Տէրը բոլոր սրտով խնդ- րող Ցովսափատին որդին է ։ Ու Ա.ղոզիային տունէն Ղէը չկար՝ որ Թագաւորութիւնը պահելու կա-

ղ ԳԼ . ժէ . 4 ։

րող ըլլայ ։

10 Եւ Ա.ղոզիային մայրը Գոթո- ղիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնե- լով՝ ելաւ , ու Ցուդայի տանը բոլոր Թագաւորական սերունդը բնաջինջ

ի դ Թագ . ժա . 1 , եւ ։

11 ըրաւ ։ Բայց Թագաւորին աղ- ջիկը Ցօսաբէէ Ա.ղոզիային որդին Ցովասը առաւ , ու Թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն դող- ցաւ զանիկայ , և անոր դայեակին հետ անկողիններու սենեակին մէջ դրաւ զանիկայ . ու այսպէս Ցովրամ Թագաւորին աղջիկը՝ Ցովիադա քահանային կնիկը Ցօսաբէէ Ա.քա- զեայի քոյրը ըլլալով՝ Գոթողիա- յին երեսէն պահեց , որ զանիկայ

գ դ Թագ . ժա . 2 ։ 878

12 չմեռցուց ։ Եւ Ցովաս անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ . ու երկրին վրայ Գո- թողիա Թագաւորութիւն կ'ընէր ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Ցովիադա ամէն բանը կարգի դնելով՝ Ցովասը Թագաւոր կը նատեցընէ ։ 12 Գոթողիա կը սպաննուի ։ 16 Ցովիադա Աստուծոյ երկրպա- գութիւն ընելը կը նորոգէ ։

878 — դ Թագ . ժա . 4 , եւ ։

1 Եւ ՚ե օթներորդ տարին Ցովիա- դա ուժովցաւ , դաշնադրու- Թեամբ իր հետը առնելով հարիւ- րապետները , Եզրոամի որդին Ա- զարիան , և Ցօհանանի որդին Իս- մայէլը , ու Ովեդի որդին Ազա- րիան , և Ադայիայի որդին Մաա- սիան , ու Զէքրիի որդին Եղիսա-

2 փատը ։ Եւ անոնք Ցուդայի մէջ պտըտեցան . ու Ցուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները , ու Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները ժողվեցին , ու Երուսաղէմ եկան ։

3 Եւ բոլոր ժողվը եը Աստուծոյ տա- նը մէջ Թագաւորին հետ դաշնակ- ցութիւն ըրին . ու Ցովիադա անոնց ըսաւ , Ահա Թագաւորին որդին Թագաւոր պիտի ըլլայ , ինչպէս որ Տէրը †Դաւիթին որդւոյը համար

4 ըսաւ , Ձեր ընելու բանը աս է . ձեր երրորդ մասը՝ Թէ քահանաներէն և Թէ Ղեւտացիներէն էշարաթ օրը մտնողները դուներուն պահպանու-

5 Թիւնը ընեն . ու Յէր երրորդ մասը՝

ն . ք . գ . 884

ջ դ Թագ . ժ . 13 , 14 ։

է Տես գ Թագ . թ . 27 ։

ղ ԳԼ . ժէ . 4 ։

ի դ Թագ . ժա . 1 , եւ ։

ձ դ Թագ . ժա . 2 ։ 878

բ բ Թագ . է . 12 ։ գ Թագ . բ . 4 ։ թ . 5 ։ ԳԼ . գ . 16 ։ է . 18 ։ իա . 7 ։

ֆ ա Պե . թ . 25 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 878

Թագաւորին տունը, ու երրորդ մասը հիման դուռը ըլլան. բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը գաւիթը 6 ներսն մէջը էին. Իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու Պ ծառայութիւն ընող Ղեւտացիներէն ի զատ՝ ուրիշ մարդ չմտնէ. անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են. և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը 7 պահպանութիւնը պահեն. Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին. ու տունը մտնողը մեռցուի. և թագաւորին հետը բլլաք՝ անոր մտած ու ելածատեն։ 8 Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Յուդա Յովհադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին. և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ, թէ՛ շաբաթ օրը մտնողները և թէ չաբաթ օրը ելլողները. քանզի Յովհադա քահանան Ի դասակարգութիւնները 9 չարձակեց։ Եւ Յովհադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները, ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, 10 հարիւրապետներուն տուաւ. Եւ բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քովը թագաւորին բոլորտիքը 11 կայնեցուց։ Եւ թագաւորին որդին հանեցին, ու Ջանոր վրայ դրին թագը ու վկայութիւնը, ու զանիկայ թագաւոր ըրին. և Յովհադա ու անոր որդիք զանիկայ օծեցին, ու ըսին, կեցցէ արքայ։ 12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ՚օրհնէին, Տէրոջը տունը 13 ին ժողովուրդին եկաւ. Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը սրահին մուտքը կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովը էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը ֆչեցընէին, ու երգեցողները երգի նուագարաններով, ու Ե երաժշտութիւններ կ՚երգէին. ան ատենը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու բսաւ, դաւաճանութիւն է, դաւաճանութիւն։ 14 Եւ Յովհադա քահանան զօրքին վրայ եղող հարիւրապետները հանեց, ու անոնց բսաւ, Ասիկայ կարգերուն մէջէն հանեցէք, ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուի. (քանզի քահանան բսեր էր, Զանիկայ Տէրոջը տանը 15 մէջ մի՛ մեռցընէք։) Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկընցուցին. ու երբոր անիկայ թագաւորական տանը ընկերու դռնէն ներս կը մտնէր, զանիկայ հոն մեռցուցին։

Ն·Ք·ՂԲ· 878

Ը Նեեմ. գ· 28։

16 Եւ Յովհադա իրեն ու բոլոր ժողովուրդին ու թագաւորին մէջտեղը դաշնակցութիւն ըրաւ, որ 17 Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան։ Եւ բոլոր ժողովուրդը Բահաղին տունը մտան, ու զանիկայ կործանեցին, և անոր սեղանները ու կուռքերը կտոր կտոր ըրին, ու Բ Բահաղին քուրմը Մատթանը սեղաններուն 18 առջևը սպաննեցին։ Եւ Յովհադա՝ Ղեւտացի քահանաներուն ձեռքով՝ Դաւիթին Տէրոջը տանը վրայ ժողոշած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները դրաւ, որ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս՝ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն ու բախտեմբ ու երգով, ինչպես որ Դաւիթ սահմաներ էր։ 19 Եւ Դռնապանները Տէրոջը տանը դռները կայնեցուց, որպէս զի ինչ և իցէ կերպով անմաքուր եղող ֆրտ 20 մը չմտնէ։ Ու անիկայ հարիւրապետները ու աղնուականները և ժողովուրդին իշխանները ու երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, ու թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուց. և բարձր դռնէն թագաւորին տունը մտան, ու թագաւորը նստեցուցին թագաւորութեանը 21 աթոռին վրայ։ Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, և քաղաքը հանդստութեան մէջ էր. ու Գոթողիան սրով մեռցուցին։

Ը Ջեեմ. գ· 28։

Պ ա Մն. իգ· 28, 29։

Ղբ Օր. ժէ· 18։

Ե Ցես ա Մն. իդ· իե։

Ե ա Մն. իե· 8։

Ե Ցես գԼ· իգ· 5։

Բ Օր. ժգ· 9։

Ա ա Մն. իգ· 6, 30, 31։ իդ· 1։

Ե Թա. Իբ· 2։

Լ ա Մն. իե· 2, 6։

Ե ա Մն. իզ· 1, ՃԼ։

Ե դ Թագ· ժա· 19։

ԳԼ· Ի Դ

1 Յովաս ազէկ կերպով կը կառավարէ ժողովուրդը՝ Յովհադային բոլոր օրերուն մէջ· 4 կը հրամայէ որ տաճարը նորոգեն։ 15 Յովհադային մահը ու պատուաւոր Թաղումը։ 17 Յովաս կռապաշտութեան ի յանգով՝ Յովհադային որդին Զաքարիան կը մեռցընէ։ 23 Ասորիք կը կողոպտեն Յովասը, ու անոր ծառաները Զաբադ ու Յովզաբադ կը մեռցընեն զանիկայ։ 27 Ամասիա անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Յովաս ութ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր, Բերսաբէէ 2 ացի էր։ Եւ Յովաս՝ Յովհադա քահանային բոլոր օրերուն մէջ՝ Բ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ը- 3 րաւ։ Ու Յովհադա անոր երկու կնիկ առնել տուաւ. ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։

4 Եւ ասկէ ետքը Յովաս ուզեց որ 5 Տէրոջը տունը նորոգէ։ Ու քահանաները ու Ղեւտացիները ժողվեց, և անոնց բսաւ, Ցուդայի քաղաքները ելէք, ու ձեր Աստուծոյ տունը նորոգելու համար Բ բոլոր Իսրայէլէն տարուէ տարի

Իբր 878

Ա դ Թագ· ժա· 21։ ժբ· 1, ՃԼ։

856

Է դ Թագ· ժբ· 4։

ստակ ժողվեցէք, ու աս գործը շուտով ըրէք. բայց Ղևտացիք շուտով չըրին։ 6 Եւ թագաւորը Յովհադա իշխանը կանչեց, ու ասոր ըսաւ. Տէրոջը ծառային Մովսէսին ու Իսրայէլի ժողովքին վկայութեան խորանին համար պատրաստուած տուրքը ինչու համար Ղևտացիներէն չպահանջեցիք, որ Յուդայէն ու Երուսաղէմէն բերեն։ 7 (Քանզի Աթալիան գողտրիկ ասոր որդիքը Աստուծոյ տունը աւերեր էին, ու Տէրոջը տանը բոլոր նուիրեալ բաները Բահաղիմին 8 նուիրեր էին։) Եւ թագաւորը հրամայեց. Ու մէկ մատուկ մը շինեցին, ու զանիկայ Տէրոջը տանը դրանը դուրսի կողմը դրին։ 9 Եւ Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին, որ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ Իսրայէլին պատրաստած Տէրոջը տուրքը բերեն։ 10 Եւ բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը ուրախացան, ու բերին անատուկին մէջը ձգեցին, մինչև որ 11 անիկայ լեցուեցաւ։ Ու երբոր անատուկը Ղևտացոց ձեռքովը թագաւորին վերակացուներուն կը տարուէր, և անոնք կը տեսնէին որ ստակը շատցեր է, թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանային վերակացուն կու գար, և անատուկը կը պարպէին, ու զանիկայ վերցընելով՝ իր տեղը կը դարձընէին. օրէ օր այսպէս կ'ընէին, ու շատ ստակ 12 ժողվեցին։ Եւ թագաւորը ու Յովհադա զանիկայ Տէրոջը տանը ծառայութեան գործը ընողներուն կու տային. ու անոնք Տէրոջը տունը նորոգելու համար՝ վարձքով քարահատներ ու հիւսեր կը բռնէին. ու Տէրոջը տունը ամրացընելու համար՝ երկաթագործներուն ու պղնձագործներուն ալ 13 [illegible]։ Եւ բանւորները կ'աշխատէին, ու նորոգութեան գործը անոնց ձեռքովը կատարուեցաւ. ու Աստուծոյ տունը իր ձևին բերելով՝ զանիկայ ամրացուցին։ 14 Ու երբոր նորոգութիւնը լմընցուցին, մնացած ստակը թագաւորին ու Յովհադային առջևը բերին. Ու անով Տէրոջը տանը համար անօթներ, պաշտօնին ու ողջակէզներուն համար ամաններ, ու խնկամաններ, և ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ շինեցին. ու Յովհադային բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ կը մատուցանէին։ 15 Եւ Յովհադա ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով մեռաւ. ու մեռած ատենը հարիւր երեսուն 16 տարեկան էր։ Եւ զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թագաւորաց հետ թաղեցին. քանզի անիկայ Իսրայէլի մէջ՝ Աստուծոյ ու անոր տանը համար աղէկութիւն ըրեր էր։ 17 Եւ Յովհադային մեռնելէն ետքը Յուդայի իշխանները եկան, ու թագաւորին խոնարհութիւն ըրին. ան ատենը թագաւորը ա- 18 նոնց մտիկ ըրաւ. Ու իրենց հարցը Տէր Աստուծոյն տունը թողուցին, և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն ըրին. և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ իրենց 19 այս յանցանքին համար։ Ւ ան զի անոնց մարգարէներ խրկեց, որ զանոնք Տէրոջը դարձընեն. ու անոնց վկայութիւն ըրին, բայց անոնք մտիկ չըրին։ 20 Եւ Յովհադա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ Հոգին եկաւ, ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ, ու անոնց ըսաւ. Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինչու համար Տէրոջը պատուիրանքներէն կը խոտորիք. դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք. Քանզի դուք Տէրը մերժեցիք, ան 21 ալ ձեզ պիտի մերժէ։ Եւ անոնք անոր դէմ միաբանեցան, ու զանիկայ թագաւորին հրամանովը Տէրոջը տանը գաւիթին մէջ 22 քով քարկոծեցին։ Եւ Յովաս թագաւորը՝ անոր Յովհադայ որդին երեն ըրած բարերարութիւնը չյիշելով՝ անոր որդին մեռցուց. ու անիկայ մեռած ատենը ըսաւ, Տէրը տեսնէ ու դատէ։ 23 Եւ հետևեալ տարին Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով, Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան, ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռցուցին, ու անոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի թագաւորին խրկեցին։ 24 Ասորւոց զօրքը չբիչ մարդիկներով եկաւ, բայց Տէրը խիստ շատ զօրք անոնց ձեռքը մատնեց. քանզի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր էին։ Այսպէս Յովասայ դատաստանը իր դրին Յովա- 25 սին վրայ։ Ու երբոր անոնք գացին անկէ, մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկայ, անոր ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին Յովհադա քահանային որդւոյը արեանը համար, ու զանիկայ իր անկողնին մէջ սպաննեցին, ու մեռաւ. ու զանի-

Ն · ը · գԲ · 856

Բ դ թագ · ժբ · 7։

Ե Ել · լ · 12, 13, 14, 16։ Ղ թուա · ա · 50։ Գոր · է · 44։

Ե Գլ · իա · 17։

Ը դհթագ.ժբ. 4։

Ի դ թագ · ժբ · 9։

ժ Հմր 6։

ԺԱ դթագ.ժբ. 10։

Ն · ը · գԲ · ԻԲ 850

Ե դ թագ · ժբ · 17։

ԻԲ 840

Ե դ թագ · ժբ · 23։

Ե Դաս · ե · 8։ Գլ · ժԹ · 2։ ԻԲ · 13։ ԻԹ · 8։ ԼԲ · 25։

Ի Գլ · լԶ · 15։ Երեմ. է · 25, 26։ ԻԹ · 4։

Հ Գլ · ժե · 1։ Ի · 14։

Ն Թուա · ժգ · 41։

ՂԳլ.ժե.2։ 840

Ճ Պատ · իգ · 35։ Գոր · է · 57, 58։

*ԵԲբ.խընդ- րե։ 839 Բ դ թագ · ժբ · 17։

Յ Ղև · իգ · 8։ բ Օր · լբ · 30։ Եսա · Լ · 17։ Ն Ղև · իգ · 25։ բ Օր · ԻԲ · 25։

Ղ Գլ · իբ · 8։ Եսա · ժ · 5։

** դ թագ · ժբ · 20։

Ղ Հմր 21։

կայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թա-
գնեցին . բայց թագաւորաց գերեզ-
26 մաններուն մէջ չթաղեցին : Եւ
անոր դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ները ասոնք էին . Ամմինացի կըն-
կանը Սամեթին որդին Զաբադ ,
ու Մովաբացի կնկանը Սամարիթին
27 որդին Յովզաբադ : Եւ անոր
որդւոցը համար , ու իր քովը Լծող-
վոյ տուրքին շատութեանը հա-
մար , ու Աստուծոյ տանը *նորո-
գութեանը համար՝ ահա թագաւո-
րաց գրքին յիշատակարանին մէջ
գրուած է : ՚Ուր անոր տեղը ա-
նոր որդին Ամասիա թագաւոր
եղաւ :

ԳԼ . ԻԵ

1 Ամասիա իր թագաւորութեանը սկիզբը աղեկ
վարմունք կ'ունենայ . 3 դաւաճանութիւն ը-
նողներուն արդար դատաստան կ'ընէ . 5 Ե-
դովմայեցւոց վրայ երթալու համար Իսրայէ-
լացիներէն զօրաց գունդ մը վարձքով կը բըռ-
նէ , սակայն մէկ մարգարէի մը խօսքով իր
տուած հարիւր տաղանդը կորսընցնելով , ան
զօրքերը ետ կը խրկէ . 11 Եդովմայեցիները
կը յաղթէ : 10 , 13 Իսրայէլացիք՝ իրենց ետ
խրկուելուն վրայ նեղանալով՝ իրենց տուները
դարձած առիւծին Յուդայի քաղաքները կը
կողոպտեն : 14 Ամասիա Եդովմի աստուած-
ները կը ծառայէ , ու մարգարէին խրատը
կ'անարգէ : 17 Յետոյ գոռոզելով՝ ինքը իր
կործանմանը պատճառ կ'ըլլայ : 25 Ամասիա-
յին թագաւորութեանը օրերը : 27 Անոր
դաւաճանութեամբ սպանուիլը :

1 Ամասիա *քսանուհինդ տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր
մօրը անունը Յովադան էր , ու
2 Երուսաղէմացի էր : Եւ Տէրոջը
առջևը ուղղութիւն ըրաւ , բայց
ոչ կատարեալ սրտով :
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը
անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները մեռցուց , որոնք իր
հայրը թագաւորը սպաններ էին .
4 Բայց անոնց որդիքը չմեռցուց ,
ինչպես որ Մովսէսին օրինաց գըր-
քին մէջ գրուած է , որ Տէրը պա-
տուիրեց՝ ըսելով , ՚Հայրեր չանցնեն-
էին համար հայրերը չմեռցուին , ու
հայրերուն չանցնած էին համար տղաքը
չմեռցուին , հապա ամէն մարդ իր
յանցանքին համար պիտի մեռ-
ցուի :
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց ,
ու անոնց տոհմերուն վրայ հազա-
րապետներ ու հարիւրապետներ
դրաւ բոլոր Յուդայի ու Բենիա-
մինի մէջ , և զանոնք Էբսան տա-
րեկաններէն վեր համրեց , ու պատե-
րազմի ելլող և նիզակ ու վահան
կրող իրեք հարիւր հազար ընտիր
6 զօրք դտաւ : Ու անիկայ հարիւր
տաղանդ արծաթով Իսրայէլէն
հարիւր հազար զօրաւոր կտրիճ
7 վարձքով բռնեց : Եւ Աստուծոյ
մարդ մը եկաւ անոր ու ըսաւ ,
Ո՛վ թագաւոր , Իսրայէլի զօրքը
քեզի հետ չերթայ , քանզի Տէրը
Իսրայէլի հետ՝ այսինքն բոլոր Եփրե-
8 մի որդւոցը հետ չէ . Բայց թէ որ
դուն երթալ կ'ուզես՝ անոնք ըրէ ,
*ու պատերազմի համար ուժովցիր ,
Բայց Աստուած թշնամիին առջևը
պիտի կործանէ քեզ . քանզի ՚օգ-
նելու ու կործանելու զօրութիւնը
9 Աստուծոյ ձեռքն է : Եւ Ամասիա
Աստուծոյ մարդուն ըսաւ , Հապա
ի՞նչպէս ընելու է ան հարիւր տա-
ղանդը՝ որ ես Իսրայէլի զօրքին
տուի . ու Աստուծոյ մարդը ըսաւ ,
Տէրը քեզի անկէ աւելին կրնայ
10 տալ : Եւ Ամասիա Եփրեմէն ի-
րեն եկող դունդերը զատեց , որ
իրենց տեղը երթան . ու անոնք
Յուդայի վրայ խիստ սրդողեցան ,
ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց
տեղը դարձան :
11 Եւ Ամասիա ուժովցաւ ու իր
զօրքը հանեց , ու *Աղի ձորը գը-
նաց . և Սէիրի որդւոցմէ տասը հա-
12 զարը զարկաւ , Ու տասը հազարն
ալ Յուդայի որդիքը ողջ գերի ա-
ռին , և քարաժայռին գլուխը տա-
րին , ու զանոնք քարաժայռին գլը-
խէն վար ձգեցին , ու ամէնքն ալ
կտոր կտոր եղան :
13 Եւ ան զօրքերը՝ որոնք Ամասիա
ետ խրկեց , որ իրեն հետ պատե-
րազմի չերթան , Յուդայի քաղաք-
ներուն վրայ յարձակեցան , Սամա-
րիայէն մինչև Բեթ-որոն , ու անոնց-
մէ իրեք հազար մարդ մեռցուցին ,
և շատ աւար առին :
14 Ու երբոր Ամասիա Եդովմայեցի-
ները ջարդելէն դարձաւ , *Սէիրի
որդւոցը աստուածները բերաւ ու
զանոնք կանդնեց , որ *իրեն աս-
տուածներ ըլլան . և անոնց առջևը
երկրպագութիւն կ'ընէր , ու անոնց
15 խունկ կը ծխէր : Ու Տէրոջը բար-
կութիւնը Ամասիային վրայ բոր-
բոքեցաւ , և անոր մէկ մարգարէ մը
խրկեց՝ ըսելով , Դուն ինչո՞ւ փընտ-
ռեցիր էն ժողովուրդին աս-
տուածները՝ որոնք Չկրցան իրենց
ժողովուրդը քու ձեռքէդ ազա-
16 տել : Ու երբոր անոր հետ կը խօ-
սէր , Թագաւորը ըսաւ անոր , Մի՞թէ
քեզ թագաւորի խորհրդակից
դրին . լռէ՛ւ կեցիր , †չըլլայ որ՞
քեզ զարնեն : Եւ մարգարէն լռեց .
ու ըսաւ , Աղէկ գիտեմ որ Աս-
տուած Խորուրդ է քեզ կորսըն-
ցընելու , որովհետև իմ խրա-
տս մտիկ չընելով՝ ատ բանը ը-
րիր :

ՆԱ . Ք . ՂԲ . 839

ՊԴ Թագ . ԺԲ . 21 Յ'ԸՍՈՒ Ցով-ղաբար :

Ղ Թագ . ԺԲ . 18 :

* ԵՒՐ . ՀԻՄԱՆը

՚Դ Թագ . ԺԲ . 21 :

Ա Մնաց . Գ . 10 :

Ա Մնաց . Ի . 1 :

Բ Տե՛ս Դ Թագ . ԺԴ . 4 : Հմր 14 :

Է Դ Թագ . ԺԴ . 5 , ՃԱ :

ՉԲ Օր . Իդ . 16 : Դ Թագ . ԺԴ . 6 : Եր . ԼԱ . 30 : Եզեկ . ԺԲ . 20 :

Ի Թես . Ա . 3 :

ՆԱ . Ք . ՂԲ . 839

Ա Մնաց . Ի . 6 :

Ի Առակ . Ժ . 22 :

ԻԲԲ 827

Ը Դ Թագ . ԺԴ . 7 :

Բ Տե՛ս ԳԼ . ԻԸ . 23 : Ժ Եև . Ի . 3 , 5 :

Է Սաղ . ՂՂ . 5 : Ա Հմր 11 :

† Կա՛մ՝ ինչո՞ւ

Ի Աթագ . Բ . 25 :

ՆՀԳ · ԶԲ · 826

ԺԹ ԹԱԳ · ԺԳ · 8, 9, ՃՃ ։

17 Եւ Ժ֊ուդայի Ամասիա Թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու Իսրայէլի Թագաւորին՝ Ցեհուի որդւոյն Յովաքազի որդւոյն Յովասին Մարդ խրկեց՝ ըսելով, Եկուր, երես
18 երեսի տեսնուինք։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը Յուդայի Ամասիա Թագաւորին Մարդ խրկեց ու ըսաւ, Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղեւնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով, Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր. բայց Լիբանանի մէջ եղող դաշտի գազանը անցաւ,
19 ու փուշը կոխկրտեց։ Դուն՝ Ասիա եդովմը զարկի՝ ըսիր, ու քու սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպարտացուց. հիմա քու տունդ նստիր. քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուիս, որ իյնաս դուն՝ ու քե-
20 զի հետ Յուդան ալ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ. քանզի Աստուածմէ եղաւ, որ զանոնք Ասիոյ Ընչանվերոյն ձեռքը մատնէ, Հեդովմայեցւոց աստուածները փընտ-
21 ռելնուն համար։ Ուստի Իսրայէլի Թագաւորը ելաւ. և ինքը ու Յուդայի Ամասիա Թագաւորը Յուդայի Բեթսամիսի մէջ երես
22 երեսի տեսնուեցան։ Եւ Յուդա Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ, ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ։
23 Եւ Իսրայէլի Յովաս Թագաւորը Յովաքազի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան՝ Յուդայի Թագաւորը՝ Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ. ու Եփրեմի դռնէն մինչև Անկեան դուռը՝ Երուսաղէմի պարսպին չորս հա-
24 րիւր կանդունը փլուցաւ։ Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը, և Աստուծոյ տանը մէջ գտնուած՝ Աբդեդոմին քովը բոլոր ամանները, ու Թագաւորին տանը գանձերը, և պատանդներ ալ առաւ, ու Սամարիա դարձաւ։
25 Եւ Յուդայի Թագաւորը Յովասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի Թագաւորին Յովաքազի որդւոյն Յովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնու-
26 հինգ տարի ապրեցաւ։ Ու Ամասիայի մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Յուդայի ու Իսրայէլի Թագաւորներուն գրբ-
27 քին մէջ գրուած է։ Եւ Ամասիա երբոր Տէրոջը հետևելէն խոտորեցաւ, անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն ըրին, ու անիկայ Լաքիս փախաւ. բայց անոր ետևէն Լաքիս մարդ խրկեցին, և
28 զանիկայ հոն մեռցուցին։ Ու ձիերով վերցուցին, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ *Յուդայի քաղաքին մէջը թաղեցին։

* Կամ՝ Դաւիթի. ԴԹԱԳ. ԺԳ. 20։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Ողիա կը թագաւորէ, ու Զաքարիային օրերը Տէրոջը հետևելուն համար յաջողութիւն կը գտնէ։ 16 Անիկայ Տպարտութեամբ քահանայից պաշտօնին ձեռք կը զարնէ. անոր համար բորոտութեամբ կը պատժուի։ 22 Ողիա կը մեռնի, ու Յովաթամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

ՆՀԳ · ԶԲ · 810

ԺԹ ԹԱԳ · ԺԴ · 21, 22; ԺԵ · 1, ՃՃ ։

1 Ամէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդը Ողիան առին, որ տասնուվեց տարեկան էր, ու զանիկայ իր Հօրը Ամասիային տեղը Թագաւոր դրին։
2 Ասիկայ Ելաթը շինեց, ու Թագաւորը իր Հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Յուդային ետ դար-
3 ձուց։ Ողիա տասնուվեց տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունուերկու տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ցեքելիա էր, ու
4 Երուսաղէմացի էր։ Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, իր Հօրը Ամասիային բոլոր ըրածին
5 պէս։ Ու Բ Աստուծոյ տեսիլքները զուն Հմուտ եղող Զաքարիային օրերը Հզ Աստուած կը խնդրէր. և Տէրը խնդրած օրերը Աստուած ա-
6 նոր յաջողութիւն կու տար։ Ու ելաւ Ե Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ. և Գեթի պարիսպը, Յաբնէի պարիսպը, ու Ազովտոսի պարիսպը փլուցաւ. և Ազովտոսի Ֆաաոթէին մէջ ու Փղշտացւոց ԺԸ էէ Երէերներուն մէջ քաղաքներ շի-
7 նեց։ Եւ Աստուած անոր օգնութիւն ըրաւ Ե Փղշտացւոց դէմ, ու Գուր բահաղ բնակող Արաբացւոց
8 դէմ ու Մաոնացւոց դէմ։ Եւ Ամմոնացիք Ողիային Ղրկածներ կուտային. ու անոր անունը մինչև Եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ, քանզի անիկայ խիստ ուժովցաւ։
9 Եւ Ողիա Երուսաղէմի մէջ՝ Էանկան դրանը վրայ, ու Ձորին դրանը վրայ, և պատուիրած-քին վրայ աշտարակներ շինեց, ու
10 զանոնք ամրացուց։ Եւ անապատին մէջ աշտարակներ շինեց, ու շատ ջրհորներ փորեց. քանզի անիկայ դաշտի մէջ ու հովիտի մէջ շատ անասուններ, ԱՌ լեռնակողմը նաև կարմելցոս ՔՉ երկրագործներ ու այգեգործներ ունէր. քանզի երկրագործութիւնը կը սի-
11 րեր։ Եւ Ողիա՝ ՅԻԵԼ դպրապետին ու Մաասիա ոստիկանին ձեռքովը համրուած թուոյն համեմատ, Թագաւորին իշխաններէն Անանիային ձեռքին տակը՝ դունդով պատերազմի ելլող զօրքեր ու-
12 նէր։ Բոլոր զօրաւոր կտրիճներուն տոհմապետներուն Թիւը Երկու-
13 հազար վեց հարիւր էր։ Եւ անոնց ձեռքին տակը իրեք հարիւր եօթը

Ն·ք·զԲ· 810

հաղար հինգ հարիւր պատերազմող մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը պատերազմէին, ու թշնամիին դէմ թագաւորին օգնութիւն կ՚ընէին։
14 Եւ Ոզնա ան բոլոր զօրքին համար վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտներ, զրահներ, աղեղներ, ու քարերու համար պարսեր պատրաս-
15 տեց։ Ու անիկայ Երուսաղէմի մէջ արուեստաւորներուն ճարտարութեամբը մեքենաներ շինեց, որ նետեր ու մեծ քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ և անկիւններուն վրայ կենան. ու անոր անունը հեռու տեղուանք տարածուեցաւ, վասն զի անիկայ զարմանալի օգնութիւններ դտաւ,

Բբր 765
16 մինչև որ ուժովցաւ։ Բայց ԷերբորԷ ուժովցաւ, անոր Խսիրտը հպարտանալով *չարութիւն ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն դէմ յանցանք գործեց. ու ՛Տէրոջը տաճարը մտաւ, որ խունկի սեղանին վրայ
17 խունկ ծխէ։ Եւ անոր ետևէն Ազարիա քահանան մտաւ, ու անոր հետ Տէրոջը ութսուն քահանաներ՝ որոնք զօրաւոր մարդիկ էին.
18 Եւ անոնք Ոզնա թագաւորին դէմ կեցան, ու անոր ըսին՝ Ո՛վ Ոզնա, Ը՛քեզի չի՛յնար որ Տէրոջը խունկ ծխես, հապա Ի՛Ահարոնեան քահանաներուն՝ որոնք խունկ ծխելու համար սրբուած են. սրբարանէն դուրս ելիր, քանզի յանցանք գործեցիր. ու ա՛ա Բ՛ան՛ի՛ հա՛մա՛ր Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի չառնես։
19 Եւ Ոզնա բարկացաւ, ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու համար բուռլաւ կար. ու երբոր քահանաներուն բարկացաւ, քահանաներուն առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ խունկի սեղանին քովը՝ անոր ճակատին վրայ Ի՛բորոտութիւն երևա-
20 ցաւ։ Եւ Ազարիա քահանայապետ ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան, և ահա անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն կար, ու զանիկայ շուտով անկէ հանեցին. ու անիկայ ալ Ելլելու արտորայ, քանզի Տէրը զանիկայ զարկեր էր։
21 Եւ Ոզնա թագաւորը մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, ու Ի՛զատ տան մը մէջ բորոտած կը նստէր, վասն զի Տէրոջը տունէն արգիլուեցաւ. ու անոր որդին Յոթամ՝ թագաւորին տանը վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողովուրդը կը դատէր։
22 Եւ Ոզնայի մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն գրե-
23 րեց։ Եւ Ոզնա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ իր հայրերուն հետ թագաւորաց դերեզմաններուն դաշտին մէջը թաղեցին. վասն զի բսին, Անիկայ բորոտ է։ Եւ անոր որդին Յովաթամ անոր տեղը թագաւորեց։

Ն·ք·զԲ· Բբր 765

ԳԼ· ԻԵ

1 Յովաթամ բարի վարմունք ունենալով՝ կը յաջղէ։ 5 Ամմնացիները կը հնազանդեցնէ։ 7 Յովաթամին թագաւորութեանը օրերը։ 9 Ա՛քազ անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Յովաթամ Ի՛քսանուհինդ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ցերուսա էր, ու
2 Սադովկին աղջկէն էր։ Եւ իր Տիրոջ Ոզնայի բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ. ու Բ՛ժողովուրդը տակաւին ապականած էր։
3 Ասիկայ Տէրոջը տանը ամենէն բարձրը դուռը շինեց, ու Դ՛ոփէլի պարսպին վրայ շատ Բ՛աներ շինեց։
4 Եւ Յուդայի լեռնակողմը քաղաքներ, ու անտառներու մէջ բերդեր
5 ու աշտարակներ շինեց։ Եւ անիկայ Ամմոնի որդւոցը թագաւորին հետ պատերազմ ըրաւ, ու զանոնք յաղթեց. և նոյն տարին Ամմոնի որդիքը Տիրոջ հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տասը հազար քոռ ցորեն, և տասը հազար Ֆ՛՟՟ գարի տուին անոր. այսպէս երկրորդ ու երրորդ տարին ալ Ամմոնի որդիքը բերին
6 անոր։ Եւ Յովաթամ զօրացաւ, վասն զի իր ճամբաները իր Տէր Աստուծոյն առջևը շիտակեց։
7 Ու Յովաթամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր պատերազմները ու ճամբաները ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորաց
8 գրքին մէջը գրուած է։ Անիկայ թագաւոր եղած ատենը քսանուհինդ տարեկան էր, ու տասնուվեց տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւո-
9 րութիւն ըրաւ։ Ու Յովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին. և անոր որդին Ա՛քազ անոր տեղը թագաւորեց։

Բբր 742

ԳԼ· ԻԶ

1 Ա՛քազ չար վարմունք ունենալով՝ Ասորեստանի խիստ շատ նեղութիւն կը կրէ։ 6 Յուդացիները Իսրայէլացիներէն գերի կը տանին, բայց Ովեդ մարգարէին խրատովը ետ կը խրկուին։ 16 Ա՛քազ Ասորեստանի թագաւորէն օգնութիւն կը խնդրէ. բայց անկէ օգուտ մը չ՚ըլլար։ 22 Իր նեղութեան ատենը ալ աւելի կռապաշտութեան կը նետուի։ 26 Ա՛քազ կը մեռնի, ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Ա՛քազ Ի՛քսան տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսա-

Ը·ք·զԽ· 758

Բբր 765

Ը Բ Օր·ԼԲ· 15։

Ի Բ Օր·Բ· 14։ ԳԼ·ԻԵ· 19։

* ԵԲբ·ա· պականութիւն

՛ դ Թագ· ԺԶ·12։13։

Ի ա Պն·զ· 10։

Ա Թու·ԺԶ· 40։ Ժը·7։

Ի ԵԼ·ւ·7։8։

Ի Թու·Ժը· 10։ գԹագ· ե·27։

Ի Ես՝թ·զ· 12։

Հ գ Թագ· Ժե·5։

Յ ՂԱ·Ժգ· 46։ Թու· ե·2։

Ղ Ես·ա·1։

Ձ դ Թագ· Ժե·7։ Ես· զ·1։

ն · ք · ղէ · 741

ղեմի մէջ տանուելից տարի Թա-
գաւորութիւն ըրաւ . և իր հօրը
Դաւիթին պէս Տէրոջը առջևը
2 ուղղութիւն չըրաւ . Հապա Իս-
րայէլի Թագաւորաց ճամբաներուն
մէջ քալեց , ու Բ Բահաղիմին ե ձուլ-
3 ածոյ կուռքեր չինեց ։ Եւ անի-
կայ Ե Ենովմի որդւոյն ձորին մէջ
խունկ կը ծխէր , ու Է իր որդիները
կրակով այրեց , ան ազգերուն գար-
շելի սովորութիւններուն համե-
մատ , որոնք Տէրը Իսրայէլի որ-
4 դւոցը առջևէն վռնտեց ։ Եւ
բարձր տեղւանքը , ու բլուրներու
վրայ , և ամէն կանանչ ծառերու
տակ զոհ կը մատուցանէր ու
խունկ կը ծխէր ։

ղԵս · է · 1 ։
իբր 741
ի դ Թագ ·
ժգ · 5 , 6 ։

5 Եւ Ղանոր Տէր Աստուածը զանի-
կայ Ասորւոց Թագաւորին ձեռքը
մատնեց . ու Ը զանիկայ զարկին , և
անկէ խիստ շատ գերիներ առին ,
ու Դամասկոս տարին . Նաև Իս-
րայէլի Թագաւորին ձեռքը մատ-
նուեցաւ , որ զանիկայ մեծ հա-
ը դ Թագ · ժե · 27 ։
6 րուածով զարկաւ ։ Եւ Ը Ռովմէլայի
որդին Փակէէ մէկ օրուան մէջ
Ցուդային հարիւր քսան հազար
մարդ մեռցուց , որոնց ամէնն ալ
զօրաւոր կտրիճներ էին . քանզի
իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը
7 Թողուցեր էին ։ Ու Եփրեմէն
Զէքրի անուամբ զօրաւոր մարդ մի՝
Թագաւորին որդին Մաասիան , և
պալատին հազարապետը Եղրիկա-
մը , ու Թագաւորին փոխանորդը
8 Եղկանան մեռցուց ։ Եւ Իսրայէլը
Ի Գլ · ժա · 4։
որդիքը իրենց Ե եղբայրներէն՝ կը-
նիկներ ու տղաքներ ու աղջիկներ՝
երկու հարիւր հազար գերի առին .
և անոնցմէ շատ աւարներ առին ,
ու աւարը Սամարիա տարին ։
9 Եւ Հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն
կար Ովդեդ անունով , որ Սամա-
րիա եկող զօրքին դիմացը ելաւ
ու անոնց բսաւ , Ահա Ժ ձեր հայրե-
րուն Տէր Աստուածը Ցուդայի վը-
րայ բարկանալուն համար՝ զանոնք
ձեր ձեռքը մատնեց . ու մեռցու-
ցիք զանոնք այնպէսէ բարկու-
թեամբ որ Է մինչև երկինքը հա-
10 սաւ ։ Եւ հիմա կը մտածէք որ
Ցուդայի ու Երուսաղէմի որդիքը
ձեզի Ծառաներ ու աղախիններ
ընէք . չէ՞ որ ձեր Տէր Աստուծոյն
առջևը միայն դուք յանցաւոր
11 կ՚ըլլաք ։ Ու հիմա ինծի մտիկ
ըրէք , ու ետ դարձուցէք ան գե-
րիները՝ որոնք ձեր եղբայրներէն
առիք . Էքանզի Տէրոջը սաստիկ
12 բարկութիւնը ձեր վրայ է ։ Ու
Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն Ցո-
հանանի որդին Ազարիա , Մեսե-
զամոթի որդին Բարաքիա , Սեզ-
ղումի որդին Եղկիա , ու Ագղա-
յի որդին Ամեսայի պատերազմին
13 եկողներուն դէմ կեցան , Եւ անոնց
ըսին , Գերիները հոս մի՛ բերէք .
քանզի մենք Տէրոջը առջևը յան-
ցաւոր ըլլալով դուք կ՚ուզէք ասէ-
լով ալ մեր մեղքերուն ու մեր
յանցանքներուն վրայ աւելցնել .
ինչու որ մեր յանցանքը շատ է , ու
Իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկու-
14 թիւն կայ ։ Ան աւունը պատերազ-
մականները իշխաններուն ու բոլոր
ժողովքին առջևը Թողուցին գե-
ժ Հմ 12 ։
15 րիները ու աւարը ։ Եւ Ժ իրենց ա-
նուններովը յիշուած մարդիկները
ելան , ու գերիները առին , ու բո-
լոր մերկ եղողները աւարէն հագ-
ցուցին . անոնց հանդերձներ ու
կօշիկներ հագցուցին , Ի զանոնք
կերցուցին , խմցուցին ու եղով
օծեցին , և բոլոր տկարները էշե-
րու վրայ հեծցնելով՝ Ի Երմաւե-
նայ քաղաքը՝ Երիքով տարին
անոնց եղբայրներուն քովը , ու Ի-
րենք Սամարիա դարձան ։
16 Ն Ան աւունը Ագազ Թագաւո-
րը Ասորեստանի Թագաւորներուն
պապՓ խրկեց , որ իրեն օգնու-
17 թիւն ընեն . Վասն զի Եդովմայե-
ցիք նորէն եկեր էին , ու Ցուդան
զարնելով՝ գերիներ տարեր էին ։
18 Ը Փղշտացիք ալ՝ դաշտի մէջ ու
Ցուդայի հարաւային կողմը եղող
քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝
Բէթսամիսը , Այյղոնը , Գադե-
րօթը , Սոքովը ու անոր գեղերը , և
Թամնան ու անոր գեղերը , և Գամ-
զովը ու անոր գեղերը առեր ու
19 հոն բնակեր էին ։ Վասն զի Տէրը
Թ Իսրայէլի Թագաւորին Ագազին
պատճառաւ Ցուդան նկուն ըրաւ .
որովհետև անիկայ Ցուդան * գլխէ
հանեց՚ , ու Տէրոջմէ ապստամբե-
20 ցաւ ։ Եւ Ժ Ասորեստանի Թագղաթ
փաղասար Թագաւորը անոր եկաւ ,
ու զանիկայ նեղեց . բայց անոր
21 օգնութիւն չըրաւ ։ Քանզի Թէ-
պէտև Ագազ Տէրոջը տունէն ու
Թագաւորին և իշխաններուն տու-
ներէն Ի բաժիններ առաւ , ու Ա-
սորեստանի Թագաւորին տուաւ ,
բայց անիկայ օգնութիւն չըրաւ ա-
նոր ։
22 Եւ իր նեղութեանը մէջ՝ ալ
աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գոր-
ծէր . ասանկ Ժ դէ էր Ագազ
23 Թագաւորը ։ Ու Ժ անիկայ զոհեր
կը մատուցանէր Դամասկոսի աս-
տուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր
էին . քանզի ըսաւ , Ասորւոց Թա-
գաւորներուն աստուածները անոնց
օգնութիւն ընելուն համար՝ անոնց
զոհ մատուցանեմ , որ Ինծի օգ-

ն · ք · ղէ · իբր 741

ի Դաս · բ · 11 ։
ե Եւ · լդ · 17 ։ Ղե · ժթ · 4։
զ դ Թագ · իգ · 10 ։
է Ղե · ժբ · 21 ։ դԹագ · ժգ · 3 ։ Գլ · լդ · 6 ։
ը դ Թագ · ժգ · 5 , 6 ։
ը դ Թագ · ժե · 27 ։
թ Գլ · ժա · 4։
ժ Սադ · կԹ · 26 ։ Եա · ժ · 5 ։ Խե · 6 ։ Եզեկ · իե · 12 , 15 ։ իգ · 2 ։ Աբդ · 10 , Ոէ ։ Զաք · ա · 15 ։
ի Եզր · Թ · 6 ։ Ցայս · ժբ · 5 ։
լ Ղե · իե · 39 , 42 , 43 , 46 ։
խ Ցակ · բ · 13 ։

ղ Տէս գԼ · իե · 14 ։
ծ Գլ · իա · 2 ։
* կամ՝ Թող տուաւ ա նառակու-
թիւն ընե լու · Եր · լբ · 25 ։
740
ճ դ Թագ · ժե · 29 ։ ժգ · 7 , 8 , 9 ։
† կամ՝ ինչ որ կար
ն Երեմ · խդ · 17 , 18 ։

Ն · ք · զՓ · 740

Նուիրիւն ընեն . բայց անոնք իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը
24 պատճառ եղան : Եւ Ա.քազ Աստուծոյ տանը անօթները ժողվեց , ու զանոնք կոտրտեց , և Տէրոջը տանը դռները գոցեց , ու Երուսաղէմին ամէն անկիւնները իրեն սե-
25 զանները շինեց : Եւ Յուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր շինեց , որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխէ , ու իր հայրերուն Տէր Աստուածը սրդողցուց :

ա Թագ · ժԶ · 19, 20։

26 "Եւ անոր մնացորդ պատմութիւնը ու բոլոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը , ահա Յուդայի ու Իսրայէլի Թագաւորներուն դրքին մէ-
27 Ջը գրուած է : Եւ Ա.քազ իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ Թաղեցին , բայց Իսրայէլի Թագաւորներուն գերեզմաններուն չտարին . և անոր որդին Եզեկիա անոր տեղը Թագաւոր եղաւ :

726

ԳԼ · ԻԹ

1 Եզեկիային բարի Թագաւորութիւնը : 3 Անոր բարեպաշտութիւնը նորէն կը հաստատէ : 5 Ղեւացիները կը յորդորէ : 12 Անոնք ալ իրենց անձը սրբելով՝ Տէրոջը տունը կը մաքրեն : 20 Եզեկիա Հանդիսաւոր զոհեր կը մատուցանէ , ու աս գործին մէջ Ղեւացիները աւելի յօժարասիրտ կը գտնուին քան Թէ քահանաները :

726

ա Թագ · ժԸ · 1 ։

1 Եզեկիա "քանուհինդ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանուհինը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Աբիա էր , ու Բ Զա-
2 քարիային աղջիկն էր : Եւ անիկայ իր հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ :
3 Անիկայ իր Թագաւորութեանը առաջին տարւոյն առաջին ամիսը Տէրոջը տանը դռները բացաւ , ու
4 զանոնք նորոգեց : Եւ քահանաները ու Ղեւացիները բերել տուաւ , ու զանոնք արևելեան հրապարակին
5 մէջ ժողվեց , Եւ անոնց ըսաւ , Ինծի մտիկ ըրէք , ով Ղեւացիներ , Հիմա սրբուեցէ՛ք , ու ձեր Հարցը Տէր Աստուծոյն տունը սրբեցէ՛ք , և պղծութիւնը սրբարանէն դուրս
6 հանեցէք . քանզի մեր հայրերը ապստամբեցան , ու մեր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրին , ու զանիկայ Թողուցին . և Երկրէն երեսը Տէրոջը խորանէն դարձուցին , ու *արհամարհեցին զանիկ-
7 ։" Նաև դռները ալ գոցեցին , ճրագները մարեցին , խունկ չծխեցին ու սուրբ տեղը Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին :
8 Անոր համար Յուդայի ու Երու-

Ն · ք · զՓ · 726

Է ԳԼ · իգ · 18։
ԸԲ Օր · իբ · 25։
Ի գ Թագ · Ը · 8 ։ Երեմ · ժբ · 16 ։ ժԹ · 8 ։ իե · 9 · 18 ։ իԹ · 18 ։
ժ ԳԼ · իբ · 5, 6 · 8 · 17 ։
ի ԳԼ · ժե · 12 ։
Լ Թես · գ · 6 ։ ը · 14 ։ ժբ · 2 , 6 ։

սաղէմի վրայ է Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ , ու զանոնք ընտրուելութեան , աւերման ու խայտառակութեան մէջ ձգեց , ինչպէս որ հիմա ձեր աչքերովը կը տեսնէք :
9 Եւ ահա պատճառաւ մեր Հայրերը սրով ինկան , ու մեր տղաքները և աղջիկները ու կիներ
10 ները գերութեան մէջ են : Հիմա իմ սրտիս մէջ ֆափաւ ունիմ , որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ ուխտ ընեմ , որպէս զի իր սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ :
11 Արդ՝ որդեակք իմ , անհոգութիւն մի՛ ընէք . վասն զի Տէրը Ա.ձեզ ընտրեց , որ իրեն ծառայութիւն ընելու համար իր առջևը կայնիք , իրեն սպասաւորներ ըլլաք ու խունկ ծխէք :
12 Ան ատենը ոտք ելան Ղեւացիները՝ Մահաթի որդւոյմէ Ամեսայիի որդին Մաաթ , ու Ազարիայի որդին Յովէլ . և Մերարիի որդւոյմէ Աբդիի որդին Կիս , ու Յաէլելի որդին Ազարիա . ու Գերսոնեաններէն Զամմայի որդին Յովաք , և Յովաքի որդին Եդէն
13 Եղիսափանի որդիներէն Սամարի ու Յեիէլ . և Ասափի որդիներէն Զաքարիա ու Մաթթանիա .
14 նիա . Ու Եմանի որդիներէն Յեհիէլ ու Սեմէի . և Իդիթունի որդիներէն Սեմայիա ու Ոզիէլ .
15 Եւ իրենց եղբայրները ժողվեցին ու Էսբրուեցան . և Թագաւորին հրամանովը ու Ե Տէրոջը խօսքովը Տէ-
16 րոջը տունը մաքրելու գացին : Եւ քահանաները՝ մաքրելու համար՝ Տէրոջը տանը ներսի կողմը մտան , ու Տէրոջը տաճարին մէջ գտնուած բոլոր աղտեղութիւնը Տէրոջը տանը գաւիթը հանեցին . ու Ղեւացիները զանիկայ վերցուցին , որ դուրսը Կեդրոն հեղեղատը տա-
17 նին : Եւ առաջին ամսուն առաջին օրը սկսան սրբել . ու ամսուն ութերորդ օրը Տէրոջը սրահը եկան , ու Տէրոջը տունը ութ օրուան մէջ սրբեցին . և առաջին ամսուն տասնուվեցերորդ օրը լմնցուցին :
18 Յետոյ Ու Եզեկիա Թագաւորին քովը գացին , ու ըսին , Տէրոջը բոլոր տունը , ու ողջակէզի սեղանը , ու անոր բոլոր գործիքները , և առաջաւորութեան հացին սեղանը ու անոր բոլոր գործիքները
19 մաքրեցինք . Ու նաև պատրաստեցինք ու սրբեցինք ան բոլոր ամանները , որոնք Ա.քազ Թագաւորը իր Թագաւորութեանը ու հիր անօրէնութեանը ատեն պղծեց . և ահա անոնք Տէրոջը սեղանին առջևն են :

Ե Երեմ · բ · 27 ։ Եզեկ · ը · 16 ։
* ԵԲր · կրնակ դարձուցին ։
Ղ ԳԼ · իբ · 24 ։

Բ Չմր 5 ։
Ձ ԳԼ · ե · 12 ։
է ա Մն · իգ · 28 ։

Ը ԳԼ · իգ · 24 ։

Ն·ք·ղԲ· 726

20 Ու Եզեկիա թագաւորը կանուխ
ելաւ , ու քաղաքին իշխանները
ժողվելով՝ Տէրոջը տունը դնաց .
21 եւ էր թագաւորութեանը ու
սրբարանին ու Ցուդային համար՝
եօթը զուարակ , եօթը խոյ ու
եօթը գառն , ու Յ մեղքի պատա-
րագ ըլլալու համար եօթը նոխազ
բերին . և ահեկայ Ահարոնի որդւոց
ը՝ քահանաներուն հրամայեց , որ
ղ Նան Տէրոջը սեղանին վրայ մա-
22 տուցանեն : Ու զուարակները
մորթեցին , և քահանաները արիւ-
նը առին ու ղ սեղանին վրայ սրսկե-
ցին . և խոյերն ալ մորթեցին , ու
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին .
և գառներն ալ մորթեցին , ու ա-
րիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին :
23 Ու մեղքի պատարագի նոխազները
թագաւորին ու ժողովին առջեւը
բերին . և անոնք ֆ ձեռք բերնին ա-
24 նոնց վրայ դրին : Ու քահանանե-
րը զանոնք մորթեցին , և անոնց
արիւնը սեղանին վրայ * սրսկեցին
ՙ բոլոր Իսրայէլին քաւութիւն ը-
նելու համար . վասն զի թագաւորը
ըսեր էր որ ողջակէզը ու մեղքի
պատարագը բոլոր Իսրայէլին հա-
25 մար ֆ պատրաստեն : Ու ը Նտացի-
ները ծնծղաներով՝ տաւիղներով
ու քնարներով՝ Տէրոջը տանը մէջ
կայնեցուց , ՚ինչպէս որ Դաւիթ ,
ու ը Դ՚էն թագաւորին տեսանո-
ղը Գադ , և Նաթան մարգարէն
պատուիրեր էին . ՚՚վասն զի Տէրը
իր մարգարէներուն ձեռքովը ֆ՚ա-
26 ղեա հրամայեր էր : Ու ը Նտա-
ցիները Նդաւիթին նուագարան-
ներովը՝ և քահանաները Ֆփողե-
27 րով կայնեցան : Ու Եզեկիա հրա-
մայեց որ ողջակէզը սեղանին վրայ
մատուցանեն . ու ողջակէզին սկսած
ատենը Նտերոջը օրհնութիւնն ալ
փողերով , ու Իսրայէլի Թա-
գաւորին Դաւիթին նուագարան-
28 ներովը սկսաւ : Ու մինչև ող-
ջակէզին լմընալը բոլոր ժողովը
երկրպագութիւն կ՚ընէր , եր-
գեցողները օրհնութիւն կ՚երգէին ,
և փողերը կը Ֆչեցընէին .
29 ին : Ու երբոր ողջակէզ մատու-
ցանելը լմընցուցին , ՚՚թագաւորը և
բոլոր քովը գտնուողները ծռեցով
30 երկրպագութիւն ըրին : Ու Եզե-
կիա թագաւորը ու իշխանները
Նտացւոց ըսին որ Տէրոջը օրհնու-
թիւն երգեն՝ Դաւիթին ու Ասափ
տեսանողին խօսքերովը . անոնք ալ
ուրախութեամբ երգեցին , ու խո-
նարհելով երկրպագութիւն ըրին :
31 Ու Եզեկիա պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Հիմա ինքզինքնիդ Տէ-
րոջը նուիրեցիք . մօտեցէք ու

Ն·ք·ղԲ· 726

Տէրոջը տունը զոհեր ու ՚՚օրհնու-
թեան ընծաներ բերէք : Եւ ժողով-
քը զոհեր ու օրհնութեան ընծաներ
բերաւ . և ամէն յօժարութիւն
32 ունեցողը ողջակէզներ Բէրաա : Ու
ժողովքին բերած ողջակէզներուն
թիւը աս էր . եօթանասուն ար-
ջառ , հարիւր խոյ ՚՚ երկու հա-
րիւր գառն . ասոնց ամէնը Տէրոջը
33 ողջակէզ ըլլալու համար էր : Եւ
նուիրուածները վեց հարիւր ար-
ջառ ու իրեք հազար ոչխար էին :
34 Բայց քահանաները քիչ ըլլալ-
նուն համար՝ բոլոր ողջակէզներուն
մորթերը հանելու կարող չեղան .
ու մինչև աս գործին լմընալը , ու
մինչև Ֆ՚ քահանաներուն սրբու-
լը , Վիրենց Ղևտացի եղբայրները
իրենց օգնութիւն ըրին . ՚՚քանզի
Ղևտացիք քահանաներէն աւելի
35 յօժարութեամբ սրբուեցան . Ու
նաև ողջակէզները խաղաղութեան
զոհերուն ը ճարպովը , և ողջակէզ-
ներուն ՚ թափելու նուէրներովը
Մկոտեղ շատ էին : Ա՚յսպէս Տէ-
րոջը տանը պաշտօնը կարգի դը-
36 րուեցաւ : Եւ Եզեկիա և բոլոր
ժողովուրդը ուրախացան որ Ա-
տուած ժողովուրդը ՚՚պատ-
րաստեց . քանզի աս բանը յան-
կարծ եղաւ :

ԳԼ · Լ

1 Եզեկիա կը հրամայէ որ Ցուդայեանք ու Իս-
րայէլացիք երկրորդ ամսուն մէջ Հանդիսաւոր
զատիկ բնեն : 13 Բոլոր ժողովքը կոպաշ-
տութեան սեղանները կը կործանեն , ու տասն-
ուչորս օր ուրախ կը պահեն : 27 Քահանայք
ու Ղևտացիք ժողովուրդը կ՚օրհնեն :

1 Ու Եզեկիա բոլոր Իսրայէլին և
Ցուդային ՚՚ղրկեց . ու Եփ-
րեմին ու Մանասէին ալ նամակներ
գրեց , որ Երուսաղէմ Տէրոջը տու-
նը գան , ու Իսրայէլի Տէր Աստու-
2 ծոյն զատիկ բնեն : Եւ թագա-
ւորը ու անոր իշխանները ու բո-
լոր ժողովքը Երուսաղէմի մէջ խոր-
հուրդ ըրին , որ զատիկը ՚՚երկրորդ
3 ամսուն մէջ բնեն . Վասն զի Բան
աւտնը կարող չէին զանիկայ բնե-
լու , Ֆինչու որ բաւական քահա-
նաներ սրբուած չէին , ու ժողո-
վուրդը Երուսաղէմ ժողովուած
4 չէր : Եւ աս բանը թագաւորին
առջեւը ու բոլոր ժողովքին առջեւը
5 հաճոյ երեւցաւ . Ու այնպէս որոշե-
ցին , որ բոլոր Իսրայէլի մէջ Բէր-
սաբէէն մինչև Դան լուր խրկեն , որ
գան ու Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի
Տէր Աստուածոյն զատիկ բնեն .
քանզի շատ ատենէ ՚ի վեր գրուա-
ծին պէս ըրած չէին :
6 Եւ սուրհանդակները թագաւո-

Ն·ք·ղԲ· 726

՚՚ղԼ·է·12:

ղԼ·է·12 ՚՚ Բ Մն·իգ·
5 : իե·1 :
Գ·ը·14 :
Ղբ Թագ·
իգ·11 :
՚՚Գ·Լ·12 :
Ա Մն·իգ·
5 : Ա՚մվ·
ը·5 :
Ղ Թու·՚ժ·
8 , 10 : ա
Մն·ժե·
24 : ժգ·6 :
Ղ Գ·իգ·
18 :

՚՚ Թու·Թ·
10 , 11 :
Բ Եզ·ժբ·
6 , 18 :
Գ Գ·իԹ·
34 :

՚՚Գ·ի·18 :

ղԼ·ե·12 ֆ Ղա·ը·15 , 24 : * ԵՔբ·մեղ-
քի պատա-
րագի պէս
մատուցին
՚ ղԼ·ժգ·
20 :
յ ա Մն·ժգ·
4 : իե·6 :
Ն ա Մն·իգ·
5 : իե·1 :
Գ·ը·14 :
Ղբ Թագ·
իգ·11 :
՚՚Գ·Լ·12 :
Ա Մն·իգ·
5 : Ա՚մվ·
ը·5 :
Ղ Թագ·՚ժ·
8 , 10 : ա
Մն·ժե·
24 : ժգ·6 :
Ղ Գ·իգ·
18 :
՚՚Գ·ի·18 :

ղԼ·ե·12 ֆ Ղա·ը·15 , 24 : * ԵՔբ·մեղ-
քի պատա-
րագի պէս
մատուցին
՚ ղԼ·ժգ·
20 :
յ ա Մն·ժգ·
4 : իե·6 :
Ն ա Մն·իգ·
5 : իե·1 :
Գ·ը·14 :
Ղբ Թագ·
իգ·11 :
՚՚Գ·Լ·12 :
Ա Մն·իգ·
5 : Ա՚մվ·
ը·5 :
Ղ Թագ·՚ժ·
8 , 10 : ա
Մն·ժե·
24 : ժգ·6 :
Ղ Գ·իգ·
18 :

՚՚ Թու·Թ·
10 , 11 :
Բ Եզ·ժբ·
6 , 18 :
Գ Գ·իԹ·
34 :

՚՚Գ·Լ·3 :
ղԼ·Լ·11 :
՚՚ Գ·Լ·3 :
ը ՚ղԼ·գ·16 :
՚՚ Թու·ժե·
5 , 7 , 10 :

Ն·Ք·ՂԲ· 726

ՐԵրեմ·դ· 1։ Ցովել· բ·13։

Է դ Թագ·ժե· 19, 29։

Ղ Եզեկ·ի· 18։

Ե ԳԼ·ԻԹ·8։

Ը Բ Օր·Ը·ժ· 16։

Ի Տես ա Պն· իթ·24։ Եզր·ժ·19։

* ԵԲր·ձեռք տուէք

ժ ԳԼ·ԻԹ· 10։

Լ Սաղ·ՃՂ· 46։

Լ ԵԼ·Լդ·6։ Ի Ես·ծե·7։

Ծ ԳԼ·ԼՂ· 16։

Կ ԳԼ·ժա· 16։ Հմր 18, 21։

Հ ՓԻԼ·բ· 13։

Ձ ԳԼ·ԻԹ· 25։

Ղ ԳԼ·իբ· 24։

Ճ ԳԼ·ԻԹ· 34։

ըրին ու իշխաններուն նամակներովը բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային գաղթին, ու Թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին, Ո՛վ Իսրայէլի որդիք, Ը Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք, ուան ալ պիտի դառնայ ձեզի, որ Ի Ասորեստանի Թագաւորներուն ձեռքէն ազատելով՝ Յեր
7 Երէցը մնացեր էք Եւ Ձեր Հայրերուն պէս ու ձեր եղբայրներուն պէս մի՛ ըլլաք, որոնք իրենց Հայրերուն Տէր Աստուծմէն ապստամբեցան. Է ան ալ զանոնք կործանման մատնեց, ինչպէս որ դուք կը տես-
8 Նէք։ Ուրեմն ձեր Հայրերուն պէս Ը ձեր պարանոցը մի՛ խստացընէք. Բ * Ձեռնդեցէք Տէրոջը, ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է. ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ըրէք, ♭ որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզ-
9 մէ դառնայ։ Քանզի թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք, ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը զերիներն գերի տանողներուն երեսէն Է դթութիւն պիտի գտնեն, և աս երկիրը պիտի դառնան. ինչու որ ձեր Տէր Աստուածը Ն ողորմած ու գթած է. ու թէ որ Է անոր դառնաք, ձեզմէ երես պիտի չդարձընէ։
10 Եւ սուրհանդակները Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը քաղաքէ քաղաք պտըտելով, մինչև Զաբուղոն ֆոյէ. բայց զանոնք Ֆ ծաղր կ՚ընէին
11 ու կ՚արհամարհէին։ Սակայն Ասերէն ու Մանասէէն ու Զաբուղոնէն ոմանք խոնարհեցան ու Երու-
12 սաղէմ գացին։ Յուդայի վրայ ալ Հ Աստուծոյ ձեռքը կար, որ անոնց մէկ սիրտ տայ, որպէս զի Թագաւորին ու իշխաններուն՝ Ն Տէրոջը խօսքին համեմատ պատուիրածը կատարեն։
13 Ու Երուսաղէմի մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամսուն մէջ քաղարջակերաց տօնը կատարելու համար, ու խիստ մեծ
14 ժողով մը Էր։ Եւ ելան՝ Երուսաղէմի մէջ եղող Զդօհի սեղանները ու բոլոր խունկի սեղանները վերցուցին, ու կեդրոն հեղե-
15 դատը նետեցին։ Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին. և քահանաները ու Ղեւտացիները ճամչեան ու սրբուեցան, ու Տէրոջը տունը ողջակէզներ
16 բերին։ Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց սովորութեանը պէս՝ իրենց տեղը կայնեցան. քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը Ի՞ա-
17 Նէն ա՛ կը սրսկէին։ Քանզի ժողովքին մէջ չորքուածները շատ էին. Ֆ ու բոլոր մաքուր չեղողներուն համար զատկի գառը Ղեւտացիները կը մորթէին, որ Ը՞նէկայ
18 Տէրոջը սրբէն։ Վասն զի ժողովուրդին շատերը՝ Աֆրէմէն, Մանասէէն, Իսաքարէն ու Զաբուղոնէն Հոգիերուն շատերը մաքուր չէին. Դայսու ամենայնիւ զատիկը կերան, Բայց չէ թէ գրուածին համեմատ. իսկ Եզեկիա անոնց համար աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Բարերար Տէրը քաւութիւն ընէ ան բոլոր Հ արդէնէ-
19 ՐԱՆ՝ Ղ Որոնք սրտերին ուղղեցին Տէր Աստուածը՝ իրենց հայրերուն Աստուածը փնտռելու, թէև անոնք սրբարանին մաքրութեանը
20 համեմատ Հ ապրած չըլլան։ Եւ Տէրը Եզեկիային աղօթք լսեց, ու †ժողովուրդին Թողութիւն տուաւ։
21 Ու Երուսաղէմի մէջ գտնուող Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախութեամբ Դ եօթը օր բաղարջակերաց տօնը կատարեցին. ու Ղեւտացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն նուագարանները Տէրոջը
22 Հնչեցնէին։ Տէրը կ՚օրհնէին։ Ու Եզեկիա Հ.բաղդրութեամբ խօսեցաւ Տէրոջը բարի հանճարը ‡ իմացող բոլոր Ղեւտացիներուն. և տօնին եօթը օրը խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու Ո իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն զոհու-
23 Թիւն տալով՝ կ՚ուտէին։ Եւ բոլոր ժողովքը խորհուրդ ըրին որ Ը ուրիշ եօթը օր ալ ՃԾ պահեն, ու եօթը օր ալ մեծ ուրախութիւն ըրին։
24 Քանզի Յուդայի Եզեկիա թագաւորը ժողովքին Հազար զուարակ ու եօթը Հազար ոչխար պարգեւեց. իշխաններն ալ ժողովքին հազար զուարակ ու տասը Հազար ոչխար պարգեւեցին. ու շատ քահանաներ
25 Սրբուեցան։ Եւ բոլոր Յուդայի ժողովքը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և Իսրայէլէն եկող-ներուն բոլոր ժողովքը, ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Յուդայի մէջ բնակող պանդուխտները ուրախա-
26 ցան։ Ու Երուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ. քանզի Իսրայէլի Թագաւորին՝ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին օրերէն՝ ի վեր Երուսաղէմի մէջ ասանկ Ոչ-ինչ Ը մը եղած չէր։
27 Անկէետքը Ղեւտացի քահանաները ելան ու ժողովուրդը Ո օրհնեցին. և անոնց ձայնը լսուեցաւ, ու անոնց աղօթքը Ա Ոտուրը բնակարանը՝ երկինքը հասաւ։

Ն·Ք·ՂԲ· 726

Ր ԳԼ·ԻԹ· 34։

Ս Հմր 11։

Դ Եզ·ԺԲ· 43, ՃԼ։

Ե ԳԼ·ժԲ· 3։

† ԵԲր·ժո· ղովուրդը բժշկեց։

Ո ԵԼ·ժԲ· 15։ ժգ·6։

Ղ Ես·Խ·2։ ‡ կամ՝ սորվեցնող·Ը Օր·Լգ·10։ ԳԼ·ժԿ·9։ Լե·3։

Ղ Եզր·ժ· 11։

Ե Տես գ Թագ·Բ· 65։

Ո ԳԼ·Լե·7, 8։

Ո ԳԼ·ԻԹ· 34։

Վ Հմր 11, 18։

Ր Թոբ·գ· 23։

Ր Սաղ·կբ· 5։

Ն · Ք · ՁԲ· 726

ԳԼ · Լ.Ա

1 Ժողովուրդը յօժար կամք կատարեցին նը կը կործանէ ։ 2 Եզեկիա կարգի կը դնէ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասակարգութիւնները , ու անոնց գործքը ու ապրուստը կը հոգայ ։ 5 Ժողովուրդին յօժարամտութիւնը՝ զոհեր մատուցանելու ու տասանորդներ տալու համար ։ 11 Եզեկիա վերակացուներ կը դնէ տասանորդները բաժին ընելու համար ։ 20 Եզեկիային անկեղծ բարեպաշտութիւնը ։

1 Ու երբոր ասոնք ամէնը լմնցան , հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլացիք Ցուդայի քաղաքները ելան , և բոլոր Ցուդայի , Բենիամինի , Եփրեմի ու Մանասէի մէջ եղող ամբարձանները կտոր կտոր ըրին , Աստարովթի կուռքերը կոտրտեցին , և բարձր տեղերը ու սեղանները փլցուցին , անանկ որ բան մը չմնաղցուցին . ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան ։

2 Ու Եզեկիա Քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեց իրենց կարգերուն համեմատ , թէ՛ քահանաներուն և թէ՛ Ղեւտացիներուն , ամէն մէկուն գործքին նայելով , ողջակէզներու ու խաղաղութեան զոհերու համար , ու Տէրոջը սրահներուն դռներուն մէջ պաշտելու , գովելու ու օրհնութիւն ընելու համար ։ 3 Նաև իր ստացուածքէն ողջակէզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրինաց գրքին մէջը գրուածին պէս առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար , և շաբաթներուն ու ամսագլուխներուն ու հանդիսաւոր տօներուն ողջակէզներուն համար թագաւորին բաժինը որոշեց ։ 4 Ու երուսաղէմի մէջ բնակող ժողովուրդին հրամայեց որ Էքահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան , որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը յանձնառու ըլլան ։ 5 Ասոր վրայ մէջ զօրանան ։ Ու երբոր հրամանը հրատարակուեցաւ , Իսրայէլի որդիքը էօրներին , գինիին , ձէթին , եզին , մեղրին և բոլոր անդաստանայ բերքերուն երախայրիքներուն առատութեամբ բերին , ու ամէն բանին մասնորդը առատապէս բերին ։ 6 Եւ Ցուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու Ցուդայի որդիքը՝ անոնք ալ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները , և իրենց Տէր Աստծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տասանորդները բերին ու դիզեցին ։ 7 Երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել , և եօթներորդ ամսուն մէջ լմնցուցին ։ 8 Ու Եզեկիա ու իշխանները եկան , ու երբոր անդէզները տեսան՝ Տէրը ու անոր ժողովուրդը օրհնեցին ։ 9 Բայց Եզեկիա ան դէզերուն համար քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն հարցուց ։ 10 Եւ Սադովկի տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիա անոր պատասխան տուաւ ու բսաւ , Քանի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք , կշտացանք , ու խիստ շատ աւելցաւ . վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց . ու աւելցածը ասոնք առատուն ։ 11 Թիւնն է ։ Ու Եզեկիա հրամայեց որ Տէրոջը տանը մէջ շտեմարաններ պատրաստեն . ու պատրաստեցին ։ 12 Եւ ընծաները ու տասանորդները ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին . և Քանոնց վերակացուն Ղեւտացի Քոնոնիան էր , ու անոր եղբայրը Սեմէի անոր 13 Քոնոնիան էր . Եւ Ցեհիէլ , Ազազիա , Նահաթ , Ասայէլ , Ցերիմոթ , Յովզաբադ , Եղիէլ , Ցեսմաքիա , Մահաթ ու Բանեա՝ Քոնոնիային ու անոր եղբօրը Սեմէիին ձեռքին տակը՝ Եզեկիա Թագաւորին ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացու էին ։ 14 Յուներ Եէ ։ Եւ արեւելեան կողմին դռնապանը՝ Ղեւտացի Ցեմնայի որդին Կովրէ Տէրոջը բարձրացրնելու ընծաները ու ամենասուրբ բաները բաժնելու համար՝ Աստուծոյ 15 կամաւոր ընծաներուն վրայ էր . Եւ անոր հրամանին տակը էքահանայիչ քաղաքներուն մէջ՝ Եդէնին , Մինիամինին , Ցեսուին , Սեմայիային , Ամարիային ու Սեքենիային յանձնուած էր , իրենց եղբայրներուն՝ մեծին ու պզտիկին դասակարգութեանը նայելով՝ ընծաներ 16 բաժնելը . Նաև աղջահամարին մէջը գրուած իրենք տարուընէ վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրօր Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւններուն մէջ՝ իրենց դասակարգութեանցը համեմատ իրենց ծառայութիւնը լսոփբէս 17 համար . Ու նաև աղջահամարին մէջ գրուած քահանաներուն՝ իրենց աղգատոհմերուն համեմատ , ու Էբան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւնները 18 գութիւններուն մէջ . Նաև աղջահամարին մէջ գրուած անոնց ամէն ընտանիքներուն՝ կնիկներուն , տղաքներուն ու աղջիկներուն , ոչխէն անոնց բոլոր ժողովքին . քանզի հաւատարմութեամբ կը սրբուէին ։ 19 Եւ անոնց քաղաքներուն Եարուարձանց արտերուն մէջը եղող Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի

Ն · Ք · ՁԲ · 726

Ա Թագ · ԺԸ · 4 ։ ԳԼ · Լ · 14 ։

Բ Ամն · Իգ · 6 ։ Իդ · 1 ։

Է Ամն · Իգ · 30 ։ 31 ։

*ԵԹԲ · բառին

Դ Թագ · Իբ · ԻԹ ։

Ե Թագ · ԺԸ · 8 ։ ԼԸ ։ Նէեմ. ԺԳ · 10 ։

Ղ Մաղ · Բ · 7 ։

Ե Եզ · Իբ · 29 ։ Նէեմ. Ժգ · 12 ։

Ը Ղե · Իե · 30 ։ ԲՕր · Ժդ · 28 ։

Բ Մաղ · գ · 10 ։

Ժ Ղեեմ. Ժգ · 13 ։

Ի Ցես · Իա · 9 ։

Ե Ղե · Իե · 34 ։ Թագ · Լե · 2 ։

մէջ Թէբնէյ անուններովը յիշուած մարդիկներ կային , որոնք քահանայից բոլոր արուներուն ու Ղեւտացւոց ազգահամարին մէջ բոլոր գրուածներուն բաժիններ կու տային : Ու Եզեկիա բոլոր Ցուդայի մէջ այսպէս ըրաւ , և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը բարի , ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը ըրաւ ։

21 Եւ իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը դատաստանաց համար և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար , իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ ու յաջողեցաւ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Սենեքերիմ Ցուդայի վրայ կը յարձակի ։ իսկ Եզեկիա սիրտը ամուր բռնելով՝ իր ժողովուրդը կը քաջալերէ ։ 9 Սենեքերիմին՝ թէ պատգամաւորներու միջոցով և թէ գրուածքով ըրած հայհոյութեանցը դէմ , Եզեկիա ու Եսայի աղօթք կ'ընեն ։ 21 Հրեշտակ մը Աորեստանի բանակը բնաջինջ կ'ընէ ։ 24 Եզեկիա իր հիւանդութեանը առեւտակ մը ըլլալով՝ Աստուած անոր առողջանալուն նշան մը կու տայ ։ 25 Եզեկիա կը հպարտանայ , բայց Աստուծով կը խոնարհի ։ 27 Անոր հարստութիւնը ու գործերը ։ 31 անոր յանցանքը՝ Բաբիլոնի դեսպաններուն եկած ատենը ։ 32 Եզեկիա մեռնելով՝ Մանասէ անոր տեղը կը յաջորդէ ։

1 — [1]Այս *բաներէն ու ասճշմարտութենէն" ետքը Աորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը եկաւ , ու Ցուդայի երկիրը մտնելով , պարսպաւոր քաղաքներուն դէմ բանակ կեցաւ , ու միտքը դրած էր որ զանոնք բռնութեամբ իրեն առնէ ։

2 Ու Եզեկիա տեսնելով որ Սենեքերիմ եկեր է , ու երուսաղէմի դէմ

3 պատերազմիլ կ'ուզէ , իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն հետ խորհուրդ ըրաւ , որ քաղաքէն դուրս եղող աղբիւրներուն ջուրերը գոցէ . և անոնք անոր օգնութիւն ըրին ։

4 Ու շատ ժողովուրդ ժողովեցաւ , ու բոլոր աղբիւրները ու երկրին մէջէն անցնող հեղեղատը գոցելով՝ ըսելով , Ինչու՞ համար Աորեստանի թագաւորները գան ,

5 ու առատ ջուր գտնեն ։ Ու Եզեկիա ղեկը ուժովցուց , և ամէն փլած պարիսպները շինեց , ու աշտարակները բարձրացուց , ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն ալ շինէց . և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող †Մելոնը նորոգեց , ու շատ †նիզակներ ու ասպարներ շինեց ։

6 Նէ և ժողովուրդին վրայ պատերազմի զօրապետներ դրաւ , ու զանոնք քաղաքին դրանը հրապարակին մէջ իր քովը ժողվեց , և անոնց հետ էքաղցրութեամբ խօսելով՝ ըսելով , Զօրացէ՛ք ու քաջ կացէ՛ք . Աորեստանի թագաւորին երեսէն , ու անոր հետը եղող բոլոր բազմութեանը երեսէն եմ՝ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք . վասն զի Էմեզ հետ եղողները աւնոր հետ եղողներէն շատ են ։

8 Անոր հետ †մարմնեղէն բազուկ կայ , բայց Էմեզի հետ եղողը մեր Տէր Աստուածն է , որ պիտի օգնէ մեզի , ու մեր ‡պատերազմներուն մէջ առաջնորդութիւն պիտի ընէ" ։ Եւ ժողովուրդը Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին խօսքերէն սիրտ առաւ ։

9 [2]Անկէ ետև Աորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը , երբոր ինքը ու իր բոլոր ‖իշխանները Լաքիսի վրայ էին , իր ծառաները Երուսաղէմ խրկեց Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին ու Երուսաղէմ եղող

10 բոլոր Ցուդային՝ ըսելով , [3]Աորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը այսպէս կ'ըսէ . Դուք որունն ապաւինելով՝ Երուսաղէմ §պաշարման

11 մէջ կը նստիք . [4]Ո՞ր Եզեկիա ձեզ գլխէ կը հանէ , որ ձեզ անօթութեամբ ու ծարաւով մեռնելու մատնէ , ըսելով թէ Էմեր Տէր Աստուածը մեզ Աորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ ։

12 [5]Ասիկայ նոյն Եզեկիան չէ՞ , որ աւնոր բարձր տեղերը ու սեղանները վերցուց , և Ցուդային ու Երուսաղէմի [6]Բ◦ւէնէրոն ըսաւ , Մինակ մէկ սեղանի առջև երկրպագութիւն ըրէք , ու անոր վրայ խունկ

13 ծխեցէք ։ [7]Ձե՞ք գիտեր թէ երկիրներուն ամէն ժողովրդոցը ինչ ըրի ես՝ ու իմ հայրերս . միթէ ան երկիրներուն †ազգաց աստուածները իրենց երկիրները կրցա՞ն իմ

14 ձեռքէս ազատել ։ Իմ հայրերուս բնաջինջ ըրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն պէս իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ազատելու կարող եղաւ , որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս ազատելու կա-

15 րող ըլլայ ։ Եւ հիմա Եզեկիա ձեզ չխաբէ , ու ձեզ այդպես գլուխ չհանէ , անոր մի՛ հաւատաք . վասն զի ազգի մը կամ թագաւորութեան մը բնաւ մէկ աստուածը իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ու իմ հայրերուս ձեռքէն չկրցաւ ազատել . ո՛ր մնաց որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս

16 ազատէ ։ Եւ անոր ծառաները Տէր Աստուծոյ դէմ ու անոր ծառային Եզեկիայի դէմ աւելի խօսքեր ալ

17 ըսին ։ Եւ Սենեքերիմ †նորայէլէ Տէր Աստուածը հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով՝ նման դրեց ու ըսաւ , ‖ինչպէս որ երկիրներուն ազգաց աստուածները իրենց ժողո-

---

Ն · ք · գԲ · 726

Թ Հ՞ր 12 , 13 , 14 , 15 ։

Ղ դ Թագ · ի · 3 ։

713

՟ գ Թագ · ժը · 13 , ԷՃ ։ Եա · Լգ · 1 , ԷՃ ։

* կա՛ , հաւատարմութեամբ ըրած գործքերէն

Ե Ե◦ · իբ · 9 , 10 ։

Ֆ ԳԼ · իե · 23 ։

Ր բ Թագ · է · 9 ։ գ Թագ · Թ · 24 ։

† կա՛ , սուրեր

Ի ԳԼ · Լ · 22 ։ Եա · Լ · 2 ։

Ղբ Օր · Լա · 6 ։

Ն · ք · գԲ · 713

Ի ԳԼ · ի · 15 ։ Ը դ Թագ · գ · 16 ։

Ր Երեմ. ԺԷ · 5 ։ ա Ց◦Ն · դ · 4 ։

Ֆ ԳԼ · Ժդ · 12 ։ Հռով · ը · 31 ։

‡ ԵԲբ · պատերազմներուը պիտի պատերազմի ։

710

Է դ Թագ · ԺԸ · 17 ։

‖ կա՛ զօրքը

Լ դ Թագ · ԺԸ · 19 ։

§ կա՛ , ամրոցին

Է դ Թագ · ԺԸ · 30 ։

Ֆ դ Թագ · ԺԸ · 22 ։

Ի դ Թագ · ԺԸ · 29 ։

Ֆ դ Թագ · ԺԸ · 33 , 34 , 35 ։

Հ դ Թագ · ԺԸ · 29 ։

Ն դ Թագ · ԺԹ · 9 ։

Ղ դ Թագ · ԺԹ · 12 ։

ՆՇ·ՔՐ·ԳԲ· 710

ՃԴթագ.ԺԸ· 26, 27, 28։

Ա Դ թագ. ԺԸ· 28։

վուրդները իմ ձեռքս չկրցան ա-զատել, այնպէս ալ Եզեկիային Աստուածը իր ժողովուրդը իմ

18 ձեռքս պիտի չազատէ։ Եւ Ճպա-րըսպին վրայ եղող Երուսաղէմի ժողովուրդին Ա բարձր ձայնով Եբ-րայեցերէն պոռացին, զանոնք վախցընելու ու շփոթութեան մէջ ձգելու համար, որ քաղաքը

19 առնեն։ Ու Երուսաղէմի Աստու-ծոյն դէմ խօսեցան, իբրև երկրի ժողովուրդոց աստուածներուն դէմ, «ԲՃԽ Ա մարդու ձեռագործ էն։

Ա Դ թագ. ԺԹ· 18։

20 Ն Ու Եզեկիա թագաւորը և Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն աս բանիս համար դէպ ի երկինքը

Ա Դ թագ. ԺԹ· 15։

21 աղաղակելով աղօթք ըրին։ Ը Եւ Տէրը հրեշտակ մը խրկեց, ու Ա-սորեստանի թագաւորին բանակին մէջ ամէն զօրաւոր կտրիճը ու իշխանը ու զօրագլուխը զարկաւ. և անիկայ ամօթով իր երկիրը դարձաւ. ու իր աստուծոյն տունը մտաւ, և իր երանքէն ելած «ԲԲԻԸ զանիկայ հոն սրով մեռցուցին։

Ա Դ թագ. ԺԹ· 2, 4։

22 Ա Այսպէս Տէրը Եզեկիան ու Երու-սաղէմի բնակիչները Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին ձեռքէն և ամենուն ձեռքէն ազատեց, ու զանոնք ամէն կողմանէ պաշտպա-

Ա Դ թագ. ԺԹ· 35, ՌԼ։

710

23 նեց։ Եւ շատերը Տէրոջը ընծա-ներ կը բերէին Երուսաղէմ, ու Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին ալ Ն պատուական բաներ. ու անկէ ետքը անիկայ բոլոր ազգերուն առ-ջևը Ը բարձրացաւ։

Ն ԳԼ· ԺԸ· 5։

Ը ԳԼ· ա· 1։

713

Ա Դ թագ. ի· 1։ Ես·ԼԸ· 1։

24 Ն Ան օրերը Եզեկիա մահուան աստիճան հիւանդացաւ, ու Տէ-րոջը աղօթք ըրաւ. և Տէրը խօ-սեցաւ անոր, ու *հրաշք մը ը-

* Կամ՝ հրա-շալի նշան մը տուաւ

25 րաւ անոր։ Ու Եզեկիա Ր-իր ընդունած բարիքին փոխարէն չտր-հատուցին, վասն զի Ր անոր սիրտը հպարտացաւ. Ն ու-տի անոր վրայ ու Ցուդայի ու Ե-րուսաղէմի վրայ բարկութիւն և-

Ա ԳԼ· ԺԸ· 16։ Ամ· բ· 4։ Ն ԳԼ· ԺԹ· 18։

Ր Երեմ· իզ· 18, 19։

26 կաւ։ Ր Բայց Եզեկիա իր սրտին հպարտութեանը համար խոնար-հեցաւ, թէ՛ ինքը և թէ Երուսա-ղէմի բնակիչները. անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը Ր Եզեկիա-յին օրերը անոնց վրայ չեկաւ։

Բ Դ թագ. ի· 19։

27 Ու Եզեկիա խիստ շատ հարբա-տութիւն ու փառք ունեցաւ. և անիկայ իրեն արծաթի, ոսկիի, պատուական քարերու, խունկե-րու, ասպարներու ու ամէն տե-սակ ցանկալի անօթներու համար

28 գանձարաններ շինեց. Եւ ցորնի ու գինիի ու եղի բերքերուն հա-մար շտեմարաններ, և ամէն տեսակ անասուններու համարախոռներ, ու հօտերու համար փարախներ շի-

29 նեց։ Եւ քաղաքներ շինեց իրեն, ու շատ ոչխարներ ու արջառներ ստացաւ. վասն զի Ա Աստուած խիստ շատ ստացուածք տուաւ ա-

30 նոր։ Եւ Ը աս Եզեկիան Գեհոնին վերի ջրանցքը գոցեց, ու զանիկայ դէպ ՚ի վար Դաւիթի քաղաքին արևմտեան կողմը ուղղեց. ու Ե-զեկիա իր բոլոր գործերուն մէջ յաջողութիւն գտաւ։

31 Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց դեսպանները Ճանոր իրկուեցան՝ երկրին մէջը եղած հրաշքը հարցը-նելու համար, Աստուած զանիկայ թողուց, Ճոր փորձէ ու բոլոր ա-նոր սրտին մէջ եղածը գիտնայ։

Բ Դ թագ. ի· 12։ Ես·ԼԹ· 1։

Ճ Բ Օր·Ը·2։

32 Ու Եզեկիային մնացորդ պատ-մութիւնը ու անոր բարեպաշտու-թիւնը ահա Ամովսի որգւոյն Ե-սայի մարգարէին Ո մարգարէու-թեանը մէջ՝ Ե Ճուդայի ու Իսրա-յելի թագաւորներուն գրքին մէջ

Ո Ես·ԼԳ·ԼԷ· ԼԸ·ԼԹ։

Ճ Դ թագ.ԺԹ· ի։

33 գրուած է։ Ը Ու Եզեկիա իր հայ-րերուն հետ քնացաւ. ու զանիկայ Դաւիթի որգւոցը պիտի բարձր գերեզմաններուն մէջը թաղեցին. և բոլոր Ցուդա ու Երուսաղէմի բնակիչները Ր պատիւ ըրին անոր իր մահուան ատենը. ու անոր տե-ղը անոր որդին Մանասէ թա-գաւոր եղաւ։

Ա Դ թագ. ի· 21։

Բ Առակ. ժ· 7։

698

ԳԼ · ԼԳ

1 Մանասէին չոր վարմունքը։ 3 Անիկայ կառ-պաշտութիւնը կը հաստատէ, ու խրատ ըն-դունել չուզեր։ 11 Մանասէ Բաբիլոն կը տարուի։ 12 ու հոն Աստուծոյ աղօթելով՝ գերութենէ կ'ազատուի. ու կը դառնայ կառ-պաշտութիւնը կը կործանէ։ 18 Անոր գործե-քերը։ 20 Մանասէ մեռնելով՝ Ամոն անոր տեղը կ'անցնի։ 21 Ամոնին չար վարմունքը ու իր ծառաներէն սպանուիլը։ 25 Ժողո-վուրդն ան սպանողները կը մեռցընէն ու Ցոսիան թագաւոր կ'ընտրեն։

1 Մանասէ Ո տասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի թագաւորութիւն ըրաւ։

Ա Դ թագ. իա· 1, ՌԼ։

2 Եւ անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որ-դւոցը առջևէն վռնտած ազգե-րուն Ճ գարշելի գործերուն պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։

Բ Բ Օր· ԺԸ· 9։ Բ Մն· իբ· 3։

3 Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիային Ճ կործանած բարձր տեղւոյանքը նո-րէն շինեց, ու Բահաղիմին սեղան-ներ կանգնեց, և Ր Աստարտէթի կուռքեր շինեց. ու Ե երկինքին բո-լոր զօրութիւններուն երկրպագու-թիւն ըրաւ, և անոնց ծառայու-

Ճ Դ թագ. ԺԸ· 4։ ԳԼ· Լ· 14։ Ա Ար· 1։ Ղա· 12։ Ր Բ Օր· ԺԷ· 21։ Ե Բ Օր· ԺԵ· 3։

4 թիւն ըրաւ. Ու սեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը բսած էր Թէ Ա Իմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի

ՂԲ Օր· ԺԸ· 11։ Դ թագ. ը· 29։ Թ· 3։ ԳԼ· Զ· 6։ Ե· 16։

5 ըլլայ։ Ու Տէրոջը տանը Ե երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր

Ե ԳԼ· Զ· 9։

զօրութիւններուն սեղանները շի-
6 նէց : Եւ անիկայ Ենովմի որդւոյն
Ոռիի մէջ էիր որդիները կրակէ
անցուց , Ի ու դուշակութիւն ,
հմայութիւն և դիւթութիւն կ'ը-
նէր , և ծ վհուկներ ու նշանագէտ-
ներ ուներ . Ա Տէրոջը առջևը շատ
չարութիւն ըրաւ , ու զանիկայ
7 բարկացուց : Եւ էիր չինած քան-
դակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը
դրաւ , որուն համար Աստուած
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողո-
մոնին ըսեր էր , Իմ անունս Հաս
տատես մէջ , ու Իսրայէլի բոլոր ցե-
ղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան . Ի Եւ
Իսրայէլին ոտքը մէյմըն ալ պիտի
չշարժեմ ատ երկրէն , որուն մէջ
ձեր հայրերը հաստատեցի . միայն
թէ անոնք զգուշութեամբ ի դործ
դնեն այն բոլոր օրէնքը , կանոնները
ու դատաստանները՝ որոնք Մով-
սէսին ձեռքովը անոնց պատուիրե-
9 ցի : Բայց Մանասէ Ցուդան ու
Երուսաղէմի բնակիչները այնպէս
մոլորեցուց , որ Տէրոջը Իսրայէլի
որդւոցը առջևէն կորսընդուցած
ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին :
10 Եւ Տէրը Մանասէին ու անոր ժո-
ղովուրդին խօսեցաւ , բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին :

677
11 ՃԵւ Տէրը անոնց վրայ Ասորես-
տանի թագաւորին զօրագլուխները
բերաւ . ու Մանասէն կարթերով
բռնեցին , և ի զանիկայ ոտնակապե-
րով կապեցին ու Բաբիլոն տա-
12 րին : Ու անիկայ իր նեղութեան
ատենը իր Տէր Աստուծոյն երեսը
խնդրեց , և իր հայրերուն Աստու-
ծոյն առջևը հմճապէս խոնարհե-
13 ցաւ , Ու անոր աղօթք ըրաւ . և
Տէրը Ճանոր աղօթքը ընդունեց ու
աղաչանքը լսեց , ու զանիկայ Ե-
րուսաղէմ իր թագաւորութեանը
դարձուց : Ան ատենը Մանասէ
ի մացաւ որ Եհովան է Աստուած :
14 Եւ ասկէ ետքը Դաւիթի քաղա-
քին դուրսը Գիհոնին արեւ-
մտեան կողմը հեղեղատին մէջ՝
ու մինչև Ձկանց դրանը բերանը մէկ
պարիսպ մը շինեց , ՄՈփաղն ալ
մէջը առնելով , ու զանիկայ շատ
բարձրացուց , և Ցուդայի բոլոր
պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
15 զօրքի իշխաններ դրաւ : Ու Յօ-
տար աստուածները ու կուռքը
Տէրոջը տունէն վերցուց , ու Տէ-
րոջը տանր լեռանը վրայ , ու Երու-
սաղեմի մէջ իր շինած բոլոր սե-
ղանները վերցուց , և քաղաքէն
16 դուրս նետեց : Ու Տէրոջը սեղա-
նը շինեց , և անոր վրայ խաղաղու-
թեան ու Ե շնորհակալութեան զո-

հեր մատուց . և Ցուդային պա-
տուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն ծառայութիւն ընեն :
17 ԼՍակայն ժողովուրդը տակաւին
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
տուցանէին , Բայց միայն իրենց Տէր
Աստուծոյն :
18 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու իր Աստուծոյն ը-
նդ աղօթքը , ու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անունովը անոր խօ-
սող Ժ տեսանողներուն խօսքերը
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց դրքին մէջ գրուած
19 է : Ու անոր աղօթքը , և ըն-
դունուիլը , ու անոր բոլոր մեղքը ,
ու յանցանքը , և ան տեղուան-
քը՝ ուր որ իր դարձի դալէն ա-
ռաջ բարձր տեղեր շինեց , ու Աս-
տարովթի կուռքեր ու քանդակած
կուռքեր կանդնեց , ահա Հ գրչին
ժամանակագրութեանը մէջ գը-
20 րուած է : Ն Եւ Մանասէ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ
իր տանը մէջ թաղեցին . և անոր
տեղը անոր որդին Ամոն թագա-
ւոր եղաւ :
21 Ամոն Ղ քսանուերկու տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու ե-
րուսաղեմի մէջ երկու տարի թա-
22 գաւորութիւն ըրաւ : Ու Տէրոջը
առջևը չարութիւն ըրաւ իր հօր
Մանասէին ըրածին պէս . և իր հօ-
րը Մանասէին շինած բոլոր կուռ-
քերուն Ամոն զոհ մատուց , ու ա-
23 նոնց ծառայութիւն ըրաւ : Բայց
Տէրոջը առջևը չխոնարհեցաւ ,
Ը ինչպէս որ իր հայրը Մանասէ
խոնարհեր էր . մանաւանդ աս Ա-
մոնը աւելի յանցանք գործեց :
24 ՙԵւ իր ծառաները դաւաճանու-
թիւն ըրին իրեն դէմ , ու զանիկայ
25 իր տանը մէջ մեռցուցին : Ու երկ-
րին ժողովուրդը Ամոն թագաւո-
րին դէմ դաւաճանութիւն ընող-
ներուն ամէնը մեռցուցին . ու եր-
կրին ժողովուրդը անոր որդին Ցով-
սիան անոր տեղը թագաւոր դրին :

ԳԼ · ԼԴ

1 Ցովսիային բարի թագաւորութիւնը : 3 Ե-
նիկայ կռապաշտութիւնը բնաջինջ կ'ընէ : 8
Տաճարին նորոգութեանը ձեռք կը զարնէ :
14 Քեղկիա քահանան օրինաց գիրք մը կը
գտնէ , ու Ցովսիա մարդ կը խրկէ Ողդային
որ անոր վրայով Տէրոջմէ հարցընէ : 23 Ող-
դա կը մարգարէանայ Թէ Երուսաղէմ պիտի
կործանուի ; բայց չէ Թէ Ցովսիային օրերը :
29 Ցովսիա ան օրինաց գիրքը հանդիսաւոր
ժողովքի մը կարդացընել տալով , Աստու-
ծոյ հետ նորէն ուխտ կ'ընէ :

ՙ 1 ՙՅովսիա ութ տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ , ու ե-
րուսաղեմի մէջ երեսունմէկ տարի
2 թագաւորեց : Եւ անիկայ Տէրոջը

Ն · ք · ընթ · 698
Ը Ղէ · ժբ · 21 : բ Օր · ժբ · 10 : դ Թագ · իդ · 10 : Գլ · իբ · 3 : Եզեկ · իդ · 37 , 39 :
Ի բ Օր · ժբ · 10 , 11 :
ժ դ Թագ · իա · 6 :
է դ Թագ · իա · 7 :
Լ Սաղ · ՃԼբ · 14 :
Ը բ Թագ · է · 10 :
677
ժ բ Օր · իբ · 36 : Ցոբ · ԼԳ · 8 :
Լ Սաղ · ՃԷ · 10 , 11 :
հ ապես · ե · 6 :
Յ ա Մն · ե · 20 : Եզր · ը · 23 :
Ղ Սաղ · Թ · 16 : Դան · դ · 25 :
ճ դ Թագ · ա · 33 :
ՙ Գլ · իէ · 3 :
ՙ Հմր 3 , 5 , 7 :
Ն Ղէ · է · 12 :
Ն · ք · ընթ · 677
Ղ Գէ · լբ · 12 :
ՙ ա Թագ · Թ · 9 :
† Կ՚ տե-
սանողներ-
ուն
Ղ դ Թագ · իա · 18 :
ՙ դ Թագ · իա · 19 , ՚ :
Ղ Հմր 12 :
ՙ դ Թագ · իա · 23 , 24 :
641
ՙ դ Թագ · իբ · 1 , ՚ :

Ն·Ք·ԳԲ· 677

634

Բ ԳԼ·ԺԸ·2։

630

Է Գ Թագ· ԺԳ·2։

Ը ԳԼ·ԼԳ· 17, 22։

Ի ՂԼ·ԻԳ· 30։ Գ Թագ· ԻԳ·4։

Ձ Գ Թագ· ԻԳ·4։

Ի՞Գ Թագ· ԺԳ·2։

*Կա՛ շուրջանակի ամենից տուները փշուռ ուեց։

ԸԲ Օր·Թ·21։

624

Ի Գ Թագ· ԻԲ·3։

Ժ Տես Գ Թագ·ԺԲ·4, ՃԸ·

†ԵՔԲ·տուին։

առջևը ուղղութիւն բրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին ճամբաներուն մէջը քալեց, ու այ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։

3 Եւ իր Թագաւորութեանը ու-
Թերորդ տարին երբոր դեռ ինքը
պատանի էր, Ի իր հօրը Դաւիթին
Աստուածը խնդրել սկսաւ. ու եր-
կոտասաներորդ տարին Ի Ցուդան
ու Երուսաղէմը Բարձր տեղերէն,
Աստարովթի կուռքերէն և քան-
դակած ու ձուլածոյ կուռքերէն
4 մաքրել սկսաւ։ Ի Եւ Բահաղիմի
սեղանները անոր առջևը կործա-
նեցին. ու անոնց վրայի արեգական
կուռքերը կոտրեց, և Աստա-
րովթի կուռքերը ու քանդակած
ու ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու
փշրեց, Ու անոնց զոհ մատու-
ցանողներուն գերեզմաններուն վը-
5 րայ ցանեց։ Եւ Ի ոսկորներուն անոնց սեղաններուն վրայ
այրեց, ու Ցուդան ու Երուսա-
6 ղէմը մաքրեց։ Եւ Մանասէի ու
Եփրեմի ու Շմաւունի քաղաքնե-
րուն մէջը մինչև Նեփթաղիմ, Ի անոնց բոլորտիքը եղած աւերակ
7 տեղերը Նայնպէս ըրաւ։ Ու սեղան-
ները և Աստարովթի կուռքերը
կործանեց. ու Ի քանդակած կուռ-
քերը մանրեց ու փշրեց, և Իսրա-
յէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բո-
լոր արեգական կուռքերը կո-
տրտեց, ու Երուսաղէմ դար-
ձաւ։

624

8 Եւ Ի իր Թագաւորութեանը
տասնուութերորդ տարին երբոր
երկիրը ու Ի տունը մաքրեց, Եսե-
լիայի որդին Սափանը, ու քաղա-
քին իշխանը Մասէիան, ու Ցովա-
քազի որդին Ցովաքը՝ յիշատա-
կաց գպիրը խրկեց, որ իր Տէր
9 Աստուծոյն տունը նորոգեն։ Եւ
անոնք Քեղկիա քահանայապետին
եկան. ու Ի Աստուծոյ տունը բե-
րուած ստակը †առին, որն որ
Ղեւտացիները՝ դրան պահապաննե-
րը Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն,
և Իսրայէլի բոլոր մնացորդէն, ու
բոլոր Ցուդայէն ու Բենիամինէն
ու Երուսաղէմի բնակիչներէն ժող-
10 վեր էին. Եւ Տէրոջը տանը Ի-
Ի վրայ դրուած բանւորներուն
ձեռքը տուին. անոնք ալ Տէրոջը
տանը մէջ գործող բանւորներուն
տուին զանիկայ, տունը նորոգելու
11 ու շինելու համար, Ա յսինքն հիւ-
սերուն ու շինողներուն տուին, որ
Ցուդայի Թագաւորներուն ւարած
տուները շինելու համար տաշուած
քարեր, ու դերաններու համար
12 փայտեր ծախու առնեն։ Եւ ան
մարդիկները գործը հաւատարմու-

Թեամբ կը բանէին. ու Ի գործը յա-
ռաջ տանելու համար անոնց վրայ
կեցողները Մերարիի որդիներէն՝
Ղեւտացի Ցեթ ու Աբդիա, և
կահաթեանց որդիներէն Զաքա-
րիա ու Մեսուղամ էին. նաև
Ղեւտացիները՝ երգող նուագարան-
ներուն աղէկ տեղեակ եղողներուն
13 ամէնը. Նաև բեռնակիրներուն ու
ամէն տեսակ գործը բանողներուն
վերակացուներն էին. Ի գպիրնե-
րը, ոստիկաններ ու դռնապան-
ները Ղեւտացիներէն էին։
14 Ու երբոր Տէրոջը տունը բերուած
ստակը կը հանէին, Քեղկիա քա-
հանան Մովսէսին ձեռքովը պրոոած
15 Տէրոջը օրինաց գիրքը գտաւ. Ու
Քեղկիա պատասխան տուաւ ու
Սափան դպիրին ըսաւ, Տէրոջը տա-
նը մէջ օրինաց գիրքը մը գտայ. ու
Քեղկիա ան գիրքը Սափանին տը-
16 ւաւ։ Եւ Սափան գիրքը Թագա-
ւորին տարաւ, ու Թագաւորին
պատասխան բերաւ՝ ըսելով, Քու
ծառաներդ իրենց յանձնուած բո-
17 լոր դրամը կը կատարեն. Եւ Տէրոջը
տանը մէջ գտնուած ստակը հանե-
ցին, ու զանիկայ վերակացունե-
րուն ձեռքը ու գործը բանողնե-
18 րուն ձեռքը տուին։ Եւ Սափան
դպիրը Թագաւորին պատմեց ու
ըսաւ, Քեղկիա քահանան ինծի
մէկ գիրքը մը տուաւ. ու Սափան
անոր մէջէն Թագաւորին առջևը
19 կարդաց։ Ու Թագաւորը օրինաց
խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձ-
20 ները պատռեց։ Եւ Թագաւորը
Քեղկիային, և Սափանի որդւոյն
Աբիկամին, ու Միքայի որդւոյն
Ի Աբդօնին, և Սափան դպիրին, ու
Թագաւորի ծառային՝ Ասայիային
21 պատուիրեց ու ըսաւ, Գացէ՛ք
ինծի համար, և Իսրայէլի ու Ցու-
դայի մնացորդներուն համար առ
գտնուած գրքին խօսքերուն վրա-
յով Տէրոջը հարցուցէ՛ք. վասն զի
մեր հայրերը Տէրոջը խօսքը չպա-
հելնուն համար, և առ գրքին մէջը
բոլոր գրուածները չկատարելնուն
համար մեր վրայ Թափուած Տէրո-
22 ջը բարկութիւնը մեծ է։ Ու Քեղ-
կիա ու Թագաւորին մարդիկները
Ի Ասայի որդւոյն Թեկուայի որ-
դւոյն Սեղղումի հանդերձապետին
կնկանը՝ Ողդա մարգարէին գացին.
և անիկայ Երուսաղէմ Մասենայի
մէջ կը բնակէր. ու անոր հետ այն-
պէս խօսեցան։
23 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց, Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ. Ձեզ ինծի խրկող մարդուն
24 ըսէ՛ք, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա
ես աս տեղիս ու անոր բնակիչնե-

Ն·Ք·ԳԲ· 624

Ի Գ Թագ· ԻԲ·12 ի՚ԵՒՈՒ Աքոբոր։

Ի Գ Թագ· ԻԲ·14 ի՚ԵՒՈՒ Աբասա։

Ի Ա ՄՆ·ԻԳ· 4, 5։

Ն · ք · ԶԲ · 624

րուն վրայ չարիք պիտի բերեմ , այնինչ ան բոլոր անէծքները՝ որ Ցուդայի Թագաւորին առջևը կարդացած գրքին մէջ գրուած է .
25 Որովհետև զիս Թողուցին , և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործերովը զիս բարկացընեն . ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի
26 Թափի ու պիտի չմարի : Բայց Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Ցուդայի Թագաւորին ասանկ ըսէք . Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ նաև խօսած
27 քերուդ համար . Որովհետև քու սիրտդ կակղացաւ , ու Աստուծոյ առջևը խոնարհեցար , երբոր աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ անոր ըսած խօսքերը լսեցիր , և իմ առջևս խոնարհեցար , ու հանդերձներդ պատռեցիր , ու իմ առջևս լացիր , ես ալ լսեցի , կ'ըսէ
28 Տէրը : Ահա ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս . և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ իմ բերելիք բոլոր չարիքները քու աչքերդ պիտի չտեսնեն : Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին :

29 Եւ Թագաւորը մարդ խրկեց , ու Ցուդային ու Երուսաղեմին բոլոր
30 ծերերը ժողվեց : Եւ Թագաւորը , ու Ցուդային բոլոր մարդիկները , ու Երուսաղեմին բնակիչները , և քահանաները , ու Ղեւտացիները , ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տունը ելան . և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց * առ-
31 ջև կարդաց : Ու Թագաւորը ՙի իր տեղը ոտքի վրայ կայնեցաւ , ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ , որ ան գրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար Տէրոջը ետևէն երթայ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բո-
32 լոր հոգիով պահէ : Ու երուսաղեմի և Բենիամինի մէջ բոլորը գտնուղները կայնեցուց . ու Երուսաղեմի բնակիչները Աստուծոյ՝ իրենց հարցը Աստուծոյն ուխտին
33 պէս ըրին : Եւ Յովսիա Իսրայէլի որդուոցը ամէն երկիրներէն ՝ բոլորը գարշութիւնները վերցուց . ու բոլոր Իսրայէլի մէջ գտնուղներուն իրենց Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընել տուաւ . Զանոր [ի]նդ-
34 բոլոր օրերուն մէջ իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չխոտորեցան :

Գլ · Լե

1 Յովսիա խիստ հանդիսաւոր զատիկ մը կ'ընէ : 20 Ընդկայ Փարաւոն Նեքաւովը գերդեալով՝ Մակեդովի մէջ կը սպանուի : 25 Յովսիային վրայ ըսուած ողբերը :

Ն · ք · ԶԲ · Իրբ 623

1 Ա՛ւ Յովսիա Երուսաղեմի մէջ Տէրոջը զատիկ ըրաւ . ու զատիկը առաջին ամսուն ԺԴ-ին քաշեցուցած տաճարին մէջ զոհեցին :
2 Ներորդ օրը մարդիկին ՝ քահանաները իրենց պահպանութեանը վրայ կայնեցուց , ու Տաճարին Տէրոջը տանը ծառայութիւնը ընելու
3 քաջալերեց : Եւ բոլոր Իսրայէլին ուսուցանող՝ սրբուեցողնոյ Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիներուն ըսաւ , Սուրբ տապանակը Իսրայէլի Թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին շինած տունը դրէք , և ձեր ուսերուն վրայ բեռ չըլլայ . ա՛հա հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իսրայէլին ծառայու-
4 թիւն ընէք . Եւ ձեր ազգատոհմերովը ու ձեր դասերովը՝ ըստ Իսրայէլի Թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս և ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստ
5 եղէք : Եւ ձեր եղբայրներուն ժողովուրդին որդուոցը տոհմերուն ու բաժնումներուն համեմատ , ու Ղեւտացւոց ազգատոհմերուն բաժանումներուն համեմատ ժողո-
6 րանին մէջը կայնեցէ՛ք . Եւ զատիկը մորթեցէ՛ք , ու սրբուեցէ՛ք , ու ձեզի համար պատրաստեցէ՛ք , որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը բան խօսքին
7 պէս ընեն : Եւ Յովսիա Երոլոր հոն գտնուղ ժողովուրդին որդուոցը՝ հօտերէն երեսուն հազար գառ ու այծի ձագ պատրաստեց , ամէնն ալ զատկի համար , նաև իրէք հազար արջառ . ասոնք թագաւորին ստա-
8 ցուածքէն էին ՝ իր իշխաններն ալ ժողովուրդին , քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն յօժարութեամբ պարգև տուին . Աստուծոյ տանը իշխանները՝ Քեղկիա , Զաքարիա ու Եհիէլ՝ զատկի համար երկու հազար վեց հարիւր ոչխար ու իրեք հարիւր արջառ քահանաներուն
9 տուին : Եւ Քոնոնիա ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթանայէլ , ու Ղեւտացւոց իշխանները՝ Ասաբիա , Եհիէլ և Յովզաբադ՝ զատկի համար Ղեւտացիներուն հինգ հազար ոչխար ու հինգ հարիւր արջառ պարգևեցին :
10 Եւ պաշտօնը պատրաստուեցաւ . ու Թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները ի իրենց կարգին հաստատ , ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համեմատ կայնեցան .
11 Եւ զատիկը կը մորթէին , ու քա-

* Եբր . ա կանոներուն հ գ Թագ . ժա . 14 : Իգ . 3 : Գլ . ը . 13 :

Ղ Երեմ . գ . 10 :

Ն·ք·ղՖ· ԻՐԲ 623

Ե ԳԼ· ԻԹ· 22։
Ի Տ՚ս ԳԼ· ԻԹ·34։

Հ ՂԼ·գ·3։

Յ ԵԼ· ԺԲ·8, 9։ Բ Օր· Ժղ·7։
Ղա ԹԱԳ·Բ· 13, 14, 15։

Հանանները անոնց ձեռքէն ազատելը սպասկին . իսկ Ղևտա-
12 ցիները Մարթը կը հանէին , Եւ ողջակէզ ըլլալ՝ Տէրոջը կը զատէին , ու զանոնք ժողովուրդին որդւոցը՝ աղաւտհմիներուն համեմատ կը բաժնէին , որ Տէրոջը մատուցանեն՝
Հ Մովսէսին գրքին մէջը գրուածին պէս . արջառներուն ալ սասանկ կ՚ը-
13 նէին ։ Եւ Յ զատիկը ըստ սովորութեան կրակով խորովելին . բայց նուիրուած բաները ՂԿամասաներով , սաներով ու տապակներով եփե-
14 ցին , ու շուտով բաժնեցին ղՆռան։ բոլոր ժողովուրդին որդւոցը ։ Եւ իրենց ու քահանայից համար ետ-
քը պատրաստեցին . քանզի Ահա-
րոնի որդիքը՝ քահանաները մին-
չև գիշերը ողջակէզները ու ճար-
պերը մատուցանելու պիտոյք էին . ուստի Ղևտացիները իրենց հա-
մար և Ահարոնի որդւոցը քահա-
նաներուն համար պատրաստեցին ։
15 Իսկ Ասափի որդիքը երգեցողնե-
րը Դաւիթին , ու Ասափին ու Եմանին , և թագաւորական տեսանող Իդիթունին պատուի-
րածին համեմատ իրենց տեղը՝ ու դռնապանները Յ ամէն մէկ դուռը
յանէր էին . պէտք չեղաւ որ ի-
րենց պաշտօնէն զատուին , վասն զի անոնց համար անոնց եղբայրները՝
Ղևտացիները կը պատրաստէին ։
16 Եւ Ցովսիա թագաւորին հրամա-
յածին պէս՝ ան օրը Տէրոջը ամէն պաշտօնը կարգի դրուեցաւ , զա-
տիկը ընելու ու ողջակէզները Տէ-
րոջը սեղանին վրայ մատուցանե-
17 լու համար ։ Եւ ան ատենը՝ հոն դտնուող Իսրայէլէ որդիքը զա-
տիկը ու Յբաղարջակեաց տօնը
18 եօթը օր ըրին ։ Եւ Սամուէլ մար-
գարէին օրերէն ՚ի վեր Իսրայէլէ մէջ Նասոր պէս զատիկ մը չեղաւ .
ու Ցովսիային , ու քահանանե-
րուն , ու Ղևտացիներուն , և բոլոր հոն դտնուող Ցուդային , ու Իսրա-
յէլէն , ու Երուսաղէմի բնակչացը
որած զատկին պէս Իսրայէլէ բոլոր
19 թագաւորները ըրած չէին ։ Ան զատիկը Ցովսիայի թագաւորու-
թեանը տասնուութերորդ տարին
եղաւ ։

610
Ղ թագ՝՝· Իգ·29։ Եւ-
բեմ՚· Խղ· 2։

20 Ղ Ան ամէն բաներէն ետքը՝ ու Ցովսիային՝ տաճարին Յօքսեբրա-
նէսը հաստատելէն ետքը , Եգիպ-
տոսի Նեքաւով թագաւորը Եփ-
րատին քովը Քարքամիս Յալաէն
դէմ պատերազմելու ելաւ . ու
Ցովսիա զանիկայ դիմաւորելու
21 գնաց ։ Իսկ անիկայ դեսպանները
խրկեց անոր ու ըսաւ , Ո՛վ Ցու-
դայի թագաւոր , դուն ինծի հետ

Ն·ք·ղՖ· 610

ի՞նչ գործ ունիս . ես այսօր քեզի դէմ Ելած չեմ , հապա ինծի հետ պատերազմ ընդ տանը դէմ . ու Աստուած ինծի հրամայեց որ շու-
տով ընեմ . իմ հետս եղող Աս-
տուածմէն ետ կեցիր , որ քեզ չկոր-
22 սընցընէ ։ Բայց Ցովսիա իր երեսը անկէ չդարձուց , հապա անոր հետ պատերազմելու *համար Նիր հա-
դուստը փոխեց" , ու մտիկ չըրաւ Նեքաւովին խօսքը՝ որ Աստուծոյ բերնէն էր , ու Մակեդդովի հովիտը
23 պատերազմելու դնաց ։ Եւ ա-
զեղնաւորները Ցովսիա թագաւորը նետով զարկին , ու թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ , Ձիս վերցու-
ցէ՛ք ասկէ , վասն զի ոստիկ Նվի-
24 րաւորուեցայ ։ Ղ Եւ իր ծառանե-
րը զանիկայ կառքէն հանեցին , ու իր երկրորդ կառքը հեծցընելով՝ Երուսաղէմ տարին . և անիկայ մեռաւ , ու իր հարցը գերեզմաննե-
րուն մէջը թաղուեցաւ . և Ղբոլոր Ցուդա ու Երուսաղէմ Ցովսիա-
25 յին վրայ սուգ ըրին ։ Ու Երեմիա Ցովսիային վրայ ողբ ըսաւ . ու Ոբոլոր երգեցողները արք և կա-
նայք մինչև ասօր իրենց ողբե-
րուն մէջ Ցովսիան կը յիշեն , ու զանոնք Իսրայէլի մէջ մեծցուցին . և ահա ողբերուն մէջը գրուած են ։
26 Եւ Ցովսիային մնացորդ պատ-
մութիւնը , ու անոր Տէրոջը օ-
րէնքին մէջ գրուածին համեմատ՝
27 ըրած բարեգործութիւնը , Եւ անոր առաջին ու վերջին պատմութի-
նը ահա Իսրայէլի ու Ցուդայի թագաւորներուն գրքին մէջ գր-
ուած է ։

ԳԼ· Լ.Ջ

1 Ցովաքազ իր Նօրը տեղը կը յաջորդէ · իսկ Փարաւն Նեքաւով զանիկայ աթոռէն վար առնելով՝ Եգիպտոս կը տանի իր հետը ։ 5 Ցովակիմ յարութիւն կ՚ընէ Տէրոջը առջևը , ու կապուած Բաբիլոն կը տարուի ։ 9 Ցովա-
քին անոր տեղը յաջորդելով՝ չար վարմունք կ՚ունենայ , ու Բաբիլոն կը տարուի ։ 11 Սե-
դեկիա անոր տեղը կ՚անցնի ու չար վարմունք կ՚ունենայ · մարգարէները կ՚անարգէ , ու Նաբուգոդոնոսորին դէմ կ՚ապստամբի ։ 14 Երուսաղէմ՝ քահանաներուն ու ժողովուրդին մեղացը պատճառով՝ բոլորովին կը կործա-
նուի ։ 22 Կիւրոսին հրովարտակը ։

Ղ թագ· Իգ·30, ՀԱ։

1 Ա՚ե Երկրին ժողովուրդը Ցովսիա-
յին որդին Ցովաքազը առին , և զանիկայ իր Նօրը տեղը Երուսա-
2 ղեմի մէջ թագաւոր դրին ։ Ցո-
վաքազ քսանուերեք տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երու-
սաղեմի մէջ երեք ամիս թագաւո-
3 րութիւն ըրաւ ։ Ու Եգիպտոսի թագաւորը զանիկայ Երուսաղեմի մէջ Ա՚նօ՚ն վար առաւ , ու երկրին

Ն · ք · ղ · 610

վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ ու մէկ տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ ։
4 Ու Եգիպտոսի թագաւորը անոր եղբայրը Եղիակիմը Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ թագաւոր դրբաւ , և անոր անունը Յովակիմի փոխեց . ու Նէքաւով անոր եղբայրը Յովաքազը առաւ ու Եգիպտոս տարաւ ։
5 Յովակիմ Էքսանուհինդ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անիկայ իր Տէր Աստուծոյն
6 առջևը չարութիւն ըրաւ ։ Ետնոր վրայ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ելաւ , ու Էզանիկայ Բաբիլոն տանելու համար
7 մար ոտնակապերով կապեց ։ Նեբուգոդոնոսոր Տէրոջը տանը անօթներէն առաւ ու Բաբիլոն տարաւ . ու զանոնք Բաբիլոն իր
8 տաճարին մէջը դրաւ ։ Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը , ու անոր ըրած գարշութիւնները , և անոր վրայ գտնուածը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորներուն գրքին մէջը գրուած են . ու անոր տեղը անոր որդին Յովաքին թագաւոր եղաւ ։
9 Յովաքին Ըհոաեհոութը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս ու տասը օր թագաւորեց . և անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ ։
10 Ու հետևեալ տարին Ներբուգոդոնոսոր թագաւորը ղրրթ խրկեց , ու զանիկայ Տէրոջը տաճարին պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել տուաւ . և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ Եանոր հօրը եղբայրը Սեդեկիան թագաւոր դրբաւ .
11 Սեդեկիա Էքսանուվէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվէկ տարի
12 թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ անիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրաւ . ա Տէրոջը բերնէն խօսող Երեմիա մարգարէին
13 առջևը չխոնարհեցաւ . Ու Նաև ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորէն , որ անոր երդումը ընել տուեր էր Աստուծոյ անունովը , և իր պարանոցը խստացուց ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ ։
14 Քահանաներուն բոլոր իշխանները ու ժողովուրդն ալ ազգերուն բոլոր գարշութիւններուն հետևելով՝ խիստ շատ անօրէնութիւններ ըրին , ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ
15 սրբած տունը պղծեցին ։ Հետևանոնց հայրերուն Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին ու իր բնակարանին խնայելուն համար , իր պատգամաւորներուն ձեռքովը՝ *մէծ փութով" ազդարարութիւններ կը
16 խրկեր . Բայց Եանոնք Աստուծոյ Էլչի պատգամաւորները կ'անարգէին , Եանոր խօսքերը կ'արհամարհէին , ու Եանոր մարգարէները ծաղր կ'ընէին . մինչև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ , անանկ որ ալ
17 բժշկութիւն չմնաց ։ Եւ Եանոնց վրայ Քաղդէացւոց թագաւորը հանեց . անիկայ ալ Եանոնց երիտասարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռցուց . ու երիտասարդին ու կոյսին , ծերին ու ալեւորին չխնայեց . ամէնն ալ Տէրը
18 անոր ձեռքը մատնեց ։ Ետ Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները , ու Տէրոջը տանը գանձերը , և թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամէնն ալ
19 Բաբիլոն տարաւ ։ Ետ Աստուծոյ տունը այրեցին , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլցուցին , ու անոր ամէն պալատները կրակով այրեցին , ու բոլոր գեղեցիկ բաները աւրեցին ։
20 Եւ Նսուրէն փախած մնացորդները Բաբիլոն գերի տարաւ . ու մինչև Պարսից թագաւորութեանը հաստատելը , Եանոր և անոր որ-
21 դւոցը ծառաներ եղան ։ Որպես զի Երեմիային բերնովը ըհոաե Տէրոջը խօսքը կատարուի , մինչև որ երկիրը ՚իր շաբաթները վայելէ ։ Իր աւերմանը բոլոր օրերը ՚շաբաթ պահեց , մինչև եօթանասուն տարին լրիննալը ։
22 Ետ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջև տարին *Երեմիային բերնովը ըհոաե Տէրոջը խօսքը †կատարուելու համար՝ Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթնցուց . ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով ,
23 Յայսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պարսից թագաւորը . Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց , որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ ։ Ձեր մէջը ովքոր անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Եհովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ ։ ու թող ելլէ ։

Ն · ք · ղ · 593

Հ Երեմ. իե · 3 , 4 ։ լե · 15 ։ խգ · 4 ։
* Եբր · կա · նուխ ելլելով ու խրբոկելով
Ե Երեմ. ե · 12 , 13 ։ Ընակ · ա · 25 , 30 ։
Ճ Երեմ. լբ · 3 ։ լբ · 6 ։ Մատ · իգ · 34 ։
ՠ Սաղ · հդ · 1 ։ Ղթ · 5 ։

590

Յ Բ Օբ · իբ · 49 ։ Գործագ · իե · 1 , ՃՃ ։ Եզր · Թ · 7 ։

588

Ն Սաղ · հդ · 20 ։ Ղթ · 2 , 3 ։
Ն Գ Թագ · իե · 13 , ՃՃ ։
ո Գ Թագ · իե · 9 ։ Սաղ · հդ · 6 , 7 ։ Հթ · 1 , 7 ։
Ն Գ Թագ · իե · 11 ։
պ Երեմ. իե · 7 ։
Ն Երեմ. իե · 9 , 11 , 12 ։ իզ · 6 , 7 ։ իթ · 10 ։
ռ Ղե · իզ · 34 ։ 35 , 43 ։ Դան · Թ · 2 ։
ռ Ղե · իե · 4 , 5 ։

536

Վեզր · ա · 1 ։
ֆ Երեմ. իե · 12 , 13 ։ իթ · 10 ։ լգ · 10 , 11 , 14 ։
† Կամ՝ կատարուելուն պէս ,
ք Ես · խգ · 28 ։
Յ Եզր · ա · 2 , 3 ։

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կիւրոսին հրամանը տաճարին շինութեանը համար : 5 ժողովուրդը կը պատրաստուի Հրէաստան դառնալու : 7 Կիւրոս թագաւորը տաճարին անօթները Սասբասարին կը յանձնէ :

ՆԱ ՊԱՐՍԻՑ ԿԻՒՐՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

1 Ի՛ Պարսից կիւրոս թագաւորին առաջի տարին՝ "Երեմիային բերնով ը եօթանասնից տարուան համար" , Տէրը Պարսից կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց . ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ , ու նաև հրովարտակ դրեց՝ ըսելով ,

2 Այսպէս կ'ըսէ կիւրոս Պարսից թագաւորը . Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ . ու անիկայ ինծի պատուիրեց որ Ցուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն

3 մը շինեմ : Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է , իր Աստուածը իր հետը ըլլայ , ու Ցուդայի Երուսաղէմ ելլէ , և Իսրայէլի Եհովայ Աստուածոյն՝ ան Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուածոյն տունը

4 շինէ : Ու անոր քաղաքացիները՝ այսինքն բոլոր մնացողները իրենց պանդխտութեանը տեղէն՝ արծաթով , ոսկիով , ստացուածքով ու անասուններով անոր օդնութիւն ընեն , Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուածոյն տանը համար պրաւոյ կամաւոր ընծաներէն ի զատ :

5 Անատեն Ցուդայի ու Բենիամինի տոհմերուն իշխանները , և քահանաները ու Ղեւտացիները ոտք ելան ան բոլոր Աստուած հետ , որոնց հոգին Աստուած արթընցուցեր էր , որ ելլեն ու Երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը շինեն :

6 Նեն : Եւ անոնց բոլորտիքը եղողներուն ամէնը բոլոր կամաւոր ընծաներէն ի զատ՝ արծաթէ աման ներով , ոսկիով , ստացուածքով , ու անասուններով , և պատուական պարգևներով անոնց օդնութիւն ըրին "

7 Ու կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը անօթները հանեց , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը

8 դրեր էր . Պարսից կիւրոս թագաւորը զանոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը հանել տուաւ , ու զանոնք համրանքով Ցուդայի Սասբասար նախարարին յանձնէ :

9 Նեց : Եւ աս էր անոնց թիւը . երասուն ոսկեղէն կոնք , հազար արծաթեղէն կոնք , քսանուինը դանակ ,

10 նակ , երասուն ոսկեղէն տաշտ , ու չորս հարիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կարգէն , և հազարաւոր

11 ուրիշ անօթներ : Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ ամանները հինգ հազար չորս հարիւր էին : Ասոնց ամէնը Սասբասար Բաբիլոնի գերութենէն Երուսաղէմ ելլողներուն հետը հանեց :

ԳԼ . Բ

1 Գերութենէ դարձող ժողովուրդին , 36 քահանաներուն , 40 Ղեւտացիներուն , 43 Նաթանայիմներուն , 55 և Սողոմոնի ծառաներուն որդոցը թիւը . 62 նաև ան քահանաներուն՝ որոնք չէին կրնար իրենց ազգաշամարը գրանել : 64 Բոլոր ժողովքին գումարը իրենց ստացուածներովը : 68 Անոնց ընծաները :

1 Ա՛ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն տարած գերիներէն ելլող է գաւառի բնակիչները ասոնք էին , որոնք Երուսաղէմ ու Ցուդա դարձան , ամէն

2 մէկը իր քաղաքը . Ու Զօրաբաբէլին , Ցեսուէին , Նէեմիային , Սարաէլիային , Հռէղէլային , Մուրթքէին , Բաղասանին , Մասփարին , Բագուէին , Հռէհումին ու Բաանային հետը եկան : Եւ ան էր Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը թիւ .

3 ւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար

4 հարիւր եօթանասունուերկու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք հարիւր եօ

5 թանասունուերկու . Արահի որդիքը՝ է եօթը հարիւր եօթանասուն ,

6 ուհինգ . է Փահաթ Մովաբի որդիքը՝ Ցեսուի ու Ցոլաբի որդիներէն՝ երկու հազար ուեօթը հարիւր տա

7 սուերկու . Եղամի որդիքը՝ հազար

8 երկու հարիւր լիասունուչորս . Զաթուի որդիքը՝ ինը հարիւր քառա

9 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝

10 եօթը հարիւր վաթսուն . Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու

11 երկու . Բեբայիի որդիքը՝ վեց հա-

Ն . ք . դէ . իբր 536

Բ Մն . լգ . 22 , 23 ; Եզրաս . իե . 12 ; իթ . 10 ;

* կամ՝ կատարուելուն պէս ,

Բ Գլ . ե . 13 , 14 ;

ե Ես . խդ . 28 ; կե . 1 , 13 ;

գ Դան . ջ . 26 ;

է Փիլ . բ . 13 ;

† Եբր . ձեռքերը ուժովցուցին ;

Ղ Գլ . ե . 14 ; ջ . 5 ;

է դ Թագ . իդ . 13 ; Բ Մն . լդ . 7 ;

Ն . ք . դէ . իբր 536

Բ Ես . Գլ . ե . 14 ;

ա Նէեմ . է . 6 , 7 ;

Բ դ Թագ . իգ . 14 , 15 , 16 ; իե . 11 ; Բ Մն . լգ . 20 ;

ե Նէեմ . է . 7 ; Յ՛Էզոռէ Ազարիա ;

գ Ցես Նէեմ . է , 10 ;

է Նէեմ . է . 11 ;

Ղ Նէեմ . է . 15 ; Յ՛Ըզոռէ Բանուի ;

Ն·ՔՐ·ՀԲԲ 536

12 բիւր քսանուիրեք · Ազգադի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր քսան·
13 ուերկու · Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց
14 հարիւր վաթսունուվեց · Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար յիսունու·
15 վեց · Ադինի որդիքը՝ չորս հարիւր
16 յիսունուչորս · Ատերի որդիքը՝ Ե·
17 զեկիային իննսունուութը · Բե·սէիի՝ որդիքը՝ իրեք հարիւր քսան·

Ե ՆԵԽՄ. Է. 24 Ի՛ԶՈՒԹ ԱԲԻՒ ։

18 ուիրեք · Է Ցօրայի որդիքը՝ հա·
19 բիւր տասուերկու · Հասումի որդիքը՝ երկու հարիւր քսանուիրեք ·

Ը ՆԵԽՄ. Է 25 Ի՛ԶՈՒԹ ԳԱԲԱՒՈՒ ։

20 Ը Գաբաերի որդիքը՝ իննսունուհինգ ·
21 Բեթլէհեմի որդիքը՝ հարիւր քսան·
22 ուիրեք · Նետոփայի մարդիկը՝
23 յիսունուվեց · Անաթովթի մար·
24 դիկը՝ հարիւր քսանուութը · Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասունուեր·
25 կու · Կարիաթարիմի , կեփիրայի ու Բերովթի որդիքը՝ եօթը հա·
26 բիւր քառասունուիրեք · Ռամայի ու Գաբայի որդիքը՝ վեց հարիւր
27 քսանուվեց · Մաքմասի մարդիկը՝
28 հարիւր քսանուերկու · Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քը·

ԲՆ ՑԵՒ ՀՄՐ 7 ։

29 սանուիրեք · Նաբաւի որդիքը՝ յի·
30 սունուերկու · Մակեբեխի որդիքը՝
31 հարիւր յիսունուվեց · Միւս Բե·զամին որդիքը՝ հազար երկու հա·
32 բիւր յիսունուչորս · Հարիմի որդի·
33 քը՝ իրեք հարիւր քսան · Ղովգի , Ադիդի ու Ովնովի որդիքը՝ եօթը
34 հարիւր քսանուհինգ · Երիքովի որդիքը՝ իրեք հարիւր քառասուն·
35 ուհինգ · Սենաայի որդիքը իրեք հազար վեց հարիւր երսուն ։

ՃՆ ՄՆ·ԻԳ· 7 ։

36 Քահանաները՝ Ցեսուի տունէն Ժ Ցեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր

ԻՆ ՄՆ·ԻԳ· 12 ։

37 եօթանասունուիրեք · Է Եմմերի որդիքը՝ հազար յիսունուերկու ·
38 Ն Փաշուրի որդիքը՝ հազար երկու
39 հարիւր քառասունուեօթը · Է Հարիմի որդիքը հազար տասնուեօթն էին ։

ԼՆ ՄՆ·Թ· 12 ։

40 Ղեւտացիները՝ Ովզուիայի որդիներէն՝ Ցեսուի ու Կադմիէլի որդիքը եօթանասունուչորս էին ։

ԻՆ ՄՆ·ԻԳ· 8 ։

41 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը հարիւր քսանուութն էին ։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սեղղումի որդիքը , Ատերի որդիքը , Ցեղմոնի որդիքը , Ակկուբի որդիքը , Ատիտայի որդիքը , Սուբայի որդիքը՝ ամէնը հարիւր երսունու· ինն էին ։

ԺՆ ՄՆ·Թ· 2 ։

43 Ժ Նաթինայիմները ՝՝՝՝ էին · Սիհայի որդիքը , Ասուփայի որդի·
44 քը , Տաբաովթի որդիքը , Կերոսի որդիքը , Սիայի որդիքը , Փագովնի
45 որդիքը , Ղաբանայի որդիքը , Ագաբայի որդիքը , Ակկուբի որդի·
46 քը , Ագաբի որդիքը , Սաղաամէի
47 որդիքը , Անանի որդիքը , Գեդ·դելի որդիքը , Գաահրի որդիքը ,

Ն·ՔՐ·ՀԲԲ 536

48 Ռէհայիայի որդիքը , Ռասինի որդիքը , Նեկոդայի որդիքը , Գա·
49 զամի որդիքը , Ոզայի որդիքը , Փասէի որդիքը , Բասիի որդիքը ,
50 Ասնեայի որդիքը , Մովնիմի որ·
51 դիքը , Նեփուսիմի որդիքը , Բակբուկի որդիքը , Ակուփայի որդիքը ,
52 Արուրի որդիքը , Ի Բասաղոթի որդիքը , Մէհիդայի որդիքը , Արսայի

Ի ՆԵԽՄ. Է· 54 ։

53 որդիքը , Բարկոսի որդիքը , Սիսարայի որդիքը , Թամայի որդի·
54 քը , Նեսիայի որդիքը , Ատեփայի
55 որդիքը · Հ Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը , Սոփերթի որդիքը , Ե Փարեդայի որդի·
56 քը , Ցեղայի որդիքը , Դերկոնի
57 որդիքը , Գեդդէլի որդիքը , Սափատիայի որդիքը , Ատտիլի որդիքը , Փաքարթաթ ասեբայիմի որդի·
58 քը , Ամմի որդիքը · Բոլոր Ճ Նաթինայիմները ու Ժ Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը իրեք հարիւր իննսունուերեքու էին ։

ՂՆԵԽՄ. Է· 59 Ի՛ԶՈՒԹ ԱՄՄՆ ։

ՃՑԵՒ·Թ· 21, 27 ։ ա ՄՆ·Թ·2 ։

59 Ու Թելմելղայէն , Թելարսայէն , Քերուբէն , Ի Ադդանէն ու Եմմերէն Ելաղները ասոնք էին , և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալնին

ՄԳԹԱԳ·Թ· 21 ։

Յ ՆԵԽՄ. Է· 61 Ի՛ԶՈՒԹ ԱԴԴՕՆ ։

60 ցուցընելու կարող չեղան · Դալայիայի որդիքը , Ցուբիայի որդիքը ՝՝ Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
61 հարիւր յիսունուերկու Ժ · Եւ քահանայից որդիներէն՝ Աբաիայի որդիքը , Ակկուսի որդիքը , Բերզելիի որդիքը , որ Ինքը Ն Գաղաադացի Բերզելիին աղջկներէն կնիկ առնելով անոնց անունովը կոչուե·
62 ցաւ : Ասոնք իրենց ազգաբանութեան գիրքը փնտռեցին , բայց չկրցան գտնել . Նու անմաքուր սե·պուելով՝ քահանայութենէն արգի·
63 լուեցան : Եւ ՝՝ Աթարսաթան ասնոնց ըսաւ , Մինչև որ Նուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ , անոնք ՝՝ ամենասուրբ բաներէն չուտեն ։

ԲՆ ԹԱԳ · ԺԷ · 27 ։

ՃՑԵՒ·ՂԵԶ· Բ · 9 ։
* Կ՚ԵՐ ԿԱՒԱԲՐԻԶ
ՂԵԶ·ԻԲ·30 ։ ԹՈՒ · ԻԵ · 21 ։

64 Ը Բոլոր Ժողովը մէկտեղ քառասունուերկու հազար իրեք հարիւր
65 վաթսուն հոգի էր . Բայց Ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն , որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր երսունուեօթն էին . ու անոնց մէջը երկու հարիւր այր և կին երգե·
66 ցողներ կային : Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսունուվեց , Ջորիները երկու հարիւր քառասունուհինգ ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր երսունուհինգ , ՝՝ Էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ։

ՂՊՂ·ԻԲ·2, 10, 15, 16 ։

ԼՆԵԽՄ. Է· 66 ։

68 ՝՝ Եւ տոհմերու իշխաններէն ՝՝՝՝ երբոր Երուսաղէմ եղող Ցէրոջը տունը գացին , Աստուծոյ

՝՝ ՆԵԽՄ. Է· 70 ։

տանը կամաւոր ընծաներ տուին , որ զանկիպ իր * տեղը հաստատեն ։
69 Անոնք իրենց կարողութեանը չափ վաթսունուէմկ հազար դրամ ոսկի, ու հինգ հազար մնաս արծաթ , ու հարիւր քահանայական պատմուճան տուին ։ 70 գանձին ։ Եւ քահանաները , ու Ղեւտացիները , ու ժողովուրդէն ևորդիները , երգեցողները , դռնապանները և Նաթանայիմները՝ իրենց քաղաքներուն մէջ , ու բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան ։

ԳԼ · Գ

1 Սեղանը կը կանգնուի ։ 4 Ջոհերը առեք կը մատուցին ։ 7 Գործաւորները կը պատրաստուին ։ 8 Տաճարին հիմնադրութիւնը մեծ ուրախութիւնով ու լացով կ'ըլլայ ։

1 Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն էին ։ ու ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Երուսաղեմի մէջ ժողվուեցան ։ 2 Եւ Յովսեդեկեան ՝ Յեսու ու անոր քահանայ եղբայրները , և Բ Սաղաթիելեան Զօրաբաբէլ ու անոր եղբայրները եկան , ու Իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը շինեցին , որ անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն , ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրինաց իրէն մէջ 3 գրուած է ։ Ու սեղանը իր †տեղը շինեցին . վասն զի ան երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային . և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցին , Ա առաւօտեան ու երեկոյ 4 յեան ողջակէզները ։ Եւ տաղաւարաց տօնը Ղրուածքին պէս կատարեցին . ու Բ ամէն օրուան ողջակէզները իրէնց թուովը օրէ օր 5 հրամայուածին պէս մատուցին ։ Եւ անկէ ետքը Ը միտնջնեաւոր ողջակէզը , ու ամնաղլուխներու ու Տէրոջը ամէն սուրբ տօներուն ***ջոհ ։ եղնէրը մատուցին . նաև ան կամաւոր ընծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով Տէրոջը կը մատուցանէ 6 նէր ։ Եօթներորդ ամսուն առաջին օրէն Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանելու սկսան . բայց Տէրոջը տաճարին հիմը պահուըն դրուած չէր ։ 7 Եւ քարահատներուն ու հիւսերուն ստակ , ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց Խուտեղիք ու իմիլիք ու եղ տուին , որ Լիբանանէն ծովով եղևնափայտեր Ջոպպէ բերեն , ինչպէս որ Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր ։

8 Եւ անոնց Երուսաղեմ՝ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ , Սաղաթիելեան Զօրաբաբէլ , ու Յովսեդեկեան Յեսու , և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները , ու գերութենէ բոլոր Երուսաղեմ դարձողները պահեցին Ե սկսան , Ե ւ քանի տարեկան նէն վեր եղող Ղեւտացիները Տէրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու 9 դրին ։ Ու Է Յեսու Ե անոր որդիքը ու եղբայրները , Ե Կադմիել ու անոր որդիքը , ‡ Յուդայի որդիքը , ** Ենադադի որդիքը ** ա նոնց որդիքը ու եղբայրները Ղեւտացիները գործաւորներուն վրայ վերակացութիւն ընելու ելան մէկ մարդու մը պէս ։

10 Ու երբոր ճարտարապետները Տէրոջը տաճարին հիմը դրին , ՃքահանաՃ ները իրենց զգեստները հագած՝ փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասափի որդիքը ծնծղաներով՝ Տէրը օրհնելու համար կայնեցուցին , Իսրայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգ 11 գադրութեանը համեմատ . Հնե փոփոխակի կ'երգէին՝ Տէրոջմէ գոհանալով ու անոր չնորհակալութիւն մատուցանելով՝ Ի ինչու որ բարի է , Ւինչու որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է . ու բոլոր ժողովուրդը մեծ ձայն աղաղակելով Տէրը օրհնեցին , Տէրոջը տանը հիմը դրուելուն համար ։

12 ¶Եւ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով՝ Տէրոջ առջի տունը տեսած էին , երբոր իրենց աչքին առջևը այս տունը հիմը դրուեցաւ , մեծ ձայնով լացին , ու շատերը էրէնց ուրախութենէն ձայներնին վերցրնելով 13 աղաղակեցին . Ու ժողովուրդը ուրախութեան աղաղակին ձայնը ու բազմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել . վասն զի բազմութիւնը մեծ ցնծութեան ձայնով կ'աղաղակէր , ու ձայնները մինչև հեռու տեղուանք կը լսուէր ։

ԳԼ · Դ

1 Թշնամիները՝ տաճարին շինութեանը մէջ Հրեից հետ մասնակից ըլլալու չենգնուելնուն համար , կը լանան որ ան շինութիւնը խափանեն ։ 7 Արտաշեսին նամակ կը գրեն ։ 17 Արտաշեսին իրկած հրովարտակը ։ 23 Շինութիւնը կը խափանուի ։

1 Եւ Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները երբոր լսեցին որ ‖ գերութենէ եկողները՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տաճարը կը շինեն , 2 Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան , ու անոնց ըսին , Մենք ալ ձեզի հետ շինենք . քանզի մենք

ՆՈՒ · Ք · ԳՒ · 536

* կամ՝ տեղը կացուցեր է Աստուած մէջ

** Ա ՄՆ · իգ · 20 ։

Է ԳԼ · գ · 16 ։ 17 ։ Նէեմ. է · 73 ։

ՆՈՒ · Ք · ԳՒ · 535

Ա ՄՆ · իգ · 24 , 27 ։

Ե ԳԼ · բ · 40 ։

‡ կամ՝ Ովդադեայի · տես գԼ · բ · 40 ։

Ձ Ա ՄՆ · ԺԶ · 5 , 6 , 42 ։

Ի Ա ՄՆ · գ · 31 ։ ԺԶ · 4 ։ Ես · 1 ։

Հել. Ժե · 21 ։ Բ ՄՆ · է · 3 ։ Նէեմ. Ժբ · 24 ։

Յ Ա ՄՆ · ԺԶ · 34 ։ Սաղ · ՃԼԶ · 1 ։

Ղ Ա ՄՆ · Ժգ · 41 ։ Երեմ. ԼԷ · 11 ։

Ե Տես Ընգ · բ · 3 ։

— Ընգ · ա · 1 ։ բ · 2 ։ Զաք · գ · 1 ։

Բ Պատ · ա · 12 ։ Ղես · գ · 27 ։

Ե բ Օր · Ժբ · 5 ։

† կամ՝ տեղը կացուցեր է Աստուած մէջ

Բ Թես · իբ · 3 ։ 4 ։

Ե Նէեմ · բ · 14 , 17 ։ Զաք · Ժգ · 16 , 17 ։

Ղես. իգ · 16 ։ Ե Թես. իթ · 12 , ԼԵ ։

Ը ես · իթ · 38 ։ Թես · իբ · 3 , 11 , 19 , 26 ։ իթ. 2 , Տ , 13 ։

Ի գ Թագ · ես · 6 , 9 ։ բ Պն. բ · 10 ։ Գոր. Ժբ · 20 ։

Ժբ Պն · բ · 16 ։ Գոր · Թ · 36 ։

Է ԳԼ · գ · 3 ։ 535

— Տես Հմր 7—9 ։

‖ Եբ. գերուԹեան որդեը

ՆՈՒ ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խնդրենք, ու մեզ հոս բերող Բաբելոնի Արքային թագաւորին օրերէն՝ ի վեր անոր գոհ կը մնանք։ 3 Հիմա Ջօրաբաբել ու Յեսուա, ու Իսրայէլի միւս նահապետները անոնց ըսին, Ձեզի ձեզի ու մեզի որ հետը մեր Աստուծոյն տունը շինենք. հապա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տունը միայնակ մենք պիտի շինենք, ինչպէս որ Պարսից Թագաւորը՝ Կիւրոս 4 Թագաւորը մեզի հրամայեց։ Եւ Եան երկրին ժողովուրդը Յուդայի ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցուներին, ու զանոնք՝ շինելէն կը խափանէին։ 5 Եւ անոնց խորհուրդը խափանելու համար՝ վարձքով անոնց դէմ խորհրդականներ բռնեցին, Պարսից Կիւրոս Թագաւորին բոլոր օրերը, ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորութեան 6 Թեանը ժամանակը։ Եւ Ասուերոսին Թագաւորութեան առեն՝ անոր Թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղեմի բնակչացը դէմ ամբաստանութեան դիր գրեցին։

7 Եւ Արտաշեսին օրերը Բեսլեղամ, Միթրիդատ, Տաբէել, ու անոնց ուրիշ ընկերները Պարսից Արտաշէս Թագաւորին գրեցին. ու նամակին գիրը *Ասորերէն գրուած էր, ու մեկնութիւնը *Ասորերէն էր։ 8 Հոէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը Երուսաղեմի դէմ առ կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշէս Թագաւորին։

9 Ան առենը Հոէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը և անոնց ուրիշ ընկերները ՂԴինացիք, Ափարսաթաքացիք, Տարփաղեցիք, Ափերսացիք, Արքուեցիք, Բաբիլոնացիք, Շուշանացիք, Դա10 եցիք, Եղամացիք, Եւ մնացած ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուական Ասնափարը փոխադրեց ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ բնակեցուց, ու միւսները որ Գետին ասդիի կողմը կը գտնուին, և այլն։ 11 Ա՛ս է ան նամակին օրինակը՝ որ Արտաշես Թագաւորին խրկեցին։

Գետին ասդիի կողմը բնակող 12 քու ծառաներդ, և այլն։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ որ մեր կողմանէ մեզի վեր եկող Հրէաները Երուսաղէմ եկան, ու պարիսպներ կանգնելով ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ քաղաքը կը 13 շինեն։ Հիմա Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ եթէ աս քաղաքը նորէն շինուի, ու անոր պարիսպները կանգնուին, անոնք Հարկ՝ տուրք ու մաքս պիտի չտան. և աս պատճառով Թագաւորներուն վնաս 14 տուած պիտի ըլլաս։ Ուստի †ուրացիկը պալատէն ըլլալուն համար՝ մեզի չվայլեր որ Թագաւորին վնասը տեսնենք. անոր համար աս նամակը խրկեցինք, ու Թագաւորիդ իմա15 ցուցինք, Որ քու հայրերուդ յիշատակաց գրքին մէջը փնտռուի, որ ան յիշատակաց գրքին մէջը գտնես ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապստամբ՝ և Թագաւորներուն և գաւառներուն վնասակար քաղաք մը եղած է, և թէ հին առենը անոր մէջ գաւաճանութիւն ըրած են, ու անոր համար աս քաղաքը 16 կործանուեր է։ Մենք Թագաւորիդ կ'իմացընենք որ եթէ աս քաղաքը շինուի, ու անոր պարիսպները հաստատուին, աս պատճառով Գետին ասդիի կողմը բաժին պիտի չունենաս։

17 Խօսք Թագաւորը Հոէում հրամանատարին, և Սամսայ դպիրին, ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց մնացած ընկերներուն, ու Գետին անդիի կողմը եղող մնացածներուն հրովարտակ խրկեց աս խօսքով։

18 Ողջոյն, և այլն. Մեզի խրկած նամակիդ իմ առջև յայտնապէս 19 կարդացուեցաւ. Ու ես հրաման ըրի, ու փնտռեցին, և գտան որ ան քաղաքը հին առենէն ի վեր Թագաւորներու դէմ դրեր է, ու անոր մէջը ապստամբութիւն ու 20 դաւաճանութիւն եղեր է։ Ու Երուսաղեմի մէջ զօրաւոր Թագաւորներ եղած են, որ բոլոր ԷԳետին Բանդիի կողմը եղողներուն վրայ կը տիրէին. ու անոնց Հարկ, տուրք ու մաքս կը տրուէր։

21 Հիմա պատուէր տուէք որ ան մարդիկները արգիլեն. ու ատ քաղաքը չշինուի, մինչև որ իմ կողմանէս մէկ հրովարտակ մը տրուի։ 22 Եւ զգոյշ եղէք որ աս բանին անհոգութիւն չընէք. չրլլայ որ չարութիւնը շատնայ, ու Թագաւորներուն վնաս տան։

23 Ու երբոր Արտաշէս Թագաւորին նամակին օրինակը Հոէումին ու Սամսայ դպիրին և անոնց ընկերներուն առջևը կարդացուեցաւ, արտորնօք Երուսաղէմ գացին Հրէաներուն, և զանոնք բռնութեամբ 24 Թեամբ ընհնդհն արգիլեցին։ Ան տաճարը Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը գործը արգիլուեցաւ. ու մինչև Պարսից Դարեհ Թագաւորին Թագաւորութեանը երկրորդ տարին արգիլուած մնաց։

Ն·Ք·ԴԲ· Իրր 678

Բ Դ Թագ· ԺԸ, 24, 32, 33։ ԺԹ· 37։ Հմր 10։

Ե Նեհեմ·Բ· 20։

Ը Գլ·Ա·1, 2, 3։

Ը Գլ·Դ·3։ 534

529

522

*Կամ՝ Քաղդեարէն

Ղ Տճս Դ Թագ·ԺԸ· 30, 31։

Իրր 678

522

Ն·Ք·ԴԲ· 522

Ե Գլ·Ե·24։ † Քաղդ· ազգ

Ը Ծն·ԺԸ· 18։ Ցեսա·Ա·4։

Ի Թագ·Դ· 21։ Սաղ· Ն Բ·Տ։

520

ԳԼ · Ե

1 Ջօրաքաջել ու Ցեսու Ընդէէն ու Ջաքա-
րիայէն յորդորուելով՝ տաճարին շինութիւնը
յառաջ կը տանէին ։ 3 Թաթթանայի ու Սաթ-
բարուզան չեն կրնար Հրեաները արգիլել ։
6 Ընդէ՛ք Դարեհ Թագաւորին նամակ կը
գրեն Հրեից դէմ ։

ՆԵԳ · Ա · 1։
Բ Ջաք · ա · 1։

1 Ապա՝ Անգէ մարգարէն ու Ադդովի որդին Բ Ջաքարիա մարգարէն Իսրայէլէ Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն ըրին Ցուդայի ու Երուսաղեմի մէջ եղող Հրեաներուն ։

Բ ԳԼ · գ · 2։

2 Ան ատենը Բ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը , ու Ցովսեդեկեան Ցեսուն ելան , ու Երուսաղեմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը շինելու ըսկան . և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ՚ընէին ։

3 Ան ատենը Եէբռ գետին ասդիի կողմի իշխանը Թ Թաթթանայի ու Սաթթաբուզան իրենց ընկերներ-
ը՛ն անոնց եկան , և այսպէս ը-
սին . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք , ու աս պա-

Բ Հմր 6։ ԳԼ · գ · 6։

Թ Հմր 9։

Ղ Հմր 10։

4 րիսպները կանգնէք ։ Ո՞ն ատենը անոնց ըսինք Թէ աս շէնքը շինող մարդիկներուն անունները ին՞չ է-

Ե Ցօս գլ · է · 6 , 28։ Սաղ · ԼԷ · 18։

5 ին ։ Բայց Հրէից Ծերերուն վրայ Էրենց Աստուծոյն աչքը ըլլալով զանոնք չարգիլեցին , մինչև որ բանը Դարեհին հասնի , ու անկէ ետս բա-
նիս համար հրովարտակ բերել տան ։

Ը ԳԼ · գ · 6։

519

6 Աս է ան նամակին օրինակը որ Գետին ասդիի կողմի իշխանը Թաթթանայի , ու Սաթթարուզան , ու Գետին ասդիի կողմը եղող Բ-
նոնց ընկերները Ափարաբացիք

Թ ԳԼ · գ · 9։

7 Դարեհ Թագաւորին խրկեցին . Եւ իրենց անոր խրկած նամակին մէջը այսպէս գրուած էր .

Դարեհ Թագաւորին շատ բարև ։

8 Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ , որ Հրէաստանի գաւառը՝ մեծ Աստուծոյն տունը գացինք . ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի , և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուի . ու գործքը շուտով կը բանուի , ու

9 անոնց ձեռքովը կը յաջողուի ։ Եւ ան Ծերերուն հարցուցինք , ու ա-
նոնց այսպէս ըսինք . Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շի-

Ժ Հմր 3 , 4։

նէք , ու աս պարիսպները կանգ-
10 նէք ։ Ու քեզի իմացընելու հա-
մար անոնց անուններն ալ հար-
ցուցինք , որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց անունները Ի-
11 րենք ։ Եւ անոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին ՝ Մենք երկինքի ու երկրի Աստուծոյն ծա-
ռաներն ենք . ու շատ տարիներէ առաջ շինուած տունը կը շինենք , որ զանիկայ Իսրայէլին մէկ մեծ թագաւորը շինեց Ի ու լմընցուց ։
12 Բայց Լմեր Հայրերը երկինքին Աս-
տուածը բարկացընելնուն համար , զանոնք Բաբիլոնի Թագաւորին՝ Ե Քաղդէացի Նաբուգոդոնոսորին ձեռքը մատնեց . ան ալ աս տունը աւերեց , ու ժողովուրդը Բաբիլոն

Ե Գլ · ա · 1։
536

13 գերի տարաւ ։ Բայց Ե Բաբիլո-
նի կիւրոս Թագաւորին առջև տա-
րին՝ կիւրոս Թագաւորը աս Աս-
տուծոյ տունը շինելու հրաման

Ի Գլ · ա · 7 , 8 · գ · 5։

14 տուաւ ։ Եւ Ի Աստուծոյ տանը ոս-
կեզէն ու արծաթեզէն անօթներն ալ՝ որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ե-
րուսաղեմի տաճարէն հանելով , Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր , կիւրոս Թագաւորը Բաբիլոնի տա-
ճարէն հանեց , ու Կ Սասբասար ա-
նունով մէկու մը յանձնեց , որն որ

Կ Ընդ · ա · 14 · բ · 2 , 21։

15 Նախարար ըրաւ , Ու անոր ըսաւ , Աս անօթները առ , գնա զանոնք Երուսաղէմ եղող տաճարը տար . ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շի-

Խ Գլ · դ · 8 , 10։

16 նուի ։ Ան ատենը Սասբասար ե-
կաւ , ու Երուսաղէմ եղող Ն Աս-
տուծոյ տանը հիմը ձգեց . և ան ատենէն մինչև հիմա կը շինուի ,

Ձ Գլ · գ · 15։

17 Ըրայց չէ լմընցած ։ Ու հիմա թէ որ Թագաւորը կը հաճի , հոն Բա-
բիլոն եղող Թագաւորին Ճ գանձա-
տանը մէջ փնտռուի , թէ արդեօք

Ճ Գլ · գ · 1 , 2։

կիւրոս Թագաւորը հրաման տուեր է որ Երուսաղեմի մէջ աս Աստու-
ծոյ տունը շինուի . ու Թագաւորը աս բանիս վրայով իր կամքը մեզ

* Հասկըցընէ ։

ԳԼ · Զ

1 Դարեհ Թագաւորը Կիւրոսին հրովարտակը գտնելով՝ նոր հրովարտակ մը կը խրկէ շինու-
թիւնը յառաջ տանելու համար ։ 13 Թշնամի-
ներուն օգնութեամբը և մարգարէներուն ա-
ջակցութեամբ տաճարը կը լմընայ ։ 16 Նաւակատեաց 19 ու զատկին տօնը կը կատա-
րեն ։

519

1 Ապա՝ ան ատենը Դարեհ Թագաւորը հրաման ըրաւ , ու հոն Բաբիլո-
նի Ա դիւանին մէջ փնտռեցին , ուր

Ա Գլ · ե · 17։

2 որ գանձերը կը պահուէին ։ Եւ Մարաց գաւառին մէջ եղող Բ Եկ-
բատանայի պալատին մէջ տոմս մը գտնուեցաւ , որուն մէջ աս կեր-
պով գրուած յիշատակարան մը կար ։

Բ Եզր · Ե Ախմեթայի

3 Կիւրոս Թագաւորին առջև տա-
րին , կիւրոս Թագաւորը Երուսա-
ղեմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը համար հրաման տուաւ , որ ան տու-
նը շինուի , ուր որ զոհ կը մատու-
ցանեն . և անոր հիմերը ամուր ըլլան . անոր բարձրութիւնը վաթ-
սուն կանգուն , ու լայնութիւնը

Գ Եզր · զ · 3։
Ե Թագ · զ · 36։

4 վաթսուն կանգուն , Բ Իրեք կարգ մեծ քարերէ , ու մէկ կարգ նոր

Ն · ք · ՂԲ · 520

Ն · ք · ՂԲ · 519

Ն · ք · ՁՒ · 519

փայտէ ըլլայ . ու անոր ծախքը
5 Թագաւորին տունէն տրուի . Եւ
Նաքուգոդոնոսորին Երուսաղէմի
տաճարէն հանած ու Բաբիլոն բե-
րած՝ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն
ու արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տրուին , ու Երուսաղէմ եղող տա-
ճարը՝ իրենց տեղը տարուին ու
Աստուծոյ տունը դրուին :

Ե ԳԼ · ԺԸ · 8 ։

6 Ե՛ւ հիմա՝ Գետին անդիի կողմի
իշխանը Թաթանայի , Սաթրա-
բուզան , ու Գետին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Ափարսա-
7 քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ան
Աստուծոյ տանը գործքը Թող
տուէք . Հրէից նահապարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 Թող իր տեղը շինեն : Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ ինչպիսի ընկ-
քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ան
Աստուծոյ տանը գործքը Թող
տուէք . Հրէից նահապարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 Թող իր տեղը շինեն : Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ ինչպիսի ընկ-
քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ան
Աստուծոյ տանը գործքը Թող
տուէք . Հրէից նահապարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 Թող իր տեղը շինեն : Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ ինչպիսի ընկ-

Ե ԳԼ · Ե · 8 ։

քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ան
Աստուծոյ տանը գործքը Թող
տուէք . Հրէից նահապարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 Թող իր տեղը շինեն : Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ ինչպիսի ընկ-
քացիք՝ անկէ ետ քաշուեցէք . Ան
Աստուծոյ տանը գործքը Թող
տուէք . Հրէից նահապարը ու Հը-
րէից ծերերը աս Աստուծոյ տունը
8 Թող իր տեղը շինեն : Եւ ես
հրամանը կու տամ , որ ինչպիսի ընկ-

Ե ԳԼ · Ե · 8 ։

6 դին էր, Աս Եզրասը Բաբիլոնէն ե-
լաւ. ու անիկայ Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն տուած Մովսէսին †օրի-
նացը արագագիր դպիրն էր, ու
Տէր Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր
վրայ ըլլալուն համար՝ ամէն խընդ-
րածը թագաւորը անոր կու տար։
7 Եւ Արտաշէս թագաւորին եօթ-
ներորդ տարին՝ Իսրայէլ որդի-
ներէն, քահանաներէն, ու Ղե-
տացիներէն, ու երգեցողներէն, և
դռնապաններէն, ու Նաթինա-
յիմներէն Երուսաղէմ ելան։
8 Եւ անիկայ հինգերորդ ամսուն
մէջ՝ թագաւորին եօթներորդ
9 տարին Երուսաղէմ եկաւ. Քան-
զի առաջին ամսուն առաջին օրը
Բաբիլոնէն ելլելու սկսաւ. ու
Աստուծոյ բարի ձեռքը անոր
վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն
առաջին օրը Երուսաղէմ եկաւ։
10 Վասն զի Եզրաս իր սիրտը պատ-
րաստեց՝ որ Տէրոջը օրէնքը փրն-
տրռէ ու կատարէ, ու Իսրայէլի
մէջ †օրէնքը ու դատաստան սորվե-
ցընէ։
11 Եւ ասիկայ է ան նամակին օրի-
նակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը
տուաւ Եզրաս քահանային ու դպի-
րին, որ Տէրոջը Իսրայէլին պատ-
պատուիրանաց և օրինաց խօսքե-
րուն գրիչն էր։
12 Թագաւորաց թագաւորը Ար-
տաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից
Աստուծոյն օրինացը կատարեալ
13 գրչին, և այլն։ Հրաման կու տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջ ե-
ղող Իսրայէլի ժողովուրդէն, ու
անոր քահանաներէն ու Ղևտա-
ցիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Ե-
րուսաղէմ ելլել ուզողները քեզի
14 հետ ելլեն. վասն զի դուն թա-
գաւորին ու անոր Եօթը խորհրդ-
ականներուն կողմանէ կը խրը-
կուիս, որ քու ձեռքդ եղող քու
Աստուծոյդ օրէնքովը ցուցան ու
15 Երուսաղէմը քննես, Եւ տանիս
ան արծաթը ու ոսկին, որն որ
թագաւորը ու անոր խորհրդական-
ները իրենց կամքովը ընծայ տուին
Իսրայէլի Աստուծոյն՝ †որուն տունը
կուԹիւնը Երուսաղէմի մէջ է.
16 Նաև Բաբիլոնի բոլոր գաւառին
մէջ գտած բոլոր արծաթդ ու ոս-
կիդ, որն որ ժողովուրդը ու քա-
հանաները Երուսաղէմի մէջ եղող
իրենց Աստուծոյն տանը համար
կամաւոր ընծայի պէս պիտի մա-
17 տուցանեն, որ ան ստակով անյա-
պաղ զուարակներ, խոյեր, գառ-
ներ, ու անոնց հացի ընծաները ու
թափելու նուէրները ծախու առ-
նես, ու զանոնք Երուսաղէմ ե-
ղող ձեր Աստուծոյն տանը սեղա-
18 նին վրայ մատուցանես. Եւ ինչ-
ցած արծաթով ու ոսկիով՝ քեզի
ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատ-
շաճ կ'երևնայ ընել, ձեր Աստու-
19 ծոյն կամացը համեմատ ընէք։ Եւ
ան անօթները, որ քու Աստուծոյդ
տանը պաշտօնին համար քեզի տը-
րուեցան, Երուսաղէմի Աս-
20 տուծոյն առջևը թող յանձնէ։ Եւ
ուրիշ ինչ որ քու Աստուծոյդ տա-
նը համար պէտք ըլլայ, որ քեզի կը
վայլէ տալ, զանիկայ թագաւորին
21 գանձատունէն տաս։ Ու ես Ար-
տաշէս թագաւորս չեզ՝ Գետին
անդիի կողմը եղող բոլոր գանձա-
պետներուդ հրաման կու տամ, որ
Եզրաս քահանան՝ երկնից Աստու-
ծոյն օրինացը դպիրը ինչ որ ձեզմէ
22 ուզէ, անմիջապես †տրուի. Մին-
չև հարիւր տաղանդ արծաթ, մին-
չև հարիւր քոռ ցորեն, ու մինչև
հարիւր մար գինի, ու հարիւր մար
ձէթ, ու աղ առանց †չափ որոշե-
23 լու։ Երկնից Աստուածը ինչ որ կը
հրամայէ, շուտով՝ ի դործ դրուի
երկնից Աստուծոյն տանը համար,
որ չըլլայ թէ թագաւորին ու անոր
որդւոցը թագաւորութեանը վրայ
24 բարկութիւն գայ։ Եւ ձեզի յայտ-
նի ըլլայ, որ բոլոր քահանաներէն,
Ղեւտացիներէն, երգեցողներէն,
դռնապաններէն, ու Նաթինա-
յիմներէն, և աս Աստուծոյ տանը
պաշտաւորներէն հարկ, տուրք ու
25 մաքս առնելու հրաման չկայ։ Եւ
դուն քու իմաստութեամբդ որ դուն ունիս,
դատաւորներ ու իշխաններ դիր,
որ Գետին անդիի կողմը եղող բոլոր
ժողովուրդը՝ այսինքն քու Աստու-
ծոյդ օրէնքը ամէն գիտցողները դա-
տեն. ու †չգիտցողներուն սորվե-
26 ցուցէք։ Եւ ով որ քու Աստու-
ծոյդ օրէնքին համեմատ՝ ու թագա-
ւորին օրէնքին համեմատ չընէ, ան-
յապաղ անոր դատաստանը՝ ի դործ
դրուի, կամ մահուամբ, կամ
աքսորով, կամ տուգանքով և կամ
բանտարկութեամբ։
27 †Մեր հայրերուն Տէր Աստուածը
օրհնեալ ըլլայ, որ Երուսաղէմի մէջ
եղող Տէրոջը տունը փառաւորելու
համար՝ †այս բանը թագաւորին սըր-
28 տին մէջ դրաւ, Եւ †թագաւորին
ու անոր խորհրդականներուն, ու
թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշ-
խաններուն առջևը ինծի շնորհք
դտնել տուաւ. և ես իմ Տէր Աս-
տուծոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն
համար զօրացայ, ու Իսրայէլէն
իշխաններ ժողվեցի, որ ինծի հետ
ելլեն։

Ն·Ք·ԳԲ· 457

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 457

† Հմր 11, 12, 21։

† Հմր 9։ ԳԼ Ը·22, 31։

Ի Գ·Ը·1։

Ղ Գ·Ը·15, ԼԸ։

Ի Գ·Բ·43։ Ը·20։

ԻԲԲ 457

Ը Հմր 6։ Նհեմ·Բ·8, 18։

Ի Սադ·ՃԺԹ· 45։

† Հմր 6, 25։ ԲՕր·ԼԴ· 10։ Նհեմ. Ը·1–8։ Մաղ· Բ·7։

Ի Եզեկ·Իգ· 7։ Դան·Բ· 37։

Լ Եսթ·Ա· 14։

Ի Մաղ·Գ·2։ Սաղ·ՃԼ· 21։

Ի Գ·Ը·25։

Ի Սմն·ԽԹ· 6, 9։

Հ Թես·Ժե· 4–13։

Ի ԲՕր·Ժբ· 5, 11։

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 457

* Ք՚ԱՐ· կատարուի։

† Ք՚ԱՐ· գրելու։

Ղ Եզ·Ժբ· 21, 22։ Բ Օր·Ժ Գ·18։

Ճ Հմր 10։ Բ Սմն·Ժե· 7։ Մաղ·Բ· 7։ Մաա· իգ·2, 3։

Ր Սմն·Խ Թ· 10։

Ր Գ·Ղ·22։

Ն Գ·Թ·9։

Լ Տես գ·ե· 5։ Հմր 6, 9։ Գ·Ը·18։

Ն · ք · ԶՒ · 457

ԳԼ · Ը

1 Եզրասին ընկերները՝ որոնք Բաբիլոնէն ետ դարձան ։ 15 Եզրաս Աղդովին մարդ կը խրկէ, անկէ տաճարին համար պաշտօնեաներ ուզելով · 21 Ծոմ կը պահէ · 24 գանձերը քահանայից պահպանութեանը կը յանձնէ ։ 31 Հասկացէք Երուսաղէմ կու գան ։ 33 Գանձերը տաճարին մէջը կը կշռուին ։ 36 Թագաւորին հրամարակը իշխաններուն կը յանձնուի ։

1 Եւ Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեանը առնեը՝ ինծի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն տոհմապետները, ու համրանքը ասոնք են ։ 2 Փենէհեսի որդիներէն՝ Գերսոն, Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ, Դաւիթի որդիներէն՝ Հատուս 3 տուս, Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա, ու անոր հետ հարիւր յիսուն երիկ 4 մարդ համրուեցան · Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Զարհիայի որդին Եղհովենայի, ու անոր հետ երկու 5 հարիւր երիկ մարդ · Սեքենիայի որդիներէն՝ Յազիելի որդին, ու անոր հետ իրեք հարիւր երիկ մարդ · 6 Եւ Ադինի որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Աբեդ, ու անոր հետ յիսուն երիկ մարդ · Ու Եղամի որդիներէն՝ Գոթոզիայի որդին Եսայի, ու անոր հետ եօթանասուն 8 երիկ մարդ · Եւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայելի որդին Զաբադիա, ու անոր հետ ութսուն 9 երիկ մարդ · Յովաբի որդիներէն՝ Յեքիէլի որդին Աբդիա, ու անոր հետ երկու հարիւր տասնուհինգ 10 երիկ մարդ · Եւ Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յոսեփիայի որդին, ու անոր հետ հարիւր վաթսուն երիկ 11 մարդ · Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքարիա, ու անոր հետ քսանուհինգ երիկ մարդ · 12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Ակատանի որդին Յոհանան, ու անոր հետ հարիւր տասը երիկ մարդ · 13 Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անունները ասոնք էին · Եղիփաղէտ, Յեհիէլ ու Սեմայիա, և անոնց հետ վաթսուն երիկ մարդ · 14 Եւ Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի ու Զաբուդ, ու անոնց հետ եօթանասուն երիկ մարդ ։ 15 Եւ ասոնք Ահավա վազող գետին եղերքը ժողվեցի, ու հոն իրեք օր իջևան բրինք · և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցի, ու հոն Ղևտացւոց որդիներէն մէկ 16 չգտայ ։ Ան ատեն Եղիազար, Արիէլ, Սեմայիա, Եղնաթան, Ցարիբ, Եղնաթան, Նաթան, Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխանները, ու Յովարիբ ու Եղնաթան 17 իմաստունները կանչել տուի · Եւ

Ն · ք · ԶԲ · իբր 457

զանոնք Քասիփիա ըսած տեղը եղող Աղդովի իշխանին պատուէրներով խրկեցի, ու Քասիփիա ըսած տեղը եղող Աղդովին, ու անոր եղբարցը՝ Նաթանայիմներուն զրուցելու խօսքերը Տանոց բերանը դրի, որ մեր Աստուծոյն տանը համար մեզի պաշտօնեաներ բերին ։ 18 Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար, Իսրայէլեան Ղևիին որդւոյն Մոողիին որդիներէն Խմկ հանճարեղ մարդ մը, այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝ տասնուհինգ մարդ բերին մեզի · 19 Նաև Ասաբիան, ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները, ու անոնց որդիները՝ քսան մարդ · 20 Ու Նաթանայիմներէն, որ Դաւիթ ու իշխանները Ղևտացւոց ծառայութեանը տուեր էին, ամէնը իրենց անուններովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նաթանայիմներ ։

21 Եւ հոն Ահավայի գետին քովը Ծոմապահութիւն քարոզեցի, որ Էհոնարհինք մեր Տէր Աստուծոյն առջևը, ու անկէ իյաջող ճամբորդութիւն իրմէն մեզի ու մեր ընտանեացը և մեր բոլոր բա- 22 տացուածքին համար · Վասն զի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու ծանրացայ · որովհետև թագաւորին բեր էինք թէ Մեր Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ փնտռողներուն վրայ է Էբարութեամբ, ու անոր զօրութիւնը ու բարկութիւնը Եամէն անոնց վրայ՝ որ Զանի- 23 կայ կը թողուն ։ Ուստի Ծոմ բռնեցինք, ու աս բանիս համար մեր Աստուծմէն օգնութիւն խնդրեցինք · ու անիկայ մեր խնդրուածքը ընդունեց ։

24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասուերկու մարդ զատեցի, այսինքն Սարաբիան ու Ասաբիան ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տասը 25 մարդ, Եւ հարծաթը ու ոսկին ու անօթները, նաև թագաւորին ու անոր խորհրդականներուն ու իշխաններուն և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլին մեր Աստուծոյն տանը համար տուած ընծաները 26 կշռեցի անոնց յանձնեցի ։ Ու վեց հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ, և հարիւր տաղանդ արծաթ ամաններ, ու հարիւր տաղանդ 27 ոսկի, Եւ քսան ոսկի տաշտ հազարական դրամ, ու մաքուր ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու աման՝ կշռեցի ա-

Ե Ծես բ Թագ · ժդ · 3 , 19 ։

Է Նեեմ · ը · 7 ։ Թ · 4 , 5 ։

Ա Մն · գ · 22 ։

Բ Գէ · բ · 3 ։

Ը Ծես գէ · բ · 43 ։

Է Մն · ի · 3 ։

Ը Ղէ · ժգ · 29 ։ իգ · 29 ։ Ես · ծը · 3 , 5 ։

Ի Սաղ · է · 8 ։

Ժ Ծես ակոր · Թ · 15 ։

Ի Գէ · է · 6 , 9 , 28 ։

Լ Սաղ · լդ · 18 , 19 ։ լդ · 15 , 22 ։ Հբ · ռովմ · ը · 28 ։

Ի Սաղ · լդ · 16 ։

Ծ բ Մն · ժե · 2 ։

Ա Մն · ե · 20 ։ բ Մն · լդ · 13 ։ Եա · ժԹ · 22 ։

Հ Գէ · է · 15 , 16 ։

Ն·ք·ԳՔ· ԽԲ 457

28 Նոյնց յանձնեցի , ու անոնց ըսի , Դուք ՝ն Տէրոջը նուիրուած էք , ա՜ա անօթներն ալ ՚ն նուիրուած են . և արծաթը ու ոսկին ձեր հարցը Տէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ մըն

29 է· Արթուն կացէք ու պահեցէք , մինչև որ ՚ն ՚ն Երուսաղէմ Տէրոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քա՜ հանայից ու Ղեւտացւոց իշխան՜ ներուն ու Իսրայէլի տոհմապետ՜

30 ներուն առջևը կշռեէք : Եւ քա՜ հանաները ու Ղեւտացիները արծաթը ու ոսկին ու ամանները կշռեցուք Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին :

31 Եւ առաջին ամսուն երկուտասա՜ ներորդ օրը Ահավայի դետին չուե՜ ցինք Երուսաղէմ երթալու հա՜ մար , ու ՚մեր Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր , ու մեզ ճամբան թշնամիին ու դարանակալին ձեռ՜

32 քէն ազատեց . Ու ՚ Երուսաղէմ եկանք , և հոն իրեք օր նստանք :

33 Ու չորրորդ օրը արծաթը ու ոս՜ կին ու անօթները մեր Աստու՜ ծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահանա՜ յին որդւոյն Մերամոթին ձեռքո՜ վը ՚ կշռուեցաւ , որուն հետն էր Փենէհէսի որդին Եղիազար . ու անոնց հետ Ցեսուի որդին Յովա՜ բադ , ու Բանուիի որդին Նոովա՜

34 դիա Ղեւտացիները կային : Ամէնը թուով ու կշռոքով յանիւնաեցաւ . ու ան ատենը բոլոր կշռոքը գրուե՜ ցաւ :

35 Գերութեան որդիքը՝ որոնք գե՜ րութենէ դարձած էին , Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ մատու՜ ցին . բոլոր Իսրայէլին համար տա՜ սուերկու զուարակ , իննսունուվեց խոյ , եօթանասունուեօթը գառն , ա՜ մեղքի պատարագի համար՝ տա՜ սուերկու նոխազ . ա՜ա՜նց ամէնը

36 Տէրոջը ողջակէզ ՚ա՜ա՜ուցին : Եւ անոնք թագաւորին Հրովարտա՜ կը գետնի ազգիի կողմը եղող՝ թագաւորին փոխանորդներուն ու իշխաններուն տուին . անոնք ալ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տանը ձեռնտու եղան :

ԳԼ . Թ

1 ժողովուրդը օտար ազգայ հետ խառնութիւն ընելուն համար եղած սուգ կ՚ընէ . 5 ու գործած մեղքերը խոստովանելով՝ Աստուծոյ աղօթք կ՚ընէ :

457

1 Ու երբոր ա՜ա բաները կատարուե՜ ցան , իշխանները ինծի մօտե՜ ցան ու ըսին , Իսրայէլի ժողո՜ վուրդը , ու քահանաները , ու Ղեւտացիները ա՜ա երկիրներուն ժողովուրդներէն չզատուեցան , ՚ի հա՜ա՜ քանանացւոց , քետացւոց , փերեզացւոց , Ցեբուսացւոց , Ամմոնացւոց , Մովաբացւոց , Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծու՜

2 թիւններուն պէս ՚ի ՚ընէն . Վասն զի իրենց համար ու իրենց որդւոցը համար ՚ն անոնց աղջիկներէն ՚ի՜ն՜ նէր առին . և Տ՜ա՜ սերունդը Ե՜ա՜ երկիրներուն ժողովրդոցը հետ խառնուեցաւ . ու իշխանները ու ոստիկանները աս մեղքը գործելու

3 մէջ առաջինները եղան : Եւ աս բանը լսածիս պէս Ղանդերձս ու վերարկուս պատռեցի , և գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետռեցի , ու Ե՜ապշած նստայ : Ան ատենը գերութենէ դարձողներուն յան՜ ցանքին պատճառաւ՝ Իսրայէ՜ լի Աստուծոյն խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ քովս ժողովուե՜ ցան . ու ես մինչև իրիկուան զոհին ա՜ա՜ուշը ապշած նստայ :

5 Եւ իրիկուան զոհին ա՜ա՜ուշը տա՜ ռապանքէս ելայ , ու պատռած հանդերձներովս ու վերարկուովս ծնկան վրայ եկայ , ու ՚ձեռ՜ քերս իմ Տէր Աստուծոյս առջևը

6 տարածեցի , ու ըսի , Ո՛վ Աս՜ տուած իմ , է՛ ամչնամ , ու իմ ե՜ րեսս քեզի վերցրնելու չեմ համա՜ ձակիր , ով Աստուած իմ . վասն զի Ս՜մեր անօրէնութիւնները մեր գլխէն վեր բարձրացան , ու մեր յանցանքը ՚մինչև երկինքը հասաւ :

7 Մեր հայրերուն օրերէն ՚ի վեր ՚ժ՜ենք մեծ յանցանքի մէջ ենք մին՜ չև ա՜ա օրս . ու մեր անօրէնութիւ՜ ներուն համար ՚մենք , մեր թա՜ գաւորները Ս՜ մեր քահանաները եր՜ կիրներու թագաւորներուն ձեռ՜ քը՝ սուրի , գերութեան , յափշտակու՜ թեան ու հերևսի ամօթեան տր՜ ըուեցանք , ինչպէս որ այսօր ՚ի՜եր՜

8 նայ : Եւ հիմա քիչ մը ատեն մեր Տէր Աստուծմէն ողորմութիւն ե՜ ղաւ , որ մեզի փրկութիւն շնորհէ , ու իր սրբութեանը տեղին մէջ *մեզ հաստատէ՜ , որ մեր Աստուա՜ ծը ՚մեր աչքերը լուսաւորէ , ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը

9 հանգստութիւն տայ : Ղ՜ա՜ան զի մենք ծառայ էինք , ՚ի բայց մեր Աս՜ տուածը մեզ երեսէ չձդեց մեր ծա՜ ռայութեանը մէջ . հապա մեզի հանգստութիւն տալու , ու մեր Աստուծոյն տունը կանդնելու , և անոր աւերակները նորոգելու , ու մեզի Ցուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ ՚ պարսպապատ տեղ մը տալու համար , ՚ի պարսից թագաւորներուն առջևը մեզի շնորհք գտնել տուաւ :

10 Եւ հիմա , ով Աստուած մեր , ա՜ետք եղը ի՞նչ ըսենք . քանզի քու պա՜

11 տուիրանքներդ թողուցինք , Որ

Ն·ք·ԳՔ· 427

ՂԵԼ·՚ԼԲ· 16 : Բ Օր· է· 3 : Նէեմ· ԺԳ· 23 :

Ե Ել· ԺԹ· 6 : Բ· 31 : Բ Օր· է· 6 : ԺԳ· 2 :

Ի Բ Կոր· Գ· 14 :

Ղ Յոր· ա· 20 :

Ի Յաղ· ՃԽԳ· 4 :

Ը ԳԼ· Ժ· 3 : Եա· կգ· 2 :

Ի Ել· ԽԹ· 39 :

Ժ Ել· Թ· 29 , 33 :

Ի Դան· Թ· 7 , 8 :

Լ Յազ· Լը· 4 :

Խ ԲՄՆ· ԽԲ· 9 : Ցոյս· Ժբ· 5 :

Ի Յազ· Ճգ· 6 : Դան· Թ· 5 , 6 , 8 :

Ի Բ Օր· ԽԲ· 36 , 64 : Նէեմ· Թ· 30 :

Հ Դան· Թ· 7 , 8 :

* ԵՔԲ· մեզ բևեռ մը տայ· Եա· ԽԲ· 23 :

Ի Յազ· Ժգ· 3 : ԼԳ· 5 : Ղ Նէեմ· Թ· 36 :

Ճ Յազ· ՃԼԳ· 23 :

Մ Եա· ե· 2 :

Յ ԳԼ· է· 28 :

Ն · Ք · ՂԲ · 457

քու ծառաներուդ մարգարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր՝ ըսելով , Ան երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիքայ ժառանգելու համար , գարշելի երկիր մըն է , Ն երկիրներու ազգերուն գարշելի պղծութիւններովը լեցուած . որովհետև զանիկայ Ն ծայրէ ՚ի ծայր իրենց անմաքրութեամբը

ՆԳԼ · Զ · 21 ։

12 լեցուցեր են ։ Ուրեմն " ձեր աղջիկները անոնց որդուոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները ձեր որդուոցը համար չառնէք , Ն և յաւիտեան անոնց խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը չփնտռէք , որպէս զի ուժովնաք , ու ան երկրին բարիքը ուտէք , ու ձեզմէնէ ձեր որդուոցը յաւիտենական ժառանգութիւն

Ն Ե Ե Մ · Ժ · 32 ։ ԼԴ · 16 ։ Բ Օր · Է · 3 ։

ԼԲ Օր · Իգ · 6 ։

ՊԱռակ՛ԺԳ · 22 ։ Ի · 7 ։

13 թողուք ։ Ու մեր չար գործքերուն համար ու մեր մեծ յանցանքին համար ալ բոլոր բաները մեր վրայ գալէն ետքը , (թէպէտև դուն , ով Աստուած մեր , Ն ձեզ չպատժեցիր մեր մեղացը չափ , հապա մեզի այս-

ԼՍԱՂ · ՃԳ · 10 ։

14 պէս փրկութիւն տուիր ,) պիտի էր որ նորէն " քու պատուիրանքներդ զանց ընէինք , և " ասգարշելի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք . միթէ դուն Ն մեզի պիտի չսրդողէիր , ու մեզ պիտի չսպառնէիր , մինչև որ Ն ձեզի մնացորդ ու

Ռ Ե Ե Մ · Թ · 8 ։ Ռ Ն Է Ե Մ · Թ · 33 ։ Դան · Թ · 14 ։

15 ազատուած մը չմնար ։ Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , " դուն արդար ես . վասն զի մենք մինչև աս օրս ողջ մնացինք . ահա մենք Ր մեր յանցանքովը Ձքու առջևդ ենք , Թէ-պէտև աս պատճառաւ " քու առջևդ չենք կրնար կայնիլ ։

ԲԱԿՈՐ · ԺԵ · 17 ։

Ց Հռով · Գ · 19 ։

Ռ Սաղ · ՃԼ · 3 ։

ԳԼ · Ճ

1 Սկզբնիկ կը յորդորէ Եզրասը որ օտար ազգաց հետ եղած ամուսնութիւնները խափանէ ։ 6 Եզրաս սուգ բռնելով՝ ժողովուրդը կը ժողվէ ։ 9 Ժողովուրդը Եզրասին յորդորանօքը կը զղջայ , ու կը խոստանան որ այնուհետև ան մեղքէն հրաժարին ։ 15 Ան բանը գլուխ կը տարուի ։ 18 Օտարազգի կիներ ունեցողներուն անունները ։

ՌԲՄՆ · Ի · 9 ։

1 Ու երբոր Եզրաս լալով ու " Աստուծոյ տանը առջևը գետինը ինկած՝ Ե " աղօթքը ու խոստովանութիւնը կ՚ընէր , Իսրայէլէն խիստ շատ բազմութիւն՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկ ու տղաքներ անոր քովը ժողվուեցան . և ժողովուրդը

Բ Դան · Թ · 20 ։

2 խիստ շատ լացաւ ։ Ու Եղամի որդիներէն՝ Ցեքթելի որդին Սեքենիա Եզրասին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Մենք Ե մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու երկրին ժողովուրդներէն օտար կնիկներ առինք . բայց հիմա աս բանիս մէջն

Ե Ե Ե Մ · ԺԷ · 27 ։

3 ալ Իսրայէլի համար յոյս կայ ։ Եւ հիմա Ե մեր Աստուծոյն առջևը ուխտ ընենք , որ բոլոր կնիկները ու

ԲԸՄՆ · ԼԴ · 31 ։

անոնցմէ ծնածները իմ տիրոջս ու մեր Աստուծոյն Ե հրամանէն Ղավախցողներուն խրատովը հանենք , և " ՚ի գործը օրէնքին համեմատ թող

4 ըլլայ ։ Ելի՛ր , վասն զի աս գործը քեզի կ՚իյնայ . մենք ալ քեզի հետ կ՚ըլլանք . Ե զօրացիր ու ըրէ ։

ԶԳԼ · Թ · 4 ։

ԼԱՄՆ · ԻԲ · 10 ։

5 Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից իշխաններուն , Ղևտացիներուն ու բոլոր Իսրայէլին Ե երդուաւ ընել տուաւ որ աս խօսքիս պէս ընեն ։

Ը Ն Ե Մ · Ե · 12 ։

6 և անոնք երդուաւ ըրին ։ Ու Եզրաս Աստուծոյ տանը առջևէն Ելաւ , ու Եղիասիբի որդւոյն Ցօհանանին սենեակը գնաց . և հոն մնալով՝ Ե հաց չկերաւ ու ջուր չխմեց . վասն զի գերութենէն Ելածներուն յանցանքին համար

ԲԲ Օր · Թ · 18 ։

7 սուգ կը բռնէր ։ Եւ Ցուդայի ու Երուսաղէմի մէջ մնացեալ կանչել տուին , որ բոլոր գերութենէն Ելածները Երուսաղէմ ժողվուին ։

8 Ու մինչև իրեք օր ով որ չգար՝ իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին համեմատ , անոր բոլոր ստացուածքը * նզոված պիտի ըլլար , ու ինքը գերութենէն զարձողներուն ժողովքէն պիտի զատուէր ։

* Կ՚ԱՐ՚ԳԱԼԵԱԼ

9 Եւ Ցուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները ան իրեք օրուանը մէջ՝ այսինքն իններորդ ամսուն քսաներորդ օրը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան . և ՚ի բոլոր ժողովուրդը " ՚ի գործիս համար ու սաստիկ անձրևներուն համար դողալով նստան Աստուծոյ տանը հրապա-

Ե ՑԵՍ · Ժ · 18 ։

10 րակին մէջ ։ Ու Եզրաս քահանան ելաւ , ու անոնց ըսաւ , Դուք մեղք գործեցիք , և օտար կնիկներ առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը

11 աւելցուցիք ։ Ու հիմա ձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն " ՚ի Ը Է Ր Ե Ղ խոստովանեցէք , և անոր հաճոյ եղածը ըրէ՛ք , ու Ն երկրիս ժողովուրդներէն ու օտար կնիկներէն զատուեցէ՛ք ։

Ե ՑԵՍ · Է · 19 ։ Ն Ե Ե Մ · ԻԲ · 13 ։ Ն Հ Մ · Ի · 3 ։

12 Ան ատեն բոլոր ժողովքը պատասխան տուին ու բարձր ձայնով ըսին , † Մեր պարտքն՝ Ե որ անանկ՝ քու ըսածիդ պէս ընենք ։

† ԵՀԲ · Մեր վրայ

13 Բայց ժողովուրդը շատուոր ու ժամանակը անձրևատ Է , ու դուրս տեղ չենք կրնար կայնիլ . և ասիկայ մէկ օրուան կամ երկու օրուան գործ չէ , քանզի շատերնիս աս

14 բանիս մէջ յանցաւոր ենք ։ Հիմա մեր իշխանները բոլոր ժողովքին համար կայնին , ու մեր քաղաքներուն մէջը բոլոր օտար կնիկ առնողները որոշուած ժամանակներու մէջ գան . և ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւորները անոնց հետը ըլլան , մինչև որ աս

Ն·Ք·ՂԲ· 457

ԲԲՄՆ·Լ·Տ։

* կամ՝ Մի-այն

բանիս համար Եմեր Ատուծոյն սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ դառնայ։

15 *Ուստի Ասայելի որդին Յովնաթան ու Թեկուայի որդին Յազիա ասոնց դործիս վրայ կայնեցան, ու Մեսուղամ ու Ղևտացի Սաբեթա անոնց օդնութիւն ըրին։

16 Եւ դերութենէ ելածները այնպէս ըրին. ու Եզրաս քահանան, ու քանի մը տոհմապետներ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ (ամէնն ալ իրենց անուններովը) ընտրուեցան. ու տասներորդ ամսուն առաջին օր

17 ըր աս գործը քննելու նստան. Եւ բոլոր օտար կնիկ առնող մարդիկներուն խոչը առաջին ամսուն առաջին օրը լմընցուցին։

Ն·Ք·ՂԲ· 456

456

18 Ու քահանայից որդիներէն օտար կնիկ առնողներ ԱՆՈՒՆՔ գտնուեցան. Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մասեա, Եղիա-

19 զար, Յարիբ ու Գոդողիա. Եւ իրենց կնիկները արձակելու †խոսք տուին. ու ծ յանցաւոր րլլալով՝ իրենց յանցանքին համար հօտերէն

†ԵԶՐ·ՀԵՌ-ՔԵՐԷՆ ՅՂԼ·Ը·4, 6։

20 մէյմէկ խոյ ՊՈՒՆՉ։ Ու Եմմերի որդիներէն՝ Անանի ու Զաբադիա.

21 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մասեա, Եղիա, Սեմայիա, Յեքիէլ ու Ո-

22 զիա. Եւ Փասուրի որդիներէն՝ Եղովէնայի, Մասեա, Իսմայէլ, Նաթանայէլ, Յովզաբադ ու Ե-

23 ղեասա. Ու Ղևտացիներէն՝ Յովզաբադ, Սեմէի, Կովղիա, այսինքն Կովղիտա, Փեթայիա, Յու-

24 դա ու Եղիազար. Ու երգեցողներէն՝ Եղիասիբ. ու դռնապաններէն՝

25 Սեղղում, Տէլէմ և Ուրի. Ու Իսրայէլէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Րամիա, Յեզիա, Մեղքիա, Միամին, Եղիազար, Մեղքիա ու Բա-

26 նեա. Ու Եղամի որդիներէն՝ Մաթթանիա, Զաքարիա, Յեքիէլ,

27 Աբդի, Յերիմոթ ու Եղիա. Եւ Զաթուի որդիներէն՝ Եղովէնայի, Եղիասիբ, Մաթթանիա, Յերի-

28 մոթ, Զաբադ ու Ազիզա. Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Յոհանան, Անանիա, Զաբբայ ՈՒՆՔ Աթլաի.

29 Եւ Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ, Մալուք, Ադայիա, Յասուբ, Սա-

30 ղ ու Րամոթ. Եւ Փահաթ Մովաբի որդիներէն՝ Եդնա, Քաղէլ, Բանեա, Մասսիա, Մաթթանիա, Բեսելէլէլ, Բանուի ու Մանասէ.

31 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Եղիազար, Յեսիա, Մեղքիա, Սեմայիա,

32 Շմաւոն, Բենիամին, Մալուք ՈՒՆ

33 Սամարիա. Հասումի որդիներէն՝ Մաթթանայ, Մատտաթա, Զաբադ, Եղիփաղէտ, Յերեմի, Մանասէ

34 ՈՒՆ Սեմէի. Բանիի որդիներէն՝

35 Մաադայ, Ամրամ, Ուէլ, Բա-

36 նեա, Բադայիա, Քելուհայ, Ուա-

37 նիա, Մերամոթ, Եղիասիբ, Մաթթանիա, Մաթթանայ, Յասասու,

38 Բանի, Բանուի, Սեմէի, (39) Սե-

40 ղեմիա, Նաթան, Ադայիա, Մաք-

41 նադբայ, Սասայ, Սարայ, Ազա-

42 րիէլ, Սելեմիա, Սամարիա, Սելէ-

43 ղում, Ամարիա ՈՒՆ Յովսէփ. Նաբաւի որդիներէն՝ Յէիէլ, Մատտաթիա, Զաբադ, Զերինա, Յա-

44 դայի, Յովել ՈՒՆ Բանեա։ Ասոնք ամէնը օտար կնիկներ առեր էին. ու անոնցմէ ոմանք զաւակ ծնած կնիկներ ունէին։

ԳԻՐՔ ՆԵՀԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Նէեմիա Անանիէն լսելով երուսաղէմի դրժբաղդութիւնը , սուգ կ'ընէ , ծոմ կը պահէ , ու կ'աղօթէ ։ 5 Անոր աղօթքը ։

1 Հաքալեայի որդւոյն Նէեմիային խօսքերը ։

Ու եղաւ որ Քասղև ամսուն մէջ՝ Արթաքսերքսին քսաներորդ տարին երբոր ես Շուշան մայրաքաղաքին էի , Անանի անունով եղբայրներէս մէկը , ու քանի մը Ցուդայի մարդիկներ ինձի եկան . և անոնց՝ գերութենէ ազատուած ու մնացած Հրեաներուն վրայով ու Երուսաղէմին վրայով հարցուցի ։

3 Եւ ինծի ըսին , Գերութենէ ազատուած մնացածները հոն գաւառին մէջ մեծ նեղութեան ու անարգութեան մէջ են , ու Երուսաղէմին պարիսպը փլած , և անոր դռները կրակով այրուած են ։

4 Ու երբոր ես ասխօսքերը լսեցի , նստայ լացի . ու քանի մը օր սուգ բռնեցի , և ծոմ պահելով երկնից Աստուծոյն առջեւ աղօթք ըրի ,

5 Ու ըսի , Ո՛Հ , Տ Տէր Աստուած երկնից , որ մեծ ու ահեղ Աստուած ես , ու քեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողներուն ուխտ ու ողորմութիւն կը

6 պահես . կ'աղաչեմ , քու ականջներդ թող մտիկ ընեն , ու աչքերդ բաց ըլլան , որ լսես քու ծառայիդ աղօթքը , որն որ քու ծառաներուդ Իսրայէլէ որդւոցը հասմար հիմա ցորեկ ու գիշեր քեզի կը մատուցանեմ , ի խոստովանելով Իսրայէլէ որդւոցը մեղքը , որով քեզի դէմ մեղանչեցինք . քանզի Թէ՛ ես և Թէ իմ հօրս

7 տունը մեղք գործեցինք ։ Ցիրաւի ըմենք քու առջեւդ անօրէնութիւններ ըրինք , ու քու ծառայիդ Մովսէսին տուած ի պատուիրանքներդ , կանոններդ ու դատաստաններդ

8 չպահեցինք ։ Սէյն կ'աղաչեմ՝ յիշէ ան խօսքը , որ քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր ըսելով , Թէ ու յանցանք ընէք , ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրեմ ։

9 Բայց եթէ ու դարձի գաք , ու իմ պատուիրաններս պահէք ու զանոնք կատարէք , և ձեզմէ ցրուածները թէև * երկրիս ծայրը ըլլան , զանոնք անկէ պիտի ժողվեմ , ու անոնց տեղը պիտի տանիմ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն

10 դնելու համար ։ Ի Եւ հիմա անոնք քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռքովդ ազատած ծառաներդ ու ժողովուրդդ են ։ Ո՛Հ , Տէր , հիմա քու ծառայիդ աղօթքը , ու քու անունդէդ վախնալու փափաք ունեցող ծառաներուդ աղօթքը կ'քու ականջդ թող լսէ . և այսօր քու ծառայիդ յաջողութիւն տուր , ու աս մարդուն առջեւը ինծի շնորհք դնել տուր ։ Վասն զի ես թագաւորին գմնատուական էի ։

ԳԼ . Բ

1 Արտաշէս Նէեմիային տրամութեանը պատճառը կ'իմանայ , ու նամակներ ու պատուէրներ տալով՝ զանիկայ Երուսաղէմ կը խրկէ ։ 9 Նէեմիա Երուսաղէմ կու գայ . իսկ Հրէից թշնամիները անոր գալուն վայ կը տրամին ։ 12 Անիկայ գաղտուկ կ'երթայ՝ պարսպին փլած տեղուանքը տեսնելու ։ 17 Նէեմիա կը յորդորէ Հրէաները որ պարսպին շինութիւնը սկսին , թշնամեաց խօսքերուն ականջ չդնելով ։

1 Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարին՝ անոր առջեւը գինի կար , և ես գինին առի ու թագաւորին տուի . ու անոր առջեւը ես

2 տրտում չէի երեցած ։ Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ , Ինչո՞ւ երեսդ տրտում է , որովհետեւ հիւանդ չես . ատիկայ չէ բան չէ , բայց եթէ սրտի տրտմութիւն ։ Ան

3 ու ես խիստ շատ վախցայ ։ Անատենը թագաւորին ըսի , Թագաւորը յաւիտեան ողջ կենայ . ինչպէս իմ երեսս տրտում չըլլայ , որ իմ հարցս գերեզմաններուն տեղը եղող էքաղաքը աւերակ՝ ու անոր դռները կրակով այրած են ։

4 Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ , Դուն ինծմէ ի՞նչ կը խնդրես աս բանիս վրայով ։ Ան ատենը երկնից Աս-

5 տուծոյն աղօթք ըրի ։ Ու թագաւորին ըսի , Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ , ու Թէ որ քու ծառադ քու առջեւդ շնորհք գտաւ , ղես Հրէաստան խրկես իմ

Ն · ք · ղԲ · 446

՚ Գլ · ժ · 1 ։

Բ Գլ · բ · 17 ։

է դ Թագ · իե · 10 ։

Ը Դան · Թ · 4 ։

Ե Եզ · ի · 6 ։

Ղ դ Թագ · ը · 28 , 29 ։ բ Մն · ղ · 40 ։ Դան · Թ · 17 , 18 ։

Է Դան · Թ · 20 ։

Ը Սաղ · ճղ · 6 ։ Դան · Թ · 5 ։

Ժ բ Օր · իը · 15 ։

ժ Ղէ · իղ · 33 ։ բ Օր · դ · 25 , 26 , 27 ։ իը · 64 ։ Իղէ · իղ · 40 ։ եճ ։ բ Օր ։ դ · 29 , 30 ։ 31 ։ Լ · 2 ։

Ն · ք · ղԲ · 446

Լբ Օր · Լ · 4 ։

* Եբր · երկրից

Ի բ Օր · Թ · 29 ։ Դան · Թ · 15 ։

Ի Ես · իզ · 8 ։ Երբ · ժգ · 18 ։

Լ Հմր 6 ։

Հ Գէ · բ · 1 ։

Իրբ 445

՚՚ Եզր · է · 1 ։

Բ Գէ · ա · 11 ։

Հ Նահ · ժե · 13 ։

Է դ Թագ · ա · 31 ։ Դան · բ · 4 ։ է · 10 ։ ղ · 6 ։ 21 ։

Է Գէ · ա · 3 ։

Ն · ք · ՉԸ · իբր 445

հարցս գերեզմաններուն քաղաքը ,
6 որ զանիկայ շինեմ : Եւ Թագաւորը , ուրը ինծի ըսաւ , (ու Թագուհին անոր քովը նստեր էր) Քու ճամբորդութիւնդ որչափ ատեն պիտի քշէ , ու երբ պիտի դառնաս . և Թագաւորին հաճոյ երեւցաւ որ զիս խրկէ . ես ալ անոր Ժամանակ
ՂԳԼ · ե · 14 : ԺԳ · 6 :
7 որոշեցի : Ու Թագաւորին ըսի , Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ , ինծի նամակներ տրուի Գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն , որ զիս անցընեն , մինչև որ հրեաս-
8 տան երթամ , Ու մէկ նամակ մը Ասափին՝ որ Թագաւորական անտառին պահապանն է , որպէս զի ինծի փայտ տայ , Ապահոյ տանը աշտարակին դռները , և քաղաքին պարիսպը , ու մնալու Տունս
Ե ԳԼ · գ · 7 :
չհնլու համար : Եւ Թագաւորը ինծի տուաւ , ըստ որ ձեռքը իմ
Ը Եզր · ե · 5 : Ե · 6 , 9 , 28 : Նէմ 18 :
Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս էր :
445
9 Ու Գետին միւս կողմը եղող իշխաններուն գացի , ու Թագաւորին նամակները անոնց տուի . և Թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
10 ու ձիաւորներ խրկեց : Ու երբոր Սանաբաղատ Որոնացին ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա լսեցին , շատ նեղացան , որ Իսրայէլի որդւոց
Բ Եզր · բ · 32 :
11 մար մարդ մը եկաւ : Ու Երուսաղէմ եկայ , և հոն իրեր օր մնացի :
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ գիշերով ելայ . ու ինչ որ իմ Աստուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երուսաղէմին համար ընելու , զանիկայ մարդու մը չզրուցեցի , և ինծի
հետ իմ հեծած անասունէս 'ի զատ ուրիշ անասուն մը չկար :
Ժ բ Մն · իզ · 9 · ԳԼ · գ · 13 :
13 Եւ գիշերով ի Ձորի դռնէն՝ վիշապի աղբիւրին առջևէն Աղբիւրի դռուրը ելայ , ու Երուսաղէմին Խփուած պարիսպները ու կրակէն այ-
Է ԳԼ · ա · 3 : Նէմ 17 :
ԼԳԼ · գ · 15 :
14 րած դռները զննեցի : Եւ Աղբիւրի դուռը ու Թագաւորին աւազանը անցայ , ու տակս եղող անաս-
15 ունին անցնելու տեղ չկար : Եւ գիշերով Հեղեղատէն վեր ելայ ու
Ի բ Թագ · ժե · 23 : Եր եմ · լա · 40 :
պարիսպը զննեցի . ու դարձայ Ձորի դռնէն մտայ , ու այսպէս նորէն
16 Իմ գործս եկայ . Եւ ոստիկանները իմ ուր երթալս ու ինչ ընելս չիմացան . ու Հրեաներուն , կամ քահանաներուն , կամ ազնուականներուն , կամ ուրիշներուն՝ որոնք գործը
կ'ընէին , մինչև հիմա չզրուցեցի :
17 Ետքը անոնց ըսի . Դուք կը տեսնէք աս թշուառութիւնը՝ որուն մէջը կը գտնուինք , և թէ ինչպէս Երուսաղէմ աւերակ , ու անոր
դռները կրակով այրուած են . եկէք Երուսաղէմին պարիսպը շինենք , որ այսուհետև ծնախա-
18 տինք չըլլանք : Եւ Իմ Աստուածոյս բարի ձեռքը իմ վրաս ըլլալը , ու Թագաւորին ինծի բսած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի . ու անոնք ըսին , Ելլենք շինենք . և հրեղեն ձեռքերը ուժովցուցին ա-
բարի գործին համար :
19 Բայց Որոնացի Սանաբաղատ ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա և Արաբացի Գեսամ լսելով՝ Ինծի ծաղր ըրին , ու մեզ քամահրելով ըսին , Ա՞ս ձեր ըրած գործը ի՞նչ
պիտի ըլլայ . Ա՞մբոխ դուք թագաւորէն ապստամբիլ կ'ուզէք :
20 Եւ անոնց պատասխան տուի ու ըսի , Երկնից Աստուածը ինքը մեզի յաջողութիւն պիտի տայ , ու մենք որ անոր ծառաներն ենք ,
պիտի ելլենք ու շինենք , բայց դուք Երուսաղէմի մէջ բաժին , իրաւունք ու յիշատակ չունիք :

ԳԼ · Գ

1-32 Պարիսպը շինող մարդոց անունները ու անոնց կարգը :

1 Ու մեծ քահանան Եղիասիբ և անոր քահանայ եղբայրները ե-
Ա ԳԼ · ժբ · 10 :
լան , ու Ոչխարաց դուռը շինեցին . անոնք զանիկայ նուիրեցին , և անոր փեղկերը կանգնեցին . ու զա-
Բ ՅՕՆ · ե · 2 :
նիկայ մինչև Մէային աշտարակը , մինչև Հանանայելի աշտարակը նուի-
Գ ԳԼ · ժբ · 39 :
2 րեցին : Եւ անոր քովը Երիքովի մարդիկը շինեցին . ու անոնց քովը
Դ Երեմ · լա · 38 : Զաք · ժգ · 10 :
3 Իմրիի որդին Զաքուր շինեց : Եւ Ձկանց դուռը Սենաայի որդիքը շինեցին . անոնք զանիկայ շինեցին,
Ե Եզր · բ · 34 :
ու Հանոր փեղկերը , փականքը ու
4 նիգերը անցուցին : Եւ անոնց քովը Ակկոսի որդւոյն Ուրիայէն որդին Մերամոթ նորոգեց . ու ա-
Զ Նհ · գ · 4 , 21 :
նոնց քովը Մասիզբելի որդւոյն Բարաքիայէն որդին Մեսուլամ նորոգեց . և անոնց քովը Բանայի
5 որդին Սադովկ նորոգեց : Ու անոնց քովը Թեկուացիք նորոգեցին . բայց անոնց մեծերը Հրեից
Է Դատ . ե . 23 :
Տէրոջը գործքին իրենց վիզը չծռե-
6 ցին : Եւ Հին դուռը Փասէի որդին Յովհադա ու Բասոդեայի որդին Մեսուղամ նորոգեցին . անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր
Ը ԳԼ · ժբ · 39 :
փեղկերը , փականքը ու նիգերը
7 անցուցին : Եւ անոնց քովը Գաբաւոնացի Մելատիա , ու Մերոնոթացի Յադոն , և Գաբաւոնի ու Մասբայի մարդիկները շինեցին ,
մինչև Գետին աս կողմը եղող իշ-
8 խանին Հաթոռը : Անոր քովը
Թ ԳԼ · բ · 8 :
ոսկերիչներէն Հարհայիայի որդին

Ն·Ք·ՂԲ· 445

Ողջիվ նորոգեց. ու անոր քովը
դեղագործներուն որդին Անանիա
նորոգեց. ու Երուսաղէմը մինչև
Ի ԳԼ·Ժբ· 38։ 9 Լայն պարիսպը թողուցին։ Եւ
անոնց քովը Երուսաղեմի կէս մա-
սին իշխանը՝ Ովրի որդին Հռափա-
10 յիա նորոգեց։ Եւ անոնց քովը
ու իր տանը դիմացը Հարումափի
որդին Ցեդայիա նորոգեց. ու
անոր քովը Ասաբանիայի որդին
11 Քետտուս նորոգեց։ Միւս բաժի-
Լ ԳԼ·Ժբ· 38։ նը Լու Փուռերու աշտարակը
Հարիմի որդին Մելքիա, ու
Փահաթ Մովաբի որդին Ասուբ նո-
12 րոգեցին։ Եւ անոր քովը Երու-
սաղեմի կէս մասին իշխանը՝ Ղոհեսի
որդին Սեղղում՝ ինքը ու իր աղ-
Ի ԳԼ·Բ·13։ 13 ջիկները նորոգեցին. Ի Զորի դու-
ռը Անոնը ու Զանովի բնակիչ-
ները նորոգեցին. անոնք զանիկայ
շինեցին, ու անոր փեղկերը, փա-
կանքը ու նիգերը անցուցին. ու
պարիսպէն հազար կանգուն ղՆէյէն
Ա ԳԼ·Բ·13։ 14 մինչև Ա Աղբից դուռը։ Եւ Աղբից
դուռը Բեթ-Հաքարմայի կողմանց
իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մելքիա
նորոգեց. զանիկայ ան շինեց, ու
անոր փեղկերը, փականքը ու նիգե-
Ի ԳԼ·Բ·14։ 15 րը անցուց։ Եւ Ի Աղբիւրի դուռը
Մասփայի կողմանց իշխանը՝ Քող-
ղէի որդին Սեղղուն նորոգեց.
զանիկայ ան շինեց, ու ծածկեց
և անոր փեղկերը, փականքը ու նի-
գերը անցուց. ու Թագաւորի պար-
տէզին մօտ եղող Սիլովայի աւա-
զանին պարիսպը մինչև Դաւիթի
քաղաքէն իջնող աստիճանները
16 ղՆէյէ։ Անկէ ետքը Բեթսուրի կէս
մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին
Նէեմիա նորոգեց, մինչև Դաւի-
թին գերեզմաններուն դիմացը, ու
Ի Գթագ·ի· 20։ Եսւ·իբ· 11։ մինչև Ի շինծու աւազանը, ու մինչև
17 Բեթհագաբարին։ Անկէ ետքը
Ղևտացիք նորոգեցին, Բանիի որ-
դին Հռհումի. անոր քովը Կէի-
լայի կէս մասին իշխանը Ասաբիա
18 իր տեղուանքը նորոգեց։ Անկէ
ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի
կէս մասին իշխանը՝ Ենադադի որ-
19 դին Բաւայի նորոգեց։ Եւ անոր
քովը Մասփայի իշխանը՝ Ցեսուի
որդին Եզեր միւս բաժինը նորո-
Ղ Բ Մն·իզ· 9։ գեց, այսինքն Ղպրոպէն դարձուած-
քը, որ զինարանը ելլելու ճամբուն
20 դիմացն է։ Անկէ ետքը միւս բա-
ժինը՝ պրոպէն դարձուածքէն մինչև
մեծ քահանային Եղիասիբին տանը
դուռը՝ Զաբբայի որդին Բարուք
21 փութով նորոգեց։ Անկէ ետքը
միւս բաժինը՝ Եղիասիբին տանը
դռնէն մինչև Եղիասիբին տանը
ծայրը՝ Ակկուսի որդւոյն Ուրիային
22 որդին Մերամոթ նորոգեց։ Եւ

անկէ ետքը քահանաները՝ դաշտի
23 բնակիչները նորոգեցին։ Ու անկէ
ետքը Բենիամին ու Ասուբ ի-
րենց տուներուն առջևը նորոգեցին.
անկէ ետքը Անանիայի որդւոյն
Մասեիայի որդին Ազարիա իր
24 տանը դիմացը նորոգեց։ Անկէ ետ-
քը միւս բաժինը՝ Ազարիայի տու-
նէն մինչև պրոպէն դարձուած-
Ֆ Հմր 19։ քը՝ մինչև անկիւնը, Ենադադի
25 որդին Բանուի նորոգեց։ Եւ Ո-
զայի որդին Փաղալ պրոպէն
դարձուածքին դիմացը, ու Ի բանտի
Ի Երեմ·լբ· 2։ լդ·1։ լէ·21։ դաւիթին քովը եղող թագաւորին
վերի պալատին դուրսի աշտարակը
ղՆէյ. ու անոր ետևէն Փարոսի որ-
Յ Եզր·բ·43։ ԳԼ·ժ· 21։ 26 դին Փադայիա ղՆէյ։ Եւ Ի Նա-
թանայիմները՝ պրոպէն Ոփաղ կը
Ն Բ Մն·իէ· 3։ բնակէին, մինչև արևելեան կողմը
եղող Ջուրի դրանը դիմացը, ու
Ն ԳԼ·բ·1։ 3։ Ժբ·37։ 27 դուրսի աշտարակը Նորբէնէ։ Ան-
կէ ետքը միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ
աշտարակին դիմացէն մինչև Ոփաղի
պարիսպը՝ Թեկուացիք նորոգեցին։
28 Ձիերու դռնէն վեր քահանաները
նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տանը
Ա գ Թագ· ժ·16։ բ Մն·իգ·15։ Երեմ·լա· 40։ 29 դիմացը։ Անկէ ետքը Եմմերի որ-
դին Սադովկ իր տանը դիմացը
նորոգեց. ու անկէ ետքը արև-
ելեան դրանը պահապանը՝ Սեքե-
նիայի որդին Սեմայիա նորոգեց։
30 Անկէ ետքը միւս բաժինը Սելե-
միայի որդին Անանիա ու Սեղեփի
վեցերորդ որդին Անոն նորոգեց.
անկէ ետքը Բարաքիայի որդին
Մեսուղամ իր սենեակին դիմացը
† կամ՝ ոս-կերչի 31 նորոգեց։ Անկէ ետքը * Մարեփելի
որդին Մելքիա մինչև Նաթա-
նայիմներուն ու վաճառականաց
տունը Մափկաթի դրանը դիմացը՝
ու մինչև † անկիւնը ելլելու տեղը՝՝
* կամ՝ անկեան վեր-նատունը 32 նորոգեց։ Եւ անկիւնը ելլելու
տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ոս-
կերիչները ու վաճառականները նո-
րոգեցին։

ԳԼ·Դ

1 Երբոր Թշնամիները ծաղր կ'ընեն, Նէեմիա աղօթք կ'ընէ, ու գործը կը շարունակէ. 7 ու Թշնամիներուն բարկութիւնը ու գաղտնի խորհուրդը խմանալով՝ պահապաններ կը դնէ. 13 գործը բանողներուն կը հրամայէ որ վրանին զէնք առնեն, 19 ու անոնց պատուէրները կու տայ։

Ն·Ք·ՂԲ· 445

1 Եր երբոր Սանաբաղատ լսեց որ
մենք պարիսպը կը շինենք, սիր-
տը նեղացաւ, ու շատ սրդդղելով
2 Հրէաները ծաղր ըրաւ։ Եւ իր
եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին
առջևը խօսեցաւ ու ըսաւ, Ա՞ս
տկար Հրէաները ի՞նչ կը շինեն.
միթէ թոյլատու՞թիւն կ'ըլլայ ա-
նոնց. միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու
այսօր լմընցընեն. միթէ այրած
քարերը փոշիի դէզերէ՞ն պիտի կեն-
Ա ԳԼ·բ·10։ 19։

Ն · ք · ղՓ · 445

3 դանացրնեն : Եւ Բ Ամմոնացի Ցու-
բիան անոր քովը էր , ու ըսաւ , Թէ
որ աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց շի-
նածին վրայ , անոնց քարէ պարիս-
պը պիտի փլջընէ :

4 Է Ո՛վ մեր Աստուածը՝ լսէ , վասն
զի նախատուեցանք . ու Ե անոնց
նախատինքը իրենց գլուխը դար-
ձուր , ու զանոնք գերութեան
երկրի մէջ աւար ըլլալու մատնէ .

5 Եւ Է անոնց անօրէնութիւնը մի՛
ծածկեր , ու քու առջեւդ անոնց
մեղքը չջնջուի . քանզի շինողնե-
րուն առջեւը ‡Ի բարկացուցին :

6 Եւ պարիսպը շինեցինք , ու բո-
լոր պարիսպը մինչև կէսը *հասաւ .
վասն զի ժողովուրդը գործելու
սիրտ ունէր :

7 Ու Ղերբոր Սանաբաղատ ու
Ցուբիա և Արաբացիք ու Ամ-
մոնացիք ու Ազովտացիք լսե-
ցին , որ Երուսաղէմին պարիսպ-
ներուն նորոգութիւնը յառաջ
կ'երթայ , ու փլած տեղուանքը
սկսեր են շինուիլ , շատ սրդոզե-

8 ցան : Եւ Է ամէնքը Ա կռտեղ իսօք
ըրին , որ գան Երուսաղէմին դէմ
պատերազմ ընեն , ու անոր վնաս

9 տան : Բայց Ը մենք մեր Աստու-
ծոյն աղօթք ըրինք , ու †Դէպ ա-
նոնցմէ պահապաններ հաստա՛ց գորեկ
ու գիշեր անոնց դէմ պահապանե

10 դրինք : Եւ Ցուդան ըսաւ , Բեռ-
նակիրներուն ոյժը հատաւ , ու հո-
ղը շատ է . մենք պիտի չկրնանք

11 պարիսպը շինել : Ու մեր Թշնա-
միները կ'ըսէին , Չգիտնան ու
չտեսնեն , մինչև որ մենք անոնց մէ-
ջը մտնենք , ու զանոնք մեռցը-
նենք , և անոնց գործը խափանենք :

12 Ու եղաւ որ անոնց քովը բնակող
Հրէաները մեզի եկան , և տասը ան-
գամ մեզի ըսին Թէ Ամէն կողմանէ
ուր որ դառնաք , մեր վրայ պիտի
յարձակին :

13 Ուստի ցած տեղուանքը՝ պա-
րսպին ետեւը , ‡Ես բարձր տեղուան-
քը՝" ժողովուրդը իրենց ազգա-
տոհմիներուն համեմատ բանակեցուց
կայնեցուցի , ու իրենց սուրերովը ,
նիզակներովը ու աղեղներովը կայ-

14 նեցուցի : Եւ նայեցայ ու ելայ ,
և իշխաններուն ու ոստիկաններուն
ու մնացած ժողովուրդին ըսի ,
Բ Անոնց երեսէն մի՛ վախնաք . յի-
շեցէք Տէրը՝ որ Ե մեծ ու ահեղ է ,
և Է մեր եղբայրներուն , տղաքնե-
րուն , աղջիկներուն , կիներուն
ու տուներուն համար պատերազմ
ըրեք :

15 Ու երբոր մեր Թշնամիները լսե-
ցին որ մենք իմացեր ենք , և Ա-
ստուած անոնց խորհուրդը ցրուեց ,
մենք ամէնքս պարիսպը վերադար-
ձանք , ամէն մէկը իր գործին :

16 Եւ ան օրէն Ի վեր իմ մարդիկնե-
րուս կէսը կ'աշխատէին , ու կէսն
ալ նիզակներ , ասպարներ , աղեղ-
ներ ու զրահներ կը բռնէին . ու
իշխանները Ցուդայի բոլոր ‖ազ-
գատոհմիներուն ետեւը էր ‖Ե Ե-
նէրէ · տա-
նը

17 Պարիսպը շինողները ու բեռնա-
կիրները ա՛ր բեռցընողները՝ ամէն
մէկը իր մէկ ձեռքովը կը բանէր , ու

18 միւս Յ՛ա՛ռ՛ղ՛ն՛ը կը բռնէր : Եւ
շինողներուն ամէն մէկը իր սուրը
մէջքը կապած՝ կը գործէր . ու

19 փողահարը իմ քովս էր : Եւ ազ-
նուականներուն ու ոստիկաննե-
րուն ու մնացած ժողովուրդին ը-
սի , Ա՛ գործը մեծ ու ընդարձակ
է , ու մենք պարսպին վրայ ցրուած

20 ենք , Ե իրարմէ հեռու Ի՛ա՛. Ո՛ո՛ւր
փողին ձայնը ուր տեղ որ լսէք ,
հոն մեր քովը ժողովուրդը . Է մեզի
համար մեր Աստուածը պատերազմ

21 պիտի ընէ : Ու մենք այսպէս մեր
գործը կ'ընէինք . և Ժ՛ղ՛վ՛ո՛ւ՛րդ՛ի՛ն
կէսը արշալուսին ծագած ատենէն
մինչև աստղերուն երեւցած ատենը

22 նիզակները բռնած կը կենային . Եւ
ան ատեներ ժողովուրդին ըսի , Ա-
մէն մարդ իր ծառային հետ գի-
շերները Երուսաղէմի մէջ մնայ , որ
գիշերը մեզի համար պահապանու-
թիւն ընէ , ու ցորեկը գործէ :

23 Ու ես ու իմ եղբայրներս՝ և իմ
ծառաներս ու իմ ետեւէս եկող
պահապան մարդիկները ամենևին
մեր հանդերձները չէինք հաներ ,
§ Լուացուելու ատենէն 'ի զատ" :

ԳԼ · Ե

1 Հրէայք իրենց պարագներուն , գրաւներուն ու ծառայութեանը համար կը գանգատին : 6 Նէեմիա վաշխառուները կը յանդիմանէ , և ուխտ ընել կու տայ անոնց՝ որ ետ դարձնեն իրենց առած գրաւները . 14 կը Թողու իր առձիկը , ու հիւրասիրութիւն կ'ընէ :

Ն · ք · ղՓ · 445

1 Ա՛ Ժողովուրդը ու անոնց կիսկ-
ները իրենց Բ եղբարցը Հրէա-
ներուն դէմ մեծ գանգատ ըրին :

2 Եւ ոմանք կ'ըսէին , Մենք մեր տը-
ղաքներովը ու աղջիկներովը շատ-
ւոր ենք . և ուտելիք ծախու առ-
նենք որ ուտենք ու ապրինք :

3 Ոմանք ալ կ'ըսէին , Մենք մեր ար-
տերը , այգիները , ու տուները
գրաւի կը դնենք , որ սովի համար

4 ուտելիք ծախու առնենք : Եւ ո-
մանք կ'ըսէին , Թագաւորին հարկ
փոխ համար մեր արտերուն ու
այգիներուն վրայ ստակ փոխ ա-

5 ռինք : Ու Հիմա Է մեր մարմինը
մեր եղբայրներուն մարմինին պէս
է , ու մեր որդիքը՝ անոնց որդոցը
պէս . և ահա մենք Ե մեր տղաքները

ա Ես · ե · 7 :
Բ Ղէ · իե ·
35 , 36 , 37 :
բ Օր · ժե ·
7 :

Է Ես · ժը · 7 :
Ը Եզ · իա ·
7 ; Ղէ · իե ·
39 :

Ն · ք · ՂԲ · 445

ու աղջիկները ծառայութեան կը ծախենք . և արդէն մեր աղջիկնե-
րէն աղախին ըլլալու ծախուածներ կան , ու մեր ձեռքը կարողութիւն չկայ . որովհետև մեր արտերը ու այգիները ուրիշներուն չեն ։
6 Ու երբոր ես անոնց աղաղակը ու
ասս խօսքերը լսեցի , խիստ դժուա-
7 րեցայ ։ Եւ մտքիս մէջ խորհելէն
ետև՝ ազնուականները ու ոստի-
կանները յանդիմանեցի , ու անոնց
ըսի , Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղ-
բայրներէն Է վաշխ կ՚առնէք . ու
Է Եզ · իբ · 25 ։ Ղա · իե · 36 ։ Եզէկ · իբ · 12 ։
8 անոնց դէմ մեծ ժողովք ըրի ։ Ան
ատենը անոնց ըսի , Մենք հեթա-
նոսներու ծախուած մեր Հրէայ եղ-
բայրները մեր կարողութեանը չափ
ձեծախու առինք , ու հիմա դուք
ձեր եղբայրնե՞րը կը ծախէք , կամ
անոնք մեզի ծախուի՞ն . և անոնք
լռեցին ու չկրցան պատասխան
9 տալ ։ Ու ըսի , Ատ ձեր ըրածը
Է Ղա · իե · 36 ։
աղէկ բան չէ . պէտք չէ՞ որ Է մեր
Աստուծոյն վախովը քալէք , ըսր
ԸԲ Թագ · ԺԲ · 14 ։ Հռով · Բ · 24 ։ ագ Թես · Բ · 12 ։
մեզի Թշնամի եղող ազգերուն նա-
10 խատինք չըլլանք ։ Ես ալ ասիմ
եղբայրներս ու ծառաներս ալ
ստակ ու ցորեն փոխ տուած ենք
անոնց , բայց հիմա ասպարտքը
11 անոնց չնորհենք ։ Եւ ձեզի կ՚ա-
դաչեմ , որ այսօր անոնց ետ դար-
ձընէք անոնց արտերը , այգիները ,
ձիթենիները ու տուները . նաև
ստակին , ցորենին , գինիին ու եղին
հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը
12 պահանջէք ։ Եւ անոնք ըսին , Ետ պիտի դարձընենք , ու անոնցմէ
բան մը պիտի չպահանջենք . ինչ-
պէս որ ըսիր , այնպէս պիտի ը-
նենք ։ Ան ատենը քահանաները
կանչեցի , ու անոնց երդում ընել
Ը Եզր · Ժ · 5 ։ Երեմ · ԼԲ · 8 , 9 ։ * ԵՀբ · ծողս Ժ Մատ · Ժ · 14 ։ Գոր · Ժգ · 51 ։ Ժը · 6 ։
13 տուի , որ ասանկ ընեն . Նաև
*հանդերձս ծԹօթվեցի ու ըսի ,
Ո՛վ որ աս բանը չկատարէ , իր
տունէն ու իր վաստակէն Աս-
տուած այսպէս Թօթվէ , ու այս-
պէս Թօթվուած ու դատարկ ըլ-
լայ ։ Եւ բոլոր ժողովքը Ամէն
ըսին , ու Տէրը օրհնեցին ։ Ու ժո-
ղովուրդը աս բանը կատարեց ։
Է Թագ · Իգ · 8 ։
14 Եւ Ցուդայի երկրին մէջ անոնց
իշխանը եղած օրէս՝ Արտաշէս
թագաւորին քսաներորդ տարիէն
Լմինչև երսունուերկուերորդ տա-
րին՝ տասներկու տարի՝ Թէ ես և
Թէ իմ եղբայրներս Է՚իշխանու-
Լ Գէղ · ԺԳ · 6 ։
15 Թեան ռաճիկը չառինք" ։ Բայց
Ի Ցես ա Կոր · Թ · 4 , 15 ։
† ԵՀբ · իշ-
խանի հացը
չկերանք ։
հնէին . բայց ես ծԱստուածմէ վախ-
16 նալով՝ այնպէս չըրի ։ Ու նաև աս
պարսպին գործին մէջ աշխատե-
ցայ , ու մենք արտ ծախու չա-
ռինք . և իմ բոլոր ծառաներս հոն
ժողվուած էին ան գործին համար ։
17 Ու Հրէաներէն ու ոստիկաններէն
հարիւր յիսուն մարդ , ու շրջակայ
ազգերէն մեզի եկողները հիմ սե-
18 ղանէս կ՚ուտէին ։ Եւ ամէն օ-
րուան ծախքս սա էր . արջառ մը
ու վեց ընտիր ոչխար , և ինծի հա-
մար թռչուններ ալ կը պատրաս-
տուէր , ու տասը օրը անգամ մը
առատութեամբ ամէն տեսակ գի-
նիէն կ՚ելլէր . այսու ամենայնիւ
Ղիշխանութեան ռաճիկը չպահան-
ջեցի , վասն զի աս ժողովուրդին
19 վրայ եղած ծառայութիւնը ծանր
էր ։ Ո՛վ Աստուած իմ , աս ժո-
ղովուրդին բոլոր ըրածներուս հա-
մեմատ ղիս ՚ի բարին յիշէ ։

Ն · ք · ՂԲ · 445

ծ Հմր 9 ։ Ել Կոր · ժա · 9 ։ ժբ · 13 ։
Ղ Թագ · Թ · 7 ։ գ Թագ · ԺԸ · 19 ։
Ն գ Թագ · գ · 22 ։
Ղ Հմր 14 , 15 ։
ճ Գլ · ԺԳ · 22 ։

Գ Լ · Զ

1 Սանբաղատ խորամանկութեամբ , երկիւղ ղրկի լուրերով ու վարձքով բռնուած մարգա-
րէներու միջոցով կը ջանայ որ Ղեկեմին վախ-
ցրնէ ։ 15 Ան գործիս լմընալուն վրայ Թշնա-
միները կը վախնան ։ 17 Թշնամիներուն ու Ցուդայի ազնուականներուն միջեղը գաղ-
տուկ Նաղորդակցութիւն կ՚ըլլայ ։

1 Ես երբոր Սանբաղատ , Ցու-
բիա ու Արաբացի Գեսամ ու
ե մեր միւս Թշնամիները լսեցին , որ
ես պարիսպը չհնեցի , ու հոն փլած
տեղ մը չմնայ , (է Թէպէտև մինչև
ան ատենը դռներուն փեղկերը դը-
2 րած չէի ,) Սանբաղատ ու Գե-
սամ է ինծի մարդ խրկեցին ու
ըսին , Եկուր , Տ Ոնոովէի դաշտին
գեղերուն մէջ իրարու հետ տես-
նուինք . բայց անոնք է ինծի չա-
3 րութիւն ընել կը խորհէին ։ Եւ
անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու
ըսի , Ես մեծ գործով մը զբաղած
եմ , ու չեմ կրնար իջնել . ինչո՞ւ
համար գործը դադարի , երբոր զա-
նիկայ Թողում ու ձեզի իջնեմ ։
4 Եւ անոնք ինծի չորս անգամ ա-
սանկ խօսքեր խրկեցին , ես ալ
անոնց նոյն պատասխանը տուի ։
5 Ու հինգերորդ անգամին Սանա-
բաղատ նոյն խօսքերով իր մանչը
ինծի խրկեց , ձեռքը մէկ բաց
6 Թուղթով մը՝ Որուն մէջը այսպէս
գրուած էր . Ազգաց մէջը լսուեցաւ ,
ու Գեսամ կ՚ըսէ որ Ղդուն ու
Հրէաները ապստամբիլ կը խոր-
հիք . դուն անոր համար կը շինես
պարիսպը , որ անոնց Թագաւոր
7 ըլլաս , ‡ինչպէս որ կ՚ըսուի" ։ Ու
նաև Երուսաղէմի մէջ մարգարէ-
ներ հաստատեցիր , որ քարոզեն
ու քեզի համար ըսեն , Թէ Ընիկայ

Ա Գէղ · բ · 10 , 19 ։ դ · 1 , 7 ։
բ Գլ · գ · 1 , 3 ։
‡ Առակ · իզ · 24 , 25 ։ ե ա Մն · ը · 12 ։ Գլ · ժա · 35
Ի Սաղ · լէ · 12 ։ 32 ։
Ղ Գէղ · ՚ բ · 19 ։
‡ ԵՀբ · աս խօսքերուն Համեմատ ։

Ն·Ք·ԳՖ· 445

Հրէաստանի թագաւոր է . ու հի-
մա աս խօսքերը թագաւորին ա-
կանջը պիտի հասնի . ուրեմն ե-
կուր որ մէկտեղ խորհուրդ ընենք :
8 Բայց ես անոր ՅՈՒԴ խրկեցի ու
ըսի , Բանը քու բսած խօսքերուդ
պէս չէ , հապա ատոնք դուն քու
9 սրտիդ ծարեցիր : (Ւսան զի ա-
նոնց ամէնը մեզ կը վախցընէին՝
ըսելով , Թող անոնց ձեռքը ան
գործէն թուլնայ , որ չկատարուի :
Ու հիմա , ով Տէր , իմ ձեռքերս ու-
ժովցուր :)
10 Ու ես Մեհաբէելի որդւոյն Դա-
ղայիայի որդւոյն Սեմայիային տուա-
նը մտայ . և անիկայ փոնը ձեզ գո-
ցուած էր , ու ըսաւ , Եկո՛ւր մէկ-
տեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին
մէջը երթանք , ու տաճարին դրա-
ները գոցենք . վասն զի քեզ մեռ-
ցընելու կու գան . ու անոնք գիշե-
րով պիտի գան քեզ մեռցընելու :
11 Ու ես ըսի , Մի՞թէ ինծի պէս մար-
դը կը փախչի՞ . և ով կայ ինծի պէս
որ տաճարը մտնէ ապրելու համար .
12 չեմ մտներ : Ու աղէկ հասկըցայ
որ զանիկայ Աստուած խրկած չէր ,
Ե եզեկ·ԺԳ· 22: հապա է իմ վրաս ՚ա մարգարէու-
թիւնը ՚էէրՓէն խօսեցաւ . վասն զի
Տուբիա ու Սանաբաղատ զանիկայ
13 վարձքով բռներ էին : Ե՛ասոր
համար վարձքով բռներ էին զանի-
կայ , որ ես վախնամ , ու ասանկ
ընելով՝ մեղանչեմ , որ զիս բամ
բասելու ու իմ անունս աւրելու
Է ԳԼ· ԺԳ· 29: 14 պատճառ մը ունենան : ԷՈՎ Ա-
տուած իմ՝ Տուբիան ու Սանաբա-
ղատը աս իրենց գործոցը համե-
Ե եզեկ·ԺԳ· 17: մատ , ու Նովադիա Ե մարգարէու-
հին , ու զիս վախցընող միւս մար-
գարէները յիշէ՝ :
իբր 445 15 Եւ պարիսպը Իլուլ ամսոյն քը-
սաներհինգերորդ օրը լիսուեցաւ-
16 կու օրուան մէջ լմընցաւ : Ու
Ժ ԳԼ·Բ·10: Գ·1·7·Ջ· 1: Ժ երբոր մեր ամէն թշնամիները լսե-
ցին , մեր բոլորտիքը եղող ամէն
ազգերը վախցան ու շատ ամչցան ,
Ի Սաղ·ՃԿԶ· 2: ու Ի լմնացան որ աս գործը մեր Աս-
տուծոյն օգնականութեամբը կա-
տարուեցաւ :
17 Եւ ան օրերը Գուդայի ազնուա-
կաններէն Տուբիային շատ նամակ-
ներ կ'երթար , Տուբիայէն ալ ա-
18 նոնց կու գար . վասն զի Գուդա-
յին շատ մարդիկները անոր հետ
երդումով միաբաներ էին . քանզի
անիկայ Արահեան Սեբենիային փե-
սան էր , ու անոր որդին Յօհանա-
նը Բարաքիայի որդւոյն Մեսու-
19 ղամին աղջիկը առեր էր : Նաև իմ
առջեւս անոր աղէկութիւնները կը
զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը
հասցընէին . և Տուբիա ՚ՆՃէ նա-
մակներ կը խրկեր զիս վախցընելու
համար :

Ն·Ք·ԳՖ· իբր 445

ԳԼ·Ը

1 Նէեմիա Երուսաղէմին պահպանութիւնը Ա-
նանիին ու Անանիային կը յանձնէ : 5 Առջի
անգամ Բաբելոնէն դարձող 9 Ժողովուրդին ,
39 քահանաներուն , 43 Ղեւտացիներուն , 46
Նաթանայիմներուն , 57 Սողոմոնի ծառանե-
րուն , 63 և իրենց ազգաձառները կորսընցու-
ցած քահանաներուն ցուցակը : 66 Անոնց ա-
մէնուն թիւը՝ իրենց ստացուածներովը : 70
Անոց մասուցած ընծաները :

1 Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ , ես դռ- Ա ԳԼ·Գ·1:
նները փեղկերը անցուցի ,
ու դռնապանները , երգեցողներ ու
2 Ղեւտացիներ դրուեցան , Իմ
եղբայրս Անանին , ու պալատին իշ-
խանը Անանիան՝ (որ Հաւատարիմ ,
ու շատերէն աւելի Բ Աստուածմէ Բ ԵԶ·Ժը·21:
վախցող մարդ մըն էր ,) Երուսա-
3 ղեմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի ,
Մինչեւ որ արեւը չտաքնայ , Երուսա-
ղեմին դռները չբացուին . և իրենց
ներկայութեամբը դռները գոցեն ,
ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղեմի
բնակիչներէն պահապաններ կար-
գեն , ամէն մէկը իր պահպանու-
թեանը մէջ , ու ամէն մէկը իր տա-
նը դիմացը .
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր .
բայց մէջի ժողովուրդը քիչ էր , ու
5 տուներ շինուած չէր : Եւ իմ Աս-
տուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ
ազնուականները , ոստիկանները ու
ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագ-
րուին . ու առջի անգամ ՖԷՐՈՒՆ-
ԷՆ ելլողներուն մէկ ազգաբանու-
թեան գիրքը գտայ , ու անոր մէջը
այսպէս գրուած գտայ .
6 Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թա- իբր 536
գաւորին տարած գերիներէն ելլող
Է գաւառի բնակիչները ասոնք էին , Է եզր·Բ·1:
որոնք Երուսաղէմ ու Գուդա ՃՃ:
դարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը .
7 Ու Զօրաբաբելին , Գեսուին ,
Նէեմիային , Ազարիային , Ռաա-
միային , Նաեմանիին , Մուրթա-
քէին , Բաղասանին , Մասփարա-
թին , Բագուէին , Նաւումին ա-
Բանային հետ եկան : Եա այ էր
Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը
8 թիւը . Փարոսի որդիքը՝ երկու
հազար հարիւր եօթանասունեւերկու .
9 կու . Սափատիայի որդիքը՝ իրեք
10 հարիւր եօթանասունեւերկու . Ա-
րահի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսուն
11 ուերկու . Փահաթ Մովաբի որդիքը
Գեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ եր-
կու հազար ութը հարիւր տասն-
12 ուուրթը . Եղամի որդիքը՝ հազար
13 երկու հարիւր յիսունուչորս . Զա-
թուի որդիքը՝ ուրթը հարիւր քառա-
14 սունուհինգ . Զաքքայի որդիքը՝
15 եօթը հարիւր վաթսուն . Բանուիի

Ն · ք · ԶՓ · ԼԲԲ 536

որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունու-
16 ութը · Բեքայիի որդիքը՝ վեց հա-
17 րիւր քսանուութը · Ազգադի որ-
դիքը՝ երկու հազար իրեք հարիւր
18 քսանուերկու · Ադոնիկամի որդի-
քը՝ վեց հարիւր վաթսունուեօթը ·
19 Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար
20 վաթսունուեօթը · Ադինի որդիքը՝
21 վեց հարիւր յիսունուհինգ · Ատերի
որդիքը Եզեկիայէն՝ իննսունուու-
22 թը · Հասումի որդիքը՝ իրեք հա-
23 րիւր քսանուութը · Բեսէիի որդի-
24 քը՝ իրեք հարիւր քսանուչորս · Ա-
րիփի որդիքը՝ հարիւր տասուերկու ·
25 Գաբաւոնի որդիքը՝ իննսունուու-
26 հինգ · Բեթլեհեմի ու Նետոփայի
մարդիկը՝ հարիւր ութսունուու-
27 թը · Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր
28 քսանուութը · Ազմաւեթի տանը
մարդիկները՝ քառասունուերկու ·
29 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի ու Բե-
րովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր
30 քառասունուիրեք · Ռամայի ու Գա-
բայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսան-
31 ուվեց · Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր
32 քսանուերկու · Բեթելի ու Գայիի
մարդիկը՝ հարիւր քսանուիրեք ·
33 Միւս Նաբաւէն մարդիկը՝ յիսունու-
34 ուերկու · Միւս Ե Եղամին որդիքը՝
հազար երկու հարիւր յիսունու-
35 չորս · Հարիփի որդիքը՝ իրեք հա-
36 րիւր քսան · Երիքովի որդիքը՝ իրեք
37 հարիւր քառասունուհինգ · Ղովզէի,
Ադդիի ու Ասիովէ որդիքը՝ եօթը
38 հարիւր քսանուվեց · Սենաայի որ-
դիքը՝ իրեք հազար ինը հարիւր եր-
սուն ·
39 Քահանաները՝ Եեսուի տունէն
Եեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
40 եօթանասունուիրեք · Ը Եմմերի
որդիքը՝ հազար յիսունուերկու ·
41 Ե Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու
42 հարիւր քառասունուեօթը · Ըէա-
րիմի որդիքը՝ հազար տասնուեօթն
էին ·
43 Ղեւտացիները՝ Ե Ովդուիայի որ-
դիներէն Եեսուի ՝՚ Կադմիէլի որ-
դիքը՝ եօթանասունուչորս էին ·
44 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝
հարիւր քառասունուութ էին ·
45 Դռնապանները՝ Սեղղումի որդի-
քը, Ատերի որդիքը, Եեղմոնի
որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ատի-
տայի որդիքը, Սուբայի որդիքը՝
հարիւր երսունուութ էին ·
46 Նաթանայիմները ՚՚՚՚ էին ·
Սիայի որդիքը, Ասուփայի որդի-
47 քը, Տաբաոթի որդիքը, Կերոսի
որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի
48 որդիքը, Ղաբանայի որդիքը, Ա-
գաբայի որդիքը, Սաղմէի որդի-
49 քը, Անանի որդիքը, Գեդդելի որ-
50 դիքը, Գասարի որդիքը, Ռեայիա-

յի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նե-
Ն · ք · ԶՓ · ԼԲԲ 536
51 կոդայի որդիքը, Գազամի որդիքը,
Ողայի որդիքը, Փասէի որդիքը,
52 Բասիի որդիքը, Մովանիմի որդի-
53 քը, Նեփուսիմի որդիքը, Բակ-
բոկի որդիքը, Ակուփայի որդիքը,
54 Արուրի որդիքը, Բասաղոթի որ-
դիքը, Մեհիդայի որդիքը, Արսայի
55 որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսա-
րայի որդիքը, Թամայի որդիքը,
56 Նեսիայի որդիքը, Ատեփայի որ-
57 դիքը · Սողոմոնի ծառաներուն որ-
դիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերաթի
58 որդիքը, Փարեդայի որդիքը, Ցե-
ղայի որդիքը, Դերկոնի որդիքը,
59 Գեդդելի որդիքը, Սափատիայի
որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փա-
քարաթ ասեբայիմի որդիքը, Ա-
60 մոնի որդիքը · Բոլոր Նաթանա-
յիմները ու Սողոմոնի ծառանե-
րուն որդիքը իրեք հարիւր իննս-
ունուերկու էին ·
61 Ժ Ու Թելմելղայէն, Թելարսայէն, Ժ Եզր · ը · 59 ·
Քերուբէն, Ադդոնէն ու Եմմերէն
ելլողները ասոնք էին, և իրենց
հայրերուն տունը ու իրենց սե-
րունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալ-
նին ցուցնելու · կարող չեղան ·
62 Դաղայիայի որդիքը, Տուբիայի
որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
հարիւր քառասունուերկու ՝՚՚ ·
63 Եւ քահանաներէն՝ Աբայիայի որ-
դիքը, Ակկուսի որդիքը, Բերզելլի
որդիքը՝ որ Եիէը Գաղաադացի Բեր-
զելլեին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝
64 անոնց անունովը կոչուեցաւ · Ա-
սոնք իրենց ազգաբանութեան գիր-
քը փնտռեցին, բայց չկրցան գըտ-
նել · ու անմաքուր սեպուելով՝
քահանայութենէն արգիլուեցան ·
65 Եւ *Աթարսաթան անոնց ըսաւ, * կամ՝ կա-
ռավարիչը · ես գԼ · ը · 9 · ժբ · 26 ·
Մինչև որ Ուրիմով ու Թումմիմով
քահանայ մը չելլէ, անոնք ամե-
նասուրբ բաներէն չուտեն ·
66 Բոլոր ժողովը միասին՝ քառա-
սունուերկու հազար իրեք հարիւր
67 վաթսուն հոգի էր, բացի՚ի անոնց
ծառաներէն ու աղախիններէն,
որոնք եօթը հազար իրեք հարիւր
երսունուեօթն էին · ու անոնց մէ-
ջը երկու հարիւր քառասունուհինգ
այր և կին երգեցողներ կային ·
68 Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երսուն-
ուվեց, ջորիները երկու հարիւր
69 քառասունուհինգ, Ուղտերը չորս
հարիւր երսունուհինգ, ՚՚՚ էշերը
վեց հազար եօթը հարիւր քսան
էին ·
70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք
գործին համար ընծայ տուին · Ի Ա- Ի ԳԼ · ը · 9 ·
թարսաթան հազար դրամ ոսկի,
յիսուն սկաւառակ, ՚՚՚ հինգ հա-
րիւր երսուն քահանայական պատ-

Ե Տես հմր 12 ·
Է ամն · իդ · 7 ·
Ը ամն · իդ · 14 ·
Թ Տես ամն · Թ · 12 · իդ · 9 ·
Ժ ամն · իդ · 8 ·
Ի Եզր · բ · 40 ·

71 մուճաճն տուաւ դանձին ։ Եւ տոհմերու իշխաններէն ամէն գործաւորութեան գանձին Ն քսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար երկու հարիւր մնաս արծաթ տուին ։
72 Եւ մնացած ժողովուրդին տուածները քսան հազար դրամ ոսկի , ու երկու հազար մնաս արծաթ , ու վաթսունուեւօթը քահանայական պատմուճան եր ։ Եւ քահանաները , ու Ղեւտացիները , և դռնապանները , ու երգեցողները , և ժողովուրդէն եղողները , ու Նաթանայիմները , և բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան . Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ , Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին ։

ԳԼ . Ը

1 Իսրայէլացւոց չերմեռանդութիւնը օրէնքը կարդալու ու մտիկ ընելու մէջ ։ 9 Նէեմիա , Եզրաս , ու Ղեւտացիք կը մխիթարեն ժողովուրդը ։ 18 որոնք լսելու ու սորվելու յօժարամտութիւն ունէին ։ 16 Տաղաւարահարացոյց տօնը կը պահուի ։

1 Եւ բոլոր Ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Ի Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ ժողվուեցան , ու Եզրաս Ի գպիրին ըսին , որ Մովսէսին օրինաց գիրքը բերէ , որն որ Տէրը Իսրայէլին պատուիրած եր ։ 2 Ու Ե օեթներորդ ամսուն առջի օրը Եզրաս քահանան Է օրինաց գէ բ ժողովքին առջևը բերաւ , ոչ երիկ ու կնիկ մարդիկներէ , ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ 3 ներէ բաղխոյն եր . Եւ զանիկայ Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ առտուընէ մինչև կէս օր երիկ ու կնիկ մարդիկներուն ու հասկըցողներուն առջևը կարդաց . և բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները օրինաց գրքին
4 ծո՜եր էին ։ Ու Եզրաս գպիրը յատուկ սաոր համար շինուած փայտեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ . ու անոր քովը աջ կողմէ՝ Մատաթիա , Սեմա , Անաիա , Ուրիա , Քեղկիա ու Մասէիա , և ձախ կողմը Փադայիա , Միսայէլ , Մեղքիա , Հասում , Անբադանա , Զաքարիա ու Մեսուղամ
5 կայնեցան ։ Ու Եզրաս գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջևը . վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն բարձր եր . ու զանիկայ բացածին պէս բոլոր ժողովուրդը
6 Նոսքի վրայ եկաւ ։ Ան տուներ Եզրաս Եհովայ մեծ Աստուածը օրհնեց . ու բոլոր ժողովուրդը Ի ձեռքերնին վերցուցին , Ես Ամէն , Ամէն ըսին . և Ի իրենց երեսին վրայ գետինը ծռեցուով Տէրոջը երկրպագեցին ։ 7 Յեսուա , Բանի , Սարաբիա , Յամին , Ակկուբ , Սաբեթա , Ովզիա , Մասասիա , Կովզիտա , Ազարիա , Յովզաբադ , Անան , Փադայիա ու Ղեւտացիք ժ օրէնքը ժողովուրդին կը հասկըցընէին . և ժողովուրդը իրենց կայ-
8 գովը կայներ էին ։ Անոնք Աստուծոյ օրինաց գիրքը յստակ կերպով կարդացին , ու մեկնութիւնը տալով կարդացածնին հասկըցուցին ։
9 Ե Նէեմիա Աթարսաթան , ու Եզրաս քահանան ա գպիրը , Նև ժողովուրդին հասկըցընող Ղեւտացիները բոլոր ժողովուրդին ըսին , Ե Այս օրս Ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ օ ր Ջն է . Ժսուգ մի՛ ընէք ու մի՛ լայք . վասն զի բոլոր ժողովուրդը կու լայինէ երբոր օրէնքին
10 խօսքերը կը լսէին ։ Եւ անոնց ըսաւ , Գացէ՛ք , պարարտ բաներ կերէ՛ք , ու անոյշ բաներ խմեցէ՛ք , ու պատրաստութիւն չունեցողներուն Ի բաժիններ խրկեցէ՛ք . քանզի աս օրս մեր Տէրոջը սուրբ օ ր Ջն է , ու մի՛ տրտմիք . վասն զի Տէրոջը ուրախութիւնը
11 Ձեր զօրութիւնն է ։ Ան ատենը Ղեւտացիք բոլոր ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով , Լուռ կեցէ՛ք , քանզի ասիկայ սուրբ օր է , ու մի
12 տրտմիք ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու , ու Ի բաժիններ խրկելու , և մեծ ուրախութիւն ընելու գացին . վասն զի իրենց բացատրուած խօսքերը Ի հասկըցան ։
13 Ու երկրորդ օրը բոլոր ժողովուրդին տոհմապետները , քահանաները ու Ղեւտացիները Եզրաս գպիրին քովը ժողվուեցան , որ օ-
14 րէնքին խօսքերը հասկընան ։ Եւ օրինաց գիրքին մէջ գրուած գտան որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր է , որ եօթներորդ ամսուն տօնին ատենը Իսրայէլի որդիքը
15 տաղաւարներու մէջ բնակին , Նաև իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ , ու Երուսաղէմի մէջ Ո հրատարակեն ու քարոզեն ըսելով , Լեռը երթ՛ք , յու ձիթենիի ոստեր , իւղի ծառի ոստեր , ու մրտենիի ոստեր , և արմաւենիի ոստեր , ու տերեւախիտ ծառերու ոստեր բերէ՛ք , որ տաղաւարներ շինէ՛ք , ինչպես որ
16 գրուած է ։ Եւ ժողովուրդը ելաւ ու բերաւ . ու ամէն մարդ Ի իր տանիքին վրայ , ու իր գաւիթին մէջ , և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն մէջ , ու Ջուրի դրանը հրապարակին մէջ , Ֆու Եփրեմի դրանը հրապարակին մէջ իրենց տաղա-
17 ւարներ շինեցին ։ Ու գերութենէ

Ն . ք . գբ . Ի՛ր 536

Ա Եզր . բ . 69 ։

Ի Եզր . գ . 1 ։

Ի՛ր 445

ա Եզր . գ . 1 ։
բ ԳԼ . գ . 26 ։
գ Եզր . է . 6 ։
դ Ղև . իգ . 24 ։
ե բ Օր . լ . 11 , 12 ։

զ Դատ . գ . 20 ։
է Ողթ . գ . 41 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։
ը ա Պոր . ժգ . 16 ։
թ Եզ . դ . 31 ։ ժբ . 27 ։ բ Մն . ի . 18 ։

Ն . ք . գբ . Ի՛ր 445

ժ Ղև . ժ . 11 ։ բ Օր . լգ . 10 ։ բ Մն . ժէ . 7 , 8 ։ 9 ։ Մաղ . բ . 7 ։

Ի Եզր . բ . 63 ։ ԳԼ . է . 65 ։ ժ . 1 ։

Ա բ Մն . լե . 3 ։ Հմր 8 ։
Ի Ղև . իգ . 24 ։ Թոս . իթ . 1 ։
ի բ Օր . ժգ . 14 , 15 ։ Ծոզ . գ . 4 ։

Ա Եսթ . թ . 19 , 22 ։ Ցսյս . ժա . 10 ։

ե Հմր 10 ։

զ Հմր 7 , 8 ։

է Ղև . իգ . 34 , 42 ։ բ Օր . ժգ . 13 ։
ը բ Օր . ժգ . 16 ։
թ Ղև . իգ . 4 ։
ժ Ղև . իգ . 40 ։

Ի բ Օր . իբ . 8 ։

Ա ԳԼ . ժբ . 37 ։
ա գ Թագ . ժգ . 13 ։ ԳԼ ժբ . 39 ։

NEHEMIAH

Ն · ՔՂ · ՀԲԲ · 445

դարձողներուն բոլոր ժողովքը տաղաւարներ չինեցին , ու տաղաւարներու մէջ նստան · վասն զի Յեսուայ որդիքը Նաւեան Ցեսուին օրերէն մինչև այն օրը այնպէս ըրած չէին · ու խիստ մեծ ուրախութիւն եղաւ ։ 18 Եւ ընթերցաւ օրէն մինչև ետքի օրը ամէն օր ։ Ատաւծոյ օրինաց դիրքը կարդացուեցաւ · ու տօնքը օր տօն ըրին , և ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով եղաւ , ըստ ինչպէս որ հրամայուած էր ։

ՆՐՄՆ · Լ · 21 ։
ՊՐՕր · Լ · 10 , ՃՃ ։

ՂՂՀ · ԻԳ · 36 ։ ԹՈւ · ԻԹ · 35 ։

ԳԼ · Թ

1 Ժողովուրդին հանդիսաւոր ծոմապահութիւնը ու ապաշխարութիւնը ։ 4 Ղեւտացիք բարեպաշտութեամբ կը խոստովանին Թէ՝ Ատուածոյ բարութիւնը և Թէ իրենց չարութիւնը ։

445

1 Եւ ՚ասն ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Իսրայէլի որդիքը ծոմով , քուրձերով Ի ու վրանին հող ։ 2 Նո՛ր մկտեղ ժողովուեցան ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցան , ու ԱՓՐԱԾոյ առջևը կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց հայրերուն անօրէնութիւնը ։ 3 Թիւնները խոստովանեցան ։ Եւ իրենց տեղը կայնելով՝ օրուան չորրորդ մասը Ի իրենց Տէր Ատուածոյն օրինաց դրքէն կարդացին , ու չորրորդ մասը իրենց Տէր Ատուածոյն խոստովանութիւն ու երկրը պագութիւն ըրին ։

4 Եւ Ցեսուա , Բանի , Կադմիէլ , Սաբանիա , Բունի , Սարաբիա , Բանի ԱՓ Քենանի Ղևտացիները *բեմին վրայ ելան , ու իրենց Տէր Ատուածոյն բարձր ձայնով աղաղակեցին ։ 5 Եւ Ցեսուա , Կադմիէլ , Բանի , Ասաբանիա , Սարաբիա , Ովդիա , Սաբանիա ԱՓ Փեթայիա Ղևտացիները ըսին , Ելէք , ձեր Տէր Ատուածը յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեցէք ։

Օրհնեալ ըլլայ Ի քու փառաւոր անունդ , ու ամէն օրհնութենէ ու գոհութենէն բարձր ըլլայ ։ 6 Ղ Դուն՝ միայն դուն Տէր ես · երկինքը , Ի երկնից երկինքը և ասոր բոլոր զօրքերը , երկիրը ու բոլոր անոր վրայ եղածը , ծովերը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը Ի դուն ըստեղծեցիր · և Ի ամենուն դուն կենդանութիւն կու տաս , ու երկնից զօրքերը քեզի երկրպագութիւն կ՚ընեն ։ 7 Դուն ես ան Տէր Ատուածը՝ որ Ի Աբրամը ընտրեցիր , և զանիկայ քաղդէացւոց Ուր ԻՁԸ Ի հանեցիր , ու անոր անունը 8 Ի Աբրահամ դրիր · Եւ անոր սիրտը քու առջևդ Ի հաւատարիմ գտար , ու անոր հետ Ի ուխտ ըրիր որ քա-

ՆՐՄՆ · Լ · 21 ։
ՊՐՕր · Լ · 10 , ՃՃ ։

նանացւոց , Քետացւոց , Ամորհացւոց , Փերեզացւոց , Եբուսացւոց ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին տաս · ու Ի քու խօսքդ հաստատեցիր , վասն զի արդար ես ։

9 Ու Եգիպտոսի մէջ Ի մեր հայրերուն նեղութեանը նայեցար , ու կարմիր ծովուն վրայ Ի անոնց աղաղակը լսեցիր · Եւ Ի փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն , ու անոր երկրին բոլոր ժողովուրդին նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր · վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ Ի հպարտացան · ու ասկէս օրուան պէս 11 Ի քեզի անուն վաստրկեցար · Ի Եւ ծովը անոնց առջևը պատռեցիր , անանկ որ ծովուն մէջէն ցամաքով անցան , և զանոնք հալածողները Ի խորունկ ջուրերու մէջ Ի նետեցիր քարի պէս անդունդը նետեցիր ։ 12 Եւ ցորկը ամպի սիւնով , ու գիշերը անոնց դացած ճամբան լուսաւորելու համար՝ կրակի սիւնով Ի առաջնորդեցիր անոնց ։

13 Նաև ՚Սինայ լեռանը վրայ իջար , ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար · և անոնց Ի ուղիղ դատաստաններ , ճշմարիտ օրէնքներ ԱՓ բարի կանոններ ու պատուիրանքներ տուիր ։ 14 Եւ քու ՚սուրբ շաբաթդ անոնց դիտցուցիր , ու քու Ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուիրանքներ , կանոններ ու օրէնք։ 15 Ներ հրամայեցիր · Ու երբոր անօթեցան , անոնց Ի երկինքէն հաց տուիր , ու երբոր ծարաւեցան , անոնց ՚ապառաժէն ջուր հանեցիր · և անոնց բսիր , որ ՚մտնեն ու ժառանգեն ան երկիրը՝ որն որ անոնց տալու համար † ձեռքդ վերցուցիր՚՚ ։

16 Ի բայց անոնք՝ այսինքն մեր հայրերը հպարտացան , ու ՚ իրենց պարանոցը խստացուցին , և քու պատուիրանքներուդ ՃԱԶԱՆԴՈՒԹԻՒՆ 17 չըրին , Ու չուզեցին մտիկ ընել , ու անոնց մէջը ըրած հրաշքներդ չյիշեցին · հապա իրենց պարանոցը խստացուցին , ու իրենց ապստամբութեամբը ՚ իրենց Ծառայութենէն դառնալու գլուխ դրին · բայց դուն ներող ՚՚ աղօրմած , ողորմած , երկայնամիտ և բազումողորմ Աստուած ըլլալով , զանոնք երե-

ՆՐՄՆ · ԻԹ · 13 ։

ՂԴԹԱԴ · ԺԹ · 15 , 19 ։ Սաղ · ՃՂ · 10 ։ Ես · ԼԷ · 16 , 20 ։

Ե Բ Օր · Ժ · 14 ։ Գ Թագ · Ը · 27 ։

ԸՆՆ · Բ · 1 ։ Ի Ն · Ա · 1 ։ Ի · 11 ։ Ցպաս · ԺԳ · 7 ։

Ժ Սաղ · ԼՉ · 6 ։

ԲՆՆ · Ժա · 31 ։ Ժբ · 1 ։

ԸՆՆ · Ժե · 5 ։

ԲՆՆ · Ժե · 6 ։

ՃՆՆ · Ժբ · 7 ։ Ժե · 18 ։ Ժե · 7 , 8 ։

ՆՐՄՆ · Լ · 21 ։
ՊՐՕր · Լ · 10 , ՃՃ ։

445

ՂԵՑԵս · ԽԳ · 14 ։

ՀԵԼ · Բ · 25 ։ Գ · 7 ։

ՅԵԼ · ԺԳ · 10 ։

ՂԵԼ · Կ · Ը · ԹԴ · Ժ · Ժբ · ԺԳ ։

ՖԵԼ · Ժբ · 11 ։

ՃԵԼ · Թ · 16 ։ ԵՍ · ԿԳ · 12 , 14 ։ ԵրեմՄ · Լբ · 20 ։ Դան · Թ · 15 ։

ՃԵԼ · ԺԳ · 21 , 22 , 27 · 28 ։ Սաղ · Կը · 13 ։

ՆԵԼ · Ժե · 5 , 10 ։

ՂԵԼ · ԺԳ · 21 ։ ՚ Եզ · Ժ Թ · 20 ։ Ի · 1 ։

ՂՍաղ · ԺԹ · Տ · 9 ։ Հառվ · Է · 12 ։

ՊՅՈՆ · Բ · 3 ։ ՆԵ · Ի · Տ · 11 ։

ՂԵԼ · ԺԳ · 14 , 15 ։ Յոն · Ը · 31 ։

՚ ԵԼ · Ժե · 6 ։ ԹՈւ · Ի · 9 , ՃՃ ։

՚՚ ԲՕր · Ա · Տ ։

† Յ՚ երդում բրիր · ԹՈւ · ԺԳ · 30 ։

Վ ՀՅՈ 29 ։ Սաղ · ՃՂ · 6 ։

ՊԲՕր · Լ · 27 ։ ԴԹագ · Ժե · 14 ։ Բ ՄՆ · Լ · Տ ։ ԵրեմՄ · ԺԹ · 15 ։

Բ Սաղ · Կը · 11 , 42 , 43 ։

ՅԹու · ԺԳ · 4 ։

՚՚ ԵԼ · ԼԳ · 6 ։ ԹՈւ · ԺԳ · 18 ։ Սաղ · ՃՂ · 5 , 15 ։ ՑովԼ · Բ · 13 ։

ֆ ԵԼ · Լբ · 4 ։

† ՀՅՈ 27 ։ Սաղ · ՃՂ · 45 ։

՚ ԵԼ · ԺԳ · 21 , 22 ։ ԹՈւ · ԺԳ · 14 ։ ա Կոր · Ժ · 1 ։

նը, ու գիշերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու համար կրակի սիւնը անոնց վրայէն չվերցուցիր։
20 Նաև զանոնք իմաստուն ընելու համար քու Ոգիդ տուիր, ու անոնց բերնէն քու *մանանադ չպակսեցուցիր, ու ծարաւած անոնց ջուր տուիր։ Եւ
21 զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջը կերակրեցիր. անոնց բան մը չպակսեցաւ, անոնց հանդերձները չմաշեցան, ու անոնց ոտքերը չուռեցան։ Եւ անոնց թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ տուիր, ու անոնց սահմանները որոշեցիր. ու Հեսեհոնին երկիրը՝ այսինքն Եսբոնի թագաւորին երկիրը, ու Բասանի Ովգ թագաւորին երկիրը, ու
23 երկիրը ժառանգեցին։ Եւ անոնց որդիները երկնից աստղերուն չափ շատցուցիր. ու տարիր զանոնք ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն խոստացեր էիր, թէ անոնք հոն պիտի մտնեն ու ժառանգեն։
24 Եւ նոյն որդիքը մտան ու ան երկիրը ժառանգեցին. և Քանանացիները անոնց առջեւը նուաճեցուցիր, ու զանոնք ու անոնց թագաւորները ու երկրին ժողովուրդը անոնց ձեռքը տուիր, որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 հետ։ Եւ պարսպաւոր քաղաքներ ու պարարտ երկիր մը առին. ու ամէն բարիքով լեցուն տուներ, փորուած ջրհորներ, այգիներ, ձիթենիներ ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին. ու կեր բան, կշտացան ու գիրցան, և քու մեծամեծ Երբիքներովդ զըւարճացան։
26 Սակայն քեզի Ծանչցաղտութիւն ու ապստամբութիւն ըրին. և քու օրէնքդ Յետնին ձգեցին, ու քու Մարգարէներդ ալ մեռցուցին, որ զանոնք քեզի դարձնելու համար *անոնց վկայութիւն կու տային"։ և Քէզ մեծապէս անարգեցին։
27 Ետքն Եւ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր, որ զանոնք նեղեցին. ու երբոր իրենց նեղութեան ատենը քեզի աղաղակեցին, դուն Երկինքէն լսեցիր, և քու առատ ողորմութեանդ համեմատ ազատիչներ տուիր. ու ազատեցին զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն։ Բայց երբոր
28 Հանգստութիւն դադ, Նորէն քու առջեւդ չարութիւն ըրին. ու զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը թագաւորները, որ անոնց վրայ տիրեցին. ու երբոր նորէն քեզի աղաղակեցին, դուն Երկինքէն լսեցիր, և քու ողորմութեանդ համեմատ շատ անգամ զանոնք ազատ-
29 եցիր. Ու քու օրէնքդիդ դարձընելու համար անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք Հպարտացան, ու քու հրամաններուդ Ունկնդրութիւն չըրին, և քու պատուիրանքներուդ դէմ մեղք գործեցին, (Որ զանոնք պահող մարդը անոնցմով կ'ապրի,) ու իրենց ուսերը չկոնարհեցուցին, Հապա իրենց պարանոցը խստացուցին
30 ու Ունկնդրութիւն չըրին։ Եւ շատ տարիներ անոնց երկայնմտութիւն ըրիր, ու քու Հոգիովդ՝ քու մարգարէներուդ ձեռքովը անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք մտիկ չըրին. Ուստի զանոնք երկիրներուն ժողովրդոցը
31 ձեռքը մատնեցիր։ Սակայն քու առատ ողորմութեամբդ Զանոնք բոլորովին չկորսընցուցիր ու չմերժեցիր, վասն զի դուն Ողորմած ու գթած Աստուած ես։
32 Եւ հիմա՝ ով Աստուած մեր, որ Ուխտ ու ողորմութիւն պահող՝ մեծ, զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես, Ասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչև այս օրս մեզի, մեր թագաւորներուն, մեր իշխաններուն, մեր քահանաներուն, մեր մարգարէներուն, մեր հայրերուն և քու բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պատահած նեղութիւնները քու առ-
33 ջևդ քիչ չերևնան։ Սակայն բոլոր մեզի պատահած բաներուն մէջ Դուն արդար ես. քանզի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր, բայց
34 մենք անօրէնութիւն ըրինք։ Ու մեր թագաւորները, իշխանները, քահանաները ու հայրերը քու օրէնքդ չպահեցին, ու քու պատուիրանքներդ ու անոնց ըրած
35 վկայութիւններդ մտիկ չըրին։ Եւ անոնք իրենց թագաւորութեանատենը, ու անոնց շատ բարիքներ տուած ատենդ, և ան ընդարձակ ու պարարտ երկրին մէջ որ անոնց տուիր, Քեզի ծառայութիւն չըրին, ու իրենց չար գործքերէն
36 դարձան։ Ահա մենք այսօր ծառայ ենք. մանաւանդ ան երկրին մէջ՝ որն որ մեր հայրերուն տուիր, որ անոր պտուղները ու բարիքները ուտեն, ահա մենք հոն ծառայ
37 ենք։ Եւ անի իրիջը շատ պտուղ կու տայ ան թագաւորներուն, որոնք մեր մեղացը համար մեր վրայ դրիր, ու անոնք մեր մարմինոյն վրայ ու մեր անասուններուն վրայ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն. ու մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք։
38 Եւ ասի ամենուն համար մենք Հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը

ՀՀմր 16։

ՀՀմր 25։

ՀՀմր 25։

Ա Օր · իբ · 48։ Եզր · ժ · 3։

Ա Օր · իբ · 33, 51։

Ա Օր · իբ · 48։

Գ Թագ · իդ · 3։ Բ Մն · իթ · 10։ Ես · լգ · 31։ Գլ · ժ · 29։ Եզր · ժ · 3։

դրնք , ու մեր իշխանները , մեր Ղեւտացիները ա՛ մեր քահանաները բ ղանիէլ կը կնքեն ։

ԳԼ. Ժ

1 Ուխտը կնքողներուն անունները ։ 29 Ուխտին բովանդակութիւնը ։

1 Ներ կնքողները ասոնք էին . բ Ա-
բ Գլ. ա. 1 ։ քաղիայի որդին՝ Ներեմիա Ա-
գ Գլ. բ. 9 ։ 2 թարսաթան , Սեդեկիա , 3 Սարա-
դ Տե՛ս գլ. ժբ. 1—21 ։ 3 յիա , Ազարիա , Երեմիա , Փա-
4 սուր , Ամարիա , Մեղքիա , Քեթ-
5 տուս , Սարանիա , Մալուք , Հարիմ ,
6 Մերամոթ , Աբդիա , Դանիէլ ,
7 Կանաթօն , Բարուք , Մեսուղամ ,
8 Աբիա , Միամին , Մաազիա , Բել-
գա ու Սեմայիա . ասոնք քահանա-
9 ներն էին ։ Ու Ղեւտացիները՝ Ա-
զանիայի որդին Յեսու , Բանուի՝
Ենադադի որդիներէն Կադմի-
10 էլ . Եւ անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա , Ոդիա , Կողիտա , Փա-
11 ղայիա , Անան , Միքա , Բոոր ,
12 Ռասբիա , Զաքքուր , Սարաբիա ,
13 Սաբանիա , Ոդէա , Բանի ա՛
14 Բանինու ։ Ժողովուրդին իշխան-
ներ Ե Տե՛ս Եզր . ները՝ Բարոս , Բահաթ Մոաբ , Ե-
բ. 3 , ճ ։ Գլ. է. 8 , 15 դամ , Զաթու , Բանի , Բունի .
ճ ։ 16 Ազգադ , Բեբայի , Ադոնիա , Բա-
17 գուէ , Ադին , Ատեր , Եզեկիա ,
18 Ազուր , Ոդիա , Հասում , Բե-
19 սէի , Արիփ , Անաթովթ , Նովբայ ,
20 Մագպիաս , Մեսուղամ , Եզիր ,
21 Մասիզեբել , Սադոկ , Ցադդուա ,
22 Փաղատիա , Անան , Անանիա ,
23 Ոսէէ , Անանիա , Ասուբ , (24) Ա-
25 լօէս , Պիլա , Սոբէկ , Հոհեում ,
26 Ռասբանա , Մաասիա , Ախիա ,
27 Անան , Օնան , Մալուք , Հարիմ
ա՛ Բանանա ։

ՂԵզր . բ. 36—43 ։ 28 Ղեւ մնացած ժողովուրդը՝ քա-
հանաները , Ղեւտացիները , դռնա-
պանները , երգեցողները , Նաթի-
նայիմները , ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Աստուծոյ օրինացը
Ե Օր. ԺԲ. 1 ։ Ժ. 11 . 12 , հետեւելու համար Ե բոլոր զատուողները , իրենց կիներները , տղաքները
19 ։ Գլ. Ժգ. 3 ։ ու աղջիկները՝ այսինքն ամէն անոնք
29 որ կրնային հասկընալ , Իրենց ե-
ղբայրներուն հետ միաբանե-
ցան , ու անէծքով երդում ըրին ,
Ե Օր. ԻԹ. 12 , 14 ։ Գլ. ե . 12 , 13 ։ Սաղ. ՃԺԹ. 106 ։ որ Աստուծոյ Ծառային Մովսէսին
ձեռքովը տրուած Ե Աստուծոյ օ-
րէնքին մէջը քալեն , ու մեր Եհո-
վայ Յէրոյէը բոլոր պատուիրանքնե-
րը ու դատաստանները և կանոն-
30 ները պահեն ու կատարեն ։ Եւ
Ե Օա՛ Ծ՛ Ե՛ Ր Ձ՛ Ե՛ Ր Ա՛ Ղ Ջ Ի Կ Ն Ե Ր Ը
երկրին ժողովուրդներուն չտանք ,
և անոնց աղջիկները մեր տղոցը
31 չառնենք ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդներուն շաբաթ օրը ծա-

խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ
օրը կամ սուրբ օրերը՝ անոնցմէ
չառնենք . ու Եօթներորդ տարին
ու Ե ամէն պարտքի պահանջմունքը
32 Թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք ,
որ մեր Աստուծոյն տանը ծառա-
յութեանը համար ամէն տարի մէկ
33 սիկղէն երրորդ մասը տանք , Ե Ա-
ռաջաւորութեան հացին համար ,
Ե մշտնջենաւոր հացի ընծային հա-
մար , մշտնջենաւոր ողջակէզին հա-
մար , շաբաթներուն համար , ամ-
սագլուխներուն համար , տոներու
համար , սուրբ բաներու համար ,
ու Իսրայէլին քաւութիւն ըլլալու
մեղքի պատարագներուն համար ,
ու մեր Աստուծոյն տանը ամէն
34 գործքին համար . (Եւ փայտի
ընծային համար՝ քահանաներուն ,
Ղեւտացիներուն ու ժողովուրդին
վիճակ ձգեցինք , որ Ղ՛ Ե՛ Հ՛ Ո՛ Վ՛ Ա՛ մեր
Տէր Աստուծոյն սեղանին վրայ
վառելու համար , տարուէ տարի՝
որոշուած առէնները ըստ ազգա-
տոհմից մեր Աստուծոյն տունը բե-
րենք , Ե ինչպէս որ օրէնքին մէջ
35 գրուած է .) Ու Ե մեր երկրին ա-
ռաջին պտուղները , և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները
տարուէ տարի Տէրոջը տունը տա-
36 նինք ։ Ու մեր որդիներուն ու
մեր անասուններուն առջինեկները՝
ինչպէս որ Ե օրէնքին մէջը գրուած
է , ու մեր արջառներուն ու ոչ-
խարներուն առջինեկները մեր Ա-
ստուծոյն տունը տանինք՝ մեր Ա-
ստուծոյն տանը մէջ պաշտօն կա-
37 տարող քահանաներուն . Ե Ու մեր
խմորներուն երախայրիները , և մեր
ընծաները՝ այսինքն ամէն ծառի
պտուղը , գինի ու եղ տանինք
քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն
տանը սենեակները , ու մեր Երկրին
տասանորդը Ղեւտացիներուն պա՛ Ե ,
ու Ղեւտացիները մեր բոլոր երկրա-
գործութեան քաղաքներուն մէջ
38 տասանորդները առնեն ։ Ու Ա-
հարոնի որդին քահանան՝ Ղեւտա-
ցւոց Ե տասանորդին մէջը՝ Ղեւտա-
ցիք տասանորդին տասանորդը
մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձա-
39 տանը Ե սենեակները տանին . Վասն
զի Իսրայէլի որդիքը ու Ղեւիի որ-
դիքը Ե ցորենին ու գինիին ու ե-
ղին ընծան ան սենեակները պիտի
տանին , ուր որ սրբարանին անօթ-
ները , ու պաշտօն կատարող քա-
հանաները , ու դռնապանները , ու
երգեցողները կը կենան . Ու մեր
Աստուծոյն տանը վրայով անհոգ
պիտի չըլլանք ։

ՂԵԼ. Իգ. 10 , 11 ։ Ղե. իե. 4 ։
Ե Բ Օր . Ժ ե . 1 , 2 ։ Գ Լ . ե . 12 ։
ԺՂԵ . Իգ . 5 ։ ճ ։ Բ Մն . բ . 4 ։
Ե Տե՛ս Թուա . իը . իթ ։

Հ Գլ . Ժգ . 31 ։ Ե Ա . Խ . 16 ։

Յ Ղե . գ . 12 ։
ՂԵՒ . իգ . 19 ։ Ղգ . 26 ։ Ղե . Ժթ . 23 ։ Թուա . Ժբ . 12 ։ Բ Օր . իզ . 2 ։
Հ ԵՒ . Ժգ . 2 , 12 . 13 ։ Ղե . իե . 26 . 27 ։ Թուա . Ժբ . 15 , 16 ։
Ր Ղե . իգ . 17 ։ Թուա . Ժե . 19 ։ Ժբ . 12 , ճ ։ Բ Օր . Ժբ . 4 ։ իզ . 2 ։
Ց Ղե . իե . 30 ։ Թուա . Ժբ . 21 , ճ ։

Ն Թուա . Ժբ . 26 ։

Շ Մն . Թ . 26 ։ Բ Մն . լ . 11 ։
Ե Բ Օր . Ժբ . 6 , 11 ։ Բ Մն . լ . 12 ։ Գլ . Ժգ . 12 ։

Չ Գլ . Ժգ . 10 , 11 ։

Ն.Բ.ՂԲ. 445

ԳԼ. ԺԱ

1 Իշխանները ժողովրդեան մնացեալ մասը Երուսաղէմ կը բնակին ։ 3 Անոնց անունները ցուցակը ։ 20 Ժողովուրդին մնացորդը ուրիշ քաղաքներու մէջ կը բնակին ։

1 Ու ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի մէջ բնակեցան . ու մնացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին , որ տասնէն մէկը բերեն Երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաքը բնակելու , ու միւս ինը բաժինը տուն
2 քաղաքներու մէջ բնակին ։ Եւ ժողովուրդը օրհնեց ան ամէն մարդիկները՝ որոնք իրենց անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ
3 բնակելու ։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխանները ասոնք էին . (սակայն Ծուդայի քաղաքներուն մէջ Իսրայէլը , քահանաները , Ղեւտացիները , Թնաթայիմները ու Հոդոմնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քա-
4 ղաքներուն մէջը բնակեցան ։) Ու Երուսաղէմի մէջ Ծուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան ։

Ծուդայի որդիներէն՝ Մաղաղէլի որդւոյն Սափատիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ողձայեն որդին Ամարիա ,
5 որ Փարեսի որդիներէն էր , Եւ Սիլօնիի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ծովարիբի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Ղազիայի որդւոյն
6 Քոլոզէի որդւոյն Բարուքին որդին Մասախա ։ Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը չորս հարիւր վաթսունուութը զօրաւոր մարդիկ էին ։
7 Ու Բենիամինի որդիքը ասոնք էին . Եսայիի որդւոյն Իթիէլի որդւոյն Մասախայի որդւոյն Կովղհայի որդւոյն Փադայիայի որդւոյն
8 Ծովադի որդւոյն Մեսուղամին որդին Սալլու ։ Եւ անկէ ետքը Գեբէի , Սէլէի , Ա այէ , ինը հա-
9 րիւր քսանուեւութը հոգի ։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զէքրիի որդին Ծուվէլը էր . ու Սենուայի որդին Ծուդա քաղաքին վրայ տեղակալ էր ։
10 Ե քահանաներէն՝ Յովարիբի որ-
11 դին Եեդայիա , Ջաքին , Ասատուծոյ տանը վերակացուն՝ Ա քիտովբի որդւոյն Մարիոթի որդւոյն Սադովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
12 Քեղկիային որդին Սարայիա , Եւ անոնց եղբայրները՝ որ Ասատուծոյ տանը գործը կը բանէին , ութը հարիւր քսանուերկու էին . ու Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որ-

Ն.Բ.ՂԲ. 445

դւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ամասիի որդւոյն Փաղաղիայի որդւոյն
13 Եերոամին որդին Ադայիա , Ու անոնք եղբայրները՝ տոհմապետները երկու հարիւր քառասունուերկու էին . ու Եմմերի որդւոյն Մեսեղամոթի որդւոյն Ահզայի որդւոյն Ազարեէլին որդին Ամասայի ,
14 Եւ անոնց եղբայրները հարիւր քսանուութը զօրաւոր կտրիճներ էին . ու անոնց վրայ իշխան Ագեդողիմի որդին Զաբդիէլ էր ։
15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Բունէի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին Սեմա-
16 յիա , Նաև Սաբեթա ու Յովզաբադ՝ որոնք Ղեւտացոց իշխաններէն էին , Ասատուծոյ տանը բարտաքին գործերուն վրայ էին ։ Եւ Ասափի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն
17 Միքայի որդին Մաթանիա էր՝ փեսպաշէրուն գլխաւորն էր , ու աղօթքներուն սրշնութիւնները նախ անիկայ կը սկսէր էրփել . և անոր եղբայրներէն Բակբոկիա երկրորդն էր , ու անկէ ետքը Իդիթունի որդւոյն Գադաղէ որդւոյն Սամուայէլին որդին Աբդա էր ։
18 Սուրբ քաղաքին մէջ Ղեւտացիները երկու հարիւր ութսունուչորս էին ։
19 Եւ դռնապանները Ակկուբ , Տէղմոն , ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները հարիւր եօթանասունուերկու էին ։
20 Եւ Իսրայէլին , քահանաներուն , Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Ծուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեանը մէջ
21 էր ։ Բայց Նաթանայիմները Ոփազի մէջ կը բնակէին . և Սիա ու Գիսփա Նաթանայիմներուն վրայ
22 էին ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացոց վերակացուն՝ Միքայի որդւոյն Մահանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիի որդին Ուզի էր , Ասափի որդիներէն երգեցողներէն , պահ Ասատուծոյ տանը
23 գործին վրայ էին . Վասն զի Ե անոնց համար թագաւորը հրաման տուեր էր , որ երգեցողներուն օրէ
24 օր ոճիկ տրուի ։ Եւ Ծուդայեան Զարայիի որդիներէն Մասիզեելի որդին Փեթահիա ժողովուրդին ամէն գործին մէջ թագաւորին գործակալն էր ։
25 Ու Ծուդայի որդիներէն գեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան , ոմանք Կարիաթ արբային ու անոր գեղերուն մէջ , Դեբոնին ու անոր գեղերուն մէջ , Կաբսեէլին ու
26 անոր գեղերուն մէջ , Ու Ցեսուա յին , ու Մոլադային , ու Բեթփա-

– Հմր 18 ։ Մաս. դ. 5 ։ Ես. 53 ։
Բ Դաս. ե. 9 ։
է ա Մն. Թ. 2 , 3 ։
Ը Եզր. բ. 43 ։ Ե Եզր. բ. 55 ։
Ղ ա Մն. Թ. 3 , ճ ։
Ե Ծն. լբ. 29 ։
Ե ա Մն. Թ. 10 , ճ ։

Ն.Բ.ՂԲ. 445

Ը ա Մն. Թ. 29 ։
Թ Հմր 1 ։
Ի Ցես. ԺԵ. Գ. 26 ։
Լ Եզր. զ. 8 , 9 ։ Ե. 20 , ճ ։
Խ Ծն. լբ. 30 ։
Ծ Ցես. ԺԳ. 15 ։

27 զԼեթին , եւ Ասեր սուաղին , ու
Բերսաբէէին ու անոր գեղերուն
28 մէջ , եւ Սիկելակին , ու Մեքո-
29 նային և անոր գեղերուն մէջ , Ու
Ենռեմմոնին , Սարաային , Յերի-
30 մութին , Զանովէն , Ողողմին ու
անոնց գեղերուն մէջ , Լաքիսին
ու անոր արտերուն մէջ , Ազե-
կային ու անոր գեղերուն մէջ ,
ու Բերսաբէէին մինչև Ենովմի ձո-
րը բնակեցան ։
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբա-
յէն մինչև Մաքմաս , Այիա , ու
Բեթէլ ու անոր գեղերուն մէջ ,
32 Անաթովթ , Նոբ , Անանիա ,
33 Հասոր , Ռամա , Գեթթայիմ ,
34 Հադիդ , Սեբոյիմ , Նեբաղատ ,
35 Ղոդ , Ոնով ու Գեքարաիմ
Բնակէցան ։
36 Ու Ղեւտացիներէն Յուդա
դայի ու Բենիամինի մէջ բաժ-
նուած էին ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Զօրաբաբելին հետ եկող քահանաները , 8 ու Ղեւտացիները ։ 10 Քահանայապետներուն յաջորդութիւնը ։ 22 Քանի մը երեւելի Ղեւտացիներ ։ 27 Պարիսպներուն նաւակատեաց հանդէսը ։ 44 Տաճարին մէջ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն համար որոշուած պաշտօնները ։

1 Եւ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբե-
լին ու Յեսուին հետ ելլող քա-
հանաները ու Ղեւտացիներըասոնք
են . Սարայիա , Երեմիա , Եզրաս ,
2 Ամարիա , Մալուք , Քետտուս ,
3 Սեքենիա , Հոհէում , Մերամոթ ,
4 Ադդով , կանաթօն , Ուբիա ,
5 Միամին , Մովադիա , Բեղգա ,
6 Սեմայիա , Ցոյարիբ , Ցեդայիա ,
7 Սալլու , Ամոկ , Քեղկիա , Ցեդա-
յիա . Ասոնք Յեսուին օրերը ասոնք
էին քահանաներուն իշխանները
իրենց եղբայրներովը ։
8 Ու Ղեւտացիք՝ Յեսու , Բանուի ,
Կադմիէլ , Սարաբիա , Յուդա ու
Մաթթանիա , Ասիկայ իր եղբայր-
ներուն հետ օրհնութեանց վրայ
9 էր . Եւ անոնց եղբայրները Բակբո-
կիա և Ունննի անոնց դիմացը ի-
րենց կարգին մէջ կը կայնէին ։
10 Ու Յեսու ծնաւ Յոյակիմը , և
Յոյակիմ ծնաւ Եղիասիբը , ու
11 Եղիասիբ ծնաւ Յոյիադան , Եւ
Յոյիադա ծնաւ Յոնաթանը , ու
Յոնաթան ծնաւ Յադդուան ։
12 Եւ Յոյակիմին օրերը տոհմա-
պետ քահանաները ասոնք էին . Սա-
րայիայէն՝ Մարայիա , Երեմիայէն՝
13 Անանիա , Եզրասէն՝ Մեսուղամ ,
14 Ամարիայէն՝ Յօհանան , Մալուքէն՝
Յոնաթան , Սաբանիայէն՝ Յով-
15 սէփ , Հարիմէն՝ Եդնայ , Մարիոթէն՝
16 Քեղկայ , Ադդոյէն՝ Զաքարիա ,
17 Կանաթօնէն՝ Մեսուղամ , Աբիա-
յէն՝ Զէքրի , Մինիամինէն՝ Մոր-
18 դիայէն՝ Փաղտի , Բեղգայէն՝ Սա-
մուա , Սեմայիայէն՝ Յոնաթան ,
19 Յոյարիբէն՝ Մաթթնայ , Ցեդա-
20 յիայէն՝ Ոզէ , Սալլուէն՝ Կալլայ ,
21 Ամոկէն՝ Եբեր , Քեղկիայէն՝ Նաս-
բիա , Ցեդայիայէն՝ Նաթթանայէլ ։
22 Եղեասիբին , Յոյիադային , Յօ-
հանանին ու Յադդուային օրերը
Ղեւտացիք այնէն անոնց տոհմա-
պետները գրուեցան . նաև քահա-
նաները՝ մինչև Պարսից Դարեհին
23 թագաւորութիւնը ։ Ղեւիի որ-
դւոցը տոհմապետները մինչև Ե-
զեասիբեան Յօհանանին օրերը ժա-
մանակագրութեան գրքին մէջ
24 գրուեցան ։ Ու Ղեւտացւոց իշխան-
ները Ասաբիա , Սարաբիա , ու
Կադմիէլի որդին Յեսու էին . և
անոնց եղբայրները անոնց առջևը
կը կայնէին Ղաս դասի դէմ , որ
Ե Աստուծոյ մարդուն Դաւթին
հրամայածին պէս օրհնութիւն ու
25 գոհութիւն մատուցանէն ։ Մա-
թանիա , Բակբոկիա , Աբդիա ,
Մեսուղամ , Ցեդմոն ու Ակկուբ
դրան շտեմարաններուն մէջ պահ-
պանութիւն ընդ դռնապաններ
26 էին ։ Յովսեդեկեան Յեսուին որ-
դւոյն Յովակիմին օրերը՝ ու Նեհեմիա
Վկառավարիչին ու Եզրաս քահա-
նային ու Դպիրին օրերը ասոնք
էին ։
27 Ու Երուսաղեմի պարսպին ձնա-
կատեաց ատենը Ղեւտացիները
փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն ,
որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն , ու
նաւակատիքը ուրախութեամբ ,
Ե գոհութեամբ , օրհնութիւններով ,
ծնծղաներով , տաւիղներով ու քը-
28 նարներով կատարեն ։ Ու երգե-
ցողներուն որդիքը Երուսաղէմին
շրջակայ տեղերէն , ու Նետոփա-
29 թացւոց գեղերէն , Եւ *Գաղգա-
ղայի տուներէն , ու Գաբայի դաշտե-
րէն , ու Ազմաթէն ժողովուեցան .
վասն զի երգեցողները Երուսաղէմին
բոլորտիքը իրենց գեղեր շէներ էին ։
30 Եւ քահանաները ու Ղեւտացիները
սրբուեցան , ու ժողովուրդը ու
դռները ու պարիսպը սրբեցին ։
31 Եւ Յուդայի իշխանները պարսպին վրայ հանեցի , ու գոհութիւն
երգող երկու մեծ դաս կարգեցի .
Աջէն պարսպին վրայ աջ կողմը
Երթալ ի Աղբիւրդ դուռը ի Երբաւ .
32 Եւ անոր ետևէն Ոսէիա , ու
Յուդայի իշխաններուն կէսը գա-
33 ցին . Նաև Ազարիա , Եզրաս ,
34 Մեսուղամ , Յուդա , Բենիամին ,
35 Սեմայիա ու Երեմիա . Եւ Քոհ-
ղերով՝ քահանայից որդիներէն՝

Ն · ք · ԶԲ · 445
Ն · ք · ԶԲ · 536
Ես · Ե · 14 ։
Ես · Ե · Բ · 1 , 2 ։
Բ Տես գլ . ժ . 2—8 ։
Է Ղու . ա . 5 ։
Ը Եզր . գ . 2 ։ Անգ . ա . 1 ։ Ձաք . գ . 1 ։
Ի Գլ . ժա . 17 ։
Ղ Եզր . Բ . 9 ։ Ն Եզր . է . 6 . 11 ։
445
Ժ Ր Օր . ի . 5 ։ Սաղ . լ . ին վերնագիրը ։
Ի Ես . իե . 6 ։ Բ Մն . ե . 13 ։ է . 6 ։
* կամ՝ Բեթգաղղալէն ,
Լ Տես ՆԹր 38 ։
Ի Գլ . Բ . 13 ։ գ . 13 ։
Ժ Թռ . ժ . 2 , 8 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 445

Ասաֆի որդւոյն Զաքարւոյ որդւոյն
Մխքիայի որդւոյն Մաթանիայի
որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Ցով-
նաթանին որդին Զաբարիա ·
36 Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ,
Ազարիէլ , Միքայէլ , Գիլալա ,
Մաա , Նաթանայէլ , Ցուդա ,
ու Անանի Աստուծոյ մարդուն
Դաւիթին հերոց նուագարան-
ներովը հերթայէ , ու անոնց առ-
37 ջևէն Եզրաս գպիրը · հետ իրենց
առջևը եղող Աղբիւրի դուռը եկան ,
ու Դաւիթի քաղաքին աստիճան-
ներէն պարսպին աստիճանը ելան ,
Դաւիթի տանը վրայէն դէպ ի ա-
րևելք մինչև Ջուրի դուռը ։
38 Եւ ճգոհութիւն երգողներուն
միւս դասը դիմացէն կ՚երթային .
ու ես՝ ժողովուրդին կէսին հետ
պարսպին վրայ՝ փուռերուն աշ-
տարակէն մինչև լայն պարիսպը ,
39 Ու Եփրեմի դռանը վրայէն , և
հինի դռանը վրայ , ու Ձկանց
դռանը և Հնանայելի աշտարա-
կին ու Մէային աշտարակին վրայ ,
մինչև Ոչխարաց դուռը անոնց ե-
տևէն հերթայ . ու կեցան տուռ-
40 ը կայնեցան . Եւ ճգոհութիւն եր-
գողներուն երկու դասը Աստուծոյ
տանը մէջ կայնեցան . Նոյնպէս ալ
ես ու ոստիկաններուն կէսը՝ ինծ-
41 իմ հետս էին . Նաև քահանաները՝
Եղիակիմ , Մաասիա , Միխայէլ ,
Միքիա , Եղիովէնայի , Զաքարիա
42 ու Անանիա՝ փողերով . Եւ Մաա-
սիա , Սեմայիա , Եղիազար , Ոզի ,
Ցօհանան , Մելգիա , Եղամ ու Ե-
զեր : Ան ատենը երգեցողները ի-
րենց վերակացուին ձեռերային հետ
43 ձայներնին վերցուցին : Եւ ան օրը
մեծ զոհեր մատուցին և ուրա-
խութիւն ըրին , վասն զի Աստուած
մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց
զանոնք . ու կիները ու տղաքներն
ալ ուրախութիւն ըրին , ու Երու-
սաղէմին ուրախութիւնը մինչև հե-
ռու տեղուանք լսուեցաւ ։
44 Եւ ան օրը սենեակներուն վրայ
դանձերուն համար , ընծաներուն
համար ու տասանորդներուն հա-
մար մարդիկներ որոշուեցան , որ
քաղաքներուն ագարակներէն քա-
հանայից ու Ղևտացւոց օրինաւոր
բաժիններ հոն ժողվեն . քանզի
Ցուդան կայնող քահանայից ու
45 Ղևտացւոց վրայ ուրախացաւ . ին-
չու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հր-
ամանը ու սրբուելուն հրամանը
կը պահէին , նոյնպէս ալ երգեցող-
ները և դռնապանները՝ Դաւիթին
ու անոր որդւոյն Սողոմոնին պա-
46 տուիրածին համեմատ . Վասն զի

առաջ Դաւիթին ու Ասաֆին օ-
րերը երգեցողներու գլխաւորներ
կար , և զԱստուած օրհնելու ու
47 գովելու երգեր : Ու բոլոր Իսրայէ-
լը Զօրաբաբելին օրերը ու Նէե-
միայի օրերը երգեցողներուն ու
դռնապաններուն օրէ օր ուճիկ
կու տային . ու սուրբ բաները
Ղևտացւոց կու տային , ու Ղևտա-
ցիք ալ Ահարոնի որդւոցը կու
տային ։

Ն · Ք · ՂԲ · 445

Ա ՄՆ . ԻԵ . 1 , ԱՃ : ՐՄՆ . ԻԹ . 30 ։

ա Թես . Ժը . 21 , 24 ։
բ Թես . Ժը . 26 ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Օրէնքը կարդալուն վրայ օտար ազգերէն կը
գտուէին ։ 4 Նէեմիա երբոր Երուսաղէմ
կը դառնայ՝ սենեակները մաքրել կու տայ ;
10 ու Տէրևջը տանը մէջ տաճկի պաշ-
տօնը կարգի կը դնէ ։ 15 Շաբաթապահու-
թիւնը , 23 ու օտար կիներու հետ ամուս-
նանալը կը խափանուի ։

1 Ա՚ն օրը ա Մովսէսին գրքին * կար-
գացուեցաւ ու ժողովուրդը
լսեց՝ , ու հոն գրուած գտնուեցաւ
Բոր Ամմոնացիք ու Մովաբացիք
Աստուծոյ ժողովքին մէջը յաւի-
2 տեան չմտնեն . Որովհետև անոնք
Իսրայէլի որդիները հացով ու ջը-
րով չդիմաւորեցին . հապա փո-
ղամ անոնց դէմ վարձքով բըռ-
նեցին , որ զանոնք անիծէ . Բայց
մեր Աստուածը անէծքը օրհնու-
3 թեան դարձուց : Ու երբոր օրի-
նաց Իսրայէլը լսեցին , իրենց խառ-
նուած մարդիկները Իսրայէլէն զա-
տեցին ։
4 Բայց ասկէ առաջ Էլիաշիբ Աստու-
ծոյն տանը սենեակներուն վերա-
կացուն Եղիասիբ քահանան Ցո-
բիայէն հետ աղգական եղեր էր ,
5 Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը չիներ
էր ան տեղը՝ ենթ որ առաջ հացի
ընծաները , կնդրուկը ու անօթ-
ները , ու Ղևտացիներուն , երգ-
ողներուն և դռնապաններուն
համար որոշուած ցորենին , գինի-
ին ու եղեն տասանորդները , ու
քահանաներուն պրոշած ընծաները
6 կը գնէին : Եւ ես ամէն բանէրուն
ատենը ես Երուսաղեմի մէջ չէի .
Բ վասն զի Բաբիլոնի Արտաշէս թա-
գաւորին երսունուերկուերորդ տա-
րին թագաւորին գացի : Ու ժա-
մանակ մը ետքը թագաւորէն հր-
7 աման առի , Ու Երուսաղէմ գա-
լով՝ Եղիասիբին բրած չարութիւնը
իմացայ , որ Աստուծոյ տանը
դաւիթին մէջ Ցոբիային համար
8 սենեակ մը շիներ էր : Եւ շատ
դժուարեցայ , ու Ցոբիային բոլոր
կարասիները սենեակէն դուրս նե-
9 տեցի . Եւ հրաման բրի , ու Էսե-
նեակները մաքրեցին , և Աստուծոյ
տանը անօթները ու հացի ընծան
10 և կնդրուկը նորէն հոն տարի : Ու
նաև իմացայ որ Ղևտացւոց բա-

ա Բ Օր . Լ . 11 , 12 ։ գ Թագ . Իգ . 2 ։ Գլ . Բ . 3 , 5 ։ Թ . 3 ։ Ես . Լղ . 16 ։
* Եբր . ժողովուրդին ականջնե-
րուն կարդացուե-
ցաւ ,
բ Բ Օր . Իգ . 3 , 4 ։
գ Թես . Իբ . 5 ։ Ցես . Իգ . 9 , 10 ։
դ Թես . Իգ . 11 ։ Իգ . 10 ։
ե Օր . Իգ . 5 ։
զ Գլ . Թ . 2 ։ Ժ . 28 ։
է Գլ . Ժբ . 44 ։
ը Գլ . Ժբ . 44 ։
թ Թես . Ժը . 21 , 24 ։
ժ Գլ . Ե . 14 ։ Իբր 434
ի Ջմր 1 , 5 ։
լ Բ ՄՆ . Իթ . 5 , 15 , 16 , 18 ։
խ Մաղ . գ . 8 ։

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 434

ժիններըը տրուած չէին . վասն զի սպասաւորութիւն ընող Ղեւտացիները ու երգեցողները՝ ամէնքն ալ Իրենց պատարակները փախեր
11 էին : Անոր համար ոստիկաններուն հետ Դավիթ ու ըսի , Աստուծոյ տունը ինչ պատճառաւ ասանկ թողուած է . ու Ղեւտացիները ժողվեցի , ու զանոնք իրենց պաշտօնը
12 ներուն մէջը հաստատեցի : Եւ բոլոր Ցուդան ցորենին , գինիին ու եղին տասանորդները գանձ-
13 րանները տարին : Եւ գանձարաններուն վրայ Սելեմիա քահանան ու Սադովկ դպիրը ու Ղեւտացիներէն Փադայիան գանձապետ կարգեցի . ու անոնց քովը Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրի որդին Անան էր . վասն զի անոնք Հաւատարիմ կը սեպուէին , ու անոնց գործը իրենց եղբայրներուն
14 բաժին տալ էր : Ո՛վ Աստուած իմ , ասոր համար զիս յիշէ , ու իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութեանը մէջ իմ ըրած բարեգործութիւններս մի՛ ջնջէր :
15 Ան օրերը Հրէաստանի մէջ տեսայ որ շաբաթ օրը խաղող կը կոխէին , ու ցորեխ որաներ կը բերէին , ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցնէին . նաև գինի , խաղող , թուզ ու ամէն տեսակ բեռ բեռայ , որ զանոնք շաբաթ օրը Երուսաղէմ կը բերէին . ու ես ուտելիք ծախած օրերնին *ջնաւոյ յանդիմանեցի" :
16 Եւ Հոն բնակող Տիւրացիք ձուկ ու ամէն տեսակ ապրանք կը տանէին , ու շաբաթ օրը Յուդայի որդիներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն կը ծախէին :
17 Եւ Յուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ , ու անոնց ըսի , Ա՛ս ինչ գեշ բան է որ դուք կ՚ընէք , ու շաբաթ օրը կը պղծէք ,
18 Ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին , ու մեր Աստուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ . և դուք շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ
19 բարկութիւնը կ՚աւելցնէք : Ուստի շաբաթէն առաջ Երուսաղէմին †դռներէն մութ երբ քաղաքին դռները փակուին , հրամայեցի որ դռները գոցուին . նաև հրամայեցի որ շաբաթը չանցած չբացուին . ու դրռները իմ մանչերէս կայնեցուցի , որ շաբաթ օրը ներսը բեռ չմտնէ :
20 Եւ վաճառականները ու ամէն տեսակ ապրանք ծախողները մէկ երկու անգամ Երուսաղէմին դուր-
21 սը անցուցին գիշերը : Ու ես զանոնք յանդիմանեցի ըսելով , Դուք ինչո՞ւ համար պարսպին քովը գիշերը կ՚անցընէք . թէ որ մէյմըն ալ այդպէս ընէք , ձեռքս վրանիդ կը դնեմ : Ան ատենէն՝ի վեր մէյմըն ալ շաբաթ օրը չէ-
22 կան : Ու Ղեւտացիներուն ըսի որ ՚զերենք սրբեն , ու շաբաթ օրը սրբելու համար՝ երթան դռները պահպանութիւն ընեն : Ո՛վ Աստուած իմ , ասոր համար ալ զիս յիշէ , ու քու մեծ ողորմութեանդ համեմատ ինծի ողորմէ՛ :
23 Եւ ան օրերը Հրէաներ տեսայ , որ Ազովտացի , Ամմոնացի ու Մովաբացի կիներ առեր էին .
24 Ու անոնց տղաքը Հրէարէն խօսիլը աղէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովտացւոց լեզուն կը խօսէին , նմանապէս ուրիշ ազգերուն լեզուներ-
25 ը : Ես պատճառաւ անոնց հետ վիճ ըրի ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի ու մազերնին փետռեցի , և Աստուծոյ անունովը զանոնք երդմնցուցի , ըսելով , Ձեր աղջիկները անոնց տղոցը չտաք , ու անոնց աղջիկներն ալ ձեր տղոցը կամ ձեզի չառ-
26 նէք : Սողոմոն Իսրայէլի թագաւորը մեղանչեց . ու թէպէտև շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , և իր Աստուծոյն սիրելի էր , ու Աստուած զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ , օտարազգի կիներ առնելով՝ մեր Աստուծոյն
27 մեղանչել տուին : Եւ հիմա ձեզ թողո՞ւնք , որ աս բոլոր մեծ չարութիւնը ընէք , ու օտարազգի կիներ առնելով՝ մեր Աստուծոյն
28 դէմ մեղք գործէք : Եւ մեծ քահանային †Եղեասիբին որդւոյն Յովհադային որդիներէն մէկը Որոնացի Սանաբաղատին փեսան էր . անոր համար զանիկայ քովէս վռնդեցի :
29 տեցի : Ո՛վ Աստուած իմ , զանոնք յիշէ . քահանայութիւնը և քահանայից ու Ղեւտացւոց ուխտը
30 պղծելնուն համար : Անկերպ զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , անոնց ամէն մէկը իր պաշ-
31 տօնին վրայ դնելով . Նաև որոշուած ժամանակներուն Քրոնէլոբ փայտի ընծային համար , ու եր-կրորդ պտուղներուն համար հոգ տարի : Ո՛վ Աստուած իմ , զիս ի բարին յիշէ :

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 434

Ե Թագ· Լե· 2 :
Բ Ճար 17 , 25 ; Առակ· Իբ· 4 :
Ե ԳԼ· Ժ· 39 :
Հ ԳԼ· Ժ· 38 , 39 ; Ժբ· 44 :
Ե ԳԼ· Ժբ· 44 ; Բ Մն· Լ· 12 :
Ղ ԳԼ· Է· 2 ։ ա Կար· Գ· 2 :
Ճ Ճար 22 , 31 ; ԳԼ· Է· 19 :
Ր Եզր· Ժէ· 21 , 22 ; ԳԼ· Ժ· 31 :
* Եբր· անանց բէ՛ վկայութիւն բերի :
Ա Ճար 11 :
Ղ Երեմ· Ժէ· 21 , 22 , 23 :
† Եբր· դռներուն վրայ շուք եղաւ ծին պէս ,
ա Ղե· Իգ· 32 :
Ղ Երեմ· Ժէ· 21 , 22 :

Ե ԳԼ· Ժ· 30 :
Ղ Ճար 14 , 31 :
ա Ճար 11 ; Առակ· Իբ· 4 :
Ղ Եզր· Ժ· 5 ; ԳԼ· Ժ· 29 , 30 :
Գ Թագ· Ժա· 1 , ևն :
Բ Թագ· Գ· 13 ; Բ Մն· ա· 12 :
Ե Բ Թագ· Ժբ· 24 :
Ե Գ Թագ· Ժա· 4 , ևն :
Ֆ Եզր· Ժ· 2 :
Ֆ ԳԼ· Ժբ· 10 , 22 :
Օ ԳԼ· Չ· 14 :
Ֆ Մաղ· բ· 4 , 11 , 12 ;
ա ԳԼ· Ժ· 30 :
Բ ԳԼ· Ժ· 34 :
Ֆ Ճար 14 , 22 :

ԳԻՐՔ ԱՄԹԵՐՑԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասուերոս թագաւորական կոչունքները կ'ընէ · 10 Վաշթի թագուհին կանչել կու տայ · բայց անիկայ չերթար : 13 Ասուերոս՝ Մեմուքան նին առած խորհուրդին համաձայն՝ կը հրամայէ որ երիկները իրենց կիներուն վրայ իշխող ըլլան :

ՆՀ. ԶՓ. ԽԲԲ 521

1 Եւ եղաւ որ – Ասուերոսին օրերը՝ (այսինքն ան Ասուերոսին՝ որ Հնդկաստանէն մինչև Եթէովպիա Հարիւր քսանուեօթը գաւառի վրայ թագաւորութիւն կ'ընէր,) 2 ան օրերը, երբոր Ասուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը նստէր, 3 թոռին վրայ կը նստէր, Իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ընդունելութիւն ըրաւ. Պարսից ու Մարաց *մեծերը, նախարարները ու գաւառաց իշխանները 4 անոր առջևն էին : Ան ատենը շատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը, ու իր մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց : 5 Ու երբոր ան օրերը լրընցան, թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւիթին մէջ եօթը օր կոչունք ըրաւ : ճերմակ բէհեզ, կերպասէ ու կապուտակէ վարագոյրներ բարակ քթանէ և ծիրանի նեղոյնէ չուաններով ու արծաթէ օղակներով՝ մարմարիոն սիւներէ վար կախուած էին, և պորփիւրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, աղաբաստրէ ու սև մարմարիոնէ յատակի վրայ : 6 ոսկիէ ու արծաթէ նստարաններ շարուած էին : Եւ խմելիքները ոսկիէ ամաններով, ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային. ու թագաւորական գինին առատ էր, †ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր՝ : 8 Ու խմելիքը կանոնաւոր էր, բռնադատող չկար. վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տանը բոլոր վերակացուներուն, որ ամէն մէկուն ուզածին պէս ընեն : 9 Եւ

ՆՀ. ԶՓ. ԽԲԲ 519

Ե Ր Թ Ա Գ. 4 : 28 :

† ԵՍԹ. Ա. ՍՈՒԵՐՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Բ ԳԼ. Է. 9 :

Վաշթի թագուհին ալ Ասուերոս թագաւորին պալատին մէջ կիներուն կոչունք ըրաւ :

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր Ը թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր, †իր առջևը ծառայութիւն ընող եօթը ներքինիներուն՝ Մհհումանին, Բիզթային, Խարբոնային, Բիգթային, Աբագթային, Զեթարին ու Քարքասին ըսաւ, 11 Որ Վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջևը բերեն, որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկայ խիստ գեղեցիկ էր : 12 Բայց Վաշթի թագուհին ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համաձայն երթալ չուզեց, ու թագաւորը խիստ սրդողեցաւ ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ :

13 Ան ատենը թագաւորը †ժամանակները գիտցող իմաստուններուն ըսաւ, (վասն զի թագաւորը ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցողներուն այսպէս խորհուրդ կը հարցնէր 14 ըրներ. Եւ Պարսից ու Մարաց եօթը իշխանները՝ Կարսենա, Սեթար, Ադմաթա, Թարսիս, Մերէս, Մարսենա ՝՝ Մեմուքան՝ որ անոր մօտն էին, ու Թագաւորին երեսը կը տեսնէին, Թագաւորութեան առաջին ‖խորհրդականներն էին.) 15 Օրէնքին համաձայն ի՞նչ պէտք է ընել Վաշթի թագուհիին. որովհետև Ասուերոս թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռքովը Էսթէր հրամանը չկատարեց :

16 Ան ատենը Մեմուքան թագաւորին ու իշխաններուն առջևը ըսաւ, Վաշթի թագուհին ոչ միայն թագաւորին դէմ, հապա բոլոր իշխաններուն դէմ, ու Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ եղող բոլոր ժողովուրդներուն 17 դէմ յանցանք ըրաւ. վասն զի թագուհիին ըրածը բոլոր կանանց մէջ տարածուելով, անոնք †իրենց երիկները պիտի անարգեն, ըսելով Թէ Ասուերոս թագաւորը հրամայեց որ Վաշթի թագուհին իր առջևը բերեն. բայց անիկայ չե-

Ը Ր Թագ. Ժգ. 28 :

‡ ԵՍԹ. ԱՍՈՒԵՐՈՍ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Բ ԳԼ. Է. 9 :

Ե Ր Թ Ա Գ. Ժ. 32 :

† ԵՐԵՄ. Ժ. 7 : ԴԱՆ. Բ. 12 : ՄԱԹ. Բ. 1 :

ԼԵՂԾ. Է. 14 :

Ի Գ ԹԱԳ. ԻԸ. 19 :

‖ ԵՍԹ. ՆԵՈՏՈՂՆԵՐՆ

Ե Ղ Ծ. Գ. Ե. 8 : Եղեկ. Իգ. 41 : Ամով. Զ. 4 :

† ԵՍԹ. ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՁԵՌՔԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ :

Ծ ԵՓԹ. Ե. 33 :

18 կաւ ։ Եւ աս օրուան օրա՝ Թագաւո-
Հին ըրածը լսող Պարսից ու Մա-
րաց տիկիններըը՝ Թագաւորին բո-
լոր իշխաններուն այպէս պիտի
խօսին . ու խիստ շատ անարգանք
ու հակառակութիւն պիտի ըլլայ ։
19 Արդ Թէ որ Թագաւորին հաճոյ
կ'երևնայ , իր կողմանէ հրովարտակ
տարածուի , և Պարսից ու Մարաց
օրէնքներուն մէջ գրուի՝ (որպէս
զի ետ չդառնայ , որ Վաշթին Ես-
թեր Ասուերոս Թագաւորին առջևը
չգայ . ու Թագաւորը անոր տիկնու-
թիւնը անկէ աղէկ եղող մէկ ու-
20 րիշ կնկան մը տայ ։ Ու երբոր Թա-
գաւորին ըրած հրամանը լսուի իր
բոլոր Թագաւորութեանը մէջ՝ որ
լայն րնդարձակ է , բոլոր կնիկները՝
մեծէն մինչև պզտիկը՝ հարցնց երիկ-
ները պիտի պատուեն ։
21 Եւ այս խօսքը Թագաւորին ու
իշխաններուն հաճոյ երևցաւ , ու
Թագաւորը Մեմուքանին բսածին
22 պէս ըրաւ ։ Եւ Թագաւորին բոլոր
գաւառներուն՝ ամէն մէկ գաւա-
ռին իր գրովը , ու ամէն մէկ ժողո-
վուրդին իր լեզուովը նամակներ
խրկեց , որ ամէն մարդ ՚ր իր տանը
մէջ տէր ըլլայ , ու իր ժողովուրդին
լեզուովը խօսի ։

ԳԼ . Բ

1 Ընտրուած կոյս աղջիկներուն մէջէն Թագուհի
մը պիտի ընտրուէր ։ 5 Մուրթաք՝ Եսթե-
րին մեռցիչ Հայրը ։ 8 Եսթեր միւս աղջիկնե-
րէն աւելի շնորհք կը գտնէ Հեգէին առջևը ։
12 Մաքրուելու ու Թագաւորին մտնելու կա-
նոնը ։ 15 Եսթեր բոլոր աղջիկներէն աւելի
հաճոյ Թուելով Թագաւորին՝ անոր Թագու-
հին կ'ըլլայ ։ 21 Մուրթաք Թագաւորին դէմ
ըլլալու դաւաճանութիւնը յայտնելովը՝ անոր
անունը ժամանակագրութեան մէջ կը գրուի ։

518 1 Այս բաներէն ետքը՝ երբոր Ասուե-
րոս Թագաւորին բարկութիւնը
իջաւ , Վաշթին ու անոր ըրածը ու
անոր դէմ եղած վճիռը յիշեց ։
2 Եւ Թագաւորին ծառայութիւն ը-
նող սպասաւորները ըսին , Թա-
գաւորին համար դեղեցիկ կոյս աղ-
3 ջիկներ փնտռեն . Ու Թագաւորը
իր Թագաւորութեանը բոլոր գա-
ւառներուն մէջ վերակացուներ
դնէ , որ ամէն դեղեցիկ կոյս աղջիկը
ընթրէն , ու Շուշան մայրաքաղա-
քը կանանց տունը՝ Թագաւորին
ներքինիին՝ կանանց պահապան ե-
ղող Հեգէին ձեռքին տակը ժող-
վեն , ու անոնց մաքրութեանը հա-
մար պէտք եղած բաները տրուի .
4 Եւ Թագաւորին աչքին հաճոյ երև-
ցած աղջիկը Վաշթիին տեղը Թա-
գուհի ըլլայ ։ Ու աս խօսքը Թա-
գաւորին առջևը հաճելի եղաւ , ու
այնպէս ըրաւ ։
5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հր-

ւկայ մարդ մը կար , որուն անունը
Մուրթաք էր , ու Բենիամինեան Կի-
սի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Ցայի-
6 րին որդին էր ։ Ան Երուսա-
ղեմէն գերի տարուած էր ան գերի-
ներուն հետ՝ որոնք Բաբելոնի Նա-
բուդոդոնոսոր Թագաւորին գերի
տարած Յուդայի Եկեքոնիա Թա-
7 գաւորին հետ տարուեցան ։ Եւ
անիկայ Հ իր Հօրեղբօրը աղջիկը Ա-
դասան՝ այսինքն Եսթերը Հ կը սը-
նուցանէր , վասն զի անիկայ Հայր
ու մայր չունէր . ու աս աղջիկը
գեղեցիկ դէմք ու վայելուչ կեր-
պարանք մը ունէր , և անոր Հօրը
ու մօրը մեռնելէն ետքը Մուրթա-
քէ զանիկայ իբրև աղջիկ առեր
էր իրեն ։
8 Ու երբոր Թագաւորին հրաման-
նը ու հրովարտակը լսուեցաւ , և
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հե-
գէին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ
ւժողովուեցան , Եսթեր ալ Թա-
գաւորին պալատը՝ կանանց պահա-
պան եղող Հեգէին պահպանու-
9 թեանը յանձնուեցաւ ։ Եւ աղջի-
կը անոր հաճելի եղաւ , ու անոր
առջևը շնորհք գտաւ , և շուտով
Հ անոր մաքրութեան համար պէտք
եղած բաները , ու անոր ուռճիկը ,
ու Թագաւորին պալատէն անոր
տրուելու համար պատրաստուած
եօթը աղախինները տուաւ անոր ,
և զանիկայ իր աղախիններուն հետ
կանանց տանը ամէնէն աղէկ տեղը
10 փոխադրեց ։ Եսթեր իր ազգը ու
ծնունդը չյայտնեց . վասն զի
Մուրթաք անոր պատուիրեր էր որ
11 չյայտնէ ։ Եւ Մուրթաք ամէն օր
կանանց տանը դաւթին առջևը կը
պտրտէր , որ Եսթերին առողջու-
թիւնը ու անոր ինչ ըլլալիքը ի-
մանայ ։
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կար-
գը կու գար Ասուերոս Թագաւո-
րին քովը երթալու՝ կանանց սովո-
րութեանը պէս տասներկու ամ-
սը լմննալէն ետքը , (որովհետև
անոնց մաքրութեան օրերը աս
կերպով՝ այնչափ վեց ամիս զմուռսի
եղով , ու վեց ամիս անուշահոտ
խոնկերով , ու կանանց մաքրու-
թեանը վերաբերեալ բաներովը կը
13 լմննար ,) Ան ատենը աղջիկը
Թագաւորին քովը այպէս կու
գար . անիկայ ինչ որ ուզէր , անոր
կը տրուէր , որ իր հետը կանանց
տունէն Թագաւորին պալատը եր-
14 թայ ։ Անիկայ իրիկունը կ'եր-
թար , ու առաւօտուն կանանց
միւս տունը՝ Շաբաշերուն պահա-
պանը եղող Թագաւորին ներքի-
նիին Սաասգազին ձեռքին տակը կը

ն · ք · ղ · Ի · 519

ն Գէ · ը · 8 ։ Դան · է · 8 ։ 12 ։ 15 ։

հ Եփե · ե · 33 ։ Կղ · գ · 18 ։ ա Պետ · գ · 1 ։

յ Գէ · ը · 9 ։

ղ Եփե · ե · 22 , 23 , 24 ։ ա Տիմ · ը · 12 ։

ն · ք · ղ · Ի · 518

ա Գէ · ա · 19 , 20 ։

Ի դ Թագ · իդ · 14 , 15 ։ ը Մն · էզ · 10 , 20 ։ Եսթ · իդ · 1 ։

հ դ Թագ · իդ · 6 Ի'ը-սոխ Ցովաքին ։

ժ Հմր 15 ։

Ի Եփե · զ · 4 ։

ղ Հմր 3 ։

Ի Հմր 3 , 12 ։

ը Հմր 20 ։

Ի Ը 515

դառնար . անիկայ մէյմըն ալ թա-
գաւորին քովը չէր երթար , բայց
միայն՝ թէ որ թագաւորը անոր
հաւնէր , ու անիկայ անունով
կանչուէր :
15 Եւ թագաւորին քովը երթալու
կարգը Մուրթքէին Հօրեղբօրը Ա-
բիքայլին աղջկանը՝ Եսթերին գա-
լով , (որն որ Մոռթքէ իրեն աղ-
ջիկ ըներ էր ,) անիկայ կանանց
պահապանը եղող թագաւորին հա-
դէ ներքինիին ըսածէն՝ի զատ ու-
րիշ բան չխնդրեց . ու Եսթեր բո-
լոր զինքը տեսնողներուն առջեւը
16 շնորհք գտաւ : Ու Եսթեր Ասու-
րոս թագաւորին քովը անոր թա-
գաւորական պալատը առնուելուա
տասներորդ ամիսը , այսինքն Թէ-
բէթ ամսուն մէջ , անոր թագա-
ւորութեանը եօթներորդ տարին :
17 Եւ թագաւորը Եսթերը ամէն կը-
նիկներէն աւելի սիրեց , ու անիկայ
անոր առջեւը ամէն աղջիկներէն ա-
ւելի սէր ու շնորհք գտաւ . և թա-
գաւորական թագը անոր գլուխը
դրաւ , ու զանիկայ Վաշթիին տե-
ղը թագաւորեցուց :
18 Ու թագաւորը իր բոլոր իշխաններուն ու ծա-
ռաներուն մեծ կոչունք ըրաւ ,
այսինքն Եսթերի կոչունքը . ու գա-
ւառներուն հանգստութիւն շնոր-
հեց , և թագաւորի վայելուչ պար-
գեւներ տուաւ :
19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղ-
ջիկներ ժողվեցին , Մուրթքէ
էթագաւորին դուռը կը նստէր :
20 Եսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը
յայտնած չէր , ինչպէս որ Մուրթ-
քէ անոր պատուիրեր էր . վասն զի
Եսթեր Մուրթքէին ըսածը կ'ը-
նէր , անոր քովը մեծցած ատենին
պէս :
21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ թա-
գաւորին դուռը կը նստէր , դրան
պահապաններէն Բիգթան ու Թա-
րէս անուամբ՝ թագաւորին երկու
ներքինիները սրդողելով , Ասու-
րոս թագաւորին վրայ ձեռք եր-
22 կընցընել խորհեցան : Եւ Մուրթ-
քէ ան բանը իմանալով՝ Եսթեր
թագուհիին յայտնեց . ու Եսթեր
Մուրթքէին անունովը թագաւորին
23 պատմեց : Եւ ան բանը քննուելով
ճշմարիտ գտնուեցաւ , ու անոնց
երկուքն ալ ծառի վրայ կախուե-
ցան . ու թագաւորին առջեւը Ժա-
մանակագրութեան գրքին մէջ գը-
րուեցաւ :

Գլ . Գ

1 Համան թագաւորէն պատիւ կը ստանայ , ու Մուրթքէէն անարգութիւն համար՝ բոլոր Հրեաներէն վրէժ առնել կ'ուզէ : 7 վիճակ կը ձգէ : 8 Համան զրպարտութեան խօսքերով՝ թագաւորէն հրաման կը ստանայ Հրէաները ջնջելու :

1 Ե ասո բաներէն ետքը՝ Ասուերոս
թագաւորը Ագագացի Համա-
դաթային որդին համաները մեծցուց
ու զանիկայ բարձրացուց , ու անոր
աթոռը իր հետ եղող բոլոր իշ-
2 խաններուն վերի կողմը դրաւ : Եւ
բ թագաւորին դուռը եղող թա-
գաւորին բոլոր ծառաները ծնրադ-
րութեամբ երկրպագութիւն կ'ը-
նէին Համանին . վասն զի թագա-
ւորը անոր համար այսպէս հրամա-
յեր էր . բայց Մուրթքէ ծնրադ-
րութիւն ու երկրպագութիւն չը-
3 րաւ : Եւ թագաւորին դուռը
եղող՝ թագաւորին ծառաները
Մուրթքէին ըսին , ինչո՞ւ համար
դուն թագաւորին հրամանէն
4 դուրս կ'ելլես : Ու անոնք ամէն օր
անոր կը զրուցէին . ու երբոր ա-
նոնց մտիկ չընրաւ , ան ատենը Հա-
մանին իմացուցին , որ տեսնեն թէ
†Մուրթքէին բանը ուր պիտի կա-
յանայ " . վասն զի անիկայ իր Հը-
րէայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր :
5 Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթ-
քէ իրեն ծնրադրութիւն ու երկր-
պագութիւն չընէր , Համան ղնփոսո
6 բարկացաւ : Ու միմակ Մուրթքէին
ձեռք զարնելը անոր աչքին ցած
բան մը երեւցաւ . և որովհետև
Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր
էին , Համան Մուրթքէին ազգը՝
այսինքն Ասուերոսին բոլոր թագա-
ւորութեանը մէջ եղող բոլոր Հը-
րէաները կորսընցընել խորհեցաւ :
7 Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան
ամսուն մէջ , Ասուերոս թագաւո-
րին երկոտասաներորդ տարին մին-
չեւ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն
Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամսէ ա-
միս Համանին առջեւը Փուր՝ այս-
ինքն վիճակ ձգեցին :
8 Եւ Համան Ասուերոս թագաւո-
րին ըսաւ , Քու թագաւորութեանդ
բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողո-
վուրդներուն մէջը ցրուած ու տա-
րաձուած ազգ մը կայ . ու բանոնց
օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն
օրէնքներէն տարբեր են , ու թագա-
ւորին օրէնքները չեն կատարեր .
ուստի չվայելեր որ թագաւորը ա-
9 նոնց թոյլտուութիւն ընէ : Թէ
որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ ,
‡հրաման տուրի" որ զանոնք կոր-
սընցընեն , ու ես պաշտօնատարնե-
րուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը
բերելու համար՝ տասը հազար տա-
ղանդ արծաթ կը կշռեմ Նա պատ :
10 Ան ատենը թագաւորը իր ձեռքէն
իր մատնին հանեց , ու զանիկայ
Հրէից Եթշնամիին՝ Ագագացի Ա-

ա Թես . իդ . 7 ; աթագ . ԺԸ . 8 ;

բ ՀԺՐ 7 ;

գ ՀԺՐ 5 ; Սաղ . ԺԸ . 4 ;

դ ՀԺՐ 2 ;

ԽԲՐ 514

ե Կամ՝ արդեօք Մուրթքէ իր խոստ-
քերուն վերաբերեալ Հաստատ պիտի կենայ ;

զ ՀԺՐ 2 ; ԳԼ . ե . 9 ;

է Դան . գ . 19 ;

ը Սպ . ԺԳ . 4 ;

510

թ ՀԺՐ 21 ; ԳԼ . գ . 2 ;

ժ ՀԺՐ 10 ;

ի ԳԼ . զ . 2 ;

ա Թես . իդ . 7 ; աթագ . ԺԸ . 8 ;

բ ԳԼ . բ . 19 ;

գ ՀԺՐ 5 ; Սաղ . ԺԸ . 4 ;

դ ՀԺՐ 2 ;

ե Կամ՝ արդեօք Մուրթքէ իր խոստ-
քերուն վերաբերեալ Հաստատ պիտի կենայ ;

զ ՀԺՐ 2 ; ԳԼ . ե . 9 ;

է Դան . գ . 19 ;

ը Սպ . ԺԳ . 4 ;

510

թ ՀԺՐ 21 ; ԳԼ . գ . 2 ;

ժ ՀԺՐ 10 ;

ի ԳԼ . զ . 2 ;

* ԵՔԲ . փԸՆ-
ՏԵՑԻՆ ;

ծ ԳԼ . զ . 2 ;

ԸԳԼ . Թ . 24 ;

ի ԳԼ . զ . 1 ;

ը ԵԶՐ . գ . 13 ; Փոր . ԺԶ . 20 ;

ժ ԳԼ . Ը . 2 ; 8 ;

‡ ԵՔԲ . ՓԸ-
ՐՈՒՏ

ի ՅՕՇ . խա . 42 ;

լ ԳԼ . Է . 6 ;

մադաթային որդւոյն Համանին
11 տուաւ : Եւ թագաւորը Համանին
ըսաւ , Ան արծաթը քեզի *կու
տամ , ու ան ազգն ալ , որ քու
աչքերուդ հաճոյ երևցածը ընես
անոնց :
12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասա-
ներորդ օրը՝ Ի թագաւորին գրա-
գիրները կանչուեցան , ու թագա-
ւորին նախարարներուն , ու ամէն
գաւառներուն վրայ եղող կուսա-
կալներուն , և ամէն գաւառին ամէն
մէկ ժողովուրդին իշխաններուն
ի իրենց գրովը , ու ամէն ժողովուր-
դին իր լեզուովը Համանին բոլոր
հրամայածին պէս գրուեցաւ . ¶ Ան-
սուերոս թագաւորին անունովը
գրուեցաւ , ու թագաւորին մատ-
13 նիովը կնքուեցաւ : Եւ ¶ սուրհան-
դակներու ձեռքով թագաւորին
ամէն գաւառները հրովարտակներ
խրկուեցան որ ¶ մէկ օրուան մէջ՝
երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն
Ադար ամսուն երեքտասաներորդ
օրը՝ բոլոր Հրէաները երիտասարդ-
ներէն մինչև ծերերը Նահ տղաք-
ները ու կիներէները կոտորեն , մեռ-
ցընեն ու կորսընցընեն . և անոնց
ոչխարը Իրե՛ւ ասար յափշտակեն :
14 ¶Ո՛ հրովարտակին պատուերը ա-
եր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւա-
ռին մէջը հրատարակուի , ու ամէն
ժողովուրդներուն բացատրուի , որ
ան օրուան համար պատրաստ ըլլա-
15 նուին : Սուրհանդակները Թագա-
ւորին հրամանէն ստիպուելով՝
ճամբայ ելան , ու հրովարտակը
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ
†հրատարակուեցաւ . և Թագա-
ւորը ու Համան խմելու նստան ;
սակայն ‡Շուշան քաղաքը շփո-
թութեան մէջ էր :

Գ Լ . Դ

1 Մուրթքէ ու Հրէաները մեծ սուգի մէջ կը
մտնեն : 4 Եսթեր ասոր բանը լսելով՝ Մուրթ-
քէին մարդ կը խրկէ . ան ալ պատճառը կ'ի-
մացընէ , ու զանիկայ կը խրատէ որ թագա-
ւորէն ազատութիւն խնդրէ իր ազգին հա-
մար : 10 Եսթեր իր անկարող ըլլալը յառաջ
բերելուն համար , Մուրթքէէն կը յանդիմա-
նուի : 15 Ո՛ւսկի ծոմ կը պահէ , ու ասոր գոր-
ծը իր վրայ կ'առնէ :

1 Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղած-
ները իմացաւ , Մուրթքէ ՚իր
հանդերձները պատռեց և քուրձ
հագաւ , ու վառն ի մէնիւր ցանեց , ու
քաղաքին հրապարակը ելնելով ,
‡մեծ ու †ողբալի ձայնով աղաղա-
2 կեց . Ու մինչև թագաւորին դրանը
առջևը եկաւ ¶այնեցաւ . վասն զի
քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար
թագաւորին դունէն ներս մտնել :
3 Եւ ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր
որ թագաւորին հրամանը ու հրո-
վարտակը կը հասնէր , Հրէաները
մեծ սուգ կ'ունենային , ծոմ կը
կենային , կու լային ու կ'ողբային .
և շատերը տ՚քուրձի ու մոխրի վը-
րայ կը պառկէին :
4 Ու Եսթերին աղախինները ու
ներքինիները եկան անոր պատմե-
ցին . և թագուհին մեծապես խը-
ռովեցաւ , ու հանդերձներ խրկեց
որ Մուրթքէին հագցընեն , ու ա-
նոր վրայէն քուրձը հանեն . բայց
5 անիկայ չընդունեց : Ու Եսթեր
Հաթաքը կանչեց , որ թագաւորին
ներքինիներուն մէկն էր , (որն որ
Խոջաբաշը անոր սպասաւոր տուեր
էր ,) ու անոր հրամայեց որ Մուրթ-
քէէն հասկընայ թէ աս ի՞նչ պիտի
6 ըլլայ ու ինչո՞ւ համար է : Եւ
Հաթաք Մուրթքէին գնաց , որ
թագաւորին դրանը առջևն եղող
քաղաքի հրապարակին մէջ էր :
7 Ու Մուրթքէ բոլոր իրեն պատա-
հած բաները անոր յայտնեց , նաև
Համանին †ասկարկութիւնը՝ որով
թագաւորին գանձին արծաթ տալ
խոստացեր էր Հրէաներուն համար ,
8 որ զանոնք կորսընցընէ : Եւ զա-
նոնք կորսընցընելու համար՝ Շու-
շանի մէջ †հրատարակուած հրո-
վարտակին օրինակը անոր տուաւ ,
որ Եսթերին ցուցընէ ու հասկըցը-
նէ , և անոր պատուիրէ որ թագա-
ւորին քովը երթայ , և անոր աղա-
չէ , ու անոր առջևը իր ազգին հա-
9 մար ազատութիւն խնդրէ : Եւ Հա-
թաք գնաց ու Մուրթքէին խօս-
քերը Եսթերին պատմեց :
10 Ու Եսթեր Հաթաքին հետ խօ-
սեցաւ , ու հրամայեց որ Մուրթ-
քէին այսպէս պատասխան տան
11 թագաւորին բոլոր ծառաները , ու
թագաւորին գաւառներուն ժողո-
վուրդները գիտեն որ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը թէ որ չը-
կանչուած՝ թագաւորին ներքին
գաւիթը մտնէ , ըզանիկայ մեռ-
ցընելու համար մէկ օրէնք մը կայ .
ու անիկայ միայն կ'ապրի՝ ի որուն
որ թագաւորը իր ոսկի գաւազա-
նը կ'երկընցընէ . և հիմա երսուն օր
է որ ես թագաւորին քովը մտնելու
12 կանչուած չեմ : Ու Եսթերին
խօսքերը Մուրթքէին պատմեցին :
13 Եւ Մուրթքէ ըսաւ որ՝ Եսթերին
այսպէս պատասխան տանին . Դուն
մի՛ կարծեր որ թագաւորին տունը
ըլլալով՝ բոլոր Հրէաներէն դուն
14 միայն պիտի ազատիս : Վասն զի
աս ժամանակիս մէջ թէ որ դուն
լռես , Հրէաներուն մէկ ուրիշ տե-
ղէն օգնութիւն ու ազատութիւն
կու գայ . բայց դուն ու քու հօրդ

Ն . ք . ՂԲ . 510

* ԵԲր . կը արուի ,

Ի ԳԼ . ը . 9 :

Ծ ԳԼ . ա . 22 ; ը . 9 :

¶ գ Թագ . իա . 8 ; ԳԼ . ը . 8 , 10 :

Հ ԳԼ . ը . 10 :

Ֆ ԳԼ . ը . 12 , ՃԼ :

Ղ ԳԼ . ը . 11 :

Ճ ԳԼ . ը . 13 , 14 :

† ԵԲր . ուրուեցաւ . Յոե գԼ . ը . 15 ; Ռաք . իԹ . 2 :

Ն . ք . ՂԲ . 510

Ը ԳԼ . ը . 1 ; ը Դան . բ . 9 ;

Ի ԳԼ . ե . 2 ; ը . 4 ;

Իբր 510

ա ԹԹագ . ա . 11 :

Բ Ցես . է . 6 ; Եզեկ . իէ . 30 ;

‡ Յե . իէ . 34 ;

‡ ԵԲր . գաւն

Դ ԵԹ . ծը . 5 ; Դան . Թ . 3 ;

տունը կը կորսուիք . և ո՛վ գիտէ , դուցէ դուն ասանկ մէկ ատենի մը համար թագուհի եղար :

15 Ու Եսթեր ըսաւ որ Մուրթքէին
16 պատասխան տանին . Գնա՛ դուն Շուշանի մէջ եղող բոլոր Հրէաները ժողվէ՛ , ու ինծի համար ծոմ պահեցէք , գիշեր ցորեկ ե՛րեք օր մի՛ ուտէք ու մի՛ խմէք . նոյնպէս ալ ես իմ աղախիններովս ծոմ կը պահեմ , ու այնպէս թագաւորին առջևը կ՚ելլեմ , թէպէտև օրէնքի դէմ է . ու թէ որ մեռնիմ
17 նիմ՝ թող մեռնիմ : Ըն ատենը Մուրթքէ դնաց , ու ըրաւ ան ամենուն հաւնմամբ՝ որ Եսթեր իրեն պատուիրեր էր :

Գ Լ . Ե

1 Եսթեր իր անձը վտանգի մէջ դնելով՝ թագաւորին առջևը շնորհք կը գտնէ , և թագաւորը ու Համանը կոչունքի կը հրաւիրե : 6 Թագաւորը կը քաջալերէ Եսթերը՝ որ իր աղաչանքը զրուցէ . բայց անիկայ հետևեալ օրուան ուրիշ կոչունքի մը կը հրաւիրէ զանոնք : 9 Համան իր յաւակնութիւն վայ կը հպարտանայ . բայց երբոր Մուրթքէ զանիկայ չպատուեր , խիստ կը դժուարի : 14 Ջերեսին տուած խրատին համեմատ Մուրթքէին համար կախաղան մը շինել կու տայ :

1 Ու եղաւ որ ե՛րրորդ օրը Եսթեր էր թագաւորական զգեստները հագաւ , ու թագաւորին տանը ներքին դահլիճին մէջը՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ . և թագաւորը թագաւորական պալատին մէջը՝ պալատին դրանը դիմացը իր թագաւորական աթոռին վրայ նստեր էր :
2 Ու երբոր թագաւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ՝ որ գահլիճին մէջը կը կայներ , ե՛նքնէր շնորհք գտաւ անոր առջևը , և ե՛թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը Եսթերին երկընցուց . ու Եսթեր մօտեցաւ ու գաւազանին ծայրին
3 դպաւ : Եւ թագաւորը անոր ըսաւ , Ո՛վ Եսթեր թագուհի՛ , քեզի ի՞նչ եղաւ , և ուզածդ ի՞նչ է . է մինչև թագաւորութեանը կէսը
4 քեզի տրուի : Ու Եսթեր ըսաւ , թէ որ թագաւորը կը հաճի , այսօր թագաւորը Համանին հետ իրեն
5 ըրած կոչունքիս գայ : Եւ թագաւորը ըսաւ , Շուտո՛վ Համանը կանչեցէք , որ Եսթերին ըսածը կատարէ . ու թագաւորը Համանին հետ Եսթերին ըրած կոչունքին գնաց :
6 Ու երբոր գինի կը խմէին՝ թագաւորը Եսթերին ըսաւ , Ի՞նչ է քու խնդիրդ , ու՞ք է , ու քեզի պիտի տրուի . և ի՞նչ է քու աղաչանքդ . մինչև թագաւորութեանը
7 կէսը՝ պիտի կատարուի : Ու Եսթեր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
8 Թէ որ թագաւորին առջևը շնորհք գտայ , ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու , թող թագաւորը ու Համանը Նոքէն իրենց համար ընելու կոչունքիս գան , ու վաղը թագաւորին խօսքին պէս կ՚ընեմ :
9 Եւ Համան ան օրը զուարթ և ուրախ սրտով դուրս ելաւ . բայց երբոր Համան թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ , որ իրեն ոտք չէր ելլեր , ու իր տեղէն չէր շարժեր , Համանին սիրտը շատ նեղ
10 դացաւ Մուրթքէին վրայ : Բայց Համան ի՛ինքզինքը զսպելով՝ իր տունը գնաց . ու խո՛րհ խրկեց՝ իր բարեկամները ու իր կնիկը Զե՛ռեշ
11 ըսը կանչել տուաւ : Եւ Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը փառքը , ու ի՛ր որդւոցը շատութիւնը , և ան ամէն բաները՝ որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր , և թէ ինչպէս իշխաններէն ու թագաւորին ծառաներէն
12 աւելի է՛բարձրացուցեր էր : Ու Համան ըսաւ , Նաև Եսթեր թագուհին թագաւորին հետ ինծմէ զատ մէկը *չհրաւիրեց իր ըրած կոչունքին . ու վաղուան համար ալ զիս
13 թագաւորին հետ հրաւիրեց : Բայց աս ամենէն ինձ դո՛հ չեմ , քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին
14 դուռը նստած կը տեսնեմ : Եւ անոր կնիկը Զերեշ ու անոր բոլոր բարեկամները անոր ըսին , Լցի՛ սուն կանգուն բարձրութեամբ փայտ մը թող շինուի , ու վաղը առտու է՛թագաւորին ըսէ՝ , որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի . և դուն թագաւորին հետ ուրախ սրտով կոչունքը գնա : Ու աս խօսքը Համանին հաճոյ եղաւ , ու ե՛փայտը պատրաստեց :

Գ Լ . Զ

1 Ասուերոս՝ յիշատակաց գրքին մէջը Մուրթքէին հաւատարիմ ծառայութիւնը կարդալով՝ կը մտածէ որ անոր փոխարէն մը ընէ : 4 Համան կ՚երթայ Մուրթքէն կախելու համար թագաւորէն հրաման խնդրելու , սակայն անդիմութեամբ թագաւորին խրատ կու տայ որ անոր պատիւ ընէ : 12 Համան իր անբաղդութեանը համար կը գանգատի , իսկ անոր բարեկամները անոր վերջին կորուսը կը գուշակեն :

1 Ըն գիշերը թագաւորին քունը փախաւ , ու հրամայեց որ ո՛ր-պատմութեանը պատմող յիշատակաց գիրքը բերեն . ու թագաւորին
2 առջևը կարդացուեցաւ : Ու գրուած գտնուեցաւ որ Մուրթքէ դրանը պահապանութիւն ընող թա-

Ն . ք . ՀԲ . էջ 510

Ե Ստ . Գ . 1 :

Է Ստ . Ծ . 14 :

Ը Ստ . Գ . 16 :

Թ Ստ . Գ . 11 . Զ . 4 :

Ժ Ադակ . 1 :

ԺԱ Գ . 11 . Ը . 4 :

ԺԲ Մար . Զ . 23 :

ԺԳ . Ե . 2 . ԺԴ Գ . Թ . 12 :

Ն . ք . ՀԲ . էջ 510

ԺԵ Գ . 4 . 5 :

ԺԶ Գ . 7 . ԺԸ :

ԺԷ Գ . 1 :

* Եբր . չմտածուց

ԺԹ Գ . 9 :

Ի Գ . 4 :

Ի Գ . 10 :

Ի Գ . 28 :

գաւորին երկու ներքինիներուն Բ Բխիթեանին ու թարեսին համար խմացուցեր էր, Թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին վրայ ձեռք երկ 3 կընդրնել ուզեր էին։ Եւ թագաւորը ըսաւ, Ասոր փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ մեծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին. ու թագաւորին ծառայութիւն ընող պատանիները 4 ըսին, Անոր բան մը չեղաւ։ Եւ թագաւորը ըսաւ, Գաւիթը ո՞վ կայ. (ու Համան թագաւորին պալատին դուրսի գաւիթը եկեր էր Թագաւորին խօսելու, որ Մուրթքէն կախէ ան փայտին վրայ, որ ինքը անոր համար պատրաստեր էր.) 5 Եւ թագաւորին պատանիները անոր ըսին, Ահա Համան գաւիթը կը սպասէ. ու թագաւորը ըսաւ, Թող ներս դայ։

6 Ու երբոր Համան ներս մտաւ, թագաւորը անոր ըսաւ, Ի՞նչ ընել պէտք է ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ։ Եւ Համան իր սրտին մէջ ըսաւ, թագաւորը ինծմէ ուրիշ որմ՚ն պատիւ ընել պիտի ուզէ։ 7 Ու Համան ըսաւ թագաւորին, Ան մարդուն համար՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ, 8 թագաւորին հագած թագաւորական զգեստը, ու թագաւորին հեծած ձին, ու անոր գլուխը դրուած թագաւորական թագը բերեն. Եւ զգեստը ու ձին թագաւորին խիստ պատուաւոր իշխաններէն մէկուն ձեռքը տրուի. ու հագցընեն ան մարդուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ. ու ձիին վրայ հեծցընեն, և քաղաքին փողոցին մէջէն անոր առջևէն կանչեն ու ըսեն, Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն, որուն որ թագաւորը 10 պատիւ տալ կ'ուզէ։ Ան ատենը թագաւորը Համանին ըսաւ, Շուտ տուր բածիդ պէս զգեստը ու ձին առ, ու թագաւորին դուռը նստող Հրէայ Մուրթքէին այնպէս ըրէ. քու բածէդ բնաւ մէկ բան մը պակաս չըլլայ։

11 Եւ Համան զգեստը ու ձին առաւ, ու զգեստը Մուրթքէին հագցընելով՝ զանիկայ ձիէն վայ հեծցուց, և քաղաքին փողոցէն անցաւ, ու առջևէն *կը կանչէր, Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն, որուն որ թագաւորը պատիւ տալ 12 կ'ուզէ։ Եւ Մուրթքէ թագաւորին դուռը դարձաւ. բայց Համան տրտում՚ու էգլուխը ծածկած՝ շուտ 13 տուն իր տունը քաշուեցաւ։ Եւ Համան իր կնկանը Զերեսին ու բոլոր բարեկամներուն պատմեց ա-

մէն ինչ որ իր գլուխը եկած էր. և անոր իմաստունները ու անոր կնիկը Զերէս անոր ըսին, Թէ որ Մուրթքէն՝ (որուն առջևը դուն իյնալու սկսար,) Հրէից ազգէն է, դուն անոր պիտի չյաղթես. հապա անոր առջևը անշուշտ պիտի 14 իյնաս։ Երբոր անոնք տակաւին անոր հետ կը խօսէին, թագաւորին ներքինիները հասան, որ Համանը շուտով Բ Եսթերին պատրաստած կոչունքին տանին։

ԳԼ. Է

1 Եսթեր՝ թագաւորին ու Համանին կոչունք ըրած առնէը՝ իր կանչը ու իր ազգին կանչը չնորհել կը խնդրէ. 5 Համանին համար կը գանգատի։ 7 Թագաւորը իր բարկութեանը մէջ՝ լսելով որ Համան կախաղան մը չիներ է Մուրթքէին համար, կը հրամայէ որ զանիկայ անոր վրայ կախեն։

1 Ա՛ր թագաւորը Համանին հետ Եսթեր թագուհիին քովը †կո- 2 չունքի գնաց։ Ու թագաւորը երկրորդ օրն ալ՝ գինի խմելու ատենը Եսթերին ըսաւ, Ո՛վ Եսթեր թագուհի, ի՞նչ է քու խնդիրքդ. ղո՜ւժէ, ու քեզի պիտի տրուի. և ի՞նչ է քու աղաչանքդ. մինչև թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի կատարուի։ 3 Ու Եսթեր թագուհին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Թէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ՝ ով թագաւոր, ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ, խնդիրքովս իմ հոգիս՝ ու աղաչանքովս իմ ազգս ինծի 4 տրուի. Վասն զի Թէ ես և Թէ իմ ազգս կոտրուելու, մեռնելու ու բնաջինջ ըլլալու է ծախուեցանք. ու Թէ որ ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք, բան մը չէի խօսեր. Թէպետև Թշնամին թագաւորին փաղաքշանսը չէր կրնար հատուցանել։

5 Եւ Ասուերոս թագաւորը խօսեցաւ, ու Եսթեր թագուհիին ըսաւ, Ո՞վ է անիկայ, և ո՞ւր է անիկայ, որ աս բանը ընելու հա- 6 մարձակեցաւ։ Ու Եսթեր ըսաւ, Հակառակորդը ու թշնամին աս չար Համանն է. ու Համան թագաւորին ու թագուհիին երեսէն խիստ վախցաւ։

7 Եւ թագաւորը գինի խմելէն բարկութեամբ ելաւ, պալատին պարտէզը գնաց. բայց Համան հոն մնաց, որ իր անձին համար Եսթեր թագուհիին աղաչէ. վասն զի տեսաւ որ իր վրայ չարիքը հասած է թագաւորէն։

8 Ու թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն կոչունքին սենեակը դարձաւ, Համան Եսթերին եղած

ն·ք·գբ· իբր 510

Բ Գե·բ·21։

ե Տես գլ·ե·1։

զ Գլ·ե·14։

ն·ք·զբ· իբր 510

Բ Գլ·ե·8։

† Եբբ·խե·լու — Գլ·ե·6։

Բ Գլ·գ·9։ դ·7։

է Գթագ·ա·33։

ղ Ծն·խա·43։

* կամ՝ մէկը կը կանչէր։

ը բ Թագ·ժե·30։ Եբրեմ·ժգ·3, 4։ ըբ Մն·իգ·20։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

էբազմոցին վրայ ինկած էր . ու Թագաւորը ըսաւ , Մխիթ իմ տանս մէջ իմ քովս Թագուհիին ալ պիտի բռնադատէ . ասիկայ խօսքը Թագաւորին բերնէն ելածին պէս
9 Համանին երեսը ծածկեցին : Ան ատենը Արբոնա անունով ներքինիներուն մէկը Թագաւորին առջևը ըսաւ , Ահա նաև յիսուն կանգնուն բարձր փայտը , որ Համան Թագաւորին բարերարութիւն *ընող Մուրթքէին համար պատրաստեց , Համանին տանը մէջ կը կենայ : Ու Թագաւորը ըսաւ , Զանիկայ
10 անոր վրայ կախեցէք : Եւ Համանը Մուրթքէին համար պատրաստած փայտին վրայ կախեցին : Ան ատենը Թագաւորին բարկութիւնը իջաւ :

ԳԼ . Ը

1 Մուրթքէ կը յառաջանայ : 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին գրած նամակները խափանուին : 7 Ասուերոս Թոյլտուութիւն կը շնորհէ Հրէաներուն՝ որ իրենց անձերը պաշտպանեն : 15 Մուրթքէին պատիւը , ու Հրէից ուրախութիւնը :

1 Ա՛ն օրը Ասուերոս Թագաւորը Հրէից Թշնամիին Համանին տունը Եսթեր Թագուհիին պարգևեց . ու Մուրթքէ Թագաւորին առջևը եկաւ , վասն զի Եսթեր
= Գլ . բ . 7 : Նախաւորն յայտներ էր Թէ = անիկա
2 կայ իրեն ինչ ազգական էր : Եւ
բ Գլ . դ . 10 : Թագաւորը առաւ իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր , ու զանիկայ Մուրթքէին տուաւ , ու Եսթեր Համանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն :
3 Ու Եսթեր նորէն Թագաւորին առջևը խօսեցաւ , ու անոր ոտքերը ինկաւ , և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Համանին չարութիւնը ու Հրէից դէմ անոր ծարած ծար-
դ Գլ . դ . 11 : ք խափանէ : Եւ Թագաւորը
ե . 2 : ոսկի գաւազանը Եսթերին երկրնցոյց . ու Եսթեր ելաւ ու Թա-
5 գաւորին առջևը կայնեցաւ , Ու ըսաւ , Թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ , ու ես քու առջևդ շնորհք գտայ , ու Թէ որ առ բանը Թագաւորին առջևը ուղիղ կ'երևնայ , ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ , Թող գրուի որ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին ծարքը՝ այնոսիկ Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրէաները կորսընցնելու համար անոր գրած հրովարտակները խափա-
զ Գլ . է . 4 : Նեեմ . բ . 3 : 6 նուին : Վասն զի զիմ ժողովուրդիս վրայ գալու չարիքը ի՞նչպէս կրնամ տեսնել . իմ ազգականներուս կորուստը ի՞նչպէս կրնամ տեսնել :
7 Եւ Ասուերոս Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ու Հրէայ Մուրթքէին ըսաւ , Ահա Համանին տունը Եսթերին պարգևեցի . ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ
8 ձեռք երկրնցընելուն համար : Եւ դուք Հրէից համար ձեզի հաճոյ երևցածը Թագաւորին անունովը գրեցէ՛ք , ու Թագաւորին մատնիոլ վը կնքեցէ՛ք . վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած ու Թագաւորին մատնիովը կնքուած հրովարտակը
ը Էսթ . գ . 10 : չկ ետ դառնուիր :
9 Եւ ան ատենը երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսանուիրբերորդ օրը Թագաւորին գրագ Գլ . ա . 1 : իրները կանչուեցան , ու Հրէաներուն , ու Հնդկաստանէն մինչև Եթէովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառաց նախարարներուն և կուսակալներուն ու իշխաններուն Համին գաւառին իր գրովը , ու ամէն ազգին իր լեզուովը , ու Հրէաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեբ Գլ . ա . 22 : գ . 12 :
ցայն , Մուրթքէին բոլոր հրամա-
10 յածին պէս : Եւ Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրեց , ու Թագաւորին մատնիովը կնքեց . և Թագ . խ . 8 : Գլ . գ . 12 , 13 : ղրեց նամակներ ու մատակ ձիերու քուռակ ջորիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով հրովար-
11 տակներ խրկեց , Որոնցմով Թագաւորը ամէն քաղաքներու Հրէաներուն հրաման տուաւ որ ժողովուին , ու իրենց կեանքը պաշտպանեն , և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդկիները , տղաքները ու կիներուն կոտորեն , սպանեն ու կորսընցընեն , և Էսթ . ը . 10 , 15 , 16 : ինոց ունենալ
12 ցածը չափշտակեն Մէկ օրուան Գլ . գ . 13 : ը : Թ . 1 : մէջ՝ Ասուերոս Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը , երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը :
13 Հրովարտակին պատուերը ամէն Էսթ . գ . 14 , 15 : մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի , ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի , որ Հրէաները նոյն օրը իրենց Թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ
14 ըլլան : Սուրհանդակները նժոյգներու ա՛ջորիներու վրայ հեծան , ու Թագաւորին հրամանէն ատիպուելով՝ արտորային ճամբայ ելլելու . ու հրովարտակը Շուշան Մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ :
15 Եւ Մուրթքէ ելաւ Թագաւորին առջևէն՝ կապուտակէ ու ճերմակ բհհզէ Թագաւորական զգեստով և ոսկիէ մեծ Թագով , ու բեհե-

ՆՀ. ՀԸ. ՀՀԲ. 510

ձեղէն ու ծիրանի պատմուճանով. և Շուշան քաղաքը ուրախացաւ

16 ու ցնծութիւն ըրաւ։ Հրէաները լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն

17 ու պատիւ ունէցան։ Եւ ամէն գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու մէջ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունէցան, և կոչնական ու տօնախմբութեան օր ըրին. ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան, վասն զի Հրէայներուն վախը

ԳԼ. Թ

1 Կառավարիչները Մուրթքէէն վախնալուն համար Հրէաներուն ձեռնտու կ'ըլլան. անոնք ալ իրենց թշնամիները, նաև Համանին տասը տղաքները կը մեռցնեն։ 12 Ասուերոս Եսթերին աղաչանքովը հրաման կը շնորհէ որ մէկ օր մըն ալ կոտորած ընեն, ու Համանին տղաքները կախեն։ 20 Փուրիմին երկու օրերը տօն կը սահմանուին։

ՀԲՀ. 509

1 Եւ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը Թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հրէից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել, ներհակը պատահեցաւ. վասն զի Հրէաները

2 իրենց թշնամիներուն վրայ տիրեցին. Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջ ժողովուեցան, որ իրենց վրայ ձեռք երկնցնեն. ու ամենին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ, վասն զի ամէն

3 ազգերուն վրայ ինկեր էր։ Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները, ու նախարարները, և կուսակալները, ու թագաւորին գործակալները Հրէաներուն ձեռնտու էին. ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին

4 վախը ինկեր էր։ Քանզի Մուրթքէ թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր, ու անոր համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր. վասն զի Մուրթքէ երթալով կը մեծ-

5 նար։ Եւ Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին, ու խիստ մեծ կոտորած ըրին, ու զիրենք ատողներուն իրենց ուզածին

6 պէս ըրին։ Եւ Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ մեռցընելով կորսընցու-

7 ցին. Նաև Փարսանդաթան, Դալ-
8 փոնը, Ասփաթան, Փորաթան, Ա-
9 դալիան, Արիդաթան, Փարմաս-
թան, Արիսայիւն, Արիդայիւն ու

10 Վայեզաթան, Հրէից Թշնամիին՝ Ամադաթայի որդւոյն ը համանին տասը տղաքները մեռցուցին. բայց աւարին ձեռք չերկընցու-

11 ցին։ Ան օր Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն հաշիւը Թագաւորին առջեւ եկաւ։

12 Եւ Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ըսաւ. Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ, ու Համանին տասը տղաքը մեռցընելով կորսընցուցին. Թագաւորին միւս գաւառներուն մէջը ինչե՞ր ըրած պիտի ըլլան. հիմա ի՞նչ է խնդիրքդ. պիտի տրուի քեզի. ալ ի՞նչ աղաչանք ունիս.

13 պիտի կատարուի։ Ու Եսթեր ըսաւ, թէ որ Թագաւորը կը հաճի, Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն հրաման տրուի, որ վաղն ալ ասոր օրուան հրովարտակին համեմատ ընեն, ու Համանին տասը տղաքը խփայտի վրայ կախուին։

14 Եւ Թագաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ. ու Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ, ու Համանին

15 տասը տղաքը կախուեցան։ Եւ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ ժողովուեցան, ու Շուշանի մէջ երեք հարիւր մարդ մեռցուցին. բայց աւարին ձեռք չեր-

16 կընցուցին։ Եւ Թագաւորին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրէաները ժողովուեցան, ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին, և իրենց թշնամիներէն հանգստացան, ու զիրենք ատողներէն եօթանասուն-ուհինգ հազար մարդ մեռցուցին. բայց աւարին ձեռք չերկընցու-

17 ցին։ Ան ամսուն ե-րեքտասաներորդ օրը եղաւ, և ա-նոր չորեքտասաներորդ օրը հանգստացան, ու զանիկայ կոչնականի և ուրախութեան օր ըրին։

18 Ա ուրախութեան օր ըրին։ Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները ան ամսուն երեքտասաներորդ օրը, ու չորեքտասաներորդ օրը ժողովուեցան. ու անոր տասնուհինգերորդ օրը հանգստացան, և զանիկայ կոչնականի և ուրախութեան օր ըրին։

19 Ա պատճառով գեղացի Հրէաները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը ուրախութեան, կոչնականի ու տօնախմբութեան օր կ'ընեն, ու ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ կը խրկէ։

20 Եւ Մուրթքէ այս բանները գրեց, ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը մօտ ու հեռու եղող բոլոր Հրէաներուն թուղթեր խրը-

ՆՀ. ՀԸ. ՀՀԲ. 509

ԸԳԼ. Ե. 11։ ԾՁԲ. Ժը. 19։ ԻԿ. 13, 14, 15։ ՍԱՂ. ԻԱ. 10։

Բ ՏՎ ԳԼ. 12։

ԲԳԼ. Ե. 6։ Է. 2։

ԻԳԼ. Ը. 11։

ԼԲ ԹԱԳ. ԻԱ. 6, 9։

Ի ՀՇՐ 2։ ԳԼ. Ը. 11։

ՃՀՇՐ 10։

ՁՀՇՐ 2։ ԳԼ. Ը. 11։

Հ ՏՎ ԳՆ. Ը. 11։

509

Ն ՀՇՐ 11, 15։

ՀԲՕՐ. Ժ. 11, 14։

ՃԳԼ. Ը. 17։

Մ ՀՇՐ 22։ ՆԵԿԵՄ. Ը. 10, 12։

21 կեց , պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեք-
տասաներորդ օրը , ու անոր ՚ցգե-
տասաներորդ օրը ժէ կատարեն ,
22 (Ան օրերուն համեմատ՝ որ Հրէա-
նները իրենց թշնամիներէն հանգըս-
տացան , և ան ամսուն համեմատ՝
որ ՚անոնց տրտմութիւնը ուրա-
խութեան , ու անոնց սուգը բարի
օրուան դարձաւ ,) զանոնք կո-
չունքի և ուրախութեան օրեր ը-
նեն , որոնց մէջ ՚ամէն մարդ իր
բարեկամին ընծաներ , ու աղքատ-
23 ներուն պարգևներ խրկեն : Եւ
Հրէաները իսօք տուին որ իրենց
սկսածին պէս՝ ու Մուրթքէին ի-
24 րենց գրածին պէս ընեն : Վասն
զի բոլոր Հրէաներուն թշնամին Ա-
դագացի Ամադաթայի որդին Հա-
ման ՚Հրէաները կորսընցընել
խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ը-
նելու ու կորսընցընելու համար
Փուր այսինքն վիճակ ձգեց :
25 Բայց ՚երբոր Եսթեր թագաւորին
առջևը գնաց , խոֆաորը հրովար-
տակով հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ
Համանին ըրած չար չարքը ՚անոր
գլուխը դառնայ , և զանիկայ ու
անոր տղաքը փայտի վրայ կախեն :
26 Ասոր համար աս օրերը * Փուր ա-
նունէն Փուրիմ ըսուեցան . Ա՛ աս
պատճառաւ ՚ի աս թուղթին իսօս-
քերուն համար , ու անոնց տեսած
ու անոնց պատահած բաներուն
27 համար Հրէաները որոշեցին , ու
իրենց և իրենց սերունդին ու բո-
լոր ՚իրենց հետ միացողներուն կա-
նոն դրին , որ ամէն տարի ան երկու
օրը՝ իրենց գրուածին ու ատենին
համեմատ՝ անպատճառ ժէն պա-
28 հէն . Եւ աս օրերը ամէն դարերու
մէջ , ամէն ազգատոհմի մէջ , ամէն
գաւառի մէջ , ու ամէն քաղաքի
մէջ յիշուին ու պահուին . և աս
Փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակս
չըլլան , ու անոնց յիշատակը իրենց
սերունդէն չվերնայ :
29 Եւ ՚Աբիքէլին աղջկը Եսթեր
թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝
Փուրիմը հաստատելու համար՝ աս
՚երկրորդ նամակը կատարեալ իշ-
30 խանութեամբ գրեցին . Եւ Ասու-
րոսին թագաւորութեանը վհա-
րիւր քսանուեօթը գաւառներուն
մէջ եղող բոլոր Հրէաներուն՝
խաղաղութեան ու հաւատարմու-
թեան խօսքերով թուղթեր խրկե-
31 ցին , որ աս Փուրիմի օրերը իրենց
որոշ ժամանակին մէջ հաստա-
տեն , ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան
ու Եսթեր թագուհին անոնց պա-
տուիրեցին , ու ինչպէս որ Հրէաները
իրենց համար ու իրենց սերունդին
համար ժծոմապահութեան ու ի-
րենց ալաղակին վերաբերեալ բա-
32 ները հաստատեցին : Ա՛յպէս Ես-
թերին հրամանը աս Փուրիմին
պահպանութիւնը հաստատեց , ու
գրքի մէջ գրուեցաւ :

ԳԼ . Ժ

1 Ասուերոսին մեծութիւնը : 3 Մուրթքէին յառաջանալը :

1 Ու Ասուերոս թագաւորը ցամաք
երկիրներու վրայ , ու ՚ծովու
2 կղզիներուն վրայ հարկ ձգեց : Եւ
անոր քաջութեանը բոլոր գործքե-
րը ու զօրութիւնը , և Մուրթ-
քէին մեծութեանը փառքը՝ որով
թագաւորը զանիկայ մեծցուց , ա-
հա Մարաց ու Պարսից թագաւոր-
ներուն ժամանակագրութեանը
3 գրքին մէջ գրուած է : Վասն զի
Մուրթքէ Հրէան ՚Ասուերոս թա-
գաւորին երկրորդն էր , ու Հրէա-
ներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրնե-
րուն բազմութեանը հաճոյ էր . Ը իր
ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր , և
իր բոլոր սերունդին խաղաղութեա-
նը վերաբերեալ բաները կը խօսէր :

ն . ք . զբ . իբր 509
ՀՍաղ . Լ . 11 :
ե Հմր 19 : Նէեմ . ը . 10 :
էԳԼ . գ . 6 , 7 :
թՀմր 13 , 14 : ԳԼ . է . 5 , ՃՃ : ը . 3 , ՃՃ :
իԳԼ . է . 10 : Սաղ . է . 16 :
* ֆ՝ վիճակ :
ձՀմր 20 :
ղԳԼ . ը . 17 : Ես . ծգ . 3 , 6 : Զաք . բ . 11 :
ն . ք . զբ . իբր 509
ճԳԼ . բ . 15 :
մՑես գԼ . ը . 10 : Հմր 20 :
յԳԼ . ա . 1 :
ոԳԼ . գ . 3 : 16 :
իբր 495
պՅն . ժ . 5 : Սաղ . ՀԸ . 10 : Ես . խդ . 15 :
ռԳԼ . ը . 15 : Թ . 4 :
սՅն . խա . 40 : բ Մն . ԼԸ . 7 :
տՆէեմ . բ . 10 : Սաղ . ճԼԸ . 8 , 9 :

ԳԻՐՔ ՅՈՒԲԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յոբին բարեպաշտութիւնը, հարստութիւնը, ու իր որդւոցը համար ունեցած հոգը։ 6 Սատանան՝ Աստուծոյ առջեւը կը ներկայանայ, ու Յոբին համար չարախօսութիւն ընելով՝ զանիկայ փորձելու հրաման կ'առնէ։ 13 Յոբ իր ստացուածոցը ու իր որդւոցը կորուստը լսելով՝ իր սգաւորութեանը մէջ Տէրը կ'օրհնէ։

1 * Ուս երկրին մէջ Յոբ անունով մարդ մը կար. ու ան մարդը Ի կատարեալ ու արդար և Աստուածավախ էր, ու չարուս
2 Թենէ ետ կը քաշուէր։ Եւ անոր օրհը տղայ ու իրեք աղջիկ ծնաւ։
3 Ու անոր ստացուածքը՝ օրհը հազար ոչխար, ու իրեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր, ու խիստ շատ ծառաներ ունէր. և ան մարդը բոլոր արեւելցիներէն մեծ էր։
4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը տուներնին հայկերոյթ կ'ընէին, և մարդ իրկելով իրեք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ
5 իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հայկերոյթին օրերը կը լմընար, Յոբ Ի կանչել կու տար՝ զանոնք ու կը սրբէր. և առտուանց կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թուովը Ի ողջակէզներ կը մատուցանէր. ո րովհետև կ'ըսէր Յոբ, գուցէ և որ տղաքս մեղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ Ի Աստուծոյ հայհոյեցին. միշտ այսպէս կ'ընէր Յոբ։
6 Ուրդ Ի մէկ օր մը Ի Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան ալ գնաց
7 անոնց մէջը. Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային, Որկանից կու գաս. ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու ըսաւ, Ի երկրի վրայ շրջելէն ու անոր մէջը պտրտելէն։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային, Ի՞մ Յոբ ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրի՞ր, որ երկրի վրայ անոր պէս Ի կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ ետ
9 քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու ըսաւ, Միթէ Յոբ ‡ ձրի՞ կը
10 պաշտէ զԱստուած. Ո չէ՞ որ դուն անոր ու անոր տանը և անոր ամէն ունեցածներուն բոլոր-

տիքը չանկով պատեցիր, Ի անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ
11 շատցաւ։ Ի բայց հիմա ձեռքդ երկնցնէր, ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ, ու պիտի տեսնես թէ ինչպես Ի քեզի դէմ պիտի հայհոյէ։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային, Ահա անոր ամէն ունեցածը քու Ի ձեռքդ է. միայն թէ իրեն վրայ ձեռք չերկնցնես։ Ան ժամանակը Սատանան Տէրոջը առջեւէն ելաւ։
13 Ու եղաւ որ օր մը Ի անոր տղաքը ու աղջիկները իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը
14 խմէին։ Ու մէկ պատգամաբեր մը եկաւ Յոբին ու ըսաւ, Երբոր եզները կը հերկէին, ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին,
15 Սաբայեցիք յարձակեցան ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ Ի՛ոյ որ քեզի պատ-
16 մեմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛րիկ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ, Երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ, ու հօտերը ու ծառաները այրեց, ու զանոնք սպառեց. և միայն ես ազատեցայ որ Ի՛ոյ
17 քեզի պատմեմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛րիկ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ, Քաղդեացիք իրեք դունդի բաժնուած՝ ուղուեցան վրայ յարձակեցան, և զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, որ Ի՛ոյ քեզի պատ-
18 մեմ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛րիկ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ, Որ ատեն Ի տղաքդ ու աղջիկներդ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին,
19 Ահա անապատին անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ, ու տանը չորս կողմը զարկաւ, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք մեռան. և միայն ես ազատեցայ, որ Ի՛ոյ քեզի պատմեմ։
20 Ան ատենը Յոբ ելաւ, իր պատմուճանը պատռեց և գլխուն մազերը կտրեց, ու դէպ տիքը իյնալով

Ն·ք·գՀ· իբր 1520

* Տես Յհ· իբ·20,21։ Մովսէս՝ կը կարծուի Թէ՝ գրեց Յոբայ գիրքը երբոր Մադիամնացւոց մէջն էր՝ իբր 1520 նախ քան գՔրիստոս։

— Եզեկ·ժգ· 14։ Ցակ· ե·11։

Բ Յհ·գ·9։ ԺԷ·1։ ԳԼ· 2,3։

‡ Նահ·բ· 13։ ԺՀ·6։

† Եբէ·կը խրկէր

Ա Յհ·բ· 20։ ԳԼ· Խբ·8։

Է գ Թագ· իս·10,13։

ՂԳԼ·բ·1։

Է գ Թագ· իբ·19։ ԳԼ· լբ·7։

ըա Մն·իս· 1։ Ցայս· Ժբ·9,10։

Ի ԳԼ·բ·2։ Մաա·Ժբ· 43։ ազես· ե·8։

ԺԳԼ·բ·3։

Ի Հմր·1։

‡ Եբէ·ձրի՞ կը վախնայ Աստուծմէ։

Լ Սաղ·ԼԹ· 7։ Նա·ե· 2։

Ն·ք·գՀ· իբր 1520

Ի Սաղ·ճիբ· 1,2։ Նահ· Ժ·22։

Ի ԳԼ·բ·5։ ԺԹ·21։

Ն Նա·բ·21։ Մաղ·գ· 13,14։

Հ Յհ·ԺԷ· 6։

Ն Ժաղ·Թ· 12։

Ղ Հմր 4,13։

Ե Յհ·լբ· 29։ Եզր· Թ·3։

Ա գ Պես·ե· 6։

Ն · ք · ղԲ · Ի՛ր 1520

21 երկրպագութիւն ըրաւ , ու ըսաւ , Մօրս արգանդէն մերկ ելայ , ու հոն մերկ պիտի դառնամ . Տէրը տուաւ ու Տէրը առաւ , օրհնուեցաւ անունը Տէրոջը :

22 Նեալ ըլլայ Տէրոջը անունը : Ասոնցմէ ամենուն մէջ Յոբ չմեղանչեց , ու Աստուծոյ անզգամութիւն չըսաւ :

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Սատանայ նորէն Աստուծոյ առջևը ներկայացաւ՝ երկրորդ անգամ հրաման կ'առնէ որ Յոբը փորձէ : 7 Զարչարք պատերներով զանիկայ կը զարնէ : 9 Յոբ իր կնկիը կը յանդիմանէ , երբոր կը տեսնէ որ անիկայ եկեր է զինքը գրգռելու որ զԱստուած անիծէ : 11 Յոբին իրեք բարեկամները լսելով կուգ կ'ըլլան անոր :

Ն · ք · ղԲ · Ի՛ր 1520

1 Նորէն օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջևը կայնելու , ու Սատանան ալ գնաց անոնց մէջը Տէրոջը առջևը կայնելու :

2 Տէրը ըսաւ Սատանային , Որտեղկից կուգաս . ու Սատանան պատասխանեց Տէրոջը ու ըսաւ , Երկրի վրայ շրջելէն ու

3 անոր մէջը պտրտելէն : Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ , Իմ Յոբ ծառայիս աղէկ ուշադրութիւն ըրիր , որ երկրի վրայ անոր պէս է՛կատարեալ և արդար , աստուածավախ ու չարութենէ ետ քաշուող մարդ չկայ , ու անիկայ տակաւին Ի՛ր կատարելութեանը մէջ հաստատ է , թէև դուն ուղեցիր զիս համոզել Էոր զանիկայ զուր տեղը կորսընցնեմ :

4 Եւ Սատանան պատասխան տուաւ ու Տէրոջը ըսաւ , Մորթի տեղ մորթ՝ նաև մարդ իր բոլոր ստացուածքը իր կեանքին տեղը կուտայ :

5 Հայդա հիմա ձեռքդ երկրընդյուր , ու անոր Էոսկորին ու մարմինին դպչէ , ո՛ պէտ պեռնէ թէ ինչպես քեզի դէմ պիտի հայհոյէ :

6 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային , Ահա անիկայ քու ձեռքդ կո՛ գամ , միայն թէ անոր կեանքը պահէ :

7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առջևէն , ու Յոբը Իոտքին թաթէն մինչև գագաթը դէշ պալարներով

8 զարկաւ : Եւ անիկայ խեցիի մը կտոր առաւ , որ անով քերուի՛ ու մոխիրի մէջ նստաւ :

9 Եւ անոր կնկիը ըսաւ անոր , Էդուն տակաւին Աքրու կատարելութեանդ մէջ հաստատ կը կենաս . Աստուծոյ դէմ հայհոյէ՛ ու մեռիր :

10 Եւ Յոբ ըսաւ անոր , Դուն անզգամ կնկան մը պէս կը խօսիս . Էն Աստուծոյ ձեռքէն միայն բարիքը ընդունինք , ու չարիքը չընդունինք՞ : Ա՛ն ամենուն մէջ Յոբ Էիր շրթունքներովը չմեղանչեց :

11 Եւ Յոբին իրեք Էբարեկամիները՝ Եղիփազ Նթեմանացին , Բաղդատ * Սոքեցին ու Սոփար Նաամացին երբոր լսեցին անոր գլուխը եկած աս բոլոր փորձութիւնները , ամէն մէկը իր տեղէն Իւլեվ եկան ու մէկտեղ ժողովուեցան , որ երթան Ղայսակից ըլլան անոր ու զանիկա

12 կայ մխիթարեն : Ու հեռուէն աչքերնին վեր ընելով բեսա՞ , բայց չըճանչցան զանիկայ . և ձայներնին վերցուցին ու լացին , ու ամէն մէկը իր պատմուճանը պատռելով՝ դէպ՝ի երկինքը Ցգլուխնին հող

13 ցանեցին : Եւ անոր հետ Յեօթը օր ու եօթը գիշեր գետնի վրայ նըստան . ու մէկը անոր խօսք մը չըզրուցեց , քանզի տեսան որ անոր ցաւը խիստ սաստիկ էր :

Ն · ք · ղԲ · Ի՛ր 1520

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Յոր իր ծննդեան օրը կ'անիծէ : 13 Մահուան հանգստութիւնը : 20 Յոբ իր նեղութեանը պատճառով իր կեանքէն կը գանգատի :

1 Նկէ ետև Յոբ իր բերանը բացաւ

2 ու իր օրը անիծեց : Եւ Յոբ խօսեցաւ ու ըսաւ ,

3 Կորսուի՛ ան օրը որ ես ծնայ , ու ան գիշերը՝ որ ըսին Թէ Արու զաւակ մը ‡ծնաւ :

4 Ան օրը խաւար ըլլայ , ու Աստուած չփնտռէ զանիկայ վերէն , ու երբէք լոյս չծագի անոր վրայ :

5 Խաւարը ու Էմահուան շուքը ‖իրենց սեպհականէն՝ զանիկայ . ամպը ծածկէ զանիկայ . օրուան մթութիւնը վախցընէ զանիկայ :

6 Ան գիշերը մառախուղը պաշարէ . անիկայ տարուան օրերուն §հետ չմիաւորուի՛ , ու ամիսներուն մէջ չհամրուի :

7 Անհա ան գիշերը թող ամայի մընայ , ու անոր մէջ ուրախութեան ձայն չմտնէ :

8 Թող անիծեն զանիկայ Էօրը ա նիծողները , որոնք պատրաստ են ‡‡վիշապը արթընցընելու :

9 Անոր գիշերուան աստղերը աղօտանան . լոյսին սպասէ ու չտեսնէ նայ . ու Էարշալոյսին ††ճառագայթները չտեսնէ .

10 Վասն զի իմ Յբո արգանդին դռները չգոցեց , ու տառապանքը աչքերէս չծածկեց :

11 Էինչու համար Յբո արգանդէն չմեռայ , ու որովայնէն ելածիս պէս չկորսուեցայ :

12 Էինչու ծունկերը ընդունեցին զիս , ու ինչու ստինք Էուտէ ինձի որ ես ծծեմ՞ :

13 Ինչու որ հիմա պառկած կը հանգչէի ու կը քնանայի . ան ժամանակը հանգստացած կ'ըլլայի ,

14 Իրենց համար Էաւերակներ շինող

† ԵԲԲ · պատասխան տուաւ

՟ ԳԼ · ժ · 18 ; 19 : ԵրեմՅ · ժԱ · 10 ; ի · 14 :

‡ ԵԲԲ · արգանդի մէջ գոյացաւ :

Բ ԳԼ · ժ · 21 , 22 : ժգ · 16 : Իբ · 3 · Աագ · իգ · 4 : Իգ · 19 : ՃՀ · 10 , 14 : ԵրեմՅ · ժգ · 16 : Ամով · և · 8 :

‖ կա՛ պզտնէն

§ կա՛ մէջս չուրախանայ ,

‡‡ Տես Երեմ. Ի · 17 , 18 :

* ԵԲԲ · Լաիսթանը

†† ԵԲԲ · Թարթինները

Ի ԳԼ · ժ · 18 :

Ի Յն · Լ · 3 : Ես · կգ · 12 :

Ի ԳԼ · ժԱ · 28 :

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 1520

երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ ,
15 կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝ որոնք տուներնին արծաթով կը լեցնեն .
16 կամ թէ ը գաղտուկ վիժածի մը պէս կ'ոչնչանայի , ան երախաներուն պէս՝ որոնք երբեք լոյս չտեսան ։
17 Հոն չարերը դադրած տանջելէն կը դադարին . և հոն ուժէ ինկածները կը հանգստանան ։
18 Նմանապէս բանտարկեալները հոն կը հանգչին , ու ալ չեն լսեր հարկապահանջին ձայնը ։
19 Պզտիկը ու մեծը հոն են . ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է ։
20 Թ ինչու՞ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահոգիներուն կեանք տրուի ,
21 Որոնք Ս մահուան կը սպասեն , ու անիկայ չգար , ու Ե պահուած գանձերէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն .
22 Գերեզմանը դտած ժամանակ՝ նին խիստ ուրախ կ'ըլլան ու կը ցնծան .
23 Անանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է , Թ ու Աստուած արգելքներ է զանիկայ ամէն կողմէն ։
24 Որովհետև կերակուր ուտելէս առաջ իմ հեծութիւնս կու գայ , ու իմ աղաղակներս ջուրերու պէս կը հոսին ։
25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը վախնայի՝ ան ինծի հանդիպեցաւ , և ինչ բանէ որ երկիւղ ունէի , ան ինծի հասաւ ։
26 Ո՛չ խաղաղութիւն ունիմ , ո՛չ հանգստութիւն և ո՛չ հանդարտութիւն . բայց թշուառութիւնը իմ վրաս կու գայ ։

ԳԼ · Դ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Ցոբը իբրև ամբարիշտ մէկ մը ։ 7 Կ'իմացընէ թէ Աստուծոյ դատաստանները արդարներուն համար չէ , հապա չարերուն համար ։ 12 Կը պատմէ իր զարհուրելի տեսիլքը , որով ստեղծուածնեբրուն նպարտութիւնը կը յանդիմանուէր ։

1 Ի՞նչ ատենը եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ։
2 Պիտի դժուարիս արդեօք , թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ . բայց ո՛վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի ։
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր , ու տկար ձեռքերը զօրացուցիր ։
4 Քու խօսքերդ սահելու վրայ եղողը հաստատեցին , ու դուն Բ տկարացած ծունկերը Կ կազդուրեցիր .
5 Բայց հիմա ՝՝ Ֆորձնէը քեզի պատահեցաւ ու դժուարեցար .

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 1520

քեզի դպաւ ու բոլորովին շփոթեցար ։
6 Մի՞թէ ‖ աստուածպաշտութիւնդ քու Ե յոյսդ չէ՞ , ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ չէ՞ ։
7 Ա՛ղէ , մի՛տքդ բեր , Է որ անմեղը կորսուեցաւ , և ո՞ւր տեղ արդարները բնաջինջ եղան ։
8 Ինչպէս որ տեսայ , Ղանօքհնութիւն հերկողները և անիրաւութիւն ցանողները նոյնը կը Ֆձեն .
9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին , ու անոր Է նգացը հովէն բնաջինջ կ'ըլլան ։
10 Առիւծուն ‡ ձայնը խափեցաւ , ու ընչիւնը և մանկտղ առիւծին ձայնը . ու ը կորիւններուն ակռաները կը կոտրտուին ։
11 Ե Առիւծը առանց որսի կը կորսուի , ու մատակ առիւծին կորիւնները կը ցրուին ։
12 Ես ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը ըսուեցաւ , ու անոր շշունչը ականջս հասաւ ։
13 Թ Գիշերուան տեսիլքներուն պէս՝ երբ որ խորհուրդներուն ատենը՝ երբ որ խորունկ քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ ,
14 Վրաս ահ ու վախ մը ու Է դող մը եկաւ , որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց ։
15 Առջևէս մէկ ոգի մը անցաւ , ու մարմնոյս մազերը փուշ փուշ եղան .
16 Անիկայ կայնեցաւ , բայց ես չը կրցայ զանազանել անոր կերպարանքը . աչքերուս առջեն երևոյթ մը կար . լռութիւն եղաւ , ու ձայն մը լսեցի , որ ի՞ըեր ,
17 Ե Մի՞թէ մարդը Աստուծմէ արդար կ'ըլլայ . մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլայ ։
18 Ահա Անիկայ Ե իր ծառաներուն չՀաւատար , ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը դտնէ .
19 Թ Ալ որ՞ր կը տիան անոնք՝ որ կաւեղէն տուներու մէջ կը բնակին , որոնց հիմը փոշիին մէջն է , և որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին ։
20 Հ Անոնք առտուընէ մինչև իրիկուն կը ձնշուին , ու առանց մէկու մը իմանալուն կը կորսուին յաւիտեան ։
21 Ն Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վերցուի . Ղանոնք կը մեռնին առանց իմաստուն ըլլալու ։

ԳԼ · Ե

1 Անխոհեմութեան վնասը ։ 3 Զարերուն վախճանը թշուառութիւն է ։ 6 Ղեղութեան ատենը պէտք է Աստուծոյ Նայիլ ։ 17 Աստուծոյ խրատին երջանիկ վախճանը ։

1 Հիմա աղաղակէ . քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք ,

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 1520

‖ Եբր · երկիւղ-տես Գէ · ա · 1 ։ Ե Ղեկ · գ · 26 ։
Ի Սաղ · լե · 25 ։
ը Սաղ · է · 14 ։ Ղեկ · իբ · Տ ։ Ովս · ժ · 13 ։ Գաղ · ղ · 7 ։ Տ ։
Ի Ես · Լ · 33 ։ Տես Եզ · ժե · 8 ։ Գէ · ա · 19 ։ ժե · 30 ։ Ե · ժա · 4 ։ բ Թես · բ · Տ ։
ը Սաղ · ծը · 6 ։
Ի Սաղ · ԼԴ · 10 ։

ժ Գէ · ԼԳ · 15 ։

Ի Մր · գ · 16 ։

Ի Գէ · ժե · 15 · իե · 5 ։ բ Պետ · բ · 4 ։
ժ Գէ · ժե · 16 ։
Ի բ Կոր · դ · 7 ։ ե · 1 ։
հ Սաղ · ղ · 5 ։ 6 ։
Յ Սաղ · լթ · 11 ։ իթ · 14 ։
ղ Գէ · ԼՂ · 12 ։

Ն· Ք· ՂՖ· ԻԲԲ 1520

ու սուրբերէն որոնն պիտի դարձընես քու երեսդ ։
2 Ստոյգ է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպանանէ , ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ ։
3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ , բայց շուտ մը անոր բնակութիւնը անիծեցի ։
4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են . անոնք դրանը մէջ կը կոխկրտուին , և ազատող մը չգտնուիր ։
5 Անոթի եղողը կ'ուտէ անոր հունձքը , ու զանիկայ փուշերու ծակէն մէջէն կը յափշտակէ . ու անոնց ստացուածքը *աւարառուն կը կլլէ ։
6 Որովհետև չարիքը հողէն չելլեր , ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսներ .
7 թէպէտ մարդը թշուառութեան համար կը ծնանի , ինչպէս որ †կրակի կայծերը՝ վեր կը թռչին ։
8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմէի , ու իմ դործս Աստուծոյ պիտի յանձնէի ,
9 Ուր անհնչ մեծ բաներ կ'ընէ , որ մարդ չկրնար քննել , ու անհնչ ըսքանչելիքներ կ'ընէ , որ չկար չէ համրել զանոնք ։
10 Անիկայ երկրիս վրայ անձրև կու տայ , ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ .
11 Ընաև ցածերը կը բարձրացընէ , ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեն ։
12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ , որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց դործքերը դլուխ տանելու .
13 Խմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ , ու նենդաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի ։
14 Ցորեկը մութի կը բռնուին , ու կէս օրին գիշերուան պէս խարխափելով կ'երթան ։
15 Բայց նաղքատը սուրէն , անոնց բերնէն ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ ։
16 Անյոյսը աղքատը յոյս կ'ունենայ , իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ ։
17 Անհա երանելի է ան մարդը՝ որն որ Աստուած կը խրատէ . ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարգեր .
18 Ինչու որ ինքը կը վերաւորէ ու կը փաթթէ . կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկեն ։
19 Վեց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ , ու եօթներորդին չքեզի չարիք պիտի չդպչի ։
20 Սովի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ , ու պատերազմի մէջ՝ սուրին ձեռքէն ։
21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս , ու կործանման գալուատենը անկէ չվախնաս .
22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս , չ ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս .
23 Քանզի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս , ու դաշտի գազանները քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին ։
24 Ու պիտի դիտնաս որ վրանիդ մէջ յաջողութիւն կայ . և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ընես , ու ‡բան մը պակաս պիտի չգտնես"։
25 Եւ պիտի դիտնաս որ *քու զաւակներդ շատուր , ու քու սերունդդ ՚երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան ։
26 "Ադէկ մը ծերացած՝ դերեզմանը պիտի մտնես , ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժամանակին կը դիզուի ։
27 Անհա մենք նաս բանը քննեցինք , ասանկ է . մտիկ ըրէ անոր , ու քեզ օգտէդ համար դիտցիր զանիկայ ։

Ն· Ք· ՂՖ· ԻԲԲ 1520

ՂՍաղ· ԼԹ· 19։ Լ· 19։
ՃՍաղ· Լ· 20։
ՀԵս· ԺԸ· 9։ Լե· 9։ կե· 25։ Եզեկ· ԼԴ· 25։
չՍաղ· դա· 12։ Ովս· Բ· 18։
‡ Կամ՝ պիտի չսխալիս ։
*Սաղ· ՃԺԲ· 2։
ՂՍաղ· հբ· 16։
"Առակ· Թ· 11։ Ժ· 27։
ՀՍաղ· ՃԺա· 2։
ՂԱռակ· Թ· 12։

ԳԼ· Զ

1 Ցոր իր դանդաղութերը իրաւացի ըլլալ կը ցուցընէ ։ 8 Մեղմելու կը ցանկայ , յուսալով որ իր մխիթարութիւնը հոն պիտի գտնէ ։ 14 Կը յանդիմանէ իր բարեկամները իրրև անողորմ մարդիկ ։

1 Յո Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս աղէկ կշռուէր , ու իմ թշուառութիւնս մէկ տեղ կշեռքի մէջ դրուէր ։
3 Քանզի հիմա անիկայ "ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար . անոր համար է իմ խօսքերս ‖ կը հատնին ։
4 Որովհետև Ամենակարողին նետերը իմ ներսիս դիս են , որոնց թոյնը իմ հոդիս կը ծծէ . Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ պատրաստուած են ։
5 Մրիեմէ վայրենի էշը խոտին քովը կը զռնչէ՞ . կամ եղը իր մսուրին քովը կը բառաչէ՞ .
6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞ . հաւկիթի ճերմկուցին մէջը համ կայ արդեօք ։
7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ուզեր դպչիլ , իմ զազրալի կերակուրս եղան ։
8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր , ու տար Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպասեմ .
9 Այսինքն թէ Աստուած զիս

ՂԱռակ· ԻԵ· 3։
ՔՍաղ· Հե· 4։
‖ Կամ՝ յան դրգնուս թեամբ են ։
‡ Սաղ· Լբ· 2։
*Սաղ· Ձբ· 15, 16։
Ե գ Թագ· ԺԹ· 4։

— Սաղ· Լե· 35, 36։ Եբեմ· Ժբ· 2, 3։
ՔՍաղ. ՃԺԹ. ՃԽե· ՃԻե· 5։
‡Սաղ· ՃՁԹ· 12։
*ԳԼ· Ժբ· 9։ * Կամ՝ ծաբուսը
ԵՅն. գ· 17, 18, 19։ ա Կոր· Ժ· 13։
† Կամ՝ արծիւները· ԵՅբ· կայծի որդիքը
ՂԳԼ· Թ· 10։ Լե· 5։ Սաղ· Խ· 5։ Հբ· 18։ ՃԽե· 3։ Հառվ· Ժա· 33։
ԵԳԼ· Իբ· 26։ Սաղ· կե· 9, 10։ ՃԽե· 8։ Երեմ· Ե· 24։ Ժ· 13։ Ծա· 16։ Գոր· Ժդ· 16։
ՂՃաթագ· Բ· 7։ ՂՍաղ· ՃԺգ· 7։
ՔՆեեմ· գ· 15։ Սաղ· Լգ· 10։ Ես· Ը· 10։
ՃՍաղ· Թ· 15։ ա Կոր· գ· 19։
ՔԲ Օր· Իբ· 29։ Եա.ծէթ. 10։ Ամով· Ը· 9։
ՂՍաղ· Լե· 10։
ԽՃաթագ· Բ· 9։ Սաղ. ՃԷ. 42։
ՃՍաղ· ղդ· 12։ Առակ· գ· 11, 12։ Եբր. Ժբ. 5։ Յակ. ա. 12։ Յայտ· գ· 19։
ՔԲ Օր· Լբ· 39։ ՃԹագ· Բ· 6։ Եա· Լ· 26։ Ովս· Ղ· 1։
ՀՍաղ· ԼԴ· 19։ զա· 3։ Առակ· իգ· 16։ ա Կոր· Ժ· 13։
ՅՍաղ· զա· 10։

Ն · Ք · ՂՖ · Իրբ 1520

ՁՆշելու Հաւանէը , ու ձեռքը եր-
կընցընելով զիս կործանէը ։
10 Բայց տակաւին ՟՟ մխիթարու-
Թիւնը պիտի ունենամ , և անո-
ղորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախա-
նամ , որ ես Ղնորբին խօսքերը
է չուրացայ ։
11 Ո՞ւժս ի՞նչ է՝ որ դիմանամ , ու
վախճանս ի՞նչ է՝ որ կեանքս եր-
կընցընեմ ։
12 Մխիթ իմ ոյժս քարերու ոյժ է ,
կամ թէ մարմինս պղնձէղէ՞ն է ։
13 Չէ՞ որ օգնութենէ զուրկ եմ ,
ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է
ինծմէ ։
14 Է Թշուառութեան մէջ եղողին
իր բարեկամին կարեկցութիւնը
պէտ է ։ բայց անիկայ Ամենակա-
րողին վախը մէկդի թողուց ։
15 Ե՝ իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս
խարէութիւն ըրին Ինձ , Ե ձորերու
հեղեղատներու պէս որ կ'անց-
նին ։
16 Որոնք սառէն պղտորած են , երբ-
որ *անոնց մէջ ձիւնը կը ծած-
կուի՝՟ ։
17 Ցաքը տեսածնուն պէս կը ցամ-
քին ։ իսիստ տաք ատենը իրենց
տեղէն անետևոյթ կ'ըլլան ։
18 կարաւանները իրենց ճամբան կը
դարձընեն , բայց †դատարկ ելլե-
լով՝ կը կորսուին ։
19 Է Թեմայի կարաւանները նայե-
ցան , Է Սաբայի ճամբորդները ա-
նոնց յուսացան ։
20 Է Ցուսացնուն համար ամչցան ,
հոն գացած ատեննին կարմրեցան ։
21 Ցիրաւի Ինձ Ե անօգուտ եղաք ,
Թշուառութիւն տեսաք ու Լսող
կացիք ։
22 Ես ձեզի ըսի՞ որ Ինծի բերէք ,
ու ձեր ստացուածքէն ընծայ տուէք
Ինծի ։
23 կամ Թէ զիս Թշնամիին ձեռքէն
ազատեցէք , ու բռնաւորներուն
ձեռքէն զիս փրկեցէք ։
24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պի-
տի կենամ . ու հասկրցուցէք ինծի՝
Թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ ։
25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր
են . բայց ձեր յանդիմանութիւնը
ի՞նչ կը նշանակէ ։
26 Արդեօք խօսքի՞ր յանդիմանել կը
մտածէք . յուսահատին խօսքերը
հով են ։
27 Մանաւանդ որբին համար պո-
չոյն կը լարէք , ու հձեր բարեկա-
մին համար հոր կը փորէք ։
28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու .
Թէ որ սուտ կը խօսիմ , յայտնի է
ձեզի ։
29 Ե Դարձէ՛ք՝ կ'աղաչեմ , ու անի-
րաւութիւն չըլլայ . այո՛ դարձէ՛ք .
քանզի ասով իմ արդարութիւնս
Իչ յայտնուի ։
30 Մխիթ իմ լեզուիս վրայ անիրա-
ւութիւն կա՞յ . միթէ Ես իմ քիմքս
չար բաները չը՞կրնար զանազանել ։

Ն · Ք · ՂՖ · Իրբ 1520

ՂԳԼ · Ժբ · 11 : Լտ · 3 :

ԳԼ · Ի

1 Ցոբ իր մեռնելու փափաքիլը կ'արդարացընէ : 12 Իր անձնգատութեանը համար , 17 ու Աստուծոյ քննողութեանը համար դանգատ կ'ընէ ։

1 Ա՛Թէ մարդս երկրի վրայ ՟պա-
տերազմի ասպարէզ մը չունի՞ .
և անոր օրերը վարձկանի մը օրե-
րուն պէս չը՞ն ։
2 Ինչպէս որ ծառան Էրկնաւոն շու-
քին կը փափաքի , ու վարձկանը
իր վարձքին կը սպասէ ,
3 Ընանկ ալ ունայնութեան Ե ա-
միսներ Ինծի բաժին տրուած Են ,
ու Թշուառութեան գիշերներ Ին-
ծի համար որոշուած են ։
4 Է Պառկած ատենս կ'ըսեմ , Ե՞րբ
պիտի ելլեմ , ու գիշերը Ե՞րբ պիտի
անցնի . ու մինչև արշալոյսը ան-
հանգստութեամբ լցուած եմ ։
5 Մարմինս Է որդերով ու հողի կոշ-
տերով ծածկուած է . մորթիս կը
ճեղքուի ու կը հալի ։
6 Է Օրերս ոստայնանկին կկոցէն ա-
րագ կ'անցնին , ու կը սպառին ա-
ռանց յոյս մը Ճ՟ը ։
7 Ցիշէ որ Ղկեանքս հովի պէ՟ է .
աչքս այսուհետև բարիք պիտի չը-
տեսնէ ։
8 Է Ձիս տեսնողին աչքերը Նորէն
զիս պիտի չտեսնեն . քու աչքերդ
իմ վրաս կը Նային , ու ես բնաջինջ
կ'ըլլամ ։
9 Ինչպէ՟ որ ամպը կը ցրուի կ'եր-
թայ , անանկ ալ Է գերեզմանը իջ-
նողը պիտի չելլէ .
10 Ալ անիկայ իր տունը պիտի չը-
դառնայ , Է ու իր բնակարանը ալ
զանիկայ պիտի չճանչնայ ։
11 Ուստի ես Ե իմ բերանս պիտի
չզսպեմ . հոգիիս նեղութեամբը
պիտի խօսիմ , Է սրտիս դառնու-
թեամբը պիտի դանգատիմ ։
12 Միթէ ես Ծո՟վ եմ , կամ կէտ ,
որ իմ վրաս պահապաններ կը դը-
նես ։
13 Ե Երբոր ես կ'ըսեմ Թէ անկողինս
զիս պիտի մխիթարէ , մահիճս իմ
դանգատներս պիտի պակսեցընէ ,
14 Ձիս երազներով կը վախցընես ,
ու ցնորքներով կը զարհուրեցը-
նես ։
15 Վասն որոյ աւելի կ'ընտրեմ խեղ-
դուիլ ու մեռնիլ , քան Թէ իմ
ոսկորներուս պահպանուիլը ։
16 Է Ես ձանձրացած եմ , ու չեմ
ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ .

ՈԳԼ · Ժդ · 5 , 14 : Սաղ · Լթ · 4 ։

Բ Ցե՟ս Գլ · Խթ · 2 ։

Է Ր Օր · Իբ · 67 : Գլ · Ժե · 12 ։

Ե Ես · Ժդ · 11 ։

Է Գլ · Թ · 25 : Ժզ · 22 : Ժե · 11 : Սաղ · ղ · 6 : Ճր · 11 : Ճդ · 15 : Ճխգ · 4 : Ես · Լը · 12 : Խ · 6 : Ցակ · Գ · 14 ։

Ղ Սաղ · Ղը · 39 : Ճթ · 47 ։

Է Գլ · Ի · 9 ։

Ը Թագ · Ժբ · 23 ։

Ի Գլ · Ը · 18 : Ի · 9 : Սաղ · Ճգ · 16 ։

Ժ Սաղ · Լթ · 1 , 9 : Խ · 9 ։

Ժ Թագ · ա · 10 : Գլ · Ժ · 1 ։

Ն·Ք·ՂՓ· ԽԲԲ 1520

ինձմէ ետ կեցիր, ինչու որ ես իմ օրերս ունայնութիւն է։
17 Մարդը ով է՝ որ դուն անիկայ մեծ բան մը համարիս, ու անոր համար հոգ տանիս.
18 եւ ամէն առտու զանիկայ դիտես, ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես։
19 Մինչեւ երբ ինձմէ ետ չես կենար. թուքս կլլելու չափ ալ թող չես տար։
20 Մեղանչեցի, քեզի ի՛նչ ընեմ, ով մարդիկները քննող. ինչու համար դիս քեզի նշան առիր, ու ես ինծի բեռ եղայ։
21 եւ ինչու իմ մեղքս չես ներեր, ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ. որովհետեւ հիմա հողին մէջ պիտի պառկիմ, ու առաւօտուն թէ որ զիս փնտռես, պիտի չգտնուիմ։

ՅԳԼ·Ժգ·12։ Սաղ·իա·12։ Ողբ·գ·12։

ԳԼ·Ը

1 Բաղդատ կը ցուցընէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործքերուն համեմատ։ 8 Անիկայ առջի դարերէն ապացոյցներ յառաջ բերելով, կեղծաւորին անխորշելի կործանումը կը հաստատէ։ 20 Աստուծոյ արդար գործքերը քիչերն եւս՝ զանոնք Ցօբին վրայ կը յարմարցընէ։

1 Յետեւ ատենը Բաղդատ Սոքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ՝
2 Մինչեւ ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս, ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան։
3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞, կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞։
4 Եթէ քու Բ տղաքդ անոր դէմ մեղանչեր են, և ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք.
5 Եթէ դուն առտուները կանուխ զԱստուած փնտռես, ու Ամենակարողին ընորհք խնդրես,
6 Եթէ դուն մաքուր ու շիտակ ըլլաս, հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթընայ, ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ.
7 Թէև քու սկիզբդ փոքր ըլլայ, բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծանայ։
8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն. ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն ըրէ.
9 (Ինչու որ Է մենք երէկուաններն ենք, ու Բ՚ն մը չենք գիտեր. քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ ստուեր մըն է.)
10 Անո՛ր անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն, քեզի պիտի խօսին, ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն։
11 Միթէ պրտուն առանց տիղմի կը բուսա՞նի. կնիւրը առանց ջուրի կ'աճի՞.

Ծ·Ը·ԺԵ· ԽԲԲ 1520

ՀԳԼ·Ժ·20։ Ժգ·6։ Սաղ·լթ·13։
Ի Սաղ·կբ·9։ Հ Սաղ·ը·4։ ճխգ·3։ Երբ·բ·6։

12 Անիկայ Ը դեռ իր դալարութեանը մէջ Ա՚ չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ։
13 Անանկ պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաները՝ որ զԱստուած կը մոռնան. ու Է *կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի.
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կըտրուի. ու անոր վստահութիւնը Ըաարդի †ոստայնին պէս պիտի ըլլայ։
15 Ի Անիկայ իր տանը պիտի կռթնի, բայց ան հաստատութիւն պիտի չունենայ. Էր Յեհովէ զանիկայ պիտի բռնէ, բայց ան կանգնած պիտի չմնայ։
16 ‡Արեւը չծագած՝ դալար է, ու անոր ճիւղերը իր Էջէ պարտէզին վեր կ'ելլէ։
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին, Ա՚ քարերուն տեղը կը տեսնէ։
18 Ժ Թէ որ մէկը զանիկայ իր տեղէն խլէ, Ժխէզ պիտի ուրանայ զանիկայ՝ ըԽԼԽվ Ի՚Է Ես քեզ չտեսայ։
19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը աս է, ու է հողէն ուրիշներ պիտի ելլեն։
20 Ահա Աստուած արդար մարդը չվերժեր, ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ,
21 Մինչեւ որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ, ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով։
22 Քեզ ատողները Լ ամօթով պիտի ըլլան. ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ։

Ն·Ք·ՂՓ· ԽԲԲ 1520

ՂՍաղ·ճխթ·6։ Երեմ·ժէ·6։
Է ԳԼ·ժա·20։ ժը·14։ Իէ·8։ Սաղ·ճժբ·10։ Առակ·ժ·28։
* Կա՛մ՝ ամբարիշտին
ԸԵս·ծթ·5, 6։
† Եբր·տա·նը
Ի ԳԼ·Իէ·18։
‡ Եբր·Արեւն առաջ
ԺԳԼ·է·10։ Ի·9։ Սաղ·լէ·36։
Ի Յաղ·ճժգ·7։
Լ Սաղ·լե·26։ ճթ·29։

ԳԼ·Թ

1 Ցօբ Աստուծոյ արդարութիւնը խոստովանելով կը ցուցընէ Թէ ա՚րլաւ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը։ 22 Կը հաստատէ Թէ անմեղ մարդը պէտք չէ դատապարտել իր կրած նեղութիւններուն համար։

1 Յետ Ցօբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ՝
2 Իրաւ գիտեմ անանկ ըլլալը. ու Ո՞մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւը։
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ, հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ։
4 Բ Անիկայ սրտով իմաստուն՝ և ուժով կարող է. ով անոր դէմ Էբ ՝Էրաբ խստացուցեր, ու յաջողութիւն գտեր է։
5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ, ու անոնք չեն գիտեր. իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ։
6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ, ու Ա՚անոր սիւները կը դողան։
7 Արեւին հրաման կ'ընէ, ու անիկայ չծագիր. ու աստղերը կը կնքէ։

ՀՍաղ·ճխթ·2։ Հոով·գ·20։
Ա Սաղ·ճխգ·2։ Հոով·գ·20։
Բ ԳԼ·ԼԳ·5։
Ա Ես·բ·19, 21։ Ընգ·բ·6, 21։ Երբ·ժբ·26։
Ա ԳԼ·իզ·11։

Ն·Ք·ՂՔ· ԻԲԲ 1520

Ի ՅՆ·Ա·6։ Սաղ·ՃԳ· 2, 3։

*ԵԲԲ· բաթա- բերան

Ղ ՅՆ·Ա· 16։ ԳԼ·լը· 31, ՃՀ։ Ա· մով·ե·8։

Ի ԳԼ·ե·9։ Սաղ·հա· 15։

Ը ԳԼ·իգ·8, 9։ լԲ·14։

Ր Ես·խե· 9։ Երեմ· ժը·6։ Հռով·Թ· 20։

ժ Գլ·իզ· 12։ Ես·Լ· 7։

Է ԳԼ·ժ·15։

Լ ԳԼ·բ·3։ ԼԳ·6։

† Պ՚՝ ինձի համար ով վկայութիւն պիտի տայ։

Ի ՃՂ·Թ· 2, 3։ Եզեկ· իա·3։

Ֆ Բ Թագ· ԺԵ· 30։ ԺԹ·4։ Երեմ·ԺԳ· 4։

Ֆ ԳԼ·է·6, 7։

‡ Պ՚՝ Ցան- կալի, Ես ՝՚ Ասպա- տակի

Հ Ամբ·ա· 8։

Ֆ ԳԼ·է·13։

8 Ի ինքը միևնակ երկինքը կը տարա- ծէ, ու ծովուն * ալիքներուն վրայ կը քալէ։

9 Ղ Անիկայ ըրաւ Արջը, Հայկը ու Բազմաստղը ու Հարաւին շտեմարանները։

10 Ի Անիկայ անքննելի մեծագոր- ծութիւններ, ու անթիւ սքանչե- լիքներ կ՚ընէ։

11 Ը Ահա անիկայ քովէս կ՚անցնի, ու ես չեմ տեսներ. յառաջ կ՚անց- նի, ու չեմ իմանար։

12 Ր Թէ որ յափշտակէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ արգիլել. ո՞վ կարող է ըսել անոր Թէ Ի՞նչ կ՚ընես։

13 Աստուած իր բարկութիւնը ետ չդարձներ. ՚՚՚ ծ Հպարտ օգնական- ները անոր տակը կը խոնարհին։

14 Ո՞ր մնաց որ ես անոր պատաս- խան տամ, ՚՚՚ անոր դէմ վիճելու համար խօսքերս ընտրեմ.

15 Ի Որովհետև արդար ալ ըլլամ, պատասխան պիտի չտամ. իմ Դատաւորէս չնորհք պիտի խընդ- րեմ։

16 Թէ որ ես զանիկայ կանչէի, ու ինծի պատասխան ալ տար, պիտի չհաւատայի Թէ անիկայ իմ ձայնս լսած է։

17 Որովհետև փոթորիկով զիս ճզն- շեց, ու Առանց պատճառի իմ վէրքերս աւելցուց։

18 Զիս չթողուր որ շունչ առնեմ, հապա դառնութեամբ զիս կը լե- ցընէ։

19 Թէ որ զօրութիւն ֆնտ՚՚՚

ՆՀ ՔՀՖ ԲԲԲ 1520

ցիր , ու պանիրի պէս թանձրացու՛ցիր ։
11 Ձիս մարթով ու մնով հագուե՛ցուցիր , ու զիս ոսկորներով ու ջլե՛րով հիւսեցիր ։
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն շնորհեցիր , և քու խնամդդ իմ հոգիս պահեց ։
13 Ու ասոնք սրտիդ մէջը պահե՛ցիր ։ գիտեմ որ ասոնք *միտքդ են ։
14 Եթէ մեղք գործեմ , ի՛դուն զիս կը դիտես , ու իմ անօրէնութենէս անմեղ չես համարիր զիս ։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ , ա՛ւա՜ղ ինծի , ու արդար ալ ըլլա՜ , գլուխս չեմ կրնար վերցընել . անարգանօք լցուած եմ . հիմա՛ իմ թշուառութեանս նայէ ,
16 †ՈՐ աւելնալու վրայ է՞ . ե՜ա՛ ուիւծի պէս զիս կ՚որսաս , և դարձեալ իմ վրաս ‡յաղթող կ՚ըլլաս ։
17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես , ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս կը շատցընես . փոփոխութիւններ ու պատերազմ ունիմ ։
18 Արդ ա՛ինչո՜ւ համար զիս արգանդէն հանեցիր . երա՛նէ՛ ՚ի՛ հո՜ մեռնէի , ու աչք չտեսներ զիս ,
19 Որ չեղածի պէս ըլլայի , ու մօրս՛ անգանգէն դերեզմանը տարուէի ։
20 Իմ օրերս սակաւաթիւ չէ՞ն . հեռ կեցիր ինծմէ , ու թող տուր որ քիչ մը հանդչիմ՝
21 Ան գե՛ղջ երթալէս առաջ , ուր՝ կից որ ետ պիտի չդառնամ , ՚ի մութ երկիրը ու ՚ի մահուան շուքը ,
22 Ան խիստ մութ երկիրը , մահուան շուքին խառնը , ուր տեղ կարգ չկայ , ու լոյսը խաւարի պէս է ։

ԳԼ · ՃԱ

1 Սոփար կը յանդիմանէ Ցոբը իր անձր արդարացընելուն համար ։ 5 Աստուծոյ իմաստութեանը անքննելի ըլլալը ։ 13 Պաշխարողին համար որոշուած օրհնութիւնը ։

1 Ա՛ն ատենը Սոփար Նաամացին պատասխան տուաւ ու բսաւ ՝
2 Շատ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞ , ու լեզուանի մարդը կրնա՞յ Իւթով արդարանալ ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցրնե՞ն , ու երբոր դուն ծաղր կ՚ընես , պիտի չըլլա՞յ մէկը որ ինձ ամչցրնէ ։
4 Ինչու՞ որ †դուն ըսիր Թէ իմ խօսքս մաքուր է . ու քու աչքիդ առջևը անարատ եմ ։
5 Սակայն երանի՛ Թէ Աստուած խօսէր , ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար ,
6 Ու քեզի յայտներէր իմաստութեան գաղտնիքը , որ մարդասի՛ր իմացածին կրկինն է ։ Հիմա գիտցիր որ Բ՚Աստուած քու անօրէնութենդդ ՚ի՛ մոռ՚ը ‖անտես կ՚ընէ՞ ։
7 †Աստուծոյ գաղտնիքը կրնա՞ս գտնել . Ամենակարողը կատարեալ՞ պէս կրնա՞ս իմանալ ։
8 Անիկա երկինքի պէս բարձր է . ի՞նչ կրնաս ընել . դժոխքէն խո՛րունկ է . ի՞նչ կրնաս գիտնալ ։
9 Անոր չափը երկրէն երկա՛յն՝ ու ծովէն լայն է ։
10 †Եթէ անիկա յարձակի ու գոցէ կամ ժողվէ , ո՞վ Բ՚անոր արգելը պիտի ըլլայ ։
11 Քանզի Ըինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ . ու անօրէնութիւնը տեսնելով՝ ուշադրութիւն պիտի չընէ՞ ։
12 Խայտ Բ՚անմիտ մարդը կը հպարտանայ . ու մարդը վայրենի իշու ձագի պէ՜ս կը ծնանի ։
13 Եթէ որ դուն Բ՚սիրտդ պատրաստես , ու ձեռքերդ անոր երկընցընես ։
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ , անիկա՛յ †Էվչէ հեռացուր , ու Բ՚մի՛ թողուր որ վրանիդ մէջ անզգամութիւն բնակի ։
15 Ա՛յն ատենը անշուշտ կրնաս պարզերես մնալ . հաստատ կ՚ըլլաս , ու բո՜ւռե՛ մը չես վախնար ։
16 Բ՚քո՜ թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս . անցած չուրերու պէս պիտի չիշես զա՛նկէ՜ ։
17 Ու կեանքդ §՚ի՛կէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլա՛յ՝ Բ՚ել՜ խաւարի մէջ ես , առտուան պէս պիտի ըլլաս ։
18 Եւ ապահով՝ պիտի ըլլաս , ի՛նչու որ յոյս կայ †Էվչէ ։ պիտի փորես , ո՜ ‖ապահովութեամբ քնանաս ։
19 Եւ պիտի պառկիս , ու վախցրնող պիտի չըլլայ ։ ու շատերը Բ՚քոմ երեսդ պիտի փնտռեն ։
20 Բայց Յ՚ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին , ու անոնց ապաստանարան պիտի *չգտնուի , ու Ը՚յոյսերնին հոգևվարութիւն պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ցոբ իր անձին չաստագովութիւն կ՚ընէ իր բարեկամներուն դէմ՝ որոնք զինքը կը յանդիմանէին ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը խոստովանի ։

1 Ա՛յն Ցոբ պատասխան տուաւ ու բսաւ ՝
2 Արդարև ժողովուրդը դուք էք , ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի ։
3 †Ես ալ ձեզի պէս խելք ունիմ՝ , ես ձեզմէ նուազ չեմ . ու ասանկ բաներ ††ո՞վ չգիտեր՞ ։
4 Բ՚Իր բարեկամին ծաղր եղող Բ՚ոտ

ՆՀ ՔՀՖ ԲԲԲ 1520

Բ Եզր · Թ · 13 ։
‖ԵԲԲ · քեզի կը մոռցընէ ։
* ՃՈՂ · Գ · 11 ։ Հռով · ժ · 33 ։
† ԳԼ · Թ · 12 ։ ԺԲ · 14 ։ Ցայտ · Գ · 7 ։
Բ ԳԼ · Թ · 12 ։
‡ Սաղ · ԺԸ · 22 ։ ՂԳ · 11 ։
§ Սաղ · Կգ · 22 ։ ղբ · 6 ։ Ճող · Գ · 18 ։ Հռով · ա · 22 ։
†† ԳԼ · ե · 8 ։ իբ · 21 ։
Բ ՃԱԹ · է · 3 ։ Սաղ · Կը · 8 ։
* Սաղ · ՃԸ · 9 ։ ՃԿԳ · 6 ։
Բ Սաղ · ՃՈ · 3 ։
Ը Տ՚ես Ծն · Գ · 5 ։ 6 ։ ԳԼ · իբ · 26 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 6 ։ ա ՑՕ · Գ · 21 ։
Բ Ես · կն · 16 ։
§ ԵԲԲ · կես օրէն պիտի բարձրաս նայ ։
Յ Սաղ · լէ · 6 ։ ՃԺբ · 4 ։ Ես · ծը · 8 ։ 10 ։
‡ ՂՒ · իզ · 5 ։ 6 ։ Սաղ · Գ · 5 ։ Գ · 8 ։ Առակ · Գ · 24 ։
Հ Սաղ · խե · 12 ։
Յ ՂՒ · իզ · 16 ։ բ Օր · իբ · 65 ։
* ԵԲԲ · կորսուի ,
Ղ ԳԼ · ը · 14 ։ ԺԸ · 14 ։ Առակ · ժ · 7 ։

՚՚ ԳԼ · ԺԳ · 2 ։
†† ԵԲԲ · ո՞ր՞ն քովը չկայ ։
Բ ԳԼ · ԺՂ · 10 ։ ԺԷ · 2 ։ 6 ։ իա · 3 ։ Լ · 1 ։

ն · ք · ՔՔ · Ի՛ր 1520

Սաղ · ղա · 15 ։

մըն եմ ես . բայց ով որ Աստուծոյ աղաղակէ , Աթոռոյն պատասխան կու տայ անոր . արդար ա՛ կատարեալ մարդը ծաղր կ՚ըլլայ ։

5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը՝ հանդիստ ՚ի՛նչ վտրոհին կարծեացը համեմատ՝ անպիտան ջահ մըն է ։

Ա Գէ · իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ 35 ։ Հգ · 11 ։ 12 ։ ղբ · 7 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։ Մաղ · գ · 15 ։

6 Գողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են , ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են , որոնց ձեռքը Աստուած աթոռոթիմբ * կը լեցնէ ։

* Եբր · կը բերէ ։

7 Բայց աղէ՝ անասուններուն հարցուր , որ քեզի սորվեցընեն , ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի իմացընեն ։

8 Կամ թէ երկրին զրուցէ , ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ . ծովուն ձուկերը անդամ քեզի պիտի պատմեն ։

9 Ասոնց ամէն բաներով ո՞վ չգիտեր , թէ ասիկայ ընողը Տէրոջը ձեռքն է .

Ի Թես · ժզ · 22 ։ Դան · ե · 23 ։ Գոր · ժէ · 28 ։

10 Ո՛ր ամէն ապրողին անձը ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին ասոր ձեռքն է ։

Ղ Գէ · լԳ · 3 ։ Ի Գէ · գ · 30 ։

11 Ականջը խօսքերը չ՚որոշեր , ինչպէս որ երիքմբը կերակուրին համը կ՚առնէ ։

Բ Գէ · լբ · 7 ։

12 Իմաստութիւնը ծերերուն քովն է , ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ ։

Ր Գէ · թ · 4 ։ լԶ · 5 ։

13 Ո՛նոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը . հանճարը ու իմաստութիւնը անոնն է ։

Ժ Գէ · ժա · 10 ։ Ի Ես · իբ · 22 ։ Յայտ · գ · 7 ։

14 Ահա ժ՚ան կը փլցընէ , ու ՚ւլ չ՚ետնուբր . Է՚րէ որ մէկուն վրայ դռնէ , ալ չբացուիր ։

Լ Գ Թագ · բ · 35 ։ Ժէ · 1 ։ Ի Ցոն · է · 11, ԼԱ ։

15 Ահա Ո՛նիկայ ջուրերը կ՚արգիլէ ու կը չորնան , ու Է՚զանոնք թող կու տայ , ու երկիրը տակնուվրայ կ՚ընէն ։

Ժ Հմր 13 ։

16 Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են . խաբուողը ու խաբողը անորն են ։

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու Դատաւորները կը յիմարեցընէ ։

Դ Թագ · ժե · 31 ։ Ժէ · 14 ։ 23 ։ Ես · ԺԹ · 12 ։ ԽԹ · 14 ։ ա Կոր · ա · 19 ։

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ , ու մէջքերնին չուան կը կապէ ։

† Կամ՝ Քահանաները

19 †Նախարարները կողոպտուած կը պտրտցընէ , ու զօրաւորները կը կործանէ ։

Հ Գէ · լբ · 9 ։ Ես · գ · 1 , 2 , 3 ։

20 Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պապանձեցընէ , ու ծերերուն խելքը կ՚առնէ ։

Յ Սաղ · ճէ · 40 ։ Դան · բ · 21 ։

21 Ո՛նուականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ , ու հզօրներուն գօտին կը թուլցընէ ։

Ղ Դան · բ · 22 ։ Ա՛ստ · ժ · 26 ։ ա Կոր · գ · 5 ։

22 Խորունկ բաները խաւարէն հանելով կը յայտնէ , ու մահուան ստուերը ՚ի լոյս կը հանէ ։

23 Ազգերը կը շատցընէ , ու զանոնք կը կորսընցընէ . ազգերը ա՛ստ անդէն կը տարածէ , ու զանոնք ետ կը դարձընէ ։

ն · ք · ՔՔ · Ի՛ր 1520

Ց Սաղ · ճէ · 33 ։ Ես · Թ · 3 ։ Իզ · 15 ։

24 Երկրի ժողովրդոցը առաջնորդներուն խելքը կ՚առնէ , ՚ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք ։

Յ Սաղ · ճէ · 4 ։ 40 ։

25 Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խարխափելով կ՚երթան . ու Դինովներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք ։

Յ Բ Օր · իբ · 29 ։ Գէ · ե · 14 ։ Ռ Սաղ · ճէ · 27 ։

Գ Լ · Ա Գ

1 Ցոր իր բարեկամները կը յանդիմանէ ապաշխարեան համար ։ 14 Կը խոստովանի Թէ իր յոյսը Աստուծոյ վրայ է ։ 20 Կը փափաքի գիտնալ Թէ ի՛նչ են իր մեղքերը , և Թէ Աստուած ի՛նչ դիտաւորութիւնով զանիկայ նեղութեան մէջ ձգած է ։

1 Ո՚հա ա՛ն ամէնը իմ աչքս տեսաւ , ականջս լսեց զանիկայ ու իմացաւ ։

2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ . ես ձեզմէ նուաստ չեմ ։

Ա Գէ · ժբ · 3 ։

3 Բայց ես Ամենակարողին խօսելու՝ ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացնելու կը փափաքիմ .

Բ Գէ · իգ · 3 ։ Լ · 35 ։

4 Սակայն դուք սուտ խօսքեր կը շարէք . Դամէնդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։

Դ Գէ · ը · 21 ։ ժզ · 2 ։

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք . և Ա՛ստ Ի՛նձը ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։

Ր Առակ · ժե · 28 ։

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք , ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։

7 Աստուծոյ համար անիրաւութի՚ն կը զրուցէք , ու անոր համար նենգութի՚ն կը խօսիք ։

8 Մի՛թէ աչառութի՚ն կ՚ընէք անոր , կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք ։

9 Աղէ՞կ է որ անիկայ ձեզ քննէ . պիտի խաբէ՞ք զանիկայ մարդ խաբելու պէս ։

10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք , անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ ։

11 Մի՛թէ անոր փառքը ձեզ չը՞վախցըներ , ու անոր ահը ձեր վրայ չի՚յնար ։

12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են , ձեր պատնէշները կաւէ պատնէշներու՚ պէս են ։

‡ Կամ՝ մարմինները կաւէ մարմինները

13 Լռեցէ՛ք իմ առջևս , ու ես խօսի՛մ . և ինչ որ ըլլայ՝ թող պատահի ինծի ։

Ե Գէ · ժը · 4 ։ Ղա Թագ · իբ · 21 ։ Սաղ · ճժթ · 109 ։

14 Ինչո՞ւ համար Ե՛մարմինս ակռաներուս մէջը կ՚առնեմ , ու Հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ ։

Ի Սաղ · իգ · 4 ։ Առակ · գ · 32 ։

15 Թէև անիկայ զիս սպաննէ , ես անոր պիտի յուսամ . Ըմանաւանդ

Բ Գէ · իէ · 5 ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 1520

իմ ճամբաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է . բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ ։
17 Աղէկ մտիկ ըրէք իմ խօսքս , ու իմ ըսելիքս ձեր ականջներուն հասնի ։
18 Ահա հիմա իմ դատս կարգի դրած եմ . գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։
19 Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի . քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ , պիտի մեռնիմ ։
20 Միայն թէ ես երկու բանը մի՛ ըներ ինծի , ո՛ւ ան ատենը քու երեսդ պիտի չպահուըտիմ ։
21 Ձեռդ վրայէս վերցուր , ու քու երկիւղդ ալ չզարհուրեցընէ ։
22 Ետքը դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ . կամ թէ ես խօսիմ , ու դուն ինծի պատասխան տուր ։
23 Որչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս . իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր ։
24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես , ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես ։
25 Հովին դէմ տերեւի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս , կամ թէ չոր մղեղ մը պիտի հալածես ։
26 Որովհետև դառնութեան վճիռներ կու տաս՝ ինծի , ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցնես .
27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես , ու բոլոր ճամբաներս կը դնես , ու իմ ոտքերուս շուրիչներուն նշան կը դնես ։
28 Ու ասոր համար փտած բանի պէս ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ցօր ընորհք կը խնդրէ Աստուծմէ՝ կենաց կարճութիւնը ու մահուան ստուգութիւնը յառաջ բերելով ։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդուս հոգին անգամ մը ելլելով՝ ալ ետ չդառնար . սակայն ինքը իր փոփոխութեանը կը սպասէ ։ 16 Մարդս մեղքի պատճառաւ ապականութեան ենթակայ է ։

1 Կնիկէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի , ու նեղութիւնով լեցուն է .
2 Ծաղկի պէս կ'ելլէ , ու կը կտրուի , ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։
3 Բայց դուն վրայ ալ աչքերդ կը բանաս , ու զիս քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես ։
4 Ո՞վ անմաքուրէն մի՛ կրնայ մաքուր հանել . բնաւ մէկը չըներ ։
5 Որովհետև անոր օրերը որոշուած են . անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է . դուն անոր սահման դրիր , ու անիկայ չկրնար անդին անցնել .
6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ , որ անիկայ հանգչի , մինչև որ վարձկանի պէս իր օրը լմընցընէ ։
7 Վասն զի թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ , որ վերստին ծլի ու շառաւիղը պակաս չըլլայ ։
8 Թէև անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ , ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,
9 Անիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի , ու նոր տնկուած ծառի պէս ճիւղեր կ'արձակէ ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի , ու կ'երթայ . մարդը իր հոգին կ'աւանդէ , ու ո՞ւր տեղ է ։
11 Ինչպէս ալ ջուրերը ծովէն կը պակսին , ու գետը կը չորնայ ու կըցամքի ,
12 Ասանկ ալ մարդը ննջինը կը պառկի ու չելլեր . մինչև որ ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն , ու իրենց քունէն պիտի չարթըննան ։
13 Երանի թէ մինչև քու բարկութեանդ անցնիլը՝ գերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս . ինծի ժամանակ մը որոշէիր , ու յիշէր զիս միտդ բերէիր ։
14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի կենդանանայ արդեօք . պատերազմիս բոլոր օրերը սպասեմ , մինչև որ իմ փոխուելու կոչս գայ ։
15 Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ . քու ձեռքդ գործքին պիտի փափաքիս ։
16 Որովհետև հիմա քայլերս կը համրես , մեղքս չես զներ ։
17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կընքուած է , ու իմ անօրէնութեանս վրայ կարեցիր ։
18 Ու որ լեռը իյնալով կը կործանի , ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը . յորդած ժամանակնին գետնին հողերը կը քշեն կը տանին . դուն ալ մարդուն յոյսը անհոյ կը կորսընցընես ։
20 Դուն բոլորովին յաղթող կ'ըլլաս անոր վրայ , ու անիկայ կ'երթայ . անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկայ կը վռնտես ։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ'ունենան , ու ինքը չգիտնար . անոնք անարգ կ'ըլլան , ու ինքը անոնց վշտաձը չմտածեր ։
22 Միայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի կրէ , ու իր հոգին պիտի տրտմի իր ներսի դին ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Եղելփազ կը յանդիմանէ Ցօբը , անոր իր անձը արդարացընելը ամբարտաւանութիւն սեպելով ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲԲ 1520

ե Գլ·է·16 ; 19 ; ժ·20 ; Սաղ·ղթ· 13 ։
զ Գլ·է·1 ։ ը Հմ 14 ։

թ Կամ՝ ապաքանութիւն կը տեսնէ ·

ժ Սաղ·ճբ· 26 ; Ես·ծա· 6 ; կե·17 ; կղ·22 ; Գոր·գ· 21 ; Հռով· ը·20 ; բ Պետ·գ·7, 10, 11 ; Ցայտ·ի· 11 ; իա·1 ։

ի Գլ·ժգ·15 ; լ Հմր 7 ։
ի Գլ·ժգ· 22 ։

ժ Գլ·ժ·6 ; 14 ; ժգ·27 ; լա·4 ; լէ· 21 ; Սաղ· ծղ·8 ; ճլթ· 1, 2, 3 ; Առակ·ե·21 ; Երեմ·լբ· 19 ։
ի բ Օր·լբ· 34 ; Ովս· ժգ·12 ։
ի Կամ՝ աւելը ցուցիր ։

ճ Գլ·է·7 ; ժողբ·23 ։
բ Գլ·ը·9 ; Սաղ·ղ·5, 6 ; 9 ; ծբ·11 ; ճգ· 15 ; ճխդ·4 ; Ես·ի·6 ; Ցակ·ա·10 ; 11 ; ը·14 ։ ա Պետ·ա· 24 ։
է Սաղ·ճխդ· 3 ։
ը Սաղ·ճխգ· 2 ։
ի Ծն·ե·3 ; Սաղ·ծա· 5 ; Ցօհ·գ· 6 ; Հռով· ե·12 ; Եփես·բ·3 ։
ղ Գլ·ե·1 ։

Ն · Ք · ԳՔ · ԽԲ 1520

17 Աստուածութիւններով կ'ապացուցանէ չար մարդոց անհնդստութիւնը ։

1 Յետոյ Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Միթէ իմաստուն մարդը հովի պէս * խօսքերով պատասխան պիտի տայ , ու իր փորը արևելեան հովով պիտի լեցնէ՞ ։
3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞ , ու անանկ ղօղյիներով՝ որ ոչինչ օգուտ մը չունին ։
4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես , ու Աստուծոյ մտատուքը կ'արգիլես ։
5 Որովհետև բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցընէ , ու նեն-գաւորաց լեզուն ընտրեցիր ։
6 Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ , ու չէ թէ ես , քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն ։
7 Առջի ծնած մարդը դո՞ն ես . Բլուրներէն առաջ ստեղծուեցար ։
8 Աստուծոյ գաղտնեացը ունկնդիր եղա՞ր . և իմաստութիւնը ինձ՞ն քեզի պահեցիր ։
9 Ի՞նչ գիտես դուն՝ որ մենք չենք գիտեր . ի՞նչ բան տեղեկութիւն ունիս որ մենք չունինք ։
10 Ի մէջերնիս ճերմակ մազերով ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան , որոնք տարիքով քու հօրմէդ աւելի մեծ են ։
11 Միթէ քի՞չ կը թուին քեզի Աստուծոյ մխիթարութիւնները , ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը՞ ։
12 Քու սիրտդ ո՞ւր կը տանի քեզ , ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն ,
13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձընելով՝ բերնեդ ասանկ խօսքեր կը հանես ։
14 Ո՞վ է մարդը ի՞նչ է՝ որ մաքուր ըլլայ , ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարանայ ։
15 Ահա Աստուած իր սուրբերուն չհաւատար . ու երկինքը անոր աչքերուն առջևը մաքուր չէ .
16 Ո՞ւր կը մնայ գարշելի ու պիղծ մարդը՝ որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։
17 Քեզի իմացընեմ , մտիկ ըրէ ինծի , ու տեսածս պատմեմ ։
18 Ինչ որ իմաստունները յայտնեցին , ու բնաւ չծածկեցին իրենց հայրերէն առածնին ։
19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ , ու է անոնց մէջէն օտարական մը չանցաւ ։)
20 Ձարը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ . և ու բռնաւորին քիչ տարիներ պահուած են ։
21 Վախերու ձայները անոր ականջն է . Խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ ։
22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է ։
23 Ձ Հացը ո՞ւր է ըսելով՝ թափառական կը պտըտի . գիտէ որ մութ օրը պատրաստ է Ա իր ձեռքն է ։
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցընեն , ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յաղթող կ'ըլլան ։
25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց , ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ ։
26 Անոր վրայ կը յարձակի Ի դոռոզութեամբ , ու իր ասպարներուն թանձր գմբեթներովը ։
27 Որովհետև իր երեսը ճարպով ծածկեց , ու երիկամունքները պարտութիւնով դոյեց ։
28 Եւ անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ , ու կործանելու մօտեցած անշէն տուներու մէջ ։
29 Անիկայ պիտի չհարստանայ , ա-նոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան , ու անոնց շատութիւնը երկրիս վրայ պիտի չտարածուի ։
30 Մութէն պիտի չդառնայ . բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը , ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ ։
31 Խաբուելով չունայնութեան չվստահի , վասն զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ ։
32 Օրերը չլմնցած պիտի կտրուի , ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանանչին ։
33 Որթի պէս իր ազոխը պիտի թափէ , ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ ։
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամայի պիտի ըլլայ , ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակը պիտի այրէ ։
35 Անոնք թշուառութիւն կը յղանան , անօրէնութիւն կը ծնանին , ու սրտերնին խաբէութիւն կը պատրաստէ ։

Ն · Ք · ԳՔ · ԽԲ 1520

Ե ա թես . ե · 8 ։

Ձ Սաղ . ծթ · 15 ։ ՃԹ · 10 ։ Ի Գլ . ժբ · 12 ։

‡ Եբր . պատրաստով ,

Ղ Գլ . դ · 9 ։

Չ Ես . ծթ · 4 ։

Ը Գլ . իբ · 16 ։ Սաղ . ծե · 23 ։

Ժ Սաղ . է · 14 ։ Ես . ծթ · 4 ։ Ովս . ժ · 13 ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Ցոբ իր բարեկամները կը յանդիմանէ՝ զանոնք անգութ անուանելով · 7 իր վճռակին Թշուառութիւնը կը ցուցընէ · 17 իր անմեղութիւնը կը հաստատէ ։

1 Յետ Ցոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ . Ամէնքդ ալ ձանձրութիւն տուող մխիթարիչներ էք ։
3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն . եթէ ոչ ի՞նչ բանէ դրդուած պատասխան կու տաս ։

Ա Գլ . ժբ · 4 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1520

4 Ես ալ ձեզի պես կրնայի խօսիլ · թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար , կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել , ու բ ձեզի դէմ գլուխս ե֊ րերցնել ։

5 Սակայն իմ բերնովս ձեզ կը զօ֊ րացընէի · ու շրթունքներուս շար֊ ժումը չէր դադրեցներ կը փարա֊ տեր ։

6 Թէ որ խօսիմ՝ տրտմութիւնս չփարատիր , և թէ որ լռեմ , ի՞նչ կը պակսի ինծմէ ։

7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց · բո֊ լոր *տունս ամայի ըրիր ·

8 Նաև զիս ‡բռնեցիր , ու ասիկայ ինձի դէմ վկայութիւն մըն է · ու իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ ելլ֊ լելով՝ երեսիս վրայ վկայութիւն կ'ըլնէ ։

9 ‡Անոր բարկութիւնը զիս պատ֊ ռեց , ու ինծի թշնամի եղաւ · ակ֊ ռանները իմ վրաս կրճտեց · †թշնամիս սուր աչքերով ինծի նայեցաւ ։

10 Բերաննին վրաս բացին , ու զիս նախատելու համար ծնօտներուս ապտակ զարկին · Իմկետեղ վրաս ժողովուեցան ։

11 Աստուած ըզիս ամբարշտին յանձնեց , ու անօրէններուն ձեռ֊ քը ձգեց ։

12 Հանգիստ էի , ու զիս ձնշեց , ու վիզէս բռնելով՝ զիս ջախջախեց , ու †զիս իրեն նշան դրաւ ։

13 Անոր աղեղնաւորները իմ բոլոր֊ տիքս առին · երիկամունքներս կը խոցէ , ու ինծի չխնայեր · լեղիս գետինը կը թափէ ։

14 Կոտորածի վրայ կոտորած ընե֊ լով՝ զիս կոտրեց · իմ վրաս զօրա֊ ւորի մը պէս յարձակեցաւ ։

15 Մորթիս վրայ քուրձ կարեցի , ու ‡եղջիւրս §հողով աղտոտեցի ։

16 Երեսս լացէն ‖ուռեցաւ · ու աչ֊ քիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ ·

17 Թէև ձեռքերուս մէջը անօրէ֊ նութիւն չկայ , ու աղօթքս մա֊ քուր է ։

18 Ո՛վ երկիր , իմ արիւնս մի՛ ծած֊ կեր , ու բաղաղակիս տեղ չըլ֊ լայ ։

19 Հիմա ալ ահա Իմ վկաս երկին֊ քին մէջն է , ու փաստաբանս բարձր տեղւանքն է ։

20 Իմ ծաղր ընողները իմ բարե֊ կամներս են · աչքերս Աստուծոյ առջեւ արցունք կը թափեն ։

21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ , ինչ֊ պէս մարդը իր ընկերին հետ ։

22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝ դ անանկ ճամբայ մը պիտի երթամ , ուսկից որ ալ պիտի չըդառնամ ։

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 1520

ԳԼՒԽ ԺԷ

1 Ցոր մարդոց ձեռքէն Աստուծոյ կը բողոքէ ։ 6 Մարդոց՝ տառապեալներուն հետ անգթու֊ թեամբ վարուելը թէև արդարը կ'ապշեցընէ , բայց չյուսահատեցըներ ։ 11 Ցոր կ'ըսէ նաև՝ թէ իր յոյսը կեանքի վրայ չէ , հապա մահուան վրայ ։

1 Հոգունչս կը նուազի , օրերս կը մարին , ե֊դերեզմանը ինծի կը սպասէ ։

ե Սաղ · ՃԸ · 3 , 4 ։

2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս · ու աչքս անոնց բ վիճմունք֊ քովը դիշերը կ'անցընէ ։

բ Աբակ · գ · 6 , 7 ։

3 Ա՛ղէ՛ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր · ե՞րմէ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ ։

4 Ինչու որ դուն իմաստութիւնը անոնց սրտէն ծածկեցիր · անոր հա֊ մար պիտի չբարձրացընես զանոնք ։

5 Ո՛վ որ էր §բարեկամները կողոպ֊ տելու կը մատնէ՝ , անոր տղոցը աչքերը պիտի նուազին ։

§ Կամ՝ բա֊ րեկամնե֊ րուն շողո֊ քորթու֊ թիւն կ'ընէ,

6 Զիս ժողովուրդներուն †առակ ըրաւ · անոնց առջեւը զգուելի եղայ ։

† ԳԼ · Լ · 9 ։

7 Նաև Իաչքերս տրտմութենէն շլացան , ու մարմինս բոլոր ան֊ դամները շուքի պէս եղան ։

Բ Սաղ · գ · 7 ։ Լ · 9 ։

8 Ուղիղները աս բանիս վրայ պիտի զարմանան , և անմեղները պիտի արթննան կեղծաւորին դէմ ։

9 Ու արդարը հաստատ պիտի կե֊ նայ իր ճամբուն մէջ , և մաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ ։

Ղ Սաղ · իդ · 4 ։

10 Բայց դուք ամէնդդ ալ բ դար֊ ձէ՛ք ու եկէ՛ք , ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ դտներ ։

բ ԳԼ · Ղ · 29 ։

11 Իմ օրերս անցան , իմ դիտա֊ ւորութիւններս ա֊ սրտիս խոր֊ հուրդները խափանեցան ։

ը ԳԼ · Ե · 6 ։ Թ · 25 ։

12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ , ա֊ լոյսը *խաւարին մօտեցաւ" ։

* Կամ՝ խա֊ ւարին առ֊ ջեւէն կարճ եղաւ ։

13 Միայն դերեզմանին կը սպասեմ , որ իմ տունս պիտի ըլլայ · անկո֊ ղնիս մթութեան մէջ փռեցի ։

14 Ապականութեանը աղաղակեցի՝ ըսելով , Դուն իմ հայրս ես · և որ֊ դերուն՝ Դուք իմ մայրս ու քոյրս ես ։

15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս · իմ յոյսս ո՛վ պիտի տեսնէ ։

16 Իգերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի իջնէ , երբոր ծ մէկտեղ հողին մէջը հանգստանանք ։

Ր ԳԼ · Ժը · 13 ։

ծ ԳԼ · գ · 17 ։ 18 , 19 ։

ԳԼՒԽ ԺԸ

1 Բաղդատ կը յանդիմանէ Ցոբը՝ զանիկայ ինքնահաւան ու անհամբեր անուանելով ։ 5 Ամբարտաւանութիւնը ։

1 Պն առաջին Բաղդատ Սօքեցին պա֊ տասխան տուաւ ու ըսաւ ,

Ն · ք · ՂՒ · Իբբ 1520

2 Ե՞րբ ատ խօսքերը պիտի հատ-
ցընէք · հակըցէք , ու անկէ ետքը
խօսինք ։

— Սաղ · հգ · 22 ։

3 Ինչո՞ւ համար — անասնոց պէս
համարուինք , ⁘ աչքերնուդ առ-
ջեւն անմաքուր սեպուինք ։

Բ Գէ · ժգ · 14 ։

4 (Ի՛ր բարկութիւնովը զինքը կը
պատառէ .) միթէ երկիրը քեզի
համար երեսի վրայ պիտի ձգուի՞ ,
ու ապառաժը իր տեղէն պիտի
փոխադրուի՞ ։

Ի Առակ · ժգ · 9 : Ի · 20 : Իզ · 20 ։

5 Անշուշտ ՚ամբարշտին լոյսը պի-
տի մարի , ու անոր կրակին բոցը
լոյս պիտի չտայ .

Ժ Գէ · իա · 17 : Սաղ · ԺԸ · 28 ։

6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի
խաւարի , Ժ ու անոր ճրագը ՚անոր
վրայ պիտի մարի ։

Ե Գէ · Ե · 13 ։

7 Անոր զօրութեանը քայլերը նե-
ղութիւն պիտի կրեն , ու Ե անոր
խորհուրդը զանիկայ գետինը պիտի
զարնէ ։

Ը Գէ · իբ · 10 : Սաղ · Թ · 15 : Լե · 8 ։

8 Ինչու որ Ը իր ոտքերովը ուռ-
կանի մէջ պիտի բռնուի , ու ցանցի
վրայ պիտի քալէ ։

Է Գէ · Ե · 5 ։

9 Վարմը ՚անոր գարշապարը պիտի
բռնէ . ⁘ Է աւարառուն անոր պի-
տի յաղթէ ։

10 Անոր համար գետնին մէջը թա-
կարդ պահուած է , ու ՚անոր ճամ-
բուն վրայ որոդայթ ։

Ը Գէ · ԺԸ · 21 : Ի · 25 : Երեմ · Ղ · 23 : Ի · 3 : Հզ · 5 : Իթ · 29 ։

11 Ը Ահ՚հաւիրքը զանիկայ ամէն կող-
մէն պիտի պաշարէ , ու զանիկայ
իր ոտքերովը ասդին անդին պիտի
վազցընէ ։

12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօ-
թենայ , ու Բ կորուստը անոր քովը
պատրաստ է ,

Բ Գէ · ԺԸ · 23 ։

13 Ու՛ր անոր մորթին ոյժը պիտի ու-
տէ . մահուան առաջնեկը պիտի
ուտէ անոր ոյժը ։

14 Ժ Անոր վստահութիւնը իր վրա-
նէն պիտի կտրուի . ու անիկայ
դէպ ՚ի զարհուրանաց թագաւորը
պիտի քշուի ։

Ժ Գէ · Ը · 14 : ԺԸ · 20 : Սաղ · ՃԺԸ · 10 : Առակ · Ժ · 28 ։

15 Անոր վրանին մէջը չբհոտրանէ
պիտի բնակի , որ ⁘ծծումբ իրը
պիտի չըլլայ . ⁘ անոր բնակարա-
նին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի ։

16 Ի Անոր արմատները տակէն պիտի
չորնան , ու վերէն ճիւղերը պիտի
կտրուին ։

Ի Գէ · Ի · 19 : Եփ · Ե · 24 : Ամով · Բ · 9 : Մաղ · գ · 1 ։

17 Ն Անոր յիշատակը երկրէն պիտի
կորսուի , ու անոր անունը հրա-
պարակներուն մէջը պիտի չղրու-
ցուի ։

Լ Սաղ · Լգ · 16 : ՃԻ · 13 : Առակ · Բ · 22 : Ժ · 7 ։

18 Անիկայ լոյսէն խաւարը պիտի
քշուի , ու անիկայ աշխարհէն
պիտի վռընտուի ։

Ի Ես · Ժգ · 22 : Երեմ · Իբ · 30 ։

19 Ի Իր ժողովուրդին մէջ ո՛չ զաւակ
պիտի ունենայ և ո՛չ թոռ . ու ա-
նոր բնակութիւններուն մէջ մէկը
պիտի չմնայ ։

* Կամ՝ Ա-
մուտք բնա-
կողները

Ծ Սաղ · Լ · 13 ։

20 * Ետքինները Ծ անոր օրուանը վը-
ըայ պիտի զարմանան , ու †առա-
ջինները պիտի սոսկան ։

† Կամ՝ ա-
ռեւելք բը-
նակողները

21 Արդարև ամբարշտին բնակա-
րանները ասանկ պիտի ըլլան , ու
Ա զԱստուած չճանչցողին տեղը ա-
սանկ է ։

Ա Երեմ · Թ · 3 : Ժ · 25 : ա Թես · գ · 5 : բ Թես · ա · 8 : Տիտ · ա · 10 ։

ԳԼ · ԾԹ

1 Ցոբ իր բարեկամներուն անդրմէնէն կը գանգատի , 21 , 28 կը խնդրէ որ իր վրայ գութ ունենան : 23 Մեռելոց յարութիւն առնելը կը խոստովանի ։

1 Ձ Ցոբ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ ,

2 Մինչև ե՞րբ հոգիս պիտի վշտա-
ցընէք , ու զիս խօսքերով պիտի
ճնշէք ։

3 Արդէն — տասը անգամ է որ զիս
կը մեղադրէք . չէք ամչնար ⁘ զիս
կ՚ապշեցընէք ։

— Ծն · լա · 7 : Ղա · իզ · 26 ։

4 Եւ թէ որ յիրաւի ես սխալեր
եմ , իմ սխալմունքս իմ քովս կը
մնայ ։

5 Թէ որ անպատճառ Բ ամբարտա-
ւանութեամբ խօսիլ կ՚ուզէք ինծի
դէմ , ու ամօթս երեսս զարնել ,

Բ Սաղ · լը · 16 ։

6 Գիտցէք ուրեմն որ զիս Աստուած
կործանեց , ու իր ցանցը իմ վրաս
դարձուց ։

7 Ահա Գ՚ես Ը աղաղակեմ , ու պատաս-
խան տուող չկայ . կը բողոքեմ ,
բայց դատաստան չկայ ։

8 Է Անիկայ իմ ճամբաս գոցեց , ա-
նանկ որ չեմ կրնար անցնիլ . իմ
շաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ ։

է Գէ · գ · 23 : Սաղ · ՃԸ · 8 ։

9 Ժ Զիս իմ փառքէս մերկացուց ,
ու գլխէս թագը վերցուց ։

Ժ Սաղ · ՃԹ · 44 ։

10 Զիս ամէն կողմէն աւերեց , ու ես
գացի , ու իմ յոյսս ծառի մը պէս
արմատէն խլեց ։

11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս
բորբոքեցաւ , ու Ե զիս իր թշնա-
միներուն կարգը դրաւ ։

Ե Գէ · ժգ · 24 : Ողբ · Բ · 5 ։

12 Անոր գունդերը միկտեղ եկան ,
ու ճամբանին ինծի դէմ պատ-
րաստեցին , ու վրանիս բոլորտիքը
բանակեցան ։

ՂԳէ · Լ · 12 ։

13 Ի Անիկայ իմ եղբայրներս ինծմէ
հեռացուց , ու յիրաւի ծանօթ-
ներս օտարացան ինծմէ ։

Ի Սաղ · Լա · 11 : Լը · 11 : ԿԹ · 8 : Ձը · 8 , 18 ։

14 Ազգականներս չէ՛ թողուցին , ու
իմ ճանչցորներս զիս մոռցան ։

15 Իմ տունս բնակողները ու աղա-
խիններս զիս անծանօթ մէկ մը սե-
պեցին . ⁘ անոնց աչքին առջեւը
օտարական եղայ ։

16 Ծառաս կանչեցի , ու անիկայ
պատասխան չտուաւ , թէև բեր-
նովս անոր աղաչեցի ։

17 Իմ շունչս ատելի եղաւ կնոջս , ու
իմ աղաչանքներս՝ իմ մօ՛ր որովայ-
նին որդուոցը ։

Ղ Թագ · բ · 23 ։

18 Ը Փոքր տղաքն ալ զիս կ՚անարգեն ,

Ն · Ք · Գ · Խբ 1520

ու երբոր կ'ելլեմ, ինծի դէմ կը խօսին ։

19 Ի՛րօրոր մտերիմ բարեկամներս ինծմէ զզուեցան , ու իմ սիրականներս ինծի դէմ դարձան ։

20 Ոսկորներս մորթիս ու մարմնոյս փական . միայն ակռաներուս կաշիովը ազատեցայ ։

21 Ո՛վ իմ բարեկամներս՝ դո՛ւք ողորմեցէք ինծի , ողորմեցէ՛ք ինծի . Էքանչէլ Աստուծոյ ձեռքը ինծի դպաւ ։

22 Ինչո՛ւ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք , ու մարմինէս չէք կշտանար ։

23 Երանի՛ թէ հիմա խօսքերս գրուէին . երանի՛ թէ գիրքի մը մէջ քանդակուէին .

24 Երկաթէ գրիչով կապարի վրայ ⁓ քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին ։

25 Վասն զի գիտեմ որ իմ * Փրկիչս ողջ է , ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի ելլէ †երկրի վրայ ։

26 Ու թէև մորթէս ետքը աս ալ փճանայ , բայց Է իմ մարմնովս զԱստուած պիտի տեսնեմ ,

27 Որն որ ես ինծի համար պիտի տեսնեմ , ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկայ , և ոչ թէ ուրիշ նը . երիկամունքներս իմ ներսի դիս կը հալին ։

28 Պէտք էր ըսէիք ։ Ի՛նչո՛ւ կը հալածենք զանիկայ . որովհետև բան նին արմատը իմ վրաս գտնուեցաւ։

29 Սուրէն վախցէք . ինչու որ բարկութեան պատիժը սուրն է , Որ գիտնաք թէ դատաստան կայ ։

Ն · Ք · Գ · Խբ 1520

ու ոչնչանայ , ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն , Ո՞ր է անիկայ ։

8 Երազի պէս պիտի թռչի , ու պիտի չգտնուի . ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի ։

9 Զանիկայ տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ . ու անոր բնակած տեղը ալ պիտի չնայի անոր ։

10 Անոր զաւակները ‡աղքատներէն ընդհակ պիտի խնդրեն՝ , ու անոր ձեռքերը իր ‖յափշտակածը ետ պիտի տան .

11 Անոր ոսկորները Է իր §երիտասարդութեան ԴՂԷՐՈՆ պառկածովը լեցուն է . Բայց անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի ։

12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է , և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ ,

13 Թէ որ չանիկայ խնայէ ու չձգէ , ու իր բմսցը մէջ պահէ զանիկայ ,

14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի . անոր ներսի դին քարերի լեզու պէս բլլայ ։

15 Անիկայ հարստութիւնները կուլ տուաւ , բայց պիտի փսխէ զանոնք . ⁓ Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք ։

16 Անիկայ քարերին թոյնը պիտի ծծէ , ⁓ չանիկայ իժի լեզուն պիտի մեռցընէ ։

17 Չանիկայ պիտի չտեսնէ վտակները , մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը ։

18 Իր աշխատանքով վաստկածը ետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ , ու ետ տուածը էր հարստութեանը չափ պիտի ըլլայ , ու ⁓ոչ վաճառ պիտի չուրախանայ ։

19 Որովհետև աղքատները ձնշեց ու երեսի վրայ թողուց , ու իր չշինած տունը յափշտակեց .

20 Հանշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգտայ , ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել ։

21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ , անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ ։

22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ . Թշուառութեան մէջ եղողներուն ամէն *հարուածը անոր վրայ պիտի գայ ։

23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ , Աֆոոտած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ . ու անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թաւիէ՝ Ի կերակուր ուտելու ատենը ։

24 Երկաթէ զէնքին առջևէն փախած ատենը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ ։

25 Անոր դէմ արձակուածը մարմինը

ԳԼ · Ի

1—29 Սոփար յարերուն վիճակը ու բաժինը կը ցուցընէ ։

1 Այն ատենը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ .

2 Ասոր համար իմ խորհուրդներս ինծի պատասխան տալ կու տան , ու ասոր համար կ'արտորամ ։

3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի . բայց Է՛ հոգիս ⁓Ինէնցած իմաստութենէս պատասխան տալ կը ստիպէ զիս ։

4 Դուն ասիկայ գիտե՞ս՝ որ 'ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուեցէն 'ի վեր ,

5 ⁓Անզգամին յաղթանակը քիչ ժամանակ կը տևէ , ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է ։

6 Թէև անոր փառաւորութիւնը մինչև երկինքը ելլէ , ու գլուխը ամպերուն հասնի ,

7 Է՛ր աղբին պէս յաւիտեան պի-

Ն · Ք · Գ · Խբ 1520

Գ Սաղ · Հգ · 20 ։ գ · 5 ։

Ե ԳԼ · ե · 8 ։ 10 ։ ը · 18 ։ Սաղ · լ · 36 ։ ձգ · 16 ։

‡ Եբր · աղքատները պիտի հաձեցընեն ,

‖ Կա՛ հարբառոթիւնը

Ղ Հմր 18 ։

Ե ԳԼ · իգ · 26 ։ Սաղ · իե · 7 ։

§ Կա՛ ծածուկ

Ը ԳԼ · իա · 26 ։

Ե Սաղ · լզ · 9 ։ Երեմ · ժէ · 6 ։

Ժ Հմր 10 , 15 ։

Է Ճոզ · ե · 13 , 14 ։

*‡ Եբր · ձեռքը · տեսգլ · իգ · 2 ։

Լ Թուս · ժա · 33 ։ Սաղ · հը · 30 , 31 ։

Ե Ես · իգ · 18 ։ Երեմ · խը · 43 , 44 ։ Ամվ · ե · 19 ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԻԲԲ 1520

պիտի Թափանցէ , ու ծփալուն տէգը անոր մաղձէն պիտ՚ էլլէ ։ ա- նոր վրայ ՚արհաւիրք պիտ՚ ըլլ ։

Ծ ԳԼ· ԺԶ· 13։

26 Իրոլոր խաւարը անոր գաղտուկ տեղուանքը պիտի պահուի ։ Հչիք- չուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ· անոր վրանը մնացողը *ապերջանիկ պիտի ըլլայ՚ ։

Ի ԳԼ· ԺԸ· 11։ Հ Սաղ· իա· 9։

* Կ՚ա- պեր սպառէ։

27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ ։

28 Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի , ան՚ն իրե պիտի անցնի Աստուծոյ բարկութեան օրը ։

Յ ԳԼ· ԻԷ· 13։ Լ· 2, 3։

29 Յ Ասիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը՝ որ Աստուծմէ պիտ՚ առնէ , և ասիկայ է ան ժառանգութիւնը՝ որ Աստուած անոր համար սահմա- ներ է ։

ԳԼ· ԻԱ

1 Ցոր կը հաստատէ թէ ինքը իրաւունք ունի արդարանալու ։ 7 Երբեմն չարերը այնքան յաջո- ղութեան մէջ կ՚ըլլան , մինչեւ որ Աստուած կ՚արհամարհէն ։ 16 Երբեմն անոնց կործանու- մը յայտնի կերպով կ՚ըլլայ ։ 22 Երբեմնիկը ու ապերջանիկը մեռած տեղերնին հաւասար են ։ 27 Չարերուն դատաստանը գալու ալեարհին մէջ պիտի տեսնուի ։

1 Յ Ցոր պատասխան տուաւ ու ը- սաւ ,

2 Խօսքս ազէկ մտիկ ըրէք , ու աս ըլլայ ձեր մխիթարութիւնը ։

Ա ԳԼ· ԺԶ· 10։ ԺԷ· 2։

3 Ինծի համբերեցէք , ու ես խօ- սիմ՝ , ու խօսելէս ետքը Ա ծաղր ը- րէք ։

4 Միթէ ես մարդո՞ւ հետ կը վէ- ճիմ՝ · և ինչո՞ւ համար հոգիս չը- տրտմի ։

5 Ինծի նայեցէք՝ ու ապշեցէք , Բ ու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։

6 Ա՝ Բանիը մտածելով կը զար- հուրիմ՝ , ու մարմինս կը սկսի դո- ղալ ։

7 Ծ Ամբարիշտները ինչո՞ւ կ՚ապրին · կը ծերանան , ու խիստ կ՚ուժովե- նան ։

8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց առջևը , և ա- նոնց զաւակները աչքերնուն առ- ջեւն ։

9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ է , Ա՝ վախէն ազա՝ տ է Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ ։

Դ Սաղ· ՀԳ· 5։

10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու դատարկը չելլեր · կովը իր ծրնը կը ծնանի ու Ե չվիժեր ։

Ե ԵՀ· իէ· 26։

11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կը հանեն · ու անոնց տղաքը Ա՝բտ՝ա՝ Ի՝մ՝ կը ցատկրտեն ·

12 Թմբուկով ու քնարով Յ՝ա՝ կը վերցընեն , ու սրինգին ձայնովը ուրախ կ՚ըլլան ։

ՂԳԼ՝՝ԼԶ· 11։

13 Անոնք Ը օրերնին զուարճութիւ- նով կ՚անցընեն , ու Ա՝Կ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ՚իջնեն ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԻԲԲ 1520

14 Ե Եւ Աստուծոյ կ՚ըսեն ՝ Քաշուէ՛ մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր ·

Ե ԵԼ· Ե· 2։ ԳԼ· ԼԶ· 9։

15 Ը Ամենակարողը ո՞վ է՝ որ անոր ծառայենք · ու Թէ որ անոր ա- ղօթք ընենք , Բ ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք ։

Բ ԳԼ· Լ· 3։ Մաղ· Գ· 14։

16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ · ծամբարշտին խորհուրդը ին- ծմէ հեռու ըլլայ ։

Ծ ԳԼ· ԻԲ· 18։ Սաղ· ա· 1։ Ա- ռակ· ա· 10։

17 Է Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՛ անգամ կը մարի , ու տառապանքը անոնց վրայ կու գայ · Աոգ՝՝ա՝ Ն իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր կը բաժնէ ։

Է ԳԼ· ԺԸ· 6։ ԼՂԼ· ԺԸ· 46։

18 Է Հովին առջևը եղած չարդին պէս՝ ու մրրկին յափշտակած շի- ղին պէս կ՚ըլլան ։

Է Սաղ· ա· 4։ Լե· 5։ Ես· ԺԷ· 13։ ԻԹ· 5։ Ովս· Ժ· 8։

19 Ա Աստուած անոր անիրաւութիւ- նը Ծ անոր որդւոյը կը պահէ · ա- նոր փոխարէն պիտի հատուցանէ , ու ան ալ պիտի գիտնայ ։

Ծ ԵՀ· Ի· 5։

20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի տեսնեն , ու Յ Ամենակարողին բար- կութենէն պիտի խմէ ։

Յ Սաղ· Հե· 8։ Ես· Ծա· 17։ Երեմ· իե· 15։ Յայտ· Ժդ· 10։ ԺԹ· 15։

21 Անիկայ ի՞նչ զուարճութիւն պի- տի ունենայ իրմէ ետքը մնացած տունէն , որովհետեւ իր ամիսներուն թիւը կիսուած է ։

22 Հ Միթէ Աստուծոյ գիտութիւն սորվեցընել Չար է , անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ ։

Հ Եա· Խ· 13։ Խե· 9։ Հբ- ռով· Ժա· 34։ ա Կոր· Բ· 16։

23 Մէկը կը մեռնի իր առուգու- թեանը մէջ բոլորովին հանդարտ և հանգիստ ·

24 Անոր Ժ՚քովերը ճարպով՚ լեցուն են , ու ոսկորներուն ծուծը թարմ է ։

Ժ Կա՛՝ ա- նոթները կաթով

25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով ու առանց բարիքով կըշ- տանալու ·

26 Սակայն երկուքն ալ հողին վրայ կը պառկին , ու որդերը կը ծածկեն զանոնք ։

Յ ԳԼ· Ի· 11։ Ծող· Թ· 2։

27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները , ու ինծի դէմ չարած անիրաւու- թիւնները ։

28 Ինչու որ կ՚ըսէք , Ո՞ր է նա- խարարին տունը , և ո՞ր է ամբա- րիշտներուն բնակած վրանը ։

ՂԳԼ· Ի· 7։

29 Ճամբորդներուն չհարցուցիք՞ , ու անոնց նշանները չէք հասկը- նար ։

30 Ֆ Ինչու որ չարը կորստեան օ- րուան կը պահուի , ու բարկու- թեան օրուան կը տարուի ։

Ֆ Առակ· Ժգ· 4։ Բ Պետ· Բ· 9։

31 Ո՞վ անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի յանդիմանէ անոր ճամբան · և ա- նոր ըրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի հատուցանէ ։

Ո Գաղ· Բ· 11։

32 Բայց ան ալ գերեզմանը պիտի

տարուի , ու տապանին մէջը պիտի մնայ ։
33 Ձորին հողի կոշտերը անոր ա-
նոյշ պիտի գան , ու ամէն մարդ անոր ետևէն պիտի երթայ . իսկ անոր առջևէն ֆարաոնէներուն հաշիւը չկայ ։
34 Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ մխիթա-
րութիւններ կու տաք ինծի . ո-
րովհետև ձեր պատասխաններուն մէջ ստութիւն կայ ։

ԳԼ . ԻԹ

1 Եղիփազ կը ցուցընէ թէ մարդուն ազէկու-
թիւնը Աստուծոյ օգուտ մը չունի ։ 5 Զանա-
զան մեղքերու համար Ցորը կը յանդիմանէ .
21 զանիկայ կը յորդորէ որ զղջայ ։ ու Աս-
տուծոյ ողորմութիւնը անոր կը խոստանայ ։

1 Ետև Եղիփազ Թեմանացին
պատասխան տալով ըսաւ ,
2 Միթէ մարդը կրնայ Աստուծոյ
օգտակար ըլլալ . խելացի մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ ։
3 Ամենակարողին հաճութիւն մը
կ'ըլլայ , թէ որ արդար ըլլաս , կամ մէկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբաներդ շիտկես ։
4 Միթէ քեզմէ վախնալով քեզի
հետ վէճաբանութիւն կ'ընէ՞ . քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞ ։
5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ
է , ու անօրէնութիւններդ անհա-
մար են ։
6 Որովհետև եղբայրներէդ առանց
պատճառի բ գրաւ առիր , ու մեր-
կերուն հանդերմները յափշտակե-
ցիր .
7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր , ու
հացը անօթիէն խնայեցիր .
8 Բայց երկիրը զօրաւորին էր ,
ու անոր մէջ պատուաւորը կը բը-
նակէր ։
9 Որբևարի կնիկները դատարկ
խրկեցիր , ու ծորբերուն թևերը
կոտրեցան ։
10 Անոր համար քու բոլորտիքդ ե-
րոգոյթիներ լեռնած են , ու յան-
կարծահաս վախը քեզ կը զարհուռ-
րեցընէ ։
11 կամ անանձ խաւար մը եւ պա-
ռէբ ե՝ որ չես կրնար տեսնել . ու
ջրերուն շատութիւնը քեզ կը ծածկէ ։
12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր
տեղը չէ՞ . հիմա աստղերուն *բարձ-
րութեանը նայէ , որչափ բարձր են ։
13 Ու դուն ըսիր , ի՞նչ գիտէ Աս-
տուած . մառախուղին մէջէն դա-
տաստան պիտի ընէ ։
14 ըԱմպերը անոր առջևը ծածկոյթ
են , ու չտեսներ . և անիկայ երկ-
նից կամարին վրայ կը պտըտի ։
15 †Ուշադրութիւն ըրիր՞ ան ‡հին
ճամբային՝ , որ անօրէնն մարդիկը պատեցան ։
16 Որոնք ե յանկարծակի յափշտա-
կուեցան , ու անոնց հիմերը հեղեղը ընկղմեց ։
17 Ե Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ , Հե-
ռացիր մեզմէ . ու ի Ամենակարողը ‖մեզի ի՞նչ պիտի ընէ ։
18 Թէև անոնց տուները բարութիւ-
նով լեցուցեր էր ։ Ընդհամներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։
19 Ը Արդարները պիտի տեսնեն և
ուրախ ըլլան . և անմեղները զա-
նոնք ծաղր պիտի ընեն , ըսելով ,
20 Մեր թշնամիները կորսուած
չէն , ու անոնց մնացորդը կրակը չկերաւ ։
21 Ա՛դէ Անոր հետ բարեկամ եղիր ,
ու թ խաղաղութիւն ունեցիր . ու
ակէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ ։
22 Անոր բերնին օրէնքը ընդունէ ,
ու ‖անոր խօսքերը սիրտդ դիր ։
23 Հթէ որ Ամենակարողին դառնաս ,
դուն պիտի §հաստատուիս . անօ-
րէնութիւնը քու վրաններէդ հե-
ռացուր .
24 Ու Ոսկին հողին ‡վրայ պիտի
դնես , ու Ոփիրի ոսկին՝ հեղեղատ-
ներու քարերուն ‡վրայ ։
25 Եւ Ամենակարողը քու ոսկիդ
ըլլալով , քու զօրութեանդ արծա-
թը պիտի ըլլայ ։
26 Ինչու որ ան ատենը Ը Ամենակա-
րողէն ուրախութիւն պիտի ունե-
նաս , ու ժերեսդ դէպ 'ի Աստուած պիտի վերցընես .
27 Անոր պիտի աղաչես , ու քեզի
պիտի լսէ . և քու ուխտերդ պիտի կատարես ։
28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ու-
նենաս , քեզի պիտի յաջողի . ու
ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճա-
ռագայթէ ։
29 Երբոր ժեւ ցածնայ , ու դուն ը-
սես , ††Թող բարձրանայ՝ , ան ա-
տենը Ապիտի ազատէ զանիկայ՝ որ
աչքերով խոնարհած էր ։
30 Ն Անմեղ չեղողն ալ պիտի ազա-
տէ . ու քու ձեռքերուդ մաքրու-
թիւնովը պիտի ազատուի ։

ԳԼ . ԻԳ

1 Ցոր կը փափաքի Աստուծոյ առջևը երևնալու՝
6 անոր ողորմութեանը ապաւինելով ։ 8 Աս-
տուած թէև անտեսանելի է , սակայն միշ
ճամբաները կը դիտէ ։ 11 Ցորին անմեղու-
թիւնը ։ 13 Աստուծոյ վճիռը անփոփոխելի է ։

1 Ցո Ցոր պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ ,
2 Ա,յսօր ալ իմ դանդատս դառն
է , ‡‡ հարուածս հառաչանքէս ծանր է ։
3 Երանի թէ կարող ըլլայի գըտ-

Ն . ք . ղբ . իբր 1520

Ա Եբր . թ . 27 ։

Գ Գլ . լե . 7 ։ Ղտ . ժէ . 10 ։

Բ Եւ . իբ . 26 ։ 27 ։ բ Օր . իդ . 10 , ՃԼ ։ Գլ . իգ . 3 ։ 9 ։ Եզեկ . ժբ . 12 ։

‡ Տես գլ . լա . 17 ։ բ Օր . ժե . 7 , ՃԼ ։ Ես . ծբ . 7 ։ Եզեկ . ժբ . 7 , 16 ։ Մատ . իե . 42 ։

Դ Գլ . լա . 21 ։ Ես . ժ . 2 ։ Եզեկ . իբ . 7 ։

Ե Գլ . ժբ . 8 , 9 , 10 ։ ժթ . 6 ։

Ղ Սաղ . կթ . 1 , 2 ։ Ճիգ . 4 ։ Ողբ . գ . 54 ։

*Եբր . Գբէ-խուն

Է Սաղ . ժ . 11 ։ ծթ . 7 ։ Հդ . 11 ։ ղգ . 7 ։

Ը Սաղ . ճլթ . 11 , 12 ։

Ն . ք . ղբ . իբր 1520

† Կամ՝ Պի-տի հետևի՞ս

‡ Կամ՝ Հին աշխարհին ճամբային ,

Ը Գլ . ժե . 32 ։ Սաղ . ծե . 23 ։ ճբ . 24 ։ Ժող . է . 17 ։

Թ Գլ . իա . 14 ։

Ի Սաղ . գ . 6 ։

‖ Եբր . անոց

Լ Գլ . իա . 16 ։

Խ Սաղ . ծբ . 10 ։ ՃԿ . 42 ։

Ծ Ես . իէ . 5 ։

Կ Սաղ . ճժթ . 11 ։

Հ Գլ . ը . 5 , 6 ։ ժա . 13 , 14 ։

§ Եբր . շի-նուիս .

Ձ Բմն . ա . 15 ։

‡ Կամ՝ պէս

Ղ Գլ . իէ . 10 ։ Ես . ծը . 14 ։

Ճ Գլ . ժա . 15 ։

Մ Սաղ . ծ . 14 , 15 ։ Ես . ծը . 9 ։

†† Եբր . Բարձրու-թիւն ,

Յ Առակ . իԹ . 23 ։ Ցակ . գ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։

Ն Տես Ցն . ժբ . 26 , ՃԼ ։

‡‡ Եբր . Հառաչանքս

՚ Գլ . ժգ . 3 ։ ժզ . 21 ։

Ն·Ք·ԳՓ· Իբբ 1520

նել զԱնիկայ , մինչև անոր աթոռը կ'երթայի .

4 Իմ գատս անոր առջևը կը տա- րածէի , ու բերանս փաստերով կը լեցընէի ։

5 Կը գիտնայի թէ ինծի ինչ պա- տասխան կու տար , ու կը լսէի ինչ որ ինծի կ'ըսէր ։

Բ Ես·ԻԷ·4, Տ·ԺԷ·16։

6 Միթէ Բուժին շատութիւնովը ինծի հետ պիտի վիճէր . ոչ . հա- պա ինքը ղէս պիտի զօրացընէր ։

7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վէճա- բանիլ անոր հետ . ու ես յաւի- տեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի ։

Ֆ Գլ·Թ·11։

8 Բայց Ես'այ դէպ 'ի արևելք կ'եր- թամ , ու անիկայ չերևնար , և դէպ 'ի արևմուտք , ու զանիկայ չեմ նշմարեր .

9 Դէպ 'ի հիւսիս կ'երթամ , ուր որ ինքը կը գործէ , բայց զանիկայ չեմ կրնար դիտել . հարաւային կողմը կը պահուի , ու չեմ կրնար տեսնել զանիկայ ։

Ա Սաղ·ՃԼԹ· 1 , 2 , 3 ։

10 Իսկ անիկայ Ես գիտէ իմ ճամ- բաս . երբոր Ես զիս փորձէ , ոսկիի պէս պիտի ելլեմ ։

Ի Սաղ·ԺԷ· 3 ։ ԿՂ·10 ։ Ցակ·ա· 12 ։

11 Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաստատուեցաւ , անոր ճամբան պահելով՝ չմոլորեցայ ։

Ղ Սաղ·ԽԸ· 18 ։

12 Անոր շրթունքներուն պատուի- րանքներէն չհատուեցայ . Ես անոր բերնին իւսքերը իմ պիտոյքէս աւելի պահեցի ։

Է Ցօհ·ԺԲ·32, 34 ։

13 Բայց անիկայ մէկ դի՛տի վրայ է , և ո՞վ կրնայ զանիկայ դարձընել . ու ի՛նչ որ իր հոգին ուզածը կ'ընէ ։

Ը Գլ·Թ·12, 13 ։ Ժբ·14 ։ Հռով·Թ· 19 ։

14 Ուրեմն Ես ինծի համար սահման- նուածը պիտի կատարե . ու ասոր պէս շատ բաներ կան անոր քովը ։

Ի Սաղ·ՃԺԸ· 3 ։

Ա Թես·Ե·Գ· 3 ։

15 Անոր համար անոր ներկայու- թենէն կը շփոթիմ , ու երբոր կը մտածեմ , անկէ կը վախնամ ։

Ի Սաղ·ԻԲ· 14 ։

16 Ինչու որ Ատուած էսիրտս կը կակուղցընէ , ու Ամենակարողը զիս կը շփոթէ ։

17 Որովհետև ես խաւարէն առաջ չմեռայ , ու մու- թը առջևէս չծածկեց ։

ԳԼ·ԻԴ

1 Ձարութիւնը շատ անգամ անպատիժ կը մը- նայ ։ 17 Ձարերուն համար դաշնի դատաս- տան մը կայ ։

1 Ինչո՞ւ որ Ամենակարողէն պա- հուած չեն ժամանակները , ինչ- պէս զանիկայ ճանչցողները անոր օրերը չեն տեսներ ։

— Գոր·ա·7։

Բ ԲՕր·ԺԹ· 14 ։ ԻԷ·17 ։ Ցակ·Իբ· 2Տ ։ Իգ·10 ։ Ովս·Ե·10 ։

2 Ջարերը Բահմանները կը փոխեն , հօտեր կը յափշտակեն , ու ջոնռի կ'արածեն .

Է Գլ·Իբ·6 ։ ԲՕր·Իդ·6, 10 ։ 12 ։ 17 ։

3 Որբերուն էշերը կ'առնէին կը տա- նին , Ծորքարիին եզը գրաւ կ'առ- նեն .

4 Աղքատները ճամբայէն կը մա- լորցընեն , ու Երկրին տնանկները մէկտեղ կը պահուին ։

Ա Ցակ·Իբ· 2Տ ։

5 Ահա անոնք անապատի վայրենի էշերուն պէս իրենց գործքին կ'ել- լեն , կանուխ որս փնտռելու կ'եր- թան . անապատը անոնց տղոցը հաց Ես տայ ։

6 Իրենցը չէզած արտը կը ՃՃէն , ու անիրաւութեամբ այգի կ'ա- բեն ։

7 Գիշերը Ետառնց հանդերձի կը պառկեցընեն մերկը , ու ցուրտ ժա- մանակին առանց ծածկոցի Ես ըն- ղուն ։

Ի Եզ·Իբ·26, 27 ։ Բ Օր· Իդ·12, 13 ։ Գլ·Իբ·6 ։

8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձ- րևներէն կը թրջուին , ու ապաս- տանարան մը չունենալնուն համար՝ ժայռերը կը գրկեն ։

Ղ Ոգ·գ·5 ։

9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն , ու աղ- քատէն գրաւ կ'առնեն ։

10 Մերկերը առանց հանդերձի կը պտըտցընեն , ու անօթիները անոնց ցորենի խուրձերը կը կրեն ։

11 Իրենց պատերուն մէջը եղ հա- նողները ու ՃՃանիներուն մէջ ջինի կոխողները ծարաւ կը մնան ։

12 Քաղաքին մէջէն մարդիկները կը հեծծեն , ու վիրաւորուածներուն հոգին կ'աղաղակէ . բայց Ես տուած անոնց ըրածը անզգամու- թիւն չհամարիր ։

13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են . անոր ճամբաները չեն դիտեր , ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կե- նար ։

14 Ի Մարդասպանը լուսանալուն պէս կ'ելլէ , աղքատը ու տնանկը կը սպաննէ , ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ ։

Ա Սաղ·Ժ·Տ։

15 Շինացողին աչքն ալ իրիկուան խաւարին կը սպասէ Երեսը ծածկելով , ջիս աչք չտեսնէ . ու երեսին ծածկոց կը դնէ ։

Ը Ցակ·Է· 9 ։ Բ Սաղ·Ժ· 11 ։

16 Մութ ատեն կը ծակէն ան տու- ները՝ որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան դրած են . Ժանոնք լոյսը չեն ճանչ- նար .

Ժ Ցօհ·Գ· 20 ։

17 Ինչու որ առտուան լոյսը մա- հուան շուքի պէս է անոնց , որով- հետև մահուան շուքին երկիւղնե- րուն սորված են ։

18 Անիկայ ջուրին երեսին վրայ թեթև է . անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է , ու այգիներուն ճամբան չդառնար ։

19 Ձորութիւնը ու տաքութիւնը ձիւնին ջուրը կը հատցընեն , ու գերեզմանը՝ մեղք գործողները ։

20 Որովայնը զանիկայ պիտի մոռ- նայ . որդերը պիտի ուտեն զանի- կայ անոյշ բանի պէս . էալ անի- կայ պիտի չյիշուի . ամբարշտու-

Ի Ցակ·Ժ· 7 ։

Ն·Ք·ՂԲ· Բբ 1520

թիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի ։
21 Անիկայ զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ , ու որբևարիին աղէկութիւն չընէր ։
22 Անիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ վար կը քաշէ · հոյ երբոր ելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ ։
23 Առաջ անոր ապահովութիւն կու տայ , որ անոր վստահի , բայց Ն իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ է ։
24 Քիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան . ամենուն պէս կորսուելով ընկղմեցան , ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան ։
25 Թէ որ ասանկ չէ , ով զիս սուտ կը հանէ , և իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցընէ ։

Ա Սաղ· ժա· 4 ։ Առակ· ժե· 3 ։

ԳԼ · ԻԵ

1—6 Բաղդատ կը հաստատէ Թէ մարդս չկրնար Աստուծոյ առջևը արդարանալ ։

1 Յետ Բաղդատ Սօքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Իշխանութիւնը ու վախը Անոր քովն են . իր բարձր տեղերուն մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ ։
3 Անոր գունդերուն համարները կայ արդեօք . ու ՚անոր լոյսը որո՞ւն վրայ չծագիր ։
4 Բ Ուրեմն մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջևը , ու կնիկէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ ։
5 Ահա լուսինն ալ լոյս չտար . ու Անոր աչքերուն առջևն աստղերն ալ մաքուր չեն .
6 ԵՒլ ո՞ւր կը մնայ մարդը՝ որ ‡ մկ որդ մըն է , ու մարդու որդին՝ որ մկ ճճի մըն է ։

՚ Յակ· ա· 17 ։
Բ ԳԼ·Դ· 17 ։ ԵՃ ։ Ժե· 14 ։ ԵՃ ։ Սաղ· ճԼ· 3 ։ ճխգ· 2 ։
‡ Սաղ· իբ· 6 ։

ԳԼ · ԻՋ

1 Ցոր Բաղդատին անգութ ոգին յանդիմանելով՝ Աստուծոյ կարողութիւնը անհուն ու անքննելի ըլլալ կը խոստովանի ։

1 Յետ ատենը Ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Տկարին ի՞նչ լաւ օգնութիւն ըրիր . և ոյժ չունեցող բազուկը ի՞նչպէս զօրացուցիր ։
3 Ընխելքին ի՞նչ խրատ տուիր , ու ի՞նչ շատ իմաստութիւն ցուցուցիր ։
4 Դուն որո՞ւն ըսիր ՚՚ խօսքերը , ու որո՞ւն շունչը ելաւ քեզմէ ։
5 Ոգիները վարէն կը դողան , Նահ Ջուրերը ու անոնց բնակիչները ։
6 ՚՚ Դժոխքը բաց է Անոր առջևն , ու կորուստը անծածկելի է ։
7 Բ Անիկայ հիւսիսը պարապ տեղին վրայ կը տարածէ , ու երկիրը ոչընչին վրայ կը կախէ ։
8 ‡ Ջուրերը իր մութ ամպերուն մէջը կը ծրարէ . ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր ։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ . անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ ։
10 Ժ Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահմաններ դրաւ , մինչև լոյսին ու խաւարին ծայրը ։
11 Երկինքին սիւները կը սարսին , ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին ։
12 Ի Իր զօրութեամբը ծովը * կը խաղաղեցընէ , ու իր դիտութեամբը հպարտութիւնը կը զարնէ ։
13 Ղ Իր Հոգիովը երկինքը զարդարեց . անոր ձեռքը Ե փախչող Վիշապը ստեղծեց ։
14 Ահա սոնք են անոր ճամբաներուն ծայրերը . բայց անոր վրայով լսածնիս որչափ քիչ է . և ով կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը որոտումը ։

Ն·Ք·ՂԲ· Բբ 1520
‡ Առակ· Լ· 4 ։
Ժ ԳԼ· Լը· 8 ։ Սաղ· ԼԺ· 7 ։ ճգ· 9 ։ Առակ· ը· 29 ։ Եբեմ· ե· 22 ։
Ե Եզ· ժգ· 21 ։ Սաղ· Հդ· 13 ։ Ես· ծա· 15 ։ Եբեմ· լա· 35 ։
* Կամ՝ կը վախցընէ ,
Ղ Սաղ· Լգ· 6 ։
Ե Ես· իե· 1 ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ցոր իր անկեղծութիւնը կը հաստատէ , 8 ու կեղծաւորին առանց յուսոյ ըլլալը կը ցուցընէ ։ 11 Զարերուն ունեցած բարիքները չարիքներու կը դառնան ։

1 Յետ Ցոր դարձեալ իր առակը սկսելով ըսաւ ,
2 ՚՚ Իմ իրաւունքս մեկնի դնող Աստուածը՝ ու Բ Հոգիս դառնութեամբ լեցընող Ամենակարողը կենդանի է ։
3 Քանի՛ որ շունչս վրաս է , ու ռնգացս մէջ ‡ Աստուծոյ Հոգին կայ ,
4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չզրուցեն , ու լեզուս նենգութիւն պիտի չխօսի ։
5 Քա՛ւ լեցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացընեմ . մինչև մեռնիլս Ժ իմ ուղղութիւնս ձեռքէ պիտի չձգեմ ։
6 Իմ արդարութիւնս Ի հաստատ բռներ եմ , ու զանիկայ պիտի չթողում , ՚՚ կեանքիս † մէջ Ձսիրտս բնաւ պիտի չյանդիմանէ զիս ։
7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ , ու ինծի դէմ ելլողը անզգամի պէս ։
8 Ի Քանզի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է , (‡ թէև հարստութիւն ալ գիզած ըլլայ՚՚ ,) երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ .
9 Ը Մրիթէ Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ՞ , երբոր անոր վրայ փորձանք գայ ։
10 Ի Ընիկայ Ամենակարողն վրայ պիտի ուրախանա՞յ . ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ՞ ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի սորվեցընեմ . Ամենա-

Ն·Ք·ՂԲ· Բբ 1520
‡ Առակ· Լ· 4 ։
Ժ ԳԼ· Լը· 8 ։ Սաղ· ԼԺ· 7 ։ ճգ· 9 ։ Առակ· ը· 29 ։ Եբեմ· ե· 22 ։
Ի Եզ· ժգ· 21 ։ Սաղ· Հդ· 13 ։ Ես· ծա· 15 ։ Եբեմ· լա· 35 ։
* Կամ՝ կը վախցընէ ,
Ղ Սաղ· Լգ· 6 ։
Ե Ես· իե· 1 ։

Ն · ք · ԶԲ · ԽԲ 1520

կարողին քովը եղածը պիտի չծած-
կեմ ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք , ու ինչու այդպէս բոլորովին ու-
նայնացեր էք ։
ՃԳԼ · Ի · 29 ։ 13 Ճ Աստիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջեւն , ու բռնաւորներուն՝ Ամենակարողէն առնելու ժառանգութիւնը ։
ԷԲ ՕՐ · ԽԸ · 41 ։ ԵՍԹ · Թ · 10 ։ ՈՎ · Թ · 13 ։ 14 Է Եթէ անոր տղաքը շատնան , սուրի համար է . ու անոր սերունդը չկայցով պիտի չկշտանայ ։
ԼՍԱՂ · ՀԸ · 64 ։ 15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին , բայց Լանոր որ-
բևարիները պիտի չլան ։
16 Թէև հողի պէս արծաթ դիզէ , ու տիղմի պէս հանդերձներ պատ-
րաստէ ,
17 Անիկայ պիտի պատրաստէ , բայց Ե արդարը պիտի հագնի , ու անմե-
ղը արծաթը պիտի բաժնէ .
ԲԱՌԱԿ · ԻԸ · 8 ։ ՅՈՂ · Բ · 26 ։ 18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս , ու այբէի պահապանին շի-
նած Ժ խրճիթին պէս ։
ԺԵՍ · Ա · Տ ։ ՈՂԸ · Բ · 6 ։ 19 Հարուստը կը պառկի ու չամ-
փոփուիր , * աչքերը կը բանայ ու՝ ոչինչ կ'ըլլայ ։
* ԿՄ՛ ԱՆ ԿԸՆԹԵՐԹԻ ՄԷՋ 20 Ի Արհաւիրքը ջուրերու պէս անոր պիտի հասնի . գիշերով փոթորիկը
ի ԳԼ · ԺԸ · 11 ։ պիտի յափշտակէ զանիկայ ։
21 Արևելեան հովը պիտի քշէ զանի-
կայ , ու ան պիտի երթայ . ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն
պիտի վերցընէ ։
22 Ա Ներելոբաղը իր նետերը անոր դէմ պիտի նետէ , ու պիտի չխնայէ . ան
ալ անոր ձեռքէն փախչելու պիտի
չկրնայ ։
23 Անոր համար ծափ պիտի զար-
նեն , ու անոր երկրէն տեղէն անոր
դէմ պիտի սուլեն ։

ԳԼ · ԻՀ

1 Ցոր կը ցուցընէ թէ մարդիկ բնական բան-
բուն վրայով գիտութիւն ունին . 12 բայց
իմաստութիւնը Աստուծոյ մէկ գերազանց
պարգեւն է ։

1 Արդարև արծաթը էր երակը ունի ,
ու ոսկին էր զտուելու տեղը ։
2 Երկաթը հողէն կ'առնուի , հանա-
քը կը հալի ՚ա պղինձ կ'ելլէ ։
3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ , ու ամէն բան կատարելապէս
կը քննէ , պլնտ ծածուկ պահուած
քարերը՝ որ մահուան . ստուերին
մէջն են ։
4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը
բանայ . ոտք չկոխած՝ կը կա-
խուին , ա՛ մարդոցմէ հեռա՛ կ'երե-
բան ։
5 Երկրէն հաց կ'ելլէ , ու անոր տակը կրակի նման բ՚ոնէր կը գըտ-
նուին ։
6 Անոր քարերը շափիւղաներու տեղ են , ու հոն ոսկիի աւազ
կայ ։
7 Ճափշտակող թռչունը անոր շա-
ւիղը չճանչցաւ , ու անգղին աչքը
զանիկայ չտեսաւ ։
8 † Վայրենի գազանները՝ հոն ոտք կոխած չեն , առիւծը անկէ անցած
չէ ։
9 Մարդը իր ձեռքը կ'երկընցընէ ապառաժներուն , ու լեռները հի-
մնից կը տապալէ ։
10 Ապառաժները ճեղքելով՝ անոնց մէջէն վտակներ կ'անցընէ . ու ա-
մէն թանկագին բաները անոր աչքը
կը տեսնէ ։
11 Գետերը վազելէն կ'արգիլէ , ու գաղտուկ եղածը երեան կը հանէ ։
12 Բայց իմաստութիւնը ո՞ւր կը գտնուի , ու հանճարին տեղը ո՞ւր է ։
13 Մարդը անոր Է յարդը չգիտեր . ու կենդանեաց երկրին մէջ չգըտ-
նուիր ։
14 Ը Անդունդը կ'ըսէ , Անիկայ իմ մէջս չէ . ու ծովը կ'ըսէ , Իմ քովս
չէ ։
15 Ժ Ոսկիով ծախուս չառ-
նուիր , ու անոր արժէքին համար
արծաթ չկշռուիր ։
16 Ո՛չ Ոփիրի ոսկիով կը փոխուի , ո՛չ ալ պատուական եղեղնաքարով
ու շափիւղայով ։
17 Ոսկին ու ակնվանին չեն կրնար անոր հաւասարիլ , ու զուտ ոսկիէ
ամանները անոր փոխանակ չեն ըլ-
լար ։
18 Ռուստն ու բիւրեղը անոր յովք չեն յիշուիր , ու իմաստութեան դինը Ի յակինթներու գինէն աւելի
բարձր է ։
19 Եթէովպիայի տպազիոնին գինը անոր հաւասար չգար , ու զուտ ոս-
կիով չփոխուիր ։
20 Ի Ուրեմն իմաստութիւնը ո՞ւս-
կից կու գայ , ու հանճարին տեղը
ո՞ւր է .
21 Որովհետեւ բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկինքի
թռչուններէն պահուած է ։
22 Ը Կորուստը ու մահը կ'ըսեն , Մենք անոր համբաւը մեր ականջ-
ներովը լսեր ենք ։
23 Անոր ճամբան Աստուած կը հաս-
կընայ , ու անոր տեղը ինքը գիտէ .
24 Քանզի մինչեւ երկրիս ծայրերը կը նայի , ա՛ Է բոլոր երկնից տակը ե-
ղածը կը տեսնէ ։
25 Ը Երբոր հովին կշիռ կը դնէր , ու ջուրերը չափով կը չափեր ,
26 Երբոր Ք անձրեւին օրէնք՝ ու ո-
րոտումներուն փայլակին ճամբայ
կ'որոշէր ,
27 Ան տեսնը տեսաւ զանիկայ ու

Ն · ք · ԶԲ · ԽԲ 1520

† ԵԲԲ · ՀԲ-
պարոս. ԹԵԱՆ ՈՐ-
ԴԵՔԸ

ՃՇԱՐ 20 ։ ՅՈՂ · Է · 24 ։
Բ ԲԱՌԱԿ · Գ · 15 ։
ՃՇԱՐ 22 ։
Ժ ԲԱՌԱԿ · Գ · 13 , 14 , 15 ։ Բ · 10 , 11 , 19 ։ ԺԶ · 16 ։
Ի ՀՇԱՐ 12 ։
ՂՇԱՐ 14 ։
Ի ԲԱՌԱԿ · Ժ Ե · 3 ։
Ը ՍԱՂ · ՃԼԵ · 7 ։
Ք ԳԼ · ԼԸ · 25 ։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 1520

յայտնեց . պատրաստեց զանիկայ ու նաև քննեց .

28 Ու մարդուն ըսաւ , Ահա Ծ Տէ- րոջը վախն է իմաստութիւնը , ու չարութենէ ետ քաշուիլը հանճարն է ։

ԳԼ · ԻԹ

1–25 Ցօր իր առջի յաջողութեանը ու պատուոյն վրայ կ'ողբայ ։

1 Ցօր նորէն իր առակը սկսելով ըսաւ ,

2 Երանի՛ թէ առջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ զիս պահած օրե- րուն պէս ըլլայի .

3 Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս կու տար , ես խաւա- րի մէջ անոր լուսովը կը քալէի .

4 Երիտասարդութեանս օրերը ե- ղածիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մը- տերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր .

5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր , ու տղաքս իմ բոլոր- տիքս էին ։

6 Երբոր իմ ճամբաներս կոգիով կը թրջէի , ու ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վա- զէին ։

7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի , ու ատեանս հրապարակին մէջ կը դնէի ,

8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին , ու ծերերը ոտք կ'ել- լէին կը կայնէին .

9 Իշխանները խօսելէն կը դադա- րէին , ու ձեռքերնին իրենց բեր- նին վրայ կը դնէին .

10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին , եանոնց լեզուն իրենց քմացը կը փակչէր .

11 Ինծի մտիկ ընող ականջը Երանի՛ կ'ըսէր ինծի , ու զիս տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար ինծի .

12 Ինչու որ ես ազաղակող աղքա- տը և որբը ու օգնութիւն չունե- ցողը կ'ազատէի ։

13 Կորսուելու վրայ եղողին օրհնու- թիւնը վրաս կու գար , ու որբևա- րիին սիրտը կ'ուրախացընէի ։

14 Արդարութիւն կը հագնէի , ա- նիկայ էր իմ հանդերձս . դա- տաստանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր ։

15 Կոյրին աչքեր էի , ու կաղին ոտքեր .

16 Աղքատին հայր էի , ու չգիտ- ցած դատաստանս կը քննէի ։

17 Անիրաւին նժանիքը կը կոտրէի , ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի .

18 Ու կ'ըսէի , Բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ , ու օրերս աւազի պէս պի- տի շատցնեմ ։

19 Արմատս դէպ ի ջուրերը կը տարածուէր , ու ցօղը բոլոր գիշե- րը ոստերուս վրայ էր ։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 1520

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր , ու հաղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժով- նար ։

21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին , ու երբոր իմ խոր- հուրդս կ'ըսէի , լուռ կը կենային ։

22 Իմ զրուցելէս ետքը անոնք չէին կրկներ , ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր ։

23 Անձրևի պէս ինծի կը սպասէին , ու նետերի անձրևին պէս բերաննին կը բանա- յին ։

24 Թէ որ անոնց վրայ խնդայի , չէին հաւատար , ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել ։

25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշ- խան կը նստէի , և իբ զօրքին մէջը եղող Թագաւորի մը պէս՝ ու սգա- ւորներուն մխիթարիչ մը պէս կը բնակէի ։

ԳԼ · Լ

1 Ցօր կը դանգատի թէ իր առջի պատիւը յետին աստիճանի անարգութեան փոխուեր է , 15 ու իր յաջողութիւնը՝ թշուառութեան ։

1 Հայց հիմա տարիքով ինծմէ պըզ- տիկ եղողները զիս ծաղր կ'ընեն , որոնց հայրերը հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի հաճեր .

2 Նաև անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի ի՞նչ օգուտ ունէր . անոնց առուգրութիւնը կորսուած էր ։

3 Ձգաւորութենէ ու անօթութե- նէ նիհարացեր էին , ու անապատը՝ մթին , աւերակ ու վայրի տեղերը կը փախչէին ։

4 Իրենց կերակուրին համար՝ մա- ցառներուն քովի *մոլորները կը քաղէին , ու գիհիի արմատ իբ ձա- ղէին ։

5 Մարդոց մէջէն կը վռընտուէին . ու անոնց ետևէն գոռի նման պո- ռալու պէս կը պոռային ։

6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնա- կէին , հողի ու ապառաժներու ծակտիքներուն մէջը ։

7 Մացառներուն մէջը կը կանչըռա- տէին , եղինձներուն տակը կը ժողո- վուէին ։

8 Ցիմար ու աննշան մարդոց զա- ւակներ ըլլալով , երկրէն կը վռըն- տուէին ։

9 Ու հիմա ես անոնց խաղը՝ նաև անոնց առակը եղեր եմ ։

10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան ինծմէ , ու երեսիս թքուելէն չեն խնայեր ։

11 Որովհետև իմ կապս թուլցնե- լով՝ զիս նեղեց , անոնք իմ առջիս երասանակը թօղ տուին ։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 1520

Ծ · բ Օր · դ · 6 : Սաղ · ճժ · 10 : Առակ · ա · 7 : թ · 10 : Ժող · ժբ · 13 :

Տ՚ես գլ · է · 3 :

Բ Գլ · ժբ · 6 : Սաղ · ժբ · 28 :

Սաղ · իե · 14 :

Ծն · խթ · 11 : բ Օր · լբ · 13 : ԼԺ · 24 : Գլ · ի · 17 :

Սաղ · ձա · 16 :

Գլ · իա · 5 :

Սաղ · ճլէ · 6 :

Սաղ · հբ · 12 : Առակ · իա · 13 : իդ · 11 :

Բ Օր · իդ · 13 : Սաղ · ճլէ · 9 : Ես · ծԹ · 17 : կա · 10 : Նէե · ղ · 14 , եւ : ա Թես · ե · 8 :

Թու · ժ · 31 :

Առակ · իԹ · 7 :

Սաղ · ծբ · 6 : Առակ · Լ · 14 :

Սաղ · Լ · 6 :

Գլ · ժբ · 16 :

Սաղ · ա · 3 : Երեմ · ժէ · 8 :

Յաբ · ժ · 1 :

Առակ · իԹ · 24 :

Գլ · ժբ · 6 : Սաղ · լե · 15 : կԹ · 12 : Ողբ · գ · 14 , 63 :

Թու · ժբ · 14 : բ Օր · իե · 9 : Ես · ծ · 6 : Ա՛ստ · իզ · 67 · իէ · 30 :

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ ԳԻՐՔԵՐՈՒ
ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՀԱՏՈՐԱԿ Ա.

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍՈՂՈՄՈՆԻ ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԵԾ ՏԱՃԱՐԻ ՆՈՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ։

ԳԼ. Ա.

1—40 Ցօր հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անթաւած վարմունքը մեկ քանի պարտաւորութիւններու մէջ։

Ն. Ք. ՂԴ. ԱՐԲ 1520

1 Ի ՍԿԶԲԵՐՈՒՍ հետ ուխտ ըրի. ու- րեմն ինչպէս կոյտի վրայ մը- տածեմ ։

— Մատ. ե. 28։

2 Քանզի վերէն՝ Բ Աստուածմէ ինչ բաժին կ'ընդունայ ինձ, ու բարձր տե- ղուանքէն՝ Ամենակարողէն ինչ ժառանգութիւն։

Բ Գլ. ի. 29։ Իէ. 13։

3 Կորուստը ամբարշտին համար ահասնաւոք չէ՞, ու սոսկալի պոռի- ծը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Մինէ Անիկայ իմ ճամբաներս չը՞տեսներ, ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։

Բ Մն. ժգ. 9։ Գլ. լԲ. 21։ Առակ. ե. 21։ ժե. 3։ Երեմ. լբ. 19։

5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի, կամ իմ ոտքս նենգութեան ար- տորայ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշռոքով, ու Աստուած իմ անմե- ղութիւնս գիտնայ ։

7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտո- րեցաւ, ու Տսիրտս աչքերուս ե- տևէն գնաց, ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ,

Տ Ելս Թուս. ժե. 39։ Յաղ. ժա. 9։ Եզեկ. գ. 9։ Մատ. ե. 29։

8 Թող ես սերմանեմ, և ուրիշը ուտէ. ու բուսացուցածս արմատէն փրցուի ։

Ի Ղէ. իգ. 16։ Բ Օր. իբ. 30, 38։ Ամ։

9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետևէ մոլորեցաւ, կամ Թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ,

10 Իմ կինս Ուրիշի մը համար ա- ղօրիքի քար դարձընէ, և ուրիշնե- րը անոր վրայ ծռին ։

Ղ Բ Թագ. ժբ. 11։ Երեմ. ը. 10։

11 Ինչու որ աս պղծագործութիւն է, ու Դատաւորներէն Տպատժելու անօրէնութիւն ։

Ի Ծն. լը. 24։ Ղէ. ի. 10։ Բ Օր. իբ. 22։ Ելս Ցած 28։

12 Ալ կողմէս լակոտներ կ'ելլեն, անոնք ոտքերս կը հրեն, ու Տինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։

13 Անոնք շաւիղներս կ'ապրեն, վնաս կ'աւելցընեն . *ու անոնց դէմ ինծի օգնութիւն ընող մը չը- կայ" ։

14 Լայն խրամատէ մը Տլցե- պէս կը յարձակին . աւերակներուն տա- կէն վրաս կը դիմեն ։

15 Երհաւիքները իմ վրաս դար- ձան, ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամ- պի պէս անցաւ ։

16 Տ Եւ հիմա հոգիս իմ ներսի դիս կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։

17 Իմ ցաւս գիշերանց ոսկորներս ծակեց, ու չիզերս հանգստութիւն չունեցան ։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հան- դերձս փոխեց, ու իմ պատմուճա- նիս օձիքին պէս պատեց զիս ։

19 Զիս ցեխին մէջը նետեց, ու ես հողի ու մոխիրի նմանեցայ ։

20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ, ու ինծի պատասխան չես տար . կը կայնիմ, ու դուն ինծի ուշադրութիւն Տչես ըներ" ։

Տ Կամ՝ կ'ընաե՞ս ։

21 Դուն ինծի անգութ Տեղար, ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։

Տ Երբ. փոխեցար.

22 Զիս վերցընելով հովին վրայ կը հեծցընես, ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։

23 Ստոյգ գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս, ու Տամէն ապրող- ներուն համար սահմանուած տու- նը ։

Ի Կամ՝ Ընդ. դարձ աղաչանքը ոչինչ Տ'օգտե, երբոր Անիկայ ձեռ- քը երկնցընէ, ո՛չ անոնց աղաղակը՝ երբոր Անի- կայ կորսընցընէ ։

24 Բայց Անիկայ աւերմունքին վրայ ձեռք պիտի չերկնցընէ, թէ որ կորստեան ատենը անոնք աղաչեն" ։

Ղ Ամ. լե. 13, 14։ Հր- ոով. ժբ. 15։

25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին համար չէ՞ լար . աղքատին համար հոգիս չէր նեղնար ։

Ի Երեմ. ը. 15։

26 Բայց երբոր ես բարիք կը յու- սայի, չարիքը հասաւ. ու երբոր լոյսին կը սպասէի, խաւարը եկաւ ։

Ը Սաղ. լե. 6։ Խբ. 9։ Խգ. 2։

27 Փորոտիքս եռաց ու չհանդար- տեցաւ . թշուառութեանս օրերը ինծի հասան ։

28 Սևցած պտըտեցայ, բայց ոչ արևէն . ելայ ՚՚ ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։

Ր Սաղ. ճբ. 6։ Միք. ա. 8։

29 Զագաղներուն եղբայր՝ ու ջայ- լամներուն ընկեր եղայ ։

Ժ Սաղ.ճժթ. 83։ Ողբ. գ. 3։ ե. 10։

30 Իմ որիթս վրաս սևցաւ, ու Տոս- կորներս տաբութենէն այրեցան ։

Ի Սաղ. ճբ. 3։

31 Վասն որոյ իմ քնարս սուգի փո- խուեցաւ, ու իմ սրինգս՝ լալևան- ներու ձայնի ։

ԳԼ. ԼԱ

Ն. Ք. ՂԴ. ԱՐԲ 1520

1 Ես ակնարկ կապեցի իմ աչքե- րուս հետ, ուստի կոյսի վրայ մը- տածեմ ։

— Մատ. ե. 28։

2 Քանզի վերէն՝ Բ Աստուածմէ ինչ բաժին կ'ընդունայ Տինծի, ու բարձր տե- ղուանքէն՝ Ամենակարողէն Տ՞նչ ժառանգութիւն։

Բ Գլ. ի. 29։ Իէ. 13։

3 Կորուստը ամբարշտին համար ահասնաւոք չէ՞, ու սոսկալի պոռի- ծը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Մի՞թէ Անիկայ իմ ճամբաներս չը՞տեսներ, ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։

Բ Մն. ժգ. 9։ Գլ. լԲ. 21։ Առակ. ե. 21։ ժե. 3։ Երեմ. լբ. 19։

5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի, կամ իմ ոտքս նենգութեան ար- տորայ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշռոքով, ու Աստուած իմ անմե- ղութիւնս գիտնայ ։

7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտո- րեցաւ, ու Տսիրտս աչքերուս ե- տևէն գնաց, ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ,

Տ Ելս Թուս. ժե. 39։ Յաղ. ժա. 9։ Եզեկ. գ. 9։ Մատ. ե. 29։

8 Թող ես սերմանեմ, և ուրիշը ուտէ. ու բուսացուցածս արմատէն փրցուի ։

Ի Ղէ. իգ. 16։ Բ Օր. իբ. 30, 38։ Ամ։

9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետևէ մոլորեցաւ, կամ Թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ,

10 Իմ կինս Ուրիշի մը համար ա- ղօրիքի քար դարձընէ, և ուրիշնե- րը անոր վրայ ծռին ։

Ղ Բ Թագ. ժբ. 11։ Երեմ. ը. 10։

11 Ինչու որ աս պղծագործութիւն է, ու Դատաւորներէն Տպատժելու անօրէնութիւն ։

Ի Ծն. լը. 24։ Ղէ. ի. 10։ Բ Օր. իբ. 22։ Ելս Ցած 28։

12 Ալ կողմէս լակոտներ կ'ելլեն, անոնք ոտքերս կը հրեն, ու Տինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն ։

Տ Գլ. ժթ. 12։

13 Անոնք շաւիղներս կ'ապրեն, վնաս կ'աւելցընեն . *ու անոնց դէմ ինծի օգնութիւն ընող մը չը- կայ" ։

* Կամ՝ ա- ռանց մեկու մը անոնց օգնելուն ։

14 Լայն խրամատէ մը Տլցե- պէս կը յարձակին . աւերակներուն տա- կէն վրաս կը դիմեն ։

15 Երհաւիքները իմ վրաս դար- ձան, ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն . ու ազատութիւնս ամ- պի պէս անցաւ ։

16 Տ Եւ հիմա հոգիս իմ ներսի դիս կը հալի . տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին ։

Տ Սաղ. խբ. 4։

17 Իմ ցաւս գիշերանց ոսկորներս ծակեց, ու չիզերս հանգստութիւն չունեցան ։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հան- դերձս փոխեց, ու իմ պատմուճա- նիս օձիքին պէս պատեց զիս ։

19 Զիս ցեխին մէջը նետեց, ու ես հողի ու մոխիրի նմանեցայ ։

20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ, ու ինծի պատասխան չես տար . կը կայնիմ, ու դուն ինծի ուշադրութիւն Տչես ըներ" ։

Տ Կամ՝ կ'ընաե՞ս ։

21 Դուն ինծի անգութ Տեղար, ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամի պէս կը վարուիս ինծի հետ ։

Տ Երբ. փոխեցար.

22 Զիս վերցընելով հովին վրայ կը հեծցընես, ու զիս բոլորովին կը հալեցընես ։

23 Ստոյգ գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս, ու Տամէն ապրող- ներուն համար սահմանուած տու- նը ։

Ի Երբ. թ. 27։

24 Բայց Անիկայ աւերմունքին վրայ ձեռք պիտի չերկնցընէ, թէ որ կորստեան ատենը անոնք աղաչեն" ։

Ի Կամ՝ Ընդ. դարձ աղաչանքը ոչինչ Տ'օգտե, երբոր Անիկայ ձեռ- քը երկնցընէ, ո՛չ անոնց աղաղակը՝ երբոր Անի- կայ կորսընցընէ ։

Ղ Սաղ. լե. 13, 14։ Հր- ոով. ժբ. 15։

25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին համար չէ՞ լար . աղքատին համար հոգիս չէր նեղնար ։

Ի Երեմ. ը. 15։

26 Բայց երբոր ես բարիք կը յու- սայի, չարիքը հասաւ. ու երբոր լոյսին կը սպասէի, խաւարը եկաւ ։

Ը Սաղ. խբ. 6։ Խբ. 9։ Խգ. 2։

27 Փորոտիքս եռաց ու չհանդար- տեցաւ . թշուառութեանս օրերը ինծի հասան ։

28 Սևցած պտըտեցայ, բայց ոչ արևէն . ելայ ՚՚ ժողովքին մէջը աղաղակեցի ։

Ր Սաղ. ճբ. 6։ Միք. ա. 8։

29 Զագաղներուն եղբայր՝ ու ջայ- լամներուն ընկեր եղայ ։

Ժ Սաղ.ճժթ. 83։ Ողբ. գ. 3։ ե. 10։

30 Իմ որիթս վրաս սևցաւ, ու Տոս- կորներս տաբութենէն այրեցան ։

Ի Սաղ. ճբ. 3։

31 Վասն որոյ իմ քնարս սուգի փո- խուեցաւ, ու իմ սրինգս՝ լալևան- ներու ձայնի ։

ԳԼ. ԼԱ

1—40 Ցօր հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անթաւած վարմունքը մեկ քանի պարտաւորութիւններու մէջ։

1 Ես ակնարկ կապեցի իմ աչքե- րուս հետ, ուստի կոյսի վրայ մը- տածեմ ։

— Մատ. ե. 28։

2 Քանզի վերէն՝ Բ Աստուածմէ ինչ բաժին կ'ընդունայ Տինծի, ու բարձր տե- ղուանքէն՝ Ամենակարողէն Տ՞նչ ժառանգութիւն։

Բ Գլ. ի. 29։ Իէ. 13։

3 Կորուստը ամբարշտին համար ահասնաւոք չէ՞, ու սոսկալի պոռի- ծը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Մի՞թէ Անիկայ իմ ճամբաներս չը՞տեսներ, ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։

Բ Մն. ժգ. 9։ Գլ. լԲ. 21։ Առակ. ե. 21։ ժե. 3։ Երեմ. լբ. 19։

5 Թէ որ ստութեան մէջ քալեցի, կամ իմ ոտքս նենգութեան ար- տորայ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշռոքով, ու Աստուած իմ անմե- ղութիւնս գիտնայ ։

7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտո- րեցաւ, ու Տսիրտս աչքերուս ե- տևէն գնաց, ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ,

Տ Ելս Թուս. ժե. 39։ Յաղ. ժա. 9։ Եզեկ. գ. 9։ Մատ. ե. 29։

8 Թող ես սերմանեմ, և ուրիշը ուտէ. ու բուսացուցածս արմատէն փրցուի ։

Ի Ղէ. իգ. 16։ Բ Օր. իբ. 30, 38։ Ամ։

9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետևէ մոլորեցաւ, կամ Թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ,

10 Իմ կինս Ուրիշի մը համար ա- ղօրիքի քար դարձընէ, և ուրիշնե- րը անոր վրայ ծռին ։

Ղ Բ Թագ. ժբ. 11։ Երեմ. ը. 10։

11 Ինչու որ աս պղծագործութիւն է, ու Դատաւորներէն Տպատժելու անօրէնութիւն ։

Ի Ծն. լը. 24։ Ղէ. ի. 10։ Բ Օր. իբ. 22։ Ելս Ցած 28։

12 Որովհետև մինչև վե կորսընցը- նելը լափող կրակ մըն է, ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։

13 Թէ որ ծառայիս կամ աղախինիս իրաւունք ընել չուզեցի, երբոր ինծի հետ վէճ ունեցան .

14 Ես ինչ պիտի ընեմ, երբոր Աստուած ելլէ. ու երբոր քննէ, ինչ պատասխան պիտի տամ ա- նոր ։

Ը Սաղ. խգ. 21։

15 Չէ՞ որ զիս որովայնի մէջ ըս- տեղծողը զանոնք ալ ստեղծեց . ու մեզ ամբոխս ալ արգանդին մէջ ձևակերպողը մեկ չէ՞ ։

Բ Գլ. լգ. 19։ Առակ. ժգ. 31։ Իբ. 2։ Սաղ. բ. 10։

16 Թէ որ աղքատին ցանկացածը չտուի, ու որբևարիին աչքերը մա- րեցուցի .

17 Թէ որ պատառս մինակ կերայ, ու անկէ որբն ալ չկերաւ .

18 (Ինչու որ երիտասարդութենէս Տի վեր հօր պէս մեծցուցի Զանի- կայ, ու մօրս արգանդէն Ոանոր խնամք տարի ։)

§ Ար՝ որբէ ։ Ոար՝ որբևա- րիին

Ն·Ը·ՂԲ· Իբր 1520

19 Թէ որ հանդերձ չունեցող մը կորուելու վրայ , կամ ծածկոց չունեցող չբաւսր մը տեսայ ,
20 Ո– Թէ որ անոր երիկամունքը †չօրհնեցին զիս , ու իմ ոչխարներս բուրդէն չտաքցաւ .
21 Թէ որ ձեռքս Իորբին դէմ վերցուցի , երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ինծի օգնականներ կան ,
22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ , ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։
23 Ինչու որ Աստուծոյ *դատաստանէն կը վախնայի , ու անոր մեծափառութեանը առջեւ չէի կրնար կենալ ։
24 Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնեցուի , զուտ ոսկիին ըսի Թէ Իմ վստահութիւնս դուն ես .
25 †Թէ որ ստացուածքս շատ ըլլալէն ու ձեռքս շատ գտնելէն ուրախացայ .
26 ‖Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիստ փայլուն եղած ատենը , կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին ,
27 Ու սիրտս դաղտնի խաբուելով՝ բերանս ձեռքս պագաւ ,
28 (Որ աս ալ հդատուելու անօրէնութիւն մըն է . որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրացած կ՚ըլլայի .)
29 ‡Թէ որ զիս ատողին թշուառութեանը վրայ ուրախացայ , կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար խնդացի .
30 (Աղէզուիս ալ մեղք գործելու Թող չտուի , անէծքով անոր մեռնիլը ուզելով .)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չըսին , ‡Ե՞րբ անոր միսէն չէինք կշտանար .
32 (§Հիւրը երբեք դիշերը դուրսը չէր մնար . Ճանապարհորդին դուռս կը բանայի .)
33 Թէ որ յանցանքներս ՛‖Ադամին պէս ծածկեցի , ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի ,
34 Շատ †բազմութենէն վախնալով , ու ազգերուն անարգութիւնը զիս վախցնելով , ալ լռեցի՛ ու դռնէն չելլելէ՛ ,
35 Երանի՛ Թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար , (ահա աս է իմ փափաքս՝ Ո՛ր Ամենակարողը ինծի պատասխան տայ .) ու իմ դատաստանս գրուածք մը գրէր .
36 Անշուշտ զանիկայ իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի , ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի .
37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի գրուցէի . իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր ։
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը

Ն·Ը·ԴԲ· Իբր 1520

բողոքէ , ու անոր ակօսները կուլան ,
39 Թէ որ *անոր արդիւնքը առանց ստակի կերայ , կամ Հանոր տէրերուն Հոգին հանեցի ,
40 Ցորենին տեղը Պփուշ՚ ու գարիին տեղը որոմ բուսցընէ ։
Ցոբին խօսքերը լմընցան ։

ԳԼ·ԼԲ

1 Եղիուս Ցոբին ու անոր իրեք բարեկամներուն կը բարկանայ ։ 6 Իր երիտասարդական համարձակութիւնը կ՚արդարացնէ , ըսելով Թէ իմաստութիւնը տարիքին չնայիր ։ 11 ու զանոնք կը յանդիմանէ՝ որ չկրցան Ցոբը հաստողել ։ 16 Եղիուսին փափաքը՝ խօսելու համար ։

1 Այն ատենը աս իրեք մարդիկը Ցոբին պատասխան տալէն դադարեցան . ինչու որ անիկայ =իր աչքերուն առջեւը արդար կ՚երեւար ։
2 Եւ §Արամ ազգատոհմէն Բուզացի Բարաքիելին որդւոյն Եղիուսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ . անոր բարկութիւնը Ցոբին դէմ բորբոքեցաւ , ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինքզինքը կ՚արդարացընէր ։
3 Նաև իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր իրեք բարեկամներուն դէմ . որովհետեւ պատասխան չգտան , ու պախարէն Ցոբը յանցաւոր Հանեցին ։
4 Ու Եղիուս Ցոբին խօսքերուն լմընալուն սպասեր էր , որովհետեւ անոնք իրմէ ծեր էին ։
5 Նոնք իրմէ ծեր էին ։ Բայց երբոր Եղիուս տեսաւ , որ ան իրեք մարդոց բերանը ալ պատասխան չմընաց , իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։
6 Ան ատենը Բուզացի Բարաքիելին որդին Եղիուս պատասխան տալով ըսաւ ,
Ես տարիքով փոքր եմ , ու դուք շատ ծեր էք . անոր համար եմ կեցայ , ու դիտցածս ձեզի յայտնելու վախցայ .
7 Ըսի Թէ ‡Երկար կեանքը՝ Թող խօսի , ու տարիներուն չատութիւնը Թող իմաստութիւնը դիտցընէ .
8 Բայց մարդուն ներսի դին Հոգի կայ , ու †Ամենակարողին շունչը անոնց Հանճար կու տայ ։
9 Երբեմն մեծերը իմաստուն չեն , ու ծերերը դատաստան չեն հասկընար ։
10 Անոր համար ըսի , Ինծի՛ մտիկ ըրէ , որ ես ալ իմ դիտցածս ըսեմ ։
11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի , ձեր փաստերուն ականջ դրի , մինչեւ որ դուք խօսքերը քննեցիք ։
12 Ես ձեզի աղեկ ուշադրութիւն ըրի , և ահա ձեզմէ մէկը չկայ , որ Ցոբը յանդիմանէ , ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ .

Ն·Ը·ԴԲ· Իբր 1520

* Ցակ·Ե·4 ։
Ղ Թագ· իա·19 ։
Պ Ծն· գ·18 ։

– ԳԼ·ԼԴ·9 ։
§ ԵՔԲ·ՈՒԱՄ
Բ Ծն·իբ·21 ։
‡ ԳԼ·ԺԵ·10 ։
* ԵՔԲ·ՕՐԵՐԸ
† ԴԹագ·գ·12 ։ դ·29 ։ ԳԼ·լե·11 ։ լը·36 ։ Ռակ·բ·6 ։ Ժող·բ·26 ։ Դան·ա·17 ։ բ·21 ։ Սաս·ժա·25 ։ Ցակ·ա·5 ։ Ես Կոր·ա·26 ։

Ն·Ը·ՂԳ· Իբր 1520

Ծ Տես բ Օր· իդ·13 ։
Թ ԳԼ·իբ·9 ։
Ա Մար·ժ·24 ։ ԱՏիմ·գ·17 ։
Ա Սաղ·կբ·10 ։ Առակ· ժա·28 ։
Ե Առակ·ժե·5 ։
Զ Մատ·ե·44 ։ Հռով· ժբ·14 ։
† ԵՔԲ· ՓԸՄաց
‡ ԵՔԲ·ԵՐԱՆԻ ԹԷ
§ Ծն·ժԹ·2, 3 ։ Դատ· ժԹ·20 , 21 ։ Հռով· ժբ·13 ։ ԵԲՐ·ժգ·2 ։ ա Պետ· գ·9 ։
‖ Կամ՝ մարդու
Բ ԵԼ·իգ·2 ։
Գ ԳԼ·Ժ·22 ։

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 1520

ՂԵՐԵՄ. Թ. 23 : ա Կոր. ա. 29 :

13 ՂԶԲԼԱՅ որ ըսէք Թէ Իմաստու- Թիւն գտանք . Աստուած է որ զանիկայ կը յաղթէ , և չէ Թէ մարդ :

14 Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաստեց , ես ալ ձեր խօսքե- րուն համեմատ անոր պատասխան պիտի չտամ :

15 Անոնք ապշեցան , ալ պատաս- խան չտուին . անոնց խօսքերը հա- տաւ .

16 Ու ես սպասեցի , մինչև որ ալ բան մը չըսին , հառչ կեցան ու ալ չկրկնեցին :

17 Ես ալ իմ կարգիս պատասխան տամ , ես ալ իմ գիտցածս ըսուե- ցեմ .

18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ , իմ ներսի դիս եղած Հոգին զիս կը ստիպէ :

19 Անշ որովայնս չբացուած գինիի պէս է . նոր տիկերու պէս պատ- ռելու վրայ է :

20 Ձրուցեմ որ՝ շունչ առնեմ , շրթունքներս բանամ ու պատաս- խան տամ :

Ե ՂԱ . ԺԹ . 15 : Բ Օր . ա . 17 : Ժզ . 19 : Առակ . իդ . 23 : Մատ . իբ . 16 :

21 Ա՛ղէ՛ Ե մէկու մը աչառութիւն չընեմ , ու մարդու մը չողոքոր- թութիւն չընեմ .

22 Քանզի չեմ գիտեր չողոքորթու- Թիւն ընելը . զիս Ստեղծողը շու- տով զիս պիտի վերցընէր :

ԳԼ . Լ Գ

1 Եղիուս հեգնութեամբ իր անձը Աստուծոյ տե- ղը կը դնէ , Ցոբին հետ վիճաբանելու համար . 8 զԱստուած կ'արդարացընէ , ըսելով Թէ Ա- նիկայ մեծ ըլլալով՝ իր գործերը մարդուն ի- մացընելու պարտաւորութիւն չունի . 14 կը հաստատէ Թէ Աստուած ապաշխարելու կը կանչէ մարդը տեսիլներով , 19 նեղութիւն- ներով , 23 և իր պատգամաւորներովը : 31 Ե- զեկուս կը յորդորէ Ցոբը որ ականջ դնէ :

1 Հայդ ադէ՛ ով Ցոբ , իմ խօսքս մը- տիկ ըրէ , ու ամէն ըսածներուս ականջ դիր :

2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ , ու լեզուս քմայս հետ կը խօսի .

3 Խօսքերս արտիս ուղղութեանը պէս պիտի ըլլան , ու շրթունքներս զուտ իմաստութիւն պիտի խօսին :

— Ծն . բ . 7 :

4 Ձիս Աստուծոյ Հոգին ստեղ- ծեց , ու Ամենակարողին շունչը ին- ծի կեանք տուաւ :

5 Թէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր ինծի , պատրաստուելով՝ դիմացս կայնէ :

Բ Գլ . Թ . 34 , 35 : Ժզ . 20 , 21 : Լա . 35 :

6 Ե Ահա ես քու բսածիդ համեմատ Աստուծոյ համար կը նայիմ . ես ալ հողին ստեղծուեցայ :

Է Գլ . Թ . 34 : Ժզ . 21 : * Կամ՝ բեռս

7 Ե Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չզարհուրեցընէ , ու իմ *ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ :

8 Արդարև ականջիս ըսիր , ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի , որ ը- սէր .

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 1520

9 Ես մաքուր եմ ա- առանց յան- ցանքի . ես անարատ եմ , ու իմ վրաս անօրէնութիւն չկայ .

10 Ահա Անիկայ վրաս պատճառներ կը գտնէ , ինձ իրեն թշնամի կը սեպէ .

Ի Գլ . Ժգ . 24 : Ժզ . 9 : Ժթ . 11 :

11 Ղոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ , իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ :

ՂԳլ . Ժգ . 27 : Ժզ . 16 : Լա . 4 :

12 Ահա քեզի պատասխան կու տամ որ աս բանիս մէջ իրա- ւունք չունիս , ինչու որ Աս- տուած մարդէն մեծ է :

13 Անոր հետ ինչո՞ւ է կը վիճիս . ո- րովհետև անիկայ բնաւ իր ըրած- ներուն համար պատասխան չտար :

Ե Ես . խե . 9 :

14 Ըեիրաւի Աստուած մէկ անգամ կամ երկու անգամ կը խօսի , (Ոչ Ե մարդը ուշադրութիւն չըներ ,)

Ը Գլ . Խ . 5 : Սաղ . կբ . 11 :

15 Ի երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլ- քի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը կ'իյնայ մարդոց վրայ , ու անոնք էրէնց անկողիններուն մէջ կը քնա- նան :

Ի Թես . ժբ . 6 : Գլ . դ . 13 :

16 Ժ Ան ատենը մարդոց ականջները կը բանայ , ու անոնց խրատը կը կնքէ ,

Ժ Գլ . լզ . 10 , 15 :

17 Որ մարդը Էէլ գործքին դարձը- նէ , ու մարդէն հպարտութիւնը Ի արգիլէ :

Ի Եբ . ծաթ- կէ :

18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պա- հէ , ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի :

19 Նաև Տրդը իր անկողինին մէջ ցաւով կը պատժուի , և իր բոլոր ոսկորները սաստիկ ցաւով :

20 Ան ատենը Ի անոր անձը հացէն կը ղզուի , և անոր հոգին՝ փափաքելի կերակուրէն :

Ի Սաղ . ճէ . 18 :

21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի , որ ալ չերևնար . ու անոր չերևցած ոսկորները դուրս կ'ելլեն :

22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօ- տենայ , ու անոր կեանքը՝ կորըս- տեան :

23 Եթէ անոր քովը Թարգման պատ- գամաւոր մը ըլլայ , հազարէն մէկը , որ անոր ուղղութիւնը մարդուն ի- մացընէ ,

24 Ան ատենը անոր ողորմելով պի- տի ըսէ , Ազատէ զանիկայ՝ որ գե- բեզմանը չիջնէ . ես քաւութիւն մը գտայ :

25 Անոր մարմինը տղու Տրմէնէն ա- ւելի փափուկ պիտի ըլլայ , ու ա- նիկայ իր մանկութեան օրերուն պիտի դառնայ .

26 Աստուծոյ պիտի աղաղակէ . ու Ա ան զանիկայ պիտի ընդունի . ու անոր երեսը ուրախութեամբ պիտի տեսնէ . քանզի Անիկայ պի- տի հատուցանէ մարդուն՝ անոր արդարութեանը համեմատ :

Ն · ք · ԶԲ · իբր 1520

27 Անիկայ մարդոց վըայ կը նայի . ու ԸՆ ու Ղնը Նըսկ , Մեղք գործե- ցի ու իրաւունքը աւրեցի , ու ա- սիկայ Է ինձի օգտակար չեղաւ ,

28 Ան ոգեՆը Ծ անոր Հոգին կ՚աղա- տէ , որ գերեզմանը չիջնէ . ու ա- նոր կեանքը լըյոը կը տեսնէ ։

29 Ահա Աստուած աս ամէն բաները երկու իրեք անգամ մարդուն կ՚ը- նէ ,

30 ¦Որ անոր Հոգին գերեզմանէն դարձընէ , որ ապրողներուն լու- սովը լուսաւորուի ։

31 Ականջ դիր, ով Ցոբ , ինծի մտիկ ըրէ , լուռ կեցիր , որ ես խօսիմ։

32 Թէ որ բանելիք ունիս՝ ինծի պա- տասխան տուր . զըուցէ , ինչու որ քեզ արդարացընելու կը փափա- քիմ ։

33 Եթէ ոչ՝ ¦ինծի մտիկ ըրէ . լուռ կեցիր , որ ես քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ ։

ԳԼ · Լ Դ

1 Եղիհու կը յանդիմանէ Ցոբը՝ քանզի Աստու- ծոյ վըայ անիրաւութիւն կը դնէր ։ 10 Կը հաստատէ Թէ Աստուած Ամենակարողը չկրնար անիրաւ ըլլալ · 31 Մարդը պարտի խոնար- հիլ Աստուծոյ առջեւ ։ 34 Եղիհու Ցոբը կը յանդիմանէ ։

1 ¦Ըն ատենը Եղիհու իր խօսքը շա- րունակելով ըսաւ ,

2 Ո՛վ իմաստուններ , իմ խօսքերս մտիկ ըրէք , և դուք՝ ով գիտուն- ներ , ինծի ականջ դրէք ։

3 ¤Քանզի ականջը խօսքերը կ՚որո- շէ , ինչպէս որ բիմքը կերակուրին համը կ՚առնէ ։

4 Իրաւունքը մեզի ընտրենք . մէ- ջերնիս գիտնանք Թէ որ բանը ա- ղեկ է ։

5 Որովհետև Ցոբ ըսաւ , Ե Ես ար- դար եմ , բայց ¶Աստուած իմ ի- րաւունքս մէկդի ձգեց ։

6 ¤Մրիթէ իմ իրաւունքս պիտի ստե՞մ . իմ *վէրքս մահաբեր է , Թէև յանցանք չունիմ ։

7 Ցոբին պէս մարդ ով կայ , Ե որ հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ·

8 Որ անօրէնութիւն գործողներուն հետ ընկերութեամբ կը պտըտի , ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ ·

9 Ինչու որ Ղըսաւ , Աստուծոյ հաճոյ ըլլալին մարդուս օգուտ մը չկայ ։

10 Ասոր համար ինծի մտիկ ըրէք , ով իմաստուններ , Է քաջ լըսի որ Աստուծոյ գործը չարութիւն , ու Ամենակարողին գործը անօրէնու- թիւն ըլլայ ։

11 ¤Որովհետև Անիկայ մարդուն ը- րածին համեմատ կը հատուցանէ , ու ամէն մարդուն իր ճամբուն համեմատ դատել կու տայ ։

12 Արդարև Աստուած անօրէնու- թիւն չընէր , ու Ամենակարողը ¶ դատաստան չձուեր ։

13 Երկիրը ով յանձնեց անոր , ու բոլոր աշխարհքը ով կարգի դրաւ ։

14 Թէ որ իր սիրտը †ասանկ ուզե- լու ըլլայ՝՝ , ¶ Հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվէ ։

15 Ան ոգեՆը Համըն մարմին մկկէն կը մեռնի , ու մարդը հող կը դառնայ ։

16 Հիմա Թէ որ ընտրողութիւն ուՆիս , ասիկայ մտիկ ըրէ . խօսքե- րուս ձայնին ականջ դիր ։

17 Ը Մրիթէ արդարութիւնը ատողը կրնայ իշխել , կամ արդար Հզօրը յանցաւոր կրնա՞ Հանել ,

18 Ե||Ան որ Թագաւորին կ՚ըսէ՝՝ Թէ Եղեռնագործ Ես , ու աղնուական- ներուն Թէ Չար Ժողովի Ես ·

19 Ան որ իշխաններուն ¶ աչառու- թիւն չընէր , ու Հարուստը աղքա- տէն աւելի չնամեր . որովհետև ¦ անոնք ամէնն ալ իր ձեռացը գործն են ։

20 Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի մեռ- նին , ու Հ կէս գիշերուան ատենը ժողովուրդը խռովութեան մէջ իյնալով՝ պիտի անցնին . ու զօրեղ- ները պիտի վերցուին՝ առանց ձե՞- ռը ձեռքը անոնց դպչելո՞ւն ։

21 ¦Ինչու որ Անոր աչքերը մարդուն ճամբաներուն վըայ են , ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ ։

22 ՂՈ՛չ խաւար կայ և ոչ մահուան չուք՝ որ անօրէնութիւն գործող- ները Հոն պահուին ։

23 Ինչու որ մարդուս վըայ §երկար քննութիւն չըներ՝՝ , երբոր անիկայ Աստուծոյ առջևը դատաստանի կ՚երթայ ։

24 ¤Անհմանալի ¦երպո՛վ՝՝ զօրաւոր- ները կը կոտրէ , ու անոնց տեղը ուրիշները կը Հաստատէ ։

25 Քանզի անոնց գործերը գիտէ , ու գիՆո՞ւ գիշերով տակնուվրայ կ՚ընէ , ու կը խորտակուին ։

26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն Հա- մար՝ ††ամենուն առջևը՝՝ զանոնք կը զարնէ ։

27 Որովհետև ¦անոր Հետևելէն մէկ- դի քաշուեցան , ու ¦անոր ճամբա- ները բնաւ չճանչցան .

28 Անանկ որ ¶աղքատին աղաղակը անոր Հասցուցին . ու անիկայ Հ զրկեալներուն աղաղակը լսեց ։

29 Թէ որ անիկայ Հանգստութիւն տայ , ո՞վ կրնայ նեղութիւն տալ . ու Թէ որ անիկայ երեսը պահէ , ո՞վ կրնայ զանիկայ տեսնել . ¤ա- ՚ոնկ Է՝ Թէ՛ ազգի մը և Թէ մէկ մարդու մը .

Ն · ք · ԶԲ · իբր 1520

Ը ԳԼ · ը · 3 ։

† ԵԲԲ · անոր վըայ դնէ ,

¶ Սաղ · ՃԳ · 29 ։

§ Ծն · պ · 19 ։ Յոզ · ԺԸ · 7 ։

Լ Տ՚ես Ծն · ԺԸ · 25 ։ Բ Թագ · իգ · 3 ։

Ե ԵԼ · իբ · 28 ։ ‖ Կա՛՛ կրբ- նաշ մկը Թագաւո- րին բաւ ։

¶ Բ Օր · ժ · 17 · Բ Մն · ԺԹ · 7 ։ Գոր · ժ · 34 ։ Հբ- ռով · բ · 11 ։ Գաղ · բ · 6 ։ Եփս · ը · 9 ։ Կող · գ · 25 ։ ¤ Պետ · ա · 17 ։

¦ ԳԼ · ըՆ · 15 ։ Հ ԵԼ · ԺԲ · 29 , 30 ։

¦ Բ Մն · ԺԸ · 9 ։ ԳԼ · ըՆ · 4 ։ Յոբ · Լ՚ · 15 ։ Ընակ · ե · 21 ։ ԺԸ · 3 ։ Երեմ · ԺԹ · 17 ։ Լբ · 19 ։

ՂՍաղ · ՃՀԹ · 12 ։ Ամով · Ի · 2 , 3 ։ Երբ · գ · 13 ։

§ ԵԲԲ · ԱԼ չդներ ,

‡ Կա՛՛ Ընթիւ

¶ Դան · բ · 21 ։

†† ԵԲԲ · տես- նողներուն տեղը

՚ա Թագ · ԺԸ · 11 ։

յ Սաղ · իը · 5 ։ Ես · ե · 12 ։

Ն ԳԼ · Լե · 9 ։ Ցակ · ե · 4 ։

Լ ԵԼ · իբ · 23 ։

Ը ԳԼ · Լէ · 9 ։

‡ ԳԼ · իէ · 2 ։

Բ ԳԼ · Թ · 17 ։

*ԵԲԲ · նետս ։ ԳԼ · ը · 4 ։ Ժզ · 13 ։

Ե ԳԼ · ԺԸ · 16 ։

ՂԳԼ · Թ · 22 , 23 , 30 ։ Լե · 3 ։ Մաղ · գ · 14 ։

Ե Ծն · Ժը · 25 ։ Բ Օր · լը · 4 ։ Բ Մն · ԺԹ · 7 ։ ԳԼ · ը · 3 ։ ԼՁ · 23 ։ Սաղ · ղը · 15 ։ Հբ- ռով · Թ · 14 ։

Ը Սաղ · կբ · 12 ։ Առակ · իդ · 12 ։ Ե- րեմ · Լը 19 ։ Եզեկ · ԼՋ · 20 ։ Մատ · Ժը · 27 ։ Հբ- ռով · բ · 6 ։ Բ Կոր · ե · 10 ։ ¤ Պետ · ա · 17 ։ Յայտ · իբ · 12 ։

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1520

30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չը-
թաղաւորէ , ու *ժողովուրդին ո-
րոգայթ չըլլայ :
31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ ը-
սելը՝ Ն պարտէ կրեցի , ալ չարու-
թիւն չեմ ըներ .
32 Ջտեսածս դուն ինծի սորվեցուր ,
եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝
ալ չեմ գործեր :
33 Արդեօք *քու ուզածիդ պէս"
պիտի հատուցանէ՞ , որ հակառակ
կը կենաս . քանզի դուն ընտրեցիր
ես՝ ու չէ թէ ես . ուրեմն ինչ որ
գիտես՝ խօսէ՛ :
34 Իմաստունները պիտի ըսեն ինծի
հետ , (ու գիտուն մարդը , որ
ինծի մտիկ կ'ընէ ,)
35 Ցոբ խելացութիւնով չգրուա-
ցեց , ու անոր խօսքերը իմաստու-
թեամբ չէին :
36 Իմ փափաքս աս է , որ Ցոբ մին-
չև վերջը փորձուի . ինչու որ ամ-
բարիշտ մարդոց †պէս պատաս-
խաններ տուաւ :
37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապըս-
տամբութիւն կ'աւելցընէ . մէջեր-
նիս ծափ կը զարնէ , ու Աստուծոյ
դէմ իր խօսքերը կը շատցընէ :

ԳԼ · Լ Ե

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ պէտք չէ որ մարդը
Աստուծոյ հետ բաղդատուի . որովհետև մեր
ազէկութիւնը ու պէշութիւնը չկրնար անոր
հասնիլ : 9 Մարդիկ իրենց նեղութեանը մէջ
շատ անգամ կ'աղաղակեն . բայց անոնց հե-
ծութիւնները լսուիր , քանզի առանց հետա-
զոտ է :

1 Դարձեալ Եղիուս իր խօսքերը շա-
րունակելով ըսաւ ,
2 Արդեօք իրաւունքով ըլլալ կը
կարծես ասիկայ , որ ըսիր թէ ես
Աստուծմէ աւելի արդար եմ :
3 Քանզի *դուն ըսիր , Քեզի ի՞նչ
օգուտ կ'ըլլայ . մեղքէս աւելի ի՞նչ
կը վաստկիմ :
4 Ահա ես քեզի պատասխան կու
տամ՝ , նաև Քեզի հետ քու բարե-
կամներուդ :
5 †Երկինքը նայէ ու տես . ամպե-
րը դիտէ , որ անոնք քեզմէ աւելի
բարձր են :
6 Թէ որ դուն մեղք գործես , *Ա-
նոր դէմ ի՞նչ ըրած կ'ըլլաս , ու
երբոր քու անօրէնութիւններդ
շատնան , Անոր ի՞նչ կ'ընես :
7 †Եթէ որ արդար ես , Անոր ի՞նչ
կու տաս , կամ անիկայ քու ձեռ-
քէդ ի՞նչ կ'առնէ :
8 Քու ամբարշտութիւնդ քեզի
պէս մարդուն՝ ու արդարութիւնդ
մարդու որդիին կը ջրէ :
9 Շանիբրաւութիւններուն շատու-
թենէն կը բողոքեն . բռնաւորնե-

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1520

րուն բազուկին համար կ'աղաղա-
կեն :
10 Բայց Ձիշ չըսեր որ †Ձիս ստեղ-
ծող Աստուածը ո՞ւր է , Հան որ
դիշերուան մէջ երգեր կու տայ .
11 Ան որ մեզ երկրի անասուններէն
աւելի †դիտուն , ու երկինքի թռըչ-
չուններէն աւելի իմաստուն կ'ընէ :
12 ‡Հոն չարերուն հպարտութեանը
համար ձի կ'աղաղակեն , բայց Ա-
*ո՛՜ պատասխան չտար" :
13 †Արդարև Աստուած ունայնու-
թիւն մտիկ չընէր , ու Ամենակա-
րողը անոր չնայիր :
14 Ու թէև կ'ըսես թէ Զանիկայ
չես տեսներ , բայց դատաստան կայ
անոր առջևը , ու †անոր յուսա :
15 Եւ հիմա †իր բարկութեանը ը-
րածը բան մի չէ , ու անօրէնու-
թիւնը սաստիկ քննած չէ .
16 †Ուստի Ցոբ իր բերանը զուր
տեղը բանալով , անգիտութեամբ
խօսքեր կը շատցընէ :

ԳԼ · Լ Զ

1 Եղիուս կը ցուցընէ թէ Աստուած արդար է
իր ճամբաներուն մէջ , 16 և թէ Ցոբին մեղ-
քերը Աստուծոյ օրհնութիւններուն արգելք
կ'ըլլան : 24 Աստուծոյ գործքերը մեծարելի
են :

1 Ու Եղիուս շարունակելով ըսաւ ,
2 Քիչ մը համբերէ՛ ինծի , ու ես
քեզի յայտնեմ , որ Աստուծոյ հա-
մար ուրիշ խօսելիք ալ *ունիմ :
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի
առնեմ , ու արդարութիւնը Ստեղ-
ծողիս ընծայեմ :
4 Իրաւցընէ իմ խօսքերս սուտ
չեն . դիտութեամբ կատարեալ մէկ
մը քու քովդ է :
5 Ահա Աստուած հզօր է , բայց
Ձիչ չարհամարհեր , *անիկայ հզօր
է իր սրտին զօրութեամբը :
6 Անիկայ ամբարիշտը չապրեցը-
ներ , ու նեղեալներուն իրաւունք
կ'ընէ .
7 †Արդարներուն վրայէն աչքերը
չվերցներ , ու *անոնք †թագաւոր-
ներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ . *
զանոնք յաւիտեան կը նստեցընէ ,
ու կը բարձրանան :
8 Ու անոնք †եթէ որ շղթաներով
կապուած՝ Թշուառութեան կա-
պերուն մէջ բռնուին ,
9 Ան ատենը անոնց կը յայտնէ ի-
րենց գործքերը , ու իրենց յան-
ցանքներուն շատնալը :
10 Նաև †անոնց ականջը կը բանայ ,
որ խրատ ընդունին , և *անոնց կը
պատուիրէ , որ անօրէնութենէ
դառնան :
11 Եթէ որ անոնք *ծառայեն ու
ծառայութիւն ընեն , Ջօրերնին

Ն·Ք·ԳԲ· Իբր 1520

† Ես · ծա · 13 :
‡ Սաղ · խը · 8 ; Հե · 6 ; Ճխթ · 5 ; Գոր · ժզ · 25 :
Ր Սաղ · ղէ · 12 :
‡ Կա՛ , Հոն կ'աղաղակեն , բայց Ա*ո՛՜ պատասխան չտար՝ չարերուն հպարտութեանը համար :
ժ Ընակ · ա · 28 :
† Գլ · իէ · 9 : Առակ · ժե · 29 : Ես · ա · 15 : Երեմ · ժա · 11 :
ւ Գլ · Թ · 11 :
† Սաղ · լէ · 5 , 6 :
ձ Սաղ · ԽԲ · 32 :
§ Գլ · լԶ · 35 , 37 : լը · 2 :

* Տես գ Թագ · ժբ · 28 , 30 : գ Թագ · իա · 9 :
ւ Դան · Թ · 7-14 :
*Եբր · քու քովէդ
*ՅԳլ · լե · 16 :
† Կա՛ , կողմէն
— Գլ · իա · 15 : լԶ · 9 :
Բ Գլ · լԶ · 8 :
Գ Գլ · իբ · 12 :
Դ Առակ · ը · 36 : Երեմ · է · 19 :
Է Գլ · իբ · 2 , 3 : Սաղ · ժզ · 2 : Առակ · Թ · 12 : Հեռով · ժա · 35 :
Ը Եղ · բ · 23 : Գլ · լԶ · 28 :
* Գլ · Թ · 4 : ժբ · 13 , 16 : լէ · 23 : Սաղ · ղԹ · 4 :
Բ Սաղ · լԶ · 18 : լԶ · 15 :
Գ Սաղ · ճժգ · 8 :
Դ Սաղ · ճէ · 10 :
Է Գլ · լԶ · 16 , 23 :
Ը Գլ · իա · 18 : Ես · ա · 19 , 20 :

Ն · Ք · ԳԲ · Իրք 1520

բարուքթիւնով՝ ու տարիներին ուրախութիւնով կ՚անցընեն ։

12 Բայց թէ որ անոնք չհազանգուրթիւն չընեն , սուրէ պիտի անցնին , ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին ։

13 Եւ անոնք որ սրտով կեղծաւոր են , էբէնց վշտ էբարկութիւն կը դիղեն . երբոր զանոնք կապէ , անոր չեն աղաղակեր ։

Ելից · ը · 5 ։

ԸՂԵ · ԺՆ · 32 · Իբ · 16 ։ Սաղ · ՃԵ · 23 ։

14 Անոնց անձը երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի , ու անոնց կեանքը պիղծերուն մէջը պէտ վախճանի ։

15 Աղբատը կ՚ազատէ իր թշուառութեան առնելը , ու նեղութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ ։

Բ Սաղ · ԺԸ · 19 ։ Լ · 8 ։ ՃԺԸ · 5 ։

16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր , ու անոնչ Իընդարձակութեան բերէր , ուր որ նեղութիւն չկայ . ու ծրու սեղանդ գրուածը էպարարուութեամբ լեցուն պիտի ըլլար ։

Ժ Սաղ · ԽԳ · 5 ։

Է Սաղ · ԼՃ · 8 ։

17 Բայց Իէ որ դուն չարին փաստը *պաշտպանեցիր , իրաւունքն ու դատաստանը ւեվ պիտի բըռնես ։

* ԵՀԲ · կատարեցիր ։

18 Որովհետև բարկութիւն կայ , չըլլայ որ հարուածով մը քեզ վերջընէ , ան ատենը Լմեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել ։

Ը Սաղ · ԽԹ · 7 ։

19 Էմիթէ անիկայ քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞ . ոչ ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ կը հարթէ ։

Ը Առակ · ԺԱ · 4 ։

20 Մի փափաքիր սն գիշերին՝ որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն †առնելոյթ կ՚ըլլան՚՚ ։

† ԵՀԲ · կը վերնան ։

21 Զգուշացիր ծ անօրէնութեան դառնալէն . ինչու որ դուն Ձասիկայ թշուառութենէն աւելի ընտրեցիր ։

Ծ Սաղ · ԿԶ · 18 ։

Ձ Տես Եբր · ԺԱ · 25 ։

22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը ‡բարձրացալ է՚՚ . հով կրնայ անոր պէս սորվեցընել ։

‡ Կ՚ա՛ · կը բարձրացընէ ։

23 Ինանոր ֆալէտ ձամբան ով որոշեց անոր . և ով բսաւ անոր թէ Դուն անիրաւութիւն գործեցիր ։

Հես · Խ · 13 · 14 ։ Հռով · ԺԱ · 34 ։ ա Կոր · Բ · 16 ։

24 Միտքդ պահէ որ ֆմեծարես անոր գործերը՝ որն որ մարդիկները ‖կը տեսնեն ։

Յ ԳԼ · ԼԲ · 13 ։ ՂԳԼ · ԼԲ · 10 ։

Ֆ Սաղ · ՂԲ · 5 ։ Ցայտ · ԺԱ · 3 ։

‖ Կ՚ա՛ կ՚երգեն ։

25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք , իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ ։

Ա՛ա Կոր · ԺԳ · 12 ։

26 Ահա Աստուած մեծ է , ու Իմենք չենք գիտեր . և ոչ անոր տարիներուն համրանքը անքննելի է ։

Յ Սաղ · ՃԼ · 2 ։ ՃԲ · 24 , 27 ։ Եբր · ա · 12 ։

27 Ինչու որ Ն՚ջուրերուն կաթիլները կը քաշէ . անոնք իր գոլորշիէն անձրև կը թափին ,

Ն Սաղ · ՃԽԵ · 8 ։

28 ևորն որ ամպերը վազցնելով՝ մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն ։

29 Բայց ըսաւ մէկը ամպերուն տարածուիլը ՝՚՚ Անոր վրանին դըրդումը կրնայ հասկընալ ։

30 Ահա ՚՚անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ , ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ ։

31 Ազաղովուրդները սա բաներով § կը դատէ , ՚՚ Ղառատօրէն կերակուր կուտայ ։

32 Ափովը ‡կայծակը կը ծածկէ , ու անոր հրաման կուտայ , թէ ուր պիտի զարնէ ։

33 ԷէԱնոր կը յուցընէ իր բարեկամը . անօրէնութեան դէմ բարկութիւն կը դիզուի՚՚ ։

§ Կ՚ա՛ կը խնամէ ,

Ղ Սաղ · ՃՂ · 25 ։ Գոր · Ժգ · 16 ։

‡ ԵԲր · ԼՂՄԸ Ղ գ Թագ · Ժբ · 41 , 45 ։

էէԿ՚ա՛ ։

էէԿ՚ա՛ Անոր շառաւիղը անոր համար լուր կուտայ , խաչնէն ալ ելլող ամպին համար ։

ԳԼ · ԼԷ

1 Եդեռս իր խօսքը շարունակելով կը հաստատէ թէ պէտք է Աստուծմէ վախնալ՝ անոր մեծ գործքերուն համար , 15 և թէ անոր իմաստութիւնը անքննելի է իր գործքերուն մէջ ։

1 Ասոր համար ալ սիրտս կը դողայ , ու իր տեղէն կ՚երերայ ։

2 Անոր ձայնին որոտումը ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մինչ ըրկբ ։

3 Իոլոր երկնից տակը կը խրկէ զանիկայ , ու անոր լոյսը մինչև երկրին ծայրերը ։

4 Անոր ետևէն ՚՚մէկ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ , իր վեհափառութեան ձայնովը կ՚որոտայ , ու իր ձայնը լսուելէն ետև չյետշադներ զանոնք ։

՚՚ Սաղ · ԻԲ · 3 ։ ԽԸ · 33 ։

5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚որոտայ , ՚՚ Իանակ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկընալ ։

Բ ԳԼ · ե · 9 ։ Ը · 10 ։ ԼՂ · 23 ։ Ծայտ · Ժե · 3 ։

6 Ինչու որ Ֆանիկայ կ՚ըսէ ձիւնին , Երկրի վրայ եղիր , նաև սաստիկ անձրևին , ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրևներուն ։

Ֆ Սաղ · ՀԿԹ · 16 , 17 ։

7 Անիկայ ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ , Ռոր իր ստեղծած բոլոր մարդկիկները հասկրնան ։

Ռ Սաղ · ՃՀ · 27 ։

8 Գազանները նորջերնին կը մտնեն , ու այրերնուն մէջ կը բնակին ։

Ր Սաղ · Ճգ · 22 ։

9 Հարաւէն փոթորիկ կուգայ , ու հիւսիսէն ցուրտ ։

10 ԵՒաստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի , ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ ։

Ղ ԳԼ · Ը · 22 , 30 ։ Սաղ · ՀԿԹ · 17 , 18 ։

11 Նաև պարզութիւնը մեղը կը փարատէ . անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ ։

Ր Սաղ · ՀԿԲ · 8 ։

12 Անոր խորհրդովը տեղէ տեղ կը փոխադրուին , որ աշխարհքին երեսը՝ երկրի վրայ անոր բոլոր Ր հրաման ըրածը կատարեն ։

Ը ԵԼ · Բ · 18 · 23 ։ ՄԹագ · Ժբ · 18 , 19 ։ Նեը · ժ · 9 ։ ԳԼ · ԼՂ · 31 ։

13 Ը Զանոնք կը բերէ՝ թէ՛ իրատի համար , Ռ թէ իր երկրին համար և ժ թէ շնորհքի համար ։

Ռ ԳԼ · ԼԲ · 26 , 27 ։

14 Ո՛վ Ցոր , աս ըսածս մտիկ ըրէ . կայնէ ու էԱստուծոյ սքանչելիքը նէսուն վրայով մտածէ ։

ժ Բ Թագ · Ի · 10 ։ գ Թագ · Ժբ · 45 ։

Ի Սաղ · ՃԺ · 2 ։

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ի՛նչպէս
կը կարգաւորէ զանոնք , և իր ամ-
պէն լոյս կը փայլեցընէ ։
16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարա-
կշռութիւնը , ու է իմաստութեամբ
կատարեալ եղողին սքանչելիքները ։
17 Երկիրը հարաւային հովէն հան-
գըստացուցած ժամանակը , ի՞նչ-
թէ ինչու համար քու հանդերձներդ
կը տաքնան ։
18 Անոր հետ մկուտե՞ղ ծտարածե-
ցիր երկինքը , որ ամուր է թափ-
ծու հայելիի պէս ։
19 Սորվեցո՛ւր մեզի թէ ի՞նչ պիտի
ըսենք անոր . Խնդ- ոչ մթութեան
պատճառովը չենք կրնար մեր խօսքը
կարգաւորել ։
20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ , պիտի
պատմի՞ Անոր , եթէ մկը զըռու-
ցէ , անշուշտ պիտի կլլուի ։
21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ ,
երբոր երկինքը կը փայլատակէ ,
բայց հովը կ'անցնի , ու զանիկայ
կը սրբէ ։
22 Ահա հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու
գայ . Աստուծոյ քովը ահաւոր փա-
ռաւորութիւն կայ ։
23 Անիկայ Ամենակարող է , չենք
կրնար հասկընալ զանիկայ . հմուտ է
զօրութեամբ՝ դատաստանով ու
շատ արդարութեամբ , ու չի խօս-
* զրկանք չըներ" ։
24 Անոր համար մարդիկ ի կը վախ-
նան անկէ . Ըարտով իմաստուն-
ներուն † քնաւ չնայիր" ։

ԳԼ . ԼԸ

1 Աստուած կը կանչէ Ցորը որ իր հարցմունք-
ներուն պատասխան տայ ։ 4 Աստուած իր մե-
ծամեծ գործքերը յիշելով կը յանդիմանէ
Ցորին տգիտութիւնը ու տկարամտութիւնը ։

1 Ո՞ն ատենը Եհովայ ՝ փոթորկին
մէջէն պատասխան տալով Ցո-
բին ըսաւ ,
2 Ը՞նչ է ատիկայ՝ որ է անիմաստ
խօսքերով խորհուրդը կը նսեմա-
ցընէ ։
3 Ար Հիմա կորիճի պէս մէջդ պընդ-
դէ՛ . քեզի կարցընեմ՝ և քու դիտ-
ցածդ ինծի իմացընես ։
4 Ը՞ր էիր դուն՝ երբոր ես երկ-
րին հիմերը կը դնէի . ըսէ ինծի՝
Թէ որ իմաստութեան տեղեկու-
թիւն ունիս ։
5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ՛ , Ո՞վ դրաւ
անոր չափերը , կամ Թէ անոր վրայ
լարը ո՞վ քաշեց ։
6 Անոր հիմերը ինչի՞ վրայ հաս-
տատուած են , կամ Թէ անոր ան-
կիւնին քարը ո՞վ դրաւ ,
7 Երբոր առաւօտեան աստղերը մէկտեղ փառաբանութիւն կ'ը-
նէին , ու երբոր Աստուծոյ բոլոր
որդիները ցնծութեամբ կ'աղաղա-
կէին ։
8 Ե՞նաև ծովը որովայնէն յարձա-
կելով ելած ժամանակը՝ ո՞վ գոցեց
զանիկայ դռներով ,
9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի ,
ու մէգը խանձարուր ։
10 Ես Ետնոր վրայ իմ հրամանս
հաստատելով՝ անոր փականք ու
դռներ դրի ,
11 Ու ըսի անոր ՝ Մինչև հոս դաս՝
ու անդին չանցնիս , և քու ալիք-
ներուդ հպարտութիւնը հոս Ի դա-
դարի ։
12 Կեանքիդ մէջ երբեք Ծառաւօ-
տուն հրաման ըրի՞ր , արշալոյսին
իր Ծագել տեղը յուշցուցի՞ր ,
13 Որ երկրին ծայրերը բռնի , ու
Էշարագործները անկէ թօթվուին ։
14 Երէքը նոր ձև մը կ'առնէ , կըն-
քուած կաւի պէս , և ամէն բան
հանդերձով զարդարուածի պէս
կ'երևնայ ։
15 Սակայն ամբարիշտներէն կ'ար-
գիլուի իրենց Լոյսը . ու Ը բարձր
բազուկը կը խորտակի ։
16 Ծովուն աղբիւրները մտե՞ր ես ,
ու անդունդին ծածուկ տեղուան-
քը պտրտե՞ր ես ։
17 Մահուան դռները յայտնուե-
ցա՞ն քեզի , ու մահուան շուքին
դռները տեսա՞ր ։
18 Երկրին լայնութեանը խելքդ
հասա՞ւ . Թէ որ ամէնը գիտես , ըզ-
րուցէ ։
19 Լոյսին † քնակարանը ո՞ւր է , ու
խաւարին տեղը ո՞ւր է ,
20 Որ զանիկայ առնես իր սահմանը
պահես , ու անոր տանը ճամբաները
իմանաս ։
21 Դուն ան ատենը ծնած ըլլալուդ
համար , ու քու օրերուդ համրան-
քը շատ ըլլալուն համար գիտես ։
22 Հ Ձիւնին շտեմարանները մտե՞ր
ես , ու կարկտուտին դանձերը տե-
սե՞ր ես ,
23 Ն Որ ես կը պահեմ նեղութեան
ժամանակին , ու կռիւի ու պա-
տերազմի օրուան համար ։
24 Ի՞նչ ճամբով լոյսը կը բաժ-
նուի , և ի՞նչպես արևելեան հովը
երկրի վրայ կը տարածուի ։
25 Ձէ ղեղներուն համար անցք՝ ու
որոտումներուն փայլակին համար
ճամբայ ո՞վ բացաւ ,
26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝
ուր որ մարդ չկայ , անապատին
վրայ՝ ուր տեղ մկը չբնակիր ,
27 Ո՞ր անապատները ու անչէն տե-
ղերը կշտացընէ , ու կանանչ խո-
տին ընձիւղը բուսցընէ ։
28 Ո՞վ անձրևը հայր ունի՞ . կամ Թէ
ցօղին կաթիլները ո՞վ ծնաւ ։

ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1520

Ա ԳԼ · ԼՁ · 29 ։
Բ ԳԼ · ԼՁ · 4 ։

Գ Ծն · ա · 6 ։ Ես · խգ · 24 ։

Դ ա Տիմ · Ղ · 16 ։
Ե ԳԼ · ԼՂ · 5 ։
* կամ՝ պատասխան չտար ։
Զ Մատ · ժ · 28 ։
Է Մատ · ժա · 25 ։ ա Կոր · ա · 26 ։
† կամ՝ մկը բնաւ չկըրնար տեսնել զանիկա ։

ը ԵԼ · ժԹ · 16 ։ 18 ։ գ Թագ · ժԹ · 11 ։ Եզեկ · ա · 4 ։ Նաւ · ա · 3 ։
Թ ԳԼ · ԼԲ · 35 ։ Ի · Խգ · 3 ։
ժ ա Տիմ · ա · 7 ։
ժա ԳԼ · Ի · 7 ։
ժբ Սաղ · ճգ · 5 ։ Առակ · ը · 29 ։ Լ · 4 ։

ժգ ԳԼ · ա · 6 ։

ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1520

Ա Ծն · ա · 9 ։ Սաղ · ԼՂ · 7 ։ ճգ · 9 ։ Առակ · ը · 29 ։ Ե · բեմ · ե · 22 ։
Բ ԳԼ · իՂ · 10 ։
Գ Սաղ · ԺԲ · 9 ։ ՂՂ · 4 ։
Դ Սաղ · Հգ · 16 ։ ճԽը · 5 ։
Ե Սաղ · ճգ · 35 ։
Զ ԳԼ · ժը · 5 ։ Ի Սաղ · ժ · 15 ։
Է Սաղ · Ժ · 19 ։
Ը Սաղ · Թ · 13 ։
Թ Սաղ · Ի · 18 ։
ժ Ես · Ժ · 11 ։ Եզեկ · ա · 30 ։ Ղեկ · ժգ · 11 ։ 13 ։ Ցայտ · ժգ · 21 ։
ժա ԳԼ · իը · 26 ։
ժբ Սաղ · ճԷ · 85 ։
ժգ Երեմ · ժգ · 22 ։ Սաղ · ճԽե · 8 ։

‡ Եբր · քնակութեան ճամբան ։
ժդ Տես Սաղ · ճԼե · 7 ։
ի Եւ · Թ · 18 ։ Ցեփ · ժ · 11 ։ Եզեկ · ե · 30 ։ Ղեկ · ժգ · 11 ։ 13 ։ Ցայտ · ժգ · 21 ։
ի ԳԼ · իը · 26 ։

ՆՀ 1520

29 Սառը որոն արդանդէն կ'ելլէ. ու երկնից յեղեամը ով ծնաւ։

30 Ջուրերը քարի պէս կ'ըլլան կը պահուին, ու անդունդին երեսը * կը սառի։

31 Բաղմաստեղին †կապերը կրնաս կապել, կամ Թէ Հայկին կապերը կրնաս քակել։

32 ‡Մազաղօթը ժամանակին կրնաս հանել, ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդել։

33 "Երկինքին կանոնները դիտէ՞ն. անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնաս դնել։

34 Ձայնդ ամպերուն կրնաս վերցնել, որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ։

35 Կայծակները կրնաս խրկել որ երթան, ու քեզի Ահա պատրաստ ենք՝ բսեն։

36 Երիկամունքներուն մէջ ով իմաստութիւն դրաւ, կամ սրտին ով հանճար տուաւ։

37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել, ու երկնից տիկերը ‖պառկեցընել,

38 Երբոր փոշին իրարու-ելով զանգուած մը կ'ըլլայ, ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին։

39 Ո՞Առիւծին համար որս կրնաս որսալ, ու կորիւններուն ախորժակը կրնաս կշտացընել,

40 Երբոր անոնք էրէնց այրերուն մէջ կը կծկտին, ու դարանի համար որջերնուն մէջ կը կենան։

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը, Երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'աղաղակին, և ուտելիք չունենալնուն համար կը թափառին։

ԳԼ. ԼԹ

1 Ա յծեաններուն ու եղջերուներուն վրայով. 5 վայրենի իշուն, 9 միեղջերուին, 13 էյլամին, 19 ձիուն, 26 բազէին, 27 ու արծիւին վրայով։

1 Յայոի այծեամներուն ծնանելու ժամանակը դիտե՞ս. *եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցիր։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրըննաս համրել, ու ծնանելու ժամանակին դիտե՞ս։

3 Անոնք ծուխով ձագերնին կը ծըննանին, ու ցաւերնին կ'անցընեն։

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան, դաշտի մէջ կը մեծնան. կ'երթան ու նորէն անոնց չեն դառնար։

5 Ցիւռը ո՞վ համարձակ թողտուաւ, ու վայրենի իշուն կապերը ո՞վ քակեց,

6 Ը Որուն՝ դաշտը տուի տունի համար, ու անապատը՝ անոր բնակութեանը համար։

7 Անիկայ քաղաքին աղաղակը ծաղր կ'ընէ, ու բանեցընողին պոռալը չլսեր.

8 Անոր պտրտած լեռները իր արօտն է, ու ամէն թխամ խոտերը կը փնտռէ։

9 ‡Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞, կամ քու մուրիդ քովը դիշերը կը մնա՞յ։

10 §Արտ վարելու համար" միեղջերուն կրնաս չուանով կապել, կամ Թէ քու ետևէդ հովիտները կը տապանի՞։

11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն համար անոր կը վստահիս, ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս։

12 Կը հաւատաս անոր՝ Թէ քու արմտիքդ պիտի բերէ, և քու կալդ ժողվէ։

13 Չայլամին Թևը ցնծութեամբ կը շարժի. արդեօք արագիլին Թևերուն ու փետուրներուն կը նմանի՞։

14 Անիկայ իր հաւկիթները գետինը կը ձգէ, ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ,

15 Ու միտքը չգար որ ոեւէ՞ մը ոտքը կը կոտրէ զանոնք, կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն։

16 Անիկայ †անգութ է իր ձագերուն՝ իրենը չեղածներու պէս. իր աշխատութիւնը դատարկ ելլելուն վախ չունի.

17 Ինչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ, ու Ի հանճարէն անոր բաժին չտուաւ։

18 Անիկայ բարձրը ելած ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ։

19 Ձիու դո՞ն այժ տուիր. անոր պարանոցին ††բաշը դո՞ն հագցուցիր։

20 Զանիկայ մարախի պէս կրնաս ցաթկեցընել. անոր վրնջելուն ‡‡փառաւոր ձայնը" ահաւոր է։

21 Հովիտի մէջ դետինը կը փորէ, ու իր զօրութեամբը կը զուարճանայ. Նռպատազէնը դիմաւորելու կ'ելլէ.

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ, բնաւ մը չվախնար, ու սուրին երեսէն ետ չդառնար։

23 |||Նետերը անոր վրայ կը սուլեն", նաև փայլուն նիզակը ու գեղարդը.

24 Կատաղութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ, ու փողին ձայնը լսելո՞ §§չկրնար ինքզինքը զսպել"։

25 Քանի՛ որ փողը կը հնչուի, Աղէ՛ կ'ըսէ. հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը, զօրագլուխներուն որոտումը ու ազդարարութիւնը կը լսէ։

26 Բազէն քու իմաստութիւնովդ

ՆՀ 1520

ՀՍաղ. ճխէ. 16։

ՆԳԼ. ԼԷ. 10։

* ԵԷր. կը բռնուի։

ՀԳԼ. Թ. 9։ Ամով. Ե. Տ։

† Կա՞մ զուարճութիւնները

‡ Կա՞մ Տասնբլանկերը

" Երեմ. լս. 35։

ՀԳԼ. Լ. Տ։ Սաղ. ծա. 6։ Ժող. Բ. 26։

Կա՞մ Թափեալ։

ՂՍաղ. ճդ. 21։ ճխէ. 15։

ՀՍաղ. ճխէ. 9։ Մտա. գ. 26։

Սաղ. ԽԹ. 9։

Ը ԳԼ. ԽԴ. 5։ Երեմ. Բ. 24։ Ովս. Ը. 9։

ՆՀ 1520

ՀՊՂՈ. Դ. 3։

ՀԳԼ. Լ. 11։

††Կա՞մ որոտումը

‡‡ԵԷր. վառքը

ՀԵրեմ. Ը. 6։

|||ԵԷր. Կապարները... կը սուլէ,

§§Կա՞մ չհաւատար։

ն · ք · գՔ · Իբր 1520

կը թռչէ , ՚՚ թևերը դէպ՚ի հարաւ կը բանայ ։

27 Արծիւը քո՞ւ հրամանովդ կը բարձրանայ , ու Ի բոյնը բարձրը կը հաստատէ ։

28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու վրայ՝ ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ ։

29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ · անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն ։

30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն · և ուր որ դիեր ըլլան , անիկայ հոն է ։

ԸՄատ · իգ · 28 ։ Ղու · ԺԷ · 37 ։

Գ Լ · Խ

1 Ցօր Աստուծոյ առջևը կը խոնարհի ։ 6 Աստուած զանիկայ կը հրաւիրէ՝ որ իր արդարութիւնը , կարողութիւնը և իմաստութիւնը խօսի ։ 15 Բեհեմովթին վրայով ։

1 Նաև Տէրը Ցոբին խօսելով ըսաւ ։

— ԳԼ · ԼԲ · 13։

2 Արդ ՚՚ Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցընէ՞ · Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ ։

3 Ան ատենը Ցոբ Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ ,

Ը Եզր · Թ · 6 ։ ԳԼ · Խբ · 6 ։ Սաղ · ՟ա · 4 ։

4 Ը Ահա ես նուաստ եմ · քեզի ի՞նչ պատասխան տամ ։ Ի ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ ։

Ի ԳԼ · ԻԹ · 9։ Սաղ · Լթ · 9 ։

5 Մէկ անգամ խօսեցայ ; ալ պատասխան պիտի չտամ · երկու անգամ ալ , բայց պիտի չկրկնեմ ։

Ր ԳԼ · Լը · 1 ։

6 Ր Ան ժամանակը Տէրը մրրիկէն Ցոբին պատասխան տալով ըսաւ ,

Ն ԳԼ · Լը · 3 ։

7 Ն Հիմա կորիձի պէս մէջդ պընդէ , Ղքեզի հարցընեմ , ու դուն ՟՚՟ ինծի իմացուր ։

ՂԳԼ · Խբ · 4։

Ո Սաղ · ՟ա · 4 ։ Հռով · գ · 4 ։

8 Ո՞ւմ դատաստանն պիտի խափանե՞ս · քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւոր պիտի հանես ։

9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս , և ՟՚՟ ձայնովդ կրնա՞ս անոր պէս որոտալ ։

ԸԳԼ · Լ · 4 ։ Սաղ · ԻԹ · 3 , 4 ։

10 Ի Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ , և պատիւով ու փառքով հագուէ ։

Ի Սաղ · ղգ · 1 ։ Ճգ · 1 ։

11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ , և ամէն հպարտին նայէ ու զանիկայ խոնարհեցուր ։

12 Ամէն հպարտին նայէ , ու զանիկայ նուաճէ , ու անօրէնները իրենց տեղը կոխկրտէ ։

ԺԲս · Բ · 12 ։ Դան · Դ · 37 ։

13 Ընոնց ամէնն ալ հողին մէջը աներևոյթ ըրէ , երեսնին գաղտուկ տեղ պահէ ։

14 Ան ատենը ես ալ քեզի կը խոստովանիմ , որ աջ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել ։

15 Ահա Բեհեմովթը որ քեզի հետ ստեղծեցի , անիկայ արջառի պէս խոտ կ՚ուտէ ։

* Կամ՝ Հիպոպոտամ , Խոշոր փիղը

16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է , և ոյժը փորին †մկանները ուն մէջ ։

17 Պոչը կ՚երերցընէ եղևիւնի պէս · աղդրերուն ջլերը հիւսուած են ։

18 Անոր ոսկորները ‡պղնձէ խողովակներ՚՚ են · անոր ոսկորները երկաթէ նիդերու պէս են ։

19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկայ է · զանիկայ ստեղծողը ‖իր սուրը կրնայ ՚՚որ մօտեցընել՚՚ ։

20 Արդարև անոր †պաշար կը բերեն լեռները , ուր որ դաշտի բոլոր գազանները կը խաղան ։

21 Անիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն շուքը ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի ։

22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքով կը ծածկեն զանիկայ · հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են ։

23 Թէ որ գետը առատանայ , անիկայ չվախնար · Թէև Ցորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ , հանդարտ կը կենայ ։

24 Միթէ անիկայ յայտնի Կը բռնուի՞ · §որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել՚՚ ։

ԼԳԼ · խա · 1 , 2 ։

§ Կամ՝ քիթովը որոգայթները կը ծակէ

Գ Լ · Խ Ա

1—34 Լևիաթանին վրայ երևցած Աստուծոյ մեծ զօրութիւնը ։

1 — ** Լևիաթանը կարթով ՚կրնա՞ս վերցընել , ու անոր լեզուէն լարով կրնա՞ս քաշել ։

— Սաղ · ճգ · 26 ։ Ես · իե · 1 ։

** Կամ՝ Կոկոդիլոսը

2 Ի Անոր քիթին չուան անցընելով՝ ծնոտը կրնա՞ս փուշով ծակել ։

Ի Տես Ես · լե · 29 ։

3 Միթէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ՚ընէ՞ , քեզի մեղմ խօսքեր կ՚ըսէ՞ ։

4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ՚ընէ՞ · զանիկայ մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնա՞ս առնել ։

5 Թռչունի հետ խաղալու պէս՝ անոր հետ կրնա՞ս խաղալ , կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել ։

6 Ընկերները անոր մասին հացկերոյթ կրնա՞ն ընել · անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞ ։

7 Անոր մորթը սլաքներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տեգերով կրնա՞ս լեցընել ։

8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր , պատերազմը յիշէ · ո՞ւորէն պիտի չընես զանիկայ ։

9 Ահա անոր բոնաւորը յոյսը պարապ է · զանիկայ տեսնելով ալ՝ մարդ չը՞զարհուրիր ։

10 Ձկայ քաջասիրտ մէկը որ զանիկայ արթնցընէ · հապա իմ առջևս ո՞վ կրնայ կայնիլ ։

11 Ե՞ՈՎ ինծի առաջուց տուաւ , որ

ն · ք · գՔ · Իբր 1520

† Կամ՝ պորտին

‡ Կամ՝ պըղնձի ամուր կտոր ուածքներ

‖ Կամ՝ անոր սուրը էրէն կու տայ ։

Ի Սաղ · ճգ · 14։

Ի Հռով · ժա · 35 ։

Ն · ք · զԲ · Իբր 1520

Ե Ել · ԺԹ · 5 : բ Օր · ժ · 14 : Սաղ · իդ · 1 : ծ · 12 : ա Կոր · ժ · 26 :

ես անոր հատուցանեմ . Ե բոլոր երկինքին տակը եղածը իմ է :
12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը , նաև գեղեցիկ կարգադրութեանը վրայով խօսելու պիտի չլռեմ :
13 Անոր հանդերձին երեսը ովվ կըրնայ բանալ . անոր երկու կզակներուն մէջը ովվ կրնայ մտնել .
14 Անոր երեսին դռները ովվ կրնայ բանալ . ահը անոր ակռաներուն բոլորտիքն է :
15 Անոր ամուր վահանները էր հըպարտութիւն են , պինդ կնքուած ծի պէս դոց են .
16 Անոնք քովէքով շարուած են , որ անոնց մէջը քամի չկրնար մտնել .
17 Իրարու կցուած են , մէկզմէկ կը բռնեն ու բնաւ չեն զատուիր :
18 Անոր փռնդոտալէն լոյս կը փայլի , ու աչքերը արշալոյսին արտևանունքներուն կը նմանին :
19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն , ու կրակի կայծեր կը ցայտեն :
20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝ եռացող սանի կամ կաթսայի պէս :
21 Անոր շունչէն կրակի կայծեր կը բորբոքին , ու բերնէն բոց կ'ելլէ :
22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի . ու երկիւղը անոր առջևէն կը խաղայ :
23 Անոր միսին ծալուածքները փակած են , անոր վրան հաստատուելով չեն երերար :
24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է , ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է :
25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան , ու երկիւղէն կը շփոթին :
26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար , ու նիզակը՝ դեղարդը ու զրահը :
27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջևը , ու պղինձը փտած փայտի պէս :
28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցըներ , պարսաքարերը անոր դէմ մըղեղի կը դառնան :
29 Մահակները չիւղերու տեղ կը սեպէ , տէգին ճօճալը ծաղր կ'ընէ :
30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կըտորուանք կան , ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ :
31 Անդունդը սանի մը պէս կ'եռացընէ , ու ծովը ապեղանիի կաթսային նման կ'ընէ :
32 Իր ետևէն ճամբան պայծառ կ'ելուցընէ , անդունդը ճերմկած մազերու կը նմանի :
33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ , որ անոնչ անվախ ստեղծուած ըլլայ :
34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի , բոլոր * հպարտութեան որդւոցը " թագաւորն է :

ԳԼ · ԽԲ

1 Ցոբ Աստուծոյ կը հնազանդի : 7 Աստուած Ցոբը կ'արդարացընէ , անոր բարեկամները կը խոնարհեցընէ , ու Ցոբին աղօթքը կ'ընդունի : 10 Աստուած կը մեծցընէ ու կ'օրհնէ Ցոբը : 16 Ցոբին տարիքը ու մահը :

1 Յետոյ Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տալով ըսաւ ,
2 Գիտեմ որ ամէն բանի կարող ես , ու քու դիտաւորութիւնդ բնաւ չարդիլուիր :
3 Ո՞վ է ասիկայ որ տգիտութեամբ խորհուրդը կը նսեմացընէ . յիրաւի կը զրուցէի , բայց չէի հասկընար . Ե ինծի աքանչելի բաներ ըլլալով՝ չէի իմանար :
4 Կ'աղաչեմ մտիկ ըրէ՝ որ ես զրուցեմ , Ե քեզի հարցընեմ ու ինծի սորվեցուր :
5 Ես քու վրայովդ ականջի լսովլսեր էի , բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ :
6 Անոր համար Ի՛մ անյս կ'արհամարհեմ , հողի ու մխիրի վրայ կը ղղջամ :
7 Երբ Տէրը ասս խօսքերը Ցոբին զրուցելէն ետքը՝ Տէրը Եղիփազ Թեմանացիին ըսաւ , Քու վրադ ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ , ինչու որ ինծի համար իմ Ցոբ ծառայիս
8 պէս շիտակ չխօսեցաք : Ուստի հիմա ձեզի ղեօթը զուարակ ու եօթը խոյ առէք , ու Ե Ցոբ ծառայիս երթալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք , և իմ Ցոբ ծառաս Էձեզի համար աղօթք ընէ , որ ես ալ անոր ‡աղօթքը ընդունելով՝ չէր անմտութեանը պէս չընեմ ձեզի . ինչու որ իմ առջևս Ցոբ ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք :
9 Ան տառնը Եղիփազ Թեմանացին ու Բաղդատ Սօքեցին և Սոփար Նեեմացին երթալով՝ Տէրոջը իրենց ըսածին պէս ըրին . և Տէրը Ցոբին ‡աղօթքը ընդունեց :
10 Ե Եւ Տէրը դերութենէն ազատեց Ցոբը՝ իր բարեկամներուն համար աղօթք ըրած ատենը . նաև Տէրը Ցոբին բոլոր ստացուածոցը ծկրկրկ-
11 նապատիկը տուաւ : Եւ անոր էբոլոր եղբայրները ու բոլոր քոյրերը և զանիկայ առաջուց ճանչցողները բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ , ու անոր համար ցաւելով՝ Տէրոջը անոր իրկած բոլոր փորձանքին համար անոր միխիթարութիւն տուին . և ամէն մէկերնին մէյմէկ կտոր

Ն · ք · զԲ · Իբր 1520

* Կամ՝ վայրենի գազաններուն

ա Ցն . ժը · 14 : Մատ · ժԹ · 26 : Մար · ժ · 27 : ժդ · 36 : Ղու · ժը · 27 :
Բ Գւ · լը · 2 :
գ Սաղ · խ · 5 : ճլա · 1 : ճլԹ · 6 :
† ԵԲէր · Ինծմէ
ե Գւ · լը · 3 : խ · 7 :
է Եզը · Թ · 6 : Գւ · խ · 4 :
ը Թու · իգ · 1 :
Է Մատ · ե · 24 :
Ը Ցն · ի · 17 : Ցակ · ե · 15, 16 : ա Ցօ · ե · 16 :
‡ ԵԲէր · երեսը · աթոռ · իե · 35 : Մազ · ա · 8 :

ստակ՝ ու մէյմէկ ոսկի օղ տուին
12 անոր ։ Եւ Տէրը Ներոնի վերջը առջինէն աւելի օրհնեց . անոնց որ Ի տասնուչորս հազար ոչխար , ու վեց հազար ուղտ , և հազար զոյգ եզ՝, ու հազար մատակ էշ
13 ունեցաւ ։ Ժ Եւ անոր եօթը տղայ
14 ու իրեք աղջիկ եղաւ ։ Ու մէկ աղջկան անունը *Եմիմա՝ ու երկրորդին անունը կասիա՝ ու երրորդին անունը †Կերեն Ապուք դրաւ ։
15 Եւ բոլոր երկրին վրայ Ցոբին աղջկներուն պէս գեղեցիկ կնիկներ չէր գտնուեր . ու Հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջը ։
16 Եւ ասկէ ետքը Ցոբ հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդւոցը որդիս
17 նները փինէ չորրորդ ազգը ։ Ու Ցոբ ծերացած ու հօրերը լեցուած մեռաւ ։

ն · ք · ղ · ։ Իր 1520

Լ ԳԼ · բ · 7 ։ Ցակ · ե · 11 ։
Ի Տես գԼ · ա · 3 ։
Ժ ԳԼ · ա · 2 ։
* ՅՅ՝ տիւ ։
† ՅՅ՝ եղջիւր ծաղրոյ ։

ն · ք · ղ · ։ Իր 1520

Լ ԳԼ · բ · 26 ։ Ընակ · գ · 16 ։
Հ Ծն · իե · 8 ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

1 Բարեպաշտ մարդուն երջանկութիւնը · 4 ամբարշտին ապերջանկութիւնը ։

1 Երանելի է՝ ան մարդը որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չքալեր , ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար , և Ի ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստիր ·
2 Հապա Ի անոր հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին մէջն է, և Ի գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ ։
3 Եւ անիկայ Ի ջուրի ճամբաները տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր ժամանակին իր պտուղը կու տայ · ու անոր տերևը պիտի չթափի , և ինչ բան որ ընէ՝ Ի պիտի յաջողի ։
4 Ա՝անկն չեն ամբարիշտները , հապա Ի մղեղի պէս՝ որ հովը կը ցրուէ ։
5 Անոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ , ո՛չ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ ։
6 Վասն զի Ի Տերը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան · բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ · Բ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը ։ 10 Թագաւորներուն յորդորանք մը որ անոր հնազանդին ։

1 Ինչո՞ւ =հեթանոսները խռովութիւն կ՝ընեն , ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն ։
2 Երկրի թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատուն , ու իշխանները միկտեղ խորհուրդ կ՝ընեն Տէրոջը դէմ ու անոր Ի օծեալին դէմ ,
3 Ըսելով , Ի կոտրենք անոնց կապերը , ու մեզմէ ձգենք անոնց ‖լուծը ։
4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ Ի պիտի ծիծաղի . Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանոնք ։
5 Ան ատենը իր բարկութիւնովը պիտի խօսի անոնց , և իր սրտմտութիւնովը պիտի խռովեցնէ զանոնք , ըսելով ,
6 Ես օծեցի իմ թագաւորս իմ սուրբ լեռանս Սիօնին վրայ ։
7 Հրամանը պիտի պատմեմ . Տէրը ինծի ըսաւ , Ի դուն իմ Որդիս ես , ես այսօր քեզ ծնայ .
8 Ի խնդրէ ինծմէ , ու հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ , ու երկրին ծայրերը՝ քեզի ստացուածք .
9 Ի Զանոնք երկաթէ գաւազանով պիտի § կոտրես , բրուտի անոթի պէս պիտի փշրես զանոնք ։
10 Ուստի հիմա՝ ով թագաւորներ , միտքերնիդ առէք , երկրի դատաւորներ , խրատուեցէ՛ք ։
11 Ի Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէ՛ք , ու Ի դողալով ‡անկէ վախցէ՛ք " ։
12 Որդին համբուրեցէ՛ք որ չբարկանայ , ու ճամբուն մէջ չկորսուիք , երբոր Ի անոր բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի ։ Ի Երանի ան ամենուն՝ որ անոր կը յուսան ։

ՍԱՂՄ · Գ

1—8 Աստուծոյ պաշտպանութեանը ապահովութիւնը ։

Սաղմոս Դաւթի , =իր որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը ։

1 Ով Տէր , Ի իմ թշնամիներս որչափ շատցան . իմ վրաս ելլողները շատուր են ։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ՝ը-

Ի Սաղ · ժա · 4 ։
Ի Սաղ · լէ · 13 ։ ծթ · 8 ։ Ընակ · ա · 26 ։

ղբ Թագ · ե · 7 ։
Ի Գոր · ժգ · 33 ։ Երե · ա · 5 ։ ե · 5 ։
Ը Սաղ · իբ · 27 ։ Հբ · 8 ։ ձթ · 27 ։ Դան · է · 13 ։ 14 ։ Տես Ցօհ · ժէ · 4 , 5 ։ ժթ · 15 ։
Ի Սաղ · ձթ · 23 ։ Ցայտ · բ · 27 ։ ժբ · 5 ։
§ կամ՝ հովուես ։
‡ Երե · ժբ · 28 ։
Ի Փիլ · բ · 12 ։
* կամ՝ ցընծացէ՛ք ։
Լ Ցայտ · գ · 16 , 17 ։
Ի Սաղ · լդ · 8 ։ ձգ · 12 ։ Ընակ · ժգ · 20 ։ Ես · Լ · 18 ։ Երե · ժէ · 7 ։ Հբ · ռով · Թ · 33 ։ ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 6 ։

= բ Թագ · ժե · ժգ · ժէ · ժբ ։
Ի բ Թագ · ժե · 12 ։ ժգ · 15 ։

սեն թէ †Աստր փրկութիւն չկայ Աստուածմէն : (*Սէլայ :)
3 Բայց , ով Տէր , դուն ես Ք իմ ասպարս , իմ փառքս ու Ք իմ գլուխս բարձրացընողը :
4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի , ու Ք իր սուրբ լեռնէն Ք ինծի պատասխանեց : (Սէլայ :)
5 Ըես պառկեցայ ու քնացայ . արթընցայ , վասն զի Տէրը զիս պաշտպանեց :
6 Ք ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պատեցին :
7 Ելի՛ ով Տէր , զիս փրկէ՛ ով իմ Աստուածս , ‡ վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս ծնօտը . ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր :
8 †Փրկութիւնը Տէրոջն է . քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ †է : (Սէլայ :)

ՍԱՂՄ · Դ

1 Դաւիթի կ'ազաչէ որ Աստուած իրեն ականջ դնէ : 2 Իր թշնամիները կը յանդիմանէ , ու անոնց յորդորանքներ կ'ընէ : 6 Մարգոն երջանկութիւնը Աստուծոյ շնորհքովը կ'ըսէ յոյ :

–Գլխաւոր երաժշտին , ‡Նկինոթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Լսանչելու առենս ինծի պատասխան տուր , ով իմ արդարութեանս Աստուածը . նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր . ողորմի՛ ինծի ու լսի՛ իմ աղօթքս :
2 Մարդոց որդիներ , մինչև ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտի դարձընէք , ու սուտութիւն պիտի սիրէք , ու ստութիւն փնտռէք : (Սէլայ :)
3 Բայց գիտցէ՛ք որ Ք Տէրը իրեն նուիրուած մարդը ‖որոշեց . Տէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու առենս :
4 †Դողացէ՛ք ու մեղք մի՛ գործէք . Ք խօսցէ՛ք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ , ու լռեցէ՛ք : (Սէլայ :)
5 Ե Արդարութեան զոհեր մատուցէ՛ք , ու Ը Տէրոջը յուսացէ՛ք :
6 Շատերը կ'ըսեն Թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցընէ . Ե ով Տէր , քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ՛ :
7 Ը Ի սրտիս ուրախութիւն տուիր , անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի :
8 Ք Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ , ‡ վասն զի դուն միայն , ով Տէր , զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես :

ՍԱՂՄ · Ե

1 Դաւիթ աղօթք ընելով՝ իր ջերմեռանդութիւնը կը յայտնէ : 4 Աստուած չարերուն չհաճիր : 7 Դաւիթ իր հաւատքը յայտնելով՝ Աստուծոյ կ'աղօթէ որ իրեն առաջնորդէ : 10 իր թշնամիները կործանէ : 11 ու արդարը պահպանէ :

Գլխաւոր երաժշտին , §Նհիլոթի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ով Տէր , ականջ դիր իմ խօսքերուս . մի՛տքդ առ իմ աղաղակս :
2 Իմ կանչելուս ձայնը մտի՛ր ըրէ , ով իմ թագաւորս ու Աստուածս , վասն զի Ես քեզի կ'աղաչեմ :
3 Ով Տէր , †առտուանց պիտի լսես իմ ձայնս . առտուանց *պատրաստ պիտի ըլլամ՝ քեզի ու ըսպասեմ :
4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած չես . չարը քու քովդ պիտի չդնակի :
5 Ծ Հպարտները քու աչքերուդ առջին պիտի չկենան . բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես .
6 Ե Սուտ խօսողները կը կորսընցընես . Ը Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի :
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութիւնովը քու տունդ պիտի մտնեմ . քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ Ք քու սուրբ տաճարիդ մէջը :
8 Ը Ով Տէր , քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար . Ք քու ճամբադ շիտակէ՛ իմ առջիս .
9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ . անոնց ներսիդին չարութիւն է . ‡ անոնց կոկորդը բաց գերեզման է . Ե իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան :
10 Ո՛վ Աստուած , յանցաւոր հանէ զանոնք . Ե իրենց խորհուրդներովը թող իյնան . անոնց շատ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ՛ զանոնք . վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան :
11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները Ե թող ուրախ ըլլան . յաւիտեան թող ցնծան , ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես . և քու անունդ սիրողները թող քեզմո՛վ զուարճանան :
12 Վասն զի դուն ‡ պիտի օրհնես արդարը , ով Տէր , բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պիտի

---

* Ա՛մբ · գ · 19 : ‡ Աթ՛ոյ հաւանական ի՛մբերէ՛ պատճառ նշանագրութեան անուն է : Ք բ Տէմ · բ · 19 : բգ Կամ · բ · 9 : ‖ Կամ՝ երեւելի ըրաւ . † Եփես · գ · 26 : Ք Սաղ · ՀԵ · 6 : բ Կոր · ժգ · 5 : Եբ Օր · լԳ · 19 : Սաղ · ծ · 14 : ծա · 19 : Տ՛ես բ Թագ · ժե · 12 : Ղ Սաղ · լՀ · 3 : կբ · 8 : Ե Թես · գ · 26 : Սաղ · ձ · 3 , 7 , 19 : ճԺԹ · 135 : ըԵս · Թ · 3 :

Ք բ Թագ · ժ · 18 , 19 : Սաղ · գ · 5 : ժ Ղէ · իե · 18 , 19 : իգ · 5 : բ Օր · ժբ · 10 :

§ Աթ՛ոյ հաւանաբան ի՛մբ ի՛մբերէ՛ փակագիծներուն մէջ ի՛մբ ի՛մբերուած անունն է :

– Սաղ · գ · 4 :

Ք Սաղ · կե · 2 :

† Սաղ · Լ · 5 : Ա՛ր · 13 : ՃԼ · 6 :

* Կամ՝ ա՛ղբիւր պիտի ներկայացընեմ

Ծ Ա՛մբ · ա · 13 :

Ե Ծայն · իա · 8 :

Ը Սաղ · ծե · 23 :

Ք գ Թագ · բ · 29 , 30 , 35 : 38 : Սաղ · իբ · 2 : ՃԼԸ · 7 : ՃԼԶ · 2 :

Ը Սաղ · իե · 5 :

Ք Սաղ · իե · 4 : իէ · 11 :

ժ Ղէ · ժա · 44 : Հռով · գ · 13 :

Ի Սաղ · կբ · 4 :

Լ բ Թագ · ժե · 31 : ժէ · 14 , 23 :

Ի Ես · կէ · 13 :

Ծ Սաղ · ճժե · 13 :

տի պատես , որպէս թէ վահանով մը ։

ՍԱՂՄ · Զ

1 Դաւիթին գանդաուները իր հիւանդութեանը առթիւ ։ 8 Անիկայ հաւատքով իր թշնամիներուն վրայ յաղթող ըլլալ կը յուսայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ , ‖* Ջէմինիթի վրայ · Սաղմոս Դաւթի ։

1 ‖Ո՛վ Է Տէր , քու սրտմտութեամբդ զիս մի՛ յանդիմաներ , և քու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր ։

2 Է Ո՛վ Տէր , ողորմէ՛ ինծի , վասն զի տկար եմ ես · Ո՛վ Տէր , զիս բժշկէ , ով Տէր , վասն զի ոսկորներս կը սարսափին ։

3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ · և դուն , ո՛վ Տէր , Է մինչև ե՞րբ ։

4 Դարձիր , ով Տէր , փրկէ՛ իմ անձս · քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ՛ ։

5 Ջ Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չկայ · դերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն պիտի ընէ ։

6 Հառաչանք ընելէն յոդնեցայ · ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուամ իմ անկողինս , արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս ։

7 Է Իմ աչքս մշուշցաւ տրտմութենէն , իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ ։

8 Ը Ինծմէ հեռ կեցէք ամէնդ ալ որ անօրէնութիւն կը գործէք , վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը Ի լսեց ։

9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց · Տէրը իմ ինդրուածքս պիտի ընդունի ։

10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս · ետ դառնան ‖ շուտով թող ամչնան ։

ՍԱՂՄ · Է

1 Դաւիթ իր անմեղութիւնը յայտնելով՝ իր թշնամիներուն չարութեանը դէմ կ՚աղօթէ ։ 10 Անիկայ հաւատքով կը տեսնէ իր պաշտպանութիւնը , ու իր թշնամիներուն կործանումը ։

† Շիկկայոն Դաւթի · որ երգեց Տէրոջը՝ ‖ Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար ։

1 ‖Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , քեզի կը յուսամ , Է փրկէ՛ զիս իմ ամէն հալածիչներէս ու ազատէ՛ զիս ,

2 Է Զըլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս դիշատէ , ու Ը պատառէ և ազատող մը չըլլայ ։

3 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , Է թէ որ ասանկ բան ըրի , կամ թէ Ջ իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,

4 թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի , ու Է չափաւակեցի պատճառ՝ որ առանց պատճառի իմ թշնամիս եր ,

5 թող թշնամին հալածէ իմ անձս ու հասնի անոր · ու երկրի վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս , և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ ։ (Սէլայ ։)

6 Ելիր , ով Տէր , քու բարկութեամբդ , Ը իմ թշնամեացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր , և քու հրամայած դատաստանդ Նիդ Ի ինծի համար արթընցիր ։

7 Եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ պիտի պատեն · անոնց վրայ դէպ ՚ի բարձրը դարձիր ։

8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները · ով Տէր , իմ դատաստանս տես , Ծ իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղութեանս նայելով ։

9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հատնի , բայց դուն արդարը հաստատէ · Է վասն զի դուն՝ ով արդար Աստուած , կը քննես սիրտերը ու երիկամունքները ։

10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուածմէ է , ան որ կ՚ապրեցընէ Եսրտով ուղիղները ։

11 Աստուած արդար դատաւոր է , ու Աստուած ջղա՛ծ օր բարկացած է ։

12 Թէ որ անիկայ չդառնայ , Է իր սուրը պիտի սրէ · աղեղը լարեր ու պատրաստեր է ։

13 Ու մահու գործիքները անոր համար պատրաստեր է , Ի՛ր նետերը ‡Հալածիչներուն համար՝ շիներ է ։

14 ‖Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զանիկայ · չարութիւն յղացաւ ու ստութիւն ծնաւ ։

15 Հոր փորեց ու խորունկցուց , Ի բայց իր շինած փոսին մէջը կ՚ընկը պիտի իյնայ ։

16 Ն Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ , ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ պիտի իջնէ ։

17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր արդարութեանը համար , ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը անուանը ։

ՍԱՂՄ · Ը

1—9 Աստուծոյ փառքը յայտնի կ՚ըլլայ իր գործքերէն՝ ու մարդոց վրայ իր ունեցած սէրէն ։

Գլխաւոր երաժշտին , ‖ կիթթիթի վրայ · Սաղմոս Դաւթի ։

1 ‖Ո՛վ Տէր՝ մեր Տէրը , ո՛րչափ Է փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ , որ Է քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր ։

2 Ը Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերանէն § գովութիւն կատարեցիր քու թշնամիներուդ համար ,

---

= Տես ա Մն. ժե · 21 ։ Սաղ. ժբ · ին վերնագիրը ։

* Այ՛ ուրեմն բորդի ։

Է Սաղ. լը · 1 ։ Երեմ. ժ · 24 ։ խղ · 28 ։

Է Սաղ. խա · 4 ։

Ը Ովս · Ը · 1 ։

Է Սաղ. Ը 13 ։

ՂՍաղ. լ · 9 ։ ձը · 11 ։ ճժե · 17 ։ ճժը · 17 ։ Եա · լը · 18 ։

Է Ցոր . ժե . 7 ։ Սաղ. լա · 9 ։ լը · 10 ։ ձը · 9 ։ Ողբ · ե · 17 ։

Ը Սաղ. ճժթ · 115 · Մաա · է · 23 ։ իե · 41 ։ Ղբ · ժգ · 27 ։

Է Սաղ. գ · 4 ։

† Կամ՝ Մեղեդի · տես Ամբ · գ · 1 ։

= բ Թագ · ժգ ։

Է Սաղ. լա · 15 ։

Է Ես · լը · 13 ։

Ը Սաղ. ծ · 22 ։

Է բ Թագ · ժգ · 7 , 8 ։

Ղ ա Թագ · իգ · 11 ։

Է ա Թագ · իգ · 7 ։ իշ · 9 ։

Ը Սաղ · Ղէ · 2 ։

Է Սաղ · խգ · 28 ։

ժ Սաղ · ժը · 20 ։ լե · 24 ։

Է ա Թագ · ժգ · 7 ։ ա Մն · իը · 9 ։ Սաղ · ճլե · 1 ։ Երեմ · ժա · 20 ։ ժէ · 10 ։ ի · 12 ։ Ցաչա · բ · 23 ։

Ը Սաղ · ճիե · 4 ։

Է ԲՕր · լը · 41 ։

ժ ԲՕր · լը · 28.42 · Սաղ · կգ · 7 ։

‡ Կամ՝ կըբակուս

§ Ցոր . ժե . 35 ։ Եա · լդ · 11 ։ ծԼ · 4 ։ Ցակ. ա · 15 ։

Հ Եսթ . է . 10 ։ Ցոր . պ · 8 ։ Սաղ · Լ · 15 ։ ժ · 2 ։ լե · 8 ։ Ղէ · 23 ։ ՃԼաս . 10 ։ Առակ . ե · 22 ։ իգ · 27 ։ Ժող . ժ · 8 ։

Ն գ Թագ · բ · 23 ։ Եսթ . Լ · 25 ։

= Սաղ · ձա . և ձգ · ին վերնագիրները ։

‖ Կը խօրհուրդ Է քէն փութայ մը նռնատեսլ բանի անոնն է ։

Է Սաղ · ճԼը · 13 ։

ժ Սաղ · ժը · 4 ։

Ը Տես Մատ . ժա . 25 ։ իա . 16 ։ ա Կոր . ա . 27 ։

§ Կամ՝ Զօրութիւն

որ Է Թշնամին ու վրէժխնդիրը լռեցընես ։

3 Երբոր ՚տեսանեմ երկինքդ՝ քու մատերուդ գործքը , լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստատեցիր ,

4 Ի՞մարդը ի՞նչ է որ զանիկայ կը յիշես , կամ մարդու որդին , որ անոր այցելութիւն կ՚ընես ։

5 Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն , փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ ·

6 Ը Քու ձեռացդ գործքերուն վրայ իշխան դրիր զանիկայ . Բ ամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր ·

7 Ռոլոր ոչխարները ու արջառները , նաև վայրենի անասունները ,

8 Երկինքի թռչունները ու ծովուն ձուկերը Ե ինչ որ ծովու ճամբաներուն մէջը կը պտրտի ։

9 Ի՛ Ո՛վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՛նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Թ

1 Դաւիթ գԱսուածի կը գովաբանէ՝ անոր դատաստաններուն համար ։ 11 Ուրիշներն ալ կը յորդորէ որ զանիկայ գովաբանեն ։ 13 Ա ղօթելով կը խնդրէ որ զանիկայ գովաբանելու ուժին ունենայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մութ-լաբպէնի վրայ · Սաղմոս Դաւթի ։

1 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իմ բոլոր սրտովս , քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ ։

2 ՚Քեզմով ուրախ պիտի ըլլամ ու ցնծամ . քու անունդ սաղմոս պիտի երգեմ ՚ովի Բ Ճարձրեալ ։

3 Թշնամիներս ետ դառնալու ատենին քու երեսէդ պիտի իյնան ու կորուին ·

4 Վասն զի դատաստանս և իրաւունքս դուն տեսար . աթոռին վրայ նստար էքո արդարութեան դատաւոր ։

5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր , ամբարիշտը կորսընցուցիր ՚ Ե անունդ անուններդ ընջեցիր յաւիտեանս յաւիտենից ։

6 Թշնամին աւերմունքները բոլորովին վերջացան . քաղաքները աւերեցիր . անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ ։

7 ՚Բայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ . անիկայ իր աթոռը պատրաստեց դատաստանի համար ։

8 Է Ինքը պիտի դատէ աշխարհը արդարութիւնով ՚, ժողովուրդները դատաստան պիտի ընէ ուղղութիւնով ։

9 ՚Ցնանկին ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը , ապաւէն նեղութեան ժամանակները ։

10 Եւ անոնք որ Է քու անունդ գիտեն՝ քեզի պիտի յուսան . վասն զի քեզ փնտռողները , ով Տէր , երեսէ չձգեցիր ։

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը որ Սիօն կը բնակի . ժողովրդոց մէջ պատմեցէք անոր ըրածները ։

12 Ի վասն զի արեան վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք . չմոռցաւ նեղեալներուն աղաղակը ։

13 Ո՛վ Տէր , ողորմէ՛ ինծի , տե՛ս իմ թշնամիներէս էրած նեղութիւնս , դուն որ զիս մահուան դռներէն կը վերցընես ·

14 Որպէս զի քու ամէն գովութիւններդ պատմեմ Սիօնի աղջկանը դռներուն մէջ . ի պիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ ։

15 Հեթանոսները իրենց չհնած փոսին մէջը ընկղմեցան . իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջը ի րենց ոտքը բռնուեցաւ ։

16 Ե Տէրը ճանչցուած է , Էնչո՞ փ դատաստան ըրաւ . ամբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ՚իյնայ ։ (*Հիկկայօն · Սէլայ ։)

17 Ամբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան , Ե ամէն ազգերը՝ Է որ զԱստուած կը մոռնան ։

18 ի՞ Դանգիւ աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև ՚վերջը . Կտանկներուն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի ։

19 Ելի՛ր , ով Տէր , մարդը չզօրանայ . Թող հեթանոսները դատուին քու առջեւդ ։

20 Ո՛վ Տէր՝ Դանոնք վախցուր՛ " . Թող հեթանոսները ճանչնան Թէ իրենք մարդ են ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · ի

1 Դաւիթ Աստուծոյ կը դանգատի չարերուն ամբարտաւանութեանը համար ։ 12 ոգնութիւն կը խնդրէ · 16 իր վստահութիւնը կը խոստովանի ։

1 Ո՛վ Տէր , ինչո՞ւ հեռու կը կենաս . նեղութեան ժամանակները անտես կ՚ընես ։

2 Ամբարշտին ամբարտաւանութեանը պատճառով աղքատը կը տառապի՛" . ՚իրենց խորհած չարքերուն մէջը Թող բռնուին ։

3 Վասն զի ամբարիշտը Է իր անձին ցանկութիւնովը կը պարծենայ , և ագահը էէր անէն երանի կու տայ , Տէրը կ՚անարգէ ։

4 Ամբարիշտը իր երեսին ամբարտաւանութեանը համար ՚չՀաւ փոաձ չփնտռեր . բոլորովին Էանոր մտքին մէջը Աստուած չկայ ։

Է Սաղ · ղ · 14 ։
Ը Սաղ · ՀԷ · 22 ։
Ի Յով · Թ · 5 ։
Ժ Սաղ · Ժգ · 5 ։ Ի · 5 ։ Լե · 9 ։
Է Սաղ · Է · 15 , 16 ։ Լե · 8 ։ Ծէ · 6 ։ Դ Դ · 23 ։ Առակ · Ե · 22 ։ Իբ · 8 ։ Իզ · 27 ։
Լ Եզ · Է · 5 ։ Ժգ · 4 , 10 , 31 ։
* Յի՛ մոռացութիւն ։
Է Ցոր · Բ · 13 ։ Սաղ · Ծ · 22 ։
Ձ Հմր 12 ։ Սաղ · Ժբ · 5 ։
Ի Առակ · Իգ · 18 ։ Իզ · 14 ։
† Կա՛մ՝ անանց վասն սորվեցընող դիր ·
‡ Ա՛ռ Ժ Ե բորդ Սաղմոսը Եօթնանկեան և Հայոց գրաբառ Թարգմանչաց ՚ի Հեթհեթացոց ՚ի Թէոդորէ Մոփսուեստացի է , որուն առաջնաբնաւին ՚ի ՃԽԷ Երորդը՝ անանց ՚ի Ժ Երորդ չէ ղեռ է , ոչ այնպէս ի Լարտնաւոյ ՚ի Նաւոյէ ՚ի Ա Ճխէ Երորդը ։ Տէ՛ս ան պէսի ձանձրանաս ։
‖ Կա՛մ՝ Ամբարիշտը իր ամբարտաւանութեանը նման սասիկ կը հալածէ աղքատը ·

– Սաղ · Ե · 16 ։ Թ · 15 , 16 ։ Առակ · Ե · 22 ։ Բ Սաղ · Դ · 4 ։ Է Առակ · Իբ · 4 ։ Հռով · Ա · 32 ։ Բ Սաղ · Ժգ · 2 ։ Է Սաղ · Ժգ · 1 ։ Ծգ · 1 ։

5 Ամէն ժամանակ անոր ճամբանե-
րը պինտ են , Դ.քու դատաստան-
ներդ անոր առջևէն բարձր են .
անիկայ է իր բոլոր թշնամիներուն
վրայ կը փչէ :
6 Է.իր սրտին մէջ ըսաւ Թէ պիտի
չսասանիմ . Ի վան զի ազգէ մինչև
ազգ նեղութեան մէջ պիտի չըլ-
լամ :
7 Թ.Անոր բերանը անէծքով ու
նենգութիւններով ու հարստահա-
րութիւնով լեցուն է . Ի.անի-
րաւութիւնը ու անօրէնութիւնը
անոր լեզուին տակն են :
8 Գեղերուն դարանի տեղուանքը
կը նստի , Լ.դաղտուկ տեղերու մէջ
անմեղը կը սպանէ . Ի.անոր աչ-
քերը ծածկաբար տնանկներուն կը
նային :
9 Ծ.գաղտուկ տեղեր դարանամուտ
կ'ըլլայ , ինչպէս որ առիւծը իր որ-
ջին մէջ . Դարանակալ կը նստի
աղքատը յափշտակելու համար .
աղքատը կը յափշտակէ իր որո-
գայթը ձգելով զանիկայ .
10 Ու կծկտած կը պառկի , և տը-
նանկները անոր ճանկերուն տակը
կ'իյնան :
11 Իր սրտին մէջ ըսաւ Թէ Ա-
ստուած մոռցեր է , Լ.ա իր երեսը
ծածկեր է որ բնաւ չտեսնէ :
12 Ելի՛ր , ով Տէր . ով Աստուած ,
հ.ձեռդ վե՛ր վերցուր . մի՛ մոռնար
նեղեալները :
13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ'ա-
նարգէ զԱստուած . իր սրտին մէջ
ըսաւ Թէ Պիտի չքննես :
14 Դուն տեսար , ինչու որ ցաւին
ու նեղութեանը կը նայիս , քու
ձեռքովդ փախարէն հատուցանելու
համար : Ն.Աղքատը ինքզինքը քե-
զի կը յանձնէ . Ո.որբին օգնականը
դուն ես :
15 Ճ.Ամբարշտին բազուկը կոտրէ ,
ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝
գինչ որ ալ չգտնես :
16 Տ.Տէրը յաւիտեանս յաւիտենից
թագաւոր է . Հեթանոսները կոր-
սուած են անոր երկրէն :
17 Ցանկութիւնը ցանկութիւնը լը-
սեցիր , ով Տէր . Ս.անոնց սիրտերը
պիտի հաստատես , Լ.քու ականջդ
պիտի տաս ,
18 Ո.որբին ու տնանկին դատաստա-
նը տեսնելու , որ երկրին մարդը՝
ալ ջ.անի՛ չվախցընէ :

ՍԱՂՄ · ԺԱ

1 Դատիթ Աստուծով կը զօրանայ իր թշնամի-
ներուն դէմ : 4 Աստուծոյ նախախնամու-
թիւնը ու արդարութիւնը :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւա-
թի :

1 Տէրոջը ապաւինեցայ . Ի՞նչպէս
իմ անձիս կ'ըսէք Թէ Թռչու-
նի պէս դէպ ի ձեր լեռը Թռչէ .
2 Վասն զի ահա ի մեղաւորները ա-
ղեղ լարեցին . Ե.իրենց նետերը լա-
րին վրայ պատրաստեցին , որ մութ
տեղէն սիրտը շիտակ եղողներուն նե-
տեն :
3 Է.թէ որ հիմերը կործանին , ար-
դարը ի՞նչ պիտի ընէ :
4 Ե.Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն
է . Տէրոջը Է.աթոռը երկինքն է .
Է.անոր աչքերը կը տեսնեն , անոր
Թարթիչները կը քննեն մարդոց
որդիները :
5 Տէրը Ի.կը քննէ արդարը . բայց
անոր անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
բռնութիւն սիրողը :
6 Թ.Ամբարիշտներուն վրայ պիտի
տեղայ *որոգայթներ , հուր և
ծծումբ ու խորշակ . Է.ա՛ պէտ ըլ-
լայ անոնց բաժակին բաժինը :
7 Ի.այց արդար Տէրը Լ.արդարու-
թիւնը կը սիրէ . Է.անոր երեսը ու-
ղիղն կը նայի :

ՍԱՂՄ · ԺԲ

1 Դատիթ մարգկային մխիթարութենէ զուրկ
մնալով՝ Աստուծմէ օգնութիւն կը խնդրէ :
3 Աստուծոյ լարերուն ըրած գաստատութեան-
ովը ու Աստուծոյ հաւատարիմ խոստմունք-
ներովը ինքզինքը կը քաջալերէ :

Գլխաւոր երաժշտին , Ը.Հէմինիթի
վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 ՈՎ Տէր , փրկէ , վասն զի սուրբը
չմնաց . վասն զի Բ.հաւատա-
րիմները մարդոց որդիներուն մէջէն
պակսեցան :
2 Ե.Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր
ընկերին հետ . Ե.շողոքորթող շըր-
թունքներով և կրկին սրտով կը
խօսին :
3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն շողոքոր-
թող շրթունքները և Է.մեծախօս
լեզուն ,
4 Որ ըսին Թէ Լեզուներովնիս պի-
տի յաղթենք . շրթունքներնիս
մերն է , մեր վրայ տիրող ո՞վ պէտ
ըլլայ :
5 Աղքատներուն զրկանքին և
տնանկներուն հեծութեանը հա-
մար Ը.հիմա պիտի ելլեմ , կ'ըսէ
Տէրը , ազատութեան մէջ պիտի
դնեմ զանիկայ որ Է.կը փչուի :
6 Տէրոջը խօսքերը Ը.մաքուր խօս-
քեր են . Հողէ բովի մէջ զը-
տուած և եօթը անգամ մաք-
րուած արծաթի պէս են :
7 Ո՛վ Տէր , դուն պիտի պահես ա-
նոնք , և պիտի պաշտպանես աս
ազգէն մինչև յաւիտեան :
8 Ամբարիշտները ամէն կողմ կը
պտրտին , երբոր մարդոց որդինե-
րուն մէջը անարգները բարձրանան :

— Սաղ . ծգ . 11 :
Ի Տ՛ս ա Թագ . իգ . 19 , 20 :
Գ Սաղ . կդ . 3 , 4 :
Ե Սաղ . իա . 12 :
Է Սաղ . ձբ . 5 :
Ղ Ամբ . բ . 20 :
Է Սաղ . բ . 4 : Ես . կգ . 1 : Մատ . ե . 34 : իդ . 22 : Գոր . է . 49 : Ցայտ . գ . 2 :
Ը Սաղ . լԶ . 13 : լԹ . 15 , 16 : կգ . 7 :
Ի Ցն . իբ . 1 : Ցակ . ա . 12 :
Ժ Ցն . ժԲ . 24 : Եզեկ . լը . 22 :
* Ա՛մ՝ փայլակներ ,
Ի Տ՛ս Ցն . իգ . 34 : ա Թագ . ա . 4 : Թ . 23 : Սաղ . հե . Լ Սաղ . իսե . 7 : ճխգ . 8 :
Ի Ցոբ . լՀ . 7 : Սաղ . լԶ . 18 : լՀ . 15 : ապեստ . գ . 12 :

— Սաղ . զ . ին վերնագիրը :
Բ Ես . ԽԶ . 1 : Միք . է . 2 :
Գ Սաղ . ժ . 7 :
Դ Սաղ . իբ . 3 : կը . 4 : Երեմ . Թ . 8 : Հռով . ժգ . 18 :
Ե ատեագ . բ . 3 : Սաղ . ժԶ . 10 : Դան . է . 8 , 25 :

Ղ Ե՛ղ . գ . 7 , 8 : Ես . լԶ . 10 :
Ի Սաղ . ժ . 5 :
Ը Բ Թագ . իբ . 31 : Սաղ . ժը . 30 : ԺԹ . 8 : ճԺԹ . 140 : Ա-ռակ . Լ . 5 :

ՍԱՂՄ · ՀԵ

1—5 Դաւիթ Սիօնի բնակիչ մը կը սաստագրէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէր, ո՞վ պիտի կենայ քու վրաս նիդ մէջը . ո՞վ պիտի բնակի բլուրդ սուրբ լեռանդ վրայ ։

2 ‡ Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ , ու արդարութիւն կը գործէ , և ✝ ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը ,

3 Ան որ լեզուովը չզրպարտեր , ընկերին չարութիւն չընէր , ևւ իր դրացիին վրայ նախատինք չտեր .

4 Որուն առջին անարգուած է չարագործը , բայց աստուածավախները կը պատուէ . երդում կ'ընէ իր † վնասին ու չդառնար .

5 Իր արծաթը վաթքով չտար , ‖ ու անմեղին դէմ կաշառք չառաներ . ով որ ասոնք կ'ընէ՝ յաւիտեան պիտի չսասանի ։

ՍԱՂՄ · ԻԶ

1 Դաւիթ իր բարի գործերուն վրայ չվսահանալով՝ Աստուծոյ կը սպասէ ։ 5 Իր կոչումը , յարութեան ու յաւիտենական կեանքի յոյսը կը ցուցնէ ։

Երդ Դաւթի ։

1 Ո՛վ Աստուած , զիս պահէ , ✻ ինչու որ քեզի յուսացայ ։

2 Տէրոջը ըսի , Իմ Տէրս դուն ես , առանց քեզի բարիք մը չունիմ ։

3 Երկրին մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս ։

4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան , որոնք որ ուրիշի մը կ'արագորան . անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ , ‖ ու անոնց անունները շրթունքներուս վրայ պիտի չառնեմ ։

5 ‡ Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու ✝ բաժակիս բաժինը . իմ վիճակս դուն պիտի պահես ։

6 Վիճակներ եղան ինծի գուարճալի ✻ տեղեր ✻ մէջ . իրաւ իմ ժառանգութիւնս ինծի գեղեցիկ եղաւ ։

7 Պիտի օրհնեմ Տէրը՝ որ զիս խրատեց . նաև իմ երիկամունքներս գիշերուան մէջ ինծի կը սորվեցնեն ։

8 Ես միշտ Տէրը իմ առջիս դրի , որովհետև է իմ աջ կողմս է , ‖ պիտի չսասանիմ ։

9 Անոր համար սիրտս ուրախ եղաւ , ու ‡ փառքս բերկրեցաւ , ✻ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։

10 ✝ Վասն զի իմ անձս ‖ գերեզմանին մէջը պիտի չթողուս , ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Դաւիթ օգնութեանը ուշանալուն համար կը գանգատի . 3 կանխահաս շնորհքի համար աղօթք կ'ընէ . 5 աստուածային ողորմութեամբ կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր , մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս . ✻ մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինծմէ պիտի ծածկես ։

2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգեր պիտի դնեմ , ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն ✻ ունենալով . մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ ։

3 Նայէ՝ ով իմ Տէր Աստուածս , ✻ պատասխան տուր ինծի . ‖ լուսաւորէ՝ իմ աչքերս , ‖ որ մահուան †✻ քունը չբնանամ ։

4 ✝ Հակառակ որ թշնամիս ըսէ թէ Յաղթեցի անոր . իմ նեղ ինծի դէմ կեցողները խնդան իմ սասանելուս առեներս ։

5 Ես քու ողորմութեանդ է յուսացայ . իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ ։

6 Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի ‖ բարերարութիւն ըրաւ ։

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սաստագրէ · 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը · 7 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 ✻ Ընդհամր իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . ‖ ապա կանեցան ✻ պիղծ գործքեր ըրին . մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 ‡ Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք իմաստուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 ✝ Ամէնքը խոտորեցան , մէկտեղ անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Մի՞թէ չէ՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները , որոնք Հայ ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , ✻ Տէրոջը չեն կանչեր ։

5 Անատեն է շատ վախցան . քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է ։

6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով բրիք , * սակայն անոր ‖ յոյսը Տէրն է ։

7 ‖ Երանի թէ Սիօնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը . ✝ Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ ✻ Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

— Սաղ · իգ · 8 , ՃԸ ։
‖ Սաղ · բ · 6 · գ · 4 ։
‡ Ես · լգ · 15 ։
✝ Ջաք · ը · 16 ։ Եփես · գ · 25 ։
† Ղև · ժթ · 16 ։ Սաղ · լգ · 13 ։
Ղեւ · իգ · 1 ։
‡ Եսթ · դ · 2 ։
‖ Դատ. ժա. 35 ։
† Կամ՝ դրամ ։
‖ Եւ · իբ · 25 ։ Ղև · իե · 36 ։ ‖ Օր · իդ · 19 ։ Եզեկ · ժը · 8 ։ իբ · 12 ։
✻ Եւ · իգ · 8 ։ ‖ Օր · ժգ · 19 ։
‡ Սաղ · ժգ · 8 ։

— Սաղ · իե · 20 ։

‖ Եւ · իգ · 13 ։ Ցես · իգ · 7 ։ Ովս. ը · 16 17 ։
‡ ‖ Օր · լը · 9 ։ Սաղ · հգ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ ՃԼը · 5 ։ Երեմ · ժ · 16 ։ Ռղբ · գ · 24 ։
✝ Սաղ. ժա. 6 ։
‖ Սաղ · ժե · 3 ։
‖ Գործ. ը. 25, ՃՃ ։
‖ Սաղ · հգ · 23 ։ ՃԺ · 5 ։ ՃԼ · 5 ։
‖ Սաղ · ժե · 5 ։
‖ Սաղ · լ · 12 ։ ՃԲ · 8 ։
‡ Յա՝ անձս ։ Կամ՝ լեզուս ։
✻ Սաղ · խԹ · 15 ։ Գործ · ը · 27 , 31 ։ ժգ · 35 ։
‖ Կամ՝ դերժոխքին

— Սաղ · իգ · 3 , ՃԸ ։
‖ Սաղ · ը · 6 · գ · 4 ։
‡ Ես · լգ · 15 ։
✝ Ջաք · ը · 16 ։ Եփես · գ · 25 ։
† Ղև · ժԹ · 16 ։ Սաղ · լգ · 13 ։
Ղեւ · իգ · 1 ։
‡ Եսթ · դ · 2 ։
‖ Դատ. ժա. 35 ։
† Կամ՝ դրամ ։
‖ Եւ · իբ · 25 ։ Ղև · իե · 36 ։ ‖ Օր · իդ · 19 ։ Եզեկ · ժը · 8 ։ իբ · 12 ։
✻ Եւ · իգ · 8 ։ ‖ Օր · ժգ · 19 ։
‡ Սաղ · ժգ · 8 ։

— Սաղ · իե · 20 ։

‖ Եւ · իգ · 13 ։ Ցես · իգ · 7 ։ Ովս. ը · 16 17 ։
‡ ‖ Օր · լը · 9 ։ Սաղ · հգ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ ՃԼը · 5 ։ Երեմ · ժ · 16 ։ Ռղբ · գ · 24 ։
✝ Սաղ. ժա. 6 ։
‖ Սաղ · ժե · 3 ։
‖ Գործ. ը. 25, ՃՃ ։
‖ Սաղ · հգ · 23 ։ ՃԺ · 5 ։ ՃԼ · 5 ։
‖ Սաղ · ժե · 5 ։
‖ Սաղ · լ · 12 ։ ՃԲ · 8 ։
‡ Յա՝ անձս ։ Կամ՝ լեզուս ։
✻ Սաղ · խԹ · 15 ։ Գործ · ը · 27 , 31 ։ ժգ · 35 ։
‖ Կամ՝ դերժոխքին

— Օր · լա · 17 ։ Յոբ · ժգ · 24 ։ Սաղ · խգ · 24 ։ ՃԸ · 14 ։ ՃԹ · 46 ։ Եսթ · ՃԹ · 2 ։

‖ Եզր · Թ · 8 ։
‡ Երեմ. ծա. 39 ։
✝ Սաղ · իե · 2 ։ Ղև · 19 ։ լը · 16 ։

‖ Սաղ · լգ · 21 ։

‖ Սաղ · ՃԺգ · 7 ։ ՃԺԹ · 17 ։

11 է Կենաց ճամբան ինծի պիտի ցուցնես . Ներեսիդ առջեւն լեցուն ուրախութիւն կայ , Էքու աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան :

ՍԱՂՄ · ԺԷ

1 Դաւիթ իր անկեղծութեանը վրայ վստահելով՝ Աստուծմէ պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ : 10 Անոնց ամբարտաւանութիւնը , խորամանկութիւնը ու բռնութիւնը կը ցուցնէ : 13 Իր ունեցած յոյսին վստահութիւնովը անոնց դէմ աղօթք կ'ընէ :

Աղօթք Դաւիթի :

1 Ա՛վ Տէր , լսէ արդարութիւնը , մտիկ ըրէ իմ աղաղակս . ականջ դիր աղօթքիս , որ խաբեբայ շրթունքներով չէ :

2 Իմ դատաստանս քու երեսէդ թող ելլէ . քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն :

3 Իմ սիրտս փորձեցիր , ա գիշեր ատեն քննեցիր , բ զիս կրակով փորձեցիր , ու բան մը չգտար . * միտքս դրի որ բերանս պատուիրանազանց չըլլայ" :

4 Մարդոց գործքերուն նայելով՝ քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես բռնաւորին ճամբաներէն զգուշացայ :

5 † Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ՛ , որ իմ դնացքներս չսասանին :

6 Ես քեզի կանչեցի , ինչու որ ինծի պատասխան պիտի տաս , ով Աստուած . խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ խօսքս :

7 Հրաշալի կերպով քու ողորմութիւններդ յուցուր , դուն որ ձեռքովդ կ'ազատես հակառակ կեցողներէն :

8 Ինձի բիբի պէս զիս պահէ՛ , Թևերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս ծածկէ

9 Ինծի տառապանք տուող ամբարիշտներուն երեսէն , իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին :

10 Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան , իրենց բերնովը խամբարտաւանութեամբ խօսեցան :

11 Հիմա քայլերնուս չորս կողմը պատելով՝ Էաչքերնին վար վայ տընկեցին գետինը զարնելու համար ,

12 Առիւծի պէս՝ որ կը փափաքի գիշատելու , առիւծի կորիւնի պէս՝ որ դարանակալ կ'ըլլայ :

13 Ելի՛ր ով Տէր , անոր առջեւը ընդդէմ օձնոտիէն հասիր . զանիկայ դետինը զարկ . Էքու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,

14 քու ձեռքովդ մարդիկներէն , ով Տէր , աշխարհի մարդիկներէն՝ որոնց բաժինը աս կեանքիս մէջն է , ու անոնց փորերը շտեմարաններդ կը լեցընես . † անոնց որդիքն ալ կը կշտանան , ու իրենցմէ աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն :

15 Իսկ ես ծարդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու երեսդ . երբոր արթննամ՝ Էքու դէմքէդ պիտի կշտանամ :

ՍԱՂՄ · ԺԸ

1—50 Դաւիթ կը գովաբանէ Աստուած իր բազմապատիկ և զարմանալի բարիքներուն համար :

Գլխաւոր երաժշտին . ա Տէրոջը ծառային Դաւիթին Սաղմոս , որ ըսաւ Տէրոջը՝ Էսաս երդին խօսքերը ան օրը որ Տէրը ազատեց զանիկայ իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաւուղին ձեռքէն , ու ըսաւ ,

1 Ա՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս , քեզ պիտի սիրեմ :

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է : Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է , Ես անոր կը յուսամ . անիկայ իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղջիւրը ա՝ իմ բարձր աշտարակս է :

3 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ :

4 Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին , ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին :

5 Գերեզմանին լարերը զիս պաշարեցին , ա մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին :

6 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուածիս աղաղակեցի . անիկայ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր առջեւը՝ անոր ականջը հասաւ :

7 Երկիրը սասանեցաւ ու դողաց , ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան , քանզի անիկայ բարկացաւ :

8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող կրակ . անկէ կայծակները բռնկեցան :

9 Երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ , և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ կար :

10 Քերովբէի մը վրայ ելաւ ու թռաւ , ու ծհովին թևերուն վրայ սլացաւ :

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ , ա իր բոլորտիքը իրեն բնակարան թանձր ջուրերը ու երկինքի ամպերը ըլլա՝ :

12 Անոր առջեւը եղող պայծառութենէն անոր ամպերը անցան կարկուտով ու կրակի կայծակներով :

13 Ու Տէրը երկինքին մէջ որոտաց , և Բարձրեալը իր ձայնը լսել տուաւ

† Կամ՝ Անոնք որդիքո՛վ կը կշտանան , ու իրենց մնացորդը իրենց տղոցը կը թողուն :

ծ ա Ցօհ . գ . 2 :

է Սաղ . գ . 6 , 7 ; ժ . 11 ; կե . 4 :

ա Սաղ . լգ . ին վերնագիրը :

բ Բ Թագ . իբ :

գ Եր . բ . 13 :

դ Սաղ . ճխգ . 1 :

ե Սաղ . հգ . 4 :

զ Սաղ . ճժգ . 3 :

է Գոր . գ . 31 :

ը Սաղ . ճխգ . 5 :

թ Սաղ . ղթ . 1 ;

ժ Սաղ . ճդ . 3 :

ի Սաղ . ղէ . 2 :

լ Սաղ . ղէ . 3 :

խ Սաղ . իթ . 3 :

ա Սաղ . ժգ . 7 :

բ Ցօ . իդ . 10 ; Սաղ . իզ . 2 ; կգ . 10 ; ճղթ . 1 ; Ջաք . ժգ . 9 ; Մաղ . գ . 2 , 3 ; ա Պետ . ա . 7 :

* Կամ՝ Բնբռնեցի իմ խորհուրդս դէս պիտի չհեռանայ :

գ Սաղ . ճժթ . 133 :

դ Սաղ . ճժգ . 2 :

ե Սաղ . լա . 21 :

զ Բ Օր . լբ . 10 ; Ջաք . բ . 8 :

է Հռոմ . բ . 12 ; Սաղ . լգ . 7 ; ծէ . 1 ; կա . 4 ; կգ . 7 ; զա . 1 , 4 ; Մատ . իզ . 37 :

ը Բ Օր . լբ . 15 ; Ցօհ . ժե . 27 ; Սաղ . հգ . 7 ; ճժթ . 70 :

թ Ա Թագ . բ . 3 ; Սաղ . լա . 18 :

ժ ա Թագ . իզ . 26 :

ի Սաղ . ժ . 8 , 9 , 10 :

լ Ես . ժ . 5 :

խ Սաղ . հգ . 12 ; Ղու . ժգ . 25 ; Ցակ . ե . 5 :

կարկուտով ու կրակի կայծակնե-
րով ։
14 Եւ իր նետերը խրկեց ու զա-
նոնք ցրուեց . և շատ կայծակներ
խրկեց ու զանոնք խռովեցուց ։
15 Եւ քու յանդիմանութիւնովդ,
ով Տէր , քու բարկութեանդ հո-
վին փչելովը ի ջուրերուն յատակ-
ները երեցան , ու աշխարհիս հիմե-
րը յայտնուեցան ։
16 Հրաժարէն խրկեց ու զիս բռնեց ,
ու շատ ջուրերէն զիս հանեց ։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ա-
տողներէն ազատեց զիս , վասն զի
ինծմէ զօրաւոր էին ։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս
առին , բայց Տէրը ինծի հաստա-
պատ նեցուկ եղաւ .
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հա-
նեց ու զիս ազատեց , ինչու որ
ինծի հաճեցաւ ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս
ինծի փոխարէն կու տայ . իմ ձե-
ռացս մաքրութեանը համեմատ
հատուցում կ'ընէ ինծի .
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները
պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի ։
22 Քանզի անոր ամէն դատաստան-
ները իմ առջեւս էին . ու անոր օ-
րէնքները ինծմէ չհեռացուցի ։
23 Նաեւ անոր առջեւը կատարեալ
եղայ , ու իմ անօրէնութենէս ըղ-
դուշացայ ։
24 Եւ Տէրը ինծի հատուցում ը-
րաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
իմ ձեռացս մաքրութեանը համե-
մատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է ։
25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ-
լաս , կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս .
26 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս ,
ու ծռուածին հետ կը ծռիս ։
27 Վասն զի դուն վշտացած ժողո-
վուրդը կ'ազատես , ու ամբար-
տաւան աչքերը կը ցածցընես ։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վա-
ռես . իմ Տէր Աստուածս իմ խա-
ւարս կը լուսաւորէ ։
29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վը-
րայ կը վազեմ , ու իմ Աստուծովս
պարիսպէ կ'անցնիմ ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ
է . Տէրոջը խօսքերը փորձուած
են . անիկայ ամէն իրեն յուսա-
ցողներուն ասպար է ։
31 Քանզի Տէրոջմէն զատ ով է Ա-
տուած , կամ մեր Աստուածմէն զատ
ով է վէմ ։
32 Աստուած է որ զօրութիւն
կը հագցընէ , ու իմ ճամբաս կա-
տարեալ կ'ընէ ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն
պէս կ'ընէ , ու Վիմ բարձր տեղե-
րուս վրայ զիս կը կայնեցընէ ։
34 Զեռքերս պատերազմի կը վար-
ժէ , ու իմ *բազուկներս պղնձէ
աղեղ կը լարեն ։
35 Ինծի նաեւ քու փրկութեանդ ա-
պարը տուիր . և քու աջ ձեռքդ
զիս զօրացուց , ու քու քաղցրու-
թիւնդ զիս մեծցուց ։
36 Իմ քալելու ճամբաս ներքեւս
լայնցուցիր , ու իմ ոտքիս չօ-
դուածները չտապանեցան ։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու
անոնց հասայ , ու ետ չդարձայ՝
մինչեւ որ զանոնք հատցուցի .
38 Զանոնք գետինը զարկի , ու
կանգնելու կարող չեղան . անոնք
իմ ոտքերուս տակը ինկան ։
39 Ու պատերազմի համար ինծի
զօրութիւն հաղցուցիր . իմ վրաս
ելլողները տակս ձգեցիր ։
40 Ու իմ թշնամիներուս †կռնակը
ինծի դարձնել տուիր" , որ զիս ա-
տողները ջարդեմ ։
41 Աղաղակեցին , բայց ազատող
չկար . Տէրոջը աղաղակեցին , բայց
անոնց պատասխան չտուաւ ։
42 Ու զանոնք հովին առջեւէն մաղա-
փոշիի պէս մանրեցի , ես փողոցնե-
րուն ցեխին պէս ՝ մկկի ձգեցի զա-
նոնք ։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս
ազատեցիր , ես †զիս ազգերու ըզ-
լուխ ըրիր . ինծի չգիտցած ժողո-
վուրդս ինծի ծառայեց ։
44 Իրենց ականջներովը լսածնուն
պէս՝ ինծի ջազանդեցան . օտար-
ները ինծի †խոնարհութիւն ըրին" ։
45 Օտարները տկարացան , և իրենց
պահուրտած տեղերէն դողացին ։
46 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս
օրհնեալ ըլլայ , և իմ փրկութեանս
Աստուածը բարձր ըլլայ ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը
խնդրէ , ու ժողովուրդները ինծի
կը ջազանդեցնէ ։
48 Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ .
նաեւ զիս իմ վրաս ելլողներէն ա-
ւելի բարձրացուցիր , ես բռնաւոր
մարդէն զիս ազատեցիր ։
49 Ասոր համար՝ով Տէր, ազգերուն
մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու ա-
նունդ սաղմոս պիտի երգեմ ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւնները
մեծցընողը , ու իր օծեալին՝ Դաւի-
թին ու անոր սերունդին ընդ յաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է ։

ՍԱՂՄ . ԺԹ

1 Սահմանաւորները Աստուծոյ փառքը կը ցուցը-
նեն . 7 իսկ անոր խօսքը իր շնորհքը կը
յայտնէ ։ 12 Դաւիթ շնորհք կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

Եր Օր . լբ . 13 ։ Լգ . 29 ։

ժ Սաղ . ճխդ . 1 ։

* Կամ՝ բազուկներովս պղնձէ ա-
ղեղ մը կը կոտրուի ։

բ Առակ . գ . 12 ։

† Կամ՝ պա-
րսոցը ինծի տուիր ,

ց Ծոր . իե . 9 ։ Լե . 12 ։ Առակ . ա . 28 ։ Ես . ա . 15 ։ Երեմ . ժա . 11 ։ ժգ . 12 ։ Եզեկ . ր . 18 ։ Միք . գ . 4 ։ Զաք . է . 13 ։ ՚ Զաք . ժ . 5 ։

ֆ Բթագ . ր . 9 , 10 ։ գ . 1 ։ † բ Թագ . ը ։

ո Ես . ծր . 15 ։ ծե . 5 ։

ֆ Բ Օր . լգ . 29 ։ Սաղ . կդ . 3 ։ ձա . 15 ։

‡ Եբ . ա . ժե . ցին ։

՚՚ Միք . է . 17 ։

Բ Սաղ . խե . 3 ։

ֆ Սաղ . ծթ . 1 ։

ֆ Հռով . ժե . 9 ։

Է Սաղ . ճխդ . 10 ։

ղ Բթագ . է . 18 ։

Ել . ժե . 8 ։ Սաղ . ղգ . 9 ։

Հ Սաղ . ճխդ . 7 ։

Ն Սաղ . լա . 8 ։ ՃԺ . 5 ։

շ Թագ . իդ . 20 ։

ֆ Թագ . իզ . 23 ։

ֆ գ Թագ . ը . 32 ։

յ Ղե . իզ . 23 , 24 , 27 , 28 ։ Առակ . գ . 34 ։

Ն Սաղ . ճա . 5 ։ Առակ . ղ . 17 ։

Ղ Ցոր . ժը . 6 ։

՚՚ Բ Օր . լբ . 4 ։ Դան . գ . 37 ։ Ցայտ . ժե . 3 ։

Ղ Սաղ . ժբ . 6 ։ ՃԺԲ . 140 ։ Առակ . Լ . 5 ։

Ղ Սաղ . ժէ . 7 ։

Ը Բ Օր . լբ . 31 , 39 ։ ա Թագ . բ . 2 ։ Սաղ . ձղ . 8 ։ Ես . խե . 5 ։

՚՚ Սաղ . ղա . 2 ։

՚՚ Բթագ . բ . 18 ։ Ընծ . գ . 19 ։

1 Ո՞վ կրնայ ելլել Տէրոջ լերինը ,
եւ ո՞վ կրնայ կենալ անոր սրբարանին մէջ :
2 Անարատ ձեռքերով եւ մաքուր սրտով ,
որ իր հոգիին չի տար ունայնութիւն ,
եւ սուտ երդում չի ըներ :
3 Ան պիտի առնէ Տէրոջմէն օրհնութիւն ,
եւ իր Փրկիչ Աստուծմէն արդարութիւն :
4 Ասիկա՛ է անոնց ցեղը որ կը փնտռէ զինք ,
որ կը փնտռէ քու երեսդ , Յակո՛բ :
5 Դռնե՛րդ , վե՛ր բարձրացուցէք ձեր գլուխները ,
եւ բա՛ցուեցէք , դո՛ւռ յաւիտենական ,
որպէսզի փառաց Թագաւորը մտնէ :
6 Ո՞վ է այս փառաց Թագաւորը .
Զօրութեանց Տէրը , ինքն է փառաց Թագաւորը :

ՍԱՂՄՈՍ · Ի

1 Դաւիթի սաղմոսը , երբ իր որդին Աբիսողոմ կը հալածէր զինք :
2 Տէ՛ր , որքա՜ն շատցան հակառակորդներս .
շատեր են որ կ՚ելլան իմ դէմս .
3 շատեր են որ կ՚ըսեն անձիս համար ,
թէ չկայ անոր փրկութիւն Աստուծմէն :
4 Բայց դո՛ւ , Տէ՛ր , վահան ես ինծի համար ,
փառքս ես դո՛ւ , եւ գլուխս վեր կը բարձրացնես :
5 Իմ ձայնովս կանչեցի Տէրոջ ,
եւ ինծի լսեց իր սուրբ լերինէն :
6 Ես պառկեցայ եւ քնացայ ,
եւ զարթնեցայ , որովհետեւ Տէրը կը պահէ զիս :
7 Չեմ վախնար տասնհազարներէ ,
որ շուրջս դրած են զիս պաշարելու :
8 Ելի՛ր , Տէ՛ր , փրկէ զիս , իմ Աստուա՛ծս .
որովհետեւ դուն զարկիր զարկիր բոլոր թշնամիներուս ծնօտը ,
ջարդեցիր ամբարիշտներուն ատամները :
9 Փրկութիւնը Տէրոջմէ՛ կու գայ .
քու օրհնութիւնդ իր ժողովուրդին վրայ ըլլայ :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Երբ կը կանչեմ , լո՛ւր ինծի ,
արդարութեան Աստուա՛ծ իմ .
նեղութեան մէջ ինծի ընդարձակութիւն տուիր .
ողորմէ՛ ինծի , եւ լո՛ւր աղօթքս :
2 Մարդի՛կ , մինչեւ ե՞րբ պիտի ըլլայ իմ փառքս նախատինք ,
մինչեւ ե՞րբ պիտի սիրէք ունայնութիւն ,
եւ պիտի փնտռէք սուտ :
3 Գիտցէ՛ք որ Տէրը սքանչելի ըրաւ իր սուրբը .
Տէրը պիտի լսէ երբ կանչեմ զինք :
4 Զայրացէ՛ք , եւ մի՛ մեղանչէք .
ձեր սրտերով խորհեցէք անկողնիդ մէջ , եւ լռեցէք :
5 Զոհեցէ՛ք արդարութեան զոհեր ,
եւ յոյսդ դրէ՛ք Տէրոջ վրայ :
6 Շատեր կ՚ըսեն , Ո՞վ պիտի ցուցնէ մեզի բարիք :
Վե՛ր բարձրացուր քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ , Տէ՛ր :
7 Դո՛ւն սիրտիս մէջ ուրախութիւն դրիր ,
աւելի՛ քան անոնց որ հունտ ու գինի առատացան :
8 Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ եւ քնանամ ,
որովհետեւ դո՛ւն միայն , Տէ՛ր , ինծի ապահով բնակութիւն կու տաս :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Ականջ դո՛ւր խօսքերուս , Տէ՛ր ,
ուշադրութիւն ըրէ՛ խորհուրդիս :
2 Լո՛ւր ձայնիս աղաղակին , Թագաւո՛ր իմ եւ Աստուա՛ծ իմ ,
որովհետեւ քեզի՛ պիտի աղօթեմ :
3 Առտո՛ւ պիտի լսես ձայնս , Տէ՛ր ,
առտո՛ւ պիտի կարգադրեմ զիս քեզի ,
եւ պիտի սպասեմ :
4 Որովհետեւ դո՛ւն անօրէնութեան Աստուած չես ,
չարը քու մօտդ չի կրնար բնակիլ :
5 Յիմարները քու աչքերուդ առջեւ չեն կրնար կենալ .
դո՛ւն կ՚ատես բոլոր անիրաւները :
6 Դո՛ւն պիտի կորսնցնես սուտ խօսողները .
Տէրը կ՚ատէ արիւնարբու եւ նենգաւոր մարդը :
7 Բայց ես քու առատ ողորմութեանդ վրայ
քու տունդ պիտի մտնեմ ,
քու սուրբ տաճարիդ առջեւ պիտի երկրպագեմ քեզի՛ երկիւղածութեամբ :
8 Տէ՛ր , առաջնորդէ զիս քու արդարութեանդ մէջ
թշնամիներուս պատճառով .
ուղիդ դարձուր քու ճամբադ իմ առջեւս :
9 Որովհետեւ անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ ,
անոնց սիրտը չարութեան անդունդ է ,
անոնց կոկորդը բաց գերեզման է ,
անոնք իրենց լեզուով կը շողոքորթեն :
10 Դատա՛ զանոնք , Աստուա՛ծ ,
թող անոնք իրենց խորհուրդներուն մէջ իյնան .
վռնտէ՛ զանոնք իրենց բազում յանցանքներուն համար ,
որովհետեւ քեզի դէմ ապստամբեցան :
11 Բայց թող ուրախանան բոլոր անոնք որ քեզի կը յուսան ,
թող միշտ ցնծան ,
որովհետեւ դո՛ւն կը պաշտպանես զանոնք .
թող քու անունդ սիրողները ուրախանան քեզմով :
12 Որովհետեւ դո՛ւն , Տէ՛ր , կ՚օրհնես արդարը ,
զայն վահանի պէս կը պատես քու բարեհաճութեամբդ :

ՍԱՂՄՈՍ · ԻԱ

1 Ո՞վ Տէր , քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ ,
ու քու փրկութիւնովդ որչա՜փ շատ պիտի ցնծայ :
2 Ան սրտին փափաքը իրեն տուիր .
ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը չէ՛ր զրկելեցիր : (Սէլայ :)
3 Վասն զի բարութեան օրհնութիւններով անոր հասար .
ան որ գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր :
4 Ան կեանք խնդրեց , ու անոր երկայն օրեր տուիր յաւիտեանս յաւիտենից :
5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկութիւնովդ .
փառք ու վայելչութիւն դրիր անոր վրայ :
6 Վասն զի օրհնութիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան .
ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զանիկայ քու երեսիդ առջեւ :
7 Ինչու որ Թագաւորը Տէրոջմէն կը յուսայ , ու Բարձրելոյնին ողորմութեամբը չպիտի շասանի :
8 Ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ . քու աջ ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատողները :
9 Զանոնք իբրեւ կրակի շոգի պէս պիտի ընես քու բարկութեանդ ժամանակը . Տէրը իր բարկութեանովը

2 Օգնութիւն խրկէ քեզի Բ սուրբ տեղէն , ու Սիոնէն զօրացընէ քեզ .
3 քու ամէն ընծաներդ յիշէ , և քու ողջակէզներդ ընդունի . (Սէլայ .)
4 Բ քու սրտիդ համեմատ քեզի տայ , և քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ :
5 Քու փրկութիւնովդ պիտի ուրախանանք , ու Մեր Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք : Տէրը կատարէ քու ամէն խնդրուածքներդ :
6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Բ օծեալը , անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն , իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը :
7 Ոմանք կառքերու , և ոմանք ալ ձիերու կ՚ապաւինին . Բ բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յիշենք :
8 Անոնք կորացան ու ինկան , բայց մենք ելանք ու շիտակ կայնեցանք :
9 Թ Ո՛վ Տէր , փրկէ թագաւորը . պատասխան տուր մեզի մեր կանչելու օրը՝ :

ՍԱՂՄ · ԻՆ

1 Յաղթութեան համար ընորհակալութիւն : Ոուբէնյաններուն յոյս :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Ո՛վ Տէր , քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ ,
ու քու փրկութիւնովդ որչափ շատ պիտի ցնծայ :
2 Բ Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր . ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը չէ՛ր զրկելեցիր : (Սէլայ :)
3 Վասն զի բարութեան օրհնութիւններով անոր հասար . Բ անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր :
4 Ան կեանք խնդրեց , ու անոր երկայն օրեր տուիր յաւիտեանս յաւիտենից :
5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկութիւնովդ . փառք ու վայելչութիւն դրիր անոր վրայ :
6 Վասն զի Աստուծոյ օրհնութիւնները անոր վրայ հաստատեցիր յաւիտեան . Բ ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զանիկայ քու երեսիդ առջեւ :
7 Ինչու որ Թագաւորը Տէրոջմէն կը յուսայ , ու Բարձրելոյնին ողորմութեամբը չպիտի շասանի :
8 Բ Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ . քու աջ ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատողները :
9 Զանոնք Բ կրակի շոգի պէս պիտի ընես քու բարկութեանդ ժամանակը . Տէրը իր բարկութեանովը

՚՚ Ծն . ա . 6 ։ Եփ . ե . 22 ։ Հռով . ա . 19 , 20 ։

Բ Հռով . ժ . 18 ։

* յա՛ արեւը ։

Գ Ժող . ա . 5 ։

Բ Սաղ . ճժա . 7 ։

Ե Սաղ . ժբ . 6 ։

Ղ Սաղ . ժգ . 3 ։

Ի Սաղ . ճժթ . 72 , 127 ։ Առակ . բ . 10 , 11 , 19 ։

Ը Սաղ . ճժթ . 103 ։

Ի Առակ . իթ . 18 ։

Ժ Սաղ . խ . 12 ։

Ի Սաղ . ղ . 8 ։ Ղ Ղ . գ . 2 , եէ ։

Ի Ծն . ի . 6 ։ ա Թագ . իե . 32 , 33 , 34 , 39 ։

Ի Սաղ . ճժթ . 133 ։ Հռով . ղ . 12 , 14 ։

Ի Սաղ . ծա . 15 ։

Հ Ես . խդ . 14 ։ խդ . 6 ։ խե . 4 ։ ա Թես . ա . 10 ։

— Ընակ . ժբ . 10 ։

Բ գ Թագ . ղ . 16 ։ բ Մն . ի . 8 ։ Սաղ . Նգ . 17 ։

Գ Սաղ . խա . 2 ։

Բ Եզ . ժե . 15 ։ Սաղ . կ . 4 ։

Ե Սաղ . բ . 2 ։

Ղ Սաղ . լգ . 16 , 17 ։ Առակ . իա . 31 ։ Եա . լա . 1 ։

Ե բ Մն . լբ . 8 ։

† Կա՛յ՝ Ո՛վ Տէր՝ փրկէ . Թագաւորը մեզի պատասխան տայ մեր կանչելու օրը ։

— Սաղ . ի . 5 , 6 ։

Բ Սաղ . ի . 4 , 5 ։

Գ Բ Թագ . ժբ . 30 ։ ա Մն . ի . 2 ։

Դ Սաղ . կա . 5 , 6 ։

Ե բ Թագ . ե . 19 ։ Սաղ . ղա . 16 ։

Զ Ծն . ժբ . 2 ։ Սաղ . Նբ . 17 ։

Ե Սաղ . ժգ . 11 ։ խե . 7 ։ Գոր . բ . 28 ։

Ը Սաղ . ժգ . 8 ։

Ի Թագ . լա . 3 ։

Ժ Մաղ . գ . 1 ։

բոլորովին պիտի կորսընցընէ զա-
նոնք , եւ կրակը պիտի ուտէ զա-
նոնք ։
10 Ա Անոնց պտուղը երկրէն պիտի
կորսընցընես , ու անոնց սերունդը
մարդոց որդիներէն ։
11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն
պատրաստեցին . Խնենդութեան
խորհուրդ ըրին , բայց կարող չե-
ղան կատարելու ։
12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը
ետ պիտի դարձընես . ի՛ նշաւակ
անոնց երեսին դէմ՝ լարերուդ վը-
րայ պիտի պատրաստես ։
13 Ո՛վ Տէր , քու ուժովդ բարձր
եղիր . պիտի երգենք ու սաղմոս
ըսենք քու զօրութեանդ ։

ՍԱՂՄ · Ի Ը

1 Դաւիթ իր արդարութեան առներ կը դնէ-
գասի . 9 մեծ տագնապի մէջ ըլլալով աղօթք
կ'ընէ . 23 գԱստուած կը փառաւորէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Ա յելեդ շա-
հարի վրայ . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ա՛ստուած իմ՝ Ա՛ստուած իմ ,
զես ինչո՞ւ թողուցիր . զես
փրկելէն ի՛ պատառլուս խօսքերէն
հեռու եղար ։
2 Ո՛վ իմ Աստուածս , ցորկը ի՛նչ
կը կանչեմ , ու չես պատասխաներ .
և գիշերը ես կ՚անչեմ ու չեմ դադա-
րիր ։
3 Բայց դուն սուրբ ես , ով Իս-
րայէլի գովաբանութեանց մէջ բը-
նակող ։
4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան .
յուսացան , ու փրկեցիր անոնք ։
5 Քեզի աղաղակեցին ու ազատե-
ցան . Քեզի յուսացան ու չամչը-
ցան ։
6 Բայց ես Է որդ եմ ու մարդ չեմ .
Ա մարդոց մէջը քամահրուած , ու
ժողովուրդոց մէջը անարգուած ։
7 Ի Ամէն զես տեսնողները զես ծա-
ղրը կ'ընեն . շրթունք կը բանան ,
Ը գլուխ կ'երերցընեն ,
8 Ը՝ Տէրոջը յուսացաւ , ո՛ր թող փրկէ զանիկայ . Ի թող
ազատէ զանիկայ , ինչու որ անոր
հաւնեցաւ ։
9 Բայց զես Ձ որ արգանդէն հանո-
ղը դուն ես . մօրս Ծիծը եղած ա-
տենս դուն ինծի յոյս տուիր ։
10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուե-
ցայ . Ի իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս ։
11 Մի՛ հեռանար ինծմէ , վասն զի
նեղութիւնը մօտ է . վասն զի օգ-
նող մը չկայ ։
12 Է Շատ զուարակներ չորս կողմն
առին , Բասանի ցուլերը զես պա-
շարեցին ։
13 Ծ Իրենց բերանը իմ վրաս բացին ,
յափշտակող ու մռնչող առիւծի
պէս ։
14 Ջուրի պէս թափուեցայ , Ն ու
ամէն ոսկորներս քակուեցան . Հսիր-
տը մոմի պէս եղաւ , Հալեցաւ փո-
րիս մէջը ։
15 Ն Զորացաւ իմ ոյժս Հողէ ամա-
նի մը պէս , ու Ղ լեզուս քմացս փա-
կաւ . և զես մահուան Հողը դրիր ։
16 Ո Վասն զի շուները չորս կողմն
առին , Ո չարերուն ժողովուրդը զես պա-
տեցին , Ձեռքերս ու ոտքերս ծա-
կեցին ։
17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համ-
րել . Ա նոնք կը նային , կը տես-
նեն զես ։
18 Ն Իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը
բաժնեն , ու պատմուճանիս վրայ
վիճակ կը ձգեն ։
19 Բայց Ը դուն՝ ով Տէր , մի՛ հեռա-
նար Ինձմէ . ով իմ զօրութիւնս ,
շուտով ինծի օգնութեան հասիր .
20 Իմ անձս սուրէն ազատէ՛ , ու
* կեանքս Ը շանը ձեռքէն ։
21 Ո փրկէ՛ զես առիւծին բերնէն , ու
Ինծի պատասխան տուր Ը † միեղջե-
րուներուն եղջիւրներէն ։
22 Ո՛ւ անունդ Ո եղբայրներուս
պիտի պատմեմ , ժողովքին մէջ
քեզ պիտի գովեմ ։
23 Ը Ո՛վ Տէրոջմէ վախցողներ , գովե-
ցէ՛ք զանիկայ . ով Ցակոբին բոլոր
զաւակները , փառաւորեցէ՛ք անի-
կայ , ու վախցէ՛ք անկէ՝ Իսրայէլին
բոլոր զաւակները ։
24 Վասն զի չանարգեց ու չբամահ-
րեց տառապեալին ‡ տառապանքը ,
ու երեսը անկէ չդարձուց . Հապա
Ո իրեն կանչած ատեն լսեց ։
25 Բ Քեզմով պիտի ըլլայ իմ գովա-
թիւնս մեծ ժողովքին մէջ . Ձիմ
ուխտերս անկէ վախցողներուն առ-
ջեւն պիտի կատարեմ ։
26 Ո Տնանկները պիտի ուտեն ու
կշտանան . Տէրը պիտի գովեն՝ զա-
նիկայ փնտռողները . Ձեր սիրտը
Ֆ յաւիտեան պիտի ապրի ։
27 Պիտի յիշեն Ֆ ու Տէրոջը դառ-
նան երկրի ամէն ծայրերը , Ֆ ու քու
առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ը-
նեն ազգերուն ամէն տոհմերը ։
28 Ֆ Վասն զի թագաւորութիւնը
Տէրոջնն է , ու ան կը տիրէ ազգե-
րուն վրայ ։
29 Ո՛ երկրի ամէն պարարտները պի-
տի ուտեն ու երկրպագութիւն պի-
տի ընեն . Բ ամէն Հողը իջնողները
ծունկի պիտի կրկնեն անոր առջեւն ,
ու ան Ա՛ր իր անձը չապրեցըներ ։
30 Ջաւակը պիտի ծառայէ անոր .
ո՛ Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի
ֆալո՛ ապագային մէջ ։
31 Ֆ Պիտի գան ու անոր արդարու-

է Սաղ · ժը · 8 ։ Ես · իզ · 11 ։
Լ գ Թագ · ժգ · 34 ։ Ցոբ · ժը · 16 ։ 17 ։ 19 ։ Սաղ · լե · 28 ։ ձթ · 13 ։ Ես · ժգ · 20 ։
է Սաղ · բ · 1 ։
— Մատ · իե · 46 ։ Մար · ժե · 34 ։
Բ Եբր · ե · 7 ։
ֆ բ Օր · ժ · 21 ։
Ր Սաղ · իե · 2 ։ 3 ։ լա · 1 ։ Հա · 1 ։ Ես · խթ · 23 ։ Հռով · թ · 33 ։
է Ցոբ · իե · 6 ։ Ես · խա · 14 ։
Ղ Ես · ծգ · 3 ։
է Մատ · իե · 39 ։ Մար · ժե · 29 ։ Ղս · իգ · 35 ։
ը Ցոբ · ժզ · 4 ։ Սաղ · ձթ · 25 ։
Ը Մատ · իե · 43 ։
ժ Սաղ · ղա · 14 ։
է Սաղ · հա · 6 ։
Լ Ես · խզ · 3 ։ խթ · 1 ։
է Սաղ · կը · 30 ։ Եզեկ · լթ · 18 ։ Նահ · դ · 1 ։
ժ Ցոբ · ժզ · 10 ։ Սաղ · լե · 21 ։ Ողբ · բ · 16 ։ գ · 46 ։

Դան · է · 6 ։
հ Ցես · է · 5 ։ Ցոբ · իգ · 16 ։
ֆ Առակ · ժէ · 22 ։
Ղ Ցոբ · իթ · 10 ։ Ողբ · գ · 4 ։ Ցօհ · ժթ · 28 ։
ճ Ցայտ · իբ · 15 ։
Մ Մատ · իէ · 35 ։ Մար · ժե · 24 ։ Ղս · իգ · 33 ։ Ցօհ · ժթ · 23 ։ 37 ։ ի · 25 ։
յ Ղս · իգ · 35 ։
Ն Ղս · իգ · 34 ։ Ցօհ · ժթ · 23 ։ 24 ։
Շ Հմր 11 ։ Սաղ · ժ · 1 ։
— Սաղ · լե · 17 ։
* Եբր · միա-
մտութիւնս
Չ Հմր 16 ։
Ոբ Տիմ · գ · 17 ։
Ջ Ես · լդ · 7 ։
† Կամ՝ վայրի
ցուլերուն
— Եբր · բ · 12 ։ Սաղ · խ · 9 ։
— Ցօհ · ի · 17 ։ Հռով · ը · 29 ։
Վ Սաղ · ճլե · 19 ։ 20 ։
‡ Կամ՝ աղա-
ղակը ,
— Եբր · ե · 7 ։
բ Սաղ · լե · 18 ։ խ · 9 ։ 10 ։ ճժա · 1 ։
ց Սաղ · կղ · 13 ։ ճժգ · 14 ։ Յով · ե · 4 ։
— Ես · կե · 13 ։
ֆ Ցօհ · գ · 51 ։ 52 ։
Ֆ Սաղ · բ · 8 ։ Հբ · 11 ։ ձգ · 9 ։ ղբ · 3 ։ Ես · խթ · 6 ։
ց Սաղ · ղգ · 7 ։
Ֆ Սաղ · խէ · Տ ։ Ներ · 21 ։ Ամբ · ժգ · 9 ։ Մատ · գ · 13 ։
— Սաղ · խե · 12 ։
Ք Ես · իգ · 19 ։ Փիլ · բ · 10 ։
Ֆ Սաղ · հբ · 6 ։ ձգ · 9 ։ ճբ · 18 ։ Ես · կ · 3 ։ Տես Հռով · գ · 21 ։ 22 ։

Թիւնը պիտի պատմեն ան ժողո-
վուրդին , որ պիտի ծնանի . վասն
զի ՚ա բանը ան կատարեց ։

ՍԱՂՄ · ԻԳ

1—6 Դաւիթին վստահութիւնը Աստուծոյ ընդ-
հացը վրայ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրը իմ՝ հովիւս է . ինձ բանէ մը
կարօտութիւն պիտի չունենամ ։
2 Զիս խոտաւէտ արօտներու մէջ
կը պառկեցնէ . Ը հանդարտ ջուր-
երուն քովը ինծի կ՚առաջնորդէ .
3 Հոգիս կը նորոգէ . իր անուանը
համար Ի արդարութեան ճամբա-
ներուն մէջը կ՚առաջնորդէ ինծի ։
4 Թէև ՚ա մահուան շուքի ձորին
մէջ ալ պտըտիմ , ե չարէն պիտի
չվախնամ . Ը վասն զի դուն իմ
հետս ես , քու ցուպդ ու գաւա-
զանդ՝ անոնք իս պիտի մխիթա-
րեն ։
5 Ի Սեղան կը պատրաստես իմ առ-
ջեւս իմ թշնամիներուս դիմացը .
Ձ իմ գլուխս իւղով կ՚օծես , իմ
բաժակս խիստ լեցուն է ։
6 Ցիրաւի բարերարութիւնը ու
ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան
կենացս բոլոր օրերուն մէջը , ու
շատ օրեր Տէրոջը տունը պիտի
բնակիմ ։

ՍԱՂՄ · Ի Դ

1 Աստուծոյ տերութիւնը երկրիս վրայ ։ 3 Ինոր
հոգւոյը թագաւորութեանը հպատակները ։ 7
Ձանիկայ ընդունելու յորդորանք մը ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրոջն է երկիրը ու անոր լիու-
թիւնը , աշխարհքը ու անոր
բնակիչները ։
2 Ի ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծո-
վերուն վրայ ձգեց , ու զանիկայ
դետերուն վրայ հաստատեց ։
3 Ե՞վ պիտի ելլէ Տէրոջը լեռը .
կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ
տեղը ։
4 Ը Ձեռքերով սուրբը ու Ե սրբա-
տով մաքուրը , որ ստուութեան անձ-
նատուր չեղաւ ու Ն նենգութեամբ
երդում չըրաւ .
5 Անիկայ Տէրոջմէն օրհնութիւն
պիտի ստանայ , ու իր փրկութեա-
նը Աստուածմէն՝ արդարութիւն ։
6 Ձանիկայ փնտռողներուն ցեղը
աս է . քու Ե երեսդ խնդրողները
*Ցակոբն է՚՚ ։ (Սէլայ ։)
7 Ը՛վ դռներ , գլուխնիդ վեր վեր-
ցուցէք . ու վերցուեցէք , ով յա-
ւիտենական դռներ , Ի որ փառաց
թագաւորը մտնէ ։
8 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը .
կարող ու հզօր Տէրը , պատերազմի
մէջ հզօր Տէրը ։
9 Ո՛վ դռներ , գլուխնիդ վեր վեր-
ցուցէք . ու վերցուեցէք , ով յա-
ւիտենական դռներ , որ փառաց
թագաւորը մտնէ ։
10 Ո՞վ է աս փառաց թագաւորը .
զօրքերուն Տէրը , ինքն է փառաց
թագաւորը ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · Ի Ե

1 Դաւիթին վստահութիւնը աղօթքի մէջ ։ 7
Մեղքերու թողութեան համար , 16 ու նե-
ղութենէ ազատուելու համար աղօթք կ՚ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր , իմ անձս քեզի վերցու-
ցի ։
2 Ո՛վ իմ Աստուածս , Ք քեզի յու-
սացայ . թող չամչնամ , ու Ք թըշ-
նամիներս իմ վրաս չցնծան ։
3 Նաև ամէն քեզի սպասողները
թող չամչնան . ունայնութեամբ
անօրէնութիւն ընողները թող
ամչնան ։
4 Ո՛վ Տէր , Ե քու ճամբաներդ ցու-
ցուր ինծի . քու շաւիղներդ սոր-
վեցուր ինծի ։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի
առաջնորդէ , ու սորվեցնէր ինծի .
քանզի դուն ես իմ փրկութեանս
Աստուածը . ես քեզի կը սպասեմ
ամէն օր ։
6 Ո՛վ Տէր , Է քու գթութիւններդ
ու ողորմութիւններդ յիշէ . ինչու
որ յաւիտենական են ։
7 Ը Մանկութեան մեղքերս ու յան-
ցանքներս մի՛ յիշեր , հապա Է քու
ողորմութիւնովդ իս յիշէ , քու
բարութենդ համար՝ ով Տէր ։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է . անոր
համար մեղաւորներուն կը սորվե-
ցընէ ճամբան ։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջ-
նորդէ հեզերուն , ու իր ճամբան
հեզերուն պիտի սորվեցընէ ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողոր-
մութիւն ու ճշմարտութիւն են իր
ուխտը ու վկայութիւնները պա-
հողներուն ։
11 Ո՛վ Տէր , Ը քու անուանդ համար
ներէ իմ անօրէնութիւնս , Ր † վասն
զի մեծ է ։
12 Ո՞վ է ան մարդը որ Տէրոջմէն
կը վախնայ . ահա Ծ անոր պիտի սոր-
վեցընէ իր ընտրած ճամբան ։
13 Ի Անոր անձը բարութեան մէջ
պիտի բնակի , ու Լ անոր սերունդը
երկիրը պիտի ժառանգէ ։
14 Ե Տէրոջը ընտանութիւնը իրմէ
վախցողներուն հետն է , ու իր ուխ-
տը անոնց կը սորվեցընէ ։
15 Ծ Իմ աչքերս ամէն ատեն Տէրոջը
կը նային , ինչու որ իմ ոտքերս որո-
գայթէն ան պիտի հանէ ։

՚՚ Ես · խ · 11 ։ Երեմ · իգ · 4 ։ Եզեկ · ւգ · 11 , 12 , 23 ։ Ցօհ · ժ · 11 ։ ա Պետ · բ · 25 ։ Ցայտ · հ · 17 ։

Ք Փիլ · գ · 19 ։

† Եզեկ · ւգ · 14 ։

Ծ Ցայտ · է · 17 ։

Ի Սաղ · ը · 8 ։ Լա · 3 ։ Ա-
ռակ · ը · 20 ։

Ղ Ցօհ · գ · 5 ։ ժ · 21 , 22 ։ իգ · 17 ։ Սաղ · խգ · 19 ։

Ի Սաղ · գ · 6 ։ իէ · 1 ։ Ձժբ · 6 ։

Ը Ես · խգ · 2 ։

Ր Սաղ · ճգ · 15 ։

Ժ Սաղ · ղբ · 10 ։

՚՚ Եւ · Թ · 29 ։ ժԹ · 5 ։ Բ Օր · ժ · 14 ։ Ցոր · խա · 11 ։ Սաղ · ծ · 12 ։ ա Կոր · ժ · 26 ։

Ք Ծն · ա · 9 ։ Ցոր · լբ · 6 ։ Սաղ · ճգ · 5 ։ ճկղ · 6 ։ Բ Պետ · գ · 5 ։

† Սաղ · ժե · 1 ։

Ծ Ցօհ · ժե · 9 ։ Եա · ւգ · 15 , 16 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։

Ի Տիտ · ե · 8 ։

Ղ Սաղ · ժե · 4 ։

Ի Սաղ · իէ · 8 ։ ձե · 4 ։

* Կամ՝ ո՛վ Ցակոբ ։

Ը Ես · իգ · 2 ։

Ր Սաղ · ղե · 6 ։ Մարկ · գ · 1 ։ ա Կոր · բ · 8 ։

Սաղ · ճգ · 4 ։ ճԹգ · 8 ։ Ողբ · գ · 41 ։

Ք Սաղ · իբ · 5 ։ լ · 1 ։ ւգ · 8 ։ Եա · իբ · 16 ։ խԹ · 23 ։ Հռով · ժ · 11 ։

† Սաղ · ժգ · 4 ։

Ծ Եւ · ւգ · 13 ։ Ս պղ · ե · 8 ։ իէ · 11 ։ ձղ · 11 ։ ՃԺԹ ։ ճԽդ · 8 · 10 ։

Ի Սաղ · ճգ · 17 ։ ճղ · 1 ։ ճէ · 1 ։ Եա · կդ · 15 ։ Եր-
եմ · ւգ · 11 ։

Ղ Ցօհ · ժգ · 26 ։ ի · 11 ։ Երեմ · գ · 25 ։

Ի Սաղ · ծա · 1 ։

Ը Սաղ · լ · 3 ։ հԹ · 9 ։ ՃԹ · 21 ։ ճԿգ · 11 ։

Ր Ցճս Հռով · ե · 20 ։

† Կամ Թէև

Ժ Սաղ · լէ · 23 ։

Ի Առակ · ժԹ · 23 ։

Լ Սաղ · լէ · 11 , 22 , 29 ։

Ի Առակ · գ · 32 ։ Տես Ցօհ · է · 17 ։ ժե · 15 ։

Ժ Սաղ · ճկա · 8 ։

16 Ինձի դարձիր ու ողորմի՛ ինձի, վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան. իմ վիշտերէս իս հանի՛ ։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքիս նայի՛, ու բոլոր մեղքերս ներէ՛։
19 Տես իմ թշնամիներս, ինչու որ շատցան, ու անիրաւ ատելութեամբ զիս ատեցին ։
20 Պահէ՛ իմ անձս ու փրկէ՛ զիս. Ես թող չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ ։
21 Կատարելութիւնը և ուղղութիւնը իս թող պահէն, ինչու որ քեզի սպասեցի ։
22 Ո՛վ Աստուած՝ Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն ։

ՍԱՂՄ · Ի Զ

1—12 Դաւիթ Աստուծոյ կը դիմէ իր անարատութեանը վրայ վստահանալով ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր, ՚ի՞ս դատէ՛, վասն զի Ես իմ անարատութիւնովս քալեցի. Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ ։
2 Ո՛վ Տէր, ՚Ք զիս փորձէ՛ ու քննէ՛. փորձէ՛ իմ երիկամունքներս ու սիրտս ։
3 Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջին է, ու Ես քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեցի ։
4 Ունայն մարդիկներուն հետը չնստայ, ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ ։
5 Ես Չարերուն ժողովքը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետը պիտի չնստիմ ։
6 Ես ընդմեղութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտտիմ, ով Տէր,
7 Որ շնորհակալութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելի՛քներդ պատմեմ ։
8 Ո՛վ Տէր, Ես սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը ։
9 Ես՝ մի՛ կորսընցներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս՝ արիւնահեղ մարդիկներուն հետ,
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է ։
11 Բայց ես Ես իմ անարատութիւնովս պիտի քալեմ, զիս փրկէ՛ ու ինձի ողորմէ՛ ։
12 Ես իմ ոտքս հաստատութեան մէջ կը կենայ. Ես ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ ։

ՍԱՂՄ · Ի Ե

1 Դաւիթ Աստուծոյ կարողութեամբը, 4 և Աստուծոյ ծառայութեանը համար իր ունեցած սիրովը, 9 ու աղօթքով իր հաւատքը կը պահպանէ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Տէրը՝ իմ լոյս ու Ես իմ փրկութիւնս է, ես ուսկի՞ց պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ուսկի՞ց պիտի դողամ ։
2 Չարերը Ե՛ իմ մարմինս ուտելու համար ինձի մօտեցած ատեննին՝ իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան ։
3 Եթէ որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ, սիրտս պիտի չվախնայ. Թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ, անով ալ ես վստահ պիտի ըլլամ ։
4 Ըրան մը կը ինդրեմ Տէրոջմէն, ա՛ս ասիկայ կ'աղաչեմ, որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ, Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու ու անոր տաճարին մէջ պէ՛տք խնդրելու համար ։
5 Վասն զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջ Ինձ պիտի պահէ, իր վրանին ծածկոյթովը զիս պիտի ծածկէ. Ինձի վրայ պիտի վերցընէ զիս ։
6 Ու հիմա Իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ. ու անոր վրանին մէջ ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ. պիտի երգեմ, ու սաղմոս պիտի ըսեմ Տէրոջը ։
7 Ո՛վ Տէր, ձայնս լսէ կանչելուատենս, ու ողորմի՛ և պատասխան տուր ինձի ։
8 Իմ երեսս փնտռեցէ՛ք՝ ու Ըն՛է, իմ սիրտս քեզի ըսաւ, Քու երեսդ պիտի փնտռեմ, ով Տէր ։
9 Ես քու երեսդ ինձմէ մի՛ ծածկեր. բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր. ինձի օգնական եղար, զիս մի՛ մերժեր և զիս մի՛ թողուր, ով իմ փրկութեանս Աստուածը ։
10 Թէև հայրս ու մայրս զիս թողուն, բայց Տէրը իս պիտի ընդունի ։
11 Ո՛վ Տէր, Քու ճամբադ ինձի սորվեցո՛ր, ու հշտակ ճամբուն մէջ ինձի առաջնորդէ՛ թշնամիներուս համար ։
12 Զիս իմ Ինձ թշնամիներուս կամքը մի՛ մատներ, ինչու որ Իմ վրաս սուտ վկաներ ու անիրաւութիւն փչողներ եկան ։
13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու կենդանիներուն երկրին մէջ ։
14 Տէրոջը սպասէ՛. զօրացիր ու սիրտդ թող զօրանայ. ալ Տէրոջը սպասէ՛ ։

ա Սաղ · կթ · 16 ։ Ձգ · 16։
հ Թագ · ժզ · 12 ։
ն Հմր 2 ։
շ Սաղ · ճէ · 8 ։
ո Սաղ · է · 8։
չ Հմր 11 ։ Դ Թագ · ի · 3 ։ Առակ · ի · 7 ։
պ Սաղ · իբ · 7 ։ Լ · 14 ։ Առակ · իթ · 25 ։
ջ Սաղ · է · 9 ։ ժէ · 3 ։ կզ · 10 ։ ճլթ · 23 ։ Ջաք · ժգ · 9 ։
ռ Դ Թագ · ի · 3 ։
ս Սաղ · ա · 1 ։ Երեմ · ժե · 17 ։
վ Սաղ · լ · 6 ։ ճլթ · 21, 22 ։
տ Սաղ · ա · 1 ։
ր Տես Եզ · Լ · 19, 20 ։ Սաղ · Հգ · 13 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։
ց Սաղ · իէ · 4 ։
ւ Տես ա Թագ · իե · 29 ։ Սաղ · իբ · 3 ։
փ Եզ · իգ · 8 ։ բ Օր · ժզ · 13 ։ աԹագ · ը · 3 ։ Ես · Լգ · 15 ։
ք Հմր 1 ։
օ Սաղ · խ · 2 ։
ֆ Սաղ · իէ · 11 ։
և Սաղ · իբ · 22 ։ ճէ · 32 ։ ճժա · 1 ։

ա Սաղ · ձգ · 11 ։ Ես · կ · 19, 20 ։ Մհբ · է · 8 ։ Բ Եզ · ժե · 2 ։
բ Սաղ · կբ · 2, 6 ։ ճժը · 14, 21 ։ Ես · ժբ · 2 ։
գ Սաղ · ժգ · 4 ։
դ Սաղ · դ · 6 ։
ե Սաղ · իգ · 8 ։
զ Սաղ · կե · 4 ։ Ղա · բ · 37 ։
է Սաղ · ղ · 17 ։
ը Սաղ · լ · 20 ։ Ձգ · 3 ։ ղա · 1 ։ Ես · դ · 6 ։
թ Սաղ · խ · 2 ։
ժ Սաղ · կ · 3 ։
ի Սաղ · կհ · 17 ։ ճխգ · 7 ։
լ Ես · խթ · 15 ։
խ Սաղ · իե · 4 ։ ձ · 11 ։ ճժթ ։
ծ Սաղ · իզ · 12 ։
կ Սաղ · լե · 25 ։
հ ա Թագ · իբ · 9 ։ բ Թագ · ժգ · 7, 8 ։ Սաղ · լե · 11 ։
ձ Սաղ · ծգ · 13 ։ ճժգ · 9 ։ ճկբ · 5 ։ Երեմ · ժա · 19 ։ Եզկ · իգ · 20 ։
ղ Սաղ · լա · 24 ։ կբ · 1, 5 ։ ճլ · 5 ։ Ես · իե · 9 ։ Ամբ · բ · 3 ։

ՍԱՂՄ · ԻԸ

1 Դաւիթ ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ · 6 գԱստուած կ'օրհնէ · 9 ժողովուրդին համար աղօթք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր, քեզի՛ կը կանչեմ · ով իմ Վէմս, մի՛ լռեր ինծի · Ե՛րբ չլսես ինծի ես նմանիմ ։

2 Լսէ՛ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի կ'աղաչեմ, երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ ի քու սուրբ Տաճարդ ։

3 Ինձ մի՛ †կորսընցներ ամբարիշտներուն հետ, ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ, որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին, բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ ։

4 Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն պէս, ու իրենց ըրածներուն չարութեանը պէս · իրենց ձեռացը գործքերուն պէս տո՛ւր անոնց, հատուցո՛ւր ըրէ անոնց ։

5 Որովհետեւ չանոնք Տէրոջը ըրածներուն ու անոր ձեռացը գործքերուն մտադրութիւն չեն ըներ, պիտի կործանի զանոնք, ու չպիտի շինի ։

6 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը, որ լսեց իմ աղօթքիս ձայնը ։

7 Տէրը Ի՛մ զօրութիւնս ու իմ վահանս է · ի՛մ սիրտս անոր յուսացաւ, ու ես օգնութիւն գտայ · ուստի սիրտս ուրախացաւ, և ես իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ ։

8 Տէրը անոնց ոյժն է, ու իր օծեալին †փրկութեանը պարիսպն է ։

9 Փրկէ՛ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ՛ Ժառանգութիւնդ · նաև հովուէ՛ զանոնք, ու յաւիտեան բարձրացո՛ւր ։

ՍԱՂՄ · ԻԹ

1 Աստուծոյ փառաբանութիւն կը վայլէ 3 իր կարողութեանը համար, 11 ու իր ժողովուրդը պաշտպանելուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Տէրո՛ջը տուէ՛ք, ով ‡հզօրաց որդիք, Տէրոջը տուէ՛ք փառք ու զօրութիւն ։

2 Տէրոջը տուէ՛ք իր անուանը փառքը, Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէ՛ք սրբութեան զարդարանքով ։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է · Ի փառաց Աստուածը կ'որոտայ · Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։

4 Տէրոջը ձայնը ուժով է · Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։

5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ, ու Տէրը կը կոտրտէ †Լիբանանի եղևինները ·

6 Ծ Զանոնք կը ցնծեցընէ որթու պէս, Լիբանանը ու Ի Սարիւնը միեղջերուներուն ձագին պէս ։

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ ։

8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ անապատը · Տէրը Կադեսի անապատը կը դողացընէ ։

9 Տէրոջը ձայնը †եղնիկները կը ծնեցընէ, ու անտառները կը մերկացընէ · անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին անոր փառքը ։

10 Տէրը Ջրհեղեղին վրայ կը նստի · Ի Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի ։

11 Ծ Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ · Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ ։

ՍԱՂՄ · Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար գԱստուած կը գովաբանէ · 4 կը յորդորէ ուրիշներն ալ որ զանիկայ գովաբանեն, յիշեցընելով անոնց թէ Աստուած ինչպէս վարուեցաւ իրեն հետ ։

Սաղմոս Դաւթի · Տանը նաւակատեաց երգը ։

1 Ո՛վ Տէր, կը բարձրացընեմ քեզ, վասն զի իս ազատեցիր, ու թշնամիներս Ի իմ վրաս չուրախացուցիր ։

2 Ո՛վ իմ Տէր Աստուածս, քեզի կանչեցի, ու Ի իս բժշկեցիր ։

3 Ո՛վ Տէր, Ե՛ իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր · Ի գուբը իջնողներուն մէջէն իս ապրեցուցիր ։

4 Ընաղմո՛ւս երգեցէ՛ք Տէրոջը, ով անոր սուրբերը, ու անոր սրբութիւնը յիշելով հնորհակալ եղէ՛ք ։

5 Վասն զի Ե մէկ րոպէ մը իր բարկութեանը մէջ է, բայց ևիր հաճութեանը մէջ է · Երբ երեկը կենացը տանէ, իրիկունը լաց կայ, Ի բայց առտուն ուրախութիւն ։

6 Ես ծ իմ յաջողութեանս մէջ ըսի թէ յաւիտեան պիտի չսասանիմ,

7 Ո՛վ Տէր, քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր · Երեսդ ծածկեցիր, ահ ես խռովեցայ ։

8 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ, ու Տէրոջը աղաչանք կ'ընեմ ։

9 Իմ արիւնս ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ, թէ որ ես գուբը իջնեմ · միթէ Հողը քեզ պիտի գովէ՞, յայտնիկայ պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։

10 Լսէ՛ ով Տէր, ու ողորմէ՛ ինծի · ով Տէր, ինծի օգնական եղիր ։

11 Ե Իմ սուգս պարի փոխեցիր, քուրձս ինծմէ հանեցիր և ինծի ուրախութիւն հագցուցիր ·

12 Որպէս զի ծ Իմ փառքս սաղմոս երգէ քեզի ու ալ չլռէ · ով իմ

ա Սաղ · ձգ · 1 ։
բ Սաղ · ձը · 4 ։ ճխգ · 7 ։
* Եբր · Գոլ · բը
ե գ Թագ · բ · 28 ։ 29 ։
զ գ Թագ · ը · 22 ։ 23 ։ Սաղ · ե · 7 ։ ճլը · 2 ։
ի Սաղ · իզ · 9 ։
†Եբր · քա · ղեր
ղ Սաղ · ժբ · 2 ։ ծե · 21 ։ կբ · 4 ։ Ե՛ · բեմ · Թ · 8 ։
ի բ Տիմ · գ · 14 ։ Յայտ · ժբ · 6 ։
ը Յոբ · լգ · 27 ։ Ես · ե · 12 ։
ր Սաղ · ժբ · 2 ։
ծ Սաղ · ժգ · 5 ։ իբ · 4 ։
ի Սաղ · ի · 6 ։
լ բ Օր · Թ · 29 ։ գԹագ · ը · 51 ։ 53 ։
ա ա Մն · ժզ · 28 ։ 29 ։ Սաղ · ղզ · 7 ։ 8 ։ 9 ։
‡ կամ՝ Աստուոյ
բ Յոբ · լե · 4 ։ 5 ։
է Ես · բ · 13 ։
է Սաղ · ճժգ · 4 ։

ա բ Օր · ե · 9 ։
ղ Թես · ժգ · 27 ։
ի Յոբ · լԹ · 1 ։ 2 ։ 3 ։
ը Ծն · ղ · 17 ։ Յոբ · լը · 8 ։ 25 ։
ր Սաղ · ժ · 16 ։
ծ Սաղ · իը · 8 ։

ա բ Օր · ի · 5 ։ բ Թագ · ե · 11 ։ ղ · 20 ։
բ Սաղ · իե · 2 ։ լե · 19 ։ 24 ։
է Սաղ · ղ · 2 ։ ճգ · 3 ։
ը Սաղ · ձգ · 13 ։
ի Սաղ · իը · 1 ։
ղ ա Մն · ժղ · 4 ։ Սաղ · ղե · 12 ։
ի Սաղ · ճգ · 9 ։ Ես · իզ · 20 ։ ծգ · 7 ։ 8 ։ բ Կոր · գ · 17 ։
ը Սաղ · կգ · 3 ։
ր Սաղ · ճիզ · 5 ։
ծ Յոբ · իԹ · 18 ։
ի Սաղ · ճգ · 29 ։
լ Սաղ · ղ · 5 ։ ձը · 11 ։ ճժե · 17 ։ ճժը · 17 ։ Ես · լը · 18 ։
ի բ Թագ · ղ · 14 ։ Ես · կա · 3 ։ Երեմ · լա · 4 ։
ծ Սաղ · ծե · 8 ։

Տէր Աստուածս, յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ։

ՍԱՂՄ · ԼԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութիւնը յուշցընելով՝ անկէ օգնութիւն կը խնդրէ ։ 7 Աստ որ ողորմութիւններովը կ'ուրախանայ ։ 9 Իր նեղութեանը մէջ կ'աղօթէ ։ 19 Աստուծոյ բարութիւնները յիշելով՝ զանիկայ կ'օրհնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ի՛վ Տէր՝ ՚քեզի յուսացայ, յաւիտեան չամչեմ. Ի՛քու արդարութեամդ զիս ազատէ ։
2 Քու ՚ականջդ ինծի խոնարհեցուր , շուտով զիս ազատէ . ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր , և զիս ապրեցընելու համար ապաստանի տուն մը .
3 Ո՛վ ան զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես . և ՚քու անունդդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ ։
4 Որոգայթէն զիս հանէ՛, որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են , ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։
5 Իմ՚հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ. ով ԵՀովայ Աստուած ճշմարտութեան՝ դուն իս փրկեցիր ։
6 Ի՚սնոտի ունայնութիւններ պահողները ատեցի . բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։
7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցընծամ և ուրախ ըլլամ . ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար , ու ՚իմ անձս տառապանքներուն մէջ գիտցար .
8 Եւ զիս Ի՚թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր , հապա ՚իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանդնեցուցիր ։
9 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ՛ ինծի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ . սրտնեղութենէն ՚մաշեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։
10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն՝ ու տարիներս հառաչանք ընելէն սպառեցան . իմ ոյժս թըշուառութենէս տկարացաւ , և ոսկորներս ալ մաշեցան ։
11 Իմ բոլոր թշնամիներուս՝ Ի՚մանաւանդ դրացիներուս առջևը ծնաւթիւք եղայ , ու իմ ծանօթներս երկիւղ եղայ . ՚իս դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։
12 Ի՚մեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ , կորսուած ամանի նմանեցայ ։
13 Ի՚վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի . չորս կողմն վախ կար . երբոր անոնք Ի՚նծի համար միկտեղ ժողվուեցան , խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն ։
14 Բայց ես քեզի յուսացայ՝ ով Տէր . ըսի Թէ Դուն ես իմ Աստուածս .
15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են . փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու զիս հալածողներէն ։
16 ՛Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր . քու ողորմութեամդ զիս փրկէ ։
17 Ո՛վ Տէր՝ ՛չամչեմ , վասն զի քեզի կանչեցի . ամբարիշտները թող ամչնան , ՚նո՛ ներեզմանին մէջ թող լռեն կենան ։
18 Ի՚թող պապանձին ստախօս շրթունքները , որոնք ՚հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ ։
19 Ո՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր , ՚՚ քեզի յուսացողներուն համար ըրիր , մարդոց որդիներուն առջևը ։
20 Ո՚զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն . Ի՚խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն ։
21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը , վասն զի ՚իր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի ՚պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։
22 Ի՚մ շփոթութեանս մէջ ըսի Թէ ՚կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջևէն . սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի ։
23 Ո՚Տէրը սիրեցէ՛ք՝ ով անոր բոլոր սուրբերը . Վասն զի Տէրը հաւատարմեայները կը պահէ , ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատօրէն հատուցում կ'ընէ ։
24 ՚Կորի՛ձ եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ , դուք ամէնքդ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ · ԼԲ

1 Երջանկութիւնը մեղքերուն թողութեանը մէջ կը կայանայ ։ 3 Մեղայ խոստովանութիւնը չմոռնալուն կը հանգստացընէ ։ 8 Աստուծոյ խոստումները ուրախութիւն կը պատճառեն ։

Դաւիթին *երգը ։

1 Երանի՛ անոր՝ որուն ՚յանցանացը թողութիւն եղաւ , ՚՚ անոր մեղքերը ծածկուեցան ։
2 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրը Ի՚անօրէնութիւն չսեպեր անոր , ու Ի՚անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ ։
3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ՝ ամէն օր աղաղակելովս .
4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր Ի՚քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ . իմ

Ա Սաղ · իբ · 5 ։ իե · 2 ։ Հա · 1 ։ Ես · խթ · 23 ։
Բ Սաղ · ճխգ · 1 ։
Է Սաղ · հա · 2 ։
Ը Սաղ · ժը · 1 · 2 ։
Ի Սաղ · իդ · 3 ։ իե · 11 ։
ԺԶ · 27 ։
Ժ Ցոն · բ · 8 ։
ԺԲ Օր · լբ · 30 ։ աԹագ · ժե · 46 ։ իդ · 19 ։
ԺԳ Սաղ · գ · 1 ։ ժը · 19 ։
ԺԴ Սաղ · զ · 7 ։
ԺԵ Սաղ · լբ · 3 ։ ճբ · 3 ։
ԺԶ Ցոբ · ժԹ · 13 ։ Սաղ · լը · 11 ։ ձը · 8 ։ 18 ։
ԺԷ Սաղ · խա · 8 ։ Ես · ծգ · 4 ։
ԺԸ Սաղ · կդ · 8 ։
ԺԹ Սաղ · ձը · 4 ։ 5 ։
Ի Երեմ · ի · 10 ։
ԻԱ Երեմ · գ · 25 ։ ի · 3 ։ Ողբ · բ · 22 ։
ԻԲ Մատ · իե · 1 ։

Ա Սաղ · իբ · 5 ։ իե · 2 ։
Բ Սաղ · ճխգ · 1 ։
Գ Սաղ · իդ · 3 ։
Դ Սաղ · ժը · 1 · 2 ։
Ե Սաղ · իդ · 3 ։ իե · 11 ։
Զ Սաղ · ժե · 1 ։
Է Սաղ · իդ · 3 ։
Ը Սաղ · ժ · 1 ։
Թ Սաղ · ժե · 7 ։
Ժ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԱ Սաղ · ճխգ · 1 ։
ԺԲ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԳ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԴ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԵ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԶ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԷ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԸ Սաղ · ժ · 1 ։
ԺԹ Սաղ · ժ · 1 ։
Ի Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԱ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԲ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԳ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԴ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԵ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԶ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԷ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԸ Սաղ · ժ · 1 ։
ԻԹ Սաղ · ժ · 1 ։
Լ Սաղ · ժ · 1 ։

Ա Թագ · ը · 25 · 26 ։ Սաղ · գ · 6 ։ կէ · 1 ։
Բ Սաղ · իե · 2 ։
Գ Սաղ · ճժե · 17 ։
Դ Սաղ · ժ · 3 ։
Ե Թագ · բ · 3 ։ Սաղ · գ · 4 ։ Ցոէ · 15 ։
Զ Ես · կդ · 4 ։ Ակր · բ · 9 ։
Է Սաղ · իէ · 5 ։ լբ · 7 ։
Ը Ցոբ · ե · 21 ։
Թ Սաղ · ժ · 7 ։
Ժ Ա Թագ · իգ · 7 ։
ԺԱ Թագ · իգ · 26 ։ Սաղ · ճժգ · 11 ։
ԺԲ Ես · լը · 11 · 12 ։ Ղե · գ · 54 ։ Ցոէ · բ · 4 ։
ԺԳ Սաղ · լԴ · 9 ։
ԺԴ Սաղ · իէ · 14 ։

Ա Թագ · ը · 6 · 11 ։ Ցոբ · լԴ · 7 ։ Սաղ · լը · 2 ։

թացութիւնս ամառուան չորու-
թեան դարձաւ : (Սէլայ :)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի , ու
իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի .
ԵՐսի թէ Տէրոջը պիտի խոստովա-
նիմ յանցանքներս . ու դուն թո-
ղուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւ-
նը : (Սէլայ :)
6 Ասոր համար ամէն աստուածա-
պաշտ Ղաղօթք պիտի ընէ քեզի
քու դտնուելու ժամանակդ . յի-
րաւի շատ ջուրերուն հեղեղները
ատենը անոր պիտի չմօտենան :
7 Ես դուն ես իմ ապաստանարանս ,
նեղութենէն զիս պիտի պահես ,
դուն իս պիտի պատես Էազատու-
թեան երգերով : (Սէլայ :)
8 Քեզի պիտի սորվեցընեմ , ու եր-
թալու ճամբադ պիտի յուդեցնեմ
քեզի . *ԵԼ պիտի խրատեմ" .
իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլ-
լայ :
9 Ես Ձին պէս ու Ջորիի պէս մի՛ ըլ-
լաք , որ Ճիտք չունին , ու իրենց
սանձին ու պախուրցին զարդովը
կապելու է , որ քեզի չմօտենան :
10 Ես Ամբարշտին տանջանքները շատ
պիտի ըլլան . սակայն ՆՏէրոջը
յուսացողին չորս կողմը ողորմու-
թիւնը պիտի պատէ :
11 ԵՈվ արդարներ՝ Տէրոջմով ու-
րախ եղէք ու ցնծացէ՛ք , ցնծու-
թեամբ երդեցէ՛ք դուք ամէնքդ՝ որ
սրտով ուղիղ էք :

ՍԱՂՄ · ԼԳ

1 Ասուած գովաբանութեան արժանի է իր բա-
րութեանը համար , 6 իր կարողութեանը հա-
մար , 12 և իր նախախնամութեանը համար :
20 Պէտք է որ մեր վստահութիւնը Աստուծոյ
վրայ դնենք :

1 — Ա՛վ արդարներ՝ Տէրոջմով ցնծա-
ցէ՛ք . ուղիղներուն կը վայլէ
Ե օրհնութիւն երգելը :
2 Գովեցէ՛ք Տէրը քնարով , Ե տասը
լար ունեցող տաւիղով սաղմոս եր-
գեցէ՛ք անոր :
3 Ե՛նոր Երգ մը երգեցէ՛ք անոր .
վարպետութեամբ նուագարանները
զարկէ՛ք ցնծութեան ձայնով :
4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ
է , ու անոր բոլոր գործքերը ճշմար-
տութեամբ են :
5 Ե Անիկայ արդարութիւնը ու ի-
րաւունքը կը սիրէ . ՆՏէրոջը ո-
ղորմութիւնովը երկիրը լեցուն է :
6 Ե Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղ-
ծուեցաւ , ու Ե իր բերնին հոդիովը
Ե անոր բոլոր զօրքը :
7 Ե Ծովուն ջուրերը †դէզի մը
պէս" կը ժողվէ , անդունդները
շտեմարաններուն մէջը կը դնէ :
8 Երոլոր երկիրը Թող Տէրոջմէն
վախնայ , ու անկէ դողան աշխար-
հի բոլոր բնակիչները :
9 Վասն զի Ե անիկայ ըսաւ , ու ե-
ղաւ . ինքը հրամայեց , ու հաստա-
տուեցաւ :
10 ՆՏէրը կը ցրուէ հեթանոսաց
խորհուրդները . փուճ կը հանէ
ժողովրդոց դիտաւորութիւնները :
11 Ե Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան
կը մնայ , ու անոր սրտին դիտա-
ւորութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ :
12 Ե Երանի՛ ան ազգին՝ որուն Ա-
տուածը Տէրն է . ու ան ժողո-
վուրդին՝ որ Ե իրեն ժառանգու-
թեան համար ընտրեց :
13 Հ Տէրը երկինքէն կը նայի , բոլոր
մարդոց որդիները կը տեսնէ .
14 Իր բնակութեանը տեղէն աշ-
խարհի բոլոր բնակիչները կը դի-
տէ :
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս
ինքը ստեղծեց . Ե անոնց բոլոր
րուածները կ'իմանայ :
16 Ղթագաւոր մը զօրքի շատու-
թիւնով չազատիր . ոչ ՝ալ զօրաւոր
մարդ մը ուժի շատութիւնով կը
փրկուի :
17 Ձին ազատութեան համար
պարապ բան է , ու իր ուժին շա-
տութիւնովը չկրնար ազատել :
18 Ա՛Նհա Տէրոջը աչքը Ա իրմէ վախ-
ցողներուն ու իր ողորմութեանը
յուսացողներուն վրայ է ,
19 Անոնց անձր մահուանէ փրկե-
լու , ու Ե սովի ժամանակ զանոնք
ապրեցընելու համար :
20 ՆՄեր անձր Տէրոջը կը սպասէ .
Ե մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը
անիկայ է :
21 Վասն զի ՆՄեր սիրտերը անով
կ'ուրախանան , ինչու որ անոր
սուրբ անուանը յուսացանք :
22 Ո՛վ Տէր՝ քու ողորմութիւնդ մեր
վրայ ըլլայ , ինչպէս որ քեզի կը
յուսանք :

ՍԱՂՄ · ԼԴ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ , ու իր
փորձառութեամբը ուրիշներն ալ կը յորդորէ
նոյն բանը ընելու : 8 Աստուծոյ յուսացողին
երջանկութիւնը : 11 Աստուծմէ վախնալուս
յորդորանք մը : 15 Արդարներուն պատճառ-
թիւնները :

Սաղմոս Դաւթի : ան ատենը որ ‡Ա-
բիմելեքին առջեն յիմար ձևացաւ .
ան ալ դուրս ըրաւ զանիկայ , որ
գնաց :

1 — Յ՛ամեն ժամանակ Տէրը պիտի օրհ-
նեմ . անոր գովութիւնը միշտ
իմ բերանս պիտի ըլլայ :
2 Իմ անձս Ե Տէրոջմով պիտի պար-
ծի . Ե խոնարհները պիտի լսեն և ու-
րախ ըլլան :

Ե Ծն . ա . 3 : Սաղ . ճխը . 5 :

Ղես . բ . 10 : ԺԹ . 3 :

Ե Ցօբ . իդ . 13 : Առակ . ԺԹ . 21 : Ես . խզ . 10 : Ե Սաղ . կե . 4 : ՃԽԴ . 15 :

Ե Եզ . ԺԹ . 5 : Բ Օր . ե . 6 :

Հբ Ծն . Ժզ . 9 : Ցօբ . իբ . 24 : Սաղ . ԺԱ . 4 : ԺԲ . 2 : Առակ . ԺԵ . 3 :

Ն Ցօբ . ԼԴ . Երեմ . ԼԲ . 19 :

Ղ Սաղ . խդ . 6 :

Ե Սաղ . ի . 7 : ՃԽԵ . 10 : Առակ . իա . 31 :

Ժ Ցօբ . ԼՂ . 7 : Սաղ . ԼԴ . 15 : ա Պետ . գ . 12 :

Ի Սաղ . ՃԽԵ . 11 :

Ե Ցօբ . ե . 20 : Սաղ . լԵ . 19 :

Ղ Սաղ . կբ . 1 , 5 : ՃԼ . 6 :

— Սաղ . ՃԺԵ . 9 , 10 , 11 :

Ղ Սաղ . ԺԳ . 5 : Ջաք . Ժ . 7 : Ցօհ . ԺԶ . 22 :

‡ Յ՛ն՝ Աքքուսին . տես ա Թագ . իա . 10 , ԿԱ :

— Եփե . ե . 20 : աթես . ե . 18 : բ Թես . ա . 3 : բ . 12 :

Բ Երեմ . թ . 24 : ա Կոր . ա . 31 : Բ Կոր . Ժ . 17 :

Է Սաղ . ՃԺԹ . 74 . ՃԽԵ . 7 :

Ե Առակ . իբ . 13 : Ես . կե . 24 : Ղու . Ժե . 18 , 21 : ԿԱ : ա Ցօհ . ա . 9 :

Ղես . ծե . 6 : Ցօհ . է . 34 :

Ե Սաղ . թ . 9 : իէ . 5 : լա . 20 : ՃԺԹ . 114 :

Ջեզ . Ժե . 1 : Դան . է . 1 : բ Թագ . իբ . 1 :
* Կամ՝ խորհուրդ պիտի ընեմ իվէ համար .

Ր Առակ . իզ . 3 : ՑԱԿ . գ . 3 :

Ժ Տես Ցօբ . լե . 11 :

Ե Առակ . Ժգ . 21 : Հռով . բ . 9 :

Ղ Սաղ . ԼԳ . 8 : ՃԺ . 12 : Առակ . Ժգ . 20 : Երեմ . Ժե . 7 :

Ե Սաղ . կդ . 10 : կը . 3 :

— Սաղ . ԼԲ . 11 : ղէ . 12 :

Բ Սաղ . ՃԽԵ . 1 :

Է Սաղ . ղԲ . 3 : ՃԽԴ . 9 :

Ը Սաղ . ղՁ . 1 : ղԲ . 1 : ՃԽԴ . 9 : ՃԽԹ . 1 : Ես . խբ . 10 : Ցայտ . ե . 9 :

Ե Սաղ . Ժա . 7 : խե . 7 :

Ղ Սաղ . ՃԺԹ . 64 :

Ե Ծն . ա . 6 : 7 : Երբ . Ժա . 3 : բ Պետ . գ . 5 :

Ջ Ցօբ . իզ . 13 : .

Ր Ծն . բ . 1 :

Ժ Ծն . ա . 9 : Ցօբ . իզ . 10 : ԼԲ . 8 :

†Կամ՝ որպէս թէ տիկ մը մէջ

3 Ընծի հետ Տէրը մեծցուցէք , ու միկտեղ բարձրացընենք անոր անունը ։
4 Ես Տէրը խնդրեցի , ու ինծի պատասխան տուաւ , և իմ ամէն երկիւղներէս իս փրկեց ։
5 Անոր նայեցան ու լոյս առին ։ և անոնց երեսները չամչցան ։
6 Ես աղքատը աղաղակեց , ու Տէրը լսեց անոր , և զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց ։
7 Տէրոջը հրեշտակը բոլորակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ , ու զանոնք կ'ազատէ ։
8 Ճաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է . երանի՛ ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ ։
9 Տէրոջմէ վախցէք՝ ով անոր սուրբերը . վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար ։
10 Ես առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն . Տէրոջմէ փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ ։
11 Եկէք որդիք , մտիկ ըրէք ինծի , Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ ։
12 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ'ուզէ , ու շատ օրեր կը սիրէ , բարութիւն տեսնելու համար ։
13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ , ու շրթունքներդ նենգութիւն խօսելէն ։
14 Չարութենէ հեռացիր ու բարութիւն ըրէ . խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետևէն դնա ։
15 Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են , ու անոր ականջները անոնց աղաղակին ։
16 Տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է , անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու համար ։
17 Արդարները կ'աղաղակեն , ու Տէրը կը լսէ , ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ զանոնք ։
18 Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կոտրած է , ու հոգիով խոնարհածները կ'ապրեցընէ ։
19 Արդարին նեղութիւնները շատ են . բայց Տէրը ամէնէն կը փրկէ զանիկայ ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ . անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։
21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ , ու արդարը ատոնները պիտի դատապարտուին ։
22 Տէրը իր ծառաներուն անձը կը փրկէ . և իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի չդատապարտուի ։

ՍԱՂՄ · ԼԶ

1 Դաւիթ իր անձին ազատութեանը համար՝ ու իր թշնամիները նուաճելու համար կ'աղօթէ . 11 անոնց անիրաւութեանը համար կը գանգատի , 22 ու զԱստուած անոնց դէմ կը գրգռէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ ինծի հետ հակառակողներուն հետ հակառակէ . Բինծի հետ պատերազմողներուն հետը պատերազմէ ։
2 Ասպարը ու վահանը առ , ու եր ինծի օգնութիւն ընելու ։
3 Նաև նիզակը քաշէ , ու ճամբան գոցէ իս հալածողներուն դէմ . ըսէ անձիս թէ փրկութիւնդ ես եմ ։
4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտառակ ըլլան . Ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին ։
5 Հովին առջևը եղած մղեղին պէս ըլլան անոնք . և Տէրոջը հրեշտակը փախցընէ զանոնք ։
6 Անոնց ճամբան Ե խաւար ու սրկըզբնդողը ըլլայ , և Տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք ։
7 Վասն զի զուր տեղը ծիրնոյ ոտղայթը փոսի մէջ ինծի համար ծածկեցին , ու զուր տեղը էոս փորեցին անձիս համար ։
8 Թող անոր վրայ Ի յանկարծ աւերում գայ . և Ե իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ , նոյն աւերման մէջը իյնայ ։
9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ , հանոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ ։
10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի ըսեն , Տէր՝ Ե ով քեզի նման է , որ աղքատը կ'ազատես անկէ՝ որ կը զօրանայ անոր վրայ , ու աղքատը և տնանկը իր յափշտակողէն ։
11 Ծուա վկաներ ելան , չգիտցածներս կը հարցընէին ինծի ։
12 Աղէկութեան փոխարէն ինծի դէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ անձս ։
13 Բայց ես հանուց հիւանդութեան առներ քրտրձ կը հագնէի . իմ անձս ծոմով կը չարչարէի , ու իմ աղօթքս իմ ծոցս * պիտի դառնայ ։
14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վարուէի , իր մօրը համար սուգ ունեցողի մը պէս տրտմութեամբ կը ցածնայի ։
15 Բայց անոնք իմ կաղութեանս առներ խնդացին ու ժողվուեցան . գարնողները իմ վրաս ժողվուեցան , ու ես քեզ չէի դիտեր . մկը ձեղքին վրա ու չէին դադարեր ։
16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակներուն հետ ակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին ։
17 Ո՛վ Տէր՝ մինչև ե՞րբ պիտի նա-

ա Սաղ · խգ · 1 ։ Ճժթ · 154 ։ Ողբ · գ · 58 ։
բ Եզ · ժգ · 25 ։
գ Ես · խբ · 13 ։
դ Հմր 26 ։ Սաղ · խ · 14 , 15 ։ Հ · 2 , 3 ։
ե Սաղ · Ճիթ · 5 ։
զ Ցոր · իա · 18 ։ Սաղ · ա · 4 ։ Ձգ · 13 ։ Ես · իթ · 5 ։ Ովս · ժգ · 3 ։
է Սաղ · հգ · 18 ։ Երեմ · իգ · 12 ։
ը Սաղ · թ · 15 ։
թ Ա Թես · ե · 3 ։
ժ Սաղ · է · 15 , 16 ։ Եփս · 6 ։ Ճխա · 9 , 10 ։ Առակ · ե · 22 ։
ի Սաղ · ժգ · 5 ։
լ Ես Սաղ · ծա · 8 ։
խ Եզ · ժե · 11 ։ Սաղ · հա · 19 ։
ծ Սաղ · իէ · 12 ։
կ Սաղ · լը · 20 ։ Ճթ · 3 , 4 , 5 ։ Երեմ · ժբ · 20 ։ Ցօհ · ժ · 32 ։
հ Ցոր · Լ · 25 ։ Սաղ · կթ · 10 , 11 ։
ձ Մատ · ժ · 13 ։ Ղե · ժ · 6 ։
* կամ՝ կը դառնար ։

ղ Սաղ · լը · 17 ։
ճ Ցոր · Լ · 1 , 8 , 12 ։
մ Ցոր · ժգ · 9 ։
յ Ցոր · ժգ · 9 ։ Սաղ · լէ · 12 ։ Ողբ · բ · 16 ։
ն Մտթ · ա · 13 ։

Բ Սաղ · գ · 8 ։ Ղե · ա · 46 ։
Է Մատ · է · 7 ։ Ղե · ժա · 9 ։
Ը Սաղ · գ · 4 ։
Թ Հմր 17 , 19 ։ Բթագ · իբ · 1 ։
Ժ Դան · զ · 22 ։ Եբր · ա · 14 ։
Ի Ես Ծն · լե · 1 , 2 ։ Գթագ · զ · 17 ։ Զաք · Թ · 8 ։
Լ ապաշ · բ · 8 ։
Խ Սաղ · բ · 12 ։
Ծ Սաղ · լա · 23 ։
Կ Ցոր · գ · 10 , 11 ։
Հ Սաղ · ձդ · 11 ։
Ձ Սաղ · լը · 8 ։
Ղ ապաշ · գ · 10 , 11 ։
Ճ ապաշ · բ · 22 ։
Մ Սաղ · լէ · 27 ։ Եա · ա · 16 , 17 ։
Յ Հռով · ժբ · 18 ։ Եբր · ժբ · 14 ։
Ն Ցոր · լզ · 7 ։ Սաղ · լԷ · 18 ։ ապաշ · գ · 12 ։
Շ Հմր 6 , 17 ։
Ո Ղե · ժէ · 10 ։ Երեմ · խգ · 11 ։ Ամով · Թ · 4 ։
Չ Առակ · ժ · 7 ։
Պ Հմր 6 , 15 , 19 ։ Սաղ · ճխե · 19 , 20 ։
Ջ Սաղ · ճխե · 18 ։
Ռ Սաղ · ծա · 17 ։ Ես · ծէ · 15 ։ կա · 1 ։ կԷ · 2 ։
Ս Առակ · իգ · 16 ։ Բ Տիմ · գ · 11 , 12 ։
Վ Հմր 6 , 17 ։
Տ Ցօհ · ժԹ · 36 ։
Ր Սաղ · զԲ · 23 ։
Ց Բթագ · դ · 9 ։ գ Թագ · ա · 29 ։ Սաղ · հա · 23 ։ ձգ · 4 ։ Ողբ · գ · 58 ։

ղ Սաղ. իբ. 2։
՚՚ Սաղ. իբ. 25, 31։ խ. 9, 10։ ճժա. 1։
ղ Սաղ. ժգ. 4։ իե. 2։ լը. 16։
պ Սաղ. կթ. 4։ ճԲ. 3։ ճժթ. 161։ Ողբ. գ. 52։
ՁՕՆ. ժե. 25։
ղ Ցօր. ժե. 12։ Առակ. ղ. 13։ ժ. 10։
՚՚ Սաղ. իբ. 13։
՚ Սաղ. խ. 15։ ծգ. 7։ Հ. 3։
ՎԵԼ. գ. 7։ Գոր. է. 34։
՚՚ Սաղ. իը. 1։ Ձգ. 1։
ը Սաղ. ժ. 1։ իբ. 11։ 19։ լը. 21։ Նա. 12։
ց Սաղ. խգ. 23։ Ա. 2։
՚՚ բ Թես. ա. 6։
ֆ Սաղ. իզ. 1։
։ ՀՄՐ 19։
օ Սաղ. իե. 12։ Հ. 3։ ՃԽ. 8։
ֆ Ողբ. բ. 16։
՚՚ ՀՄՐ 4։ Սաղ. խ. 14։
Բ Սաղ. լը. 16։
ֆ Սաղ. ճԹ. 29։ ճլբ. 18։
Ք Հռով. ժբ. 15։ ա Կոր. ժբ. 26։
Ի Սաղ. Հ. 4։
ՂՍաղ.ՃԽԹ. 4։
Ի Սաղ. ծ. 15։ ծա. 14։ Նա. 24։

՚՚ Հռով. գ. 18։

ԲԲՕր. իԹ. 19։ Սաղ. ժ. 3։ խԹ. 18։

ֆ Սաղ. ժբ. 2։

Ք Եբեմ. դ. 22։

յիս. աղատէ իմ անձս անոնց ա-ւերումներէն, Ո իմ կեանքս՝ ա-ռիւծի կորիւններէն։
18 ՚՚Մեծ ժողովքի մէջ քեզ պիտի գովեմ. շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ։
19 Ձուր տեղը Ո ինծի թշնամի ե-ղողները Թող իմ վրաս չխնդան. Ո առանց պատճառի ղիս ատող-ները Ո աչքով նշան Թող չտան։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօ-սիր, հապա երկրի մէջ հանդարտ-ներուն դէմ նենգութիւն կը խոր-հին,
21 Ու ՚՚իրենց բերանը ինծի դէմ կը լայնցընեն՝ ըսելով, ՚՚Վաշ վաշ, մեր աչքերը տեսան։
22 Ո՛վ Տէր՝ դուն Ո տեսար, ՚՚լուռ մի՛ կենար. ով Տէր՝ ՚՚ինծմէ մի՛ հեռանար։
23 ՚՚Արթընցիր՝ ով իմ Աստուածս ու Տէրս, ու իմ դատաստանիս ՚՚դատիս երթիր։
24 ՚՚Քու արդարութեանդ համեմատ ՚՚իրաւունք ըրէ ինծի՝ ով իմ Տէր Աստուածս, և ՚՚իմ վրաս Թող չխնդան։
25 ՚՚Իրենց սրտին մէջը Թող չըսեն Թէ Ահա մեր կամքը եղաւ, ՚՚Թող չըսեն Թէ ՚՚Կլեցինք անի-կայ։
26 ՚՚Թող ամէնան ու մէկտեղ խայ-տառակ ըլլան անոնք որ իմ չարի-քիս վրայ կը խնդան. Ի իմ վրաս հպարտացողները Ո ամօթ ու խայ-տառակութիւն հագնին։
27 ՚՚Թող ցնծան և ուրախանան անոնք որ իմ արդարութիւնս կ՚ուզեն, ու Ո միշտ Թող ըսեն Թէ Աստուած մեծանայ, Ո որ իր ծա-ռային խաղաղութիւնը կ՚ուզէ։
28 Ե Ու իմ լեզուս քու արդարու-թիւնդ պիտի խօսի, ՚՚ամէն օր քու գովութիւնդ։

ՍԱՂՄ · Լ Զ

1 Զաբերուն գէշ վիճակը։ 5 Աստուծոյ ողոր-մութեանը գերազանցութիւնը։ 10 Դաւիթ Աստուծոյ որդւոցը համար շնորհք կը խնդրէ։

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւ-թի՝ Տէրոջը ծառային։

1 Ա՚մբարշտին չարութեանը վրայով սրտիս մէջն խօսքը ՚՚ե. ՚՚Աս-տուածոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջեւն։
2 Ինչու որ Ի ինքզինքը կը շողոքոր-թէ իր աչքերուն առջեւ՝ իր անօ-րէնութեանը գտնուելուն ու ատե-լի ըլլալուն վրայով։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնու-թիւն ու Ի նենգութիւն են. բարի ընելու համար ՚՚իմաստուն ըլլալը մէկդի ձգեց։
4 Ի՚ր անկողինին մէջը անօրէնու-թիւն կը մտածէ, ՚՚ կը կենայ Ո անանկ ճամբու մէջ որ աղէկ չէ, և չարէն չզզուիր։
5 Ո՛վ Տէր՝ Ի քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը կը հասնի, ՚՚ քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը։
6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռ-ներու պէս է, քու ըիրաւունքդ մեծ անդունդ մըն է. Ի մարդիկը ու անասունները դուն կ՚ապրեցընես, ով Տէր։
7 Ո՛վ Աստուած՝ ի՛՞նչ գերազանց է քու գթութիւնդ, որ մարդոց որդիքը Ի քու թեւերուդ հովանաւո-րութեանը կ՚ապաւինին։
8 Ե Անոնք քու տանդ պարարտու-թենէն պիտի կշտանան. ու Ի քու հաճութիւններուդ ՚՚ գետէն պիտի խմցընես անոնց։
9 Ի՚նչու որ կենաց աղբիւրը քու քովդ է. ՚՚քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք։
10 Քու գթութիւնդ Ի քեզ ճանչցող-ներուն շարունակէ, ու քու ար-դարութիւնդ Ի սրտով ուղղնե-րուն։
11 Ա՚մբարտաւանութեան ոտքը Թող իմ վրաս չգայ, ու չարերուն ձեռքը ղիս չշարժէ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գոր-ծողները. գետինը զարնուեցան ու ՚՚չկրցան վեր ելլել։

ՍԱՂՄ · ԼԷ

1–40 Դաւիթ բարեպաշտ ու չար մարդոց տար-բեր վիճակները ստորադրելով՝ համբերելու ու Աստուծոյ ապաւինելու կը համոզէ մարդիկ։

Սաղմոս Դաւթի։

1 ՚՚Չարերուն համար մի՛ նեղուար, անօրէնութիւն գործողներուն մի՛ նախանձիր.
2 վասն զի անոնք Բ խոտի պէս շու-տով պիտի կտրուին, ու կանանչ խոտի պէս պիտի չորնան։
3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն ըրէ, երկրին վրայ բնակէ ու ճշմար-տութեան մէջ արածուէ,
4 Ու Ի Տէրոջմով ուրախացիր. և անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ խնդրուածքները։
5 ՚Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ, ու անոր յուսայ, և անիկայ պիտի կատարէ.
6 Ե Ու դուրս պիտի հանէ քու ար-դարութիւնդ լոյսի պէս, ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս։
7 Ղ Տէրոջը համբերէ՛ Ե ու անոր սպասէ՛, ՚՚ե մի՛ նեղուար իր ճամ-բան յաջողութեամբ գացողին հա-մար, ՚՚ խաբէութիւն ընող մար-դուն համար։
8 Դադարէ՛ բարկութենէն, ու

՚՚ Հմր 7։ Սաղ. հգ. 3։ Առակ. իգ. 17։ իդ. 1, 19։
Բ Սաղ. գ. 5, 6։

Ի Ես. ծը. 14։
՚՚ Սաղ. ծե. 22։ Առակ. ժգ. 3։ Մատ. ղ. 25։ Ղուկ. ժբ. 22։ ա Պետ. ե. 7։
Ե Ցօր. ժա. 17։ Մրկ. է. 9։
Ղ Սաղ. կբ. 1։
Ի Ես. Լ. 15։ Ողբ. գ. 26։
Է Հմր 1, 8։ Եբեմ. ժբ. 1։

սրդողկլը վերջ ըրե . Ե՛մ՝ նեղանար, որ չարութիւն ընես ։

9 ե Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին , սակայն Տէրոջը Համբերողները էերկիրը պիտի ժառանգեն ։

10 Վասն զի Ը.բիչ ժամանակէ ետև ամբարիշտը պիտի չըլլայ , Է և անոր տեղը պիտի փնտռես , ու ինքը պիտի չգտնուի ։

11 Սակայն ը հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը , ու խաղաղութեան առատութիւնովը՝ ուրախ պիտի ըլլան ։

12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի , Հու անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ ։

13 ՀՏէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ , վասն զի ի անոր օրը Հասնելու վրայ կը տեսնէ ։

14 Մեղաւորները թուր քաշեցին , ¤— աղեղնին լարեցին , աղքատը ու տնանկը վար ձգելու Համար , *չիտակ ճամբու մէջ քալողները՝ ըսպաննելու Համար ։

15 Ո Անոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ , ու անոնց աղեղները պիտի կոտրտին ։

16 թ Արդարին քիչ բանը շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է ։

17 Ինչու որ յ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին . բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է ։

18 ՃԱրդարներուն օրերը դիտէ Տէրը . և անոնց ժառանգութիւնը էյաւիտենական պիտի ըլլայ ։

19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան , ու Ը սովի օրերը պիտի կշտանան ։

20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին , ու Տէրոջը թշնամիները †գառնուկներու ճարպին՝ պէս պիտի ոսպառին , ¤մուխի պէս պիտի ոսպառին ։

21 Ամբարիշտը փոխ կ'առնէ ու չվըճարեր , սակայն Ը արդարը կ'ողորմի ու կու տայ ։

22 Ը Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը . բայց անկէ անիծուածները Ը պիտի կորսուին ։

23 ¤Բաւէ մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին , ու Անիկայ անոր ճամբուն կը հաճի ։

24 ¤Թէև Իյնայ , պիտի չկործանի . վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ ։

25 Տղայ էի ու ծերացայ , բայց արդարը անտես եղած չտեսայ , կամ անոր զաւակը Հաց մուրացող ։

26 ¤Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ . և անոր սերունդը օրհնուած է ։

27 ր Չարութենէ եւ կեցիր ու բարութիւն ըրէ , և յաւիտեան պիտի մնաս .

28 Ինչու որ Տէրը ɔկը սիրէ իրաւունքը , և իր սուրբերը երեսէ չձգեր . յաւիտեան կը պահուին անոնք . ¤բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի ։

29 ֏Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը , ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին ։

30 ֈԱրդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի , ու անոր լեզուն իրաւունք կը զրուցէ ։

31 °Եր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է , և անոր քայլերը պիտի չըսահին ։

32 Մեղաւորը ֆարդարը կը դիտէ , և զանիկայ մեռցընելու եւեէ կ'իյնայ ։

33 Տէրը ¤անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ , և անոր Բ դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չդատապարտէ զանիկայ ։

34 ֏Տէրոջը Համբերէ՛ ու անոր ճամբան պահէ՛ , և անիկայ քեզ կը բարձրացընէ որ երկիրը ժառանգես. ¤ ամբարիշտներուն սատակումը պիտի տեսնես ։

35 ֏Ամբարիշտը զօրացած տեսայ , ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած .

36 Բայց Ը ան անցաւ , ու ահա չկար . և զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտնուեցաւ ։

37 Արդարը նկատէ՛ և ուղիղին նայէ՛ . վասն զի Էխաղաղարար մարդը Բ-ըէ վախճան պիտի ունենայ ։

38 ԷԻսկ անօրէնները միկտեղ պիտի կորսուին . ամբարիշտներուն վախճանը կորուստ պիտի ըլլայ ։

39 Բ Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է , ֏նեղութեան ժամանակ ինքը անոնց ապաւէնն է ։

40 Ո֏Տէրը պիտի օգնէ անոնց , և պիտի ազատէ զանոնք . ամբարիշտներէն պիտի ազատէ , ու պիտի փրկէ զանոնք , Էվասն զի անոր կը յուսան ։

ՍԱՂՄ · ԼՐ

1—22 Դաւիթ իր ողորմելի վիճակին Համար գթութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ ։

Սաղմոս Դաւթի , յիշատակի Համար ։

1 ‖Վ ¤Տէր՝ քու սրտմտութեամբդ զիս մի՛ յանդիմաներ , ու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր ։

2 Վասն զի Բ.քու նետերդ իմ ներսիս դիս մխուեցան , և Ը.քու ձեռդդ իմ վրաս կ'իջնէ ։

3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ քու բարկութենդ Համար , ¤— Ո ոսկորներուս մէջ Հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս Համար ։

Բ Սաղ · ՀԳ · 3 ։ Եփես · դ · 26 ։

ժ Ցօբ · իե · 13 ։ 14 ։

իէ Հմր 11 ։ 22 ։ 29 ։ Ես · ծէ · 13 ։

լ Եբր · ժ · 36 ։ 37 ։

Ի Ցօբ · է · 10 ։ ի · 9 ։

ի Պատ · ե · 5 ։

Կ Սաղ · լե · 16 ։

Հ Սաղ · բ · 4 ։

Ն Թագ · իզ · 10 ։

*Եբր · ճամբով չհաճայ եղողները

Ղ Միք · ե · 6 ։

ֆ Ռառկ · ժե · 16 ։ ժզ · 8 ։ ա Տիմ · զ · 6 ։

ՃՑօբ · լը · 15 ։ Սաղ · ժ · 15 ։ Եզեկ · լ · 21 ։ ՃՃ ։

ՃՃ Սաղ · ա · 6 ։

Ն Ես · կ · 21 ։

ՂՑօբ · ե · 20 ։ Սաղ · լԹ · 19 ։

† կամ՝ պատրաստ արօտի

¤ Սաղ · ճբ · 3 ։

Ղ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։

Պ Ռառկ · գ · 33 ։

Ք Հմր 9 ։

¤¤ աԹագ · բ · 9 ։ Ռառկ · ժզ · 9 ։

¤ Սաղ · լԹ · 19 ։ 20 ։ Ի · 2 ։ զա · 12 ։ Ռառկ · իդ · 16 ։ Միք · է · 8 ։ բ Կոր · գ · 9 ։

Վ Ցօբ · ժե · 23 ։ Սաղ · ծԹ · 15 ։ ճԹ · 10 ։

Ֆ Բ Օր · ժե · 8 ։ 10 ։ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։

ր Սաղ · լԴ · 14 ։ Ես · ա · 16 ։ 17 ։

Ե Սաղ · ՀԹ · 3 ։ Եփես · դ · 26 ։

ժ Ցօբ · իե · 13 ։ 14 ։

իէ Հմր 11 ։ 22 ։ 29 ։ Ես · ծէ · 13 ։

լ Եբր · ժ · 36 ։ 37 ։

Ի Ցօբ · է · 10 ։ ի · 9 ։

Ի Պատ · ե · 5 ։

Կ Սաղ · լե · 16 ։

Հ Սաղ · բ · 4 ։

Ն Թագ · իզ · 10 ։

*Եբր · ճամբով չհաճայ եղողները

Ղ Միք · ե · 6 ։

ֆ Ռառկ · ժե · 16 ։ ժզ · 8 ։ ա Տիմ · զ · 6 ։

ՃՑօբ · լը · 15 ։ Սաղ · ժ · 15 ։ Եզեկ · լ · 21 ։ ՃՃ ։

Ն Սաղ · ա · 6 ։

Ն Ես · կ · 21 ։

ՂՑօբ · ե · 20 ։ Սաղ · լԴ · 19 ։

† կամ՝ պատրաստ արօտի

¤ Սաղ · ճբ · 3 ։

Ղ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։

Պ Ռառկ · գ · 33 ։

Ք Հմր 9 ։

¤¤ աԹագ · բ · 9 ։ Ռառկ · ժզ · 9 ։

¤ Սաղ · լԴ · 19 ։ 20 ։ Ի · 2 ։ զա · 12 ։ Ռառկ · իդ · 16 ։ Միք · է · 8 ։ բ Կոր · գ · 9 ։

Վ Ցօբ · ժե · 23 ։ Սաղ · ծԹ · 15 ։ ճԹ · 10 ։

Ֆ Բ Օր · ժե · 8 ։ 10 ։ Սաղ · ճժբ · 5 ։ 9 ։

ր Սաղ · լԴ · 14 ։ Ես · ա · 16 ։ 17 ։

ց Սաղ · ժա · 7 ։

Ւ Սաղ · իա · 10 ։ Ռառկ · բ · 22 ։ Ես · ժգ · 20 ։

ֆ Ռառկ · բ · 21 ։

ֆ Մատ · ժբ · 35 ։

°բ Օր · գ · 6 ։ Սաղ · խ · 8 ։ ճժԹ · 98 ։ Ես · ծա · 7 ։

ֆ Սաղ · ժ · 8 ։

¤¤ բ Պետ · բ · 9 ։

Բ Սաղ · ճԹ · 31 ։

ֆ Հմր 9 ։ Սաղ · իե · 14 ։ Ռառկ · ի · 22 ։

Ֆ Սաղ · ծբ · 5 ։ 6 ։ զա · 8 ։

Ի Ցօբ · ե · 3 ։

Ղ Ցօբ · ի · 5 ։ ՃՃ ։

Ի Ես · լբ · 17 ։ ծե · 2 ։

Ը Սաղ · ա · 4 ։ ծբ · 5 ։

Ր Սաղ · գ · 8 ։

ժ Սաղ · Թ · 9 ։

Ֆ Ես · լա · 5 ։ Ղ ա Մն · ե · 20 ։ Դան · գ · 17 ։ 28 ։ զ · 23 ։

4 Ինչու որ Ի անօրէնութիւններս գլխէս վեր բարձրացան , ծանր բեռի պէս Ը* իմ վրաս՝ ծանրացած են ։

5 Վէրքերս հոտեցան ու փտեցան իմ յիմարութեանս պատճառովը ։

6 Նուաստացայ ու Ի խիստ ցածացայ . ամէն օր տրտում կը պտըտիմ .

7 Վասն զի աղիքներս Ի ջերմութիւնով լեցուեցաւ , ու Ի մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ ։

8 Ցկարացայ ու խիստ ձնշուեցայ , Իսրտիս հեծութենէն մռնչեցի ։

9 Ո՛վ Տէր՝ իմ ամէն բաղձանքս քու առջիդ է , ու իմ հեծութիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ ։

10 Սիրտս կը բաբախէ , այժմ ղիս թողլ տուաւ , ու Ի իմ աչքերուս լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ ։

11 Ի Սիրականներս ու ընկերներս Ի իմ չարչարանքէս հեռու կը կեննան , ազգականներս ալ Ի հեռու կը կենան .

12 Ու անձս փնտռողները Ի ինձի որոգայթ կը լարեն , ու ինծի չարիք ուզողները Ի անօրէնութիւն կը խօսին , և ամէն օր Ի նենգութիւն կը մտածեն ։

13 Սակայն ես խուլի պէս չեմ լսեր , Ի ու բերանը չբացողլ համրի մը պէս եմ ։

14 Եւ ես անոնկ մարդու մը պէս եմ՝ որ չլսեր , ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը ։

15 Վասն զի՛ ո՛վ Տէր՝ ես քեզի կը յուսամ , դուն պիտի պատասխանես՝ ո՛վ իմ Տէր Աստուածս ։

16 Ինչու որ ըսի , Ի թող չլնդան իմ վրաս . ոտքիս սահած ժամանակը Ի ինծի դէմ պէտ Ի կը մեծցընեն ։

17 Վասն զի ես կաղ ըլլալու պատրաստ եմ , ու իմ ցաւս ամէն ատեն առջիս է ։

18 Ինչու որ Ի անօրէնութիւնս պիտի պատմեմ , ու Ի մեղքիս համար հոգ պիտի ընեմ ։

19 Բայց թշնամիներս ողջ են , ու ժողված . Ի զիս զուր տեղը ատողները շատցան .

20 Ու Ի աղէկութեան փոխարէն գեշութիւն ընողները ինծի դէմ կը կենան , Ի վասն զի ես աղէկութեան եւեւէ կ'երթամ ։

21 Իս մի՛ թողուր՝ ո՛վ Տէր , ո՛վ իմ Աստուածս՝ Ի ինծմէ մի՛ հեռանար ։

22 Ինծի օգնութիւն ընելու արտորյիր՝ ո՛վ Տէր՝ Ի իմ փրկութիւնս ։

ՍԱՂՄ · ԼԹ

1 Դաւիթին ղեկուցութիւնը իր խորհուրդներուն վրայով ։ 4 Կենաց կարճութեանը և ունայնութեանը վրայ եղած խորհրդածութիւնը , 7 Աստուծոյ դաստիարակութիւնը , 10 ու աղօթքը անհամբերութեան սանձը են ։

Գլխաւոր երաժշտին Ի Իդիթունին . Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ըսի թէ Ի ճամրաներուս զգուշութիւն ընեմ , որ լեզուովս մեղք չգործեմ . Ի բերանս սանձով պահեմ՝ Ի մինչ որ ամբարիշտը իմ առջեւս եւ ղած ատենը ։

2 Ի մունձ եղայ լռութիւնով , աղեկութեան վրայով Ի լռեցի , ու ցաւս շարժեցաւ ։

3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսի դիս , †ջերմութեանս մէջ Ի կրակ վառեցաւ . ան ատկնէ լեզուովս խօսեցայ ։

4 Ի ցուցուր ինծի՝ ո՛վ Տէր , իմ վերջս , և օրերուս չափը որչափ է , որ գիտնամ թէ ինչպէս անցաւոր եմ ։

5 Ահա իմ օրերս թիզերու չափ դրբիր , ու Ի իմ կեանքս ոչինչի պէս է քու առջիդ . Ի իրաւ ամէն մարդ ՚ի՛ հաստատուած ըլլայ , Բայց բոլորովին ունայնութիւն է : (Սէլայ ։)

6 Ցիրաւի մարդը Ի ստուերի մը պէս կը պտրտի . արդարև փուճ տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ . Ի կը դիզէ , բայց չգիտեր թէ ո՛վ պիտի առնէ զանոնք ։

7 Ու հիմա ի՞նչ բանի սպասեմ՝ ո՛վ Տէր . Ի իմ յոյսս քեզի է .

8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքներէս , իս Ի յիմարներուն նախատինքը ընլլա՛ մի՛ դներ ։

9 Ի մունձ եղայ ու բերանս չբացի , վասն զի Ի դուն ըրիր ։

10 Ի Քու հարուածդ Ի հեռացուր ինձմէ . ձեռքիդ զարնելովը ես կորսուեցայ ։

11 Անօրէնութեան համար յանդիմանութիւններով կը խրատես մարդը , Ի ցեցի մը պէս կը հալեցընես անոր ցանկալի բաները . Ի բաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է : (Սէլայ ։)

12 Ո՛վ Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս , ու ականջ դիր աղաղակիս . արցունքներուս մի՛ լռեր , Ի ինչու որ քու առջիդ պանդուխտ մըն եմ ես , հիւր մը՝ Ի իմ բոլոր նախնիքներուս պէս ։

13 Ի Թոյլտուութիւն ըրէ ինծի որ զուարթանամ քանի որ չեմ գացեր ան տեղը՝ որ Ի ալ պիտի չգտնուիմ ։

ՍԱՂՄ · Խ

1 Աստուծոյ ապաւինելուն օգուտը ։ 6 Հնազանդութիւնը խիստ ընդունելի գոհ է ։ 11 Դաւիթ իր նեղութիւններուն գացումովը ուսելի ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի ։

Ի Եզր · Թ · 6 ։ Սաղ · Խ · 12 ։
Ղ Պատ. ժա. 28 ։
* Եբ. ինձ
Ի Սաղ · Լե · 14 ։
Ը Ցոր · Լ · 28 ։ Սաղ · Խբ · 9 ։ Խգ · 2 ։
Ի Ցոր · Ե · 5 ։ Ի Հեր 3 ։

Ի Ցոր · գ · 24 ։ Սաղ · Իբ · 1 ։ Ես. ծԹ. 11 ։

Լ Սաղ · ղ · 7 ։ Ձբ · 9 ։

Ի Սաղ · Լ · 11 ։
Ի Ղե. ժ · 31 ։ 32 ։
Ի Ղե · Իգ · 49 ։
Հ Թագ · Ժէ · 1 ։ 2 ։ 3 ։
Ի Թագ · Ժ · 7 ։ 8 ։
Ղ Սաղ · Լե · 20 ։
Ճ Ես Բ Թագ · Ժ · 10 ։
Ի Սաղ · Լթ · 2 ։ 9 ։
Ա Թագ · Ժ · 12 ։ Սաղ · Լթ · 7 ։
Ն Սաղ · Ժգ · 4 ։
Լբ Օր · Լբ · 35 ։
Ա Սաղ · Լե · 26 ։

Լ Սաղ · Լբ · 5 ։ Առակ · Իբ · 18 ։
Պբ Կոր · է · 9 ։ 10 ։
Ը Սաղ · Լե · 19 ։
Ա Սաղ · Լե · 12 ։
Ա Ես ա Պետ · գ · 13 ։ ա Ցօհ · գ · 12 ։
Վ Սաղ · Լե · 22 ։
Ա Սաղ · Իէ · 1 ։ կբ · 2 ։ 6 ։ Ես · Ժբ · 2 ։

ա ա Մն · ժզ · 41 ։ Իե · 1 ։ Սաղ · կբ , և Հէ · ին վերջ Նագիրները
Բ Գ Թագ · բ · 4 ։ Գ Թագ · ժ · 31 ։
Ե Սաղ · ճԽա · 3 ։ Ցակ · գ · 2 ։
Ա Կող · դ · 5 ։
Ի Սաղ · Լբ · 13 ։
† Կամ՝ Մբաստծուածքեանս
Ղ Երեմ · ի · 9 ։
Ի Սաղ · ղ · 12 ։ ճԺԽ · 84 ։
Ը Սաղ · գ · 4 ։
Ր Հմր 11 ։ Սաղ · կբ · 9 ։ Հագ · 4 ։
Ի ա Կոր · է · 31 ։ Ցակ · գ · 14 ։
Ի Ցոր · Իէ · 17 ։ Ժող · բ · 18 ։ 21 ։ 23 ։ է · 14 ։ Ղե · ժբ · 20 ։ 21 ։
Լ Սաղ · Լբ · 15 ։
Ի Սաղ · Խգ · 13 ։ Հմ · 4 ։
Ի Ղէ · ժ · 3 ։ Ցոր · Խ · 4 ։ 5 ։ Սաղ · Լը · 13 ։
Լբ Թագ · Ժղ · 10 ։ Ցոր · բ · 10 ։
Հ Ցոր · Թ · 34 ։ Ժգ · 21 ։
Ի Ցոր · գ · 19 ։ Ժգ · 28 ։ Ես · ծ · 9 ։ Ովս · է · 12 ։
Ղ Հմր 5 ։
Ճ Ղէ · Իէ · 23 ։ ա Մն · ԻԹ · 15 ։ Սաղ · ճԺԹ · 19 ։ բ Կոր · է · 6 ։ Եբր · ժա · 13 ։ ա Պետ · ա · 17 ։ բ · 11 ։
Ի Ծն. Խէ · 9 ։
Ա Ցոր · ժ · 20 , 21 ։ Ժգ · 5 , 6 ։
Ն Ցոր · ժգ · 10 , 11 , 12 ։

1 Ապաւեալով սպասեցի Տէրոջը , ու ծռեցաւ ինծի ու լսեց իմ աղաղակս .
2 Եւ զիս կորստեան փոսէն՝ Էտղմալից կաւէն հանեց , ու Էոտքերս վէմի վրայ ամուրցուց ու Էքալուածքս հաստատեց .
3 Ու բերանս դրաւ Էմկ նոր երգ մը՝ մեր Աստուծոյն գովութիւնը ։ ՇՃատերը պիտի տեսնեն ու պիտի վախնան , ու Տէրոջը պիտի յուսան ։
4 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ , ու ՇՀպարտներուն ու ստութեան դարձողներուն ։
5 ՔՇատ էն սքանչելիքներդ ՝ր դուն ըրեր ես՝ ով իմ Տէր Աստուածս , ՛ու մեր վրայ ունեցած խորհուրդներդ մէկը չկրնար կարգաւ պատմել քու առջիդ . պիտի պատմէի ու խօսէի , բայց համրանքէն աւելի շատ են ։
6 ԷՁոհի ու ընծայի չհաւնեցար ՝ հապա իմ ականջներս բացիր . ողջակէզ ու մեղքի պատարագ չպահանջեցիր ։
7 Ան ժամանակը ըսի թէ Ահա կու գամ ես . գիրքի տոմսի մէջ Էինծի համար գրուած է ։
8 Ով իմ Աստուածս՝ Էքու կամքդ կատարելու փափաքեցայ , ու քու օրէնքդ ՞ իմ ներսի դիս է ։
9 ՝Ըրդարութիւն քարոզեցի շատ ուր ժողովքի մէջ . ահա չՀրըթունքներս չարգիլեցի . ով Տէր՝ Ինդուն գիտես ։
10 ՇՍրտիս մէջը զաղտուկ չպահեցի քու արդարութիւնդ . հաւատարմութիւնդ ու փրկութիւնդ պատմեցի ; քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ շատ ուր ժողովքին չծածկեցի ։
11 Դուն՝ ով Տէր , քու գթութիւնդ ետ մի՛ պահեր ինծմէ . ՛քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ժամանակ պաշտպանեն զիս ։
12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս պատեցին ։ ՛անօրէնութիւններս ինծի հասան , ու ես չեմ կրնար տեսնել , գլխուս մազէն շատ են . ու ՛սիրտս իս թողուց ։
13 Ով Տէր՝ Ինիս փրկելու կամք ըրէ . ով Տէր՝ ինծի օգնելու արտորցո՛ր ։
14 ՇԹող ամչնան ու մկտեղ խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները՝ անիկայ կորսընցընելու համար . ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինծի չարութիւն ուզողները ։
15 Թող ՛ամչնալով Շկործանին անոնք որ ինծի վաշ վաշ կ՝ըսեն ։
16 Ուամէն քեզ փնտռողները քեզմով թող ցնծան և ուրախանան . քու փրկութիւնդ սիրողները Ըամէն ժամանակ թող ըսեն ՝ Տէրը մեծցնայ ։
17 Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ , ՛սակայն Տէրը հոգ կը տանի ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես , ով իմ Աստուածս՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ԽԱ

1 Աստուած աղքատին հոգ կը տանի ։ 4 Դաւիթ իր թշնամիներուն նենգութեանը համար կը գանգատի ։ 10 Օգնութեան համար Աստուծոյ կը դիմէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին հոգ կը տանի . նեղութեան օրը Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ ։
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցընէ զանիկայ , երանելի պիտի ըլլայ երկրի վրայ . Բու թշնամիներուն կամացը պիտի չմատնես զանիկայ ։
3 Տէրը անոր այժ պիտի տայ տրտկարութեան անկողինին մէջը . ասնոր ամէն անկողինը պիտի դարձընես անոր հիւանդութեան ատենը ։
4 Ես ըսի , Ով Տէր՝ ողորմի՛ ինծի , Էբժշկէ՛ իմ անձս , ինչու որ ես քեզի դէմ մեղանչեցի ։
5 Թշնամիներս դէշ կը խօսին իմ վրայովս , ըԵՒՀ Ե՞ր պիտի մեռնի ու անունը կորսուի ։
6 Թէ որ հիւր Էեկէ դալու ըլլայ տեսնելու համար , Տունայնութիւն կը խօսի . իր սիրտը անօրէնութիւն կը ժողվէ իրեն համար , ՛ր դուրս ելլելով զրուցէ ։
7 Ինծի դէմ միկտեղ կը փսփսան ամէն իսատղները , իմ վրայովս չարութիւն կը խորհին .
8 Կ՝ըԵՒ Էե Զարութեան բան մը անոր վրայ թափեցաւ . ու հիմա որ պառկած է , ալ պիտի չկրկէ ։
9 ԷՄինչև անդամ իմ բարեկամս՝ որուն ապաւիներ էի , Ձիմ հացս ուտողը ինծի դէմ կրունկ վերցուց ։
10 Սակայն՝ ով Տէր՝ դուն ողորմի՛ ինծի ու կանդնեցո՛ւր զիս , ու ես փոխարէնը տամ անոնց ։
11 Ասկէ գիտեմ որ ինծի կը հաՀնիս , որ թշնամիս իմ վրաս չպարծենար ։
12 Եւ զիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես , ու յաւիտեան Էիս քու առջիդ կը կայնեցընես ։
13 ԸՕրհնեա՛լ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտենից յաւիտենից ։ Ամէն ու ամէն ։

= Սաղ · իե · 14 ։ կ · 7 ։
Բ Սաղ · կթ · 2 , 14 ։
Ք Սաղ · իե · 5 ։
Ր Սաղ · լե · 23 ։
Ի Սաղ · լդ · 3 ։
Ղ Սաղ · ծբ · 6 ։
Ի Սաղ · լդ · 8 ։ Երեմ · ժե · 7 ։
Ը Սաղ · ճա · 3 , 7 ։
Ի Եւ · ժե · 11 ։ Ցոր · ե · 9 ։ Թ · 10 ։ Սաղ · հա · 15 ։ ղբ · 5 ։ ՃԼթ · 6 , 17 ։
Ձ Ես · ծե · 8 ։
Ի ա Թագ · ժե · 22 ։ Սաղ · ծ · 8 ։ ծա · 16 ։ Ես · ա · 11 ։ կղ · 3 ։ Ովս · գ · 6 ։ Մատթ · 13 ։ ժբ · 7 ։ Երբ · ժ · 5 ։
Լ Ղու · իդ · 44 ։
Ի Սաղ · ՃԺթ · 16 , 24 , 47 , 92 ։ Ցօհ · գ · 34 ։ Հբռովմ · է · 22 ։
Ժ Սաղ · լե · 31 ։ Երեմ · լա · 33 ։ Բ Կոր · գ · 3 ։
Ի Սաղ · իբ · 22 , 25 ։ լե · 18 ։
Հ Սաղ · ՃԺթ · 13 ։
Ն Սաղ · ՃԼթ · 2 ։
Շ Գոր · ի · 20 , 27 ։
Ո Սաղ · խգ · 3 ։ ծէ · 3 ։ կա · 7 ։
Ո Սաղ · լը · 4 ։
Յ Սաղ · հգ · 26 ։
Ն Սաղ · Հ · 1 , ՃՀ ։
Շ Սաղ · լե · 4 , 26 ։ Հ · 2 , 3 ։ Կա · 13 ։
= Սաղ · Հ · 3 ։
* Կ՛իրենց ամօթին պատճառովը
Ն Սաղ · հդ · 19 ։
Ո Սաղ · Հ · 4 ։
Ղ Սաղ · լե · 27 ։
= Սաղ · Հ · 5 ։ = Պաես · ե · 7 ։
Ա Սաղ · Հ · 4 ։
Ե Սաղ · իե · 12 ։
Բ Սաղ · կթ · 2 ։ Առակ · իգ · 24 , 25 , 26 ։
Ք Սաղ · ժբ · 2 ։ Առակ · իգ · 24 , 25 , 26 ։
Ր Սաղ · ժբ · 2 ։ Առակ · իգ · 24 , 25 , 26 ։
Ի Սաղ · Հ · 4 ։ Ճխե · 3 ։
Ղ Սաղ · գ · 2 ։ Ճխե · 3 ։
Ի Բ Թագ · ժե . 12 ։ Ցոր · ժթ · 19 ։ Սաղ · ծե · 12 , 13 , 20 ։ Երեմ · ի · 10 ։
Ղ ԵՒբդ · 7 ։ Ցօհ · ժգ · 18 ։
Ի Ցոր · լգ · 7 ։ Սաղ · լդ · 15 ։
Ը Սաղ · ճզ · 48 ։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Դաւիթ կը փափաքի Աստուծոյ ծառայելու խորանին մէջ ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի , անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի՝ ով Աստուած ։

2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ Ի կենդանի Աստուծոյն . ե՞րբ պիտի գամ ու երևնամ Աստուծոյ առջեւն ։

3 Ցորեկ ու գիշեր Ի արցունքներս ինծի հայ եղան ։ որովհետեւ Ը ամէն օր ինծի կ'ըսեն Թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

4 Ա՛ս բաները միտքս կը բերեմ , ու Ի հոգիս կը թափեմ իմ ներսի դիս , Ի՛նչպէս որ բազմութեան հետ երթայի , Ո՛անոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեմ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով , տօնախմբող բազմութեան հետ ։

5 Ի՛նչու կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ի՛նչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար ։

6 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ հոգիս իմ ներսի դիս կը ցածնայ . անոր համար քեզ կը յիշեմ Ցորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն ու Փոքր լեռնէն ։

7 Ի՛անդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը . Ը քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան ։

8 Ցորեկը Տէրը պիտի Ի պատուիրէ իր ողորմութեանը , ու Ի գիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլայ , ու Ա՛ ազօթքս իմ կենացս Աստուծոյն ըլլայ ։

9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ վէմս , Ի՛նչու իս մոռցեր ես , Ի՛նչու տրտում պտրտիմ Թշնամիին հարստահարութենէն ։

10 Ոսկորներս կոտրտելու չափ Թշնամիներս զիս կը նախատեն Ի ամէն օր ինծի ըսելով Թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ ։

11 Ի՛նչու կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ի՛նչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ , Ա՛ն է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Դաւիթ աղօթք կ'ընէ Աստուծոյ որ զինքը խորքը գարձնէ , ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր ծառայելու ։ 5 Իր անձը կը քաջալերէ որ Աստուծոյ ապաւինի ։

1 Ինծի դատաստան ըրէ՝ ով Աստուած , ու Ի իրաւունքս պաշտպանէ սուրբ չեղող ազգէն . նեն-գաւոր ու անօրէն մարդէն իս ազատէ ։

2 Քանզի դուն ես Ի իմ ամրութեանս Աստուածը . ինչո՞ւ իս կը մերժես , Ը ինչու տրտում պտրտիմ Թշնամիին հարստահարութենէն ։

3 Ի քու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ . անոնք առաջնորդեն ինծի , ու իս հանեն Ը քու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ ։

4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ , իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջեւն . ու քեզ քնարով պիտի գովեմ , ով Աստուած՝ իմ Աստուածս ։

5 Ի՛նչու կը ցածնաս՝ ով իմ հոգիս , և ի՛նչո՞ւ իմ ներսի դիս անհանգիստ ես . Աստուծոյ յուսա . ինչու որ անդամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ , Ա՛ն է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս ։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

1 Եկեղեցին իր առջի ընդունած չորհքները յիշելով ներկայ ժամանակի չարիքներուն համար կը դառգաւի ։ 17 Իր անկեղծութիւնը խոստովանելով՝ 24 Ի երկրորդութեամբ կ'աղօթէ օգնութեան համար ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը երգը ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ մեր ականջներովը լսեցինք , Ո՛հայրերնիս մեզի պատմեցին Ա՛ն գործը՝ Ը անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը ։

2 Ի դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր ու Ա զանոնք տնկեցիր . չարչարեցիր ժողովուրդները ու տարածեցիր զանոնք ։

3 Քանզի Ի չէ Թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը , ու չէ Թէ Ի բունց բազուկը ազրենք փրկեց . հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը , Ը վասն զի անոնց հաճեցար ։

4 Ի դուն ինքդ ես իմ Թագաւորս՝ ով Աստուած . հրաման տուր Ցակոբին փրկութիւններուն համար ։

5 Քեզմով ղ Թշնամիներնիս դետինը պիտի զարնենք ։ մեր վրայ ելլողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք ։

6 Վասն զի Ի աղեղնս չեմ յուսար , ու Թուրս իս չկրնար ազատել .

7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր Թշնամիներէն , ու Ը մեզ ատողները ամօթով կ'ընես ։

— Սաղ · իգ · 1 ։ լե · 24 ։

Բ Սաղ · լե · 1 ։

Ի Սաղ · իը · 7 ։

Ը Սաղ · խբ · 9 ։

Ի Սաղ · խ · 11 ։ ծէ · 3 ։

Ղ Սաղ · գ · 4 ։

Ի Սաղ · խբ · 5 ։ 11 ։

— Սաղ · կգ · 1 ։ ձգ · 2 ։ Ցօհ · է · 37 ։

Բ աթես · ա · 9 ։

Ի Սաղ · ձ · 5 ։ ճբ · 9 ։

Ը Հմր 10 ։ Սաղ · ղթ · 10 ։ ՃԺե · 2 ։

Ի Ցոբ · լ · 16 ։ Սաղ · կբ · 8 ։

Ղ Ես · լ · 29 ։

Ի Հմր 11 ։ Սաղ · խգ · 5 ։

Ը Ողբ · գ · 24 ։

Ի Երեմ · գ · 20 ։ Եզեկ · է · 26 ։

Ի Սաղ · ձը · 7 ։ Ցուդ · բ · 3 ։

Ի Ղե · իե · 21 ։ Բ Օր · իը · 8 ։

Լ Ցոբ · լե · 10 ։ Սաղ · լբ · 7 ։ կգ · 6 ։ ՃԽԹ · 5 ։

Ի Սաղ · լբ · 6 ։ խգ · 2 ։

Ի Հմր 3 ։ Ցո-վել · բ · 17 ։ Մ՚ած · է · 10 ։

Ի Հմր 5 ։ Սաղ · խգ · 5 ։

8 Ամէն օր Աստուծով կը պարծե-
նանք , ու յաւիտեան քու անունդ
պիտի գովենք : (Սելայ :)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայ-
տառակ ըրիր , ու մեր զօրքերուն
հետը չելար :
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր ,
ու մեզ ատողները մեզ կողոպտեցին
իրենց համար :
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտուելու
տուիր , ու հեթանոսներուն մէջը
մեզ ցրուեցիր :
12 Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով
ծախեցիր , ու չաւելցուցիր քու
հարստութիւնդ անոնց դիներովը :
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայ-
տառակ ըրիր , մեր բոլորտիքը ե-
ղողներուն ծաղր ու կատակ :
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը ա-
ւազակ ըրիր , ժողովուրդներուն
մէջը գլուխնին երերցնելու պատ-
ճառ :
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս
է , ու երեսս ամօթը զիս կը ծած-
կէ ,
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայ-
նէն , թշնամիին ու վրէժխնդրին
երեսէն :
17 Եա ամէնը մեր վրայ եկաւ , սա-
կայն մենք քեզ չմոռցանք և քու
ուխտիդ օուտ չելանք .
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան , մ ու
քալուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս
չելան .
19 Թէպէտ այնպէս մեզ ջախջախեցիր տեղը մեզ ձգեցիր , ու մահուան ստուերովը մեզ ծածկեցիր :
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք , կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկրնցուցեր ենք ,
21 Միթէ Աստուած ասոր բանը պիտի չփնտռէ՞ , որովհետեւ ինքը սրտի գաղտնիքները գիտէ :
22 Հապց ամէն օր քեզի համար կը սպանուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը ռեպուինք :
23 Ուրթընցիր , ով Տէր , ինչո՞ւ կը քնանաս , ելլե՛ր , Ամի՛ մերժեր ընդ յաւիտեան :
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես , մեր տրտմութիւնը ու տառապանքը կը մոռնաս :
25 Ինչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ , մեր փորը գետինը փա-
կաւ :
26 Ելի՛ր մեր օգնութեանը , ու ա-
զատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար :

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Քրիսաոսի թագաւորութեանը վեհափառու-
թիւնը ու շնորհքը : 10 Եկեղեցիին պարսա-
ւորութիւնները ու պատուհասները :

Գլխաւոր երաժշտին , ՚ Շօշանիմի վը-
րայ . Կորիի որդւոցը քերթուածը ,
երգ սիրոյ :

1 Իմ սրտէս բարի խօսք կը բղխի ,
շարադրածս թագաւորին հա-
մար կը խօսիմ . իմ լեզուս արա-
գագիր դպիրին գրչին պէս է :
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի
գեղեցիկ ես , քու Շրթանցդ վրայ
շնորհք թափուած է , անոր համար
Աստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան :
3 Ո վ Հզօր , Թ ր ա զդ մէջդ կա-
պէ քու փառքովդ ու վայելչու-
թիւնովդ :
4 Ու Քու վայելչութիւնովդ յաջո-
ղուէ . ճշմարտութեան ու հեզու-
թեան և արդարութեան համար
հեծիր . ու քու աջդ ձեռքդ քեզի
ահաւոր բաներ պիտի ուսուցանէ :
5 Քու նետերդ սրուած են , ո՜
թագաւորին թշնամիներուն սրտին
մէջը կ՚ելլան . ժողովուրդները
քու տակդ պիտի իյնան :
6 Ո՛վ Աստուած , քու աթոռդ
յաւիտեանս յաւիտենից է . քու
թագաւորութեանդ գաւազանը
ուղղութեան գաւազան է .
7 Արդարութիւնը կը սիրես ու ա-
նօրէնութիւնը կ՚ատես . անոր հա-
մար ով Աստուած , քու Աս-
տուածդ Ուրախութեան եղով
քեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի :
8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ և կասիայ կը հո-
տին , փղոսկրէ պալատներէն Ճոո-
ֆրաննէրոո լարերը քեզ ուրախա-
ցուցին :
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուականներուդ մէջն են . Թագուհին Ոքու աջ կողմդ կը կանգնի Ոփիրի ոսկիով զարդա-
րուած :
10 Ո՛վ աղջիկ , լսէ՛ ու տես , և քու
ականջդ ծռէ՛ . Ի մոռցիր քու ժո-
ղովուրդդ ու քու հօրդ տունը :
11 Ան ատենը Թագաւորը պիտի
ցանկայ քու գեղեցկութեանդ ,
Ինչու որ ան է քու տէրդ , ու ա-
նոր երկրպագութիւն ըրէ :
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը Ո՜ ժո-
ղովուրդին հարուստները ընծայով
պիտի խնդրեն քու երեսդ :
13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին
փառաւոր է ներսը , ոսկի Թելով
հիւսուած է իր հանդերձը :
14 Նկարակերպած հանդերձով Ղրկ-
տի բերուի Թագաւորին . անոր
ետեւէն եկող աղջիկ ընկերները քե-
զի պիտի բերուին :
15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին , Թագաւորին
պալատը պիտի մտնեն :

Բ Սպղ · ւդ · 2 : Երեմ · թ · 24 : Հր-
ապ · բ · 17 :
Գ Սպղ · կ · 1 , 10 : Նե · 1 : Ձբ · 14 : Ձթ · 38 : Ռբ · 11 :
Դ Ղե · իվ · 17 : բ Օր · իբ · 25 : Ցես · է · 8 , 12 :
Ե Հռով · բ · 36 :
Զ բ Օր · դ · 27 : իբ · 64 : Սպղ · կ · 1 :
Է Ես · ձբ · 3 , 4 : Երեմ · ժե · 13 :
Ը բ Օր · իբ · 37 : Սպղ · ղթ · 4 : ձ · 6 :
Թ Երեմ · իդ · 9 :
Ժ գ Թագ · ժթ · 21 : Ցոբ · ժզ · 4 : Սաղ · իբ · 7 :
ԺԱ Սաղ · բ · 2 :
ԺԲ Դան · Թ · 13 :
ԺԳ Ցոբ · իգ · 11 : Սաղ · ճժթ · 51 , 157 :
ԺԴ Ես · լդ · 13 : լե · 7 :
ԺԵ Սաղ · իգ · 4 :
ԺԶ Ցոբ · ժա · 13 : Սաղ · կբ · 31 :
ԺԷ Ցոբ · լա · 14 : Սաղ · ճղթ · 1 : Եր-
եմ · ժե · 10 :
ԺԸ Հռով · բ · 36 :
ԺԹ Սպղ · է · 6 : լե · 23 : ձթ · 4 , 5 : Նբ · 65 :
Ի Հմր 9 :
Ի Ցոբ · ժգ · 24 : Սաղ · ժգ · 1 : Ձբ · 14 :
ԻԱ Սաղ · ճժթ · 25 :

8 Ամէն օր Աստուծով կը պարծե-
նանք , ու յաւիտեան քու անունդ
պիտի գովենք : (Սելայ :)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայ-
տառակ ըրիր , ու մեր զօրքերուն
հետը չելար :
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր ,
ու մեզ ատողները մեզ կողոպտեցին
իրենց համար :
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտուելու
տուիր , ու հեթանոսներուն մէջը
մեզ ցրուեցիր :
12 Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով
ծախեցիր , ու չաւելցուցիր քու
հարստութիւնդ անոնց դիներովը :
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայ-
տառակ ըրիր , մեր բոլորտիքը ե-
ղողներուն ծաղր ու կատակ :
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջը ա-
ւազակ ըրիր , ժողովուրդներուն
մէջը գլուխնին երերցնելու պատ-
ճառ :
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս
է , ու երեսս ամօթը զիս կը ծած-
կէ ,
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայ-
նէն , թշնամիին ու վրէժխնդրին
երեսէն :
17 Եա ամէնը մեր վրայ եկաւ , սա-
կայն մենք քեզ չմոռցանք և քու
ուխտիդ օուտ չելանք .
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան , մ ու
քալուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս
չելան .
19 Թէպէտ այնպէս մեզ ջախջախեցիր տեղը մեզ ձգեցիր , ու մահուան ստուերովը մեզ ծածկեցիր :
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք , կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկրնցուցեր ենք ,
21 Միթէ Աստուած ասոր բանը պիտի չփնտռէ՞ , որովհետեւ ինքը սրտի գաղտնիքները գիտէ :
22 Հապց ամէն օր քեզի համար կը սպանուինք , մորթուելու ոչխարի պէս կը ռեպուինք :
23 Ուրթընցիր , ով Տէր , ինչո՞ւ կը քնանաս , ելլե՛ր , Ամի՛ մերժեր ընդ յաւիտեան :
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես , մեր տրտմութիւնը ու տառապանքը կը մոռնաս :
25 Ինչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ , մեր փորը գետինը փա-
կաւ :
26 Ելի՛ր մեր օգնութեանը , ու ա-
զատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար :

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Քրիսաոսի թագաւորութեանը վեհափառու-
թիւնը ու շնորհքը : 10 Եկեղեցիին պարսա-
ւորութիւնները ու պատուհասները :

Գլխաւոր երաժշտին , ՚ Շօշանիմի վը-
րայ . Կորիի որդւոցը քերթուածը ,
երգ սիրոյ :

1 Իմ սրտէս բարի խօսք կը բղխի ,
շարադրածս թագաւորին հա-
մար կը խօսիմ . իմ լեզուս արա-
գագիր դպիրին գրչին պէս է :
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի
գեղեցիկ ես , քու Շրթանցդ վրայ
շնորհք թափուած է , անոր համար
Աստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան :
3 Ո վ Հզօր , Թ ր ա զդ մէջդ կա-
պէ քու փառքովդ ու վայելչու-
թիւնովդ :
4 Ու Քու վայելչութիւնովդ յաջո-
ղուէ . ճշմարտութեան ու հեզու-
թեան և արդարութեան համար
հեծիր . ու քու աջդ ձեռքդ քեզի
ահաւոր բաներ պիտի ուսուցանէ :
5 Քու նետերդ սրուած են , ո՜
թագաւորին թշնամիներուն սրտին
մէջը կ՚ելլան . ժողովուրդները
քու տակդ պիտի իյնան :
6 Ո՛վ Աստուած , քու աթոռդ
յաւիտեանս յաւիտենից է . քու
թագաւորութեանդ գաւազանը
ուղղութեան գաւազան է .
7 Արդարութիւնը կը սիրես ու ա-
նօրէնութիւնը կ՚ատես . անոր հա-
մար ով Աստուած , քու Աս-
տուածդ Ուրախութեան եղով
քեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի :
8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ և կասիայ կը հո-
տին , փղոսկրէ պալատներէն Ճոո-
ֆրաննէրոո լարերը քեզ ուրախա-
ցուցին :
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուականներուդ մէջն են . Թագուհին Ոքու աջ կողմդ կը կանգնի Ոփիրի ոսկիով զարդա-
րուած :
10 Ո՛վ աղջիկ , լսէ՛ ու տես , և քու
ականջդ ծռէ՛ . Ի մոռցիր քու ժո-
ղովուրդդ ու քու հօրդ տունը :
11 Ան ատենը Թագաւորը պիտի
ցանկայ քու գեղեցկութեանդ ,
Ինչու որ ան է քու տէրդ , ու ա-
նոր երկրպագութիւն ըրէ :
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը Ո՜ ժո-
ղովուրդին հարուստները ընծայով
պիտի խնդրեն քու երեսդ :
13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին
փառաւոր է ներսը , ոսկի Թելով
հիւսուած է իր հանդերձը :
14 Նկարակերպած հանդերձով Ղրկ-
տի բերուի Թագաւորին . անոր
ետեւէն եկող աղջիկ ընկերները քե-
զի պիտի բերուին :
15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին , Թագաւորին
պալատը պիտի մտնեն :

Ա Սպղ · կթ , և ձ · ին վերնագիրները :
Բ Ղե · դ · 22 :
Գ Ես · թ · 6 :
Դ Ես · խթ · 2 : Երբ · գ · 12 : Յայտ · ա · 16 : Ժթ · 15 :
Ե Յայտ · գ · 2 :
Զ Սպղ · ղգ · 2 : Երբ · ա · 8 :
Է Սպղ · լդ · 5 :
Ը Ես · կա · 1 :
Թ Սպղ · իա · 6 :
Ժ գ Գաղ · ա · 39 , 40 :
ԺԱ Երգ · ա · 3 : * Կամ՝ ուս-
կից
ԺԲ Երգ · գ · 8 :
ԺԳ Ես գ Թագ · բ · 19 :
ԺԴ Ես բ Օր · իա · 13 :
ԺԵ Սպղ · գթ · 6 : Ես · ձգ · 5 :
ԺԶ Սպղ · իբ · 29 : Նբ · 10 : Ես · խթ · 2 : Երբ · գ · 12 : Յայտ · ա · 16 : Ժթ · 15 :
ԺԷ Ես · թ · 6 : Ժ Ես · խթ · 2 : Երբ · գ · 12 : Յայտ · ա · 16 : Ժթ · 15 :
ԺԸ Յայտ · գ · 2 :
ԺԹ Սպղ · ղգ · 2 : Երբ · ա · 8 :
Ի Սպղ · լդ · 5 :
ԻԱ Ես · կա · 1 :
ԻԲ Սպղ · իա · 6 :
ԻԳ գ Գաղ · ա · 39 , 40 :
ԻԴ Երգ · ա · 3 : * Կամ՝ ուս-
կից
ԻԵ Երգ · գ · 8 :
ԻԶ Ես գ Թագ · բ · 19 :
ԻԷ Ես բ Օր · իա · 13 :
ԻԸ Սպղ · գթ · 6 : Ես · ձգ · 5 :
ԻԹ Սպղ · իբ · 29 : Նբ · 10 : Ես · խթ · 2 : Երբ · գ · 12 : Յայտ · ա · 16 : Ժթ · 15 :
Լ Յայտ · գ · 2 :
ԼԱ Սպղ · ղգ · 2 : Երբ · ա · 8 :

16 Քու հայրերուդ տեղը որդիքդ պիտի ըլլան , բոլոր երկրին մէջ իշխաններ պիտի ընես անոնք ։
17 Ի քու անունդ հռչակել պիտի տամ ազգէ մինչև ազգ , անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գովեն յաւիտեանս յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ · Խ Զ

1 Եկեղեցիին Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը ։ 8 Զանիկայ դիտելու համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը երգը ։ Ալամոթի վրայ ։

1 Աստուած մեր է ապաւէնը ու զօրութիւն է . Ենեղութիւննեբուն մէջը խիստ օգնական կը գըտնուի ։
2 Անոր համար պիտի չվախնանք , թէև երկիրը փոխուի , ու լեռները ծովուն մէջտեղը ձգուին .
3 թէեւ անոր ջուրերը գոռան ու պղտորին , լեռները դողան անոր ուռենալովը ։ (Սէլայ ։)
4 Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝ Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները ։
5 Աստուած է անոր մէջն է , անիկայ պիտի չսասանի . Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։
6 Հեթանոսները կը խռովին , թագաւորութիւնները կը շարժին . Բարձրէ՛ւ իր ձայնը կու տայ , երկիրը կը հալի ։
7 Զօրաց Տէրը մեզի հետ է . Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)
8 Եկէ՛ք ու տեսէ՛ք Տէրոջը գործքերը , որ աւերումներ բրաւ երկրի մէջ ։
9 Պատերազմները կը դադարեցընէ մինչև երկրի ծայրը . Է աղեղը կը կոտրտէ ու նիզակը կը ջարդէ , Կառքերը կրակով կ՚այրէ ։
10 Հանդարտ կեցէ՛ք ու ճանչցէ՛ք որ ես եմ Աստուած . Հեթանոսներուն մէջը Է պիտի բարձրանամ , երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։
11 Զօրաց Տէրը մեզի հետ է , Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլայ ։)

ՍԱՂՄ · Խ Է

1—9 Աղգերուն յորդորանք մը՝ որ ուրախութեամբ Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ընդունէնին ։

Գլխաւոր երաժշտին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ո՜ Հնչեցուցէ՛ք ամէն ժողովուրդներ , ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ աղաղակեցէ՛ք ։
2 Վասն զի Տէրը Բարձրեալ Է ահարկու է , բոլոր երկրի վրայ Է մեծ թագաւոր է ։
3 Ժողովուրդները մեզի կը ՊԱՀԱՆԴԵՑՆԷ , ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։
4 Ընտրեց մեզի Է մեր ժառանգութիւնը , Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ ինքը սիրեց ։ (Սէլայ ։)
5 Ը Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ , Տէրը փողի ձայնով ։
6 Սաղմոս երգեցէ՛ք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէ՛ք . սաղմոս երգեցէ՛ք մեր Թագաւորին , սաղմոս երգեցէ՛ք .
7 Է վասն զի բոլոր երկրի վրայ թագաւոր Աստուած է , Երգ երգեցէ՛ք ՊՈՒ ։
8 Ի Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ , Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողովուրդներուն Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ . Է վասն զի երկրի ասպարները Աստուծոյն են , ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄ · Խ Ը

1—14 Եկեղեցիին վայելութիւնը ու արժանութիւնները ։

Կորխի որդւոցը երգը ՊՈՒ Սաղմոսը ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է ՊՈՒ մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝ Իր սուրբ լեռանը վրայ ։
2 Է գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ Բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ Է հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է , Մեծ թագաւորին քաղաքը ։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ ապաւէն դիտցուած է ։
4 Վասն զի Է ահա թագաւորները ժողվուեցան , ՊՈՒ միասին անցան ։
5 Անոնք տեսածնուն պէս զարմացան . զարհուրեցան ՊՈՒ շուտով փախան ։
6 Հոն Է դողդոմը բռնեց զանոնք , Ի ՊՈՒ ցաւը՝ զաւակ ծնանողի ցաւէ պէս ։
7 Ի Արևելեան հովով Է թարսիսի նաւերը կը խորտակես ։
8 Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք Է զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ , մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը . Աստուած Է անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլայ ։)
9 Ո՛վ Աստուած՝ Ի քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջ ։
10 Քու գովութիւնդ՝ ով Աստուած , Է քու անունդ պէս մինչև երկրին

Բ Բ Օր · է · 21 ։ Ղեմ · ա · 5 ։ Սաղ · հղ · 12 ։
Է Սաղ · ա · 14 ։
Ը Սաղ · ժը · 47 ։
Ի ա Պետ · ա · 4 ։
Ղ Սաղ · կը · 24 , 25 ։

Ի Զաք · ժգ · 9 ։
Ը ա Կոր · ժգ · 15 , 16 ։
Ի ա ՊՈՒ · ժգ · 31 ։ Սաղ · ղգ · 1 ։ ղգ · 10 ։ ղէ · 1 ։ ղթ · 1 ։ Ցայս · ԺԹ · 6 ։
Ժ Հռով · գ · 11 , 12 ։
Ի Սաղ · ԺԹ · 18 ։

ա Սաղ · խզ · 4 ։ ԺԷ · 3 ։
Բ Ես · բ · 2 , 3 ։ Մ Ի · գ · 1 ։ Զաք · բ · 3 ։
Է Սաղ · ծ · 2 ։ Երեմ · գ · 19 ։ Ողբ · բ · 15 ։ Դան · բ · 9 ։ Ժ · 16 ։
Ը Եզեկ · ի · 6 ։
Ի Ես · ԺԳ · 13 ։
Ղ Մատ · ե · 35 ։
Ի Բ Թագ · ժ · 6 , 14 , 16 , 18 , 19 ։
Ը Ել · ԺԵ · 15 ։
Ի Ովս · ԺԳ · 13 ։
Ժ Երեմ · ԺԸ · 17 ։
Ի Եզեկ · իԵ · 25 , 26 ։
Ա Մ Ր 1 , 2 ։
Ի Ես · բ · 2 ։ Մ Ի Ք · գ · 1 ։
Ժ Սաղ · իզ · 3 ։ Ի · 10 ։
Ի Բ Օր · իը · 58 ։ Ցաս · է · 9 ։ Սաղ · ՃԺԳ · 3 ։ Մ Ա Ղ · ա · 11 , 14 ։

ա ա Մն · ԺԵ · 20 ։
Բ Սաղ · կբ · 7 , 8 ։ ղա · 2 ։ ՃԽԲ · 5 ։
Ի Բ Օր · գ · 7 ։ Սաղ · ՃԽԵ · 18 ։

Ժ Սաղ · ղգ · 3 , 4 ։ Երեմ · ե · 22 ։ Մատ · է · 25 ։
Ի Տ՛ես Ես · ը · 7 ։
Ղ Սաղ · խը · 1 , 8 ։ Ես · կ · 14 ։
Ի Բ Օր · իգ · 14 ։ Ես · ԺԵ · 6 ։ Եզեկ · խգ · 7 , 9 ։ Ովս · ԺԱ · 9 ։ Ցովել · բ · 27 ։ Սոփ · գ · 15 ։ Զաք · բ · 5 , 10 , 11 ։ ը · 3 ։
Ը Սաղ · բ · 1 ։
Ի Ցես · բ · 9 , 24 ։
Ժ Հմր 11 ։ Թով · ԺԳ · 9 ։ Բ Մն · ԺԳ · 12 ։
Ի Սաղ · կզ · 5 ։
Լ Ես · բ · 4 ։
Ի Սաղ · հղ · 3 ։
Ժ Եզեկ · լԹ · 9 ։
Ի Ես · բ · 11 , 17 ։
Հ Հմր 7 ։

ա Ես · ծե · 12 ։

ծայրերն է . արդարութիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ ։
11 Սիօն լեռը թող ուրախանայ , ու Յուդայի աղջիկները թող ցնծան քու դատաստաններուդ համար ։
12 Սիօնին չորս կողմը պտըտեցէք , ու անոր բոլորտիքը շարուեցէք , ու աշտարակները համրեցէք .
13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք անոր պարիսպները . անոր պալատները գննեցէք , որ գալու ազգին պատմէք ։
14 Վասն զի ասիկա Աստուած մեր Աստուածն է յաւիտեանս յաւիտենից . անիկայ պիտի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ ։

ՍԱՂՄ · ԽԹ

1 Ցորդորանք մը՝ որ մարդիկ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ հաստատեն , և չեն թէ աշխարհային մեծութեան վրայ ։ 16 Աշխարհային յաջողութիւններուն վրայ վարմանալ պէտք չէ ։

Դէպատար երաժշտին . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով բոլոր ազգեր , ականջ դրէք՝ աշխարհի բոլոր բնակիչները .
2 Թէ մարդիկներ ու ազնուականներ , հարուստներ ու աղքատները մէկտեղ ։
3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի , ու սրտիս խորհուրդները հանճար ։
4 Ես իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ . խրթնաբանութիւնս քնարով պիտի բանամ ։
5 Ինչո՞ւ վախնամ չար օրերուն մէջ , երբոր զարանականներուն անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ ,
6 Իրենց զօրութեանը յոյս ածողներուն ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը պարծանքներուն
7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը , ոչ ալ Աստու անոր փրկանքը Աստուծոյ հասուցանել .
8 (Քանի՜ խորհ է անոնց անձին փրկութեան դիմը . ու յաւիտեան պիտի դադարի .)
9 Որ ալ ապրի յաւիտեան , ա՛ չապականութիւն չտեսնէ ։
10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստունները կը մեռնին , յիմարը ու անխելքը մէկտեղ կը կորսուին , ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։
11 Անոնց խորհուրդը սա է , Թէ իրենց տուները յաւիտեան պիտի մնան , ա՛ իրենց բնակարանները ազգ մինչև ազգ . Երկիրները իրենց անուններովը կը կոչեն ։
12 Բայց մարդը պատուոյ մէջ չմնար , անասուններուն նման է որ կը կորսուին ։
13 Անոնց այս ճամբան իրենց էյիմաստութիւն է . սակայն անոնց ետևէն եկողները անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սէլայ ։)
14 Անոնք ոչխարներու պէս դերեզմանը կը դրուին . մահը պիտի հովուէ զանոնք . և ուղիղները առտուընց վրայ պիտի տիրեն անոնց վրայ . Եւ անոնց դէմքը դերեզմանը պիտի մաշեցնէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած Երկերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս , ինչու որ իս պիտի ընդունի ։ (Սէլայ ։)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ ու անոր տանը փառքը շատնայ ։
17 Վասն զի մեռնելու ատենը ամենևին բան մը իր հետը պիտի չառնէ , ա՛ իր փառքը իր ետևէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպետև հիր անձը օրհնէց իր կենդանութեան ատենը , (ու քեզ կը դովչն երբոր դուն քու անձիդ աղեկութիւն կ'ընես ,)
19 Սակայն Երի նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ . մինչև յաւիտեան Երբեք պիտի չտեսնեն ։
20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու իմաստութիւն չունի , անասուններուն կը նմանի որ կը կորսուին ։

ՍԱՂՄ · Ծ

1 Աստուծոյ վեհափառութիւնը իր ժողովուրդին մէջ ։ 5 Անոր հրամանը սուրբերուն ժողովուրդին համար ։ 7 Աստուած արարչագործութիւնները չդատիր ։ 14 Տապա անկեղծ գնազանութեան ։

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ , ու երկիրը կանչեց արևելքէն մինչև արևմուտք ։
2 Սիոնէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չլռէ . Հանսր առջեն մաշող կրակ , ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի լլլայ ։
4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն , ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար .
5 Ինձի ժողվեցէք իմ սուրբերս , Հինձի հետ պրկով ուխտ ընդունողները ։
6 Ու Երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն , վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սէլայ ։)
7 Լսէ , ով իմ ժողովուրդս , ու

ՀԵՍ · ԾԸ · 11 ։

Ա ՍԱՂ · ԽԵ · 3 ։ ԴԱՆ · Է · 22 ։ ՄԱՂ · 9 · 3 ։ ՂՈՒ · ԻՐ · 30 ։ Ա ԿՈՐ · Գ · 2 · ՅԱՅ · Ը · 26 · Ի · 4 ։
Ե ՅՈՒ · 9 · 21 ։ ՍԱՂ · ԼԹ · 11 ։
Բ ՍԱՂ · Ծգ · 18 ։ ՈՒԺ · ԺԴ · 14 ։
Է ՅՈՒ · ԻԵ · 19 ։
Ը ՕՐ · ԻԹ · 19 ։ ՂՈՒ · ԺԸ · 19 ։
Ժ ՅՕ · ԺԵ · 15 ։
Ա ՅՈՒ · ԼԳ · 30 ։ ՍԱՂ · Ծգ · 18 ։
Բ ՀԱԲ · 12 ·
Ա ՀԱՂ · 9 · 19 ։

— ՍԱՂ · ԿԲ · 9 ։
Բ ՍԱՂ · ՀԸ · 2 ։ ՄԱԹ · ԺԳ · 35 ։
* ԿԱՐ՝ ԻՄ ԳԱՐՇԱՊԱՐՆԵՐԱՍ
Է ՅՈՒ · ԼԱ · 24 · 25 ։ ՍԱՂ · ԾԲ · 7 ։ ԿԲ · 10 ։ ՄԱՐ · Ժ · 24 ։ Ա · Տիմ · Գ · 17 ։
Բ ՄԱԹ · ԺԶ 26 ։
Ի ՅՈՒ · ԼԶ · 18 · 19 ։
Ղ ՍԱՂ · ՃԹ · 48 ։
Ի ՅՈՒ · Բ 16 ։
ԸԱՌԱՔ ԺԱ · 4 ։ ՅՈՒ · Բ · 18 · 21 ։
Ի ՅՈՒ · Գ · 17 ։
Ժ ՀԱԲ 20 ։ ՍԱՂ · ԼԹ · 5 · ՃԲ · 7 ։

— ՍԱՂ · ԽԲ · 2 ։
Բ ՒՕ · ԼԳ · 2 ։ ՍԱՂ · Ա · 1 ։
Է ՂՂ · Ժ · 2 · ԹՈՒ · Ժ · 35 ։ ՍԱՂ · ԿԱ · 3 ։ ԴԱՆ · Է · 10 ։
Բ ԲՕՐ · Գ · 26 · ԼՈ · 28 · ԼՈ · 1 ։ ԵՍ · Ա · 2 ։ ՄԻՔ · Գ · 1 · 2 ։
Ի ԲՕՐ · ԼԳ · 3 ։ ՆԱ · Ժ · 3 ։
Ղ ՆԵ · ԻԳ · 7 ։
Ի ՍԱՂ · ՂԵ · 6 ։
ԸՍԱՂ · ՆԵ · 7 ։
Ի ՍԱՂ · ՃՄ · 8 ·

խօսիմ . ով Իսրայէլ , ու քեզի վկայութիւն ընեմ , որ Ես եմ Աստուածդ քու Աստուածդ ։

8 Ես Ձէ թէ Եւքու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ , ու քու ողջակէզներուդ համար որոնք միշտ իմ առջեւս են ։

9 Ես քու տուներդ զուարակ չեմ առներ , ոչ ալ քու գոմերդ նոխաղներ ։

10 Ինչու որ իմ են անտառին բոլոր գազանները , հազարաւոր լեռներուն անասուները ։

11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները , ու դաշտի *գազանները իմ քովս են ։

12 Թէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ . Ի վասն զի աշխարհիս ու անոր լիութիւնը իմն է ։

13 Միթէ ես ցուլերու միս կ՚ուտեմ , կամ նոխաղներու արիւն կը խմե՞մ ։

14 Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ , ու հատուր քու ուխտերդ Բարձրեալին ։

15 Ու նեղութեան օրը ինծի կանչէ . ես քեզ պիտի ազատեմ , ու դուն ինծի պիտի փառաւորես ։

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ՚ըսէ , Քեզի ինչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես , ու իմ ուխտս բերանդ կ՚առնես ։

17 Վասն զի դուն խրատը ատեցիր , ու իմ խօսքերս ետիդ դներ ։

18 Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար , ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար ։

19 Քու բերանդ չարութեան տուիր , ու նենգութիւն կը ջարբէ ։

20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս , մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ՚ընես ։

21 Ես բաները ըրիր ու ես լռեցի , կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ . Բայց Քեզ պիտի յանդիմանեմ , ու աչքերուդ առջեւը պիտի չարեմ ։

22 Արդ իմացէք սոսկալի՝ Դուք որ Աստուած մոռցողներ , չըլլայ որ յԵղ պատռեմ և ազատող մը ալ չգտնուի ։

23 Շնորհակալութիւն մատուցանողը իս կը փառաւորէ . ու Ըն ճամբուն զգուշացողին պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւթի , անոր Բերսաբէին քովը մտնելէն ետքը , Նաթան մարգարէին անոր եկած ժամանակը ։

1 Ողորմէ ինծի՛ ով Աստուած՝ քու ողորմութեանդ համեմատ , քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս ։

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին լուա զիս , ու իմ մեղքս իս սրբէ ։

3 Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս , ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է ։

4 Քեզի՛ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի , և չքնաղ աչքերուդ առջեւը չարութիւն ըրի . Որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ , ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ ։

5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծննդեայ , ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս ։

6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ՚ուզես ներկայութեանդ մէջ . ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի ։

7 Զոպային մշտիկով մաքրէ զիս , ու մաքրուր ըլլամ . զիս լուա , ու ձիւնէն աւելի ձերմակ ըլլամ ։

8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի , Թող ցնծան ան ոսկորները որ կոտրեցիր ։

9 Ի՛մ մեղքերէս երեսդ ծածկէ , ու իրաւքը անօրէնութիւններս ջնջէ ։

10 Հո՛վ Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ , և իմ ներսի դիս ուղիղ հոգի նորոգէ ։

11 Իս ներեցուդ մի՛ ձգեր , ու քու Սուրբ Հոգիդ ինծմէ մի՛ հաներ ։

12 Քու փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի ետ դարձուր , ու ազատասուր հոգի մը թող հաստատէ զիս ։

13 Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու ճամբաներդ , ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։

14 Ո՛վ Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը , փրկէ զիս ի արիւնհեղութենէն , յլեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով ։

15 Ո՛վ Տէր՝ իմ շրթունքներս բաց , ու բերանս պիտի պատմէ քու գովութիւնդ ։

16 Վասն զի Զոհի չես հաճիր որ անիկայ մատուցանէի . դուն ողջակէզի ալ չես հաներ ։

17 Աստուծոյ զոհը կոտրած հոգին է . կոտրած ու խոնարհ սիրտ՝ ով Աստուած՝ դուն չես անարգեր ։

18 Քու բարեսիրութեամբդ Սիոնին բարիք ըրէ , Երուսաղէմին պարիսպները շինէ ։

Ա Մնաց . ա . 11 : Եսայ . ե . 22 ։

Ա Ողմ . գ . 6 ։

Ելմ . ի . 7 : Ա Կոր . ժ . 26 ։

Ա Մնաց . ի . 2 ։

Ա Մնաց . ի . 1 ։

Ա Մնաց . ի . 2 ։

Ա Մնաց . ի . 3 ։

Ա Մնաց . ի . 4 ։

Ա Մնաց . ի . 5 ։

Ա Մնաց . ի .

19 Ան աստենը պիտի հաւնիս ՚արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզ ներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն . ան աստենը քու սեղանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։

ՍԱՂՄ · Ծ Բ

1 Դաւիթ Դովիկին չարութիւնը դատապարտելով՝ անոր կործանումը կը գուշակէ , 6 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։ 8 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութեամբը շնորհակալութիւն կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին երգը , երբոր ՚Դովիկ Եդովմայեցին եկաւ ու Բ զրուցեց Սաուղին , ու անոր ըսաւ թէ Դաւիթ Աբիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչու՛ անօրէնութիւնով կը պարծիս՝ ով բռնաւոր . Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։

2 Լեզուդ չարութիւններ կը ՚նայ , Բասուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ .

3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես , ՚՚ Ստութիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սէլայ ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը ՚՚ նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ , քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ի՚՚ բնակարանէդ , ու Աբեզ արմատէդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն ։ (Սէլայ ։)

6 Ընդարները պիտի տեսնեն ու վախնան , ու Բանոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըՒէվ ,

7 Ահա ան մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ , հապա Բիր շատ հարստութեանը վստահ հացաւ , ՚՚ իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Սակայն ես Աստուծոյ տանը մէջ Բկանանչ ձիթենիի պէս եմ . Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեանս յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան , որ ՚՚ Բանը կատարեցիր . ու քու անուանդ պիտի յուսամ , Բվասն զի բարի Է սուրբերուդ առջեւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Գ

1 Դաւիթ մարմնաւոր մարդուն ապականութիւնը կը սոսկայրէ . 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին լուսովը . 6 Աստուծոյ փրկութեամբը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մահալաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 ՚Ընդդէմ իր արտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ . ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին . Բմէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Աստուած Բերկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ կայ արդեօք իմաստուն մէկը որ ԲզԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան , միասին անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ Բչե՞ն ճանչնար անօրէնութիւն ընողները , որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն , ՚՚ Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Ահա՛նկը ան տեղը շատ վախցան՝ ՚՚ որ վախ չկար . ինչու որ քեզ պաշարողներուն Բոսկորները ցրուեց Աստուած . ամչցուցիր զանոնք , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Բերանի՛ թէ Սիօնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը . Աստուած իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը , Յակոբ պիտի ցընծայ ՚՚ Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Դ

1 Դաւիթ Զիփացիներէն գանգատելով՝ իր փրկութեանը համար աղօթք կ՚ընէ ։ 4 Աստուծոյ օգնականութեանը վրայ վստահանալով՝ ողջակէզներ մատուցանել կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինօթի վրայ . Դաւիթին երգը , ան ատենը որ ՚Զիփացիք եկան ու ըսին Սաուղին , Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած Է ։

1 Ով Աստուած՝ քու անունովդ զիս ազատէ՛ , ու քու զօրութիւնովդ իրաւունք ըրէ ինծի ։

2 Ով Աստուած՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , բերնիս խօսքերուն ականջ դիր .

3 Վասն զի Բօտարները իմ վրաս եկան , ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս . ՚՚ զԱստուած իրենց առջեւը չդրին ։ (Սէլայ ։)

4 Ահա Աստուած ինծի օգնական Է . Բտէրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն Հետն Է ։

5 Չարութիւնը թշնամիներուս վըրայ պիտի դարձնէ . Բէրթ ճշմարտութեամբդ կորսընցուր զանոնք ։

6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ . ով Տէր՛ քու անունդ պիտի գովեմ , Բինչու որ բարի է ։

7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց , ու Բիմ աչքս թշնամիներուս Խրտ՚՚՚ տեսաւ ։

ՍԱՂՄ · Ծ Ե

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ իր երկիւղալի վճակին համար կը գանգատի ։ 9 Իր թշնամիներուն դէմ կ՚աղօթէ , ու անոնց չարութեանը ու նենգութեանը համար կը գանգատի ։ 16 Ինքզինքը կը մխիթարէ՝ յուսալով որ Աս-

---

՚՚ Սաղ · դ · 5 ։ Մաղ · գ · 3 ։

՚՚ ա Թագ · իբ · 9 ։ Բ Եզեկ · իբ · 9 ։

ղ Առակ · բ · 22 ։

Ե Ցոբ · իբ · 19 ։ Սաղ · լե · 34 ։ խ · 3 ։ կդ · 9 ։ Մաղ · ա · 5 ։

ը Սաղ · ծը · 10 ։

Ի Սաղ · խթ · 6 ։

ժ Երեմ · ժա · 16 ։ Ովս · ժդ · 6 ։

է Սաղ · ծդ · 6 ։

՚՚ Սաղ · ժ · 4 ։ ժդ · 1 , եա ։

Բ Հռով · գ · 10 ։

ֆ Սաղ · լգ · 13 ։

Ծբ Մն · ժե · 2 ։ ժթ · 3 ։

Ի Երեմ · գ · 22 ։

ղ Ղե · իղ · 17 , 36 ։ Ա · ռակ · իբ · 1 ։

Ի Եզեկ · զ · 5 ։

ը Սաղ · ժգ · 7 ։

Ի Սաղ · ծ · 9 ։

ֆ Սաղ · ճժբ · 7 ։

Ծ Սաղ · ձթ · 49 ։

Ի Սաղ · ծբ · 9 ։

ղ Սաղ · ծթ · 10 ։ qբ · 11 ։

տուած զինքը պիտի պահպանէ , ու իր թշնամիները ամօթով պիտի ընէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինօթի վրայ · Դաւիթին երգը ։

1 Ով Աստուած՝ ականջ դիր իմ աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքէս քու երեսդ մի՛ ծածկեր ։

2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ ինծի · — իմ դանդատովս * կը մլոլրիմ ու կը խռովիմ ,

3 թշնամիին ձայնէն — ամբարիշտին նեղութիւն տալէն · Է ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն , ու բարկութիւնով վրս կը հալածեն ։

4 Իմ սիրտս դողայ իմ ներսի դիս , ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս իննան ։

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , ու սոսկումը իս ծածկեց ։

6 Ու ըսի , Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի , անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սելայ ։)

8 Սաստիկ հովէն — փոթորիկէն իմ փախչելս կ'արտորցընէի ։

9 Ով Տէր , կորսընցուր , անոնց լեզուները բաժնէ · վասն զի քաղաքին մէջը Բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պտըտին · անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ · և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր ։

12 Է ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը , որ համբերէի · իմ ատոզը չէր Ըիմ վրաս հպարտացողը , որ անկէ պահուէի ·

13 Հապա դուն ով մարդ՝ իմ հաւասարս , է իմ ընկերս ու ճանչէորս ,

14 Որ իրարու հետ անուշ խօսակցութիւն կ'ընէինք , — Ըբազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ'երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի , — Է ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն · վասն զի իրենց բնակարաններուն — իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ , ու Տէրը իս պիտի փրկէ ։

17 Է Իրիկունը՝ առտուն ու կէս օրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ , և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն · ինչու որ է շատերը կան իմ քովս ։

19 Աստուած պիտի լսէ , ու Նչայեցնէ տենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցընէ զանոնք · (Սէլայ ·) որովհետև չեն փոխուիր անոնք , ու Աստուծմէ չեն վախնար ։

20 Է Ձեռքը է իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկրնցուց · իր ուխտը աւրեց ։

21 Անոր բերնին Էօտէրը կողիէն կակուղ են , բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ · անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են , բայց մերկ — Էր են ։

22 Հոգս Հոդդ Ցէրոջը վրայ ձգէ , ու ան քեզ պիտի խնամէ · Չանիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն՝ ով Աստուած՝ անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցընես · Ղարիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկ Ֆօրերնուն կէս պիտի չկանին , սակայն ես քեզ պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ խօսքին վրայ վստահանալով՝ իր աղօթքին մէջ իր թշնամիներուն համար կը գանգատի ։ 9 Կը խոստովանի Թէ իր յոյսը Աստուծոյ խօսքին վրայ է , ու կը խոստանայ որ զԱրիկայ դովէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Ըօնաթ էլէմ րէհօգիմին վրայ · Դաւիթին երգը , երբոր Փղշտացիք — Գեթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

1 Ով Աստուած՝ է ողորմէ ինծի , վասն զի մարդը կ'ուզէ իս կլլել · ամէն օր պատերազմ ընելով իս կը նեղէ ։

2 Թշնամիներս ամէն օր է կ'ուզեն իս կլլել · վասն զի շատ մարդիկ † ամբարտաւանութիւնով ինծի հետ կը մարտնչին ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։

4 Է Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը · Աստուծոյ կը յուսամ , է պիտի չվախնամ · մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

5 Ամէն օր իմ ‡ բաներուս վնաս կուտան · իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։

6 Ձկը ժողվուին ու կը պահուին , իմ շաւիղներս կը դիտեն , վասն զի է իմ անձիս կը սպասեն ։

7 Մի թէ անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ'ըլլայ · բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։

8 Իմ թափառական պտրտիլս համբերեր , արցունքներս քու տիկիդ մէջը դիր · Չմի թէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չէն ։

9 Քեզ կանչած օրս ետ պիտի

ե Բ Օր · ւգ · 27 ։

Ի Գոր · ժբ · 1 ։
Ի Սաղ · է · 4 ։

— Ես · լը · 14 ։
* Կամ՝ կը տրամիմ

Ի Սաղ · իբ · 3 ։ ծէ · 4 ։ կբ · 4 ։ կդ · 3 ։ Ա Կառ · ե · 3 , 4 ։ ժբ · 18 ։

Բ Թագ · ժգ · 7 , 8 ։

Հ Սաղ · լէ · 5 ։ Մատ · ղ · 25 ։ Դու · ժբ · 22 ։ ա Պետ · ե · 7 ։

Է Սաղ · ճժգ · 8 ։

Ն Սաղ · լէ · 24 ։

Ղ Սաղ · ե · 6 ։

Ֆ Ծոր · ժե · 32 ։ Ա Կառ · ժ · 27 ։ Ժող · է · 17 ։

Ը Երեմ · ղ · 7 ։

Ի Սաղ · իա · 9 ։

Ղ Սաղ · լե · 26 ։ լը · 16 ։

— ա Թագ · իա · 11 ։

Բ Սաղ · ծէ · 1 ։

Է Սաղ · ծէ · 3 ։
†Կամ՝ բարձրրէն , է՝ կամ՝ ով բարձրեալ

Ե Բ Թագ · ժե · 12 ։ ժգ · 23 ։ Սաղ · իա · 9 ։ Ե Երեմ · Թ · 4 ։

Ը Սաղ · իբ · 4 ։

Ժ Հմր 10 , 11 ։

Ի Սաղ · ճժը · 6 ։ Եա · լա · 3 ։ Երր · ժգ · 6 ։

Ի Սաղ · ճ · 30 ։

‡ Կամ՝ խօսքերս կը ծանն ·

Ղ Սաղ · ծԹ · 3 ։ ճա · 2 ։

Ի Սաղ · հա · 10 ։

Ժ Դան · ղ · 10 ։ Ղու · ժը · 1 ։ Գոր · գ · 1 ։ ժ · 3 ։ 9 ։ 30 ։ ա Թես · ե · 17 ։

Ի Բ Մն · լը · 7 , 8 ։

Ը Մաղ · գ · 16 ։

դառնան իմ թշնամիներս . ասիկայ գիտեմ , ինչու որ Ե Աստուած ինծի հետ է ։

10 Ժ Աստուծով պիտի գովեմ էր խօսքը , Տէրոջմով պիտի գովեմ էր խօսքը ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ո՛վ Աստուած՝ քու ուխտերդ իմ վրաս են . քեզի շնորհակալու-թիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետև էիմ անձս մահուանէ ազատեցիր , ոտքերս ալ գայթակղելէն չէ՞ս աղաւէր , որ Աստուծոյ առջևը քալեմ Ի կենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄ · ՕԷ

1 Դաւիթ ազոթքի մէջ Աստուծոյ դիմելով՝ իր վտանգաւոր վիճակին համար կը գանգատի ։ 7 Ինքզինքը կը քաջալերէ որ զԱստուած գո-վէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . *Ալ-թաշ-հէթ , Դաւիթին երգը , ՚Սաւուղին երե-սէն դէպ ՚ի քարայրը փախած ա-տենը ։

1 Ք Ողորմէ ինծի՝ ով Աստուած , ողորմէ ինծի , վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ . ու էքու թևերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ , Ր մինչև որ թշուառութիւնները անցնին ։

2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի ա-ղաղակեմ , Է ինծի համար գործող Աստուծոյն ։

3 Ե երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս , ՌԼ Է իս կլլել ուզողը ջե նախատէ . (Սէլայ ·) Աստուած Ը պիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է . բոց փչող մարդոց որդիներուն ՃԷջ կը պառկիմ , Ի որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են , և Ժ անոնց լեզուները սրած Թ ուբեր են ։

5 Ո՛վ Աստուած՝ Ի երկինքց վրայ բարձրացիր . քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

6 Լ Իմ քայլերուս որոգայթ պատ-րաստեցին , անձս վար ծռեցուա . փոս փորեցին առջևս , ՟՟ իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլայ ·)

7 Խ Սիրտս պատրաստ է՝ ով Աս-տուած , սիրտս պատրաստ է . պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ ։

8 Ընթրնցիր՝ Ծ ով իմ փառքս . արթընցիր՝ ով տաւիղ ու քնար . ես կանուխ պիտի արթննամ ։

9 Ո՛վ Տէր՝ Կ ժողովուրդոց մէջը քեզ պիտի գովեմ . Սաղմոս պիտի եր-գեմ քեզի ազգերուն մէջ .

10 Հ վասն զի մեծ է քու ողորմու-թիւնդ մինչև երկինքը , ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը ։

11 Ն Երկինքց վրայ բարձրացիր՝ ով Աստուած , քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

ՍԱՂՄ · ՕԸ

1 Դաւիթ կը յանդիմանէ տիրաբռնադատութիւնը . 3 չարերուն բնաւորութիւնը կը տարտղնէ . 6 գանգատ Աստուծոյ դատաստանին կը յանձնէ . 10 որուն վրայ արդարը պիտի ուրախա-նայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . ՚Ալ-թաշ-հէթ , Դաւիթին երգը ։

1 Լսուրընէ †անարարքս արդարու-թիւն կը խօսիք . ուղղութեամբ դատաստանՙն կը տեսնէ՞ք , ով մարդոց որդիներ ։

2 Ցիրաւի սրտով անօրէնութիւնները կը գործէք . երկրի վրայ Բ ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէ՞ք ։

3 Ի մմարարիշտները էրէՀոչը արդանդէն խոտորեցան . որովայնէն կը մոլորին՝ սուտ խօսելով ։

4 Ր Նոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է , Խ խուլ իժի պէս՝ որ կը դոցէ իր ականջները ,

5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը , թէև վարպետութեամբ կախարդութիւն կ՚ընեն ։

6 Ո՛վ Աստուած՝ Ւ անոնց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ . ով Տէր՝ առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրտէ ։

7 Թ ողոզ անոնք Հալի՛ն ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն . Երբ Ը իրենց աղեղները կը լարեն , թող կոտրըտին .

8 Խխունջի պէս՝ որ քալած ատենը կը Հալի . Էնկան մը վիժած ջուակին պէս արևը չտեսնեն ։

9 Ձեր կաթսաները փուշերուն Ը-րութը զգալէն առաջ , թէ թարմ և թէ այրուող Ֆ՟՟Ը րե փոթորկով պիտի ցրուէ ։

10 Ժ Արդարը պիտի ուրախանայ , երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնէ . Ի իր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

11 Ե Ու մարդը պիտի ըսէ թէ Ի-րաւցընէ արդարին համար վարձք կայ ; իրաւցընէ Աստուած կայ , որ Է երկրի վրայ դատաւոր է ։

ՍԱՂՄ · ՕԹ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն ազատ մնալու համար ազօթք կ՚ընէ . 6 անոնց անպիտանութեանը համար կը դանգատի . 8 Աստուծոյ կ՚ապաւինի . 11 անոնց գէմ կ՚ազօթէ . 16 զԱստուած կը գովաբանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Ալ-թաշհէթ , Դաւիթին երգը , ՚Սան ատենը որ Սաւուղ մարդկէ խրկեց , ու տունը պաշարեցին որ մեռցընեն զանիկայ ։

Ե Հով · ը · 31 ։

Ժ Հմր 4 ։

Ի Սաղ · ԿԺԳ · 8 ։

Լ Ցոր · ԼԷ · 30 ։

Ա ՚ի՛ մի կոր-ծընցներ ։

Բ ա թագ · իր · 1 ։ իգ · 3 ։ Սաղ · ճար · ին վերնագիրը ։

Բ Սաղ · ծգ · 1 ։

Ֆ Սաղ · ԺԷ · 8 ։ կգ · 7 ։

Գ Ես · իգ · 20 ։

Ե Սաղ · ՃԼը · 8 ։

Զ Սաղ · ՃԿԳ · 5 · 7 ։

Ե Սաղ · ծգ · 1 ։

Է Սաղ · կ · 11 ։ խգ · 3 ։ կա · 7 ։

Ը Ռահ · Լ · 14 ։

Ժ Սաղ · ծԷ · 21 ։ կգ · 3 ։

Ի Հմր 11 ։ Սաղ · ճը · 5 ։

Լ Սաղ · է · 15 · 16 ։ թ · 15 ։

Ե Սաղ · ՃԼը · 1 , եե ։

Ֆ Սաղ · ԺԶ · 9 ։ Լ · 12 ։ ճը · 1 ։ 2 ։

Կ Սաղ · ճը · 3 ։

Հ Սաղ · ԼԳ · 5 ։ Հա · 19 ։ ճգ · 11 ։ ճր · 4 ։

Ե Հով · ը · 31 ։

Ժ Հմր 4 ։

Ի Սաղ · ԿԺԳ · 8 ։

Լ Ցոր · ԼԷ · 30 ։

Ա Սաղ · ծԷ · ին վերնագիրը ։

Բ Սաղ · ծգ · 1 ։

Ֆ Սաղ · ԺԷ · 8 ։ կգ · 7 ։

Գ Ես · իգ · 20 ։

Ե Սաղ · ՃԼը · 8 ։

Զ Սաղ · ՃԿԳ · 5 · 7 ։

Ե Սաղ · ծգ · 1 ։

Է Սաղ · կ · 11 ։ խգ · 3 ։ կա · 7 ։

Ը Ռահ · Լ · 14 ։

Ժ Սաղ · ծԷ · 21 ։ կգ · 3 ։

Ի Հմր 11 ։ Սաղ · ճը · 5 ։

Լ Սաղ · է · 15 · 16 ։ թ · 15 ։

Ե Սաղ · ՃԼը · 1 , եե ։

Ֆ Սաղ · ԺԶ · 9 ։ Լ · 12 ։ ճը · 1 ։ 2 ։

Կ Սաղ · ճը · 3 ։

Հ Սաղ · ԼԳ · 5 ։ Հա · 19 ։ ճգ · 11 ։ ճր · 4 ։

Ե Հմր 5 ։

Ա ՚՟ Սաղ · ծԷ · ին վերնագիրը ։

Բ Ա թագ · իր · 1 ։ իգ · 3 ։ Սաղ · ճար · ին վերնագիրը ։

Գ Ես · իգ · 20 ։

Ե Սաղ · ՃԼը · 8 ։

Զ Ցոր · Գ · 10 · Սաղ · գ · 7 ։

Է Ցես · է · 5 ։ Սաղ · ճԺը · 10 ։

Ը Ռոմ · Ժ · 25 ։

Ժ Սաղ · ծը · 6 ։ կէ · 10 ։ ՃԼ · 42 ։

Ի Սաղ · կը · 23 ։

Լ Սաղ · ղԲ · 15 ։

Ե Սաղ · կէ · 4 ։ ղԶ · 13 ։ ղը · 9 ։

Ա ՚՟ թագ · ԺԹ · 11 ։

1 Ք Ով Հաշնամիներէս իս փրկէ՝ ով իմ Աստուածս . իմ վրաս ելլողներէն իս վէր վերցուր ։
2 Անօրէնութիւն գործողներէն իս ազատէ , ու արիւնահեղ մարդիկներէն իս փրկէ՝ ։
3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան . է զօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողվուեցան . Ո՛չ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համաբ՝ ով Տէր ։
4 Մեղք չունեցած ատենս վազ վազեցին ու պատրաստուեցան . Հարթընցիր զիս դիմաւորելու ու նայէ ։
5 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի , արթընցիր բոլոր հեթանոսները քննելու . չար անօրէններուն քնաւ մի՛ ողորմիր ։ (Սելայ ։)
6 Ու նոնք իրիկուան ետ կը դառնան , շան պէս կ՚ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը կը պտրտին ։
7 Անա իրենց բերնէն չորթ-ի՛ւն դուրս կը թափեն . Հանունց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան . Ինչու որ՝ ՚ըն ըՈ՞վ պիտի լսէ ։
8 Բայց Ք դուն՝ ով Տէր՝ անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս . բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես ։
9 Ո՛վ *իմ զօրութիւնս՝ քեզի պիտի սպասեմ ։ Ժ՚Վ ան ղի Աստուած է իմ ապաւէնս ։
10 Ողորմութեանս Աստուածը է ինծի պիտի հանդի . Աստուած Ե պիտի ցուցընէ ինծի թշնամիներուս [տեսութիւնը ՝
11 Ե՛մ ի մեռցրներ անոնք , որ ժողովուրդս չմոռնայ . զանոնք ցիրուցան ըրէ քու զօրութեամբդ , ու վար ձգէ զանոնք , ով Տէր՝ մեր վահանը ։
12 Անոնք Ժ իրենց բերանները մեղքին — շրթունքներուն խօսքին համաբ՝ իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին . նաև անէծքին ու սուտին համար ու կը խօսին ։
13 Կորսընցուր բարկութիւնով , կորսընցուր զանոնք՝ որ ոչնչանան , ու Ճդիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Ցակոբին վրայ մինչև երկրի ծայրերը ։ (Սելայ ։)
14 Ն Անոնք իրիկուան ետ պիտի դառնան , շան պէս պիտի ոռնան , ու քաղաքին չորս կողմը պտրտին .
15 Ո՛ւտելիքի համար պիտի թափառին . թէ որ չկշտանան գիշերը անոնկ անկրնեն ։
16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ , ու առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ . վասն զի դուն ինծի պահապան եղար , ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը ։
17 Ճ Ով իմ զօրութիւնս՝ քեզի սաղմոս պիտի երգեմ . Ո՛ւ ինչու որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝ իմ ողորմութեանս Աստուածը ։

ՍԱՂՄ · Կ

1 Դաւիթ առջի պատժիները կը յիշատակէ . 4 եւրը բարի յոյսով մը ապաւինելու համար կ՚ազդէ . 6 Աստուծոյ խոստմունքներուն գինը մխիթարելով անկէ ոգեւորելու կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երաժշտին ։ — Շուշան Ե՛ւտութի վրայ ։ Դաւիթին երգը , սովրեցընելու համար ։ Ե՛ւ ատենը որ պատերազմեցաւ Միջագետի Ասորւոց ու Սուբայի Ասորւոց հետ ու Յովաբ ետ դառնալով՝ Եդովմայեցիներէն տասուերկու հազար հոգի զարկաւ Աղի ձորին մէջ ։

1 Ո՛վ Աստուած , Ե՛մեզ երեսէ ձգեցիր , մեզ ցրուեցիր — բարկացար . մեզի դարձիր ։
2 Երկիրը դողացուցիր , անիկայ պատռեցիր . Ե՛ւ անոր փլած տեղւանքը նորոգէ՝ , ինչու որ կ՚երերայ ։
3 Ե՛ւ ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր , Ե՛մեզի թմրութեան գինի խմցուցիր ։
4 Ե՛ւ քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր , Ճմարտութեան համար վերցընելու՚՚ ։ (Սելայ ։)
5 Ը՛ր քու սիրելիներդ փրկուին . աջ ձեռքովդ ապրեցուր , ու պատասխան տուր ինծի ։
6 Աստուած Ե՛ իր սրբութիւնովը՚՚ խօսեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Ե՛ Սիւքէմը պիտի բաժնեմ , ու Ե՛ Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ ։
7 Իմն է Գաղաադը , ու իմն է Մանասէն . Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է . Ե՛ Ցուդան իմ օրէնսդիրս է .
8 Ժ՚Մովաբը իմ լուացուելու ամանս է . Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս . Հով Փղշտացիք՝ ինծի համար ձայնով ցնծացէք ։
9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւորի քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչև Եդովմ ։
10 Չէ՞ որ դուն՝ ով Աստուած , որ Ն երեսէ ձգեցիր մեզ , ու Չմեր զօրքերուն հետը չելար՝ ով Աստուած ։
11 Նեղութեան մէջէն մեզի ոգնութիւն տուր , վասն զի Ճփուճ է մարդուն փրկութիւնը ։
12 Աստուծով Ո՛ յաջողութիւն պիտի ընենք . ու ան Ոպիտի կոխէ մեր թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ԿԱ

1 Դաւիթ իր փորձառութենէն քաջալերուելով՝ Աստուծոյ կը դիմէ . 4 յատուկան անոր ծա-

Ք Սաղ · ժը · 45 ։
Ճ Սաղ · ծզ · 6 ։
Ո ա Թագ · իդ · 12 ։
Ե Սաղ · լե · 23 · խդ · 23 ։
Ղհմր 14 ։
Ե Սաղ · ծէ · 4 ։ Առակ · ժբ · 18 ։
Ը Սաղ · ժ · 11 · 13 ։ կդ · 5 ։ Նգ · 11 · ղգ · 7 ։
Ի ա Թագ · ժթ · 16 ։ Սաղ · բ · 4 ։
Ա Կամ՝ անոր զօրութիւնը ժ Հմր 17 ։ Սաղ · կբ · 2 ։
Ե Սաղ · իա · 3 ։
Լ Սաղ · ծգ · 7 ։ ղբ · 11 ։ ճժբ · 8 ։
Ե Ծն · դ · 12 · 15 ։
Ժ Առակ · ժբ · 13 ։ ծը · 7 ։
Ճ Սաղ · է · 9 ։
Հ Սաղ · ձգ · 18 ։
Ն Հմր 6 ։
Ղ Ցոր · ժե · 23 ։ Սաղ · ձթ · 10 ։

Ճ Սաղ · ժը · 1 ։ Ղհմր 9 · 10 ։

— Տե՛ս Սաղ · ա · ին վերնագիրը ։
Ք Թագ · ը · 3 · 13 ։ ա Մն · ժբ · 3 · 12 ։
Ճ Սաղ · խղ · 9 ։
Ո Ը Մն · է · 14 ։
Ե Սաղ · հա · 20 ։
Ղ Ես · ծա · 17 · 22 ։ Եզեկ · իե · 15 ։
Ե Սաղ · ի · 5 ։
† Կամ՝ որ փախչին առ դևդին երեսակն ։
Ը Սաղ · ճը · 6 · ըէ ։
Ի Սաղ · ձթ · 35 ։
‡ Կամ՝ իր սրբարանին մէջը ։
Ժ Ծն · ժբ · 6 ։
Ի Ցես · ժգ · 27 ։
Լ Տե՛ս Բ Օր · լգ · 17 ։
Ե Ծն · խթ · 10 ։
Ծ Ը Թագ · ը · 2 ։
Կ Սաղ · ճը · 9 ։ Բ Թագ · ը · 14 ։
Հ Ը Թագ · ը · 1 ։
Ն Հմր 1 ։ Սաղ · խդ · 9 ։ ճը · 11 ։
Ղ Ցես · է · 12 ։
Ճ Սաղ · ճժբ · 8 ։ ճխղ · 3 ։
Մ Թռւ · իդ · 18 ։ ա Մն · ժթ · 13 ։
Ն Ես · կէ · 8 ։

ռայելու ուխտ կ'ընէ՝ անոր խոստմունքներուն համար :

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինօթի վրայ . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Ա՛վ Աստուած՝ լսէ իմ աղաղակս , ու մտիկ ըրէ իմ աղօթքս :

2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ , սրտիս մաշելուատենը . ինծի՛ բարձր եղած վէմի՛ն առաջնորդէ ինծի :

3 Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար , ու ամուր աշտարակ մը՝ թշնամիին երեսէն :

4 Ի՛ քու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան . է՛քու թեւիդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ապաւինիմ : (Սէլայ :)

5 Ինչու որ դուն ո՛վ Աստուած՝ լսեցիր իմ ուխտերս . քու անունդ նէզ վախցողներուն ժառանգութիւնը իւրն է տուիր :

6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես . անոր տարիները իբրև ազգէ մինչև ազգ պիտի ըլլան :

7 Անիկայ յաւիտեան Աստուծոյ առջեւն պիտի նստի . Ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն :

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անունդ յաւիտեան , որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ :

ՍԱՂՄ . ԿԸ

1 Դաւիթի իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ իր թշնամիները յուսակտուր կ'ընէ . 5 նոյն յուսով բարեպաշտները կը քաջալերէ . 9 կը հաստատէ թէ աշխարհի բաներուն վստահիլ պէտք չէ , 11 և թէ կարողութիւնը ու ողորմութիւնը Աստուծոյ կը վերաբերի :

Գլխաւոր երաժշտին , Իդիթունին վրայ . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Յիրաւի ի՛մ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ , անկէ է իմ փրկութիւնս .

2 Ցիրաւի ե՛ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , ո՛շատ պիտի չսասանիմ :

3 Մինչև ե՛րբ մարդու վրայ կը յարձակիք . դուք ամէնդ պիտի կոտրտիք զանիկայ խծուած պատի ու խախտած ցանկի պէս :

4 Անդարև իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն . ստութիւն կը սիրեն . Ո՛իրենց բերնովը կ'օրհնեն , բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն : (Սէլայ :)

5 Ի՛ Ո՛վ իմ անձս՝ միայն Աստուծոյ սպասէ , վասն զի անկէ է իմ յոյսս :

6 Ցիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս . իմ ապաւէնս է , պիտի չսասանիմ :

7 Ընդ Աստուածմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս . իմ զօրութեանս վէմը ու ապաւէնս Աստուած է :

8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք՝ ով ժողովուրդ , Ո՛նոր առջեւն սիրտերնիդ թափեցէք . Աստուած ապաւէն է մեզի : (Սէլայ :)

9 Է՛ Արդարև ոամիկ մարդիկը փուճ են , ազնուական մարդիկը սուտ են . թէ որ կշեռքի մէջ դրուելու ըլլան , ամէնքն ալ ունայնութենէն ընդ՛ե՛ն են :

10 Հարստահարութեան մի՛ յուսար , ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի՛ դնէք . Եհարստութիւնը թէ որ շատնայ , անոր վրայ սիրտ մի՛ դնէք :

11 Ի՛ մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած . երկու անգամ լսեցի ա՛ սիկայ , թէ զօրութիւնը Աստուծոյ է :

12 Ո՛ ողորմութիւնն ալ քովդ է՝ ով Տէր , ինչու որ համձն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցում կ'ընես :

ՍԱՂՄ . ԿԹ

1 Դաւիթի փափաքը Աստուծոյ համար . 4 ա՛նոր Աստուած օրհնելուն կերպը . 9 իր թշնամիներուն կործանմանը , ու իր ապահովութեանը վրայով իր վստահութիւնը :

Սաղմոս Դաւիթի , ո՛երբոր ինքը Ցուդայի անապատին մէջն էր :

1 Ա՛վ Աստուած՝ դուն ես իմ Աստուածս , ես առտուընց քեզ կը փնտռեմ . Ի՛ հոգիս կը ծարաւի քեզի , ու մարմինս քեզի կը փափաքի չոր ու ծարաւ տեղը , ուր որ ջուր չկայ .

2 Է՛քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար , ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջը :

3 Ո՛րովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է . իմ շրթունքներս քեզ պիտի դովին :

4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ Ի՛ իմ կենացս մէջ . քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ :

5 Իբր թէ ղճարպով ու պարարտութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս , ու ցնծութեան շրթունքներով պիտի դովէ Ի՛ն իմ բերանս .

6 Երբոր Ե՛ անկողինս վրայ քեզ կը յիշեմ , Է՛ն ի՛ բ ո՛ ա՛ն պահերուն մէջ քու վրայովդ կը մտածեմ .

7 Վասն զի ինծի օգնական եղար , ու Է՛քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ցնծամ :

8 Իմ անձս քեզի հետևելով կը յարի , քու աջ ձեռքդ իս կը պահէ :

9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն՝ անկայ կորսընցընելու համար , դեանոնի խորունկ տեղերը պիտի մտնեն .

10 ¶ Սուրբ պիտի մատնուին , *ա-
ղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան ։
11 Բայց թագաւորը Աստուծով պի-
տի ուրախանայ , †անով երդուում
ընդներուն բոլորը պիտի պարծին .
իսկ ստախօսներուն բերանը պիտի
պապանձի ։

ՍԱՂՄ · ԿԴ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն պահպան ընելով՝ փրկութեան համար կ'աղօթէ . 7 կը մարգա-
բանայ թէ իր թշնամիներուն յայտնի կեր-
պով կործանումը ինչը պիտի տեսնէ , անանկ
որ արդարը անոր վրայ ուրախանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւ-
թի ։

1 ¶ Վ Աստուած՝ լսէ՛ իմ ձայնս իմ
գանգատելու աւուրս . Թշնա-
միին վախէն իմ կեանքս պահպանէ ։
2 Ծածկէ՛ զիս չարերուն ժողով-
քէն , անօրէնութիւն գործողնե-
րուն բազմութենէն ,
3 ¶ Որոնք իրենց լեզուները Թուրի
պէս կը սրեն , ¶ իրենց նետերը կը
քաշեն , ¶ ը լեղի խօսքեր էն ,
4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետե-
լու համար . յանկարծակի անոր կը
նետեն ու չեն վախնար ։
5 ¶ Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաս-
տատեն . գաղտնի որոգայթներ դը-
նելու համար կը խօսին , ¶՛կ'ըսեն
Թէ Անոնք ո՞վ պիտի տեսնէ ։
6 Անօրէնութիւն կը փնտռեն , ¶՝կ'ը-
սէն Թէ կատարեցինք մեր խորհած
խորհուրդը՝ . մարդուն ներսը և
սիրտը խորունկ է ։
7 Բայց Աստուած անոնք պիտի
զարնէ նետով , անոնք յարկարծ
պիտի վէրաւորին ։
8 Ու Ը իրենց լեզուն իրենց վրայ
պիտի հանդպցընէն . Ամէն անոնք
տեսնողները պիտի փախչին ։
9 Ըեւ բոլոր մարդիկ պիտի վախ-
նան , ու ¶ Աստուծոյ գործը պատ-
մեն , ու անոր ըրածին ուշադրու-
Թեամբ պիտի նային ։
10 * Արդարը Տէրոջմով պիտի ու-
րախանայ , և անոր պիտի յուսայ .
և ամէն ուղիղ սրտով եղողները
պիտի պարծին ։

ՍԱՂՄ · ԿԵ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ անոր շնոր-
հաց համար ։ 4 Աստուծոյ ընտրեալներուն երջանկութիւնը ու անոնց վայելած բարիք-
ները ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին
Սաղմոսը ։ Երգը ։

1 Կ'ուզէի † կը սպասէ օրհնութիւնը՝
ով Աստուած , Սիոնի մէջ , ու
քեզի ուխտը պիտի կատարուի ։
2 Ո վ աղօթքի լսող՝ քեզի պիտի
դայ ամէն մարմին ։
3 ¶ Անօրէնութիւնները իմ վրաս
զօրացան . ‡ մեր մեղքերը դուն պի-
տի քաւես ։
4 Ը երանի անոր՝ որ ¶ կ'ընտրես , ու
ձեզի կը մօտեցընես , որ բնակի քու
որաձներուդ մէջ . Ղպիտի լցուինք
քու տանդ՝ քու սուրբ տաճարիդ
բարութենէն ։
5 Ա քանչելի բաներով՝ արդարու-
Թիւնով պիտի պատասխանես մե-
զի , ով մեր փրկութեան Աստուա-
ծը , որ Ե երկրի ամէն ծայրերուն ու
ծովուն մէջը հեռուն եղողներուն
յոյսն ես ։
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները
հաստատեցիր , Ը կարողութիւնով
գօտի կապուեցար ։
7 ¶ Որ կը ցածցընես ծովուն ձայնը ,
անոր ալիքներուն ձայնը և ազ-
գերուն խռովութիւնը ։
8 Ու Երկրի ծայրերը բնակողները
պիտի վախնան քու նշաններէդ .
առտուան ու իրիկուան ելքը դուն
կ'ուրախացընես ։
9 Ե երկրին այցելութիւն կ'ընես ու
Ը զանիկայ կը Ջրես ; շատ կը հա-
րստացընես անիկայ . Ե Աստուծոյ
գետը Ջրով լեցուն է . անոնց ցորեն
կը պատրաստես , վասն զի տանկ
պատրաստեցիր անիկայ ։
10 Անոր ակօսները կը խմցընես , ու
անոր փոսերը կը շիտկես . անձրև-
ներով կը կակուղցընես անիկայ ,
կ'օրհնես անոր բոյսը ։
11 Կը պսակես տարին քու բարու-
Թիւնովդ , ու քու շաւիղներդ պա-
րարտութիւն կը կաթեցընեն ։
12 Անապատի արօտներուն վրայ կը
կաթեցընեն . ու բլուրները ուրա-
խութիւնով պատած են ։
13 Արօտները հօտերով հագուած
են , ու ‡ հովիտները ցորենով ծած-
կուած են . ցնծութեամբ կ'աղա-
ղակեն ու կ'երգեն ։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Դաւիթ կը յորդորէ մարդիկը որ զԱստուած գովեն . 5 անոր մեծ գործերը գովութեամբ գրնեն , 8 և գանիկայ օրհնեն իր բարեհաճ-
նելուն համար . 12 իսկ ինքը ուխտ կ'ընէ՝ որ Աստուծոյ հոգևոր ծառայութիւն մատուցա-
նէ , 16 և Աստուծոյ իրեն ըրած մեծագոր
բարեթիւնները կը պատմէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս ու-
երգ ։

1 ¶ Վ բոլոր երկիր՝ ցնծութիւնով
Աստուծոյ աղաղակեցէք ։
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը
փառքին . փառաւոր ըրէք անոր
օրհնութիւնը ։
3 Աստուծոյ ըսէ՛ք Ի՜նչպէս Ե-
սահաւոր են քու գործերդ . Էքու-
մեծ զօրութեանդ համար թշնա-

Բ Եզեկ · լե · 5 ։
* Կա՛մ՝ չա-
գալներուն
ծ Բ Օր · ղ · 13 ։ Ես · խե · 23 ։ կե · 16 ։ Սոփ · ա · 5 ։

= Սպ · ժա · 2 ։ ծէ · 4 ։
Բ Սաղ · ծը · 7 ։ Երեմ · թ · 3 ։

---

‡ Տէ՛ս Առակ · ա · 11 ։
Բ Սաղ · ժ · 11 ։ ոթ · 7 ։
†Կա՛մ՝ Իրենց խորհած խորհուրդը կը ծածկեն ։

Ի Սաղ · է · 12 ։ 13 ։

ղ Առակ · ժբ · 13 ։ ժը · 7 ։
Ի Սաղ · լա · 11 ։ ծը · 6 ։
Ը Սաղ · խ · 3 ։
Ի Երեմ · ծ · 28 ։ ծա · 10 ։

ծ Սաղ · լբ · 11 ։ ծը · 10 ։ կը · 3 ։

---

‡ Կա՛մ՝ լոխ կը սպասէ · տես Սաղ · կը · 1 ։
= Ես · կղ · 23 ։

Բ Սպ · լը · 4 ։ խ · 12 ։
¶ Կա՛մ՝ Անօրէնութեանց խօսքերը
† Սպ · ծա · 2 ։ ոթ · 9 ։ Ես · զ · 7 ։ Երբ · թ · 14 ։ ա Ցօ · ա · 7 ։ 9 ։
Բ Սպ · լէ · 12 ։ ոդ · 4 ։
Ի Սաղ · գ · 3 ։
ղ Սպ · լզ · 8 ։
Ի Սաղ · իբ · 21 ։
Ը Սաղ · կծ · 1 ։
Ի Սպ · ոթ · 9 ։ ձէ · 29 ։ Մատ · ը · 26 ։
ծ Սաղ · հզ · 10 ։ Ես · ժէ · 12 ։ 13 ։

Ի Բ Օր · ժա · 12 ։
Ը Սաղ · կը · 9 ։ 10 ։ ձգ · 13 ։ Երեմ · ե · 24 ։
Ի Սպ · խզ · 4 ։

ծ Ես · ծե · 12 ։

= Սաղ · ճ · 1 ։

Ը Սաղ · կե · 5 ։
‡ Սաղ · ժը · 44 ։

միներդ քեզի *խոնարհութիւն պիտի ընծեն" ։
4 Թիւրը երկիրը երկրպագութիւն պիտի ընեն քեզի . եաղմոս պիտի երգեն քեզի , սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ ։ (Սելայ ։)
5 Ընկէք ու տեսէք Աստուծոյ ըրածները , Ահկայ էր գործերովը մարդոց †ոսկիներուն վրայ" ահաւոր է ։
6 Ծովը չամաքի դարձուց , գետէն ոտքով անցան . անոր տեղը իրմով ուրախացանք ։
7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ ։ Անոր աչքերը ազգերը կը դիտեն . ապստամբները Թող չբարձրանան ։ (Սելայ ։)
8 Ով ժողովուրդներ՝ օրհնեցէք մեր Աստուածը , ու լսել տուէք անոր դովութեան ձայնը ։
9 Անիկայ մեր հոգին կենդանի կը պահէ , ու *ոտքերնուս սասանիլ չտար ։
10 Ինչու որ Էդուն քննեցիր մեզ՝ ով Աստուած . ւ փորձեցիր մեզ , ինչպես որ արծաթը կը փորձուի ։
11 Ի՞մ ուղ որոդայթի մէջ մտցուցիր , ծանր բեռ դրիր մեր ‡կռնակին վրայ ։
12 Ձիւ՞ր դլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր . Կրակը ու ջուրը մտանք , սակայն մեզ առատութեան պէս հանեցիր ։
13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ , Ձերդի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս ,
14 Որ շրթունքներս խոստացան , ու Նեղութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ ։
15 Գարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով , զուարակներ պիտի պատրաստեմ նոյնպէս ։ (Սելայ ։)
16 Եկէք լսեցէք դուք ամէնքդ որ Աստուծմէ կը վախնաք , ու պատմեմ ինչ որ բրաւ իմ անձիս ։
17 Բերնովս անոր աղաղակեցի ու լեզուովս անիկայ ‖բարձրացուցի ։
18 Եթէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի , Տէրը պիտի չլսէր ։
19 Սակայն Աստուած լսեց , իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ ։
20 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած , որ իմ աղօթքս չդերձուց , ու իր ողորմութիւնը ինձմէ ետ չդարձուց ։

ՍԱՂՄ · ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն աղօթք կընէ Աստուծոյ արքայութեանը ընդարձակութեանը Համար ; 3 որ ժողովուրդը ուրախանայ , 6 ու Աստուծոյ բարերարութիւնները տարածուին ։

Գլխաւոր երաժշտին Նկինոթի վրայ . Սաղմոս ՚՚ երգ ։

1 Աստուած ողորմի մեզի ու օրհնէ մեզ , երեսը փայլեցնէ մեր վրայ , (Սելայ ,)
2 Որ երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի , ՚՚ ամէն ազգայ մէջ՝ քու փրկութիւնդ ։
3 Թող ժողովուրդները քեզ դովին՝ ով Աստուած , բոլոր ժողովուրդները քեզ դովին ։
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան . վասն որ Է ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես , ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես ։ (Սելայ ։)
5 Թող ժողովուրդները քեզ դովին՝ ով Աստուած , բոլոր ժողովուրդները քեզ դովին ։
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ . ՚՚ Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ ։
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ , ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան ։

ՍԱՂՄ · ԿԶ

1 Աստուծոյ ողորմութիւններուն Համար , 7 իր ակնդետին հոգ տանելուն Համար , 19 ու իր մեծ գործքերուն Համար զինքը գովաբանելու յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Թող ելլէ Աստուած , անոր թշնամիները Թող ցրուին , ու զանիկայ ատողները իր երեսէն Թող փախչին ։
2 Ի՞մ ուխին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք . Ինչպես որ մոմը կրակին առջեւն կը հալի , այսպէս Թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն ։
3 Բայց արդարները Թող ուրախանան , Աստուծոյ առջեւն Թող ցնծան և ուրախութիւնով զուարճանան ։
4 Երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք անոր անուանը . Ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հեծնողին , Հորուն անունը §Եհո է , ու ցնծացէք անոր առջեւն ։
5 Հրբերուն Հայրը ու որբևարիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ ։
6 Աստուած մինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցնէ , Կապուածները բայց ծ ապստամբները չոր տեղ կը բնակին ։
7 Ով Աստուած՝ երբ ժողովուրդիդ առջեւէն դացած ատենդ , ա նապատէն անցած ատենդ , (Սելայ ,)
8 Երկիրը շարժեցաւ , երկինքն

---

* ԵՀԲ · պիտի ատեն · Սաղ · ԺԸ · 44 ։ ՅԱ · 15 ։
† Սաղ · ԻԸ · 27 ։ կե · 3 ։ ՀԺԵ · 1 ։
† Սաղ · ղղ · 1 , 2 ։
‡ Սաղ · խզ · ՝ ։
† Կամ՝ որդիներէն աւելի
Ե Եզ · Ժգ · 21 ։
ը Յես · գ · 14 , 16 ։
Ը Սաղ · ԺԱ · 4 ։
ժ Սաղ · ՃԻԱ · 3 ։
ի Սաղ · ԺԵ · 3 ։ Ես · խը · 10 ։
լ Ջաթ · Ժգ · 9 ։ ա Պետ · ա · 6 , 7 ։
Ի Ողբ · ա · 13 ։
‡ ԵՀԲ · երիկամունքնեբուն
Ե Ես · ԾԱ · 23 ։
ի Ես · խգ · 2 ։
Հ Սաղ · Ճ · 4 ։ ՀԺԶ · 14 , 17 , 18 , 19 ։
Ն Ծող · ե · 4 ։
Ղ Սաղ · ԼԲ · 11 ։
‖ ԵՀԲ · բարձրացուցէ ։
ծ Յոբ · ԻԵ · 9 ։ Ղռոկ · ԺԵ · 29 · իը · 9 ։ Ես · ա · 15 ։ Յօհ · Թ · 31 ։ Յակ · 7 · 3 ։
Կամ՝ Սաղ · ՀԺԶ · 1 , 2 ։

՚՚ Թու · զ · 25 ։ Սաղ · դ · 6 ։ Լմ · 16 ։ Ա · 3 , 7 · 19 ։ ՀԺԹ · 135 ։
Բ Գար · ԺԸ · 25 ։
Գ Դտ · ը · 30 , 31 ։ Տիտ · Բ · 11 ։
Դ Սաղ · կզ · 4 ։
Ե Սաղ · ղղ · 10 , 13 ։ ղը · 9 ։
Զ Ղե · իզ · 4 ։ Սաղ · ՃԸ · 12 ։ Եզեկ · լԳ · 27 ։
Է Սաղ · իբ · 27 ։
Ը Թու · Ժ · 35 ։ Ես · լԸ · 3 ։
Թ Ես · Թ · 18 ։ Ովս · Ժգ · 3 ։
Ժ Սաղ · պէ · 5 ։ Մրք · ա · 4 ։
Ի Սաղ · լբ · 11 ։ ԺԸ · 10 ։ կԳ · 10 ։
Լ Սաղ · կզ · 4 ։
Խ Եզ · զ · 3 ։
§ Կամ՝ Եհովա , Յ ՈՐ Է՚ն ։
Ծ Սաղ · Ժ · 14 , 18 ։ ՀԾԶ · 9 ։
Կ Ամոս · բ · 5 ։ Սաղ · ՃԺգ · 9 ։
Հ Սաղ · ՃԷ · 10 , 14 ։ ՀԾԶ · 7 ։ Գար · Ժբ · 6 , ԼԸ ։
Ձ Սաղ · ՃԷ · 34 , 40 ։
Ղ Եզ · Ժգ · 21 ։ Դատ · Գ · 14 ։ Ամբ · գ · 13 ։
Ճ Եզ · ԺԹ · 16 , 18 ։ Դատ · Ե · 4 ։ Ես · կդ · 1 · 3 ։

ալ ըղձ կամեցաւց Աստուծոյ ի-
բեւէն . Սակայ ալ ըղձեաց Ա-
ստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առ-
ջեւէն :

9 Ո վ Աստուած՝ Էքու ժառան-
գութեանդ ուրատօրէն անձրև
տալով , երբոր յոգնած էր , դուն
հաստատեցիր անիկայ :

10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բը-
նակեցաւ . Ո՛րու քաղցրութեամբդ
աղքատին համար պատրաստեցիր ,
ով Աստուած :

11 Տէրը պատգամ տուաւ . աւետիս
տուողները մեծ բազմութիւն են :

12 Զօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան մէջ
բնակող կիները աւարը կը բաժնէ :

13 Թէև դուներուն մէջտեղը պառ-
կած ըլլաք , հաղուածի թևերուն
պէս պիտի ըլլա՝ արծաթով պատած ,
ու անոր փետուրները դեղին ոս-
կիով :

14 Ն Ա Մենակարողը ան երկրին վրայ
թագաւորները ցրուած ատենը՝ Էր-
կիւբէ Սեղմոնին մէջը ձիւնին պէս
ճերմկեցաւ :

15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է ,
բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն
է :

16 Ո՛վ բազմագագաթ լեռներ ,
ինչո՞ւ նախանձով կը նայիք . ա-
ան լեռն է որ Աստուած հաճեցաւ
անոր մէջը բնակիլու . յիրաւի Տէ-
րը հոն պիտի բնակի յաւիտեան :

17 Աստուծոյ կառքերը երկու ան-
գամ տասը հազար են , Հազար
հազարաց՝ . Տէրը անոնց մէջն է ,
էր սուրբ տեղն է էբէ Սինայի մէջ :

18 Բարձր տեղը ելար , Գերու-
թիւնը գերի ըրիր , Պարգևներ
առիր մարդոց համար , ու Ապըս-
տամբներուն համար ալ , Որ Տէր
Աստուած անոնց մէջը բնակի :

19 Տէրը օրչեալ ըլլայ † օրէ օր . Թէ
որ մեզ բեռ մը դնէ մեր վրայ՝ , Աս-
տուած է մեր փրկիչը : (Սէլայ :)

20 Աստուած մեզի փրկութեան Աս-
տուած է , ու Մահուանէ ազա-
տութիւը Տէր Եհովայէն է :

21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ
իր թշնամիներուն գլուխը , Նաև
՝ի անօրէնութիւններուն մէջը
պտըտողին գիսաւոր գագաթը :

22 Տէրը ըսաւ , Զանոնք Բասանէն
եւս դարձնեմ , Ծովուն անդունդ-
ներէն եւս դարձընեմ .

23 Որպէսզի որ ոտքդ արեան մէջ
թաթխուի , Շուներուդ լեզուն
թշնամիներէն իր բաժինը ուտէ :

24 Քու քալուածքներդ տեսան՝ ով
Աստուած , իմ Աստուծոյս իմ Թա-
գաւորիս քալուածքները սուրբ տե-
ղին մէջը :

25 Առջևէն երգեցողները գացին , ետևէն նուագածուները՝ Թմբուկ
զարնող կոյսերուն մէջտեղը :

26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք
զԱստուած , Տէրը՝ ով Իսրայէլի
աղբիւրէն եղողներ :

27 Ան տեղն է Փոքր Բենիամինը
անոնց տիրապետողը , Ցուդայի իշ-
խաններուը իրենց բազմութեամբը ,
Զաբուղոնի իշխանները Նեփ-
թաղիմի իշխանները :

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ
հաստատեց . զօրացուր՝ ով Աս-
տուած՝ ան բանը որ մեզի համար
ըրիր :

29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ հա-
մար Թագաւորները քեզի ընծաներ
պիտի բերեն :

30 Եղէգներու մէջ բնակող գազան-
ները , ու ցուլերուն ժողովը
ժողովրդոց զուարակներուն հետ
ոտտէ , Ձոր խոնարհին արծաթի
կտորուանք բերելով . պատերազմ
սիրող ժողովուրդները ցրուէ :

31 Եգիպտոսէն ազնուականներ
պիտի գան , Եթովպիա Իր
ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի
երկրպագնէ :

32 Ո վ երկրի թագաւորութիւններ՝
երգեցէք զԱստուծոյ , սաղմոս ըսէք
Տէրոջը , (Սէլայ ,)

33 Անոր՝ որ ի յաւիտենից երկինք-
ներուն երկինքին վրայ Կը նոտի .
ահա անիկայ Իր ձայնովը զօրաւոր
ձայն կու տայ :

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ .
անոր մեծ վայելչութիւնը Իսրայէլին
վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամ-
պերուն մէջն է :

35 Երկաւոր է՛ , ով Աստուած ,
քու սուրբ տեղերուդ մէջ . Իսրա-
յէլին Աստուածը ինքը կու տայ էր
ժողովուրդին այժ ու կարողու-
թիւն . Աստուած օրհնեալ ըլլայ :

ՍԱՂՄ . ԿԹ

1 Դաւիթ իր նեղութիւնը համար կը գանգա-
տի . 13 ապծիք կ'ընէ իր ազատութիւնը հա-
մար : 22 ու իր թշնամիներուն կործանմանը
համար . 30 զԱստուած կը փառաւորէ շնոր-
հակալութեամբ :

Գլխաւոր երաժշտին , Շօշանիմի վը-
րայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Պրեցուր զիս՝ ով Աստուած ,
վասն զի ջուրերը իմ անձիս հա-
սան :

2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ ,
ուր որ կայնելու փեղ չկայ . Ջուրե-
րուն խորունկ տեղերը մտայ , ու
յորձանքները իս ընկղմեցին :

3 Ցաղնեցայ ես կանչելէս , կո-
կորդս ցամքեցաւ . Իմ աչքերս նուա-
ղեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն :

ՀՈՎՄՆ . ԺԳ . 8 . ԺԸ . 16 : Սաղ . ԽԱ . 5 :

ԲՐՕր . ՐԳ . 28 . ԼՀ . ԽՐ . 1 :

ՖՈՒԹԱԳ . ԺԲ . 21 :

ԲԲՕր . ԺԱ . 11 , 12 : ԼՀ . ԶԼԿ . ԼԴ . 26 :

ԺԲՕր . ԻԿ . 5 , 9 : Սաղ . ՀԴ . 19 :

ՖԹՈՒ . ԼՈ . 8 , ՁԷ : ՅԵՍ . Ժ . 16 : ԺԲ . 8 :

ՀՍաղ . ՀՃ . 37 :

ՅԹՈՒ . ԻԱ . 3 : ՅԵՍ . Ժ . 10 : ԺԲ . 1 , ՁԷ :

ՂՍաղ . ՃԺ . 4 , 6 :

ՖԲՕր . ԺԲ . 5 . 11 : Գ ԹԱԳ . Ի . 3 : Սաղ . ՃԷ . 1 , 2 : ՃԼԲ . 13 , 14 :

ՃԲՕր . ԼԴ . 2 : ԳՅԱԳ . Ղ . 16 , 17 : ԴԱՆ . Է . 10 : ԵԲԲ . ԺԲ . 22 : ՅԱՅՍ . Ի . 16 :

* ԿՄ՝ . Հա-
զարաւոր Հրեշտակ-
ներ .

ՅԴԵՐ . Ա . 9 : Եփ . Գ . 8 :

ՆԴԱՍ . Ե . 12 :

ՂԴԵՐ . Բ . 4 , 33 :

ՈՍՏԻՄ . Ա . 13 :

ՂՍաղ . ՀԲ . 60 :

† ԿՄ՝ Որ օ-
րէ օր մեր վրայ Բեռ-
բառնիւն բեռ կը դնէ .

ՊԲՕր . ԼԲ . 39 : Առակ . Գ . 23 : ՑԱՅՍ . Ա . 18 : Ի . 1 :

ՂՍաղ . ՃԺ . 6 , Ամբ . Գ . 13 :

ՀՍաղ . ՃԲ . 23 :

ՀԹՈՒ . ԻԱ . 33՝ :

ՀԵԶ . Ժ . 22 :

ՀՍաղ . ՃԲ . 10 :

ԲԳ ԹԱԳ . ԻԱ . 19 :

25 Առջևէն երգեցողները գացին , ետևէն նուագածուները՝ Թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը :

26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք զԱստուած , Տէրը՝ ով Իսրայէլի աղբիւրէն եղողներ :

27 Ան տեղն է Փոքր Բենիամինը անոնց տիրապետողը , Ցուդայի իշխանները իրենց բազմութեամբը , Զաբուղոնի իշխանները Նեփթաղիմի իշխանները :

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց . զօրացուր՝ ով Աստուած՝ ան բանը որ մեզի համար ըրիր :

29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ համար Թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն :

30 Եղէգներու մէջ բնակող գազանները , ու ցուլերուն ժողովը ժողովրդոց զուարակներուն հետ ոտտէ , Ձոր խոնարհին արծաթի կտորուանք բերելով . պատերազմ սիրող ժողովուրդները ցրուէ :

31 Եգիպտոսէն ազնուականներ պիտի գան , Եթովպիա Իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկրպագնէ :

32 Ո վ երկրի թագաւորութիւններ՝ երգեցէք զԱստուծոյ , սաղմոս ըսէք Տէրոջը , (Սէլայ ,)

33 Անոր՝ Որ ի յաւիտենից երկինքներուն երկինքին վրայ Կը նոտի . ահա անիկայ Իր ձայնովը զօրաւոր ձայն կու տայ :

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ . անոր մեծ վայելչութիւնը Իսրայէլին վրայ է , ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է :

35 Երկաւոր է՛ , ով Աստուած , քու սուրբ տեղերուդ մէջ . Իսրայէլին Աստուածը ինքը կու տայ էր ժողովուրդին այժ ու կարողութիւն . Աստուած օրհնեալ ըլլայ :

ՀՍԱՂ . ԽԸ . 4 , 5 : ՂԳ . 5 : ՂԴ . 12 :

ՀՍԱՂ . ԽԸ . ԻՆ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ :

ԲՀԵԲ . 2 , 14 , 15 : ՅԱՅՍ . Ր . 5 :

ՖՍԱՂ . ԽԴ :

ՐՍԱՂ . Գ :

ԻՍԱՂ . ՃԺԲ . 82 , 123 : ԵՒ . ԼԲ . 14 :

4 ՀԱռանց պատճառի իս ատողնե-
ը գլխուս մազերէն շատ են , իս
փուճ տեղը կորսընդղող թշնամի-
ներս զօրացան . ան բանը որ չէի
յափշտակեր , ան ատենը վճարեցի :
5 Ով Աստուած՝ իմ յիմարու-
թիւնս դուն դիտես , ու յանցանք-
ներս քեզմէ ծածկուած չեն :
6 Քեզի համբերողները իմ պատ-
ճառովս ամչնան , ով Տէր՝ զօրաց
Տէրը . քեզ փնտռողները իմ պատ-
ճառովս ամօթով չըլլան , ով Իս-
րայէլին Աստուածը :
7 Վասն զի քեզի համար նախա-
տինքի համբերեցի , ամօթը ծած-
կեց իմ երեսս .
8 Ե եղբայրներուս օտար՝ ու մօրս
որդւոցը անծանօթ եղայ :
9 Ը ինչու որ քու տանդ նախանձը
իս կերաս , ու քեզ նախատողնե-
րուն նախատինքները իմ վրաս ին-
կան :
10 Ժ Իմ անձիս ծոմ պահելովը լա-
ցի , ու ՟՟ ինձի նախատինք սա-
պուեցաւ :
11 Եւ իմ հանդերձս քուրձ ըրի ,
ու անոնց առակ եղայ :
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս
կը խօսին , ու Ւ արբեցողներուն
խաղը եղայ :
13 Բայց ես իմ աղօթքս կ՚ընեմ քե-
զի՛ ով Տէր՝ Ի ընդունելի ժամանա-
կին . ով Աստուած՝ քու մեծ ո-
ղորմութիւնովդ , քու փրկու-
թեանդ ճշմարտութիւնովը ինձի
պատասխան տուր .
14 Հանէ զիս ցեխին , ու չընկղմիմ .
ե զիս ատողներէն , ու խորունկ
ջուրերէն ազատուիմ :
15 Ջուրերուն յորձանքը Թող իս
չընկղմէ , ու անդունդը իս չկլլէ ,
ու * ջրհորը Ի իր բերանը վրաս չփա-
ցէ :
16 Պատասխան տուր ինձի՝ ով
Տէր , Ց ինչպէս որ ողորմու-
թիւնդ քաղցր է . քու առատ ող-
թութեանդ համեմատ նայէ ինձի .
17 Ու Ձերեսդ մի ծածկեր քու ծա-
ռայէդ , վասն զի ես նեղութեան
մէջ եմ , շուտով պատասխան
տուր ինձի :
18 Իմ անձիս մօտեցիր ՟՟ զանի-
կայ փրկէ . իմ թշնամիներուս
համար իս ազատէ :
19 Դուն գիտես Ճ իմ նախատինքս
և իմ ամօթս ու իմ խայտառա-
կութիւնս . քու առջիդ են բոլոր
իս նեղողները :
20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու
հիւանդ եղայ . Յ վշտակից եղողի մը
նայեցայ , բայց չկար , ու Յ մխիթա-
րութիւն տուողներուն՝ բայց չը-
գտայ :
21 Հապա կերակուրի տեղ Թոյն
տուին ինձի . Ն ու ծարաւած ատենս
քացախ խմցուցին ինձի :
22 Ղ Անոնց սեղանը իրենց առջին
որոգայթ , ու յաջողութեան տեղ
վարմ ըլլայ :
23 ՟ Անոնց աչքերը մթանան որ
չտեսնեն . ու անոնց մէջքերը միշտ
դողացուր :
24 Ն Քու սրտմտութիւնդ անոնց
վրայ թափէ , ու սաստիկ բարկու-
թիւնդ անոնց վրայ հասնի :
25 Շ Անոնց բնակարանը աւերակ ըլ-
լայ , ՟՟ անոնց վրաններուն մէջը
բնակող չգտնուի :
26 Վասն զի Ան որ դուն զարկիր ,
՟ անոնք կը հալածեն , և քու վիրա-
ւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին :
27 ՟ Անոնց անօրէնութեանը վրայ
անօրէնութիւն դիր , Ճև քու ար-
դարութեանդ չհասնին :
28 ՟ Կենաց գրքին Թող ջնջուին ,
Ի ու արդարներուն հետ չգրուին :
29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած
եմ . ով Աստուած՝ քու փրկու-
թիւնդ Թող իս պաշտպանէ :
30 Յ Աստուծոյ անունը պիտի գո-
վեմ երգով , ու պիտի բարձրացը-
նեմ անիկայ գոհութիւնով :
31 ՟ Ու ՟՟ էյ եղջերաւոր ՟՟ կճղա-
կաւոր եզնի ՟՟ զուարակէն աւելի
ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը :
32 Ֆ Հեզերը պիտի տեսնեն Ե ուրա-
խանան . Ի ով Աստուած փնտռող-
նե՛ ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի :
33 Վասն զի Տէրը տնանկներուն կը
լսէ , ու Ո իր կապուածները չանար-
ձեր :
34 Ֆ Թող դովեն զանիկայ երկինքը ու
երկիրը , ծովը ՟ ու բոլոր անոր մէջ
ը շարժողները :
35 Բ Ինչու որ Աստուած Սիոնը պի-
տի փրկէ , ու Ցուդայի քաղաքները
պիտի շինէ . և հոն պիտի բնակին
ու ժառանգեն անիկայ :
36 Ֆ Եւ իր ծառաներուն սերունդը
պիտի ժառանգէ անիկայ . ու իր
անունը սիրողները անոր մէջը պի-
տի բնակին :

ՍԱՂՄ · Հ

1—5 Դաւիթ կը խնդրէ Աստուծմէ որ շուտով չարերը կործանէ , ու բարեպաշտները պահպանէ :

Գլխաւոր երաժշտին . Սալմոս Դաւիթի , ՟ յիշատակի համար :

1 Բ Ով Աստուած՝ իս փրկելու Ֆմէ ըզիս , ով Տէր՝ ինձի օգնելու արագորդիր :
2 Ֆ Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները . ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինձի չարիք ուզողները :

ՂՍաղ · լե · 19 : Ցօհ · ժե · 25 :

Ե Մաղ · լո · 11 : Ես · ծգ · 3 : Ցօհ · ա · 11 : է · 5 :

Ը Սաղ · ճժթ · 139 : Ցօհ · բ · 17 :

Ը Տես Սաղ · ճթ · 50 , 51 : Հռով · ժե · 3 :

Ժ Սաղ · լե · 13 , 14 :

Ի Թագ · թ · 7 : Երեմ · իդ · 9 :

Լ Ցոր · Լ · 9 : Սաղ · լե · 15 , 16 :

Խ Ես · խթ · 8 : ծե · 6 : բ Կոր · գ · 2 :

Ծ Սաղ · ճխդ · 7 : Հմր 1 , 2 , 15 :

*Կ—ՐԳուբ Ի Թող · ժգ · 33 :

Հ Սաղ · կդ · 3 :

Ձ Սաղ · իե · 16 : Ձղ · 16 :

Ղ Սաղ · իե · 9 : ճբ · 2 :

Ճ Սաղ · իբ · 6 , 7 : Ես · ծգ · 3 : Երե · ժբ · 2 :

Յ Սաղ · ճխբ · 4 : Ես · կդ · 5 :

Յ Ցոր · ժզ · 2 :

ՆՄատ · իե · 34 , 48 : Մաբ · ժե · 23 : Ցօհ · ժթ · 29 :

Շ Հռով · ժա · 9 · 10 :

՟ Ես · գ · 9 , 10 : Ցօհ · ժբ · 39 , 40 : Հռով · ժա · 10 : բ Կոր · գ · 14 :

Ո Մատ · իգ · 38 : Գոր · ա · 20 :

Չ Ես · ծգ · 4 : ՟ Տես բ Մն · իբ · 9 : Ջաբ · ա · 15 :

՟՟ Հռով · ա · 28 :

Վ Ես · իզ · 10 : Հռով · թ · 31 :

՟ Եր Լմ · 32 : Փիլ · գ · 3 : Ցայտ · գ · 5 : ժգ · 8 :

Բ Եզեկ · ժգ · 9 : Դան · ժ · 20 : Երե · ժբ · 23 :

Յ Սաղ · իբ · 7 : ՟ Սաղ · ծ · 13 , 14 , 23 :

Ֆ Սաղ · լգ · 2 :

Ֆ Սաղ · իբ · 26 :

Օ Եփես · գ · 1 :

Ֆ Սաղ · ղգ · 11 : ՃԹես · 1 : Ես · խգ · 23 : խթ · 13 :

՟՟ Ես · ծե · 12 :

Բ Սաղ · ծա · 18 : Ես · խգ · 26 :

Ֆ Սաղ · ճբ · 28 :

՟՟ Սաղ · լբ · ին վերնագիրը :

Բ Սաղ · խ · 13 , ՃՃ · Հա · 12 :

Ֆ Սաղ · լե · 4 , 26 : Հա · 13 :

3 Թ Թող *ամչնալով Ետ դառնան անոնք որ ինձի վաշ վաշ կ'ըսեն ։
4 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով Թող ցնծան և ուրախանան . և քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ Թող ըսեն ՝ Աստուած մեծցանայ ։
5 Ի Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ, ով Աստուած՝ Է շուտով հասիր ինծի . իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես ; ով Տէր՝ մի՛ ուշանար ։

ՍԱՂՄ · Հ Ա

1 Դաւիթ Հաւատքի վստահութիւնով ու Աստուծոյ շնորհքին փարելուԹեամբը այսօրէն կ'ընէ իրեն համար , և իր անձին Թշնամիներուն դէմ . 14 Հաւատարմութիւն կը խոստանայ · 19 Աստուած կը փառաւորէ ու կը խոստանայ յաջող արարքներ ընել ։

1 Ո՛վ Տէր՝ Ո՞քեզի յուսացայ , Չամչնամ յաւիտեան ։
2 Ք Քու արդարութեամբդ զիս ապրեցուր ու ազատէ՛ զիս . Ե ականջդ ծռէ ինծի ու փրկէ՛ զիս ։
3 Ր Ինծի ապաւինութեան վէմ Ե՛ղիր , որ միշտ հոն երթամ . դուն Ե՛հրամայեր որ իս փրկելու , Ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։
4 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ ամբարշտին ձեռքէն , անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ՛ .
5 Վասն զի Ե՛ իմ ակնկալութիւնս դուն ես՝ ով Տէր Եհովայ . մանկութենէս Ի վեր իմ յոյս Դո՛ն Եա .
6 Ընէս քեզի հաստատուեցայ արգանդէն , մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես . իմ գովութիւնս միշտ քու վրադ է ։
7 Ի Զարմանալի բանի մը պէս եղայ շատերուն , բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես ։
8 Ֆ Բերանս քու գովաբանութիւնովդ լցուի , ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ ։
9 Ի Ծերութեանատենս իս մի՛ ձրդեր . այժմ պակսած ատենս իս մի՛ թողուր ։
10 Ինչու որ Թշնամիներս ինծի համար կը խօսին , ու իմ անձս պահարողները Միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն ,
11 Ըսելով , Աստուած Թողուց անիկայ , հալածեցէ՛ք ու բռնեցէ՛ք անիկայ , վասն զի ազատող մը չըկայ ։
12 Ե՛ Ո՛վ Աստուած՝ ինծմէ մի՛ հեռանար . ով իմ Աստուածս՝ ի՛նձի օգնելու արագորդիր ։
13 Ղ Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները , նախատինքով ու ամօթով Թող ծածկուին ինծի չարութիւն ուզողները ։
14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ , և քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ ։
15 Հ Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ , ամէն օր քու փրկութիւնդ . ինչու որ ես Ն անոնց համրանքը չեմ գիտեր ։
16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը . քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ ։
17 Ո՛վ Աստուած՝ մանկութենէս Ի՛ վեր սորվեցուցիր ինծի , ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործքերդ պատմեցի ։
18 Ղ Ու՛ հիմա մինչև ծերութեան ու ալևորութեան ատենս իս մի՛ ձգեր՝ ով Աստուած , մինչև որ պատմեմ քու կարողութիւնդ գ՝ալ ազգին , Ե՛ քու զօրութիւնդ ան ամենուն՝ որ պիտի գան ։
19 Ֆ Քու արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է՝ ով Աստուած , որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր . Ո՞քեզի պէս ո՛վ կայ՝ ով Աստուած ։
20 Ո Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի , Նորէն իս պիտի կենդանացընես , ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես ։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցընես , ու դառնալով իս պիտի մխիթարես ։
22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ Ե տաւիղով քու Ճշմարտութեանդ համար՝ ով իմ Աստուածս . սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով , ով Իսրայէլին Սուրբը ։
23 Քեզի սաղմոս երգած ատենս՝ իմ շրթունքներս պիտի ցնծան , ու Ի՛մ հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր ։
24 Պ Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի . ինչու որ ինծի չարիք ուզողները Ամչցան ու խայտառակ եղան ։

ՍԱՂՄ · Հ Բ

1 Սաղմոսերգուն աղօթք ընելով Սողոմոնին համար , անոր Թագաւորութեանը օրհնակովը Քրիստոսի Թագաւորութեանը բարութիւնը ու փառքը կը յայտնէ , 18 ու զԱստուած կ'օրհնէ ։

— †Սողոմոնին համար" ։
1 Ո՛վ Աստուած՝ քու դատաստանները Թագաւորին տուր , ու արդարութիւնդ Թագաւորին որդւոյն ։
2 Բ Անիկա արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ , ու աղքատներդ իրաւունքով ։
3 Է Լեռները խաղաղութիւն պիտի բուսցընեն ժողովուրդին , ու բլուրներն ալ՝ արդարութիւնով ։

Բ Սաղ · խ · 15 ։
*Կամ՝ իբենց ամէթին պատճառը

Ի Սաղ · խ · 17 ։
Ղ Սաղ · ճխա · 1 ։

— Սաղ · իե · 2, 3 ։ լա · 1 ։
Բ Սաղ · լա · 1 ։
Է Սաղ · ժէ · 6 ։
Բ Սաղ · լա · 2, 3 ։
Ի Սաղ · խգ · 4 ։
Ղ Սաղ · ճխ · 1, 4 ։
Ի Երեմ. ժէ · 7, 17 ։
Ը Սաղ · իբ · 9, 10 ։ Ես · խզ · 3 ։
Ի Ես · ը · 18 ։ Զաք · գ · 8 ։ ա Կոր · գ · 9 ։
Ժ Սաղ · լէ · 28 ։
Ի Հմր 18 ։
Լ Բ Թագ · ժէ · 1 ։ Մտա · իէ · 1 ։
Ի Սաղ · իբ · 11, 19 ։ լե · 22 ։ լը · 21, 22 ։
Ի Սաղ · հ · 1 ։
Ի Հմր 24 ։ Սաղ · լե · 4, 26 ։ խ · 14 ։ ն · 2 ։

Ե Սաղ · ծբ · 1, 2, 3 ։ ճծ · 3 ։
Ո Գ Թագ · ժԹ · 22 ։ Ես · կ · 9 ։
Ղ Սաղ · ճգ · 4 ։
Պ Հմր 8, 15 ։
Ի Հմր 13 ։

— Սաղ · ճիե · ին վերնագիրը ։
† Կամ՝ Սողոմոնին Սաղմոսը ։
Բ Ես · ժա · 2, 3, 4 ։ լը · 1 ։
Է Սաղ · ձե · 10 ։ Ես · լբ · 17 ։ ծբ · 7 ։

Ե Հմր 8, 24 ։ Սաղ · լե · 28 ։
Ն Սաղ · խ · 5 ։ ճԼԹ · 17, 18 ։
Ղ Հմր 9 ։
Ֆ Սաղ · ծէ · 10 ։
Ժ Սաղ · լե · 10 ։ Ձգ · Տ ։ ՃԹ · 6 ։ 8 ։
Ն Սաղ · կ · 8 ։ Ն Ռվ · գ · 1, 2 ։
Ղ Սաղ · գբ · 1, 2, 3 ։ ճծ · 3 ։

4 Թ Ժողովուրդին աղբատներուն ի-
րաւունք պիտի ընէ , տնանկին զա-
ւակները պիտի ազատէ , ու բռնա-
ւորը պիտի ջարդէ ։
5 Քեզմէ պիտի վախնան Է քանի որ
արեգակը ու լուսինը կը մնան , աղ-
դէ մինչև աղդ ։
6 Ը Հնձուած խոտի վրայ էջ-
անձրևի պէս պիտի իջնէ , տարափ-
ներու պէս՝ որ երկիրը կը թրջէն ։
7 Անոր օրերուն մէջ արդարը պի-
տի ծաղկի . ու շատ խաղաղու-
թիւն պիտի ըլլայ , մինչև որ ալ
լուսին չըլլայ ։
8 Ու Ը ծովէն մինչև ծովը պիտի
տիրէ ՆՒՀ , ու գետէն մինչև երկ-
րի ծայրերը ։
9 Ի Անոր առջևին անապատին բնա-
կիչները ծունկ պիտի կրկնեն , ⁊ ու
անոր թշնամիները փոշի պիտի
լզեն ։
10 Ի Թարսիսի ու կղզիներուն թա-
գաւորները ընծայ պիտի մատու-
ցանեն , Շաբայի ու Սաբայի թա-
գաւորները պարգև պիտի բերեն ։
11 Նու բոլոր թագաւորները անոր
երկրպագութիւն պիտի ընեն , բո-
լոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն ։
12 Վասն զի Ի աղբատը պիտի փրկէ
աղաղակելու առեներ , խեղճն ալ ,
ու զանիկա ալ որ օգնութիւն չու-
նի ։
13 Գիտի խղճայ աղբատին ու տը-
նանկին , և տնանկներուն անձերը
պիտի ազատէ ։
14 Հարստահարութենէ ու բռնու-
թենէ պիտի փրկէ անոնց անձը ,
և Ի անոնց արիւնը պատուական
պիտի ըլլայ անոր առջևին ։
15 Ու պիտի ապրի , և Շաբայի
ոսկիէն անոր պիտի տրուի . ու
ամէն ատեն աղօթք պիտի մատու-
ցուի անոր համար . ամէն օր պիտի
օրհնեն զանիկայ ։
16 Յորենի առատութիւն պիտի ըլ-
լայ երկրին մէջ լեռներուն գլու-
խը , անոր պտուղը Լիբանանին պէս
պիտի շարժի . ու Ն գետնի խոտին
պէս պիտի ծաղկին *քաղաքացինե-
րը ։
17 Հ Անոր անունը յաւիտեան պիտի
մնայ . քանի որ արեգակը կը Ճայ ,
անոր անունն ալ պիտի մնայ . ու
Ի մէրդիկ անով պիտի օրհնուին ,
Ղամէն ազգերը երանութիւն պիտի
տան անոր ։
18 Ֆ Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝
Իսրայէլին Աստուածը , ⁊ միայն
ինքն է հրաշքներ ընողը ։
19 Ու Ֆ օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան ա-
նոր փառաւոր անունը , Ֆու բոլոր
երկիրը թող լցուի անոր փառքո-
վը ։ Ամէն ու ամէն ։
20 Ցեսսէի որդւոյն Դաւիթին ա-
ղօթքները լմընցան ։

ՍԱՂՄ · ՀԳ

1 Մարգարէն փորձութեան մը մէջ յաղթող դառնալէն ետև՝ 2 կը ցուցընէ ան փորձութեանը պատճառը՝ այսինքն յաջողութիւնը , 13 անոր տուած պատիժը՝ այսինքն թերահաւատութիւնը , 15 ու անոր վրայ յաղթող ըլլալուն կերպը՝ այսինքն խոնարհով Աստուծոյ խորհուրդը թէ անկայ չարը պիտի կործանի ու արդարը պիտի պաշտպանի ։

Սաղմոս Ա Ասափայ ։

1 Իսրաէլ Աստուած բարի է Իսրա-
յէլին , այսինքն սրտով մաքուր
եղողներուն ։
2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս
պիտի ծռէին , ա՛ մաղ մնաց որ իմ
քայլերս դայթակղէին ։
3 Ի վասն զի նախանձեցայ հպարտ-
ներուն , երբոր ամբարիշտներուն
յաջողութիւնը տեսայ ։
4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամա-
նակն ալ ցաւեր չունին , մարմինին
ալ պարարտ է ։
5 Ի Անոնք մարդոց նեղութեանը
մէջ չեն , և ա՛րիւ մարդոց հետ չեն
տանջուիր ։
6 Անոր համար վզնոցի պէս ամբար-
տաւանութիւնը անոնք կը շրջա-
պատէ , բռնութիւնը Թ հանդերձի
պէս անոնք կը ծածկէ ։
7 Ի Անոնց աչքերը պարարտութե-
նէն դուրս կ՝ելլեն , անոնք սրբ-
տի խորհուրդներէն անդին կ՝անց-
նին ։
8 Ծաղր կ՝ընեն ու չարութիւնով
կը խօսին բռնութեան համաբ ,
Ի հպարտութիւնով կը խօսին ։
9 Բերաննին Երկինքին դէմ կը դը-
նեն , ու իրենց լեզուն երկրին մէջը
կը պտրտի ։
10 (Անոր համար իր ժողովուրդը
հոս պիտի դառնայ , Ի ու առատու-
թիւնով ջուր պիտի քամուի ա-
նոնց ։)
11 Ու կ՝ըսեն , ⁊ Աստուած ինտոր
պիտի ։ ու բարձրելոյն գովը դի-
տութիւն կայ ։
12 Ահա ասոնք են ամբարիշտները
որ միշտ էյաջողութիւն ունին , ա՛
հարստութիւն կ՝աւելցընեն ։
13 Եճիրաւի զուր տեղը իմ սիրտս
մաքրեցի , ու Ի իմ ձեռքերս անմե-
ղութիւնով լուացի .
14 Որովհետև ամէն օր կը տան-
ջուիմ , ու ամէն առտու կը խրա-
տուիմ ։
15 Թէ որ ըսէի Թէ ես ասանկ խօ-
սիմ , ահա քու որդւոցդ ազգին
նենգութիւն ըրած պիտի ըլլայի ։
16 ⁊ Երբոր խորհեցայ ասիկայ իմա-
նալու , դժուար եկաւ իմ աչքե-
րուս .

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԴ

Ե Ես · ժա · 4 ։
Ի Հեր 7 , 17 ։ Սաղ · ԽԹ · 36 , 37 ։
Ը Թագ · Ի ԳԴ · 4 ։ Ովս · Գ · 3 ։
Ի Ես · ը · 4 ։ Դան · ը · 44 ։ Ղու · ա · 33 ։
Ը Տես Եզ · Իգ · 31 · Գ Թագ · Գ · 21 , 24 ։ Սաղ · ը · 8 ։ Ի · 11 ։ ԽԹ · 25 ։ Զաք · Թ · 10 ։
Ի Սաղ · Հգ · 14 ։
Ժ Ես · Խթ · 23 ։ Միք · է · 17 ։
Ի Բ Մն · Թ · 21 ։ Սաղ · Խե · 12 ։ կը · 29 ։ Ես · Խթ · 7 ։ կ · 6 , 9 ։
Լ Ես · Խթ · 22 , 23 ։
Ի Ցոր · ԻԹ · 12 ։
Ժ Սաղ · ճԺգ · 15 ։
Ի Տես Գ Թագ · Գ · 20 ։
* Եբր · քաղքէն ։
Հ Սաղ · ԽԹ · 36 ։
Ն Ծն · Ժը · 3 ։ Իր · 18 ։ Երեմ · Գ · 2 ։
Ղ Ղու · ա · 48 ։
Ճ Ա Մն · ԻԹ · 10 ։ Սաղ · Խա · 13 ։ Ճգ · 48 ։
Մ Եզ · Ժե · 11 ։ Սաղ · Կե · 14 ։ Ճղ · 4 ։
Յ Նեեմ · Թ · 5 ։
Ն Թու · Ժգ · 21 ։ Զաք · Ժգ · 9 ։

— Սաղ · ճ · ին վերնագիրը ։
Ի Ցոր · իա · 7 ։ Սաղ · Լե · 1 ։ Եբեմ · Ժը · 1 ։
Ի Ցոր · իա · 6 , ՃԼ ։
Ժ Սաղ · ճԹ · 18 ։
Ի Ցոր · Ժե · 27 ։ Սաղ · Ժկ · 10 ։ ճԺԹ · 70 ։ Երեմ · ե · 28 ։
Ղ Ովս · է · 16 ։
Ի Բ Պետ · ը · 18 ։ Ցուդ · 16 ։
Ը Ցայտ · Ժգ · 6 ։
Ի Սաղ · Հե · 8 ։
Ժ Ցոր · իբ · 13 ։ Սաղ · Ժ · 11 ։ Ղէ · 7 ։
Է Հեր 3 ։
Լ Ցոր · իա · 15 ։ Լէ · 9 ։ Լե · 3 ։ Մաղ · գ · 14 ։
Ի Սաղ · իզ · 6 ։
Ժ Ծագ · ը · 17 ։

6 Ու հիմա ըանոր քանդակագործ զարդերը , ամէնը մէկէն կացինները- րով ու մուրճերով կը կոտրեն ։
7 Ի կրակով այրեցին քու սրբա- րանդ , ի մինչև գետինը կործանեցին քու անուանդ բնակարանը ։
8 Ի բենց սրտերուն մէջ ըսին թէ կոտըընջըենք ամոնք ամէնը մէկ- տեղ . երկրին մէջ Աստուծոյ ըո- լոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ . Ա՛լ մարգարէ չկայ , ու քովերնիս մէկն ալ չկայ , որ գիտնայ թէ ասկէ՛ մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ ։
10 Ո՛վ Աստուած՝ մինչև ե՞րբ նա- խատինք պիտի ընէ նեղիչը . Թըշ- նամին մինչև յաւիտեան քու ա- նունդ պիտի անարգէ՞ ։
11 Ի ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռ- րըդ ու աջ ձեռըդ ։ ըզնի՛ւյ ծո- ցէդ հանէ՛ ու կորսընցուր անոնց ։
12 Բայց սկիզբէն ի՛մ թագաւորս Աստուած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։
13 Ի դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռեցիր , հվիշապներուն գը- լուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդեցիր Լևիաթանին գլուխները . անիկայ ի կերակուր բլ- լալու տուիր ընապատին մէջի ժողովուրդին ։
15 Դուն ձեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , դուն չորցուցիր մշտնջե- նաւոր գետերը ։
16 Քուկդ է ցորեկը և քուկդ է գիշերը , լուսը ու արևը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները , ևամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ՛ ասիկայ՝ որ թշնամին նա- խատինք տուաւ Տէրոջը , ու ի- մար ժողովուրդը քու անունդ ա- նարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին քու տատրակիդ անձը , և մի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։
20 Նայէ՛ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղւոյանքը բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամ- թով , թող աղքատը ու անանձ օրհնեն քու անունդ ։
22 Ելի՛ ո՛վ Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ ։ յիշէ ան նախատին- քը՝ որ անզգամը ամէն օր քեզի կ՚ընէ ։
23 Մի մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը . քեզի դէմ ուռք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ , ու ետնոնց վերջը իմացայ ։
18 Իրաւ որ հողուն անոնք սահելու տեղերը դրեր ես ։ կործանման մէջ իջեցուցիր անոնք ։
19 Ի նչպէս յանկարծակի աւերմունք քի մէջ կիյան , հատան ու վա- խերով կորսուեցան ։
20 Ի նչպէս երազ մը հրդեհած արթընուելէն ետքը , ով Տէր՝ *քաղա- քին մէջը՝ անոնց պատկերը պիտի անարգես ։
21 Բայց իմ սիրտս նեղուեցաւ , ու իմ երիկամունքներէս խոցուեցայ ։
22 Ես ես յիմար էի ու չէի իմա- նար , քու առջիդ անասուններու պէս էի ։
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ . դուն իմ աջ ձեռքէս կը բռնես ։
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ , ու վերջը փառ- քով իս պիտի ընդունիս ։
25 Ո՞վ ունիմ ես երկինքի մէջ . երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր ։
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մա- շին , բայց Աստուած իմ սրտիս զօ- րութիւնը ու իմ բաժինս է յա- ւիտեան ։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին . դուն կը ատելցընես ամէնը որ ընդու- թիւն կ՚ընեն՝ քեզմէ խաբրեբվ ։
28 Բայց ինձ Աստուծոյ մօտենալը բա- րի է ինծի . յոյս դրեր եմ Տէր Ե- հովային վրայ , որ ըլուս բոլոր դործ- քերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄ · Հ Դ

1 Սրբազանին առնրակ գառնալուն համար մար- գարէին կը դրուգատի · 10 գԱստուած օգնու- թեան կը կանչէ՝ յիշելով անոր կատղութիւ- նը , 18 գանիկայ նախատող թշնամիները , ա- նար ժողովուրդը ու ըրած սխալը ։

ԵՐԳ ԱՍԱՓԱՅ ։

1 Ով Աստուած՝ ինչո՞ւ — մեզ բոլո- րովին մերժեցիր , — բարկու- թիւնդ կը մխայ հքու արօտիդ ոչ- խարներուն վրայ ։
2 Ցիշէ քու ժողովուրդդ զոր սկիզ- բէն ստացար ես , հքու ժառանգու- թեանդ վիճակը զոր փրկեր ես , — սա Սիօն լեռը ուր որ բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ ի բոլորովին աւրուածներուն , — սուրը տեղին մէջը թշնամին ըրած բոլոր գեշ գործքերուն ։
4 Ը քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը , ի իրենց նը- շանները նշանի տեղ կը դնեն ։
5 Անիկայ անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցընողի մը պես գիտ- ցուեցաւ ։
6 Ու հիմա ետնոր քանդակագործ զարդերը , ամէնը մէկէն կացինն- րով ու մուրճերով կը կոտրեն ։
7 Ի կրակով այրեցին քու սրբա- րանդ , ի մինչև գետինը կործանեցին քու անունդ բնակարանը ։
8 Ի րենց սրտերուն մէջ ըսին թէ կոտըընջըենք ամոնք ամէնը մէկ- տեղ . երկրին մէջ Աստուծոյ ըո- լոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշանները չենք տեսներ . Ա՛լ մարգարէ չկայ , ու քովերնիս մէկն ալ չկայ , որ գիտնայ թէ ասկէ՛ մինչև ե՞րբ պիտի տեւէ ։
10 Ո՛վ Աստուած՝ մինչև ե՞րբ նա- խատինք պիտի ընէ նեղիչը . Թըշ- նամին մինչև յաւիտեան քու ա- նունդ պիտի անարգէ՞ ։
11 Ի ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռ- րդդ ու աջ ձեռքդ ։ ըզնի՛ւյ ծո- ցէդ հանէ՛ — կորսընցուր անոնց ։
12 Բայց սկիզբէն ի՛մ թագաւորս Աստուած է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։
13 Ի դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռեցիր , հվիշապներուն գը- լուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդեցիր Լևիաթանին գլուխները . անիկայ ի կերակուր բլ- լալու տուիր ընապատին մէջի ժողովուրդին ։
15 Դուն ձեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը , դուն չորցուցիր մշտնջե- նաւոր գետերը ։
16 Քուկդ է ցորեկը և քուկդ է գիշերը , լուսը ու արևը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները , ևամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ՛ ասիկայ՝ որ թշնամին նա- խատինք տուաւ Տէրոջը , ու ի- մար ժողովուրդը քու անունդ ա- նարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին քու տատրակիդ անձը , և մի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։
20 Նայէ՛ ուխտիդ , ինչու որ երկրին խաւար տեղւոյանքը բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամ- թով , թող աղքատը ու անանձ օրհնեն քու անունդ ։
22 Ելի՛ ո՛վ Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ ։ յիշէ ան նախատին- քը՝ որ անզգամը ամէն օր քեզի կ՚ընէ ։
23 Մի մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը . քեզի դէմ ուռք ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

ե Սաղ · լէ · 38 ։
հ Սաղ · լէ · 6 ։

ց Յոբ · ի · 8 ։ Սաղ · դ · 5 ։ Ես · ի՛թ · 7 , 8 ։
* Կամ՝ որ թընդալով ։ Սաղ · հը · 65 ։
ղ Հմր 3 ։
ճ Սաղ · պը · 6 ։ Առակ · լ · 2 ։

մ Սաղ · լբ · 8 ։ Ես · ծը · 8 ։

յ Փիլ · գ · 8 ։

ն Սաղ · ձդ · 2 ։ ՃՀԹ · 81 , 82 ։

շ Սաղ · ժզ · 5 ։ ՃՀԹ · 57 ։
ո Սաղ · ՃՀԹ · 155 ։
չ Եր · լդ · 15 ։ Թես · ժ ե · 39 ։ Ցակ · գ · 4 ։
պ Երե · ժ · 22 ։
ջ Սաղ · ձէ · 22 ։ ՃՀը · 17 ։

— Սաղ · խգ · 9 , 23 ։ գ · 1 , 10 ։ ՀԷ · 7 ։ Երեմ · լա · 37 ։ լգ · 24 ։
ռ Յօվ · ի՛թ · 20 ։
ս Սաղ · ղե · 7 ։ Ճ · 3 ։
տ Եր · ժ · 16 ։ ը Օր · Թ · 29 ։
ր Ը Օր · լբ · 3 ։ Երեմ · ժ · 16 ։
ց Ոզ · բ · 7 ։
ւ Դան · զ · 27 ։

ք գ Թագ · է · 18 , 29 , 32 , 35 ։

ֆ դ Թագ · իե · 9 ։
ֆ Սաղ · ձԹ · 39 ։
ի Սաղ · ձգ · 4 ։

լ Թագ · գ · յ ։ Ամվ · ը · 11 ։

ի Ոզ · բ · 3 ։

ֆ Սաղ · խդ · 4 ։

ի Եր · ժգ · 21 ։
հ Ես · ձա · 9 , 10 ։ Եզկ · ԻԹ · 3 ։ լբ · 2 ։
յ Թես · ժ գ · 9 ։
ղ Սաղ · հր · 9 ։
ճ Եր · ժէ · 5 , 6 ։ Թես · ի · 11 ։ Սգ · ԿՆ · 41 ։ Լս · խը · 21 ։
մ Ցեն · գ · 13 , ԼՀ ։
յ Ծն · ա · 14 , ԼՀ ։
ն Գոր · ժէ · 26 ։
շ Ծն · ը · 22 ։
ո Հմր 22 ։ Ցայս · ժ գ · 19 ։
չ Սաղ · լԹ · 8 ։
պ Երգ · բ · 14 ։
ջ Սաղ · կը · 10 ։
ռ Կամ՝ ժողովը ։
ս Ծն · ժէ · 7 , Տ ։ Ղե · իգ · 44 , 45 ։ Սգ · ՃՁ · 45 ։ Եբեմ · լգ · 21 ։
տ Հմր 18 ։ Սաղ · ՅԹ · 51 ։

ՍԱՂՄ · ՀԵ

1 Մարգարէն զԱստուած կը գովաբանէ · 2 կը խոստանայ արդարութեամբ դատաստան տեսնել · 4 Տպարտը կը յանդիմանէ՝ Աստուծոյ նախախնամութիւնը յիշեցնելով · 9 զԱստուած կը գովէ , ու կը խոստանայ որ արդարութիւն՝ի գործ դնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . ՚ՆՎ Թաշ-
ՀԷԹ , Ասափին Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Կը գովենք քեզ՝ ով Աստուած ,
կը գովենք , և քու անունդ մօտ
է · քու հրաշքներդ կը պատմուին ։
2 Երբոր սրոշեալ ժամանակ ունե-
նամ , ուղիղ դատաստան պիտի
տեսնեմ ։
3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչ-
ները մաշեցան . անոր սիւները ես
կը հաստատեմ ։ (Սէլայ ։)
4 Ըսի հպարտներուն Թէ Հպար-
տութիւն մի՛ ընէք . ու ամբաս-
իչներուն Թէ Եղջիւր մի՛ վեր-
ցընէք ։
5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցը-
նէք , ամբարտաւան պարանոցով
մի խօսիք ։
6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արև-
ելքէն է , և ոչ արևմուտքէն՝ ոչ
ալ անապատէն ,
7 Հապա Է դատաւորը Աստուած
է · Մէկը կը ցածցընէ , ու միւսը
կը բարձրացընէ ։
8 Ինչու որ Տէրոջը ձեռքը բա-
ժակ կայ , ու գինին կարմիր է · ա-
նիկայ Հնասնուածքով լեցուն է ,
ու անկէ կը թափէ · և իրաւ երկ-
րին բոլոր ամբարիշտները Հանոր
մրուրները քամելով պիտի խմեն ։
9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատ-
մեմ , Յակոբին Աստուծոյն սաղ-
մոս պիտի երգեմ ։
10 Ու Համբարիշտներուն բոլոր եղ-
ջիւրները պիտի փշրեմ , Բարդարին
եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ · ՀԶ

1 Աստուծոյ վճռափառութիւնը եկեղեցւոյ մէջ ։ 11 Ընոր յարգանօք ծառայելու Համար յորդորանք մը ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վը-
րայ · Ասափին Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 ՚Աստուած Յուդայի մէջ ճանչ-
ցուած է , անոր անունը Իս-
րայէլի մէջ մեծ է ։
2 Ու անոր խորանը Սաղէմի մէջ
է , և անոր բնակարանը Սիոնի
մէջ է ։
3 Ան տեղը Հարդեց աղեղին նե-
տերը , վահանը , սուրը ու պատե-
րազմը ։ (Սէլայ ։)
4 Դուն լուսափայլ ես , Հպափշտա-
կութեան լեռներէն աւելի գերա-
զանց ես ։
5 Սրտով զօրաւորները յափշտա-
կուեցան , Հրմուներնին քնացան ·
ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռ-
քերնին չգտան ։
6 Ո՛վ Յակոբին Աստուածը՝ Հրա-
յանդիմանելէդ կառքը ու ձին ան-
զգայ պառկեցան ։
7 Դուն՝ ով Տէր , դուն ահաւոր ես ,
և Հոգ կրնայ կայնել քու աչքիդ՝
քու բարկութեանդդ առջեւը ։
8 Հրդուն երկինքէն լսել տուիր
դատաստանը · Հերկիրը վախցաւ
ու լռեց ,
9 Երբոր Աստուած Հդատաստան
ընելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր *Հե-
ղերը փրկէ ։ (Սէլայ ։)
10 Հրաւչընիկ մարդուն բարկու-
թիւնը քեզ պիտի գովէ , ՚՚ մնա-
ցած բարկութիւնը դուն պիտի
զսպես ։
11 Հոխտ ըրէք ու կատարեցէք
ձեր Տէր Աստուծոյն . Հանոր բո-
լորտիքը եղողներուն ամէնը Թող
ընծաներ բերեն Ահաւորին ։
12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի
կտրէ . Հահաւոր է երկրի թագա-
ւորներուն ։

ՍԱՂՄ · ՀԹ

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ Թէ ո՛րչափ սաստիկ պատերազմ ունեցաւ Թերահաւատութեան դէմ , 10 և Թէ Աստուծոյ մէծ ու շռնորհալի գործերուն վրայ մտածելով՝ ինչպես յաղթող դառնացաւ ։

Գլխաւոր երաժշտին , ՚Իդիթունին
վրայ · Ասափին Սաղմոսը ։

1 Հիմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ես
կ'աղաղակեմ · իմ ձայնս Ա-
ստուծոյ է , ու ան լսնի պիտի ինձ ։
2 Հիմ նեղութեանս օրը Տէրը
փնտռեցի , գիշերը տարածուած էր
իմ ձեռքս ու չէր թուլնար · իմ
անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր ։
3 Աստուած յիշեցի ու անհան-
դիստ եղայ · խորհեցայ ու Հիմ
հոգիս մարեցաւ ։ (Սէլայ ։)
4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր ·
խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ ։
5 Մտիտքս բերի առջի օրերդ , հին
ժամանակներուն տարիները ։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ Հիմ
երգս , Հիմ սրտիս հետ կը խօսիմ ,
ու իմ հոգիս քննութիւն կ'ընէ ։
7 Ինդիտօր Տէրը յաւիտեան պիտի
մերժէ՞ , ու ալ Հբնաւ պիտի չհա-
ճի՞ ։
8 Մինէ անոր ողորմութիւնը բո-
լորովին պակսեցա՞ , ՚՚ Հէր խոստ-
մունքը վերջացա՞ ազգէ մինչև
ազգ ։
9 Մինէ Աստուած Հգթութիւն
ընելը մոռցա՞ , միթէ բարկութիւ-
նով արգիլե՞ց իր ողորմութիւնը ։
(Սէլայ ։)

՚՚ Սաղ · ԺԶ · ին վերնագիրը ։

Բ Ջաթ . ա · 21 ։

Է Սաղ · Ծ · 6 ։ ԾԸ · 11 ։ Ա Ճամ · Բ · 7 ։ Դան · Բ · 21 ։

Ը Ցոբ · իա · 20 ։ Սաղ · կ · 3 ։ Երեմ · իե · 15 ։ Ցայտ · ԺԶ · 10 ։ ԺՀ · 19 ։

ՂԱռակ · իգ · 30 ։

Ի Սաղ · Հգ · 10 ։

Ը Սաղ · ճա · 8 ։ Երեմ · Խը · 25 ։

Ի Սաղ · ԿԹ · 17 ։ ՃԽը · 14 ։

՚՚ Սաղ · Խը · 1, ՃԼ ։

Բ Սաղ · Խգ · 9 ։ Եզեկ · ԼԹ · 9 ։

Է Եզեկ · Լը · 12, 13 ։ ԼԹ · 4 ։

Ը Սաղ · ԺԹ · 3 ։ Երեմ · ծա · 39 ։

Ի ԵԼ · ԺԱ · 1 ։ 21 ։ Եզեկ · ԼԹ · 20 ։ Նաե · Բ · 13 ։ Զաք · ԺԲ · 4 ։ ՂՆաե · ա · 6 ։

Ի Եզեկ · Լը · 20 ։

Ը Բ ՄՆ · Ի · 29, 30 ։

Ի Սաղ · Թ · 7, 8, 9 ։ Հր · 4 ։

* Կամ՝ խեղ-
ճերը

ԺՏՒս ԵԼ · Թ · 16 ։ ԺԲ · 11 ։ Սաղ · կև · 7 ։

Ի ՃՈղ · Է · 4, 5, 6 ։

ԼԲ ՄՆ · Լ · 22 , 23 ։ Սաղ · կը · 29 ։ ԱՓ · 7 ։

Ի Սաղ · կը · 35 ։

՚՚ Սաղ · ԼԹ , և կը · ին վերնագիրները ։

Բ Սաղ · Գ · 4 ։

Է Սաղ · Ծ · 15 ։

Ը Ես · իդ · 9, 16 ։

Ի Սաղ · ճԽը · 3 ։ ճԽգ · 4 ։

ՂԲ Օբ · Լ · 7 ։ Սաղ · ճԽգ · 5 ։ Եա · Ծա · 9 ։

Ի Սաղ · Խը · 8 ։

Բ Սաղ · Գ · 4 ։

Ի Սաղ · Հդ · 1 ։

Ի Սաղ · ԱԼ · 1 ։

Է Հաով · Թ · 6 ։

Ը Եա · Խի · 15 ։

10 Ուստի ըսի , Ա՛ս է Իմ տկա-
րութիւնս , *Բարձրելոյն աջ ձեռ-
քին փոփոխութիւնը" :
11 Ծ Տէրոջը գործքերը պիտի յի-
շեմ , յիրաւի զու առջի հրաշք-
ներդ պիտի յիշեմ :
12 Բոլոր գործքերուդ վրայ պիտի
խորհիմ, ու զուր ըրածներուդ վրայ
պիտի մտածեմ :
13 Ո՛վ Աստուած՝ զուր ճամբադ
սրբութեան մէջ է . Աստուծոյ
պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ :
14 Հրաշքներ ընդ Աստուածը դուն
ես . զուր զօրութիւնդ ժողովուրդ-
ներուն մէջը յայտնեցիր :
15 Հ Քո՜ բազուկովդ փրկեցիր զուր
ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսե-
փին որդիները : (Սէլայ :)
16 Ջուրերը քեզ տեսան՝ ով Ա-
տուած , Ջուրերը քեզ տեսան ՝՜
դողացին , անդունդներն ալ սար-
սափեցան :
17 Ամպերը ջուր թափեցին , եր-
կինքները ձայն հանեցին , Նետերդ
ալ գացին :
18 Զուր որոտմունքիդ ձայնը †եր-
կինքն էր . Փայլակները լոյս տուին
աշխարհքին . Երկիրը սասանեցաւ
ու դողաց :
19 Զուր ճանապարհդ ծովուն մէջն
է , և զուր ճամբադ մեծ ջուրերուն
մէջն է . . Ու զուր շաւիղներդ չեն
գիտցուիր :
20 Նշոտի պէս զուր ժողովուրդիդ
առաջնորդեցիր Մովսէսին ու Ա-
հարոնին ձեռքովը :

ՍԱՂՄ · ՀԷ

1 Աստուծոյ օրհնելը սորվելու ու քարոզելու յորդորանք մը : 9 Աստուծոյ բարութիւնը անհատականներուն ու անձնազանցներուն դէմ : 67 Աստուած Իսրայէլացիները մերժելով կ'ընտրէ Յուդան , Սիոնը ու Դաւիթը :

՚ Երգ Ասափայ :

1 Ով իմ ժողովուրդս՝ Ե մտիկ ըրէք
իմ ‡օրէնքս , խոնարհեցուցէք
ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն :
2 Ե Առակով պիտի բանամ իմ
բերանս , ՚՚ հին ժամանակի
խրթնաբանութիւնները պիտի խօ-
սիմ ,
3 Ը Որոնք լսեցինք ու գիտցանք , և
մեր հայրերը մեզի պատմեցին :
4 Ի Մենք պիտի չպահենք անոնց
որդիներէն . Հետքի ևկող ազգին
պիտի պատմենք Տէրոջը գովու-
թիւնները ու անոր զօրութիւնը
և անոր ըրած հրաշքները :
5 Վասն զի Կ վկայութիւն հաստա-
տեց Յակոբին մէջ , ու օրէնք դրաւ
Իսրայէլին մէջ , որոնք պատուիրեց
մեր հայրերուն , Ը որ սորվեցընեն
իրենց որդւոցը :
6 Ը Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու-
տղաքը ՚՚ոտ+ իմանան , ՚՚ ելլեն ի-
րենց որդւոցը պատմեն .
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստու-
ծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստու-
ծոյ գործքերը , հապա անոր պա-
տուիրանքները պահեն .
8 Ու Ժ իրենց հայրերուն պէս Կ կա-
մակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլ-
լան , ՚՚ոհ ազգ մը՝ Ը որ իրենց
սիրտը չէն ղիտցած , ու իրենց հո-
գին հաւատարիմ չէ Աստու-
ծոյ :
9 Եփրեմի որդիքը՝ որ սպառազէ-
նեալ աղեղնաւորներ էին , պատե-
րազմին օրը ետ դարձան .
10 Ը Աստուծոյ ուխտը չպահեցին ,
ու անոր օրէնքին համեմատ չուզե-
ցին քալել .
11 Ու Ժ մոռցան անոր գործքերը , և
անոր հրաշքները որ իրենց ցոյցու-
ցեր էր :
12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշք-
ներ ըրաւ , Եգիպտոսի երկրին՝
Հ Ցոյանեսի դաշտին մէջ :
13 Ծ Ծովը պատռեց ու անոնք ան-
ցուց , և Ղ ջուրերն ալ դէզի պէս
կանգնեցուց :
14 Ու Ճ ցորեկը ամպով առաջնոր-
դեց անոնց , և բոլոր գիշերը կրակի
լուսով :
15 Ռ Վէմերը պատռեց անապատին
մէջ , ու խմցուց ՚՚անոց իբր թէ մեծ
անդունդէ մը :
16 Եւ Ս առուներ հանեց վէմէն , ու
ջուրերը գետերու պէս բղխեցուց :
17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին
աւելցուցին անոր դէմ , ՚՚ Ն բար-
կացուցին Բարձրեալը անապատին
մէջ .
18 Եւ Ն իրենց սրտերուն մէջ զԱս-
տուած փորձեցին , կերակուր ու-
զելով իրենց անձերուն համար .
19 ՚՚Նե Աստուծոյ դէմ խօսեցան ՚՚
ըսին , Մեթէ կարող Կ Աստուած
անապատին մէջ սեղան պատրաս-
տել .
20 Նայա վէմին զարկաւ , ու ջուրե-
րը դուրս բղխեցին ու առուներ
վազեցին . արդեօք հաց ալ կրնայ
տալ . արդեօք միս կը պատրաստէ
իր ժողովուրդին համար :
21 Ուստի Տէրը լսեց ու Ղ բարկա-
ցաւ . և կրակ բորբոքեցաւ Յակո-
բին մէջ , ու նաև բարկութիւն ե-
լաւ Իսրայէլին վրայ .
22 Վասն զի Ն Աստուծոյ չհաւա-
տացին , ու Յոյսերնին անոր փրկու-
թեանը վրայ չդրին .
23 Թեպետ ինքը վերէն հրաման ը-
րեր էր ամպերուն , ՚՚ ու երկինքին
դռները բացեր էր ,
24 ՚՚ Եւ կերակուրի համար անոնց

Ե Սաղ · լ· · 22 :
* Կ՛ս՛ ՚՚ա-
խոյն բարձ-
րելոյն աջ
ձեռքին
տարբերը
պիտի յիշէմ .
Ժ Սաղ· ճԽգ· 5 :
Ի Եզ· ժե· 11 :
Հ Եզ· ղ· 6 ։ Բ Օր· թ· 29։
Ն Եզ· ժգ· 21։ Յես· գ· 15։ 16 ։ Սաղ · ճԺգ · 3 ։ Ամ· գ · 8։ ԱՀ ։
Ղ Բ Թագ · իբ · 15 ։ Ամ· գ · 11։
† Կ՛ս՛ մրբե-
կի մէջ
Ճ Սաղ · ղե · 4 ։
Մ Բ Թագ · իբ · 8 ։
Յ Ամ· գ· 15։
Ն Եզ· ժգ· 28։
Շ Եզ· ժգ ·21։ ժգ · 19 ։ Սաղ · Նը · 52 ։ Ա · 1՝։ Ես· կդ· 11 ։ 12 ։ Ովս · ժբ · 14 ։
՚՚ Սաղ· Հգ· ին վերնա-
գիրը ։
Բ Եա · ծա · 4 ։
‡ Կ՛ս՛ վար-
ժութիւնս ,
ǂ Սաղ· խթ · 4 ։ Մտա · ժգ · 35 ։
Ր Սաղ· խգ · 1 ։
Ր Բ Օր · գ · 9 ։ գ · 7 ։ Յովէլ · ա · 3 ։
Ղ Եզ · ժ Բ · 26 ։ 27 ։ ժգ· 8 ։ 14 ։ Յես· գ · 6 ։ 7 ։
Ի Սաղ· ճխե · 19 ։
Ը Բ Օր · գ · 9 ։ գ· 7 ։ ժա· 19 ։
Ժ Թագ · ժե · 14 ։ Եզեկ · ի · 18 ։
Ի Եզ · լբ · 9 ։ Լտ · 3 ։ Լդ · 9 ։ Բ Օր· թ· 6 ։ 13 ։ լ · 27 ։ Սաղ · կը · 6 ։
Լ Հմր 37 ։ Բ Մն · ի · 33 ։
Ի Թագ · ժե · 15 ։
Ժ Սաղ · ճգ · 13 ։
Ի Եզ · է · Ը · Թ · ժ · ա · և ժբ ։
Հ Ծն · լբ · 3 ։ Թաւ · ժգ · 23 ։ Հմր 43 ։ Ես · ժթ · 11 ։ 13 ։ Եզեկ · Լ · 14 ։
Ն Եզ ժգ · 21 ։
Ղ Եզ· ժե· 8 ։ Սաղ· Լգ· 7 ։
Ճ Եզ· ժգ· 21 ։ ժգ · 24 ։ Սաղ · ճե · 39 ։
Մ Եզ· ժե· 6 ։ Թաւ· ի· 11 ։ Սաղ · ճե · 41 ։ ա Կոր · ժ · 4 ։
Յ Բ Օր · Թ · 21 ։ Սաղ · ճե · 41 ։
Ն Բ Օր · Թ · 22 ։ Սաղ · ղե · 8 ։ Երր· գ · 16 ։
Շ Եզ· ժգ· 2 ։ ՚՚ Թաւ · ժա · 4 ։
Շ Եզ· ժե· 6 ։ Թաւ· ի· 11 ։
Պ Թաւ · ժա · 1 ։ 10 ։
Ղ Երր· գ· 18 ։ Յուդ· 5 ։ ՚՚ Ջն· է· 11 ։ Սաղ· գ· 10 ։
՚՚ Եզ· ժգ · 4 ։ 14 ։ Սաղ · ճե· 40 ։ Յօհ· գ · 31 ։ ա Կոր · ժ · 3 ։

վըայ մանանայ տեղացեր էր , ու երկինքի ցորենը տուեր էր ա-նոնց ,

25 * Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան" . կշտանալու չափ պաշար խրկեց անոնց :

26 Երկինքի մէջ արեւելեան հովը հանեց , և իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ .

27 Եւ անոնց վըայ փոշիի պէս միս տեղաց , ու ծովու աւազին չափ թռչուններ ,

28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝ անոնց վրաններուն չորս կողմը իջեցուց :

29 Ու կերան և ագէկ կշտացան . ու իրենց ցանկութենէն իրենց տուաւ .

30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չըմնացին . Ա էրանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր ,

31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վըայ բորբոքեցաւ , ու սպաննեց ա-նոնց պարարտներէն , ու ցետինը զարկաւ Իսրայէլին ընտիրները :

32 Ա՛ս բոլոր բաներուն վըայ դ նորէն մեղանչեցին , ու չհաւատացին ա-նոր հրաշքներուն :

33 եւ ունայնութեան մէջ սպառեց անոնց օրերը , և ահի մէջ՝ անոնց տարիները :

34 երբոր կը սպաննէր անոնք , զնոքը կը խնդրէին . ու ետ կը դառնային և վաղատաւած կանուխ կը փնտռէին :

35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր , և Բարձրեալ Աստուածն ֆ իրենց Փրկիչն էր :

36 Սակայն իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ'ընէին անոր , ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .

37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր ա-նոր առջեւը , ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ :

38 Բայց ինքը ողորմած բլլալով՝ անոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր , ու չէր կորսընդներ զանոնք . և շատ անգամ կը դարձնէր իր բարկութիւնը , ու չէր բորբոքեցներ իր բոլոր սրտմտութիւնը :

39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք մարմին են , հովի մը պէս՝ որ կ'երթայ ու ետ չդառնար :

40 Քանի անգամ անիկայ սրդողցուցին անապատին մէջ , ու բարկացուցին անիկայ անջուր տեղին մէջ ,

41 Ետ դարձան Աստուած փորձեցին , ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին :

42 Չյիշեցին անոր ձեռքը , ու ան օրը՝ որ զիրենք թշնամիէն փրկեց .

43 Ե՛ թէ ինչպէս նիր նշանները բրաւ Եգիպտոսին մէջ , ու իր հրաշքները Տայանիսի դաշտին մէջ .

44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը , և անոնց առուները , որ չըկրցան խմել .

45 Ճանճաձանճեր խրկեց անոնց վըայ , որ կերան զանոնք , ու դորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .

46 Ու հանոնց բերքը զրուխին տուաւ , և անոնց վաստակը մարախին .

47 Անոնց որթերը փճացուց կարկուտով , ու անոնց ժանտաթզենիները խոշոր կարկուտով .

48 Եւ անոնց անասունները կարկուտին մատնեց , ու անոնց հօտերը կայծակին :

49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրբեց անոնց վըայ , սրտմտութիւն ու բարկութիւն ու նեղութիւն , չար հրեշտակները խրկելով :

50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ . անոնց անձը մահուանէ չըխնայեց , հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց .

51 Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , ա առջեւնիները քամի վրանները ուն մէջ .

52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց , ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջը .

53 Եւ անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց , ու չվախցան . իսկ անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց .

54 Ու զանոնք տարաւ իր սրբութեան սահմանը , այն լեռը որն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր .

55 Ու ազգեր վռնտեց , և չափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց , ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց :

56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրբադողցուցին Բարձրեալ Աստուածը , ու չպահեցին անոր վկայութիւնները .

57 Եւ իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենգութիւն ըրին . Վխաբեայ աղեղի պէս խոտորեցան :

58 Ինչու որ զանիկայ սրդողցուցին իրենց բարձր տեղերովը , ու նախանձի շարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը :

59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ , և շատ անարգեց Իսրայէլը .

60 Ու Սելովի խորանը մերժեց , ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր .

61 Եւ իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց , ու իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը .

* Կամ՝ Անոնց ամէն մէկը աղնուականներուն հացը կերան .
Ա Թագ . ժա . 31 :
ա Թագ . ժա . 20 :
բ Թագ . ժա . 33 :
գ Թագ . ժդ . ժզ . ժէ :
— Չմր 22 :
դ Թագ . ժդ . 29 , 35 ; իգ . 64 , 65 :
ե Տես Ովս . և . 15 :
զ Օր . լը . 4 , 15 , 31 :
է Եզ . ժե . 13 ; Բ Օր . է . 8 :
Ես . խա . 14 ; խդ . 6 ; կգ . 9 :
— Եզեկ . լէ . 31 :
Ը Չմր 8 :
թ Թագ . ժդ . 18 , 20 :
ժ Ես . խը . 9 :
ի գ Թագ . խա . 29 :
լ Սաղ . ճգ . 14 , 16 :
խ Ել . զ . 3 ; Ցօհ . գ . 6 :
ծ Յոբ . է . 7 , 16 ; Ցակ . դ . 14 :
կ Չմր 17 ; Սաղ . պե . 9 , 10 ; Ես . է . 13 ; կգ . 10 ; Եփես . գ . 30 ; Երե . գ . 16 , 17 :
հ Թագ . ժգ . 22 ; Բ Օր . գ . 16 :
ձ Չմր 20 :
ղ Չմր 12 ; Սաղ . ճե . 27 , ճէ :
44 Ե Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը , և անոնց առուները , որ չըկրցան խմել .
45 ծ Ճանճաձանճեր խրկեց անոնց վըայ , որ կերան զանոնք , ու դորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .
46 Ը Հանոնց բերքը զրուխին տուաւ , և անոնց վաստակը մարախին .
47 Ի Անոնց որթերը փճացուց կարկուտով , ու անոնց ժանտաթզենիները խոշոր կարկուտով .
48 Եւ Հանոնց անասունները կարկուտին մատնեց , ու անոնց հօտերը կայծակին :
49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրբեց անոնց վըայ , սրտմտութիւն ու բարկութիւն ու նեղութիւն , † չար հրեշտակները խրկելով :
50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ . անոնց անձը մահուանէ չըխնայեց , հապա անոնց ‡ կեանքը ժանտախտի մատնեց .
51 ճ Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , Հ առջեւնիները քամի վրաններուն մէջ .
52 Ու Ո իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց , ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջը .
53 Եւ Հանոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց , ու չվախցան . իսկ Հանոնց թշնամիները ծովը ծածկեց .
54 Ու զանոնք տարաւ իր Ո սրբութեան սահմանը , այն լեռը Հորն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր .
55 Ու Ղանոնց առջեւէն ազգեր վռնտեց , և Նչափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց , ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց :
56 Ո Բայց անոնք փորձեցին ու սրբադողցուցին Բարձրեալ Աստուածը , ու չպահեցին անոր վկայութիւնները .
57 Եւ Ո իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենգութիւն ըրին . Վխաբեայ աղեղի պէս խոտորեցան :
58 Ո Ինչու որ զանիկայ սրդողցուցին իրենց բարձր տեղերովը , ու նախանձի շարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը :
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ , և շատ անարգեց Իսրայէլը .
60 Ու Սելովի խորանը մերժեց , ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր .
61 Ո Եւ Ո իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց , ու Ո իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը .
Ա Ել . է . 20 ; Սաղ . ճե . 29 :
բ Ել . բ . 24 ; Սաղ . ճե . 31 :
գ Ել . բ . 6 ; Սաղ . ճե . 30 :
դ Ել . ժ . 13 , 15 ; Սաղ . ճե . 34 , 35 :
ե Ել . թ . 23 , 25 ; Սաղ . ճե . 33 :
զ Ել . թ . 23 , 24 , 25 ; Սաղ . ճե . 32 :
† Կամ՝ չար բերքերու .
‡ Կամ՝ անասունները .
Ել . թ . 3 , 6 :
ճ Ել . ժբ . 29 ; Սաղ . ճե . 36 ; ՀԼԶ . 10 :
Ո Սաղ . ՀԶ . 22 :
յ Սաղ . Հէ . 20 :
ն Ել . ժդ . 19 , 20 :
շ Ել . ժդ . 27 , 28 ; ժե . 10 :
ո Ել . ժե . 17 :
չ Սաղ . խզ . 3 :
պ Սաղ . խզ . 2 :
ջ Ցես . ժդ . 7 ; ժթ . 51 ; Սաղ . ՀԼԶ . 21 , 22 :
ռ Դատ . բ . 11 , 12 :
ս Չմր 41 ; Եզեկ . ի . 27 , 28 :
վ Ովս . և . 16 :
տ Բ Օր . լբ . 16 , 21 ; Դատ . բ . 12 , 20 ; Եզեկ . ի . 28 :
ր Բ Օր . ժբ . 2 , 4 ; գ Թագ . ժա . 7 ; ժբ . 31 :
ց Թագ . դ . 11 ; Երեմ . է . 12 , 14 ; իգ . 6 , 9 :
ւ Դատ . ժբ . 30 :
ք Կամ՝ անոր

62 Եւ †իր ժողովուրդը սուրի մատ-
նեց, ու իր ժառանգութեանը վրայ
բարկացաւ։
63 Անոր երիտասարդները կրակը
կերաւ. ու անոր *աղջկները սուդ
չըրին"։
64 †Անոր քահանաները սրով ին-
կան, ու °անոր սրբևարիները չլա-
ցին։
65 Բայց Տէրը ֆարթընցաւ որպէս
Թէ քունէն, "զինիէն սթափած
զօրաւոր մարդու մը պէս,
66 Ու է՛ր թշնամիները ետևնուն
զարկաւ. յաւիտենական նախա-
տինք տուաւ անոնց։
67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց,
ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց.
68 Հապա Յուդային ցեղը ընտրեց,
¤¤ Սիօն լեռը՝ †որն որ սիրեց.
69 Եւ ҂իր սրբարանը շինեց բարձր
Բ¤¤բներ¤¤ պէս, երկրին պէս՝ որ
յաւիտեան հաստատեց։
70 Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց,
և զանիկայ ոչխարի փարախներէն
առաւ.
71 Ընթիծ տուող ¤ի¤բներ¤¤ ետե-
ւէն բերաւ զանիկայ, †որ իր ցակոբ
ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժա-
ռանգութիւնը հովուէ։
72 Անիկայ ալ հովուեց զանոնք էիր
սրտին անմեղութեամբը, ու իր
ձեռքերուն յաջողակութեամբը
առաջնորդեց անոնց։

ՍԱՂՄ. ՀԹ

1 Սաղմոսերգուն Երուսաղէմին աւերմանը վրա-
յով կու գանգատի. 8 ազատութեան Համար
աղօթք կ'ընէ, 13 ու կը խոստանայ գոհու-
թիւն մատուցանել։

Սաղմոս Ասափայ։

1 Ա՛վ Աստուած՝ հեթանոսները
¤քու ժառանգութեանդ մէջը
մտան, †քու սուրբ տաճարդ պղծե-
ցին, †Երուսաղէմը աւերակնե-
րու դարձուցին։
2 ҂Քու ծառաներուդ դիեր
կինքի թռչուններուն կերակուր
տուին, քու սուրբերուդ մարմինը
երկրի գազաններուն։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թա-
փեցին Երուսաղէմին բովորտիքը,
և ու մէկը չկար որ զանոնք թաղէր։
4 Մեր դրացիներուն ընախատինք
եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր բո-
լորտիքը եղողներուն։
5 Ե՛րկնէ ե՛րբ՝ ով Տէր, միշտ
պիտի բարկանա. էքու նախանձդ
կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։
6 †Թափէ քու բարկութիւնդ ան
ազգերուն վրայ՝ որ †քեզ չեն
ճանչնար, ու ան թագաւորու-
թիւններուն վրայ՝ որ †քու անունդ
չեն կանչեր։
7 Ինչու որ Ցակոբը կերան, ու
անոր բնակութիւնը աւերակ դար-
ձուցին։
8 ¤Մի յիշեր մեզի դէմ առջի ա-
նօրէնութիւնները. Թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ներդ. ինչու որ է խիստ թշուա-
ռացանք։
9 Քու անուանդ փառքին համար
ծ օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան
Աստուածը. և †քու անուանդ հա-
մար փրկէ մեզ, ու մեր մեղքերը
քաւէ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները Թէ
Ո՞ւր է անոնց Աստուածը. Թող
յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր
աչքերուն առջևը քու ծառանե-
րուդ Թափուած արիւնին վրէժը։
11 Ն կապուածին հառաչանքը քու
առջե՛դ Թող ելլէ. քու զօրու-
Թեանդ մեծութիւնովը մահուան
մատնուածները ապրեցուր.
12 Ու ւեօթնապատիկ հատուցում
ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը՝ ան †իրենց նախատինքին ֆո-
խոբինը, որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր։
13 Բայց ՛մենք քու ժողովուրդդ ու
քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւի-
տեան քեզ պիտի գովենք, ¤¤ յ.քու
փառքդ պիտի պատմենք ազգէ
մինչև ազգ։

ՍԱՂՄ. Հ

1 Սաղմոսերգուն իր աղօթքին մէջ՝ եկեղեցիին
դժբաղդութիւններուն վրայով, 8 և Աստու-
ծոյ առջի շնորհքները պատասխաններու փո-
խելուն վրայով կը գանգատի. 14 ազատու-
թեան Համար աղօթք կ'ընէ։

Գլխաւոր երաժշտին, ¤ Շօշանիմ է-
տութին վրայ. Ասափին Սաղմոսը։
1 Ի՛նչպէս դիր՝ ով Իսրայէլին հո-
վիւը, որ Յովսեփին՝ †հօտի պէս
կ'առաջնորդես. †դուն որ քերով-
բէից վրայ կը նստիս, †պայծառա-
ցիր։
2 †Եփրեմին ու Բենիամինին և Մա-
նասէին առջևն արթընցուր քու զօ-
րութիւնդ, ու եկուր մեզ փրկե-
լու։
3 Ո՛վ Աստուած՝ Ղմեզ դարձուր,
և †քու երեսդ փայլեցուր, ու պի-
տի փրկուինք։
4 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած,
մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժո-
ղովուրդիդ աղօթքին դէմ։
5 ¤Արտասուքի հաց կը կերցընես
անոնց, ու մեծ չափով արտասուք
կը խմցընես անոնց։
6 †Մեզ կռիւի պատճառ կ'ընես
մեր դրացիներուն, ու մեր թշնամի-
ները Ճղ ծաղր կ'ընեն իրենց մէջը։
7 Ո՛վ զօրաց Աստուած, ҂մեզ

ՍԱՂՄ. Ձ

1 Սաղմոսերգուն Երուսաղէմին աւերմանը վրա-
յով կու գանգատի. 8 ազատութեան Համար
աղօթք կ'ընէ, 13 ու կը խոստանայ գոհու-
թիւն մատուցանել։

Սաղմոս Ասափայ։

1 Ա՛վ Աստուած՝ հեթանոսները
¤քու ժառանգութեանդ մէջը
մտան, †քու սուրբ տաճարդ պղծե-
ցին, †Երուսաղէմը աւերակնե-
րու դարձուցին։
2 ҂Քու ծառաներուդ դիեր
կինքի թռչուններուն կերակուր
տուին, քու սուրբերուդ մարմինը
երկրի գազաններուն։
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թա-
փեցին Երուսաղէմին բովորտիքը,
և ու մէկը չկար որ զանոնք թաղէր։
4 Մեր դրացիներուն ընախատինք
եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր բո-
լորտիքը եղողներուն։
5 Ե՛րկնէ ե՛րբ՝ ով Տէր, միշտ
պիտի բարկանաս. էքու նախանձդ
կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։
6 †Թափէ քու բարկութիւնդ ան
ազգերուն վրայ՝ որ †քեզ չեն
ճանչնար, ու ան թագաւորու-
թիւններուն վրայ՝ որ †քու անունդ
չեն կանչեր։
7 Ինչու որ Ցակոբը կերան, ու
անոր բնակութիւնը աւերակ դար-
ձուցին։
8 ¤Մի յիշեր մեզի դէմ առջի ա-
նօրէնութիւնները. Թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ներդ. ինչու որ է խիստ թշուա-
ռացանք։
9 Քու անուանդ փառքին համար
ծ օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան
Աստուածը. և †քու անուանդ հա-
մար փրկէ մեզ, ու մեր մեղքերը
քաւէ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները Թէ
Ո՞ւր է անոնց Աստուածը. Թող
յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր
աչքերուն առջևը քու ծառանե-
րուդ Թափուած արիւնին վրէժը։
11 Ն կապուածին հառաչանքը քու
առջե՛դ Թող ելլէ. քու զօրու-
Թեանդ մեծութիւնովը մահուան
մատնուածները ապրեցուր.
12 Ու ւեօթնապատիկ հատուցում
ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը՝ ան †իրենց նախատինքին ֆո-
խոբինը, որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր։
13 Բայց ՛մենք քու ժողովուրդդ ու
քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւի-
տեան քեզ պիտի գովենք, ¤¤ յ.քու
փառքդ պիտի պատմենք ազգէ
մինչև ազգ։

---

* Կամ՝ աղ-
ջիկներուն
Համար սուգ
ընող չկար։
† ա Թագ. դ.
11։ իր. 18։
ο Ցր. իէ.
15։ Եզեկ.
իդ. 23։
ֆ Սաղ. Խդ.
23։
¤¤ Ես. Խր.
13։
Բ ա Թագ. է.
6, 12։ ղ. 4։
† Սաղ. ԼԷ. 2։
҂ գ Թագ. ղ։
է ա Թագ.
ժգ. 11, 12։
բ Թագ. է.
8։
Ղ Ծն. Լգ.
13։ Ես. Խ.
11։
Ը բ Թագ. է.
2։ ա Մն.
ժա. 2։
ը գ Թագ. թ.
4։
¤¤ Եզ. ժե.
17։ Սաղ.
Հդ. 2։
Բ Սաղ. Հդ.
7։
† գ Թագ.
իե. 9, 10։
բ Մն. Լգ.
19։ Միք.
գ. 12։
҂ Երեմ. է.
33։ ժգ. 4։
Լէ. 20։
է Սաղ. ճԽա.
7։ Երեմ.
ժգ. 16։ ժգ.
4։ Ցայս.
ժա. 9։
Ղ Սաղ. Խգ.
13։ ԼԱ. 6։
է Սաղ. Հդ.
1, 9, 10։
ԼԱ. 5։ ԼՃ.
46։
ը Սոփ. ա.
18։ գ. 8։
Ի Երեմ. ժ.
25։ Ցայս.
ժգ. 1։
ժ Եզ. իե.
4, 5։ բ Թես.
ա. 8։
է Սաղ. ծգ.
4։

---

7 Ինչու որ Ցակոբը կերան, ու
անոր բնակութիւնը աւերակ դար-
ձուցին։
8 ¤Մի յիշեր մեզի դէմ առջի ա-
նօրէնութիւնները. Թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ներդ. ինչու որ է խիստ թշուա-
ռացանք։
9 Քու անուանդ փառքին համար
ծ օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկութեան
Աստուածը. և †քու անուանդ հա-
մար փրկէ մեզ, ու մեր մեղքերը
քաւէ։
10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները Թէ
Ո՞ւր է անոնց Աստուածը. Թող
յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր
աչքերուն առջևը քու ծառանե-
րուդ Թափուած արիւնին վրէժը։
11 Ն կապուածին հառաչանքը քու
առջե՛դ Թող ելլէ. քու զօրու-
Թեանդ մեծութիւնովը մահուան
մատնուածները ապրեցուր.
12 Ու ւեօթնապատիկ հատուցում
ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը՝ ան †իրենց նախատինքին ֆո-
խոբինը, որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր։
13 Բայց ՛մենք քու ժողովուրդդ ու
քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւի-
տեան քեզ պիտի գովենք, ¤¤ յ.քու
փառքդ պիտի պատմենք ազգէ
մինչև ազգ։

Ղ Եզ. կդ. 9։
Ե բ Օր. իբ.
43։ Սաղ.
ճԽբ. 6։
ի բ Մն. ժգ.
11։
ի Երեմ. ժգ.
7, 21։
հ Սաղ. Խբ.
10։ ճժե. 2։
ն Սաղ. ճբ.
20։
Ղ Ծն. դ. 15։
Ես. կե. 6,
7։ Երեմ.
լբ. 18։ Դան.
գ. 38։
ճ Սաղ. Հգ.
18, 22։
մ Սաղ. Հգ.
1։ ղե. 7։
ճ՛. 3։
յ Ես. Խգ.
21։

դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

8 Եղիպտոսէն էմկ որթ մը փո-
խադրեցիր, Հեթանոսները վռընտեցիր, ու զանիկայ տնկեցիր։
9 Ընոր առջևէն պէղ պատրաստեցիր, ու անոր արմատները հաստատեցիր. և անիկայ երկիրը լեցուց։
10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը, ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղևիններուն պէս եղան։
11 Իր ճիւղերը երկընցուց մինչև ծովը, ու իր բողբոջները մինչև գետը։
12 Ինչու՞ փլցուցիր անոր ցանկերը, որ ճամբայէն բոլոր անցնողները անիկայ փրցընեն։
13 Անտառին խոզը ապականեց անիկայ, ու դաշտի գազանները կերան անիկայ։
14 Ո՛վ զօրաց Աստուած, կ՚աղաչեմ դարձիր. հնայէ՛ երկինքէն ու տես, ու այցելուր եղիր աս որթին,
15 Եւ աս տունկին՝ որ քու աջ ձեռքովդ տնկեցիր, ու որդիին՝ որ ՚նքեզի համար հաստատեցիր։
16 Կրակով այրուած ու կտրուած է. Քու երեսիդ սաստելէն կը կորընչին։
17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ ըլլայ, ու մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի համար հաստատեցիր։
18 Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ. կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի կանչենք։
19 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած, մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԱ

1 Հանդիսաւոր կերգով զԱստուած գովաբանելու յորդորանք մը։ 4 Աստուած կը պահանջէ աս պարտաւորութիւնը իր ըրած բարիքներուն համար։ 8 Աստուած հնազանդութեան յորդորելով ժողովուրդը, կը գանգատի անոնց անհնազանդութենէն՝ որ իրենց վնասին պատճառ կ՚ըլլայ։

Գլխաւոր երաժշտին, «կիթթիթի վրայ. Ասաֆին Սաղմոսը։

1 Ցնծացէ՛ք Աստուծոյ առջին, որ մեր զօրութիւնն է, ուրախութեամբ աղաղակեցէ՛ք Յակոբին Աստուծոյն։
2 Սաղմոս առէ՛ք, ու թմբուկը բերէ՛ք, Նաև անոյշ քնարը տաւիղին հետ։
3 Փող հնչեցուցէ՛ք ամսու ղլխուն, *Նաև լուսնի լման ատենը՝ մեր տօնին օրը.
4 Վասն զի Բասիկայ Իսրայէլին կանոն մըն է, Յակոբին Աստուծոյն հրամանն է։
5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկայ Յովսեփին մէջ, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը. Ես՝ պէղ լեզուս մը լսեցի որ չէի գիտեր։
6 Ես Անոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն, անոր ձեռքերը հանդիստեցան կողովէն։
7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի. Խպատասխան տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն. Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը։ (Սելայ։)
8 Լսէ՛ ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի. ով Իսրայէլ՝ թէ որ ինծի մտիկ ընես.
9 Ոտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։
10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն. Լեզուն բաց քու բերանդ, ու զանիկայ ես պիտի լեցընեմ։
11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս, ու Իսրայէլ Ինծի չուզեց։
12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։
13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր, ու Իսրայէլ իմ ճամբաներուս մէջը քալէր.
14 Շուտով պիտի խոնարհեցընէի անոնց թշնամիները, ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ։
15 Տէրը ատոնները †խոնարհութիւն պիտի պիտի ընէին՝ իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար։
16 Ան Ինպիտի կերակրէր գանոնք պարարտ ցորենով. ու վէմէն վայրի մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԲ

1 Սաղմոսերգուն դատաւորները յորդորելէն, 5 ու անոնց անհոգութիւնը յանդիմանելէն ետք, 8 Աստուծմէ կը խնդրէ որ ինքը դատաստան ընէ։

Սաղմոս Ասաֆայ։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովքին մէջը, ‡աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ։
2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք, ու ամբարիշտներուն Բաչառութիւն պիտի ընէք։ (Սելայ։)
3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին. Խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք։
4 Փրկեցէ՛ք աղքատը ու տնանկը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէ՛ք զանոնք։
5 Ընձեն իմանար ու միտք չեն առ-

ի Ես · ե · 1, 7 ։ Երեմ. բ · 21 ։ Եզեկ · ժե · 6 ։ ժէ · 6 ։ ժԹ · 10 ։
ա Սաղ · խգ · 2 ։ Նը · 55 ։
ի Եզ · իդ · 28 ։ Ցեփ · իդ · 12 ։
ծ Սաղ · Նբ · 8 ։
ի Սաղ · ձԹ · 40, 41 ։ Ես · ե · 5 ։ Նաե · բ · 2 ։
ՀԵս · կդ · 15 ։
ՅԵս · խԹ · 5 ։
ղ Սաղ · լԹ · 11 ։ Նգ · 7 ։
ճ Սաղ · ձԹ · 21 ։
ՃՀաբ 3, 7 ։
Գ Սաղ · ը · ին վերնագիրը ։
* Կամ՝ որոշուած ժամանակին
Բ Ղե · իգ · 24 ։ Թուա · ժ · 10 ։

Ա Սաղ · ճժգ · 1 ։
Բ Ես · Թ · 4, ժ · 27 ։
Ի Եզ · ա · 14 ։
ղ Եզ · բ · 23 ։ ժգ · 10 ։ Սաղ · ծ · 15 ։
Ի Եզ · ժԹ · 19 ։
ի Եզ · ժէ · 6, 7 ։ Թու · ի · 13 ։
Ր Սաղ · ծ · 7 ։ Ժ Եզ · ի · 3, 5 ։ Բ Օր · լբ · 12 ։ Ես · խգ · 12 ։
ի Եզ · ի · 2 ։
ւ Սաղ · լէ · 3, 4 ։ Յօհ · ժե · 7 ։ Ես · փե · գ · 20 ։
Ի Եզ · լբ · 1 ։ Բ Օր · լբ · 15, 18 ։
ծ Գոր · է · 42 ։ ժգ · 15 ։ Հռով · ա · 24, 26 ։
ի Բ Օր · ե · 29 ։ ժ · 12, 13 ։ լբ · 29 ։ Ես · խը · 18 ։
Հ Սաղ · ժը · 45 ։ Հռով · ա · 30 ։
† ԵԷր · պի-սի առէին
Ն Բ Օր · լբ · 13, 14 ։ Սաղ · ճխե · 14 ։
ղ Յոբ · իԹ · 6 ։
— Բ Մն · ժԹ · 6 ։ Ժող · ե · 8 ։
‡ Կամ՝ դատաւորներուն ։ Եզ · իա · 6 ։ իբ · 28 ։
Ֆ Բ Օր · ա · 17 ։ Բ Մն · ժԹ · 7 ։ Ռոմ · ժբ · 5 ։
ֆ Երեմ · իբ · 3 ։
Ֆ Յոբ · իԹ · 12 ։ Առակ · իդ · 11 ։
Ի Մխ · գ · 1 ։

ներ . խաւարի մէջ կը պտրտին . երկրին բոլոր սիւները շարժեցան ։
6 Ես ըսի թէ Դուք աստուածներ էք , ու դուք ամէնքդ Բարձրեալին որդիներն էք .
7 Բայց մարդոց պէս պիտի մեռնիք , ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք ։
8 Ելի՛ր՝ ով Աստուած՝ դատէ երկիրը . Ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես ։

ՍԱՂՄ · Հ Գ

1 Թշնամիներուն դաւաճանութեանը համար գանգատ մը . 9 ու եկեղեցին նեղութիւն տուողներուն դէմ աղօթք մը ։

Ասափին երգը ՚՚ Սաղմոս ։

1 ՚՚Վ Աստուած՝ ՚՚լուռ մի՛ կենար . անձայն մի՛ ըլլար , ու հանդարտ մի՛ կենար՝ ով Աստուած ։
2 Ինչու որ ահա Քու թշնամիներդ կը գոռան , ու Քեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն ։
3 Խորամանկութեան ֆարք կը գտնեն քու ժողովուրդիդ դէմ , ու խորհուրդ կ՚ընեն Քու պահպանածներուդ դէմ ։
4 Կ՚ըսեն թէ Եկէք , Կորսընցընենք անոնք որ ազգ չըլլան , ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը ։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ ըրին , ՚՚ քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին
6 Ենովմի վրանները ու Իսմայէլացիք , Մովաբ ու Հագարացիք ,
7 Գեբաղ ու Ամմոն և Ամաղեկ , Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակչացը հետ ։
8 Նաև Ասուր անոնց հետ միացաւ , Ղոտի որդւոցը ձեռնտու եղան ։ (Սէլայ ։)
9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Մադիամին՝ ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին Կիսոն Հեղեղատին քովը .
10 Անոնք Ենդովրի մէջ ոչնչեցան , Պարղի պէս եղան երկրի վրայ ։
11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զեբէին պէս , ու անոնց բոլոր երեւելիները Զեբեէին ու Սալմանային պէս ըրէ ։
12 Որոնք ըսին թէ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար ։
13 Ո՛վ իմ Աստուածս՝ անոնք *մշուշի պէս , Հովի առջեւ եղող շիւղի պէս ըրէ ։
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ՚այրէ , ու բոցը լեռները կը բռնկցընէ ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք Քու մրրիկովդ , ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ ։
16 Լեցուր անոնց երեսները անարգանքով , որ քու անունդ խնդրեն՝ ով Տէր ։
17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան , և ամեթալից ըլլան ու կորսուին .
18 Որ դիտեան թէ միայն դուն՝ որ քու Անունդ Եհովայ է , Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ ։

ՍԱՂՄ · Հ Դ

1 Մարդարէն սրբարանին հաղորդակցութեանը փափաքելով՝ 4 կը ցուցընէ թէ սրբուի երանելի են անոր մէջը բնակողները . 8 իր Տեն դառնալուն համար աղօթք կ՚ընէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , ՚՚ Կիթթիթի վրայ . Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ո՛՜նչպէս Սիրելի են քու բնակարանները , ով զօրաց Տէր ։
2 Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մաշի Տէրոջը սրաձներուն համար . իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ՚աղաղակեն Կենդանի Աստուծոյն ։
3 Ճնճղուկն ալ տուն գտաւ , ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար , քու սեղաններուդ քովը՝ ով զօրաց Տէր , իմ Թագաւորս ու Աստուածս ։
4 Երանի՜ անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին . անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն ։ (Սէլայ ։)
5 Երանի՜ ան մարդոյը որոնց զօրութիւնը քեզմէ է . ու իրենց սրտին մէջ Սաղ ճամբաները կան ։
6 Արտասուաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի պէս կ՚ընեն անիկայ . առջի անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զանիկայ ։
7 Անոնք Զօրութենէ զօրութիւն կ՚երթան , Ցնծալ որ Սիօնի մէջ Աստուծոյ առջեւն երևնան ։
8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած , լսէ՛ իմ աղօթքս . ականջ դիր՝ ով Յակոբին Աստուածը ։ (Սէլայ ։)
9 Ով մեր վահանը Աստուածա՛ տես , ու քու օծեալիդ երեսը նայէ ։
10 Ինչու որ քու սրաձներուդ մէջը մէկ օրը հազարէն աղէկ է . աւելի ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ , քան թէ ամբարշտաց վրաններուն մէջը բնակիլ ։
11 Քանզի Տէր Աստուած Արև ու վահան է . Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ . Երարութիւն մը պիտի չպակսեցընէ ուղղութեամբ քալողներէն ։
12 Ով զօրաց Տէր , Երանելի է քեզի յուսացող մարդը ։

ՍԱՂՄ · Հ Զ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ առջի շնորհքները յիշելով կը խնդրէ որ ան շնորհքները շարու-

---

Ղ Սաղ · ժա · 3 ։ Հե · 3 ։
Ի Հմր 1 ։ Ցօշ · ժ · 34 ։
Ը Ցոբ · իա · 32 ։ Սաղ · խթ · 12 ։ Եզեկ · լ · 14 ։
Ի Սաղ · բ · 8 ։ Ցայտ · ժա · 15 ։

Ա Սաղ · իբ · 1 ։ լե · 22 ։ ՃԹ · 1 ։
Բ Սաղ · բ · 1 ։ Գործ · դ · 25 ։
Է Սաղ · ձա · 15 ։
Թ Սաղ · իէ · 5 ։ լա · 20 ։
Ի Տես Եթ · գ · 6 , 9 ։ Եբեր · ժա · 19 ։ լա · 36 ։
Ղ Տես Բ Մն · ի · 1 , 10 , 11 ։
Է Թես · լա · 7 ։ Գաս · է · 22 ։
Ը Գաս · դ · 15 , 24 ։ ե · 21 ։
Ի գ Թագ · թ · 37 ։ Սոփ · ա · 17 ։
Ժ Գաս · է · 25 ։
Ի Գաս · ը · 12 , 21 ։
Լ Ես · ժէ · 13 ։ 14 ։
* Կ՚ա՛ նիւ
Խ Սաղ · լե · 5 ։
Ծ Բ Օր · լը · 22 ։
Կ Ցոբ · թ · 17 ։
Հ Սաղ · լե · 4 , 26 ։

Ն Սաղ · ծթ · 13 ։
Շ Եզ · Հ · 3 ։
Ո Սաղ · ղբ · 8 ։

Ա Սաղ · բ · ին վերնագիրը ։
Բ Սաղ · խե · 4 ։
Է Սաղ · խը · 1 , 2 ։ կդ · 1 ։ Նգ · 26 ։ ՃԺԹ · 20 ։
Թ Սաղ · կե · 4 ։
Ի Բ Թագ · ե · 22 , 23 ։
Ի Կամ՝ աւազանները կը լեցընէ ։
Ղ Առակ · դ · 18 ։ Բ Կոր · դ · 18 ։
Ճ Բ Օր · Ժգ · 16 ։ Ջաք · ժգ · 16 ։
Ը Ծն · ժե · 1 ։ Հմր 11 ։
Ի Ես · կ · 19 ։
Ժ Ծն · ժե · 1 ։ Հմր 9 ։ Սաղ · ՃԺե · 9 , 10 , 11 ։ ՃԺԹ · 114 ։ Առակ · Բ · 7 ։
Ի Սաղ · ԼԹ · 9 , 10 ։
Լ Սաղ · Բ · 12 ։

Նակուին · 8 կը խոստանայ անոնց սպասելու՝ Աստուծոյ բարութեանը յուսալով ։

Գլխաւոր երաժշտին . ՚կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 ՚Ով Տէր՝ դուն հաճեցար քու երկիրդ . ՚Յակոբին դերութիւնը դարձուցիր .

2 ՚Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր , անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր ։ (Սելայ ։)

3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմտութիւնդ , Ետ դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ ։

4 *Մեզ դարձուր՚, ով մեր փրկութեան Աստուածը , և քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրեցուր ։

5 Ի՞մ հետ յաւիտեան պիտի բարկանա՞ մեզի . քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի երկրեցնե՞ս ։

6 Մի՞թէ ետ պիտի չդառնա՞ , ու մեզ կենդանացնես , որ քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ ։

7 Ցուցուր մեզի՝ ով Տէր , քու ողորմութիւնդ , և քու փրկութիւնդ մեզի տուր ։

8 Լսիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած . ինչու որ ի՛ խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժողովուրդին ու իր սուրբերուն . ու Չ՚յիմարուի թիւն չդառնան անոնք ։

9 Անշուշտ Ի՛ր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախցողներուն , ո՛ր մեր երկրին մէջը փառք բնակի ։

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պատահեցան , Արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը էո՛ր համբուրեցին ։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսնի , ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի ։

12 Նաև Տէրը բարութիւն պիտի տայ , ու ո՛ր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ ։

13 Անոր արդարութիւնը անոր առջևէն պիտի երթայ , ու †իր դնացքները ճամբու՚ պիտի դնէ ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԶ

1 Դատիւթ իր հաւատքին վստահութիւնովը , 5 և Աստուծոյ բարութիւնը ու կարողութիւնը յիշելով՝ իր ազօթքը կը զօրացընէ · 11 առջի չնորհքին յարատևութեանը կը ցանկայ · 14 Պաթառներուն համար գանգատ ընելով՝ Աստուծոյ բարութեանը մէկ նշանը կը խնդրէ ։

Ազօթք Դաւթի ։

1 ՚Ով Տէր՝ խոնարհեցուր քու ականջդ . պատասխան տուր ինծի , ինչու որ աղքատ ու տնանկ եմ ։

2 Պահէ՛ իմ անձս , ինչու որ ես սուրբ եմ . ով իմ Աստուածս՝ ապրեցո՛ քու ծառադ որ քեզի կը յուսայ ։

3 Ո՛ղորմէ՛ ինծի՛ ով Տէր , ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր ։

4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը , Քինչու որ դէպ ի՛ քեզի կը վերցընեմ իմ անձս՝ ով Տէր ։

5 Դ՚ի՛ւան դի դուն՝ ով Տէր , բարի ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։

6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝ ով Տէր , ու մտիկ ըլլէ իմ աղաչանքներս ։

7 Ի՛նչ դժուարութեանս օրը քեզի կ՚աղաղակեմ , ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես ։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նմանը մկը չկայ՝ ով Տէր , և Ի՛ր գործքերուդ պէս չկայ ։

9 Ի՛ր ոլոր աղգերը որ դուն ստեղծեցիր , պիտի դան ու երկրպագութիւն բնեն քու առջիդ՝ ով Տէր , և քու անուանդ փառք պիտի տան ։

10 Վասն զի դուն մեծ ու Ի՛ հրաշքներ գործող ես , Աստուած միայն դուն ես ։

11 Ո՛վ Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ . ‡միացուր իմ սիրտս՚, որ քու անունդէդ վախնայ ։

12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գոհանամ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս . ու դուն Ա՛փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն ։

14 Ո՛վ Աստուած՝ Ի՛ մարբատաւանները ինծի դէմ ելան , ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։

15 Ծ՚բայց դուն՝ ով Տէր՝ դթած ու ողորմած Աստուած ես , երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես ։

16 Ի՛նայէ՛ ինծի ու ողորմէ՛ ինծի . քու զօրութիւնդ ուժգր քու ծառայիդ , ու հ՚քու աղախինիդ որդին փրկէ՛ ։

17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի , որ իսատղները տեսնեն ու ամրչնան . ինչու որ դուն՝ ով Տէր , ինծի օդնեցիր ու իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄ · ՀԷ

1 Եկեղեցիին ընութիւնը ու փառքը · 4 անոր սնդամներուն աւելնալը ; պատիւը ու մխիթարութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Ի՛նոր հիմերը ՚սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 Ի՛ Տէրը սիրեցին դռները Յակոբին քան զբոլոր յոլասցող ծառադ դուն փրկէ՛ ։

3 Ի՛ Աստուած՝ ինծի՛ ով Տէր , ինչու որ ցորեկ ու գիշեր կը կանչեմ առջևդ ։

4 Իմ հոգիս յագեցաւ չարիքներով , և կեանքս դժոխքին մօտեցաւ ։

5 Ես ինծի հետ հաշուեցայ իբրև անոնց՝ որ իջեր են գերեզմանը , եղայ իբրև մարդ՝ որ ուժ չունի ։

6 Ի՛ մեռելներուն մէջ ազատ , իբրև սպանուածներ՝ որ գերեզմանի մէջ պառկեր են , որոնց որ այլևս չյիշես , և որ քու ձեռքէդ կտրուեր են ։

7 Զիս դրիր խոր գերեզմանի մէջ , խաւարի ու խոր տեղերու մէջ ։

8 Քու բարկութիւնդ ծանրացաւ վրաս , և քու բոլոր ալիքներովդ զիս տանջեցիր ։ (Սելայ ։)

9 Ծանօթներս հեռացուցիր ինձմէ , զիս անոնց գարշելի ըրիր ։ Փակուեցայ ու դուրս չեմ կրնար ելլել ։

10 Աչքս տկարացաւ տառապանքէն ։ Ո՛վ Տէր՝ ամէն օր քեզ կանչեցի , ձեռքերս դէպ ի՛ քեզ պարզեցի ։

11 Մեռելներուն համար հրաշք պիտի՞ ընես , կամ մեռելները պիտի՞ յառնեն ու քեզ պիտի՞ գոհանան ։ (Սելայ ։)

12 Գերեզմանի մէջ պիտի՞ պատմուի քու ողորմութիւնդ , կամ կորստեան մէջ՝ քու հաւատարմութիւնդ ։

13 Խաւարի մէջ պիտի՞ գիտցուի քու հրաշքներդ , և արդարութեան երկրին մէջ՝ քու ճշմարտութիւնդ ։

14 Բայց ես քեզի կանչեցի , ո՛վ Տէր՝ առտուն պիտի կանխէ քեզի աղօթքս ։

15 Ո՛վ Տէր՝ ինչու՞ կ՚ամբարտաւանիս հոգիս , ինչու՞ կը դարձնես երեսդ ինձմէ ։

16 Ես տառապեալ եմ ու մահամերձ մանկութենէս ի վեր , քու սարսափներդ տարակուսանքի մատնեցին զիս ։

17 Քու բարկութիւնդ անցաւ վրաս , քու սարսափներդ կտրեցին զիս ։

18 Ամբողջ օրը ջուրի պէս զիս պատեցին , միասին ինծի դարձան ։

19 Ընկերս ու բարեկամս հեռացուցիր ինձմէ , ծանօթներս խաւարի մէջ ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԸ

1 Դաւիթ իր հոգիին ուրախութիւնը կը յայտնէ · 5 Աստուծոյ ողորմութիւնը կը գովէ · 11 Աստուծոյ զօրութիւնը կը գովէ ։

Եթանացւոյն Եդութունի Սաղմոսը ։

1 Ես ձայնով իմ Աստուծոյ կանչեցի , ձայնով իմ Աստուծոյ ականջ դրաւ ինծի ։

2 Նեղութեան օրը քեզ փնտռեցի , Տէ՛ր ։ Գիշերը ձեռքս դէպ ի՛ քեզ պարզեցի , և չդադրեցաւ ։ Իմ հոգիս մխիթարութիւն չընդունեցաւ ։

3 Աստուծոյ յիշեցի , և ուրախացայ ։ Խորհեցայ , և հոգիս տկարացաւ ։ (Սելայ ։)

4 Աչքերս արթուն պահեցիր , խռովեցայ ու չխօսեցայ ։

5 Հին օրերը խորհեցայ , անցեալ տարիները յիշեցի ։

6 Գիշերը իմ երգերս յիշեցի , սրտիս հետ խորհեցայ , և հոգիս խնդրեց ։

7 Յաւիտեան պիտի՞ ձգէ Տէրը , ու ա՞լ պիտի չդոհանայ ։

8 Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան վերջացա՞ծ է , խոստումը ազգէ ազգ դադրեցա՞ծ է ։

9 Աստուած ողորմութիւն ընելը մոռցա՞ծ է , կամ բարկութեամբ իր գթութիւնները փակեցի՞ ։ (Սելայ ։)

10 Ես ըսի՝ Ասիկա իմ տկարութիւնս է , Բարձրեալին աջը փոխուեցաւ ։

11 Տէրոջ գործերը յիշեցի , քանի որ քու հրաշքներդ յիշեցի յառաջուանէ ։

12 Քու բոլոր գործերուդ վրայ խորհեցայ , և քու արարուածներուդ վրայ մտածեցի ։

13 Սուրբ է քու ճամբադ , ո՛վ Աստուած . մեծ աստուած մը կա՞յ որ Աստուած մեծ ինչպէս դուն ես ։

14 Հրաշքներ գործող Աստուածը դուն ես , ազգերուն մէջ զօրութիւնդ յայտնի ըրիր ։

15 Զօրաւոր բազուկովդ ազատեցիր քու ժողովուրդդ , Յակոբի և Յովսէփի որդիները ։ (Սելայ ։)

16 Ջուրերը տեսան զքեզ , Աստուա՛ծ , ջուրերը տեսան զքեզ ու վախցան , անդունդները ալ դողդողացին ։

17 Ամպերը ջուր թափեցին , երկինքը որոտաց , նաև քու նետերդ ցրուեցան ։

18 Քու որոտիդ ձայնը գոռաց , կայծակները լուսաւորեցին աշխարհը , երկիրը դողդողաց ու սարսափեցաւ ։

19 Քու ճամբադ ծովուն մէջ էր , և քու շաւիղներդ մեծ ջուրերուն մէջ , և քու հետքերդ չգիտցուեցան ։

20 Ժողովուրդդ հօտի պէս առաջնորդեցիր Մովսէսի և Ահարոնի ձեռքով ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԹ

1 Ասափայ Սաղմոսը ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ ազգերը եկան քու ժառանգութեանդ մէջ , քու սուրբ տաճարդ պղծեցին , Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին ։

2 Քու ծառաներուդ դիակները երկնքի թռչուններուն կերակուր տուին , քու սրբերուդ մարմինները գազաններուն ։

3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թափեցին Երուսաղէմի չորս կողմը , և չկար որ թաղէ ։

4 Մեր դրացիներուն նախատինք եղանք , մեր չորս կողմերը եղողներուն ծաղր ու կատակ ։

5 Մինչև ե՞րբ , Տէ՛ր , պիտի բարկանաս յաւիտեան , պիտի՞ վառի քու նախանձդ իբրև կրակ ։

6 Քու բարկութիւնդ չտեսնող ազգերուն վրայ և քեզ չանուանող թագաւորութիւններուն վրայ թափէ ։

7 Վասն զի Յակոբը կերաւ , և անոր բնակարանը աւերեցին ։

8 Մեր նախնիներուն անօրէնութիւնները մեզի մի՛ յիշեցներ , քու գթութիւնդ շուտով մեզ հասցուր , վասն զի շատ տկարացանք ։

9 Մեր փրկութեան Աստուածը , քու անուանդ փառքին համար օգնէ մեզի , և քու անունիդ համար մեզ ազատէ ու մեղքերը ներէ մեզի ։

10 Ինչու՞ ազգերը պիտի ըսեն՝ Ո՞ւր է անոնց Աստուածը ։ Քու ծառաներուդ թափուած արիւնին վրէժը ազգերուն մէջ մեր աչքերուն առջև յայտնի ըլլայ ։

11 Կապեալներուն հառաչանքը թող քու առջիդ հասնի , քու բազկիդ զօրութեամբ մահուան դատապարտեալները ազատէ ։

12 Իրենց դրացիներուն , Տէ՛ր , որոնք քեզ նախատեցին , եօթնապատիկ իրենց գիրկը դարձուր ։

13 Ես քու ժողովուրդդ և քու արօտիդ հօտը պիտի գոհանանք քեզ յաւիտեան , ազգէ ազգ պիտի պատմենք քու գովեստդ ։

ՍԱՂՄՈՍ · Հ

1 Ասափայ Սաղմոսը ։

1 Ո՛վ Իսրայէլի հովիւ՝ որ Յովսէփը հօտի պէս կը տանիս , լո՛ւր տուր , որ քերովբէներուն վրայ նստիս , ծագէ՛ ։

2 Եփրեմի , Բենիամինի և Մանասէի առջև զօրութիւնդ յարուցանելով եկո՛ , որ մեզ ազատես ։

3 Դարձո՛ւր մեզ , Աստուա՛ծ , և երեսդ լուսաւորէ՛ , որ ազատ ըլլանք ։

4 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց՝ մինչև ե՞րբ պիտի բարկանաս քու ժողովուրդիդ աղօթքին վրայ ։

5 Արտասուքի հաց կերցուցիր զանոնք , և արտասուքով լի բաժակ խմցուցիր ։

6 Մեզ դրացիներուն կռիւի առարկայ ըրիր , և մեր թշնամիները մեզի վրայ կը ծաղրեն ։

7 Զօրութեանց Աստուա՛ծ , դարձո՛ւր մեզ , և երեսդ լուսաւորէ՛ , որ ազատ ըլլանք ։

8 Եգիպտոսէն որթատունկ մը հանեցիր , հեթանոսները վռնտեցիր և տնկեցիր զայն ։

9 Անոր համար տեղ պատրաստեցիր , արմատ ձգեց և երկիրը լեցուց ։

10 Լերանց ստուերը ծածկեց զայն , և անոր ճիւղերը Աստուծոյ մայրի ծառերուն պէս էին ։

11 Իր ճիւղերը ծովուն կողմը կը տարածէր , և իր ոստերը մինչև գետը ։

12 Ինչո՞ւ քակեցիր անոր պարիսպները , որ ամէն անցորդ կը քաղէ զայն ։

13 Անտառի վայրենի խոզը կը կրծէ զայն , և դաշտի գազանները կ՚ուտեն զայն ։

14 Զօրութեանց Աստուա՛ծ , դարձի՛ր , նայէ՛ երկնքէն , տե՛ս և այցելութիւն ըրէ այս որթատունկին ,

15 և պահէ՛ զայն , զոր աջդ տնկեց , և որդին՝ զոր քեզի համար զօրացուցիր ։

16 Հրով այրեցին զայն , կտրեցին զայն , քու երեսիդ սպառնալիքէն կորսուեցան ։

17 Քու աջդ թող իր վրայ ըլլայ՝ որ աջ կողմդ նստեցուցիր , և որդին՝ զոր քեզի համար զօրացուցիր ։

18 Մենք ալ քեզմէ պիտի չդառնանք , մեզ կենդանացո՛ , և քու անունդ պիտի կանչենք ։

19 Զօրութեանց Աստուա՛ծ , դարձո՛ւր մեզ , և երեսդ լուսաւորէ՛ , որ ազատ ըլլանք ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԱ

1 Ասափայ Սաղմոսը ։

1 Ուրախ եղէ՛ք Աստուծոյ , որ մեր զօրութիւնն է , ցնծացէ՛ք Յակոբի Աստուծոյ համար ։

2 Երգ ասացէ՛ք , և դայրայրեցէ՛ք , քնարը հնչեցուցէ՛ք , և հաճելի նուագարանը ։

3 Փող հնչեցուցէ՛ք նորալուսնի ատեն , լիալուսնի ատեն , մեր տօնին օրը ։

4 Վասն զի Իսրայէլի համար հրաման է , Յակոբի Աստուծոյ դատաստան ։

5 Զայն Յովսէփի մէջ վկայութեան համար դրաւ , երբ Եգիպտոսի երկրին դէմ ելաւ , ուր չհասկցուած լեզու մը լսեցի ։

6 Ուսը բեռնէն ազատեցի , անոր ձեռքերը զամբիւղէն ազատեցան ։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր , և ես ազատեցի քեզ , որոտումի ծածկոյթէն պատասխանեցի քեզի , Մարիբայի ջուրերուն մօտ քեզ փորձեցի ։ (Սելայ ։)

8 Լսէ՛ , ժողովուրդս , և քեզ պատուիրեմ , Իսրայէլ , եթէ ինծի ականջ դնես ։

9 Քու մէջդ օտար աստուած չպիտի ըլլայ , և օտար աստուծոյ չպիտի երկրպագես ։

10 Ես եմ Տէր Աստուածդ , որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի , բերանդ լայն բա՛ց , և զայն պիտի լեցնեմ ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս իմ ձայնիս չլսեց , և Իսրայէլ ինծմէ չուզեց ։

12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամքին թողի , որ իրենց խորհուրդներովը գնան ։

13 Երանի՛ թէ իմ ժողովուրդս ինծի լսէր , Իսրայէլ իմ ճամբաներուս մէջ գնար ։

14 Շուտով անոնց թշնամիները կ՚ընկրկեցնէի , և ձեռքս անոնց հակառակորդներուն դէմ կը դարձնէի ։

15 Տէրոջ ատողները անոր առջև պիտի ստորնանային , և անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի տևէր ։

16 Ան ալ ամենայն ընտիր ցորենով պիտի կերցընէր զանոնք , և վայրի մեղրով պիտի յագեցընէր զանոնք ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԲ

1 Ասափայ Սաղմոսը ։

1 Աստուած կայնեցաւ աստուածներուն ժողովին մէջ , դատաստան կ՚ընէ աստուածներուն մէջ ։

2 Մինչև ե՞րբ պիտի անիրաւութեամբ դատէք , և ամբարիշտներուն երեսը պիտի՞ առնէք ։ (Սելայ ։)

3 Դատեցէ՛ք աղքատին և որբին իրաւունքը , արդարացուցէ՛ք նեղեալն ու տնանկը ։

4 Ազատեցէ՛ք աղքատն ու խեղճը , ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէ՛ք զանոնք ։

5 Չգիտեն ու չհասկնան , խաւարի մէջ կը շրջին , երկրի բոլոր հիմերը կը սասանին ։

6 Ես ըսի՝ Աստուածներ էք , և ամենքդ Բարձրեալին որդիներ ։

7 Բայց դուք պիտի մեռնիք իբրև մարդիկ , և իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք ։

8 Ելի՛ , Աստուա՛ծ , դատաստան ըրէ երկրի վրայ , վասն զի դուն ամէն ազգերուն կը տիրես ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԳ

1 Ասափայ Սաղմոսը ։

1 Աստուա՛ծ , մի՛ լռեր , մի՛ խուլնար , Աստուա՛ծ , մի՛ դադրիր ։

2 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ կը խռովին , և քու ատողներդ գլուխ կը բարձրացնեն ։

3 Քու ժողովուրդիդ դէմ խորամանկ խորհուրդներ կ՚ընեն , և քու պահածներուդ դէմ կը խորհրդակցին ։

4 Կ՚ըսեն՝ Եկէ՛ք , զանոնք ազգերու միջէն կտրենք , որ Իսրայէլի անունը այլևս չյիշուի ։

5 Վասն զի միաբանեցան սրտով , քեզի դէմ ուխտ կը կապեն ։

6 Եդոմի վրաններն ու Իսմայէլացիները , Մովաբ և Հագարացիները ,

7 Գեբաղ , Ամմոն և Ամաղէկ , Փղշտացիներն ու Տիւրոսի բնակիչները ։

8 Նաև Ասորը անոնց հետ միացաւ , Ղովտի որդիներուն զօրակից եղաւ ։ (Սելայ ։)

9 Մադիամի ըրածին պէս ըրէ՛ անոնց , Կիսոնի գետին մօտ Սիսարայի և Յաբինի ըրածին պէս ։

10 Որ Ենդորի մէջ կորսուեցան , դոմանի պարարտութիւն եղան ։

11 Անոնց ազնուականները Օրէբի և Զէեբի պէս ըրէ , և անոնց բոլոր իշխանները Զեբայի և Սալմունայի պէս ։

12 Վասն զի ըսին՝ Աստուծոյ արքայանիստ տեղերը մեր ձեռքը առնենք ։

13 Իմ Աստուածս , զանոնք պտտող փոշիի պէս ըրէ՛ , հողմին առջև դարձուածի պէս ։

14 Ինչպէս որ անտառը կրակ կը հրդեհէ , և բոցը լեռները կ՚այրէ ,

15 Նոյնպէս հալածէ՛ զանոնք քու փոթորկովդ , և քու սաստովդ զանոնք զարհուրեցո՛ ։

16 Անարգութեամբ երեսնին լեցո՛ , որ քու անունդ փնտռեն , Տէ՛ր ։

17 Ամօթով և զարհուրանքով յաւիտեան լեցուին , ամչնան և կորսուին ։

18 Որ գիտնան թէ դուն՝ որ միայն անունդ Տէր է , ամբողջ երկրի վրայ Բարձրեալ ես ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԴ

1 Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Որքա՜ն սիրելի են քու բնակարանները , Զօրութեանց Տէ՛ր ։

2 Իմ հոգիս կը տենչայ , այո՛ , կը հիանայ Տէրոջ գաւիթներուն համար , իմ սիրտս և իմ մարմինս կ՚աղաղակեն կենդանի Աստուծոյ ։

3 Նաև ճնճղուկը տուն մը գտաւ , և ծիծեռնակը բոյն մը իր համար , ուր իր ձագերը դնէ , քու սեղաններուդ քով , Զօրութեանց Տէ՛ր , իմ Թագաւորս և իմ Աստուածս ։

4 Երանի՛ քու տանդ մէջ բնակողներուն , որ միշտ քեզ կը գովեն ։ (Սելայ ։)

5 Երանի՛ քեզմով զօրութիւն գտնող մարդուն , որուն սրտին մէջ են քու ճամբաները ։

6 Որ Բաքայի հովիտէն անցնելով զայն աղբիւրներու տեղ կ՚ընէ , անձրեւն ալ օրհնութիւններով կը պատէ զայն ։

7 Զօրութենէ զօրութիւն կ՚երթան , Սիոնի մէջ Աստուծոյ կը հանդիպին ։

8 Զօրութեանց Տէր Աստուա՛ծ , լո՛ւր տուր աղօթքիս , Յակոբի Աստուա՛ծ , ականջ դի՛ր ։ (Սելայ ։)

9 Մեր վահանը տե՛ս , Աստուա՛ծ , և երեսդ դարձո՛ւր քու օծեալիդ ։

10 Վասն զի քու գաւիթներուդ մէջ հազար օր մը աւելի լաւ է քան զուրիշ տեղ հազար օր ։ Ես կ՚ուզեմ Աստուծոյ տան դրան շեմին մէջ կենալ , քան թէ ամբարիշտներու վրաններուն մէջ բնակիլ ։

11 Վասն զի Տէր Աստուած արև և վահան է ։ Տէրը շնորհք և փառք պիտի տայ , և բարիք պիտի չզրկէ անարատ գնացողները ։

12 Զօրութեանց Տէր Աստուա՛ծ , երանի՛ քեզի վստահողին ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԵ

1 Եկեղեցիին ընութիւնը ու փառքը · 4 անոր սնդամներուն աւելնալը ; պատիւը ու մխիթարութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Ի՛նոր հիմերը ՚սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 Ի՛ Տէրը սիրեցին դռները Յակոբին քան զբոլոր յոլասցող ծառադ դուն փրկէ՛ ։

3 Ի՛ Աստուած՝ ինծի՛ ով Տէր , ինչու որ ցորեկ ու գիշեր կը կանչեմ առջևդ ։

4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը , Քինչու որ դէպ ի՛ քեզի կը վերցընեմ իմ անձս՝ ով Տէր ։

5 Դ՚ի՛ւան դի դուն՝ ով Տէր , բարի ու ներող ես , և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն ։

6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝ ով Տէր , ու մտիկ ըլլէ իմ աղաչանքներս ։

7 Ի՛նչ դժուարութեանս օրը քեզի կ՚աղաղակեմ , ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես ։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նմանը մկը չկայ՝ ով Տէր , և Ի՛ր գործքերուդ պէս չկայ ։

9 Ի՛ր ոլոր աղգերը որ դուն ստեղծեցիր , պիտի դան ու երկրպագութիւն բնեն քու առջիդ՝ ով Տէր , և քու անուանդ փառք պիտի տան ։

10 Վասն զի դուն մեծ ու Ի՛ հրաշքներ գործող ես , Աստուած միայն դուն ես ։

11 Ո՛վ Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու ճամբադ , որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ . ‡միացուր իմ սիրտս՚, որ քու անունդէդ վախնայ ։

12 Իմ ոլոր սրտովս քեզ պիտի գոհանամ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս , ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս . ու դուն Ա՛փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն ։

14 Ո՛վ Աստուած՝ Ի՛ մարբատաւանները ինծի դէմ ելան , ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին , և քեզ իրենց առջևը չդրին ։

15 Ծ՚բայց դուն՝ ով Տէր՝ դթած ու ողորմած Աստուած ես , երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես ։

16 Ի՛նայէ՛ ինծի ու ողորմէ՛ ինծի . քու զօրութիւնդ ուժգր քու ծառայիդ , ու հ՚քու աղախինիդ որդին փրկէ՛ ։

17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի , որ իս ատղները տեսնեն ու ամրչնան . ինչու որ դուն՝ ով Տէր , ինծի օդնեցիր ու իս մխիթարեցիր ։

ՍԱՂՄ · ՀԷ

1 Եկեղեցիին ընութիւնը ու փառքը · 4 անոր սնդամներուն աւելնալը ; պատիւը ու մխիթարութիւնը ։

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ՚՚ երգը ։

1 Ի՛նոր հիմերը ՚սուրբ լեռներուն վրայ են ։

2 Ի՛ Տէրը սիրեցին դռները Յակոբին

բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ ։

3 ‡ Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար , ով Աստուծոյ քա- ղաքը ։ (Սէլայ ։)

4 Ը*Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս †ճանչցողներուն մէջ. ահա՛ Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշէին հետ .ասոնք ալ հոն ծը- նան ։

5 Ու Սիօնին համար պիտի ըսուի Թէ Ա՛ս մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ . և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատե զանիկա ։

6 Տէրը ազգերը է գրած ժամանակը պիտի ըսէ Թէ ասիկայ հոն ծնաւ ։ (Սէլայ ։)

7 Ու երգեցողները , նոյնպէս ալ ‡ արդահարները պէտ ըսէն , Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԸ

1–8 Ծանր գանգատ պարունակող ազօթք մը ։

Կորխի որդւոցը երգը ՝՝ Սաղմոսը . Գլխաւոր երաժշտին , Մահալաթ Լէանօթի վրայ . ՝՝ Եման Եզրահա- յին երգը ։

1 Ո՛վ Տէր՝ Է իմ փրկութեանս Աս- տուածը , է ցորեկը կ՚աղաղա- կեմ ՝՝ դիշերը քու առջեւդ եմ ։

2 Իմ ազօթքս քու առջեւդ թող ելլէ . խոնարհեցո՛ւր քու ականջդ իմ աղաղակիս ։

3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ , ու իմ կեանքս Ա դէ- րեզմանին մօտեցաւ ։

4 Է գոբը իջնողներուն հետ սե- պուեցայ , ուժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ ։

5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝ դերեզմանի մէջ պառկող մեռ- ցուածներուն պէս , որոնք ալ չես յիշեր , ու քու ձեռքէդ Է մերժուած են ։

6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գու- բին մէջը դրիր , խաւարային ան- դունդներուն մէջ ։

7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս , և Է.քու բոլոր ալիքնե- րովդ զիս չարչարեցիր ։ (Սէլայ ։)

8 Ը Իմ ճանչցողներս ինծմէ հեռա- ցուցիր , իս գարշելի ըրիր անոնց առջեւն . Է գոցուեցայ ու դուրս չեմ ելլեր ։

9 Ի Տառապանքէն աչքերս վատե- ցան . Լամէն օր քեզի աղաղակե- ցի՝ ով Տէր , Է ձեռքերս քեզի եր- կնցուցի ։

10 Ծ Մի՞թէ մեռելներուն հրաշք պի- տի ընես . միթէ մեռածնե՞րը պիտի ելլեն ու քեզ դովեն ։ (Սէ- լայ ։)

11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողոր- մութիւնդ գերեզմանին մէջ , ո՞ քու ճշմարտութիւնդ՝ կորստեան մէջ ։

12 Ի Մի՞թէ կը ճանչցուի՞ն քու հր- րաշքներդ խաւարին մէջ , հ՞ քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկ- րին մէջ ։

13 Բայց ես՝ ով Տէր , քեզի աղա- ղակեցի , ու Ի իմ աղօթքս առ- տուանց քու առջեւդ պիտի ելլէ ։

14 Ո՛վ Տէր՝ Ո՞ւ ինչու իմ անձս կը մերժես , ո՞ Է քու երեսդ կը ծած- կես ինծմէ ։

15 Ես խեղճ եմ ու մանկութենէս Ի վեր մեռնելու վրայ եմ . Ն քու ահերդ քաշեցի ո՞ խռովեցայ ։

16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս իջաւ , Ֆ քու զարհուրանքներդ իս կորսընցուցին ։

17 Անձն օր ջուրի պէս իս պատե- ցին , Ո մէկտեղ չորս կողմս առին ։

18 Ֆ Հեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը , իմ ճանչցորներս խա- ւարի մէջ են ։

ՍԱՂՄ · ՁԹ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած կը գովէ իր ուխ- տին համար , 5 իր հրաշալի կարողութեանը համար , 15 իր եկեղեցիին հոգ տանելուն հա- մար , 19 ու Դաւիթին թագաւորութեանը ըլած շնորհքին համար ։ 38 Ետքը ձախող դիպուածներու վրայով կը գանգատի , 46 կը բողոքէ , կ՚աղօթէ ու զԱստուած կ՚օրհնէ ։

՝՝ Եթան Եզրահայիին երգը ։

1 Բ Տերոջը ողորմութիւնները յա- ւիտեան պիտի երգեմ . քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ազգէ ազգ պիտի պատմեմ ։

2 Վասն զի ըսի Թէ Ողորմութիւ- նը յաւիտեան պիտի շինուի . Դեր- կինքի մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ ։

3 Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ ըրի , Ես իմ Դաւիթ ծառայիս եր- դում ըրի , ըԵ՚ըՀ ,

4 Ը քու սերունդդ յաւիտեան պի- տի հաստատեմ , և Ը ազգէ ազգ պիտի շինեմ քու աթոռդ ։ (Սէ- լայ ։)

5 Ե Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ՝ ով Տէր , և քու հա- ւատարմութիւնդ Ժ սուրբերուն ժո- ղովքին մէջ ։

6 Վասն զի Է ո՞վ կայ երկինքի մէջ Տէրոջը հաւասար . ո՞ § Հզօրաց որ- դիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Տէ- րոջը ։

7 Ն Աստուած խիստ զարհուրելի Է սուրբերուն ժողովքին մէջ , և ա- հաւոր Է ամէն իր բոլորտիքը եղող- ներուն ։

8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած , ո՞վ Է Էքեզի պէս հզօր Տէր . որ

---

‡ Տես Ես · կ ։

Բ Սաղ · ձթ · 10 ։ Ես · ծա · 9 ։

* Յ՝ Եգիպ- տոսը ։

†Կ՚՝ ճանչ- ցողներու պէս ։

Ե Եզեկ · ժգ · 9 ։

‡ Կ՚՝ պար բռնողներ

՝՝ գ Թագ · դ · 31 ։ ա Մն · բ · 6 ։

Բ Սաղ · իհ՝ · 9 ։ ծա · 14 ։

է Ղու · ժբ · 7 ։

Գ Սաղ · ճէ · 18 ։

Ե Սաղ · իբ · 1 ։

Ղ Սաղ · լա · 12 ։

Է Ես · ծգ · 8 ։

Ը Սաղ · խբ · 7 ։

Թ Ցօր · ժթ · 13 , 19 ։ Սաղ · լա · 11 ։ ձԲբ · 4 ։

ժ Ողբ · գ · 7 ։

Ի Սաղ · լը · 10 ։

Լ Սաղ · ձղ · 3 ։

Խ Ցօր · ժա · 13 ։ Սաղ · ճպգ · 6 ։

Ծ Սաղ · ղ · 5 ։ Լ · 9 ։ ճժե · 17 ։ ճժբ · 17 ։ Ես · լը · 18 ։

՝՝ գ Թագ · դ · 31 ։ ա Մն · բ · 6 ։

Բ Սաղ · ճա · 1 ։

գ Հմր 4 ։ Սաղ · ճժթ · 90 ։

Գ Սաղ · ճժթ · 89 ։

Է գ Թագ · ը · 16 ։ Ես · խբ · 1 ։

Ը բ Թագ · է · 11 , ըԱ ։ ա Մն · ժէ · 10 , ըԱ ։ Տես Երեմ · լ · 9 ։ Եզեկ · լԸ · 23 ։ Ովս · գ · 5 ։

Թ Հմր 29 , 36 ։

ժ Տես Հմր 1 ։ Ղու ։ ա · 32 , 33 ։

Ի Սաղ · ժթ · 1 ։ ղ · 6 ։ Ցայտ · է · 10 ։ 11 ։ 12 ։

ի Հմր 7 ։

Լ Սաղ · խ · 5 ։ Հա · 19 ։ ձղ · 8 ։ ճժգ · 5 ։

§ Կ՚՝ աս- տուածոց

Խ Սաղ · հզ · 7 ։ 11 ։

Ծ Եւ · ժե · 11 ։ ա Թագ · բ · 2 ։ Սաղ · լե · 10 ։ Հա · 19 ։

քու հաւատարմութիւնդ քու բո-
լոր տիքդ է ։
9 ֊ Դուն կը տիրես ծովուն հպար-
տութեանը վրայ . երբոր անոր ա-
լիքները կը բարձրանան , դուն կը
հանդարտեցնես անոնք ։
10 ¦ Դուն ձնշեցիր Ռահաբը խո-
յոտածի պէս . քու զօրութեանդ
բազուկովը ցրուեցիր քու թշնա-
միները ։
11 Հքուկդ է երկինքը ու քուկդ է
երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհը
ու անոր լիութիւնը ։
12 Հիւսիսը ու Հարաւը դուն բա-
տեզծեցիր . Ղթափօր ու ֆ Հերմոն
քու անունովդ կը ցնծան ։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս .
քու ձեռքդ ուժով է , քու աջ
ձեռքդ բարձրացած է ։
14 ՛ Արդարութիւնը ու իրաւունքը
քու աթոռիդ հիմն է , ›ողորմա-
ծութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու
երեսիդ առջևէն կ'երթան ։
15 Երանի՛ ան ժողովուրդին որ գի-
տեն Ն * ազդարարութեան խոնչիւնն՝
ձայնը . ով Տէր՝ անոնք Ն քու երե-
սիդ լուսովը պիտի քալեն ։
16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի
ցնծան , ու քու արդարութիւնո-
վըդ պիտի բարձրանան ։
17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրու-
թեանը փառքը , ¤ և քու համ֊ու-
թեամբդ պիտի բարձրանայ մեր
եղջիւրը ։
18 Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն
է , ու մեր թագաւորը Իսրայէլին
Սուրբինն է ։
19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսե-
ցար քու սուրբիդ հետ , ու ըսիր ,
Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ ,
ժողովուրդէն Ն ընտրուածը բարձ-
րացուցի ։
20 Գ Իմ ծառաս Դաւիթը գտայ ,
իմ սուրբ եւղովս օծեցի անիկայ ։
21 Ն Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի
հաստատուի , ու իմ բազուկս պի-
տի զօրացընէ զանիկայ ։
22 ¬ Թշնամին պիտի չհարստահարէ
զանիկայ , ու անօրէնութեան որ-
դին պիտի չկարչարէ զանիկայ ։
23 ¬ Եւ անոր թշնամիները իր առ-
ջևէն պիտի կոտրեմ , ու զանիկայ
ատողները պիտի զարնեմ ։
24 Եւ Ն իմ հաւատարմութիւնս ու
ողորմութիւնս անոր հետ պիտի
ըլլայ . ու ¤ անոր եղջիւրը իմ ա-
նունովս պիտի բարձրանայ ։
25 ¤ Անոր ձեռքը ծովուն վրայ պիտի
դնեմ , ու անոր աջ ձեռքը գետե-
րուն վրայ ։
26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ Թէ
Դուն ես ›իմ Հայրս , իմ Աստուա-
ծըս ու ¬ իմ փրկութեանս վէմը ։
27 Ու ես զանիկայ ֏ անդրանիկ պի-
տի ընեմ , ‡ երկրի թագաւորներէն
աւելի բարձր ։
28 ° Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան
պիտի պահեմ անոր համար , ու
ֆ իմ ուխտս անոր հետ հաւատա-
րիմ պիտի ըլլայ ։
29 ¬ Եւ անոր սերունդը յաւիտեան ,
Բ ու անոր աթոռը Ֆ երկինքի օրե-
րուն չափ պիտի ընեմ ։
30 ¤ Թէ որ անոր որդիքը Ե իմ օ-
րէնքս Թողուն , ու իմ իրաւունք-
ներովս չքալեն ,
31 Թէ որ իմ կանոններս անարդեն ,
ու իմ պատուիրանքներս չպահեն ,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի
պատժեմ անոնց յանցանքը , ու
հարուածներով՝ անոնց անօրէնու-
թիւնը ։
33 Բ Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի
չկտրեմ անկէ , ու իմ հաւատար-
մութիւնս սուտ պիտի չհանեմ ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ , ու
շրթունքներէս ելածը պիտի չփո-
խեմ ։
35 Ընդամ մը երդում ըրի Ը իմ
սրբութիւնովս , որ սուտ պիտի չը-
սեմ Դաւիթին .
36 Ի Անոր սերունդը յաւիտեան պի-
տի մնայ , ու անոր աթոռը իմ առ-
ջևս ֊ արեգակին չափ .
37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի
հաստատուի , ու երկինքին մէջ հա-
ւատարիմ վկայի պէս ։ (Սէլայ ։)
38 Բայց դուն Է երեսէ ձգեցիր ու
Ւ անարգեցիր , քու օծեալիդ բար-
կացար .
39 Քու ծառայիդ ուխտը մերժե-
ցիր , Է անոր թագը գետնին հա-
ւասար պղծեցիր .
40 ֊ Անոր բոլոր պարիսպները փլցու-
ցիր , անոր բերդերը աւերակ ըրիր ։
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կո-
ղոպտեցին զանիկայ . Ի նախատինք
եղաւ իր դրացիներուն ։
42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը
բարձրացուցիր , անոր բոլոր թըշ-
նամիները ուրախացուցիր ։
43 Անոր սուրին բերանն ալ դար-
ձուցիր , ու զինքը պատերազմին
մէջ չկայնեցուցիր ։
44 Անոր փառքը դադրեցուցիր , ու
Հ անոր աթոռը գետինը զարկիր ։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը
կարճեցուցիր , զանիկայ ամօթով
ծածկեցիր ։ (Սէլայ ։)
46 Ն Մինչև ե՞րբ՝ ով Տէր , քու անձդ
միշտ պիտի պահե՞ս . Ղ քու սրտա-
մոտութիւնդ կրակի պէս պիտի
բորբոքի՞ ։
47 ֆ Զիշէ՛ իմ կեանքիս ինչ բլլալը .
ինչ ունայնութեան համար ստեղ-
ծեցիր մարդոց բոլոր որդիները ։

ֆ Սաղ . բ . 7 ։ Կող . ա . 15 , 18 ։
‡ Թուռ . իդ . 7 ։
ֆ Ես . ծե . 3 ։
֏ Հմր 34 ։
¬ Հմր 4 , 36 ։
Բ Հմր 4 ։ Ես . ի . 7 ։ Ես . ի . 17 ։
Ֆ Բ Օր . ժա . 21 ։
¤ Բ Թագ . է . 14 ։
Ե Սաղ . ճժի . 53 ։ Երեմ . ի . 13 ։
Ը Բ Թագ . է . 14 ։ գ Թագ . ժա . 31 ։
Ի Բ Թագ . է . 13 ։
Ը Ամվ . դ . 2 ։
Ի Բ Թագ . է . 16 ։ Ղուա . 33 ։ Ցօհ . ժբ . 34 ։ Հմր 4 , 29 ։
֊ Սաղ . հբ . 5 , 17 ։ Եսա . լդ . 20 ։
Ֆ ա Մն . իբ . 9 ։ Սաղ . խդ . 9 ։ կ . 1 , 10 ։
Ւ Բ Օր . լբ . 19 ։ Սաղ . նբ . 59 ։
Ի Սաղ . հգ . 7 ։ Ովբ . ե . 16 ։
֊ Սաղ . ճ . 12 ։
Ֆ Սաղ . խդ . 13 ։ ծթ . 4 ։
Հ Հմր 39 ։
Ղ Սաղ . հբ . 63 ։
Ֆ Ցօբ . է . 7 ։ ժ . 9 ։ ժդ . 1 ։ Սաղ . լճ . 5 ։ ճժի . 84 ։

֊ Սաղ . կե . 7 ։ ղգ . 3 , 4 ։ ճէ . 29 ։
Ֆ Եզ . ժդ . 26 , 27 ։ 28 ։ Սաղ . ձէ . 4 ։ Ես . Լ . 7 ։ ծա . 9 ։
Հ Ծն . ա . 1 ։ ա Մն . իթ . 11 ։ Սաղ . իդ . 1 ։ 2 ։ ծ . 12 ։
Ֆ Ցօբ . իվ . 7 ։
Ղ Ցես . ժի . 22 ։
Ֆ Ցես . ժբ . 1 ։
՛ Սաղ . ղէ . 2 ։
› Սաղ . ձե . 13 ։
Ն Թուռ . ժ . 10 ։ Սաղ . ղբ . 6 ։
* Կամ՝ ցընծութեան . Թուռ . իգ . 21 ։
Ն Սաղ . գ . 6 ։ խդ . 3 ։
¤ Հմր 24 ։ Սաղ . հե . 10 ։ ղբ . 10 ։ ճլբ . 17 ։
Ն Հմր 3 ։ գ Թագ . ժա . 34 ։
¬ ա Թագ . ժգ . 1 ։ 12 ։
Ն Սաղ . ձ . 17 ։
¬ բ Թագ . է . 13 ։
¬ բ Թագ . է . 9 ։
Ն Սաղ . կա . 7 ։
¤ Հմր 17 ։
› Սաղ . հբ . 8 ։ ձ . 11 ։
› բ Թագ . է . 14 ։ ա Մն . իբ . 10 ։
¬ բ Թագ . իբ . 47 ։

48 Մ՛Ո՛վ է ան մարդը որ ապրի ու չմահ չտեսանէ, և իր անձը դժոխքին ձեռքէն փրկէ : (Սէլայ :)

49 Ո՛վ Տէր՝ ո՞ւր են քու առջի ողորմութիւններդ , որ Դաւիթին ի քու հաւատարմութիւնովդ :

50 Ո՛վ Տէր՝ յիշէ քու ծառաներուդ նախատինքը , որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն .

51 Որ անով քու թշնամիներդ ա՛նարգեցին՝ ո՛վ Տէր , որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին :

52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան : Ամէն ու ամէն :

ՍԱՂՄ · Գ

1 Մովսէս Աստուծոյ նախախնամութիւնը խոստովանելով՝ 3 մարդոց տկարութեանը համար , 7 Աստուծոյ պատիժներուն , 10 և մարդկային կենաց կարճութեանը համար կը գանգատի : 12 Ընդհակայ Աստուծոյ բարի նախախնամութեան գիտութեանը ու յայտնի եւ ընդհանրական համար կ՛աղօթէ :

1 Տէր Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին ա՛ղօթքը :

1 Ո՛վ Տէր՝ դուն մեզի ապաւէն եղար ազգէ մինչև ազգ :

2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ , ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ , յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն ես Աստուած :

3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես , ու կ՛ըսես , Դո՛ւք դարձէ՛ք մարդոց որդիներ :

4 Վասն զի հազար տարին քու առջիդ երեկուան օրին պէս է՝ որ անցաւ , կամ գիշերուան պահու մը պէս :

5 Կ՛ընկղմես անոնք , ձերազգի պէս կ՛ըլլան . առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ՛ըլլան .

6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ , իրիկունը կը կտրուի ու կը չորնայ :

7 Ինչու որ քու բարկութենէդ կը մաշինք , և քու սրտմտութենէդ կը խռովինք :

8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ , ու մեր ծածուկ մեղքերը քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր :

9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւնովդ կ՛անցնին . մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ՛անցընենք :

10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են . ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան , տակաւին անոնց փառքը աշխատանք ու ցաւ է . ինչու որ անոնք շուտով կ՛անցնին , ու մենք կը թռչինք :

11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը , և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ :

12 Ինանկ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել , որ սրտի իմաստութիւն ստանանք :

13 Դարձիր՝ ո՛վ Տէր , մինչև ե՞րբ . ու Հգթութիւն ըրէ քու ծառաներուդ :

14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ , Որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջ :

15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը որ տրտմեցուցիր . ան տարիներուն չափովը որ չարիք տեսանք :

16 Թող երևնայ ծքու գործդ քու ծառաներուդ , և քու փառդ անոնց որդիներուն :

17 Ու իմ Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ . և ձեռքերնուս գործքը հաստատէ մեր վրայ . մեր ձեռքերուն գործքը հաստատէ :

ՍԱՂՄ · Ղ Ա

1 Բարեպաշտ մարդոց վիճակը . 3 անոնց ապաստոյութիւնը . 9 անոնց ապաստանարանը :

1 Ով որ բնակի Բարձրելոյն տակը քնակողը Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի :

2 Տէրոջը համար պիտի ըսեմ Թէ իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է . իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ :

3 Արդարև Ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն , ապականիչ ժանտամահէն :

4 Քեզ իր փետուրներովը պիտի ծածկէ , ու իր թևերուն տակը պիտի ապաստանիս . անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզի :

5 Պիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն , ոչ ցորեկը թռչող նետէն ,

6 Ո՛չ ալ մութի տեղը պտրտող ժանտամահէն , ոչ կէս օրուան աւտինը սատակեցընող հարուածէն :

7 Հազար հոգի քու քովէդ , ու տասը հազար քու աջ կողմէդ պիտի իյնան , բայց քեզի հարուածք մը պիտի չմօտենայ :

8 Միայն Ք՛քու աչքերովդ պիտի նայիս , ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես :

9 Որովհետև դուն Տէրը Իմ Ապաւէնս՝ Բարձրեալը Ք՛քեզի ապաստանարան ըրիր ,

10 Ք՛քեզի չարիք պիտի չհասնի , և քու բնակարանիդ հարուածք մը պիտի չմօտենայ :

11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն

Մաղ · խթ · 9 :
Յեր · ժա · 5 :
Ներ · է · 15 : Ես · ծե · 3 :
Ղ Մաղ · ծդ · 5 :
Մաղ · կթ · 9 , 19 :
Ղ Մաղ · հդ · 22 :
Պ Մաղ · խա · 13 :

Բ Օր · Լգ · 1 :

Բ Օր · Լգ · 27 : Եզեկ · ժա · 16 :
Ե Առակ · ը · 25 , 26 :

Ը Յն · գ · 19 : Ամղ · ժբ · 7 :
Ի Բպետ · գ · 8 :
Ղ Մաղ · հգ · 20 :
Ի Մաղ · ճգ · 15 : Ես · խ · 6 :
Ը Մաղ · ղբ · 7 : Ցոբ · ժգ · 2 :
Ի Մաղ · ծ · 21 : Երեմ · ժզ · 17 :
Ժ Մաղ · ժե · 12 :

Ի Մաղ · լթ · 4 :
Ի Մաղ · ձե · 6 : Ճխթ · 2 :
Ժ Ամբ · գ · 2 :
Ի Մաղ · իե · 4 :
Հ Ես · իզ · 12 :

Ա Մաղ · իե · 5 : Լա · 20 : Լբ · 7 :
Բ Մաղ · ժե · 8 :
Ե Մաղ · ճխբ · 5 :
Պ Մաղ · ճիդ · 7 :
Ի Մաղ · ժե · 8 : Ձե · 1 : կա · 4 :
Ղ Ցոբ · ե · 19, 20 : Մաղ · ճժբ · 7 : Ճիա · 6 : Առակ · գ · 23 · 24 : Ես · խգ · 2 :
Ի Մաղ · լե · 34 : Մաղ · ա · 5 :
Ը Հմր Ձ :
Ի Մաղ · հա · 3 : ղ · 1 :
Ժ Առակ · ժբ · 21 :
Ի Մաղ · լդ · 7 : Հա · 3 : Մատ · գ · 6 : Ղու · դ · 10, 11 : Երե · ա · 14 :

պիտի ապսպրէ քեզի համար , որ քու բոլոր ձամբաներուդ մէջը քեզ պահեն ։

12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցրնեն քեզ , Լոր չըլլայ թէ ոտքդ քարի դարնես ։

13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկրտես ։

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ , ա- նոր համար ես պիտի փրկեմ անի- կայ . անոր ամրութիւն պիտի ըլ- լամ , ինչու որ անիկայ է իմ անունս դիտցաւ ։

15 Ինծի պիտի կանչէ , ու ես անոր պատասխան պիտի տամ . Նեղու- թեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ . պիտի ապրեցնեմ ու փառաւո- րեմ անիկայ .

16 Երկայն օրերով պիտի կշտացը- նեմ անիկայ , ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ ։

ՍԱՂՄ · ՂԲ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ գնա- տուած գովեն ։ 4 անոր մեծ գործերուն հա- մար , 6 նաեւ անոր դատաստանին համար որ չարերուն կ'ընէ , 10 ու անոր բարութեանը համար որ բարեպաշտներուն կ'ընէ ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս ու- երդ ։

1 Հարի է գոհանալ Տէրոջմէն , ու սաղմոս ըսել քու անուանդ՝ ով Բարձրեալ ,

2 Առտուանդ բերել ողորմութիւնդ , ու գիշերները քու հաւատարմու- թիւնդ պատմել ,

3 Տասը լար ունեցող նուագարա- նով ու տաւիղով Քնարի ձայ- նով ։

4 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , քու գործքովդ ես ուրախացուցիր . քու ձեռքերուդ գործերովը պիտի ցրն- ծամ ։

5 Ո՛վ Տէր՝ ինչ մեծ են քու գործքերդ . Շատ խորունկ են քու խորհուրդներդ ։

6 Ընչմիտ մարդը ասիկայ չմանաը , ու յիմարը չհասկընար ։

7 Ամբարիշտներուն խոտի պէս բուսնիլը , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղկիլը իրենց յա- ւիտենական կորստեանը կը պատէ ։

8 Բայց դուն՝ ով Տէր , յաւիտեան բարձր ես ։

9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ՝ ով Տէր , վասն զի ահա քու թշնա- միներդ պիտի կորսուին . բոլոր ա- նօրէնութիւն գործողները ի պիտի ցրուին ։

10 Բայց ինծի եղջիւրս միեղջերուի- նին պէս պիտի բարձրացընես . ես նոր իւղով օծուեցայ .

11 Նաեւ իմ աչքերս թշնամիներուս ցոյս-ոցով պիտի տեսնեն . իմ ա- կանջներս ինծի դէմ ելլող չարա- գործներուն ձայն պատիժը պիտի լսեն ։

12 Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի եղևնիի պէս պիտի մեծնայ ։

13 Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները մեր Աստուծոյն սրաշներուն մէջը պիտի ծաղկին .

14 Ծերութեան ատեն ալ պտուղ պիտի տան , պարարտ ու կանանչ պիտի մնան ,

15 Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ իմ վէմս է , ու հանիրա- ւութիւն չկայ անոր քովը ։

ՍԱՂՄ · ՂԳ

1-5 Երիսաոսի թագաւորութեանը վերհաս- ռութիւնը , զօրութիւնը ու սրբութիւնը ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , Փառա- փառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած ու գօտևորած է . Աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասանի ։

2 Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է . Դուն յաւիտենէն ես դուն ,

3 Ովե՛ տէր՝ գետերը բարձրացու- ցին , գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը . գետերը կը բարձրացընեն իրենց շառաչիւնը ։

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն ու ծո- վուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօ- րաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հա- ւատարիմ են . ով Տէր՝ սրբու- թիւնը քու տանդ կը վայլէ *յա- ւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

1 Մարգարէն արդարութիւն խնդրելով՝ բռնա- ւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը գանգատի . 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ'իմացընէ . 12 վերացած մարդուն երջանկու- թիւնը կը ցուցընէ . 16 կը հաստատէ թէ Աս- տուած նեղեալը կը պաշտպանէ ։

1 Ովե՛ տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուած , ով վրէժխնդրու- թեանց Աստուած , յայտնուէ ։

2 Բարձրացի՛ ով դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում ըրէ ։

3 Ովե՛ տէր՝ մինչև երբ ամբա- րիշտները , մինչև երբ ամբարիշտ- ները պարծենան .

4 Գոռոզութեամբ բարբառելով խօսին , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ովե՛ տէր՝ անոնք քու ժողո- վուրդդ կը հարստահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչա- րեն .

ա Ցոբ · ե · 23 ։ Սաղ · լէ · 24 ։

ե Սաղ · թ · 10 ։

զ Սաղ · ծ · 15 ։ ի Ես · խգ · 2 ։ հաթագ · բ · 30 ։ ղ Ռոմ · գ · 2 ։

---

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկը որ գնա- տուած գովեն ։ 4 անոր մեծ գործերուն հա- մար , 6 նաեւ անոր դատաստանին համար որ չարերուն կ'ընէ , 10 ու անոր բարութեանը համար որ բարեպաշտներուն կ'ընէ ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս ու- երդ ։

ը Սաղ · ճխե · 1 ։

թ Սաղ · ձթ · 1 ։

ժ Ամն · իգ · 5 ։ Սաղ · լգ · 2 ։

ի Սաղ · իգ · 5 ։ ձլթ · 17 ։ ի Ես · իբ · 29 ։ Հռով · ժա · 33 , 34 ։ ա Սաղ · հգ · 22 ։ ղգ · 8 ։ ի Ցոբ · ժբ · 6 ։ իա · 7 ։ Սաղ · լէ · 1 ։ 2 ։ 35 , 38 ։ Երեմ · ժբ · 1 ։ 2 ։ Մաղ · գ · 15 ։ ը Սաղ · ձգ · 18 ։

ի Սաղ · կը · 1 ։ ձթ · 10 ։ ժ Սաղ · ձթ · 17 , 24 ։ ի Սաղ · իգ · 5 ։

11 Նաեւ իմ աչքերս թշնամիներուս ցոյս-ոցով պիտի տեսնեն . իմ ա- կանջներս ինծի դէմ ելլող չարա- գործներուն ձայն պատիժը պիտի լսեն ։

12 Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի , Լիբանանի եղևնիի պէս պիտի մեծնայ ։

13 Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները մեր Աստուծոյն սրաշներուն մէջը պիտի ծաղկին .

14 Ծերութեան ատեն ալ պտուղ պիտի տան , պարարտ ու կանանչ պիտի մնան ,

15 Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ իմ վէմս է , ու հանիրա- ւութիւն չկայ անոր քովը ։

ՍԱՂՄ · ՂԳ

1-5 Երիսաոսի թագաւորութեանը վերհաս- ռութիւնը , զօրութիւնը ու սրբութիւնը ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , Փառա- փառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած ու գօտևորած է . Աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասանի ։

2 Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է . Դուն յաւիտենէն ես դուն ,

3 Ովե՛ տէր՝ գետերը բարձրացու- ցին , գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը . գետերը կը բարձրացընեն իրենց շառաչիւնը ։

4 Շատ ջուրերուն ձայնէն ու ծո- վուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօ- րաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ ։

5 Քու վկայութիւններդ շատ հա- ւատարիմ են . ով Տէր՝ սրբու- թիւնը քու տանդ կը վայլէ *յա- ւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

1 Մարգարէն արդարութիւն խնդրելով՝ բռնա- ւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը գանգատի . 8 Աստուծոյ նախախնամութիւնը կ'իմացընէ . 12 վերացած մարդուն երջանկու- թիւնը կը ցուցընէ . 16 կը հաստատէ թէ Աս- տուած նեղեալը կը պաշտպանէ ։

1 Ովե՛ տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուած , ով վրէժխնդրու- թեանց Աստուած , յայտնուէ ։

2 Բարձրացի՛ ով դատաւորը , ամբարտաւաններուն հատուցում ըրէ ։

3 Ովե՛ տէր՝ մինչև երբ ամբա- րիշտները , մինչև երբ ամբարիշտ- ները պարծենան .

4 Գոռոզութեամբ բարբառելով խօսին , ու բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ովե՛ տէր՝ անոնք քու ժողո- վուրդդ կը հարստահարեն , ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչա- րեն .

ա Սաղ · ծգ · 7 ։ ձթ · 10 ։ ճժբ · 8 ։

ե Սաղ · ծբ · 8 ։ Ես · կե · 22 ։ Ովս · ժգ · 5 , 6 ։

ժ Սաղ · ճ · 4 ։ ճլե · 2 ։

ի Բօր · լբ · 4 ։ հ Հռով · թ · 14 ։

ա Սաղ · ղգ · 10 ։ ղե · 1 ։ ղթ · 1 ։ Ես · ծբ , ղ ։ Յայտ · ժթ · 6 ։

ը Սաղ · ճդ · 1 ։

թ Սաղ · կե · 6 ։

ժ Սաղ · ղգ · 10 ։

ի Սաղ · խե · 6 ։ Նահ · ը · 22 , ըա ։

ի Սաղ · կե · 7 ։ ձթ · 9 ։

* Եբր · երկար օրեր ։

ա Բօր · լբ · 35 ։ Նաե · ա · 2 ։

ը Սաղ · է · 6 ։

թ Ամն · ժբ · 25 ։

ժ Ցոբ · ի · 5 ։

ի Սաղ · լա · 18 ։ Յոէլ · 15 ։

6 Որբևարքին ու պանդուխտը կը սպաննեն , և որբերը կը մեռցընեն .
7 Ու կ'ըսեն . Տէրը չտեսներ , և Յակոբին Աստուածը չիմանար :
8 Խմացէք՝ ով ժողովուրդին անմիտները , ու դուք՝ ով յիմարներ՝ ե՞րբ միտք պիտի առնէք :
9 Ըմբիթէ ականջը տնկողը չը՞լսեր , կամ թէ աչքը ստեղծողը չը՞տեսներ :
10 Մ֊իթէ ազգերը խրատողը չը֊յանդիմաներ . միթէ Իմարդու դիտութիւն սորվեցընողը չ՞է՞տէր :
11 Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ որ ունայնութիւն են :
12 Երանի՛ ան մարդուն՝ որն որ դուն կը խրատես՝ ով Տէր , և քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցընես ,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը անհիկայ հանդչեցընես , մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի :
14 Ու֊վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ , ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ .
15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ , ու ամէն սրտով ուղղները անոր ետևէն պիտի երթան :
16 Ո՞վ ինծի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ , ով ինծի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի :
17 Եթէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար , քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան փեղը բնակէր :
18 Երբոր կ'ըսէի թէ Իմ ոտքս կը սասանի , ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ ինս կը հաստատէր :
19 Իմ ներսի դիս հոգերս շատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ'ուրախացընէին :
20 Մ֊իթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ անօրէնութեան աթոռը , որ օրէնքին դէմ՝ չարիք կը պատրաստէ :
21 Ընդարձն անձին դէմ կը ժողվուին , ու Նանմեղ արիւնը կը դատապարտեն :
22 Բայց Տէրը իմ ամրութիւնս է , ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը .
23 Եւ ան անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձընէ , ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ . մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք :

ՍԱՂՄ · Ղ Ե

1 Աստուած գովաբանելու յորդորանք մը , 3 իր մեծութեանը , 6 ու իր բարութեանը համար :
8 Աստուած չիփրձելու յորդորանք մը :

1 Նկեք ցնծութիւն ընենք Տէրոջը առջևը , աղաղակենք Իմր փրկութեան վէմին :
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջև դանք , սաղմոսերով աղաղակենք անոր :
3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է , ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է :
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորունկ տեղերը , ու լեռներուն բարձրութիւնները անորն են :
5 Ետն է ծովը , ու ինքը շինեց անիկայ . և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը :
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծռինք . Ծունկ կրկնենք մեղ ստեղծող Տէրոջը առջև .
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը . ու Նմենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն են . Եայսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
8 Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք ինչպէս Մերիպային մէջ , անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պէս ,
9 Ուր որ Ձեր հայրերը զիս փորձեցին . քննեցին զիս ու Իմ գործքերս տեսան :
10 Քառասուն տարի զզուեցայ ան ազգէն , ու ըսի , Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են , իմ ճամբաներս չճանչցան :
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ Երդումս ըրի թէ անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն :

ՍԱՂՄ · Ղ Զ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը , 4 իր մեծութեանը , 8 իր թագաւորութեանը , 11 և իր տիեզերական դատաստանին համար :

1 Եկո՛ ե՞րգեցէք Տէրոջը . ով բոլոր երկիր՝ երգեցէք Տէրոջը :
2 Երգեցէ՛ք Տէրոջը , օրհնեցէ՛ք անոր անունը . օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէ՛ք :
3 Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէ՛ք , ու անոր հրաշքները՝ բոլոր ժողովուրդներուն մէջ .
4 Քանզի Տէրը մեծ է ու խիստ գովելի . Ետանիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է :
5 Ինչու որ ազգերուն բոլոր աստուածները կուռքեր են . Ըբայց Եհովան երկինքը ստեղծեց :
6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջև , զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ :
7 Տէրոջը տուէք ով ժողովրդոց տոհմերը , Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն :
8 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը . ընծայ առէք ու անոր սրաշէներուն մէ՛ջը մտէք .
9 Սուրբ հանդէսով՝ Տէրոջը երկ-

ՂՍաղ · ժ · 11, 13 : ծԹ · 7 :
Ի Սաղ · Կգ · 22 : ղբ · 6 :
ըԵԼ · գ · 11 : Առակ · ի · 12 :
ԻՑոբ · լե · 11 : Եա · իը · 26 :
ժ ա Կոր · գ · 20 :
ԻՑոբ · ե · 17 : Առակ · գ · 11 : ա Կոր · ժա · 32 : Եբր · ժբ · 5 , ըԱ :
Լ ա Թագ · ժբ · 22 : Հռով · ժա · 1, 2 :
Ի Սաղ · ճիգ · 1, 2 :
ծ Սաղ · լը · 16 :
Ի Ամով · գ · 3 :
Հ Սաղ · ծը · 2 : Եա · ժ · 1 :
* Կո՛ւ էք ահհաճաք օրէնքովը
Ի Մատ · իէ · 1 :
ՂԵԼ · իգ · 7 : Առակ · ժէ · 15 :
Ճ Սաղ · ծԹ · 9 : կբ · 2 , 6 :
Ս Սաղ · է · 16 : Առակ · բ · 22 : ե · 22 :

ՠ Սաղ · ճ · 1 :
ԲԲ Օր · լբ · 15 : բԹագ · իբ · 47 :

2 Let us come before his presence with thanksgiving, and make a joyful noise unto him with psalms.
3 For the LORD is a great God, and a great King above all gods.
4 In his hand are the deep places of the earth: the strength of the hills is his also.
5 The sea is his, and he made it: and his hands formed the dry land.
6 O come, let us worship and bow down: let us kneel before the LORD our maker.
7 For he is our God; and we are the people of his pasture, and the sheep of his hand. To day if ye will hear his voice,
8 Harden not your heart, as in the provocation, and as in the day of temptation in the wilderness:
9 When your fathers tempted me, proved me, and saw my work.
10 Forty years long was I grieved with this generation, and said, It is a people that do err in their heart, and they have not known my ways:
11 Unto whom I sware in my wrath that they should not enter into my rest.

PSALM 96

1 A song of the new testament, for the restoration of the church, and conversion of the gentiles.

1 O sing unto the LORD a new song: sing unto the LORD, all the earth.
2 Sing unto the LORD, bless his name; show forth his salvation from day to day.
3 Declare his glory among the heathen, his wonders among all people.
4 For great is the LORD, and greatly to be praised: he is to be feared above all gods.
5 For all the gods of the nations are idols: but the LORD made the heavens.
6 Honour and majesty are before him: strength and beauty are in his sanctuary.
7 Give unto the LORD, O ye kindreds of the people, give unto the LORD glory and strength.
8 Give unto the LORD the glory due unto his name: bring an offering, and come into his courts.
9 O worship the LORD in the beauty of holiness: fear before him, all the earth.

ՠ Սաղ · ղղ · 4 : դէ · 9 : ՃԼ · 5 :
† Կո՛ղ զօրութիւնները
Դ Օն · ա · 9 , 10 :
Ե ա Կոր · ղ · 20 :
ՂՍաղ · ՀԹ · 13 : Ճ · 1 : ՃՃ · 3 :
Ե Եբր · գ · 7 , 15 : գ · 7 :
ըԵԼ · ժէ · 2 , 7 : Թես · ի · 13 : բ Օր · ղ · 16 :
Ի Սաղ · Հր · 18 , 40 , 56 : ա Կոր · ժ · 9 :
ժ Թես · ժգ · 22 :
Ի Եբր · գ · 10 , 17 :
Լ Թես · ժգ · 23 , 28 , 30 : Եբր · գ · 11 , 18 : գ · 3 , 5 :

ՠ ա Պետ · ժգ · 23—33 : Սաղ · Լդ · 8 :
Բ Սաղ · ճխե · 3 :
Է Սաղ · ժբ · 3 :
Դ Սաղ · ղե · 3 :
Ե Ցես Երեմ · ժ · 11 , 12 :
‡ Կո՛ղ ուրիշ Թիւններ
ՂՍաղ · ճժե · 15 : Եա · խբ · 5 :
Ի Սաղ · իԹ · 1 , 2 :
ը Սաղ · իԹ · 2 : ճժ · 3 :
‖ Կո՛ղ Սբբութեան զարդարանքով

կըրպագութիւն ըրէք . վախցէք անոր երեսէն՝ ով բոլոր երկիր ։
10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք Թէ Տէրը կը թագաւորէ . աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասնի . ժանիկայ պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով ։
11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ . ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ .
12 Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան . անտառները անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան
13 Տէրոջը առջեւը , ինչու որ կու գայ , ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու . երկիրը դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը ։

ՍԱՂՄ · Ղ Է

1 Աստուծոյ թագաւորութեանը վերափոխու թիւնը ։ 7 Նկեղեցին կառպաշներուն վերայ Աստուծոյ բերած դատաստաններովը կ'ուրախանայ ։ 10 Հարեպաշտութեան և ուրախութեան յորդորանք մը ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , երկիրը թող ցնծայ . շատ կղզիներ թող ուրախանան ։
2 Ամպ ու մառախուղ կայ , արդարութիւնը ու իրաւունքը անոր ահաւոր հիմերն են ։
3 Անոր առջեւէն կրակ կ'երթայ , ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ'այրէ ։
4 Անոր փայլակները աշխարհքը կը լուսաւորեն . երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։
5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն , բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։
6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը , ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։
7 Թող ամչնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը ծառայեն , որ ուռնալնութիւններով կը պարծենան . ով բոլոր աստուածներ՝ թանոր երկրպագութիւն ըրէք ։
8 Սիօնը լսեց և ուրախացաւ , և Յուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար՝ ով Տէր ։
9 Վասն զի դուն՝ ով Տէր , Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ . Շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։
10 Ով Տէրը սիրողներ՝ Չարութիւնը ատեցէք . թանկեայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ , Ամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։
11 Հրդարին համար լոյս ցանուեցաւ , ու արտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն ։
12 Տէրոջմով ուրախացէք՝ ով արդարներ , Ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։

ՍԱՂՄ · Ղ Ը

1 Աղմոսերգուն կը յորդորէ Հրեաները , 4 Հեթանոսները , 7 ու բոլոր առեղծուածները՝ որ զԱստուած գովեն ։

Սաղմոս ։

1 Ով երգ երգեցէք Տէրոջը , Ինչու որ հրաշքներ ըրաւ . իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն * փրկութիւն տուաւ ։
2 Տէրը յայտնեց իր փրկութիւնը , ազգերուն առջեւն Յայտնեց իր արդարութիւնը ։
3 Յիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տանը համար . Երկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։
4 Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը՝ ով բոլոր երկիր . ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս ըսէք ։
5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով , քնարով ու սաղմոսի ձայնով .
6 Փողերով ու շեփորի ձայնով աղաղակեցէք Տէր թագաւորին առջեւը ։
7 Թող դոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը , աշխարհքը ու անոր բնակիչները ։
8 Գետերը Թող ծափ զարնեն , ամ լեռները միասին Թող ցնծան
9 Տէրոջը առջեւը , Վասն զի կու գայ երկիրը դատելու . անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով , ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ · Ղ Թ

1 Մարգարէն Սիօնի մէջ եղող Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը ստորագրէ · 5 ու նախաձայներուն օրինակովը կը յորդորէ ամէնքն ալ որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ընեն իր սուրբ լեռանը վրայ ։

1 Տէրը կը թագաւորէ , ժողովուրդները Թող սարսափին . Ինքը քերովբէից վրայ կը նստի , երկիրը Թող շարժի ։
2 Տէրը մեծ է Սիօնի մէջ , ու Բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։
3 Թող դովին Քու մեծ ու ահաւոր անունդ . անիկայ սուրբ է ։
4 Եւ Թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը սիրէ" . ուղղութիւն հաստատեցիր , իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր Յակոբին մէջ ։

Ե Ցոբ · իբ · 28 ։ Սաղ · ճժբ · 4 ։ Ռոմկ · գ · 18 ։
Ֆ Սաղ · ԼԳ · 1 ։
Ղ Սաղ · Լ · 4 ։

Ա Սաղ · ԼԳ · 3 ։ ՂՀ · 1 ։ Ես · Խբ · 10 ։
Բ Եզ · ժե · 11 ։ Սաղ · Հէ · 14 ։ ՃՂ · 10 ։ ճե · 5 ։ ՃԼԳ · 4 ։ ճԼԹ · 14 ։
Գ Եզ · ժե · 6 ։ Ես · ծԹ · 16 ։ կգ · Չ · * Կամ՝ յաղթութիւն
Դ Ես · ծր · 10 ։ Ղու · բ · 30 , 31 ։
Ե Ես · կր · 2 ։ Հռով · գ · 25 , 26 ։
Զ Ղու · ա · 54 , 55 , 72 ։
Է Ես · խԹ · 6 ։ ծբ · 10 ։ Ղու · ր · 30 , 31 ։ գ · 6 ։ Գոր · ժգ · 47 ։ իբ · 28 ։
Ը Սաղ · դե · 1 ։ ճ · 1 ։
Թ Թես · ժ · 10 ։ ա Մն · ժե · 28 ։ բ Մն · իԹ · 27 ։
Ժ Սաղ · ՂՂ · 11 , ՃՃ ։
Ի Ես · ծե · 12 ։
Լ Սաղ · ՂՂ · 10 , 13 ։

Ա Սաղ · ՂԳ · 1 ։
Բ Եզ · իե · 22 ։ Սաղ · ժբ · 10 ։ ձ · 1 ։
Գ Սաղ · Ղե · 9 ։
Դ Օր · իը · 58 ։ Ցայտ · ժե · 4 ։
Ե Ցոբ · ԼՂ · 5—7 ։
Զ Կամ՝ գուն ով իրաւասէր զօրաւոր Թագաւոր ,

Բ Սաղ · ՂԳ · 1 ։ Ղե · Ո Ղ · 1 ։ Ցայտ · ժա · 15 ։ ժԹ · 6 ։
Ժ Հմր 13 ։ Սաղ · կէ · 4 ։ ղբ · 9 ։
Է Սաղ · կԹ · 34 ։
Լ Սաղ · ղբ · 7 , ՃՃ ։

Ը Սաղ · կէ · 4 ։ Ցայտ · ժԹ · 11 ։

Ա Սաղ · ՂԳ · 10 ։
Բ Ես · կ · 9 ։
Գ Գ Թագ · բ · 12 ։ Սաղ · ժբ · 11 ։
Դ Սաղ · ձԹ · 14 ։
Ե Սաղ · ժբ · 8 ։ ծ · 3 ։ Դան · է · 10 ։ Ամբ · գ · 5 ։
Զ Եզ · ժԹ · 18 ։ Սաղ · Հէ · 18 ։ ՃԳ · 32 ։
Է Դատ · ե · 5 ։ Միք · ա · 4 ։ Նաե · ա · 5 ։
Ը Սաղ · ժԲ · 1 ։ ծ · 6 ։
Թ Եզ · ի · 4 ։ Ղէ · իգ · 1 ։ բ Օր · ե · 8 ։ իէ · 15 ։
Ժ Երբ · ա · 6 ։
Ի Սաղ · ձգ · 18 ։
Լ Եզ · ժբ · 11 ։ Սաղ · ղե · 3 ։ ՂՂ · 4 ։
Խ Սաղ · ԼԲ · 14 ։ Լէ · 27 ։ ճա · 3 ։ Ամվ · ե · 15 ։ Հռով · ժբ · 9 ։
Ծ Սաղ · Լա · 23 ։ Լէ · 28 ։ ՃԼե · 20 ։ Ռոմկ · բ · 8 ։
Կ Սաղ · Լէ · 39 , 40 ։ Դան · գ · 28 ։ զ · 22 , 27 ։

5 Ւ Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը , ու երկրպագութիւն ըրէք Ե անոր ոտքերուն պատուանդանին . Ը անիկայ սուրբ է ։
6 Ի Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ , և Սամուէլ ա նոր անունը կանչողներուն մէջ , Ծ Տէրոջը կ'աղաղակէին , ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց ։
7 Է Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ . անոնք կը պահէին ա նոր վկայութիւնները , ու ան հրա մանը ու իրենց տուաւ ։
8 Ո՛վ Տէր՝ մեր Աստուածը , դուն կը լսէիր անոնց . Ն դուն անոնց Նե րող Աստուած էիր , Թէպէտ Է վըրէժխնդիր եղար անոնց գործքերուն ։
9 Ծ Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը , ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռանը վրայ . ին չաւ որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է ։

ՍԱՂՄ · Ճ

1 Ո Ուրախութեամբ զԱստուած գովելու յորդորանք մը՝ 3 անոր մեծութեանը 4 ու կարողութեանը համար ։

Գոհութեան սաղմոս ։

1 — Ա ղաղակեցէ՛ք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր ,
2 Ծառայեցէ՛ք Տէրոջը ուրախութեամբ . անոր առջեւն եկէք ցընծութեամբ ։
3 Ճանչցէ՛ք որ Եհովան է Աստուած . Է անիկայ ստեղծեց մեզ , ու *չէ՛ թէ մենք" . Է մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարները ենք ։
4 Ը Մտէ՛ք անոր դռները գոհութեամբ , ու անոր սրաձները օրհնութեամբ . գոհացէ՛ք անկէ ու օրհնեցէ՛ք անոր անունը ։
5 Վ Ասն զի Տէրը բարի է . Է անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է , ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ ։

ՍԱՂՄ · ՃՌ

1—8 Դաւիթ բարեպաշտութեան ուխտ ու խոստումնէք կ'ընէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 — Ո ղորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ . ով Տէր՝ քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ ։
2 Բ Խմաստութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ . ե՞րբը ինծի պիտի դաս . Է իմ տանս մէջ սրտիս կատարելութիւնովը պիտի վարուիմ ։
3 Աչքերուս առջեւն չար բան մը պիտի չդնեմ . Ե մոլորածներուն դործքը Է կ'ատեմ , թող անիկայ ինծի չփակչի ։
4 Ծուռ սիրտը թող զատուի ինձմէ . Ը չարը պիտի չճանչնամ ։
5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ , պիտի ջնջեմ . Ե ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան , անոր պիտի չհամբերեմ ։
6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիւռ ըլլան , որ ինծի հետ բնակին . Ը կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ ։
7 Ն Ենդաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ . սուտ խօսողը աչքերուս առջեւն պիտի չկանգնի ։
8 Ա Ռաւօտուն Ե կանուխ պիտի ջընջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները , որ Ծ Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն գործողները կորսընցնեմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Մարգարէն իր աղօթքին մէջ ծանր գանգատ մը կ'ընէ . 12 բայց Աստուծոյ յաւիտենականութիւնը ու ազգէ ազգ տիրելը կը մխիթարուի . 18 չՃաշիր որ Աստուծոյ ողորմութիւնները անյիշատակ մնան . 23 իր տկարութիւնը կը զօրացընէ Աստուծոյ անփոփոխ բնաւորութիւնը միտք բերելով ։

Վ Շտահելին աղօթքը՝ երբոր «էջԹ կը մարի ու իր գանգատը Տէրոջը առջեւն կը թափէ ։

1 Ո՛վ Տէր՝ լսէ՛ իմ աղօթքս . Ե ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի ։
2 Է Ջու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը . Ծ խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ . շուտով պատասխան տուր ինծի ան օրը որ հնչէ կանչեմ ։
3 Ե Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան , և ոսկորներս խոռիւի պէս այրեցան ։
4 Սիրտս զարնուեցաւ ու Ե խոտի պէս չորցաւ , անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ ։
5 Հառաչանքիս ձայնէն Ը ոսկորներս մարմինիս փական ։
6 Ես նապատին մէջի Ե հաւալուսին Ծ նմանեցայ , աւերակներուն բուին պէս եղայ ։
7 Է Ն անքուն մնացի , ու նման եղայ տանիքին վրայ Լմինակ եղող ճրնճղուկին ։
8 Ամէն օր իմ թշնամիներս ինծ կրնաիատեն , Է իմ վրաս ոստոհիկ բարկացողները Ծ ինծի դէմ երդում կ'ընեն ։
9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ , ու Խմելիքս արցունքով խառնեցի
10 Ջու բարկութեանդ ու սրտմտութեանդ համար , ինչու որ ինծ վերցուցիր ու նետեցիր ։
11 Իմ օրերս երկրընցած ստուերի պէս եղան , ու Ես խոտի պէս չորցայ ։

ղ Հմր 9 ։
Ե ա Մն · իը · 2 ։ Սաղ · ՃԼը · 7 ։
Ը ղՀ · ժԹ · 2 ։
Ի Երեմ. ժե · 1 ։
Ծ ԵԼ · ժգ · 15 ։ ժե · 25 ։ ա Թագ. Է · 9 ։ ժը · 18 ։
Է ԵԼ · ԼԳ · 9 ։
Լ Թու · ժգ · 20 ։ Երեմ. խզ · 28 ։ Սոփ · գ · 7 ։
Ի Տես ԵԼ · ԼԲ · 2 ։ Ճ ։ Թու · ի · 12 , 24 ։ բ Օր · Թ · 20 ։
Ձ Հմր 5 ։ ԵԼ · ժե · 2 ։ Սաղ · ԼԳ · 3 ։ ՃԹ · 28 ։

— Սաղ · ղե · 1 ։ ղը · 4 ։

Բ Սաղ · ՃԺԹ · 73 ։ ՃլԹ · 13, Ճ ։ ՃԽԹ · 2 ։ Եփե · բ · 10 ։
* Կ՚ՙ մենք անորն ենք ։
Ք Սաղ · ղե · 7 ։ Եղկ · ԼԳ · 30 , 31 ։
Ր Սաղ · կզ · 13 ։ ՃԺ · 17 , 18 , 19 ։
Ի Սաղ · ՃԼ · 1 , Ճ ։

— Սաղ · ԺԹ · 1 ։
Բ ա Թագ · ԺԸ · 14 ։
Ք գ Թագ · Թ · 4 ։ ԺԱ · 4 ։
Ր Ցես · իդ · 6 ։ աԹագ · ԺԸ · 20 , 21 ։ Սաղ · խ · 4 ։ ՃԹ · 5 ։
Ի Սաղ · ղէ · 10 ։

ղՄատ · է · 23 ։ բՏիմ. Բ · 19 ։
Ի Սաղ · ԺԸ · 27 ։ Առակ · գ · 17 ։
Ը Սաղ · ՃԺԹ · 1 ։
Ի Սաղ · Կե · 10 ։ Երեմ. իա · 12 ։
Ժ Սաղ · խը · 2 , 8 ։

— Սաղ · կա · 2 ։ ՃԼԲ · 2 ։
Ի ԵԼ · Բ · 23 ։ աԹագ · Թ · 16 ։ Սաղ · ԺԸ · 6 ։
Ք Սաղ · իէ · 9 ։ կԹ · 17 ։
Ր Սաղ · հա · 2 ։ Ձ · 2 ։
Ի Սաղ · ՃԺԹ · 83 ։ Ցակ · գ · 15 ։
ղ Ցոր · Լ · 30 ։ Սաղ · լա · 10 ։ Ողբ · ա · 13 ։
Ի Սաղ · Լէ · 2 ։ Հմր 11 ։
Ը Ցոր · ԺԹ · 20 ։ Ողբ · գ · 8 ։
Ի Ես · ԼԳ · 11 ։ Սոփ · բ · 14 ։
Ժ Ցոր · Լ · 29 ։
Ի Սաղ · Կե · 4 ։
Լ Սաղ · լը · 11 ։
Ի Գոր · իզ · 11 ։
Ծ Գոր · իգ · 12 ։
Ձ Սաղ · խր · 3 ։ Ձ · 5 ։
Հ Ցոր · ԺԳ · 2 ։ Սաղ · ՃԹ · 23 ։ Ճկղ · 4 ։ Ժող · Չ · 12 ։
Ն Ճմր 4 ։ Ես · խ · 6 , 7 , 8 ։ Ցակ · ա · 10 ։

12 Բայց Նդուն՝ ով Տէր՝ յաւիտեան
կը կենայ , և Ֆրու յիշատակդ ազ-
գէ մինչև ազգ ։
13 Դուն պիտի ելլես ա՛ Սիոնին ո-
ղորմիս . ինչու որ ժամանակ է ա-
նոր ողորմելու , ինչու որ ՃորոշուածԺամանակը հասաւ ։
14 Վասն զի քու ծառաներդ Նանոր
քարերուն կը հաճին ու անոր հո-
ղին կը գթան ։
15 Եւ հեթանոսները Նպիտի վախ-
նան Տէրոջը անունէն , ու երկրի
բոլոր թագաւորները քու փառաքէդ ։
16 Ինչու որ Տէրը պիտի շինէ Սիո-
նը . Ներ փառքովը պիտի երևնայ ։
17 Նձնանկերուն աղօթքը մտիկ
պիտի ընէ , ու անոնց աղօթքը
պիտի չանարգէ ։
18 Ան պիտի Նգրուի գալու ազգին
համար . ու Նստեղծուելու ժողո-
վուրդը Տէրոջը գոհութիւն պիտի
տայ ։
19 Վասն զի Ներ որբութեանը
բարձրութենէն հայեցաւ , Տէրը
երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ .
20 Որ Ներկապուածին հառաչանքը
լսէ , ու մահու որդիները արձակէ ,
21 Որ Սիոնի մէջ Նէրոջը անունը
պատմեն , ու անոր գովութիւնը
Երուսաղէմի մէջ ,
22 Երբոր ժողովուրդները միկտեղ
ժողվուին , ու թագաւորութիւննե-
րը՝ Տէրոջը ծառայելու համար ։
23 Ընիկայ ցորութիւնս տկարացուց
ճամբուն մէջ , ա՛ Ներկրս կարճցուց ։
24 Ես ըսի ՝ Ո՛վ իմ Աստուածս՝
իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի՛ վեր-
ցներ . ցրու տարիներդ ազգէ մինչև ազգ են ։
25 Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր ,
ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է ։
26 Անոնք պիտի կորսուին՝ Նբայց
դուն պիտի կենաս . ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին . հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք ,
ու պիտի փոխուին ։
27 Բայց Ոդուն նոյն ինքն ես , և
քու տարիներդ պիտի չվերջանան ։
28 Քու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին , ու անոնց սերունդը
հաստատ պիտի մնայ քու առջեւդ ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը՝ անոր ու
ղորմութեանը համար , 15 ու անոր գթու-
թեանը սեւեռական ըլլալուն համար ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , ու
ամէնը որ իմ ներսի դիս է՝
անոր սուրբ անունը ։
2 Ով իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը , և
անոր բոլոր բարերարութիւնները
մի՛ մոռնար .
3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւնները , ա՛ Ն կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւնները .
4 Որ Ր կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն , և Ն կը պսակէ քեզ
ողորմութիւնով ու գթութիւնով .
5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ
բարութիւնով , ա՛ Նքու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի ։
6 Ն Տէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ կ'ընէ բոլոր զրկուածներուն ։
7 Ընիկայ իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց , ա՛ իր գործքերը՝
Իսրայէլի որդիներուն ։
8 Ի Բարեգթութ ու ողորմած Է Տէրը , երկայնամիտ ու առատ՝ ողորմութիւնով ։
9 Ա Ընիկայ մինչև վերջը չկակաձկիր , և յաւիտեան ոխ չպահեր ։
10 Ի Ընիկայ մեր մեղքերուն համաձայն չըրաւ մեզի , ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հատուցում չըրաւ մեզի ։
11 Նչապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ իր ողորմութիւնը երկնի վախցողներուն վրայ զօրաւոր է ։
12 Որչափ որ արևելքը արևմուտքէն հեռու է , այնչափ Ի հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները ։
13 Ե Ինչպէս որ հայր մը կը գթայ իր որդւոցը վրայ , այնպէս ու Տէրը կը
գթայ երկնի վախցողներուն վրայ ։
14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը , Ի կը յիշէ որ մենք հողենք ։
15 Ե Մարդուն օրերը խոտի պէս են .
Նինչպէս դաշտի ծաղիկը , անանկ
կը ծաղկի ։
16 Վասն զի հովը անոր վրայէն
կ'անցնի ու ան կ'ոչնչանայ , և Ձալ
անոր տեղը չճանչնար զանիկայ ։
17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից երկնի վախցողներուն վրայ է , ու անոր
արդարութիւնը Ո որդւոց որդիներուն վրայ .
18 Ա Անոնց վասն Ի որ կը պահեն անոր ուխտը , և կը յիշեն անոր պատուիրանքները ու կը կատարեն ։
19 Տէրը իր Նաթոռը երկինքի մէջ
հաստատեց . ու Նանոր թագաւորութիւնը ամէնուն վրայ կը տիրէ ։
20 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով անոր հրեշտակները , որ ուժով զօրաւոր էք ,
որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ Նէր հրամանը կը կատարէք ։
21 Օրհնեցէք Տէրը՝ ով Ոանոր բոլոր

Բ Սաղ · ճլ · 8 ։ Ես · լդ · 24 ։ Մատ · Թ · 2 , 6 ։ Մար · բ · 5 , 10 , 11 ։ Ղուկ · է · 47 ։
Գ Եզ · ժե · 26 ։ Սաղ · ճխէ · 3 ։ Երեմ · ժէ · 14 ։
Դ Սաղ · լդ · 22 ։ ծգ · 13 ։
Ե Սաղ · ե · 12 ։
Զ Ես · խ · 31 ։
Է Սաղ · ճխգ · 7 ։
Ը Սաղ · ճխէ · 19 ։
Թ Եզ · լդ · 6 , 7 ։ Թով · ժգ · 18 ։ բ Օր · է · 10 ։ Նէեմ · Թ · 17 ։ Սաղ · ճզ · 15 ։ Երեմ · լբ · 18 ։
Ժ Սաղ · լ · 5 ։ Ես · ծէ · 16 ։ Երեմ · գ · 5 ։ Մխ · է · 18 ։
Ի Եզր · Թ · 13 ։
Լ Սաղ · ծէ · 10 ։ Եփես · գ · 18 ։
Խ Ես · խգ · 25 ։ Մխ · է · 18 ։
Ծ Մաղ · գ · 17 ։
Կ Սաղ · հը · 39 ։
Հ Ծն · գ · 19 ։ Ժող · ժբ · 7 ։
Ձ Սաղ · ղ · 5 , 6 ։ ա Պետ · ա · 24 ։
Ղ Ցոր · ժդ · 1 , 2 ։ Ցակ · ա · 10 , 11 ։
Ճ Ցոր · է · 10 ։ ի · 9 ։
Մ Եզ · ի · 6 ։
Յ Ր Օր · է · 9 ։
Ն Սաղ · ժա · 4 ։
Շ Սաղ · խէ · 2 ։ Դան · գ · 25 , 34 , 35 ։
Ո Սաղ · ճկը · 2 ։
Չ Մատ · գ · 10 ։ Երբ · ա · 14 ։
Պ Ծն · լբ · 2 ։ Ցես · ե · 14 ։ Սաղ · կը · 17 ։

Ը Հբր 26 ։ Սաղ · Թ · 7 ։ Ողբ · ե · 19 ։
Թ Սաղ · ճլե · 13 ։
Ժ Ես · է · 10 ։ Զաք · ա · 12 ։
Ի Ես · խ · 2 ։
Լ Ցես Սաղ · հթ · 1 ։
Խ Գթ · ը · 43 ։ Սաղ · ճլը · 4 ։ Ես · է · 3 ։
Ծ Ես · է · 1 , 2 ։
Կ Նէեմ · ա · 6 , 11 ։ բ · 8 ։
Հ Հով · ժե · 4 ։ ա Կոր · ժ · 11 ։
Ձ Սաղ · իբ · 31 ։ Ես · խգ · 21 ։
Ղ Ր Օր · իգ · 15 ։ Սաղ · ժգ · 2 ։ լդ · 13 , 14 ։
Ճ Սաղ · հթ · 11 ։
Մ Սաղ · իբ · 22 ։
Յ Ցոր · իա · 21 ։
Ն Ես · լը · 10 ։
Շ Սաղ · դ · 2 ։ ԵՒմր · ա · 12 ։
Ո Ծն · ա · 1 ։ բ · 1 ։ Երբ · ա · 10 ։
Չ Ես · լդ · 4 ։ Ծա · է · 17 ։ կդ · 22 ։ Հով · ը · 20 ։ Բ Պետ · գ · 7 , 10 , 11 , 12 ։
Պ Հբր 12 ։
Ջ Մաղ · գ · 6 ։ Երբ · ժգ · 8 ։ Ցակ · ա · 17 ։
Ռ Սաղ · կթ · 36 ։
Ս Հբր 22 ։ Սաղ · ճդ · 1 ։ ճկզ · 1 ։

զօրքերը , Լանոր կամքը կատարող պաշտօնեաները ։

22 ՙՕրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ով անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ . ՚օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս ։

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Աստուծոյ մեծ զօրութեանը , 7 և սքանչելի նախախնամութեանը վրայով խորհրդածութիւն մը ։ 31 Աստուածային փառաց յաւիտենականութիւնը ։ 33 Մարգարէն ուխտ կ'ընէ որ միշտ գԱստուած գովէ ։

1 ՙ Օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս . ով Տէր՝ իմ Աստուածս , դուն խիստ մեծ ես . Բ փառք ու վայելչութիւն հագած ես .

2 Է Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս , Ը երկինքը վարագուրի պէս կը տարածես ։

3 Ի Անիկայ ՝իր վերնատունները ջուրերուն վրայ կը շինէ , Լ ամպերը իբրեն կառք կ'ընէ , Խ հովին թեւերուն վրայ կը պտրտի ։

4 ԸԻր հրեշտակները հոդիներ կ'ընէ , ՚՚ Ի իր պաշտօնեաները կրակի բոց ։

5 Ժ Անիկայ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ , որ յաւիտեանս յաւիտենից չխախտի ։

6 Ի Ջանիկայ անդունդով ծածկեցիր իբր թէ հանդերձով . Ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան .

7 Ւ Ջրէ սաստելէդ փախան , ջրե որոտմունքիդ ձայնէն արտորալով փախան .

8 Ի Լեռներուն վրայ ելան ՚՚ հովիտներուն մէջ իջան , Ծ ան տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց համար ։

9 Լ Սահման դրիր որ չանցնին , հա նորէն երկիրը չծածկեն ։

10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ , ԼՙՀրեր լեռներուն մէջէն կ'երթան ։

11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցնեն . ՚՚ վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ'անցընեն ։

12 Անոնց քովը երկինքի թռչունները կը բնակին , ոստերուն մէջէն ձայն կու տան ։

13 Ն Անիկայ իր վերնատուններէն լեռները կը ջրէ . քու ՂգործքերուդՔ պտուղէն Ե երկիրը կը կշտանայ ։

14 Ֆ Անիկայ անասուններուն համար խոտ կը բուսցընէ , ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս , որ Ֆ կերակուր հանէ երկրէն ,

15 Ու Ղինի՝ որ կ'ուրախացընէ մարդուն սիրտը , Ֆ իւղ՝ որ ՚՚ ա նոր երեսը կը փայլեցընէ , ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը ։

16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են , Լիբանանի եղևիններըՔ՝ ՚ որ ինքը տնկեց ։

17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն , ՚՚ արագիլին բնակարանը մայրերուն վրայ է ։

18 Բարձր լեռները այծեամներուն ապաւէն են , ՚՚ վէմերը ՚՚ ճաղարներուն ։

19 Ն Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց . արեգակը Ղիր մայրը մտնելը կը ճանչնայ ։

20 Ձխաւարը կը դնես , ու գիշեր կ'ըլլայ , որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը պտրտին ։

21 ՙ Առիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշտակութեան համար , ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն .

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին , և իրենց որջերուն մէջը կը պառկին ։

23 Մարդը մինչև իրիկուն ՚՚ իր դործքին ու իր ծառայութեանը կ'երթայ ։

24 ՀՈ՛վ Տէր՝ որչափ շատ են քու դործքերդ . անոնց բոլորը իմաստութիւնով ըրիր . երկիրը լցուած է քու †ստեղծածներովդ ։

25 ԵՒս ծովը մեծ ու խիստ լայն է , հոն անթիւ սողացողներ , պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան ։

26 Հոն նաւերը կը քալեն , ՚՚ Լեւիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր ։

27 Ր Ասոնց ամէնը քեզի կը սպասեն , որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս ։

28 Դուն անոնց կու տաս , ՚՚ անոնք կը ժողվեն . ձեռքդ կը բանաս , ՚՚ բարութիւնով կը կշտանան ։

29 ԵՐԲՈՐ քու երեսդ կը ծածկես , կը խռովին . ԵՐԲՈՐ ? անոնց հոգին կ'առնես , կը մեռնին և իրենց հողը կը դառնան ։

30 ՙ Հոգիդ կը խրկես ՚՚ անոնք կը ստեղծուին , ու երկրիս երեսը կը նորոգես ։

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ . Տէրը † իր դործքերուն վրայ ուրախանայ .

32 Երկրիս վրայ կը նայի , ու ան ° կը դողայ . °լեռներուն կը դպչի , և անոնք կը միան ։

33 ֆ Տէրոջը պիտի երդեմ իմ կեանցս մէջ . ադմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ՚՚ ոչ եմ ։

34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ . ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ ։

35 ՙ Մեղաւորները աշխարհքէն թող պակսին , ու ամբարիշտները ոչնչանան ։ Բ Օրհնէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս ։ ‡ Ալէլուիա ։

Ղ Դան. է · 9 , 10 ։ Եբր · ա · 14 ։
՚՚ Սաղ. ճԽե. 10 ։
՚՚ Հմր 1 ։

՚՚ Սաղ · ճգ · 1 ։ Հմր 35 ։
Բ Սաղ · ղգ · 1 ։
† Դան. է · 9 ։
Ը Ես · խ · 22 ։ խե · 12 ։
Ե Ամով. Թ · 6 ։
Ղ Ես · ԺԹ · 1 ։
Ե Սաղ · ժը · 10 ։
Ը Եբր · ա · 7 ։
Ի Գ Թագ · բ · 11 ։ ը · 17 ։
Ժ Ցոր. իգ · 7 ։ լը · 4 , 6 ։ Սաղ · իդ · 2 ։ ճԼգ · 6 ։ Ժող. ա · 4 ։
Լ Ծն. է · 19 ։
Ծն · բ · 1 ։

Խ Ծն · բ · 5 ։
Ծ Ցոր · լը · 10 , 11 ։

Կ Ցոր · իգ · 10 ։ Սաղ · ւգ · 7 ։ Եբեմ. Ե · 22 ։
Հ Ծն. Թ.11 , 15 ։
Յ Սաղ · ճխե · 8 ։
Ղ Երեմ. Ժ · 13 ։ Ժգ · 22 ։
Մ Սաղ · կե · 9 , 10 ։
Ն Ծն. ա · 29 , 30 ։ գ · 18 ։ Թ. 3 ։ Սաղ · ճխե · 8 ։
Շ Սաղ · ճԼգ · 25 ։ ճխե · 9 ։ Ցոր · իբ · 5 ։
Ո Գաս · Թ · 13 ։ Սաղ · իգ · 5 ։ Առակ · լա · 6 , 7 ։
* ԵԲԲ · իւղէն , Կ՚իւղէն ՈՒՒ-ԼԻ

Ղ Թես · իդ · 6 ։
՚՚ Առակ · Լ · 26 ։
Ղ Ծն. ա · 14 ։
Ղ Ցոր · լը · 12 ։
Ղ Ես · խե · 7 ։
՚՚ Ցոր · լը · 39 ։ Ցովել · ա · 20 ։
Ղ Ցոր · լա · 1 ։
Ղ Կ՚՚ ասացուածներով ։
՚՚ Ցոր · խա · 1 ։
Բ Սաղ · ճԼգ · 25 ։ ճխե · 15 ։ ճխե · 9 ։
Ե Սաղ · կ · 4 ։ ճխզ · 2 ։
Ը Ես · լը · 15 ։ Եզեկ · լէ · 9 ։
Ի Ծն. ա · 31 ։
Ժ Ամբ · գ · 10 ։ Սաղ · ճխգ · 5 ։
Լ Սաղ · կգ · 4 ։ ճխզ · 2 ։
Խ Սաղ · կդ · 38 ։ Առակ · բ · 22 ։
Ծ Հմր 1 ։
Կ Ցոր՝ Տէրը օրհնեցէ՛ք ։

ՍԱՂՄ · ՃԾ

1 Աստուած գովաբանելու ու անոր գործքերը քննելու յորդորանք մը : 7 Աստուծոյ նաւ-խանամական գործը որ ցուցուցեր էր Աբրահամին , 16 Յովսեփին , 23 Եգիպտոսի մէջ Յակոբին , 26 Իսրայէլացիները ազատող Մովսէսին , 37 ու Իսրայէլացիներուն՝ որպէս եւ գիպտոսէն դուրս հանել , անապատին մէջը կերակրել ու Քանանու մէջ բնակեցնել :

1 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , անոր անունը կանչեցէ՛ք , ե՛ անոր գործքերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէ՛ք :

2 Երգեցէ՛ք անոր , սաղմոս ըսէ՛ք անոր , ե՛ պատմեցէ՛ք անոր բոլոր հրաշքները :

3 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէ՛ք . Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ :

4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէ՛ք , ամէն ժամանակ դա՛ նոր երեսը փնտռեցէ՛ք :

5 Յիշեցէ՛ք անոր բրած հրաշքները , անոր նշանները ու բերնին դատաստանները ,

6 Ո՛վ անոր ծառային Աբրահամին սերունդը , ով՛ Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները .

7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը . ՚անոր դատաստանները բոլոր երկրիս մէջ են :

8 Անիկայ է իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ , — իր պատուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ .

9 Զոր ե՛կած՝ որ Աբրահամին հետ բրաւ , ու իր երդումը՝ ու՛ Իսահակին ըրա՛ .

10 Յակոբին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու , — Իսրայէլին՝ էբե՛ր յաւիտենական ուխտ մը ,

11 Ըսելով , Ե՛ քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը .

12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին , քիչ՛ ու է պանդուխտ անոր մէջը ,

13 Ու մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին , մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի .

14 Ո՛անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ . Ե՛ թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար ,

15 Ըսելով , Իմ օծեալներուս մի՛ դպչի՛ք , ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի՛ ընէ՛ք :

16 Ու ե՛ սով կանչեց երկրին վրայ . Հացային բոլոր զօրութիւնը կոտրեց :

17 Հ՚անոնց առջեւէն մարդ խրկեց , Յովսէփը՝ ու՛ ե՛ ծառայութեան ծախուեցաւ .

18 Ո՚անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին . անոր անձը երկաթի մէջ դրուեցաւ .

19 Մինչեւ ան ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ , ֆ՚Տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ :

20 ՛թագաւորը խրկեց ու արձրկեց անիկայ , ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկայ :

21 ՛Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկայ , և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող .

22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին պէս կապէ , ու անոր ծերերը իմաստուն ընէ :

23 Ն՚եւ Իսրայէլ եգիպտոս եկաւ , ու Յակոբ պանդուխտ եղաւ Քամի երկրին մէջ :

24 Եւ ՚Տէրը իր ժողովուրդը խիստ շատցուց , ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր ըրաւ :

25 Ն՚անոնց սիրտը *դարձուց որ իր ժողովուրդըատեն , ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն :

26 Ղ՚Իր ծառան Մովսէսը խրկեց , և իր ընտրած Ահարոնը ,

27 Ո՚ր՚՚ անոնց մէջը իր նշանները բրին , ՚՚ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ .

28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց . և ՚՚անոր խօսքին դէմ չկեցան :

29 Ը՚անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց , ու անոնց ձուկերը սպաննեց :

30 Ց՚անոնց երկիրը առատօրէն գորտեր դուրս բերաւ , մինչեւ անոնց թագաւորներուն ննջարանը :

31 ՚Ըսաւ , ու չանճաններ և մուշները անոնց բոլոր սահմաններուն մէջը եկան :

32 Ֆ՚Անձրեւի տեղ կարկուտ տուաւ անոնց , ՚՚ կրակի բոցեր՝ անոնց երկրին մէջ .

33 Ւ՚Անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ , և անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրտեց :

34 °Ըսաւ , ու եկաւ մարախը , և ջրբակը՝ առանց համարի .

35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան , և անոնց արտերուն պտուղը կերան :

36 Ֆ՚Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները , ՚՚ անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ :

37 Եւ ե՛ զանոնք արծաթով ու ոսկով հանեց . ու անոնց ցեղերուն մէջ տկար մարդ չկար :

38 Ե՚գիպտոս ուրախացաւ անոնց դուրս ելլելուն , ինչու որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր :

39 Ծ՚ածխէ հովանի ըլլալու համար ամպը , ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տարածեց :

40 Խնդրեցին , ու լորամարգիներ բերաւ , ու Երկինքի հացով կշտացուց զանոնք :

41 Վ՚էմը պատռեց , ու ջուրերը

ֆ Ծն · խա · 25 :

ՙ Ծն · խա · 14 :

յ Ծն · խա · 40 :

՚՚ ամն · ժգ · 8–22 : Ես · ժբ · 4 :

ե՛ Սաղ · ճխե · 4 , 5 , 11 :

Ֆ Սաղ · ճկթ · 27 :

Ւ՚ Սաղ · ճժ · 8 :

Ֆ՚ Սաղ · իէ · 11 :

Ը՚ Սաղ · հէ · 2 : Բե · 16 ; ՚՚ · 3 : Ել · 13 : Լե · 11 : Դ՚ու · ա · 73 : Երբ · գ · 17 :

Ց՚ Ծն · ժգ · 15 : ժե · 18 :

Ֆ՚ Ծն · լգ · 30 : բ Օր · է · 7 : իզ · 5 :

Ի՚ Երբ · ժա · 9 :

Լ՚ Ծն · լե · 5 :

Խ՚ Ծն · ժբ · 17 : ի · 3 , 7 :

Ֆ՚ Ծն · խա · 54 :

Ի՚ Դ՚ե · իզ · 26 : Ես · պ · 1 : Եզեկ · գ · 16 :

Հ՚ Ծն · խե · 5 : ծ · 20 :

Յ՚ Ծն · լէ · 28 , 36 :

Ղ՚ Ծն · լթ · 20 : ի · 15 :

վազեցին . գետի ակ քալեցին չոր տեղերուն մէջ ։
42 Ինչու որ Էիր սուրբ խօսքը յիշեց , որ ի իր Աբրահամ ծառային հետ ըրէր Եր ։
43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց , և իր ընտրածները ուրախութիւնով ։
44 Ու հեթանոսաց երկիրները ա- նոնց տուաւ . և ժողովրդոց վաս- տակները ժառանգեցին անոնք .
45 Որպէս զի անոր պատուիրանք- ները պահեն , ու անոր օրէնքները կատարեն : Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԶ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ մարդիկ զԱս- տուած գովաբանելու ։ 4 Մեղքի Թողու- թեան համար աղօթք կ'ընէ , յիշելով Թէ ի՛նչպէս Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը ներեց ։ 7 Ժողովրդին ապստամբութիւնը ու Աստուծոյ ողորմութիւնը կը պատմէ ։ 47 Աղօթքով ու գովութիւնով կը վերջացնէ սաղմոսը ։

1 Ալէլուիա ։ Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է , ինչու որ ա- նոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործքերը . ո՞վ պիտի իմացնէ ա- նոր ամէն գովութիւնը ։
3 Երանի անոնց որ իրաւունքը կը պահեն , և ամէն ժամանակ Թար- դարութիւն կ'ընեն ։
4 Ե՛յիշէ զիս՝ ով Տէր , քու ժողո- վուրդիդ վրայ ունեցած հաճու- թեանդ համեմատ , ինծի այցելու- թիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ .
5 Որ քու ընտրեալներուդ բարու- թիւնը տեսնեմ , քու ազգիդ ու- րախութիւնովը ուրախանամ . քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։
6 Ունք մեր հայրերուն հետ մե- ղանչեցինք . անօրէնութիւն ըրինք , ամբարշտութիւն գործեցինք ։
7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չհմացան քու հրաշքներդ , չյիշե- ցին քու ողորմութեանդ շատու- թիւնը . և հապա ապստամբեցան ծովուն քովը , կարմիր ծովուն քովը ։
8 Բայց զանոնք Էիր անուանը հա- մար փրկեց , որ իր մեծ զօրու- թիւնը ճանչցընէ ։
9 Ե՛ւ կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ . ու Էանդունդներուն միջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ անապատին միջէն ։
10 Եւ Էզանոնք փրկեց ատողին ձեռքէն , ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։
11 Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին . անոնցմէ մէկը չմնաց ։
12 Ան ատենը հաւատացին անոր խօսքին , և անոր օրհնութիւն եր- գեցին ։
13 Շուտով մոռցան անոր գործքե- րը , ու անոր խրատին չսպասեցին ։
14 Եւ անապատին մէջ խիստ ցան- կացան . ու զԱստուած փորձեցին անջուր տեղին մէջ ։
15 Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզա- ծը , թէպէտև վատուժութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ ։
16 Եւ Մովսէսին նախանձեցան բա- նակին մէջ , ու Տէրոջը սուրբին Ահարոնին ։
17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը , ու Աբիրոնին ժողովքը ծածկեց ։
18 Եւ կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժո- ղովքին մէջ , բոցը այրեց ամբա- րիշտները ։
19 Որթ շինեցին Քորեբի մէջ , ու երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ պատկերին ։
20 Եւ Իրենց Փառքը խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխեցին ։
21 Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուա- ծը՝ որ մեծամեծ գործքեր ըրաւ Ե- գիպտոսի մէջ ,
22 Ո՜ հրաշքներ՝ Ի Քամի երկրին մէջ , և ահաւոր բաներ՝ կարմիր ծովուն մէջ ։
23 Ու Աստուած բաւ որ զանոնք կորսնց- ցընէ , թէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս *միջտեղը" անոր առջին կայնած չըլլար , անոր բարկութի- նը ետ դարձնելու համար՝ որ չսատկեցընէ ։
24 Նաև Էան ցանկալի երկիրը անար- գեցին , ու Ո՜ անոր խօսքին չհաւա- տացին ։
25 Եւ Իրենց վրաններուն մէջ տրը- տնչեցին , Տէրոջը ձայնը չլսեցին ։
26 Ու Աստուած անոնց համար Երդում ըրաւ", որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ ,
27 Եւ Անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցրուէ ։
28 Եւ Անոնք Բէլփեգովրին յարե- ցան , ու մեռածներուն զոհերը կե- րան .
29 Եւ իրենց գործքերովը Տէրը բար- կացուցին . ու անոնց վրայ ժան- տախտ հասաւ ։
30 Ետքը փենհէս ելաւ ու դա- տաստան ըրաւ , և ժանտախտը դադրեցաւ ։
31 Ու աս բանը անոր Արդարու- թիւն սեպուեցաւ ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան ։
32 Նաև բարկացուցին վէճի Մե- րիպայի ջուրերուն վրայ , ու Ա- նոնց համար Մովսէսին դէշ եղաւ .
33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին , ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը ։

ը Ծն · ժե · 14 ։

ի Բ Օր · ղ · 10 , 11 ։ Ցես · ժգ · 7 , ըէ ։ Սաղ · ղը · 55 ։
ի Բ Օր · գ · 1 , 40 ։ ղ · 21—25 ։

ա ամՊ · ժզ · 34 ։ Սաղ · ճէ · 1 ։ Ճժբ · 1 ։ ճէդ · 1 ։
բ Սաղ · խ · 5 ։

գ Դար · իդ · 16 ։ Գաղ · ղ · 9 ։
դ Սաղ · ժե · 2 ։
ե Սաղ · ճժթ · 132 ։

զ Ղև · իզ · 40 ։ գԹագ · ը · 47 ։ Դան · թ · 5 ։

է Եզ · ժգ · 11 , 12 ։
ը Եզկ · ի · 14 ։
ի Եզ · թ · 16 ։
ժ Եզ · ժգ · 21 ։ Սաղ · ժը · 15 ։ Նաե · ա · 4 ։
ի Ես · կգ · 11 , 12 , 13 , 14 ։
լ Եզ · ժգ · 30 ։
խ Եզ · ժգ · 27 , 28 ։ ժե · 5 ։
ծ Եզ · ժգ · 31 ։ ժե · 1 ։

34 ֆ Հակոբսնոցուցին ան ազգերը , ո՞ր Տէրը ըսեր էր անոնց .

35 Բ Հապա հեթանոսներուն հետ խառնուեցան , ու անոնց գործքերը սորվեցան .

36 Եւ է անոնց կուռքերուն ծառա- յեցին , ու Ը անոնք իրենց որոգայթ եղան :

37 Եւ է իրենց տղաքները ու աղջիկ- ները Ղ դևերուն զոհեցին .

38 Ու անմեղ արիւն թափեցին , ի- րենց տղաքներուն ու աղջիկներուն արիւնը , որոնք որ զոհեցին քանա- նու կուռքերուն . ու է երկիրը պղծուեցաւ արիւնով :

39 Եւ իրենց գործքերովը ը պղղ- ծուեցան , ու իրենց ըրածներովը Ի պոռնկութիւն ըրին :

40 Ուստի ֊ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վր- բայ , ու զզուեցաւ է իր ժառան- գութենէն .

41 Եւ Ն զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց . ու զանոնք ա- տողները տիրեցին անոնց վրայ :

42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք . ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան :

43 Է Շատ անգամ փրկեց զանոնք . բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին ԱՒՀՈՎԱ , ու նուաս- տացան իրենց անօրէնութիւննե- րուն համար :

44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց նեղութեանը , երբոր ֊ անոնց ա- ղաղակը լսեց .

45 Ի Ու անոնց համար իր ուխտը յի- շեց , և Հ իր մեծ ողորմութեանը համեմատ Ն ղղջացաւ .

46 Ու Ն անոնց բոլոր գերեվարնե- րուն առջին գթութիւն գտնել տուաւ անոնց :

47 ֏ Փրկէ մեզ , ով Տէր՝ մեր Ա- տուածը , ու ժողովէ մեզ հեթա- նոսներուն մէջէն , որ քու սուրբ անունդ գոհութիւն մատուցա- նենք , ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք :

48 ՛ Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը յաւիտեանս յաւիտե- նից . ու բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ՝ Ամէն : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Աղաղաղակ կը յորդորէ փրկուածները որ գՆստուած գովելու մէջ զգուշութեամբ զբա- ղին անոր բարեմտեսակ |խնամքները , 4 որ կ'ընէ ճամբորդներուն , 10 դերիներուն , 17 հիւանդներուն , 23 նաւորդներուն 33 ու ամէն աստիճանի մարդոց :

1 ՟ Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ Բ բարի է , ինչու որ անոր ո- ղորմութիւնը յաւիտեան է :

2 Թող ասանի ըսեն Տէրոջը փրը- կածները , Ե որոնք փրկեց Թշնամի- ին ձեռքէն ,

3 Ու Ժ ժողվեց անոնք երկիրներէն , արևելքէն ու արևմուտքէն , հիւսի- սէն ու * ծովէն :

4 Անոնք Է մոլորեցան ՚անապա- տին մէջ՝ անջուր ճամբու մէջ , բնակելու քաղաք չգտան :

5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով , Հո- գինին իրենց ներսի դին կը մարէր :

6 Է Ու Տէրոջը ազաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ , Ա անիկայ փրը- կեց զանոնք իրենց տառապանքնե- րէն .

7 Ու անոնց Ը ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդեց , որ բնակելու քա- ղաք երթան :

8 Ի Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո- ղորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .

9 Ինչու որ ֊ անիկայ ծարաւած հո- գին կը յագեցնէ ու անօթեցածը բարութիւնով կը լեցնէ :

10 Անոնք Է խաւարի ու մահուան շուքի մէջ կը նստէին , Ե տառա- պանքով ու երկաթով կապուած էին .

11 Ինչու որ Է Աստուծոյ խօսքերուն հակառակ կեցան , ու ֊ Խարդնելոյն խորհուրդը անարգեցին :

12 Ուստի անիկայ ՟ նեղութիւնով խոնարհեցուց անոնց սիրտը . ին- կան ու Ւ օգնական մը չկար :

13 Եւ Հ Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ , ո՞ զանոնք փրը- կեց իրենց տառապանքներէն :

14 Ֆ Զանոնք խաւարէն ու մահուան շուքէն հանեց , ու անոնց կապանք- ները կոտրտեց :

15 Ղթող գոհանան Տէրոջմէն իր ո- ղորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .

16 Ինչու որ ֆ պղնձէ դռները փշրեց , ու երկաթէ նիգերը կոտրեց :

17 Ցիմարները ՛ իրենց չար ճամբուն համար ու իրենց անօրէնութիւն- ներուն համար նեղութիւն կը կրեն .

18 ՛ Անոնց անձը ամէն կերակուրէ կը զզուի , ու մինչև Ն մահուան դուռնե- րուն կը մօտենան :

19 Եւ Ւ Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց նեղութեանը մէջ , ո՞ կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն :

20 ՟ Իր խօսքը կը խրկէ ու Ւ կը բժշկէ զանոնք , ու Ч կ'ազատէ զանոնք իրենց կործանումէն :

21 Ը Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո- ղորմութեանը համար , ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար .

22 Եւ ՟ գոհութեան պատարագները

ֆ Սաղ . ճզ . 10 :

Ր Սաղ . ճզ . 4Ֆ ; Ես . խգ . 5 , 6 ; Երեմ . խթ . 14 : լա . 8 , 10 ; Եզեկ . լթ . 27 , 28 :

* կ՚ըսէ՝ հա- րաւէն :

Է Հմր 40 :

Ը Ր Օր . լբ . 10 :

Է Հմր 13 , 19 , 28 : Սաղ . ծ . 15 : Ովս . ե . 15 :

Ը Եզե . բ . 21 :

Ի Հմր 15 , 21 , 31 :

Ժ Սաղ . լդ . 10 : Ղռ . ա . 53 :

Է Ղռ . ա . 79 :

Լ Ցոր . լգ . 8 :

Խ Ոզ . գ . 42 :

Ծ Սաղ . հդ . 24 : ՃԺ . 24 : Ղռ . է . 30 : Գոր . ի . 27 :

Կ Սաղ . իր . 11 : Ես . կգ . 5 :

Հ Հմր 6 , 19 , 28 :

Ն Սաղ . կր . 6 : ՃԿ . 7 : Գոր . ժբ . 7 , եւ : ժգ . 26 , եւ :

Շ Հմր 8 , 21 , 31 :

Ճ Ես . խե . 2 :

Ո Ոզ . գ . 39 :

Չ Ցոր . լէ . 20 :

Պ Ցոր . լէ . 22 : Սաղ . ի . 13 : ԺԸ . 3 :

Ջ Հմր 6 , 13 , 28 :

Ռ Թագ . ի . 4 , 5 : Սալ . ՃԿԵ . 15 , 18 : Մատ . ը . 8 :

Ս Սաղ . լ . 2 : ՃԳ . 3 :

Վ Ցոր . լգ . 28 , 30 : Սաղ . լ . 3 : խԹ . 15 : ծգ . 13 : ՃԳ . 4 :

Տ Հմր 8 , 15 , 31 :

Ր Ղե . է . 12 : Սաղ . ծ . 14 : ՃԺ . 17 : Երր . ժգ . 15 :

Ց Սաղ . ՃԶ . 1 : ՃԺ . 1 : ՃԼԳ . 1 :

Ւ Սաղ . ՃԺ . 68 : Մատ . ԺԹ . 17 :

մատուցանեն , ու ՚անոր գործքերը
ցնծութեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը իջնողները ՚՚՚
մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողնե-
րը ,
24 Անոնք Տէրոջը գործքերը ու ա-
նոր հրաշքները կը տեսնեն անդուն-
դին մէջ ։
25 Ա՚ան ըզ ան կ՚ըսէ , ու Հմրրկալից
հովը կը հանէ , որ անոր ալիքները
կը բարձրացընէ ։
26 Երկինքը կ՚ելլեն ՚՚՚ անդունդը
կ՚իջնեն . ՚՚անոնց անձերը նեղու-
թենէ կը հալին ։
27 Գինով մարդու պէս կը դողդո-
ղան ու կ՚երերան , և անոնց բոլոր
իմաստութիւնը կը հատնի ։
28 ՚Ան ատենը Տէրոջը կ՚աղաղակեն
իրենց նեղութեանը մէջ , ու կը
փրկէ զանոնք իրենց տառապանք-
ներէն ։
29 ՚՚Մրրիկը հանդարտութեան կը
դարձընէ , ու ալիքները կը դա-
դարին ։
30 Իրենք ալ կ՚ուրախանան որ դա-
դարեցան . և կ՚առաջնորդէ անոնց՝
իրենց ուզած նաւահանգիստը ։
31 ՚՚Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ո-
ղորմութեանը համար , ու մարդոց
որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն
համար .
32 Եւ թող բարձրացընեն զանիկայ
՚ժողովուրդին ժողովքին մէջը , ու
ծերոց ատեանին մէջը դովեն զանի-
կայ ։
33 ՚Գետերը անապատի կը դարձը-
նէ , ու ջուրերուն գնացքները չոր
երկրի ,
34 Ո՚՚պտղաբեր երկիրը աղի երկ-
րի , անոր բնակիչներուն չարու-
թեանը համար ։
35 ՚Անապատը ջուրերու լճերի կը
փոխէ , ու չոր երկիրը ջուրերու
գնացքի .
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակե-
ցընէ , որ բնակելու քաղաք հաս-
տատեն ,
37 Ու արտեր ցանեն և այգիներ
տնկեն , որ արմտիքի պտուղ բե-
րեն ։
38 ՚՚Զանոնք կ՚օրհնէ , և անոնք
Բ խիստ կը բազմանան , ու անոնց
անասուները չպակսեցըներ ։
39 Նորէն ՚ կը պակսին ու կը ցած-
նան բռնութենէ , նեղութենէ ու
տրտմութենէ ։
40 ՚Անարգանք կը թափէ իշխաննե-
րուն վրայ , ու զանոնք ճամբայ
չունեցող անապատի մէջ կը մոլոր-
ցընէ ։
41 Ը Բայց աղքատը խեղճութենէն
կը բարձրացընէ , և ՚անոր տոհմերը
ոչխարներու հօտի պէս կ՚ընէ ։
42 Ը Ուղիղները պիտի տեսնեն և ու-
րախանան . ու ամէն ԸանօրէնուԹիւն իր բերանը պիտի դոցէ ։
43 Ը՞վ է իմաստուն , որ աս բաները
պահէ . անիկայ Տէրոջը ողորմու-
թիւնները պիտի հակընայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԸ

1 Դաւիթ ինքզինքը կը քաջալերէ որ զԱստուած գովէ . 5 աղօթքով օգնութիւն կը խնդրէ Աստուծմէ՝ անոր խոստմանը համեմատ ։ 11 Իր վստահութիւնը Աստուծոյ օգնականութեանը վրայ ։

Դաւիթին երգը ՚՚ Սաղմոս ։

1]Ամ ՚՚ սիրտս պատրաստ է՝ ո՛վ Ա-
ստուած , պիտի երգեմ ու սաղ-
մոս պիտի ըսեմ իմ փառքովս ալ ։
2 Բ Արթընցի՛ ո՛վ տաւիղ ու քնար .
ես կանուխ պիտի արթըննամ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ ժողովրդոց մէջը քեզ
պիտի գովեմ , ու սաղմոս պիտի
երգեմ քեզի ազգերուն մէջը .
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ
է ՚՚ երկինքէն վեր , և քու ճշմար-
տութիւնդ մինչև ամպերը ։
5 Ե Երկինքի վրայ բարձացի՛ր՝ ո՛վ
Աստուած , ու քու փառքդ բոլոր
երկրի վրայ ըլլայ ։
6 Ը Որ քու սիրելիներդ փրկուին .
աջ ձեռքովդ ապրեցուր ու պա-
տասխան տուր ինծի ։
7 Աստուած *իր սրբութիւնովը՚՚
խօսեցաւ . Ես պիտի ցնծամ , Սի-
քեմը պիտի բաժնեմ , ու Սոկքովթի
հովիտը պիտի չափեմ ։
8 Իմն է Գաղաադը , ՚՚ իմն է
Մանասէն . և Եփրեմը գլխուս զօ-
րութիւնն է . Ը Ցուդան իմ օրէնս-
դիրս է .
9 Մովաբը իմ լուացուելու ամանն
է . Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ
մուճակս . Փղշտացիներուն վրայ
ձայնով պիտի ցնծամ ։
10 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպա-
ւոր քաղաքը . ո՞վ պիտի առաջ-
նորդէ ինծի մինչև Եդոմ ։
11 Չէ՞ որ դուն՝ ո՛վ Աստուած , ՚՚
երեսէ ձգեցիր մեզ , ու մեր զօրքե-
րուն հետը չելար՝ ո՛վ Աստուած ։
12 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնու-
թիւն տուր , վասն զի փուճ է մար-
դուն փրկութիւնը ։
13 Ի Աստուածով քաջութիւն պիտի
ընենք . ու ան պիտի կոխէ մեր
թշնամիները ։

ՍԱՂՄ · ՃԹ

1 Դաւիթ իր չարախօս թշնամիներուն համար գանգատելով՝ զանոնք կ՚անիծէ . 16 անոնց յանցանքը կը պատմէ . 21 իր թշուառութեանը համար գանգատելով՝ օգնութիւն կը խնդրէ , 29 և Աստուծոյ չնորհակալութիւն կը խոստանայ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

՚՚ Սաղ · թ · 11 ։ Հգ · 28։ ՃԺը · 17 ։

Վ Ցոչ · ա · 4 ։

՚՚՚ Սաղ · իբ · 14 ։ ՃԺԹ · 28 ։ Նաա · բ · 10 ։

Բ Հմր 6 , 13 , 19 ։

՚ Սաղ · ԺԹ · 9 ։ Մատ · ը · 26 ։

– Հմր 8 , 15 , 21 ։

Ֆ Սաղ · իբ · 22 , 25 · ՃԺա · 1 ։

+ գ Թագ · ԺԷ · 1 , 7 ։

՝ Ծն · ժգ · 10 ։ ԺԴ · 3 ։ ԺԹ · 25 ։

Ֆ Սաղ · ՃԺգ · 8 ։ Եա · խա · 18 ։

՚՚ Ծն · ԺԲ · 2 ։ ԺԷ · 16 , 20 ։

Բ Եզ · ա · 7 ։

Ֆ գ Թագ · ԺԷ · 32 ։

Բ Ցոր · ԺԲ · 21 , 24 ։

Ե աթագ · բ · 8 ։ Սաղ · ՃԺգ · 7 , 8 ։

Ղ Սաղ · Ղը · 52 ։

Ե Ցոբ · իբ · 19 ։ Սաղ · ՃԲ · 6 ։ ՃԸ · 10 ։

Ը Ցոբ · Ե · 16 ։ Սաղ · կդ · 11 ։ Ռոմ · Ժ · 11 ։ Հաով · գ · 19 ։

Ր Սաղ · կդ · 9 ։ Երեմ · Թ · 12։ Ովս · ԺԲ · 9 ։

՚՚ Սաղ · ՃԷ · 7 ։

Բ Սաղ · ՃԷ · 8—11 ։

Ֆ Սաղ · ՃԷ · 5 , 11 ։

Բ Սաղ · կ · 5 , ՀԸ ։

* Կ՚ը՝ իր սլաբարանին մէջը

Ե Ծն · խթ · 10 ։

Ղ Սաղ · կ · 9 ։

Ե Սաղ · կ · 12 ։

1 Ով իմ օրհնութեանս Աստուածը, լուռ մի՛ կենար.
2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս. ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։
3 Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին, և ինծի հետ ի՞անիրաւ տեղը կռուեցան։
4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակումիւն ըրին ինծի, բայց ես աղօթի՛ ըլլէի։
5 Նաև չարիին տեղը չար հատուցին, ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն։
6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերա-կացու դիր, և Սատանան թող կայնի անոր աջ կողմը.
7 Երբոր դատուի, յանցաւոր ելլէ, ու ի՞անոր աղօթքը մեղք ըլլայ։
8 Անոր օրերը պակսին, և՝ անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ.
9 Ի՞Անոր որդիները որբ ըլլան, ու անոր կնիկը որբևարի։
10 Նե անոր որդիները թափառական ըլլան ու մուրան, և իրենց աւերակներէն ելլելով հոգ փնտռուին։
11 Ըփոխ տուողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը, ու օտարները յափշտակեն անոր վաստրկածը։
12 Բնաւ մէկը գթութիւն չընէ՝ անոր, ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։
13 Ի՞Անոր զաւակները կորստեան մատնուին, անոնց ի՞անունը դալու ազգին մէջ ջնջուի։
14 Ի՞Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջին յիշուի, և անոր մօրը մեղքը չջնջուի։
15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջեւն ըլլան, որ ի՞անունց յիշատակը երկրէն վերջրնէ։
16 Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չյիշեց, հապա խեղճ ու աղքատը հալածեց, որ ի՞սիրտը կոտրածը սպաննէ։
17 Նաև՝ անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ, և օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հեռու ըլլայ։
18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ, և անիկայ՝ ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ, ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջ։
19 Հագնելու հանդերձի պէս ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր։
20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն։
21 Բայց դուն՝ ով Տէր Եհովայ, օգնէ ինծի քու անուանդ համար. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն համար։
22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ, ու իմ սիրտս ներսի դիս խոցոտած է։
23 Ես՝ երկրկնցող ստուերի պէս անցայ, մարախի պէս թօթվուեցայ։
24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան, ու մարմինս էր պարտութենէն մաչեցաւ։
25 Ու ես ի՞անոնց նախատինք եղայ. երբոր զիս կը տեսնեն, գլուխնին կը շարժեն։
26 Օգնէ ինծի՛ ով Տէր՛ իմ Աստուածս. փրկէ՛ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ.
27 Ու գիտնան թէ քու ձեռդ աս է, և դուն ըրիր ասիկայ՝ ով Տէր։
28 Անոնք անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ. երբոր Ինձ դէմ ելլեն՝ թող ամչնան, բայց Քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ։
29 Իմ ի՞նամիներս թող նախատինք հագնին, ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին առնեն։
30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս, ու՞ շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկայ։
31 Ինչու որ Ընդդիմացողին աջ կողմը կը կայնի, որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ

1 Քրիստոսի թագաւորութիւնը, 4 քահանայութիւնը 5 ու յաղթութիւնը։

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ, Նստէ՛ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։
2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիովնէն պիտի իրկէ. քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ՛։
3 Ի՞ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ ի՞սրբութեան զարդարանքներով. քու †երիտասարդներդ արշալուսինն արգանդի ցօղնն՝ ատենդ պիտի ըլլան քեզի։
4 Տէրը երդում ըրաւ ու՞ պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես։
5 Տէրը Ընդդէմ աջ կողմդ է. անիկայ իր բարկութեան օրը թագաւորներ պիտի ջարդէ։
6 Անիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի ընէ, մեռելներով պիտի լեցնէ, շատ երկիրներու վրայ ի՞գլուխ եղողները պիտի ջարդէ։
7 Ի՞ճամբուն մէջ գետէն պիտի

– Սաղ. ձգ. 1։
Բ Սաղ. լե. 7։ կճ. 4։ Ցօհ. ժե. 25։
Գ Սաղ. լե. 12։ լը. 20։
Դ Ջաբ. գ. 1։
* կամ՝ հակառակորդը
Ե Ռահ. իբ. 9։
Զ Գոր. ա. 20։
Է Եր. իբ. 24։
Ը Ցոբ. ե. 5։ ժբ. 9։
Թ Ցոբ. ժբ. 19։ Սաղ. լէ. 28։
Ժ Ռահ. ժ. 7։
ԺԱ Եր. ի. 5։ Նէեմ. դ. 5։ Երեմ. ժբ. 23։
ԺԲ Ցոբ. ժբ. 17։ Սաղ. լդ. 16։
ԺԳ Սաղ. լդ. 18։
ԺԴ Ռահ. ժգ. 14։ Եզեկ. լե. 6։
ԺԵ Թագ. ե. 22։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻ

– Մատ. իբ. 44։ Մարկ. ժբ. 36։ Ղուկ. ի. 42։ Գործ. բ. 34։ ակար. ժե. 25։ Երբ. ա. 13։ ա պետ. գ. 22։ Տես Սաղ. խե. 6, 7։
Բ Դատ. ե. 2։
Գ Սաղ. ղշ. 9։
Դ Եբր. երիսուսարդութեանդ ցօղ՝ արշալուսին արգանդէն
Ե Թագ. իգ. 19։
Զ Երբ. ե. 6։ ղ. 20։ է. 17, 21։ Տես Ջաբ. գ. 13։
Է Սաղ. ժ. 8։
Ը Սաղ. բ. 5, 12։ Հաւ. բ. 5։ Յայտ. ժա. 18։
Թ Սաղ. կը. 21։ Առ. գ. 13։
Ժ Դատ. է. 5, 6։

խմէ ։ ժ անոր համար գլուխ պիտի վերցընէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԺԱ

1 Սաղմոսերգուն իր օրինակովը ուրիշները կը յորդորէ շնաւուած գովելու անոր փառաւոր գործերուն 5 ու շնորհքին համար ։ 10 Անոր երկիւղը ճշմարիտ իմաստութիւն կը պատճառէ ։

1 Ա՛լէլուիա ։ Բոլոր սրտով՝ Տէրը պիտի գովեմ ուղղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը ։

2 Է Տէրոջը գործերը մեծ են , ա՛նոնք սիրողներուն բոլորին է կը քննուին ։

3 Անոր գործքը է փառաւոր ու վա՛յելուչ է , և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

4 Ցիշել տուաւ իր հրաշքները · Է Տէրը ողորմած ու գթած է ։

5 Ո՛կերակուր տուաւ իրմէն վախցողներուն · իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ ։

6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցո՛յց տ իր ժողովուրդին , անոնց տա՛լով ազգերուն ժառանգութիւնը ։

7 Անոր ձեռքերուն գործքերը Է ճշմարտութիւն ու իրաւունք են · Է անոր բոլոր պատուիրանքները հաւատարիմ են ·

8 Ի՛ցաւիտեանս յաւիտենից հաստատուած են · Է ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են ։

9 Է փրկութիւն իւրկեց իր ժողո՛վուրդին , իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց ։ Նո՛ւրբը ու ահաւոր է անոր անունը ։

10 Է Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է · բարի խոհեմութիւն ու՛նին ան ամէնը որ անոնք կ՛ընեն · անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԺԲ

1 Աստուածապաշտութիւնը թէ՛ աս կեանքիս 4 և թէ հանդերձեալին խոստմունքները ունի ։ 10 Բարեպաշտ մարդուն յաջողութիւնը չարերուն տրամութիւն պիտի պատճառէ ։

1 Ա՛լէլուիա ։ Երանի՛ ան մարդուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ , ա՛նոր պատուիրանքներուն շատ կը հաւնի ։

2 Է անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ · Է ուղղներուն ցեղը պիտի օրհնուի ։

3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ , ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ ։

4 Է խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ու՛ղղներուն · ողորմած ու գթած և արդար է ։

5 Ո՛Բարի մարդը կ՛ողորմի ու փոխ կու տայ , իր բաները Է իրաւունքով կը կատարէ ։

6 Ցիրաւի Է անիկայ յաւիտեան պի՛տի չսասանի · Է արդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ ·

7 Է Անիկայ գէշ լուրէն չվախնար · անոր սիրտը հաստատ է , ա՛ Է Տէրոջմը կը յուսայ ։

8 Անոր սիրտը հաստատուած է , Ո՛չվախնար , մինչև որ Է իր թշնա՛միներուն ցո՛ւրծքը տեսնէ ։

9 Է Ցարածեց՝ աղքատներուն տուաւ · Է անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ · Է անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ ։

10 Ո՛Ամբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ , Ո՛ղբ ակռաները պիտի կրճտէ ու Է պիտի հալի · Է ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ · ՃԺԳ

1 Աստուած գովելու յորդորանքը մը իր գերագանցութեանը 6 ու իր ողորմութեանը համար ։

1 Ա՛լէլուիա ։ Օրհնեցէ՛ք՝ ո՛վ Տէրոջը ծառաները , օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը ։

2 Է Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։

3 Է Արեւելքէն մինչև արեւմուտք օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրոջը անունը ։

4 Տէրը Է բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ · Է անոր փառքը երկինքէն վեր է ։

5 Ո՞վ Է Աստուծոյն պէս ո՛վ կայ , որ բարձրութեան մէջ կը բնակի ·

6 Է Ո՛ր երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խոնարհի ·

7 Է Ո՛ր աղքատը փոշիէն վեր կը վերցընէ , ա՛ տնանկը աղբանոցէն կը բարձրացընէ ,

8 Ո՛ր Է զա՛նոնք նստեցընէ իշխաննե՛րուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխաններուն հետը ։

9 Ո՛ր Է ամուլ կնիկը տունը կը բնակեցընէ , ա՛ ուրախ մայր իւ՛ղե ։ Ա՛լէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԺԴ

1—8 Անխօս կեանքերուն օրինակովը Աստուծմէ վախնալու յորդորանք մը ։

1 Ո՛Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն դուրս ելաւ , ա՛ Ցակոբին տունը է օտարալեզու ժողովուրդին մէջէն ,

2 է Ցուդա անոր սրբարանը՝ ա՛ Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ ։

3 Է Ծովը տեսաւ ու փախաւ · Է Ցորդանան ետ դարձաւ ։

4 Ո՛Լեռները խոյերու պէս ցաթկը-

ԸՍաղ · ժե · 5 ։
Ի Ա՛ռակ · ժ · 7 ։
Ի Ա՛ռակ · ա · 33 ։
Ի Սաղ · կդ · 10 ։
Լ Ա՛ռակ · գ · 25 ։
Ի Սաղ · ծԹ · 10 ։ ճժը · 7 ։
Ի Բ Կոր · Թ · 9 ։
Ի Բ Օր · իդ · 13 ։ Հ՚Թ 3 ։
Հ Սաղ · Հե · 10 ։
Ի Ցե՛ս Ղու · ժգ · 28 ։
Ղ Սաղ · Լ՛ · 12 ։
Ի Սաղ · ծը · 7 ։ 8 ։
Մ Ա՛ռակ · ժ · 28 ։ ժա · 7 ։

— Սաղ · ճԼե · 1 ։

Ի Դան · Բ · 20 ։
Ի Ես · ծԹ · 19 ։ Մաղ · ա · 11 ։
Ի Սաղ · ղէ · 9 ։ ղԹ · 2 ։
Ի Սաղ · Ը · 1 ։
Ղ Սաղ · ձԹ · 6 ։

Ի Սաղ · ժա · 4 ։ ճԼը · 6 ։ Ես · ծէ · 15 ։
Ը Թագ · Բ · 8 ։ Սաղ · ճէ · 41 ։
Ի Ցոբ · Լղ · 7 ։
Ի ա Թագ · Բ · 5 ։ Սաղ · կը · 6 ։ Ես · ծղ · 1 ։ Գաղ · գ · 27 ։

— Եզ · ժգ · 8 ։
Ի Սաղ · ձա · 5 ։
Ի Եզ · ղ · 7 ։ ժԹ · 6 ։ իե · 8 ։ իԹ · 45 ։ 46 ։ Բ Օր · իէ · 9 ։
Ի Եզ · ժգ · 21 ։ Սաղ · Ն՛է · 16 ։
Ի Ցես · գ · 13 ։ 16 ։
Ղ Սաղ · իԹ · 6 ։ Մ՛ե · գ · 6 ։

Ի Ես · ժգ · 12 ։

— Սաղ · Լե · 18 ։ ձԹ · 5 ։ Ղէ · 32 ։ ճԹ · 30 ։ ձԹ · 1 ։
Ի Ցոբ · Լը · ԼԹ · Խ · Խա ։ Սաղ · ղը · 5 ։ ճԼԹ · 14 ։ Ցայտ · ժե · 3 ։
Է Սաղ · ճԽգ · 5 ։
Ր Սաղ · ճԽե · 4 ։ 5 ։ 10 ։
Ի Սաղ · ձղ · 5 ։ ՃԳ · 8 ։
Ղ Մաս · Ը · 25 ։ 33 ։

Ի Ցայտ · ժե · 3 ։
Ը Սաղ · ժԹ · 7 ։
Ի Ես · Խ · 8 ։ Մաս · Ե · 18 ։
Ժ Սաղ · ժԹ · 9 ։ Ցայտ · ժե · 3 ։
Ի Մաս · ա · 21 ։ Ղու · ա · 68 ։
Ւ Ղու · ա · 49 ։
Ի Բ Օր · Գ · 6 ։ Ցոբ · իբ · 28 ։ Ա՛ռակ · ա · 7 ։ Թ · 10 ։ Ծաղ · ժբ · 13 ։

— Սաղ · ճԻբ · 1 ։
Ի Սաղ · ճժԹ · 16 ։ 35 ։ 47 ։ 70 ։ 143 ։
Է Սաղ · իե · 13 ։ Լէ · 26 ։ ճբ · 28 ։
Ր Մաս · Ը · 33 ։

Ի Ցոբ · ժա · 17 ։ Սաղ · ղէ · 11 ։
Ղ Սաղ · Լէ · 26 ։ Ղու · Ը · 35 ։
Ի Եփե · Ե · 15 ։ Կաղ · գ · 5 ։

տեցին , ՚ի բլուրները գառնուկնե-
րու պէս :
5 Է՛ք ձեզի ինչ եղաւ, ով ծով՝ որ
փախար , Ե դուն, Յորդանան՝ որ
ետ դարձար :
6 Ո՛վ լեռներ՝ ինչո՞ւ խոյերու պէս
ցատկրտեցիք , ՚ի դուք բլուրներ՝
գառնուկներու պէս :
7 Սարսափէ՝ ով երկիր, Տէրոջը ե-
րեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երե-
սէն ,
8 Ը՛ն որ վէմը ջուրերու լճի՛
դարձուց , ՚ի ապառաժը ջուրերու
աղբիւրի :

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ ճշմարիտ փառքը ,
4 ու կուռքերուն ունայնութիւնը ցուցնելով ,
9 կը յորդորէ Աստուծոյ վստահելու , 12 և
անոր գոհութիւն մատուցանելու իր բարե-
բարութիւններուն համար :

1 ՚Ո՛չ թէ մեզ՝ ով Տէր՝ չէ թէ մե-
զի , հապա քու անուանդ
փառք տուր , քու ողորմութեանդ
՚ի ճշմարտութեանդ համար :
2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ը-
սեն թէ Ո՞ւր է հիմա անոնց Ա-
տուածը :
3 Է՛րայց մեր Աստուածը երկինքն
է . անիկայ իր բոլոր ուզածը ըրաւ :
4 Ր՛անոնց կուռքերը արծաթ ու
ոսկի են . մարդու ձեռքի գործքեր
են .
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր .
աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր ,
քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ .
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշա-
փեր . ոտքեր ունին՝ բայց չեն քա-
լեր , ՚ի իրենց կոկորդովը ձայն չեն
հաներ :
8 Ե՛անոնց նման *կ՚ըլլան անոնք շի-
նողները ՚ի բոլոր անոնց յուսա-
ցողները :
9 Ը՛ Ո՛վ Իսրայէ՛ լ Տէրոջը յուսա՛ .
Է՛ան է անոնց օգնութիւնը ու ա-
պարը :
10 Ը՛ Ո՛վ Ահարոնի տունը՝ Տէրոջը
յուսացէ՛ք . ան է անոնց օգնու-
թիւնը ու ապարը :
11 ‖Ո՛վ Տէրոջմէ վախցողնե՛ր՝ Տէ-
րոջը յուսացէ՛ք . ան է անոնց օգ-
նութիւնը ու ապարը :
12 Տէրը մեզ կը յիշէ , ՚ի պիտի
օրհնէ , Իսրայէլի տունը պիտի օրհ-
նէ , Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ .
13 Ը՛Տէրոջմէ վախցողները պիտի
օրհնէ , պզտիկները մեծերուն հետ :
14 Տէրը ձեզի բարէ՛ պիտի աւելցը-
նէ , ձեզի ու ձեր որդիներուն :
15 Բ՛Օրհնեա՛լ էք դուք Տէրոջմէն ,
՚ի ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց :
16 Երկինք երկինքը Տէրոջն է , բայց
երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ :
17 Է՛մեռելները Տէրը չեն օրհներ .
ո՛չ ալ ան ամէնը , որ § գերեզմանը
կ՚իջնեն :
18 Ե՛րայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք ,
ասկէ ետև մինչև յաւիտեան : Ա-
լէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Սաղմոսերգուն կը խոստովանի իր սէրը ու իր
պարտաւորութիւնը առ Աստուած՝ անոր
փրկութեանը համար : 12 Ուխտ կ՚ընէ որ
ընծայակատարութիւն մատուցանէ Աստուծոյ :

1 ‡‡Ս՛իրեցի եմ ես" , ինչու որ Տէրը
իմ ձայնս ՚ի աղաչանքս լսեց .
2 Ինչու որ անիկայ իր ականջը ին-
ծի խոնարհեցուց , ու իմ օրերուս
մէջ ՚ինձ պիտի կանչեմ :
3 ՚Մահուան լարերը իս պատե-
ցին , ու գերեզմանին վիշտերը իս
գտան . նեղութիւն ու տրտմու-
թիւն գտայ :
4 Բայց ես Տէրոջը անունը կան-
չեցի , կ՚աղաչեմ՝ ով Տէր , փրկէ
իմ անձս :
5 Ը՛ողորմած ու Է՛արդար է Տէրը ,
և մեր Աստուածը գթած է :
6 Տէրը միամիտները կը պահէ . ես
խեղճ եղայ , ու անիկայ զիս ազա-
տեց :
7 Ո՛վ իմ անձս , դարձի՛ր քու
Ր՛հանգստութեանդ ; ինչու որ
Է՛Տէրը քեզի բարիք ըրաւ :
8 Ը՛վասն զի դուն իմ անձս մա-
հուանէ փրկեցիր , իմ աչքերս ար-
ցունքէն , ՚ի իմ ոտքերս գայթակ-
ղելէն :
9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ
է՛կենդանիներուն երկրին մէջը :
10 Ը՛Հաւատացի՝ անոր համար խօ-
սեցայ . ես խիստ թշուառացայ :
11 Ի՛ իմ շփոթութեանս մէջ ըսի
թէ Բ՛ամէն մարդ սուտ է :
12 Ի՞նչ հատուցանեմ Տէրոջ՝ ա-
նոր բոլոր ինծի ըրած բարութեանը
փոխարէն :
13 Փրկութեան բաժակը պիտի
առնեմ , ու Տէրոջը անունը պիտի
կանչեմ :
14 Է՛իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հա-
տուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին
առջևին :
15 Ե՛պատուական է Տէրոջը առջևին
իր սուրբերուն մահը :
16 Կ՚աղաչեմ , ով Տէր , Է՛ինչու որ
ես քու ծառադ եմ , ես քու ծա-
ռադ եմ , ու Բ՛քրս աղախինիդ որ-
դին . դուն իմ կապերս արձրկե-
ցիր :
17 Ֆ՛գոհութեան պատարագ պիտի
մատուցանեմ քեզի , ու Տէրոջը
անունը պիտի կանչեմ :

Ե Ամբ · դ · 8 :

ը Եզ · ժէ · 6 ; Թոս · ի · 11 ; Սաղ · ձէ · 35 :

— Տե՛ս Ես · խը · 11 ; Եզեկ · լգ · 32 ;
Բ Սաղ · խթ · 3 , 10 ; Հի՛ · 10 ; Յովէլ · բ · 17 ;
ֆ ա Պե՛ · ժգ · 26 ; Սաղ · ճլե · 6 ; Դան · դ · 35 ;
Ծ Բ Օր · դ · 28 ; Սաղ · ճլե · 15 , 16 , 17 ; Երեմ՛ · ժ · 3 , ԼԱ ;
Ե Սաղ · ճլե · 18 ; Ես · խդ · 9 , 10 , 11 ; Յովե՛լ · բ · 8 ; Ամո՛ · բ · 18 , 19 ;
* կա՛մ՝ պիտի բլլան
Ը Տե՛ս Սաղ · ճժը · 2 , 3 , 4 ; ճլե · 19 , 20 ;
† կա՛մ՝ Իսրայէլը Տէրոջը կը յուսայ .
Ե Սաղ · լգ · 20 ; Ռահ · ե · 5 :
‡ կա՛մ՝ Ահարոնի տունը Տէրոջը կը յուսան .
‖ կա՛մ՝ Տէրոջմէ վախցողները Տէրոջը կը յուսան .
ը Սաղ · ճիբ · 1 , 4 :
Ի Ծո՛ն · ժգ · 19 :
ք Ծո՛ն · ա · 1 ; Սաղ · ղզ · 5 :

ե Սաղ · գ · 5 ; ճբ · 10 , 11 , 12 ; Ես · լը · 18 :
§ ԵԲԲ · լեռնե-
թինը
լ Սաղ · ճժգ · 2 ; Դան · բ · 20 :

‡‡ կա՛մ՝ Տէրը կը սիրեմ · Սաղ · ժբ · 1 ;

— Սաղ · ժբ · 4 , 5 , 6 :

Բ Սաղ · ճգ · 8 ;
ֆ Եզր · թ · 15 ; Նէեմ՛ · ի · 8 ; Սաղ · ճժթ · 137 ; ճլսե · 17 ;
Ր Երեմ՛ · ջ · 16 ; Մատ · ժա · 29 ;
Ե Սաղ · ժջ · 6 ; ԱԺԹ · 17 ;
Ղ Սաղ · ծվ · 13 ;
Ե Սաղ · իէ · 13 ;
ը Ր Կոր · դ · 13 ;
Ի Սաղ · լ · 22 ;
ք Հռով · գ · 4 ;

ե Հմր 18 ; Սաղ · իբ · 25 ; Յովե՛լ · բ · 9 ;
լ Սաղ · հբ · 14 ;
Ե Սաղ · ժԹ · 125 ; ճկգ · 12 ;
Ք Սաղ · ձգ · 16 ;
ֆ Ղև · է · 12 ; Սաղ · ծ · 14 ; ճէ · 22 ;

18 Հիմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հաստուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջեւն ,
19 Տէրոջը տանը սրաձներուն մէջը , քու մէջդ՝ ով Երուսաղէմ : Ալէ-լուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1 , 2 Աստուած փառաւորելու յորդորանք մը իր ողորմութեանը ու ճշմարտութեանը համար :

1 — Օրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ով բոլոր ազգեր , գովեցէ՛ք անիկա՝ ով բոլոր ժողովուրդներ .
2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է , ու Տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան է : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Աստուծոյ ողորմութեանը համար գինքը փառաւորելու յորդորանք մը : 5 Աղաչութիւն իր փրկառութեամբը կը ցուցընէ թէ ո՛րչափ աղէկ բան է Աստուծոյ ապաւինիլը : 19 Աղաչութիւն օրհնակով՝ ֆրիսաոսի իր թաղաւորութեամբը գալը կը ցուցուի :

1 — Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
2 Իսրայէլը թող ըսէ՝ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
3 Ահարոնին տունը թող ըսէ՝ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :
5 Ես նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի , և Տէրը պատասխան տուաւ ինծի , և լայնարձակ տեղ մը հանեց զիս :
6 Տէրը իմ հետս է , չեմ վախնար . մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել :
7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ ինծի համար է , ու ես իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնեմ :
8 Աւելի է Տէրոջը յուսալ , քան թէ մարդոց ապաւինիլ :
9 Աւելի է Տէրոջը յուսալ , քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ :
10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին . Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
11 Զիս բոլորտիքս առին , և զիս պաշարեցին . Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
12 Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին , և փուշերու կրակի պէս մարեցան . Վասն Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք :
13 Սաստիկ հրեցիր զիս , որ վար իյնամ . բայց Տէրը օգնեց ինծի :
14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղմոս է , ու իմ փրկութիւնս եղաւ :
15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ :
16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ :
17 Պիտի չմեռնիմ , հապա պիտի ապրիմ , ու Տէրոջը գործքերը պատմեմ :
18 Տէրը զիս շատ խրատեց , բայց մահուան չմատնեց զիս :
19 Բացէ՛ք ինծի արդարութեան դռները . անոնց մէջը պիտի մտնեմ , ու Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ :
20 Ա՛ս է Տէրոջը դուռը , արդարները ասկէ պիտի մտնեն :
21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր , ու ինծի փրկութիւն եղար :
22 Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անկիւնին գլուխը եղաւ :
23 Ասկից Տէրոջմէն եղաւ . զարմանալի է ասիկայ մեր աչքերուն :
24 Ա՛ս ան օրն է , որ Տէրը ստեղծեց . ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը :
25 Հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ փրկէ , հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ յաջողէ՛ :
26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ . օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն :
27 Տէրը Աստուած է , և լոյս կը ցուցընէ մեզի . զոհի անասուններբը չուաններով կապեցէ՛ք , ու սեղանին եղջիւրներուն ծոխեցուցէ՛ :
28 Դուն ես իմ Աստուածս , ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ: Ով իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի բարձրացընեմ :
29 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1—176 Ջանագան աղօթքներ , գովաբանութիւններ , ու հնազանդութեան խոստմունքներ :

ԱԼԷՖ

1 Երանի ճամբով ամբիծներուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն :
2 Երանի անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն , ու բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն ,
3 Եւ ի՛նչօրէնութիւն չեն ըներ , հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն :
4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ ըշգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք :
5 Երանի թէ իմ ճամբաներս յաջողին , որ քու կանոններդ պահեմ :

ՀՀԺր 14 :

Յ Սաղ · ղգ · 8 : ճ · 4 : ճկե · 2 :

ա Հռով · ժե · 11 :

Բ Սաղ · ճ · 5 :

ա ա Մն · ժգ · 8 , 34 : Սաղ · ճգ · 1 : ճէ · 1 : ճկգ · 1 :

Բ Տես Սաղ · ճժե · 9 , ըե :

է Սաղ · ճի · 1 :

Թ Սաղ · ժը · 19 :

Ի Սաղ · իէ · 1 : ծգ · 4 , 11 : ճխգ · 5 : Ես · ծա · 12 : Եբր · ժգ · 6 :

Լ Սաղ · ծգ · 4 :

Խ Սաղ · ծթ · 10 :

Ծ Սաղ · խ · 4 : կր · 8 , 9 : Երեմ · ժե · 5 , 7 :

Կ Սաղ · ճխզ · 3 :

ժ Սաղ · ծը · 17 :

Ի Բ Օր · ա · 44 :

Լ Ծող · է · 6 : Նաե · ա · 10 :

Խ Եր · ժե · 2 : Ես · ժբ · 2 :

15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ :

Ի Եր · ժե · 6 :

16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է . Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ :
17 Պիտի չմեռնիմ , հապա պիտի ապրիմ , ու Տէրոջը գործքերը պատմեմ :

Պ Սաղ · գ · 5 : Ամբ · ա · 12 :

Հ Սաղ · Հգ · 28 :

Յ Բ Կոր · ը · 9 :

18 Տէրը զիս շատ խրատեց , բայց մահուան չմատնեց զիս :
19 Բացէ՛ք ինծի արդարութեան դռները . անոնց մէջը պիտի մտնեմ , ու Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ :

Ղ Ես · իգ · 2 :

20 Ա՛ս է Տէրոջը դուռը , արդարները ասկէ պիտի մտնեն :

Ճ Սաղ · իդ · 7 :

21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր , ու ինծի փրկութիւն եղար :

Ֆ Ես · լե · 8 : Յայտ · իա · 27 : իբ · 14 , 15 :

22 Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անկիւնին գլուխը եղաւ :

Ֆ ՀՓր 14 :

23 Ասկից Տէրոջմէն եղաւ . զարմանալի է ասիկայ մեր աչքերուն :

Ն Մատ · իա · 42 : Մար · ժբ · 10 : Ղս · ի · 17 :

24 Ա՛ս ան օրն է , որ Տէրը ստեղծեց . ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը :

Գոր · գ · 11 : Եփե · բ · 20 : ագԹես · բ · 4 , 7 :

25 Հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ փրկէ , հիմա կ՚աղաչեմ, ով Տէր՝ յաջողէ՛ :
26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ . օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն :

Ղ Մատ · իա · 9 : իդ · 39 : Մար · ժա · 9 , 10 : Ղս · ժԹ · 38 : Տես Ջաք · գ · 7 :

27 Տէրը Աստուած է , և լոյս կը ցուցընէ մեզի . զոհի անասուններբը չուաններով կապեցէ՛ք , ու սեղանին եղջիւրներուն ծոխեցուցէ՛ :

Ն Եսթ · ը · 16 : ագԹես · բ · 9 :

28 Դուն ես իմ Աստուածս , ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ: Ով իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի բարձրացընեմ :

Չ Եր · ժե · 2 : Ես · իե · 1 :

29 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է . ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

Ղ ՀՓր 1 :

---

1 Երանի անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն , ու բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն ,

Ա Սաղ · ճԹը · 1 :

2 Եւ ոչ անոնք որ անօրէնութիւն չեն ըներ , հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն :
3 Դուն պատուիրեցիր որ շատ ըշգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք :
4 Երանի թէ իմ ճամբաներս յաջողին , որ քու կանոններդ պահեմ :

Բ Ա Ցօհ · գ · 9 : ե · 18 :

6 ՚Ան ատենը պիտի չամչնամ , երբոր քու բոլոր պատուիրանքնե- րուդ զգուշութիւն ընեմ ։
7 Պիտի գովեմ քեզ ուղիղ սրբո- տով , երբոր քու արդար դատաս- տաններդ սորվիմ ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ . իս բոլորովին մի՛ թողուր ։

ՊԷ

9 Երիտասարդը ինչո՞վ մաքրէ իր ճամբան . քու խօսքիդ համեմատ ա՛նոր զգուշութիւն ընելով ։
10 Իմ բոլոր սրտովս Ք խնդրեցի քեզ , մի՛ թողուր զիս որ Ը քու պատուիրանքներդ մոլորիմ ։
11 Ը Իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ , որ չմեղանչեմ քեզի դէմ ։
12 Օրհնեա՛լ ես դուն՝ ով Տէր , Ը սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
13 Իմ շրթունքներովս Ը պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստաննե- րը ։
14 Քու վկայութիւններուդ ճամ- բովը ուրախացայ , որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով ։
15 Ի Քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ , և քու ճամբա- ներդ պիտի դիտեմ ։
16 ծ Քու կանոններովդ պիտի ուրա- խանամ , ա՛ն քու խօսքդ պիտի չը- մոռնամ ։

ԿԻՄԷԼ

17 Է Բարութիւն ըրէ քու ծառա- յիդ , որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ ։
18 Բա՛ց իմ աչքերս , որ քու օրէն- քէդ հրաշքներ տեսնեմ ։
19 Լ Պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ . մի՛ ծածկեր ինծմէ քու պատուի- րանքներդ ։
20 Է Իմ անձս կը նեղուի ամէն ժա- մանակ քու դատաստաններուդ ցանկանալէն ։
21 Դուն սաստեցիր անիծած ամ- բարտաւանները , ը քու պատուի- րանքներէդ մոլորողները ։
22 Թ Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինծմէ , ինչու որ քու վը- կայութիւններդ պահեցի ։
23 Իշխանները ալ կը նստէին ու ին- ծի դէմ կը խօսէին , բայց ծա- ռադ հրու կանոններուդ վրայով կը մտածէր ։
24 Ի Քու վկայութիւնները ալ իմ ուրախութիւնս ա՛ն իմ խորհրդա- կաններս են ։

ՏԱԼԷԹ

25 Ա Իմ՛ անձս հողին կը փակչի . Ֆ կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի , ու դուն ինծի պատասխան տուիր . Ո սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ին- ծի իմացուր , և քու սքանչելիքնե- րուդ վրայով պիտի * մտածեմ ։
28 Ց Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի . հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
29 Ստութեան ճամբան հեռացուր ինծմէ , ու քու օրէնքդ շնորհէ ին- ծի ։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտ- րեցի , և քու դատաստաններդ Ի՛մ առջեւս դրի ։
31 Քու վկայութիւններուդ յարե- ցայ , ո՛վ Տէր՝ իս մի՛ ամչցներ ։
32 Քու պատուիրանքներուդ ճամ- բուն մէջ պիտի վազեմ , ինչու որ դուն Ը իմ սիրտս պիտի լայնցընես ։

Հ Է

33 Ո՛վ Տէր՝ Ա սորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան . ու Ո մինչև վերջը պիտի պահեմ անիկայ ։
34 Բ Իմաստուն ըրէ զիս , որ քու օ- րէնքդ պահեմ , ու բոլոր սրտով անիկայ Գ ի գործ գնեմ ։
35 Դ Առաջնորդէ ինծի քու պատուի- րանքներուդ շաւիղին մէջ , ինչու որ անոր հաւնեցայ ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւննե- րուդ յօժարեցուր , ու չէ՛ թէ շա- հագիտութեան ։
37 Զ Ե՛տ դարձուր իմ աչքերս , որ ա՛նոտի բան չտեսնեն . և Ո զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր ։
38 Է Հաստատէ՛ քու խօսքդ քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ ։
39 Ը Ե՛տ դարձուր ինծմէ իմ նախա- տինքս , ուրկից որ կը վախնամ , ինչու որ քու դատաստաններդ բա- րի են ։
40 Ահա Ո ցանկացայ քու հրաման- ներուդ . քու արդարութեանդ մէջ Ֆ կենդանացուր զիս ։

ՒԱՒ

41 Ո՛վ Տէր՝ Ց թող իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ , և քու փրը- կութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իս նախատողին , վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի՛ հեռացներ իմ բերնէս , ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսա- ցած եմ ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պա- հեմ յաւիտեան յաւիտենից ։
45 Եւ լայնարձակ տեղ մէջ պիտի քալեմ , քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի ։

ՃԺԹ

ՃԺԹ

ՃԺԹ

46 Ու ՙքու վկայութիւններդ թա-
ղաւորներուն առջեւն պիտի խօսիմ,
և պիտի չամչնամ ։
47 Ու ♭պիտի ուրախանամ քու պա-
տուիրանքներովդ, որոնք սիրեցի ։
48 Եւ ձեռքերս դէպ ՚ի քու պա-
տուիրանքներուդ պիտի վերցընեմ,
որոնք սիրեցի, ու †քու կանոննե-
րուդ վրայով պիտի մտածեմ ։

ԶԱՅԻՆ

49 Յիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խօս-
քը, որուն վրայ ինծի °յոյսալ
տուիր ։
50 Իմ նեղութեանս մէջ ♭միխթա-
րութիւնս աս է, վասն զի քու
խօսքդ զիս կենդանացուց ։
51 Ամբարտաւանները խիստ շատ
՚ծաղր ըրին զիս, բայց ես ՚քու
օրէնքէդ չխոտորեցայ ։
52 Ո՛վ Տէր՝ քու առջի դատաս-
տաններդ յիշեցի, ու միխթա-
րուեցայ ։
53 ♭Սոկումի իս բռնեց ան ամբա-
րիշաներուն համար, որ քու օրէնքդ
կը թողուն ։
54 Քու կանոններդ ինծի երգեր ե-
ղան իմ պանդխտութեանս տանը
մէջ ։
55 Ո՛վ Տէր՝ գիշերը ՚քու անունդ
յիշեցի, ու քու օրէնքդ պահեցի ։
56 Ա՛ս եղաւ ինծի, ինչու որ քու
հրամաններդ կը պահեմ ։

Խ Է Թ

57 Է Դուռն իմ բաժինս է՝ ո՛վ Տէր.
ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ ։
58 Բոլոր սրտով քու երեսդ խընդ-
րեցի. ողորմէ՛ ինծի ՚ըստ քու խօսքիդ
համեմատ ։
59 Է Իմ ճամբաներուս վրայով մտա-
ծեցի, և իմ ոտքերս քու վկայու-
թիւններուդ դարձուցի ։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
արտորայի ու չուշացայ ։
61 Ամբարիշտներուն *խումբերը իս
պատեցին, բայց ես քու օրէնքդ
չմոռցայ ։
62 ԸԿէս գիշերին կ'ելլեմ քեզի դո-
հութիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար ։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան, ու քու հրա-
մաններդ կը պահեն ։
64 Ո՛վ Տէր՝ երկիրը լեցուն է քու
ողորմութեամբդ, ♭սորվեցուր ին-
ծի քու կանոններդ ։

Դ Է Թ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառային՝
ո՛վ Տէր, քու խօսքիդ համեմատ ։
66 Բարի խնամատարութիւն ու գիտու-
թիւն սորվեցուր ինծի, ինչու որ
քու պատուիրանքներուդ հաւա-
տացի ։
67 Է Քանի որ վշտացած չէի, կը սր-
խալէի, բայց հիմա քու խօսքդ կը
պահեմ ։
68 Է Բարի ես դուն ու բարերար.
Ի սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։
69 Ամբարտաւանները ♭ստութիւն
՚ընծեցին ինծի դէմ, բայց ես քո-
ղոր սրտով քու հրամաններդ պի-
տի պահեմ ։
70 Է Անոնց սիրտը ճարպի պէս պա-
րարտացաւ, բայց հես քու օրէն-
քովդ ուրախացայ ։
71 Ն Ազէկ եղաւ ինծի որ վշտացայ,
որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։
72 Ղ Ինծի համար աւելի աղէկ է քու բեր-
նիդ օրէնքը ։

Ե Օ Տ

73 ՚Ձիս քու ձեռքերդ ըրին ու ըս-
տեղծեցին. Ո իմաստուն ըրէ զիս,
որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։
74 Ո Քեզմէ վախցողները իս պիտի
տեսնեն և ուրախանան, Ո ինչու որ
քու խօսքիդ յուսացայ ։
75 Գիտեմ՝ ո՛վ Տէր, որ քու դա-
տաստաններդ արդարութիւնով
են. ու Ո իրաւունքով զիս վշտա-
ցուցիր ։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ
ինծի մխիթարութիւն ըլլայ, քու
ծառայիդ ՚ոո՜ւթ խօսքիդ համե-
մատ ։
77 ՙԹող քու գթութիւնները իմ
վրաս գան որ ապրիմ՝ վասն զի
Ն քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է.
78 Ամբարտաւանները ՙպիտի ամչչ-
նան, ինչու որ Ն առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ. Բայց ես ՙքու հրամաններուդ
վրայ պիտի մտածեմ ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ
վախցողները և քու վկայութիւն-
ներդ ճանչցողները ։
80 Թող իմ սիրտս կատարեա՛լ ըլ-
լայ քու կանոններուդ մէջը, ա-
նանկ որ չամչնամ ։

Ք Ա Փ

81 ՙԻմ անձս քու փրկութեանդ
†կը կարօտի, ՙՈ Ես քու խօսքիդ
կը յուսամ ։
82 ՙԻմ աչքերս քու խօսքիդ հա-
մար կը նուաղին, ըսելով Թէ
Ե՞րբ պիտի միխիթարես զիս ։
83 Ինչու որ †ես ծուխի մէջ ՚ոո՜ւթ
տիկի պէս եղայ, Բայց քու կանոն-
ներդ չմոռցայ ։
84 Ց Որչափ են քու ծառայիդ օրե-
րը. ՙԵս հալածողներուն Ե՞րբ դա-
տաստան պիտի ընես ։

Ե Սաղ. ճլը. 1 ։ Մ՚աա. ժ. 18, 19 ։ Գոր. Իւ. 1, 2 ։
♭ Հմր 16 ։
† Հմր 15 ։
° Հմր 74, 81, 147 ։
♭ Հռով. ժե. 4 ։
՚ Երեմ. ի. 7 ։
Բ Ցոր. իգ. 11 ։ Սաղ. խգ. 18 ։ Հմր 157 ։
♭ Եզր. Թ. 3 ։
Դ Սաղ. կդ. 6 ։
Ե Սաղ. ժգ. 5 ։ Երեմ. ժ. 16 ։ Ողբ. գ. 24 ։
Ղ Հմր 41 ։
Է Ղու. ժե. 17, 18 ։
* Կամ՝ լաբերը
Ը Գոր. ժգ. 25 ։
Ի Սաղ. լգ. 5 ։
ժ Հմր 12, 26 ։
՚ Հմր 41 ։
Ղ Հմր 24, 47, 174 ։
՚ Սաղ. իե. 3 ։
Լ Հմր 86 ։
ՙ Հմր 23 ։
ՙ Սաղ. նգ. 26 ։ ՃԳ. 2 ։
† Եբր. կը մաշի ,
Վ Հմր 74, 114 ։
ՙ Հմր 123 ։ Սաղ. կթ. 3 ։
Բ Ցոր. Լ. 30 ։
Ց Սաղ. լթ. 4 ։
ՙ Ցայտ. Ղ. 10 ։

85 ֏Ամբարտաւանները փոսեր փո-
րեցին ինձի համար , որ քու օրէնք-
քիդ պէս չէն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ
ճշմարիտ են . ֏զուր տեղը °զիս կը
հալածէն , օգնէ՛ ինձի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կորսընցնէին
երկրին մէջ , բայց ես քու հրա-
մաններդ չթողուցի ։
88 ֑Քու ողորմութեանդ համեմատ
կենդանացուր զիս , և քու բերնիդ
վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԷՏ

89 Ո՛վ Տէր՝ ־քու խօսքդ յաւի-
տեան հաստատ է երկինքի մէջ ։
90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ
մինչև ազգ կը մնայ . դուն հաս-
տատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 ֒Քու հրամաններուդ պէս կը
կենան գնալ այս օր , ինչու որ բո-
լորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ ։քու օրէնքդ իմ ուրա-
խութիւնս չըլլար , ան ատենը կոր-
սուած պիտի ըլլայի իմ տրտմու-
թեանս մէջ ։
93 Ցաւիտեան պիտի չմոռնամ քու
հրամաններդ , քանզի անոնցմով
կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ , փրկէ՛ զիս . ին-
չու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինծի սպասե-
ցին , որ իս կորսընցնեն ։ Բայց ես
քու վկայութիւններդ միտքս պիտի
բերեմ ։
96 ֖Ամէն կատարելութեան վերջը
տեսայ . քու պատուիրանդ շատ
ընդարձակ է ։

ՄԷՄ

97 Ո՛րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ .
Ւան է ամէն օր իմ մտածու-
թիւնս ։
98 Քու պատուիրանքներովդ զիս
Ըիմ թշնամիներէս իմաստուն ըրիր .
քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի
հանճարեղ եղայ , ֏ինչու որ քու
վկայութիւններդ իմ մտածու-
թիւնս են ,
100 ։Ծերերէն աւելի իմաստուն ե-
ղայ , վասն զի քու հրամաններդ
պահեցի ։
101 ֏Ամէն դէշ ճամբայէն իմ ոտ-
քերս ետ քաշեցի , որ քու խօսքդ
պահեմ ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտո-
րեցայ , ինչու որ դուն սորվեցուս-
ցիր ինծի ։
103 ֗Ո՛րչափ քաղցր է քու խօսքդ
իմ բմբացս . մեղրէն աւելի ֘անոյշ
է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններովդ իմաստուն
եղայ , անոր համար է ստութեան
ամէն ճամբան ատեցի ։

ՆՈՒՆ

105 ։Քու խօսքդ իմ ոտքերուս
ճրագ է , ու իմ շաւիղներուս
լոյս ։
106 ֏Երդում ըրի , ու պիտի կա-
տարեմ , որ քու արդար դատաս-
տանները պահեմ ։
107 Շատ նեղացայ . ո՛վ Տէր՝ ֗կենդ-
դանացուր զիս քու խօսքիդ համե-
մատ ։
108 Հիմա ։իմ բերնիս կամաւոր
զոհերը ընդունէ՛ ո՛վ Տէր , ու Հքու
դատաստաններդ սորվեցուր ինծի ։
109 ։Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ա-
փիս մէջն է , բայց քու օրէնքդ
չեմ մոռնար ։
110 ։Ամբարիշտները որոգայթ լա-
րեցին ինծի համար , բայց ես
֏քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։
111 ֯Քու վկայութիւններդ յաւի-
տեան ինծի ժառանգութիւն ա-
ռի , ֏ինչու որ ։անոնք իմ սրտիս
ցնծութիւնն են ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս , որ
քու կանոններդ կատարեմ յաւի-
տեան ։մինչև վերջը ։

ՍԱՄԷԼ

113 Երկմիտ ֶմտքերները ատեցի ,
բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 ։Իմ ապաւէնս ու վահանս
դուն ես , ־քու խօսքիդ յուսա-
ցայ ։
115 ։Ե՛տ քաշուեցէք ինծմէ՝ ով
չարագործներ , ֏ինչու որ ես իմ
։Աստուծոյս պատուիրանները պի-
տի պահեմ ։
116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ
համեմատ , որ ապրիմ . և զիս
Ըիմ ։յոյսէս մի՛ ամչցներ ։
117 Զօրացուր զիս որ ապրիմ , ու
միշտ քու կանոններուդ ուշադ-
րութիւն ընեմ ։
118 Անարգեցիր ան ամէնը որ Ն։քու
կանոններէդ խոտորեցան , քանզի
անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն ־մեռցնես* կղզնակը
կը համարիս՝ երկրի բոլոր ամբա-
րիշտները . անոր համար ես քու
վկայութիւններդ կը սիրեմ ։
120 ־Իմ մարմինս քու ահեդ դո-
ղաց , ու ես քու դատաստաննե-
րէդ վախցայ ։

ԱՑԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն
ըրի . զիս իմ նեղիչներուս մի՛
մատներ ։
122 Ն։Քու ծառայիդ բարութեան
համար երաշխաւոր եղիր , ֍որ ամ-

ֆ Սաղ . լե . 7 ։ Առակ . ժգ . 27 ։
ֆ Սաղ . լե . 19 ։ լը . 19 ։
֏ Հմր 78 ։
֑ Հմր 40 ։
־ Սաղ . ճԹ . 2 ։ Մատ . իդ . 34 , 35 ։ ա Պետ . ա . 25 ։
֒ Երեմ . լգ . 25 ։
։ Հմր 24 ։
֓ Մատ ե . 18։ իդ . 35 ։
֔ Սաղ . ա . 2։
։Բ Օր . դ . 6 , 8 ։
֕ Տիմ . գ . 15 ։
։Ցոր . լբ . 7 , 8 , 9 ։
֖ Առակ . ա . 15 ։
֗ Սաղ . ժԹ . 10 ։ Առակ . ը . 11 ։

֘ Հմր 128 ։
։ Առակ . ղ . 23 ։
֙ Ղեւտ . ժ . 29 ։
֚ Հմր 88 ։
֛ Ովս . ժգ . 2։ Երբ . ժգ . 15 ։
֜ Հմր 12 , 26 ։
֝ Ցոր . ժգ . 14 ։
։Սաղ . ՀԹ . 5 ։ ՀԱ . 9 ։
֞ Հմր 10 , 21 ։
֟ Օր . լգ . 4 ։
։Հմր 77 , 92 ։ 174 ։
֠ Հմր 33 ։

։Սաղ . լբ . 7 ։ ղ . 1 ։ ־ Հմր 81 ։
։Սաղ . ղ . 8 ։ ՃլԹ . 19 ։ Մատ . ե . 23 ։
։ Հմր 21 ։
־ Եզեկ . իբ . 18 ։
* Կամ՝ կըզկղանքի պէս մերժեցիր
־ Ամբ . գ . 16 ։

բարտաւանները չէհարստահարեն զիս ։

123 ՟ Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար ու քու արդարութեանդ խօսքին համար ։

124 Ըրէ՛ քու ծառային քու ողորմութեանդ համեմատ , և ՟քու կանոններդ սորվեցուր ինծի ։

125 ՟ Ես քու ծառադ եմ , իմաստուն ըրէ զիս , որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ ։

126 Ցերոջը բան տեսնելու ժամանակն է . ԻՆՉՈ՞Ր քու օրէնքդ խափանեցին ։

127 ՟ Անոր համար քու պատուիրանքներդ ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի ։

128 Ուստի ամէն բանի վրայով պա՛՟ՏՒԷՐԱ ՟ՈՒ ԲՈԼՈՐ հրամաններդ ուղիղ կը համարիմ , ՟՟ ատելութեան ամէն ճամբան կ՚ատեմ ։

Փ Է

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են , անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ ։

130 Քու խօսքերուդ յայտնութիւը լոյս կու տայ , ՟՟ միամիտները իմաստուն կ՚ընէ ։

131 Իմ բերանս բացի ու հևացի , վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկացայ ։

132 ՟ Ինծի՛ նայէ ու ողորմէ՛ ինծի , ինչպէս որ ՟՟ սովորաբար կ՚ընես քու անունդ սիրողներուն ։

133 Իմ դնացքներս հաստատէ քու խօսքիդ մէջ , ու ՟քնաւ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի ։

134 ՟ Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն , և քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

135 Երեսդ փայլեցուր քու ծառայիդ վրայ , ու Ասորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։

136 Ջուրերու առուներ կ՚իջնեն իմ աչքերէս , ինչու որ ՟՟ քու օրէնքդ չպահեցին ։

Ց Ա Տ Է

137 ՟ Արդար ես դուն՝ ովՀ Տէր , և քու դատաստանները ուղիղ են ։

138 Ի՟ քու պատուիրած վկայութիւններդ արդար ու խիստ ճշմարիտ են ։

139 ՟ Իմ՟ նախանձս իս մաշեց , ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան ։

140 Է՟ քու խօսքդ խիստ մաքուր է , անոր համար քու ծառադ անոնկայ կը սիրէ ։

141 Ես ցած ու անարգուած եմ , բայց քու հրամաններդ չմոռցայ ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է , ու քու օրէնքդ ԼՃշմարտութիւն է ։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը իս գըտան , բայց քու՝ պատուիրանքներդ Է իմ ուրախութիւնս են ։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է . Ի՟ իմաստուն ըրէ զիս , ու պիտի ապրիմ ։

Գ Օ Փ

145 Բոլոր սրտով աղաղակեցի , ովՀ Տէր՝ պատասխան տուր ինծի , ՟՟ քու կանոններդ պիտի պահեմ ։

146 Քեզի աղաղակեցի , փրկէ զիս , և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ ։

147 Կանուխ ելայ արշալուսին ու աղաղակեցի . Հ՟քու խօսքիդ յոյսացայ ։

148 Ն՟ Գիշերապահներն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար ։

149 Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութեանդ համեմատ . ՟ովՀ Տէր՝ քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս ։

150 Անօրէնութեան հետևողները մօտեցան . անոնք քու օրէնքէդ հեռացան ։

151 ՈՎՀ Տէր՝ դուն Մ՟մօտ ես , ՟ ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են ։

152 Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ , որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր ։

Ր Ի Շ

153 Տե՛ս իմ խղճմտութիւնս ու իս փրկէ՛ , ինչու որ քու օրէնքդ չըմոռցայ ։

154 Ի՟ իմ իրաւունքս պաշտպանէ՛ ու փրկէ՛ զիս . քու խօսքիդ համեմատ ՟կենդանացուր զիս ։

155 Ի՟ Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն , վասն զի քու կանոններդ չխնդրեցին ։

156 ՈՎՀ Տէր՝ քու դթութիւններդ շատ են . քու դատաստաններուդ համեմատ ՟կենդանացուր զիս ։

157 Շատ են իմ հալածիչներն ու թշնամիներս , բայց ես քու վկայութիւններէդ Է չխոտորեցայ ։

158 Անօրէնները տեսայ ու ՟զզուեցայ , ինչու որ անոնք քու խօսքդ չէին պահեր ։

159 Նայէ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ . ովՀ Տէր՝ քու ողորմութեանդ համեմատ ՟կենդանացուր զիս ։

160 Քու խօսքիդ *սկիզբը ճշմարտութիւն է , ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

ՠ Հմր 81 , 82 ։
ր Հմր 12 ։
ց Սաղ . ճժգ . 16 ։
՚ Հմր 72 ։ Սաղ . ժթ . 10 ։ Առակ . ը . 11 ։
ֈ Հմր 104 ։
+ Սաղ . ժթ . 7 ։ Առակ . ա . 4 ։
• Հմր 20 ։
ֆ Սաղ . ճղ . 4 ։
՟՟ Բ Թես . ա . 6 , 7 ։
Բ Սաղ . ժե . 5 ։
Ի Սաղ . ժթ . 13 ։ Հռով . ղ . 12 ։
Ղ Ղս . ա . 74 ։
Ն Սաղ . դ . 6 ։
Ղ Հմր 12 , 26 ։
Ն Եբեմ . թ . 1 ։ Ժ . 17 ։ Տե՛ս Եզեկ . թ . 4 ։
Շ Եզր . թ . 15 ։ Նէեմ . թ . 83 ։ Եբեմ . ԺԸ . 1 ։ Դան . թ . 7 ։
Ո Սաղ . ժԸ . 7 , 8 , 9 ։
Մ Սաղ . կԲ . 9 ։ Ցօհ . Բ . 17 ։
Յ Սաղ . ԺԸ . 6 ։ ԺԸ . 30 ։ ԺԹ . 8 ։ Առակ . Լ . 5 ։
Ն Սաղ . ԺԸ . 6 ։ ԺԸ . 30 ։ ԺԹ . 8 ։ Առակ . Լ . 5 ։
Շ Հմր 151 ։ Սաղ . ԺԹ . 9 ։ Ցօհ . ԺԷ . 17 ։
Ե Հմր 77 ։
Ր Հմր 34 , 73 / 169 ։
{ Սաղ . ե . 3 ։ ԺԸ . 13 ։ ՃԼ . 6 ։
Հ Հմր 74 ։
Ն Սաղ . կէ . 1 , 6 ։
Ղ Հմր 40 , 154 ։
Ճ Սաղ . ՃԽԵ . 18 ։
Ի Հմր 142 ։
Յ Ղս . Խ . 33 ։
Ն Ողբ . ե . 1 ։
Ն Թագ . Խէ . 16 ։ Սաղ . լԵ . 1 ։ Միք . է . 9 ։
Ֆ Հմր 40 ։
Ն Ցօբ . ԻԸ . 4 ։
Ղ Հմր 149 ։
Ն Սաղ . Խէ . 18 ։ Հմր 51 ։
՟՟ Հմր 186 ։ Եզեկ . թ . 4 ։
Ֆ Հմր 88 ։
* Կամ՝ բովանդակութիւնը

ՇԻՆ

161 Իշխանները զուր տեղը իս հա-
լածեցին , բայց իմ սիրտս քու
խօսքէդ վախցաւ :
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ
շատ աւար գտնողի պէս :
163 Սուտ թիւնը ատեցի ու անար-
գեցի , բայց քու օրէնքդ սիրեցի :
164 Օրը եօթը անգամ կ'օրհնեմ
քեզ քու արդար դատաստաննե-
րուդ համար :
165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ
խաղաղութիւն կայ , ու անոնց
դայթակղութիւն չըլլար :
166 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
սպասեցի , և քու պատուիրանք-
ներդ կատարեցի :
167 Իմ անձս քու վկայութիւննե-
րդ պահեց , ու ես անոնք շատ կը սի-
րեմ :
168 Քու հրամաններդ և քու վկա-
յութիւններդ պահեցի , ո ինչու
որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առ-
ջիդ են :

ԹՈՒ

169 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ աղաղակս
քու առջիդ մօտենայ . քու խօս-
քիդ համեմատ իմաստուն ըրէ
զիս :
170 Թող իմ աղաչանքս քու առջի՛դ
ելլէ . քու խօսքիդ համեմատ
փրկէ՛ զիս :
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն
պիտի բղխեն , վասն զի քու կա-
նոններդ սորվեցուցիր ինծի :
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի
պատմէ , ինչու որ քու բոլոր պա-
տուիրանքներդ արդար են :
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնա-
կան ըլլայ , ինչու որ ընտրեցի
քու հրամանները :
174 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
ցանկացայ , ու քու օրէնքդ իմ
ուրախութիւնս է :
175 Թող իմ անձս ապրի՛ ու քեզ
օրհնէ՛ , և քու դատաստաններդ
օգնեն ինծի :
176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորե-
ցայ . փնտռէ՛ քու ծառադ , ին-
չու որ քու պատուիրանքներդ չը-
մոռցայ :

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դաւիթ ալօթք կ'ընէ նենգութեան դէմ . 5 ինքը չարերուն հետ կենակցութիւն ընելու ատիպելուն համար գանգատ կ'ընէ :

Աստիճաններուն երգը :

1 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը ա-
ղաղակեցի , ու անիկայ ինծի
պատասխան տուաւ :
2 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս սուտ
շրթունքներէն , նենգաւոր լե-
զուէն :
3 *Ով նենգաւոր լեզու , քեզի ի՞նչ
տրուի , և քեզի ի՞նչ աւելցուի՞ :
4 Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը
ու գիհիին կայծերը :
5 Վա՛յ ինծի՝ որ Մոսոքի մէջ
պանդխտած եղայ , և Կեդարի
վրաններուն քովերը բնակեցայ :
6 Շատ ժամանակ իմ անձս քնա-
կեցաւ խաղաղութիւնը ատողնե-
րուն հետ :
7 Ես խաղաղասէր էի . բայց երբոր
կը խօսէի , անոնք կռիւ կ'ընէին :

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1—8 Իարեպաշտ մարդոց ապահովութիւնը՝ ո-
րոնք Աստուծոյ պաշտպանութեանը վրայ կը
դնեն իրենց յոյսը :

Աստիճաններուն երգը :

1 Աչքերս դէպ՝ ի լեռները պիտի
վերցընեմ , ուսկից որ իմ օգ-
նութիւնս պիտի գայ :
2 Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց :
3 Ան իկայ քու ոտքդ չդողացընէ ,
ու քու Պահապանդ չքնանայ :
4 Ահա Իսրայէլի Պահապանը պիտի
չմրափե ու պիտի չքնանայ :
5 Տէրը քու պահապանդ է . Տէրը
քու աջ ձեռքիդ քովը քու հո-
վանիդ է :
6 Ցորեկը արեգակը քեզ պիտի
չվառէ , ոչ ալ գիշերը լուսինը :
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի
պահպանէ , քու անձդ պիտի
պահպանէ :
8 Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պի-
տի պահպանէ , ասկէ ետև մինչև
յաւիտեան :

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դաւիթ եկեղեցիին համար իր ունեցած ուրա-
խութիւնը կը յայտնէ . 6 անոր խաղաղու-
թեանը համար կ'աղօթէ :
Դաւիթի աստիճաններուն երգը :

1 Ո՛ւրախանայի երբոր ինծի կ'ը-
սէին , Տէրոջը տունը երթանք :
2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը
կայնեցան , ով Երուսաղէմ :
3 Երուսաղէմ՝ շինուած քաղաքի մը
պէս շինուած է , որ ինքնիրեն
միաւորուած է .
4 Որ ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը հոն
կ'ելլեն՝ Իսրայէլին պատուիրածին
պէս , Տէրոջը անունը դոհութիւն
մատուցանելու համար :
5 Ինչու որ հոն դրուած են դա-
տաստանի աթոռները , Դաւիթին
տանը աթոռները :
6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը
խնդրեցէք . թող յաջողին անոնք
որ քեզ կը սիրեն :
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու

* Կամ՝ Նենգաւոր լեզուն քեզի ի՞նչկու-
տայ և քեզի ի՞նչ կ'աւելցընէ :

Ե Ծն . ժ . 2 : Եզեկ . իէ . 13 :

Զ Ծն . իէ . 13 : աթագ . իե . 1 : Եր-
եմ . խթ . 28 , 29 :

Ա Սաղ . ճիդ . 8 :

Բ ա թագ . բ . 9 : Առակ . գ . 23 , 26 :

Գ Սաղ . ճիե . 1 : Ես . իէ . 3 :

Դ Սաղ . ժզ . 8 : ճԹ . 31 :

Ե Ես . իե . 4 :

Զ Սաղ . զա . 5 : Ես . խթ . 10 : Ցայտ . է . 16 :

Է Սաղ . խա . 2 : դէ . 10 : ճիե . 20 :

Ը Բ Օր . իբ . 6 : Առակ . բ . 8 : գ . 6 :

Ա Սաղ . ճիգ . 5 : Յոբ . բ . 2 :

Բ Ես . ծգ . 6 : Ղու . ժե . 4 , ըէ : ա Պետ . բ . 25 :

Գ Ես . իդ . 22 : Առակ . ա . 29 : Ղու . ժ . 42 :

Դ Հմր 166 :

Ե Հմր 16 , 24 , 47 , 77 , 111 :

Զ Ես . ծգ . 6 : Ղու . ժե . 4 , ըէ : ա Պետ . բ . 25 :

Ա Սաղ . ճիբ . 1 : Ես . իէ . 13 : Երեմ . խթ . 28 , 29 :

Բ Ես . իէ . 13 : Եզեկ . իէ . 13 :

Գ Սաղ . ճիե . 1 : Ես . իէ . 3 :

Դ Սաղ . ճիդ . 8 : Առակ . գ . 23 , 26 :

Ե Սաղ . ճիէ . 8 :

Զ Սաղ . զա . 5 : Ես . խթ . 10 : Ցայտ . է . 16 :

Է Սաղ . խա . 2 : դէ . 10 : ճիե . 20 :

Ը Բ Օր . իբ . 6 : Առակ . բ . 8 : գ . 6 :

պարիսպներուդ մէջը, ու յաջողութիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։
8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար հիմա պիտի ըսեմ՝ խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ։
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝ է քեզի բարութիւն պիտի ուզեմ։

ե Նեեմ. բ. 10։

ՍԱՂՄ · ՃԻԳ

1 Բարեպաշտները իրենց վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ կը դնեն, 3 ու կ'աղօթեն որ մեղքերոց նախատինքներէն ազատ ըլլան։

Աստիճաններուն երգը։

1 Քեզի՞ կը բարձրացընեմ իմ աչքերս, Ով երկինքի մէջ բնակող։
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը նային, ու ինչպէս որ աղախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, ա նանկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն պիտի նային, մինչև որ մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ՛ մեզի՝ ով Տէր, ողորմէ՛ մեզի, ինչու որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը դառողներուն նախատինքովը, ու ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

ա Սաղ. ճիա. 1։ ճխա. Տ։ բ Սաղ. բ. 4։ ժա. 4։ ճժե. 3։

ՍԱՂՄ · ՃԻԴ

1—8 Եկեղեցին զԱստուած կ'օրհնէ հրաշալի ազատութեան մը համար։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, հիմա Իսրայէլ թող ըսէ՛,
2 թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան.
3 Ան ատենը բ ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր.
4 Ան ատենը ջուրերը մեզ պիտի ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր.
5 Ան ատենը հպարտացած ջուրերը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։
6 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը, որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը է ձնճղուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան. որոգայթը կոտրտեցաւ ու մենք ազատեցանք։
8 ե Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է, Ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց։

ա Սաղ. ճիա. 1։ ե Ծն. ա. 1։ Սաղ. ճկդ. 3։

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնողներուն ապահովութիւնը։ 4 Բարեպաշտ մարդոց համար՝ ու չարերուն դէմ աղօթք։

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն լեռանը պէս են, որ չսասանիր, հապա յաւիտեան կը մնայ։
2 Ինչպէս որ Երուսաղէմ լեռնե րով պատած է, անանկ ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։
3 Ինչու որ ա ամբարշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկընցընեն։
4 Ո՛վ Տէր՝ բարի՛ըրէ բարիներուն ու սրտով ուղիղներուն։
5 Սակայն անոնք որ իրենց բ ծուռ ճամբաներուն մէջը կը մոլորին, Տէրը պիտի * կորընչցընէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։ է Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ա Առակ. իբ. 8։ եբ. ժգ. 5։ բ Առակ. բ. 15։ * Եբր. տանի է Սաղ. ճիբ. 6։ Գաղ. գ. 16։

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Եկեղեցին իր անանկնուելի դերեզմանութիւնը հրատարակելով՝ 4 աղօթք կ'ընէ, ու անոր բարի յաջողութեանը վրայ կը մարգարէանայ։

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին դերութիւնը դարձուց, ա հերազ տեսնողներուս պէս եղանք։
2 Այն ժամանակը բ մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն ցնծութիւնով. այն ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ Տէրը մեծութիւն մեծ բաներ ըրաւ։
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, ա՛ մենք ուրախացանք։
4 Ո՛վ Տէր՝ դարձո՛ւր մեր դերութիւնը հարաւին առուներուն պէս։
5 է Անոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով կը հնձեն։
6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու սերմը տանելով, անշուշտ ցնծութեամբ եկած պիտի դառնայ իր ցորիներ խուրձերը բերելով։

ա Գոր. ժբ. 9։ հ Կամ՝ առղեացողնե րու։ բ Յոբ. ը. 21։ է Տես Երեմ. լա. 9, եշ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

1 Աստուծոյ օգնութիւնը զօրութիւնը։ 3 Բարի տղաքը անոր պարգեւն են։

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. ա Թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։
2 Պարապ բան է ձեզի համար կանուխ ելլելը ե ուշ հանգչիլը ա՛ էյտւով հաց ուտելը. յիրաւի Ինքնիկ իր սիրելիին քունն կու տայ։
3 Ահա է տղաքը Տէրոջը ժառանգութիւնն են. է որովայնի պտուղը ընդ ‡ պարգեւն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին

ա Սաղ. ճիա. 3, 4, 5։ բ Ծն. գ. 17, 19։ ‡ Ծն. լգ. 5։ Ելս. դ. 4։ Ցեսս. իդ. 3, 4։ է բՕր. իբ. 4։ ‡ Կամ՝ վարձքն

ձեռքին մէջը , այնպէս ևն երիտասարդներուն տղաքը ։
5 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց . երբոր դրանը մէջ թշնամեաց հետ խօսելու ըլլան , Է պիտի չամչուի ։

Ի Տե՛ս Ցոբ . ե . 4 ։ Առակ . իե . 11 ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

1-6 Ջանազան օրհնութիւններ՝ որոնք ասուտածավախներուն կը տրուին ։

Առաջնորդուն երգը ։

1 Երանի՛ ան ամենուն որ Տէրոջմէն կը վախնան , ու՝ անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն ։
2 Վասն զի՛ քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես . երանի՛ է քեզի , ու քեզի բարի պիտի ըլլայ ։
3 Քու կնիկդ է պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ ներսի դիերը , ու՝ քու որդիներդ է ձիթենիի տունկերու պէս՝ քու սեղանիդ չորս կողմը ։
4 Ահա՛ Տէրոջմէն վախցող մարդըասանկ պիտի օրհնուի ։
5 Է Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ , ու երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը ։
6 Եւ՝ Հրու որդւոցդ որդիները տեսնես ։ Է խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ ։

Ի Սաղ . ճլդ . 3 ։
Ղ Նե . ծ . 23։ Ցոբ . խբ . 16 ։
Ի Սաղ . ճիե . 5 ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Ասուած գովելու յորդորանք մը՝ Իսրայէլը իր մեծ նեղութիւններէն փրկելուն համար ։ 5 Եկեղեցին ասոցներուն վրայ գալու չարիքները ։

Առաջնորդուն երգը ։

1 Ըսի՛մա ՝ Իսրայէլ թող ըսէ՛ է , Իմ մանկութենէս ի՛ վեր շատ անգամ իս նեղեցին ։
2 Իմ մանկութենէս ի՛ վեր շատ անգամ իս նեղեցին , բայց ինծի չյաղթեցին ։
3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին , ու՝ իրենց ակօսները երկընցուցին ։
4 Տէրը արդար է . անիկայ ամբաւրիշտներուն չուանները կտրտեց ։
5 Սիոնը ատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան .
6 Ծանիքի վրայի է խոտին պէս պիտի ըլլան , որ դեռ չփրցուած կը չորնայ .
7 Որ ինձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցընել , ոչ ալ խուրձ կապողը իր գոգը .
8 Եւ անցնողները չեն ըսեր Թէ է Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ . ու՝ ձեզ Տէրոջը անունովը կ՚օրհնենք ։

Ի Սաղ . ճլե . 4 ։ Առակ . իե . 11 ։
Ի Սաղ . ճիգ . 1 ։
Ի Տե՛ս Եզեկ . իգ . 3 ։ Ովս . բ . 15 ։ ժա . 1 ։
Ի Սաղ . լե . 2 ։
Է Հռութ . բ . 4 ։ Սաղ . ճժբ . 26 ։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

1 Սաղմոսերգուն աղօթքի մէջ իր ունեցած յոյսը 5 և իր յոյսին յարատևութիւնը կը ցուցընէ · 7 կը յորդորէ Իսրայէլացիները որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն ։

Առաջնորդուն երգը ։

1 Վո՛ր տեղերէն քեզի կանչեցի՝ ով Տէր ։
2 Ով՛ Տէր՝ իմ ձայնս լսէ՛ . քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը ։
3 Ով՛ Տէր՝ Է թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս , Տէ՛ր՝ ով կրնայ կենալ ։
4 Բայց է քու քովդ է թողութիւնը , որ է քեզմէ վախնան ։
5 Ես Տէրոջը կը սպասեմ , իմ անձս կը սպասէ , ու Հանոր խօսքին կը յուսամ ։
6 Է Աստուան սպասողներէն՝ աստուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Տէրոջը կ՚սպասէ ։
7 Ը Իսրայէլը թող Տէրոջը յուսայ , ինչու որ է Տէրոջը քովը ողորմութիւն կայ . ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ .
8 Եւ ի՛ անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բոլոր անօրէնութիւններէն ։

Ո՝ Ողջ . դ . 55 ։ Ցոբ . բ . 2 ։
Է Սաղ . ճիգ . 2։ Հռով . գ . 20 ։ 23 ։ 24 ։
Է Եզ . լդ . 7 ։ Է գ Թագ . ը . 40 ։ Սաղ . բ . 11 ։ Երեմ . լգ . 8 ։ 9 ։
Ի Սաղ . իե . 14 ։ լգ . 20 ։ Ի . 1 ։ Ես . ը . 17 ։ իզ . 8 ։ լ . 18 ։
Ղ Սաղ . ճժբ . 81 ։
Ի Սաղ . կգ . 6 ։ ճժթ . 147 ։
Ը Սաղ . ճլա . 3 ։
Ի Սաղ . ձգ . 5 ։ 15 ։ Ես . ծե . 7 ։
Ի Սաղ . ճգ . 3 ։ 4 ։ Մատ . ա . 21 ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

1 Դաւիթ իր խոնարհութիւնը ցուցընելով՝ 3 կը յորդորէ Իսրայէլը որ Աստուծոյ յուսայ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ։

1 Վո՛ր Տէր՝ իմ սիրտս չհոչոչացաւ , և իմ աչքերս չբարձրացան . ու՝ ես մեծամեծ բաներու մէջ և ինծմէ բարձր բաներու մէջ չքալեցի ։
2 Ցիրուսի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանգստացուցի է իր մօրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս . իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է ։
3 Է Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ սակէ ետև մինչև յաւիտեան ։

Ո՝ Հռով . ժբ . 16 ։
Ի Մատ . ժբ . 3 ։ ա Կոր . ժդ . 20 ։
Է Սաղ . ճլ . 7 ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1 Դաւիթ իր աղօթքին մէջ՝ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Աստուծոյ առջեւը ։ 8 Իր աղօթքը տապանակը վերցուցած առենը ։ 11 Աստուծոյ խոստումներուն յիշատակութիւնը ։

Աստիճաններուն երգը ։

1 Դաւիթին համար յիշէ՛ ով Տէր , անոր բոլոր նեղութիւնը .
2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը , ու՝ ուխտ դրաւ Է Ցակոբին Զօրաւորին ,
3 Ըսելով Թէ իմ տանս բնակարանը չմտնեմ , ու իմ փառաւոր անկողինիս վրայ չելլեմ ,
4 Թէ է իմ աչքերուս քուն՝ և ար-

Ո՝ Սաղ . կե . 1 ։
Ի Ես . խթ . 24 ։
Է Առակ . գ . 4 ։

տեանունքներուս նիրհումի չըլ-
տամ ,
5 Մինչեւ որ Տէրոջը համար տեղ
մը գտնեմ , ես՝ ցակոբին Զօրաւո-
րին համար բնակարան :
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Եփ-
րաթայի մէջ , և՝ Ղանիկայ դաշտն
Է անտառի դաշտերուն մէջը :
7 Մտնենք անոր բնակարանները ,
ես՝ երկրպագութիւն ընենք անոր
պատուանդանին քովը :
8 Ելիր հանգստութեանդ տե՛ղը ե-
լիր՝ ով Տէր , դուն ու ՚քու զօրու-
թեանդ տապանակը :
9 Քահանաներդ Է թող արդարու-
թիւն հագնին , և քու սուրբերդ
ցնծան :
10 Քու Դաւիթ ծառայիդ համար
անդին մի՛ դարձներ քու օծեալիդ
երեսը :
11 Ե Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին
ճշմարտութեամբ , ես՝ ետ չդառնար
անկ՚ Թէ Է քու որովայնիդ պը-
տուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի
նստեցընեմ :
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ
ուխտս ու վկայութիւններս որ ա-
նոնց պիտի սորվեցընեմ , ան ատ՚ե-
անոնց որդիներն ալ քու աթո-
ռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան :
13 Ե Ինչու որ Տէրը Սիոնը ընտրեց ,
և պնդեայ իրեն բնակութեան հա-
մար ուզեց ,
14 Ըսելով , Ահա Է յաւիտեան իմ
հանգիստս . ասոր մէջը պիտի բնա-
կիմ , ինչու որ ասիկայ ուզեցի :
15 Հանոր պաշարը առատաբար պի-
տի օրհնեմ , ես՝ անոր աղքատները
հացով պիտի կշտացընեմ :
16 Նե՛ւ անոր քահանաներուն փրը-
կութիւն պիտի հագցնեմ . Ու-
անոր սուրբերը ուրախութեամբ
պիտի ցնծան :
17 Ճ Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պի-
տի բուսցընեմ , ես՝ Ճրագ պիտի
պատրաստեմ իմ օծեալս համար :
18 Ոանոր թշնամիներուն ամօթ պի-
տի հագցընեմ , բայց անոր վրայ իր
թագը պիտի ծագկի :

ՍԱՂՄ · ՃԼԳ

1—3 Սուրբերուն միաբանութեանը օգուտը :

Դաւիթի աստիճաններուն երգը :

1 Ցա՛ որչափ բարի ու որչափ վայե-
լուչ Է որ Եղբայրները իրարու
հետ միաբանութեամբ բնակին :
2 Ան Է աղնիւ իւղին պէս Է , որ
գլխուն վրայէն մօրուքին վրայ՝ Ա-
հարոնին մօրուքին վրայ վազեց ,
ես՝ մինչեւ անոր զգեստներուն ծայրը
իջաւ .
3 Սիօնի լեռներուն վրայ իջած
Է Հերմոնին շաղին պէս Է . ինչու որ
Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը
ես՝ կեանքը մինչեւ յաւիտեան :

ՍԱՂՄ · ՃԼԴ

1—3 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը :

Աստիճաններուն երգը :

1 Ցդէ՛ օրհնեցէք Տէրը՝ ես՝ ով Տէրոջը
բոլոր ծառաները , Է որ Տէրոջը
տունը կը կենաք գիշերները :
2 Է Սուրբ տեղը ձեռքերնիդ վեր-
յուցէք , ու օրհնեցէք Տէրը :
3 Ե Երկինքը ու երկիրը ստեղծող
Տէրը Է թող օրհնէ՛ քեզ Սիոնէն :

ՍԱՂՄ · ՃԼԵ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը իր ողոր-
մութիւնը համար , 5 իր կարողութեանը հա-
մար , 8 իր դաստատութիւնը համար : 15
Կուռքերուն ունայնութիւնը : 19 Աստուած
օրհնելու յորդորանք մը :

1 Ցլեղլուիա : Օրհնեցէ՛ք Տէրոջը ա-
նունը , ես՝ օրհնեցէ՛ք՝ ով Տէրոջը
ծառաները ,
2 Ե որ Տէրոջը տունը կը կենաք ,
Է մեր Աստուծոյն տանը սրահներուն
մէջ :
3 Օրհնեցէք Տէրը , ինչու որ Ե Տէ-
րը բարի է . սաղմոս ըսէք անոր ա-
նունը , Է ինչու որ քաղցր է :
4 Վասն զի Ոէրը իրեն համար
ընտրեց ցակոբը , ես՝ Իսրայէլը ի-
րեն սեպհական ժողովուրդ ըլլալու :
5 Վասն զի ես իմացայ , որ Է Տէր-
վան մեծ է , ու մեր Տէրը բոլոր աս-
տուածներէն՝ :
6 Ոէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ երաւ ,
երկինքի ու երկրի մէջ , ծովերուն
ու բոլոր անդունդներուն մէջ :
7 Ե Երկրի ծայրերէն շոդիներ կը
հանէ , Ճանձրևի համար փայլակներ
կը շինէ , ես՝ հով կը հանէ իր
Է շտեմարաններէն :
8 Ն Անիկայ Եգիպտոսին առջինեակ-
ները զարկաւ մարդէ մինչեւ անա-
սուն .
9 Է Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց
քու մէջդ՝ ով Եգիպտոս , Ե Փարա-
ւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն
վրայ .
10 Ցէ Շատ ազգեր զարկաւ , ու զօ-
րեղ թագաւորներ սպաննեց ,
11 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը ,
Բասանի Ովգ թագաւորը , և հ Քա-
նանու բոլոր թագաւորութիւնները .
12 Ե Ու անոնց երկիրը ժառանգու-
թիւն տուաւ , իր Իսրայէլ ժողո-
վուրդին ժառանգութիւն :
13 Ո՛վ Տէր՝ Ոքու անունդ մինչեւ
յաւիտեան Կ Ե՜ս . ով Տէր՝ քու
յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ :
14 Ճ Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը

Ե Ծն · ժգ · 46 :

Ի ա Թագ · ժէ · 12 :
Ղ ա Թագ · է · 1 :
Ի ա Մն · ժգ · 5 :
Ը Սաղ · ե · 7 ; ղԹ · 5 :
Ի Թագ · ժ · 35 ; բ Մն · ղ · 41 , 42 :
Ժ Սաղ · հը · 61 :
Ի Ցոր · իԹ · 14 ; ՀԹ 16 ; Ես · կա · 10 :

Լ Սաղ · ԼԹ · 3 , 4 , 33 , ՃԷ · ճԺ · 4 :
Ի բ Թագ · է · 12 ; գԹագ · ը · 25 ; բ Մն · գ · 16 ; Ղու · ա · 69 ; Գոր · բ · 30 :

Ե Սաղ · խը · 1 , 2 :
Ն Սաղ · կը · 16 :
Հ Սաղ · ճխէ · 14 :
Ն բ Մն · գ · 41 ; ՀԹ 9 ; Սաղ · ճխԹ · 4 :
Ղ Ովս · ժբ · 1 :
Ճ Եզեկ · իԹ · 21 ; Ղու · ա · 69 :
Ր Տ՚ես գ Թագ · ժա · 36 ; ժե · 4 ; բ Մն · իա · 7 :
Ր Սաղ · լէ · 26 ; ՃԹ · 29 :

ես Ծն · ժգ · 8 ; Երր · ժգ · 1 :
Ի Եզ · լ · 25 , 30 :

Ե բ Օր · դ · 48 :

ես Սաղ · ճլե · 1 , 2 :
Ի ա Մն · Թ · 33 :
Ն ա Ցիմ · բ · 8 :
Ր Ա Սաղ · ճիգ · 8 :
Ի Սաղ · ճիբ · 5 ; ճլե · 21 :

Ա Սաղ · ճժգ · 1 ; ճլԳ · 1 :
Բ Ղու · բ · 37 :
Ն Սաղ · ղբ · 13 ; ղՁ · 8 ; ճժՁ · 19 :
Ր Սաղ · ճժԹ · 68 :
Ի Սաղ · ճխե · 1 :
ՂԵլ · ժԹ · 5 ; Բ Օր · է · 6 , 7 ; ժ · 15 :
Ի Սաղ · ղե · 3 ; ղէ · 9 :
Ը Սաղ · ճժե · 3 :
Ի Ցոբ · լը · 22 :
Լ Եզ · ժբ · 12 , 29 ; Սաղ · հը · 51 ; ճԼԳ · 10 :
Ի Եզ · է · ը · Թ · ժ · ժգ :
Ի Սաղ · ճԼԳ · 15 :
Ն Թագ · իա · 24 , 25 , 26 ; 34 , 35 ; Սաղ · ճԼԳ · 17 , ՃԷ :
Հ Ցես · ժբ · 7 :
Ն Սաղ · հը · 55 ; ՃԼԳ · 21 , 22 :
Ղ Եզ · գ · 15 ; Սաղ · ճբ · 12 :
Ճ Բ Օր · լբ · 36 :

կը դատէ , և իր ծառաներուն կ՚ողորմի ։

15 ՛Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են , մարդու ձեռքի գործքեր են .

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր , ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջ ։

18 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք շինողները — բոլոր անոնց յուսացողները ։

19 ՛Ո՛վ Իսրայէլի տունը՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը . ո՛վ Ահարոնի տունը՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը .

20 Ո՛վ Ղեւիի տունը՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը . ո՛վ Տէրոջմէն վախցողնե՛ր՝ օրհնեցէ՛ք Տէրը ։

21 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը Սիօնէն , ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1—26 Աստուծոյ մասնաւոր ողորմութիւններուն համար՝ իբրեւ շնորհակալութիւն մատուցանելու յորդորանք մը ։

1 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն , ո՛ւր որ բարի է . Ը ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

2 Գոհացէ՛ք Աստուածներուն Աստուածին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

3 Գոհացէ՛ք տէրերուն Տէրոջմէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

4 Ո՛ր մինակ մեծ հրաշքներ ընողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

5 Երկինքը իմաստութեամբ ըստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

7 Ո՛ր ճծաձանճ լուսաւորներ ստեղծողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

8 Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

10 Եգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

12 Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

14 Ու Իսրայէլը անոր միջէն անցնողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

15 Ե՛ւ Փարաւոնը ու անոր զօրքը կարմիր ծովուն մէջը թօթվողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտըտցընողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

17 Մեծ թագաւորներ զարնողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

18 Հռչակաւոր թագաւորներ սպանողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

19 Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

20 Ու Բասանի Ովգ թագաւորը , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

21 Ե՛ւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

25 Բոլոր մարմինի հաց տուողէն , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է .

26 Գոհացէ՛ք երկնից Աստուածին , ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԷ

1 Կրօնքի կողմէ հրէից անդրդուելի բնութիւնը գերութեան մէջ ։ 7 Մարգարէն կ՚անիծէ Եդովմը ու Բաբելոնը ։

1 Բաբելոնի գետերուն քովը՝ հոն կը նստէինք , ու Սիօնը միտքերնիս բերելով կու լայինք ։

2 Անոր միջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները ։

3 Ինչու որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին , ու մեր — կողոպտիչները ուրախութիւն , ըսելով , Երգեցէ՛ք մեզի Սիօնին երգերէն ։

4 Տէրոջը երգը ի՞նչպէս երգենք օտար երկրի մէջ ։

5 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ թէ որ քեզ մոռնամ , թող իմ աջ ձեռքս իր պաշտօնը մոռնայ .

6 Թող իմ լեզուս իմ քմայս

՛Սաղ . ՃԺԵ . 4 , 5 , 6 , 7 , 8 ։
՝ Սաղ . ՃԺԵ . 9 , ԼԵ ։
՞ Սաղ . ՃԼԴ . 3 ։
՟ Սաղ . ՃԿ . 1 ։ ՃԷ . 1 ։ ՃԺԸ . 1 ։
ՠ Մն . Ժ . 34 , 41 ։ Բ Մն . Ի . 21 ։
ՠ Բ Օր . Ժ . 17 ։
՟ Սաղ . ՀԲ . 18 ։
՟՝ Յն . Ա . 1 ։ Ադաւ . Գ . 19 ։ Երեմ . Ծ . 15 ։
՟՞ Յն . Ա . 9 ։ Սաղ . ԻԴ . 2 ։ Երեմ . Ժ . 12 ։
՟՟ Յն . Ա . 14 ։
՟ՠ Յն . Ա . 16 ։
՟ա Եզ . Ժ . 29 ։ Սաղ . ՃԼԸ . 8 ։
՟բ Եզր . Ե - գիպտացիները իրենց անդրանիկներուն մէջը
՟գ Եզ . Ը . 3 , 17 ։
՟դ Եզ . Գ . 6 ։ Լեւ . Ժ . 21 , 22 ։ Սաղ . ՀԲ . 13 ։
՟ե Սաղ . ՃԺԵ . 1 ։
՟զ Ա՛ւ . Ժ . 1 ։ Բ Օր . Լ . 15 ։
՟է Սաղ . ՃԼ . 10 , 11 ։
՟ը Սաղ . ՃԼԵ . 10 , 11 ։
՟թ Յեր . Ի . 7 ։
՟ժ Թուա . Իա . 21 ։
՟ի Թուա . Իա . 33 ։
՟լ Ես . Ժ . 1 , ԼԵ ։ Սաղ . ՃԼԵ . 12 ։
՟խ Յն . Բ . 1 ։ Բ Օր . Լ . 36 ։ Սաղ . ՃԺԳ . 7 ։
՟ծ Սաղ . ՃԳ . 27 ։ ՃԼԵ . 15 ։ ՃԼԷ . 9 ։
՟կ Ես . Ի . 1 ։ Սաղ . ՀԹ . 1 ։
՟հ Կ՚ես՝ գեր եղածները
՟ձ Եզեկ . Գ . 26 ։

փակչէ , թէ որ քեզ չսիրեմ , թէ որ Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախութենէս աւելի մեծ չհամարիմ :

7 Ցիչէ՛ ով Տէր՝ Եդովմի որդիներըը Երուսաղէմի օրուանը մէջ , որ կ՚ըսէին , Փլցուցէ՛ք փլցուցէ՛ք մինչև անոր հիմը :

8 Ո՛վ Բաբիլոնի *աւերող աղջիկ , երանի անոր , որ քեզի կը հատուցանէ Ա մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը .

9 Երանի՛ անոր՝ որ Ի քու զաւակներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ :

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած անոր խօսքին ճշմարտութեանը համար . 4 կը մաքառիլ թէ երկրի թագաւորները զԱստուած պիտի գովաբանեն . 7 իր վստահութիւնը Աստուծոյ վրայ ըլլալ կը յայտնէ :

Սաղմոս Դաւիթի :

1 Վ Հեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բոլոր սրտովս . — †աստուածներուն առջին քեզի սաղմոս պիտի երգեմ :

2 Ի երկրպագութիւն պիտի ընեմ Ի դէպ՚ի քու սուրբ տաճարդ , և քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար . ինչու որ քու բոլոր անունէդ վեր Ա մեծցուցիր քու խօսքդ :

3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի , իմ անձիս մէջ զօրութիւնով զիս ուժովցուցիր :

4 Ո՛վ Տէր՝ Ի երկրին բոլոր թագաւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն , երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն .

5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն , ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է :

6 Թէպէտ Տէրը բարձր է , բայց խոնարհը կը տեսնէ , ու բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչնայ :

7 Ըթէ որ նեղութեան մէջ ալ քալեմ , դուն զիս պիտի կենդանացնես . իմ թշնամիներուս բարկութեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի երկնցընես , և քու աջ ձեռքդ իս պիտի փրկէ :

8 Ի Տէրը պիտի գործէ ինծի համար . ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ յաւիտեան է . չքու ձեռացդ գործքերը երեսէ մի՛ ձգեր :

ՍԱՂՄ · ՃԼԹ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր ամենատես նախախնամութեանը , 17 ու իր անհուն ողորմութիւններուն համար . 19 չարերը կը նախատէ . 23 իր հաւատարիմ ըլլալուն համար կ՚աղօթէ :

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի :

1 Ո՛վ Տէր՝ — ինչ քննեցիր ու ճանչցար :

2 Ի Դուն գիտես իմ նստիլս ու ելլելս , Ի իմ խորհուրդս հեռուանց կ՚իմանաս :

3 Ա իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես , ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես :

4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ , ահա ով Տէր՝ Ի դուն ամէնը գիտես :

5 Իմ ետևէս ու առջևէս զիս պաշարեցիր , և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր :

6 Ընս գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է , բարձր է — չեմ կրնար հասկընալ անիկայ :

7 Ի Ո՞ր երթամ քու Հոգիէդ , և քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ :

8 Ըթէ որ երկինքը ելլեմ , դուն հոն ես . Ի թէ որ դժոխքը անկողինս ընեմ , ահա դուն հոն ես .

9 Թէ ու արշալուսին թևերը առնեմ՝ և ծովուն վերջի ծայրերը բնակիմ ,

10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ , ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ :

11 Թէ որ ըսեմ , Իրաւցընէ խաւարը զիս պիտի ծածկէ , ան ատիս գիշերն ալ լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլորտիքս :

12 Ժ Մութն ալ քեզի խաւար չէ . հապա գիշերը ցորեկի պէս լուսաւոր կ՚ըլլայ . խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է — —ին :

13 Ինչու որ դուն ‡ստեղծեցիր իմ երիկամունքներս , — իմ մօրս որովայնին մէջը դուն իս ծածկեցիր :

14 Կը գոհանամ քեզմէ , որ ահաւոր — զարմանալի կերպով ստեղծուեցայ . քու գործքերդ զարմանալի են , ու իմ անձս ալ եկ գիտէ :

15 Ի Իմ գոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ , երբոր գաղտուկ տեղը շինուեցայ , երկրի խորութեանցը մէջ ‖ ճարտարութեամբ կազմուեցայ՝ :

16 Քու աչքերդ իմ անկատար կազմուածքս տեսան . ու անդամներս — բոլորը քու դրքիդ մէջը գրուած էին , ու ժամանակին պիտի կազմուէին , երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար :

17 Ո՜րչափ պատուական են ինծի քու խորհուրդներդ՝ ով Աստուած . ո՜րչափ մեծ է անոնց թիւը :

18 Թէ ու համրեմ անոնք , աւազէն շատ են . երբոր արթննամ , դեռ քեզի հետ եմ .

19 Իրաւցընէ Ա մեռնիս պիտի

Ի Երեմ. խթ. 7 , ՃԼ : Ողբ . գ . 22 : Եզեկ . իե . 12 : Աբդ . 10 , ՃԼ :

* Կամ՝ աւերուելու . Ես . ժգ . 1 , 6 , ՃԼ : իկ . 1 : Երեմ . իե . 12 : ծ . 2 :

Ա Երեմ . ծ . 15 , 29 : Ցայտ . ժը . 6 :

Ի Ես . ժգ . 16 :

— Սաղ . ճծթ . 46 :

† Կամ՝ հրեշտակներուն , կամ՝ դատաւորնե-րուն , կամ՝ Աստուծոյ

Ի Սաղ . իը . 2 :

‡ Գթ . ը . 29 , 30 : Սաղ . ե . 7 :

Ա Ես . խը . 21 :

Ի Սաղ . ճր . 15 , 22 :

Ղ Սաղ . ճժգ . 5 , 6 : Ես . ծե . 15 :

Ի ԵՒահ . գ . 34 : Ցակ . գ . 6 : ա Պետ . ե . 5 :

Ը Սաղ . իգ . 3 , 4 :

Ի Սաղ . ծէ . 2 : Փիլ . ա . 6 :

Ժ Տես Ցոր . ժ . 3 , 8 : ժգ . 15 :

— Սաղ . ժէ . 3 : Երեմ . ժբ . 3 :

Ի Գ Թագ . ժթ . 27 :

Ի Մատ . Թ . 4 : Ցօհ . բ . 24 , 25 :

Ա Ցոր . լա . 4 :

Ի Եբր . գ . 13 :

Ղ Ցոր . խբ . 3 : Սաղ . խ . 5 : ճլա . 1 :

Ի Երեմ . իգ . 24 : Ցուն . ա . 3 :

Ը Ամով . Թ . 2 , 3 , 4 :

Ի Ցոր . իգ . 6 : ԵՒահ . ժե . 11 :

Ժ Ցոր . իգ . 6 : Ես . ժգ . 11 :

‡ Կամ՝ ըստացար

‖ Եբր . Նկարագրեցայ :

սպաննես՝ ով Աստուած . Ծ ուրեմն ով արիւնահեղ մարդիկ՝ հեռացէ՛ք ինձմէ ։

20 Անոնք խ֊քեզի դէմ նենգութեամբ կը խօսին . Ե քու *թշնամիներդ ի֊ո֊ ա֊նո֊ւդ պարապ տեղը կ՚առնեն" ։

21 Հ֊քեզ ատողները չէ՞մ ատեր՝ ով Տէր , ու քեզի դէմ ելլողներէն չէ՞մ զզուիր ։

22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ՚ատեմ՝ Ե ինծի թշնամի կը համարիմ ։

23 Ն փորձէ՛ զիս՝ ով Աստուած , ու գիտցիր իմ սիրտս . իս քննէ՛ ու գիտցիր իմ մտածմունքներս ,

24 Եւ նայէ՛ թէ արդեօք չար ճամբու մէջ եմ , և ղեկս դէպ ՚ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽ

1 Դաւիթի իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելէ թիւն կը խնդրէ · 8 անոնց դէմ կ՚աղօթէ · 12 Աստուծոյ վսյ իր ունեցած վստահութեամբը գինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ չար մարդէն իս փրկէ՛ , ի֊ ՚բռնաւոր մարդէն իս պահէ՛ ,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն , ի֊ Ե ամէն օր կռիւներու համար կը ժողվուին ։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին . Ե իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը ։ (Սէլայ ։)

4 Ո՛վ Տէր՝ Ե զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ՛ . Ե զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛ , որոնք իմ գնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին ։

5 Ղ֊Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուաններ լարեցին , ուռկան մը փռեցին իմ ճամբուս վրայ , վարմեր դրին ինծի համար ։ (Սէլայ ։)

6 Ըսի Տէրոջը ։ Դուն ես իմ Աստուածս . ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը ։

7 Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ իմ փրկութեանս զօրութիւնը , դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը ։

8 Ո՛վ Տէր՝ ամբարշտին ցանկութիւնները մի՛ տար . անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր , Ե՛ր ելլայ Ե֊ բարձրանան ։ (Սէլայ ։)

9 Իս պաշարողներուն գլուխը ընդունց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ ։

10 Ե֊վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ . կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք , ա֊ խորունկ ջուրերու մէջ , որ բնաւ վեր չելլեն ։

11 Չարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի . Թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը , որ պնդիայ կործանէ ։

12 Գիտեմ որ Տէրը ծ֊դատաստան պիտի ընէ խեղճին , ա֊ իրաւունք՝ աղքատներուն ։

13 Ցիրաւի արդարները քու անունդ պիտի դովեն . ուղիղները քու առջեւդ պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԱ

1 Դաւիթի կ՚աղաչէ որ իր աղօթքը ընդունելի ըլլայ ; 3 իր լաջմնաքը մաքուր , 7 ու իր կեանքը որոգայթներէն ազատ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , ա֊ շուտ֊վ հասիր ինծի . ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ ։

2 Բ֊թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի շնորհուի , Ե֊ Ե իմ ձեռքերուս վեր վերցուիլը Ե֊ իրիկուան պատարագին պէս ։

3 Ո՛վ Տէր՝ պահապան դիր իմ բերնիս , ա֊ իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛ ։

4 Իմ սիրտս չար բանի եւռնէ խոտորելու մի՛ թողուր , որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ զէշ գործքեր չընեմ , Ե֊ անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ ։

5 Ղ֊Արդարը թող զիս զարնէ , ան ողորմութիւն է . և զիս յանդիմանէ , ան գլխու իւղ է , իմ գլուխս չմերժէ պաղիայ . ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ ։

6 Երբ֊ անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին , ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն , ինչու որ քաղցր են ։

7 Ինչպես որ †հերկողը ու ճեղքողը Ի֊ ցրե֊ Երկրի վրայ , ոսկորներ ալ մեր ոսկորները Ե֊ գերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան ։

8 Սակայն՝ ով Տէր Եհովայ , ի֊ քեզ յուսացայ , իմ աչքերս դէպ ՚ի քեզի են . քեզի յուսացայ , իմ հոգիս մի՛ մերկացներ ։

9 Ի֊ ինծի համար լարուած որոգայթէն , ու անօրէնութիւն գործողներուն վարվերէն իս պահէ՛ ։

10 Ծ֊ Ամրարիչները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան , երբոր ես բոլորովին անցնիմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԲ

1—7 Դաւիթի կը ցուցընէ թէ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր վհատութիւնը Աստուծոյ աղօթելէն է ։

Դաւիթին երգը ա֊ աղօթքը՝ ե֊երբ֊ որ ինքը այրին մէջը էր ։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաղակեմ . իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաչեմ ։

Ծ Սաղ. ճժթ. 115 ։

ի Ցուդ · 15 ։

* Կա՛ . քաղաքներդ անիրաւութեամբ կ՚առնեն ։

Հբմ. · ժթ · 2 ։ Սաղ · ճժթ · 158։

յ Ցոբ · լ · 6։ Սաղ · իզ · 2 ։

ղ Սաղ · ե · 8։ ճխգ · 10 ։

ՍԱՂՄ · ՃԽ

1 Դաւիթի իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելէ թիւն կը խնդրէ · 8 անոնց դէմ կ՚աղօթէ · 12 Աստուծոյ վսյ իր ունեցած վստահութեամբը գինքը կը քաջալերէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ չար մարդէն իս փրկէ՛ , ա֊ ՚բռնաւոր մարդէն իս պահէ՛ ,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն , ա֊ Բ ամէն օր կռիւներու համար կը ժողվուին ։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին . Ե իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը ։ (Սէլայ ։)

4 Ո՛վ Տէր՝ Ե զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ՛ . Ե զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛ , որոնք իմ գնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին ։

5 Ղ֊Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուաններ լարեցին , ուռկան մը փռեցին իմ ճամբուս վրայ , վարմեր դրին ինծի համար ։ (Սէլայ ։)

6 Ըսի Տէրոջը ։ Դուն ես իմ Աստուածս . ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը ։

7 Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ իմ փրկութեանս զօրութիւնը , դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը ։

8 Ո՛վ Տէր՝ ամբարշտին ցանկութիւնները մի՛ տար . անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր , Ե՛ր ելլայ Ե֊ բարձրանան ։ (Սէլայ ։)

9 Իս պաշարողներուն գլուխը ընդունց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ ։

10 Ե֊վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ . կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք , ա֊ խորունկ ջուրերու մէջ , որ բնաւ վեր չելլեն ։

11 Չարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի . Թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը , որ պնդիայ կործանէ ։

12 Գիտեմ որ Տէրը ծ֊դատաստան պիտի ընէ խեղճին , ա֊ իրաւունք՝ աղքատներուն ։

13 Ցիրաւի արդարները քու անունդ պիտի դովեն . ուղիղները քու առջեւդ պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԱ

1 Դաւիթի կ՚աղաչէ որ իր աղօթքը ընդունելի ըլլայ ; 3 իր լաջմնաքը մաքուր , 7 ու իր կեանքը որոգայթներէն ազատ ։

Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ , ա֊ շուտ֊վ հասիր ինծի . ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ ։

2 Բ֊թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի շնորհուի , Ե֊ Ե իմ ձեռքերուս վեր վերցուիլը Ե֊ իրիկուան պատարագին պէս ։

3 Ո՛վ Տէր՝ պահապան դիր իմ բերնիս , ա֊ իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛ ։

4 Իմ սիրտս չար բանի եւռնէ խոտորելու մի՛ թողուր , որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ զէշ գործքեր չընեմ , Ե֊ անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ ։

5 Ղ֊Արդարը թող զիս զարնէ , ան ողորմութիւն է . և զիս յանդիմանէ , ան գլխու իւղ է , իմ գլուխս չմերժէ պաղիայ . ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ ։

6 Երբ֊ անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին , ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն , ինչու որ քաղցր են ։

7 Ինչպես որ †հերկողը ու ճեղքողը Ի֊ ցրե֊ Երկրի վրայ , ոսկորներ ալ մեր ոսկորները Ե֊ գերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան ։

8 Սակայն՝ ով Տէր Եհովայ , ի֊ քեզ յուսացայ , իմ աչքերս դէպ ՚ի քեզի են . քեզի յուսացայ , իմ հոգիս մի՛ մերկացներ ։

9 Ի֊ ինծի համար լարուած որոգայթէն , ու անօրէնութիւն գործողներուն վարվերէն իս պահէ՛ ։

10 Ծ֊ Ամրարիչները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան , երբոր ես բոլորովին անցնիմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԲ

1—7 Դաւիթի կը ցուցընէ թէ իր նեղութեանը մէջ իր բոլոր վհատութիւնը Աստուծոյ աղօթելէն է ։

Դաւիթին երգը ա֊ աղօթքը՝ ե֊երբ֊ որ ինքը այրին մէջը էր ։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաղակեմ . իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաչեմ ։

– Հմր 4 ։

Բ Սաղ · ծգ · 6 ։

ի Սաղ · ծր · 4 ։ Հռով · գ · 13 ։

Ե Սաղ · հա · 4 ։

Ե Հմր 1 ։

ղ Սաղ · լե · 7 ։ ծէ · 6 ։ ճժթ · 110 ։ Շիա · 9 ։ Երեմ · ժը · 22 ։

Ե բ Օր · լբ · 27 ։

ը Սաղ · է · 16 ։ ղդ · 23 ։ Առակ · ժբ · 13 ։ ժը · 7 ։

Ի Սաղ · ժա · 6 ։

ժ Դտագ · ը · 45 ։ Սաղ · թ · 4 ։

ա Սաղ · հ · 5 ։

Բ Ցայտ · ե · 8 ։ ը · 3 ։ 4 ։

ի Սաղ · ճկդ · 2 ։ ա Տիմ · բ · 8 ։

Ե Եւ · իթ · 39 ։

Ե Առակ · իգ · 6 ։

ղ Ցէս Առակ · թ · 8 ։ ժթ · 25 ։ իե · 12 ։ Գաղ · գ · 1 ։

† կա՛ · ֆայ կարողը

Ե բ կոր · ա · 9 ։

ը բ Մն · ի · 12 ։ Սաղ · իե · 15 ։ ճիգ · 1 , 2 ։

Ի Սաղ · ճժթ · 110 ։ ճկ · 5 ։ ճխբ · 3 ։

ժ Սաղ · լե · 8 ։

ա ա Թագ · իբ · 1 ։ իդ · 3 ։

2 Ի՛մ գանգատս անոր առջեւն կը թափեմ . իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մաշէր , դուն իմ շաւիղս գիտցար . իմ որ֊ջալած ճամբուս մէջ ինծի համար գաղտուկ որոգայթ լարեցին ։
4 Նայէ՛ աջ կողմէն ու տես որ ինծի ճանչցող մը չկայ . ապաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ , ոեւէ մէկը չկայ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ ։
5 Ո՛վ Տէր՝ քեզի աղաղակեցի , ու ըսի , Դուն ես իմ ապաւէնս , և ի՛մ վիճակս ես կենդանեաց երկրին մէջ ։
6 Ականջ դիր իմ աղաղակիս , ինչու որ շատ նուաստացայ . ազատէ զիս իմ հալածիչներէս , ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են ։
7 Իմ անձս բանտէն հանէ , որ քու անունդ դոհութիւն մատուցանեմ . ի՛ արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն , Երբոր ինծի բարութիւն ընես ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԳ

1 Դաւիթի աղօթք կ'ընէ դատաստանի մէջ չընորհք գտնելու համար · 3 իր սրտնեղութեանը համար կը գանգատի · 5 իր հաւատքը կը զօրացընէ մտածութիւնով ու աղօթքով · 7 չնորհքի համար , 9 ազատութեան համար , 10 արդարութեան համար , 12 ու իր թշնամիներուն կործանման համար կ'աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր՝ լսէ՛ իմ աղօթքս , ականջ դիր իմ աղաչանքիս · պատասխան տուր ինծի քու ճշմարտութիւնովդ ու քու արդարութիւնովդ ։
2 Եւ ի՛նծ դատաւիրդ հետ դատաստանի մի՛ մտներ , ինչու որ ոեւէն կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջեւդ ։
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց , իմ կեանքս գետինը զարկաւ , զիս շատոնցունէնկ մեռածներուն պէս մռնչեցուց ։
4 Ու Եւ իմ հոգիս ներսի դիս մարեցաւ , իմ սիրտս ներսի դիս խռովեցաւ ։
5 Ես Առջի օրերը կը յիշեմ , քու բոլոր գործքերուդ վրայ կը մտածեմ , քու ձեռագործներուն վրայ կը խորհիմ ։
6 Ձեռքերս դէպ ի՛ քեզի կ'երկընցընեմ . իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւի ։ (Սէլա ։)
7 Շուտով պատասխան տուր ինծի՛ ով Տէր , իմ հոգիս մարեցաւ . քու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ , Որ գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ ։
8 Առտուանց քու ողորմութիւնդ

ինծի լսել տուր , ինչու որ քեզի յուսացայ . ի՛մ երթալու ճամբաս ինծի ցուցուր , վասն զի է՛մ անձս դէպ ի՛ քեզի վերցուցի ։
9 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ զիս իմ թշնամիներէս , ինչու որ քեզ իմ ապաւէնս ըրի ։
10 Սորվեցուր ինծի որ քու կամքդ ընեմ , քանզի դուն ես իմ Աստուածս . Թող Ե՛քու բարի Հոգիդ զիս ի՛ուղիղ երկիրը առաջնորդէ ։
11 Ո՛վ Տէր , քու անուանդ համար կենդանացուր զիս . քու արդարութեանդ համար իմ անձս նեղութենէ հանէ ։
12 Եւ քու ողորմութեամբդ հատ կեցուր իմ թշնամիներս , ու կորսընցուր բոլոր իմ անձս վշտացընողները , ինչու որ ես քու ծառադ եմ ։

ՍԱՂՄ · ՃԽԴ

1 Դաւիթ Թէ՛ իրեն և Թէ մարդոց եղած ողորմութեանը համար զԱստուած կ'օրհնէ · 5 կը խնդրէ Աստուծմէ որ նշանաւոր կերպով ազատէ զինքը իր թշնամիներէն · 9 կը խոստանայ զԱստուած գովել · 11 իր Թագաւորութեանը երկնաւոր վիճակին համար կ'աղօթէ ։

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը՝ ի՛մ վէմս , Որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ , ու իմ մատերս պատերազմելու ։
2 Ես Ընկերս է իմ ողորմութիւնս ու պարիսպս , իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս , իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ , որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցընէ ։
3 Ո՛վ Տէր՝ մարդը ի՞նչ է որ զանիկայ կը ճանչնաս , ու մարդու որդին՝ որ զանիկայ կը յարգես ։
4 Մարդը ունայնութեան պէս է , Անոր օրերը անցնող շուքի պէս են ։
5 Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու երկինքդ , ու վար իջիր ։ Լեռներուն դպչէ ու պիտի մխան ։
6 Փայլակը նետէ ու ցրուէ զանոնք . քու նետերդ խրկէ ու զանոնք խռովեցուր ։
7 Քու ձեռքդ վերէն խրկէ և ազատէ զիս . փրկէ զիս մեծ ջուրերէն , ու օտարներուն ձեռքէն ,
8 Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի , և անոնց աջ ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է ։
9 Ո՛վ Աստուած՝ Քեզի նոր երգ պիտի երգեմ , տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ։
10 Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը , ու իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է ։
11 Ինծ ազատէ ու օտարներուն ձեռ֊

Բ Սաղ · ՃԲ · ին վերնագիրը ։
Գ Սաղ · ՃԽԳ · 4 ։
Դ Սաղ · ՃԽ · 5 ։
Է Սաղ · Լ · 11 ։ Ձբ · 8 , 18 ։
Ը Սաղ · ԽՀ · 1 ։ Ղ · 2 ։
Ի Սաղ · Ժգ · 5 ։ Հգ · 26 ։ ՃԺԹ · 57 ։ Ողբ · գ · 24 ։
Ը Սաղ · ԻԸ · 13 ։
Ի Սաղ · ՃԺգ · 6 ։
Ժ Սաղ · ԼԴ · 2 ։
Ի Սաղ · Ժգ · 6 ։ ՃԺԹ · 17 ։

Ա Սաղ · Լ · 1 ։
Բ Ցօր · Ժգ · 3 ։
Գ Եզ · ԼԳ · 7 ։ Ցօր · գ · 17 ։ Թ · 2 ։ Ժե · 14 ։ ԻԸ · 4 ։ Սաղ · ՃԼ · 3 ։ Ժող · Է · 20 ։ Հռով · գ · 20 ։ Գաղ · Բ · 16 ։
Դ Սաղ · ՀԷ · 3 ։ ՃԽԲ · 3 ։
Ե Սաղ · ՀԷ · 5 , 11 ։
Զ Սաղ · Ձբ · 9 ։
Է Սաղ · Կդ · 1 ։
Ը Սաղ · ԻԸ · 1 ։
Թ Ծն Սաղ · ԽՀ · 5 ։

ԻԸ · 1 ։ Սաղ · Ժբ · 2 , 31 ։
Բ Բ Թագ · ԻԲ · 35 ։ Սաղ · Ժբ · 34 ։
Գ Բ Թագ · ԻԲ · 2 , 3 , 40 , 48 ։
Դ Ցօր · Է · 17 ։ Սաղ · Բ · 4 ։ Երբ · Բ · 6 ։
Ե Ցօր · գ · 19 ։ Ժգ · 2 ։ Սաղ · ԼԹ · 5 ։ Կբ · 9 ։
Զ Սաղ · ՃԲ · 11 ։
Է Սաղ · Ժբ · 9 ։ Ես · Կդ · 1 ։
Ը Սաղ · ՃԳ · 32 ։
Թ Սաղ · Ժբ · 13 , 14 ։
Ժ Սաղ · Ժբ · 16 ։
Ի Հմր 11 ։ Սաղ · Կթ · 1 , 2 , 14 ։
Լ Սաղ · Ծգ · 3 ։ Մաղ · Բ · 11 ։
Ի Սաղ · Ժբ · 2 ։
Ժ Սաղ · ԼԳ · 2 , 3 ։ Խ · 3 ։
Ի Սաղ · Ժբ · 50 ։
Հ Հմր 7 · 8 ։

քէն փրկէ , որոնց բերանը ունայ-
նութիւն կը խօսի , և անոնց աջ
ձեռքը ստութեան աջ ձեռք է .
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասար-
դութեանը մէջ Յտունկերու պէս
մեծնան , ու մեր աղջիկները պա-
լատի շէնքին համար փորագրուած
անկիւնի քարերու պէս ըլլան .
13 Որ մեր ամբարները լեցուին , և
ամէն տեսակ ֆերմո-րներէ բղխեն .
ու մեր ոչխարները հազարաւոր և
բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն
մէջը .
* կ՚ա՛ պա- 14 Որ մեր արջառները *բազմածին
բլլան , ու ամենևին բռնութեամբ
մտնել ու ելլել չըլլայ , ոչ ալ ա-
զաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէ-
ջը :
ՂԲՕր . ԼԳ . 29 : Սաղ . ԼԳ . 12 : կե . 4 : ՃԽԷ . 5 : 15 Ղերանի ասանկ վիճակի մէջ են
ղող ժողովուրդին . երանի ան ժո-
ղովուրդին՝ որուն Աստուածը Եհո-
վան է :

ՍԱՂՄ . ՃԽԵ

1 Դաւիթ զԱստուած կը գովաբանէ՝ յիշելով անոր Համբաւը , 8 անոր բարութիւնը , 11 ա-
նոր թագաւորութիւնը , 14 անոր նախախնա-
մութիւնը 17 ու փրկարար ողորմութիւնը :

Օրհնութիւն Դաւիթ :

1 Կ՚ուզեմ պիտի բարձրացնեմ՝ ով
իմ Աստուածս , որ թագաւոր
ես , ու քու անունդ յաւիտեանս
յաւիտենից պիտի օրհնեմ :
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ , և
քու անունդ յաւիտեանս յաւիտե-
նից պիտի գովեմ :
— Սաղ . ղղ . 4 : ՃԽԷ . 5 : 3 — Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը ,
Բ Ցոր . Է . 9 : Թ . 10 : Հբ-
ռով . ժա . 33 : ու Բ անոր մեծութիւնը անքննելի է :
4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործ-
քերդ , և քու զօրութիւններդ պի-
տի պատմէ :
Գե . Լը . 19 : 5 Քու փառաւոր մեծութեանը վա-
յելչութիւնը ու քու հրաշալի
գործքերդ պիտի ղրուցեմ :
6 Եւ քու ահաւոր գործքերդ պիտի
խօսին , ու ես քու մեծութիւնդ
պիտի պատմեմ :
7 Քու մեծ բարեբարութեանդ յի-
շատակը պիտի հրատարակեն , և
քու արդարութեամբդ պիտի ցըն-
ծան :
Բ Եզ . ԼԳ . 6 , 7 : Թու . ԺԴ . 18 : Սաղ . ՃՂ . 5 , 15 : ՃԳ . 8 : 8 Ողորմած ու գթած է Տէրը ,
երկայնամիտ և բազումողորմ է :
Ե Սաղ . Ճ . 5 : Նաե . ա . 7 : 9 Տէրը ամենուն բարի է , ու անոր
ողորմութիւնները իր բոլոր գործ-
քերուն վրայ է :
Ը Սաղ . ԺԵ . 1 : 10 Ո՛վ Տէր՝ Ղքու բոլոր գործքերդ
քեզ պիտի գովեն , և քու սուր-
բերդ քեզ պիտի օրհնեն :
11 Քու թագաւորութեանդ փառքը
պիտի խօսին , ու քու զօրութիւնդ
պիտի պատմեն .
12 Որ անոր զօրաւոր գործքերը ու
անոր թագաւորութեանը փառա-
ւոր մեծութիւնը մարդոց ծրդնեն-
րուն գիտցընեն :
13 Ե Քու թագաւորութիւնդ յաւի- Ե Սաղ . ՃԽԵ . 10 : ա Տիմ . ա . 17 :
տենական թագաւորութիւն է , ու
քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ :
14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնա-
լու վրայ եղողները , և Զբոլոր վար
ծռածները կը կանգնեցընէ :
Ը Սաղ . ՃԽԶ . 8 :
15 Ը Ամենուն աչքերը քեզի կը սպա- Ը Սաղ . ՃԳ . 27 :
սեն , ու ժամանակին Թ անոնց կե- Թ Սաղ . ՃԼԶ . 25 :
րակուրը դուն անոնց կու տաս :
16 Քու ձեռքդ կը բանաս , Ի ու ա- Ի Սաղ . ՃԳ . 21 : ՃԽԷ . 9 :
մէն կենդանիին փափաքը կը լեցըլ-
նես :
17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբա-
ներուն մէջ , ու ողորմած է իր բո-
լոր գործքերուն մէջ :
18 Լ Տէրը մօտ է ան ամենուն՝ որ Լ Բ Օր . Գ . 7 :
զինքը կը կանչեն , ան ամենուն՝ որ Խ Ցօ՛ . Դ . 24 :
Խ ճշմարտութեամբ զինքը կը կան-
չեն :
19 Անիկայ իրմէն վախցողներուն
փափաքը կը լեցընէ , և անոնց ա-
ղաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զա-
նոնք :
20 Թ Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը Թ Սաղ . Լ . 23 : ՂԷ . 10 :
պահէ , սակայն բոլոր ամբարիշտ-
ները կը կորսընցընէ :
21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը
պիտի խօսի , ու ամէն մարմին անոր
սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեանս
յաւիտենից :

ՍԱՂՄ . ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ մշնջենաւոր գո-
վութիւններ մատուցանելու ուխտ կ՚ընէ . 3
մարդոց յուսալը կ՚ազդէ . 5 ու Աստուծոյ
կարողութիւնը , արդարութիւնը , ողորմու-
թիւնը ու թագաւորութիւնը յիշելով՝ միայն
անոր ապաւինիլը արժանաւոր ըլլալ կը հաս-
տատէ :
— Սաղ . ճգ . 1 : 1 Ալէլուիա : — Օրհնէ Տէրը , ով իմ
անձս :
Բ Սաղ . ՃԳ . 33 : 2 Բ Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս
մէջ , քանի որ ողջ եմ՝ իմ Աստու-
ծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ :
Գ Սաղ . ՃԺԶ . 8 , 9 : Ես . Բ . 22 : 3 Գ Մի յուսար իշխաններուն , մար-
դու որդիին՝ որուն քովը փրկու-
թիւն չկայ :
Դ Սաղ . ՃԳ . 29 : Ժող . Ժբ . 7 : Ես . Բ . 22 : 4 Դ Անոր հոգին կ՚ելլէ , անիկայ իր
հողը կը դառնայ . նոյն օրը Ե անոր
խորհուրդները կը կորսուին :
Ե Տ՚ես ա Կոր . Բ . 6 : 5 Ղերանի անոր՝ որուն օգնականը
Ցակոբին Աստուածն է , ու անոր
յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է ,
Զ Ես . ա . 1 : Ցայս . Ժգ . 7 : 6 Զ Ան որ երկինքը ու երկիրը ծովը
ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղ-
ծեց , ճշմարտութիւն կը պահէ
յաւիտեան ,
Է Սաղ . ՃԳ . 6 : 7 Է Իրաւունք կ՚ընէ զրկուածներ-
ուն , ու Ը հաց կու տայ անօթի-
ներուն . Թ Տէրը կ՚արձակէ կա-
պուածները :
Ը Սաղ . ՃԷ . 9 : Թ Սաղ . կը . 6 : ՃԷ . 10 , 14 :

8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը . Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները . Տէրը կը սիրէ արդարները .

9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները , կը հաստատէ որբը ու որբևայրին , բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ :

10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան , քու Աստուածդ՝ ով Սիօն , ազգ մինչև ազգ : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԽԵ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկ զԱստուած գովելու՝ իր խնամքին համար որ ունի եկեղեցիին վրայ , 4 իր կարողութեանը համար , 6 իր ողորմութեանը համար , 7 իր նախախնամութեանը համար , 12 Իսրայէլի թագաւորութեանը համար , 15 մեծերոյին վրայ իր ունեցած իշխանութեանը համար , 19 ու եկեղեցւոյ մէջ իր դրած կարգադրութիւններուն համար :

1 Գովեցէ՛ք Տէրը , ինչու որ բարի է մեր Աստուծոյն սաղմոս ընելը . ինչու որ քաղցր ու վայելուչ է օրհնութիւնը :

2 Տէրը Երուսաղէմը կը շինէ , Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ .

3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ , ու անոնց խոցերը կը փաթթէ .

4 Աստղերուն թիւը կը համրէ , անոնց ամէնն ալ էրէնց անուններովը կը կանչէ :

5 Մեծ է մեր Տէրը , ու իր զօրութիւնը շատ է . անոր իմաստութիւնը անհուն է :

6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը , ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցընէ :

7 Երգեցէ՛ք Տէրոջը գոհութիւնով . մեր Աստուծոյն սաղմոս ընէ՛ք քնարով .

8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ , անձրև կը պատրաստէ երկրիս համար , խոտ կը բուսցընէ լեռներուն վրայ .

9 Ան որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ , ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'աղաղակեն :

10 Անիկայ ձիուն զօրութեանը չհաճիր , մարդուն սրունքներուն չհաւնիր ;

11 Տէրը կը հաւնի իրմէն վախցողներուն , իր ողորմութեանը յուսացողներուն :

12 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ գովէ Տէրը . օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն ;

13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ նիգերը ամրցուց , ու քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց ;

14 Անիկայ քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ , ու ցորեանով քեզ կը կշտացընէ ;

15 Անիկայ իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ . իր խօսքը շուտով կը վազէ ;

16 Անիկայ բուրդի պէս ձիւն կու տայ , ու եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ ;

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ . անոր ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ ;

18 Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ ու կը հալեցընէ զանոնք . իր հովը փչել կու տայ , ջուրերը կը վազեն :

19 Անիկայ իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին , և իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին :

20 Ուրիշ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ . ու անոնք անոր դատաստանները չճանչցան : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԽԶ

1 Սաղմոսերգուն զԱստուած գովելու կը յորդորէ երկնաւորները , 7 երկրաւորները , 11 ու բանական ստեղծուածները :

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէ՛ք Տէրը երկինքէն . օրհնեցէ՛ք անիկայ բարձր տեղերուն մէջ ;

2 Օրհնեցէ՛ք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հրեշտակները . օրհնեցէ՛ք անիկայ՝ ով անոր բոլոր զօրքերը :

3 Օրհնեցէ՛ք անիկայ՝ ով արեգակ ու լուսին . օրհնեցէ՛ք անիկայ՝ ով բոլոր փայլուն աստղեր :

4 Օրհնեցէ՛ք անիկայ՝ ով երկնից երկինքը , ու երկինքէն վեր եղող ջուրեր :

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն , ինչու որ ինքը հրամայեց , ու ա՛նոնք ստեղծուեցան :

6 Եւ զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց . կանոն դրաւ , որ չխափանուի :

7 Օրհնեցէ՛ք Տէրը երկրէն , ովկիանոսներ ու բոլոր անդունդներ ,

8 Կրակ և կարկուտ , ձիւն ու շոգի , և հանոր խօսքը կատարող մրրկայից հով ,

9 Լեռներ ու բոլոր բլուրներ , պտղատու ծառեր ու եղևինները ,

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ , սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ ,

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր , իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ ,

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջկներ , ծերեր ու տղաքներ .

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն , ինչու որ Ի՛նքնակ անոր անունը բարձր է , հանոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է :

14 Անիկայ բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը , և իր բոլոր սուրբ

ի Մատ . թ . 30 : Յօհ . թ . 7—32 :
լ Սաղ . ճխե . 14 : Ճխե . 6 : Ղուկ . ժգ . 13 :
խ բ Օր . ժ . 18 : Սաղ . կը . 5 :
ծ Սաղ . ճխե . 6 :
կ Եզ . ժե . 18 : Սաղ . ժ . 16 : Ճխե . 13 : Յայտ . ժա . 15 :

ա Սաղ . ղբ . 1 :
բ Սաղ . ճլե . 3 :
է Սաղ . լգ . 1 :
թ Սաղ . ճբ . 16 :
ի բ Օր . լ . 3 :
ղ Սաղ . ծա . 17 : Եսա . ծէ . 15 : կա . 1 : Ղուկ . գ . 18 :
ի Տես Յն . ժե . 5 : Եսա . խ . 26 :
ըմ Մն . ժղ . 25 : Սաղ . խբ . 1 : ղղ . 4 : Ճխե . 3 :
ր Ծնդ . ա . 3 :
ձ Եսա . խ . 28 :
ի Սաղ . ճխզ . 8 , 9 :
լ Ցոբ . լբ . 26 , 27 : Սաղ . ճդ . 13 , 14 :
խ Ցոբ . լը . 41 : Սաղ . ճդ . 27 , 28 : Ճկզ . 25 : Ճխե . 15 :
ձ Ցոբ . լբ . 41 : Մատ . գ . 26 :
կ Սաղ . լգ . 16 , 17 , 18 : Ովս . ա . 7 :
*Երեմիա
նկց և Հես
յոց գբա
բաա Ռաբբի
նիոա

Ընծաց ձեզ
ասէ ը
ոխէ ՃԽԵ
Երբորդ Սաղ
մոսը : Տէ՛ս
Սաղմոս ժԽԵ
րորդին վերջի
ծանօթութիւնը :

ձ Սաղ . ճբ . 8 :
ղ Սաղ . ճբ . 9 :
ճ Սաղ . ճբ . 10 :
մ Սաղ . ճբ . 11 :
յ Սաղ . ճբ . 12 :
ն Սաղ . ճբ . 13 :
շ Սաղ . ճբ . 14 :
ո Սաղ . ճբ . 15 :
չ Սաղ . ճբ . 16 :
պ Սաղ . ճբ . 17 :
ջ Սաղ . ճբ . 18 :
ռ Սաղ . ճբ . 19 :
ս Սաղ . ճբ . 20 :
վ Սաղ . ճբ . 21 :
տ Սաղ . ճբ . 22 :
ր Սաղ . ճբ . 23 :
ց Սաղ . ճբ . 24 :
ւ Սաղ . ճբ . 25 :
փ Սաղ . ճբ . 26 :
ք Սաղ . ճբ . 27 :
օ Սաղ . ճբ . 28 :
ֆ Սաղ . ճբ . 29 :

ղ Սաղ . ճէ . 20 : Տես Ցոբ . լէ . 12 :
ճ Ցոբ . լէ . 6 :
մ Հմր 15 : Տես Ցոբ . լէ . 10 :
յ բ Օր . լգ . 2 , 3 , 4 : Սաղ . հղ . 1 : հը . 5 : Ճգ . 7 :
ն Մաղ . գ . 4 :
շ Տես բ Օր . գ . 32 , 33 , 34 : Հռով . գ . 1 , 2 :

ա Սաղ . ճգ . 20 , 21 :
բ գ Թագ . ը . 27 : բ Կոր . ժբ . 2 :
է Ծն . ա . 7 :
թ Ծն . ա . 1 , 6 , 7 : Սաղ . լգ . 6 , 9 :
ի Սաղ . ճթ . 37 : ճժթ . 90 , 91 : Եբեմ . լա . 35 , 36 : լգ . 25 :
լ Եսա . խգ . 20 :
խ Սաղ . ճխե . 15 , 18 :
ծ Եսա . խգ . 23 : Յոթ . 13 : ծե . 12 :
կ Ծն . ա . 1 :
հ Սաղ . հե . 10 :
ձ Սաղ . ճխթ . 9 :

բերուն , Իրեն մծտ եղող ժողո֊
վուրդին , Իսրայէլի որդւոցը օրհ֊
նութիւնը : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԽԹ

1 Մարգարէն կը յորդորէ մարդիկ որ գԱս֊
տուած գովեն՝ եկեղեցիին վրայ իր ունեցած
սիրոյն համար , 5 և ան իշխանութեանը հա֊
մար՝ որն որ ինքը եկեղեցիին տուաւ :

1 Ալէլուիա : ¬ Տէրոջը նոր երգ եր֊
գեցէք , ¬ անոր օրհնութիւնը
սուրբերուն ժողովքին մէջը :
2 Իսրայէլ թող ուրախանայ Ի իր
Ստեղծողին վրայ . Սիոնի որդիքը
թող ցնծան իրենց Ի թագաւորին
վրայ :
3 Ր թող անոր անունը պարով
օրհնեն , թմբուկով ու քնարով
սաղմոս թող ըսեն անոր :
4 Ինչու որ Ի Տէրը իր ժողովուրդին
կը հաւնի , Վխոնարհները փրկու֊
թիւնով պիտի փառաւորէ :
5 Թող սուրբերը ուրախանան
փառքով , ¬ Ի իրենց անկողիննե֊
րուն մէջը ցնծան :
6 Աստուծոյ գովութիւնները ա֊
նոնց բերնին մէջը թող ըլլայ , ու
Ե երկու բերնով սուր՝ անոնց ձեռ֊
քին մէջը ,
7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն ,
¬ ժողովուրդները պատժեն ,
8 Որ անոնց թագաւորները շղթա֊
ներով կապեն , ու անոնց ազնուա֊
կանները երկաթէ կապանքներով ,
9 Ի որ գրուած դատաստանը անոնց
վրայ կատարեն . ժաս անոր բոլոր
սուրբերուն փառքն է : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ · ՃԾ

1 Յորդորակ զԱստուած գովելու 3 ամէն տեսակ
նուագարաններով :

1 Ալէլուիա : Օրհնեցէ՛ք զԱստուած
իր սրբարանին մէջ . օրհնեցէ՛ք
անիկայ իր զօրութեանը հաստա֊
տութեանը մէջ :
2 ¬ Օրհնեցէ՛ք անիկայ իր զօրաւոր
գործքերուն համար . օրհնեցէ՛ք ա֊
նիկայ իր Ի մեծափառութեանը հա֊
մեմատ :
3 Օրհնեցէ՛ք անիկայ փողի ձայնով .
Ի օրհնեցէ՛ք անիկայ տաւիղով ու
քնարով :
4 Օրհնեցէ՛ք անիկայ Ր թմբուկով
ու պարով . օրհնեցէ՛ք անիկայ Ի լար
ունեցող նուագարաններով ու
սրինգով :
5 Օրհնեցէ՛ք անիկայ Ձ մեծաձայն
ծնծղաներով . օրհնեցէ՛ք անիկայ
ցնծութեան ծնծղաներով :
6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը
օրհնէ : Ալէլուիա :

ԳԻՐՔ ԸՈՒԿՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առակաց օգուտը : 7 Աստուծմէ վախնալու ,
ու իր խօսքին հաւատալու համար յորդորանք
մը : 10 Մեղաւորներուն հրապուրանքներէն
փախչելու պատուէր : 20 Իմաստութիւնը
իր քամահրուելուն համար կը գանգատի .
24 զինքը քամահրողներուն սպառնալիքներ
կ'ընէ :

1 Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի
որդւոյն ¬ Սողոմոնին առակնե֊
րը :
2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտ֊
նալու համար , հանճարին խօսքերը
հասկընալու համար .
3 Ե Իմաստութեան կրթութիւնը
ընդունելու համար , ¬ օրէնքն ար֊
դարութիւնը , դատաստանը և ուղ֊
ղութիւնը .
4 Ի Միամիտներուն սրամտութիւն
տալու համար , ¬ երիտասարդնե֊
րուն գիտութիւն և հանճար :
5 Ր Իմաստունը թող լսէ , ու էր
իմաստութիւնը աւելցնէ , ու
հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն
առնայ ,
6 Առակը ու *նմանութիւնը հաս֊
կընալու համար , Նաև իմաստուն֊
ներուն խօսքերը , ու անոնց Ի խրթ֊
նաբանութիւնները :
7 Ը Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը
վախն է , Բայց յիմարները իմաս֊
տութիւնը ու կրթութիւնը կ'ա֊
նարգեն :
8 Ո՛րդեակ իմ՝ Ե քու հօրդ խրատը
մտիկ ըրէ , ու քու մօրդ †օրէնքը
մի՛ մերժեր .
9 Քանզի Ը անոնք քու գլուխդ՝
շնորհաց պսակ , և քու պարանոցդ՝
մանեակներ պիտի ըլլան :
10 Ո՛րդեակ իմ՝ թէ որ մեղաւորնե֊
րը քեզ գլխէ հանել ուզեն , դուն
Ի անոնց հաւանութիւն մի՛ տար :
11 Թէ որ ըսեն , Մեզի հետ եկուր ,
Ժարեան համար դարանամուտ ըլ֊
լանք , անմեղ մարդուն համար ա֊

Ե Եփես · բ · 17 :

¬ Սաղ · լգ · 3 ; Ես · խբ · 10 :
Բ Տես Յոր · լե · 10 ; Սաղ · ճ · 3 ; Ես · ծգ · 5 :
Է Զաք · թ · 9 ; Մատ · իա · 5 :
Ր Սաղ · ձա · 2 ; ճծ · 4 :
Ի Սաղ · լե · 27 :
Ղ Սաղ · ծլբ · 16 :
Ի Յոր · լե · 10 :

Ը Եբր · գ · 12 ; Յայտ · ա · 16 :

Ն · ք · գբ · իբր 1000

¬ գԹագ · գ · 32 ; Գլ · ժ · 1 ; իե · 1 ; Ծող · ժբ · 9 :

Բ Գլ · բ · 1 , 9 :

Է Գլ · թ · 4 :

Ր Գլ · թ · 9 :

Ն · ք · գբ · իբր 1000

* կամ՝ մեկնութիւնը
Ի Սաղ · հը · 2 :

Ղ Յոր · իբ · 28 ; Սաղ · ճժա · 10 ; Գլ · թ · 10 ; Ծող · ժբ · 13 :
Ի Գլ · գ · 1 ; Ղ · 20 :
† կամ՝ վարժութիւնը
Ը Գլ · գ · 22 :

Ը Ծն · լթ · 7 , ԺԸ ; Սաղ · ա · 1 ; Եփես · ե · 11 :
Ժ Երեմ · ե · 26 :

ռանց պատճառի ծածուկ տեղ ըս-
պասենք .
12 Զանոնք դերեզմանի պէս ողջ
ողջ՝ և էգուբը իջնողներուն պէս
ամբողջ կլլենք .
13 Ամէն տեսակ պատուական ստա-
ցուածք գտնենք , ու մեր տուները
աւարով լեցնենք .
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ , ա-
մէնքս մէկ քսակ ունենանք .
15 Ո՛րդեակ իմ՝ Եանոնց հետ ճամ-
բայ մի՛ երթար , Եանոնց շաւիղէն
քու ոտքերդ ե՛տ պահէ .
16 Ձքանզի անոնց ոտքերը չարու-
թեան կը վազեն , և արիւն թափե-
լու կ՚արտորան :
17 Ցիրաւի ամէն թռչուններն աչքե-
րուն առջեւը պարապ տեղը վարմեր
կը լարուի .
18 Բայց անոնք իրենց արեանը հա-
մար դարան կը դործեն , ու՝ իրենց
կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն :
19 Ամէն ագահին ճամբաները ա-
սանկ են . ագահութիւնը իրեն անձ-
նատուր եղողները կը մեռցընէ :
20 Իմաստութիւնը դուրսը բար-
ձրաձայն կ՚աղաղակէ , ու՝ հրապա-
րակներու մէջ իր ձայնը կու տայ :
21 Անիկայ բազմութիւն եղած տե-
ղերուն գլուխը՝ և դրանց մուտքե-
րուն մէջ կ՚աղաղակէ , ու՝ քաղա-
քին մէջ իր խօսքերը կը խօսի , ու՝
ետ :
22 Ո՛վ անմիտներ՝ մինչև ե՞րբ ան-
մտութիւնը պիտի սիրէք . ֆնվ-
էրբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով
պիտի զուարճանան , ու յիմարները
դիտութիւնը ատեն :
23 Իմ յանդիմանութեանս դար-
ձէք . ահա ես իմ հոգիս ձեր վրայ
պիտի թափեմ . իմ խօսքերս ձեզի
պիտի հասկըցընեմ :
24 Որովհետև ես կանչեցի , ու
դուք չուզեցիք ընել . ձեռքս եր-
կընցուցի , ու մարդ չեղաւ .
25 Հապա ձեր բոլոր խրատներս
մերժեցիք , և իմ յանդիմանու-
թիւնս չուզեցիք .
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը
վրայ պիտի ծիծաղիմ , ու ձեր վա-
խը հասնելուն , ծաղր պիտի ընեմ .
27 Երբոր ձեր վախը հեղղի պէս
հասնի , ձեր թշուառութիւնը մրը-
րիկի պէս պատահի , և ձեր վրայ
նեղութիւն ու տառապանք դայ ,
28 Ան ատենը ինծի պիտի աղաչ-
կեն , ու պատասխան պիտի չտամ .
զիս պիտի փնտռեն , ու պիտի չը-
կրնան գտնել .
29 Որովհետև դիտութիւնը ատե-
ցին , ու՝ Ցէրոջը վախը չընտրեցին .
30 Ու իմ խրատներս չուզեցին . ու՝
բոլոր յանդիմանութիւնս անար-
գեցին .
31 Ուրեմն անոնք իրենց ճամբուն
պտուղէն պիտի ուտեն , ու իրենց
խորհուրդներէն պիտի կշտանան :
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորի-
լը ղերկնք պիտի մեռցընէ , և յի-
մարներուն * անհոգութիւնը զերկնք
պիտի կորսընցընէ :
33 Ո Բայց ինծի մտիկ ընողը ապահո-
վութեամբ պիտի բնակի , ու ե՞ս-
րիքներու վախէն հանդարտ պիտի
ըլլայ :

ԳԼ . Բ

1 Իմաստութիւնը կը խոստանայ իր որդւոցը՝ բարեպաշտութիւն , 10 և գէշ ընկերներէ ա-
պահովութիւն , 20 ու շիտակ ճամբաներու
մէջ առաջնորդութիւն :

1 Որդեակ իմ՝ թէ որ իմ խօսքերս
ընդունիս , ու՞ իմ պատուի-
րանքներս քովդ պահես ,
2 Ականջդ իմաստու-
թեան տաս , ու՝ սիրտդ հանճարին
բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը ե-
ղ կանչես , և քու ձայնդ հանճարին
ուղղես ,
4 Ե՛թէ որ զանիկայ արծաթի պէս
փնտռես , ու ծածուկ գանձերու
պէս խնդրես ,
5 Ան ատենը Ցէրոջը վախը պիտի
հասկընաս , և Աստուծոյ գիտու-
թիւնը պիտի գտնես .
6 Եվասն զի իմաստութիւնը Ցէրը
կու տայ . գիտութիւնը ու հանճա-
րը անոր բերնէն է :
7 Անիկայ ուղիղներուն համար
փրկութիւն կը պահէ . Ե անիկայ
ուղղութեամբ քալողներուն վա-
հանն է ,
8 Որ արդարութեան ճամբաները
պաշտպանէ , ու Ի իր սուրբերուն
ճամբան պահէ :
9 Ան ատենը արդարութիւնը , դա-
տաստանը և ուղղութիւնը , ամէն
աղեկ ճամբան պիտի հասկընաս :
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրը-
տիդ մէջը մտնէ , և գիտութիւնը
քու հոգւոյդ ախորժելի ըլլայ ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պա-
հէ , ու՝ հանճարը քեզ պիտի
պաշտպանէ ,
12 Որ քեզ չար մարդէն ազատէ .
13 Անոնցմէ՛ որ ուղիղ ճամբան թո-
ղուցեր են , որ Ի խաւար ճամբանե-
րու մէջ քալեն .
14 Ձարութիւն ընելով կ՚ուրախա-
նան , և Ի չարին նենդութիւններու-
վը կը ցնծան :
15 Որոնց ճամբաները ծուռ են , ու
անոնց ընթացքը խոտորնակ է :

ղ Ցոբ . գ : 8 : Գլ . ժգ . 14 : իբ . 8 : Ես . գ . 11 : Երեմ . ղ . 19 :
* կամ՝ յամրոտութիւնը
Լ Սաղ . խե . 12 , 13 :
= Սաղ . ճժբ . 7 :

է Սաղ . իը . 1 : ճխգ . 7 :
Լ Սաղ . ա . 1 : Գլ . գ . 14 :
Ի Սաղ . ճժթ . 101 :
Ի Ես . ծթ . 7 : Հռով . գ . 15 :
Լ Գլ . ժե . 27 : = Տիմ . ղ . 10 :
Հ Գլ . բ . 1 , ըէ : թ . 3 : Ցօհ . է . 37 :
Ն Ցովել . բ . 28 :
Ղ Ես . կե . 12 : կղ . 4 : Երեմ . է . 13 : Զաք . է . 11 :
Ճ Սաղ . ճէ . 11 : Հմր 30 : Ղած . է . 30 :
Մ Սաղ . բ . 4 :
Յ Գլ . ժ . 24 :
Ն Ցոբ . իէ . 9 : լե . 12 : Ես . ա . 15 : Երեմ . ժա . 11 : ժդ . 12 : Եզեկ . բ . 18 : Մտթ . գ . 4 : Զաք . է . 13 : Ցակ . գ . 3 :
Շ Ցոբ . իա . 14 : Հմր 22 : = Սաղ . ճժթ . 173 :
Չ Հմր 25 : Սաղ . ձա . 11 :

Ց Սաղ . ժդ . 11 : Գլ . Լ . 5 :
Ւ Աթագ . բ . 9 : Սաղ . կղ . 9 :
Ք Սաղ . ժդ . 11 : Գլ . Լ . 5 :
Ւ Ես . կե . 12 : կղ . 4

Ն.Ք.ՂԲ. իբր 1000

16 Որ Նա՛ քեզ ազատէ օտար կնիկէն , Հղողդքորթութիւն խօսող օտար կնիկէն .

17 Ո՛ն որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը թողու , և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ .

18 Քանզի անոր տունը մահուան կը տանի , ու անոր շաւիղները մեռելներուն :

19 Անոր գացողները բնաւ չեն դառնար , և կենաց ճամբաներուն չեն հասնիր :

20 Որպէս զի բարի մարդոց ճամբան երթաս , ու արդարներուն շաւիղները պահես :

21 Քանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին , և կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան :

22 Բայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին , ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին :

ԳԼ . Գ

1 Հնազանդութեան , 5 հաւատքի , 7 խոնարհութեան , 9 բարեպաշտութեան , 11 և համբերութեան յորդորանք մը : 13 Իմաստութեան երջանիկ օգուտը : 19 Իմաստութեան դործքերը 21 ու շահը : 27 Ողորմած , 30 խաղաղարար , 31 և գոհ ըլլալու յորդորանք մը : 33 Զարերուն անիծեալ վիճակը :

1 Որդեակ իմ՝ մի՛ մոռնար իմ օրէնքս , ՚ հապա քու սիրտդ թող իմ պատուիրանքներս պահէ .

2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր ու կենդանութեան տարիներ և էյաջողութիւն պիտի աւելցընեն :

3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չթողուն . Ձանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ , Ձքու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք :

4 Եւ այսպէս Ատուածոյ և մարդոց առջևը շնորհք ու բարի համարում պիտի գտնես :

5 Քու Ներոյը սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ , Եւ քու իմաստութեանդ մի՛ վստահիր :

6 Ըքու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկայ ճանչցիր , ու անիկայ Ընչու շաւիղներդ պիտի ուղղէ :

7 Ծ Դուն քու աչքիդ առջևը իմաստուն մի՛ ըլլար . Էերոջմէ վախցիր ու չարութենէ ետ քաշուէ :

8 Ասիկայ քու *ջիղերուդ առողջութիւն , և քու Ոսկորներուդ պարարտութիւն կ'ըլլայ :

9 Ե Տէրոջը պատիւ ըրէ քու ստացուածքիդ և քու բոլոր բերքերուդ երախայրիներէն .

10 Ծ Եւ քու շտեմարաններդ առատութեամբ պիտի լեցուին , ու հընձանիներդ նոր դինիով դուրս պիտի թափի :

11 Ո՛րդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անոր յանդիմանութենէն մի՛ Թուլնար :

12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ , հինչպէս որ հայր մը իր սիրական զաւակին կ'ընէ :

13 Երանի՛ ան մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ , ու ան մարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ .

14 Վասն զի անոր շահը արծաթի շահէն աղէկ է , ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն :

15 Անիկայ †գոհարներէն պատուական է . և ձրու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ :

16 Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնութիւն , և ձախ ձեռքին մէջ հարստութիւն ու փառք կայ :

17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են , և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են :

18 Անիկայ իրեն յարողներուն Կեանց ծառ է . ու զինքը բռնողները երջանիկ կ'ըլլան :

19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը , և հանճարով հաստատեց երկինքը :

20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռին , ու ամպերը ցօղ կը կաթեցընեն :

21 Որդեակ իմ՝ ասոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան . իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը †՚էր պահէ .

22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք՝ ու Ընքու պարանոցիդ ‡զարդ ըլլան :

23 Ո՚ն ատենը ճամբադ ապահովութեամբ պիտի քալես , և քու ոտքդ պիտի չսահի :

24 Երբ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս , ու թէ որ քնանաս՝ քունդ անոյշ պիտի ըլլայ :

25 Պիտի չվախնաս յանկարծական վախէն , ոչ ալ ամբարիշտներուն կործանումէն՝ երբոր գայ .

26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ , և քու ոտքդ պիտի պահէ , որ չբռնուի :

27 Երբոր ձեռքէդ աղէկութիւն ընել կու գայ , § կարօտ եղողէն՝ մի՛ արգիլեր զանիկայ :

28 Քու դրացիդ բնաւ մի՛ ըսեր , Գնա ու դարձեալ եկուր , կամ վաղը կու տամ , երբոր քու քովդ կայ :

29 Քու դրացիդդէմ չարութիւն մի՛ մտածեր , քանի որ անիկայ վստահութեամբ քեզի հետ կը բնակի :

30 Առանց պատճառի մարդու հետ մի՛ վիճիր , երբոր անիկայ քեզ չարութիւն մը ըրած չէ :

31 Բռնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր , ու անոր ճամբաները բնաւ մի՛ ընտրեր .

Ն.Ք.ՂԲ. իբր 1000

ՀԲՕր . ը . 5։

ՅԳԼ . ը . 34 , 35 ։

ՂՑՕր . իբ . 13 , ՃՃ ։ Սաղ . ԺԹ . 10 ։ ԳԼ . բ . 4 ։ ը . 11 , 19 ։ ԺԳ . 16 ։
† Կամ՝ բուսեսուերէն

ՃՄատ . ԺԳ . 44 ։

ՇԳԼ . ը . 18 ։
ա ՏԻմ . գ . 8 ։

ՅՄատ . ԺԱ . 29 , 30 ։

ՆՅՕ . բ . 9 ։ գ . 22 ։

ԼՍաղ . ՃԳ . 24 ։ ՃԼՂ . 5 ։ ԳԼ . ը . 27 ։ Երեմ . Ժ . 12 ։ ԽԱ . 15 ։

ՠ ԲՕր . ԼԳ . 28 ։ Ցօր . ԼԳ . 28 ։

ԼԳԼ . ա . 9 ։
‡ ԵԲԲ . չը-նորհ.ք

ՠ Սաղ . լԵ . 24 ։ ղա . 11 , 12 ։ ԳԼ . Ժ . 9 ։

ՂԳՒ . իզ . 6 ։ Սաղ . գ . 5 ։ գ . 8 ։

ՠ Սաղ . ղա . 5 ։ ՃԺբ . 7 ։ Կամ՝ արշաւանքէն՝

ա Հռով . Ժգ . 7 ։ Գաղ . Ը . 10 ։

§ ԵԲԲ . անոր տերերէն

ԼՂՒ . ԺԹ . 13 ։ բ Օր . իդ . 15 ։

ա Հռով . ԺԲ . 18 ։

Բ Սաղ . լԵ . 1 ։ Հգ . 3 ։ ԳԼ . իգ . 1 ։

32 Վ֊ասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջևը պիղծ է . ɔբայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է ։

33 ՚Ամբարիշտ մարդուն տանը մէջ Տէրոջը անէծքը կայ . բայց ‡արդարներուն բնակարանը Աննիկայ կ'օրհնէ ։

34 †Ցիրաւի Աննիկայ ծաղր ընողները ծաղր կ'ընէ , բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։

35 Իմաստուները փառք պիտի ժառանգեն , բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Դ

1 Սողոմն մարդիկ հնազանդութեան համար զելու համար , 3 կը ցուցընէ թէ ինչ կրթութիւն առեր է ինքը իր ծնողքէն , 5 իմաստութիւն սորվելու համար , 14 ու չարերուն ճամբայէն փախչելու համար ։ 20 Հատածքի , 23 և սրբութեան յորդորանք մը ։

Ն · Ք · ՂՖ · Իսր 1000

Ե Սաղ · իե · 14 ։

՚ Ղէ · իգ · 14 , ՃՃ ։ Սաղ · լէ · 22 ։ Ջաք · ե · 4 ։ Մաղ · բ · 2 ։

‡ Սաղ · ա · 3 ։

† Ցակ · գ · 6 ։ ա Պետ · ե · 5 ։

՚ Սաղ · լԳ · 11 ։ Գլ · ա · 8 ։

1 ՚Որդիք՝ ɔնէ հօրը խրատը լսեցէք , ու մտիկ ըրէք որ իմաստութիւնը ճանչնաք ։

2 Վ֊ասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ . իմ օրէնքս մի՛ թողուք ։

3 Քանզի ես իմ հօրս տղան էի , Բ փափուկ ու սիրելի՝ իմ մօրս առջևը ։

Բ ա Մն · իԹ · 1 ։

‡ ա Մն · իը · 9 ։ Եփես · գ · 4 ։

Բ Գլ · ե · 2 ։

4 ‡Անիկայ ինծի կը սորվեցընէր ու կ'ըսէր ɔ Քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ . Բ իմ պատուիրանքներս պահէ ու ապրէ ։

Ե Գլ · բ · 2 , 3 ։

5 Իմաստութիւն ստացիր , խոհեմութիւն ստացիր . մի՛ մոռնար , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիր .

6 Զանիկայ մի՛ թողուր , ու անիկայ քեզ պիտի պահէ . Ղզանիկայ սիրէ , ու անիկայ քեզ պիտի պահպանէ ։

Ղբ Թես · բ · 10 ։

Ե Մաս · ժգ · 44 ։ Ղու · ժ · 42 ։

7 Հ‡Ան֊ն բանէն գլուխը իմաստութիւնն է ɔ իմաստութիւն ստացիր . ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր ։

8 Ը Զանիկայ մեծարէ , ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացընէ . Թէ որ զանիկայ գրկես , քեզ պիտի պահէ ։

Բ Թես · ա · 9 ։ գ · 22 ։

9 Անիկայ քու գլխուդ Բ չնորհաց զարդ պիտի տայ . քեզի փառաց պսակ պիտի պարգևէ ։

10 Մտիկ ըրէ՛ որդեակ իմ , ու իմ խօսքերս ընդունէ՛ . ժ և քու կեանդ տարիները պիտի շատնան ։

ժ Գլ · գ · 2 ։

11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ ցուցընեմ . քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պտրտցընեմ .

12 Որ քալելու ատենդ Բոտքիդ քայլերը չնեղնան , և ու վազելու ատենդ չսահիս ։

Ի Սաղ · ժբ · 36 ։

Լ Սաղ · ղա · 11 , 12 ։

13 Ամուր բռնէ խրատը ՚ը ընաւ մի՛ թողուր . զանիկայ պահէ՛ , վասն զի քու կեանդ անիկայ է ։

Ե Սաղ · ա · 1 ։ Գլ · ա · 10 , 15 ։

14 Ե Ամբարիշտներուն ճամբան մի՛ երթար , ու չարերուն ճամբուն մէջ մի՛ քալեր ։

15 Անկէ զգուշացիր , անոր քովէն մի՛ անցներ , անկէ խոտորէ՛ ու անցիր ։

16 ժ Վ֊ասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն , չեն քնանար . ու թէ որ Ֆէնչ չկործանեն , քուներնին կը փախչի ։

ժ Սաղ · լգ · 4 ։ Ես · ծէ · 20 ։

17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ուտեն , ու անիրաւութեան գինին կը խմեն ։

18 ‖Բայց արդարներուն ճամբան հ ծագող լոյսին պէս է , որ երթալով կը լուսաւորուի , մինչև որ կատարեալ օր ըլլայ ։

‖ Մատ · ե · 14 , 45 ։ Փիլ · բ · 15 ։

հ Բ Թագ · իգ · 4 ։

19 Ն Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է , ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սայթի ։

Ն ա Թագ · բ · 9 ։ Ցոբ · ժբ · 5 , 6 ։ Ես · ծթ · 9 , 10 ։ Երեմ · իգ · 12 ։ Ցօհ · ժբ · 35 ։

20 Ո՛րդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ խօսքերս , քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր ։

21 Ղ Անոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան , ‡ զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ ։

ՂԳլ · գ · 3 , 21 ։ ‡ Գլ · բ · 1 ։

22 Վ֊ասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են , և ՚ անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն ։

՚ Գլ · գ · 8 ։ ժբ · 18 ։

23 Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ , քանզի կենաց * աղբիւրները անկէ են ։

* ԵԷր · ԵԼԲԸ

24 Ծուռ բերանը քեզմէ մէկդի բրէ , ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր ։

25 Քու աչքերդ ուղիղ նային , ու արտևանունքերդ չնտակ դէպ ի՛ առջևդ րլլան ։

26 Ոտքերուդ շաւիղները շնտակէ , և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին ։

յԲ Օր · ե · 32 ։ իը · 14 ։ Ցես · ա · 7 ։

27 ɔԱՆ չակ ձախ կողմը մի՛ խոտորիր . Ն ոտքդ չարութենէ դարձուր ։

ԳԼ · Ե

1 Սողոմն կը յորդորէ մարդիկ իմաստութիւն սորվելու . 3 պոռնկութեան ու անառակութեան վնասը կը ցուցընէ . 15 կը պատուիրէ գոհ , առատաձեռն ու պարկեշտ ըլլալ . 22 կ'իմացընէ թէ չարը իր մեղքերովը պիտի բռնուի ։

1 ‖Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս , Ա քու ականջդ իմ հանճարիս տուր ,

2 Որ խոհեմութիւն պահես , ու քու շրթունքներդ ՚գիտութիւն պահեն ։

՚ Մաղ · բ · 7 ։

3 Բ Վ֊ասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խորխոխի մեղր կը կա֊

Թի , և անոր քիմքը է եղէն կակուղ է ։

4 Բայց անոր վախճանը է օշինդրի պէս դառն , սա է երկասլրի սուրի պէս սրած է ։

5 Ընոր ոտքերը մահուան կ՚իջնեն , ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին ։

6 Անոր ճամբաները փոփոխական են , ու չես կրնար ըսանդ գիտնալ , որ չըլլայ Թէ կենայ ճամբան մոռացես ։

7 Եւ հիմա՝ ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիք ։

8 Ան կնիկէն ճամբադ հեռացուր , ու անոր տանը դրանը մի՛ մօտենար ։

9 Չըլլայ որ քու փառդ ուրիշներու , և տարիներդ անողորմ մարդու տայ ։

10 Չըլլայ որ օտարները քու զօրութենդ կշտանան , ու քու վաստակդ օտարներուն տունը մնայ ։

11 Եւ քու վերջին ատենդ չհառաչես , երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին ,

12 Ու չըսես , Ես ի՜նչպէս է խրատը ատեցի , ու իմ սիրտս է յանդիմանութիւնը անարգեց ։

13 Եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի , ու իմ ականջս զիս վարժողներուն չտուի ։

14 Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ գրեթէ ամէն չէսով Թշուառութեան հանդիպեցայ ։

15 Դուն քու ջրակոյտէդ ջուր խմէ , և քու ջրհորիդ մէջը վազող ջուրէն ։

16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տարածուին , ճանչես ջուրերու վտակները հրապարակներուն մէջ ։

17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան , ու չէ Թէ քուկդ և օտարներունը ։

18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ , և քովդ երիտասարդութենդդ կընկանը հետ ուրախ եղիր ։

19 Ան՚նկայ ւէրլի եղնիկի պէս , և շնորհալի այծեմեան պէս ըլլայ . ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ կշտացընեն , սա միշտ անոր սիրովը զմայլիս ։

20 Եւ ինչո՞ւ որդեակ իմ՝ դուն է օտար կնկան մը սիրովը զմայլիս , ու օտար կնկան ծոցը գրկես ։

21 Ա վասն զի մարդուն ճամբաները Տէրոջը աչքերուն առջեւն են . ու անոր ամէն քայլերը ինք կը կշռէ ։

22 Ե Զարագործը իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն . ու անիկայ իր մեղքին չուանովը պիտի բըռնուի ։

23 Ե Անիկայ առանց խրատի պիտի մեռնի , ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի ։

ԳԼ . Զ

1 Երաշխաւորութեան , 6 ծուլութեան , 12 և անզգամութեան դէմ պատուէրներ ։ 16 Աստուծոյ ատելի եղած եօթը բաներ ։ 20 Չնաձդութեան օրհնութիւնները ։ 25 Ընութեան վտանգը ։

1 Որդեակ իմ՝ սԹէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար , կամ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր ,

2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար , բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար ։

3 Ո՛րդեակ իմ՝ շուտով ասանկ բրէ որ ազատիս . որովհետև դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մտար , գնա՛ քու բարեկամիդ խոնարհէ՛ , ու զանիկայ թախանձէ՛ ։

4 Ե Աչքերուդ քուն՝ ու արտևանունքներուդ նիրհում մի՛ տար ։

5 Քեզ ազատէ՛ ինչպէս որ այծեամը որսորդէն ձեռքէն , կամ Թռչունը հաւորսին ձեռքէն ։ ապոփ ։

6 Ո՛վ ծոյլ՝ է մրջիւնին դնա . անոր ճամբաները տես ու իմաստուն եղիր .

7 Վասն զի անիկայ ՐԷՒ իշխան , ոստիկան , կամ տիրող չունի ,

8 Իր կերակուրը ամառուընկ կը պատրաստէ , իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ ։

9 Ո՛վ ծոյլ՝ է մինչև ե՞րբ կը պառկիս . քունէդ ե՞րբ պիտի արԹընանաս ։

10 Քիչ մը քնանաս , քիչ մը նիրհես , ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար .

11 Ե՝ն ատենը քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ , ու կարօտութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս ։

12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ բերնով կը շարժի .

13 Ը Անիկայ իր աչքերովը ակնարկութիւն կ՚ընէ , ոտքերովը կը խօսի , ու մատերովը բան կը սորվեցընէ .

14 Անոր սրտին մէջը ծուռութիւն կայ , է միշտ չարութիւն կը ծարէ , սա ե կռիւները կը հանէ ։

15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ . անիկայ յանկարծ է պիտի կոտրուի , ու ասոր է դարման պիտի չգտնուի ։

16 Տէրը աս վեց բանէն կը ղգջի , ու անոր հոգւոյն առջևը եօթը բան պիղծ է .

17 է Ամբարտաւան աչքեր , Նստահաս լեզու , և է անմեղ արիւն Թափող ձեռքեր ,

Ն . ք . ղՀ . Ի.Ը.Բ 1000

ֆ Սաղ . ծե . 21 ։
ր Ծոզ . է . 26 ։
է ԵԲԲ . գ . 12 ։
ը ԳԼ . է . 27 ։

ա ԳԼ . ժա . 15 ։ ԺԷ . 18 ։ ի . 16 ։ ԻԲ . 26 ։ ԻԷ . 13 ։

Բ Սաղ . ճԼԲ . 4 ։

ֆ Ցոբ . ԺԲ . 7 ։

ր ԳԼ . իդ . 33 , 34 ։

է ԳԼ . ժ . 4 ։ ԺԳ . 4 ։ ԻՀ . 4 ։

ղ Ցոբ . ԺԵ . 12 ։ Սաղ . Լ . 19 ։ ԳԼ . ժ . 10 ։

Ի Ե.Բ.Մ . 11 ։
ժԲ ՄՆ . ԼՂ . 16 ։
է Սաղ . ԺԲ . 27 ։ ՃԱ . 5 ։
ը Սաղ . ՃԻ . 2 , 3 ։
է Ես . ա . 15 ։

Ն . ք . ղՀ . Ի.Ը.Բ 1000

ֆ Սաղ . ծե . 21 ։
ր Ծոզ . է . 26 ։
է ԵԲԲ . գ . 12 ։
ը ԳԼ . է . 27 ։

Ր Մաղ . բ . 14 ։

ժ Տես ԵրԳ . բ . 9 ։ դ . 5 ։ է . 3 ։

է ԳԼ . բ . 16 ։ է . 5 ։
Լբ ՄՆ . ժԳ . 9 ։ Ցոբ . Լ . 4 ։ ԼԴ . 21 ։ ԳԼ . ժե . 3 ։ Երեմ . ժԳ . 17 ։ ԼԲ . 19 ։
Ո՛Ա . է . 2 ։ ԵԲԲ . գ . 13 ։
է Սաղ . Թ . 15 ։
ժ Ցոբ . գ . 21 ։ ԼԳ . 12 ։

Ն · ք · ՁՁ · Ի՛ԲԸ 1000

18 Ձ Զար խորհուրդները ՚ի արող սիրտ, և յարութիւն ընելու համար շուտ վազող ոտքեր ,

19 Հ Ստութիւն խօսող անիրաւ վը֊կայ , ու Ն եղբարց մէջ կռիւներ ցանող Ֆբէ ։

20 Ա Ո՛րդեակ իմ՝ քու հօրդ պա֊տուիրանքը պահէ՛ , և քու մօրդ օրէնքը մի՛ մերժեր ։

21 Ճ Ջանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ ։ զանոնք քու պարանոցդ կախէ ։

22 Ֆ Քալած ատենդ անոնք քեզի ա֊ռաջնորդութիւն ընեն , քնացած ատենդ Ֆքեզ պահպանեն , ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խո֊սակցին ։

23 Ն Քանզի պատուիրանքը ճրագ , ու օրէնքը լոյս է , և խրատին յան֊դիմանութիւնները կենաց ճամբայ է ։

24 Ա ՈՐ քեզ դէշ կնիկէն՝ օտար կընֆ֊կան շողոքորդող լեզուէն պահէ ։

25 Ո Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկու֊թիւնը մի՛ ցանկար . և քեզ իր արտևանունքներովը չբռնէ ։

26 Վ ասն զի Ա պառնիկ կնկան պատ֊ճառաւը Ֆբդ մինչև պատառ մը հացի Ի արօտ Ի ըլլայ . և Պ ՚ի ծաղող առնա֊կինը Ա պատուական հոգին կ՚որսայ ։

27 Հ նար է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ , ու հանդերձները չայրին ։

28 Հ նար է որ մէկը կրակի կայծե֊րու վրայ քալէ , ու անոր ոտքերը չայրին ։

29 Ա ՚որ պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողն ալ . ով որ անոր դպչի , անմեղ չըլլար ։

30 Գողը թէ որ անօթութեան հա֊մար ու իր փորը կշտացընելու հա֊մար գողութիւն ընէ , չեն քամահ֊րեր զՆինէյ ։

31 Սակայն թէ որ գտնուի , Ո ՚ւօթնա պատիկ կը հատուցանէ . իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ ։

32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին Ո ՚խելքը պակաս է . ան բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ ։

33 Անիկայ վէրք ու անարգանք կը գտնէ , և անոր նախատինքը ան֊ջնջելի է ։

34 Քանզի նախանձը երկանը կա֊տաղութիւննէ , ու անիկայ վրէժ֊խնդրութեան օրը չխնայեր .

35 Անիկայ ընաւ մէկ փրկանքի մը չնայիր , կաշառք ալ չատցընելու ըլլաս , անիկայ չհաճիր ։

Ա ՚ս տեսակ չարութիւններէն կը ղգուշացընէ մարդիկ ։

Ն · ք · ՁՁ · Ի՛ԲԸ 1000

1 Ա Ո՛րդեակ իմ՝ պահէ՛ իմ խօսքերս , ու Ո իմ պատուիրանքներս քու֊քովդ ծածկէ՛ ։ Ո Գ՛ · բ · 1 ։

2 Բ Իմ պատուիրանքներս պահէ՛ որ ապրիս , Ի ու իմ օրէնքիս քու աչ֊քերուդ բիբին պէս Ն այէ ։ Բ Ղ՛ · ժբ · 5 ։ Գ՛ · դ · 4 ։ Ի ս · ծե · 3 ։

3 Տ Զանոնք մատերուդ վրայ կա֊պէ ։ զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ ։ Է Բ Օր · լբ · 10 ։

4 Խմաստութեան ըսէ՛ ։ Դուն իմ քոյրս ես . ու խոհեմութեան՝ Ծանօթ կանչէ ,

5 Ո Ր քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքոր֊թուքեամբ խօսող օտար կնիկէն պահէն ։

6 Վ ասն զի իմ տանս պատուհա֊նէն՝ իմ վանդակիս նայեցայ .

7 Ե և անմիտներուն մէջը տեսայ , երիտասարդներուն մէջը Ն պաակա֊սամիտ պատանի մը գտայ ,

8 Ո ր փողոցին մէջ ան կնոջը ֆոնը անկիւնին քովէն կ՚անցնէր , ու ա֊նոր տանը ճամբան բռնեց ,

9 Ի Ներօր իրիկուն եղաւ , օրը տա֊րաժամեցաւ ու գիշերուան մութը տիրեց .

10 Ե և ահա անոր առջևը կնիկ մը ե֊լաւ , անիկայ պոռնիկի կերպարանք ու նենգաւոր սիրտ մը ուներ .

11 Ը Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր , ու Բ անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար .

12 Երբեմն դուրսը , երբեմն հրա֊պարակները , և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ՚ըլլար .

13 Զանիկայ բռնեց համբուրեց , ու լիրբ երեսով անոր ըսաւ ,

14 Ի մ քովս խաղաղութեան զոհեր կան , ես այսօր իմ ուխտերս կա֊տարեցի .

15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւո֊րելու , քու երեսդ փնտռելու , ու քեզ գտայ ։

16 Ի մ անկողինս ծածկոցներով զար֊դարեր եմ՝ Ֆ Եգիպտոսի ծաղկա֊նկար բեհեզով .

17 Անկողինիս վրայ զմուռս , հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ .

18 Եկո՛ւր մինչև առտու սիրով զուարճանանք , ու ցանկութիւն֊ներով զբօսնունք .

19 Վ ասն զի երկս տունը չէ , անի֊կայ հեռու ճամբայ գնաց .

20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ , և *լուսնի լրման՚՚ օրը իր տունը պիտի դառնայ ։

21 Ա յօդեց Ի իր շատ խօսքերովը զա֊նիկայ հրապուրեց , ու Ն իր շըր֊թունքներուն շողոքորթութիւն֊վը զանիկայ ստիպեց ։

22 Ան Ո Լ չխտակ կնկանը եւևէն՝

Ն · ք · ՁՁ · Ի՛ԲԸ 1000

Ո Գ՛ · բ · 1 ։

Բ Ղ՛ · ժբ · 5 ։ Գ՛ · դ · 4 ։ Ի ս · ծե · 3 ։

Է Բ Օր · լբ · 10 ։

Ք Բ Օր · Ը · 8 ։ ժա · 18 ։ Գ՛ · ե · 3 ։ Ը · 21 ։

Ի Գ՛ · բ · 16 ։ ե · 3 ։ Ը · 24 ։

Ղ Գ՛ · Ը · 32 ։ Թ · 4 , 16 ։

Ի Ճ՛ · ե · 5 ։ Ա Տիմ · ե · 13 ։ Տ Ի՛ Տիտ · բ · 5 ։

Ի ես · ժԹ · 9 ։

* Կա՛ մ տա֊նախմբու֊թեան որս֊շուած

Ի Գ՛ · ե · 3 ։ Ղ Սաղ · ժբ · 2 ։

Գ Լ · Է

1 Սողոմն կը յորդորէ մարդիկ որ իմաստու֊թեան հետ հաւատարիմ ու քաղցր ընտանու֊թիւն ունենան . 6 օրինակով մը կը ցուցընէ 10 պոռնիկին խորամանկութիւնը , 22 և անմ֊պարկեշտ երիտասարդին անմտութիւնը ։ 24

սպանդանոցը գացող արջառի պէս , պատժուելու ֆռչող կապուած ձիմարի մը պէս կ'երթայ .

23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ . Ի ինչպէս որ թռչունն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ , ու չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լրբո՜ւթ է :

24 Եւ հիմա՝ ով որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք , ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք :

25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի , և անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս .

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց . ու Բ անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկները զօրաւոր էին :

27 Ի Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է , անոնք մահուան շտեմարանները կ'իջնեն :

ԳԼ . Ը

1 Իմաստութեան համբաւը , 6 բացայայտութիւնը , 10 գերազանցութիւնը , 12 բնութիւնը , 15 զօրութիւնը , 18 ծնողութիւնը , 22 ու յատկութեանականութիւնը : 32 Իմաստութիւնը փափաքելի բան մըն է , քանզի անոր հետևանքը երջանկութիւն է :

1 Չհա՜ իմաստութիւնը կը կանչէ , ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ :

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխ , ճամբու վրայ Ե շաւիղներու մէջ կը կայնի :

3 Անիկայ դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը ¤ դռներուն մուտքը աղաղակելով կ'ըսէ ,

4 Ո՛վ մարդիկ՝ ձեզի կը կանչեմ . և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է :

5 Ո՛վ տգէտներ՝ իմաստութիւն սորվեցէք . ով անմիտներ՝ իմացող սիրտ ունեցէք :

6 Լսեցէ՛ք , վասն զի Բ ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ , ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ խօսելո՜ւհամար :

7 Քանզի իմ բերնիս ճշմարտութիւն պիտի խօսի , բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի :

8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են , Ե անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ :

9 Ամէնն ալ հասկցողին ուղիղ են , ու գիտութիւն գտնողներուն շիտակ են :

10 Իմ խրատս առէ՛ք , և ո՛չ թէ արծաթ . ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ա՛էէ՛ք :

11 Ի Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղեկ է . և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ :

12 Ես իմաստութիւնս սրամտութեան հետ կը բնակիմ , և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ :

13 Ր Տէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է . ես Ի հպարտութիւնը , ամբարտաւանութիւնը , չար ճամբան ու ընդհնդաւոր բերանը կ'ատեմ .

14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմն է . ես եմ հանճարը , ու Ե զօրութիւնը իմն է :

15 Ը Թագաւորները ինծմով կը թագաւորեն . ու նախարարները Ֆ՜ով արդարութեան կանոնները կը դնեն :

16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները , ազնուականները ¤ երկրիս բոլոր դատաւորները :

17 Բ Ես կը սիրեմ զիս սիրողները , և Ժ զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն :

18 Իմ քովս Ի հարստութիւն ու փառք , ընտիր ստացուածք , և արդարութիւն կայ :

19 Ի Իմ պտուղս ոսկիէն ու մաքուր ոսկիէն , և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղեկ է :

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ , իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ ,

21 * Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցնեմ՛" . ու անոնց գանձերը պիտի լեցընեմ :

22 Ի Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործքերէն առաջ զիս ստացեր էր :

23 Ժ Ես յաւաջմանէ՝ երկրիս սկիզբէն առաջ † օծուեցայ :

24 Անդունդները չեղած՝ առատ ջուրերուն աղբիւրները չեղած ես ծնած էի :

25 Լ Լեռները չտեղաւորուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի :

26 Տակաւին երկիրը ու բաց տեղուանքը և աշխարհիս հողերուն ‡ առջինը չստեղծած ,

27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր , ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր , ես հոն էի :

28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցընէր , և անդնդոց աղբիւրները կը հաստատեր ,

29 Հ Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր , որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն , ¤ երբոր Խ երկրիս հիմերը կը ձգէր ,

30 Ղ Ես առունը ես անոր քովը ճարտարապետ էի , ես և ամէն օր անոր զուարճութիւնն էի , ¤ միշտ առաջուն առջևը կ'ուրախանայի :

Ն . ք . գԲ . իբբ 1000

Ի Ճաղ . Թ . 12 :

Ի Նէեմ . ժգ . 26 :

Ի ԳԼ . բ . 18 ; ե . 5 ; Թ . 18 :

¤ ԳԼ . ա . 20 ; Թ . 3 :

Բ Տես գԼ . իբ . 20 :

Ի Ցոբ . իբ . 15 , եւ ; Սաղ . ժթ . 10 ; ճժԹ . 127 ; ԳԼ . գ . 14 , 15 ; գ . 5 , 7 ; ժզ . 16 :

Ն . ք . գԲ . իբբ 1000

Ի ԳԼ . ժզ . 6 ;

Ի ԳԼ . գ . 17 ;

Ղ ԳԼ . դ . 24 ;

Ի Ճաղ . է . 19 ;

Ը Տես Դան . բ . 21 ; Հբ . ռով . ժգ . 1 :

Ի Առաք . բ . 30 ; Սաղ . ղա . 14 ; Ցօհ . ժգ . 21 ;

Ժ Ցակ . ա . 5 ;

Ի ԳԼ . գ . 16 ; Մատ . գ . 33 ;

Լ ԳԼ . գ . 14 ; Հմր 10 :

* Կամ՝ Ջիս սիրողներուն ժառանգութիւն տալու ընդունակ ունիմ .

Ի ԳԼ . գ . 19 ; Ցօհ . ա . 1 :

Ժ Սաղ . բ . 6 :

† Կամ՝ հաստատուեցայ :

Ի Ցոբ . ժե . 7 , 8 :

‡ Կամ՝ բարձր տեղերը

Հ Ծն . ա . 9 , 10 : Ցոբ . լբ . 10 , 11 : Սաղ . լդ . 7 ; ճդ . 9 : Երեմ . ե . 22 :

Ի Ցոբ . լբ . 4 :

Ղ Ցօհ . ա . 1 , 2 , 18 :

Ճ Մատ . գ . 17 : Կող . ա . 13 :

Ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԸ 1000

31 Ես աշխարհիս մէջ , ՚՚ անոր երկրին վրայ կ՚ուրախանայի , ու իմ ղուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր ։

32 Եւ հիմա՛ ո՛վ որդիք՝ ինծի մտիկ ըրէք . վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ՚ըլլան ։

33 Խրատ մտիկ ըրէք , ու իմաստուն եղէք , ու զանց՚ի՛ մի՛ մերժէք ։

34 Երանի՛ ան մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ՚ընէ , ամէն օր իմ դռնես րուս քովը կը հսկէ , և իմ դրանդիքներս կը դիտէ ։

35 Ինչու որ գիս գտնողը կեանք կը գտնէ , ու Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ ։

36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը ՚՚ իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ՚ընէ , ՚՚ բոլոր գիս ատողները մահը կը սիրեն ։

ՅՍաղ · ժգ · 3 ։

ՅՍաղ. ՃԺԲ. 1, 2 ։ ՃԻԲ · 1, 2 ։ Ղու · ժա · 28 ։

Ն Գլ · գ · 13, 18 ։

ՂԳլ · ժբ · 2 ։

՚՚ Գլ · ի · 2 ։

ԳԼ · Թ

1 Իմաստութեան դաստիարակութիւնը 4 ու վարդապետութիւնը ։ 13 Ցիմարութեան որպիսութիւնը 16 ու մոլորութիւնը ։

1 Իմաստութիւնը ՚՚ իր տունը շինեց , ՚՚ իր եօթը սիւնները * կանգնեց ·

2 Ի՛ր անասունները մորթեց , է՛ր գինին † խառնեց ու իր սեղանը պատրաստեց ։

3 Անիկայ Ը իր աղախինները խրկեց , ՚՚ է՛քաղաքին բարձր տեղերուն վրայ Ղ կը կանչէ ·

4 Ը՛ով որ պարզամիտ է , թող հոս գայ · ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ ։

5 Ը Եկէ՛ք իմ հացէս կերէ՛ք , ու ‡ իմ խառնած գինիէս խմեցէ՛ք ·

6 Ցիմարութիւնը Թողուցէ՛ք՝ որ ապրիք , ու խոհեմութեան ճամբուն մէ՛ջը քալեցէ՛ք ։

7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստրկի ։

8 Ը Ծաղր ընողը մի՛ յանդիմաներ , որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ · Ժ իմաստունը յանդիմանէ , ու քեզ պիտի սիրէ ։

9 Իմաստունին Խրա՛ տուր , և ա՛ւելի իմաստուն պիտի ըլլայ · արդար մարդուն սորվեցո՛ւր , Ի ու էր իմաստութիւնը պիտի աւելցընէ ։

10 Ւ Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է , ու ‖ Ամենասուրբին գիտութիւնը հանճար է ։

11 Ի՛ վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան , և քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելնան ։

12 Ժ Թէ որ իմաստուն ես , քեզի իմաստուն ես , ու թէ որ ծաղր ընող ես , անոր պատի՛ժը մինակ դուն պիտի կրես ։

13 Ի Անզգամ կնիկը աղաղակող կ՚ըլ-

Ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԸ 1000

լայ · անիկայ անմիտ է , ու բան մը չգիտեր ։

14 Եւ Ի՛ջաղաքին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դուռը աթոռի վրայ կը նստի ,

15 Որ իրենց ճամբան շտակ գացող անցաւորները կանչէ ·

16 Ն՚ով որ պարզամիտ է , թող հոս գայ · ու պակասամիտ եղողին կ՚ըսէ ·

17 Ղ Գողցուած ջուրերը անոյշ են , և գաղտուկ հացը համով կ՚ըլլայ ։

18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ՚՚ ան տեղը մեռելներ կան , ՚՚ անոր հրաւիրած մարդիկները դժոխքին անդունդներուն մէջն են ։

Ղ Գլ · ի · 17 ։

՚՚ Գլ · բ · 18 ։ է · 27 ։

ԳԼ · Ժ

Ասոր գլուխս մինչև քսանուհինգերորդ գլուխը կը պարունակուին զանազան առաքինութիւններու , ու անոնց հակառակ եղող մոլութիւններուն վրայով ծանօթութիւններ ։

Սողոմոնին առակները ։

1 ՚՚ Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ուրախացընէ · բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է ։

2 Ի Անօրհնութեան գանձերը օգուտ չեն ըներ · է բայց արդարութիւնը մահուանէ կ՚ազատէ ։

3 Ժ Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր , բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։

4 Ի Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ՚ըլլայ · բայց Ղժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։

5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է · հունձքիատեն քնացողը ե ամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։

6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան · բայց Ը բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

7 Ի Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ՚ըլլայ · բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։

8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները կը բռնէ · Ժ բայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

9 Է պատարեկութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ · բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։

10 Ւ Աչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ · Է ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

11 Ժ Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է · բայց Ի բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ · բայց Հ սէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ ·

13 Իմաստունին շրթանցը վրայ ի-

ՂԳլ · ժբ. 20 ։ ժէ · 21 , 25 ։ ժԹ · 13 ։ իԲ · 3 ։ 15 ։

Բ Սաղ · իԲ · 6 , ԼԸ ։ Գլ · ժա. 4 ։ Ղու · ժբ · 19 , 20 ։ է Դան · գ · 27 ։

Ժ Սաղ · ժ · 14 ։ լԳ · 9 , 10 ։ լէ · 25 ։

Ի Գլ · ժբ · 24 ։ ժԹ · 15 ։

Ղ Գլ · ժգ · 4 ։ իա · 5 ։

Ի Գլ · ժէ · 2 ։ ժԹ · 26 ։

Ը Հմր 11 ։ ԵՒԹ · է · 8 ։

Ը Սաղ · Թ · 5 , 6 ։ ՃԺբ · 6 ։ Ժող · Ը · 10 ։

Ժ Հմր 10 ։

Է Սաղ · իգ · 4 ։ Գլ · իԸ · 18 ։ Եա · լԳ · 15 , 16 ։

Ղ Գլ · գ · 13 ։

Ի Հմր 8 ։

Ժ Սաղ · լէ · 30 ։ Գլ · ժգ · 14 ։ ժբ · 4 ։

Է Սաղ · ՋԼ · 42 ։ Հմր 6 ։

Հ Գլ · ժէ · 9 ։ ԱՒոր · ժգ · 4 ։ ա Պետ · գ · 8 ։

ՆՈՐ ՔԱՐԶ ԲԸՐ 1000

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Ցանգոտութեան կշեռքը գարշելի է Տէրոջը
առջևը պիղծ է . բայց ուղիղ
կշռութ քարը անոր հաճոյ է ։
2 Երբոր հպարտութիւնը գայ ,
անարգութիւնն ալ կու գայ . բայց
իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ
է ։
3 Ուղիղներուն շիտակութիւնը
անոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ .
բայց անօրէններուն ծռութիւնը
զանոնք բնաջինջ կ'ընէ ։
4 Բարկութեան օրը հարստու-
թիւնը օգուտ մը չընէր . բայց Էար-
դարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։
5 Կատարեալներուն արդարու-
նր անոնց ճամբան կը շիտկէ . բայց
անիրաւը իր անիրաւութեամբը
կ'իյնայ ։
6 Ուղիղներուն արդարութիւնը
զանոնք կ'ազատէ . բայց Հանօ-
րէններուն իրենց *չարութեանը մէջ
կը բռնուին ։
7 Երբոր չար մարդը մեռնի , անոր
ակնկալութիւնը կը կորսուի . և
անօրէններուն յոյսը կը կորսուի ։
8 Արդար նեղութենէ կ'ազատի ,
ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'ելլայ ։
9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին
կը կորսընդրէ . բայց արդարները
գիտութեամբ կ'ազատին ։
10 Արդարներուն յաջողութեանը
վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ . ու
երբոր չարերը կորսուին , ցնծու-
թեան ձայն կը լսուի ։
11 Ուղիղներուն օրհնութիւնովը
քաղաքը կը բարձրանայ . բայց
ամբարիշտներուն բերնովը կը կոր-
ծանի ։
12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին
կ'արհամարհէ . բայց խոհեմ մար-
դը կը լռէ ։
13 Բանսարկութեան պտըտողը
գաղտնիքը կը յայտնէ . բայց հա-
ւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը
ծածկէ ։
14 Ժողովուրդը առանց *խոհա-
կանութեան կը կործանի . բայց
խորհրդականներու բազմութեամբ
փրկութիւն կ'ըլլայ ։
15 Օտարականին երաշխաւոր եղո-
ղը անշուշտ չարի՛ի կը հանդիպի .
բայց երաշխաւորութիւնը ատողը
ապահով է ։
16 Շնորհալի կնիկը պատիւ կ'ըս-
տանայ . և զօրաւոր մարդիկները
հարստութիւն կը ստանան ։
17 Ողորմած մարդը իր անձին ա-
ղէկութիւն կ'ընէ . բայց անողորմ
մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն
կու տայ ։

ՆՈՐ ՔԱՐԶ ԲԸՐ 1000

ՄԱՍՏԱՀԱՐ ԿԸ ԳԱՆԱՒԻ . ԲԱՅՑ
ՅԱՊԱԿԱՍԱՄԻՏ ԵՂՈՂԸՆ ԿՆԱԿԻՑ ՀԱ-
ՄԱՐ ԳԱՒԱԶԱՆ ՊԷՏ Է ։
14 ԽՄԱՍՏԱՒՆԵՐԸ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԿԸ
ԳԱՆԱՁԵՆ . ԲԱՅՑ ԱՂԻՄԱՐԻՆ ԲԵՐԱՆԸ
ԿՈՐԾԱՆՄԱՆ ՄԻՋԱ Է ։
15 ՀԱՐՈՒՍՏԻՆ ՃՈՒՏԹԻՒՆԸ ԻՐ
ԱՄԱՒԸ ՔԱՂԱՔԱՑԻ Է . ԲԱՅՑ ՄՆԱՑԿՆԵ-
ՐՈՒՆ ԱՂՔԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԵՆՑ ԿՈՐ-
ԾԱՆՈՒՄ Է ։
16 ԱՐԴԱՐԻՆ ԳՈՐԾԸ ԿԵՆԱՑ ՀԱՄԱՐ Է .
ԽՒ ԱՄԲԱՐՇՏԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ ՄԵՂԱՑ
ՀԱՄԱՐ Է ։
17 ԽՐԱԹ ՊԱՀՈՂԸ ԿԵՆԱՑ ՃԱՄՐՈՒՆ
ՄԷՋ Է . ԲԱՅՑ ՅԱՆԴԻՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՄԵՐԺՈՂԸ ԿԸ ՄՆՈՂԻ ։
18 ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱԾԿՈՂԸ ՍՏԱ-
ԽՕՍ ՀՂԹՈՒՆՔ ՈՒՆԻ , ՈՒ ՅԲԱՄԲԱ-
ԱՆՔԸ ՀԱՆՈՂԸ ԱՆՄԻԱ Է ։
19 ՅՃՇԱ ԽՕՍՔԵՐՈՒ ՄԷՋ ՅԱՆՑԱՆՔ
ՊԱԿԱՍ ՉԷ՝ . ԲԱՅՑ Ն՚ԻՐ ՀՂԹՈՒՆՔՆԵ-
ՐԸ ՔԱՋՈՂԸ ԽԵԼԱՑԻ Է ։
20 ԱՐԴԱՐԻՆ ԼԵԶՈՒՆ ԸՆՏԻՐ ԱՐԾԱԹ
Է . ԱՄԲԱՐԻՇՆԵՐՈՒՆ ՍԻՐՏԸ ՔԻՉ
ԱՐԺԷՔ ՈՒՆԻ ։
21 ԱՐԴԱՐԻՆ ՀՂԹՈՒՆՔՆԵՐԸ ՀԱՏԵ-
ՐՈՒՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԵՆ .
ԲԱՅՑ ՅԻՄԱՐՆԵՐԸ ԽԵԼՔԻ ՊԱԿԱՍՈՒ-
ԹԵՆԷՆ ԿԸ ՄԵՌՆԻՆ ։
22 ՈՍԿԵ ԹԱՂԻ ԳԵՂԱՑԻԿ ԱՆԱՍՆԱՄԻՏ
ԿԻՆՈՋ Է , ՈՐ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԻ ։
23 ԱՐԴԱՐՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ Է , ԱՆՈՐ ՀՈՒՍԱՆՔԸ
ՀԱՏՈՒՑՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆԱՌՆԵՐ ։
24 ՈՒՐԱԽԱՑՈՂ ՄԱՐԴ ՈՒՆԻ ԱՅԼ
ՄԱՐԴՈՒՆ ՎԱՏԱՑԱԾ ԲԱՆԸ
ԻՐ ՎՐԱՅ ԿՈՒ ԳԱՅ . ԲԱՅՑ ՊԱՐԱՐԱ-
ՆԵՐՈՒՆ ՓԱՓԱՔԸ ԿԸ ԼԵՑՈՒԻ ։
25 ՄԲԵՐԻԿԸ ԱՆՑՆԵԼՈՒՆ ՊԷՍ՝ ՀԱՄԼԱ-
ԻՉՈՐ ԲՆԱՋԻՆՋ Կ'ԸԼԼԱՅ . ԲԱՅՑ
ՊԱՐԱՐԸ ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ՀԻՄ ՈՒՆԻ ։
26 ԻՆՉՊԷՍ Է ՔԱՅԱԽԸ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ ,
ԵՒ ԾԱԽԸ ԱՒԵԼԵՐՈՒՆ , ԾՆՂԼ ՊԼԻՆ-
ՔԸ ԻՐԿՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՅՆՊԷՍ Է ։
27 ՏԷՐՈՋԸ ՎԱԽ ՕՐԵՐ Կ'ԱԻԵԼՑՆԷ .
ԲԱՅՑ ՀԱՄԲԱՐԻՇՆԵՐՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԸ
պիտի կարձընան ։
28 ԱՐԴԱՐՆԵՐՈՒՆ ՅՈՒՍԸ ՈՒԽՏՈՒ-
ԹԻՒՆ Է . ԲԱՅՑ ՊԱՄԲԱՐԻՇՆԵՐՈՒՆ
ԱԿՆԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ պիտի կորսուի ։
29 ՏԷՐՈՋԸ ՃԱՄՔԱՆ ԱՐԴԱՐԻՆ ԶՕՐՈՒ-
ԹԻՒՆ Է . ՐԲԱՅՑ ԱՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
ԳՈՐԾՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿՈՐԾԱՆՈՒՄ Է ։
30 ՃԱՐԴԱՐԸ պիտի չասանի ՅԱՒԻ-
ՏԵԱՆ . ԲԱՅՑ ԱՄԲԱՐԻՇՆԵՐԸ ԵՐԿՐԻ
վրայ պիտի չընակին ։
31 ՈՒԱՐԴԱՐԻՆ ԲԵՐԱՆԸ ԽՄԱՍՏԱՒ-
ԹԻՒՆ ԿԸ ԸՂՆԷ . ԲԱՅՑ ՆԵՆԴԱՒՈՐ
ԼԵԶՈՒՆ պիտի կորուի ։
32 ԱՐԴԱՐԻՆ ՀՂԹՈՒՆՔՆԵՐԸ ՀԱՃոյ
ԲԱՆԸ ԳԻՏԷՆ . ԲԱՅՑ ԱՄԲԱՐԻՇՏՆԵ-
ՐՈՒՆ ԲԵՐԱՆԸ ԴԱՒՆ ՆԵՆԴՈՒԹԻՒՆ ։

ՆՈՐ ՔԱՐԶ ԲԸՐ 1000

ՍՂԱ . ԺԹ . 35 , 36 ։ ԲՕՐ . ԽԷ . 13-16 ։ ԳԼ . ԺՂ . 11 ։ Ի . 10 , 23 ։
Ի ԳԼ . ԺԵ . 33 ։ ԺՂ . 18 ։ ԺԲ . 12 ։ ԴԱՆ . Գ . 30 , 31 ։
Ի ԳԼ . ԺԳ . 6 ։
Ր ԳԼ . Ժ . 2 ։ ԵԶԿ . Ե . 19 ։ ՍՈՓ . Ա . 18 ։
Ն ՅՕՆ . Է . 1 ։
Ղ ԳԼ . Ե . 22 ։ ՅՈՂ . Ժ . 8 ։
*ԱՄ՛ ՅԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆը
Ն ԳԼ . Ժ . 28 ։
Ճ ԳԼ . ԻԱ . 18 ։
Ր ՅՕԲ . Ը . 13 ։
Ի ԵՍԹ . Բ . 15 ։ ԳԼ . ԻԲ . 12 , 28 ։
Ի ԳԼ ԻԹ . 8 ։
ՍՂԱ . Ա . 16 ։ ԳԼ . Ի . 19 ։
Ի Գ ԹԱԳ՛ . ԺԲ . Լ , ԼԱ ։ ԳԼ . ԺԵ . 22 ։ ԻԳ . 6 ։
*ԱՄ՛ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹեան
Ծ ԳԼ . Ղ . 1 ։
Ն ԳԼ . ԼՈ . 30 ։
Ի ԱՄ՛ ԲՐԱ-ՆԱԻՈՐ
Ճ ՍՕՐ . Ե . 7 ։ ԼԵ . 34 , ԼԱ ։

ՆՈՒՄ. ԺԲ. 12։ ԳԱՂ. Ղ. 8, 9։ ՑԱԿ. Փ. 18։

18 Զար մարդը անոտի գործ կը գործ֊
ե՛. բայց Նարդարութիւն ցանողը
ապահով վարձք կ՚ունենայ։
19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կե֊
նաց կ՚ուղղէ, նոյնպէս ալ չա֊
րութեան հետեւողը իր մահուանը
կ՚երթայ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը
առջևը պիղծ են. բայց ուղիղ ճամ֊
բայ քալողները անոր հաճոյ են։

ՂԿԱ. ԺՂ. 5։ *ԿԱՍ՚ ԱՂԳ. ՍԱՂ. ՃԺԲ. 2։

21 Ղ Անօրէնները *ԹԼԼ ձեռք ձեռ֊
քի փալով ՊԲՈՒՒՆ՚՚, անպատիժ
պիտի չմնան. բայց Ճարդարներուն
սերունդը պիտի ազատի։
22 Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհեմու֊
թիւն չունի, խոզին քիթը ոսկի օղակին կը նմանի։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութիւն է. բայց անօ֊
րէններուն ակնկալութիւնը բար֊
կութիւն պիտի ըլլայ։

ՄԱԿԱ. Բ. 8, 9։

24 Մարդ կայ որ Ս իր ապացուածէը
ցրուելով՝ կ՚աւելցնէ, ու մարդ կայ
որ չափէ դուրս կը խնայէ, բայց
կարօտութեան կը հասնի։
25 Ն Բարերար անձը պիտի գիրնայ.
ու ևան որ կ՚ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի
ոռոգուի։
26 Ո Ցորենը պահողին՝ ժողովուրդը
անէծք կու տայ. բայց Ն զանիկայ
ծախողին դլխուն վրայ օրհնութիւն
կ՚ըլլայ։
27 Աղէկութեան համար փոյթ ու֊
նեցողը շնորհք կը ստանայ. Պ բայց
ով որ դէշութիւն կը փնտռէ, ա֊
նիկայ իրեն պիտի հանդիպի։
28 Ն Իր հարստութեանը վրայ յոյսը
դնողը պիտի իյնայ. բայց Ո ար֊
դարները կանանչ տերևի պէս պիտի
ծաղկին։
29 Իր տանը նեղութիւն տուողը Ո
հով պիտի ժառանգէ. ու յիմ֊
արը իմաստուն սիրտ ունեցողին
ծառայ պիտի ըլլայ։
30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ
է. և Հոգիներ վաստկողը իմաս֊
տուն է։
31 Ո Ահա արդարը երկրի վրայ պա֊
տիժ կը կրէ. ո՛ր մնաց ամբարիշտը
ու մեղաւորը։

ՄԱՐԿ. ԻԵ. 29։ ՄԱՏԹԷ. Դ. 17, 18։

ԳԼ. ԺԲ

1 Սրատը սիրողը գիտութիւնը կը
սիրէ, ու յանդիմանութիւնը
ատողը անմիտ է։
2 Ո Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք
կը ստանայ. բայց Ա՚՚՚՚՚ նեն֊
գաւոր մարդը պիտի դատապարտէ։
3 Մարդ անիրաւութեամբ հաս֊
տատութիւն չունենար. բայց
Բ արդարներուն արմատը չշարժի։
4 Ե Անառքինի կնիկը իր երկանը պը֊
սակ է. բայց նախատինք բերողը
ՏԱՆՈՒ ՈՍԿՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋԷ փտու֊
թեանը պէս է։
5 Արդարներուն մտածութիւնները
իրաւունք են. Բայց ամբարիշտնե֊
րուն խորհուրդները նենդութիւն
են։
6 Ի Ամբարիշտներուն խօսքերը ա֊
րիւնի համար դարան են. Ըայց
ուղիղներուն բերանը զերենք կ՚ա֊
զատէ։
7 Ի Ամբարիշտները կը կործանին
ու բնաջինջ կ՚ըլլան. բայց արդար֊
ներուն տունը կը հաստատուի։
8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ
կը գովուի. Ըայց ծուռ սիրտ ու֊
նեցողը կ՚անարգուի։
9 Ի Աննշան մարդը որ ծառայ ունի,
ղինքը մեծցընող ու հացի կարօտ
եղողէն աղէկ է։
10 Ժ Արդարը իր անասուններուն կե֊
նացը համար հոգ կը տանի. բայց
ամբարիշտներուն աղքները անո֊
ղորմ են։
11 Ի Իր երկիրը գործողը հացով կը
կշտանայ. բայց դատարկ մարդիկ֊
ներուն հետեւողը Լ պակասամիտ է։
12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը
փափաքի. բայց արդարներուն ար֊
մատը պտուղ կու տայ։
13 Ի Չարը իր շրթունքներուն յան֊
ցանքովը որոգայթը կ՚իյնայ.
Ժ բայց արդարը նեղութենէն կ՚ելլէ։
14 Ի Մարդը իր բերնին պտուղէն բա֊
րիքներով կը լեցուի. Հու մարդուն
ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի
դառնայ։
15 Ն Ցիմարին ճամբան իր աչքերուն
շիտակ է. բայց խրատ մտիկ ընողը
իմաստուն է։
16 Ղ Ցիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր
բարկութիւնը. բայց անարգանքը
ծածկողը խելացի է։
17 Ճ Ճշմարտութիւն խօսողը արդա֊
րութիւն կը յայտնէ. իսկ սուտ
վկան՝ նենդութիւն։
18 Մ Մարդի կան որ իրենց շա֊
տախօսութեամբը սուրի պէս կը
խոցոտեն. բայց իմաստուններուն
լեզուն բժշկութիւն է։
19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ
հաստատ կը մնայ. Ա բայց ստախօս
լեզուն վայրկենական է։
20 Չարութիւն մտածողին սրտին
մէջը նենդութիւն կ՚ըլլայ. բայց
խաղաղութեան համար խորհուրդ
ընողները ուրախութիւն կ՚ունե֊
նան։
21 Արդարին բնաւ չարիք չհանդիր.
բայց ամբարիշտները թշուառու֊
թիւններով կը լեցուին։
22 Ն Սուտ շրթունքը Տէրոջը զզուե֊
լի է. բայց հաւատարմութիւն ը֊
նողները անոր հաճոյ են։

ՆՈՒՄ. ԶԲ. 30։

ԹԳԼ. Ա. 11, 18։ ՂԳԼ. ԺԳ. 3։

ԻՍՂ. ԼԷ. 36, 37։ ԳԼ. ԺԱ. 21։ ՄԱԹ. Ե. 24—27։

ԸՍ ԹԱԳ. ԻԵ. 17։

ՐԳԼ. ԺԳ. 7։

ԺԲ ՕՐ. ԻԵ. 4։

ԻՅՆ. Գ. 19։ ԳԼ. ԻԲ. 19։

ԼԳԼ. Ղ. 32։

ՅԳԼ. ԺԲ. 7։

ԺԲ ՊԵՏ. Բ. 9։

ՅԳԼ. ԺԳ. 2։ ԺԲ. 20։

ՀԵՍ. Գ. 10, 11։

ՅԳԼ. Գ. 7։ ՂՈՒ. ԺԲ. 11։

ՂԳԼ. ԻԹ. 11։

ՃԳԼ. ԺԳ. 5։

ՍԱՂ. ՃԷ. 4։ ՃԹ. 7։ ԿԴ. 3։

ՍԱՂ. ՃԲ. 5։ ԳԼ. ԺԹ. 9։

ՆԳԼ. Ղ. 17։ ԺՄ. 20։ ՑՕՅՄ. ԻԲ. 15։

ՆՈ·Ք·ՂԲ· ԻԲԲ 1000

23 Լխոհեմ մարդը էր գիտցածը կը ծածկէ · բայց յիմարներուն սիրտը յիմարութիւն կը հրատարակէ ։

24 Ձեռնարկողին ձեռքը կ'իշխէ , ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ ։

25 Մարդուն սրտին մէջ եղող վիշտը զանիկայ կը ճնշէ · բայց բարեկ խօսքը կ'ուրախացընէ զայն ։

26 Արդարը իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ" · բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցընէ ։

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր · բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուական է ։

28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ · եւ անոր շաւիղներուն ճամբուն մէջ մահ չկայ"։

ԳԼ · ՃԳ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը հպէ լ'ընէ · բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր ։

2 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ'ուտէ · բայց անօրէններուն հոգին՝ բռնութիւն ։

3 Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ · Բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի ։

4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ ու բան մը չունի · բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը դիրնայ ։

5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է · բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի ։

6 Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պաշտպանէ · բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ ։

7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն ու բան մը չունին , Եւ կան որ զիրենք աղքատ կը ցուցընեն ու շատ հարստութիւն ունին ։

8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է · բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր ։

9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ · Բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի ։

10 Ցիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի · բայց խրատ մտիկ ընողներուն քովը իմաստութիւն կայ ։

11 Ընդհրաւութեամբ ժողված հարստութիւնը պիտի պակսի · բայց իր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ ։

12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ · բայց Ըփափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է ։

13 Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի · բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պիտի առնէ ։

14 Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է , Եմահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կուտայ · բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է ։

16 Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ · բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ ։

17 Չար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'իյնայ · բայց Հաւատարիմ դեսպանը բժշկութիւն է ։

18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը կրէ · բայց Յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ ։

19 Փափաքին կատարուիլը հոգիին անոյշ է · ու չարագործութենէ հետ կենալը յիմարներուն զզուելի է ։

20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ · բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չար կ'ըլլայ" ։

21 Մեղաւորներուն ետեւէն ձախորդութիւն կ'երթայ · բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի ։

22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու · բայց Ղմեղաւորին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի ։

23 Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ · բայց Ջրդ կայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի ։

24 Գաւազանին խնայողը իր որդին կ'ատէ · բայց զանիկայ սիրողը կանուխկէն կը խրատէ ։

25 Արդարը միչեւ իր անձին կշտանալը կ'ուտէ · բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ ։

ԳԼ · ՃԴ

1 Իմաստուն կնիկները Իրենց տունը կը շինեն · բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ · Բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ'անարդէ ։

3 Ցիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ · Բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն ։

4 Ուր որ արջառ չկայ , մսուրը մաքուր կը մնայ · իսկ արդիւնքին առատութիւնը եղին զօրութենէն յառաջ կու գայ ։

5 Ճշմարտութեան վկան սուտ չըխօսիր · բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ Բերէնէն ։

Ի ԳԼ·ԺԱ·11 ։ ԺԳ · 27 ։ ԺԶ · 22 ։

Լ ԲԹԱԳ · ԻԲ · 6 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 23 ։ ԺԵ · 2 ։

Բ ԳԼ · ԻԵ · 13 ։

Ի ԳԼ·ԺԵ·5, 31 ։

Հ ՀՄՐ 12 ։

‡ Կ՛ՏԻ՝ ՀԱՐԲԿԻՊ Կը Հանդիպի ։

Յ ՍԱՂ · Լ · 10 ։

Ղ ՅՈՐ · ԻԿ · 16 ։ 17 ։ ԳԼ · ԻԲ · 8 ։ ՃՈՂ · Բ · 26 ։

Ճ ԳԼ · ԺԲ · 11 ։

Մ ԳԼ·ԻԳ·3 ։ Բ ՀՈՒԹ · Գ · 11 ։

Ն ԳԼ · ԺԳ · 3 ։ 18 ։ ԻԲ · 15 ։ ԻԳ · 13 ։ ԻԹ · 15 , 17 ։

Շ ՍԱՂ · ԼԳ · 10 ։ ԼԵ · 3 ։

ԳԼ · ՃԴ

1 Իմաստուն կնիկները Իրենց տունը կը շինեն · բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ · Բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ'անարդէ ։

3 Ցիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ · Բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն ։

4 Ուր որ արջառ չկայ , մսուրը մաքուր կը մնայ · իսկ արդիւնքին առատութիւնը եղին զօրութենէն յառաջ կու գայ ։

5 Ճշմարտութեան վկան սուտ չըխօսիր · բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ Բերէնէն ։

Ե ԵԶ · Ի · 16 ։ ԻԳ · 1 ։ ԳԼ · Գ · 19 ։ ԺԲ · 17 ։ ՀՄՐ 25 ։

Ն · Ք · 1000 ։

Ւ ԳԼ · ԺԳ · 16 ։ ԺԵ · 2 ։

" ԳԼ · Ժ · 4 ։

Ւ ԳԼ · ԺԵ · 13 ։

Դ ԵՍ · Ծ · 4 ։

* Կ՛ՏԻ՝ Իր ընկերէն գեր բազմց է ։

† Կ՛ՏԻ՝ բայց Ղատեբուն կոխած ճամբան մահուան կը տանէ ։

‼ Ա ԹԱԳ · Բ · 25 ։

Բ ԳԼ · ԺԲ · 14 ։

Ի ՍԱՂ · ԼԹ · 1 ։ ԳԼ · ԻԱ · 23 ։ ՅԱԿ · Գ · 2 ։

Դ ԳԼ · Ժ · 4 ։

Ե ԳԼ · ԺԱ · 3 , 5 , 6 ։

Ղ ԳԼ · ԺԲ · 9 ։

Ե ՅՈՐ · ԺԲ · 5 , 6 ։ ԻԱ · 17 ։ ԳԼ · ԻԳ · 20 ։

Ը ԳԼ · Ժ · 2 ։ Ի · 21 ։

† ԵԲՐ · Ո·ՆԱՀՈՒԹԵՆ

Ը ՀՄՐ 19 ։

Ժ ԲՄՆ · ԼՂ · 16 ։

6 Ծաղր ընողը իմաստութիւն կը փնտռէ ու *չգտներ . բայց գիտութիւնը դիւրին է ։

7 Ցիմար մարդէն հեռացիր , երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի ։

8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկնալն է . բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է ։

9 †Ցիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն . բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ ։

10 Սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ . ու անոր ուրախութեանը ուրիշը մասնակից չըլլար ։

11 ‡Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի . բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի ։

12 †Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց ծանոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

13 Ծիծաղելուատենն ալ մարդուս սիրտը տրտմութիւն կը զգայ , և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ ։

14 Ապականած սիրտը Իր ճամբաներէն՝ ու բարի մարդը ինքերիմէն պիտի կշտանայ ։

15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ . բայց խելացին իր քայլերը կը քննէ ։

16 †Իմաստունը կը վախնայ ու չարութենէ կը փախչի . բայց անմիտը կը հպարտանայ ու յանձնապաստան կ'ըլլայ ։

17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ . ու նենգամիտ մարդըատելի է ։

18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն . բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին ։

19 Չարերը բարիներուն առջևը կը խոնարհին , և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քովը ։

20 †Աղքատը մինչև անգամ իր ընկերին ատելի է . բայց հարուստին բարեկամները շատ են ։

21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ . †բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ ։

22 Անշ չարութիւն մտածողները կը մոլորին . բայց բարութիւն մտածողներուն ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ ։

23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ . բայց †դատարկաբանութիւնը՝ միայն կարօտութեան [է պատճառը ։

24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է . բայց անմիտներուն ‡ բարձրութիւնը յիմարութիւն է ։

25 Հաւատարիմ վկան հոգիներ կ'ազատէ . բայց խարդախը ստութիւններ դուրս կու տայ ։

26 Ցերկնչողը վախին մէջը հաստատ վստահութիւն կայ . ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան ։

27 Ցերկնչողը վախը կենաց աղբիւր է , մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է . բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին կործանումն է ։

29 Ներկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է . իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ ։

30 ‖ Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է . բայց §նախանձը †ոսկորներուն փտութիւն է ։

31 †Աղքատին զրկանք ընողը Նոյնոր Ստեղծիչը կ'անարգէ . բայց տնանկին ողորմութիւն ընողը զԱրեկայ կը պատուէ ։

32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռընտուի . բայց Աարդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ ։

33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն կը հանդչի . իսկ †յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի ։

34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացընէ . բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է ։

35 Նախահեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի . բայց նախատինք բերող ծառային կը բարկանայ ։

ԳԼ · ԺԵ

1 *Եղեմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցընէ . բայց †խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ ։

2 Իմաստուններուն լեզուն գիտութիւնը հաճոյ կ'ներկացնէ . †բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղխէ ։

3 *Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ չարերը ու բարիները կը դիտեն ։

4 §Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է . բայց խոովարար լեզուն սիրտ կը կոտրէ ։

5 †Ցիմարը իր հօրը խրատը կ'անարգէ . †բայց յանդիմանութեան ջազանդողը խելացի կ'ըլլայ ։

6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ . բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռովութիւն կայ ։

7 Իմաստուններուն շրթունքները գիտութիւն կը տարածեն . բայց յիմարներուն սիրտը *այնպես չէ ։

‡ Կամ՝ յիմարութիւնը հ Հմր 5 ։

ն · ք · գք · Ես 1000

ն · ք · գք · Ես 1000

*ԵՔԲ · չկայ · ՂԳԼ · ը · 9 ։ ԺԷ · 24 ։

Ե ԳԼ · ժ · 23 ։

Ը Ճոբ · ը · 15 ։

Ի ԳԼ · ԺՁ · 25 ։ ԺՀռով · Ձ · 21 ։

Ի ԳԼ · ե · 4 ։ Ժող · բ · 2 ։

Լ ԳԼ · ա · 31 ։ ԺԲ · 14 ։

Ե ԳԼ · Իբ · 3 ։

Ժ ԳԼ · ԺԹ · 7 ։

Ի Սաղ · խա · 1 ։ ՃԺբ · 9 ։

†ԵՔԲ · չբրթունքներուն խօսքը՝

Ե ԳԼ · ժ · 1 ։

ՂԳԼ · Ժգ · 18 ։ Հմր 31 , 32 ։

* Կամ՝ հասամատ

Ն · ՔՔ · ՀԲԲ 1000

Ե ԳԼ · ԽԱ · 27 ; ԻԲ · 9 ; Ես · Ա · 11 ; կա · 8 ; կգ · 3 ; Երեմ · գ · 20 ; է · 22 ; Ամվ · ե · 22 ։

Ը ԳԼ · ԽԱ · 21 ; Ա Տիմ. գ · 11 ։

Ը գ Թագ · ԻԲ · 8 ։

* Կա՛ խըրատը գէշ է՝ Ռութ ։

Ժ ԳԼ · ե · 12 ; Ժ · 17 ։

Ի Ցոբ · իգ · 6 ; Սաղ · ՃՂԹ · 8 ։

Լ Բ ՄՆ · գ · 30 ; Սաղ · է · 9 ; խդ · 21 ; Ցօհ · բ · 24 , 25 ; իա · 17 ; Գոր · ա · 24 ։

Խ Ամվ · ե · 10 ; բ Տիմ. գ · 3 ։

Ձ ԳԼ · ԺԷ · 22 ։

Ի ԳԼ · ԺԲ · 25 ։

Հ ԳԼ · ԺԷ · 22 ։

Յ Սաղ · լԷ · 16 ; Գլ · Ժգ · 8 ; Ա Տիմ. գ · 6 ։

Ղ ԳԼ · ԺԷ · 1 ։

Ճ ԳԼ · իգ · 21 ; ԻԲ · 22 ։

Մ ԳԼ · ԻԲ · 5 ։

Յ ԳԼ · Ժ · 1 ; ԻԲ · 3 ։

Ն ԳԼ · Ժ · 23 ։

Շ Եփս · ե · 15 ։

* ԳԼ · Ժա · 14 ; Ի · 18 ։

Չ ԳԼ · ԻԷ · 11 ։

Ո ՓԼ · գ · 20 ; Կղ · գ · 1 , 2 ։

Ջ ԳԼ · Ժբ · 7 ; Ժգ · 11 ։

* Սաղ · կը · 5 · 6 ; ՃՂԶ · 9 ։

* ԳԼ · Զ · 16 ; 18 ։

Վ Սաղ · լԷ · 30 ։

* ԳԼ · Ժա · 19 ; Ես · ե · 8 ; Երեմ. ԺԷ · 11 ։

8 Ի Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը առջևը պիղծ է . բայց ուղիղներուն աղօթքը անոր ընդունելի է ։

9 Տէրը ամբարշտին ճամբային կը զզուի , բայց ընարդարութեան հետեւողը կը սիրէ ։

10 Ր Ո՜ղջ ճամբան մերժողին * գէշ պատիժ կ՚ըլլայ՝ . ու Ժ յանդիմանուելիւնըատողը պիտի մեռնի ։

11 Է Դժոխքը ու կորուստը Տէրոջը առջևն է . որչափ աւելի Ն մարդոց որդիներուն սիրտերը ։

12 Է Ծաղր ընդը իր յանդիմանիչը չսիրեր , Ե իմաստուններուն քովը չերթար ։

13 Ծ Ուրախ սիրտը երեսը կը զուարթացընէ . բայց Ն սրտին տրտմութենէն հոգին կը ձնշուի ։

14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ . բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ կը սնանի ։

15 Վ Չտալից մարդուն ամէն օրերը գէշ են . Հ բայց ուրախ սիրտը մշտնջենաւոր կոչունքի մէջ է ։

16 Ն Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը վախովը , քան թէ մեծ գանձը խռովութիւնով ։

17 Ը Աւելի աղէկ է սէր եղած տեղը խոտեղէն կերակուրը , քան թէ դէր զուարակըատելութիւնով ։

18 Ճ Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ . բայց երկայնամիտը կռիւը կը դադրեցընէ ։

19 Մ Ծոյլին ճամբան փշեղէն ցանկի պէս է . բայց ուղիղներուն ճամբան բանուկ է ։

20 Յ Իմաստուն տղան իր հայրը կ՚ուրախացընէ . բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ՚անարգէ ։

21 Ն Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է . Ե բայց իմաստուն մարդը կ՚ուղղէ իր ընթացքը ։

22 Ր Առանց խորհուրդի դիտաւորութիւնները կը ցրուին . բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին ։

23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ՚ուրախանայ . ու Ե ատենովը ըսուած խօսքը որչափ գեղեցիկ է ։

24 Ո Կենաց ճամբան խոհեմ մարդը դէպ ի վեր կը դառնէ , որ վարի դըժոխքէն հեռանայ ։

25 Ը Տէրը հպարտներուն տունը կը կործանէ . բայց Ո որբևարիին սահմանը կը հաստատէ ։

26 Ա Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը առջևը պիղծ են . Է բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են ։

27 Ր Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ . բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի ։

28 Արդարին սիրտը Բ տալու պատասխանը կը մտածէ . բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ ։

29 Յ Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է . բայց Ր արդարներուն աղօթքը կը լսէ ։

30 Ընչաց լոյսը սիրտը կ՚ուրախացընէ . բարի լուրը ոսկորները կը գիրցընէ ։

31 Ֆ Կենաց յանդիմանութիւնը լսող ականջը իմաստուններուն մէջը կը բնակի ։

32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ՚անարգէ . բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք կը վաստկի ։

33 Տ Էրոջը վախը իմաստութեան խրատն է , ու Փառաց առջևէն խոնարհութիւնը Ի՝երթայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ա Րտին տրամադրութիւնները մարդուն կը վերաբերին . Բ բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է ։

2 Գ Արդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ՚երևնան . բայց Տ Էրը հոգիները կը կշռէ ։

3 Ի Ջու գործքերդ Տէրոջը յանձնէ , և քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին ։

4 Ը Տէրը ամէն բան † իր նպատակին՝ համար ստեղծեց , Ե ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար ։

5 Ը Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջևը պիղծ են , ու Ր † ՐԵՒ ձեռք ձեռքի տալով պիտի չմնան ։

6 Ժ Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի , ու Է Տէրոջը վախովը մարդ չարութենէն կը հեռանայ ։

7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի , մինչև անգամ անոր թշնամիները կը հաշտեցընէ անոր հետ ։

8 Ա Ղէկ է քիչ բան արդարութեամբ , քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ ։

9 Է Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը ՝խարէ . Ծ բայց անոր քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ ։

10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ազդեցութիւն կայ . անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր ։

11 Ի Ուղիղ կշռորդը և կշիռքը Տէրոջն է . մանաղին ամէն կշռոյթ քարերը անոր գործքն են ։

12 Չարագործութիւնը Թագաւորներուն զզուելի է . վասն զի Ա-

Ն · ՔՔ · ՀԲԲ 1000

Բ Պետ · գ · 15 ։

Յ Սաղ · Ժ · 1 ; ԼԶ · 16 ։

– Սաղ · ՃԽԵ · 18 , 19 ։

Ֆ Հմր 5 ։

Ֆ Հմր 9 ; Գլ · ԺԲ · 21 ; Ի · 24 ; Երեմ. Ժ · 23 ։

Բ Մաա · Ժ · 19 , 20 ։

Ֆ Գլ · իա · 2 ։

Ծ Ա Թագ · Ժգ · 7 ։

Խ Սաղ · լԷ · 5 ; ՃԵ · 22 ։

Մաա · գ · 25 ։ Ղա · ԺԲ · 22 ։ Փիլ · գ · 6 ։ Ա Պետ · ե · 7 ։

Ջես · խգ · 7 ։ Հռով · Ժա · 36 ։

† Կա՛ ՝իրէն

Ն Ցոբ · իա · 30 ։ Հռով · ԻԲ · 22 ։

Ը Գլ · գ · 17 ։ Ը · 13 ։

Ր Գլ · Ժա · 21 ։

‡ Կա՛ ազդէ ազգ

Ժ Դան · գ · 27 ։ Ղա · Ժա · 41 ։

Ի Գլ · Ժգ · 16 ։

Լ Սաղ · լԷ · 16 ։ Գլ · ԺԵ · 16 ։

Խ Հմր 1 ։ Գլ · ԺԲ · 21 ։

Ձ Սաղ · լԷ · 23 ։ Գլ · Ի · 24 ։ Երեմ. Ժ · 23 ։

Ղ Լև · ԺԲ · 36 ։ Գլ · Ժա · 1 ։

Հ Գլ · ԻԵ · 5 ։ ԻԲ · 14 ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԻԲԲ 1000

Թոռը արդարութեամբ կը հասատատուի ։

13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։

ՂԳԼ·ԺԲ· 12։ Ի·2։

14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է . բայց իմաստուն մարդը զանիկայ կ'իջեցընէ ։

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է , ու Ճանոր հաճութիւնը վերջի անձրևին ամպին պէս է ։

ՃԳԼ·ԺԲ· 12։

ՄՃՈՐ·ԻԲ· 23։ ՋԱՔ· Ժ·1։

16 Իմաստութիւն ստանալը ոսկիէն աւելի աղէկ է . և հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է ։

ՅԳԼ·Ը·11, 19։

17 Ուղղներուն մեծ ճամբան չարութենէ հրաժարիլն է . իր ճամբան զգուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ ։

18 Կոտորածին առջևէն հպարտութիւն , ու կործանման առջևէն՝ ամբարտաւանութեան ոգին ։

ՆԳԼ·ԺՁ· 2։ Ժէ·19։ ԺԸ·12։

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է ։

20 Գործի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ . ու ԵՏերոջը ապահինողը երանելի է ։

ԷԱՍՂ·Բ· 12։ ԼԳ·8։ ՃԻԵ·1։ ԵՍ·Լ·18։ ԵՐԵՄ·ԺԷ· 7։

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'ըսուի . և շրթանց քաղցրութիւնը դիտութիւն կ'աւելցընէ ։

22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կեանց աղբիւր է . բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է ։

ԷԱՍՂ·ԼԷ· 30։ ՏԵՍ ՄԱԱ·ԺԲ· 34։

23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ , ու իր շրթունքներուն դիտութիւն կ'աւելցընէ ։

24 Վայելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է . հոգիին քաղցր ու ոսկորներուն բժշկութիւն է ։

ՊԳԼ· ԺԳ· 12։

25 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երևնայ , բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

ԼՏԵՍ ԳԼ·ԹԲ· 12։ ՃՈՂ· Ղ·7։

26 Աշխատող անձը իրեն համար կ'աշխատի . քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ ։

27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ , ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ ։

28 Ծուռ մարդը կռիւ կը հանէ , և բսուն մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

ՈԳԼ· Ղ·14, 19։ ԺԷ· 18։ ԻՂ· 21։ ՅԹ· 22։

29 Անօրէն մարդը Ւէր ընկերը կը խաբէ , ու դանիկայ դէշ ճամբաներ կը տանի .

ՈԳԼ· ԺԷ· 9։

ՀԳԼ·Ա·10, ԸԱ։

30 Նենդութիւններ մտածելու համար աչքերը կը գոցէ , և շրթունքները խածնելով չարութիւնը կը կատարէ ։

31 Մազէ ճերմկութիւնը փառաց պսակ է , Ըե որ անիկայ արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի ։

ՆՁ·Ք·ՂԲ· ԻԲԲ 1000

ՈԳԼ·Ի·29։ Բ ԳԼ· ԺԲ· 11։

32 Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի , բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը ՏԵրոջմէ է ։

ԳԼ·ԺԷ

1 Չղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւնով , քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով ։

ՈՒ ԳԼ·Ժ·17։

2 Խոհեմ ծառան Բնախատինք բերող որդիին կ'իշխէ , ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին կ'առնէ ։

Բ ԳԼ·Ժ·5։ ԺԲ· 26։

3 Արծաթի համար հալոց , և ոսկիի համար քուրայ կայ . բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է ։

Է ՍԱՂ·ԻՂ· 2։ ԳԼ·ԻԷ· 21։ ԵՐԵՄ· ԺԷ· 10։ ՄԱՂ·Գ·3։

4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ , ՈՒ ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 Ո՞ղքատը ծաղր ընողը անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ , և Ը ձախորդութեան վրայ ուրախացողը անպատիժ պիտի չմնայ ։

Ը ԳԼ· ԺԳ· 31։ Ի ՅՈԲ· Լ· 29։ ԱԲԴ· 12։

6 Ընդդէմ որդիները ծերերուն պսակն է , և որդւոց պարծանքը իրենց հայրերն են ։

ՂՍԱՂ·ՃԻԵ· 3։ ՃԻԸ· 3։

7 Ընտիր խօսքը անդգամին չվայլեր . ո՛րչափ աւելի ստախօս շրթունքը՝ ազնուականին ։

8 Պարգևը՝ *գործածողին առջևը պատուական գոհարի պէս է , ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ ։

Ը ԳԼ· ԺԸ· 16։ ԺԲ·6։ * Կամ՝ ընդունողին ԵՒ· իր տիրոջը

9 Ծանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ . բայց Ի զանիկայ պատմողը մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

ԸԳԼ·Ժ·12։ Ի ԳԼ· ԺՁ· 28։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ ՃԵ յանդիմանութիւնը , քան թէ հարիւր ֆոաչնէ հարուած՝ յիմարին ։

11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ , ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի ։

12 ԱԺ արջ գտնել և ձագերը զողցուած արջուն առջևը ելլել , քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առտնը ։

ԺՕՎ· ԺԳ· 8։

13 Ով որ Է աղէկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ , չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։

Ի ՍԱՂ· ՀԾ· 4, 5։ ԵՐԵՄ· ԺԸ· 20։ ՏԵՍ ՀՈՎ· ԺԸ· 17։ ա ԹԵՍ· Ե·15։ ա ՊԵՏ·Գ·9։

14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը Ջուրին արձակմանը կը նմանի . ուրեմն Ա վէճը չբռնկած՝ ետ քաշուէ ։

Լ ԳԼ· Ի·3։ ա ԹԵՍ·Գ· 11։

15 Ե Ամբարիշտը արդարացընողը և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ ՏԵրոջը առջևը պիղծ են ։

Ի ԵՂ·ԻԳ·7։ ԳԼ·ԻԳ·24։ ԵՍ·Ը·23։

Ն·Ք·ՂԲ· Ի՛Ր 1000

16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու դինը ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը, որովհետև * խելք չունի։
17 Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ, ու եղբայրը նեղութեան ատենի համար ծնած է։
18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կու տայ, ու իր բարեկամին † համար երաշխաւոր կ՚ըլլայ։
19 Հիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ. իր դուռը բարձրացընողը էր կործանումը կը փնտռէ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկութիւն չգտներ, ու ծռենդաւոր լեզուով մարդը չարիքի մէջ կ՚ինկնայ։
21 Ցիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ, և անզգամին հայրը չուրախանար։
22 Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է. բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ։
23 Անօրէն մարդը ՚ընդունի ծոցէն կաշառք կ՚առնէ, ՚որ արդարութեան ճամբաները ծռէ։
24 Իմաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջևն է. բայց յիմարին աչքերը երկրին ծայրերն են։
25 Ցիմար տղան իր հօրը տրտմութիւն, ու զինքը ծնանողին դառնութիւն կ՚ըլլայ։
26 Անդէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը, ‡՚ե՛ւ ու իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք ընելո՚ւն համար՚։
27 Իր խօսքերը զսպողը խմաստուն է, ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է.
28 Ցիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ, իմաստուն՝ ՚ո՛ւ իր շրթունքները գոցողը հանճարեղ կը սեպուի։

ԳԼ· ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը էր ցանկութիւնը կը փնտռէ և §ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ՚։
2 Ցիմարը խոհեմութենէ չհաճոյ է. հապա իր սրտին ծէջը եղածը յայտնել կ՚ո՛ւզէ։
3 Երբոր ամբարիշտը գայ, անարգութիւն ալ կու գայ, ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն։
4 ՚Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր են. Բ իմաստութեան աղբիւրը առատաբուղխ գետ է։
5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ հանելու համար՝ ամբարիշտին աջառութիւն ընելը աղէկ չէ։
6 Անմիտ մարդուն շրթունքները կռիւի մէջ կը մտնեն, ու անոր բերանը ծեծը կը կանչէ։
7 ՚Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանումի է, և անոր շրթունքները իր անձին որոգայթ է։
8 Խրտուռ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են, ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ՚իջնեն։
9 Ան որ իր գործքին մէջը թոյլ է, ՚ընդայլ մարդուն եղբայրն է։
10 Տէրոջը անունը ամուր աշտարակ է. արդարը անոր կը դիմէ, ու ապահով ապաստանարան կ՚ունենայ։
11 Հարուստին ստացուածքը իր ամուր քաղաքն է, ու անոր երևակայութեանը մէջ բարձր բերդի պէս է։
12 Կոտորածէն առաջ մարդուն սիրտը կը հպարտանայ. բայց փառաց առջևէն խոնարհութիւնը կ՚երթայ։
13 Ով որ բանը մը չլսած պատասխան կու տայ, յիմարութիւն ու նախատինք է անոր։
14 Մարդուն հոգին իր հիւանդութեանը կը համբերէ. բայց վիրաւորուած հոգին ով կրնայ *վիթարել։
15 Խոհեմին սիրտը դիտութիւն կը վաստկի. և իմաստուններուն ականջը դիտութիւն կը փնտռէ։
16 Մարդուն ընծան անոր ճամբայ կը բանայ, ու զանիկայ մեծերուն առջևը կը տանի։
17 Իր դատը առաջ սկսողը իրաւունք ունեցող կ՚ե՛կո՛ւէ. բայց երբոր իր ††ոսոխը գայ, զանիկայ կը քննէ։
18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցընէ, ու զօրաւորներուն մէջտեղը որոշում կ՚ընէ։
19 Վշտացած եղբայր մը ամուր քաղաքէն անառի՛կ է, և անոր վէճերը բերդի մը նիգերուն կը նմանին։
20 Մարդը իր բերնին պտուղէն իր փորը կը կշտացընէ, ու իր շրթունքներուն արդիւնքէն կը կշտանայ։
21 Մահ ու կեանքը լեզուին ձեռքն է, և զանիկայ սիրողները անոր պտուղը կ՚ուտեն։
22 Ա՛նուէնի կնիկ գտնողը բարիք կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք մը կը ստանայ։
23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի, բայց հարուստը կ՚խիստ պատասխան կու տայ։
24 Բարեկամներ ունեցող մարդը բարեկամութիւն ընելու է. հու եղբօրմէ աւելի հաստատ բարեկամ կայ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Իր կատարելութեանը մէջ քաղց աղքատը նենգաւոր շրթունք ունեցող յիմարէն աղէկ է։

Ն·Ք·ՂԲ· Ի՛Ր 1000

Ե ԳԼ· ԺԸ· 22։
Զ ԳԼ· Ի՛Ր· 24։
Է Բ Թագ· Ի՛Ր· 3, 51։ Սաղ· ԺԸ· 2։ Ի՛Ե· 1։ կա· 3, 4։ դա· 2։ Ճխգ· 2։
Ը ԳԼ·Ժ·15։

Ի ԳԼ· ԺԱ· 2։ ԺԵ· 33։ ԺԶ· 18։

Ժ ՅՈՎ· Ե· 51։

* ԿԱ՛Ր տա· ՆԻԼ· ԵԲՐ· վերջացնել։

Ի ՅՕՆ· ԼՐ· 20։ աԹագ· ԻԵ· 27։ ԳԼ· ԺԶ· 8։ իա· 14։

†† ԵԲՐ· ընկերը

Ւ ԳԼ· ԺԲ· 14։ ԺԳ· 2։

Խ ՏԻՄԱՈ· ԺԲ· 87։

Ծ ԳԼ· ԺԹ· 14։ ԼՈ· 10։

Կ ՅԱԿ·Բ·3։

Հ ԳԼ· ԺԵ· 17։

— ԳԼ·ԻԲ·6։

2 Հոգիին տգիտութիւնը աղէկ չէ, ու ոտքերովը արտորայողը կը սա-
հի ։
3 Մարդուն յիմարութիւնը անոր
ճամբան կ'աւրէ, Բ և անոր սիրտը
Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ ։
4 Ե Հարստութիւնը շատ բարեկամ-
ներ կ'աւելցընէ. բայց աղքատը իր
բարեկամէն կը զատուի ։
5 Ր Սուտ վկան անպարտ պիտի
չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը
պիտի չազատի ։
6 Ե Շատերը *առատաձեռն մար-
դուն՝ հաճութիւնը կը փնտռեն,
ու ընծան մէկը պարգեւատու մար-
դուն բարեկամ կ'ըլլայ ։
7 Ե Աղքատին բոլոր եղբայրները ան-
կէ կը զզուին. անոր բարեկամները
ալ աւելի հանկէ կը հեռանան.
անիկայ †ոչինչ խօսքերու ետևէ
կ'իյնայ" ։
8 Խելք վաստկողը իր հոգին կը
սիրէ. իմաստութիւն պահողը
Բ բարիք պիտի գտնէ ։
9 Ֆ Սուտ վկան անպարտ պիտի
չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը
պիտի կորսուի ։
10 Ցիմարին փափկութիւն չվայլեր.
ոչչափ աւելի Ի ծառայի մը իշխան-
ներու վրայ իշխել ։
11 Հ Մարդուն խոհեմութիւնը ա-
նոր բարկութիւնը կը զսպէ, Ե և
յանցանք ներելը անոր պարծանք է ։
12 Ֆ Թագաւորին բարկութիւնը ա-
ռոյգ առիւծի մռնչիւնին կը
նմանի, իսկ անոր հաճութիւնը
խոտի վրայի Ի ցօղին պէս է ։
13 Հ Անմիտ տղան իր հօրը թշուա-
ռութիւնն է, Ն ու կնկան կռնչնե-
րը շարունակ կաթիլներու պէս են ։
14 Ը Ցունը ու ստացուածքը հայրե-
րէն ժառանգ ժառանգութիւն է.
բայց Ե խոհեմ կնիկը Տէրոջմէ է ։
15 Ֆ Ծուլութիւնը խորունկ քուն
կը բերէ, և թոյլ մարդը Ն անօթի
կը մնայ ։
16 Ն Պատուիրանքը պահողը իր հո-
գին կը պահէ. իր ճամբաները ա-
նարգողը պիտի մեռնի ։
17 Ը Աղքատին ողորմութիւն ընողը
Տէրոջը փոխ կու տայ. ու Անիկայ
անոր հատուցում պիտի ընէ ։
18 "Քանի որ յոյս կայ՝ տղադ խրա-
տէ, և անոր մահուանը կամակից
մի ըլլար ։
19 Խիստ բարկացող մարդը վնաս
կը կրէ. վասն զի թէ որ անդամ մը
ազատես՝ նորէն ընելու ես ։
20 Խրատը լսէ և կրթութիւնը
ընդունէ, որ Ն քու ետքի ատենդ
իմաստուն ըլլաս ։
21 Ո Մարդուն սրտին մէջը շատ դի-
տաւորութիւններ կան. բայց Տէ-
րոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի
մնայ ։
22 Մարդուն ողորմածութիւնը իր
փառքն է. ու աղքատը ոտախօսէն
աղէկ է ։
23 Ե Տէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ
է, և գոհոյ ոՉեղողը կուշտ կը
պառկի, ոՉ ձախորդութեան
չՀանդիպիր ։
24 "Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը
կը խոթէ, ոՉ զանիկայ իր բերանը
անգամ չդարձներ ։
25 "Ծաղր ընողը ծեծէ, ու միամի-
տը Վխելացի կ'ըլլայ, և թէ որ "Ի-
մաստունը յանդիմանես, Հանճարը
կը հակընայ ։
26 Իր հայրը կործանողը, ոՉ էր
մայրը վռնտողը Ր ամօթ ու նա-
խատինք բերող տղայ մըն է ։
27 Ո Ռդեակ իմ՝ ետ կեցիր ան խը-
րատը մոռիկ ընելէն, որ †Վ իմաս-
տութեան խօսքերէն կը խոտորցը-
նէ ։
28 Շար վկան արդարութիւնը ծա-
ղրը կ'ընէ, ու Յ ամբարիշտներուն
բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ ։
29 Ծաղր ընողներուն համար դա-
տաստանները, և "անմիտներուն
կռնակին համար ծեծեր պատրաս-
տուած են ։

ԳԼ · Ի

1 Գինին "ծաղր ընող է, ոՉ ցբին
կռիւ հանող, և ով որ ասոնց
անձնատուր կ'ըլլայ, իմաստուն
չըլլար ։
2 Բ Թագաւորին ահը առոյգ ա-
ռիւծի մռնչիւնին պէս է, ու զա-
նիկայ բարկացընողը Է իր անձին
վնաս կ'ընէ ։
3 Ր Կռիւէն ետ կենալը մարդուն
փառք է. բայց ամէն յիմար կը-
ռուասէր է ։
4 Ի Ծոյլը՝ Ձմեռ ը ըՉելավ, ֆեթիը
չՏերկեր. Ը ուստի հունձքի ատենը
պիտի մուրայ, ու բան մը պիտի
չգտնենայ ։
5 Ե Մարդու մը սրտին մէջի խոր-
հուրդը խորունկ ջուրերու պէս է. բայց խելացի մարդը զանիկայ կը
հանէ ։
6 Ը Մարդոցմէ շատերը իրենց քա-
րերարութիւնը կը հրատարակեն. բայց Ե հաւատարիմ մարդ մը ով
կրնայ գտնել ։
7 Ծ Իր անարատութեանը մէջ քա-
ղողը արդար է. Է անոր որդիները իր
ետևէն երջանիկ պիտի ըլլան ։
8 Լ Դատաստանի աթոռը նստող
թագաւորը իր աչքերովը ամէն չա-
րիք կը ցրուէ ։
9 Ե Ո՞վ կրնայ ըսել թէ Իմ սիրտս
սրբեցի, իմ մեղքէս մաքրուեցայ ։

Բ Սաղ · լէ · 7 ։
է Գլ · ժգ · 20 ։
Ը Հիր 9 ։ Ել · իգ · 1 ։ Բ Օր · ժԹ · 16, 19 ։ Գլ · գ · 19 ։ իա · 28 ։
Ե Գլ · իԹ · 26 ։
* Կամ՝ Իշխանին
Ղ Գլ · ժէ · Տ ։ ժը · 16 ։ իա · 14 ։
Ե Գլ · ժգ · 20 ։
Ը Սաղ · լը · 11 ։
†Կամ՝ անանց եռանէն կ'իյնայ խօսքերով, Բայց անոնք չեն էրթեր ։
Ր Գլ · ժզ · 20 ։
ժ Հիր 5 ։
Ե Գլ · Լ · 22 ։ Յոզ · ժ · 6, 7 ։
Է Գլ · ժգ · 29 ։ Ցակ · ա · 19 ։
Ե Գլ · ժզ · 32 ։
Ծ Գլ · ժզ · 14, 15 ։ ի · 2 ։ իը · 15 ։
Ն Ովս · ժգ · 5 ։
Հ Գլ · ժ · 1 ։ ժէ · 20 ։ ժէ · 21, 25 ։
Ց Գլ · իա · 9, 19 ։ իէ · 15 ։
Ղբ Կոր · ժը · 14 ։
Ճ Գլ · ժը · 22 ։
Մ Գլ · գ · 9 ։
Յ Գլ · ժ · 4 ։ ի · 13 ։ իգ · 21 ։
Ն Ղռ · ժ · 28 ։ ժա · 28 ։
Շ Գլ · իը · 27 ։ Յոզ · ժա · 1 ։ Մատ · ժ · 42 ։ իէ · 40 ։ Բ Կոր · Թ · 6, 7, 8 ։ Եբր · գ · 10 ։
ո Գլ · ժգ · 24 ։ իգ · 13 ։ իԹ · 17 ։
Ն Սաղ · լէ · 37 ։
Ո Ցոբ · իգ · 13 ։ Սաղ · լԹ · 10, 11 ։ Գլ · ժզ · 1, 9 ։ Ես · ժգ · 26, 27 ։ Իգ · 10 ։ Գործ · ե · 39 ։ Եբր · գ · 17 ։

Ղա Տիմ · դ · Ի 8 ։
Ո Գլ · ժե · 19 ։ իգ · 13, 15 ։
ա Գլ · իա · 11 ։
Ղբ Օր · ժգ · 11 ։
ո Գլ · Թ · 8 ։
Ր Գլ · ժե · 2 ։
Ո Ցոբ · ժե · 16 ։ ի · 12 ։ 13 ։ ԼԹ · 7 ։
Ո Գլ · ժ · 13 ։ իգ · 3 ։

Ա Ես · Ծ · Թ · 21 ։ Գլ · իգ · 29, 30 ։ Ես · իը · 7 ։ Ովս · գ · 11 ։
Բ Գլ · ժգ · 14 ։ ժէ · 12 ։
Է Գլ · ը · 36 ։
Ր Գլ · ժէ · 14 ։
Ե Գլ · ժ · 4 ։ ժԲ · 24 ։
Ղ Գլ · ժԲ · 15 ։
Ե Գլ · ժը · 4 ։
Ը Գլ · իե · 14 ։ Մատ · գ · 2 ։ Ղռ · ժը · 11 ։
Ի Սաղ · ժբ · 1 ։
Ժ Բ Կոր · ա · 12 ։
Ի Սաղ · լէ · 26 ։ Ճժբ · 2 ։
Լ Հիր 26 ։
Ե Գաղ · ը · 46 ։ Բ Մն · գ · 36 ։ Ցոբ · ժգ · 4 ։ Սաղ · ծա · 5 ։ Յոզ · է · 20 ։ ա Կոր · ի · 4 ։ ա Ցօհ · ա · 8 ։

ՆՀԳ 1000

10 Բ Երկու տեսակ կշռաքար քար, եր-
կու տեսակ *չափ հաւասարապէս
Տէրոջը առջևը պիղծ են։
11 Մինչև անգամ տղու մը վարքին
մաքրութիւնը և ուղղութիւնը
կանոն գործքերէն կը հասկըցուի։
12 Հլսող ականջը ու տեսնող աչքը՝
երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է։
13 Ց Քունը մի՛ սիրեր, որ չըլլայ թէ
աղքատանաս. աչքերդ բաց, որ
հացով կշտանաս։
14 Ծախու առնողը՝ Գէշ է, գէշ
է, կ՚ըսէ. բայց երբոր երթայ, ան
առնէն կը պարծենայ։
15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի.
բայց Ը գիտութեան շրթունքները
մեծագին զարդեր են։
16 ¶ Օտարականի մը երաշխաւոր ե-
ղողին զգեստը առ, և օտար կնկան
համար Բ-ովը-ով եղողէն գրաւ
առ։
17 Մտութեան հացը մարդուն ա-
խորժելի է. բայց ետքը անոր բե-
րանը խիճով պիտի լեցուի։
18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով
կը հաստատուի. Նուստի խոհե-
մութեամբ պատերազմ բռնէ։
19 Ո Բանսարկութեան պտըտողը
գաղտնիքը կը յայտնէ. ուրեմն
՚շրթունքներովը շողոքորթութիւն
ընդղեն հետ հաղորդակցութիւն մի՛
ըներ։
20 Ո Ո՛վ որ իր հայրը ու մայրը կ՚ա-
նիծէ, Ռ անոր ճրագը մութ խաւա-
րի մէջ պիտի մարի։
21 Կակայ ժառանգութիւն որ սկիզ-
բը արտորնոք կ՚առնուի, ՚բայց
անոր վերջը պիտի չօրհնուի։
22 ՚Ձարութեան փոխարէնը հա-
տուցանեմ՝ մի՛ ըսեր. Կ Տէրոջը
սպասէ, ու անիկայ քեզ պիտի ա-
զատէ։
23 ՚Երկու տեսակ կշռաքար քարը Տէ-
րոջը առջևը պիղծ է, ու նենգաւոր
կշռոքը աղեկ չէ։
24 Ը Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է.
ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս
հասկընայ։
25 †Անխորհրդաբար բան մը նուիրե-
լը՚՝, և ուխտ ընելէն ետքը քննու-
թիւն ընելը մարդուն որոգայթ
մըն է։
26 ՚Իմաստուն Թագաւորը ամբա-
րիշտները կը ցրուէ, ու անիւը ա-
նոնց վրայ կը դարձընէ։
27 ¶ Մարդուն հոգին Տէրոջը լոյսն
է, որուն բոլոր ջուհմարանները կը
քննէ։
28 †Ողորմութիւնը ու ճշմարտու-
թիւնը Թագաւորը կը պահեն. ան-
ոնց ալ իր աթոռը ողորմու-
թեամբ կը հաստատէ։
29 Երիտասարդներուն զարդը ա-
նոնց ոյժն է, և ծերոց փառքը
ալևորութիւնն է։
30 Վէրքի նշանները ու փորի չուռ-
մարանները Հանդող հարուածները
‡չար մարդուն՚՝ մաքրողական դեղ
են։

ԳԼ. Ի Ա

1 Ա Թագաւորին սիրտը Ջուրի վտակ-
ներու պէս է Տէրոջը ձեռքին
մէջ, զանիկայ որ կողմը ուզէ՝ կը
դարձընէ։
2 ՚Մարդուն ամէն ճամբան իրեն
ուղիղ կ՚երևնայ, Բ բայց Տէրը սիր-
տերը կը կշռէ։
3 ¶ Արդարութիւն և իրաւունք
գործելը զոհէն աւելի ընդունելի է
Տէրոջը։
4 Գ Ընայց ամբարտաւանութիւնը և
սրտի հպարտութիւնը Ե ամբարըշ-
տաց ‖լոյսը մեղք է։
5 Է Աշխատասէր մարդուն խոր-
հուրդները միայն առատութիւն կը
բերէն. բայց ամէն արտորացող
միայն կարօտութիւն կը բերէ։
6 Ը Ստուտ լեզուով գանձեր վաստ-
կիլը մահը փնտռողներուն հալա-
ծած ունայնութիւնն է։
7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը
զանոնք պիտի կորսնցընէ. վասն
զի իրաւունք ընել չեն ուզեր։
8 Երբոր մարդուն ճամբան ծուռ է,
կը խոտորի. բայց մաքուր եղողին
գործքը ուղիղ է։
9 Թ Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը
բնակիլ, քան թէ կռուասէր կրնա-
կան հետ մեծ տան մէջ։
10 Ժ Ամբարիշտ մարդուն հոգին չա-
րութեան կը ցանկայ, ՚՚ անոր
ընկերը անոր առջևը չնորհք չը-
գտներ։
11 Ի Թէ որ ծաղր ընողը տուգանքի
հանդիպի, միամիտը իմաստուն
կ՚ըլլայ, և թէ որ իմաստունը իր-
րատուի, գիտութիւն կը ստանայ։
12 Արդարը խոհեմութեամբ ամ-
բարշտին տունը կը դիտէ, Երբոր
ամբարիշտները չարութեան համար
կը կործանին։
13 Ի Ո՛վ որ աղքատին աղաղակը չը-
լսելու համար իր ականջը կը գոցէ,
ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու իրեն
լսող պիտի չըլլայ։
14 Խ Գաղտնի պարգևը բարկութիւ-
նը կ՚իջեցընէ, և ծոցը տրուած ըն-
ծան սաստիկ կատաղութիւնը կը
դադրեցնէ։
15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրա-
խութիւն է. Նբայց անիրաւու-
թիւն ընողներուն տանջանք է։
16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլո-
րող մարդը մեռելներուն ժողով-
քին մէջը կ՚իջնէ։

ՆՀԳ 1000

ՀԳ. 31։
‡ Կամ՝ չա-
րութեան
դէմ

՚՚ ԳԼ. 2։
Բ ԳԼ. 12։
Ղուկ. 15։
ք ա Թագ. 22։
Սաղ. 8։
ԳԼ. 8։
Եսա. 11։
Ամ. 6։
Միք. 7, 8։
Գ ԳԼ. 17։
‖ Կամ՝ մշա-
կութիւնը
Ե ԳԼ. 4։
21։ ԲՊետ. 3։
Զ ԳԼ. 2։
11։ Ի. 21։ ԲՊետ. 3։
Է ՀՅ. 19։
ԳԼ. 13։ Ի. 24։ Ի. 15։
Ը Տես Ցակ. 5։
Թ ԳԼ. 25։
Ժ Մատ. 2։ 30։ Ամ. 6։ Ցակ. 13։
ԺԱ ԳԼ. 8։ 16։
ԺԲ ԳԼ. 29։

Ն · Ք · ՂՓ · ԽԲԲ 1000

Ի ԳԼ · ժա · 8։ Ես · խգ · 3, 4։

Ծ Հմր 9։

Ի Սաղ · ՃԺԲ · 3։ Մաա · իե · 3, 4։ * ԵԲԲ · գա · Նիկայ

Հ ԳԼ · ԺԵ · 9։ Մաա · Ե · 6։

Ն ՃաՂ · Թ · 14, ՀՃ։

Ղ ԳԼ · ԺԲ · 13։ ԺԳ · 3։ ԺԲ · 21 · Ցակ · գ · 2։

Ճ ԳԼ · ԺԳ · 4։

Ր Սաղ · ԼԷ · 26 · ՃԺԲ · 9։

Յ Սաղ · Ծ · 9։ ԳԼ · ԺԵ · 8։ Ես · կՂ · 3։ Երեմ · Ղ · 20։ Ամվ · Ե · 22։

Ն ԳԼ · ԺԹ · 5, 9։

† Ա՞ր՝ յաւիտեան

Ղ Եա · Ը · 9, 10։ Երեմ · Թ · 23։ Գործ · Ե · 39։

« Սաղ · ի · 7։ ԼԳ · 17։ Ես · Լա · 1։

Ղ Սաղ · գ · 8։

— ՃաՂ · Է · 1։

Բ ԳԼ · ԻԹ · 13։ Տ՚ես ա Կոր · ԺԲ · 21։

Ֆ Ցոբ · Լա · 15։ ԳԼ · ԺԳ · 31։

Ւ ԳԼ · ԺԳ · 16։ ԻԷ · 12։ Ի Սաղ · ՃԺԲ · 3։ Մաա · Ղ · 33։

17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ կ՚իյնայ . դիւին ու եղը սիրողը չՀարստանար ։

18 Ի Ամբարիշտը արդարին համար , ու անօրէնը ուղղներուն համար փրկանք կ՚ըլլայ ։

19 Ծ Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակել՝ քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ ։

20 Ն Իմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ ու եղ կը դտնուի . բայց անմիտ մարդը * իր ունեցածը՞ կը կլլէ ։

21 Հ Արդարութեան ու ողորմածութեան հետևողը կեանք , արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ ։

22 Ն Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ՚ելլէ , և անոնց ապաւինած ամրութիւնը կը փլցընէ ։

23 Ը Իր բերանը ու լեզուն պահողը իր հոգին նեղութիւններէն՝ կը պահ Հէ ։

24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը Հպարտ և յանդուգն ծաղր ընող ՝ըոոէ ։

25 Ճ Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկայ կը մեռցընէ , վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չէն ուզեր ։

26 Անիկա ամէն օր ասատիկ կը ցանկայ . իսկ Ր արդարը կու տայ ու չխնայեր ։

27 Յ Ամբարիշտներուն զոհը պիղծ է , մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանէն ։

28 Ն Սուտ վկան պիտի կորսուի . բայց լսող մարդը † Հաւատարմութեամբ պիտի խօսի ։

29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդցընէ . բայց ուղիղը իր ճամբաները կը չեկէ ։

30 Ւ Իմաստութիւն , Հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ , որ Տէրոջը դէմ ՝ենայ ։

31 « Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատրաստուի . բայց Ն փրկութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԳԼ · ԻԲ

1 — Ճ Ճաբէ անունը շատ Հարստութենէն աւելի ընտիր է . ու շնորՀքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է ։

2 Բ Հարուստը ու աղքատը իրարու կը Հանդիպին . Ե անոնց ամէնը ըստեղծողը Տէրն է ։

3 Ր Խորադէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգուշանայ . բայց միամիտները յառաջ կ՚անցնին ու վնաս կը կրեն ։

4 Խ Խոնարհութեան Ա Տէրոջը երկիղին վարձքը Հարստութիւն , փառք ու կեանք է ։

5 Ը Ծուռ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր — որոգայթներ կան . Է իր հոգին պահողը անոնցմէ Հեռու կ՚ըլլայ ։

6 Ը Կրթէ՛ մանուկը ‡ իր ճամբան սկսածատենը՝ , որ իր ծերութեանատենն ալ անկէ չխոտորի ։

7 Ր Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ , ու փոխ առնողը փոխատուողին ծառայ կ՚ըլլայ ։

8 Ծ Ձարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը հնձէ . և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի ։

9 Է Աղէկ աչք ունեցողը օրհնած կ՚ըլլայ . վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ ։

10 Ը Ծաղր ընողը Թէ որ վռնտես , կռիւը կ՚անցնի , ու վէճը և անարգանքը կը դադարի ։

11 Ե Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն վրայ շնորհք կայ , — թագաւորը անոր բարեկամ կ՚ըլլայ ։

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պահպանեն , և Խէ անօրէնին խօսքերը կ՚աւրէ ։

13 Ծ Ծոյլը կ՚ըսէ , Դուրսը առիւծ կայ , Հրապարակին մէջը պիտի մեռնուիմ ։

14 Ի Օտար կնիկներուն բերանը խոռունկ փոս է . Հ Տէրոջը ատելի եղողը հոն կ՚իյնայ ։

15 Մանուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կապուած է . Ն զանիկայ խրատի գաւազանը կը Հեռացընէ անկէ ։

16 Իր ապրուստը շատցընելու Համար աղքատին զրկանք ընողը — Հարուստին տուողը անշուշտ կաթոռութեան կը Հասնի ։

17 Ականջ ծռէ ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ , և քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր ։

18 Վասն զի Թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես , Համեմելի բան է . անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին ։

19 Անկ՚ քեզի — Բաներէը այսօր իմացուցի , որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ ։

20 Մի՛թէ ես քեզի ‖ շատ անգամ՝ խրատներով ու գիտութեամբ չըգրեցի՞ ,

21 Ո՞ր քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցընեմ , ճոր քեզի § Հարցընողներուն ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս ։

22 Մ՚ Աղքատը մի՛ կողոպտեր իր աղքատութեանը Համար , յո՛ ռնանց կը * դատաստանի մէջ մի՛ կոխեր ։

23 Ն Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ , և զանոնք

Ն · Ք · ՂՓ · ԽԲԲ 1000

Ղ ԳԼ · ԺԵ · 19։

Է ա ՃՀ · Ե · 18։

Ը Եփ · Ղ · 4։ Բ Տիմ · Գ · 15։

‡ Ա՞ր՝ իր ճամբուն Համեմատ ,

Ր Ցակ · Բ · 6։

Ժ Ցոբ · Գ · 8։ Ովս · Ժ · 13։

Է Բ Կոր · Թ · 6։

Ը Ծն · իա · 9, 10։ Սաղ · Ճա · 5։

Է Սաղ · ՃԱ · 6։ ԳԼ · ԺՂ · 13։

Ծ ԳԼ · իՂ · 13։

Ի ԳԼ · Բ · 16։ Ե · 3։ Է · 5։ իգ · 27։

Հ ՃաՂ · Է · 26։

Յ ԳԼ · ԺՂ · 24։ ԺԹ · 18։ իգ · 13, 14։ իԹ · 15, 17։

‖ Ա՞ր՝ աղնիւ բաներ · ԳԼ · Բ · 6։

Ղ Ղու · ա · 3, 4։

Ճ Տ՚ես ա Պետ · գ · 15։

§ ԵԲԲ · Խրատկողներուն՝

Ր ԵԼ · իգ · 5։ Ցոբ · Լ · 16, 21։

Յ Ջաք · Է · 10։ Սաղ · գ · 5։

* ԵԲԲ · դրան Ն ա Թագ · իգ · 13։ իե · 39։ Սաղ · ԺԲ · 5։ Լէ · 1, 10։ կը · 5։ ՃԿ · 12։ ԳԼ · իգ · 11։ Երեմ · ծա · 36։

կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ ։
24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի՛ ըներ , ու ցասկոտ մարդուն հետ մի՛ երթար .
25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս , և քու հոգւոյդ որոգայթ վաստրկիս ։
26 Զձեռք տուողներէն մի՛ ըլլար , ա՛լ ու պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն .
27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս , ինչո՞ւ համար ա տակէդ քու անկողինդ առնեն ։
28 Զըլլայ որ տեղէն վերցընես ան վաղեմի սահմանին նշանը , որ քու հայրերդ դրեր են ։
29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս . անիկայ թագաւորներուն առջևը պիտի կայնի , աննշան մարդոց առջևը պիտի չկայնի ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս , առջևդ դրուածը աղէկ նայէ .
2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր ըլլալ ես , կոկորդիդ վրայ դանակ դիր ։
3 Անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար . վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են ։
4 բ Հարուստ ըլլալու մի՛ աշխատիր . Ի քու *խորհուրդդ եւ կեցիր ։
5 Աչք պիտի տնկե՞ս ան բանին որ ոչինչ է . անիկայ անշուշտ իրեն թևեր կը շինէ , ու արծիւի պէս օդը կը թռչի ։
6 Զար աչք ունեցողին հացը մի՛ ուտեր , և անոր աղնիւ կերակուրներուն մի՛ ցանկար .
7 Վասն զի անիկայ իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ , այնպէս է . կեր ու խմէ՝ ըսէ քեզի , բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես , ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցընես ։
9 Ցիմարին ականջներուն մի՛ խօսիր , քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ՚անարգէ ։
10 Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն մի՛ վերցըներ , ու որբերուն արտերը մի՛ մտներ .
11 Քանզի անոնց վրէժխնդիրը զօրաւոր է , և քեզի դէմ անոնց իրաւունքը անիկայ պիտի պաշտպանէ ։
12 Քու սիրտդ խրատի տուր , ու ականջներդ գիտութեան խօսքերուն ։
13 Ցղայէն խրատը մի՛ կտրեր , վասն զի թէ որ զանիկայ գաւազանով ծեծես , չմեռնիր ։
14 Դուն անիկայ գաւազանով կը ծեծես , բայց ի անոր հոգին դժոխքէն կ՚ազատես ։
15 Ո՛րդեակ իմ՝ ե թէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ , իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ ։
16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին , իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան ։
17 Քու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի , հապա Ը ամէն օր Տէրոջը վախին մէջ եղիր ։
18 ի Վասն զի իրաւցընէ վախճան մը կայ , ու քու յոյսդ պիտի չկտրի ։
19 Ո՛րդեակ իմ՝ լսէ ու իմաստուն եղիր , և ի քու սիրտդ ո՞ղղէ ճամբուն մէջ շիտակ ։
20 Մի՛ ընկերանար գինեմոլներուն հետ , ու † իրենց մարմինը մսակերներուն՝ հետ .
21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը աղքատ կ՚ըլլան . և ֆ ջոփ քունը պատրաստած հանդերձներ կը հագցընէ ։
22 Հնազանդութիւն ըսէ հօրդ որ քեզ ծներ է , ու մի՛ անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառաւի ։
23 ֆ Ճշմարտութիւնը ծախու առ ու չծախէյ մի՛ ծախեր . նմանապէս իմաստութիւնը , խրատը ու հանճարը ։
24 Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ , և իմաստուն զաւակ ծնողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ ։
25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ֆ ուրախանան , ու քեզ ծնողը թող ցնծայ ։
26 Ո՛րդեակ իմ՝ քու սիրտդ ինծի տուր , և քու աչքերդ թող իմ ճամբաներս դիտեն .
27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է , ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է .
28 Եւ անիկայ գողի պէս դարանը կը մտնէ , ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ՚աւելցընէ ։
29 Որո՞ւն է վայը . որո՞ւն է ո՛հը . որո՞ւն են կռիւները . որո՞ւն են տրտունջները . որո՞ւն են առանց պատճառի վէրքերը . որո՞ւն է աչաց կարմրութիւնը ։
30 Գինիին քովը ծանցողներուն , ֆ խառնած գինին փնտռելու գացողներուն ։
31 Մի՛ նայիր գինիին կարմրութեանը՝ գաւաթին մէջ իր դոյնը ցոյց նելուն ո՞ շիտակ վազելուն .
32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խածնէ , ու քարբի պէս կը խայթէ ։
33 Աչե՛ք քու աչքերդ օտար կնիկներու պիտի նային , և քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի .

34 Եւ ծովուն * մէջը պառկողի պէս, ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։

35 Եւ՝ պիտի ըսես՝ Զիս ծեծեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի, ինծի զարկին, ու՝ ես բան մը չիմացայ. ե՞րբ պիտի արթննամ՝ որ զանիկայ նորէն փնտռեմ։

ԳԼ·Ի·Դ

1 ՈՂԱՐ մարդոց մի՛ նախանձիր, Բ ու անոնց հետ կենալու մի՛ ցանկար.

2 Ե վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։

3 Տունը իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով կը հաստատուի։

4 Եւ շտեմարանները գիտութեամբ՝ ամէն թանաւ պատուական ու վայելուչ գանձերով կը լեցուին։

5 Ը Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ, ու դիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցնէ։

6 Ի վասն զի պատերազմդ խոհեմութեամբ կ'ընես. և † ազատութիւնը խորհրդականներու շատութիւնով կ'ըլլայ։

7 Ղ Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է. անիկայ դրան մէջ իր բերանը չբանար։

8 Ո՛վ որ չարութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ նենգամիտ պիտի ըսուի։

9 Ցիմարութեան խորհուրդը մեղք է, և ծաղր ընողը մարդոց գզուելի է։

10 Թէ որ նեղութեան օրը թուլնաս, ոյժդ քիչ է։

11 Ը Ազատէ՛ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին, ու սպանուելու վրայ եղողները ապրեցնէ ետ մի՛ կենար։

12 Թէ որ ըսես Թէ Մենք ասիկայ չգիտցանք, ահա Ի սիրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ. ու քու հոգիդ պահպանողը ինքը գիտէ, և ամէն մարդուն ի իր գործքին չափովը պիտի հատուցանէ։

13 Ո՛րդեակ իմ՝ Իմ՛ղը կեր, որ աղէկ է, և մեղրախորիսխ Ի՛ր, որ քմայդ քաղցր է։

14 Ի Իմաստութեան ճանչցումն ալ քու հոգիիդ այնպէս Ժողտ պիտի ըլլայ, Թէ որ զանիկայ գտնես. և Ե վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկորի։

15 Ո՛վ չար՝ ծ արդարին տանը դրանակալ մի՛ ըլլար, անոր ‡ քնանկարանը մի՛ աւերեր։

16 Ի վասն զի արդարը Թէև եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. հբայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Ն Երբոր քու Թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի՝ քու սիրտդ Թող չցընծայ։

18 Զրկայ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ երևնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձընէ։

19 Ղ Ձարաչարժներուն համար մի՛ սրտմտիր, ու՝ ամբարիշտներուն մի՛ նախանձիր.

20 Վասն զի ճչար մարդը ֆութ վախճան չունենար. ֆ ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։

21 Ո՛րդեակ իմ՝ Ֆ Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և ‖ խռովարար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհասը՝ ո՞վ գիտէ։

23 ԵՒս բաներն ալ իմաստուններուն յ ԲԲԲ է. Ն դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ չէ։

24 Ւ Ո՛վ որ ամբարշտին կ'ըսէ Թէ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, ու՝ ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանողները տուողներուն շնորհք կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքներ կը համբուրէ։

27 Ո Դուրսի գործքդ կանոնաւորէ՛, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Ջ Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր։

29 Ա Մի՛ ըսեր Թէ Անիկայ ինծի ինչպէս որ ըրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն իր գործքին համեմատ հատուցում պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Եւ ահա Համենուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը եղինձներ ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր ջ Ի՛նչ տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի, անոր նայեցայ ու՝ ուղիղ խրատ առի։

33 Ը Թէ որ քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար,

34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, և քու կարօտութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս։

Ի Ցոբ·ե·19։ Սաղ·լԶ· 19։ լԷ·24։ Մխք·ե·8։ Հեսթ·է· 10։ Ամով· ե·2։ ը· 14։ Ցայս· ԺԸ·21։

Ն Ցոբ·լ· 29։ Սաղ· լԷ·15, 19։ Գլ·ԺԷ·5։ Ածգ·12։

Ղ Սաղ·լԷ· 1։ Հգ·3։ Գլ·իգ· 17։ ՀՅր 1։

Ճ Սաղ·ԺԱ· 6։

Մ Ցոբ·ԺԸ· 5։6։ իա· 17։Գլ·ԺԳ· 9։ ի·20։

Յ Հռով·ԺԳ· 7։ ՊգԵտ· բ·17։

‖ Եբ·փ·փոխական

Ն Ղե·ԺԸ· 15։ բ Օր·ա·17։ ԺՀ· 19։Գլ·ԺԸ· 5։ իբ·21։ Ցօհ·է·24։

Շ Գլ·ԺԷ· 15։ Ես·ե· 23։

Ո Գաղ·ե· 17, 18։Ղա· ԺԳ·28։

Չ Եփս·գ· 25։

Պ Գլ·ի·22։ Մատ·ե· 39, 44։Հբ· Հռով·ԺԸ· 17, 19։

Ռ Ես·ԾՆ·գ·18։

Ս Գլ·ղ·9։ ՃԼ։

Ն·ՔՋՔ· ԲԲԲ 700

ԳԼ · Ի Ե

1 Թագաւորներու վրայով ։ Տ Վէճերէն , ու ա-նոնց զանազան պատճառներէն զգուշանալու վրայով ։

1 — [Ա]սոնք ալ Սողոմոնին առակներն են, որ Ցուդայի Եզեկիա Թա-գաւորին մարդիկները օրինակեցին ։

2 Ը Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է · բայց թագաւորներուն փառքը Ը բանը ուղիղ քննելն է ։

3 Երկնից բարձրութիւնը ու երկ-րիս խորութիւնը և Թագաւորնե-րուն սիրտը չքննուիր ։

4 Ե վերցուր արծաթէն կղկղանքը, ու ոսկերիչին համար Յատ-ը անօթ կ'ելլէ ·

5 Է վերցուր Թագաւորին առջևէն ամբարիշտը , ու Ղանոր աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի ։

6 Թագաւորին առջևը մի՛ պար-ծիր , և մեծերուն տեղը մի՛ կենար ·

7 Է վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն Թէ Հոս ելլէր , քան Թէ քու աչ-քերուդ տեսած իշխանին առջևը վար իջեցընեն քեզ ։

8 Ը *Կռիւի համար շուտով դուրս մի՛ ելլեր · չըլլայ Թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ , դուն վերջը ի՛նչ ընելիդ չգիտնաս ։

9 Ը Ընկերիդ հետ քու դատդ վա-րէ , բայց գաղտնիքը ուրիշին մի՛ յայտներ ·

10 Զըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ , ու գէշ անունդ անջնջելի մնայ ։

11 ծ Ցարմարութեամբ ըսուած խօս-քը արծաթեայ զարդերու մէջ ոս-կեայ խնձորներու կը նմանի ։

12 Խմաստունին յանդիմանութիւ-նը՝ մտիկ ընդ ականջին ոսկեայ օղ ու մաքուր ոսկեայ մանեակ է ։

13 Է հաւատարիմ դեսպանը զինքը խրկողներուն հոգիին պէս է , և իր տի-րոջը հոգին կը զուարճացընէ ։

14 Ն Սուտ † առատաձեռնութեան վրայ պարծենցողը Է անանձրև ամ-պերու ու հովի պէս է ։

15 ծ Համբերութեամբ իշխանին սիրտը կըշնաւի , և անոյշ լեզուն ոսկորներ կը կոտրէ ։

16 Ի Թէ որ մեղր գտնես , քեզի բա-ւական եղածին չափ կեր , չըլլայ որ անով կշտանաս ու զանիկայ փսխես ։

17 Քու ոտքդ դրացիդ տունը յա-ճախ չհոխի , չըլլայ որ քեզմէ ձանձ-րանայ ու քեզ ատի ։

18 Կ Իր դրացիին համար սուտ վկա-յութիւն ընողը ուռի , սուրի և սրած նետի պէս է ։

19 Նեղութեան օրը անհաւատարիմ մարդու ապաւինիլը փչրուող ակ-ռայի և դիւրազլոր ոտքի ապաւէ-նելու պէս է ։

20 Ն Տրտում մարդուն առջևը եր-գեր երգողը ցուրտ օրը էդ զգեստը հանողին , [ա՛] բորակի վրայ քա-փաւ քացախին կը նմանի ։

21 Ղթէ որ թշնամիդ անօթի է , ա-նոր հաց կերցուր , ու թէ որ ծա-րաւ է , անոր ջուր խմցուր ·

22 Քանզի ածուխ ընելով անոր գըլ-խուն վրայ կրակի կայծեր կը դի-զես , ու Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ ։

23 Ո Հիւսիսային հովը անձրևը † կը ցրուէ , ու խոժոռ դէմքը՝ չլսուա-խօս լեզուն ։

24 Ն Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ , քան Թէ կռուասէր կընո-կան հետ մեծ տան մէջ ։

25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն՝ ասանկ ալ է հեռու երկ-րէ եկած բարի լուրը ։

26 Ջար մարդուն առջևը իյնող արդարը պղտորուած աղբիւրի , ու աւրուած ակի կը նմանի ։

27 Ւ Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ , և մարդուն *իր փառքը փնտռելը փառք չէ ։

28 Ւ Իր ոգին չզսպող մարդը փլած ու անպարիսպ քաղաքի պէս է ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Ցիմարներու , 13 ծոյլերու , 17 ու հակառա-կասէր բանաբերներու վրայով ։

1 [Ի]նչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն , ու հունձքի ատեն անձրև , այն-պէս ալ յիմարին պատիւ չվայ-լեր ։

2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտրտի , ու ծիծեռնիկը կը թռչի , այնպէս ալ Ը առանց պատճառի անէծքը չգար ։

3 Է Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտ է ։

4 Ցիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան մի՛ տար , չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլ-լաս ։

5 Ե Ցիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան տուր , չըլ-լայ որ անիկայ զինքը իմաստուն կարծէ ։

6 Ցիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը էր ոտքերը կը կտրէ ու վնաս ‖ կը քաշէ ։

7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ'երե-բան , այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը ։

8 Ցիմարին պատիւ տուողը §քա-րակոյտի մը մէջ պարսպաւոր քա-րերու ծրար դնողին" կը նմանի ։

9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝

Ն·ՔՋՔ· ԲԲԲ 700

ՅԴան.զ·18։ Հռով.ժբ· 15 ։

ՂԵւ.իգ·4։ 5։ Մատ.ե· 44 ։ Հռով· ժբ· 20 ։

ճ Բ Թագ· ժչ· 12 ։

ՠ Ցոբ·լէ· 22 ։

‡ Կա՛ կը յարուցա-նէ ,

յ Սաղ·ճա· 5 ։

Ն Գլ· ժԹ· 13 ։ իա· 9 ։ 19 ։

Ւ Հմր 16 ։

Ռ Գլ·իկ·2 ։

Ն Գլ· ժ· 32 ։

ա Թագ· ժբ· 17 ։

Բ Թու·իգ· 8։ ԲՕր·իգ· 5 ։

Գ Սաղ·լբ· 9 ։ Գլ·ժ· 13 ։

Դ Մատ.ժչ· 1—4 ։ իա· 24-27 ։

‖ ԵՒբ ։ կը խմէ ։

§ Կա՛ պարսպատիկ մէջ քար կպող-ղին

Ն · Ք · ՂՖ · ԽԲ 700

գինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է ։

10 Մեծ է ամէն բան Ստեղծողը , որ յիմարին վարձք կու տայ , և յանցաւորներուն վարձք կու տայ ։

Ե Բ ՊԵ · Բ 22 ։

11 Ե Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ , Ե՛յնպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ ։

ՂԵՐ · Ը · 15 ։

Ե ԳԼ · ԽԹ · 20 ։ ՂՈ · Ժը · 11 ։ ՀԸ · ՈՎ · Ժբ · 16 ։ Ցայս · Գ · 17 ։

12 Ը Զինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսար . աւելի յոյս կայ յիմարին քան թէ անկէ ։

Ը ԳԼ · ԻԲ · 13 ։

13 Ը Ծոյլը կ'ըսէ թէ ճամբուն մէջ առիւծ կայ , հրապարակներուն մէջ առիւծ ։

14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղնիներուն վրայ կը դառնայ , այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ ։

Բ ԳԼ · ԺԹ · 24 ։

15 Բ Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խոթէ , ու բերանը անդամ տանելու դժուարութիւն կը զգայ ։

16 Ծոյլը իր աչքերուն՝ խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի իմաստուն կ'երեւնայ ։

17 Իրենը չեզած դատին համար բարկացող անցաւորը շունը անջնջներէն բռնողին պէս է ։

18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր , նետեր ու մահ կը ցանէ ,

19 Ա՛յնպէս է ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ , ու ետքը կ'ըսէ ։ Ժ Ա՛Հա կատակ ըրի ։

Ժ Եփես · Ե · 4 ։

Է ԳԼ · ԻԲ · 10 ։

20 Առանց փայտի կրակը կը մարի , և է՛թէ որ քսու չըլլայ , կռիւը կը դադարի ։

Ը Ա՛Ր · Ժե · 18 ։ ԻԹ · 22 ։

21 Ե Ինչպէս ածուխը կայծերուն , ու փայտը կրակին , այնպէս է կռուասէր մարդը վէճ բռընկցընելու ։

Ե ԳԼ · Ժը · 8 ։

22 Է Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են , ու անոնք մինչեւ փորին շտեմարանները կ'իջնեն ։

23 Եռանդուն շրթունքները և չար սիրտը արծաթի կղկղանքով ապիկած հողէ ամանի կը նմանին ։

24 Ատելցողը իր շրթունքներովը կը կեղծէ , ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ .

Ժ Սաղ · ԻԲ · 3 ։ Երեմ · Թ · 8 ։

25 Ժ Անոր գեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաս , վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը գզուելի բան կայ ։

26 Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ , անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի ։

Ի Սաղ · Է · 15 , 16 ։ Թ · 15 ։ Ժ · 2 ։ Ծէ · 6 ։ ԳԼ · ԻԲ · 10 ։ Ժող · Ժ · 8 ։

27 Ի Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ , և ան որ քար կը գլորէ , իրեն պիտի դառնայ ։

28 Ստախօս լեզուն * իր ծեծածներըը՞ կ'ատէ , ու շողոքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ ։

*Կամ՝ զինքը ծեծողները

ԳԼ · ԻԷ

1 Ընձեռնասիրութեան , 5 ճշմարիտ սիրոյ , 11 զգուշանալու յանցանքներէ զգուշանալու , 23 և ընտանեկան խնամքի վրայով խրատներ ։

Ն · Ք · ՂՖ · ԽԲ 700

1 Ի Աղուհաց համար մի՛ պարծիր , վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի ։

2 Ը Քեզ ուրիշը գովէ և չէ թէ քու բերանդ ։ օտարը՝ և չէ՛ թէ քու շրթունքներդ ։

3 Քարը ծանրութիւն , ու աւազը բեռ ունի . բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ ծանր է ։

4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը խիստ է . բայց ո՞նախանձին առջեւը ո՞վ կրնայ կենալ ։

Ե Ա Ճ · Գ · 12 ։

5 Ր Ցայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սէրէն աղէկ է ։

Ր ԳԼ ԻԲ · 23 ։ Գաղ · Բ · 14 ։

6 Է Բարեկամին դառնաց վէրքերը հաւատարիմ են . բայց թշնամիին համբոյրները առատ են ։

Է Սաղ · ՃԽԱ · 5 ։

7 Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհամարհէ . բայց ղանօթի մարդուն ամէն լեղի բան անոյշ կու գայ ։

Ղ Ճ Ր · Ը · 7 ։

8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է ։

9 Եղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացընեն . նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով ։

10 Քու բարեկամդ ու քու հօրդ բարեկամը մի՛ թողուր , և քու նեղութեանդ ատենը քու եղբօրդ տունը մի՛ երթար . է մօտ դրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է ։

Է ԳԼ · ԺԷ · 17 ։ Ժբ · 24 ։ Տե՛ս ԳԼ · ԺԹ · 7 ։

11 Ը Ո՛րդեակ իմ՝ իմաստուն եղիր ու սիրտս ուրախացո՛ր , Ը որ զես անարգողին պատասխան տամ ։

Ը ԳԼ · Ժ · 1 ։ Իգ · 15 , 24 ։

12 Ժ Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգուշանայ . Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին ու ջնաս կը կրեն ։

Ր Սաղ · ՃԻԷ · 5 ։

Ժ ԳԼ · ԻԲ · 3 ։

13 Է Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ , և օտար կնկան համար էրաշխաւոր եղողէն գրաւ առ ։

Է Տե՛ս ԵԼ · ԻԲ · 26 ։ ԳԼ · Ի · 16 ։

14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ ելլէ , ու իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ , ասիկայ անոր անէծք կը սեպուի ։

15 Ն Անձրեւոտ օրուան շարունակ կաթիլը ու կռուասէր կնիկը իրարու կը նմանին .

Լ ԳԼ · ԺԹ · 13 ։

16 Ջանիկայ ծածուկ պահողը հովը կը պահէ , և աջ ձեռքին վրայ պահուածէ եղը վկայութիւն կը յայտնէ ։

17 Երկաթը երկաթով կը սրուի , ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ ։

18 Է Թզենիին հոգ տանողը անոր պտուղը կ'ուտէ , և իր տէրը պահպանողը պատիւ կը գտնէ ։

Է Առակ · Թ · 7 , 13 ։

19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին , նոյնպէս ալ սիրտը մարդը մարդուն կը ցո՛ւցնէ ։

20 Ժ Դժոխքը ու կորուստը չեն կըշտանար , նոյնպէս ալ մարդուն աչքերը չեն կշտանար ։

Ժ ԳԼ · Լ · 16 ։ Ամբ · Բ · 5 ։

տանար . 11 Մարդուն աչքերն ալ չեն կշտանար :

21 ՀՆՆլեռ հալոցը արծաթը՝ և քուրան ոսկին կը ֆորձէ , այնպէս ալ մարդը զինքը գովող բերանը [1] կ՚ֆորձէ՝ :

22 ՅՃիմարը ցորենի հետ անկանի մէջ ածէիս ալ , անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար :

23 Քու ոչխարներուդ վիճակը աղէկ գիտցիր , և ֆոռ հօտերուդ աղէկ նայէ .

24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չենար , ու թագը դարէ 'ի դար չտևեր :

25 ՂԿանանչը կը բուսնի , խոտը կ՚երևնայ , և լեռներուն խոտերը կը ժողվուին :

26 Գառները քու հագուստիդ համար են , ու նոխազները դաշտերուն գինն են :

27 Քու կերակուրիդ համար և քու տանդ կերակուրին համար , ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար բաւական այծի կաթ պիտի ՈՒՆԱՈՈ :

ԳԼ . ԻԸ

1—28 Ամբարշտութեան և հոգևոր անկեղծութեան վերայով ընդհանուր ծանօթութիւններ :

1 — [1] Ամբարիշտը առանց մկկու մը հալածելուն կը փախչի . բայց արդարները առոյգ առիւծի պէս քաջասիրտ կ՚ըլլան :

2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխանները շատ կ՚ըլլան . բայց անոր վիճակը իմաստուն ու գիտուն մարդուն ձեռքովը լոպ ոպէն կը դիմանայ :

3 Ի Աղքատները զրկող չքաւոր մարդը հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձրևի պէս է :

4 Ի Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գովեն . Բբայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կենան :

5 Ի Չար մարդիկները իրաւունքը չեն հասկընար . բայց ՂՏէրը փնտռողները ամէն բան կը հասկընան :

6 Ի Ր կատարելութեանը մէջ քալող աղքատը ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է :

7 Ը Օրէնքը պահողը իմաստուն տղայ է . բայց շռայլներուն բարեկամ եղողը իր հայրը կ՚ամչցնէ :

8 Ի Ր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով աւելցնողը զանիկայ աղքատին ողորմութիւն ընողին համար կը ժողվէ :

9 Ժ Ան որ օրէնքը մնիկ ընելէն ետ կը դարձընէ իր ականջը , Ի անոր աղօթքը անգամ պիղծ է :

10 ՆՈւղիղները չար ճամբու մէջ մոլորցընողը իր փոսին մէջը պիտի իյնայ . Ի սկայն արդարները բարիք պիտի ժառանգեն :

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն իմաստուն կ՚երևնայ . բայց հանճարեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ :

12 Ծ Երբոր արդարները ուրախանան , մեծ փառք կ՚ըլլայ . բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան , մարդ * կը փնտռուի :

13 Իր յանցանքները ծածկողը չաջողութիւն չգտներ . բայց պանծնփ խոստովանողը ու մկկի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ :

14 ՀՄիշտ վախցող մարդը երանելի է . Ֆբայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ :

15 ՂԱղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը ֆմանչող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի :

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ՚ընէ . Բայց ագահութենէ զզուողը էր կեանքը կ՚աւելցընէ :

17 ՛Արիւնապարտ մարդը մինչև դուրը կը փախչի . Թող մկկը չպաշտպանէ՛ զանիկայ :

18 Յ Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ . Ֆբայց ծուռ մարդը որ երկու ճամբով կը ֆոռ կ՚ելլէ , անոնց մկկուն մէջը կ՚իյնայ :

19 ՂԻր երկիրը գործողը հայով պիտի կշտանայ , ու դատարկ մարդոց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի :

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ՚ունենայ . Ոբայց հարուստ ըլլալու արտորացողը պիտի չարդարանայ :

21 ՂԱչառութիւն ընելը ադէկ չէ՛ . վասն զի Ոպատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ :

22 ՂՉար աչք ունեցող մարդը հարուստ ըլլալու կ՚արտորայ , ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ :

23 Ոմարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ՝ լեզուով շողոքորթողութիւն ընողէն աւելի :

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ , ըսելով թէ ցանցանք չէ՛ , անիկայ Ոապականարար մարդուն ընկերն է :

25 Ի Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ . Ոբայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գիրնայ :

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է . բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի :

27 Ր Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար . բայց անկէ երես դարձընողը շատ անէծքներ կ՚ունենայ :

Ն . ք . գՔ . իբր 700

ՅՃաղ . ա . 8 ։ Ջ . 7 ։
ՀԳԼ . ժԷ . 3 ։

ՅԵս . ա . 5 ։ Երեմ . ե . 3 ։ Դ . իգ . 35 ։

ՂՍաղ . ճգ . 14 ։

Ն . ք . գՔ . իբր 700

ՅԳԼ . իՀ . 27 ։
ԻՄատ . զ . 33 ։

ՂՍաղ . լԸ . 3 , 5 ։ ա Ցօհ . ա . 8 , 9 , 10 ։
ՀՍաղ . ժզ . 8 ։ ԳԼ . իԿ . 17 ։
ՅՀռով . բ . 5 ։ ժա . 20 ։
ՂԵԼ . ա . 14 , 16 , 22 ։ ՄԱտ . բ . 16 ։
ՃՀ ագէա . ե . 8 ։

ՀՃԱՆ . Թ . 6 ։ ԵԼ . իա . 14 ։
ԻԵՔ . Անձի մը արիւնուած ճնշուած
ՅԳԼ . ժ . 9 , 25 ։
ՆՀՓր 6 ։

ՂԳԼ . ԺԲ . 11 ։

ՈԳԼ . ԺԳ . 11 ։ Ի . 21 ։ իգ . 4 ։ ՀՓր 22 ։ ա Տիմ . զ . 9 ։
ՂԳԼ . ԺԲ . 5 ։ իԳ . 23 ։
ՊԵզԿ . ժգ . 19 ։
ԼՀՓր 20 ։

ՈԳԼ . իԷ . 5 , 6 ։

ՈԳԼ . ԺԲ . 9 ։
ՀԳԼ . ԺԳ . 10 ։
ՊԱ Տիմ . զ . 6 ։

ԸԲ Օր . ԺԸ . 7 , ԼԵ ։ ԳԼ . ԺԹ . 17 ։ իԲ . 9 ։

ՆՈՒՄԵՐՔ ԸՍՏ 700

28 ՝ԹԵ որ ամբարիշտները բարձրանան, ՝մարդիկները կը պահուին. բայց ԹԵ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան։

ԳԼՈՒԽ Ի

1 Ընդհանուր 15 և մասնաւոր կառավարութեան վրայով խրատներ։ 22 Բարկութեան, ամբարտաւանութեան, գողութեան, երկչոտութեան և երեսպաստութեան վրայով։

1 ՝*Ով ատանգամ յանդիմանուած" մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացընէ, յանկարծ պիտի կոտրուի, ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ։

2 ԲԹԵ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ'ուրախանայ. բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ, ՝ժողովուրդը կը հեծէ։

3 ՏԻմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ուրախացընէ. ԲԲայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը ստացուածքը կը ցրուէ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ իր երկիրը. բայց կաշառք առնողը զանիկայ կը կործանէ։

5 Իր ընկերին շողոքորթութիւն ընող մարդը անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթ կայ. բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ։

7 ՚Ուրդարը աղքատներուն դատը գիտէ. ԲՉայ չար մարդը տեղեակ չըլլար։

8 ԲԾաղր ընող մարդիկները քաղաքը կը բռնկցընեն. բայց իմաստունները ՚բարկութիւնը կը դադրեցընեն։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ունի, ԲԹԷ՝ սրդողի և ԹԷ ծիծաղի, հանգիստ չըլլար։

10 ԲՈրիւնահեղ մարդիկները արդարը կ'ատեն. բայց ուղղութիւնը անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն։

11 ՚Ցիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ. բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ ատենի կը պահէ։

12 Սուտ խօսքերուն ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան։

13 Աղքատը ու բռնաւորը ՚իրարու հանդիպեցան, Բերկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է։

14 ԲԱղքատները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ։

15 ՚Կաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ. բայց ՚Էր խոյսը ձգուած տղան իր մայրը կ'ամչցընէ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ. ԲԲայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն։

17 ՚Խրատէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ, և քու հոգիդ զուարճացընէ։

18 ՚Ըռանց մարգարէութեան ժողովուրդը կը խոտորի, բայց ՚օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ։

19 Հասկցող ու պատասխան չըտուող ծառան խօսքերով չխրատուիր։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսայ. ՝աւելի յոյս կայ յիմարէն քան ԹԷ անկէ։

21 ԹԷ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցընէ, վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլլայ։

22 ՚Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կ'ընէ։

23 ՚Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ. բայց հեզսրտի մարդը փառք կը վաստկի։

24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ. ՝անիկայ երդումը կը լսէ, ու իր դէպքը չյայտներ։

25 ՚Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ. բայց Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ։

26 ՚Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն. բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է, և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Ագուրին հաւատով խոստովանութիւնը. ՚Անոր երկու խոհիքերը։ 10 Ծառայի մը անիրաւութիւն չընելու վրայով։ 11 Զորս չար ցեղեր։ 15 Զորս տեսակ չկշտացող բաներ։ 17 Ծնողքը չանարգելու վրայով։ 18 Զորս բան՝ գիտնալու դժուար։ 21 Զորս անտանելի բան։ 24 Զորս տեսակ խելացի կենդանիներ։ 29 Զորս կարգ գեղեցիկ քալուածք ունեցողներ։ 32 Բարկութիւնը պէտք է արգիլել։

1 Յակէեան Ագուրին խօսքերը, այսինքն՝ պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ, Իթիէլին և Ուքալին։

2 ԲՑիրաւի ես ամէն մարդէ թանձրամիտ եմ, ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ.

3 Ես իմաստութիւն չսորվեցայ, ու †Ամենասուրբին գիտութիւնը չեմ գիտեր։

4 ՚Երկինքը ով ելաւ ու իջաւ. ՏՀովը իր ձեռքերուն մէջը ով

ՆՈՒՄԵՐՔ ԸՍՏ 700

ՀԳԼ. Ժ. 1։ ԺԹ. 21, 25։

ՅՍԱՂ. ԼԵ. 36։ ԾԸ. 10։ ՂԱ. 8։ ՂԲ. 11։

ՂԳԼ. Ժ. 24։ ԺԹ. 18։ ԻՐ. 15։ ԻԶ. 13, 14։ ՀՇՐ 15։

ՀԱԹԱԳ. Գ. 1։ ԵՄՎ. Ը. 11, 12։

ՍՑՕՀ. Ժ. 17։ ՑԱԿ. Ա. 25։

ՅԳԼ. ԻԶ. 12։

ՆԳԼ. ԺԹ. 18։ ԻԶ. 21։

ՂՑԲԲ. ԻՐ. 29։ ԳԼ. Ժ. 33։ Ժ. 12։ ԵՍ. ԿՂ. 2։ ԴԱՆ. Գ. 30, 31, ԸՃ։ ՄԱԹ. ԻԳ. 12։ ՂՐԱ. ԺԳ. 11։ Ժ. 14։ ԳԱՐ. Ժ. 23։ ՑԱԿ. Գ. 6։ 10։ ԱՁԵԱ. Ե. 5։

ՀՂՂ. Ե. 1։

ՂՅԵՒ. Ժ. 12։ Ի. 2, 11։

ՀԳԼ. ԺԹ. 6։

ՔՍԱՂ. ՀԳ. 22։

†ԿԱՐ՝ ԱՐԸՐԱՑ

ՄՑՕՀ. Գ. 13։

ՀՅՈՎ. ԼԸ. 4, ԸՃ։ ՍԱՂ. ՃՂ. 3, ԸՃ։ ԵՍ. ԽՈ. 12, ԸՃ։

Ն · Ք · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 700

ժողվեց · Ջուրերը էր հանդերձին մէջ ով ամփոփեց · երկրին բոլոր ծայրերը ով հաստատեց · անոր ա֊նունը ի՞նչ է , ու անոր որդւոյն ա֊նունը ի՞նչ է · Թէ որ գիտես , ըսէ՛ ։

Ի Սաղ · ԺԲ · 6 ։ ԺԲ · 30 ։ ԺԸ · 8 ։ ՃԺԹ · 140 ։

5 Է Աստուծոյ ամէն խօսքերը մա֊քուր են · Վանիկայ իրեն ապաւի֊նողներուն ասպար է ։

ՂՍաղ · ԺԲ · 30 ։ Ժգ · 11 ։ ՃԺԵ · 9 ։ 10 , 11 ։

6 Է Դուն անոր խօսքերուն վրայ բան մի՛ աւելցներ , որ չըլլայ Թէ քեզ յանդիմանէ , ու դուն սուտ֊խօս երեւնաս ։

Ե Օր · Դ · 2 ։ ԺԲ · 32 ։ Ցայտ · Իբ · 18 , 19 ։

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ · մեռնելէս առաջ զանոնք ինծմէ մի՛ արգիլեր ·

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր · ինծի աղքա֊տութիւն կամ հարստութիւն մի՛ տար · Ըիմ սովորական հացովս զիս կերակրէ ·

Ը Մատ · Գ · 11 ։

9 Ի Զըլլայ որ կշտանամ և ւէզ ու֊րանամ , ու Տէրը ո՞վ է , ըսէմ · և չըլլայ որ աղքատանամ ու գո֊ղութիւն ընեմ , և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը Բէբռնա֊նեմ ։

Ի Օր · Ը · 12 , 14 , 17 ։ Ա֊ա · 20 ։ Ը · 15 ։ Նեեմ · Թ · 25 , 26 ։ Ցոբ · Ա֊ · 24 , 25 , 28 ։ Ովս · Ժգ · 6 ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի՛ ըներ , չըլ֊լայ որ քեզի անէծք տայ , ու դուն յանցաւոր գտնուիս ։

11 Ցեղ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ , և իր մայրը չօրհներ ։

Ժ Ղուա · Ժը · 11 ։

12 Ցեղ կայ որ ժ իր աչքին առջևը մաքուր է , սակայն իր աղտեղու֊թենէն լուացուած չէ ։

Ի Սաղ · ՃԼԱ · 1 ։ Գա · Ղ · 17 ։

13 Ցեղ կայ որ Է անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են , ու անոր արտեւանունքները բարձրացած են ։

Լ Ցոբ · ԽԲ · 17 ։ Սաղ · ԺԸ · 2 ։ Ծէ · 4 ։ Գա · Ժբ · 18 ։

14 Լ Ցեղ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են , և անոր ժանիք֊ները դանակներու պէս են , Է աղ֊քատները երկրին վրայէն՝ ու տը֊ռնանկները մարդոց միջէն ուտելու համար ։

Ի Սաղ · Ժգ · 4 ։ Ա՛մաղ · Ը · 4 ։

15 Տզրուկը երկու աղջիկ ունի · Տո՛ւր , տո՛ւր , ի՛ըսէն ։ Ասոնք երեք բան են կշտանար , ո՛ — չորս բան կայ՝ ո՛ր Հերիք է՝ չեն ըսեր ։

Ծ Գէն · ԽԵ · 20 ։ Ա՛մ · Բ · 5 ։

16 Ծ Գերեզմանը , ամուլ արգանդը , երկիրը որ Ջրով չկշտանար , ու կրակը որ Հերիք է՝ չըսեր ։

Կ Ծն · Թ · 22 ։ Ղէ · Ի · 9 ։ Գա · Ի · 20 ։ Իգ · 22 ։

17 Կ Ան աչքը որ իր հայրը ծաղր կ'ընէ , և իր մօրը ծերազնդիլը կ'ա֊նարգէ , ձորերուն ագռաւները պիտի փորեն , ու զանիկայ արծիւնե֊րուն ձագերը պիտի ուտեն ։

18 Ան իրէք բաները ինծի զարմանալի կ'երեւնայ , և չորս բան կայ որ չեմ գիտեր ·

19 Օդին մէջը արծիւին ճամբան , ապառաժի վրայ օձին ճամբան , ծովուն մէջը նաւուն ճամբան , ու աղջկան քով երիկ մարդուն ճամ֊բան ։

Ն · Ք · ԴԲ · Ի՛ԲԲ 700

20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է · կ'ուտէ ու բերանը կը սրբէ , և Ձարութիւն չըրի՛ կ'ըսէ ։

21 Իրէք բաներ համար երկիրը կը դողայ , ու չորս բան կայ , որոնք չկրնար տանիլ ·

22 Ծառան երբոր թագաւորէ , յիմարը երբոր հացով կշտանայ ,

ՀԳա · ԺԲ · 10 ։ Ժողովող · Ժ · 7 ։

23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի , և աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ ։

24 Եւրիս վրայ չորս բան կայ որ պզտիկ են , բայց անոնք շատ խե֊լացի են ·

25 Ֆ Մրջիւնները զօրաւոր ժողո֊վուրդ մը չեն , բայց իրենց կերա֊կուրը ամառուընէ կը պատրաս֊տեն ·

Ֆ Գա · Ղ · 6 , ԼԷ ։

26 Ղ Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են , բայց իրենց տուները վէ֊մերու մէջ կը շինեն ·

Ղ Սաղ · ՃԺ · 18 ։

27 Մարախները թագաւոր չունին , սակայն ամէնը դունդ դունդ դուրս կ'ելլեն ·

28 * Մողէսը էր ձեռքերովը պապէ֊բան կը փակչի , ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գտնուի ։

* Կա՛ Սար֊դը · ԵԲԲ · ՍԷՄԱ֊ՄԻԹ , ո֊րով կ'իմ֊նամ մողէ֊սի ժողո֊վուրդը պատ֊րաստեր է ։

29 Աղէկ քալող իրէք բան կայ · և չորս բան կայ որ գեղեցիկ քա֊լուածք ունի ·

30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններ֊էն զօրաւոր է , ու բնաւ մկունն երեսէն ետ չդառնար ·

31 † Մէջքը կապած չէ՞ ու նոխազը , և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է ։

† Կա՛ Որ֊սական չու֊նը

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարու֊թիւն ըրիր , կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր , ֆ ձեռքդ բերնիդ վրայ դէր ·

ֆ Ցոբ · իա · 5 ։ խ · 4 ։ Ղա · Բ · 3 ։ Մ՚Ի֊ք · Է · 16 ։

33 Վասն զի Թէ որ կաթը ծեծես , կոգի կ'ելլէ , Թէ որ քիթը ճմլես , արիւն կ'ելլէ · նոյնպէս Թէ որ բար֊կութիւնը զրդռես , կռիւ կ'ելլէ ։

ԳԼ · ԼԱ

1 Պարկեշտութեան ու բարեխառնութեան վը֊րայով Լեմուէլին խրատները ։ 6 Վշտացած մարդը մխիթարելու ու պաշտպանելու վրա֊յով ։ 10 Ընաքնիի կնկան գովութիւնը ու արժանութիւնները ։

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝ այ֊նինչ պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց ։

Ի՛ԲԲ 1015 — Գա · Լ · 1 ։

2 Ի՞նչ ըսե՛մ որդեակ իմ , ի՞նչ ըսե՛մ իմ որովայնիս որդին · ի՞նչ ըսե՛մ իմ ուխտերուս որդին ։

Բ Ես · Խթ · 15 ։ Գ Գա · Ե · 9 ։ Դ Բ Օր · Ժէ · 17 ։ Նեեմ · Ժգ · 26 ։ Գա · Է · 26 ։ Ովս · Գ · 11 ։

3 Ֆ Քու զօրութիւնդ կնիկներուն մի՛ տար , ո՛չ ալ քու ճամբաներդ Թագաւորները բնաջինջ ընողնե֊րուն ։

4 Ո՛վ Լեմուէլ՝ թագաւորներուն չվայլեր , գինի խմելը թագաւորներուն չվայլեր , և օղի խմելը իշխաններուն չվայլեր .

5 Զգըլայ որ խմեն ու օրէնքը մոռնան , և տառապեալներէն մէկուն դատաստանը ծռեն :

6 Օղին կորսուելու վրայ եղողին , ու գինին դառնահոգիներուն տուէք ,

7 Որ անոնք խմեն ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան , և իրենց նեղութիւնը մէյմըն ալ չյիշեն :

8 Բայց քու բերանդ համր մարդուն համար , ու՝ բոլոր անխնամ մնացածներուն դատին համար :

9 Բայց քու բերանդ , ծարդարութեամբ դատէ , և հաղքատին ու տնանկին դատաստանը տես :

10 Ո՞վ կրնայ գտնել . անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է :

11 Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է , ու աւարի կարօտ չըլլար .

12 Անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ , և ոչ թէ չարիք .

13 Բուրդ ու քթան կը փնտռէ , և * ուզածը ձեռքովը կը գործէ :

14 Անիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի . իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ :

15 Ու ի անիկայ գիշերով կ'ելլէ , ու ի տանը մթերիները կերակուր , և իր աղախիններուն բաժին կու տայ :

16 Արտի մը վրայ կը խորհի ու զայն նիկայ ծախու կ'առնէ , և իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ :

17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պընդէ , ու իր բազուկները կը զօրացընէ :

18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ . անոր ճրագը գիշերը չմարիր :

19 Իր ձեռքերը իլկին կ'երկընցընէ , ու ափովը ղոքը կը բռնէ :

20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ , ու ձեռքերը կարօտներուն կ'երկընցընէ :

21 Իր տանը մարդոցը համար ձիւնէն չվախնար . քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են :

22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ . իր հանդերձը բէհեզ ու ծիրանի է :

23 Անոր երկիր կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի :

24 Կտաւ կը գործէ ու կը ծախէ , և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ :

25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի . ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ :

26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ , և իր լեզուին վրայ † քաղցրութեան օրէնք կայ :

27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ , և ծուլութեան հացը չուտեր :

28 Անոր տղաքը կ'ելլեն , ու զանիկայ երանելի կ'անուանեն . անոր էրկին ալ զանիկայ կը գովէ , ըսելով ,

29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան . բայց դուն ամենէն գերազանց եղար :

30 Վայելչութիւնը սուտ է , ու գեղեցկութիւնը ունայն է . այլ Տէրոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի :

31 Տուէք անոր իր ձեռքին պտուղէն . ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ :

Ն · ք · ՂԲ · իբր 1015

Ի Ժող . ժ . 17 :

Ղ Ովս . գ . 11 :

Ի Սաղ . ճդ . 15 :

Ը Տես Ցոր . իթ . 15, 16 : Ի ա Թագ . ժթ . 4 : Եսթ . գ . 16 :

Ժ Ղա . ժթ . 15 : բ Օր . ա . 16 :

Ի Ցոր . իթ . 12 : Ես . ա . 17 : Երեմ . իբ . 16 :

Լ Գլ . ժբ . 4 : ժբ . 22 : ժթ . 14 :

*Կամ՝ յօժարութեամբ

Ի Հռով . ժբ . 11 :

Ի Ղու . ժբ . 42 :

Ն · ք · ՂԲ · իբր 1015

Ե Ելս . գ . 28 : Երբ . ժգ . 16 :

Հ Գլ . ժբ . 4 :

†Կամ՝ ողորմութեան

ԳԻՐՔ ՀՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Հողովողը կը ցուցընէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայնութիւն են , 4 որովհետեւ ամէն արարածները անդադար կ'աշխատին , 9 բայց նոր բան մը յառաջ չեն բերեր , ու ամէն հին բաներն ալ կը մոռցուին . 12 և թէ ինքը այնպէս գտած է իմաստութեան քննութիւնեբով ։

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն՝ Հողովողին խօսքերը ։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Հողովողը , ունայնութիւն ունայնութեանց , ամէն բան ունայնութիւն է ։

3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքէն ։

4 Ազգ կ'երթայ , և ազգ կու գայ . Երկիրը միշտ կը կենայ ։

5 Նաեւ արեւը կը ծագի ու արեւը կը մտնէ , և իր ծագած տեղը արտորալով կը դառնայ ։

6 Հովը դէպ ի հարաւ կ'երթայ , ու դէպ ի հիւսիս կը պտտի . Հովը աս դին ան դին պտտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ ։

7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան , բայց ծովը չի լեցուիր . ան տեղը որ գետերը կ'երթային , նորէն հոն կ'երթան ։

8 Ամէն *խօսքերը կը հառնին" , մարդս խօսելու կարող չէ . Ի աչքը տեսնելով չկշտանար , ու ականջը լսելով չլեցուիր ։

9 Ի՞նչ որ եղած է , նոյնը պիտի ըլլայ՝ , ու ինչ որ գործուած է , նոյնը պիտի գործուի . և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ ։

10 Կայ արդեօք անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ Ահա ասիկայ նոր է . ահա մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր ։

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ , ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ ։

12 Ես Հողովողս Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ ,

13 Եւ իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի . Է ասոնց ամէնէն չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ , որ անով զբաղին ։

14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ . և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն ու †հոգիի տանջանք" է ։

15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շիտկուիլ , ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ ։

16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի , Ահա ես մեծցայ , ու իմաստութիւն ստացայ Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ամէնէն աւելի . և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ ։

17 Եւ իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու , ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու տուի . հասկըցայ որ ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է ։

18 Վասն զի հշատ իմաստութեան մէջ շատ տրտմութիւն կայ . ու էր գիտութիւնը աւելցընողը էր վէշտը կ'աւելցընէ ։

ԳԼ . Բ

1 Մարդկային կեանց ունայնութիւնը զբօսանաց մէջ ։ 12 Թէև իմաստունը յիմարէն աղէկ է , սակայն երկուքին վերջը մէկ է ։ 18 Մարդկային աշխատութիւններուն ունայնութիւնը , որ երբոր կը թողուն , չեն գիտեր թէ որո՛ւն համար է ։ 24 Մեր աշխատանքին պտուղը վայելելուն պէս աղէկ բան չկայ . բայց ան ալ Աստուծոյ մէկ պարգեւն է ։

1 Ես՝ իմ սրտիս մէջը ըսի , Եկո՛ւր հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ . ուստի բարիքները վայելէ . և ահա Բ ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

2 Ծիծաղին համար ըսի Թէ ցիմար է , և ուրախութեան համար Թէ Ասոր ըրածը ի՞նչ է ։

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինիով զուարթացընեմ , և իմաստութեան առաջնորդութեամբ անմտութիւնը ճանչնամ , որ տեսնեմ Թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բարին՝ որ կրնան ընել երբ

Ն . ք . զՔ . Իբր 977

Ա Ժամ. 12 ։ ԳԼ է . 27 ։ ժբ . 8 , 9 , 10 ։

Բ Սաղ . լԹ . 5 , 6 ։ կր . 9 ։ Ճխդ . 4 ։ ԳԼ ժբ . 8 ։

† Հռով . ը . 20 ։

Գ ԳԼ . բ . 22 ։ գ . 9 ։

Է Սաղ . ՃԳ . 5 ։ ՃԺԹ . 90 ։

Ը Սաղ . ժԹ . 5 , 6 ։

Թ Ցօհ . դ . 8 ։

Ը Ցոբ . ԼԸ . 10 ։ Սաղ . ՃԳ . 8 , 9 ։

* Կամ՝ բաները կը յոգնին .

Ի Ածակ . իէ . 20 ։

ժ ԳԼ . գ . 15 ։

Ժ Ղ . ժբ . 19 ։

Ի Ցճս Ես . ծ . 11 ։

† Ածակ . ժգ . 13 ։ ԳԼ . է . 6 ։

Գ ԳԼ . ա . 17 ։

Ն . ք . զՔ . Իբր 977

Լ Ծն . գ . 19 ։ ԳԼ . գ . 10 ։

† Կամ՝ հովի համար աշխատութիւն

Ի ԳԼ . է . 13 ։

Ի գ Թագ . գ . 12 , 13 ։ դ . 30 ։ ժ . 7 , 23 ։ ԳԼ . բ . 9 ։

Է ԳԼ . բ . 3 , 12 ։ է . 23 , 25 ։ ա Թես . ե . 21 ։

Հ ԳԼ . ժբ . 12 ։

Ն·ք·ՂՓ· ԽԲ 977

կինքին տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։
4 Մեծ գործքեր ըրի , ինծի տուներ շինեցի , ու՝ ինծի այգիներ տընկեցի .
5 Ինծի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի , ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի .
6 Ինծի ջուրի աւազաններ շինեցի , որ անոնցմէ ծառ բուսցընող անտառը ուռգուի .
7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ , և իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ . ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամենէն աւելի ։
8 Ես՝ նաև ինծի արծաթ ու ոսկի , և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի . ինծի այր և կին երգեցողներ ստացայ , ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները *և ամէն տեսակ շքեղութիւն՝ ։
9 Եւ ՚ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամենէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ . իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար ։
10 Եւ իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնցմէ չարգիլեցի , ու՝ իմ սիրտս ամէն ուրախութենէ զուրկ չձգողեցի . հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ . և ես իմ բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկայ էր ։
11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն , ու ընելու համար իմ քրտած ամէն աշխատանքիս նայեցայ , և ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր , ու արեւուն տակը օգուտ չկար ։
12 Եւ ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու , Ինանց յիմարութիւնը ու անմտութիւնը . վասն զի թագաւորին ետևէն եկող մարդը ի՞նչ իրեայ ընէ . ինչ որ արդէն ըրած են ։
13 Ուստի տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է , ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է ։
14 Ի իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է , իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ . բայց ես հասկըցայ որ ամենուց պատահած դիպուածը մէկ է ։
15 Ան ատենը իմ սրտիս մէջ ըսի , Որովհետև անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի , ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ . ասս պատճառաւ իմ սրտիս մէջ ըսի որ ասս ալ ունայնութիւն է .
16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ . ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի . ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի . անմիտին պէս ։
17 Անոր համար ես կեանքէս զզուեցայ , վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինծի գէշ երեւցան . քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։
18 Եւ ես արեւուն տակը քրտած բոլոր աշխատութենէս զզուեցայ . քանզի ՚ինծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ .
19 Եւ ո՞վ գիտէ թէ անիկայ լմաստուն պիտի ըլլայ թէ անմիտ . բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ , որ արեւուն տակը աշխատեցայ , ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։
20 Եւ ես դարձայ , որ արեւուն տակը քրտած բոլոր աշխատանքիս վրայով իմ սրտէս յոյս կտրեմ ։
21 Վասն զի մարդ կայ՝ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ , գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ'ըլլայ , բայց անոր մէջը չաշխատող մարդուն էբբե բաժին կուտայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է .
22 Վասն զի մարդը՝ արեւուն տակը քրտած իր բոլոր՝ աշխատանքէն ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ .
23 Քանզի անոր բոլոր օրերը ծվշտերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ լեցուն են . անոր սիրտը գիշերը անդամ հանգստութիւն չգտներ . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։
24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն ՚է աւելի բան մը չունի . ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ'ըլլայ ։
25 Վասն զի †ինծմէ դատ՝ ո՞վ կրնայ ուտել , և ո՞վ կրնայ զուարճանալ ։
26 Քանզի Աստուած իր առջևը հաճելի եղող մարդուն իմաստութիւն , գիտութիւն և ուրախութիւն կուտայ . բայց մեղաւորին զբաղմունք կուտայ , որ անիկայ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողին տայ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Ն·ք·ՂՓ· ԽԲ 977

Ա Սաղ·ԽԹ· 10 ։

Գ Լ · Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովը մարդոց աշխատութեանցը վրայ ունայնութիւն կ'աւելցնէ ։ 11 Աստուծոյ գործքերուն մէջ գե-

Ե Թագ · Թ · 28 ։ Ժ · 10 ։ 14 ։ 21 ։ Ճ ։

* Կ՚ՈՐ մեծ առատութեամբ ։ Ղ Գլ· ա·16։

Ե Գլ·ժ·22։ ե·18։ Թ·9։

Ը Գլ· ա·3։ 14։

Ի Գլ·ա·17։ ե·25։

Ժ Ածակ·ԺԵ· 24 ։ Գլ·ը· 1 ։

Ի Սաղ·ԽԹ· 10 ։ Գլ·Թ· 2 ։ 3 ։ 11 ։

† Կ՚ՈՐ ա-ռանց Անոր

Հ Ցօբ · ԺԵ · 16 ։ 17 ։ Ա-մակ·ԻԲ·8։

Ն.ՔՔ. Իբր 977

բազանցութիւն մը կայ. 16 սակայն վերջին օրը Աստուած պիտի դատէ մարդոց գործքերը, թէև հիմա անոնք անաւունի պէս են։

= Հմր 17։ Գլ. բ. 6։ * Կամ՝ դիտաւորութեան Թեան։ Բ Եբր. թ. 27։

1 Ամէն բանին ատենը կայ, ու = երկինքին տակը եղող ամէն * գործին ժամանակը.

2 Ծնանելու ժամանակ, և Բ մեռնելու ժամանակ. տնկելու ժամանակ, ու տնկուածը խլելու ժամանակ.

3 Մեռցրնելու ժամանակ, և բժշկելու ժամանակ. փլցրնելու ժամանակ, ու շինելու ժամանակ.

4 Լալու ժամանակ, և ծիծաղելու ժամանակ. սուգ ընելու ժամանակ, ու կաքաւելու ժամանակ.

5 Քարեր դուրս նետելու ժամանակ, և քարեր ժողվելու ժամանակ. գրկելու ժամանակ, ու Ե դըրկելէն հեռանալու ժամանակ.

Ե Ցովել. բ. 16։ ա Կոր. ե. 5։

6 Փնտռելու ժամանակ, և կորսընցրնելու ժամանակ. պահելու ժամանակ, ու դուրս ձգելու ժամանակ.

7 Պատռելու ժամանակ, և կարելու ժամանակ. Ը լռելու ժամանակ, ու խօսելու ժամանակ.

Ը Ամով. ե. 13։

8 Սիրելու ժամանակ, և Թ ատելու ժամանակ. պատերազմի ժամանակ, ու խաղաղութեան ժամանակ։

Թ Ղուկ. ժգ. 26։

9 Ո՞Ն Աշխատողն իր քաշած աշխատանքէն ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ։

Ժ Գլ. ա. 3։

10 Ժ Ես տեսայ ան զբաղմունքը որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

Ժ Գլ. ա. 13։

11 Անիկայ ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ ըրաւ. և աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ. բայց Ի Աստուծոյ ըրած գործքը մարդ չը կրնար սկիզբէն մինչև վերջը դանել։

Ի Գլ. բ. 17։ Հռով. ժա. 33։

12 Ա՝ Բ գիտեմ որ ուրախ ըլլալէն ու կենդանութեան ատենը աղէկութիւն ընելէն Ի դատ՝ ուրիշ աղէկ բան մը չկայ անոնց մէջ։

Բ Հմր 22։

13 Ու նաև Ժ ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգեւն է։

Ժ Գլ. բ. 24։

14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն բանը յաւիտեան պիտի մնայ. Խ անոր վրայ բան մը աւելցընել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ. և Աստուած գնահատ ըլաւ, որ իր երեսէն վախնան։

Խ Ցակ. ա. 17։

15 Ի՛նչ որ եղած է, հիմա ալ կայ. ու ի՛նչ որ պիտի ըլլայ, արդէն եղած է. և Աստուած անցածը կը փնտռէ։

Ղ Գլ. ա. 9։

16 Ու նաև արեւուն տակը տեսայ որ Ի դատաստանի տեղ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղ անօրէնութիւն կար։

Ի Գլ. ե. 8։

17 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի Թէ Ի Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի Կ՚ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն։

Ն.ՔՔ. Իբր 977

Ի Հռով. բ. 6, 7, 8, Ը։ Բ Կոր. ե. 10։ Բթես. ա. 6, 7։

18 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, Թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ. ու պիտի տեսնեն որ իրենք անասուններ են։

Կ Հմր 1։

19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը և անասուններուն պատահածը մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, միւսն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամենուն շունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի. վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։

Հ Սաղ. խԹ. 12, 20։ Նգ. 22։ Գլ. բ. 16։

20 Ամէնը մէկտեղ կ՚երթայ. Ն ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ։

Ն Ծն. գ. 19։

21 Ո՞վ գիտէ Թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ՚ելլեն, և անասնոց ոգիները վար գետինը կ՚իջնեն։

Ղ Գլ. ժբ. 7։

22 Ո՞ւ տեսայ որ մարդս իր գործքերովը ուրախ ըլլալէն Ի դատ ուրիշ աղէկութիւն մը չունի, Ր քանզի ան անոր բաժինը ան է. Ս վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ Թէ իրմէ եղբը ինչ պիտի ըլլայ։

Ճ Հմր 12։ Գլ. բ. 24։ Ե. 18։ ժա. 9։ Ժ Գլ. բ. 10։ Ի Գլ. գ. 12։ Ը. 7։ ժ. 14։

ԳԼ. Դ

1 Մարդուն ունայնութիւնը կ՚աւելնայ հարբուհասարութեամբ, 4 նախանձով, 5 ծուլութեամբ, 7 ագահութեամբ, 9 առանձնակեցութեամբ, 13 կամակորութեամբ։

1 Նորէն դարձայ ու տեսայ արեւուն տակը եղած բոլոր = զրկանքները. և ահա զրկուածներուն ա՛լ արցունք կար, բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց զբօսանք ընողներուն ձեռքը ոյժ կար, բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար։

= Գլ. գ. 16։ Ե. 8։

2 Ես ևս մեռածները՝ արդէն մեռածները մինչև հիմա ապրող կեանք անոնցմէ աւելի գովեցի։

Բ Ցոր. գ. 17, Ը։

3 Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է, վասն զի անիկայ արեւուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ։

Ճ Ցոր. գ. 11, 16, 21։ Գլ. զ. 3։

4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

5 Ը Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ՚ուտէ։

Ը Առակ. զ. 10։ Իգ. 33։

6 Ի Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան Թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է։

Ի Առակ. ժե. 16, 17։ ժզ. 8։

7 Եւ ես դարձայ ու արեւուն տակը ունայնութիւն տեսայ ։
8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի ։ ո՛չ տղայ ունի և ոչ եղբայր . բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի , ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար , եւ չըսեր ինչ համար կ'աշխատիմ , ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է ։
9 Երկուքը մէկէն աղէկ է . վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք ունի .
10 քանզի թէ որ իյնան , մէկզմէկ կը վերցընեն . բայց վա՛յ իյնողը մէկուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի ։
11 Ու երկու մարդ ջերմէ պահուելով կը տաքնան . բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ , երկուքը կրնան անոր դէմ դնել . ու երեքպատիկ դերձանը դիւրաւ չկտրուիր ։
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն տղան , քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրատիլ ։
14 քանզի դէնը բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւորէ , բայց ուրիշ մը որ *թագաւոր ծնած է , աղքատ կ'ըլլայ ։
15 Ցեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանիները ան տղուն հետ՝ որ երկրորդն էր , ու անոր տեղը պիտի անցնէր .
16 †անոնց առջևը կեցողը՝ բոլոր ժողովուրդը անթիւ էր . սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Գ · Ե

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելու մէջ , 8 Հարստահարութեան դէմ տրտնջելու մէջ , 9 և հարստութեան մէջ ունայնութիւններ ։ 18 Հարստութեան մէջ երջանկութիւնը Աստուծոյ պարգեւն է ։

1 Ամէն բանի համար ժամանակ կայ , ամէն գործի համար ատեն կայ երկնքի տակ .
2 ծնանելու ժամանակ ու մեռնելու ժամանակ , տնկելու ժամանակ ու տնկուածը քակելու ժամանակ ,
3 սպաննելու ժամանակ ու բժշկելու ժամանակ , քակելու ժամանակ ու շինելու ժամանակ ,
4 լալու ժամանակ ու ծիծաղելու ժամանակ , սգալու ժամանակ ու պարելու ժամանակ ,
5 քարեր ցրուելու ժամանակ ու քարեր հաւաքելու ժամանակ , գրկելու ժամանակ ու գրկելէ ետ կենալու ժամանակ ,
6 շահելու ժամանակ ու կորսնցնելու ժամանակ , պահելու ժամանակ ու նետելու ժամանակ ,
7 պատռելու ժամանակ ու կարելու ժամանակ , լռելու ժամանակ ու խօսելու ժամանակ ,
8 սիրելու ժամանակ ու ատելու ժամանակ , պատերազմի ժամանակ ու հաշտութեան ժամանակ ։
9 Ի՞նչ օգուտ կը գտնէ գործաւորը իր աշխատութենէն որ կը վաստակի ։
10 Տեսայ զբաղմունքը զոր Աստուած տուաւ մարդոց որդիներուն՝ որ անոր մէջ զբաղին ։
11 Ամէն բան իր ժամանակին մէջ գեղեցիկ ըրաւ . նաեւ յաւիտենականութիւնը դրաւ անոնց սրտին մէջ , բայց մարդ չի կրնար գտնել Աստուծոյ գործը որ սկիզբէն մինչեւ վերջ ըրաւ ։
12 Գիտցայ որ անոնց համար աղէկ բան չկայ , բայց միայն ուրախանալ և իր կեանքին մէջ բարի ընել .
13 ու նաեւ որ մարդ ուտէ ու խմէ և իր ամէն աշխատութեան մէջ բարի օրեր տեսնէ , Աստուծոյ պարգեւն է ։
14 Գիտցայ որ Աստուած ամէն ինչ որ կ'ընէ , յաւիտեան պիտի ըլլայ . անոր վրայ բան մը աւելցնել չկրնար , ոչ ալ անկէ բան մը պակսեցնել . Աստուած այնպէս ըրաւ որ մարդիկ անոր առջեւ երկիւղ ունենան ։
15 Ինչ որ եղաւ , արդէն կայ , ու ինչ որ պիտի ըլլայ , արդէն եղած է . Աստուած կը փնտռէ զանիկայ որ հալածուեցաւ ։
16 Ես ալ արեւուն տակ տեսայ որ դատաստանի տեղը՝ անիրաւութիւն կայ , և արդարութեան տեղը՝ անիրաւութիւն կայ ։
17 Ես ըսի իմ սրտիս մէջ . Աստուած պիտի դատէ արդարն ու մեղաւորը , վասն զի ամէն գործի և ամէն բանի համար ժամանակ կայ հոն ։
18 Ես ըսի իմ սրտիս մէջ մարդոց որդիներուն համար , որ Աստուած զանոնք փորձէ , և որ իրենք տեսնեն թէ անասուններու պէս են ։
19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը անասուններուն ալ կը պատահի . անոնց մէկ պատահածն ալ անոնց մէկ պատահածն է . ինչպէս որ մէկը կը մեռնի , նոյնպէս ալ միւսը կը մեռնի , ու բոլորն ալ մէկ շունչ ունին . մարդուն մարդէն աւելի բան մը չկայ , որովհետեւ ամէն ինչ ունայնութիւն է ։
20 Բոլորը մէկ տեղ կ'երթան . բոլորն ալ հողէն եղան , ու բոլորն ալ հողին կը դառնան ։
21 Ո՞վ գիտէ մարդոց որդիներուն հոգին վերէ կ'ելլէ , և անասունին հոգին վար կ'իջնէ երկրի մէջ ։
22 Ուստի տեսայ որ մարդուն համար աղէկ բան չկայ , քան թէ իր գործերուն մէջ ուրախանալ , որովհետեւ անոր բաժինն է ։ Վասն զի ո՞վ կրնայ զինքը բերել տեսնելու համար թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։

Դ · Ե

1 Ես դարձեալ դարձայ ու տեսայ բոլոր հարստահարութիւնները որ կ'ըլլան երկրի վրայ , ու ահա հարստահարուածներուն արտասուքը , և անոնց համար մխիթարիչ չկայ . հարստահարողներուն ձեռքէն զօրութիւն կայ , ու անոնց համար մխիթարիչ չկայ ։
2 Ուստի գովեցի մեռելները որ արդէն մեռած են , աւելի քան կենդանի եղողները որ մինչեւ հիմա կ'ապրին ։
3 Ու երանի անոնց որ եղած չեն , որ չեն տեսած չար գործը որ կ'ըլլայ արեւուն տակ ։
4 Ես դարձեալ ամէն աշխատութիւն և ամէն յաջողութիւն տեսայ որ մարդ իր դրացիին նախանձի կ'ենթարկուի . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։
5 Յիմարը ձեռքերը իրարու կը զարնէ և իր մարմինը կ'ուտէ .
6 աւելի լաւ է բուռ մը հանգստութիւն , քան թէ երկու բուռ աշխատութիւն ու հոգիի տանջանք ։
7 Ես դարձեալ ունայնութիւն տեսայ արեւուն տակ .
8 մէկը կայ որ միայնակ է , ո՛չ տղայ ունի և ո՛չ եղբայր , բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի , ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար , և չըսեր թէ ո՞ւմ համար կ'աշխատիմ , ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է ։
9 Երկուքը մէկէն աղէկ է . վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք ունի .
10 քանզի թէ որ իյնան , մէկզմէկ կը վերցընեն . բայց վա՛յ իյնողը մէկուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի ։
11 Ու երկու մարդ ջերմէ պահուելով կը տաքնան . բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ , երկուքը կրնան անոր դէմ դնել . ու երեքպատիկ դերձանը դիւրաւ չկտրուիր ։
13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն տղան , քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրատիլ ։
14 քանզի դէնը բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւորէ , բայց ուրիշ մը որ թագաւոր ծնած է , աղքատ կ'ըլլայ ։
15 Ցեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանիները ան տղուն հետ՝ որ նախաորդն էր , ու անոր տեղը պիտի անցնէր .
16 †անոնց առջևը կեցողը՝ բոլոր ժողովուրդը անթիւ էր . սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան . ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

Ե · Զ

1 Աստուծոյ տունը կ'երթաս , ուշադրութիւն ըրէ . և աւելի մոտիկ ընելու մտածելը աւելի է քան թէ անմիտներու պոհ մատուցանելը . վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ'ընեն ։
2 Բերնովդ մի՛ աճապարեր , և քու սիրտդ Աստուծոյ առջևը խօսք հանելու չարտորայ . քանզի Աստուած երկինքն է , ու դուն երկրի վրայ ես . անոր համար է՛քու խօսքերդ քիչ ըլլան ։
3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն չատաչ կու գայ , ու Տիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն ։
4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես , զանիկայ կատարելը մի՛ ուշացըներ . քանզի Անփոյթ անմիտներուն չը հաճիր . ըրած ուխտդ կատարէ ։
5 Աղէկ է որ ուխտ չընես , քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես ։
6 Թող մի՛ տար որ քու բերանդ մարմնոյդ մեղք գործել տայ , ես հրեշտակին առջևը մի՛ ըսեր թէ Սխալանք եղաւ . ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքիդ համար բարկանայ , ու ձեռքերուդ գործքը ապրէ ։
7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ և խօսքերուն շատութեանը մէջ ունայնութիւններ ալ կայ . բայց Աստուածմէ վախցիր ։
8 Թէ որ գաւառի մէջ ծաղքատին եղած զրկանքը ու իրաւանց և արդարութեան ծռուիլը տեսնես , զարհիս վրայ մի՛ զարմանար . վասն զի իրարձրերուն վրայ Բարձր եղողը կը դիտէ , և աւելցեմ Բարձրը կայ ։
9 Երկիրը ամենուն ալ օգտակար է . թագաւորին անգամ արտէն ծառայութիւն կ'ըլլայ ։
10 Արծաթ սիրողը արծաթէն չկըշտանար , ո՛չ ալ հարստութիւն սիրողը երկրէն բերքէն . ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ , ուտողներն ալ կը շատնան . ուրեմն զանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով տեսնելէն ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ ։
12 Քաղցր է աշխատողը մարդուն քունը՝ թէ՛ շատ և թէ քիչ ուտէ . բայց հարուստին կուշտը ըլլալը չի թողուր որ անիկայ հանգիստ քնանայ ։
13 Արեւուն տակը տեսայ որ մէկ դէշ ցաւ մը կայ , այսինքն ան հարստութիւնը որ իր տիրոջը ձախորդութեանը համար պահուած է .
14 եւ ան հարստութիւնը մէկ ձախորդ ‖դիպուածով մը կը կորսուի . ու ինքը տղայ կը ծնանի , և անոր ձեռքը բան մը չկայ ։
15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ , այնպէս մերկ կը դառնայ . ինչպէս որ եկաւ , այնպէս կ'երթայ , ու իր աշխատութենէն բան մը չառներ որ իր հետը տանի ։
16 Ես ալ դէշ ցաւ մըն է , որ ինչպէս եկաւ , ճիշդ այնպէս կ'երթայ . և ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝ որ հովի համար կ'աշխատի ։
17 Անիկայ իր բոլոր օրերը ճիշ խաւարի մէջ կ'ուտէ մեծ տրտմութեամբ , հիւանդութեամբ և սրտմտութեամբ ։

Ա Առակ . ժ · 19 ։
Ե Թագ . Ը · 2 ։ Բ Օր . Իգ · 21 , 22 , 23 ։ Սաղ . ծ · 14 ։ Ես . Զ · 11 ։
Ղ Սաղ . կզ · 13 , 14 ։
Ե Առակ . ի · 25 ։ Գործ . ե · 4 ։
Է Ակոր . ժա · 10 ։
Բ Գէ . ժբ · 13 ։
ժ Գէ . գ · 16 ։
Ի Սաղ . ժբ · 5 ։ ծը · 11 ։ Ես . Ա · 1 ։
‡ Կամ՝ ամառուան թիւնը
Լ Գէ . Ը · 1 ։
‖ Կամ՝ գործով
Ի Ծագ . ա · 21 ։ Սաղ . խթ . 17 ։ ա Տիմ . Զ · 7 ։
Ժ Գէ . ա · 3 ։
Ի Առակ . ժա · 29 ։
Հ Սաղ . ճիզ · 2 ։

* Կամ՝ իբ թագաւորութեանը մէջ

† Կամ՝ Անոնցմէ առաջ եղող

— Տես Եղ · գ · 5 ։ Ես · ա · 12 , ԼԶ ։ Բ ա Թագ . ժե . 22 ։ Սաղ . ծ · 8 ։ Առակ . ժե · 8 ։ իա · 27 ։ Ովս . գ · 6 ։

Զ Առակ . ժ · 19 ։ Մատ . գ · 7 ։

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 977

յ ԳԼ·Բ·24։ գ·12, 13, 22։ Թ·7։ ժա·9։ ա Տիմ. գ·17։ ղ ԳԼ·Բ·10։ գ·22։ ճ ԳԼ·Բ·24։ գ·13։ գ·2։

18 Ահա ա աղէկութիւնը տեսայ, յ որ վայելուչ է ուտել ու խմել, և Աստուծոյ մէկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քրաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել· ղ վասն զի անոր բաժինը ասիկայ է։

19 Եւ ճ որ մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ, ու անկէ ուտելու և բաժինը առնելու ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ, ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է։

20 Քանզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չյիշեր· վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը ա նոր պատասխան կու տայ։

ԳԼ· Զ

1 Զգործածուած հարստութեան, 3 ստանց հարստութեան զաւակներ ունենալու, 6 և հարստութենէ զրկուած ծերութեան ունայնութիւնը։ 9 Փոփոխական բազմաքներուն ունայնութիւնը։

ա ԳԼ·ե·13։

1 ա Կրնուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ, ու անիկայ մարդոց մէջը շատ կը ծանրանէ։

2 Մարդ մը՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ, բ այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բաներէն պակսութիւն մը չունենար· ե բայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու, հապա զանիկայ օտար մարդ կ'ուտէ· ասոնք ա ունայնութիւն ու դէշ ցաւ մըն է։

3 Թէ որ մարդ հարիւր զաւակ ծնանի, ու շատ տարիներ ապրի, և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ, ու անոր հոգին բարութենէ չկշտանայ, և դ անիկայ թաղում ալ չունենայ, կ'ըսեմ որ է վիժածը անկէ աղէկ է։

4 Վասն զի ասիկայ ունայնութեամբ կու գայ, ու խաւարով կ'երթայ, և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի.

5 Արեւն ալ չտեսաւ ու բան մը չգիտցաւ· ասիկայ միւսէն աւելի հանգիստ է։

6 Իակ անիկայ թէկ երկու հազար տարի ապրի, ու աղէկութիւն չըտեսնէ, միթէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար։

ղ Առակ. ժգ. 26։

7 ղ Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է, սակայն անոր հոգին չկշտանար։

8 Քանզի իմաստունը անմիտէն աւելի ի՞նչ բան ունի· կենդանիներուն մէջը քալել գիտցող աղքատը ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ։

* եբր· քալելլեն

9 Աչքերով տեսնելը հոգիով * փափաքելէն աղէկ է· ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անունն դրուած է, և յայտնի է թէ մարդն է· ե ու անիկայ իրմէ զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ։

11 Որովհետեւ ունայնութիւն շատցընող շատ բաներ կան, մարդուն ի՞նչ կը մնայ։

12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ որ բանը աղէկ է կենդանի մարդուն՝ ը ըստ տարիքի պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջ· վասն զի ե մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ, թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ինչ պիտի ըլլայ։

Ն·Ք·ԳԲ· ԻԲԲ 977

ե Սաղ·ճբ· 11։ ճԹ·23։ ճկդ·4։ Ցակ·գ·14, 15։ ի Սաղ·լԹ· 6։ Գե·ը·7։

ԳԼ· Է

1 Աստիք են որ ունայնութեան դէմ կը դնեն· բարի համբաւ, 2 սուգ, 7 համբերութիւն, 11 իմաստութիւն։ 23 Իմաստութիւն ստանալուն գժուարութիւնը։

ա Առակ. իբ· 1։

1 ա Քաղէ անունը՝ հոտաւէտ եղէնի, ու մահուան օրը ծննդեան օրէն աղէկ է։

2 Սուգի տուն երթալը կոչունքի տուն երթալէն աղէկ է· վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է, ու կենդանի եղողը զանիկայ իր սրտին մէջ կը դնէ։

† Կամ՝ Սրտմտութիւնը

3 †Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է· բ վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը ‡ կը զուարճանայ։

‡ Կամ՝ բարի կ'ըլլայ։

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը, իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախութեան տունը կ'ըլլայ։

ե Տես Սաղ· ճկա. 5։ Առակ. ժգ· 18։ Ժե·31, 32։

5 ե Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը յիմարնէսուն երգը լսելէն աղէկ է։

6 զ Վասն զի ինչպէս է փուշերուն ձայնը կաթսային տակը, յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է· ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

զ Սաղ·ճժը· 12։ Գե·բ· 2։

7 Իրաւ որ բռնութիւնը իմաստունը յիմար կ'ընէ, ը ու պարգեւը մարդուն սիրտը կ'ապականէ։

ը Ել·իգ·8։ բ Օր·ժգ· 19։

8 Մէկ բանին վախճանը սկիզբէն աղէկ է· ա ՝երկայնամիտ ոգին՝ հպարտ ոգիէն աղէկ է։

ղ Առակ.ժդ· 29։

9 ը Մի՛ արտորար հոգիովդ բարկանալու· քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի։

ը Առակ.ժգ· 17։ ժգ.32։ Ցակ· ա· 19։

10 Մի՛ ըսեր Թէ ինչո՞ւ համար առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին· վասն զի աս բանիս համար ըրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ։

11 Իմաստութիւնը ժառանգութեան պէս աղէկ է, ու բարեր տեսնողներուն օգտակար է։

է Գե· ժա· 7։

12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութիւն կ'ընէ, և արծաթը հովանաւորութիւն կ'ընէ· բայց գիտութեան օգուտը աս է որ ի-

Ն·Ք·ԳԲ· հբր 977

մաստութիւնը գինքը ստացողները կ'ապրեցընէ ։

13 Աստուծոյ գործքին նայէ , վասն զի ով Բ՚անոր ծռածը ոմն կրնայ շիտակել ։

14 Բ՚Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր , ու գէշ օրը զգուշութիւն ըրէ · և Աստուած իրարու դիմացը դրաւ ասոնք , որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։

15 Իմ՚ունայնութեան օրերուս մէջ ամէնը տեսայ · է արդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտութեանը մէջ էր Ի՚երկարցընէ ։

16 Ն Խիստ շատ արդար մի՚ ըլլար , Եու ինքզինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի՚ կարծեր · ինչո՞ւ համար քեզ կորսընցընես ։

17 Խիստ ամբարիշտ մի՚ ըլլար , ու յիմար մի՚ ըլլար · Բ՚ինչո՞ւ համար ատենդ չեկած մեռնիս ։

18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու միւսէն ալ ձեռքդ չքաշես · վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ապահով կ'ելլէ ։

19 Իմաստութիւնը աւելի ոյժ կուտայ իմաստունին , քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանը Ա՚ոյժէն ։

20 Հիրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։

21 Արդ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի՚ տար , որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես ·

22 վասն զի քու սիրտդ դիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։

23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի · Ի՚ըսի Թէ Ես իմաստուն ըլլամ · բայց անիկայ ինծմէ հեռու եր ։

24 Ո՚Հեռուն ինչ ըլլալը , ու Ե՚խիստ խորունկ եղածը ով կը գտնէ ։

25 Բ՚Ես իմ սրտովս պտըտեցայ որ գիտնամ և քննեմ ու փնտռեմ իմաստութիւնը ու հանճարը · և յիմարութեան չարութիւնը , ու անմտութիւնը Ե՚խենթութիւնը դիտնամ ·

26 Բ՚Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան կնիկը՝ որուն սրտին մէջ ցանցեր և ուռկաններ , ու ձեռքերուն մէջ կապանքներ կան · Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի , բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։

27 Ահա ասիկայ գտայ , կ'ըսէ Ե՚ժողովողը , մէկիկ մէկիկ հաշիւ՝ հաշիւը գտնելու համար ·

28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ, բայց չեմ կրնար գտնել ·) Ո՚երիկ մարդ հազարէն մէկ գտայ , բայց բոլոր ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չըգտայ ։

29 Ահա միայն ասիկայ գտայ , որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց , բայց Ո՚անոնք շատ Ի՚արքներ փընտռեցին ։

Ն·Ք·ԳԲ· հբր 977

Ո՚Ծբ·Լգ· 23 ։ Սաղ· ժբ·1 ։

Ա՚Ծն·ա· 27 ։

Ո՚Ծն·գ·6, 7 ։

ԳԼ·Ը

1 Թագաւորները մեծապես պատուելու է ։ 6 Պէտք է դիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը ։ 12 Ա՚էլեւ ազէկ է բարեպաշտ մարդոց հետ չբաւորութեան մէջ ըլլալ , քան թէ չարերուն հետ՝ յաջողութեան մէջ ։ 16 Աստուծոյ գործը աւրննելի է ։

1 Իմաստունին պէս ով կայ · ու խօսքի մեկնութիւնը ով դիտէ · Ա՚մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցընէ , ու Բ՚երեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։

Ա՚առակ·գ· 8, 9 ։ ժէ· 24 ։ Տ՚ես Գոր·ղ· 15 ։

2 Ես կ'ըսեմ՝ որ թագաւորին հրամանը պահէ՛ , Բ՚մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։

Բ՚Օր·իբ· 50 ։

3 Բ՚Անոր առջևէն ելլելու մի՚ արտորար · չար գործքի մէջ մի՚ կենար , վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ'ընէ ։

Գ՚Եզեկ·ժէ· 18 ։ Տ՚ես ա Մն·իթ· 24 ։ Հռով· ժգ·5 ։

4 Ո՚ւր որ թագաւորին խօսքը կայ , հոն իշխանութիւն կայ , ու Ե՚ով կրնայ անոր ըսել Թէ Ի՚նչ կ'ընես ։

Բ՚ԳԼ·ժ·4 ։

5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չ'Հանդիպիր · և իմաստունին սիրտը ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ ։

Բ՚Ծբ·Լգ· 18 ։

6 Վասն զի Ղամէն դիտաւորութիւն Է՚ ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի , քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ ։

Ը՚ԳԼ·գ·1 ։

7 Ե՚վասն զի անիկայ ըլլալու բանը չգիտեր · և ով պիտի յայտնէ անոր Թէ ինչպէս պիտի ըլլայ ։

Բ՚Ա՚առակ·իգ· 22 ։ ԳԼ·Ղ· 12 ։ Թ ։ 12 · ժ·14 ։

8 Ը՚Հոգիին վրայ իշխող մարդ չըկայ , որ հոգին արգիլէ՝ , ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ · և ան պատերազմին մէջ *արձակում չկայ · ու ամբարշտութիւնը իրեն հետևողները չազատեր ։

* Կ՚ես զենադաս բում

Ը Ծբ·ժգ· 5 ։ Սաղ· խթ·6, 7 ։

9 Ասոնց ամէնը տեսայ , ու արևուն տակը եղող ամէն գործքին իմ սիրտս տուի ։ Ատեն կայ որ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ'իշխէ իրեն թշուառութեանը համար ։

10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները որ թաղուեցան գացին ու սուրբ տեղէն ելան , և մոռցուեցան ան քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ ըրին · աս ալ ունայնութիւն է ։

11 Բ՚Որովհետև դէշ գործքին վրայ վճիռը շուտով չկատարուիր , աս պատճառաւ մարդոց որդիներուն

Բ՚Սաղ·ժ· 6 ։ ծ·21 ։ Եսթ·գ·10 ։

սիրտը չարութիւն ընելու ֆոֆո-
վով լեցուած է ։
12 Թէեւ մեղաւորը հարիւր անգամ
չարութիւն ընէ , ու անոր կեանքը
երկարեցնայ ալ , այսու ամենայնիւ
ստոյգ գիտեմ որ Էքարութիւնը՝
Աստուածմէ վախցողներուն , անոր
երեսէն վախցողներուն պիտի ըլլայ ։
13 Բայց ամբարշտին բարութիւն
պիտի չըլլայ . ու անիկայ էր օրերը
պիտի չերկրնցընէ , հապա ստուերի
պէս պիտի ըլլայ . վասն զի Աստու-
ծոյ երեսէն չվախնար ։
14 Ունայնութիւն մը կայ , որ աշ-
խարհիս վրայ կ'ըլլայ . այսինքն ար-
դարներ կան , որոնց Համբարիշտ-
ներուն գործքին պէս կը պատահի .
ու ամբարիշտներ ալ կան , որոնց
արդարներուն գործքին պէս կը
պատահի . Էրսի որ Աս ալ ունայ-
նութիւն է ։
15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի ,
վասն զի մարդը արեւուն տակը՝ ու-
տելէն , խմելէն և ուրախութիւն
ընելէն 'ի զատ աղէկ բան մը չունի .
վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ
անոր տուած կենացը օրերուն մէջ
իր աշխատանքէն ասիկայ կը մնայ
անոր ։
16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի ի-
մաստութիւնը գիտնալու , ու երկ-
րի վրայ եղած զբաղմունքը տեսնե-
լու , (վասն զի Թէ ցորեկ և Թէ
գիշեր իր աչքը քուն չտեսնող Հրէ
կայ ,)
17 Ան ատեն Աստուծոյ բոլոր
գործքերէն հասկըցայ , որ Էմարդ
չկրնար գտնել ան գործը որ արե-
ւուն տակը կ'ըլլայ . վասն զի մար-
դը կ'աշխատի փնտռելու , բայց
չգտներ , ու Թէեւ իմաստունն ալ
Գիտնամ ըսէ , չգտնելու կարող
չըլլար ։

ԳԼ · Թ

1 Մի և նոյն բաները կը պատահին բարիներուն
ու չարերուն ։ 4 Մարդս անպատճառ պիտի
մեռնի ։ 7 անոր բաժինը աս կեանքիս մէջ
հանգիստ ապրիլն է ։ 11 Աստուծոյ նախա-
խնամութիւնը ամէն բան կը կառավարէ ։ 13
Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է ։

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս
մէջ դրի , որ աս ամէնը քըն-
նեմ , Ըորարդարները և իմաս-
տունները ու անոնց գործքերը
Աստուծոյ ձեռքին մէջ են . մարդ
չգիտեր Թէ սէրը և Թէ ատե-
լութիւնը , ամէն բան անոնց առ-
ջեւն է ։
2 Ընամէն բան ամենուն հաւասա-
րապէս կը պատահի . արդարին ու
ամբարշտին , բարի Հրէին , մա-
քուրին ու անմաքուրին , զոհ ընո-
ղին ու զոհ չընողին պատահած դի-
պուածը մէկ է . ինչպէս է բարի
Հրէը , մեղաւորն ալ այնպէս է .
երդումէ ընողը երդումէն վախցո-
ղին պէս է ։
3 Ասիկա տակը եղած բոլոր գործ-
քերուն մէջ դէշ բանը աս է , որ
ամենուն պատահած դիպուածը մէկ
է . ու նաև մարդոց որդիներուն
սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլ-
լալով՝ իրենց կենդանութեան ա-
տենը իրենց սրտին մէջ խենթու-
թիւն կայ , ու ետքը մեռելներուն
Ի'ԼԸՆԻՆ ։
4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն
ընկերացած մարդէն յոյս կայ .
վասն զի ողջ շունը մեռած առիւ-
ծէն ադէկ է ։
5 Որովհետև կենդանիները գիտեն
որ պիտի մեռնին . բայց Էմեռելնե-
րը բան մը չեն գիտեր , ու ալ
*վարձք մը չեն առներ . վասն զի
Էանոնց յիշատակը մոռցուեցաւ ։
6 Թէ անոնց սէրը , Թէատելու-
թիւնը և Թէ նախանձը արդէն
կորսուեցաւ . ու անոնք արեւուն
տակը եղող բաներուն մէջ ալ յա-
ւիտեան բաժին մը չունին ։
7 Գնա Էհացդ ուրախութեամբ
կեր , ու գինիդ ուրախ սրտով խմ ,
վասն զի արդէն Աստուած քու
գործքերուդ հաւնեցաւ ։
8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճեր-
մակ ըլլան , ու գլխուդ վրայէն եղը
պակաս չըլլայ ։
9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք
վայելէ քու ունայնութեան կենացդ
բոլոր օրերուն մէջ , որ Ապոռաժ
քեզի տուաւ արեւուն տակը քու
ունայնութեանդ բոլոր օրերուն
մէջ . Հվասն զի աս կեանքիս մէջ
քու բաժինդ անիկայ է՝ արեւուն
տակը քրաշք աշխատանքէդ ։
10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու ,
Բուրր ուժովը րէ . քանզի ան քու
երթալու գերեզմանիդ մէջ
գործք , խորհուրդ , գիտութիւն ու
իմաստութիւն չկայ ։
11 Դարձայ Ես ու արեւուն տակը տե-
սայ , որ Ճամբան վազողներուն չէ ,
ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ ,
ու նաև Հացը իմաստուններուն չէ ,
և հարստութիւնն ալ հանճարեղնե-
րուն չէ , ու նաև ընտրհ.քը գիտուն-
ներուն չէ . հապա ժամանակ ու
դիպուած կը պատահի ամենուն ։
12 Վասն զի Ըմարդ իր ատենը ան-
գամ չգիտեր . ինչպէս որ Ձուկերը
չար ուռկանով կը բռնուին , եւ
Թռչունները Ծուղակի մէջ կը բռը-
նուին , նոյնպէս մարդոց որդիներն
ալ Ըորոդայթի մէջ կ'իյնան , երբ-
որ չար ժամանակը յանկարծ ա-
նոնց վրայ կու գայ ։

Ն · Ք · ՂՋ · ԽԲՐ 977

ՃԵ. ԿԱ. 20 ։ Հռով · Բ · 5 ։
Ի Սաղ · ԼԷ · 11 , 18 , 19 ։ Առակ · Ա · 32 , 33 ։ Ես · Գ · 10 , 11 ։ Մատ · ԻԵ · 34 , 41 ։
Լ Սաղ · ՀԴ · 14 ։ ԳԼ · Բ · 14 ։ Է · 15 ։ Թ · 1 , 2 , 3 ։
Ի ԳԼ · Բ · 24 ։ Գ · 12 , 22 ։ Ե · 18 ։ Թ · 7 ։
Ծ Ցոր · Ե · 9 ։ ԳԼ · Գ · 11 ։ Հռով · Ժ · 33 ։
Ի Սաղ · ՀԴ · 16 ։
— ԳԼ · Բ · 14 ։
Բ Ցոր · ԻԱ · 7 , ԼԸ ։ Սաղ · ՀԳ · 3 , 12 , 13 ։ Մաղ · Գ · 15 ։

Ն · Ք · ՂՋ · ԽԲՐ 977

Ի Ցոր · Ժդ · 21 ։
* Կամ՝ շահ
Ր Ցոր · Է · 8 , 9 , 10 ։ Ես · ԻՂ · 14 ։
Ի ԳԼ · Բ · 15 ։
Ծ ԳԼ · Բ · 10 , 24 ։ Գ · 13 , 22 ։ Ե · 18 ։
Ի Ամով · Բ · 14 , 15 ։ Եր · Թ · 23 ։
Ի Ամով · Բ · 6 ։ Ղոլ · Ժբ · 20 , 39 ։ Ժէ · 26 , ԼԸ ։ ա Թես · Ե · 3 ։
Բ Առակ · ԻԹ · 6 ։ Ղոլ · Ժբ · 20 , 39 ։ Ժէ · 26 , ԼԸ ։ ա Թես · Ե · 3 ։

Ն·Ք·ՂՓ· Ի՛ԸՐ 977

13 Արևուն տակը աս իմաստու-
թիւնն ալ տեսայ , ու անիկայ ին-
ծի մեծ երևցաւ .
14 ՚Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու
մէջն ալ քիչ մարդ կար . և անոր
վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ ,
ու զանիկայ պաշարեց , և անոր
դէմ մեծ պատնէշներ շինեց .
15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաս-
տուն մը գտնուեցաւ , և անիկայ
իր իմաստութեամբը քաղաքը ա-
զատեց . բայց աս աղքատ մարդը
քնաւ յիշող մը չեղաւ .
16 ԷԱն ատենը ըսի թէ Իմաստու-
թիւնը ուժէն աղէկ է , թէև Նաղ-
քատին իմաստութիւնը կ՚անար-
գեն , ու անոր խօսքերը մտիկ չեն
ըներ :
17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը
յիմարներուն մէջ իշխան եղողին
աղաղակէն աղէկ կը լսուին :
18 Է Իմաստութիւնը պատերազմա-
կան զէնքերէն աղէկ է . բայց ՚մէկ
մեղաւորը շատ բարութիւններու
կորստեանը պատճառ կ՚ըլլայ :

ԳԼ· Ժ

1 Իմաստութեան և յիմարութեան վրայով · 16 դեղխութեան , 18 ծուլութեան , 19 ու ստակի վրայով · 20 և թագաւորներուն վայելուչ պա-տուոյն վրայով խօսքեր :

1 Ա՛Եռած ճանճերը իւղագործին
եղը գարշահոտ կ՚ընեն . քիչ մը
անմտութիւնն ալ * իմաստու-
թեամբ և պատուով երևելի ՚ե-
պոռնէ մարդը ալ՚ընէ" :
2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն
է , ու անմիտին սիրտը իր ձախ
կողմն է :
3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քա-
լելու ատենն ալ , խելքը պակաս
ըլլալուն համար ,՚ իր յիմար ըլլալը
ամենուն կը յայտնէ :
4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը
քեզի դէմ ելլէ , Է քու տեղդ մի՛
ձգեր . վասն զի է քաղցրութիւնը
մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ :
5 Արևուն տակը մէկ չարութիւն
մըն ալ տեսայ , որ իշխանին երեսէն
ելած անխոհեմութիւն մը ըլլալ
կ՚երևնայ :
6 Տ Անմտութիւնը խիստ բարձր
տեղերու վրայ կը դրուի . ու հա-
րուստները ցած տեղ մը կը նստին :
7 Ցեսայ ծառաներ՝ Է ձիերու վը-
րայ հեծնիլ եկէն , և իշխանները՝ որ
երկրի վրայ ծառաներու պէս կը
քալէին :
8 Ո Փոս փորողը ինքը մէջը կ՚իյնայ ,
ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ :
9 Քարեր կտրողը անոնցմէ կը
վնասուի , և փայտ ճեղքողը անկէ
վտանգի մէջ կ՚ըլլայ :
10 Թէ որ երկաթը բթացած է , ու
անոր բերանը չսրէ , ան ատենը
մարդը էր ոյժը կրկնապատկելու է .
բայց իմաստութիւնը յաջողելու
օգուտը ՝՚նէ :
11 †Թէ որ օձը Է թովչելէն առաջ
խածնէ , ան ատենը թովչէին օ-
գուտ մը չմնար" :
12 Է Իմաստունին բերնին խօսքերը
շնորհք է . բայց Է անմիտին շըր-
թունքները զինքը կը կլլեն :
13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբը
նաւորութիւնը անմտութիւն է .
ու անոր խօսքին վերջը դէշ խեն-
թութիւն է :
14 ՚Է Ե՛ւ յիմարը էր խօսքերը կը շատ-
ցընէ . մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր ,
ու Է անոր ո՛վ պիտի յայտնէ թէ
անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ :
15 Ցիմարներուն աշխատանքը զի-
րենք կը ձանձրացընէ քաղաքը եր-
թալը չգիտցողին պէս :
16 Ն Վ՚՛՚ քեզի՛ երկիր՛ երբոր քու
թագաւորդ տղայ է , ու իշխան-
ներդ առտուընց Է ՚երթա՛նէ կ՚ուտեն :
17 Երանի քեզի՛ երկիր՛ երբոր քու
թագաւորդ ազնուազարմ է . և
Է քու իշխաններդ ատենով կ՚ուտեն ,
ուժի համար և ո՛չ թէ գինովու-
թեան համար :
18 Շատ ծուլութիւնով չէնքը կը
փլչի , և ձեռաց թուլութիւնով
տունը կը կաթի :
19 Կոչունքը ծիծաղելու համար կ՚ը-
նեն , ու ՚ գինին կեանքը կ՚ուրա-
խացընէ . իսկ արծաթը ամէն բա-
Է բաւական կ՚ըլլայ :
20 Միտքիդ մէջ անգամ Է թագա-
ւորին անէծք մի տար , և քու պառ-
կելու սենեակներուդ մէջ մեծերուն
անէծք մի՛ տար . վասն զի երկինքի
թռչունը ան ձայնը կը տանի , ու
թևաւորը խօսքը կը պատմէ :

ԳԼ· ԺԱ

1 Ողորմած ըլլալու պատուէրներ : 7 Կենաց մէջ մահը , 9 ու մանկութեան ատենը դատաս-տանի օրը միտք բերելու է :

1 ՎՐու հացդ ՝՚ջուրերու երեսին
վրայ ձգէ , Է վասն զի շատ օրե-
րէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես :
2 Է Եօթնին և ութին ալ Տ բա-
ժին տուր ; Է վասն զի չես գիտեր
թէ երկրին վրայ ինչ պատուհաս
պիտի ըլլայ :
3 Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան ,
երկրին վրայ անձրև կը թափեն .
ու երբոր ծառ մը դէպ ՚ի հարաւ
կամ դէպ ՚ի հիւսիս իյնայ ՚, ան
ծառը ինկած տեղը կը մնայ :
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել , և
ամպերուն նայողը չկրնար հնձել :
5 Ինչպէս որ Ղուն †հովին ճամ-

Ն·Ք·ՂՓ· Ի՛ԸՐ 977

† Կա՛՚Օձ մը որ առանց ձայն հանելու կը խածնէ , բանաբերու մարդը ՚՚նկի տարբերու-թիւն մը չու-նի :

Է Նաղ· ծը· 4 , 5 : Երեմ· Ը· 17 :
ԸՆաղ· ժ· 32 : ԺԸ· 13 :
Ը Նաղ· ժ· 14 : ԺԸ· 7 :
ժ Նաղ· ԺԱ· 2 :
Է ԳԼ· Է· 22 : Ը· 12 : Ը· 7 :
Լ Ես· Է· 4 , 5 , 12 : Ե· 11 :
Է Նաղ· Լս· 4 :
ժ Սաղ· ՃԷ· 15 :
Ի Եզ· Իե· 28 : Գոր· Իե· 5 :
— —
ա Տե՛ս Եա· ԼԲ· 20 :
Բ Բ Օր· ԺԱ· 10 : Նաղ· ԺԹ· 17 : Ա՛ստ· Ժ· 42 : Բ Կոր· Թ· 8 : Գաղ· Ջ· 9 , 10 : Եբր· Ջ· 10 :
Է Մկ· Ե· 5 :
Է Սաղ· ՃԺԲ· 9 : ՂԼ· Ջ· 30 : ա Տի՛մ· Ջ· 18 , 19 :
Է Եփես· Ե· 16 :
Ջ Ցօհ· Գ· 8 :
† Կա՛՚՚ հո-վին

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 977

բան ուրը ըլլալը , ⁂ Է՛յղեին որոշ վայնին մէջ ոսկորներուն ինչպես [ա]ղմո՛ւկը չես գիտեր , այնպես ալ ամենատեղծ Աստուծոյն գործը չես գիտեր ։

Ե Սաղ · ՃՁԹ · 14 , 15 ։

6 Առտուանց քու սերմդ ցանէ՛ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի՛ թողուր · վասն զի չես գիտեր թէ ո՛րը օգտակար պիտի ըլլայ , աս թէ ան , կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան ։

7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու ե՜ա՜ ըլը տեսնելը աչքերու ախորժելի է ։

Ը ԳԼ · Ե · 11 ։

8 Բայց թէև մարդ մը շատ տարի ապրի , ⁂ անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է , վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան · բոլորը գալիքը ունայնութիւն է ։

9 Ո՛վ երիտասարդ , քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր · ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ թող քեզ զուարճացընէ՛ , ու քու սրտիդ ճամբաներովը ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ՛ · բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ ։

Ր Թես · Ա ե · 39 ։

10 Եւ քու սրտէդ տրտմութիւնը վերցո՛ւր , ու [ի]մարմինէդ չարութիւնը հեռացո՛ւր · Վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է ։

Ա ԳԼ · Ա ը · 26 ; Բ ԳԼ · Ժ · 14 ; Հռով · բ · 6 –11 ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Ստեղծիչը կանուխկէ յիշելու վրայով պատուէր ։ 8 Ժողովողին հոգը՝ սորվեցընելու համար ։ 13 Աստուծոյ երկիւղը ունայնութեան դէմ ազդու դեղ[ա]ւ մըն է ։

Ա ԳԼ · Ժ · 1 ։

Ա Առակ · իբ · 6 ; Տես Ողբ · գ · 27 ։

1 Եւ՝ քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ՛ դեռ թշուառութեան օրերը չեկած , ու ան տարիները չհասած , [ո]որոնց մէջ պիտի ըսես թէ Անոնց չեմ հաւնիր ·

Բ Տես բ Թագ · ժԹ · 35 ։

2 Արևը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրևին ետևէն ամպերը չդարձած ·

3 Ան օրը որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները քիչ մնալնուն համար պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթընան ·

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 977

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկարանայ , փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին · և թռչունի ձայնով պիտի ելլեն , ու բոլոր երգեցող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան ·

Ե Բ Թագ · ժԹ · 35 ։

5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան · և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի սեպուի , և *ախորժակը պիտի դադարի · վասն զի մարդ Ը՛ր յաւիտենական տունը կ՛երթայ , ու Է՛լացողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին ·

* Կա՛մ՝ կապարը Խորձ՛ը էբբէՒէլէն

Ը Ցօբ · ժԸ · 13 ։

6 Դեռ արծաթէ թելը չփրթած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած ։

Ե Ծն · գ · 19 ; Ցօբ · ԼԴ · 15 ; Սաղ · ղ · 3 ։

7 Ու [մ]ան ատենը հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ ա՜Ա՛լ եղածին պէս · Է ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , Ը որ զանիկայ տուաւ ։

Ե ԳԼ · գ · 21 ։

8 Ունայնութիւն ունայնութեանց , բաւ Ժողովողը՝ ամէն բան ունայնութիւն է ։

Ե Ես · ԽԶ · 22 ; ԽԷ · 16 ։ Ցօբ · ԼԴ · 14 ; Ես · ծԷ · 16 ։ Ջաք · ԺԲ · 1 ։

9 Եւ որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր , այնչափ ալ ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց · և [ի]խորհելով ու քննելով՝ շատ առակներ շարադրեց ։

Ր Սաղ · կբ · 9 ։ ԳԼ · ա · 2 ։

10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ · ու գրուածը ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են ։

† Կա՛մ՝ կըշռելով

Ժ գ Թագ · դ · 32 ։

11 Իմաստուններուն խօսքերը խրթաններու պէս են , ու ժողովներու տէրերէն դամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած ։

12 Վերջապէս՝ որդեակ իմ՝ անոնց[մէ] խրատ առ · շատ գիրք շինելը ծայր չունի , ու [ի]շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ ։

Է ԳԼ · ա · 18 ։

13 Ա՛ն բոլոր խօսքին վախճանը լսենք · Աստուծմէ վախցիր ու անոր պատուիրանքները պահէ՛ , վասն զի մարդուս բոլոր պարտաւորութիւնը Ի՛նքը ասիկայ է ։

Ե Բ Օր · ղ · 2 ; Ժ · 12 ։

14 Քանզի Ե՛Աստուած ամէն գործը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին և թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ ։

Ե ԳԼ · Ժա · 9 ; Ա՛ռաս · Ժբ · 36 ։ Գոր · Ժէ · 30 , 31 ։ Հռով · բ · 16 ; Ժդ · 10 , 12 ։ ա Կոր · դ · 5 ։ բ Կոր · ե · 10 ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ՆՀ 1014

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վռայ իր ունեցած սէրը կը ցուցընէ ։ 5 կը խոստովանի իր տգեղու-թիւնը , 7 ու կ'աղաչէ որ անոր հօտին առաջ-նորդուի ։ 8 Քրիստոս հովիւներուն վրանները կը խրկէ զանիկայ , 9 ու իր սէրը անոր ցուցը-նելով՝ 11 հաճոյական խոստումներ կ'ընէ անոր ։ 12 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը ։

1 ՚Երգ երգոց Սողոմոնի ։

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս . Ի վասն զի քու սէրդ գինիէն աղէկ է ։

3 Քու եղերուդ հոտը ախորժելի է , քու անունդ թափուած եղի պէս է , անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն ։

ՀՈվ . ժա . 4 ։ ՑՕՀ . գ . 44 ։ ԺԲ . 32 ։ Բ ՓԻԼ . գ . 12 , 13 , 14 ։ Ի ՍԱՂ . ԽԵ . 14 , 15 ։ ՑՕՀ . ԺԴ . 2 ։ ԵՖԵ . Բ . 6 ։

4 Զիս քաշէ , Ը քու ետևէդ պիտի վազենք . Թագաւորը Իր ներքին սենեակները տարաւ զիս . քեզի հետ ցնծանք և ուրախանանք , քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք . քեզ *ուղ-ղութեամբ կը սիրեն ։

* կամ՝ ուղ-ղեցները

5 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ , ես սև եմ՝ բայց գեղեցիկ , կեդարու վրաններուն պէս , Սողոմոնին վա-րագոյրներուն պէս ։

6 Իմ սևցած ըլլալուս մի՛ նայիք , վասն զի արևը զիս տեսաւ , իմ մօրս որդիքը ինծի սրդոռնցան , զիս այգիներու պահապան ըրին . Բայց իմ այգիս պահպանուեցաւ չըրի ։

7 Պատմէ՛ ինծի , ով հոգիս սի-րածը , ՚ո՞ւ հօտդ ո՞ւր կ'արածես . կէս օրին ո՞ւր կը պառկեցընես . քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը ինչո՞ւ †թափառականի պէս ըլլամ ։

†կամ՝ նուա-զածի

ԶԳԼ . Ը . 9 ։ Զ . 1 ։

8 Թէ որ դուն չես գիտեր՝ Ո՛վ կնիկներուն գեղեցիկը , հօտերուն շաւիղներէն գնա , ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուլերդ ա-րածէ ։

9 Ի Փարաւոնի կառքերուն լծուած ձիերուս նմանցուցի քեզ՝ Ո՛վ իմ սիրուհիս .

10 Ի Քու այտերդ զարդերով գեղե-ցիկ է , և քու պարանոցդ՝ քառա-մանեակներով ։

11 Քեզի ոսկեղէն զարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներ-րով ։

12 Երբոր Թագաւորը սեղանն էր , իմ Նարդոս իր հոտը բուրեց ։

ՆՀ 1014

13 Իմ սիրականս ինծի ստացուած ծը-բարին պէս է , գիշերը իմ ստինք-ներուս մէջը պիտի հանգչի ։

14 Իմ սիրականս Ժ հինայի ողկոյզին պէս է ինծի Ենգադդիի այգինե-րուն մէջ ։

ԺԳԼ . Դ . 13 ։

15 Ի Ահա գեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրու-հիս , ահա գեղեցիկ ես . քու աչ-քերդ աղաւնիներու ակերուն կը նմանին ։

ԻԳԼ . Դ . 1 ։ Ե . 12 ։

16 Ո՛վ իմ սիրականս՝ ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ . և մեր անկողինը կանանչ է ։

17 Մեր տուներուն գերանները եղև-նափայտ են , ու մեր առիքները մայր փայտէ են ։

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոսի ու իր եկեղեցին փոխադարձ սէ-րը ։ 8 Եկեղեցին յայտը 10 ու կոչումը ։ 14 Քրիստոսին խնամքը իր եկեղեցին վրայ ։ 16 Եկեղեցին խոստովանութիւնը , անոր հաւատա-քը ու յայտը ։

1 Ես Սարօնին ծաղիկն եմ , ու հո-վիտներուն շուշանը ։

2 Ինչպես շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ ։

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծա-ռերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ . անոր հովա-նիին տակը ախորժելով նստայ , ՚ու անոր պտուղը իմ քմիացս քաղ-ցրը է ։

՚ՑՅԱՍ . ԽԲ . 1 , 2 ։

4 Զիս ‡խնճոյքին տունը բերաւ , և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր ։

‡ԵՍԹ . Է . ՆԻՒ

5 Զիս կարկանդակներով զօրա-ցուցէք , զիս խնձորներով ուժով-ցուցէք . վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ ։

6 Ի Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը ըլլայ , ու աջ ձեռքը զիս գրկէ ։

ԲԳԼ . Ը . 3 ։

7 Ե Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ , ձեզ այծեամներով կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնցընեմ , որ սի-րուհին չվերթցընէք ու չարթնցը-նէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։

ԷԳԼ . Գ . 5 ։ Ը . 4 ։

8 Իմ սիրականիս ձայնն է . ահա անիկայ լեռներուն վրայէն ցամքե-

Ն·Ք·ԳՓ· Իբբ 1014

լով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցաթ-
կրտելով կու գայ ։
Տ Հմր 17 ։ 9 Տիմ սիրականս այծեմման կամ
եղնիկի ձագի կը նմանի . ահա հի-
մա մեր պատին ետեւը կայներ է ,
պատուհաններէն կը նայի , վան-
դակներէն կ'երևնայ ։
10 Իմ սիրականս պատասխան տա-
Ի Հմր 13 ։ լով ինծի ըսաւ , Ելլե՛ր ով սիրուե-
հիս , ով գեղեցիկս , ու եկո՛ւր .
11 Քանզի ահա ձմեռը անցաւ ,
անձրևները անցան գացին .
12 Գետնի վրայ ծաղիկներ կ'երև-
նան , յօտելու ժամանակը հասաւ ,
ու մեր երկրին վրայ տատրակին
ձայնը կը լսուի ։
13 Անո՛ թզենին իր թուզերը կը
հասցընէ , ու որթերը ծաղկեցան
Ա Էրէնց հոտը կու տան . Ելլե՛ր ով
սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու ե-
կո՛ւր ։
14 Ով իմ աղաւնիս՝ վէմին խոռոչ-
ներուն մէջը , ապառաժին հովա-
նիին տակը եղո՛ւր . ինծի երևոյ
Բ ԳԼ·Ը·13։ ցուցո՛ւր , Է ձայնդ ինծի լսել տուր .
քանզի ձայնդ քաղցր , ու դէմքդ
գեղեցիկ է ։
Ը Սաղ·Ճ·13։ Եզեկ·ԺԳ· 4 ։ Ղու · ԺԳ·32 ։ 15 Բռնեցէ՛ք մեզ համար աղուէսները , այ-
գիները աւրող պզտիկ աղուէսնե-
րը . վասն զի մեր այգիները ծաղ-
կեր են ։
Ի ԳԼ·Ը·3 ։ Է·10 ։ 16 Իմ սիրականս իմն է , ու ես ա-
նորն եմ . անիկայ իր հօտը շուշան-
ներու մէջ կ'արածէ ։
Ժ ԳԼ·Դ·6 ։ 17 Ժ Օրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չհեռացած՝ դարձիր ,
ով իմ սիրականս . ՚՚ Բեթերի
Լ լեռներուն վրայի էայծեման պէս
կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր ։

ԳԼ · Գ

1 Եկեղեցիին պատերազմը ու յաղթութիւնը փորձութեան մէջ ։ 6 Եկեղեցին Քրիստոս-
ով կը պարծի ։

Ա Եփ · Ե՟Ղ · 9 ։ 1 Իմ հոգւոյս սիրածը գիշերը ան-
կողնիս մէջ փնտռեցի . զա-
նիկայ փնտռեցի , բայց չգտայ ։
2 Ելլե՛մ հիմա պտըտիմ քաղաքին
մէջը , փողոցներուն ու հրապա-
րակներուն մէջ . իմ հոգիիս սի-
րածը փնտռե՛մ ։ Զանիկայ փընտ-
Բ ԳԼ· Ե·7 ։ ռեցի , բայց չգտայ ։
3 Քաղաքին մէջ պտըտող պա-
հապանները զիս գտան . Ուրդեօք
իմ հոգիիս սիրածը տեսա՛ք ըսէ ։
4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնե-
լով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ .
զանիկայ բռնեցի ու չթողուցի ,
մինչև որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս
ծնանողին սենեակը տարի ։
Է ԳԼ·Բ·7 ։ Ը·4 ։ 5 Է Ով երուսաղէմի աղջիկներ ,
ձեզ այծեամներով կամ դաշտին
եղնիկներովը կ'երդմնցընեմ , որ սի-
րուհին չվերցընէք ու չարթընցը-
նէք , մինչև որ ինքը չուզէ ։
Ե Ա·Ե·ԶՓ· Իբբ 1014
Տ ԳԼ·Ը·5 ։ 6 Տ Ո՛վ է ասիկայ՝ որ զմուռսով և
կնդրուկով ՚՚ փերեզակներուն
ամէն փեշա՛կ փոշիովը խնկուած՝ ա-
նապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու
պէս ։
* Կա՛՛ անկողինը , 7 Անա՛ Սողոմոնին * գահոյքը , ո-
րուն բոլորտիքը Իսրայէլի զօ-
րաւորներէն վաթսուն զօրաւոր
կայ .
8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են , ՚՚
պատերազմի վարժուած են . գիշե-
րուան վախին համար՝ ամէն մէ-
կուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։
9 Սողոմոն Թագաւորը Լիբանանի
ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց
իրեն համար .
10 Սիւները արծաթէ , յենարաննե-
րը ոսկիէ , բազմոցը ծիրանիէ շի-
նեց . ու մէջը Երուսաղէմի աղջիկ-
ներէն †խիստ գեղեցիկ՚՚ նկարա- † Եբր · սիրով
գործուած էր ։
11 Ով Սիոնի աղջիկնե՛ր , ելէ՛ք , և
Սողոմոն Թագաւորը տեսէ՛ք ան
Թագովը , որով իր մայրը անոր փե-
սայութեան օրը ու սրտին ուրա-
խութեան օրը պսակեց զանիկայ ։

ԳԼ · Դ

1 Քրիստոս կը հրատարակէ եկեղեցիին շնորհք-
ները . 8 անոր վայ իր ունեցած սէրը կը
յայտնէ ։ 16 Եկեղեցին կը խնդրէ որ անոր
ներկայութեանը համար պատրաստութիւն
ունենայ ։

՚՚ ԳԼ · ա ։ 15 ։ Բ · 12 ։ 1 Ա՛հա՚՚ գեղեցիկ ես՝ ով իմ
սիրուհիս , ահա դուն գեղեցիկ
ես . լաչակիդ մէջէն քու աչքերդ
աղաւնիներու պէս նմանին .
քու մազերդ Գաղաադ ‡լեռը
‡ Կա՛՛ լեռնէն երևցած պառկող՚՚ Հայերուն հօտին պէս
են ։
Բ ԳԼ·Ղ·5 ։ Ք ԳԼ·Ղ·6 ։ 2 Ք Ակռաներդ լուացարանէն ելլող
խուզած հօտի պէս են , որոնց ամէ-
նը երկուորեակ կը ծնանին , ու ա-
նոնց մէջը ամուլ չկայ ։
3 Քու շրթունքներդ կարմիր դեր-
ձանի պէս են , ու խօսուածդը գե-
ղեցիկ է . Տ այտերդ լաչակիդ մէ- Տ ԳԼ·Ղ·7 ։
ջէն նուռի կտորներու կը նմանին .
Ե ԳԼ·Է·4 ։ Ղ Նէեմ·Գ· 19 ։ 4 Ե Քու պարանոցդ Դաւիթի աշտա-
րակին պէս է , որ հոն հազար ասպ-
պար կախուած են . ամէնն ալ զօ-
րաւորներուն վահաններն են ։
Ե ԳԼ·Է·3 ։ Տես Ա-ռակ · Ե · 19 ։ 5 Ե Քու երկու ստինքդ նման է եր-
կու ուլերու , որ այծեամի մը եր-
կուորեակ ձնած են , և շուշաններու
մէջ կ'արածուին ։
Ը ԳԼ·Բ·17 ։ 6 Ը Օրուան հովը չփչած , ու ըս-
տուերները չհեռացած , ես զմուռ-
սի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պի-
տի երթամ ։

7 Ի՞ Բոլորովին դեղեցիկ ես՝ ով իմ սիրուհիս , և քու վրադ արատ չը-
կայ :
8 Ո՛վ հարան՝ ինծի հետ Լիբանա-
նէն էլո՛ւր , ինծի հետ Լիբանանէն
եկուր . Ամանային դագաթէն՝ Սա-
նիրին ու Հերմոնին դագաթէն ,
առիւծներուն մորիներէն՝ ու ին-
ձերուն լեռներէն նայէ :
9 Սիրտս առիր , ով իմ հարս
քոյրս . սիրտս առիր քու մէկ աչ-
քովդ և պարանոցիդ մէկ քառա-
մանեակովը :
10 Քու սէրդ ի՜նչ դեղեցիկ է , ով
հարս քոյրս . Էրու սէրդ գինիէն
աղեկ է , ու քու եղերուդ անուշա-
հոտութիւնը՝ ամէն խունկերէն :
11 Շրթունքներդդ խորիսխի մեղր
կը կաթի՝ ով հարսն . Լեզուդիդ
տակը մեղր ու կաթ կայ . և քու
զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
Լիբանանի հոտին պէս է :
12 Իմ հարս քոյրս փակեալ պար-
տէզ մըն է , փակեալ աղբիւր ու-
կնքուած աղբերակ մըն է :
13 Քու տունկերդ քաղցրահամ պը-
տուղներով՝ Հինանիներով ու նար-
դոսներով՝ նռնենեաց դրախտ է .
14 Նարդոս և քրքում , եղէգն և
կինամոն , ամէն կնդրուկի ծառով ,
զմուռսով ու հալուէհով և բոլոր
գլխաւոր խունկերով .
15 Պարտէզներու աղբիւր , կեն-
դանի ջուրի ջրհոր ու Լիբանանէն
վազած հեղեղներ :
16 Արթընցիր՝ ով հիւսիս , եկուր՝
ով հարաւ . իմ պարտէզիս մէջը
փչէ , որ անոր խունկերը բուրեն .
հիմ սիրականս թող իր պարտէզը
գայ , ու իրեն ախորժելի եղած պը-
տուղները ուտէ :

Գլ . Ե

1 Քրիստոս իր կանչելովը եկեղեցին կ'արթընցնէ : 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն համը առնելով կը նուաղի : 9 Քրիստոսի շնորհ-
ները ստորագրութիւնը :

1 — Իմ պարտէզս եկայ՝ ով հարս
քոյրս . իմ զմուռսս խունկե-
րուս հետ ժողվեցի , Ի իմ խորիսխս
մեղրիս հետ կերայ , իմ գինիս կա-
թովս խմեցի . կերէ՛ք Ե ով բարե-
կամներ , խմեցէ՛ք ու գինովցէ՛ք ով
սիրելիներ :
2 Ես կը քնանամ , բայց իմ սիրտս
արթուն է . ահա իմ սիրակա-
նիս ձայնն է , Ը որ — կը զարնէ ,
— Բա՛ց ինծի , Ո՛վ իմ քոյրս , իմ սի-
րուհիս , իմ աղաւնիս , իմ կա-
տարեալս , բայց ինծի . քանզի իմ
գլուխս ցօղով լեցուեցաւ , — ու
վարսերս գիշերուան շաղերով :
3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ ,
զանիկայ ի՞նչպէս հագնիմ . ոտ-
քերս լուացեր եմ , զանոնք ի՞նչպէս
աղտեղեմ :
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն
երկընցուց , ու անոր համար իմ
աղիքս գալարեցաւ :
5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բա-
նամ , ու ձեռքերէս զմուռս ու իմ
մատերէս ընտիր զմուռս կաթեց
փականակին բռնելու տեղին վը-
րայ :
6 Ես իմ սիրականիս բացի , բայց
իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր .
երբոր անիկայ կը խօսեր , իմ հո-
գիս նուաղեցաւ . Է զանիկայ Ը Գլ . գ . 1 :
փնտռեցի , բայց չգտայ . զանիկայ
կանչեցի , բայց ինծի պատասխան
չտուաւ :
7 Ը զաղաքին մէջ պտըտող պահա- Ղ Գլ . գ . 3 :
պանները զիս գտան , զարկին վի-
րաւորեցին զիս . պարսպին պա-
հապանները քօղս վրայէս վերցու-
ցին :
8 Ո՛վ Երուսաղեմի աղջիկներ՝ ձեզ
կ'երդմնցընեմ , թէ որ իմ սիրա-
կանս գտնէք , անոր պատմէք որ ես
սիրով կը նուաղիմ :
9 Է Ո՛վ կնիկներուն դեղեցիկը՝ քու Է Գլ . ա . 8 :
սիրականդ — րէն սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի . քու սիրա-
կանդ — րէն սիրականէ ի՞նչ տար-
բերութիւն ունի , որ մեզ այդպէս
կ'երդմնցընես :
10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կար-
միր է , տասը հազարի մէջ երևելի
է :
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է .
վարսերը ցրուած՝ — ագռաւի
պէս սև են .
12 Ը Աչքերը վազող ջուրերուն քովը Ը Գլ . ա . 15 :
կաթով լուացուած աղաւնիներու Գ . 1 :
— ջերթ — ի կը նմանին , գամուած
գոհարներու պէս են :
13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկե-
րու ածուին և անուշահոտ ծա-
ղիկներու թաղարներուն պէս են .
շրթունքները ընտիր զմուռս կա-
թող շուշաններ են .
14 Ձեռքերը ոսկի մատնիներ են ,
թարսիսի քարերով լեցուած . ո-
րովայնը բանուած փղոսկր է , շա-
փիւղաներով ծածկուած :
15 Սրունքները մարմարիոն սիւներ
են , ընտիր ոսկի խարիսխներու վը-
րայ հաստատուած . կերպարանքը
Լիբանանին պէս՝ եղևիններուն պէս
ընտիր է .
16 Անոր բիմքը քաղցր , ու ինքը
բոլորովին ցանկալի է . ահա այս-
պէս է իմ սիրականս , այսպէս է
իմ բարեկամս , ով Երուսաղեմի
աղջիկներ :

ԳԼ · Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատքը Քրիստոսի վրայ ըն-
ալ կը խոստովանի : 4 Քրիստոս կը ցուցնէ
եկեղեցիին շնորհքները , 10 ու իր սէրը՝ որ
ունի անոր վրայ :

ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1014

1 Վ Ո՛ւ սիրականդ ոճր գնաց , ո՛վ
կնիկներուն գեղեցիկը . քու
սիրականդ ոճր դարձաւ , որ զա-
նիկայ քեզի հետ փնտռենք :

ա ԳԼ · ա · 8 :

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ ինկալից տունկերուն ածուները ի-
ջաւ , որ պարտէզներու մէջ ա-
րածէ , ու շուշաններ ժողվէ :

3 Ե Ես իմ սիրականիս եմ , և իմ
սիրականս ինձ է . անիկայ շուշան-
ներու մէջ կ՚արածէ :

բ ԳԼ · բ · 16 ։
է · 10 ։

4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես , ո՛վ
իմ սիրուհիս . Երուսաղէմի պէս
հաճելի ես , ա՛ե ‡դրօշակիր զբաւեբա՛
պէս ահարկու ես :

‡ Հմր 10 ։

5 Աչքերդ ինծմէ դարձո՛ւր , վասն
զի անոնք ինծի յաղթեցին . մա-
զերդ *գաղատացը պարկող՚ Երա-
ծներուն հօտին պէս են :

* Կ՚ո՛ւ՝ գա-
զատչէն և
ըւեցած

6 Ի Ակռաներդ լուացարանէն ելած
մաքիներուն հօտին կը նմանին ,
որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծը-
նանին , ու անոնց մէջը ամուլ չը-
կայ :

դ ԳԼ · դ · 1 ։
ի ԳԼ · դ · 2 ։

7 Ղ Ւյտերդ լաչակիդ մէջէն նուռի
կտորներու կը նմանին :

ղ ԳԼ · դ · 3 ։

8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու
հարճերը ութսուն , և օրիորդները
անթիւ են :

9 Իմ աղաւնիս , իմ կատարեալս
մէկ է . իր մօրը մէկ հատիկը զինքը
ծնանողին ընտրեալն է . զանիկայ
աղջիկները տեսան , ու անոր՝ երա-
նի՛ ըսին . թագուհիները ու հար-
ճերն ալ , և զանիկայ գովեցին :

10 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ արշալոյսի պէս
կը նայի , որ լուսինի պէս գեղեցիկ ,
արեւու պէս մաքուր , ա՛ե ‡դրօշա-
կիր զբաւեբա՛ պէս ահարկու է :

ե Հմր 4 ։

11 Ընկոյզներու պարտէզը իջայ ,
որ ձորին †կանանչութիւնը տես-
նեմ , և ընայիմ թէ արդեօք որթը
ծլեցա՛ւ , ու նռնենիները ծաղկե-
ցա՞ն :

† Կ՚ո՛ւ՝ պը-
տուղները
ը ԳԼ · է · 12 ։

12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամինա-
դաբին կառքերուն պէս ըրաւ զիս :

13 Դարձիր՝ դարձիր , ո՛վ Սողոմա-
ցի՛դ , դարձիր՝ դարձիր , որ քեզ
տեսնենք :

Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին
վրայ : Իբրև երկու բանակներու
գունդը :

ԳԼ · Է

1 Եկեղեցիին շնորհքներուն վրայով ուրիշ սոս-
րագրութիւն մը : 10 Եկեղեցին կը խոստո-
վանի իր հաւատքը ու բաղձանքը :

1 Ի՛նչ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօ-
շիկներով՝ ո՛վ իշխանի աղջիկ .
քու բարձերուդ կազմուածքը ե-
րևելի արուեստաւորի մը ձեռքով
շինուած մանեակներու կը նմանի :

ն · ք · ՂԲ · Ի՛ԲԲ 1014

2 Քու պորտդ ըմպելիքով լեցուն
բոլորակ թասի մը կը նմանի . քու
փորդ շուշանով պատած ցորենի
շեղջին պէս է :

3 Բ Քու երկու ստինքդ նման է եր-
կու ուլերու , ո՛ր այծեամի մը եր-
կուորեակ ձնաձ են :

բ ԳԼ · դ · 5 ։

4 ‡Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարա-
կի պէս է , աչքերդ Եսեբոն՝ Բաթ-
բարբիմի դրանը քովը եղող աւա-
զանները կը նմանին . ունիդ դէպ՚ի
Դամասկոս նայող Լիբանանին աշ-
տարակին պէս է :

‡ ԳԼ · դ · 4 ։

5 Գլուխդ քու վրադ կարմելոսի
պէս , և գլուխդ հիւսուածը ծիրա-
նիի պէս է . թագաւորը †ոս-
պոպիքներուդ կապուած է :

6 Ո՜րչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր
ես , իմ փափկալից սիրուհիս :

7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու
ստինքներդ ողկոյզներու կը նմա-
նին :

8 Ըսի , Արմաւենիին վրայ ելլեմ ,
անոր ոստերուն փակչիմ . և քու
ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու
պէս , ու ռնդացդ հոտը խնձորնե-
րու հոտի՛ պէս ըլլայ :

9 Եւ քու բիմբդ ազնիւ գինիի պէս
է , որ շիտակ կը վազէ իմ սիրակա-
նիս , ու քնացողներուն ‡շրթունք-
ները կը խօսեցընէ՚ :

‡ Կ՚ո՛ւ՝ շըր-
թունքնե-
րուն վրայ
կը կաթի ։

10 Ե Ես իմ սիրականիս եմ , և ի՛ա-
նոր բաղձանքը ինծի է :

ե ԳԼ · բ · 16 ։
ը · 3 ։

11 Եկո՛ւր՝ իմ սիրականս , դաշտը
ելլենք , գիշերը գեղերու մէջ ան-
ցընենք .

ի Յաղ · խե · 11 ։

12 Առտուանց կանուխ այգիները
երթանք , ու տեսնենք թէ որթը
ծլե՞ր է , ծաղիկը բացուե՞ր է , և
նռնենիները ծաղկե՞ր են . հոն իմ
սէրս քեզի տամ :

ղ ԳԼ · զ · 11 ։

13 Ի Մանրագործները էրենյ հոտը կու-
տան . ու մեր դռներուն մէջը՝ ե-
մէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ նոր
և թէ հին , քեզի համար պահեր
եմ , ո՛վ իմ սիրականս :

ի Ծն · լ · 14 ։
ը Մտաւ · ժգ · 52 ։

ԳԼ · Ը

1 Եկեղեցիին սէրը Քրիստոսի վրայ : 6 Սիրոյ
ուժգնութիւնը : 8 Հեթանոսներուն կոչումը :
14 Եկեղեցին Քրիստոսի գալուն համար կ՚ա-
ղաւթէ :

1 Ո՜րանի թէ իմ մօրս ստինքը ծծած
եղբօրս պէս ըլլայիր . երբոր քեզ
դուրսը գտնէի , պիտի համբուրէի ,
և ոչս պիտի չանարգէին :

2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս
տունը կը տանէի , որ ինծի ‖ սոր-
վեցընես . քեզի ա՛ հուտաւէտ դի-
նիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը
խմցընէի :

‖ Կ՚ո՛ւ՝ սոր-
վեցըներ ։
ա Առակ · Թ · 2 ։

Ն·Ք·Գ·Ի·Բ 1014

Բ ԳԼ·Բ·6։
Ի ԳԼ·Բ·7։ Գ·5։

Ր ԳԼ·Գ·6։

3 Բ Ձախ ձեռքը դլխուս տակը, ու աջ ձեռքը զիս կը գրկէր.
4 Ի՛ՈՎ Երուսաղեմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմնցընեմ, որ իմ սիրուս հիս չարթընցընէք ու չվերցընէք, մինչև որ ինքը չուզէ։
5 Ր՞ՈՎ Է ասիկայ՝ որ իր սիրակա- նին կռթընած՝ անապատէն կ'ելլէ։ Քեզ խնձորենիին տակը արթընցուցի. քու մայրդ քեզ հոն ծնաւ, քու ծնողդ քեզ հոն ծըն- նաւ։

Ի Ես·խթ· 16։ Երեմ· իբ·24։ Ածգ·բ·23։

6 Ի Զիս քու որմիդ վրայ կնիքի պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր. վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ ու նախանձը դերեզ- մանի պէս խիստ է. անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են։

Ղ Ցճս Ա- ռակ·գ· 35։

7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել, ու գետերը զանիկայ չեն կրնար ընկղմել. ՂԹէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն իր տա- նը բոլոր ստացուածքը տայ, զա- նիկայ բոլորովին կ'անարգեն։
8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք, ու անիկայ ստինք չունի. մեր քրոջը

Ն·Ք·Գ·Ի·Բ 1014

ի՞նչ ընենք անոր համար խօսուած օրը։
9 Թէ որ անիկայ պարիսպ է, վը- րան մէկ արծաթէ աշտարակ մը շինենք. և թէ որ դուռ է, զանի- կայ եղևնափայտի տախտակներով պատենք։
10 Ես պարիսպ եմ, ու իմ ստինք- ներս աշտարակներու պէս են. աս պատճառով անոր առջևը խաղա- ղութիւն գտածի պէս եղայ։
11 Սողոմոն Բաալամոնի մէջ այգի ունէր, Ի անիկայ այգին պահա- պաններու տուաւ, ամէն մէկը ա- նոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր։

Ի Մատ·իա· 33։

12 Իմ այգիս իմ առջևս է. ով Սողոմոն՝ հազարը քուկդ ըլլայ, ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն։
13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝ ընկերները քու ձայնդ կը լսեն. Ընինձի՛ ալ լսել տուր։

Ը ԳԼ·Բ·14։

14 Ր Շո՛ւտ ըրէ՝ ով իմ սիրականս, ու ինկաբեր լեռներուն վրայ Ծայ- ծեման կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր։

Ր Ցճս Ցայտ· իբ·17, 20։ Ժ ԳԼ·Բ·17։

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵՆ

Ն·Ք·Գ·Ի·Բ 760

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եսայի կը գանգատի Ցուդայի որդւոցը ապըս- տամբութեանը համար. 5 անոնց վրայ գալու դատաստաններուն համար կ'ողբայ. 10 ա- նոնց բոլոր երկրպագութեան պաշտօնները կը մերժէ. 16 խոստմունքներով ու սպառնա- լիքներով ապաշխարութեան կը յորդորէ զա- նոնք. 21 անոնց չարութեանը վրայ ողբալով՝ Աստուծոյ դատաստանները կը ծանուցանէ. 25 ընծրկ կը խոստանայ Սիօնին, 28 ու չա- րերուն կործանումը կը դուշակէ։

Ա Թագ·Ժբ· 6։

1 Ի՛մովսի որդւոյն Եսայիին տես- սիլքը՝ որ Ցուդայի ու Երուսա-ղեմի վրայ տեսաւ, Ցուդայի Թա- գաւորներուն՝ Ոզիայիին, Ցովաթա- մին, Աքազին ու Եզեկիայիին օրե- րը։

Բ Բ Օր·լբ· 1։ Երեմ· բ·12։ Ը· 19։ Իբ·29։ Եզեկ·լգ· 4։ Միք·ա· 2։ Ը·1, 2։

2 Բ Լսէ՛ ով երկինք, և ականջ դիր՝ ով երկիր, վասն զի Տէրը կը խօ- սի. Ֆ Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի, և անոնք ինծի դէմ

Ֆ ԳԼ·ե·1, 2։

3 ապստամբեցան։ Ր Եզը իր Տէրը կը ճանչնայ, ու էշը իր տիրոջը մսուրը, Բայց Իսրայէլ Ի՛ւս չը- ճանչնար, իմ ժողովուրդս Ը՛չմա- նար։

Ր Երեմ·թ· 3, 6։

4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին, անօրէնու-

Ղ ԳԼ·ե·12։

Թիւնով ծանրացած ծողովուրդ, Ե չարագործներու սերունդ, ապա- կանիչ զաւակներ. անոնք Տէրը թո- ղուցին, Իսրայէլին Սուրբը ա- նարգեցին ու ետ քաշուեցան։
5 Ը Ո՞ր մասէն դեռ վրայ կրնաք զար- նուիլ, երբոր աւելի ապստամ- բիք։ Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և 6 բոլոր սիրտը մարած է։ Ոտքին Թաթէն մինչև գլուխը բնաւ անոր վրայ ողջ տեղ չմնաց. Հարուած- ներ, վէրքեր ու շարաւարից խոցեր կան. Ը անոնք չգոցուեցան, չկա- պուեցան ու եղովի ալ չփակցա- ցան։ Ժ Ձեր երկիրը աւերակ դար- ձեր է, և ձեր քաղաքները կրակով այրուած են. ձեր արտերը աչքեր- նուդ առջևը օտարները կ'ուտեն, ու անոնք օտարներուն ըղձի աւե- րակներուն պէս խոպանացած են։

Բ Երեմ· ը· 22։

Ժ Բ Օր·իբ· 51, 52։

8 Եւ Սիօնին աղջիկը այդիի մէջ Խ- ղճ Խրճիթի պէս, վարունգի արտի մէջ Խղճ հիւղի պէս, Նպա- շտրուած քաղաքի պէս թողուած

Ի Ցոբ·իե· 18։ Ողբ· բ·6։

9 Ասպետը է։ Եթէ որ զօրաց Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ թողուցած

Ե Երեմ·գ· 17։
Ե Ողբ·գ· 22։ Հաղ· Բ·29։

Ն · ք · ղԲ · Իբր 760

չըլլար , մենք ֊ Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք , ու Գոմորին պիտի նմանէինք ։

10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը , ով ։ Սոդոմի իշխաններ , ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին , ով Գոմորի

11 ժողովուրդ ։ Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր հզօրեուն շատութիւնը , կ՚ըսէ Տէրը , չէ՛ր խղերուն ողջակէզներէն ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտացած եմ , և զուարակներուն ու գառներուն և նոխազներուն արիւնները չեմ ա-

12 խորժեր ։ Երբոր կու գա՛ք իմ առջեւս երեւնալու՝ ո՛վ պահանջեց ձեզմէ , որ ասանկ իմ սրահներս

13 կոխէ՛ք ։ Ալ ընդ ունայն ընծաները մի՛ բերէ՛ք . չէր խունկը ինծի պիղծ է . ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն և ֊ժողովներու դումարուելուն չեմ կրնար տա-

14 նիլ , չէր տօնախմբութիւնը ան-

15 դամ անօրէնութիւն է ։ Ձեր ֊ամսագլուխներէն ու ֊տօներէն կը զզուի իմ հոգիս . անոնք իմ վրաս ֊ծանր բեռ եղան , ֊վերցնելէն յոգ-

16 նեցայ ։ Ուստի ։ երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէ՛ք , աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ . ֊նաև երբոր աղօթքնիդ կը շատցնէ՛ք , պիտի չլսեմ . ինչո՞ որ ։ ձեռքերնիդ ա-

17 բիւնով լեցուն են ։ ՚Ի՛ւսացուեցէ՛ք , մաքրուեցէ՛ք , իմ աչքերուս առջեւէն ձեր չար գործքերը մէկդի ըրէ՛ք , ։ չարութիւն գործելէն դադարեցէ՛ք

18 Բարութիւն ընել սորվեցէ՛ք , ֊իրաւունքը փնտռեցէ՛ք , զըկուածին ուղղութիւն ըրէ՛ք , որբին դատաստանը տեսէ՛ք ու որբևայրիին դատը պաշտպանեցէ՛ք ։

19 Հիմա եկէ՛ք ֊՚ինձառանձնք , կ՚ըսէ Տէրը . Թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս էն , ։ձիւնի պէս պիտի ճերմկնան . և թէ որ որդան կարմիրի նման էն , ասրի

20 պէս ։էրմ՚ պիտի ըլլան ։ Թէ որ դուք յօժարիք ու ֆազանդիք , երկրին բարիքը պիտի ուտէ՛ք .

21 Բայց թէ որ չ՚ը մերժելով ապրստամբիք , սուրը պիտի ուտէ ձեզ , ֊ինչու որ Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ասիկայ ։

22 ե ։ Քու ։ արծաթդ կղկղանք դարձաւ , դինիդ մէջը ջուր խառ-

23 նուած է ։ Քու ֊իշխաններդ ապստամբ ու ։ գողերու ընկեր են , ամէնքն ալ ։ կաշառք սի-

Ն · ք · ղԲ · Իբր 760

րելով՝ պարգևներ կը փնտռեն . ա-նոնք ֊որբերն դատաստանը չեն տեսներ , և որբևայրիին դատը անոնց առջեւը չհար ։

24 Անոր համար զօրաց ԵՀովայ Տէրը , Իսրայէլին Հզօրը ասանկ կ՚ըսէ . ֆԱւաղ , իմ հակառակորդներուս հատուցում պիտի ընեմ , ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առ-

25 նեմ ։ Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձնեմ , և ֊քու կրկնդրկ իբր թէ * բարակով պիտի մաքրեմ , ու բոլոր անագդ մէկդի

26 պիտի զատեմ ։ Եւ քու դատաւորներդ ։ առջիններուն պէս , ու խորհրդականներդ սկիզբներուն պէս պիտի հաստատեմ . անկէ ետքը դուն պիտի կոչուիս ։ արդարութեան քաղաք և հաւատարիմ աւան ։

27 Սիօնը դատաստանով պիտի փրկուի , և հոն դարձողները՝ արդա-

28 րութեամբ ։ Բայց ֊ անօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի ջարդուին , և անոնք որ Տէրը կը թողուն , բնաջինջ պիտի ըլլան ։

29 Քանզի ձեր ցանկացած ։ բևեկինենրէն պիտի ամչնան , և ֊ձեր ընտրած ։ պարտէզներուն համար ա-

30 մօթով պիտի մնաք ։ Վասն զի տերևները թառմած բևեկինի պէս , և ջուր չունեցող պարտէզի պէս

31 պիտի ըլլաք ։ Ու զօրութիւն ուշնեցողը՝ խծուծի պէս , և անոր գործը կայծի նման պիտի ըլլայ , ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին , և մարող պիտի չգտնուի ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն Իրիսաոսի Թագաւորութեանը հաստատուիլը կը գուշակէ · 6 կը յորդորէ Թէ ժողովուրդին լարելութիւնն է պատճառը՝ որ Աստուած զանիկայ կը մերժէ · 10 Աստուծոյ վճռափառութեանը գործառը գործերը յիշելով՝ կը յորդորէ մարդիկ որ անկէ վախնան ։

1 Լ՚Ամենի որդւոյն Եսայիին՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսած տեսիլքին խօսքը ։

2 ֊Եւ՚ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը ։ լեռը լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու ։ բոլոր հեթանոսները հեղեղ

3 պէս պիտի դիմեն անոր ։ Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն , ֊Եկէ՛ք՝ ԵՀովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք . ։ ինչու որ օրէնքը՝ Սիօնէն , ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն

4 պիտի ելլէ . Եւ ֊ինկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ , և շատ ժողովուրդներ պիտի յան-

Ն · ք · ղԲ · Իբր 760

֊ Երեմ . և · 28 ։ Զաք · է · 10 ։

֊ Բ Օր · իը · 63 ։ Եզեկ · ե · 13 ։

֊ Երեմ . գ · 29 ։ թ · 7 ։ Մաղ · գ · 3 ։

* Կամ՝ մաքրութիւնով

֊ Երեմ . լգ · 7 ։

֊ Զաք · բ · 3 ։

֊ Ցոբ · լա · 3 ։ Սաղ . ա · 6 ։ ե · 6 ։ Նա · 27 ։ գ · 9 ։ Ած · 35 ։

֊ ԳԼ · ծե · 5 ։

֊ ԳԼ · կե · 3 ։ կշ · 17 ։

֊ Միք · գ · 1 , ։

֊ Սաղ · կը · 15 , 16 ։

֊ Սաղ · հր · 8 ։ ԳԼ · իե · 13 ։

֊ Երեմ . լա · 6 ։ ծ · 5 ։ Զաք · բ · 21 , 23 ։

֊ Նա՛ · 47 ։

դիմանէ . ու Ղանունք իրենց սուրբերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները գոտոցներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ , և էլ պատերազմ պիտի չսորվին ։

5 Ո՛վ Յակոբին տունը՝ եկէք ընթանանք Տեառն լուսովը քալենք ։ 6 Քանզի դուն ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր , վասն զի Ասորեստանէն լեցուեցան , և Փղշտացւոց պէս համայնքին կ՚ընեն , ու Օտարներու որդւոց հետ դաշնադիր եղան ։ 7 Եւ Նոյնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ , ու անոնց գանձերը անթիւ եղան . անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ , և անոնց կառքերը անթիւ են ։ 8 Կուռքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն կ՚ընեն , անոնց՝ որ իրենց մատերը շինեցին ։ 9 Նեղին ։ Եւ ոամիկ մարդը ծռեցաւ , ու պզտուկանը խոնարհեցաւ , և անոնց պիտի չներես ։

10 Ժէտրոնը վախին երեսէն և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն վէմին մէ՚ջը մտիր , ու հողին մէ՚ջը պահուէ ։ 11 Մարդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին , և մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ , ու Տէր օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ ։ 12 Քանզի զօրաց Տէրոնը օրը ամէն ամբարտաւաններուն ու բարձրամիտներուն վրայ և ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի ըլլայ , ու անոնք պիտի խոնարհին ։ 13 Եւ Լիբանանու ամէն բարձրացած ու վերացած եղևիներուն վրայ , ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ , 14 Եւ Նամէն բարձր լեռներուն վրայ , ու ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ , 15 Եւ ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ , ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ , 16 Եւ Թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ , ու ամէն հաճելի երևցած բաներուն վրայ պիտի ըլլայ ։ 17 Եւ Մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի ցածնայ , ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի , և ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ ։ 18 Ու կուռքերը բնաջինջ պիտի ըլլան ։ 19 Եւ Քարայրներու մէջ ու երկրին խոռոչները պիտի մտնեն Ի Տէրոնը վախին երեսէն և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն , Ե երբոր ինքը երկիրը սարսելու ելլէ ։

20 Ան օրը մարդ խլուրդներուն ու չղջիկներուն պիտի նետէ իր արծաթեղէն կուռքերը ու իր ոսկեղէն կուռքերը , որոնք իրեն շիներ են երկրպագութիւն ընելու համար .

21 Որ Տէրոնը վախին երեսէն ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը ու վէմերուն ծերպերը մտնէ , երբոր Ա-

22 Նիկայ երկիրը սարսելու ելլէ ։ Դ Ե՛տ կեցէք մարդէն՝ Որուն շունչը իր ռնգացը մէջն է . վասն զի ինչ բանի մէջ հաւասար կը համարուի ան ։

ԳԼ . Գ

1 Որեզքէ յառաջ եկած չփոթութիւնը ։ 9 Յոռղովուրդին անզգամութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթսիրութիւնը ։ 16 Կնիկներուն ամբարտաւանութեան պատճառով գալու դառնասոանները ։

1 Քանզի յառաջ եկած չփոթութիւնը ։ 9 Յոռղովուրդին անզգամութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթսիրութիւնը ։ 16 Կնիկներուն ամբարտաւանութեան պատճառով գալու դառնասոանները ։ Քանզի ահա Տէրը Եհովայ Զաբաովթայ կ՚առնու Երուսաղէմէն ու Յուդայէն պիտի վերցընէ գաւազանը և գաւազանը , հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօրութիւնը ։ 2 Կտրիճը ու պատերազմող մարդը , դատաւորը ու մարգարէն , դուշա- 3 կութիւն ընդդէ ու ծերը , Յիսնապետը ու պատուաւոր մարդը , խորհրդականը ու իմաստուն ձարտարապետը և հանճարեղ կախարդը ։ 4 Դը Եւ Տանոնց վրայ մանուկները իշխաններ պիտի կարգեմ , ու անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն ։ 5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ՚ ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն պիտի կրեն . մանուկները ծերերուն դառնոզութիւն պիտի ընեն , և ապերախտները՝ պատուականներուն ։ 6 Ան առենը պիտի բռնէ մարդ իր հօրը տունէն եղող իր եղբայրը , ըսելով , Դուն հանդերձ ունիս , մեր վրայ իշխան եղիր , ու աս աւերակը 7 քու ձեռքիդ տակը ըլլայ ։ Ան օրը անիկայ պատասխան պիտի տայ՝ ու ըսէ , Ես առաջնորդ չեմ ըլլար , ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ և ոչ հանդերձ . զիս ժողովուրդին վրայ իշխան մի՛ կարգեր ։ 8 Զի Ե Երուսաղէմ սասանեցաւ և Յուդա ինկաւ . վասն զի անոնց լեզուները ու գործքերը Տէրոնը դէմ են , որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը ։ 9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ , և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն , չեն ծածկեր . վա՛յ անոնց անձին , ինչու որ իրենց վրայ չարիք բերին ։ 10 Ուրդարին ըսէք՝ Ո որ էրէն արդկ պիտի ըլլայ . ինչու որ անոնք Ը իրենց գործքերուն պտուղը պիտի ու- 11 տեն ։ Վա՛յ անօրէնին՝ Ի դէշ պիտի ըլլայ անոր , ինչու որ անոր ձեռացը Ֆութէրտան վոխարէնը իրեն պիտի 12 տրուի ։ Բայց իմ ժողովուրդիս վրայ Ժ տղայք բռնաւորութիւն կ՚ընեն , ու անոր վրայ կնիկներ կը տի-

21 Ան օրը Տէրոնը վախին երեսէն ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը ու վէմերուն ծերպերը մտնէ , երբոր Ա-

22 Նիկայ երկիրը սարսելու ելլէ ։ Դ Ե՛տ կեցէք մարդէն՝ Որուն շունչը իր ռնգացը մէջն է . վասն զի ինչ բանի մէջ հաւասար կը համարուի ան ։

ԳԼ . Գ

1 Որեզքէ յառաջ եկած չփոթութիւնը ։ 9 Յոռղովուրդին անզգամութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթսիրութիւնը ։ 16 Կնիկներուն ամբարտաւանութեան պատճառով գալու դառնասոանները ։

1 Քանզի յառաջ եկած չփոթութիւնը ։ 9 Յոռղովուրդին անզգամութիւնը ։ 12 Իշխաններուն բռնաւորութիւնը ու արծաթսիրութիւնը ։ 16 Կնիկներուն ամբարտաւանութեան պատճառով գալու դառնասոանները ։ Քանզի ահա Տէրը Եհովայ Զաբաովթայ կ՚առնու Երուսաղէմէն ու Յուդայէն պիտի վերցընէ գաւազանը և գաւազանը , հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօրութիւնը ։ 2 Կտրիճը ու պատերազմող մարդը , դատաւորը ու մարգարէն , դուշա- 3 կութիւն ընդդէ ու ծերը , Յիսնապետը ու պատուաւոր մարդը , խորհրդականը ու իմաստուն ձարտարապետը և հանճարեղ կախարդը ։ 4 Դը Եւ Տանոնց վրայ մանուկները իշխաններ պիտի կարգեմ , ու անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն ։ 5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ՚ ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն պիտի կրեն . մանուկները ծերերուն դառնոզութիւն պիտի ընեն , և ապերախտները՝ պատուականներուն ։ 6 Ան առենը պիտի բռնէ մարդ իր հօրը տունէն եղող իր եղբայրը , ըսելով , Դուն հանդերձ ունիս , մեր վրայ իշխան եղիր , ու աս աւերակը 7 քու ձեռքիդ տակը ըլլայ ։ Ան օրը անիկայ պատասխան պիտի տայ՝ ու ըսէ , Ես առաջնորդ չեմ ըլլար , ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ և ոչ հանդերձ . զիս ժողովուրդին վրայ իշխան մի՛ կարգեր ։ 8 Զի Ե Երուսաղէմ սասանեցաւ և Յուդա ինկաւ . վասն զի անոնց լեզուները ու գործքերը Տէրոնը դէմ են , որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը ։ 9 Անոնց երեսներուն տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ , և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն , չեն ծածկեր . վա՛յ անոնց անձին , ինչու որ իրենց վրայ չարիք բերին ։ 10 Ուրդարին ըսէք՝ Ո որ էրէն արդկ պիտի ըլլայ . ինչու որ անոնք Ը իրենց գործքերուն պտուղը պիտի ու- 11 տեն ։ Վա՛յ անօրէնին՝ Ի դէշ պիտի ըլլայ անոր , ինչու որ անոր ձեռացը Ֆութէրտան վոխարէնը իրեն պիտի 12 տրուի ։ Բայց իմ ժողովուրդիս վրայ Ժ տղայք բռնաւորութիւն կ՚ընեն , ու անոր վրայ կնիկներ կը տի-

ՂՍաղ . խզ . 9 ։ Ովս . բ . 18 ։ Զաք . թ . 10 ։
Է Սաղ . հբ . 3 , 7 ։
ԸԵփես . ե . 8 ։
Ը Թես . իգ . 7 ։
ժբ Օր . ժբ . 14 ։
Է Սաղ . ճզ . 35 ։ Երեմ . ժ . 2 ։
ԼԲ Օր . ժե . 16 , 17 ։
Ի Երեմ . բ . 28 ։
ԺՀԹ 19 , 21 ։ Ցայտ . գ . 15 ։
ՀՀԹ 17 ։ ԳԼ . ե . 15 , 16 ։ ժգ . 11 ։
ՀԳԼ . գ . 1 ։ ժա . 10 , 11 ։ ժբ . 1 , 4 ։ իգ . 21 ։ իե . 9 ։ իչ . 1 ։ իէ . 1 , 2 , 12 , 13 ։ իը . 5 ։ ի՛Թ . 18 ։ Լ . 23 ։ ծբ . 6 ։ Ե-բեսբ Ը 7 , 8 ։ Եզեկ . լը . 14 , 19 ։ ԼԹ . 11 , 22 ։ Ովս . բ . 16 , 18 , 21 ։ Յովէլ . գ . 18 ։ Ամով . Թ . 11 ։ Աբդ . 8 ։ Միքա . գ . 6 ։ Ե . 10 ։ Է . 11 , 12 ։ Սոփ . գ . 11 , 16 ։ Զաք . Թ . 16 ։
ՅԳԼ . ժգ . 8 ։ Լէ . 24 ։ Ե-զեկ . լա . 3 ։ Զաք . ժա . 1 , 2 ։
ՂԳԼ . Լ . 25 ։
Ֆ գ Թագ . ժ . 22 ։
Ս ՀԺր 11 ։
Ս ՀԺր 10 ։ Ովս . ժ . 8 ։ Ղռ . իգ . 30 ։ Ցայտ . ղ . 16 ։ Թ . 6 ։
Ն բ Թես . ա . 9 ։
ՂԳԼ . Լ . 32 ։ Ընգ . բ . 6 ։ 21 ։ Երբ . ժբ . 26 ։
ՀԳԼ . Լ . 22 ։ լա . 7 ։

ՂՀԹ 10 , 19 ։
ՂՍաղ . ճիզ . 3 ։ Երեմ . ժէ . 5 ։
ԼՑՈբ . իէ . 3 ։
Ա Երեմ . լբ . 21 ։ լը . 9 ։
Բ ՂԼ . իզ . 26 ։
Ֆ գ Թագ . իդ . 14 ։
Ե Յոզ . ժ . 16 ։
* Կամ՝ երդամ պիտի ընէ , ԵԸբ . պիտի վերցընէ , †Կամ՝ բժիշկ
Ի Միք . գ . 12 ։
ՂՅՈՆ . ժգ . 13 ։ ժբ . 20 , 21 ։ ժԹ . 5 ։
Ի Յոզ . բ . 12 ։
ԸՍաղ . ճԽբ . 2 ։
Ի Սաղ . ժա . 6 ։ Յոզ . ը . 13 ։
ԺՀԹ 4 ։

ՆՀ. 760

ՂԵՐ. 16։

ԼՄԻՔ. Զ. 2։

ԵԳԼ. Ե. 7։ ՄԱՏ. ԻԱ. 33։

ԺԳԼ. Ժ. 4։ ՄԻՔ. Գ. 2, 3։

ՅԳԼ. ԽԵ. 2, 3։ ԵՐԵՄ. ԺԳ. 22։ ՆԱԽ. Գ. 5։

ՀԴԱՏ. Բ. 21։

ՅԳԼ. ԻԲ. 12։ ՄԻՔ. Ա. 16։

ՂԵՐԵՄ. Ժգ. 2։ ՈՂՋ. Ա. 4։

ՃՈՂՋ. Բ. 10։

ՌԳԼ. Բ. 11, 17։

ԲԲ ԹԱԳ. Գ. 12։

ՃՂԱԽ. Ա. 25։

ՐԵՐԵՄ. ԻԳ. 5։ ԶԱՔ. Գ. 8։ Զ. 12։

ՌԳԼ. Ե. 1։

ՆՀ. 760

ԵՍԹ. Գ. 3։ ՅՈՎՍ. Դ. 5։

ԵԳԼ. Կ. 21։

ՂՄԱՂ. Գ. 2, 3։

ԵՂԵ. ԺԳ. 21։

ԷԶՔԱ. Բ. 5։

ԲԳԼ. Բ. 14։

ԺԳԼ. ԻԵ. 4։

ՈՒԱՂ. Ա. 8։ ԵՐԳ. Բ. 12։ ԳԼ. ԻԵ. 2։ ԵՐԵՄ. Բ. 21։ ՄԱՏ. Ի. 33։ ՄԱՐ. Ժ. 1։ ՂՈՒ. Ի. 9։

ԲԲ ՕԲ. Լ. 6։ ԳԼ. Ա. 2, 3։

ՃՀԱԲ. Գ. 4։

ՐՄԱՂ. Ձ. 12։

ՆՀ. 760

* ԵԶՐ. Գ. ԲՈՒԱԾՆԵՐԸ. ՏԵՍ ՓԻԼ. Գ. 3։ ՅՈՎՍ. Դ. 5։

երկրին պատուղը պարծանայ և պա-
3 տուոյ համար պէտ ըլլայ։ Եւ պի-
տի ըլլայ որ Սիօնի մէջ մնացածը
ու Երուսաղէմի մնացորդը, այսինքն
Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ *կեցող-
4 ները Տուբը պիտի բսուին, Ընբը-
որ Տէրը Սիօնի աղջիկներուն ազտը
լուայ, ու դատաստանի հոգիով
և այրող հոգիով Երուսաղէմի ա-
5 րիւնները անոր մէջէն սրբէ։ Եւ
Տէրը Սիօն լեռանը ամէն տեղերուն
վրայ ու անոր ժողովքներուն վրայ՝
ցորեկը ամպ և մէգ, ու գիշերը
ըփայլուն կրակի բոց պիտի ստեղ-
ծէ, ինչու որ բոլոր փառքին վրայ
6 ի՛հովանի պիտի ըլլայ։ Եւ ցորեկը
վրան պիտի ըլլայ տաքութեան հա-
մար հովանի՛ և մրրիկի ու անձրևի
համար ծապաստանարան և ծած-
կոց ըլլալու։

ԳԼ. Ե

1 Մէկ այդիի մը առակով Աստուած իր անա-
չառ դատաստանը կ'արդարացընէ։ 8 Ագա-
հութեան, 11 անառակութեան, 13 ամբարբշ-
տութեան, 20 և անիրաւութեան վրայով
Աստուծոյ բռնի դատաստանները։ 26 Անոր
դատաստանները՝ ի գործ դնողները։

1 ՛Իմա իմ սիրականիս երգը իմ
սիրելիիս երգեմ՝ իր այգիին
վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ու-
նէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վը-
2 րայ. Ջանիկայ ցանկով պատեց,
քարերը հանեց մէջէն, և ընտիր որ-
թեր տնկեց, ու անոր մէջտեղը
աշտարակ շինեց, և հոն ՚ի ձան մըն
ալ փորեց. ու Ի՛նկը սպասեր որ խա-
ղող տար, բայց անիկայ ազտու
տուաւ։
3 Ուստի հիմա դուք՝ ով Երուսա-
ղէմի բնակիչներ ու Ցուդայի մարդ-
կե՛ք՝ Ես իմ ու այդիիս մէջ տեղը
4 դատաստան ըրէ՛ք։ Իմ այդիիս՝
ալ ի՞նչ պէտք էր ընել, որ ես
անոր չըրի. ինչո՞ւ համար՝ երբոր
ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա-
5 նիկայ ազտս տուաւ։ Եւ հիմա ես
ձեզի պատմեմ՝ Թէ ինչ պիտի ընեմ
իմ այդիիս. Տանոր ցանկը պիտի
քակեմ, որ անասնոց ճարակ ըլլայ,
անոր պատերը պիտի փլցընեմ, որ
6 ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պի-
տի Թողում. անիկայ պիտի չբօ-
տուի ու չբրուի, հապա ցախ ու
փուշ պիտի բուսցընէ. և ամպե-
րուն պիտի պատուիրեմ որ անոր
7 վրայ անձրև չտեղան։ Ինչու որ
զօրաց Տէրոջը այգին Իսրայէլի
տունն է, ու Ցուդայի մարդիկը՝
անոր ախորժելի տունկը. և ան-
կայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա
արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝
և ահա աղաղակ։
8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք Տունը տան

ՄԻՔ. Բ. 2։

կը յարեն , ազարակը ազարակի վրայ կ'աւելցընեն , մինչև որ տեղ մը չմնայ , ու դուք միայնակ բնակիք
9 երկրին մէջ : Զօրաց Տէրը Ւհմ ականջիս խօսեցաւ՝ ըսելով ՝ Ցիրա-
ւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլ-
լան , մեծ ու գեղեցիկ պատներ , ու
անոնց մէջը բնակող պիտի չգըտ-
10 նուի : Վասն զի տասը լծավար պա-
դին մէկ Ե մար պիտի տայ , ու մէկ
քոռ սերմը մէկ արդու պիտի տայ :
11 Ըվայ անոնց՝ որ առաւօտուն կա-
նուխ կ'ելլեն , ու ցբի խմելու ետևէ
կ'ըլլան , և իրիկունն ալ կ'ուշա-
նան , մինչև որ գինին իրենց ջըլա՛խը
12 տաքցընէ : Եւ Ե անոնց ինճոյքնե-
րուն մէջ քնար ու տաւիղ , թըմ-
բուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի .
բայց Ե Տէրոջը ըրածներուն ուշադ-
րութիւն չեն ըներ , և անոր Ձեռա-
13 ցը գործքերուն չեն նայիր : Ե Անոր
համար իմ ժողովուրդս Ե Տէրը
չճանչնալով՝ գերի կ'ինկնայ , ու ա-
նոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կը-
րեն , և բազմութիւնը ծարաւէն կը
ցամքին :
14 Անոր համար գԺոխքը ինքզինքը
կը լայնցընէ , ու բերանը չափէ
դուրս կը բանայ . և անոր պար-
ծանքը ու բազմութիւնը և աղա-
ղակը ու գուարճութիւնը անոր մէջը
15 պիտի իջնէ : Եւ Ադամիկ մարդը
պիտի ինկնայ , ու ազնուականը պի-
տի խոնարհի , ամբարտաւաններուն
16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին : Եւ
զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի
բարձանայ , ու Սուրբն Աստուած
* ԵՓր · սըր-
բութ ։ արդարութիւնով պիտի *փառա-
17 ւորի : Եւ գառնուկները իրենց սո-
վորութեանը պէս պիտի արածին ,
ու հարուստներուն աւերակները
օտարները պիտի ուտեն :
18 Վայ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը
ունայնութեան չուաններով կը
քաշեն , ու մեղքը՝ սայլի փոկերով
Ժ ԳԼ · կզ · 5 ։ Երեմ · ժէ · 15 ։ Ա մո · ե · 18 ։ բ պետ · գ · 3 , 4 ։
19 †ասելո՛ պէս . Ժ Որոնք կ'ըսեն ,
թող արտորայ , իր գործը շու-
տով կատարէ , որ ջ նինկայ տես-
նենք . և Իսրայէլի Սուրբին խոր-
հուրդը թող մօտենայ՝ գայ , որ
20 ջ նինկայ գիտնանք : Վայ անոնց՝
որ չարին բարի կ'ըսեն , ու բարիին
չար , որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու
լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն , որ
դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը
21 դառնի տեղ կը դնեն : Վայ ա-
նոնց՝ որ Ի իրենց աչքին իմաստուն՝
և իրենց առջին խոհական են .
22 Ը վայ անոնց՝ որ գինի խմելու զօ-
րաւոր՝ ու ցբի խառնելու կտրիճ
23 են . Ժ որոնք կաշառքի համար ամ-
բարիշտը կ'արդարացընեն , և ար-
դարը իր իրաւունքէն կը զրկեն :

24 Անոր համար Ղինչպէս որ կրակին
բոցը յարդը կ'ուտէ , ու չոր խոտը
բոցին մէջը կը հատնի , ասանկ ալ
Ճանոնց արմատը փտութեան պէս
պիտի ըլլայ , ու անոնց ծաղիկը
փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ . ինչու-
որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժե-
ցին , և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը
25 անարգեցին : Ը Անոր համար Տէ-
րոջը բարկութիւնը իր ժողովուր-
դին դէմ բորբոքեցաւ , ու անոնց
վրայ Ձեռքը երկընցուց ու զարկաւ
անոնք , անանկ որ Ի լեռները դողա-
ցին , ու անոնց դիերը Ճամբանե-
րուն վրայ աղբի պէս մնացին .
Ն այսու ամենայնիւ անոր բարկու-
թիւնը չկ'ըլաւ , հապա անոր Ձեռքը
տակաւին երկընցած է :
26 Եւ հեռաւոր ազգաց Ղդրօշակ
պիտի վերցընէ , ու զանոնք Ֆերկ-
րիս ծայրէն Ղաուլելով պիտի կան-
չէ , և ահա անոնք Ֆարտորալով ա-
27 րագութեամբ պիտի գան : Անոնց
մէջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ ,
ու մէկը պիտի չսահի . մէկը պիտի
չմրափէ ու չքնանայ . մէկուն մէջ-
քին գօտին պիտի չբակուի , ոչ
ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի :
28 Անոնց Նետերը սուր են , ու բոլոր
աղեղները լարուած . անոնց Ձիե-
րուն սմբակները դայլախազի կը
նմանին , և Ֆ՜՜երոՀ անիւները
29 մրրիկի պէս են : Անոնց մնչիւնը
առիւծին պէս է . կորիւններու պէս
կը մռնչեն , կը գոչեն ու կողո-
պուտը կը յափշտակեն , և Ջ նինկայ
կը փախցընեն , ու ազատող մը
30 չկայ : Եւ ան օրը անոնց վրայ
պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս .
ու երբոր Ֆէրկրին նայի , ահա
խաւար Ե տագնապ ցնորք ։ և լոյսը անոր †ամպերուն մէջ պի-
տի խաւարի :

ԳԼ · Զ

1 Եսայի տեսիլքի մը մէջ Տէրը իր փառքովը տեսնելով՝ 5 կը զարհուրի . բայց Աստուած իր պատգամները տանելու կը խրկէ զանիկայ : 9 Կը ցուցընէ ժողովուրդին կամակորութիւնը՝ որուն պատճառովը իրենց երկիրը ամայի պի-տի մնար , 13 ու կը մարգարէանայ Թէ միայն մէկ մնացորդ մը պիտի ազատի :

1 ՚Ի Ղթա թագաւորին մեռած տա-
րին Բ Տէրը տեսայ որ բարձր
ու վերացած աԹոռի վրայ նստեր
էր , ու անոր քղանցքը տաճարը
2 կը լեցընէր : Վերի կողմը սերով-
բէները կը կայնէին անոր առջևը ,
որոնց ամէն մէկը վեց վեց Թևեր
ունէին . երկուքովը երեսնին կը
ծածկէին , Ֆերկուքովը ոտքերնին
կը ծածկէին , ու երկուքովը կը
3 Թռչէին : Եւ փոխոխակի կ'աղա-
ղակէին ու կ'ըսէին , Ժ Սուրբ՝

ՆՀ · ՔՀ · ԳՀ · իբր 760

ՂԵԼ · ժե · 7 ։ ճ Ցոբ · ժբ · 16 ։ Ովս · Թ · 16 ։ Ա մո · բ · 9 ։

ՀՀ Գ Թագ · իբ · 13 , 17 ։

ՀՀ Երեմ · դ · 24 ։

Ն ՂԼ · իգ · 14 , ԼԵ ։ ԳԼ · Թ · 12 , 17 ։ 21 ։ ժ · 4 ։

ՂԳԼ · ժա · 12 ։ ՚՚ բ Օր · իբ · 49 ։ Սաղ · հբ · 8 ։ Մաղ · ա · 11 ։

ՂԳԼ · ե · 18 ։ Պ Յովել · բ · 7 ։

Ղ Երեմ · ե · 16 ։

՚՚ ԳԼ · ը · 22 ։ Երեմ · դ · 23 ։ Ոբ · գ · 2 ։ Եզեկ · լբ · 7 , 8 ։

† Կամ՝ երկինքին

— —

իբր 758

՚՚ դ Թագ · ժե · 7 ։

Բ գ Թագ · իբ · 19 ։ ՁՕՀ · ժբ · 41 ։ Ցսյո · գ · 2 ։

Գ Եզեկ · ա · 11 ։

Դ Ցսյո · դ · 8 ։

Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց Տէրը, Լրո-
լոր երկիրը անոր փառքովը լե-
4 ցուն է։ Եւ աղաղակողին ձայնէն
սեմերուն հիմերը շարժեցան, ու
5 Ւտունը ծխով լեցուեցաւ։ Ես Ես-
ըսի, Վա՛յ ինծի, ահա կը կոր-
սուիմ. վասն զի ես պիղծ շրթունք
ունեցող մարդ մըն եմ, ու պղծա-
շուրթն ժողովուրդի մէջ կը բնա-
կիմ, և իմ աչքերս զօրաց Տէրը՝
6 Թագաւորը տեսան։ Բայց սերով-
բէներուն մէկը դէպ ի ինծի թը-
ռաւ, ու ձեռքը կրակի կայծ մը
կար՝ որ սեղանէն ունելիքով ա-
7 ռած էր, Ե Եւ բերնիս դպցնելով՝
ըսաւ, Ահա ասիկայ քու շրթունք-
ներուդ դպաւ, ու քու անօրէնու-
թիւնդ վերցաւ, և մեղքիդ քաւու-
թիւն եղաւ։
8 Ետքը լսեցի Տէրոջը ձայնը, որ
ըսաւ, Ո՞վ խրկեմ, և ո՞վ մեզի հա-
մար ո՛վ պիտի երթայ. ու ես ըսի,
9 Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ։ Ան
ատենը ըսաւ, Գնա՛, ըսէ ասոր ժո-
ղովուրդին, Լսելով պիտի լսէք,
բայց պիտի չհմանաք, ու տեսնե-
լով պիտի տեսնէք, բայց պիտի
10 չգիտնաք։ Ան ժողովուրդին Լսիր-
սը թանձրացուր, և ականջները
ծանրացուր, ու անոր աչքերը
դոցէ, որ Լ տեսլայ թէ աչքերովը
տեսնէ, ու ականջներովը լսէ, և
սրտովը իմանայ, և դարձի գայ ու
11 բժշկուի։ Եւ ես ըսի, Մինչև ե՞րբ,
ո՛վ Տէր իմ. ու ըսաւ, Ծ Մինչև որ
քաղաքները բնակիչ չմնանալով,
և տունները մարդ չգտնուելով ա-
մայի մնան, ու երկիրը բոլորովին
12 աւերակ ըլլայ. Ու Ի մինչև որ Տէրը
հեռացընէ մարդիկը, ու երկրին
մէջտեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ։
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասներորդ
մասը պիտի գտնուի, և ան ալ
դարձեալ պիտի ապառի. ինչպես
բևեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ ա-
նոնց բունը կը մնայ, ասանկ՝ ըս
հասուբ սերունդը ան ժողովուրդին
բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Լ

1 Ազազ՝ Ռասինէն ու Փակէէն վախնալով կը
զարհուրի, սակայն Եսայի կը մխիթարէ զա-
նոնք։ 10 Ազգին հրաման կը տրուի՝ նշան
մը ընտրելու. բայց երբոր կը մերժէ ասկից
մասը, իրեն նշան կը տրուի խոստացուած
Մեսիան։ 17 Մարգարէն կը գուշակէ Թէ ա-
նոր գաղտնաստանը Ասորեստանին միջոցով
պիտի կատարուի։

1 Ու եղաւ որ Ցուդայի Թագա-
ւորին՝ Ոզիայի որդւոյն Յովա-
թամի որդւոյն Ազաքեայ
Թագաւորին օրերը, Ա-
սորւոց Ռասին Թագաւորը ու Իս-
բայէլի Թագաւորը Ռոմմելիայի որ-
դին փակէէ Երուսաղէմի վրայ
պատերազմելու ելան, բայց չկրցան
2 անոր հետ պատերազմ ընել։ Ուստի
երբոր Դաւիթին տանը լուր տը-
րուեցաւ՝ Թէ Ասորիք *Եփրեմին
հետ միաբանեցան", անոր սիրտը և
անոր ժողովուրդին սիրտը շարժե-
ցաւ, ինչպես որ անտառին ծառերը
3 հովէն կը շարժին։ Բայց Տէրը
Եսայիին ըսաւ, Հիմա դուն ու
քու որդիդ †Սէարյասուբ Ե Թա-
փիչն ազարակին ճամրուն վրայ՝
վերի աւազանին ջրմուղին եղերքը
4 ելէր Ազազը դիմաւորելու. Եւ ըսէ՛
անոր, Զգո՛յշ եղիր որ հանդարտ
ըլլաս. մի՛ վախնար ու սիրտդ չմա-
րի աս ծուխ հանող երկու կիսայ-
րեաց փայտի ծայրերէն, այսինքն
Ռասինի ու Ասորւոց և Ռոմմելիայի
որդւոյն սաստիկ բարկութենէն։
5 Որովհետև Ասորիք, Եփրեմ ու
Ռոմմելիայի որդին քու վրայովդ չար
6 խորհուրդ ըրին ու ըսին, Ցուդա-
յի վրայ երթանք, ու զանիկայ
բռնադատենք, և մեզի Ջաբէել-
ցիներնիք. ետքը անոր մէջ Ցաբէել-
7 ի որդին թագաւոր դնենք. Եհո-
վայ Տէրըասանկ կ՛ըսէ. Ե Ան Խոր-
հուրդը պիտի չհաստատուի ու չկա-
8 տարուի. Վասն զի Ե Ասորւոց երկ-
րին գլուխը Դամասկոս, և Դամաս-
կոսի գլուխը Ռասին է. ու վաթ-
սունհինգ տարուան մէջ Եփ-
րեմ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի
9 ջնջուի։ Ու Եփրեմի գլուխը՝ Սա-
մարիա, և Սամարիայի գլուխը
Ռոմմելիայի որդին է. Ե Թէ որ չհա-
ւատաք հաստատուն պիտի չըլ-
լաք։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Ահա-
11 զին ու ըսաւ, Քու Տէր Աստուծ-
մէդ քեզի համար Ղնչան խնդրէ,
խորութեան մէջ կամ բարձրու-
12 թեան մէջ կամ բարձրու-
թեան մէ՛ջ խնդրէ։ Բայց Ահազ
ըսաւ, Չեմ խնդրեր, և Տէրը
13 չեմ փորձեր։ Ան ատենը անիկայ
ըսաւ, Լսեցէ՛ք հիմա՝ ով Դաւիթ
տունը. պզտիկ բան կ՛ելնէ
նայ ձեզի մարդիկները աշխատցը-
նելնիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի
14 աշխատցընէ։ Անոր համար Տէրը
ինքը նշան պիտի տայ ձեզի.
Ե Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու
Ե որդի պիտի ծնանի, և Ե անոր ա-
նունը Ե Էմմանուէլ պիտի կոչէ։
15 Անիկայ կոգի ու մեղր պիտի ուտէ,
մինչև որ գիտնայ չարը մերժել
16 ու բարին ընտրել։ Վասն զի
տղան Ե չարը մերժելը ու բարին
ընտրելը գիտնալէն առաջ, ‡ պի-
տի Թողուի ան երկիրը՝ որուն
երկու Թագաւորներէն դուն կը
17 վախնաս"։ Ե Տէրը քու վրադ, ու
քու ժողովուրդիդ վրայ, և քու

ն. ք. գբ. Իբր 742

* Կամ՝ Եփրեմին երէցներն վրայ բանակցեցան,

† Այ՝ Մնացորդը պիտի դառնայ։ Տես գլ. ժ. 21։

ե գ Թագ. ժբ. 17։ Գլ. ԼԶ. 2։

ն. ք. գբ. Իբր 758

Ե Սաղ. հբ. 19։

Ղեվ. խ. 34։ գ Թագ. ը. 10։

Ե Եզ. գ. 10։ Ղ. 30։ Դատ. գ. 22։ ժգ. 22։ Երեմ. ա. 6։

ը Ցայտ. ը. 3։

Ի Տես Երեմ. ա. 9։ Դան. ժ. 16։

ժ Ծն. ա. 26։ գ. 22։ ժա. 7։

Ի Գլ. խգ. 8։ Մատ. ժգ. 14։ Մարկ. գ. 12։ Ղուկ. ը. 10։ Յովհ. ժբ. 40։ Գործ. իբ. 26։ Հռով. ժա. 8։

Լ Սաղ. ճժթ. 70։ Գլ. կգ. 17։

Ե Երեմ. ե. 21։

ծ Միք. գ. 12։

Ի գ Թագ. իե. 21։

Հ Եզր. թ. 2։ Մաղ. բ. 15։ Հռով. ժա. 5։

ե իբր 742

ա գ Թագ. ժգ. 5։ ը Մն. իբ. 5, 6։

Հօրդ տանը վրայ անանկ օրեր պիտի բերէ , որ Եփրեմ Ցուդայէն զատուած օրէն ի վեր չեկան , այս- ինքն Ասորեստանի թագաւորը ։
18 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի ծուխէ Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանճերուն , ու Ասո- րեստանի երկրին մէջ եղած մեղու-
19 ներուն . Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանգչին ամայի ձորերուն մէջ , ու ժայռերուն խոռոչներուն մէջ , և ամէն թուփերուն ու ամէն
20 արօտներուն մէջ ։ Ան օրը Տէրը՝ ածելիով՝ որ վարձքով առնուած է, այսինքն Գետին անդիի կողմը եղող Ասորեստանի թագաւորով գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ , և մօրուքն ալ բոլորովին պիտի
21 սափրէ . Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը մէկ երինջ ու երկու ոչ-
22 խար պահելով , Անոնց տուած կա- թին առատութենէն կողի պիտի ուտէ . վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացողները կողի ու մեղր պիտի
23 ուտեն ։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ ուր որ հազար որթ տնկուած է հա- զար արծաթի արժէքով՝ այդա- իերով ու փուշերով պիտի լեցուի ։
24 Նետերով ու աղեղներով հոն պի- տի գան , ինչու որ բոլոր երկիրը ցախերով ու փուշերով պիտի լե-
25 ցուի ։ Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիչով կը փորուէին , ցախի ու փուշի երկիւղին պատճառաւը հոն պիտի չերթաք . արջառներուն ա- րօտ ու խաշնիքներուն կոխան պի- տի ըլլան ։

ԳԼ . Ը

1 Մահեր չալալ հաշ պազ անունին նշանակու- թեանը համեմատ՝ Եապին կը մարգարեանայ Թէ Ասորեստանեայք պիտի տիրեն Ասորւոց և Իսրայէլի վրայ , 5 նոյնպէս ալ Ցուդայանց վրայ՝ իրենց անհաւատութեանը համար . 9 կը ցուցընէ Թէ անկարելի է Աստուծոյ դատաս- տանեւրուն դէմ կենալ . 11 և Թէ Աստուծմէ վախցողները պիտի մխիթարուին , 19 ու կռա- պաշտները մեծ նեղութիւն պիտի կրեն ։

1 Նաեւ Տէրը ինծի ըսաւ , Դուն քեզ մեծ տոմս մը առ , և անոր վրայ մարդու գրչով՝ գրէ Մահեր
2 շալալ հաշ պազին վրայով ։ Եւ ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝ Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի
3 որդին Զաքարիան ։ Եւ մերձեցայ մարգարէուհիին , ու անիկայ յղա- ցաւ ու որդի մը ծնաւ . և Տէրը ինծի ըսաւ , Անոր անունը *Մա-
4 հեր շալալ հաշ պազ դիր . Ինչու որ դեռ տղան չիմացած՝ Դամասկոսին հարստութիւնները ու Սամարիա- յին աւարը Ասորեստանի թա- գաւորին առջեւը պիտի տարուի ։

5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսե-
6 ցաւ ու ըսաւ , Որովհետեւ ասիկա ժո- ղովուրդը Սիլովայի հանդարտ վազող ջուրերը կ՚արհամարհէ , և Ռասկինին ու Որմելիայի որդւոյն
7 կը հաւնի , Անոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ Գետին զօրաւոր ու ա- ռատ ջուրերը՝ այսինքն Ասորես- տանի թագաւորը ու անոր բոլոր զօրութիւնը պիտի հանէ . և անի- կայ իր ամէն յատակներէն վեր պի- տի ելլէ , ու իր բոլոր եղերքներուն
8 վրայէն պիտի քալէ ։ Եւ Ցուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի եր- թայ , ու մինչև մարդոյ պարանոցը պիտի հասնի , և անոր թեւերուն տարածութիւնը քու երկրիդ լայ- նութիւնը պիտի լեցընէ , ով Էմ- մանուէլ ։
9 Ո՛վ ժողովուրդներ՝ †դաշնակից եղէք՝ , բայց պիտի խորտակուիք . ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ա- կանջ դրէք . ‡պատրաստուեցէք , բայց պիտի խորտակուիք . ‡պատ- րաստուեցէք , բայց պիտի խորտա-
10 կուիք . †Խորհուրդ բրէք , բայց պիտի խափանուի . խօսք խօսե- ցէք , բայց Ապիտի չհաստատուի . քանզի Էաստուած մեզի հետ է ։
11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ ինծի , ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ աս ժողովուրդին ճամբուն մէջը քալել , ըսելով ,
12 Դաշնակցութիւն մի՛ ըսէք , ի՛նչ բանի որ աս ժողովուրդը դաշնակ- ցութիւն կ՚ըսէ . և Անոր վախովը մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք .
13 Մէյնէ զօրաց Տէրը հ՚փառաւորե- ցէք , Անիկայ ըլլայ ձեր վախը և
14 ձեր զարհուրանքը . Եւ Նանիկայ Նէվ սրբարան պիտի ըլլայ , բայց Նէվ սրբարան պիտի ըլլայ , բայց Իսրայէլի երկու տուներուն՝ ճղայ- թակողութեան քար և գլորելու վէմ , ու Երուսաղէմի բնակիչնե- րուն թակարդ ու որոգայթ պիտի
15 ըլլայ ։ Եւ անոնցմէ շատերը ՛պի- տի գլորին , ու ի՛նկալով պիտի խոր- տակուին , ու որոգայթի մէջ ել-
16 նալով պիտի բռնուին ։ Վկայու- թիւնը կապէ , աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ ։
17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէ- րոջը՝ որ Ցակոբին տունէն իր ե- րեսը ծածկեր է , ու Նանոր պիտի
18 յուսամ ։ Նայսմանիկ ես ու ան զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ , նշաններ ու սքանչելիքներ ըլլալու Իսրայէլի մէջ , Սիոն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջը կողմանէ ։
19 Ու երբոր ձեզի ըսեն Թէ Նշնչող ու քրթմնջող Նվհուկներուն և նր- չանագէտներուն հարցուցէք , ան ազգինը ըսի՛ Իր Ժողովուրդը իր

Ն . ք . գ . Բեր 742
Ե գ Թագ . ժբ . 16 ։
Ժ Գլ . ե . 26 ։
Ի Գլ . բ . 19 ։ Երեմ . ժզ . 16 ։
Հ գ Թագ . ժզ . 7 , 8 ։ բ Մն . իբ . 20 , 21 ։ Տես Եզեկ . ե . 1 ։
Ն Գլ . ե . 6 ։
Ն . ք . գ . Բեր 741
Ի Նեեմ . գ . 15 ։ Ցօ . Թ . 7 ։
Ղ Գլ . ե . 1 , 2 , 6 ։
Ի Գլ . ժ . 12 ։
Է Գլ . լ . 28 ։
Ը Գլ . ե . 14 ։
Ժ Ցովել . գ . 9 , 11 ։
† Կամ՝ ցնծութիւն բրէք ,
‡ Եբր . Գոտի՛ կապեցէք ,
Ի Ցոբ . ե . 12 ։
Լ Գլ . է . 7 ։
Ը Գլ . ե . 14 ։ Գոր . ե . 38 , 39 ։ Հբռով . բ . 31 ։
Ժ Գլ . է . 2 ։
Լ ա Պետ . գ . 14 , 15 ։
Հ Թես . բ . 12 ։
‖ Եբր . սրբեցէք .
Ն Սաղ . Հղ . 7 ։ Ղու . ժբ . 5 ։
Ղ Եզեկ . ժա . 16 ։
Ճ Գլ . իբ . 16 ։ Ղու . բ . 34 ։ Հբռով . Թ . 33 ։ ՍԳետ . բ . 8 ։
Մ Պատ . իա . 44 ։ Ղու . ի . 18 ։ Հբռով . Թ . 32 ։ Ժ . 25 ։
Յ Գլ . ծգ . 8 ։ Ն Մհ . բ . 3 ։ Ղու . բ . 25 , 38 ։
Ն Եբր . բ . 13 ։
Սաղ . Հա . 7 ։ Զաք . գ . 8 ։
Ղ Գլ . իթ . 4 ։
Եբր 741
Պ ա Թագ . իբ . 8 ։ Գլ . ժթ . 3 ։

Աստուածդն պիտի չխարդըննէ՞, կեն-
դանիներուն համար Լմեռածնեա-
20 րո՞ւն պիտի հարցընէ ։ Օրհնբին
ու վկայութեանը Խող հարցընէն .
Թէ որ աս խօսքիս համեմատ
չդրուցեն , ՚անոնք ամենևին լոյս
չունին ։ Եւ ֆաղվո-բրբը վերջտ ու
սով կրելով պիտի անցնի անկէ .
ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բար-
կանայ , ու իր թագաւորին և իր
Աստուածդն Վպիտի հայհոյէ , ու
22 վեր նայի , Եւ ֊դէպ՚ի երկիրը պի-
տի նայի , և ահա վիշտ ու խաւ-
ւար , նեղութեան մէջ ։ ու դէպ՚ի
մառախուղ պիտի քշուին ։

ԳԼ · Թ

1 Նեղութեան առիւները ի՞նչ ուրախութիւն պիտի պատճառէ Քրիստոսի թագաւորու-
թիւնը ու ծնունդը ։ 8 Իսրայէլացւոց վրայ գալու դատաստանները՝ իրենց ամբարտաւա-
նութեանը համար , 13 իրենց կեղծաւորու-
թեանը համար , 18 ու իրենց անզգոյ մնալուն համար ։

1 Վայ անոնց ՚ի՞սաւար պիտի չըլ-
լայ , ինչպէս նեղութեան ժա-
մանակը , երբոր Բառջի առիւը ա-
նարդեց Զաբուդոնի երկիրը ու
Նեփթաղիմի երկիրը . հապա վեր-
ջին առիւը պիտի պատուէ ծովուն
ճամբան , Յորդանանու անդիի
կողմը՝ Հեթանոսաց Գալիլեան ։
2 Խաւարի մէջ պտրտող ժողովուր-
դը մեծ լոյս տեսաւ , մահուան
աստուերին երկիրը բնակողներուն
3 լոյս ծագեցաւ ։ Ազգը շատցու-
ցիր , անոր ուրախութիւնը մեծ-
ցուցիր . անոնք քու առջեդ կ՚ու-
րախանան հունձքի առենի ուրա-
խութեան պէս , ինչպէս կը ցնծան
4 անոնք որ Տաւար կը բաժնեն ։ Ին-
չու որ Մադիամին օրուանը պէս՝
անոր ծանր լուծը ու կռնակին
ղդաւազանը , և անոր վրայ բըռ-
նութիւն ընդղն ցուպը կոտ-
5 րեցիր ։ Քանզի շառաչիւնով պա-
տերազմողներուն ամէն *զէնքերը
և արիւնաթաթախ հանդերձները
պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան ։
6 Վասն զի Եմեզ մանուկ մը
ծնաւ , մեզ Էորդի մը տրուեցաւ ,
և Իշխանութիւնը անոր ուսին
վրայ պիտի ըլլայ , ու անոր անունը
պիտի կոչուի ֆԱքանչելի , Խորհր-
դակից , Հզօր Աստուած , Յաւի-
տենականութեան Հայր , Խաղաղ-
7 ութեան Իշխան ։ Դաւիթին ա-
թոռին վրայ ու անոր թագաւո-
րութեանը վրայ , ՚անոր իշխանու-
թեանը մեծնալուն ու խաղաղու-
թեանը Եսահման չկայ , որ հիմա-
կուընէ մինչև յաւիտեան իրաւունք-
քով ու արդարութիւնով հաստա-
տէ և զօրացընէ զանիկայ ։ Ֆ Զօ-
րաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ
ասիկայ ։
8 Տէրը Յակոբին պատգամ խրր-
կեց , ու անիկայ Իսրայէլին վրայ
9 իջաւ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը պի-
տի իմանայ , ՚այինէն Եփրեմ ու
Սամարիայի բնակիչները , որոնք
ամբարտաւանութեամբ և սրտի
10 հպարտութեամբ կ՚ըսեն , թէ-
աղիւսները ինկան , բայց մենք տա-
շուաձ քարերով պիտի շինենք ։
Մրաթզենիները կտրուեցան , բայց
մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր
11 պիտի դնենք ։ Սակայն Տէրը անոր
վրայ Ռասինին հակառակորդները
պիտի յարուցանէ , ու անոր թըշ-
12 նամիները պիտի †դրդռէ ։ Ասո-
րիները ‡արևելքէն , Փղշտացիները
‖արևմուտքէն . ու անոնք լեցուն
բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն ։
¦Ա,յսու ամենայնիւնէ անոր բարկու-
թիւնը չդձաւ , հապա անոր ձեռքը
տակաւին երկրնցած է ։
13 Քանզի ՚ժողովուրդը ղինքը զար-
նողին չդառնար , ու զօրաց Տէրը
14 չփնտռեր ։ Եւ Տէրը Իսրայէլէն
գլուխը ու պոչը՝ արմաւենիին ոստը
ու կնիւնը Յմէկ օրուան մէջ պիտի
15 կտրէ ։ (Ծերը ու պատուաւոր
մարդը գլուխն է . և ստութիւն
16 սորվեցընող մարգարէն պոչն է ։) Ու-
ստ ժողովուրդին Ղառաջնորդները
կը մոլորեցընեն ղանոնք , և անոնցմէ
առաջնորդուածները պիտի կըլ-
17 լուին ։ Ուս պատճառաւ Տէրը անոր
երիտասարդներուն ֋պիտի չհաճի , և
անոր որբերուն ու այրեւարիներուն
պիտի չողորմի . վասն զի ՛ամէնքն
ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան ,
և ամէն բերան անզգամութիւն կը
խօսի ։ ՛Ա,յսու ամենայնիւնէ անոր
բարկութիւնը չդձաւ , հապա անոր
ձեռքը տակաւին երկրնցած է ։
18 Քանզի ՚անօրէնութիւնը կրակի
պէս կ՚այրէ , ցախերը ու փուշերը
կը սպառէ , անտառին թանձրա-
խիտ ծառերը կ՚այրէ . ու անոնք
կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս ։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն եր-
կիրը պիտի §այրի , ու ժողովուրդը
հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլ-
լայ . Ւմարդ իր եղբօրը պիտի չը-
20 խնայէ ։ Եւ աջ կողմը եղածը պիտի
յափշտակէ , ու անօթի պիտի մը-
նայ և ձախ կողմինն ալ պիտի
ուտէ ՚ու չկշտանայ . Ւ ամէն
մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի
21 ուտէ ։ Մանասէ Եփրեմը պիտի
՚ուխէ , ու Եփրեմ Մանասէն , Ե
անոնք միասին Յուդայի վրայ պիտի
յարձակին ։ ՚Ա,յսու ամենայնիւ ա-
նոր բարկութիւնը չդձաւ , հապա

ն · ք · ղբ · իբր 741

Ղ Սաղ · ծղ · 28 ։
՚ Ղռ · ժզ · 29 ։
՚ Մխ · ե · 6 ։

Ձ Ցայս · ժզ · 11 ։
֊ ԳԼ · ե · 30 ։
ր ԳԼ · թ · 1 ։

իբր 740
՚ ԳԼ · ը · 22 ։
իբր 771
ֆ ր Թագ · ժե · 29 ։ բ Մն · ժգ · 4 ։
իբր 740
ֆ Մատ · դ · 16 ։ Եփե · ե · 8 , 14 ։

դ Դատ · ե · 30 ։
ե Դատ · է · 22 ։ Սաղ · ՃԷ · 9 ։ ԳԼ · ժ · 26 ։
Ղ ԳԼ · ժ · 5 ։ ժգ · 5 ։
* Ա՞ · սբռ · նապաններըը
է ԳԼ · է · 14 ։
Ղ՚՚ · բ · 11 ։
ը Ցօհ · գ · 16 ։
Ը Մատ · իբ · 15 ։ ա Կոր · ժե · 25 ։
ժ Դատ · ժգ · 15 ։
ի Տիտ · բ · 13 ։
լ Եփե · բ · 14 ։
խ Դան · բ · 44 ։ Ղռ · ա · 32 , 33 ։

ն · ք · ղբ · իբր 741

ֆ դ Թագ · ժբ · 31 ։ Գռ · լե · 32 ։
իբր 738

† Կա՞՛ սպառազինէ ։
‡ Եբբ · առ · ՂԼԷն ,
‖ Եբբ · ե · տԼէն .
¦ ԳԼ · ե · 25 ։ ժ · 4 ։ Երեմ · գ · 8 ։
հ Երեմ · ե · 3 ։ Ովս · է · 10 ։

չ ԳԼ · ժ · 17 ։ Ցայս · ժը · 8 ։

ղ ԳԼ · գ · 12 ։

ճ Սաղ · ՃԽե · 10 , 11 ։
յ Մխ · է · 2 ։

յ ՀՓր 12 , 21 ։ Գռ · է · 25 ։ ժ · 4 ։

ն Գռ · ժ · 17 ։ Մաղ · դ · 1 ։

§ Կա՞՛ խաւարի ·
ւ Մխ · է · 2 , 6 ։

ո Ղե · իզ · 26 ։
ն Գռ · խթ · 26 ։ Երեմ · ժթ · 9 ։

պ ՀՓր 12 , 17 ։ Գռ · ե · 25 ։ ժ · 4 ։

անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է ։

ԳԼ · Ծ

1 Մարգարէն բռնաւորներուն համար վայ կը կարդայ ։ 5 Աստուծոյ կեղծաւորներուն գաւազանը ըլլալով , իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կոտրուի ։ 20 Իսրայէլին մէկ մնացորդը պիտի ազատուի ։ 24 Իսրայէլ կը մխիթարուի՝ Աստուծոյն ազատուելու խոստմունքով ։

1 Վա՛յ անոնց՝ որ ՚անօրէնութեան կանոններ կը սահմանեն , և անդպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը 2 գրեն , Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն , ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն . որ որբևարիները իրենց աւար ըլլան , ու որբերը կողոպտեն ։ 3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք դայլութեան օրը , և հեռուանց գալու կործանման առեն . օգնութեան համար որո՞ւն պիտի դիմէք , ու ձեր 4 փառքը ո՞ր պիտի թողուք ։ Ան-ռանց ինծի դերիներուն *մէջ պիտի ծռին , ու սպանուածներուն *մէջ պիտի իյնան ։ Ա՛յսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ , հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է ։

5 Վա՛յ Ասորեստանի Խթ֊որ֊ին՝ որ Է իմ բարկութեանս գաւազանը Է֊ղ֊ . որուն ձեռքի յուզը իմ 6 սրտմտութիւնս է ։ Զանիկայ ղկեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ , ու իմ սրդողած ժողովուրդիս դէմ Է հրաման պիտի տամ առնոր , որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ , և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտէ ։ 7 Բայց Է անիկայ այնպէս չմտածեր , ու սրտովը այնպէս չխորհիր . հապա իր միտքը դրեր է որ կորսընդնէ , և շատ ազգեր բնաջինջ ընէ ։ 8 Ի֊վասն զի կ՚ըսէ , Միթէ իմ իշխաններս ամէնքն ալ թագաւորներ 9 չէ՞ն . Ք֊քաղնէ Է֊քարքամիսի պէս չէ՞ . Եմաթ Արբաթին պէս չէ՞ . Սամարիա Է֊Դամասկոսի 10 պէս չէ՞ ։ Ինչպէս որ իմ ձեռքս տիրեց կռապաշտ թագաւորութիւններուն , որոնց կուռքերը Երուսաղեմի ու Սամարիայի Ւ֊ա֊ֆէ֊ 11 բեն շատ էին ։ Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն ըրածիս պէս , Երուսաղեմին ու անոր կուռքերուն 12 ալ այնպէս պիտի չընե՞մ ։ Ու երբոր Տէրը Է Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղեմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ , Ք Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը և անոր ամբարտաւան աչքերուն 13 փառքը պիտի քննեմ ։ Քանզի նա-նիկայ կ՚ըսէ , Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի ա֊ֆ֊իյ , որովհետև ես խելացի եմ . և ազգերուն սահմանները վերցուցի , ու անոնց գանձերը յափշտակեցի , և զօրաւորի պէս բնակիչ- 14 ները նուաճեցի ։ Ու Հ իմ ձեռքս ժողովրդոց ստացուածքը բոյնի պէս գտաւ . և բոլոր երկիրը ժողվեցի , ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները . ու թև չարժող կամ բերան բացող 15 կամ ճիկ հանող մը չեղաւ ։ Միթէ Ն տապարը իրմով կտրող մարդուն դէմ կը գոռոզանա՞յ . կամ սղոցը զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ . ա֊ֆ֊իյ այնպես է՝ որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցընողը չարժէր , և յուզը բարձ- 16 րացնէր ան որ փայտ չէ ։ Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը ա-նոր գեր Հ֊պ֊ի֊ներուն նիհարութիւն պիտի խրկէ , ու անոր փառքին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ 17 բոցավառ հրդեհի պէս ։ Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ . և մէկ օրուան մէջ Ս անոր փուշերը ու ցախերը այ- 18 րելով պիտի սպառէ . Եւ անոր անտառին ու Ֆ բարերեր պտղաբերին փառքը՝ հոգին ու մարմինը պիտի հատցընէ . և Ֆ մարող հիւանդի՝ պէս 19 պիտի ըլլայ ։ Ու անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան , այնպէս որ մէկ տղայ մը կարենայ զանոնք գրել ։

20 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Յակոբին տանը աղատուածները մէյմըն ալ պիտի Ր չապաւինին ղերեկը դարնողին . հապա ճշմարտութեամբ Ցէ- 21 հովը՝ Իսրայէլի Սուրբին պիտի ա- պաւինին ։ Մնացորդը՝ Յակոբին մնացորդը Հզօր Աստուծոյն պիտի 22 դառնայ ։ Վասն զի Ն քու ժողովուրդդ՝ ով Իսրայէլ , թէև ծովուս աւազին չափ ըլլայ , անոնցմէ Ւ մնացօրդ մը դարձեալ պիտի դառնայ . Նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ պիտի յարձակի ։ 23 Ւ֊քանզի զօրաց Եհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ նախասահմանեալ աւե- 24 րումը ի գործ պիտի դնէ ։ Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛վ Սիօնի մէջ բնակող ժողովուրդդ՝ Ղ Ասորեստանցիէն մի՛ վախնար . անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ , և իր յուզը քու վրադ պիտի վերցընէ Ի֊Է֊ 25 գիպտացւոց կերպովը՝ . Բայց շատ Ֆ֊քիչ ժամանակի մէջ Ի֊ բարկութիւնս պիտի դադարի , ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կործտեանը 26 պիտի Ֆ֊ա֊յ ։ Եւ զօրաց Տէրը

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 738

Իբր 713 ՚ Սաղ · ՃԸ · 2 ։ Ղդ · 20 ։

Բ Ցոբ · Լ · 14 ։ Ի Ովս · Թ · 7 ։ Ղռ · ԺԹ · 44 ։

* Եբր · տա-կը

Ք ԳԼ · ե · 25 ։ Թ · 12 , 17 , 21 ։

Ե Երեմ · ծա · 20 ։

ՂԳԼ · Թ · 17 ։

Ե Երեմ · Լդ · 22 ։

Ը Ծ՚Ն · ծ · 20 ։ Միք · դ · 12 ։

Ր դ Թագ · ԺԸ · 24 , 33 , ՃԼ ։ ԺԹ · 10 , ՃԼ ։

Ժ Ընմվ · Զ · 2 ։

Է Բ ՄՆ · Լե · 20 ։

Լ դ Թագ · ԺԶ · 9 ։

Ե դ Թագ · ԺԸ · 31 ։

Ժ Երեմ · ծ · 18 ։

Ի ԳԼ · Լե · 24 ։ Եզեկ · Իբ · 4 , ՃԼ ։ Դան · դ · 30 ։

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 713

Հ Ցոբ · Լ · 25 ։

Ն Երեմ · ծա · 20 ։

Ղ ԳԼ · Թ · 18 ։ Իէ · 4 ։

Ճ դ Թագ · ԺԹ · 23 ։

† Կա՛ · դրոշակիր մարելուն

Յ Ցես դ Թագ · ԺԶ · 7 ։ Բ ՄՆ · Իբ · 20 ։

Յ Ցես գԼ · Ե · 3 ։

Ն Հով · Թ · 27 ։

ՂԳԼ · Զ · 13 ։

՚ ԳԼ · Իբ · 22 ։

Ղ ԳԼ · Իբ · 22 ։ Դան · Թ · 27 ։ Հով · Թ · 28 ։

Պ ԳԼ · Լե · 6 ։

Ղ ԵԼ · ժգ ։ ‡ Կա՛ · Ե֊գիպտոսի ճամբուն մէջ՝

՚ ԳԼ · ծգ · 7 ։ Դան · ժա · 36 ։

Ն·Ք·ԳՔ· ԲԲԸ 713

Հանոր վըայ մէկ խարազան մը պի-
տի վերցընէ , ՚ Օրեբի վէմին քովը
Մադիամու հարուածին պէս . ու իր
գաւազանը ծովուն վրայ պիտի
վերցընէ , ։ ինչպէս որ ըրաւ Եգիպ-
27 տոսի մէջ ։ Եւ պիտի ըլլայ ան
օրը՝ որ ։ անոր բեռը քու կռնակէդ ,
ու անոր լուծը քու պարանոցէդ
պիտի վերնայ . և լուծը *գիրու-
թեան պատճառով պիտի կոտրի ։
28 Անգէ ։ ողջ։ը եկաւ , Մադրոն
անցաւ , ՚՚ իր կահ կարասիքը
29 Մաքմասի մէջ տեղաւորեց ։ ՚՚Անց-
քէն անցան , Գաբայի մէջ իջևան
ըրին . Ռամա վախցաւ , ։ Սաուղի
30 Գաբաան փախաւ ։ Ո՛վ ։ Գաղ-
ղէմի աղջիկը՝ ձայնդ վերցո՛ւր , ՚Լա-
յիսին լսե՛լ տուր՝ ։ ով խեղճ ։ Ան-
31 թովթ՚՚ ։ Մադմենա հեռացաւ ,
32 Գեբիմի բնակիչները փախան . Տա-
կանին այսօր ՚՚Նոբի մէջ պիտի կե-
նայ , դէպ ՚ի ։ Սիոնի աղջկան լեռը ,
Երուսաղէմի բլուրը ։ ձեռքը պիտի
շարժէ ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր
զօրութեամբ զեղեցիկ ոստերը պի-
տի կտրէ . և ։ բարձրահասակները
պիտի կտրուին , ու բարձրերը պի-
34 տի ցածնան ։ Եւ Անիկայ անտա-
ռին խիտ ծառերը երկաթով պի-
տի կտրէ . ու Լիբանան Հզօրին
ձեռքովը պիտի իյնայ ։

ԳԼ· ԺԱ

1 Ցեսսէի արմատէն ելած ընձիւղին խոսաղ թագաւորութիւնը ։ 10 Յաղթանակով Իսրա-յէլին դարձը , ու Հեթանոսաց կոչումը ։

1 Եւ ՚՚ Ցեսսէին բունէն ։ շառաւիղ
պիտի ելլէ , և անոր արմատէն
2 ընձիւղ պիտի բուսնի . Ու ։ անոր
վրայ պիտի հանգչէ Տէրոջը Հոգին ,
իմաստութեան ու հանճարի Հո-
գին , խորհուրդի ու զօրութեան
Հոգին , գիտութեան և Աստուծոյ
3 վախին Հոգին ։ Ու անիկայ Տէ-
րոջը վախովը պիտի ։ լեցուի . և իր
աչքերուն տեսածին համեմատ պի-
տի չդատէ , ու իր ականջներուն
լսածին համեմատ պիտի չյանդի-
4 մանէ . ։ Հապա աղքատին դատը
արդարութեամբ պիտի տեսնէ , ու
երկրին զրկուածներուն համար ։ ե-
րաւամբ պիտի յանդիմանէ . և ։ իր
բերնին գաւազանովը երկիրը պի-
տի զարնէ , ու իր շրթունքներե-
րուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի
5 մեռցընէ ։ Եւ իր ։ մէջքի գօտին՝
արդարութիւն , ու իր երկա-
մտնքներուն գօտին հաւատար-
6 մութիւն պիտի ըլլայ ։ Եւ ։ գայլը
գառին հետ պիտի բնակի , ու ինձ
ուլէն հետ պիտի պառկի , և ոլիքը
ու առոյգ առիւծը և պարարտ

Ն·Ք·ԳՔ· ԲԲԸ 713

ը-ոաբաւը մկտեղ պիտի ապրէին ,
ու զանոնք մէկ պզտիկ տղայ մը
7 պիտի քշէ ։ Եւ կովը արջին հետ
պիտի ճարակի , անոնց ձագերը
մկտեղ պիտի պառկին , և առիւ-
ծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ ։
8 Ու կաթնկեր տղան իժին ծակին
վրայ պիտի խաղայ , և կաթնկ
կտրուածը ձեռքը քարերին բոյնին
9 վրայ պիտի դնէ ։ Անոնք ։ պիտի
չվնասեն ու չապականեն իմ բոլոր
սուրբ լեռանս վրայ . քանզի ։ եր-
կիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի
լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը
10 կը ծածկեն ։ Եւ ։ ան օրը ։ Ցես-
սէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ , որ
պիտի կայնի ժողովրդոց դրօշակ
ըլլալու համար . Ազանիկայ ազգերը
պիտի փնտռեն , ու ։ անոր հանգիս-
11 տը փառաւոր պիտի ըլլայ ։ Եւ ան
օրը պիտի ըլլայ որ Տէրը նորէն իր
ձեռքը պիտի երկրնցընէ , որ ։ Ա-
սորեստանէն , Եգիպտոսէն , Պա-
թրուսէն , Եթովպիայէն , Եղա-
մէն , Սենաարէն , Եմաթէն ու
ծովու կղզիներէն իրեն առնէ իր
ժողովուրդին մնացած մնացորդը .
12 Եւ ազգերուն դրօշակ պիտի վերցը-
նէ , ու Իսրայէլին աքսորուածները
պիտի ժողվէ . ու երկրին չորս ան-
կիւններէն Ցուդային ։ ցրուածները
13 պիտի ժողվէ ։ Ու ։ Եփրեմին նա-
խանձը պիտի վերնայ . և Ցուդայի
թշ Եղողները պիտի կորս-
սուին . Եփրեմ պիտի չնախանձի
Ցուդային , ու Ցուդա պիտի չնե-
14 ղ Եփրեմ . Հապա անոնք դէպ ՚ի
արևմուտք Փղշտացւոց ‖ ուսերուն
վրայ պիտի թռչին , ՚՚ մէկտեղ ա-
րևելքի բնակիչները պիտի կողոպ-
տեն . ։ Եդովմի և Մովաբի վրայ
ձեռքերնին պիտի երկրնցընեն ։ ու
Ամմոնի որդիքը՝ անոնց ։ պիտի
15 հնազանդին ։ Եւ Տէրը Եգիպտոսի
։ ծովուն լեզուն պիտի § կործանէ .
ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը
ձեռքը գետին վրայ պիտի երերցը-
նէ , ու զանիկայ եօթը ձորի բաժ-
նելով պիտի զարնէ , ։ այնպէս որ
16 ոտով վրայ կօշիկներով քալուի ։ Եւ
իր ժողովուրդին մնացած մնացոր-
դին համար ։ ճանապարհ մը
պիտի ըլլայ Ասորեստանէն , ՚ ինչ-
պէս որ եղաւ Իսրայէլին ան օրը՝ որ
Եգիպտոսի երկրէն ելան ։

ԳԼ· ԺԲ

1—6 Հաւատացեալներուն ուրախալից ի՛ոորհա-կալութիւնը Աստուծոյ ողորմութիւններուն համար ։

1 Եւ ՚՚ ան օրը պիտի ըսես , Ո՛վ
Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ , որ
ինծի բարկացած էիր , սակայն

ՆՔ·ԳՔ· ԲԲԸ 713

ը Ցոբ. ե. 23։ Գլ. բ. 4։ լե. 9։
Ի Ամբ. բ. 14։

ժ Գլ. բ. 11։
ի Հմր 1։ Հբռով. ժե. 12։
լ Հռով. ժե. 10։
խ Երե. գ. 1, ԼԵ։

ծ Զաք. ժ. 10։

ձ Ցօհ. է. 35։ Ցակ. ա. 1։
ղ Երեմ. գ. 18։ Եզկ. լե. 16, 17, 22։ Ովս. ա. 11։

‖ Կամ՝ սահմաններուն

յ Դան. ժա. 41։
ղ Գլ. կ. 14։

ճ Զաք. ժ. 11։
§ Կամ՝ լորձրնէ .

ՠ Ցայս. ժգ. 12։

ո Գլ. ժթ. 23։
պ Եզ. ժզ. 29։ Գլ. ծա. 10։ կզ. 12, 13։

ն Հմր 10։ Գոր. ժգ. 23։
բ Գլ. գ. 2։ ծգ. 2։ Եբեմ. իգ. 5։ Զաք. գ. 12։ Ցայս. ե. 5։
ք Գլ. կա. 1։ Սաա. գ. 16։ Ցօհ. ա. 32, 33։ գ. 34։
ր Կամ՝ ուռբանայ .
ս Սաղ. ՀԸ. 2, 4։ Ցայս. ԺԶ. 11։

Ե Ցոբ. գ. 9։ Մաղ. գ. 6։ ըԹես. բ. 8։ Ցայս. ա. 16։ բ. 16։ ԺԶ. 15։
Ղ Ցես Եփս. գ. 14։
Ե Գլ. կե. 25։ Եզկ. լԲ. 25։ Ովս. բ. 18։

բարկութիւնդ ինձմէ դարձաւ , և
2 զիս միխթարեցիր ։ Ահա իմ փրկու-
թիւնս Աստուած է , ես պիտի
յուսամ ու պիտի չվախնամ . քանի
զի իմ Ե զօրութիւնս ու օրհնու-
թիւնս Տէր Ե Եհովան է , ու անի-
3 կայ իմ փրկութիւնս եղաւ ։ Եւ
ուրախութեամբ Ը ջուր պիտի քա-
շէք փրկութեան աղբիւրներէն ։
4 Ու ան օրը պիտի ըսէք , Ե գոհացէք
Տէրոջմէ , անոր անունը կանչեցէք .
Ը անոր գործքերը ազգերուն մէջ
պատմեցէք . յիշեցէք՝ որ Ե անոր
5 անունը բարձր է ։ Ը Տէրոջը սաղ-
մոս ըսէք , վասն զի անիկայ մե-
ծամեծ բաներ ըրաւ . ասիկայ բո-
6 լոր երկրի մէջ գիտցուած է ։ Ո՛վ
Ը Սիոնի բնակիչներ , աղաղակեցէք
ու ցնծացէք . քանզի ձեր մէջը
Ժ Իսրայէլին Սուրբը մեծ է ։

ԳԼ . Ժ Գ

1 Աստուած իր բարկութիւնը Ի գործ դնող բանակները կը ժողվէ . 6 Մարաց ձեռքովը Բաբիլոնը կործանելու կը սպառնայ ։ 19 Բաբիլոնի ամայութիւնը ։

1 ՚ Բաբիլոնի պատգամը՝ որ Ամովսի
որդւոյն Եսայիին յայտնուե-
ցաւ ։
2 Մերկ Ե լեռանը վրայ Է դրօշակ
անկեցէք , անոնց ձայն վերցուցէք ,
Ը ձեռքով նշան ըրէք , որ իշխաննե-
3 րուն դռները գան ։ Իմ ‡ որոշած-
ներուս հրաման ըրի . իմ Ե զօրա-
ւորներս՝ Ւիմ փառքիս համար
ուրախացողները իմ բարկութիւնս
4 Ի գործ դնելու կանչեցի ։ Լեռնե-
րուն վրայ բազմութեան մը ձայն
կայ մեծ ժողովուրդի մը նմանին
պէս , մէկտեղ ժողովուած ազգե-
րուն թագաւորութեանցը աղմու-
կին ձայնը կայ . զօրաց Տէրը պա-
տերազմի համար իր զօրքերը աչքէ
5 կ՚անցընէ ։ Հեռաւոր երկրէ՝ երկ-
նից ծայրէն Տէրը ու անոր բարկու-
թեանը գործիքները բոլոր երկիրը
աւերելու կու գան ։
6 Ողբացէք , վասն զի Ե Տէրոջը օրը
մօտ է , Է անիկայ Ամենակարողին
7 նման աւերմանն պէս կու գայ ։ Անոր
համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլ-
նան , ու ամէն մարդուն սիրտը պի-
8 տի հալի ։ Եւ անոնք պիտի սոս-
կան . նեղութիւն ու անձկութիւն
պիտի տիրէ անոնց , Ի ծննդական կը-
նոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն . ամէն
մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայէ
ո՞ ապշի , անոնց երեսները բոցա-
գոյն պիտի ըլլան ։
9 Ժ Ահա Տէրոջը օրը կու գայ ան-
գթութեամբ , սրտմտութեամբ և
սաստիկ բարկութեամբ , որ երկիրը
աւերակ դարձնէ , ու անոր Ի մե-
ղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու ա-
նոնց համաստեղութիւնները ի-
րենց լոյսը պիտի չտան . Լարևը իր
ելած ատենը պիտի խաւարի , և
11 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։ Ու-
ես պիտի պատժեմ աշխարհը իր
չարութեանը համար , և ամբա-
րիշտները՝ իրենց անօրէնութեանը
համար . ու Ի հպարտներուն ամ-
բարտաւանութիւնը պիտի դադրե-
ցընեմ , և բռնաւորներուն գոռո-
12 զութիւնը պիտի ցածցընեմ ։ Մար-
դը զուտ ոսկիէն ու Ո՛ինիրի ոսկիէն
13 պատուական պիտի ընեմ ։ Ժ Ուս-
տի պիտի սարսեմ երկինքը , ու եր-
կիրը իր տեղէն պիտի սասանի զօ-
րաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ Ի ա-
նոր սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Եւ Ի՞սրէլէի Ի՞նիէներըը Հալածուած
այծեման պէս պիտի ըլլան , ու
մոլորած ոչխարներու պէս՝ որ ոչնոք
ժողվող մը չկայ . Ի անոնց ամէն
մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառ-
նայ , և ամէն մարդ իր երկիրը պի-
15 տի փախչի ։ Ո՛վ որ գտնուի՝ պի-
տի խոցոտի , ու ո՛վ որ բռնուի՝
16 սրով պիտի իյնայ ։ Ի Եւ անոնց
տղաքը աչքերնուն առջեւ գետինը
պիտի զարնուին , անոնց տուները
պիտի կողոպտուին , և անոնց կը-
17 նիկները պիտի պղծուին ։ Ւ Ահա
անոնց վրայ Մարաց ‡ գնդը պիտի
յարուցանեմ , որ անոնք արծաթը
բանի տեղ չեն դներ , ու ոսկիէն չեն
18 ախորժիր ։ ԱՆոնց աղեղները երի-
տասարդները պիտի խոցեն , ու ա-
նոնք որովայնի պտուղին գթու-
թիւն պիտի չընեն , և անոնց աչքը
19 պիտի չխնայէ տղաքներուն ։ Ու
թագաւորութիւններուն փառքը՝
և քաղդէացւոց փառաւորութեանը
պարծանքը եղող Ե Բաբիլոն պոռ-
նաւոյ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ
Աստուած Ո Սոդոմը ու Գոմորը
20 կործանեց ։ Ա Հէն յաւիտեան
բնակութիւն պիտի չըլլայ , և ազ-
գէ ազգ մարդ պիտի չբնակի . ու
հոն Արաբացիք վրան պիտի չը-
կանգնեն , և հովիւները իրենց հօ-
տը հոն պիտի չպառկեցընեն .
21 Ի Հապա հոն † վայրենի կատու-
ներ՚ պիտի պառկին , ու անոնց
տուները ոռնացող անասուններով
պիտի լեցուին . և հոն ջայլամներ
պիտի բնակին , ու հոն այծամարդ-
22 ներ պիտի կաքաւեն ։ Եւ անոր
պալատներուն մէջ բորենիներ , ու
զբօսանայց տուներուն մէջ ճագար-
ներ պիտի կանչուրտեն . և անոր
Ւ ժամանակը հասնելու վրայ է , ու
անոր օրերը ալ պիտի չերկրնա-
նան ։

ԵՐԵՄԻԱ ԻԱ

1 Ես Երեմիա Անաթովթայ քահանաներէն որ էի , որ Բենիամինի երկրին Անաթովթ քաղաքին մէջ էին ։
2 Եհովայի խօսքը անոր եղաւ Ամոնի Յոսիա որդւոյն Յուդայի թագաւորութեան տասներեքերորդ տարին ։
3 Նաև Յուդայի թագաւոր Յոսիայի որդւոյն Յովակիմի օրերուն մինչև Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր Յոսիայի որդւոյն տասնմէկերորդ տարուան վերջը , մինչև Երուսաղէմի գերութեան ատենը հինգերորդ ամսուն մէջ ։
4 Եհովայի խօսքը ինծի եղաւ եւ ըսաւ ,
5 Քեզ մայրիկիդ փորին մէջ չձեւացնելէս առաջ գիտցայ զքեզ , և դուն չծնած ատենդ սրբացուցի զքեզ , ազգերուն մարգարէ ըրի զքեզ ։
6 Ես ալ ըսի , Ա՛հ Տէր Եհովա , ահա չեմ գիտնար խօսիլ , վասն զի մանուկ եմ ։
7 Բայց Եհովա ինծի ըսաւ , Մի՛ ըսեր , մանուկ եմ , վասն զի ես ղրկելիքներուս ամէն տեղ պիտի երթաս , և ինչ որ պատուիրեմ քեզի , պիտի խօսիս ։
8 Անոնցմէ մի՛ վախնար , վասն զի քեզի հետ եմ ես , որ քեզ ազատեմ , կ՚ըսէ Եհովա ։
9 Եւ ձեռքը երկնցուց ու իմ բերանիս դպցուց , և Եհովա ինծի ըսաւ , Ահա իմ խօսքերս քու բերանդ դրի ։
10 Տես այսօր քեզ ազգերուն ու թագաւորութիւններուն վրայ կարգեցի , որ արմատախիլ ընես ու քակտես ու կորսնցնես ու աւերես , շինես ու տնկես ։
11 Եհովայի խօսքը ինծի եղաւ եւ ըսաւ , Երեմիա , ինչ կը տեսնես ։ Ես ըսի , Կեղկեղի գաւազան մը կը տեսնեմ ։
12 Եհովա ինծի ըսաւ , Լաւ տեսար , վասն զի ես իմ խօսքիս վրայ կը հսկեմ , որ կատարեմ զայն ։
13 Եհովայի խօսքը երկրորդ անգամ ինծի եղաւ եւ ըսաւ , Ինչ կը տեսնես ։ Ես ըսի , Եռացող կաթսայ մը կը տեսնեմ , և հիւսիսէն երեսը կը դառնայ ։
14 Եհովա ինծի ըսաւ , Հիւսիսէն չարիք պիտի բացուի բոլոր երկրին բնակիչներուն վրայ ։
15 Վասն զի ահա հիւսիսի բոլոր թագաւորութիւններուն ազգերուն կանչ պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Եհովա , և պիտի գան ու ամէն մէկը իր գահոյքը Երուսաղէմի դռներուն առջեւ , անոր բոլոր պարիսպներուն դէմ ու Յուդայի բոլոր քաղաքներուն դէմ պիտի դնեն ։
16 Ու իմ դատաստաններս պիտի խօսիմ անոնց դէմ իրենց բոլոր չարութեանը համար , որ զիս թողուցին ու ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , և իրենց ձեռքի գործերուն երկրպագութիւն ըրին ։
17 Դուն ալ գօտի կապէ քու մէջքիդ , ելիր ու խօսէ անոնց ինչ որ քեզի պատուիրեմ . անոնց երեսէն մի՛ զարհուրիր , որպէս զի քեզ անոնց առջեւ զարհուրելի չընեմ ։
18 Ես ալ ահա քեզ այսօր ամրացած քաղաք մը , երկաթէ սիւն մը և պղնձէ պարիսպ մը ըրի երկրին դէմ , Յուդայի թագաւորներուն դէմ , անոր իշխաններուն դէմ , անոր քահանաներուն դէմ և երկրին ժողովուրդին դէմ ։
19 Ու քեզի պիտի պատերազմին , բայց քեզի չեն յաղթեր , վասն զի ես քեզի հետ եմ , կ՚ըսէ Եհովա , որ քեզ ազատեմ ։

ԵՐԵՄԻԱ ԻԲ

1 Եհովայի խօսքը ինծի եղաւ եւ ըսաւ ,
2 Գնա՛ եւ Երուսաղէմի ականջներուն պոռա՛ ըսելով , Եհովա կ՚ըսէ , Քու երիտասարդութեանդ ատենուան ողորմութիւնդ կը յիշեմ , քու հարսնութեանդ սէրը , երբ անապատին մէջ , անցք չսերմանուած երկրի մէջ ետևէս եկար ։
3 Իսրայէլ Եհովայի սուրբ էր , անոր արտադին առաջին պտուղն էր ։ Ամէն անոր ուտողներ յանցաւոր պիտի ըլլան , չարիք պիտի գայ անոնց վրայ , կ՚ըսէ Եհովա ։
4 Յակոբայ տունը եւ Իսրայէլի տան բոլոր ազգերը , Եհովայի խօսքը լսեցէք ։
5 Եհովա այսպէս կ՚ըսէ , Ի՞նչ անիրաւութիւն հայրերնիդ գտան իս մէջս , որ հեռացան ինձմէ , ու գացին ունայնութեան ետևէ , ունայն եղան ,
6 ու չըսին , Ո՞ւր է Եհովա , որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց , որ մեզ անապատին մէջ , անապատի և անդունդի երկրին մէջ , չորութեան և մահուան ստուերի երկրին մէջ , ուր մարդ չանցնիր և ուր մարդ չբնակիր , առաջնորդեց ։
7 Ես ալ ձեզ պարտէզի երկիրը բերի , որ անոր պտուղներն ու բարիքները ուտէք , բայց մտայ ու իմ երկիրս պղծեցիք , և իմ ժառանգութիւնս գարշելի ըրիք ։
8 Քահանաները չըսին , Ո՞ւր է Եհովա , և օրէնքը ձեռք առնողները զիս չճանչցան , հովիւները ալ իմ դէմ յանցանք գործեցին , մարգարէները Բահաղի անունով մարգարէացան , և անօգուտներուն ետևէ գացին ։
9 Ես ալ դեռ ձեզի հետ պիտի վիճիմ , կ՚ըսէ Եհովա , և ձեր որդիներուն ետևէն պիտի վիճիմ ։
10 Ցեղերուն կղզիները անցէք եւ տեսէք , Կեդարայ ղրկեցէք եւ լաւ քննեցէք , եւ տեսէք թէ այսպիսի բան եղա՞ծ է ։
11 Ազգ մը իր աստուածները փոխա՞ծ է , թէև անոնք աստուածներ չեն , բայց իմ ժողովուրդս իր փառքը փոխեց անոնով որ օգուտ չունին ։
12 Ո՛վ երկինք , ասոր համար զարհուրեցէք , սարսափեցէք , շատ աւերակ եղէք , կ՚ըսէ Եհովա ։
13 Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու չարիք ըրաւ . զիս կենդանի ջուրերու աղբիւրը թողուցին , և իրենց համար ջրհորներ , այո , ճեղքուած ջրհորներ հանեցին , որ ջուր չեն պահեր ։
14 Իսրայէլ ծառայ՞ է , կամ տնային ծնած՞ է . ինչո՞ւ համար աւար եղաւ ։
15 Առիւծներ անոր վրայ մռնչեցին , իրենց ձայները տուին , անոր երկիրը աւերակ դարձուցին , անոր քաղաքները այրեցին , որ բնակիչ չմնայ ։
16 Նոփայի և Տափնէսի որդիներն ալ քու գագաթդ ջարդեցին ։
17 Քու Եհովա Աստուածդ քեզ ճամբէն երբ կը տանէր , այդ բանը քեզի չըրի՞ր ։
18 Հիմա Եգիպտոսի ճամբան ինչո՞ւ կ՚երթաս , որ Նեղոսի ջուրը խմես . կամ Ասորեստանի ճամբան ինչո՞ւ կ՚երթաս , որ Եփրատի ջուրը խմես ։
19 Քու չարութիւնդ քեզ պիտի խրատէ , և քու յետադարձութիւնդ քեզ պիտի յանդիմանէ . գիտցիր ու տես , որ քու Եհովա Աստուածդ քեզ թողելդ չար և դառն բան է , և իմ վախս քու մէջդ չկայ , կ՚ըսէ Տէր Եհովա Զօրութեանց ։
20 Վասն զի հնուընէ քու լուծդ կոտրեցի , քու կապերդ խզեցի , և դուն ըսիր , Չեմ ծառայեր ։ Վասն զի ամէն բարձր բլուրի վրայ և ամէն կանաչ ծառի տակ պոռնկութեամբ պառկեցար ։
21 Ես ալ քեզ ընտիր որթատունկ մը , ամենայն ճշմարիտ սերմ տնկեցի , ուրեմն ինչպէ՞ս ինծի համար օտար որթատունկի պտուղ եղար ։
22 Վասն զի թէև ազնատով լուացուիս , և շատ սոդա առնես , սակայն քու անօրէնութիւնդ իմ առջեւս նշանուած է , կ՚ըսէ Տէր Եհովա ։
23 Ինչպէ՞ս կ՚ըսես , Չեմ պղծուեր , Բահաղիմներուն ետևէ չգացի ։ Ձորին մէջ քու ճամբաներդ տես , գիտցիր թէ ինչ բան ըրիր , դուն արագավազ ուղտ մը , որ ճամբաներդ կը շրջես ։
24 Անապատի վարժուած էշ մը , որ իր ցանկութեան քամին կը ծծէ , իր սիրոյն ժամանակը ո՞վ կրնայ դարձընել . որ զայն փնտռողները չեն յոգնիր , իր ամսուն մէջ կը գտնեն զայն ։
25 Ոտքդ ոտնաման չունենալէ , և կոկորդդ ծարաւէ զգուշացիր ։ Բայց դուն ըսիր , Յոյս չկայ , վասն զի օտարներ սիրեցի , ետևնին պիտի երթամ ։
26 Գողը ինչպէս որ գտնուելու վրայ ամչնայ , այնպէս Իսրայէլի տունը ամչցաւ , անոնք , անոնց թագաւորները , անոնց իշխանները , անոնց քահանաները և անոնց մարգարէները ։
27 Որոնք փայտին կ՚ըսեն , Դուն հայրս ես , և քարին , Դուն զիս ծնար ։ Վասն զի երեսնին դարձուցին ինծմէ , բայց իրենց չարութեան ժամանակը ըսին , Ելիր ու մեզ ազատէ ։
28 Բայց քեզի համար շինած աստուածներդ ուր են , եթէ կարենան , թող ելլան , եթէ կարենան քու չարութեանդ ժամանակը քեզ ազատել , վասն զի քու աստուածներդ , Յուդա , քու քաղաքներուդ թիւին չափ եղան ։
29 Ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք , բոլորդ ալ ինծի դէմ յանցանք գործեցիք , կ՚ըսէ Եհովա ։
30 Զաւակներդ զարկի ։ Խրատ չընդունեցին , ձեր սուրը ձեր մարգարէները կերաւ , ինչպէս կորսնցնող առիւծ մը ։
31 Ով այս ազգ , Եհովայի խօսքը տեսէք ։ Ես Իսրայէլի համար անապատ մը եղա՞յ , կամ խաւարի երկիր մը ։ Ինչո՞ւ համար իմ ժողովուրդս կ՚ըսէ , Մենք տիրացանք , ետևնիս պիտի չգանք , ալ քեզի մօտ պիտի չգանք ։
32 Կոյսը իր զարդերը կրնա՞յ մոռնալ , կամ հարսը իր գօտին , բայց իմ ժողովուրդս զիս մոռցաւ աներեւակայելի օրերէ ։
33 Սիրոյ համար ինչպէս որ ճարտարացար քու ճամբաներդ , նոյնպէս չարութեան համար ալ ուսուցիր չարերը քու ճամբաներդ ։
34 Նաև քու հագուստներուդ փեշերուն վրայ անմեղ աղքատներուն արիւնը գտնուեցաւ , որոնց վրայ ծակ մը չգտաք , բայց այս բոլորին համար ։
35 Դուն կ՚ըսես , Անմեղ եմ , անշուշտ անոր բարկութիւնը ինծմէ դարձուցած է ։ Ահա ես քեզի հետ պիտի դատիմ , վասն զի կ՚ըսես , Չեմ մեղանչեր ։
36 Ինչո՞ւ համար այդչափ շատ կ՚երթաս ու քու ճամբադ կը փոխես ։ Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս , ինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար ։
37 Անկէ ալ ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած պիտի ելլաս , վասն զի Եհովա քու վստահութեանդ անձինքները մերժեց , և անոնցմով պիտի չյաջողիս ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Աստուածային ողորմութեամբ Իսրայէլին գե-
րեզարձութիւնը . 4 անոնց Բաբիլոնի վրայ
երգելու յաղթութեան երգը : 24 Աստուծոյ
խորհուրդը Սենեքսանի դէմ , 29 և անոր
սպառնալիքը Փղշտացւոց դէմ :

1 Վասն զի Տէրը ողորմի Յակոբին , և Իսրայէլը նորէն
ընտրէ , ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հանգստացնէ .
և հօտարագիները պիտի միանան անոնց , ու Յակոբին տանը պիտի
2 յարին : Եւ ժողովուրդները զա-
նոնք պիտի առնեն ու իրենց տե-
ղը պիտի տանին . ու Իսրայէլին տունը պիտի ժառանգէ զանոնք Տէրոջը երկրին վրայ իբրև ծառա-
ներ ու աղախիններ . և անոնք ի-
րենց գերեվարները գերի պիտի առնեն , ու իրենց բռնութիւն ը-
նողներուն վրայ պիտի տիրեն :
3 Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հանգստացընէ քու աշխա-
տանքէդ , տանջանքէդ ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայութե-
4 նէն , Բաբիլոնի թագաւորին հա-
մար այս առակը զրուցես ու ըսես ,
Ի՜նչպէս դադրեցաւ բռնութիւն ընողը . ի՜նչպէս դադրեցաւ հար-
5 կապահանջ խաղտը : Տէրը եմ-
բարիշտներուն գաւազանը ու իշ-
6 խողներուն ցուպը կոտրեց : Սրբտա-
մտութեամբ և անդադար հարուա-
ծով ազգերը զարնողը՝ և բարկու-
թեամբ ժողովուրդներուն վրայ իշ-
խողը հէմ կը հալածուի , ու ար-
7 գիլող մը չկայ : Բոլոր երկիրը
հանգստացաւ ու հանդարտեցաւ ,
և ցնծութեան ձայներ կը հանեն :
8 Նաև եմայրերը ու Լիբանանի եղե-
ւիները քեզի համար կ'ուրախա-
նան ու ըսելով , Քանի որ դուն պառկեր ես , մեր վրայ ելող կորող
9 չէլաւ : Ի դժոխքը վարէն քեզի հա-
մար դղրդեցաւ , որ քու գալուստդ դիմաւորէ . քեզի համար արթըն-
ցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշ-
խանները , բոլոր ազգերուն թա-
գաւորները իրենց աթոռներէն վեր-
10 ցուց : Անոնք ամէնը պատասխան
կու տան , ու քեզի կ'ըսեն , Մինչ դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
11 ու մեզի նմանեցար : Քու փառքդ
և տաւիղներուդ ձայնը գերեզմանը իջան . քու տակդ զեռուններ տա-
րածուեցան , ու որդերը քեզ կը
12 ծածկեն : Ո՜վ առտուանց ծագող
Արուսեակ , ի՜նչպէս երկինքէն ին-
կար ու մինչև գետինը կործանե-
ցար , դուն որ ազգերը նկուն կ'ը-
13 նէիր : Դուն սրտիդ մէջ ըսած
էիր , Երկինքը ելլեմ և ու իմ ա-
թոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր
բարձրացընեմ . և ժողովքի լեռը
14 Հիւսիսի քովերը բնակիմ . Ամ-
պերու բարձրութիւններուն վրայ
ելլեմ , Բարձրելոյն նմանիմ :
15 Բայց ահա դժոխքը կ'իջնես՝ գուբ-
16 բին խորունկ տեղուանքը : Քեզ
տեսնողները քու վրադ պիտի զար-
մանան , ու քեզի նայելով պիտի ը-
սեն , Ա՛ն մարդն է՝ որ երկիրը կը սարսեր , թագաւորութիւնները
17 կը դողացընէր . Աշխարհս անապատ կը դարձընէր , և անոր քաղաքները
աւերակ կ'ընէր , ու իր գերիները
18 տուներնին չէր խրկեր : Ազգերուն բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պառ-
19 կին : Բայց դուն գարշելի ընձիւղ
մը պես , գուբի քարերուն մէջը իջ-
նող սրով խոցոտած մեռելներուն հանդերձին պես , ոտքի տակ կո-
խուած դիակի պես քու գերեզմա-
20 նէդ դուրս նետուելոյար : Դուն
թագումով անոնց հետ չես միա-
նար , քանզի քու երկիրդ աւերեցիր ,
ու ժողովուրդդ սպաննեցիր . Չե՛ս
21 րերուն սերունդը յաւիտեան պիտի
չյիշուի : Սպանութիւն պատրաս-
տեցէք անոր տղոցը՝ Ոչ իրենց հայրե-
րուն անօրէնութեանը համար , որ չելլեն ու երկիրը չժառանգեն , և
աշխարհիս երեսը * թշնամիներով
22 չլեցընեն : Քանզի զօրաց Տէրը կ'ըսէ որ
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ , և Բա-
բիլոնի Անունը ու մնացորդը
և զաւակը ու սերունդը պիտի
23 կտրեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . Եւ զանիկայ
ոզնիներուն ժառանգութիւն , ու
ջուրի լճակներ պիտի ընեմ . և
կոտաեան աւելով պիտի աւլեմ
զանիկայ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ու
ըսաւ , Ինչպէս որ խորհեցայ , ան-
շուշտ անանկ պիտի ըլլայ , ու ինչ-
որ որոշեցի՝ ան պիտի կատար-
25 ուի . Որ Ասորեստանցին իմ երկ-
րիս մէջ պիտի կոտրեմ , ու զա-
նիկայ լեռներուս վրայ պիտի
կոխկրտեմ . Ե՛ւ անոր լուծը ա-
նոնց վրայէն պիտի վերնայ , ու ա-
նոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վեր-
26 նայ : Բոլոր երկրիս համար որո-
շուած նախասահմանութիւնը ա-
սիկայ է . ու ամէն ազգերուն վրայ
երկընցած ձեռքը ասիկայ է :
27 Վասն զի զօրաց Տէրը նախասահ-
մանեց , և ո՞վ կրնայ զանիկայ խա-
փանել . ու անոր ձեռքը երկընցած
է , և ո՞վ կրնայ զանիկայ ետ դար-
ձընել :
28 Ահազ թագաւորին մեռած
տարին այս պատգամը եղաւ .
29 Ո՛վ բոլոր Փղշտացւոց երկիր ,

ն · ք · գբ · իբր 712

ա Սաղ · ճբ · 18 :
բ Ջաք · ա · 17 : բ · 12 :
գ ԳԼ · կ · 4 , 5 , 10 : Եփես · բ · 12 , 13 , ԺԱ :
դ ԳԼ · խթ · 22 : կ · 9 : կԶ · 20 :
ե ԳԼ · կ · 14 :
զ ԳԼ · ժգ · 19 : Ամբ · բ · 6 : Ցայտ · ժբ · 16 :
է Սաղ · ճիե · 3 :
ը Գը · ծե · 12 : Եզեկ · լ · 16 :
թ Եզեկ · լբ · 21 :
ժ ԳԼ · լԶ · 4 :
ի Մատ · ժա · 23 :
լ Դան · բ · 10 :

ն · ք · գբ · իբր 712

խ Սաղ · խը · 2 :
ծ ԳԼ · խէ · 8 : բ Թես · բ · 4 :
կ Մատ · ժա · 23 :

ա Ելից · ժբ · 19 : Սաղ · իա · 10 : լէ · 28 : ճԹ · 13 :
բ Նե · ի · 5 : Մատ · իգ · 35 :
* կամ՝ քաղաքներով
գ Առակ · ժ · 7 : Երեմ · ծա · 62 :
դ գ Թագ · ժգ · 10 :
ե Ցոբ · ժբ · 19 :
զ ԳԼ · լԶ · 11 : Սոփ · բ · 14 :
է Մատ · իգ · 13 : Դան · դ · 31 , 35 :
ը Ծն · ժբ · 12 : Ցոբ · Թ · 12 : իգ · 13 : Սաղ · լԶ · 11 : Առակ · ժԹ · 21 : իա · 30 : ԳԼ · խգ · 13 : Դան · դ · 31 , 35 :
թ Ղեւտ · ժգ · 20 :

Ն · ք · ՂԲ · 726

ԼԲ Մն · իղ · 6 ։

Պ դ Թագ · ԺԸ · 8 ։

Ն · ք · ՂԲ · ԻԲԲ 726

Է դ Թագ · ԺԷ · 25 ։

Ղ Սաղ · ՃԷ · 1 · 5 ։ ՃԸ · 16 ։

Ա Սոփ · գ · 12 ։ Ջաք · ԺԱ · 11 ։

ԻԲԲ 726

Ա Երեմ. խը · 1 , ՃՀ ։ Ե · ՂԿ · ԽՅ · Տ—11 ։ Ա · Մով · բ · 1 ։

Բ Թու · իա · 28 ։

Է ԳԼ · ԺՂ · 12 ։

Ը Տես. Ղև · իա · 5 ։ ԳԼ · գ · 24 ։ իբ · 12 ։ Երեմ. ԽԷ · 5 ։ խը · 1 , 37 , 38 ։ Եզկ · է · 18 ։

Ի Երեմ. խը · 38 ։

* ԵՔբ · լացի մէջ իշեն ։

Ձ ԳԼ · ԺՂ · 9 ։

Ի ԳԼ · ԺՂ · 11 ։ Երեմ. խը · 31 ։

Ը ԳԼ · ԺՂ · 14 ։ Երեմ. խը · 34 ։

Ի Երեմ. խը · 5 ։

Ժ Թու · լԲ · 36 Ի՚ը—ուէ Նամբա ։

Ն · ք · ՂԲ · ԻԲԲ 726

Ի դ Թագ · ԺԷ · 25 ։

Ա դ Թագ · գ · 4 ։

Բ դ Թագ · ԺՂ · 7 ։

Գ Թու · իա · 13 ։

Ա Սաղ · ՀԲ · 2 ։ ՂՀ · 13 ։ ՂԲ · 9 ։

Ձ Երեմ. խը · 29 ։ Սոփ · բ · 10 ։

Ի ԳԼ · իբ · 15 ։

Ը Երեմ. խը · 20 ։

Ի դ Թագ · գ · 25 ։

† Կամ՝ վըշտացած

Ժ ԳԼ · իգ · 7 ։

Է Հմր 9 ։

Լ Երեմ. խը · 32 ։

Ի ԳԼ · ԺԷ · 4 ։

Ն · ք · ՂԲ · ԻԲԲ 726

Ն · ՂԻՔՂ ՂԱՐՆՈՂԻՆ ԳԱՒԱՂԱՆԸ ԿՈՏՐԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԻ՝ ՈՒՐԱԽԱՆԱՐ · ՔԱՆԶԷ ՕԱԻՆ ԱՐՄԱՏԵՆ ՔԱՐԸ ՊԻՏԻ ԵԼԼԷ , ՈՒ ԱՆՈՐ ՊՏՈՒՂԸ ԿԼԻՂՈՂ ԹԱՒԱՐ

30 ՕԱ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ ։ ԵՒ ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԵՐԱԿՐԻՆ , ՈՒ ՉՔԱՒՐՆԵՐԸ ԱԱՀՈՎՈՒԹԵԱՄԲ ՊԻՏԻ ՊԱՀԿԻՆ · Ե ՔՈՒ ԱՐՄԱՏԴ ՍՈՎՈՎ ՊԻՏԻ ԿՈՐՍՆԸՆՆԵՄ , ՈՒ Ա՚ՆԻԿԱՅ ՔՈՒ ՄՆԱՅՈՐԴԴ ՊԻՏԻ ՄԵՌ

31 ՅՐՆԵ ։ ՈՂՔ՝ ՈՎ ԴՈՒՆ , ԱՂԱՂԱԿԷ՝ ՈՎ ՔԱՂԱՔ · ԴՈՒՆ՝ ՈՎ ԲՈԼՈՐ ՓՂՇՈՑՈՑ ԵՐԿԻՐ , ՏԱԿՈՒՈՒԼՈՒՅ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱ ։ ՔԱՆԶԻ ՀԻՒԱՀԷՆ ՄԿԻ ԾՈՒԻ ՄԸ ԿՈՒ ԴԱՅ , ՈՒ ԱՆՈՐ ԶՕՐՔԵՐԷՆ ԱԱՏԱՆԱԿԱՆ ՄԸ ՊԻՏԻ

32 ՉԸԼԱՅ ։ ԵՒ ԱԳԱՅ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒՆ Ի՞ՆՉ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻ ։ ԹԷ ՆՏԵՐ ՍԻՕՆԻՆ ՀԻՄՈՒՆԸՐ ՀԱՍ ՏԱՏԵՑ , ՈՒ Ա՚ԱՆՈՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՂՔԱՏՆԵՐԸ ՀՈՆ ՊԻՏԻ ԱՊԱՍՏԱՆԻՆ ։

ԳԼ · ԾԶ

1—9 Մովաբին ողբալի վիճակը ։

1 Ա՚ՈՎԱԲԻ ՊԱՏԳԱՄԸ ։ ՑԻՐԱՒԻ ՄՈՎԱԲԻՆ Ի՚ԱՐ ՀԱՂԷԸ ԳԻՇԵՐՈՎ ԿՈԽՈՒԵՑԱՒ Ա՚ ԿՈՐԾԱՆԵՑԱՒ · ՅԻՐԱՒԻ ՄՈՎԱԲԻՆ ԿԻՐ ՀԱՂՁԷԸ ԳԻՇԵՐՈՎ ԿՈԽՈՒԵՑԱՒ Ա՚

2 ԿՈՐԾԱՆԵՑԱՒ ։ Է՚ԱՆԻԿԱՅ ՏԱՃԱՐԸ ՈՒ ԴԵՐԸՆ Ա՚ ԲԱՐՁՐ ՏԵՂԵՐԸ ԵԼԱԼ ԼԱԼԱՆ ՀԱՄԱՐ · Ն՚ԱԲԱՒԻ ՈՒ ՄԵԴԱԲԱՅԻ ՎՐԱՅ ՄՈՎԱԲ ՊԻՏԻ ՈՂՋԱՅ · Ը՚ԱՆՈՐ ԱՄՆ ԳԼՈՒԽՆԵՐԸ ԿՆՏԱԿ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ , ԱՄՆ ՄԴՐՈՒՔ ՊԻՏԻ

3 ԿՈՐՈՒԻ ։ ԱՆՈՐ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՔՈՒՐԱ՛ ՊԻՏԻ ՀԱԳՆԻՆ · Ե՚ԱՆՈՐ ՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՈՒ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԱՄԲՔԸ ՊԻՏԻ ՈՂՔԱՆ

4 ՈՒ *ԼԱՆ ։ ՂՈՒ ԵՍԵՐՈՆ ՈՒ ԵԳԼԱՂԷ ՊԻՏԻ ԱՂԱՂԱԿԵՆ , ԱՆՈՆՑ ՃԱՅՆ ՄԻՆՉԼ ՑԱՍԱՍ ՊԻՏԻ ԼՍԻ · ԱՆՈՐ ՀԱՄԱՐ Մովաբին ապառաԶԵՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿԱՆՉՈՒԸՆՏԵՆ , Ի-ՐԵՆՑ ՀՈԳԻԷՆ ՊԻՏԻ ՃԱՆԱՀԱՆ ։

5 Է՚ԻՄ ՍԻՐԱՍ Մովաբի ՀԱՄԱՐ ՊԻՏԻ ԱՂԱՂԱԿ , ԱՆՈՐ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ Ը՚ԻՐԵՔ ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԻՆՋԻ ՊԷՍ ՄԻՆՉԼ ՍԵԳՈՎ ՊԻՏԻ Է՚ԼՈՒԻԹԻ ՁԱՆ · ՔԱՆԶԻ Է՚ԼՈՒԻԹԻ ՁԱՆ Ա՚ԻՐԵՔ ԼԱԼՈՒԼ ՊԻՏԻ ԵԼԼԷՆ , ՎԱՆ ԶԻ ՈՐՈՆԱՅԻՄ ՃԱՄՔԱՆ ԿՈՏՈՐԱԾԻ ԱՂԱՂԱԿ ՊԻՏԻ

6 ՀԱՆԷՆ ։ ՔԱՆԶԻ Բ՚ՆԵՄԵՐԻՄԻ ՋՈՐԵՐԸ Կ՚ԱՐՈՒԻՆ · ՔԱՆԶԻ ԽՈՏՈ ԿՐ ՀՐՈՆԱՅ , ԿԱՆԱՆՉ ԽՈՏՈ ԿՐ ՀԱՏՆԻ ,

7 Ա՚Ա ԿԱՆԱՆՉԵՂԷՆ ՀՄԱՐ ։ ԱՆՈՐ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ՍՏԱՑԱԾ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԲՈԼՈՐ ՊԱՀԱԾՆԻՆ ՈՒՌԻ-

8 ՆԵՐՈՒՆ ՃՈՐ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻՆ ։ ՔԱՆԶԻ ՄՈՎԱԲԻՆ ՍԱՀՄԱՆԸ ԱՂԱՂԱԿ ՀՐՕՋԱՓԱՏԵՑ · ԱՆՈՐ ՈՂՐԸ ՄԻՆՉԼ ԵԳԼԱՅԻՄ , ԱՆՈՐ ՈՂՐԸ ՄԻՆՉԼ ԲԵՐԵ-

9 ԼԻՄ Հ—Ա ։ ՔԱՆԶԻ ԴԵՄՈՆԻ ՋՈՒՐԵՐԸ ԱՐԻՒՆՈՎ ՊԻՏԻ ԼԵՑՒԻ · ՔԱՆԶԻ ԴԵՄՈՆԻ ՎՐԱՅ ԱՒԼԻ ԼՐԷՒ՝ Ա՚Ա ՄՈՎԱԲԻՆ ԱՂԱՏԱՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՈՒ ԵՐԿՐԻՒ ՄԱՑՈՐԴԻՆ ՎՐԱՅ Է՚ԱՌԻՒԾՆԵՐ ՊԻՏԻ ԽՐԿԻՄ ։

ԳԼ · ԾԶ

1 Մ՚ԱՐԳԱԲԷՆ ԿԸ ՅՈՐԴՈՐԷ ՄՈՎԱԲԱՑԻՆԵՐԸ ՈՐ ՍԻՕՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆԸ ՆԱՀԱՏԱԿԻՆ · 6 ԱՆՈՆՑ ԱՊԱՀՈՎԱԼՔ Կ՚ԸՆԷ ԻՐԵՆՑ ԱՄԲԱՐՇԱՒԱՆՔՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՐ · 9 ԱՆՈՆՑ ՎՐԱՅ Կ՚ՈՂՈՒՅ · 12 ԱՆՈՆՑ ՎՐԱՅ ՀԱՍԱՆԵԼՈՒ ԴԱՏԱՒՍՏԱՆԸ Կ՚ԻՄԱՑՅԸՆԷ ։

1 — ՍՐԿԵԳԷՔ ԳԱՒԱՌ ԵՐԿՐԻ ՏԻՐՈՂԻՆ , Բ՚ԵԼԷՄԻՆ ԱՆԱՊԱՏԻ ՃԱՄՔԱՆ

2 ՅՈՎ ՍԻՕՆԻ ԱՂՋԿԱՆ ԼԵԱՌ ։ ՈՒ Մովաբին ԱՂՋԿՆԵՐԸ Է՚ԱՌՆՈՒՄ ԱՆՑՔԵՐՈՒՆ ՔՈՎԸ՝ ԲՆԱԿԵՑ ՎՐԸՆ ՏՈՒԱԾ Թափառական Թռչունի

3 ՊԷՍ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՆ ։ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՏՈՒՐ , ԴԱՏԱՍՏԱՆ ԸՐԷ , ՔՈՒ ՀՈՎԱՆԻՔ ԿԷՍ ՕՐՈՒԱՆ ԱՏԱՆՈՐ ԴԻՇԵՐԻ ՊԷՍ ԴԻՐ , ԱՓՈՐՈՒԱԾՆԵՐԸ ՊԱՀԷ Ա՚ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆՆԵՐԸ ՁԵՌՔ

4 ՄԻ՛ ՏԱՐ ։ ԻՄ ԱՓՈՐՈՒԱԾՆԵՐԸ ԹՈՂ ՔՈՒ ՔՈՎՂ ՊԱՆԴՈՒԻՏԻ ՊԷՍ ԲՆԱԿԻՆ՝ ՈՎ Մովաբ , ԴՈՒՆ ԱՆՈՆՑ ԾԱԾԿՅԱԹ ԵՂԸՐ ԿՈՐԾԱՆՈՂԸՆ ԵՐԵՍԷՆ · ՔԱՆԶԻ ԸՆԱՒՈՐ ՉՄՆԱՑ , ԱՒՐՈՂԸ ՊԱԿԱՍԵՑԱՒ Ա՚ ԿՈՒՈՂՆԵՐԸ

5 ԵՐԿՐԻՆ ՎՐԱՅԻՆ ՎԵՐՑԱՆ ։ ՈՒ Բ՚ԱԹՈՌԸ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲ ՊԻՏԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԻ · Ե ԱՆՈՐ ՎՐԱՅ՝ Դաւիթի ԽՈՐԱՆԻՆ ՄԷՋ Ա՚ՆԱՀ ԴԱՏԱՒՈՐ ՄԸ ՊԻՏԻ ՆՍՏԻ Է՚ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԵԱՄԲ , ՈՐ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ՊԻՏԻ ՓՆՏՈՒԷ , ՈՒ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՇՈՒՏՈՎ Ի՛ ԳՈՐԾ ՊԻՏԻ ՊՆԷ ։

6 Ը՚ՄՈՎԱԲԻՆ ԱՄԲԱՐՏԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼՍԵՑԻՆՔ , ԱՅՆԻԿԱՅ ԽԻՍՏ ԱՄԲԱՐՏԱՒԱՆ Է · ԱՆՈՐ ԳՈՌՈՂՈՒԹԻՒՆԸ , ԱՄԲԱՐՏԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒ ՈՐՄՕՈՒԹԻՒՆԸ Լ՚ԵՆԻՒ · Է՚ԱՆՈՐ ԱՆԱՊԱՐԴ ԽՕՍՔԵՐԸ ՊԱՐԱՊ ԵՆ ։

7 ԱՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ Մովաբ Մովաբին ՀԱՄԱՐ Է՚ՊԻՏԻ ՈՂՋԱՅ , ԱՄՆ ՄԿԸՐ ՊԻՏԻ ՈՂՋԱՅ · Բ՚ԿԻՐՀԱՐԵԹԻՆ ՀԻՄՆԱՑԸ ՀԱՄԱՐ ՊԻՏԻ ՀԵԾԷ · ԱՆՈՆՔ ՅԻՐԱՒԻ †ԿՈՐԾԱՆՈՒԱԾ ԵՆ ։

8 Բ՚ՔԱՆԶԻ Է՚ՍԵՐՈՆԻՆ ԴԱՇՏԵՐՔ ՆՈՒԱՂԵՑԱՆ · ԱՂԱՋԱ ԻՇԽԱՆՆԵՐԸ Է՚ՍԿԱՄԱՅԻ ՈՐԹԻՆ ՊԻՏԻ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՃԻՒՂԵՐԸ ԿՈՏՐԵՑԻՆ , ՊՕՆԹ ՄԻՆՉԼ ՑԱՂԵՐ ՀԱՍԵՐ Է՚ԻՆ , ԱՆԱՊԱՏԸ ՀԸՁԱՊԱՏԵՐ Է՚ԻՆ · ԱՆՈՐ ՀԱՒԱՏՔ ՀԸՁԱՊԱՏԵՑԻՆ ՎՐԱՅ ՆՈՒՐԱՆԱԼՈՎ՝

9 ԾՈՎԻՆ ԱՆՑԵՐ Է՚ԻՆ ։ Է՚ԱՍՈՐ ՀԱՄԱՐ Սէբամայի ՈՐԹԻՆ ՎՐԱՅ ՑԱՂԵՐԻ ԼԱՑՈՎԸ ՊԻՏԻ ԼՄՒ · ՔԵԶ ԱՁՔԻՍ ԱՐՑՈՒՆՔՈՎԸ ՊԻՏԻ ՈՒՈՂԵՄ՝ Է՚ՈՎ ԵՍԵՐՈՆ ՈՒ ԵԳԼԱՂԷ , ՎԱՆ ԶԻ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՊՏՈՒՂԻՍ Ե ՀՈՒՆՔԻՍ ՀԱՄԱՐ ԵՂԱԾ ԱՂԱՂԱԿԸ ԴԱԴԱՐԵ-

10 ցաւ ։ Եւ պաղաքեր արտերէն
ծուրախութիւնը ու ցնծութիւնը
պիտի վերնայ , ու այգիներու մէջ
երգող ու ցնծութեան ձայն պիտի
չլսուի . ՚ձանի մէջ՝ ալ գինի պի-
տի չհոխեն . անոնց աղաղակը վեր-
11 ջացուցի ։ Ես պատճառաւ ՚իմ
աղէքս Մովաբի համար , ու փորս
կիրհարեսեթի համար քնարի պէս
12 ձայն պիտի տայ ։ Ան ատենը պի-
տի երևնայ թէ ինչպես Մովաբ իր
բարձր տեղը երթալով պիտի յոգ-
նի , ու իր սրբարանը պիտի մտնէ
աղօթք ընելու համար , բայց օգուտ
մը պիտի չըլլայ ։
13 Ա ե ան խօսքը որ Տէրը *շա-
տոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է .
14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Իրեք տարուան մէջ՝ ՚վարձա-
կանի տարիներուն պէս Մովաբին
փառքը պիտի անարգուի ան բոլոր
մեծ բազմութիւնովը , և մնացորդը
խիստ քիչերը ՚ տկար պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Ասորւոց և Իսրայէլին սպառնալիք կ'ըլլայ ։ 6 Միայն մէկ մնացորդը կազապատութիւնը պիտի ձգէ ։ 9 իսկ միւսները պիտի հարստահարին իրենց ամբարշտութեանը համար ։ 12 Իսրայէլի թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

1 ՚Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոս քաղաք ըլ-
լալէն պիտի վերնայ , ու աւերակի
2 շեղջ մը պիտի ըլլայ ։ Արոերի
քաղաքները պիտի թողուին , հօ-
տերու ֆարախներ պիտի ըլլան , որ
անոնք պառկին , ու ՚ վախցընող
3 չըլլայ ։ Եփրեմէն պարիսպը
պիտի վերնայ , և Դամասկոսէն ու
Ասորւոց մնացորդէն՝ թագաւորու-
թիւնը . Անոնք Իսրայէլի որդւոցը
փառքին պէս պիտի ըլլան , կ'ըսէ
4 զօրաց Տէրը ։ Եւ ան օրը ցածո-
րին փառքը պիտի պակսի , ու ա-
նոր մարմնոյն ՚ գիրութիւնը պիտի
5 նիհարանայ ։ Եւ այնպէս պիտի
ըլլայ , ինչպես որ ՚ձողը երբոր
ցորեն կը ՚ձգէ , Թևին վրայ հաս-
կերը կը ժողվէ . ու Իրափայնոց
հովիտը հասկեր քաղողին պէս պի-
6 տի ըլլայ ։ ՚Ոը ինչպես որ ձիթե-
նին կը թօթվեն , ՚՚ բարձր ոստին
ծայրը երկու իրէք հատ՝ և Իսիտ
պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինդ
հատ կը մնայ , ան որ վրայ ալ փայ-
ճիւռեր պիտի մնան , կ'ըսէ Իսրայէ-
լին Տէր Աստուածը ։
7 Ան օրը մարդ ՚ իր Ստեղծողին
պիտի նայի , ու իր աչքերը Իսրա-
8 յէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։ Եւ
իր ձեռքերուն գործը եղող սեղան-
ներուն պիտի չնայի , ու իր մատե-
րուն չհնածը , թէ՛ Աստարովթի
կուռքերը և թէ արեգական կուռ-
9 քերը պիտի չդիտէ ։ Ան օրը անոր
ամուր քաղաքները՝ Իսրայէլէ որ-
դւոցը երեսէն ձգուած անպիտան
Թուփերու և բարձր ոստերու պիտի
նմանին , ու աւերակ պիտի ըլլան ։
10 Որովհետև դուն քու ՚փրկութեանդ
Աստուածը մոռցար , և քու զօրու-
թեանդ վէմը չյիշեցիր , անոր հա-
մար հաճելի տունկեր պիտի տնկես ,
և օտար Իրէրե ՚՚ տունկեր
11 պիտի տնկես ։ Ցնկածդ ցորեկը
պիտի ածեցընես , ու ցանածդ ա-
ռաւօտուն պիտի բուսցընես . Բայց
բերքին օրը հունձքը պիտի պակ-
սի , և սաստիկ տրտմութիւն պիտի
ըլլայ ։
12 Վա՛յ շատ ժողովրդոց բազմու-
թեանը՝ որ ՚՚ծովու ձայնին պէս կը
դոռան , ու ժողովուրդներուն աղ-
մուկին՝ որ ասստիկ Իուրերու ձայ-
13 նին պէս կը գոչեն ։ Ժողովուրդնե-
րը շատ Իուրերու ձայնին պէս կը
գոչեն . ՚բայց Աստո՚՚ծ զանոնք
պիտի յանդիմանէ , և հեռու պիտի
փախչին . Ու լեռներուն վրայի մը-
դեղին պէս հովին երեսէն՝ և մրրիկ
կին առջևէն գլորուած ֆոլիէն պէս
14 պիտի հալածուին ։ Ու իրիկուան
ատեն ահա խռովութիւն պէտէ ֆայ.
և առաւօտ չեղած՝ քնաջինջ պիտի
ըլլան . Սա չափշտակիչներուն բա-
ժինը ու մեր կողոպտիչներուն վի-
ճակը ասիկայ է ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Մարգարէն կը ցուցընէ թէ Աստուած իր ժողովուրդին խնամք տանելով՝ Եթէովպացիները պիտի կորսընցընէ , 7 և թէ աս պատճառով եկեղեցին պիտի ածի ։

1 ՚՚Վ Եթէովպացւոց գետերուն
անդիի կողմը եղող թևերով
2 †հովանաւոր երկիր . Որ ծովէն
պրտուեղէն նաւակներով Իուրի ե-
րեսին վրայէն դեսպաններ կը խրկէ :
Ո՛վ արագընթաց դեսպաններ , դա-
ցեք ՚՚երկայնահասակ ու լերկ՚՚ ազ-
գին , սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ
ժողովուրդին , խիստ զօրաւոր ու
ոտքեր կոխկրտտող ազգին , որուն
3 երկիրը գետերը կը կորնչ : Ո՛վ
աշխարհիս քովը բնակիչները , ու
երկրի վրայ բնակողներ , ՚երբոր
լեռները դրօշակ կանգնուի՝ նայե-
ցէք , ու երբոր փող Ֆչուի՝ լսե-
4 ցէք ։ Քանզի Տէրը ինծի այսպէս
ըսաւ . Ես հանգիստ պիտի ըլլամ ,
ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ՝
‖խոտի վրայի՚՚ պայծառ տաքու-
թեանը պէս , ու ՚՚ձաղ տաքու-
թեանը մէջ ցօղագին ամպի պէս ։
5 Քանզի հունձքի ժամանակէն ա-
ռաջ երբոր ընձիւղը կը մեծնայ ,

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 726

Ե ԳԼ · իդ · 8 ։ Երեմ. խը · 33 ։

Զ ԳԼ · իե · 5 ։ կգ · 15 ։ Երեմ . խը · 36 ։

Է ԳԼ · Ժ · 2 ։

* Եբր . ան ատենէն

Ը ԳԼ · իա · 16 ։

իբր 741

՚՚ Երեմ.խթ. 23 ։ Ամվ · ա · 3 ։ Ձաք · թ · 1 ։ Տես դ Թագ · ժզ · 9 ։ Կատարուեցաւ 740

Թ Երեմ . կ · 33 ։

Ժ ԳԼ · կ · 16 ։ ը · 4 ։

ԺԱ ԳԼ · Ժ · 16 ։

ԺԲ Երեմ . ծա · 33 ։

իբր 741

ԺԳ ԼԳԼ · իդ · 13 ։

ԺԴ ՄԿբ · կ · 7 ։

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 741

Ե ԸՍաղ · կը · 20 ։

Զ ՍԱղ · կը · 20 ։

Է ԳԼ · կ · 26 ։

Ը Երեմ . զ · 28 ։

Թ Սաղ · թ · 5 ։

Ժ ՍԱղ · ձգ · 13 ։ Ովս · ժգ · 3 ։

իբր 714

՚՚ Գ · ի · 4 , 5 ։ Եզեկ · ւ · 4 , 5 , 9 ։ Սոփ · բ · 12 ։ գ · 10 ։

† կամ՝ շաչուն հաւ նող

Բ Հմր 7 ։

‡ կամ՝ տարածած ու խիստ

ԺԴ ԳԼ · կ · 26 ։

‖ կամ՝ կէս օրուան

ն · ք · զԻ · իբր 714

ու ծաղիկը ազոխ ըլլալով հասնելու վրայ է , անիկայ ճիւղերը յօտոցող պիտի կոթէ , և ուռերը պիտի
6 փրցնէ՝ նետ : Անոնք մէկտեղ լերանց թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին . և թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն , ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պի-
7 տի անցընեն : Ան ժամանակը զոբաց Տէրոջը , երկայնահասակ ու լերկ ժողովուրդէն՝ և սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդէն , խիստ զօրաւոր ու ոտքէը կոխկրտող ազգէն՝ որուն երկիրը գետերը կը կտրեն , զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը՝ Սիօն լեռը Ը ընծայ պիտի քերուի :

ը Սաղ · կը · 31 : Իզ · 10 : Գլ · ժգ · 1 : Սոփ · գ · 10 : Մաղ · ա · 11 :

Գլ · ԻԹ

1 Եգիպտոսին խռովութիւնը · 11 անոր իշխաններուն յիմարութիւնը : 18 Եգիպտոս կը կանչուի եկեղեցիին յարելու : 23 Եգիպտոսի , Ասորեստանի և Իսրայէլի միաւորութիւնը :

1 Եգիպտոսի պատգամ :
Ահա Տէրը թեթևաթեթև
Եամպի վրայ հեծեր է , ու Եգիպ-
տոս պիտի մտնէ . և անոր երեսէն
Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շար-
ժին , ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներ-
2 սի գին պիտի հալի : Ես Եգիպ-
տացիները պիտի *գրգռեմ Եգիպ-
տացիներուն վրայ , ու ամէն մէկը
իր եղբօրը հետ , և ամէն մէկը իր
ընկերին հետ , քաղաք քաղաքի
հետ , ու թագաւորութիւն թա-
գաւորութեան հետ պատերազմ
3 պիտի ընէ : Ու Եգիպտոսի ոգին
իր ներսի գին պիտի պակսի , և ա-
նոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ .
Ես անոնք կուռքերուն , կա-
խարդներուն , վհուկներուն ու
նշանագէտներուն պիտի հարցը-
4 նեն : Ու Եգիպտացիները Ն խստա-
սիրտ տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատ-
նեմ , և անոնց վրայ մէկ անգութ
թագաւոր մը պիտի տիրէ՝ կ'ըսէ
5 զօրաց ԵՀովայ Տէրը : Եւ Է ջուր-
երը ծովէն պիտի պակսին , ու
գետը պիտի ցամքի ու չորնայ :
6 Եւ †գետերուն Ըաբերը պիտի քա-
շուին" , ու ‡ապրսպաւոր ֆալտ-
Ենբ-ան" գետերը պիտի պարպուին
ու չորնան . եղէգը ու պրտուն պի-
7 տի թառամի : Գետին քովը ու
գետին եզերքին վրայ եղող մար-
գագետինները , և գետին բոլոր վա-
րուցանը պիտի չորնայ , ցիրուցան
8 ըլլայ ու կորսուի : Ձկնորսներն
ալ պիտի հեծծեն , ու գետին բոլոր
կարթակէզները պիտի ողբան , և
ջուրին վրայ ցանց նետողները պի-
9 տի տրտմին : Ու Ի բարակ բեթան

ը Ես · ի · 19 : Իե · 12 :

ՀԳլ · ի · 4 : Երեմ. խզ · 26 : Եզեկ · իթ · 19 :

Ե Երեմ. ծա · 36 : Եզեկ · Լ · 12 :

† կամ՝ գետերը պիտի հոսին .

Ը Թագ · ժԹ · 24 :

‡ կամ՝ Եգիպտոսի

Ի Առակ · է · 16 :

գործողները , ու ճերմակ կտաւ
10 հինողները պիտի ամչնան : Անոր
‖սիւները պիտի կոտրտին , ու-
ամէն վարձք առնողներուն հոգին
11 պիտի տրտմի : Իրաւ որ Ժ Տայա-
նիսի իշխանները յիմարներ են .
Փարաւոնի խմաստուն խորհրդա-
կաններուն խորհուրդը անասնա-
կան է . ի՞նչպէս Փարաւոնին
կրնաք ըսել Թէ Ես իմաստուն-
ներու որդի եմ . Ե՛ հին Թագա-
12 ւորներու որդի եմ : Արդ Ո՞ւր են
քու իմաստուններդ , որ հիմա քե-
զի պատմեն , ու § իմացընեն Թէ զո-
բաց Տէրը ինչ ՀՃռեր է Եգիպտոսի
13 համար : Տայանիսի իշխանները
յիմարեցան . Ն Մեմփիսի իշխան-
ները խաբուեցան . ու Եգիպտոսը
իր ցեղերուն գլխաւորները մոլոր-
14 ցուցին : Տէրը անոր մէջը Ե մոլո-
րութեան ոգի խառնեց . ու ա-
նոնք Եգիպտոսը իր ամէն գործ-
քին մէջը մոլորցուցին , ինչպէս որ
15 փսխող գինովը կը մոլորի : Ու
Եգիպտոսի մէջ գործ պիտի չըլ-
լայ , որ Ծ գլուխ կամ պոչ Ելողք ար-
մաւենիի ոստ կամ կիւն գործէ :
16 Ան օրը Եգիպտոս Կինիներու պէս
պիտի ըլլայ , ու պիտի դողայ և
զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին
շարժմունքէն , Ո որ պիտի շարժէ
17 անոր վրայ : Եւ Ցուդայի երկիրը
Եգիպտացւոց արհաւիրք պիտի ըլ-
լայ . ով որ զանիկայ յիշէ , պիտի
վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին
պատճառովը՝ որ անոր դէմ սահմա-
18 ներ է : Ան օրը Եգիպտոսի երկրին
մէջ Ֆ քանանու լեզուն խօսող՝ և
զօրաց Տէրոջը անուամբը երդում
ընող հինգ քաղաք պիտի ըլլայ .
մէկը ‡ Արեգ քաղաք պիտի ըսուի :
19 Ան օրը Եգիպտոսի երկրին մէջ
ՂՏէրոջը համար սեղան , ու անոր
սահմանին քովը Տէրոջը համար
20 կոթող մը պիտի ըլլայ . Եւ ե՛ան-
կայ Եգիպտացւոց երկրին մէջ՝ զո-
բաց Տէրոջը համար նշան ու վկա-
յութիւն պիտի ըլլայ . վասն զի
բռնաւորներուն պատճառաւ Տէ-
րոջը պիտի աղաղակեն , ու անի-
կայ մէկ ազատիչ ու մեծ Ֆոբ մը
խրկելով անոնց՝ պիտի ազատէ զա-
21 նոնք : Եւ Տէրը Եգիպտոսի մէջ
պիտի յայտնուի , ու ան օրը Ե-
գիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան ,
և Ժզոհեր ու պատարագներ պիտի
մատուցանեն , և Տէրոջը ուխտ
22 պիտի ընեն ու կատարեն : Եւ
Տէրը Եգիպտացիները պիտի զարնէ .
պիտի զարնէ ու պիտի բժշկէ . և
անոնք Տէրոջը պիտի դառնան , ու
անիկայ պիտի ընդունի զանոնք
23 ու պիտի բժշկէ : Ան օրը Եգիպտո-

ն · ք · գԻ · իբր 714

‖ կամ՝ վարպետները

ժ Թագ · ժգ · 23 :

§ կամ՝ պետնան

Ես Երեմ · բ · 16 :

Ի գ Թագ · իբ · 22 : Գլ · իթ · 10 :

ԺԳլ · Թ · 14 :

Ի Երեմ. ծա · 30 : Նաե · գ · 13 :

Հ Գլ · ժա · 15 :

Ն Տես Սոփ · գ · 9 :

‡ կամ՝ կորբատեան

Ղ Ծն · իբ , 18 : Ել. իգ · 4 : Ցեռ. իբ · 10 , 26 , 27 :

Ճ Տես Ցես · գ · 20 : իբ · 27 :

Մ Մաղ · ա · 17 :

ն · ք · զԲ · Իբր 714

սէն դէպ 'ի Ասորեստան յ բանուկ ճամբայ պիտի ըլլայ , ու Ասորեստանցիք Եգիպտոս՝ ու Եգիպտացիք Ասորեստան պիտի երթան . ու Եգիպտացիք *Ասորեստանցւոց հետ
24 Աստուածով պիտի ծառայեն" : Ան օրը Իսրայէլ երրորդ պիտի ըլլայ Եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ . — երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի
25 ըլլայ : Քանզի զօրաց Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ , ու պիտի ըսէ , Օրհնեա՛լ ըլլայ իմ ժողովուրդս՝ Եգիպտոս , ու ՚ի մ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստան , և իմ ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլ :

ՆՍաղ · ճ · 3 ; Գլ · իԲ · 23 ; Ովս · բ · 23 ; Եփես · բ · 10 ;

ԳԼ · Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթէովպիայի ամօթալից գերութիւնը նշանակող օրինակ մը :

1 Ին տարին որ *Տարթան Ասորեստանի Սարգոն թագաւորէն խրկուեցաւ՝ Ազովտոս գնաց , ու Ազովտոսի հետ պատերազմ ըրաւ ,
2 ու ժամանակը Տէրը Ամովսի որդւոյն Եսայիէին ձեռքովը խօսեցաւ , ըսելով , Գնա՛ ի մէջէդ քուրձդ հանէ , ու ոտքէդ կօշկներդ հանէ . ու անիկայ այնպէս ըրաւ , և ի մերկ ու բոկոտն կը
3 ըլլէր : Եւ Տէրը ըսաւ , Ինչպէս որ իմ ծառաս Եսայի իրեք տարի մերկ ու բոկոտն ըլլէցաւ , որ Եգիպտոսի համար ու Եթէովպիայի
4 համար Դնչան ու ցոյց մըն է , Այնպէս ալ Ասորեստանի թագաւորը Եգիպտացիները գերի՝ ու Եթէովպացիները աքսոր պիտի տանի , երիտասարդները ու ծերերը մերկ , բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց , Եգիպտոսի նախատինքը ըլլալո՛ հա-
5 մար : Ու անոնք պիտի սոսկան ու ամչնան Եթէովպիայէն՝ որ իրենց ապաւէնն էր , ու Եգիպտոսէն՝ որ
6 իրենց փառքն էր : Եւ ան օրը աս ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն , Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանարանը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատելու համար ու օգնութիւն դանելու համար հոն փախանք . ուրեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազատինք :

ՔԱք · ժգ · 4 ;

ՃԱ թագ · ժԹ · 24 ; Միք · ա · 8 , 11 ;

Ե Գլ · ը · 18 ;

Իբ թագ · ժ · 4 ; Գլ · գ · 17 ; Երեմ · ժգ · 22 , 26 ; Միք · ա · 11 ;

ԳԼ · ԻԱ

1 Մարգարէին տեսիլքով կը յայտնուի Թէ Բաբիլոն Մարաց և Պարսից ձեռքովը պիտի ի՛յնայ ; 11 Եդովմի վրայ պատգամ մը ; 13 Արաբացւոց թշուառութիւնը որոշուած ժամանակը :

1 Ծովուն անապատին պատգամը : — Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս անիկայ անապատէն՝
2 սոսկալի երկրէն կու գայ : Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուե-

ՔԱք · թ · 14 ;

ցաւ . Իւրաքանչիւրը կը յարձակէ , ու կործանողը կը կործանէ . Ելա՛մ Եղամացի՛ք՝ վէր ելէ՛ք . ով Մարք՝ պաշարեցէ՛ք . անոր պատճառած բո-
3 լոր հառաչանքը դադրեցուցի : Ասոր համար Երիկամունքս ցաւով լեցուեցաւ , ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս ի ցաւեր բռնեց զիս . յանանկ կծկուած եմ որ չեմ կրնար լսել , անանկ խռոված եմ որ չեմ
4 կրնար տեսնել" : Սիրտս շվարեցաւ , արհաւիրքը զիս դողացուց . Ինծի ուրախութեանս դիշերը ինծի սրտադողդողէ ըրաւ :
5 Սեղանը կը պատրաստեն , դետերը կը դնեն , կ'ուտեն կը խմեն : Ելէ՛ք՝ ով իշխաններ , վահանները
6 օծեցէ՛ք : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ , Գնա՛ մկ դէ՛ տ մը դիր ,
7 որ տեսածը զրուցէ : Եւ անիկայ հեծեծանքներ տեսաւ , երկու ձիաւոր , — էշերու վրայ հեծածներ , Ա-
8 ուղտերու վրայ հեծածներ , և ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրու-
9 թեամբ մտիկ ըրաւ , Ու աղաղակեց առիւծի պէս , Ո՛վ տէր՝ ես ի ցորեկը միշտ իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ , ու բոլոր գիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կե-
10 նամ . Եւ ահա հեծնող մարդիկներ , երկու ձիաւոր կու գան . Նաև պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ինկաւ Բաբիլոն , ինկաւ . ու Ա-
11 նոր աստուածներուն բոլոր արձանները կոտրտեցան — դետինը
12 Նեփուեցաւ : Ո՛վ իմ կոխուածս՝ ներս ու իմ կալիս ցորնիը , ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուածմէն :

ՔԲ Մր · բ · 1 ;

Ք Երեմ · ծա · 8 ; Ցայտ · ժգ · 8 ; ժը · 2 ;

Է Գլ · խգ · 1 ; Երեմ · ծ · 2 ; ծա · 44 ;

Լ Երեմ · ծա · 33 ;

11 Էդովմի պատգամը : Սէիրէն ձայն մը կու գայ ինծի , Ո՛վ պահապան՝ գիշերուան համար ի՞նչ , ով պահապան՝ գիշերուան
12 համար ի՞նչ լուր կայ : Պահապանը կ'ըսէ , Առաւօտը կու գայ ու նաև գիշերը . Թէ որ կ'ուզէք հարցընել , հարցուցէ՛ք . դարձէ՛ք ու
13 եկէ՛ք :

Ի Երեմ · խԹ · 7 , 8 ; Եզեկ · լե · 2 ; Աբդ · 1 ;

Արաբիայի պատգամը : Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը պիտի անցընէք , ով Դեդա-
14 նացւոց կարաւանները : Ո՛վ թեմայի երկրին բնակիչները՝ ծարաւին առջևը ջուրով ելէք , փախըստականին առջևը հացով եկէ՛ք :
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրեն առջևէն , քաշուած սուրին առջևէն , ու լարուած աղեղին առջևէն , և սաստիկ պատերազմին
16 առջևէն : Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Մէկ տարուան մէջ՝ հվարձկանի տարիներուն պէս՝ ՚ի կե-

‡ Եզէկ · Դուեմայի · ա Մն · ա · 30 ;

Ի Երեմ · խԹ · 28 ;

Ա Մն · ա · 9 , 32 ;

Հ Գլ · ժգ · 14 ;

Ն Սաղ · ՃԻ · 5 ; Գլ · կ · 7 ;

դարի բոլոր փառքը պիտի վերջա-
17 նայ . Ու աղեղնաւորներուն մնա-
ցած թիւը՝ կեդարի որդւոց զօ-
րաւորները պիտի քիչնան . քանզի
Իսրայէլի Տէր Աստուածը խօսե-
ցաւ :

ԳԼ . ԻԲ

1 Պարսից Հրէաստանի վրայ յարձակելուն հա-
մար՝ մարգարէն կ՚ողբայ . 8 իր հպարտնակից-
ներուն մարդկային իմաստութիւնը և աշխար-
հային ուրախութիւնը կը յանդիմանէ . 15
կը մարգարէանայ Թէ Սենէր իր պաշտօնէն
պիտի զրկուի , 20 ու Եղեակիմ՝ որ Քրիստոսի
Թագաւորութեանը օրինակ մըն էր , անոր
տեղը պիտի անցնի :

իբր 712

1 Տեսիլքի ձորին պատգամը :
Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ , որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելաք :
2 Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած աղ-
մուկի քաղաք՝ զբօսասէր քաղաք ,
քու սպաննուածներդ սրով սպան-
նուած չէն , ու պատերազմի մէջ
3 չմեռան : Բոլոր իշխաններդ մէ-
կէն փախան , աղեղնաւորներէն
կապուեցան . քու ԹողվաբդիԹ
հեռու փախչողներէն բոլոր գըտ-
նուածները մէկտեղ կապուեցան :
4 Անոր համար ըսի , Թող տուէք զես ,
որ Բ դառնապէս լամ . իմ ժողո-
վուրդիս աղջկանը կործանումին
համար զես մխիթարելու մի՛ աշ-
5 խատիք : Քանզի տեսիլքի ձորին
մէջ՝ Էզօրաց Եհովայ Տէրոջմէն
Բ խռովութեան , կոխման ու շփո-
թութեան օր է . պարիսպը կը
փլցընեն , և աղաղակը մինչև լեռը
6 կը հասնի : Բ Ու Եղամ էր ձիաւոր
մարդիկներովը կապարճը վերցուց ,
7 և Ղկիր վահանը բացաւ . Եւ քու
ընտիր հովիտներդ կառքերով լեց-
ցուեցան , ու ձիաւորները դունդ
8 կազմեցին դռներուն քովը . Եւ
Ցուդային ծածկոցը բացուեցաւ ,
ու ան օրը Բ անտառի տանը դէնքե-
9 րուն նայեցաք . Եւ Ըդաւիթի քա-
ղաքին փլած տեղերուն շատ ըլլա-
լը տեսաք , ու վարի աւազանին
10 ջուրերը ժողվեցիք . Ու Երուսա-
ղէմի տուները համրեցիք , և պա-
րիսպը ամրացընելու համար տու-
11 ները փլցուցիք . Բ Ու հին աւազա-
նին ջուրերուն համար երկու պա-
րսպին մէջտեղը ջրակոյտ մը շի-
նեցիք , բայց ձ զանիկայ շինողին
չնայեցաք , ու շատոնցմէ զանի-
կայ կազմողին ուշադրութիւն չը-
12 րիք : Եւ ան օրը զօրաց Եհովայ
Տէրը Էյնէ կանչեց լալու ու սգա-
լու , Ղղլուխ կնատցրնելու և քուրձ
13 հագնելու . Եւ ահա ցնծութիւն
և ուրախութիւն ըլլէ , արջառներ
կը սպաննեիք և ոչխարներ կը մոր-
թէիք , միս կ՚ուտէիք , ու գինի

կը խմէիք , ըսելով , Բ Ուտենք ու
խմենք , քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք : Ժ Բայց զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներուս յայտնուե-
ցաւ որ անշուշտ ասանօրէնութիւ-
նը Ղձեզի պիտի չքաղուի , մինչև որ
դուք մեռնիք , կ՚ըսէ զօրաց Եհո-
վայ Տէրը :
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս ը-
սաւ . Գնա , ու Հպալատին Հրամա-
նատարին՝ Նսեբնա *դանձապետին
16 քովը մտիր , ու ըսէ՝ , Դուն հոս
ի՞նչ ունիս , և հոս ո՞վ ունիս , որ
հոս քեզի դերեզման փորեցիր , ով
դուն՝ Ղոր քու դերեզմանդ բարձր
տեղ կը փորես , ու քեզի վէմի մէջ
17 բնակարան կը շինես : Ահա Տէրը
քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նե-
տուածքով մը , ձև քեզ բոլորովին
18 պիտի ծածկէ : Անշուշտ գնտակի
պէս մէկ լայնատարած երկիր մը
պիտի գլորէ քեզ . դուն հոն պի-
տի մեռնիս , և քու փառաշուկա-
քերը հոն պիտի մնան , †ով քու
19 տիրոջդ տանը անարգանքը . Ու
քու պաշտօնէդ քեզ պիտի վռընդ-
տեմ , և քու աստիճանէդ քեզ պի-
20 տի զրկեմ : Ու ան օրը պիտի կան-
չեմ իմ ծառաս՝ Ջեղկիայի որդին
21 Ժ Եղեակիմը , Եւ քու պատմուճանդ
անոր պիտի հագցընեմ , ու քու
գօտիովդ անիկայ պիտի զօրացը-
նեմ , և քու իշխանութիւնդ անոր
ձեռքը պիտի տամ . ու անիկայ
Երուսաղէմի բնակիչներուն ու
Ցուդայի տանը հօր պէս պիտի ըլ-
22 լայ : Եւ Դաւիթի տանը բանալին
անոր ուսին վրայ պիտի դնեմ , որ
անիկայ Ժբանայ , և գոյող չըլլայ ,
23 ու գոցէ , և բացող չըլլայ : Ու
զանիկայ մէկ հաստատ տեղ մը
Նբևեռի պէս պիտի գամեմ . և ա-
նիկայ իր հօրը տանը փառաւոր ա-
24 թոռի պէս պիտի ըլլայ : Ու անոր
հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վը-
րայ պիտի կախուի , անոր սերուն-
դէն եղող պատուականները ու ա-
նարդները , ամէն պզտիկ ամանները՝
տեսակ տեսակ թասերէն մինչև ա-
25 մէն տեսակ ‡տիկերը : Ան օրը՝
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , ով Հաստատ
տեղը գամուած բևեռը պիտի վեր-
ցուի , և պիտի կոտրի ու իյնայ ,
ու վրան եղած բեռը պիտի կոտրը-
տի , քանզի Տէրը խօսեցաւ :

ԳԼ . ԻԳ

1 Տիւրոսին ողբալի կործանումը . 17 անոր բա-
նակացած դերեզմանութիւնը :

1 – Տիւրոսի պատգամը :
Ողբացէ՛ք՝ ովի Թարսիսի նա-
ւեր , քանզի անիկայ բնաջինջ ե-
ղաւ , հոն տուն կամ ‖ դուռ չը-

ն . ք . գէ . իբր 714

ն . ք . գէ . իբր 712

Ե Գլ . ծգ . 12 ։ ակոր . ժե . 32 ։
Բ Գլ . ե . 9 ։
կ Թագ . գ . 14 ։ Եզեկ . իգ . 13 ։

հ Թագ . գ . 6 ։
Յ գ Թագ . ժը . 37 ։ Գլ . լզ . 3 ։
*կ՚ասէ՝ առաջին պաշտօնատարին

ղ Տես բ Թագ . ժը . 18 ։ Մատ . իէ . 60 ։
ճ Եսթ . է . 8 ։

– Գլ . լբ . 13 ։

† կ՚ասէ՝ էրբ–

Բ Երեմ . գ . 19 ։ Թ . 1 ։

է Ողբ . ա . 5 ։ բ . 2 ։
Ը Գլ . լէ . 3 ։

Թ Երեմ . խթ . 35 ։

ղ Գլ . ժե . 1 ։

ի գ Թագ . է . 2 ։ ժ . 17 ։
ձ գ Թագ . ի . 20 ։ բ Մն . լբ . 4 ։ 5 ։ 30 ։

Ձ Նեեմ . գ . 16 ։

ճ Տես գլ . լէ . 26 ։

Յ Ցովել . ա . 13 ։

Ն Տես Եզր . Թ . 3 ։ Գլ . ժե . 2 ։ Միք . ա . 16 ։

ն . ք . գէ . իբր 712

Ե Գլ . ծգ . 12 ։ ակոր . ժե . 32 ։
Բ Գլ . ե . 9 ։
կ Թագ . գ . 14 ։ Եզեկ . իգ . 13 ։

հ Թագ . գ . 6 ։
Յ գ Թագ . ժը . 37 ։ Գլ . լզ . 3 ։
*կ՚ասէ՝ առաջին պաշտօնատարին

ղ Տես բ Թագ . ժը . 18 ։ Մատ . իէ . 60 ։
ճ Եսթ . է . 8 ։

† կ՚ասէ՝ էրբ–

ի գ Թագ . ժը . 18 ։

Ձ Ցոէլ . ժբ . 14 ։ Ցայտ . գ . 7 ։

Ն Եզր . Թ . 8 ։

‡ կ՚ասէ՝ սափորները , Եւ՚ն՚ուրնեբը ։

իբր 715

ա Երեմ . իե . 22 ։ իէ . 4 ։ Եզեկ . իզ . իէ . իբ ։ Ամով . ա . 9 ։ Զաք . Թ . 2 ։ 4 ։
‖ Եբր . մուտք

ն · ք · ղՔ · իբր 715

Ք Հմր 12 ։

* կամ՝ Նեզոսի

† Եզեկ · իէ · 3 ։

‡ ԳԼ · ժԹ · 16 ։

† կամ՝ կղզիի

Ի ԳԼ · իբ · 2։

Ղ Տես Եզեկ · իը · 2 , 12 ։

‡ կամ՝ արգելք

Ե Ցայս · ժը · 22 ։

ը Հմր 1 ։

Ր Սաղ · հր · 9 ։

ժ Հմր 1 ։ Եզեկ · իէ · 25 , 30 ։

ՄՆաց . ասէին Ի կիտացւոց երկրէն
2 յայտնուեցաւ անոնց ։ Ո՛վ կղզիի
բնակիչներ՝ լուեցէ՛ք . ծովէ անցնող
Սիդոնացւոց վաճառականները լե-
3 ցուցեր էին քեզ ։ Եւ շատ ջուրե-
րու մէջ ֆոյոյով *Սիհովրի հունտե-
րը՝ գետին հունձքը անոր եկա-
մուտն էր . ու †անիկայ ազգերուն
4 վաճառանոցն էր ։ Ո՛վ Սիդոն՝
ամչցիր , քանզի ծովը կը խօսի .
ծովուն զօրութիւնը կ՚ըսէ , Ես ծննդական ցաւ չեմ քա-
շեր ու չեմ ծնանիր . երիտա-
սարդներ չեմ մեծցուցեր և կոյս
5 աղջիկներ չեմ մեծցուներ ։ Երբոր
ասիկա Եգիպտացւոց ականջը
հասնի , Տիւրոսի լուրին համար
6 պիտի տագնապին ։ Թարսիս ան-
ցէ՛ք , ով †ծովեզերքի բնակիչնե՛ր՝
7 ողբացէ՛ք ։ Ձեր ներքինութեան
հաղորդէ՛ք ասիկա՞յ է , որուն հնութիւ-
նը շատոնցմէ է . անոր ոտքերը
հեռու տեղ պանդխտ ըլլալու
8 պիտի տանին զանիկա ։ Ո՞վ աս
խորհուրդը ըրաւ Տիւրոսի դէմ ,
Ղոր իր բեռնիչները կը պսակէր . անոր
վաճառականները իշխաններ էին ,
ասոնք երկրին
9 պատուաւոր մարդիկներն էին ։ Զօրաց
Տէրը աս խորհուրդը ըրաւ , որ ա-
մէն փառքին ամբարտաւանութիւ-
նը խայտառակէ , ասոնք երկրին բոլոր
պատուաւորները անարգէ ։
10 Ո՛վ Թարսիսի աղջիկ , քու տե-
ղէդ գետի պէս անցիր , ասկէ ետքը
11 ‡զօտի չկայ ։ Իր ձեռքը ծովուն
վրայ երկննցուց , թագաւորու-
թիւնները սարսեց . Տէրը քանա-
նացւոց համար հրամայեց , որ ա-
12 նոր բերդերը աւրեն . Ու ըսաւ ,
Ե՛ղուն մէյմըն ալ պիտի չուրախա-
նաս , ով Սիդոնի անարգուած կոյս
աղջիկը . ելի՛ր , ըկիտիմ անցիր ,
բայց հոն ալ հանգստութիւն պի-
13 տի չունենաս ։ Ահա քաղդէացւոց
երկիրը՝ որ ասկէ՛ս ժողովուրդ չէր ,
զանիկայ Ասորեստանցիք հիմնեցին
Ի անապատի բնակիչներուն համար .
անոր աշտարակները կանգնեցին ,
անոր պալատները շինեցին , բայց
անիկայ հի՛մ աւերակ ըրաւ ասիւ-
14 կայ ։ ժՈղբացէ՛ք՝ ով Թարսիսի նա-
ւեր , վասն զի ձեր զօրութիւնը
կորսուեցաւ ։
15 Եւ ան օրը Տիւրոս մոռցուած
պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝
մէկ թագաւորի օրերուն չափ . իսկ
եօթանասուն տարիէն ետքը երգ մը
պիտի երգեն Տիւրոսին՝ պոռնիկի
16 երգին պէս . Ո՛վ մոռցուած պոռ-
նիկ՝ քնարը առ՝ ու քաղաքին մէջը
պտըտէ՛ . աղէ՛կ զարկ , շատ խաղ
17 կանչէ , որ քեզ յիշեն ։ Ու եօ-

Ն · ք · ղՔ · իբր 715

‖ Եբր · վաճառականութեան նուիրուիլը ու շահը

Լ Զաք · ժգ · 20 , 21 ։

թանասուն տարիէն ետքը Տէրը պիտի ընէ Տիւրոսին , և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ , ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրին թագաւորութիւններուն հետ էպոռնկութիւն պիտի ընէ ։
18 Եւ անոր ‖վաճառականութեան շահը՝ նՏէրոջը պիտի նուիրուի . անիկայ գանձատունը պիտի չդրուի , կամ շտեմարանի մէջ պիտի չպահուի , հապա անոր վաճառականութեան շահը Տէրոջը առջևը բնակողներուն պիտի ըլլայ , որ մինչև կշտանալնին ուտեն , ու պատուական զգեստներ հագնին ։

Ե Ցայս · ժե · 2 ։

ԳԼ · ԻԴ

1 Երկրին վրայ Աստուծոյ բերած ցաւագին դատաստանները ։ 13 Իսրայէլին մէկ մնացորդը ուրախութեամբ պիտի գովէ զԱնիկայ ։ 16 Աստուած իր դատաստաններովը պիտի բարեբաստիկացնէ իր թագաւորութիւնը ։

1 Ա՛հա Տէրը երկիրը կը պարպէ ու զանիկայ կը դատարկացընէ , և տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ-
2 ները կը ցրուէ ։ Ու ինչպես է ժողովուրդը՝ քահանայ ալ այնպէս , ինչպես է ծառայ՝ իր տէրն ալ այնպէս , ինչպես է աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս , ինչպես է ծախող՝ իր ծախողն ալ այնպէս , ինչպես է փոխ առնողը՝ փոխ տուողն ալ այնպէս , ինչպես է տոկոսիկ առնողը՝ տոկոսիկ տուողն
3 ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի ու բոլորովին պիտի կողոպտուի . քանզի
4 ասս խօսքը Տէրը խօսեցաւ ։ Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը մարի , աշխարհս կը նուաղի ու կը մարի , երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը
5 նուաղին ։ Ու երկիրը իր բնակիչներուն տակը պղծուեցաւ , քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին , պատուիրանքը փոխեցին , յաւիտենական ուխտը խափանեցին ։
6 Ասոր պատճառաւ Երդովքը կերաւ երկիրը , ու անոր մէջը բնակողները իրենց յանցանքին պատիժը կրեցին . ասոր պատճառաւ երկրին բնակիչները այրեցան , ու քիչ մարդիկ
7 մնացին ։ Ենոր դինին սուգ կը բռնէ , որթը կը նուաղի , և ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչեն ։
8 Չեն ։ Ջմբուկներուն ցնծութիւնը կը դադարի , ուրախութիւն ընդունողներուն աղաղակը կը կտրի , քնարին
9 ցնծութիւնը կը դադարի ։ Երգով դինի պիտի չխմեն . ցքին՝ խմողնե-
10 րուն դառն պիտի ըլլայ ։ Դատարկ քաղաքը կործանեցաւ , ամէն տուն դռնուեցաւ , որ մտքե մը չմնայ ։
11 Փողոցներուն մէջ դինիի համար ա-

Ե ԳԼ · ժգ · 8 , 9 ։ Ցովել · ա · 10 , 12 ։

Ղ Երեմ · է · 34 ։ ժգ · 9 ։ իե · 10 ։ Եզեկ · իզ · 13 ։ Ովս · բ · 11 ։ Ցայս · ժը · 22 ։

ն · ք · զՓ · ԻՐԵ 712

զաղակ կայ . ամէն ուրախութիւն մեռնի՜ , երկրին ցնծութիւնը
12 վերցաւ : Քաղաքին մէջը ամայութիւն մնայ , ու դուռը զարնուած
13 ցաւ ու աւերակ եղաւ : Քանզի երկրին մէջ՝ ժողովրդոյց մէջը Թօթվուած ձիթենիի պէս , ու այգեկութէն ետքը ճռաքաղին
14 պէս պիտի ըլլայ : Անոնք ձայնին վերցընելով ցնծութեամբ պիտի երգեն , ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն
15 պիտի աղաղակեն : Անոր համար *արևելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը , ծովու կղզիներուն մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը
16 նը : Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք , արդարին փառք ՝՝՝ . բայց ես ըսի , Նիհար եմ , նիհար եմ , վա՜յ ինձ . յափշտակողները կը յափշտակեն , յափշտակողները բռնի կը յափշտակեն :
17 տակեն : Ով երկրին բնակիչը՝ Վախ , դուռ և որոգայթ պիտի ըլլայ
18 քու վրադ . Ու վախին ձայնէն փախչողը դուռը պիտի իյնայ , և դուռին մէջէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի բռնուի . քանզի ծ բարձրէն † պատուհանները բաց են , ու
19 երկրին հիմերը կը շարժին : Երկիրը բոլորովին կը ձնշուի , երկիրը բոլորովին կը պատռի , երկիրը բո-
20 լորովին կը սարսի . երկիրը Թլինովի պէս անդադար պիտի երերայ ու հիւղի պէս պիտի շարժի . և անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ , ու անիկայ պիտի իյնայ ու
21 ալ պիտի չելլէ : Եւ ան օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն պիտի ընէ հպարտներուն զօրքին , ծ ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագաւորներուն :
22 Եւ անոնք պիտի ժողվուին , ինչպէս որ բանտարկեալները դուբին մէջ կը ժողվուին ու բանտի մէջ պիտի զոցուին , և շատ ատենէն ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ : Եւ լուսինը պիտի ամչնայ , ու արևը պիտի պատկառի , երբոր զօրաց Տէրը Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորէ , ու իր ծերերուն առջևը փառաւորուի :

ն · ք · զՓ · ԻՐԵ 712

2 բիմ և ճշմարիտ են : Քանզի դքաղաքը՝ հողակոյտ , ու պարսպաւոր քաղաքը աւերակ դարձուցիր , որ այ՜օ՜հեթ՜ քաղաք չըլլալով՝ օտարականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի : Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը էքեզ պիտի պատուէ , և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ : Վասն զի դուն ապաւէն եղար աղքատին , ապաւէն չբաւորին՝ իր նեղութեան ատենը , Հազաստանարան՝ փոթորիկին , հովանի՝ տաքութենէն , երբոր անօրէն մարդոց կատաղութիւնը պատ էԷԼ ՅՇՈՂ փոթորիկի պէս կ՜՜ գայ :
5 Օտարականներուն աղաղակը չորտեղոյն տաքութեանը պէս պիտի խոնարհեցընես . ինչպէս որ տաքութիւնը ամպի հովանիով կ՝ԻՋԷ , ա՜նդ՜ ալ բռնաւորներուն ցնծութեան ձայնը պիտի ցածնայ :
6 Եւ ի զօրաց Տէրը ըս լեռանս վրայ ի բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի ընէ , պարարտ բաներու և հին գինիներու , ծուծով լեցուած պարարտ բաներու ՝՝՝ զտուած հին
7 գինիներու կոչունք : Եւ ըս լեռանս վրայ ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը , ու ծ ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի ընէ :
8 Մահը †յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ , ու Տէր Եհովան Ամէն ‖աչքէ արցունքը պիտի սրբէ , և բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցընէ . վասն զի Տէրը խօսեցաւ :
9 Ու ան օրը պիտի ըսեն , Ահա մեր Աստուածը ասիկայ է . Հանոր յուսացանք , ու անիկայ մեզ ազատեց . Տէրը ասիկայ է . անոր յուսացանք , ծանոր փրկութիւնովը պիտի ցընծանք և ուրախանանք :
10 Քանզի Տէրոջը ձեռքը աս լեռանս վրայ պիտի հանգչի , ու Մովաբը անոր տակը պիտի կոխուի , ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէջ
11 ը : Եւ իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը , ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար . ու անոր հպարտութիւնը անոր ձեռացը հնարքներուն հետ պիտի
12 կործանէ : Եւ ի բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ , ա՜ գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի մէջ պիտի ձգէ :

ԳԼ · ԻԵ

1 Մարգարէն զԱստուած կը գովաբանէ իր դատաստաններուն համար , 6 իր փրկարար շնորհացը համար , 9 և յաղթող փրկութեանը համար :

1 ‖‖Վ Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես , ՝՝քեզ պիտի բարձրացընեմ , քու անուանդ փառք պիտի տամ . Ք քանզի սքանչելի բաներ ըրիր , ը քու վաղեմի խորհուրդներդ հաւատա-

ե Գլ · իա · 9 · իգ · 13 : Եբեմ · ծա · 37 :
է Ցայտ · ժա · 13 :
ը Գլ · գ · 6 :
ե Առակ · թ · 2 : Մատ · իբ · 4 :
ը Գլ · բ · 2 , 3 :
Ի Դան · է · 14 : Մատ · լ · 11 :
ժ Կոր · գ · 15 : Եփես · գ · 18 :
ի Ովս · ժգ · 14 : ա Կոր · ժե · 54 : Ցայտ · ի · 14 : իա · 4 :
‡ Կ՝ յաղթութեան մէջ
լ Ցայտ · է · 17 : իա · 4 :
‖ Եբ · երեսէ
խ Ծն · խթ · 18 : Տիտ · բ · 13 :
ծ Սաղ · ի · 5 :
ի Գլ · իէ · 5 :
— Գլ · բ · 11 :

Մենք զօրաւոր քաղաք ունինք . Բ փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դրուի :
2 †Դուռները բացէք , որ ճշմարտա-
թիւն պահող արդար ազգը ներս
3 մտնէ : Հաստատ միտքը կատա-
րեալ խաղաղութեան մէջ կը պա-
հես ; ինչու որ քեզի կը յուսայ :
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք , Դքանզի Տէր Եհովան յաւիտենա-
5 կան վէմ է : Քանզի անիկայ բար-
ձրը տեղուանք բնակողները կը խո-
նարհեցընէ , Բարձր քաղաքը կը
ցածցընէ , մինչև գետինը կը ցած-
ցընէ , զանիկայ հողի հետ հաւա-
6 սար կ'ընէ : Ոտքը զանիկայ պիտի
կոխէ , աղքատին ոտքը ու չքաւոր-
7 ներուն գարշապարը : Արդարին
ճամբան շիտակ է . Ով Ուղիղդ՝
արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես :
8 Եւ Էքու դատաստաններուդ ճամ-
բուն մէջը քեզի կը սպասենք՝ ով
Տէր . Քէ հոգիին փափաքը քու
անուանդ և քու յիշատակիդ վրայ
9 է : Գիշերը փափաքեցայ քեզի
հոգւովս , ու առաւօտուն քեզ կը
փնտռեմ *բոլոր ոտովս" . քանզի
երբոր քու դատաստաններդ երկ-
րիս վրայ ըլլան , աշխարհի բնա-
կիչները արդարութիւն պիտի սոր-
10 վին : Ե Ամբարշտին ողորմութիւն
ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր .
անիկայ †ուղղութեան երկրին մէջ
անօրէնութիւն կը գործէ , ու Տէ-
րոջը մեծափառութիւնը չտեսներ :
11 Ո՛վ Տէր՝ անոնք քու ձեռքիդ բարձ-
րանալը չէն տեսներ , Բայց ժողո-
վուրդին վրայ եղած նա-
խանձդ պիտի տեսնեն ու ամչնան .
և քու թշնամիներդ կրակը պիտի
12 ապառնէ : Ո՛վ Տէր՝ մեզի խաղաղու-
թիւն պիտի տաս . վասն զի մեր
ամէն գործքերն ալ դուն մեզի հա-
13 մար գործեցիր : Ո՛վ Տէր Աստուած
մեր՝ Էքեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ
տիրեցին , Բայց քու անունդ՝ մի-
14 նակ քովդ կը յիշենք : Անոնք
մեռած են , պիտի չողջունան .
ուրուականներ են , չեն կրնար ել-
լել . վասն զի դուն այցելութիւն
ընելով՝ զանոնք բնաջինջ ըրիր , ու
անոնց բոլոր յիշատակը կորսըն-
15 ցուցիր : Դուն աս ազգը աւելցուս-
ցիր՝ ով Տէր , աս ազգը աւելցուս-
լով՝ փառաւորեցար . երկրին ամէն
16 ծայրերը ընդարձակեցիր : Ո՛վ Տէր՝
Էնեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին ,
քու պատիժդ անոնց վրայ եղած
17 ատենը †աղաչանք ըրին" : Ինչպես
որ Բ ծնանելու մօտ եղող յղի կնիկը
իր երկանցը մէջ տանջուելով կ'ա-
ղաղակէ , մենք ալ քու առջևդ այն-
18 պէս եղանք՝ ով Տէր . Յղացանք ,

ցաւեր քաշեցինք , հով ծնանողի
պէս եղանք , ու երկիրը չկրցանք
ազատել , և Էաշխարհիս բնակիչ-
19 ները չենկան : Քու մեռելներդ
պիտի ողջենան , իմ մեռելներուս
մարմինները յարութիւն պիտի առ-
նեն . Զարթընցէք ու ցնծութեամբ
երգեցէք՝ ով հողի մէջ բնակող-
ներ . քանզի քու ցօղդ խոտերու
ցօղ է , ու երկիրը էր մեռելները
դուրս պիտի նետէ :
20 Գնա՛ ով իմ ժողովուրդս , Էքու
սենեկներուդ մէ՛ջը մտիր ու քու
վրադ դռներդ գոցէ . պահուէ
Էքիչ մը՝ մէկ վայրկեան մը , մինչև
21 որ բարկութիւնը անցնի : Քանզի
ահա Տէրը Ր իր տեղէն կ'ելլէ , որ
երկրի բնակիչներուն այցելութիւն
ընէ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար . ու երկիրը իր արիւնները պի-
տի յայտնէ , և սպաննուածները
ալ պիտի չծածկէ :

ԳԼ . ԻԷ

1 Աստուծոյ ունեցած խնամքը իր այգիին վրայ : 7 Անոր իրատուները կը տարբերին դատաստան-
ներէն : 12 Հրէաներէն ու Հեթանոսներէն
բաղկացեալ եկեղեցին :

1 Այն օրը Տէրը իր ամրակուռ , մեծ
ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ
փախչող Լևիաթան օձը , Այսինքն
ան ծամածուռ Լևիաթան օձը , ու
Բ ծովուն մէջը եղող վիշապը պիտի
2 մեռցընէ : Ան օրը ‡դինեի Հայդինն
3 վրայ Երգեցէք . Ես Տէրս կը
պահեմ զանիկայ , ամէն վայրկեանի
մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ . գի-
շեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն
պիտի ընեմ , որ չբլայ թէ անոր
4 վրայ մբդ մը յարձակի : Ես բար-
կութիւն չունիմ . երանի թէ ոչյա-
խերը Ա փուշերը ինծի դէմ պա-
տերազմէին . Ես անոնց վրայ պիտի
քալէի , Ա զանոնք միկէն պիտի
5 այրէի : Եթէ ոչ՝ թող Ի՛մ զօրու-
թեանս ապաւինին , թող Էինծի
հետ խաղաղութիւն ընեն . ինծի
հետ խաղաղութիւն ընեն :
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յա-
կոբ Բ պիտի արմատանայ . Իսրա-
յէլ պիտի ծաղկի ու պիտի ըն-
ձիւղի , և պտղով աշխարհիս երեսը
7 պիտի լեցընէ : Միթէ զանիկայ
զարնողին հարուածի՞ն պէս զար-
կաւ զանիկայ . կամ անկ սպան-
նուածներուն պատմի՞ն պէս սպ-
8 պանուեցաւ : Բ Չափաւորու-
թեամբ վիճեցար անոր հետ , երբոր
զանիկայ խրկեցիր , Էլ Ի արևելեան
հովին օրը սաստիկ հովով տարիր :
9 Ուստի Յակոբին անօրէնութեանը
ասով քաւութիւն պիտի ըլլայ , և
բոլոր ‖ դիտաւորութիւնը աս է

Ն . Ք . ՂԲ . Իբր 712

Բ ԳԼ . կ . 18 :
† Սաղ . ՃԺԸ . 19 , 20 :

Ր ԳԼ . խե . 17 :

Ե ԳԼ . իե . 12 ; ԼԸ . 19 :

Ղ Սաղ . Լե . 23 :

Ե ԳԼ . կդ . 5 :

Ը Սաղ . կդ . 6 ; Երգ . գ . 1 :
* Եբր . իմ ներսիդիս եղած հոգիովս .

Ի Ճոգ . ը . 12 ; Հով . բ . 4 :
Ի Սաղ . ՃԾգ . 10 :

Ի Յոբ . ԼԴ . 27 ; Սաղ . իը . 5 ; ԳԼ . ե . 12 :

ԼԲ Մն . Ժբ . 8 :

Ե Ովս . ե . 15 :

† Կա՛ց հաւանքը Թափեցին :

Ի ԳԼ . Ժգ . 8 ; Ցօհ . Ժգ . 21 :

Ն . Ք . ՂԲ . Իբր 712

Ի Սաղ . Ժե . 14 :

Հ Եզեկ . Լե . 1 , ՁՁ :

Յ Դան . Ժբ . 2 :

ՂԼԱ . Ժբ . 22 , 23 :

Ճ Սաղ . Լ . 5 ; ԳԼ . Ծգ . 7 , 8 ; Բ Կոր . գ . 17 :

Ր Միք . ա . 3 ; Ցուգ . 14 :

Ա Սաղ . Հգ . 13 , 14 :

Բ ԳԼ . Ծա . 9 ; Եզեկ . իԹ . 3 ; ԼԸ . 2 :
‡ Կա՛ց ցանկալի

Ի Սաղ . Ճ . 8 ; Երեմ . բ . 21 :

Ե ԳԼ . Ե . 1 :
Ի Սաղ . ՃԽա . 4 , 5 :

Ղ Բ Թագ . իգ . 6 ; ԳԼ . Թ . 18 :

Ի ԳԼ . իե . 4 :
Ը Յոբ . իբ . 21 :

Ի ԳԼ . Լե . 31 ; Ովս . Ժգ . 5 , 6 :

Ժ Յոբ . իգ . 6 ; Սաղ . ՂԼ . 1 ; Երեմ . Ժ . 24 ; Լ . 11 ; Խղ . 28 ; ա Կոր . Ժ . 13 :
Ի Սաղ . Հը . 38 :

‖ Եբր . պրաուղը

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 712

որ անոր մեղքը վերցընէ . երբոր զո-
հարաններուն բոլոր քարերը կրոյ
փշրուած քարերու պէս ընէ , Աս-
տարովթի կուռքերը ու արեգա-
կան արձանները ալ պիտի չկանգ-
10 նին : Քանզի պարսպաւոր քաղա-
քը՝ ամայի , ՚ի՛ հեն տեղը անապա-
տի պէս թողուած ու մերժուած
պիտի ըլլայ . Հոն զուարակ պիտի
արածի և հոն պիտի պառկի , ու
անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ :
11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտ-
րին . կիները պիտի գան ու զա-
նոնք պիտի բռնկցընեն , քանզի
Ե Իսրայէլ ժողովուրդ չէ . Ե Իսրայէլ
ուստի զանիկայ ստեղծողը անոր
վրայ պիտի չգթայ , ու ՚ի՛ զանիկայ
Ե Իսրայէլ 12 կազմողը անոր պիտի չողորմի : Եւ
պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը Գե-
տին յորձանքէն մինչև Եգիպտոսի
հեղեղատը պիտի թօթվէ . և դուք
ով Իսրայէլի որդիք՝ մէկիկ մէկիկ
Ե Գաղ · ԺԱ · 13 պիտի ժողվուիք : Եւ ան օրը Տէրն
Ե Պատ · Իզ · 31 · Ցայտ · ժա · 15 · փողը պիտի հնչուի , և Ասորեստանի
երկրին մէջ թափառական եղողնե-
րը ու Եգիպտոսի երկրին մէջ աք-
սորուածները պիտի գան , ու Երու-
սաղէմ սուրբ լեռանը վրայ Տէրոջը
երկրպագութիւն պիտի ընեն :

ԳԼ · ԻՀ

1 Մարգարէն ապառնալիքներ կ'ընէ Եփրեմի մարդոցը՝ իրենց ամբարտաւանութեանը ու գինեմոլութեանը համար · 5 կը ցուցընէ թէ մնացորդը պիտի զարգանայ , երբոր Քրիստոսի թագաւորութիւնը գայ · 7 կը յանգիմանէ անոնց մոլորութիւնները , 9 անոնց բըթամտութիւնը , 14 և անոնց անհոգութիւնը : 16 Քրիստոս կը խոստացուի իբրև Հաստատուն հիմ : 18 Անոնց անհոգութիւնը պիտի փոխուի : 23 Մարգարէն կը յորդորէ զանոնք , որ Աստուծոյ նախախնամութեանը վրայով մտածեն :

Իբր 725 1 Վա՛յ Եփրեմի դինովներուն հը-
Ե Հմր 3 · պարտութեան պսակին՝ որուն
Բ Հմր 4 · փառաց զարդը թառամեալ ծա-
ղիկ մըն է , որ գինիով թմրածնե-
րուն պարարտ հովիտին գլուխը կը
2 Ի՛նչ : Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ
Ե Գաղ · Լ · 30 · Եզեկ · ժգ · 11 · քայ ու զօրաւոր ի՛ՆՋոՎ մը՝ Ե կար-
կուտի փոթորկի պէս , աւերիչ
մրրիկի պէս , ու սաստիկ ջուրե-
րուն յորդահոս հեղեղին պէս՝ ձեռ-
քովը գետինը պիտի զարնէ վանոյ :
Ե Հմր 1 · 3 Եփրեմի դինովներուն հպարտու-
թեան պսակը ոտքերով պիտի կո-
4 խուի : Եւ պարարտ հովիտին գը-
լուխը եղող անոր Ե փառաց զարդը՝
որ թառամեալ ծաղիկ մըն է ,
հունձքէն առաջ վաղահասուկ
թուզի պէս պիտի ըլլայ , որ զանի-
կայ տեսնողը ձեռքը առածին պէս
5 կը կլլէ : Ան օրը զօրաց Տէրը իր
ժողովուրդեանը մնացորդին փառաց
պսակ ու շքեղ թագ պիտի ըլլայ ·

6 Եւ դատաստանի նստողին՝ դատաս-
տանի ոգի , ու պատերազմը դէպ ՚ի
դուռը դարձընողին զօրութիւն
7 պիտի ըլլայ : Բայց ասոնք ալ ՚ղգի-
նիով կը մոլորին , ու ցգիներով կը
դանդաչէն . Ե քահանան ու մար-
գարէն ցգիով կը մոլորին . անոնք
գինիէն կ'ընկղմին , ցգիէն կը դան-
դաչէն , տեսիլքի մէջ կը մոլորին ,
՚ի՛ դատաստանի մէջ կը սխալին :
8 Վասն զի ամէն սեղանները փսխուքի պղծութիւնով լեցուած
են , այնպէս որ Ե Ֆոթոբ տեղ մը չը-
կայ :
9 Ո՞րո՞ւն գիտութիւն սորվեցընէ , Ե Եբեմ · Ջ ·
որո՞ւն կրթութիւն հասկցընէ . 10 ·
կաթէն կտրուածներո՞ւն , ստինքէն
10 զատուածներո՞ւն : Քանզի խրատ
խրատի վրայ , խրատ խրատի վրայ ,
հրաման հրամանի վրայ , հրաման
հրամանի վրայ , քիչ մը հոս , քիչ
11 մը հոն : Ցիրաւի ամ ժողովուրդին
հետ՝ Ե՚ չխօսկըցուելու ըղեծուն- Ե Ակոր · ժգ · 21 ·
քով և օտար լեզուով պիտի խօսի : * Եչբ · Թո-
12 Քանզի անոնց ըսաւ , Ցոգնածը թովախօս
հանգստացընելու հանգիստնիդ ա-
սիկայ է , ու մխիթարութիւնը ա-
սիկայ է . բայց անոնք մտիկ ընել
13 չուզեցին : Ուստի Տէրոջը խօսքը
պիտի ըլլայ անոնց՝ խրատ խրատի
վրայ , խրատ խրատի վրայ , հրա-
ման հրամանի վրայ , հրաման հրա-
մանի վրայ , քիչ մը հոս , քիչ մը
հոն . որպէս զի երթան՝ կռնակի
վրայ իյնան ու կոտրուին , և որո-
գայթի մէջ իյնալով բռնուին :
14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ը-
րէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ , որ
Երուսաղեմի մէջ Ե՚ՆՈՂ ամ ժո-
15 ղովուրդին վրայ կը տիրէք : Որով-
հետև ըսիք , Մենք մահուան հետ
ուխտ ըրինք , ու գերեզմանին հետ
դաշնակից եղանք , որ եթէ յորդա-
հոս Ե՚հեղեղը ասիէ անցնի , մեր վրայ Ե Եչբ · խա-
պիտի չգայ . ՚ի՛ վանն զի ստուգիւնը րազանը
մեզի պատսպարան ըրինք , և ու- ՚ի՛ Ամով · բ ·
նայնութեան մէջ պահուեցանք . 4 ·
16 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես Սիոնի մէջ Իվէմ Ի Ծն · խթ ·
մի կը դնեմ իբրև հիմ , ընտիր 24 : Սաղ ·
վէմ , պատուական անկիւն , հաս- ՃՀբ · 22 :
տատուն հիմ . ով որ հաւատայ Պատ · իա ·
անոր , պիտի չարտորայ փախչելու : 42 : Գոր ·
17 Եւ դատաստանը լարին՝ ու արդա- Ե · 11 : Հբ-
րութիւնը կշիռին համեմատ պիտի ռովթ · 33 :
դնեմ . և Ե Ստութեան պատսպա- ՛ի · 11 : Ե-
րանը կարկուտը պիտի տանի . ու փե · ր · 20 :
պահուելու տեղը ջուրերը պիտի ա Պետ · բ ·
18 կոխեն : Եւ մահուան հետ ըրած 6 , 7 , 8 :
ուխտերնիդ պիտի աւրուի , ու գե- Ե Հմր 15 :
րեզմանի հետ ըրած դաշնակցու-
թիւննիդ պիտի չկատարուի . երբոր յորդահոս հեղեղը ասիէ անց-

Ն · Ք · ՂԲ · Իբր 725

ն · ք · զՖ · իբբ 725

ներ , դուք անկէ պիտի կոխուիք ։
19 Անցնելու ատենը ձեզ պիտի առնէ , քանզի ամէն առտու , ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի . ու անոր լուրը առնելը անգամ սոսկալի պիտի ըլլայ ։
20 Լայ ։ քանզի անկողինը երկրննալու համար կարճ է , ու ծածկոցը

Ի բ Թագ . ե · 20 ։ ա Մն · ժգ · 11 ։

21 ծածկուելու համար նեղ է ։ Քանզի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ Ի փարասին լեռանը վրայ ելաւ , ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Ձ գաբաւոնի ձորին մէջ բարկացաւ , որ իր գործը՝ ի՛ր օտար գործը գործէ , ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը
22 կատարէ ։ Եւ հիմա ծաղր ընողներ մի՛ ըլլաք , որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները աւելի ուժգնանան . քանզի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ՝ բոլոր երկրին վրայ հնախասհմանեալ աւերում մը լսեցի ։

Ա Գլ · ժ · 22 , 23 ։ Դան · թ · 27 ։

23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք . մտիկ ըրէք ու իմ խօսքս
24 լսեցէք . Մխէթ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞ . Դէպ իր երկիրը կը բանայ , ու անոր կոշ-
25 տերը կը տափանէ՞ . Անոր երեսը չհոկելէն ետքը միթէ արջնդեղը ու չամանը չը՞ցաներ , և ցորենը կարդով , ու գարին որոշուած տեղը , և հաճարը իր սահմանին մէջը չը՞դը-
26 ներ . Վասն զի իր Աստուածը կըրթութիւն կու տայ անոր , ա՛ կը սորվեցընէ թէ ինչ պէտք է ընել ։
27 Քանզի արջնդեղը կամնասայլով չձեռծուիր , ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար . հապա արջնդեղը դաւազանով , ու չամանը ցուպով
28 կը թօթվուի ։ Հացին ցորենը կը կոխուի . բայց զանիկայ միշտ չձեծեր , ու սայլին անիւը զանիկայ չկոտրտեր , և ձիերը զանիկայ չեն
29 փշրեր ։ Ասիկայ ալ զօրաց Տէրոյմէն կ'ելլէ , ինորուն խորհուրդը պարզելի է , ու անոր իմաստութիւնը գերազանց է ։

Ե Սաղ · զո · 5 ։ Երեմ · լբ · 19 ։

ԳԼ · Ի Թ

1 Աստուծոյ ծանր դատաստանները Երուսաղէմի վրայ . 7 անոր թշնամիներուն անպատուութիւնը ։ 9 Հրեից պակասամտութիւնը 13 և խորին կեղծաւորութիւնը ։ 18 Բարեպաշտ մարդոց օրբուհման խոստումնք մը ։

իբբ 712

— Տես Եզեկ · խգ · 15 , 16 ։
* ՚ի՝ Աստուծ ծոյ կրակաբանին , կամ զոհանոցին
Բ բ Թագ · ե · 9 ։
† Կ՚ո՞ զոհանոցի

1 Վա՛յ — *Արիելին՝ Դաւիթին բըռնակած Արիէլ քաղաքին . տարի տարիի վրայ աւելցուցէք . Թող
2 պաբէխոն տօները գառնան ։ Բայց ես Արիէլը նեղը պիտի ձգեմ , ու անիկայ տրտում ու տխուր պիտի ըլլայ . և ինծի †Արիէլին պէս պիտի
3 ըլլայ ։ Ու քեզի դէմ շուրջանակի բանակ պիտի դնեմ , և քեզ պատնէշներով պիտի պաշարեմ , ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգ-
4 նեմ ։ Եւ պիտի ցածնաս , դեպ նէն խօսիս , և քու խօսքերդ հողէն տակէն պիտի ելլեն , ու քու ձայնդ ի վհուկի ձայնէն պէս դեպնէն պիտի ըլլայ , և քու խօսքդ հողէն պիտի փափայ ։
5 Ու քու †օտարականներուդ բազմութիւնը մանր փոշիի պէս , և քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը ի անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ . ու ասիկայ ը յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պիտի ըլ-
6 լայ ։ Ը Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝ որոտումով , գետնաշարժով , մեծ ձայնով , մրրիկով , փոթորիկով ու մաշող կրակի բոցով
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ ։ Ըու Արիելի վրայ պատերազմի եկող բոլոր ազգերուն բազմութիւնը , և աս †պաշտէս վրայ ու անոր պահպանութեան վրայ բոլոր յարձակողները , ու զանիկայ պաշարողները ի գիշերը տեսնուած երազի պէս պի-
8 տի ըլլան ։ Ծ Եւ ինչպէս որ անօթի եղողը երազին մէջ կը տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ , ու արթննալէն ետքը փորը անօթի կը մնայ , և ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին մէջ կը տեսնէ թէ կ՚ուր կը խմէ , ու արթննալէն ետքը կը մարի ու հոգին կը պապակի , այնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատե-
9 րազմի կու գան ։ Ապշեցէ՛ք ու զարմացէ՛ք , շլացէ՛ք ու թմրեցէ՛ք . Հանոնք արբած են , Երայց գինիէն չէ . անոնք կը դանդաչեն , բայց
10 ոչ քիչէն չէ ։ Քանզի Ը Տէրը ձեր վրայ թմրութեան ոգի թափեց , ու Ը ձեր աչքերը գոցեց . մարգարէները ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տե-
11 սիլք կը տեսնէին , կուրցուց ։ Եւ ամէնուն տեսիլքները ի կնքուած դիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի , որ կարդալ գիտցողին կու տան ու կ՚ըսեն , Կ՚աղաչենք , ասիկայ կարդա . Հու անիկայ կ՚ըսէ , Չեմ կրնար , վասն զի կնքուած
12 է ։ Եւ ան դիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան ու կ՚ըսեն , Կ՚աղաչենք , ասիկայ կարդա . ու անիկայ կ՚ըսէ , Կարդալ չեմ գիտեր ։
13 Անոր համար Տէրը կ՚ըսէ , Ինորվհետև աս ժողովուրդը ինձի բերնովը կը մօտենայ , և զիս շրթունքներովը կը պատուէ , բայց անոնց սիրտը ինծմէ հեռու է , ու ինծմէ ահնէկրած վախերնին Ը մարդոց սորվեցուցած
14 պատուիրանք մըն է . Անոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջը այսուհետև զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ . և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը

Ն · ք · զՖ · իբբ 712

Ի Գլ · ը · 19 ։

Ը Գլ · իե · 5 ։

Ե Ցոր · իա · 18 ։ Գլ · ժե · 13 ։

Ե Գլ · լ · 13 ։ Ե Գլ · իբ · 2 · Լ · 30 ։

Ը Գլ · լէ · 36 ։

Ի Ցոր · ի · 8 ։ Ի Սաղ · հգ · 20 ։

Ի Տես գլ · իբ · 7 , 8 ։ Լ Գլ · ծա · 21 ։ Ի Հաւ · ժա · 8 ։ Ի Սաղ · կԹ · 23 ։ Գլ · գ · 10 ։

Ի Գլ · ը · 16 ։

Հ Դան · ժբ · 4 , 9 ։ Ցայս · ե · 1–5 , 9 ։ գ · 1 ։

Ե Եզեկ · լՋ · 31 ։ Մաա · ժե · 8 , 9 ։ Մաբ · է · 6 , 7 ։

Ը Կող · բ · 22 ։ Ճ Մր · ա · 5 ։

Ի Երեմ · խԹ · 7 ։ Ընգ · 8 ։ ա Կոր · ա · 19 ։

պիտի կորսուի , ու հանճարեղնե-
րուն հանճարը քնաքինջ պիտի ըլ-
15 լայ : ՚Վա՛յ անոնց որ խորունկ
տեղ կը փնտռեն էրէնց խորհուրդը
Տէրոջմէ պահելու համար . ու իրենց
գործերը մութի մէջ կ՚ընեն , ՝Ո՞ւ
կ՚ըսեն , Մեզ ո՞վ կը տեսնէ ու
16 մեզ ո՞վ գիտէ : Վա՛յ ձեր կամա-
կորութեանը . միթէ բրուտը կա-
ւին տեղը կը դրուի՞ . քանդե կա-
րելի՞ է որ ՚ն գործը գինքը գործողին
համար ըսէ թէ Անիկայ զիս չգոր-
ծեց . ու ստեղծուածը զինքը ըս-
տեղծողին համար՝ թէ Անիկայ չը-
17 հասկընար : Ահա շատ քիչ ժա-
մանակէն ետքը ՝Լիբանան պտղա-
բեր արտի պիտի դառնայ , ու պըտ-
ղաբեր արտը անտառ պիտի սե-
18 պուի : Ու ՚ն օրը խուլերը գիր-
քին խօսքերը պիտի լսեն , և կու-
րաց աչքերը մէգէն ու խաւարէն
19 պզտիկնե՛ պիտի տեսնեն : Եւ
՚ն խեղճերը Տէրոջմով իրենց ուրա-
խութիւնը պիտի աւելցընեն , ու
Ադամ-ի մարդիկները Իսրայէլին
20 Սուրբովը պիտի ցնծան : Վասն
զի բռնաւորը պիտի վերնայ , և
՚ծաղր ընողը պիտի չմնայ . ու ա-
մէն անոնք որ ՝անօրէնութեան
համար կը հսկեն , պիտի կորսուին .
21 Անոնք որ մարդը դատաստանի մէջ
յանդգնաւոր կը հանեն , ու *ջատագովութիւն ը-
նդրանը մէջ *Ջատագովութիւն ը-
նողին համար որոգայթ կը լարեն ,
և արդարին իրաւունքը կը խափա-
22 նեն : Անոր համար ՝Աբրահամը
փրկող Տէրը Յակոբին տանը հա-
մար այսպէս կ՚ըսէ . Յակոբ մէյ-
մըն ալ պիտի չամչնայ , ու անոր
երեսը մէյմըն ալ պիտի չգեղնի .
23 Վասն զի երբոր †տեսնէ իր տղաքը
ր իմ ձեռացս գործը իր մէջը , ան
սուրբ պիտի ՝փառաւորեն . Յակոբին Սուրբը պիտի
‡ փառաւորեն , ու Իսրայէլի Աս-
24 տուածմէն պիտի վախնան : Եւ ՚ն
գիտով մոլորածները խոհեմութիւնը
պիտի ճանչնան , ու տրտնջողները
իմաստութիւն պիտի սորվին :

ԳԼ . Լ

1 Մարգարէն սպառնալիքներ կ՚ընէ ժողովուրդին՝ իրենց յոյսը Եգիպտոսի վրայ դնելնուն համար , 8 ու Աստուծոյ խօսքը անարգելնուն համար . 18 կը նախանշէ Աստուծոյ ողորմութիւնները որ իր եկեղեցին պիտի ընէ . 27 նաև անոր բարկութիւնը ու ժողովուրդին ուրախութիւնը՝ Ասորեստանին կործանման առթիվ :

1 Վա՛յ ապստամբ տղաքներուն՝ կ՚ըսէ
Տէրը , որ ՝մեզք մեղքի վրայ
աւելցընելու համար Իմ խորհուրդ կ՚ը-
նեն , բայց ինձմով չէ . ու գաշ-
նագրութիւն կ՚ընեն , բայց իմ Հո-
2 գիովս չէ . Որ Իջառանց իմ բերնիս
հարցընելու Ը կ՚երթան Եգիպտոս
կ՚իջնեն , փարաւոնի պաշտպանու-
թեանը տակը ամրանալու ու Ե-
գիպտոսի հովանիին ապաւինելու .
3 Համար Իւրայ փարաւոնին
պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ ,
ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւի-
նիլը ՅԷզ նախատինք պիտի ըլլայ :
4 Քանզի անոր իշխանները Ջոյանիս
գային , ու դեսպանները Հանէս
5 հասան : Ի Ամէնքը ամչցան ան ժո-
ղովուրդին պատճառովը՝ որ իրենց
օգուտ մը ընելու կարողութիւն
չունի . անիկայ չկրնար օգնութիւն
մը կամ օգուտ մը ընել , հապա
էրէնց ամօթ ու նախատինք պիտի
6 ըլլայ : Ահա ‖բեռ կրող անասուններ-
րը՝ դէպ 'ի հարաւ՝ նեղութեան ու
վշտաց , մատակ առիւծի և առոյգ
առիւծի , էիժի ու կիվղող թևա-
ւոր օձի երկիրը կ՚երթան . իրենց
ստացուածքը էշերու կռնակին վը-
րայ , ու իրենց գանձերը ուղտի
սապատին վրայ կը տանին անանկ
ժողովուրդի մը՝ որ էրէնց օգուտ
7 չունի : Ի Վասն զի Եգիպտա-
ցիք պարապ ու զուր տեղը օգ-
նութիւն կ՚ընեն . անոր համար
անոր Պրոպ Նստող պարծենկոտ
8 կանչեցի : Ուրեմն գնա , անոնց
առջևը Ժասիկայ տախտակի վը-
րայ գրէ , և գիրքի մէջ գրոշմէ ,
որ գալու ժամանակին մնայ յա-
ւիտենական վկայութեան համար :
9 Քանզի Էասիկայ ապստամբ ժողո-
վուրդ մըն է , ստախօս տղաքներ
են , ու Ննա՛յ տղաքներ են որ Տէրոս
10 չը օրէնքը լսել չեն ուզեր . ՚Ն որոնք
տեսանողներուն կ՚ըսեն , Մի՛ տես-
նէք , ու մարգարէներուն՝ Մեզի
համար ուղիղ բաներ մի՛ մարգա-
րեանաք . Է մեզի շողոքորթութիւն-
ներ խօսեցէք , խաբէութիւններ
11 մարգարեացէք . Ճամբայէն Է՛տ
քաշուեցէք , շաւիղէն խոտորեցէ՛ք ,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առջևէն
12 վերցուցէ՛ք : Ուստի Իսրայէլին
Սուրբը այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև
դուք աս խօսքը անարգեցիք , և
բռնութեան ու ծռութեան ա-
պաւինեցաք , ու անոնց վրայ կըռ-
13 թընեցաք . Ինոր համար աս անօ-
րէնութիւնը՝ բարձր պարիսպի մը
Իյնալու վրայ եղող ուռեցած
ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձե-
ղը , որուն կործանումը Իյանկար-
ծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ :
14 Եւ Հզանիկայ բրուտներու սափորին
կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ ,
պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ . և
անոր կոտրուանքներուն մէջը կրա-
կարանէն Հրակ առնելու կամ փո-

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 712

յ ԳԼ · Լ · 1 :

Ն Սաղ · ՂԴ · 7 :

Ը ԳԼ · Խե · 9 ; Հոով · Թ · 20 :

ՠ ԳԼ · Լը · 15 :

Ը ԳԼ · Լե · 5 :

Ղ ԳԼ · կա · 1 :

Ղ Ցակ · բ · 5 :

Ռ ԳԼ · Իբ · 14 , 22 :

ՠ ՄԻք · բ · 1 :

Վ Ամով · ե · 10 , 12 :

* Եբր · յան-
գիմանու-
թիւն

Ո Ցես · իդ · 3 :

† Կա՛ տես-
նէն

Բ ԳԼ · ժբ · 25 ; Խե · 11 ; կ · 21 : Ե-
փե · բ · 10 :

‡ Եբր · սբր-
բեն .

յ ԳԼ · Իբ · 7 :

Իբր 713

Ռ Բ Օր · Իթ · 19 :

Բ ԳԼ · Իթ · 15 :

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 713

է Թես · Իե · 21 : Ցես · Թ · 14 : Գ
Թագ · Իբ · 7 : Երեմ · իա · 2 : Խբ · 2 , 20 :

Ռ ԳԼ · Լ · 1 :

Ե ԳԼ · ի · 5 : Երեմ · Լե · 5 , 7 :

Ղ ԳԼ · ԺԹ · 11 :

Ե Երեմ · բ · 36 :

‖ Եբր · անա-
սուններու
բեռը

Ը Բ Օր · ը · 15 :

Ր Երեմ · Լե · 7 :

ԺԱմ · բ · 2 :

Է Բ Օր · Լբ · 20 : ԳԼ · ա · 4 : Հմ 1 :

Է Երեմ · ժա · 21 : Ամով · բ · 12 : է · 13 : ՄԻք · բ · 6 :

Է Գ Թագ · Իբ · 18 : ՄԻք · բ · 11 :

Ա Սաղ · կբ · 3 :

Ի ԳԼ · ԻԹ · 5 :

Հ Սաղ · բ · 9 : Երեմ · ԺԹ · 11 :

Ն · Ք · ԶՓ · ԽԲԲ 713

սէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի
15 չգտնուի : Ասոնք զի ԵՀովայ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ ·
ՅԴուրք դառնալով ու հանգստա-
նալով փրկութիւն կը գտնէք , ձեր զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու ապահինութեամբ կ'ըլլայ · Ը բայց
16 դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք , Ոչ , ձի հեծնենք փախչինք · անոր համար պիտի փախչիք · Արագընթաց ՅԷբոա վրայ հեծնենք՝ ըսէ ,
անոր համար ձեզ հալածողներն ալ
17 արագընթաց պիտի ըլլան : ՖՄի-
կուն սպառնալիքովը հազարնիդ՝ հինգին սպառնալիքովը ամէնդ պիտի փախչիք · մինչև որ լեռան գըլուխը սեան պէս , ու բլուրի վրայ
18 դրօշակի պէս թողուիք : Բայց Տէրը կը սպասէ որ ձեզի գթալու-
թիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ որ ձեզի ողորմի · քանզի Տէրը արդար Աստուած մըն է · Ճերանի ան
ամենուն՝ որ անոր կը սպասուին :
19 Քանզի Ժողովուրդը ՃՍիոնի վը-
րայ , Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի · ալ բնաւ պիտի չլաս · քու ա-
ղաղակիդ ձայնը Լսէ՜ն պէս՝ շու-
տով քեզի պիտի ողորմի , զանիկայ լսածին պէս՝ քեզի պատասխան պի-
20 տի տայ : Թէև Տէրը ձեզի Ննեղու-
թեան հաց և տառապանաց ջուր տայ , Ը բու ուսուցիչներդ մէյմըն ալ պիտի չհեռանան , Հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի
21 տեսնեն : Ու երբոր ՚ալ կողմը կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս , քու ականջներդ ետևէդ մէկ խօսք մը պիտի լսեն , որ կ'ըսէ , Ասիկայ է ճամբան , ասոր մէ՛ջը քալեցէք :
22 Ն Ան ատենը քու քանդակած ար-
ծաթի կուռքերուդ ծածկոցները ու ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդերը պիտի պղծես · զանոնք դաշտանի լը-
ի պէս պիտի նետես , Դանոնց ամէն մէկուն պիտի ըսես , Դուրս ելիր :
23 Ն Եւ Տէրը քու սերմանած երկրիդ հունտերուն վրայ անձրև , ու երկրի արդիւնքէն հաց պիտի տայ , և առատ ու պարարտ պիտի ըլ-
լայ · ան օրը քու խաշինքդ ընդար-
ձակ արօտի մէջ պիտի ՃարԱկին :
24 Ու երկիրը գործող եղներ ու է-
շերը թիով ու հեծանոցով հոսած մնքուր *կերակուր պիտի ուտեն :
25 Եւ մեծ կոտորածին օրը ՙՙ աշ-
տարակներուն կործանման ատենը , ՙամէն բարձր լեռան վրայ և ամէն բարձրացած բլուրի վրայ գետեր ՙՙ Ջուրի առուներ պիտի ըլլան :
26 Եւ ան օրը որ Տէրը իր ժողովուր-
դին վէրքը պիտի պատէ , ու անոնց հարուածքին խոցը բըժշկէ , ՙլուսնին լոյսը արևին լոյսին պէս ըլլայ , ու արևին լոյսը եօթնապատիկ աւելի , ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ :
27 ԱՀա Տէրոջը անունը հեռուէն կու գայ , անոր բարկութիւնը կը վառի ու բոցը սաստիկ է · շըր-
թունքները սրսմոռութեամբ լե-
ցուած է , ու լեզուն մաշդող կրակի
28 պէս է · Եւ Ւանոր հոգին յոր-
դահոս գետի պէս ՚մինչև պա-
րանոցը պիտի հասնի , որ ազգերը ունայնութեան մաղով մաղէ , և ՃԺողովուրդներուն կզակը սանձ
29 դնելով՝ ՚անոնց խոտորցընէ : Դուք
ՃսուրբՃ տօնի մը դիշերուան պէս երգ պիտի ունենաք , ու Իսրայէլի Վէմին՝ ՚Տէրոջը լեռը երթալու համար՝ սրինգով գացողի պէս
սրտի ուրախութիւն պիտի ՚ունե-
30 նաք : ՚Եւ Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ , ու իր սաս-
տիկ բարկութեամբը և մաշդող կրակին բոցովը , հեղեղով , փո-
թորկով ու ՚կարկտուի քարե-
րով իր ՚երկընչած բազուկը՝ պիտի
31 ցուցընէ : Վասն զի ՚դաւազա-
նով զարնող Ասորեստանցին Ֆ Տէ-
32 րոջը ձայնէն պիտի ՃնչուՃի : Ու
ոտոշուած գաւազանին ամէն ‡ հա-
րուածը՝ որ Տէրը անոր վրայ պի-
տի դնէ , Թմբուկներով ու քնար-
ներով պիտի ըլլայ · և անոր հետ
՚՚աղմկալից պատերազմներով պիտի
33 պատերազմի : Բ Քանզի Տոփեթ
շատոնցմէ պատրաստուած է , անի-
կայ ալ Թագաւորին համար պատ-
րաստուեցաւ , ՚՚նէյ խորունկ-
ցուց ՚՚՚ լայնցուց · անոր դէզը կրակ ու շատ փայտ է , զանիկայ Տէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի պէս պիտի բռընկըցընէ :

Ն · Ք · ԶՓ · ԽԲԲ 713

ԳԼ · ԼԱ

1 Մարգարէն կ'անիծէ ան յիմարութիւնը՝ ո-
րով Եգիպտոսին կ'ապաւինէին , և գԱստուած կը մերժէին · 6 կը յորդորէ ժողովուրդը որ դարձի գան · 8 կը յայտնէ Ասորեստանի կոր-
ծանումը :

1 Վ այ անոնց՝ որ օգնութեան հա-
մար Եգիպտոս կ'իջնեն , ու Բ ձիերու կը վստահին և կառքե-
րու կ'ապաւինին , որովհետև շատ են , ու ձիաւորներուն , որովհետև խիստ ‖ զօրաւոր են · և Իսրայէլին Սուրբին չեն նայիր Ճու Տէրը չեն
2 փնտռեր : Բայց անիկայ ալ իմաս-
տուն է , ու չարիք կը բերէ , և Ճ իր խօսքերը ետ չդարձներ · ու չարե-
րուն տանը դէմ , և անօրէնու-
թիւն գործողներուն օգնութեանը
3 դէմ կ'ելլէ : Արդ Եգիպտացիք Ճմարդ են և չէ՛ թէ Աստուած · ու անոնց ձիերը մարմին են և

— Գ Լ · Լ · 2 ; ԼԶ · 6 ; Ե-
զեկ · ԺԷ · 15 :
Բ Ա Ղ · Ի · 7 ; Գ Լ · ԼԶ · 9 :
‖ Կ՚ըսէ՝ բազ-
մաթիւ :
ԳԴան · Թ · 13 ; Ովս · Է · 7 :
ՃԹռ · ԻԳ · 19 :

Ե Ա Ղ · ՃԽԶ · 3 ; 5 :

չէ թէ հոգի . ու երբոր Տէրը իր ձեռքը երկնցընէ , թէ օգնու-
թիւն ընողը պիտի սահի , և թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ .
ու ամէնը մէկտեղ պիտի կոր-
4 սուին : Քանզի Տէրը ինծի այս-
պէս ըսաւ . Ղօրը օրինակ առիւ-
ծը կամ կորիւնը իր որսին հա-
մար կը գոչէ , ու երբոր հովիւնե-
րուն գոնդը անոր վրայ կը ժողո-
վուին , անոնց ձայնէն չվախնար ,
ու անոնց աղաղակէն չվհատիր ,
Եայնպէս ալ զօրաց Տէրը Սիօն
լեռանը համար ու անոր բլուրին
համար պատերազմելու պիտի իջ-
5 նէ : Ընչպէս որ թռչունները
երթեց յօդիերը կը ծածկեն , այնպէս
ալ զօրաց Տէրը Երուսաղէմին
պաշտպանութիւն պիտի ընէ .
Ե պիտի պաշտպանէ ու փրկէ զա-
նիկայ , պիտի *անցնի , ու պիտի
ազատէ :
6 Դուք ան Աստուածոյն դարձէք ,
ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը ծչարա-
7 չար ապստամբեցան : Քանզի ան
օրը ամէն մարդ իմկիդի պիտի նե-
տէ իր արծաթէ կուռքերը ու ոս-
կիէ կուռքերը , որոնք ձեռքերնիդ
8 շինեցին ձեզի նմեղքի համար : Եւ
Ասորեստանցին Իսրով պիտի իյ-
նայ , բայց չէ թէ մարդու սրով .
Հապա զանիկայ անառ մէկ սուր մը
պիտի ուտէ , որ մարդու սրոչ չէ .
ու անիկայ սուրին երեսէն պիտի
փախչի , և անոր երիտասարդները
9 հարկատու պիտի ըլլան : Ու ծանի-
կայ իր վախին պատճառաւը իր
†բերդը պիտի անցնի . և անոր իշ-
խանները դրօշակէն պիտի զարհուռ-
րին , կ'ըսէ Տէրը , որուն կրակը
Սիօնի մէջ է , ու փուռը Երուսա-
ղեմի մէջ :

ԳԼ . ԼԲ

1 Քրիստոսի թագաւորութեանը բարիքները : 9 Մարդարէն երկրին ամայութիւնը կը նախաձայնէ . 15 ու կը խոստանայ ժողովուրդին գարձը ու բարեբաղդութիւնը :

1 Ա՛ւա՛ – թագաւոր մը արդարու-
թեամբ պիտի թագաւորէ . ու
իշխանները իրաւունքով պիտի իշ-
2 խեն : Եւ ‡ «« մարդը՛՛ հովիւ գեմ
գիշող պատսպարանի պէս , ու բ փո-
թորկի գեմ գիշող ծածկոցի պէս ,
չոր տեղը Ղուշ Ջուրի վտակներու
պէս , և ծարաւուտ երկրի մէջ մեծ
ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի
3 ըլլայ : Ու գ տեսնողներուն աչքե-
րը պիտի չշլանան , և լսողներուն
4 ականջները մտիկ պիտի ընեն : Ու
արտորացողներուն սիրտը գիտու-
թիւն պիտի հասկընայ , և թոթո-
վախոսներուն լեզուն յստակ խօսե-

5 լու պատրաստ պիտի ըլլայ : Ընդե-
դամին մէյմըն ալ աղնուաբարոյ պի-
տի չըսուի , ու ագահին մէյմըն ալ
6 առատաձեռն պիտի չըսուի . Վասն
զի անզգամը անզգամութիւն կը
խօսի , ու անոր սիրտը անօրէնու-
թիւն կը գործէ . կեղծաւորութիւն
կ'ընէ ու Տէրոջը վրայով սխալարըշ-
տութիւն կը խօսի . անօթիին հո-
գին ներաւոբ կը ղրկէ , ու ծարաւ-
7 ածին ջուրը կը հատցընէ : Եւ ա-
գահին ‖ չարքները չար են . անի-
կայ սուտ խօսքերով աղքատները
կորսընցընելու համար նենգու-
թիւններ կը խորհի , թէև տնանկը
8 արդարութեամբ խօսի : Բայց ազ-
նուաբարոյ մարդը ազնիւ բաներ
կը խորհի , ու ազնիւ բաներու վրայ
հաստատ կը մնայ :
9 Ո՛վ ք հանգիստ կնիկներ՝ ելէք ,
իմ ձայնս մտիկ ըրէք . ով ան-
հոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ
10 տուէք : Օրերով ու տարիներով
խռովութեան մէջ պիտի ըլլաք ,
ով անհոգ կնիկներ . քանզի այգե-
կութը կորսուեցաւ , հունձքի ժա-
11 մանակ պիտի չըլայ : Ո՛վ հանգիստ
կնիկներ՝ դողացէք . ով անհոգ
կնիկներ՝ խռովութեան մէջ ինչ-
կէք . հանուեցէք ու մերկ եղէք ,
ու մէջքերնիդ ւռ՛ուբդ կապեցէք :
12 Ցանկալի արտերուն ա պտղաբեր
որթին համար § կուրծքերնին պի-
13 տի ծեծեն՛՛ : Իմ ժողովուրդիս
երկրին վրայ փուշ և ցախ պիտի
բուսնի , նաև ամէն ուրախութեան
տուներուն վրայ Ըբերկրալի քա-
14 ղաքին մէջ : Քանզի պալատները
երեսէ պիտի ձգուին , աղմկայոյզ
քաղաքը պիտի Թողուի , բերդերը
ու պարիսպները յաւիտեան քա-
րայրներ պիտի ըլլան , ցիւերու
զուարճութեան համար ա իսա-
15 շինքներու արօտ ըլլալու համար ,
Մինչև որ ը վերէն մեր վրայ Հոգի
թափուի , ու Քանապատը պըտ-
ղաբեր արտի դառնայ , և պտղաբեր
16 արտը անտառ համարուի : Ան ա-
տեն անապատին մէջը իրաւունք
պիտի բնակի , ու պտղաբեր արտին
17 մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի :
Ե արդարութեան գործը խաղա-
ղութիւն , ու արդարութեան ար-
դիւնքը հանգիստ ու ապահովու-
18 թիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան : Եւ
իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնա-
կութեան մէջ , ու ապահով վրան-
ներու մէջ , և հանդարտ հանգըս-
տութեան մէջ պիտի բնակի :
19 Բայց ի կարկուտ պիտի իջնէ Անա-
տուն վրայ , ու քաղաքը բոլորո-
20 վին պիտի խոնարհի : Երանի ձեզի
որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք ,

Ն . ք . գճ . իբր 713
Ղ Ովս . ժա , 10 : Ամվ . գ . 8 :
է ԳԼ . խբ . 13 :
ը Բ Օր . լբ . 11 : Սաղ . ղա . 4 :
Ը Սաղ . լէ . 40 : * Կա՛ խնա-յէ ,
ժ Ովս . Թ . 9 :
ի ԳԼ . բ . 20 : Լ . 22 :
Լ գ Թագ . ժբ . 30 :
Խ Տ՛ես գ Թագ . ժԹ . 35 , 36 : ԳԼ . լէ . 36 :
ծ ԳԼ . լէ . 37 :
† Կա՛ բերդն
– Տ՛ես Սաղ . խե . 1 , ըե ; Երեմ . իգ . 5 : Ովս . գ . 5 : Զաք . Թ . 9 :
‡ Կա՛ ամէն մէկը
Բ ԳԼ . դ . 6 : խե . 4 :
ի ԳԼ . իԹ . 18 : լէ . 5 , 6 :
Ն . ք . գճ . իբր 713
‖ Եբ . գոր-ծիքները
Ե Ամվ . գ . 1 :
§ Եբ . ըս-տինքներուն վրայ պիտի ողբան :
Ի ԳԼ . լԴ . 13 : Ովս . Թ . 6 :
Ղ ԳԼ . իբ . 2 : Ի ԳԼ . իե . 10 :
Ը Սաղ . ՃԴ . 30 : Յովէլ . բ . 28 :
Ի ԳԼ . իԹ . 17 : լէ . 2 :
ժ Ցակ . գ . 18 :
Ի ԳԼ . Լ . 30 : Լ Զաք . ժա . 2 :

ու Եհզան և իշուն ոտքը հան* կոխել կու տաք" ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Եկեղեցիին Թշնամիներուն դէմ Ասոմուծայ կատարելու դատաստանները ։ 13 Բարեպաշտներուն պարտականութիւնները ։

1 Վա՛յ քեզի՝ որ կործանող՝ որ դուն չկործանուեցար . ու վա՛յ եղի՝ որ չափշտակող՝ որ քեզ չյափշտակեցին . Երբոր դուն կործանելը լմննցնես , քեզ պիտի կործանեն . երբոր յափշտակելէն դադարիս , քեզ պիտի յափշտակեն ։

2 Ո՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ , Էքեզի կը յուսանք . ամէն առտու անոնց զօրութիւն եղիր , ու նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն Եղիր ։

3 Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին , քու բարձրանալէդ ազգերը կը ցրուին ։

4 Եւ ձեր աւարը Թրթուրին ժողվելուն պէս պիտի ժողվեն . անոր վրայ՝ մարախներուն յարձկելուն պէս պիտի յարձկին ։ 5 Տէրը բարձրացած է , վասն զի բարձրերը կը բնակի . Սիօնը իրաւունքով ու 6 արդարութիւնով լեցուց ։ Եւ քու ժամանակներուդ հաստատութիւնը՝ փրկութեանդ զօրութիւնը իմաստութիւն ու գիտութիւն պիտի ըլլայ . Տէրոջը վախը անոր գանձն է ։

7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ'աղաղակեն . Խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կու լան ։ 8 Բանուկ ճամբաները ամայի եղան , ճամբայէն անցնող չմնաց . Բանիկայ ուխտը աւրեց , քաղաքները կ'անարգէ , մարդը բանի տեղ չեն դներ ։ 9 Պէր ։ Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը նուաղի , Լիբանան ամչցաւ ու թառամեցաւ , Սարօն անապատի պէս եղաւ , և Բասան ու 10 Կարմեղոս կը թօթվուին ։ Հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , հիմա պիտի փառաւորուիմ , հիմա պիտի 11 բարձրանամ ։ Դուք յարդով պիտի յղանաք և մեղ պիտի ծնանիք . ու ձեր շունչը կրակի 12 պէս ձեզ պիտի ուտէ ։ Եւ ժողովուրդները կիրի այրուելուն պէս պիտի ըլլան . անոնք կրակի մէջ՝ կտրուած փուշերու պէս պիտի 13 այրին ։ Լո՛վ հեռու եղողներ՝ իմ ըրածս լսեցէ՛ք . ու՛մ ճտ եղողներ՝ 14 իմ զօրութիւնս գիտցէ՛ք ։ Սիօնի մէջ մեղաւորները կը վախնան , կեղծաւորները դող կը բռնէ ։ Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի մաշող կրակին մէջ . մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի յաւիտենական բոցերուն 15 մէջ ։ Արդարութեամբ քալող ու ուղղութիւն խօսող , անիրաւութեան շահը մերժող , կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթվող , արիւնահեղութեան խօսքերը չլսելու համար ականջները գոցող , ու չարութիւնը չտեսնելու 16 համար աչքերը գոցող , Անիկայ բարձրերը պիտի բնակի , անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ . անոր հաց պիտի տրուի , անոր ջուրը անպակաս պիտի 17 ըլլայ ։ Քու աչքերդ թագաւորը իր վայելչութեամբը պիտի տեսնեն , անոնք հեռաւոր երկիր պիտի 18 նային ։ Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ . Ո՞ւր է գրիչը , ո՞ւր է կշռողը , ո՞ւր է աշտարակները զը- 19 րողը ։ Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը , Նժարաւորմով ու անծանօթ լեզու ունեցող ժողովուրդը , Թոթովախօս ու անիմանալի լեզուով խօսվելու- 20 մանալ լեզուով խօսվելու- Մեր տօնախմբութեանց քաղաքին՝ Սիօնին նայէ . քու աչքերդ Երուսաղէմի պիտի տեսնեն , Էբեւհանգիստ բնակարան մը , չխախտուելու վրան մը , որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չհարժին , ու չուանները բնաւ պիտի չկտրին ։ 21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը պիտի ըլլայ մեզի լայնատարած գետերու տեղ , ուր որ թիաքարշ նաւ պիտի չմտնէ , և անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի ։ 22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է , մեր օրէնսդիրը Տէրն է , Մեր թագաւորը Տէրն է , անիկայ մեզ պիտի ազատէ ։ 23 Քու չուաններդ թուլցան , իրենց կայմին խարիսխը չկրցան հաստատ բռնել , առագաստը չկրցան բանալ . ան ատենը մեծ աւար բաժնուեցաւ , մինչև անդամ կաղ 24 ղերը աւար առին ։ Ու հոն բնակողը պիտի չըսէ Թէ Հիւանդ եմ . Հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Ան դատաստանները՝ որոնցմով Ասոմած իր եկեղեցիին համար վրէժխնդրութիւն պիտի ընէր ։ 11 Եկեղեցւոյն Թշնամացը կործանումը ։ 16 Աս մարգարէութիւններուն ստուգութիւնը ։

1 Վա՛յ ազգեր՝ մօտեցէ՛ք որ լսէք , ով ժողովուրդներ՝ ականջ տուէ՛ք . Երկիրը ու անոր լիութիւնը , աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները Թող մտիկ ընէն ։ 2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգերուն վրայ , ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է . անիկայ զանոնք նզովեց ,

---

Ն · ք · ղէ · Իբր 713

Ի ԳԼ · Լ · 24 · * Եբր · կը խրկէ ։

՝ Գը իա · 2 ։ Ամ · բ · 8 ։

Բ Ցպա · ժգ · 10 ։

Է ԳԼ · իե · 9 ։

Ե Սաղ · ղէ · 9 ։

Է դ Թագ · ժը · 18 , 37 ։

Ը Դատ · ե · 6 ։

Է դ Թագ · ժը · 14–17 ։

Ը ԳԼ · իդ · 4 ։

Ի Սաղ · ժբ · 5 ։

Ժ Սաղ · է · 14 ։ ԳԼ · ծթ · 4 ։

† Կա՛մ՝ Քաբէ-նէ-Քիւն ոգին

Ի ԳԼ · Լ · 18 ։

ԼԳԼ · Խթ · 1 ։

Ի Սաղ · ժե · 2 · իդ · 4 ։

Ն · ք · ղէ · Իբր 713

Թ Պաղ · ճժթ · 37 ։

Ի ա Կոր · ա · 20 ։

Հ դ Թագ · ժթ · 32 ։

Ն Բ Օր · իը · 49 , 50 ։ Երեմ · ե · 15 ։

Ղ Սաղ · խը · 12 ։

Ճ Սաղ · խզ · 5 ։ ճիե · 1 , 2 ։

Ի ԳԼ · լէ · 33 ։ Ծգ · 2 ։

Ի Ցակ · դ · 12 ։

Ն Սաղ · ձթ · 18 ։

Ղ Երեմ · ծ · 20 ։

՝ Սաղ · խԶ · 1 ։

Բ Բ Օր · լբ · 1 ։

‡ Եբր · սե · բունգը

3 զանունք սպանման մատնեց ։ Եւ անոնց սպանուածները պիտի նետուին , ու † անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ , և անոնց արիւնէն
4 լեռները պիտի հալին ։ Ու † երկինքին բոլոր զօրքերը պիտի հալին , ու երկինքը † մագաղաթի պէս պիտի գալարի . և անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին , ինչպէս որ տերեւը որթէն կը թափի , ու ինչպէս որ † թուզ թզենիէն կը թափի ։
5 Քանզի իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է . ահա Եդոմին վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ դատաստան ընելու պիտի իջնէ ։
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է ՝ ճարպով եղուծած է , գառներուն և նոխազներուն արիւնովը ՝ խոյերուն երիկամնոց ճարպովը . քանզի † Տէրը Բոսորայի մէջ զոհ ունի , ու Եդոմի երկրին
7 մէջ մեծ սպանդ ։ Եւ անոնց հետ պիտի իյնան * միեղջերուները , ու զուարակները ցուլերուն հետ . և անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովի , ու անոնց հողը ճարպով
8 պիտի պարարտանայ ։ Քանզի Տէրոջը † վրէժխնդրութեան օրը՝ ՚ի Սիոնի վէճին համար հատուցման
9 տարին է ։ Եւ անոր գետերը՝ ձիւթի , ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ . և անոր երկիրը վառած
10 ձիւթ պիտի ըլլայ . գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի . Եանոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ ; և † դարէ ՚ի դար աւերակ պիտի մնայ . յաւիտենից յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ ։ Հապա զանիկայ հաւալուսաները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն . և հոն քաջհաւը ու ագռաւը պիտի բնակի , ու հանոր վրայ դատարկութեան լարը և ուռնայնութեան կշիռը պիտի քաշուի ։
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն , բայց հոն հիւր պիտի չգտնուի . ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան ։
13 Եւ † անոր պալատներուն մէջը փուշեր , ու անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկեղ պիտի բուսնի . և ‡ շագալներու բնակարան ու ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ վայրենի կատուները բորենիներուն պիտի հանդիպին , ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան , և յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին , ու հան իրենց հանգիստ
15 գիւտ տեղ պիտի գտնեն ։ Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի շինէ , ու հաւկիթ պիտի ածէ , և իր ձագերը պիտի հանէ , ու իր հովանիին տակը ժողովէ՝ պիտի խնամէ . և ուրուրները հոն պիտի ժողովուին՝ ամէն
16 մէկը իր ընկերին հետ ։ † Տէրոջը գիրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդացէք . անոնց մէկը պիտի չպակսի . մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ . վասն զի իր բերանը հրամայեր է , ու իր Հոգին պիտի ժողվէ
17 զանոնք ։ Եւ ինքը անոնց համար վիճակ ձգեր է , ու իր ձեռքը զանիկայ լարով բաժներ է անոնց . զանիկայ յաւիտեան պիտի ժառանգեն , դարէ ՚ի դար անոր մէջը պիտի բնակին ։

ԳԼ · Լ Ե

1 Քրիստոսի թագաւորութեանը ուրախալի կերպով ծագիլը ։ 3 Տկարները կը քաջալերուին աւետարանին արտօնութիւններով ։

1 — Անապատը ու չոր երկիրը † պիտի ուրախանայ . և անբնակ երկիրը պիտի ցնծայ ու շուշանի պէս
2 պիտի ծաղկի ։ † Անիկայ բոլորովին պիտի ծաղկի , և ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրախանայ . անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը , կարմելոսին ու Սարոնին վայելչութիւնը . անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն ։
3 † Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք , ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք . Թուլասիրտներուն ըսէք ՝ Ուժովցէք , մի՛ վախնաք . ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով — Աստուծոյ հատուցումը կու գայ . անիկայ պիտի գայ
5 ու ձեզ ազատէ ։ Ան ատեն † կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին , ու † խուլերուն ականջները պիտի բացուին ։
6 Ան ատենը Վկաղը եղջերուի պէս պիտի ցատկրտէ , ու † համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ . քանզի անապատի մէջ ջուրեր , ու անբնակ երկրի մէջ հեղ
7 ղեղներ պիտի բղխին ։ Եւ խորշակահար երկիրը լճճի պիտի դառնայ , ու ծարաւուտ երկիրը ջուրի աղբիւրներ պիտի բղխէ . և † շագալներուն պառկած բնակարանը եղէգի ու կնիւնի գաւիթ պիտի
8 ըլլայ ։ Եւ հոն պողոտայ ու ճամբայ պիտի ըլլայ , որ անիկայ սուրբ ճամբայ պիտի կոչուի . † անկէ պիղծ մէկը պիտի չանցնի , հապա անիկայ անոնց համար պիտի ըլլայ . ան ճամբուն մէջ քալողը , ու յիմարները
9 չեն անդամ պիտի չմոլորին ։ † Հոն առիւծ պիտի չըլլայ , ու անոր վրայ պատառոտող գազան պիտի չելլէ , և հոն պիտի չգտնուի , հապա փրկա-
10 կուածները հոն պիտի քալեն ։ Ու † Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան , ու երգերով Սիօն պիտի գան , և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենա-

Ն · ք · գԲ · Իբր 713

ֆ Մատ · գ · 16 ։

— Գլ · ծե · 12 ։
† Կամ՝ առնոց համար պիտի

Ք Գլ · լբ · 15 ։

ֆ Ցոր · գ · 3, 4 ։ Եբր · ժբ · 12 ։

Ք Գլ · խթ · 18 ։ լբ · 3, 4 ։ խբ · 7 ։ Մատ · թ · 27, ըե ։ ժա · 5 ։ ժբ · 22 ։ ի · 30, ըե ։ խա · 14 ։ Ցօհ · թ · 6, 7 ։
Ե Մատ · ժա · 5 ։ Մաբ · է · 32, ըե ։
Ջ Մատ · ժա · 5 ։ ժե · 30 ։ խա · 14 ։ Ցօհ · է · 8, 9 ։ Գոր · գ · 2, ըե ։ ը · 7 ։ ժգ · 8, ըե ։
Ե Գլ · լբ · 4 ։ Մատ · թ · 32, 33 ։ ժբ · 22 ։ ժե · 30 ։
Ը Գլ · խա · 18 ։ խդ · 19 ։ Ցօհ · է · 38, 39 ։
Ր Գլ · լգ · 13 ։
ժ Գլ · ծբ · 1 ։ Ցովել · գ · 17 ։ Ցայտ · խա · 27 ։
Ի Ղե · իզ · 6 ։ Գլ · ժա · 9 ։ Եզեկ · լգ · 25 ։
Լ Գլ · ծա · 11 ։

Ն · ք · գԲ · Իբր 713

ֆ Ցովել · բ · 20 ։
Ք Սաղ · ճբ · 26 ։ Եզեկ · լբ · 7 ։ 8 ։ Ցովել · բ · 31 ։ գ · 15 ։ Մատ · իզ · 29 ։ Բպետ · գ · 10 ։
Ի Ցայտ · գ · 14 ։
Ջ Գլ · ժգ · 12 ։
Ի Ցայտ · գ · 13 ։
Ը Երեմ · իզ · 10 ։
Ր Երեմ · խթ · 7, ըե ։ Մաղ · ա · 4 ։
ժ Գլ · կգ · 1 ։ Երեմ · խթ · 13 ։ Սոփ · ա · 7 ։
* Կամ՝ վայրենի ցուլերը ,

ի Գլ · կգ · 4 ։

Լ Տես բՕր · խթ · 23 ։

Ի Ցայտ · ժգ · 11 ։ ժբ · 18 ։ ժթ · 3 ։
ժ Սաղ · ա · 4 ։
ի Գլ · ժգ · 23 ։ Սոփ · բ · 14 ։ Ցայտ · ժբ · 2 ։
հ գ Թագ · խա · 13 ։ Ողբ · բ · 8 ։

ֆ Գլ · լբ · 13 ։ Ովս · Թ · 6 ։

Ջ Գլ · ժգ · 21 , ըե ։

կան ուրախութիւն պիտի ըլլայ · անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի ստանան , և Տէրտմութիւնը ու հեծութիւնը անհետ պիտի հեռանայ ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի վրայ կը յարձակի ։ 4 Ռափսակ Սենեքերիմին խրատուած , հայհոյուելէ յորդորանքներով ժողովուրդը ապստամբութեան կը գրգռէ ։ 22 Անոր խօսքերը Եզեկիային կը պատմուին ։

713 — դ Թագ · ԺԸ · 13 , 17 ; բ Մն · լբ · 1 ։

1 Ու եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ , ու զա-

710

2 նոնք առաւ ։ Եւ Ասորեստանի թագաւորը Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա թագաւորին , ու անիկայ Թափէչէ ագարակին ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ

3 կայնեցաւ ։ Եւ Քեղկիայի որդին եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սերնա աւենադպիրը ու Յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաք անոր եկան ։

Ի դ Թագ · ԺԸ · 19 , ԼԶ ։

4 Ի՛նչ է ատ յոյսը՝ որուն դուն կ՚ապաւինիս . Դուն ըսիր , Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ , բայց չըթուն-քի խօսքեր են . հիմա որո՞ւն ա-պաւինելով ինծմէ ապստամբեցար ։

Է Եզեկ · ԻԹ · 6 , 7 ։

6 Ահա դուն դան ջախջախած եղէգէ ցուպին Եգիպտոսին ապաւինեցար , որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթըն , ձեռքը պիտի մտնէ ու զանի-կայ պիտի ծակէ . Եգիպտոսի Փա-րաւոն թագաւորը բոլոր իրեն ա-

7 պաւինողներուն այնպէս է ։ Բայց թէ որ ինծի ըսես Թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ՚ապաւինինք ,ասիկայ ան չէ՞ , որուն բարձր տե-ղուանքը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց , և Ցուդային ու Երուսա-ղեմին ըսաւ ։ Իւրաքանչիւր սեղանիս

8 առջևը երկրպագութիւն ըրէք ։ Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի թագաւորին * հետ հաշտուէ՛ , ու քեզի երկու հազար ձի տամ , թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ

* կամ՝ պատ-տանդ տուր ,

9 հեծնողներ դնելու կարող ես ։ Եւ իմ տիրոջս պինաղ զզուելի ծառան-ներէն մէկ կուսակալին ինչպէս կրնաս դէմ դնել , որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ՚ա-

10 պաւինիս ։ Եւ հիմա ասկէ երկրիս վրայ արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞ եկեր եմ՝ զանիկայ աւերե-լու համար . ինծի Եհովան ըսաւ ,

Ան երկրին վրայ ելիր ու զանիկայ աւերէ ։

ն · ք · ղբ · 710

11 Ու Եղեակիմ , և Սերնա , ու Յովաք Ռափսակին ըսին , Շա-նորհք ըրէ , քու ծառաներուդ հետ †Ասորերէն խօսէ , քանզի մենք կը հասկրնանք , ու մեզի հետ Երբայե-ցերէն մի՛ խօսիր որ պարսպին վրայ

†կամ՝ Ջաղ-դէարէն

12 եղող ժողովուրդը լսէ ։ Բայց Ռափսակ ըսաւ , Միթէ աս խօս-քերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ չխրկեց . չէ՞ որ աս մարդիկներուն ա՛լ՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու , ու իրենց մէզը խմելու ։

13 Եւ Ռափսակ ոտք եկաւ , ու մեծ ձայնով մը Երբայեցերէն աղաղա-կեց ու ըսաւ , Մեծ թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօսքերը

14 մտիկ ըրէք . Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Եզեկիա ձեզ չխաբէ , քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազա-

15 տել ։ Ու Եզեկիա ձեզ Եհովա-յին չյուսացընէ՝ ըսելով , Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ , ա-սա քաղաքը Ասորեստանի թագա-

16 ւորին ձեռքը պիտի չմատուի ։ Եզե-կիային մտիկ մի՛ ընէք , քանզի Ա-սորեստանի թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք ու ինծի՛ ելէք . Ե՛վ ամէն

Ը Ջամբ · ԳԻ · 10 ։

մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ , և ամէն մարդ իր

17 ջրհորին ջուրէն խմէ , Մինչև որ ես գամ , ու ձեզ ձեր երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը

18 տանիմ ։ Զգուշացի որ Եզեկիա ձեզ դլխէ հանէ՝ ըսելով , Եհովան մեզ պիտի ազատէ ։ Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի թա-գաւորին ձեռքէն ամէն մէկը իր եր-

19 կիրը ազատե՞ց ։ Եմաթի ու Ար-փադի աստուածները ո՞ւր են . Սե-փարուիմի աստուածները ո՞ւր են . Միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս

20 ազատեցի՞ն . Ա՛ս երկիրներուն ա-մէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց , որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ ։

21 Ու անոնք լուռ կեցան , և անոր ա-մենևին պատասխան մը չտուին . քանզի թագաւորը հրամայեր էր՝ ըսելով , Անոր պատասխան մի՛ տաք ։

22 Ու Քեղկիայի որդին Եղեակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեր-նա աւենադպիրը ու Յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաք հան-դերձներին պատռած՝ Եզեկիային գա-ցին , ու Ռափսակին խօսքերը անոր պատմեցին ։

ԳԼ·ԼԲ

1 Եզեկիա սուգ ընելով՝ Եսայիին մարդ կը խրկէ որ իրենց համար աղօթք ընէ։ 6 Եսայի զանոնք կը մխիթարէ։ 8 Սենեքերիմ թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ատենը՝ նախատալից նամակ մը կը խրկէ Եզեկիային։ 14 Եզեկիային աղօթքը։ 21 Եսայիին մարգարէութիւնը՝ Սենեքերիմին հրպարտութեանը ու կործանմանը և Սիոնին բլլալու բարիքին վրայով։ 36 Հրէշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը լարդէ։ 37 Սենեքերիմ իր որդւոցմէն կը սպանուի Նինուէի մէջ։

— գ Թագ· ԺԹ· 1, եւն։

1 Եւ երբոր Եզեկիա թագաւորը լսեց, իր հանդերձները պատռեց ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը
2 տունը մտաւ։ Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա ատենադպիրը ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց։
3 Եւ անոր ըսին, Եզեկիա այսպէս կ'ըսէ. Ա՛յսօր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատանաց օր է. քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վայրը կեանը հասան, բայց ծնանելու ոյժ
4 չկայ։ Կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ Ռաբսակին խօսքերը լսէ, որն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար յանդիմանութիւն տայ. ուրեմն դուն գտնուղ մնացեալ ժողովրդին համար աղօթք բրէ։
5 Ու Եզեկիա թագաւորին ծառաները
6 Եսայիին գացին։ Ու Եսայի անոնց ըսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի՛ վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով Ասորեստանի թագաւորին
7 ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ, ու զանիկայ իր երկրին մէջ սրով պիտի կործանեմ։
8 Եւ Ռաբսակ դարձաւ ու Ասորեստանի թագաւորը գտաւ, որ Լաքիսէն
9 չուեր էր։ Ու Սենէքերիմ Եթէոպացւոց Թարակա թագաւորին համար լսեց, որ կ'ըսէին։ Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր է. ու երբոր ասիկայ լսեց, Եզեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով՝
10 Ցուդայի Եզեկիա թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք. Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւիներ ես, թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։
11 Ահա դուն լսեցիր ի՛նչ որ Ասորեստանի թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին, ու ի՛նչպէս զանոնք բոլորովին կործանեցին, ու
12 հո՞ դուն պիտի ազատիս։ Մխիթ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն, այսինքն Գովզանի, Խառանի, Ռեսեփի, ու Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները
13 ներըը զանոնք ազատեցի՞ն։ Ո՞ր է Եմաթի թագաւորը, ու Արփադի թագաւորը, ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Աննայի և Աւայի թագաւորը։
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ ու զանիկայ կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ. ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը *բացաւ
15 անիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը առ-
16 Ջևը աղօթք բրաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ Տէր զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, որ քերովբէներուն վրայ կը նստիս, երկրիս ամէն թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած միայն դուն ես. երկինքը ու երկիրը դուն
17 ստեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ. ո՛վ Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին բոլոր խօսքերը, որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու
18 համար։ Ո՛վ Տէր՝ իրաւցընէ Ասորեստանի թագաւորները բոլոր †աղգերը ու անոնց երկիրը աւեր-
19 ցին, Եւ անոնց աստուածները կրակի տուին. վասն զի անոնք Աստուած չէին, հապա մարդուս ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին, անոր
20 համար զանոնք կորսընցուցին։ Եւ հիմա դուն՝ ով Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն, որպէս զի երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները գիտնան, որ Տէրը միայն դուն ես։
21 Ու Ամովսի որդին Եսայիաս Եզեկիային խրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին համար
22 աղօթք ըրիր ինձի, Անոր վրայով Տէրոջը բան խօսքը աս է. Սիոնի կոյս աղջկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր ըրաւ, Երուսաղէմի աղջկը
23 քու ետևէդ գլուխ շարժեց։ Դուն ով նախատեցիր ու հայհոյեցիր, ու որմէն վրայ ձայնդ վերցուցիր, և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ
24 վեր վերցուցիր։ Քու ծառաներուդ ձեռքովը Տէրը նախատելով՝ ըսիր, Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու քովերը ելայ, ու անոր բարձր եղևիները՝ ընտիր մայրերը պիտի կտրեմ՝՝. ու անոր խիստ բարձր ծայրը՝ անոր պարտիզդուսին
25 անտառը ‖ պիտի մտնեմ՝՝։ Ես

* Կամ՝ տապանեց

† Եբր· երկիրները

‡ Կամ՝ կրակեցի։

‖ Կամ՝ մըտայ։

փորեցի ու ջուր խմեցի , ու պաշա-
րուած տեղերուն բոլոր գետերը
ոտքերուս թաթովը ցամքեցուցի ։
Ժդ Թագ · ԺԹ · 25 ։ 26 Ժ Միթէ լսած չէ՞ս որ ասիկայ
շատոնցմէ ես շինեցի , ու առջի
օրերէն ՚ի վեր ձևակերպեցի · հիմա
հասուցի , որ դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հոդակոյտ-
27 ներու դարձընես ։ Ուստի անոնց
բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլա-
լուն համար զարհուրեցան ու ա-
մչցան · անոնք դաշտի խոտի և
կանանչ բանջարի պէս ՝՝ տանի-
քի խոտի պէս ՚՚ , և դեռ չհասած ու
խորշակէն զարնուած հունձքի պէս
28 եղան ։ Բայց ես քու բնակու-
թիւնդ , ելլելդ ու մտնելդ և ինծի
ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ ։
29 Որովհետև ինծի ունեցած սրտա-
մտութիւնդ ու քու ամբարտա-
ւանութիւնդ իմ ականջներուս
եկաւ , ես ալ իմ կարիս քու
քիթդ՝ և իմ սանձս քու բերանդ
պիտի դնեմ , ու քու եկած ճամ-
բայդ քեզ ետ պիտի դարձընեմ ։
30 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ ·
այս տարի ինքիրմէ բուսածը , ու
երկրորդ տարին՝ ինկած հատերէն
բուսածը պիտի ուտէք · ու երրորդ
տարին ցանեցէք ու հնձեցէք և
այգիներ տնկեցէք ու անոնց պը-
31 տուղը կերէք ։ Եւ Յուդայի տա-
նը ազատուած մնացորդը վարէն
արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն
32 պտուղ պիտի տայ ։ Քանզի Ե-
րուսաղէմէն մնացորդ , ու Սիօն
լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ ·
ասիկայ Ղօրաց Տէրոջը նախանձը
պիտի ընէ ։
Ղդ Թագ · ԺԹ · 31 ։ ԳԼ Ը · 7 ։ 33 Անոր համար Աստուծոյն Թա-
գաւորին վրայով Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չնետէ ,
և անոր առջևը վահանով պիտի
չգայ , ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
34 չկանգնէ · Իր եկած ճամբայէն ետ
պիտի դառնայ , ու աս քաղաքը
35 պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ
Ես քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ,
Ե դ Թագ · Ժ · 6 ։ ԳԼ · Լը · 6 ։ ու զանիկայ ազատեմ ինծի հա-
մար ու իմ ծառայիս Դաւիթին
համար ։
Ը դ Թագ · ԺԹ · 35 ։ 36 Ու Ը Տէրոջը հրեշտակը ելաւ , և
Աստեղաստանի բանակին մէջը հա-
րիւր ութսունուհինգ հազար մարդ
զարկաւ · ու երբոր առաւօտուն
կանուխ ելան , ահա անոնց ամէնը
37 մեռած մարմիններ էին ։ Եւ Ա-
սորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը
չուեց գնաց , ու դարձաւ Նինուէի
38 մէջ նստաւ ։ Ու երբոր անիկայ
իր աստուծոյն Նեսրաքին տանը
մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր , ա-

նոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարա-
սար զանիկայ սրով զարկին , ու
Արարադի երկիրը փախան · և անոր
տեղը անոր որդին Ասորդան Թա-
գաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԼՀ

1 Եզեկիա երբոր կը լսէ Թէ պիտի մեռնի , ա-
ղօթք կ'ընէ ու իր կեանքը կ'երկրնայ ։ 8 Ան
խոստմունքին նշան մը ըլլալու համար արևը
տասը աստիճան ետ կ'երթայ ։ 9 Իր ընորհա-
կալութեան երգը ։

713 · Ա դ Թագ · ի · 1 , ՃԸ ։ ԲՄՆ · Լը · 24 ։ 1 Ա Ն օրերը Եզեկիա մահուան աս-
տիճանը հիւանդացաւ ։ Ու
Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն
անոր եկաւ ու անոր ըսաւ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ · Ը Տանդ համար
պատուէր տուր , քանզի դուն
պիտի չապրիս ։
Բ Թագ · Ժէ · 23 ։ 2 Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դար-
3 ձուց ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ , Ու
ըսաւ , Ո՛վ Տէր՝ կ'աղաչեմ , քու
առջևդ ճշմարտութեամբ ու կա-
տարեալ սրտով քալելս՝ և քու
աչքիդ առջևը բարի եղածը ընելս
յիշէ · ու Եզեկիա մեծ լացով մը
լացաւ ։
Է Կեեմ · Ժգ · 14 ։ 4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին , ըսելով , Գնա Եզեկիային
ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ · Քու
աղօթքդ լսեցի , քու ալէբ ար-
ցունքը տեսայ · ահա ես քու օ-
րերուդ վրայ տասնուհինգ տարի
6 պիտի աւելցընեմ · Եւ քեզ ու աս
քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին
ձեռքէն պիտի ազատեմ , և Ը աս
քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի
Ը ԳԼ · Լ · 35 · 7 ընեմ ։ Եւ Ը ասիկայ քեզի Տէրոջ-
մէն նշան ըլլայ , Թէ Տէրը աս իր
Ը դ Թագ · ի · 8 , ՃԸ ։ ԳԼ · է · 11 ։ 8 ըսած խօսքը պիտի կատարէ · Ահա
ստուերը Ա քազին արևու ժամա-
ցոյցին վրայ իջած աստիճաններէն
տասը աստիճան ետ պիտի դարձը-
նեմ · ու արևը իջած աստիճան-
ներէն տասը աստիճան ետ դար-
ձաւ ։
9 Ա Ե Յուդայի Եզեկիա Թագա-
ւորին գրածը , Ե իր հիւանդանա-
լուն ու հիւանդութենէ ելլելուն
առնելը երէց ։
* Կամ՝ կէսին 10 Ես ըսի , Իմ օրերուս * Հանդիստ
ժամանակին՚՚ մէջ՝ դերեզմանին
դռները պիտի երթամ · մնացած
11 տարիներէս զրկուեցայ ։ Ըսի Թէ
Տէրը պիտի չտեսնեմ , Տէրը պիտի
չտեսնեմ Ղ Սաղ · իէ · 13 ։ ՃԺԶ · 9 ։ Ը Յոբ · է · 6 ։ Ը Ղ Ա Ղ · իէ · 13 ։ ՃԺԶ · 9 ։ Ը Յոբ · է · 6 ։ † Կամ՝ բնա-
կարանս
երկրին մէջ · և
միւս աշխարհին բնակչացը հետ
ըլլալով , ալ մարդու պիտի չնա-
12 յիմ ։ Ե Իմ † շրջանս կը չուէ , ու
հովիւներուն տաղաւարին պէս ինծ-
մէ կը փոխադրուի · իմ կեանքս
կորեցի ոստայնանկի պէս · առէչէն
զիս կը կտրէ · յորեկուընէ մինչև

Ն · ք · ՉԲ · 713

13 գիշեր զես պիտի լմընցընես ։ Մին-
ջև առաւօտ սպասեցի . առիւծի
պես բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ .
ցորկնուընէ մինչև գիշեր զես պիտի
14 լմընցընես ։ Կռունկի պես կամ ծի-
Ը Գլ · ՅԹ · 11 ։ ծեռնիկի պես կը ճչէի . Էաղաւնիի
պես կը մնչէի . վեր նայելէն աչքերս
տկարացան . ով Տէր՝ տագնապի
մէջ եմ , ինծի ձեռնտու եղիր ։
15 Ի՞նչ ըսեմ . ինքը ինծի խօսե-
ցաւ ու ինքը կատարեց . իմ բո-
Ի Ցոբ · է · 11 ։ Ժ · 1 ։ լոր տարիներուս մէջ Ի՛հոգւոյս աս
ցաւին համար կամաց պիտի քա-
16 լեմ ։ Ո՛վ Տէր՝ մարդիկ ասոնցմով
կապրին . ու իմ հոգւոյս կեանքը
ասոնց ամենէն է . և զիս բժշկե-
17 ցիր ու ապրեցուցիր ։ Ահա խա-
ղաղութեան տեղ մեծ դառնու-
թիւն եկաւ ինծի . բայց դուն
իմ հոգիս սիրեցիր , ո՛ ապակա-
նութեան գուբէն էրկեցիր . վասն
զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը
Ժ Սաղ · ղ · 5 ։ է · 9 ։ Ամ · 11 ։ ՃԺե · 17 ։ Ժող · Թ · 10 ։ 18 նետեցիր ։ Քանզի ԺԴերեզմանը
քեզ չկրնար օրհնել , մահը քեզի
փառք չկրնար տալ . գուբը իջնող-
ները քու ճշմարտութեանդ չեն
19 կրնար յուսալ ։ Ապրողը՝ ապրողը
քեզ պիտի օրհնէ , ինչպես որ ես
այսօր կ՚ընեմ . հօրը ճշմարտու-
Է Ը Օր · գ · 9 ։ Է · 7 ։ Սաղ · ՃԸ · 3 , 4 ։ թիւնդ հայրը էր որդուցը պիտի
20 գիտցընէ ։ Տէրը իմ փրկութիւնս
եղաւ . անոր համար մեր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ՝ իմ օրհնու-
թիւններս Տէրոջը տանը մէջ լար
ունեցող նուագարաններով պիտի
երգենք ։
Ե Գ Թագ · ի · 7 ։ 21 Վասն զի Էեսայի ըսեր էր ։ Ձոր
Թուզեր առնեն , մանրեն ու վէր-
քին վըռայ դնեն , և պիտի առող-
Է Գ Թագ · ի · 8 ։ 22 ջանայ ։ Ու Եզեկիա ըսեր էր ,
Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
ըլլայ ։

Գ Լ · Լ Թ

1 Մարովդաք բաղադան՝ եղած հրաշքին համար
Եզեկիային պատգամաւորներ խրկելով , անոր
հարստութեանը վրայով տեղեկութիւն կը
առնայ ։ 3 Ան լսելով Եսայի կը նախա-
ձայնէ Բաբիլոնեան գերութիւնը ։

Իբր 712 — Գ Թագ · ի · 12 , ԼԸ ։ 1 — Յն ատենը Բաբիլոնի թագաւո-
րը՝ Բաղադանի որդին Մարով-
դաք բաղադան նամակներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային . քանզի
անոր հիւանդանալը և առողջանա-
Բ Բ Մն · ԼԲ · 31 ։ 2 լը լսեր էր ։ Ը Ու Եզեկիա անոնց
վրայ ուրախացաւ , և իր թանկա-
գին բաներուն տունը , արծաթը ,
ու ոսկին , ու խունկերը , և պա-
տուական եղը , ու իր զէնքերուն
բոլոր տունը , և իր գանձերուն
մէջ բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու
իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրու-
թեանը մէջ բան մը չմնաց , որ Ե-
զեկիա անոնց չցուցընէ ։
3 Ու Եսայի մարգարէն եզեկիա
թագաւորին եկաւ ու անոր ը-
սաւ , Ասո՞ր մարդիկները ի՞նչ ըսին ,
և ո՞րկից եկան քեզի . ու եզեկիա
ըսաւ , Ինծի հեռու տեղէ՝ Բաբի-
4 լոնէն եկան ։ Եւ անիկայ ըսաւ ,
Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու
եզեկիա ըսաւ , Տանս մէջ ինչ որ
կար՝ տեսան , ու գանձերուս մէջ
անոնց չցուցուցած բանս չմնաց ։
5 Անատենը Եսայի եզեկիային ը-
սաւ , Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ . Ահա օրեր կու գան՝ որ քու Է Երեմ · ի · 5 ։
տանդ մէջ ինչ որ կայ , ու քու
հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ
ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տա-
րուի . մէկ բան մը պիտի չմնայ՝
7 կ՚ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ քու Ը Դան · ա · 2 , 3 , 7 ։
ծնանելու որդիներդ պիտի առ-
նեն , և Ը տանոնք Բաբիլոնի թա-
գաւորին պալատին մէջը ներքինի-
8 ներ պիտի ըլլան ։ Ու եզեկիա Թ ա թագ · ի · 18 ։
Եսայիին ըսաւ , Ի Տէրոջը խօսքը
որ դուն ըսիր , բարի է . նաեւ ը-
սաւ , Որովհետև իմ օրերուս մէջ
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն
պիտի ըլլայ ։

Գ Լ · Խ

1 Ուետարաներն հրատարակելուն վրայով , 3
և Ցովհաննէս Մկրտչին 9 ու առաքելոց քա-
րոզութեանը վրայով մարգարէութիւն մը ։
12 Մարգաբէն Ասուածոյ ամենակարողու-
թեամբը 18 ու անդուակնութեամբը 26
ժողովուրդը կը մխիթարե ։

Իբր 712 1 Ո՞խիթարեցէք , մխիթարեցէ՛ք
իմ ժողովուրդս , կ՚ըսէ ձեր
2 Աստուածը . Երուսաղէմին քաղց-
րութեամբ խօսեցէք . ու անոր
կանչեցէ՛ք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ , և անոր ան-
օրէնութիւնը թողուեցաւ . Քան-
զի իր բոլոր մեղքերուն համար Տէ-
րոջը ձեռքէն կրկին հոգոց ա-
ռաւ ։
— Տէս Ցոբ · Իբր · 10 · Գլ · կա · 7 ։ 3 Ի * Անապատի մէջ կանչողին ձայ-
նը . Ի Տէրոջը՝՝ ճամբան պատրաս-
տեցէ՛ք , ու Ը տամայութեան մէջ
մեր Աստուածոյն համար շաւիղ շիտ-
4 կեցէք ։ Ամէն ձոր պիտի բարձ-
րանայ , և ամէն լեռ ու բլուր պի-
տի ցածնայ , Ի ու ծուռը պիտի
շիտկուի , և խորտուբորտ տեղերը
5 հաւասար պիտի ըլլան ։ Ու Տէ-
րոջը փառքը պիտի յայտնուի , և
ամէն մարմին միասին պիտի
տեսնէ . քանզի Տէրոջը բերանը
խօսեցաւ ։
6 Մէկ ձայն մը ըսաւ , կանչէ .
ու †ես ըսի՝՝ Ի՞նչ կանչեմ .
Ամէն մարմին խոտ է , ու անոր
բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա-
7 ղկին պէս է . Խոտը կը չորնայ ,
ծաղիկը կը թառամի , երբոր անոր
* Ես Ճ · ի · 3 ։ Մար · ա · 3 ։ Ղու · գ · 4 ։ Յօհ · ա · 23 ։
** Կ՚ըսէ Ձայն մը կը կանչէ . Ընա-
պատին մէջ Տէրոջը
Ի Մաղ · է · 1 ։
Ի Սաղ · կը · 4 ։ Գլ · խթ · 11 ։
Ի Գլ · խն · 2 ։
† Կ՚ըսէ Էսի ըսի ։
Ղ Ցոբ · Ժգ · 2 ։ Սաղ · ղ · 5 ։ Ես · 11 ։ Ճգ · 15 ։ Ճակ · ա · 10 ։ Ա Պետ · ա · 24 ։

վըայ ՝ Տէրոջը հովը կը փչէ . իրա-
8 ՝ը՛նէ ժողովուրդը խոտ է : Խոտը
կը չորնայ , ծաղիկը կը թառամի .
բայց Աստուծոյն խօսքը յա-
ւիտեան պիտի մնայ :
9 Ելի՛ր բարձր լեռան վըայ , ով
դուն՝ որ Սիօնին աւետիս կը բերես .
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր ,
ով դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս
կը բերես . բարձրացո՛ւր , մի՛ վախ-
նար . Ցուդայի քաղաքներուն ը-
10 ա՛ , Ահա ձեր Աստուածը : Ահա
Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի
գայ , ու Բ անոր բազուկը իրեն հա-
մար պիտի իշխէ . ահա՛ իր վարձքը
իր հետն է , ու գործոց հատուցումը
11 իր առջևն է : Անհոյ Եհովուի պէս
իր հօտը պիտի հովուէ . գառնուկ-
ները իր բազուկովը պիտի ժողվէ ,
ու ըզանո՛ւն իր գրկացը մէջ պիտի
կրէ , և ծիծ տուողները կամաց պի-
տի քշէ :
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց ,
ու երկինքը մէկ մատնաչափով ,
և լեռները կշռորդով , ու բլուր-
13 ները կշռադրով կշռեց : Ո՞վ քնն
նեց Տէրոջը Հոգին . ու անոր խոր-
հըրդակից ըլլալով , խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ : Անիկայ որո՞ւն խորհուրդ հարցուց . ու ո՛վ անոր ի-
մաստութիւն տուաւ , և դատաս-
տանի ճամբան սորվեցուց . ո՛վ ա-
նոր գիտութիւն սորվեցուց , ու
իմաստութեան ճամբան գիտցուց :
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթիլի պէս են , ու կշռադրի մէջի մանր
փոշիին պէս կը սեպուին . ահա
կղզիները * ցրուած փոշիի պէս են :
16 Ու Լիբանան կրակի համար բաւական չէ , ու անոր անասունները
ողջակէզի համար բաւական չեն :
17 Ամէն ազգերը անոր առջևը ՝ ոչինչի
պէս՝ ու Ն ոչինչէն պակաս և ունայնութիւն կը սեպուին :
18 Ուստի դուք Հ զԱստուած որո՞ւ
կը նմանցընէք , ու զանիկայ ի՞նչ
նմանութեան հետ կը հաւասարո-
19 ցընէք : Ն Արուեստաւորը կը ձուլէ
կուռքը , ու ոսկերիչը զանիկայ
ոսկիով կը պատէ , և անոր արծա-
20 թէ շղթաներ կը շինէ : Ան աղքատը որ չկրնար մշակաթև նուէրներ ընել , անփուտ փայտ կ՚ընտրէ ,
իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը
փնտռէ , ղոր անշարժ կուռք մը շի-
21 նէ : Ո՞վիմէ չգիտցա՞ք , չլսեցի՞ք ,
ձեզի առաջուց չզուցուեցա՞ւ ,
երկրիս հիմնադրութենէն չհասկը-
22 ցա՞ք : Ինքն է երկրիս շրջանին վրայ
նստողը , ու անոր բնակիչները
մարախներու պէս են . Ինքն է երկինքը վարագուրի պէս տարածողը ,
ու նստելու համար զանիկայ վրանի
23 պէս կանգնողը : Ինքն է չիշխանները բնջկնէ ընողը , ու երկրիս
24 դատաւորները ոչնչացընողը : Անոնք դեռ չտնկուած , չցանուած ,
և անոնց բունը հողի մէջ չարմատացած , անիկայ անոնց վրայ կը
փչէ , ու անոնք կը չորնան . և փո-
թորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տա-
25 նի : Ո՞րդ որո՞ն կը նմանցընէք
զիս , որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝
26 կ՚ըսէ Սուրբը : Աչքերնիդ վե՛ր
վերցուցէք ու նայեցէ՛ք , ասոնք
ով ստեղծեց . անիկայ անոնց զօր-
քը համրանքով կը հանէ , Ե անոնց
ամէնը էրէնց անունովը կը կանչէ .
էր մեծ իշխանութեամբը ու սաս-
տիկ զօրութեամբը անոնցմէ բնաւ
մէկը եա չմնար :
27 Ո՛վ Ցակոբ՝ ինչո՞ւ կ՚ըսես , ու
ով Իսրայէլ՝ Ինչո՞ւ կը զրուցես Թէ
իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ ,
և իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէն
28 զանց եղաւ : Միթէ չգիտցա՞ր ,
կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան՝ երկրիս ծայրերուն Ստեղծիչը չյոգնիր ու չմտոլորնար . Ե անոր իմաստութիւնը չը-
29 քննուիր : Անիկայ է յոգնածին ոյժ
տուողը , ու կարողութիւն չունեցողին շատ զօրութիւն հասցընողը :
30 Երիտասարդները անդամ պիտի
յոգնին ու Թուլնան , և ընտիր
կտրիճները բոլորովին պիտի իյնան :
31 Բայց Տէրոջը ապաւինողները
ոյժ չպիտի նորոգուի . Ե անոնք
արծիւներու պէս † թևերով վեր
պիտի ելլեն՝ , պիտի վազեն ու
չմտոլնան , պիտի քալեն ու չյոգ-
նին :

ԳԼ . Խ Ա

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի՝ յառաջ բերելով իր ողորմութիւնները որ եկեղեցիին ըրեր է , 10 իր խոստումնները , 21 ու կուռքերուն ունայնութիւնը :

1 ՝՝Վ կղզիներ՝ Ե իմ առջևս լռեցէ՛ք , ու ժողովուրդները էրէնց
ոյժը նորոգեն . մօտենան Ե՝ ան
ատենը խօսին . միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք : Ո՞վ ոտքը հանեց
արդարը Բ արևելքէն , ու զանիկայ
իր շաւիղներուն կանչեց , Է ազ-
գերը անոր առջևը դրաւ , ու թա-
գաւորներու վրայ անոր տիրել
տուաւ , զանո՛ւհ փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջևը , ու հողմավար
մղեղի պէս՝ անոր աղեղին առջևը :
3 Զանոնք հալածեց , ու խաղաղու-
թեամբ անցաւ անանկ ճամբայէ
մը , ուր որ ոտքը իր ուրեք կոխած
4 չէր : Ո՞վ է ասկէ գործողը ու
ընողը , Ե՝ շրջանները սկիզբէն

Ն . ք . գԲ . Իբր 712
Ի Սաղ . ճգ . 16 :
ը ապաս . ա . 25 :
Բ Գլ . ծԹ . 16 :
ծ ԳԼ . կը . 11 : Ցայտ . Իբ . 12 :
Է Գլ . խԹ . 10 : եզեկ . լՉ . 23 : լԷ . 24 : Յօհ . ժ . 11 : Երբ . ժ . 20 : ա Պետ . բ . 25 : ե . 4 : Ցայտ . է . 17 :
Լ Ա՛մակ . Լ . 4 :
Ը Ցոբ . իա . 22 : Լզ . 22 , 23 : Հռով . ժա . 34 : ա Կոր . բ . 16 :
* Կամ՝ կը վերցընէ փոշիի պէս :
Ծ Դատ . դ . 35 :
Ժ Սաղ . կբ . 9 :
Ն Սաղ . կբ . 9 :
Ո Հմր 25 : ԳԼ . խգ . 5 : Գոր . ժէ . 29 :
Յ Գլ . իա . 6 , 7 : խգ . 12 , ԷՀ : Երեմ . ժ . 3 , ԷՀ :
Ղ Գլ . խա . 7 : Երեմ . ժ . 4 :
Ճ Սաղ . ծԹ . 1 : Գոր . ժգ . 16 : Հռով . ա . 19 . 20 :
Մ Ցոբ Թ . 3 : Սաղ . ճգ . 2 : Գլ . խբ . 5 : խգ . 24 : ծա . 13 : Երեմ . ժ . 12 :
Ն . ք . գԲ . Իբր 712
յ Ցոբ . ժբ . 21 : Սաղ . ճէ . 40 :
Ն Հմր 18 : բ Օր . գ . 15 , ԷՀ :
Շ Սաղ . ճխե . 4 :
Ո Սաղ . ճխե . 5 : Հռով . ժա . 33 :
Չ Սաղ . ճգ . 5 :
† Կամ՝ նորաթեւուր պիտի զարդարուին .
Պ Հմր 26 : ԳԼ . խգ . 7 : խգ . 10 :

Ն · Ք · ՂԲ · ԻԲԲ 712

կանչողը . ես Տէրս ու Հառաջինն եմ , ու ետքիններուն հետ եմ ։

Ի ԳԼ · խգ · 10 ։ խգ · 6 ։ խը · 12 ։ Ցայտ · ա · 17 ։ իբ · 13 ։ ՂԳԼ · ի · 19 ։ խգ · 12 ։ Ի ԳԼ · ի · 19 ։

5 Կղզիները տեսան ու վախցան , երկրիս ծայրերը դողացին , անոնք
6 մօտեցան ու եկան . ՂԱնոնց ամէն մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ , ու ասիկա ըսաւ իր եղբօրը՝
7 ըսաւ ։ Ի Եւ արուեստաւորը՝ ոսկերիչին , ուռնով ծեծողը սալէ վրայ զարնողին սիրտ կու տայ , ու կ՚ըսէ , Ասիկայ կպցընելու համար աղէկ է , ու գանիկայ գամերով կը գամէ , Որ չշարժի ։

ԸԳԼ · ի · 20 ։

8 Բայց դուն , ով իմ ծառաս Իսրայէլ , իմ Ի ընտրեալս Յակոբ՝ Ի իմ սիրելոյս Աբրահամին սե-
9 րունդը՝ Որ քեզ երկրիս ծայրերէն առի , ու քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի , և քեզի ըսի , Դուն իմ ծառաս ես , քեզ ընտրեցի ու
10 քեզ չմերժեցի . Ի Մի վախնար , Եքանզի ես քեզի հետ եմ . մի՛ զար-
Հուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ եմ . քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնութիւն պիտի ըներեմ , ու իմ արդարութեանս ա-
11 Ջովը քեզ պիտի բռնեմ ։ Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները Ի պիտի ամչնան ու պիտի պատ-
կառին . ու քեզի հետ վիճող մարդիկները չեզածի պէս պիտի ըլլան
12 ու պիտի կորսուին ։ քեզի հետ կռուող մարդիկները պիտի փնտռես ու պիտի չգտնես . քեզի հետ պատերազմ ընող մարդիկները չեզածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի
13 ըլլան ։ Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ , որ քու աջ ձեռքդէդ կը բռնեմ , ՚՚ քեզի կ՚ըսեմ , Ի Մի վախնար , ես քեզի օգնու-
14 Թիւն կ՚ընեմ ։ Ով Յակոբին որդը՝ մի՛ վախնար , ով Իսրայէլին մանկանացուները , քեզի պիտի օգնեմ , կ՚ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին
15 Սուրբը՝ քու Փրկիչդ ։ Ահա ես քեզ նոր՝ սուր և առատմատոր կամնասայլի պէս պիտի ընեմ . լեռները պիտի մանրես ու փշրես , և բլուրները մղեղի պիտի դարձը-
16 նես ։ Հ Քանոնք պիտի հոսես , ու հովը զանոնք պիտի տանի , և փո-
թորիկը զանոնք պիտի ցրուէ . ու դուն Տէրոջմով պիտի ցնծաս , Ի Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պար-
ծենաս ։

17 Աղքատները ու տնանկները ջուր կը փնտռեն , բայց չկայ , անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է . ես Տէրս անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ , ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ ։

ՂԳԼ · լե · 6 ։ 7 ։ խգ · 19 ։ խգ · 3 ։

18 Ղբարձր տեղերու վրայ գետեր , ու հովիտներու մէջ աղբիւրներ պիտի

Ն · Ք · ՂԲ · ԻԲԲ 712

բանամ . Ի անապատը ջուրի լիճի , ու չոր երկիրը ջուրի աղբիւրներու-
19 պիտի դարձընեմ ։ Անապատին մէջ՝ եղևին , սատիմ , մրտենի ու իւղի ծառ պիտի տնկեմ . անջուր երկրին մէջ մայր , սոսի ու տօսախ
20 մէկտեղ պիտի դնեմ . Ի որպէս զի տեսնեն ու գիտնան , ու մէկտեղ մտածեն ու հասկընան , որ ասի-
կայ Տէրոջը ձեռքը ըրաւ , ու Իսրայէլին Սուրբը ստեղծեց ։

Ի ՍԱՂ · ՃԷ · 35 ։ Ի ՍԱՂ · ԺԲ · 9 ։

21 Ձեր դատը յառաջ բերէք , կ՚ըսէ Տէրը . ձեր զօրաւոր փաստերը մօ-
տեցուցէք , կ՚ըսէ Յակոբին թա-
22 գաւորը ։ Ի Թող մօտեցընեն , ու ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն . առ-
ջինները մեզի յայտնեն թէ անոնք ինչ էին , որպէս զի միտքերնիս պահենք ու անոնց վախճանը գիտնանք . կամ ապագայ բաները
23 մեզի գիտցընեն ։ Ն Ապակ ետքը ըլ-
լալիքները պատմեցէք , որ ձեր աս-
տուած ըլլալը գիտնանք . Ի կամ աղէկ կամ գէշ բան մը ըրէք , որ զարմանանք ու մէկտեղ տեսնենք ։
24 Ահա Ի դուք ոչինչ էք , ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է . ձեզ ընտրողը

ՂԳԼ · խբ · 9 ։ խգ · 7 ։ 8 ։ խե · 3 ։ ՁՕՅ · ժգ · 19 ։ ԼԵՐԵՄ · ժ · 5 ։ Ի ՍԱՂ · ՃԺԵ · 8 ։ ԳԼ · խգ · 9 ։ ա ԿՈՐ · ը · 4 ։ ԼԵԶՔ · ա · 2 ։ Ի ՀԱԳ 2 ։

25 պղծութիւն է ։ Հիւսիսի կողմէն Ի ես արթնցուցի , և պիտի դայ ,
՚՚ արևելքէն Ի իմ անունս պիտի կանչէ . Ի և իշխանները տիղմի պէս պիտի կոխէ , ինչպէս որ բրուտը
26 կաւը կը կոխէ ։ Ո Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք . ու առջի դարերէն՝ որ ճշմարիտ է՝ ըսենք .
ոչ յայտնող մը կայ , ոչ գիտցընող մը , և ոչ ձեր խօսքերը մտիկ ընող
27 մը ։ Ի Առաջ Ի ես ըսի Սիօնին , Ա-
հա՛ ահա անոնք . ու Երուսաղէմին
28 աւետիս բերող տուի ։ Ի Ես նայե-
ցայ ու մարդ մը չկար , և ասոնց-
մէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար , որուն հարցընեմ ու պատասխան
29 տայ ։ Ի Ահա ամէնքը անոտի են , գործքերնին ոչինչ է . անոնց ձու-
լածոյ կուռքերը հով և ունայ-
նութիւն են ։

Ի ՀԱԳ 24 ։

ԳԼ · ԽԲ

1 Քրիստոսի պաշտօնը , հեզութիւնը և հաստա-
տութիւնը ։ 5 Աստուծոյ անոր ըրած խոստ-
մունքը ։ 10 Աստուած գովելու յորդորանք
մը՝ իր աւետարանին համար ։ 17 Ժողովուր-
դը կը յանդիմանուի իր անհաւատութեանը
համար ։

1 Ի Ահա Ի իմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու-
պիտի ըլլամ , Ի իմ ընտրածս՝
որուն իմ սիրտս Ի հաւնեցաւ . Ի իմ
Հոգիս անոր վրայ դրի . անիկայ ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ ։
2 Անիկայ պիտի չպոռայ ու պիտի չաղաղակէ , և իր ձայնը դուրսը
3 լսել պիտի չտայ ։ Ջախջախած Ե-
ղէգը պիտի չկոտրէ , ու պլպլացած

Ի ԳԼ · խբ · 10 ։ խԹ · 3 · 6 ։ ծբ · 13 · ԺԳ · 11 · Ի ՄԱԹ · ժբ · 18 , 19 , 20 ։ ՓԼ · բ · 7 ։ Բ ՄԱԹ · գ · 17 ։ ԺԷ · 5 ։ ԵՓԵ · ա · 6 ։ Ի ԳԼ · ժա · 2 ։ ՁՕՅ · գ · 34 ։

պատրոյգը պիտի չմարէ . իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ :
4 Անհնկոյ պիտի չհկարանայ ու պիտի չծռնայ , մինչև որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ . ու կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն :
5 Ա Երկինքը ստեղծող ու զանիկայ կազմող , ՚երկիրը ու անոր մէջ բուսածը տարածող , անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ՝ և Ա անոր մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր
6 Ա ատուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ես Տէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի , և ձեռքէդ պիտի բռնեմ՝ ու քեզ պիտի պաշտպանեմ , Ե և քեզ ժողովուրդին ուխտ , ա Ժ ազգերուն
7 լոյս պիտի տամ . Ի՛ր կոյրերուն աչքերը բանաս , Ի բանտարկեալները բանտէն հանես , ա Ի խաւարի մէջ նստողները կապանքի տունէն :
8 Ես Եհովայ եմ , իմ անունս աս է . ու Ե իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար , ոչ ալ իմ պատիւս կուռ-
9 քերուն : Առջի բաները ահա եղան , ու նորերը ես կը յայտնեմ . անոնք դեռ չեղած ձեղի կ՚իմացընեմ :
10 Ի Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , ա անոր գովութիւնը երկրիս ծայրերէն , հովի ծովը իջնողներ ու զա նիկայ լեցնողներ , կղզինե՛ր և ա-
11 նոնց բնակիչները : Անապատը ու անոր քաղաքները կեդրու բնակած գեղերը Յ՚ե վերցնեն . *Կէմի բնակիչները յաղթանակի երգով
12 լեռներուն գլխէն ձայն տան . Տէրոջը փառք տան , և անոր գովութիւնը կղզիներուն մէջ պատմեն :
13 Տէրը Հզօրի պէս պիտի ելլէ , պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթընցընէ . պիտի աղաղակէ ու Ի բարձրաձայն պիտի գոչէ , և իր թշնամիներուն վրայ Ի յաղթող պիտի ըլլայ՚ :
14 Ես շատոնգմէ լուռ կեցայ , ձայնս կտրեցի ու զիս զսպեցի . Հիմա Ծնանող կնկան պէս պիտի պոռամ , Ի պիտի աւրեմ ու մէկէն պիտի
15 կլլեմ՚ . Լեռները ու բլուրները անապատ պիտի ընեմ , և անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ՝ , ու գետերը ‖ ցամաքի պիտի դարձընեմ , և լիճերը պիտի ցամքեցընեմ :
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբուն մէջ պիտի պտրտցընեմ , զանոնք իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ . անոնց առջևը խաւարը լոյս , ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ընեմ . անոնց աս բաները պիտի ընեմ , ու զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ :
17 Քանդակած կուռքերու ապաւինողները , և ձուլածոյ կուռքերուն

Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսողները ետ պիտի դառնան ու ամօթահարից ըլլան :
18 Ո՛վ խուլեր՝ լսեցէք , ու ո՛վ
19 կոյրեր՝ նայեցէ՛ք որ տեսնէք : Ո՞վ է կոյր՝ բաց Ի իմ ծառայէս , կամ խուլ՝ իմ խրկած դեսպանիս պէս . ո՞վ է կոյր՝ Ա պատ-ած նուիրեալին պէս , և կոյր՝ Տէրոջը ծառային
20 պէս : Շատ բաներ կը տեսնես , Ի բայց զգուշութիւն չես ըներ . ականջները բաց են , բայց չես լսեր :
21 Տէրը իր արդարութեանը համար անոր հաճեցաւ , էր օրէնքը մեծ-
22 ցուց ու փառաւորեց : Բայց անիկայ յափշտակուած և կողոպտուած ժողովուրդ է , ամէնքը քարայրներուն մէջ որոգայթի բռնուեցան , ու բանտերու մէջ պահուեցան . անոնք յափշտակութեան մատնուեցան , և ազատող մը չկայ . կողոպուտ եղան , ու մէկը չհնտուիր որ
23 Ե՛տ տուր՝ ըսէ : Ձեր մէջը ո՞վ կայ , որ ասոր ականջ դնէ , և մնոիկ ընէ ու լսէ գալու ժամանակին համար :
24 Ո՞վ մատնեց Ցակորը յափշտակութեան , ու Իսրայէլը՝ կողոպտիչներուն . չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեղք գործեցինք . վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզեցին , և անոր օրէնքին չհա-
25 զանդութիւն չըրին : Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց , ու ամէն կողմէն զանիկայ բռնկցուց , Ի բայց անիկայ չգիտցաւ . զանիկայ այրեց , բայց անիկայ իր սրտին մէջ չդրաւ :

ԳԼ . ԽԳ

1 Տէրը իր խոստումնդներովը սկզբեցին կը մխիթարէ . 8 ժողովուրդը կը կանչէ որ իր ամէնաս կարողութեանը վկայութիւն տան . 14 կը նախատէ անոնց Բաբիլոնի կործանումը , 18 և իր ժողովուրդին հրաշալի կերպով փրկութիւը . 22 ժողովուրդը կը յանդիմանէ՝ ցուցընելով թէ կարող չեն ինքզինքնին արդարացընելու :

1 Դ Հիմա՛ ով Ցակոբ՝ ՚քեզ ստեղծողը , ու՝ ով Իսրայէլ՝ Ի քեզ ձևակերպող Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Մի վախնար , Ե վասն զի ես քեզ փրկեցի , Ա Ե՛ւ քու անունովդ կան-
2 չեցի . դուն իմն ես : Ի երբոր ջուրերէն անցնիս , Ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , ու երբոր գետերէն անցնիս , քեզ պիտի չխոխն . Ի երբոր կրակի մէջէն քալես , պիտի չայրիս , և բոցը քեզ պիտի չբռնկընէ :
3 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ՝ Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ . Ը Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝ Եթովպիան ու Սաբան
4 քեզի համար փոխարէն տուի : Որովհետև իմ առջևս պատուական

Ն . ՔՔ . ՂԲ . Իբր 712

Ը Ծն . խթ . 10 :

Ի ԳԼ . խդ . 24 : Զաք . ժբ . 1 :

Ղ Սաղ . ՃԼՉ . 6 :

Լ Գոր . ԺԷ . 25 :

Ը ԳԼ . խգ . 1 :

Ի ԳԼ . խթ . 8 :

Ժ ԳԼ . խթ . 6 : Ղ . ա . բ . 32 : Գոր . ժգ . 47 :

Ի ԳԼ . լե . 5 :

Ւ ԳԼ . կա . 1 : Ղ . ա . գ . 18 , 19 : բ Տիմ . բ . 26 : Երբ . բ . 14 , 15 :

Խ ԳԼ . Թ . 2 :

Ծ ԳԼ . խը . 11 :

Կ Սաղ . լԳ . 3 : խ . 3 : գբ . 1 :

Հ Սաղ . ՃԷ . 23 :

* Կ՚ըսէ Վէմերու

Ն ԳԼ . լա . 4 :

‡ Կ՚ըսէ պիտի զօրանայ :

‡ Կ՚ըսէ չունչ առնելով պիտի փըչեմ .

‖ Կ՚ըսէ կղզիները

Ն . ՔՔ . ՂԲ . Իբր 712

Ղ Սաղ . ղԷ . 7 : ԳԼ . ա . 29 : խգ . 11 : Ես . 16 :

ճ ԳԼ . խգ . 8 : Եզեկ . ԺԲ . 2 : Տճս Ցօհ . Թ . 39 , 41 :

Ժ Տճս Հռով . Բ . 21 :

ա Հեր 7 :

Բ՝Հեր 21 : ԳԼ խգ . 2 , 21 , 24 :

ճ ԳԼ . խգ . 6 :

Ծ ԳԼ . խը . 6 : Ես . 4 :

Ի Սաղ . կգ . 12 : ղա . 3 , ՃՀ :

Ղր Օր . լ . 6 , 8 :

Խ Դան . գ . 25 , 27 :

Հ Առակ . ժա . 8 : իա . 18 :

եղար , պատիւ դուար , ու ես քեզ սիրեցի . անոր համար քու անձէդ փոխարէն մարդ , ու քու հոգւոյդ փոխարէն ժողովուրդներ պիտի տամ : 5 Ե՛մ վախնար , քանզի ես քեզ հետ եմ . քու սերունդդ ա՛ բևելքէն պիտի բերեմ , և քեզ ա՛ 6 րևմուտքէն պիտի ժողվեմ : Հիւ՛ սիսին պիտի ըսեմ Թե՛ Տո՛ւր , ու հարաւին Թե՛ Մի՛ արգիլեր . իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս երկրի ծայրէն բե՛ր , Ա՛յն 7 բոլոր ժ՛ իմ անունովս կոչուածները . վասն զի է՛ անոնք իմ փառացս համար ստեղծեցի , և զանոնք ձևակերպեցի ու կազմեցի :

8 Ե՛ Ա՛նէք ունեցող կոյր ժողովուրդը , ու ականջ ունեցող խուլերը հանե՛ 9 ցէ՛ք : Բոլոր ազգերը մէկտեղ ժողովո՛ւին , և ժողովուրդները հա՛ ւաքուին . ո՞ անոնցմէ ով կրնայ ասիկայ պատմել , ու առջի բաները մեզի գիտցնել . իրենց վկաները թող բերեն , որ արդարանան , և մարդիկ լսեն ու ըսեն Թէ Ա՛՛ՒՄ 10 Ճշմարիտ է : Ե՛ իմ վկաներս դուք է՛ք՝ կ՛ըսէ Տէրը , հո՛նաև իմ ընտրած ծառաս . որպէս զի գիտնաք ու ինծի հաւատաք , և հասկընաք որ ես եմ . ո՛ ինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ , ու ինծմէ ետքն ալ պիտի 11 չըլլայ : Ե՛Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և 12 ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ : Ես զրուցեցի ու փրկեցի և գիտցուցի , երբոր ձեր մէջը օտար աստուած չկար . ո՛ ու իմ վկաներս դուք է՛ք , կ՛ըսէ Տէրը , որ ես եմ 13 Աստուած : Ո՛ի՛կեդրէն ի՛ վեր ես նոյն եմ , ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս աղատէ . երբոր ես բան մը կ՛ընեմ , ո՛վ կրնայ զանիկայ դարձնել :

14 Ա՛յսպէս կ՛ըսէ Տէրը՝ ձեր Փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր սիրոյն համար Բաբիլոն կը խրկեմ , և անոնց ամէն փախստականները ու նաւերնուն մէջ ուրախ ըլլայ : 15 Ե՛ս՝ Տէրս՝ Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝ 16 ձեր Թագաւորը : Ա՛յսպէս կ՛ըսէ Տէրը՝ որ ե՛ծովուն մէջ ճամբայ , ու ջուրերուն մէջ շաւիղ կը 17 դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և զօրութիւնը կը հանէ . անոնք մէկտեղ կը պառկին ու չեն կրնար . անոնք պատրոյգի պէս կը մարին և 18 կ՛անցնին . Դ՛առջինները մի՛ յիշէք , ու հին բաները միտքերնիդ մի՛ բե՛ 19 րէք : Ահա ես Ը՛նոր բան պիտի ընեմ , որ հիմա պիտի յայտնուի . միթէ զանիկայ պիտի չգիտնաք . Ե՛ս անապատի մէջ ալ ճամբայ՝ ո՛՛ անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի 20 դնեմ : Ձիս դաշտի գազանները , չագալները ու ջայլամները պիտի փառաւորեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խմելու համար ո՛անապատի մէջ ջուրեր , Ը՛ անջրդի երկրի մէջ գե՛ 21 տեր պիտի տամ : Ա՛ՀԱ ժողովուրդը ես ինծի համար ստեղծեցի , ա՛ նոնք իմ դովութիւնս պիտի պատմեն :

22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ո՛վ Ցակոբ . Հապա Ո՛ինծմէ ձանձրա՛ 23 ցար՝ ո՛վ Իսրայէլ : Ո՛ Քու ոչխարները ինծի չբե՛ րիր , և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր . ընծայի համար քեզ չաշխատեցուցի , ու կնդրուկի համար 24 քեզ չոգնեցուցի : Ինծի համար ստակով խունկերէդն ծախու չա՛ ռիր , և քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր . Հապա քու մեղքերովդ զիս աշխատեցուցիր , ո՛՛ քու անօրէնութիւններովդ զիս 25 ոգնեցուցիր : Ես եմ՝ ես եմ , որ Ո՛քու յանցանքներդ է՛ինծի հա՛ մար կը ջնջեմ , Ո՛ու քու մեղքերդ՝ 26 ալ պիտի չյիշեմ : Մ՛իտքս ձգէ . մէկտեղ դատի երթանք , դուն զրուա՛ 27 ցէ՛ , որպէս զի արդարանաս : Քու նախահայրդ մեղք գործեց , և քու ուսուցիչներդ ինծմէ ապստամբե՛ 28 ցան : Ո՛ւստի Ո՛ի՛ա ալ սրբարանին իշխանները պիղծ սեպեցի , և Ցակոբը նզովքի , ու Իսրայէլը նա՛ խատինքի մատնեցի :

Գ Լ · Խ Դ

1 Աստուած իր խոստմունքներովը կը մխիթարէ եկեղեցին . 7 կը ցուցընէ կուռքերուն ունայնութիւնը , 9 և կուռք շինողներուն յիմարութիւնը : 21 Աստուած գովելու յորդորանք մը՝ իր փրկագործութեանը ու ամենակարողութեանը համար :

1 Ա՛յս հիմա մտիկ ըրէ՛՝ ո՛՛վ իմ ծա՛ ռաս Ցակոբ , ու դուն՝ ո՛վ իմ 2 ընտրած Իսրայէլ : Քեզ ստեղ՛ ծող և Ք՛արգանդի մէջ ձևակեր՛ պող , ո՛՛ քեզի օգնութիւն ընող Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Մ՛ի՛ իմ ծա՛ ռաս Ցակոբ , և դուն՝ ո՛վ իմ ընտ՛ րած Ի՛Իսրայէլս՝ մի՛ վախնար . 3 Քանզի Ը՛ծարաւին վրայ ջուր պի՛ տի թափեմ , ու անջուր երկրին վրայ՝ հեղեղներ . քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ , և քու որդւոցդ վրայ՝ իմ օրհնու՛ 4 թիւնս : Ո՛ւ անոնք էբո՛ի Ի՛ խոտե՛ ղուս մէջ , ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս պիտի բուս՛ 5 նին : Մ՛էկը պիտի բե՛ Թէ ես Տէրոջն եմ . մէկն ալ Ցակոբին անունովը պիտի կանչէ , և միւսն ալ իր ձեռքովը պիտի ըրէ Ի՛ե , Ն՛

Ն·Ա·ԳՖ· ԽԲԲ 712

Ցերօբն Խ՛, ու Խորայէլին անունը պիտի մականուանի ։

6 Տէրը՝ Խորայէլին Թագաւորը և Է՛զօրաց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս կ՛ըսէ. Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը, ու ինծմէ ուրիշ

7 Աստուած չկայ ։ Ես հին ժողովուրդը հաստատելէս՝ ի վեր Է՛ով կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել, և ասիկայ ինծի համար կարգի դնել. Թող զրուցեն գալու ու ըլլալու բաները ։ Մի վախնաք ու մի՛ զարհուրիք. Ըմիթէ ես ձեզի ան առնէն չհետցուցի՞ ու չզրուցեցի՞ ։ Դուք վկաներս էք. ինծմէ ուրիշ Աստուած կայ. Ժայռաբի՝ ուրիշ Վէմ չկայ, ո՛րիշ մը չեմ գիտեր ։

9 Կուռք շինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն են, և անոնց ընտիր գործերէն օգուտ մը չեն ըներ, ու իրենք իրենց գէմ վկաներ են. Չեն տեսներ ու չեն իմանար, որ

10 ամչնան ։ Ո՞վ է անիկայ, որ աստուած կը շինէ, և կուռք կը

11 ձուլէ, Է՛որ օգուտ մը չըներ ։ Ահա անոր բոլոր ընկերները Ժպիտի ա՛մչնան, վասն զի արուեստաւորներէն՝ անգամ մարդ են. Թող անոնք ամէնը ժողովուին ու կայնին, պիտի վախնան ու միասին պիտի ամչ-

12 նան ։ Երկաթագործը ածուխով կը շինէ տապարը, և կռաններով անոր ձև կու տայ, ու զանիկայ իր զօրաւոր բազուկովը կը շինէ. երբ որ անօթենայ, ուժէ կը կորի.

13 երբոր ջուր չխմէ, կը մաըի ։ Հիւսը լար կը քաշէ և մատիտով ի՛ուրը կը գծագրէ, զանիկայ քանդակագործի դրիչով կը բանի, ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ. զանիկայ մարդու կերպարանքով և մարդկային գեղեցկութիւնով կը

14 շինէ, որ տան մէջ դրուի ։ Անիկայ իրեն եղևիններ կը կտրէ, և թեղօ ու կաղնի կ՛առնէ, որոնք իրեն՝ անտառի ծառերէն կ՛ընտրէ. սոճի կը տնկէ, և ջրհիկայ անձ-

15 րևը կը մեծցընէ ։ Ու անոնք մարդուն վառելիք կ՛ըլլան. և անոնցմէ կ՛առնէ, որ իրեն՝ տաքնայ. անոնց մէկ մասը կ՛այրէ ու հաց կ՛եփէ, նաև աստուած մը կը շինէ և անոր երկրպագութիւն կ՛ընէ. զանիկայ կուռք կը ձևացընէ

16 ու կը պաշտէ ։ Անոր կէսովը կրակ կը վառէ, կէսովը միս կ՛ուտէ, խորոված կ՛եփէ ու կը կշտանայ, և կը տաքնայ ու կ՛ըսէ, Ահա տաքցայ, կրակը տեսայ ։ Եւ ա-

17 նոր մնացածը աստուած՝ այինքն կուռք կը շինէ իրեն, զանիկայ կը պաշտէ ու անոր երկրպագութիւն կ՛ընէ և անոր աղօթք կ՛ընէ ու կ՛ըսէ, Ձես աղատէ, քանզի իմ

18 աստուածս դուն ես ։ Չեն գիտեր ու չեն հասկընար. քանզի Ժանոնց աչքերը՝ տեսնելէն, և անոնց սիրտերը հասկընալէն ծեփուեցաւ ։

19 Ու մէկը ուշիմութիւն չբերեր, և գիտութիւն ու հանճար չունի որ ըսէ, Անոր կէսովը կրակ վառեցի, և անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի, միս խորովեցի ու կերայ, և մնացածը պղծութիւնէն շինեմ՝ Ժ

20 ծառի կոճղ պաշտեմ ։ Անիկայ մոխիրով կը սնանի. անոր Ժխաբուած սիրտը զինքը կը մոլորցնէ, և իր հոգին չկրնար փրկել, ու չըսեր թէ իմ աջ ձեռքիս մէջը

21 ստութիւն չկայ ։ Ասոնք մի՛ մտքդ բեր՝ ով Ցակոբ, և դուն ով Խորայէլ, քանզի Ժիմ ծառաս ես. ես ստեղծեցի քեզ, դուն իմ ծառաս ես. ով Խորայէլ, Ժինծմէ պիտի չը-

22 մոռցուիս ։ Ջքու յանցանքներդ ամպի պէս ջնջեցի. ինծի դարձիր, քանզի Ն.ըզ փրկեցի ։

23 Ուրախա եղէ՛ ով երկինք, քանզի Տէրը ըրաւ ։ Ով երկրիս վարի կողմերը՝ ցնծութեամբ աղաղակեցէ՛ք. լեռներ, անտառ ու անոր մէջը եղող բոլոր ծառեր՝ ուրախութեան ձայներ հանեցէ՛ք. քանզի Տէրը փրկեց Ցակոբը, և Խորայէլի մէջ փառաւորուեցաւ ։

24 Ա՛յսպէս կ՛ըսէ Տէրը Ժքու Փրքրկիչդ, ու Ն.ըզ արգանդի մէջ Ստեղծողը. Ես եմ Տէրը, որ ամէն բաներըը ըրի. Ժերկինքը մինակ ես տարածեցի, ու երկիրը իմ կա-

25 րողութենէս հաստատեցի. Ես Ըսոտհսօսներուն նշանները Ժպարապը կը հանեմ, և գուշակողները կը յիմարեցընեմ. իմաստուններըը ետ կը դարձընեմ, Ժու անոնց գիտութիւնը յիմարութեան կը հանեմ.

26 Ես եմ ծառայիս խօսքը կը հաստատեմ, և իմ դեսպաններուս խորհուրդը կը կատարեմ ։ Ես եմ որ Երուսաղէմին համար կ՛ըսեմ Թէ Պիտի բնակուի, ու Ցուդայի քաղաքներուն համար՝ Թէ Պիտի շինուին, ու անոր աւերակները պի-

27 տի կանգնեմ ։ Ժու Ես անդունդին կ՛ըսեմ Թէ Ցորցիր, ու քու գե-

28 տերդ պիտի ցամքեցընեմ ։ Ես Կիւրոսին համար կ՛ըսեմ, Իմ հովիւս է, ու իմ ամէն կամքս պիտի կատարէ. ու Երուսաղէմին կ՛ըսեմ Թէ Պիտի շինուիս, և տաճարին Թէ Քու հիմերդ պիտի ձգուին ։

ԳԼ· ԽԵ

1 Աստուած իր եկեղեցիին փրկութեան համար Կիւրոսը կը կանչէ. 5 իր ամենակարողութեանը

Ն·Ա·ԳՖ· ԽԲԲ 712

Հ ԳԼ· ԽԵ· 20 ։

Ֆ Բ ԹԵս· Բ· 10 ։

Ղ ԳԼ· ԽԶ· 8 ։

ՖՈվս· Դ· 12։ Հռով· Ա· 21 ։ Բ ԹԵս· Բ· 11 ։

ՄՀՄՐ 1, 2 ։

*Կա՛մ՝ գիս մի՛ մոռնար՝։

Ր ԳԼ· ԽԳ· 25 ։

Ն ԳԼ· ԽԶ· 1 ։ Ղը· 20 ։ Ա Կոր· Գ· 20 ։ Ա Պետ· Ա· 18, 19 ։

Ղ Սաղ· ԿԻ· 34 ։ Ղգ· 11, 12 ։ ԳԼ· Ղը· 10 ։ ԽԻ· 13 ։ Երեմ· Ծա· 48 ։ Ցայտ· Ժը· 20 ։

Ո ԳԼ· ԽԳ· 14 ։ Հմր 6 ։

Ղ ԳԼ· ԽԳ· 1 ։

Պ Ցօր· Ր· Տ ։ Սաղ· ՃԳ· 2 ։ ԳԼ· Լ· 22 ։ Ղը· 5 ։ Ղե· 12 ։ Ծա· 13 ։

Ն Երեմ· Ծ· 36 ։

Ո ԳԼ· ԽԿ· 13 ։

Ա Կոր· Ա· 20 ։

Ն Ջաք· Ա· 6 ։

Ո Տ՛ես Երեմ· Ծ· 38 ։ Ծա· 32, 36 ։

Բ Բ ՄՆ· ԼՀ· 22, 23 ։ Եզր· Ա· 1, Հե ։ ԳԼ· Ղե· 13 ։

Ն · ք · գՔ · Իբր 712

իրաւունքով հնազանդութիւն կը պահանջէ ժողովուրդին · 20 իր փրկարար զօրութիւնը յիշելով՝ կը յանդիմանէ կուռքերուն ունայնութիւնը ։

1 Այսպես կ'ըսէ Տէրը իր օծեալ
Կիւրոսին , որուն ՝աչ ձեռքը
բռնեցի , ի որ ազգերը անոր առջևը
ջախջախեցընեմ , ու թագաւորնե-
րուն մէջքը թուլցընեմ , և անոր
առջևը դռներուն փեղկերը բա-
ցուին ու դռները բնաւ չգոցուին .
2 Ես քու առջևդ պիտի երթամ ,
և ի խորտուբորտ տեղուանքը պիտի
շտկեմ . Ի պղնձէ դռները պիտի
փշրեմ , ու երկաթէ նիգերը պիտի
3 կոտրտեմ . Եւ քեզի խաւարի ժէղ
գանձերը , ու պահուած
հարստութիւնները պիտի տամ ,
Ի որպէս զի գիտնաս թէ ես եմ
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը , որ
Ն ձիդ քու անունովդ կը կան-
4 չեմ ; Ի իմ ճակոր ծառայիս հա-
մար և իմ ընտրած Իսրայէլիս
համար քեզ քու անունովդ կան-
չեցի ՝՝ քեզի մականուն դրի ,
5 թէև զիս չէիր ճանչնար ։ Ի ես
եմ Տէրը , և ի ուրիշ մը չկայ ,
ինծմէ զատ Աստուած չկայ . ես
քեզի զօտի կապեցի , թէև զիս
6 չէիր ճանչնար . Ո որպէս զի արևել-
քէն ու արևմուտքէն գիտնան որ
ինծմէ զատ մէկը չկայ . ես եմ Տէ-
7 րը , և ուրիշ մը չկայ ։ Լոյսը
հաստատողը և խաւարը ստեղ-
ծողը , խաղաղութիւնը ընդդէ ու
Ի չարիքը ստեղծողը , աս ամէն բա-
ները ընդդէ ես Տէրս եմ ։
8 Ո՛վ երկինքներ՝ վերէն ցօղ կա-
թեցուցէք , և ամպերը արդարու-
թիւն տեղան . երկիրը բացուի
ու փրկութեան պտուղ ՝տայ , ու
ժկտեղ արդարութիւն բուսնի .
ասանդ ստեղծողը ես Տէրս եմ ։
9 Վայ անոր որ ի իր Արարչին հետ
կը վիճի , ի՝՝ Ի՞նչ երկրիս խեցիներ-
ուն պէս խեցի մըն է՞ . Հմիթէ
կաւը զինքը ձեւացընողին կրնայ ը-
սել թէ Ի՞նչ կը շինես , կամ քու
գործդ Իրնայ ի՞նչ ալ ըսել թէ Ձեռք
10 չունիս ։ Վայ անոր որ իր Հօրը
կ'ըսէ ։ Ի՞նչ կը ծնանիս , ու իր
մօրը՝ Ի՞նչ պա՞՞ կը բերես ։
11 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին
Սուրբը ու անոր Արարիչը . Գալու
բաներուն վրայով ինծի հարցու-
ցէ՛ք , Ն իմ որդւոցս համար ու Ի իմ
ձեռացս գործ քերուն համար ինծի
12 պատուէր տուէք ։ Ո Երկիրը ես
շինեցի , ու ի անոր վրայ մարդը
ստեղծեցի . երկինքը իմ ձեռքերս
տարածեցին , և ի անոր բոլոր զօր-
13 քին ես պատուէր տուի ։ Ե ես
զանիկայ արդարութեամբ արթըն-
ցուցի , ու անոր ամէն ճամբաները
պիտի շտկեմ . անիկայ Ի իմ քա-
ղաքս պիտի շինէ , և իմ աքսո-
րուածներս ետ պիտի դարձընէ
՝՝ առանց դնոյ ու առանց կաշառ-
քի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
14 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ն Եգիպտո-
սին վաստակը ու Եթէոպացւոց
և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վա-
ճառականութիւնը քեզի պիտի
անցնի , ու քուկդ պիտի ըլլայ .
անոնք քու ետևէդ պիտի քալեն ,
և ՚շղթաներով պիտի պտրտին ,
ու քեզի երկրպագութիւն ընեն՝
քեզի պիտի աղաչեն ՝՝ ըսե՛ն ,
Ի Միայն քու մէջդ Աստուած կայ ,
ու ՝՝ անի՛կ ի զատ ուրիշ Աստուած
մը չկայ ։
15 Ցիրաւի ՝դուն քեզ ծածկող Աս-
տուած մըն ես , ով Իսրայէլին
16 փրկիչ Աստուածը ։ Անոնք ամէ-
նը պիտի ամչնան ու պատկառին .
Վկուռքը շինողները միասին ամօ-
17 թով պիտի երթան ։ ՝Իսրայէլ
յաւիտենական փրկութիւնով Տէ-
րոջմէ պիտի փրկուի . դուք յաւի-
տեանս յաւիտենից պիտի չամչ-
նաք ու չպատկառիք ։
18 Քանզի այսպէս կ'ըսէ ՚երկինքը
ստեղծող Տէրը , ան Աստուածը որ
երկիրը կազմեց , զանիկայ շինեց
և հաստատեց . զանիկայ պարապ
տեղը չստեղծեց , հապա բնակու-
թեան համար կազմեց . Ց Տէրը ես
19 եմ , ու ինձմէ ուրիշը չկայ ։ Ես
՝՝ծածկաբար երկրիս մութ տեղը
չխօսեցայ . ցակոբին սերունդին
չըսի թէ Զուր տեղը զիս փնտռե-
ցէք . ։ ես Տէրս արդարութիւն
կը խօսիմ , և ճշմարիտ բաներ կը
20 յայտնեմ ։ Ժողովուեցէք ու ե-
կէք . մկտեղ մտտեցէք դուք՝ ով
ազգերէն ազատուածներ . ։ անոնք
գիտութիւն չունին , որ իրենց
կուռքին փայտը կը կանգնեն , ու
փրկելու կարողութիւն չունեցող
21 աստուծոյ աղօթք կ'ընեն ։ Քա-
րոզեցէ՛ք ու ըստ՚՚ մտտեցուցէ՛ք ,
և անոնք մկտեղ խորհուրդ ընեն .
՚ասիկայ ի սկզբանէ ով հետցուց ,
ան ժամանակէն ի վեր ով պատ-
մեց . չ՚ որ ես Տէրս , ի որ ինծմէ
զատ ուրիշ Աստուած չկայ , ու
ինծմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած
22 ու Փրկիչ չկայ ։ ՝Ով երկրիս բո-
լոր ծայրերը՝ ինծի նայեցէ՛ք որ
փրկուիք . քանզի ես եմ Աս-
տուած , և ինձմէ ուրիշը չկայ ։
23 Ե իմ անձիս վրայ երդում ըրի .
իմ բերնէս արդարութեան խօսք
ելաւ ու ետ չդառնար , որ ե՛ա-
մէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի ,
և ՚՚ամէն լեզու երդում պիտի
ըլլայ , ու անոր ամէն ճամբաները
պիտի շտկեմ . անիկայ Ի իմ քա-
ղաքս պիտի շինէ , և իմ աքսո-
րուածներս ետ պիտի դարձընէ
՝՝առանց դնոյ ու առանց կաշառ-
քի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
14 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ն Եգիպտո-
սին վաստակը ու Եթէոպացւոց
և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վա-
ճառականութիւնը քեզի պիտի
անցնի , ու քուկդ պիտի ըլլայ .
անոնք քու ետևէդ պիտի քալեն ,
և ՚շղթաներով պիտի պտրտին ,
ու քեզի երկրպագութիւն ընեն՝
քեզի պիտի աղաչեն ՝՝ ըսե՛ն ,
Ի Միայն քու մէջդ Աստուած կայ ,
ու ՝՝ անի՛կ ի զատ ուրիշ Աստուած
մը չկայ ։
15 Ցիրաւի ՝դուն քեզ ծածկող Աս-
տուած մըն ես , ով Իսրայէլին
16 փրկիչ Աստուածը ։ Անոնք ամէ-
նը պիտի ամչնան ու պատկառին .
Վկուռքը շինողները միասին ամօ-
17 թով պիտի երթան ։ ՝Իսրայէլ
յաւիտենական փրկութիւնով Տէ-
րոջմէ պիտի փրկուի . դուք յաւի-
տեանս յաւիտենից պիտի չամչ-
նաք ու չպատկառիք ։
18 Քանզի այսպէս կ'ըսէ ՚երկինքը
ստեղծող Տէրը , ան Աստուածը որ
երկիրը կազմեց , զանիկայ շինեց
և հաստատեց . զանիկայ պարապ
տեղը չստեղծեց , հապա բնակու-
թեան համար կազմեց . Ց Տէրը ես
19 եմ , ու ինձմէ ուրիշը չկայ ։ Ես
՝՝ծածկաբար երկրիս մութ տեղը
չխօսեցայ . ցակոբին սերունդին
չըսի թէ Զուր տեղը զիս փնտռե-
ցէք . ։ ես Տէրս արդարութիւն
կը խօսիմ , և ճշմարիտ բաներ կը
20 յայտնեմ ։ Ժողովուեցէք ու ե-
կէք . մկտեղ մտտեցէք դուք՝ ով
ազգերէն ազատուածներ . ։ անոնք
գիտութիւն չունին , որ իրենց
կուռքին փայտը կը կանգնեն , ու
փրկելու կարողութիւն չունեցող
21 աստուծոյ աղօթք կ'ընեն ։ Քա-
րոզեցէ՛ք ու ըստ՚՚ մտտեցուցէ՛ք ,
և անոնք մկտեղ խորհուրդ ընեն .
՚ասիկայ ի սկզբանէ ով հետցուց ,
ան ժամանակէն ի վեր ով պատ-
մեց . չ՚ որ ես Տէրս , ի որ ինծմէ
զատ ուրիշ Աստուած չկայ , ու
ինծմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած
22 ու Փրկիչ չկայ ։ ՝Ով երկրիս բո-
լոր ծայրերը՝ ինծի նայեցէ՛ք որ
փրկուիք . քանզի ես եմ Աս-
տուած , և ինձմէ ուրիշը չկայ ։
23 Ե իմ անձիս վրայ երդում ըրի .
իմ բերնէս արդարութեան խօսք
ելաւ ու ետ չդառնար , որ ե՛ա-
մէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի ,
և ՚՚ամէն լեզու երդում պիտի

Ն · ք · գՔ · Իբր 712

Ը Ր Ա Ն · ԼՂ · 22 , 23 ։ Եզր · ա · 1 , ԼԱ ։ ԳԼ · Խդ · 28 ։
՚՚ ԳԼ · ծբ · 3 ։ Տես Հաով · գ · 24 ։
Ն Սաղ · կը · 31 ։ Հր · 10 , 11 ։ ԳԼ · ԽԹ · 23 ։ կ · 9 , 10 , 14 , 16 ։ Զաք · ը · 22 , 23 ։
պ Սաղ · ՀԹ · 8 ։
Ղ ա կ ո ր · ժդ · 25 ։
՚՚ Հմր 5 ։
՚՚ Սաղ · Խդ · 24 ։ ԳԼ · ը · 17 ։ ծէ · 17 ։
Վ ԳԼ · Խդ · 11 ։
՚՚ ԳԼ · Խ · 4 ։ Հմր 25 ։ Հբռով · ժա · 26 ։
ր ԳԼ · Խբ · 5 ։
ց Հմր 5 ։
՚՚ Բ Օր · Լ · 11 ։ ԳԼ · Խը · 16 ։
Ի Սաղ · ԺԹ · 8 ։ ճԺԹ · 137 , 138 ։
ի ԳԼ · Խդ · 17 , 18 , 19 ։ Խդ · 7 ։ Խը · 7 ։ Հաով · ա · 22 , 23 ։
ո ԳԼ · Խա · 22 ։ Խդ · 9 ։ Խդ · 7 ։ Խդ · 10 ։ Խը · 14 ։
ֆ Հմր 5 , 14 , 18 ։ ԳԼ · Խդ · 8 ։ Խդ · 9 ։ Խը · 3 , ԼԱ ։
՚՚ Սաղ · Իր · 27 ։ կ · 5 ։
Բ Ծն · Իր · 16 ։ Եբր · ղ · 13 , 14 ։
ֆ Հաով · Ժդ · 11 ։ Փիլ · բ · 10 ։
Ե Ծն · լ · 53 ։ բ Օր · ղ · 13 ։ Սաղ · կդ · 11 ։ ԳԼ · կե · 16 ։

Ն · Ք · ՊՔ · Իբր 712

Ա Ր Ա Ն · ԼՂ · 22 , 23 ։ Եզր · ա · 1 , ԼԱ ։ ԳԼ · Խդ · 28 ։
՚՚ ԳԼ · ծբ · 3 ։ Տես Հաով · գ · 24 ։
Ն Սաղ · կը · 31 ։ Հր · 10 , 11 ։ ԳԼ · Խթ · 23 ։ կ · 9 , 10 , 14 , 16 ։ Զաք · ը · 22 , 23 ։
պ Սաղ · ՀԹ · 8 ։
Ղ ա կ ո ր · ժդ · 25 ։
՚՚ Հմր 5 ։
՚՚ Սաղ · Խդ · 24 ։ ԳԼ · ը · 17 ։ ծէ · 17 ։
Վ ԳԼ · Խդ · 11 ։
՚՚ ԳԼ · Խ · 4 ։ Հմր 25 ։ Հբռով · ժա · 26 ։
ր ԳԼ · Խբ · 5 ։
ց Հմր 5 ։
՚՚ Բ Օր · Լ · 11 ։ ԳԼ · Խը · 16 ։
Ի Սաղ · ԺԹ · 8 ։ ճԺԹ · 137 , 138 ։
ի ԳԼ · Խդ · 17 , 18 , 19 ։ Խդ · 7 ։ Խը · 7 ։ Հաով · ա · 22 , 23 ։
ո ԳԼ · Խա · 22 ։ Խդ · 9 ։ Խդ · 7 ։ Խդ · 10 ։ Խը · 14 ։
ֆ Հմր 5 , 14 , 18 ։ ԳԼ · Խդ · 8 ։ Խդ · 9 ։ Խը · 3 , ԼԱ ։
՚՚ Սաղ · Իր · 27 ։ կ · 5 ։
Բ Ծն · Իր · 16 ։ Եբր · ղ · 13 , 14 ։
ֆ Հաով · Ժդ · 11 ։ Փիլ · բ · 10 ։
Ե Ծն · լ · 53 ։ բ Օր · ղ · 13 ։ Սաղ · կդ · 11 ։ ԳԼ · կե · 16 ։

24 ընկ ։ Մեկը պիտի ըսէ , Միայն Տէրոջմով Խարդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ . ամէն ելլը անոր պիտի գայ , և ընդոլոր անոր դէմ բարկացողները պիտի ամչնան ։
25 Ի Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէրոջմով պիտի արդարանայ , ու ըպիտի պարծենայ ։

ԳԼ · ԽԶ

1 Բաբիլոնի կուռքերը չեն կրնար զերնէք ազատել ։ 3 Աստուած մինչև վերջը կը փրկէ իր ժողովուրդը ։ 5 Պէտք չէ գԱստուած կուռքերու հետ բաղդատել իր կարողութեանը 12 ու փրկութեանը կողմանէ ։

1 Հել , խոնարհեցաւ , Նաբաւ ծռեցաւ , անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուններու վրայ էին . ձեր բեռցուած բեռները իյոգնած անասուններուն ծանրութ
2 թիւն եղան ։ Անոնք ծռեցան ու միասին խոնարհեցան , բեռը ազատելու կարող չեղան , ե՛ւ իրենք ալ գերութեան գացին ։
3 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով ցեղերին տունը , ու Իսրայէլի տանը բոլոր մնացորդը , որ ձեզ որովայնէ կը կրեմ և արգանդէ կը վերցնեմ ,
4 մինչև չէր ծերութիւնը անգամ Եւ նոյն եմ , ու մինչև չէր ալևորութիւնը ես չէի պիտի կրեմ . ես ստեղծեցի ու ես պիտի վերցնեմ , ես պիտի կրեմ ու պիտի ազատեմ ։
5 Ո՞ւր կը նմանցնէք , և զիս հաւասար կը սեպէք , ինծի իրը նման մարդ կը շինէք , որ
6 նման ըլլանք ։ Ըքսակէն ոսկի կը թափեն ու կշռոյով արծաթ կը կշռեն , վարձքով ոսկերիչ կը բռնեն , որ անով աստուած կը շինէ . պաղերկրպակ կը պաշտեն և անոր երկրր-
7 պագութիւն կ՚ընեն ։ Ը Զանիկայ ուսերու վրայ կը վերցընեն կը տանին , իր տեղը կը հաստատեն ու կը կայնի , անիկայ իր տեղէն չշարժիր . և ե՛թէ որ մէկը անոր աղաղակէ , պատասխան չտար , զանիկայ իր նեղութենէն չազատեր ։
8 Ասիկայ յիշեցէ՛ք ու մարդ եղէք , միտքերնիդ բերէ՛ք՝ ով յան-
9 ցաւորներ ։ Ա Ի յաւիտենից եղած առջի բաները յիշեցէ՛ք . քանզի ես եմ Աստուած , և Ը ինծմէ ուրիշը չկայ . ես եմ Աստուած , և ինծի
10 պես մէկը չկայ , Որ Ը վերջինը՝ սկիզբէն , ու դեռ չեղածը առաջուընէ պատմեցի . ու կ՚ըսեմ թէ Իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի , և իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։
11 Ես եմ որ հարևելքէն դիշատիչ թռչունը կը կանչեմ , ու հեռու երկրէ՝ Իմ խորհուրդս Ի Ը ընդ դնե-
12 ցմարդը . ես խօսեցայ ու ես պիտի կատարեմ , ես խորհեցայ
13 ու ես Ի ի գործ պիտի դնեմ ։ Ո՛վ ճարդարութենէ հեռացած խստա-
սիրտներ՝ ինծի մտիկ ըրէք . Իմ արդարութիւնս մօտեցուցի , անիկայ պիտի չհեռանայ , և իմ փրկութիւնս Ը պիտի չուշանայ . ու իմ փառքս Եղջ Իսրայէլին համար Սիօնի մէջ փրկութիւն պիտի դընեմ ։

ԳԼ · ԽԸ

1 Աստուծոյ դատաստանը Բաբիլոնի ու Քաղդեացոց վրայ՝ 6 իրենց անգթութեանը , 7 ամբարտաւանութեանը , 10 և յանդգնութեանը համար 11 անդրաժեշտ պիտի ըլլայ ։

1 Ով Բաբիլոնի կոյս աղջիկ , Իջի՛ր ու Ի Տոզի վրայ նստէ . ով Քաղդեացոց աղջիկ , գետնի վրայ առանց աթոռի՛ նստէ . քանզի մէյմին ալ քնքուշ ու փափուկ պի-
2 տի չկոչուիս ։ Ձաղօրիքին քարերը առ , ալե՛ւր ազա . լաչակդ հանէ՛ , քղանցքդ վերցուր , սրունքդ բաց ,
3 գետերէն անցիր ։ Ը Թող քու մերկութիւնդ բացուի՛ և նախատինքդ ալ երևնայ . Իմ վրէժ պիտի առնեմ , ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ ։
4 (Ըմեր Փրկչին անունը Եհովայ Սաբաւովթ է , անիկայ Իսրայէլին
5 Սուրբն է ։) Լո՛ւռ նստէ , խաւարի մէջ մտիր՝ ով Քաղդեացոց աղջիկ , Իքանզի մէյմին ալ թագաւորութեանց տիկին պիտի չկո-
6 չուիս ։ Ըես իմ ժողովուրդիս բարկացայ , Ե Ի իմ ժառանգութիւնս պղծեցի , ու զանոնք քու ձեռքդ տուի . դուն անոնց գթութիւն չցուցուցիր , Ծներին վայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր .
7 Եւ ըսիր , Ես Իյաւիտան տիկին պիտի մնամ . այնպէս որ Ասիկայ մտքիդ մէջը չդրիր , Ետսոր վախ-
8 ճանը չսիրեցիր ։ Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով անհոգութեամբ նստող հեշտասէր , որ սրտիդ մէջը կ՚ըսես , Ծես եմ , ու ինծմէ ուրիշը չկայ . Ի որբևարի պիտի չնստիմ , ու անզաւակութիւն պիտի չգիտ-
9 նամ ։ Հիմա հասնող երկուքն ալ՝ Իէ անզաւակութիւնը և Իէ որբևարութիւնը Իյանկարծ մէկ օրուան մէջ քու վրադ պիտի գան . Ը քու դիւթութիւններուդ շատութեանը մէջ և քու անթիւ կախարդութիւններուդ մէջ ասնոնք ամբողջ քու վրադ պիտի գան ։
10 Ու դուն Ը քու չարութեանդ ապաւինեցար . Ետու ըսիր , Զիս տեսնող չկայ ։ քեզ գլխէ հանողը քու իմաստութիւնդ ու գիտութիւնդ է . Ես և սրտիդ մէջը ըսիր , Ես եմ ,

ՆՀ · ՔԳՓ · ԲԲՐ 712

Ի Երեմ · իգ · 5 ։ ա Կոր · ա · 30 ։
Ղ ԳԼ · խա · 11 ։
Ի Հմր 17 ։
Ը ԱԳոր · ա · 31 ։

ա ԳԼ · խա · 9 ։ Երեմ · ծ · 2 ։ ծա · 44 ։
Բ Երեմ · ժ · 5 ։
Ք Երեմ · խը · 7 ։
Ք Եզ · ժԹ · 4 ։ ԼՕր · ա · 31 ։ Լբ · 11 ։ Սաղ · հա · 6 ։ ԳԼ · կգ · 9 ։
Ի Սաղ · ճբ · 27 ։ Մաղ · գ · 6 ։
Ղ Սաղ · խը · 14 ։ Նա · 18 ։
Ի ԳԼ · խ · 18 ։ 25 ։
Ը ԳԼ · խ · 19 ։ Յա · 6 ։ Խղ · 12 , 19 ։ Երեմ · ժ · 3 ։
Ր Երեմ · ժ · 5 ։
Ժ ԳԼ · խե · 20 ։
Ի ԳԼ · խգ · 19 ։ խե · 7 ։
ԼԲ ԼՕր · Լբ · 7 ։
Ի ԳԼ · խե · 5 , 21 ։
Ժ ԳԼ · խե · 21 ։
Ի Սաղ · լգ · 11 ։ Առակ · ԺԹ · 21 ։ իա · 30 ։ Դոր · ե · 39 ։ Եբր · գ · 17 ։
Հ ԳԼ · խա · 2 , 25 ։
Յ ԳԼ · խգ · 28 ։ խե · 13 ։

ՆՀ · ՔԳՓ · ԲԲՐ 712

Ղ Թես · իգ · 19 ։
Ճ Հռով · ժ · 3 ։
Մ ԳԼ · ծա · 5 ։ Հռով · ա · 17 ։ գ · 21 ։
Յ Ամբ · բ · 3 ։
Ն ԳԼ · կբ · 11 ։

ա Երեմ · խը · 18 ։
Բ ԳԼ · գ · 26 ։
Ք Եզ · ժա · 5 ։ Դան · ժգ · 21 ։ Մատ · իգ · 41 ։
Ր ԳԼ · գ · 17 ։ ի · 4 ։ Երեմ · ժգ · 22 , 26 ։ Նա · գ · 5 ։
Ի Հռով · ժբ · 19 ։
Ղ ԳԼ · խգ · 3 ։ 14 ։ Երեմ · ծ · 34 ։
* Տե՛ս Տէր զօրութեանց
Ի Հմր 7 ։ ԳԼ · ժգ · 19 ։ Դան · բ · 37 ։
Ը Տե՛ս բ Թագ · իգ · 14 ։ բ Մն · իբ · 9 ։ Ջաք · ա · 15 ։
Ր ԳԼ · խգ · 28 ։
Ք Օր · իբ · 50 ։
Ի Հմր 5 ։ Յայտ · ժբ · 7 ։
Լ ԳԼ · խգ · 8 ։
Ի Բ Օր · լբ · 29 ։
Ծ Հմր 10 ։ Սոփ · բ · 15 ։
Ն Յայտ · ժբ · 7 ։
Հ ԳԼ · ծա · 19 ։
Յ Թես · ե · 3 ։
Ղ Նաա · գ · 4 ։
Ճ Սաղ · ծբ · 7 ։
Մ ԳԼ · իԹ · 15 ։ Եղկ · բ · 12 ։ Թ · 9 ։
Յ Հմր 8 ։

Ն · ք · գ · Բ · Ե · 712

11 ու ինձմէ ուրիշը չկայ ։ Անոր համար քու վրադ մէկ ախորդութիւն մը պիտի գայ , որ անոր ուսկից ծագիլը պիտի չգիտնաս . և քու վրադ թշուառութիւն մը պիտի իյնայ , որ զանիկայ ետ դարձընելու կարող պիտի չըլլաս . ու քու վրադ յանկարծ աւերում մը պիտի գայ , որ դուն չկրնայ պիտի չգիտ-

Նա Թես . ե . 3 ։

12 նաս ։ Հիմա քու կախարդութիւններուդ ու շատ դիւթութիւններուդ մէջը կեցիր , որոնցմով քու մանկութենէդ ի վեր աշխատեր ես . գուցէ օգուտ մը գտնելու կարող ըլլաս , գուցէ կարենաս յաղթել ։

ՂԳԼ · ԺԵ · 10 ։ ՚ Գ Լ · Խգ · 25 ։ Դան . Բ · 2 ։

13 Ի խորհուրդներուդ շատութենէն ձանձրացար . հիմա երկինքը զննողները , աստեղագէտները , նոր ամիսներով գուշակութիւն ընողները թող ելլեն , և քու վրադ

14 գալու ըրէ՛ն քեզ ազատեն ։ Ահա անոնք Ի մղեղի պէս պիտի ըլլան , ու զանոնք կրակը պիտի այրէ . ի-րենց հոգին բոցին զօրութենէն պիտի չկրնան ազատել . տաքնալու համար կայծ մը՝ կամ դիմացը նըս-տելու համար կրակ մը պիտի չմը-

Ի Նա . ա . 10 ։ Մտ . դ · 1 ։

15 նայ ։ Ա յսպէս պիտի ըլլան քեզի անոնք՝ որոնց հետ աշխատեցար , ու մանկութենէդ ի վեր առուտուր ըրիր . ամէն մէկը իր ճամբան Էր-Ի ալով՝ ցիերուցան պիտի ըլլան , ու քեզ ազատող մը պիտի չըլլայ ։

Գ Լ · Խ Ը

1 Աստուած իր մարգարէութիւնները կը յայտնէ , որ ժողովուրդը յանդիմանէ իրենց կամաց կորութեանը համար · 9 իր փառացը համար զանոնք կը փրկէ · 12 իր կարողութիւնը ու նախախնամութիւնը յառաջ բերելով՝ զանոնք հնազանդութեան կը յորդորէ · 16 անոնց բթամտութեանը վրայ կ՚ողբայ · 20 իր ժողովուրդը մեծ զօրութեամբ կը փրկէ Բաբիլոնէն ։

1 Լսեցէ՛ք ասիկայ՝ ով Ցակոբի տունը , որ Իսրայէլին անունովը կանչուած էք , ու Ցուդային * աղբիւրէն եղեր էք , և Տէրոջը անունովը երդում կ՚ընէք , ու Իսրայէլին Աստուածը կը յիշէք , է բայց ճշմարտութեամբ չէ , ու

Բ Օր · գ · 13 ։ ԳԼ · կն . 16 ։ Մտթ · ա · 5 ։

է Երեմ . դ · 2 ։ Ե . 2 ։

2 արդարութեամբ չէ ։ (Քանզի անոնք * Սուրբ քաղաքին անունովը կը յիշուին , և Իսրայէլի Աստուծոյն կը կռթնին , որուն անունը Եհովայ Սաբաւովթ է ։)

Ը Ա ՚ Ջ · ԺԸ · 7 ։ Խգ · 9 ։ Խգ · 7 , 8 ։ Խե . 21 ։ Խզ · 9 , 10 ։

Ի Ցես . իա . 45 ։

3 Ը Առջի բաները հին ժամանակէն ի վեր պատմեցի , ու անոնք իմ բերնէս ելան , և զանոնք իմացուցի . յանկարծ բրի , ու ե-

4 դան ։ Որովհետև գիտէի որ դուն խիստ ես , և Էքրա պարանոցդ երկաթէ ջլերը ունի , ու պղնձէ ճա-

5 կատ մը ունիս ։ Ի Ուստի քեզի հին ժամանակէն ի վեր պատմեցի , ու

դեռ չեղած՝ քեզի իմացուցի , որ չըլլայ թէ ըսես , Զանոնք իմ արձանս ըրաւ , և իմ քանդակած ու

6 ձուլածոյ կուռքս հրամայեց ։ Դուն անոնց լսեցիր , նայէ՛ անոնց ամէնը կատարուեցաւ , ու դուք պիտի չհրատարակէ՞ք . ես քեզի ասկէ ետքը նոր ու ծածուկ բաներ պիտի գիտցընեմ , որ դուն անոնք

7 չգիտցար ։ Անոնք հիմա ստեղծուեցան , և չէ թէ առաջուց . ու ա օրէս առաջ զանոնք չլսեցիր , որ չըլլայ թէ ըսես , Ահա զանոնք

8 գիտցայ ։ Դուն ո՛չ լսեցիր , ո՛չ ալ գիտցար , և ակիզբէն քու ականջդ չբացուեցաւ . վասն զի գիտցայ որ դուն խիստ նենդաւոր ես , ու դուն ծ որովայնէ ապստամբ կոչուեցար ։

9 Ես իմ անուանս համար Երկայնամտութիւնս պիտի ուշացընեմ , և իմ փառացս համար համբերող պիտի ըլլամ քեզի , որ քեզ չկոր-

10 ընչցընեմ ։ Ես Ահա քեզ մաքրեցի , բայց չէ թէ ծ արծաթի պէս ՚ . ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը

11 փորձեցի ։ Ա՜խ յինծի համար՝ ինծի համար պիտի ընեմ . հքանզի իմ անունս ինչո՞ւ պղծուի . ու չես իմ փառքս ուրիշին չեմ տար ։

12 Ո՛վ Ցակոբ ու իմ կանչած Իսրայէլ՝ ինծի մտիկ ըրէ . Ես նոյն եմ , ես առաջինը ես եմ , վերջինն

13 ալ ես եմ ։ Ես նաև երկիրը իմ ձեռքս հիմնեց , ու երկինքը իմ աջ ձեռքս տարածեց . երբոր ես անոնք կանչեմ , անոնք միասին կ՚

14 ուղիս կը կայնին ։ Ա՛մէնքդ ժողովուեցէ՛ք ու մտիկ ըրէ՛ք . անոնցմէ ո՞վ պատմեց այս բաները . Ցեհովան սիրածը Բաբիլոնի մէջ անոր կամքը ի գործ պիտի դնէ , և իր բազուկը Քաղդէացւոց վրայ պիտի Էր-

15 կընծեռ ։ Ես՝ ես խօսեցայ , ու չանիկայ կանչեցի , անիկայ բերի , և անոր ճամբան յաջող պիտի ըլ-

16 լայ ։ Ինծի մօտեցէ՛ք , ասիկայ լսեցէ՛ք . Ո՛առաջուց ծածուկ չխօսեցայ , աս բաներէն եղած ժամանակէն ի վեր ես հոն եմ . ու հիմա զիս Ցեհ Եհովան ու անոր Հոգին խրը-

17 կեց ։ Ա յսպէս կ՚ըսէ Տէրը Քու փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը . Ես եմ քու Տէր Աստուածդ , որ քեզի օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ , ու քալելու ճամբուդ մէջ քեզ

18 կ՚առաջնորդեմ ։ Երբանի՜ թէ իմ պատուիրանքս մտիկ ընէիր . ո՜ւ ան ատենը քու խաղաղութիւնդ գետի պէս , ու արդարութիւնդ ծովուն

19 ալիքներուն պէս պիտի ըլլար . Ե՛ւ քու սերունդդ աւազի չափ՝ ու ո-րովայնիդ ծնունդը անոր Խիճին չափ պիտի ըլլար , անոր անունը

Ն · ք · գ · Բ · Ե · 712

ՃՍաղ · ծը · 3 ։

Ի Սաղ . հԲ . 9 ։ ՃՂ · Տ ։ ԳԼ · Խգ · 25 ։ Հմր 11 ։ Եզկ . ի · 9 , 14 , 22 , 44 ։ ԼՍաղ · Կը · 38 ։

Ի Սաղ · կզ · 10 ։

ԺՏ՛ն Եզկ . իբ · 20 , 21 , 22 ։

† Կա՛ տարծաթով ·

ՂՀմր 9 ։

Հ Տ՛ն Բ Օր · լը · 26 , 27 ։ Եզկ . ի · 9 ։

Ն ԳԼ · Խբ · Տ ։

ՂԲ Օր · լը · 39 ։

Ճ ԳԼ · խա . 4 ։ խդ · 6 ։ Ցայտ . ա . 17 ։ իբ · 13 ։

՛ Սաղ · ՃԲ . 25 ։

Ն ԳԼ · Խ · 26 ։

Ն ԳԼ · խա . 22 ։ խգ · 9 ։ խդ · 7 ։ խե . 20 , 21 ։

ՂԳԼ · խե · 1 ։

՚ ԳԼ · խդ · 28 ։

ՂԳԼ · խե Ա , 2 , Եւ ։

Ղ ԳԼ · խե . 19 ։

ՂԳԼ · կա · 1 ։ Ջաք · Բ · 8 , 9 , 11 ։

՚ Գ Լ · Խգ · 14 ։ խգ · 6 , 24 ։ Հմր 20 ։

՚ Սաղ · լԲ · 8 ։

Հ Բ Օր · լԲ · 29 ։ Սաղ · ՃԱ . 13 ։

՚ Սաղ · ՃԺ . 165 ։

Բ Ծն · իբ · 17 ։ Ովս . ա · 10 ։

‡ Կա՛ տարվախին Ե Ը · նանդին ։

Ն·Ք·ԳՔ· ԲԲԲ 712

իմ առջևէս պիտի չկտրուէր , ու
չկորսուէր ։
20 ՚Բաբիլոնէն ելէ՛ք , փաղդէացի-
ներէն փախէ՛ք · ասիկայ յաղթու-
թեան երգով պատմեցէ՛ք ՝՝ հրա-
տարակեցէ՛ք , ասիկայ մինչև երկրիս
ծայրը տարածեցէ՛ք , ըսէ՛ք ՝ Տէրը
21 ՝՝ իր Ցակոբ ծառան փրկեց ։ Ու
երբոր զանոնք անապատներու մէջ
պտրտցուց , ՚՚ջրհարաւեցան · ՚՚ա-
նոնց համար վէմէն ջուրեր վազ-
ցուց , վէմը պատռեց ու անկէ
22 ջուրեր բղխեցան ։ ՚Ամբարիշտները
խաղաղութիւն պիտի չունենան ,
կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԽԹ

1 Քրիստոս Հրեաներուն խրկուած ըլլալով , ա-
նոնցմէ կը դանգատի · 5 Հեթանոսներուն կը
խրճուի իր չնորհացր խոստումներուն վրայ ։ 13
Աստուծոյ մշտնջենաւոր սէրը իր եկեղեցիին
վրայ ։ 18 Եկեղեցիին դերեզմանութիւնը և
պարզանալը ։

1 ՝՝ Ո՛վ կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէ՛ք ,
ու՛ ով ժողովուրդներ՝ հետեւուէն
ականջ սուէ՛ք · ՚Տէրը զիս ար-
գանդէն կանչեց , իմ անունս մօր
2 որովայնէն յիշեց · Եւ ՚՚իմ բերանս
սրած թուրի պէս ըրաւ , ՚՚զիս իր
ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց ,
և զիս ՚՚փայլուն նետի պէս ըրաւ ·
իր կապարճին մէջը պահեց զիս ·
3 Եւ ինծի ըսաւ , ՚Դուն իմ ծառաս
ես , ով Իսրայէլ՝ ՚՚որ քեզմով պի-
4 տի փառաւորուիմ ։ ՚՚Ու ես ըսի ,
Պարապ տեղը աշխատեցայ , ՚՚ի՛մ
զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ
տեղը զործածեցի · բայց իմ իրա-
ւունքս Տէրոջը առջևն է , և իմ
գործքս իմ Աստուծոյս քովն է ։
5 Ու հիմա այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ ՚՚որ
զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու
համար ստեղծեց , որ Ցակոբը անոր
դարձնեմ , և ՚Իսրայէլ անոր
ժողովուի , որ Տէրոջը աչքը փա-
ռաւորուիմ , և իմ Աստուածս
6 ինծի զօրութիւն ըլլայ · Այսպէս
կ՚ըսէ · Ցակոբին ցեղերը նորէն
հաստատելու համար ու Իսրայէ-
լին ազատուածները դարձնելու
համար իմ ծառաս ըլլալդ քեզի
քիչ է · ահա՛ քեզ ՚ազգերուն լոյս
պիտի դնեմ , որ մինչև երկրին
ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս ։
7 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին
Փրկիչը՝ անոր Սուրբը Նանարգուած
անձին՝ ազգաց ատելի եղողին՝ իշ-
խանաց ծառային · ՚Թագաւորները
պիտի տեսնեն ու ոտք պիտի ելլ-
լեն · իշխաններն ալ երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն , Տէրոջը համար՝
որ հաւատարիմ է , Իսրայէլի Սուր-
բին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · ՚Ընդունելի

Ն·Ք·ԳՔ· ԲԲԲ 712

ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի , և
փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն
ըրի ու քեզ պահեցի , և ժողո-
վուրդին ուխտ ըլլալու տուի , որ
երկիրը հաստատես , ու աւրուած
ժառանգութիւնները ժառանգեցը-
9 նես · Եւ ՚կապուածներուն ըսես ,
ելէ՛ք , ՝՝ խաւարի մէջ եղողնե-
րուն Ցայտնուեցէ՛ք ։ Անոնք ճամ
բաներու վրայ պիտի արածին , և
անոնց արօտը ամէն բլուրներու
10 վրայ պիտի ըլլայ ։ Անոնք ՚պիտի
չանօթենան ու չծարաւին , և
ղաղնունք խորշակը կամ արեը պիտի
չդարնէ · քանզի անոնց ողորմա-
թիւն ընողը ՚պիտի առաջնորդէ
անոնց , ու ջուրի աղբերակներուն
11 քովը պիտի տանի զանոնք ։ ՚Եւ
ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի
ընեմ , ու իմ պողոտաներս պիտի
12 բարձրանան ։ Ահա ՚՚ոմանք հե-
ռուէն , և ահա ոմանք հիւսիսէն
ու արևմուտքէն , և ոմանք Սինեա-
13 ցւոց երկրէն պիտի գան ։ ՚Ո՛վ
երկինք՝ ուրախ եղիր , ու՛ով երկիր՝
ցնծութիւն ըրէ , և՝ ով լեռներ՝
ուրախութեան ձայնով աղաղակե-
ցէ՛ք · քանզի Տէրը իր ժողովուր-
դին մխիթարութիւն տուաւ , ու
իր տառապեալներուն ողորմեցաւ ։
14 ՚Բայց Սիօն ըսաւ , Եհովան զիս
թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ ։
15 ՝՝ Միթէ կինիկը իր կաթնկեր մանու-
կը կրնայ մոռնալ , անանկ որ իր
որովայնին ծնունդեանը վրայ չգթայ ·
թէև անոնք մոռնան , ՚բայց ես
16 քեզ պիտի չմոռնամ ։ Ահա ՚՚ես
քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարազրեցի ,
քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս
17 են ։ Քու տղայներդ պիտի արտա-
բան , ՚՚ քեզ փլցնողներդը և աւե-
18 րողներդ քեզմէ պիտի ելլեն ։ ՚՚Աչ-
քերդ վերցուր ու բոլորտիքդ
նայէ · ամէնքը կը ժողովուին ՚՚
քեզի կու գան · Տէրը կ՚ըսէ որ ես
կենդանի եմ , անշուշտ անոնց ա-
մէնը ՚՚ զարդերու պէս պիտի հագ-
նիս , և անոնցմով հարսի պէս պի-
19 տի զարդարուիս ։ Քանզի քու ա-
ւերակներդ , ամայի տեղուանքդ
ու քու կործանմանդ երկիրը հիմա
էր բնակիչներուն նեղ պիտի գայ ,
և քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։
20 ՚՚Քու անզաւակութենդ ետև
՚ծնանելու որդիքդ քու ականջնե-
րուդ պիտի ըսեն , Այս տեղը ինծի
նեղ է , տեղ տուր ինծի որ բնա-
21 կիմ ։ Ու դուն քու սրտիդ մէջը
պիտի ըսես , Ասոնք ինծի ՚՚ով
ծնաւ , ես անզաւակ ու ամուլ էի ·
ես գերի ու աքսորուած էի , ասոնք
՚՚ով մեծցուց · ահա ես մինակ մնա-
ցեր էի , ասոնք ՚՚ւր էին ։

իմ առջևէս պիտի չկտրուէր , ու
չկորսուէր ։
20 ՚Բաբիլոնէն ելէ՛ք , փաղդէացի-
ներէն փախէ՛ք · ասիկայ յաղթու-
թեան երգով պատմեցէ՛ք ՝՝ հրա-
տարակեցէ՛ք , ասիկայ մինչև երկրիս
ծայրը տարածեցէ՛ք , ըսէ՛ք ՝ Տէրը
21 ՝՝ իր Ցակոբ ծառան փրկեց ։ Ու
երբոր զանոնք անապատներու մէջ
պտրտցուց , ՚՚ջրհարաւեցան · ՚՚ա-
նոնց համար վէմէն ջուրեր վազ-
ցուց , վէմը պատռեց ու անկէ
22 ջուրեր բղխեցան ։ ՚Ամբարիշտները
խաղաղութիւն պիտի չունենան ,
կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԽԹ

1 ՝՝ Ո՛վ կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէ՛ք ,
ու՛ ով ժողովուրդներ՝ հետեւուէն
ականջ սուէ՛ք · ՚Տէրը զիս ար-
գանդէն կանչեց , իմ անունս մօր
2 որովայնէն յիշեց · Եւ ՚՚իմ բերանս
սրած թուրի պէս ըրաւ , ՚՚զիս իր
ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց ,
և զիս ՚՚փայլուն նետի պէս ըրաւ ·
իր կապարճին մէջը պահեց զիս ·
3 Եւ ինծի ըսաւ , ՚Դուն իմ ծառաս
ես , ով Իսրայէլ՝ ՚՚որ քեզմով պի-
4 տի փառաւորուիմ ։ ՚՚Ու ես ըսի ,
Պարապ տեղը աշխատեցայ , ՚՚ի՛մ
զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ
տեղը զործածեցի · բայց իմ իրա-
ւունքս Տէրոջը առջևն է , և իմ
գործքս իմ Աստուածս քովն է ։
5 Ու հիմա այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ ՚՚որ
զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու
համար ստեղծեց , որ Ցակոբը անոր
դարձնեմ , և ՚Իսրայէլ անոր
ժողովուի , որ Տէրոջը աչքը փա-
ռաւորուիմ , և իմ Աստուածս
6 ինծի զօրութիւն ըլլայ · Այսպէս
կ՚ըսէ · Ցակոբին ցեղերը նորէն
հաստատելու համար ու Իսրայէ-
լին ազատուածները դարձնելու
համար իմ ծառաս ըլլալդ քեզի
քիչ է · ահա՛ քեզ ՚ազգերուն լոյս
պիտի դնեմ , որ մինչև երկրին
ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս ։
7 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին
Փրկիչը՝ անոր Սուրբը Նանարգուած
անձին՝ ազգաց ատելի եղողին՝ իշ-
խանաց ծառային · ՚Թագաւորները
պիտի տեսնեն ու ոտք պիտի ելլ-
լեն · իշխաններն ալ երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն , Տէրոջը համար՝
որ հաւատարիմ է , Իսրայէլի Սուր-
բին համար՝ որ քեզ ընտրեր է ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ · ՚Ընդունելի

Ն·Ք·ԳՔ· ԲԲԲ 712

ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի , և
փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն
ըրի ու քեզ պահեցի , և ժողո-
վուրդին ուխտ ըլլալու տուի , որ
երկիրը հաստատես , ու աւրուած
ժառանգութիւնները ժառանգեցը-
9 նես · Եւ ՚կապուածներուն ըսես ,
ելէ՛ք , ՝՝ խաւարի մէջ եղողնե-
րուն Ցայտնուեցէ՛ք ։ Անոնք ճամ
բաներու վրայ պիտի արածին , և
անոնց արօտը ամէն բլուրներու
10 վրայ պիտի ըլլայ ։ Անոնք ՚պիտի
չանօթենան ու չծարաւին , և
ղաղնունք խորշակը կամ արեը պիտի
չդարնէ · քանզի անոնց ողորմա-
թիւն ընողը ՚պիտի առաջնորդէ
անոնց , ու ջուրի աղբերակներուն
11 քովը պիտի տանի զանոնք ։ ՚Եւ
ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի
ընեմ , ու իմ պողոտաներս պիտի
12 բարձրանան ։ Ահա ՚՚ոմանք հե-
ռուէն , և ահա ոմանք հիւսիսէն
ու արևմուտքէն , և ոմանք Սինեա-
13 ցւոց երկրէն պիտի գան ։ ՚Ո՛վ
երկինք՝ ուրախ եղիր , ու՛ով երկիր՝
ցնծութիւն ըրէ , և՝ ով լեռներ՝
ուրախութեան ձայնով աղաղակե-
ցէ՛ք · քանզի Տէրը իր ժողովուր-
դին մխիթարութիւն տուաւ , ու
իր տառապեալներուն ողորմեցաւ ։
14 ՚Բայց Սիօն ըսաւ , Եհովան զիս
թողուց , ու Տէրը զիս մոռցաւ ։
15 ՝՝ Միթէ կինիկը իր կաթնկեր մանու-
կը կրնայ մոռնալ , անանկ որ իր
որովայնին ծնունդեանը վրայ չգթայ ·
թէև անոնք մոռնան , ՚բայց ես
16 քեզ պիտի չմոռնամ ։ Ահա ՚՚ես
քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարազրեցի ,
քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս
17 են ։ Քու տղայներդ պիտի արտա-
բան , ՚՚ քեզ փլցնողներդը և աւե-
18 րողներդ քեզմէ պիտի ելլեն ։ ՚՚Աչ-
քերդ վերցուր ու բոլորտիքդ
նայէ · ամէնքը կը ժողովուին ՚՚
քեզի կու գան · Տէրը կ՚ըսէ որ ես
կենդանի եմ , անշուշտ անոնց ա-
մէնը ՚՚ զարդերու պէս պիտի հագ-
նիս , և անոնցմով հարսի պէս պի-
19 տի զարդարուիս ։ Քանզի քու ա-
ւերակներդ , ամայի տեղուանքդ
ու քու կործանմանդ երկիրը հիմա
էր բնակիչներուն նեղ պիտի գայ ,
և քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։
20 ՚՚Քու անզաւակութենդ ետև
՚ծնանելու որդիքդ քու ականջնե-
րուդ պիտի ըսեն , Այս տեղը ինծի
նեղ է , տեղ տուր ինծի որ բնա-
21 կիմ ։ Ու դուն քու սրտիդ մէջը
պիտի ըսես , Ասոնք ինծի ՚՚ով
ծնաւ , ես անզաւակ ու ամուլ էի ·
ես գերի ու աքսորուած էի , ասոնք
՚՚ով մեծցուց · ահա ես մինակ մնա-
ցեր էի , ասոնք ՚՚ւր էին ։

՝ ԳԼ խա · 1։

Բ Հեր 5 ։ Ե-
բրմ · ա · 5 ։
Պատ · ա ·
20, 21 ։ Ղու-
ա · 15 , 31 ։
Ցօհ · ժ · 36 ։
Գաղ · ա · 15 ։

՚ ԳԼ · ժա ·
4 ։ ծա · 16 ։

Ովս · գ · 5 ։
Երբ · դ · 12 ։
Ցայտ · ա ·
16 ։

՚՚ ԳԼ · ծա ·
16 ։

Ի Սաղ · խե ·
5 ։

Ա ԳԼ · խբ · 1 ։
Ձաք · գ · 8 ։

Ե ԳԼ · խդ · 23 ։
Ցօհ · ժգ ·
31 ։ ժե · 8 ։
Եփես · ա · 6 ։
ԸԵղկ · գ · 19 ։
Ը Հեր 1 ։
Ժ Պատ · իգ ·
37 ։

Ի ԳԼ · խբ · 6 ։
կ · 3 ։ Ղու ·
բ · 32 ։ Գոր ·
ժգ · 47 ։ Իզ ·
18 ։

Լ ԳԼ · ծգ · 3 ։
Պատ · իվ ·
67 ։
Ի Սաղ · հբ ·
10, 11 ։ Հեր
23 ։

Ծ Տե՛ս Սաղ ·
կԹ · 13 ։ Բ
Կոր · գ · 2 ։

Ա ԳԼ · խբ · 6 ։

Բ Տե՛ս Սաղ ·
ծգ · 1 , 2 ։
Ձաք · բ ·
4 · ժ · 10 ։

Գ Տե՛ս ԳԼ ·
ծգ · 3 ։ Պատ · գ ·
9 ։ Հռով ·
ժա · 11 , 12 ։
Ճ ։

Դ ԳԼ · կ · 4 ։

Ե Տե՛ս ԳԼ ·
խդ · 6 ։

Զ Տե՛ս ԳԼ ·
խդ · 1 ։ Ձաք ·
գ · 4 · ժ · 10 ։

Է Առակ · ժե ·
6 ։

Ը Տե՛ս ԳԼ ·
խդ · 16 ։
Պատ · գ ·
17 ։ Պատ ·
է · 11 ։

Թ Հռով · ժա ·
29 ։

Ժ Տե՛ս ԵԼ ·
ժգ · 9 ։ Երգ ·
ը · 6 ։

Ի Հեր 19 ։

Ա ԳԼ · կ · 4 ։

22 ՅԱյսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան. Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցընեմ, ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ. և անոնք քու տղաքներդ էրէից ծոցին մէջը պիտի բերեն, ու քու աղջկներդ ուսերուն վրայ
23 պիտի վերցուին։ Եւ թագաւորները քու խնամեցիչներդ պիտի ըլլան, ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ. երեսին գետինը ծռելով՝ քեզի երկրպագութիւն պիտի ընեն, ու ոտքերուդ փոշին պիտի լզեն, և պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը. վասն զի ինծի ապասինողները պիտի չամչնան։
24 Մի թէ հզօրէն առը կ՚առնուի՞, կամ * ահարկու մարդուն գերի
25 առածը կ՚ազատի՞։ Բայց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Հզօրին գերի առածը անգամ պիտի առնուի, ու բռնաւոր մարդուն առը պիտի ազատուի. ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վճռիմ, և քու տղ-
26 քաներդ ես պիտի ազատեմ։ Ու *քեզ հարստահարողներուն՝ իրենց մարմինները պիտի կերցընեմ, և իրենց Եարիւնը նոր գինիի պէս խմելով՝ պիտի գինովնան. և ամէն մարմին Ե պիտի գիտնայ թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ազատեցի, ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը։

ԳԼ. Ծ

1 Քրիստոս կը ցուցընէ թէ Հրեից մերժումը իրեն պիտի չհամարուի, որովհետև ինքը փրկելու կարող է, 5 և այդ գործը կատարելու յանձնառու եղեր է, 7 և Աստուծոյ օգնական նուիրեանը ապաւիներ է։ 10 Աստուծոյ՝ և չէ թէ մեր անձերուն ապաւինելու յորդորանքը մը։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ո՞ր է ձեր մօրը ապահարզանի թուղթը, որով ես զանիկայ արձակեցի. կամ ո՛վ է ան Ե պարտատէրը՝ որուն ես ձեզ ծախեցի. ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը համար Ե ծախուեցաք, ու ձեր մայրը ձեր յանցանաց-
2 ը համար արձակուեցաւ։ Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար, ես Ը կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար. Ե միթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճրցա՞ւ՝ որ փրկելու կարող չըլլամ, կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ. ահա Հիմ սաստկութիւնս Ե ծովը կը ցամքեցընեմ, գետերը անապատ կը դարձընեմ, Ե ձանոնց ձուկերը ջուր չըլլալուն համար կը հոտին ու ծարաւէն կը մեռնին։
3 Ժ երկինքները խաւար կը հագցընեմ, ու ծածկոցի համար ա-
4 նոնց վրայ քուրձ կը դնեմ։ ԼՏէր Եհովան ինծի իմաստուննե-

րու լեզու տուաւ, որ Էյոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ. ամէն առտու ալ կ՚արթընցընէ, անիկայ իմ ականջս կ՚արթընցընէ, որ
5 աշակերտներու պէս լսեմ։ Տէր Եհովան Ե իմ ականջս բացաւ, ու ես Ե անհնազանդ չեղայ, ետ չդարձ-
6 այ։ Եմ կռնակ՝ զարնողներուն, և նայտերս փետռողներուն տուի. իմ երեսս նախատինքէն ու
7 թուքէն չծածկեցի։ Բայց Տէր Եհովան ինծի կ՚օգնէ, անոր համար ամօթահարած պիտի չըլլամ. անոր համար Հիմ երեսս գայլախազի պէս ըրի, ու գիտեմ որ պիտի չամչնամ։ Եմ արդարացնողը մօտ է, ով ինծի հետ պիտի վիճի. Հկուեղ դատապահնի կայ-
8 նինք. իմ դատախազս ով է, թող ինծի մօտենայ։ Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ, ով է անիկայ որ զիս յանցաւոր պիտի հանէ. ահա Յամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, Յցեցը պիտի ուտէ զանոնք։
10 Ձեր մէջը Էէրոջմէ վախցող, անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող ով կայ, որ Ն մուԹի մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի. Ւթող անի-կայ Տէրոջը անուանը ապաւինի ու իր Աստուծոյն կռԹընի։
11 Ահա դուք ամէնքդ որ կրակ կը վառէք ու կայծերով կը շրջապատիք, ձեր կրակին լուսովը ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք. Ոասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ, դուք ՆտրտմուԹեամբ պիտի պառկիք։

ԳԼ. Ծ Ա

1 Աստուծոյ ապաւինելու յորդորանք մը՝ 3 իր միԹարական խոսքմանէներուն, 4 և իր արդարութեանը ու փրկութեանը, 7 և մարդոց մտնկանացութեանը համար։ 9 Քրիստոս իր օրրգան բազուկովը իրենները կը պաշտպանէ մարդոց երկիւղէն. 17 Երուսաղէմի Թշուառութեանը վրայ կ՚ողբայ։ 21 ու փրկութիւն կը խոստանայ։

1 Ո՛վ դուք՝ Ոարդարութեան հետևողներ՝ Եք Տէրը փնտռողներ՝ Ե ինծի մտիկ ըրէք. դուք ան վէմին նայեցէք, ուսկից որ կտրուեցաք, և ան գուբին փոսին, ուսկից
2 որ փորուեցաք։ Ձեր հօրը Աբրահամին ու ձեզ ծնանող Սարրային կնայեցէք. Ոքանզի անիկայ կանչեցի՝ Որ մէկ մարդ մը էր, և Ե զանիկայ օրհնեցի ու բազմացուց
3 ի։ Վասն զի Տէրը Ն Սիոնը պիտի մխիԹարէ, անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիԹարէ. և անոր անապատը Եդէմի պէս, ու անոր անմշուԹիւնը Ե Էէրոջը դրախտին պէս պիտի ընէ. անոր մէջը ցնծու-

Ն·ք·ՂԲ· իբր 712

Ե Մատ. ժա. 28։

Ե Պաղ. Խ· 6, 7, 8։
Լ Մատ. իդ· 39։ Ցօհ· ժգ· 31։ Փիլ· բ· 8։ Ե՛բր· ժ. 5, ԷԼ։
Հ Մատ. իդ· 67։ իէ· 26։ Ցօհ· ժբ· 22։
Ն Ողբ· գ· 30։
Ղեղէկ· գ· 8, 9։
Ֆ Հռով· բ· 22, 33, 34։

Յ Ցոբ· ժգ· 28։ Պաղ· ճբ· 26։ ԳԼ· ծա· 6։
Յ ԳԼ· ծա· 8։
Ն Պաղ· իգ· 4։
Ղբ Մն· ի· 20։ Պաղ· ի· 7։

Ա Ցօհ· Թ· 39։
Ղ Պաղ· ժգ· 4։

Ե Հռով· Թ· 30—32։
Բ Հմր 7։

Ֆ Հռով· դ· 1, 16։ Ե՛բր· ժա· 11, 12։
Ե Ծն· ժբ· 1, 2։
Ե Ծն· իդ· 1, 35։
Ղ Պաղ· ճբ· 13։ ԳԼ· Խ· 1։ ծբ· 9։ Հմր 12։
Ե Ծն· ժգ· 10։ Ցովել· բ· 3։

Թիւն և ուրախութիւն , գովու-
Թիւն և օրհնութեան ձայն պիտի
4 գտնուի : Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝
ինձի մտիկ ըրէ , ով իմ ազգս՝
ինձի ականջ տուր . Ելքանդէ ինձմէ
օրէնք պիտի ելլէ , և իմ երա-
ւունքս Ի ժողովուրդներուն լոյս
րլլալու համար պիտի հաստատեմ :
5 Իմ արդարութիւնս մօտ է , իմ
փրկութիւնս եղած է , Եւ իմ բա-
զուկներս ժողովուրդները պիտի
դատեն . Կղզիները ինձի պիտի
յուսան Եւ իմ բազուկիս պիտի
6 ապաւինին : Ընչերնիդ վէր
վերցուցէք դէպ ի երկինքը , ու
վար նայեցէք դէպ ի երկիրը . քան-
զի Երկինքը ծուխի պէս պիտի
անցնի , Հու երկիրը հանդերձի պէս
պիտի մաշի , *նմանապէս անոր
բնակիչներն ալ պիտի մեռնին .
բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենա-
կան պիտի րլլայ , ու իմ արդարու-
թիւնս պիտի չպակսի :
7 Ինձի մտիկ ըրէք՝ ով արդարու-
թիւն ճանչցողներ , և Իմ օրէնքս
ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ .
Մարդոց նախատինքէն մի՛ վախ-
նաք , ու անոնց բամբասանքէն մի՛
8 զարհուրիք : Վասն զի ց ցեց պի-
տի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս ,
և մկեղ պիտի ատոկ զանոնք բուրդի
պէս . բայց իմ արդարութիւնս
յաւիտեան , ու իմ փրկութիւնս
ամէն դարերու մէջ պիտի րլլայ :
9 Արթնցիր , արթնցիր , Ով
Տէրոջը բազուկը՝ զօրութիւն հա-
գիր . արթնցիր Առջի օրերուն
պէս , շատոնցմէ անցած դարերուն
պէս . Դուն անիկայ չէ՞ս որ Ռա-
հաբը ջարդեցիր ու Վիշապը վի-
10 րաւորեցիր : Դուն անիկայ չէ՞ս
որ Ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը
ցամքեցուցիր , և ծովուն խորունկ
տեղութիւնը ճամբայ րլլիր , որ փրը-
11 կուածները անցնին : Ու
Տէրոջը փրկածները պիտի դար-
նան , ու երգերով Սիոն պիտի գան ,
և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենա-
կան ուրախութիւն պիտի րլլայ .
անոնք ցնծութիւն և ուրախու-
թիւն պիտի ստանան , տրտմու-
թիւնը ու հեծութիւնը անհետ
պիտի հեռանայ :
12 Ես եմ , Ես եմ Որ ձեզ կը մխի-
թարեմ . դուն ով Ես որ Եմահկա-
նացու մարդէն ու Խոտի նմանեալ
լու մարդու զաւակէն կը վախնաս .
13 Եւ քեզ ստեղծող՝ Երկինքները
տարածող ու երկրին հիմերը դնող
Տէրը կը մոռնաս , ու բռնաւորին
սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը
վախնաս , երբ Թէ ւէղ կորսընդնե-
լու պատրաստուած է . Բայց հէմա
որը է բռնաւորին սրտմտութիւնը :
14 Կապուածը շուտով պիտի արձա-
կուի , Ու գուբին մէջը պիտի չմե-
ռնի , և իր հացը պիտի չպակսի :
15 Քանզի քու Տէր Աստուածդ ես եմ՝
որ Ծովը կը յանդիմանեմ , երբոր
անոր ալիքները կը գոռան . իմ
16 անունս Եհովայ Սաբաւովթ է : Ու
Իմ խօսքերս քու բերանդ դրի , և
ձեռքիս հովանիովը ծածկե-
ցի , Որ երկինքը հաստատեմ , ու
երկրին հիմերը դնեմ , և Սիոնին ը-
սեմ , Դուն իմ ժողովուրդս ես :
17 Արթնցիր , արթնցիր Ե-
լիր՝ ով Երուսաղէմ , որ Տէրոջը
ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր . Թմրութեան բա-
ժակին մրուրը քամելով խմեցիր :
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն
առաջնորդող չկայ , ու բոլոր մեծ-
ցուցած տղաներէն՝ իրեն ձեռնտու
19 չկայ : Այս երկու բաները քեզի
պատահեցան , ով քեզի պիտի
ցաւի . կործանում ու կոտորած ,
սով ու սուր . Ըքեզ ինչով մխի-
20 թարեմ : Ձգու տղաքդ մարած՝
ամէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին , որպէս յորի մէջ բռնուած
յամոյրի պէս . անոնք Տէրոջը բար-
կութեամբը՝ քու Աստուածդդ յան-
դիմանութեամբը լեցուած են :
21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ ըրէ՝ ով ո-
ղորմելի , որ արբած ես , Բայց գի-
22 նիէն չէ՛ : Այսպէս կ՛ըսէ քու Ե-
հովայ Տէրդ , և քու Աստուածդ՝
Որ իր ժողովուրդին դատը կը
պաշտպանէ . Ահա քու ձեռքէդ
թմրութեան բաժակը , իմ բար-
կութեանս բաժակին մրուրը առի .
դանիկայ մէկմըն ալ պիտի չխմես .
23 Եւ Զանիկայ քեզ հարստահարող-
ներուն ձեռքը պիտի դնեմ , Որոնք
քու անձիդ կ՛ըսէին , Ծռէ՛ որ անց-
նինք . ու դուն կռնակդ՝ անցնող-
ներուն համար գետնի պէս ու փո-
ղոցի պէս դրիր :

ԳԼ . ԾԲ

1 Տէրը կը յորդորէ եկեղեցին՝ որ իր Հոգի փրկութեանը հաւատայ , 7 և անոր պատգամաւորները ընդունի , 9 անոր մեծութեամբը ուրախանայ , 11 և ինքզինքը ծառայութենէն ազատէ : 13 Քրիստոսի թագաւորութեանը փառքը :

1 Արթնցիր , արթնցիր , քու
զօրութիւնդ հագիր՝ ով Սիոն .
քու փառաւոր հանդերձներդ հա-
գիր՝ ով Երուսաղէմ Իսուրբ քա-
ղաք . քանզի Եմէյմէն ալ անհեղ-
փատ ու պիղծ մկը քու մէջդ պիտի
2 չմտնէ : Փոշին քեզմէ թօթվէ՛ ,
Եղ նստէ՛ ով Երուսաղէմ . Քու
պարանոցիդ կապերը քակէ՛ , ով
3 Սիոնի գերի աղջիկը : Վասն զի

– Ջաք . Թ . 11 :

Ե Ցոր . իգ . 12 : Սաղ . հդ . 13 : Եբեմ . լա . 35 :

Ը Օր . ժբ . 18 : ԳԼ . ծԹ . 21 : Ցօհ . գ . 34 :

ԳԼ . խԹ . 2 :

Զ ԳԼ . կե . 17 : կզ . 22 :

ԳԼ . ծբ . 1 :

Ի Ցոր . իա . 20 : Երեմ . իե . 15 . 16 :

Ես Օր . իբ . 28 . 34 : Սաղ . կ . 3 : Ես . 8 : Եզեկ . իգ . 32 , 33 , 34 : Ջաք . ժբ . 2 : Ցայտ . ժգ . 10 :

Ր ԳԼ . խե . 9 :

Ի Ամով . է . 2 :

Ղ Ողբ . բ . 11 . 12 :

Ե Ես հմր 17 : Ողբ . գ . 15 :

Ը Երեմ . ծ .. 34 :

Ռ ԳԼ . ծա . 9 , 17 :

Բ Նէեմ . ժա . 1 : ԳԼ . խը . 2 : Մատ . գ . 5 : Ցայտ . իա . 2 :

Զ ԳԼ . լե . 8 : կ . 21 : Նաե . ա . 15 : Ցայտ . իա . 27 :

Ր Ես գԼ . գ . 26 : ծա . 23 :

Ե Ջաք . բ . 7 :

Ը ԳԼ . բ . 3 : Իբ . 4 :

Ի ԳԼ . իբ . 6 :

Ժ ԳԼ . իզ . 13 : ծգ . 1 : Հռով . ա . 16 , 17 :

Ի Սաղ . կէ . 4 : ղը . 9 :

Լ ԳԼ . կ . 9 :

Խ Հռով . ա . 16 :

Ծ ԳԼ . Ի . 26 :

Կ Սաղ . ՃՀ . 26 : Մատ . իգ . 35 : Բ Պետ . գ . 10 , 12 :

Հ ԳԼ . ծ . 9 : *Կամ՝ մեռնի պէս

Ղ Հմր 1 :

Ձ Սաղ . լէ . 31 :

Ճ Մատ . ժ . 28 : Գոր . ե . 41 :

Մ ԳԼ . ծ . 9 :

Յ Սաղ . իգ . 23 : ԳԼ . ծբ . 1 :

Ն Սաղ . ղգ . 1 : Ցայտ . ժա . 17 :

Շ Սաղ . իգ . 1 :

Ո Ցոր . իգ . 12 :

Չ Սաղ . ձէ . 4 : ՃԹ . 10 :

Պ Սաղ . հդ . 13 , 14 : ԳԼ . իէ . 1 : Եզեկ . իԹ . 3 :

Ջ Եզ . ժգ . 21 : ԳԼ . իգ . 16 :

Ռ ԳԼ . լե . 10 :

Ս Հմր 3 : Բ Կոր . ա . 3 :

Վ Սաղ . ճժբ . 6 :

Տ ԳԼ . իս . 6 : ա Պետ . ա . 24 :

Ր Ցոբ . Թ . 8 : Սաղ . ճդ . 2 : ԳԼ . խ . 22 : իբ . 5 : իգ . 24 :

Ց Ցոբ . ի . 7 :

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 712

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ղազրի ծա-
խուեցաք և առանց ստակի պիտի
4 վերկուբէք ։ Քանզի Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Իմ ժողովուրդս
առաջ Եգիպտոս իջաւ , որ հոն
պանդխտութիւն ընէ . ու Ասորես-
տանցիք առանց պատճառի անոր
5 բռնութիւն ըրին ։ Եւ հիմա հոս
ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ իմ
ժողովուրդս պարապ տեղը քշուե-
ցաւ . անոր վրայ իշխողները ղռնէ-
յից կը պոռացընեն , կ'ըսէ Տէրը , ու
միշտ ամէն օր իմ անունս ՚ի կը հայ-
6 հոյութի ։ Ասոր համար իմ ժողո-
վուրդս պիտի դիտնայ իմ անունս .
ասոր համար ան օրուան մէջ պիտի
ֆէռնայ , թէ ես ան եմ՝ որ կը խօ-
սէի . ահա ես եմ ։
7 Ի՛նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրա-
րայ անոր ոտքերը , որ աւետիս կը
բերէ , խաղաղութիւն կը քարոզէ .
բարութեան աւետիս կը բերէ ,
փրկութիւն կը քարոզէ , ու Սիօ-
նին կ'ըսէ , Քու Աստուածդ կը
8 թագաւորէ ։ Քու պահապան-
ներդ ձայն պիտի վերցընեն , ցընծութեան ձայնով միաբերան պիտի
երգեն . քանզի երբոր Տէրը Սիօնը
ետ դարձընէ , անոնք *յայտնապես
9 պիտի տեսնեն ։ Ո՛վ Երուսաղէմի
աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով
միգտեղ աղաղակեցէ՛ք . Քանզի
Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
10 ու Երուսաղէմը փրկեց ։ Տէրը
իր սուրբ բազուկը մերկացուց բո-
լոր ազգաց աչքերուն առջեւը , ու
երկրիս ամէն ծայրերը մեր Աս-
տուծոյն փրկութիւնը պիտի տես-
նեն ։
11 Հեռացեցէք , քաշուեցէք , ան-
կէ ելէք , պիղծ բանի մի դպչիք ,
անոր մէջէն ելէք . Ձմաքուր եղէք՝
ով Տէրոջը սպասները վերցընող-
12 ներ ։ Քանզի ոչ թէ արտորա-
լով պիտի ելլէք , և չ' թէ փախ-
չելով պիտի երթաք . Ջհաւա Տէ-
րը ձեր առջեւէն պիտի երթայ , Ձու
Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկ-
նապահ պիտի ըլլայ ։
13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն
պիտի գտնէ Ա պիտի մեծնայ ,
ու պիտի բարձրանայ ու խիստ
14 պիտի փառաւորի ։ Ինչպէս որ
շատերը †անոր վրայ" ապշեցան ,
(անոր երեսը՝ մարդու երեսէն , ու
կերպարանքը մարդու որդւոյմէն
աւելի աւրած ըլլալուն համար ,)
15 Այնպէս ալ շատ ազգեր պիտի
‡զարմացընէ , Թագաւորները ա-
նոր առջեւը իրենց բերանը պիտի
գոցեն . վասն զի "իրենց չպատ-
մուածը պիտի տեսնեն , և իրենց
չլսածը պիտի իմանան ։

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 712

Գլ · Ծգ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար դա-
տաստանով խոչն գայթակղութիւնը կ'արգա-
րացընէ , 4 յիշելով Քրիստոսի չարչարանքին
օգուտը 10 և բարի յաջողութիւնը ։

1 Ո՞վ հաւատաց մեր պատգամ լսե-
րին , ու Տէրոջը բազուկը
2 որո՞ւ յայտնուեցաւ ։ Քանզի նա-
նիկայ անոր առջեւը մատղաշ
տունկի պէս և ծարաւուտ երկրէ
եկող արմատի պէս բուսաւ . Ո՛ա-
նիկայ կերպարանք կամ վայելչու-
թիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք ,
ոչ ալ անանկ երեւոյթ մը՝ որ անկէ
3 ախորժէինք ։ Ընիկայ մարդոցմէ
անարգուեցաւ ու երեսէ ձգուե-
ցաւ . վշտաց տէր ու ցաւոց
տեղեակ եղաւ . և անկէ երես
դարձընելու մարդու պէս եղաւ ,
անարգուեցաւ , ու Ընիկայ
4 չյարգեցինք ։ Իրաւցընէ նա-
նիկայ մեր ցաւերը վերցուց ,
ու մեր վիշտերը իր վրան ա-
ռաւ . և մենք զանիկայ վերաւո-
րուած , Աստուծմէ զարնուած ու
չարիքի հանդիպած սեպեցինք ։
5 Բայց անիկայ Ընոր մեղքերուն հա-
մար վիրաւորուեցաւ , Ընոր անօ-
րէնութիւններուն համար ծեծուե-
ցաւ . մեր խաղաղութեան պատի-
ժը անոր վրայ եղաւ , և անոր
Ընվերքերովը մենք բժշկուեցանք ։
6 Ամէնքս ոչխարներու պէս մոլորե-
ցանք , ամէն մէկերնիս իր ճամ-
բուն դարձաւ , և Տէրը մեր ամե-
նուն անօրէնութիւնը անոր վրայ
7 դրաւ ։ Անիկայ անիրաւութիւն
կրեց ու չարչարուեցաւ , բայց
ԵՒիր բերանը չբացաւ . Ընոր մոր-
ցուած ոչխարի պէս , ու իր
խուզողներուն առջեւ մնացած կե-
ցող մատիի պէս՝ անանկ իր բերա-
8 նը չբացաւ ։ Նեղութեամբ և դա-
տապարտութեամբ" վերցաւ . ու
անոր ազգատոհմը ով կրնայ պատ-
մել . քանզի Ընիկայ կենդանեաց
երկրէն կտրուեցաւ . անիկայ իմ
ժողովուրդիս յանցանքին համար
9 զարնուեցաւ ։ Եւ անոր գերեզ-
մանը ամբարիշտներու հետ պրուե-
ցաւ . բայց երբոր մեռաւ , հա-
րուստին հետ եղաւ . քանզի ա-
նիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց ,
ու անոր բերնին մէջ նենգութիւն
10 մը չգտնուեցաւ ։ Բայց Տէրը հա-
ճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցա-
ւերու մատնէ . անոր անձը Ընմե-
ղայ համար զոհ ֆրնելէդ ետքը
անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ ,
Ընր օրերը պիտի երկրնցընէ , ու
Տէրոջը կամքը անոր ձեռքովը
11 պիտի յաջողի ։ Իր անձին աշ-
խատութեանը պտուղը տեսնելով՝

Ն · ք · ՂԲ · Խբ 712

ա Ցօհ . ժբ . 38 ։ Հռով . ժ . 16 ։
բ Գլ . ծա . 9 ։ Հռով . ա . 16 ։ ա Կոր . ա . 18 ։
գ Գլ . ժա . 1 ։
դ Գլ . ծբ . 14 ։ Մար . թ . 11 ։
ե Սաղ . խբ . 6 ։ Գլ . խթ . 7 ։
զ Եբր . դ . 15 ։
է Ցօհ . ա . 10 , 11 ։
ը Մատ . բ . 17 ։ Եբր . թ . 28 ։ ա Պետ . բ . 24 ։
թ Հռով . դ . 25 ։ ա Կոր . ժե . 3 ։ ա Պետ . գ . 18 ։
ժ ա Պետ . բ . 24 ։
ի Սաղ . ճժթ . 176 ։ ա Պետ . բ . 25 ։
լ Մատ . իգ . 63 ։ ԽԷ . 12 ։ 14 ։ Մար . ժգ . 61 ։ ժե . 5 ։ ա Պետ . բ . 23 ։
խ Գոր . բ . 32 ։ ‖ Կամ՝ Նեղութենէ և դատաստանէ
ծ Դան . թ . 26 ։
կ Մատ . ԽԷ . 57 , 58 , 60 ։
հ Կամ՝ Թէ և
ձ ա Պետ . բ . 22 ։ ա Ցօհ . գ . 5 ։
ղ բ Կոր . ե . 21 ։ ա Պետ . բ . 24 ։
* Կամ՝ ըլլա-
լէն
ղ Հռով . գ . 9 ։
ճ Եփես . ա . 5 , 9 ։ բ Թես . ա . 11 ։

պիտի կշտանայ . յիմ արդար յծառաս Ի իր գիտութեամբը Ի շատերը պիտի արդարացընէ , ու քանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը
12 պիտի կրէ : ԻԱնոր համար ես ձերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր , ու հզօրներուն հետ աւարը բաժին պիտի առնէ . քանզի իր անձը մահուան *մատնեց , ու Ի յանցաւորներուն հետ սեպուեցաւ , և շատերուն մեղքը վերցուց , ու ՚յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն ըրաւ :

ԳԼ . Ծ Դ

1 Մարգարէն՝ հեթանոսներուն մխիթարութիւն ըլլալու համար , կը նախաձայնէ անոնց եկեղեցիին ընդարձակութիւնը , 4 անոնց ապահովութիւնը , 6 նեղութենէն ազատուիլը , 11 յաւիտենական թագաւորութիւնը , 15 և անոնց ապահովութեամբ պահպանուիլը :

1 ՚՚Վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ով
ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցնծութեամբ գոչէ և աղաղակէ . Ի քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները էրկի ունեցողին տղաքներէն շատ
2 պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը : †Ընդարնիդ տեղը լայնցուր , ու քու բնակարանիդ վարագուրները տարածուին . մի՛ խնայեր , չուաններդ երկնցուր ու ցիցերդ ամրացուր :
3 Քանզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս . ու քու սերունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ , ու աւերած քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցընէ : Մի՛ վախնար , վասն զի պիտի չամչնաս . ու մի՛ պատկառիր , վասն զի պիտի չնախատուիս . քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս , և քու որբևարութեանդ նախատինքը մէյմըն ալ
5 պիտի չյիշես : Քանզի քու էրկիդդ քու Ստեղծիչդ է , անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է . ու քու Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է , Ի անիկայ բոլորը երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի : Քանզի Տէրը քեզ՝ ներեսէ ձգուած և հոգւով վշտացած կնկան պէս ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կանչեց ,
7 կ՚ըսէ քու Աստուածդ : Ի փոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի , բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ժողվեմ : †Բիչ մը սրտմնոտութեամբ մէկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի , Ըբայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի պիտի ողորմիմ , կ՚ըսէ քու Փրկիչդ
9 Եհովան : Քանզի ասիկայ ինծի Ի Նոյի ջուրերուն պէս է . ինչպէս որ երդուայ երի թէ Նոյի ջուրերը մէյմըն ալ երկրի վրայ չանցնին , այնպէս ալ երդուայ երի որ քեզի չբարկանամ ու քեզ չյանդիմա-
10 նեմ : Քանզի ժլեռները պիտի վերնան և բլուրները պիտի սասանին . Ըբայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի , կ՚ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ՚ո-
11 ղորմի : Ո՛վ փոթորիկէ զարնուած անմխիթար ողորմելի , ահա ես քու քարերդ Ը‡ դոյնզգոյն պիտի դնեմ , ու քեզ շափիւղաներով պիտի
12 հիմնեմ : Ես քու մարգոյներդ ‖կարմիր յակինթներով՝ , ու դռներդ կարկեհաններով , ու բոլոր §պարիսպներդ թանկագին քարերով
13 պիտի շինեմ : Ես քու բոլոր որդիդ Ի Տէրոջմէ սորված պիտի ըլլան , ու ՚խքու որդւոցդ խաղաղութիւնը պիտի ըլլայ :
14 Թիւնը շատ պիտի ըլլայ : Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս . բռնութենէն հեռու պիտի ըլլաս որ չվախնաս , ու արհաւիրք
15 քէն՝ որ քեզի չմօտենայ : Ահա անշուշտ *ժողով պիտի ընեն , Ըայց ինծմէ չէ . ով որ քու վրադ ժողվուի՚՚ , քու կողմդ պիտի դառ-
16 նայ : Ահա կրակի մէջ ածուխները փչող՝ և իր գործին համար գործիք շինող դարբինը ես ստեղծեցի , ու աւերելու համար կործա-
17 նողը ես ստեղծեցի : Քեզի դէմ շինուած գործիքը ամենևին պիտի չյաջողի , և քու վրադ դատաստանի ելլող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուի . Տէրոջը ծառանեցրուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է , կ՚ըսէ Տէրը :

ԳԼ . Ծ Ե

1 Մարգարէն Քրիստոսի խոստումներովը հաւատքի 6 և ապաշխարութեան կը յորդորէ : 8 Հաւատացեալներուն բարի յաջողութիւնը :

1 ՚՚Վ ՚՚բոլոր ծարաւածներ՝ ջուրեբուն եկէք . և ստակ չունեցողներ՝ Ի եկէք , ծախու առէք ու կերէք . եկէք առանց ստակի և առանց գնոյ
2 գինի ու կաթ ծախու առէք : Ինչ՚ չէ՚ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար , և ձեր վաստակը անանկ բանի համար՝ որ չկշտացընէ . ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ըրէք , որ բարիքներ ուտէք , ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զուա-
3 արճանայ : Ձեր ականջը խոնարհեցուցէք ու Ի ինծի եկէք . մտիկ ըրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի , Ի և ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ , Ի դաւթին մնայուն ողորմութիւնները ձեզի պա-
4 լվ : Ահա զանիկայ ՚ժողովուրդ ներուն վկայ Ի ազգերուն առաջնորդ
5 ու հրամանատար դրի : ԸԱհա չը-

ես ազգ մը որ քեզ չճանչնար , ու ազգեր որ քեզ չգիտցան , քեզի պիտի վազեն Տէրոջ քու Աստուածիդ համար , Իսրայէլին Սուրբին համար , վասն զի քեզ փառաւորեց :
6 Փնտռեցէք Տէրը՝ երբ որ կրնայ գտնուիլ , կանչեցէք զանիկայ՝ երբ որ մօտ է :
7 Ամբարիշտը թող իր ճամբան և անիրաւը թող իր խորհուրդները լքէ , ու Տէրոջ դառնայ՝ որ ողորմի անոր , և մեր Աստուածին՝ որ շատ ներէ :
8 Վասն զի ձեր խորհուրդները իմ խորհուրդներս չեն , ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն , կ՚ըսէ Տէրը :
9 Վասն զի որչափ որ երկինքը երկրէն բարձր է , նոյնչափ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդներէն բարձր են :
10 Վասն զի որչափ անձրեւ և ձիւն կ՚իջնէ երկինքէն , ու հոն չդառնար , հապա երկիրը կը ջրցընէ , զայն կը ծնուցանէ և կը բուսցընէ , որպէսզի սերմնացանին սերմ տայ , և ուտողին հաց տայ ,
11 նոյնպէս իմ բերնէս ելլող խօսքս ալ պիտի ըլլայ . ինծի պարապ չդառնար , հապա ինչ որ կ՚ուզեմ , զայն պիտի կատարէ , և ինչի համար զայն ղրկեցի , անոր պիտի յաջողի :
12 Վասն զի դուք պիտի ելլէք ուրախութեամբ , և խաղաղութեամբ պիտի տարուիք . լերինները և բլուրները ձեր առջեւ պիտի երգեն , և դաշտին բոլոր ծառերը պիտի ծափ զարնեն :
13 Փշոտիին տեղ նոճի պիտի բուսնի , և մասրենիին տեղ մուրտ պիտի բուսնի , և Տէրոջ համար անուն պիտի ըլլայ , յաւիտենական նշան մը որ պիտի չկորսուի :

ԳԼ . Ծ Զ

1 Ուրիշներուն ողորմութիւն ընելու կը յորդորէ : 3 Ուրիշներուն ողորմութիւն ընելու կը յորդորէ : 3 Ուրիշներուն ողորմութիւն ընելու կը յորդորէ : 3 Ուրիշներուն ողորմութիւն ընելու կը յորդորէ :

1 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը . Դատաստանը պահեցէք և արդարութիւն ըրէք , վասն զի իմ փրկութիւնս մօտ է գալու , և իմ արդարութիւնս՝ որ պիտի յայտնուի :
2 Երանի անոր մարդուն՝ որ այս կ՚ընէ , և մարդու որդիին՝ որ զայն կը բռնէ , որ շաբաթը կը պահէ՝ որ չպղծէ , և իր ձեռքը կը պահէ՝ որ չարիք չընէ :
3 Եւ թող օտարականը՝ որ Տէրոջ միացած է , չխօսի ու չըսէ՝ Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին պիտի զատէ . ու թող ներսիդին՝ չըսէ՝ Ահա ես չորցած ծառ մըն եմ :
4 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ներսիդիներուն՝ որ իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինչ որ ինծի հաճելի է՝ զայն կ՚ընտրեն , և իմ ուխտս կը բռնեն ,
5 Ես իմ տանս մէջ և իմ պարիսպներուս մէջ անոնց տեղ մը և անուն մը պիտի տամ՝ որդիներէն և աղջիկներէն աւելի լաւ . յաւիտենական անուն մը պիտի տամ անոնց՝ որ չկորսուի :
6 Ու օտարականները՝ որ Տէրոջ միացած են՝ անոր ծառայելու և Տէրոջ անունը սիրելու , անոր աղախիններ ըլլալու համար , ամէն որ որ շաբաթը կը պահէ՝ որ չպղծէ , և իմ ուխտս կը բռնէ ,
7 զանոնք ալ իմ սուրբ լերինս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքի տանս մէջ պիտի ուրախացընեմ . անոնց ողջակէզներն ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ հաճելի պիտի ըլլան . վասն զի իմ տունս բոլոր ազգերուն աղօթքի տուն պիտի կոչուի :
8 Տէր Եհովան՝ որ Իսրայէլի արտաքսեալները կը ժողվէ , կ՚ըսէ՝ Անոնց վրայ ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ՝ անոնցմէ զատ որ ժողովուած են :
9 Դաշտի բոլոր գազանները , անտառի բոլոր գազանները , եկէք կերէք :
10 Անոր պահապանները կոյր են , բոլորն ալ գիտութենէ զուրկ են , բոլորն ալ համր շուներ են՝ որ չեն կրնար հաչել , տեսիլներ կը տեսնեն , պառկած կ՚երազեն , քունի կը սիրեն :
11 Ու շուները շատ ագահ են , չեն գիտեր թէ կշտանալ . անոնք հովիւներ են՝ որ չեն գիտեր թէ հասկնալ . բոլորն ալ իրենց ճամբան դարձուցին , իւրաքանչիւրը իր շահուն կը նայի , մինչև իր վերջին կողմը :
12 Կուգան , գինի կ՚առնենք , և արբեցողութեամբ կը լեցնենք մեզ , և վաղը այսօրուան պէս և աւելի շատ պիտի խմենք :

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 712

գիտցած ազգդ պիտի կանչես , ի և քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի դիմեն քու Տէր Աստուծոյդ համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար , ի քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 Տէրը փնտռեցէ՛ք , քանի որ անիկայ կը գտնուի . զանիկայ կանչեցէ՛ք , քանի որ անիկայ մօտ է ։ 7 Թող Նամաքարիշտը իր ճամբայէն ու անօրէն մարդը Ի իր խորհուրդնե՛րէն հրաժարի և Տէրոջը դառնայ , ի ու անիկայ պիտի ողորմի անոր . ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անի՛ 8 կայ առատապէս կը ներէ ։ Քանզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդները չեն , ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն , կ՚ըսէ Տէրը . 9 Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են , և իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդ- 10 ներէն ։ Վասն զի ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը երկինքէն կ՚իջնէ և հոն չդառնար , հապա երկիրը կ՚ոռոգէ ու զանիկայ պտղաբեր և արգասաւոր կ՚ընէ , ու ցանողին հունաի և ուտողին հաց կու տայ , 11 Ւիմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպես պիտի ըլլայ . ինծի պարապ պիտի չդառնայ , հապա իմ կամքս պիտի կատարէ ու յաջողութեամբ ի գործ դնէ այն բանը որուն համար 12 զանիկայ խրկեցի ։ Քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք . լեռները ու բլուրները ՛ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն , և ամէն դաշտերուն բոլոր ծառերը 13 ձեռը ծափ պիտի զարնեն ։ Թուփին տեղը մայր , ու դժնիկին տեղը մրտենի պիտի բուսնի . և ասիկայ Տէրոջը անունուանը փառքին համար անջնջելի ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Զ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը արդարութիւն գործելու ։ 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ ընորհքը հաւասարապէս ամենուն պիտի տրուի առանց այառութեան ։ 9 կոյր պահապանները կը յանդիմանէ ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իրաւունքը պահեցէ՛ք ու արդարութիւն ըրէ՛ք . Քանզի իմ փրկութիւնս դալու , ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է ։ 2 Երանի՛ այն մարդուն որ ասիկայ կ՚ընէ , ու մարդուն որդին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ , այնինչ Ի շաբաթը կը պահէ ու զանիկայ չպղծեր , և ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը ետ կը պահէ ։

3 Ու Ի Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող չ՚ըսեցէ՝ բսելով , Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց . ու ներքինին ալ թող չ՚ըսէ՛ , Ահա ես չոր ծառ մըն եմ ։ 4 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ան ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , և ինծի հաճոյ եղածը կ՚ընտրեն , ու իմ ուխտս 5 տիս մէջ հաստատ կը կենան , Ես նոնց՝ Ի իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ տղաքներէ ու աղջիկներէ աւելի ադէկ տեղ ու Ի անուն պիտի տամ . անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ , որ պիտի չըլ- 6 պակսի ։ Եւ ան օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու ու անոր ծառաները ըլլալու համար , այնինչ ամէն ա նոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , և իմ ուխտիս մէջ հաստատ 7 կը կենան , Զանոնք ալ Ւիմ սուրբ լեռս պիտի բերեմ , և իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացընեմ . Ի անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան , քանզի Ըիմ տունս Ի բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի կոչուի ։ 8 Այսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան , ի որ Իսրայէլին աբսորուածները կը ժողվէ . անոր ժողովուածներուն վրայ Ի՝ բիլներէ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։

9 Ո՛վ դաշտի բոլոր գազաններ , ով անտառի բոլոր գազաններ՝ ու- 10 տելու եկէք ։ Անոր բոլոր պահապանները Ի կոյր են , բան մը չեն գիտեր . ի ամէնքն ալ համր շուներ են , հաչելու կարող չեն . ա նոնք * կը ցնորին , կը պառկին , 11 քունը կը սիրեն . Այո՛ Ի շատակեր ու հանյագ շուներ են , ու ա նոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են . ամէնքը իրենց ճամբանեբուն դարձան՝ ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ վաստակը փնտռելով ։ 12 Ո՛ր Ի եկէք , գինի բերեմ , ու զքերով արբենանք , ի վաղն ալ առ օրուան պէս Ո՛ ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Ծ Է

1 Արդարին բարի մահը ։ 3 Աստուած կը յանդիմանէ հրէաները իրենց կռապաշտական պոռնկութեանը համար ։ 13 ապաշխարողին աւետարանական խոստումնները կու տայ ։

1 Արդարը կը կորսուի , և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ . ու Ո՞բարի մարդիկը ալ կը վերցուին , Ի առանց մէկու մը իմանալուն թէ արդարը չարիքէն երե-

Ն · ք · ՂՓ · Իբր 712

ի Տես բ Օր · իգ · 1 , 2 , 3 ։ Գոր · ը · 27 ։ ժ · 1 , 2 ։ 34 ։ ԺԸ · 4 ։ ԺԸ · 7 ։ ա Պետ · ա · 1 ։

ք ա Տիմ · գ · 15 ։

ի ՃՕ · ա · 12 ։ ա ՃՕ · գ · 1 ։

Ղ ԳԼ · բ · 2 ։ ի Հռով · ԺԸ · 1 ։ Եբր · ԺԳ · 15 ։ ա Պետ · բ · 5 ։ ը Մատ · իա · 13 ։ Մար · ժա · 17 ։ Ղու · ԺԹ · 46 ։

ի Մաղ · ա · 11 ։

ժ Սոգ · ՃԼԿ · 2 ։ ԳԼ · ժա · 12 ։

ի ՃՕ · ժ · 16 ։ Եփե · ա · 10 ։ բ · 14 , 15 , 16 ։

Լ Երեմ · ԺԸ · 9 ։

ի Մատ · ԺԸ · 14 ։ ԻԳ · 15 ։

ժ Փիլ · գ · 2 ։ * Կամ՝ կը նիհնեն ,

ի Միք · գ · 11 ։

հ Եզեկ · լդ · 2 , 3 ։

ՅՄաղ · ժ · 6 ։ Ամակ · իգ · 35 ։ ԳԼ · իբ · 13 ։ Ղու · ԺԸ · 19 ։ Ա Կոր · ԺԸ · 32 ։

Իբր 698

ա Սաղ · ԺԸ · 1 ։ Մտ · Ե · 2 ։

Ի գ Թագ · ԺԳ · 13 ։ Տես դ Թագ · ի Ք · 20 ։

Ն·Ք·ՂՓ· ԻԲԲ 698

2 սէն կը վերցուի ։ Անէից խաղաղութեան մէջ կը մտնէ . ուղղութեամբ քալողները հրէնց անկողիններուն վրայ հանգստութիւն կը
3 գտնեն ։ Բայց դուք ով վհուկի որդիք , հնացողն ու պոռնիկի սե-
4 րունդ՝ հո՛ս մօտեցէք . Դուք ո՞վ ծաղր կ՚ընէք . ձեր բերանը որո՞ վրայ կը լայնցընէք , ու լեզուներդ կ՚երկընցընէք . չէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ ու ստու-
5 թեան սերունդ էք ։ Դուք եամէն կանանչ ծառերու տակ *զէպ ի կուռքերուն՝ ցանկութեամբ կը տաքնաք . ղաղաքները ձորերու մէջ՝ վէմերու խոռոչներուն մէջը կը
6 մորթէք ։ Քու բաժինդ ձորին տափակ հարթեալ մէջն է , քու վիճակդ անոնք են անոնք . անոնց անգամ նուէր թափեցիր , ընծայ մատուցիր . միթէ ես ասոնց կրնամ
7 համբերել ։ Դուն էքու անկողինդ բարձր ու վերացած լեռան վրայ դրիր . հոն ալ զոհ ընելու ելար ։
8 Եւ դռներուն ու դրանդիներուն ետեւը քու յիշատակդ դրիր . քանզի ինծմէ հրէչն քու անձդ մերկացուցիր , ու վեր ելլելով անկողինդ լայնցուցիր . և անոնց հետ դաշնադրութիւն րրիր՝ , Ի անոնց անկողինը սիրեցիր , հա՜ անոր հմաը տեղ
9 պատրաստեցիր ։ Եւ թագաւորին քովը հոգաբեղ եղով գացիր , ու անուշահոտութիւններդ շատցուցիր , և դեսպաններդ հեռաւոր տեղուանք խրկեցիր , ու ինքզինքդ մինչև դժոխքը խրեցուցիր ։
10 Քու ճամբուդ երկայնութենէն յոգնեցար , ԷԲայց Ցոյս չկայ՝ չըսիր . քու ձեռքիդ կեանքը գտար ,
11 անոր համար չհիւանդացար ։ Եւ դուն երկնչեցար ու վախցար որ ստախօս ելար , և զիս չյիշեցիր ու սիրտդ չդրիր . Ի չէ՞ որ իմ շատոնգմէ լուռ կենալուս համար
12 է որ ինծմէ չես վախնար ։ Ես քու արդարութիւնդ ու գործերդ պիտի հրատարակեմ՝ , որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չը-
13 նեն ։ Երբոր դուն աղաղակես , թող քու ժողվածներդ քեզ փրկեն . բայց ամէնը հովը պիտի տանի , մէկ շունչ մը զանոնք պիտի առնէ . սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրրև կալուածք պիտի ստանան , ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժա-
14 ռանգեն ։ Եւ պիտի ըսեն , Ի Բարձրացուցէք , բարձրացուցէք , ճամբայ պատրաստեցէք , խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն վերցուցէք ։
15 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝ որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի , ևու անոր
անունը Սուրբ է . հԵս բարձր ու սուրբ տեղը կը բնակիմ , ևբայց կոտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին հետ եմ , Ղոր խոնարհներուն հոգին կենդանացընեմ և կոտրած
16 սիրտերը ապրեցընեմ ։ ֆՔանզի յաւիտեան պիտի չվիճիմ ու միշտ պիտի չբարկանամ . վասն զի իմ առջևս հոգիները պիտի մարէին , և ան կեանքերը՝ ես ստեղծեցի ։
17 ՃԱնոր ագահութեանը անօրէնութեանը համար բարկացայ ու զանոնիկայ զարկի , Ն՛ էբէ՜ ծածկեցի ու սրդողեցայ . և ապստամբը իր
18 կամացը ճամբուն հետեւեցաւ ։ Անոր ճամբաները տեսայ ու ՚զանոնիկայ պիտի բժշկեմ , և անոր առաջնորդութիւն պիտի ընեմ , ու զանիկայ՝ ու Ղանոր սգաւորները
19 պիտի մխիթարեմ ։ Ղերթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ . խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն ըլլայ Ղհեռուն եղողին և մօտը եղողին՝ կ՚ըսէ Տէրը՝ , ու ես զանի-
20 կայ պիտի բժշկեմ ։ ՚՚ Բայց ամբարիշտները ալէծուփ ծովու պէս են , որ չկրնար հանդարտիլ , որ անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս
21 կը նետեն ։ ՚՚ Ամբարիշտները խաղաղութիւն պիտի չունենան , կ՚ըսէ իմ Աստուածս ։

ԳԼ · ԾԸ

1 Մարգարէն կեղծաւորութիւնը յանդիմանելու խրկուած ըլլալով , 3 կեղծեալ ու ճշմարիտ ծոմապահութիւն մը կը նկարագրէ · 8 կը ցուցնէ թէ ի՛նչ խոսմանութիւներ կը տրուին աստուածապաշտներուն 13 և շաբաթը պահողներուն ։

1 †Կարձրաձայն կանչէ՝ և մի՛ խնայեր , ձայնդ փողի պէս բարձրացուր և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց յանցանքը , ու Ցակոբին տանը
2 իրենց մեղքերը պատմէ՝ ։ Բայց անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն , և իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին , անանկ ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ՚ընէ , ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չրներ . ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն ։ Աստուծոյ մօտենալու-
3 կը փափաքին . Ո՜ ՚ըսէն , ՚՚ Մենք ինչո՞ւ ծոմ պահեցինք , և դուն չտեսար , Ի մեր անձերը չարչարեցինք , ու դուն չգիտցար . ահա՛ ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բաղձանքը կը գտարէք , և ձեր ամէն ‡պահանջմունքները խստութեամբ
4 կը պահանջէք՝ ։ ֆԱհա կռիւի ու վէճի համար և չարութեան բռունցով զարնելու համար ծոմ կը պահէք . աս օրուան պէս ծոմ մի՛ պահէք , որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել

Ն·Ք·ՂՓ· ԻԲԲ 698

հ Ջաք · բ · 13 ։
ֆ Ա՚Պ · ԼԹ · 18։ ծա· 17 ։ Ճղբ · 6 ։ Գը կղ · 2 ։
՚՚ Ա՚Պ· ՃԽԷ · 3 ։ Գը· կա · 1 ։
ֆ Ա՚Պ· ԼԵ· 5 ։ Ճդ· 9։ Մ՚Ի՚ք· է · 18 ։
՚ Թոս · ժզ · 22։ Ցոբ·ԼԳ· 14 ։ Երբ · ժբ · 9 ։
՚՚ Երեմ· գ · 13 ։
՚՚ Գը· ը · 17 ։ խե · 15 ։
Ն Գը· Թ · 13 ։
՚՚ Երեմ· գ · 22 ։
Ղ Գը· կա · 2 ։
՚՚ Երբ · ժգ · 15 ։
Ք Գոր · բ · 39։ Եփե · ը · 17 ։
՚՚ Ցոբ · ժե · 20 ։ ՃԸ ։ Ա՚ռակ· գ · 16 ։
՚՚ Գը· խը · 22 ։

† Եբր · Կո՚կորդ՚վ
՚՚ Մաղ · գ · 14 ։
Ք Ղա · ժզ · 29 ։ 31 ։ իգ · 27 ։
‡ Կամ՝ ծառները կը հարստահարեք ։
՚՚ գ Թագ · ի՚ա · 9 ։ 12 ։ 13 ։

5 տաք ։ Բ Իմ ընտրած ծոմապահու-
թիւնս , այ Է մարդու մը իր անձը
խոնարհեցընելու օրը միայն կ՚ըլ-
լայ . իր գլուխը կնիւնի պէս ծռե-
լով , և նէր դարձը քուրձ ու մոխիր
տարածելով կ՚ընէ՞ս . ասիկայ ծո-
մապահութիւն ու Տէրոջը ընդու-
6 նելի օր պիտի՝ անուանես ։ Ասի-
ա՞ս է իմ ընտրած ծոմապահութիւ-
նը , որ անիրաւութեան կապերը
քակես , և Բլուծին կապերը թուլ-
ցընես , ու ըհարստահարութիւն
կրողները ազատ թողուս , և ամէն
7 լուծը կոտրես , Բ քու հացդ անօ-
թիին բաժնես , և թափառական
տնանկները տունդ ընդունիս , ծերը-
որ մերկ մը տեսնես՝ զանիկայ հա-
գուեցընես , ու էքու մարմինդ քեզ
8 չպահես ։ Ա Ն ատեն քու լոյսդ ա-
ռաւօտի պէս պիտի ծագի , ու բը-
ժշկութիւնդ շուտով պիտի *յայտ-
նուի , և քու արդարութիւնդ քու
առջևէդ պիտի երթայ , այ Է Տէ-
րոջը փառքը քու ետևէդ քեզ պի-
9 տի պաշտպանէ ։ Ան ատեն պիտի
կանչես , և Տէրը պատասխան պի-
տի տայ . պիտի աղաղակես , ու
անիկայ պիտի ըսէ՝ Ա՛հա ես ։ Թէ
որ քու մէջէդ լուծը , մատով ցու-
ցընելը ու ծչար խօսքերը վերցը-
10 նես . Թէ որ †անօթին յօժարու-
թեամբ կերակրես՚՚ , և կարօտին հո-
գին կշտացընես . ան ատեն քու
լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի ,
ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս
11 պիտի ըլլայ . Եւ Տէրը միշտ քեզի
առաջնորդութիւն պիտի ընէ , ու
քու հոգիդ ‡երաշտութեան ա-
տենը՚՚ պիտի կշտացընէ , և ոսկոր-
ներդ պիտի զօրացընէ . ու դուն
ջրարբի պարտէզի պէս և ջուրը
չպակսող աղբերակի պէս պիտի ըլ-
12 լաս ։ Ու քեզմէ ՚ինքնիրէն հին
աւերակները պիտի շինեն . այ Ի
դարերուն հիմերը պիտի վերա-
կանգնես , և դուն փլածներ նորո-
գող , այ բնակութեան համար
ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ։
13 Թէ որ ՙշաբաթը՝ իմ սուրբ օրս
քու ցանկութիւնդ կատարելէն
ոտքդ դարձընես , ու շաբաթը՝ իմ
զուարճութիւնդ , և Տէրոջը նուի-
րուած օրը պատուական անուա-
նես ու զանիկայ պատուես , քու
ճամբաներուդ չհետևելով , քու
ցանկութիւնդ չկատարելով , ու
14 պարապ խօսք չխօսելով , Ն ա-
տենը Տէրոջմով պիտի ուրախանաս ,
և քեզ ՚ներկրիս բարձր տեղուանքը
պիտի հանեմ , ու քու Յօրդ Ցա-
կոբին ժառանգութիւնը քեզի պի-
տի կերցընեմ . ՚քանզի Տէրոջը
բերանը խօսեցաւ ։

ԳԼ . Ծ Թ

1 Մեղքը դատապարտութեան պատճառ կ՚ըլ-
լայ ։ 3 Հրեից մեղքերը ։ 9 Թշուառութիւ-
նը մեղքին հետևանքն է ։ 16 Փրկութիւնը
միայն Աստուծմէ է ։ 20 Փրկչին ուխտը ։

1 Ո՛չհա Տէրոջը ձեռքը չ՚երկարեցաւ , ու անոր ականջը
կարծրցաւ , ու անոր ականջը
2 լսելէն չդանդրացաւ ։ Հապա ձեր
ու ձեր Աստուծոյն մէջտեղը բաժա-
նում՚ ձգողը ձեր անօրէնութիւն-
ները եղան , և ձեր մեղքերը անոր
երեսը՝ ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ ։
3 Քանզի Բ ձեր ձեռքերը արիւնով՝
ու ձեր մատները անօրէնութիւնով՝
պղծուեցան . ձեր շրթունքը սուտ
խօսեցան , և ձեր լեզուները անի-
4 րաւութիւն արտաբերեցին ։ Չկայ
մէկը որ արդարութեան համար
բողոքէ , ու չկայ մէկը որ ճշմար-
տութեամբ դատ վարէ . անոնք
անոտի բաներու կը յուսան և ու-
նայնութիւն կը խօսին . Է թշուա-
ռութիւն կը յղանան ու անօրէ-
5 նութիւն կը ծնանին . Քարբի
հաւկիթներ կը տաքցընեն , ու
սարդի ոստայն կը գործեն . անոնց
հաւկիթները ուտողը կը մեռնի ,
6 ու բացուածէն իժ կ՚ելլէ ։ Բ Անոնց
ոստայններէն հանդերձ չըլլար , և
իրենց գործքերովը չեն կրնար զե-
րեզը ծածկել . անոնց գործքերը
անօրէնութեան գործքեր են , ու
անոնց ձեռացը մէջ բռնութեան
7 գործ կայ ։ Բ Անոնց ոտքերը չարու-
թեան կը վազեն , ու անմեղ արիւն
թափելու կ՚արագանան . անոնց խոր-
հուրդները անօրէնութեան խոր-
հուրդներ են , անոնց ճամբաներուն
մէջը կործանում՚ ու կոտորած կայ ։
8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գի-
տեր , և անոնց ընթացքին մէջ
արդարութիւն չկայ . Ընոնց շա-
ւիղները խոտորցուցին , անոնց մէ-
ջը քալողներուն ամէնը խաղաղու-
9 թիւն չեն գիտեր ։ Անոր համար
իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ , ու
արդարութիւնը մեզի չհասնիր .
Բ լոյսի կը սպասենք , և ահա խա-
ւար կայ . պայծառութեան կը
սպասենք , և ահա մռայլութի՛ մէջ
10 կը շրջինք ։ Բ կոյրերուն պէս պա-
տերը կը շօշափենք , ու աչք չունե-
ցողներուն պէս կը խարխափենք .
կէս օրին դիշերուան պէս կը գլո-
րինք , ՚՚պղտաբեր տեղե՛րու մէջ՚՚
11 մեռելներու պէս ենք ։ Ա մենքս
արջերու պէս կը մռնջենք , ու բա-
զուներուն պէս անդադար կը
մռնչենք . դատաստանի կը սպասենք ,
բայց չկայ . փրկութեան համար կը
նայինք , բայց անկից մեզմէ հեռա-
12 ցած է ։ Քանզի մեր յանցանքնե-
րը քու առջևդ շատցան , ու մեր

— Թուս. ժա. 23 ։ ԳԼ. ծ. 2 ։

Բ ԳԼ. ա. 15։

Դ Ցօբ. ԺԵ. 35 ։ Սաղ. է. 14 ։

Ե Ցօբ. ը. 14 ։ 15 ։

Ե Առակ. ա. 16 ։ Հռով. գ. 15 ։

Ը Սաղ. ՃԻԵ. 5 ։ Առակ. բ. 15 ։

Ը Երեմ. ը. 15 ։

Ը Բ Օր. իբ. 29 ։ Ցօբ. ե. 14 ։ Ամո. ը. 9 ։

‖ կա՛մ՝ պա-
րարանե-
րուն մէջը ։
Ես կա՛մ՝
Թանձրա-
ւարին մէջ

Բ ԳԼ. լը. 14։ Եզեկ. է. 16 ։

Ա Ղ. Ժ. 29 ։

Ղ Եսթ. դ. 3 ։ Ցօբ. բ. 8։ Դան. Թ. 3։ Ցոել. գ. 6 ։

Ի Նէեմ. ե. 10 ։ 11 ։ 12 ։

Ը Երեմ. ԼԶ. 9 ։

Ի Եզեկ. Ժը. 7։16։ Մատ. իե. 35 ։

Ժ Ցօբ. լա. 19 ։

Ի Յն. իթ. 14 ։ Նէեմ. ե. 5 ։

Լ Ցօբ. ժա. 17 ։

*ԵՔբ. բուս-
նի ,

Ի Ել. Ժդ. 19։ ԳԼ. ծբ. 12 ։

Ժ Սաղ. Ժբ. 2 ։

†ԵՔբ. քու
հոգիդ անօ-
թիին ըն-
ծայես ,

‡ կա՛մ՝ ան-
ջուր տեղե-
րու մէջ

Ի ԳԼ. կա. 4 ։

Հ ԳԼ. ծԶ. 2 ։

Ն Ցօբ. իբ. 26 ։

Ղ Բ Օր. լբ. 13։ ԼԳ. 29 ։

* ԳԼ. ա. 20։ ի. 5։ Մ՚ին. գ. 4 ։

մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն
կու տան . ինչու որ մեր յանցանք-
ները մեր քովն են , ու մեր ան-
13 օրէնութիւնները գիտենք ։ Ցան-
ցանք ըրինք , Տէրը ուրացանք և
մեր Աստուծոյն հետևելէն խոտորե-
ցանք , անիրաւութիւն ու ապըս-
տամբութիւն խօսեցանք , և վեր
սրտին մէջը սուտ խօսքեր մտածե-
14 ցինք ու զրուցեցինք ։ Եւ դատաս-
տանը ետ դարձաւ ու արդարու-
թիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի
ճշմարտութիւնը հրապարակին մէ-
ջը ինկաւ , և ուղղութիւնը չկրնար
15 ներս մտնել ։ Ու ճշմարտութիւնը
կը պակսի , և չարութենէ զուրս-
ցողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տե-
սաւ և ասիկայ անոր առջևը գէշ
երևցաւ , քանզի իրաւունք չկար ։
16 Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար , և
զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր
դանուեր . ետստի իր բազուկը
իրեն օգնեց , ու իր արդարութիւնը
17 իրեն ձեռնտու եղաւ ։ Եւ ար-
դարութիւնը զրահի պէս՝ և փրկ-
ութիւնը իր գլխուը սաղաւարտի
պէս հագաւ , և վրէժխնդրութեան
զգեստը պատմուճանի պէս հա-
գաւ , ու նախանձը վերարկուի պէս
18 իր վրան առաւ ։ Ինչպ վարմունք-
քին համեմատ հատուցումի պիտի
ընէ , բարկութիւն՝ իր հակառա-
կորդներուն , հատուցում՝ իր թշ-
նամիներուն . *կղզիներուն հատու-
19 ցում պիտի ընէ ։ Ու արևմուտ-
քը՝ Տէրոջը անունէն , և արևելքը
անոր փառքէն պիտի վախնան ,
երբոր թշնամին հեղեղի պէս գայ ,
Տէրոջը Հոգին †անոր դէմ դրօշակ
20 պիտի կանգնէ՝ ։ Ու Ցիոնի մէջ կու
գայ Սիոնին , ու Յակոբի մէջ չա-
րութենէ դարձողներուն , կ՚ըսէ
21 Տէրը ։ Ես անոնց հետ ընե՛ր-
ուխտս ասիկայ է՝ կ՚ըսէ Տէրը . Իմ
Հոգիս որ քու վրադ է , ու իմ
խօսքերս որ քու բերանդ դրած
եմ , քու բերնէդ ու քու զա-
ւակներուդ բերնէն և քու զա-
ւակացդ զաւակներուն բերնէն
հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պի-
տի չպակսին , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · Կ

1 Եկեղեցիին փառքը՝ հեթանոսներուն դարձի
գալովը · 15 և մեծ օրհնութիւնները՝ սակա-
ւաւոր նեղութենէ մը ետքը ։

1 Ելի՛ր՝ լուսաւորուի՛ , քանզի քու
լոյսդ եկաւ ու Տէրոջը փառքը
2 քու վրադ ծագեցաւ ։ Վասն զի
ահա՛ երկիրը՝ խաւար , ու ազգերը
մառախուղ պիտի ծածկէ . բայց
քու վրադ Տէրը պիտի ծագի , և
անոր փառքը քու վրադ պիտի ե-
3 րևնայ ։ Ու հեթանոսները լոյսիդ աղջեր
պիտի գան , և քու վրադ ծագած
պայծառութեանդը՝ թագաւորներ ։
4 Շուրջդ վերցուր ու բոլորտիքդ
նայէ . ամէնքը կը ժողովուին ու
քեզի կու գան . քու տղաքներդ
հեռուէն պիտի գան , և քու աղ-
ջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վեր-
5 ցուին ։ Ան ատեն պիտի տեսնես
և ուրախանաս , ու սիրտդ պիտի
շարժի ու բացուի . քանզի ծովուն
առատութիւնը քեզի պիտի դառ-
նայ , ազգաց հարստութիւնը քեզի
6 պիտի դայ ։ Քէզ ուղտերուն հե-
րամակը՝ Մադիամու ու Գիփայի
տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն .
ամէնը Սաբայէն պիտի գան , ոս-
կի ու կնդրուկ պիտի բերուն , և
Տէրոջը գովութիւնները պիտի ա-
7 ւետեն ։ Կեդարին բոլոր հօտերը
քու քովդ պիտի ժողովուին , ու
Նաբայոթին խոյերը քեզի պիտի
ծառայեն . անոնք իմ սեղանիս
վրայ պիտի ելլեն ընդունելի ըլ-
լալո՛ , և իմ փառաց տունը
պիտի փառաւորեմ ։
8 Ո՞վ են ատոնք , որ կը թռչին
ամպի պէս ու դէպ՚ի իրենց վան-
դակը Քրէղ աղաւնիներու պէս ։
9 Քանզի կղզիները ու նախ Թար-
սիսի նաւերը ինծի համար պատ-
րաստ պիտի ըլլան , որ հեռուէն
քու տղաքներդ , և անոնց հետ
անոնց արծաթը ու ոսկին բերեն ,
քու Տէր Աստուծոյդ անուանը
համար ու Իսրայէլի Սուրբին
համար , քանզի անիկայ քեզ կը
10 փառաւորէ ։ Եւ հօտարաց որ-
դիքը քու պարիսպներդ պիտի շի-
նեն , ու անոնց թագաւորները
քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն .
քանզի ես իմ բարկութեամբս քեզ
զարկի , բայց բարեհաճութեամբս
11 քեզի պիտի ողորմիմ ։ Եւ քու
դռներդ միշտ բաց պիտի ըլլան ,
գոցուկ ու գիշեր պիտի չգոցուին ,
որ քեզի ազգերուն ստացուածքը
կրնան , և անոնց թագաւորները
12 բերուին ։ Քանզի քեզի ծառա-
յութիւն չընող ազգը ու թա-
գաւորութիւնը պիտի կորսուի , ու
ազգերը բոլորովին պիտի կործա-
13 նին ։ Լիբանանին փառքը քեզի
պիտի գայ , մայրը , սօսին ու տո-
սախը մէկտեղ , իմ սրբարանիս
տեղը զարդարելու համար , և իմ
ոտքերուս տեղը պիտի փառաւո-
14 րեմ ։ Ու քեզի նեղութիւն
տուողներուն տյպքերը ծռելով
քեզի պիտի գան , և քեզ անար-
գողներուն ամէնը քու ոտքերուդ
դարշապարներուն պիտի երկրպագու-
թիւն պիտի ընեն . ու քեզ՝ Տէրո-

գ ԳԼ · խԲ · 6 , 23 ։ Ցայս · իա · 24 ։
դ ԳԼ · խԲ · 18 ։
ե ԳԼ · խԲ · 20 , 21 , 22 ։ կզ · 12 ։
զ Ծն · իե · 4 ։
է Սաղ · հբ · 10 ։
ը ԳԼ · կա · 6 ։ Մատ · բ · 11 ։
թ Ծն · իե · 13 ։
ժ Ննգ · բ · 7 , 9 ։
ի Սաղ · հբ · 10 ։ ԳԼ · խբ · 4 ։ Ծա · 5 ։
լ Գալ · գ · 26 ։
խ Սաղ · կը · 30 ։ Ջաք · ժգ · 14 ։
ծ Երեմ · գ · 17 ։
կ ԳԼ · ծե · 5 ։
հ Ջաք · գ · 15 ։
ձ ԳԼ · խԲ · 23 ։ Ցայս · իա · 24 ։
ղ ԳԼ · ծ · 17 ։
ճ ԳԼ · ծգ · 7 , 8 ։
մ Ցայս · իա · 25 ։
յ Կամ՝ Հանդէսավ գան ։
ն Ջաք · ժգ · 17 , 19 ։ Մատ · իա · 44 ։
շ Ում · լե · 2 ։ իա · 19 ։
ո Ես ա Սին · իբ · 2 ։ Սաղ · ճկե · 7 ։
չ Գ · խԲ · 23 ։ Ցայս · գ · 9 ։

* Կամ՝ հեռաւոր երկիրներուն
† Կամ՝ զանոնք պիտի հալածէ ։
‡ Հով · ժա · 26 ։
ա Երր · բ · 10 ։ ժ · 16 ։
բ Եփս · ե · 14 ։
գ Մաղ · գ · 2 ։

ՅԵԲՐ · ԺԲ · 22 · Ցայտ · ԺԴ · 1 ·

պ ԳԼ · ԽԹ · 23 · կա · 6 · կԴ · 11 , 12 ·

Ղ ԳԼ · ԽԴ · 3 ·

ՠ ԳԼ · ԽԶ · 1 ·

ՠ Ցայտ · Խա · 23 · Իբ · 5 ·

Վ Ջաք · Բ · 5 ·

Տ Ցճս Ա-մավ · Բ · 9 ·

Բ ԳԼ · ծբ · 1 · Ցայտ · Խա · 27 ·

Յ Սադ · Լե · 11 , 22 · Մատ · Ե · 5 ·

Ռ ԳԼ · Կա · 3 · Մատ · Ժե · 13 · Ցօհ · ԺԵ · 2 ·

Ֆ ԳԼ · ԽԹ · 23 · Խե · 11 · Եփե · Բ · 10 ·

Ֆ Մատ · Ժգ · 31 , 32 ·

Ռ ԳԼ · Ժա · 2 · Դբ · Դ · 18 · Ցօհ · ա · 32 · Պ · 34 ·

ԲՂՍադ · Խե · 7 ·

Ֆ Սադ · ՃԽե · 3 · ԳԼ · ծէ · 15 ·

Ք ԳԼ · Խբ · 7 · Տ՚ն Եբմ · Լբ · 3 ·

Ի Տ՚ն Ղէ · Իե · 9 ·

ՂԳԼ · ԼԴ · 3 · Կպ · 4 · Կգ · 14 · Մ՚պ · Դ · 1 , 3 · Բ Թես · ա · 7 , 8 , 9 ·

Ե ԳԼ · ծէ · 18 · Մատ · Ե · 4 ·

Ը Սադ · Լ · 11 ·

ջը քաղաքը , Իսրայէլէ Սուրբին
15 Սիօնը պիտի անուանեն ։ Դուն որ երեսէ ձգուած ուատելի եղար , և էնդ անցնող չեղաս , քեզ յաւիտենական փառք՝ ազգ ազգ բնաղ ուրախութիւն պիտի ընեմ ։
16 Եւ ազգերուն կաթը պիտի ծծես , ու թագաւորներուն ստինքը պիտի ծծես . և պիտի դիտնաս որ Ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ , ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։
17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ , ու երկաթի տեղ՝ արծաթ , և փայտերու տեղ՝ պղինձ , ու քարերու տեղ երկաթ պիտի բերեմ . և քու վերակացուներդ խաղաղութիւն ընդ , ու քու իշխաններդ արդարութիւն ընդեմ ։
18 Մէյմըն ալ քու երկրիդ մէջը բռնութիւն , և քու սահմաններուդ մէջը յափշտակութիւն ու կոտորած պիտի չլսուի . հապա քու պարիսպներդ՝ Փրկութիւն , ու դռներդ Գովաբանութիւն պիտի ա-
19 նուանես ։ Մէյմըն ալ ձորկը քու լոյսդ արևը պիտի չըլլայ , ու ֆէնէրը լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝ և Ելոհիմդ քու
20 փառքդ պիտի ըլլայ ։ Քու արևդ մէյմըն ալ պիտի չմտնէ , ու քու լուսինդ պիտի չնուազի . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ , և սուգի օրերդ
21 պիտի վերջանայ ։ Ու բոլոր ժողովուրդիդ ամէնը արդար պիտի ըլլան , ու երկիրը յաւիտեան պիտի ժառանգեն . Իմ տնկած տունկս՝ Իմ ձեռքերուս գործը Իմ փառ-
22 քիս համար պիտի ըլլայ ։ Պզտիկը հազարաւոր , ու քիչըրը մեծ ազգ պիտի ըլլայ . ես Տէրս շուտով պիտի կատարեմ ասիկայ իր ժամանակին ։

ԳԼ · ԿԱ

1 Քրիստոսի պաշտօնը ։ 4 Հաւատացեալներուն յաժարութիւնը ։ 7 ու օրհնութիւնները ։

1 Տէրը Եհովային Հոգին իմ վրաս է . վասն զի Տէրը Ի զիս օծեց , ու զիս խրկեց աղքատներուն աւետիս տալու , Գ կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու , Ժ դերիներուն աղատութիւն՝ և բանտարկեալը՝ բանտին բացուիլը հրատարակելու .
2 Ի Տէրոջը ընդունելի տարին , ու Ղմեր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը հրատարակելու , Ե ամէն
3 սգաւորները միխթարելու , Սիօնի սգաւորներուն որոշելու , ու Ըսա-նոնց մոխիրի տեղ՝ փառք , սուգի տեղ՝ ուրախութեան իւղ , կոտրած

հոգիի տեղ դովութեան պատմուճան տալու . և պիտի անուանեն զանոնք Արդարութեան բևեկնիներ , որ Ի Տէրը տնկեր է Ժ իր փառ-
4 քին համար ։ Եւ Ի հին աւերակները պիտի շինեն , ու առջի կործանուածները պիտի կանգնեն , և աւերուած քաղաքները ու շատ դարերէն Ի վեր աւերակ մնացածները
5 պիտի նորոգեն ։ Եւ Ը օտարականները պիտի սլլեն ու ձեր հօտերը պիտի հովուեն , ու օտարազգիները ձեր երկրագործները և այգեգործները պիտի ըլլան ։ Բ բայց դուք Տէրոջը քահանաները պիտի կոչուիք , մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները պիտի ըսուիք , Ե ազգաց հարստութիւնը պիտի ուտէք , ու անոնց փառքովը պիտի փառաւո-
7 րուիք ։ Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին ընդ , և անարգանաց դէղը իրենց ժառանգութեանը մէջ պիտի ցնծան . ուստի իրենց երկրին մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի առնեն . անոնք յաւիտենական ու-
8 րախութիւն պիտի ունենան ։ Քանզի Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ , Ն անիրաւութիւնը ու յափշտակութիւնը կ՚ատեմ . իրաւ ընդ անոնց դործերուն վարձքը պիտի տամ , ու անոնց հետ յա-
9 ւիտենական ուխտ պիտի ընեմ ։ Եւ անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու անոնց տղաքները ժողովուրդներուն մէջ պիտի դիտցուին . զանոնք ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան Ի Թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սերունդն են ։
10 Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի ցնծամ , ու իմ Հոգիս իմ Աստուծովս պիտի ուրախանայ . քանզի ինծի փրկութեան հանդերձներ հագուցաւ , զիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց , փեսայի պէս՝ որ իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ , ու Հարսի պէս՝ որ իր զարդերովը կը
11 զարդարուի ։ Քանզի ինչպես որ երկիրը իր տունկը կ՚աճեցնէ , ու պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը բուսցընէ , այնպէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առջեւը Ը արդարութիւն ու Ժ գովութիւն պիտի բուսցընէ ։

ԳԼ · ԿԲ

1 Մարգարէին եռանդուն փափաքը՝ եկեղեցին Աստուծոյ խոստումներուն մէջ հաստատելու համար ։ 5 Պաշտօնեաներուն գործը աւետարանի քարոզութեանը համար , 10 ու ժողովուրդը անոր պատրաստելու համար ։

1 Սիօնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ , ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհանդարտիմ , մինչև որ անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս , և

Բ ԳԼ · Կ · 21 ·
Ժ Ցօհ · ԺԵ · 8 ·
Ի ԳԼ · Խթ · 8 · Ծբ · 12 · Եզեկ · ԼԶ · 33—36 ·
Լ Եփե · Բ · 12 ·

Ե Եզ · ԺԹ · 6 · ԳԼ · Կ · 21 · ա Պետ · Բ · 5 , 9 · Ցայտ · ա · 6 · Ե · 10 ·
Ժ ԳԼ · Կ · 5 , 11 , 16 ·
Ի ԳԼ · Խ · 2 · Ջաք · Թ · 12 ·

Հ Սադ · Ժա · 7 ·
Յ ԳԼ · ա · 11 , 13 ·
Ղ ԳԼ · ծէ · 3 ·

Ճ ԳԼ · Կէ · 23 ·
Մ Ընմ · Գ · 18 ·
Յ Սադ · Շը · 9 , 16 ·

Ն ԳԼ · Խթ · 18 · Ցայտ · Խ · 2 ·

Ղ Սադ · Ծբ · 3 · Իե · 11 · ՠ ԳԼ · Կ · 18 · Կբ · 7 ·

անոր փրկութիւնը բոցավառ չա-
2 հի պէս ճառագայթէ։ ՚Ու՚ ազգերը
քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թա-
գաւորները քու փառդ պիտի
տեսնեն. ի՛ու դուն նոր անունով
պիտի կոչուիս, որն որ Տէրոջը բե-
3 րանը պիտի անուանէ։ Եւ Տէրո-
ջը ձեռքին մէջ է՛ վայելչութեան
պսակ՝ ու քու Աստուծոյդ ձեռքին
մէջ արքայական թագ պիտի ըլ-
4 լաս։ Ո՛ւրուն մէ՛յմըն ալ է՛ թողուած
պիտի չկոչուիս, ու քու երկիրդ
մէ՛յմըն ալ ՚ԱՒԵրկակ պիտի չըսուի.
հապա դուն՝ *Իմ հաւնածո՛ս՚, ու
քու երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի
ըսուի. քանզի Տէրը քեզմէ պիտի
հաւնի ու քու երկիրդ պիտի ա-
5 մուսնանայ։ Վասն զի ինչպէ՛ս որ
երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ՚ա-
մուսնանայ, այնպէս ալ քու տղաք-
ներդ քեզմէ հետ պիտի ամուսնա-
նան. և ինչպէ՛ս որ փեսան հարսին
վրայ կ՚ուրախանայ, այնպէս ալ
Էքդու Աստուածդդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ։

6 Ը՛քու պարիսպներուդ վրայ, ո՛վ
Երուսաղէ՛մ, պահապանները դրի.
անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
բնաւ պիտի չլռեն. դուք՚ո՛վ Տէրը
7 յիշողնե՛ր՝ լռութ մի՛ կենաք, Ու ա-
նոր հանգստութիւն մի՛ տաք, մին-
չև որ անիկայ հաստատէ, ու մին-
չև որ երկրի վրայ Երուսաղէմը Ի՛դո-
8 վելի ընէ։ Տէրը իր աջ ձեռքին
վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ
այսպէս երդուեր ըրաւ, թէ՛ քու
ցորենդ մէ՛յմըն ալ քու թշնամի-
ներուդ կերակուր պիտի չտա՛. և
օտարազգ որդիքը պիտի չխմեն քու
գինիդ, որուն համար դուն աշխա-
9 տեցար. Հապա զանիկայ՝ Ձեռնղները
պիտի ուտեն, ու Տէրոջը փառք
պիտի տան. և զանիկայ քաղողնե-
րը Իմ սուրբ սրահներուս մէջը պի-
տի խմեն։

10 Անցէ՛ք, անցէ՛ք դռներէն՝ Ե՛ժո-
ղովուրդին ճամբայ պատրաստեցէ՛ք.
շինակեցէ՛ք, շինակեցէ՛ք շաւիղները,
քարերը հաւքէ՛ ժողվեցէ՛ք. Ի՛ժողո-
վուրդներուն դրօշակ վերցուցէ՛ք։
11 Ահա՛ Տէրը մինչև երկրիս ծայրը
լսել տուաւ. Ը՛Սիօնի աղջկանը ը-
սէ՛ք՝ Ահա՛ քու Փրկիչդ կու գայ.
ահա՛ Իանոր վարձքը իր հետն է, ու
դործոց հատուցումը իր առջևն է։
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէ-
րոջը փրկածները պիտի ըսուին. ու
դուն Փնտռուած՝՝ Հ՚Ձեռնղուած
քաղաք պիտի կոչուիս։

ԳԼ. ԿԳ

1 Քրիստոս կը ցուցընէ թէ ինքը ո՛վ է, 2 թէ
ի՛նչ է իր յաղթութիւնը իր թշնամիներուն

վրայ, 7 և թէ ի՛նչ է իր ողորմութիւնը որ
պիտի ընէ իր եկեղեցիին. 10 իր արդար բաս-
կութեանը մէջ իր ձրի ողորմութիւնը կը յի-
շէ. 15 Եկեղեցին իր աղօթքին 17 ու իր
դանգատութեան մէջ իր հաւատքը կը խոստո-
վանի։

1 Ո՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդովմ-
մէն, կարմրադոյն զգեստով Բօս-
բայէն, որ փառաւոր Հանդերձով
զարդարուած է, և իր շատ զօրու-
թեամբը պանծալով կը քալէ։
Ես եմ, որ արդարութիւն կը
խօսիմ՝՝ փրկելու կարողութիւն
ունիմ։
2 Ինչո՞ւ համար ՚՚քու հանդերձդ
կարմիր է, ու քու զգեստներդ
Ջձանի մէջ կոխողին պէս է։
3 Ի՛Ջինձանին մէջ մինակ ես կոխե-
ցի, և ժողովուրդներէն ինձի հետ
մարդ մը չկար. ու զանոնք իմ
բարկութեամբս կոխեցի, և իմ
սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի.
ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս
վրայ ցաթկեց, և բոլոր հանդերձ-
4 ներս ներկեցի. Քանզի Ի՛իմ սրտիս
մէջը վրէժխնդրութեան օր կար,
ու իմ փրկածներուս տարին հասած
5 էր. ՚Եւ նայեցայ, բայց Ի՛օգնող
չկար, և զարմացայ որ ձեռնտու ե-
ղող մը չկար. ուստի իմ Ի՛բազուկս
ինծի համար փրկութիւն ըրաւ, ու
իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու
6 եղաւ։ Եւ իմ բարկութեամբս
ժողովուրդները կոխեցի, ու Ի՛զա-
նոնք իմ սրտմտութեամբս †գինով-
ցուցի, և անոնց արիւնը գետինը
իջեցուցի։
7 Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէ-
րոջը գովութիւնները պիտի յի-
շեմ, Տէրոջը բոլոր մեզի ըրածնե-
րուն համեմատ և ան շատ բարիք-
ներուն համեմատ, որ իր գթա-
ծութեամբը և առատ ողորմութեամբը
8 Իսրայէլի տանը ըրած է։ Քանզի
ըսաւ, Իրաւցընէ անոնք իմ ժողո-
վուրդս են, սուտ չելլելու որդիներ
են. ու անիկայ անոնց փրկիչ ե-
9 ղաւ. ՚Ը՚Անոնց ամէն նեղութիւն-
ներուն առնիր նեղութիւն քա-
շեց, Ի՛և իր երեսին հրեշտակը զա-
նոնք ազատեց. Ի՛իր սիրովը ու
գթութիւնովը զանոնք փրկեց, և
Ի՛զանոնք վերցուց, ու հին ժամա-
նակին բոլոր օրերուն մէջ զանոնք
10 կրեց։ Բայց անոնք Ե՛ապստամ-
բեցան, ու Ի՛անոր Սուրբ Հոդին
բարկացուցին. Ի՛անիկայ ալ դար-
ձաւ անոնց թշնամի եղաւ, ու ին-
՚ը անոնց հետ պատերազմ ըրաւ։
11 Ան առնիր առջի օրերը ՚՚ Մով-
սէսը Ե՛ անոր ժողովուրդը †Յիչե-
ցին. Ո՞ւր է անիկայ, որ Ի՛իր հօ-
տին հովիւովը զանոնք ծովէն հա-
նեց. Հո՞ւր է անիկայ, որ ՚անոնց

Ն. ՔՔ. ՂՔ. Իբր 698

— ԳԼ. Կ. 3։

Բ Տ՚ես հմր 4, 12։ ԳԼ. կե. 15։

† Ջաք. Թ. 16։

Ր Ովս՚. ա. 10։ ՄՂեռ. բ. 10։

Ի ԳԼ. խթ. 14։ Ծդ. 6, 7։

Ղ ԳԼ. Ծդ. 1։
* Եբր. Եփ-ցիբա՚յ, ցո՚ Իմ Հաճա-նութիւնս անոր մէջ։

Ի ԳԼ. կե. 19։

Ը Եզեկ. գ. 17։ Լղ. 7։

Ի ԳԼ. կա. 11։ Սոփ. գ. 20։

Ժ Օր. իր. 31, ՃՃ։ Եբեմ. ե. 17։

Ի Տ՚ես Ր Օր. Ժբ. 12։ Ժդ. 23, 26։ Ժգ. 11, 14։

Լ ԳԼ. խ. 3։ Ծե. 14։

Խ ԳԼ. Ժա. 12։

Ծ Ջաք. Թ. 9։ Մատ. խա. 5։ Յօհ. Ժր. 15։

Կ ԳԼ. խ. 10։ Յայտ. իբ. 12։

Հ Հմր 4։

Ն. ՔՔ. ՂՔ. Իբր 698

Ա Յայտ. Ժթ. 13։

Բ Ողջ. ա. 15։ Յայտ. Ժդ. 19, 20։ Ժթ. 15։

Գ ԳԼ. Լղ. 8։ կա. 2։

Դ ԳԼ. խա. 28։ Ծթ. 16։

Ե Յօհ. Ժգ. 32։

Զ Սաղ. ՚գը. 1։ ԳԼ. Ծթ. 16։

Է Յայտ. Ժգ. 6։

†Կ՚ս՚ Չախ-Չախեցի,

Ը Դատ. Ժ. 16։ Ջաք. ր. 8։ Գաղ. Թ. 4։

Ի Եզ. Ժգ. 19։ Իգ. 20, 21։ Լգ. 14։ Մաղ. գ. 1։ Գաղ. Ժբ. 11։

Ժ Օր. ե. 7, 8։

Ի Եզ. Ժթ. 4։ Ր Օր. ա. 31։ Լբ. 11, 12։ ԳԼ. Լղ. 3, 4։

Լ Եզ. Ժե. 24։ Թես. Ժգ. 11։ Սաղ. Հբ. 56։ Ղե. 9։

Խ Սաղ. Հբ. 40։ Գաղ. Ե. 51։ Եփես. գ. 30։

Ծ Եզ. Իգ. 21։

‡ Կ՚ս՚ յիշեց։

Կ Եզ. Ժգ. 30։ Լբ. 11, 12։ Թես. Ժգ. 13, 14, ՃՃ։ Եբեմ. բ. 6։

Հ Թես. Ժա. 17, 25։ Նեեմ. Թ. 20։ [Դան. գ. 8։ Ընգ. բ. 5։

12 մէջը իր Սուրբ Հոգին դրաւ . 13 իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ
ձեռքին հետ պտրտցուց . իրեն յաւիտենական անուն * վաստրկե-
լու համար Ղանոնց առջեւէն ջու-
13 րերը պատռեց . ⁂ զանոնք ան-
դունդներէն առանց սահելու ան-
ցուց , ինչպէս որ ձի մը անապա-
14 տէն կ՚անցնի : Տէրոջը Հոգին զա-
նկայ Հանգստացուց Հովիտի մէջ
իջնող անասուններու պէս . դուն
քու ժողովուրդիդ այնպէս առաջ-
նորդութիւն ըրիր , ՚որ քեզի փա-
ռաւոր անուն վաստրկիս :
15 ՚Երկինքէն նայէ՛ , և ՚ի քու սուրբ
ու փառաւոր բնակութենէդ տես .
ո՞ր է քու նախանձդ ու զօրու-
թիւնդ . Ի քու աղիքներուդ դալա-
րիլը և ինծի ըլլ՚ողորմութիւն-
16 ներդ արդիլուեցան : ՚Քանզի մեր
Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամ
Ի մեզ չգիտեր , ու Իսրայէլ մեզ
չճանչնար . դուն ով Տէր՝ մեր
Հայրն ես , ⁂ քու անունդ ՚ի
17 սկզբանէ մեր փրկիչն է : Ո՛վ Տէր՝
ինչո՞ւ համար ⁂ մեզ քու ճամ-
բաներէդ կը մոլորցնես . ինչո՞ւ
Ի մեր սիրտը կը խստացընես , որ
քեզմէ չվախնանք . ՚քու ծառանե-
րուդ համար՝ քու ժառանգու-
թեանդ ցեղերուն համար դարձիր :
18 ՚Քու սուրբ ժողովուրդդ իրենց
ժառանգութիւնը քիչ առեն վա-
յելեցին . Իմեր թշնամիները քու
19 սրբարանդ ոտնակոխ ըրին : ՚Մենք
՚ի սկզբանէ ⁂ՙ ենք . դուն անոնց
վրայ չտիրեցիր , ⁂ քու անունդ
անոնց վրայ չհանչուեցաւ՚՚ :

ԳԼ · ԿԴ

1 Եկեղեցին աղօթք կ՚ընէ Աստուծոյ կարողու-
թեանը յայտնուելուն համար . 5 Աստուծոյ
ողորմութիւնը հրաւարակելով՝ իր բնական
ապականութիւնը կը խոստովանի . 9 իր նե-
ղութեանը համար կը գանգատի :

1 Հրանի՛ թէ ՚երկինքը ճեղքելով
վար իջնէիր . ՚քու ներկայու-
2 թենէդ լեռները ‡ հալէին խոխունջը բոլորկընդրնող կրակի պէս , ջու-
րերը եռացընող կրակի պէս , որ
քու անունդ թշնամիներուդ յայտ-
նէիր , ⁂ ազգերը քու երեսէդ դո-
3 ղային : Երբոր ՚ես սոսկալի բաներ
ըրիր , որոնց չէինք յուսար , իջար ,
քու երեսէդ լեռները ‖ հալեցան :
4 Քանզի Ա սկիզբէն ՚ի վեր չլսուեցաւ
ու ականջ չլսեց և աչք չտեսաւ
քեզմէ ուրիշ Աստուած մը , որ
իրեն յուսացողներուն ⁂ նման բաներ
5 ընէ : Ուրախ եղողն Ի ու արդա-
րութիւն գործողն և Ի քու ճամ-
բաներուդ մէջը քեզ յիշողներուն
հասար . ահա բարկացար , վասն զի
մեղք գործեցինք . Ի անոնց մէջ
տևողութիւն կայ , ու պիտի փըր-
6 կուինք : Բայց ամէնքս պիղծ բա-
նի պէս եղանք , ու Ի մեր բոլոր
արդարութիւնները դաշտանի լա-
թին պէս է . և ամէնքս Ի տերևի
պէս կը թառամինք , ու մեր ան-
օրէնութիւնները հովի պէս մեզ կը
7 վերցընեն : Եւ Ի քու անունդ կան-
չող չկայ , որ արթընայ ու
քեզմով դյժ գտնէ . քանզի քու
երեսդ մեզմէ ծածկեցիր , ու մեր ան-
օրէնութիւններուն պատճառովը
8 մեզ մաշեցիր : Ի Բայց հիմա՛ ով
Տէր՝ դուն մեր Հայրն ես . մենք
կաւ ենք , և ու դուն մեր Իրուան
ես , և ամէնքս Ի քու ձեռացդ գործքն
9 ենք : Ի Շատ մի՛ բարկանար՝ ով
Տէր , ու մի՛ անօրէնութիւնը յա-
ւիտեան մի՛ յիշեր . ահա նայէ՛ ,
կ՚աղաչենք , և ամէնքս քու ժողո-
10 վուրդդ ենք : Սուրբ քաղաքներդ
անապատ եղան . Սիօն անապատ
եղաւ . Երուսաղէմ աւերակ ե-
11 ղաւ : Ի Մեր սուրբ ու փառաւոր
տունը որուն մէջ մեր Հայրերը քեզ
կ՚օրհնէին , Հրոյ ճարակ եղաւ , և
ՙմեր ամէն ցանկալի թե՛ՙ ա-
12 մայի եղան : ⁂ Ասոնց վրայ ինք-
զինքդ պիտի զսպե՞ս՝ ով Տէր .
՚ պահե՞ս պիտի լռի՞ս , ու մեզ
խիստ շատ պիտի նեղե՞ս :

ԳԼ · ԿԵ

1 Հեթանոսաց կոչումը : 2 Հրեայք կը մեր-
ժուին իրենց անհնազանդութեանը , կոստպաշ-
տութեանը ու կեղծաւորութեանը համար : 8
Մէկ մնացորդ մը պիտի փրկուի : 11 Ջարհե-
րուն վրայ Տանելու դատաստանները , ու
ապաշխարութեան հրաւիրելու բարի գոր-
ծը : 17 Նոր Երուսաղէմին երջանիկ վիճակը :

1 Ո՛չ ⁂ Հարցընողներէն ինձմէ ու-
2 զած չկայ , կամ չխնդրողներէն գըտ-
նուեցայ . իմ § անունս չհանչող՚՚
ազգին՝ Ահա՛ ես , ահա՛ ես՝ ըսի :
2 Ի Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրպագու-
թիւն ապստամբ ժողովուրդի մը՝
որուն անանկ ճամբաս մէջը կը
քալեն որ ադկ չէ , ՚ իրենց խոր-
3 հուրդներուն կը հետեւին . Անանկ
ժողովուրդի մը՝ ⁂ որ միշտ երե-
սիս դէմ գնա կը սրդողցընեն .
Ի պարտէզներու մէջ կը զոհեն , ու
աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն .
4 Ի գերեզմաններու մէջ կը նստին ,
և դիշերը առանձին տեղ՚ունք
կ՚անցընեն . Ի խոզի միս կ՚ու-
տեն , ու իրենց ամաններուն մէջը
գարշելի բաներու արդանակ կայ ,
5 Որոնք կ՚ըսեն , ՚ Մէկդի կեցիր ,
ինծի մի՛ դպչիր , քանզի ես քեզմէ
սուրբ եմ՚՚ : Ասոնք իմ ռնդացս
մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբո-
6 քած կրակ են : Ահա ԸԻմ առջեւս

Ի Մաղ. դ. 6 ։
Ը Փիլ. դ. 9 ։
Ր Սաղ. ղ. 5, 6 ։
ժ Ովս. է. 7 ։
Է Գլ. կդ. 16 ։ Ղ Գլ. խԹ. 16 ։ Ի՛ս. 9 ։ Ե-
րեմ. ԺԸ. 6 ։ Հռով. Թ. 20, 21 ։
Ի Եփես. Բ. 10 ։
Ժ Սաղ. հդ. 1, 2 ։ հՅ. 8 ։
Ն Սաղ. հԹ. 13 ։
Հ Սաղ. հԹ. 1 ։
Ն գ Թագ. իե. 9 ։ Բ Մն. ւղ. 19 ։ Սաղ. հդ. 7 ։
Ղ Եզեկ. իդ. 21, 23 ։
ֆ Գլ. խբ. 14 ։
՛ Սաղ. ձդ. 1 ։

՚՚ Հռով. Թ. 24, 25, 26, 30 ։ Ժ. 20 ։
Եփես. Բ. 12, 13 ։
§ Կ՚ա՞նուշնով չկան. յուսա՛. Գլ. կդ. 19 ։
Բ Հռով. Ժ. 21 ։
ֆ Բ Օր. ԼԲ. 21 ։
Ր Գլ. ա. 20 ։ կդ. 17 ։ Ցես Ղա. Ժե. 5 ։
Ի Բ Օր. Ժբ. 11 ։
Ղ Գլ. կղ. 17 ։ Ցես Ղա. Ժա. 7 ։
Ի Ցես Պատ. Ր. 11 ։ Ղա. և. 30 ։ Ժբ. 11 ։ Յուդ. 19 ։
Ը Բ Օր. Լբ. 34 ։ Մաղ. գ. 16 ։

գրուած է . Եպիտի չլռեմ , ծհապա պիտի հատուցանեմ. այո՛, անոնց ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ՝
7 Ձեր անօրէնութիւնները էձեր հայրերուն անօրինութեանցը հետ միասին , Ասորնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին , Եւ զիս բլուրներուն վրայ զրպարտեցին , կ՚ըսէ Տէրը . ուստի անոնց առջի գործերը իրենց ծոցերուն մէջ պիտի լեցնեմ ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ձաղ օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցրութ գտնուի , կ՚ըսեն թէ Մի կորսընցըներ , ծքանզի աստր վրայ օրհնութիւն կայ . ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ , որպէս զի ամենը չկորսընցընեմ։
9 Նեմ ։ Եւ ցակոբէն սերունդ , և ցուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ . ու իմ ընտրեալներս ան էրկիրը պիտի ժառանգեն , և իմ ծառաներս հոն
10 պիտի բնակին ։ Եւ զիս փնտռող ժողովուրդիս համար Սարօն՝ հօտերու փարախ , և Ն.քովըի ձորը արջառներու մակաղատեղ պիտի
11 ըլլայ ։ Բայց դուք Տէրը թողուցիք ու Իմ սուրբ լեռս մոռցաք . *Գադ կոչելին՝ ճսեղան պատրաստեցիք , ու †Մենիին ‡թափելու
12 նուէր՝ լեցուցիք ։ Ես ալ ձեզ սուրի պիտի ‖մատնեմ , և ամէնքդ պիտի ծռիք մորթուելու համար . քանզի կանչեցի ու պատասխան չտուիք , խօսեցայ ու մինչ չըսիք . Հապա իմ առջևս չարութիւն ըրիք , և ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք ։
13 Ուստի Տէրը Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն , բայց դուք ծարաւ պիտի մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան , բայց դուք
14 ամօթահարց պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան , բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի աղաղակէք , և չհոգ
15 դիի ձեղուածն պիտի ոռնաք ։ Ու ձեր անունը Ն իմ ընտրածներուս նանէքի համար պիտի թողուք . և Տէր Եհովան քեզ պիտի մեռցընէ , ու Ի իր ծառաները ուրիշ ա-
16 նունով պիտի կանչէ , Ո որ երկրի վրայ օրհնուողը ճշմարիտ Աստուծով օրհնուի , ու Վ երկրի վրայ երդում ընողը ճշմարիտ Աստուծով երդում ընէ . քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան ու անոնք
17 իմ աչքերէս ծածկուեցան ։ Քանզի ահա ես Ը նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ . և առջինները

պիտի չյիշուին , ու Ֆբդ՟՟ միտքը
18 պիտի չգան ։ Բայց դուք իմ ստեղծագործութիւնովս յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէ՛ք և ցնծացէ՛ք . վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութեան համար , ու անոր ժողովուրդը ուրախութեան համար
19 կը ստեղծեմ ։ Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ . ու Հոն ձէյմէն ալ լացի ձայն ու
20 ողբի ձայն պիտի չլսուի ։ Հոն ձէյմէն ալ քիչ օր ապրող տղայ , կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ . քանզի երիտասարդը հարիւր տարեկան պիտի մեռնի , ԵՒ հարիւր տարեկան մեղաւորը անիծուած պիտի ըլլայ ։
21 Նէ՛ծրի պիտի հանդիպի ։ Ու Ո՞տուներ պիտի չհինեն ու պիտի բնակին , և այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց
22 պտուղը պիտի ուտեն ։ Անոնք պիտի չհինեն որ ուրիշները բնակին , անոնք պիտի չտնկեն որ ուրիշները ուտեն . վասն զի Ր իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան , և Ց իմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործերը պիտի հինցընեն ։ Անոնք պարապ տեղը պիտի չաշխատին , ու գժբաղդութեան համար պզպզիէր պիտի չծնանին . քանզի Ֆանոնք Տէրոջը օրհնածներուն սերունդն են , ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ Ֆանոնք դեռ չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ , ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի
25 լսեմ ։ Ցգայլը ու գառը միասին պիտի արածին , և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ . Ֆ ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ . անոնք իմ բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս պիտի չտան ու պիտի չապականեն , կ՚ըսէ Տէրը ։

ԳԼ · ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խոնարհութեամբ և անկեղծութեամբ։ 5 Աստուած կը մխիթարէ խոնարհները՝ յիշեցնելով եկեղեցիին զարմանալի զարգացումը, 10 ու անոր վայելելու բարիքները։ 15 Աստուծոյ անայտ գաղտնութիւնները չարերուն դէմ։ 19 Հեթանոսները սուրբ եկեղեցի մը պիտի ունենան , 24 ու չարերուն պատուպարտութիւնը պիտի տեսնեն ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է . ասիկի տուն է որ ինծի համար կրնաք շինել , և ասիկի տեղ է իմ
2 հանգստութեանս համար . Քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս շինեց , ու ասոնց ամէնը եղան , կ՚ըսէ Տէրը . Բայց ես ասոր պիտի նայիմ , Ֆայնինն խոնարհին և կոտրած

Ը Սաղ. ծ. 3։
ժ Սաղ. հթ. 12։ Երեմ. ժգ. 18։ Եզկ. ժա. 21։
Ի Եզ. ի. 5։
Լ Եզեկ. ժը. 6։
Ի Եզեկ. ի. 27, 28։
ծ Ցովել. բ. 14։
Ֆ Հմր 15, 22՝ Մատ. իգ. 22։ Հռով. ժա. 5, 7։
Հ ԳԼ. ԼԳ. 9։ Լե. 2։
Ց Ցես. է. 24, 26։ Ովս. բ. 15։
Ղ ԳԼ. ծգ. 7։ ծէ. 13։ Հմր 25։
* Կամ՝ Բաղդէն
ճ Եզեկ. իգ. 41։ ա Կոր. ժ. 21։
† Կամ՝ Հաւատացեալներին
‡ Եբ. խառնուածը
‖ Եբ. ճաս կատագրեմ.
Ր Բ Մն. լդ. 15, 16։ Նռակ. ա. 24, ՃԼ։ ԳԼ. կզ. 4։ Եբեմ. է. 13։ Զաք. է. 7։ Մատ. իա. 34–43։
յ Մատ. բ. 12։ Ղու. ժգ. 28։
Ն Հմր 9, 22։
Շ Տես Երեմ. իթ. 22։ Զաք. բ. 13։
ո ԳԼ. կբ. 2։ Գործ. ժա. 26։
Չ Սաղ. Հբ. 17։ Երեմ. գ. 2։
ու Բ Օր. զ. 13։ Սաղ. կդ. 11։ ԳԼ. ժթ. 18։ Խե. 23։ Սոփ. ա. 5։
Ճ ԳԼ. ծա. 16։ կգ. 22։ բ Պետ. գ. 13։ Ցայտ. իա. 1։

ո ԳԼ. կբ. 5։
ռ ԳԼ. լե. 10։ ծա. 11։ Ցայտ. է. 17։ իա. 4։
վ Ժող. բ. 12։
տ Տես Ղե. իգ. 16։ բ Օր. իբ. 30։ ԳԼ. կբ. 8։ Ա մվ. թ. 14։
ր Սաղ. ղբ. 12։
ց Հմր 9, 15։
ՠ Տես բ Օր. իբ. 41։ Ա մս. թ. 12։
ֆ ԳԼ. կա. 9։
ֈ Սաղ. լբ. 5։ Դան. թ. 21։
օ ԳԼ. ժա. 6, 7, 9։
ֆ Ծն. գ. 14։

Հոգի ունեցողին ու Ի՛մ խօսքէս դողացողին ։

3 Ի՛Արջառ մորթողը մարդ մեռ֊ ցընողի պէս է , գառնուկ զոհողը շուն մորթողի պէս , նուէր մա֊ տուցանողը խոզի արիւն մատու֊ ցանողի պէս , կնդրուկ ծխողը *կուռք պաշտողի պէս . իրա֊ցընէ անոնք իրենց ճամբաները ընտրե֊ ցին , ու անոնց հոգիները իրենց

4 գարշելիներէն կ'ախորժեն ։ Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտրեմ , և իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պիտի բերեմ . Վասն զի կանչեցի ու պատասխան տուող չեղաւ , խօսեցայ ու մինչ չըրին . հապա իմ առջևս չարութիւն ըրին, և իմ չհաւնածս ընտրեցին ։

5 Տէրոջը խօսքը մինչ ըրէ՛ Ե՛վ անոր խօսքէն դողացողներ . իմ անուանս համար ձեզ ատող , ու ձեզ անարգող ձեր եղբայրները ը֊ սին , ըսող Տէրը փառաւորուի , Ի՛ու ձեր ուրախութիւնը տես֊ նենք . բայց անոնք պիտի ամչ֊ նան ։

6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տա֊ ճարէն մէկ ձայն մը Ի՛ա֊ յ , Տէրոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պա֊

7 տիժ կը հատուցանէ ։ Ցաւ չբա֊ շած ծնաւ , յաւը չհասած արու

8 զաւակ ծնաւ ։ Ո՞ւանի բան մը ո՛վ լսեց , ասանկ բաներ ո՛վ տեսաւ . միթէ հրկիզը մէկ օրուան մէ՞ջ կը ծննի , կամ մէկ ազգ մը մէկ ան֊ գամի՞ն ծնաւ . քանզի Սիոն ցաւ քաշածին պէս իր տղաքները ծնաւ ։

9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բե֊ րեմ , ծնանիլ պիտի չտա՞մ , կ'ըսէ Տէրը . ես որ ծնանիլ կու տամ , ո՞ւթեմ՞ը պիտի դոցե՞մ , կ'ըսէ քու

10 Աստուածդ ։ Երուսաղէմին հետ ուրախացէ՛ք , ու անոր հետ ցըն֊ ծայէ՛ք դուք ամէնդդ որ զա֊ նիկայ կը սիրէք . մեծապէս ուրա֊ խայէ՛ք անոր հետ դուք ամէնդդ որ անոր համար սուգ կը բռնէք .

11 Վասն զի անոր մխիթարութեան ստինքներէն պիտի ծծէք , ու կշտանաք . վասն զի դուք պիտի դիէ֊ք , և անոր փառքին առատու֊ թիւնովը զուարճանաք ։

12 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ծանոր վրայ խաղաղութիւնը գետի պէս , ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տա֊ րածեմ . և Ի՛պիտի դիէք , Ի՛գրկի վրայ պիտի վերցուիք , ու Ի՛ծունկե֊

13 րու վրայ պիտի գուրգուրէք ։ Ինչպէս որ մէկ մայր մը Ի՛իր տղան՝ կը մխի֊ թարէ , այնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ . ու Երուսաղէմին մը֊

խիթարութիւն պիտի գտնէք ։

14 Եւ պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ պիտի ուրախանայ , և Ի՛ձեր ոսկոր֊ ները կանանչ խոտի պէս պիտի ծաղկին . ու Տէրոջը ձեռքը իր ծա֊ ռաներուն վրայ՝ և անոր բարկու֊ թիւնը իր թշնամիներուն վրայ

15 պիտի յայտնուի ։ Ի՛քանզի ահա Տէրը կրակով կու գայ , ու անոր կառքերը մրրկի պէս են , որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով , և իր սպառնալիքը կրակի բոցով Ի՛ը

16 դործ դնէ ։ Քանզի Տէրը կրակով ու Ի՛իր սրովը պիտի դատէ ամէն մարմինը . ու Տէրոջմէ սպաննուած֊ ները շատ պիտի ըլլան ։

17 Ո՛Ջիրենք սրբողները , և պար֊ տէզներու մէջտեղը իրարմէ ետև մաքրուողները , Ե՛ խոզի միս ու պիղծ բաներ և մուկ ուտողները միասին բնջինջ պիտի ըլլան ,

18 կ'ըսէ Տէրը ։ Բայց ես անոնց դործքերը ու խորհուրդները գի֊ տեմ . Ե՛ պիտի ըլլայ որ բոլոր ազ֊ գերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ , և անոնք պիտի գան ու իմ փառ֊

19 քրս տեսնեն ։ Եւ անոնց մէջը նշան պիտի դնեմ , ու անոնցմէ ազատուածները ազգերուն պիտի խրկեմ , այսինքն դէպ Ի՛թարսիս , դէպ Ի՛Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղ֊ նաւորները ,) դէպ Ի՛Թոբէլ ու Ցաւան , ան հեռու կղզիները , որ իմ համբաւս չլսեցին և իմ փառ֊ քրս չտեսան . Յու իմ փառքս

20 ազգերու մէջ պիտի պատմեն ։ Եւ անոնք ձիերով ու կառքերով , դահաւորակներով , ջորիներով ու տաճիկ ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղ֊ բայրները ամէն ազգերէն իմ սուրբ լեռս Երուսաղէմ Ղ Տէրոջը ընծայ պիտի բերեն , կ'ըսէ Տէրը , ինչպէս որ Իսրայէլը որդիքը մաքուր ամա֊ նով Տէրոջը տունը ընծայ կը բե֊

21 րեն ։ Եւ անոնցմէ ալ պիտի առ֊ նեմ , Ֆքահանաներ ՚՚ Ղևտացիներ ըլլալու համար , կ'ըսէ Տէրը ։

22 Քանզի ինչպէս որ իմ ստեղծելու Ո՛նոր երկինքս ու նոր երկիրս իմ առջևս պիտի կենայ , կ'ըսէ Տէրը , այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր

23 անունը պիտի կենայ ։ Եւ Ֆպիտի ըլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս ու շաբաթէ շաբաթ Ն՛ամէն մարմին իմ առջևս երկրպագութիւն ընե֊

24 լու պիտի գայ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ անոնք պիտի ելլեն ու Ի՛ինծի ապստամբ եղող մարդոց դիերը պիտի տեսնեն . քանզի Ո՛անոնց որ֊ դը պիտի չմեռնի , և անոնց կրակը պիտի չմարի , ու անոնք ամէն մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան ։

Ի՛Ես Եղեկ · ԼԵ · 1 , ՁԷ ։

Ի՛ԳԼ · Թ · 5 ։ Բ Թես · ա · 8 ։

Ի՛ԳԼ · ԽԷ · 1 ։

Հ ԳԼ · ԿԵ · 3 , 4 ։

Ն Մաղ · ա · 11 ։

Ղ Հռով · Ժե · 16 ։

Ֆ ԵԼ · ԺԹ · 6 ։ ԳԼ · կա · 6 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ Ցայտ · ա · 6 ։

Ֆ ԳԼ · կե · 17 ։ Բ Պետ · գ · 13 ։ Ցայտ · իա · 1 ։

Յ Ջաք · Ժդ · 16 ։

Ն Սաղ · կե · 2 ։

Ղ Հմբ 16 ։

* Մար · Թ · 43 , 45 , 47 ։

* Եբր · ու֊ նայուն թիւն օրնողի

Ղ Ա՛ռակ · ա · 24 ։ ԳԼ · կե · 12 ։ Երեմ · է · 13 ։

Ի՛Հմբ 2 ։

Ը ԳԼ · ե · 19 ։ Ի՛բ Թես · ա · 10 ։ Տիտ · բ · 13 ։

† Եբր · մէկը

Ժ ԳԼ · Խը · 18 ։ կ · 5 ։

Ի՛ԳԼ · կ · 16 ։ Լ ԳԼ · Խթ · 22 ։ կ · 4 ։

ՄԱՐԳԱՐԷԱԿԱՆ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երեմիային ժամանակը, 3 ու կոչումը. 11 իր մարգարէական տեսիլքները՝ որոնց մէջ նշեն նիի դաւազան մը ու եռացող կաթսայ մը կը տեսնէ. 15 իր ծանր պատգամը Յուդայի դէմ։ 17 Աստուած կը քաջալերէ զանիկայ խոստանալով որ անոր օգնական պիտի ըլլայ։

Ն · ք · գբ · իբր 629

1 Հեզեկիայի երկիրը՝ Մանասէի
մէջ եղող քահանաներէն քե-
ղկիայի որդւոյն Երեմիային խօսքե-
2 րը. Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը ե-
ղաւ, Յուդայի թագաւորին Ա-
մմոնի որդւոյն Յովսիային օրերը՝
Բ անոր թագաւորութեանը տա-
3 սնութերորդ տարին. Նաև Յու-
դայի թագաւորին Յովսիային որ-
դւոյն Յովակիմին օրերը՝ մինչև
Յուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Սեդեկիայի միտասանե-
րորդ տարւոյն վերջը՝ Երուսաղէմի գերու-
թիւնը՝ Ե որ հինգերորդ ամսուն մէջ եղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ,
5 ըսելով, Ջքեզ որովայնի մէջ չըս-
տեղծած՝ Ը.քեզ դիտցայ, ու դուն
Թռ ծնդ արգանդէն չելած՝ Ը.քեզ
սրբեցի. քեզ ազգերուն մարգարէ
6 ըրի։ Ան ատենը ես ըսի, Ը Ո Հ,
Տէր ԵՀովայ, ահա ես խօսիլ չեմ
դիտեր, վասն զի ես մանուկ եմ.
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ, Մի ը-
սեր Թէ ես մանուկ եմ. վասն զի
ուր որ քեզ խրկեմ, պիտի ե-
թաս, ու ԹինչՀ որ քեզի պատուի-
8 րեմ, պիտի խօսիս։ Անոնց ե-
րեսէն մի՛ վախնար. Ը.քանզի ես
քեզի հետ եմ քեզ ազատելու հա-
մար, կ'ըսէ Տէրը։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկրնցուց
ու Ը.իմ բերնիս դպաւ. և Տէրը ին-
ծի ըսաւ, Ահա Թ.իմ խօսքերս քու-
10 բերանդ դրի։ Նայէ, ես այսօր
քեզ ազգերուն վրայ և թագաւո-
րութիւններուն վրայ կայնեցուցի,
որ հնլես ու փլցընես և կորսըն-
ցընես ու աւրես, Թաև շինես ու
տնկես։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
ըսելով, Ո՛վ Երեմիա, ի՞նչ կը
տեսնես։ Ու ես ըսի, Նշենիի գա-
12 ւազան մը կը տեսնեմ։ Ան ատե-
նը Տէրը ինծի ըսաւ, Աղէկ տե-
սար. վասն զի ես իմ խօսքիս հա-
մար զանիկայ կատարելու *պիտի
արտորամ՚։
13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօս-
քը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ի՞նչ կը
տեսնես։ Ու ես ըսի, Եռացող
կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր
երեսը դէպ՚ի հիւսիս է։
14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Չարիքը
հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ։ Քանզի ա-
հա ես ՚հիւսիսի թագաւորութիւն-
ներուն բոլոր ազգատոհմները պիտի
կանչեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու պիտի
գան, և Յ.ամէն մէկը իր աթոռը Ե-
րուսաղէմի դռներուն առջևը՝ և ա-
նոր շրջակայ պարիսպներուն վրայ
ու Յուդայի բոլոր քաղաքներուն
16 վրայ պիտի դնեն։ Եւ պիտի խօ-
սիմ անոնց իմ դատաստաններս,
անոնց բոլոր չարութիւններուն հա-
մար. Յ վասն զի անոնք զիս թողու-
ցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ
ծխեցին, ու իրենց ձեռացը գործ-
քերուն երկրպագութիւն ըրին։
17 Ուրեմն դուն Ը.քու մէջդ պնդէ
ու ելի՛ր, և քեզի բոլոր հրամայածս
անոնց ըսէ. Ը.անոնց երեսէն մի՛
վախնար, չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջևը ամթոփով ընեմ։ Եւ ես ա-
հա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
պ.ինչն Յուդայի թագաւորներուն,
անոր իշխաններուն, անոր քահա-
նաներուն և երկրին ժողովուրդին՝
*ամուր բաղաքի պէս ու երկաթէ
սիւնի պէս ու պղնձէ պարիսպնե-
19 րու պէս դրի. Եւ անոնք քեզի
հետ պիտի պատերազմին, բայց պի-
տի չկրնան քեզ յաղթել. Վասն
զի ես քեզի հետ եմ քեզ ազատե-
լու համար, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ · Բ

1 Աստուած իր առջի բարերարութիւնները յի-
շելով՝ կը վճռի Հրէից հետ իրենց անտեղի
ապստամբութեանը համար, 9 որուն նմանը
չկար. 14 կը ցուցընէ թէ իրենք են իրենց
թշուառութիւններուն պատճառը։ 20 Յու-
դայի մեղքերը։ 31 Անոր յոյսը պարապ
կ'ելլէ։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով, Գնա՛, ու Երուսաղէմին
ականջներուն կանչէ ու ըսէ՝ Տէրը

Ն · ք · գբ · իբր 629

* Եբր · կը հակեմ։

՝ Ցես · իա · 18։ ա Մն · ձ · 60։ Գլ · լբ · 7, 8, 9։

Բ Գլ · իե · 3։

՛ Սուրբերորդ տարին։ Նաև Յու-
դայի թագաւորին Յովսիային որ-
դւոյն Յովակիմին օրերը՝ մինչև
Յուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Սեդեկիայի միտասանե-
րորդ տարւոյն վերջը՝ Երմինչև Ե-
րուսաղէմի գերութիւնը՝ Ե որ հին-
գերորդ ամսուն մէջ եղաւ։

։ Գլ · լթ · 2։

Ե Գլ · ծբ · 12, 15։

Է գ Թագ · իե · 8։

Ղես · խթ · 1, 5։

Ը Եզ · լգ · 12, 17։

Ը Ղես · ա · 15, 41։ Գաղ · ա · 15, 16։

Ը Եզ · գ · 10։ գ · 12, 30։ Ես · ձ · 5։

Թ Թագ · իբ · 20, 38։ Մաա · իբ · 20։

Ի Եզեկ · բ · 6։ գ · 9։ Հմր 17։

Լ Եզ · գ · 12։ բ Օր · լա · 6, 8։ Ցես · ա · 5։ Գլ · ժե · 20։ Գոր · իզ · 17։ Երե · ժգ · 6։

Խ Ես · ձ · 7։ Թ Ես · ծա · 16։ Գլ · ե · 14։

Ծ գ Թագ · ժթ · 17։

Կ Գլ · ժբ · 7։ բ Կոր · ժ · 4, 5։

Ն · ք · գբ · իբր 629

Ես Եբբ · կը հակեմ։

Յ Եզեկ · ժա · 3, 7։ իգ · 3։

Ղ Գլ · գ · 6։ ձ · 1։

Ճ Գլ · ե · 15։ գ · 22։ ժ · 22։ իե · 9։

Մ Գլ · լթ · 3։ խգ · 10։

Յ Բ Օր · իբ · 20։ Գլ · ժէ · 13։

Ն գ Թագ · ժբ · 46։ գ Թագ · գ · 29։ Թ · 1։ Յոբ · լբ · 3։ Ղռ · ժբ · 35։ ապես · ա · 13։

Շ Եզ · գ · 12։ Հմր 8։ Ե-
զեկ · բ · 6։

Ո Ես · ծ · 7։ Գլ · ձ · 27։ ժէ · 20։

Չ Հմր 8։

այսպէս կ'ըսէ . "Անապատին մէջ ան չգանուած երկիրը իմ ետևէս եկած ատենդ՝ քու ի մանկութեանդ քաղցրութիւնը , քու հարսնութեանդ սէրը քեզի համար յիշեցի :
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր , ու նոր արմտեացը երախայրին էր . Եամէն անոնք որ զանիկայ կ'ուտէին , չանցաւոր կ'ըլլային . անոնց վրայ չարիք կը հասնէր , կ'ըսէ Տէրը :
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Յակոբի տունը , ու Իսրայէլի՛ տանը բոլոր աղգատոհմները . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՞ր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , որ ինծմէ հեռացան , ու ունայնութեան ետևէ երթալով՝ ունայն եղան ?
6 Ու չըսին թէ Ո՞ւր է Տէրը՝ որ զմեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց . որ մեզ Անապատին պտրտցուց , ամայութեան և փոսերու երկրէն , չորութեան և մահուան ստուերի երկրէն , անանկ երկրէ մը՝ ուսկից որ մարդ չէր անցներ , ու հոն մարդ չէր բնակեր :
7 Եւ ձեզ բարեբեր երկիր մը բերի , որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք . և դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր ըրիք , և իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք :
8 Քահանաները չըսին թէ Տէրը ո՞ւր է , ու Օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան , և հովիւները ինծմէ ապստամբեցան , ու մարգարէները Բահաղով մարգարէութիւն ըրին , և անօգուտ բաներու ետևէ գացին :
9 Ասոր համար ձեզի հետ տակաւին պիտի վիճիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու ձեր որդւոցը որդիներուն հետ պիտի վիճիմ :
10 Ճիմ : Ալան գի կիտացւոց կղզիները անցէք ու նայեցէք . և Կեդար հարդ խրկեցէք ու աղէկ հասկցէք , և տեսէք թէ այսպէս բան մը եղե՞ր է . 11 Մի թէ ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ց , չէ՛ւ անոնք Աստուած չեն . բայց իմ ժողովուրդս իր փառքը չանօգուտ բանի հետ փոխեց : 12 Ո՛վ երկինք՝ ասոր վրայ զարմացէք . ապշեցէք ու խիստ սոսկացէք , 13 կ'ըսէ Տէրը . Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու չարութիւն գործեց , զիս՝ Կենդանի Ջուրին աղբիւրը թողուցին , և իրենց գուբեր փորեցին , ծակոտ գուբեր՝ որ չեն կրնար ջուր պահել : 14 Մի թէ Իսրայէլ ծառայ է , կամ *ծոռային զաւակ՞ է . անիկայ ինչո՞ւ համար յափշտակութեան մատնուեցաւ . 15 Նոյնեցաւ . "Անոր վրայ առիւծի կորիւնները գոչեցին ու ձայներնին հանեցին , և անոր երկիրը աւերակ ըրին . անոր քաղաքները այրեցան , 16 անբնակ եղան : Մեմփեացւոց ու Տափնացւոց տղաքները անդամ քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին : 17 Չէ՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ բերիր քու Տէր Աստուածդ ձգելով , երբոր Ճանիկայ Ճամբուն մէջ քեզի առաջնորդութիւն կ'ընէր : 18 Եւ հիմա դուն "Եգիպտացւոց Ճամբան ի՞նչ բան ունիս , որ "Սիհովրի Ջուրը խմելու կ'երթաս . կամ Ասորեստանի Ճամբան ի՞նչ բան ունիս , որ Գետին Ջուրը խմես : 19 Լու կ'երթաս : Քու չարութիւնդ քեզ պիտի խրատէ , ու քու անհաւատարմութիւններդ քեզ պիտի յանդիմանեն . արդ գիտցիր ու տես թէ դէշ ու դառն բան մըն է , որ քու Տէր Աստուածդ կը թողուս , և քու վրադ իմ վախս չկայ , կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը : 20 Վասն զի քու լուծդ շատոնգմէ †կոտրեցի , քու կապանքներդ փըրցուցի , ու դուն ըսիր , Օրինաս զանց չեմ ընար . սակայն" Ամէն բարձր բլուրի վրայ , և ամէն կանանչ ծառի տակ Ծռեցար՝ Պոռնկուհ : 21 Թէպէտ ըրիր : Ու ես չքեզ ընտիր որթ , — բոլորովին Հարազատ սերմ տնկեր էի . և դուն ինչպէս "վայրենի որթի անպիտան ճիւղեր եղար ինծի : 22 Թէ որ Ետրոնակով լուացուիս ու շատ օճառ գործածես , քու անօրէնութիւնդ առջևս բիծի պէս կը մնայ , 23 կ'ըսէ Տէր Եհովան : Ինչպէս կրնաս ըսել , Ես չպղծուեցայ , Բահաղին ետևէն չգացի . Հովիտին մէջ քու Ճամբադ նայէ , ինչ գործդ գիտցիր , ով խոտորնակ Ճամբաներ պտրտող արագընթաց տաճիկ 24 ուղտ : Անապատը սովորած "վայրենի էշը՝ որ իր հոգւոյն ցանկութեամբ օդը կը ծծէ , իր ցանկութենէն ով կրնայ ետ դարձնել . զանիկայ , ամէն փնտռողները չեն յոգներ , զանիկայ իր ամսուն մէջ 25 կը գտնեն : Ոտքդ մերկութենէ՛ ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ . բայց Դուն ըսիր , Անկարելի է" , չըլլար . վասն զի Օտարները սիրեր եմ , ու անոնց ետևէն պիտի երթամ :
26 Ինչպէս որ գողը բռնուած ատենը կ'ամչնայ , անանկ ալ պիտի ամչնան Իսրայէլի տունը՝ իրենք , իրենց թագաւորները — իշխանները և քահանաները ու մարգարէները . 27 Որոնք փայտին կ'ըսեն , Դուն իմ Հայրս ես , ու քարին՝ Դուն զիս ծնար . քանզի ինծի կռնակ դարձուցին և չէ թէ երես . բայց Ի բնից ձախորդութեան ժամանակը կ'ըսեն , Ելի՛ր ու մեզ ազատէ :

ՆՐ . Ք . ԳԲ . Ի ԲԲ 629

ՆՐ . ԽԲ . 7 , 8 , 9 :
Պ ՂՒ . Գ . 18 :
Ը Բ Օր . ԼԲ . 10 :
— Ես . Լ . 1 , 2 :
— Ցես . Ժգ . 3 :
Վ Եփ . Գ . 9 : Ով . Ե . 5 :
†կամ՝ կոտրեցիր , քու կապերդ փըրցուցիր , ու ըսիր , Ծառայութիւն չեմ ըներ . այնպէս որ
Բ Օր . Ժ . 2 : Ես . Ծէ . 5 , 7 : ԳԼ . Գ . 6 :
Բ ԵԼ . ԼԴ . 15 , 16 :
Յ ԵԼ . Ժէ . 17 : Սաղ . խգ . 2 : Ա . 8 : Ես . Է . 1 , ԼԶ : Կ . 21 : Մատ . իա . 33 : Մար . Ժբ . 1 : Ղս . Ի . 9 :
— Բ Օր . ԼԲ . 32 : Ես . ա . 21 : Ե . 4 :
† Ցոբ . Թ . 30 :
+ Բ Օր . ԼԲ . 34 : Ցոբ . Ժգ . 17 : Ովս . Ժգ . 12 :
ՈՒնահ . Լ . 12 :
§ ՂՒ . Է . 31 :
— Ցոր . ԼԹ . 5 , ԼՀ : ԳԼ . Ժգ . 6 :
Ք ՂՒ . Ժբ . 12 :
‡ ԵՔր . յայս էլայ ,
Ը Բ Օր . ԼԲ . 16 : ՂՒ . Գ . 13 :
Ը Դատ . Ժ . 10 : Սաղ . Կբ . 34 : Ես . իգ . 16 :

28 Եւ Էոթը են քոյ աստուածներդ՝ որոնք քեզի շինեցիր . թէ որ քոյ ձախորդութեանդ ժամանակը ՚քեզ կրնան ազատել , թող ելլեն . վասն զի Էքոյ աստուածներդ՝ ով Ցուդա՝ քոյ քաղաքներուդ թուոյն չափ եղան : 29 Ընչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք , դուք ամէնքդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ՚ըսէ Տէրը : 30 Ի զարապ տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի . անոնք խրատ չառին . ժ ձեր սուրը ապականարար առիւծի պէս ձեր մարգարէները կերաւ :

31 Ո՛վ ազգ՝ Տէրոջը խօսքին նայեցէք . Եմիթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին , կամ մութ երկիրը մը . իմ ժողովուրդս ինչու՞ կ՚ըսեն , Էմենք ինքնագլուխ կը պտրտինք , 32 Ե՞մ կոյսը իր զարդերը , կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ . բայց իմ ժողովուրդս ժ անթիւ օրեր իս մոռ-
33 ցաւ : Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ աղէկ կը ցուցընես , անանկ որ քու ճամբաներդ չար կնիկներուն ալ սորվեցուիր :
34 Նաև քու քղանցքներուդ վրայ հանմէղ աղքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ . զանոնք դաղտուկ տեղուանք չգտայ , հա-
35 պա աս ամէն բաներուն վրայ : Բայց դուն կ՚ըսես Թէ Անմեղ ըլլալուս համար անոր բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի դառնայ : Ահա Ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Ըես մեղք չը-
36 գործեցի՛ ըսելուդ համար : Ինչո՞ւ ճամբադ փոխելով այսչափ կը թափառիս . Դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս , Ինչպէս որ Ասո-
37 րեստանէն ամչցար : Դուն ասկէ ալ պիտի ելլես՝ Ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած . քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց , ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս :

Գ Լ . Գ

1 Աստուծոյ մեծ ողորմութիւնը Ցուդային գարշելի պոռնկութիւններու եւեւէ եղած առնը : 6 Ցուդան Իսրայէլէն աւելի չար կ՚ըլլայ : 12 Աւետարանին խոստումները դէպ Ի ապաշխարողներուն : 20 Իսրայէլ յանդիմանուելով , ու Աստուծմէ կանչուելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի :

1 Կ՚ըսեն Թէ Մէկ մարդ մը Թէ որ իր կնիկը արձակէ , և անիկայ անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ էրկի մը առնէ , Ասանիկայ մէյմըն ալ ան կնկանը կը դառնայ . Բան երկիրը բոլորովին չը՞պղծուիր . Բայց դուն Էդ Ինէ շատ հոմանիներու հետ շնութիւն ըրիր , Դնորէն ինծի
2 դարձիր՝ կ՚ըսէ Տէրը : Աչքերդ Էբլուրներուն վերցուր ու նայէ՛ , ո՞ր պոռնկութիւն չըրիր . Ղդուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նստար անապատի Արաբացիին պէս , և քու պոռնկութիւններովդ ու չարութիւնովդ երկիրը պղծե-
3 ցիր : Ուստի ջանձրևները խափանեցան , ու վերջի անձրևը չեղաւ . սակայն Էքոյ ճակատդ պոռնկիկի ճակոպին պէս եղաւ , ամօթը մէկդի
4 ձգեցիր : Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակե՞ս ըսելով , Ո՛վ Հայր իմ՝ դուն ես ժիմ մանկու-
5 թեանս առաջնորդը : Եմիթէ յաւիտեան պիտի բարկանայ , կամ Էր ոջոխո-Ընէնը միշտ պիտի պահէ՞ . ահա դուն ոճոխ խօսեցար , և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր :

6 Ու Յովսիա Թագաւորին օրերը Տէրը ինծի ըսաւ ՝ Ե Ապստամբ Իսրայէլին ըրածը տեսար . անիկայ Եամէն բարձր լեռան վրայ ու ամէն կանաչ ծառի տակ դնաց , և հոն
7 շնութիւն ըրաւ : ժ Ու անիկայ աս ամէն բաները ընելէն ետքը՝ ըսի , ինծի դարձիր , բայց անիկայ չըդարձաւ . և անոր ուխտադրուժ
8 Քոյրը Ցուդա ոճիկայ տեսաւ : Ու երբոր հապստամբ Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառաւ չգաներկայ արձակեցի , և արձակման Թուղթը անոր տուի , տեսայ որ Ղանոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդա չվախցաւ , հապա գնաց ինքն ալ
9 շնութիւն ըրաւ : Ու եղաւ որ աներկայ իր շնութեան լըրութիւնովը Էերկիրը պղծեց , քանզի Ժքարի ու
10 փայտի հետ շնութիւն ըրաւ : Եյասու ամէնայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը Ցուդան ալ Ժ բոլորը սրտովը ինծի չդարձաւ , հապա ստութեամբ
11 Դարձաւ , կ՚ըսէ Տէրը : Ես Տէրը ինծի ըսաւ , Ե Ապստամբ Իսրայէլը ուխտադրուժ Ցուդային աւելի ջեն-
12 քը արդարացուց : Գնա աս խօսքերը Ղդէպ Ի հիւսիս կանչելով ըսէ՝ Դարձիր՝ ով ապստամբ Իսրայէլ՝ կ՚ըսէ Տէրը , իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ Թափեր . քանզի ես Ողորմած եմ , կ՚ըսէ Տէրը , յաւիտեան ոխս չեմ պահեր .
13 Ընմիայն Թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր , որ քու Տէր Աստուածդիդ ապստամբեցար , և Ժամէն կանաչ ծառի տակ Էքու ճամբաներդ Օտարներուն տարածեցիր . ու իմ խօսքիս Ղնազանդութիւն չըրիր ,
14 կ՚ըսէ Տէրը : Դարձէ՛ք ով ապստամբ որդիք , կ՚ըսէ Տէրը . քանզի *Էես ձեզ Միրժեցի , բայց՝ ձեզ պիտի առնեմ՝ Ժմէկ քաղաքէ մէկ հոգի , ու մէկ աղգատոհմէ երկու հոգի , ու
15 ձեզ Սիոն պիտի բերեմ . Եւ ձեզի

ՆՀ . Ք . ԳԲ . Իբր 629

Ե Բ Օր . Լ . 37 : Դատ . Ժ . 14 :
Ղ Եսա . Խե . 20 :
Ե Գէ . Ժա . 13 :
Ը Հմր 23 , 35 :
Ը Եա . ա . 5 : Թ . 13 : Գէ . ե . 3 :
Ժ Բ Մն . Լղ . 16 : Նէեմ . Թ . 26 : Մատ . Իգ . 29 , Ը : Գործ . է . 52 : ա Թես . բ . 15 :
Ի Հմր 5 :
Լ Սաղ . Ժբ . 4 :
Խ Բ Օր . Լբ . 15 :
Ծ Սաղ . Ճղ . 21 : Գէ . Ժգ . 25 : Ովս . ը . 14 :
Կ Սաղ . Ճղ . 38 : Գէ . Ժթ . 4 :
Հ Հմր 23 , 29 :
Ձ Հմր 9 :
Ղ Առակ . Իը . 13 : ա Ցօհ . ա . 8 , 10 :
Ճ Հմր 18 : Գէ . Լա . 22 : Ովս . է . 13 : Ժբ . 1 , 2 :
Մ Ես . Լ . 3 : Գէ . Լէ . 7 :
Յ Բ Մն . Իը . 16 , 20 , 21 :
Ն Բ Թագ . Ժգ . 19 :

Ա Բ Օր . Իդ . 4 :
Բ Գէ . ը . 7 :
Գ Գէ . ը . 20 : Եզեկ . Ժգ . 26 , 28 , 29 :
Դ Գէ . ը . 1 : Զաք . ա . 3 :
Ե Տես Բ Օր . Ժբ . 2 : Գէ . ը . 20 :

ՆՀ . Ք . ԳԲ . Իբր 629

Զ Ծն . Լը . 14 : Առակ . Իգ . 28 : Եզեկ . Ժգ . 24 , 25 :
Է Գէ . ը . 7 : Հմր 9 :
Ը ՂՂե . Իզ . 19 : Բ Օր . Իը . 23 , 24 : Գէ . Թ . 12 : Ժգ . 4 :
Թ Գէ . ե . 3 : Ղ . 15 . ը . 12 : Եզեկ . գ . 7 : Սոփ . գ . 5 :
Ժ Գէ . ը . 2 : Ովս . ը . 15 :

ԻԲ Իբր 612

Ի Սաղ . Հե . 7 , Ը : Ես . Ծէ . 16 : Հմր 12 :
Լ Հմր 11 , 14 : Գէ . է . 24 :
Խ Գէ . ը . 20 :
Ծ Դ Թագ . Ժէ . 13 :
Կ Եզեկ . Ժգ . 46 : Իգ . 2 , 4 :
Հ Եզեկ . Իգ . 9 :
Ձ Դ Թագ . Ժէ . 6 , 18 :
Ղ Եզեկ . Իգ . 11 , Ը :
Ճ Գէ . ը . 7 : Հմր 2 :
Մ Գէ . ը . 27 :
Յ Բ Մն . Լդ . 33 : Ովս . է . 14 :
Ն Եզեկ . Ժգ . 51 . Իգ . 11 :
Շ Դ Թագ . Ժէ . 6 :
Ո Սաղ . Ճգ . 15 : Ճդ . 8 , 9 : Հմր 5 :
Չ Ղե . Իզ . 40 , Ը : Բ Օր . Լ . 1 , 2 : Ը : Առակ . Իը . 13 :
Պ Բ Օր . Ժբ . 2 :
Ջ Հմր 2 : Եզեկ . Ժգ . 15 , 24 , 25 :
Ռ Գէ . ը . 25 :
*Կամ՝ Ձեր վրայ տիրողը ես եմ , և
Հովս . Ժա . 5 :

իմ սրտիս յարմար Հովիւները պիտի տամ , ու ձեզ գիտութեամբ և
16 հանճարով պիտի հովուեն : Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատնաք ու աճիք , կ՚ըսէ Տէրը , Ա՛խմին ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պիտի չըսեն . և անիկայ միտքը միտքը պիտի չգայ , ու զանիկայ պիտի չյիշեն , և անոր այցելութիւնն պիտի չընեն . ու ա՛ն բանէն ալ իրենց համար ուրիշ մը պիտի չըլլայ :
17 Ան ատեն Երուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի անուանեն , և ամէն ազգերը Հոն Տէրոջը անունին համար Երուսաղէմ պիտի ժողովուին . և ա՛խ մին ալ իրենց չար սրտին կամակորութեանը ետևէն պիտի չերթան :
18 Ան օրերը Յուդայի տունը Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ , ու իրենք միասին հիւսիսի երկրէն անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրը պիտի գան : Բայց ես ըսի , Քեզ ինչպէս որդիներ մէջ դնեմ , և քեզ ան ցանկալի երկիրը՝ ազգաց խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ . ու ըսի , Ինծի Հայր իմ՝ պիտի աղաղակես , և ինծի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս ,
20 նման : Իրաւ դիտէ՛ , ով Իսրայէլի տունը՝ ինչպես որ մէկ կնիկ մը իր երկանը անհաւատարիմ կ՚ըլլայ , այնպես ալ դուք ինծի անհաւատարիմ եղաք , կ՚ըսէ Տէրը :
21 Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ , Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքի ա՛լացի ձայնը . վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին , իրենց Տէր Աստուածը մոռցան :
22 Դո՛վ ապստամբ որդիք՝ դարձէ՛ք , Ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ :
Ահա մենք քեզի կու գանք , քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես :
23 Ցնծիրաւ բլուրներուն և լերանց բազմութեանը յո՛ւսալը պարապ բան է , Հապա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուծմէն է :
24 Վասն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց հօտերը և արջառները , անոնց տղաքները ու աղջկները ըսմանը
25 կերաւ : Մեր ամօթովը կը պառկինք , ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ . Վասն զի մեր մանկութենէն մինչև այս օրս Մեր և մեր հայրերը մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք , ու ձայնին չլսացանք :

ԳԼ · Դ

1 Աստուած իր խոստմանքովը կը կանչէ Իսրայէլը · 3 կը յորդորէ Ցուդան որ ապաշխարէ՝

յիշելով իր երկիւղալի դատաստանները : 19 Ցուդայի Թշուառութիւններուն վրայ ցաւալը ողբ մը :

1 Թո՛ւ որ դառնաս՝ ով Իսրայէլ , կ՚ըսէ Տէրը , Ինծի պիտի դառնաս . ու Թէ որ քու պղծութիւնները իմ առջևէս վերցընես , ալ
2 Թափառական պիտի չըլլաս : Եւ Ճշմարտութեամբ , իրաւամբ ու արդարութեամբ երդումով պիտի ընես Թէ Տէրը կենդանի է . Եւ ազգերը անով պիտի օրհնուին ու
3 անով է պիտի պարծին : Վասն զի Տէրը Ցուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ՚ըսէ . Ղամնակուած երկիրներ հերկեցէք ձեզի , ու Խոշերու մէջ մի՛ ցանէք ,
4 Նէ՛ր : Ո՛վ Ցուդայի մարդիկներ ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Տէրոջը Թլփատուեցէք , և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէ՛ք , որ չըլլայ Թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար կրակի պէս բորբոքի ու այրէ , և մարող մը չըլլայ :
5 Ցուդայի մէջ պատմեցէ՛ք , ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէ՛ք ու ըսէ՛ք , Երկրի վրայ փող ՚ի՛ հնչեցուցէ՛ք . բարձրաձայն աղաղակեցէ՛ք ու ըսէ՛ք , Ժողովուեցէ՛ք ու պարսպապատ քաղաքները մտնենք :
6 Դէպ ՚ի Սիօն դրօշ վերցուցէ՛ք , քաշուեցէ՛ք , մի՛ կայնիք . վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
7 բերեմ ՚ի հիւսիսէն : Եւ առիւծը իր * որջէն ելաւ , և ազգերը ջարդողը իր տեղէն ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ , Որ քու երկիրդ աւերակ ընէ . քաղաքներդ պիտի փլչին , ու անոնց
8 Վրէն բնակիչ պիտի չգտնուի : Ասոր համար ՚ձրուրձեր հագէ՛ք Եւ սուգ ընելով ողբացէ՛ք , վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ :
9 Ձա՛ւ : Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիրտը պիտի հատնի . և քահանաները պիտի ապշին , ու մարգարէները պիտի հիանան :
10 Ան ատեն ըսի , Աւա՛ղ , ով Տէր Եհովայ , Իրաւի դուն աս ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր , Հ՚ըսելով , Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և սուրը մինչև անոնց հոգին հասաւ :
11 Ան ատենը աս ժողովուրդին ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի , Անապատին բլուրներէն Ես ելլ իմ ժողովուրդիս աղջկանը Ճամբուն մէջ , չէ Թէ հոսելու համար , ոչ ալ մաքրելու համար :
12 Ասկէ սաստիկ հով մը պիտի գայ ինծի . հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ :

Ա Գլ · Իգ · 4 : Եղկ · Լդ · 23 : Եփե · գ · 11 :
՟ Գոր · ի · 28 :
Բ Ես · կե · 17 :
Յ Ես · կ · 9 :
՟ Գլ · ժա · 8 :
Է Տ՚ս Ես · ժա · 13 : Եզկ · լե · 16 : –22 : Ովս · ա · 11 :
Հ՚ժ 12 : Գլ · լա · 8 :
Ը Ամով · Թ · 15 :
Ժ Սաղ · ճՂ · 24 : Եզկ · ի · 6 : Դան · ը · 9 : ժա · 16 , 41 , 45 :
՟ Ես · կգ · 36 :
Բ Ես · խը · 8 : Գլ · ե · 11 :
Է Ես · ժե · 2 :
Ը Հ՚ժ 14 : Ովս · ժէ · 1 :
Ի Ովս · գ · 1 : ժգ · 4 :
Ղ Սաղ · ճԻա · 1 , 2 :
Ի Սաղ · գ · 8 :
Ը Գլ · ժա · 13 : Ովս · Թ · 10 :
Ի Եզր · Թ · 7 :
Ժ Գլ · իբ · 21 :

՟ Գլ · գ · 1 , 22 : Ցովել · բ · 12 :
Բ Ես · խը · 1 : Զաք · ը · 8 :
Է Բ Օր · ժ · 20 : Ես · խե · 18 : Սաղ · 23 : կե · 16 : Տ՚ս գԼ · ե · 2 :
Ը Ծն · իբ · 18 : Սաղ · 72 : Գաղ · գ · 8 :
Ի Ես · խե · 25 : ա Կոր · ա · 31 :
Ղ Ովս · ժ · 12 :
Ի Մատ · ժգ · 7 , 22 :
Ժ Բ Օր · ժ · 16 : Լ · 6 : Գլ · Թ · 26 : Հռով · բ · 28 , 29 : Կող · բ · 11 :
Ի Գլ · ը · 14 :
Ա Գլ · ա · 13 , 14 , 15 : Ը · 1 , 22 :
Բ գ Թագ · իգ · 1 : Գլ · ե · 6 : Դան · է · 4 :
* Եբր · մա՛ ցառէն
Լ Գլ · իե · 9 :
Ի Ես · ա · 7 : Գլ · բ · 15 :
Ժ Ես · իբ · 12 : Գլ · Ը · 26 :
Է Եզեկ · ժգ · 9 : բ Թես · բ · 11 :
Հ Գլ · ե · 12 : ժգ · 13 :
Յ Գլ · ժա · 1 : Եզեկ · ժէ · 10 : Ովս · ժգ · 15 :
՟ Գլ · ա · 16 :

Ն · ը · ԷԲ · իբր 612

13 Ահա անիկայ ամպերու պէս պիտի ելլէ, և ձանոր կառքերը մրրիկի պէս ‡ անոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են . վա՛յ մեզի՝
14 որ կ՚աւրուինք : Ո՛վ Երուսա՛ղէմ , †սիրտդ չարութենէ լուա , որպէս զի փրկութիւն գտնես . քու չար խորհուրդներդ մինչև ե՞րբ
15 սրտիդ մէջը պիտի մնան : Վասն զի ձայն մը *Դանէն լուր կը բերէ , ու եփրեմի լեռնէն թշուառաւոր
16 թիւն լսել կու տայ : Ա՛ն‡այ ազգերուն յիշեցէ՛ք . ահա Երուսաղէմի վրայով պատմեցէ՛ք , որ ‡հեռաւոր երկրէ պաշարողներ կու գան , և Յուդայի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կ՚արձակեն :
17 *Անոր չորս կողմը ագարակի պահապաններու պէս պիտի պաշարեն , վասն զի անիկայ ինծմէ ապստամբեցաւ , կ՚ըսէ Տէրը :
18 ‡Ձա բաները քու ճամբաներդ ու գործքերդ բերին քու վրադ . ասիկայ քու չարութիւնդ է , վասն զի դառն է , որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ :
19 *Փո՛րս , փո՛րս . մինչև սրտիս *չռեմարանները ցաւ կը զգամ . սիրտս իմ ներսի դիս կը խռովէ , չեմ կրնար լռել , քանզի դուն ով իմ անձս , փողոն ձայնը , պատե-
20 րազմին աղաղակը լսեցիր : Կոտորածի կոտորածի վրայ կը կանչուի , վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ . *վրաններս չանկարծակի՝ ու խորաններս մէկէն կոր-
21 ծանեցաւ . Մինչև ե՞րբ պիտի տեսնեմ , և փողոն ձայնը պիտի լսեմ :
22 Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար է , զիս չճանչցան . անոնք անմիտ զաւակներ են , ու անոնց քովը հանճար չկայ . *անոնք չարութիւն ընելու իմաստուն են , բայց աղէկութիւն ընել չեն գիտեր :
23 Երկրի վրայ նայեցայ , և ահա *անձև ու պարապ էր . երկինքը
24 նայեցայ , ու լոյս չունէր : Լեռներուն նայեցայ , և ահա կը դողային , ու ամէն բլուրները կը
25 սարսէին : Նայեցայ , և ահա մարդ մը չկար , ու †երկինքի բոլոր թռչուն-
26 ները փախած էին : Նայեցայ , և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ եղած էր , ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բարկութեանը երեսէն փլած էին :
27 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Բոլոր երկիրը պիտի աւրուի , *բայց բոլորովին ա՛չքառ պիտի չընեմ :
28 Ասոր վրայ †երկիրը սուգ պիտի բռնէ , ու վերէն †երկինքը պիտի

Ն · ը · ԷԲ · իբր 612

խաւարի . վասն զի խօսեցայ , որոշեցի , և *պիտի չզղջամ ու անկէ
29 ետ պիտի չդառնամ : Ձիաւորներուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն բոլոր քաղաքը պիտի փախչի . անոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն , ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն . ամէն քաղաքները պիտի թողուին , և անոնց մէջ մարդ պիտի չբնակի :
30 Ու դուն՝ ով աւրուած , ի՞նչ պիտի ընես . թէև կարմիրներ հագնիս , քեզ ոսկի զարդերով զարդարես , ու ‡†աչքերուդ վրայ շատ ծարոյր ալ դնես՝ , պարապ տեղը կը զարդարուիս . *անոնք հոմանիներդ քեզ մերժելին , և քու հոգիդ
31 կը փնտռեն : Քանզի ձայն մը լսեցի ծննդական կնոջ չափ պես , *իր անդրանիկը ծնանողին երկանցը պէս , Սիոնի աղջիկը ձայնը՝ որ կը հառաչէ , ու ‡ձեռքերը բանալով՝ ՝՚ըսէ , Հիմա վա՛յ ինծի , քանզի սպաննողներուն պատճառաւ հոգիս մարեցաւ :

ՓԼ · Ե

1 Աատուծոյ դատաստաններ՝ որ Հրէից վրայ պիտի դար իրենց կամակորութեանը համար , 7 իրենց չնորհքանաց համար , 10 իրենց ամբարշտութեանը համար , 19 գԱատուած ուղարկելուն համար , 25 և իրենց ապականութեանը համար՝ թէ քաղաքական բաներու մէջ 30 և թէ եկեղեցական :

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պտըտեցէ՛ք , ու հիմա նայեցէ՛ք և գիտցէ՛ք , ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէ՛ք . *թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել , թէ որ իրաւունք ընող , ճշմարտութիւն փնտռող մը կայ , ես ան †աղաւէն
2 թողութիւն ընեմ : Ու թէև †Տէրը կենդանի է՝ կ՚ըսեն , բայց ստութեամբ երդում կ՚ընեն :
3 Ո՛վ Տէր՝ միթէ *քու աչքերդ ճշմարտութեան չե՞ն նայիր . զանոնք հատցուցիր , բայց †իրաւ ընդունիլ չուզեցին . իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին , և դառնալ չուզեցին :
4 Ու ես ըսի՝ իրաւ‡ըզնե՛ անոնք աղքատ են , անուն անմիտ են , *քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուա-
5 ծոյն դատաստանը չեն գիտեր : Ես մեծերուն երթամ և անոնց հետ խօսիմ , վասն զի *անոնք Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուածոյն դատաստանը գիտեն . բայց ահա անոնք ալ Լուծը կոտրեցին , կապե-
6 րը փրցուցին : Անոր համար *ձա անոնք անտառին առիւծը պիտի մեռցընէ , զանոնք ‡անապատնեբուն գայլը՝ պիտի սատկեցընէ ,

Ն · ը · ԷԲ · իբր 612

ո Թագ · իդ · 19 : ԳԼ · է · 16 :

ֆ դ Թագ · Թ · 30 : Եզեկ · իդ · 40 :

† ԵՔը · աչքերդ ծածրուրով պատռես ,

՟ ԳԼ · իբ · 20 , 22 : Ողբ · ա · 2 , 19 :

Բ Եռ · ա · 15 : Ողբ · ա · 17 :

՟ Եզեկ · իբ · 30 :

Բ Ծն · ժը · 23 , ԼԸ : Սաղ · ժբ · 1 :

‡ Ծն · ժը · 26 :

՟ Տիտ · ա · 16 :

† ԳԼ · ը · 2 :

՟ ԳԼ · է · 9 : Երմ · ժզ · 9 :

ը Եռ · ա · 5 : Թ · 13 : ԳԼ · բ · 30 :

Ք ԳԼ · է · 28 : Սոփ · գ · 2 :

ժ ԳԼ · ը · 7 :

‡ ՄԻԼ · գ · 1 :

Լ Սաղ · բ · 3 :

Ք ԳԼ · գ · 7 :

‡ Ցա՛ · երեսկայան գայլը · Սաղ · ճգ · 20 : Ամբ · ա · 8 : Սոփ · գ · 3 :

† անունդ քաղաքներուն վրայ ինձը պիտի հսկէ , անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի գիշատուի . վասն զի անունդ յանցանքները շատցան , ու անունդ ապստամբութիւնները բազմացան ։

7 Ան բանիս համար քեզի ի՞նչպէս ներեմ . քու որդիներդ իս թողուցին , և երդուածներով հերդումը րնին . ու երբոր զանոնք կշտացուցի , անոնք չնորհութիւն ընին , և բազմութեամբ բողանոցը դացին ։

8 Աւտուանց դիրցած ձիերու պէս են , ամէն մարդ իր դրացիին կընայ ։

9 Ասոր համար այցելութիւն պիտի չընե՞մ , կ'ըսէ Տէրը , և կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։

10 Անոր պարիսպներուն վրայ ելէք ու կործանեցէք , բայց չէ թէ բոլորովին . անոր մարկոցները վերցուցէք , վասն զի անոնք Տէրոջը չեն ։ Քանզի Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը ինծի խիստ անհաւատարիմ եղան , կ'ըսէ Տէրը ։

12 Անոնք Տէրը ուրացան ու ըսին , Անիկայ չէ , ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ , և սուր ու սով պիտի չտեսնենք ։ Եւ մարգարէները հովի պէս են , ու անոնց բերանը Տէրոջը խօսքը չկայ . անոնց այնպէս րլլայ ։

14 Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Դուք ասխօսքը խօսելնուդ համար , ահա ես իմ խօսքերս քու բերնիդ մէջը կըրակ , և ասոնք ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ , ու զանոնք պիտի ապա

15 ուէ ։ Ահա ես ձեր վրայ հեռուէն մէկ ազգ մը կը բերեմ՝ ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը . անիկայ զօրաւոր ազգ է , անիկայ հին ազգ է , և անանկ ազգ մըն է , որ դուն անոր լեզուն չես գիտեր ու իսօսա

16 ծը չես հասկըներ . Անոնց կապարճները բաց գերեզմանի պէս են . ամէնքն ալ զօրաւոր մարդիկ են ։

17 Եւ անիկայ պիտի ուտէ քու հունձքերդ , ու քու տղաքներուդ ու աղջիկներուդ ուտելու հացը . քու հօտերդ և արջառներդ պիտի ուտէ , քու այգիներդ ու թզենիներդ պիտի ուտէ , քու ապահինած պարսպաւոր քաղաքներդ սրով պիտի աւե

18 րէ ։ Բայց ան օրերն ալ՝ կ'ըսէ Տէրը , չձէզ պիտի չկատարընեմ ։

19 Եւ թէ որ ըսէք , Ի՞նչ պատճառով մեր Տէր Աստուածը ասոնքը մեզի ըրաւ . դուն անոնց ըսես , Ինչպէս որ դուք զիս թողուցիք , ու ձեր երկրին մէջ օտար աստուածներու ծառայութիւն ըրիք , այնպէս ալ դուք ձերը չէզած երկրին մէջ օտարներու ծառայութիւն պիտի ընէք ։

20 Ասիկայ Յակոբին տանը մէջ պատմեցէք , ու Յուդայի մէջ հրատարակելով ըսէք , Հիմա մտիկ ըրէք ասիկայ՝ ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ , որ աչքեր ունիք , բայց չէք տեսներ . ականջներ ունիք , բայց չէք լսեր ։ Ինծմէ պիտի չվախնա՞ք , կ'ըսէ Տէրը , իմ երեսէս պիտի չդողա՞ք , որ յաւիտենական հրամանով մը աւազը ծովուն ֆահանման դրի , և անկէ չանցնիր . թէև անոր ալիքները կը ծփին , բայց չեն կրնար յաղթել , թէև անոնք կը դղրդին , բայց անկէ չեն կրնար անցնիլ ։ Սակայն աս ժողովուրդը անշափազանդ ու ապստամբ սիրտ մը ունի . անոնք երթալով իրենց ճամ

24 բան ծռեցին , Եւ իրենց սրտին մէջ չըսին , Մեր Տէր Աստուածնին վախնանք , ան որ անձրևը՝ Բ առջի ու վերջի անձրևը իր ատենին կուտայ , և հունձքի համար որոշուած

25 շաբաթները մեզի կը պահէ ։ Ձեր անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին . ձեր մեղքերը բարիքը

26 ձեզմէ արգիլեցին ։ Վասն զի իմ ժողովուրդիս մէջը ամբարիշտներ գտնուեցան . անոնք հորսորդներուն կծկտելուն պէս դարանամուտ կ'ըլլան , որոգայթ կը լարեն , մար

27 դիկներ կը բռնեն ։ Ինչպէս որ վանդակը թռչուններով լեցուն է , այնպէս ալ անոնց տուները նենդութեամբ լեցուն են . անոր համար անոնք մեծցան ու հարստացան .

28 Գիրցան , պարարտացան , և չարերուն գործքերէն ալ գերազանցեցին . անոնք իշտակ դատաստան չեն ըներ , որբին իրաւունքը վճռ պաշպաշէր , (Այսուհ ամենայնիւ յաջողութիւն կը դտնեն ,) և աղ

29 քատին դատը չեն տեսներ ։ Իմ թէ աս բաներուն համար այցելութիւն պիտի չընե՞մ , կ'ըսէ Տէրը , կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։

30 Երկրի վրայ զարմանալի ու ծսոս

31 կալի գործ կ'ըլլայ . Մարգարէները սուտութեամբ մարգարէութիւն կ'ընեն , և քահանաները անոնց ձեռքովը կ'իշխեն , ու իմ ժողովուրդս այսպէս կ'սիրել ։ բայց ի՞նչ պիտի ընէք , երբոր ասոնց վախճանը հասնի ։

ԳԼ · Զ

1 Յուդայի վրայ խրկուած թշնամիները 4 մէկզմէկ կը քաջալերեն ։ 9 Մարգարէն անոնց մեղքին պատճառովը Աստուծոյ բերելու դատաստանները։ 18 Աստուծոյ բարկութիւնը կը ծանուցանէ · 26 ժո

ծ Օր · իբ · 48 ։

ես · ղ · 9 ։ Եզկ · ժբ · 2 ։ Մատ · ժգ · 14 ։ Ցօհ · ժբ · 40 ։ Գոր · իբ · 26 · Հռով · ժա · 8 ։

Յայտ · ժե · 4 ։

Ցոր · իզ · 10 ։ լե · 10 , 11 ։ Սաղ · ՃԳ · 9 ։ Նաւակ · ը · 29 ։

Սաղ · ՃԽԵ · 8 ։ Գլ · ժգ · 22 ։ Մատ · ե · 45 ։ Գոր · ժգ · 16 ։

Բ Օր · ժա · 14 ։ Յովել · բ · 23 ։

Ծն · ը · 22 ։

Գլ · գ · 3 ։

Նահ · ա · 11 , 17 , 18 ։ Ամբ · ա · 15 ։

ՂԲ Օր · լբ · 15 ։

* ԵՒՐ · վայրկեան ։

Ես · ա · 23 ։ Զաք · է · 10 ։

Ցոր · ժբ · 6 ։ Սաղ · Հգ · 12 ։ Գլ · ժբ · 1 ։

Հմր 9 ։ Սաղ · գ · 5 ։

Գլ · իգ · 14 ։ Ովս · ը · 10 ։

Գլ · ժգ · 14 ։ իդ · 23 , 26 ։ Եզկ · ժգ · 6 ։

ՄԻԽ · բ · 11 ։

Ն · Բ · ՂԲ · Իբր 612

ղովուրդը կը յորդորէ որ իրենց մեղքերուն դառնատանին համար սուգ բնեն ։

1 Ով Բենիամինի որդիք՝ երուսա-
ղեմի մէջէն քաշուեցէք , ու
Թեկոէի մէջ փող ՝նչեցուցէք , և
՚Բեթաքարմայի վրայ նշան՝ վեր-
ցուցէք . Բ վասն զի հիւսիսէն չա-
րիք ու մեծ կոտորած կ՚երևնայ ։
2 Սիոնի աղջիկը դեղձիկ ու փափուկ
3 կնոջ մը նմանցուցի ։ Հովիւնե-
րը և անոնց հօտերը անոր պիտի
երթան , Գանոր դէմ շուրջանակի
վրաններ պիտի կանգնեն , ամէն
մէկը իր սահմանին մէջը պիտի հո-
4 վուէ ։ ՟Անոր վրայ պատերազմ՝
պատրաստեցէք . ելէ՛ք , ու Է կէս
օրին ելլենք . վա՛յ մեզի , վասն զի
օրը կանցնի , և իրիկուան սուռեր-
5 ները կ՚երկրննան ։ Ելէ՛ք , ու գիշե-
րով ելլենք և անոր *բերդերը
6 կործանենք ։ Վասն զի զօրաց Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ · Ծառեր կտրեցէք
ու Երուսաղեմի դէմ պատնէշ
կանգնեցէք . ասիկա այցելութիւն
ընելու քաղաք մըն է , բոլորովին
հարստահարութեամբ լեցուած է ։
7 Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը
բղխէ , անիկայ ալ իր չարութիւնը
այնպէս կը բղխէ . Գանոր մէջը
զրկանք ու յափշտակութիւն կը
լսուի , իմ առջևս միշտ ցաւեր ու
8 հարուածներ կան ։ Ով՚ Երուսա-
ղեմ՝ խրատուէ , չըլլայ որ Գիմ
հոգիս քեզմէ զատուի , չըլլայ որ
քեզ աւերակ և անբնակ երկիր մը
դարձընեմ ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Խրայէլի մնացորդները այդիի պէս
բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն .
քու ձեռքդ կը դնէ զէն կողմնե-
րուն դարձուր ։
10 Որմէն խօսիմ ու վկայութիւն
ընեմ՝ , որ լսեն . ահա անոնց Ե-
կանջները անթլփատ են , և չեն
կրնար մտիկ ընել . ահա Ժ Տէրոջը
խօսքը անոնց առջևը անարգանք
11 եղաւ , անկէ չեն ախորժեր ։ Սա-
կայն ես Տէրոջը բարկութեամբը
լեցուած եմ , Էինքզինքս զսպելէն
յոգնեցայ . պէ՛տ է դուրսը պիտի
թափեմ Նտղաքներուն վրայ , ու
նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ ,
քանզի էրիկ ու կնիկ մարդը , ծերը
ու տարիքը առածը պիտի բռնուին ։
12 Եւ Ե անոնց տուները , ագարակները
ու կնիկները միասին օտարաց
ձեռքը պիտի անցնին . վասն զի
երկրին բնակչացը վրայ իմ ձեռքս
պիտի երկննցնեմ՝ , կ՚ըսէ Տէրը ։
13 Ինչու որ անոնց պղտիկէն մինչև
մեծը ամէնքը Ժ ագահութեան Ե-
տևէ եղան , ու մարգարէէն մինչև
քահանան ամէնքը սուտ ընթացան ։

14 վարուին ։ Եւ Կիմ ժողովուրդիս
աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկե-
լով՝ Հ խաղաղութիւն , խաղաղու-
թիւն է՛ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղու-
15 թիւն չկայ ։ Մի՞թէ Ն պղծութիւն
ըրած ատեննին կ՚ամչնան . բնաւ
չեն ամչնար ու պատկառիլ չեն
գիտեր . անոր համար իյնողներուն
մէջը պիտի իյնան , անոնց այցե-
լութիւն ըրած ատենս պիտի գըլ-
րին , կ՚ըսէ Տէրը ։
16 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ճամբանե-
րու վրայ կայնեցէ՛ք ու նայեցէ՛ք ,
և Ղհին շաւիղներուն համար հար-
ցուցէ՛ք , թէ որն է բարի ճամբան ,
ու անոր մէ՛ջը քալեցէ՛ք , որ Ճ ձեր
հոգիներուն հանգիստ գտնէ՛ք . բայց
անոնք ըսին , Անոր ՟ջը չենք քա-
17 լեր ։ Եւ Ւ ձեր վրայ դէտեր դրի ,
ըսելով , Փողին ձայնը մտիկ ըրէ՛ք .
բայց անոնք ըսին , Մտիկ չենք ը-
18 ներ ։ Ուրեմն ով ազգեր՝ լսեցէ՛ք .
ով ժողովո՛ւրդ անոնց մէջը եղած բանը
19 գիտցիր . Ղլսէ՛ ով երկիր , ահա
ես աս ժողովուրդին վրայ չարիք՝
՟անոնց խորհուրդներուն պտուղը
պիտի բերեմ՝ . վասն զի իմ խօսքերս
մտիկ չըրին , և իմ օրէնքս ալ մեր-
20 ժեցին ։ Ինչո՞ւ ինծի այսպէս
՟Սաթայէն կնդրուկ գայ , ու հեռա-
ւոր երկրէ անուշահոտ խունկե-
ղէգն . Ձեր ողջակէզները ընդու-
նելի չեն , և ձեր զոհերը ինծի հա-
21 ճելի չեն ։ Անոր համար Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ . Ահա ես աս ժողովուրդ-
դին առջևը խոչէր կը դնեմ , ու հայ-
րերը որդւոցը հետ միասին անոնց
գարնուելով պիտի գլորին . դրա-
ցին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։
22 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա Ղհիւ-
սիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու
գայ , ու երկրիս ծայրերէն մեծ ազգ
23 մը կ՚ելլէ . Անոնք աղեղ և նիզակ
կը կրեն , անոնք անգութ ու անո-
ղորմ են . անոնց ձայնը Ծիովու-
պէս կը գոռայ , և անոնք ձիերու
վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող
մարդու պէս քեզի դէմ կը շարուին՝
ով դուստր Սիոնի ։
24 Անոր լուրը լսեցինք . ձեռքերնիս
թուլցան , ՠ և ցաւերը մեզ պաշա-
րեցին՝ ծննդական կնոջ երկանցը
25 պէս ։ Արտերը մի՛ ելլէք ու
ճամբաները մի՛ պտրտիք . վասն
զի չորս կողմէն թշնամին սուրը
26 ՠ վախ կայ ։ Ո՛վ իմ ժողովուր-
դիս աղջիկը՝ *քուրձ հագիր ԵՒ
մոխիրի մէջ թաւալէ՛ , ու ՠ խիստ
դառն ողբով լա՛ց , ինչպէս որ մէկ
հատիկ տղու վրայ կու լան . վասն
զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ
պիտի գայ ։
27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ փոր-

Ն · Բ · ՂԲ · Իբր 612

Ղ ԳԼ · Բ · 11 ։ Եզեկ · ԺԳ · 10 ։
Հ ԳԼ · Գ · 10 ։ ԺԳ · 13 ։ ԻԴ · 17 ։
Ն ԳԼ · Գ · 8 ։ Ը · 12 ։

Ղ Ես · Բ · 20 ։ ԳԼ · ԺԲ · 15 ։ Մաղ · Գ · 4 ։ Ղղ · Ժ · 29 ։
Ճ Մատ · Ժ · 29 ։
Յ Ես · Իա · 11 ։ ՃԲ · 1 ։ ԳԼ · ԻԵ · 4 ։ Եզեկ · Գ · 17 ։ Ամ · Բ · 1 ։
Ն Ես · Ա · 2 ։
Ն Առակ · Ա · 31 ։
Ղ Աագ · Խ · 6 ։ Ծ · 7 , 8 , 9 ։ Ես · Ա · 11 ։ կդ · 3 ։ Ամվ · Ե · 21 ։ Միք · Գ · 6 , ՁՁ ։
Ա Ես · Կ · 6 ։
Ղ ԳԼ · Կ · 21 ։

Պ ԳԼ · Ա · 15 ։ Ե · 15 ։ Ժ · 22 ։ Ծ · 41 , 42 , 43 ։
Ղ Ես · Ե · 30 ։
՟ ԳԼ · Դ · 31 ։ ԺԴ · 21 ։ Խթ · 24 ։ Ծ · 43 ։
ՠ ԳԼ · Դ · 8 ։ Ղ ԳԼ ԻԵ · 34 ։ Միք · Ա · 10 ։
ՠ Զաք · ԺԲ · 10 ։

ՆՇ. ՔՂՒ. ԽԲ 612

ձին ։ 28 բան գիտաս և փորձես ։ Ամէնքը կամակոր ապստամբներ են , բան- սարկութեան կը պտըտին , պղինձ ու երկաթ են . ամէնքը ապականս- 29 նագործ են ։ Փուքը այրեցաւ , կապարը կրակէն հատաւ . արձա- թագործը պարապ տեղը կ'աշխա- տի , վասն զի չարերը չորոշուե- 30 ցան ։ Անոնց Անպիտան արծաթ պիտի կանչեն , վասն զի Տէրը զանոնք մերժեց ։

ՆՇ. ՔՂՒ. ԽԲ 600

ՃԵՍ. ՃՂ. 7 ։ ՄԱՏ. ԻՍ. 13 ։ ՄԱՐ. ՀԱ. 17 ։ ՂՈՒ. ԺԹ. 46 ։ ՀՑԵՍ. ԺՐ. 1 ։ ԴԱՏ. ԺՐ. 31 ։ ՅՐ ՕՐ. ԺՐ. 11 ։ ՂԱ ԹԱԳ. Գ. 10, 11 ։ ՍԱՂ. ՀԲ. 60 ։ ԳԼ. ԻՂ. 6 ։ ՃՐ ՄՆ. ԼԳ. 15 ։ ՀՄՐ 25 ։ ԳԼ. ՀԱ. 7 ։ ՄԱՌԱԿ. Ա. 24 ։ ԵՍ. ԿԱ. 12 ։ ԿՂ. 4 ։ ՅՍ ԹԱԳ. Գ. 10, 11 ։ ՍԱՂ. ՀԲ. 60 ։ ԳԼ. ԻՂ. 6 ։ ՆԱ ԹԱԳ. ԺԷ. 23 ։ ԼՍԱՂ. ՀԲ. 67, 68 ։ ՃԵԼ. ԼԲ. 10 ։ ԳԼ. ՀԱ. 14 ։ ԺԳ. 11 ։ ԼԳԼ. ԺԱ. 1 ։ ՊԳԼ. ԽԳ. 17, 19 ։ ԼԳԼ. ԺԲ. 13 ։ ՅԲ ՕՐ. ԼՐ. 16, 21 ։ ՃԵՍ. Ա. 11 ։ ԳԼ. Գ. 20 ։ ԱՄՈՍ. Է. 21 ։ ՏՒՍ ՈՎԱ. Բ. 13 ։ ՀՆ ԹԱԳ. ԺԷ. 22 ։ ՍԱՂ. ՃԱ. 16, 17 ։ ՈՎԱ. Գ. 6 ։ ՊԵԼ. ԺԷ. 26 ։ Բ ՕՐ. Գ. 3 ։ ԳԼ. ՀԱ. 4, 7 ։ ՐԵԼ. ԺԹ. 5 ։ ՂԱ. ԻԳ. 12 ։

ՆՇ. ՔՂՒ. ԽԲ 612

ՐԳԼ. Ա. 18 ։ ԺԵ. 20 ։ ՅԳԼ. Ե. 23 ։ ՊԳԼ. ԹԴ. 4 ։ ՔԵՂԿ. ԽԲ. 18 ։ ԻԵՍ. Ա. 22 ։

ԳԼ. Է

1 Երեմիա կը խրկուի ճշմարիտ ապաշխարութիւն քարոզելու , ու Հրէից դերութեանը առիթն առնելու . 8 անոնց պարապ յոյսը կը մերժէ՝ 12 Սեդեկիայ օրինակովը . 17 անոնց սպառնա- լիքներկ'ընէ՝ իրենց կռապաշտութեանը համար. 21 կը ցուցընէ թէ անհնազանդ մարդոց զոհե- րը Աստուծոյ ընդունելի չեն . 29 կը յորդորէ ժողովուրդը որ Տօփեթի մէջ եղած գարշելի գործքերուն , 32 ու անոնց պատճառովը իրենց վրայ եկած դառաստաններուն համար սուգ ը- նեն ։

ԽԲ 600

1 Տէրոջմէ կողմանէ Երեմիայեան եղած 2 խօսքն է , որ ըսաւ , Տէրոջը տանը դուռը կայնէ՛ , ու հոն ա- խօսքը կանչէ՛ ու ըսէ՛ , Տէրոջը խօսքը մնիկ ըրէք՝ ով բոլոր Յու- դա , որ աս դուռերէն կը մտնէք՝ Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու 3 համար ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ճամբաները ու գործքերը ուղղե- ցէ՛ք , և ձեզ պիտի թողում որ 4 աս տեղը բնակիք ։ Դուք մի՛ ա- պաւինիք սուտ խօսքերուն՝ որ կ'ը- սեն , Տէրոջմը տաճարը , Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը ասոնք 5 են ։ Քանզի թէ որ ձեր ճամբա- ները ու գործքերը բոլորովին ուղ- ղէք , և թէ որ մարդուն ու անոր ընկերին մէջտեղը Իրաւունքը զուրշութեամբ ի գործ դնէք , 6 պանդուխտին , որբին ու որբևա- րիին զրկանք չընէք , ու աս տեղը անմեղ արիւն չթափէք , և ետար աստուածներու ետևէ չերթաք , որ 7 ձեզի չարիքի պատճառ ։ Ես , Ես ատնը աս տեղը՝ Ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը պիտի բնակե- ցընեմ ձեզ յաւիտեանս յաւիտե- նից ։

8 Ահա դուք սուտ խօսքերու ըկ'ա- պաւինիք , որոնք չեն կրնար օգուտ 9 մը ընել ։ Արդեօք դողութիւն , մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով , ու սուտ երդում ընելով , և բահաղին խունկ ծխելով , ու ձեր չգիտցած ետար աստուածներուն 10 ետևէն երթալով , Կրնաք գալ , ու իմ առջևս կայնիլ աս տանս մէջ՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , և ըսել թէ Ազատեցանք որ աս ամէն պղծութիւնները ընենք ։ 11 Ձեզ տունը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , միթէ ձեր աչքերուն առջևը աւազակներու քարայր ե- ղաւ . ահա ես ալ տեսայ , կ'ըսէ 12 Տէրը ։ Բայց հիմա դուք Սելովի մէջ եղող իմ տեղս գացէ՛ք , ու որ առաջ իմ անունս հաստատեցի , և տեսէ՛ք ինչ որ անոր ըրեր եմ՝ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին չարու- թեանը համար ։ 13 Ու հիմա որովհետև աս բոլոր գործքերը ըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը , ու թէպէտ ձեզի խօսեցայ ։ կանուխ ելլելով ու խօսելով , բայց դուք մտիկ չըրիք , ։ ձեզ կանչեցի , բայց 14 դուք պատասխան չտուիք , ես ալ աս ձեր ապաւինած տանը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է , և ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած տեղուդ ։ Սելովին ըրածիս պէս 15 պիտի ընեմ . Ես ինչպես որ ձեր բոլոր եղբայրները , Եփրեմի բոլոր սերունդը վռնտեցի , այնպէս ալ ձեզ իմ առջևէս պիտի վռնտեմ ։ 16 Ուստի դուն աս ժողովուրդին համար աղօթք մի՛ ըներ , և անոնց համար աղաղակ ու աղաչանք մի՛ մատուցաներ , ու ինծի բարեխօ- սութիւն մի՛ ըներ , Քանզի քեզի 17 մտիկ չեմ ըներ ։ Դուն չե՞ս տես- ներ թէ անոնք ինչ կը գործեն Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ ։ 18 Տղաքները փայտ կը ժողվեն , և հայրերը կրակ կը վառեն , ու կիներ- ները խմոր կը շաղեն , երկնից թագուհիին բլիթներ շինելու հա- մար , և օտար աստուածներուն Թափելու նուէրներ կը մատուցա- 19 նեն , որ զիս բարկացընեն ։ Միթէ անոնք զի՞ս կը բարկացընեն , կ'ըսէ Տէրը , չէ՞ որ իրենց անձը Խոովէն իրենց երեսին ամօթին համար ։

20 Անոր համար այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան . ահա իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս աս տեղուս վրայ պիտի թափի , մարդու վրայ և անասունի վրայ ու դաշտի ծա- ռերուն վրայ ու երկրի պտուղնե- րուն վրայ , և պիտի բռնկի ու պիտի չմարի ։

21 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աս- տուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ողջա- կէզները ձեր զոհերուն վրայ աւել- 22 ցուցէ՛ք , և միս կերէք ։ Վասն զի ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հանած օրս Խնդոց բան չխօսե- ցայ ու զոհի վրայով , ոչ 23 ալ անոնց հրամայեցի . Հապա ա- նոնց աս բանը հրամայեցի ու ըսի , Իմ ձայնս մտիկ ըրէք , և ես

մանկ անոնց յիմարական և ամբարտավանց անձ-
դեղութիւնը · 13 կը ցուցընէ անոնց վերայ
հասնելու ծանր դատաստանը , 18 ու անոնց
յուսահատեալ վիճակին վերայ կ'ողբայ ։

1 Ան ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը , ցու-
դայի թագաւորներուն ոսկոր-
ները , ու անոր իշխաններուն ոս-
կորները , և քահանաներուն ոսկոր-
ները , ու մարգարէներուն ոսկորնե-
րը ու Երուսաղէմի բնակչացը ոս-
կորները իրենց գերեզմաններէն պի-
2 տի հանեն , նէ պիտի տարածեն
զանոնք արեւուն առջեւը և լուս-
նին առջեւը , և երկինքի բոլոր զօր-
քին առջեւը , որ զանոնք սիրեցին ,
ու անոնց ծառայեցին և անոնց
ետևէն գացին ու զանոնք փնտռե-
ցին , և ⁻անոնց երկրպագութիւն
ըրին · անոնք պիտի չժողվուին
Ք ու պիտի չթաղուին , երկրի ե-
րեսին վրայ Ꭲաղբի պէս պիտի ըլ-
3 լան ։ Նէ Ꭲ մահը կեանքէն աւելի
ցանկալի պիտի ըլլայ աս չար ազ-
գին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք
մնացեր են ան ամէն տեղուանքը ,
ուր որ զանոնք վռընտեր եմ , կ'ըսէ
զօրաց Տէրը ։
4 Ու անոնց ըսես ։ Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Միթէ անոնք պիտի իյ-
նան ու պիտի չելլե՞ն · կամ դէղ
ճմռթեալէն կը խոտորի ու ետ չը՞-
5 դառնար · Ինչո՞ւ աս Երուսաղէմի
ժողովուրդը Ꭲմշտապէ խոտորու-
մով մը խոտորեցաւ · Ձանոնք
նենգութեան յարեցան , Ꭲդառ-
6 նալ չուզեցին ։ Ես ականջ դրի ու
մտիկ ըրի , անոնք շիտակ չեն խօ-
սիր · մարդ մը չկայ որ իր չարու-
թենէն զղջայ , ու ըսէ Թէ Ան-
ի՞նչ գործեցի · ամէնքը իրենց ըն-
թացքին դարձան պատերազմի վա-
7 զող ձիու պէս ։ Ꭲ Արագիլը ան-
գամ օդին մէջ իր որոշ ժամանակը
գիտէ , ու Ꭲտատրակը և կռունկը
ու Ծիծեռնիկը իրենց գալստեան
ժամանակը կը գիտեն , բայց Ꭲիմ
ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը
8 չգիտեր ։ Ինչ՞պէս կ'ըսէք Թէ
Մենք իմաստուն ենք , և ու Տէրոջը
օրէնքը մեր քովն է · իրաւցընէ
սակայն Ꭲգրիչներուն սուտ գրիչը
9 ստութիւն կը գործէ ։ Ꭲիմաս-
տունները ամչցան , անոնք զար-
հուրեցան ու բռնուեցան , ահա
Տէրոջը խօսքը անարգեցին , ալ ա-
նոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը
10 մնայ ։ Ուստի Ⴀանոնց կիներուն
օտարներուն , անոնց ագարակները
ՃՃանոնց տիրողներուն պիտի տամ ,
ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը ա-
մէնքը հագստութեան ետևէ է-
ղան · մարգարէէն մինչև քահա-
նան ամէնքը ստութեամբ կը վա-

11 Ու անոնք կը բժշկեն զաւակին
ժողովուրդիս վէրքը հեշտութեամբ
ըսելով Խաղաղութիւն , խաղաղու-
թիւն , մինչ դեռ խաղաղութիւն չկայ ։
12 Ամօթահար եղան , որովհետև
գարշելի բան ըրին , բայց բնաւ չա-
մչցան , ու չգիտցան ամօթահար ըլ-
լալ · անոր համար պիտի իյնան
անոնք որ կիները կ'իյնան , ու ան-
կման ատենը պիտի կործանին ,
ըսաւ Տէրը ։
13 Ես անոնց պիտի վերջացընեմ ,
ըսաւ Տէրը , չկայ խաղող որ ուտեն ,
ոչ թզենի որ պտուղ տայ , տերեւն ալ
պիտի թառամի , ու ինչ որ ես ան-
14 ոնց տուի պիտի անցնի ։ Ինչո՞ւ
կը նստինք , ժողվուեցէք , ու մտնենք
հզօր քաղաքները , ու հոն լռենք ,
որովհետև Տէր Աստուածն մեզ
լռեցուց , ու մեզի դառն ջուր խմց-
ուց , վասն զի մեղանչեցինք Տէրոջ
15 դէմ ։ Խաղաղութեան համար
կ'ակնկալէինք , բայց բարիք չկա-
յաւ , ու բժշկութեան ժամանակին
համար , ահա սոսկալի բան մը ե-
16 կաւ ։ Դանից Դանայ կողմէն
կը լսուի իր ձիերուն փնչալը , իր
հզօր ձիերուն խրխնջալուն ձայնէն
ամբողջ երկիրը կը դողայ , ու կու
գան և կ'ուտեն երկիրը և անոր
ամէն բերքը , քաղաքն ու անոր մէջ
բնակողները ։
17 Վասն զի ահա ես օձեր կը ղրկեմ
ձեր մէջ , ասպնջական օձեր որ չեն
կրնար հմայուիլ , ու պիտի խածնեն
ձեզ , կ'ըսէ Տէրը ։
18 Ես կ'ուզէի մխիթարել զիս իմ
տրտմութենէս , սիրտս ինձի ծանր
19 է ։ Ահա ձայն մը լսեցի իմ ժո-
ղովուրդիս աղաղակէն հեռուէն
երկրին մէջ · Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞ ,
անոր թագաւորը անոր մէջ չէ՞ ։
Ինչո՞ւ զիս իրենց փորագրեալ պատ-
կերներովը և օտար դատարկ կուռ-
քերովը բարկացուցին ։
20 Հունձքը անցաւ , ամառը լմնցաւ ,
և մենք չազատեցանք ։
21 Իմ դստեր վիրաւորուածքին հա-
մար վիրաւորուեցայ , սգաւոր եղայ ,
զարհուրանքը զիս բռնեց ։
22 Չկա՞յ արդեօք Գաղաադի մէջ
հոգեբոյժ , կամ հոն բժիշկ չկա՞յ ·
ինչո՞ւ իմ ժողովուրդիս դստերը չի
բժշկուեցաւ ։

ԳԼ · Ը

1 Թէ՛ մեռած և Թէ ողջ մնացած Հրէաներուն թշուառութիւնը ։ 4 Մարգարէն կը յանդի-

ՆՀ · ՔՋ · ՊԲ · ՃՀ · ՃՀ · ՃՀ

ՆՇ. ՔՔ. ՂՔ
Իբր 600

11 Ռուբէն ։ Եւ Յիմ Ժողովուրդիս աղջկանը վէրքը հարևանցի բժշկեւ-
լով՝ Ըսելազաղութիւն , խաղաղու-
թիւն է՝ կ'ըսեն , երբոր խաղաղու-
12 թիւն չկայ ։ Միթէ ամպիծու-
թիւն ըրած ատենին կ'ամչնան .
բնաւ չեն ամչնար ու պատկառիլ
չեն գիտեր . անոր համար իյնող-
ներուն մէջը պիտի իյնան , անոնց
այցելութիւն եղած ատենը պիտի
13 ղըրին , կ'ըսե Տէրը ։ Զանոնք
բողոքովին բնաջինջ պիտի ընեմ ,
կ'ըսե Տէրը . Ցորթէն վրայ խաղող
պիտի չըլլայ , և Ցթզենիին վրայ
թուզ պիտի չըլլայ . անանց տերեւն
ալ պիտի թառամի , ու անոնց
տուածս անոնցմէ պիտի անցնի ։

14 Մենք ինչո՞ւ կը նստինք . Ժող-
վուեցէք , ու պարսպաւոր քաղաք-
ներու մէջ մնանք և հոն լուռ
կենանք . վասն զի մեր Տէր Աս-
տուածը մեզ լռեցուց , ու մեզի
Ցդառնութեան ջուր խմցուց , ,
քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործե-
15 ցինք ։ Խաղաղութեան սպասե-
ցինք , բայց բարութիւն չկար .
բժշկութեան ժամանակին պղտոր-
ցին , բայց ահա խռովութիւն է-
16 ։ Անոր ձիերուն փռնչիւնը
Ցդանէն լսուեցաւ . անոր ուեր-
վարներուն խնդմմանը ձայնէն բո-
լոր երկիրը շարժեցաւ . վասն զի
պիտի գան , ու երկիրը և անոր լի-
ութիւնը , քաղաքը ու անոր բնա-
17 կիչները պիտի ուտեն ։ Քանզի
ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը
իրկեմ , որ Ղանոնց թովչութիւն
չազդեր , և ձեզ պիտի խածնեն ,
կ'ըսե Տէրը ։

18 Իմ զուարթութիւնս տրտմու-
թեան փոխուեցաւ , իմ սիրտս ներ-
19 սի դիս կը մարի ։ Ահա հեռաւոր
երկրէ եկողներուն պատճառաւ
իմ Ժողովուրդիս աղջկանը ողջոյ
ձայնը . Միթէ Տէրը Սիոնի մէջ
չէ՞ . անոր թագաւորը հոն չէ՞ ։
Ինչո՞ւ իրենց քանդակած կուռ-
քերովը ու օտարաց ունայնու-
թիւններովը զիս բարկացուցին ։
20 Հունձքի ատենը անցաւ , ամա-
ռը վերջացաւ , բայց մենք չիրը-
կուեցանք ։
21 Իմ Ժողովուրդիս աղջկանը վէր-
քին համար վիրաւորեցայ , խաւա-
րեցայ ու ապշութիւնը իս պա-
22 շարեց ։ Միթէ Գաղաադու մէջ
բալասան չկայ , հոն բժիշկ չկայ .
հապա ինչո՞ւ համար իմ Ժողովըր-
դեանս աղջկը բժշկութիւն չգը-
տաւ ։

ԳԼ. Թ

1 Երեմիա կ'ողբայ Հրէից վրայ իրենց զանա-
զան մեղքերուն համար , 9 ու անոնց պատի-

ժին համար . 12 անհնազանդութիւնը պատ-
ճառ կը դնէ իրենց անտանելի թշուառու-
թեանը . 17 կը յորդորէ Ժողովուրդը որ
իրենց կործանմանը համար սուգ ընեն , 23 և
իրենց անձերուն չվստահին , հապա միայն
Տերոջը . 25 Հրէաներուն և միանգամայն Հե-
թանոսներուն սպառնալիքներ կ'ընէ ։

ՆՇ. ՔՔ. ՂՔ
Իբր 600

1 Ո՞րանի թէ գլուխս ջուր , ու
աչքերս արցունքի աղբիւր ըլ-
լային , որ ցորեկ ու գիշեր լայի իմ
Ժողովուրդիս աղջկանը սպան-
2 նումներուն համար ։ Երանի
թէ անապատի մէջ ճամբորդնե-
րու իջևան մը ունենայի , որ իմ
Ժողովուրդս թողուի ու անոնցմէ
երթայի . վասն զի Բ ամէնքը շը-
նագողներ են , ա՜ նենգաւորներու
3 Ժողով են . Եւ Բ իրենց լեզունե-
րը իրենց աղեղներուն պես կը լա-
րեն սուտութեան համար , բայց
ճշմարտութեան համար երկրի
վրայ քաջութիւն չունին . վասն
զի չարութենէ Բ չարութիւն
կ'երթան , ու Բ զիս չեն ճանչնար ,
4 կ'ըսե Տէրը ։ Ի Ամէն մարդ Թող
իր ընկերէն զգուշանայ , ու բնաւ
մէկ եղբօր մը մի՛ ապաւինիք . վասն
զի ամէն եղբայր խաբէութիւն կը
շարէ , և ամէն ընկեր Ղբանսար-
5 կութեան կը պտրտի . Ու ամէն
մարդ իր ընկերը կը խաբէ , և ճըշ-
մարտութիւն չեն խօսիր . անոնք
իրենց լեզուները սուտ խօսելու
սորվեցուցած են , անօրէնութիւն
ընելով կը յոգնին ։
6 Քու բնակարանդ նենգութեան
մէջ է . նենգութեան պատճառաւ
զիս ճանչնալ չեն ուզեր , կ'ըսե
7 Տէրը ։ Ասոր համար զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսե . Ահա Ը զանոնք պի-
տի հալեցընեմ ու պիտի փորձեմ
Ըվասն զի իմ Ժողովուրդիս աղջկա-
8 նը համար ինչպէս ընեմ . Անոնց
լեզուն մահաբեր նետ է , Ը նենգու-
թիւն կը խօսի . Ժ բերնովը իր ըն-
կերին հետ խաղաղութիւն կը խօ-
սի , բայց սրտովը անոր դարան կը
9 պատրաստէ ։ Ի Միթէ աս բանե-
րուն համար անոնց այցելութիւն
պիտի չընեմ՞ , կ'ըսե Տէրը , կամ
ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ
պիտի չառնէ՞ ։
10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝
և Ւանապատի արօտներուն համար
կոծ պիտի ընեմ . վասն զի այրե-
ցան , անկէ մարդ չանցնիր , ու
խաշինքներու ձայն չլսուիր . Ի օդին
թռչուններէն մինչև անասունները
11 փախան՝ գացին ։ Ու Երուսաղէմը
Ժ աւերակներու դէզեր , և Ի չաղալ-
ներու բնակարան պիտի ընեմ , ու
Ցուդայի քաղաքները անբնակ ա-
մայութեան պիտի դարձնեմ ։
12 Ո՞վ է ան իմաստուն մարդը , որ

ՆՇ. ՔՔ. ՂՔ
Իբր 600

ՆՇ. Ը. 14 ։
ՂԵԶԿ. ԺԳ. 10 ։
ՑԳԼ. Գ. 3 ։
Ղ. 15 ։

ՏԵՍ. Ե. 1 ։ ՃՃ ։ ՑՈՎԼ. Ա. 7 ։
ՅՄԱՍ. ԻԱ. 19 ։ ՂՍ. ԺԳ. 6 ։ ՃՃ ։

ՆԳԼ. Գ. 5 ։

ԼԳԼ. Թ. 15 ։ ԻԳ. 15 ։

ՊԳԼ. ԺԳ. 19 ։

ԼԳԼ. Գ. 15 ։
ՊԳԼ. ԽԶ. 3 ։

ԼՍԱՂ. Ծը. 4, 5 ։ ՃՈՂ. Ժ. 11 ։

Ա՜ԵՍ. ԼԹ. 3 ։

ՔԲՕՐ. ԼԲ. 21 ։ ԵՍ. Ա. 4 ։

ՎԳԼ. Գ. 19 ։ Թ. 1 ։ ԺԳ. 17 ։

ՊՅՕ. Լ. 25 ։ ԽԳ. 11 ։ ԳԼ. ԽՂ. 11 ։ ԾԱ. 8 ։

Ն · ք · ՂՓ · Իրր 600

ասիկայ հասկընայ . և անոր՝ Աստուծոյ բերանը խօսած ըլլայ , որ ասիկայ պատմէ , Թէ երկիրը ինչուան համար աւրուեցաւ , ու այրած անապատի պէս եղաւ , ուակից որ

13 մարդ չանցնիր ։ Ես Տէրը ըսաւ , Ազան զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին , որն որ իրենց առջևը դրեր էի , ու իմ ձայնիս մտիկ չընելով՝ անոր հա-

Յ ԳԼ · Գ · 17 ։ Ե · 24 ։

14 մանատ չբալեցին , Հապա Յիրենց սրտին կամակորութեանը՝ և Ղհայրերնուն իրենց սորվեցուցած Բահաղիմին ետևէն գացին ։

15 Ընոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս ժողովուրդին ճօշինդր Ո պիտի կերցընեմ , ու անոնց դառնութեան Ջուր պիտի խմցընեմ ։

ճ ԳԼ · Ը · 14 ։ Իզ · 15 ։ Ողբ · Գ · 15 , 19 ։ Ո Սաղ · Ճ · 5 ։

16 Եւ Ո զանոնք պիտի ցրուեմ ան ազգերուն մէջը , որոնք ոչ իրենք գիտցան , ոչ ալ իրենց Հայրերը , Ն ու անոնց վրայ սուր պիտի խրկեմ , մինչև որ զանոնք Հատցընեմ ։

Ղ Ա · Իզ · 33 · ԳԼ · Իզ · 27 ։ Եզեկ · Ե · 2 , 12 ։

17 Ձօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մտածեցէ՛ք , ու Ղլալան կնիկները կանչեցէք , որ գան , և Հանճարեղ կնիկներուն Ղ՛ՒՐ խրկեցէք , որ

ԸԲ Մն · Լե · 25 ։ Յոր · գ · 8 ։ Ժող · ժբ · 5 ։ Ամո · Ե · 16 ։ Մատ · Թ · 23 ։

18 գան , Ու մեզի Համար շուտով ողբի Յայն վերցընեն , որ Ա մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն , և մեր արտևանունքը Ջուրեր վազցընեն .

Ա ԳԼ · ժ · 17 ։

19 Քանզի Սիոնէն ողբի ձայն լսուեցաւ ։ Ի՛նչպէս կործանեցանք , խիստ ամչցանք , վասն զի երկիրը թողուցինք , վասն զի Ընակչներըը հիմնայատակ ըրին մեր բնակարան-

20 ները ։ Ուրեմն՝ ով կնիկներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , և ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող ընդունին . ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք , և ամէն կնիկ իր դրացիին եղերերգութիւն

21 Ա՝որ վերջնէ ։ Վասն զի մահը մինչև մեր պատուհանները ելաւ , մեր պալատները մտաւ , որ Ն փողոցներէն տղաքները՝ Ա հրապարակներէն և-

Ղ ԳԼ · Ղ · 11 ։

22 րիտասարդները բնաջինջ ընէ ։ Ըսէ՛ որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մարդոց դիակունքը պիտի իյնան Ղ արտեղու երեսին վրայ եղող աղբին պէս , կամ Ընձողներուն ետևը ճապաձ խուրձի պէս . և պիտի չըլլայ մէկը որ պահէ Ժողվէ ։

ՊԳԼ · Ը · 2 ։ Ժ · Ղ · 4 ։

Լ Ժող · Թ · 11 ։

23 Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Լիմաստունը իր իմաստութեամբը չպարծի , ու զօրաւորը իր զօրութեամբ չըպարծի , Հարուստը իր Հարստու-

Ա ակոր · ա · 31 ։ ԲԿոր · Ժ · 17 ։

24 թեամբը չպարծի . Հապա Ա ան որ կը պարծի՝ Թող ասով պարծի , որ կը Հասկընայ ու ղես կը ճանչնայ , Ե ըէ՛ Թէ ես եմ Տէրը , որ երկրի վրայ ողորմութիւն , իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընեմ . Ա՝քանզի ես

ասոնց կը Հաճիմ , կ'ըսէ Տէրը ։

25 Ահա օրեր պիտի գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Ամէն Թլփատուածներուն ու

26 անթլփատներուն , Եգիպտոսին և Ցուդային ու Եդովմին և Ամմոնի որդւոցը ու Մովաբին ու Ո՝ էրէնց մօրուքէն ծայրերը կարող՝ անապատի բոլոր բնակիչներուն այցելութիւն պիտի ընեմ . վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են , ու բոլոր Իսրայէլի տունը Ը սրտով անթլփատ է ։

Ն · ք · ՂՓ · Իրր 600

Ա Հռով · բ · 8 , 9 ։

Ո Գլ · Իե · 23 ։ Իր · 32 ։

* Կամ՝ Էրէնց ծայրերը եղող

Բ Ղե · Իզ · 41 ։ Եզեկ · Իգ · 7 ։ Հբռով · բ · 28 , 29 ։

ԳԼ · Ժ

1 Աստուծոյ և կուռքերուն անմանութիւնը ։ 17 Մարգարէն գալու բարկութենէն փախչելու կը յորդորէ ժողովուրդը · 19 անմիտ Նվիներուն չար գործերուն Համար կ'ողբայ , 23 ու խնամարկ աղաչանք մը կ'ընէ ։

1 Ո՛վ Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը ձեզի Համար ըսած խօսքը մտիկ ը-

Իրր 600

2 ըէք ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ա Ազգերուն ճամբաները մի՛ սորվիք , ու երկինքին նշաններէն մի՛ զարհուրիք , վասն զի անոնցմէ հեթանոս-

Ա Ղե · ժբ · 2 ։ Ի · 28 ։

3 ները կը զարհուրին ։ · Ինչու որ ժողովրդոց սովորութիւնները ուսնայութիւն են . Բանզի անտառէն փայտ կը կտրեն , անիկայ ապրուեստագէտին ձեռացը գործն է՝

Ը Ես · խս · 19 , 20 ։ խգ · 9 , 10 , Ա խե · 20 ։

4 տապարով ։ Ոսկիով և ոսկիով կը զարդարեն , ա՝ Ե գամերով և ուռերով կը դամեն

Ե Ես · խս · 7 ։ խզ · 7 ։

5 զանիկայ , ու չչարժիր ։ Անոնք արմաւենիի պէս շինակ են , Ե բայց չեն խօսիր . անոնք Ի՛ հարկէ Ե պիտի վերցուին , վասն զի չեն կրնար քալել · անոնցմէ մի՛ վախնաք ։ վասն զի Ղ չարիք մը չեն կրնար հասցընել , ոչ ալ բարիք ընելու կարող են ։

Թ Սգ · ճժե · 7 ։ Ես · խզ · 1 , 7 ։

6 Ո՛վ Տէր՝ Ե քեզի նման մէկը չկայ · դուն մեծ ես , ու քու անունդ զօրու-

Ղ Ես · խա · 23 ։

7 թեամբ մեծ է ։ Ը քեզմէ ով պիտի չվախնայ՝ ով ազգաց Թագաւոր , քանզի քեզի կը վայլէ · վասն զի Բ ազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը և անոնց բոլոր թագաւորութիւններուն մէջը քեզի նման մէկը

Ե Ել · ժե · 11 ։ Սաղ · ՃՀ · 8 , 10 ։

8 չկայ ։ Բայց անոնք բոլորովին Ժ անբան ու անմիտ են . Ա անոնց Իրձիզը ունայնութեանց վարդապետու-

Ը Սաղ · ՃԺե · 8 ։ Ես · խա · 29 ։ Ամր · բ · 18 ։ Ջաք · ժ · 2 ։ Հբռով · ա · 21 , 22 ։

9 թիւն է , փայտ է ։ Թարսիսէն ծեծուած արծաթ , և Ի ովսգէն ոսկի կը բերուի , Ա անոր վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը գործըն են . անոնց զգեստը կապուտակ ու ծիրանի է · ամէնը Ն հանճարեղներու

Թ Դան · Ժ · 5 ։

10 գործըեր են ։ Սակայն ԵՀովան է ճշմարիտ Աստուածը , անիկայ է Ի կենդանի Աստուած և Ժ յաւիտենական Թագաւոր . անոր բարկութենէն երկիրը կը դողայ , ու ազգերը անոր սրտմտութեանը չէն

Լ Սաղ · ՃԺե · 4 ։

Ի · ա Տիմ · զ · 17 ։

Ժ Սաղ · Ժ · 16 ։

11 դիմանար : [*Անոնց այսպէս ըսէք. Ան աստուածները՝ որոնք երկինքը ու երկիրը չշինեցին , երկրէ ու աս երկինքներուն տակէն պիտի կորի-
12 սուին :] Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց , աշխարհը իր իմաստու-թեամբը հաստատեց , ու երկինքը
13 իր խորհրդովը տարածեց : Երբոր իր ձայնը կու տայ , երկինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ . և երկրի ծայրերէն շղթաներ կը հանէ , անձրևի համար փայլակներ կը շինէ , ու հով կը հանէ իր շտեմարաննե-
14 րէն : Ամէն մարդ անգիտութենէ ջլատուած՝ անասուն դարձաւ . ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատճառաւը ամօթով եղաւ . նուան զի ձուլած կուռքը ստու-թիւն է , ու անոնք հոգի չունին :
15 Անոնք ունայնութեան և խաբէու-թեան գործքեր են , անոնց այցե-լութիւն եղած ատենը պանոնք պի-
16 տի կորսուին : Յակոբին բաժինըասոնց պէս չէ , վասն զի անիկայ ամէն բանը Ստեղծողն է , ու իս-րայէլ անոր ժառանգութեանը վի-ճակն է . և անոր անունը Եհո-վայ Սաբաոթ է :
17 Ո՛վ բերդի մէջ բնակող՝ Երու-
18 սաղէմի երկրէն ժողվէ : քանի զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս անգամ երկրին բնակիչները դուրս պիտի նետեմ , ու զանոնք նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ , որ
19 գտնեն : Վա՜յ ինծի իմ հարուածքիս համար , իմ վէրքս անդարմանելի է . բայց ես ըսի , Իրաւցնէ ասի-կայ ցաւ է , ու կրելու
20 եմ : Իմ վրանս կործանեցաւ և ամէն չուաններս փրթան . տղաք-ներս ինծմէ ելան ու չկան . ասկէ ետև վրանս կանգնող ու վարա-
21 գոյրներս դնող չկայ : Վասն զի հովիւները անասուն դարձան , և Տէրը չխնդրեցին . անոր համար յաջողութիւն չգտան , ու անոնց
22 բոլոր հօտը ցրուեցաւ : Ահա լսիւսի երկրէն գուժի ձայն , և մեծ խռովութիւն կու գայ , որ Յուդայի քաղաքները աւերակ ու
23 չագալներու բնակարան ընէ : Տիտէ՛ ով Տէր , որ մարդուն ճամբան իր ձեռքը չէ . քալող մարդը իր քալուածքը չիտկելու-
24 կարող չէ : Ո՛վ Տէր՝ ինձ խրատէ , բայց չափաւորութեամբ , և ոչ թէ քու բարկութեամբդ , չըլլայ որ
25 զիս սպառես : Քու սրտմտու-թիւնդ թբեզ չճանչցող ազգերուն վրայ և քու անունդ չկանչող ազ-գատոհմերուն վրայ թափէ . վասն զի Յակոբը կերան , եզանիկայ կե-

ր ան ու հատցուցին , և անոր բնա-կութիւնը աւերակ դարձուցին :

Գլ . ԺԱ

1 Երեմիա կը հրաւիրակէ Աստուծոյ ուխտը , 8 ու անոր անհնազանդութիւն ընող հրէաները կը յանդիմանէ . 11 կը մարգարեանայ թէ չա-րիք պիտի գայ անոնց վրայ , 18 և Անաթով-թի մարդոցը վրայ , զինքը սպաննելու խոր-հուրդ ընելնուն համար :

1 Այն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ ե-
2 րեմիային եղաւ՝ բսելով , Ա-ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք , և Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
3 բնակչացը խօսեցէ՛ք . Եւ դուն անոնց բսես , Իսրայէլի Տէր Աս-տուածը այսպէս կ'ըսէ . Անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ մտիկ չընէր աս
4 ուխտին խօսքերը , Որն որ ես ձեր հայրերուն պատուիրեցի Եգիպ-տոսի երկրէն՝ էն երկաթի հնոցէն դանոնք հանած օրս՝ ու ըսի , Իմ ձայնս մտիկ ըրէք , ու ձեզի բոլոր հրամայածիս համեմատ՝ ի գործ դրէք , որ դուք իմ ժողովուրդս ըլ-լաք , ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ .
5 Որպէս զի հաստատեմ ան երդու-մը որ ձեր հայրերուն ըրի , անանկ երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու մեղր կը ըղլուէ , ինչպէս որ այսօր է՛ն էԱ՛մէն : Եւ ես պատասխան տուի ու ըսի , Ամէն՝ ով Տէր :
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ա՛ն բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով ըսէ , Ա՛ն ուխտին խօսքերը մտիկ ըրէք ու է՛ն անոնք
7 ի գործ դրէք . Վասն զի ձեր հայ-րերը փութով խրատեցի , զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս մինչև աս օրս , Կանուխ ելլելով ու խրատելով ըսի , Իմ ձայնս
8 մտիկ ըրէք : Բայց անոնք մտիկ չըրին ու իրենց ականջը չխոնար-հեցուցին , Հապա ամէն մարդ իր չար սրտին կամակորութեանը հա-մեմատ քալեց . ուստի ես անոնց վրայ կը բերեմ աս ուխտիս բոլոր խօսքերը , որն որ ես անոնց պա-տուիրեցի որ ընեն , ու անոնք չը-
9 րին : Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Յուդայի մարդոցը մէջ ու Երու-սաղէմի բնակչացը մէջ դաւաճա-
10 նութիւն դտնուեցաւ . Անոնք իմ խօսքերս մտիկ ընել չուզեցին՝ իրենց նախահայրերը անօրէնութիւններուն դարձան , և օտար աստուածներու եաւէ դացին , որ անոնց ծառա-յութիւն ընեն . Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը իրենց հայրե-րուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին :
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ը-սէ . Ահա ես անանկ չարիք կը բերեմ անոնց վրայ , որ անկէ ելլե-

* Ա՛ն համար քրիստոսով էրուսաղէմ է :
ե Տես Սաղ . ղղ . 5 :
հ Հմմտ 15 : Ես . ը . 18 : Ջաք . ժգ . 2 :
յ Ծն . ա . 1 , 6 , 9 : Սաղ . ճղղ . 5 , 6 : Գաղ . ծա . 15 , ՃԼ :
ղ Սաղ . ղգ . 1 :
ճ Ցոր . թ . 8 : Սաղ . ճգ . 2 : Ես . խ . 22 :
ն Ցոր . լը . 34 :
շ Սաղ . ճլե . 7 :
չ Գաղ . ծա . 17 , 18 :
ղ Առակ . լ . 2 :
ո Ես . խը . 17 : Խգ . 11 : Խե . 16 :
ձ Մաթ . բ . 18 :
ղ Հմմտ 11 :
ջ Սաղ . ժզ . 5 : Նգ . 26 : Ճմթ . 57 : Գաղ . ծա . 19 : Ողբ . գ . 24 :
ռ Բ Օր . լբ . 9 : Սաղ . Նգ . 2 :
ս Ես . խե . 4 : ծա . 15 : ծգ . 5 : Գաղ . լա . 35 : լբ . 18 : ծ . 34 :
վ Տես Գաղ . գ . 1 : Եզեկ . ժբ . 3 , ՃԼ :
տ Գաղ . ժզ . 13 :
ր Եբր . պարաստիկով . Թագ . իե . 29 :
ց Եզեկ . գ . 10 :
ւ Գաղ . դ . 19 : բ . 21 : Թ . 1 : Սաղ . Կե . 10 :
փ Մաթ . է . 9 :
ք Գաղ . դ . 20 :
օ Գաղ . ա . 15 : դ . 6 : ե . 15 : գ . 22 :
ֆ Գաղ . Թ . 11 : Առակ . ժզ . 1 : ի . 24 :
Ա Սաղ . գ . 1 : լբ . 1 : Գաղ . է . 11 :
բ Սաղ . Կթ . 6 :
գ Ցոր . ժբ . 21 : ա Թես . դ . 5 : բ Թես . ա . 8 :
դ Գաղ . բ . 16 :

Ն · Ք · ԳԲ · 608

Ի Սաղ · ԺԸ · 41 : Առակ · ա · 28 : Ես : ա · 15 : ԳԼ · ժգ · 12 : Եզեկ · Ը · 18 : Միք · գ · 4 : Զաք · է · 13 :

Լ Բ Օր · Լբ · 37 , 38 :

Է ԳԼ · Բ · 28 :

Ծ ԵԼ · Լբ · 10 : ԳԼ · է · 16 : ԺԳ · 11 : ա Ցօն · է · 16 :

Ձ Սաղ · Ծ · 16 : Ես · ա · 11 , ՃՃ :

Հ Եզեկ · ԺՀ · 25 , ՃՃ :

* Կ՚ասէ՝ չատ անօրէնութիւններ

Յ Ընգ · Բ · 12 , 13 , 14 : Տիտ · ա · 15 :

Ղ Առակ · Բ · 14 :

Ճ Սաղ · ծբ · 8 : Հռով · ժա · 17 :

Մ Ես · է · 2 : ԳԼ · Բ · 21 :

Յ ԳԼ · ԺԸ · 18 :

Ն Սաղ · ձգ · 4 :

Շ Սաղ · իէ · 13 · ՃԺԶ · 9 : ՃԻԲ · 5 :

Ո ա Թագ · ժգ · 7 : ա Մն · իբ · 9 : Սաղ · է · 9 : ԳԼ · ԺԷ · 10 : ի · 12 : Ցայտ · Բ · 23 :

Չ ԳԼ · ԺԲ · 5 , 6 :

Պ Ես · Լ · 10 : Ամով · Բ · 12 : է · 13 , 16 : Միք · Բ · 6 :

լու կարող պիտի չըլլան . և է ինծի պիտի աղաղակեն , ու անոնց մտիկ
12 պիտի չընեմ : Եւ Ցուդայի քա-
ղաքները ու Երուսաղեմի բնակիչ-
ները պիտի երթան , ու Նպիտի ա-
ղաղակեն ան աստուածներուն՝ ո-
րոնց խունկ ծխեր էին . բայց անոնց
ձախորդութեան ժամանակը ընաւ
13 պիտի չազատեն զանոնք : Քանզի
քու աստուածներդ՝ ով Ցուդա՝
քու Եքաղաքներուդ թիւոյն չափ
եղան . ու Երուսաղեմի փողոցնե-
րուն թիւոյն չափ՝ ամօթալից ի-
ւօտպաղտօրէան համար սեղաններ ,
բահաղին խունկ ծխելու համար
14 սեղաններ կանդնեցիք : Ուստի
Ծդուն ասе Ժողովուրդին համար
աղօթք մի՛ ըներ , ու անոնց համար
խնդրուածքով ու պաղատանքով
մի՛ աղաչեր . քանզի երբոր իրենց
վրայ հասած չարիքին համար ինծի
աղաղակեն , անոնց մտիկ պիտի չը-
նեմ :
15 Ի՞մ սիրելիս ի՞նչ բաներ ունի
իմ տանս մէջ , որովհետև հ*շա-
տերուն հետ անօրէնութիւն՝ դոր-
ծեր է . Խոստքը միան ալ քեզմէ
անցաւ , քանզի բուն քու չարուե-
16 թիւնովդ կ՚ուրախանաս : Ձեզ
քու անունդ ձկանչ , զեղեցիկ
ո՜ բարեպտուղ ձիթենի կոչեց .
Բայց անոր վրայ մեծ աղմուկի ձայ-
նով կրակ բռնկեցուց , և անոր
17 ոստերը կոտրեցան : Ու Ցրեզ տըն-
կող զօրաց Ձերը քու վրայովդ չա-
րիք խօսեցաւ , Իսրայէլի տանը ու
Ցուդայի տանը չարութիւնը հա-
մար՝ որ անոնք գործեցին , և բա-
հաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկա-
ցուցին :
18 Եւ Ձերը ինծի դիտցուց , ու պա-
նէ՛ց դիտեմ . ան ատենը ինծի ա-
19 նոնց գործքերը ցուցուցիր : Բայց
ես մորթուելու տարուող ընտանե-
ցած գառի մը պէս էի , ու չէի դի-
տեր որ Ցանոնք ինծի համար նեն-
դութիւններ կը ծարէին , ըսելով ,
Ծառը իր պտուղովը կործանենք ,
և զանիկայ Ցկենդանեաց երկրէն
ընաջինջ ընենք , որ անոր անունը
20 մէյմըն ալ չյիշուի : Սակայն՝ ով
Ձեր զօրութեանց՝ արդար Դատա-
ւոր , ո՛ր երիկամունքը ու սիրտը
կը քննես , անոնցմէ ո՜խերս վրէ-
ժդ տեսնեմ . քանզի իմ դատս
քեզմ յայտնեցի :
21 Ուստի Ձերը այսպէս կ՚ըսէ Ցնա-
թովթի մարդոցը համար՝ Ո՛րոնք
քու Ցողիդ կը փնտռեն , ու կ՚ը-
սեն ՝ Ձերոջը անունովը մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , որ մեր ձեռ-
22 քերովը չմեռնիս : Ցնոր համար
զօրաց Ձերը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա

ես անոնց այցելութիւն պիտի ը-
նեմ . կտրիճները սրով պիտի մեռ-
նին , անոնց տղաքները ու աղջիկ-
23 ները սովամահ պիտի ըլլան . Եւ
անոնք մնացորդ պիտի չունենան .
վասն զի ես Ցնաթովթի մարդոցը
վրայ՝ Ցանոնց այցելութեան տա-
րին չարիք պիտի բերեմ :

ԳԼ · ԺԲ

1 Երեմիա կը գանգատի չարերուն յաջողութեա-
նը համար , բայց Տէրոջմով անոնց կործա-
նումը կը տեսնէ . 5 Տէրոջմէ կը յայտնուի
իրեն՝ իր եղբայրներուն Ցենգութիւնը որ իրեն
դէմ կը Ցարուցեն : 7 Ցաստած իր ժառանգու-
թեանը վրայ կ՚ողբայ . 14 ապաշխարողներուն
գերեզարձութիւն կը խոստանայ :

1 Ո՛վ Ձէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ ,
ո՞ւրն արդար պիտի գտնուիս .
սակայն քեզի † իրաւունքի վրայով
պիտի խօսիմ . Ի՞նչու՞ ամբարիշտ-
ներուն ճամբան յաջողի է , ո՜ բո-
լոր նենգութիւն ընողները հանգըս-
2 տութիւն կը վայելեն : Դուն զա-
նոնք տնկեցիր , և անոնք արմա-
տացան : Ցոնք կ՚աճին ու պը-
տուղ կու տան . Դուն անոնց բեր-
նին մօտ ես , բայց անոնց երիկա-
3 մունքին հեռու ես : Եւ դուն ով
Ձէր՝ Ծզիս գիտես , զիս տեսար ու
Ի՛մ սիրտս քու առջևդ քննեցիր .
զատէ՛ անոնք մորթուելու ոչխար-
ներու պէս , և սպանման օրուան
4 համար ‡ պատրաստէ : Մինչև ո՞րը
Երկիրը սուգ պիտի բռնէ Ընի բը-
նակչացը չարութեանը համար , ու
բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ .
Ընասունները ու Թռչուները
կորսուեցան , վասն զի ըսին , Ցնի-
կայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ :
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ
վազեցիր , ու քեզ յոգնեցուցին ,
հապա ձիաւորներու հետ ի՞նչպէս
ապահովը պիտի մտնես . և դուն
որ խաղաղութեան երկրին մէջ ա-
պահով ես , ի՞նչ պիտի ընես Ծերը-
որ Ցորդանան գետը բարձրանայ :
6 Քանզի Ընրու եղբայրներդ ու քու
հօրդ տունն ալ՝ Ցնոնք անդամ քե-
զի դէմ նենգութիւն ըրին , և քու
ետեւդ բարձրաձայն աղաղակեցին .
Թէև Ցանոնք քեզի ազնիկ բաներ ալ
խօսին , Ծդուն Ցանոնց մի՛ հաւա-
տար :
7 Իմ տունս Թողուցի , իմ ժա-
ռանգութիւնս ձգեցի , Հոգեիս
սիրածը իր Թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի : Իմ ժառանգութիւնս Ցա-
տառի առիւծին պէս եղաւ ինծի ,
Ցանիկայ իր ձայնովը իմ վրաս
պոռաց . ասս պատճառով զանի-
9 կայ ատեցի : Իմ ժառանգու-
թիւնս ‖գոյնզգոյն Թռչունի մը
պէս եղաւ ինծի , Թռչունները ա-

Ն · Ք · գԲ · իբր 608

Ի ԳԼ · իգ · 12 : իԿ · 21 : իԸ · 44 : ծ · 27 : Ղու · ԺԹ · 44 :

= Սաղ · ծա · 4 :

† Կ՚ասէ՝ ինչ գատաս- տանիներուդ

Բ Ցոր · ԺԸ · 6 : իա · 7 : Սաղ · լէ · 1 , 35 : Հգ · 3 , ՃՃ : ԳԼ · Ե · 28 : Ամբ · ա · 4 : Մաղ · գ · 15 :

Ե Ես · իԹ · 13 : Մաա · Ժե · 8 : Մաթ · է · 6 :

Զ Սաղ · ԺԵ · 3 : ՃՀԹ · 1 :

Է ԳԼ · ԺՀ · 20 :

Ը Ցակ · Ե · 5 :

‡ Եբր. սրբէ՛ , կամ՝ նուի- րէ :

Ի ԳԼ · իգ · 10 : Ովս · գ · 3 :

Լ Սաղ · ՃԷ · 34 :

Խ ԳԼ · գ · 25 : Է · 20 : Թ · 10 : Ովս · գ · 3 :

Ծ Ցեռ · գ · 15 : ա Մն · ԺՀ · 15 : ԳԼ · իԹ · 19 : ծ · 44 :

Կ ԳԼ · Թ · 4 : ԺՀ · 19 , 21 :

Լ Առակ · իվ · 25 :

‖ Կ՚ասէ՝ գի- շատիկ

Նոր չորս կողմն են . եկէ՛ք , անա-
պատին բոլոր դազանները ժողվե-
10 ցէ՛ք , Ե բերէ՛ք որ ուտեն : Շատ
ի հովիւներ Իմ այգիս աւերեցին ,
հիմ բաժինս ոտնակոխ ըրին , Ե
իմ ցանկալի վիճակս անապատի
11 ամայութեան դարձուցին : Զա-
նիկայ ամայութեան դարձուցին ,
ու ամայի ըլլալով՝ ինի առջեւս
սուգ բռնեց . բոլոր երկիրը ամայու-
թեան դարձաւ , քանզի ո՛մարդ մը
12 չկայ որ ու բեռնէը մտածէ : Ան-
պատին ամէն բլուրներուն վրայ
աւարառուներ եկան . վասն զի
երկրին մէկ ծայրէն մինչեւ միւս
ծայրը Տէրոջը սուրը կ՛ուտէ , Ե
ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ :
ճ ղԼ . իզ . 13 ճՑորեն ցանեցին , բայց փուշեր
16 , բ Օր . պիտի չհձեն . աշխատանք քաշե-
իը . 38 , ցին , բայց օգուտ պիտի չտեսնեն .
Միք . ջ . ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը
15 , Ընգ . համար ձեր արդիւնքներէն պիտի
ա . 6 : ամչնաք :
14 Ա յսպէս կ՛ըսէ Տէրը իմ չար դը-
բացիներուս համար , որոնք իմ ժո-
ղովուրդիս Իսրայէլին տուած ժա-
ռանգութեանս դ կը դպչին . Ահա
ես զանոնք իրենց երկրին երեսէն
պիտի խլեմ , Յուդայի տունն ալ
ժ Ձաք . բ . 15 անոնց մէջէն պիտի խլեմ : Ո՛ւ
8 : պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետ-
ի Տես բ Օր . քը պիտի դառնամ անոնց ողոր-
Լ . 3 , ԳԼ . միմ , Ե ամէն մէկը իր ժառանգու-
լբ . 37 : թեանը՝ ու ամէն մէկը իր երկիրը
ե Եզեկ . իը . 16 պիտի դարձընեմ : Եւ թէ որ ա-
25 : նոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները
ա Ամով . թ . սորվին , ու « իմ անունովս երդում
14 : ընեն՝ ըԽըվ , կենդանի է Տէր ,
(ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուր-
դիս՝ Բահաղին անունովը երդում
ընել սորվեցուցին .) ան ատեն
Ե իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի
17 * հաստատուին : Ե բայց թէ որ
մտիկ չընեն , ան ատենը ան ազգը
արմատաքի պիտի խլեմ ու պիտի
կորսընցընեմ , կ՛ըսէ Տէրը :

ԳԼ . ԺԹ

1 Եփրատ գետին քովը պահուած կաւէ գօտիի
մը օրինակով Աստուած իր ժողովուրդին կոր-
ծանումը կը ցուցընէ . 12 գինիով լեցուն տի-
կերու օրինակով կը նախաձայնէ անոնց վրայ
գալու թշուառութիւնը . 15 կը յորդորէ զա-
նոնք որ դարձու դառնայ անոնց առջեւը առ-
նեն . 22 կը ցուցընէ թէ իրենց պղծութիւն-
ներն է ասոնց պատճառը :

Ե՛րբ 602 1 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա ,
քեզի մէկ քթմանէ գօտի մը ձա-
խու առ , և զանիկայ մէ՛ջդ կապէ ,
ու զանիկայ ջուրը մի՛ խոթեր :
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ
գօտին ձախու առի ու մէջքս
3 կապեցի : Եւ երկրորդ անգամ
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
4 ւով , Ան ձախու առած գօտիդ՝
որ քու մէջքիդ վրայ է , առ ու
ելլէ՛ Եփրատ գնա , և հոն վէմին
5 ծակին մէջը պահէ զանիկայ : Ո-
ես գացի , և զանիկայ Եփրատի
եղերքը պահեցի , ինչպէս որ Տէրը
6 ինծի պատուիրեց : Եւ շատ օրե-
րէն ետքը Տէրը ինծի ըսաւ ,
Ելլէ՛ Եփրատ գնա , ու անկէ առ
ան գօտին , որ քեզի հրամայեցի որ
7 հոն պահես : Ես ալ Եփրատ գա-
ցի , ու փորելով՝ գօտին ան պա-
հած տեղես առի . և ահա գօտին
փտեր էր , ու բնաւ մէկ բանի մը
8 չէր դար : Եւ Տէրոջը խօսքը ին-
ծի եղաւ՝ ըսելով , Տէրը այսպէս
9 կ՛ըսէ . « Յուդային հպարտու- « Ղե . իզ .
թիւնը ու Երուսաղէմին մեծ 19 :
հպարտութիւնը այդպէս պիտի
10 աւրմ : Ան չար ժողովուրդը՝ որ
իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , և
բ իրենց սրտին կամակորութեամբը բ Գլ . թ .
կը քալեն , և օտար աստուածներ 14 , ժա .
ու ետևէ կ՛երթան անոնց ծա- 8 , ժզ . 12 :
ռայութիւն ընելու և անոնց եր-
կրպագութիւն ընելու համար ,
ատ անպիտան գօտիին պէս պիտի
11 ըլլան . Վասն զի ինչպէս որ գօ-
տին մարդուն մէջքը կը փակչի ,
բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր
Յուդայի տունը ինծի այնպէս
փակցուցեր էի՝ կ՛ըսէ Տէրը , « որ
ինծի ժողովուրդ ըլլան , Ե նաև ա- « Ել . ժթ .
նուն և փառք ու պարծանք , 5 ;
բայց անոնք մտիկ չըրին : « ԳԼ . լԳ .
12 Նաև ասոնց խօսքը ըսես անոնց , 9 :
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ՛ըսէ . Ամէն տիկ գինիով պիտի
լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի
ըսեն , Միթէ մենք չէ՞նք գիտեր
որ ամէն տիկ գինիով պիտի լը-
13 ցուի : Իսկ դուն անոնց ըսես ,
Տէրը այսպէս կ՛ըսէ . Ահա ես աս
երկրին բոլոր բնակիչները , ու
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորները , և քահանաները
ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչները Ի արբեցութեամբ Ի Ես . ծա .
14 պիտի լեցընեմ . Եւ Ղզանոնք 17 , 21 : կգ .
իրարու ջարդելով պիտի կոտրտեմ , 6 : Գլ . իե .
հայրերը տղոցը հետ միասին՝ կ՛ըսէ 27 : ծա .
Տէրը , և անոնց պիտի չգթամ ու 7 :
պիտի չխնայեմ , և ուռանց ողոր- « Սաղ . բ .
մելու զանոնք բնաջինջ պիտի ը- 9 :
նեմ :
15 Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք ,
մի՛ հպարտանաք , վասն զի Տէրը Ի ցես . է .
16 խօսեցաւ : Ի Ձեր Տէր Աստուծոյն 19 :
փառք տուէք , դեռ Ե խաւարը ջո- Ը Ես . ե . 30 :
գիք չհասած , ու ձեր ոտքերը Ը . 22 : Ա-
մութ լեռներու վրայ չսահած , մով . ը . 9 :
և ձեր Ի լոյսի սպասած առենը Ա- Ի Ես . ծթ .
ռաւօտ զանիկայ Ե մահուան սուտե- 9 :
Ե՛րբ 602 Ի Ես . ծ .
17 , 21 : կգ .
6 : Գլ . իե .
27 : ծա .
7 :
« Սաղ . բ .
9 :
Ի ցես . է .
19 :
Ը Ես . ե . 30 :
Ը . 22 : Ա-
մով . ը . 9 :
Ի Ես . ծթ .
9 :
Ի Սաղ . իդ .
19 :

ՆՀ·ՔՀ·ՂԲ·
ԻԲԲ 602

րի չփոխած , ու զանիկայ Թանձր
17 մէգի չդարձուցած : Եայց թէ որ
մնիկ չընէք , Յէր Հպարտութեանը
համար իմ հոգիս ծածուկ տե-
ղուանք պիտի լայ , և իմ աչքս
խիստ շատ լալով արցունք պիտի
Թափէ , վասն զի Տէրոջը հօտը
գերի առնուեցաւ :
18 Լ Թագաւորին ու Թագուհիին ը-
սէ , Ձեր անձը խոնարհեցուցէք ,
ա՛ բեռնէ վայ նստեցէք . վասն զի
ձեր գլխէն ձեր փառաց Թագը ինչ-
19 կաւ : Հարաւային քաղաքները
գոցուեցան ու բացող մը չկայ .
բոլոր Ցուդա գերուԹեան գնաց .
20 ամէնքը գերուԹեան գացին : Աչ-
քերնիդ վերցուցէք և Երիսեսի
կողմէն եկողներուն նայեցէք . քեզ
զի տրուած հօտը , քու փառացդ
21 խաշինքը ուր են : Ի՞նչ պիտի
ըսես՝ երբոր քեզի այցելութիւն
ընէ . վասն զի դուն անոնց սոր-
վեցուցիր որ քու վրադ իշխան և
գլուխ ըլլան . միԹէ քեզ ծննդա-
կան կնոջ պէս ծցաւեր պիտի
22 չըռնէ՞ն : Ու Թէ որ սրտիդ մէջը
ըսես , Ասս բաները ինչո՞ւ հան-
դիպեցան ինծի . քու անօրէնու-
Թեանդ շատութենէն հրու քը-
ղանցքներդ բացուեցան , և դար-
շապարներդ բռնութեամբ մերկա-
23 ցան : Միթէ կարելի՞ է որ Ե-
Թովպացին իր մորթը , կամ ինձը
իր խայտուցները փոխէ , որ դուք
ալ չարութիւն ընելու սորված ըլ-
լալով , կարենաք աղէկութիւն ը-
24 նել : Ուստի անապատի հովէն վեր-
ցուած ՝ մղեղի պէս պիտի դրուեմ
25 զանոնք : Ղասս է քու վճռակդ Ե-
քու բաժինդ՝ որն որ ես քեզի որո-
շեցի , կ՚ըսէ Տէրը , քանզի իս մոռ-
ցար ու ցնտութեան ապաւինե-
26 ցար : Ուստի ՝ ես ալ քու քը-
ղանցքներդ քու երեսիդ վրայ վեր-
ցուցի , ու քու անարգանդ երև-
27 ցաւ : Ես քու շնութիւններդ , ու
՝ վրնջիւններդ , Ե քու լիրբ պոռ-
նկութիւնդ , ա՛ Ն բլուրներու վը-
րայ Ե դաշտի վրայ քու ըշդ-
պղծութիւններդ տեսայ . վայ քե-
զի , ո՛վ Երուսաղէմ . պիտի չմաք-
բուի՞ս . ալ մինչև ե՞րբ :

ԳԼ · ԺԴ

1 Մեծ սովին համար Ղ Երեմիա կ՚ողոթէ : 10
Տէրը չուզեր մնիկ ընել աս ազօթքը ժողո-
վուրդին չարութեանը համար : 13 կը ցուցընէ
Թէ իրենց մէջը սուտ մարգարէները ըլլալով
իրենք չեն կրնար արգարանալ : 17 Երեմիա
անոնց վրայ կ՚ողբայ :

ԻԲԲ 601

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ
2 երաշտութեան վրայով : Ցու-
դա սուգ կը բռնէ , և ՚անոր դրու-
ները կը նուաղին , անոնք դէպի

ՆՀ·ՔՀ·ԴԲ·
ԻԲԲ 601

վրայ տրտում կը նստին , ու Ե Ե-
րուսաղէմի աղաղակը վեր ելաւ :
3 Եւ անոնց ազնուականները իրենց
երիտասարդները Ջուրի կը խրկեն .
աւազանները գացին , Ջուր չգտան ,
և դարձան՝ իրենց անօթները պա-
րապ Եբեբլով . Եամչցան ու պատ-
կառեցան Ե և գլուխնին ծածկե-
4 ցին : Երկրին վրայ անձրև չըլլալուն
պատճառովը գետինը ճաթելուն
համար , երկրագործները ամչցան
5 և գլուխնին ծածկեցին : Քանզի
նաև եղնիկը դաշտի մէջ ծնաւ , ու
խոտ չըլլալուն համար էր յաՓը Թո-
6 ղուց : Ու Ե վայրենի էշերը բլուր-
ներու վրայ կայնեցան , և չապ-
ներու պէս օդը ծծեցին , ու աչքեր-
նին տկարացաւ , վասն զի խոտ չը-
կար :
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները
մեզի դէմ *ելեր են , ա՛յոյն՝ ո՛վ
Տեր՝ Ը քու անունդ համար ըրէ՛ .
քանզի մեր յանցանքները շատ են ,
8 քեզի դէմ մեղք գործեցինք : Ե՛վ
Իսրայէլին Ցոյսը՝ նեղութեան ա-
տենը անոր Փրկիչը , ինչո՞ւ համար
երկրի վրայ հիւրի պէս , ու գիշերը
իջևան ընելու դարձող ճամբորդի
9 պէս ըլլաս : Ինչո՞ւ համար ապ-
շած մարդու պէս , կամ Ը ազատելու
կարողութիւն չունեցող հզօրի մը
պէս ըլլաս . և դուն՝ ո՛վ Տէր՝ Ե մեր
մէջն ես , ու ՚քու անունդ մեր վրայ
կոչուած է . մեզ մի՛ Թողուր :
10 Ա յսպէս կ՚ըսէ Տէրը աս ժողո-
վուրդին համար . Է Ա նոնք ատան-
դական շրջիլը այսպէս սիրեցին , և
իրենց ոտքերը չզսպեցին , ուստի
Տէրը անոնց չհաւնեցաւ . Հ հիմա
անոնց անօրէնութիւնը պիտի յի-
շէ , ու անոնց մեղքերուն պատիժ
11 Թիւն պիտի ընէ : Եւ Տէրը ինծի
ըսաւ , Է Ա՛ս ժողովուրդին բարիք
ըլլալու համար աղօԹք մի՛ ըներ :
12 ՚Թէ որ անոնք ծոմ պահեն , անոնց
աղաղակը մնիկ պիտի չընեմ . ու
Թէ որ ողջակէզ կամ ընծ մատուա-
ցանեն , զանոնք պիտի չընդունիմ .
հապա հարուր , սովով և ժանտախ-
13 տով պիտի սպառեմ զանոնք : Ն Ու
ես ըսի , Ա՜ւաղ՝ ո՛վ Տէր Եհովայ ,
ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն ,
Սուր պիտի չտեսնէք ու ձեր մէջը
սով պիտի չըլլայ , հապա ձեզի աս
տեղը Շշմարիտ խաղաղութիւն պի-
14 տի տամ : Ուն ատենը Տէրը ինծի
ըսաւ , Ը Մարգարէները իմ անու-
նովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ը-
նեն . ՚զանոնք ես չխրկեցի և ա-
նոնց չհրամայեցի ու անոնց չխօ-
սեցայ . անոնք ձեզի սուտ տեսիլք-
ներ , անոտի գուշակութիւններ և
իրենց սրտին խարէութիւնները կը

Ն·ՔՀ·ՂԲ·
ԻԲԲ 602

Ի ԳԼ·Թ·1 : ԺԴ · 17 : ՈՂԶ ա · 2 , 16 : Բ · 18 :

Լ Տ՚ես Գ ԹագԳ · իԳ · 12 : ԳԼ · իԲ · 26 :

Ի ԳԼ·Ղ·22 :

Ծ ԳԼ·Ղ·24 :

Կ ԳԼ·Ե·19 : ԺԴ · 10 :

Հ Ես·Գ·17 : իե · 2 , 3 : Հ՚ՐԹ 26 : Ե-
զեկ · ԺԴ · 37 , 38 , 39 : Նաե·Գ·5 :

Ն Սաղ · ա · 4 : Ովս · ԺԴ · 3 :

Ղ ՑՈԲ·ի·29 : Սաղ · ԺԹ · 6 :

Ճ ԳԼ·ԺՀ·14 : ՛ Հ՚ՐԹ 22 : ՈՂԶ · ա · 8 : Եզեկ · ԺԴ · 37 : իԳ · 29 : Ովս · Բ · 10 :

Ր ԳԼ · Ե · 8 :

Ն Ես · կե · 7 : ԳԼ · Բ · 20 : Գ · 2 , 6 : Ե-
զեկ · Ղ · 13 :

Ի Գ Լ · Թ · 1 : ԺԴ · 17 : ՈՂԶ ա · 2 , 16 : Բ · 18 :

Լ Տ՚ես Գ ԹագԳ · իԳ · 12 : ԳԼ · իԲ · 26 :

Ի ԳԼ·Ղ·22 :

Ծ ԳԼ·Ղ·24 :

Կ ԳԼ·Ե·19 : ԺԴ · 10 :

Հ Ես·Գ·17 : իե · 2 , 3 : Հ՚ՐԹ 26 : Ե-
զեկ · ԺԴ · 37 , 38 , 39 : Նաե·Գ·5 :

Ն Սաղ · ա · 4 : Ովս · ԺԴ · 3 :

Ղ ՑՈԲ·ի·29 : Սաղ · ԺԹ · 6 :

Ճ ԳԼ·ԺՀ·14 : ՛ Հ՚ՐԹ 22 : ՈՂԶ · ա · 8 : Եզեկ · ԺԴ · 37 : իԳ · 29 : Ովս · Բ · 10 :

Ր ԳԼ · Ե · 8 :

Ն Ես · կե · 7 : ԳԼ · Բ · 20 : Գ · 2 , 6 : Ե-
զեկ · Ղ · 13 :

Բ Տ՚ես ա ԹագԳ · Ե · 12 :

Ֆ Սաղ · Խ · 14 :

Ֆ Բ ԹագԳ · ԺԵ · 30 :

Ի ԳԼ·Բ·24 :

* ԵՒՐ · պատ-
ուհասի տուեր

Ղ Սաղ · իե · 11 :

Ի՛ԳԼ · ԺԵ · 13 :

Ը Ես · ԺԹ · 1 :

Ը ԵԼ · ԻԹ · 45 , 46 : Ղև · իԿ · 11 , 12 :

Ի Դան · Թ · 18 , 19 :

Ի Տ՚ես ԳԼ · Բ · 18 : Մ՚ԻՔ · Բ · 18 : Մ՚ԻՔ · Գ · 4 : Զաք · Ե · 13 :

Լ ՈՎս · Ը · 13 : Թ · 9 :

Ի ԵԼ · ԼԲ · 10 : ԳԼ · Ե · 16 : ԺԴ · 14 :

Ի Ա՚ՌԱԿ · ա · 28 : Ես · ա · 15 : ԺԲ · 3 : ԳԼ · ԺԴ · 11 : Եզեկ · Բ · 18 : Մ՚ԻՔ · Գ · 4 : Զաք · Ե · 13 :

Ի ԳԼ·Ե·20 : Ե · 21 , 22 :

Հ ԳԼ·Թ·16 :

Ն ԳԼ·Գ·10 :

Ղ ԳԼ·ԼԵ·10 :

Ճ ԳԼ · իգ · 21 : իԵ · 15 : ԼԹ · 8 , 9 :

15 մարգարէանան ։ Ուստի Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Ան մարգարէներուն
համար , որոնք իմ անունովս մար-
գարէութիւն կ'ընեն , (Թէպէտև
զանոնք ես չխրկեցի ,) ու կ'ըսեն
Թէ Ա՛ս երկրիս մէջը սուր ու սով
պիտի չըլլայ , ան մարգարէները
սրով ու սովով պիտի կորսուին .
16 Եւ ան ժողովուրդը՝ որոնց անոնք
մարգարէութիւն կ'ընեն , սուրին
ու սովին պատճառովը Երուսաղէմի
փողոցները պիտի ձգուին . և զա-
նոնք , անոնց կիներուն , տղաքնե-
րը ու աղջիկները չթաղող պիտի
չգտնուի . ու անոնց վրայ իրենց
չարութիւնը պիտի թափեմ ։
17 Ուստի անոնց ասա խօսքը զըս-
ցես . Ցիւղէր ու ցորեկ աչքերս
արցունք պիտի թափեն ու ընա-
պիտի չդադարին , վասն զի իմ
ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կո-
տորածով , խիստ սաստիկ հա-
րուածով կոտրեցաւ ։ Թէ որ
դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռ-
ցուածներ , և Թէ որ քաղաքը
մտնեմ՝ ահա սովով տկարացած-
ներ կան . վասն զի Թէ՛ մարգարէն
և Թէ քահանան իրենց չգիտցած
երկիրը կը պտըտին ։
19 Ի Միթէ Ցուդան բոլորովին մեր-
ժեցիր . քու հոդիդ Սիօնէն զզուե-
ցա՞ . մեզի ինչո՞ւ այնպես զարկիր՝
որ մեզի բժշկութիւն չկայ . Խնդա
խաղաղութեան սպասեցինք , բայց
բարութիւն չկար . բժշկութեան
ժամանակին ապաւէնէ , բայց ահա
20 խռովութիւն եկաւ ։ Մենք՝ ով
Տէր՝ մեր ամբարշտութիւնը ու մեր
հայրերուն անօրէնութիւնը դի-
տենք . վասն զի քեզի դէմ մեղք
21 գործեցինք ։ Քու անունդ հա-
մար ծեզի մի՛ զզուիր , քու փա-
ռացդ աթոռը մի՛ անարգեր . մեզի
հետ ըրած ուխտդ յիշէ և անիկայ
22 մի՛ աւերը ։ Միթէ հեթանոսաց
ունայնութիւններուն մէջ անձրև
տուող մը կայ , կամ թէ անձրևը
երկինքները կու տան . չէ՞ որ ա՛ս-
կայ ընողը դուն ես , ով մեր Տէր
Աստուածը . ուստի քեզի կը յու-
սանք , վասն զի ասոնց ամենը դուն
ըրիր ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Հրեաներուն բոլորովին մերժութիւնը , ու անոնց
վրայ գալու զանազան դառնասոտնութիւնը ։ 10
Երեմիա անոնց աւելութեանը համար գան-
գատ ընելով՝ իրեն համար խոստումնը մը
կ'ընդունի , 12 ու անոնց համար սպառնալիք
մը ։ 15 Ինքը ազօթք կ'ընէ , 19 ու բարի
խոստումնք մը ձեռք կը բերէ ։

1 Ետ Տէրը ինծի ըսաւ , Թէև
Մովսէս ու Սամուէլ իմ առ-
ջեւս կայնելու ըլլային , աս ժողո-
վուրդին վրայ հաճութիւն պիտի
չունենայի . զանոնք առջեւէս վը-
2 ռնտէ , ու թող ելլեն ։ Եւ Թէ
որ քեզի՝ Ո՞ւր ելլենք ըսեն , ան ա-
տենը անոնց ըսես , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ո՞մահուան համար՝ ո՞ս-
ո՞ւթիւնը՝ մահուան , ու սուրի
համար՝ սրո՞ւթիւնը՝ սուրի , և սո-
վի համար՝ սո՞ւվը՝ սովի , ու
գերութեան համար՝ գերո՞ւթիւնը
3 գերութեան ելլէն ։ Եւ Հանոնց
վրայ չորս տեսակ պատիժ պիտի
իրկեմ՝ կ'ըսէ Տէրը . մեռցընելու
համար սուրը , ու պատռելու հա-
մար շուները , և ուտելու ու ապա-
կանելու համար ՀԵրկինքի թռըռ-
չունները ու երկրի գազանները ։
4 Եւ Հզանոնք նեղութիւն կրելու
համար երկրիս բոլոր թագաւորու-
թիւններուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ , Ցուդայի թագաւորին Եզե-
կիայի որդւոյն Մանասէին պատ-
ճառաւը՝ անոր Երուսաղէմի մէջ
5 ըրած բաներուն համար ։ Վասն
զի Ո՞վ քեզի պիտի խնայէ՝ ով
Երուսաղէմ , ու ո՞վ քեզի ցաւակից
պիտի ըլլայ , և քու որպիսութիւ-
նըդ հարցընելու համար ո՞վ պիտի
6 դառնայ ։ Դուն իս Թողուցիր՝
կ'ըսէ Տէրը , ա՛ետ գացիր . ես
ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի
երկընցընեմ և քեզ պիտի կորսըն-
ցընեմ . Հզթութիւն ընելէն յոգնե-
7 ցայ ։ Ու զանոնք երկրին դռնե-
րուն մէջը պիտի հռսեմ էբր ԹՀ
Հեծանոցով . իմ ժողովուրդս ան-
զաւակ պիտի Թողում Հ պիտի
կորսընցընեմ , վասն զի Հանոնք ի-
8 րենց ճամբաներէն չդարձան ։ Ա-
նոնց որբևարիները ծովուն աւազէն
աւելի շատցան իմ առջեւս . * անոնց
վրայ ա՛ երիտասարդին՝ մօրը վրայ
կէս օրուան ասոնը աւարառու
բերի . անոր վրայ յանկարծ արհա-
9 վիրք ու սոսկում ձգեցի ։ Թ Եօթը
ա՛ս ծնանողը նուաղեցաւ , իր
հոգին աւանդեց , Հցորեկուան ա-
տենը անոր արևը մնաւ . անիկայ
ամչցաւ ու պատկառեցաւ , և ա-
նոնց մնացորդը իրենց թշնամեացը
առջևը սուրի պիտի մատնեմ ,
կ'ըսէ Տէրը ։
10 Հվա՛յ ինծի՝ ով մայրս , որ զիս
բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ
ու վէճի մարդ ծնար . ոչ ես շահով
ստակ տուի , ոչ ալ ինծի շահով
ստակ տուին , ա՛ս ամենը ինծի
11 անէծք կու տան ։ Տէրը կ'ըսէ որ
Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ , ու
երջանիկ պիտի ըլլաս . և անշուշտ
նեղութեան ու տառապանաց ժա-
մանակը Հթշնամիդ քեզի աղաչել
12 պիտի տամ ։ Միթէ երկաթը

ՆՀ . ՔՀ . ԳԲ . Բբր 601

ՃԳԼ . Ե . 12 , 13 ։

ՃՍԱՂ . ՀԹ . 3 ։

ՆԳԼ . Թ . 1 ։ ԺԳ . 17 ։ ՈՂԲ . Ա . 16 ։ Բ . 18 ։

ԼԳԼ . Ը . 21 ։

ա Եզեկ . Է . 15 ։

Ն ՄԻԹԷ ՑՈՒԴԱՆ ԲՈՒՐՈՎԻՆ ՄԵՐ-
ԺԵՑԻ . ՔՈՒ ՀՈԳԻԴ ՍԻՕՆԷՆ ԶԶՈՒԵ-
ՑԱ՞ . ՄԵԶԻ ԻՆՉո՞Ւ ԱՅՆՊԵՍ ԶԱՐԿԻՐ՝
ա Որ Մեզի Բժշկութիւն Չկայ . Հ Մենք
Խաղաղութեան սպասեցինք , բայց
բարութիւն չկար . բժշկութեան
ժամանակին ապաւէնէ , բայց ահա

ա Սաղ . ՃՀ . 6 ։ Դան . Թ . 8 ։

ա Սաղ . Հդ . 2 , 20 ։ ՃՀ . 45 ։

Է Բ Օր . ԼԲ . 21 ։

ա Ջաք . ժ . 1 , 2 ։

բ Սաղ . ՃԼԵ . 7 ։ ՃԽԵ . 8 ։ Եա . Լ . 23 ։ ԳԼ . Ե . 24 ։ ժ . 13 ։

Բբր 601

ա Եզեկ . ժգ . 14 , ԼՀ ։

Բ ԵԼ . ԼԲ . 11 , 12 ։ Սաղ . ՂԲ . 6 ։

Ճ ա Թագ . Ե . 9 ։

Ն . Ք . ԳԲ . Բբր 601

Տ ԳԼ . ԽԴ . 11 ։ Եզեկ . Ե . 2 , 12 ։ Ջաք . ժ . 9 ։

Ր Տես ՂԼ . ԻՀ . 16 , ԼՀ ։

ՂԲ Օր . ԻԲ . 26 ։ ԳԼ . Է . 33 ։

Ե Բ Օր . ԻԲ . 25 ։ ԳԼ . ԻԴ . 9 ։ Եզեկ . ԻԴ . 46 ։

Ը Դ Թագ . ԻԱ . 11 , ԼՀ ։ ԻԳ . 26 ։ ԻԴ . 3 , 4 ։

Ի Եա . ԾԱ . 19 ։

ԺԳԼ . Բ . 13 ։ Ի ԳԼ . Է . 24 ։

ԼՈՎ . ԺԳ . 14 ։

Ի Եա . Թ . 13 ։ ԳԼ . Ե . 3 ։ Ամվ . Դ . 10 , 11 ։

* Կա՛մ՝ ա Նոնց երիտասարդներուն

Ձ ա Թագ . Բ . 5 ։

Ի Ամվ . Ը . 9 ։

ՀՁՈՂ . Գ . 1 , ԼՀ ։ ԳԼ . Ի . 14 ։

Ն·Ք·Գ·
իբր 601

ՂՍամ·խգ·
12։ ԳԼ·ժե·
3։

* Կ՚ասէ՝ քու
թշնամի-
ներդ քու
չգիտցած
երկրէդ պի-
տի բերեմ՚։

ե ԳԼ · ժզ ·
13։ ժէ · 4։
զ Բ Օր · ԼԲ ·
22։
է ԳԼ · ժբ ·
3։
Ը ԳԼ · ժա ·
20։ ի · 12։
ՂՍամ·կԹ·
7։
ժ Եզեկ · գ ·
1, 3։ Յայտ·
ժ · 9, 10։
Ղ Ցոր · իգ ·
12։ Սաղ ·
ճժԹ · 72,
111։
ՂՍամ · ա ·
1։ իշ · 4,
5։

Ը ԳԼ · Լ · 15։

ա Ցոր · զ ·
15, ըէ։

ա Ջաք · գ ·
7։
Ա Հմր 1։
ժ Եզեկ · իբ ·
26։ խդ ·
23։

բ ԳԼ · ա · 18։
զ · 27։
ի ԳԼ · ի · 11։

Հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
13 կոտրէ՞։ Քու բոլոր մեղքերուդ
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ
քու ստացուածքդ ու գանձերդ
ձրիապէս յափշտակութեան պի-
14 տի մատնեմ։ Եւ *պահպ քու
թշնամիներուդ հետ քու չգիտցած
երկիրդ պիտի փոխադրեմ՚՝։ վասն
զի իմ բարկութենէս կրակ վա-
ռեցաւ, ա՚ ձեր վրայ պիտի բոր-
բոքի։
15 Ո՚վ Տէր՝ դուն իմ ցնծու-
տես. դուն յիշէ և ինծի այցելու-
թիւն րլլ, ու ինծի հալածիչներէս
իմ վրէժս առ. քու երկայնմտու-
թեանդ համար դուն մի՛ վերցներ.
դիտցիր որ ընդդէմ համար նախա-
16 տինը կրեցի։ Ես քու խօսքերդ
գտածիս պէս՝ *զանոնք կերայ, և
ընդու խօսքդ իմ սրտիս ցնծու-
թիւն և ուրախութիւն եղաւ.
վասն զի քու անունդ իմ վրաս
կոչուած է՝ ով զօրաց Տէր Աս-
17 տուած։ Պ՚ոչաղը ընկերներուն
ժողովքին մէջ չնստայ ու չզուար-
ճացայ. քու ձեռքիդ պատճառո-
վը առանձին նստայ՝ վասն զի ա՚
բարկութիւնովդ զիս լեցուցիր։
18 Ինչո՞ւ իմ ցաւս միտնչնաւոր, և
իմ վէրքս անդարմանելի է. անի-
կայ բժշկուիլ չուզեր. դուն ինծի
բոլորովին սուտ ա՚ անհաւատա-
րիմ ջուրերու պէս պիտի րլլաս։
19 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ. *Թէ որ դառնաս, ես քեզ ետ
պիտի բերեմ՝ ա՚ Իմ առջեւս պի-
տի կայնիս. և թէ որ *պատուա-
կանը անարգէն որուչեւս, իմ բերնիս
պէս պիտի րլլաս. անոնք քեզի
դառնան, բայց դուն անոնց մի՛
20 դառնար։ Ու քեզ աս ժողովուր-
դին պղնձէ ամուր բ՚արիսպի պէս
պիտի ընեմ. և քեզի հետ պիտի
պատերազմին, բայց չպիտի կրնան
քեզ յաղթել. վասն զի ես քեզի
հետ եմ՝ քեզ փրկելու ու ազա-
21 տելու համար, կ՚ըսէ Տէրը։ Եւ
քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ա-
զատեմ՝, ու բռնաւորներուն ձեռ-
քէն պիտի փրկեմ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Մարգարէն իր ամուսնութենէն Տրաժարելուն, և սուգի ու կոչունքի տուներ չերթալուն օրի-նակովը Հրէից կործանումը կը նախաձայնէ, 10 իրենց Տայրերէն աւելի չարութիւն ընել նուն համար։ 14 Անոնց դերեզմանութիւնը իրենց Եգիպտոսէն ազատուելէն աւելի զար-մանալի դործ մը պիտի ըլլար։ 16 Աստուած կրկին Տաւաքելում պիտի ընէր իրենց կռա-պաշտութեանը համար։

1 Նե Տերոջը խօսքը ինծի եղաւ, ը-
2 սելով՝ Քեզի կնիկ մի՛ առներ,
ու աս տեղս տղաքներ ու աղջիկ-
3 ներ չունենաս. Քանզի աս տեղս
ծնած տղաքներուն ու աղջիկնե-
րուն համար, և աս երկրիս մէջ
գանոնք ծնանող մայրերուն հա-
մար, ու զանոնք ծնանող Տայրե-
րուն համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
4 Անոնք *մահահիւթ Տիւանդու-
թիւններով պիտի մեռնին. անոնց
համար Բ սուգ պիտի չբռնուի, ու
անոնք պիտի չթաղուին. Տերկրի
երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլ-
լան, և սրով ու սովով պիտի
Տատնին. և անոնց Ժ դիերը երկինք
քի թռչուններուն ու երկրի գա-
զաններուն կերակուր պիտի րլլան։
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Դի տուն մի՛ մտներ ու լալու մի՛
երթար, և անոնց համար մի՛ ողբ
բար, վասն զի իմ խաղաղութիւնս
աս ժողովուրդին վերցուցի՝ կ՚ըսէ
Տէրը, ողորմութիւնը ու գթու-
6 թիւնը Վերջ՝ Ըն աս երկրիս
մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի
մեռնին և պիտի չթաղուին. ու
Ղանոնց համար սուգ պիտի չընեն,
և Ի իրենք մարմինները վրայ կրա-
ցածներ պիտի չտնեն, ու անոնց
համար Բ իրենց մազերը պիտի չը-
7 փետեն։ Եւ մեռելի մը վրայով
միխիթարութիւն տալու համար
Բ սուգի Տաց պիտի չբաժնեն, ու
անոնց Տայրերուն ու մայրերուն
համար Ժ մխիթարութեան բաժա-
8 կը անոնց պիտի չխմցընեն։ Նաև
կոչունքի տուն մի՛ մտներ, որ ա-
նոնց Տետը նստիս ուտելու ու խմե-
9 լու համար. Վասն զի զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ. Ահա Բես աս տեղէն՝ ձեր աչ-
քին առջեւէն ու ձեր օրերուն մէջը
ցնծութեան ձայնը և ուրախու-
թեան ձայնը, փեսային ձայնը
ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցը-
10 նեմ։ Եւ երբոր աս բոլոր խօսքերը
աս ժողովուրդին զըուցես, և ա-
նոնք քեզի ըսեն՝ Ի՚ինչո՞ւ համար
Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը մեր
վրայ խօսեցաւ, ու ի՞նչ է մեր ան-
օրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր
Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր Ենք,
11 Ան ատենը անոնց ըսես, Ի՚վասն զի
ձեր Տայրերը զիս թողուցին, կ՚ըսէ
Տէրը, և ուրիշ աստուածներու
ետեւէ գացին, ու անոնց ծառայու-
թիւն ըրին և անոնց երկրպագու-
թիւն ըրին. զիս թողուցին ու իմ
12 օրէնքս չպահեցին։ Եւ դուք Ժ ձեր
Տայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք.
և ահա ինծի մտիկ չընելով, Ի ձեզ-
մէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամա-
13 կորութեանը ետեւէն գնաց. Ըս
ալ աս երկրիս երեսէն ձեզ պիտի
նետեմ Ն անանկ երկիր մը՝ որ էէր

Ն·Ք·Գ·
իբր 601

ա ԳԼ · ժե ·
2։
բ ԳԼ · իբ ·
18, 19։ իե ·
33։
գ Սաղ · ձգ ·
10։ ԳԼ · ը ·
2։ Թ · 22։
դ Սպ · ՀԹ ·
2։ ԳԼ · է ·
33։ ւգ · 20։
ե Եզեկ · իգ ·
17, 22, 23։

զ ԳԼ · իբ ·
18։
է Ղէ · ժԹ ·
28։ բ Օր ·
ժգ · 1։ ԳԼ ·
խա · 5։ խե ·
5։
ը Ես · իբ ·
12։ ԳԼ · է ·
29։
Ը Ովս · Թ ·
4։ Տես բ
Օր · իզ ·
14։ Ցոր ·
խբ · 11։
ժ Ածկ · լա ·
6, 7։
ի Ես · խդ · 7,
8։ ԳԼ · է ·
34։ իե · 10։
Եզեկ · իգ ·
13։ Ովս ·
բ · 11։ Ցայս·
ժը · 23։

լբ Օր · իԹ ·
24։ ԳԼ · է ·
19։ ժգ ·
22։ իբ · 8։

իբ Օր · իԹ ·
25։ ԳԼ · իբ ·
9։

ի ԳԼ · ժգ · 10։
հ Օր · գ · 26,
27, 28։ իբ ·
36, 63, 64,
65։
ձ ԳԼ · ժե · 14։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 601

ճանչնար «՚է դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը . ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար աստուածներու ծառայութիւն պիտի ընէք , ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ՝ ։

ՂԵս · Խգ · 18 ։ ԳԼ · Իգ · 7 , 8 ։

14 Ընող համար ահա՝ օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ պիտի չըսուի թէ կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն

15 հանեց . Հապա՝ կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն , և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էր . ու ֆ զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն տուի ։

ֆ ԳԼ · իգ · 6 ։ Լ · 3 ։ Լը · 37 ։

ՀՏես Ամվ · գ · 2 ։ Ամր · ա · 15 ։

16 Ահա ես շատ հ ձկնորսներ բերել պիտի տամ՝ կ՚ըսէ Տէրը , ու զանոնք պիտի որսան . և անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի տամ՝ ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն և ամէն բլուրի վրայէն ու վէմերուն

17 ծակերէն պիտի որսան ։ Վասն զի իմ յաչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն վրայ են . իմ երեսէս ծածկուած չեն , ու անոնց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առջևէն պահուած չէ ։

յ Ցոբ · Լգ · 21 ։ Առակ · ե · 21 ։ ժե · 3 ։ ԳԼ · Լբ · 19 ։

18 Հուսկ՚ էէ ։ Ես նախ անոնց անօրէնութեանը ու մեղքին ֆ կրկնապատիկ հատուցում պիտի ընեմ , ո՛ր ովհետև ե իմ երկիրս պղծեցին , և իրենց գարշութիւններուն ու պղծութիւններուն դիերովը իմ ժառանգութիւնս լեցուցին ։

Նես · խ · 2 ։ ԳԼ · ժե · 18 ։

ե Եզեկ · խգ · 7 , 9 ։

«Սաղ · ժբ · 2 ։

ե ԳԼ · ժե · 17 ։

19 Ո՛վ Տէր , «իմ զօրութիւնս և իմ բերդս ու իմ ապաստանարանս Նեղութեան օրը , երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի դան ու պիտի ըսեն , Իրաւցընէ մեր հայրերը սբստութիւն , ունայնութիւն ու դառնօգուտ բաներ ժառանգեցին ։

պ Ես · խգ · 10 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ ժ · 5 ։

ե Ես · լէ · 19 ։ ԳԼ · բ · 11 ։ Գաղ · գ · 8 ։

20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածներ պիտի ընէ . ու ե անոնք աստուածներ չեն ։

21 Անոր համար ահա ես ա նոնց աս անգամ պիտի գիտցընեմ՝ իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի գիտցընեմ անոնց . և պիտի գիտնան որ «իմ անունս Եհովայ է ։

Ն · ք · ղՖ · Իբր 601

ֆ Դատ · գ · 7 ։ բ Մն · իգ · 18 ։ Լգ · 3 ։ 19 ։ Ես · ա · 29 ։ ժե · 8 ։ ԳԼ · բ · 20 ։

* կամ՝ լեռնաբնակ

գ ԳԼ · ժե · 13 ։

ե ԳԼ · ժզ · 13 ։

ղ ԳԼ · ժե · 14 ։

ե Ես · լ · 1 , 2 ։ լա · 1 ։

ը Տես Ես · լա · 3 ։

ի ԳԼ · Խբ · 6 ։

ժ Ցոբ · ի · 17 ։

իբ Օբ · իթ · 23 ։

լ Սաղ · բ · 12 ։ Լգ · 8 ։ Հին · 1 ։ Հով · 5 ։ Առակ · ժզ · 20 ։ Ես · Լ · 18 ։

ի Սաղ · ա · 3 ։

ժ ա Թագ · ժզ · 7 ։ ա Մն · իբ · 9 ։ Սաղ · է · 9 ։ ՃԼԹ · 23 , 24 ։ Առակ · ժէ · 3 ։ ԳԼ · ժա · 20 ։ ի · 12 ։ Հռով · ը · 27 ։ Յայտ · բ · 23 ։

ն Սաղ · կբ · 12 ։ ԳԼ · Լբ · 19 ։ Հռով · բ · 6 ։

հ Սաղ · ծե · 23 ։

յ Դղ · ե · ժբ · 20 ։

ղ ԳԼ · ժզ · 8 ։ ե Սաղ · հգ · 27 ։ Ես · ա · 28 ։

† կամ՝ ինձմէ

ՀՏես Ղտ · ժ · 20 ։

յ ԳԼ · բ · 13 ։

Ն բ Օբ · ՛ժ · 21 ։ Սաղ · ՃԹ · 1 ։ ՃԽբ · 14 ։

ղ Ես · ե · 19 ։ Եզեկ · ժբ · 22 ։ Ամվ · ե · 18 ։ բ Պետ · գ · 4 ։

ԳԼ · ՃԻ

1 Ցուդային մեղքը Երեմիայի համար ։ 5 Մարգու ապաւինելը կ՚անիծուի , 7 իսկ Աստուծոյ ապաւինելը կ՚օրհնուի ։ 9 Խաբեպայ սիրտը չկրնար զԱստուած խաբել ։ 12 Աստուծոյ փրկութիւնը ։ 15 Մարգարէն գանգատ կ՚ընէ իր մարգարէութիւնը ծաղր ընդունելուն համար ։ 19 ու կը խրկուի որ շաբաթը սուրբ պահելուն ուխտը նորոգէ ։

1 Ցուդային մեղքը Երկաթի գրիչով ու անդամանդի ծայրով գրուած է . Բանոնց սրտին տախտակին վրայ և անոնց սեղաններուն եղջիւրներուն վրայ փորուած

2 է . Որպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին բերեն անոնց սեղանները ու անոնց Աստարովթի կուռքերը , ո բոյ կանաչ ծառերուն քովը բարձր բլուրներուն վրայ ընծաներ եին ։

3 Ո՛վ «իմ լեռս՝ որ դաշտի մէջ ես , Քու ստացուածքդ , քու բոլոր գանձերդ , Բոլոր սահմաններուդ մէջ մեղքի համար ընծաներ տեղերդ յափշտակութեան պիտի

4 մատնեմ ։ Եւ դուն ալ պիտի ղեկուիս քու ժառանգութենէդ որ քեզի տուի . և Քու չգիտցած երկրի մէջ քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ քեզ . Վասն զի իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք , որ յաւիտեան պիտի բորբոքի ։

5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Անիծեալ ըլլայ ան մարդը որ մարդու կ՚ապաւինի , ու Ընմարմինը իրեն բազուկ կ՚ընէ՝ , և իր սիրտը Տէրոջմէ

6 կը խոտորի ։ Անիկայ Բանապատի մէջ մնոյշի պէս պիտի ըլլայ . ու Երբոր աղէկութիւն գայ , պիտի չտեսնէ . և անապատին այրուած տեղուանքը՝ Հաղ ու անբնակ երկրի

7 մէջ պիտի բնակի ։ Օրհնեալ ըլլայ ան մարդը որ Տէրոջը կ՚ապաւինի , ու Տէրոջը կ՚ապաւ-

8 ւինի , ու անոր յոյսը Տէրն է ։ Անիկայ Ջուրերու քով տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր արմատները գետի քով երկրնդրնելով՝ տաքութեան գալը չտեսներ . Հապա անոր տերեւը կանանչ կ՚ըլլայ , ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշէր , ու պտուղ տալէն ետ չմնար ։

9 Սիրտը ամէն բաներէն աւելի խաբեպայ ու խիստ չար է . զանիկայ

10 ո՞վ կրնայ գիտնալ ։ Ես Տէրս Սիրտը կը քննեմ , երիկամունքները կը փորձեմ , Որ մարդուն իր ճամբաներուն համեմատ , ու իր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընեմ ։

11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն դիզողը իր ծածկած հաւկիթներովը Թուխսի նստող կաքաւի պէս է . Զանիկայ հիր օրերուն կէսին պիտի թողուս , ու վերջը Նանմիտ պիտի ըլլայ ։

12 Մեր սրբարանին տեղը՝ Ի սկզբանէ փառաւոր ու բարձր աթոռ է ։

13 Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը , ամէն անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի ամչնան , †Եղծք Հեռացողները երկրի հողին վրայ պիտի գրուին , վասն զի Տէրը՝ կենդանց ջուրին աղբիւրը թողուցին ։

14 Ո՛վ Տէր՝ զիս բժշկէ՛ ու պիտի բժշկուիմ , զիս փրկէ՛ ու պիտի փրկուիմ . վասն զի Իմ պարծանքս

15 դուն ես ։ Ահա անոնք ինծի կ՚ըսեն , Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է . Հիմա

16 Թող դէմ ։ Բայց ես *քու եւսեբդ հովիս ըլլալէն չվախայ , ու չարիքի օրուան չցանկացայ , ինչպես որ դուն դիտես . իմ շրթունքներէս ելածը 17 քու առջեւդ էր ։ Ինծի արհաւիրք մի՛ ըլլար . Նեղութեան օրը իմ ա- 18 պաւէնս դուն ես ։ *Ջհս հալածողները թող ամչնան , ու ես չամչնամ . թող անոնք զարհուրին , ու ես չզարհուրիմ . անոնց վրայ թշուառութեան օրը բեր , և *զանոնք կրկին կոտորածով կոտրէ ։

19 Տէրը այսպէս բսաւ ինծի . Գնա ու ժողովուրդին որդւոցը դուռը՝ ուակից որ Ցուդայի թագաւորները կը մտնեն ու կ'ելլեն , ու Երուսա- 20 ղէմին ամէն դռները կայնէ . Եւ անոնց ըսէ , *Ո՛վ Ցուդայի թագաւորներ , ու բոլոր Ցուդա , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ աս դռներէն կը մտնէք , Տէրոջը 21 խօսքը մտիկ ըրէք . Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Հոգիներ անձերուն զգուշացէ՛ք ու ըրէք , և շաբաթ օրը բեռ մի՛ վերցընէք , ու Երուսաղէմի 22 դռներէն ներս մի՛ բերէք . Եւ շաբաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ մի՛ հանէք , ու բնաւ գործ մը չընէք , հապա շաբաթ օրը սուրբ պահեցէք , ինչպէս որ *ձեր հայրե- 23 րուն պատուիրեցի . *Բայց անոնք մտիկ չըրին ու ականջնին չդնէցին , հապա իրենց պարանոցը խրատացուցին որ մտիկ չընեն ու խրատ 24 չընդունին ։ Իսկ թէ որ ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ընէք , կ'ըսէ Տէրը , որ շաբաթ օրը աս քաղաքին դռներէն ներս բեռ չբերէք , ու շաբաթ օրը սուրբ պահէք , բնաւ 25 անոր մէջ գործ մը չընելով , *Ա՛ն ատենը Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ աս քաղաքին դռներէն պիտի մըտնեն , իրենք և իրենց իշխանները՝ Ցուդայի մարդիկները ու Երուսաղէմի բնակիչները . ու աս քաղաքը 26 յաւիտեան պիտի մնայ ։ Եւ Ցուդայի քաղաքներէն ու *Երուսաղէմի շրջակայ տեղերէն , ու Բենիամինի երկրէն և †դաշտերէն ու լեռներէն ու հարաւէն պիտի գան , և ողջակէզ ու գոհ և հացի ընծայ ու կնդրուկ պիտի բերեն , և Տէրոջը տունը †շնորհակալութեան 27 ընծաներ պիտի բերեն ։ Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք , որ շաբաթ օրը սուրբ պահէք ու շաբաթ օրը բեռ չվերցընէք ու Երուսաղէմի դռներէն ներս չմտնէք , °ես ալ աՆոր դռներուն մէջ կրակ պիտի բռընկցընեմ . ֆու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ , ու պիտի չմարի ։

ԳԼ . ԺԸ

1 Բրուտի մը օրինակով մարգարէն կը ցուցընէ Աստուծոյ բացարձակ իշխանութիւնը ազգերը կառավարելու մէջ ։ 11 Ցուդային դառնաստիութիւնը սպառնալիք կ'ըլլայ իր ապօրինակ ապստամբութեանը համար ։ 18 Երեմիա ի- րեն դառնամտութիւն ընդներուն դէմ կ'աղաչէ ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 2 խօսքն է , որ ըսաւ , Ելիր ու բրուտին տունը իջիր , և հոն քե- 3 զի իմ խօսքերս լսել տամ ։ Ու ես բրուտին տունը իջայ , և ահա անի- 4 կայ ձախարակով կը գործէր ։ Ու կաւէ շինած ամանը բրուտին ձեռքին մէջը աւրուեցաւ . և զանիկայ նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝ ինչպէս որ բրուտին հաճոյ եղաւ որ ը- 5 նէ ։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 6 ըսելով , Միթէ ձեզի՝ *ես բրուտին նման չկարող չիմ՝ ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը . ահա ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իսրայէլի 7 տունը ։ Երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան մը համար ըսե- լու ըլլամ , Թէ †պիտի քակեմ , պիտի փլցընեմ ու պիտի կորսըն- 8 ցնեմ , *Թէ որ ան ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ , իր չարութենէն դառնայ , ես ալ պիտի զղջամ ան չարիքին համար՝ որ անոր ընելու 9 մտածեր էի ։ Իսկ երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան մը համար ըսելու ըլլամ , Թէ պիտի 10 շինեմ ու պիտի տնկեմ , Թէ որ անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ առջեւս չարութիւն ընէ , ես ալ պիտի զղջամ ան բարիքին համար՝ որ ըսեր էի Թէ անոր պիտի ընեմ ։ 11 Եւ հիմա Ցուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսք ու ըսէ՝ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ , ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ . Դարձէք ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբանե- րէն դարձէ՛ք , և ձեր ճամբաները 12 ու ձեր գործքերը ուղղեցէ՛ք ։ Բայց անոնք կ'ըսեն , †Ցոյս չկայ . վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն ետեւ- էն պիտի երթանք , ու ամէն մէկերնիս մեր չար սրտին կամակո- րութեանը պէս պիտի ընենք ։ 13 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ը- սէ . Հիմա աղգերուն մէջ հարցու- ցէք , ասանկ բան մը ով լսեր է ։ Իսրայէլին կոյսը †խիստ սոսկալի 14 բան ըրաւ ։ Միթէ Լիբանանի ձիւ- նը *արտին վէմէն՝ կը պակսի՞ ,

ՆՀ . ՂՒ . ԽԸՐ 601

*ԳԼ . Ա . 4 , ԷՃ ։

ՀԳԼ . ԺԷ . 19 ։

ՂՍԱՂ . ԼԱ . 4 ; ԽՐ . 14 ։ Տ . 2 ։

ՀՍԱՂ . ԽԸ . 2 ։

*ԳԼ . ԺԹ . 20 ։

ՀԹՈՒ . ԺԸ . 32 , ԷՃ ։ ՆԵՀ . ԵՄ . ԺԳ . 19 ։

*ԵՒ . Ի . 8 ։ ԻԳ . 12 ։ ԼԱ . 13 ։ ԵԶԿ . Ի . 12 ։

*ԳԼ . Է . 24 , 26 ։ ԺԱ . 10 ։

ՃԳԼ . ԻԲ . 4 ։

*ԳԼ . ԼԲ . 44 ։ ԼԳ . 13 ։

†ԶԱՔ . Է . 7 ։

†ՍԱՂ . ՃՀ . 22 ։ ՃԺԶ . 17 ։

°ԳԼ . ԻԱ . 14 ։ ԽԹ . 27 ։ ՈՂՐ . Գ . 11 ։ ԱՄՎ . Ա . 4 , 7 , 10 , 12 ։ Բ . 2 , 5 ։

ֆ Գ ԹԱԳ . ԻԷ . 9 ։ ԳԼ . ՅԲ . 13 ։

ՆՀ . ՂՒ . ԽԸՐ 601

ԻԲԲ 605

*ԵՒ . ԽԷ . 9 ։ ՀՅՈՎ . Թ . 20 , 21 ։

†ԵՒ . ԿԳ . 8 ։

‡ԳԼ . Ա . 10 ։

*ԵԶԿ . ԺԸ . 21 . ԼԳ . 11 ։

†ԳԼ . ԻԳ . 3 ։ ՅՈՒՆ . Գ . 10 ։

Հ Գ ԹԱԳ . ԻԷ . 13 ։ ԳԼ . Է . 3 ։ ԻԷ . 5 ։ ԻԳ . 13 ։ ԼԲ . 15 ։

†ԳԼ . Բ . 25 ։

ԷՀ . ՍԿԶ . Ը . 1 ։

†ԳԼ . Ե . 30 ։ *ԿԱՏ՝ ՍՈՒՐԱՑԱՅԻՆ

կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջու-
15 րերը կը ցամքին : Բայց իմ ժողո-
վուրդս զիս մոռցաւ , Ի՛նչպիսու-
թիւններու խունկ ծխեցին . ու
զանոնք իրենց քալած Հին ճամ-
բաներուն մէջը սահեցուցին , որ
՝՝բիլ շաւիղներու մէջ՝ չփակուած
16 Ճամբայի մէջ քալեն , Որ իրենց
երկիրը Ի աւերակ , ու յաւիտեան
Ի սուլելու Ենթակայ ընեն . անկէ ա-
մէն անցնողը պիտի հիանայ , ու
17 գլուխը պիտի շարժէ : Ես Զանոնք
թիւնամին առջևը պիտի ցրուեմ
հիւր թէ արևելեան հովով , անոնց
թիւսառուելեան օրը Ն անոնց կըռ-
նակ պիտի ցուցընեմ , և ոչ թէ
երես :

18 Ու ըսին : Ղեկէք՝ Երեմիային
դէմ չարքներ խորհինք . Ճվան զի
քահանային՝ օրէնք , ու իմաստու-
նէն՝ խորհուրդ , և մարգարէին
խօսք պիտի չկորսուի . եկէք՝ զա-
նիկայ լեզուով զարնենք , ու անոր
ամէն խօսքերուն ականջ չտանք :

19 Ո՛վ Տէր՝ ինծի ականջ տուր , ու
ինծի հետ վիճ՝ ընդներուն ձայնը
20 լսէ : Մթիթէ աղէկութեան փո-
խարէն չարիք կը հատուցուի՞ : Վասն զի Ն անոնք իմ անձիս համար
փոս փորեցին . յիշէ՛ որ քու առ-
ջևդ կայնեցայ , որ անոնց համար
բարեխօսութիւն ընեմ , ու քու
բարկութիւնդ անոնցմէ դարձընեմ :

21 Անոր համար Ն անոնց տղաքները
սովի՛ մատնէ , ու զանոնք սուրին
ձեռքը յանձնէ . անոնց կիներները
անզաւակ ու որբևարի ըլլան , և
էրիկները մահուամբ կոտորուին , ՚՚
երիտասարդները պատերազմի մէջ
22 սրով զարնուին : Երբոր անոնց
վրայ յանկարծակի ՚՚՚՚՚՚՚՚
գունդեր բերես , անոնց տուներէն
աղաղակ լսուի . ինչու որ Ձ զիս
բռնելու համար փոս փորեցին , և
իմ ոտքերուս համար ծածուկ որո-
23 գայթներ լարեցին : Ու դուն , ով
Տէր՝ գիտես անոնց բոլոր խորհուր-
դը ինծի դէմ՝ Ի՛ մեռցընելու հա-
մար . ՚անոնց անօրէնութիւնը մի՛
քաւեր , և անոնց մեղքը քու առ-
ջևէդ մի՛ ջնջեր , հապա անոնք քու
առջևդ կործանին . քու բարկու-
թեանդ ատենը անոնց այցելութի՛ն
ըրէ :

ԳԼ · ԺԹ

1—15 Իրուսի ամանի մը կոտրելուն օրինակովը կը ցուցուի Հրէից կործանումը իրենց մեղքերուն համար :

1 Տէրը այսպէս բսաւ . Գնա , բրու-
տի չինած հողէ կուժ մը ծախու
առ , ու ժողովուրդին ծերերէն
և քահանաներուն ծերերէն հետ

2 ՚՚ . Եւ խեցիներու դրանը դիմա-
ցը եղող ՚Ենովմի որդւոյն ձորը
ելիր , ու հոն քարոզէ՛ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի ղսուցեմ . Ի՛ Ու ըսէ ,
Ո՛վ Ցուդայի թագաւորներ ու
Երուսաղեմի բնակիչներ՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք . Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՛ը-
սէ . Ահա ես ասոր տեղւոյս վրայ ա-
նաղն չարիք պիտի բերեմ , որ զա-
նիկայ ամէն լսողին Ի ականջները
4 պիտի խօսին . Վասն զի Ի անոնք
զիս թողուցին , ու աս տեղս ինծմէ
օտարացուցին , և հոս խունկ ծը-
խեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ
ոչ իրենք և ոչ իրենց հայրերը ,
ոչ ալ Ցուդայի թագաւորները
ճանչցեր էին . ու աս տեղս Ի ան-
5 մեղ արիւնով լեցուցին . Եւ Ի հա-
հաղին բարձր տեղւոյնքը շինեցին ,
որ իրենց տղաքները կրակով այրէն՝
Բահաղին ողջակէզ ընեն , Ի որն որ
ես չհրամայեցի , չխօսեցայ ու
6 միտքս ալ չանցաւ : Ուստի ահա՛
օրեր կու գան՝ կ՛ըսէ Տէրը , որ
մէյմըն ալ աս տեղս Ցօփեթի ու
Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չը-
սուի , հապա Սպանութեան ձոր :
7 Եւ աս տեղս Ցուդային ու Երու-
սաղեմին խորհուրդը պիտի խափա-
նեմ . Ի ու զանոնք իրենց թշնամի-
ներուն առջևը սրով , և իրենց հո-
գին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի
կործանեմ . ու անոնց Ի դիները
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի
8 տամ . Եւ աս քաղաքը Ի աւերակ
ու նախատինք պիտի ընեմ . անկէ
ամէն անցնողը անոր բոլոր հա-
րուածներուն պատճառաւ պիտի
9 հիանայ ու պիտի սուլէ : Եւ պա-
շարման ատենը ան Ներքոյթեանը
մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և
անոնց հոգին փնտռողները զանոնք
պիտի նեղեն , Ի իրենց տղոցը միսը
ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի
կերցընեմ անոնց . ու իրարու միսը
պիտի ուտեն :
10 Ի Եւ քը ան կուժը քեզի հետ
եկող մարդիկներուն աչքին առջևը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ , Զօրաց Տէ-
րը այսպէս կ՛ըսէ . Ի Ես ժողովուրդ-
դը ու աս քաղաքը այնպէս պիտի
կոտրեմ , ինչպէս որ մէկը բրուտի
անօթը կը կոտրէ , որ ալ չկրնար
նորոգուիլ . ու Ի ՚՚՚՚՚ Տօփեթի
մէջ պիտի թաղեն՝ *մինչև որ ալ
12 թաղելու տեղ չմնայ՚՚ : Ես տե-
ղւոյս ու անոր բնակչաց այսպէս
պիտի ընեմ՝ կ՛ըսէ Տէրը , և աս
քաղաքը Ցօփեթի պէս պիտի ը-
13 նեմ . Ու Երուսաղեմի տուները և
Ցուդայի թագաւորներուն տունե-

ՁԲ· Ես· ժե· 8 ։ Դ Թագ· իգ · 10 ։ Գլ· Ե· 31 ։
Բ Գլ· ԺԵ· 20 ։
Գ Թագ· Գ· 11 ։ Դ Թագ· իա · 12 ։
Ծ Բ Օր· իը · 20 ։ Ես· կե· 11 ։ Գլ· Բ· 13 ։ 17 ։ 19 ։ ԺԵ· 6 ։ ԺԵ· 13 ։
Ե Դ Թագ · իա · 16 ։ Գլ· Բ· 34 ։
ՁԳլ· Ե· 31 ։ 32 ։ լԲ· 35 ։
Ե ՂԵ· ԺԸ· 21 ։

Բ Ես· ԺԵ· 8 ։

Ր ՂԵ· իՀ · 17 ։ Բ Օր· իը · 25 ։

Թ Սաղ· ՀԹ· 2 ։ Գլ· Ե· 33 ։ Ժզ· 4 ։ ԼԳ · 20 ։
Ի Գլ· Ժբ· 16 ։ իԹ · 13 ։ Ծ · 13 ։

Լ ՂԵ· իՀ · 29 ։ Բ Օր· իը · 53 ։ Ես· Թ· 20 ։ Ողբ· Գ· 10 ։
Ե Գլ· Ծա· 63 ։ 64 ։

Թ Սաղ · Բ· 9 ։ Ես· Լ· 14 ։ Ողբ ։ Գ · 2 ։

Կ Գլ· Ե· 32 ։
*Կամ՝ ուրիշ թաղելու տեղ չըլլալուն համար ։

ը Տօփեթի տեղն պէս պիդծ պիտի ըլլան , * ան բոլոր տուներուն պատճառովը " որոնց Յատանքներ-
ուն վրայ երկինքի բոլոր զօրքե-
րուն խունկ ծխեցին , և օտար աս-
տուածներուն ղթափելու Նուէր-
ներ մատուցին :
14 Ու Երեմիա Տօփեթէն եկաւ ,
ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր էր
մարգարէութիւն ընելու համար .
և ե Տէրոջը տանը գաւիթը կայնե-
ցաւ ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
15 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ . Ահա աս քա-
ղաքիս վրայ ու անոր բոլոր դիւ-
ղաքաղաքներուն վրայ պիտի բերեմ
ան բոլոր չարիքները՝ որ անոր դէմ
խօսեցայ . վասն զի ե խրտնդ պարա-
նոցը խստացուցին , որ իմ խօսքերս
մտիկ չընեն :

ԳԼ . Ի

1 Փաշուր Երեմիային կը գարնէ և նոր անուն մը կ'ընդունի , ու առակալի դասապարտու-
թիւն մը : 7 Երեմիա կը գանգատի իր անար-
գուելուն համար , 10 իրեն դէմ եղած նենգ-
թիւններուն համար 14 և իր ծննդեանը հա-
մար :

1 Այս Տէրոջը տանը գլխաւոր վերա-
կացուն Եմմերի որդին Փաշուր
2 Երեմիա կը մարգարէանար : Ու
Փաշուր Երեմիա մարգարէին զար-
կաւ , և զանիկայ Տէրոջը տանը
մէջ եղող Բենիամինի վերի դրանը
3 կոճղը դրաւ : Ու հետեւեալ օրը
Փաշուր Երեմիան կոճղէն հա-
նեց . ու Երեմիա անոր ըսաւ , Տէ-
րը քու անունդ Փաշուր չկոչեց ,
4 հապա ‡ Մակոր միսապիպ . վասն
զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
քեզ արհաւիրքը պիտի ընեմ քու
անձիդ ու քու բոլոր բարեկամնե-
րուդ . և անոնք իրենց թշնամինե-
րուն սրովը պիտի իյնան , ու քու
աչքերդ պիտի տեսնեն . և բոլոր
Ցուդան Բաբիլոնի թագաւորին
ձեռքը պիտի մատնեմ . ու զանոնք
Բաբիլոն գերի պիտի տանի , ու
5 զանոնք սրով պիտի զարնէ : Նաև
ես քաղաքին բոլոր հարստու-
թիւնը ու անոր բոլոր վաստակը
ու անոր բոլոր պատուական բա-
ները պիտի տամ . և Ցուդայի թա-
գաւորներուն բոլոր գանձերը ի-
րենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի
տամ . և զանոնք պիտի յափշտա-
կեն ու առնեն և Բաբիլոն տա-
6 նին : Եւ դուն՝ ով Փաշուր՝ ու
քու տանդ բոլոր բնակիչները դե-
րութեան պիտի երթաք . և հա-
բիլոն պիտի երթաս ու հոն պիտի
մեռնիս , և հոն պիտի թաղուիս
թէ՛ դուն և թէ քու բոլոր բարե-
կամներդ , որոնց ես սուտ մարգարէ-
ութիւն րրիր :
7 Ձիս Համոզեցիր՝ ով Տէր , ու
ես համոզուեցայ . Ետ դուն ինծմէ
զօրաւոր ես ու յաղթեցիր . հա-
մէն օր խաղը եղայ , ամէնը ինձ
8 ծաղր կ'ընեն . քանզի քանի որ կը
խօսիմ՝ կ'աղաղակեմ և ւբռնու-
թեան ու զրկանաց համար կը բո-
ղոքեմ . վասն զի Տէրոջը խօսքը
ամէն օր նախատինք ու անարգանք
9 եղաւ ինծի : Ու ես ըսի , Զանի-
կայ չյիշեմ , և ալ անոր անունովը չխօսիմ . բայց սրտիս
մէջը եվառած կրակի պէս եղաւ
ոսկորներուս մէջը զոցուած . և
յոգնեցայ պահելէ կրնալն ու ես
10 չեմ կրնար : Վասն զի շատերէն
չարախօսութիւն լսեցի , ամէն
կողմանէ վախ եղաւ : Իմ բոլոր
ջեր , ու բամբասեն՝ ըսէն . թ իմ
բոլոր բարեկամներս ‖ իմ սխալիլս
կը դիտէին , ըսելով՝ , Գուցէ անի-
կայ խաբուի , ու անոր յաղթենք
11 և անկէ մեր վրէժը առնենք : Բայց
Տէրը ինծի հետ է զօրաւոր ա-
խոյեանի պէս . անոր համար զնս
հալածողները պիտի դլորին ու
պիտի չյաղթեն . անոնք խիստ
պիտի ամչնան , քանզի անհեւքու-
թեամբ կը վարուին . անոնց երբեք
Էանարդանքը յաւիտեան պիտի
12 չմոռցուի : Բայց դուն , ով զօ-
րաց Տէր , որ թ արդարը կը փոր-
ձես , երիկամունքը ու սիրտը կը
տեսնես . անոնց վրայ ի քու վրէժ-
խնդրութիւնդ տեսնեմ ի քանզի
13 իմ դատս քեզի յայտնեցի : Տէ-
րոջը երգեցէք , Տէրը դովեցէք .
քանզի հոգւոյն չարա-
գործներուն ձեռքէն ազատեց :
14 Անիծեալ ըլլայ ան օրը որ ես
ծնայ . իմ մօրս պիս ծնած օրը
15 օրհնեալ չըլլայ : Անիծեալ ըլլայ ան
մարդը որ իմ հօրս աւետիս բե-
րաւ , ու զանիկայ խիստ շատ ու-
րախացուց՝ ըսելով , Քեզի արու-
16 զաւակ մը ծնաւ : Եւ ան մարդը
ան քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ ո-
րոնք Տէրը կործանեց ու չխնա-
յեց . անիկայ առաւօտուն ղոզը
լսէ , ու կէսօրուան աւաղը աղա-
17 զակ : Վասն զի ծօ արգանդէն
դիս չմեռցուց , որ մայրս ինծի
դերեզման ըլլար , և անոր արգան-
18 դը յաւիտեան յղի մնար : Ինչու
այսպէս ծօ արգանդէն ելայ , Նոր
աշխատանք ու ցաւ տեսնեմ , և
իմ օրերս ամօթով սպառին :

ԳԼ . ԻԱ

1 Սեդեկիա մարդ կը խրկէ որ Երեմիային հար-
ցընէն թէ Նաբուգոդոնոսորին պատերազմը
ինչ վախճան պիտի ունենայ : 3 Երեմիա կը

Ն . ք . գբ . Իբր 605
հ գ Թագ . իգ . 10 :
* Կամ՝ այս-
ինքն ան բո-
լոր տունե-
րը՝
յ գ Թագ . իգ . 12 : ԳԼ .
լբ . 29 : Սոփ .
ա . 5 :
ղԳԼ . է . 18 :
ճ Տես բ Մն .
ի . 5 :
ի ԳԼ . է . 26 :
ժե . 23 :
ա ա Մն . իդ .
14 :
‡ Յն՝ ամէն
կողմանէ
վախ . Սաղ .
ղ . 13 ;
Հմր 10 : ԳԼ .
ղ . 25 : Ող .
5 : Ես . 29 :
Ն . ք . գբ . Իբր 605
է ԳԼ . ժգ .
13 , 14 : Իբ .
15 : Իթ .
21 :
ը ԳԼ . ա . 6 ,
7 :
ի Ողբ . գ .
14 :
ղ ԳԼ . ղ . 7 :
ե Ցոր . լբ .
18 , 19 :
Սաղ . ղթ .
3 :
ը Ցոր . լբ .
18 : Գօր .
ժբ . 5 :
ի Սաղ . լ .
13 :
ժ Ցոր . ժթ .
19 : Սաղ .
խա . 9 : Ծե .
13 , 14 : Ղռ .
ժա . 53 ,
54 :
‖ Կամ՝ ինծի
յարգները
ի՛ըն ,
ի ԳԼ . ա . 8 ,
19 :
լ ԳԼ . ժե .
20 : ժե . 18 :
ի ԳԼ . իգ .
40 :
ծ ԳԼ . ժա .
20 : ժե .
10 :
կ Սաղ . ծգ .
7 : ծթ . 10 :
հ Սաղ . լե .
9 , 10 : ճԹ .
30 , 31 :
յ Ցոր . գ . 3 :
Տես գԼ .
ժե . 10 :
ղ Ծն . ժթ .
25 :
ճ ԳԼ . ժբ .
22 :
մ Ցոր . գ .
10 , 11 :
յ Ցոր . գ .
20 :
ն Ողբ . գ . 1 :

Նախաձայնէ մէկ սաստիկ պաշարում մը ու վշտալի դէպքերէն մը։ 8 կը խրատէ ժողովուրդը որ զգաղթեացուց իչխան, 11 ու թա-գաւորին տունը կը մեղադրէ։

Ն · Ք · ՂՖ · Իբր 589

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է, երբոր Սեդեկիա թա-գաւորը Մելքիայի որդին ՝ Փա-սուրը ու Մաասիայի որդին Ի Սո-փոնիա քահանան անոր խրկեց,
2 ըսելով, Ի Շնորհք ըրէ՝ մեզի հա-մար Տէրոջը հարցուր, վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-գաւորը մեզի հետ պատերազմ կ'ը-նէ. դուցէ Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն համեմատ ընէ, և անկից *մեզմէ դառնայ"։
3 Ու Երեմիա անոնց ըսաւ, Սե-
4 դեկիային այսպէս ըսէք. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ա-հա ես ձեր ձեռքերուն մէջ եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դարձընեմ, որոնցմով դուք պա-րսպին դուրսէն ձեզ պաշարող Բաբիլոնի թագաւորին ու քաղ-դէացիներուն հետ կը պատերազ-միք. և Ի դանոնք աս քաղաքիս մէ-
5 ջը պիտի ժողվեմ։ Ու ես ալ Ի ձեր-կընցած ձեռքով և զօրաւոր բա-զուկով, սրտմտութեամբ, բար-կութեամբ ու մեծ ցասումով ձեզի
6 հետ պիտի պատերազմիմ։ Եւ աս քաղաքիս բնակիչները՝ թէ՛ մարդ և թէ անասուն պիտի զարնեմ. ա-նոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռ-
7 նին։ Ու անկէ ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը՝ Ց Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան, և անոր ծառաները ու ժողովուր-դը, և աս քաղաքիս մէջ ժանտ-ախտէն, սուրէն ու սովէն մնաց-ածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդո-նոսոր թագաւորին ձեռքը, և անոնց թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց հոգիները վհատողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և զանոնք սուրի բերնէ պիտի անցընէ, Ի անոնց պի-տի չխնայէ, պիտի չգթայ ու ո-ղորմութիւն պիտի չընէ։
8 Եւ աս ժողովուրդին ըսես, Տէ-րը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր առջևը կը դնեմ կենաց ճամբան
9 ու մահուան ճամբան. Ի Ան քաղա-քիս մէջ կեցողը սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ ելլողը ու ձեզ պաշարող քաղ-դէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ ու ի անոր կեանքը իրեն
10 աւարի մը պէս պիտի ըլլայ։ Քանզի Ի իմ երեսս աս քաղաքիս վրայ հաս-տատեցի չարիք ընելու համար և ոչ թէ բարիք՝ կ'ըսէ Տէրը. Նաին-կայ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու Ի զանիկայ կրա-կով պիտի այրէ։
11 Եւ Ցուդայի թագաւորին տանը
12 ըսէ՝ Տէրոջը խօսքը լսեցէ՛ք Ո՛վ Դաւիթի տունը, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի Առտուանց Ի իրաւունքով դատաստան տեսէ՛ք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատե-ցէ՛ք. չըլլայ որ ձեր չար գործ-քե-րուն համար իմ բարկութիւնս կը-բակի պէս ելլելով բռընկի, ու
13 մարող մը չըլլայ։ Ընդդէմ հես ձեզի դիմ եմ, ով հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները, որ կ'ըսէք Թէ Ի Մեզի դէմ ով պիտի իջնէ, կամ մեր բնակարաններուն մէջ ով պի-
14 տի մտնէ. Բայց ես ձեզի ըստ գործ-քերուն պտուղին համեմատ այցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու անոր անտառին մէջ կրակ պիտի բռընկցընեմ, որ ճա-նոր ամէն բոլորտիքը եղածը պիտի ուտէ։

Ն · Ք · ՂՖ · Իբր 609

Ի Սաղ. ՃԼ. 8։
Ի ԳԼ · Իբ · 3։ Ջաբ · Է · 9։
Հ Եզեկ. Ժգ · 8։
Յ ԳԼ · Խթ · 4։
Ղ Ա՛ռակ. Ա · 31։ Ես · Գ · 10, 11։
Ճ Բ Մն · ԼԶ · 19։ ԳԼ · Ծբ · 13։

Գ Լ · Ի Ե

1 Երեմիա խոստումնալիքներով ու սպառնալիքներով կը յորդորէ ժողովուրդը որ ապաշխարէն։ 10 Սեդրոմին։ 13 Յովակիմին 24 ու Ցեքոնիային վրայ հասնելու դառաստանը։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ցուդայի թագաւորին տունը իջէը, ու
2 հոն աս խօսքը խօսէ՝ Ու ըսէ՛, Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ նըս-տող Ցուդայի թագաւոր՝ Տէրոջը խօսքը մտի՛կ ըրէ, թէ՛ դուն և թէ քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ որ
3 աս դռներէն կը մտնէք։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի Իրաւունք ու ար-դարութիւն ըրէ՛ք, ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազատե-ցէ՛ք, և օտարականին, որբին ու որբևարիին Ի անիրաւութիւն ու բռնութիւն մի՛ ընէք, և աս տեղս
4 անմեղ արիւն մի՛ թափէք։ Վասն զի Թէ որ ամէն կերպով աս խօսքը Ի դործ դնէք, Դան ատենը Դա-ւիթի աթոռին վրայ նստող Թա-գաւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝ աս տանը դռներէն պիտի մտնեն, իրենք և իրենց ծա-
5 ռաները ու ժողովուրդը։ Բայց Թէ որ աս խօսքերը մտիկ չընէք, Ի իմ անձիս վրայ երդումս կ'ընեմ, կ'ը-սէ Տէրը, որ աս տունը աւերակ
6 պիտի ըլլայ։ Քանզի Ցուդայի Թա-գաւորին տանը վրայով Տէրը այս-պէս կ'ըսէ. Դուն Ինձ Գա-ղաադայ պէս ես ու Լիբանանու գա-գաթին պէս ես, սակայն անշուշտ քեզ անապատի պէս ու անբնակ քաղաքներու պէս պիտի ընեմ.
7 Եւ քու վրադ կործանողներ պիտի Ի հանեմ. ամէն մէկը իր զէնքովը պիտի Ի ջոյ, ու Ի քու ընտիր եղևինե-ներդ պիտի կտրեն Ի և կրակը ձը-
8 գեն։ Ու աս քաղաքէն շատ ազ-

Ե Եզէք. ՍԸՐ-ԲԵՄ.
Ղ Ես · Լե · 24։
Է ԳԼ · Իա · 14։

դեր պիտի անցնին , և իրարու պի-
տի ըսեն , Ընչո՞ւ համար Տէրը աս
9 մեծ քաղաքին այսպէս ըրաւ : Եւ
պիտի ըսեն , Վասն զի իրենց Տէր
Աստուծոյն ուխտը թողուցին , և
ուրիշ աստուածներու երկրպագու-
թիւն ըրին ու անոնց ծառայե-
ցին :
10 Մեռնողին համար մի՛ լար , ու
անոր համար մի՛ ողբար . հապա
դացողին համար դառնապէս լա-
ցէք , որովհետև ան պիտի
չդառնայ , ու իր հայրենիքը պիտի
11 չտեսնէ : Վասն զի Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ Յուդայի թագաւորին Յով-
սիայի որդւոյն Աստղումին համար ,
որ իր հօրը Յովսիային տեղը թա-
գաւոր նստաւ , Ելաւ աս տեղէս ե-
լաւ . Անիկա ան ալ հոս պիտի
12 չդառնայ . Հապա անիկա իր ե-
րի քշուած տեղը պիտի մեռնի , ու
ան երկիրը պիտի չըտեսնէ :
13 Վա՜յ անոր՝ որ իր տունը զրկան-
քով , ու իր վերնատունները անի-
րաւութեամբ կը շինէ . Իր դրացին
ձրի կը բանեցընէ , և անոր աշխա-
14 տութեանը վարձքը չի՛ճարեր . Ին-
ծի ընդարձակ տուն ու հովասուն
վերնատուններ շինեմ՝ ըսելով , ի-
րեն պատուհաններ կը բանայ , ու
ներկիսով եղևնափայտով կը պատէ ,
15 ու նօթով կը ներկէ : Միթէ դուն
*շատ եղևնափայտեր ժողվելով՝
թագաւոր պիտի ըլլաս : Հօրէդ որ
քու հայրդ կերաւ ու խմեց , նաև
իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ ,
ան ատենը նորա ադեկ եղաւ .
16 Աղքատին ու տնանկին դատը տե-
սաւ , ան ատենը անոր ադեկ եղաւ .
միթէ զիս գիտնալը ասիկայ չէ՞ ,
17 կ՚ըսէ Տէրը : Ա՛ սակայն քու աչ-
քերդ ու սիրտդ ուրիշ բանի վրայ
չէ , բայց միայն քու ագահու-
թեանդ և անմեղ արիւն թափե-
լու և անիրաւութեան ու բռնա-
ւորութեան վրայ է , որ անոնք ը-
նես :
18 Անոր համար Յուդայի թագա-
ւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմ
մին վրայով Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով ,
Վա՜յ՝ եղբայրս , կամ վա՜յ՝ քոյրս .
անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով ,
Վա՜յ՝ տէր իմ , կամ վա՜յ անոր փա-
19 ռացը : Անիկա իշու թաղումով
պիտի թաղուի , և քաշելով պիտի
տարուի , ու Երուսաղէմի դռնե-
րէն դուրս պիտի նետուի :
20 Լիբանան ելիր ու աղաղակէ՛ ,
և Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ՛ ու
Աբարիմէն աղաղակէ՛ . վասն զի
քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուե-
21 ցան : Երբոր դուն յաջողութեան
մէջ էիր՝ քեզի զգուշցեցի , Դուն
ըսիր , Մտիկ չեմ ըներ . Ասդ ման-
կութենեդ՝ի վեր ճամբադ ասկ է ,
22 որ իմ խօսքս մտիկ չընես : Քու
բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կոր-
ծանէ , ու հոմանիներդ գերութեան
պիտի երթան . յիրաւի ան ատենը
բոլոր չարութեանդ համար պիտի
ամչնաս ու պիտի պատկառիս :
23 Ով՚ Լիբանանի մէջ բնակող , ու
եղևիններու մէջ բոյն ունեցող ,
երբոր քեզի ծննդական կնոջ երկ-
անցը պէս ցաւեր դան , որչափ
24 ողորմելի պիտի ըլլաս : Ես կեն-
դանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , ով Յու-
դայի Թագաւոր՝ Յովակիմի որդին
Ծեքոնիա , Թէև իմ աջ ձեռ-
քիս վրայ կնիք ալ ըլլաս , անկէ
25 ալ քեզ պիտի փրցընեմ . Եւ
քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն
ձեռքը ու ան մարդիկներուն ձեռ-
քը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախ-
նաս , և Բաբիլոնի Կաբուգոդոնո-
սոր Թագաւորին ձեռքը ու Քաղ-
դեացւոց ձեռքը պիտի մատնեմ .
26 Եւ քեզ ու քու մայրդ որ քեզ
ծնաւ , օտար երկիր պիտի նետեմ ,
ուր որ ծնած չէք , և հոն պիտի
27 մեռնիք : Ու պիտի չդառնան ան
երկիրը , ուր որ դառնալու կը
28 յուսան : Միթէ աս Գեքոնիա ը-
նուաճ մարդը անարդուած ու կոտ-
րած սափոր մըն է , կամ թէ Ա-
նանկ ամանի մըն է՝ որուն մէկը չը-
հաճիր . ինչո՞ւ համար ինքը ու իր
սերունդը նետուեցան , ու իրենց
29 չգիտցած երկիրը քշուեցան : Ով՚
երկիր , երկիր , երկիր , Տէրոջը
30 խօսքը մտիկ ըրէ . Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ա՛ս մարդը բանգաւաղ գրե-
ցէք , ու մարդը իր օրերուն մէջը
յաջողութիւն պիտի չգտնէ . քանի-
դի անոր սերունդէն բնաւ մէկը յա-
ջողութիւն պիտի չգտնէ ; Որ Դա-
ւիթի աթոռին վրայ նստի , և այ-
սուհետև Յուդայի վրայ թագաւո-
րութիւն ընէ :

ԳԼ . Ի Գ

1 Մարգարէն կը նախատինքի թէ գրուած հօտը
նորէն պիտի ժողովուի : 5 Քրիստոս զանոնք
պիտի կառավարէ ու փրկէ : 9 Սուտ մար-
գարէներուն դէմ , 33 ու ճշմարիտ մարգա-
րէութիւնները ծաղր ընողներուն դէմ խօսք :
1 Վա՜յ ան հովիւներուն՝ որ իմ
արօտիս ոչխարները կը կորսընց-
ընեն ու կը ցրուեն , կ՚ըսէ Տէրը :
2 Անոր համար այսպէս կ՚ըսէ Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը ան հովիւ-
ներուն վրայով , որ իմ ժողո-
վուրդս կը հովուեն . դուք իմ ոչ-
խարներս ցրուեցիք , ու զանոնք
վռընտեցիք , և անոնց այցելութիւն

Ն . ք . գէ . իբր 609

ը ր Օր . իթ . 24 , 25 ; գ Թագ . Թ . 8 , 9 :
ր դ Թագ . իր . 17 : բ Մն . լգ . 25 :
բ դ Թագ . իր . 20 :
ի Հմր 11 :

լ Տես ամն . գ . 15 . և բաղատ՝ դ Թագ . իգ . 30 ին հետ :
ի Տես գ Թագ . իգ . 34 :

ծ դ Թագ . իգ . 35 ; Հմր 18 :
կ Գն . ժթ . 13 : բ Օր . իդ . 14 ; 15 : Միք . գ . 10 : Ամբ . բ . 9 : Ցակ . ե . 4 :

* Եբր . եղև . նոյիայտին նախանձելի լռէք
հ դ Թագ . իգ . 23 :
ն Սաղ . ճիը . 2 : Ես . գ . 10 :

ղ Եզեկ . ժթ . 6 :

Կատարուեցաւ՝ 599
ճ Գլ . ժգ . 4 , 6 :
յ Տես գ Թագ . ժգ . 30 :
յբ Մն . լգ . 6 : Գլ . լգ . 30 :
599

Ն . ք . գէ . իբր 599

ն Գլ . գ . 25 : է . 33 , ըգ :
շ Գլ . իգ . 1 :

ո Հմր 20 :

լ Գլ . գ . 24 :

պ Տես գ Թագ . իգ . 6 , Տ : ա Մն . գ . 16 : Գլ . լե . 1 :
† Եբր . Քոնիա ,
չ Երդ . ը . 6 : Ածգ . բ . 23 :
ռ Գլ . լգ . 20 :
ս դ Թագ . իգ . 15 : բ Մն . լգ . 10 :

‡ Եբր . իրենց անձը կը վերցընեն :

վ Սաղ . լա . 12 : Գլ . խը . 38 : Ովս . ը . 8 :

տ բ Օր . լբ . 1 : Ես . ա . 2 : լգ . 1 : Միք . ա . 2 :
ր Տես ամն . գ . 16 , 17 : Մտթ . ա . 12 :

ց Գլ . լգ . 30 :

ԳԼ . Ի Դ

ա Գլ . ժ . 21 : իբ . 22 : Եւ զկէ . լգ . 2 :

Ն · Ք · ՂՖ · Իբր 599

Բ ԵԼ · ԼԲ · 34 ։
Է ԳԼ · ԼԲ · 37 ։ Եզեկ · ԼԴ · 13 , ԼԷ ։

* Կ՛ա՛ ա՛ բառները

Բ ԳԼ · Գ · 15 ։ Եզեկ · ԼԴ · 23 , ԼԷ ։

Ի ԵՈ · Դ · 2 ։ ԺԱ · 1 ։ Ի · 10 , 11 ։ ԳԼ · ԼԴ · 14 , 15 , 16 ։ Դան · Թ · 24 ։ Զաք · Գ · 8 ։ Գ · 12 ։ Ցօհ · Ա · 45 ։

ՂՍաղ · Հբ · 2 ։ Ես · Թ · 7 ։ ԼԲ · 1 , 18 ։

Ե Բ Օր · ԼԳ · 28 ։ Զաք · ԺԳ · 11 ։

Ը ԳԼ · ԼԲ · 37 ։

Ը ԳԼ · ԼԳ · 16 ։ Ա Կոր · Ա · 30 ։

Ժ ԳԼ · ԺԳ · 14 , 15 ։

Ի Ես · Խգ · 5 , 6 ։ Հմր 3 ։

Լ Տե՛ս Ամբ · Գ · 16 ։

Խ ԳԼ · Ե · 7 , 8 ։ Թ · 2 ։

Ծ Ովս · Դ · 2 , 3 ։

Կ ԳԼ · Թ · 10 ։ ԺԲ · 4 ։

Հ ԳԼ · Գ · 13 ։ Բ · 10 ։ Սոփ · Գ · 4 ։

Ձ ԳԼ · Ե · 30 ։ ԺԱ · 15 ։ ԼԲ · 34 ։ Եզեկ · Բ · 11 ։ ԻԳ · 39 ։

ՂՍաղ · ԼԵ · 6 ։ Առակ · Գ · 19 ։ ԳԼ · ԺԳ · 16 ։

Ճ ԳԼ · ԺԱ · 23 ։

Յ ԳԼ · Բ · 8 ։

Ն ԵՈ · Թ · 16 ։

չըրիք . Է ահա ես ձեր դորձոցը չա-
րութեանը համար ձեզի այդելու-
թիւն պիտի ընեմ , կ՛ըսէ Տէրը .
3 Ու Է ես իմ ոչխարներուս մնացորդը
պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրնե-
րէն ուր որ զանոնք քշեր եմ , և
զանոնք իրենց * փարախները պիտի
դարձընեմ , և պիտի աճին ու շատա-
4 նան ։ Ու անոնց վրայ Բ հովիւներ
պիտի դնեմ , որ զանոնք հովուեն .
և անոնք ալ պիտի չվախ-
նան ու պիտի չդարհուրին ու
պիտի չպակսին , կ՛ըսէ Տէրը ։
5 Ահա Ի օրեր կու գան՝ կ՛ըսէ Տէ-
րը , որ Դաւթին արդարութեան
Ճառադիլ մը պիտի հանեմ , որ
թագաւորի պէս թագաւորութիւն
պիտի ընէ , իմաստութեամբ պիտի
վարուի , ու Երկրի վրայ իրաւունք
ու արդարութիւն պիտի ընէ ։
6 Ի Անոր օրերը Ցուդա պիտի ազա-
տի , և Իսրայէլ ԸապահովՈւթեամբ
պիտի բնակի . ու Ը ան որ ա-
նունը՝ որով պիտի կոչուի , ՏԻՐՈՋ
7 ՄԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ : Անոր հա-
մար ահա Ժ օրեր կու գան, կ՛ըսէ Տէ-
րը , որ ալ պիտի չըսուի Թէ կենդա-
նի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգ-
8 դիպտոսի երկրէն հանեց . Հապա
կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի
տանը սերունդը հանեց ու բերաւ
հիւսիսի երկրէն , և Էան բոլոր եր-
կիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էի .
ու անոնք իրենց երկրին մէջ պիտի
բնակին ։

9 Մարգարէներուն համար փրտաս
ներսի դիս կը կոտրի , Ըբոլոր ոսկոր-
ներս կը դողան . Տէրոջը երեսէն
ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն
դինով մարդու պէս , և գինին գը-
լուխը զարկած մարդու պէս եղայ ։
10 Քանզի Ե երկիրը շնացողներով լե-
ցուած է . քանզի Ժ անէծքի պատ-
ճառով երկիրը սուգ կը բռնէ .
Է անապատին արօտները չորցան ,
որովհետև անոնց ճամբան չար և
զաւ , և անոնց ոյժը ուղղութեան
11 համար չէ ։ Վասն զի Հ Թէ մար-
գարէն և Թէ քահանան պղծուե-
ցան , Ն անոնց չարութիւնը իմ
տանս մէջն ալ գտայ , կ՛ըսէ Տէրը ։
12 Ղ Անոր համար անոնց ճամբաները
խաւարի մէջ սահելցընող տեղերու
պէս պիտի ըլլան անոնց , անոնք
պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան .
վասն զի ես անոնց այցելութեան
տարին Ճ անոնց վրայ չարիք պիտի
բերեմ , կ՛ըսէ Տէրը ։
13 Եւ Սամարիայէ մարգարէներուն
մէջը անգամութիւն տեսայ . ՃԲա-
ղին անուամբ մարգարէութիւն
կ՛ընեն , և չիմ ժողովուրդս Իսրա-
14 յէլը կը մոլորցընեն ։ Ու Երու-

ուղեմի մարգարէներուն մէջը սոս-
կալի բան տեսայ . Ի անոնք շնու-
թիւն կ՛ընեն , ու Ւ ստութեան մէջ
կը քալեն , և Ո չարագործներուն
ձեռքերը կ՛ուժովցընեն , որ չդառ-
նան ամէն մէկը իր չարութենէն .
անոնց ամէնը ինծի Ւ Սոդոմի պէս ,
ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս
15 եղան ։ Ասոր համար զօրաց Տէրը
մարգարէներուն վրայով այսպէս
կ՛ըսէ . Ահա ես անոնց Ո օշինդր
պիտի կերցընեմ , և անոնց դառ-
նութեան ջուր պիտի խմցընեմ .
վասն զի Երուսաղեմի մարգարէնե-
րէն ամբարշտութիւն ելաւ , ո-
բոլոր երկրին մէջ Փ ոբ Ա ե Ե ա ։
16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՛ըսէ .
Ձեզի մարգարէութիւն ընող մար-
գարէից խօսքերուն մի՛ ընէք .
անոնք ունայնութեան կը տանին
ձեզ , Ը իրենց սրտին տեսիլը կը
խօսին , — չէ Թէ Տէրոջը բերանէն ։
17 Անոնք իս անարդողներուն կը խօսին
ու կ՛ըսեն , Տէրը ըսաւ , — Ձեզի
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . և ի-
րենց սրտին կամակորութեանը մէջ
բոլոր քալողներուն կ՛ըսեն , Ո Ձեր
18 վրայ չարիք պիտի չգայ ։ Վասն զի
Ւ Տէրոջը խորհուրդին մէջ ով
կայնեցաւ . Ո՞վ տեսաւ ու անոր
խօսքը լսեց . անոր խօսքին ո՞վ ա-
կանջ տուաւ ու մտիկ ըրաւ ։
19 Ահա Ո Տէրոջը մրրիկը սրտմտու-
Թեամբ ելաւ . անիկայ սաստիկ
մրրիկ է , ամբարիշտներուն գլխուն
20 վրայ պիտի յարձակի ։ Բ Տէրոջը
բարկութիւնը ետ պիտի չդառ-
նայ , մինչև որ իր սրտին խոր-
հուրդները չկատարէ ու չհաստա-
տէ . յետքի օրերը ասիկայ աղէկ
21 պիտի հասկընաք ։ Ես մարգա-
րէները ես չղրկեցի , բայց անոնք
կը վազեն . ես անոնց չխօսեցայ ,
բայց անոնք կը մարգարէանան ։
22 Իսկ Է Թէ որ անոնք իմ խորհուր-
դիս մէջ կեցած ըլլային , ան ա-
տենը իմ խօսքս իմ ժողովուրդիս
լսել պիտի տային . և զանոնք Է ի-
րենց չար Ճամբաներէն ու իրենց
չար գործերէն պիտի դարձընէին ։
23 Մի՞թէ ես մօտաւոր Աստուած
եմ , ու հեռուանց Աստուած չեմ՝
24 կ՛ըսէ Տէրը ։ Կամ Թէ մէկը Օ ծա-
ծուկ տեղերանք կրնայ պահուիլ ,
որ ես զանիկայ չտեսնեմ , կ՛ըսէ
Տէրը . Ֆ Մի՞թէ երկինքը ու երկիրը
լեցընողը ես չե՞մ՝ կ՛ըսէ Տէրը ։
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէու-
թիւն ընող մարգարէներուն ըսած-
ները լսեցի , որ կ՛ըսեն , Երազ
26 տեսայ , երազ տեսայ ։ Մինչև
ո՞րը ասիկայ սուտ մարգարէու-թիւն
ընող մարգարէներուն սրտին մէջ

Ն · Ք · ՂՖ · Իբր 599

Ն ԳԼ · ԻԹ · 23 ։

Ղ Հմր 26 ։ Եզեկ · ԺԴ · 22 ։

Ղ Բ Օր · Լ · 32 ։ Ես · Ա · 9 , 10 ։

Գ ԳԼ · Բ · 14 ։ Թ · 15 ։

Ճ ԳԼ · ԺԴ · 14 ։ Հմր 21 ։

— ԳԼ · Գ · 14 ։ Բ · 11 ։ Եզեկ · ԺԳ · 10 ։ Զաք · Ժ · 2 ։

— ՄԿե · Դ · 11 ։

Վ Ցոր · Ժե · 8 ։ Ա Կոր · Բ · 16 ։

Բ ԳԼ · ԻԵ · 32 ։ Ը · 23 ։

Բ ԳԼ · Լ · 24 ։

Յ Ծն · ԻԹ · 1 ։

— ԳԸ · ԺԴ · 14 ։ ԻԵ · 15 ։ ԻԹ · 9 ։

Ֆ Հմր 18 ։

Ֆ ԳԼ · ԻԵ · 5 ։

Օ Սաղ · ՃԼԹ · 7 , ՃԷ ։ Ա-մոս · Թ · 2 , 3 ։

Ֆ ԳԹաԳ · Ը · 27 ։ Սաղ · ՃԼԹ · 7 ։

ՆՀ. ՔՀՖ. ԽԲԲ 599

պիտի ըլլայ , որ իրենց սրտին նեն-
դութիւնները կը մարդարէանան ։
27 Անոնք իրենց երազներովը՝ որ իրա-
րու կը պատմեն , իմ անունս իմ
ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին , ՚ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան ։ Երազ ունեցող մար-
գարէն թող երազ պատմէ , իսկ
իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտու-
թեամբ թող իմ խօսքս խօսի .
չարդը ցորենին քովը ի՞նչ է՝ կ'ը-
29 սէ Տէրը ։ Միթէ իմ խօսքս կրա-
կի պէս չէ՞ , կ'ըսէ Տէրը , ու ա-
պառաժը կոտրտող մուրճի պէս
30 չէ՞ ։ Անոր համար ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ , կ'ըսէ
Տէրը , որոնք ամէն մէկը իր ըն-
կերէն իմ խօսքերս կը գողնան ։
31 Ահա ես ան մարգարէներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ իրենց լե-
զուները կը գործածեն ու կ'ըսեն ,
32 Անիկայ ըսաւ ։ Ահա ես ան սուտ
երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ , կ'ըսէ Տէրը , որ զանոնք պատ-
մելով իմ ժողովուրդս կը մոլորցը-
նեն իրենց ստութիւններովը եւ ա-
նապարծութիւնովը . ու ես զա-
նոնք չխրկեցի և անոնց չպատուի-
րեցի . ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն ,
կ'ըսէ Տէրը ։
33 Ուստի երբոր աս ժողովուրդը ,
կամ մարգարէ մը , կամ քահանայ
մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէ-
րոջը *բեռը ի՞նչ է . ան ատենը
անոնց ըսես , Ի՞նչպես բեռ . ՚Ես
ձեզ անշուշտ պիտի թողում՝ , կ'ը-
34 սէ Տէրը ։ Եւ ան մարգարէն
կամ քահանան կամ ժողովուրդը
որ Տէրոջը բեռը կ'ըսէ , ան մար-
դուն ու անոր տանը այցելութիւն
35 պիտի ընեմ ։ Ամէն մարդ իր ըն-
կերին ու ամէն մարդ իր եղբօրը
այսպէս ըսէք . Տէրը ի՞նչ պա-
տասխան տուաւ և Տէրը ի՞նչ
36 խօսեցաւ ։ Ու մէյմէն ալ Տէրոջը
բեռը չյիշէք , վասն զի անոր բե-
ռը ամէն մարդուն խօսքը պիտի
ըլլայ . քայց դուք կենդանի Աս-
տուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Աս-
37 տուծոյն խօսքը փոխեցիք ։ Մար-
գարէին այսպէս ըսես . Տէրը քեզի
ի՞նչ պատասխան տուաւ և Տէրը
38 ի՞նչ խօսեցաւ ։ Բայց որովհետև
Տէրոջը բեռը կ'ըսէք , անոր համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև աս
խօսքը՝ այսինքն Տէրոջը բեռը կ'ը-
սէք , թէև ես ձեզի լուր եկեցի ,
ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք՝ ըսի ,
39 Անոր համար ահա ես ձեզ բոլորո-
վին պիտի մոռնամ , ու ձեր եսս
պիտի ձգեմ ձեզ և ան քաղաքը

ՆՀ. ՔՀՖ. ԽԲԲ 599

ՀԳՀ. Ի. 11 ։

որ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի .
40 Եւ ձեր վրայ Է յաւիտենական նա-
խատինք ու յաւիտենական ա-
նարգանք պիտի դնեմ , որ պիտի
չմոռցուի ։

ԳԼ. Ի Դ

1 Աղէկ ու գէշ թուզերուն օրինակովը 4 մար-
գարէին կը ծանուցանէ գերութեան մէջ եղող-
ներուն դառնալը , 8 և Սեդեկիային և ուրիշ-
ներուն կործանումը ։

ԽԲԲ 598

1 ՚Յեհոյաքինի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը՝ Յուդայի թա-
գաւորը Է Յովակիմի որդին Ցեքո-
նիան և Յուդայի իշխանները և
հիւսները ու դարբիններն Երուսա-
ղէմին գերի առնելէն ու Բաբիլոն
տանելէն ետքը , Է Տէրը ինծի պեղէք
ցուցուց , որ ահա Տէրոջը տաճա-
րին առջևը դրուած երկու կողով
2 թուզ կար ։ Մէկ կողովին մէջ
խիստ ադեկ թուզեր կային կան-
խահաս թուզերու պէս , ու միւս
կողովին մէջ խիստ գէշ թուզեր
կային , այնպէս որ դէշութենէն
3 անոնց ուտուիլը անկարելի էր ։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ , Ո՛վ Երեմիա՝ ի՞նչ
կը տեսնես . ու ես ըսի , Թուզեր .
աղէկ թուզերը խիստ աղէկ են , ու
գէշերը չատ գէշ են , այնպէս որ
դէշութենէն անոնց ուտուիլը ան-
կարելի է ։
4 Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի
5 եղաւ , ըսելով , Իսրայէլին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա՛ս ա-
դէկ թուզերուն պէս պիտի բռնեմ
Յուդային գերի բշտուածները՝ որոնք
աս տեղէն քաղդեացւոց երկիրը
խրկեցի էրենց աղէկ ըլլալու հա-
6 մար . Եւ իմ աչքերս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ բարութեան համար , ու ՚զանոնք աս երկիրը պիտի դարձընեմ , և Է զանոնք պիտի շինեմ ու պիտի չփլցընեմ , և զանոնք պիտի տնկեմ ու պիտի
7 չքակեմ ։ Եւ անոնց ՚սիրտ մը պիտի տամ , որ ինծի ճանչնան թէ ես եմ Տէրը . ու անոնք Է իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան , ու ես անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ . վասն զի Է իրենց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան ։ Եւ ինչպես են աս Է գէշ թուզերը որ գէշութենէն չեն ուտուիր , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Յուդայի Թագաւորը Սեդեկիան , ու անոր իշխանները ու Երուսաղէմի մնացորդը որ աս երկրիս մէջ մնացեր են , նաև Է Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակողները այնպէս պիտի
9 ընեմ . Եւ զանոնք Է երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նեղութեան ու թշուառութեան պիտի մատնեմ , որպէս զի անոնք

ՀԲԲ 598

՚ԴԹագ. Խդ. 12 , ԼԸ ։ Բ ՄՆ. ԼԶ. 10 ։
Է ՏԵսդ. ԻԲ. 24 , ԼԸ ։ ԻԹ. 2 ։
ՀՄովՀ. 1 , 4 ։ Ը. 1 ։

ՀՕր. Ը. 6 ։ ՊԼ. ԼԲ. 39 ։ Եզեկ. ժա. 19 ։ ԼԶ. 26 , 27 ։
ՀՊԼ. Լ. 22 ։ Լ. 33 ։ ԼԲ. 38 ։
ՀՊԼ. ԻԹ. 13 ։
Է ՊԼ. ԻԹ. 17 ։
ՀՊԼ. Խգ. 44 ։
Է Բ Օր. ԻԲ. 25 , 37 ։ Գ Թագ. Թ. 7 ։ Բ ՄՆ. Է. 20 ։ ՊԼ. ԺԸ. 4 ։ ԻԹ. 18 ։ ԼԶ. 17 ։

Ն · ք · ղԲ · Իրր 599

ԼՍաղ · խդ · 13, 14 ։
Ի ԳԼ · ԻԹ · 18, 22 ։

Ենախատինք , առակ , անարգանք ու Իանէծք ըլլան ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ զանոնք պիտի
10 քշեմ. Եւ անոնց վրայ սուրը , սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ , մինչեւ որ Հառնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց Հայրերուն տուի ։

ԴԼ · ԻԵ

1 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրէաները մարգարէներուն չՆազանդելնուն Համար ; 8 ու կը նախատէ եօԹնանասուն տարուան գերութիւնը , 12 և այնուհետեւ Բաբիլոնի կործանումը . 15 դինիի գաւաԹի մը օրինակով շատ ազգերու կործանումը կը յուցընէ ։ 34 Հովիւներուն ազալակը ։

Ն · ք · ղԲ · 607 վերջը նալով՝ 606 կը սկսի
ա ԳԼ · ԼԳ · 1 ։

1 ա Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին առաջին տարին էր , բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով Երեմիային եղած խօսքն է ,
2 Որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ ,

629 էն մինչեւ 606
բ ԳԼ · ա · 2 ։

3 բ Յուդայի Թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիային տասուներեքերորդ տարիէն մինչեւ ասօր՝ որ քսանուերեք տարի է , Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ , ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով ,

գ ԳԼ · է · 13 ։ ժա · 7 , 8 , 10 ։ ժգ · 10 , 11 ։ ժԶ · 12 ։ ԺԷ · 23 ։ ԺԸ · 12 ։ ԺԹ · 15 ։ ԻԲ · 21 ։

4 գ բայց մէկ չըրիք ։ Եւ Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները՝ մարգարէները , Ո կանուխ ելլելով ու խրկելով , բայց մէկ չըրիք , ու մէկ ընելու Համար ականջնիդ չդրաւ ,
5 ծառեցիք , Որոնք կ'ըսէին , Է Ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէք , որ բնակիք յաւիտեանս յաւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու
6 ձեր Հայրերուն տուաւ . Եւ օտար աստուածներուն ետեւէն մի՛ երԹաք անոնց ծառայելու ու երկրը պագութիւն ընելու Համար . և զիս ձեր ձեռացը գործքերովը մի՛ բարկացընէք , որ ձեզի չարիք չընեմ .
7 Բայց դուք ինծի մէկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Ղիս ձեր ձեռացը գործքերովը բարկացընէք , ու ձեզի գէշ ըլլայ ։
8 Ասոր Համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ իմ խօսքերս մը
9 տիկ չըրիք , Ահա ես պիտի խրկեմ , ու ես բոլոր հիւսիսի ազգատոհմերը , և Ըիմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը պիտի առնեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք աս երկրիս վրայ և անոր բնակչացը վրայ ու բոլոր աս շրջակայ ազգերուն վրայ պիտի բերեմ , ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ , և Ը զանոնք զարմանքի ու սուլելու Խրխաչ պիտի ընեմ , ու յաւիտենական աւերակի պիտի
10 դարձընեմ ։ Եւ անոնցմէ Ը ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը , Իաղօրիքին ձայնը ու ձրաքս առ , ու զանիկայ խմցուր ան բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ
16 կը խրկեմ . Եւ Ճիանն ու խառնվին , ու անոնց մէջը իրկած սուրիս
17 երեսէն յիմարին ։ Ուստի Տէրոջը ձեռքէն զաւաթը առի ու խմցուցի ան բոլոր ազգերուն , որոնց որ
18 Տէրը զիս խրկեց ։ Երուսաղէմին ու Ցուդայի քաղաքներուն և անոր Թագաւորներուն՝ անոր իշխաններուն՝ որ զանոնք Տանապատ , ամայութիւն , անարգանք ու Իանէծք ընէ , ինչպէս որ այսօր
19 Ի Եբեհնայ , Ն Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին , և անոր ծառաներուն ու իշխաններուն , ու անոր
20 բոլոր ժողովուրդին . Եւ բոլոր Լխառնիճադանց ժողովուրդներուն , ու Հուսս երկրին բոլոր Թագաւորներուն , և ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր Թագաւորներուն , Աշկաղոնի , Գազայի , ու Ակկարոնի , և Ազովտոսի մնացորդին ։
21 Եդովմին , ու Մովաբ
22 բին , ու Ամմոնի որդւոցը . Եւ Տիւրոսի բոլոր Թագաւորներուն , ու Սիդոնի բոլոր Թագաւորներուն ,

Ն · ք · ղԲ · Իրր 606

Բ ԳԼ · ժը · 16 ։
ժ Եռ · իդ · 7 ։ ԳԼ · է · 34 ։ ՃԶ · 9 ։ Եզեկ · իշ · 13 ։ Ովս · ը · 11 ։ Յայտ · ժը · 23 ։
ի Հոզ · ժը · 4 ։

Կը սկսի Իրր 606 · գԹագ · իգ · 1 ։ Եւ կը վերջանայ Իրր 536 · Եզր · ա · 1 ։
Լբ Մն · ԼՂ · 21, 22 ։ Եզր · ա · 1 ։ ԳԼ · ԻԹ · 10 ։ Դան · Թ · 2 ։
Ի Եռ · ժգ · 19 ։ ժԶ · 23 ։ Իա · 1 ։ ԿԲ · 1 ։ Խէ · 1 ։ ԳԼ · ժ · 3 , 13 , 23 , 39 , 40 , 45 ։ ծա · 25 , 26 ։
Ի ԳԼ · ծ · 9 ։ ծա · 27 , 28 ։
Լ ԳԼ · ծ · 41 ։ ծա · 27 ։
Հ ԳԼ · Խէ · 7 ։
Ն ԳԼ · ծ · 29 ։ ծա · 6 , 24 ։
Ղ Ցոբ · Իա · 20 ։ Սաղ · Հե · 8 ։ Եռ · ծա · 17 ։ Յայտ · ժԶ · 10 ։
ճ ԳԼ · ծա · 7 ։ Եզեկ · իգ · 34 ։ Նաա · գ · 11 ։

Մ Հմր 9 , 11 ։

Յ ԳԼ · իդ · 9 ։
Ն ԳԼ · խզ · 2 , 25 ։

Ղ Հմր 24 ։
ա Ցոբ · ա · 1 ։
Լ ԳԼ · խէ · 1 , 5 , 7 ։
Ոչ Ցես Եռ · ի · 1 ։
Լ ԳԼ · ԻԹ · 7 , ԼԱ ։
Բ ԳԼ · խը · 1 ։
ա ԳԼ · ԽԹ · 1 ։
Լ ԳԼ · խե · 4 ։

և ¤ծովուն անդիի կողմը եղող *կղզիներու թագաւորներուն .
23 ¤ Դեդանին , ու Թեմային , և Բուզին , ու ամէն էրէից մօրուքին ծայրերը կտրատղներուն . Եւ ¤ Արաբացւոց բոլոր թագաւորներուն , ու ¤անապատը բնակող խառնիճաղանճ ժողովուրդին բոլոր թագաւորներուն .
25 Եւ †Զամբրիի բոլոր թագաւորներուն , ու †Եղամի բոլոր թագաւորներուն , ու Մարայ բոլոր թագաւորներուն , ու
26 հաց բոլոր թագաւորներուն . Եւ իրարու մօտ կամ հեռու եղող հիւսիսի †բոլոր թագաւորներուն , ու երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն խմօ¤նչ . ¤Ա անանցամ հետը Սիսաց
27 կի թագաւորը պիտի խմէ : Ու անոնց ըսես , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ‡Խմեցէք , ու ¤դինովցէք , ու փսխեցէք , և ձեր մէջը խրկելու սուրիս երեսէն ինկէք ու մի՛ ելլէք
28 լէք : Ու թէ որ գաւաթը քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու համար , ան ատենը անոնց ըսես , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Անշուշտ պիտի խմէք . քանզի ահա ես †իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ ‡չարիք բերելու սկսայ , միթէ դուք անպատիժ պիտի մնաք . անպատիժ պիտի չմնաք , քանզի ¤երկրիս բոլոր բնակիչներուն վրայ սուր պիտի կանչեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը :
30 Ուստի դուն ան բոլոր խօսքերը անոնց մարգարէանալով՝ անոնց րսես , Տէրը †բարձրէն պիտի գոռայ , ու †իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի տայ . †իր բնակարանին վրայ ¤ահարկու ձայնով պիտի գոռայ , խաղող կոխողներուն պէս՝ երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պիտի տայ ;
31 Անոր բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պիտի հասնի , վասն զի Տէրը †ազգերուն հետ դատաստան ունի . †անիկայ ամէն մարմնոյ հետ դատ պիտի վարէ , ¤¤ ամբարիշտները սուրի պիտի տայ , կ'ըսէ Տէրը :
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա չարիք պիտի ելլէ , ¤էն ազգէ ¤¤էն ազգի պէտ անցնի . ու երկրիս ծայրերէն †մեծ մրրիկ պիտի
33 հլլի : †Եւ ան օրը Տէրոջմէ սպանուածները երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս միւս ծայրը պիտի ըլլան . †անոնց համար սուգ պիտի չընուին , †անոնք պիտի չժողվուին ու պիտի չթաղուին , երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան :
34 ¦Ողբացէք՝ ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէք , և †թաւալիցէք՝ ով հօտին ընտիրները . վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է , ու պատուական ամանի պէս պիտի իյնաք
35 նաբ : Եւ հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու միջոցը պիտի կորսուի
36 սուի : Հովիւներուն աղաղակին ձայնը և հօտին ընտիրներուն ողբալուն ձայնը կայ , վասն զի Տէրը
37 անոնց արօտները կործանցուց . Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն խաղաղութեան բնակարանները
38 մնաց : Առիւծի պէս իր բնակարանը թողուց , քանզի *բնակարին բարկութեանը երեսէն ու անոր սաստիկ սրտմտութեանը երեսէն անոնց երկիրը ամայի եղաւ :

ԳԼ · ԻԶ

1 Երեմիա խոստումնաբերով ու սպառնալիքներով ապաշխարութեան կը յորդորէ ժողովուրդը . 8 ու պատճառով կը բռնուի , 10 ու կ'ամբաստանուի : 12 Իր անձին ջատագովութիւնը : 16 Դատաստանին մէջ կ'արդարանայ , Մինքիայի 20 և Ուրիայի օրինակները յիշուելով 24 և Աքիկամին խնամքովը :

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը Տէրոջը կողմանէ ասիս խօսքը եղաւ՝ ըսելով ,
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ¤Տէրոջը տանը դաւիթին մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն բերնելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ բան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար . †մէկ խօսք մը ետ մի՛
3 ձգեր . ¤Գուցէ մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ . ես ալ †զղջամ այն չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործքերուն պատճառովը իրենց վրայ բերելու
4 կը խորհիմ : Եւ անոնց ըսես ; Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Եթէ որ ինծի մտիկ չընելով՝ ձեր առջևը գրած
5 օրէնքիս մէջ չքալէք , Ու ձեզի խրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մտիկ չընէք , որ կանուխ ելլելով ղրկած կը խրկէի ,
6 ու դուք մտիկ չրիք . Ըն տունը ասիտունը †Սելովի պէս պիտի ընեմ , և ասիս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն †անէծք պիտի ընեմ :
7 Ու քահանաները և մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին , երբոր Երեմիա Տէրոջը տանը մէջ ասիս խօսքերը կը խօսէր :
8 Ու երբոր Երեմիա լմընցուց ան բոլոր խօսքերը զրուցելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօ-

---

Ն · ք · ՂԲ · իբր 606

¤ ԳԼ · խթ · 23 :
* կամ՝ ծովեզերեայ երկիրներու
¤ ԳԼ · խթ · 8 :
¤ ր ՄԹ · թ · 14 :
– ՏՀա ՀԺր 20 : ԳԼ · խթ · 31 : ծ · 37 : Եզկ · Լ · 5 :
†կամ՝ Զեմ բանացւոց
‡ ԳԼ · խթ · 34 :
+ ԳԼ · ծ · 9 :
◦ ԳԼ · ծա · 41 :
‡ Ամբ · բ · 16 :
– Եա · ծա · 21 , կդ · 6 :
¤ Դան · թ · 18 , 19 :
‡ Նահ·ժա· 31 : ԳԼ · խթ · 12 : Եզկ · թ · 6 : Ներ · 16 : Դտ · իգ · 31 : ա Պետ · գ · 17 :
¤ Եզկ · լը · 21 :
‡ Եա · խբ · 13 : Յովէլ · գ · 16 : Նամ · ա · 2 :
¤ Սաղ · ժա · 4 : ԳԼ · ժէ · 12 :
‡ գ Թագ · թ · 3 : Սաղ · ճլը · 14 :
¤ Եա · ԺԹ · 9 : ԳԼ · խը · 33 :
‡ Ովս · գ · 1 : Միք · Ը · 2 :
ծ Եա · կգ · 16 : Յովէլ · գ · 2 :
‡ ԳԼ · իգ · 19 : Լ · 23 : Լ Եա · կգ · 16 :
‡ ԳԼ · ժգ · 4 , 6 :
ծ Նաղ · հթ · 3 : ԳԼ · ը · 2 : Յայտ · ժա · 9 :

Ն · ք · ՂԲ · իբր 606

¦ ԳԼ · գ · 8 : Ը · 26 :

Ն · ք · ՂԲ · 610 վերջանալով՝ 609 կը սկսի
¤ ԳԼ · ԺԹ · 14 :
‡ Եզկ · գ · 10 : Մատ · իը · 20 :
‡ Գար · ի · 27 :
¤ ԳԼ · ԼՂ · 3 :
‡ ԳԼ · Ժը · 8 : Յովն · գ · 8 , 9 :
Ը Գ · իգ · 14 , ԷԸ : ր Օր · իը 15 :
‡ ԳԼ · Կ · 13 , 25 : ԺԱ · Ը · իե · 3 , 4 :
‡ ա թագ · գ · 10 , 11 : Սաղ · Տը · 60 : ԳԼ · Է · 12 , 14 :
‡ Եա · կե · 15 : ԳԼ · իգ · 9 :

Ն · ք · գբ · Իբր 609

սելու , քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին ու ըսին , Դուն անպատ-
9 ճառ պիտի մեռնիս : Ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով , Ա՛ս տունը Սելովէ պէս պիտի ըլլայ , ու աս քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ , և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ . ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը մէջ Երեմիայի վրայ ժողովեցաւ :
10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները աս բաները լսեցին , թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան , և Տէրոջը դռնէն նոր դրանը մուտքը
11 նստան : Ու քահանաները և մարգարէները իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին , Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի է , ՚ԳԼ · լԶ · 4 · քանզի ՚ա՛ս քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն ըրաւ , ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք :
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ , ու ըսաւ , Տէրը զիս խրկեց որ աս տանը ու աս քաղաքիս վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը զո՛ՏԵԼՎ՝
13 մարգարէութիւն ընեմ : Եւ հի-ԻԳԼ · է · 3 · մա իւ՚ձեր ճամբաները ու գործերը ուղղեցէ՛ք , ու ձեր Տէր Աստուծոյն ԼՀՄր 3 , 19 · ձայնը մտիկ ըրէ՛ք , և Տէրը ձեր վրայով ըսած չարիքին համար պի-
14 տի ղղջայ : Բայց ես Իսկա ձեր ձեռքն եմ . ձեր աչքին ազեկ ու
15 շիտակ երեւցածը ըրէ՛ք ինծի . Սակայն ագի՛ գիտցէք որ եթէ դուք զիս մեռցընէք , ձեր վրայ ու աս քաղաքիս վրայ և անոր բնակիչները վրայ անշուշտ անմեղ արեան պոխէ՛ք պիտի բերէ՛ք . վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի խրկեց , որ աս բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զըւցեմ :
16 Ան ատենը իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին , Ա՛ս մարդը մեռնելու արժանի չէ . վասն զի մեր Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի
ԺԳոր · և · 34 · ԼԶ · 17 խօսեր է : Ժ Ու երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ եղան , և ժողովուրդին բոլոր ժողովքին խօսեցան՝
18 ըսելով , Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը Մօրաստացի Միքիա մարգարէութիւն ըրաւ . և բոլոր Յուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ , Զօրաց Տէրը այ-ՄԻՔ · ա · 1 · Իբր 710 պէս կ՚ըսէ . Սիօն ագարակի պէս պիտի հերկուի , ու Երուսաղէմ աւերակներու դեզը , ու Տէրոջը ԺՄԻՔ · գ · 12 · տանը լեռը անտառի բարձր տե-
19 ղերու պէս պիտի ըլլայ : Միթէ Յուդայի Եզեկիա թագաւորը , ու բոլոր Յուդա զանիկայ մեռցո-

յի՞ն . չէ՞ որ անիկայ Յ Տէրոջմէ վախնալով՝ Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ , և Ղ Տէրը անոնց վրայով ըսած չարիքին համար ղղջաց . ու ռեմն ֆ մենք մեծ չարիք մը ըրած կ՚ըլլանք մեր անձերուն :
20 Ո՛նաև կարիաթարիմէն Սեմայիայի որդի Ուրիա անունով մարդ մը կար , որ Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն կ՚ընէր . և անիկայ աս քաղաքիս վրայ ու աս երկրիս վրայ Երեմիայի բոլոր խօսքերուն
21 պէս մարգարէացաւ : Ու երբոր Յովակիմ թագաւորը ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին , թագաւորը ուզեց որ զանիկայ մեռցընէ . բայց Ուրիա ՚՚ ֆ՚նը լսելով վախցաւ , ու փախաւ և-
22 գիպտոս գնաց : Եւ Յովակիմ թագաւորը մարդիկներ խրկեց Եգիպտոս . Ակբորի որդին Եղնաթանը ու անոր հետ քանի մը
23 մարդիկ Եգիպտոս . Եւ անոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հանեցին , ու զանիկայ Յովակիմ թագաւորին բերին . ան ալ զանիկայ սրով զարկաւ , ու անոր մարմինը ժողովուրդին որդւոցը դերեզմանը
24 ները նետեց : Բայց ՚ Սափանի որդւոյն Ահիկամի ձեռքը Երեմիային հետն էր , որ չըլլայ թէ անիկայ ժողովուրդին ձեռքը մատնուելով՝ մեռցուի :

ՃՆ · ք · գբ · Իբր 609

ՃՐ ՄՆ · լբ · 26 ·
ՂԵԶ · լբ · 14 · ԸԹագ · իդ · 16 ·
ֆ Գոր . ե . 39 ·

՚ դ Թագ · իբ · 12 · 14 · ԳԼ · լԹ · 14 ·

ԳԼ · ԻԷ

1 Երեմիա կապերու և լուծերու օրինակով կը մարգարեանայ թէ մերձակայ թագաւորները Նաբուգոդոնոսորէն պիտի յաղթուին . 8 կը յորդորէ զանոնք որ անոր հնազանդին և սուտ մարգարէներուն չհաւատան . 12 նոյնպէս ալ Սեդեկիան կը յորդորէ . 19 կը նախատձայնէ թէ մնացած անօթները Բաբիլոն պիտի տարուին , ու հոն պիտի մնան մինչև այցելութեան օրը :

Իբր 598 * ԵԲրայեցիներ օրինակ-նէրաան դէմ տասը տարի պէտք ՄՈ վակիմին ուներ . բայց տե՛ս Ներ 3 , 12 , 19 , 20 : ԳԼ · իբ · 1 : ՈԳԼ · իբ · 10 , 12 : Տես Եզեկ · գ · 1 : ԺՐ · 3 : իդ · 3 , ԼԶ :

1 Յուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն * Սեդեկիային Թագաւորութեանը սկիզբը Տէրոջմէ կողմանէ Երեմիային աս խօսքը եղաւ , ըսելով ,
2 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Կեղեւ կապեր ու լուծեր շինէ , ու զա-
3 նոնք պարանոցիդ վրայ դիր . Եւ զանոնք Երուսաղէմ Յուդայի Սեդեկիա Թագաւորին եկող դեսպաններուն ձեռքով Եդոմի Թագաւորին , ու Մոաբի Թագաւորին , ու Ամմոնի որդւոցը Թագաւորին , և Տիւրոսի Թագաւորին ու Սիդո-
4 նի Թագաւորին խրկէ . Եւ անոնց պատուէր տուս իրենց տէրերուն համար ու ըսես , Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք ,

5 Բ Եւ իմ մեծ զօրութեամբս ու եր-
կընցած բազուկովս երկիրը , մար-
դը ու երկրի երեսին վրայ եղող
անասունները ստեղծեցի , և ես զա-
նիկայ կու տամ , որուն որ իմ աչ-
քիս առջեւը հաճոյ կ'երեւնայ ։
6 Գ Եւ հիմա ասս բոլոր երկիրները ես
իմ ծառայիս՝ Բաբիլոնի Նաբու-
զոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը
կու տամ , ու դաշտի գազանները
ալ անոր կու տամ , որ անոր ծա-
7 ռայութիւն ընեն ։ Եւ բոլոր
ազգերը ծառայութիւն պիտի ընեն
անոր ու անոր որդւոյն ու անոր
որդիին որդւոյն , մինչեւ որ անոր
երկրին ժամանակն ալ հասնի , ու
զանիկայ ալ շատ ազգեր ու մեծ
թագաւորներ իրենց ծառայ ընեն ։
8 Եւ ան ազգը կամ թագաւորու-
թիւնը որ Բաբիլոնի Նաբուզոդո-
նոսոր թագաւորին ծառայութիւն
չըներ , ու իր պարանոցը Բաբիլոնի
թագաւորին լուծին տակը չդներ ,
ան ազգին սրով , սովով ու ժան-
տախտով այցելութիւն պիտի ը-
նեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , մինչեւ որ զանոնք
անոր ձեռքովը հատցընեմ ։
9 Եւ դուք մի՛ ընկդէր ձեր
մաքրարէներուն , բադի նայողնե-
րուն , երազատեսներուն , գուշա-
կողներուն ու կախարդներուն , ո-
րոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով ,
Բաբիլոնի թագաւորին ծառայ
10 պիտի չըլլաք ։ Քանզի ան նք
ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ը-
նեն , որպէս զի ձեր երկրին վը-
բայէն ձեզ հեռացընեն , ու ես ձեզ
11 վռընտեմ ու կորսուիք ։ Բայց
իր պարանոցը Բաբիլոնի թագա-
ւորին լուծին տակը դնող և անոր
ծառայութիւն ընող ազգը ան-
շուշտ իր երկրին վրայ հանդիստ
պիտի թողում , կ'ըսէ Տէրը , ու
պիտի մշակէ զանիկայ , ու անոր
մէջը պիտի բնակի ։
598
12 Ե Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորին
ալ ասս բոլոր խօսքերուն համեմատ
զրուցեցի , ու ըսի , Ձեր պարա-
նոցը Բաբիլոնի թագաւորին լու-
ծին տակը դրէք՝ և անոր ու անոր
ժողովուրդին ծառայութիւն ը-
13 րէք , որ ապրիք ։ Ինչու համար
դուն ու քու ժողովուրդդ սրով ,
սովով ու ժանտախտով մեռնիք ,
ինչպէս որ Տէրը Բաբիլոնի թագա-
ւորին ծառայութիւն չընող ազգին
14 համար խօսեցաւ ։ Եւ դուք մի՛կ
մի՛ ընկդէր ան մարգարէներուն խօս-
քերը , որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսե-
լով , Բաբիլոնի թագաւորին ծա-
ռայ պիտի չըլլաք . վասն զի անոնք
ձեզի Ե սուտ մարգարէութիւն կ'ը-
15 նեն . քանզի ես զանոնք չխրկեցի՝

կ'ըսէ Տէրը , հապա անոնք իմ ա-
նունովս սուտ մարգարէութիւն
կ'ընեն , որպէս զի ես ձեզ վռընե-
տեմ , և դուք ու ձեզի մարգարէ-
ութիւն ընող մարգարէները կոր-
սուիք ։
16 Ո Ւ ես քահանաներուն և ասս
բոլոր ժողովուրդին զրուցեցի ու
ըսի , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր
մարգարէներուն խօսքերը մի՛
ընկդէր որոնք ձեզի մարգարէութիւն
կ'ընեն՝ ըսելով , Ահա Տէրոջը տա-
նը Բաբելացիները մզուելու Բաբիլոնէն
ետ պիտի բերուին . քանզի անոնք
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզ ։
17 զի . Անոնց մի՛կ մի՛ ընկդէր , Բաբի-
լոնի թագաւորին ծառայեցէք որ
ապրիք . ինչու ասս քաղաքը աւե-
18 րակ ըլլայ ։ Բայց թէ որ անոնք
մարգարէներ են , ու թէ որ անոնց
քովը Տէրոջը խօսքը կայ , թող հի-
մա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն , որ
Տէրոջը տանը մէջ և Ցուդայի
թագաւորին տանը մէջ ու Երու-
սաղէմի մէջ մնացած անօթները
19 Բաբիլոն չերթան ։ Վասն զի զօ-
րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ Սիւնե-
րուն ու Ծովին և մեքենովքնե-
րուն ու ասս քաղաքիս մէջ մնացած
20 անօթներուն վրայով , Որոնք Բա-
բիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագա-
ւորը չառաւ , երբոր Յուդայի
թագաւորը Ցովակիմի որդին Ե-
քոնիան , և Ցուդայի ու Երուսա-
ղէմի բոլոր ազնուականները Երու-
սաղէմէն Բաբիլոն դերի տարաւ .
21 Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը
տանը մէջ և Ցուդայի թագաւո-
րին տանը մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ մնացած անօթներուն համար .
22 Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին ,
և հոն պիտի մնան Ս մինչեւ ան օրը՝
որ անոնց այցելութիւն ընեմ , կ'ը-
սէ Տէրը , ետքը Ը զանոնք պիտի
հանեմ ու ասս տեղս պիտի դարձը-
նեմ ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Ընդհանուր սուտ մարգարէութեամբ կ'իմացընէ թէ տաճարին անօթները ու Եկեքնիա պիտի դառնան ։ 5 Երեմիա բազձալով որ ան մար-գարէութիւնը ճշմարիտ ըլլայ , կը ցուցընէ թէ դիպուածը պիտի յայտնի թէ ճշմարիտ մարգարէները որոնք են ։ 10 Ընդհանուր կը կոտրէ Երեմիային լուծը ։ 12 Երեմիա երկաթէ լուծի վրայով կը խօսի , 15 ու կը նախատացնէ Ընդհանային մահը ։

1 Ո Ւ եղաւ որ ՟նոյն տարին՝ Ցուդայի թագաւորին Սեդեկիային թա-
գաւորութեանը սկիզբը չորրորդ տարւոյն հինգերորդ ամիսը Գա-
բաւոնէն եղող Ազուրի որդին Ան-
նիա մարգարէն Տէրոջը տանը մէջ
քահանաներուն ու բոլոր ժողո-

Ն · ք · գԲ · խբ 698

Բ Սաղ · ճԺե · 15 ; ՃԽզ · 6 ; Եմ · խե · 12 ։
Ի Սաղ · ճԺե · 16 ; Դան · գ · 17 , 25 , 32 ։
Ք ԳԼ · խբ · 14 ։
Ր ԳԼ · իե · 9 ; Խգ · 10 ; Եզեկ · իԹ · 18 , 20 ։
ՀԻԼ · իբ · 14 ; Դան · բ · 38 ։
Ն բ Մն · լԳ · 20 ։
Ը ԳԼ · իե · 12 · ֆ · 27 ; Դան · է · 26 ։
Ի ԳԼ · իե · 14 ։

ֆ Հմ · 14 ։

598
Ի ԳԼ · իբ · 1 ; լը · 17 ։

Լ Եզեկ · ժը · 31 ։

Ի ԳԼ · ժգ · 14 ; իգ · 21 ; իԹ · 8 , 9 ։

Ն · ք · գԲ · խբ 598

Բ Ը Մն · լԳ · 7 , 10 ; ԳԼ · իբ · 3 ; Դան · ա · 2 ։

Ի գ Թագ · իե · 13 , ԼԸ ; ԳԼ · ֆը · 17 , 20 , 21 ։

Հ գ Թագ · իգ · 14 , 15 ; ԳԼ · իգ · 1 ։

Ն գ Թագ · իե · 13 ։ Ր Մն · լԳ · 18 ։
ՂԸ Մն · լԳ · 21 ։ ԳԼ · իԹ · 10 ։ լԸ · 5 ։
Ֆ Եզր · ա · 7 ։ Ե · 19 ։

խբ 596
՟ ԳԼ · իե · 1 ։

վերդին առջևը ինձի խօսեցաւ ու
2 ըսաւ , Ձօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի ու
կ'ըսէ , Բաբիլոնի թագաւորին
3 Բ լուծը կոտրեցի . Մինչև երկու
տարի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին աս տեղէն առած ու
Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը
բոլոր անօթները աս տեղս պիտի
4 դարձընեմ . Եւ Յուդայի թագա-
ւորը Յովակիմի որդին Ջեքո-
նիան , ու Բաբիլոն գացած Յու-
դայի բոլոր գերիները աս տեղս պի-
տի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , վասն
զի Բաբիլոնի թագաւորին լուծը
պիտի կոտրեմ :
5 Ու Երեմիա մարգարէն Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առ-
ջևը Անանիա մարգարէին խօսե-
6 ցաւ . Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ ,
Ամէն . Տէրը այնպէս ընէ . Տէրը
քու մարգարեացած խօսքերդ հաս-
տատէ , ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն աս
7 տեղս դարձընէ : Բայց հիմա քու
ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին
ականջներուն աս իմ ըսելու-
8 խօսքս մտիկ ըրէ . Ինծմէ առաջ ու
քեզմէ առաջ՝ սկիզբէն ի վեր եղող
մարգարէները շատ երկիրներու
դէմ ու մեծ թագաւորութեանց
դէմ պատերազմի , չարիքի ու
ժանտախտի վրայով մարգարէա-
9 ցան : Երբոր մէկ մարգարէ մը
խաղաղութիւն կը մարգարէանայ ,
ու անի մարգարէին խօսքը կը կա-
տարուի , անոր կ'ըսուի որ անիկայ ճշմարտապէս Տէրոջմէ
խրկուած մարգարէ մըն է :
10 Ան առենը Անանիա մարգարէն
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
լուծը առաւ ու զանիկայ կոտ-
11 րեց : Եւ Անանիա բոլոր ժողովուր-
դին աչքին առջևը խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Մինչև
երկու տարի Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին լուծը ե-
մէն ազգերուն պարանոցին վրայէն
այսպէս պիտի կոտրեմ , ու Երեմիա
մարգարէն իր ճամբան գնաց :
12 Եւ Անանիա մարգարէն Երեմիա
մարգարէին պարանոցին վրայէն
լուծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօս-
13 քը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով , Գնա
Անանիային խօսէ ու ըսէ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Դուն փայտէ լու-
ծերը կոտրեցիր , սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շի-
14 նես : Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա-
յերոլոր ազգերուն պարանոցին վրայ
երկաթէ լուծ դրի , որ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծա-
ռայութիւն ընեն , և անոր պիտի
ծառայեն . Ե դաշտի գազաններն
ալ անոր տուի :
15 Ու Երեմիա մարգարէն Անանիա
մարգարէին ըսաւ , Հիմա լսէ՛ ով
Անանիա , Տէրը քեզ խրկած չէ , ու
դուն աս ժողովուրդը ծ ստութեան
16 յուսացուցիր : Անոր համար Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռընտեմ .
դուն աս տարի պիտի մեռնիս ,
վասն զի Տէրոջը դէմ խոսեցար :
17 Յուխիւն խօսեցար : Եւ Անանիա
մարգարէն ան տարուն եօթներորդ
ամսուն մէջ մեռաւ :

ԳԼ . ԻԹ

1 Երեմիա Բաբիլոնի մէջ եղող գերիներուն նա-
մակ կը խրկէ յորդորելով զանոնք որ հան-
գարտ ըլլան , 8 և իրենց մարգարէներուն և
գուշակներուն չհաւատան , 10 և կ'իմացընէ թէ
եօթանասուն տարիէն ետև Աստուծոյ խնամ
քովը պիտի գտնուին . 15 կը նախատեսէ մնա-
ցորդին կործանումը իրենց անհնազանդու-
թեանը համար , 20 կը յանդիմանէ երկու սուտ
մարգարէներուն Աքաաբին ու Սեդեկիայէն
երկիւղալէ վախճանը : 24 Սեմայիա նամակ
մ' կը գրէ Երեմիային դէմ : 30 Երեմիա ա-
նոր ազատալի վախճանը կը սորտգրէ :

1 Եսոնք են ան նամակին խօսքերը ,
որ Երեմիա մարգարէն Երուսա-
ղէմէն խրկեց գերիներուն մնացած
ծերերուն , քահանաներուն և մար-
գարէներուն ու բոլոր ժողովուր-
դին , որոնք Նաբուգոդոնոսոր Ե-
րուսաղէմէն Բաբիլոն գըլեր էր ,
2 Ջեքոնիա թագաւորը և թագու-
հին ու պալատականները , Ցու-
դայի ու Երուսաղեմի իշխանները
ու հիւսները և դարբիններն Ե-
3 րուսաղեմէն ելլելէն ետքը , Սափա-
նի որդւոյն Եղեասային ու Քել-
կիայի որդւոյն Գամարիային ձեռ-
քովը , (որ զանոնք Յուդայի թա-
գաւորը Սեդեկիա Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբի-
լոն խրկեր էր ,) ըսելով ,
4 Այսպէս կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը բոլոր գերինե-
րուդ՝ որոնք Երուսաղէմէն Բաբի-
5 լոն քշել տուեր եմ . Ե Տուներ շի-
նեցէք ու բնակեցէք , պարտէզ-
ներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը
6 կերէք , կիներ առէք և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ունեցէք ու ձեր
տղոց կիներ առէք , և ձեր աղ-
ջիկները երիկներուս տուէք , որ տը-
գաքներ ու աղջիկներ ծնանին , և
հոդ բազմացէք ու չքչինաք :
7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը
փնտռեցէք , ուր որ ձեզ քշել
տուեր եմ , և Տանոր համար Տէ-
րոջը աղօթք բրէք , վասն զի անոր
խաղաղութիւնովը ձեզի խաղա-

Ն . ք . գԲ . Իբր 596

Բ Գլ . իԲ . 6 ։

Բ Գլ . իԲ . 12 ։
Ե Գլ . իԲ . 16 ։

Ե Գլ . իԹ . 31 ։ Եզեկ . Ժ . 22 ։

Իբ Օր . Ժ . 5 ։ Գլ . իԹ . 32 ։

Ն . ք . գԲ . Իբր 596

Ա Թագ . ա . 36 ։

Իբ Օր . Ժը . 22 ։

ՂԳլ . իԲ . 2 ։

Ե Գլ . իԲ . 7 ։

Բ Օր . իը . 48 ։ Գլ . իԲ . 4 , 7 ։

Ա Թագ . իգ . 12 , ԼԸ ։ Գլ . իր . 26 ։ իը . 4 ։

Բ Ճար 28 ։

Ե Եզր . Զ . 10 ։ ա Տիմ . բ . 2 ։

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 599

8 ղումբին կ'ըլլայ ։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները ու ձեր բաղդատողները թ ձեզ չխաբեն ։ և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛կ 9 մի՛ ընէք ։ Ես զանոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն ներ կ'ընեն ձեզի . զանոնք ես չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Երբոր Բաբիլոնին Հեթանասուն տարին լմննայ , ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ , և ձեզ աս տեղս դարձնելով իմ բարի խոստումնիս ձեր 11 վրայ պիտի կատարեմ ։ Քանզի ես ձեր վրայով խորհած խորհուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , անոնք * չէր յուսացած վախճանը" ձեզի տալու համար՝ խաղաղութեան խորհուրդներ են և ոչ թէ 12 չարիքի ։ Ու դուք ինծի պիտի կանչէք , և պիտի երթաք ու ինծի աղօթք պիտի ընէք , և 13 ձեզի պիտի լսեմ ։ Ու զիս պիտի փնտռէք և պիտի գտնէք , ւան զի ձեր բոլոր սրտովը պիտի 14 ինծի խնդրէք զիս ։ Ու ինձ ձեզի պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և ձեր գերութիւնը ետ պիտի դարձնեմ . ու ձեզ պիտի ժողվեմ բոլոր ազգերէն ու ան բոլոր տեղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի , կ'ըսէ Տէրը , և ձեզ պիտի դարձնեմ ան տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերուց 15 թեան քշել տուի ։ (Վասն զի դուք բսիք թէ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հանեց ։)

16 Քանզի Դաւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորին համար , ու աս քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . 17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ նսւբը , սովը ու ժանտախտը , և զանոնք ինծի խիստ զէշ թուզերուն պէս պիտի ընեմ , որոնք կերշտութենէն 18 չեն ուտուիր . Ու զանոնք սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ , և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ . ու զանոնք անէծքի , զարմանքի , ուռելու ու նախատինքի էնթակայ պիտի ընեմ ան բոլոր ազգերուն մէջ՝ 19 ուր որ զանոնք պիտի քշեմ . Ու բովհետև իմ խօսքերս մի՛կ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը , երբոր հիմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի , կանուխ ելլելով ու խրկելով . ու դուք մի՛կ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը ։

Ե · Թգ · ԻԵ · 4 · ԼԲ · 33 ։

20 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մի՛կ ըրէք՝ ով դուք բոլոր գերիներդ՝ որ ինէ Երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի ։ 21 Իմ անունովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող Կովղիայի որդւոյն Աքաաբին վրայով ու Մասէիայի որդւոյն Սեդեկիային վրայով զորս Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանոնք ձեր աչքերուն առջեւը պիտի 22 սպանէ . Ու Բաբիլոն եղող Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ անոնց պատահելէն անէծք պիտի առնուի՝ բսելով , Տէրը քեզ ընէ Բաբիլոնի թագաւորին կրակի պէս որ խորոված Սեդեկիային ու Աքաաբին 23 քաաբին պես ընէ ։ Վասն զի Իսրայէլի մէջ հանդգնամտութիւն գործեցին , և իրենց ընկերներուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին , ու իմ անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան , որ ես անոնց չհրամայեցի . բայց ես գիտեմ ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։

24 Ու Նեհեղամացի Սեմայիային խօս- 598
25 սիս ու բսես , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ , Որովհետև դուն Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին , և Մասէիայի որդւոյն Սոփոնիա քահանային , ու բոլոր քահանաներուն քու անունովդ թուղ-
26 թեր խրկեցիր , բսելով , Տէրը քեզ Յովհադա քահանային տեղը քահանայ դրաւ , որ Տէրոջը տանը վերակացու ըլլաս , ու ամէն խելացոնը մարդը՝ որ զինքը մարգարէ կը ձևացընէ , և կոճղը ու երկաթը
27 դնես ։ Եւ հիմա ինչո՞ւ համար ձեզի † մարգարէութիւն ընող" Անաթովթացի Երեմիան չյանդիմանես
28 նեցիր . Վասն զի անիկայ մեզի այսպէս նամակ խրկեց Բաբիլոն , ու բաւ , Աս գերութիւնը պիտի երկննայ . "տուներ շինեցէք ու բնակեցէք , պարտէզներ տնկեցէք
29 և անոնց պտուղը կերէք ։ Ու Սոփոնիա քահանան աս թուղթը երեմիա մարգարէին ականջներուն
30 կարդայ ։ Ու Տէրոջը խօսքը ե-
31 րեմիային եղաւ՝ բսելով , Բոլոր գերիներուն ըսո՛ւր խրկէ ու բսէ , Նեհեղամացի Սեմայիային համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Սեմայիա ձեզի մարգարէութիւն ըրաւ , և Թէպէտև զանիկայ ես չըխրկեցի , ու ձեզ սուտութեան յու-
32 սացուց , Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Նեհեղամացի Սեմայիային ու անոր սերունդին այցելութիւն պիտի ընեմ . աս ժողովուրդին մէջը բնակող անոր

Ն · Ք · ՂԲ · իբր 606

Ե · Թգ · ԻԵ · 4 · ԼԲ · 33 ։

մէկ մարդը պիտի չընայ , և իմ ժողովուրդիս ընելու բարիքս անիկայ պիտի չտեսնէ , կ'ըսէ Տէրը , Ովան զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ ։

ԳԼ · Լ

1 Աստուած կը ցուցընէ Երեմիային թէ Հրէայք պիտի գառնան , 4 և թէ իրենց Թշուառութենէն ետև պիտի ազատին · 10 Ցակոբը կը մխիթարէ ։ 18 Անոնց ուրախալի դերեդարձութիւնը ։ 23 Զարերուն վրայ հանելու բարութիւնը ։

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
2 խօսքն է՝ որ ըսաւ , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ , Բոլոր քեզի ըսած խօս-
3 քերս դիրքի մը մէջ գրէ · Քանզի ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ՚ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին և Ցուդային դերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , ու զանոնք իրենց հայրերուն տուած երկիրս պիտի դարձընեմ , ու զանիկայ պիտի ժառանգեն ։
4 Եւ Իսրայէլին համար ու Ցուդային համար Տէրոջը ըսած խօս-
5 քերըասոնք են · Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Սոսկալի ձայն լսեցինք , վախ կայ ու խաղաղութիւն չը-
6 կայ ։ Հիմա հարցուցէք ու տեսէք , Թէ արդեօք երկիս մարդը զաւակ կը ծնանի՞ · ինչո՞ւ համար ամէն կորիճը՝ Ի ծննդական կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դրած , ու բոլոր երեսները դեղնած կը
7 տեսնեմ ։ Ո վա՛յ , քանզի անիկայ մեծ օր է , Ի անոր պէս չկայ · ու ա-
8 նիկայ Ցակոբին նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ , բայց անկէ
9 պիտի ազատի · Վասն զի ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի կոտրեմ , և քու կապերդ պիտի փըցրեմ ։ ու զանիկայ ալ օտարները պի-
10 տի չծառայեցընեն · Հապա անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ու իրենց Դաւիթ թագաւորին ծառայութիւն պիտի ընեն , որն որ ես ե-
11 տի հանեմ անոնց ։ Բայց դուն՝ ով իմ ծառաս Ցակոբ՝ ըսի՛ վախ-
նար՝ կ'ըսէ Տէրը , ու՝ ով Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր · քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ ի իրենց դերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ · ու Ցակոբ պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանդիստ պիտի ըլլայ · և ոչ ոք վախցընող
11 պիտի չըլլայ · Վասն զի ես քեզ ազատելու համար քեզի հետ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը · Ջքանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի , Էբայց քեզ պիտի չսպառեմ · հապա քեզ չափաւորու-
Թեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ ·
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ի քու հարուածդ անբժշկելի է ու
13 վէրքդ անդարմանելի է · Զանիկայ պատելու համար քու դատաստանդ տեսնող մը չկայ · Ջքեզի համար
14 դեղ ՚ սպեղանի չկայ ։ Ի քու բոլոր համակիներդ քեզ մոռցան , քեզ չեն փնտռեր · վասն զի քեզ հարուածքով՝ Ց անդութ
մկու մը պատիժովը զարկի քու անօրէնութիւններուդ շատութեանը համար , Ց դէնդ քու մեղ-
15 քերդ շատցան ։ Ջքու բնկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես · քու ցաւդ ամբժշկելի է · ասոնքը քու անօրէնութիւններուդ շատութեանը համար քեզի ըրի ; Ց անդ
16 քու մեղքերդ շատցան ։ Անոր համար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝ ՚ պիտի կլլուին , և քու բոլոր թըշնամիներդ դերութեան պիտի երթան , ու քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին · ու քեզ կողոպտողներուն ամէնը կողոպտուե-
17 լու պիտի մատնեմ · Ց վասն զի քու վէրքերդէդ պիտի բժշկեմ , կ'ըսէ Տէրը , քանզի քեզի Ա քսորուած կանչեցին , Ա ան Սիօնն է որ զանիկայ փնտռող չկայ՝ ըսին ։
18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ահա ես Ն ցակոբին վրանները դերութիւնը պիտի դարձընեմ , և Ն անոր բնակարաններուն ողորմութիւն պիտի ընեմ · ու քաղաքը իր աւերակներուն վրայ պիտի շինուի , և պալատը * առջևին պէս՚՚ պիտի կանգ-
19 նուի ։ Ու ՚՚ անոնցմէ պիտի ելլէ գովութիւն՝ և ուրախութիւն բնողներու ձայն · Չու զանոնք պիտի շատցընեմ ու պիտի չքչինան , և զանոնք պիտի փառաւորեմ ու
20 պզտիկ պիտի չչինան ։ Եւ անոնց տղաքները Ո առջևին պէս պիտի ըլլան , անոնց ժողովքը իմ առջևս պիտի հաստատուի , ու բոլոր անոնց նեղութիւն տուողներուն այ-
21 ցելութիւն պիտի ընեմ ։ Եւ անոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ , և ու անոնց վրայ տիրողը իրենց մէջէն պիտի ելլէ , և ՚ զանիկայ պիտի մօտեցընեմ , ու ինծի մօտ պիտի ըլլայ · վասն զի ով է անիկայ՝ որ իր սիրտը պատրաստեց ինծի
22 մօտենալու , կ'ըսէ Տէրը · Եւ դուք ՚ ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք , ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ ։
23 Ահա Ե Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ · անիկայ աւլող մրրիկ է , ամբարիշտներուն գլխուն
24 վրայ պիտի յարձակի ։ Տէրոջը

Իբմ · Լ։ · 16 ։ Գլ · ԺԸ · 18 ։

Ծ Գլ · Բ · 22 ։

Ի Ողբ · ա · 2 ։

Հ Ցոբ · Ժգ · 24 ։ Ժգ · 9 ։ Ժթ · 11 ։

Ն Ցոբ · Լ · 21 ։

Ղ Գլ · Ե · 6 ։

Ճ Գլ · ԺԸ · 18 ։

Ո Եր · Ժգ · 9 ։ Գլ · Լ · 44 ։ Եզկ · լթ · 25 · Ամո՛ս · Թ · 14 · 15 ։

Բ Գլ · Ժգ · 15 ։

Ժ Եր · Գ · 31 ։ Ղ · 24 ։

Ի Գլ · Դ · 31 ։ Ղ · 24 ։

Ռ Ցովել · Բ · 11 ։ 31 ։ Ամո՛ս · Ե · 18 ։ Սոփ · ա · 14 ։ ԺԱ ։

Ե Դան · Ժբ · 1 ։

Ղ Ես · Ծե · 3 ։ 4 ։ Եզկ · Լդ · 23 ։ լե · 24 ։ Ովս · Գ · 5 ։

Ե Ղռ · ա · 69 ։ Գօր · բ · 30 ։ Ժգ · 23 ։

Ը Ես · խա · 13 ։ խգ · 5 ։ խդ · 2 ։ Գլ · խզ · 27 ։ 28 ։

Ը Գլ · գ · 18 ։

Ժ Ամո՛ս · Թ · 8 ։

Ի Գլ · Դ · 27 ։

Լ Սաղ · գ · 1 ։ Ես · իե · 8 ։ Գլ · Ժ · 24 ։ խզ · 28 ։

* Եբր · իր սովորու-Թեանը պէս

Ես · լե · 10 ։ Ծա · 11 ։ Գլ · լա · 4 · 12 ։ 13 ։ Լդ · 10 ։ 11 ։

Ղ Զաք · Ժ · 8 ։

Պ Ես · ա · 26 ։

Ջ Ծն · խր · 10 ։

Ա Թես · Ժգ · 5 ։

Ա Գլ · իդ · 7 ։ լա · 1 ։ 33 ։ լբ · 38 ։ Եզեկ · Ժա · 20 ։ Լզ · 28 ։ լէ · 27 ։

Ջ Գլ · իդ · 19 ։ 20 ։ իե · 32 ։

սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ , մինչև որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու՛ի գործ չընէ . ՚ի ետքի օրերը ասկայ պիտի հասկընաք ։

ԳԼՈՒԽ Լ.Ը

1 Իսրայէլին գերեդարձութիւնը . 10 անոր հրաշագործելիքը ։ 15 Ռաքէլ որ սուգ կ'ընէր , կը մխիթարուի ։ 18 Եփրեմ ապաշխարելով՝ Աստուծոյ կը դառնայ ։ 22 Քրիստոսի վրայով խոստումնալի մը ։ 27 Իր ինամքը եկեղեցիին վրայ ։ 31 Իր նոր ուխտը ։ 35 Եկեղեցիին հաստատութիւնը , 38 և ընդարձակութիւնը ։

1 ՚Ի՛ն ատենը՝ կ'ըսէ Տէրը , Բ Իսրայէլին բոլոր ազգատոհմիներուն Աստուած պիտի ըլլամ , ու անոնք
2 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Սուրէն փախած ժողովուրդը անապատին մէջ շնորհք գտաւ , երբոր Բ*կ'երթար Իսրայէլ հանգստութիւն գտնելու՚՚.
3 Տէրը շատոնցմէ ինծի երեւցաւ , ըսելով , Քեզ Ծ յաւիտենական սիրով Է սիրեցի , անոր համար Է ողորմ-
4 ած եղած Ը քեզ քաշեցի՚ ։ Է քեզ նորէն պիտի շինեմ , ու պիտի շինուիս , ով Իսրայէլի կոյսը . նորէն Ը զուարճութիւնով պիտի զարդարուիս , և ցնծութեամբ պար բռնողներուն խումբին հետ պիտի ե-
5 լլես ։ Բ Նորէն Սամարիայի լեռներուն վրայ այգիներ պիտի տնկես . տնկողները պիտի տնկեն ու անոնց
6 պտուղը պիտի ուտեն ։ Վասն զի օր պիտի դայ որ Եփրեմի լեռանը վրայ պահապանները պիտի կանչեն , Ժ Ելէք , ու մեր Ցէր Աստուծոյն՝ դէպ ՚ի Սիօն երթանք ։
7 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Է Յակոբին համար ուրախութեամբ երգեցէք , և ազգաց գլուխին ‡ Համար ցնծացէք . յայն տուէք , օրհնեցէք , ու ըսէք , Ո՛վ Տէր՝ քու ժողովուրդդ՝ Իսրայէլին մնացորդը
8 փրկէ ։ Ես Ը զանոնք հիւսիսի երկրէն պիտի բերեմ . և Ը զանոնք երկրի ծայրերէն՝ ա— անոնց հետ կոյրը ու կաղը , յղին ու ծնած կը-նիկը մէկտեղ պիտի ժողվեմ . մեծ ժողովք մը հոս պիտի դառնայ ։
9 Ի լալով պիտի դան , ու աղաչանքներով զանոնք պիտի բերեմ . Ի գա-նոնք ջուրերու վտակներուն քովէն պիտի պտրտցընեմ , շիտակ ճամբայէն որ անոր մէջը չպրթակղին . վասն զի Իսրայէլին Հայր եղայ , ու Եփրեմ Հիմ անդրանիկս է ։
10 Ո՛վ ազգեր՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէք՝ ու ըսէք , Իսրայէլը ցրուողը՝ զանիկայ պիտի ժողվէ , և Ն զանիկայ պիտի պահպանէ , ինչ-
11 պէս որ հովիւը իր հօտը ։ Ը պահպա-նէ ։ Քանզի Ը Տէրը փրկեց Ցակոբը , ու զանիկայ Ճ անկ զօրաւորէն
12 ձեռքէն ազատեց ։ Եւ պիտի գան , ու Ֆ Սիօնին բարձրութեանը վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վերըցընեն , և պիտի դիմեն Ֆ Տէրոջը բարիքներուն՝ ա—ինդ ցորենին ու գինիին ու ձէթին և հօտե-րուն ու արջառներուն . և ա-նոնց անձերը Ն ջրուած պարտէզի պէս պիտի ըլլան , Շ ու ալ ևս
13 պիտի չնուաղին ։ Ան ատենը կոյսը պար բռնելով պիտի ուրախանայ , նաև երիտասարդները և ծերերը միասին . վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի դարձընեմ , և անոնց տրտմութենէն գանոնք մխիթարելով պիտի ուրախացը-
14 նեմ ։ Ու քահանաներուն հոգիները պարարտութիւնով պիտի լեցընեմ , և իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի կշտանայ , կ'ըսէ Տէրը ։
15 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ՚Ի ամայի մէջ Շ ձայն մը լսուեցաւ , ողբի ա— դառնաղին լացի ձայն . Ռաքէլ իր տղոցը համար կու լար , Ե իր տղոցը համար մխիթարուիլ չէր ուզեր , վասն զի ՚ի անոնք չկային ։
16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Քու ձայնդ լալէն և աչքերդ արցունքէն զադրեցուր . վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ , կ'ըսէ Տէրը , ու Ի թ շնամիին երկրէն պիտի դա-
17 նան ։ Եւ քու ապագայ ժամանակիդ համար յոյս կայ , կ'ըսէ Տէրը , որ ի— տղաքներդ իրենց սահմանը դառնան ։
18 Ճշմարիտ Եփրեմին ա—Ն ողբալը լսեցի . Զիս խրատեցիր , ու խրատուեցայ Ը—Ն չսորված զուարակի պէս . ՚՚զիս դարձուր որ դառնամ , վասն զի իմ Տէր Աստուածս
19 դուն ես ։ Իրաւ ետքն ՚՚դառնալէս ետքը զղջացի . ու կրթուելէս ետքը իմ ազդրիս ցաւկի . ամչցայ ու պատկառեցայ , վասն զի իմ մանկութեանս անարգութիւնը կրեցի ։
20 Մխիթ Եփրեմ իմ պատուական որդիս է , կամ սիրական զաւակ մին է . վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ , շարունակ զանիկայ կը յիշեմ . Վասն պատճառով իմ աղեքս կը զալարի անոր համար , ՚՚անշուշտ անոր ողորմութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ , քեզի սիւներ տնկէ , Ե սիրտդ մեծ ձամբուն՝ քու գացած շաւիղիդ դիր . դարձիր՝ ով Իսրայէլի կոյսը՝ ա-
22 քու քաղաքներդ դարձիր ։ Ո՛վ Ց ապստամբ աղջիկ՝ մինչև ե՞րբ ՚՚ա-

---

Ն ·ք ·գՓ · Իբր 606

՚՚Ծն · խթ · 1 ։

՚՚ ԳԼ · Լ · 24 ։
Բ ԳԼ · Լ · 22 ։
*Կ՚՚՚ կ'երթայի Իսրայէլին հանգստութիւն տալու ։
է Թես · ժ · 33 ։ Բօր · ա· 33 ։ Սաղ · դե · 11 ։ Ես · կդ · 14 ։
Ը Հռով · ժա· 28 , 29 ։
Թ ԻՊաղ · ա · 9 ։
Ի Կ՚՚՚ քեզի ազգութիւն երկընցուցի ։
Ն Ովս · ժա · 4 ։
Խ ԳԼ · Լդ · Ե ։
Ծ Եզ · ի · 20 ։ Դան · ժ · 34 ։ Սաղ · ճԽԹ · 3 ։
Ր Ես · կե · 21 ։ Ամս · Թ · 14 ։
Ձ Ես · բ · 3 ։ ՄԼբ · գ · 2 ։
Ղ Ես · ժբ · 5 , 6 ։
‡ Կ՚՚՚ մէջ
Ճ ԳԼ · գ · 12 , 18 ։ իգ · 8 ։
Ք Եզէկ · ի · 34 , 41 ։ Լգ · 13 ։
Ջ Սաղ · ճԿԹ · 5 , 6 ։ ԳԼ · ծ · 4 ։
Ռ Ես · լե · 8 ։ խգ · 19 ։ խթ · 10 , 11 ։
Վ Եր · գ · 22 ։
Տ Ես · կ · 11 ։ Եզէկ · Լգ · 12 , 13 , 14 ։

Ն ·ք ·գՓ · Իբր 606

Ր Ես · խգ · 23 ։ խբ · 20 ։
Ց Ես · խթ · 24 , 25 ։
Ւ Եզէկ · ժէ · 23 ։ ի · 40 ։
Յ Ովս · գ · 5 ։
Ն Ես · ծբ · 11 ։
Շես · լե · 10 ։ կե · 19 ։ Ցայտ · իա · 4 ։
՚՚ Ցես · ժբ · 25 ։
Չ Ի՚՚ա · բ · 17 , 18 ։
Պ Ծն · խբ · 13 ։
Ջ Հմր 4 , 5 ։ Եգո · ա · 5 ։ Ովս · ա · 11 ։
՚՚ Ողբ · ե · 21 ։
՚՚ Բօր · լ · 2 ։
Վ Եր Օր · լբ · 36 ։ Ես · կգ · 15 ։ Ովս · ժա · 8 ։
Ֆ Ես · ծէ · 18 ։ Ովս · ժգ · 4 ։
Բ ԳԼ · ծ · 5 ։
Յ ԳԼ · գ · 6 , 8 ։ 11 , 12 , 14 , 22 ։
՚՚ ԳԼ · բ · 18 , 23 , 36 ։

ն · ք · ՂԲ · իբր 606

տանդական պիտի շրջիս . քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան ստեղծեց , կնիկ մարդը պիտի շրջապատէ
23 Երիկ մարդը ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ա յսուհետև Ցուդայի երկրին մէջ ու անոր քաղաքներուն մէջ աս խօսքը պիտի ըսեն , երբոր անոնց գերութիւնը գարձընեմ , † Տէրը քեզ օրհնէ ով արդարութեան բը-
24 Նակարան՝ * սուրբ լեռ ։ Եւ հոն՝ Ցուդայի մէջ ու ° միանգամայն ա-նոր բոլոր քաղաքներուն մէջ երկրագործներ ու հօտերու հետ
25 շուդներ պիտի բնակին ։ Քանզի յոդնած հոգին պիտի զովացընեմ , ու ամէն մարած հոգին պիտի կշէ-
26 տացընեմ ։ Ասոր վրայ արթնցայ ու նայեցայ , և իմ քունս ինծի անոյշ էր ։
27 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ¶ Իսրայէլի տունը և Ցուդայի տունը մարդու սերմ ու անասունի
28 սերմ պիտի ցանեմ ։ Ինչպես որ ™ խրելու , վիրդնելու ու աւերելու , և կորսնցընելու ու չարիք հասցընելու համար Է անոնց վրայ հսկեցի , նոյնպես ալ Ջ շինելու ու տնկելու համար անոնց վրայ պիտի հրա-
29 կեմ կ'ըսէ Տէրը ։ Ան ™ օրերը մէյմէն ալ պիտի չըսեն ։ Հայրերը ածրի կերան ու որդւոցը ակռանե-
30 րը առին . Է հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի . ամէն մարդ որ ագռի կ'ուտէ , անոր ակռաները պիտի առ-
31 նեն ։ Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Ցուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտ-
32 ի ընեմ , Ձէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ րբի ան օրը որ Է անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտս զանց րբին , * ես ալ անոնք մերժե-
33 ի՛ , կ'ըսէ Տէրը . Հապա ան օրերէն ետքը Իսրայէլի տանը հետ ընելիս ուխտս ասիկայ է , կ'ըսէ Տէրը , Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի դնեմ , ու զանիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ , ծ ու ես ա-նոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և ա-նոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան ։
34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին , ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցընէ ըսելով թէ Տէ-րը ճանչցէք . հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը Է ամէնը զիս պիտի ճանչնան , կ'ըսէ Տէրը . վասն զի Է անոնց անօրէնութիւնը պիտի նե-րեմ , ու անոնց մեղքը մէյմէն ալ
35 պիտի չյիշեմ ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէ-

րը Է որ արևը հաստատեց օրուան լոյսին համար , և դիշերուան լոյսին համար լուսինին ու աստղերուն կանոնները ըլլա , որ ծ ծովը կը յանդիմանէ երբոր անոր ալիքները կը գոռան . Է անոր անունը Եհովայ
36 Սաբաւովթ է . Հթէ ար աս կանոնները իմ առջևէս դադարին , կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլին սերունդն ալ իմ առջևս միշտ ազգ ըլլալէն պիտի
37 դադարի ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի թէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ , ու երկրին հիմերը վա-րէն քննուիլ , ես ալ բոլոր Իսրա-յէլին սերունդը իրենց բոլոր րդած-ներուն համար պիտի մերժեմ , կ'ը-սէ Տէրը ։
38 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ ¤ Ընանայէլի աշտարակէն մինչև Անկեան դուռը քաղաքը Տէրոջը
39 համար պիտի շինուի . Եւ անոր դիմացէն Ճ չափին լարը մինչև գա-բերի բլուրը պիտի ելլէ , ու դէպ ի
40 Գոահ պիտի դառնայ ։ Եւ դիե-րուն ու մխրոյ բոլոր ձորը ու բոլոր արտերը մինչև Կեդրոն հե-ղեղատը , ՛ մինչև Ձիերուն դրանը անկիւնը դէպ ի արևելք Ա սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը . Ա յլևս պիտի չքակուի ու չկործ յաւի-տեան ։

ն · ք · ՂԲ · իբր 606

Ի Նե. ա. 16 ։ Սաղ. հբ. 5 , 17 ։ ՚ի Թ. 2 , 36 , 37 ։ ՃԺԹ. 89 ։
Ֆ Ես. ծա. 15 ։
¶ ԳԼ. ժ. 16 ։
հ Սաղ. ճԽը. 6 ։ Ես. ծգ. 9 , 10 ։ ԳԼ. ԼԳ. 20 , ՃԼ ։
Ֆ ԳԼ. ԼԳ. 22 ։

ԳԼ · ԼՐ

1 Երեմիա իր մարգարէութեանը համար Սեդեկիայէն բանտարկուած՝ 6 Ընտմայելի արտը ծախու կ'առնէ . 13 ու անոր մուրհակները բարուքին յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ զանոնք պահէ իրրև նշան ժողովուրդին դառնալուն ։ 16 Երեմիա իր աղօթքին մէջ Աստուծոյ գանգատ կ'ընէ ։ 26 Աստուած դերութեան սպառնալիքը կը նորոգէ ժողովուրդին մեղքերուն համար , 36 և կը խոստանայ բերկրալի գերդարձութիւն մը ։

1 Յուդայի ™ Սեդեկիա թագաւորին տասներորդ տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին Տէրոջը կողմանէ Ե-
2 րեմիային եղած խօսքն է ։ Եւ ան ատեն Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր , ու Երեմիա մարգարէն Ցուդայի թագաւորին տունը եղող Բ բանտին դաւիթին մէջը արգիլուած էր ։
3 Վասն զի Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով , Դուն ինչու համար մարգարէութիւն բրիր ու ըսիր Թէ Տէրը այսպէս կ'ըսէ . ¶ Ահա ես աս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ պիտի
4 առնէ . Եւ Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը ™ Քաղդէացւոց ձեռքէն պիտի չազատի , հապա անշուշտ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու անոր հետ բերան

իբր 590

™ գ Թագ. իե. 1 , 2 ։ ԳԼ. լՓ. 1 ։

Բ Նէեմ. գ. 25 ։ ԳԼ. ԼԳ. 1 ։ Լե. 21 ։ լթ. 6 ։ լՓ. 14 ։

՚ ԳԼ. ԼԳ. 3 ։ ԼԲ. 18 , 23 ։ ԼՓ. 5 ։ ծԲ. 9 ։

Ն · ք · գԲ · իբր 590

առ բերան պիտի խօսի , և անոր հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի .
5 Ու անիկայ Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի տանի . ու անիկայ հոն պիտի մնայ , Եհովան որ ես անոր այդպէս կ՚ըսեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . ՚ի՞նչ որ քաղդէացւոց հետ պատերազմ ըներ , յաջողութիւն պիտի չըլա-նէր :
6 Այն առանը Երեմիա ըսաւ , Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
7 Ահա քու հօրեղբօրդ Սեղղումին որդին Անամայէլ քեզի պիտի գայ , ու պիտի ըսէ , Անաթոթի մէջ եղող ագարակս քեզի ծախուա առ . վասն զի Է ազգականութեան իրաւունքով քեզի կ՚իյնայ որ ծա-խու առնես :
8 Եւ Տէրոջը խօսքին համեմատ իմ հօրեղբօրս որդին Անամայէլ ինծի բանտին դաւիթը եկաւ , ու ինծի ըսաւ , Ընծայ-ք ըրէ , Բենիամինի երկիրը Անա-թոթի մէջ ունեցած ագարակս ծախու առ , վասն զի ժառանգու-թեան իրաւունքը քուկդ է , ու քեզի կ՚իյնայ որ փրկես , քեզի ծա-խու առ . ան առանը գիտցայ որ
9 ասիկայ Տէրոջը խօսքն էր : Եւ հօրեղբօրս որդիին Անամայէլէն Ա-նաթոթի մէջ եղող ագարակը ծախու առի , ու Շաւակը տասնու-եօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր :
10 Եւ մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի , ու վկաներ բռնեցի , և արծաթը
11 կշռով կշռեցի : Ու ստացուած-քի մուրհակը՝ Թէ՛ հրամանին ու կանոններուն համեմատ կնքուածը ,
12 և Թէ բաց եղածը առի : Ու ըս-տացուածքի մուրհակը հօրեղբօրս որդւոյն Անամայէլին աչքերուն առ-ջեւը ու ստացուածքի մուրհակին մէջը գրուող Վկայից աչքերուն առջեւը՝ բանտի դաւիթին մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առ-ջեւը՝ Մաասիայի որդւոյն Ներիայի
13 որդւոյն Բարուքին տուի : Եւ անոնց աչքերուն առջեւը Բարու-քին
14 պատուիրեցի ու ըսի , Զօրաց Տէ-րը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս մուրհակները՝ ա՛ս կնք-ուած ստացուածքի մուրհակը ու ա՛ս բաց մուրհակը առ , և զա-նոնք հողի անոթի մը մէջ դիր , որ
15 շատ օրեր մնան : Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-պէս կ՚ըսէ . Ա՛ս երկրիս մէջ նորէն տուներ ու ագարակներ և այգիներ ծախուա պիտի առնուին :
16 Ու ստացուածքի մուրհակը Ներ-իայի որդւոյն Բարուքին տալէն ետքը՝ Տէրոջը աղօթք ըրի ու ըսի ,
17 Ո՛հ , Տէր Եհովա՛յ՝ ահա դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու երկրնյած բազուկովդ Երկինքը ու երկիրը ստեղծեցիր , Իրա՛ւ մէկ բան մը
18 քեզի դժուարին չէ . Դուն Թհա-զարներուն ողորմութիւն կ՚ընես , ու հայրերուն անօրէնութիւնը պատիժը անոնցմէ ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու տաս . դուն մեծ ու Հզօր Աստուած ես , Ո՛ հրոս
19 անուանդ Զօրաց Տէր է : Դուն խորհրդով մեծ , ու գործ-քով զօրաւոր ես , այնպէս որ Ադամի մէ-կուն իր ճամբաներուն համեմատ , ու անոր գործքերուն պտուղին հա-մեմատ հատուցում ընելու համար՝ քու ՚ի՞նչքերդ մարդոց որդիներուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է :
20 Դուն որ մինչև այս օրս Եգիպտոսի երկրին մէջ ու Իսրայէլի մէջ և ի՞նչ մարդոց մէջ նշաններ ու հրա-շքներ ընելով՝ քեզի մ՚անուն վաստրկեցար , ինչպէս որ այսօր
21 Իսրայէլը նշաններով ու հրաշք-ներով և զօրաւոր ձեռքով ու երկրնյած բազուկով և մեծ ա-հարկութեամբ Եգիպտոսի երկրէն
22 հանեցիր , Ու անոնց տուիր ա՛ս եր-կիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն երդում ըրեր էիր իրենց տալու , Դա-նաէ երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը
23 բղխէ . Ու մտան զանիկայ ժառան-գեցին , բայց Ձրու ձայնիդ ականջ չտուին , և քու օրէնքիդ համեմատ չգալեցին . անոնք չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն . ուստի ա՛ս բոլոր չարիքը անոնց
24 վրայ բերիր : Ահա՛ քաղաքին դէմ պատնէշներ կանգնուեցան որ զա-նիկայ առնեն . և քաղաքը՝ Նստ-ղին , սովին ու ժանտախտին պատ-ճառաւ՝ անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը տրուե-ցաւ . և քու բանդ կատարուե-ցաւ ,
25 ցա՛ , ու ահա՛ կը տեսնես : Բայց դուն՝ ո՛վ Տէր Եհովա՛յ , ինծի ըսիր որ Ադարակը ստակով քեզի ծա-խու առ ու վկաներ բռնէ . և ահա՛ Քաղդէացւոց ձեռքը կը մատնուի :
26 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
27 եղաւ՝ ըսելով , Ահա ես եմ Եհո-վայ Ամէն մարմնոյ Աստուածը . Միթէ ինծի դժուարին բան մը
28 կայ : Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա՛ Ես առ քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբիլո-նի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ , ու զանիկայ
29 պիտի առնէ . Եւ առ քաղաքիս դէմ պատերազմ ընող Քաղդէա-ցիները պիտի գան , ու Ա՛ս քա-ղաքը կրակի պիտի տան ու այրեն . նաև պէտէ այրեն ան տուները՝ ո-

Ն · ք · գԲ · իբր 590

Լ դ Թագ · ժԲ · 15 ։
Ե Ծն · ժբ · 14 ։ Հմր 27 ։ Ղե · ա · 37 ։
Ծ Եզ · ի · 6 ։ ւԴ · 7 ։ ք Օր · ե · 9 , 10 ։
Ես · թ · 6 ։ Հգ · ժ · 16 ։
Յ Ես · իբ · 29 ։
Ղ Գ · ժԷ · 10 ։
Ց Յոբ · ւԴ · 21 ։ Սաղ · ւԴ · 13 ։ Նոահ · ե · 21 ։ Գ · ժգ · 17 ։
Ժ Եզ · թ · 16 ։ ա Մն · ժէ · 21 ։ Ես · կգ · 12 ։ Դան · թ · 15 ։
Ի Եզ · գ · 6 ։ բ Թագ · է · 23 ։ ա Մն · ժէ · 21 ։ Սաղ · ճՂգ · 11 , 12 ։
Խ Եզ · գ · 8 , 17 ։ Գ · ժա · 5 ։
Ձ Նէեմ · թ · 23 ։ Գ · ժա · 8 ։ Դան · թ · 10—14 ։
ա Գ · ւԴ · 4 ։
Է Գ · ժգ · 12 ։
Ը Հմր 25 , 36 ։
Թ Հմր 24 ։
Ժ Հմր 3 ։
ա Գ · ի · 10 ։ Լ · 8 , 10 ։ ծբ · 13 ։
բ Գ · ժբ · 13 ։

Ն · ք · գՔ · ԻԹ · 590

րոնց տանիքներուն վրայ Բահա-
ղին խունկ կը ծխէին , և օտար աս-
տուածներուն թափելու նուէրներ
կը մատուցանէին՝ զիս բարկացը-
30 նելու համար : Քանզի Իսրայէլի
որդիքը ու Յուդայի որդիքը չ ի-
րենց մանկութենէն՝ի վեր իմ առ-
ջեւս միայն չարութիւն կը գործեն .
որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռացը գործ.ըերովը անդադար զիս
կը բարկացընեն՝ կ'ըսէ Տէրը :
31 Քանզի ասկէ քաղաքը իր շինուած
օրէն մինչեւ ասկէ օրս իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս համար
եղաւ , ըստ որ զանիկայ երեսիս առջե-
32 էն վերցընեմ՝ Իսրայէլի որդւոցը
ու Յուդայի որդւոցը՝ ըստ իրենց
և ըստ իրենց թագաւորներուն , իշ-
խաններուն , քահանաներուն ու
մարգարէներուն և Յուդայի մար-
դիկներուն ու Երուսաղէմի բնակ-
չացը բոլոր չարութեանը պատճա-
ռաւ՝ որ ըրին զիս բարկացընելու
33 համար : Եւ ինծի կռնակ դար-
ձուցին և չէ թէ երես , ու թէեւ
անոնց սորվեցուցի՝ կանուխ ելլ-
ելով ու սորվեցընելով , բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին , ոչ խրատ ըն-
34 դունին . Հապա ըստ իմ անունովս
կոչուած տանը մէջ իրենց պղծու-
թիւնները դրին՝ զանիկայ պղծե-
35 լու համար : Ու Ենովմի որդւոյն
ձորին մէջ եղող բահդին բարձր
տեղերը շինեցին՝ իրենց տղաք-
ները ու աղջիկները ըստ Մողոքին հա-
մար իրենք անցընելու , ոչն որ ես
անոնց հրամայած չէի ու միտքէս
ալ անցած չէր , որ անոնք ասկ
պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մե-
ղանչել տալու համար :
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ ասկ քաղա-
քիս համար՝ որ դուք կ'ըսէք թէ
սրով , սովով ու ժանտախտով
Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը կը
37 մատնուի . Ահա ես զանոնք ա-
տի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն ,
ուր որ զանոնք իմ բարկու-
թեամբս , սրտմտութեամբս ու մեծ
ցասումովս վռնտեցի , և զանոնք
ասկ տեղս պիտի դարձընեմ , ու
ապահովութեամբ պիտի բնակե-
38 ցընեմ : Եւ անոնք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ ա-
նոնց Աստուած պիտի ըլլամ . Ու
39 անոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ
պիտի տամ , որ միշտ ինծմէ վախ-
նան , և իրենց ու իրենցմէ ետքը
իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ :
40 Եւ անոնց հետ յաւիտենական
ուխտ մը պիտի ընեմ , որ անոնց
բարիք ընելէն անոնցմէ ետ չդա-
շուիմ . ու ի իմ վախս անոնց
սրտին մէջը պիտի դնեմ , որ ինծմէ
41 չհեռանային : Եւ անոնց բարիք ը-
նելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրա-
խանամ , ու Տ զանոնք բոլոր
սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմար-
տութեամբ ասկ երկրիս մէջը պիտի
42 տնկեմ : Քանզի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ի ինչպէս որ ասկ ժողովուր-
դին վրայ ասկ բոլոր մեծ չարիքը
բերի , այնպէս ալ անոնց վրայ պի-
տի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ ա-
43 նոնց համար խօսեցայ : Ու ծնոքն
ադարակներ ծախուս պիտի առնուի
ասկ երկրին մէջ , որուն համար
դուք կ'ըսէք թէ Ամայացած է ,
ու մարդէ և անասունէ զուրկ է ,
Քաղդէացւոց ձեռքը տրուած
44 է : Հրեներէն երկրին մէջ , ու
Երուսաղէմին շրջակայ տեղւոյն ,
և Յուդայի քաղաքներուն մէջ , ու
լեռնային քաղաքներուն մէջ , և
դաշտային քաղաքներուն մէջ , ու
հարաւային քաղաքներուն մէջ ըս-
տակով ագարակներ ծախուս պիտի
առնեն , և մուրհակներ պիտի գր-
բեն ու պիտի կնքեն , ու վկաներ
պիտի բռնեն . վասն զի Ես անոնց
դերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ ,
կ'ըսէ Տէրը :

Ն · ք · գՔ · ԻԹ · 590

Իբ Օր · Լ · 9 ;
Սոփ · գ · 17 ;
Լ Գ Լ · իդ · 6 ; Լ · 28 ;
Ամով · Թ · 15 ;
Ի Գ Լ · Լ · 28 ;
ծ Հմր 15 ;
ձ Գ Լ · Լ դ · 10 ;
հ Գ Լ · ԺԸ · 26 ;
յ Գ Լ · Լ դ · 7 , 11 , 26 ;

Գ Լ · Լ Գ

1 Աստուած կը խոստանայ գերեզմանութիւն մը , 9 ուրախալի վիճակ մը , 12 և հաստատուն կառավարութիւն մը , 15 Քրիստոս՝ արդա-
րութեան Շառաւիղը , 17 Թագաւորութեան և քահանայութեան տեւողութիւնը , 20 և հաստատուն սուրբ ուխտ մը :

1 Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
Երեմիային եղաւ , երբոր անի-
կայ տակաւին բանտին գաւիթին
մէջը արգիլուած էր , ըսելով ,
2 Ա յսպէս կ'ըսէ Տէրը ի որ աս ստեղ-
ծելու համար զանիկայ հաստա-
տելու համար զանիկայ ստեղծեց ,
3 որուն անունը Եհովայ է . Ինծի
կանչէ ու քեզի պատասխան տամ ,
և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատ-
4 մեմ , որ դուն չես գիտեր : Վասն
զի ասկ քաղաքին տուներուն համար ,
ու Յուդայի թագաւորներուն տու-
ներուն համար՝ որոնք պատնէշնե-
րէն ու սուրէն փլած են , Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
5 Ը քաղդէացւոց դէմ պատերազմ
ընելու կու գան . և ան պոռնէրը
մեռած մարդոց դիերովը պիտի լե-
ցուին , որոնք իմ բարկութեամբս
ու սրտմտութեամբս պիտի զար-
նեմ . վասն զի ես ասկ քաղաքէն իմ
երեսս ծածկեցի անոնց բոլոր չա-
6 րութեանը համար : Ահա ես անոր
առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտ
տի բերեմ ու զանոնք պիտի բժշկ
կեմ , և խաղաղութեան ու ճշմար-

Ի Գ Լ · Լ · 17 ;
Ա Օր · Լ · 9 ;
Սոփ · գ · 17 ;
Լ Գ Լ · իդ · 6 ; Լ · 28 ;
Ամով · Թ · 15 ;
Ի Գ Լ · Լ · 28 ;
ծ Հմր 15 ;
ձ Գ Լ · Լ դ · 10 ;
հ Գ Լ · ԺԸ · 26 ;
յ Գ Լ · Լ դ · 7 , 11 , 26 ;
Ա Օր · Լ · 9 ;
Սոփ · գ · 17 ;
Լ Գ Լ · իդ · 6 ; Լ · 28 ;
Ամով · Թ · 15 ;
Ի Գ Լ · Լ · 28 ;
ծ Հմր 15 ;
ձ Գ Լ · Լ դ · 10 ;
հ Գ Լ · ԺԸ · 26 ;
յ Գ Լ · Լ դ · 7 , 11 , 26 ;
ղ Ես · ա · 4 , 6 ; Դան · Թ · 8 ;
ո Գ Լ · ե · 13 ;
շ Գ Լ · ե · 30 , 31 ; իդ · 11 ; Եզեկ · ը · 5 , 6 ;
ո Գ Լ · ե · 31 ; ԺԹ · 5 ;
չ Ղէ · ԺԸ · 21 ; գ Թագ · ԺԱ · 33 ;
պ Գ Լ · ե · 31 ;
ո Հմր 24 ;
Իբ Օր · Լ · 3 ; Գ Լ · իգ · 3 ; իԹ · 14 ; Լա · 10 ; Եզեկ · Լ · 21 ;
ռ Գ Լ · իգ · 6 ; Լդ · 16 ;
Ի Գ Լ · իդ · 7 ; Լ · 22 ; Լա · 33 ;
ը Գ Լ · իդ · 7 ; Եզեկ · ԺԱ · 19 , 20 ;
Ի Ես · ծե · 3 ; Գ Լ · Լա · 31 ; ԺԱ · Լա · 33 ;

տութեան առատութիւնը անոնց
7 պիտի յայտնեմ։ Եւ Ը Ցուդային
դերութիւնը ու Իսրայէլին դերու-
թիւնը պիտի դարձնեմ, ու զա-
նոնք Բառջինին պէս պիտի *հաստա-
8 տեմ։ Եւ անոնց ինծի դէմ գոր-
ծած բոլոր անօրէնութիւնէն ♁ զա-
նոնք պիտի սրբեմ, ու անոնց ինծի
դէմ ըրած բոլոր անօրէնութիւն-
ները ու յանցանքները պիտի ներեմ։
9 Եւ ասիկայ ինծի ուրախութեան
անուն, փառք ու պարծանք պիտի
բլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝
որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը
որ ես անոնց պիտի ընեմ. և Ե պի-
տի վախնան ու դողան ան ամէն
բարիքին ու ամէն յաջողութեանը
համար՝ որ ես աս *աղաւթէն պիտի ը-
նեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան տեղւոյս
մէջ՝ ♁որուն համար դուք կ'ըսէք
թէ Մարդէ ու անասունէ զուրկ
բլլալով՝ անապատ դարձած է, և
Ցուդայի քաղաքներուն մէջ, ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ ո-
րոնք անմարդ ու անբնակ ու ան-
ասունէ զուրկ բլլալով՝ ամայացած
11 են, նորէն պիտի լսուի Ձնծու-
թեան ձայն, և ուրախութեան
ձայն, փեսային ձայն, ու հարսի
ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք
Տէրոջը տունը Գոհութեան ընծա-
ներ բերելով՝ կ'ըսեն, Գոհացէ՛ք
զօրաց Տէրոջմէն, ինչու որ Տէրը
բարի է, ինչու որ անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է. Ը քանզի *ես
երկրիս դերիները էբէնց առջեւ վե-
ճակին պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ Տէ-
12 րը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ան տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու
անասունէ զուրկ բլլալով՝ անա-
պատ դարձած է, և անոր ամէն
քաղաքներուն մէջ նորէն հօտեր
պառկեցնող հովիւներու բնակա-
13 բանները պիտի բլլան։ Լեռնային
քաղաքներուն մէջ՝ դաշտային քա-
ղաքներուն մէջ ու հարաւային քա-
ղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկ-
րին մէջ ու Երուսաղէմի շրջակայ
տեղւոյնքը և Ցուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ հօտերը Ժ դարձեալ ձեռքէն
համրողին ձեռքէն պիտի անցնին,
կ'ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Իսրայէլի տանը համար և Ցու-
դայի տանը համար բսած Ը բարի
15 խօսքս պիտի կատարեմ։ Ան օրե-
րը ու ան ժամանակը Դաւիթին
Արդարութեան շառաւիղ մը պի-
տի բուսցընեմ, և անիկայ երկրի
վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ։ Ան օրերը Ցուդա
պիտի ազատի, ու Երուսաղէմ

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
աս է անոր անունը որով պիտի կո-
չուի՝ Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չբլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն Ղողէակէդ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չբլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով՝
20 Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ. Թէ որ ցորեկուան ուխտս
ու դիշերուան ուխտս կրնաք աւ-
րել, որ ցորեկը ու դիշերը իրենց
21 ժամանակովը չբլլան, Իմ ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տս ալ պիտի աւրուի, որ իր ա-
թոռին վրայ թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ, անանկ ալ
ինծի ծառայութիւն ընող Ղե-
ւտացի քահանաներուն հետ ուխ-
22 տս։ Ինչպէս որ Երկինքի
զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն
աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը և ինծի ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով, Չէս տեսներ որ աս
ժողովուրդը ինչ կը խօսի ըսե-
լով, Տէրը իր ընտրած Երկու ազ-
գատոհմները երեսէ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւը ազգ
25 չսեպեցողի։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ Ը ցորեկուան ու դիշերուան
համար ուխտս ըրած չեմ, և Ե եր-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Ցակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեսէ պիտի ձգեմ, որ մէյմըն ալ
անոր սերունդէն Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Ցակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չդնեմ. վասն զի
Ժ անոնց դերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ. Լ.Դ

1 Երեմիա կը նախազգայնէ Սեդեկիային ու Երու-
սաղէմին գերութիւնը։ 8 Իշխանները ու ժո-
ղովուրդը իրենց ծառաները արձակելէն ետեւ՝
Ամառնոց ուխտին դէմ գանոնք նորէն կը
ծառայեցընեն։ 12 Երեմիա Հրէից անհնա-
զանդութեանը համար կը մարգարեանայ թէ
անոնք ու Սեդեկիա իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Երբոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորը իր բոլոր զօր-
քովը, ու իր իշխանութեան տակը
եղող Բ երկրին բոլոր թագաւորու-
թիւններովը, և բոլոր ժողովուրդ-
ներով Երուսաղէմի վրայ ու անոր

ն·ք·ղԲ· Բբր 590

Ը Գլ·լ·3· լը·44· Հրմ· 11։
Ը Եսա·ա·26· Գլ·իգ·6· լ·20· լա·4,28· Խր·10։
* Եբր· ·ընծ· նեմ։
♁ Եզեկ·լզ·25· Զաք·ժգ·1· Երբ·ի·13,14։
Թ Գլ·լա·34· Միք·է·18։
Լ Եսա·կբ·7· Գլ·ժգ·11։
Ի Ցճա Եա·կ·5։

♁ Գլ·լբ·43։

Խ Գլ·է·34· ժզ·9· իե·10· Յայտ·ժբ·23։

Հ Ղէ·է·12· Սաղ·ճէ·22· ճժգ·17։
յա Մ·ժզ·8,34· բՄն·է·13· է·3· Եզր·գ·11· Սաղ·ճլզ·1· Եա·ժբ·4։
Ղ Հմր 7։
Ճ Եա·կե·10· Գլ·լա·24· ծ·19։

Մ Գլ·ժէ·26· լբ·44։

Յ Ղէ·իե·32։

Ն Գլ·իգ·5· լա·27,31։

Շ Գլ·իթ·10։

Ո Եա·գ·2· ժա·1· Գլ·իգ·5։

Չ Գլ·իգ·6։

ապահովութեամբ պիտի բնակի. և
աս է անոր անունը որով պիտի կո-
չուի՝ Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դաւիթին Իսրայէլի տանը աթո-
ռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չբլլայ. Ու Ղեւտացի քահանա-
ներէն Ղողէակէդ, հացի ընծայ ու
զոհ մատուցանող մարդ յաւի-
տեան պակաս պիտի չբլլայ իմ առ-
ջեւս։
19 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
եղաւ՝ ըսելով՝ Տէրը այսպէս կ'ը-
20 սէ. Թէ որ ցորեկուան ուխտս
ու դիշերուան ուխտս կրնաք աւ-
րել, որ ցորեկը ու դիշերը իրենց
21 ժամանակովը չբլլան, Իմ ծառա-
յիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխ-
տս ալ պիտի աւրուի, որ իր ա-
թոռին վրայ թագաւորութիւն
ընելու որդի չունենայ, անանկ ալ
ինծի ծառայութիւն ընող Ղե-
ւտացի քահանաներուն հետ ուխ-
22 տս։ Ինչպէս որ Երկինքի
զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն
աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս
Դաւիթին սերունդը և ինծի ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիները
այնպէս պիտի շատցընեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ՝ ըսելով՝ Չէս տեսներ որ աս
ժողովուրդը ինչ կը խօսի ըսե-
լով, Տէրը իր ընտրած Երկու ազ-
գատոհմները երեսէ ձգեց. ու ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն,
մինչև զանիկայ իրենց առջեւը ազգ
25 չսեպեցողի։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ Ը ցորեկուան ու դիշերուան
համար ուխտս ըրած չեմ, և Ե եր-
կինքներուն ու երկրիս կանոնները
26 դրած չեմ, Ցակոբին ու իմ ծա-
ռայիս Դաւիթին սերունդն ալ ե-
րեսէ պիտի ձգեմ, որ մէյմըն ալ
անոր սերունդէն Աբրահամին, Ի-
սահակին ու Ցակոբին սերունդին
վրայ իշխաններ չդնեմ. վասն զի
Ժ անոնց դերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ն·ք·ղԲ· Բբր 590

պր Թագ·է·16· գԹագ·ը·4· Պաղ·ձԹ·29,36· Ղե·ա·32,33· Ղհռով·ժբ·1· ժե·16· ապՆա ը·5,9· Ցայս·ա·6։

ա Մաղ·ձԹ·37· Եա·ծգ·9· Գլ·լա·36· Հմր 25։
ա Մաղ·ձԹ·34։

Ձ Ցն·ժգ·16· ժե·5· Բր·17· Գլ·լա·37։

ը Հմր 21,22։

ը Հմր 20· Ցն·ը·22· Պաղ·հդ·16,17· ճգ·19· Գլ·լա·35,36։
ա Գլ·լա·37։

Ֆ Հմր 7,11· Եզր·բ·1։

Բբր 591

ա Դ Թագ·իե·1,ԼԸ· Գլ·լԹ·1· ծբ·4։
Բ Գլ·ա·15·

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 591

բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ'ըներ, Ցերոբովամ եւ բոլոր իսրայէլացիները անոր հետ էին։

2 Եւ Աբիա Իսրայէլին Ներադաստանը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր առջեւ կը կենամ Ներադաստանի Տէրոջ եւ Ներադաստանի քահանաներուն հետ, որ շեփորներով կը հնչեցնեն։ 3 Իսրայէլի որդիներ, մի՛ պատերազմիք ձեր հայրերուն Տէր Աստուածին դէմ, որովհետեւ չեք յաջողիր։ 4 Ներադաստանի Աբիա կանգնեցաւ Եփրեմի լերան վրայ եւ ըսաւ. Ո՛վ Ներադաստանի Ներադաստանի եւ Իսրայէլի որդիներ, լսեցէ՛ք ինծի։ 5 Չէ՞ք գիտեր, որ Տէրը Իսրայէլի Ներադաստանին թագաւորութիւնը յաւիտեան տուաւ Դաւիթին եւ անոր որդիներուն աղի ուխտով։ 6 Բայց Ներադաստանի Ներադաստանի ծառան Երոբովամ, Նաբատի որդին, ելաւ եւ ապստամբեցաւ իր տիրոջ դէմ։ 7 Եւ անոնց քով հաւաքուեցան անպիտան մարդիկ, Բելիարի որդիներ, եւ զօրացան Երոբովամին դէմ, որ Սողոմոնի որդի Ռոբովամին դէմ կռուեցաւ, երբ Ռոբովամ երիտասարդ էր եւ սիրտը տկար էր, եւ չկրցաւ անոնց դիմադրել։ 8 Եւ հիմա դուք կ'ըսէք, թէ կրնանք դիմադրել Ներադաստանի Ներադաստանի ձեռքին, որ Դաւիթի որդիներուն միջոցով թագաւորութիւն մը ունի, որովհետեւ դուք շատ էք, եւ ձեզի հետ են ոսկի հորթերը, զորս Երոբովամ ձեզի աստուածներ ըրաւ։ 9 Չէ՞ք վռնտեր Ներադաստանի Ներադաստանի քահանաները, Ահարոնի որդիները եւ Ղեւտացիները, եւ ձեզի համար քահանաներ չէ՞ք ըրեր ինչպէս ազգերը կ'ընեն։ Ամէն մարդ որ գայ եւ իր ձեռքը լեցնէ երիտասարդ ցլով մը եւ եօթը խոյով, կրնայ Ներադաստանի քահանայ ըլլալ։ 10 Բայց մեր Տէրը Ներադաստանի Ներադաստանն է, եւ չենք լքած զայն։ Ներադաստանի քահանաները, որոնք կը սպասաւորեն Տէրոջ, Ահարոնի որդիներն են, եւ Ղեւտացիները իրենց գործին վրայ են։ 11 Ամէն առտու եւ իրիկուն Ներադաստանի Ներադաստանին կ'այրեցնեն ողջակէզներ եւ անոյշ խունկ, հացերը սեղանին վրայ կը դնեն մաքուր ոսկիէ մոմակալին եւ անոր լապտերները կը վառեն ամէն իրիկուն։ Մենք կը պահենք մեր Ներադաստանի Ներադաստանի պատուէրները, բայց դուք զայն լքեցիք։ 12 Ահա Ներադաստանը մեզի հետ է իր գլխաւորութեամբ, եւ անոր քահանաները իրենց փող հնչեցնելու շեփորներով պատրաստ են ձեզի դէմ պատերազմ ընելու։ Իսրայէլի որդիներ, մի՛ կռուիք Ներադաստանի Ներադաստանի դէմ, որովհետեւ չի յաջողիր ձեզի։ 13 Բայց Երոբովամ դարանամուտ եղաւ անոնց ետեւէն գալու համար, այնպէս որ անոնք Ներադաստանի առջեւ էին, եւ դարանը անոնց ետեւէն էր։ 14 Երբ Ներադաստանի մարդիկը ետեւնին նայեցան, ահա պատերազմը թէ՛ առջեւէն եւ թէ՛ ետեւէն էր։ Ուստի Ներադաստանի աղաղակեցին Ներադաստանի, եւ քահանաները փող հնչեցուցին շեփորներով։ 15 Ներադաստանի մարդիկը աղաղակեցին։ Եւ երբ Ներադաստանի մարդիկը աղաղակեցին, Աստուած Աբիայի եւ Ներադաստանի առջեւ Ներադաստանի հարուածեց Երոբովամն ու բոլոր Իսրայէլը։ 16 Իսրայէլի որդիները փախան Ներադաստանի առջեւէն, եւ Աստուած զանոնք անոնց ձեռքը մատնեց։ 17 Աբիա եւ անոր ժողովուրդը մեծ կոտորած մը ըրին անոնց մէջ, եւ Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ ինկան։ 18 Այսպէս Իսրայէլի որդիները նուաստցուցին այդ ատեն, եւ Ներադաստանի որդիները յաղթեցին, որովհետեւ իրենց հայրերուն Ներադաստանի Ներադաստանին վրայ յուսացին։ 19 Աբիա հալածեց Երոբովամը եւ անկէ քաղաքներ առաւ՝ Բեթէլը եւ անոր գիւղերը, Յեսանան եւ անոր գիւղերը, Եփրոն եւ անոր գիւղերը։ 20 Երոբովամ ալ այլեւս զօրութիւն չունեցաւ Աբիայի օրերուն։ Ներադաստանի զարկաւ զայն, եւ մեռաւ։ 21 Բայց Աբիա զօրացաւ, եւ առաւ իր կնիկները եւ քսանչորս որդի ունեցաւ եւ տասնվեց դուստր։ 22 Աբիայի միւս գործերը, իր ճամբաները եւ իր խօսքերը գրուած են Ներադաստանի Ներադաստանի մարգարէին պատմութեան մէջ։

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 590

12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային 13 եղաւ Տէրոջմէն, ըսելով, Խրատ յելնէն Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ բրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանած 14 օրս, ու ըսի, Ներադաստանի Ներադաստանի Ներադաստանի ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէք իր Երբայեցի եղբայրը, որ քեզի ծախուած է ու վեց տարի քեզի ծառայեր է. զանիկայ քովէդ ազատ արձակես. բայց ձեր հայրերը ինծի մտիկ չըրին ու ականջնին 15 չդնեցին։ Եւ դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով իմ առջեւս ուղիղ եղածը բրիք, և իմ անունս կոչուած տունը մէջ՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է. 16 Բայց էք՛ դառնալով Ներադաստանի անունս պղծեցիք, ու ամէնդ ալ ձեր ազատ արձակած ու իրենց կամայր ծառաները առաք, եւ ստիպեցիք որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։

17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինծի մտիկ չըրիք, որ Ներադաստանի ամէն մէկը իր եղբօրը համար, ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար՝ կ'ըսէ Տէրը, սուրին, ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ. ու ձեզ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ 18 նեղութեան պիտի մատնեմ։ Եւ զուարակը երկուքի կտրելով, ու անոր կտորներուն մէջտեղէն անցնելով իմ առջեւս ըրած ուխտերը, նուն խօսքերը չհաստատող, Ներադաստանի ուխտս զանց ընող մարդիկները 19 պիտի մատնեմ, Ներադաստանի իշխանները ու Երուսաղէմին իշխանները, պալատականները և քահանաները, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը որոնք զուարակին կտորներուն մէջէն անցան, 20 Ներադաստանի անոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և անոնց դիակները երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան։ 21 Եւ Ցուդայի Սեդեկիա թագաւորը ու անոր իշխանները իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը, և Ներադաստանի Ներադաստանի Ներադաստանի զօրքերուն ձեռքը 22 պիտի մատնեմ։ Ահա ես հրամայեցի՝ կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք ետ քաղաքը ետ պիտի բերեմ, և անոր դէմ պատերազմ պիտի ընեն, ու զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով

Ն·Ք·ՂԲ· Իբր 591

Ներադաստանի Ներադաստանի Ներադաստանի

այրեն . և Ն Ցուդայի քաղաքները անբնակ ամայութեան պիտի դարձնեմ ։

ԳԼ . ԼԵ

1 Երեմիա Ռեքաբեանց Հաղանդութիւնը յիշելով , 12 կը դասապարտէ Հրէից անհնազանդութիւնը ։ 18 Աստուած կ'օրհնէ Ռեքաբեանները իրենց հնազանդութեանը համար ։

1 Հուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 2 խօսքն է , որ ըսաւ , Ռեքաբեանց տունը գնա ու անոնց հետ խօսէ , և զանոնք Տէրոջը տունը մէկ Բահեն մը տար , ու անոնց գինի խրմէ 3 ցուր ։ Եւ Քաբասինիայի որդւոյն Երեմիայի որդին Յեզոնիան , ու անոր եղբայրները և բոլոր որդիները , ու Ռեքաբեանց բոլոր տունը 4 առի . Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Սեղուումի որդւոյն Մասսիա Ներնապանին սենեակին վրայ և ղող իշխաններուն սենեակին քովի՝ Աստուծոյ մարդուն Յեզդոդիայի որդւոյն Անանի որդւոյը սենեակ . 5 Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոյը առջևը գինիով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի , և անոնց ըսի , 6 Գինի խմեցէք ։ Ու անոնք ըսին , Գինի չենք խմեր . քանզի մեր Հայրը՝ Ռեքաբի որդին Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ , Դուք ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի 7 չխմէք . Եւ տուն չշինէք ու սերմ չցանէք և այդի չունկնք ու չատանաք , հապա ձեր բոլոր օրերը վրանները մէջ բնակիք . Բ որպէս զի ձեր պանդուխտ եղած երկրին վրայ շատ 8 օրեր ապրիք ։ Ու մեր Հօրը Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս անոր խօսքը մեկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ մենք , մեր կիներները , մեր տղաքները ու մեր աղջիկները գինի 9 չենք խմեր . Եւ բնակելու համար տուներ չենք շիներ , ու այգի և արտարակ ու սերմ չենք ստանար . 10 Հապա վրաններու մէջ կը բնակինք , ու Հաղանդութիւն ընելով՝ մեր Հօրը Յովնադաբին բոլոր Հրամայածը ՝ի գործ կը դնենք . 11 Բայց երբոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ասս երկիրը եկաւ , ըսինք , Եկէք , քաղքէաց ցոց զօրքին երեսէն ու Ասորւոց զօրքին երեսէն Երուսաղէմ երթանք . այսպէս Երուսաղէմի մէջ կը բնակինք ։

12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային 13 եղաւ՝ ըսելով , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Գնա , Ցուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ , Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար Խրատ չէք ընդունիր , կ'ըսէ Տէրը ։ 14 Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին իր որդւոցը գինի չխմելու համար պատուիրած խօսքերը հաստատ պահուեցան . Ասկէ օր մինչև այս օրս չեն խմեր . Բայց Թէև ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ ելլելով ու խօսելով , սակայն ինծի մտիկ 15 չըրիք ։ Ընե իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ ելլելով ու խրկելով , ու ըսի , Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ , և բարի գործքեր ըրէք , ու օտար աստուածներու եւեթ մի՛ երթաք որ անոնց ծառայութիւն ընէք , որպէս զի ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը բնակիք . բայց ձեր ականջը չծռեցուիք , 16 ու ինծի մտիկ չըրիք ։ Ընե Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին որդիքը իրենց հօրը պատուիրած հրամանը հաստատ պահեցին , բայց աս ժող- 17 ղովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ ։ Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Ցուդային ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խօսեր էի . Բ վասն զի անոնց խօսեցայ , բայց մտիկ չըրին , ու անոնց կանչեցի , բայց պատասխան չտուին ։

18 Ու Երեմիա Ռեքաբեանց տանը ըսաւ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև ձեր հօրը Յովնադաբին պատուէրը մտիկ ըրիք , ու անոր բոլոր հրամանները պահեցիք , և ձեզի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք . 19 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ռեքաբեան Յովնադաբէն միշտ Բիմ առջևս կայնող մարդ պակաս պիտի չըլլայ ։

ԳԼ . Լ.Զ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը գրել կու տայ Բարուքին , 5 և հրապարակաւ կարդալ կու տայ ։ 11 Իշխանները Միքեայեան միջոցով կ'իմանան աս բանը , և Ցուդին կը խրկեն որ բեռը ան գրուածը , ու զանիկայ կը կարդան ։ 19 Կ'ուզեն որ Բարուք ու Երեմիա պահուին ։ 20 Յովակիմ Թագաւորը աս մարգարէութեանը մէկ մասը մտիկ կ'ընէ , ու տոմսը այրել կու տայ ։ 27 Երեմիա անոր դաստառակը կը ծանուցանէ ։ 32 Բարուք մէկ նոր օրինակ մը կը գրէ ։

1 Ու եղաւ որ Ցուդայի Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին Տէրոջը կողմանէ աս խօսքը եղաւ Երեմիային , ըսե- 2 լով , Քեզի Ըմէկ գիրքի տոմս մը առ , ու Բանոր վրայ գրէ ան բոլոր

ն . ք . գ . Բբր 590

Ղ Գլ . Թ . 11 ։ Խդ . 2 . 6 ։

Բբր 607

Ծ դ Թագ . ժ . 15 ։ ա Մն . բ . 55 ։

Բ դ Թագ . գ . 5 ։

ե դ Թագ . ժբ . 9 ։ Բե . 18 ։ ա Մն . Թ . 18 , 19 ։

Բ դ Թագ . ժ . 15 ։

Ե Եր . ե . 12 ։ Եփե . գ . 2 , 3 ։

ն . ք . գ . Բբր 607

Ղ Գլ . ը . 33 ։

Ե բ Մն . լգ . 15 ։ Գլ . է . 13 ։ Բե . 3 ։

Ը Գլ . է . 25 . Բե . 4 ։

Բ Գլ . ժբ . 11 ։ Բե . 5 , 6 ։

ժ Ղտակ . ա . 24 ։ Ես . կե . 12 ։ կգ . 4 ։ Գլ . է . 13 ։

Է Գլ . ժե . 19 ։

ա Ես . ը . 1 ։ Եզեկ . բ . 9 ։ Զաք . ե . 1 ։

Բ Գլ . վ . 2 ։

Ն · ք · ՂԲ · ԽԲ 607

Ե ԳԼ · ԽԵ · 3 ։
Զ ԳԼ · ԽԵ · 15 , ԼԵ ։
Ի ՀՄՐ 7 ։ ԳԼ · ԻԶ · 3 ։
Ը ԳԼ · Ժը · 8 ։ ՃՈՒ · Գ · 8 ։
Ի ԳԼ · Լ · 12 ։
Ը ՏՀՈ ԳԼ · ԽԵ · 1 ։

խօսքերը՝ որ քեզի հետ խօսելու ելած օրէս՝ Ե Ցովսիայի օրերէն մինչև այս օրս Իսրայէլի վըայով ու Ճուդայի վըայով և Զ բոլոր ազգե-
3 րուն վըայով խօսեցայ ։ Եկարելի է որ Ճուդայի տունը լսէ ան բոլոր չարիքը որ ես կը մտածեմ անոնց ընելու , որպէս զի Ըամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ , և ես ա-նոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը նե-րեմ ։
4 Ու Երեմիա Էնէրիայի որդին Բարուքը կանչեց . և Բարուք ե-րեմիային բերնէն Տէրոջը անոր ըուած բոլոր խօսքերը ան գիր-
5 քի տոմսին վըայ գրեց ։ Ու Երեմիա Բարուքին պատուի-րեց ու ըսաւ , Ես ՙՙ գերի՚՚ ար-գիլուած եմ . Տէրոջը տունը
6 երթալու կարող չեմ . Ուստի դուն երթաս , ու Ի ծոմապահու-թեան օրը Տէրոջը տանը մէջ ժո-ղովուրդին ականջներուն իմ բեր-նէս գրած տոմսէդ Տէրոջը խօսքե-րը կարդաս , ու նաև իրենց քա-ղաքներէն եկող բոլոր Ճուդային ականջներուն զանոնք կարդաս ։
7 Ժ Գուցէ * Տէրոջը առջևը իյնալով աղօթք ընեն՚՚ , և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ . քանզի մեծ է ան բարկութիւնը ու սրտմ-տութիւնը որ Տէրը ասի ժողովուր-
8 դին համար խօսեցաւ ։ Ու Նե-րիայի որդին Բարուք Երեմիա մարգարէին բոլոր իրեն հրամայա-ծին պէս ըրաւ , և ան դիրքէն Տէ-րոջը խօսքերը կարդայ Տէրոջը տանը մէջ ։

ԽԲ 606

9 Ու եղաւ որ Ճուդայի թագաւո-րին Ճովսիայի որդւոյն Ճովակիմին հինգերորդ տարին՝ իններորդ ամ-սը բոլոր Երուսաղէմի ժողովուր-դին , ու Ճուդայի քաղաքներէն Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողո-վուրդին՝ Տէրոջը առջևը ծոմապա-
10 հութիւն քարոզեցին ։ Եւ Բա-րուք Սափան դպիրին որդւոյն Գամարիայից սենեակը՝ Տէրոջը տանը էնոր դրանը մուտքը՝ վերի գաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջներուն ան դիրքէն Երեմիա-յին խօսքերը կարդայ ։
11 Եւ Սափանի որդւոյն Գամարիա-յի որդին Միքիա երբոր գիր-քէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց ,
12 թագաւորին տունը դպիրին սե-նեակը իջաւ . և ահա բոլոր իշխան-ները՝ Եղիսամա դպիրը , ու Սեմա-յիայի որդին Դաղայիա , ու Ա-քբորի որդին Եղնաթան , և Սա-փանի որդին Գամարիա , ու Ա-նանիայի որդին Սեդեկիա , և բո-լոր իշխանները հոն նստեր էին ։
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բո-լոր խօսքերը որ լսեր էր , երբոր Բարուք ժողովուրդին ականջնե-
14 րուն ան գիրքէն կը կարդար ։ Եւ բոլոր իշխանները Քուսիի որդւոյն Սելեմիայի որդւոյն Նաթանիայի որդին Ճուդին Բարուքին խրկե-ցին՝ ըսելով , Ժողովուրդին ա-կանջներուն կարդացած տոմսդ ձեռքդ առ ու հո՚՚ եկուր . ուստի Ներիայի որդին Բարուք տոմսը ձեռքը առաւ ու անոնց դնաց ։
15 Եւ անոնք ըսին անոր , Կ՚աղաչենք նստէ , ու մեր ականջներուն ալ կարդա զանիկայ ։ Եւ Բարուք ա-
16 նոնց ականջներուն կարդաց ։ Ու երբոր ան բոլոր խօսքերը լսեցին , վախով իրարու կը նայէին . ու Բարուքին ըսին , Ընշուշտ ատ բոլոր խօսքերը Թագաւորին պիտի
17 պատմենք ։ Եւ Բարուքին հար-ցուցին ու ըսին , Շնորհք ըրէ՝ պատմէ՛ մեզի Թէ ինչպէս գրեցիր
18 ատ խօսքերը անոր բերնէն ։ Եւ Բարուք անոնց ըսաւ , Ան խօսքե-րուն ամէնը անիկայ ինծի բերնով արտասանեց , ու ես զանոնք մելա-
19 նով ՙՙ գրքին մէջ գրեցի ։ Ան առնոնը իշխանները Բարուքին ը-սին , Գնա պահուըտէ Թէ դուն և Թէ Երեմիան , և ուր ըլլալնիդ մարդ չգիտնայ ։
20 Ու անոնք սրահը Թագաւորին մտան , բայց տոմսը Եղիսամա դը-պիրին սենեակին մէջ պահեր էին , և ՙՙ բոլոր խօսքերը Թագաւորին
21 ականջներուն պատմեցին ։ Եւ Թագաւորը խրկեց Ճուդին որ ան տոմսը առնէ , ու զանիկայ Եղիսա-մա դպիրին սենեակէն առաւ . և Ճուդի զանիկայ Թագաւորին ա-կանջներուն ու Թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխաններուն ա-
22 կանջներուն կարդաց ։ Եւ իննե-րորդ ամիսը ըլլալով՝ Թագաւորը Ձմերատանը մէջ նստած էր , ու առջևը վառած կրակարան կար ։
23 Ու երբոր Ճուդի իրեք կամ չորս երես կարդաց , դանիկայ դանիկով կտրեց ու կրակարանի կրակին մէջ նետեց , մինչև որ բոլոր տոմսը կրակարանի կրակին մէջ հատաւ ։
24 Եւ Թագաւորը ու անոր բոլոր ծառաները՝ որոնք ասոր բոլոր խօս-քերը կը լսէին , չվախցան , ո՛չ ալ
25 Ի հանդերձներնին պատռեցին . Թէ-պետև Եղնաթան , Դաղայիա ու Գամարիա Թագաւորին աղաչեցին որ տոմսը չայրէ , բայց անոնց մտիկ
26 չըրաւ ։ Եւ Թագաւորը Թագա-ւորի որդւոյն Եերամեէլին ու Եզ-րիէլ որդւոյն Սարայիային ու Ըե-դեելի որդւոյն Սելեմիային հրամա-

Ն · ք · ՂԲ · ԽԲ 606

Լ ՏՀՈ Ա՚ՄՎ. Գ · 15 ։

Ի Գ ԹԱԳ · ԻԲ · 11 ։ ԵՍ. ԼՂ · 22 ։ ԼԷ · 1 ։

ՆՇ. ՔՖ. ՀԲԲ 606

ՀԲԲ 605

ՀԲԲ 599

ՀԲԲ 590

ՀԳԼ. ԻԱ. 1, 2; ԼԹ. 25; ՕՔ. 24։

ՔԳԼ. ԻԲ. 30։

ՆԳԼ. ԻԲ. 19։

ՀԳԼ. ԻԳ. 34։

* Կամ՝ առանց համար

ՔՀՄՐ 5։

ՔԳԼ. ԻԳ. 26։

ՆԳԼ. ԼԲ. 6։

ՔԳԼ. ԻԱ. 4, 5։

ՔԳԼ. ԻԴ. 1։

ՔԳԼ. ԻԵ. 25։

ՔԳԼ. ԻԶ. 24։

ՔԳԼ. ԻԷ. 15։

ՔՀՀՐ 11։ ԳԼ. ԼԴ. 21։

ՔՏԵՈՒ ԴԹԱԳ. ԻԳ. 7։ ԵԶԿԵԼ. ԺԷ. 15։

ՔԳԼ. ԼԴ. 2։

ՔԳԼ. ԻԶ. 22։

ՔՀՄՐ 5։

ՔԳԼ. ԼԲ. 6։

ՔԳԼ. ԻԳ. 26։

ՔՊՄՆ. ԼԳ. 12, 14։

ՔԳԼ. ԻԲ. 30։

ՔՊՄՆ. ԼԳ. 10։ ԳԼ. ԻԲ. 24, ԼԶ։

ՔԴԹԱԳ. ԻԳ. 17։ ԲՄՆ. ԼԳ. 10։ ԳԼ. ԻԲ. 24, ԼԶ։

ՔՀՀՐ 5։

ՔԳԼ. ԻԱ. 4, 5։

ՔԳԼ. ԻԴ. 1։

ՔԳԼ. ԻԵ. 25։

ՔԳԼ. ԻԶ. 24։

ՔԳԼ. ԻԷ. 15։

ՔՀՀՐ 11։ ԳԼ. ԼԴ. 21

Ն · Ք · ԳՓ · 589

17 ատեն նատաւ , Սեդեկիա թագաւորը Տ֊ր խրկեց՝ զանիկայ առաւ , և թագաւորը իր տանը մէջ դաղտուկ անոր հարցուց , ու ըսաւ ; Արդեօք Տէրոջմէ մի՛ խօսք մը կա՞յ : Ու Երեմիա ըսաւ , Կայ . նաև ըսաւ , Դուն բաբիլոնի թագաւորին 18 ձեռքը պիտի տրուիս : Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագաւորին , Քեզի կամ ծառաներուդ կամ աս ժողովուրդին դէմ ի՛նչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը դրիք : 19 Ու՞ր են ձեր մարգարէները , որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին ու ըսին , Բաբիլոնի թագաւորը ձեր վրայ ու աս երկրիս 20 վրայ պիտի չգայ : Եւ հիմա կ՚աղաչեմ՝ ով տէր իմ թագաւոր , մինակ ըլլ , թող իմ աղաչանքս առջևդ ընդունելի՛ ըլլայ . ու զիս Յովնաթանի դպիրին տունը ետ 21 մի՛ խրկեր , որ հոն չմեռնիմ : Եւ Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց , ու Երեմիան Լբանտին գաւիթը դրին , ու ամէն օր հացադործներուն փողոցէն մէյմէկ նկանակ հաց կու տային անոր , մինչև որ քաղաքին հացը բոլորովին հատաւ . ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջ կը նստէր :

Ե Գ · ԼԲ · 2 ·
ԼԲ · 13 , 28 ·

Ե Գ · ԼԲ · 9 ·
Ծբ · 6 ·

Գ Լ · ԼՔ

1 Երեմիա մէկ սուտ բարութիւնքով մը Մեղքիային դուրը կը ձգուի . 7 Աբդեմելէք ազատութեամբ մը ազատութիւն կը առնայ անոր համար : 14 Երեմիա գաղտնի խօսակցութիւն ընելով թագաւորին հետ , կը յորդորէ զանիկայ որ հնազանդի քաղդէացւոց ու իր կեանքը ազատէ . 24 թագաւորին պատուէրին համեմատ իշխաններէն կը պահէ իրենց ըրած գաղտնի խօսակցութիւնը :

1 Ու՝ Մատթանի որդին Սափատիա ու Փաշուրի որդին Գոդոդիա և Սեդեմիայի որդին Յուքաղ ու Մեղքիայի որդին Փաշուր ի Երեմիային բոլոր ժողովրդեան հետ խօսած խօսքերը
2 լսեցին , որ ըսաւ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս քաղաքիս մէջ կեցողը սրով , սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ քաղդէացւոց ելլողը ողջ պիտի մնայ , և անոր կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի
3 ըլլայ , ու պիտի ապրի : Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս քաղաքը անպատճառ Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու
4 զանիկայ պիտի առնէ : Եւ իշխանները թագաւորին ըսին , Կ՚ազնչենք , Ե՛թող աս մարդը մեռցուի . ինչու որ աս քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական մարդոց ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէ՝ անոնց ասանկ խօսքեր խօսելով . վասն զի

Ն · Ք · ԳՓ · ԻԲ 589

աս մարդը աս ժողովուրդին խաղաղութիւնը չփնտռեր , հապա ա-
5 նոր չարիքը : Եւ Սեդեկիա թագաւորը ըսաւ , Ահա անիկայ ձեր ձեռքն է . որովհետև թագաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի :
6 Ե՛ Ու Երեմիան առին , և զանիկայ թագաւորի որդւոյն Մեղքիային գուբը նետեցին , որ բանտին գաւիթին մէջ էր . ու Երեմիան չուաններով իջեցուցին . և ան գուբին մէջը ջուր չկար , հապա մինակ տիղմ . ու Երեմիա տիղմին մէջը կ՚ընկղմէր :

Ե Գ · ԼԸ · 21 ·

7 Ը Եւ թագաւորին տունը եղող Եթէովպացի Ներբինին Աբդեմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին . ու թագաւորը բենիամինի դուռը
8 կը նստէր : Եւ Աբդեմելէք թագաւորին տունէն ելաւ , ու թագաւորին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ
9 տէր իմ թագաւոր՝ աս մարդիկները գէշ ըրին՝ ամէն ինչ որ Երեմիա մարգարէին ըրին՝ զանիկայ գուբը նետելով . քանզի քաղաքիս մէջ՝ ալ հաց չգտնուելուն համար անկայ իր տեղը անօթութենէն *պիտի
10 մեռնի՛ : Եւ թագաւորը Եթէովպացի Աբդեմելէքին հրամայեց ու ըսաւ , Ասկէ քեզի հետ երեսուն մարդ առ , ու Երեմիա մարգարէն դուրէն հանէ , քանի որ մեռած
11 չէ : Եւ Աբդեմելէք իր հետը առաւ մարդիկները , ու թագաւորին տունը՝ չտեմարանին տակը գնաց , և անկէ պատռած լաթեր ու հին լաթեր առաւ , և զանոնք չուաններով գուբը Երեմիային իջեցուց :
12 Ու Եթէովպացի Աբդեմելէք Երեմիային ըսաւ , Ա՛ս պատռած ու հին լաթերը թեւերուդ տակը չուաններուն տակէ՛ն դիր . ու Երե-
13 միա այնպէս ըրաւ : Ը Ու Երեմիան չուաններով քաշեցին , և զանիկայ գուբէն դուրս հանեցին . ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջը նըս-
14 տաւ : Եւ Սեդեկիա թագաւորը Տ֊ր խրկեց ու Երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող երրորդ մուտքը . և թագաւորը Երեմիային ըսաւ , Քեզի մէկ բան մի պիտի հարցընեմ , ինծմէ բան
15 մի՛ պահեր : Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիային , Թէ որ քեզի պատմեմ , չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի մեռցընես . և թէ որ քեզի խրատ տամ , ինծի մտիկ պիտի չընես :
16 Բայց Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային գաղտուկ երդում ըրաւ ու ըսաւ , Է Մեզի աս հոգին ստեղծող Տէրը կենդանի է որ քեզ պիտի չմեռցընեմ , և քեզ պիտի չմատ-

Ե Գ · ԼԸ · 16 ·

Ե Ես · ԽԲ · 16 ·

* Գ֊ր՝ Երեկը մեռնի ·

նեմ աս մարդիկներուն ձեռքը՝ ո-
17 րոնք քու հոգիդ կը փնտռեն : Ան
ատենը Երեմիա Սեդեկիային ըսաւ ,
Ջօրաց Ցեր Աստուածը՝ Խրպայէլին
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Թէ որ
Բաբիլոնի Թագաւորին իշխաննե-
րուն Ե ելլես , քու հոգիդ ողջ պիտի
մնայ . և աս քաղաքը կրակով պիտի
չայրի , հապա դուն ու քու տունդ
18 ողջ պիտի մնաք . Բայց թէ որ
Բաբիլոնի Թագաւորին իշխաննե-
րուն չելլես , ան ատենը աս քաղաքը
Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի տրուի ,
ու զանիկայ կրակով պիտի այրեն .
և Ե դուն անոնց ձեռքէն պիտի չա-
19 զատիս : Ու Սեդեկիա Թագաւորը
Երեմիային ըսաւ , Քաղդէացւոց
կողմը անցած Հրէաներէն կը վախ-
նամ . չըլլայ որ զիս անոնց ձեռքը
տան , ու Ի ինծի հետ անարգանօք
20 վարուին : Ու Երեմիա ըսաւ , Պի-
տի չտան . կ՚աղաչեմ՝ Ցերոջը խօս-
քը մտիկ ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ ,
որպէս զի քեզի աղէկ ըլլայ ու քու
21 անձդ ապրի : Բայց թէ որ ելլել
չուզես , Ցերոջը ինծի յայտնած
22 բանը աս է . Ահա Ցուդայի Թագա-
ւորին տունը մնացած բոլոր կնիկ-
ները Բաբիլոնի Թագաւորին իշ-
խաններուն պիտի տարուին . ու ան
Ի իներէնէրը պիտի ըսեն , Քու բարե-
կամներդ քեզ հրապուրեցին , ու
քեզ յաղթեցին . ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս անոնք ետ
23 քաշուեցան : Եւ քու բոլոր կնիկ-
ներդ ու Հ տղաքներդ Քաղդէացինե-
րուն պիտի հանեն . Դուն ալ ա-
նոնց ձեռքէն պիտի չազատիս ,
հապա Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռ-
քովը պիտի բռնուիս . և դուն
* պատճառ պիտի ըլլաս որ աս քա-
24 ղաքը կրակով այրի՚ : Ու Սեդեկիա
ըսաւ Երեմիային , Ա՛ս խօսքերը
մարդ մը չիմանայ , ու դուն պիտի
25 չմեռնիս : Եւ թէ որ իշխանները
քեզի հետ խօսիլս լսեն ու քե-
զի գան , ու քեզի ըսեն , Հիմա
Թագաւորին հետ ի՞նչ խօսեցար՝
մեզի պատմէ՛ . մեզմէ մի՛ պահեր ,
ու քեզ չենք մեռցներ . և Թա-
գաւորը քեզի հետ ի՞նչ խօսեցաւ .
26 Ան ատենը անոնց ըսես , Ես Թա-
գաւորին առջևը աղաչանք ըրի , որ
զիս Ց Յովնաթանին տունը ետ
27 չխրկէ , որ հոն մեռնիմ : Եւ բոլոր
իշխանները Երեմիային եկան , ու
անոր հարցուցին . և անոնց պատ-
մից ա՛ս ամէն խօսքերուն համեմատ՝
որ Թագաւորը պատուիրեր էր . ու
անոր խօսելէն դադրեցան , վասն
28 զի բանը չէր յայտնուեցաւ : Ու Ֆ Ե-
րեմիա բանտին դաւիթին մէջ կը
նստէր մինչև Երուսաղէմին առ-
նուած օրը . ու երբոր Երուսաղէմ
առնուեցաւ , անիկայ հոն էր :

ԳԼ . Լ Թ

1 Երուսաղէմ կ՚առնուի : 4 Սեդեկիային ա-
չքերը կը կուրցընեն ու Բաբիլոն կը տանին :
8 Քաղաքը կը կործանի : 9 Ժողովուրդը գերի
կը տարուի : 11 Ներուգոդոնոսոր պատուէր
կու տայ որ Երեմիային ոտկէ ինծ՚ք ընեն :
15 Աստուծոյ խոստումները Աբդեմելեքին :

1 Յուդայի Սեդեկիա Թագաւորին 590
իններորդ տարին տասներորդ
ամիսը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-
սոր Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը
Երուսաղէմ եկաւ , ու զանիկայ
2 պաշարեցին : Սեդեկիային մեծա- 588
նասներորդ տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իննին քաղաքին պարիսպը
3 ճեղքուեցաւ : Եւ Բաբիլոնի Թա-
գաւորին բոլոր Ե իշխանները՝ այս-
Ֆ ինչ Ներգեղսարասար , Սամեգար-
նաբաս , Սարսեքիմ Ներքինապե-
տը , Ներգեղսարասար մոգպետը՝ ,
ու Բաբիլոնի Թագաւորին բոլոր
մնացած իշխանները եկան միջին
դուռը նստան :
4 Ե Ու երբոր Ցուդայի Սեդեկիա
Թագաւորը ու բոլոր պատերազ-
մական մարդիկները զանոնք տես-
սան , փախան , ու քաղաքէն գի-
շերով Թագաւորի պարտէզին
ճամբայովը երկու պարսպին միջի
դռնէն ելան . ու Ֆ ձորի ճամ-
5 բան ելաւ : Եւ Քաղդէացւոց զօր-
քը անոնց ետևէն հնան , ու Երի-
քովի դաշտերուն մէջ Ը Սեդեկիա-
յին հասան և զանիկայ բռնեցին ,
ու Եմաթի երկիրը Ի Ռիբղայի մէջ
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թա-
գաւորին տուջը հանեցին , որ ա-
6 նոր դատաստանը տեսաւ : Եւ
Բաբիլոնի Թագաւորը Ռիբղայի
մէջ Սեդեկիային տղաքը անոր աչ-
քերուն առջևը մորթեց . ու Բա-
բիլոնի Թագաւորը Ցուդայի բոլոր
7 ազնուականները մորթեց : Եւ
Ը Սեդեկիային աչքերը կուրացուց ,
ու զանիկայ շղթաներով կապել
8 որ Բաբիլոն տանի : Եւ Քաղ-
դէացիք Ի կրակով այրեցին Թա-
գաւորին տունը ու ժողովուրդին
տուները , ու Երուսաղէմին պա-
9 րիսպները փլցուցին : Ը Եւ Նաբու-
զարդան Ի գահճապետը քաղաքին
մէջ մնացած ժողովուրդին մնա-
ցորդը , ու իրեն ինկած փախստա-
կանները , և ժողովուրդին ուրիշ
մնացորդները Բաբիլոն գերի տա-
10 րաւ : Ու Նաբուզարդան գահճա-
պետը Ցուդայի երկրին մէջ Թո-
ղուց ժողովուրդին աղքատներէն՝
որոնք բան մը չունէին , և նոյն օրը
անոնց այգիներ ու արտեր տուաւ :
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր

Ն . ք . գՁ . 589

Ե Գլ . լԹ . 3 :
Ի գ Թագ . իդ . 12 :

Ժ Գլ . լը . 4 : իդ . 3 : Հմր 23 :

Ի ա Թագ . լ . 4 :

Հ Գլ . լԹ . 6 : խա . 10 : Ց Հմր 18 :

* Եբր . աս քաղաքը կրակով պիտի այրես :

Ղ Գլ . լԹ . 20 :

Ճ Գլ . լե . 15 :

Մ Գլ . լե . 21 : լԹ . 14 :

Ն . ք . գՁ . 589

590
ա գ Թագ . իե . 1—4 : Գլ . ծր . 4—7 :

588

Բ Գլ . լը . 17 :

Գ Կամ՝ Սարսեքիմ , Նաբասբիս , Ներգեղսարասար , Նաբամագ :

Դ գ Թագ . իե . 4 , ըՁ : Գլ . ծբ . 7 , ըՁ :

Ե Գլ . լը . 4 : լը . 18 , 23 :

Զ գ Թագ . իդ . 33 :

Է Ղեղկ . ժբ . 13 : Գլ . լը . 4 :

Ը գ Թագ . իե . 9 : Գլ . լը . 18 : ծբ . 13 :

Թ գ Թագ . իե . 11 , ըՁ : Գլ . ծբ . 15 , ըՁ :

Ժ Հմր 10 , 11 : ըՁ : Տես Յն . լե . 36 :

Ն·Ք·ՂԲ· 588

թագաւորը Երեմիային համար Նաբուզարդան դահճապետին պա-
12 տուիրեց ու ըսաւ , Զանիկայ առ , և աչքդ անոր վրայ ըլլայ , ու անոր ամենևին չարիք մի՛ հասցըներ .
հապա ինչ որ քեզի ըսէ , անոր
13 այնպէս ըրէ : Եւ Նաբուզարդան դահճապետը ու Նարուսազբան ներքինապետը ու Ներգեղսարսար մոգպետը և բարիլոնի թագաւորին բոլոր նախարարները հաբդ
14 իրկեցին , Ու Երեմիան բանտին դաւթին առին , ու զանիկայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդւոյն Գոդողիայի տունին , որ զանիկայ տունը տանի . ու անիկայ ժողովրդին մէջը բնակեցաւ :
15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային , երբոր անիկայ բանտին դաւթին մէջը արգիլուած էր ,
16 ըսելով , գնա Եթեովպացի Աբեդմելեքին խօսէ ու ըսէ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս քաղաքիս վրայով բաներ խօսեցայ ի դործ պիտի դնեմ , չարիքի և ոչ թէ բարիքի համար . ու ան օրը քու աչքերուդ առջեւը պիտի կա-
17 տարուին : Եւ ան օրը քեզ պիտի ազատեմ , կ'ըսէ Տէրը , ու պիտի չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս :
18 Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ազատեմ , ու որով պիտի չկրնաս . և կրնաս քեզի աւարի մը պէս պիտի ըլլայ , քանզի հինդի ապաւինեցար՝ կ'ըսէ Տէրը :

Ի Գլ· խա· 9 ։ խե· 5 ։ հա Մն· ե· 20 ։ Սաղ· լէ· 40 ։

Գ Լ · Խ

1 Երեմիա Նաբուզարդանէն ազատ թողտուելով՝ Գոդողիային քովը կ'երթայ ։ 7 Ցրուած Հրէաները ալ անոր քովը կը ժողվուին ։ 13 Ցօհանան Իսմայէլին դաւաճանութիւնը կը յայտնէ , բայց Գոդողիա անոր չհաւատար ։

1 Այն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղաւ , Նաբուզարդան դահճապետը զանիկայ Ռամայէն առաքակելէն ետքը , (երբոր Բաբիլոնի տարուող Երուսաղեմի ու Ցուդայի բոլոր դերիներուն մէջ զանիկայ ալ շղթաներով կապած առեր էր ։)
2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնելով , Բաոր ըսաւ , Քու Տէր Աստուածդ աս տեղւոյս վրայ աս չա-
3 րիքը խօսած է . Ու Տէրը պատիժ բերաւ ու իր ըսածին պէս ըրաւ , քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք , և անոր ձայնին մտիկ չըրիք ,
4 ու աս բանը ձեզի եղաւ : Եւ հիմա ահա այսօր քու ձեռքերուդ շղթաները թակեցի . Ե թէ որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ առ-

Ն·Ք·ՂԲ· 588

ջևը աղէկ է՝ եկուր , ու իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ · բայց թէ որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը քու
աչքիդ դէշ կ'երևնայ , զանց ըրէ · ահա երկրը քու առջեւդ է , ուր որ քեզի աղէկ ու հաճոյ կ'երևայ
5 նայ երթալու , հոն դնա : Ուստի՝ մինչ Երեմիան թագաւորին Ցուդայի քաղաքներուն վրայ դրած Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդողիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր դնա , ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ՛ , և կամ ուր որ քեզի աղէկ կ'երևնայ երթալու , հոն դնա . ու դահճապետը անոր պաշարներ ու պարգև տուաւ , և զա-
6 նիկայ արձակեց : Ու Երեմիա Մասփա դնաց Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային , և անոր հետ երկրին մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ :
7 Ռու զօրաց եղող բոլոր զօրավարները իրենք ու իրենց մարդիկները երբոր լսեցին թէ Բաբիլոնի թագաւորը Աքիկամի որդին Գոդողիան երկրին վրայ դրաւ , և Բաբիլոն չբռնած մարդիկները ու կնիկները և տղաքները ու Երկրին աղքատները անոր յանձնեց ,
8 Մասփա եկան Գոդողիային . այսինքն Իսմայէլի որդին Թանհումեթի որդին Սարայիա , ու Նետոփաթացի Եփայիին որդիքը , ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիա , թէ՛ իրենք և թէ իրենց մարդիկները :
9 Եւ Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդողիա անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ ու ըսաւ , Քաղդէացւոց ծառայութիւն ընելէն մի՛ վախնաք . ապրիս մէջ բնակեցէ՛ք , և Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք ,
10 ու ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ : Եւ ես ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ , որ մեզի եկող քաղդէացիներուն առջեւը կենամ . ու դուք գինի և ամառնային պտուղ ու եղ ժողվեցէք , ու ձեր անաններուն մէջը դրէք , և ձեռքերնուդ տակը եղած
11 քաղաքներուն մէջ բնակեցէք : Ու Մովաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը մէջ ու Եդովմի մէջ և ամէն երկիրներու մէջ եղող բոլոր Հրէաներն ալ երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողուցեր է , ու անոնց վրայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդին
12 Գոդողիան դրեր է , Բոլորը Հրէաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան , ու Ցուդայի երկիրը՝ Մասփա Գոդողիային եկան , և խիստ

Ն·ՔՔ·
588

շատ դինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին ։
13 Եւ Կարէի որդին Յօհանան , ու դաշտը եղող բոլոր պօրավարները
14 Մասափա եկան Գադղիային , Ու անոր ըսին ։ Գիտե՞ս որ ԼԱմմինի որդւոցը Թագաւորը Բաալիս Նաթանիայի որդին Իսմայէլը խրկեց քեզ մեռցընելու Համար ։ բայց Ա-քիկամի որդին Գադղիա անոնց
15 չհաւատաց ։ Եւ Կարէի որդին Յօհանան Մասփայի մէջ Գադղիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ ու ըսաւ , Հիմա երթամ ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ , ու մարդ չիմանայ . ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցընէ , ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրէաները ցրուին , և Յուդայի
16 մնացորդը կորսուի ։ Ու Ա-քիկամի որդին Գադղիա Կարէի որդւոյն Յօհանանին ըսաւ , Ատ բանը մի՛ ըներ ։ վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Իսմայէլ Նէթանէեամի Գադղիան և ութիշները սպաննելով , կը խորշի մնացորդին հետ Ամմինացւոց երկիրը երթալ ։ 11 Յօհանան գերիները կ'ազատէ , ու միայը կը դնէ որ Եգիպտոս փախչի ։

1 Եւ եղաւ որ եօթներորդ ամսուն մէջ թագաւորական սերունդէն եղող՝ Եղիսամայի որդւոյն Նաթանիային որդին Իսմայէլ թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով Մասփա եկաւ Ա-քիկամի որդւոյն Գադղիային , ու հոն Միկտեղ հաց կերան Մասփայի
2 մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ ու իր հետը եղող տասը մարդը ելան և Սափանի որդւոյն Ա-քիկամին որդին Գադղիան սրբով զարկին ու մեռցուցին զանիկայ՝ որն որ Բարիլոնի թագաւորը
3 երկրին վրայ դրեր էր ։ Նաև Գադղիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները , և հոն գըտնուած քաղդէացի պատերազմականները Իսմայէլ կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գադղիան մեռցընելէն ետքը հետևեալ օրը դեռ
5 մարդ չիմացած , Սիւքեմէն , Սիլոյէն ու Սամարիայէն ութսուն մարդ քսան ածիլած և հանդերձնին պատռած ու իրենց մարմինն վրայ կըտրածներ բրած ութսուն մարդ եկան , և անոնց ձեռքը ընծաներ ու կնդրուկ կար Տէրոջը տունը տա-
6 նելու Համար ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ Մասփայէն ելաւ զանոնք դիմաւորելու . անիկայ գացած ատենը լալով կ'երթար . ու երբոր անոնց հասաւ , անոնց ըսաւ ,

Ա-քիկամի որդւոյն Գադղիային և
7 կէք ։ Ու եղաւ որ երբ անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան , Նաթանիայի որդին Իսմայէլ՝ ինքը իր հետը եղող մարդիկներովը զանոնք մեռցուց ու փոսին մէջը նետեց ։
8 Եւ անոնց մէջը տասը մարդ դըտնուեցաւ՝ որ Իսմայէլին ըսին , Մեզ մի՛ մեռցըներ , վասն զի մենք դաշտը ցորեկի , գարիի , եղի ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ունինք . ուստի անիկայ զանոնք ըրաւ , և զանոնք իրենց եղբայրց մէջ չմեռցուց ։
9 Ու ան փոսը՝ որուն մէջ Իսմայէլ Գադղիային * պատճառաւ բոլոր մեռցուցած մարդկիներուն դիերը նետեց , նոյնն էր Ե որ Ասա Թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին երեսէն վեր-նուլուն համար ։ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանիկայ մեռելներով լեցուց ։
10 Եւ Իսմայէլ Մասփայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը դերի ըրաւ , Ղ Թագաւորին աղջիկները ու Մասփայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը , որոնց վրայ Ե Նաբու-զարդան դահճապետը Ա-քիկամի որդին Գադղիան վերակացու դրեր էր . և Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանոնք դերի առնելով՝ դրնաց ԼԱմմինի որդւոյը անցնելու ։
11 Եւ Կարէի որդին Յօհանան ու անոր հետ եղող Բ բոլոր զօրավարները երբոր Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին ըրած չա-
12 րութիւնը լսեցին , Իբենց բոլոր մարդիկները առին , ու Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին , և զանիկայ Գաբաւոնի շատ ջուրերուն քովը
13 գտան ։ Ու Իսմայէլին հետ եղող բոլոր ժողովուրդը երբոր Կարէի որդին Յօհանանը ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները տեսան ,
14 ուրախացան ։ Եւ Իսմայէլին Մասփայէն դերի քշած բոլոր ժողովուրդը երևանին դարձուցին , ու եւ դառնալով՝ Կարէի որդւոյն Յօհանանին գացին ։ Բայց Նաթա-
15 նային որդին Իսմայէլ ութը մարդով Յօհանանեն երեսէն փախաւ , ու Ամմինի որդւոցը դնաց ։
16 Եւ Կարէի որդին Յօհանան ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները Նաթանիայի որդին Իսմայէլէն ետ բերած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասփայէն առին՝ Ա-քիկամի որդւոյն Գադղիային մեռցուելէն ետքը , այսինքն գաբաւոնէն ետ բերած պատերազմող կտրիճները ու կնիկները և տը-

Ն·ՔՔ·
588

Ղ Տ՚ու գԼ · խա · 10 ։

* Կամ՝ հետը

Ի գ Թագ · ժե · 22 ։ ք Մն. ժղ · 6 ։

Ղ ԳԼ · խգ · 6 ։

Ի ԳԼ · խ · 7 ։

Ե ԳԼ · խ · 14 ։

Ը ԳԼ · խ · 7 , 8 , 13 ։

Ժբ Թագ · բ · 13 ։

ա գ Թագ · իե · 25 ։ ԳԼ · խ · 8 ։

Բ գ Թագ · իե · 25 ։

Ե Ղե · ժթ · 27 , 28 ։ բ Օր · ժգ · 1 ։ Ես · ժե · 2 ։

Դ ա Թագ · ա · 7 ։ Տ՚ու գ Թագ · իե · 9 ։

17 զաքները ու ներքինիները , Ո-
դային Բեթլէհեմին քովը եղող
Է քամաամի պանդոկին մէջ նըս-
տան , որ երթան Եգիպտոս մտնեն
18 քաղդէացւոց երեսէն , վասն զի ա-
նոնցմէ վախցան . քանզի Նաթա-
նիայի որդին Իսմայէլ Է բարբիղոնի
թագաւորին՝ երկրին վըայ դրած
Ա քիկամի որդին Գոդոդեան մեռ-
ցուցեր էր :

ՆՂ . Ք . ՂՔ . 588

Է բ Թագ . ԻԵ . 37 , 38 :

Է Գ Լ . Խ . 5 :

ԳԼ . Խ Բ

1 Յօհանան կը խնդրէ Երեմիային որ Տէրոջը
հարցընէ , ու կը խոստանայ թէ պիտի հնա-
զանդի անոր կամացը : 7 Երեմիա կ'իմացընէ
անոր որ եթէ Հրէաստանի մէջ մնան , ապա-
հով պիտի ըլլան , 13 իսկ թէ որ Եգիպտոս եր-
թան , պիտի կորուսին . 19 կը յանդիմանէ ա-
նոնց կեղծաւորութիւնը , որ Տէրոջը բան կը
հարցընեն ու միտք չունին կատարելու :

1 Ետ բոլոր զօրավարները ու կա-
րեհի որդին Յօհանան և Ովշ-
սեհիայի որդին Յեզոնիա ու բոլոր
ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծը
2 մօտեցան ու Երեմիա մարգարէին
ըսին , Մեր խնդիրքը քու առջևդ
ընդունելի ըլլայ , ու Ե մեզի համար՝
այսինքն ասոնց բոլոր մնացորդներուն
համար քու Տէր Աստուծոյդ ա-
ղօթք ըրէ . վասն զի Է շատէն քիչ
մնացինք , ինչպես որ աչքերդ մեզ
3 կը տեսնեն . Եւ քու Տէր Աստուածդ
Ը մեր երթալու ճամբան ու մեր ընե-
4 լու բանը մեզի իմացընէ : Ու Ե-
րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ ,
Լսեցի . ահա ձեր Տէր Աստուծոյն
աղօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն հա-
մեմատ , և Է Տէրը ձեզի համար ինչ
պատասխան որ տալու ըլլայ , ձեզի
կ'իմացընեմ . Ձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր : Ու անոնք Երեմիային ը-
սին , Է Տէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու
հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ
չընենք ան ամէն բաներուն համե-
մատ՝ որոնց համար քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ մեզի պիտի խրկէ :
6 թէ՛ բարի և թէ չար մեր Տէր Ա-
ստուածդն ձայնին պիտի ընազան-
դինք , որուն որ քեզ կը խրկենք ,
որպէս զի մեր Տէր Աստուածդն ձայ-
նին ընազանդելով՝ Ը մեզի աղէկ ըլ-
ըլայ :
7 Եւ տասը օրէն ետքը Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային . Ու կա-
րեհի որդին Յօհանան և անոր հետ
եղող բոլոր զօրավարները ու պըզ-
տիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդ-
9 դը կանչեց , Ու անոնց ըսաւ , Իս-
րայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն որ
դուք զիս խրկեցիք ձեր աղաչանքը
մնաուցանելու համար , այսպէս
10 կ'ըսէ . Թէ որ շարունակէք աս
երկրիս մէջ բնակելու , Ե ես ալ ձեզ
պիտի շինեմ ու պիտի չքայքայեմ , և
ձեզ պիտի տնկեմ ու պիտի չխը-
լեմ . վասն զի Ե ձեզի ըրած չարիս-
11 քիս վըայով զղջացի : Մի՛ վախ-
նաք Բաբիղոնի թագաւորին երեսէն՝
ուսկից որ կը վախնաք . անկէ մի՛
վախնաք՝ կ'ըսէ Տէրը , Է վասն զի
ձեզ անոր ձեռքէն ազատելու հա-
մար ու ձեզ ապրեցընելու հա-
12 մար ես ձեզի հետ եմ . Ու Է ձեզ
զի ողորմութիւններ Ֆ ՓՒ ել պիտի
տամ , և անիկայ ձեզի պիտի ողոր-
մի , ու ձեզ ձեր երկիրը դարձընէ :
13 Բայց թէ որ Է ըսէք , Աս երկրիս
մէջ չենք բնակիր . ու ձեր Տէր
Աստուածդն խօսքը մտիկ չընելով՝
14 Ըսէք , Չէ՛ , հապա Եգիպտոսի
երկիրը մտնենք , որ հոն պատե-
բազմ պիտի չտեսնենք ու փողի
ձայն պիտի չլսենք , և հացի համար
անօթի պիտի չմնանք , ու հոն պի-
15 տի բնակինք . Ուրեմն հիմա Տէրո-
ջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Յուդայի
մնացորդը : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ե թէ
որ դուք Ձեր երեսները շիտկէք
Եգիպտոս մտնելու , ու հոն պան-
16 դրիստանալու երթաք , Ան սուեը
ան սուրը՝ հուսկից որ կը վախնաք ,
հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր
վրայ պիտի գայ , և ան սովը՝ ուս-
կից որ դուք կը զարհուրիք , հոն
Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր Ե-
տևէն պիտի պաշարէ , ու հոն պի-
17 տի մեռնիք : Եւ ան ամէն մարդի-
կը՝ որոնք իրենց երեսները կը շիտ-
կեն Եգիպտոս երթալու՝ հոն պան-
դրիստանալու համար , Նսրով , սո-
վով ու ժանտախտով պիտի մեռ-
նին . ու Ձիմ անոնց վրայ բերելու
չարիքիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ
ու ազատուած պիտի չմնայ :
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ինչ-
պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմը-
տութիւնս Ֆ Երուսաղէմի բնակչացը
վրայ թափեցաւ , այնպէս ձեր վրայ
պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս ,
երբոր Եգիպտոս մտնէք . և Ա նանե-
ղի , զարմանքի , նզովքի ու նա-
խատինքի Խ Ռ Խ յ պիտի ըլլաք , ու
Ա ձ յ մին ալ աս տեղը պիտի չտես-
19 նէք : Ով Յուդայի մնացորդներ
Տէրը ձեզի համար՝ Ե գիպտոս
մի՛ մտնէք՝ ըսաւ . Ա ՚ Ա ՚ ազէ՛կ
դիտցէք որ այսօր ձեզի վկայութիւն
20 կ'ընեմ : Վասն զի դուք ձեր հո-
գւոյն դէմ նենգութիւն ըրիք ,
երբոր զիս ձեր Տէր Աստուածդն խրը-
կեցիք՝ ըսելով , Ը մեզի համար մեր
Տէր Աստուածդն աղօթք ըրէ , ու
մեր Տէր Աստուածդն ամէն ըսած
խօսքը մեզի պատմէ՛ , ու պիտի ը-
21 նենք : Եւ ես այսօր ձեզի պատ-

ՆՂ . Ք . ՂՔ . ԻԲԲ 588

Ե բ Օր . Լբ . 36 ; Գ Լ . Ժբ . 8 :

Ի Ես . Խդ . 5 ; Հռով . ը . 31 :

Լ Ա Ղ . ՃՂ . 45 , 46 :

Ի Գ Լ . Խդ . 16 :

Ե բ Օր . Ժէ . 16 ; Գ Լ . Խդ . 12 , 13 , 14 :

Ի Ղս . Ք . 51 :

Հ Եզեկ . Ժա . 8 :

Ն Ղ Ա . Ի Ա . 22 :

Ք Ե զ Ր . Ը . 21 :

Է գ Թագ . ԻԲ . 14 :

Ղ ա Թագ . գ . 18 ; Փոր . Ի . 20 :

Է Ե Ն . Լա . 50 :

Ե բ Օր . Չ . 3 ; Գ Լ . Է . 23 :

Ի Գ Լ . Իգ . 6 ; Լա . 28 ; Լգ . 7 :

Ն · ք · գՀ · Խբ 588

մեցի , ու դուք մտիկ չըրիք ձեր Ցեր Աստուածոյն ձայնը , ու ան ա- մէն խօսքերը՝ որոնց համար զիս ձեզի

22 խրկեց ։ Եւ հիմա ազէկ գիտցէք՝ որ Ն դուք սրով , սովով ու ժանտ- ախտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝ ուր որ կ՝ուզէք երթալ հոն պան- դըխտանալու համար ։

Ղ Հմր 17 ։ Ե- զեկ · գ · 11 ։

ԳԼ · ԼԳ

1 Յօհանան նախատեսելով Երեմիային մարգա- րէութիւնը , Եգիպտոս կը տանի զանիկայ և ուրիշները · 8 Երեմիա մէկ օրինակով մը կը նախաձայնէ Եգիպտոսի նուաճիլը Բաբիլա- ցւոց ձեռքով ։

1 Ձրբոր Երեմիա բոլոր ժողովուր- դին անոնց Ցեր Աստուածոյն բո- լոր իսօքերը խօսիլը լմընցուց , ո- րոնց համար անոնց Ցեր Աստուածը զանիկայ անոնց խրկեր էր , այսինքն

2 աս բոլոր խօսքերը , Ո՞ն ատներ Ովսէիայի որդին Ազարիա ու կարէի որդին Յօհանան և բոլոր ամբարտաւան մարդիկները Երեմի- ային խօսեցան ու ըսին , Դուն սուտ կը խօսիս , մեր Ցեր Ա- տուածը քեզ չխրկեց որ ԴՆ ըսես թէ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն

– ԳԼ · Խբ · 1 ։

3 պանդխտանալու համար . Հապա Ներիայի որդին Բարուք քեզ մեղի դէմ ոտք կը հանէ , որպես զի մեզ Քազդէացւոց ձեռքը տայ , որ մեզ մեռցընեն ու մեզ Բա-

4 բիլոն գերի տանին ։ Եւ կարէի որդին Յօհանան ու բոլոր զօրա- վարները և բոլոր ժողովուրդը Ցերոջը ձայնը մտիկ չըրին , որ Ցու-

5 դայի երկրին մէջ բնակին . Հապա կարէի որդին Յօհանան ու բոլոր զօրավարները Բ Ցուդայի բոլոր մը- նացորդները առին , որոնք Ցու- դայի երկրին մէջ բնակելու համար ետ դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝

Բ ԳԼ · Խ · 11 , 12 ։

6 ուր որ ցրուած էին . Այսինքն էրիկ մարդիկները ու կիներն , և տղ- ջաքները , Ե ու Թագաւորին աղջիկ- ները , Ե և Նաբուզարդան գահճա- պետին՝ Սափանի որդւոյն Ա.բիկա- մի որդւոյն Գոդոլիային քովը Թո- ղուցած բոլոր մարդիկները , ու Ե- րեմիա մարգարէն , և Ներիայի որ-

7 դին Բարուք , Ու Եգիպտոսի եր- կիրը դացին . վասն զի Ցերոջը ձայնը մտիկ չըրին , ու մինչև Թահփնես եկան ։

Ե ԳԼ · ք · 16 ։ Խգ · 1 ։ Խ՛ Ես · Լ · 4 Ի՛ջ-ով՛ Հա- նէս ։

8 Եւ Տահփնասի մէջ Ցերոջը խօսքը

588 կը վեր- ջանայ

9 եղաւ Երեմիային՝ ըսելով , Ձեռք մեծ քարեր առ , ու զանոնք Ցու- դայի մարդոցը աչքերուն առջևը՝ Տահփնաս եղող՝ փարաւոնի տանը դրանը առջևի աղիւսատունը կա-

10 րին մէջը թաղէ , Եւ անոնց ըսէ , Զօրաց Ցերը՝ Իսրայէլին Աստուա- ծը այսպէս կ՝ըսէ . Ահա ես պիտի

Ն · ք · գՀ · Խբ 588

խրկեմ , ու ղիմ ծառաս Բաբիլո- նի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ , և անոր աթոռը աս իմ թաղած քարերուս վրայ պիտի դնեմ . ու անիկայ իր արբայական խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-

11 ծէ . Ե Եւ պիտի գայ՝ եգիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ . Ե մահուան համար եղողները՝ մահուան , գե- րութեան համար եղողները՝ գե- րութեան , և սուրի համար եղող-

12 ները սուրի պիտի մատնէ ։ Ու Ե՛ց դիպտոսի աստուածներուն տու- ներուն մէջը կրակ պիտի բռընկըց- նեմ . և անիկայ զանոնք պիտի այ- րէ , ու զանոնք գերի պիտի տանի . և անիկայ եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի , ինչպէս որ հովիւը իր հան- դերձը կը հագնի . ու անկէ խաղա-

13 ղութեամբ պիտի ելլէ ։ Ու եգիպ- տոսի երկրին մէջ եղող արևու տանը արձանները պիտի կոտրտէ , ու եգիպտոսի աստուածներուն տուները կրակով պիտի այրէ ։

ԳԼ · Խ Գ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Ցուդայի աւերումը իրենց կռապաշտութեանը համար · 11 Եգիպ- տոսի մէջ կռապաշտութեան մեղքը դործող- ներուն կործանումը կը նախաձայնէ ։ 15 Հը- րէից կամակորութիւնը , 20 որուն համար Ե- րեմիա սպառնալիքը կ՝ընէ անոնց , 29 և ան սպառնալիքին կատարուելուն նշան Եգիպ- տոսի կործանումը կը դնէ ։

1 Ձդիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար , այս- ինքն Մադդոլ , Ե Տափնաս , Ե Մեմփիս ու Պաթուրեսի երկ- րին մէջ բնակողներուն համար Ե- րեմիային եղած խօսքն է , որ ըսաւ ,

587

– Եւ · ժգ · 2 ։ ԳԼ · Խզ · 14 ։

Բ ԳԼ · Խգ · 7 ։

2 Զօրաց Ցերը՝ Իսրայէլին Ա- տուածը այսպէս կ՝ըսէ . Դուք տե- սաք ան ամէն չարիքը որ Երուսա-ղէմի վրայ , ու բոլոր Ցուդայի քաղաքներուն վրայ բերի . և ահա անոնք այսօր Ե աւերակ են , ու անոնց

Ե Նա · ԺԹ · 13 ։

Ե ԳԼ · Թ · 11 ։ ԼԳ · 22 ։

3 մէջը բնակող չկայ , Ի բարկացնե- լու համար ըրած չարութիւնները- նուն պատճառաւը , որ դացին՝ Ի խունկ ծխեցին ու Ն ծառայութիւն ըրին ուրիշ աստուածներու , որոնք ո՛չ իրենք ճանչցեր էին , ո՛չ դուք ,

Ի ԳԼ · ԺԹ · 4 ։

Ն Ր Օր · Ժգ · 6 ։ Լբ · 17 ։

4 ո՛չ ալ ձեր Հայրերը ։ Եւ Ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մար- գարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրը- կելով , և ըսի , Ա՛ս պիղծ գործը մի՛ ընէք , որն որ Ես կ՝ատեմ ։

Ի Ր Մն · ԼՁ · 15 ։ ԳԼ · Ե · 25 ։ Խե · 4 ։ Իգ · 5 ։ ԻԹ · 19 ։

5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին չդնեցին որ իրենց չարութիւննե- րէն դառնան , և ուրիշ աստուած-

6 ներու խունկ չծխեն ։ Ուստի Ե իմ սրտմտութիւնս ու բարկութիւնս թափեցաւ . և Ցուդայի քաղաք- ներուն մէջ ու Երուսաղէմի փո-

Ե ԳԼ · Խբ · 18 ։

Ն·Ք·ՂԲ· 587

ղոցներուն մէջ բորբոքեցաւ . ու
անոնք աս օրուան նըշանին պէս ան-
7 ապատ ու ամլուի եղան : Եւ հիմա
զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . ինչո՞ւ
Ի Թագ· Ժգ· 38 : ԳԼ·Է· 19 : համար դուք ձեր հոգւոյն դէմ՝ այս
մեծ չարութիւնը կը գործէք , որ
Ցուդայի մէջէն էրկի մարդը ու
կնիկը , տղան ու կաթնակեր մանուկը
կորսընդրնէք , այնպէս որ ձեզի մնա-
Ժ ԳԼ·ԽԵ· 6, 7 : 8 ցորդ մը չմնայ . Ժ Ձեր ձեռացը
գործքերովը զիս սրդողընելով , և
ուրիշ աստուածներու խունկ ծխե-
լով Եգիպտոսի երկրին մէջ , ուր որ
դուք մնաք հոն պանդխտանալու
համար , որպէս զի ձեր անձը կոր-
սընցընէք , ու երկրիս բոլոր ազգե-
Ի ԳԼ· Խր· 18 ; Հմր 12 : րուն մէջը նախատինք
9 ըլլաք : Մոռե՞ք Ցուդայի երկրին
մէջ ու Երուսաղեմի փողոցներուն
մէջ՝ ձեր հայրերուն ըրած չարու-
թիւնները , և Ցուդայի թագաւոր-
ներուն չարութիւնները , ու անոնց
կնիկներուն չարութիւնները , և
ձեր չարութիւնները ու ձեր կը-
նիկներուն չարութիւնները մոռ-
10 ցա՞ք : Անոնք մինչև աս օրս իրենց
Ը Առակ· Իը· 14 : անձերը չխոնարհեցուցին ու նչը-
վախցան , և ձեր առջևը ու ձեր
հայրերուն առջևը դրած օրէնքիս
ու պատուիրանքներուս մէջ չքալե-
11 ցին : Անոր համար զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
Ի ՂԼ· Ժէ· 10 ; Ի· 5, 6 ; ԳԼ· Իա· 10 ; Ամվ· Թ· 4 : սէ . Ահա ես Ի ձեր վրայ կը հաստա-
տեմ իմ երեսս չարիքի համար , ու
բոլոր Ցուդան կորսընդրնելու հա-
12 մար . Եւ պիտի առնեմ Ցուդային
մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստա-
տեցին Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝
հոն պանդխտանալու համար . ու
Ժ ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ
Ժ ԳԼ· Խբ· 15 , 16 , 17 , 22 : պիտի հատնին . սրով , սովով
պիտի լ'նան ու հասնին . պզըզ-
տիկէն մինչև մեծը սրով ու սո-
վով պիտի մեռնին , և նանէծքի ,
Ի ԳԼ· Խր· 18 : զարմանքի , նզովքի ու նախատինքի
13 կ'ըլլան : Ես Եգիպ-
Հ ԳԼ· Խգ· 11 : տոսի երկիրը բնակողներուն այցե-
լութիւն պիտի ընեմ , ինչպես որ
Երուսաղեմին սրով , սովով ու
ժանտախտով այցելութիւն ըրի :
14 Եւ Ցուդայի մնացորդէն՝ որ գացեր
Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանա-
լու գացողներէն մնացորդ ու ազա-
տուած պիտի չմնայ , որ Ցուդայի
երկիրը դառնան , ուր որ անոնք կը
Յ Հմր 28 : յուսան դառնալու Ե հոն բնակե-
լու . վասն զի Ն Եգիպտոսէն փախ-
չողները միայն պիտի դառնան :
15 Եւ ան բոլոր մարդիկները՝ որ
գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար
աստուածներու խունկ կը ծխէին ,
և բոլոր ներկայ եղող կնիկները՝

մեծ ժողով մը , ու Եգիպտոսի
երկիրը՝ Պաթուրեսի մէջ բնակող
բոլոր ժողովուրդը Երեմիային պա-
16 տասխան տուին , ըսելով , Տէրոջը
անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վը-
րայով չմնանք քեզի մտիկ չընք ըներ·
Ը ԳԼ· Ը· 16 : 17 Հապա անշուշտ Ֆ մեր բերնէն ելած
Ֆ Թագ· Ը· 12 : Բ Օր· Իգ· 23 : Դատ· Ժա· 36 : Տես Հմր 25 :
ամէն խօսքը պիտի ընենք , Ց երկնից
թագուհիին խունկ ծխելով և ա-
նոր թափելու նուէրներ մատուցա-
նելով . ինչպես որ ըրինք մենք ու
մեր հայրերը , մեր թագաւորները
ու մեր իշխանները Ցուդայի քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ , ուր որ հացով
կշտացանք և հանգիստ էինք ու
Ց ԳԼ· Ը· 18 : 18 չարիք մը չտեսանք : Սակայն ան
ատենէն Ի վեր որ երկնից թագու-
հիին խունկ ծխելէն ու անոր թա-
փելու նուէրներ մատուցանելէն ետ
կեցանք , ամէն բանի կարօտ ե-
ղանք , և սրով ու սովով հատանք :
19 Ց Ու երբոր երկնից թագուհիին Ց ԳԼ· Ը· 18 :
խունկ կը ծխէինք և անոր թա-
փելու նուէրներ կը մատուցանէ-
ինք . միթէ առանց մեր էրիկներուն
հրամանէ՞ն զանիկայ պաշտելու հա-
մար բլիթներ չընէինք , ու անոր
թափելու նուէրներ մատուցինք :
20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ,
էրիկներուն և կնիկներուն , ու ի-
րեն ա պատասխանը տուող բոլոր
ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ ,
21 Միթէ ան խունկը որ Ցուդայի
քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ կը ծխէիք դուք
ու ձեր հայրերը , ձեր թագաւոր-
ները ու ձեր իշխանները ու երկ-
րին ժողովուրդը , Տէրը չյիշե՞ց
22 ու անոր միտքը չէնկաւ : Եւ Տէ-
րը ձեր չար գործքերուն ա ձեր
ըրած գարշութիւններուն՝ ալ չկըր-
ցաւ համբերել . ուստի ձեր երկի-
րը Ե անապատ , ամայի ու նզո- Ե ԳԼ· Իե· 11 , 18 , 38 :
ւած Ե անբնակ եղաւ , ԼինչպէսԼ Հմր 6 :
23 որ այսօր Ի'եըԼնայ : Որովհետև
դուք խունկ ծխեցիք , ու Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք , և Տէրոջը
ձայնին Ղազանդութիւն չըրիք , ու
անոր օրէնքին , պատուիրանքներուն
ու վկայութիւններուն մէջ չքալե-
ցիք , Ա անոր համար աս չարիքը Ա Դատ· Թ· 11 , 12 :
ձեզի եկաւ , ինչպէս որ այսօր Ի'ե-
ըԼնայ :
24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին
ու բոլոր կնիկներուն ըսաւ , Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ Ա ով Եգիպտոսի Ա ԳԼ· Խգ· 7 ; Հմր 15 :
երկրին մէջ եղող բոլոր Ցուդա ,
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ .
Ձ Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բեր- Ձ Հմր 15, ԼԱ :
նովը խօսեցաք , ու ձեր ձեռքովը
Ի գործ դրիք , ու ըսիք , Անշուշտ

Ն·Ք·ՂԲ· 587

Ն·Ք·ԳՔ· 587

ըրած ուխտերնիս պիտի կատարենք,
այլևս երկնից Թագուհիին խունկ
պիտի ծխենք, ու անոր Թափելու
նուէրներ պիտի մատուցանենք.
այո՝ դուք ձեր ուխտերուն վրայ
հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխ-
26 տերը պիտի կատարէք։ Անոր հա-
մար Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով
բոլոր Ցուդա, որ Եգիպտոսի երկ-
Ղ Ծն· իբ· 16։ րին մէջ կը բնակիք. Ահա Ես իմ
մեծ անունովս երդում՝ ըրի՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
մէջ ՄԷՐին ալ բնաւ Ցուդայի
Ա-Եզեկ· ի· 39։ մարդու մը բերնէն «Իմ անունս
պիտի վկայուի՝ ըսելով, Եհովայ
Ա-ԳԼ·ա·10; 27 Տէրը կենդանի է։ «Ահա ես անոնց
ղ·28; Ե- զեկ·է·6։ վրայ կը հսկեմ չարիքի համար և
չէ թէ բարիքի համար. ու Եգիպ-
Ջ ՀՄր 12։ տոսի երկրին մէջ եղող Ցուդայի
բոլոր մարդիկները Հարսով ու սովով
պիտի կոտրուին մինչև որ հասնին։
Ա ՀՄր 14։ Ես·իէ·13։ 28 Եւ «իսկ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան
որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտո-
սի երկրէն Ցուդայի երկիրը պիտի
դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը
պանդխտանալու գացող Ցուդայի
ր ՀՄր 17, 25, 26։ բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան
թէ որուն է խօսքը պիտի հաստա-
589 29 տուի, իմ թէ իրենցը։ Եւ ա-
սիկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ աս տեղս ձեզի այցելութիւն պի-
տի ընեմ, որպէս զի գիտնաք որ
Յ Ել·Ղ· 11։ իմ խօսքս ձեր վրայ ի անէուշտ պի-
տի հաստատուի չարիքի համար։
Ա-ԳԼ·Խգ· 25, 26; Ե- զեկ·իթ· 3, ճ; Լ· 21, ճ։ 30 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա «ես Ե-
գիպտոսի Փարաւոն վափաո Թա-
գաւորը իր Թշնամիներուն ձեռքը
ու իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ. ինչպէս որ է Ցու-
դայի Սեդեկիա Թագաւորը իր
Թշնամիին ու իր հոգին փնտռող
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թա-
գաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ· Խ Ե

1 Բարուք խիստ տրտում ըլլալով, 4 Երեմիա խրատ ու մխիթարութիւն կու տայ անոր։

Իբր 607 1 Երեմիա մարգարէին «խօսքը, որ
Ա-ԳԼ·ԼԶ· 1, 4, 32։ Ներիայի որդւոյն Բարուքին
խօսեցաւ, երբոր անիկայ աս խօս-
քերը Երեմիային բերնէն գիրքի մէջ
գրեց՝ Ցուդայի Թագաւորին Յով-
սիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ
տարին. ու ըսաւ.
2 Ո՛վ Բարուք՝ Իսրայէլի Տէր Ա-
տուածը քեզի համար այսպէս կ'ը-
3 սէ. Դուն ըսիր, Հիմա վա՛յ ինծի,
վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ
տրտմութիւն աւելցուց. իմ հե-
ծծութենէս յոգնեցայ ու հանգրս-
4 տուԹիւն չեմ գտներ։ Անոր ասանկ
ըսես, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
Բ Ես·ը·5։ ես իմ շինածս պիտի փլցընեմ,

Ն·Ք·ԳՔ· Իբր 607

է ԳԼ·իե· 26։

Ը ԳԼ·իա· 9·լը·2; լԹ·18։

ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այս-
5 ինքն ամբողջ երկիրը։ Եւ դուն
քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի՛
փնտռեր, բանզի ահա ես ամէն
մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝
կ'ըսէ Տէրը, բայց քու կեանքդ
քեզի Ա աւարի մը պէս պիտի տամ
քու ամէն երթալու տեղուանքդ։

ԳԼ· Խ Զ

1 Երեմիա կը մարգարէանայ Թէ Փարաւոնի զօրքը Եփրատին քովը պիտի կորսուի, 13 և Թէ Նաբուգոդոնոսոր Եգիպտոսին պիտի տիրէ. 27 Իսրայէլացիները կը մխիթարէ իրենց վրայ Տանելու պատուհասին վրայով։

1 Տէրոջը խօսքը որ եղաւ Երեմիա
մարգարէին՝ «ազգերուն վրա-
յով։
Ա-ԳԼ·իե· 15, ճ։
2 Եգիպտոսի համար, Եգիպտա-
ցւոց Թագաւորին՝ Բ Փարաւոն Նե-
բաւղէն քարբամիսի մէջ Եփրատ
գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝
որն որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը զարկաւ, Ցուդայի
Թագաւորին Յովսիայի որդւոյն
Յովակիմին չորրորդ տարին։
Բ Գ Թագ· իգ·29; Բ Մն·լե·20։
3 Հնապար ու վահան պատրաստե-
ցէք, ու պատերազմի՛ մօտեցէք։
Է ԳԼ·ծա· 11, 12; Նաւ·բ·1; գ·14։
4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք՝ ով ձիա-
ւորներ՝ հեծէք. սաղաւարտներով
կայնեցէք, նիզակները փայլեցու-
5 ցէք, զրահները հագէք։ Ձանոնք
ինչո՞ւ համար զարհուրած «ետ
դարձած կը տեսնեմ. անոնց զօ-
րաւորները անգամ զարնուեցան,
ու արտօրնօք փախչելով հանդին
չնայեցան. Դամն կողմէն վախ
Ը ԳԼ·գ·25; Խե·29։
6 կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Շուտ վազողը
Թող չփախչի, ու զօրաւորը չա-
զատի. անոնք հիւսիսային կողմի՝
Եփրատ գետին քովը Ե գլորելով
Ե Դան·ժա· 19։
7 պիտի իյնան։ Ո՞վ է ասիկայ որ
Ը Ես·Ես· բ·7, 8; ԳԼ·խէ· 2; Դան· ժա·22։
Ղ գետի պէս վեր կ'ելլէ, որուն ջու-
8 րերը գետերուն պէս կը ծփին։ Ե-
գիպտոս գետի պէս վեր կ'ելլէ,
և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը
ծփին. ու կ'ըսէ, Վեր ելլեմ, եր-
կիրը ծածկեմ, քաղաքը ու անոր
9 բնակիչները բնաջինջ ընեմ։ Ո՛վ
ձիեր՝ ելէք, և՝ ով կառքեր՝ կատ-
ղեցէք. և զօրաւորները Թող ել-
լեն, վահան բռնող Եթովպացիք
ու Փուտացիք, ու Խուղ բռնող
10 «ու լարող Ղուդացիք. վասն զի
Էայոր զօրաց Տէր ԵՀովային վը-
րէժինդրութեան օրն է, որ իր
Թշնամիներէն վրէժ առնէ. Իև
սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ, և
անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ.
վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ Եփ-
րատ գետին քովը զօրաց Տէր ԵՀո-
11 վան ի զոհ ունի։ Իգաղատ ելլը
ու բալասան առ՝ Ո՛վ Եգիպտոսի

Ա Ես·կզ· 19։
Ը Ես·ժգ·6; Յովել·ա· 15; բ·1։
Ի Բ Օր·լը· 42; Ես· Լգ·6։
Ժ Ես·Լգ· 6; Նոփ·ա· 7; Տես Ե- զեկ·լԹ· 17։
Ի ԳԼ·բ·22; ժա·8։
Լ Ես·խէ· 1։

Ն · ք · գԲ · Իբր 607

կոյս աղջկիը . դեղերը պարապ տե-
ղը կը շատցընես , Եգիպ-
տոս չես ելլեր ։
12 Թիւն չկայ ։ Ազգերը քու անար-
դանքդ լսեցին , ու քու աղաղակդ
երկիրը լեցուց . վասն զի զօրաւորը
զօրաւորին վրայ կ՚երեցաւ , եր-
կուքը միասին ։
13 Ա՛ւհ՛ւ՛յ է ան խօսքը՝ որ Տէրը ե-
րեմիա մարգարէին խօսեցաւ Բա-
բիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագա-
ւորին դալուն ա՛ւ է Եգիպտոսի եր-
14 կիրը զարնելուն վրայով ։ Եգիպ-
տոսի մէջ պատմեցէ՛ք , Մագդոլի
մէջ հրատարակեցէ՛ք , և Մեմփիսի
ու Տաբնասի մէջ հրատարակեցէ՛ք ,
ա՛ւ ըսէ՛ք , Կայնէ՛ ու պատրաստ
եղիր , վասն զի հրոյ բոլորտիքդ
15 սուրը պիտի ուտէ ։ Քու զօրա-
ւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան . ա-
նոնք չկրցան կենալ , վասն զի Տէ-
16 րը զանոնք վար ձգեց ։ Գլորուած-
ները շատցուց , ու ի՛րարու վրայ
ինկան . ու ըսին , ելէ՛ր , ու բրո-
նաւոր սուրին երեսէն մեր ժողո-
վուրդին ու մեր ծնած երկիրը
17 դառնանք ։ Հոն կը կանչէին , Ե-
գիպտոսի Փարաւոն թագաւորը
պարպ աղաղակ է . անիկայ էր ո-
18 րոշուած ժամանակը անցուց ։ Ես
կենդանի եմ , կ՚ըսէ ան թագաւո-
րը՝ Հորուն անունը Զօրաց Տէր է ,
ինչպէս որ Թաբօրը լեռներու մէջ
է , ու ինչպէս որ Կարմէղոսը միւս-
ծովը կ՚երեւի , այնպէս ալ անիկայ
19 պիտի գայ ։ Ո՛վ Եգիպտոս բը-
նակող աղջիկ՝ պատրաստէ քեզի . վասն
զի Մեմփիս ամայի պիտի ըլլայ ,
ու աւերակ՝ առանց բնակիչի ։
20 Եգիպտոս խիստ գեղեցիկ կո-
րինչ մըն է , բայց կոտորած կու
21 գայ . Հիւսիսէն կու գայ ։ Եւ ա-
նոր մէջը վարձքով բռնուած զօրք-
ը գիրցած զուարակներու պէս են .
քանի՛ անոնք ալ դարձան , մէկ-
տեղ փախան , չկայնեցան . վասն զի
անոնց վրայ Հ անոնց կորստեան օրը
ա՛ւ անոնց այցելութեան ժամանա-
22 կը հասաւ ։ Անոր ձայնը օձի ձայ-
նին պէս պիտի ըլլայ , վասն զի
զօրքով պիտի հասնին , և անոր
վրայ փայտահարներու պէս տա-
23 պարներով պիտի գան . Հ Անոր
անտառը պիտի կտրեն , կ՚ըսէ Տէ-
րը , թէպէտև անոր Հ ծառերը անթիւ
են . քանի՛ անոնք Հ մարախէն շատ
են , այնպէս որ չեն համրուիր ։
24 Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի
ըլլայ , Հիւսիսային ժողովուրդին
25 ձեռքը պիտի մատնուի ։ Զօրաց
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՚ըսէ ,
Ահա ես *Նովսդի Ամմոնին՝ և
Փարաւոնին ու Եգիպտոսին և
անոր աստուածներուն ու թա-
գաւորներուն , այսինքն Փարաւո-
նին ու անոր ապաւինողներուն
26 այցելութիւն պիտի ընեմ . Հնչ
զանոնք անոնց հոգին փնտռողնե-
րուն ձեռքը , ու Բաբիլոնի Նա-
բուզոդոնոսոր թագաւորին ձեռ-
քը , ու անոր ծառաներուն ձեռ-
քը պիտի մատնեմ . և ետքը առջի օրերուն պէս պիտի բնա-
կուի՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
27 Բայց դուն՝ ով իմ ծառաս Յա-
կոբ՝ մի՛ վախնար , և՝ ով Իսրայէլ՝
մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես
քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ
իրենց գերութեանը երկրէն պիտի
ազատեմ . ու Յակոբ պիտի դառ-
նայ , և հանդարտ ու հանդիստ պի-
տի ըլլայ , և ոչ ոք վախցընող
28 պիտի չըլլայ ։ Դուն մի՛ վախնար ,
ով իմ ծառաս Յակոբ՝ կ՚ըսէ Տէ-
րը , վասն զի ես քեզի հետ եմ .
քանզի պիտի սպառեմ ան բոլոր
ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի .
բայց Հ քեզ պիտի չսպառեմ , հա-
պա քեզ չափաւորութեամբ պիտի
խրատեմ , ու քեզ բոլորովին ան-
մեղ պիտի չհանեմ ։

Ն · ք · գԲ · Իբր 607

ՎԳլ · խդ · 30 ։ Եզեկ · լԲ · 11 ։

Ա՛եզեկ · իԲ · 11 , 13 , 14 ։

Բ Ես · ժԲ · 1 ։ Գլ · խգ · 10 , 11 ։ Եզեկ · իԲ · Լ · լԲ ։

Բ Ես · խա · 13 , 14 ։ խգ · 5 ։ խգ · 2 ։ Գլ · Լ · 10 , 11 ։

Կ Հմր 3 , 4 ։

Հ Հմր 10 ։

Յ Գլ · ժ · 24 ։ Լ · 11 ։

ԳԼ · Խ Կ

1—7 Փղշտացւոց կործանումը ։

Իբր 600

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մար-
գարէին եղաւ ա՛ւ Փղշտացւոց
վրայով՝ Ե դեռ Փարաւոն Գազան
2 չգարկած ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Ահա Հ հիւսիսէն Ը ջուրեր կ՚ելլեն ,
որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլ-
լան , ու երկիրը և անոր լիութիւ-
նը , քաղաքը ու անոր բնակիչները
պիտի կոխեն . և մարդիկները պիտի
աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնա-
3 կիչները պիտի ոռնան ։ Անոր Ե ե-
րիվարներուն սմբակներուն ձայ-
նէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն
ու անիւներուն շառաչիւնէն , հայ-
րերը էբէնց տղոցը պիտի չնային՝ Ե-
բէնց ձեռքերը թուլնալուն համար ,
4 Բոլոր Փղշտացիները կորսընդնե-
լու , և Ցիւրոսին ու Սիդոնին բո-
լոր մնացած օգնականները կոտ-
րելու եկող օրուանը պատճառաւ .
քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Կ փա-
թոր կղզւին Ը մնացորդները պիտի
5 կորսընդնէ ։ Ը Գազայի վրայ
կնոտութիւն եկաւ , Ի Ասկաղոն իր
հովիտին մնացորդովը աւերակ ե-
ղաւ . մինչև ե՞րբ Է քու մարմնոյդ
վրայ կտրածներ պիտի ընես ։
6 Ո՛վ Ն Տէրոջը սուրը՝ մինչև ե՞րբ
հանդարտ չես կենար . քու պա-
տեանդ դարձիր , հանդչէ՛ ու լռէ ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կե-

Ա՛եզեկ · իԲ · 11 , 13 , 14 ։

Բ Ես · խա · 13 , 14 ։ խգ · 5 ։ խգ · 2 ։ Գլ · Լ · 10 , 11 ։

նալ . վասն զի Տէրը Խաղաղութիւն է ամենայն տուեալ ի Հաւատացելոց ու ծառայողաց իւրոց ։

ԳԼ. ԽԸ

1 Մովաբին դատաստանը 7 իր հպարտութեանը համար , 11 իր անհոգութեանը համար , 14 իր մարմնաւոր վստահութեանը համար , 26 և զԱստուած ու անոր ժողովրդը արհամարհելուն համար ։ 47 Մովաբին դերեզմանը ։

1 ՚Մովաբի վրայով զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Վա՜յ Նաբաւին , վասն զի աւերուեցաւ . Կարիաթեմ ամբիծ եղաւ ու առնուեցաւ . Մասգաբ ամչցաւ ու զարհուրեցաւ ։

2 Մովաբ մէյմըն ալ պիտի չպարծի Եսեբոնի մէջ . անոր վրայ չարիք խորհեցան , ըսելով , եկէք , ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք ։ Դուն ալ՝ ով Մադմէն՝ պիտի կորուիս . քու եաւէդ սուր կու

3 գայ ։ Ղորոնայիմէն աղաղակի ձայն կու գայ . աւերում ու մեծ

4 կոտորած կայ ։ Մովաբ կոտրեցաւ . անոր պզտիկ տղաքները ա-

5 դաղակ վերցուցին ։ Քանզի Ղուխիթի զառ՚ի վերին վրայ մեծ լացով պիտի ելլեն . քանզի Որոնայիմի զառ՚ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին ։

6 Փախէ՛ք , ձեր անձը ազատեցէ՛ք , և Անապատի մէջի մոշային

7 պէս եղէք ։ Քանզի քու գործերուդ ու գանձերուդ ապաւինելուդ համար դուն ալ պիտի առնուիս . և Քամոս դերեւութեան պիտի երթայ իր էքուրմերովը ու իր իշխան-

8 ներովը միասին ։ Եւ Լամէն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ . ու քաղաք մը պիտի չազատի , հովիտը պիտի կորսուի ու դաշտը պիտի աւերուի , ինչպէս որ Տէրը

9 ըսաւ ։ Մովաբին թեւեր տուէք որ թռչելով փախչի . ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝

10 բնակիչ չունենալով ։ Տէրոջը գործը *նենգութեամբ կատարողը անիծեալ ըլլայ , ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ ։

11 Մովաբ իր տղայութենէն՚ի վեր հանգստութեան մէջ էր , ու ինկած պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր , և ամանէ աման չթափուեցաւ , ու դերութեան չգնաց . անոր համար իր համը իր մէջը մնաց , ու հոտը

12 չփոխուեցաւ ։ Ուստի ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ , ու զանիկայ պիտի փոխադրեն . և անոր ամանները պիտի պարպեն , ու տիկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն ։

13 Եւ Մովաբը Քամոսէն պիտի ամչնայ , ինչպէս որ Իսրայէլը տունը իր ապաւինած Բեթէլէն ամչնաց ։

14 Ինչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք կորիճներ ենք , ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկներ ենք ։

15 Մովաբ աւրուեցաւ և անոր քաղաքները բայրեցան , ու անոր ընտիր երիտասարդները մորթուելու իջան՝ կ՚ըսէ Ան թագաւորը որուն

16 անունը Զօրաց Տէր է ։ Մովաբին կորուստը գալու մօտ է , և անոր պատուհասը խիստ կ՚արտորայ ։

17 Ո՛վ անոր բոլորտիքը եղողներ՝ ամէնքդ զանիկայ ողբացէ՛ք , ու ըսէ՛ք դուք ամէնքդ որ անոր անունը գիտէք , Զօրութեան գաւազանը՝ պարծանաց ցուպը ինչպէս կոտրե-

18 ցաւ ։ Ո՛վ Դիբոնի մէջ բնակող աղջիկ , փառքէն իջի՛ր ու ծարաւութեան մէջ նստէ . վասն զի Մովաբը կործանողը քու վրադ պիտի ելլէ , և քու պարիսպներդ

19 պիտի աւրէ ։ Ճամբու վրայ կայնէ՛ ու դիտէ՛ , ով Արոերի բնակիչ , փախչողին ու ազատողին հարցուր ու ըսէ՛ թէ Ի՞նչ եղաւ ։

20 Մովաբ ամչցաւ , վասն զի կոտրեցաւ . Հեծէծ ու աղաղակէ՛ . Մովաբին աւրուիլը Առնոնի մէջ

21 պատմեցէ՛ք ։ Եւ Դաշտային երկրին վրայ , Քոզոնի , Յասսայի ու Մեփայաթի վրայ դատաստան և

22 կաւ . Նաև Դիբոնի վրայ , Նաբաւի վրայ , Բեթդիբլաթեմի վր-

23 րայ , Ուկարիաթեմի վրայ , և Բեթգամուղի վրայ , ու Բեթմա-

24 ւոնի վրայ , Եւ Կարիօթի վրայ , ու Բոսրայի վրայ , ու Մովաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ թէ՛ հեռաւոր և թէ մօտաւոր ։

25 Մովաբին եղջիւրը կտրուեցաւ , ու բազուկը կոտրեցաւ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

26 Զանիկայ գինովցուցէ՛ք , վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ . ու Մովաբ թող իր փսխուքին մէջը թաւալի , և ինքն ալ ծաղր ըլլայ ։

27 Միթէ Իսրայէլ քեզի ծաղր չեղաւ . Անիկայ գողերու մէջ գըտնուեցաւ , որ դուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շար-

28 ժէիր ։ Ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝ քաղաքները թողուցէ՛ք և վէմերու մէջ բնակեցէք , ու փոսի բերնին քովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին պէս եղէք ։

29 Մովաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք . անիկայ խիստ ամբարտաւան է . անոր հպարտութիւնը , ամբարտաւանութիւնը , գոռոզութիւնը ու սրտին բարձրու-

30 թիւնը ըսեցէ՛ք ։ Ես անոր սրտմտութիւնը գիտեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , բայց

Ն . ք . գբ . իբր 600

Ի Եզեկ . ժդ . 17 ։

ա Ես . ժե . ժգ ։ ԳԼ . իե . 21 ։ իէ . 3 ։ Եզեկ . իե . 9 ։ Ամով . բ . 1 , 2 ։

բ Թագ . լբ . 38 ։ լդ . 47 ։ Ես . ժե . 2 ։

գ Թագ . լբ . 37 ։

դ Ես . ժգ . 14 ։

ե Ես . ժե . 4 ։

զ Հմր 5 ։

է Ես . ժե . 5 ։

ը ԳԼ . ծա . 6 ։

Բ ԳԼ . ժէ . 6 ։

թ Թագ . իա . 29 ։ Դատ . ժա . 24 ։ Տես Ես . իգ . 1 , 2 ։ ԳԼ . խգ . 12 ։

ի ԳԼ . խԹ . 3 ։

լ ԳԼ . գ . 26 ։ Հմր 18 ։

խ Սաղ . ծե . 6 ։ Հմր 28 ։

ծ Տես Դատ . ե . 23 ։ ա Թագ . ժե . 3 ։ գ Թագ . ի . 42 ։

* Կամ՝ Թուլութեամբ

կ Սոփ . ա . 12 ։

Ն . ք . գբ . իբր 600

հ Դատ . ժա . 24 ։ գ Թագ . ժա . 7 ։

յ Գ Թագ . ժբ . 29 ։

ղ Ովս . ժ . 6 ։

ճ Ես . ժգ . 6 ։

մ Հմր 8 ։ 9 ։ 18 ։

† Եբր . վեր ևլան .

յ ԳԼ . ծ . 27 ։

ն ԳԼ . խգ . 18 ։ ծա . 57 ։

շ Տես Ես . Թ . 4 ։ ժգ . 4 ։ 5 ։

ո Թուլ . իա . 30 ։ Ես . ժե . 2 ։ Տես Ես . իէ . 1 ։ ԳԼ . խգ . 19 ։

չ Հմր 8 ։

պ Ա Թագ . գ . 13 ։

ջ Օր . բ . 36 ։

ռ Ես . ժգ . 7 ։

ս Տես Թուլ . իա . 13 ։

վ Հմր 8 ։

տ Ամով . բ . 2 ։

ր Սաղ . հե . 10 ։

ց Տես Եզեկ . Լ . 21 ։

ւ ԳԼ . իե . 15 ։ 27 ։

փ Սոփ . բ . 8 ։

ք Տես ԳԼ . բ . 26 ։

օ Սաղ . ծե . 6 ։ 7 ։ Հմր 9 ։

ֆ Ես . ժգ . 6 ։ Ջ ։

պարապ է . ՚անոր անապարձ խօս-
31 քերը պարապ պիտի ելլեն : Ուստի
է Մովաբին համար պիտի ողբամ ,
ու բոլոր Մովաբին համար պիտի
աղաղակեմ . Կիր-Հարեսի մարդիկ-
ներուն համար սուգ պիտի բռնուի :
32 ‡ Ո՛վ Սեբամայի որթը , քու վրադ
ցաղերի լացովը պիտի լամ . քու
շառաւիղներդ ծովէն անցնելով՝
մինչև ցաղերի ծովը հասեր էին .
քու ամառնային պտուղիդ վրայ ,
և այգեկութիդ վրայ աւարառու
33 ինկաւ : Ու Ֆպղաղեր արտերէն
և Մովաբի երկրէն ուրախութիւնը
ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու
Ֆձաններէն դինին դադրեցուցի .
ցնծութեամբ Խաղող պիտի չկո-
խուի , ՚ո՛ ցնծութեան ձայն պիտի
34 չլսուի : Է Եսբոնին աղաղակէն
մինչև Եղէաղէ , մինչև Յասսա
իրենց ձայնը տուին , իրենք տարե-
կան երինջի պէս՝ Ղեգովրէն մինչև
Որոնայիմ . քանզի Նեմերիմի ջու-
35 րերը անգամ կ՚աւրուին : Եւ
Մովաբէն է բարձր տեղը ողջակէզ
մատուցանող , ու իր աստուածա-
ներուն խունկ ծխողը պիտի վերջը-
նեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
36 Ես պատճառաւ Իմ սիրտս Մո-
վաբի համար սրինդներու պէս պի-
տի ՚ուէ , ու կիր-Հարեսի մարդոցը
համար իմ սիրտս սրինդներու պէս
պիտի ՚ուէ ; վասն զի է անոնց ստա-
ցած հարստութիւնը կորսուեցաւ :
37 Քանզի ֊ամէն գլուխ կնատակ պիտի
ըլլայ , և ամէն մօրուք պիտի կըտ-
րուի . ու ամէն ձեռքերու վրայ
կտրածներ պիտի ըլլայ , և Ֆամէն
մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ :
38 Մովաբին բոլոր տանիքներուն վր-
րայ , ու անոր փողոցներուն մէջը
բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ . վասն
զի Մովաբը կոտրեցի Ւանանկ ամա-
նի մը պէս , որուն մէկը չՀաճիր՝
39 կ՚ըսէ Տէրը : Ի՜նչպէս կոտրեցաւ
Մովաբ , ու ի՜նչպէս ամօթով
կռնակ դարձուց՝ ըԼԸՎ , պիտի ող-
բան . ու Մովաբ ամէն իր բոլոր-
տիքը եղողներուն՝ խայտառակու-
թեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ : Վասն զի Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա է Ընչաքին արծիւի պէս
պիտի թռչի , ու ֊իր թեւերը Մո-
41 վաբի վրայ պիտի տարածէ : *Քա-
ղաքները կ՚առնուին՚՚ և բերդերը
կը նուաճին , ու ան օրը ‡ Մովաբի
զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը
մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ : Եւ Մովաբ հՀողոցուրդ
ըլլալէն պիտի կորսուի , վասն զի
43 Տէրոջը դէմ Հպարտացաւ : Յո՛վ
Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ ,
գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ՚ը-
44 սէ Տէրը : Վախէն փախչողը գուբը
պիտի իյնայ . և գուբէն ելլողը
որոգայթի մէջ պիտի բռնուի .
քանզի Ղանոր վրայ՝ Մովաբին վրայ
անոնց այցելութեան տարին պիտի
45 բերեմ՚՚ կ՚ըսէ Տէրը : †Ուժէն
փախչողները՚՚ Եսբոնի հովանիին
տակը կայնեցան . բայց ‡ Եսբոնէն
կրակ , ու Սեհոնին մէջէն բոց ե-
լաւ , և ՚ Մովաբին ծայրը ու ա-
ղաղակողներուն գագաթը կերաւ :
46 ՚Վա՜յ քեզ՝ Մովաբ , Քամոսի ժո-
ղովուրդը կորսուեցաւ . քանզի
քու տղաքներդ գերի առնուեցան ,
ու աղջիկներդ գերութեան ֆացին :
47 Բայց ՚ետքի օրերը Մովաբին գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը :
Մովաբին դատաստանը մինչև
հոս է :

ԳԼ . Խ Թ

1 Ամմոնացւոց դատաստանը . 6 անոնց գերե-
դարձութիւնը : 7 Եդոմի , 23 Դամասկոսի ,
28 Կեդարի , 30 Հասորի 34 ու Եղամի դա-
տաստանները : 39 Եղամի գերեդարձութիւ-
նը :

1 ՚՚ Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ . Միթէ Իսրա-
յէլ տղաքներ չունի՞ . միթէ անի-
կայ ժառանգ չունի՞ . ինչո՞ւ Մել-
քոմ է Գադին ժառանգ եղաւ , ու
իր ժողովուրդը անոր քաղաքնե-
2 րուն մէջ բնակեցաւ : Ասոր համար
ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ
Ամմոնի որդւոցը ‡ Ռաբբային մէջ
պատերազմի աղաղակ լսել պիտի
տամ . ու անիկայ աւերակներու
դէզ պիտի ըլլայ , և անոր †դե-
ղերը կրակով պիտի այրին . ու Իս-
րայէլ իրեն տիրողներուն վրայ պի-
տի տիրէ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
3 Ողբա՛ով Եսբոն , վասն զի Գա-
յի կորսուեցաւ . աղաղակեցէ՛ք՝ ով
Ռաբբայի աղջիկներ , Քուրձեր
հագէք , լացէ՛ք ու ցանգ ցանգ
վազեցէ՛ք . վասն զի Մելքոմ գե-
րութեան կ՚երթայ իր Ղեր-
րովը ու իշխաններովը մէկտեղ :
4 Ինչո՞ւ ֊՚՚ Հովիտներովդ կը պար-
ծիս . քու Հովիտդ աւրեցաւ՝ ով
է ապստամբ աղջիկ , որ քու գանձե-
րուդ ապաւիներ էիր , Ըո՞ է ըԷՒԷր
5 Ըէ Իմ վրաս ով կրնայ գալ : Ա-
հա ես՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէր Եհովան՝
քու վրադ վախ պիտի բերեմ՝ քու
բոլորտիքդ եղողներէն , և ամէն
մէկը իր առջևի ֊ամբաւ երթալով
պիտի ցրուիք , ու փախստական-
6 ները ժողվող պիտի չըլլայ : Եւ
Ե անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը :
7 ֊Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը

՚՚ Ես . ժգ . 6 : ԳԼ . ծ . 36 : Բ Եա՛ . ժե . 5 : ժգ . 7 , 11 :
‡ Ես . ժգ . 8 , 9 :
Ք Ես . ժգ . 33 ինկաւ : Ու Ֆպղաղեր արտերէն և Մովաբի երկրէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ . ու Ֆձաններէն դինին դադրեցուցի . ցնծութեամբ Խաղող պիտի չկոխուի , ՚ո՛ ցնծութեան ձայն պիտի 10 : Յովել . ա . 12 :
Ի Ես . ժե . 4 , 5 , 6 :
Ղ Ես . ժե . 5 , 6 : Հմր 5 :
Ի Ես . ժե . 2 : ժգ . 12 :
Ը Ես . ժե . 5 : ժգ . 11 :
Ի Ես . ժե . 7 :
Ժ Ես . ժե . 2 , 3 : ԳԼ . խե . 5 :
Ի Ծն . լէ . 34 :
Լ ԳԼ . խբ . 28 :
Ի բ Օր . իբ . 49 : ԳԼ . խթ . 22 : Դան . է . 4 : Ովս . ը . 1 : Ամբ . ա . 8 :
Ծ Ես . ը . 8 : * Կա՛ Կաբիթը կ՚ուզուի . Հմր 24 :
Ձ Ես . ժգ . 8 : բա . 3 : ԳԼ . լ . 6 : խթ . 22 , 24 : ծ . 43 : ծա . 30 : Մի . ը . գ . 9 :
Հ Սաղ . ձգ . 4 : Ես . է . 8 :
Յ Ես . իդ . 17 , 18 :

Ղ Տե՛ս գԼ . ժա . 23 :
†Կա՛ փախչողները ուժէ ինկած՝
‡ Թուա . իա . 28 :
՚՚ Տե՛ս Թուա . իդ . 17 :
՚՚՚ Թուա . իա . 29 :
Ն ԳԼ . խթ . 6 , 39 :
՚՚ Եզեկ . իա . 28 : իե . 2 : Ամո՛ս . ա . 13 : Սոփ . բ . 8 , 9 :
Բ Ամո՛ս . ա . 13 :
‡ Եզեկ . իե . 5 : Ամո՛ս . ա . 14 :
‡ Եբր . աղ-ջիկները
Ծ Ես . լբ . 11 : ԳԼ . գ . 8 : ղ . 26 :
Ի գ Թագ . ժա . 5 . 33 :
Ղ ԳԼ . խբ . 7 : Ամո՛ս . ա . 15 :
Ն ԳԼ . գ . 14 :
Ը ԳԼ . իա . 13 :
Ք Հմր 39 : ԳԼ . խբ . 47 :
՚՚ Եզեկ . իե . 12 : Ամո՛ս . ա . 11 :

ՆԴԳ ԲԲԸ 600

այսպէս կ'ըսէ . Երդեօք Թեմանի
մէջ՝ ալ իմաստութիւն չկայ . ՚ի
Հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցա՞ւ . անոնց իմաստութիւնը
8 հատա՞ւ : Փախէ՛ք , դարձէ՛ք ,
խորունկ տեղ ա՛նոր բնակեցէ՛ք՝ ով
Դեդանի բնակիչներ . վասն զի Եսաւին կորուստը անոր այցելութիւն
բրած ժամանակս անոր վրայ
9 կը բերեմ : Թէ որ Հրեղէն կթողներ
գայինք , միթէ ճիւռեր պիտի չթողուին՞ . Թէ որ գիշերով գողեր
գային , իրենց բաւական եղածին
10 չափ պիտի յափշտակէին : Բայց
ես Եսաւը մերկացուցի , անոր ծածուկ տեղերը բացի , ու անկից
պահուըտելու կարող չէ . անոր
զաւակները , անոր եղբայրները ու
անոր դրացիները կորսուեցան , և
11 ինքը չկայ : Որբերդ թող տուր ,
ես դանոնք ողջ կը պահեմ . ու քու
որբևարիներդ թող ինծի ապաւի-
12 նին : Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա՛ անոնք որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին , անշուշտ պիտի խմեն . իսկ դուն բոլորովին անպատի՞ժ պիտի մնա՞ս . անպատիժ
պիտի չմնա՛ս , հապա անպատճառ
13 պիտի խմես : Վասն զի ՚իմ անձիս վրայ երդուա՛ծ կ'ընեմ , կ'ըսէ
Տէրը , որ Բոսրա ամայութիւն ,
նախատինք , աւերակ ու անէծք
պիտի ըլլայ , և անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան :
14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի , ու
ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ ըսելով . Ժողովեցէ՛ք և անոր վրայ
գացէ՛ք ու պատերազմի՛ ելէ՛ք ,
15 Քանզի ահա՛ քեզ ազգերու մէջ
պզտիկ , ՚ի մարդոց մէջ անարգ
16 ըրի : Քու ահաւորութիւնդ՝ քու
սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին , ով վէմին խոռոչներուն
մէջը բնակող ու բարձր ըլլուելուն վախցող . Թէև քու Ընդդարձակի պէս բարձրերը չունենս , Երեք
անկէ պիտի իջեցնեմ , կ'ըսէ Տէ-
17 րը : Ու Եդովմ ամայի պիտի
ըլլայ . Ամէն անցնողը պիտի
հիանայ , և անոր բոլոր հարուածը
18 ներուն համար պիտի սուլէ : Սո-
դոմի ու Գոմորի և անոր շրջակայ
Հալաստներուն կործանմանը պէս՝ կ'ըսէ Տէրը , Հոն Ալ մարդ մը պիտի
չնստի , ու անոր մէջ մարդու զա-
19 ւակ պիտի չբնակի : Ահա՛ անիկայ
առիւծի պէս ամուր բնակարանին
վրայ պիտի ելլէ Յորդանանու
ջրերուն յորձլէն . բայց անոր
վրայէն շուտով պիտի փախցնեմ
զանիկայ . և ո՞վ է ան ընտրեալ՝
որ անոր վրայ դնեմ . վասն զի ինչ-

ՆԴԳ ԲԲԸ 600

ծի նման ո՞վ կայ . ու *ինծի հետ
ո՞վ պիտի վիճաբանի՞ . և Ո՞վ է ան
հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կե-
20 նայ : Ընդ համար եղովմի վրայ
եղած Տէրոջը խորհած խորհուրդը ,
ու Թեմանի բնակչացը վրայով մտածած մտածմունքը մտիկ ըրէք .
հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ
պիտի քշէ զանոնք , անշուշտ ա-
նոնց բնակարանները անոց հետ
21 պիտի աւերէ : Անոնց իյնալուն
ձայնէն երկիրը կը շարժի , ՚անոնց
աղաղակին ձայնը մինչև Կարմիր
22 ծովը կը լսուի : Ահա՛ ինչպէս արծիւի պէս բարձրանալով պիտի
թռչի , ու իր թևերը Բոսրայի վրայ
պիտի տարածէ . և ան օրը եղովմի
զօրաւորներուն սիրտը իր երկանցը
մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
ըլլայ :
23 Դամասկոսի վրայով :
Եմաթ ու Արփաթ ամչցան ,
քանզի դէշ լուր լսեցին . մաըեցան . Ծովուն մէջը տատապանք
կայ , անիկայ չկրնար հանդար-
24 տիլ . Դամասկոս տկարացաւ ,
փախչելու դարձաւ , արհաւիրքը
անոր վրայ հասաւ . զանիկայ ծնընդական կնոջ պէս Ցեղուելիւն ու
25 ցաւեր բռնեցին : Ինչպէս չթողուեցաւ երեւելի քաղաքը , իմ ու-
26 րախութեանս քաղաքը : Ջուատի
անոր կտրիճները իր հրապարակներուն մէջ պիտի իյնան , և բոլոր
պատերազմական մարդիկները ան
օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ
27 զօրաց Տէրը . Ու Դամասկոսի
պարսպին մէջ Կրակ պիտի բռնկեցնեմ , ու Բենադադին պա-
լատները պիտի ուտէ :
28 Կեդարու վրայով ու Հասորի
թագաւորութեանցը վրայով , ո-
րոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը զարկաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ելէ՛ք , Կեդարու վրայ գա-
ցէ՛ք , և Արևելքի բնակիչները
29 կործանեցէ՛ք : Անոնց Վրանները ու
հօտերը պիտի առնեն , անոնց վարագուրները ու բոլոր կարասինե-
րը և ուղտերը իրենց համար պիտի
տանին , ու անոնց ձայն պիտի տըրուի Թէ Եամէն կողմանէ վախ
կայ :
30 Փախէ՛ք , շուտո՛վ հեռացէ՛ք ,
խորունկ տեղ ա՛նոր բնակեցէ՛ք՝ ով
Հասորի բնակիչներ , կ'ըսէ Տէրը .
վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ , ու ձեզի դէմ
դիտաւորութիւն մը մտածեց :
31 Ելէ՛ք , ու Հանդստութեան Ա-
ազգին դացէ՛ք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ անի-

* ԿԱՀ՝ ՈՎ ԻՆԾԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԻՏԻ ՈՐՈՇԷ .

Ն. ք. ՁԾ. Իրբ 600

Ը թուս. իգ. 9 : բ Օր. լգ. 28 : Միք. ե : 14 :

Ի Գլ. թ. 26 : իե. 23 :

ժ Եզեկ. ե. 10 : Հմր 36 :

Ի Գլ. թ. 11 : ժ. 22 :

Լ Հմր 18 :

598

Ի Գլ. իե. 23 :

ժ Տ՚ս Ես. իբ. 6 :

ի Հմր 32 :

ՀԳլ. թ. 16 : խը. 2 :

Ն Տ՚ս Գլ. խգ. 10 :

Ղ Գլ. խը. 47 : Հմր 6 :

595

ա Ես. ժգ. 1 : իա. 1 : իե. 1 :

Բ Ես. խզ. 1 : Գլ. ծա. 44 :

Ք Տ՚ս Գլ. խգ. 12, 13 :

Ր Գլ. ծա. 48 :

Ի Ես. ժգ. 17, 18, 20 : Հմր 39, 40 :

կայ գուներ ու նիգեր չունի, ու
32 ընանդին կը բնակի : Եւ անոնց
ուղտերը աւար պիտի ըլլայ, ու
անոնց խաշինքներուն բազմութիւ-
նը պիտի յափշտակուի. և ի բոլոր
մօրուքին ծայրը կտրողները ժամն
հովիւ պիտի ցրուեմ, ու անոնց կոր-
ծանումը ամէն կողմէն պիտի բե-
33 րեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը. Եւ Հասոր
ի չգալներու բնակարան՝ յաւի-
տենական ամայութիւն պիտի ըլ-
լայ. և հոն մարդ պիտի չնստի, ու
հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի :
34 Յուդայի Թագաւորին Սեդե-
կիայի Թագաւորութեանը սկիզ-
բը Ի եղամի վրայով Երեմիա մար-
գարէին եղած Տէրոջը խօսքն է, որ
ըսաւ,
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ա-
հա ես ժ եղամի աղեղը՝ անոնց զօ-
խաւոր զօրութիւնը պիտի կոտ-
36 րեմ : Ու եղամի վրայ երկինքին
չորս կողմէն չորս հովերը պիտի
բերեմ, և զանոնք աս բոլոր հո-
վերուն պիտի ցրուեմ. ու պիտի
չըլլայ մէկ ազգ մը, որուն եղամի
37 փախստականները չերթան : Ու
եղամացիք իրենց Թշնամիներուն առջևը և իրենց հոգին փնտռող-
ներուն առջևը պիտի վախցնեմ,
ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի
բերեմ, ըսելուն իմ սաստիկ բար-
կութիւնս՝ կ՚ըսէ Տէրը. հև անոնց
ետևէն սուր պիտի խրկեմ, մինչև
38 որ զանոնք հատցընեմ : Ու ի իմ
աթոռս եղամի մէջ պիտի դնեմ.
և անկէ Թագաւոր ու իշխաններ
պիտի կորսընդնեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը :
39 Բայց ղետքի օրերը եղամի դերու-
թիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը :

ԳԼ. Ծ

1, 9, 21, 35 Բաբիլոնի դաւաստանը. 4, 17, 33 Իսրայէլի փրկութիւնը :

1 ՚Բաբիլոնի վրայով՝ քաղդէացւոց
երկրին վրայով Երեմիա մար-
գարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսած
խօսքը :
2 Ազգերուն մէջ պատմեցէք, հր-
բատարակեցէք ու դրօշ վերցու-
ցէք. հրատարակեցէք ու մի՛ ծած-
կէք, ու ըսէք, Բաբիլոն առ-
նուեցաւ, Բէլ ամչցաւ, Մա-
րովդաք կոտրեցաւ, ի անոր ար-
ձանները ամչցան, անոր կուռքերը
3 կոտրտեցան. Ի վ՚ասն զի անոր վրայ
հիւսիսէն ազգ մը եկաւ, անիկայ
անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ,
ու հոն բնակիչ պիտի չմնայ. մար-
դ՚ե մինչև անասուն պիտի փախչին
երթան :
4 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝

կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ Ի-
րենք, ու Յուդայի որդիքը միասեղ
պիտի գան, Էքալելով ու լալով
պիտի երթան, և իրենց Տէր Ա-
5 տուածը պիտի փնտռեն : Սիօ-
նի համար պիտի հարցընեն՝ իրենց
երեսը դէպ ի հոն դարձընելով.
Եկէք, ու Տէրոջը յարինք Ի յաւի-
տենական ո՛ անմոռաց ուխտով
մը :
6 Իմ ժողովուրդս ժ կորսուած ոչ-
խարներու պէս եղաւ, զանոնք ի-
րենց հովիւները մոլորցուցին, զա-
նոնք է լեռներու վրայ պտռտցու-
ցին. անոնք ա լեռնէ լե՛ս ո՛ բլո՛ւրէ
բլուր գացին, ո՛ իրենց մակաղատե-
7 ղը մոռցան : Ամէն գտնողները
և զանոնք կերան. ու ե անոնց թըշ-
նամիները ըսին, ժ Մենք յանցանք
չունինք, վասն զի անոնք ի արդա-
րութեան բնակարան Տէրոջը
դէմ, ու հ իրենց հայրերուն յոյսը
եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին :
8 Ֆ Բաբիլոնի մէջէն փախի՛ք, ու
քաղդէացւոց երկրէն ելի՛ք, և հօ-
տերուն առջևէն ի ցոյց նոխազնե-
9 րուն պէ՛ս եղէք : Ք Քանզի ահա
ես Բաբիլոնի վրայ հիւսիսի երկրէն
մեծ ազգերու ժողովք պիտի ար-
թընցընեմ ու հանեմ. և ի անոր
աւերը դունդերով պիտի շարուին,
անկէ պիտի առնուին. անոնց նե-
տերը յաջողակ պատերազմողի նե-
ի՛ պարապ պիտի չդառ-
10 նան : Եւ քաղդէացւոց երկիրը
աւար պիտի ըլլայ, ո՛ ի զանիկայ
բոլոր թալլողները պիտի կշտանան՝
կ՚ըսէ Տէրը :
11 Ն Որովհետև դուք ուրախացաք ու
խնդացիք ով իմ ժառանգու-
թեանս կողոպտիչները. * կանանչ
խոտերու մէջ արածուող՝ ե ղինջի
պէս ցանկեցիք, ու երիվարներու
12 պէս վընջեցիք. Ձեր մայրը խիստ
ամչցաւ, ձեզ ծնանողը ամօթով
եղաւ. ահա անիկայ ազգերուն յե-
տինը, անապատ, անջուր ու ա-
13 մայի պիտի ըլլայ : Տէրոջը բար-
կութեանը պատճառաւ հոն մարդ
պիտի չբնակի, ո Հապա բոլորովին
ամայի պիտի ըլլայ. ե Բաբիլոնէն
ամէն անցնողը անոր բոլոր հա-
րուածներուն վրայ պիտի հիանայ
14 ու պիտի սուլէ : Ռ Բաբիլոնին դէմ
շուրջանակի շարուեցէ՛ք ով բոլոր
Ձաղեղ լարողներ, անոր նետեցէ՛ք,
նետին մի՛ խնայէ՛ք, քանզի անիկայ
15 Տէրոջը դէմ մեղք գործեց : Անոր
դէմ շուրջանակի աղաղակ վերցու-
ցէ՛ք. անիկայ ո իր ձեռքը տուաւ.
անոր հիմերը կործանեցան, ո անոր
պարիսպները աւերեցան, վասն զի
Ի այսիկայ Տէրոջը վրէժխնդրու-

Ն. ք. ՂԾ. 595

Ղ Որով. ա. 11 :

Ե Եզր. գ. 12, 13 : Սաղ. ճիզ. 5, 6 : Գլ. լա. 9 : Ջաք. ժբ. 10 :

Ը Որով. գ. 5 :

Ի Գլ. լա. 31 : ԼԲ. 40 :

ժ Ես. ծգ. 6 : Հմր 17 : ա պետ. բ. 25 :

Ի Գլ. բ. 20 : գ. 6, 23 :

Լ Սաղ. հթ. 7 :

Ի Գլ. խ. 2, 3, Ջաք. ժա. 5 :

ժ Տ՚ս գլ. բ. 3 : Դան. թ. 16 :

Ֆ Սաղ. ղա. 1 :

Հ Սաղ. իբ. 4 :

Ց Ես. խը. 20 : Գլ. ծա. 6, 45 : Ջաք. բ. 6, 7 : Ցայտ. ժը. 4 :

Ղ Գլ. իե. 14 : ծա. 27 : Հմր 3, 41 :

Ճ Հմր 14, 29 : մբ Թագ. ա. 22 :

յ Ցայտ. ժե, 16 :

Ն Ես. խե. 6 :

* Կա՛մ՝ Ցոբեն ծեծող

Ղ Որով. ժ. 11 :

ո Գլ. իե. 12 :

Ղ Գլ. խթ. 17 :

Պ Հմր 9 : Գլ. ծա. 2 :

Ձ Գլ. խթ. 35 : Հմր 29 :

ա Մ՚ն. խթ. 24 : բ Մ՚ն. Ը. 8 : Ողբ. 5, 6 : Եզեկ. ժե. 18 :

ո Գլ. ծա. 58 :

Ձ Գլ. ծա. 6, 11 :

Ն.ք.գԼ. 595

Թիւնն է. անկէ վերժ առէք, ու-
նոր իր ըրածին համեմատ ըրէք։
16 Բաբիլոնէն սերմանողը ու ն֊
ժամանակը մանգաղ բռնողը կոտ-
րեցէք. բռնաւոր սուրին երեսէն
ամէն մարդ իր ժողովուրդին պի-
տի դառնայ, ու ամէն մարդ իր եր-
կիրը պիտի փախչի։
17 Իսրայէլ՝ ցմլորեալ ոչխար մ'ին
է, առիւծները ըլլան հալածե-
ցին. նախիկայ նախ Ասորեստա-
նի թագաւորը կերաւ, ու եւրը
աս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց։
18 Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր
երկրին այցելութիւն պիտի ընեմ,
ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւո-
րին այցելութիւն ըրի։ 19 Եւ Իս-
րայէլը իր բնակարանը պիտի դար-
ձնեմ, ու Կարմէղոսի և Բասանի
վրայ պիտի արածի, ու անոր հոգին
Եփրեմի լեռանը վրայ ու Գաղաա-
դացի
20 դու վրայ պիտի կշտանայ։ Ան
օրերը ու ան ժամանակը՝ կ'ըսէ
Տէրը՝ Իսրայէլին անօրէնութիւնը
պիտի փնտռուի, բայց անիկայ
ոչ-ոչինչ պիտի չգտնուին. և
ցուդային մեղքերը պիտի չգ-
տնուին, բայց պիտի չգտնուին.
վասն զի իմ պահած մնացորդներս
բուս կ'ընէ պիտի ներեմ։
21 Մերաթայիմի երկրին վրայ և
Փակուդի բնակիչներուն վրայ լե-
ռ. անոնց ետեւէն ասր՛, ու նղովա-
ծի պէս բնաջինջ ըրէ՛ կ'ըսէ Տէրը,
և ըրեզի ամէն պատուիրածիս պէս
22 ըրէ՛։ Երկրին մէջը պատերազմի
ձայն ու մեծ կոտորած կայ։
23 Բոլոր երկրին մուրճը ինչպէս
կոտրեցաւ ու մանրեցաւ. Բաբիլոն
ազգերուն մէջ ինչպէս աւերակ
24 եղաւ։ Քեզի որոգայթ լարեցի
ու բռնուեցար, ով Բաբիլոն,
բայց դուն չգիտցար. գտնուեցար
ու ձեռք անցար, վասն զի Տէրոջը
25 դէմ հակառակեցար։ Տէրը իր զէ-
նարանը բացաւ, ու իր բարկու-
թեան զէնքերը հանեց, քանզի
գործ ունի Տէրը զօրաց
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ան-
նոր համար հեռ վայրերէն կա-
տուներ ու բոլոր ինկիներ պիտի բնա-
կին, ու հոն ջայլամներ պիտի բնա-
կին. և անիկայ ժէյմին ալ մար-
դաբնակ պիտի չըլլայ, ու ազգէ

տուածներուն ձայնը կո֊ի, որ
մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրու-
թիւնը՝ անոր տաճարին վրէժխնդ-
րութիւնը՝ Սիոնի մէջ պատմէ։
29 Բաբիլոնի վրայ աղեղնաւորները
կանչեցէք. ով բոլոր աղեղ լա-
րողնե՛ր՝ անոր բոլորտիքը անոր դէմ
բանակեցէք, չըլլայ որ մարդ մը
ազատի. Անոր իր գործոյը հաս-
մատ հատուցեցէ՛ք անոր իր
ամէն ըրածին համեմատ ըրէ՛ք.
Իսրայէլի անիկայ Տէրոջը դէմ Ի-
սրայէլի Սուրբին դէմ հպարտա-
ցաւ։
30 Թիւն ըրաւ։ Անոր կրտ-
րիճները իր հրապարակներուն մէջը
պիտի իյնան, և անոր բոլոր պա-
տերազմական մարդիկները ան օրը
բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէրը։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով հը-
պարտ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Եհովան.
քանզի Քեզի օրդ՝ քեզի այցելու-
թիւն ընելու ժամանակս հասած
32 է։ Եւ հպարտը կ'ըրեւելով պիտի իյ-
նայ, ու մէկը պիտի չըլլայ որ զա-
նիկայ վերցնէ. և Հանոր քաղաք-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռնկ-
ցնեմ, որ անոր բոլոր շրջակայ
տեղուանքը պիտի ուտէ։
33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլի որդիքը ու Ցուդայի
որդիքը միասին զրկանք կրեցին.
ու անոնց բոլոր գերեվարները զա-
նոնք բռնեցին, ոչ չեն ուզեր զա-
34 նոնք արձակել։ Անոնց Փրկիչը
զօրաւոր է, Հանոր անունը Զօրաց
Տէր է. անիկայ անշուշտ անոնց
դատին ջատագով պիտի ըլլայ,
որպէս զի երկրին հանգստութիւն
տայ, ու Բաբիլոնի բնակիչները
35 խռովէ՛ցնէ։ Տէրը կ'ըսէ որ Քաղ-
դեացւոց վրայ ու Բաբիլոնի բը-
նակիչներուն վրայ և Հանոր իշ-
խաններուն ու իմաստուններուն
36 վրայ սուր կո֊ի, Ստահօսնե-
րուն վրայ սուր կո֊ի, ու պիտի
խենթենան. անոր կտրիճներուն
վրայ սուր կո֊ի, ու պիտի զար-
37 հուրին. Անոր ձիերուն ու կառ-
քերուն վրայ և անոր մէջը եղող
բոլոր խառնիճաղանճ բազմու-
թեանը վրայ սուր կո֊ի, ու
կինկիներու պէս պիտի ըլլան. ա-
նոր գանձերուն վրայ սուր կո֊ի,
38 ու պիտի յափշտակուին. Անոր
ջուրերուն վրայ չորութիւն կո֊
ի, ու պիտի ցամքին. քանզի ա-
նիկայ Հրէշներու երկիր է, ու
Հրէշ կուռքերով կը յիմարին։
39 Հանոր համար հոն վայրենի կա-
տուներ ու բորենիներ պիտի բնա-
կին, ու հոն ջայլամներ պիտի բնա-
կին. ԵՒ անիկայ ժէյմին ալ մար-
դաբնակ պիտի չըլլայ, ու ազգէ

Ն.ք.գԼ. 595

Ե ԳԼ. ծա. 10, 11։
‡ Կամ՝ շա-
տերը.
Է Հմր 14։
Ը Հմր 15։ ԳԼ.
ծա. 56։
Ցայս. ժը.
6։
Ի Ես. խե.
10։
Ժ ԳԼ. խթ.
26։ ծա. 4։
Ձ Հմր 27։
Ղ ԳԼ. խա.
14։
Ճ Գայս. ժը.
8։
Ղ Ես. խե. 4։
Մ Դան. է.
30։
Յ Ես. խե.
13։
Ն Ես. խդ.
25։ ԳԼ.
խը. 30։
Շ ԳԼ. իե. 20,
24։ Եզեկ.
Լ. 5։
Ո ԳԼ. ծա.
30։ Նաւ.
գ. 13։
Չ Ես. խդ.
27։ ԳԼ.
ծա. 32,
36։ Ցայս.
ժգ. 12։
Պ Հմր 2։ ԳԼ.
ծա. 44, 47,
52։
Ջ Ես. ժգ.
21, 22։ ԼԳ.
14։ ԳԼ. ծա.
37։ Ցայս.
ժը. 2։
Ռ Ես. ժգ.
20։ ԳԼ. իե.
12։

Ն. Սպտ. ճԼ. 8։ Հմր 29։ Ցայս. ժը. 6։
Բ Ես. ժգ. 14։ ԳԼ. ծա. 9։
Գ Հմր 6։
Դ ԳԼ. ժե. 6։
Ե Գ Թագ. իգ. 10, 14։
Զ Եես. կե. 10։ ԳԼ. Լգ. 12։ Եզեկ. Լգ. 13, 14։
Է ԳԼ. լ. 34։
Ը Ես. ա. 9։
* Յ՛ ապրս-
տամբու-
թեան։
† Յ՛ այցելու-
թեան։
Բ Եզեկ. իգ. 23։
Ժ Տես Բ
Թագ. ժզ.
11։ Գ Թագ.
ժը. 25։ Բ
Մն. Լգ. 23։
Ես. ժ. 6։
Խդ. 28։ Խը.
14։ ԳԼ. Լ.
22։
Ի ԳԼ. ծա.
54։
Ժ Ես. ժգ. 6։
ԳԼ. ծա. 20։
Ձ ԳԼ. ծա. 8, 31։ 39, 57։ Դան. ե. 30, 31։
Ե Ես. ժգ. 5։
Ը Սպտ. իը. 12։ Ես. Լգ. 7։ ԳԼ. խզ. 21։
Ի ԳԼ. խը. 44։ Հմր 31։
Ժ Սպտ. ճԼ. 8։ Հմր 29։ Ցայս. ժը. 6։
Ձ Ես. ժգ. 14։ ԳԼ. ծա. 9։
Ղ Գ Թագ. ժե. 6։
Ճ Գ Թագ. ժգ. 10, 14։
Մ ԳԼ. լ. 34։
Յ Ես. ա. 9։
Ն Ես. կե. 10։ ԳԼ. Լգ. 12։ Եզեկ. Լգ. 13, 14։
Շ ԳԼ. խա. 14։
Ո Գ Թագ. իգ. 10։ ԳԼ. ծա. 56։ Ցայս. ժը. 6։
Չ Ես. խե. 10։
Պ ԳԼ. խթ. 26։ ծա. 4։
Ջ Հմր 27։
Ռ ԳԼ. խա. 14։
Ս Գայս. ժը. 8։
Վ Ես. խե. 4։
Տ Դան. ե. 30։
Ր Ես. խե. 13։
Ց Ես. խդ. 25։ ԳԼ. խը. 30։
Ւ ԳԼ. իե. 20, 24։ Եզեկ. Լ. 5։
Փ ԳԼ. ծա. 30։ Նաւ. գ. 13։
Ք Ես. խդ. 27։ ԳԼ. ծա. 32, 36։ Ցայս. ժգ. 12։
Օ Հմր 2։ ԳԼ. ծա. 44, 47, 52։
Ֆ Ես. ժգ. 21, 22։ ԼԳ. 14։ ԳԼ. ծա. 37։ Ցայս. ժը. 2։
ԵՒ Ես. ժգ. 20։ ԳԼ. իե. 12։

ազգ հոն բնակիչ պիտի չըլլայ ։
40 ՚Աստուածդ կործանած Սոդոմին ու
Գոմորին և անոր շրջակայ ւաղա՛ւ-
ներուն պէս՝ կ՚ըսէ Տէրը , հոն ՚ւէ
մարդ մը պիտի չնստի , և անոր մէ-
ջը մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։
41 ՚Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու-
գայ , ու մեծ ազգ և շատ թագա-
ւորներ երկրիս ծայրերէն պիտի
42 արթննան ։ Վրնոնք աղեղ ու
նիզակ կը կրեն ։ ՚անոնք անգութ
ու անողորմ են ։ Ըանոնց ձայնը
ծովու պէս կը գոռայ , և անոնք
ձիերու վրայ կը հեծնեն , ու պա-
տերազմող մարդու պէս քեզի
դէմ կը շարուին՝ ով Բաբիլոնի աղ-
43 ջիկ ։ Երբոր Բաբիլոնի թագաւո-
րը անոնց լուրը լսեց , անոր ձեռ-
քերը թուլցան . Ցնեղութիւ-
նը շրջապատեց զանիկայ ծնունդ-
եան կնոջ երկանցը պէս ։
44 ՚Ահա անիկայ առիւծի պէս ա-
մուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ
Յորդանանու Լ՚էրոն՝ յորդե-
լէն . բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցընեմ զանոնք . և ով
է ան ընտրեալը որ անոր վրայ դը-
նեմ . վասն զի ինծի նման ով կայ ,
ու ինծի հետ ով պիտի վիճաբա-
նի . և ՚ով է ան հովիւը որ իմ
45 առջևս պիտի կենայ ։ Անոր համար
՚Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը , ու քաղդէացւոց
երկրին վրայ մտածած մտածմունք-
ը մտիկ ըրէք . հօտին պիտնտ պըղ-
տիկը անպատճառ պիտի քշէ զա-
նոնք . անշուշտ անոնց բնակարան-
ները անոնց հետ պիտի աւրէ ։
46 ՚Բաբիլոնին առնուելուն ձայնէն
երկիրը կը շարժի , ու ազգերու մէջ
աղաղակ կը լսուի ։

ԳԼ · ԾԱ

1 Աստուծոյ անաչառ դատաստանը Բաբիլոնի դէմ ։ 59 Երեմիա ատ մարգարէութեանը տումը Սարայիային կու տայ որ Եփրատ գետը նետէ ՚ի նշան Բաբիլոնի յաւիտենական կոր-ծանմանը ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես բա-
բիլոնի վրայ ու իմ Թշնամի-
ներուս մէջտեղը բնակողներուն
վրայ ՚ապականիչ հով մը պիտի
2 հանեմ ։ Եւ Բաբիլոնի վրայ Բհո-
սողներ պիտի իրկեմ , ու զանիկայ
պիտի հոսեն , և անոր երկիրը պիտի
պարպեն . Ցվասն զի պատուհասին
օրը անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի
3 դան ։ ՚Աղեղնաւորը պիտի լարէ
իր աղեղը աղեղնաւորին դէմ , ու
իր զրահովը չպարտացղին դէմ .
և անոր երիտասարդներուն մի՛ խը-
նայէք , Ըանոր բոլոր զօրքը նղո-
4 վածի պէս բնաջինջ րրէք ։ Ու-

քաղդէացւոց երկրին մէջ սպան-
նուածներ , և ՚անոր հրապարակ-
ներուն մէջը խոցոտուածներ պիտի
5 իյնան ։ Քանզի Իսրայէլ ու Ցու-
դա իր Աստուածմէն՝ զօրաց Տէրոջ-
մէն չմերժուեցաւ , թէպէտև անոնց
երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յան-
6 ցանքով լեցուեցաւ ։ Բաբիլոնի
մէջէն փախէք , ու ամէն մարդ
Թող իր անձը ազատէ , որ անոր
անօրէնութեամբը չկործանիք .
քանզի ըասիկայ Տէրոջը վրէժ-
խնդրութեան ժամանակն է ,
Ինքը անոր հատուցումը պիտի ը-
7 նէ ։ Բաբիլոն Տէրոջը ձեռքին
մէջ բոլոր երկիրը գինովցնող ոս-
կի գաւաթ եղաւ . Ըանոր գինիէն
ազգերը խմեցին , անոր համար
8 ազգերը Ելիմարեցան ։ Բաբիլոն
յանկարծ Ինկաւ կոտրեցաւ , Բա-
նոր վրայ ողբացէ՛ք . Ըանոր վէրքին
համար բալասան առէ՛ք , գուցէ
բժշկութիւն գտնի ։
9 Բաբիլոնին դէղ ըրինք , բայց
բժշկութիւն չգտաւ . զանիկայ
Թողէ՛ք , ու Ըամէն մէկերնիս իր
երկիրը երթայ . Ցվասն զի անոր
դատաստանը մինչև երկինքը հա-
սաւ , ու մինչև ամպերը ելաւ ։
10 Տէրը Ըմեր արդարութիւնը երե-
ւան հանեց . եկէք , ու Սիոնի մէջ
Ըմեր Տէր Աստուծոյն գործը պատ-
մենք ։
11 ՚Նետերը փայլեցուցէ՛ք , վահան-
ները առէ՛ք . ՚Տէրը Մարաց Թա-
գաւորներուն հոգին արթընցուց ,
Ըզանզի Բաբիլոնի վրայով խորհե-
ցաւ որ զանիկայ բնաջինջ ընէ .
վասն զի ասիկայ Ցէրոջը վրէժ-
խնդրութիւնը՝ իր տաճարին վը-
12 րէժխնդրութիւնն է ։ ՚Բաբիլոնի
պարիսպներուն դէմ դրօշ վեր-
ցուցէ՛ք , պահապան զօրքը ուժով-
ցուցէ՛ք , դէտեր կարգեցէ՛ք , դա-
նիներ պատրաստեցէ՛ք . քանզի
Տէրը սրոշեց , և Բաբիլոնի բնակ-
չացը վրայով ըրած խօսքը ՚ի գործ
13 դրաւ ։ Ո՛վ շատ ջուրերու քով
բնակող ՚՚ շատ գանձեր ունե-
ցող , քու վախճանդ ՚՚ քու ա-
14 գահութեանդ չափը եկաւ ։ Զօ-
րաց Տէրը իր անձին վրայ երդուաւ
ըրաւ՝ ըսելով , Անշուշտ քեզ Ըմա-
րախի բազմութեանը չափ մարդկէ-
ներով պիտի լեցընեմ , ու ՚քու
վրադ բարձր ձայնով պիտի պո-
ռան ։
15 ՚Երկիրը իր զօրութեամբը շի-
նեց , աշխարհքը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց , ու Երկինք-
ը իր խորհուրդովը տարածեց ։
16 ՚Երբոր իր ձայնը կու տայ , եր-
կինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն

Ը Գլ · Խթ · 26 ։ Ծ · 30 , 37 ։
Ե Գլ · Ծ · 8 ։
Ը Գլ · Ծ · 15 , 28 ։
Ի Գլ · Իե · 14 ։ Ծ Ցայտ · Ժէ · 4 ։
Ի Ցայտ · Ժգ · 8 ։
Լ Գլ · Իե · 16 ։ Խ Ես · Իա · 9 ։ Ցայտ · Ժգ · 8 ։ Ժը · 2 ։
Ծ Գլ · Խը · 20 ։ Ցայտ · Ժը · 9 , 11 , 19 ։
Կ Գլ · Խգ · 11 ։
Հ Ես · Ժգ · 14 ։ Գլ · Ծ · 16 ։
Ն Ցայտ · Ժը · 5 ։
Շ Ովս · Լէ · 6 ։
Ճ Գլ · Ծ · 28 ։
Մ Գլ · Խղ · 4 ։
Յ Ես · Ժգ · 17 ։ Հմր 28 ։
Ն Գլ · Ծ · 45 ։
Շ Գլ · Ծ · 28 ։
Ո Նաե · Բ · 1 ։ գ · 14 ։
Չ Ցայտ · Ժէ · 1 ։ 15 ։
Պ Գլ · Խթ · 13 ։ Ամով · Ը · 8 ։
Ջ Նաե · գ · 15 ։
Ռ Գլ · Ծ · 15 ։
Ս Ծն · ա · 1 , 6 ։ Գլ · ժ · 12 , ՚՚ ։
Վ Ցոբ · Թ · 8 ։ Սաղ · ՃԺ · 2 ։ Ես · խ · 22 ։
Տ Գլ · ժ · 13 ։

Ն · Ք · Գ · 595

ր Սաղ · ծէ · 7 ։

ց ԳԼ · ժ · 14 ։

– ԳԼ · Ծ · 2 ։

– ՚ւ ան որ Հոգի չու ։

ֆ ԳԼ · ժ · 15 ։

18 Նին ։ ֆԱնոնք ունայնութեան և խաբեութեան գործքեր են . անոնց այցելութիւն եղած ատենը անոնք

ֆ ԳԼ · ժ · 16 ։

19 պիտի կորսուին ։ ֆՅակոբին բաժինը ասոնց պէս չէ , ւ ան որ ա նիկա ամէն բանը Ստեղծողն է , ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեան նը վճռակն է . Ե անոր անունը Եհովայ Սաբաւոթի է ։

օ Ես · ժ · 5 , 15 ։ ԳԼ · Ծ · 23 ։

20 °Դուն իմ կռանս՝ պատերազմական զործիքս ես . և քեզմով ազգեր պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թագաւորութիւններ պիտի աւրեմ ,

21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտրեմ ,

ֆբՄՆ · ԼՂ · 17 ։

22 րեմ , ՈՒ քեզմով մարդը ու կնիկը պիտի կոտրեմ , և քեզմով ֆծերը ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ , ու կորիճը և կոյսը քեզմով պիտի

23 կոտրեմ , Ո՚ւ հովիւը և անոր հօտը քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրագործը ու անոր Էֆէրոճն զոյգը քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուսակալները ու նախարարները քեզմով

ա ԳԼ · Ծ · 15 , 29 ։

24 պիտի կոտրեմ ։ ա Եւ Բաբիլոնին , ու քաղաքացւոց երկրին բոլոր բնակիչներուն պիտի հատուցանեմ իրենց բոլոր չարութիւնը , որ ձեր աչքերուն առջեւը Սիօնին բրին՝

Բ Ես · ժգ · 2 ։ Զաք · գ · 7 ։

25 կ՚ըսէ Տէրը ։ Ո՚վ բոլոր երկիրը աւրող Բապականիչ լեռ՝ ահա ես քեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ , ու քեզ վէմերէն վար պիտի

ֆ Ցայտ · ը · 8 ։

գլոտրցընեմ , ֆև քեզ այրած լեռ

26 պիտի ընեմ . Ու քեզմէ անկեան քար և հիման քար պիտի չառնեն , ա քանզի յաւիտենական աւերակ պիտի ըլլաս՝ կ՚ըսէ Տէրը ։

ա ԳԼ · Ծ · 40 ։

Ե Ես · ժգ · 2 ։

27 Երկիրին մէջ դրօշ վերցուցէք , ազգերուն մէջ փող ֆչէցուցէք , ՚ւանոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք , անոր վրայ Ար ա րատի , Մինիի , ու Ասքանասի թագաւորութիւնները կանչեցէք . անոր վրայ զօրապետներ դրէք , մարտ մարախնէ

28 րու պէս ձիեր հանեցէք . Անոր վրայ ազգեր՝ Մարաց թագաւորները , անոնց կուսակալները ու բոլոր նախարարները և անոնց իշխանութեանը բոլոր երկիրը պատրաս

29 տեցէք ։ Ու երկիրը պիտի դողայ

Ն · Ք · Գ · 595

Բ ԳԼ · Ծ · 13 , 39 , 40 ։ ՀՄՐ 43 ։

ծ Ես . ժը . 16 ։ ԳԼ · Խր · 41 ։ Ծ · 37 ։

ի Ղղ · բ · 9 ։ ՀՄՎ . ա . 5 ։ Նաւ . գ . 13 ։

Լ ԳԼ · Ծ · 24 ։

Ի ԳԼ · Ծ · 38 ։

ծ Ես . իա . 10 ։ Ամվ . ա . 3 ։ ՄԻք . գ . 13 ։

ի Ես . խա . 15 ։ Ամ . գ . 12 ։

հ Ես · ժէ · 5 , ԼԸ ։ Ովս · գ . 11 ։ Ցովէլ . գ . 13 ։ Ցայտ . ժգ . 15 , 18 ։

յ ԳԼ · Ծ · 17 ։

35 Սիօնի բնակիչը պիտի ըսէ , Ինծի ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը Բաբիլոնին վրայ ըլլայ . ու Երուսաղէմ պիտի ըսէ , Իմ արիւնս քաղաքացւոց երկրին բնակչացը

36 վրայ ըլլայ ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ , Ահա ես քու դատիդ պաշտպան պիտի կայնիմ , ու քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլլամ , ֆև անոր ծովը ցամաք պիտի

ճ ԳԼ · Ծ · 38 ։

ղ ԳԼ · Ծ · 34 ։

37 չորցընեմ ։ Եւ Բաբիլոն ասՒԼ դէզեր , ՛ շաքալներու բնակարան , ա ՛ զարմանքի և սուլելու ԵՆԹԱԿ պիտի ըլլայ , ու հոն մարդ

մ Ես . ժգ . 22 ։ ԳԼ · Ծ · 39 ։ Ցայտ . ժը . 2 ։

38 պիտի չբնակի ։ Անոնք առյդ ա ռիւծներու պէս միասին պիտի մռնչեն , Ե կորիւններու պէս պիտի

յ ԳԼ · իե · 9 18 ։

39 կանչուըռտեն ։ Երբոր անոնք ֆէֆէ տաքնան՝ անոնց կոչունք պիտի ընեմ , ու ՚ զանոնք պիտի գինովցընեմ , որպէս զի զուարթանան , և յաւիտենական քունով քնանան ու չարթընան , կ՚ըսէ

ն ՀՄՐ 57 ։

40 Տէրը ։ Զանոնք սպանդանոցը պիտի իջեցընեմ գառնուկներու պէս՝ ՛մ խոյերու պէս նոխազներու հետ ։

ղ ԳԼ · իե · 26 ։

41 Ո՚ւնչպէս առնուեցաւ Սիսակ , ու ՚ բոլոր երկրին պարծանքը բռնուեցաւ . Բաբիլոն ի՜նչպէս աւերակ եղաւ ազգերուն մէջ ։ Ո՚ւնո

ո Ես . ժգ . 19 ։ ԳԼ · իթ . 25 ։ Դան ՚ գ . 30 ։

Ե Տես Ես · ը · 7 , 8 ։

Ն·ք·ղԲ· 595

պԳԼ·ծ·39, 40։ Հմր 29։

զԵս·խղ·1։ ԳԼ·ծ·2։

ա Հմր 58։

ա Հմր 6։ ԳԼ·ծ·8։ Ցայս·ժբ·4։

վ Թագ·ժԹ·7։

գ ԳԼ·ծ·2։ Հմր 52։

բ Ես·խդ·23։ ԽԹ·13։ Ցայս·ժբ·20։

յ ԳԼ·ծ·3, 41։

ե ԳԼ·խԲ·28։

զ Սաղ·խդ·15, 16։ ՀԹ·4։

է Հմր 47։

ը ԳԼ·ԽԹ·16։ Ամով·Թ·2։ Աբդ·4։

* ԵԲԲ·զօրութեանը բարձրութիւնը ամբացնէ,

ջ ԳԼ·ծ·22։

վը Բաբիլոնին վրայ ելաւ, անոր ալիքներուն շառաչեցին ծածկուե-

43 ցաւ։ ա Անոր քաղաքները աւերակ, անջուր երկիր ու անապատ եղաւ, ե անանկ երկիր մը եղաւ որ հոն մարդ մը չբնակիր, ու անկէ

44 մարդու զաւակ չանցներ։ Նէ Բաբիլոնի մէջ Բելին այցելութիւն պիտի ընեմ, ու անոր բերնէն ա-նոր կլլածը պիտի հանեմ. ու ազգերը այլեւս անոր չեն հոսիր. ա Բաբիլոնի պարիսպն ալ պիտ-

45 ի փլի։ ա Անոր մէջէն ելէք, ով իմ ժողովուրդս, և ամէն մարդ թող իր անձը աղատէ Տէրոջը սաս-

46 տիկ բարկութենէն։ Ու չըլլայ որ ձեր սիրտը թուլնայ ու վախնաք, երբ որ մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը, և հետեւեալ տարւոյն մէջ մէկ ու-րիշ լուր մը գայ, ու երկրին մէջ բռնութիւն ըլայ, ե իշխան իշխա-նի դէմ ա** ելլէ։

47 Անոր համար ահա օրեր կու գան որ ա Բաբիլոնի կուռքերուն այցե-լութիւն պիտի ընեմ. ու անոր բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ, և անոր բոլոր սպաննուածները ա-

48 նոր մէջը պիտի իյնան։ Ու ձեր ձիւնը ու երկիրը և բոլոր անոնց մէջը եղածը Բաբիլոնին վրայ պիտի ցնծան, ւ վասն զի աւերողները հիւ-սիսէն պիտի գան անոր, կ'ըսէ Տէ-

49 ր։ Ինչպէս որ Բաբիլոն Իսրա-յէլին սպաննուածները վար ձգեց, այնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր երկրին սպաննուածները պիտի իյ-

50 նան։ ե Ո՛վ սուրէ ազատուածներ, գացէք, մի՛ կայնիք. հեռուէն Տէ-րը յիշեցէք, ու Երուսաղէմ ձեր միտքը թող գայ։

51 ժ Նախատինք լսելնուս համար ա-մչցանք. ամօթը մեր երեսը ծած-կեց, քանզի Տէրոջը տանը սրբա-րաններուն մէջ օտարազգիներ մը-

52 տան։ Անոր համար ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, ժ որ անոր կուռ-քերուն այցելութիւն պիտի ընեմ, և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւոր-

53 ներ պիտի հեծեծեն. ի թէեւ Բաբի-լոն մինչեւ երկինքը ելլէ, ու իր *զօրութիւնը բարձրութեան մէջ հաստատէ՝ իմ կողմանէս աւերող-ներ պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը։

54 ֆ Բաբիլոնէն աղաղակի ձայն, ու քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորա-

55 ձի ձայն կու գայ։ Քանզի Տէրը Բաբիլոնը կ'աւերէ, ու անոր մէջէն մեծ ձայնը կը խափանէ. որով-հետեւ անոնց ալիքները շառ ջուռ-երու պէս կը գոչեն, և անոնց

56 ձայները արձակուից կ'ելլէ։ Քան-զի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ աւերող մը եկաւ, ու անոր զօրա-ւորները առնուեցան, անոնց աղեղները կոտրեցան. ժ քանզի Տէրը հատուցիչ Աստուած է, անշուշտ

57 հատուցում պիտի ընէ։ Ես անոր իշխանները ու իմաստուները, կուսակալները ու նախարարները, և զօրաւոր մարդիկները պիտի գի-նովցնեմ. ու անոնք յաւիտենա-կան քունով պիտի քնանան, ու պիտի չարթննան՝ կ'ըսէ Էան թա-գաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր

58 է։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. ժ Բաբիլոնին լայն պարիսպները բո-լորովին պիտի փլչին, ու անոր բարձր դռները կրակով պիտի այ-րին. և ե ժողովուրդները պարապ տեղը, ու ազգերը կրակի համար պիտի աշխատին ու յոգնին։

59 Ա այ խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն պատուիրեց Սաասիայի որդւոյն Ներիայի որդւոյն Սարայիային, երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին †կողմանէ անոր թա-գաւորութեանը չորրորդ տարին Բաբիլոն գնաց. ու Սարայիա

60 դլխաւոր սենեկապան էր։ Վասն զի Երեմիա Բաբիլոնին վրայ գալու ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ գրեց, այսինքն այս բոլոր խօսքերը որ Բաբիլոնի դէմ գրուած են։

61 Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ, Երբոր Բաբիլոն երթաս, ‡նայէ որ

62 կարդաս այս բոլոր խօսքերը, Ու ըսես, Ո՛վ Տէր, դուն այս տեղուդ համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւե-րես, ու ո՛մարդ մինչեւ անասուն անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլայ, հապա յաւիտենական ամայութիւն

63 պիտի ըլլայ։ Ու երբոր այս գիրքը կարդալը լմընցնես, ե անոր վրայ քար մը կապես ու զանիկայ Եփ-

64 րատի մէջ նետես, Ու ըսես, Ա յս-պէս պիտի ընկղմի Բաբիլոն, ու ձկնէն ալ պիտի չկանգնի, իմ անոր վրայ բերելու չարիքներուս պատճառաւը. շև անոնք պիտի յոգնին։

Երեմիային խօսքերը մինչեւ հոս են։

ԳԼ·ԾԲ

1 Սեդեկիային ապստամբութիւնը։ 4 Երուսա-ղէմ կը պաշարուի ու կ'առնուի։ 8 Սեդեկիա-յին տղաքը կը մեռցուին, և իր աչքերը կը փորուին։ 12 Նաբուզարդան քաղաքը կ'այ-րէ ու աւարը կ'առնէ. 24 գերիները Հեթ կ'առնէ կը տանի։ 32 Եղմաթովղաք կը բարձ-րացնէ Յովաքինը։

1 Սեդեկիա ե քսանուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր ա** Լբը-

2 նայի Երեմիային աղջիկն էր։ Եւ

Ն·ք·ղԲ· 595

ա Սաղ·ղդ·1։ ԳԼ·ծ·29։ Հմր 24։

Բ Հմր 39։

գ ԳԼ·խզ·18։ Խը·15։

դ Հմր 44։

ե Ամբ·բ·13։

†Կ՚հնդ՝

‡ Կ՚ուս և կարդա՛

զ ԳԼ·ծ·3, 39։ Հմր 29։

է Ցես Ցայս·ժբ·21։

ը Հմր 58։

599

ա թագ·խդ·18։

Ն·ք·գբ· 595

անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս 3 Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։ Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղեմի ու Յուդայի վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա Բաբիլոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ։

590

Բ դ Թագ· իե·1—27։ ԳԼ·լԹ·1։

4 Ու եղաւ որ Բ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին Ե տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղեմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ, և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին.

588

5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին միտասաներորդ տարին քաղաքը 6 պաշարման մէջ էր։ Եւ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին քաղաքին մէջ սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց չուներ. 7 Եւ քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները փախան, և դիշերով թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան. ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու անոնք դաշտի ճամբայէն գացին։ 8 Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետևէն լինան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր 9 քովէն ցրուեցաւ. Ը Ու թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռեբղա տարին Եմաթի երկրին մէջ, և անոր դատաստանը տեսաւ։ Ի Ու Բաբիլոնի թագաւորը Սեդեկիային տղաքները անոր աչքերուն առջևը մորթեց. Յուդայի բոլոր իշխաններն ալ 11 Ռեբղայի մէջ մորթեց. Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրցուց, ու զանիկայ շղթաներով կապեց, և Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկայ մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց։

Ե Տէս Հմր 29։

12 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր Ընաբուգոդոնոսոր թագաւորին տասնուհիններորդ տարին Ե հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին Բաբիլոնի թագաւորին առջևը կայնող Ընաբուզարդան դահճապետը Երուսաղեմ 13 դեմ մէջ մտաւ. Ու Տէրոջը տունը և թագաւորին տունը այրեց, ու Երուսաղեմին բոլոր տունները, ու ամէն մեծ տուները կրակով 14 այրեց։ Եւ դահճապետին հետը եղող քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղեմին բոլոր շրջակայ պա-
15 րիսպները փլուցին։ Ու ժողովուրդին աղքատներէն, և քաղաքին մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բազմութիւնը՝ Է Նաբուզարդան 16 դահճապետը գերի տարաւ։ Եւ Նաբուզարդան դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար։

588

17 Ը Եւ Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող Թ պղնձէ սիւները, ու մեքենովթները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոր կոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը բաւ-
18 ցուցին Բաբիլոն։ Եւ Լ թագարները ու թիակները և բազմակալները ու կոնքերը և խնկամանները ու պաշտօնի համար գործածուած բո-
19 լոր պղնձէ անօթները առին։ Եւ գաւաթները ու բուրվառները և կոնքերը ու թագարները ու աշտանակները և խնկամանները ու բաժակները առաւ դահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ էբրև ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ էբրև արծաթ։ Նե Սողոմոն թագաւորին՝
20 Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու * մեքենովթներու տեղ եղած տասուերկու պղնձէ եղները՝ Ի բոլոր ասոնց գործիքներուն պղինձը կշռելը չէր
21 գար։ Եւ Ը սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնուութը կանգուն էր, ու անոր շրջապատը տասուերկու կանգուն էր, և անոր Թ անձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, ա-
22 ջը պարապ էր։ Եւ անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար. ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նուռեր կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. միւս սիւնն ալ նուռերով այնպէս
23 էր։ Ու նուռերը ամէն կողմէն իննսունուվեց էին, ու Ի ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլորը նուռերը հարիւր էին։

Է Տէս գ Թագ· է·20։

24 Եւ հդահճապետը առաջին քահանան Սարայիան Ե ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու դրան Ի-
25 րեք պահապանները առաւ. Եւ քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն զօրապետին էր. ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին † առջևը կայնողներէն" եօթը մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ
26 գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վեց-
Ն·ք·գբ· 588

Ը ԳԼ·լԹ·8, 9։

Ժ Տէս գ Թագ· է·20։

Ի Տէս գ Թագ· իե·18։

Ե ԳԼ·իա·1· իթ·25։

† Եբր· երեսը տեսնողներէն

* Կամ՝ անոր տակը եղած տասուերկու եղներ տ մեքենովթները·

ռաւ ու Բաբիլոնի թագաւորին՝
27 Ռեբղա տարաւ ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ , ու Եմաթի երկրին Ռեբղային մէջ զանոնք մեռցուց ։ Այսպէս Յուդա իր երկրէն գերի տարուեցաւ ։
28 Նաբուգոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկայ է . Ղեօթնեւորդ տարին ՝ի րեք հազար քսան֊
29 ուրիք Հրէայ . ՛ի Նաբուգոդոնոսորին տասնուութերորդ տարին Երուսաղէմէն ութը հարիւր եր֊
30 սունուերկու հոգի . Նաբուգոդոնոսորին քսանուիրեքերորդ տարին Նաբուզարդան դահճապետը Հրէ֊ աներէն եօթը հարիւր քառասունու֊ հինգ հոգի գերի քշեց . ամէնը չորս հազար վեց հարիւր հոգի էր ։
31 ՛Ու եղաւ որ Յուդայի Յովաքին թագաւորին գերութեանը երսունե֊

ուեօթներորդ տարին երկոտասա֊ ներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանու֊ հինգերորդ օրը , Բաբիլոնի Եղմա֊ րովզաք թագաւորը իր թագաւոր եղած տարին , Յուդայի Յովաքին թագաւորին գլուխը բարձրացուց ,
32 ու զանիկայ բանտէն հանեց . Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսե֊ ցաւ , ու անոր աթոռը Բաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորնե֊
33 րուն աթոռէն վեր դրաւ . Եւ ա֊ նոր բանտի լաթերը փոխեց . ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ միշտ անոր առջևը հաց կ'ու֊
34 ութը . Եւ անոր ռոճիկը միշտաւ ռոճիկ ըլլալով , անոր կենացը բո֊ լոր օրերուն մէջ մինչև անոր մա֊ հուան օրը Բաբիլոնի թագաւո֊ րին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր ։

ՈՂՒՐՔ ԵՐԵՄԻՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղէմի թշուառ վիճակը իր մեղքին պատճառովը ։ 12 Անիկայ իր տառապանացը համար կը գանգատի , 18 ու կը խոստովանի թէ Աստուծոյ դատաստանը արդար է ։

1 Ո՜Նչպէս առանձին կը նստի բազ֊ մամարդ քաղաքը . ազգերուն մէջ մեծ եղողը ՝որևարիի պէս ե֊ ղաւ , դաւառներուն մէջ ՝ի իշխա֊ նուհի եղողը հարկատու եղաւ ։
2 ՝ի Գիշերը անդադար ՝ի կու լայ , ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են . անոր բոլոր ՝ի սիրելինե֊ րէն անոր ՝ի մխիթարութիւն տուող չկայ . անոր բոլոր բարեկամները ա֊ նոր նենդութիւն ըրին , անոր թշնամի եղան ։
3 ՝ի Ցուդա տառապանաց և խիստ ծառայութեան համար գերի քը֊ շուեցաւ . ՝ի հեթանոսներուն մէ֊ ջը կը բնակի , հանգստութիւն չգտներ . անոր բոլոր հալածիչնե֊ րը ՝ի նոր նեղութեանցը մէջ անոր վրայ հասան ։
4 Սիօնին ճամբաները սուգ կը բռնեն , հանդիսաւոր տօներուն ՝ի կողներ չըլլալուն համար . անոր բոլոր դռները ամայացած են , ա֊ նոր քահանաները կը հեծեծեն . անոր կոյսերը կը տրտմին , ու ինքը դառ֊ նութեան մէջ է ։
5 Անոր նեղիչները ՝ի իշխան եղան , անոր թշնամիները յաջողութիւն

գտան , վասն զի Տէրը զանիկայ տրտմութեան մատնեց՝ ՝ի անոր շատ յանցանքներուն համար . անոր պզտիկ տղաքը թշնամիին առջևէն գերի գացին ։
6 Եւ Սիօնի աղջիկէն իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց . անոր իշ֊ խանները ճարակ չգտնող եղջերու֊ ներու պէս եղան , ու հալածողին առջևէն առանց ուժի կ'երթան ։
7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառութեան օրերը՝ իր առա֊ ջուց ունեցած բոլոր ՝ի ցանկալի բա֊ ները յիշեց , երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը ինկաւ , ու ի֊ րեն օգնութիւն ընդ չեղաւ . Թշը֊ նամիները զանիկայ տեսան ու ա֊ նոր կործանմանը վրայ խնդացին ։
8 Երուսաղէմ ծանր Լմեղք գոր֊ ծեց ; անոր համար *պիղծ սեպուե֊ ցաւ " . զանիկայ ամէն պատուողները զանիկայ անարգեցին ; վասն զի ՝ի անոր մերկութիւնը տեսան . անիկայ ալ հառաչեց ու ետ դար֊ ձաւ ։
9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցք֊ ներուն վրայ է , անիկայ իր ՝ի վախ֊ ճանը չյիշեց , ու զարմանալի կեր֊ պով մը նուաստացաւ . անիկայ ՝ի մխիթարիչ չունի ։ Ո՛վ Տէր՝ իմ տառապանքիս նայէ , վասն զի թշնամին հպարտացաւ ։
10 Անոր բոլոր ՝ի ցանկալի բաներուն՝

Ն · Ք · ԳՔ · 588
600
Ղ Տ՛ես Դ Թագ · Իդ · 12 ։
590
Ե Տ՛ես Դ Թագ · Իդ · 14 ։
585
՛ Տ՛ես Հմր 12։ Գ Ա · Լ Թ · 9 ։
՛ Դ Թագ · Իե · 27 , 28 , 29 , 30 ։
562
Ն · Ք · ԳՔ · 562
Ն Տ՛ես Ծն · Ի · 13 , 20 ։
Ղ Բ Թագ · Լ Թ · 13 ։
Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 588
՚՚ Ես · Իե · 7 , 8 ։
Բ Եզր · Դ · 20 ։
Ֆ Յոբ · Է · 3 ։ Սաղ · Ղ · 6 ։
Դ Երեմ. Ժգ · 17 ։
Ի Հմր 19 ։
Ղ Հմր 9 , 16 , 17 , 21 ։
Ե Երեմ. Ծբ · 27 ։
Ը Բ Օր · Իբ · 64 , 65 ։ ԳՂ · Բ · 9 ։
Ի Բ Օր · Իբ · 43 , 44 ։
Ն · Ք · ԳՔ · 588
՛՚ Երեմ. Լ · 14 , 15 ։ Դան . Թ · 7 , 16 ։
Ֆ Հմր 10 ։
Լ Դ Թագ · Ը · 46 ։
* Կամ՝ Թաւ֊ փաւական եղաւ ։
Ի Երեմ. Ժգ · 22 , 26 ։ Եզեկ · Ժղ · 37 ։ Իգ · 29 ։ Ովս · Բ · 10 ։
՝՚ Բ Օր · Լբ · 29 ։ Ես · Խե · 7 ։
Ֆ Հմր 2 , 17 , 21 ։
Հ Հմր 7 ։

Ն·ք·գբ· Իբբ 588

ՅԵրեմ.ծա· 51։

ՂԲ Օր·իդ· 3։ Նեհեմ· ժգ·1։

ՃԵրեմ.լը· 9։ ծբ· 6։ ԳԼ·բ·12։ դ·4։

թՀշնամին ձեռք երկընցուց. քանզի ՅՀեթանոսները տեսաւ որ իր սրբարանին մէջը մտան, որոնց հաս մար դուն Ղպատուիրեր էիր որ ա նոնք քու ժողովրդիդ մէջը չմտնեն։

11 Անոր բոլոր ժողովուրդը ՃՀայ փնտռելէն հառաչեց. իրենց ցանկալի բաները՝ կերակուրի փոխարէն տուին. տես՝ ով Տէր, ու նայէ, վասն զի անարգուեցայ։

12 Ամէնօք հոգ չէք ըներ, ով բոլոր ճամբայէ անցնողներ. նայեցէք ու տեսէք, թէ արդեօք ՠ իմ ցաւիս պէս ցաւ կայ, որ իմ վրաս եկաւ. վասն զի Տէրը իս նեղեց իր սաստիկ բարկութեան օրը։

ՠ Դան· թ· 12։

13 Բարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ խրկեց, որ անոնց տիրեց. ոտքերուս Յցանց տարածեց Ե զիս ետ դարձուց. զիս ամայի ըրաւ, ՙՙ բոլոր օրը վշ մարած խղճոյ։

ՅԵզեկ·ժբ· 13։ ժէ· 20։

14 Իմ յանցանքներուս Ղլուծը ա նոր ձեռքովը կապուեցաւ. անոնք *միացան ու իմ պարանոցիս վրայ եկան. իմ այժս կորեց, Տէրը զիս անանկ ձեռքերու մատնեց, որ ՙ անոնց չեմ կրնար †ազատիլ։

ՆբՕր· իբ· 48։

*ԵԲէր· հիւ· սուեցան,

†ԵԲէր· ոտք եցաւ,

15 Տէրը իմ մէջս իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց. իմ երիտասարդներս կոտրելու համար իմ վրաս ժողով կանչեց. Տէրը Ցուդայի կոյս աղջիկը Ղնձանի մէջ կոխեց։

ՂԵս·կդ·3։ Ցայո·ժգ· 19, 20։ ժթ· 15։

16 Ասոնց համար կու լամ, *աչքերս՝ աչքերս †արցունք կ՚իջեցընեն, վասն զի ինծմէ հեռացաւ Ղ մխիթարիչը, որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր. իմ տղաքս նուաղեցան, վասն զի թշՂնամին զօրացաւ։

*Երեմ.ժգ· 17։ ժգ· 17։ ԳԼ·բ·18։

ՃԵԲէր·Լուր

ՂՀմր 2, 9։

17 ՙՍիօն իր ձեռքերը տարածեց, Ղանոր մխիթարութիւն տուող չկայ. Տէրը Ցակոբին համար հրամայեց, որ անոր թշնամիները զանիկայ շրջապատեն. Երուսաղէմ անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ։

ՠՂՀմր 2, 9։

ՠՆեհեմ.թ· 33։ Դան· թ·7, 14։

ՠՠ Թագ· ժգ·14, 15։

18 ՙՏէրը արդար է, *վասն զի ա նոր հրամանին ապստամբ եղայ. հիմա՝ ով բոլոր ժողովուրդներ՝ մտիկ ըրէք, ու իմ ցաւս տեսէք. իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին։

19 Իմ սիրականներս կանչեցի, Ղանոնք զիս խաբեցին. իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ հոգիներն աւանդեցին, երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին, ՙ իրենց հոգին ուժովցընելու համար։

ՃՀմր 2։ Երեմ.Լ·14։

ՠՀմր 11։

ՃՑղ·Լ·27։ Եսա·ժգ·11։ Երեմ·գ· 19։ խը·36։ ԳԼ·բ·11։ Ովս.ժա·8։

ցայ. 3 դուրսէն սուրը զՙՠ կը զրկէ, ՠՠ ներսը մահ կայ։

21 Իմ հառաչանքս լսեցին, Բայց ինծի *մխիթարութիւն տուող չըլլկայ. իմ բոլոր թշնամիներս իմ թշուառութիւնս լսելով ուրախացան, վասն զի դուն ըրիր ասՀյ. Ճկանչած օրդ պիտի բերես, ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան։

22 Անոնց բոլոր չարութիւնը ՃողՀքու առջեւդ Հասնի. և անոնց այնպէս ըրէ, ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար. վասն զի իմ °սիրտս նուաղած է։

*Երեմ.լա· 9։ ծբ· 6։ ԳԼ·բ·12։ դ·4։

ՃԵս·ժդ· ըՀ· Երեմ. ըՀ։

ՀՍապ.ՃԹ· 15։

°ԳԼ·ե·17։

ԳԼ·Բ

1 Երեմիա կ՚ողբայ Երուսաղէմի թշուառութեանը վրայ, 20 ու Ասուածոյ դատաստան կ՚ընէ անոր համար։

1 Ի՜նչպէս Տէրը իր բարկութեամբը իսաւարտ ծածկեց Սիօնին աղջիկը. ՙՙ Իսրայէլին փառքը Բ երկինքէն վար նետեց, ու իր բարկութեան օրը իր †ոտքերուն պատուանդանը չյիշեց։

ՙՙ Թագ.ա· 19։

Բ Պատ.ժա· 23։

2 Տէրը Ճ առանց խնայելու Ցակոբին բոլոր բնակարանները կլլեց, Ցուդայի աղջիկանը ամրոցները իր բարկութեամբը փլցուց ՙՙ հիմնայատակ ըրաւ, Ի թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց։

ՃՊատ·ԺԹ· 5։ ՃԼ·7։ ՃՀմր 17, 21։ ԳԼ·գ·43։ Ի Պտգ·ՃԹ· 39։

3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց. Ղանոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսին առաջ դարձուց, և Ցակոբին մէջ Ի կրակի բոցի պէս բռնկեցաւ, որ ՙՙոր բոլորտիքը կերաւ։

ՂՊտգ·հգ· 11։

Ի Պտգ·ՃԹ· 46։

4 ԸԻր աղեղը թշնամիի պէս լարեց, իր աջ ձեռքովը հակառակորդի պէս կեցաւ, և բոլոր Ը աչքի հաճոյ եղողները մեռցուց, իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի աղջկանը խորանին մէջ։

ԸԵս.կդ·10։ ՀՃմր 5։

Ը Եզեկ·իգ· 25։

5 Տէրը Ժ թշնամիի պէս եղաւ, Իսրայէլը կլլեց, անոր բոլոր Ւ պատլատները կլլեց. անոր ամրոցները կործանեց, և Ցուդայի աղջկանը մէջ ողբը ու կոծը շատցուց։

Ժ Հմր 4։ Երեմ·Լ·14։

ՒՂ Թագ·իե· 9։ Երեմ· ծբ·13։

6 Ի՚Անոր ‖հիւղը պարտէզի հեռՙՂպէս բռնութեամբ կործանեց, ատնոր ժողովատեղն աւրեց. Տէրը Սիօնի մէջ Ե հանդիսաւորը տօնը ու շաբաթը մոռցուց, և իր սաստիկ բարկութեամբը թագաւորը ու քահանան անարգեց։

Ի Պտգ·ՃԹ· 39։

‖կամ՝ ցանգը՝ պարտէզի ցանդի պէս

Լ ԳԼ·ա·4։ Սոփ·գ·18։

7 Տէրը իր սեղանը մերժեց ՙՙ իր սրբարանէն զզուեցաւ, անոր պատերուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց. անոնք Ե Տէրոջը տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս ձայն տուին։

Ե Պտգ·ՃՀ· 4։

8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը

պարիսպը աւրել . Հլարը քաշեց , իր ձեռքը կործանչէն ետ չդար-ձուց . պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ , անոնք միա-տեղ տրտմութեան մէջ են ։

9 Անոր դռները գետինը անցան , անոր հնդիգերը աւրեց ու կոտրեց . անոր Թագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջ են . Հօրէնք չկայ , և անոր մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ ։

10 Սիօնի աղջկանը ծերերը ՛ գետնի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան . ›ի-րենց գլխուն վրայ հաղ դրին , Հքուրձեր հագան , երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջեցու-ցին ։

11 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկ-մանը համար Հաչքերս արցունք Խփէլեն աւրեցան , ›աղիքներս խռովեցան ՛ Հլեարդս գետինը թափեցաւ ՛ վասն զի ›տղաքները ու կաթնկերները քաղաքին հրա-պարակներուն մէջ կը մարին ։

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ՛ըսեն , Ո՞ր է ցորէն ու գինի , երբոր վի-րաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ , ›ո՛ երբոր իրենց հոգին կ՛աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ ։

13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ . Հքեզի ի՞նչ օրինակ բե-րեմ , ով Երուսաղէմի աղջիկ . քեզ միխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ , ով Սիօնի կոյս աղջիկ . քանզի քու խրամատութիւնդ ծովու չափ մեծ է . ով կրնայ քեզ բժշկել ։

14 ›Քու մարգարէներդ քեզի համար անոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան , ›և քու անօրէնութիւնդ ետքդ չյայտնեցին , որ քու գերու-թիւնդ ետ դարձնեն . հապա քեզ-զի համար անոտի *տեսիլքներ ու մոլորութիւններ տեսան ։

15 Բոլոր Հձամբայէ անցնողները քեզի համար ›ծափ ղարկին , Հ սուլելով ›գլուխնին շարժեցին Եր-ուսաղէմին աղջկանը համար , ›ո-ւբն է , Հ›ո՞ր է ան քաղաքը որ ›գե-ղեցկութեան կատարելութիւն ›ո-›Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ՛ըսուէր ։

16 Քու բոլոր թշնամիներդ ՛իրենց բերանը քու վրադ բացին . Հ սու-լելով ակռայ կրճտեցին , ու ը-սին , ›Զանիկայ կլլեցինք . ահա աս է մեր սպասած օրը , գտանք , ›տե-սանք պահիկայ ։

17 Տէրը ՛ի իր խորհածը կատարեց , աւրջի օրերէն պատուիրածը ՛ի գործ դրաւ . ›փլցուց ու չխնա-յեց . և թշնամին քու վրադ Ք ու-րախացուց , քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց ։

18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղա-կեց . ով Սիօնի աղջկանը *պարիս-պը՝ ցորեկ ու գիշեր հեղղի պէս ›արցունք թափէ . քեզի հանգիստ մի՛ տար , աչքիդ բիբը չդադարի ։

19 Ելլէ՛ր , Հգիշերով աղաղաղէ Հէ-ւերուան պահերուն սկիզբը . Հքու սիրտդ Ջուրի պէս թափէ՛ Տէրոջը երեսին առջևը . ձեռքերդ դէպ ՛ի անոր վերցուր քու տղոցդ հոգինե-րուն համար , որոնք Համէն փողոց-ներուն գլուխը Հանօթութենէ կը մարին ։

20 Տես՝ ով Տէր , ու նայէ՛ , որո՞ւն այսպէս ըրիր . միթէ Ք կանայք ի-րենց պտուղը՝ Հրէնց գրկած տղաք-ները ուտե՞ն . ›քահանան ու մար-գարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը ըս-պանուի՞ն ։

21 Հ›Տգան ու ծերը փողոցներու մէջ դետնի վրայ պառկեցան . իմ կոյ-սերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան , քու բարկութեանդ օրը ›ջնջե՛ր մեռցուցիր , Հմորթեցիր ու չխնայեցիր ։

22 Հ›Ամէն կողմէն իմ վախերս հան-›դիսաւոր տօնի օրուան պէս կան-չեցիր , ու Տէրոջը բարկութեան օրը մնացորդ կամ ազատուած չմնաց ։ ›Իմ գրկածներս ու մեծ-ցուցածներս իմ թշնամիս հատ-ցուց ։

ԳԼ . Գ

1 Արդարոց ոդբը իրենց թշուառութիւններուն համար . 22 անոնց յոյսը Աստուծոյ ողորմու-թիւներովը կ՛ածի . 37 անոնք Աստուծոյ ար-դարութիւնը կը ճանչնան . 55 աղաւթութեան համար 64 ու իրենց թշնամիներուն հատու-ցում ըլլալու համար կ՛աղօթեն ։

1 Հես ան մարդն եմ , որ տառա-պանք տեսայ անոր բարկու-թեանը գաւազանովը ։

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պըտըտցուց , և ոչ թէ լոյսի մէջ ։

3 Այո՛ ինծի դէմ դարձաւ ՝ ամէն օր իր ձեռքը իմ վրաս դարձուց ։

4 ›Իմ մարմինս ու մորթս մաշեց ։ Հ ոսկորներս կոտրտեց ։

5 Ինծի դէմ պաշարեցներ շինեց , և դիս դառնութեամբ ու նեղու-թեամբ շրջապատեց ։

6 Հ›Զիս մութ տեղերու նստե-ցուց շատոնցմէ մեռածներուն պէս ։

7 ›Իմ բոլորտիքս ցանդ քաշեց , ու չեմ կրնար դուրս ելլել . իմ շղթա-ներս ծանրացուց ։

8 Հ›Մինչև անգամ աղաղակած ու կանչած ատենս , անիկայ իմ ա-ղօթքս †մերժեց ։

9 Իմ ճամբաներս տաշուած քարե-

Ն · Ք · ՂԲ · Բբր 588

Հ Դ Թագ . իս · 13 ։ Ես · ԼԴ · 11 ։

Հ Երեմ . ծա · 30 ։

Յբ Օր · իը · 36 ։ Դ Թագ · իդ · 15 ։ իե · 7 ։ ԳԼ · ա · 3 ։ գ · 20 ։ ՂԲ Մն . ժե · 3 ։

Ճ Սաղ . Հդ · 9 ։ Եզեկ . է · 26 ։

Մ Յոբ . բ · 13 ։ Ես · գ · 26 ։ ԳԼ · գ · 28 ։

Յ Յոբ · բ · 12 ։

Ն Ես . ժե · 3 ։ Եզեկ . է · 18 ։ իե · 31 ։

Ղ Սաղ . գ · 7 ։ ԳԼ · գ · 48 , ԼՃ ։

ԳԼ · ա · 20 ։

Ը Յոբ . ժգ · 13 ։ Սաղ · իբ · 14 ։

Ղ Հմր 19 ։ ԳԼ · գ · 4 ։

Ձ ԳԼ · ա · 12 ։ Դան . Թ · 12 ։

– Երեմ . բ · Տ ։ ե · 31 ։ ժգ · 14 ։ իգ · 16 ։ իե · 14 ։ իթ · Տ , 9 ։ Եզեկ · ժգ · 2 ։

Ա Ես . ծը · 1 ։

* Եբր . պատ-գամներ ,

Վ գ Թագ . Թ · 8 ։ Ե-րեմ . ժը · 16 ։

Ֆ Եզեկ . իե · 6 ։ Նաա . գ · 19 ։

Ը գ Թագ . ժթ · 21 ։ Սաղ · խգ · 14 ։

Ց Սաղ . ծ · 2 ։

– Սաղ · խը · 2 ։

Ֆ Յոբ . ժգ · 9 , 10 ։ Սաղ · իբ · 13 ։ ԳԼ · գ · 46 ։

Ֆ Սաղ . ծգ · 2 ։

Ա Սաղ . լե · 21 ։

Ֆ Ղէ . իզ · 16 , ԼՃ ։ Բ Օր · իը · 15 , ԼՃ ։

– Հմր 2 ։

Բ Սաղ . լը · 16 ։ ձթ · 42 ։

Ն · Ք · ՂԲ · Բբր 588

Ֆ Հմր Տ ։

Ը Երեմ . ժգ · 17 ։ ԳԼ · ա · 16 ։

Ի Սաղ . ճժթ . 147 ։

Ղ Սաղ . կբ · Տ ։

Ի Ես . ծա . 20 ։ ԳԼ · գ · 1 ։ Նաա . գ · 10 ։

Ը Հմր 11 ։

Ի Ղէ . իզ · 29 ։ Բ Օր · իը · 53 ։ Երեմ . ժթ · 9 ։ ԳԼ · գ · 10 ։ Եզեկ · ե · 10 ։

Ժ ԳԼ · գ · 13 , 16 ։

Ի Բ Մն . ԼՂ · 17 ։

ԼԳԼ · գ · 43 ։

Ի Սաղ . լա · 13 ։ Երեմ . գ · 25 ։ Խզ · 5 ։

Ժ Ովս . Թ · 12 , 13 ։

– Յոբ . ժգ · 8 ։

Բ Սաղ . ծա · Տ ։ Ես . լը · 13 ։ Երեմ . ծ · 17 ։

Ֆ Սաղ . ձբ · 5 , 6 ։ ճխգ · 3 ։

Ը Յոբ . գ · 23 ։ ժթ · Տ ։ Ովս . բ · 6 ։

Ի Յոբ . Լ · 20 ։ Սաղ · իբ · 2 ։

† Եբր . դուրս *ուրի-լեց ։

Ն · ք · գք · իբր 588

ղՅոբ · ժ · 16։ Ես · լը · 13։ Ովս · ե · 14։ ժգ · 7։ 8։

ե Ովս · գ · 1։

ը Յոբ · է · 20։ ժգ · 12։ Սաղ · լը · 2։

ի Յոբ · գ · 4։

* Եբր · կաս պարձին որդիները

ժ Եբեմ · ի · 7։

ի Յոբ · Լ · 9։ Սաղ · կթ · 12։ Հմր 63։

լ Եբեմ · Թ · 15։

խ Ռահ · ի · 17։

ծ Սաղ · լա · 22։

կ Եբեմ · Թ · 15։

հ Մաղ · գ · 6։

ձ Ես · Լգ · 2։

ղ Սաղ · ժգ · 5։ Նդ · 26։ ճժթ · 57։ Եբեմ · ժ · 16։

ճ Սաղ · ճԼ · 6։ Ես · Լ · 18։ Միք · է · 7։

մ Սաղ · Լե · 7։

յ Սաղ · ղ · 12։ ճժթ · 71։

Ն Եբեմ · ժե · 17։ ԳԼ · բ · 10։

շ Յոբ · խը · 6։

ոՀս · ծ · 6։ Մաա · ե · 39։

չ Սաղ · ղգ · 14։

պ Եզեկ · Լգ · 11։ Եբր · ժբ · 10։

բով շրջապատեց ։ իմ շաւիղներս ծռեց ։

10 ՂԱնիկայ ինծի դարանակալ արջու պէս , ու ծածուկ տեղւանք պահուըտած առիւծի պէս եղաւ ։

11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց , և զիս ի պատառեց ։ զիս ամայի ըրաւ ։

12 Իր աղեղը լարեց ։ ու զիս ընտի նպատակի պէս կայնեցուց ։

13 Ի իր *նետերը երիկամունքներուս մէջը խոթեց ։

14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս ծաղր եղայ , ու բոլոր օրը երգը ։

15 Զիս Նդառնութիւններով կըշտացուց ։ զիս օշինդրով դինովցուց ։

16 Նաև ակռաներս խխճերով կոտրտեց , զիս մոխրով ծածկեց ։

17 Ա,յսպէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացուցիր ։ բարիքը մոռացայ ։

18 Ծ Ու ըսի ։ կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ՝ ակնկալութիւնս Տէրոջմէ ։

19 Ցիշէ՛ իմ տառապանքս ու թըշուառութիւնս , Նօշինդրը ու դառնութիւնը ։

20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ զանոնք , ու իմ՝ ներսի դիս կը նուաստանայ ։

21 Սակայ միտքս կը բերեմ , անոր համար յոյս կ՚ունենամ .

22 Հ Տէրոջը ողորմութիւններէն է , որ չՀատանք ։ վասն զի անոր գըթութիւնը չպակսեցաւ .

23 Յ Անոնք ամէն առտու կը նորոգուին . քու ճշմարտութիւնդ մեծ է ։

24 Իմ հոգիս բուաւ ։ Տէրը իմ Ղբաժինս է ։ ատ պատճառով անոր պիտի յուսամ ։

25 Տէրը բարի է ֊ իրեն ապաւինողներուն ։ — ղինքը փնտռող հոգիին ։

26 Տէրոջը փրկութեանը մ՚սպասելը ու լռութեամբ յուսալը աղէկ է ։

27 Ն Աղէկ է մարդուս որ իր երիտասարդութեանատենը լուծը կրէ ։

28 Ղ Առանձին կը նստի ու լուռ կը կենայ ։ քանզի լո՚ծը վրան դրուեցաւ ։

29 Ղ Իր բերանը հողին կու տայ , ըՆւէվ ինչ Գուցէ յոյս կայ .

30 *Իր ծնօտը զանիկայ զարնողին կու տայ ։ — նախատինքով կը կշտացնայ ։

31 Բայց Ն Տէրը յաւիտեան չմերժէր.

32 Վասն զի թէև ցաւ կու տայ , իր ողորմութեանը չատութիւնովը դթութիւն ալ կ՚ընէ ։

33 Քանզի Ղ իր կամքովը նեղութիւն չտար , ու մարդու որդիները չըտրտմեցրներ ։

34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտից տակ ճզմիլը ,

35 Բարձրելոյն առջևը մարդու մը իրաւունքը ծռելը ,

36 Մարդու մը իր դատին մէջ անիրաւութիւն ընելը Ն Տէրոջը հաճ ճնլի չէ ։

37 Ո՞վ է անիկայ որ ՚կը խօսի ու անոր խօսքը կը կատարուի , ֊ոնէ որ Տէրը հրամայած չէ ։

38 Մէ՞ն *բարիքը ու չարիքը Բարձրելոյն բերնէն չ՚ելլեր ։

39 Ապրող մարդը ինչո՞ւ Վտրտունջ ընէ , *մարդը †իր մեղքերուն պատիժին համար՚ ։

40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք և Տէրոջը դառնանք ։

41 ՚Մեր սիրտերը Ձեռքերուն հետ երկինքը Եղ՚ Աստուծոյն վերցընենք ։

42 ՚Մենք յանցանք բրինք ու ապրստամբեցանք , դուն Թողութիւն չտուիր ։

43 Բարկութեամբ ծածկեցիր ֊ոնէ Ըձգ ու մեզ Հալածեցիր , — ու Ցոյցիր — չխնայեցիր ։

44 Ձեզ ամպով ծածկեցիր , ֊որ Ձեր աղօթքը չանցնի ։

45 ֊Մեզ ժողովուրդներուն մէջտեղը խոտան ու անարգ ըրիր ։

46 Մեր բոլոր Թշնամիները մեզի դէմ ՚ բերաննին բացեր են ։

47 Մեր վրայ Ֆվախ ու դուբ , — աւերում ու կոտորած նկատ ։

48 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բնկճմանը համար Բաչքս Ջուրի հեղեղներ կ՚իջնեն ։

49 ֊Իմ աչքս անդադար արցո՚ւնէ կը Թափէ ։ ու բնաւ Հանդստութիւն պիտի չունենայ ,

50 Մինչև որ Տէրը Երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն Համար աչքս Հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ Թշնամիներս Ղուր տեղը անդադար զիս ձնճղուկի պէս կ՚որսան ։

53 Իմ կեանքս Ղորբի մէջ կտրեցին ։ Ե վրաս քար նետեցին ։

54 ԷՋուրերը գլխէս վեր բարձրացան . Ըրսի Թէ Ես կտրեցայ .

55 ՚Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ով Տէր ։

56 Իմ ձայնս լսեցիր . իմ Հառաչանքիս ա աղաղակիս քու ականջդ մի՛ գոցեր ։

57 Ձեզի կանչած օրս Մօտեցար . ըսիր Թէ Մի վախնար ։

58 Ե Իմ Հոգւոյս գատը վարեցիր , ով Տէր , ՚իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՞վ Տէր՝ Ինծի եղած զրկանքը տեսար . Ֆիմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝

Ն · ք · գք · իբր 588

Ղ Ամբ · ա · 13։

— Սաղ · Լգ · 9։

ոՅոբ · բ · 10։ Ես · խե · 7։ Ամվ · գ · 6։ ՎԱռակ · ժբ · 3։

ա Միք · է · 9։

† կա՛ իր մեղքերուն վրայ Ըս՚ղ պրպտէ ։

բ Սաղ · ձգ · 4։

ց Դան · Թ · 5։

— ԳԼ · բ · 2, 17 · 21։

ֆ Հմր 8։

ֈ ա Կոր · գ · 13։

օ ԳԼ · բ · 16։

Ֆ Ես · իդ · 17։ Երեմ · խը · 43։

ա Ես · ծա · 19։

Բ Եբեմ · գ · 19։ Թ · 1։ ժգ · 17։ ԳԼ · բ · 11։

ֈ Սաղ · Հե · 2։ ԳԼ · ա · 16։

Ա Ես · կգ · 15։

Ի Սաղ · լե · 7, 19։ կՀ · 4։ ՀՊ · 3։ ճժթ · 161։

Ղ Երեմ · լէ · 16։ լը · 6, 9, 10։

Ի Դան · գ · 17։

ը Սաղ · կՀ · 2։ ՀԹ · 4, 5։

Ռ Սաղ · լա · 22։ Ես · լը · 10, 11։ Հմր 18։

ծ Սաղ · ՃԼ · 1։ Յ՚աքս · բ · 2։

Ի Սաղ · գ · 4։ ղ · 8։ ժբ · 6։ կՂ · 19։ ճժգ · 1։

Լ Յակ · գ · 8։

Խ Սաղ · լե · 1։ Երեմ · ծա · 36։

ծ Սաղ · Նա · 23։

Ի Սաղ · Թ · 4։ լե · 23։

հանոյ ինձի դէմ ՚ի՛նչ՚ոյ բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։
61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ով Տէր , անոնց ինձի դէմ ՚ի՛նչ՚ոյ բոլոր դիտաւորութիւնները ,
62 իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները ու ամէն օր ինձի դէմ անոնց խորհած ՚ի՛նքերնին ։
63 Անոնց նստելուն ու ելլելուն նայէ . ես անոնց երգն եմ ։
64 Ո՛վ Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես իրենց ձեռացը գործքերուն համեմատ ։
65 Անոնց սրտի * թմրութիւն պիտի տաս , քու անէծքդ պիտի ՚ի՛նքերնին ։
66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք , ու ՚ի՛ Տէրոջը ՚ի երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

Գ Լ · Դ

1 Սիօն իր ողորմելի վիճակին վրայ կ՚ողբայ · 13 իր մեղքերը կը խոստովանի ։ 21 Եդովմին սպառնալիք կ՚ըլլայ ։ 22 Սիօն կը մխիթարուի ։

1 Ոսկին ի՛նչպէս իր գոյնը կորսընցուց , ա՜ մաքուր ոսկին փոխուեցաւ . սրբարանին քարերը ՚ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։
2 Սիօնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին , ի՛նչպէս բրուտի ձեռքով շինուած խեցեղէն ամաններու պէս սեպուեցան ։
3 †Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն ա՜ իրենց լակոտներուն կաթ կուտան . իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի †ջայլամնց պէս անգութ եղաւ ։
4 Կաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն ՚ի՛ր քմացը փակաւ . Հոտղաքները հաց ուզեցին , բայց ա՜նոնց ջարդող չկար ։
5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատուր մնացին . կարմիր հագուստ՚ներով մեծցողները աղբանոցներ ՚ի՛ղրկեցին ։
6 Եւ իմ ժողովուրդիս աղջկան անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ . Հոր ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ , առանց ձեռ՚՚՚ մը ձեռքերը անոր դպչելու ։
7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ձերմակ էին . ա՜՚՚՚ նոյ մարմինը ‡յակինթներէն կարմիր էր ՚ի՛նչ , անոնց կերպարանքը շափիւղայի կը նմանէր ։
8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սև եղաւ , ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր . Հանոնց մորթը ի՛ր ենց ոսկորներուն փակաւ ՚ի՛ չորցաւ ՚՚՚ փայտի պէս եղաւ ։
9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին , վասն զի ասոնք ագարակի արդիւնքը պակսութենէն մաշեցան ու մեռան ։
10 ծՈղորմած կիներուն ձեռքերը էրենց տղաքը եփեցին , իմ ժողովուրդիս աղջկանը կոտորածին ատենը Հանոնց կերակուր եղան ։
11 Տէրը իր սրամտութիւնը կատարեց , Հ իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց . և Սիօնի մէջ ծ կրակ բըռընկցուց , որ անոր հիմերը կերաւ ։
12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չՀուսացտացին թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։
13 ¦Անոր մարգարէներուն մեղքերէն , անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝ հորոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին ,
14 փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս աստանդական պտրտեցան , Հարբեցոով պղծուեցան . Հայնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու ։
15 ‖Անոնց կը կանչէին , Ե՛տ քաշուեցէք՝ ով պիղծներ՚՚՚ , Հետ քաշուեցէք , Հետ քաշուեցէք , մի՛ դպչիք . անոնք փախան ու ասդին անդին պտրտեցան . ազգերուն մէջ ըսուեցաւ , Անոնք մշմըն ալ Հոս չբնակին ։
16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք , անոնց մշմըն ալ չնայեր ; քահանայից երեսին պատիւ չըրին , ՚՚՚ ծերերուն դէմ թշութիւն չըրին ։
17 ՚Մեզի ըլլալ՚՚՚ օգնութեանը Համար պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան . դիտելով ըսպասելնիս անո՜՚՚՚ ազգի մը՝ որ չէր կրնար մեզ ազատել ։
18 Ն՚Մեր քայլերը կ՚սրեան , որ մեր փողոցներուն մէջը չպտըտինք . և մեր վախճանը մօտեցաւ , մեր օրերը լեցուեցան , Հիրաւի մեր վախճանը Հասաւ ։
19 Մեզ Հալածողները ՚՚՚ երկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան , մեզ լեռներու վրայ սաստիկ Հալածեցին , անապատի մէջ մեզի Համար դարանամուտ եղան ։
20 Մեր ն՚՚՚նդացը շունչը՝ ՚՚՚ Տէրոջը օծեալը՝ Հանոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ , որուն Համար մենք կ՚ըսէինք , Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք ։
21 ՚՚՚ Ցնծա՛ և ուրախ եղիր՝ ով Եդովմի աղջիկ , որ Հուս երկրին մէջ

Հերեմ. ժա. 19 ։
Ս Սաղ. ճլԹ. 2 ։
ղ Հմր 14 ։
ճ Սաղ. իը. 4 ։ Տ՚՚՚ ե՛րեմ . ժա . 20 ։ բ Տիմ. գ . 14 ։
* կամ՝ ծածկոց ·
՚՚՚ Սաղ. ը · 3 ։
յ բ Օր · իե · 19 ։ Երեմ. ժ . 11 ։

Գ Լ · Դ

— Գ Լ · բ · 19 ։

Բ Ես · Լ · 14 ։ Երեմ. ժԹ . 11 ։ բ Կոր . գ . 7 ։
† կամ՝ ճառագայթները
‡ Ցոր · լԹ . 14 , 16 ։
Ե Սաղ . իբ · 15 ։
Ի Գ Լ · բ · 11 , 12 ։
ղ Ցոր · իդ . 8 ։
Ի Ծն . ժԹ . 25 ։
‡ կամ՝ բուսաներէն
ը Գ Լ · ե · 10 ։ Ցովել . բ · 6 ։ Նաա · բ · 10 ։
Ր Սաղ . ճբ . 5 ։

Ն · Ք · ՂՖ · ԻՐԸ 588

կը բնակիս . «Քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը . պիտի դինովցաս ու ինքզինքդ պիտի մերկացընես ։

22 Վ Քու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիօնի աղջիկ . քեզ մէյմ մըն ալ դերի պիտի չբռնէ . «Քու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ընէ՝ ով Եդովմի աղջիկ . քու մեղքերդ պիտի յայտնէ ։

ԳԼ · Ն

1–22 Աղօթքի մէջ Սիօնին ցասալի դանդաղաս առ Աստուած ։

1 Ա՞եզի եղածը՝ յիշէ՛ ով Ցէր , նա յէ՛ ու Քմեր նախատինքը տե՛ս ։

2 †Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ , մեր տուները՝ օտարազգիներուն ։

3 Հայր չունեցող որբեր եղանք , մեր մայրերը որբևարիներու պէս են ։

4 Մեր ջուրը ստակով խմեցինք , մեր փայտը դնով կու գայ ։

5 Ե Լ՚ածը մեր պարանոցին վրայ ընկաւ հալածուեցանք , կ՚աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք ։

6 Հացով կշտանալու համար դէպ՝ Եգիպտոս «՝ Ասորեստան ձեռք * երկրնցուցինք ։

7 Մեր հայրերը մեղք գործեցին և չկան , ու անոնց անօրէնութիւնները պատիժը մենք կը կրենք ։

8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ , անոնց ձեռքէն ձեզ ազատող չկայ ։

9 Անապատի սուրին երեսէն՝ մեր հացը մեր կեանքին վտանգովը կը բերինք ։

10 Սովին սաստկութեանը պատճառաւ Քմեր մորթը փուռի պէս եւ ցաւ ։

11 Թ Կիները Սիօնի մէջ խայտառակեցին , «՝ կոյսերը Ցուդայի քաղաքներուն մէջ ։

12 Իշխանները †անոնց ձեռքովը" կախուեցան . Թ ծերոց երեսին պատիւ չբերին ։

13 Ե երիտասարդները երկանաքարեր վերցուցին , ու տղաքը փայտի տակ ինկան ։

14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստելէն , «՝ երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն ։

15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ , մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ ։

16 Մեր գլխուն Թ մազը ինկաւ . Հիմա վա՛յ մեզի , վասն զի մեղք գործեցինք ։

17 Ասոր համար Ծ մեր սիրտը նուաղած է , ասոնց պատճառաւ Խ աչքերնիս խաւարեցան

18 Սիօն լերանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ . անոր վրայ աղուէսներ կը պտըտին ։

19 Հ Դուն՝ ով Ցէր՝ յաւիտեան կը մնաս . Ն քու աթոռդ դարէ դար կը տևե ։

20 Ղ Ինչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս , «՝ երկար ժամանակ մեզ կը թողուս ։

21 Ճ Քեզի՛ դարձուր մեզ՝ ով Ցէր , ու դառնանք . մեր օրերը առջինին պէս նորոգէ ։

22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր , մեր վրայ խիստ շատ բարկացար ։

Ն · Ք · ՂՖ · ԻՐԸ 588

Ե Ցոբ · Լ · 30 ։ Սաղ · ՃԺԹ · 83 ։ ԳԼ · Գ · 8 ։

Ժ Ես · ԺԳ · 16 ։ Զաք · Ժգ · 2 ։

†Կամ՝ իրենց ձեռքէն

Է Ես · Խէ · 6 ։ ԳԼ · Գ · 16 ։

Լ Դատ · Ժգ · 21 ։

Ի Ցոբ · ԺԹ · 9 ։ Սաղ · ՃԹ · 39 ։

Ծ ԳԼ · ա · 22 ։

Կ Սաղ · Զ · 7 ։ ԳԼ · Բ · 11 ։

Հ Սաղ · Թ · 7 ։ Ժ · 16 ։ ԻԹ · 10 ։ Դ · 2 ։ ՃԲ · 12 , 26 , 27 ։ ՃԽԵ · 13 ։ Ամբ · ա · 12 ։

Յ Սաղ · Խե · 6 ։

Ղ Սաղ · Ժգ · 1 ։

Ճ Սաղ · Ճ · 3 , 7 , 19 ։ Երեմ · Լ · 18 ։

Ն · Ք · ՂՖ · ԻՐԸ 588

Ա Երեմ · Իե · 15 , 16 , 21 ։ Եզր · 10 ։ Ա Ես · Խ · 2 ։ Ա Սաղ · ՃԼԷ · 7 ։

Ա Սաղ · ՃԹ · 50 , 51 ։

Բ ԳԼ · Բ · 15 ։ Սաղ · ՀԹ · 4 ։

Գ Սաղ · ՀԹ · 1 ։

Դ Օր · ԻԸ · 48 ։ Երեմ · ԻԸ · 14 ։

Ե Ովս · Ժր · 1 ։

* Եբր · ուժինք ։

Զ Երեմ · Լա · 29 ։ Եզեկ · Ժը · 2 ։

Է Ծն · Խբ · 13 ։ Զաք · ա · 5 ։

Ը Նէեմ · Ե · 15 ։

ՄԵՐՊԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ

ՆՈՐ ԿՏԱՐ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եզեկիէլին մարգարէութեան ժամանակը՝ քո-
քար գետին քովը ։ 4 անոր տեսիլքը՝ որուն
մէջ չորս քերովբէներ , 15 չորս անիւներ , 26
ու Աստուծոյ փառքը տեսաւ ։

1 Ու եղաւ որ երեսներորդ տարին՝
չորրորդ ամսուն հինգին՝
երբոր ես գերիներուն մէջը Քո-
քար գետին քովն էի , բերկինքը
բացուեցաւ , ու Աստուծոյ տե-
2 սիլքները տեսայ ։ Ամսուն հինգ-
երորդ օրը՝ այսինքն Յովաքին
թագաւորին գերութեանը հինգ-
3 երորդ տարին , Քաղդէացւոց երկրին
մէջ՝ Քոքար գետին քովը Բու-
զիի որդւոյն Եզեկիէլ քահանային
յայտնապէս Ցերօվը խօսքը եղաւ ,
և հոն անոր վրայ Ցերօվը ձեռքը
եղաւ ։

4 Ու տեսայ որ ահա Հիւսիսային
կողմէն Լմրկալից հով՝ մեծ ամպ
ու բռընկած կրակ կու գար , որուն
բովորտիքը պայծառութիւն կար ,
ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկե-
պղինճի նմանութիւն մը կ՚երե-
5 ևար ։ Եւ անոր մէջը չորս կեն-
դանիի կերպարանք կար , ու ի-
նոնց երևոյթը այս էր . մանոնք
6 մարդու կերպարանք ունէին ։ Եւ
իւրաքանչիւրն մէկը չորս երես ունէր , ու
անոնց ամէն մէկը չորս թեւ ունէր ։
7 Եւ անոնց ոտքերը շիտակ ոտքեր
էին , ու անոնց ոտքերուն թաղը
ղոյարակի ոտքին թաթին պես
էր , ու Լփայլուն պղինձի պես կը
8 փայլէին ։ Եւ Իանոնց չորս կող-
մերը անոնց թեւերուն տակը մար-
դու ձեռքեր կար ։ ու չորսն ալ
9 երեսներ ու թեւեր ունէին ։ Ի-
նոնց թեւերը իրարու կցուած էին .
Իանոնք երթալու ատեննին չէին
դառնար , ամէն մէկը շիտակ յառաջ
10 կ՚երթար ։ Եւ անոնց Հերեսնե-
րուն ձևը առանձ էր . չորսն ալ մար-
դու երես ունէին , ու աջ կողմէն
առիւծի երես . նաև չորսն ալ ձախ
կողմէն եզի երես , ու չորսն ալ
11 արծիւի երես ունէին ։ Ու անոնց
երեսները այսպես էին . և անոնց
թեւերը վերէն կը տարածուէին ,
երկուքը իրարու կցուած էին , ՅՈւ
երկուքը անոնց մարմինը կը ծած-
12 կէին ։ Եւ ամէն մէկը Ընտակ յա-
ռաջ կ՚երթար . ան Ոգին ուր
որ երթալու ըլլար , անոնք հոն
կ՚երթային , Մդացած առեննին
13 չէին դառնար ։ Եւ կենդանինե-
րուն կերպարանքը՝ անոնց երևոյ-
թը՝ կրակի վառած կայծերու
պես՝ այջահերու երևութին պես էր ,
որ կենդանիներուն մէջտեղը կը
պտրտէր . ու ան կրակը լուսափայլ
էր ։ ու կրակէն փայլակներ կ՚ելլէր ։
14 Եւ կենդանիները Ֆփայլակի երևու-
թին պես Իվազէին , ու կը
դառնային ։

15 Ու կենդանիներուն նայեցայ և
ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն
առջև Ճակատ քովը չորս երեսով
16 Ֆանիւ մը կար ։ ԻԱնիւներուն
երևոյթը ու անոնց շինուածքը
Ոսկեբարի կը նմանէր , և չոր-
սին ձևը մէկ էր . ու անոնց երևոյ-
թը ու շինուածքը այնպէս էր ,
որպես թէ անիւ անիւի մէջ Ե-
17 դած ըլլար ։ Գացած ատեննին
իրենց չորս կողմերուն վրայ կ՚եր-
թային . ԵՒգացած ատեննին Էրենց
ալ Յոչ Յոխ Իուղը չէին դառնար ։
18 Եւ անոնց շրջանակները բարձր ու
ահեղ էին ։ և չորսին ալ շրջա-
նակները ամէն կողմէն Ֆաչքերով
19 լեցուն էին ։ Ու Ֆերբոր կենդանի-
ները կ՚երթային , անիւներն ալ
անոնց քովէն կ՚երթային . ու երբոր
կենդանիները երկրի երեսէն կը վե-
րանային , անիւներն ալ կը վերա-
20 նային ։ Ուրկէն ուր որ երթալու
ըլլար , անոնք հոն՝ ոգիին գացած
տեղը կ՚երթային . անիւներն ալ
անոնց հետ մէկտեղ կը վերանային .
Ֆքանզի անիւներուն մէջը կենդա-
21 նիներուն ոգին կար ։ Ֆերբոր ա-
նոնք կ՚երթային , ասանձ ալ կ՚եր-
թային , ու երբոր անոնք կը կայ-
նէին , ասանձ ալ կը կայնէին . ու
երբոր անոնք երկրի երեսէն կը վե-
րանային , անիւները անոնց հետ կը
վերանային . քանզի անիւներուն
մէջը կենդանիներուն ոգին կար ։
22 Եւ Ոկենդանիներուն գլխուն վրայ՝
երկնից հաստատութեանը նմանու-
թիւնը վերէն անոնց գլուխներուն
վրայ տարածուած էր լուսափայլ

Ն · ք · գ · ի · 595

Ա Գլ · գ · 15 , 23 ; ժ · 15 , 20 , 22 ; Խգ · 3 ։
Բ Մաա · գ · 16 ; Գոր · է · 55 ; ժ · 11 ; Ցայտ · ժԹ · 11 ։
Գ Գլ · ը · 3 ։
Դ Թագ · իդ · 12 , 15 ։
Ե Թագ · ժը · 46 ; Թագ · գ · 15 ; Գլ · գ · 14 , 22 ; ը · 1 ; Ա · 1 ։
Զ Երեմ · ա · 14 ; գ · 6 ; Զ · 1 ։
Է Երեմ · իդ · 19 ; իե · 32 ։
Ը Ցայտ · գ · 6 , ԼԸ ։
Թ Գլ · ժ · 8 , ԼԸ ։
Ժ Հմր 10 ։
Ի Գլ · ժ · 14 , 21 ։
Լ Դան · ժ · 6 ; Ցայտ · ա · 15 ։
Խ Գլ · ժ · 8 , 21 ։
Ծ Հմր 11 ։
Կ Հմր 12 ; Գլ · ժ · 11 ։
Հ Ցայտ · գ · Ծ ։
Ձ Ես · զ · 2 ։

Ն · ք · գ · ի · 595

Ղ Հմր 9 ; Գլ · ժ · 22 ։
Ճ Հմր 20 ։
Մ Հմր 9 , 17 ։
Յ Ցայտ · է · 5 ։
Ն Մաա · իդ · 27 ։
Շ Ես Ջար · է · 10 ։
Ո Գլ · ժ · 9 ։
Չ Գլ · ժ · 9 , 10 ։
Պ Դան · ժ · 6 ։
Ջ Հմր 12 ։
Ռ Գլ · ժ · 12 ; Ջար · է · 10 ։
Ս Գլ · ժ · 16 , 17 ։
Վ Հմր 12 ։
Տ Գլ · ժ · 17 ։
Ր Հմր 19 , 20 ; Գլ · ժ · 17 ։
Ց Գլ · ժ · 1 ։

ն · ք · ՁԲ · Իբր 595

23 ակնվանիլի նման : Եւ ան հաստա-
տութեանը տակը անոնց թեւե-
րը իրարու կը շեփակուէին . ամէն
մէկը մէկ կողմէն էր մարմինը ծածկող
երկու թեւ ունէր , և ամէն մէկը
միւս կողմէն իր մարմինը ծածկող
– Գէ · ժ · 5 : 24 երկու թեւ ունէր : – Ու երբոր կ'եր-
թային , անոնց թեւերուն ձայնը
լսեցի , ‡ շատ ջուրերու ձայնին պէս՝
* Ամենակարողին ձայնին պէս , աղ-
մուկի ձայնի պէս՝ բանակի ձայնի
պէս . երբոր կը կայնէին , իրենց
25 թեւերը կ'իջեցընէին : Ու երբոր
անոնք կը կայնէին պէս թեւերնին
կ'իջեցընէին , անոնց գլխուն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր :
◦ Գէ · ժ · 1 : 26 ◦ Ուր անոնց գլխուն վրայ եղող
‡ Եզ · իգ · 10 : հաստատութենէն վեր՝ ‡ շափիւղայ
քարի երեւութով աթոռի նմանու-
թիւն մը կար , ու ան աթոռի
նմանութեանը վրայ մարդու կեր-
պարանքով նմանութիւն մը կար
– Գէ · բ · 2 : 27 վերէն : – Ուր անոր երիկամնոցը ե-
րեւութէն վեր ոսկեզօծեալ նման՝
շողշողիքը պէս տեսայ . ու երիկա-
մնոցը երեւութէն վար կրակի նմա-
նութեան պէս տեսայ . ու պայծա-
Բ Ցայտ · գ · 3 ; ժ · 1 : 28 ռութեամբ շրջապատած էր . Բնինչ-
պէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ ե-
ղող ծիածանին երեոյթը , այնպէս
էր ան շրջապատած պայծառու-
թեանը երեոյթը : ‡ Անկայ Տէրո-
Ը Գէ · գ · 23 ; բ · 4 ; ջը փառացը նմանութեանը երե-
Տ Գէ · գ · 23 ; Դան · բ · 17 ; Փոր · թ · 4 ; Ցայտ · ա · 17 : ւոյթին էր . ու երբոր տեսայ , Տե-
րեսիս վրայ ինկայ ; ու մէկ խօսողի
մը ձայնը լսեցի :

ԳԼ · Բ

1 Եզեկիէլին յանձնուած պաշտօնը · 6 իրեն տրուած պատուէրը · 9 իր ծանր մարգարէութեանը տումը :

1 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ ,
– Դան · ժ · 11 : ոտքերուդ վրայ կայնէ , ու
2 քեզի հետ խօսիմ : Ու ինծի հետ
Բ Գէ · գ · 24 : խօսածին պէս Հոգին իմ վրաս
եկաւ , և զիս ոտքերուս վրայ վեր-
ցուց . ու ինծի հետ խօսողին լսեցի
3 լսելի . Եւ ինծի ըսաւ , Որդի՛ մար-
դոյ՝ ես քեզ Իսրայէլի որդւոցը՝
ինծի դէմ ապստամբող ապըս-
տամբներու ազգին կը խրկեմ , որ
‡ Երեմ · գ · 25 ; Գէ · ի · 18 , 21 , 30 : ‡ Թէ իրենք և Թէ իրենց հայրերը
մինչև աս օրս ինծի դէմ յանցաւոր
Ը Գէ · գ · 7 : 4 դանուեցան . Ը Ու անոնք պինտ
երես և խստասիրտ որդիներ են . ես
քեզ անոնց կը խրկեմ , ու անոնց
ըսես , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ :
Ի Գէ · գ · 11 , 26 , 27 : 5 Ե Ու անոնք Թէ լսեն և Թէ զանց
Ղ Գէ · լգ · 33 : ընեն , (քանզի անոնք ապստամբ-
ներու տուն են ,) սակայն Ղսրիտի
գիտեան Թէ մէջերնին մարգարէ
կայ :
6 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Ե անոնցմէ
մի՛ վախնար , և անոնց խօսքերէն
մի՛ վախնար . Թէև քու քովդ
Ը * կամակոր ու ծուռ մարդիկ՝ կան ,
և կարիճներու քով կը բնակիս .
Ե անոնց խօսքերէն մի՛ վախնար և
անոնց երեսէն մի՛ դարհուրիր ,
Ժ Թէև անոնք ապստամբներու տուն
7 են : Ի Ու անոնց իմ խօսքերս խօ-
սիս , Լ Թէ լսեն և Թէ զանց ընեն .
քանզի անոնք ապստամբ են :
8 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզի ը-
ԺԱ տածս մտիկ ըրէ , ան ապստամբ
տանը պէս ապստամբ մի՛ ըլլար .
բերանդ բա՛ց ու Է.րկի տուածս
9 կեր : Ու նայեցայ , և ահա Ե ինծի
երկրնցած ձեռք մը , և ահա Կանոր
10 մէջը դիրքի տումս մը կար . Ու
զանիկայ իմ առջևս բացաւ , և ա-
նիկայ ներսէն ու դուրսէն գրուած
էր . ու անոր վրայ ողբեր , հառա-
չանք ու վայ գրուած կար :

ԳԼ · Գ

1 Եզեկիէլ ան տումը կ'ուտէ : 4 Ան տուածի կը քաջալերէ զանիկայ · 15 կը սոսկեցնէ անոր՝ մարգարէութեան կանոնը · 22 կը յայտնէ Թէ ինքը կը դոցէ ու կը բանայ մարգարէին բերանը :

1 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
– Գէ · բ · 8 ; 9 : ապ դտածդ կէր . – ատ տումը
կէր ու դնա Իսրայէլի տանը խօ-
2 սէ : Եւ իմ բերանս բացի , ու ան
3 տումը ինծի կերցուց . Եւ ինծի
ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ աս իմ քեզի
տուած տումս փորիդ կերցուր՝ ու
աղիքներդ լեցուր . ու ես Բ ջանկայ
Բ Ցայտ · ժ · 9 ; Տես Եր-
եմ · ժե · 16 : կերայ , ու բերնիս մէջը Ե մեղրի պէս
4 անոյշ եղաւ : Ան ատենը ինծի
ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ աղէ Իսրա-
յէլի տանը դնա ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ : Վ Ւանի զի դուն
դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու
ունեցող ազգի մը չխրկուիս ,
6 հապա Իսրայէլի տանը . Դժուա-
րիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունե-
ցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօս-
քերը դուն չես հասկրնար . Յիրաւի
Ը Թէ որ քեզ անոնց խրկէի , անոնք
7 քեզի մտիկ պիտի ընէին : Բայց
Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել
պիտի չուզեն , Ե վասն զի չեն ուզեր
ինծի մտիկ ընել , Ղորովհետև բոլոր
Իսրայէլի տունը պինտաբերես ու խրա-
8 տասիրտ է : Ընդ նայ անոնց երեսին
դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց
ճակատին դէմ քու ճակատդ պինտ
9 ըրի : Ե Քու ճակատդ վէմին տմանը՝
անդամանդի պէս ըրի . Ը անոնցմէ
չվախնաս ու անոնց երեսէն չդար-
հուրիս , Թէև անոնք ապստամբնե-
րու տուն են :

ն · ք · ՁԲ · Իբր 595

Ե Երեմ · ա · 8 , 17 ; Գէ · ժբ · 4 : ,
Ը Երեմ · գ · 28 ; Տես Ես · Թ · 18 ; Միք · է · 4 :
* Կամ՝ փուշ ու տատասկեր
Ը Գէ · գ · 9 ; ա Պետ · գ · 14 :
Ժ Գէ · գ · 9 , 26 , 27 :
Ի Երեմ · ա · 7 , 17 :
Լ Հմր 5 :
Ի Ցայտ · ժ · 9 :
Ի Գէ · բ · 3 ; Երեմ · ա · 9 :
Ղ Գէ · գ · 1 :

– Գէ · բ · 8 ; 9 :

Բ Ցայտ · ժ · 9 ; Տես Եր-
եմ · ժե · 16 :
Ը Սաղ · ԺԹ · 10 ; ՃԺԹ · 103 :

Ժ Մտ · ժա · 21 , 23 :

Ի Ցօհ · ժե · 20 :
Ղ Գէ · բ · 4 :

Ի Ես · ծ · 7 ; Երեմ · ա · 18 ; ժե · 20 ; Տես Միք · գ · 8 :
Ը Երեմ · ա · 8 , 17 ; Գէ · բ · 6 :

Ն · ք · ՁԲ · 595

10 Եւ Տէրէ ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս որ քեզի պիտի խօսիմ , սրտիդ մէջը ընդ-
11 դունէ՛ ու ականջներովդ լո՛ւր . Եւ գնա՛ դերիներուն մէ՛ջը մտիր՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ , ու ա-նոնց խօսէ՛ և անոնց ըսէ՝ , Ե Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Թէ՛ մտիկ ընեն և թէ զանց ընեն ։
12 Ան ատենը Զ Հոգին զիս վերցուց , ու ետևէս մեծ շարժումի ձայն մը լսեցի , որ Կ՚ըսէր ։ Տէրոջը փառքը
13 օրհնեա՛լ ըլլայ իր տեղէն ։ Եւ կենդանիներուն թևոցը իրարու զարնելուն ձայնը , ու անոնց քովի անիուներուն ձայնը , ու մեծ շարժումի
14 ձայն լսեցի ։ Եւ Է Հոգին զիս վերցուց՝ տարաւ , ու ես իմ հոգւիս տարուբերենէն դառնութեամբ գացի . ու Ը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս
15 եղաւ զօրութեամբ ։ Եւ գերիներ գերին քովը բնակող Թէլապիւի-ներուն եկայ , ու Թ անոնց նստած տեղը նստայ , և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ ։
16 Ու եօթը օրէն ետքը Տէրոջը
17 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Ժ Որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը Ի դէտ դրի . ու իմ բերնէս խօսք լսես , ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշա-
18 ցնես ։ Երբոր ամբարիշտին ըսեմ Թէ Անշուշտ պիտի մեռնիս , ու դուն զանիկայ չզգուշացընես , ու չզրուցես որ ամբարիշտը ապրեցընելու համար՝ իր չար ճամբայէն ըզ-գուշացընես . ան ամբարիշտը հիր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , բայց անոր արիւնը քու ձեռ-
19 քէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ Թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես , ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի , Ն բայց դուն քու հոգիդ ա-
20 զատած կ՚ըլլաս ։ Ու երբոր ար-դարը իր արդարութենէն դառնայ ու չարութիւն ընէ , ու ես անոր առջևը դայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի , զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի , և անոր ըրած արդարութիւնը պիտի չյի-շուի . բայց անոր արիւնը քու
21 ձեռքէդ պիտի փնտռեմ ։ Իսկ Թէ որ դուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ , ու Թէ ար անիկայ մեղք չգործէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի իրաւ մտիկ ընելուն համար , ու դուն քու հո-գիդ ազատած պիտի ըլլաս ։
22 Ֆ Եւ հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , ու ինծի ըսաւ , Ելլ , Ց դաշտ դնա , ու հոն քեզի հետ պիտի
23 խօսիմ ։ Եւ ես ելայ՝ դաշտը դացի . և ահա հոն կայներ էր Ց Տէրոջը փառքը , Ի Քոբար գետին քովը տե-սած փառքիս պէս . Ն ու երեսիս
24 վրայ ինկայ ։ Եւ Ո Հոգին իմ վրաս եկաւ , ու զիս ոտքի վրայ կայնեցուց . և ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի ըսաւ , գնա՛ տանդ մէջը պա-
25 հուըտէ՛ ։ Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ ահա Ն քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն , և անոնցմով քեզ պիտի կա-պեն , ու անոնց մէջը պիտի չելլես ։
26 Եւ Ղ քու լեզուդ քու քմայդ պի-տի փակցընեմ , ու համր պիտի ըլ-լաս . և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս ։ Վասն զի անոնք ապստամբներու տուն
27 են ։ Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ , քու բերանդ պիտի բա-նամ . ու անոնց պիտի ըսես , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Լսողը թող լսէ՛ , ու զանց ընողը թող զանց ընէ . Վասն զի անոնք ապըս-տամբներու տուն են ։

Ն · ք · ՁԲ · 695

յ ԹԼ · ա · 28 ։
Ն ԹԼ · ա · 1 ։
Ո ԼԿԼ · ա · 28 ։
Ղ ԹԼ · բ · 2 ։

Ը ԹԼ · ը · 8 ։

Ղ ԹԼ ԻԴ · 27 ։ Ղ ԼԿ · ա · 20 , 22 ։

Ը ԹԼ · բ · 5 , 6 , 7 ։

Ղ ԹԼ ԻԴ · 27 ։ ԼԳ · 22 ։
Ֆ ՀԻՐ 11 ։

Վ ՀԻՐ 9 , 26 ։ ԹԼ · ժբ · 2 , 3 ։

ԳԼ · Դ

1 Պաշարման օրինակով մը կը ցուցուի Ցերուսաղէմին կատարուելիքն ու անոր դերուելեան ժամանակին միջոցը ։ 9 Պաշարման առեւի պաշարին միջոցովը սովին սաստկութիւնը կը ցուցուի ։

1 Ա Դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ աղո՛ւս մը առ ու զանիկայ առջևդ դիր , և անոր վրան քաղաք մը՝ Ցերուսաղէմը գծագրէ՛ ։
2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր , և անոր դէմ մարտկոց շինէ , ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ , և անոր դէմ բանակ կազմէ , ու անոր բոլորտիքը Ֆ պատերազմա-
3 կան մեքենաներ դիր ։ Եւ դուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ , ու զանիկայ քու կին ու քաղաքին մէջտեղը երկաթէ պարիսպի պէս դիր , ու քու երեսդ անոր դէմ շուռկէ՛ , որ անիկայ պաշարուի , ու զանիկայ պաշարէ՛ . Բ ատիկայ Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ ։
4 Եւ դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկի՛ , ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը . ա-նոր վրայ պառկած օրերուդ թիւը՝ վը անոնց անօրէնութիւնը կրես ։
5 Քանզի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները օրերու թիւով քու վրադ դրի իրեք հարիւր հինսուն օր , որ Գ Իսրայէլի տանը անօրէնու-
6 թիւնը կրես ։ Ու երբոր ան օրերը լմընցընես , նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ , ու քառասուն օր Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես . քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէյմէկ օր տուի ։

Ֆ ԹԱՒ · ԺԴ · 34 ։

Ֆ ՀԻՐ 14 · ԹԼ · ա · 3 ։
Ց ԹԼ · բ · 4 ։

Ե ԹԼ · բ · 5 , 7 ։ ՀԻՐ 27 ։

Ժ ՀԻՐ 14 ։ ԹԼ · ը · 3 ։ Տ ԵՍ Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 12 ։ ԳԹԱԳ · բ · 16 ։ ԹՈՐ · ը · 39 ։

Է ՀԻՐ 12 ։ ԹԼ · ը · 3 ։

Լ ԳԹԱԳ · դ · 15 ։ ԹԼ · ա · 3 ։ ը · 1 ։ ԼԲ · 1 ։

Խ ՅՈՐ · բ · 13 ։ ՍԱՂ · ՃԼԲ · 1 ։

Ծ ԹԼ · ԼԴ · 7 , 8 , 9 ։

Կ Եա · ԾՐ · 8 ։ ՃՂ · 10 ։ ԿԲ · 6 ։ ԵՐԵՄ · ղ · 17 ։

Հ ԹԼ · ԼԴ · 6 ։ ՅՕՆ · ը · 21 , 24 ։

Ձ ԵՍ · ԽԹ · 4 , 5 ։ ԹՈՐ · ԻՒ · 26 ։

Ղ ԹԼ · ԺԸ · 24 ։ ԼԴ · 12 , 13 ։

Ճ ՀԻՐ 14 ։ ԹԼ · ա · 3 ։
Մ ԹԼ · բ · 4 ։

Ն · ք · ՁԲ · 595

10 And he said unto me, Son of man, all my words that I shall speak unto thee receive in thine heart, and hear with thine ears.
11 And go, get thee to them of the captivity, unto the children of thy people, and speak unto them, and tell them, thus saith the Lord GOD; whether they will hear, or whether they will forbear.
12 Then the spirit took me up, and I heard behind me a voice of a great rushing, saying, Blessed be the glory of the LORD from his place.
13 I heard also the noise of the wings of the living creatures that touched one another, and the noise of the wheels over against them, and a noise of a great rushing.
14 So the spirit lifted me up, and took me away, and I went in bitterness, in the heat of my spirit; but the hand of the LORD was strong upon me.
15 Then I came to them of the captivity at Tel-abib, that dwelt by the river of Chebar, and I sat where they sat, and remained there astonished among them seven days.
16 And it came to pass at the end of seven days, that the word of the LORD came unto me, saying,
17 Son of man, I have made thee a watchman unto the house of Israel: therefore hear the word at my mouth, and give them warning from me.
18 When I say unto the wicked, Thou shalt surely die; and thou givest him not warning, nor speakest to warn the wicked from his wicked way, to save his life; the same wicked man shall die in his iniquity; but his blood will I require at thine hand.
19 Yet if thou warn the wicked, and he turn not from his wickedness, nor from his wicked way, he shall die in his iniquity; but thou hast delivered thy soul.
20 Again, When a righteous man doth turn from his righteousness, and commit iniquity, and I lay a stumblingblock before him, he shall die: because thou hast not given him warning, he shall die in his sin, and his righteous deeds which he hath done shall not be remembered; but his blood will I require at thine hand.
21 Nevertheless if thou warn the righteous man, that the righteous sin not, and he doth not sin, he shall surely live, because he is warned; also thou hast delivered thy soul.
22 And the hand of the LORD was there upon me; and he said unto me, Arise, go forth into the plain, and I will there talk with thee.
23 Then I arose, and went forth into the plain: and, behold, the glory of the LORD stood there, as the glory which I saw by the river of Chebar: and I fell on my face.
24 Then the spirit entered into me, and set me upon my feet, and spake with me, and said unto me, Go, shut thyself within thine house.
25 But thou, O son of man, behold, they shall put bands upon thee, and bind thee with them, and thou shalt not go out among them:
26 And I will make thy tongue cleave to the roof of thy mouth, that thou shalt be dumb, and shalt not be to them a reprover: for they are a rebellious house.
27 But when I speak with thee, I will open thy mouth, and thou shalt say unto them, Thus saith the Lord GOD; He that heareth, let him hear; and he that forbeareth, let him forbear: for they are a rebellious house.

Ն · ք · ՁԲ · 695

CHAPTER 4

1 The siege of Jerusalem is represented by a tile and an iron pan. 9 The famine in the siege is represented by bread of unwholesome mixture, and by the scarcity of water.

1 Thou also, son of man, take thee a tile, and lay it before thee, and pourtray upon it the city, even Jerusalem:
2 And lay siege against it, and build a fort against it, and cast a mount against it; set the camp also against it, and set battering rams against it round about.
3 Moreover take thou unto thee an iron pan, and set it for a wall of iron between thee and the city: and set thy face against it, and it shall be besieged, and thou shalt lay siege against it. This shall be a sign to the house of Israel.
4 Lie thou also upon thy left side, and lay the iniquity of the house of Israel upon it: according to the number of the days that thou shalt lie upon it thou shalt bear their iniquity.
5 For I have laid upon thee the years of their iniquity, according to the number of the days, three hundred and ninety days: so shalt thou bear the iniquity of the house of Israel.
6 And when thou hast accomplished them, lie again on thy right side, and thou shalt bear the iniquity of the house of Judah forty days: I have appointed thee each day for a year.

Ն·Ք·ԳՔ· 595

7 Եւ քու երեսդ դէպ ի՛ Երու-
սաղէմի պաշարումը շիտակ ս , ու
քու բազուկդ մերկացրնես , ու ա-
նոր վրայ մարգարէութիւն ընես ։
Բ ԳԼ· Գ· 25։ 8 Բ Եւ ես ահա քու վրադ կապանք-
ներ պիտի դնեմ , որ մէկ կողմէդ
միւս կողմդ չդառնաս , մինչև որ
քու պաշարման օրերդ լմնցընես ։
9 Ու դուն քեզի ցորեն , գարի ,
բակլայ , ոսպ , կորեակ ու հաճար
առ , և զանոնք ամանի մը մէջ
դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ .
զանիկայ՝ քու յաւ կողմիդ վրայ
պառկած օրերուդ համրանքովը ի-
րեք հարիւր լինուան օր ուտես ։
10 Եւ ուտելու կերակուրդ կշռութով
ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ
11 ժամանակէ ժամանակ ուտես ։ Եւ
ջուրը չափով՝ հինգեն մը վեցերորդ
մասը խմես . զանիկայ ժամանակէ
12 ժամանակ խմես ։ Եւ ան իբ-
րեւ գարեղէն չօթերու պէս
ընես , ու զանիկայ անոնց
աչքին առջևը մարդու աղբի վրայ
Ե Ով· Թ· 3։ 13 եփես ։ Եւ Տէրը ըսաւ , Ե Իսրա-
յէլի որդիքը այսպէս պղծուած պի-
պիտի ուտեն իրենց հացը ան ազ-
գերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի
Ղ Գոր . ժ . 14։ 14 քշեմ ։ Ու ես ըսի , Ո Ո՛Հ , Տէր
Եհովա՛ , ահա իմ անձս չպղծուե-
ցած , և իմ տղայութենէս մինչև
Ե Եզ· իբ· 31 ։ Ղա· ժա· 40 ։ ԺԷ · 15 ։ հիմա Ե մեռելուտի կամ գազանաբեկ
չկերայ , ու իմ բերանս Էպիղծ միս
Ը Բ Օր· ԺԴ· 3 ։ Ես · կե · 4 ։ 15 չմտաս ։ Եւ ինծի ըսաւ , Նայէ՛ , քեզի մարդու աղբին տեղը կովի քակոր տուի , ու քու հացդ անոր վրայ եփես ։
16 Նաև ինծի ըսաւ , Որդի՛ մար-
դո՛յ՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ Ի հա-
ցին ցուպը պիտի կոտրեմ , ու
Ե հացը կշռութով և անձկութեամբ
պիտի ուտեն , ու Է ջուրը չափով և
Բ Մն· ԼԳ· 26։ Սաղ · ՃԶ · 16 ։ Ես · գ · 1 ։ ԳԼ · ե · 16 ։ Ժգ· 13։ Ա Էզր 10։ ԳԼ ժ· 19 ։ Ի Էզր 11 ։ Լ Ղա· իզ· 39։ ԳԼ· իզ· 23 ։ 17 սպշութեամբ պիտի խմեն ։ Վասն
զի հացի ու ջուրի կարօտութիւն
պիտի ունենան , Լև իրենց անօրինու-
թիւնովը պիտի հալին ։

ԳԼ · Ը

1 Մագ կարելու օրինակով 5 կը ցուցուի Երու-
սաղէմի գաղտնաւորը իր ապստամբութեանը
համար ; 12 սովով , սուրով ու ցիրուցան
ըլլալով ։

594

1 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզի սուր
դանակ մը առ , քեզի սափրիչէի
Ա Ես Ղա · իա · 5 ։ Ես · է · 20 ։ ԳԼ · Ես · 7 · 20 ։ Գ Ա · Ես · 49 · 2 ։ Ե Էզր 12 ։ Է ԳԼ · դ · 1 ։ Ը ԳԼ · դ · 8 ։ 9 ։
ածելի մը առ և ածիլէ գլխուդ
վրայէն ու մօրուքիդ վրայէն ան-
ցուր . և քեզի կշռոյք մը առ , ու
2 Ղա· Ը· 3 ։ Ես · ժդ · 6 ։ Ղ Ես · ժդ · 14 ։ Ե Ես · ժդ · 14 ։ Ե Ես · ժդ · 14 ։ Ե

բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը չաւերման ու անարդութեան պի-
15 տի մատնեմ քեզ : Ու երբոր բարկութեամբ և սրտմտութեամբ ու նախատինքով քու վրադ դատաստաններ՝ ի դործ դնեմ , ես Տէրս խօսեցայ :
16 Երբոր անոնց վրայ չսովուն չար ու ապականիչ նետերը խրկեմ, որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի խրկեմ, սովը ձեր վրայ պիտի աւելցընեմ, ու ձեզի համար Հացին ցո-
17 պը պիտի կոտրեմ : Եւ յուղարկեմ ձեր վրայ սով ու չար գազաններ պիտի խրկեմ , ու քեզ անզաւակ պիտի Թողուն . և քու մէջդ Լժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի , ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ . ես Տէրս խօսեցայ :

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի դատաստանը իրենց կռապաշտութեանը համար : 8 Մէկ մնացորդ մը պիտի պահուի : 11 Ընդոծրները յորդորուած են ապնոց Թշուառութիւններուն վրայ ողբալու :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ ի Իսրայէլի լեռներուն դարձուր , ու
3 անոնց մարգարէութիւն ըրէ , Ու ըսէ , Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . այսպէս կ՚ըսէ Եհովայ Տէրը լեռներուն , բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն . Ահա ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ , ու ձեր բարձր
4 տեղուանքը պիտի կործանեմ . Եւ ձեր սեղանները աւերակ պիտի մը-նան , ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրտին . և ձեր մէջէն սպան-նուածները ձեր կուռքերուն առջեւը
5 ինկած պիտի ձգեմ : Ու Իսրայէլի որդւոցը դիակները իրենց կուռ-քերուն առջեւը պիտի դնեմ , և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բո-
6 լորտիքը պիտի ցրուեմ : Ձեր ամէն բնակած տեղերուն մէջ քաղաքնե-րը աւերակ պիտի ըլլան , ու բարձր տեղուանքը ամայի պիտի ըլլան . որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի ըլլան , և ձեր կուռքերը կոտրտին ու խափանուին , և ձեր արեգական կուռքերը կործանին ,
7 ու ձեր գործքերը ջնջուին : Ու ձեր մէջը սպանուածներ պիտի իյ-նան , և Եպիտի դիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :
8 Բայց երբոր դուք երկիրներու մէջ ցրուիք , Ձեզմէ սուրէն ա-զատուածները ազգերուն մէջ մը-
9 նացորդ պիտի Թողում : Եւ ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն

* Կամ՝ երբոր կատրեմ իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սրտերը, ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկուելու Թիւն ընդունող աչքերը :

ան ազգերուն մէջը , ուր որ դերի պիտի բշուին . * Ձան զի Ե իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սրտը-տովը , ու իրերնց կուռքերուն ե-տեւէն պոռնկութիւն ընդող աչքե-րովը տանջուեցայ՝ . և Ե անոնք ի-րենց բոլոր պղծութիւններուն հա-մեմատ ըրած չարութիւններնուն պատճառովը իրենց անձերէն պիտի
10 զզուին : Ու պիտի դիտնան Թէ ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ Թէ ասս չարիքը անոնց պիտի ընեմ :
11 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ծ Ձեռ-քերդ իրարու զարկ ու ոտքդ դե-տինը զարկ , ու ըսէ , Ա՛հաւս Իս-րայէլի տանը բոլոր չար պղծու-Թիւններուն . Լվան զի սրով , սո-վով ու ժանտախտով պիտի իյ-
12 նան : Հեռուն եղողը ժանտախ-տով պիտի մեռնի , ու մօտ եղողը սրով պիտի իյնայ , և ճնացածը ու †պաշարման մէջ եղողը՝ սովով պիտի մեռնի . Եայսպէս իմ սրբա-մրտութիւնս անոնց վրայ պիտի
13 կատարեմ : Ու երբոր անոնց ըս-պանուածները՝ իրենց կուռքերուն մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բո-լորտիքը , Ե ամէն բարձր բլուրի վը-րայ , Ե ամէն լեռներու գլուխ , ու Ե ամէն կանանչ ծառի տակ , և ա-մէն տերեւախիտ բեւեկնի տակ էջ-ռոցած ըլլան , ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անոյշ հոտ կը մատուցանէին , Հպիտի դիտնաք
14 Թէ ես եմ Տէրը : Ա՛յսպէս Ե իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկնցընեմ . ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղուանքը Ղեռք-ղայի կողմը եղող անապատէն ա-ւելի ամայի ու աւերակ պիտի ը-նեմ . ու պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ · Է

1 Իսրայէլի վերջին ամայութիւնը : 16 Ընտ-տուածներուն սուգը : 20 Թշնամիները պիտի պղծեն սրբարանը Իսրայէլացւոց գարշու-Թիւններուն համար : 23 ՇղԹայի մը օրի-նակով կը ցուցուի անոնց ողբալի գերու-Թիւնը :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Ու դուն որդի մարդոյ՝ Ա՛խ՝ ըսէ . Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ՚ըսէ . Վ Ախճան՝ երկրին չորս կողմին վրայ վախճանը
3 հասեր է : Հիմա քու վրադ վախճա-նը Ֆայ , ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ . և Ե քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դա-տաստան պիտի ընեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի
4 բերեմ : Եւ Ե իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ . Հա-պա քու ճամբաներդ քու վրադ

ՂԵ · ԻԶ · 31 , 32 ։ ՆԵ-ԵՄ · Բ · 17 ։ ՆԳԼ · ԻԵ · 17 ։ ԼԲ Օր · ԻԸ · 37 ։ ԳԹԱԳ · Թ · 7 ։ Սաղ · ՀԹ · 4 ։ Ե-ԵՄ · ԻԳ · 9 ։ ՈՂԲ · Բ · 15 ։ ՈԲ Օր · ԼԲ · 23 , 24 ։ ՂԵ · ԻԶ · 26 ։ ԳԼ · Ղ · 16 ։ ԺԳ · 13 ։ ՊՂԵ · ԻԶ · 22 ։ Բ Օր · ԼԲ · 24 ։ ԳԼ · ԺԳ · 21 ։ ԼԳ · 27 ։ ԼԳ · 25 ։ ԼԳԼ · ԼԲ · 22 ։ ՈԳԼ · Ի · 46 ։ ԻԱ · 2 ։ ԻԵ · 2 ։ ԲԳԼ · ԼՂ · 1 ։ ՂՂԵ · ԻԶ · 30 ։ ԴՂԵ · ԻԶ · 30 ։ Ե՞ՀՄՐ 13 ։ ԳԼ · Ե · 4 , 9 ։ Ժ · 10 , 12 , Ժ · 15 ։ ՂԵՐԵՄ · ԽԳ · 28 ։ ԳԼ · Ե · 2 , 12 ։ Ժ · 16 ։ Ժ · 22 ։ ՀՄՐ 3 · 6 ։ ԱՄՈ · Բ · 2 ։ ՄԱՏ · ԻԳ · 6 , 13 ։ 14 ։ Բ ՀՄՐ 8 , 9 ։ ԴՀՄՐ 9 ։ ԳԼ · Ե · 11 ։ Բ · 18 ։ Թ · 10 ։

պիտի դնեմ , և քու պղծութիւնները ներդ քու մէջդ պիտի ըլլան , Տ ու պիտի դիտեաք թէ ես եմ Տէրը ։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Զարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու-
6 գայ ։ Վախճանը կու գայ , վախճանը կու գայ . քու վրադ արթըն-
7 ցաւ , ահա կու գայ ։ Ո՛վ երկրին բնակիչը՝ Խարդը քեզի կու գայ , Ժամանակը կու գայ , խռո-վութեան օրը մօտեցաւ , և ոչ թէ
8 լերանց ցնծութիւնը ։ Հիմա մօտերս Իմ սրտմտութիւնս քու վրադ պիտի թափեմ , և իմ բար-կութիւնս քու վրադ պիտի կատա-րեմ , ու քու ճամբաներուդ հա-մեմատ քեզի դատաստան պիտի ը-նեմ , և քու բոլոր պղծութիւններդ
9 քու վրադ պիտի բերեմ ։ Ու Իմ աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չո-դորմիմ . քու ճամբաներուդ համե-մատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ , և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան , ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ ։
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ . Խարդը ւելաւ հասաւ , գաւազանը ծաղկե-ցաւ , ամբարտաւանութիւնը ըն-
11 ձիղեցաւ ։ Նրճանաւորութիւնը ե-լաւ , ամբարշտութեան գաւազան եղաւ . անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ . ու անոնց բազմութենէն ու ստա-ցուածքէն բան մը պիտի չմնայ , և անոնց մէջը *վայելչութիւն պիտի
12 չըլլայ ։ Ժամանակը եկաւ , օրը մօտեցաւ . գնողը չուրախանայ ու ծախողը չողբայ , քանզի անոր բո-լոր բազմութեանը վրայ բարկու-
13 թիւն կու գայ ։ Ինչու որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ , թէև ողջ ըլլան . վասն զի անոր բոլոր բազմութեանը համար եղած տե-սիլքը ետ պիտի չդառնայ . ու մարդ մը իր կենացը անօրէնու-թեամբը պիտի չուժովնայ ։
14 Փողը շինեցուցին , ամէն բան պատրաստեցին , բայց պատերազ-մի գացող չկայ . վասն զի իմ բար-կութիւնս անոր բոլոր բազմու-
15 թեանը վրայ է ։ Դուրսէն սուր , ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ . դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի , ու քաղաքին մէջ եղողը սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ ։
16 Եւ անոնց ազատուածները որ պիտի ազատին , լեռներուն վրայ ձորերու աղաւնիներուն պէս պիտի ըլլան . ամէնքը պիտի հեծեծեն , ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար ։
17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան , ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի
18 հալին ։ Եւ անոնք ՝ քուրձեր պիտի հագնին , ու ղանդնոք սոսկումը

պիտի ծածկէ . ու ամէն երեսի վրայ՝ ամօթ , և անոնց ամէն գլուխն վրայ
19 կնատութիւն պիտի ըլլայ ։ Իրենց արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի նետեն ։ ու անոնց ոսկին անարգ բան մը պիտի սեպուի . անոնց ար-ծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկու-թեան օրը կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազատելու . անով պիտի չկրնան իրենց անձը կշտացընել , ոչ ալ իրենց փորը լեցընել , վասն զի անիկայ ՝ իրենց անօրէնութեա-
20 նը դայլակղութիւնը եղաւ ։ Ի-րենց զարդերուն փառքը հպարտու-թեան դարձուցին . ոն անով իրենց գարշելութիւնները՝ իրենց պղծու-թիւններուն պատկերները չնեցին . ասոր համար անոնց առջևը ա-նարդ բան մը կ'ընեմ զանիկայ .
21 Եւ զանիկայ օտարներուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ յափշտակեն , ու երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանի-կայ կողոպտեն , ու զանիկայ պիտի
22 պղծեն ։ Եւ իմ երեսս անոնցմէ պիտի դարձընեմ , ու իմ գաղտնի տեղս պիտի պղծեն . և հոն բռնա-ւորներ պիտի մտնեն , ու զանիկայ պիտի պղծեն ։
23 Մէկ շղթայ մը շինէ , վասն զի երկիրը արեան դատաստանով լե-ցուեցաւ , ու քաղաքը բռնու-
24 թիւնով լեցուեցաւ ։ Եւ ազգե-րուն խիստ չարերը պիտի բերեմ , ու անոնց տուները պիտի ժառան-գեն . և բռնաւորներուն ամբար-տաւանութիւնը պիտի դադրեցը-նեմ , ու անոնց սուրբ տեղերը պիւ-
25 տի պղծուին ։ Կործանումը կու գայ . ու խաղաղութիւն պիտի փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի ։
26 Պատուհասի վրայ պատուհաս պի-տի գայ , և զուժի վրայ զուժ պիտի ըլլայ . ու մարգարէն տեսիլք պի-տի ուզէն , և քահանային օրէնքը՝ ու ծերերէն խորհուրդը պիտի կոր-
27 սուի ։ Թագաւորը սուգ պիտի բռնէ , ու իշխանը սոսկում պիտի հագնի , ու երկրին ժողովուրդին ձեռքերը վախով պիտի թուլնան . անոնց ճամբաներուն համեմատ ա-նոնց հատուցում պիտի ընեմ , և անոնց դատաստաններուն համե-մատ զանոնք պիտի դատեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Երուսաղեմի մէջ սատուածային տեսիլքով կը ցուցուի Եզեկիելին՝ 5 Նախանձու կուռքը , 7 պատկերներու տունը , 13 Թամուզին համար սուգ բնողները , 15 արեգակին երկրպագու-թիւն բնողները ։ 18 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց կատարելութեանը համար ։

1 Եւ եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վե-ցերորդ ամսուն հինգերորդ օրը

ես իմ տանս մէջ կը նստէի , և
ցուրտ ձեւերը իմ առջեւս կը
նստէին , ու հոն Տէր Եհովային
2 ձեռքը իմ վրաս էր ։ Եւ նա-
յեցայ , ու ահա հարուածք
մը կար կրակի երեւոյթով . անոր
երիկամնոյը երեւոյթէն վար կրակ
էր , ու անոր երիկամունքներէն
վեր տակակղզինի նման փայլուն
3 երեւոյթ մը կար ։ Եւ անիկայ Ի ձեռ-
քի նմանութիւն մը երկրնցուց ,
ու իմ գլխուս վարսէրն բռնեց . ու
Հոգին զիս երկրի ու երկինքի մէջ
տեղը վերցուց , և Ի զիս Աստուծոյ
տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՝ի հիւ-
սիս նայող ներքին դրանը մուտքը
բերաւ , ուր որ Ի նախանձ դրդող
4 նախանձու կուռքը կը կենար ։ Եւ
ահա հոն՝ դաշտի մէջ Ի տեսած տե-
սիլքիս պէս Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը կար ։
5 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
հիմա քու աչքերդ դէպ՝ի հիւսիս
վերցուր . ու երբոր աչքերս դէպ՝ի
հիւսիս վերցուցի , ահա սեղանին
դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը
6 ա՛ս նախանձու կուռքը կար ։ Ան
ատենը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝
կը տեսնե՞ս ասոնց ըրածը՝ ան մեծ
պղծութիւնները որ Իսրայէլի տու-
նը հոս կ՚ընէ , որպէս զի ես իմ
սրբարանէս հեռանամ . բայց նո-
րէն դարձիր , ու աւելի մեծ պղծու-
թիւններ պիտի տեսնես ։
7 Եւ զիս գաւիթին դուռը տա-
րաւ . ու տեսայ , և ահա պատին
8 վրայ մէկ ծակ մը կար ։ Ու ինծի
ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ հիմա ա՛ս
պատը փորէ՛ . ու երբոր պատը
փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար ։
9 Եւ ինծի ըսաւ , Մտի՛ր ու տե՛ս
ան չար պղծութիւնները որ անոնք
10 հոս կ՚ընեն ։ Ու ես մտայ ու
տեսայ , և ահա ամէն տեսակ սո-
ղուններու ու գարշելի անասուննե-
րու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տանը
բոլոր կուռքերը պատին վրայ չուրջ-
11 ջանակի փորուած էր ։ Ու անոնց
առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տա-
նը ծերերէն եօթանասուն մարդ ,
և Սափանի որդին Եզեղնիա ալ
անոնց մէջը կայնած էր , ամէն մէկը
ձեռքը բուրվառ ունէր , ու խունկ
կին ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր ։
12 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մար-
դոյ՝ կը տեսնե՞ս Թէ ինչեր կ՚ընեն
Իսրայէլի տանը ծերերը մէթ տեղը՝
ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերաս-
տանը մէջ . վասն զի անոնք կ՚ըսեն
Թէ Տէրը մեզ չտեսներ ; Տէրը եր-
13 կիրը թողուց ։ Ու ինծի ըսաւ , Նո-
րէն դարձիր , և անոնց ըրած աւելի
մեծ պղծութիւնները պիտի տեսնես ։
14 Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ՝ի
հիւսիս ղղող դրանը մուտքը բե-
րաւ . և ահա հոն թամուզին համար
15 լացող կիներները կը նստէին ։ Ու
ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ կը
տեսնե՞ս . նորէն դարձիր , ու ա-
սոնցմէ աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես ։
16 Եւ զիս Տէրոջը տանը ներքին
գաւիթը բերաւ . և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ Նորահին ու սե-
ղանին մէջտեղը Է քսանուհինգ մար-
դու չափ կային . անոնք Ի կոնակ-
նին Տէրոջը տաճարին դարձուցեր
էին , ու երեսնին արեւելքին , ու
դէպ՝ի արեւելք Արեւուն երկրպա-
17 գութիւն կ՚ընէին ։ Եւ ինծի ըսաւ ,
Որդի՛ մարդոյ՝ տեսա՞ր . միթէ ցու-
զալի տանը պզտիկ բան կ՚երևնայ
իրենց հոս ըրած պղծութիւնները
ընելը , որ հերկիրն ալ բռնութիւ-
նով լեցուցին , ու զիս բարկացընե-
լու դարձան . և ահա ճիւղը իրենց
18 քիթին կ՚երկընցընեն ։ Ի Ու ես ալ
սրտմտութեամբ պիտի վարուիմ
անոնց հետ . չաչքս պիտի չխնայէ ,
ու պիտի չողորմիմ . և անոնք ի իմ
ականջներուս մեծ ձայնով պիտի
կանչեն , սակայն անոնց մտիկ պի-
տի չընեմ ։

ԳԼ · Թ

1 Մէկ տեսիլքի մը միջոցով կը ցուցուի Թէ ո-
մանք պիտի փրկուէին , 5 և միւսներուն պի-
տի կորսուէին · 8 և Թէ Աստուած անոնց դէմ
մաղաքք պիտի յղեդուներ ։

1 Նաև մեծ ձայնով կանչեց իմ ա-
կանջներուս , ու ըսաւ , Քա-
ղաքին վրայ որոշուածները մօտե-
ցուցէ՛ք , ու ամէն մէկը իր ապա-
կանիչ գործիքը իր ձեռքը առէ՛ք ։
2 Նայ ։ Եւ ահա դէպ՝ի հիւսիս նա-
յող վերի դրանը ճամբայէն վեց
մարդ կու գար , ու ամէն մէկուն
կոտորիչ գործիքը իր ձեռքն էր .
և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդ մը կար , ու մէջքը գրա-
դիրի կաղամար ունէր . և անոնք
գացին պղնձէ սեղանին քովը կայ-
3 նեցան ։ Ու Ի Իսրայէլի Աստու-
ծոյն փառքը՝ որ քերովբէներուն
վրան էր , անոնց վրայէն տանը սե-
մը ելաւ ։
Եւ ան կտաւէ զգեստ հագած ,
ու մէջքը գրագիրի կաղամար ու-
4 նեցող մարդը կանչեց . Եւ Տէրը
անոր ըսաւ , քաղաքին մէջէն՝ Ե-
րուսաղէմին մէջէն անցի՛ր , ու անոր
մէջը եղած Է բոլոր պղծութիւննե-
րուն համար հառաչող ու ողբա-
ցող մարդոցը ճակատներուն վրայ
5 Տնշան դիր ։ Ու քանի որ ես կը
լսէի միւսներուն ըսաւ , Անոր ե-

ա ԳԼ · ժգ · 1 ։ ի · 1 ։ ԼԲ · 31 ։
բ ԳԼ · ա · 3 ։ գ · 22 ։
գ ԳԼ · ա · 26 , 27 ։
դ ԳԼ · ա · 4 ։
ե Դան · ե · 5 ։

զ ԳԼ · գ · 14 ։
է ԳԼ · ժա · 1 , 24 ։ խ · 2 ։

ը Երեմ · է · 30 ։ լբ · 34 ։ ԳԼ · է · 11 ։
թ Բ Օր · լբ · 16 , 21 ։
ժ ԳԼ · ա · 28 ։ գ · 22 , 23 ։

ի ԳԼ · Թ · 9 ։

ւ Ցովել · բ · 17 ։
ի ԳԼ · ժա · 1 ։
լ Երեմ · բ · 27 ։ լբ · 33 ։
խ Բ Օր · գ · 19 ։ Դ Թագ · իգ · 5 , 11 ։ Ցբբ · լ · 26 ։ Երեմ · խգ · 17 ։
ծ ԳԼ · Թ · 9 ։
կ ԳԼ · ե · 13 ։ ժգ · 42 ։ խգ · 13 ։
հ ԳԼ · ե · 11 ։ է · 4 , 9 ։ Թ · 5 , 10 ։
ձ Նահ · ա · 28 ։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ · ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Միք · գ · 4 ։ Զաք · է · 13 ։

տեղն քաղաքին անցէք ու զարձ կէք . է աչքերնիդ չվնայէ ու մի՛
6 ողրմիք . ՚ն՚երը , երիտասարդը ու կոյսը , պզտիկ տղաքը ու կնիկները սպաննեցէք ու կորսընցուցէք . բայց է վրան նշան ունեցող մարդու մը ամենևին մի՛ մօտենաք . ու Ը իմ սրբարանէս սկսեցէք : Ը Ռւստի տանը առջևը եղող ծեր
7 մարդիկներէն սկսան : Եւ անոնց ըսաւ . Տունը պղծեցէք , ու զա՛ւիթները մեռելներով լեցուցէ՛ք ու ելէ՛ք : Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին :
8 Ու երբոր զանոնք զարկին , ու ես մնացի , անատեն Ծերեսիս վրայ ինկայ և աղաղակելով ըսի , ԷՈ՛Հ Տէր Եհովայ՝ դուն Երուսաղէմի վրա՞յ քու բարկութիւնդ թափելով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնա-
9 ջի՞նջ պիտի ընես : Ու ինծի ըսաւ , Իսրայէլի և Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է , ու Երկիրը արիւնով լեցուեցաւ և քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . վասն զի ըսին , Է Տէրը երկիրը թողուց , ու Ծ Տէրը
10 չտեսներ : Եւ հիմա իմ ակսս ալ պիտի չվնայէ ու պիտի չողրմիմ . հիրենց ճամբաները ի՛րենց գլուխը պիտի բերեմ :
11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հագած ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը լուր բերաւ ու ըսաւ , Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի :

Գ Լ . Ա

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քաղաքին վրայ ցանուելու կրակի կայծերը : 8 Քերովբէներուն տեսիլքը :

1 Ես տեսայ որ ահա՛ քերովբէներուն գլխուն վրայի Հաստատուած Թեանը մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս աթոռի ձևով նմանութիւն մը
2 կ՚երևնար անոնց վրայ : Ը Ու կտաւէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ ու ըսաւ , Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր , և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող է կրակի կայծերէն լեցուր , ու Տ քաղաքին վրայ ցանէ . և անիկայ իմ աչքերուս առ-
3 ջև մտաւ : Ու երբոր ան մարդը մտաւ , քերովբէները տանը աջ կողմը կայներ էին , և ամպը ներքին
4 գաւիթը լեցուցեր էր : Ը Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը սեմը վերացաւ , և տունը ամպով լեցուեցաւ , ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծա-
5 ռութեամբը լեցուեցաւ : Եւ է քերովբէից թևերուն ձայնը մինչև արտաքին գաւիթը կը լսուէր Ըն-

մենակարող Աստուծոյն ձայնին
6 պէս , երբոր կը խօսի : Ու երբոր կտաւէ զգեստ հագած մարդուն հրամայեց , ու ըսաւ Թէ քերովբէներուն մէջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ , անիկայ գնաց անիւներուն քովը կայնե-
7 ցաւ : Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկընցուց ու առաւ , և կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ .
8 անիկայ ալ առաւ ու ելաւ : (Ը Ու քերովբէից թևերուն տակը մարդու ձեռքի նմանութիւն կ՚երևնար :)
9 Ժ Ես տեսայ որ ահա՛ քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար , ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ . ու անիւներուն երևոյթը Խոսկէքաս
10 րի կը նմանէր : Եւ անոնց երևոյթը չորսին ալ ձևը մէկ էր , որպէս Թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար :
11 Ա Գացածատեններն իրենց չորս կողմերուն վրայ կ՚երթային . գացածատեններն իրենց ալ ի՛նչ կողմը որ գլուխը կը նայէր , անոր ետևէն կ՚երթային , գացած ատեններն չէին
12 դառնար : Եւ անոնց բոլոր մարմինը , կռնակները ու ձեռքերը ու թևերը , և Ի անիւները՝ աչքերէն լեցուն էին անիւներէն ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին : Ընդ անիւներուն համար լսեցի որ անոնց անուն դր-
14 ուեցաւ՝ * Մրրիկ : Ը Ու ամէն մէկը չորս երես ունէր . առջի երեսը քերովբէի երես էր , երկրորդ երեսը մարդու երես էր , ու երրորդը առիւծի երես էր , և չորրորդը ար-
15 ծիւի երես էր : Ու քերովբէները վերացան : Քորար դետին քովը տեսած կենդանիներս ասոնք էին :
16 Ը Ու երբոր քերովբէները կ՚երթային , անիւներն ալ անոնց քովէն կ՚երթային , ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թևերնին կը վերցընէին , աս անիւներն ալ անոնց քովէն չէին զա-
17 տուեր : Ե Երբոր անոնք կայնէին , ասոնք ալ կը կայնէին . երբոր անոնք վերանային , ասոնք ալ կը վերանային անոնց հետ . վասն զի անոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար :
18 Եւ Ղ Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ , ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ : Եւ իմ աչքերուս առջևը Ճ քերովբէները ելլելով Թեւերնին վերցուցին , ու երկրէն բարձրացան . անիւներն ալ անոնց հետև էին , ու Տէրոջը տանը արևելեան դրանը մուտքը կայնեցան ,

տեղն քաղաքին անցէք ու զարձ կէք . է աչքերնիդ չվնայէ ու մի՛
6 ողրմիք . ՚ն՚երը , երիտասարդը ու կոյսը , պզտիկ տղաքը ու կնիկները սպաննեցէք ու կորսընցուցէք . բայց է վրան նշան ունեցող մարդու մը ամենևին մի՛ մօտենաք . ու Ը իմ սրբարանէս սկսեցէք : Ը Ռւստի տանը առջևը եղող ծեր
7 մարդիկներէն սկսան : Եւ անոնց ըսաւ . Տունը պղծեցէք , ու զա՛ւիթները մեռելներով լեցուցէ՛ք ու ելէ՛ք : Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին :
8 Ու երբոր զանոնք զարկին , ու ես մնացի , ան ատեն Ծերեսիս վրայ ինկայ և աղաղակելով ըսի , ԷՈ՛Հ Տէր Եհովայ՝ դուն Երուսաղէմի վրա՞յ քու բարկութիւնդ թափելով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնա-
9 ջի՞նջ պիտի ընես : Ու ինծի ըսաւ , Իսրայէլի և Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է , ու Երկիրը արիւնով լեցուեցաւ և քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ . վասն զի ըսին , Է Տէրը երկիրը թողուց , ու Ծ Տէրը
10 չտեսներ : Եւ հիմա իմ ակսս ալ պիտի չվնայէ ու պիտի չողրմիմ . հիրենց ճամբաները ի՛րենց գլուխը պիտի բերեմ :
11 Եւ ահա՛ կտաւէ զգեստ հագած ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը լուր բերաւ ու ըսաւ , Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի :

Գ Լ . Ա

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քաղաքին վրայ ցանուելու կրակի կայծերը : 8 Քերովբէներուն տեսիլքը :

1 Ես տեսայ որ ահա՛ քերովբէներուն գլխուն վրայի Հաստատուած Թեանը մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս աթոռի ձևով նմանութիւն մը
2 կ՚երևնար անոնց վրայ : Ը Ու կտաւէ զգեստ հագած մարդուն խօսեցաւ ու ըսաւ , Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր , և ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող է կրակի կայծերէն լեցուր , ու Տ քաղաքին վրայ ցանէ . և անիկայ իմ աչքերուս առ-
3 ջև մտաւ : Ու երբոր ան մարդը մտաւ , քերովբէները տանը աջ կողմը կայներ էին , և ամպը ներքին
4 գաւիթը լեցուցեր էր : Ը Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն տանը սեմը վերացաւ , և տունը ամպով լեցուեցաւ , ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծա-
5 ռութեամբը լեցուեցաւ : Եւ է քերովբէից թևերուն ձայնը մինչև արտաքին գաւիթը կը լսուէր Ըն-

մենակարող Աստուծոյն ձայնին
6 պէս , երբոր կը խօսի : Ու երբոր կտաւէ զգեստ հագած մարդուն հրամայեց , ու ըսաւ Թէ քերովբէներուն մէջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ , անիկայ գնաց անիւներուն քովը կայնե-
7 ցաւ : Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկընցուց ու առաւ , և կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռքը տուաւ .
8 անիկայ ալ առաւ ու ելաւ : (Ը Ու քերովբէից թևերուն տակը մարդու ձեռքի նմանութիւն կ՚երևնար :)
9 Ժ Ես տեսայ որ ահա՛ քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար , ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ . ու անիւներուն երևոյթը Խոսկէքաս
10 րի կը նմանէր : Եւ անոնց երևոյթը չորսին ալ ձևը մէկ էր , որպէս Թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար :
11 Ա Գացած ատեններն իրենց չորս կողմերուն վրայ կ՚երթային . գացած ատեններն իրենց ալ ի՛նչ կողմը որ գլուխը կը նայէր , անոր ետևէն կ՚երթային , գացած ատեններն չէին
12 դառնար : Եւ անոնց բոլոր մարմինը , կռնակները ու ձեռքերը ու թևերը , և Ի անիւները՝ աչքերէն լեցուն էին անիւներէն ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին : Ընդ անիւներուն համար լսեցի որ անոնց անուն դր-
14 ուեցաւ՝ * Մրրիկ : Ը Ու ամէն մէկը չորս երես ունէր . առջի երեսը քերովբէի երես էր , երկրորդ երեսը մարդու երես էր , ու երրորդը առիւծի երես էր , և չորրորդը արծիւի երես էր : Ու քերովբէները վերացան : Քորար դետին քովը տեսած կենդանիներս ասոնք էին :
15 Ա Ու երբոր քերովբէները կ՚երթային , անիւներն ալ անոնց քովէն կ՚երթային , ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թևերնին կը վերցընէին , աս անիւներն ալ անոնց քովէն չէին զա-
16 տուեր : Ե Երբոր անոնք կայնէին , ասոնք ալ կը կայնէին . երբոր անոնք վերանային , ասոնք ալ կը վերանային անոնց հետ . վասն զի անոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար :
17 Եւ Ղ Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ , ու քերովբէներուն
18 վրայ կայնեցաւ : Եւ իմ աչքերուս առջևը Ճ քերովբէները ելլելով Թեւերնին վերցուցին , ու երկրէն բարձրացան . անիւներն ալ անոնց հետև էին , ու Տէրոջը տանը արևելեան դրանը մուտքը կայնեցան ,

Ի Հեր 10 : Գլ . Ե . 11 : ՂԲՄՆ . ԼՂ . 17 : Ի Յայտ . Թ . 4 : Ը Եզեկ . ԻԵ . 29 : ապճատ . Դ . 17 : Ի Գլ . Ը . 11 : 12 : 16 :

Ժ Թուա . Ժգ . 5 : Ժգ . 4 , 22 , 45 : Ցես . Կ . 6 : Ի Գլ . Ժա . 13 :

Լգ Թագ . Իա . 16 : Գլ . Ը . 17 : Ի Գլ . Ը . 12 : Ծ Սադ . Ժ . 11 : Եա . ԻԹ . 15 : Ի Գլ . Ե . 11 : Կ . 4 : Ը . 18 : Հ Գլ . Ժա . 21 :

— Գլ . Ա . 22 , 26 :

Բ Գլ . Թ . 2 , 3 :

Է Գլ . Ա . 13 : Ը Տես Յայտ . Ը . 5 :

Ի Տես Հեր 18 : Գլ . Ա . 28 : Թ . 3 :

Ղ Թագ . Ը . 10 , 11 : Գլ . Խգ . 5 :

Ի Գլ . Ա . 24 : Ը Սադ . ԻԹ . 3 , ՃԷ :

Ա Հեր 21 :

Ժ Գլ . Ա . 15 :

Ի Գլ . Ա . 16 :

Լ Գլ . Ա . 17 :

Ի Գլ . Ա . 18 :

* Կամ՝ Դիւրաթափուղ , Եբր . Փաղ-փաղ :

Ծ Գլ . Ա . 6 , 10 :

Ի Գլ . Ա . 5 :

Հ Գլ . Ա . 19 :

Ի Գլ . Ա . 12 , 20 , 21 :

Ղ Հեր 4 :

Ճ Գլ . Ժա . 22 :

ու Իսրայէլէ Աստուծոյն փառքը
20 վերէն անոնց վրայ էր : ՚ Քոջար
գետին քովը Իսրայէլէ Աստուծոյն
տակը յտեսած կենդանիներս ասոնք
էին , ու գիտցայ որ անոնք քերով-
21 բէներ են : Ե Ամէն մէկը չորս երես՝
ու ոտքն մէկը չորս թև ունէր , և
անոնց թևերուն տակը մարդու
22 ձեռքերու նմանութիւն կար : Ու
՚ անոնց երեսներուն երևոյթը նոյն
երեսներուն ի՛նմանէր , որ Քոջար
գետին քովը տեսայ , թէ՛ անոնց
կերպարանքը և թէ իրենք . Ամէն
մէկը շիտակ յառաջ կերթար :

ՆՀ · ՔՂ · 594

՚ ԳԼ · ա · 1 ։
յ ԳԼ · ա · 22 ։ Հմր 15 ։

Ն ԳԼ · ա · 6 ։ Հմր 14 ։
Ղ ԳԼ · ա · 8 ։ Հմր 8 ։

՝ ԳԼ · ա · 10 ։

Ղ ԳԼ · ա · 12 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Իշխանութիւնն մնապարծութիւնը · 4 անոնց մեղքը ու դատաստանը ։ 13 Երբոր Եզեկիէլ կը գանգատի , Աստուած անոր կը յայտնէ իր դիտաւորութիւնը՝ թէ պիտի ազատէ մէկ մնացորդ մը , 21 և պիտի պատժէ չարերը ։ 22 Աստուծոյ փառքը քաղաքէն կը վերնայ ։ 24 Եզեկիէլ գերիներուն կը դառնայ ։

՝ ԳԼ · գ · 12 , 14 ։ ը · 3 ։ Հմր 24 ։
Բ ԳԼ · ժ · 19 ։
Է Տես ԳԼ · ը · 16 ։

Ա Ետև ՝ Հոգին զիս վերցուց , ու Տէ-
րոջը տանը դէպ ի Բ արևելք նա-
յողս արևելեան դուռը բերաւ . և
ահա Է դրանը մուտքը քսանուհինգ
մարդ կար , ու անոնց մէջը ժողո-
վուրդին իշխանները՝ Ազզուրի որդին
Ցեզոնիան ու Բանեայի որդին
2 Փաղատիան տեսայ : Եւ անիկայ
ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ ասոնք
են ան մարդիկները որ անօրէնու-
թիւն կը մտածեն , ու չար խոր-
հուրդներ կու տան աս քաղաքիս
3 մէջ , Ո՛ր կ՚ըսեն , Ը Մօտ չէ ժա-
մանակը , տուներ շինենք . Ասս
Թ ալ կաթսայ է , ու մենք միս
4 ենք : Ուստի մարգարէացիր անոնց
վրայ , մարգարէացիր՝ որդի մարդոյ :
5 Ան ատենը Ղ Տէրոջը Հոգին իմ
վրաս ինկաւ ու ինծի ըսաւ ՝ ,
Ըսէ՛ որ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուք այսպէս ըսիք՝ ով Իսրայէլի տունը , բայց ես ձեր միտքերն ան-
6 ցածը գիտեմ : Բ Դուք աս քա-
ղաքիս մէջ ձեր սպաննուածները շատցուցիք , ու անոր փողոցները
7 սպաննուածներով լեցուցիք : Ա-
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ը Ձեր սպաննուածները որ անոր մէջը դրիք , անոնք միսն են , ու անիկայ կաթսան է . Ի բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ :
8 Դուք սուրէն վախցաք ՝ , ու ես սուրը ձեր վրայ պիտի բերեմ՝
9 կ՚ըսէ Տէր Եհովան : Ու ձեզ ա-
նոր մէջէն պիտի հանեմ , և ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ , ու Ժ ձեր մէջը դատաստան-
10 ներ ի՛ գործ պիտի դնեմ : Լ Դուք սրով պիտի իյնաք . Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
տեմ , Խ ու պիտի գիտնաք թէ ես

11 եմ Տէրը : Ծ Ան Ժողովը ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ , որ դուք անոր մէջը միս ըլլաք . Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ , Ո՛ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը . վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չգալեցիք , ու իմ իրաւունք-
ներս ի՛ գործ չդրիք , հապա Հ ձեր բոլորտիքը եղող ազգերուն սովո-
րութեացը համեմատ վարուեցաք :
13 Ո Եղաւ որ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս Յ Բանեայի որդին Փաղատիա մեռաւ . Ղան ատենը երեսիս վրայ ինկայ , բարձր ձայնով աղաղակեցի , ու ըսի , Ո՛հ , Տէր Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառէ՞ս : Ան
ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ , քու եղբայրներդ , քու ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝ որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ը-
սին , Տէրոջը բովէն հեռացէ՛ք . աս երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է :
16 Անոր համար ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Թէպէտև զանոնք ազգերուն մէջը հեռացուցի , ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի , Ֆբայց անոնց մնած երկիրներուն մէջը քիչ մը ոտքն անոնց արբարան
17 պիտի ըլլամ : Անոր համար ըսէ՛ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձ Ձեզ ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ՝ և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք , ու ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը :
18 Եւ հոն պիտի մտնեն , ու չանոր
բոլոր գարշութիւնները ու բոլոր պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցընեն : Եւ Ն անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ , ու Ւ անոնց ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ . և անոնց մարմինէն Ֆքարեղէն սիրտը պիտի հանեմ , ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ . Ո Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն , ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն , ու զանոնք ի՛ գործ դնեն , Ղև անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան , ես ալ անոնց Աս-
21 տուած ըլլամ : Բայց անոնց՝ որոնց
սիրտը իրենց կամացը գարշութիւն-
ներուն ու պղծութիւններուն ե-
տևէն կ՚երթայ , Ն անոնց ճամբան իրենց գլուխը պիտի բերեմ , կ՚ը-
սէ Տէր Եհովան :
22 Ու քերովբէները ՝ իրենց թևերը
վերցուցին , ու անիւները անոնց քովն էին , և Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վերէն անոնց վրան էր :
23 Ու ՝ Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ-
տեղին վրայէն ելաւ , և քաղաքին

ՆՀ · ՔՂ · 594

Ֆ Տես Հմր 3։

Ղ Հմր 10 ։

Հ Ղէ · ժը · 3 , 24 , ըէ ։ Բ Օր · ժը · 30 , 31 ։ ԳԼ · ը · 10 , 14 , 16 ։
Յ Հմր 1 ։ Տես Գոր · և · 5 ։
Ղ ԳԼ · Թ · 8 ։

Ֆ Սաղ · ղ · 1 ։ ՟ · 9 ։ Եա · ը · 14 ։

՛ Երեմ · իդ · 5 ։ ԳԼ · իը · 25 ։ Լղ · 13 ։ Լղ · 24 ։

յ ԳԼ · լէ · 23 ։

Ն Երեմ · լը · 39 ։ ԳԼ · Լղ · 26 , 27 ։ Տես Սոփ · զ · 9 ։
Ւ Սաղ · ծա · 10 ։ Երեմ · լ՟ · 33 ։ լը · 39 ։ ԳԼ · ժը · 31 ։
՝ Զաք · է · 12 ։
Ւ Սաղ · ճԺ · 45 ։
Ֆ Երեմ · իդ · 7 ։ ԳԼ · ժ · 11 ։ Լղ · 28 ։ լէ · 27 ։
Ղ ԳԼ · Թ · 10 ։ իբ · 31 ։

՝ ԳԼ · ա · 19 ։ ժ · 19 ։

՝ ԳԼ · ը · 4 ։ Թ · 3 ։ ժ · 4 , 18 ։ խգ · 4 ։

Ն · ք · գ · 594

Վարևելեան կողմը եղող Ղևռանը վրայ կայնեցաւ ։

24 Ու Ի Հոդին զիս վերցուց , ու քաղաքացւոց երկիրը եղող գերի- ներուն քովը բերաւ , և ահա էր Աստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի մէջ . ու ան տեսած տեսիլքս իմ

25 վրայէս ելաւ ։ Ու ես գերիներուն խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ ինծի յայտներ էր ։

Գ Լ · Ժ Բ

1 Եզեկիելին չուելուն օրինակովը 8 Անհնազանդին գերութիւնը կը ցուցնի ։ 17 Եզեկիելին գո- դալը Հրէից ամայութիւնը կը նշանակէր ։ 21 Հրէից անապարհ առակը կը յանդիմանուի ։ 26 Տեսիլքին շուտով կատարուիլը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ դուն ապստամբներու տանը մէջ բնա- կած ես , որ անոնք Ի տեսնելու աչ- քեր ունին , ու չեն տեսներ , Ա լը- սելու ականջներ ունին , ու չեն լսեր . Ի վասն զի անոնք ապստամբ-
3 ներու տուն են ։ Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի չուելու կարասիներ պատրաստէ , ու անոնց աչքերուն առջևը ցորեկով չուէ՝ , և անոնց աչքերուն առջևը քու Եղեռ տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ , գուցէ * ու- շադրութիւն ընեն , թէև անոնք "
4 ապստամբներու տուն են ։ Եւ ա- նոնց աչքերուն առջևը քու կա- րասիներդ ցորեկով հանես՝ չուելու կարասիներու պէս . բայց դուն ա- նոնց աչքերուն առջևը իրիկունը ելլես՝ գերութեան դացողներուն
5 պէս ։ Անոնց աչքերուն առջևը պատը ծակես ու անկէ հանես .
6 Անոնց աչքերուն առջևը ջանա՛ ու- սիդ վրայ վերցնես , ա՛ մթընցած առնես . երեսդ ծածկէ՛ որ երկիրը չտեսնես . Ի վասն զի քեզ Իսրայէլի տանը նշան տուի ։
7 Եւ այնպէս ըրի , ինչպէս որ ին- ծի հրամայուեցաւ . իմ կարասի- ներս չուելու կարասիներու պէս ցորեկով հանեցի , ու իրիկունը ձեռքովս պատը ծակեցի , ա՛ մը- թընցած առնես հանեցի . անոնց աչքերուն առջևը ուսիս վրայ վեր-
8 ցուցի ։ Եւ առտուանց Տէրոջը
9 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը՝ Ան ա- պրատմբներու տունը քեզի չըսի՞ն
10 Թէ Ն Ա՞տ ի՞նչ կ՚ընես ։ Անոնց ըսէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ Ի պատգամը՝ Երուսաղէմի մէջ եղող իշխանին , ու հոն Բ Ո՛լ Իսրայէլի բոլոր տանը համար է ։
11 Ըսէ՝ , Ը Ձ՛ս ձեզի համար նշան եմ . ես ինչպէս որ ըրի , անոնց այնպէս պիտի ըլլայ . Ի անոնք պիտի չուեն

12 ա՛ գերութեան երթան ։ Եւ ա- նոնց մէջը եղող Ի իշխանը էր ուսին վրայ Բ Ե՛ պիտի վերցընէ , ու մը- թընցած առնէն պիտի ելլէ . պատը պիտի ծակեն՝ որ անկէ հանեն . անիկայ իր երեսը պիտի ծածկէ ,
13 որ երկիրը աչքով չտեսնէ ։ Եւ Ի անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տա- րածեմ , ու անիկայ իմ որոգայ- թիս մէջ պիտի բռնուի . և Ե զանի- կայ Բաբիլոն՝ քաղդեացւոց երկիրը պիտի տանիմ , ու անիկայ ան տե- ղը պիտի չտեսնէ , թէև հոն պիտի
14 մեռնի ։ Եւ Ի անոր բոլորտիքը ե- ղող բոլոր օգնականները ու անոր բոլոր գունդերը՝ ամէն հովերու պիտի ցրուեմ , և Ի անոնց ետևէն
15 սուր պիտի քաշեմ ։ Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ , Ի պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
16 Ա՛նէ անոնցմէ՝ սուրէն , սովէն ու ժանտախտէն՝ քիչ մարդ ինծացորդ պիտի թողում , որպէս զի իրենց բոլոր պղծութիւնները պատմին ան ազգերուն մէջը՝ ուր որ պիտի մտնեն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
18 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Ն քու հացդ դողալով ուտես , ու ջուրդ տաղ- նապով և անձկութեամբ խմես ։
19 Ու երկրին ժողովուրդը ըսես , Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երու- սաղէմի բնակիչներուն վրայով՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Անոնք Ի- րենց հացը անձկութեամբ պիտի ուտեն , ու իրենց ջուրը ապշու- թեամբ պիտի խմեն . որպէս զի Ի- րենց երկիրը Ի բոլորովին Ղամայի ինայ՝ Ի իր բոլոր բնակչացը անիրաւ-
20 ութեանը պատճառաւ ։ Եւ մարդաբնակ քաղաքները պիտի աւերուին , ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
21 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
22 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ Ի Ա- բրայէլի երկրին մէջ կը Ի գործածէք , ու կ՚ըսէք , Ի Օրերը կ՚երկարնան , ու
23 ամէն տեսիլք պարապ կ՚ելլէ ։ Անոր համար անոնց ըսէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛ս առակը պիտի խափանեմ , և ա՛ս առակը Ի Ա- սրայէլի մէջ պիտի չգըոյ- ցեն . բայց անոնց ըսէ՝ , Ի Օրերը մօտեցան , նաև ամէն տեսիլքին
24 կատարումը ։ Վասն զի Իսրայէլի տանը մէջ Ի ամբարիշտ տեսիլք , և շողոքորթութեան դու-
25 շակութիւն պիտի չըլլայ ։ Քանզի Ի ես Տէրս կը խօսիմ " , ու " խօսած

Ն · ք · գ · 594

Ի Երեմ. լԹ · 4 ։

Ի Ցոբ · ԺԹ · 6 ։ Երեմ · ծբ · 9 ։ Ողո · ա · 13 ։ ԳԼ · ԺԷ · 20 ։

Լ Դ Թագ · իԷ · 7 ։ Ն- րեմ · ծբ · 11 ։ ԳԼ · ԺԷ · 16 ։

Խ Դ Թագ · իԷ · 4 , 5 ։ ԳԼ · Ե · 10 ։

Ծ ԳԼ · Ե · 2 , 12 ։

Կ Սադ · Թ · 16 ։ ԳԼ · զ · 7 , 14 ։ Ժա · 10 ։ Հիր 16 , 20 ։

Հ ԳԼ · զ · 8 , 9 , 10 ։

Ձ ԳԼ · զ · 16 ։

† ԵԷբ · իր լուԹեանն

Ղ Ջաք · է · 14 ։

ճ Սադ · ՃԷ · 34 ։

ՠ Հիր 27 ։ ԳԼ · Ժա · 3 ։ Ամով · զ · 3 ։ Բ Պետ · գ · 4 ։

յ Յովել · բ · 1 ։ Սոփ · ա · 14 ։

Ն ԳԼ · ԺԷ · 23 ։

Ն Ողո · բ · 14 ։

‡ Կա՛ ես եմ Տէրը , ես կը խօ- սիմ ,

" Ես · ՃԹ · 11 ։ Հիր 28 ։ Դան · Թ · 12 ։ Ղու · իա · 33 ։

* Կա՛ տես. նեն Թէ ի- րենք

Ե Ես · ը · 18 ։ ԳԼ · գ · 3 ։ իԷ · 24 ։ Հիր 11 ։

Ի ԳԼ · բ · 5 ։

Ղ ԳԼ · ԺԷ · 12 ։ իԷ · 19 ։

Խ Մաղ · ա · 1 ։

Ը Հիր 6 ։

Բ Դ Թագ · իԷ · 4 , 5 , 7 ։

խօսքս ՚ի գործ պիտի դրուի , ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջը , ով ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ , ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
27 ըսելով , Ո՛րդի՛ մարդոյ՝ ահա Իսրայէլի տունը կ՚ըսեն Թէ Ասոր տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար է , ու աւիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէու-
28 Թիւն կ՚ընէ : Ասոր համար անոնց ըսէ , Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան . Ա՛յսուհետեւ քնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ , հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ԳԼ . ԺԳ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւնը , 10 և անոնց պատ ծեփելը . 17 մարգարէուհիներուն ու անոնց բարձերուն վրայով :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց ըսուածէն մարգարէութիւն ընողներուն ըսէ՛ , Տէրոջը խօսքը
3 մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անգգամ մարգարէներուն՝ որոնք իրենց հոգիին ետեւէն կ՚երթան , ու բան մը տեսած չեն :
4 Փու մարգարէներդ՝ ով Իսրայէլ , եաւերակներու մէջ եղող աղուէս-
5 ներու պէս եղան : Ըսկսմատուս-Թեան տեղուանքը չելաք , ու Տէրոջը օրը պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար Իսրայէլի տունը
6 պարսպով չպատեցիք : Ե՚Անոնք ունայն տեսիլք և սուտ գուշակութիւն կը տեսնեն , և կ՚ըսեն Թէ Տէրը ըսաւ , Թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ . և յոյս կու տան Թէ էրէնց խօսքը պիտի կատարուի :
7 Մի՞թէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք , և սուտ գուշակութիւններ չխօսեցաք , ու չըսիք Թէ Տէրը խօսեցաւ , երբոր ես խօսած չէի :
8 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
9 Եհովան . Եւ իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող և սուտ գուշակութիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ . անոնք իմ ժողովուրդիս խորհուրդին մէջ պիտի չըլլան , Ու Իսրայէլի տան դրքին մէջ պիտի չգրուին , Ե՛ւ Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն . Ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէր Եհովան :
10 Որովհետեւ անոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն , և Ի՚ խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք ծեփով կը ծեփեն զանիկայ .
11 Ան կիրով ծեփողներուն ըսէ՛ որ Անիկայ պիտի փլի . Հորդահոս անձրեւ պիտի ըլլայ , և դուք՛ ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք . ու ՚ջնիյայ մրրկալից հովը պիտի
12 ճեղքէ : Եւ ահա էբէոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսո՞ն Թէ Ո՞ր է ան
13 ծեփը , որ դուք ծեփեցիք : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Իմ սրտմտութեամբս մրրկալից հով պիտի հանեմ , և իմ բարկութեամբս յորդահոս անձրեւ , ու սրտմտութեամբս կարկուտի քարեր պիտի ըլլան , որ ՚ջնիյայ քնա-
14 ջնիչ ընեն , Ու կիրով ծեփած պատերիդ պիտի փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր հիմը պիտի երեւնայ , և անիկայ պիտի իյնայ , ու դուք անոր մէջը բնաջինջ պիտի ըլլաք . Ե՛ու պիտի գիտնաք Թէ ես
15 եմ Տէրը : Եւ ես իմ սրտմտութիւնս պատին վրայ , ու զանիկայ կիրով ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ , Պատը ու զանիկայ ծեփողները
16 ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղեմի վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն , և անոր վրայով Ի՚խաղաղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան :
17 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ ծ երեսդ շուռկէ քու ժողովուրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ Ի՚որոնք իրենց սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն , ու անոնց
18 վրայ մարգարէացիր , Ու ըսէ ; Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ ան կիրկներուն՝ որ ամէն Թևերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի մարդոց գլուխներուն *լաչակներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան . Մի՞թէ դուք ՚իմ ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
19 րեցընէք : Եւ Ֆափեր լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար իմ ժողովուրդիս առջեւը զիս պիտի անարգէք , որպէս զի սուտութեան ականջ դնող ժողովուրդիս սուտութիւն զըուցելով՝ չմեռնելու հոգիները մեռցընէք , ու չապրելու հոգիները ապրեցընէք :
20 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք Ի՚թռչուններու պէս՝ , և զանոնք ձեր Թևերէն պիտի պատեմ , ու ան հոգիները պիտի արձակեմ ,

ՆՀԳ 594

Ե Երեմ . ղ . 14 : ը . 11 : ի Գլ . իբ . 28 : ի Գլ . լը . 22 :

ՆՀԳ 594

Ե Երեմ . ղ . 14 : ը . 11 : ի Գլ . իբ . 28 : ի Գլ . լը . 22 :

խօսքս ՚ի գործ պիտի դրուի , ալ պիտի չուշանայ . վասն զի ձեր օրերուն մէջը , ով ապստամբներու տուն , խօսք պիտի խօսիմ , ու պիտի կատարեմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ՆՀԳ 22 :

26 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
27 ըսելով , Ո՛րդի՛ մարդոյ՝ ահա Իսրայէլի տունը կ՚ըսեն Թէ Ասոր տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար է , ու աւիկայ հեռաւոր ժամանակներու համար մարգարէու-

ՊԲ Պետ . գ . 4 :

ՆՀԳ 23 , 25 :

28 Թիւն կ՚ընէ : Ասոր համար անոնց ըսէ , Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէր Եհովան . Ա՛յսուհետեւ քնաւ մէկ խօսքս պիտի չուշանայ , հապա իմ խօսած խօսքս պիտի կատարուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ԳԼ . ԺԳ

1 Սուտ մարգարէներուն յանդիմանութիւնը , 10 և անոնց պատ ծեփելը . 17 մարգարէուհիներուն ու անոնց բարձերուն վրայով :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ՚մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու իրենց Ի՚սրտէն մարգարէութիւն ընողներուն ըսէ՛ , Տէրոջը խօսքը

ՆՀԳ 17 :

3 մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ անգգամ մարգարէներուն՝ որոնք իրենց հոգիին ետեւէն կ՚երթան , ու բան մը տեսած չեն :

Ի Երեմ . ժգ . 14 : իգ . 16 , 26 :

4 Փու մարգարէներդ՝ ով Իսրայէլ , եաւերակներու մէջ եղող աղուէս-
5 ներու պէս եղան : Ըսկսմատուս-Թեան տեղուանքը չելաք , ու Տէրոջը օրը պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու համար Իսրայէլի տունը

Ի Երգ . ը . 15 :

Ե Սաղ . ճգ . 23 , 30 : ԳԼ . իբ . 30 :

6 պարսպով չպատեցիք : Ե՚Անոնք ունայն տեսիլք և սուտ գուշակութիւն կը տեսնեն , և կ՚ըսեն Թէ Տէրը ըսաւ , Թէև Տէրը զանոնք խրկած չէ . և յոյս կու տան Թէ էրէնց խօսքը պիտի կատարուի :

Ի ՀՀԳ 23 : ԳԼ . ԺԸ . 24 : իբ . 28 :

7 Մի՞թէ դուք ունայն տեսիլքներ չտեսաք , և սուտ գուշակութիւններ չխօսեցաք , ու չըսիք Թէ Տէրը խօսեցաւ , երբոր ես խօսած չէի :
8 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը սուտ ըլլալուն համար , ահա ես ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր
9 Եհովան . Եւ իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տեսնող և սուտ գուշակութիւն ընող մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ . անոնք իմ ժողովուրդիս խորհուրդին մէջ պիտի չըլլան , Ու Իսրայէլի տան դրքին մէջ պիտի չգրուին , Ե՛ւ Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն . Ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէր Եհովան :

Ե ԵԶԴ . բ . 59 , 62 : Նեեմ . է . 5 : Սաղ . կթ . 28 :

Ի ԳԼ . ի . 38 :

Ը ԳԼ . ժա . 10 , 12 :

10 Որովհետեւ անոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն , և Ի՚խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն , երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք ծեփով կը ծեփեն զանիկայ .
11 Ան կիրով ծեփողներուն ըսէ՛ որ Անիկայ պիտի փլի . Հորդահոս անձրեւ պիտի ըլլայ , և դուք՛ ով կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք . ու ՚ջնիյայ մրրկալից հովը պիտի
12 ճեղքէ : Եւ ահա էբէոր պատը փլի , ձեզի պիտի չըսո՞ն Թէ Ո՞ր է ան
13 ծեփը , որ դուք ծեփեցիք : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Իմ սրտմտութեամբս մրրկալից հով պիտի հանեմ , և իմ բարկութեամբս յորդահոս անձրեւ , ու սրտմտութեամբս կարկուտի քարեր պիտի ըլլան , որ ՚ջնիյայ քնաջնիչ ընեն ,
14 Ու կիրով ծեփած պատերիդ պիտի փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր հիմը պիտի երեւնայ , և անիկայ պիտի իյնայ , ու դուք անոր մէջը բնաջինջ պիտի ըլլաք . Ե՛ու պիտի գիտնաք Թէ ես
15 եմ Տէրը : Եւ ես իմ սրտմտութիւնս պատին վրայ , ու զանիկայ կիրով ծեփողներուն վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի պիտի ըսեմ , Պատը ու զանիկայ ծեփողները
16 ոչինչ եղան , Այսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Երուսաղեմի վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն , և անոր վրայով Ի՚խաղաղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն , քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

Ի Երեմ . ը . 14 : իբ . 9 :

17 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ ծ երեսդ շուռկէ քու ժողովուրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ Ի՚որոնք իրենց սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն , ու անոնց
18 վրայ մարգարէացիր , Ու ըսէ ; Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ ան կիրկներուն՝ որ ամէն Թևերու տակ բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի մարդոց գլուխներուն *լաչակներ կը շինեն , որ հոգիներ որսան . Մի՞թէ դուք ՚իմ ժողովուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
19 րեցընէք : Եւ Ֆափեր լեցուն գարիի համար , ու հացի պատառներու համար իմ ժողովուրդիս առջեւը զիս պիտի անարգէք , որպէս զի սուտութեան ականջ դնող ժողովուրդիս սուտութիւն զըուցելով՝ չմեռնելու հոգիները մեռցընէք , ու չապրելու հոգիները ապրեցընէք :
20 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք Ի՚թռչուններու պէս՝ , և զանոնք ձեր Թևերէն պիտի պատեմ , ու ան հոգիները պիտի արձակեմ ,

Ե Ծն . իբ . 18 :

* Կամ՝ երեսի բարձեր

Հ Բ Պետ . բ . 14 :

Յ Տե՛ս Առակ . իբ . 21 : Միք . գ . 5 :

ՆՇԱԽՍ ԱՆ Հոգիները որոնք դուբ
21 կ'որսաք *Թռչուններու պէս՝ : Եւ
ձեր լաչակները պիտի պատռեմ ,
ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն
պիտի ազատեմ , ու մէյմըն ալ ձեր
ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան . Ու-
պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :
22 Վասն զի դուբ արդարին սիրտը չէր
ստուԹիւններովը տրտմեցուցիք ,
որ ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած .
ու ձամբարշտին ձեռքը ուժովցու-
ցիք , որպէս զի իր չար ճամբայէն
23 չդառնայ ու ապրի : Անոր համար
մէկ էմէյմըն ալ ունայն տեսիլք պիտի
չտեսնէք , և գուշակուԹիւն պիտի
չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր
ձեռքէն պիտի ազատեմ . Եւ պի-
տի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ . ԺԴ

1 Աստուած կը պատասխանէ կռապաշտներուն՝ իրենց սրտին համեմատ . 6 զանոնք կը յորդո-
րէ որ ապաշխարեն , յաւաղ բերելով մելրեակ մարգարէներուն պատճառով գալու՝դատաս-
տանները : 12 Աստուծոյ անպատժելի վճիռը սովի վրայով , 15 սպանդի գազաններու , 17
սուրի , 19 և ժանտախտի վրայով : 22 Մէկ մնացորդ մը պիտի ազատուէր ուրիշներուն
օրինակ ըլլալու համար :

1 Եւ Իսրայէլի ծերերէն քանի մը
մարդիկ ինծի եկան , ու իմ
2 առջեւս նստան : Եւ Տէրոջը խօսքը
3 ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդ-
դոյ՝ ատ մարդիկը իրենց կուռքերը
իրենց սրտերուն մէջը կանդնեցին ,
ու ի իրենց անօրէնութեանը դայ-
Թակղութիւնը իրենց երեսներուն
առջեւը դրին . †միԹէ ընաւ †անոնց
4 պատասխան պիտի տամ՝ : Ուստի
անոնց հետ խօսէ՝ ու անոնց ըսէ՝ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իս-
րայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանդնէ , ու իր ան-
օրէնութեանը դայԹակղութիւնը
իր երեսին առջեւը դնէ , ու մարգա-
րէին գայ , ան եկողին՝ ես Տէրս ա-
նոր կուռքերուն շատութեանը հա-
մեմատ պատասխան պիտի տամ .
5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց
սիրտերէն բռնեմ , վասն զի անոնց
ամէնը իրենց կուռքերովը ինծմէ
օտարացան :
6 Անոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Դարձէ՛ք , ու ձեր կուռքերէն չէկ
դարձուցէ՛ք , և ձեր ամէն պղծու-
Թիւններէն երեսիդ դարձուցէ՛ք :
7 Քանզի Իսրայէլի տունէն կամ Իս-
րայէլի մէջ պանդուխտ եղող օտա-
րականներէն ով որ ինծմէ դատուի ,
և իր կուռքերը իր սրտին մէջը
կանդնէ , ու իր անօրէնութեանը
դայԹակղութիւնը իր երեսին առ-
ջեւը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր
միջոցովը ինծի հարցնելու համար ,
ես Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի
8 տամ՝ անոր . Ու իմ երեսս Ը ան
մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ ,
և զանիկայ Ի նշան ու առակ պիտի
ընեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս
մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . Ու-
պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :
9 Եւ Թէ որ մէկ մարգարէ մը ը-
խաբելով բան մը խօսի , ե ան մար-
գարէն ես տէրս սխալեցուցի . ու
իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկնե-
ցընեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլէն մէջէն զանիկայ պիտի կոր-
10 սընցընեմ : Ու անոնք իրենց պա-
տիժը պիտի կրեն . Քան Հարցընողին
պատիժը ու մարգարէին պատիժը
11 մէկ պիտի ըլլայ . Որպէս զի Իս-
րայէլի տունը ընծմէն ալ ինծմէ
չխոտորի , ու մէյմըն ալ իրենց
բոլոր յանցանքներովը չպղծուին ,
Բ հապա անոնք ինծի ժողովուրդ
ըլլան , ես ալ անոնց Աստուած
ըլլամ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
12 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
13 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Թէ որ մէկ
երկիր մը անհաւատարմութիւն ը-
նելով ինծի դէմ մեղանչէ , ու ես
անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցընեմ ,
ու ժ անոր հացին յատը կոտրեմ ,
և անոր վրայ սով խրկեմ , ու մար-
14 դը և անասունը անկէ կտրեմ . Է Ու-
Թէ որ այս իրեք մարդը՝ Նոյ , Դա-
նիէլ ու Ցոբ անոր մէջը ըլլան , ու-
նոնք Լ իրենց արդարութեամբը
Ճոչ իրենց Հոգին պիտի ազատեն՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան :
15 Թէ որ երկրին վրայ Խ չար գա-
զաններ բերեմ , որ զանիկայ անզա-
ւակ Թողուն , ու ամայի ըլլայ .
այնպէս որ գազաններուն պատճա-
16 ռաւ անկէ անցնող չըլլայ . Թ Թէ
որ ան իրեք մարդիկը անոր մէջը
ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան , որ իրենց տղաքները ու
աղջիկները պիտի չկարենան ազա-
տել . միայն իրենք պիտի ազատին ,
ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ :
17 Կամ Ի Թէ որ ան երկրին վրայ
սուր բերեմ , և ըսեմ Թէ Ո՛վ
սուր՝ երկրին մէջէն անցիր . ու
հանկ մարդը ու անասունը կըտ-
18 րեմ . Ն Եւ Ի՞ր որ ան իրեք մարդիկը
անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ իրենց տը-
ղաքները ու աղջիկները պիտի չկա-
րենան ազատել , բայց միայն ի-
րենք պիտի ազատին :
19 Կամ Թէ որ ան երկրին վրայ
Ղ ժանտախտ խրկեմ , ու արիւնով
Ճ իմ բարկութիւնս անոր վրայ
Թափեմ , այնպէս որ մարդը ու ա-
20 նասունը անկէ կտրեմ . Ֆ Եւ Նոյ ,

Ն . ք . գՀ . 594
* կամ՝ որ Թռչին ,
Ղ Հմր 9 :
ե Երեմ . իգ . 14 :
Ֆ Հմր 6 , ՃՃ ; ԳԼ . ժբ . 24 ; Մխ . գ . 6 :
յ Հմր 9 ; ԳԼ . ժգ . 8 ; ժե . 7 :

Իբր 594
ա ԳԼ . բ . 1 ; ի . 1 ; ԼԳ . 31 :
Բ ԳԼ . է . 19 ; Հմր 4 , 7 :
Է դ Թագ . գ . 13 :
† ԵՔբ . ա-նռնգմէ պի-տի հար-ցուիմ :

Ն . ք . գՀ . Իբր 594
Ր Ղև . ժե . 10 ; ի . 3 , 5 , 6 ; Երեմ . խգ . 11 ; ԳԼ ժե . 7 :
Ի Թես . իգ . 10 ; բ Օր . իբ . 37 ; ԳԼ ե . 15 :
Ղ ԳԼ . Զ . 7 ; Եգ Թագ . իբ . 23 ; Յոբ . ժբ . 16 ; Երեմ . դ . 10 ; բ Թես . բ . 10 :
ԸԲ Պետ . բ . 15 :
Բ ԳԼ . ժա . 20 ; ԼԷ . 27 :
Ճ Ղև . իգ . 26 ; Ես . գ . 1 ; ԳԼ . գ . 16 ; ե . 16 :
Ի Երեմ . ժե . 1 ; Հմր 16 , 18 , 20 ; Ցՙա Երեմ . է . 16 ; ժա . 14 ; ժգ . 11 :
Լ Առակ . ժա . 4 :
Խ Ղև . իգ . 22 ; ԳԼ . է . 17 :
Ծ Հմր 14 , 18 , 20 :
Կ Ղև . իգ . 25 ; ԳԼ . ե . 12 ; իա . 3 , 4 ; ԽԹ . Տ . ԼԲ . 21 :
Հ ԳԼ . ԻԷ . 13 ; Սոփ . ա . 3 :
Ձ Հմր 14 :
Ղ Բ Թագ . իգ . 15 ; ԳԼ . ԼՐ . 22 :
Ճ ԳԼ . է . Տ :
Ֆ Հմր 14 :

Ն·ՔԵ·ԳԲ· Իբր 594

Դանիէլ ու Ցոբ անոր մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ , որ էբէնց մէկ տղան կամ աղջիկը պիտի չկարենան ազատել . անոնք իրենց արդարութեամբը ՚ի՛նչ իրենց անձը պիտի ազատեն ։

21 Սակայն Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Ո՛րչափ աւելի , երբոր չես իմ չորս սաստիկ պատիժներս՝ սուրը , սովը , չար գազանները ու ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ խրկեմ , մարդը ու անասունը անկէ

22 կտրելու համար ։ Եւ այդ ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլլայ , այսինքն տղաքներու ու աղջիկներու՝ որոնք պիտի ելլեն . ահա անոնք ձեզի պիտի ելլեն , և դուք անոնց ճամբան ու անոնց գործքերը պիտի տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բերած չարիքին վրայով՝ անոր վրայ բերած բոլոր չարիքին վրայով պիտի

23 մխիթարուիք ։ Ու երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք , անոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և պիտի դիտնաք թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը , ՚առանց պատճառի ըրի՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ՆԵՐԵՄ· ԻԲ· Տ , 9 ։

ԳԼ · Ժ Ն

1 Որթին Ջիւղը բանի մը օգտակար չըլլալուն օրինակովը՝ 6 Երուսաղէմի մերժուիլը կ՚ցուցնէ ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ որթին փայտը ի՞նչ առաւել ունի ամէն ՚ի՛ր փայտերէն , այսինքն անոնկ չառաւիղ մը՝ որ անտառի

3 ծառերուն մէջն է ։ Միթէ անկէ վայտ կ՚առնուի՞ բանի մը գործածելու համար . կամ թէ անկէ ղից մը կ՚առնուի՞ անկէ աման մը

4 կախելու համար ։ Ահա ՚ի՛ր կրակի մէջ կը նետուի , անոր կերակուր ըլլալու համար . կրակը անոր երկու ծայրերը կ՚ուտէ , ու մէջը կ՚այրի . միթէ անիկայ բանի մը

5 օգտակար է ։ Ահա անիկայ ամբողջ եղած ատենը բանի մը չդար . ուր մնաց որ անիկայ բանի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը ղանիկայ ուր-

6 տելէն ու այրելէն ետքը ։ Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ . Անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերակուրի համար , այնպէս ալ Երուսաղէմի բնակիչ-

7 ները տուի ։ Եւ ի՛մ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ . դանոնք մէկ կրակէ պիտի ելլեն , և ուրիշ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ , պիտի դիտնաք թէ ես

8 եմ Տէրը ։ Եւ իրենց անհաւատարմութիւն ընելուն համար , երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ ։

ՆԵՂ· ԻԲ· Իբր 594

ԳԼ · Ժ Զ

1 Մարգարէն Թշուառ երախայի մը նմանութիւնով Երուսաղէմի բնական վիճակը կը սորագրէ ։ 6 Աստուծոյ չափազանց սէրը անոր վրայ ։ 15 Երուսաղէմի պլանդակ պատերկրկութիւնը ։ 35 անոր ծանր դատաստանները ։ 44 Անոր մեղքը՝ իր մօրը մեղքին հետ հաւասար , և իր քոյրերուն՝ Սոդոմին ու Սամարիայի մեղքերէն աւելի ըլլալով՝ սաստիկ պատիժներու կ՚արժանանայ ։ 60 Վերջը խաղաղութիւն կը խոստացուի անոր ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 2 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Երուսաղէմին իր պղծութիւնները 3 ըրը գիտցուր · Ու ըսէ , Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ՚ըսէ Երուսաղէմին . քու սկիզբդ ու ծնունդդ քանանացւոց երկրէն էր , Էբրու Հայրդ Ամորհացի , ու մայրդ Քետացի էր ։ 4 Եւ քու ծնունդդ այսպէս էր . Երբու ծնած օրդ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մաքրուելու համար ջրով չլուացուեցար և աղով չաղուեցար ու խանձարուրով չխնամուեցար ։ 5 Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի ողորմի , ու ասոնցմէ մէկը քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ քու անձիդ գարշելութեամբը դաշտի ե- 6 րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ մէջ կոխուած տեսայ . ու էբէոր արեանդ մէջն էիր , քեզի Ապրէ՝ ըսի . այո՛ էբէոր արեանդ մէջն էիր , 7 քեզի Ապրէ՝ ըսի . Քեզ դաշտի բոյսերուն պէս բիւրաւոր արի , և չատցար ու մեծցար , և կատարեալ գեղեցկութեան հասար . ստինքներդ գոյացան ու մազերդ աճեցան , բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր ։

8 Եւ քու քովէդ անցայ ու քեզի նայեցայ , և ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր , ու ես իմ քղանցքս քու վրադ տարածեցի , և քու մերկութիւնդ ծածկեցի . ու քեզի երդում ընելով՝ քեզի հետ ուխտ րըի՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ , ու 9 Ես դուն իմս եղար ։ Եւ քեզ ջրով լուացի , ու քու վրայէդ քու արիւնդ աղեկ մաքրեցի , ու քեզ ե- 10 դով օծեցի . Եւ քեզի նկարագործ հանդերձ հագցուցի , ու քեզի թէ- հաշն Տրիք կոշիկներ հագցուցի , և քու մէջդ բեհեզ գօտի կապեցի , ու քեզ մետաքս 11 ներով ծածկեցի . Եւ քեզ զարդերով զարդարեցի , ու ձեռքերուդ վրայ ապարանջաններ դրի , ու 12 պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի . Եւ քու ՚քիթդ օղակ , ու ականջներդ դինտեր , ու գլուխդ պարծանաց

՚ ԳԼ· Ե· 17 ։ ԼԴ· 27 ։
Ն ԳԼ· Ը· 8 ։
ՂԳԼ· Ի· 43 ։
՚ԵՐԵՄ· ԻԲ· Տ , 9 ։
Բ ՂԱ· Ժե· 10 ։ ԳԼ· Ժդ· Տ ։
Է ԵՍ· ԻԳ· 18 ։
Ը ԳԼ· Ը· 7 ։ Ե· 4 ։ Ժա· 10 ։ Ի· 38 , 42 , 44 ։
՚ ՅՕՀ· Ժե· 6 ։
Ն·ՔԵ·ԳԲ· Իբր 594
— ԳԼ· Ի· 4 ։ ԻԲ· 2 ։ ԼԴ· 7 , 8 , 9 ։
Բ ԳԼ· Իա· 30 ։ Է ՀՄՐ 45 ։ Ը ՈՎՍ· Բ· 3 ։
Ե ԵԶ· Ա· 7 ։
ՂՀԱԲԹ· Գ· 9 ։
Ե ԵԶ· ԺԲ· 5 ։ ԵՐԵՄ· Բ· 2 ։
Ը ՅՆ· Իգ· 22 , 47 ։ Ի ՂԱԿ· Ա· 9 ։
Ժ ԵՍ· Գ· 21 ։

13 պակ դրի ։ Եւ դուն ոսկիով ու
արծաթով զարդարուեցար , ու քու
հանդերձներդ բեհեզ , մետաքս ու
նկարադործ եղան . հնաչիհ ու
մեղր ու եղ կերար , և խիստ շատ
և գեղեցկացար , ու թագաւորու-
14 թեան հասար ։ Եւ քու գեղեցկու-
թեանդ համար էքու անունդ ազ-
գերուն մէջը տարածուեցաւ . վասն
զի անիկայ կատարեալ եղաւ ան
վայելչութեանը պատճառաւ , որն
որ քու վրադ դրի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀո-
վան ։
15 Բայց դուն քու անուանդ պատ-
ճառաւ՝ ի քու գեղեցկութեանդ ա-
պաւինելով ի շնութիւն ըրիր , և
քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնո-
ղին առջևը թափեցիր . անորը կ'ըլ-
16 լար ։ Ու քու հանդերձներէդ ա-
ռիր , և քեզի գոյնզգոյն զարդերով
բարձր տեղեր շինեցիր , ու անոնց
վրայ շնութիւն ըրիր . անոնց նմանը
17 չեղաւ , ո՛չ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ
իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծա-
թէս քու պարծանացդ զարդերը
առիր , ու քեզի արուական պատ-
կերներ շինեցիր և անոնցմով պոռ-
18 նկեցար ։ Ու քու նկարադործ
հանդերձներդ առնելով՝ զանոնք
ծածկեցիր , ու իմ եղը ու խունկս
19 անոնց առջևն դրիր . Նաև քեզի
տուած հացս , քեզի կերցուցած
նաշիհս , եղը ու մեղրս ալ անոնց
առջևն դրիր անոյշ հոտի համար .
ու ահա՛կայ եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան ։
20 Նաեւ ինծի համար ծնած տղաքներդ
ու աղջիկներդ առիր , ու զանոնք
կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց .
աս քու պոռնկութիւնդ քի՞չ բան
21 է , Որ իմ տղաքներս մորթեցիր ,
ու զանոնք անոնց տուիր՝ կրակի անց-
22 ցընելով ։ Եւ քու բոլոր պղծու-
թիւններուդ ու պոռնկութիւննե-
րուդ մէջ քու ծննդկութեանդ օ-
րերը չյիշեցիր , հերբոր մերկ ու
անծածկոյթ , և քու արեանդ մէջ
23 կոխուած էիր ։ Ու եղաւ որ բոլոր
չարութիւններդէդ ետքը՝ (վա՜յ՝ վա՜յ
24 քեզի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան ,) Դուն
ինքզի բոզանոց ալ շինեցիր , ու
քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր
25 տեղ ըրիր ։ Նամէն ճամբու ղլուխ՝
քու բարձր տեղերդ շինեցիր , ու
քու գեղեցկութիւնդ գզուելի ըրիր ,
և ամէն անցնողին քու ոտքերդ բա-
ցիր , ու քու պոռնկութիւններդ
26 շատցուցիր ։ Եւ քու մեծանդամ
սահմանակիցներուդ՝ Եգիպտոսի
որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
ու զիս սրդոցընելու համար քու
պոռնկութիւններդ շատցուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ եր-
կընցուցի , ու քու ռոճիկդ պակսե-

ցուցի , ու քեզ քու թշնամինե-
րուդ՝ Փղշտացւոց աղջիկներուն
կամացը յանձնեցի , որոնք քու
անշամեստ վարմունքէդ կ'ամչնան ։
28 Եւ չկշտանալով Ասորեստանի
որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
և թէպէտ անոնց հետ պոռնկու-
թիւն ըրիր , սակայն չկշտացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրէն Քաղդէացւոց երկիրը քու պոռնը-
կութիւններդ շատցուցիր , բայց
30 ասով ալ չկշտացար ։ Քու սիրտդ
որչափ տկար է՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀո-
վան , որ ասանկին բանները ըրիր ,
անամօթ պոռնիկ կնկան մը գործ-
31 ը ։ Ամէն ճամբու գլուխ՝ քու
բոզանոցներդ շինեցիր , և քեզի
ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր , ու վարձքը անարդելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար , Հապա
ան ընութիւն ընող կնկանը պէս
եղար , որ իր էրկանը տեղը օտար-
33 ներ կ'առնէ ։ Ամէն բոզերուն
վարձք կու տան , բայց դուն ա-
մէն հոմանիներուդ քու վարձքերդ
կու տաս . այո կաշառք կու տաս
անոնց՝ որ ամէն կողմէն քեզի դան ,
քեզի հետ պոռնկութիւն ընելու
34 համար ։ Եւ քու պոռնկու-
թեանդ մէջ կնիկներուն եղածին
ներհակը կ'ըլլայ քեզի , վասն զի
պոռնկութեան համար քու ետևէդ
եկող մարդ չկայ . և քու վարձք
տալովդ և ուրիշէն վարձք չառ-
նելովդ , դուն ընդհակառակն ներհա-
կը եղար ։
35 Ասոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէ-
36 ր ըոջը խօսքը մտիկ ըրէ ։ Տէր ԵՀո-
վան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև
քու պղինձդ տարածուեցաւ , և
քու պոռնկութիւններովդ մերկու-
թիւնդ քու հոմանիներուդ ու
ամէն գարշելի կուռքերուդ յայտ-
նուեցաւ , և անոնց նուիրած վար-
37 ը ։ Ուստի ահա ես պիտի ժողվեմ
քու բոլոր հոմանիներդ՝ որոնց դուն
հաճոյ եղար , և ամէն անոնք որ
սիրեցիր , ու ամէն անոնք որ ա-
տեցիր . և զանոնք ամէն կողմէն
քու վրադ պիտի ժողվեմ , ու քու
մերկութիւնդ անոնց պիտի բա-
նամ , և անոնք քու բոլոր մերկու-

ցընեն , ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու
40 անծածկոյթ պիտի թողուն ։ ⁺Ու քու վրադ ժողովք մը ուռք պիտի հանեն , ⁰և քեզ քարերով պիտի քարկոծեն , ու իրենց սուրերովը
41 քեզ պիտի խողտտեն · Եւ ֆքու տուներդ կրակով պիտի այրեն , ու ⁻շատ կիներու առջեւ քու վրադ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դընեն . և քեզ ⁼պոռնկութիւն ընել լեն պիտի դադրեցընեմ , ու ≠յմէն
42 ալ պարգեւ պիտի չտաս ։ Ա՛յպէս ⁼պիտի դադրեցընեմ իմ բարկութիւնս որ քեզի դէմ է , ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ , ու պիտի հանդարտիմ ու ալ պիտի
43 չբարկանամ ։ Որովհետեւ ⁺դուն քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր , հապա աս ամէն բաներով զիս սրդողցուցիր , անոր համար ահա Ես ալ քու ճամբադ ⁺⁻ գլուխդ պիտի բերեմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան , ու դուն քու բոլոր պղծութիւններդուդ վրայ աս եղեռնագործութիւնը պիտի չընես ։
44 Ահա ամէն առակ խօսողը քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով , ինչպէս է մայրը , աղջկան ալ այնպէս
45 պէս է ։ Դուն քու մօրդ աղջկան ես , որ իր էրիկն ու տղաքներէն զզուեցաւ , և քու քոյրերուդ քոյրն ես , որ անոնք իրենց էրիկներէն ու տղաքներէն զզուեցան · Ձեր մայրը քեթացի ու ձեր հայրը Ամորհացի է ։ Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է , որ իր աղջկներովը քու ձախ կողմդ կը բնակի , և էքեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է , որ իր աղջկներովը քու աջ կողմդ
47 կը բնակի ։ Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չգալեցիր , և անոնց պղծութիւններուն պէս չըրիր · հապա որպէս թէ անոնց ըսածը պզտիկ ⁻ չնչին եր , դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ էանոնցմէ աւելի
48 լի ապականեցար ։ Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , Ֆոր քու քոյրդ Սոդոմ՝ ինքը ու իր աղջկները պ՚պէս չըրին , ինչպէս որ դուն ու քու աղջկներդ ըրիք ։
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը աս եր · անիկայ իր աղջկներովը հպարտութիւն , ⁼հացի կուշտութիւն ու անհոգ հանգրստութիւն ունեցաւ , և ազքատին ու տնանկին ձեռքը չուժովցուց ։ Ու հպարտացան և իմ
50 առջեւս պղծութիւն ըրին . ու երբ նոնք տեսածիս պէս վերցուցի ։
51 Եւ Սամարիան քու մեղքերուդ կէսին չափ մեղք չգործեց . ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւելի շատցուցիր , և քու ըրած էրողծութիւններովդ քու քոյրերդ արդարացուցիր ։
52 Դուդ ալ քու նախատինքդ կրէ՝ քու անարգանդ կրէ՝ քու մեղքերուդ համար , որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր . անոնք քեզմէ արդար են . իսկ դուն քոյրերդ արդարացընելուդ համար ամչցիր ու
53 քու անարգանդդ կրէ՝ ։ Ե՛ս ես պիտի դարձընեմ անոնց դերութիւնը , ⁼Սոդոմին ու անոր աղջկներուն գերութիւնը , և Սամարիային ու անոր աղջկներուն գերութիւնը , անոնց մէջը քու գերութիւնդ ալ էդ պէսէ դարձընեմ ·
54 Որպէս զի քու անարգանդդ կրես , ու ամէն ըրածէդ ամչնաս , հանոնց միխիթարութիւն ըլլալուդ համար ։
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու անոր աղջկները իրենց առջեւ վիճակին պիտի դառնան , և Սամարիա ու անոր աղջկներն ալ իրենց առջեւ վիճակին պիտի դառնան ։ ու դուն և քու աղջկներդ ալ ձեր առջեւ
56 վիճակին պիտի դառնաք ։ Վասն զի քու հպարտութեանդ օրը քու քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուեր ·
57 ցաւ , քանի որ դեռ քու չարութիւնդ յայտնուած չէր , ինչպէս որ հիմա յ⁼պոռնեցաս , երբոր ՝Ասորւոց աղջկներուն առջեւը , ու անոնց բոլորտիքը եղող բոլոր ⁼Փղշտացւոց աղջկներուն առջեւը ամօթով եղար , որ անոնք ամէն կողմէն
58 քեզ նախատեցին ։ ֆքու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծութիւններդ դուն կրեցիր՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . քու ըրածիդ համեմատ պիտի ընեմ քեզի , որ ⁾երդումը յանարգեցիր և ուխտը աւրեցիր ։
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը ՚քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ , ու քեզի հետ ՚յաւիտենական
61 ուխտ պիտի հաստատեմ · Եւ ⁼դուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես , ու պիտի ամչնաս երբոր ընդունիս քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ , ու էրբեք զանոնք քեզի ՚աղջիկներու տեղ տամ , ՚բայց չէ
62 թէ քու ուխտովդ · Հաստատ ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ , և պիտի գիտնաս թէ ես
63 եմ Տէրը · Որպէս զի ⁼յիշես ու ամչնաս ։ ⁼և ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ բերանդ չբանաս , երբոր քու բոլոր գործերուդ համար քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Երկու աթիւներու ու մէկ օրթի օրինակով
11 կը ցուցուի Աստուծոյ դատաստանը երու-

Ի Երեմ · գ · 11 ։ Մատ · ժբ · 41 , 42 ։
Հ Երեմ · ի · 16 ։
Ձ Տես Ես · ա · 9 ։ Հմր 60 , 61 ։
Հ Երեմ · ի · 16 ։
Հ Գլ · ժդ · 22 , 23 ։
Ն գ Թագ · ժգ · 5 ։ Բ Մն · իբ · 18 ։ Ես · է · 1 ։
Ղ Ես · ժդ · 28 ։ Հմր 27 ։
Ֆ Գլ · իգ · 49 ։
Ֆբ Օր · իթ · 12 , 14 ։
Ա Գլ · ժէ · 13 , 16 ։
Ն Սաղ · ՃՂ · 45 ։
Ղ Երեմ · լբ · 40 ։ ժ · 5 ։
՞ Գլ · ի · 43 ։ ԼՂ · 31 ։
Ղ Ես · ՃԳ · 1 ։ կ · 4 ։ Գաղ · գ · 26 , ⁼⁼ ։
Ղ Երեմ · լբ · 31 , ⁼⁼ ։
Ղ Ովս · բ · 19 , 20 ։
՞ Հմր 61 ։
՞ Հռով · գ · 19 ։

սաղեմի վրայ , որովհետեւ Բաբիլոնէն ապրեստատմբելով Եգիպտոսին ապաւինեցան ։ 22 Աստուած կը խոստանայ աւետարանին եղեւինը անկել ։

1 Այս Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , 2 Որդի մարդոյ՝ Խրատ յէլի տանը հանելուկ պատմէ , ու 3 առակ խօսէ , Ու ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Մեծ արծիւ մը՝ մեծ թեւերով , երկայն փետուրներով ու դոյզնդոյն բարակ փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան եկաւ , ու Բեղինին ամենաբարձր 4 ճիւղը առաւ . Անոր ընձիւղներուն ծայրը փրցուց , և զանիկայ վաճառականի երկիրը տարաւ , ու զանիկայ վաճառականաց քաղաքը 5 դրաւ ։ Եւ ան երկրին հունտէն առաւ , ու զանիկայ բարեբեր արտի մէջ դրաւ . զանիկայ շատ ջուրերու քով տարաւ ։ Ուռիի պէս 6 դրաւ . (Եւ անիկայ բուսաւ , ու տարածուած՝ կարճահասակ որթ մը եղաւ ։) անանկ որ անոր ոստերը դէպ իրեն նային , ու արմատները իր տակը ըլլան . և անիկայ որթ ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ընձիւղներ արձակեց ։

7 Եւ մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բազմափետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար . և ահա դաս արմատները դէպ ի անոր ծռեց , ու իր ոստերը դէպ ի անոր երկընցուց , որպէս զի իր մանուած ածուներովը զինքը 8 ոռոգէ ։ Անիկայ բարեբեր արտի մէջ շատ ջուրերու քով տնկուեցաւ , որ ոստեր արձակէ և պտուղ բերէ ու ազնիւ որթ ըլլայ ։

9 Ըսէ՛ որ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Արդեօք անիկայ պիտի յաջողի՞ . Բիթէ ան ասիկա արձիւ անոր արմատները պիտի չխլէ՞ , ու անոր պտուղը պիտի չփրցընէ՞ , որ չորնայ ։ Անոր ամէն բուսած տերեւները պիտի չորնան . և առանց մեծ բազուկի ու շատ ժողովուրդի զանիկայ արմատէն պիտի խլէ ։ Եւ 10 նիկայ տնկուեցաւ , միթէ պիտի յաջողի՞ . Բէէ՞ որ արեւելեան հովը անոր դպածին պէս բոլորովին պիտի չորնայ ։ անիկայ իր բուսած ածուներուն վրայ պիտի չորնայ ։

11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 12 եղաւ՝ ըսելով , Բէհիմա ապստամբներու տանը ըսէ՝ Ասոնց ի՛նչ ըլլալը չէ՞ք գիտեր . ըսէ որ Ահա Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ , և անոր թագաւորը ու իշխանները առաւ , ու զանոնք իր 13 քովը Բաբիլոն տարաւ ։ Եւ թագաւորին սերունդէն մէկը առնելով , անոր հետ ուխտ ըրաւ , և ու անոր երդում ընել տուաւ . Նաև երկրին 14 զօրաւորները առաւ . Որպէս զի թագաւորութիւնը խոնարհ ըլլայ , ու չկրնայ ձեռքը բարձրացընել , և իր ուխտը պահելով անոր վրայ 15 հաստատ կենայ ։ Բայց անիկայ անկէ ապստամբեցաւ , ու եղիպտոս պասպանները խրկեց , նոր իրեն ձիեր ու շատ զօրքեր տան . Միթէ անիկայ յաջողութիւն պիտի գտնէ՞ . ան բաները ընողը պիտի պատժի՞ , կամ թէ ուխտը աւրելով 16 պիտի պատի՞ ։ Իմ կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ անիկայ անշուշտ անոր թագաւորին բնակած տեղը որ զինքը թագաւոր ըրեր էր , որուն երդումը անարդեր էր , ու անոր ուխտը աւրեր էր , անոր քովը 17 Բաբիլոնի մէջ պիտի մեռնի ։ Եւ Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ բազմութիւնով պատերազմի մէջ անոր համար բան մը պիտի չընէ , ճերմակացներ կանգնելու , ու մարտկոցներ շինելու շատ հոգիներ 18 կոտրելու համար ։ Վասն զի անիկայ երդումը անարդեց և ուխտը աւրեց . և ահա անիկայ իր ձեռքը տալէն ետքը , ասս ամէն բաները ընելուն համար պիտի չազատի ։

19 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իմ կենդանի եմ՝ որ անշուշտ անոր գլուխը պիտի դարձընեմ իմ երդումս որ անիկայ անարգեց , ու իմ ուխտս որ աւրեց .

20 Եւ անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ , ու անիկայ իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի , և զանիկայ Բաբիլոն պիտի տանիմ , ու հոն անոր հետ դատ պիտի վարեմ , անոր ինծի դէմ ըրած յանցանքին 21 համար ։ Ու անոր բոլոր փախուստականները և անոր բոլոր զօրքերը սրով պիտի իյնան , ու անոր մնացորդները ամէն հովերու պիտի ցրուին ։ ու պիտի գիտնաք թէ Ես Տէրս խօսեցայ ։

22 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես ալ բարձր եղեւինին ամենաբարձր ճիւղէն պիտի առնեմ ու պիտի տնկեմ . ես անոր ընձիւղներուն ծայրէն նմանապէս պիտի փրցընեմ , ու մէկ բարձր ու վերացած լեռան 23 մը վրայ պիտի տնկեմ . Զայն Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պիտի տնկեմ . և անիկայ ոստեր պիտի արձակէ , ու պտուղ պիտի տայ , ու ազնիւ եղեւին պիտի ըլլայ . և անոր տակը ամէն տեսակ թռչուններ պիտի նստին , անոր ոստերուն հովը 24 վանին տակը պիտի բնակին ։ Եւ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան՝ Թէ ես Տէրս բարձր ծառը ցածցուցի , ցած ծառը բարձ-

Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 594

Ե Հմր 6։ ԳԼ · Իմ · 14 ։

Ծ գ Թագ · իդ · 20 ։ բ Մն · Լգ · 13։

Ի բ Օր · ժե · 16։ Ես · լս · 1 , 3 ։ Լգ · 6 , 9 ։

Հ Հմր 9 ։

Յ Երեմ · լբ · 5 ։ Լգ · 3 ։ Ծբ · 11։ ԳԼ · ժբ · 13 ։

Ղ Երեմ · լե · 7 ։

Ճ Երեմ · ծբ · 4 ։ ԳԼ · գ · 2 ։

Յ Ղբ · ե · 6։ Տես ա Մն · իմ · 24 ։

Ն ԳԼ · ի · 36 ։

Ը ԳԼ · ժբ · 14 ։

ա Ես · ժա · 1։ Երեմ · իգ · 5 ։ Զաք · գ · 8 ։

Ղ Ես · ծգ · 2։ Պ Սաղ · բ · 6։

Ի Ես · բ · 2 , 3 ։ ԳԼ · ի · 40 ։ Մ Հբ · գ · 1 ։

Տես գԼ · Լա · 6։ Դան. գ · 12 ։

Ղու · ա · 52 ։

Ն · Ք · ԳՔ · Իբր 594

Տես Հմր 12 , ՃԼ ։

Բ գ Թագ · իդ · 12 ։

Է բ Օր · ը · 7—9 ։

Ր Ես · խգ · 4 ։

Ե Հմր 14 ։

Ղ Հմր 15 ։

Ը ԳԼ · ժԹ · 12 ։ Ովս · ժգ · 15 ։

Ի ԳԼ · բ · 5 ։ ժբ · 9 ։

Ծ Հմր 3 ։ գ Թագ · իդ · 11—16 ։

Է գ Թագ · իդ · 17 ։

Լ Բ Մն · Լգ · 13 ։

բացուցի , կանանչ ծառը չորցուցի ու չոր ծառը կանանչցուցի . Ես Տէրս խօսեցայ , ու պիտի կատարեմ ։

ԳԼ . ԾԸ

1 Աստուած կը յանդիմանէ ազգերն անիրաւ ուռակը . 5 կը ցուցընէ թէ ինչը ինո՛ր կը վտրսի արդար հօր մէն հետ , 10 արդար հօր մը չար զաւակին հետ , 14 չար հօր մը արդար զաւակին հետ , 19 չար մարդու մէն հետ որ կ'ապաշխարէ , 24 բարի մարդու մէն հետ որ կ'ապստամբի . 25 իր արդարութիւնը կը պաշտպանէ , 31 և մարդիկ ապաշխարութեան կը յորդորէ ։

594

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եւ ըսաւ՝ 2 Ո՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով , Հայրերը ՝ազօս կերան , ու որդւոցը ակռաները առին ։ 3 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ Իսրայէլի մէջ ա՛ս առակը ա՛լ չեք ունենար ։ 4 Ահա բոլոր հոգիները իմ են . ինչպէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին իմ է . ան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի ։ 5 Իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ , և իրաւունք ու արդարութիւն գործէ , 6 թէեւ ընդ լերանց վրայ չուտէ , ու աչքերը դէպ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցրնէ , ու իր դրացիին կնիկը չպղծէ , և իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը չմօտենայ , 7 ու մարդու մը զրկանք չընէ , այլ պարտականին՝ իր գրաւը ետ տայ , բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով ծածկէ , 8 տոկոսիկ չառնէ , իր ձեռքը անիրաւութենէ ետ պահէ , ճշմարտութիւն ընելով՝ մարդու մէջ ուղիղ դատաստան տեսնէ , 9 իմ օրէնքներուս մէջը քալէ , ու իմ իրաւունքներս պահէ . անիկայ արդար է , անշուշտ էպիտի ապրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

10 Բայց թէ որ անիկայ անիրաւ ահաւասիկ որդի մը ծնանի , որ այսոնց պէս բան մը ընէ . 11 այլ ինքն՝ թէ որ անիկայ ան ամէն ոտքէ բաները չընէ , հապա միայն լեռներու վրայ ուտէ , ու իր դրացիին կնիկը պղծէ , 12 Աղքատին ու տնանկին զրկանք ընէ , բռնութեամբ բան մը յափշտակէ , գրաւը ետ չտայ , ու իր աչքերը կուռքերուն վերցրնէ , 13 լով՝ գարհուրելի գործէ , վաշխով ոչ տայ , ու տոկոսիկ առնէ . անիկայ պիտի ապրի՞ , պիտի չապրի . անիկայ այս բոլոր գարհուրելիները ընելուն համար , անշուշտ պիտի մեռնի , իւանոր արիւնը իր վրան պիտի ըլլայ ։

14 Եւ թէ որ անիկայ որդի ծնանի , ու անիկայ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու այսոնց համեմատ չընէ . 15 լեռներու վրայ չուտէ , ու իր աչքերը դէպ՚ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցրնէ , իր դրացիին կնիկը չպղծէ , 16 Եւ մարդու մը զրկանք չընէ , գրաւը չպահէ , ու բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ , իր հացը քաղցածին տայ , ու մերկը հանդերձով ծածկէ , 17 Աղքատին ձեռքը ետ քաշէ , վաշխ ու տոկոսիկ չառնէ , իմ դատաստաններս՚ի գործ դնէ , ո՛ւ իմ օրէնքներուս մէջը քալէ . անիկայ իր հօրը անօրէնութեանը համար պիտի չմեռնի , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի ։ 18 Ե՛ւ ինչ որ հայրը որովհետեւ զրկանք ըրաւ , ո՛ւ իր եղբօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց , և աղէկ չեղածը ըրաւ իր ժողովուրդին մէջ , ահա անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։

19 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Ինչո՞ւ համար Որդին չի հօրը անօրէնութիւնը չկրեր ։ Որովհետեւ որդին իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ , և իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու զանոնք՝ գործ դրաւ , անշուշտ պիտի ապրի ։ 20 Ան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի . Որդին հօրը անօրէնութիւնը պիտի չկրէ , ու հայրը որդւոյն անօրէնութիւնը պիտի չկրե . Արդարին արդարութիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ , ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը 21 իր վրայ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ ամբարիշտը իր գործած բոլոր մեղքերէն դառնայ , ու իմ բոլոր օրէնքներս պահէ , և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ , անիկայ անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի ։ 22 Անոր ըրած բոլոր յանցանքները իրեն դէմ պիտի չյիշուին ։ Հապա անիկայ իր ըրած արդարութեամբ 23 ը պիտի ապրի ։ Մի՞թէ ես քնաւ ամբարշտին մեռնիլը կ'ուզե՞մ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան . չէ՞ որ ես կ'ուզե՞մ որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ ու ապրի ։ 24 Բայց թէ որ արդարը իր արդարութենէն դառնայ , ու ամբարշտին ըրած բոլոր գարշութիւններուն պէս անօրէնութիւն ընէ , պիտի ապրի՞ . Անոր ըրած բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի . անիկայ իր ըրած յանցանքովը ու գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի մեռնի ։

25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Տէրոջը

Ն . ք . ՂԲ . Ի՛ՐԸ 594

ԵԳԼ . ԻՐ . 14 , ԻԳ . 14 ։

ՆԵՐԵՄ . Լ . 29 , ՈՂՔ . Ե . 7 ։

Բ ՀՇՐ 20 , ՀԱՄՈՎ . Ը . 23 ։

Ե ԳԼ . ԻՐ . 9 ։

Գ ՂԱ . ԺԸ . 20 , Ի . 10 ։ Ի ՂԱ . ԺԸ . 19 , Ի . 18 ։ Ը ԵՂ . ԻՐ . 21 ։ ՂԱ . ԺԸ . 15 ։ ԻՆ . 14 ։ Ի ԵՂ . ԻՐ . 26 , Բ ՕՐ . ԻԳ . 12 , 13 ։ Ը ԵՍ . ՅԲ . 7 ։ ՄԱՏ . ԻՆ . 35 , 36 ։ Տ՚Ա Բ ՕՐ . ԺԸ . 7 , 8 ։ Ի ԵՂ . ԻՐ . 23 ։ ՂԱ . ԻՆ . 36 , 37 ։ Բ ՕՐ . ԻԳ . 19 ։ ՆԵՀԵՄ . Ե . 7 ։ ՍԱՂ . ԺԸ . 5 ։ Ֆ Բ ՕՐ . Ա . 16 ։ ՋԱՔ . Ը . 16 ։ Ի ԳԼ . Ի . 11 ։ ԱՄՄ . Ե . 4 ։ Լ ՅՈՒ . Թ . 6 ։ ԵՂ . ԻԱ . 12 ։ ԹԱԹ . Լ . 31 ։

Ի ԳԼ . Ը . 6 , 17 ։

Ն . ք . ՂԲ . 594

Ֆ ՂԱ . Ի . 9 , 11 , 12 , 13 , 16 , 27 ։ ԳԼ . Գ . 18 ։ ԼՔ . 4 ։ ԳՈՐ . ԺԸ . 6 ։

Ե ՀՇՐ 6 , ՃԸ ։

Ե ՏՂ . ԵԼ . Ի , 5 ։ Բ ՕՐ . Ե . 9 ։ Գ ԹԱՔ . ԻԳ . 26 ։ ԻԳ . 3 , 4 ։

Ը ՀՇՐ 4 ։

Ֆ Բ ՕՐ . ԻԳ . 16 ։ ԳԹԱՔ . ԺԳ . 6 ։ Բ ՄՆ . ԻԵ . 4 ։ ԵՐԵՄ . Լ . 29 , 30 ։

Մ ԵՍ . Գ . 10 , 11 ։

Յ ՀԱՄՈՎ . Բ . 9 ։

Ն ՀՇՐ 27 ։ ԳԼ . ԼԳ . 12 , 19 ։

Լ ԳԼ . ԼԳ . 16 ։

Ա ՀՇՐ 32 ։ ԳԼ . ԼԳ . 11 ։ Ա ՏԻՄ . Բ . 4 ։ Բ ՊԵՏ . Գ . 9 ։

Լ ԳԼ . Գ . 20 ։ ԼԳ . 12 , 13 , 18 ։

Ոչ ՊԵՏ . Բ . 20 ։

Լ ՀՇՐ 29 ։ ԳԼ . ԼԳ . 17 , 20 ։

Ն · ք · ՂՓ · 594

ձամբան ուղիղ չէ . հիմա մնիկ
ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը , միթէ
իմ ձամբաս ուղիղ չէ . չէ՞ որ ձեր
26 ձամբան ուղիղ չէ : Երբոր ար-
դարը իր արդարութենէն դառ-
նայ ու անօրէնութիւն ընէ , և
անոր մէջը մեռնի , անիկայ իր ը-
րած անօրէնութեանը համար կը
27 մեռնի : Ու երբոր ամբարիշտը
իր րրած ամբարշտութենէն դառ-
նայ , և իրաւունք ու արդարու-
թիւն ընէ , անիկայ իր անձը պիտի
28 ապրեցընէ : Որովհետև Հանիկայ
ուշադրութիւն ըրաւ , ու իր ըրած
բոլոր յանցանքներէն ետ դարձաւ ,
անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռ-
նի :
29 Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ
թէ Տէրոջը ձամբան ուղիղ չէ .
ով Իսրայէլի տունը՝ միթէ իմ
ձամբաներս ուղիղ չեն . չէ՞ որ ձեր
30 ձամբաները ուղիղ չեն : Ընոր
համար՝ ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզմէ
ամէն մէկը իր ձամբաներուն համե-
մատ պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան . դարձի եկէք , ու ձեր
բոլոր յանցանքներէն ետ դար-
ձէք , որպէս զի անօրէնութիւ-
նը *ձեր կորստեանը պատճառ"
31 չըլլայ : Ձեր ըրած բոլոր յան-
ցանքները ձեր վրայէն նետեցէք ,
և ձեզի Ընոր սիրտ ու նոր Հոգի
ստացէք . քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝
32 ով Իսրայէլի տունը : Վասն զի
մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան ։ ուստի դարձէք
ու ապրեցէք :

ԳԼ · ԺԹ

1 Մարգարէին Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ'ողբայ նմանցընելով զանոնք փոսի մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու . 10 նաև Երուսաղէմի վրայ կ'ողբայ նմանցընելով զանիկայ փճացած որթի մը :

1 Դու՝ Իսրայէլի իշխաններուն
2 վրայ ողբ բրէ , Ու ըսէ՝ Ի՞նչ
մայրդ էր . մատակ առիւծ մըն
է , որ առիւծներու մէջ կը պառկի ,
ու իր կորիւնները առյդ առիւծ-
3 ներու մէջ կր մեծցընէ : Եւ անի-
կայ իր կորիւններուն մէկը մեծ-
ցուց . Բ անիկայ առյդ առիւծ
եղաւ , և յափշտակութիւն ընել
4 սորվեցաւ . Մարդ կ'ուտէր : Եւ
անոր վրայով ազգերը լսեցին . ա-
նիկայ անոնց փոսին մէջը բռնուե-
ցաւ , ու զանիկայ կարթերով Դ Եգ-
5 դիպտոսի երկիրը տարին : Ու
երբոր անիկայ տեսաւ որ պոբոգ
ԹԷՆ կը սպասէ , յոյսը կտրեցաւ ,
և Ը իր կորիւններէն մէկ ուրիշը ա-
ռաւ , ու զանիկայ առյդ առիւծ
6 ըրաւ : Ի Եւ անիկայ առիւծներու

Ն · ք · ՂՓ · 594

մէջ պտըտող Ղառյդ առիւծ ե-
ղաւ , ու յափշտակութիւն ընել
7 սորվեցաւ . Մարդ կ'ուտէր . Եւ
անոնց ‖ պալատները գիտցաւ , ու
անոնց քաղաքները կործանեց . և
անոր մռնչելուն ձայնէն երկիրը
իր լիութեամբը սարսափեցաւ :
8 Ե Ու շրջակայ գաւառներէն անոր
վրայ ազգեր ելան , և անոր դէմ
իրենց ցանցը տարածեցին , Ա ե-
անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ :
9 Բ Եւ զանիկայ կարթերով վանդա-
կի մէջ դրին , ու զանիկայ Բաբի-
լոնի թագաւորին տարին , Ա զա-
նիկայ բերդը դրին , որպէս զի անոր
ձայնը Ակյմըն ալ Ե Իսրայէլի լեռ-
ներուն վրայ չլսուի :
10 Քու մայրդ քու § նմանութիւ-
նովդ Ջուրերու քով տնկուած էր
թէ պէս է , որ շատ Ջուրերուն
պատճառաւը Ւպտղատու ոստերով
11 լեցուն եղաւ : Եւ անիկայ զօ-
րաւոր շառաւիղներ ունեցաւ իշ-
խանաց գաւազաններու համար ,
ու իր Ի հասակը խիտ ճիւղերուն
մէջէն բարձրացաւ , և իր բարձրու-
թեամբը ու բարուհանիներուն շա-
12 տութեամբը երեցաւ : Բայց ա-
նիկայ բարկութեամբ խլուեցաւ
ու գետինը ձգուեցաւ , և Ե արևե-
լեան հովը անոր պտուղը չորցուց .
անոր զօրաւոր շառաւիղները կոտ-
րեցան ու չորցան ; Ի զանոնք
13 կրակը կերաւ : Ու հիմա անապա-
տի մը մէջ , չոր ու անջուր տեղ մը
14 տնկուեցաւ : Ի Եւ անոր ոստե-
րուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ
Ա անոր պտուղը կերաւ , և անոր
վրայ իշխանի գաւազանի համար
զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց : Հա-
սիկայ ողբ է , ու ողբի տեղ պիտի
ըլլայ :

ԳԼ · Ի

1 Աստուած չուզեր պատասխան տալ Իսրայէլի ծերերուն . 5 կը սորոգադրէ անոնց ապստամբութիւնը որ բզեր էին Եգիպտոսի մէջ , 10 անապատին մէջ 27 ու իրենց երկրին մէջ . 33 կը խոստանայ զանոնք մէկտեղ ժողվել ուրիշ տարածութեան մէջ՝ զանոնք Երուսաղէմի կործանումէն՝ զանիկայ անտառ անուանելով :

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը հարցրնելու համար Իսրայէլի ծերերէն մարդիկներ ե-
կան , և իմ առջևս նստան :
2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
3 սելով , Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի
ծերերուն հետ խօսէ՝ ու անոնց
բսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Միթէ դուք ինծի հարցընելու ե-
կաք . ես կենդանի եմ՝ որ Բ ձեզի
պատասխան պիտի չտամ՝" , կ'ըսէ
4 Տէր Եհովան : Միթէ Ե անոնց դա-

Ն · ք · ՂՓ · 594

Ղ Ե զ Ի Ե 3 ։
‖ Կամ՝ որբևաբերները
Է դ Թագ · իդ · 2 ։
ը Ե զ Ի Ե 4 ։
Ը բ Մն · լդ · 6 ։ Երեմ · իբ · 18 ։
ժ Եզեկ · գ · 2 ։
§ Կամ՝ արեանդ մէջ՝
ի Գլ · ժէ · 6 ։
Լ բ Օր · ը · 7—9 ։
Է Գլ · լ · 3 ։ Դան · դ · 11 ։
Ժ Գլ · ժէ · 10 ։ Ովս · ժգ · 15 ։
Ի Դատ · թ · 15 ։ Տես դ Թագ · իդ · 20 ։ Գլ · ժէ · 18 ։
Հ Ողբ · դ · 20 ։

Իբր 593

— Գլ · ը · 1 ։ ժգ · 1 ։
Բ Ե զ Ի Ե 31 ։ Գլ · ժգ · 3 ։
* Եբր. ձեզմէ պիտի չհարցուիմ ,
Է Գլ · իբ · 2 ։ իդ · 36 ։

— Ե զ Ի Ե 24 ։
= Ե զ Ի Ե 21 ։
Վ Ե զ Ի Ե 14 ։
= Ե զ Ի Ե 25 ։
Բ Գլ · է · 3 ։ Լդ · 20 ։
Դ Մատ · գ · 2 ։ Ցայտ · բ · 5 ։
* Եբր. ձեզի խոչընդոտան
— Եփես · դ · 22 , 23 ։
Ե Երեմ · լբ · 39 ։ Գլ · ժա · 19 ։ Լզ · 26 ։
Զ Եբր · ը-րէ՛ք ·
Է Ոդբ · գ · 33 ։ Ե զ Ի Ե 23 ։ Գլ · լդ · 11 ։ Բ Պետ · գ · 9 ։

— Գլ · իզ · 17 ։ իէ · 2 ։
Ը Եբր · վերցո՛ւր ,
Բ Ե զ Ի Ե 6 ։ Դ Թագ · իէ · 31 , 32 ։
Թ դ Թագ · իդ · 33 ։ Բ Մն · Լդ · 4 ։ Երեմ · իբ · 11 , 12 ։
Ժ դ Թագ · իդ · 34 ։
Ի Երեմ · իբ · 13—17 ։

տաստան պիտի ընե՞ս , դատաստան պիտի ընե՞ս՝ որդի մարդոյ . Ե անոնց
5 դիտցնե՛ս , Ու անոնց ըսե՛ , Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ան օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի , և ցեղերին տանը սերունդին *իմ ձեռքս վերացուցի՚՝ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ Ղանոնց յայտնուեցայ , և իմ ձեռքս անոնց վերցընելով , ըսի Թէ Ի Ձեր
6 Տէր Աստուածն ես եմ . Ան օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , Որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող ու Ե ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ , որն որ անոնց համար
7 †պատրաստեր էի . Ու անոնց ըսի , Ամէն մարդ իր աչքերուն Ի գարշելի թիւնները Ի թող մկկդի ձգէ , ու Եգիպտոսի կուռքերովը մի՛ պղծուիք . ես եմ Ձեր Տէր Աստուածը :
8 Բայց անոնք ինձմէ ապստամբեցան , և չուզեցին ինծի մտիկ ընել , ոՉ մկկդի չձգեցին ամէն մկկը իր աչքերուն գարշելիութիները , ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին . ան ատենը ըսի որ Ես իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ , ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :
9 Ի Բայց ես ըրի իմ անուանս համար , որ չխլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գըտնուէին , Ես որոնց առջեւը ես անոնց յայտնուեցայ , երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի :
10 Եւ Ի զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի , ու զանոնք անապատը
11 բերի . Ես Ես իմ օրէնքներս Ի անոնց տուի , ու իմ դատաստաններս ա- նոնց գիտցուցի , Ե որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կա-
12 տարէ : Ես իմ Ղշաբաթներս ալ անոնց տուի , որ իմ ու անոնց մէջտեղը նշան ըլլան , որպէս զի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ :
13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ Ց ինձմէ ապստամբեցաւ . իմ օրէնքներովս չքալեցին , ու Ֆ իմ դատաստաններս մերժեցին , որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ , և իմ շաբաթներս մեծապէս Ֆ պղծեցին . անոր համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ Թափեմ Ն անապատին մէջ , ու զա-
14 նոնք սպառեմ : Ղ Բայց ես ըրի իմ անուանս համար , որ չխլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց
15 առջեւը զանոնք հանեցի : Նաև *անապատին մէջ իմ ձեռքս ա- նոնց վերցուցի , որ զանոնք չտանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող , ու Ե ամէն

երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը ,
16 կիրը , որ Ոանոնց տուեր էի : Ղ քանզի իմ դատաստաններս մերժեցին , ու իմ օրէնքներովս չքալեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . վասն զի Ղանոնց սիրտը իրենց կուռքե-
17 րուն ետեւէն կ՚երթար : Բայց իմ աչքս անոնց խնայեց , որ զանոնք չկորընչրցնեմ , ուստի անապատին մէջ զանոնք չպատեցի :
18 Եւ անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի , Ձեր հարցը կանոններովը մի՛ քալէք , ու անոնց սովորութիւնները մի՛ պահէք , և անոնց կուռքերովը մի՛ պղծուիք .
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը . իմ օրէնքներովս քալեցէք , իմ դատաստաններս պահեցէ՛ք , ու
20 զանոնք Ի՛ գործ դրէք . Ես Ես իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէ՛ք . ու անոնք իմ ու ձեր միջտեղը նշան ըլլան , որպէս զի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
21 Բայց Ոանոնց որդիները ալ ինծմէ ապստամբեցան . իմ օրէնքներովս չքալեցին , ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին , Ե որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ . Ե իմ շաբաթներս պղծեցին , ուստի ըսի որ Ց իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ Թափեմ , ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :
22 Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի , ու Ի րը իմ անուանս համար , որ չըլլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի :
23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , որ Ի զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ ;
24 Ի վասն զի իմ դատաստաններս Ի դործ չըրին , ու իմ օրէնքներս մերժեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . ու Ֆ անոնց աչքերը իրենց հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ :
25 Ուստի Ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին , ու ա- նանկ դատաստաններ , որ անոնց-
26 մով չէին կրնար ապրիլ : Եւ զա- նոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի , զանոնք Ի ոչ գոլով որ Ե ամէն արգանդ բացողը կրծէ անցընեն , որպէս զի զանոնք կործանցնեմ , որ Ե գիտնան Թէ ես եմ Տէրը :
27 Անոր համար՝ որդի մարդոյ , Իսրայէլի տանը խօսի՛ , ու անոնց ըսե՛ , Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր հայրերը ասով ալ ինծի դէմ յանցանք ընելով , զիս նախատեցին :
28 Վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը , որն որ անոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի ,

Ղ Ոչ . ժգ . 2 :

Ե ԵԼ . Ջ . 7 : Բ Օր . Կ . 6 : * Յ՚ երգումր ըրի . տես ԵԼ . Ղ . 8 :
Ղ ԵԼ . Դ . 8 : Դ . 31 : Բ Օր . Դ . 34 :
Ե ԵԼ . Ի . 2 :
Ը ԵԼ . Դ . 8 : 17 : Բ Օր . Ը . 7–9 : Երեմ . ԼԲ . 22 :
Ի Սաղ . խը . 2 : Հմր 15 : Դան . Ը . 9 : Ժաո . 16 : 41 : Ձաք . Կ . 14 :
† Կամ՝ հոգեր էի .
Ժ Ը Ա՛ն . Ժե . 8 :
Ի ԳԼ . Ժը . 31 :
ԼՂԼ . Ժէ . 7 : Ժը . 3 : Բ Օր . ԻԲ . 16 , 17 , 18 : Յեսս . Իդ . 14 :
Ե ԳԼ . Է . 8 : Հմր 13 , 21 :
Ժ Տ՚ս Ել . ԼԲ . 12 : Թաո . Ժդ . 13 , ԼԸ : Բ Օր . Ի . 28 : Հմր 14 , 22 : ԳԼ ԼՂ . 21 , 22 :
Ն Ել Ժդ . 18 :
Հբ Օր . Դ . 8 : Նէեմ . Ի . 13 , 14 : Սաղ . ՃԽԵ . 19 , 20 :
Յ ՂԼ . Ժը . 5 : Հմր 13 , 21 : Հռով . Ժ . 5 : Գաղ . Գ . 12 :
Ղ Ել . Ի . 8 : Լաս . 13 , ԼԸ : Լե . 2 : Բ Օր . Ե . 12 : Նէեմ . Ի . 14 :
Ճ Թաո . Ժդ . 22 : Սաղ . Կը . 40 : ՂՏ . 8 , 9 , 10 :
Մ Հմր 16 , 24 : Ածակ . ա . 25 :
Ա ԵԼ Ժգ . 27 :
Ն Թաո . Ժդ . 29 : իգ . 65 : Սաղ . ՃՂ . 23 :
Ղ Հմր 9 , 22 :
Ա Թաո . Ժդ . 28 : Սաղ . ղԵ . 11 : ՃՂ . 26 :
Ղ Հմր 6 :

երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը ,
16 կիրը , որ Ոանոնց տուեր էի : Ղ քանզի իմ դատաստաններս մերժեցին , ու իմ օրէնքներովս չքալեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . վասն զի Ղանոնց սիրտը իրենց կուռքե-
17 րուն ետեւէն կ՚երթար : Բայց իմ աչքս անոնց խնայեց , որ զանոնք չկորընչրցնեմ , ուստի անապատին մէջ զանոնք չպատեցի :
18 Եւ անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի , Ձեր հարցը կանոններովը մի՛ քալէք , ու անոնց սովորութիւնները մի՛ պահէք , և անոնց կուռքերովը մի՛ պղծուիք .
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը . իմ օրէնքներովս քալեցէք , իմ դատաստաններս պահեցէ՛ք , ու
20 զանոնք Ի՛ գործ դրէք . Ես Ես իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէ՛ք . ու անոնք իմ ու ձեր միջտեղը նշան ըլլան , որպէս զի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը :
21 Բայց Ոանոնց որդիները ալ ինծմէ ապստամբեցան . իմ օրէնքներովս չքալեցին , ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին , Ե որ մարդ անոնցմով կ՚ապրի , Թէ որ զանոնք կատարէ . Ե իմ շաբաթներս պղծեցին , ուստի ըսի որ Ց իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ Թափեմ , ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ :
22 Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի , ու Ի րը իմ անուանս համար , որ չխլայ Թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի :
23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի , որ Ի զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ ;
24 Ի վասն զի իմ դատաստաններս Ի դործ չըրին , ու իմ օրէնքներս մերժեցին , և իմ շաբաթներս պղծեցին . ու Ֆ անոնց աչքերը իրենց հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ :
25 Ուստի Ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին , ու ա- նանկ դատաստաններ , որ անոնց-
26 մով չէին կրնար ապրիլ : Եւ զա- նոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի , զանոնք Ի ոչ գոլով որ Ե ամէն արգանդ բացողը կրծէ անցընեն , որպէս զի զանոնք կործանցնեմ , որ Ե գիտնան Թէ ես եմ Տէրը :
27 Անոր համար՝ որդի մարդոյ , Իսրայէլի տանը խօսի՛ , ու անոնց ըսե՛ , Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր հայրերը ասով ալ ինծի դէմ յանցանք ընելով , զիս նախատեցին :
28 Վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը , որն որ անոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի ,

Ղ Ոչ . ժգ . 13 , 24 :

Ե Թաո . Ժե . 39 : Սաղ . Կը . 37 : Ընմվ . Ե . 25 , 26 : Գոր . Է . 42 , 43 :
Ը Սաղ . Կը . 38 :
Ի Բ Օր . Ե . 32 , 33 : Ղ . Է . Ը . Ժ . Ժա . Ժբ :
Ժ ՂՉ Ոչ 12 : Եբեմ . Ժե . 22 :
Ի Թաո . իե . 1 , 2 : Բ Օր . Թ . 23 , 24 : Ղա . 27 :
Ղ Հմր 11 , 13 :
Յ Հմր 8 , 13 :
Ի Սաղ . Կը . 38 : Հմր 17 :
Ժ Հմր 9 , 14 :
Ի ՂԼ . իՂ . 33 : Բ Օր . իը . 64 : Սաղ . ՃՂ . 27 : Եբեմ . Ժե . 4 :
Ի Հմր 13 , 16 :
Ֆ Տ՚ս Գե . Ղ . 9 :
Ա Տ՚ս Սաղ . Ձա . 12 : Հմր 39 : Հռով . ա . 24 : Բ Թես . Բ . 11 :
Ի Գ Թագ . Ժե . 17 : իա . 6 : Բ Մ . իը . 3 : ԼԳ . 6 : Եբեմ . Լ . 35 : ԳԼ Ժգ . 20 , 21 :
Ֆ ԳԼ . Ղ . 7 :

Ե ամէն բարձր բլուրը ու ամէն տե-
բևախիտ ծառը տեսնելով , հոն
իրենց զոհերը մատուցին , և իրենց
բարկութիւն գրգռող ընծաները
հոն տարին , ու իրենց հանուշահոտ
խունկերը հոն ծխեցին , և իրենց
Թափելու նուէրները հոն մատու-
29 ցին : Ու անոնց ըսի , Ի՞նչ է ատ
բարձր տեղը որ դուք հոն կ'երթաք .
և անոր անունը մինչև աս օրս Բարձր
տեղ կ'ըսուի :
30 Ա՛նոր համար Իսրայէլի տանը ը-
սէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն
մէջը կը պղծուիք , և անոնց գար-
շելութիւններուն հետևելով պոռնը-
31 կութիւն կ'ընէք , Եւ ձեր ընծա-
ները մատուցանելով ու ձեր տը-
ղաքը կրակէ անցընելով , ձեր բո-
լոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև
աս օրս . Ի միթէ ես ձեզի պատաս-
խան պիտի տամ , ով Իսրայէլի
տունը . ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան , որ ձեզի պատասխան
32 պիտի չտամ : Եւ ձեր սրտին
խորհուրդը ամենևին պիտի չկա-
տարուի , որ կ'ըսէք Թէ Մենք
փայտ ու քար պաշտելով , հեթա-
նոսներուն պէս՝ երկիրներուն ազ-
գատոհմիներուն պէս պիտի ըլլանք :
33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան , որ անշուշտ ձեր վրայ զօրա-
ւոր ձեռքով Ու երկընցած բա-
զուկով ու Թափուած բարկու-
Թիւնով Թագաւորութիւն պիտի
34 ընեմ : Եւ զօրաւոր ձեռքով ու
երկընցած բազուկով և Թափուած
բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդ-
ներէն պիտի հանեմ , ու ձեզ պի-
տի ժողվեմ ան երկիրներէն՝ ուր որ
35 դուք ցրուեցաք : Եւ ձեզ ժողովուր-
դոց անապատը պիտի տանիմ , ու
հոն ձեզի հետ երես երեսի դատ պի-
36 տի վարեմ : Ինչպէս որ Եգիպտոսի
երկրին անապատին մէջ ձեր հայ-
րերուն հետը դատ վարեցի , այնպէս
ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
37 կ'ըսէ Տէր Եհովան : Եւ ձեզ Նգա-
ւազանին տակէն պիտի անցընեմ ,
ու ձեզ ուխտին կապին տակը պի-
38 տի մտցնեմ : Եւ Ե ապստամբները
ու ինծի դէմ յանցաւոր եղողները
ձեզմէ պիտի զատեմ , զանոնք ի-
րենց պանդխտութեան երկրէն պի-
տի հանեմ , ու ձ անոնք Իսրայէլի
երկիրը պիտի չմտնեն . Ու պիտի
գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :
39 Եւ դուք՝ ով Իսրայէլի տունը՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Հգա-
ցէք , այսուհետև ալ ամէն մէկդնիդ
ձեր կուռքերուն ծառայութիւն
ըրէք , քանի որ դուք ինծի մտիկ
չէք ըներ . Ի բայց իմ սուրբ անունս

ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը
40 մի՛ պղծէք : Վասն զի Իմ սուրբ
լեռանս վրայ , Իսրայէլին բարձր
լեռանը վրայ , կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
բոլոր Իսրայէլի տունը ամէնը իրենց
երկրին մէջ ընտրված հոն ինծի ծա-
ռայութիւն պիտի ընեն . հոն ձա-
նոնց պիտի հաճիմ , և ձեր պատա-
րագները ու ձեր ընծաներուն և-
րախայրիները ձեր բոլոր սուրբ
բաներովը հոն պիտի փնտռեմ :
41 Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ ու
ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն , ուր
որ դուք ցրուած էք , Ի անուշահոտ
խունկով ձեզի պիտի հաճիմ , և ձեր
մէջը ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ
42 պիտի ըլլամ : Ու Ի երբոր ձեզ Իս-
րայէլի երկիրը տանիմ , այսինքն ան
երկիրը՝ որուն որ ձեր հայրերուն տա-
լու համար ձեռքս վերցուցի , Ընդ-
43 տի դիտնաք Թէ ես եմ Տէրը : Եւ
հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբանե-
րը ու ձեր բոլոր գործքերը՝ որոնց-
մով պղծուեցաք . և ձեր ըրած բո-
լոր չարութիւններուն համար
44 Ընդ ձեզմէ պիտի զզուիք : Ու
պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը ,
երբոր ձեզի այսպէս ընեմ Ինծի ա-
նունս համար , Ե չէ Թէ ձեր չար
ճամբաներուն ու ձեր ապականած
վարմունքին համեմատ , ով Իսրա-
յէլի տունը , կ'ըսէ Տէր Եհովան :
45 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
46 ըսելով , Ընդդէմ մարդոյ՝ երեսդ
դէպ ի հարաւ շրջակ , ու դէպ ի
հարաւ խօսէ ու հարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարեաց-
47 Թիւն ըրէ . Եւ հարաւային ան-
տառին ըսէ , Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ահա Ես քու մէջդ կրակ պիտի բը-
րունկցընեմ , և քու մէջդ եղած Ա-
մէն կանանչ ծառը ու ամէն չոր
ծառը պիտի ուտէ . բռընկած բոցը
պիտի չմարի , ու անով Ի հարաւէն
մինչև հիւսիս ամէն *կողմերը պիտի
48 այրին : Եւ ամէն մարմին պիտի
տեսնէ , Թէ ես Տէրս զանիկայ բը-
ռընկցուցի . Ա անիկայ պիտի չը-
49 մարի : Ան ատեն ես ըսի , Ո՛հ ,
Տէր Եհովայ , անոնք ինծի համար
կ'ըսեն , Չէ՞ որ ասիկայ առակներ
կը խօսի :

ԳԼ · ԻՆ

1 Եզեկիէլ հառաջանքի օրինակով Երուսաղեմի դէմ մարգարէութիւն կ'ընէ . 8 կը նախա-
ձայնէ ան սրած ու փայլուն սուրը՝ 18 որ Ե-
րուսաղեմի դէմ , 25 Իսրայէլի Թագաւորու-
Թեանը դէմ 28 և Ամմոնացւոց դէմ պատ-
րաստուած էր :

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ
դէպ ի Երուսաղէմ շրջակ , ու

Ղե · Բ · 2 , 3 ։ ԳԼ · Ժէ · 23 ։ Միք · Գ · 1 ։
Ե Ես · Ծէ · 5 , ՃԸ ։ ԳԼ · Ղ · 13 ։
Ի ԳԼ · Ժղ · 19 ։
Ճ Ես · Ծղ · ՃԹ Կ · 7 ։ Զաք · Բ · 20 , ՃԸ ։ Մաղ · Գ · 4 ։ Հռով · Ժբ · 1 ։
Ք Եփ · Ե · 2 ։ Փիլ · Գ · 18 ։
Յ ԳԼ · Ժա · 17 ։ ԼԳ · 13 ։ ԼՂ · 24 ։
Ն Հմր 38 , 44 ։ ԳԼ · ԼՂ · 23 ։ Լը · 23 ։
Շ Հմր 26 ։
Ա ԳԼ · Ժզ · 61 ։
Ի Հմր 3 ։
Բ ԳԼ · Ժա · 5 ։
Ո Ղէ · Իվ · 39 ։ ԳԼ · Զ · 9 ։ Ռվ · Ե · 15 ։
Ն Հմր 38 ։ ԳԼ · Իգ · 24 ։
Շ ԳԼ · ԼՂ · 22 ։
Ո Երեմ · իա · 3 ։
Ղ ԳԼ · Զ · 2 ։ Իա · 2 ։
Ճ Երեմ · Բ · 9 , 35 ։ ԳԼ · Ժէ · 20 ։
Ի Ցծ Թագ · Ժգ · 21 , 22 , 23 , 28 , 29 ։
Լ Ղէ · Իէ · 32 ։ Երեմ · ԼԳ · 13 ։
Ի ԳԼ · ԼԳ · 17 , 20 ։ Մատ · Կե · 32 , 33 ։
Ծ Երեմ · Խգ · 14 ։
Կ ԳԼ · Զ · 7 ։ Ժե · 7 ։ Իգ · 49 ։
Հ Գատ · Ժ · 14 ։ Սաղ · Ճա · 12 ։ Ա-մով · Գ · 4 ։
Յ Ես · ա · 13 ։ ԳԼ · Իգ · 38 , 39 ։
Ե Երեմ · Ա · 14 ։
Ճ Երեմ · Բ · 35 ։ ԳԼ · Ժէ · 20 ։
Ա Ղէ · Իէ · 31 ։
Է ԳԼ · Ա · 4 ։
* Եբր · Ե բնաները
Ա ԳԼ · Ժա · 1 ։
Ե Ես · Ա · 1 ։
Ղ Ես · Ե · 20 , ՃԸ ։ Մաղ · Գ · 4 ։ Հռով · Ժբ · 1 ։
Ե Ես · Ծղ · ՃԹ Կ · 7 ։ Զաք · Ը · 20 , ՃԸ ։ Մաղ · Գ · 4 ։ Հռով · Ժբ · 1 ։
Ճ Ես · Ծղ · ՃԹ Կ · 7 ։ Զաք · Ը · 20 , ՃԸ ։ Մաղ · Գ · 4 ։ Հռով · Ժբ · 1 ։

Ն·ք·ՂՒ·
593

սուրբը տեղերուն խօսէ՝ , ու Իսրա-
յէլը երկրին մարգարէութիւն ըրէ ,
3 Եւ Իսրայէլը երկրին ըսէ՝ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ
եմ , ու իմ սուրս իր պատեանէն
Բ Ցօբ .ՂԹ· 22 · պիտի հանեմ , և Բարդարը ու ամ-
4 բարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ : Ո-
րովհետև արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ , անոր համար
Է ԳԼ·ի·47· Է հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմ
նոյ դէմ իմ սուրս իր պատեա-
5 նէն պիտի քաշուի : Եւ ամէն մար-
մին պիտի գիտնայ Թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ .
Ը Ես · խե · անիկայ Ը մէյմըն ալ ետ պիտի չը-
23 · ԺԵ · 11· 6 դառնայ : Ո՛ւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝
ԻԵ·իբ·4· հեծէ . մէջքը կոտրածի պէս դառ-
նութեամբ անոնց աչքերուն առ-
7 ջեր հեծէ : Ու երբոր քեզի ըսեն՝
Թէ Ինչո՞ւ կը հեծես , անատենը
ըսես , Գուժին համար , վասն զի
կու գայ . և ամէն սիրտ պիտի հա-
ղի , և Նամէն ձեռք պիտի Թուլ-
ՂԳԼ·է·17· նայ , ու ամէն հոգի պիտի մարի , և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըլ-
լայ . ահա կու գայ ու պիտի կա-
տարուի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան :
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝
մարգարէացիր , ու ըսէ՝ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ըսէ՝ որ Է Սուրը ,
Ե Օր · լԲ · 41 · ՀՃ 15, 28 · սուրը սրուեցաւ՝ ու նաև սրբուե-
10 ցաւ : Սրճ կոտրած ընելու հա-
մար սրուեցաւ՝ փայլելու համար
սրբուեցաւ , հիմա մենք ուրախա-
նա՞նք . իմ որդւոյս գաւազանը
11 ամէն փայտը կ'անարգէ : Բայց
Ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ ,
որ ձեռքով բռնուի . ա՛ս սուրը
սրուած է ու սրբուած է , որ զա-
նիկայ սպանողին ձեռքը տայ :
12 Աղաղակէ՛ ու ողբա՛ որդի՛ մարդոյ ,
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ . իմ ժողովուրդ-
դիս վրայ սուրի պաճառաւ վախեր
պիտի ըլլայ . անոր համար Ը ՛ա՛ա
Ը Երեմ· լա· 19 · 13 աղջրիդ զարկ : Վասն զի Ի փորձ
Ի Ցօբ · թ· 23 · ը Կոր· ը · 2 · եղաւ . ու ի՞նչ պէտ ըլլայ , Թէ
Ժ ՀՃր 27 · որ ան անարգող գաւազանը Ժ ալ
14 չըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան : Եւ
Է Թու · իդ · դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ մարգարէու-
10 · ՀՃր 17 · Թիւն ըրէ , ու Է ձեռքերդ իրարու
ԳԼ·Ղ·11· զարկ . և սուրը՝ սպանուածներուն
սուրը իրեք անգամ պիտի կրկ-
նուի . մեծամեծաց վիրաւորնե-
րուն սուրը ասիկայ է , որ *անոնց
* Կա՛մ գա-
նուիք խո-
ցոց ·
15 բոլորտիքը պաշարեց՝ : Սիրտերը
նուաղելու համար , ու խոչերը
շատնալու համար՝ անոնց բոլոր
դռներուն վրայ սուրին վախը դրի .
աւա՛ղ , Լանիկայ փայլելու համար
ՂՀՃր 10 · 28· շինուեցաւ . մորթելու համար

16 սրուեցաւ : Է Ինքզինքդ ժողվէ ,
քու աջ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ
17 երեսդ դարձած է , զարկ : Ու ես
ալ Ժ ձեռքերս իրարու պիտի զար-
նեմ , և Ի իմ սրտմտութիւնս պիտի
հասցնեմ . ես Տէրս խօսեցայ :
18 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ դուն քեզի
երկու ճամբայ պատրաստէ , որ
Բաբիլոնի թագաւորին սուրը գայ .
անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պի-
տի ելլեն . ու մէկ տեղ մը ընտրէ ,
քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ ;
20 ճամբայ պատրաստէ , որ Ո Ամմինի
որդւոցը Ռաբբային վրայ և Ցու-
դայի մէջ եղող պարսպաւոր Ե-
րուսաղէմին վրայ սուր գայ :
Հ Երեմ· խԹ· 2 · ԳԼ· իե · 5 · Ամով · ա · 14 ·
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը
ճամբուն բաժանմանը վրայ երկու
ճամբուն գլուխը կայնեցաւ , որ
հմայութիւն ընէ . անիկայ իր նե-
տերը երերցուց , Թերափիմներուն
22 հարցուց , լերդին նայեցաւ : Անոր
աջ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար
Երուսաղէմի համար , որ Ն մեքենա-
Ն ԳԼ· դ· 2 · ներ դնեն , պատերազմի մէջ բե-
րանին բանան ու ղաղաղակով
ձայն վերցընեն , դռներու դէմ
Ե մեքենաներ դնեն , հողաբլուր
կանգնեն , ա՛ մարտկոց շինեն :
23 Բայց ասիկայ անոնց աչքերուն
առջեւն անոտի հմայութեան մը պէս
պիտի ըլլայ , Ֆանդ անոնց Ո երդումնե-
ՍԳԼ·ԺԷ·13, 15, 16, 18 · ներ ըրեր էին . բայց անիկայ Էբէնդ
անօրէնութիւնը պիտի յիշեցընէ ,
որպէս զի բռնուին :
24 Անոր համար Տէր ԵՀովան այս-
պէս կ'ըսէ . Որովհետև դուք ձեր
անօրէնութիւնը յիշեցուցիք , երբ-
որ ձեր յանցանքները յայտնուե-
ցան , ու բոլոր գործերնուդ մէջ
ձեր մեղքերը երեցան , վասն զի յի-
շեցընելնուդ համար ձեռքով պի-
յԲ Մն · ԼՂ · տի բռնուիք : Եւ դուն՝ Ֆով պիղծ
13 · Երեմ· Ֆբ · 2 · ԳԼ· Ֆ՛ ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի ,
Ժ Ե · 19 · որ քու օրդ հասեր է , Ֆ՛ ան-
օրէնութեանդ ժամանակին վախ-
Ն ՀՃր 29 · 26 ճանը , Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ .
ԳԼ·Լ·5· Խոյրը վերցուր ու թագը Հանէ .
ասիկայ այսպէս չըլլար . Ւ ցածը
բարձրացուր ու բարձրը ցածցուր :
ԼԳԼ·Ժ Ե· 24· Ղռ· ա· 52 ·
27 Ջանիկայ տակնուվրայ , տակնու-
վրայ , տակնուվրայ պիտի ընեմ .
՛՛ ու ալ պիտի չըլլայ , մինչև որ գայ
անիկայ՝ որուն իրաւունքն է , ու
անոր պիտի տամ :
՛՛ Ծն · խԹ · 10 · ՀՃր 13 · Ղռ· ա· 32, 33 · Ցօհ · ա · 49 ·
28 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ մարգա-
Ն Երեմ· խԹ· 1 · ԳԼ· իե · 2, 3, 6 · Սոփ · բ · 8, 9, 10 · ցէ Ամով · բ · 1 ·
† Կա՛մ խիստ
շատ սէր-
Բ՛՛՛ն՝ որ
փայլէ :
րէ՛ , ու ըսես , Ո Սուրը՝ սու-
րը քաշուած է , ա՛ մորթելու հա-
մար սրբուած է , † որ իր փայլմամբ

Ն·ք·ՂՒ·
593
Ի ԳԼ· Ժգ· 17 ·
Ծ ՀՃր 14 · ԳԼ·իբ·13·
Ի ԳԼ·ե·13·
Հ Երեմ·խԹ· 2 · ԳԼ· իե · 5 · Ամով · ա · 14 ·
Ն Երեմ·ծա· 14 ·
Ճ ԳԼ· դ· 2 ·
Ղ Երեմ·ծա· 14 ·
Ճ ԳԼ· դ· 2 ·

Ն · ք · ՂԲ · 593

29 րը հատցընէ՝ , Երբոր Ըբեզի համար ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն և սուտ հմայութիւններ կ'ըլնեն , որ քեզ սպաննուելու ամբարիշտնե- րուն պարանոցին վրայ բերեն , որ- րոնց օրը հասեր է , ատենց անօրէ- նութեանը ժամանակին վախճանը ։

30 Զահիլայ իր պատեանը դարձը- նեմ . քեզ քու ստեղծուած տե- ղըդ ու Ըքու ծննդեանդ երկրին

31 մէջ պատիւ տամ . Եւ Ը.քու վրադ իմ բարկութիւնս պիտի թափեմ . Ը.քու վրադ իմ սրտմը- տութեանս կրակովը պիտի փչեմ , ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝ ապականելու վարպետ եղողներուն

32 ձեռքը պիտի տամ ։ Հրոյ ճարակ պիտի ըլլաս , քու արիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի ըլլայ , դուն պի- տի չյիշուիս , վասն զի ես Տէրս խօսեցայ ։

Գ Լ · Ի Բ

1 Երուսողնմի բնակացը գործած մեղքերուն ցուցակը ։ 18 Ասատած կ'ուզէ զանոնք ա- րել իրեն կդկդանք իր Հալոցին մէջ ։ 23 Մարգարէներուն , քահանաներուն , իշխան- ներուն ու ժողովուրդին միօրինակ ապակա- նութիւնը ։

1 Նաև Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Ո՛ւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ դ՚ա արիւնահեղ քաղաքին Ը դա- տաստան պիտի ընե՞ս . ուրեմն անոր բոլոր գ պղծութիւնները իրեն դիտցո՛ը ,
3 Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ քաղաք՝ որ քու մէջդ արիւն կը թափես , որպէս զի քու ժամանակդ դայ , և քու անձդ պղծելու համար քեզի դէմ կուռ- ք դ թողագ · լա · 16 ։
4 քեր կը շինես , Դուն քու ք թա- փած արիւնովդ յանցաւոր եղար , ու շինած կուռքերովդ պղծուե- ցար , և քու օրերդ մօտեցուցիր , ու քու տարիներուդ հասար . Ե ա- նոր համար քեզ ազգերուն՝ նա- խատինք , ու ամէն երկիրներուն
5 ծաղր ը.ընե՞ տուի ։ Քեզի մօտ եղողները ու քեզմէ հեռու եղող- ները քեզ ծաղր պիտի ընեն , ո՛վ վատահամբաւ ու աղմկալից ֈ ա- ղ՞ ։
6 Ահա քու մէջդ Ի սրայէլի իշ- խանները ամէն մէկը իր բազուկո- վը արիւն թափելու համար կայ-
7 ներ են ։ Քու մէջդ Ե հայրը ու մայրը անարգեցին , քու մէջդ Ը օտարականին բռնութիւն ըրին , քու մէջդ որբին ու որբևարիին
8 զրկանք ըրին ։ Ի մ սուրբ բա- ներս արհամարհեցիր , և ֊ իմ շա-
9 բաթներս պղծեցիր ։ Քու մէջդ Է բանսարկու մարդիկներ եղան ա- րիւն թափելու համար , Ւու քու մէջդ լեռներու վրայ կ'ուտեն , և քու մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին ։
10 Քու մէջդ Ե պղծեն էր հօրը ամբարշ- տութիւնը յայտնեց . քու մէջդ Ը դաշ- տանի պատճառով անմաքուր Ե-
11 դող կինիկը բռնադատեցին ։ Նաև մէկը Ի ր դրացիին կնկանը հետ պղծութիւն ըրաւ , ու մէկը հե- ղեռնագործութիւն ըրաւ իր հար- սը պղծելով , և քու մէջդ ուրիշ մին ալ Ն ի ր քոյրը՝ իր հօրը ագջիկը
12 բռնադատեց ։ Քու մէջդ Ղ արիւն թափելու համար կաշառք առին , Ֆ վաշխ ու տոկոսիք առիր , և բրա- նութիւն ընելով քու դրացիներէդ բան վաստկեցար ապահութեամբ , ու Ֆ ղիս մոռցար՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
13 վան ։ Ուստի ահա քու բրած ագահութեանդ , ու քու մէջդ եղած արիւնահեղութեանը համար
14 ձեռքերս իրարու զարկի ։ Ն Մի- թէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ , կամ թէ ձեռքերդ կրնա՞ն ուժով- նալ ան օրերը որ ես քեզի հաշա- շտ պիտի ընեմ . Ես Տէրս խօսե-
15 ցայ ու պիտի կատարեմ ։ Եւ Ը.քեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ , ու քեզ երկիրներու մէջ ցիրուե- ցան պիտի ընեմ , և Ը.քու պղծու- թիւնդ քեզմէ պիտի հաւցընեմ ։
16 Ու դուն քեզմէ պիտի պղծուես աղտայ աչքերուն առջեւը , ու Ո պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
18 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Ե խրայէլի տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ . ամէնը Հալոցի մէջ պղինձի , անա- գի , երկաթի ու կապարի պէս ար-
19 ծաթի կղկղանք եղան ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ը- սէ . Որովհետև ամէնքդ կղկղանքի պէս եղաք , անոր համար ահա ես ձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժո-
20 ղովեմ՝ Ինչպէս որ արծաթը ու պղինձը ու երկաթը և կապարը ու անագը Հալոցի մէջ կը ժողվեն , ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ ղանիլայ Հալեցընելու համար , այն- պէս ալ ձեզ իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի ժող- վեմ , և պիտի թողում ու պիտի
21 Հալեցընեմ ։ Եւ ձեզ մէկտեղ բե- րելով՝ ձեր վրայ իմ բարկու- թեանս կրակովը պիտի փչեմ , և դուք անոր մէջը պիտի Հալիք ։
22 Ինչպէս որ արծաթը Հալոցին մէջը կը Հալի , դուք ալ անոր մէջը այն- պէս պիտի Հալիք , ու պիտի գիտ- նաք որ ես Տէրս իմ սրտմտու- թիւնս թափեցի ձեր վրայ ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ անոր ըսէ , Դուն անանկ երկիր մըն ես ,

Ն · ք · ՂԲ · 593

Ի ՂԼ · ժբ · 7 ։ 8 ։ ի · 11 ։ ա Կոր · է · 1 ։
Բ ՂԼ · ժբ · 19 ։ ի · 18 ։ Գէ · ժբ · 6 ։
Ն ՂԼ · ժբ · 20 ։ ի · 10 ։
Բ Օր · իր · 22 ։ Երեմ · է · 8 ։ Գէ · ժբ · 11 ։
Հ ՂԼ · ժբ · 15 ։ ի · 12 ։
Ն ՂԼ · ժբ · 9 ։ ի · 17 ։
ՂԵԼ · իգ · 8 ։ Բ Օր · ժգ · 19 ։ իե · 25 ։
Ճ Եզ · իր · 25 ։ ՂԼ · իե · 36 ։ Բ Օր · իգ · 19 ։ Գէ · ժբ · 13 ։
Ւբ Օր · լբ · 18 ։ Երեմ · գ · 21 ։ Գէ · իգ · 35 ։
Ն Գէ · իա · 17 ։
Ե Տ՚ես գէ · իա · 7 ։
Է Գէ · ժե · 24 ։
Բ Օր · գ · 27 ։ իբ · 25 ։ 64 ։ Գ՚ք · ժբ · 14 ։ 15 ։
Է Գէ · իգ · 27 ։ 48 ։
Ղ Սաղ · թ 16 ։ Գէ · ղ · 7 ։
Ք Ես · ա · 22 ։ Երեմ · ղ · 28 , ՃԼ ։ Տ՚ես Սաղ · ճժ թ · 119 ։

Ե ՂԼ · ժբ · 7 ։ 8 ։ ի · 11 ։ ա Կոր · է · 1 ։
Բ ՂԼ · ժբ · 19 ։ ի · 18 ։ Գէ · ժբ · 6 ։
Է ՂԼ · ժբ · 20 ։ ի · 10 ։
Բ Օր · իր · 22 ։ Երեմ · է · 8 ։ Գէ · ժբ · 11 ։
Հ ՂԼ · ժբ · 15 ։ ի · 12 ։
Ն ՂԼ · ժբ · 9 ։ ի · 17 ։
ՂԵԼ · իգ · 8 ։ Բ Օր · ժգ · 19 ։ իե · 25 ։
Ճ Եզ · իր · 25 ։ ՂԼ · իե · 36 ։ Բ Օր · իգ · 19 ։ Գէ · ժբ · 13 ։
Ւբ Օր · լբ · 18 ։ Երեմ · գ · 21 ։ Գէ · իգ · 35 ։
Ն Գէ · իա · 17 ։
Ե Տ՚ես գէ · իա · 7 ։
Է Գէ · ժե · 24 ։
Բ Օր · գ · 27 ։ իբ · 25 ։ 64 ։ Գ՚ք · ժբ · 14 ։ 15 ։
Է Գէ · իգ · 27 ։ 48 ։
Ղ Սաղ · թ 16 ։ Գէ · ղ · 7 ։
Ք Ես · ա · 22 ։ Երեմ · ղ · 28 , ՃԼ ։ Տ՚ես Սաղ · ճժ թ · 119 ։

Ե ՂԼ · ժբ · 24 ։ իբ · 28 ։
Ը Հմր 25 ։ Ցօր · ժբ · 20 ։ Սաղ · լե · 13 ։
Ա Երեմ · իե · 6 ։ 7 ։
Վ Գէ · ժգ · 3 ։
Բ Ես · ժե · 14 ։ Գէ · ժգ · 38 ։
Բ Ես · ե · 8 ։ ժգ · 19 ։ իբ · 22 ։
Դ Գէ · իբ · 20 , 21 ։
Ը Գէ · իե · 10 ։

Գէ · իե · 6 , 9 ։ Նաա · գ · 1 ։
Բ Գէ · ի · 4 ։ իգ · 36 ։
Ֆ Գէ · ժգ · 2 ։
Ք դ Թագ · իա · 16 ։
Ե Բ Օր · իբ · 37 ։ դԹագ · Թ · 7 ։ Գէ · ե · 14 ։ Դան · Թ · 16 ։
Ղ Ես · ա · 23 ։ Միք · գ · 1 , 2 , 3 ։ Սոփ · գ · 3 ։
Ե Բ Օր · իե · 16 ։
Ը ԵԼ · իբ · 21 , 22 ։
Ը Հմր 26 ։
Ֆ ՂԼ · ժԹ · 30 ։ Գէ · իգ · 38 ։
Ի ԵՀ · իգ · 1 ։ ՂԼ · ժԹ · 16 ։
Լ Գէ · ժբ · 6 , 11 ։

Ե ՂԼ · իա · 31 ։
Ա Գէ · ի · 8 , 33 ։ Հմր 31 ։

որ ոչ մարբուած է, ոչ ալ բարկուեան օրը անձրևով թրջուած։ 25 Ջուրը Վաննոր մէջը իր մարդաբէներուն դաւաճանութիւնը կայ, որոնք աւար յափշտակող ու մռնչող առիւծի պէս զոհիներ կ'ուտեն. զանոնք դանձ ու պատուական բաներ առին, ու անոր մէջը անոր որբևարիները շատցուցին։ 26 Այնոր քահանաները իմ օրէնքս աւրեցին, ու զիմ սուրբ բաներս պղծեցին. սուրբը պիղծին չորոշեցին, և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին, և իրենց աչքերը իմ շաբաթներէս ծածկեցին, ու ես անոնց մէջ 27 ջը պիղծ սեպուեցայ։ Անոր իշխանները անոր մէջը յափշտակող գայլերու պէս արիւն թափելու, հոգի կորընչցնելու եւ հոգի կորընչցնելու համար, որպէս զի ագահութեամբ բան 28 վաստկին։ Եւ անոր մարգարէները ունայն տեսիլքներ տեսնելով, ու անոնց սուտ գուշակութիւն ընելով՝ զանոնք կիրով ծեփեցին, ու ըսին, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ, 29 թէև Տէրը խօսած չէր։ Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք ըրին, ու մեծ յափշտակութիւն ըրին, և աղքատը ու տնանկը բռնադատեցին, ու օտարականին անիրաւութեան 30 դատմամբ զրկանք ըրին։ Եւ ես նոնցմէ մարդ մը փնտռեցի, որ պարիսպ շինէ, ու խրամատին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին համար, որ զանիկայ չաւերեմ. բայց 31 չգտայ։ Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի, զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը սպառեցի. անոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ· ԻԳ

1 Ողջոյն ու Ողբերգի պոռնկութիւնը։ 22 Ողբերգին կրելու դեղութիւնը իր տիմանիներէն։ 36 Մարգարէն կը յանդիմանէ անոնց երկուքին շնութիւնն ալ, և կը ցուցնէ անոնց դատաստանները։

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ՝ Երկու կնիկներ կային մէկ մօր աղ-
3 ջիկներ. Ու անոնք Եգիպտոսի մէջ պոռնկութիւն ըրին, իրենց մանկութեան տարիքը պոռնկութիւն ըրին. անոնց ծիծերը հոն ձնշուեցաւ, ու անոնց կուսութեանը տիկնքները հոն շօշա-
4 փուեցաւ։ Եւ անոնց անունները՝ մեծինը Ոհղա, ու անոր քրոջը՝ Ոհղիբայ էր. ու անոնք իմս եղան, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնան. (ու անոնց անունները՝ Ոհղայ Սամարիան է, ու Ոհղիբայ Երուսաղէմն է։)

5 Եւ Ոհղայ քանի որ իմս էր, պոռնկութիւն ըրաւ, ու իր հմայնիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն
6 Ասորեստանցի դրացիներուն, կապուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախարարներուն, ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։
7 Հալի երիտասարդներ էին։ Եւ անիկայ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ, նաև ան ամենուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ. ան անոնց ամէն կուռքերովը պղծ-
8 ծուեցաւ։ Ու զԵգիպտոսէն բէրած պոռնկութիւնները չթողուց. վասն զի անոր մանկութեան տարին ասոր հետ պառկեր էին, և անոր կուսութեանը տիկնքները շօշափեր էին, ու իրենց պոռնկութիւնը ա-
9 նոր վրայ թափեր էին։ Անոր համար զանիկայ իր հմայնիներուն ձեռքը տուի, Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած
10 էր։ Անոնք զանոր մերկութիւնը յայտնեցին. անոր տղաքները ու աղջիկները առին, ու զանիկայ սրով մեռցուցին. այսպէս անիկայ կնիկներուն մէջը անուանի եղաւ, և անոր վրայ դատաստաններ 'ի գործ դրին։
11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ոհղիբան տեսաւ, ի իր սիրահարելովը անկէ աւելի ապականեցաւ. և իր պոռնկութիւնները իր քրոջը պոռնկու-
12 թիւններէն աւելի լաւցուց։ Ո՞ր դրացիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն Ասորեստանի որդիներուն, շքեղութեամբ հագուած կուսակալներուն ու նախարարներուն, ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։
13 Եւ տեսայ որ պղծեցաւ, ան երկու-
14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ։ Եւ իր պոռնկութիւնները աւելցուց, քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ նօճով նկարուած գաղտեացւոց պատկերները
15 տեսաւ, որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին, և իրենց գլուխներուն վրայ *ներկուած խայրեր՝ ունէին, ու ամէնքը իշխաններու կերպարանքով էին, իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի որդւոցը՝ գաղտեացւոց
16 նմանութեանը պէս, ի զանոնք իր աչքերովը տեսածին պէս անոնց սիրահարեցաւ, և անոնց՝ գաղտեացւոց երկիրը դեսպաններ խրր-
17 կեց։ Ու Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին, ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ, ու Եփէը ի անոր հոգին
18 անոնցմէ զատուեցաւ։ Եւ իր

ե Ովե·ղ·9։
տ Տես Մատ. իգ·14։
ր Միք·գ·11։ Սոփ·գ·3, 4։
ց Մալ·բ·8։
– Ղև·իբ·2, եէ։ Թագ·բ·29։
ֆ Ղև·ժ·10։ Երեմ. ժե·19։ Գլ. խգ·23։
ֆ Եա·ա·23։ Գլ. իբ·6։ Միք·գ·2, 3, 9, 10, 11։ Սոփ.գ·3։
օ Գլ. ժգ. 10։
ֆ Գլ.ժգ·6, 7։ իա·29։
ա Երեմ.ե·26, 27, 28։ Գլ.ժբ·12։
բ Եզ.իբ.21։ իգ·9։ Ղև·ժԹ.33։ Գլ իբ·7։
գ Երեմ.ե·1։
դ Գլ.ժգ·5։
ե Սալ.ճղ·23։
զ Հմր 22։
է Գլ.Թ.10։ ժա.21։ ժգ.43։
ը Երեմ.գ·7, 8, 10։ Գլ.ժգ.46։
բ Ղև.ժե.7։ Ցնս.իգ·14։ Գլ.ի·8։
ի Գլ.ժգ.22։
ր Գլ.ժգ.8, 20։

5 Եւ Ոհղայ քանի որ իմս էր, պոռնկութիւն ըրաւ, ու իր հմայնիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն
6 Ասորեստանցի դրացիներուն, կապուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախարարներուն, ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։
7 Հալի երիտասարդներ էին։ Եւ անիկայ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ, նաև ան ամենուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ. ան անոնց ամէն կուռքերովը պղծ-
8 ծուեցաւ։ Ու զԵգիպտոսէն բէրած պոռնկութիւնները չթողուց. վասն զի անոր մանկութեան տարին ասոր հետ պառկեր էին, և անոր կուսութեանը տիկնքները շօշափեր էին, ու իրենց պոռնկութիւնը ա-
9 նոր վրայ թափեր էին։ Անոր համար զանիկայ իր հմայնիներուն ձեռքը տուի, Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած
10 էր։ Անոնք զանոր մերկութիւնը յայտնեցին. անոր տղաքները ու աղջիկները առին, ու զանիկայ սրով մեռցուցին. այսպէս անիկայ կնիկներուն մէջը անուանի եղաւ, և անոր վրայ դատաստաններ 'ի գործ դրին։
11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ոհղիբան տեսաւ, ի իր սիրահարելովը անկէ աւելի ապականեցաւ. և իր պոռնկութիւնները իր քրոջը պոռնկու-
12 թիւններէն աւելի լաւցուց։ Ո՞ր դրացիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն Ասորեստանի որդիներուն, շքեղութեամբ հագուած կուսակալներուն ու նախարարներուն, ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։
13 Եւ տեսայ որ պղծեցաւ, ան երկու-
14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ։ Եւ իր պոռնկութիւնները աւելցուց, քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ նօճով նկարուած գաղտեացւոց պատկերները
15 տեսաւ, որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին, և իրենց գլուխներուն վրայ *ներկուած խայրեր՝ ունէին, ու ամէնքը իշխաններու կերպարանքով էին, իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի որդւոցը՝ գաղտեացւոց
16 նմանութեանը պէս, ի զանոնք իր աչքերովը տեսածին պէս անոնց սիրահարեցաւ, և անոնց՝ գաղտեացւոց երկիրը դեսպաններ խրր-
17 կեց։ Ու Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին, ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ, ու Եփէը ի անոր հոգին
18 անոնցմէ զատուեցաւ։ Եւ իր

ե Գլ.ժգ.8։
ի Երեմ.գ·11։ Գլ.ժգ. 47, 51։
ր Թագ.ժգ. 7, 10։ բՄն. իբ·16–28։ Գլ.ժգ.28։
զ Հմր 6, 28։
* Կամ՝ մեծ ապարօշներ
ի Հմր 22, 28։

պռոնկութիւնները յայտնեց , ու իր մերկութիւնը բացաւ . ուստի իմ հոգիս անկէ զատուեցաւ ,
19 եր : Ա յսպէս անիկայ իր պոռնկութիւնները շատցուց , յիշելով իր մանկութեան օրերը , երբ դիպտոսի երկրին մէջ շնութիւն ը-
20 րած ժամանակը . Ու սիրահարեցաւ անոնց տարփածուներուն , որոնց մարմինը էշերու մարմին է , ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրու-
21 թիւն է : Նէ դուն նորէն քու մանկութեանդ պզծալորձութիւնը ձեռք առիր , որ քու մանկութեանդ ծիծերուն Եգիպտացիներէն շո-
շափուեցաւ :
22 Անոր համար՝ ով Ոողերայ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու վրադ պիտի արթնցընեմ քու հոմանիներդ , որոնցմէ քու հոգիդ զատուեցաւ , ու զանոնք ամէն կողմէն
23 մէն քու վրադ պիտի բերեմ , Բաբելացիները , ու բոլոր Քաղդէացիները , Փ* Փակուդը , Սուէն , ու Կուէն՝ , և անոնց հետ Ասորեաստանի բոլոր որդիքը , Տ ամէնը շնորհալի երիտասարդներ , կուսակալներ ու նախարարներ , ամէնը ձի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի
24 մարդիկներ . Եւ անոնք զէնքերով , կառքերով ու անիւներով ու ժողովուրդներու բազմութիւնով քու վրադ պիտի գան , և ամէն կողմէն քեզի դէմ վահան ,ասպար ու սաղաւարտ պիտի դնեն . և դաստաստանը անոնց ձեռքը պիտի տամ , ու քեզ իրենց դատաստան-
25 ներովը պիտի դատեն : Եւ իմ նախանձս քեզի դէմ պիտի գնեմ . ու քեզի հետ բարկութեամբ պիտի վարուին . քու քիթդ ու ականջներդ պիտի կտրեն , և քու մնացորդդ սրով պիտի իյնայ . անոնք քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պիտի առնեն , ու քու մնացորդդ
26 կրակով պիտի այրի : Եւ քու հանդերձներդէն քեզ պիտի մերկացընեն ու քու պարծանացդ զար-
27 դերը պիտի առնեն : Ու Ե քեզմէ պիտի դադրեցընեմ քու պզծաձորձութիւնդ ու Ը քու պոռնկութիւնդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն Բերբէր . ու աչքերդ անոնց պիտի չվերցընես , ու Մ յմէն ալ Եգիպտոսը պիտի չյիշես :
28 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք Ո դուն ատեցիր , և անոնց ձեռքը՝ Ն որոնց-
29 մէ քու հոգիդ զատուեցաւ : Եւ անոնք քեզի հետ ատելութեամբ

պիտի վարուին , ու քու բոլոր վաստակդ պիտի առնեն , և Պ քեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թողուն . ու քու պոռնկութիւնը-
րուդ մերկութիւնը , քու պզծաձորձութիւնդ ու պոռնկութիւնդ
30 պիտի յայտնուի : Ա յզերուն հետևելով պոռնկութիւն ընելուդ համար և անոնց կուռքերովը պղծուելուդ համար աս բաները
31 քեզի պիտի ընեմ : Դուն քու բրոջդ ճամբան գացիր , ես ալ անոր Ր բաժակը քու ձեռքդ պիտի
32 տամ : Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուն քու բրոջդ խորունկ ու լայն բաժակը պիտի խմես . Ֆ խաղաղ ու խայտառակ պիտի ըլլաս , ան
33 բաժակը շատ բան կ'առնէ . Դուն արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ պիտի լցուիս , ապշութեան ու զարմացման բաժակ մըն է քու
34 բրոջդ Սամարիայի բաժակը . Ու դուն Ւ զանիկայ պիտի խմես ու պիտի քամես , և անոր կտորները պիտի Լ ջլես , ու ոտինքներդ պիտի պատրուես , քանզի ես խօսեցայ՝
35 կ'ըսէ Տէր Եհովան : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ֆ Ձիս մոռնալուդ ու Ր կռնակիդ ետևը նետելուդ համար , դուն ալ քու պղծաձորձութիւնդ ու պոռնկութիւնդ կրէ :
36 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ Ոողերային Չ դատաստանը պիտի տեսնե՞ս . ուրեմն անոնց պղծութիւնները իրենց
37 պատմէ՛ : Վասն զի շնութիւն ըրին , ու Ֆ ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ . և իրենց կուռքերովը շնութիւն ըրին , ու Ֆ իրենց ինծի ծնած տղաքն ալ Լբաղ անցուցին , որ ա-
38 նոնց կերակուր ըլլան : Ան ալ ըրին ինծի . նոյն օրը իմ սրբարանս անմաքուր ըրին ու Ֆ իմ շաբաթ-
39 ներս պղծեցին : Վասն զի երբոր իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն զոհեցին , նոյն օրը իմ սրբարանս մտան որ զանիկայ պղծեն . և ահա
40 Ֆ իմ տանս մէջ այսպէս ըրին : Ու նաև հեռուէն դալու մարդիկներուն Լ՞ր խրկեցիք , Ո որ անոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան . և դուն անոնց համար Բ լուացուեցար ու Ֆ աչքերդ վրայ ծարոյր դրիր ու զարդերով
41 զարդարուեցար . Եւ պատուական Ծ բազմոցի վրայ նստար , որուն առջևը պատրաստուած սեղան կար , և Ի իմ խունկս ու եղս անոր
42 վրայ դրիր : Ու հոն ուրախութիւն ընող բազմութեան ձայն Ի լսուեր . ու ան բազմաթիւ մարդիկներէն Ի զատ անապատէն

Ն · ք · գՔ · 593
Եզեմ · գ · 8 :
Հմր 3 :
Գլ · ժգ · 26 :
Գլ · ժգ · 37 : Հմր 28 :
Երեմ · ծ · 21 :
* կամ՝ Իշխանները , Հարուստները ու ազնականները ,
Հմր 12 :
Գլ · ժգ · 39 :
Գլ · ժգ · 41 : Ել · 15 :
Հմր 3 , 19 :
Գլ · ժգ · 37 :
Հմր 17 :
Ն · ք · գՔ · 593
Գլ · ժգ · 39 : Հմր 26 :
Ղլ · գ · 9 :
Երեմ · իե · 15 , ՟ :
Գլ · իբ · 4 , 5 :
Վաղ · հե · 8 : Ես · ծա · 17 :
† կամ՝ կըծես ,
Երեմ · բ · 32 : գ · 21 : ժգ · 25 : Գլ · իբ · 12 :
Թագ · ժգ · 9 : Ղեմ · 26 :
Գլ · ի · 4 : իբ · 2 :
Եա · ծը · 1 :
Գլ · ժգ · 38 : Հմր 45 :
Գլ · ժգ · 20 , 21 , 36 , 45 , ի · 26 , 31 :
Գլ · իբ · 8 :
Թագ · իա · 4 :
Եա · ծե · 9 :
Հռութ · գ · 3 :
Թագ · Ի · 30 : Եզեմ · գ · 30 :
Եսթ · ա · 6 : Ես · ծէ · 7 :
Ընակ · է · 17 : Գլ · ժգ · 18 , 19 : Ովս · բ · 8 :

դլինեմ՝ մարդիկները բերուեցան , որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապրանք ջանները , ու անոնց դլուխները պարծանաց թագեր կը դնէին ։

43 Եւ շնութեան մէջ պառուածին վրայով ըսի , Հիմա ալ ասոր հետ

44 պոռնկութիւն պիտի ընէ՞ն ։ Ու անոր քովը կը մնանէին . ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մնանեն , անանկ ալ Ողային ու Ողբային՝ ան պղծագործ կնիկներուն քովը

45 կը մնանէին ։ Բայց արդար մարդիկները Աշնացող կնիկներուն դատաստանովը ու արիւն թափող կնիկներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք . վասն զի անոնք շնացող կնիկները են , ու Եանոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ ։

Ղ Գլ · ԺԶ · 38 ։

46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ես Անոնց դէմ ժողովը պիտի հանեմ , և զանոնք Նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ ։

Ե Ժէր 37 ։

47 Ու ժողովը զանոնք քարերով պիտի քարկոծեն , և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն . Եանոնց տղաքները ու աղջիկները պիտի մեռցընեն , ու անոնց տուները կը-

Բ Մն · ԻԶ · 17 , 19 ։ ԳԼ · Իզ · 21 ։

48 րակով պիտի այրեն ։ Ու Ժերկրին պղծագործութիւնը պիտի վերջը-

Ժ ԳԼ · Իբ · 15 ։ Ժէր 27 ։

նեմ , Եոր ամէն կնիկները խրա-

Ի Օր · Ժգ · 11 ։ Բ Պետ · բ · 6 ։

տուին ու ձեր պղծագործութեա-

49 նը պէս չընեն ։ Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն , ու դուք Եձեր կուռքերուն մեղքե-

Լ Ժէր 35 ։ Ի ԳԼ · ի · 38 , 42 , 44 · իե · 5 ։

րը պիտի կրէք . Ես պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ի Դ

1 Եռացող կաթսայի մը օրինակով 6 կը ցուցուի Երուսաղէմի անհրաժեշտ կործանումը ։ 15 Եզեկիէլին՝ իր կնկանը մահուանը համար սուգ չընելուն օրինակովը 19 կը ցուցուի թէ Հրէից Թշուառութիւնը չտիտանց տրմտուր թեամբ պիտի ըլլայ ։

590

1 Նաև հինգերորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով ,

2 Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի աս օրուան անունը՝ բուն աս օրը դրէ . Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմին մօտեցաւ ։

Ա Թագ · իե · 1 ։ Երեմ · ԼԲ · 1 ։ Եր · 4 ։ Բ ԳԼ · ԺԵ · 12 ։ Ե Տ՚ես Երեմ · ա · 13 ։ ԳԼ · ԺԱ · 3 ։

3 օրս Երուսաղէմին մօտեցաւ ։ Ես Եւ ան ապստամբներուն տունը առակ խօսիս , ու անոնց ըսես , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Կաթսան դիր , կէս մէջն ալ

4 ջուր լեցուր ։ Անոր կտորները , ա-մէն ազէկ կտորները , ազդրը և ուսը անոր մէջը ժողվէ . Ա՛ ընտիր ոսկորներով լեցուր ։ Ոչ-

5 խարներուն ընտիրները առ , ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ . զանիկայ խիստ շատ եռացուր , այնպէս որ մէջի ոսկորներն ալ եփին ։

6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ Երուսաղէմ քաղաքին , ան կաթսային՝ որուն ժանգը իր մէջն է , ու ժանգը մէջէն ելած չէ . զանիկայ իր դէմ կը-

Ն · ք · ՂԲ · 590

տորներովը հանէ . Եանոր վրայ վի-

Բ ԳԼ · Իբ · 3 ։ Իգ · 37 ։ Հէր 9 ։

7 ճակ չձգուի . Վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է . զանիկայ չոր ապառաժի վրայ դրաւ , Երկանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ

Ե Տ՚ես բ Թագ · ը · 2 ։ Ցովել · գ · 3 ։ Բէգ · 11 ։ Նաւ · գ · 10 ։

8 Հողով ծածկէ ։ Իմ սրտմտութիւնս հանելու ՝ վրէժ առնելու համար , Եանոր արիւնը չոր ապառա-

Ղ ԳԼ · ԺԶ · 13 ։ բ Օր · ԺԶ · 16 , 24 ։

9 ժի վրայ դրի որ չծածկուի ։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին , ես ալ կրակին դէզը պիտի մեծցընեմ ։

Ե Մատ · Ե · 2 ։

10 Փայտերը շատցուր , կրակը բռնկեցուր որ միսը հալի , համեմեր ալ

Ը Հէր 6 ։ Նաւ · գ · 1 ։ Ա՚Ժ · բ · 12 ։

11 դիր , ու ոսկորները այրին ։ Եարը պարապ խոխոռ կայծերուն վրայ դիր , որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի , ու Ի՚մէջն պղծութիւնը հա-

Բ ԳԼ · Իբ · 15 ։

12 լի ՝ ա՛ ժանգը Հատնի ։ Ընիկայ աշխատութիւնով չի՛ յոգնեցուց , ու անոր շատ ժանգը իրմէն չելաւ ,

13 անոր ժանգը կրակով ելա՛ ։ Քու անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն կայ . որովհետև քեզ *մաքրելու աշխատեցայ՝ , ու դուն չմաքրուեցար , այսուհետև քու անմաքրութենէդ պիտի չմաքրուիս , Ի՚մինչև որ իմ բարկութիւնս քու-

* Եբ · մաքրեցի ։

14 վրադ չհլեցընեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ . Իմ Խօսքս պիտի գայ , ու պահիմ պիտի կատարեմ , Ի պիտի չներեմ՝ Ու պիտի չխնայեմ և պիտի չզղջամ . քու ճամբաներուդ ու քու գործերուդ համեմատ պիտի դատուիս՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

Ժ ԳԼ · ԻԲ · 14 ։ Բ Կոր · Ե · 10 ։ Ե Երեմ · Իգ · 21 ։ Լ ԳԼ · Ե · 11 ։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝

16 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ ահա ես հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ . ու դուն չողբաս ու չլաս և քու

17 արտբեբդ արցունք չգայ ։ Լռութեամբ ըլլայ քու հեծութիւնդ , Եմեռելի սուգ մի՛ բներ . Ձքու ապարոյդ դլուխդ փաթթէ , Կոշկեկներդ ոտքերդ հագիր ու Հզօրթունքդ մի՛ ծածկեր և մարդոց հացը մի՛ ուտեր ։

Ե Երեմ · Իգ · 5 , 6 , 7 ։ Ժ Տ՚ես Ղե · Ժ · 6 ։ Իա · 10 ։

17 Եւ առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ , ու իրիկունը կնիկս մեռաւ , ու հետևեալ առաւօտուն

Կ Բ Թագ · Իե · 30 ։

19 ինձի հրամայուածը ըրի ։ Եւ ժողովուրդը ինձի ըսաւ , Ի Մեզի չե՞ս պատմեր թէ աս քու ըրածներդդ ի՞նչ պէտ Իմանանք մեզ ։

20 Ու ես անոնց ըսի , Տէրոջը խօս-

21 քը ինձի եղաւ՝ ըսելով , Իսրայէլի տունը ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ղանի ես իմ սրբարանս՝ ձեր

Ղ Երեմ · Կ · 14 ։ ԳԼ · Կ · 20 , 21 , 22 ։

ՆՔՔ 590

զօրութեանը պարծանքը, ֆձեր աչացը ցանկութիւնը ու ձեր հոգւոյն խնայածը պիտի պղծեմ. ֆև ձեր թողուցած տղաքներնիդ ու աղջիկներնիդ սրով պիտի իյնան։

22 Եւ դուք իմ ըրածիս պէս պիտի ընէք. չկրնէք շրթունքները պիտի ծածկէք, ու մարդոց հացը պիտի չուտէք. 23 ու ձեր ապարոշները ղլուխներնիդ, և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի ըլլայ. պիտի չողբաք ու պիտի չլաք, հապա ձեր անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք, և իրարու հետ պիտի հեծէք։ 24 Ու Եզեկիէլ ձեզի նշան մըն է. դուք անոր բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք. ու երբոր ասիկայ ըլլայ, պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր ԵՀՈՎԱՆ։

25 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ երբոր ես անոնցմէ առնեմ Անոնց զօրութիւնը, անոնց պարծանաց ցնծութիւնը, անոնց աչացը ցանկութիւնը ու անոնց հոգւոյն սիրած 26 տղաքները ու աղջիկները, Ահա՜ ան օրը ազատուածը քեզի պիտի գայ, և ականջներուդ պիտի պատմէ։ 27 Ան օրը քու բերանդ պիտի բացուի ազատուածին, ու պիտի խօսիս և ալ համր չըլլաս. ու նշան անոնց պիտի ըլլաս, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼՈՒԽ Ի՛Զ

1 Աստուծոյ վրէժխնդրութիւնը Ամմոնացւոց դէմ, 8 նաև Մովաբին ու Սէիրին դէմ, 12 Եդովմին 15 ու Փղշտացւոց դէմ. որովհետև Հրեից հետ արհամարհանօք վարուեցան։

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և 2 ըսաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ՝ երեսդ բ Ամմոնի որդիներուն դարձուր, ու անոնց վրայ մարգարէութիւն 3 թափ ըրէ. Եւ Ամմոնի որդւոցը ըսէ՝ Տէր ԵՀՈՎԱՅԻՆ խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն՝ Վա՛յ ըսիր իմ սրբարանիս վրայով, երբոր պղծուեցաւ, ու Իսրայէլի երկրին վրայով, երբոր աւերակ եղաւ, և Յուդայի տանը վրայով, երբոր 4 դերութեան դնաց. Անոր համար ահա ես քեզ արևելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կու տամ. ու քու մէջդ իրենց գերդը պիտի հաստատեն, ու քու մէջդ իրենց վրաններդ պիտի դնեն. քու պտուղներդ պիտի ուտեն և քու 5 կաթդ պիտի խմեն։ Ու Ռաբբան եղուզներու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոց երկիրը հօտերու մակաղատեղ պիտի ընեմ, և ձու պիտի գիտնաք 6 թէ ես եմ Տէրը։ Վասն զի Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև

դուն ծափ զարկիր, ու ոտքդ դեր տինը զարկիր, ու Իսրայէլի երկրին վրայ էքդու հոգւոյդ բոլորը արհա- 7 մարհանօքը ուրախացար, Անոր համար ահա ես իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցրնեմ, ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն ըլլալու պիտի տամ, և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կտրեմ, ու քեզ երկիրներուն մէջէն պիտի կորսընցնեմ. քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ, ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը։

8 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Մովաբ ու Սէիր ըսին, Թէ Ահա Յուդայի տունը ամէն ազգերուն պէս է. Անոր համար 9 ահա ես Մովաբի սահմանը էր քաղաքներէն՝ իր ծայրը եղող քաղաքներէն, երկրին պարծանքը եղող Բեթեսիմոթի, Բեէլմէոնի ու Կարիաթեմի կողմէն պիտի բանամ 10 Նաբեղբի բնակիչներուն, որ Ամմոնի որդւոցը վրայ ֆոն. ու ան երեք ազգերուն մէջ չյիշուին։ Մովաբի 11 և զատաստաններ գործ պիտի գնեմ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

12 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Եդովմ Յուդայի տանը դէմ գնելով՝ վրէժ առաւ, և անկէ վրէժ առնելով մեծ յանցանք 13 ըրաւ, Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Եդովմի վրայ անշուշտ ձեռքս պիտի երկընցընեմ, և մարդը ու անասունը անկէ պիտի կտրեմ, և զանիկայ անապատ պիտի ընեմ Թեմանէն, ու մինչև 14 Դեդան սրով պիտի իյնան։ Եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ձեռքովը իմ վրէժխնդրութիւնս Եդովմի վրայ պիտի կատարեմ. ու անոնք իմ սրտմտութեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի ընեն Եդովմի մէջ, և իմ վրէժխնդրութիւնս պիտի գիտնան՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ։

15 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան, ու հոգւոյ արհամարհանօք վրէժ առին՝ հինաւուրց ատելութեամբ աւերելով, 16 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես իմ ձեռքս Փղշտացւոց վրայ պիտի երկընցընեմ, և ֆքերեթիները պիտի կորսընեմ, ֆու ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը 17 բնաջինջ պիտի ընեմ. Եւ անոնց վրայ իմ յարամտութեանս յանդիմանութիւններովը մեծ վրէժխնդրութիւններ պիտի կատարեմ. Ու

ՆՔՔ 590

ֆՍալ. իե. 4։ ֆ Գլ. իգ. 47։

յ Երեմ. ժգ. 6, 7։ Հմր 17։

ն Ցոբ. իե. 15։ Սալ. Նը. 64։ ղ Ղե. իզ. 39։ Գլ. Լգ. 10։ շ Նե. ի. 3։ Գլ. գ. 3։ ժբ. 6, 11։ ը Երեմ. ժե. 15։ Ցօհ. ժգ. 19։ ժգ. 29։ չ Գլ. զ. 7։ իե. 5։ ջ Հմր. 21։

ռ Գլ. Լգ. 21, 22։

ռ Գլ. գ. 26, 27։ իմ. 21։ Լգ. 22։ վ Հմր 24։

ռ Գլ. զ. 2։ լե. 2։ բ Երեմ. թ. 1, ԼԵ։ Գլ. իա. 28։ Ամո. ա. 13։ Սոփ. բ. 9։ գ Ամակ. ժե. 5։ Գլ. իզ. 2։

ք Նե. ժե. 2։ լբ. 14։ Սոփ. բ. 14, 15։ ք Գլ. իդ. 24։ իզ. 6։ լե. 9։

դ Ցոբ. իե. 23։ Ոգ. բ. 15։ Սոփ. բ. 15։ ե Գլ. Լզ. 5։ Սոփ. բ. 8, 10։ ը Գլ. լե. 3։

թ Նե. ժե. ժգ. Երեմ. խբ. 1, ԼԵ։ Ամո. բ. 1։ ի Գլ. լե. 2, 5, 12։

լ Հմր 4։

ի Գլ. իա. 32։

ի Ցեն Նա. ժա. 14։ Երեմ. խե. 2։

ձ Երեմ. իե. 20։ խէ. 1, ԼԵ։ Յակէ. գ. 4, ԼԵ։ Ամո. ա. 6։ յբ Սղ. իբ. 18։

ղ Սոփ. բ. 4, ԼԵ։ ճ Թագ. Լ. 14։ մ Երեմ. խէ. 4։ յ Գլ. և. 15։ ն Սալ. Թ. 16։

երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիտեան Թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · Ի Զ

1 Տիւրոսին սպառնալիքը կ'ըլլայ , Երուսաղէմի դէմ խրոխտալուն համար ։ Կ'ենթադրուի՝ որ սորին յարձակումը անոր վրայ ։ 15 Ծովը սուգ կը բռնէ ու կը զարմանայ անոր կործանմանը վրայ ։

1 Եւ եղաւ որ Հետասաներորդ տա-
րին՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը
2 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի
մարդոյ՝ որովհետեւ Տիւրոս Երու-
սաղէմի վրայով ըսաւ , Է վա՛յ՝ ժո-
ղովրդոց դռները կոտրեցաւ , անոր
ծածկը ինծի փոխադրուեցաւ ,
անոր անապատ դառնալովը ես պի-
3 տի լեցուիմ . Անոր համար Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս , ու
քու վրադ շատ ազգեր պիտի յա-
րուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ա-
4 լիքները կը յարուցանէ . Եւ անոնք
Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւ-
րեն , ու անոր աշտարակները պիտի
փլցընեն . ու ես անոր հողը անկէ
պիտի աւլեմ , և Հզանիկայ չոր ա-
5 պառաժի պիտի դարձընեմ ։ Ան-
նիկայ Ցծովուն մէջը ուռկանները
փռելու տեղ պիտի ըլլայ , վասն զի
ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի
6 ըլլայ . Եւ անոր աղջիկները որ
դաշտի մէջ են , սրով պիտի սպան-
նուին , Եւ Հայդիի պիտի գիտնան
Թէ ես եմ Տէրը ։
7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես Հիւսիսէն Տիւրոսի
վրայ պիտի բերեմ Ղթագաւորաց
Թագաւորը՝ Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր Թագաւորը , ձիերով ,
կառքերով , ձիաւորներով , բազ-
մաթիւնով ու շատ ժողովուրդով ։
8 Անիկայ քու աղջիկներդ դաշտի
մէջ սրով պիտի մեռցընէ , և Հքեզի
դէմ մարտկոց պիտի շինէ , ու
քեզի դէմ հողարլուր պիտի կանգ-
նէ , ու քեզի դէմ վահան պի-
9 տի վերցընէ . Եւ քու պարիսպ-
ներուդ դէմ իր պատերազմա-
կան մեքենաները պիտի դնէ , ու
իր տապարներովը քու աշտարակ-
10 ներդ պիտի փլցընէ ։ Անոր ձիե-
րուն բազմաթիւնէն անոնց փոշին
քեզ պիտի ծածկէ . ձիաւորնե-
րուն ու անիւներուն և կառք-
րուն ձայնէն քու պարիսպներդ
պիտի սասանին , երբոր ինքը քու
դռներէդ մտնէ՝ պարիսպը փլած
քաղաքի մէջ մտնողներուն պէս ։
11 Քու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն
սմբակներովը պիտի կոխէ , քու
ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ ,
և քու ամուր բերդերդ գետնի հետ
12 հաւասար պիտի ըլլայ ։ Ու քու
հարստութիւնդ պիտի Թալքեն ,
ու ապրանքներդ աւար պիտի առ-
նեն , և քու պարիսպներդ պիտի
փլցընեն , ու գեղեցիկ տուներդ
պիտի քակեն , և քու քարերդ ,
փայտերդ ու հողդ ջուրերուն մէջը
13 պիտի ձգեն ։ Եւ Հքու երգերուդ
աղաղակը Ի պիտի դադրեցընեմ ,
ու քու քնարներուդ ձայնը Մէյմըն
14 ալ պիտի չլսուի ։ Եւ Հքեզ չոր
ապառաժի պիտի դարձընեմ . ուռ-
կաններ փռելու տեղ պիտի ըլլաս ,
Մէյմըն ալ պիտի չշինուիս . վասն
զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան ։
15 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Տիւ-
րոսին . Միթէ Հքու կործանմանդ
ձայնէն կղզիները պիտի չսասա-
նին , երբոր քու մէջդ կոտորած
16 ըլլալով՝ վերաւորները հեծծեն ։ Ան
ատենը Ծովուն բոլոր իշխանները
Իրենց աթոռներուն վրայէն պի-
տի իջնեն , և Իրենց պատմուճան-
ները պիտի հանեն , ու Իրենց նը-
կարագործ հանդերձները պիտի
մերկանան , սոսկում պիտի հագ-
նին , Ծգետնի վրայ պիտի նստին ,
և Համկն վայրկեան պիտի սարսա-
փին , ու Հքու վրայովդ պիտի
17 ապշին . Եւ Ոքու վրայովդ ողբ
*ընելով՝ քեզի պիտի ըսեն , Ի՜նչ-
պէս կործանեցար՝ ով Ծովաբնակ
անուանի քաղաք , որ Ծովուն
մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու
բնակիչներդ՝ որ ահարկու էիք
Ծովեզրային բոլոր բնակիչներուն ։
18 Հիմա քու կործանմանդ օրը Ի կղզի-
ները պիտի դողան , ու Ծովու-
մէջ եղող կղզիները քու բնաջինջ
ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին ։
19 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Երբոր քեզ աւերակ քա-
ղաք մը ընեմ ան քաղաքներուն
պէս՝ որոնք բնակիչ չունին , և քու
վրադ անդունդը հանեմ , ու շատ
20 ջուրերը քեզ ծածկեն , Եւ քեզ
Ժդուբը իջնողներուն հետ հին ժո-
ղովուրդին իջեցընեմ , ու քեզ
դուբը իջնողներուն հետ գետնին
տակերը յաւիտենական աւերակ-
ներուն մէջը նստեցընեմ , այնպէս
որ Ժողովուրդ ալ չբնակուիս . ան ա-
տենը ես Ժկենդանեաց երկրին մէջ
21 փառք պիտի դնեմ ։ Ոքեզ ա-
ճառ սոսկում պիտի ընեմ , ու
պիտի ոչնչանաս . Ւու երբոր փըն-
տրուիս , ալ յաւիտեան պիտի
չգտնուիս , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · Ի Է

1 Տիւրոսին առատ ճոխութիւնը · 26 անոր մեծ ու անբեկանգնելի կործանումը ։

588

ա Ես · իգ · Երեմ . իե · 22 ։ իե · 4 ։ Ամով . ա . 9 ։ Զաք · Թ · 2 ։

Բ Գլ . իե . 3 ։ ԼՂ · 2 ։

է Հմր 14 ։

Ը Գլ · իէ · 32 ։

Թ Գլ · իե · 5 ։

Ժ Գլ · իա · 22 ։

ը Ես · իգ · 16 · Գլ · իբ · 13 ։ Ցայս · ԺԸ · 22 ։

Ը Ես · Ժգ · 11 ։ իդ · 8 ։ Երեմ . է · 34 ։ Ժգ · 9 ։ իե · 10 ։

ժ Հմր 4 , 5 ։

ի Երեմ . խԹ · 21 ։ Հմր 18 ։ Գլ · իէ · 28 ։ Լ · 16 ։

լ Ես · իգ · 8 ։ Ի Ցոել · գ · 6 ։

Ծ Ցոբ · բ · 13 ։

Կ Գլ · ԼԲ · 10 ։

Հ Գլ · իէ · 35 ։

Ձ Գլ · իէ · 32 ։ Ցայս · ԺԸ · 9 ։

* Եբր · վերջընելով ։

Ղ Ես · իգ · 4 ։

Ճ Հմր 15 ։

Մ Գլ · ԼԲ · 18 , 24 ։

Յ Գլ · ԼԲ · 23 , 26 , 27 , 32 ։

Ն Գլ · իէ · 36 ։ իբ · 19 ։

Շ Սաղ · Լ · 36 ։

ն · ք · գբ · 588

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-
2 ղաւ՝ ըսելով , Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ ՝ոդբ ըրէ ։
3 Եւ Տիւրոսին ըսէ՝ , Ք՝ո՛վ ծովուն մուտքերը բնակող , շատ կղզինե-
րու մէջ ժողովուրդներուն հետ եվաճառականութիւն ընող , Տէր
Եհովան այսպէս կ՝ըսէ . Ո՛վ Տիւ-
րոս՝ դուն ըսիր Թէ Ես գեղեց-
կութեան մէջ կատարեալ եմ ։
4 Քու սահմաններդ *ծովուն մէջ-
տեղն՝ են . քեզ շինողները քու
գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ։
5 Անոնք քու ամէն նաւա տախ-
տակներդ Սանիրի մայրէն շինե-
ցին . Լիբանանէն եղևիններ առին ,
6 որ քեզի կայմեր շինեն ։ Քու թիերդ
Բասանի կաղնիներէն շինեցին , քու
†նստարաններդ՝ Ղպիտացւոց կրդ-
ղիներէն Հաժ տօսախ շինեցին
7 փղոսկրով պատած ։ Քու բացած
առագաստդ Եգիպտոսի նկարա-
դործ բեհեզէն էր . քու ծածկոյդ
Եղիսայի կղզիներուն կապուտակ ու
8 ծիրանեդգոյն Էլիսա՚ն էր ։ Սիդոնի
ու Արուադի բնակիչները քու թի-
ավարներդ էին . քու մէջդ եղող
իմաստուններդ՝ ով Տիւրոս , անոնք
9 քու նաւավարներդ էին ։ Գեբա-
ղին ծերերը ու անոր իմաստուն-
ները քու մէջդ էին , քու ծա-
կուած նաւերդ նորոգելու համար .
ծովուն բոլոր նաւերը ու անոնց
նաւաստիները քու առուտուրդ
10 ընելու համար քու մէջդ էին ։ Քու
զօրքերուդ մէջ պատերազմական
մարդիկներդ Պարսք , Ղուգգիք
ու Փութացիք էին . քու մէջդ
վահան ու սաղաւարտ կախողը ա-
նոնք էին , ա՛ անոնք քեզ փառա-
11 ւորեցին ։ Արուադացիք քու զօր-
քիդ հետ շուրջանակի քու պա-
րիսպներուդ վրայ , ու †Գամադա-
ցիք քու աշտարակներուդ մէջն
էին . անոնք իրենց վահանները
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ կը կախէին , անոնք Հքու գե-
ղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին ։
12 Ամէն պէսպէս ապրանքը շատ բլլա-
լուն համար ծթարսիսի Էնայէնէրը
քու վաճառականներդ էին . անոնք
քու վաճառանոցներուդ մէջ ար-
ծաթի , երկաթի , անագի ու կա-
13 պարի առուտուր կ՝ընէին ։ Էջա-
ւան , Թորբէլ ու Մոսոք քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քեզի
հետ Նմարդոյ հոգիներու ու պղնձէ
ամաններու առուտուր կ՝ընէին ։
14 Էթորդոմայի տունէն քու վաճա-
ռանոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձի-
15 աւորներ և ջորիներ ։ ծԴեդանի
որդիքը քու վաճառականներդ է-
ին . շատ կղզիներու վաճառակա-
նութիւնը քու ձեռքդ էր . անոնք
քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով
ու ոպնիազով փոխանակութիւն
16 կ՝ընէին ։ Հեռագործներուդ շա-
տութիւնը համար Ասորիք քու
վաճառականներդ էին . Ե քու
վաճառանոցներուդ մէջ կարկե-
հան , ծիրանեգոյն , նկարագործ
կերպասի , բեհեզի , բուստերու ու
կարմիր յակինթի առուտուր կ՝ը-
17 նէին ։ Ցուդա ու Իսրայէլի եր-
կիրը քու վաճառականներդ էին .
անոնք քեզի հետ Մինննիթի հյո-
րինի , խմորեղինի , մեղրի , ևղի ու
Հբալասանի առուտուր կ՝ընէին ։
18 Հեռագործներուդ շատութենէն՝
ամէն պէսպէս ապրանք շատ բլլալուն
համար՝ Դամասկոս քու վաճա-
ռականդ էր՝ քեզբոնի դինիով ու
19 ճերմակ բուրդով ։ ‖Վէդան ու
Ցաւան քու վաճառանոցներդ
մանած կը բերէին . քու վաճառ-
ներուդ մէջը՝ բանուած երկաթ ,
կասիա ու խունկեղէգն կար ։
20 Կառբերու համար պատառատակալ-
ներ բերող վաճառականդ Ղեդե-
21 դան էր ։ Արաբացիք ու ծԿե-
դարի բոլոր իշխանները քու պատ-
րաստ վաճառականներդ էին . ա-
նոնք քեզի հետ գառնուկներու առ-
խոյերու ու նոխազներու առուս-
22 տուր կ՝ընէին ։ Սաբայի ու Ռեգ-
մայի վաճառականները քու վա-
ճառականներդ էին . անոնք քու
վաճառանոցներուդ մէջ ամէն պէս-
պէս ընտիր խունկերու , և ամէն
պէսպէս պատուական քարերու ու
23 ոսկի առուտուր կ՝ընէին ։ Հխա-
ռան , §Քաննէ ու Եդեմ , Նսա-
բայի վաճառականները , Ասորեա-
տան ա քաղմադ քու վաճառա-
24 կաններդ էին ։ Անոնք քու վա-
ճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ
շքեղ հանդերձներով , կապուտակ
ու նկարագործ վերարկուներով ,
ու երփնագեղ գմեսաներով լծաա՚ծ՝
ու չուաններով կապուած՝ եղևնա-
փայտէ անօթներու առուտուր
25 կ՝ընէին ։ Թարսիսի նաւերը քու
առուտուրիդ համար կը պտըտէին .
ու դուն լեցուեցար , ու խիստ փա-
ռաւոր եղար ա ծովուն մէջտեղը ։
26 Քու թիավարներդ քեզ շատ
չուրերուն բերին . արևելեան հովը
քեզ ծովուն մէջտեղը կոտրեց ։
27 Քու ապրանքներդ ու վաճառա-
նոցներդ ա՛ առուտուրդ , քու նա-
ւաստիներդ ու նաւավարներդ , քու
նաւերդ նորոգողները ու քեզի հետ
առուտուր ընողները , և քու մէջդ
եղող բոլոր պատերազմական մարդ-
կներդ , ու քու մէջդ եղող բոլոր
բազմութիւնդ քու կործանմանդ

ն · ք · գբ · 588

ե Գրկ. ժբ. 1 ։ իգ. 17 ։ իբ. 12 ։ լբ. 2 ։
բ Գրկ. իբ. 2 ։
ի Ես. իդ. 3 ։
ժ Գրկ. իբ. 12 ։
* Եբբ. ծուփրան սըրտին մէջն
ի բ Օր. գ. 9 ։
† Կա՛ տափ-տափամածքը՝
ա Երեմ. բ. 10 ։
ի գթագ. ե. 18 ։ Պաղ. ձգ. 7 ։
ը Երեմ. խզ. 9 ։ Գլ. լ. 5 ։ լը. 5 ։
‡ Կա՛ քաջ Հսափրանեը
ր Հմր 3 ։
ժ Ծն. ժ. 4 ։ բ Մն. ի. 36։
ի Ծն. ժ. 2 ։
լ Ցայտ. ժբ. 13 ։
խ Ծն. ժ. 3 ։ Գլ. լը. 6 ։
ծ Ծն. ժ. 7։

ն · ք · գբ · 588

ե Դատ. ժա. 33 ։
հ գթագ. ե. 9, 11 ։ եզր. գ. 7 ։ Փոր. ժբ. 20 ։
ղ Երեմ. բ. 22 ։
‖ Կա՛ Եդան
ղ Ծն. իե. 3։
ճ Ծն. իե. 13 ։ Ես. կ. 7 ։
ո Ծն. ժ. 7 ։ գթագ. ժ. 1, 2 ։ Պգ. Հր. 10, 15 ։ Նա. կ. 6 ։
յ Ծն. ժա. 31 ։ գթագ. ժԹ. 12 ։
§ Կա՛ Քաղանէ ,
ն Ծն. իե. 3։
ղ Պաղ. խը. 7 ։ Ես. բ. 16։ իգ. 14 ։
ա Հմր 4 ։
ղ Պաղ. խը. 7 ։
պ Ածախ. ժա. 4 ։ Հմր 34 ։ Ցես Ցայտ. ժբ. 9 , ԷԸ ։

օրը ծովուն մէջտեղը պիտի իյնան ։
28 Քու նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն Լարուարձանները պիտի
29 սարսին ։ Եւ ՚ամէն թի քաշող նաւաստիները, ամէն ծովու նաւավարները իրենց նաւերէն պիտի իջնեն , ու ցամաքը պիտի կայնին .
30 Եւ իրենց ձայնը քու վրայովդ լսել պիտի տան , ու դառնապէս պիտի աղաղակեն , և ՚իրենց գլուխնե-
31 րուն վրայ հող պիտի դնեն , ու Եմոխիրի մէջ պիտի թաւալին . Ու ՚քեզի համար մազերնին պիտի
32 ետեն , և քուրձ պիտի հագնին . ու քեզի համար սրտի ցաւով ու դառն ողբով պիտի լան ։ Եւ իրենց սուգին մէջը ՚քեզի համար ողբալու-
33 ֊ֆ պիտի վերցնեն , ու քու վրադ ողբան ըսելով ։ ֊Ո՞վ տապալ կար Տիւրոսի նման , որ ծովուն
34 մէջը բնակիլնէ եղաւ ։ ՚Քանի որ քու վաճառներդ ծովէն կ'ելլէր , շատ ազգեր կը կշտացնէիր , շատ
35 ապրանքներովդ ու առուտուրնե-
36 րովդ երկրի թագաւորները կը հարստացնէիր ։ ՚Քուրերուն խո-
37 րութեանը մէջ ծովերէն կոտրուած ատենդ՝ ՚քու վաճառականու-
38 թիւնդ ու բոլոր բազմութիւնդ քու մէջդ ինկան ։ ՚Կղզիներուն բոլոր բնակիչները քու վրայովդ ապշեցան , ու անոնց թագաւոր-
39 ները խիստ զարհուրեցան , երեսնուն եղան ։ Ազգերուն մէջ վաճառականները ֆքու վրադ սուլեցին , ՚դուն սոսկումի պատճառ եղար և յաւիտեան չընչացար ։

ԳԼ · ԻԸ

1 Աստուծոյ դատաստանը Տիւրոսի իշխանին վրայ , անոր ամբարիշտ Հպարտութեանը համար։
11 Մարգարէն կ'ողբայ անոր մեծ փառաւորութեանը վրայ՝ որ մեղքով ապականեր էր ։
20 Սիդոնին դատաստանը ։ 24 Իսրայէլին վերադարձութիւնը ։

1 Նաեւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի իշխանին ըսէ՝ Թէ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ քու սիրտդ հպարտացաւ , ու ՚ըսիր Թէ Ես աստուած մըն եմ ; ես ֆծովուն մէջտեղը Աստուծոյ ա-
3 թոռը կը նստիմ . ֆսակայն դուն մարդ ես ու չէ Թէ Աստուած , Թէև քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին
4 տեղը դրիր . Ահա ՚դուն Դանիէլէն իմաստուն ես ; բնաւ մէկ գաղտնիք մը քեզմէ չպահուեցաւ . քու իմաստութեամբդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն ստացար , և դանձերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ
5 ժողվեցիր ։ ֆՇատ իմաստութեամբդ ու վաճառականու-
6 թեամբդ քու հարստութիւնդ շատցուցիր , և քու հարստութեանդ պատճառովը սիրտդ հպարտացաւ ։
7 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ դուն քու սիրտդ Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր , Ա-
8 նոր համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝ ազգաց բռնաւորները պիտի բերեմ . և անոնք քու իմաստութեանդ գեղեցկութեանը վրայ սուրերնին պիտի քաշեն , ու քու վայելչութիւնդ պիտի ապականեն .
9 քեզ գուբը պիտի իջեցընեն , ու ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն մահուամբը պիտի մեռնիս ։ Միթէ քեզ սպանողներուն առջեւը ֆպիտի կրնաս ըսել Թէ Ես Աստուած եմ . դուն քեզ մեռցնողներուն ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս ու
10 չէ՛ Թէ Աստուած ։ Օտարաց ձեռքովը շանթիփտներուն մահուամբը պիտի մեռնիս , քանզի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝
12 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ֆՏիւրոսի թագաւորին վրայով ողբ ըրէ , ու անոր ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . ֆԴուն որ կատարելութեան կնիքն ես , իմաստութեամբ լեցուած , ու գեղեցկու-
13 թեան մէջ կատարեալ ես , Դուն Աստուծոյ դրախտին՝ Եդէմի մէջ էիր , քու ծածկոցդ ամէն պատուական քարերն էին , սարդիոն , տպազիոն ու անդամանդ , ոսկեքար , եղինդնաքար և յասպիս , շափիւղայ , կարկեհան և զմրուխտ ու ոսկի . քու ՆԹմբուկներուդ ու սրինդներուդ գործը քու ստեղծուած օրդ քեզի պատրաս-
14 տուեցաւ ։ Դուն *տարածուած ա֊ֆծածկող քերովբէ մըն էիր , ու ես քեզ դրի . և դուն ֆԱստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր , դուն
15 հրեղէն քարերուն մէջ տեղուանքը կը շրջէիր ։ Դուն քու ճամբաներուդ մէջը կատարեալ էիր , քու ստեղծուած օրդ մինչև ան օրը՝ որ քու վրադ անօրէնութիւն դըտ-
16 նուեցաւ ։ Քու առուտուրիդ շատութեանը համար քու մէջդ զրկանքով լեցուցին , ու մեղք գործեցիր . ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իրբև պիղծ վար նետեցի , և քեզ՝ ով ֆծածկող քերովբէ , հրեղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
17 ըրի ։ Քու գեղեցկութեանդ համար հպարտացաւ , քու վայելչութեանդ պատճառաւ քու իմաստութիւնդ աւրեցիր . ես ալ քեզ գետինը նետեցի , քեզ թա-

ՂԳԼ · Լ · 11 ։ ԼՈ · 12 ։ ԼԲ · 12 ։

Ե ՀՄՐ 2 ։

ԸԳԼ · ԼՈ · 18 ։ ԼԲ · 19 , 21 , 25 , 27 ։

ԲԳԼ · ԻԵ · 2 ։

ՃԳԼ · ԻԵ · 3 ։ ՀՄՐ 3 ։

ԲԳԼ · ԼՈ · 8 , 9 ։

ԼԳԼ · ԻԳ · 13 ։

* Կամ՝ օծած

Ե Ծն · Եզ · ԻԵ · 20 ։ ՀՄՐ 16 ։

Ճ ԳԼ · Ի · 40 ։

Ի ՀՄՐ 14 ։

Հ ՀՄՐ 2 , 5 ։

Ն·Ք·ՂՓ· 588

18 րան ըլլալու համար ։ Քու խարդախ վաճառականութեամդ ըՙՖ շատ անօրէնութիւններովդ քու սրբութիւներդ պղծեցիր . ես ալ քու մէջէդ կրակ հանեցի ՝ անիկայ քեզ կերաւ , ու ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին առջեւը քեզ
19 գետնի վրայ մոխիր ըրի ։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան . Ֆդուն սոսկումի պատՖառ եղար ու յաւիտեան ոչնչացար ։
20 Եւ ՏԷրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
ՂԳԼ·Դ·2· 21 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ՂերեզՓՍիդոնին դարձուր , ու անոր վրայով մարգարէութիւն ըրէ ,
ՓՆա·Իգ· 4, 12; Եբեմ.իե· 22; իէ·3; ԳԼ·լը·30;
22 ու ըսէ ՝ Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . ՙՀԱՀա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սիդոն , և քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ . ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ ընեմ , ու անոր մէջը ուրբ սեպուիմ , Ֆպիտի
ՅԳԼ·ի·41; լԳ·23; Հմր 25;
23 դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։ ԼՎան ղի անոր մէջը ժանտախտ , ու անոր փողոցներուն մէջը արիւն պիտի խրկեմ . և շուրջանակի անոր վրայ եղող սրովը անոր մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան . ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
ՈԹռու·լԳ· 55; Ցես·իգ·13·
24 Եւ Ֆիսրայէլի տանը մկրմըն ալ խայթոց տատասկ ու ցաւցընող փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը եղող ղերձնք ամէն նախատողներէն . ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
ՂԵս·ժա· 12; Գլ·ժա·17; ի·41; լԳ·13; լէ·21;
25 Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . Երբոր ԼԻսրայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը որ ցրուած են , ան առնինը անոնց մէջը ազգաց աչքերուն առջեւը պատուրը պիտի սեպուիմ . ու ան նոնք պիտի բնակին իրենց երկրին մէջ , որն որ ես իմ ՃակոՓ ծառան
ՊՀմՀ 22;
26 յիս տուի ։ Եւ անոր մէջը ԶաՓահովութեամբ պիտի բնակին , ու Ֆտուներ պիտի շինեն և Ֆայգիներ պիտի տնկեն . ու երբոր դատաստաններ ՚ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին , անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու պիտի դիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը ։

ՂԵրեմ·իգ· 6; ԳԼ·լՁ· 28;
Ֆ Ես·կի· 21; Ա՛մՀ· Թ·14·
Ֆ Երեմ.լա· 5·

ԳԼ · ԻԹ

1 Փարաւոնին վրայ հանելու դատաստանը՝ Իսրայէլին դէմ ըրած անհաւատարմութեանը համար ։ 8 Եգիպտոսի ամայութիւնը · 13 քառասուն տարիէն ետքը անոր վերականգնութիւնը ։ 17 Եգիպտոս իրրև վարձք կը տրուի Նաբուգոդոնոսորին ։ 21 Իսրայէլին խոստացուած երջանիկ վիճակը ։

589

1 Տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն երկոտասաներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
Ն·Ք·ՂՓ· 589
ՓԳԼ·իը· 21·
2 լով , Որդի մարդոյ՝ ՂերեզՓ պետոսի Փարաւոն Թաղաւորին դարձուր , ու անոր դէմ ու Բրոլոր Եգիպտոսին դէմ մարգարէացիր
3 Թիւն ըրէ , խօսէ ու ըսէ , Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . ՙՀԱՀա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Եգիպտոսի Փարաւոն Թաղաւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառկող մեծ Ֆվիշապ , Ֆոր կ'ըսես Թէ իմ գետս իմ է , ու ըՀնէյ ես ինծի համար շինեցի ։
4 Բայց ՂԵս քու կղակներուդ կարԹեր պիտի անցընեմ , և քու գետերուդ ձուկերը քու Թեփերուդ պիտի փակցընեմ , ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ , ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու
5 Թեփերուդ պիտի փակչին ։ Եւ քեզ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ . դուն դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս , ՚ի պիտի չՀաւաքուիս և չամփոփուիս . Էրեզ երկրի գազաններուն ու երկինքի Թռչուններուն կերա-
6 կուր տուի ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր բնակիչները պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը , վասն զի Իսրայէլի տան
7 նը Ֆեղէգի ցուպ եղան ։ ՃԵրբոր անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին , դուն կոտրեցիր ու անոնց բոլոր *բազուկը ձեղքեցիր . ու երբոր քեզի կռԹրնեցան , փշրուեցար ու անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր ։
8 Ասոր համար Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու վրադ Ֆսուր պիտի բերեմ , և մարդը ու անասունը քեզմէ պիտի կորսընեմ ։
9 Ու Եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու անապատ պիտի ըլլայ ՝ ու պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը . որովՀետև անիկայ ըսաւ ՝ Գետը իմն է , ու ըՀնէյ ես շինեցի ։
10 Ք , ու քեզի ես ու քու գետերուդ դէմ եմ , ու Եգիպտոսի երկիրը ՀԱպադդողէն մինչև Սուէնէ ու մինչև ԵԹէովպացւոց սահմանը՝ Ֆաւերակ ու անշէն անապատ պիտի
11 ընեմ . ՃԱնիկ մարդու ոտք պիտի չանցնի , ոՀ ալ անասունի ոտք անկէ պիտի անցնի , և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ ։ Ու Եգիպտոսի երկիրը ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ընեմ , և անոր քաղաքները աւերուած քաղաքներու մէջ քառասուն տարի ամայի պիտի մնան , ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ ։
13 Սակայն Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . Հարիւրտարի վերջը՝ երբ Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ ան-
ՂԵս·ժԲ· 23; Երեմ. խգ·26·
ՂԵզ·ժԲ·2; Երեմ.խգ· 1; ԳԼ·Լ·6·
Ֆ ԳԼ·Լ·12·
Ֆ ԳԼ·լը·13·
Ֆ ԳԼ·Լ·7, 26·

ազգերէն՝ որոնց մէջը որ ցրուեցան ։
14 Ու Եգիպտացւոց դէրոսթիւնը ետ
պիտի դարձընեմ , և զանոնք Պա-
թրուսի երկիրը՝ իրենց հայրենի
երկիրը պիտի դարձընեմ , ու հոն
նչան թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան ։ Թագաւորութիւններուն
խիստ ցածը պիտի ըլլայ , ու ինքզին
ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձ-
րանայ . վասն զի զանոնք պիտի
պզտիկցընեմ , որ ազգերուն վրայ
16 չտիրեն ։ Եւ անոնք ինքզին ալ
Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն
պիտի չըլլան , որ իրենց ետևէն եր-
թալնուն անօրէնութիւնը յիշուի .
ու պիտի գիտնան թէ ես Եմ Տէր
Եհովան ։

572 17 Ու եղաւ որ քսանուեօթներորդ
տարին՝ առաջին ամսուն առաջին
օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
18 լով , Որդի՛ մարդոյ՝ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր
զօրքը մեծ ծառայութեան դործա-
ծեց Տիւրոսի դէմ . ամէն գլուխ
կնատաւ ու ամէն ուսին մաքրը
եղաւ . սակայն իրեն ու իր զօրքին
ինչ հատուցում մը չեղաւ Տիւրո-
սէն՝ ան ծառայութեանը համար
19 որ անոր դէմ ըրաւ ։ Անոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես Եգիպտոսի երկիրը Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պի-
տի տամ . ու անոր բազմութիւնը
պիտի առնէ , և անոր կողոպուտը
պիտի կողոպտէ , ու անոր աւարը
պիտի յափշտակէ , և ասիկայ անոր
զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ ։
20 Հոն ըրած գործքին համար ես
Եգիպտոսի երկիրը անոր տուի , վասն
զի ինծի համար աշխատեցան կ'ը-
21 սէ Տէր Եհովան ։ Ան օրը Իսրա-
յէլի տանը եղջիւրը պիտի բուսցը-
նեմ , ու անոնց մէջը քեզի Բերնի
բացութիւն պիտի տամ , ու պիտի
գիտնան թէ ես Եմ Տէրը ։

ԳԼ · Լ

1 Եգիպտոսին ու անոր օդնականներուն կործա-
նումը ։ 20 Բաբիլոնին բազուկը պիտի զօրա-
նայ՝ որ Եգիպտոսին բազուկը կոտրէ ։

572 1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝
մարգարէութիւն ըրէ , ու ըսէ՛ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ողբա-
ցէ՛ք , ո՜ հո՛ւխ , Եւաղ ցաւա՜լի
3 օր . Վասն զի Բ օրը մօտ է , Տէրոջը
օրը մօտ է , անիկայ ամպոտ օր է .
ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ ։
4 Ու Եգիպտոսի վրայ սուր պիտի
գայ , ու Եթէովպիայի մէջ սաստիկ
խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր
Եգիպտոսին մէջը վիրաւորներ իյ-
նան . և անոր բազմութիւնը պի-
տի առնեն ու անոր հիմերը պիտի
5 կործանին ։ Եթէովպացիք , Փու-
դացիք և Ղուդացիք ու Ղոլոր
խառնիճաղանճ ժողովուրդը և
* Քուբացիք և ուխտի երկրին որ-
դիքը անոնց հետ մէկտեղ սրով
6 պիտի իյնան ։ Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Եգիպտոսի օդնականներն ալ
պիտի իյնան , ու անոր զօրութեան-
ը հպարտութիւնը պիտի խոնար-
հի . Միդդողէն մինչև Սուէնէ
սրով պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ'ը-
7 սէ Տէր Եհովան . Ու ամայացած
երկիրներու մէջ ամայի պիտի ըլ-
լան , և անոր քաղաքները կործա-
նուած քաղաքներու մէջ պիտի ըլ-
8 լան ։ Ու Ներոր Եգիպտոսի մէջ
կրակ ձգեմ , ու անոր բոլոր օդնա-
կանները կոտրին , պիտի գիտնան
9 թէ ես Եմ Տէրը ։ Ան օրը Իմ
առջևէս նաւերով դէսպանները պի-
տի ելլեն , որ ապահովութեան մէջ
եղող Եթէովպացիները վախցընեն ,
և անոնց վրայ սաստիկ խռովու-
թիւն պիտի ըլլայ Եգիպտոսի օ-
րուանը պէս . վասն զի ահա կու
գայ ։
10 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ե-
գիպտոսի բազմութիւնն ալ Բա-
բիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագա-
ւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ը-
11 նեմ ։ Անիկայ ու անոր հետ իր
ժողովուրդը՝ նաղդերուն բռնաւոր-
ները երկիրը աւերելու պիտի բե-
րուին . անոնք իրենց սուրերը Ե-
գիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու
երկիրը սպաննուածներով պիտի
12 լեցընեն ։ Եւ Նեղ գետերը պիտի
ցամքեցընեմ , ու երկիրը չարե-
րուն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու
երկիրը և բոլոր անոր մէջը եղածը
օտարներուն ձեռքովը պիտի կոր-
սընցընեմ . ես Տէրս խօսեցայ ։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Կռուքերն ալ բնաջինջ պիտի ը-
նեմ , ու Մեմֆիսէն չաւուաձները
պիտի ոչնչացընեմ , ու ինքզին ալ
Եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի
չըլլայ . հու Եգիպտոսի երկրէն մէ-
14 ջը վախ պիտի գնեմ ։ Եւ Պա-
թրուէսը աւերակ պիտի ընեմ , ու
Ցոյանիսը կրակի պիտի տամ ,
ու Նովի մէջ դատաստաններ կը
15 գործ պիտի գնեմ ։ Եւ Եգիպտոսին
ամրութիւնը եղող Սինի վրայ իմ
սրտմտութիւնս պիտի թափեմ , ու
Նովին բազմութիւնը պիտի կոտ-
16 րեմ ։ Ու Եգիպտոսի մէջ կրակ
պիտի ձգեմ . Սին սաստիկ պիտի
տագնապի , ու Նովի պատոպէն խը-
րամատութիւն պիտի ըլլայ , և
Մեմֆիսին յորեկով պիտի թշնա-
17 միները ։ Աւեդ քաղաքին ,

ե · ք · գբ · 589

Ե Երեմ . ե · 15 ։

Ե Գաղ · ժ · 10 ։
Ե Երեմ . իե · 20 , 24 ։
* կամ՝ Նուբիացիք ։
Ե Գաղ · իթ · 10 ։

Ը Գաղ · իթ · 12 ։

Ը Եսա · ժը · 1 , 2 ։

ժ Գաղ · իթ · 19 ։

Ի Գաղ · իը · 7 ։

Լ Եսա · ժթ · 5 , 6 ։
Ի Եսա · ժթ · 4 ։

Ի Եսա · ժթ · 1 ։ Երեմ · իգ · 12 ։ իզ · 23 ։ Զաք · ժգ · 2 ։
Լ Զաք · ժ · 11 ։
Հ Եսա · ժթ · 16 ։
Ն Գաղ · իթ · 14 ։
Ղ Սոգ · Հը · 12 , 43 ։
Ճ Նաա · գ · 8 , 9 , 10 ։
Ո Երեմ · խգ · 25 ։
Յ Հեր 8 ։

· ք · գբ · 572

Ր Երեմ · ծ · 15 ։

Ա Ես · ժգ · 6 ։

Բ Գաղ · է · 7 , 12 ։ Ցովել · բ · 1 ։ Սոփ · ա · 7 ։

Գ Գաղ · իթ · 19 ։

ն ·ք · գբ · 572

ու Բուբաստին կործՀները սրով պիտի իյնան . ու անոնց ԲՆակՆերը
18 դերուԹեան պիտի երԹան : Նաև Ն Տափնասի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ , երբոր Հոն Եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու Հոն անոր զօրութեանը Հպարտութիւնը պիտի ոչնչանայ . զանիկայ ամպ պիտի ծածկէ , և անոր աղջիկները դերուս-
19 Թեան պիտի երԹան : Ա,յսպէս Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ 'ի գործ պիտի դնեմ . ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

588

20 Ու եղաւ որ միտասաներորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօԹնին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
21 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին Հբազուկը կոտրեցի . և ահա ո անիկայ պիտի չկապեն Թութ , ոչ ալ անոր վրայ դնեն ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր
22 բռնելու : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին դէմ եմ , ու Հանոր բազուկները պիտի կոտրեմ , Թէ զօրաւորը և Թէ կոտրածը , և սուրը անոր ձեռ-
23 քէն վար ձգել պիտի տամ : Ո,ւ Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ :
24 Ու Բաբիլոնի Թագաւորին բազուկները պիտի զօրացնեմ , և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ Փարաւոնի բազուկները պիտի կոտրեմ , ու անիկայ անոր առջևը 'ի մահ վիրաւորուածին հե-
25 ծումբերը պիտի հեծէ : Հայսպէս Բաբիլոնի Թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , ու Փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . Հու երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի Թագաւորին ձեռքը տամ , և ան ալ զանիկայ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկընցընէ , պիտի
26 դիտնան Թէ ես եմ Տէրը : ՚Ո,ւ Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ , ու պիտի դիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

ն ·ք · գբ · 588

ՙ Հմր 18 :

29 բազմութեանը ըսէ՝ , ՙԴուն քու մեծութեամդ որու կը նմանիս :
3 Ք Ահա Ասորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղևնիի մը պէս էր , անոր ոստերը գեղեցիկ , ու տերևախիտ շատ ուիղները Հովասուր էին , ու Հասակը բարձր էր , և անոր գլուխը *խիտ ճիւղերու՚՚ մէջ էր :
4 ‡ Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին , անդունդները զանիկայ բարձրացուցին , իրենց գետերը անոր տունկուած տեղին բոլորտիքը կը պտըտէին , ու իրենց վտակները դաշտին
5 բոլոր ծառերուն կը իրկէին : Ան պատճառով Հանոր Հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ , ու տարածուելով՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան ,
6 և շառաւիղները երկընցան : Անոր ոստերուն վրայ երկինքի բոլոր Թռչունները բոյն կը շինէին , ու շառաւիղներուն տակը գաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին , և անոր Հովանիին տակը բոլոր մեծ ազ-
7 գերը կը բնակէին : Ու իր մեծութեամբը ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր , վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով
8 էր : ՚Ա,ռտուծոյ դրախտին եղևինները զանիկայ չէին ծածկեր . մայր ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ , ու սօսիները անոր շառաւիղներուն պէս չէին . Աստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ իր գեղեցկութեան կողմանէ անոր նը-
9 ման չէր : Զանիկայ իր ոստերուն շատութենովը գեղեցիկ շիներ էի , ու Աստուծոյ դրախտին մէջ եղող Եդէմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին :
10 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Հասակով †բարձրացար , ու գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց , և էր սիրտը իր բարձրութեամբը Հպարտացար ,
11 Ես ալ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի , որ անշուշտ անոր Հպարտութեամբ պիտի ընէ . զանիկայ իր չարութեանը համար բշնեցի :
12 Ու օտարները՝ Հազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին և զանիկայ թողուցին . Հանոր ոստերը լեռներու վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ ինկան , և անոր շառաւիղները երկրին ամէն Հորերուն մէջ կոտրեցան ; ու երկրիս ամէն ժողովրդները անոր Հովանիին ի-
13 ջան ու զանիկայ թողուցին ; Հանոր ինկած ժամանակ վրայ երկինքի բոլոր Թռչունները պիտի բնակին , և անոր շառաւիղներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները պիտի ըլլան :
14 Որպէս զի ջրասուն ծառերը բնաւ

ն ·ք · գբ · 588

՚՚ Հմր 18 :

Բ Դան . գ · 10 :

* կամ՝ առ պերու

‡ Տես Երեմ. ծա . 36 :

Գ Դան . գ · 11 :

Է Գլ . ժէ · 23 ; Դան . գ · 12 :

Ը Ժն · բ · 8 ; ժգ · 10 ; Գլ · իը · 13 :

†Եբր · բարձրացայ ;

Է Դան . ե · 20 :

Ը Գլ · իը · 7 :

Ի Գլ · լբ · 5 ; լե · 8 :

ժ Ես · ժը · 6 ; Գլ · լբ · 4 :

ԳԼ · ԼԱ

1 Մարգարէն իր խօսքը Փարաւոնին ուղղելով՝ 3 կը սոսրագրէ անոր՝ Ասորեստանի փառքը , 10 և անոր կործանումը իր Հպարտութեանը Համար . 18 և նոյն կործանումը կը սպառնայ Եգիպտոսին ալ :

1 ‖ Ու եղաւ որ միտասաներորդ տարին երրորդ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով , Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին ու անոր

Ն·Ք·ԶԲ· 588

*ԿՄ՝ ոռոգուած ուրեմն կաղնիները իրենց տարաբաղդութեանը մէջ հասատատ չկենան .

Ի ԳԼ·ԼԲ·18։
Ա ՍԱՂ·ՃԲ·7։

Ի ԵՍ·ԺԳ·15։

Ի ԳԼ·ԻԶ·15։

Ի ԵՍ·ԺԳ·8։

Հ ԳԼ·ԼԲ·31։

Յ ՈՂՈ·Գ·20։

Ղ ՀՄ·2։ ԳԼ·ԼԲ·19։

Ֆ ԳԼ·ԻԲ·10։ ԼԲ·19, 21, 24, ՃԲ։

ԳԼ·ԼՐ

1 Մարգարէն կ'ողբայ Եգիպտոսի սոսկալի կործանմանը վրայ· 11 կը նախատնձէ ՀԷ Բարիքների սուբը պիտի կորսընցնէ զանիկայ, 17 որ բոլոր ահեղական ազգերուն մէջտեղը գժտիքը պիտի իջնէ։

587

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը ՏԷրոջը խօսքը
2 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին վրայ ողբ ըրէ, ու անոր ըսէ, Քո՛ւն ազգայ մէջ առոյգ առիւծի կը նմանիս, կա՛մ ծովերու մէջ վիշապի պէս ես· դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս, ու ոտքերովդ ջուրերը կը խառնես, և
3 Տանոնց գետերը կը պղտորես։ ՏԷր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ· Ես շատ ազգերու ժողովուրդով ԻՄ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ, և քեզ իմ ուռկանովս պիտի հանեն։
4 Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ, և քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ, ու Ի քու վրադ երկինքին բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ, ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ պիտի կշտացընեմ։
5 Եւ քու մարմինդ ընդ ձորերուն վրայ պիտի դնեմ, ու քու դէզերովդ ձորերը պիտի լեցընեմ։
6 Նե՛ քու լողացած երակիդ մինչև լեռները քու արիւնովդ պիտի ոռոգեմ, ու հեղղատները քեզմէ պիտի լեցուին։ Ու երբոր քեզ մարեմ, Ի երկինքը պիտի ծածկեմ, ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ· արեւը ամպով պիտի ծածկեմ, ու լուսինը իր լոյսը
8 պիտի չտայ։ Քու վրադ երկինքին բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ, և քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ, կ'ըսէ
9 ՏԷր ԵՀովան։ Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ,
10 շատ ժողովուրդներուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ։ Նե՛ ձեռ պատճառ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ, ու քու պատճառդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին, երբոր իմ սուրս առնոնց երեսին առջևը երերցընեմ· ու քու կործանմանդ օրը ամէն մարդ իր հոգիին համար կանգնի վայրկեան պիտի ողորափի։
11 Նքանզի ՏԷր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ· Բաբելոնի թագաւորին
12 սուրը քու վրադ պիտի գայ։ Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ, անոնց ամէնը Եազգայ բռնաւորներն են· ու ձանոնք Եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն, ու անոր բոլոր
13 բազմութիւնը պիտի կորսուի։ Նե՛ անոր բոլոր անասունները շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցնեմ· ու նէ՛ մէկ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ, անասունի կճղակներն ալ զանոնք պիտի չբեր։
14 պղտորեն։ Ան ատենը անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի բնեմ, և անոնց գետերը եղէ պէս պիտի քաշեմ,
15 լեցընեմ՝ կ'ըսէ ՏԷր ԵՀովան, երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ, ու երկիրը †բոլորովին ամայի մնայ, ձե երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ, հև պիտի գիտնան ԹԷ ես եմ ՏԷրը։
16 Ահա՛ ողբն է, որ պիտի ըսուին։ զանիկայ ազգայ աղջիկները պիտի ըսուին, Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկայ պիտի ըսուին, կ'ըսէ ՏԷր ԵՀովան։
17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին ՏԷրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

Ն·Ք·ԶԲ· ԻՐԲ 587

Ե ԳԼ·Լ· 13։
Զ ԳԼ·Լ· 12։

Ե ԵՍ·ԺԳ· 10։ ՅՎԵԼ· Բ·31։ Գ·15։ ԱՄՈ· Բ·9։ ՅՕՍ· Գ·12, 13։ ՄՏԱ·Ի·29։

Ժ ԳԼ·ԻԵ· 35։

Է ԳԼ·ԻԶ· 16։
ԶԵՐԵՄ·ԽԳ· 26։ ԳԼ·Լ· 4։

Ի ԳԼ·ԻԲ·7։
Ֆ ԳԼ·ԻԲ· 19։

Է ԳԼ·ԻԲ· 11։

† ԵՒԲ·ԻԲ ԼՒՄԵԹԵՒԷՆ

Հ ԵԼ·Է·5։ ԺԳ·4, 18։ ՍԱՂ·Թ· 16։ ԳԼ·Գ· 7։
Յ ՀՄՐ 2։ ՏԵՍ ԲԹԱԳ·Ա· 17։ Բ ՄՆ· Լ·25։ ԳԼ· ԻԶ·17։

587

Ն·Ք·ԶՓ· 587

18 Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի բազմու-
թեանը վրայ ողբա , և զանիկայ
ու երեսելի ազգերուն աղջիկները
Ղազբը իջնողներուն հետ դեռնի
19 տակերը իջեցուր ։ ᵍԴուն որվէ՞ գե-
ղեցիկ ես . ʰիջի՛ր ու անթլփատ-
20 ներուն հետ պառկէ՛ ։ Անոնք սրով
սպանուածներուն մէջը պիտի իյ-
նան . անիկայ սուրի տրուեցաւ .
զանիկայ ու անոր բոլոր բազմու-
21 թիւնը քաշկրտուեցէք ։ ʲԳիբրեղ-
մանին մէջէն զօրաւոր կործիքները՝
անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝
անոր պիտի ըսուքն . ᵏանոնք սր-
րով սպանուած անթլփատները
հոն իջած կը պառկին ։

Ե·Ա·Ա·31 ժգ·9,10; ՀՕր 27։

Ե Տ·Ա Հեր 24,26,29, 30։

22 ˡԱսուր ու իր բոլոր ժողովքը
հոն են . անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է . ամէնքը սպանուած՝
23 սրով ինկած էն . ᵐՈրուն գերեզ-
մանները դուրին խորունկ տե-
ղուանքը տեղաւորուած են , ու
անոր ժողովքը իր գերեզմանին բո-
լորտիքն է . ամէնքը սպանուած՝
սրով ինկած են , անոնք որ ՚կ՚ին
դանեցաց երկրին մէջ վախ կու տա-
յին ։

Ե·Ա·ԺԳ· 15։

Ղ ԳԼ·ԻԳ· 17,20; ՀՕր 24,25,26, 27,32։

24 ᵒԵղամ՝ ու իր բոլոր բազմու-
թիւնը հոն անոր գերեզմանին բո-
լորտիքն են . ամէնքը սպանուած՝
սրով ինկած են , ու ՚զ անոնց տա-
կերը անթլփատ իջան , ᵖանոնք որ
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
խը կու տային ; սակայն դուրը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն ։ Սպանուածներուն մէջը
անկողին դրին անոր ու իր բոլոր
բազմութեանը . անոր գերեզման-
ները իր բոլորտիքն է . ամէնքը սրով
սպանուած անթլփատներ են .
թէպէտև անոնք կենդանեաց երկ-
րին մէջ իրենց վախը կու տային ,
սակայն դուրը իջնողներուն հետ
իրենց ամօթը կը կրեն . անիկայ
սպանուածներուն մէջը դրուած
է ։

Ե·Ա·Ժ·2։ ԳԼ·ԻԵ·13։ Լ·2։

26 ᵠՄոսոք ᵛ Թոբէլ և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է . անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է .
ամէնը Նրոյ սպանուած անթլփ-
փատներ են , թէպէտև անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վա-
27 խը կու տային ։ ʷԵւ անոնք ան-
թլփատներէն իյնող զօրաւորնե-
րուն հետ պիտի չպառկին , որոնք
իրենց պատերազմական զէնքերովը
գերեզմանը իջան , ու իրենց սու-
րերը իրենց գլուխներուն տակը դը-
րին . սակայն անոնց անօրէնու-
թիւնները իրենց ոսկորներուն վրայ
պիտի ըլլայ , թէև անոնք կենդա-
նեաց երկրին մէջ զօրաւորներուն
28 ահարկութիւն էին ։ Եւ դուն ան-

Ե·Ա·ԺԵ· 14։

ՀՕր 21,24, Ա Գ·Ի·Ե· 10։

Ե·Ա·Ե·31; ԺԲ·9,10; ՀՕր 27։

ՀՕր 19, 25, Ա Գ·Ի·Ե· 10։

Ե·Ա·ԺԳ· 15։

Ե·Ա·Ի·16։

Ե·Ա·ԻԲ· 34, Ա Գ·Ի·Ե· 10։

Ղ ՀՕր 21։
Ա ՀՕր 23։

Ե·Ա·Ի·16։

Ե·Ա·Ի·16։

Ե·Ա·Ի·16

ՅաւԵ. բայց անոր արիւնը դէտին
ձեռքէն պիտի պահանջեմ։
7 ՀԵւ դուն՝ որդի մարդոյ քեզ
Իսրայէլի տանը դէտ դրի. ու իմ
բերնէս խօսք լսես, և իմ կողմանէս
8 զգուշացընես։ Երբոր
ամբարշտին ըսեմ Թէ Ո՛վ ամ
բարիշտ՝ անշուշտ պիտի մեռնիս,
ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն
դարձընելու համար չխօսիս, ան
ամբարիշտը իր անօրէնութեանը
մէջ պիտի մեռնի, բայց անոր ա
րիւնը քու ձեռքդէդ պիտի փըն
9 տրտեմ։ Իսկ Թէ որ դուն ամբա
րիշտը իր ճամբայէն զգուշացընես՝
որ անկէ դառնայ, ու անիկայ իր
ճամբայէն չդառնայ, անիկայ իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռ
նի, բայց դուն քու հոգիդ ազա
տած կ՚ընես։
10 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրա
յէլի տանը ըսէ, Դուք այսպէս
կը խօսիք ու կ՚ըսէք, Մեր յան
ցանքները ու մեղքերը մեր վրայ
են, ու մենք Ի անոնց մէջը կը մա
շինք. ԸՈւրեմն ինչպէս պիտի ապ
11 րինք։ Անոնց ըսէ, Ես կենդանի
եմ՝ կ՚ըսէ Տէր ԵՀովան, որ Ի՛մ
բարշտին մեռնիլը չեմ ուզեր, հա
պա որ ամբարիշտը իր ճամբայէն
դառնայ ու ապրի. դարձէ՛ք դար
ձէ՛ք ձեր չար ճամբաներէն, վասն
զի ԺինչՀ մեռնիք՝ ով Իսրայէլի
տունը։
12 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժո
ղովրդեիդ որդւոցը ըսէ՝ ԻԱրդա
րին արդարութիւնը անոր չան
ցանք ըրած օրը դանիկայ պիտի
չազատէ. ու ամբարշտին ամ
բարշտութիւնը՝ Նիր ամբարշտու
թենէն դարձած օրը իրեն գլորման
պատճառ պիտի չըլլայ. ոՉ ալ ար
դարը՝ մեղք գործած օրը իր ար
դարութեամբը պիտի ապրիլ։
13 Երբոր ես արդարին ըսեմ Թէ Ան
շուշտ պիտի ապրի. ու Ի անիկայ
իր արդարութեանը ապաւինելով
անօրէնութիւն ընէ, անոր բոլոր
արդարութիւնը պիտի չյիշուի,
հապա անիկայ իր ըրած անօրէնու
14 թեանը մէջ պիտի մեռնի։ ՈւԵթէ
բոր ամբարշտին ըսեմ Թէ Դուն
անշուշտ պիտի մեռնիս, ու անիկայ
իր մեղքէն դառնայ և իրաւունք
15 ու արդարութիւն ընէ. Ան ամբա
րիշտը Ի գրաւը ետ տայ ևո Հյափըշ
տակածը հատուցանէ, Ե անօրէ
նութիւն չընելով՝ Ի կենաց կանոն
ներուն համեմատ քալէ, անիկայ
անշուշտ պիտի ապրի, պիտի չը
16 մեռնի. ՀԱնոր գործած բոլոր մեղ
քերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին.
անիկայ իրաւունք ու արդարու
թիւն ըրաւ, անշուշտ պիտի ապ
րի։
17 ՖԵւ քու ժողովրդիդ որդիքը
կ՚ըսեն Թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ
չէ. սակայն իրենց ճամբան է որ
18 ուղիղ չէ։ ՃԵրբոր արդարը իր
արդարութենէն դառնայ ու ան
օրէնութիւն ընէ, անիկայ անոր մէ
19 ջը պիտի մեռնի։ ՈւԵրբոր ամբա
րիշտը իր ամբարշտութենէն դառ
նայ, և իրաւունք ու արդարու
թիւն ընէ, անիկայ անոնցմով պի
20 տի ապրի։ Բայց դուք կ՚ըսէք Թէ
ՃՏէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. ես
ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր
ճամբաներուն համեմատ պիտի
տեսնեմ՝ ովՀ Իսրայէլի տունը։
21 ՈւԵղաւ որ Ն մեր գերութեանը
երկոտասաներորդ տարին՝ տասն
երորդ ամսուն հինգերորդ օրը Երու
սաղէմէն Ն ազատուածին մէկը ին
ծի եկաւ ու ըսաւ, ՟Քաղաքը
զարնուեցաւ։
22 Եւ ան ազատուածը չեկած՝ իրի
կունը Ն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս ե
ղաւ, ու իմ բերանս բացաւ մինչև
որ առաւօտուն անիկայ ինծի ե
կաւ, Ռու երբոր բերանս բացուե
ցաւ, ալ համր չէի։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
24 ըսելով, ՈՐդի մարդոյ՝ աս Իսրա
յէլի երկրին Նաւերակներուն բնա
կիչները կը խօսին ու կ՚ըսեն, ՟ԸԱբ
րահամ մէկ մարդ մին էր, ու եր
կիրը ժառանգեց. ՟մենք որ շատոր
ենք, երկիրը մեզի ժառանգութիւն
25 տրուեցաւ։ ԱՆոր համար ըսէ
անոնց՝ Տէր ԵՀովան այսպէս կ՚ը
սէ. ԷԴուք փէշ արիւնով կ՚ու
տէք, ու ՟աչքերնիդ ձեր կուռքե
րուն կը վերցընէք, և ՟արիւն կը
թափէք. ու երկիրը պիտի ժա
26 ռանգէք։ Դուք ձեր սուրերուն
կ՚ապաւինիք, պղծութիւն կ՚ը
նէք, ու ՟ամէն մէկերնիդ իր ըն
կերին կնիկը կը պղծէք. ու երկիրը
27 պիտի ժառանգէ՞ք։ ԱՆոնց այս
պէս ըսես. Տէր ԵՀովան այսպէս
կ՚ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ որ ՟աւե
րակներուն մէջ եղողները սրով պի
տի իյնան, ու դաշտին երեսը ե
ղողները Ֆազանիներուն կերակուր
ընկլլուլու պիտի տամ, և բերդերուն
ու Ֆքարայրներուն մէջ եղողները
28 ժանտախտով պիտի մեռնին. ՕՈւ
երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ը
նեմ, և Ֆանոր զօրութեանը հպար
տութիւնը պիտի կորսուի. ՟Իս
րայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի
ընկլան, և ՟ոեւէնէ վեր անցնող պի
29 տի չընկլայ։ ՈւԵրբոր երկիրը բո
լորովին ամայի ընեմ իրենց ըրած
բոլոր գարշութիւններուն հա

ՆՀԵ. գԲ. Իբր 587

ՂԳԼ. 17, ԼՁ։

ՆՀԵ. գԲ. Իբր 587

ՖՀՄԸ 20։ ԳԼ. ԺԸ. 25, 29։

ՍԳԼ. ԺԸ. 26, 27։

ՆԳԼ. Ա. 2։

ՂԳԼ ԻԴ. 26։

ՈՂԹԱԳ. ԻԵ. 4։

ԵԳԼ ԻԴ. 23։

ԸԵՍ. ԽԹ. 14։ ԳԼ. ԼԵ. 11։

ՊԲ ԹԱԳ. ԺԳ. 14։ ԳԼ. ԺԸ. 23, 32։ ԲՊԵՍ. Գ. 9։

ՂԳԼ. Ա. 3։

ՈՂԳԼ ԻԴ. 27։

ԺԳԼ. ԺԸ. 31։

ՂՀՄԸ 27։ ԳԼ. ԼՂ. 4։ ՟ԵՍ. Ծ. 2։ ԳՈՐ. Ե. 5։ ՈՍՏՍ ՄԻՔ. Գ. 11։ ՄԱՍ. Գ. 9։ ՑՕՆ. Ը. 39։

ԻԳԼ. Գ. 20։ ԺԸ. 24, 26, 27։

ՀՈՒՆ. Թ. 4։ ՂՁ. Գ. 17։ Ե. 26։ ԺԵ. 10։ ԺԹ. 26։ ԲՕՐ. ԺԸ. 16։

ԼԲ ՄՆ. Ե. 14։

ՒԳԼ. ԺԸ. 6։ ԲՈՐ. Ե. 9։ ՑՕՆ. Ը. 39։

ՒԳԼ. Ժ. 6։

ՒԳԼ. ԼԲ. 6, 9։

ՅԳԼ. ԺԸ. 6։ ԻԲ. 11։

ԻԳԼ. Գ. 20։ ԺԸ. 24։

ՀՄԸ 24։

ԲԳԼ. Գ. 18, 19։ ԺԸ. 27։

ՃԳԼ. ԼԹ. 4։

ՀԳԼ. ԺԸ. 7։ ՀԵԼ. ԲԵ. 1, 4։ ՂԼ. Չ. 2, 4, 5։ ԹՈՒ. Ե. 6, 7։ ՂՐ. ԺԹ. 8։

ՄԴԱՆ. ԺԲ. 2։ ԺԱ. 6։

ՃՂԼ. ԺԸ. 5։ ԳԼ. Ի. 11, 13, 21։

ՆՂԼ. Ա. 2։ Գ. 6։

ՂԳԼ ԺԸ. 22։

ՔՂԼ. Ա. 3։

ՈՂԳԼ ԻԴ. 27։

ՊԳԼ. ԺԸ. 23։

ՖԳԼ. ԺԸ. 20։

ՔՂԼ. Ա. 3։

ՈՂԳԼ ԻԴ. 27։

ՖՀՄԸ 20։ ԳԼ. ԺԸ. 25, 29։

ՍԳԼ. ԺԸ. 26, 27։

ՆԳԼ. Ա. 2։

ՂԳԼ ԻԴ. 26։

ՈՂԹԱԳ. ԻԵ. 4։

ՂԳԼ. Ա. 3։

ՈՂԳԼ ԻԴ. 27։

ՊԳԼ ԻԴ. 23։

ՂԳԼ. Ա. 3։

ՈՂԳԼ ԻԴ. 27։

Ն.ՔՂ. ԽԲԲ 587

մար , պիտի գիտան Թէ ես եմ Տէրը ։

30 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քու ժողովրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռները քու վրայովդ խօսակցութիւն կ'ընեն , եւ իրարու՝ Բամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ ու կ'ըսէ , Հիմա եկէք ու լսեցէք Թէ ինչ է Տէրոջմէ ե-

Բ Եզ. ԽԹ. 13 ։

31 լած խօսքը ։ Ե Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կու գան , ու Ժ.քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին , և քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք չեն լներ . Բվասն զի անոնք բերնով բերնովը հաճոյութիւն կը ձեւացընեն , բայց

Ե ԳԼ. Ժգ. 1 ։ Ե Սաղ. Նը. 36 ։ 37 ։ Եզ. ԽԹ. 13 ։ ՀՄատ. Ժգ. 22 ։

Ժ ԳԼ. Բ. 1 ։

32 Ե սրտէն կ'երթայ ։ Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածուի մը ախորժելի երգին պէս ես , որ քու խօսքերդ կը լսեն , բայց զանոնք Ի գործ չեն դներ ։

Ե Ա Թագ. Գ. 20 ։ Ը ԳԼ. Բ. 5 ։

33 Ե Սակայն երբոր ասիկայ ըլլայ , (ա-

587

հա պիտի ըլլայ ,) անատենը Ը պիտի գիտնան Թէ իրենց մէջը մարգարէ կար ։

ԳԼ. Լ.Դ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը ։ 7 Ա-տուծոյ գառաստանը անոնց դէմ . 11 իր Ո-տիէն վոյ ունեցած խնամքը ։ 20 Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ։

1 Դ ահաՀեալ Տէրոջը խօսքը ինծի և-

2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի Հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ ։ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Հովիւներուն . Ա վա՛յ Իսրայէլի Հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքին կ'արա-

Ա Եր. ԻԳ. 1 ։ Զաք. Ժա. 17 ։

ծեն . Հովիւները Հօտը արածելու-

Բ Եզ Ժղ. 11 ։ Զաք. Ժա. 16 ։

3 չը՞ն ։ Բ Դուք *ճարպը կ'ուտէք , ու բուրդը կը հագնիք , Ա Ե գեղը կը մորթէք , բայց Հօտը չէք արա-

* կամ՝ կաթը

Է ԳԼ. ԼԴ. 25 , 26 ։ Միք. գ. 1 , 2 , 3 ։ Զաք. Ժա. 5 ։

4 ծեր ։ Ժ Տկարները չուժովցուցիք , ու հիւանդները չբժշկեցիք , և կոտրածը չփաթթեցիք , ու մոլորածը չդարձուցիք , և Ե կորսուածը չփնտռեցիք , հապա Ա բռնու-

Ժ Հէր 16 ։ Զաք. Ժա. 16 ։

Ե Ղղ. Ժե. 4 ։

թեամբ ու խստութեամբ անոնց

5 վրայ տիրեցիք ։ Ե Ես անոնք Հովիւ չունեցնալնուն համար Ը ցրուեցան , ու ցրուելով Ը դաշտի բոլոր գա-

6 զաններուն կերակուր եղան ։ Իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ , ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան , և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան , ու

Ղ Ա Ա. 3 ։

Ե գ Թագ. Իբ . 17 ։ Մատ. Թ. 36 ։

Ը ԳԼ. ԼԴ. 21 , 28 ։

Բ Եզ. Ծգ. 9 ։ Երեմ. Ժբ. 9 ։ Հէր 8 ։

ոչխարներս դաշտի Ե բոլոր գազան-

Ն.ՔՂ. ԽԲԲ 587

ներուն կերակուր եղան . և իմ Հո-

Ե Հէր 5 , 6 ։ Ե Հէր 2 , 10 ։

վիւներս իմ ոչխարներս չփնտռե-

ցին , Է ու Հովիւները ինքզինքնին արածեցին ու իմ Հօտս չարածե-

9 ցին . Անոր համա՛ր ով Հովիւներ՝

10 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես Հո-

ՂԳԼ. Գ. 18 ։ Եզր. Ժգ. 17 ։

վիւներուն դէմ եմ , ու Է իմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ , և զանոնք ոչխար ա-

Ե Հէր 2 , 8 ։

րածելէն պիտի արգիլեմ . ու Հո-

վիւները Ե Ի՛նքզինքնին ալ ղէրեւ-

ներ պիտի չարածեն . ու իմ ոչխարներս ա-

նոնց բերնէն պիտի հանեմ , որպէս զի Ի՛նքզինքն ալ անոնց կերակուր չըլլան ։

11 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ինքնին իմ ոչխար-

ներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտր-

12 ռեմ ։ Ինչպէս որ Հովիւը երբոր իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի , իր Հօտը կը փնտռէ , այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ , ու պիտի ազատեմ զա-

Ե ԳԼ. Լ. 3 ։ Յովել. Բ. 2 ։

նոնք ամէն տեղերէն , ուր որ Ե ամպի

13 ու մառախուղի օրը ցրուեցան ։ Եւ Է զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ , ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ , և զանոնք Իս-

Ես. Կե. 9 , 10 ։ Երեմ. Իդ. 3 ։ ԳԼ. Իր. 25 ։ ԼԳ. 24 ։ Լե. 21 , 22 ։

րայէլի լեռներուն վրայ՝ ձորերու-

14 մէջ ու երկրին ամէն բնակուելու-

Հ Սաղ. Իգ. 2 ։

տեղւոյն քով պիտի արածեմ . Հ Ջա-

նոնք աղէկ արօտի մէջ պիտի արա-

ծեմ , ու անոնց փարախը Իսրայէ-

լի բարձր լեռներուն վրայ պիտի ըլ-

Յ Երեմ. ԼԳ. 12 ։

լայ . Յհոն աղէկ փարախի մէջ պի-

տի պառկին , ու Իսրայէլի լեռնե-

րուն վրայ պարարտ արօտի մէջ

15 պիտի արածին ։ Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ , ու զանոնք ես

16 պիտի պառկեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Ե-

Ղ Տես Հմր 4 ։ Ես. Խ. 11 ։ Մէք. Գ. 6 ։ Մատ. Ժբ. 11 ։ Մար. Բ. 17 ։ Ղղ. Ե. 32 ։

հովան ։ Ղ Կորսուածը պիտի փնտռ-

ռեմ ու մոլորածը պիտի դարձը-

նեմ , և կոտրածը պիտի փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ուժովցնեմ , բայց Ճ պարարտը ու զօրաւորը պի-

Ճ Ես. Ժ. 16 ։ Ա.ՅովՀ. Գ. 1 ։

տի կորսընցնեմ . զանոնք իրա-

17 ւունքով պիտի արածեմ ։ Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո Ահա

Ո ԳԼ. Ի. 37 , 38 ։ Հէր 20 , 22 ։ Զաք. Ժ. 3 ։ Մատ. Իե. 32 , 33 ։

ես ոչխարին ու ոչխարին , խոյերուն

18 ու նոխազներուն միջեւ դատաս-

տան պիտի ընեմ ։ Մինթէ ադէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ բան է ձեզի , որ ձեր արօտներուն մնա-

ցորդը ձեր ոտքերովը կը կոխէք . ու մաքրուր ջուրերն ալ խմելը , որ մնա-

ցածները ձեր ոտքերովը կը պղտո-

19 րէք ։ Եւ իմ ոչխարներս ձեր ոտ-

քերուն կոխածը կը ճարակեն , ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն ։

20 Անոր համար Տէր Եհովան այս-

պէս կ'ըսէ անոնց . 2 Ահա ես ինքնին դատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջ՝
21 տեղը : Որովհետև դուք ՅԷԼ կողքով և ուսովը հրմշտիք , ու ձեր եղջերաներովը բոլոր տկարները զարկիք , մինչև որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք ,
22 Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ , ու ա՛լ պիտի չյափշտակուին , ու ես ոչխարին ու ոչխարին մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ :
23 Ու անոնց վրայ 1 մէկ հովիւ մը՝ ծառայ իմ Դաւիթը պիտի կեցընեմ , որ զանոնք հովուէ . անիկայ պիտի հովուէ զանոնք , և անիկայ պիտի ըլլայ անոնց հովիւը :
24 Ու ես Տէրս անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և իմ ծառայս Դաւիթ անոնց մէջը իշխան պիտի ըլլայ .
25 ես Տէրս խօսեցայ : Ու ես անոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ընեմ , ու չար երկրէն չար գազանները բնաջնջեմ պիտի ընեմ . և անապատին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու անտառներուն
26 մէջ պիտի քնանան : Եւ զանոնք ու Իմ լեռանս շրջակայ տեղուանքը օրհնութեամբ պիտի ըլլցընեմ , ու տանձրևները իրենց ժամանակին պիտի իջեցընեմ . անոնք օրհնու-
27 թեան անձրևներ պիտի ըլլան : Եւ դաշտի ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան , ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ , և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բնակին . ու երբոր ես անոնց լուծին կապերը կոտրեմ , ու զանոնք ի-րենց ծառայեցընողներուն ձեռքէն ազատեմ , պիտի գիտնան Թէ ես
28 եմ Տէրը : Եւ անոնք ա՛լ մի՛ւս ազգերէն պիտի չյափշտակուին , ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն . այլ ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու վախցընող մը
29 պիտի չըլլայ : Եւ անոնց մէկ անունի տունկ մը պիտի բուսցընեմ , ու ա՛լ սովով պիտի չապաւէն , ու ա՛լ ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն :
30 Եւ պիտի գիտնան Թէ ես անոնց Տէր Աստուածը անոնց հետ եմ , ու անոնք Իսրայէլի տունը իմ ժողովուրդս են , կ'ըսէ Տէր Եհովան :
31 Եւ դուք իմ ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք , ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :

ԳԼ · ԼԵ

1—15 Սէիր լեռանը բնակիչներուն դատաստանը՝ Իսրայէլը տանելուն համար :

1 Պարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝

ես երեսդ Սէիր լեռանը վրայ դարձուր , ու ետևոյդ դէմ մարգարէացիր
3 Թէուն ըսէ , Եւ անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ , ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ , ու քեզ բոլորովին
4 ամայի պիտի ընեմ . Քու քաղաքներդ աւերակ պիտի ընեմ , և դուն ամայի պիտի ըլլաս , ու պիտի դիտնաս Թէ ես եմ Տէրը :
5 Որովհետև դուն Հին ատելութիւն ունեցար , ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , ետևօրինութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը
6 քի մատնեցիր . Անոր համար ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ , և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . Քանի արիւնը չատելուդ համար ,
7 արիւնը քեզ պիտի հալածէ : Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ , և անկէ անցնողը ու
8 դարձողը պիտի կտրեմ . Ու անոր լեռները իր սպանուածներովը պիտի լեցընեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպան-
9 նուածներ պիտի իյնան : Քեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի ընեմ , և քու քաղաքներդ ետևդ ալ պիտի չդառնան . Ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը :
10 Որովհետև դուն ըսիր Թէ Ա-երկու ազգը ու Ա երկու երկիրը իմ պիտի ըլլան , ու անոնց պիտի տիրենք . (ու Տէրը հոն էր .)
11 Անոր համար ես կենդանի եմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ քու Թշնամութեամբդդ անոնց դէմ ի դործ դրած բարկութեանդդ ու նախանձիդ չափովը հատուցումդ պիտի ընեմ , և քու դատաստանդդ տեսած ատենս անոնց մէջը պիտի ճանչ-
12 ցուիմ : Ու պիտի դիտնաս , որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւններդդ՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար , ըսելով , Անոնք աւերակ եղան , անոնք
13 մեզի կերակուր տրուեցան . Եւ չձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք , ու խօսքերնիդ ինծի դէմ շատցուցիք , ես լսեցի :
14 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Երկրին բոլորովին ուրախութեան ատենը քեզ ամայի պիտի ընեմ :
15 Ինչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար , որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ . դուն ով Սէիր լեռ ու բոլոր Եդովմ , դուք

Ն · ՔՐ · ԴԲ · 587

ես Գլ . 2 :
ԲԲՕր . 5 :
Երեմ . Խթ . 7 , 8 ; Գլ . իե . 12 : Ամվ . ա . 11 : Աբդ . 10 , ԸԸ :
Գլ . գ . 14 : Հմ 9 :
Գլ . իե . 12 : Աբդ . 10 :
Գլ . իե . 15 :
Սաղ . ՀՂԷ . 7 ; Գլ . իա . 25 , 29 : Տես Դան . Թ . 24 : Աբդ . 11 :
Սաղ . ՃԾԲ . 17 :
Դատ . ե . 6 ; Գլ . ԻԲ . 11 :
Գլ . լ . 12 ; ԼԲ . 5 :
Երեմ . Խթ . 17 , 18 ; Հմ 4 : Գլ . իե . 13 : Մաղ . ա . 3 , 4 :
Կ՛ըսէ չըսողուն .
Գլ . գ . 7 ; է . 4 , 9 ; ԼԳ . 11 :
Սաղ . Ճգ . 4 , 12 ; Գլ . ԼԳ . 5 : Աբդ . 13 :
Սաղ . Խը . 1 , 3 : Ելբ . 13 , 14 : Տես գԼ . Խը . 35 :
Մատ . է . 2 : Ցակ . բ . 13 :
Ցաքոգ . բ . 3 : Ցայտ . ԺԳ . 6 :
Ես . կե . 13 , 14 :
Աբդ . 12 , 15 :
Հմ 3 , 4 :

Ն·ՔՐ·ՂԲ· 587

լորովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ·Լ.Զ

1 Իսրայէլի երկիրը կը մխիթարուի լսելով հեթանոսաց կործանումը , որոնք ոխակալութեամբ կը վարուէին իրեն հետ , 8 և Աստուծոյ օրհնութիւնները՝ որ իրեն խոստացուեր էին : 16 Իսրայէլ մերժուած էր իր մեղքերուն համար . 21 և Նորէն իր առջի վիճակին պիտի դառնար առանց իր արժանաւորութեանը : 25 Քրիստոսի Թագաւորութեանը բարիքները :

1 Նե դուն՝ որդի մարդոյ , Իսրա-
յէլի լեռներուն մարգարէու-
թիւն ըրէ ու ըսէ : Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
2 Որովհետեւ Թշնամին ձեզի համար ըսաւ : Վա՛յ՝ յաւիտենական բլուրներն ալ Մեզի ժառանգութիւն
3 եղան , Ուստի համար մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ ձեզ աւրեցին , ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք , ու դուք լեզուանի մարդկաներուն խօսքը , ու ժողովուրդին նախա-
4 տինքը եղաք . Ուստի համար՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն ու պարպուած թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ ազգերուն մնացորդին էյափշտակուեթիւն ու Նախատինքը եղած են :
5 Ուստի համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Մնացած ազգերուն համար ու բոլոր Եդովմին համար Ես անշուշտ իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ , վասն զի անոնք բոլոր սրտի ուրախութեամբ ու հոգիի հպարտութեամբ Իմ երկիրս իրենց ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին , որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն :
6 Ուստի համար Իսրայէլի երկրին վրայ մարգարէութիւն ըրէ , և լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Դուք Ես ազգերէն նախատինք կրեցուդ համար ահա Ես իմ նախանձովս ու
7 իմ բարկութեամբս խօսեցայ : Ուստի համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես ժ իմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիքը եղող ազգերը իրենց անարգանքը իրենք պիտի կը-
8 րեն : Բայց դուք՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը պիտի երկրնցընէք , ու իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին համար ձեր պտուղները պիտի բերէք , վասն զի անոնք մօտեն
9 ըլլալու դան : Քանզի ահա Ես ձեր կողմէն եմ ու ձեզի պիտի դառնամ , և դուք պիտի մշակուիք ու պիտի սերմանուիք .
10 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի շատցընեմ . ու քաղաքները պիտի բնակուին , և աւերակները պիտի
11 շինուին : Ու ձեր վրայ մարդը ու անասունը պիտի շատցընեմ , և անոնք պիտի շատնան ու պտղաբեր պիտի ըլլան . և ձեր առջի կացութեանը պէս ձեզ պիտի բնակեցընեմ , ու ձեր առջի վիճակէն աւելի աղէկ պիտի ընեմ ձեզի . Ու պիտի
12 գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը : Եւ ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի պտըտցընեմ , ու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն , և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի ըլլաս , ու ալ զանոնք *պիտի չսպառես" :
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ուրովհետեւ ձեզի համար կ'ըսեն Թէ Դուն մարդակեր էյիր մեռնս , դուն
14 ազգերդ սպառեցիր . Անոր համար ալ մարդ պիտի չուտես , ու ալ մի՛ մեռնիր քու ազգերդ պիտի չսպառես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
15 Եւ քու մէջդ ալ մի՛ մեռներուն նախատինքը լսել պիտի չտամ , ու ալ մի՛ մեռնիր քու ազգերդ անարգանքը պիտի չկրես , և քու ազգերդ ալ պիտի չսպասուես՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան :
16 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
17 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան , և Նզանիկայ իրենց ճամբայովը ու գործքերովը պղծեցին . անոնց ճամբան իմ առջևս Ղաշտանաւոր կնկան անմաքրութեանը
18 պէս եղաւ : Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի Ես արիւնին համար՝ որ իրենք թափեցին երկրին վրայ , ու զանիկայ իրենց կուռքերովը պղծեցին .
19 Եւ Նզանոնք ազգերուն մէջ ցրուեցի , ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան եղան . Նզանոնք իրենց ճամբուն ու գործքերուն համեմատ դատեցի :
20 Եւ իրենց գացած ազգերուն մէջ երթալնուն պէս՝ Նիմ սուրբ անունս պղծեցին , երբոր իրենց համար ըսուեցաւ Թէ Ասոնք Եհովայինն ժողովուրդն են , ու անոր երկ-
21 րէն ելան : Սակայն ես խնայեցի Նիմ սուրբ անունս համար , որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ազգերուն մէջ պղծեցին ;
22 Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ

Ն·ՔՐ·ՂԲ· 587

Ե·ՀՄՐ 33 : ԵԽ·ՃՐ·12 ; ԿԱ·4 : Ա-ՄՈՎ . Թ· 14 :
Ե ԵՐԵՄ·ԼԱ· 27 ; ԼԲ·12 :
Ը ԳԼ·ԼԵ·9 ; ԼԵ·6 ; 13 :
Թ ԱՐԴ·17 , ԸԱ :
* ԵՔՐ· ԱՆՀԱՍԿ ՊԻՏԻ ՉԸՆԵՍ :
Ձ ԹՈՒ·ԺԳ· 33 :
Հ ԳԼ·ԼԴ·29 :
Յ ՂՎ . ԺՐ· 25 , 27 , 28 ; ԵՐԵՄ· Բ· 7 :
ՂՂՎ . ԺԵ· 19 , ԸԱ :
Ճ ԳԼ·ԺՂ· 36 , 38 ; ԻԳ· 37 :
Մ ԳԼ·ԻԲ·15 :
Յ ԳԼ·Ե·3 ; ԺՐ·30 ; ԼԹ· 24 :
Ն ՏՆԿ ԵՍ· ՃՐ·5 ; ՀԲ-ՈՎ·Բ·24 :
Շ ԳԼ·Ի·9 , 14 :

ն · ք · զՓ · 587

որ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Չէ՛ թէ ձեզի համար կ'ընեմ ա֊ֆէ֊ֆ՝ ով Իսրայէլի տունը , ո հապա իմ սուրբ անունս համար , որն որ դուք ձեր մտած ազգերուն մէջ

23 պղծեցիք ։ Եւ սուրբ պիտի ընեմ իմ մեծ անունս , որ ազգերուն մէջ պղծուեցաւ , որն որ դուք անոնց մէջը պղծեցիք . ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը , կ'ըսէ Տէր Եհովան , երբոր անոնց աչքերուն առջեւը ձեր մէջը սրբուիմ ։

24 Եւ ղ ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի ժողվեմ , ու ձեզ ձեր երկիրը պիտի

25 տի բերեմ , Ես ձեր վրայ մաքուր ջուր պիտի սրսկեմ , ու պիտի մաքրուիք . ո ձեր բոլոր պղծութիւններէն ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ

26 պիտի մաքրեմ . Եւ ո ձեզի նոր սիրտ պիտի տամ , ու ձեր ներսի դին նոր հոգի պիտի դնեմ , և ձեր մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի հանեմ , ու ձեզի մարմնեղէն սիրտ

27 պիտի տամ . Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսի դին պիտի դնեմ , ու ձեզի իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի տամ , ու իմ իրաւունքներս պիտի

28 պահէք ու ի գործ դնէք . ո Եւ ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջ պիտի բնակիք , ո ու դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք , ես ալ ձեզի

29 Աստուած պիտի ըլլամ ։ Եւ ձեր բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի ազատեմ , ո ու ցորենը պիտի կանչեմ և զանիկայ պիտի շատցընեմ , ու չ ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ ։

30 ժ Եւ ծառերուն պտուղը ու արտերուն բերքը պիտի շատցընեմ , որպէս զի ալ ազգերուն մէջ

31 սովէն նախատինք չկրէք ։ Ու ֊ձեր դէշ ճամբաները և անբարի գործքերը պիտի յիշէք , ու ֆ ձեր անօրէնութեանցը համար և ձեր պղծութեանցը համար դուք ձեր ան֊

32 ձերէն պիտի զզուիք ։ ո Չէ՛ թէ ձեզի համար կ'ընեմ ա֊ֆէ֊ֆ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , ձեզի յայտնի ըլլայ . ձեր ճամբաներէն ամչցէ՛ք ու պատկառեցէ՛ք՝ ով Իսրայէլի տունը ։

33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ան օրը որ ձեր բոլոր անօրէնութիւններէն ձեզ մաքրեմ , քաղաքները մարդաբնակ պիտի ընեմ , ֆ ու աւեր

34 րակները պիտի շինուին ։ Եւ ան ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին աչքերուն առջեւը ամայի ըլլալուն

35 տեղը՝ պիտի մշակուի ։ Ու պիտի ըսեն , Ա՛ս ամայացած երկիրը ֆ Եդեմի դրախտին պէս եղաւ . և աւերակ , ամայի ու փլած քաղաքները պարսպաւոր ու մարդաբնակ և

36 զան ։ Ու ձեր բոլորտիքը մնացած

ազգերը պիտի գիտնան թէ ես Տէրս փլածները կը շինեմ , ա֊ ամայացած երկիրը կը տնկեմ . ր Ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ ։

37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իսրայէլի *տանը խնդրուածքը ալ պիտի ընդունիմ՝ , որ անոնց ասկայ ընեմ . անոնց մարդիկները ֆօ֊

38 տի պէս պիտի շատցընեմ ։ Սուրբ ֆօտին պէս՝ Երուսադէմի հանդիսաւոր տօներուն ֆօտին պէս՝ աւերած քաղաքները մարդոց ֆօտերով այնպէս լեցուն պիտի ըլլան . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԼԷ

1 Ձորացած ոսկորներուն յարութիւնն առնելովը 11 Իսրայէլի մեռած յոյսը կը կենդանանայ ։ 15 Երկու փայտերուն միանալովը՝ 18 կը ցուցուի Իսրայէլին միաբանութիւնը Յուդային հետ ։ 20 Քրիստոսի թագաւորութեանը վերաբերեալ խոստմունքներ ։

1 ա Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , և բ֊Տէրը զիս Հոգիով՝ հանեց ու զիս դաշտին մէջը դրաւ , և անիկայ

2 ոսկորներով լեցուն էր . Ու զիս անոնց քովերէնն պտըտցուց շուրջ֊ջանակի . և ահա անոնք դաշտին երեսին վրայ խիստ շատ էին , և ահա անոնք խիստ չորցած էին ։

3 Ու ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ աս ոսկորները կրնա՞ն կենդանանալ . ու ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ դուն գիտես ։

4 Եւ ինծի ըսաւ , Ա՛ս ոսկորներուն վրայ մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ՝ , Ո՛վ չորցած ոսկորներ՝ Տէրոջը խօսքը

5 մտիկ ըրէք . Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան ա՛ս ոսկորներուն . Ահա ես ր ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ , ու

6 պիտի կենդանանաք . Եւ ձեր վրայ ջիղեր պիտի դնեմ , ու ձեզ միսով պիտի պատեմ , ու ձեզ մաշով պիտի ծածկեմ , և ձեր մէջը շունչ պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք . և ե պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչպէս որ ինծի հրամայուեցաւ . ու մարգարէութիւն ըրածիս պէս ձայն մը եղաւ . և ահա շարժում մը եղաւ , ու ոսկորները էրթալ մօտ֊

8 ցան՝ ոսկորը իր ոսկորին ։ Եւ տեսայ որ ահա անոնք ջիղերով ու միսով պատեցան , ու վրայէն մաշով ծածկուեցան ։ բայց անոնց

9 մէջը շունչ չկար ։ Ան ատենը ինծի ըսաւ , Շունչին մարգարէութիւն ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի՛ մարդոյ , ու շունչին ըսէ՝ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ո՛վ շունչ՝ չորս հովերէն եկո՛ւր , ու ասոնք սպանդնուածներուն վրայ փչէ՛ որ կենդա֊

10 նանան ։ Եւ ես մարգարէութիւն

ն · ք · զՓ · ԻԲ 587

ր Գլ · ժ է · 24 ։ ԻԲ · 14 ։ լէ · 14 ։

* Եբ է · տուն՝ ն՝ ալ պիտի փնորձուի · Տես գլ · ժ դ · 3 ։

ե Հմր 10 ։

ԻԲ 587

ա Գլ · ա · 3 ։

բ Գլ · գ · 14 ։ ը · 3 ։ ժա · 24 ։ Ղե · գ · 1 ։

† կ՛ Տէրոջը Հոգիով զիս

ք Օր · լբ · 39 ։ աթ֊ագ · բ · 6 ։ ցօհ · ե · 21 ։ Հբ · ռով · գ · 17 ։ բ Կոր · ա · 9 ։

ր Սաղ · ճգ · 30 ։ Հմր 9 ։

ե Գլ · ղ · 7 ։ լե · 12 ։ ցո֊վեղ · բ · 27 ։ գ · 17 ։

զ Սաղ · ճգ · 30 ։ Հմր 5 ։

ըրի , ինչպէս որ ինծի հրամայեց , ե ու շունչը անոնց մէջը մտաւ , ու կենդանացան և իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան , «— խիստ մեծ զօրք մը եղա» ։

11 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ աս ոսկորները բոլոր Իսրայէլի տունն է . ահա անոնք կ՚ըսեն , Մեր ոսկորները չորցան ու մեր յոյսը կտրեցաւ . մենք կորուսած

12 ենք ։ Անոր համար մարգարէու- թիւն ըրէ ու անոնց ըսէ ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես ձեր գերեզմանները պիտի բա- նամ , ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողո- վուրդս , և ձեզ Իսրայէլի երկիրը

13 պիտի բերեմ ։ Ու երբոր ձեր գերեզմանները բանամ , ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս , պիտի գիտնաք

14 թէ ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսի դին պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք . ու ձեր երկ- րին մէջ ձեզ պիտի հանգստաց- ընեմ , ու պիտի գիտնաք *որ ես Տէրս խօսեցայ ու ըրի՝ , կ՚ըսէ Տէրը ։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝

16 ըսելով , Ու դուն որդի մարդոյ՝ Եզեկի մէկ փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Ցուդայի համար ու Իսրոր ընկերներուն Իսրայէլի որ- դւոցը համար . ետքը մէկ «—ր՚Է փայտ մը առ ու անոր վրայ գրէ , Յովսեփի համար , Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իս-

17 րայէլի տանը փայտը . Եւ զա- նոնք իրարու մօտեցուր որ մէկ փայտ ըլլան , ու քու ձեռքիդ

18 մէջը միանան ։ Ու երբոր քու ժո- ղովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին ու ըսեն , Ի՞նչ պիտի ըլլայ քեզի աս բաները . մեզի չե՞ս պատմեր .

19 Ընոնց ըսէ , Տէր Եհովան այս- պէս կ՚ըսէ . Ահա ես պիտի առ- նեմ Յովսեփին փայտը որ Եփ- րեմին ձեռքն է , ու անոր ընկեր- ները՝ Իսրայէլի ցեղերը , և զա- նոնք անոր հետ միհետ Ցուդայի փայտին հետը պիտի դնեմ , ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ընեմ . ու իմ ձեռքիս մէջը մէկ պիտի ըլլան ։

20 Եւ ան փայտերը՝ որոնց վրայ դուն պիտի գրես , Ւանոնց աչքերուն առջեւը քու ձեռքիդ մէջը ըլլան ։

21 Ու անոնց ըսէ ։ Տէր Եհովան այս- պէս կ՚ըսէ . Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ ան ազգե- րուն մէջէն՝ ուր որ գացին , ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողո- վեմ , ու զանոնք իրենց երկիրը

22 պիտի բերեմ . Եւ զանոնք երկ- րին մէջը Իսրայէլի լեռներուն վրայ մէկ ազգ պիտի ընեմ , ու Ւանոնց ամէնուն վրայ մէկ թա- գաւոր մը պիտի թագաւորէ . ու մէկմէն ալ երկու ազգ պիտի չըլ- լան , ու մէկմէն ալ երկու թա- գաւորութեան պիտի չբաժնուին .

23 Ե՛ւ մէկմէն ալ իրենց կուռքե- րովը ու գարշելութիւններովը ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին . ու Ւես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնա- կութիւններէն , որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին , և զա- նոնք պիտի սրբեմ . ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ անոնց Աստուած պիտի

24 ըլլամ ։ Եւ «անոնց վրայ իմ ծառաս Դաւիթ թագաւոր պի- տի ըլլայ , ու Ւամէնքը մէկ հո- վիւ պիտի ունենան . Դե իմ ի- րաւունքներուս մէջ պիտի քալեն , ու իմ օրէնքներս պիտի պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն .

25 Ե՛ւ պիտի բնակին ան երկրին վրայ՝ որն որ իմ ծառաս Յա- կոբ տուի , որուն մէջ ձեր հայ- րերը բնակեցան . ու անոր վրայ՝ իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց որդւոցը որդիքը «յաւի- տեան պիտի բնակին . ու «իմ ծա- ռաս Դաւիթ յաւիտեան անոնց

26 իշխան պիտի ըլլայ ։ Եւ անոնց հետ Խաղաղութեան ուխտ պի- տի ընեմ , անիկայ անոնց յաւի- տենական ուխտ պիտի ըլլայ . և զանոնք պիտի տեղաւորեմ ու «պիտի շատցնեմ , և իմ Բսրբա- րանս անոնց մէջը պիտի դնեմ յա-

27 ւիտեան ։ Ու Ֆիմ խորանս անոնց քովը պիտի ըլլայ . և ես «անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , ու ա- նոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլ-

28 լան ։ Եւ իմ սրբարանս յաւի- տեան անոնց մէջը ըլլալով , Ֆազ- գերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը որ Իսրայէլը կը սրբեմ ։

ԳԼ . Լ.Ը

1 Գոգին բանակը , 8 ու անոր չար գիտաւորու- թիւնը ։ 14 Աստուծոյ դատաստանը անոր դէմ ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , «Որդի մարդոյ՝ Եերեսդ Մագոգի երկիրը եղող՝ Ռով- սի , Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝ Գոգին դարձուր , և անոր վրայով
3 մարգարէութիւն ըրէ , Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ , Ռով- սի , Մոսոքի ու Թոբելի իշխան .
4 Ու Էքեզ պիտի դարձընեմ , և քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցը-

Ն . ՔԵՐ . Իբր 587

Ի Յայտ . ժա . 11 ։

Ը Սադ . Ձխա . 7 ։ Տես Ես . Խթ . 14 ։

Ը Եր . Իզ . 19 ։ Ովս . Ժգ . 14 ։

Ժ ԳԼ . ԼԶ . 24 ։ Ձմր 25 ։

Ի ԳԼ . ԼԶ . 27 ։

* Կամ՝ Թէ ես եմ Տէրը . ես խօսեցայ , ու պիտի կա- տարեմ ,

Լ Տես Թուս . Ժէ . 2 ։

Իբ Մն . ժա . 12 , 13 , 16 ։ Ժե . 9 ։ Լ . 11 , 18 ։

Ի Տես Հմր 22 , 24 ։

Լ ԳԼ . Ժբ . 9 ։ Իդ . 19 ։

Հ Ջաբ . Ժ . 6 ։

Ն Ձմր 16 , 17 ։

Ղ ԳԼ . Ժբ . 3 ։

Ճ ԳԼ . ԼԶ . 24 ։

Մ Ես . Ժա . 13 ։ Երեմ . գ . 18 ։ Ե . 4 ։ Ովս . ա . 11 ։

Ա ԳԼ . ԼԴ . 23 , 24 ։ Ցոհ . Ժ . 16 ։

Բ ԳԼ . ԼԶ . 25 ։

Գ ԳԼ . ԼԶ . 28 , 29 ։

Դ Ես . խ . 11 ։ Երեմ . իգ . 5 ։ Լ . 9 ։ ԳԼ . ԼԴ . 23 , 24 ։ Ովս . գ . 5 ։ Ղուկ . ա . 32 ։

Ե Ձմր 22 ։ Ցոհ . Ժ . 16 ։

Զ ԳԼ . ԼԶ . 27 ։

Է ԳԼ . ԼԶ . 28 ։

Ը Ես . կ . 21 ։ Ցովել . գ . 20 ։ Ամով . Թ . 15 ։

Թ Ձմր 24 ։ Ցոհ . Ժբ . 34 ։

Ի Սադ . ԱԹ . 3 ։ Ես . ծե . 3 ։ Երեմ . ԼԲ . 40 ։ ԳԼ . ԼԴ . 25 ։

Ժ ԳԼ . ԼԶ . 10 , 37 ։

Ի Ա Կոր . Չ . 16 ։

Ձ Ղկ . Իգ . 11 , 12 ։ ԳԼ . Խգ . 7 ։ Ցոհ . ա . 14 ։

Ղ ԳԼ . ժա . 20 ։ Ժգ . 11 ։ ԼԴ . 28 ։

Ճ ԳԼ . ԼԶ . 23 ։

Մ ԳԼ . Ի . 12 ։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբբ 587

Ղ ԳԼ·Իէ· 12։

Ե ԳԼ·Իէ· 10։Լ·5։

Ը Ծն·ժ·2։

Ի ԳԼ·Իէ· 14։

Ժ Ես·Ը·9, 10։ Երեմ· Խղ·3, 4, 14։ Ծա·12։

Լ Ծն·Խթ· 1։ Բ Օր· գ·30։ Հմր 16։

* Եբէ·պիւ· Համ բուխս·

Խ Հմր 12։ ԳԼ Լգ·13։

Ծ ԳԼ·Լգ·1, 4, 8։

Կ Երեմ·իգ· 6։ ԳԼ·Իը· 26։Լգ·25, 28։ Հմր 11։

Հ Ես·Իը·2։

Ձ Երեմ·գ· 13։ Հմր 16։

Ն·Ք·ԶԲ· Իբբ 587

Ղ ԳԼ·Իէ· 12։

Ե ԳԼ·Իէ· 10։Լ·5։

Ը Ծն·ժ·2։

Ի ԳԼ·Իէ· 14։

Ժ Ես·Ը·9, 10։ Երեմ· Խղ·3, 4, 14։ Ծա·12։

Լ Ծն·Խթ· 1։ Բ Օր· գ·30։ Հմր 16։

* Եբէ·պիւ· Համ բուխս·

Խ Հմր 12։ ԳԼ Լգ·13։

Ծ ԳԼ·Լգ·1, 4, 8։

Կ Երեմ·իգ· 6։ ԳԼ·Իը· 26։Լգ·25, 28։ Հմր 11։

Հ Ես·Իը·2։

Ձ Երեմ·գ· 13։ Հմր 16։

Նեմ, ու քեզ ու քու բոլոր զօրքդ պիտի հանեմ, ձիերը ու ձիաւորները՝ Ղամինն ալ կատարելապէս հագուած։ Ե վահանաւորներուն ու ասպարաւորներուն մեծ ժողովը՝ ամինն ալ սուր բռնող. Անոնց հետ Պարսիկները, Եթէովպացիները ու Փուդացիները, ամինն ալ առպարաւոր ու սաղաւարտաւոր.

Նաա Գոմեր, ու անոր բոլոր գունդերը, Թորգոմայի տունէն հիւսիսի ծայրերէն, ու անոր բոլոր գունդերը, շատ ժողովուրդներ քեզի հետ պիտի հաներ։

Պատրաստ եղիր, և քեզ ու քու բովդ ժողուած բոլոր ժողովներդ պատրաստէ՛, ու դուն անոնց

պահապան եղիր։ Շատ օրերէնետքը "քու գործերդ պիտի համբերես". Ետքի տարիները պիտի գաս ան երկրին վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է, և ան ազգերէն ժողուած է Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ որոնք միշտնջնաւոր աւերակ էին. բայց անիկայ ազգերէն ելած ըլլալով, ամէնքը ապահովութեամբ պիտի

բնակին։ Իսկ դուն Մրրիկի պէս պիտի ելլես գաս, ու երկիրը ծածկելու համար համպի պէս պիտի ըլլաս, դուն և քու բոլոր գունդերդ ու շատ ժողովուրդներ քեզի հետ։

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան օրը պիտի ըլլայ որ քու միտքդ բաներ պիտի դան, ու չար խորհուրդ մը պիտի մտածես. Ու պիտի ըսես, Ննպարիսպ գեղերուն երկիրը ելլեմ, Հանդստութեան մէջ եղողներուն, ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ երթամ. ամէնքը անպարիսպ պղպջակներ կը բնակին, և նիգեր ու դռներ չունին։

Նին. Որ աւար յափշտակես և կողոպուտ կողոպտես, քու ձեռքդ՝ բնակուած աւերակներուն վրայ՝ ու ազգերէն ժողուած՝ որ խաշինք ու ապրանք ստացած՝ երկրին բարձր տեղուանքը բնակած ժողովուրդին վրայ դարձընես։

Սաբա ու Դեդան և Թարսիսի վաճառականները ու անոր բոլոր առիւծ առիւծները քեզի պիտի ըսեն. Մի՞թէ աւար յափշտակելու եկար. կողոպուտ կողոպտելու համար քու ժողովդ ժողվեցիր, որ արծաթ ու ոսկի վերցընես, խաշինք ու ապրանք առնես, մեծ աւար յափշտակես։

Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ՛ որդի՛ մարդոյ, ու Գոգին ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան օրը որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Ապահովութեամբ բնակի՝ ա-

Ն·Ք·ԶԲ· Իբբ 587

Ր ԳԼ·Լթ· 2։

Ռ Հմր 6։

Վ Հմր 9։

Ո Հմր 8։

Բ Եզ·Ժգ· 4։ ԳԼ·Լգ· 23։Լթ·21։

Գ Եբէ·սբբ· բուխմ՝

Ֆ Կ՚ըսէ՝ բառ· կութեամբս

Ց ԳԼ·Լգ·5, 6։Լթ·25։

Ռ Սաղ·Լթ· 46։

Ք Անգ·բ·6, 7։ Յայտ· ժգ·18։

Օ Ովս·գ·3։

Ֆ Երեմ·գ· 24։Նաա· ա·5, 6։

Ֆ ԳԼ·Ժգ·17։

Ռ Սաղ·ճե· 16։

Բ Դատ·է· 22։Ամթագ· Ժգ·20։ Բ Մն·ի·23։

Գ ԳԼ·ե·17։

Ր Ես·կզ·16։ Երեմ·իե· 31։

Ի ԳԼ·Ժգ·11։ Ցայտ·ժգ· 21։

Ղ Սաղ·ժա· 6։ Տես Ես· Լթ·6։ Լ·30։

Ե ԳԼ·Լգ·23։

Ը Սաղ·Թ· 16։ ԳԼ·Լէ· 28։ Լթ·7։ Հմր 16։

Ֆ Ես·գ·1։

Ղ Հմր 8։

Ր ԳԼ·Լբ·2, 3։

15 Հա դուն պիտի դիտնաս, Ո՛ւր քու տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս, դուն ու քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամինը ձիեր հեծած, մեծ բազմութեամբ ու շատ զօր-

16 քով. Եւ Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես. Ո՜վ Գոգ՝ ետքի օրերը պիտի ըլլայ, ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ, որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան երբ որ ես անոնց աչքերուն առջեւ՝ քու վրադ փառաւորուիմ՝ ով Գոգ։

17 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուն անիկա՞յ ես, որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը՝ տարիներ մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցով ըսի թէ քեզ անոնց վրայ

18 պիտի բերեմ։ Եւ ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, իմ սրտմտու-

19 թիւնս ելեւէս պիտի ելլէ։ Եւ իմ նախանձովս՝ Իմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ, որ ան առնը անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ

20 խռովութիւն պիտի ըլլայ. Եւ ծովու ձուկերը ու երկինքի թռչունները և դաշտի գազանները ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողունները ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսս պիտի խռովին. Ու լեռները պիտի փլչին, ու դահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու բոլոր պարիսպ-

21 ները գետինը պիտի իյնան։ Եւ անոր դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ սուր՝ պիտի կանչեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան. Մարդուն սուրը իր

22 եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր հետ ժանտախտով ու արիւնով պիտի վճռիմ, և անոր վրայ ու անոր զօրաջոչ գունդերուն վրայ ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրև ու կարկուտի քարեր, կրակ

23 ու ծծումբ Ղպիտի տեղամ։ Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի փառաւորուիմ ու Ես սրբուիմ և Ճանչցուիմ, ու պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ·ԼԹ

1 Աստուծոյ դատաստանը Գոգին դէմ։ 8 Իսրայէլի յաղթութիւնը։ 11 Գոգին թաղումը Գոգի բազմութեան ձորին մէջ։ 17 Թռչուններուն կոչնդ։ 23 Իսրայէլ՝ իր մեղացը համար տանջուելէն ետքը, յատիտենական շնորհքով մը նորէն մէկտեղ պիտի ժողվուի։

1 Ետ ո՞ւնի՝ որդի՛ մարդոյ՝ Գոգին վրայով մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան՝ ես քեզի դէմ եմ՝ ով

Գոգ , Ռուվեի , Մոսոքի ու Թոբելի
2 իշխան . Ու ես քեզ պիտի դար-
ձընեմ , քեզ պիտի տանիմ Բ և
հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հա-
նեմ , ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն
3 վրայ պիտի բերեմ : Եւ քու ա-
ղեղդ քու ձախ ձեռքէդ վար պիտի
ձգեմ , ու քու նետերդ ալ ձեռ-
4 քէդ վար պիտի նետեմ : Դ Դուն
քու բոլոր դունդերովդ , ու քու
հետդ եղող ժողովուրդներով Իս-
րայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյ-
նաս . Քեզ ամէն տեսակ թռչուն-
5 տամ . Դաշտի երեսին վրայ պիտի
իյնաս ; վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
6 Տէր ԵՀովան : Ե Եւ Մագոգի վրայ
ու Ղկղզիներուն մէջ ապահովու-
թեամբ բնակողներուն վրայ կրակ
պիտի խրկեմ , ու պիտի դիտնան
7 թէ ես եմ Տէրը : Ե Ես իմ ժո-
ղովրդիս Իսրայէ-
լին մէջը պիտի ճանչցընեմ . ու պի-
տի չթողում որ ամչմին ալ Ը իմ
սուրբ անունս պղծուի . Ի ու ազգե-
րը պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը՝
8 Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը : Թ Ա-
հա կու գայ , ու պիտի կատարուի՝
կ'ըսէ Տէր ԵՀովան . Ի իմ ըսած օրս
9 ասիկայ է : Եւ Իսրայէլի քաղաք-
ներուն բնակիչները պիտի ելլեն ,
ու կրակ պիտի վառեն , ու զէնքե-
րը պիտի այրեն . և ասպարներով ,
վահաններով , աղեղներով , նե-
տերով , բիրերով ու նիզակներով
եօթը տարի կրակ պիտի վառեն :
10 Եւ դաշտէն փայտ պիտի չբերեն ,
ոչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն .
Հապա զէնքերով կրակ պիտի վա-
ռեն . Ու զիրենք թալլողները պի-
տի թալլեն , ու զիրենք կողոպտողները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան :

11 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը Հոն
Իսրայէլի մէջ Գոգին գերեզմանի
տեղ պիտի տամ անցաւորայց ձորը՝
ծովուն արեւելեան կողմն . և անի-
կայ անցաւորները պիտի արդիլէ ,
ու Հոն Գոգը ու անոր բոլոր բազ-
մութիւնը պիտի թաղեն , և ըն-
կոչեն Գոգի բազմութեան ձորը պի-
12 տի կոչեն : Ու Իսրայէլի որդիքը
Ե երկիրը մաքրելու համար եօթը
13 ամիս զանոնք պիտի թաղեն : Ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը զանոնք
պիտի թաղեն . և ասիկայ անոնց
անուն մը պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ
Ե ես փառաւորուիմ , կ'ըսէ Տէր Ե-
14 հովան : Ու մարդիկներ պիտի
որոշեն որ շարունակ երկրին մէջը
պտրտին , ու անցողներուն հետ՝
երկրի երեսին վրայ մնացածները
թաղեն , Ռորպէս զի զանիկայ մաք-
րեն . անոնք եօթը ամիսէն ետքը
15 պիտի փնտռեն : Ու երկրին մէջէն
անցնողները անցած ատեննին՝ երբ-
որ մարդու ոսկոր տեսնեն , քովը
նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ
թաղողները զանիկայ Գոգի բազ-
16 մութեան ձորը թաղեն : Ու քա-
ղաքին անունն ալ * Համոնա պի-
տի ըլլայ . այսպէս Ռ երկիրը պիտի
մաքրեն :

17 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ Տէր Ե-
հովան այսպէս կ'ըսէ . Ֆ Ամէն տե-
սակ թռչուն ու դաշ-
տի բոլոր գազաններուն ըսէ ,
Գ Ժողվուեցէ՛ք ու եկէ՛ք . իմ ձեզի
համար զոհած զոհիս՝ Ճ Իսրայէլի
լեռներուն վրայ Խ Ո Բ Ե Լ Ո Ա մեծ
զոհին ամէն կողմէն մօտեցէ՛ք , որ
միս ուտէք ու արիւն խմէք .
18 Զ Զօրաւորներուն միսը ուտէք , ու
երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք ,
խոյերու , գառներու , նոխազնե-
րու ու զուարակներու՝ որոնց ա-
մէնը Ռ Բասանի գէր անասուններ
19 են : Ես ձեզի համար զոհած զոհիս՝
մինչև կշտանալնիդ ճարպ ուտէք ,
ու մինչև գինովնալնիդ արիւն խը-
20 մէք : Ե Եւ իմ սեղանիս վրայ ձիե-
րէն ու Ի կառքի անասուններէն " ,
Ղ զօրաւորներէն ու ամէն պատե-
րազմող մարդէն կշտանաք՝ կ'ըսէ
21 Տէր ԵՀովան : " Ես ազգերուն մէջ
իմ փառքս պիտի դնեմ , ու ամէն
ազգերը իմ ըրած դատաստանիս
ու Ն անոնց վրայ դրած ձեռքս պիտի
22 տեսնեն : Ո Ու Իսրայէլի տունը ան
օրէն ետեւ՝ ալ պիտի գիտնան թէ
23 իրենց Տէր Ա ստուածը ես եմ : Ղ Ես
ազգերը պիտի դիտնան թէ Իսրա-
յէլի տունը իրենց անօրէնութեա-
նը համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալ-
նուն համար գերի եղան , ու " ես
իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի , և
" զանոնք իրենց թշնամեացը ձեռքը
տուի , ու ամէնքը սրով ինկան :
24 Ը Իրենց պղծութեանը համեմատ
ու իրենց յանցանացը համեմատ
իրենց հաւս-ցած ըրի , ու իմ ե-
րեսս իրենցմէ ծածկեցի :

25 Ասոր համար Տէր ԵՀովան այս-
պէս կ'ըսէ . " Հիմա Ցակոբին գե-
րութիւնը պիտի դարձընեմ , ու
Բ բոլոր Իսրայէլի տանը պիտի ողոր-
միմ , և իմ սուրբ անուանս համար
26 նախանձաւոր Ֆ պիտի ըլլամ : Ու
երբոր անոնք Ռ իրենց երկրին մէջ
ապահովութեամբ բնակին , ու
վախցընող մը չըլլայ , ան ատեն
" իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի
դէմ ըրած բոլոր յանցանքները
27 պիտի կրեն" : Ֆ Երբոր զանոնք ժո-
ղովուրդներէն դարձընեմ , ու զա-

Ն . Ք . ՂԲ . ԻԲԲ 587
Բ ԹԸ . ԼԲ . 15 ;
Ֆ ԹԸ . ԼԲ . 21 ; ՀՄՐ 17 ;
Բ ԹԸ . ԼԴ . 27 ;
Ե ԹԸ . ԼԲ . 22 ; ԱՄՈՍ . Ա . 4 ;
Ղ ՍԱՂ . ՀԲ . 10 ;
Ե ՀՄՐ 22 ;
Ը ՂՂ . ԺԲ . 21 ; ԳԼ . Ի . 39 ;
Ի ԹԸ . ԼԲ . 16 ; 23 ;
Ժ ՏԵՈ ՅՈՅՍ . ԺԴ . 17 ; ԻՍՍ . 6 ;
Ի ԹԼ . ԼԲ . 17 ;
ԼԵՍ . ԺԴ . 2 ;
Ե Բ ՕԲ . ԻՍՍ . 23 ; ՀՄՐ 14 , 16 ;
Ժ ԹԸ . ԻԲ . 22 ;

* ՟ ՝ ԲԱԳՄԱՑԱԹԻՒՆ ;
Հ ՀՄՐ 12 ;
Ն ՅՈՅՍ . ԺԹ . 17 ;
ՂԵՍ . ԺԲ . 6 ; ԼԴ . 6 ; ԵՐԵՄ . Ժ Բ . 9 ; ՍՈՓ . Ա . 7 ;
Ճ ՀՄՐ 4 ;
Մ ՅՈՅՍ . ԺԹ . 18 ;
Յ Բ ՕԲ . Լ Բ . 14 ; ՍԱՂ . ԻԲ . 12 ;
Ն ՍԱՂ . Հ Գ . 6 ; ԳԼ . Լ Բ . 4 ;
† ԿՍ՛ ԿԱՈՂ ՀԵՖՆՈՒԵՒ-ԲԵՒ ,
Ղ ՅՈՅՍ . ԺԹ . 18 ;
Ա ԳԼ . Լ Բ 16 , 23 ;
Ղ ԵՂ . Է . 4 ; ՊՀՄՐ 7 , 28 ;
Ը ԳԼ . ԼԴ . 18 , 19 , 20 , 23 ;
Ի Բ ՕԲ . Լ Ա . 17 ; Ե Ա . ԺԹ . 2 ;
Ա ՂԼ . ԻԳ . 25 ;
Ժ ԵՐԵՄ . Լ . 3 , 18 ; ԳԼ . ԼԴ . 13 ; ԼԳ . 21 , ՃՃ ;
Ի ԳԼ . Ի . 40 ; ՌՎԱ . Ա . 11 ;
‡ ԿՍ՛ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՄ , ԵՐԲՈՐ ԿԸԶՆ ԻՐԵՆՑ Ա-ՆԱՊԱՏԱՆՔԸ ՈՒ ԻՐԵՆՑ ԲՈԼՈՐ ՅԱՆ-ՑԱՆՔՆԵՐՔ՝ ՈՐ ԻՆԾԻ ԴԷՄ ԸՐԻՆ , ՔԱՆԻ ՈՐ ԻՐԵՆՑ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՆԱԿԵՑՆԻՆ , ՈՒ ՎԱԽՑՈՒՑՈՂ ՄԸ ՉԸԼԼԱՅ .

Ն . Ք . ՂԲ . ԻԲԲ 587

Ն·Ք·ՂՖ· ԻԲԲ 587

Նոնը իրենց Թշնամեացը երկիրնե-
րէն Ժողովեմ, ան ատենը անոնց
մէջը՝ †շատ ազգաց աչքերուն առ-
28 Ջևը պիտի սրբուիմ։ °Եւ պիտի
գիտնան Թէ ես եմ անոնց Ցեր
Աստուածը. որովհետև զանոնք
ազգերու մէջ գերի քշեցի, ու զա-
նոնք Նոքէն իրենց երկիրը Ժողվեցի,
և ալ անոնցմէ հոն Խրտ մը չԹո-
29 ղուցի։ ֆՈւ մէյմէն ալ իմ երեսս
անոնցմէ պիտի չծածկեմ. քանզի
՚իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ
Թափեցի՝ կ'ըսէ Ցեր Եհովան։

Գ Լ · Խ

1 Մարգարէին տեսլեքին ժամանակը, եղանա-
կը ու նպատակը։ 6 ԵՒաբելեան դրանը, 20
հիւսիսային դրունը, 24 Հարաւային դրանը,
32 Ներսի գաւիթին արևելեան դրանը, 35 և
հիւսիսային դրանը առաջադրութիւնը։ 39
Ողջ սեղանները։ 44 Սեներգները։ 48
Տանը սրահը։

574

1 ՈՒեր գերութեանը քսանուհինգ-
երորդ տարին՝ *առջի ամիսը՝
ամսուն տասներորդ օրը՝ ՚քաղաքին
գարնուելէն չորեքտասաներորդ
տարին՝ նոյն օրը Բ Ցեղրոջը ձեռքը
իմ վրաս եղաւ, ու զիս հոն տա-
2 րաւ. †Ցիս Աստուծոյ տեսլեքնե-
րով Իսրայէլի երկիրը տարաւ, Գև
զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ
դրաւ. ու անոր վրայ հարաւային
կողմը քաղաքի մը շինուածքի պէս
3 երևոյի մը կար։ Ու երբոր զիս հոն
տարաւ, ահա մէկ մարդ մը՝ որուն
երևոյթը Է պղնձի երևութի պէս
էր, և Ղանոր ձեռքը քթմանէ լար
Է ու չափի եղէգ կար, ու անիկայ
4 դուռը կայներ էր։ Եւ ան մարդը
ինծի ըսաւ, ըՈրդի մարդոյ՝ աչքե-
րովդ տես ու ականջներովդ լսէ,
ու քեզի ամէն ցուցուցածներուս
ուշադրութիւն ըրէ. վասն զի դուն
հոս բերուեցար, որ ես Քհաներէ քեզ
ցուցընեմ. Իսրայէլի տանը պատմէ՝։
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջա-
նակի Ծ պարիսպ կար, ու ան մար-
դուն ձեռքը՝ վեց կանգունի երկայ-
նութեամբ չափի եղէգ մը կար, ևն-
ցումբ մէկ կանգուն ու չորս մատ-
նաչափ ըլլալով. ու †պարսպին լայ-
նութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրու-
թիւնը եղէգ մը չափեց։
6 Եւ անիկայ դէպ ՚ի արևելք նա-
յող դուռը եկաւ, ու անոր աս-
տիճաններուն վրայ ելաւ, ու դրա-
նը մէկ սեամը եղէգ մը լայն, ու
միւս սեամը եղէգ մը լայն չափեց։
7 Եւ ամեն մէկ խուցը եղէգ մը եր-
կայն ու եղէգ մը լայն էր։ ու խու-
ցերուն միջոցը հինգ կանգուն էր.
և դրանը սրահին քովը եղող դրա-
նը սեամը ներսէն մէկ կանգուն էր։
8 Ու անիկայ դրանը սրահը ներսէն
9 մէկ եղէգ չափեց։ Եւ դրանը
սրահը ութը կանգուն չափեց. ու
անոր դրանդիքը երկու կանգուն
էր, ու դրանը սրահը ներսի կող-
10 մէն էր։ Ու դէպ ՚ի արևելք եղող
դրանը խուցերը մէկ կողմէն իրեք
ու միւս կողմէն իրեք էին, ու
իրեքին չափը մէկ էր. և դրան-
դեացը չափը մէկ կողմէն ու միւս
11 կողմէն մէկ էր։ Ու դրանը մուտ-
քին լայնութիւնը տասը կանգուն
չափեց, ու դրանը երկայնութիւնը
12 տասուիրեք կանգուն։ Եւ խու-
ցերուն առջևը մէյ մէկ մէկ կան-
գունի սահման՝ ու միւս կողմէն
մէկ կանգունի սահման մը կար.
ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
գուն՝ ու միւս կողմէն վեց կան-
13 գուն էին։ Եւ դուռը չափեց մէկ
խուցին տանիքէն մինչև միւսին
տանիքը. անոր լայնութիւնը քը-
սանուհինգ կանգուն էր, ու մուտ-
14 քերը դիմացի դիմաց էին։ Եւ
դրանդեացը ՂՐԲԵրը վաթսուն
կանգունի ըրաւ, մինչև դրանը բո-
լորտիքը եղող գաւիթին դրանդի-
15 քը։ Եւ դուրսի դրանը երեսէն
մինչև ներսի դրանը սրահին երեսը
16 յիսուն կանգուն էր։ Ու խուցե-
րուն և անոնց դրանդեացը քովը՝
դրանը ներսի կողմէն շուրջանակի
Է‡ վանդակապատ պատուհաններ
կային, սրաՓերն ալ այսպէս էին.
ու ներսի կողմէն շուրջանակի պա-
տուհաններ կային. և դրանդեացը
վրայ արմաւենիներ կային։
17 Ու զիս Նդուրսի գաւիթը բերաւ,
և ահա հոն Խանեակներ՝ ու գաւի-
թին համար շինուած շուրջանակի
քարայատակ կար. ու քարայատա-
կին վրայ Ծերեսուն սենեակ կար։
18 Եւ դռներուն քովի քարայատակը
դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր։ Ու
անիկայ վարի դրանը առջևէն մինչև
ներքին սրահին առջևը դուրսէն՝
դէպ ՚ի արևելք ու հիւսիս լայնու-
թիւնը հարիւր կանգուն չափեց։
20 Եւ դուրսի գաւիթին դէպ ՚ի
հիւսիս նայող դրանը երկայնու-
թիւնը ու լայնութիւնը չափեց։
21 Ու անոր խուցերը իրեք մէկ կող-
մէն էր, ու իրեք միւս կողմէն,
և անոր դրանդիքը ու սրաՓերը
առջի դրանը չափովն էին. անոր
երկայնութիւնը յիսուն կանգուն
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
22 գուն էր։ Եւ պատուհանները
ու սրաՓերը ու արմաւենիները
դէպ ՚ի արևելք նայող դրանը չա-
փովն էին, ու եօթը աստիճանով
ան դուռը կ'ելլէին. և սրաՓերը

Ն·Ք·ՂՖ· 574

* ԵՖբ· տաս-
րոյն գլուխ
— Գլ· ԼԲ· 21։
Բ Գլ· ա· 3։
‡ Գլ· բ· 3։
Բ Յայտ· իա· 10։

Է Գլ· ա· 7։
Դան· ժ· 6։
ՂԳլ· խէ· 3։
Ը Յայտ· ժա· 1։ իա· 15։
Ը Գլ· խգ· 5։

Ի Գլ· խգ· 10։

Ժ Գլ· խբ· 20։

† ԵՖբ· շնն-
քին

Է Թագ· ը· 4։
‡ Կամ՝ ներ-
սէն լայն
դուրսէն
նեղ

Լ Յայտ· ժա· 2։

Խ Թագ· ը· 5։

Ծ Գլ· խէ· 5։

Ն · Ք · ՔՒ · 574

23 անոնց առջևն էին : Ու ներսի
գաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսի-
սային դրանը ու արեւելեան դրաց
դիմացը , ու մէկ դռնէն մինչև միւս
դուռը հարիւր կանգուն չափեց :
24 Եւ զիս հարաւային կողմը տա-
րաւ , և ահա հարաւային կողմը
դուռ մը կար . ու անոր դրանդիւ-
քը ու սրաձները չափեց , ոչ նոյն
25 չափերուն համեմատ էին : Եւ ա-
նոր ու սրաձները նոյն պա-
տուհաններուն պէս պատուհաններ
ունէին շուրջանակի . անոր երկայ-
նութիւնը հիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
26 գուն էր : Եւ ան դ՚ոռը ելլելու
համար եօթը աստիճան կար , ու
անոր սրաձները անոնց առջևն էին .
ու անոր դրանդեացը վրայ մէկ կող-
մէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ
կային :
27 Ու ներսի գաւիթը դուռ մը ու-
նէր դէպ՚ի հարաւ , ու մէկ դռնէն
մինչև միւս դուռը դէպ՚ի հարաւ
28 հարիւր կանգուն չափեց : Եւ զիս
հարաւային դռնէն ներսի գաւիթը
բերաւ , ու հարաւային դուռը չա-
փեց , ոչ նոյն չափերուն համեմատ
29 էր : Եւ անոր խուցերը ու դրան-
դիքը ու սրաձները նոյն չափե-
րուն համեմատ էին . և անիկայ ու
անոր սրաձները շուրջանակի պա-
տուհաններ ունէին . անոր երկայ-
նութիւնը հիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն
30 էր : Եւ սրաձները շուրջանակի
քսանուհինգ կանգուն երկայն ,
31 ու հինգ կանգուն լայն էին : Եւ
սրաձները դէպ՚ի դուրսի գաւիթն
էին , ու դրանդեացը վրայ արմա-
ւենիներ կային . և ան դ՚ոռը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար :
32 Եւ զիս ներսի գաւիթը տարաւ
դէպ՚ի արեւելք , ու դուռը չա-
փեց , ոչ նոյն չափերուն համեմատ
33 էր : Եւ անոր խուցերը ու
դրանդիքը ու սրաձները նոյն չա-
փերուն համեմատ էին . և անիկայ
ու անոր սրաձները շուրջանակի
պատուհաններ ունէին . անոր եր-
կայնութիւնը հիսուն կանգուն ,
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
34 գուն էր : Եւ անոր սրաձները դէպ
՚ի դուրսի գաւիթն էին , ու անոր
դրանդիքը մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն արմաւենիներ ունէին . և
ան դ՚ոռը ելլելու համար ութը
աստիճան կար :
35 Ու զիս հիւսիսային դուռը բե-
րաւ , ու նոյն չափերուն համեմատ
36 չափեց խուցերը , դրանդիքը ու
սրաձները , և շուրջանակի պատու-
հաններ ունէր . անոր երկայնու-

Ն · Ք · ՔՓ · 574

թիւնը հիսուն կանգուն ու լայ-
նութիւնը քսանուհինգ կանգուն
37 էր : Եւ անոր դրանդիքը դէպ՚ի
դուրսի գաւիթն էր , ու դրանդիքը
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմա-
ւենիներ ունէին . և ան դ՚ոռը ել-
լելու համար ութը աստիճան կար :
38 Ու մէկ սենեակ մը կար որ ա-
նոր մուտքը դռներուն քովը դրան-
դեացն էր . ողջակէզը հոն կը
39 լուային : Եւ դրանը սրահին մէջ
մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու միւս
կողմէն երկու սեղան կար , որ ա-
նոնց վրայ ողջակէզը ու հնձդիր
պատարագը ու յանցանքի պա-
40 տարագը մորթեն : Եւ հիւսիսա-
յին դրանը մուտքը ելլելուն դուրսի
կողմը երկու սեղան ու միւս կող-
մը եղող դրանը սրահին մէջ երկու
41 սեղան կար : Դրանը քովը մէկ
կողմէն չորս սեղան ու միւս կող-
մէն չորս սեղան կար , ութը սեղան
էր , ՝ի անոնց վրայ կը մորթէին :
42 Եւ չորս սեղանները որոնք ողջակէ-
զի համար էին , տաշուած քարէ
մէկ ու կէս կանգուն երկայն , ու
մէկ ու կէս կանգուն լայն , ու մէկ
կանգունն բարձր էին . և ողջակէզը
ու զոհը մորթելու գործիքները ա-
43 նոնց վրայ կը դնէին : Ու ներսէն
շուրջանակի չորս մատնաչափ * ե-
զերք մը՝ շինուած էր . ու սեղաննե-
րուն վրայ զոհին միսը ի դ՚ռ-էր :
44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կողմը՝
հիւսիսային դրանը քովը եղող ներ-
սի գաւիթին մէջ ՝երեցողներուն
սենեակները կար , ու անոնց երեսը
դէպ՚ի հարաւ էր . մէկը արեւելեան
դրանը քովն էր , ՝ երեսը դէպ՚ի
45 հիւսիս էր : Եւ ինծի ըսաւ , Ա-
սենեակը որ դէպ՚ի հարաւ կը նա-
յի , տանը պահպանութիւնը ը-
46 նող քահանաներուն համար է . Ու
ան սենեակը որ դէպ՚ի հիւսիս կը
նայի , տսեղանին պահպանութիւ-
նը ընող քահանաներուն համար է .
անոնք Սադովկի որդիքն են , ո-
րոնք Ղևիի որդւոցմէ Տէրոջը կը
մօտենան՝ անոր ծառայութիւնը ը-
նելու համար :
47 Եւ գաւիթը չափեց , որ՚ռ եր-
կայնութիւնը հարիւր կանգուն ,
ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն
էր , անիկայ քառակուսի էր . ու
սեղանը տանը առջևն էր :
48 Եւ զիս տանը սրահը տարաւ ,
ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ
կանգուն մէկ կողմէն , ու հինգ
կանգուն միւս կողմէն . և դրանը
լայնութիւնը մէկ կողմէն երեք կան-
գուն ու միւս կողմէն երեք կան-
49 գուն էր : Սրահին երկայնութիւ-
նը քսան կանգուն , ու լայնութիւ-

* Կամ՝ կոթեր

Տես՝ 21, 25, 33, 36 :

Ղ ա Մն · Ղ · 31 :

Ղ Ղ · ը · 35 ; Թու · գ · 27, 28, 32, 38 ; Ժը · 5 ; ա Մն · Թ · 23 ; ր Մն · Ժ գ · 11 ; Սաղ · ՃԺ · 1 :

Ժ Թու · Ժը · 5 ; Գ Ը · Խգ · 15 :

Յգ Թագ · ր · 35 ; Գ Ը · Խգ · 19 ; Խգ · 15, 16 :

Ե Թագ · գ · 3 :

Ն. ք. գք. 574

* կամ՝ էր՝ ան ատեն ճանեռվը մէկտեղ՝ ո. րով հան կ'ելլէին.

Ղ Թագ. է. 21։

նը տասնումէկ կանգուն *էր, և հոն [թասը] աստիճաններով կ'ելլէին". ու ետրանդեացը քովը սիւներ կային, մէկը մէկ կողմէն՝ միւսն ալ միւս կողմէն։

ԳԼ. ԽԱ

1—26 Տաճարին չափերը, բաժանումը, սենեակները ու զարդերը։

1 Նաեւ զհս տաճարը տարաւ, ու անոր դրանդիքը չափեց, մէկ կողմէն վեց կանգուն լայն ու միւս կողմէն վեց կանգուն լայն էր խորա-
2 նին լայնութեանը համեմատ։ Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր, ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն, ու միւս կողմէն հինգ կանգուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց։
3 Ու ներս մտաւ, և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն, ու դուռը վեց կանգուն չափեց. ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր։
4 Եւ ոանոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին լայնութեանը համեմատ. ու ինծի ըսաւ, Ասիկայ է սրբութիւն սրբութեանցը։
5 Եւ տանը պատը վեց կանգուն, ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը չորս կանգուն չափեց։
6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին իրեք դասիվով, ու թառով երեսուն. և անոնց ֆէբաններէը կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջ՝ որ սենեակներուն համար լինոաած էր շուրջանակի, որ անոր կռթընկին, բայց տանը պատին մէջը չէին կրծո-
7 թըներ։ Ու սենեակները ելլելու համար՝ էլայնցող ու շրջանակաւոր աստիճան մը կար, որ տանը բոլորտիքը՝ վեր ելլելու համար տունը կը պտըտէր.. անոր համար ելլելով տունը կը լայնար, և այսպէս վարի դստիկոնէն վերի դստիկոնը միջին
8 դստիկոնէն կ'ելլէին։ Ու շուրջանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ. սենեակներուն հիմերը ամբողջ մէկ եղէգ՝ վեց մեծ կանգուն
9 էր։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանգուն էր, ու մնացածը սենեակներուն ներսի
10 միջոցն էր։ Եւ փոթորիկ սենեակներուն միջտեղը՝ տանը բոլորտիքը քսան կանգուն լայն միջոց մը կար։
11 Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած տեղին կը նայէին, մուտքին մէկը դէպ ի հիւսիս, և մուտքին մէկը դէպ ի հարաւ կը նայէր. ու մնացած տեղին լայնութիւնը շուրջանակի հինգ կանգուն էր։
12 Եւ զատուած տեղին առջևը՝ դէպ ի արևմտեան ծայրը եղող շէնքին լայնութիւնը եօթանասուն կանգուն էր. ու շէնքին պատը շուրջանակի հինգ կանգուն լայն, ու երկայնութիւնը իննսուն կանգուն
13 էր։ Եւ տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց. ու զատուած տեղը ու շէնքը իր պատերովը՝
14 հարիւր կանգուն երկայն էր։ Եւ տանը ու զատուած տեղին երեսը դէպ ի արևելք հարիւր կանգուն լայն էր։
15 Ու փոթը ետևի կողմէն՝ զատուած տեղին դիմացը եղող շէնքին երկայնութիւնը և անոր սիւնազարդ սրահները մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ներքին տաճարին ու դաւիթին սրահներուն հետ հարիւր կանգուն չափեց։ Դրսի-
16 նը սեմերը ու փակ պատուհանները, և շուրջանակի ան իրեք ընդհանուր սեմացը դիմացը եղող սիւնազարդ սրահները՝ ամէն կողմէն տախտակամած ընդհանուր էին դեռևէն մինչև պատուհանները, ու պատուհան-
17 ները ծածկուած էին. Նաև դրանը վրան ու մինչև ներքին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն էրէնց
18 չափերովը։ Ու փոխոխամէնին վրայ ընքերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ու երկու քերովբէնէրուն մէջը արմաւենի մը, ու ամէն մէկ քերովբէն երկու երես ունէր,
19 Ինչպէսկն մէկ կողմէն դէպ ի արմաւենին մարդու երես՝ ու միւս կողմէն դէպ ի արմաւենին առիւդ առիւծի երես. բոլոր տանը քանդակը շուրջանակի այսպէս էր։
20 Ցատակէն մինչև դրանը վրան քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, նոյնպէս ալ տաճարին
21 պատին վրայ։ Տաճարին դրանդիքը քառակուսի էին, ու սրբարանին երեսը մէկտեղ երևոյթը ունէին։
22 Սփայտէ սեղանը իրեք կանգուն բարձր էր, ու երկայնութիւնը երկու կանգուն էր, և անոր անկիւնները իրմէ էին, ու անոր երկայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին. ու անիկայ ինծի ըսաւ, Ասիկայ է Տէրոջը առջևը եղող սեղա-
23 նը։ Եւ տաճարը ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին. Ու դռնէրը երկերկու փեղկ ունէին, ու փեղկերը երկուքի կը ծալլուէին, երկու փեղկ մէկը ունէր, ու երկու
25 փեղկ միւսը։ Եւ անոնց վրայ՝

Ն. ք. գք. 574

Ե Գլ. ե. 16։ Հմմ 26։

Ա գ Թագ. ը. 20։ բ Մն. գ. 8։

Բ գ Թագ. ը. 5, 6։

Ե Տ'ես գլ. ա. 10։

Դ գ Թագ. ը. 8։

Ե Եզ. ե. 1։

Բ Եզ. ե. 8։ Ժ Գլ. խդ. 16։ Մաղ. ա. 7, 12։

Է գ Թագ. ը. 31—35։

տաճարին դռներուն վրայ պա-
տերուն վրայի քանդակին պէս
քերովբէները ու արմաւենիներ քան-
դակուած էին . ու դուրսէն սրա-
հին երեսը փայտէ *անդուխ մը
կար : Եւ սրահին քովերը ու
տանը սենեակներուն մէջ , և սան-
դուխներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն Լ վանդակապատ
պատուհաններ ու արմաւենիներ
կային :

ՆՇ. Ք. ԶԿ. 574

* Կ՚ՍՀ՝ վայ-
րագութիւն

ԼԳԼ. Խ. 16 ; ՀՇՐ 16 ;

ԳԼՈՒԽ ԽԲ

1 Քահանայից սենեակները . 13 անոնց գործա-
ծութիւնը . 19 Արտաքին դաւթին չափե-
րը :

1 Ետքը զիս դէպ 'ի հիւսիս ե-
ղող ճամբովը արտաքին գաւի-
թը հանեց , և զիս ՚ի զատուած
տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ 'ի
հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սե-
2 նեակները բերաւ : Ա՚ երկայնու-
թիւնը հիւսիսային մուտքին առ-
ջևի երկայնութիւնը հարիւր կան-
գուն , ու լայնութիւնը յիսուն
3 կանգուն էր : Ներսի դաւթին
քսան կանգունին դէմ ու դուրսի
դաւթին քարայատակին դէմ՝
իրարու դիմացը Բ իրիք դասիկո-
նով սիւնազարդ սրահներ կային ;
4 Ու սենեակներուն առջևը՝ ներսէն
տասը կանգուն լայն ճեմելիք մը
՚ի մէկ կանգուն ճամբայ մը կար ,
և անոնց դռները դէպ 'ի հիւսիս
5 էր ; Ու վերի սենեակները կարճ
էին , վասն զի սիւնազարդ սրահ-
ները անոնցմէ՝ այսինքն շէնքին վա-
րի ու միջին սենեակներէն գէշ
6 կ՚առնէին : Քանզի անոնք իրիք
դասիկոն էին , ու դաւիթներուն
սիւներուն պէս սիւներ չունէին .
անոր համար գետնէն՝ այսինքն վարի
ու միջին սենեակներէն կը նեղնա-
7 յին : Ու սենեակներուն դիմացը՝
դուրսի գաւթին կողմը սենեակ-
ներուն առջևի դուրսի պատին եր-
կայնութիւնը հիսուն կանգուն էր :
8 Վասն զի դուրսի դաւիթը նայող
սենեակներուն երկայնութիւնը հի-
սուն կանգուն էր . և ահա տա-
ճարին դիմացը հարիւր կանգուն
9 էր : Ու ասոնք սենեակներուն տա-
կէն՝ դուրսի դաւիթէն անոնց եր-
թալու համար՝ արևելեան կողմէն
10 մուտք մը կար : Եւ դաւիթին
պարսպին լայնութեանը մէջ դէպ
'ի արևելք՝ զատուած տեղին դիմա-
ցը ու շէնքին դիմացը սենեակ-
11 ներ կային : Եւ զանոնց առջևը
ճամբայ մը կար դէպ 'ի հիւսիս
եղող սենեակներուն երևութին
պէս , թէ անոնց երկայնութեանը՝
թէ անոնց լայնութեանը և թէ
անոնց բոլոր ելքերուն՝ և անոնց

ՀՇՐ 4 ;

ձևերուն ու դռներուն կողմանէ :
12 Նոյնպէս ալ էին դէպ 'ի հարաւ
եղող սենեակներուն մուտքերը .
ճամբուն գլուխը մուտք մը կար ,
այսինքն արևելեան ճամբուն բերա-
նը՝ պատին առջևի շիտակ ճամ-
բան :
13 Եւ ինծի ըսաւ , Զատուած
տեղին առջևը եղող հիւսիսային
կողմի սենեակները՝ հարաւա-
յին կողմի սենեակները սուրբ սե-
նեակներն են ուր որ Տէրոջը մօ-
տեցող քահանաները Ա՚ամենա-
սուրբ բաները պիտի ուտեն . հոն
պիտի դնեն ամենասուրբ բանե-
րը ու Ի՚հացի ընծան ու մեղքի
պատարագը և յանցանքի պա-
տարագը , քանզի ան տեղը սուրբ
14 է : Ներսը քահանաները հոն
մտնեն , սուրբ տեղէն դուրսի
դաւթը պիտի չելլեն , հապա
իրենց պաշտօնի զգեստները հոն
պիտի թողուն , վասն զի անոնք
սուրբ են . և ուրիշ հանդերձ-
ներ հագնելով՝ ժողովուրդին վե-
րաբերեալ բաներուն պիտի մօ-
տենան :
15 Ու երբոր անիկայ ներքին տունը
չափեց լմընցուց , զիս դէպ 'ի ա-
րևելք նայող դուռը հանեց , ու
16 զանիկայ ամէն կողմէն չափեց : Ա-
րևելեան կողմը չափի եղէգով՝ հըր-
ջանակի հինգ հարիւր եղէգ չափեց
17 չափի եղէգով : Հիւսիսային կող-
մը շուրջանակի չափի եղէգով հինգ
18 հարիւր եղէգ չափեց : Հարաւա-
յին կողմը չափի եղէգով հինգ
19 հարիւր եղէգ չափեց : Արևմտեան
կողմը դարձաւ , ՚ի չափի եղէգով
20 հինգ հարիւր եղէգ չափեց : Զա-
նիկայ չորս կողմէն չափեց . անիկայ
Է հինգ հարիւր եղէգ երկայն , ու
հինգ հարիւր եղէգ լայն էր , ՚ի
Ը պարիսպ ունէր , սուրբ ու անսուրբ
բաժնելու համար :

ՆՇ. Ք. ԶԿ. 574

Բ ՂԱ. Ջ. 16 ; 26 ; ԻԴ . 9 ;

Ե ՂԱ . Բ . 3 , 10 ; Գ . 14 , 17 , 25 , 29 ; Է . 1 ; Ժ . 13 , 14 ; ԹՈՒ . ԺԸ . 9 , 10 ;

Ը ԳԼ . ԽԴ . 19 ;

Թ ԳԼ . ԽԱ . 2 ;

Ժ ԳԼ . Խ . 5 ;

ԳԼՈՒԽ ԽԳ

1 Աստուծոյ փառքը նորէն տաճարին մէջը կը
դառնայ : 7 Աստուծոյ ներկայութեանը հե-
ռանալուն պատճառը Իսրայէլի մեղքն էր :
10 Մարգարէն ժողովուրդը կը յորդորէ որ ա-
պաշխարէն , ու տանը օրէնքը պահեն : 13
Սեղանին չափերը : 18 և կանոնները :

1 Ետ զիս դուռը՝ դէպ 'ի արևելք
2 նայող դուռը տարաւ : Բ Եւ
ահա արևելեան ճամբայէն Իսրայէլի
Աստուծոյն փառքը կու գար . ու
ձայնը ձայնը շատ ջուրերու ձայնին
պէս էր , ու երկիրը անոր փառ-
3 քէն լուսաւորուեցաւ : Եւ տեսած
տեսիլքս Ենման էր ան տեսիլքին ,
որն որ տեսայ , երբոր Ղբադաքը
աւերելու եկայ . ու տեսիլքները
Ի քովար գետին քովը տեսած տե-

Ա ԳԼ . Ժ . 19 ; ԻԲ . 1 ; ԻԶ . 1 ;

Բ ԳԼ . ԺԱ . 23 ;

Գ ԳԼ . Ա . 24 ; ՅԱՅՆ . Ա . 15 ; Ժ Գ . 2 ; ԺԹ . 1 , 6 ;

Դ ԳԼ . Ժ . 4 ; ՅԱՅՆ . Ժը . 1 ;

Ե ԳԼ . Ա . 4 , 28 ; Բ . 4 ;

Զ ԵՐԵՄ . Ա . 10 ;

Է ԳԼ . Ա . 3 ; Գ . 23 ;

Ն · Ք · ԳՒ · 574

սիրչքիս պէս էին , ու երեսիս վրայ ինկայ ։

4 Եւ Տէրոջը փառքը դէպ 'ի արեւելք նայող դրանը ճամբայէն

5 տունը մտաւ ։ Ու Հոգին զիս վերցուց , և զիս ներքին գաւիթը տարաւ , և ահա Տէրոջը փառքը

6 տունը լեցուցեր էր ։ Եւ յայն մէ լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօսէր . (ու է իմ քովս մարդ մը կայներ

7 եր .) Ու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան բնակելու Թաղոսիս տեղը , և իմ ուրբերուս գարշապարներուն տեղը ասիկա է , ու Իսրայէլի տունը՝ ի՛ բենք ու իրենց թագաւորները ի՛ րենց պոռնկութիւններովը ու ի՛ րենց թագաւորներուն դիերովը իրենց բարձր տեղերուն մէջ՝ հաղ իմ սուրբ անունս պիտի չպղծեն ։

8 Վասն զի իրենց սեմերը իմ սեմոցս ու իրենց դրանդիքը իմ դրանդեացս մօտ դրին , այնպէս որ իմ ու անոնց մէջտեղը պատ մը կար , և իրենց ըրած գարշելութիւններովը իմ սուրբ անունս պղծեցին . ես ալ իմ բարկութեամբս սպառեցի զանոնք ։

9 Հիմա թող իրենց պոռնկութիւնը ու իրենց թագաւորներուն դիերը ինծմէ հեռացրնեն , ու յաւիտեան անոնց մէջը պիտի բնակիմ ։

10 Դուն՝ որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը առ տունը դիտցներ , որ իրենց անօրէնութիւններէն ամչնան ։ ու թող անոր դաղափարը

11 չափեն ։ Եւ թէ որ իրենց բոլոր ըրածներէն ամչնան , տանը ձևը ու կարգաւորութիւնը , և անոր ելքը ու մտքը , ու բոլոր ձևերը և բոլոր կանոնները , ու [բոլոր ձևերը] և բոլոր օրէնքները անոնց դիտցներ . ու անոնց աչքերուն առջևը գրէ , և անոր բոլոր ձևերը ու բոլոր կանոնները պահեն ու զանոնք

12 կատարեն ։ Ա՛ս է տաճարին օրէնքը , Անոր բոլոր շրջանակի չորս կողմանը դլխուն վրայ ամենասուրբ պիտի ըլլայ . ահա տաճարին օրէնքը ասիկայ է ։

13 Եւ սոոնք են սեղանին չափերը՝ կանդունով . (Ն կանդունը մէկ կանդուն ու չորս մատնաչափ է .) ու խոր տեղը մէկ կանդուն , ու անոր լայնութիւնը մէկ կանդուն , և անոր սահմանը անոր եզերքին վրայ շուրջանակի մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ . ու ասիկա պիտի ըլլայ սեղանին հիմը ։

14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վարի շրջանակը երկու կանդուն , և անոր լայնութիւնը մէկ կանդուն պիտի ըլլայ . ու պզտիկ շրջանակէն մինչև մեծ շրջանակը չորս կանդուն , ու

լայնութիւնը մէկ կանդուն պիտի

15 ըլլայ ։ Եւ կրակարանը չորս կանդուն բարձր պիտի ըլլայ , ու կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի

16 ըլլայ ։ Եւ * կրակարանը տասնւեր կու կանգուն երկայն ու տասնւեր կու կանգուն լայն , չորս կողմն ալ հաւասար ըլլալով քառակուսի պի-

17 տի ըլլայ ։ Եւ անոր բոլորտիքը եղող շրջանակը տասնուչորս կանգուն երկայն ու տասնուչորս կանգուն լայն պիտի ըլլայ , և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս կանգուն , ու խոր տեղը շուրջանակի մէկ կանդուն պիտի ըլլայ . ու նորա աստիճանները դէպ 'ի արեւելք պիտի ըլլան ։

18 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ասոնք պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝ ան օրը որ զանիկայ շինեն , անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու , ու անոր վրայ արիւն սրսկելու համար ։

19 Ասադովկի սերունդէն եղող Ղեւտացի քահանաներուն՝ (որոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան , կ'ըսէ Տէր Եհովան ,) մեղքի պատարագի համար դարջառներէն զուարակ մը

20 պիտի տաս . Եւ անոր արիւնէն պիտի առնես , ու չորս եղջիւրներուն վրայ , ու շրջանակին չորս անկիւններուն վրայ , և շուրջանակի անոր սահմանին վրայ դնես , ու զանիկայ պիտի սրբես և անոր

21 համար քաւութիւն ընես ։ Ու մեղքի պատարագին զուարակը պիտի առնես , և Խորհրանէն դուրս տաճարին որոշուած տեղը պիտի

22 այրուի ։ Ու երկրորդ օր մեղքի պատարագի համար այծերէն ա նարատ նոխազ մը մատուցանես , ու սեղանը պիտի սրբեն , ինչպես

23 որ զուարակով սրբեցին ։ Երբոր սրբելը լմընցնես , արջառներէն ա նարատ զուարակ մը , ու ոչխարնե րէն անարատ խոյ մը պիտի մա-

24 տուցանես . Եւ զանոնք Տէրոջը առջևը պիտի մօտեցընես , ու քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն , ու զանոնք Տէրոջը ող-

25 ջակէզ պիտի մատուցանեն ։ Վեց թը օր մեղքի պատարագի համար՝ օրը մէկ մէկ նոխազ պիտի մատուցանես . նաև արջառներէն զուարակ մը , ու ոչխարներէն խոյ մը պիտի մատուցանեն , ո՛ր անարատ

26 պէսք ըլլան ։ Եօթը օր սեղանին քաւութիւն պիտի ընեն , և զանիկայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուի-

27 րեն ։ Ու երբոր ան օրերը լմընան , ութերորդ օրը ու անկէ ետ

Ն · Ք · ԳՒ · 574

* ԵԶԲՐԱՒԵՐԻԶ · Ե · 1 ։

Ն · Ք · ԳՒ · 574

Ե Տես Գ · ԺԹ · 19 ։ Խգ · 2 ։

Ի Գ · գ · 12 ։ 14 ։ ը · 3 ։

Ժ գ Թագ · ը · 10 ։ 11 ։ Գ · Խգ · 4 ։

Է Գ · Խ · 3 ։

Լ Եզ · ԻԹ · 45 ։ Սաղ · կը · 16 ։ ՃԼ · 14 ։ Ցա · վել · գ · 17 ։ Ցօ · ա · 14 ։ Բ Կոր · Ը · 16 ։

Ի Սաղ · ղԹ · 1 ։

Ժ ա Մն · իը · 2 ։ Սաղ · ղԹ · 5 ։

Ի Ղե · իզ · 30 ։ Երեմ · Ժգ · 18 ։

Հ Գը · լԹ · 7 ։

Ն Տես գ Թագ · Ժգ · 14 ։ իա · 4 ։ 5 ։ 7 ։ Գ · ը · 3 ։ իէ · 39 ։ Խգ · 7 ։

Ղ Հմր 7 ։

Ճ Հմր 7 ։

Ո Գ · Խ · 4 ։

Ն Գ · Խ · 5 ։ Խա · 8 ։

Ո Գ · Խ · 2 ։

Ղ Եզր · Ժգ · 11 ։

Ա Եզ · ԻԹ · 14 ։

Ե Տես Ղե · Ա · 5 ։

Ղ Ղե · Խգ · 15 ։

Պ Եզ · ԻԹ · 10 ։ 12 ։ Ղե · ը · 14 ։ 15 ։ Գ · Խե · 18 ։ 19 ։

Ղ Եզր · ԺԳ · 11 ։

Ա Եզ · ԻԹ · 14 ։

Ե Տես Ղե · Թ · 1 ։

Ն · Ք · ԶՖ · 574

ը Ցոբ · խը · Տ ։ ԳԼ · ի · 40 ։ 41 ։ Հեզեկ · ժը · 1 ։ ա Պետ · բ · 5 ։

քը քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն , և ես ընդունիմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԽԴ

1 Ընտելեան գուռը միայն իշխանին համար կ'ուրուշի ։ 4 քահանաները կը յանգիմանուին սրբարանը պղծելնուն համար ։ 9 Կռապաշտներուն արգիլուած է քահանայից պաշտօնը կատարելը ։ 15 Սադովկին օրդիքը կ'ընդունուին ասոր գործիս համար ։ 17 քահանայից վայելուչ պատուէրներ ։

1 Նաև զիս սրբարանին դէպ ի արեւելք նայող դուրսի դրանը ճամբան դարձուց , ու անիկա գոց
2 եր ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Ասիկա գոց պիտի մնայ , պիտի չբացուի , ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ . Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ , անոր համար
3 մար գոց պիտի մնայ ։ Անիկա իշխանին համար պիտի ըլայ , հոն միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջեւը հաց ուտելու համար . Դահլիկի դրանը սրահին ճամբային պիտի մտնէ , ու նոյն ճամբային պիտի ելլէ ։
4 Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն տանը առջեւը բերաւ . ու տեսայ որ Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր . Ու
5 երեսիս վրայ ինկայ ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , Տէրոջը տանը բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով քեզի ամէն բանէս սրտիդ մէջը դիր , ու աչքերովդ նայէ և ականջներովդ լսէ , ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը աղէկ դիտէ .
6 Եւ ըսապատմներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսէս , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ի Նվ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ ով Իսրայէլի
7 տունը , Որ դուք սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ օտարազգիներ Սմոցուցիք , որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան ու իմ տունս պղծեն , երբոր դուք Ի իմ հացս՝ ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք . ու ձեր բոլոր պղծութիւններէն ի զատ անոնք իմ ուխտս
8 տրս խափանեցին ։ Եւ ի իմ սուրբ բաներուս պահպանութիւնը չպահեցիք , հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր ոՂջեղէն պէս իմ հպահպանութեանս վրայ պահապաններ դրիք ։
9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Խթրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն ՝ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի
10 չմտնէ ։ Մանաւանդ Ղեւտացիները՝ որ ինծմէ հեռացան , երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան ու իրենց կռապը ետևէն գացին , իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրե-
11 րեն ։ Եւ իմ սրբարանիս մէջ ծառայողներ դուռները որոշուած սպասաւորներ , ու տաճարին սպասաւորները պիտի ըլլան . ժողովուրդին համար ողջակէզները ու զոհերը անոնք պիտի մորթեն , ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար անոնց
12 առջեւը անոնք պիտի կայնին ։ Որովհետև անոնց համար անոնց կուռքերուն առջեւը ծառայութիւն ըրին , ու Իսրայէլի տանը՝ գայթակղութիւն ՚ անօրէնութեան պատճառ եղան , անոր համար անոնց վրայով Ի իմ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ իրենց անօրէ-
13 նութիւնը պիտի կրեն ։ Եւ ինծի պիտի չմօտենան ինծի քահանայութիւն ընելու , ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բաներուս մօտենալու , հապա Ի իրենց անարգանքը՝ ու իրենց ըրած
14 պղծութիւնները պիտի կրեն ։ Սակայն զանոնք Ո տանը պահպանութեանը վրայ պահապան պիտի դնեմ , անոր ամէն ծառայութեանը համար , ու անոր մէջը ըլլալու ամէն գործին համար ։
15 Ի բայց Ղեւտացի քահանաները՝ Սադովկի որդիքը , որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին , Երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան , անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան , և Ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար անոնք Իմ առջեւս պիտի կայնին՝
16 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն , ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար սեղանիս , և իմ պահպանութիւնս պիտի պա-
17 հեն ։ Ու երբոր ներսի դաւիթին դռներէն մտնեն , Ցկտաւէ զգեստներ պիտի հագնին , ու ներսի դաւիթին դռները , ու ներսը ծառայութիւն ընելէն զատ ատենին վրանին
18 բուրդ պիտի Հագնին . Իրենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարոշներ ըլլայ , ու մէջքերնին կտաւէ վարտիքներ ըլլայ , Քրտընցընող
19 բան պիտի չհագնին ։ Ու երբոր դուրսի դաւիթը ժողովուրդին ելլեն , Իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն , ու զանոնք սուրբ սենեակներուն մէջը դնեն , և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին , որպէս զի իրենց զգեստներովը Ժողովուրդ-
20 ը չսրբեն ։ Եւ Գլուխնին պիտի չածիլեն , ոչ ալ վարսերնին եր-

Ն · Ք · ԶՖ · 574

ճա Մն · իգ · 1 ։

մբ Մն · իթ · 34 ։

յ Թես · ժգ · 9 ։

Նե · թ · 16 ։ ԳԼ · ժգ · 3 ։ 4 ։ Մազ · բ · 8 ։

Ես Սազ · ճգ · 26 ։

Դ Թագ · իգ · 9 ։ Թես · ժը · 3 ։

Ղ ԳԼ · լը · 30 ։ ԼՂ · 7 ։

պ Թես · ժը · 4 ։ ա Մն · իգ · 28 ։ 32 ։

Ը ԳԼ · խ · 46 ։ խգ · 19 ։

Ա ա Թագ · բ · 35 ։

ա Հմր 10 ։

Վ Հմր 7 ։

ա Բ Օր · ժ · 8 ։

բ ԳԼ · խա · 22 ։

ց Ել · իը · 39 ։ 40 ։ 43 ։ լԹ · 27 ։ 28 ։

* Եբր · ւելև · Ա Ել · իը · 40 ։ 42 ։ լԹ · 28 ։

ֆ ԳԼ · խը · 14 ։

ֆ ԳԼ · խգ · 20 ։ Ցես Ել · իթ · 37 ։ Լ · 29 ։ Ղ · գ · 27 ։ Մաա · իգ · 17 ։ 19 ։ Ղ · ա · 5 ։

կընցրնեն , հապա միայն դուխնուն
21 մազերը փոքրեն : Ու ֆ բնաւ մէկ
քահանայ մը դինի չխմէ՝ երբոր ներ-
22 քին գաւիթը կը մտնէ : Ու ՚որ-
բևարին կամ արձակուածը իրենց կնիկ
չառնեն . հապա Իսրայէլի տանը
սերունդէն եղող կոյսը , կամ քա-
հանայէ մը որբևարի մնացած կնիկը
23 առնեն : Ու իմ ժողովուրդիս՝
Ի սուրբ ու անսուրբ բաներուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցընեն ,
և անմաքուրին ու մաքուրին տար-
24 բերութիւնը անոնց դիտցընեն : Ու
Ֆ դատերու վրայ անոնք պիտի կե-
նան դատաստան ընելու համար ,
ու իմ իրաւունքներուս համեմատ
զանոնք դատեն , և իմ բոլոր տօնե-
րուս մէջը իմ օրէնքներս ու կանոն-
ները պիտի պահեն , ու իմ շա-
25 բաթներս սրբեն : Եւ Ի մեղքու
մեռելի քով չերթան՝ որ պղծուին .
հապա միայն հօր համար , կամ մօր
համար , կամ տղու համար , կամ
աղջկան համար , եղբօր համար ,
Ի՛ չամուսնացած քրոջ համար
26 պղծուին : Ու ՚մկնը սրբուելէն
ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր ;
27 Եւ անիկայ սրբարանին մէջ ծառա-
յութիւն ընելու համար Ի՛ներսի
գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝
Ի անիկայ իր մեղքի պատարագը պի-
տի մատուցանէ , կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան :
28 Եւ ասիկայ անոնց ժառանգու-
թիւն ըլլայ , Ի՛ անոնց ժառանգու-
թիւնը ես եմ . ու Իսրայէլի մէջ
անոնց կալուածք չտաք , անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ : Ի՛ Հացի ընծան
ու մեղքի պատարագը և յանցան-
քի պատարագը անոնք պիտի ու-
տեն . ու Իսրայէլի մէջ Ի՛ ամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ : Եւ ամէն պե-
ա՛ քանին Ի՛ բոլոր երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բանի ընծային բոլորը քահա-
նային պիտի ըլլայ . ու Ի՛ ձեր խմոր-
ներուն երախայրին քահանային
պիտի տաք , ՚որ քու տանդ վրայ
31 օրհնութիւն *բերես : Քահանա-
ները բնաւ Ի՛ մեռած կամ դազանա-
բեկ անասունէ մը ՚ուր պիտի չըլ-
տեն , թէ՛ թռչուն ըլլայ ան և թէ
չորքոտանի :

ԳԼ· Խ Ե

1 Սրբարանին համար , 6 քահանային համար , 7 և իշխանին համար երկրին որոշելու բաժի-
նը : 9 Իշխանին համար պատուէրներ :

1 Եւ երբոր ՚երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրին
քահանայիդ հաղար եղէգ երկայ-
նութեամբ ու տասը հազար լայ-
նութեամբ Ի սուրբ ընծայ մատուց-

ցանէք Տէրոջը . ասիկայ շուրջա-
նակի իր բոլոր սահմաններուն մէջը
2 սուրբ ըլլայ : Անկէ քառակուսի
չափուած՝ Ֆ հինգ հարիւրով հինգ
հարիւրը սրբարանին համար ըլլայ ,
ու անիկայ շուրջանակի յիսուն
կանգուն արուարձան ունենայ ;
3 Եւ աս †չափով՝ երկայնութիւնը
քսանուհինգ հազար ու լայնու-
թիւնը տասը հազար չափես , ՚ու
անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբ տեղը : Անիկայ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ընելու մօտե-
ցող սրբարանի պաշտօնեաներուն՝
քահանաներուն համար Ի սուրբ ըլ-
լայ երկրէն , որ անոնց՝ տուներու
համար տեղ մը , ու սրբարանին
համար սուրբ տեղ մը ըլլայ :
5 Եւ տանը ծառայութիւնը ընող
Ղևտացիները Ղ քսանուհինգ հա-
զար երկայնութեամբ ու տասը հա-
զար լայնութեամբ կալուածք պի-
տի ունենան , Դաւ Ի քսան սենեակ :
6 Ը Եւ հինգ հազար լայնութեամբ
ու քսանուհինգ հազար երկայնու-
թեամբ՝ քաղաքին կալուածքը պի-
տի տաք՝ սրբարանին ընծային քո-
վը . ասիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը
ըլլայ :
7 Ի Եւ իշխանին Ի՛ՃՃ՚ սուրբ
ընծային , ու քաղաքին կալուած-
քին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ,
սուրբ ընծային և քաղաքին կա-
լուածքին դիմացը արևմտեան ծայ-
րէն դէպ ՚ի արևմուտք՝ ու արևե-
լեան ծայրէն դէպ ՚ի արևելք ըլլայ .
ու երկայնութիւնը արևմտեան
սահմանէն մինչև արևելեան սահ-
մանը մէս բաժիններուն մէկուն
8 հետ հաւասար ըլլայ : Իսրայէլի մէջ
երկրէն ասիկա անոր կալուածք ըլ-
լայ , ու Ֆ իմ իշխաններս մէյմըն ալ
իմ ժողովուրդս չհարստահարեն .
ու ՃայՃ երկիրը Իսրայէլի տանը
տրուի իրենց ցեղերուն համեմատ :
9 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ի՛Ն
հերիք է ձեզի՝ ով Իսրայէլի իշ-
խաններ . Ղզկանքը ու յափշտա-
կութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք
ու արդարութիւն ըրէք . իմ ժողո-
վուրդս ձեր բնակի պահանջմունք-
ները վէրցուցէք՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
10 վան : Ձեր Ի կշիռքները արդար՝
ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը
11 արդար ըլլայ : Արդուն ու մարը
մէկ չափ ըլլան , որ մարը քառին
տասներորդը պարունակէ ու ար-
դուն ալ քառին տասներորդը .
քառին նայելով պիտի ըլլայ անոնց
12 չափը : Եւ Ի սիկղը քսան կերատ
պիտի ըլլայ . ձեր մնասը քսան
սիկղ , քսանուհինգ սիկղ , տաս-
նուհինգ սիկղ պիտի ըլլայ :

ՂԲ· 574 ·Ք·Ն

Ղ·Ք·Ն
574

ՂԲ· 574 ·Ք·Ն

ֆ ՂԼ· Ժ· 9 ։
— ՂԼ· Ի· 7 ։ 13 ։ 14 ։

Ի ՂԼ· Ժ· 10 ։ 11 ։ ԳԼ· Իբ· 26 ։ Մ՚ՂԼ· Բ· 7 ։

Ֆ Բ Օր· Ժէ· 8 ։ ՃԼ ։ ԲՄՆ· Ժթ· 8 ։ 10 ։

Ֆ Տ՚ես ԳԼ· Իբ· 26 ։
Է ՂԼ· Ի· 1 ։ ՃԼ ։

Ղ Թուս· Չ· 10 ։ Ժթ· 11 ։ ՃԼ ։

Է Հմր 17 ։

Ը ՂԼ· Գ· 3 ։

Ի Թուս· Ժբ· 20 ։ ԲՕր· Ժ· 9 ։ Ժբ· 1 ։ 2 ։ Ցես· Ժ· 14 ։ 33 ։

Ժ ՂԼ· Չ· 18 ։ 29 ։ է· 6 ։

Ի ՂԼ· Իէ· 21 ։ 28 ։ բաղ-դատէ՚ Թուս· Ժբ· 14 ին հետ ։

Լ ԵՂ· Ժ· 2 ։ Իբ· 29 ։ 30 ։ Իդ· 19 ։ Թուս· Գ· 13 ։ Ժբ· 12 ։ 13 ։

Խ Թուս· Ժ· 20 ։ Նէեմ· Ժ· 37 ։

Ծ Նախ· Գ· 9 ։ 10 ։ Մ՚ՂԼ· Գ· 10 ։

*Կ՚ըսէ՚ բերէ ։

Ի ԵՂ· Իբ· 31 ։ ՂԼ· Իբ· 8 ։

— ԳԼ· Իէ· 22 ։

Ի ԳԼ· Խբ· 8 ։

Ն · ՔՋ · ԶՁ · 574

13 Չէր մատուցանելու ընծան ասի-
կայ ըլլայ · ցորենի քոռէն արդուին
վեցերորդ մասը , ու գարիի քոռէն
14 արդուին վեցերորդ մասը . Ու եղին
կանոնը սուկայ ըլլայ · եղնի մարէն՝
մարին տասներորդը ոսկի քոռէն ,
ալ ոսկի խօմէրէն , որ տասը
մար կ՚ընե պաբտանակի , վասն զի տասը
15 մարը մէկ խօմէր մըն է · Եւ խո-
յայէլին ջուարի արօտներուն հօտե-
րէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար ։
Ասոնց պիտի մատուցանէն իրրև հացի
ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղու-
Ղևտ. ու. 4 ։ թեան զոհ , որ Տիրոջ համար քա-
ւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
16 Երկրին բոլոր ժողովուրդը աս ըն-
ծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղո-
ղին պարտաւոր պիտի ըլ-
լան ։
17 Եւ տօներու ու ամնապլուխներու
ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տա-
նը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝
ողջակէզները ու հացի ընծան
և թափելու նուէրը իշխանին վրայ
պիտի ըլլայ · մեղքի պատարագը
ու հացի ընծան ու ողջակէզը և
խաղաղութեան զոհը անիկայ պի-
տի մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը
քաւութիւն ընելու համար ։
18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ ·
Առջի ամնուն առջի օրը պիտի առնես
ըէն մէկ անարատ զուարակ մը առ-
Հզկ. ժզ · 19 նես , ու հրբարանը մաքրես ։ Եւ
քահանան մեղքի պատարագին ա-
Ել. ժ · 3 ։ Գլ · Խգ · 20 ։ բիւնէն պիտի առնէ , և տանը դը-
բանդեացը վրայ ու ուղանին շրջա-
նակին չորս անկիւններուն վրայ և
նեբքին դաւթին դրանը դրանդեա-
ՂԳԼ · դ · 27 ։ 20 ցը վրայ դնէ ։ Ամնուն եօթներորդ
օրն ալ Ղսխալած կամ անմիտ մար-
դու համար այնպէս ընես , և տանը
համար քաւութիւն պիտի ընէք ։
Ել · ժբ · 18 ։ ՂԿ · Խգ · 5 , 6 ։ Թուս · Թ · 2 , 3 ։ Իբ · 16 , 17 ։ բ Օր · ԺԶ · 1 , ՃՃ ։ 21 Առջի ամնուն չորեքտասանե-
րորդ օրը ձեզի զատիկ ըլլայ · եօթը
օր ոսոն պէտի պահուի , ու բաղարջ
22 ուտուի . Եւ ան օրը իշխանը ի-
րեն համար ու երկրին բոլոր ժո-
ղովրդեանը համար Ս մէկ զուարակ
Ս ՂԿ · դ · 14 ։ մը պիտի մատուցանէ էբբե մեղքի
Ս ՂԿ · Խգ · 8 ։ 23 պատարագ . Ու Ս ոսոնին եօթը օրը
Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
նէ , ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը
եօթը զուարակ ու եօթը անարատ
խոյ , և ամէն օր այծերէն Ն մէկ նո-
Ն Ես Թուս · Իբ · 15 , 22 ; 30 ։ ԻԹ · 5 , 11 , 16 , 19 , ՃՃ ։ խազ մը էբբե մեղքի պատարագ .
Ղ Գլ · Խզ · 5 , 7 ։ 24 Ղ Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝
մէկ արդու մը , և ամէն մէկ խոյին
համար՝ մէկ արդու մը հացի ընծայ ,
ու ամէն մէկ արդուին համար
Ա ՂԿ · Իգ · 33 , ՃՃ ; Թուս · ԻԹ · 12 ։ բ Օր · ԺԶ · 13 ։ 25 մէկ հիմէն եղ մատուցանէ ։ Նոյն-
պէս ալ եօթներորդ ամնուն ՙՀգե-
տասաներորդ օրը՝ Ա տօնին ատենը
եօթը օր աս մեղքի պատարագին ,
ողջակէզին , հացի ընծային ու և-
ղին պէս պիտի մատուցանէ ։

ԳԼ · Խ Զ

1 Իշխանին , 9 և ժողովուրդին երկրպագութեա-
նը վերաբերեալ պատուէրներ ։ 16 Իշխանին
ժառանգութեանը վայրով կանոն մը ։ 19 Զո-
հերը եռացընելու ու եփելու գաւիթները ։

1 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Ներ-
քին գաւթին դէպ՝ի արեւելք
նայող դուռը վեց օրերը գոց
ըլլայ , ու շաբաթ օրը բացուի , ու
2 ամնապլուխն օրը բացուի ։ Ա Եւ
Ա Գլ · Խգ · 3 ։ Հմր 8 ։ իշխանը այն դրանը արտին ճամ-
բային դաւթին պիտի մննէ , ու
դրանը դրանդեացը քովը կայնի · և
քահանաները անոր ողջակէզը ու
խաղաղութեան զոհերը պիտի մա-
տուցանեն , ու անիկայ դրանը սե-
մին վրայ երկրպագութիւն պիտի
ընէ ու ելլէ · և ան դուռը մինչև
3 իրիկուն պիտի չգոցուի ։ Ու երկ-
րին ժողովուրդը շաբաթ օրերը ու
ամնապլուխները Տէրոջը առջևը
աս դրանը մուտքին մէջ երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն ։
4 Եւ Բ իշխանին շաբաթ օրը Տէ- Բ Գլ · Խե · 17 ։
րոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց
անարատ գառն ու մէկ անարատ
5 խոյ ըլլայ ։ Գ Եւ խոյին համար հացի Գ Գլ · Խե · 24 ։ Հմր 7 , 11 ։
ընծայ մէկ արդու մը՝ ու գառանց
համար հացի ընծայ Դ ձեռքին նեա- Դ բ Օր · ԺԶ · 17 ։
ծը՝ և ամէն մէկ արդուի համար
6 մէկ հիմէն եղ Ֆոթօշանէ ։ Ու ամ-
սապլնուն օրը՝ արջառներէն մէկ
անարատ զուարակ մը ու վեց
գառն ու մէկ խոյ մը , որոնք ան-
7 արատ պիտի ըլլան ։ Եւ զուա-
րակին համար մէկ արդու մը , ու
խոյին համար մէկ արդու մը հացի
ընծայ մատուցանէ , ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքին կրնա գայ ,
և ամէն մէկ արդուի համար մէկ
հիմէն եղ ըլլայ ։
8 Ե Ու երբոր իշխանը գայ դրանը Ե Հմր 2 ։
սրահին ճամբային մտնէ , և նոյն
9 ճամբայէն ելլէ ։ Ու երկրին ժողո-
վուրդը Ղհանդիսաւոր օրերուն մէջ Ղ Եզ · իգ · 14—17 ։ բ Օր · ԺԶ · 16 ։
երկրպագութիւն ընելու համար
Տէրոջը առջևը եկած ատեննին
հիւսիսային դրանը ճամբային մըտ-
նողը հարաւային դրանը ճամբա-
յէն ելլէ , ու հարաւային դրանը
ճամբայէն մտնողը հիւսիսային
դրանը ճամբայէն ելլէ · մտած
դրանը ճամբայէն չդառնայ , հապա
10 անոր դիմացինէն ելլէ ։ Եւ իշխա-
նը անոնց մտած ատենը անոնց
հետը մտնէ , ու անոնց ելած ատե-
նը անոնց հետը ելլէ ։
11 Եւ տօներու մէջ ու հանդիսա- Է Հմր 5 ։
ւոր օրերու մէջ Է հացի ընծան՝ ամէն
զուարակի համար մէկ արդու մը ,

Ն · ՔՋ · ԶՁ · 574

և ամէն խոյի համար մէկ արդուս մը ըլլայ , ու գառանց համար՝ ձեռքէն եկածը , ու ամէն մէկ արդուի հա-
12 մար մէկ հիմէն եղ ըլլայ : Եւ թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակեզ մը , կամ մէկ կամաւոր խաղաղու-
Ը Գ. Խդ. 3 : Հմր 2 : թեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանելու ըլլայ , Եդեմ՝ ի արեւելք նայող դուռը անոր բանան . ու
անիկայ իր ողջակէզը ու խաղաղութեան զոհը մատուցանի՝ ինչ-
Բ Եւ . Խթ . 38 : Թոս . Իբ . 3 : պէս որ շաբթի օրը կը մատուցանէ , ու ելլէ . և անոր ելլելէն
ետքը դուռը գոցեն :
13 Բ Ու ամէն օր մէկ տարեկան ա-
14 րատ գառնուկ մը Տէրոջը ողջակէզ մատուցանես , զանիկայ
15 ամէն առտու մատուցանես . Եւ անոր հետ ամէն առտու արդուին վեցերորդ մասը հացի ընծայ մա-
տուցանես , ու հիմնին երրորդ մասը եղ՝ նաւհիին հետ խառնելու համար . ա՛խ՛յ յաւիտենական
կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր
16 հացի ընծայ ըլայ : Եւ գառնուկը ու հացի ընծան ու եղը
17 ամէն առտու մատուցանեն . ա-
՛խ՛յ մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլայ :
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոր իշխանը իր որդւոցը մկուն պարգև տայ , անոր ժառանգու-
թիւնը անոր որդւոցը ըլլայ . ա-
նիկայ ժառանգութեան կալուածք
17 մը ըլլայ անոնց . Իսկ երբոր իր ժառանգութենէն իր ծառանե-
րուն մկուն պարգև տայ , ան
Ժ Ղէ . իե . 10 : աւեւնը անիկայ մինչև Յոբելեան տարին անոորը պիտի ըլլայ ,
ետքը իշխանին պիտի դառնայ . վասն զի անոր ժառանգութիւնը
միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ :
Ի Գ. Խե . 8 : 18 Եւ Իշխանը ժողովուրդին ժա-
ռանգութենէն չառնէ՝ զանոնք իրենց կալուածքէն զրկելով . իր
որդւոցը իր կալուածքէն ժառանգութիւն տայ , որպէս զի իմ ժո-
ղովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի :
19 Եւ զիս դրանը քովը եղող մուտքէն քահանաներուն դէպ՝ ի հիւ-
սիս նայող սուրբ սեղանակները տա-
րաւ , և ահա հոն եւսի կողմերը
դէպ՝ ի արեւմուտք մէկ տեղ մը
20 կար . Ու ինծի ըսաւ , Ասիկայ ան տեղն է՝ ուր որ քահանաները
յանցանքի պատարագին ու մեղ-
քի պատարագին Հէը Եպիտի խա-
Լբ Մն . լե . 13 : շեն , ո՛ հոն հացի ընծան Եպիտի
Ե Ղէ . բ . 4 , 5 , 7 : եփեն , որ չըլայ թէ դուրսի գա-
Ժ Գ. Խդ . 19 : ւիթը հանեն ու Ժողովուրդը
21 սրբեն : Եւ զիս դուրսի գաւիթը հանեց , ու զիս գաւիթին չորս անկիւններէն անցուց , և ահա
22 մէկ գաւիթ կար : Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ քառասուն
Նգ . երկայնութեամբ , ու երե-
* Կ՚ըսէ՝ ալե-ւոկ սուն լայնութեամբ՝ * չուրջանա-
կի դռոցած՝ գաւիթներ կային .
չորսին չափը մէկ էր անկիւնե-
23 րուն մէջ : Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլորտիքը շէնւածքի
կարգ մը կար , ու ան կարգերուն տակը շուրջանակի եփարաններ
24 շինուած էին : Ու ինծի ըսաւ , Ասոնք եփոլներուն տեղերն են ,
ուր որ տանը պաշտօնեաները ժո-
Ն . Ե . Դ . 574 ղովուրդեան զոհը Նպիտի եփեն :

ԳԼ . ԽԷ

1 Սուրբ Ըուրերուն տեսիլքը . 6 անոնց գործուածքը : 13 Երկրին սահմանները . 22 անոր վիճակով բաժնուիլը :

1 Ու զիս նորէն տանը դրանը առ-
ջևը բերաւ , և ահա արեւելեան կողմէն տանը սեմին տակէն ՝ ջուր-
— Ցովել . գ . 18 : Զաք . Ժգ . 1 : Ժգ . 8 : Ցայտ . Իբ . 1 : երը կ՚ելլէին , քանզի տանը երեսը դէպ՝ ի արեւելք էր . ու ջուրերը
տանը աջ կողմին տակէն՝ սեղանին
2 հարաւային կողմէն կ՚իջնէին : Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն
հանեց , ու զիս դուրսի ճամբան՝ դուրսի դրանը արեւելք նայող ճամ-
բան պտոյտով . և ահա աջ կողմէն ջուրեր կը վազէին :
3 Ի Ան մարդը որ իր ձեռքը լար ու-
Բ Գլ . Խ . 3 : նէր , դէպ՝ ի արեւելք ելաւ , ու հազար կանգուն չափեց , և զիս
ջուրերէն անցուց , ՝ ջուրերը մին-
4 չև գարշապարներու կ՚ելլէին . Հա-
զար ևս չափեց , ու զիս ջուրերէն անցուց , ՝ ջուրերը մինչև ծունկերու կ՚ելլէին . հազար ևս չափեց ,
ու զիս ջուրերէն անցուց , ՝ ջուր-
5 երը մինչև մէջքս կ՚ելլէին . Նորէն հազար ալ չափեց , ՝ անանկ գետ
մը Էր , որ չէի կրնար անցնել . վասն զի ջուրերը յորդեր
էին , † ՝ անանկ գետ մը եղեր էին , † Եզէկ . ըղձալու ևուրեր , անանց-
նելէ գետ եղեր էին : ուսկից որ մարդ չէր կրնար անցնել՝ բայց միայն լողալով՝ :
6 Ան ատենը ինծի ըսաւ , Տեսա՛ր՝ որդի մարդոյ . և զիս տարաւ ու
7 դետին եզերքը պտոյտցուց : Եւ քանի որ հոն կը պտրտէի , տեսայ որ դետին եզերքը մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն խիստ շատ Ֆծառեր
Ֆ Հմր 12 : Ցայտ . Իբ . 2 : 8 կային : Եւ ինծի ըսաւ , Ա՛ս ջուրերը արեւելեան կողմը կ՚ելլեն ու
անապատը կ՚իջնեն ու ծովը կ՚երթան . և ծովը ելլելով՝ անոր ջուրե-
9 րը բժշկութիւն կը դտնեն : Եւ ‡ դետին ամէն գացած տեղը ամէն
‡ Կ՚ըսէ՝ երկու գետեր . շարժուն կենդանիները պիտի ապրին , ու ձուկերը խիստ շատ պիտի
ըլլան , քանզի ասջուրերը հոն

ն · ք · գբ · 574

պիտի երթան , ու գետին ամէն
դացած տեղը բժշկութիւն պիտի
10 ըլլայ , ու պիտի ապրին : Եւ անոր
վրայ ենգադդիէն մինչև Ենեգլա-
յիմ ձկնորսներ պիտի կայնին , հոն
ուռկանները փռելու տեղ պիտի ըլ-
լայ · ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի
ըլլան , Բ մեծ ծովուն ձուկերուն
11 պես խիստ շատ պիտի ըլլան : Բայց
անոր տղմալից տեղուանքը ու ճա-
խինները բժշկութիւն պիտի չգըտ-
նեն , անոնք աղի համար պիտի ո-
12 րոշուին : Ու Ե գետին եզերքը՝ մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն ամէն
պէսէ պտղաբեր ծառեր պիտի
բուսնին , Ղորոնց տերևը պիտի չը-
թառամի , ու պտուղը չվատնի .
ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի
տան , վասն զի անոր ջուրերը սըբ-
բարանէն կ'ելլեն . և անոնց պտուղը՝
կերակուրի համար , ու տերևները
Բ բժշկութեան համար պիտի ըլլան :
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ա-
Է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի
ժառանգէք Իսրայէլի տասուերկու
ցեղերուն համեմատ . (Ը Յովսէփ
14 Երկու բաժին պիտի ունենայ .) Ու
զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը
պես պիտի ժառանգէ , վասն զի
Ի իմ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ
ձեր հայրերուն տամ . և աս երկիրը
Ժ ձեզի ժառանգութիւն պիտի խ-
15 նայ : Ու երկրին սահմանը աս է .
Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն
Ե Եթլոնի ճամբան մինչև Լ Սեդադ ,
16 Ե Եմաթ , Բ Բերոթա , Սիբրայիմ՝ որ
Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի
սահմանին մէջտեղն է , ու Ֆնէ-
Ե աբանի սահմանը եղող Ե աեր ա-
17 Թիքոնը : Ու երկրին սահմանը
Ծովէն մինչև Ե Ե աբար Ե նան՝ որ Դա-
մասկոսի սահմանն է դէպ'ի հիւ-
սիս՝ , նաև Եմաթի սահմանը պիտի
ըլլայ . և հիւսիսային կողմը ասիկայ
18 ըլլայ : Ու արևելեան կողմը՝ Ե-
բանի միջէն՝ ու Դամասկոսի մէ-
ջէն և Գաղաադի միջէն ու Ցոր-
դանանու ւովը եղող Իսրայէլի երկ-
րին միջէն՝ սահմանէն մինչև արևե-
լեան ծովը չափէք . ու արևելեան
19 կողմը ասիկայ ըլլայ : Եւ դէպ'ի
Շաբաւ Շարաւային կողմը՝ Թամա-
րէն մինչև Վ Ի ճաբանութեան ջու-
րերը . Կադեսի մէջ — մինչև մեծ
ծովը Ի ջնող հեղեղատը պիտի ըլլայ .
և դէպ'ի Շարաւ Շարաւային կող-
20 մը ասիկայ ըլլայ : Ու արևմտեան
կողմը մեծ ծովը պիտի ըլլայ , սահ-
մանէն մինչև Եմաթի դիմացը . ա-
րևմտեան կողմը ասիկայ ըլլայ :
21 Եւ աս երկիրը ձեզի բաժնէք
22 Իսրայէլի ցեղերուն համեմատ , Ու
զանիկայ ժառանգութեան համար
վիճակով բաժնէք՝ Թ Ե ձեզի , Ն և
Թ Ե ձեր մէջը բնակող ու ձեր մէջը
զաւակներ ծնանող օտարականնե-
րուն . Ղու անոնք ձեզի բնակներու
պէս պիտի ըլլան Իսրայէլի որդու-
ցը մէջ , — անոնք ձեզի Շետ ժա-
ռանգութիւն պիտի առնեն Իսրա-
23 Յէլի ցեղերուն մէջ : Եւ որ ցե-
ղին մէջ որ օտարականը պանդխ-
տացած է , հոն անոր ժառանգու-
թիւնը պիտի տաք՝ կ'ըսէ Տէր Ե-
հովան :

ԳԼ · ԽԸ

1 , 23 Տասուերկու ցեղերուն , 8 սրբարանին ,
15 քաղաքին ու արուարձաններուն , 21 ու
իշխանին բաժինները : 30 Դարպասին չափերը
ու դռները :

1 Ե այս ցեղերուն անունները ասոնք
են : — Հիւսիսի ծայրէն՝ Եթ-
լոնի ճամբուն քովը դէպ'ի Եմաթ
երթալով՝ մինչև Ե աբար Ե նան՝ որ
Դամասկոսի սահմանն է դէպ'ի
հիւսիս մինչև Եմաթին քովը , ու
արևելեան կողմէն մինչև արևմուտք
2 Դանին մէկ բաժին ըլլայ . Ե-
Դանի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
3 Ասերին մէկ բաժին ըլլայ . Ու Ասե-
րի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արևմտեան կողմը՝
Ն եփթաղիմին մէկ բաժին ըլլայ .
4 Ու Ն եփթաղիմի սահմանին քովը՝
արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Մ անասէի մէկ բաժին ըլլայ .
5 Եւ Մ անասէին սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ .
6 Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արևե-
լեան կողմէն մինչև արևմտեան կող-
մը՝ Ռուբենին մէկ բաժին ըլլայ .
7 Եւ Ռուբենի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը՝ Ցուդային մէկ բաժին ըլլայ :
8 Եւ Ցուդայի սահմանին քովը՝
արևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը պիտի ըլլայ Բ ան ընծան՝ որ
պիտի նուիրէք , — Ե Ի յոթանա-
ուհինգ հազար Ե ղէք լայնութիւն ,
և միւս բաժիններուն Ա կնուն չափ
երկայնութիւն պէտ Ե ան , ա-
րևելեան կողմէն մինչև արևմտեան
կողմը . և սրբարանը անոր Ա ջտե-
9 ղը պիտի ըլլայ : Տէրոջը նուիրե-
լու ընծանիդ քսանուհինգ հազար
երկայնութիւն , ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ : Եւ սուրբ
ընծան ասոնց ըլլայ՝ ա յդ քա հա-
նութիւն . Հիւսիսին Երկայնու թիւ-
նը քսանուհինգ հազար , ու արև-
մուտքին՝ լայնութիւնը տասը հա-
զար , և արևելքին՝ լայնութիւնը
տասը հազար , ու հարաւին՝ եր-
կայնութիւնը քսանուհինգ հազար

ն · ք · գբ · 574

Ց Տես Եփե · գ · 6 ; Յայտ · է · 9 , 10 ;
Ղ Տես Հռով · ժ · 12 ;
Գաղ · գ · 28 ; Կող · գ · 11 ;

— Գլ · խէ · 15 , ամ ;

Բ Գլ · խէ · 1—6 ;

Ն · Ք · ՉԾ · 574

Ես · Գ · Խգ · 15 ։

Բ Գ · Խգ · 10 ։

Ե Ել · Իր · 29 ։ Ղա · Իե ։ 10, 28, 33 ։

Ղ Գ · Իե · 6 ։

Ե Գ · Իբ · 20 ։

Եղեբ · ու Տէրոջը սրբարանը անոր

11 Ղեւտեղը ըլլայ ։ Եւ Թ-ոխինը Սա-
դովկի որդւոցմէ սրբուած քահա-
նաներուն ըլլայ , որ անոնք իմ
պահպանութիւնս պահեցին , ու
երբոր Իսրայէլի որդիքը մոլորեցան ,
անոնք չմոլորեցան , Բ ինչպէս որ

12 Ղեւտացիները մոլորեցան ։ Ու երկ-
րին ընծայէն՝ աս ընծան անոնց
համար ամենասուրբ պիտի ըլլայ
Ղեւտացւոց սահմանին քովը ։

13 Եւ քահանայից սահմանին քովը
Ղեւտացւոց Թ-ոխինը ըլլայ քսանու-
հինգ հազար երկայնութեամբ ու
տասը հազար լայնութեամբ . բոլոր
երկայնութիւնը քսանուհինգ հա-
զար , ու լայնութիւնը տասը հա-

14 զար ըլլայ ։ Եւ անկէ պիտի չծա-
խեն ու չփոխեն , ու երկրին երա-
խայրին Բ-ուխէլ վայ չգարձընեն ,
վասն զի անիկայ Տէրոջը նուի-
րուած է ։

15 Եւ քսանուհինգ հազարին քովը
լայնութենէն մնացած Հինգ հա-
զարը Բ անսուրբ պիտի ըլլայ՝ քա-
ղաքին համար , բնակութեան հա-
մար ու արուարձաններուն համար ;
և քաղաքը անոր մէջտեղը ըլլայ .

16 Ու անոր չափերը սոսկ ըլլան .
Հիւսիսային կողմը՝ չորս հազար
հինգ հարիւր , և հարաւային կող-
մը՝ չորս հազար հինգ հարիւր , և
արեւելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ
հարիւր , ու արեւմտեան կողմը՝ չորս

17 հազար հինգ հարիւր ։ Եւ քա-
ղաքին արուարձանը դէպ 'ի հիւ-
սիս երկու հարիւր յիսուն՝ ու
դէպ 'ի հարաւ երկու հարիւր յի-
սուն՝ և դէպ 'ի արեւելք երկու
հարիւր յիսուն՝ ու դէպ 'ի արե-
մուտք երկու հարիւր յիսուն ըլ-

18 լայ ։ Եւ սուրբ ընծային քովը
երկայնութենէն մնացած դէպ 'ի
արեւելք տասը հազարը , ու դէպ 'ի
արեւմուտք տասը հազարը՝ (որ
սուրբ ընծային քովը է ,) անոր
բերքը քաղաքին ծառայութիւնը

Բ Գ · Խե · 6 · 19 ընդունողներուն կերակուր ըլլայ ։ Եւ
քաղաքին ծառայութիւնը ընդու-
նողները Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պի-
տի ըլլան ։

20 Բոլոր ընծան քսանուհինգ հա-
զարով քսանուհինգ հազար ըլլայ ,
Ա- սուրբ ընծան քաղաքին կա-
լուածքին հետ մէկտեղ քառա-
կուսի մատուցանէք ։

21 Եւ սուրբ ընծային ու քաղաքին
կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս
Բ կողմէն Բ մնացածը իշխանին համար
ըլլայ . նուիրուած քսանուհինգ հա-
զարին դիմացը մինչև արեւելեան
սահմանը՝ ու դէպ 'ի արեւմուտք
քսանուհինգ հազարին դիմացը մին-

չև արեւմտեան սահմանը ցեղերուն
բաժիններուն քովը իշխանին հա-
մար ըլլայ ։ Անիկայ պիտի ըլլայ
սուրբ ընծան . Բ ու տաճարին սուր-
բարանը անոր մէջտեղը պիտի ըլ-

22 լայ ։ Իշխանին բաժինին մէջտեղը
եղող Ղեւտացւոց կալուածքէն Ա-
քաղաքին կալուածքէն Ք-ոխ ,
Յուդայի սահմանին ու Բենիամի-
նի սահմանին մէջտեղը իշխանին
պիտի ըլլայ ։

23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը

24 Բենիամինին մէկ Բաժին ըլլայ . Ու
Բենիամինի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Շմաւունին մէկ Բաժին ըլլայ .

25 Եւ Շմաւունի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Իսաքարին մէկ Բաժին ըլլայ .

26 Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ ա-
րեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը Զաբուղոնին մէկ Բաժին ըլ-

27 լայ . Եւ Զաբուղոնի սահմանին
քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև ա-
րեւմտեան կողմը Գադին մէկ Բաժին

28 ըլլայ . Ու Գադի սահմանին քովը՝
հարաւային կողմը դէպ 'ի հարաւ
Էլէբէն սահմանը՝ Թամարէն Փնվ-
էվ Իճաբանութեան ջուրերը կագե-
սի մէջ , Ա- Փնվ մեծ ծովը Էլէպ

29 Հեղեղատը պիտի ըլլայ ։ Ա- ե ան
երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վէ-
ճակով պիտի բաժնէք ժառանգու-
թեան համար , ու անոնց բաժին-
ները սոսկ են , կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

30 Եւ քաղաքին ելքերը սոսկ են .
Հիւսիսային կողմէն չորս հազար

31 հինգ հարիւր չափ ըլլալ , (Ի Ու
քաղաքին դռները Իսրայէլի ցե-
ղերուն անուններուն համեմատ պի-
տի ըլլայ .) Իրէք դուռ դէպ 'ի
հիւսիս . մէկ դուռ մը Ռուբէնին ,
մէկ դուռ մը Յուդային Ա- մէկ

32 դուռ մը Ղեւիին . Եւ արեւելեան
կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր
չափ ըլլալ , իրէք դուռ պիտի ըլ-
լայ . մէկ դուռ մը Յովսեփին , մէկ
դուռ մը Բենիամինին Ա- մէկ դուռ

33 մը Դանին . Եւ հարաւային կողմէն
չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլ-
լալ իրէք դուռ պիտի ըլլայ . մէկ
դուռ մը Շմաւունին , մէկ դուռ մը
Իսաքարին Ա- մէկ դուռ մը Զա-

34 բուղոնին . Արեւմտեան կողմէն Ա-
չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլ-
լալով , իրէք դուռ պիտի ըլլայ . մէկ
դուռ մը Գադին , մէկ դուռ մը
Ասերին Ա- մէկ դուռ մը Նեփթա-

35 ղիմին ։ Բոլոր շրջապատը տասնու-
ութը հազար չափ պիտի ըլլայ . ու
այն օրէն Բ-ազաքին անունը Ի Ե-
հովաշամա պիտի ըլլայ ։

Ն · Ք · ՉԾ · 574

Բ Հմր 8, 10 ։

Ե Թգ 8, 19 ։

Ղ Գ · Իե · 14, 21, 22 ։

Ե Թագ. Խա · 12, ՃԺ ։

Բ Ճ-ամ · Իա · 16 ։

Ի Տ-ա Ել · Թէ · 15 ։ Դաս · Ղ · 24 ։

* Յ-ա Տէրը Հան է · Ե-բեմ. գ · 17 ։ Ճովել · գ · 21 ։ Զաք · բ · 10 ։ Ճամ · Իա · 3 ։ Իբ · 3 ։

ՄԸՐԳԸՐԻՆՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովսակիմին դէպքերը։ 3 Ասփանէզ նէրքինին կ՚առնէ Դանիէլը, Անանիան, Միսայէլը ու Ազարիան։ 8 Սոքա Թագաւորէն իրկուան կերակուրը մերժելով՝ ընդհէնով ու ջրով քաղառողջ և գուարթադէմ կ՚ըլլան։ 17 Անոնց դերազանց իմաստութիւնը։

1 Յուդայի Թագաւորին՝ Յովակիմին
Թագաւորութեանը երրորդ տա-
րին Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, ու
2 զանիկայ պաշարեց։ Եւ Տէրը ա-
նոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յո-
վակիմ Թագաւորը, ու Աստուծոյ
տանը Է անօթներուն մէկ մասը. և
անիկայ զանոնք Էնեհառար երկիրը՝
իր աստուծոյն տունը տարաւ, Է ու
անօթները իր աստուծոյն գանձա-
տունը դրաւ։

3 Եւ Թագաւորը իր ներքինապե-
տին Ասփանեզին բաւ որ Է Իսրա-
էլի որդիներէն ու Թագաւորա-
կան սերունդէն և իշխաններէն՝
4 Ինաւ արատ չունեցող, գեղե-
ցիկ դէմքով, ու ամէն իմաստու-
Թեան հմուտ, ու գիտութեան
տեղեակ՝ հանճարեղ, և Թագա-
ւորին պալատին մէջ կայնելու
կարողութիւն ունեցող տղաքներ
բերէ, և Քանոնց՝ քաղդէացւոց
5 գիրը ու լեզուն սորվեցնէ։ Ու
Թագաւորը անոնց օրական ռաճիկ
Թահմանեց՝ Թագաւորին ազնիւ կե-
րակուրէն ու իր խմած գինիէն,
որ զանոնք իրեք տարի պատրաստ
անուշանէ, ու ետքը Է Թագաւորին
6 առջեը կայնին։ Եւ անոնց մէջէն
եղան Յուդայի որդիներէն Դանիէլ,
Անանիա, Միսայէլ ու Ազա-
7 րիա։ ԷՈւ ներքինապետը անոնց
անուններ դրաւ. Է Դանիէլին Բաղ-
տասասար, Անանիային Սեդրաք,
Միսայէլին Միսաք, ու Ազարիա-
յին Աբեդնագով դրաւ։

8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ
Է Թագաւորին ազնիւ կերակուրովը
ու անոր խմած գինիովը չպղծուի.
և ներքինապետէն խնդրեց որ ասոնցմով ինքզինքը
9 չպղծէ։ Ու Է Աստուած ներքինա-
պետին առջեը շնորհք ու գթու-
Թիւն գտնել տուաւ Դանիէլին։
10 Եւ ներքինապետը Դանիէլին ը-
սաւ, Ես կը վախնամ՝ իմ Թագա-
ւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու
խմելիքը սահմանեց. վասն զի ին-
չո՞ւ համար անիկայ ձեր երեսները
ձեզի հասակակից աղտղ տղոցը Էքե-
ներէն աւրած տեսնէ, ու ղիս Թա-
գաւորին առջեը գլխապարտ ընէք։
11 Եւ Դանիէլ ըսաւ *մանասէին՝ որն
որ ներքինապետը Դանիէլին, Ան-
նիային, Միսայէլին ու Ազարիային
12 վրայ դրեր էր, Ընդհնդ ըրէ, քու
ծառաներդ տասը օր փորձէ՛, ու
մեզի ուտելու համար ընդհնդէն, ու
13 խմելու համար ջուր տուրէ. Եւ
քու առջեդ մեր դէմքը, ու Թա-
գաւորին ազնիւ կերակուրը ուտող
տղոցը դէմքը երևնան, և ինչպէս
որ տեսնես, անոր համեմատ ըրէ
14 քու ծառաներուդ։ Ու անիկայ
ատ բանիս համար անոնց մտիկ ը-
րաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։
15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝
Թագաւորին ազնիւ կերակուրը ու-
տող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի
16 աղէկ ու դէր երևցաւ։ Ուստի
անտեսը անոնց ազնիւ կերակուրը
ու խմելու գինին կը վերցնէր, ու
անոնց ընդհնդէն կու տար։
17 Եւ Ն Աստուած աս չորս տղոցը՝
ամէն դպրութեան ու իմաստու-
Թեան մէջ Է գիտութիւն ու հան-
ճար տուաւ. ու Դանիէլ Թ ամէն
տեսիլքը ու երազը կը հասկընար։
18 Եւ ան օրերը լմընցնալէն ետքը՝ որ
Թագաւորը հրաման ըրեր էր որ
զանոնք բերեն, ներքինապետը զա-
նոնք Նաբուգոդոնոսորին առջեը
19 տարաւ։ Ու Թագաւորը անոնց
հետ խօսեցաւ, և անոնց ամենուն
մէջը Դանիէլին, Անանիային, Մի-
սայէլին ու Ազարիային պէս չգըտ-
նուեցաւ. ու Քանոնք Թագաւորին
20 առջեը կը կայնէին։ Եւ Թագա-
ւորը անոնց հարցուցած Հ ամէն Խ-
մաստութեան ու գիտութեան վե-
րաբերեալ բաներուն մէջը՝ զանոնք
իր բոլոր Թագաւորութեանը մէջ
եղող բոլոր մոգերէն ու հմայող-
ներէն տասնապատիկ գերազանց
21 գտաւ։ Նէե Դանիէլ մինչեւ Կիւրոս
Թագաւորին՝ առաջին տարին մնաց։

Ն։ ք։ դ։ Իբր 607

Ա Թագ։ իդ։ 1։ Բ Մն։ լգ։ 6։

Իբր 606

Բ Երեմ. իե։ 19, 20։ Ի Դն։ ժ։ 10։ ժա։ 2։ Եա։ ժա։ 11։ Զաք։ ե։ 11։

Բ Մն։ լգ։ 7։

Ի Տե՛ս գ Թագ։ ի։ 17, 18։ Եա։ լԹ։ 7։

Ղ Տե՛ս Գոր։ ե։ 22։

Ի Հմր 19։ Դն։ խա։ 46։ գ Թագ։ ժ։ 8։

Է Տե՛ս Դն։ խա։ 45։ դ Թագ։ իդ։ 17։

Ի Գլ։ դ։ 8։ ե։ 12։

Ժ Տե՛ս Բ Օր։ լբ։ 38։ Եզեկ։ դ։ 13։ Ովս։ Թ։ 3։

Ի Տե՛ս Դն։ լԹ։ 21։ Ծագ։ ճղ։ 46։ Ա.մակ։ ժղ։ 7։

Ն։ ք։ դ։ Իբր 606

* Կամ՝ Մե-սափին՝

Լգ Թագ։ գ։ 12։ Ցակ։ ա։ 5, 17։

Ի Տե՛ս Գոր։ ե։ 22։

Ի Թես։ ժբ։ 6։ Բ Մն։ իգ։ 5։ Գլ։ ե։ 11, 12։ 14։ ժ։ 1։

603

Ի Դն։ խա։ 46։ Հմր 5։

Հգ Թագ։ ժ։ 1։

Ի Գլ։ գ։ 28։ Տե՛ս գլ։ ժ։ 1։

Ն · Ք · ՂԲ · 603

ԳԼ · Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնա-
լով՝ խոսամունչներով ու սպառնալիքներով
կը պահանջէ Քաղդեացիներէն՝ որ զանիկայ իրեն
պատմեն · 10 որոնք իրենց անյաջողակութիւ-
նը խոստովանելով՝ մեռնելու կը դատապար-
տուին : 14 Դանիէլ քիչ մը պայմանաժամ
ձեռք բերելով՝ երազը կը գտնէ · 19 գՆա-
տուած կ'օրհնէ · 24 Թագաւորին առջեւը կը
տարուի : 31 Երազը , 36 ու անոր մեկնու-
թիւնը : 46 Դանիէլին յառաջանալը :

1 ՈՒ Նաբուգոդոնոսորին Թագաւո-
րութեանը երկրորդ տարին
Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ ,
ա ու անոր ոգին խռովեցաւ ու
2 բքունը փախաւ : ցԵւ Թագաւորը
հրամայեց որ մոգերը , հմայողները ,
կախարդները ու քաղդեացիները կան-
չեն , որպէս զի Թագաւորին իր
երազները պատմեն . և անոնք ե-
կան ու Թագաւորին առջեւը կայ-
նեցան :
3 Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ , Ե-
րազ տեսայ , ու իմ ոգիս կը խռովի
4 որ ան երազը գիտնամ : ՈՒ քաղ-
դեացիները Թագաւորին *Ասորերէն
ըսին , Ո՛վ Թագաւոր՝ յաւիտեան
ողջ կեցիր · ըսէ՛ երազը քու ծա-
ռաներուդ , ու մենք անոր մեկնու-
5 թիւնը իմացընենք : Թագաւորը
պատասխան տուաւ ու քաղդեա-
ներուն ըսաւ , †Բանը ինծմէ ելաւ .
Թէ որ երազը ու անոր մեկնու-
թիւնը ինծի չյայտնէք , գուք
է կտոր կտոր պիտի ըլլաք , ու ձեր
տուները աղբանոց պիտի ըլլան :
6 Ըհայց Թէ որ երազը ու անոր մեկ-
նութիւնը ինծի իմացընէք , ինծմէ
պարգեւներ , եւ տուրքեր ու շատ
պատիւ պիտի առնէք . ուրեմն
երազը ու անոր մեկնութիւնը ին-
7 ծի իմացուցէ՛ք : Անոնք նորէն
պատասխան տուին ու ըսին ,
Թագաւորը Թող ըսէ երազը իր
ծառաներուն , ու անոր մեկնու-
8 թիւնը իմացընենք : Թագաւորը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Ազէկ գիտեմ որ դուք ըժամանակը
ծախու կ'առնէք , վասն զի կը
տեսնէք որ ‡բանը ինծմէ ելած է :
9 Բայց Թէ որ դուք երազը ինծի
չյայտնէք , Ձեզի համար մէկ
վճիռ կայ . վասն զի դուք մէկեր-
նիդ որոշեցիք որ իմ առջեւս սուտ
ու ապականեալ խօսք մը զրուցէք՝
մինչեւ որ ժամանակը փոխուի .
ուստի ըսէք ինծի երազը , որ
գիտնամ Թէ պիտի կարենաք ա-
նոր մեկնութիւնը իմացընել :
10 Քաղդեացիները Թագաւորին առ-
ջեւը պատասխան տուին ու ըսին ,
Երկրի վրայ անակ մարդ մը չկայ ,
որ կարող ըլլայ Թագաւորին պա-
հանջած բանը իմացընելու . անոր

Ն · Ք · ՂԲ · 603

համար ընաւ մէկ Թագաւոր մը ,
նախարար մը կամ իշխան մը
ասանկ բան պահանջած չէ մէկ
մոգէ մը կամ հմայողէ մը կամ
11 քաղդեայէ մը : Ու Թագաւորին
պահանջած բանը դժուար է , և
ուրիշ մէկը չկայ որ զանիկայ
Թագաւորին առջեւը իմացընէ ,
ֆբայց ելթէ աստուածները որ
մեզի հետ չեն բնակիր :
12 Ասոր վրայ Թագաւորը սրդողե-
ցաւ ու խիստ բարկացաւ , և հրա-
մայեց որ Բաբիլոնի բոլոր իմաս-
13 տունները կոտրին : Ու հրամա-
նը ելաւ , և իմաստունները կը
կոտրուէին . ու փնտռեցին Դա-
նիէլը ու անոր ընկերները որ մեռ-
14 ցընեն : Անատենը Դանիէլ
իմաստութեամբ ու խոհեմու-
թեամբ խօսեցաւ Թագաւորին
հպահճապետին Արիովքին հետ՝ որ
Բաբիլոնի իմաստունները կոտրե-
15 լու ելեր էր . Ու Թագաւորին
իշխանին Արիովքին խօսեցաւ ու
ըսաւ , Ինչո՞ւ համար ասոր հրամա-
նը Թագաւորին երեսէն արտոր-
նօք ելաւ . անատենը Արիովք
16 բանը Դանիէլին յայտնեց : Եւ
Դանիէլ մտաւ ու Թագաւորէն
խնդրեց որ իրեն ժամանակ տայ ,
որ մեկնութիւնը Թագաւորին ի-
17 մացընէ : Ու Դանիէլ իր տունը
գնաց , և ասոր բանը իր ընկերնե-
րուն՝ Անանիային , Միսայէլին ու
18 Ազարիային յայտնեց , Նոր աս
գաղտնիքին համար երկնից Աս-
տուածմէն գթութիւն խնդրեն ,
որպէս զի Դանիէլը ու անոր ըն-
կերները Բաբիլոնի միւս իմաս-
տուններուն հետ չկորսընցընեն :
19 Եւ գաղտնիքը ‡գիշերուան տե-
սիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուե-
ցաւ . ան ատենը Դանիէլ երկնից
20 Աստուածը օրհնեց : Դանիէլ խօ-
սեցաւ ու ըսաւ , ՃԱստուծոյ
անունը յաւիտենս յաւիտենից
օրհնեալ ըլլայ , Նվասն զի իմաս-
տութիւնը ու զօրութիւնը անորն
21 է . Եւ հատիններն ու ժամա-
նակները փոխողը , Թագաւոր-
ներ վերցընողը ու Թագաւորներ
դնողը անիկայ է . Հանիկայ ի-
մաստուններուն իմաստութիւն կու-
տայ , ու հանճարեղներուն՝ գիտու-
22 թիւն . ֆԽորունկ ու ծածկուած
բաները ինքը կը յայտնէ , ֊մութի
մէջ եղածը գիտէ , ու լոյսը անոր
23 քովը կը բնակի : Ես քեզի գո-
հութիւն ու փառք կը մատուցա-
նեմ , ով իմ Հայրերուս Աստուա-
ծը , որ ինծի իմաստութիւն ու
զօրութիւն տուիր . ու հիմա ինծի
գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ Հնդրե-

ա Ծն · խա · 8 : Գլ · դ · 5 :
բ Եսթ · զ · 1 : Գլ · զ · 18 :
ֆ Ծն · խա · 8 : Եզ · ե · 11 : Գլ · ե · 7 :
*Կամ՝ քաղդեարէն
գ դ Թագ · ա · 31 : Գլ · դ · 9 : ե · 10 : զ · 6 , 21 :
†Կամ՝ Հրամանը
է դ Թագ · ժ · 27 : Եզր · գ · 11 : Գլ · է · 29 :
ը Գլ · ե · 16 : ի Գլ · ե · 17 : Հմր 48 :
ը Եփես · ե · 16 :
‡Կամ՝ Հրամանը
ի Եսթ · դ · 11 :
ա Ծն · խա · 8 : Գլ · դ · 5 :
բ Եսթ · զ · 1 : Գլ · զ · 18 :
ֆ Ծն · խա · 8 : Եզ · ե · 11 : Գլ · ե · 7 :
է Ծն · լէ · 36 :
ը Մատ · ժբ · 19 :
ի Թուղ · ժբ · 6 : Ցոբ · լդ · 15 , 16 :
ձ Սաղ · ճժգ · 2 : ճժե · 18 :
ղ Երեմ · լբ · 19 :
ճ Գլ · է · 25 :
յ Ցոբ · ժբ · 18 : Սաղ · ցե · 6 , 7 : Երեմ · իէ · 5 : Գլ · դ · 17 :
ղ Ցակ · ա · 5 :
ն Ցոբ · ժբ · 22 : Սաղ · իե · 14 : Հմր 28 , 29 :
շ Սաղ · ճլթ · 11 , 12 : Երբ · է · 13 :
չ Գլ · ե · 11 , 14 : Ցակ · ա · 17 :
ռ Հմր 18 :

ն·ք·գբ· 603

ցինք , քանզի Թագաւորին բանը մեզի գիտցուցիր ։

24 Ուստի Դանիէլ Արիովքին առ- ջևը ելաւ , որն որ Թագաւորը դը- րեր էր Բաբիլոնի իմաստուններըը կորսնցընելու . գնաց ու անոր այս- պէս ըսաւ . Բաբիլոնի իմաստուն- ները մի՛ կորսնցներ , զիս Թա- գաւորին առջևը տար , ու մեկնու- թիւնը Թագաւորին իմացընեմ ։

25 Ան ատենը Արիովք արտորնօք Դա- նիէլը Թագաւորին առջևը հանեց , ու անոր այսպէս ըսաւ . Հրէաս- տանի գերիներէն մարդ մը գտայ , որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ

26 Թագաւորին ։ Պատասխան տուաւ Թագաւորը ու ըսաւ Դանիէլին , որուն անունը Բաղտասասար ը- բռաւ էր , կարո՞ղ ես դուն իմ տեսած երազս ու անոր մեկնու- թիւնը ինծի գիտցընելու ։

27 Դանիէլ Թագաւորին առջևը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թագաւորին հարցուցած գաղտնի- քը իմաստունները , հմայողները , մոգերը ու բաղդ նայողները Թա- գաւորին յայտնելու կարող չեն .

ւ Ծն·խ·տ· խա·16 ։ Ամր 18, 47 ։ Ամո՛ս·գ· 13 ։

28 Բայց երկինքի մէջ գաղտնիքները յայտնող Աստուած կայ , ու Նա- բուգոդոնոսոր Թագաւորին կը յայտնէ ինչ որ ետքի օրերը պիտի ըլլայ ։ Երազդ ու անկողնիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը ասիկայ է .

ու Ծն·խթ· 1 ։

29 Դուն՝ ով Թագաւոր՝ քու անկողնի- դիդ մէջը կը մտածէիր Թէ ապկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ . Ու գաղտ- նիքները յայտնողը ըլլալու բանը

ւ Ամր 22, 28 ։

30 քեզի գիտցուց ։ Եւ ես գաղտ- նիքը՝ չէ Թէ ամէն ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս համար ինծի յայտնուեցաւ , հապա մեկնութիւնը Թագաւորին գիտցը- նելու համար , և որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս ։

ղ Ամր 47 ։

31 Դուն՝ ով Թագաւոր՝ կը տեսնէիր որ ահա մէկ մեծ արձան մը կար . ասիկա մեծ ու խիստ պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր , և անոր

ա Տիտ Ամր 38, ըէ ։

32 երևոյթը ահաւոր էր ։ Այս ար- ձանին գլուխը զուտ ոսկիէ , անոր կուրծքը ու թևերը՝ արծաթէ ,

33 մէջքը ու ազդրերը պղնձէ , Սրունք- ները երկաթէ , ու ոտքերուն մէկ մասը՝ երկաթէ , ու մէկ մասը կաւէ

34 էր ։ Դուն կը տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ առանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու

35 զանոնք փշրեց ։ Ան ատենը եր- կաթը , կաւը , պղինձը , արծաթը ու ոսկին միասին փշրուեցան , և ամառուան կալերուն Համդէնն պէս եղան . ու հովը զանոնք տարաւ , ու տեղ մը չը- գտնուեցաւ . բայց արձանը զար- նող քարը լեռ մը եղաւ , ու ամէն երկիրը լեցուց ։

ն·ք·գբ· 603

36 Երազը ասէ , ու թագաւորին առջևը անոր մեկնութիւնը ըսենք ։

37 Դուն թագաւոր՝ դուն թագա- ւորաց թագաւոր ես ։ Վասն զի երկնից Աստուածը քեզի թագա- ւորութիւն , կարողութիւն , զո-

38 րութիւն ու պատիւ տուեր է ։ Եւ մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած տեղերուն մէջ՝ դաշտի գազանները ու երկինքի թռչունները քու ձեռ- քդդ տուեր է , և անոնց ամէնուն վրայ քեզ իշխան դրեր է ։ Դան ոսկի

ա Ամր 32 ։

39 գլուխը դուն ես ։ Ու քեզմէ ետքը

բ Գլ·ե·28, 31 ։

Դ ուրիշ թագաւորութիւն մը պիտի ելլէ զքեզմէ ցած , ու պղնձէ ուրիշ երրորդ թագաւորու-

գ Ամր 32 ։

Թիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի

40 տիրէ ։ Եւ չորրորդ թագաւորու- Թիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի ըլլայ . Քանի որ երկաթը ա- մէն բանը կը փշրէ ու կը մանրէ , ասիկայ ալ ասոնց ամէն բաները կոտ- րող երկաթին պէս փշրելով պի-

դ Գլ·է·7, 23 ։

41 տի կոտրէ ։ Եւ որովհետև ոտքերը ու մատները՝ մէկ մասը բրուտի կա- ւէ ու մէկ մասը երկաթէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի բաժ- նուի , բայց երկաթի պնդութենէ բան պիտի ունենայ , քանզի եր- կաթը տղմուտ կաւի հետ խառնած

ե Ամր 33 ։

42 տեսար ։ Ու ոտքերուն մատերը՝ մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ ըլլալը Աստուած է որ ան թագա- ւորութեանը մէկ մասը ամուր , ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ ։

43 Եւ տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տեսնելդ Աստուած է որ անոնք մարդոց սերունդին հետ պիտի խառնուին , բայց անոնք իրարու պիտի չփակչին , ինչպէս որ երկա- թը կաւին հետ չխառնուիր ։

44 Ու ան թագաւորներուն օրերը երկնից Աստուածը մէկ թագաւո- րութիւն մը պիտի հանէ , Որ անի- կայ յաւիտեան պիտի չաւերի , և աս թագաւորութիւնը ուրիշ ժողո- վուրդի պիտի չթողուի . Նախկայ աս բոլոր թագաւորութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հատցընէ , ու

զ Ամր 28 ։

է Գլ·դ·3, 34 ։ գ·26 ։ է·14, 27 ։ Մրք·գ· 7 ։ Ղու· ա·32, 33 ։

45 ինքը յաւիտեան պիտի մնայ ։ Ը- րովհետև դուն առանց ձեռքի լեռ- նէն կտրած քար մը տեսար , և ա- նիկայ երկաթը , պղինձը , կաւը , արծաթը ու ոսկին փշրեց , մեծ Աստուածը ասկէ ետքը ինչ ըլ- լալիքը Թագաւորին գիտցուց . ու երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկ- նութիւնը հաւատարիմ ։

է Ամր 34 ։ Ես·իը·16 ։

ը Տիտ Գոր· ժ·25 ։ ժգ· 12 ։ իը·6 ։

ա Ամր 45 ։ Գլ·ը·25 ։ Զաք·գ· 6 ։ բ Կոր· ե·1 ։ Երր· Թ·24 ։

Հ Սաղ·ա·4 ։ Ովս·ժգ· 3 ։

46 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր

Ն · ք · ՂՒ · 603

Թ Եզր · Ը 10 ։

թադաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ, ու Դանիէլին երկրպագութիւն ը-ընծայ, և հրամայեց որ ընծայ եւ ու ա-նոյշ հոտեր մատուցանեն անոր ։

47 Եւ թադաւորը Դանիէլին պա-տասխան տուաւ ու ըսաւ, Ի-րաւցընէ ձեր Աստուածը՝ ինքն է աստուածներուն Աստուածը, և թագաւորաց Տէրը, ու գաղտ-նիքները յայտնողը, քանզի դուն կարող եղար աս գաղտնիքը յայտ-նել։

48 Ապա թագաւորը մեծցուց Դանիէլը, եւ անոր շատ մեծ պարգեւներ տուաւ, և զա-նիկայ Բաբիլոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ, ու Բաբիլոնի բոլոր իմաստնոց գլխաւորութիւն

49 վրայ իշխան դրաւ։ Եւ Դանիէլ թագաւորէն խնդրեց, Եւ ան Բաբի-լոնի գաւառին գործոցը վրայ Սեդ-րաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը դրաւ. ու Դանիէլ թագաւորին դուռն էր ։

Ք Էսթ · ը · 19, 21 · գ · 2 ։

Գ Լ · Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր Դուրայի մէջ ոսկիէ արձան մը կանգնեցուց՝ անոր նուագարանները կ'լսէ ։ 8 Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վը-րայով ամբաստանութիւնէ կ'երկայ թագաւո-րին, բսելով թէ արձանին երկրպագութիւն չեն ըներ ։ 13 Երբոր անոնց ապառնալիքները կ'ըսէ, անոնք Տամարգակութեամբ կը դատա-նեն Հմմարատութիւնը ։ 19 Աստուած կը փրկէ զանոնք Հնոցին մէջէն ։ 26 Նաբուգոդոնոսոր եղած Տրաքը տեսնելով՝ զԱստուած կ'օրհնէ ։

ԵՒԲ 580

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ՄԿ ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր բարձրութիւնը վաթսուն կան-գուն ա՝ լայնութիւնը վեց կան-գուն. զանիկայ Բաբիլոնի գաւառը՝

2 Դուրա դաշտին մէջ կանգնեց։ Եւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը հրա-ման խրկեց՝ կուտակալները, նահա-պարներն, կառավարիչները, դա-տաւորները, դանձապետները, խորհրդականները, օրէնսդէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին

3 նաւակատիքին գան ։ Ան ատենը կուտակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, դանձապետները, խորհրդականնե-րը, օրէնսդէտները ու գաւառ-ներուն բոլոր իշխանները Նաբու-գոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին նաւակատիքին ժողվուե-ցան, ու Նաբուգոդոնոսորին կանգնած արձանին առջեւը կայնե-ցան ։

4 Եւ մունետիկը ուժով կը կան-չէր, Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ՝ ձեզի կը զրուցուի.

5 Երբոր փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, տաւիղին, տիկին ու

Ն · ք · ՂՒ · ԵՒԲ 603

ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսէք, Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի պա-ձանին առջեւը իյնաք, ու երկրպա-

6 գութիւն ընէք. Եւ ով որ չիյ-նայ ու երկրպագութիւն չընէ, նոյն ժամուն Բորբոքած կրակի

Բ Տես Երեմ. ԻԹ · 22 ։ Ցաքս. ԺԹ · 15 ։

7 Հնոցին մէջը պիտի նետուի ։ Ուս-տի երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին, սրինգին, քնարին, ջու-թակին, տաւիղին ու ամէն տե-սակ նուագարաններուն ձայնը լսե-ցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգե-րը ու լեզուները կ'իյնային, և Նա-բուգոդոնոսոր թագաւորին կանգ-նած ոսկի արձանին երկրպագու-թիւն կ'ընէին ։

8 Ուստի ան ատենը քանի մը Քաղդեացի մարդիկ Հմատեցան, ու Հրէաներուն վրայով ամբաս-

Է Եզր · Է · 12 ։

9 տանութիւն ըրին. Նաբուգոդոնո-սոր թագաւորին իսկեցան ու ը-սին, Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան

Ը ԳԼ · ը · 4 ։ Ե · 10 ։ Է · Ճ, 21 ։

10 ողջ կեցիր. Դուն՝ ով թագաւոր՝ հրաման ըրիր որ ամէն մարդ որ փո-ղին, սրինգին, քնարին, ջութա-կին, տաւիղին, տիկին և ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին

11 երկրպագութիւն ընէ. Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նե-

12 տուի ։ Ի-հանի մը Հրէայ մար-դիկ կան, որոնք դուն Բաբիլո-նի գաւառին գործոցը վրայ դը-րիր, Շատրաք Մեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով ։ ասոնք մարդիկը քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ով թագաւոր. քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ը-ներ ։

Բ ԳԼ · բ · 49 ։

13 Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր զրտմութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաք-քը ու Աբեդնագովը բերուն. ուստի ան մարդիկը թագաւորին առջեւը

14 բերին ։ Պատասխան տուաւ Նա-բուգոդոնոսոր ու անոնց ըսաւ, Ո՛վ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնա-գով, իսորհրդով է որ իմ աստուած-ներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն

15 չէք ըներ ։ Հիմա թէ որ պատ-րաստ էք՝ փողին, սրինգին, քնա-րին, ջութակին, տաւիղին, տի-կին ու ամէն տեսակ նուագարան-ներուն ձայնը լսած ատենիդ՝ իյ-նալու ու իմ շինած արձանիս եր-կրպագութիւն ընելու, ապէ. բայց թէ որ երկրպագութիւն չը-նէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրա-կի հնոցին մէջը պիտի նետուիք.

— ԳԼ · գ · 1 ։ գ · 25 ։

Ն · ք · դԲ · Իբր 580

ՂԵԼ · ե · 2 ։ դԹագ · ԺԲ · 35 ։

Ի ՏՅՈ Մատ · ԺԲ · 19 ։

ԵՒ ՈՎ Է ԱՆ Աստուածը որ ձեզ իմ ձեռքս պիտի ազատէ ։

16 Պատասխան տուին Սեդրաք , Միսաք ու Աբեդնադով , ու Թագաւորին ըսին ։ Ո՛վ Նաբուգոդոնոսոր՝ Հաս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու Հարկաւորութիւն

17 Թիւն մը չունինք ։ Ահա մեր պաշտած Աստուածը մեզ բորբոքած կրակի Հոցէն ազատելու կարող է · քու ձեռքդ ալ Ի՛ր պիտի ազատէ

18 տէ , ո՛վ Թագաւոր ։ Ապա Թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ո՛վ Թագաւոր , որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր , և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ ։

19 Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ , ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդնադովին վրայ , և պատասխան տալով հրամայեց որ Հոցը վառելու սովորութենէն եօթնապատիկ աւելի

20 վառեն · Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնադովը կապեն , ու բորբոքած կրակի

21 Հոցին մէջը նետեն ։ Ան ատեն այս մարդիկը իրենց անդրավարտիքներովը , բաճկոններովը , վերարկուներովը ու ամէն հանդերձներովը կապեցին , ու բորբոքած կրակի Հոցը

22 նոցին մէջը նետեցին ։ Եւ Թագաւորին հրամանը տիպողական ըլլալուն ու Հոցը շատ տաքցած ըլլալուն համար , Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնադովը վերցնող մարդիկները կրակին բոցը սպաննեց ։

23 Եւ այս իրեք մարդիկը՝ Սեդրաք , Միսաք ու Աբեդնադով կապուած ինկան բորբոքած կրակի Հոցին մէջը ։

24 Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ապշած՝ արտորօք ոտք եղաւ , իր խորհրդականներուն խօսեցաւ ու ըսաւ , Մենք կրակին մէջ իրեք կապուած մարդ չնետեցինք · անոնք պատասխան տուին ու Թագաւորին ըսին , Ա՛յո , ո՛վ

25 Թագաւոր ։ Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ահա ես չորս կին մէջ չորս արձկուած մարդ կը տեսնեմ որ կը քալեն , անոնք ա՛մենևին վնաս մը չեն քաշեր · ու չորրորդին դէմքը Աստուածներու

26 որդիի մը կը նմանի ։ Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր բորբոքած կրակի Հոցին դրանը մօտենալով խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաները՝ Սեդրաք , Միսաք և Աբեդնադով՝ դուրս եկէք ու հո՛ս եկէք ։ Ան ատեն

ԵՒ Ս · ԽԳ · 2 ։

Ի ՅՈՐ · Ա · 6 ։ ԼՈ · 7 ։ ՅԱԳ · ԼԴ · 7 ։ ՀՄԻ 28 ։

բաք , Միսաք ու Աբեդնադով կրաց

27 կին ու ելան ։ Եւ կուսակալները , նախարարները ու կառավարիչները ու Թագաւորին խորհրդականները ժողվուեցան , և տեսան որ մարդիկները , ո՛ր անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չտիրեց , ու անոնց գլխուն մէկ մազը չխանձեցաւ , ու անոնց անդրավարտիքները դոյներնին չնետեցին . անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար ։

28 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր ու ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդնադոյին Աստուածը , որ իր հրեշտակը խրկեց , ու իր ծառաները ազատեց · վասն զի Հանոր ապաւինելով՝ Թագաւորին խօսքը անարդեցին , ու իրենց մարմինները կրակի տուին , որպէս զի իրենց Աստուածէն զատ՝ ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն

29 ու երկրպագութիւն չընեն ։ Ընդ ևս հրաման կու տամ որ ամէն ժողովուրդ , ազգ ու լեզու , որ Սեդրաքին , Միսաքին ու Աբեդնադոյին Աստուածոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ , Ի կտոր կտոր ըլլայ , ու անոր տունը աղբանոց ըլլայ · Ծ վասն զի ուրիշ աստուած չկայ , որ կա-

30 րող ըլլայ այսպէս ազատելու ։ Ան ատենը Թագաւորը առնի մեծցուց Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնադովը Բարիլոնի գաւառին մէջ ։

Ն · ք · դԲ · Իբր 580

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր կը խոստովանի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը · 4 կը խօսի իր երազին վրայով , որ մոգերը չէին կրցեր մեկնել ։ 8 Դանիէլ երազը կը լսէ · 19 զանիկայ կը մեկնէ ։ 28 Երազին կատարուելուն պատմութիւնը ։

Իբր 570

1 Նաբուգոդոնոսոր Թագաւոր՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող Ժողովուրդներուն , ազգերուն ու լեզուներուն . Ձեր խաղաղութիւնը

2 շատնայ ։ Իմ առջև հաճոյ երեւցաւ որ Ի բարձրեալ Աստուծոյն Ի նշանները ու հրաշքները

3 ը յայտնեմ ։ Ի Անոր նշանները ի՛նչ մեծ , ու հրաշքները ի՛նչ զօրաւոր են . անոր Թագաւորութիւնը Ժ յաւիտենական Թագաւորութիւն է , ու անոր իշխանութիւնը դարէ Ի դար կը մնայ ։

4 Ես Նաբուգոդոնոսորս երբոր իմ տանս մէջ հանգիստ էի , ու պալատիս մէջ կը զուարճանայի , Լրագ տեսայ , որ զիս վախցուց · Ի և անկողնիս վրայ իմ մտորմունքներս ու իմ գլուխս տեսիլքները զես

5 տիս մէջ կը զուարճացնայի , Լրագ տեսայ , որ զիս վախցուց · Ի և անկողնիս վրայ իմ մտորմունքներս ու իմ գլուխս տեսիլքները զես

6 Հրամայեցի ինձ ։ Բաւտի Բարիլոնին բոլոր իմաստուններն իմ առջև բերելու Հրաման ըրի , որ ա-

Ժ Երր · Ժա · 34 ։

Ի Ծագ · Լդ · 7 , 8 ։ Երեմ. ԺԷ · 7 ։ Տե՛ս գԼ · գ · 22 , 23 ։

Ը ԳԼ · գ · 26 ։

Ի ԳԼ · բ · 5 ։ Ծ ԳԼ · գ · 27 ։

Ա ԳԼ · գ · 4 ։ գ · 25 ։

Բ ԳԼ · գ · 26 ։

Գ ԳԼ · գ · 27 ։

Դ Հմր 34 ։ ԳԼ · բ · 44 ։ գ · 26 ։

Ե ԳԼ · բ · 28 , 29 ։

Զ ԳԼ · բ · 1 ։

Ն·Բ·ՂԲ· ԼԲԲ 570

Ե ԳԼ·Բ·2։

Ը ԳԼ·Ա·7։

Ի Ես·կգ· 11։ ՀՄր 18։ ԳԼ·Բ·11։ Ե·11, 14։

Ք ԳԼ·Բ·48։ Ե·11։

Ի Եզեկ·լ· 3, ՃՃ։ ՀՄր 20։

Լ Եզեկ·ԺԵ· 23։ լ·6։ Տես Ոզ· Է·20։

Խ Բ Օր·ԼԳ· 2։ Սաղ· ՃԳ·20։ ՀՄր 17, 23։ ԳԼ·Ը·13։ Զաք·ԺԳ· 5։ Յուդ· 14։

* Քաղէ· պահապան ու սուրբ մը

Ֆ Մատ·Գ· 10։

Ի Եզեկ·լ· 12։

Հ ԳԼ·ԺԲ·7։

Ն Սաղ·Թ· 16։

Ղ ԳԼ·Բ·21։ Ե·21։ ՀՄր 25, 32։

7 դիտցընեն։ Եւ ան տեսը մոգերը, հմայողները, քաղդեացները ու բաղդատ-
նայողները եկան, ու ես երազը ա-
նոնց առջեւը ըսի, բայց անոնք
չկրցան մեկնութիւնը ինծի դիտ-
8 ցընել։ Ու վերջապէս Դանիէլ
առջեւս եկաւ, (որուն անունը իմ
աստուծոյս անունանը համեմատ
9 Բաղտասասար է) ու որուն
ներսի դին սուրբ աստուածներուն
հոգին կայ, ու անոր առջեւը երա-
զը պատմեցի ու ըսի, Ով Մոգերուն
իշխանը Բաղտասասար, որովհետեւ
գիտեմ որ քու ներսի դիդ սուրբ
աստուածներուն հոգին կայ, ու
քեզի բնաւ մէկ գաղտնիք մը նե-
ղութիւն չտար, ահա տեսած երա-
զիս տեսիլքները, ու դուն անոնց
մեկնութիւնը ըսէ։
10 Իմ անկողնիս մէջ գլխուս տե-
սիլքները ասոնք էին. Ես կը տես-
նէի որ ահա երկրին մէջ ծառ մը
11 էր։ Ան ծառը մեծցաւ և ու-
ժովցաւ, ու անոր բարձրութիւնը մեծ
12 նուէր։ Անոր տերեւները գեղեցիկ,
ու պտուղը առատ էր, և անոր
վրայ ամենուն համար կերակուր
կար. և դաշտի անասունները անոր
շուքին տակը կը նստէին, ու եր-
կինքի թռչունները անոր ոստերուն
վրայ կը բնակէին, և ամէն մարմին
13 անկէ կը կերակրուէր։ Անկողնիս
վրայ գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը
տեսնէի որ ահա երկինքէն Ի* սուրբ
14 պահապան մը իջաւ. Անիկայ ու-
ժով կանչեց ու ասանկ ըսաւ.
Ծառը կտրեցէք, ու ոստերը մէկ-
դի հանեցէք. տերեւները թօթա-
փեցէք ու պտուղները ցրուեցէք.
անոր տակէն անասունները՝ ու
ոստերէն թռչունները փախչին.
15 բայց արմատներուն բունը երկրի
մէջ թողուցէք, ու երկաթէ և
պղնձէ կապանքով դաշտի խոտե-
րուն մէջը ըլլայ, ու երկինքին
ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը
անասուններու հետ երկրի խոտին
16 մէջ ըլլայ. Անոր սիրտը մարդու
սրտէն փոխուի, ու անոր անասու-
նի սիրտ տրուի, և անոր վրայէն
17 եօթը ժամանակ անցնի։ Ա՛ս
բանը պահապաններուն յՀրամոյն է,
ու աս խնդիրը սուրբերուն խօս-
քովն է. Որպէս զի ապրողները
գիտնան Ղէթ Բարձրեալը կը տիրէ
մարդոց թագաւորութեանը վրայ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ,
ու անոր վրայ մարդոց անարգը կը
18 դնէ։ Ես Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորս աս երազը տեսայ, ու
դուն՝ ով Բաղտասասար՝ անոր
մեկնութիւնը ըսէ. քանի որ իմ
թագաւորութեանս բոլոր խնամ-
տուները կարող չեղան անոր մեկ-
նութիւնը ինծի դիտցընել. բայց
դուն կարող ես, քանզի քու ներ-
սի դիդ սուրբ աստուածներուն հո-
գին կայ։
19 Ան ատեն Դանիէլ՝ որուն ա-
նունը Բաղտասասար էր, †մէկ ժա-
մու չափ" հիացած մնաց. ու անոր
խորհուրդները զանիկայ խռովեցու-
ցին։ Պատասխան տուաւ թա-
գաւորը ու ըսաւ, Ով Բաղտա-
սասար երազը կամ անոր մեկնու-
թիւնը քեզ չխռովեցընէ. պատաս-
խան տուաւ Բաղտասասար ու ը-
սաւ, Ով տէր իմ, երազը՝ քեզ
ատողներուն ու անոր մեկնու-
թիւնը քու թշնամիներուդ ըլլայ։
20 Ան տեսած ծառդ որ մեծցաւ և
ուժովցաւ, ու անոր բարձրութի-
նը մինչև երկինքը հասաւ, ու անի-
կայ բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր,
21 Եւ անոր տերեւները գեղեցիկ, ու
պտուղը առատ էր, ու անոր վրայ
ամենուն համար կերակուր կար,
անոր տակը դաշտի անասունները
կը բնակէին, ու անոր ոստերուն
22 վրայ երկինքի թռչունները կը կե-
նային, "Անիկայ դուն ես՝ ով
թագաւոր, որ մեծցար և ուժով-
ցար. և քու մեծութիւնդ բարձ-
րացաւ, ու մինչև երկինքը հասաւ,
ու քու իշխանութիւնդ մինչև
23 երկրիս ծայրերը հասաւ։ Եւ որով-
հետեւ թագաւորը մէկ սուրբ պա-
հապան մը տեսաւ որ երկինքէն ի-
ջաւ, ու ըսաւ, Ծառը կտրեցէք
ու զանիկայ աւրեցէք, բայց անոր
արմատներուն բունը երկրի մէջ
թողուցէք, ու երկաթէ և պղնձէ
կապանքով դաշտի խոտերուն մէջ
ըլլայ, ու երկինքին ցօղովը թրջ-
ուի, և անոր բաժինը դաշտի ան-
ասուններուն հետ ըլլայ, մինչև որ
անոր վրայէն եօթը ժամանակ անց-
24 նի. Ա՛ս է մեկնութիւնը՝ ով թա-
գաւոր, և աս է Բարձրելոյն վճիռը՝
որ իմ թագաւոր տիրոջս վրայ
25 հասած է. "Քեզ մարդոց մէջէն
պիտի վռընտեն, և քու բնակու-
թիւնդ դաշտի անասուններուն
հետ պիտի ըլլայ. ու քեզ պիտի
թողուն որ արջառներու պէս խոտ
ուտես, ու երկինքին ցօղովը թրջ-
ուիս. և քու վրայէդ եօթը ժա-
մանակ պիտի անցնի, "մինչև որ
գիտնաս Թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ,
ու Հզանիկայ իր ուզածին կու
26 տայ։ Եւ որ ըսուեցաւ Թէ ան

Ն·Բ·ՂԲ· ԼԲԲ 570

Ֆ Ծն·խա· 8, 15։ ԳԼ· Ե·8, 15։

Յ Հմր 8։

Յ Հմր 8։

† կամ՝ ժամանակ մը

Ն Տես Բ Թագ·ԺԸ· 32։

Ղ Հմր 10, 11, 12։

" ԳԼ·Բ·38։

Ղ Երեմ·ԽԷ· 6, 7, 8։

Գ Հմր 13։

Ղ ԳԼ·Ե·21։

" Հմր 32։ ԳԼ·Ե·21։ ՃՃ։

" Հմր 17, 32։ Սաղ·Ճ· 18։

Վ Երեմ·ԽԷ· 5։

ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի , ու Ե որ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ձանչնալիդ եղար ,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պի-
27 տի հաստատուի : Անոր համար՝
սո թագաւոր , թող իմ խրատս
քեզի հաճոյ երևնայ . քու մեղքե-
րըդ արդարութեամբ , ու քու ան-
օրէնութիւններդ *ապատներուն
ողորմելով *մկրտի ձգէ . գուցէ
Հանգստութիւնդ երկրննայ :
28 Աս ամէնը Նաբուդոդոնոսոր
29 թագաւորին վրայ եկաւ : Տաս-
ուերկու ամիսէն ետքը երբոր Բա-
բիլոնի թագաւորութեանը պալա-
30 տին վրայ կը ձեմէր , թագաւորը
Խօսեցաւ ու ըսաւ , Աս չէ՞ ան
մեծ Բաբիլոնը՝ որ ես իմ զօրու-
թեամբս ու կարողութեամբս իմ
մեծութեանս փառքին համար
թագաւորութեան տուն շինեցի :
31 Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին
բերանն էր , Հերկինքէն ձայն մը
իջաւ , քեզի կ'ըսուի , ով Նաբու-
դոդոնոսոր թագաւոր , թագաւո-
32 րութիւնը քեզմէ դնաց . Ու Հքեզ
մարդոց մէջէն պիտի վռընտեն , և
քու բնակութիւնդ դաշտի անա-
սուններուն հետ պիտի ըլլայ , քեզ
պիտի թողուն որ արջառներու պէս
խոտ ուտես , ու քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի , մինչև որ
դիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ բարձրեալը կը տիրէ ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ :
33 Նոյն ժամուն մէջ աս խօսքը Նա-
բուդոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ , ու մարդոց մէջէն վռընտուե-
ցաւ , ու արջառներու պէս խոտ
կ'ուտէր , և անոր մարմինը երկինքին
ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ
մազերը արծիւներու Էվոաբրե-
րած պէս՝ ու ղղումնդները թռու-
չուններու Հանդերձած պէս եր-
կընցան :
Հմր 26 :
իրը 563
34 Եւ Հան օրերուն վերջը ես Նա-
բուդոդոնոսոր աչքերս երկինքը
վերցուցի , ու խելքս ինծի դար-
ձաւ , և Բարձրեալը օրհնեցի , ու
զովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ
Հոր յաւիտեան կենդանի է , ու
անոր իշխանութիւնը Ցյաւիտե-
նական իշխանութիւն է , և անոր
Թագաւորութիւնը դարէ Ի դար
35 կը մնայ : Ու Հերկրիս բոլոր բնա-
կիչները ոչինչի պէս կը սեպուին .
և Հանիկայ երկնից զօրքերուն մէջ
ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր
ուզածը կը գործէ . ու Տանոր
ձեռքին դէմ դնող , կամ անոր
36 Ե՞նչ կ'ընես ըսող չկայ : Ան
ատենը խելքս ինծի դարձաւ , Ու
իմ թագաւորութեանս պատուոյն
հետ իմ փառքս ու մեծվայելչու-
թիւնս ինծի դարձաւ , և իմ
խորհրդականներս ու մեծամեծ-
ներս ինձ փնտռեցին , ու իմ թա-
գաւորութեանս մէջ հաստատուե-
ցայ . և Հինծի աւելի մեծ վեհա-
փառութիւն տրուեցաւ :
37 Հիմա ես Նաբուդոդոնոսորս
երկնից Թագաւորը կը գովեմ , կը
բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ ,
ինչու որ Ըանոր բոլոր գործքերը
ճշմարտութիւն , ու ճամբաները
իրաւունք են , Ե ու անիկայ կա-
րող է ամբարտաւանութեամբ քա-
լողները ցածցընելու :

ԳԼ · Ե

1 Բադտասարին ամբարիշտ խնճոյքը : 5 Ձեռ-
քի մը գրուածը՝ որ կախարդները չեն կրնար
կարդալ , թագաւորին սոսկալի խռովութիւն
կը պատճառէ : 10 Թագուհիին խրատովը
Դանիէլ կը բերուի . 17 որ թագաւորին
ամբարտաւանութիւնը ու կռապաշտութիւնը
յանդիմանելով , 25 կը կարդա ու կը մեկնէ
անոր ուզածը : 30 Թագաւորութիւնը Մա-
բաց ձեռքը կ'անցնի :

իրը 538
1 Բադտասար թագաւորը իր մեծա-
մեծներէն հազար հոգիի Հմեծ
կոչունք րրաւ , ու հազարին առ-
2 ջևը գինի խմեց : Ու երբոր Բազ-
տասար գինիէն զուարթացաւ ,
հրամայեց որ Ե իր †հօրը Նաբու-
դոդոնոսորին Երուսաղեմի տաճա-
րէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ
անօթները բերուին , որպէս զի Թա-
գաւորը ու իր մեծամեծները , իր
կնիկները ու հարճերը անոնցմով
3 խմեն : Ուստի Երուսաղէմ եղող
Աստուծոյ տանը տաճարէն հա-
նուած ոսկի անօթները բերին ,
և Թագաւորը ու իր մեծամեծնե-
րը , իր կնիկները ու հարճերը
4 անոնցմով խմեցին : Անոնք գինի
խմեցին , Հու ոսկիէ , արծաթէ ,
պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քարէ
աստուածները գովեցին :
5 Ժնոյն ժամուն մէջ մարդու
ձեռքի մատեր ելան , ու աշտանա-
կին դիմացը՝ Թագաւորական պա-
լատին պատին ծեփին վրայ գրե-
ցին . և Թագաւորը ան գրող ձեռ-
6 քին Թաթը տեսաւ : Ան ատե-
նը Թագաւորին դոյնը փոխուե-
ցաւ , ու անոր խորհուրդները զա-
նիկայ խռովեցուցին , այնպէս որ
մէջքին յօդուածները կը քա-
կուէին , ու Հծունկերը իրարու
7 կը զարնէին : Ըթագաւորը բարձ-
րաձայն աղաղակեց որ Հմնայող-
ները , քաղդեացիները ու բաղդ նա-
յողները բերեն . Թագաւորը Բա-
բիլոնի իմաստուններուն խօսեցաւ
ու բսաւ , Ո՛վ որ աս գիրը կար-
դայ ու մեկնութիւնը ինծի ի-

Ն · ք · գՀ · իրը 570

Ժաղ · խա · 1 , ՁԸ ։
* Կ՚ասէ

Ը Թագ · իա · 29 ։

Ա Ստահ. ժգ · 18 ։ ԳԼ · Ե · 20 ։

ԳԼ · Ե · 5 ։ Տես Ղբ · ժբ · 20 ։
Հմր 24 ։

իրը 569
Հմր 25 ։

Հմր 26 ։
իրը 563
ԳԼ · ժբ · 7 ։ Յայտ · գ · 10 ։
Սաղ · ժ · 16 ։ ԳԼ · բ · 44 ։ Ե · 14 ։ Միք · գ · 7 ։ Ղբ · ա · 33 ։
Եբ · ի · 15 , 17 ։
Սաղ · ճԺե · 3 ։ ՃԼի · 6 ։
Ցոր · ԼԳ · 29 ։
Ցոր · Թ · 12 ։ Ես · իե · 9 ։ Հբ · ռամ · Թ · 20 ։
Հմր 26 ։

Ն · ք · գՀ · իրը 563

Ց Տես Ցոր · խբ · 12 ։

Ը Սաղ · ԼԳ · 4 ։ Ցայտ · ժե · 3 ։ ժգ · 7 ։
Ը Եզ · ժբ · 11 ։ ԳԼ · ե · 20 ։

Ե ԳԼ · ա · 2 ։ Տես Երեմ · ծբ · 19 ։
† Ալ՝ նախա-Հօրը · Հմր 11 , 13 ։ Բ Թագ · Թ · 7 ։ Բ Մն · ժե · 16 ։ Երեմ · իե · 7 ։

Ե Ցայտ · Թ · 20 ։

Ը ԳԼ · գ · 31 ։

Ե Նա · բ · 10 ։
Ղ ԳԼ · բ · 2 ։ գ · 6 ։
Ե Եա · իե · 13 ։

մացընէ , ծիրանի պիտի հագնի ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պիտի դրուի , ու թագաւորութեան- նը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլ- 8 լայ : Ուստի թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան , բայց գիրը կարդալու ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին դիտցընելու կարող 9 չեղան : Ան ատենը բաղտասար թագաւորը սաստիկ ի խռովեցաւ ու երեսին դոյնը փոխուեցաւ . անոր մեծամեծներն ալ սարսափե- ցան :

10 Եւ թագուհին թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ կոչունքին տունը եկաւ , ու թագուհին խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ թագաւոր՝ յաւի- տեան ողջ կեցիր . քու խորհուրդ- ներդ քեզ չխռովեցընեն , ու ե- 11 րեսիդ գոյնը չփոխուի . Ք-քու թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ , ու անոր ներսի դին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ , և քու հօրդ օրերը անոր վրայ լոյս , հանճար , ու աստուծոյ իմաս- տութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ , և քու հայրդ Նա- բուգոդոնոսոր թագաւորը զանի- կայ Ե մոգերուն , հմայողներուն , քաղդեացիներուն ու բաղդ նայող- 12 ներուն վրայ իշխան դրաւ : Ի քան- զի աս Մարդոքէ քովը այսինչ Դա- նիելին՝ որուն անունը թագաւորը Բաղտասասար դրաւ , դերազանց հոգի , գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու , առեղծուած- ները յայտնելու ու դժուարին ինդիրները լուծելու . հիմա Դա- նիէլ թող կանչուի , ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ :

13 Ան ատենը Դանիէլ թագաւո- րին առջևը տարուեցաւ . թագա- ւորը խօսեցաւ ու Դանիելին ը- սաւ , Իմ թագաւոր հօրս Հրէ- աստանէն բերած Հրէաստանի գե- րիներէն եղող Դանիէլը դուն ես . 14 Ես քեզի համար լսեցի որ հոգին կայ , և քու բովդ լոյս , հանճար ու դերազանց իմաստու- 15 թիւն կը գտնուի : Ու հիմա իմ առջևս իմաստուններ ու հմայող- ները բերուեցան , որ աս գրուածը կարդան ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընեն . բայց անոնք չկրե- ցան աս խօսքին մեկնութիւնը իմա- 16 ցընել . Ու ես քեզի համար լսեցի որ մեկնութիւններ տալու , ու դը- ժուարին ինդիրներ լուծելու կա- րող ես . Հիմա թէ որ դուն ան գրուածը կարդալու , և անոր մեկ- նութիւնը ինծի գիտցընելու կարող

ըլլաս , ծիրանի պիտի հագնիս , և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ պիտի դրուի , ու թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս :

17 Ան առենը Դանիէլ պատասխան տուաւ ու թագաւորին առջևը ըսաւ , քու պարգևներդ քեզի ըլ- լան , ու ուրիշին տուր . բայց ես ան գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ , ու մեկնութիւնը 18 անոր դիտցընեմ : Ո՛վ թագաւոր՝ Բարձրեալ Աստուածը քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին թագաւորու- թիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու 19 փառք տուաւ . Եւ անոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր ժողովուրդ- ները , ազգերը ու լեզուները անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնա- յին . անիկայ ուզածը կը մեռց- նէր և ուզածը ողջ կը թողուր . անիկայ ուզածը կը բարձրացընէր 20 և ուզածը կը ցածցընէր : Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ , ու անոր հոգին ամբարտաւանու- թեամբ կարծրացաւ , իր թագա- ւորութենէն աթոռէն ինկաւ , ու 21 պատիւը անկէ առնուեցաւ . Եւ անիկայ Ադամդոց որդիներուն մէ- ջէն վռնտուեցաւ , ու անոր սիր- տը անառնոց պէս եղաւ , և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ . արջառներու պէս խոտ կը կերցընէին անոր , ու անոր մար- մինը երկինքին ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ դիտցաւ Թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձ- րեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ : 22 Ու դուն՝ ով Բաղտասար անոր որ- դին՝ Ադու սիրտդ չխոնարհեցուցիր , 23 Թէև ասոնք ամէնը գիտցար . Ո՛հապա երկնից Տէրոջը դէմ քեզ բարձրա- ցուցիր , ու անոր տանը անօթները քու առջևդ բերին . և դուն ու քու մեծամեծներդ , քու կնիկներդ ու հարճերդ անոնցմով գինի խմե- ցիք . և դուն արծաթէ , ոսկէ , պղնձէ , երկաթէ , փայտէ ու քա- րէ չկռաց աստուածները գովե- ցիր , Ադորոնք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն , ոչ ալ բան մը գիտեն . և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու շունչդ , ու որուն են քու ամէն 24 ճամբաներդ , չփառաւորեցիր . Ա- նոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն իրկուեցաւ , ու աս գրուա- 25 ծը գրուեցաւ : Եւ գրուած գիրը ասիկայ է . * ՄԱՆԷ , ՄԱՆԷ , ԹԵ- 26 ԿԷԼ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ " : Ա" խօսքին մեկնութիւնը աս է . Մանէ , Ա- տուած քու թագաւորութիւնդ համրեց ու զանիկայ վերջացուց : 27 Թեկէղ , կշռուեցար

Ն · Ք · ԳԲ · իբր 538

Ը Տես գԼ · գ · 2 :

Ի գԼ · բ · 27 ; դ · 7 :

Ա գԼ · բ · 1 :

Է գԼ · բ · 4 ; դ · 9 :

Ը գԼ · բ · 48 ; դ · 8, 9, 18 :

Ե գԼ · դ · 9 :

Զ գԼ · գ · 3 :

Է գԼ · ա · 7 :

Ղ Եզր · ԺԴ · 11, 12 :

Ձ Ժ · 7, 8 :

Ղ Ժ · 7 :

Ն · Ք · ԳԲ · իբր 538

Ի գԼ · բ · 6 :

Ա գԼ · բ · 37 ; 38 ; դ · 17 , 22 , 25 :

Ա Երեմ · իե · 7 ; գԼ · դ · 4 :

Ե գԼ · դ · 30 , 37 :

Ը գԼ · դ · 32 , ՃԱ :

Ժ գԼ · դ · 17 , 25 :

Ա Մ · ԼԴ · 23 ; ԼՂ · 12 ; Ղ Ժ · 3 , 4 :

Ա Սաղ · ՃԺԵ · 5 , 6 :

Ա Երեմ · ժ · 23 :

* Ցոյց տրուած , Համբառուած , կշռուած ու բաժնուած :

Ա Ցոր · լա · 6 ; Սաղ · կբ · 9 :

28 ու պակաս դառնուեցար ։ Փարէս , քո՛ թագաւորութիւնդ բաժնուեա՛ ցաւ և Մարաց ու Պարսից տը՛ րուեցաւ ։

29 Ան ատենը Բաղտասար հրաման՛ լեց , ու Դանիէլին ծիրանի հագ՛ ցուցին ու պարանոցը ոսկի մա՛ նեակ դրէ՛ն , և անոր համար մունե՛ տիկ կանչել տուին՝ որ թագաւո՛ րութեանը մէջ երրորդ իշխան ըլ՛ լայ ։

30 Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց Բաղ՛ տասար թագաւորը սպանուե՛ ցաւ ։ 31 Ու Մարաց Դարեհ Քաւ֊րը առաւ, երբոր վաթսունուերկու տարեկա՛ նի չափ էր ։

ԳԼ · Զ

1 Դանիէլ թագաւորութեանը երեսէն հրաման՛ նատարը կ՛ըլլայ · 4 մին հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին դէմ դաւաճանու՛ թեան խորհուրդ ընելով՝ մէկ կապաչտական վճիռ մը ձեռք կը բերեն ։ 10 Դանիէլ կ՛ամ՛ բաստանուի պատուիրանազանցութեան յան՛ ցուիրով , ու առիւծներուն գուբը կը ձգուի ։ 18 Դանիէլ կ՛ազատի · 24 իսկ անոր թշնամի՛ ները առիւծներէն կը պատառուին ։ 25 Թա՛ գաւորը հրամայագրով մը կը փառաւորէ զԱս՛ տուած ։

1 Դարեհին առջևը հաճոյ երեւցա՛ ցաւ որ Թագաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսակալներ դնէ , որոնք բոլորը թագաւորութեանը 2 մէջ բլլան · Եւ անոնց վրայ իրեք հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ էր · որպէս զի ան կուսակալները աստոյ հաշիւ տան , որ թագաւորին 3 վնաս չբլլայ ։ Ու աս Դանիէլ ֊ հրամանատարներէն և կուսա՛ կալներէն նախապատիւ էր , վասն զի անոր վրայ գերազանց հոգի կար ։ ու թագաւորը միտք ունէր որ դնէ՛կայ բոլոր թագաւորու՛ թեանը վրայ դնէ ։

4 Եւ հրամանատարները ու կու՛ սակալները թագաւորութեանը ֆորձ֊երես կողմէ Դանիէլին դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային , բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն մը գտնելու կա՛ րող չեղան · վասն զի անիկայ հա՛ ւատարիմ էր , ու անոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք մը կամ չարութիւն 5 մը չգտնուեցաւ ։ Ուստի աս մար՛ դիկը ըսին , Մենք աս Դանիէլին դէմ ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք ։

6 Ան ատենը հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորին քովը ժողովուեցան , ու անոր այսպէս ը՛ սին ։ Ո՛վ Դարեհ թագաւո՛ ր , յա՛ 7 ւիտեան ապրի՛ կեցիր ։ Թագաւորու՛ թեանը բոլոր հրամանատարները , նախարարները , կուռակալները , խորհրդականները ու կառավարիչնե՛ րը խորհուրդ ըրին , որ թագաւո՛ րական հրաման մը որոշուի , և արձակուի օրէնք մը հաստատուի , թէ ով որ մինչև երեսուն օր ինդրուած մը ինդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը , բայ՛ ի քեզմէ՝ ով թագաւոր , առիւծներուն գուբը նետուի ։ Հիմա , ով թագաւոր՝ աս արգելիչ օրէնքը հաստատէ՛ , ու հրովարտակը ստորագրէ՛ , որ Մարաց ու Պարսից անխափանելի օ՛ 9 րէնքին համեմատ չփոխուի ։ Ա՛ սոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտակը ու արգելիչ օրէնքը ստորագրեց ։

10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը ստորագրուեցաւ , իր տունը գնաց , ու իր սենեակին մէջը պատուհանները Երուսա՛ ղէմ բաց էին , և Ե օրը իրեք անգամ ծունկի վայ դալով աղօթք կ՛ը՛ նէր , ու իր Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր առջև սովորու՛ 11 թեանը պէս ։ Ուստի աս մարդիկ՛ ները ժողովուեցան , ու Դանիէլը գտան՝ որ իր Աստուծոյն առջև 12 աղօթք ու աղաչանք կ՛ընէր ։ Եւ ան ատենը մօտեցան , ու թագաւորին առջևը թագաւորին արգելիչ օ՛ րէնքին վրայով ըսին , Դուն մէկ արգելիչ օրէնք մը չստորագրեցիր , թէ ով որ մինչև երեսուն օր Քէն մը ինդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը բայ՛ ի քեզմէ՝ ով թա՛ գաւոր , առիւծներուն գուբը նե՛ տուի · Թագաւորը պատասխան տուաւ ու բսաւ , Ատ խօսքը ճշմա՛ րիտ է Մարաց ու Պարսից անխա՛ 13 փանելի օրէնքին համեմատ ։ Ան ա՛ տենը անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին առջևը ըսին , Դէը՛ րէաստանի գերութեանը արդիսնե՛ րէն եղող Դանիէլը՝ Քեզ և քու՛ ստորագրած արգելիչ օրէնքդ բանի տեղ չսեպեր՝ ով թագաւոր , հա՛ պա օրը իրեք անգամ իր խնդո՛ 14 րուածքը կը մատուցանէ ։ Ան ա՛ տենը թագաւորը աս խօսքերը լսա՛ ծին պէս , և ինքնիրեն շատ տրտո՛ մեցաւ , ու իր սիրտը Դանիէ՛ լին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազա՛ տէ , ու մինչև արեւուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ազատեցնէ ։ 15 Բայց ան մարդիկները թագաւորին քովը ժողովուեցան , ու թագաւո՛ րին ըսին , Ո՛վ թագաւոր՝ գիտցիր որ Մարաց ու Պարսից օրէնքը աս է , որ թագաւորին ամէն հաստա՛ տած արգելիչ օրէնքը ու հրամանը 16 չփոխուի ։ Ան ատենը թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլը բերին , և

Ն · ք · գէ · Իրր 538

Վ Ես · իա · 2 · Հմր 31 · ԳԼ · Թ · 1 ։

ԳԼ · գ · 28 ։

ե Հմր 7 ։

ց Երեմ. ծա · 31 , 39 , 57 ։

ԳԼ · Թ · 1 ։

Ն · ք · գէ · Իրր 537

Ե Ծ֊ես Եսթ. ա · 1 ։

Իրր 537

է Ժող · գ · 4 ։

Ե Նէեմ. բ · 3 ։ Հմր 21 ։ ԳԼ · բ · 4 ։

Ե Եսթ · ա · 19 ։ բ · 8 ։ Հմր 12 , 15 ։

Ե Մար · գ · 26 ։

Ե Հմր 8 ։

Ե ԳԼ · ա · 6 ։ ե · 13 ։

Ե ԳԼ · գ · 12 ։

Ե Ղ֊ես Եսթ. բ · 4 ։ Ե Ապ · ծե · 17 ։ Գոր. բ · 1 , 2 , 15 ։ գ · 1 ։ ժ · 9 ։

Ե ԳԼ · գ · 8 ։

Ե Հմր 8 ։

զանիկայ առիւծներուն գուբը նետեցին : Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ ու ըսաւ ։ Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշտես ,

17 անիկայ քեզ պիտի ազատէ : Ու մէկ քար մը բերին , ու գուբին բերանը դրին , և Թագաւորը զանիկայ իր կնիքովը ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց , որ Դանիէլին

18 վրայով բան մը չփոխուի : Ետքը թագաւորը իր տունը դնաց , ու գիշերը անօթի անցուց , և իր առջևը *նուագարաններ բերել չբերաւ . հու քունը իրմէ փախաւ :

19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ ելաւ , ու արտորդաք առիւծ-

20 ներուն գուբը դնաց : Ու երբոր գուբին մօտեցաւ , տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց , Թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին ըսաւ ։ Ո՛վ Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան , Քու Աստուածդ՝ որն որ դուն անդադար կը պաշտես , կարող եղաւ քեզ ա-

21 ռիւծներէն ազատելու : Ան ատենը Դանիէլ թագաւորին ըսաւ , Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր .

22 Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց , ու առիւծներուն բերանը գոցեց , ու ինծի վնաս չտուին . վասն զի անոր առջևը իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ , և քու առջևդ ալ՝ ով թագաւոր , մէկ

23 յանցանք մը ըրած չեմ : Անատեղը թագաւորը շատ ուրախացաւ , ու հրամայեց որ Դանիէլը գուբէն հանեն . և Դանիէլը գուբէն հանեցին , ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս

24 մը չգտնուեցաւ , վասն զի իր Աստուծոյն հաւատաց : Եւ թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլին վրայով չարախօսողները բերին , և զանոնք *նանոնց տղաքները ու կիներները առիւծներուն գուբը նետեցին . ու անոնք դեռ գուբին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին , ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին :

25 Ն Ան ատենը Դարեհ թագաւորը բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն , ազգերուն ու լեզուներուն *գրեց . Ձեր խաղա-

26 ղութիւնը շատնայ . *Ինծմէ հրաման ելաւ որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ՝ Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դողան ու վախնան , Վասն զի անիկայ կենդանի Աստուած է ու յաւիտեան կը կենայ , և անոր թագաւորութիւնը չյաւրուիր , ու անոր իշխանութիւնը մինչև վերջը

27 կ՚երթայ : Անիկայ կ՚ազատէ ու կը

փրկէ , և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ *նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ , որ Դանիէլը առիւծներուն †բերնէն ազատեց :

28 Եւ ասով Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը ու *Պարսիկ Կիւրոսին Վթագաւորութեանը ատենը յաջողութիւն գտաւ :

ԳԼ . Է

1 Դանիէլին տեսած տեսիլքը չորս կենդանիներու վրայով , 9 Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով : 15 Անոնց մեկնութիւնը :

1 ⁅Բաբելոնի Բաղտասար թագաւորին առջի տարին *Դանիէլ երազ տեսաւ , ու ի իր անկողնին մէջ իր գլխուն տեսիլքները . և ապա նիկայ երազը գրեց *= բաներուն

2 համառօտութիւնը ըսաւ : Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ , Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ ահա երկինքին չորս հովերը մեծ ծովուն

3 վրայ կը յարձակէին : Ու չորս մեծ գազաններ ելան , որոնք իրարմէ տարբեր էին :

4 Առաջինը Առիւծի պէս էր , ու արծիւի թևեր ունէր . ու կը տեսնէի մինչև որ անոր թևերը փըրցուեցան , ու երկրէն վերացաւ և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ . ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ :

5 Եւ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովէն վրայ կայնեցաւ , ու բերանը՝ ակռաներուն մէջը իրեք կողի ոսկոր կար . և անոր այսպէս ըսին . Ելի՛ր , շատ մի՛ կեր :

6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի , և ահա ընձու նման մէկ ուրիշ մը՝ որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային . և սա գազանը չորս գլուխ ունէր , ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ :

7 Ասկէ ետքը գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա Է մէկ չորրորդ գազան մը . անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր , և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր , անիկայ կ՚ուտէր ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր , ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր , և

8 տասը եղջիւր ունէր : Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի , ահա Բանոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ , որ անոր առջևէն առջի եղջիւրներուն իրեքը խլուեցաւ . և ահա աս եղջիւրին վրայ Ժ մարդու աչքերու պէս աչքեր , և ու մեծ բաներ խօսող բերան կար :

9 Ես կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան , ու Է Հինաւուրցը

Ն . ք . ղէ . իբր 537
Ծ Ողբ . գ . 53 :
Ես Մատ . իէ . 66 :
* Կամ՝ հանդամ կեցուածներ
Հ Գլ . բ . 1 :
Ն . ք . ղէ . իբր 537
= Գլ . դ . 3 :
† Քաղդ . ձեռքէն
= Եզր . ա . 1 , 2 :
Վ Գլ . ա . 21 :
իբր 555
= Թագ . ժբ . 6 : Տես Ա-մով . գ . 7 :
Բ Գլ . բ . 28 :
Ն Տես գլ . գ . 15 :
Ղ Գլ . բ . 4 :
Ճ Գլ . գ . 28 :
Մ Երբ . ժա . 33 :
Յ Երբ . ժա . 33 :
Ն Ես թ . 10 : Տես Բ Օր . իգ . 16 : Դ Թագ . ժգ . 6 :
Շ Գլ . դ . 1 :
= Գլ . դ . 29 :
Շ Սաղ . ղթ . 1 :
Պ Գլ . դ . 34 :
Ղ Գլ . բ . 44 : դ . 3 , 34 : է . 14 , 27 : Ղա . ա . 33 :
Չ Գլ . բ . 48 :
Ռ Գլ . բ . 35 :
Ս Գլ . բ . 31 :
Տ Գլ . բ . 45 :
Ր Գլ . բ . 34 :
Ց Գլ . բ . 35 :
Ւ Գլ . բ . 44 :
Փ Գլ . բ . 45 :
Ք Գլ . բ . 34 :
Օ Գլ . բ . 35 :
Ֆ Գլ . բ . 44 :
Ա Գլ . բ . 45 :
Բ Գլ . բ . 34 :
Գ Գլ . բ . 35 :
Դ Գլ . բ . 44 :
Ե Գլ . բ . 45 :
Զ Գլ . բ . 34 :
Է Գլ . բ . 35 :
Ը Գլ . բ . 44 :
Թ Գլ . բ . 45 :
Ժ Գլ . բ . 34 :
Ի Գլ . բ . 35 :
Լ Գլ . բ . 44 :
Խ Գլ . բ . 45 :
Ծ Գլ . բ . 34 :
Կ Գլ . բ . 35 :
Հ Գլ . բ . 44 :
Ձ Գլ . բ . 45 :
Ղ Գլ . բ . 34 :
Ճ Գլ . բ . 35 :
Մ Գլ . բ . 44 :
Յ Գլ . բ . 45 :
Ն Գլ . բ . 34 :
Շ Գլ . բ . 35 :
Ո Գլ . բ . 44 :
Չ Գլ . բ . 45 :
Պ Գլ . բ . 34 :
Ջ Գլ . բ . 35 :
Ռ Գլ . բ . 44 :
Ս Գլ . բ . 45 :
Վ Գլ . բ . 34 :
Տ Գլ . բ . 35 :
Ր Գլ . բ . 44 :
Ց Գլ . բ . 45 :
Ւ Գլ . բ . 34 :
Փ Գլ . բ . 35 :
Ք Գլ . բ . 44 :
Օ Գլ . բ . 45 :
Ֆ Գլ . բ . 34 :
Ա Գլ . բ . 35 :
Բ Գլ . բ . 44 :
Գ Գլ . բ . 45 :
Դ Գլ . բ . 34 :
Ե Գլ . բ . 35 :
Զ Գլ . բ . 44 :
Է Գլ . բ . 45 :
Ը Գլ . բ . 34 :
Թ Գլ . բ . 35 :
Ժ Գլ . բ . 44 :
Ի Գլ . բ . 45 :
Լ Գլ . բ . 34 :
Խ Գլ . բ . 35 :
Ծ Գլ . բ . 44 :
Կ Գլ . բ . 45 :
Հ Գլ . բ . 34 :
Ձ Գլ . բ . 35 :
Ղ Գլ . բ . 44 :
Ճ Գլ . բ . 45 :
Մ Գլ . բ . 34 :
Յ Գլ . բ . 35 :
Ն Գլ . բ . 44 :
Շ Գլ . բ . 45 :
Ո Գլ . բ . 34 :
Չ Գլ . բ . 35 :
Պ Գլ . բ . 44 :
Ջ Գլ . բ . 45 :
Ռ Գլ . բ . 34 :
Ս Գլ . բ . 35 :
Վ Գլ . բ . 44

նստաւ . ⁵ անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլխուն մազը մաքուր բուրդի պէս էր . անոր աթոռը կրակի բոցի պէս , ու անիւները 10 վառած կրակի պէս էր . հ Անոր առ-ջեւէն կրակի գետ կ՚ելլէր ու կը վա-զէր . ¹ հազարաթ հազարաց ծառա-յութիւն կ՚ընէին անոր , և բիւրք բիւրուց անոր առջեւը կը կայնէին . Դատաստանը բազմեցաւ , ու դիրքերը 11 բացուեցան : Ան ատենը կը նա-յէի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօս-քերուն ձայնին համար , ⁶ ու նայե-ցայ մինչեւ որ ան գազանը սպան-նուեցաւ , և անոր մարմինը կոր-սուեցաւ ու կրակի բոցերու տը-12 րուեցաւ : Եւ միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ , բայց մինչեւ ժամանակ մը ու ատեն մը կենաց երկարութիւն տրուեցաւ ա-13 նոնց : Գիշերուան տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի , և ահա երկինքի ամպերով ⁷ մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար , ու մինչեւ ⁸ Հինա-ւուրցը եկաւ , և զանիկայ անոր 14 առջեւը մօտեցուցին : ⁹ Ու անոր իշխանութիւն , պատիւ ու թագա-ւորութիւն տրուեցաւ , որ ամէն ¹⁰ ժողովուրդները , ազգերը ու լե-զուները անոր ծառայութիւն ը-նէն . անոր իշխանութիւնը ¹¹ յաւի-տենական իշխանութիւն է որ չանցնիր , ու թագաւորութիւնը չաւրսւիր :

15 Ես Դանիէլս Հոգւով վշտացայ իմ ներսի դիս , և իմ գլխուս տե-16 սիլքները զիս խռովեցուցին : Հան կայնողներէն մէկուն մօտեցայ , ու աս ամէն բաներուն ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի . և անիկայ ինծի իմացուցաւ , ու աս բաներուն մեկ-17 նութիւնը ինծի գիտցուց : Ասիս չորս մեծ գազանները չորս թագա-ւորներ են , որոնք երկրէն պիտի 18 ելլեն : Եւ Թագաւորութիւնը Ն Բարձրելոյն սուրբերը պիտի առ-նեն , ու անոնք պիտի ժառանգեն թագաւորութիւնը յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

19 Ետքը ՚ չորրորդ գազանին վրայով ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի , որ ա-նիկայ բոլոր միւսներէն տարբեր էր , ՚՚ խիստ ահեղ էր . անոր ակռաները երկաթէ , և ըղունգնե-րը պղնձէ էին) անիկայ կ՚ուտէր , կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը 20 կը կոխէր . Եւ անոր գլուխը եղող տասը եղջիւրներուն վրայով , ու միւս եղածին վրայով՝ որ անոր առջեւէն իրերը ինկան , այսինքն այն եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան ուներ , և անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր :

21 Ես կը տեսնէի որ ՚՚ան եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ կ՚ընէր , 22 ու անոնց յաղթեց , Մինչեւ որ Հինաւուրցը եկաւ , ՚ և Բարձրե-լոյն սուրբերուն իրաւունք տուե-ցաւ , ու ժամանակը հասաւ որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին : 23 Անիկայ այսպէս ըսաւ . Չորրորդ գազանը երկրի վրայ ՚ չորրորդ թա-գաւորութիւն պիտի ըլլայ , որ ա-մէն թագաւորութիւններէն տար-բեր պիտի ըլլայ , ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ , ու զանիկայ պիտի 24 կոխէ ու փշրէ : ² Ու ան տասը եղջիւրները ան թագաւորութե-նէն ելլելու տասը թագաւորներ են , ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի ելլէ , ու անիկայ առջինե-ներէն տարբեր պիտի ըլլայ , և ա-նիկայ իրեք թագաւոր պիտի կոր-25 սուեցաւ . ՚՚ Ու Բարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի ըսէ , ու ³ Բարձրե-լոյն սուրբերը պիտի մաշէ , և ⁴ պի-տի մտածէ ժամանակներ ու օրէնք-ներ փոխելու . ու անոնք ⁵ մինչեւ ժամանակ մը , ժամանակներ ու կէս ժամանակ ⁶ անոր ձեռքը պի-26 տի տրուին : ՚՚ Բայցատեանը պիտի բազմի , ու անոր իշխանու-թիւնը պիտի վերցնեն , ՚ ջնջելու, մինչեւ վերջը բնաջինջ պիտի ընէն 27 ու կորսընցնեն : ⁸ Եւ թագաւո-րութիւնը ու իշխանութիւնը , ու բոլոր երկինքին տակը եղող թագաւորութեանց մեծութիւնը Բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուր-դին պիտի տրուի . ⁹ անոր թագա-ւորութիւնը յաւիտենական թա-գաւորութիւն է , ՚՚ ու բոլոր իշ-խանները անոր պիտի ծառայեն ու պիտի հնազանդին :

28 Խօսքին վերջը մինչեւ հոս է : Ջիս Դանիէլս ¹⁰ իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին , ու երեսիս գոյնը փոխուեցաւ . և Ղաս խօսքը սրտիս մէջը պահեցի :

ԳԼ · Ը

1 Դանիէլին տեսիլքը խոյի ու բոշի վրայով : 15 Գաբրիէլ կը քաջալերէ Դանիէլը , ու տեսիլքը կը մեկնէ :

1 Թագաւորին Բաղտասար թագա-ւորութեանը երրորդ տարին ինծի Դանիէլիս տեսիլք երեւցաւ ,
2 ան ՚՚ առջի տեսածէս ետքը : Եւ տեսիլքի մէջ տեսայ . ու եղաւ որ տեսած ատենս , ես Եղամի գաւա-ռին մէջը եղող ¹ Շուշան մայրա-քաղաքն էի , ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ Ուլայ գետին քովն էի :
3 Եւ իմ աչքերս վերցուցի ու տե-սայ , և ահա գետին *քովը խոյ մը կայնած էր , ու անիկայ երկու եղ-

Ն · ք · ՂԲ · իբր 555

² Սաղ · ՀԴ · 2 : Ցայտ · ա · 14 :
³ Եզեկ · ա · 15 , 16 :
⁴ Սաղ · ծ · 3 : ՂԲ · 3 : Ես · Լ · 33 : կգ · 15 :
⁵ Դ Թագ · իբ · 19 : Սաղ · կը · 17 : Երբ · ժբ · 22 : Ցայտ · ե · 11 :
⁶ Ցայտ · ի · 4 , 12 :
⁷ Ցայտ · ժԹ · 20 :
⁸ Եզեկ · ա · 26 : Մատ · իդ · 30 : իզ · 64 : Ցայտ · ա · 7 , 13 : ժգ · 14 :
⁹ Հմր 9 :
¹⁰ Սաղ · ը · 6 , 7 , 8 : ը · 6 : ՃԺ · 1 , 2 : Մատ · ժա · 27 : իը · 18 : Ցօհ · գ · 35 : ԱԿոր · ժե · 27 : Եփես · ա · 22 :
¹ ԳԼ · գ · 4 :
² Սաղ · ճԽե · 13 : ԳԼ · ը · 44 : Հմր 27 : Մխ · գ · 7 : Ղա · ա · 33 : Ցօհ · ժբ · 34 : Երբ · ժբ · 28 :
³ Հմր 28 :
⁴ Հմր 3 :

Լես · կ · 12 , 13 , 14 : Հմր 22 , 27 : ը Տիմ · ը · 11 : 12 : Ցայտ · ը · 26 , 27 : գ · 21 : ի · 4 :
⁵ Հմր 7 :

Ն · ք · ՂԲ · իբր 555

⁶ ԳԼ · ը · 12 , 24 : ժա · 31 : Ցայտ · ժա · 7 : ժգ · 7 : ժե · 14 : ժԹ · 19 :
⁷ Հմր 9 :
⁸ Հմր 18 : ա Կոր · գ · 2 : Ցայտ · ա · 6 : ե · 10 : ի · 4 :
⁹ ԳԼ · ը · 40 :
¹⁰ Հմր 7 , 8 , 20 : Ցայտ · ժե · 12 :

⁵ Ես · Լէ · 23 : ԳԼ · ը · 24 , 25 : ժա · 28 , 30 , 31 , 36 : Ցայտ · ժգ · 5 · 6 :
⁶ Ցայտ · ժե · 6 : ժը · 24 :
⁷ ԳԼ · ը · 21 :
⁸ ԳԼ · ժը · 7 : Ցայտ · ժը · 14 :
⁹ Ցայտ · ժգ · 7 :
¹⁰ Հմր 10 , 22 :
¹¹ Հմր 14 , 18 , 22 :

¹ ԳԼ · ը · 44 : Ղա · ա · 33 : Ցօհ · ժը · 34 : Ցայտ · ժա · 15 :
² Տես Ես · կ · 12 :
³ Հմր 15 : ԳԼ · ը · 27 : ժ · 8 , 16 :
⁴ Ղա · ը · 19 , 51 :

* Եբր · առջը

Ն·Ք·ՂՒ· Իրէ 553

ջևբը ունէր , և ան եղջիւրները բարձր էին , ու մէկը միւսէն բարձր էր , ու ան բարձրը ետքէն
4 ելաւ : Ես տեսայ ան խոյը՝ որ էր Եղջիւրովը դէպ՝ի արեւմուտք , դէպ՝ի հիւսիս ու դէպ՝ի հարաւ կը զարնէր , ու բնաւ մէկ գազան մը անոր առջևը չէր կրնար կայնիլ , և անոր ձեռքէն ազատող չկար . ես Հապա անիկայ իր ուզածին պէս ըրաւ ու մեծցաւ :
5 Ու երբոր ես կը մտածէի , ահա արևմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու քոշ մը եկաւ , ու գետնին չէր դպչեր . ու քոշը իր աչքերուն միջտեղը ՝ մէկ նշանաւոր
6 եղջիւր մը ունէր . Եւ անիկայ հասաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող խոյը , որն որ տեսայ որ գետին քովը կայնած էր , ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ
7 յարձակեցաւ : Եւ տեսայ որ խոյին մօտեցաւ , ու անոր վրայ կատաղելով՝ խոյը զարկաւ , և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց . ու խոյը դյժ չունէր որ անոր առջևը կայնի , ու զանիկայ գետինը զարկաւ ու զանիկայ կոխկռտեց . և մէկը չկար որ խոյը անոր ձեռքէն ազատէ :
8 Ու այծերու քոշը խիստ մեծցաւ . ու անիկայ ուժովցածին պէս՝ ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ , և անոր տեղը դէպ՝ի երկինքին չորս հովերը ՝ չորս նշանաւոր երևելի ելան :
9 Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ , և անիկայ ՝ դէպ՝ի հարաւ , դէպ՝ի արևելք ու դէպ՝ի Ըփա-
10 ռաւոր երկրին խիստ մեծցաւ . Ու ՝ մինչև երկինց զօրքը ՝ մեծցաւ , և ՝ զօրքէն ու աստղերէն գետինը ձգեց ու զանոնք կոխկռտեց .
11 Ու մինչև Նզօրաց Իշխանը ՝ գինքը բարձրացուց . ՝ ու անկէ Ի մշտնջենաւոր պատարագը վերցուեցաւ , և անոր սրբարանին բնակարանը կործանեց .
12 ցաւ : Ու ՀՀ զօրք մը ամբարշտութեամբ մշտնջենաւոր պատարագին դէմ դրաւ" , ու ՝ ճշմարտութիւնը գետինը զարկաւ , ու Ղբան տեսաւ
13 և յաջողեցաւ : Ու լսեցի որ ՙ մէկ սուրբ մը կը խօսէր , և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ , Մինչև մշտնջենաւոր պատարագին , ու աւրող ամբարշտութեանը , ու սրբարանին և զօրքին կոխոտելու տրուելուն տե-
14 սիլքը մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ : Ու անիկայ ինծի ըսաւ , Մինչև երկու հազար իրեք հարիւր †օր . եւ՝ը սրբարանը պիտի մաքրուի :
15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ , ու ՛ գիտնալ կը փընտրէի որ հասկընամ , ահա իմ դի-մացս ՛ մարդու կերպարանքով գէշ

16 կը կայներ : Եւ Ուլայ գետին մէջէն մարդու ձայն լսեցի , որ կը կանչէր ու կ՝ըսէր , Ն Ո վ Գաբրիէլ՝
17 տեսիլքը աւոր հասկըցուր : Ու անիկայ իմ կեցած տեղս մօտ եկաւ . ու երբոր եկաւ՝ վախցայ , ու "երեսիս վրայ ինկայ . և անիկայ ինծի ըսաւ , Հասկըցիր՝ որդի մարդ , որ աս տեսիլքը վերջին ժա-
18 մանակին համար է : Ն Ու երբոր անիկայ ինծի հետ կը խօսէր , ես Թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը քնկած էի . ՚և անիկայ ինծի դպաւ , ու զիս իմ կեցած տեղս կայնե-
19 ցուց . Ու ըսաւ , Ահա քեզի կ՝ի-մացընեմ բարկութեան վերջը ինչ ըլլալիքը . Վասն զի ՚՚ պէ՛տքէը վերջի ժամանակին համար է ,
20 "Ան քոս տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր , Մարսու ու Պարսից
21 թագաւորներն է : "Եւ ‡այծերու քոշը Յունաց թագաւորն է . ու անոր աչքերուն միջտեղի մեծ եղջիւրը Ա՛առաջին թագաւորն է :
22 "Եւ ան որ կոտրեցաւ , ու անոր տեղը չորսը ելաւ , ՚՚՚ ե՛ր ան ազգէն չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ , բայց չ՛ թէ անոր զօ-
23 րութեամբը : Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը՝ երբոր ամբա-րիշտները էրէց ՚՚՚ բ՛ռնաւորը՝ չափը լեցնեն , մէկ ՚ պիծաւրեա ու խորագէտ թագաւոր մը ՚ պիտի
24 ելլէ . Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ , "բայց չ՛ թէ իր զօրութեամբը ; ու անիկայ սքան-չելի կերպով պիտի աւրէ , ‡և պի-տի յաջողի ու բան պիտի տեսնէ , ՚ու զօրաւորները և սրբոց ժողո-
25 վուրդը պիտի աւրէ . Ու ՙ իր խել-քին միջոցովը՝ իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի , ‡և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ , ու խաղաղութեան մէջ շատերը պի-տի կորսընցընէ , և "իշխանաց Իշ-խանին դէմ պիտի դնէ , բայց ԹԱ-
26 նանց ձեռքի պիտի կոտրի : ‡Եւ իրիկուան ու առտուան տեսիլ-քը որ ըսուեցաւ , ճշմարիտ է . ՚ու դուն տեսիլքը գոցէ , քանզի շատ օրերու համար է :
27 Ե՛ս Դանիէլս մաըեցայ և քանի մը օր հիւանդացայ . ետքը ելայ ՚ե՛թագաւորին գործը տեսայ . ու տեսիլքին համար զարմացման մէջ էի , Ե՛ու մէկը չկար որ ‖ Ի՛մ՚ի հասկըցընէր" :

ԳԼ· Թ

1 Դանիէլ գերութեան ժամանակին վրայ խոր-հելով , 3 մեղաց խոստովանութիւն մը կ՝ընէ , 16 ու աղօթքով կը խնդրէ որ Երուսաղէմ նո-րոգուի : 20 Գաբրիէլ կ՝իմացընէ անոր՝ եօ-թանասուն շաբաթներուն վրայով :

Ն·Ք·ՂՒ· Իրէ 553

ՆԳԼ· Ժբ· 6 , 7 :
ՀԳԼ·Թ·21 : Ղբ· ա· 19 , 26 :
"Եզեկ· ա· 28 : Ցայս· ա· 17 :
ՀԳԼ·Ժ·9 , 10 : Ղբ· Թ· 32 :
"Եզեկ· բ· 2 :
ԼԳԼ·Թ·27 : Ժա· 27 , 35 , 36 : Ժբ· 7 : Ամ· բ· 3 :
– Հժր 3 :
" Հժր 5 :
‡ Կ՚՛ մանրա-
ՀԳԼ·Ժա·3 :
՚՚ Հժր 5 : ԳԼ· Ժա· 4 :
Բբ Օր· Իբ· 50 :
՝ Հժր 6 :
– Ցայս· Ժէ· 13 , 17 :
‡ Հժր 12 : Գբ· Ժա· 36 :
+ Հժր 10 : ԳԼ· է· 25 :
՝ ԳԼ· Ժա· 21 , 23 , 24 :
՝՝ Հժր 11 : ԳԼ· Ժա· 36 :
– Հժր 11 : ԳԼ· Ժա· 36 :
Բ Ցոբ· ւդ· 20 : Ոգր· գ· 6 : ԳԼ· բ· 34 , 45 :
‡ ԳԼ· Ժ· 1 :
՚՚ Եզեկ· Ժբ· 27 : ԳԼ· Ժ· 14 : Ժբ· 4 , 9 : Տիս Ցայս· Իբ· 10 :
Ի ԳԼ· է· 28 : Ժ· Տ , 16 :
ՀԳԼ· գ· 2 , 3 :
Ի Տիս Հմր 16 :
‖ Կ՚՛ – Բառը իմա-նար :

Ն · Ք · ԶՔ · ԻԲԲ · 538

1 Ի սուերոսի որդւոյն Դարեհին ազգ. ի Մարաց թագաւորութեանն վրայ թագաւորութեան վրայ թագաւորութեանն վրայ թագաւորութեանն վրայ թագաւորութեանն

Ն · Ք · Գ · ԲԲԲ 538

Ֆ Գլ · ժ · 12 ։
՚ Գլ · ժ · 11 , 19 ։
Բ Մատ · իդ · 15 ։
Է Ես · ծգ · 10 ։
Ը Ես · ծգ · 11 ։ Երեմ · իգ · 5 , 6 ։ Երր · թ · 12 ։ Յայտ · ժգ · 6 ։
Ի Սաղ · խե · 7 ։ Ղուա · 35 ։ Յօհ · ա · 41 ։ Երր · թ · 11 ։
Լ Տես Թուս · ժգ · 34 ։ Եզկ · գ · 6 ։
Խ Հմր 23 ։ Մատ · իգ · 15 ։
Ծ Եզր · գ · 24 ։ գ · 1 , 15 ։ է · 1 ։ Նեհեմ · բ · 1 , 3 , 5 , 6 , 8 ։
Կ Յօս · ա · 41 ։ գ · 25 ։
* Եբր · Մե · սիա
Ձ Ես · ծե · 4 ։
Ղ Նեհեմ · գ · 8 , 16 , 17 , 18 ։
Ճ Ես · ծգ · 8 ։ Մար · թ · 11 ։ Ղուկ · իգ · 26 , 46 ։
Ե Պետ · բ · 21 ։ գ · 18 ։
Ն Մատ · իբ · 7 ։
Շ Ղուկ · ժթ · 44 ։
Հ Մատ · իգ · 2 ։
Ոչ Մատ · իգ · 6 , 14 ։

ԲԲԲ 534

Ղ Ես · ը · 7 , 8 ։ Գլ · ժա · 10 , 22 ։ Դան · ա · 8 ։
Ճ Ես · ծգ · 11 ։ Մատ · իզ · 28 ։ Հոով · ե · 15 , 19 ։ Երր · թ · 23 ։
Ժ Ես · խբ · 6 ։ ծե · 3 ։ Երեմ · լա · 31 ։ Եզկ · ժգ · 60 , 61 , 62 ։

Նելսվ՝ ինծի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Դանիէլ՝ հիմա ելայ , որ քեզի իմաստութիւն սորվեցը-
23 նեմ ։ Քու աղաչանքիդ սկիզբը պատգամ ելաւ , ու ես եկայ որ պատմեմ , ՚վասն զի դուն Ա՚ա-գոհ՚ած սիրելի ես ։ ուրեմն Բ պատգամը միտք առ ու տեսիլքը հաս-
24 կրցիր ։ Ցանցանքը վերջացնելու , ու մեղքը հատցընելու , Է՚ն ան-օրէնութիւնը քաւելու , Ը՚ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու , և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը կնքելու , ու Խորագ Սուրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ
25 Հեսթանասուն եօթնեակ որո-շուած է ։ Եւ Գիտցիր ու հասկըցիր , որ Երուսաղէմը նորէն շինե-լու հրամանը ելլելէն մինչև Ի՚Օ-ծեալ Թիշխանը եօթը եօթնեակ ու վաթսունեւերկու եօթնեակ կայ ։ Նորէն հրապարակը ու Խպարիս-պը պիտի շինուի նեղութեան ժա-
26 մանակներու մէջ ։ Եւ վաթսուն-ուերկու եօթնեակէն ետքը ԼՕ-ծեալը պիտի կորուի , Բայց չէ Թէ իրէն համար ։ ու Ծգալու ին-խանին ժողովուրդը Կքաղաքը հու սրբարանը պիտի աւրէ , Ն և վերջը Հեղեղով պիտի ըլլայ ։ ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումները
27 սահմանուած են ։ Ու մէկ եօթ-նեակ մը Ճշաւերուն հետ Մուխտ պիտի հաստատէ , և եօթնեկին Մէջտեղը զոհը ու պատարագը պի-տի դադրեցնէ ։ ու Թաւրոզը Ապղձութեանց աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ՚՚ , մինչև որ աւերածին վրայ Նախասահմանեալ կորուս-տը Թափուի ։

ԴԼ · Ծ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցընելէն եաև տես-սիլք մը կը տեսնէ ։ 10 երբոր կը զօրուրէ , հրեշտակը զանիկայ կը մխիթարէ ։

1 Պարսից Կիւրոս Թագաւորին եր-րորդ տարին խօսք մը յայտ-նուեցաւ Դանիէլին , ՚որուն անուն-նը Բաղտասասար կոչուած էր ։ Բ ու ան խօսքը ճշմարիտ էր , ու Ֆմեծ տառապանաց վճռով էր՚՚ ։ ու Ծա-նիկայ խօսքը հասկըցաւ ու տեսիլ-
2 քին տեղեակ եղաւ ։ Ան օրերը ես Դանիէլս լման երկը շաբաթ սու-
3 գի մէջ էի ։ Ախորժելի կերակուր չկերայ ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ , Ը՚ու ամենևին Եղով չօ-ծուեցայ , մինչև որ երկը շաբաթը լրընցաւ ։
4 Եւ առաջին ամսուն քսանուչորս-երորդ օրը ես Տիգրիս Կոլո՚՚ած
5 մեծ գետին եղերքն էի ։ Ու Ղաչ-քերս վերցուցի ու նայեցայ , և ես-հա կտաւ հագած , ու մէջքը Ը՚ո-փազ ոսկիէ Բգօտի կապած մարդ
6 մը կար ։ Եւ անոր մարմինը Ծոսկե-քարի պէս , ու երեսը Կփայլակի ե-րևութի պէս , Նև աչքերը կրակի բոցերու պէս , ու թևերը Ը՚ու ոտ-քերը փայլուն պղնձի գոյնին պէս , Ծև իր խօսքերուն ձայնը բազմու-
7 թեան ձայնին պէս էր ։ Ու ես տեսիլքը Կմինակ ես Դանիէլը տե-սայ , ու ինծի հետ եղող մարդիկ-ները տեսիլքը չտեսան , հապա ա-նոնց վրայ մեծ վախ ինկաւ , ու
8 փախան որ պահուըտին ։ Եւ ես մինակ մնացի , ու ես մեծ տեսիլքը տեսայ , հու իմ վրաս ոյժ չմնաց , և իմ Ն վայելչութիւնս ապակա-նութեան դարձաւ , ու ալ ոյժ
9 չունեցայ ։ Եւ անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի , Ղու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս , Թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկայ ։
10 Ձեւ ահա ինծի մէկ ձեռք մը դը-պաւ , ու ղես ծունկերուս ու ձեռ-քերուս Թաթերուն վրայ վերցուց ։
11 Եւ ինծի ըսաւ , Ո՛վ Դանիէլ՝ Ժսի-րելի մարդ , քեզի ըսելու խօսքերս հասկըցիր , ու եղած տեղդ կայնէ , քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ ։ ու երբոր անիկայ ես խօսքը ինծի ը-
12 սաւ , դողալով կայնեցայ ։ Եւ ինծի ըսաւ , ՚՚Մի՛ վախնար , ով Դանիէլ , քանզի ան առջի օրէն՝ի վեր որ քու սիրտդ տուիր հասկը-նալու , և քու Աստուծոյդ առջևը քու անձդ խոնարհեցընելու , Ըքու խօսքերդ լսուեցան , ու ես քու
13 խօսքերուդ համար եկայ ։ Բայց Պարսից Թագաւորութեանը իշ-խանը քսանուվեց օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ ։ սակայն ահա՚՚Մի-քայէլ՝ առաջին իշխաններէն մէկը ինծի օգնութեան եկաւ , ու ես հոն Պարսից Թագաւորներուն քո-
14 վը մնացի ։ Ու հիմա եկայ որ Ըես-քի օրերը քու ժողովուրդիդ ինչ ըլլալը քեզի հասկըցնեմ՚՚, վասն զի տեսիլքը դալու օրերուն համար
15 է ։ Եւ անիկայ ինծի ասանկ խօս-քեր բաժին պէս , Ներեաս դէպ՚ի գետինը Ծռեցի ու համր մնացի ։
16 Եւ ահա՚՚մարդու որդւոց կեր-պարանքով մէկը՚՚ շրթունքներուս դպաւ , ու բերանս բացի ու խօսե-ցայ , ու դիմացս կայնողին ըսի , Ո՛վ տէր իմ՝՚՚ տեսիլքով Ձցաւերս

Ն · Ք · Գ · ԲԲԲ 534

Ր Ես՚՚ Մատ · ղ · 17 ։
Ե Ծն · բ · 14 ։
Ղ Ես՚՚ Ցես · ե · 13 ։
Խ Գլ · ժբ · 6 , 7 ։
Ը Երեմ · ժ · 9 ։
Ի Ցայտ · ա · 13 , 14 , 15 ։ ժե · 6 ։
Ժ Եզկ · ա · 16 ։
Ի Եզկ · ա · 14 ։
Ձ Ցայտ · ա · 14 ։ ժԹ · 12 ։
Ե Եզկ · ա · 7 ։ Ցայտ · ա · 15 ։
Ի Եզկ · ա · 24 ։ Ցայտ · ա · 15 ։
Ձ Տես Գ Թագ · ղ · 17 ։ Գոր · Թ · 7 ։
Հ Գլ · ը · 27 ։
Ն Գլ · Ե · 28 ։
Ղ Գլ · ը · 18 ։
Ճ Երեմ · ա · 9 ։ Գլ · Թ · 21 ։ Ցայտ · ա · 17 ։
Ր Գլ · Թ · 23 ։
Ա Գլ · Թ · 3 , 4 , 22 , 23 ։ Գոր · ժ · 4 ։
Ձ Հմր 20 ։
՚՚ Հմր 21 ։ Գլ · ժբ · 1 ։ Ցուդ · 9 ։ Ցայտ · ժբ · 7 ։
Ձ Ծն · խԹ · 1 ։ Գլ · բ · 28 ։
Պ Գլ · ը · 26 ։ Ամբ · բ · 3 ։
Ձ Հմր 9 ։ Գլ · ը · 18 ։
՚՚ Գլ · ը · 15 ։
՚՚ Հմր 10 ։ Եբեմ · ա · 9 ։
Ձ Հմր 8 ։

† Կ՚՚ աւրող պղծութիւնը աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ , եւ կ՚՚ պղծութեանց Թիւին վրայ աւրողը պիտի ըլլայ , ՚՚ Մատ · իգ · 15 ։ Մար · ժգ · 14 ։ Ղուկ · իա · 20 ։ Ն Տես Ես · ժ · 22 , 23 ։ իբ · 22 ։ Գլ · ժա · 36 ։ Ղուկ · իա · 24 ։ —— ՚՚ Գլ · ա · 7 ։ Բ Գլ · ը · 36 ։ Ցայտ · ժբ · 9 ։ ‡ Եբր · զորքը մեծ էր , կ՚՚ պատերազմը մեծ էր · ¶ Գլ · ա · 17 ։ ը · 16 ։

Ն·Ք·ԳՖ· Իբբ 534

վրաս դարձան, և ալ դուժ չունենայ։
17 Ու աս իմ տիրոջս ծառան՝ աս իմ
տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կա-
րող ըլլայ, վասն զի հիմակուընէ
վրաս դուժ չկայ, ու վրաս շունչ
18 չմնաց։ Եւ ան մարդուս կերպա-
րանք ունեցողը նորէն ինծի դպաւ։
ա Հմր 11։ 19 և զիս ուժովցուց. ա Ու ըսաւ,
բ Պսա· գ· 23։ բ Մի՛ վախնար՝ ով սիրելի մարդ,
խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, ու-
ժովցիր և քաջ եղիր. ու երբոր
անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ, ու-
ժովցայ ու ըսի, Թող խօսի իմ
տէրս, վասն զի ուժովցուցիր զիս։
20 Եւ անիկայ ըսաւ, Գիտե՞ս թէ
ինչու համար քեզի եկայ, ու հիմա
գ Հմր 13։ գ Պարսից իշխանին դէմ պատերազ-
մելու պիտի դառնամ, ու ելլելուս
պէս, ահա Ցունաց իշխանը պիտի
21 գայ։ Բայց ես ճշմարտութեան
* կամ՝ դէմ Հմր 13։ գիրքին մէջը զրուածը քեզի պիտի
Ցուդ· 9։ պատմեմ. ու ասոնց * մէջ մէկը
Ցայտ·ժբ· 7։ չկայ որ ինծի օգնէ, բայց միայն
ձեր իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ·ԺԱ

1 Պարսից կործանումը Ցունաց թագաւորին
ձեռքովը։ 5 Հարաւի և հիւսիսի թագաւոր-
ներուն մէջտեղը եղած դաշնակցութիւնները
ու պատերազմները։ 30 Հռովմայեցւոց յաղ-
թակումը ու բռնաւորութիւնը։

ա ԳԼ·ե·31։ բ ԳԼ·թ·1։ 1 Ու ես Մարաց Դարեհ Խթփաւորին
Բառջի տարին ես կայնեցայ որ
զանիկայ ուժովցնեմ ու զօրացը-
2 նեմ։ Եւ հիմա քեզի ճշմարտու-
թիւն պիտի պատմեմ. Ահա Պար-
սից երէքն մէջ իրեք թագաւոր ալ
պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ հա-
րստութիւնով՝ ամենէն հարուստ
պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստու-
թիւնովը ուժովնայ, ամենը ոտք
պիտի հանէ Ցունաց թագաւորու-
թեանը դէմ։
գ ԳԼ·է·6։ դ·5։ 3 Եւ բոլը զօրաւոր թագաւոր
մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանու-
թիւնով պիտի տիրէ, և ը իր կա-
ե ԳԼ·ը·4։ Հմր 16·36։ 4 մացը պէս պիտի ընէ. Ու ելլելուն
զ ԳԼ·ը·8։ պէս ա նորը թագաւորութիւնը
պիտի կոտրի, ու երկինքին չորս
հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր
է ԳԼ·ը·22։ յաջորդներուն չէ, Նոյ ալ իր վա-
րած իշխանութեանը պէս. վասն
զի անոր թագաւորութիւնը պիտի
քակուի, ու անոնցմէ ուրիշներուն
պիտի ըլլայ։
5 Եւ հարաւի թագաւորը պիտի
ուժովնայ, ու անոր իշխաններէն
մէկը անոր վրայ պիտի ուժովնայ
ու պիտի տիրէ. անոր իշխանու-
թիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի
6 ըլլայ։ Եւ մէկ քանի տարիէն ետ-
քը իրարու հետ դաշնակցութիւն
պիտի ընեն, վասն զի հարաւի թա-
գաւորին աղջիկը հիւսիսի թագա-
ւորին պիտի երթայ հաշտութիւն
ընելու համար, բայց բազուկի ոյժ
պիտի չունենայ. և ան խթփաւորը
ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ
դիմանալ, հապա ան աղջիկը՝ ու
զանիկայ բերողները ու զանիկայ
ծնանողը և զանիկայ ժամանակ-
ներուն համեմատ ուժովցնողը
ձեռք պիտի տրուին։
7 Բայց անոր արմատներուն ըն-
ձիւղներէն մէկը պիտի ելլէ անոր
տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի
գայ, և հիւսիսի թագաւորին ամ-
րոցները պիտի մտնէ, ու անոնց
մէջը բան պիտի տեսնէ ու յաղ-
8 թող պիտի ըլլայ. Եւ անոնց աս-
տուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքե-
րուն ու ոսկեզէն ու արծաթեզէն
ընտիր ամաններուն հետ Եգիպտոս
գերութեան պիտի տանի. ու անի-
կայ † հիւսիսի թագաւորէն աւելի
9 շատ տարիներ պիտի կայնի՝՝. Ու
հարաւի թագաւորին թագաւորու-
թեանը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն
իր երկիրը պիտի դառնայ։
10 Եւ անոր որդիքը պատերազմի
պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու
բազմութիւն պիտի ժողվեն. ինքն
ալ անպատճառ պիտի գայ, ե ու
հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դար-
ձեալ ը մինչև անոր ամրոցը պիտի
11 պատերազմի։ Իսկ հարաւի թա-
գաւորը պիտի կատղի ու պիտի
ելլէ, և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի
թագաւորին հետ պատերազմ պի-
տի ընէ. ան ալ շատ բազմութիւն
ոտք պիտի հանէ, բայց բազմու-
թիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։
12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ,
իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու
բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց
13 պիտի չուժովնայ. Քանզի հիւսիսի
թագաւորը պիտի դառնայ, ու առ-
ջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պի-
տի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն ետ-
քը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաս-
տութեամբ անշուշտ պիտի գայ։
14 Եւ ան ժամանակները հարաւի թա-
գաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն.
ու քու ժողովուրդիդ բռնաւորնե-
րուն որդիքը ոտք պիտի ելլեն՝ տե-
սիլքը կատարելու համար, բայց
15 պիտի գլորին։ Եւ հիւսիսի թա-
գաւորը պիտի գայ, ու հողաթումբ-
ներ պիտի կանգնէ, ու պարսպաւոր
քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի
խթփաւորին բազուկները ու անոր
ընտրեալները պիտի չդիմանան, ոչ
ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։
16 Եւ անոր վրայ եկողը ը իր ուզածին
պէս պիտի ընէ, ու ժ անոր երեսին
դէմ դնող պիտի չըլլայ, և ի փա-

Ն·Ք·ԳՖ· Իբբ 534

ա Հմր 3, 36։ բ Ցես. ա. 5։ գ ԳԼ·ը·9։ Հմր 41, 45։

ռաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ ,
17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի ։ Ու
երեսը պիտի շլտկէ իր բոլոր թա-
գաւորութեանը ուժովը դալու , և
իր հետը ուղեղներ պիտի ըլլան , ու
բան պիտի տեսնէ . և կանանց աղ-
ջկերը անոր պիտի տայ , որ անոր
[թ]ագաւորո[ւ]թեանը աւրէ ; բայց ա-
նիկայ անոր հետ պիտի չկայնի ու
18 անոր պիտի չըլլայ ։ Ետքը իր երե-
սը դէպ ՚ի կղզիները պիտի դարձը-
նէ , ու շատերը պիտի առնէ . և
մէկ իշխան մը անոր նախատինքը
պիտի դադրեցընէ , ու ասկէ ՚ի զատ
անոր նախատինքը վրան պիտի
19 դարձընէ ։ Եւ իր երեսը դէպ ՚ի իր
երկրին ամրոցները պիտի դարձընէ ,
բայց պիտի գլորի , պիտի իյնայ
ու պիտի չգտնուի ։
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի ելլէ ,
որ հարկապահանջը պիտի խրկէ էր
թագաւորութեանը * փառքին հա-
մար՝ . բայց անիկայ քիչ օրերու
մէջ պիտի կոտրի , սակայն ո՛չ
բարկութեամբ և ո՛չ պատերազ-
մով ։
21 Ու անոր տեղը Խ մէկ անարդ մը
պիտի ելլէ , որ անոր թագաւորա-
կան պատիւ պիտի չտան . բայց
անիկայ հանդարտութեամբ պիտի
գայ , ու շողոքորթութիւններով
թագաւորութիւնը պիտի առնէ ։
22 Եւ անոր առջևէն Հեղեղին բա-
զուկներովը պիտի ընկղմին , ու պի-
տի կոտրին , նաև ուխտին իշխանը ։
23 Քանի անոր հետ դաշնակցութիւն
ընելէն ետքը հանիկայ նենգու-
թիւն պիտի ընէ , և պիտի ելլէ ու
24 պզտիկ ազգով պիտի յաղթէ ։ Ու
նիկայ հանդարտութեամբ խիստ
պարարտ դաւառին մէջը պիտի
մտնէ , ու իր հայրերուն ու հայրը
հայրերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ .
անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու
ստացուածք պիտի բաշխէ , ու մին-
չև մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն
դէմ իր խորհուրդները պիտի խոր-
25 հի ։ Ու մեծ զօրքով իր զօրու-
թիւնը ու սիրտը պիտի գրգռէ հա-
րաւի թագաւորին դէմ . հարաւի
թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօ-
րաւոր զօրքով պատերազմի պիտի
ելլէ , բայց պիտի չկարենայ դիմա-
նալ . վասն զի անոր դէմ խոր-
26 հուրդներ պիտի խորհին ։ Անոր
ազնիւ կերակուրները ուտողները
անգամ զանիկայ պիտի կոտրեն . և
անոր զօրքը պիտի †ցրուի , ու շա-
տերը սպանուած պիտի իյնան ։
27 Եւ ասոնք թագաւորներուն երկուքին
ալ սիրտը չարութիւն ընելու հա-
մ[ա]փոխ պիտի ըլլայ , ու մէկ սե-
ղանի վրայ սուտ պիտի խօսին ,
բայց պիտի չյաջողի . վասն զի
վախճանը որոշուած ժամանակի
28 մէջ պիտի ըլլայ ։ Ու անիկայ շատ
հարստութիւնով իր երկիրը պիտի
դառնայ . և Ղիր սիրտը սուրբ ուխ-
տին դէմ պիտի ըլլայ , ու բան պիտի
տեսնէ , ու իր երկիրը պիտի դառ-
նայ ։
29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի
դառնայ , ու հարաւի վրայ պիտի
երթայ . բայց վերջինը †առջինին
պէս պիտի չըլլայ ։
30 Քանզի Կի-
տացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի
երթան ։ և անիկայ պիտի թուլա-
նայ , ու դառնալով ՚ի սուրբ ուխտին
դէմ պիտի բարկանայ , ու բան
պիտի տեսնէ . և պիտի դառնայ ,
ու սուրբ ուխտը թողողներուն ու-
31 շադրութիւն պիտի ընէ ։ Ու ա-
նոր կողմէն բազուկներ պիտի կայ-
նին , և սրբարանը ՚ի ամրոցը պիտի
պղծեն , ու մշտնջենաւոր ղՀը պի-
տի վերցընեն , ու աւրող պղծու-
32 թիւնը պիտի դնեն ։ Եւ ուխտին
դէմ ամբարշտութիւն ընողները
շողոքորթութիւններով գլխէ պի-
տի Հանէ . բայց իրենց Աստուածը
ճանչցողներուն ժողովուրդը ոյժ
պիտի դտնեն , ու բան պիտի
33 տեսնեն ։ Եւ ժողովուրդին խե-
լացիները շատերուն պիտի սոր-
վեցընեն , ՚ու ատեն մը սուրի ,
կրակի , գերութեան և յափշտա-
34 կութեան պիտի Հանդիպին ։ Ու
երբոր ՚ա բանբերն Հանդիպին ,
քիչ մը օգնութիւն պիտի դտնեն ,
ու շատերը շողոքորթութիւնե-
35 րով անոնց պիտի յարին ։ Եւ
խելացիներէն ոմանք ՚ա բանբերն
պիտի Հանդիպին , որպէս զի Ա՛մին-
չև վերջին ժամանակը Դ[ա]ռնոնք
փորձէ , մաքրե ու ճերմկցընէ .
Ը[ա]նզի անկէ տակաւին որոշ
36 ժամանակ մը պիտի Ի՛նէ ։ Եւ ան
թագաւորը ՚ի՛ր ուզածը պիտի
ընէ , ու ՚ղինքը բոլոր աստուած-
ներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու
պիտի մեծցընէ , և Աստուածոց
Աստուածին դէմ սոսկալի բաներ
պիտի խօսի , ու յաջողութիւն
պիտի դտնէ՝ ՚մինչև որ բարկու-
թիւնը կատարուի . քանզի նա-
խասահմանուածը ՚ի գործ պիտի
37 դրուի ։ Եւ անիկայ իր հարցը
աստուածները բանի տեղ պիտի
չսեպէ , և կանանց ցանկութիւնը ,
ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի
չսեպէ . վասն զի ինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցընէ . Հապա
բերդերուն աստուածը իր եղած
տեղը պիտի պատուէ , ու իր հայ-
րերուն չճանչցած աստուածը ոս-
կիով , արծաթով , պատուական

ն · ք · գ · Ե · իբր 534

ն · ք · գ · Ե · իբր 534

Ե Հմր 29 , 35 , 40 ։ Գաղ ը · 19 ։
Ղ Հմր 22 ։

Կատարեա-
ցաւ՝ իբր 169

ճ Հմր 25 ։

Կատարեա-
ցաւ՝ իբր 168

Մթաւ · իդ · 24 ։ Երեմ · ը · 10 ։

յ Հմր 28 ։

Ա Գաղ · ը · 8 ։ Սպ · ւէ · 36 ։ Եզեկ · իշ · 21 ։

* Կա՛մ՝ փառաւոր մա-
նէն ·

Ն Գաղ · ը · 11 ։ Ժբ · 11 ։

Ե Գաղ · է · 8 ։ ը · 9 , 23 , 25 ։

Ա Մակ · բ · 7 ։

Ժ Հմր 10 ։

Ե Գաղ · ը · 10 , 11 , 25 ։

Կատարեա-
ցաւ՝ իբր 171

Ե Գաղ · ը · 25 ։

Ե Բեր · Ժա · 35 , ՃԼ ։

Կատարեա-
ցաւ՝ իբր 170

† Կա՛ կոխէ , Եբր · յոր-
դի ·

Ա Գաղ · ը · 17 , 19 ։ Հմր 40 ։
Գ Գաղ · Ժբ · 10 ։ Ապաս · ա · 7 ։

Ա Հմր 29 ։

Ա Հմր 16 ։

Ա Գաղ · է · 8 , 25 ։ ը · 25 ։ Բ Թես · բ · 4 ։ Ցայտ · Ժգ · 5 , 6 ։

Ե Գաղ · ը · 11 , 24 , 25 ։

Գ Գաղ · Թ · 27 ։

Բ ա Տիմ · դ · 3 ։

Յ Եսա · Ժգ · 13 ։ Բ Թես · ը · 4 ։

քարերով ու ցանկալի բաներով
39 պիտի պատուէ ։ Եւ ան օտար աստուածոյն հետ զօրաւոր բերդե-
րու մէջ բան պիտի տեսնէ , ու ըս-
նդիմոյ ճանչցողներուն փառքը պիտի
շատցնէ , և շատերուն վրայ տի-
րել պիտի տայ անոնց , ու երկիրը
* իբրև վարձք" պիտի բաժնէ ։
40 " Եւ վերջին ժամանակը հարաւի
թագաւորը անոր հետ պիտի ծեծ-
կուի . ու հիւսիսի թագաւորը
կառքերով , †ձիաւորներով ու
շատ նաւերով †մրրկի պէս անոր
դէմ պիտի երթայ , ու երկիրները
պիտի մտնէ ։ ու կոխելով պիտի
41 անցնի . Եւ փառաւոր երկիրը
պիտի մտնէ , ու շատ հրէիբեր
տակնուվրայ պիտի ըլլան . բայց
անոր ձեռքէն ասոնք պիտի ազա-
տին՝ ‡Եդովմ , Մովաբ ու Ամ-
մոնի որդւոց գլխաւոր †ազգը ։
42 Եւ իր ձեռքը երկիրներուն վրայ
պիտի երկընցընէ , ու Եգիպտոսի
երկիրը պիտի չխրնայ ազատիլ ։
43 Եւ ոսկիի ու արծաթի գանձե-
րուն ու Եգիպտոսի բոլոր պա-
տուական բաներուն պիտի տիրէ ,
և Լիբեացիք ու Եթէովպացիք ա-
44 նոր †հետևողʼ պիտի ըլլան ։ Բայց
արևելքէն ու հիւսիսէն լուրեր պէ-
րէ ։ Ե՝ զանիկայ պիտի խռովե-
ցընեն . ու մեծ բարկութեամբ
պիտի ելլէ որ շատերը կորսընցընէ
45 ու բնաջինջ ընէ ։ Եւ պալատնե-
րու պէս վրանները՝ ‡ծովերուն
մէջտեղը " փառաւոր ու սուրբ լե-
ռան վրայ" պիտի կանգնէ . Բայց
անիկայ մինչև իր վախճանը պիտի
հասնի , ու անոր օգնութիւն ը-
նող պիտի չըլլայ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ազատէր Իսրայէլը իրենց նե-
րումներէն ։ 5 Դանիէլ ժամանակներուն վրա-
յով տեղեկութիւն կը առնայ ։

1 Յ Եւ ան ժամանակը քու ժողովուր-
դիդ որդւոցը վրայ կայնող
" Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ
, Եւ անոնք նեղութեան ժա-
մանակ պիտի ըլլայ , որ ազգ ըլ-
լալէն մինչև ան ատենը անանկը
եղած չէ . և ան ժամանակը քու
ժողովուրդդ †պիտի ազատի , այս-
ինքն ով որ †գրքին մէջը գրուած
2 գտնուի ։ Ու երկրիս հողին մէջը
քնացողներուն շատերը պիտի ար-
թննան , Եոմանք յաւիտենական
կեանքի համար , և ոմանք ալ նա-
խատանքի ու յաւիտենական ան-
3 արգահանգի համար ։ Եւ Եիմաս-
տունները երկնքի հաստատութեանը
լոյսին պէս , ու անոնք որ շատե-
րը արդարութեան կʼառաջնորդեն՝ Եաստղերուն պէս †պիտի
փայլեն յաւիտեանս յաւիտենից ։
4 Եւ դուն՝ ով Դանիէլ՝ " խօս-
քերը գոցէ , ու գիրքը կնքէ մին-
չև Վերջին ժամանակը . շատերը
‖ուշադրութեամբ պիտի կարդան" ,
և գիտութիւնը պիտի շատնայ ։
5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա
ուրիշ երկու մարդիկ կայներ էին ,
մէկը գետին մէկ եղերքը ու մի-
6 ս Եգետին միւս եղերքը ։ Ու
ըսի ըսաւ ան կտաւ հագած մար-
դուն՝ որ գետին ջուրերուն վրայ
կայնած էր . Ե՞ւ ա՞ր աքանչելի բաներուն
վերջը մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ ։
7 Եւ լսեցի որ ան կտաւ հագած
մարդը որ գետին ջուրերուն վրայ
կայնած էր , †իր աջ ու ձախ ձեռքե-
րը երկինքը վերցընելով՝ Կ՝յաւիտեան
կենդանի եղողին վրայ երդում ը-
րաւ , Եոր ժամանակ մը , ժամա-
նակներ , ու կէս ‡ժամանակ՝ պիտի ըլ-
լայ . ե՞ւ երբոր †սուրբ ժողովուր-
դին զօրութիւնը բոլորովին ցրուի ,
ասոնց ամէնը պիտի կատարուի ։
8 Ու ես լսեցի , բայց չհասկրցայ .
ու ըսի , Ո՛վ տէր իմ , ասոնց վեր-
9 ջը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ Եւ անիկայ
ըսաւ , Գնա՝ ով Դանիէլ , քանզի
" խօսքերը †մինչև վերջին ժամա-
նակը գոցուած ու կնքուած են ։
10 Շատերը պիտի մաքրուին ու
պիտի ճերմկնան ու պիտի փոր-
ձուին , Եբայց ամբարիշտները ամ-
բարշտութիւն պիտի ընեն . ու ըս-
նաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհաս-
կընայ , հապա " իմաստունները պի-
11 տի հասկընան ։ Ու Եմշտնջենաւոր
զոհին §վերցուելուն և աւրող
պղծութեանը դրուելուն ժամանա-
կէն" հազար երկու հարիւր իննսուն
12 օր պիտի ըլլայ ։ Երանի՛ անոր որ
պիտի սպասէ , ու հազար իրեք հա-
րիւր երսունհինգ օրուան պիտի
13 հասնի ։ Բայց Գդուն գնա մինչև
վախճանը , Եվասն զի պիտի հանգ-
չիս , ու օրերուն վերջը "քու վիճա-
կիդ մէջը պիտի կայնիս ։

Ն · ք · գՁ · Իրր 534

* Կ՝ գնով

– Հիր 35 ։

† Եզեկ · լԸ · 4,15։ Ցայս· ԺԹ · 16 ։

+ Ես · իս · 1 ։ Ջաք · Թ · 14 ։

◦ Հիր 10 , 22 ։

‡ Տես Ես · ժա · 14 ։

† ԵՁՐ · քայլերուն մէջ

‡ Կ՝ ծո· վերուն ու փառաւոր լեռանը մէջ-
տեղը

– Սաղ · խը · 2 ։ Հիր 16 , 41 ։ Տես բ Թես · բ · 4 ։

Բ Տես բ Թես · բ · 8 ։ Ցայս · ԺԹ · 20 ։

– Գլ · ժ · 13 , 21 ։

Բ Նա · իզ · 20 , 21 ։ Եզեմ · Լ · 7 ։ Մաս · իգ · 21 ։ Ցայս · ժգ · 18 ։

‡ Հռով · ժա· 26 ։

Ր ԵԼ · լԲ · 32 ։ Սաղ · ծգ · 8 ։ կԹ · 23 ։ Եզեկ · ժգ · 9 ։ Ղու· ժ · 20 ։ Փիլ· գ · 3 ։ Ցայս· է · 5 ։ ժգ · 8 ։

Ն · ք · գՁ · Իրր 534

Ե Մաս · իե · 47 ։ ԵօՀ · ե · 28 , 29 ։ Գոր · իգ · 15 ։

Ղ Ես · կզ · 24 ։

Է ԳԼ · ժ · 33 , 35 ։

Ը Ցակ · ե · 20 ։

Ր ակոր · ժե · 41 , 42 ։

ժ Ա՛ռակ · գ · 18 ։ Մաս · ժգ · 43 ։

Ի ԳԼ · ը · 26 ։ Հիր 9 ։ Ցայս · ժ · 4 ։ Տես Ցայս · իբ · 10 ։

Լ Հիր 9 ։

‖ Կ՝ Հոս չեն պիտի պատրուին ,

Խ ԳԼ · ժ · 4 ։

Ծ ԳԼ · ժ · 5 ։

Կ ԳԼ · ը · 13 ։

Հ Բ Օր · լը · 40 ։ Ցայս · ժ · 5 , 6 ։

Ձ ԳԼ · գ · 34 ։

Ղ ԳԼ · է · 25 ։ ժա · 13 ։ Ցայս · ժբ · 14 ։

Ճ Ղե · իա · 24 ։ Ցայս · ժ · 7 ։

Ժ ԳԼ · ը · 24 ։

Յ Հիր 4 ։

Ն ԳԼ · ժա · 35 ։ Ջաք · ժգ · 9 ։

Շ Ովս · ժգ · 9 ։ Ցայս · Թ · 20 ։ իբ · 11 ։

ո ԳԼ · ժա · 33 , 35։ ԵօՀ · է · 17 ։ ը · 47։ ժը · 37 ։

Չ ԳԼ · բ · 11 ։ ժա · 31 ։

§ Կ՝ վերցուած ժամանակէն՝ մինչև աւրող պղծութեանը դրուիլ՝

Պ Հիր 9 ։

Ջ Ես · ծէ · 2։ Ցայս · ժգ · 13 ։

– Սաղ · ա · 5։

ՄԸՐԳԸՐԻՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

ն · ք · գՔ · իբր 785

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ովսէէ Հոգեւոր պոռնկութեան դէմ Աստուծոյ դատաստանը ցուցընելու համար , իրեն կնիկ կ'առնէ Գոմերը , 4 որ կը ծնանի Եզրայէլը , 6 Լօրուհաման Տ ու Լօամմին : 10 Ցուդայի ու Իսրայէլի գերեզարձութիւնը :

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէերիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ , Ցուդայի թագաւորներուն՝ Ոզիային , Յովաթամին , Աքազին ու Եզեկիային օրերը և Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն Երոբովամին օրերը :

2 Ովսէէին սկիզբով Էր՝ Տէրոջը խօսքին սկիզբը : Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին , Գնայ , քեզի պոռնկուհի Թեան կնիկ մը , ու պոռնկութեան տղաքներ առ , քանզի Երկիրը Տէրոջմէ խոտորելով , խիստ շատ պոռնկեցաւ :

3 Եւ անիկայ գնաց ու Դաբելայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ , և անիկայ յղացաւ ու անոր որդի մը

4 ծնաւ : Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Անոր անունը Եզրայէլ դիր , քանզի քիչ ատենէն ետքը Եզրայէլի վրէ Յեհոան արիւնները եղբայրին տունէն պիտի պահանջեմ , ու Իսրայէլի տանը թագաւորութիւնը պի-

5 տի դադրեցնեմ : Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը Եզրայէլի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ :

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ ու աղջիկ մը ծնաւ : Եւ Տէրը ըսաւ Ովսէէին , Անոր անունը *Լօ-Ռուհամա դիր , ւքանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը , †Հապա զանիկայ բոլորովին պիտի վերցը-

7 նեմ" : Բայց Ցուդայի տանը ո-ղորմութիւն պիտի ընեմ , ու զանոնք իրենց Տէր Աստուծովը պիտի փրկեմ , և Ը զանոնք աղեղով կամ սրով կամ պատերազմով , ձիե-րով կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ :

8 Ու երբոր Լօրուհաման կաթէն կտրեց , նորէն յղացաւ ու որդի մը

9 ծնաւ : Ան ատենը Տէրը ըսաւ , Անոր անունը՝ ‡Լօամմի՝ դիր , քանզի դուք իմ ժողովուրդս չէք , ու ես ձեզի Ասօսաէ պիտի չըլլամ :

10 Բայց Բ Իսրայէլի որդւոյը Թիւը ծովուն աւազին պէս պիտի ըլլայ , որ անչափ ու անթիւ է . և ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ Դուք իմ ժողովուրդս չէք , հան անոնք Լկենդանի Աստուծոյն որ-

11 դիքը պիտի ըսուին : Եւ Ցուդայի որդիքը ու Իսրայէլի որդիքը մէկ-տեղ պիտի ժողովուին , ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն , ու երկրէն պիտի ելլեն , քանզի Եզ-րայելին օրը մեծ պիտի ըլլայ :

ԳԼ · Բ

1 Ժողովուրդին կատաղութիւնը : 6 Անոնց դէմ Աստուծոյ դատաստանները : 14 Անոց հետ հաշտուելուն խոստմունքները :

1 Ձեր եղբայրներուն ‖Ամմի՝ ու ձեր քոյրերուն §Ռուհամա ըսէք .

2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ , վիճե-ցէք , քանզի Ոանիկայ իմ կնիկս չէ , ու ես անոր էրիկը չեմ . և ա-նիկայ իր երեսէն իր Բ պոռնկու-թիւնները , ու իր Ծիծերուն մէջէն իր շնութիւնները թող վերցընէ .

3 Որ չըլլայ թէ Ը զանիկայ մերկացը-նեմ , ու զանիկայ իր Աօրուան օ-րուանը պէս թողում , և զանիկայ Է անապատի դարձընեմ , ու զանի-կայ անջուր Ի երկրի պէս ընեմ , ու զանիկայ Ծարաւով մեռցընեմ :

4 Եւ անոր որդւոյը ողորմութիւն պիտի չընեմ , քանզի անոնք Է պոռ-

5 նկութեան որդիք են : Ը քանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն բրաւ , զանոնք յղացողը խայտառակու-թիւն գործեց . վասն զի ըսաւ , Իմ հոմանիներուս ետևէն երթամ , Ի որոնք իմ հացս ու ջուրս , բուրդս ու քթանս , եղս ու խմելիքներս

6 Ինձի կու տան : Անոր համար ա-հա ես Ժ փուշերով ցանգ պիտի չաշեմ * անոր ճամբուն" , ու ա-նոր Ի ուղղութիւնը պատ պիտի շինեմ , որ իր ճամբաները չկրնայ գտնել :

7 Եւ անիկայ իր հոմանիներուն ե-տևէն պիտի երթայ , բայց անոնց պիտի չհասնի , ու զանոնք պիտի փնտռէ , բայց պիտի չկրնայ գտնել . ան ատենը պիտի ըսէ , Երթամ իմ Ա առջի երկանս դառնամ , քանզի ան ատենը հիմակուընէ աղէկ վիճակ

8 Ի էր : Եւ անիկայ Է չգիտցաւ որ

ն · ք · գՔ · իբր 785

Ժ Հոով . թ . 25 , 26 : ա Պետ . բ . 10 :

Է Գէ . բ . 23 :

Ը Ցօհ . ա . 12 : ա Ցօհ . դ . 1 :

Ի Եսա . ժա . 12 , 13 : Երեմ . գ . 18 : Ե-զեկ . լդ . 23 : Լ . 16-24 :

‖ Յ՝ իմ ժո-ղովուրդս :

§ Յ՝ ողոր-մալ :

՟ Եսա . ծ . 1 :

Բ Եզեկ . ժզ . 25 :

Է Երեմ . ժգ . 22 , 26 : Ե-զեկ . ժզ . 37 , 39 :

Ը Եզեկ . ժզ . 4 :

Ի Եզեկ . ժԲ . 13 :

Լ Ամով . ը . 11 , 13 :

Ա Ցօհ . ը . 41 :

Բ Եսա . ա . 21 : Երեմ . գ . 1 , 6 , 8 , 9 : Ե-զեկ . ժզ . 15 , 16 , ՟ :

Գ Հոր Տ , 12 : Երեմ . խդ . 17 :

Ժ Ցոր . գ . 23 : ԺԹ . Տ : Ոզե . գ . 7 , 9 :

* ԵԲէ . քու ճամբուդ ,

Է Գէ . ե . 15 : Ղև . ժե . 18 :

Լ Եզեկ . ժզ . 8 :

Ա Ես . ա . 3 :

Ն · ք · ՂՖ · իբր 785

ծ ցորենը ու դիմին ու եղը ես անոր կու տայի , և անոր արծաթը ու ոսկին ես կը շատցընէի , ուրեմն՝ անոնք ի՞նչ եղեն։

9 Անոր համար պիտի դառնամ , ու իմ ցորենս իր եղանակին մէջ , ու իմ գինիս իր սրոշ ժամանակին մէջ պիտի առնեմ , և անոր մերկութիւնը ծածկող բուրդս ու քթանս 10 ետ պիտի առնեմ ։ Ու հիմա անոր հոմանիներուն առջևը ի՛ անոր անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ , ու մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանի- 11 կայ իմ ձեռքէս ազատէ ։ Եւ ա- նոր բոլոր ուրախութիւնը , անոր տօնները , ամսագլուխները ու շա- բաթները և բոլոր հանդիսաւոր 12 օրերը պիտի խափանեմ ։ Ու պի- տի աւերեմ անոր որթերը ու թը- զենիները , ո՛րոնց համար կ՚ըսէր Թէ Ասոնք իմ հոմանիներուս ինծի տուած պարգևներն են , և զանոնք անտառի պիտի դարձընեմ . ու զանոնք գաշտի գազանները պի- 13 տի ուտեն ։ Եւ զանիկայ պիտի պատժեմ ան օրերուն համար , ո- րոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն խունկ կը ծխէր , իր օղերովը ու մանեակներովը կը զարդարուէր , և իր հոմանիներուն ետևէն կ՚երթար , ու զիս մոռցեր էր , կ՚ըսէ Տէրը ։

14 Անոր համար ահա ես զանիկայ պիտի համոզեմ , և զանիկայ անա- պատը պիտի տանիմ , ու անոր 15 սրտին պէս պիտի խօսիմ ։ Եւ անկէ անոր այգիները ու Ա՛խորվը ձորը յոյսի դրան համար անոր պիտի տամ . և հոն ի՛ր մանկու- թեան օրերուն պէս ու Եգիպ- տոսի երկրէն ելած օրուանը պէս 16 երգեր պիտի երգէ ։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , զիս Իմ Ի- րիկս պիտի կոչես , ու ալ զիս Իմ *Բահաղս պիտի չկոչես ։ 17 Ու զանոր բերնէն Բահաղիմին ա- նունները պիտի վերցընեմ , ու ա- նոնք ալ իրենց անունները 18 յիշուելու պիտի չըլլան ։ Եւ անոնց համար ան օրը Ես գաշտի գազաննե- րուն հետ ու երկինքի թռչուննե- րուն հետ ու երկրի սողուններուն հետ ուխտ պիտի ընեմ , ու երկրէն *աղեղը , սուրը ու պատերազմը պիտի կոտրեմ , և զանոնք *ապա- հովութեամբ պիտի պառկեցընեմ ։ 19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ և քեզ արդարութիւ- նով , իրաւունքով , ողորմութիւ- նով ու գթութիւնով ինծի պիտի 20 նշանեմ . Ա՛յո քեզ ճշմարտու- թիւնով ինծի պիտի նշանեմ , ու 21 Տէրը պիտի ճանչնաս ։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , *պա-

տասխան պիտի տամ . ես երկինք- ներուն պատասխան պիտի տամ , ու անոնք երկրին պատասխան պի- 22 տի տան , Ու երկիրը ցորենին , գի- նիին ու եղին պատասխան պիտի տայ , և անոնք †Յեզրայելին պա- 23 տասխան պիտի տան ։ Ու *զանի- կայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի սերմանեմ , ու չողորմեալին պիտի ողորմիմ , և ըսի՛մ ժողովուրդս չե- ղողին՝ Դուն իմ ժողովուրդս ես՝ պիտի ըսէ . ան ալ ինձի՝ Իմ Ա- ստուածս է՛՝ պիտի ըսէ ։

ԳԼ · Գ

1 Ընացող կնկան մը օրինակովը 4 կը ցուցուի Իսրայելին ամպոթիւնը իրենց գարշի գալէն առաջ ։

1 Ընկէ եղբը Տէրը ինծի ըսաւ , ՚Նորէն գնա , էր *բարեկամին սիրուած չնացող կնիկ մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը կը սիրէ , թէև անոնք օտար աս- տուածներու կը դառնան , ու չամ- չեղէն կարկանդակներ կը սիրեն ։ 2 Ուստի զանիկայ տասնուհինգ *արծաթով ու մէկ ու կէս քոռ 3 գարիով ինծի առի . Եւ անոր ը- սի , †Ինծի համար շատ օրեր նըս- տիս , չընսրթիւն չընես և *ուրիշ մարդու մը չմտնես , ու ես ալ քեզի համար *այնպէս պիտի ըլլամ ։ 4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր *առանց թագաւորի , առանց իշխանի , առանց զոհի , առանց կուռքի , առանց *եփուտի ու 5 *Թերափիմի պիտի նստին ։ Ետքը Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան , ու իրենց Տէր Աստուածը և ի- րենց *Դաւիթ թագաւորը պիտի փնտռեն , ու *ետքի օրերը Տէրոջը ու անոր բարութեանը պիտի ա- պաւինին ։

ԳԼ · Դ

1 Աստուծոյ դատաստանները՝ ժողովուրդին 6 ու քահանաներուն մեղացը համար , 12 և ա- նոնց կռապաշտութեանը համար ։ 15 Ցուդան կը յորդորուի որ Իսրայէլի վրայ սկած չարիք- ներէն խրատ առնէ ։

1 Տէրոջը խօսքը մոտիկ ըրէք , *ով Իսրայէլի որդիք , քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ *վէճ ու- նի , քանզի երկրի վրայ ճշմարտու- թիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ ու *Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ ։ 2 Երդումը , ստախօսութիւնը , մար- դասպանութիւնը , գողութիւնը ու շնութիւնը չատցեր են , ու ա- րիւնները արիւններու կը հասնին ։ 3 Անոր համար *երկիրը սուգ պիտի բռնէ , ու *անոր բոլոր բնակիչնե- րը դաշտի գազաններուն ու եր- կինքի թռչուններուն հետ պիտի

Ն · ք · ՂՖ · իբր 785

†յ՚Աստու- ծոյ սերմա- նածին ։
բ Երեմ . լա . 27 ։
ց ԳԼ . ա . 6 ։
*ԳԼ . ա . 10 ։ Ջաք . ժգ . 9 ։ Հռով . թ . 26 ։ ա Պետ . բ . 10 ։

ա ԳԼ . ա . 2 ։
բ Երեմ . գ . 20 ։

գ Տե՛ս Օր . իա . 13 ։
դ ԳԼ . ժ . 3 ։
ե Եր . իբ . 6 ։
զ Դատ . ժէ . 5 ։
է Երեմ . ծ . 4 ։ 5 ։ Տե՛ս ԳԼ . է . 6 ։
ը Երեմ . լ . 9 ։ Եզեկ . լդ . 23 ։ 24 ։ լէ . 22 ։ 24 ։
թ Եզ . բ . 2 ։ Երեմ . լ . 24 ։ Եզեկ . լը . 8 ։ 16 ։ Դան . բ . 28 ։ Միք . գ . 1 ։

իբր 780

ա Եզ . ա . 18 ։ գ . 13 ։ 14 ։ Երեմ . իե . 31 ։ ԳԼ . ժբ . 3 ։ Միք . գ . 2 ։
բ Երեմ . գ . 22 ։ ե . 4 ։

գ Երեմ . գ . 28 ։ ժբ . 4 ։ Ամով . ե . 16 ։ ը . 8 ։
դ Սոփ . ա . 3 ։

Ն · Ք · ՉՁ · Իբր 780

Ի Բ Օր · ԺԱ · 12 ։
Ղ Տես Երեմ. Ղ · 4 · 5 ։ Ժե · 8 ։

Ի Ես · Ե · 13 ։

Ը ԳԼ · Ժ Գ · 6 ։

Բ · Թագ · Բ · 30 · Մաղ · Բ · 9 ։ Փիլ · Գ · 19 ։
*Կամ՝ անոնց սրտերը ի-րենց անօրէնութեանը կը համգչեն ։

Ի Ես · Իգ · 2 ։ Երեմ · Ե · 31 ։

Ի ՂԱ · Իգ · 26 ։ Միք · Ղ · 14 ։ Անգ · ա · 6 ։

Լ Ես · Իը · 7 ։ Տես Ժող · Է · 7 ։
Ի Երեմ · Բ · 27 ։ Ամր · Բ · 19 ։
Ժ Ես · Խգ · 20 ։ ԳԼ · Ե · 4 ։
Ի Ես · ա · 29 ։ Ժէ · 5 · 7 ։ Եզեկ · Գ · 13 ։ Ի · 28 ։
Հ Ամվ · Է · 17 ։ Հով · ա · 28 ։

Ն Հմր 1 · 6 ։
Ղ Գւ · Թ · 15 ։ Ժբ · 12 ։ Ամվ · Գ · 4 · Ե · 5 ։
Ճ Գ Թագ · Ժբ · 29 ։ ԳԼ · Ժ · 5 ։

նուաղին , ու ծովու ձուկերն ալ
Ա պիտի սպառին ։ Ւսկայն մարդ մը
թող չիճչի , ու մարդ մը թող չը
յանդիմանէ , քանզի քու ժողո-
վուրդդ Է քահանային հետ վէճող-
5 ներու պես է ։ Ո՛ւստի դուն Ղօ-
րեկով պիտի գլորիս , ու մարգա-
րէն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի
գլորի . և քու մայրդ բնաջինջ
պիտի ընեմ ։
6 Է Իմ ժողովուրդս գիտութիւն
չունենալուն համար բնաջինջ ե-
ղաւ . որովհետև դուն գիտութիւ-
նը մերժեցիր , ես ալ քեզ պիտի
մերժեմ , որ ինծի քա-
հանայ չըլլաս . և որովհետև քու
Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար , ես
ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ ։
7 Ը Անոնք որչափ որ բազմացան , այն-
չափ ալ ինծի դէմ մեղք գործե-
ցին . Ի ՈՒԹԻ անոնց փառքը ա-
8 ռարդութեան պիտի փոխեմ ։ Ա-
նոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ՚ու-
տեն , և * իրենց սրտերը անոնց
9 անօրէնութեանը կու տան՝ ։ Ու-
րեմն Ի ինչպէս ժողովուրդին՝ նոյն-
պես ալ քահանային պիտի ըլ-
լայ . և դանոնք իրենց ճամբանե-
րուն համեմատ պիտի պատժեմ ,
ու անոնց իրենց գործքերուն փո-
10 խարէնը պիտի հատուցանեմ ։ Եւ
Ա պիտի ուտեն , բայց պիտի չկշտա-
նան . պոռնկութիւն պիտի ընեն ,
բայց պիտի չատնան . քանզի Տե-
րոջը ուշադրութիւն ընելը թողու-
ցին ։
11 Շնութիւնը , գինին ու քաղ-
12 ցուն Նախիրը կը խաբեն ։ Իմ Ժո-
ղովուրդս իր Ի փայտին կը հարցը-
նէ , ու իր ցուպը իրեն կ՚իմացը-
նէ . քանզի Ի պոռնկութեան ոգին
շեղած գլխէ հանեց , ու իրենց Աս-
տուածը թող տալով , պոռնկե-
13 ցան ։ Ի Լեռներուն գլուխները զոհ
կը մատուցանեն , ու բլուրներուն
վրայ կաղնիի , կաղամախի ու բեկե-
նիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի
ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն .
հանոր համար ձեր աղջիկները պոռ-
նկութիւն պիտի ընեն , ու ձեր
հարսերը շնութիւն պիտի ընեն ։
14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝
երբոր պոռնկութիւն ընեն , ոչ ալ
ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ը-
նեն . քանզի հայրերը՝ իրենք պոռ-
նիկներուն հետ կը զատուին , ու
բոզերուն հետ կը զոհեն . ուստի
Ն անհանճար ժողովուրդը պիտի կոր-
ծանի ։
15 Թէև դուն պոռնկութիւն կ՚ը-
նես , ով Իսրայէլ , Ցուդա թող
յանցաւոր չըլլայ . Ու Գաղգաղա
մի՛ մտնէք , ու Ֆ Բեթաւան մի՛ ել-
լէք , Ս և Տէրը կենդանի է ըսելով՝
16 երդում մի՛ ընէք ։ Քանզի Իսրա-
յէլ Ս կամակոր երինջի պէս ապըս-
տամբեր է . հիմա Տէրը լայնարձակ
տեղ մը գառներու պէս պիտի ա-
17 բածէ զանոնք ։ Եփրեմ կուռքե-
րուն յարեր է . Ո զանիկայ թող
18 տուր ։ Անոնց * խնճոյքը ապակա-
նած է . շատ պոռնկութիւն ըրին .
Ցուէք ըսելէ կը սիրեն , ամօթ ը ա-
19 նոնց իշխաններուն ։ Հովը զանի-
կայ իր թեւերուն վրայ պիտի կապէ ,
ու Ո անոնք իրենց զոհերէն պիտի
ամչնան ։

ԳԼ · Ե

1 Իսրայէլի քահանաներուն , ժողովուրդին ու իշխաններուն զանազան մեղքերուն համար՝ Աստուծոյ դատաստանները անոնց վրայ պիտի ըլլար , 15 մինչև իրենց ապաշխարելը ։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ ,
ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի
տունը , ու ականջ տուէք՝ ով թա-
գաւորին տունը , ինչու որ ձեզի
համար դատաստան կայ . քանզի
դուք Մասիփայի մէջ որոդայնի ,
և Թաբօրի վրայ տարածուած վարմ
2 եղաք ։ Մոլորածները սպանութիւն
ընելով դըժ ձէլ խորասոյզ եղան ,
† Թէև ես անոնց ամենուն խրատ ։ա-
3 ռայ՛ " ։ Ի ես Եփրեմը կը ճանչնամ ,
ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ .
այո հիմա՝ ով Եփրեմ , Ե դուն շը-
նութիւն կ՚ընես , ՚՚ Իսրայէլ
4 պղծուած է ։ ‡ Անոնք իրենց գործ-
քերը չեն շիտկեր " , որ իրենց Աս-
տուծոյն դառնան , քանզի անոնց
մէջը Ը պոռնկութեան ոգի կայ , ու
5 Տէրը չեն ճանչնար ։ ‖ Ուստի Ի Իս-
րայէլին հպարտութիւնը իր երեսին
առջևը պիտի խոնարհի " ։ և Իսրա-
յէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնու-
թեամբը պիտի գլորին . Ցուդա
6 ալ անոնց հետ պիտի գլորի ։ Ղա-
նոնք իրենց ոչխարներովը ու ար-
ջառներովը Տէրը փնտռելու պիտի
երթան , բայց պիտի չգտնեն . ա-
7 նիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ ։ Ի Ա-
նոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն
ըրին , քանզի օտար տղաքներ ծնան .
հիմա իրենց վիճակներովը մկտեղ
Ը Ֆ մկ ամուսնի մէջ պիտի ապա-
ռին " ։
8 Ի Գաբաայի մէջ շեփոր Ֆչեցուց-
ըէք , Ե Ռամայի մէջ աւազափող .
Ժ Բեթաւանի մէջ Է բարձրաձայն
կանչեցէք , Ա բու Եամէդ՝ ով Բե-
9 նիամին ։ Ճանդիմանութեան օրը
Եփրեմ ամայի պիտի ըլլայ . Իս-
րայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը
10 գիտցուցի ։ Ցուդայի իշխանները
Է սահմաններ փոխողներու պես ե-
ղան . անոնց վրայ ջուրի պես պիտի
11 թափեմ իմ բարկութիւնս ։ Եփ-

Ն · Ք · ՂՁ · Իբր 580

Ի Ամվ · Ը · 14 ։ Սոփ · ա · 5 ։
Ի Երեմ · Գ · 6 ։ Է · 24 ։ Ը · 5 ։ Զաք · Է · 11 ։
Ն Մատ · Ժի · 14 ։
* Կամ՝ գիւնին
Ղ Միք · Գ · 11 ։ Է · 3 ։
՚՚ Երեմ · Գ · 11 ։ 12 ։ Ծա · 1 ։
Ղ Ես · ա · 29 ։ Երեմ · Բ · 26 ։

՚՚ ԳԼ · Ը · 9 ։
† Կամ՝ Ուս-տի ես ա-նոնց ամե-նուն վրայ պատիճ պը-տի բերէմ ։
Բ Ամվ · Գ · 2 ։
‡ Եզեկ · Իգ · 5 ։ ՁԼ ։ ԳԼ · Գ · 17 ։
‡ Կամ՝ Ի-րենց գործ-քերը Է-ըլ-լուն չեն թողուր ,
Գ ԳԼ · Գ · 12 ։
‖ Կամ՝ Եւ Իսրայէլին հպարտու-թիւնը ա-նոր երեսին դէմ կը վը-կայէ ·
Ի ԳԼ · Է · 10 ։
Ղ Նահում · ա · 23 ։ Ես · ա · 15 ։ Երեմ · Ժա · 11 ։ Եզեկ · Ը · 18 ։ Միք · Գ · 4 ։ Ցօհ · Է · 34 ։
Ի Ես · Խը · 8 ։ Երեմ · Գ · 20 ։ Է · 11 ։ ԳԼ · Ը · 7 ։ Մաղ · Բ · 11 ։
Ը Զաք · Ժա · 8 ։
§ ՆԷՔ · Մկ սակաւ գա-նոնք պիտի ուտէ ։
Ի ԳԼ · Ը · 1 ։ Ցովէլ · Բ · 1 ։
Ժ Ցես · Է · 2 ։ ԳԼ · Գ · 15 ։
Ի Ես · Ժ · 30 ։
Ղ Գատ · Ե · 14 ։
Ի Բ Օր · ԺԲ · 14 ։ ԻԷ · 17 ։

ՐԵՄ Ե հարուստհարուած , ու դա-
տաստանով կոտրուած է , քանզի
յօժար կամք Ի հրամանին եհուէն
12 քալեց : Ուստի ես Եփրեմին ցեցի
պէս՝ և Յուդայի տանը՝ փայտի որ-
13 դի պէս պիտի ըլլամ : Երբոր Եփ-
րեմ իր ախտը , և Յուդա իր հիվր-
քը տեսաւ , Եփրեմ Ի Ասորեստան
գնաց , ու * Յարէբ թագաւորին
դեսպաններ խրկեց . բայց անիկայ
ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը ա-
14 ռողջացնելու կարող չէ : Քանզի
ես Եփրեմին առիւծի պէս՝
և Յուդայի տանը առոյգ առիւծի
պէս պիտի ըլլամ . ՛ես՝ ես պիտի
պատառեմ ու պիտի երթամ .
պիտի տանիմ , ու ազատող մը
15 պիտի չըլլայ : Ես պիտի երթամ
ու իմ տեղս դառնամ , մինչև որ
անոնք Ի իրենց յանցաւոր ըլլալը
խոստովանին , ու իմ երեսս փնդ-
տրեն . Ի նեղութեան մէջ
մնանն , զիս կանուխ պիտի փնդ-
տրեն :

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը : 4 Իսրայէլի
կամակորութեանը և անօրէնութեանը վրա-
յով գանգատ մը :

1 Եկէք , ու Տէրոջը դառնանք՝ ,
քանզի * անիկայ պատառեց ,
ու Ի անիկայ մեզ պիտի բժշկէ .
անիկայ զարկաւ , ու անիկայ մեզ
2 պիտի պատէ . Երկու օրէն ետքը
մեզ պիտի կենդանացընէ . երրորդ
օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ , ու
3 անոր առջևը պիտի ապրինք : Ե՛ւ
Տէրը պիտի ճանչնանք , ա՛ւ ջանկ՛այ
ճանչնալու ետևէ պիտի ըլլանք .
անոր ելքը Ի արշալոյսի պէս պատ-
րաստուած է , ու Ի անիկայ մեզի
պիտի գայ՝ Ի անձրևի պէս , երկիրը
Ի ցրտող վերջէն անձրևին պէս :
4 Ի՞ՓԷզի ի՞նչ ընեմ՝ ո՛վ Եփրեմ ,
քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ո՛վ Յուդա ,
վասն զի ձեր բարութիւնը Ի ա-
ռաւօտեան ամպին պէս , ու կա-
նուխ իջած ցօղին պէս է , որ
5 կ՛անցնի : Ասոր համար Ի մարգա-
րէներուն ձեռքովը ջախ՛ Ի կոտ-
րեցի , Ի բերնիս խօսքերովը զա-
նոնք մեռցուցի , ու ‡ քու դատաս-
տանները՝ լուսոյ պէս պիտի ելլէ :
6 Քանզի ես Ի ողորմութիւն կ՛ու-
զեմ և Ի չէ թէ պոհ , ու ողջակէզ-
ներէն աւելի՝ Ի Աստուծոյ գիտու-
7 թիւնը : Իսկ անոնք Ի ‖ Ադամին
պէս Ի ուխտազանց եղան . հոն
հինձի անհաւատարմութիւն ը-
8 րին : Ի Գաղաադ անօրէնութիւն
ընողներու քաղաք է , արեան շա-
9 փիղներով լեցուն է : Ու ինչպէս
որ աւազակաց գունդերը մարդու-

համար դարանամուտ կ՛ըլլան ,
այնպէս ալ Ի ղահանաներուն խում-
բը Սիւքեմի ճամբուն մէջ սպա-
նութիւն կ՛ընեն , քանզի անոնք
10 եղելոնագործութիւն կ՛ընեն : Ի Ի-
սրայէլի տանը մէջ Ի սոսկալի բան
տեսայ , ՛ Եփրեմին պոռնկութիւն-
ները հոն է , Իսրայէլ պղծուե-
11 ցաւ : ‡ Քեզի ալ հունձք մը
պատրաստուած է՝ ո՛վ Յուդա ,
Ի երբոր իմ ժողովուրդիս գերու-
թիւնը դարձընեմ :

ԳԼՈՒԽ Է

1 Ժողովուրդին գանագան մեղքերուն համար
յանդիմանութիւն մը : 11 Անոնց կեդծաւորու-
թեանը համար Աստուծոյ բարկութիւնը ա-
նոնց դեմ կը բորբոքի :

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի ,
Եփրեմին անօրէնութիւնը
ու Սամարիայեցիներուն չարութիւնները
յայտնուեցան . քանզի * անոնք
ստութիւն կը գործեն . ու գողը
ներս կը մտնէ , ա՛ւ դուրսը աւա-
զակներուն գունդը կը մերկացընէ :
2 Եւ իրենց սրտին մէջը չեն մտա-
ծեր , թէ ես Ի անոնց բոլոր չարու-
թիւնը կը յիշեմ . հիմա Ի անոնց
գործքերը զերծուն պաշարեցին ,
անոնք Ի իմ երեսիս առջևն են :
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝
ու իրենց ստութիւններովը իշ-
4 խանները կ՛ուրախացընեն : Ի Ա-
նոնց ամէնը շնացողներ են՝ հաց
եփողէն վառուած թոնիրի պէս ,
որ անիկայ զանգուածը շաղկէն
ետքը՝ մինչև անոր խմորիլը վա-
5 ռելչէն կը դադարի : Մեր թա-
գաւորին օրը , իշխանները գինիին
տաքութենէն § հիւանդացան . ա-
նիկայ իր ձեռքը ծաղը ընդունե-
6 րուն երկրնցուց : Քանզի անոնք
դարանամուտ՝ ըլլալով , իրենց սիր-
տը թոնիրի պէս պատրաստեցին .
անոնց եփողը բոլոր գիշերը կը
քնանայ , առտուանց անիկայ բո-
ցավառ կրակի պէս կը վառի :
7 Ամէնքը թոնիրի պէս տաքցան ,
ու իրենց դատաւորները կերան .
Ի անոնց բոլոր թագաւորները Ի ին-
կան . Ի անոնց մէջը ինծի կանչող
մը չկայ :
8 Եփրեմ Ի ժողովուրդներուն հետ
խառնուեցաւ . Եփրեմ չպարմաւած
9 շօթի պէս է : Ի Անոր զօրութիւնը
օտարները կերան , ու ինքը չգի-
տեր . մազերուն մէջը անգամ ձեր-
մակ ինկաւ , ու ինքը չգիտեր :
10 Եւ Իսրայէլին հպարտութիւնը իր
երեսին առջևը խոնարհած է . այ-
սու ամենայնիւ Ի անոնք իրենց Տէր
Աստուծոյն չեն դառնար , ու զանի-
11 կայ չեն փնտռեր : Ե՛ւ Եփրեմ

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 780

Ի Օր · իբ · 33 :
Ի ‡ Թագ · ժբ · 28 :
Մխ · գ · 16 :
Ի Երեմ · լ · 12 :
Ի ‡ Թագ · ժբ · 19 :
ԳԼ · է · 11 :
ժբ · 1 :
Ը ԳԼ · ժ · 6՝ :
* Կամ՝ Թըշ-
նամութիւն
ընող .
Ի Ղբ · գ · 10 :
ԳԼ · ժգ · 7 ,
8 :
՛ Սաղ · ծ · 22 :
՝ Ղէ · իդ · 40 , 41 : Ե-
րեմ · իխ · 12 , 13 : Ե-
զեկ · գ · 9 :
ի · 43 : ԼՂ · 31 :
Ն Սաղ · Ղը · 34 :

— Բ Օր · ԼԲ · 39 : ա Թագ · ը · 6 : Ց օր · ե · 18 : ԳԼ · է · 14 :
Բ Երեմ · լ · 17 :
‡ Ես · ծգ · 13 :
Ը Բ Թագ · իգ · 4 :
Ե Սաղ · Ղը · 6 :
Ը Ցօ · իխ · 23 :
Ի ԳԼ · ժա · 8 :
Ը ԳԼ · ժգ · 3 :
Ր Երեմ · ա · 10 : է · 14 :
† Եբ Բ · տա-
ւնեցի .
՛ Երեմ · իգ · 29 : Եբր · գ · 12 :
‡ Կամ՝ իմ
գատաստան-
ներս

Է ա Թագ · ժբ · 22 : Ժող · է · 1 : Մխ · գ · 8 : Մ ա ա · թ · 13 : ժբ · 7 :
Լ Սաղ · ծ · 8 , 9 : Ա-
մոս · իա · 3 : Ես · ա · 11 :
Ի Երեմ · իբ · 16 : Ցօ՛ · ժէ · 3 :
՛ Ցօ՛ · լա · 33 :
‖ Կամ՝ մար-
դու .
Ի ԳԼ · ը · 1 :
՛ ԳԼ · է · 7 :
Ի ԳԼ · ժբ · 11 :

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 780

Ղ Երեմ · ժա · 9 : Եզեկ · իբ · 25 : ԳԼ · է · 1 , 2 :
՛ Երեմ · է · 30 :
՛ ԳԼ · գ · 12 , 13 , 17 :
՝ Երեմ · ծա · 33 : Յովէլ · գ · 13 : Ցեփ · ժգ · 15 :
Ն Սաղ · ճկզ · 1 :

— ԳԼ · է · 1 : ը · 10 :

Բ Երեմ · ժէ · 1 :
‡ Սաղ · թ · 16 : Առակ · է · 22 :
՛ Սաղ · ը · 8 :
Է Երեմ · թ · 2 :

§ Կամ՝ զՆէ-
ւոյ հիւան-
դացուցին .

Կատարեա-
ցաւ՝ Իբր 773

Ղ ԳԼ · ը · 4 :
Ի ‡ Թագ · ժէ · 10 , 14 , 25 , 30 :
Ը Ես · կդ · 7 :
Ր Սաղ · ճղ · 35 :
՛ ԳԼ · ը · 7 :

Ի ԳԼ · է · 5 :

Ղ Ես · թ · 13 :
Ի Տե՛ս գԼ · ժա · 11 :

միամիտ ՝՚ անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . ֊ Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն , Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան , Հանոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ , որ զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ , ու զանոնք պատժեմ , ՚ինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վա՛յ անոնց , քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց պէտ հա-ւէ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ֊ զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Հիրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին ՝՚՚
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպէտ ես զանոնք խրատեցի , ՚՚՚ անոնց քա-ղուկները զօրացուցի , սակայն * ՚՚՚
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց Բարձրելոյն չէ . ՚ անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են , անոնց իշխանները ՚ իրենց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանում կը սպառնայ Իսրայէ-լացոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կա-պաշտութեանը համար ։

1 ՚՚ Փողը բերանդ դիր . Ընտրեալ տէ-րոջը տանը վրայ բարձրի պէս պէտ է ՚՚՚ , քանզի ՚ի՛մ ուխտս զանց ըրին , ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Իսրայէլ ինծի կ'աղաղակէ ՚՚՚ Ի՛ըե՛ , Ո՛վ իմ Աստուածա՛՝ մենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլ բարին մերժեց , զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Ընանոնք թագաւորներ դրին , բայց ինծմով չէ՛ . իշխանները ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Հրենց արծա-թովը ու ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու ծրթդ , ո՛վ Սամարիա , մերժուեցաւ . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . ե մինչև ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը շինեց , ուրեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիոյին որթը ։ Քանզի ՚ի հով ցանեցին ու մրրիկ պիտի ՚ի՛ձեն . անիկայ հասուն ցորէն պիտի չբե-րէ , ՚՚՚ անոր արգիւնքէն ալիւր պի-տի չըլլայ . ՚՚ Թէ որ ըլլայ ալ , ֊ օտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Իսրայէլ կլլուեցաւ , հիմա ազգե-

ՆՐ . ՔՋ . ՂՁ . իբր 780

֊ Տե՛ս դ Թագ . ժե . 19 ։ ժէ . 4 ։ Գէ . ե . 13 ։ Թ . 3 ։ ժբ . 1 ։
Ի Եզեկ . ժբ . 13 ։
Հ Ղե՛ . իզ . 14 ։ ՚՚՚ ։ բ Օր . իբ . 15 ։ ՚՚՚ Թագ . ժե . 13 , 18 ։
Յ Միք . զ . 4 ։
Ղ Ցօբ . լե . 9 , 10 ։ Սաղ . հը . 36 ։ Եր-եմ . գ . 10 ։ Ջաք . է . 5 ։
* Կա՛՝ ինծի դէմ չարու-թիւն խոր-հեցան ։
֍ Գէ . ժա . 7 ։
՛ Սաղ . հր . 57 ։
՚ Սաղ . հէ . 9 ։
՝ Գէ . թ . 3 , 6 ։

իբր 760

֊ Գէ . ե . 8 ։
Բ Ը Օր . իբ . 49 ։ Երե՛մ . գ . 13 ։ Ամո՛ . ա . 8 ։
Է Գէ . զ . 7 ։
Ը Սաղ . հր . 34 ։ Գէ . ե . 15 ։
Ի Տի՛տ . ա . 16 ։
Ղ Գ Թագ . ժե . 13 , 17 , 25 ։
Ի Գէ . բ . 8 ։ ժգ . 2 ։
Ընե՛՛մ . ժգ . 27 ։
Ի՛ Ընակ . իբ . 8 ։ Գէ . ժ . 12 , 13 ։
Ի՛ Գէ . է . 9 ։
Ի Գ Թագ . ժե . 6 ։

ՆՐ . ՔՋ . ՂՁ . իբր 760

֊ Գէ . ե . 8 ։ Ամո՛ . ա . 8 ։
Բ Ը Օր . իբ . 49 ։ Երե՛մ . գ . 13 ։
Է Գէ . զ . 7 ։
Ը Սաղ . հր . 34 ։ Գէ . ե . 15 ։
Ի Տի՛տ . ա . 16 ։
Ղ Գ Թագ . ժե . 13 , 17 , 25 ։
Ի Գէ . բ . 8 ։ ժգ . 2 ։
Ընե՛՛մ . ժգ . 27 ։
Ի՛ Ընակ . իբ . 8 ։ Գէ . ժ . 12 , 13 ։
Ի՛ Գէ . է . 9 ։
Ի Գ Թագ . ժե . 6 ։

ՆՐ . ՔՋ . ՂՁ . իբր 760

իբր 771

Ը Երե՛մ . իբ . 28 ։ խբ . 38 ։
Ի Երե՛մ . բ . 24 ։
Ի՛ Գ Թագ . ժե . 19 ։
Ի Ը՛ . է . 6 ։ Եզեկ . ժզ . 33 , 34 ։
Հ Եզեկ . ժզ . 37 ։ Գէ . ժ . 10 ։
Յ Կա՛՝ Թա-գաւորին ՚՚ իշխանաց բեռէն քիչ մը պիտի Հանգստաս-նան ։
Ղ Ը՛ . ժ . 8 ։ Եզեկ . իզ . 7 ։ Դան . բ . 37 ։
Ղ Գէ . ժբ . 11 ։
Ճ Բ Օր . գ . 6 , 8 ։ Սաղ . ՃժԹ . 18 ։ ՃխԷ . 19 , 20 ։
՛ Երե՛մ . է . 21 ։ Ջաք . է . 6 ։
՝ Երե՛մ . ժգ . 10 , 12 ։ Գէ . ե . 6 ։ Թ . 4 ։ Ամո՛ . ե . 22 ։
Ն Գէ . Թ . 9 ։ Ամո՛ . ը . 7 ։
Շ Բ Օր . իբ . 6Ս ։ Գէ . Թ . 3 , 6 ։ ժա . 5 ։
՚՚ Բ Օր . լբ . 1Ս ։
Ջ Գ Թագ . ժբ . 31 ։
‡ Կա՛՝ պա-տմութիւնք ։
Ղ Երե՛մ . ժէ . 27 ։ Ամո՛ . բ . 5 ։
՚՚՚ Գէ . գ . 12 ։ ե . 4 , 7 ։
Բ Գէ . բ . 12 ։
Ի Գէ . բ . 9 , 12 ։
‖ Եբ . սահ ։
Ը Ղե՛ . իե . 23 ։ Երե՛մ . բ . 7 ։ ժգ . 1Տ ։
Ի Գէ . բ . 13 ։ Տե՛ս գէ . ժ . 5 ։
Ի՛ Գ Թագ . ժէ . 6 ։ Տե՛ս գէ . ժ . 11 ։
Ի Եզեկ . գ . 13 ։ Դան . ա . Տ ։
Ը Գէ . գ . 4 ։
Ի Երե՛մ . գ . 20 ։ Գէ . բ . 16 ։ Հմր 3 ։

միամիտ ՝՚՚ անխելք աղաւնիի պէս եղաւ . ֊ Եգիպտացիները կը կան-
12 չեն , Ասորեստան կ'երթան ։ Երբ-որ անոնք երթան , Հանոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ , որ զա-նոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-նեմ , ու զանոնք պատժեմ , ՚ինչ-պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վա՛յ անոնց , քանզի ինծմէ փա-խան . կորուստը անոնց պէտ հա-ւէ , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր եղան . ու թէև ֊ զանոնք ես փրկե-ցի , բայց անոնք ինծի դէմ ստու-
14 թիւններ կը խօսին ։ Ու երբոր ա-նոնք իրենց անկողիններուն վրայ կ'ողբային , Հիրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի համար կը ժողովուին ՝՚՚
15 ինծմէ կ'ապստամբին ։ Եւ թէպէտ ես զանոնք խրատեցի , ՚՚՚ անոնց քա-ղուկները զօրացուցի , սակայն * ՚՚՚
16 ինծի չարութիւն սեպեցին՝ ։ Ա-նոնք կը դառնան , բայց Բարձրելոյն չէ . ՚ անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են , անոնց իշխանները ՚ իրենց լե-զուին կատաղութեանը համար սրով պիտի իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը Եգիպ-տոսի երկրին մէջ ։

ԳԼ . Ը

1 Մարգարէն կործանում կը սպառնայ Իսրայէ-լացոց՝ իրենց ամբարշտութեանը 5 ու կա-պաշտութեանը համար ։

1 ՚՚ Փողը բերանդ դիր . Ընտրեալ տէ-րոջը տանը վրայ բարձրի պէս պէտ է ՚՚՚ , քանզի ՚ի՛մ ուխտս զանց ըրին , ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Իսրայէլ ինծի կ'աղաղակէ ՚՚՚ Ի՛ըե՛ , Ո՛վ իմ Աստուածա՛՝ մենք քեզ կը ճանչ-
3 նանք ։ Իսրայէլ բարին մերժեց , զանիկայ թշնամին պիտի հալածէ ։
4 Ընանոնք թագաւորներ դրին , բայց ինծմով չէ՛ . իշխանները ընտրեցին , բայց ես չգիտցայ . Հրենց արծա-թովը ու ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին , որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու ծրթդ , ո՛վ Սամարիա , մերժուեցաւ . իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ . ե մինչև ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-ւորը շինեց , ուրեմն Աստուած չէ . հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիոյին որթը ։ Քանզի ՚ի հով ցանեցին ու մրրիկ պիտի ՚ի՛ձեն . անիկայ հասուն ցորէն պիտի չբե-րէ , ՚՚՚ անոր արգիւնքէն ալիւր պի-տի չըլլայ . ՚՚ Թէ որ ըլլայ ալ , ֊ օտարները պիտի կլլեն զանիկայ ։
8 Իսրայէլ կլլուեցաւ , հիմա ազգե-

13 ֊ Բ Օր . իզ . 14 ։ Ի Գէ . բ . 11 ։ Ը Գէ . է . 16 ։ Ի Ես . ե . 6 ։ ԼԲ . 13 ։ ԼԹ . 13 ։ Գէ . ժ . Տ ։

7 Մէջը փուշեր պիտի բուսնէին։ Այցելութեան օրերը հասան, հատուցման օրերը հասան։ Իսրայէլ պիտի գիտնայ. քու անօրէնութեանդ մեծ հակառակութեանդ համար, մարգարէն անմիտ, ու ծ հոգևոր մարդը խենթ եղաւ։ Եփրեմ իմ Աստուծոյս կը դիտէ։ մարգարէն իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը լարէ, ու իր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան պատ- 9 ՃՈՒ է։ Գաբաայի օրերուն պէս հիմնայատ շատ ապականեցան. Յա նոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ։

10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղող խաղողի պէս գտայ, ձեր հայրերը ղէզենիին առջի կանխահաս պտուղին պէս տեսայ. ամօյն անոնք ծ Բէլփեգովը մտան, ու իրենց ամօթալոյծ ԳՈՐԾԻՔՈՒ համար զատուեցին, ու իրենց սիրած բանին 11 պէս իրենք ալ պիղծ եղան։ Եփրեմին փառքը ծնունդին ու արգանդէն՝ ու յղութենէն՝ թռչունի 12 պէս պիտի թռչի։ Թէեւ իրենց տղաքները մեծցընեն, ՚ զանոնք մարդէ զուրկ պիտի թողում. Նաև ՚վայ անոնց՝ երբոր ՚ անոնցմէ քա- 13 շուիմ։ Եփրեմ ալ՝ ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ, զուարճալի տեղ մը տնկուած էր. ՚բայց Եփրեմ իր տղաքները մեռցընողին պիտի հա- 14 նէ։ Տո՛ր անոնց՝ ով Տէր. ի՞նչ պիտի տաս. անոնց վիժող արգանդ, 15 ու չոր ստինքներ տուր։ Անոնց բոլոր չարութիւնը ՚Գաղգաղայի մէջ է՝ քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ. Վանոնց չար գործերուն պատճառաւը՝ զանոնք իմ տունէս պիտի վռընտեմ, զանոնք մէյմըն ալ պիտի չսիրեմ. ՚ անոնց բոլոր իշ- 16 խանները ապստամբներ են։ Եփրեմ՝ չարնուեցաւ, անոնց արմատը չորցաւ, պտուղ պիտի չտան. Է թէ որ անոնք ծնանին ալ, անոնց արգանդին ցանկալի պտուղներն ալ պիտի մեռցընեմ։

17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ, քանզի անոր մտիկ չըրին. ու ՃազգերուՄէջ թափառական պիտի ըլլան։

ԳԼ. Ժ

1 Իսրայէլ լայնատարած որթ մըն է, իրեն համար պտուղ կը բերէ. իր պտուղին չատութեանը չափ ՚ սեղաններ շատցուց, իր երկրին գեղեցկութեանը պէս Է գեղեցիկ 2 կուռքեր չինեցին։ Անոնց սիրտը Է փոփոխական է, հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն. անիկայ անոնց սեղանները պիտի փլցընէ, անոնց 3 կուռքերը պիտի աւրէ։ Ո՛վասն զի հիմա անոնք պիտի ըսեն, Մենք թագաւոր չունինք, քանզի Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւորը մեզի՞նչ պիտի ընէ։ Ուխտ ըրած առնուին՝ սուտ երդում ընելով խօսքեր խօսեցան. ու դատաստանը արտին ակօսներուն մէջ Է թունաւոր խոտերու՝ պէս պիտի բուսնի։ 5 Սամարիայի բնակիչները Ը ԵԼԹԱՒԱՆի Է որթերուն պատճառաւը պիտի վախնան, քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ, ու անոր Ը քուրմերը Ի անոր փառայը համար պիտի դողան, քանզի անիկայ լրիվ գերութեան կ'երթայ։ 6 Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տանի՝ ՚ ձարէք թագաւորին պարգև ըլլալու. Եփրեմ ամօթ պիտի կրէ, ու Իսրայէլ Էր խորհուրդէն 7 պիտի ամչնայ։ Է * Սամարիայի թագաւորը բնաջինջ պիտի ըլլայ, ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին 8 պէս։ Նաև Է ԱՒԱՆի բարձր տեղատանը՝ որ ՚ Իսրայէլին մեղքը աւերակ պիտի ըլլան. անոնց սեղաններուն վրայ Ի փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի. Հե լեռներուն պիտի ըսեն, Մեզ ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ իյնկէք։

9 Ի Գաբաայի օրերէն ՚ի վեր մեղք գործեցիր՝ ով Իսրայէլ. Հոն կայնեցան ԱՒԱՆԻՆԵՐՔ. Է Գաբաայի մէջ չարութեան որդւոցը դէմ եղած պատերազմը անոնց չհասաւ։ 10 Ձանոնք խրատելու կը ցանկամ. ու ՃանոնՑ վրայ ժողովուրդներ պիտի ժողովուին, երբոր իրենց երկու †անօրէնութեանցը համար՚ 11 կապուին։ Ու Եփրեմ ՃԵԼՈՒՆՔ մըն է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն ծեծել, բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լուծ մը անցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ, Ցուդա պիտի հերկէ, Յակոբ անոր եղեամները պիտի տափանի։ 12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք, ու ողորմութիւնով Ի՛նձեցէք, և Ն՛ՀՂակուած երկիրը հերկեցէք. քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է, մինչև որ ինքը գայ ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ։ 13 Ն Ամբարշտութեամբ հերկեցիք ու անօրէնութիւն Ի՛ձեցիք. ստութեան պտուղը կերաք. քանզի դուն քու ճամբուդ, և քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ա- 14 պաւինեցար, ՚ Ուստի քու ժո-

1 Ն · Ք · ԳՒ · ԻՐԵ 760

Ե ԳԼ · Բ · 4 ։
Զ Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 21 ։ Տ ԹԱՒ Մ ՕՐԱՎ · 24 ։
Ը ԳԼ · Գ · 4 ։ ԺԱ · 5 ։ ՄԻՔ · Դ · 9 ։ ՀԾՐ 7 ։

Ի ՏԹԱ Բ ՕՐ · ԻԲ · 18 ։ ՆՄՎ · Ե · 7 ։ Ը · 12 ։ ԳՈՐ · Ը · 23 ։ ԵԶԲ · ԺԲ · 15 ։
Ն ԳԼ · Գ · 15 ։
Ո Գ ԹԱԳ · ԺԲ · 28, 29 ։ ԿԸ Ը · 5 · 6 ։
Ը Գ ԹԱԳ · ԻԳ · 5 ։ ՍՓՈ · 4 ։
Ր Ա ԹԱԳ · Գ · 21, 22 ։ ԳԼ · Թ · 11 ։
Ք ԳԼ · Ե · 13 ։
Ի ԳԼ · ԺԱ · 6 ։
Լ ՀՇՐ 3, 15 ։
* ԿԱՄ՝ ՍԱՄԱՐԻԱՆ ԻՐ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒՀԻ
Ի ԳԼ · Գ · 15 ։
Ձ Բ Օր · Թ · 21 ։ Գ ԹԱԳ · ԺԲ · 30 ։
Ն ԳԼ · Թ · 6 ։
ՀՆԱ · Բ · 19 ։ ՂԱԶ · ԻԳ · 30 ։ ՑԱՍՏ · Գ · 16 ։ Թ · 6 ։
Ն ԳԼ · Թ · 9 ։
Ղ ՏԹ ԴԱՍՏ · Ի ։
Ճ Բ Օր · ԻԲ · 63 ։ ՄԵՐԵՄ · ԺԶ · 16 ։ ԵԶԵԿ · ԻԳ · 46, 47 ։ ԳԼ · Ը · 10 ։
† ԿԱՄ՝ ԱՀԱՒԵՐԻՆ ՄԷՋ
Ա ԵՐԵՄ · Ծ · 11 ։ ՄԻՔ · Դ · 13 ։

Ն ԵՐԵՄ · Գ · 3 ։

Ը ՅՈՎ · Գ · 8 ։ ԱՌԱԿ · ԻԲ · 8 ։ ԳԼ · Ը · 7 ։ ԳԱՂ · Գ · 8 ։

* ԳԼ · ԺԴ · 16 ։

Ն · Ք · ԳՒ · ԻՐԵ 740

Ե ԳԼ · Բ · 4 ։
Զ Գ ԹԱԳ · ԺԸ · 21 ։ Տ ԹԱՒ Մ ՕՐԱՎ · 24 ։
Ը ԳԼ · Գ · 4 ։ ԺԱ · 5 ։ ՄԻՔ · Դ · 9 ։ ՀԾՐ 7 ։

Ն ԵԳԼ · ԺԳ · 3, 4 ։ ՄԻՔ · Ը · 11 ։ ՍՓՈ · Գ · 4 ։

Ի ԴԱՍՏ · ԺԲ · 22 ։
Հ ԵՍ · Լ · 6 ։ ԳԼ · Ժ · 9 ։
Ն ԳԼ · Ը · 13 ։

Ղ ԵՍ · ԻԸ · 4 ։ ՄԻՔ · Ե · 1 ։
Ճ ԹԱՌ · ԻՌ · 3 ։ ՍԱՂ ՃՂ 28 ։
Ր ԳԼ · Գ · 14 ։
Ա ԵՐԵՄ · ԺԱ · 13 ։
Ն ՍԱՂ · ՃԱ · 12 ։ ԵԶԵԿ · Ի · 8 ։ ՀՄՎ · Գ · 5 ։
Ղ ՅՈՐ · ԻՌ · 14 ։
՚ Բ Օր · ԻԸ · 41, 62 ։
Ն Բ Օր · Լ · 17 ։ Գ ԹԱԳ · ԺԵ · 18 ։ ԳԱՂ · Ե · 6 ։
Ղ ՏԹ ա ԹԱԳ · ԻԸ · 15, 16 ։
Ց ՏԹ ԵԶԵԿ · ԻՂ · ԻԸ · ԻԲ ։ — ՀՄՐ 16 ։ ԳԼ · ԺԴ · 16 ։
՚ ԳԼ · Գ · 15 ։ ԺԲ · 12 ։
Ձ ԳԼ · ա · 6 ։
՚ ԵՍ · ա · 23 ։

Բ ՀՄՐ 13 ։

Ծ Բ Օր · ԻԸ · 64, 65 ։

ԻԲԲ 740

՚ ԳԼ · Բ · 11 ։ ԺԲ · 12 ։

ղովուրդներուդ մէջը խռովութիւն պիտի ելլէ . և քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին , ինչպես որ Սաղմանի՝ պատերազմին օրը Բեթարբէլը կործանեց , ու՞ր որ Մայրը իր տղոցը վրայ գետինը զարնուեցաւ :
15 Բեթէլ ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ , ձեր չափազանց չարութեանը համար . արշալոյսին ատենը Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ :

ԳԼ . ԺԱ

1 Աստուծոյ բարութիւններուն փոխարէն Իսրայէլին ապերախտութիւնը : 5 Աստուծոյ գթասրտութիւնը , 8 և ժողովուրդին վրայ ունեցած գութը :

1 Երբոր Իսրայէլ մանուկ էր , զանիկայ կը սիրէի , ու Իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի :
2 Ո՛րչա՜փ որ զանոնք կանչեցին , այնչափ անոնց երեսէն գացին . Բաալիմներուն զոհ մատուցին , ու Հաղիմներուն դէմ մխուրին կ՚ընէին :
3 Կուռքերուն խունկ ծխեցին : Ու Եփրեմը ես քալեցուցի . զանոնք *իրենց թեւերէն՝ կը բռնէի , սակայն չգիտցան թէ զիրենք բժշկողը ես
4 եմ : Զանոնք մարդու չուանններով , սիրոյ կապերով քաշեցի , ու Էանոնց պարանոցէն լուծը հանողներու պէս եղայ իրենց , և ծանոնց հանգստութեամբ կերցուցի :
5 Ան՚նիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ , հապա Ասորեստանցին պիտի ըլլայ ասոր թագաւորը .
6 Քանզի դառնալ չուզեցին : Եւ անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի , ու անոր †իշխանները պիտի ուտէ հատցընէ , Էանոնց խորհուրդներուն համար :
7 Եւ իմ ժողովուրդս Էինձի դէմ ապստամբելու հակամիտեալ է . ու Թէև անոնք Բաթդելոյն կը հրաւիրուին , սակայն ընաւ մէկը ղեհիլայ չբարձրացըներ :
8 Քեզ ի՞նչպէս տամ՝ ով Եփրեմ , քեզ ի՞նչպէս յանձնեմ՝ ով Իսրայէլ . քեզ ինտր Էնգմայի պէս ընեմ , քեզ Սեբոյիմի պէս դնեմ . հիմ սիրտս ներսի դիս կը խռովի , կարեկցութիւններս
9 ալ միանգամայն կը բռնկին : Իմ սաստիկ բարկութիւնս ի՛ դործ պիտի չընեմ , Եփրեմը աւրելու պիտի չդառնամ : Քանզի ես Աստուած եմ , և չէ թէ մարդ . քու մէջդ եղող Սուրբը ես եմ , ու ‖բարկութեամբ պիտի չգամ՝ :
10 Տէրոջը ետևէն պիտի երթան . Ղանիկայ առիւծի պէս պիտի դոչէ . երբոր անիկայ դոչէ , ծարմունջի կողմէն տղաքները արտորոք պիտի դան :
11 Անոնք Եգիպտոսէն թռչունի պէս՝ ու Ասորեստանի երկրէն մաղանիի պէս արտորոք պիտի դան . Ես զանոնք իրենց տուներուն մէջը պիտի բնակեցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը :

ԳԼ . ԺԲ

1 Եփրեմն , Յուդայն ու բոլոր Իսրայէլին յանդիմանութիւն մը : 4 Մարգարէն առջի նորհքները յիշելով՝ ապաշխարելու կը յորդորէ զանոնք : 8 Եփրեմի մեղքերը բարկութեան կը գրգռեն զԱստուած :

1 Եփրեմ զիս կը պաշարէ ստութեամբ , ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութեամբ . բայց Յուդա տակաւին Աստուծով կը տիրէ , ու սուրբերուն մէջը հաւատարիմ է :
2 Եփրեմ Էհով կը ճարակէ , ու արևելեան հովին ետևէն կը վազէ . ամէն օր ստութիւնը ու յափշտակութիւնը կը շատցընէ . Էնաորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ՚ընեն , ու Եգիպտոս եղ կը տանին :
3 Տէրը Յուդային հետ ալ վէճ ունի , ու Յակոբին՝ անոր ճամբաներուն համեմատ այլեւլութիւն պիտի ընէ , ու անոր գործոցը համեմատ հա-
4 տուցում պիտի ընէ անոր : Անիկայ արգանդի մէջ Ուիր եղբօրը գարշապարէն բռնեց , և իր ուժովը Էաստուծոյ հետ ըմբիշամարտեցաւ :
5 Ու հրեշտակին հետ ըմբիշամարտեցաւ և յաղթ հասաւ , լացաւ և անկէ շնորհք խնդրեց . զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ , ու հոն մեզի
6 հետ խօսեցաւ Ամէնայ , Այսինքն զօրաց Տէր Աստուածը , որուն Իհիշատակը է :
7 տակը Եհովայ է : Թուրեմն դուն քու Աստուծոյդ դարձիր , ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ , ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա :
8 Եփրեմ վաճառական է , անոր ձեռքը Էնենգութեան կշեռ կայ , անիկայ հարստահարելը կը սիրէ :
9 Ու Եփրեմ ըսաւ , Էիրաւցընէ հարըստացայ , ինծի ոտացուածք գըտայ . իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝ անօրէնութիւն պիտի չգըտնեն
10 նեն իմ վրաս , որ մեղք ըլլայ : Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն՝ ի վեր Թբուտեր Աստուածդ եմ . Կրնդ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ Էհանդիսաւոր տօնի օրերուն
11 պէս : Հնե մարգարէներուն միջոցովը խօսեցայ , ու տեսիլքները շատցուցի , ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ դործածեցի :
12 Ծնեցի : Ձիրաւի դաշտագործներն են . յիրաւի ունայնութիւն եղան . Ղաղազայի մէջ արջառներ մորթեցին , Ճանոնց սեղանները անդամ արտի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս են :
13 Ես Յակոբ Ասորոց դաշտը փախաւ , ու Իսրայէլ Հկնկան համար

Ե դ թագ . ԺԲ . 34 : ԺԹ . 13 :
Պ Գ . Ժգ . 16 :

Է Հմր 7 :

— Գ . Բ . 15 :
Բ Եզ . դ . 22 , 23 :
է Մատ . Բ . 15 :
Ը դ թագ . Ժէ . 16 : Գ . Բ . 13 : Ժգ . 2 :
Ի Բ Օր . ա . 31 : Լ . 10 , 11 , 12 : Եսա . խզ . 3 :
* Կամ՝ թեւերով
Ձեզ . Ժէ . 26 :
Ի Ղա . խզ . 13 :
† Եբր . ծընօտներէն
Ը Ամգ . Ներ . 55 : Գ . Բ . 8 :
Ի Տե՛ս գ . Ը . 13 : Թ . 3 :
Ժ դ թագ . Ժէ . 13 , 14 :

Ե՟ր 728

‡ Եբր . Նիգերը
Ի Գ . Ժ . 6 :
Ա Երեմ . գ . 6 , ՟ . Ը . 5 : Գ . դ . 16 :
Ի Գ . Ե . 16 :
Ի Երեմ . Թ . 7 : Գ . Ձ . 4 :
Ա Ծն . Ժգ . 8 : Ժ . 24 , 25 : Բ Օր . ԺԹ . 23 : Ամգ . դ . 11 :
Հ Բ Օր . Լ . 36 : Ես . կդ . 15 : Երեմ . Լ . 20 :
Ն Թոս . իգ . 19 : Ես . Ծ . 8 , 9 : Մաղ . գ . 6 :
‖ Կամ՝ քաղաք չեմ մտներ
Ղես . Ա . 4 : Ցովել . դ . 16 : Ամգ . ա . 2 :
Ճ Ջաք . Ը . 7 :

Ե Ծ . կ . 8 : Գ . Ե . 11 :
Ա Եզեկ . Իբ . 25 , 26 : Լ . 21 , 25 :

— Հմր 2 :

Բ Գ . Ը . 7 :

Է դ թագ . Ժէ . 4 : Գ . Ե . 13 : Է . 11 :
Ը Ես . Լ . 6 : Ծէ . 9 :
Ի Գ . դ . 1 : Միք . Ը . 2 :

Ա Ծն . Իե . 26 :
Ե Ծն . Լը . 24 , ՟ :

Ը Ծն . Իը . 12 , 19 : Լ . 9 , 10 , 15 :
Բ Եզ . գ . 15 :
Ժ Գ . Ժգ . 1 : Միք . Ը . 8 :

Ի Սաղ . Լ . 7 :

Ա Առակ . Ժա . 1 : Ամգ . Ը . 5 :
Ե Ջաք . Ժա . 5 : Յայտ . գ . 17 :

Ծ Գ . Ժգ . 4 :
Ա Ղե . Իգ . 42 , 43 : Նեեմ . Ը . 17 : Ջաք . Ժգ . 16 :
Հ դ թագ . Ժէ . 13 :
Ն Գ . Ե . 1 : Ղ . 8 :
Ղ Գ . դ . 15 : Թ . 15 : Ամգ . գ . 4 : Ե . 5 :
Ճ Գ . Ը . 11 : Ժ . 1 :
Ո Ծն . Իը . 5 : Բ Օր . Իզ . 5 :
Ա Ծն . Իթ . 20 , 28 :

ծառայութիւն ըրաւ , ու կնկան
14 համար հովիւ եղաւ : Եւ Տէրը մկ մարգարէով եգիպտոսէն հա-
նեց Իսրայէլը , ու անիկայ մկ մար-
15 գարէով պահպանուեցաւ : Եփ-
րեմ դառնապէս բարկացուց զԱ-
ռաջ . անոր համար անոր արիւնը
նեղը անոր վրայ պիտի ձգէ , ու
անոր Տէրը անոր նախատինքը ա-
նոր պիտի հատուցանէ :

ԳԼ · ԺԳ

1 Եփրեմին փառքը կտապաշտութեան պատ-
ճառով կ'ոչնչանայ : 5 Անոնց անգթամիս-
թեանը համար Աստուած կը բարկանայ : 9
Աստուծոյ ողորմութեանը խոստումները : 15
Պատժաբեմութեան պատիժը :

1 Երբեմ երբոր դողալով կը խօ-
սէր , Իսրայէլի մէջ բարձրա-
ցաւ . բայց ի՞նչպէս մեղք գործեց :
2 ցաւոր եղաւ , մեռաւ : Ու հիմա
նորէն մեղք կը գործեն , ու իրենց
համար իրենց արծաթէն՝ իրենց
խելքովը ձուլածոյ կուռքեր ի՜
արձաններ կը շինեն , որոնց ամէնը
արուեստաւորի գործքեր են . իրենք
անոնց համար կ'ըսեն , Զոհ ընող
մարդիկը էթող որթերը համբու-
3 րեն : Անոր համար անոնք Ո՛առա-
ւօտեան ամպին պէս , ու կանուխ
իջած վաղանցիկ ցօղին պէս , կա-
լչին փոթորիկով վերցուած Խմղեղին
պէս , ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին
4 պէս պիտի ըլլան : Սակայն ես
Եգիպտոսի երկրէն՝ի վեր Ձեր
Աստուածդ եմ . ու ինծմէ ուրիշ
աստուած չգիտնաս , քանզի Է՛ինծմէ
5 ուրիշ Փրկիչ մը չկայ : Ես քեզ
անապատի մէջ՝ Խիստ անջուր
6 երկրի մէջ ճանչցայ : Ա՛նոնք ի-
րենց արօտին համեմատ կշտացան ,
կշտացան ու անոնց սիրտը բարձ-
րացաւ , անոր համար Զիս մոռցան :
7 Ուստի Առնոնց առիւծի պէս պիտի
ըլլամ . Ե՛ճամբուն քովը ընձուղ պէս
8 դարանամուտ պիտի ըլլամ : Ա՛ԻՐ
ձագերը կորսընցուցած արջու պէս
անոնց պիտի հանդիպիմ , ու ա-
նոնց սրտին վարագուրը պիտի պա-
տառեմ , և զանոնք հոն առիւծի
պէս պիտի ուտեմ . զանոնք դաշ-
տի գազանը պիտի պատառէ :
9 Դուն Ի՛զեզ կորսընցուցիր՝ ով Իս-
րայէլ , Ո՛բայց քու օգնութիւնդ
10 ինծմէ է : Հիմա Ո՞ւր է քու թա-
գաւորդ , Զոր քու բոլոր քաղաք-
ներուդ մէջ զեզ ազատէ . և ո՞ւր
Է՛ն ան դատաւորները , որոնց
համար Ըսիր թէ Ինծի թա-
11 գաւոր ու իշխաններ տուր : Ա՛ԻՄ
բարկութեամբս քեզի թագաւոր
տուի , ու իմ սրտմտութեամբս
12 առի : Ա՛Եփրեմին անօրէնութիւնը
կապուած , անոր մեղքը պահուած
13 է : Ե՛Անոր վրայ ծննդական կնոջ
ցաւերը պիտի հասնին . անիկայ
Է՛իմաստուն տղայ չէ . ապա թէ
ոչ՝ արգանդին բերանը ա՛յնպէս ա-
14 տեն չէր կենար : Է՛Զանոնք գե-
րեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ ,
զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ .
Ո՞ւրտե՛ ժանտախտդ ո՛ւր է , ով
մահ , քու աւերումդ ո՛ւր է , ով
գերեզման . Ի՛մ աչքերէս զղջումը
պիտի ծածկուի :
15 Թէև ի՞նչիկայ եղբայրներուն մէջը
պտղաբեր ըլլայ , ի՞արևելեան հովը
պիտի գայ , ի՜ անապատէն Տէ-
րոջը հովը պիտի ելլէ . և անոր
աղբիւրը պիտի ցամքի , ու անոր
աղբերակը պիտի չորնայ . անիկայ
բոլոր Է՛ցանկալի ամաններուն դան-
16 ձը պիտի կողոպտէ : Ի՞Սամարիա
աւերակ պիտի ըլլայ , Է՛քանզի իր
Աստուծմէն ապստամբեցաւ . Ո՛ա-
նոնք սրով պիտի իյնան . անոնց
պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զար-
նուին , ու յղի կիներուն պիտի
ճեղքուին :

ԳԼ · ԺԴ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը : 4 Աստուծոյ
շնորհացիր խոստմանքը :

1 Ա՛վ Իսրայէլ՝ Ո՞ւր Տէր Աստու-
ծոյդ դարձիր , Է՛քանզի քու ան-
օրէնութեանդ պատճառաւ դուն
2 ըեցար : Ձեր հետը խօսքեր ա-
ռէք ու Տէրոջը դարձէք . անոր
ըսէք , Ամէն անօրէնութիւնը վեր-
ցուր և ճշմարտութեամբ ընդու-
նէ , ու Է՛մեր շրթունքներուն *զո-
3 հերը պիտի մատուցանենք : Ե՛Ա-
սորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ .
Է՛ձիերու վրայ պիտի չհեծնենք ,
Ո՛ու մէ՛յմըն ալ մեր ձեռացը գործ-
քին՝ Մեր Աստուածն ես՝ պիտի
չըսենք . Է՛քանզի որբը քեզմէ ողոր-
մութիւն կը գտնէ :
4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի
բժշկեմ , զանոնք ձրիաբար պիտի
սիրեմ , քանզի իմ բարկութիւնս
5 անոնցմէ դարձաւ : Իսրայէլին
Է՛ցօղի պէս պիտի ըլլամ . անիկայ
շուշանի պէս պիտի ծաղկի , և իր
արմատները Լիբանանի նըմ՛ինդրէ՜ն
6 պէս պիտի արձակէ : Անոր ոստե-
րը պիտի տարածուին , ու Ի՛անոր
վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պի-
տի ըլլայ , և Ի՛անոր անուշահոտու-
թիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլ-
7 լայ : Է՛Անոր հովանիին տակը նըս-
տողները պիտի դառնան , ցորենի
պէս պիտի կենդանանան , ու որթի
պէս պիտի ծաղկին . անոր յիշա-
տակը Լիբանանի գինիին պէս պի-
8 տի ըլլայ : Եփրեմ պիտի ըսէ ,

Ն Ես · ԺԳ · 8 ; Երեմ · Լ · 6 ;
Ա Ռակ · ԻԲ · 3 ;
՚ Տէս Գ Թագ · ԺԹ · 3 ;
Ղ Ես · ԻԼ · 8 ; Եզկ · Լ · 12 ;
պակոր · ԺԱ · 54 , 55 ;
Ը Երեմ · ԺԱ · 6 ; Տէս Հբ · ռով · ԺԱ · 29 ;
՚ Տէս Ծն · խա · 52 ; Ես · 19 ;
Կատարուեաց՝ ԻԲԸ 721
՚ Երեմ · Գ · 11 ; Եզկ · ԺԱ · 10 ; ԺԹ · 12 ; ԳԼ · Գ · 19 ;
Վ Նաե · Բ · 9 ;
՚ Գ Թագ · ԺԱ · 6 ;
Բ Գ Թագ · ԺԲ · 12 ;
Ց Գ Թագ · Ը · 12 ; ԺԱ · ԺԲ · 16 ; Ես · ԺԱ · 16 ; ԳԼ · Ժ · 14 , 15 ; Ամմ · ա · 13 ; Նաե · Գ · 10 ;

՚ ԳԼ · ԺԲ · 7 ; Յոել · Բ · 13 ;
Է ԳԼ · ԺԳ · 9 ;
Ֆ Երբ · ԺԴ · 15 ;
* Եբր · զուա-
րանները Գ Տէս Եր-
բեմ · Լա · 18 , եւ ; ԳԼ · Ե · 13 ; ԺԲ · 2 ;
Ե Տէս Բ Օր · ԺԱ · 16 ; Սաղ · ԼԳ · 17 ; Ես · Լ · 2 , 16 ; Լա · 1 ;
Ղ ԳԼ · Բ · 17 ; Հմր 8 ;
Ե Սաղ · Ժ · 14 ; Կր · 5 ;
Ը Յոբ · ԻԹ · 19 ; Ա Ռակ · ԺԲ · 12 ;
Ի Սաղ · Ծբ · 8 ; Ճիր · 3 ;
Ձ Ծն · Լե · 27 ; Երգ · գ · 11 ;
Ի Սաղ · ղա · 1 ;

Ն · ք · գբ · իբր 725

Լ Հմր 3 ։ Ի Երեմ. լա · 18 ։ Ի Յակ · ա · 17 ։ Ի Սաղ · ճէ · 43 ։ Երեմ. թ · 12 ։ Դան · ժբ · 10։ Յօն · բ · 47։ ժբ · 37 ։

Լկուռքերու հետ՝ ալ ի՞նչ բան ունիմ ։ Ես անոր խնդրուածքը ըսեցի ու անոր խնամքը տարի . ես կանանչ մայր ծառի պէս եմ , ձքու պտուղդ ինծմէ է ։

9 Ո՞վ է իմաստուն , որ ասոնք հասկընայ , կամ խոհեմ , որ ասոնք գիտնայ . քանզի հ Տէրոջը ճամբաները շիտակ են , ու արդարները անոնց մէջը պիտի քալեն • բայց յանցաւորները անոնց մէջը պիտի կլորին ։

Ն · ք · գբ · իբր 725

Հ Առակ · ժ · 29 ։ Ղու · բ · 34 ։ բ Կոր · բ · 16 ։ ա Պետ · բ · 7 , 8 ։

ՄԵՐԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԵԼԵՑԻ

Ն · ք · գբ · իբր 800

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովէլ Աստուծոյ զանազան գաւառասանները յայտնելով՝ կը յորդորէ ժողովուրդը որ զգուշութիւն ընեն անոնց , 8 սուգ բռնեն , 14 և ծոմապահութեան ու ողբալու օր մը սահմանեն ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փա-
2 թուէլի որդւոյն Յովէլին ։ Լսեցէ՛ք ասիկա՝ ով ծերեր , ու ա-
կանջ տուէ՛ք՝ ով երկրիս բոլոր
բնակիչները . միթէ ասանկ բան
— ԳԼ · բ · 2 ։ մը եղաւ ձեր օրերուն մէջ , կամ
Բ Սաղ · հը · 3 ձեր հարցը օրերուն մէջ ։ Ե Ասի-
4 կայ ձեր որդւոցը պատմեցէ՛ք , ու
ձեր որդիքը իրենց որդւոցը , ու ա-
նոնց որդիքը յետագայ ազգին
Է բ Օր · իը · 38 ։ ԳԼ · բ · 25 ։ 4 պոռտկն ։ Ի խառնիճին Թողաջը
մարախը կերաւ , ու մարախին Թո-
ղաջը ջրբեակը կերաւ , ու ջրբեա-
կին Թողաջը գրուիճը կերաւ ։
5 Արթնցէ՛ք՝ ով գինովներ , ու
լացէ՛ք , և դուք ամէնդ՝ ով գինի
խմողներ , սուգ բռնեցէ՛ք քաղ-
ցուին համար , Ը քանզի ձեր բերնէն
Ը ե · լբ · 10։ 6 կտրեցաւ ։ Վասն զի իմ երկրիս
վրայ Բ մէկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ
մը եկաւ . Ղանոր ակռաները առիւ-
Ե Առակ · լ · 25 , 26 , 27 ։ ծի ակռաներ են , ու անիկայ մա-
ԳԼ · բ · 2 , 11 , 25 ։ տակ առիւծի ժանիքներ ունի ։
Ղ Ցեփ · թ · 8 ։ 7 Անիկայ Բ իմ որթս աւրեց , և իմ
Ե Ես · ե · 6 ։ թզենիս կոտրտեց . զանիկայ բո-
լորովին մերկացուց ու վար ձգեց ,
անոր ուռերը ճերմկեցան ։
Ը Ես · իբ · 12։ 8 Ը Ո՛ղբ լրէ կոյսի մը պէս , ոչ Բ իր
Ի Առակ · բ · 17 ։ մանկութեան երկանը համար քուրձ
ժ Հմր 13 ։ 9 հագած ի՛ողբաց ։ ժ Հացի ընծան ու
ԳԼ · բ · 14 ։ թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն
կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կա-
տարող քահանաները սուգ կը
Բ Երեմ. ժբ · 11 ։ ժգ · 2 ։ 10 բռնեն ։ Արտերը աւրեցան , Բեր-
Լ Ես · իգ · 7 ։ Հմր 12 ։ կիրը սուգ կը բռնէ , քանզի ցորե-
նը աւրեցաւ , Ենոր գինին չորցաւ ,
եղը պակսեցաւ ։
Ի Երեմ. ժգ · 3 , 4 ։ 11 Ի՛մ ծղէ՛ք՝ ով երկրագործներ ,
ողբացէ՛ք՝ ով այգեգործներ , թէ
ցորենին համար և թէ գարիին
համար . քանզի արտերուն բերքը
12 կորուեցաւ ։ Ժ Որթը չորցաւ ու
թզենին նուաղեցաւ . Նռնենին ,
արմաւենին , խնձորենին , արտին
բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս
մարդոց որդիներէն ուրախութիւ-
նը վերցաւ ։
13 Հ քո՛ւրյ հագէք ու ողբացէ՛ք ,
ով քահանաներ . հառաչեցէ՛ք ,
ով սեղանին պաշտօնեաները . ե-
կէ՛ք՝ ով իմ Աստուծոյս ծառանե-
րը , գիշերը քուրձերու մէ՛ջ ան-
ցուցէ՛ք , քանզի Ն հացի ընծան ու
Թափելու նուէրը ձեր Աստուծոյն
14 տունէն վերցան ։ Ը Ծոմապահու-
թեան օ՛ր որոշեցէ՛ք , Ճ հանդիսա-
ւոր ժողո՛վ քարոզեցէ՛ք . ծերերը
— Երկրին բոլոր բնակիչները ձեր
Տէր Աստուծոյն տունը ժողվեցէ՛ք ,
ու Տէրոջը աղաղակեցէ՛ք ։
15 Ո՛վայ ան օրուան համար , քան-
զի Տ Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամենա-
կարողէն Եկած աւերման պէս պիտի
16 գայ ։ Ահա մեր աչքին առջեւէն՝
կերակուրը , մեր Աստուծոյն տու-
նէն ուրախութիւնը ու ցնծու-
17 թիւնը կտրեցաւ ։ Հողին չոր կոշ-
տերուն տակ սերմերը փտեցան ,
շտեմարանները ամայի ինացին ,
ամբարները աւերեցան . քանզի ցո-
18 րենը խորշակահար եղաւ ։ Ի՜նչ-
պէս կը հեծեն անասունները . ար-
ջառներուն անդեաները աստան-
դական կը պտըտին , քանզի անոնց
համար արօտ չկայ , ոչխարներուն
19 հօտերն ալ կորսուեցան ։ Ձքեզի
պիտի աղաղակեմ , ով Տէր ,
քանզի Ա անապատին արօտները
կրակը կերաւ , ու դաշտին բոլոր
20 ծառերը բոցը այրեց ։ Դաշտին
անասունները անդամ Ջ քեզի կը
նային , քանզի ՚ջուրերուն վտակ-
ները ցամքեր են , ու անապատին
արօտները կրակը կերեր է ։

Ն · ք · գբ · իբր 800

ժ Հմր 10 ։

Ի Ես · իգ · 11 ։ Երեմ. խբ · 33 ։ Տէս Սաղ · գ · 7 ։ Ես · Թ · 3 ։ Հ Հմր 8 ։ Եբեմ. գ · 8 ։

Ն Հմր 9 ։

Ղ բ Մն · ի · 3 , 4 ։ ԳԼ · բ · 15 , 16 ։ Ճ Ղև · իգ · 36 ։ Ո բ Մն · ի · 13 ։ Ո Երեմ. Լ · 7 ։ Ա Ես · ժգ · 6 , 9 ։ ԳԼ · բ · 1 ։

Ղ Տէս բ Օր · ժբ · 6 , 7 ։ ժգ · 11 , 14 , 15 ։

• Ովս · գ · 3 ։

Ղ Սաղ · ծ · 15 ։ Գ Երեմ. թ · 10 ։ ԳԼ · բ · 3 ։ Ղ Ցոբ · լբ · 41 ։ Սաղ · ճգ · 21 ։ ճխե · 15 ։ — գ Թագ · ժէ · 7 ։ ժբ · 5 ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ Սիոնին՝ Աստուծոյ գաւառասանին անհուրութիւնը · 12 կը յոր-

դարէ ժողովուրդը որ ապաշխարեն , 15 ու ամ պահեն . 18 և անոնց օրհնութիւն մը կը խոստանայ . 21 Սիոնը կը մխիթարէ թէ հնխակուան , 28 և թէ գալու օրհնութիւնն ե- բով ։

Ն · Ք · ԳՀ · Իբր 800

1 Ալիօնի մէջ ՝ փող ՝ֆչեցուցէք , և իմ սուրբ լեռանս վրայ ՝ֆազ- արարուեթեան ձայն վերցուցէք . երկրին բոլոր բնակիչները դողան , քանզի ՝ֆՏէրոջը օրը գայ ,

Ն Աղ · Լգ · 18 ։ Ծա · 17 ։ Ն Ծե · լԷ · 34 ։ Բ Թագ · ա · 11 ։ Յոբ · ա · 20 ։

2 վասն զի մօտ է , ՝ֆխաւարի ու մէ- գի օրը՝ ամպի ու մառախուղի օրը . ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տարածուի , այնպէս ալ ՝ֆմէկ շատ որ ու զօրաւոր ժողո- վուրդ մը պիտի ՝ֆայ , Ո՛ր՝ի յաւի- տենից անոր նմանը չէ եղած , ու անկէ ետքը մէյմըն ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամանակին մէջ՝ դարէ

Ն Ե Ա Ն · ա · 15 ։ Ա Ր Դ · 15 ։ Ս ա փ · ա · 14 ։ 15 ։ Ե Ա մ վ · է · 18 ։ 20 ։ Ն Հ ա ր 5 ։ 11 ։ 25 ։ Գ Լ · ա · 6 ։ Ն Ե Հ · ժ · 14 ։

Ի Գ Լ · ա · 19 ։ 20 ։

3 ՝ի դար ։ ՝ֆԱնոր առջևէն կրակը պիտի սպառէ , ու եռևէն բոցը պի- տի այրէ . երկիրը անոր առջևը ՝ֆԵդեմի դրախտին պէս , ՝ֆև անոր եռևը ամայի անապատ պիտի ըլ- լայ . ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի ։

Ե Ս Հ Ե Զ · Ի · 8 ։ ժգ · 10 ։ Ես · ծա · 3 ։ Ի Զ ա ք · է · 14 ։ Ի Յ ա ո · Թ · 7 ։

4 ՝ֆԱնոնց կերպարանքը ձիերու կերպարանքին պէս է , ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։

Ի Յ ա ո · Թ · 9 ։

5 ՝ֆԼերանց գլուխներուն վրայ կառ- քերու ձայնին պէս , յարգը ու- տող կրակի բոցին ձայնին պէս , պատերազմի շարուած ՝ֆզօրա- ւոր ժողովուրդի պէս պիտի ցաթ-

Ե Հ Ե Ր · Բ · 2 ։

6 կեն ։ Անոնց երեսէն ժողովուրդ- ները պիտի տագնապին , ՝ֆա- մէն երեսները դոյներնին պիտի նե-

Ի Ե Ր Ե Մ · Բ · 21 ։ Ո Ղ Բ · գ · 8 ։ Ն ա ա · Բ · 10 ։

7 տեն ։ Անոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն , պատերազմական մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն . և ամէն մէկերնին իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն , ու իրենց շաւիղները պիտի չփո-

Ի Ե Ր Ե Մ · Թ · 21 ։ Ի Ա ա ղ · ժ Բ · 7 ։

8 խեն ։ Ու մէկզմէկ պիտի չհրեն , ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պի- տի քալէ . ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան , պիտի չվիրաւորին ։

Հ Ե Ս · ժգ · 10 ։ Եզէկ · ԼԲ · 7 ։ Հ Ա Ր 31 ։ Գ Լ · գ · 15 ։ Մ ա ա · իգ · 29 ։

9 Քաղաքին մէջ պիտի պատրին , ու պարսպին վրայ պիտի վազեն . տուները պիտի ելլեն , գողի պէս ՝ֆպատուհաններէն պիտի մտնեն ։

Ի Ե Ր Ե Մ · իե · 30 ։ Գ Լ · գ · 16 ։ Ե Ա մ վ · ա · 2 ։

10 ՝ֆԱնոնց երեսէն երկիրը պիտի դո- ղայ ; երկինքը պիտի սարսի , հա- րը ու լուսինը պիտի խաւարի , ու աստղերը իրենց պայծառու-

Ն Հ Ա Ր 23 ։ ՛ Ե Ր Ե Մ է · 7 ։ Ե Ա մ վ · է · 18 ։ Ս ո փ · ա · 15 ։

11 Թիւնը ետ պիտի քաշեն ։ ՝ֆԵ՛ս Տէրը Ո՛ր զօրացը ձայնը իր ձայնը պիտի տայ , քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է , քանզի անոր խօսքը ՝ի գործ դնողը զօրաւոր է . քանզի ՛ֆՏէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է , ու ՛ո՛վ կրնայ անոր դիմանալ ։

Ի Ո Ե Լ · բ · 31 ։ Մ Ա Ղ · գ · 2 ։

12 Սակայն հիմա ալ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՝ֆինծի դարձէք ձեր բոլոր

Ի Ե Ր Ե Մ · գ · 1 ։ Ո Վ · ժբ · 7 ։ ժգ · 1 ։

սրտովը ծոմապահութեամբ , լա-

13 լով ու աղալով , Ու ՝ֆձեր սիրտերը պատռեցէք , և չ՚ ՝ի ձեր հան- դերձները , և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք . քանզի անիկայ ՝ողոր- մած ու գթած , երկայնամիտ ու բազումողորմ է , ու չարիքի հա-

14 մար կը դղջայ ։ Ո՞վ գիտէ , դուք գէ անիկայ դառնայ ու դղջայ , ու իր եռևէն ՝օրհնութիւն թողու , որ ՝ֆթոր ընծա՛ ձեր Տէր Աստուծոյն չ հացի ընծայ ու թափելու նուէր ՛մատուցանելու ։

15 Սիոնի մէջ ՝ փող ՝ֆչեցուցէք , ՝ծոմապահութեան օր որոշեցէք , հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք .

16 ՛ժողովուրդը ժողվեցէք , Ո՛ժողվքը որբեցէք , ՝ծերերը հաւաքեցէք . ՛տղաքները ու կաթնկեր մանուկ- ները ժողվեցէք . փեսան իր սենեա- կէն թող ելլէ , ու հարսը իր առա-

17 գաւտէն ։ Տէրոջը պաշտօնը կա- տարող քահանաները ՝ֆորահլին ու սեղանին մէջտեղը թող լան , ու ըսեն , Ո՛վ Տէր՝ ՝քուս ժողովուրդ- դիդ խնայէ , և քու ժառանգու- թիւնդ նախատինքի մի՛ տար , որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն . ՝ֆինչ՛ համար ժողովուրդներուն մէջը ըսեն Թէ Ո՞ւր է անոնց Աստուածը ։

18 Ան ատենը Տէրը ՝ֆիր երկրին համար պիտի նախանձի , ՝ֆու իր

19 ժողովուրդին պիտի ողորմի ։ Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժողովուրդին ըսէ ; Ահա ես ձեզի ՝ֆցորեն , գինի ու եղ պիտի խրկեմ՝ , ու անոնցմով պիտի կըշ- տանաք , և ձեզ ՝մէյմըն ալ ազգայ

20 մէջ նախատինք պիտի չընեմ ։ Ու ՝հիւսիսային ՛զբ՛է ՝ֆձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ՝ , ու անոր երեսը ՝ֆդէպ ՝ի արեւելեան ծովը , ու եռևը ՛ֆդէպ ՝ի արեւմտեան ծովը ըս- լլայ , գանիկայ չորս ու ամայի ե- կիր մը պիտի ըլլէ՝ . ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ , և անոր գարշա- հոտութիւնը պիտի բարձրանայ ,

21 քանզի մեծ բաներ ըրաւ ։ Մի՛ վախնար՝ ո՛վ երկիր , ցնծա՛ և ու- րախացիր , քանզի Տէրը մեծ բաներ

22 պիտի ընէ ։ Ո՛վ դաշտի անասուն- ներ՝ մի՛ վախնաք . քանզի Ւանա- պատին արօտները կը կանանչին , քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ , թզենին ու որթը իրենց զօրու-

Ի Գ Լ · ա · 18 ։ 20 ։ Ն Զ ա ք · Բ · 12 ։ Ե ս Գ Լ · ա · 19 ։

23 թիւնը կու տան ։ Եւ դուք՝ ո՛վ Սիօնի որդիք , ՝ֆձեր Տէր Աստու- ծով ցնծացէ՛ք և ուրախ եղէք . քանզի անիկայ *չափաւորապէս առջի անձրևը ձեզի կու տայ , ՝ֆձե- զի անձրև կ՚իջեցընէ՝ ՝ֆառջի անձ- րևը ու վերջի անձրևը առջի ամ-

Ե Ս · ե · 4 ։ Բ Օ Ր · ժա · 14 ։ Իբ · 12 ։ Ի Յ ա կ · ե · 7 ։

24 ուան մէջ ։ Եւ կալերը ցորենով

պիտի լեցուին , ու ՚ի ձմեռները դի-
25 նիով ու եղով պիտի յորդին : Ու
ձեզի ետ պիտի տամ տապինե-
րուն պտուղները , ծորը մարախը ,
ջորեակը , գրուիճը ու խառնիճը ,
ձեր մէջը խրկած է իմ մեծ զօրքս
26 կերաւ . Եւ առատօրէն պիտի ու-
տէք ու կշտանաք , ու ձեր Տէր
Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք ,
որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ .
և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի
27 չամչնայ : Ու պիտի դիտնաք թէ
ես ծ Իսրայէլին մէջն եմ , և թէ ես ձեր
Տէր Աստուածը ես եմ , ու ուրիշ
մը չկայ . և իմ ժողովուրդս յաւի-
տեան պիտի չամչնայ :
28 Ու պիտի ըլլայ որ ասկէ ետև
ես իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ
պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը
և ձեր աղջիկները պիտի մարգա-
րէանան . ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն , ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
29 նեն : Եւ ծառաներուն վրայ ու
աղախիններուն վրայ ալ ան օրերը
30 իմ Հոգիս պիտի թափեմ : Ու
երկինքի մէջ ու երկրի վրայ
նշաններ պիտի դնեմ , արիւն ու
31 կրակ և ծուխի սիւներ : Արեգը
խաւարի պիտի դառնայ , ու լու-
սինը արիւնի , Տէրոջը մեծ
32 ու ահեղ օրը չեկած : Եւ պիտի
ըլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ , պիտի ազատի .
քանզի Տէրոջը ըսածին պէս՝ Սիօն
լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ
փրկութիւն պիտի ըլլայ , ու Նո-
ղան մնացորդներուն մէջը՝ որոնք
Տէրը պիտի կանչէ :

ԳԼ · Գ

1 Աստուծոյ դատաստանները իր ժողովուրդին
թշնամիացը դէմ : 9 Աստուած իր դատաս-
տաններովը պիտի ճանչցուի : 18 Աստուծոյ
օրհնութիւնները իր եկեղեցիին վրայ :

1 Վանդի ահա ամն օրերը ու ան
ժամանակը , որ ես Յուդայի
ու Երուսաղէմի գերութիւնը ետ
2 պիտի դարձնեմ , ԻՆ ատենը բո-
լոր ազգերը պիտի ժողվեմ , ու զա-
նոնք ի * Յովսափատաս հովիտը պի-
տի իջեցնեմ , և ՚ի հն անոնց հետ
դատ պիտի վարեմ , իմ ժողովուր-
դիս ու իմ ժառանգութեանս
Իսրայէլին համար , որն որ ազգերուն
մէջ ցրուեցին , ու իմ երկիրս բաժ-
3 նեցին . Եւ ի՚մ ժողովուրդիս
համար վիճակ ձգեցին , ու տղան
պոռնիկի վաճառի տուին , և
աղջիկը ՚գինիի համար ծախեցին ,
4 որ խմեն : Ու նաև դուք ինծի
հետ ի՞նչ բան ունիք , Ո՛վ Տիւ-
րոս ու Սիդոն , և Փղշտացւոց
բոլոր սահմանները , Է՞մի՞թէ դուք
ինծի հատուցո՞ւմ պիտի ընէք .
թէ որ դուք ինծի հատուցում ը-
նէք , շուտով ու անյապաղ ձեր
հատուցումը ձեր գլխուն պիտի
5 դարձընեմ : Քանզի իմ արծաթս
ու ոսկիս առիք , ու իմ ազնիւ
ու էգանկալի բաներս ձեր մէ-
6 հեանները տարիք . Եւ Յուդայի
որդիքը ու Երուսաղէմի որդիքը
Յունաց որդւոցը ծախեցիք , որ-
պէս զի զանոնք իրենց սահմանէն
7 հեռացընէք : Ահա ես զանոնք
պիտի արթնցընեմ ան տեղէն՝ ուր
որ դուք զանոնք ծախեցիք , և
ձեր հատուցումը ձեր գլխուն վրայ
8 պիտի դարձընեմ . Ու ձեր տղաք-
ները ու աղջիկները Յուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ . և
անոնք ծ Շեբայնայ ազգի՝ Սաբա-
յեցւոց պիտի ծախեն զանոնք ,
քանզի Տէրը խօսեցաւ :
9 Ազիկայ ազգերու մէջ հրատա-
րակեցէք , պատերազմ՝ քարոզե-
ցէք , զօրաւորները արթնցուս-
ցէք , բոլոր պատերազմական մար-
10 դիկները մօտենան՝ ելլեն : Ձեր
խոփերը սուրեր † չինեցէք , ու ձեր
յօտասցները՝ նիզակներ . Ի տկար
եղողը ես զօրաւոր եմ՝ թող ը-
11 սէ : ծ Շուտով եկէք՝ ով բոլոր
շրջակայ ազգեր , ու ժողովուեցէք .
Ի՛բու զօրաւորները՝ ով Տէր՝ հոն
12 իջեցուր : Ազգերը թող արթնը-
նան ու Յովսափատաս հովիտը
ելլեն . քանզի ես բոլոր շրջակայ ազ-
գերը դատելու համար հոն պիտի
նստին :
13 Մանդաղը երկընցուցէք , քան-
զի հունձքը հասած է . եկէք ,
իջէք , քանզի ՚ի ձմեռան լեցուե-
ցաւ , աւազանները կը յորդին .
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է :
14 Բազմութիւններ՝ բազմութիւններ
կը ժ՞ո՞ղո՞վո՞ւին ՚ի վճռոյ հովիտին մէջ .
քանզի Տէրոջը օրը մօտ է վճռոյ
15 հովիտին մէջ : Ելրևը ու լուսինը
պիտի խաւարի , և աստղերը իրենց
պայծառութիւնը ետ պիտի քա-
16 շեն . Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ ,
ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի
տայ , և երկինքները ու երկիրը պիտի
սարսին . Պայց Տէրը իր ժողո-
վուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որ-
դւոցը ամրութիւն պիտի ըլլայ :
17 Եւ Նպիտի դիտնաք թէ ես եմ ձեր
Տէր Աստուածը , որ ՚ի իմ սուրբ լե-
ռանս Սիօնին մէջ կը բնակիմ . ու
Երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ , և
անկէ մէ՚մին ալ օտարներ պիտի
չանցնին :
18 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը լեռ-
ները Նքաղցու պիտի կաթկթըննեն ,

Ի Եզեկ . իե . 15 , 16 , 17 ·

Ը Դան . ժա . 38 :

Ր Ես . խգ . 5 , 6 : Խթ . 12 : Երեմ . իգ . 8 :

Ժ Երեմ . ջ . 20 :

Ի Տես Ես . ը . 9 , 10 : Երեմ . խգ . 3 , 4 : Եզեկ . լը . 7 :

Լ Տես Ես . ը . 4 : Միք . գ . 3 :

† Երբ . ծեզ . ծեցէք ,

Ի Ջոէլ . ժբ . 8 :

Ծ Հմր 2 :

Ն Սաղ . ճգ . 20 : Ես . ժգ . 3 :

Հ Հմր 2 :

Յ Սաղ . ղղ . 13 , զը . 9 : ՃԺ . 6 : Ես . բ . 4 : գ . 13 : Միք . գ . 3 :

Ա Մատ . ժգ . 39 : Յայտ . ժգ . 15 , 18 :

Ֆ Երեմ . ծա . 33 : Ովս . ջ . 11 :

՛Ես . կգ . 3 : Ողբ . ա . 15 : Յայտ . ժգ . 19 , 20 :

ՃՀմր 2 :

Ն Գէլ . բ . 1 :

Ն Գէլ . բ . 10 , 31 :

Ա Երեմ . իե . 30 : Գէ . բ . 11 : Ամվ . ա . 2 :

Ն Նիգ . բ . 6 :

Պ Ես . ծա . 5 , 6 :

Ն Գէլ . բ . 27 :

Ա Դան . ժա . 45 : Ովս . 16 : Ջաք . ը . 3 :

Ա Ես . լե . 8 : ծբ . 1 : Նաւ . ա . 15 : Ջաք . ժգ . 21 : Յայտ . իա . 27 :

Ն Ամվ . թ . 13 :

ու բլուրները կաթ պիտի վազեն, և Ցուդայի քաղաքները ջուրեր պիտի քալեցնեն. ու Տէրոջը տունէն աղբիւր պիտի ելլէ, և Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ։
19 Ցուդայի որդուոցը եղած անիրաւութեանը համար Եգիպտոս ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու Եդովմ ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ ա-
20 բիւն թափեցին։ Բայց Ցուդա մնարքնակ պիտի ըլլայ յաւիտեան, և Երուսաղէմ գաբէ ի տեան,
21 դար։ Եւ պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի". և Տէրը Սիոնի մէջ պիտի բնակի։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամովս կը նախախօսէ Աստուծոյ դատաստանները Israրուց վրայ, 6 Փղշտացւոց, 9 Տիւրոսի, 11 Եդովմայեցւոց 13 ու Ամմոնացւոց վրայ։

1 Թեկուզէր Հովիներուն մէջէն եղող Ամովսի խօսքերն են, որ Ցուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը ու Իսրայէլի թագաւորին Յովասի որդւոյն Երոբովամին օրերը Երկուսարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուեր։
2 ցաւ Իսրայէլի վրայով։ Ու ըսաւ, Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիներուն արօտները սուգ պիտի բռնեն, ու Կարմէղոսի գլուխը պիտի չորնայ։
3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դամասկոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար Անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ, քանզի անոնք գաղաադը երկաթէ կաճառայլեր
4 րով ծեծեցին. Սակայն Ազայելի տանը վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բենադադի պալատները պիտի ուտէ
5 տ, Եւ Դամասկոսի Նիփերը պիտի կոտրտեմ, ու Աւենի գաշտէն՝ բնակիչը, ու Եդեմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ. և Ասորւոց ժողովուրդը Կիր գերի պիտի քշուի, կ'ըսէ Տէրը։
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գազայի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, հո
7 Եդովմի ձեռքը մատնեն. Սակայն Գազայի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները
8 պիտի ուտէ։ Եւ Ազդովտոսէն՝ բնակիչը ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կոտրեմ, և իմ ձեռքս Ակկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ. ու Փղշտացւոց մնացորդը
պիտի կորսուի, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
9 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տիւրոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ. Քանզի գերիները բոլորովին Եդովմին ձեռքը մատնեցին, ու Եղբայրական ուխտը չը-
10 յիշեցին. Սակայն Տիւրոսի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
11 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եդովմի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ. քանզի Իր եղբայրը Նետով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կտրեց. Ու իր բարկութիւնը միշտ պատառէց, ու իր կատա-
12 ղութիւնը յաւիտեան պահեց. Սակայն Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բոսրայի պալատները պիտի ուտէ։
13 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ամմոնի որդւոցը իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոնց պատիժը եւ պիտի չդարձընեմ. քանզի գաղաադի Կիները ճեղքեցին, որպէս զի իրենց սահմանները լայնա-
14 ցընեն. Սակայն Րաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բռնկցընեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ. Ահիայ պատերազմի օրը Աղաղակով Փոթորիկի օր
15 խռովութեամբ պիտի ելլայ։ Եւ անոնց թագաւորը" գերութեան պիտի երթայ, ինքը ու իր իշխանները միասին, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Աստուծոյ բարկութիւնը Մովաբի դէմ, 4 Ցուդայի 6 ու Իսրայէլի դէմ։ 9 Աստուած կը գանգատի անոնց ապերախտութեանը համար։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մովաբի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը եւ

Ն·ք·գՖ· իբր 800
Ես·Լ·25։ Բ Սադ.խգ.4։ Եզեկ.ծէ.1։ Զաք.ժգ.8։ Ցայս.իբ.1։ Յեռ.իե.1։ Ես.ժթ.1, ԼԸ։ Երեմ.խԹ.17։ Եզեկ.իե.12, 13։ Ամով.ա.11։ Աբդ.10։
Ն·ք·գՖ· 787
Բ Թագ.ժգ.2։ Բ Մն.ի.20։ Բ Գւ.է.14։ Ովա.ա.1։ Գ Գւ.է.10։ Զաք.ժգ.5։ Երեմ.իե.30։ Յովէլ.գ.16։ Ա Թագ.իե.2։ Ես.լԳ.9։ Ես.ը.4։ Ժէ.1։ Երեմ.խԹ.23։ Զաք.Թ.1։ Ա Ժամ.Թ.15։ Եսդ.գ.4։ Ա Կամ.անոնց արեանը վըրէժ խնդիր պիտի ընլայ, ու անպարտ պիտի չթողում. Ֆ Եզեկ.խը.35։ Ժող.Ի.17։ Ցայս.իա.3։
Ն·ք·գՖ· 787
Ա Ժամ.Թ.15։ Եսդ.գ.4։ Ա Կամ.անոնց արեանը վըրէժ խնդիր պիտի ընլայ, ու անպարտ պիտի չթողում. Ֆ Եզեկ.խը.35։ Ժող.Ի.17։ Ցայս.իա.3։
Ես.ժե.ժգ։ Երեմ.խը։ Եզեկ.իե.Տ, ԼԸ։ Սոփ.բ.Տ։

պիտի չդարձընեմ. քանզի Եգիպտի թագաւորին ոսկորները մինչև կիր
2 դառնալը այրեց. Սակայն Մովաբ վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Կարիօթի պալատները պիտի ուտէ. ու Մովաբ խռովութեամբ, աղաղակով ու փողի ձայնով
3 պիտի մեռնի. Եւ անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ, ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
4 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ցուդայի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի Տէրոջը օրէնքը անարգեցին, ու անոր պատուիրանքները չպահեցին. հապա Ւրիենց ստուերները զիրենք մոլորցուցին, որոնց հետևող եղեր
5 էին իրենց հայրերը. Սակայն Ցուդայի վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ։
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձընեմ. քանզի Ւանունք արդարը՝ ստակով, ու տնանկը
7 զոյգ մը կօշիկով ծախեցին. Ւնոնք *աղքատներուն գլխուն վրայ եղող երկրի հողին կը ցանկան", ու ժ.չքաւորներուն ճամբան կը ծռեն. և Ւիմ սուրբ անունս պղծելու համար Ւտղան ու հայրը մի Ւնոյն
8 աղջկան կը մտնեն. Ու Ւամէն սեղանի քով Ւդրաւ առնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին, և իրենց աստուածներուն տանը մէջ զրկուածներուն գինին կը խմեն։
9 Բայց ես անոնց առջևէն ՒԱմորհացին բնաջինջ ըրի, հորուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեանը պէս էր, և անիկայ կանիներու պէս ամուր էր. ու Ւվերէն անոր պտուղը, և վարէն անոր
10 արմատները բնաջինջ ըրի։ Ու Ւես ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, և †ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտըտցուցի, որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք։
11 Ու ձեր տղաքներէն մարգարէներ, և ձեր երիտասարդներէն Ոուխտաւորներ հանեցի. Հիմա ասանկ չէ՞, ո՛վ Իսրայէլի որդիքը՝ կ'ըսէ Տէրը։
12 Բայց դուք ուխտաւորներուն գինի խմցուցիք, ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ Ոչ ըսելով՝ Մարգա-
13 րէութիւն մի՛ ընէք։ Ահա ես †ձեր եղած տեղը Ֆէշ պիտի կոխեմ, ինչպէս որ որաներով լեցուն սայլը
14 իր անցած թեղը կը կոխէ" ։ Ւեւ արագրնթացը պիտի չկրնայ փախչել, և ուժով մարդը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել։
15 Ո՛վ ազեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ, և շուտ վազողը պիտի չկրնայ ազատել, "ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը
16 ազատել, Եւ զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ'ըսէ Տէրը։

ՈՒՍ·ԼԶ· 16։
= Ես·ԼԶ· 17։

ԳԼ·Գ

1 Աստուծոյ դատաստանին հարկաւորութիւնը, 9 ու անոր հրատարակութիւնը։

1 Լսեցէք ասիսրը՝ ով Իսրայէլի որդիք, որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի, ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի,
2 ըսելով, "Երկրիս բոլոր ազգատոհմերէն միայն ձեզ ճանչցայ, Ւես պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար ձեզ պիտի
3 պատժեմ։ Կարելի՞ է որ երկու մարդ միասին քալեն, թէ որ միա-
4 բանութիւն չունենան։ Միթէ առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ, թէ որ որս մը չունենայ. առյոզ առիւծը իր մորիէն իր ձայնը կուտայ, թէ որ բան մը առած չըլլայ։
5 Միթէ թռչունը երկրի վրայ վարմի մէջ կ'իյնայ, թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ. "Ու վարմը երկրէն կը վերցուի՞, երբոր
6 բան մը բռնած չէ։ Թէ որ քաղաքին մէջ փող Ֆչուի, ժողովուրդը չը՞վախնար. Միթէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլայ, թէ որ
7 Տէրը զանիկայ ըրած չէ։ Ցիրաւի Տէր Եհովան բան մը չընէր, մինչև որ Ւիր գաղտնիքը իր ծառաներուն
8 մարգարէներուն չյայտնէ։ ՒԱռիւծը մռնչեց, ո՛վ պիտի չվախնայ. Տէր Եհովան խօսեցաւ, ո՛վ պիտի չմարգարէանայ։
9 Ազովտոսի մէջ պալատներու վրայ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ պալատներու վրայ կանչեցէք ու ըսէք. Սամարիայի լեռներուն վրայ ժողովուեցէք, և անոր մէջը շատ խռովութիւններ, ու անոր մէջը
10 բռնութիւններ տեսէք։ Քանզի ուղղութիւն ընել չեն գիտեր, կ'ըսէ Տէրը, իրենց պալատներուն մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն
11 կը դիզեն։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ը Թշնամին երկրին բոլորտիքը պիտի ըլլայ, ու քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցընէ. և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին։
12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ Հովիւը առիւծին բերնէն երկու ազդր կամ մէկ ականջի կտոր կ'ազատէ, այնպէս ալ պիտի ազատին

— Բ Օր·է· 6։ Ժ·15։ Սաղ·ճխե· 19·20։
† Ցես Դան·Թ·12։ Մատ·ժա· 22։ Ղե·ժբ·47։ Հով·բ· 9։ = Պետ·գ·17։

‡ Ես·խե·7։

Ծն·ԻԳ·13, ժբ·17։ Պաղ·խե·14։ Ցոհ·ժե·15։
Ն Գաղ·գ·20։ ե·20, 29։ ա Կոր·Թ·16։

Ե Երեմ·գ· 22։

Ը Թագ·ժե·3, 6։ ժբ·9, 10, 11։

Ն · ք · գԲ · 787

Իսրայէլի որդիքը , որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնը , ու * Դամասկոսի մէջ" անկողնի վրայ կը նստին ։

13 Լսեցէ՛ք , ու ցակոբին տանը վկայութիւն ըրէք , կ'ըսէ զօրաց
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան , Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն պատիժը անոր վրայ բերեմ , Բեթէլի սեղաններն ալ պիտի պատժեմ . ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրին ու գետինը պիտի
15 իյնան ։ Եւ Բ ձմեռնային տունը , ու Ժ ամառնային տունը պիտի զարնեմ , և Ի փղոսկրեայ տուները պիտի կորսուին , ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը ։

Բ Երեմ. լՂ · 22 ։
Ժ Դատ · գ · 20 ։
Ի Ա Թագ · իբ · 39 ։

Գ Լ · Դ

1 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրայէլը Հարստահարութեան Համար , 4 Կառապետութեան Համար , 6 և իրենց խրատ չընդունելուն Համար ։

1 Լսեցէ՛ք այս խօսքը , ով Սամարիայի լեռանը վրայ եղող Բաշանի կովեր , որ աղքատներուն զբկանք կ'ընէք , ու տնանկները ոտքի տակ կ'առնէք , և ձեր տէրերուն՝ Բեր որ խմինք՝ կ'ըսէք ։
2 Բ Տէր Եհովան իր սրբութեամբը երդում ըրաւ , Թէ ահա ձեր վրայ օրեր կու գան , որ ձեզ Ի կարթերով պիտի վերցընէ , ու ձեր սերունդը՝
3 ձուկի կարթերով ։ Եւ Ը փլած տեղերէն պիտի ելլէք ամէն մէկերնիդ իր երեսին դարձած կողմէն , ու բերդը պիտի նետուիք , կ'ըսէ Տէրը ։
4 Ի Բեթէլ եկէք ու յանցանք գործեցէք . Ղիլգաղայի մէջ յանցանք ընելը շատցուցէք . և Ե ամէն առտու ձեր զոհերը , Ը ամէն երեք օրը ձեր տասանորդները
5 բերէք ։ Ի Եւ շնորհակալութեան զոհը խմորեալ մատուցէք , ու Ժ կամաւոր ընծաներ քարոզեցէք ու հրատարակեցէք ։ Էքանդի այսպես սիրեցէք՝ ով Իսրայէլի որդիք ,
6 կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Եւ ես ալ ձեզի՝ ձեր ամէն բաղաքներուն մէջ՝ ակռայի մաքրութիւն , ու ձեր ամէն տեղուանքը հացի կարօտութիւն տուի ։ Եսակայն ինծի չդարձաք ,
7 կ'ըսէ Տէրը ։ Ու նաև հունձքէն երեք ամիս առաջ անձրևը ձեզմէ արգիլեցի . ու մէկ քաղաքին վրայ անձրև իջեցուցի , և միւս քաղաքին վրայ անձրև չիջեցուցի . մէկ վիճակին վրայ անձրև եկաւ , ու մէկ վիճակը՝ որուն վրայ անձրև չեկաւ ,
8 կաս , չորցաւ ։ Ու երկու երեք քաղաք ջուր խմելու Համար մէկ քաղաքի մէջ ժողվուեցան , բայց բաւական չգտան ։ Եսակայն ինծի
9 չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Ժ Ձեզ խորշակահարութեամբ ու դալկութեամբ ու կարկտով զարկի . Եխնկենիդ կերաւ ձեր բազմաթիւ պարտէզները ու այգիները և թզենիները ու ձիթենիները , սակայն ինծի չդարձաք ,
10 կ'ըսէ Տէրը ։ Հ Եգիպտոսի Ճամբուն պէս՝ ձեր վրայ ժանտախտ խրկեցի . ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի , ու ձեր ձիերը գերի ըրի , և ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի . Ն սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ
11 Տէրը ։ Աստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին պէս ձեզ կործանեցի . Ո ու կրակէ հանուած խանձողի պէս եղաք , Ս սակայն ինծի չդարձաք , կ'ըսէ Տէրը ։
12 Անոր Համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ , ով Իսրայէլ . Ֆ որովհետև քեզի այս բանը պիտի ընեմ , Ո ձեր Աստուածդ դիմաւորելու պատրաստուէ , ով Իսրայէլ ։
13 Քանզի ահա ան որ լեռները Հաստատեց ու հովը ստեղծեց , Ֆ և կը յայտնէ մարդուն՝ Թէ ինչ է անոր խորհուրդը , Ո արշալոյսը խաւար կ'ընէ , Ո ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ , Ո անոր անունը Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է ։

Ն · ք · գԲ · 787

Ի Ժովել · ա · 4 ։ բ · 25 ։
Հ Ել · Թ · 3 ։ 6 ։ Ժբ · 29 ։ բ Օր · իբ · 27 · 60 · Սաղ · Ղբ · 50 ։
Ի Կ՚ · կերպով ·
Ն Ղ՚Ե · 6 ։
Ո Ծն · Ժթ · 24 , 25 · Ես · Ժգ · 19 · Երեմ · խթ · 18 ։
Ֆ Ջաբ · գ · 2 ։ Յուդ · 23 ։
Ս Ղ՚Ե 6 ։
Ո Տես Եզեկ · Ժգ · 5 · իբ · 30 ։ Ղբ · Ժգ · 31 , 32 ։
Ֆ Սաղ · ՀԹ · 2 ։ Դան · բ · 28 ։
Ո Գլ · ե · 8 ։ բ · 9 ։
Ֆ Բ Օր · լբ · 13 ։ լԳ · 29 ։ Միք · ա · 3 ։
Ո Նա · ին · 4 ։ Երեմ · Ժ · 16 ։ Գլ · ե · 8 ։ Թ · 6 ։

Գ Լ · Ե

1 Իսրայէլի վրայով ոչբ մը ։ 4 Ապաշխարելու յորդորանք մը ։ 21 Աստուած կը մեծցէ ա նոյց կեպծաւորութեամբ բոլո ծաղապաթիւնը ։

1 Լսեցէք այս խօսքը՝ Ֆ ձեր վրայ բոլո ողբս , ով Իսրայէլի տուն ։
2 Նը ։ Իսրայէլի կոյսը ինկած է , Ո ևլ պիտի չելլէ . իր երկրին վրայ ձգուած է , զանիկայ վերցընող չկայ ։
3 Նոյ չկայ ։ Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ան բաղաքին մէջը՝ ուսկից որ հազար կ'ելլէր , հարիւր պիտի մնայ , և ուսկից որ հարիւր կ'ելլէր , տասը պիտի մնայ
4 Իսրայէլի տանը ։ Քանզի Տէրը Իսրայէլի տանը այսպէս կ'ըսէ . Բ Ձիս փնտռեցէ՛ք , Ո որ ապրիք .
5 Բայց Ը Բեթէլը մի՛ փնտռէք , ու Գաղգաղա մի՛ մտնէք , ու Ի Բերսաբէէ մի՛ անցնիք . քանզի Գաղգաղա անշուշտ գերութեան պիտի քշուի ու Ղ Բեթէլ պիտի
6 ոչնչանայ ։ Ե Տէրը փնտռեցէ՛ք , որ ապրիք . չըլլայ որ Յովսեփին տանը մէջ կրակի պէս իյնայ , և ըՆկլայ ուռկ , ու Բեթէլի մէջ մարող չըլլ
7 լայ ։ Դուք որ Ի իրաւունքը օշինդրի կը դարձնէք , ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք ,
8 Փնթրեցէ՛ք զանիկայ , որ Ծ Բաղմատեղը ու Հայկը շինեց , ու մահուան թուրերը առաւօտեան

Ն · ք · գԲ · 787

Ի Ժովել · ա · 4 ։ բ · 25 ։
Հ Ել · Թ · 3 ։ 6 ։ Ժբ · 29 ։ բ Օր · իբ · 27 · 60 · Սաղ · Ղբ · 50 ։
Ի Կ՚ · կերպով ·
Ն Ղ՚Ե · 6 ։
Ո Ծն · Ժթ · 24 , 25 · Ես · Ժգ · 19 · Երեմ · խթ · 18 ։
Ֆ Ջաբ · գ · 2 ։ Յուդ · 23 ։
Ս Ղ՚Ե 6 ։
Ո Տես Եզեկ · Ժգ · 5 · իբ · 30 ։ Ղբ · Ժգ · 31 , 32 ։
Ֆ Սաղ · ՀԹ · 2 ։ Դան · բ · 28 ։
Ո Գլ · ե · 8 ։ բ · 9 ։
Ֆ Բ Օր · լբ · 13 ։ լԳ · 29 ։ Միք · ա · 3 ։
Ո Նա · ին · 4 ։ Երեմ · Ժ · 16 ։ Գլ · ե · 8 ։ Թ · 6 ։

Ֆ Երեմ · ե · 29 · Եզեկ · Ժթ · 1 · իե · 2 ։

Բ Ր Ամ · Ժե · 2 ։ Երեմ · իԹ · 13 ։ Հ Ղ՚Ե 6 ։
Ի Ես · ին · 3 ։
Ժ Գլ · գ · 4 ։
Ի Գլ · բ · 14 ։
Ո Ովս · գ · 15 ։ Ժ · 8 ։
Ֆ Հ Ղ՚Ե 4 ։

Ը Գլ · գ · 12 ։

Ի Ցօբ · Թ · 9 ։ լբ · 31 ։

Ն · Ք · ՂԲ · 787

Ա Սպ · ՃԳ · 20 ։
Ի Յոր · ԼԲ · 34 ։ ԳԼ · Թ · 6 ։
Լ ԳԼ · Գ · 13 ։

Ի Ես · ԽԹ · 21 ։
Ա Գ Թագ · ԽԲ · Տ ։

Ի Բ Օր · ԽԲ · 30 ։ 38 ։ 39 ։ ՄԽ · Զ · 15 ։ Սոփ · ա · 13 ։ Ա Դ · ա · 6 ։

Հ ԳԼ · Բ · 6 ։
Ֆ Ես · ԽԹ · 21 ։ ԳԼ · Բ · 7 ։

Ը ԳԼ · Զ · 10 ։

Ց ՄԽ · Գ · 11 ։
Ա Սպ · ԼԳ · 11 ։ Ղ · 10 ։ Հառ · Ժբ · 9 ։
Ա ԵԼ · ԼԲ · 30 ։ Գ Թագ · ԺԲ · 4 ։ Ցովել · Բ · 14 ։

Ն Երեմ · Թ · 17 ։

Ւ ԵԼ · Ժբ · 12 ։ Նաա · ա · 12 ։
Ա Ես · Ե · 19 ։ Երեմ · Ժէ · 15 ։ Եզեկ · Ժբ · 22 · 27 ։ Բ Պետ · Գ · 4 ։
Ւ Երեմ · Լ · 7 ։ Ցովել · Բ · 2 ։ Սոփ · ա · 15 ։
Ո Երեմ · Խբ · 44 ։

Ւ Ագակ · Իա · 27 ։ Ես · ա · 11-16 ։ Երեմ · Զ · 20 ։ Ովս · Բ · 13 ։
– Ղե · Իդ · 31 ։
« Իս · Կդ · 3 ։ ՄԽ · Զ · 6 ։ 7 ։

լոյսէ կը դարձընէ , և ցորեկը գիշերուան պէս կը մթնցընէ , ու ծովուն ջուրերը կը կանչէ , ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ . Նորա անունը ԵՀովայ է .
9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կորուստ կը բերէ , ու կորուստը մինչև ամրոցը կը հասնի ։
10 Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'ատեն , ու չիշտակ խօսողէն կը զզուին ։
11 Ղուին ։ Քանի՛ որովհետև աղքատին վրայ կը կոխէք , ու անկէ ցորենի պարգևներ կ'առնէք , ՚Ի՛ տաշտուած քարէ տուներ շինէք , բայց անոնց մէջը պիտի չընակիք . ա՛ ՚Ի՛ ցանկալի այգիներ տնկէք , բայց անոնց ղինին պիտի չխմէք ։
12 Քանզի ձեր շատ յանցանքները ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ . հարդարը կը նեղէք , կաշառք կ'առնէք ու դրանը մէջ չտնանկ-
13 ներուն դատը կը ծռէք ։ Անոր համար խելացի եղողը ան ատենը պիտի լռէ , քանզի ժամանակը
14 չար է ։ Բարութիւն փնտռեցէք ու չէ թէ չարութիւն , որպէս զի ապրիք . և այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ ,
15 ինչպէս որ ըսիք ։ Չարութիւնը ատեցէ՛ք , ու բարութիւնը սիրեցէք , և դրանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք . գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը Յովսեփին մնացորդին ողորմութիւն ընէ ։
16 Անոր համար զօրաց Աստուածը՝ Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ . Ամէն հրապարակներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ , ու ամէն փողոցներու մէջ Վա՛յ վա՛յ՝ պիտի ըսեն , ու երկրագործը սուգի , ու ողբ դիտցողնե-
17 րը ողբալու պիտի կանչեն ։ Եւ ամէն այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ . քանզի Ես քու մէջէդ պիտի անցնիմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
18 Վա՛յ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուան կը ցանկան . ձեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ Ն Տէրոջը օրը . անիկայ խաւար
19 է , և չէ թէ լոյս . Ինչպէս երբոր մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի , ու արջ մը անոր հանդիպի , և կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պատին վրայ կռթնցընէ , և զանիկայ
20 օձը խածնի ։ Անշա՛ Տէրոջը օրը խաւար է , և չէ թէ լոյս , ու անոր մէջը մռայլուղ կայ , և չէ թէ պայծառութիւն ։
21 Ձեր տօները կ'ատեմ ա՛ կը մերժեմ , և ձեր հանդիսաւոր ժողիներուն մէջ ՚հոտ պիտի չառ-
22 նեմ ։ Թէ որ ինծի ողջակէզներ ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ , պիտի չընդունիմ , և ձեր գեր անասուններուն խաղա-

դութեան զոհերուն պիտի չնայիմ ։
23 Քու երգերուդ աղաղակը ինծմէ հեռացուր . քանզի քու տաւիղներուդ եղանակը պիտի չլսեմ ։
24 Բայց իրաւունքը ջուրի պէս թող վազէ , ու արդարութիւնը՝ զօրաւոր
25 ւոր գետի պէս ։ Մի՛թէ անապատին մէջ քառասուն տարի ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք , ով
26 Իսրայէլի տունը . Հապա դուք ձեր Մողոքի խորանները ու ձեր Քիւնի կուռքերը և ձեզի համար շինած աստուածներնուդ աստղը
27 կրեցիք ։ Ուստի ձեզ Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ , կ'ըսէ Տէրը , որուն անունը Զօրաց Աստուած է ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլի հեշտասիրութիւնը 7 երկրին ամայութեամբը պիտի պատժուէր . 12 նոյնպես ալ անոնց կամակորութիւնը ։

1 Վա՛յ Սիոնի մէջ հանգիստ բնակողներուն , ու Սամարիայի լեռանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն , Ազգաց գլուխին երեւելիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը
2 անոնց կը դիմէ ։ Քաղանէ Տանյեկ ու տեսէք , ու անկէ Մեծ Եմաթը գացէք , ու Փղշտացւոց Գէթը իջէք . Միթէ անոնք աս թագաւորութիւններէն աղէկ են , կամ անոնց սահմանը ձեր սահմա-
3 նէն մե՞ծ է . Վա՛յ անոնց՝ որ չէքար օրը Ի կը հեռացընեն , ու բռնու-
4 թեան աթոռը կը մօտեցընեն , Փղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին , ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկննան , և հօտերէն գառնուկները , ու գոմերու մէջէն պարարտ
5 որթերը կ'ուտեն ։ Ձայնով խաղ կը կանչեն , ու Դաւիթին պէս իրենց երաժշտական
6 գործիքներ կը շարեն , գաւաթներով գինի կը խմեն , ու ծանրագին եղերով կ'օծուին , և Յովսեփին
7 բեկմանը վրայ չեն ցաւիր ։ Անոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին , ու անկողնէրբ վայ երկրնցողներուն ուրախութեան ձայնը պիտի վերնայ ։
8 Ես Տէր ԵՀովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ , կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը , Ես Յակոբին պարծանքէն կը զզուիմ , ու անոր պալատները կ'ատեմ , և քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը Ընծայէն պիտի
9 մատնեմ . Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մնալու ըլլայ , անոնք
10 ալ պիտի մեռնին ։ Եւ մէկուն հօրեղբայրը , կամ թաղելը այրողը մարդը զանիկայ պիտի վերցընէ , ոսկորները տանէն դուրս հանելու

Ն · Ք · ՂԲ · 787

Վ Ովս · Գ · 6 ։ ՄԽբ · Զ · Տ ։

Ո Բ Օր · ԼԲ · 17 ։ Յես · Իդ · 14 ։ Եզեկ · Ժ · Տ · 16 ։ 24 ։ Գոր · Է · 42 ։ 43 ։ Տես Ես · Խգ · 23 ։
Բ Գ Թագ · Ժա · 33 ։
Ց Գ Թագ · Ժէ · 6 ։
– ԳԼ · Գ · 13 ։

– Ղե · Գ · 24 ։
Բ Եզ · Ժէ · 5 ։
Ի Ես · Ժ · 9 ։ Ո Երեմ · Բ · 10 ։
Ե Գ Թագ · Ժբ · 34 ։
Ւ Բ Մն · Իգ · 6 ։
Ե Նա · Գ · Տ ։
Բ ԳԼ · Ե · 18 ։ Թ · 10 ։
Ն Եզեկ · Ժբ · 27 ։
Ա Սպ · ՂԴ · 20 ։ ԳԼ · Ե · 12 ։ Հօր 12 ։
Ի Ես · Ե · 12 ։
Լ Մն · Իգ · 5 ։

Ի Երեմ · Ծա · 14 ։ ԵԲ · Չ · 13 · 14 · 17 ։

Ն·Ք·ԶԲ· 787

համար , ու տանը մէջ եղողին պի-
տի ըսէ ։ Ալ ուրիշ մէկը կայ քովը ։
և անիկայ պիտի ըսէ , Ո՛չ · ու
փոսը պիտի ըսէ ։ Դէնուռ կեցիր ։
Քանզի Տէրոջը անունը յիշելու
11 ոգին չէ ։ Վասն զի ահա Տէրը կը
հրամայէ , Նոր մեծ տունը կործա-
նուռմով , ու պզտիկ տունը պատա-
ռուռմով պիտի զարնէ ։
12 Մի՞թէ ձիերը ապառաժի վրայ
կը վազե՞ն · կամ անիկայ եղներով
կը հերկուի՞ · քանզի դուք իրա-
ւունքը դառնութեան՝ և արդա-
րութեան պտուղը օշինդրի դար-
13 ձուցիք , Ո՛վ ոչինչ բանով ուրա-
խացողներ , որ ըսիք Թէ Չէ՞ որ
մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք ։
14 Անոր համար ահա ես՝ ով Իսրա-
յէլի տունը՝ Ձեր վրայ մէկ ազգ մը
ոտք պիտի հանեմ , կ՚ըսէ զօրաց
Տէր Աստուածը , ու ձեզ Յեմաթի
մուտքէն մինչև անապատի ձորը
պիտի նեղեն ։

ԳԼ · Է

1 Մարախներու 4 և կրակի դատաստանները
Ամովսի աղօթքովը կ՚արգիլուին ։ 7 Գնտակի
լարով չնուած պատի մը օրինակովը կը ցու-
ցուի Իսրայէլին մերժուիլը ։ 10 Ամոսիա ամ
բաստանութիւն կ՚ընէ Ամովսին վրայով ։ 14
Ամովս կը յայտնէ իր կոչումը , 16 և Ամասիա-
յին վրայ գալու պատիժը ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցու-
ցուց , որ ահա վերջին խոտին
բուսնելուն սկիզբը մարախներ ըս-
տեղծեց · և ահա վերջին խոտը
թագաւորին հունձքէն ետքն էր ։
2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը
բոլորովին ուտելէն ետքը , ես ըսի ։
Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ՚աղաչեմ , նե-
րէ · Յակոբ ինչպէս պիտի կանգ-
3 նի , քանզի քիչ մը է ։ Էն Տէրը ա-
սոր համար զղջաց , Ասիկայ չըլլայ ,
ըսաւ Տէրը ։
4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցու-
ցուց , որ ահա Տէր Եհովան կրակը
կը կանչէր որ անով դատաստան
ընէ · և անիկայ մեծ անդունդը կե-
5 րաւ , ու արտերը սպառեց ։ Ու
ես ըսի , Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ՚աղա-
չեմ , դադարէ՛ · Յակոբ ինչպէս
պիտի կանգնի , քանզի քիչ մը է ։
6 Տէրը ասոր համար զղջաց , Ասիկայ
ալ չըլլայ , ըսաւ Տէր Եհովան ։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց , որ ահա
Տէրը գնտակի լարով չնուած պա-
րսպի մը վրայ կայներ էր , ու ձեռ-
8 քը գնտակ մը կար ։ Եւ Տէրը
ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով
Ամովս · ու ես ըսի , Գնտակ մը ։
և Տէրը ըսաւ ։ Ահա ես իմ ժողո-
վուրդիս Իսրայէլին մէջը Գնտակ
մը կը դնեմ · Ալ անոնց անօրէնու-
9 թիւնը անտես պիտի չընեմ ։ Եւ

Ն·Ք·ԶԲ· 787

Իսահակին Ղբարձր տեղերը աւերակ
պիտի ըլլան , ու Իսրայէլին սրբա-
րանները պիտի աւերին , ու Ես Ցերո-
բովամին տանը վրայ սրով պիտի
ելլեմ ։
10 Եւ Բեթէլեցին քուրմը Ամասիա
Իսրայէլի Ցերոբովամ թագաւորին
ըսել իրկեց՝ ըսելով , Իսրայէլի
տանը մէջ Ամովս քեզի դէմ դա-
ւաճանութիւն կ՚ընէ · երկիրը չը-
կրնար անոր բոլոր խօսքերը տա-
11 նիլ · քանզի Ամովս այսպէս կ՚ըսէ ·
Ցերոբովամ սրով պիտի մեռնի ,
ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն ան-
շուշտ գերութեան պիտի երթայ ։
12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամովսին ,
Ո՛վ տեսանող՝ գնա՛ Յուդայի եր-
կիրը փախիր , ու հոն հաց կեր , և
13 հոն մարգարեութիւն ըսէ , Ու
Բեթէլին ալ Բեթէլի մէջ մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , Քանզի անի-
կայ թագաւորին սրբարանն է , ու
թագաւորութեանը տունն է ։
14 Եւ Ամովս պատասխան տուաւ
ու Ամասիային ըսաւ , Ես ո՛չ մար-
գարէ էի , ոչ ալ Ս մարգարէի որ-
դի · Հապա ես արջառներու հովիւ ,
15 ու մալաթուղ քաղող էի · Եւ Տէրը
զիս հօտին ետևէն առաւ , և Տէրը
ինծի ըսաւ , Գնա , իմ ժողովուրդս
դիս Իսրայէլին մարգարէութիւն
16 ըսէ · Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մը-
տիկ ըրէ · դուն կ՚ըսես որ Իսրայէլի
համար մարգարէութիւն մի՛ ըներ ,
ու Իսահակի տանը վրայով խօսք
17 մի՛ խօսիր ։ Անոր համար Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ · Քու կնիկդ քաղա-
քին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ ,
և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ
սրով պիտի իյնան , ու քու երկիրդ
լարով պիտի բաժնուի , և դուն
պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս ·
ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն ան-
շուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

ԳԼ · Ը

1 Կողով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օ-
րինակով կը ցուցուի Թէ Իսրայէլին պատու-
հասը մօտեցած է ։ 4 Մարգարէն կը յանդի-
մանէ անիրաւները , 11 ու կը սպառնայ Ա-
մովսիայ խօսքին սովը ։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցու-
ցուց · և ահա մէկ կողով մը
2 ամառնային պտուղ ։ Ու ըսաւ ,
Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս · ու ես
ըսի , Կողով մը ամառնային պը-
տուղ · Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
վախճան հասած է · Էլ անոնց
անօրէնութիւնը անտես պիտի չընեմ ։
3 Ու ան օրը *տաճարին երգերը հա-
ւաչանքներ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ
Տէր Եհովան · շատ մեռելներ պիտի

Ն·Ք·ԶԲ· 787

ՂՏես Ծ· իշ·23։խՂ· 1։ ԳԼ·ե· 5։ ը·14։
Ե Տես գ թագ·ժե· 10։
Ը գ թագ· ժը·32։
Ի գ թագ· ժգ·23։

Ը ԳԼ·բ·12։
Է գ թագ· ժը·32։ժգ· 1։

Լ գ թագ·ի· 35։ դ թագ· բ·5։ գ· 38։ գ·1։
Ե ԳԼ·ա·1։ Ձաբ·ժգ· 5։

Ժ Միք·բ·6։
Ձ Տես Երեմ· իը·12։իթ· 21·25·31· 32։
Հ Ես · ժգ· 16։ Ողո· ե·11։Ովս· գ·13։Ձաբ· ժգ·2։

Ղ Եզեկ·է· 2։
Բ ԳԼ·է·8։
* Կամ՝ պա-
լատի՝
Է ԳԼ·ե·23։

Ն·Ք·ՂԲ· 787

ՏԳԼ·Ղ·9, 10։
Ի Սաղ·Ժգ· 4։ Ընակ· Լ·14։
ՂՆԵՄ.Ժգ· 15, 16։
Ի Միք·Ղ· 10, 11։

ԸԳԼ·Բ·6։

Բ Ովս·Ը· 13։ Թ·9։

Ժ Ովս·Դ· 3։

ԻԳԼ·Թ·5։
791

ԼՑՈՐ·Ե· 14։ Ես· Ժգ· 10։ Ծթ.9, 10։ Երեմ.Ժե· 9։ Միք· գ·6։
Ի Ես·Ժե· 2, 3։ Ե· րեմ·Խը· 37։ Եղկ· Է·18։ Իէ· 31։
Ի Երեմ·Ղ· 26։ Զաք· Ժբ·10։

ՃԹագ·գ· 1։ Սաղ· Նդ·9։ Ե· զեկ·Է·26։

ՀԲՕր·Թ· 21։ ·
ՅՈվս·Դ· 15։
ՂԳԼ·Ե·5։

Ը Գ Լ Ե Ա Ց Ի Ք

1 Գայթ կործանման առաջաբերութիւնը։ 11 Դաւիթին խորանին վերականգնումը։

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր ու ըսաւ, Խոյակին ըլլան, Ե ու գանգի ամէն տեղ լեռնաթեամբ պիտի նետեն։

4 Ասիկայ մտիկ ըրէք, դուք որ Իսրայէլը կլլելու, ու երկրին աղքատները կորսընցընելու կը ցանկաք, 5 կաք, Ու կ'ըսէք, Ամսագլուխը երբ պիտի անցնի, որ ընդեղէն ծախենք, և շաբաթը՝ որ ցորենը բանանք հանենք, ու Եարգուն պզտիկցընենք ու սիկղը մեծցընենք, և նենգութեամբ խարդախ կշռքներ գործածենք. 6 Որ աղքատները արծաթով, ու տնանկները զոյգ մը կօշիկով ծախենք ու ցորենին խոտանը ծախենք։ 7 Տէրը Յակոբին մեծվայելչութեանը վրայ երդնում ըրաւ, Բ Անոնց բոլոր գործքերը յաւիտեան պիտի չմոռնամ։ 8 Չ Որ աս բանին համար երկիրը պիտի դողայ, ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ, և բոլոր երկիրը գետի պես վեր պիտի ելլէ, ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի Եորպես թէ Եգիպտոսի գետով։ 9 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, Եարևը կէս օրուանատենը մարը պիտի մտցընեմ, ու ցորեկուան լոյսին աւտնը երկիրը պիտի խաւարեցընեմ։ 10 Եւ ձեր տօները սուգի, ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ. Բ ու ամէն մէջքերու վրայ քուրձ՝ և ամէն գլխու վրայ կնտռելիճ պիտի բերեմ. Բ ու երկրին վայ ասոր պէս պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս, և անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս։

11 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ, չէ թէ հացի սով, և չէ թէ ջուրի ծարաւ, հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը։ 12 Ու մէկ ծովէն միւս ծովը, և հիւսիսէն մինչև արևելք պիտի թափառին. Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար հոս հոն պիտի պտրտին, 13 բայց պիտի չգտնեն։ Ան օրը գեղեցիկ կոյսերը ու երիտասարդները 14 որ ծարաւով պիտի մարին, Որոնք Սամարիայի յանցանքովը երդում կ'ընեն ու կ'ըսեն, կենդանի է քու աստուածդ, ով Դան, ու կենդանի է Բերսաբէէին ճամբան. անոնք պիտի իյնան ու մէյմըն ալ պիտի չելլեն։

Գ Լ· Թ

1 Գայթ կործանման առաջաբերութիւնը։ 11 Դաւիթին խորանին վերականգնումը։

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր ու ըսաւ, Խոյակին զարկ որ սեմերը դողան, և զանոնք գլխու կտոր կտոր ըրէ անոնց ամենուն գլխուն վրայ, ու անոնց մնացորդը սրով պիտի մեռցընեմ. Ա անոնց փախստականը պիտի չկարենայ փախչիլ, ու անոնց ազատուածը պիտի չկարենայ աղատիլ։ 2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փորեն, իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք. Ե ու թէև երկինքը ելլեն, զանոնք անկէ պիտի իջեցնեմ։ 3 Նէմ. Ու թէև Կարմէղոսի գլուխը պահուըտին, զանոնք պիտի փընտռեմ, անկէ պիտի առնեմ. ու թէև իմ աչքերուս առջևէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին, հոն օձին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք 4 պիտի խայթէ. Ու թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առջևէն գերութեան երթան, Ե հոն սուրին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի մեռցընէ. և Ե իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար, և ոչ թէ բարիքի համար։ 5 Քանզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն է որ երկրիս կը դպչի, ու անիկայ կը հալի, Ե ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն, և բոլոր երկիրը գետի պես վեր կ'ելլէ, ու կ'ընկղմի որպես թէ Եգիպտոսի գետով։ 6 Ինքն է որ երկնից մէջ իր Ը վերնատուները կը շինէ, ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմնէ, Բ ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ. Ի անոր անունը Եհովայ է։

7 Միթէ դուք ինծի Եթէովպացւոց որդիներուն պէս չէք, ով Իսրայէլի որդիք՝ կ'ըսէ Տէրը. չէ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն, ու Փղշտացիները Կափթորէն, և Ասորիները Կիրէն հանեցի։ 8 Ահա Տէր Եհովային աչքերը սա մեղաւոր թագաւորութեանը վրայ են, ու Ես զանիկայ երկրիս երեսին վրայէն պիտի կորսընցընեմ. սակայն Յակոբին տունը բոլորովին պիտի չկորսընցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։ 9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ, ու Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարբալեմ, ինչպես որ ցորենը մաղով կը խարբալեն. բայց մէկ *հատ մը գետինը պիտի չիյնայ։ 10 Նայ։ Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով պիտի մեռնին, որոնք կ'ըսեն թէ Չարիքը պիտի չհասնի, ու մեր առջևը պիտի չառնէ։

11 Յ Ան օրը Դաւիթին ինկած խորանը պիտի կանգնեմ, և անոր փլածները պիտի նորոգեմ, ու աւերածները պիտի կանգնեմ, և զանիկայ

Ն·Ք·ՂԲ· 787

Ա ԳԼ·Բ·14։

Բ Սաղ·ՃԼԹ· 8, ՃԸ։

Ֆ ՑՈՐ· Բ· 6 ։ Երեմ· Ծա· 53 ։ Ընդ·4։

ՏՂԼ·Իգ· 33 ։ Բ Օր· Իը· 65 ։ Եղկ·Ե· 12 ։
Է Ղև·Ժկ· 10 ։ Երեմ· Խգ·11։
ՂՄիք·ա· 4 ։
Ի ԳԼ·Բ·8։

ԸՍաղ·ՃԳ· 3, 13 ։

Բ ԳԼ·Ե·8։

Ժ ԳԼ·Դ·13։

ՀԵրեմ.Խե· 4 ։
ԼԲ Օր·Բ· 23 ։ Երեմ· Խե·4։
Ի ԳԼ·ա·5։
Ֆ Հմր 4 ։
ՀԵրեմ·Լ· 11 ։ Լա· 35, 36 ։ Ընդ·16, 17 ։

* կամ՝ խիճ

ՀԳԼ·Ջ·3։

Յ Գոր·Ժե· 16, 17 ։

հին օրերուն պէս պիտի չընեմ .
12 Ընպէս զի անոնք ելեդովին մնա-
ցորդը ու բոլոր ազգերը ժառանգ-
դեն , որոնց վրայ իմ անունս կո-
չուած է , կ'ըսէ Տէրը՝ որ ասիբանը
13 կ'ընէ : Ահա օրեր կու գան , կ'ըսէ
Տէրը , որ հերկողը հնձողին , և խա-
ղող կոխողը սերմանացանին պիտի
հասնի . այո ու լեռները քաղցու պի-
տի կաթեցընեն , և ամէն բլուրները
14 պիտի հալին : Ես եմ ժողովուրդս

դիս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի
դարձընեմ , ու աւերած քաղաք-
ները պիտի շինեն , ու անոնց ժէջ
բնակին , և այդիներ պիտի տնկեն
ու անոնց գինին խմեն , և պար-
տէզներ պիտի շինեն ու անոնց
15 պտուղները ուտեն : Եւ զանոնք
իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ ,
ու ՚ժէյմն ալ պիտի չհլուրին ի-
րենց երկրէն որ իրենց տուի , կ'ը-
սէ քու Տէր Աստուածդ :

ն . ք . գէ . 787

ղ Ընդ . 19 :
ֆ Թագ . իդ . 18 :
ՀՂԱ . իդ . 5 :
յ Ցովել . գ . 18 :
ն Երեմ . լ . 3 :

ն . ք . գէ . 787

ղ Ես . կա . 4 :
կե . 21 : Եզեկ . լզ . 33—36 :
ՠ Ես . կ . 21 : Երեմ . լբ . 41 : Եզեկ . լզ . 28 : Ցովել . գ . 20 :

ՄԵՐ ԳԵՐԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՐԳԻՈՅ

ն . ք . գէ . իբր 587

1 Եդովմի կործանումը 3 իր հպարտութեանը համար , 10 ու իր անիրաւութեանը համար , որ Յակոբին ըրեր էր : 17 Յակոբին փրկու-թիւնը ու յաղթութիւնը :

ա Ես . իա . 11 : լզ . 5 : Եզեկ . իե . 12 , 13 , 14 : Ցովել . գ . 19 : Մաղ . ա . 3 :
բ Երեմ . խթ . 14 , ՃՃ :
է Դ Թագ . ժգ . 7 :
դ Ես . ժդ . 13 , 14 , 15 : Ցայտ . ժը . 7 :
ե Ցոր . ի . 6 : Երեմ . խթ . 16 : Ծա . 53 : Ամով . թ . 2 :
զ Ամբ . բ . 9 : Երեմ . խթ . 9 :
է Բ Օր . իդ . 21 : Ես . ժե . 6 : իդ . 13 :
ը Երեմ . լբ . 22 :
թ Ես . ժթ . 11 , 12 :
ժ Ցոր . ե . 12 , 13 : Ես . իթ . 14 : Երեմ . խթ . 7 :
ի Սաղ . հզ . 5 : Ամով . բ . 16 :
ժ Երեմ . խթ . 7 :

1 Եդովմին տեսիլքը :
Տէր Եհովան ՚Եդովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ . Է Տէրոջմէ լուր լսե-
ցինք , ու ազգերուն դեսպան խրը-
կուեցաւ , ըսելով , Ելէք , ու անոր
2 վրայ պատերազմի ելլենք : Ահա
քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի ,
3 դուն խիստ անարգուած ես : Քու
սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խա-
բեց , ով Է վէմին խոռոչներուն մէ-
ջը բնակող , ՠ բարձր բնակարան
ունեցող , Ը որ սրտիդ մէջ կ'ըսես ,
Ո՞վ զիս գետինը պիտի իջեցընէ :
4 Է թէև արծիւի պէս բարձրանաս ,
և Ը քու բոյնդ աստղերուն մէջը դը-
նես , քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ ,
5 կ'ըսէ Տէրը : Թէ որ Ի քեզի գողեր
կամ գիշերային աւազակներ գա-
յին , (ի՜նչպէս կործանեցար .)
անոնք իրենց բաւական եղածին
չափ պիտի չգողնայի՞ն . թէ որ
քեզի կթողողներ գային , Ժմիթէ ձի-
6 ուեր պիտի չթողուի՞ն : Եսաւ
ի՜նչպէս քննուեցաւ . անոր ծա-
7 ծուկ տեղերը փնտուուեցան : Քու
բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչև
սահմանը խրկեցին . Ի քեզի հետ
խաղաղութիւն ունեցող մարդիկ-
ները քեզ խաբեցին ՠ քեզ
յաղթեցին . քու հացդ ՠդողերը
քու տակդ որոգայթ դրին . ծ անոր
քովը հանճար չկայ :
8 Ի Ահա ան օրը , կ'ըսէ Տէրը , Ե-
դովմին իմաստուններուն , ու Եսաւի
լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի
9 ընեմ : Եւ քու Լ զօրաւորներդ ,
ով Թեմանի , պիտի զարհուրին .
որպէս զի Եսաւի լեռնէն ամէն մարդ

10 սպանդելով կոտրուի : Ծ Քու
եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւու-
թեանը համար ամօթը քեզ պիտի
ծածկէ , ու Ի յաւիտեան բնաջինջ
11 պիտի ըլլաս : Անոր դիմացը կայ-
նած օրդ՝ երբոր օտարազգիները
անոր զօրքը գերի առին , ու օտար-
ները անոր դռները մտան , ու Հ Ե-
րուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին ,
դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր :
12 Ու պէտք չէր որ Ն քու եղբօրդ օրը ,
անոր օտարութեան օրը Ը դէմ յանէ
նայէիր , և Ցուդայի որդւոցը վրայ
անոնց կորստեան օրը Ճ ինդայիր , ու
անոնց նեղութեան օրը քու բերանդ
13 մեծցընէիր , Ո՛չ ալ իմ ժողովուր-
դիս դուռը անոնց թշուառու-
թեան օրը մտնէիր , անոնց կոր-
ծանման օրը դուն ալ անոնց չա-
րիքին վրայ նայէիր , և անոնց կոր-
ծանման օրը անոնց ստացուածքին
14 վրայ յե՜ձ ձգէիր . Եւ ո՛չ անոր
ազատուածները կոտրելու համար
ճամբուն բերանը կայնէիր , ու անոր
նեղութեան օրը անոր մնացորդնե-
15 րը մատնէիր : Ո քանզի բոլոր ազ-
գերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է .
Ն քեզի քու ըրածիդ պէս պիտի ը-
նեն . քու հատուցումդ գլուխդ պի-
16 տի դառնայ : Ը քանզի ինչպէս որ
դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմե-
ցիք , բոլոր ազգերն ալ շարունակ
պիտի խմեն . պիտի խմեն ու պի-
տի կլլեն , ու չեղածի պէս պիտի
բլլան :
17 Ը Բայց Սիօն լեռանը վրայ ՠ փրը-
կութիւն պիտի ըլլայ , և սրբու-
թիւն պիտի ըլլայ . ու Յակոբին
տունը իրենց կալուածքներուն պի-
18 տի տիրեն : Եւ Յակոբին տունը
Ը կրակ , ու Յովսեփին տունը բոց ,
ու Եսաւին տունը յարդ պիտի

ն . ք . գէ . իբր 587

ծ Սաղ . ճլէ . 7 : Եզեկ . իե . 12 : լե . 5 : Ամով . ա . 11 :
կ Եզեկ . լե . 9 : Մաղ . ա . 4 :
հ Ցովել . գ . 3 : Նաե . գ . 10 :
ն Սաղ . լէ . 13 : ՃլԷ . 7 :
Ը Սաղ . իբ . 17 : ծգ . 7 : ծթ . 10 : Միք . գ . 11 : է . 10 :
ճ Ցոր . լա . 29 : Ա . ակ . ժե . 5 : իդ . 17 , 18 : Միք . է . 8 :
յ Եզեկ . լ . 3 : Ցովել . գ . 14 :
իբր 585
ն Եզեկ . լե . 15 : Ամբ . բ . 8 :
ՠ Երեմ . իե . 28 , 29 : Թագ . ա . 12 : ՊԹես . գ . 17 :
ՠ Ցովել . բ . 32 :
ՠ Ամով . թ . 8 :
Ը Ջաք . ժբ . 6 : Ցես Ես . ժ . 17 :

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲ 587

ղ Ա՛մոլ·Թ· 12։
Ը Սա՛մ·Բ·7։

ըլլայ . և անոնց մէջը պիտի բռընկուի , ու զանոնք պիտի ուտեն , ու Եսաւի տանը մնացորդ մը պիտի չըլլայ . քանզի Տէրը խօսեցաւ ։
19 Եւ հարաւայինները Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն , և ու դաշտայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը ՝ նաև Եփրեմի դաշտը ու Սամարիայի դաշտը պիտի ժառանգեն . ու Բենիամին Գաղաադը պիտի ժա-

20 ՚առնէ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը աս զօրքին գերիները՝ . Քանանացւոց եղածը պիտի ժառանգեն ՚մինչև Սարեփթա , ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի մէջ են , ՚հարաւային քաղաքները պիտի
21 ժառանգեն ։ Եւ ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը , Եսաւի լեռը դատելու համար . ու Է Թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲ 587

՚ Գ Թագ· ԺԸ· 9 , 10 ։
՚ Երեմ·Լ· 44 ։
Հ Սաղ· Իբ· 28 ։ Դան· Բ· 44 ։ Է· 14 , 27 ։ Զաք· Ժգ· 9 ։ Ղու·ա· 33 ։ Ցայս· Ժա· 15 ։ ԺԹ· 6 ։

ՄԵԾԵՐԵՑՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲ 862

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովնան նկնուէ քաղաքը խրկուելով՝ դէպ ի Թարսիս կը փախչի ։ 4 Ծովուն մէջ փոթորիկ մը կ՚ելլայ՝ անոր յանցանքը կը յայտնուի . 12 անիկայ ծովը կը ձգուի , 17 ու ձուկ մը կը կլլէ ։

՚ Դ Թագ· ԺԸ· 25 ։ Մատ· ԺԲ· 39 ։
Բ Ծն· Ժ· 11 , 12 ։ Կո· Ը· 2 ։ 3 ։ Դ· 11 ։
Է Ծն· ԺԲ· 20 , 21 ։ Եզր· Թ· 6 ։ Յակ· Ե· 4 ։ Յայտ· ԺԲ· 5 ։
Ը Կո· Դ· 2 ։
Ի Յես· ԺԹ· 46 ։ Բ Մն· Բ· 16 ։ Գոր· Թ· 36 ։
Ն Ծն· Դ· 16 ։ Յոբ· ո· 12 ։ Բ· 7 ։
Ի Սաղ· ՃԷ· 25 ։
Ի Գոր· ԻԷ· 18 , 19 ։ 38 ։

1 Ա՚Ր Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն ՚Յովնանին եղաւ , ըսե-
2 լով , Ելի՛ր , Ի՚Նինուէ մեծ քաղաքը դնա , ու անոր դէմ քարոզուԹիւն ըրէ , քանզի Է անոնց չարուա-
3 Թիւնը իմ առջեւս ելաւ ։ Բայց Յովնան Ը ելաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս փախչի . և Է Յոպպէ իջաւ , ու մէկ նաւ մը դտաւ որ Թարսիս կ՚երԹար , և անոր վարձքը տուաւ ու անոր մէջը մտաւ , որ անոնց հետ Թարսիս երԹայ Ը Տէրոջը երեսէն ։
4 Եւ Է Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց , ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ , այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ
5 էր ։ Ու նաւավարները վախցան , և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ՚աղաղակէր . ու Բ նաւուն մէջէն կաբասիները ծովը նետեցին , որ ըԼԽ նէյ իրենցմէ ԹեԹեցընեն . բայց Յովնան նաւուն խորշը իջնելով պառկեր էր ու խորունկ կը քնա-
6 նար ։ Եւ նաւապետը անոր մօտեցաւ ու անոր ըսաւ , Քեզի ի՚նչ եղաւ՝ ով խորունկ քնացող . ելի՛ր Ի՚քու Աստուածդդ աղաղակէ , Ժ գուցէ Աստուած մեզ յիշէ , որ չկորսուինք ։
7 Եւ իրարու ըսին , Եկէ՛ք՝ Ի վիճակ ձգենք , ու գիտնանք Թէ աս չարիքը որո՚ւն պատճառովը մեր վրայ եկաւ ։ Եւ վիճակ ձգեցին , ու
8 վիճակը Յովնանին ելաւ ։ Եւ ա՚նոնք ըսին անոր , Ը Հիմա պատմէ՛ մեզի՝ Թէ աս չարիքը որո՚ւն պատճառովը մեր վրայ Է՚ՙ ։ քու դործդ ի՚նչ է , և ո՚ւրկից կու դաս , քու երկիրդ ո՚րն է , ու դուն
9 ո՚ր ժողովուրդէն ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց , Ես Եբրայեցի եմ , և Ժ Տ՚ովը ու ցամաքը ստեղծող երկնից Աստուածմէն Եհովայէն կը
10 վախնամ ։ Եւ անմարդիկը խիստ չատ վախցան , ու անոր ըսին , Ա՚տ բանը ինչո՚ւ ըրիր . քանզի անմարդիկը գիտցան որ անիկայ Տէրոջը երեսէն կը փախչէր , ինչու որ ա-
11 նոնց պատմեր էր ։ Եւ անոր ըսին , Քեզի ի՚նչ ընենք , որ ծովը մեզմէ դադարի . քանզի ծովը երԹալով աւելի կը սաստկանար ։
12 Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Ժ Զիս վերցուցէք ու ղիս ծովը նետեցէք ։ ու ծովը ձեզմէ պիտի դադարի . քանզի ես գիտեմ որ աս մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եղաւ ։
13 Եւ անմարդիկը Թի քաշելով կը ջանային Դ՚ա՚ը ցամաքը դարձնել , ՚բայց չկրցան . քանզի ծովը երԹալով կը սաստկանար անոնց
14 վրայ ։ Ու Եհովայէն աղաղակեցին ու ըսին , Ո՛՚հ , Եհովայ՝ կ՚ազանք , աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք ։ ու Հ մեր վրայ անմեղ արիւն մի՛ դներ . քանզի դուն՝ ով Եհովայ , Ն ուզածիդ պէս
15 ըրիր ։ Եւ Յովնանը վերցուցին ու ծովը նետեցին . և ծովը իր սաստ-
16 կութիւնէն դադրեցաւ ։ Ու անմարդիկը Ֆ Եհովայէն մեծ վախով վախցան , ու Եհովայի զՀ մատուցին և ուխտեր ըրին ։
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յովնանը կլլէ . ու Յ Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր ձուկին փորը մնաց ։

Ն·Ք·ՂԲ· ԽԲ 862

Ի Սաղ·ՃԿԶ· 6 ։ Գոր· Ժէ· 24 ։

Ե Տես Յօհ· Ժա· 50 ։

Ի Ա՚ռաք·իա· 30 ։

Հբ Օր·իա· 8 ։
Յ Սաղ·ՃԺԵ· 3 ։
Ղ Սաղ·ՃԹ· 9 ։ Ղու·Ը· 24 ։
Ճ Մար·Գ· 40 ։ Գոր·ԽԵ· 11 ։

Յ Մատ·Ժբ· 40 ։ Ժգ· 4 ։ Ղու·Ժա· 30 ։

ԳԼ. Բ

1 Ցոփնանին աղօթքը։ 10 Անիկայ ձուկին փո-
քէն կ'ազատի։

1 Եւ Ցոփնան ձուկին փորէն իր Տէր
2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Ես իմ նեղու-թենէս Տէրոջը
աղաղակեցի, ու անիկայ ինծի պա-
տասխան տուաւ. դերեզմանին փո-
րէն կանչեցի, ու իմ ձայնս լսեցիր։
3 Ինչու որ զիս Ծովերուն մէջը՝ ան-
դունդը նետեցիր, ու հեղեղները
զիս պաշարեցին. Ք քու ամէն կո-
հակներդ ու ալիքներդ իմ վրայիս
4 անցան։ Ու ես ըսի, Քու աչքե-
րուդ առջևէն վռընտուեցայ, բայց
տակաւին Ը քու սուրբ տաճարիդ
5 պիտի նայիմ։ Ջուրը ինձ մինչև հոգիս
ջուրերը պաշարեցին, անդունդը
ամէն կողմէն զիս շրջապատեց, կը-
նիւնները գլուխս փաթթուեցան։
6 Լեռներուն տակերը իջայ, երկիրը
իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլոր-
տիքս էր, բայց դուն իմ կեանքս
Եգուբէն հանեցիր, ով իմ Տէր
7 Աստուածս։ Երբոր հոգիս իմ
վրաս մաշեցաւ, Տէրը յիշեցի. Ու
իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տա-
8 ճարդ հասաւ։ Ը Սուտ ունայնու-
թիւններու նայողները իրենց ըլլա-
լու ողորմութիւնը կը թողուն։
9 Բայց ես էնոր ձայնով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ,
ինչ որ ուխտս պիտի կատարեմ. Փրկութիւնը Տէրոջն է։
10 Եւ Տէրը ձուկին հրաման ըրաւ. ան ալ Ցոփնանը ցամաքը փսխեց։

ԳԼ. Գ

1 Ցոփնան երկրորդ անգամ խրկուելով՝ Նինուէա-
յիներուն կը քարոզէ։ 5 Անոնք կ'ապաշխա-
րեն։ 10 Ա Աստուած անոնց կը խնայէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ
2 Ցոփնանին եղաւ՝ ըսելով, Ե-
լի՛ր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա,
ու քարոզէ անոր ան քարոզութիւ-
3 նը որ ես քեզի կը խօսիմ։ Եւ
Ցոփնան Տէրոջը խօսքին համեմատ
ելաւ Նինուէ գնաց։ Իսկ Նինուէ
* խիստ մեծ քաղաք մըն էր, իրեք
օրուան ճամբու պտոյտ-ունէր։
4 Եւ Ցոփնան սկսաւ քաղաքը մըտ-
նել, ու մէկ օրուան ճամբայ պտը-
տելով՝ կը քարոզէր ու կ'ըսէր,
Դեռ քառասուն օր կայ, ու Նինուէ
պիտի կործանի։
5 Եւ Նինուէի մարդիկը Ը Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին, ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան։
6 Եւ ա խօսքը Նինուէի թագաւորին
հասաւ, ու անիկայ իր աթոռէն
ելաւ ու վրայէն պատմուճանը հա-
նեց, և քուրձ հագաւ ու մոխիրի
7 վրայ նստաւ. Ե Եւ Նինուէի մէջ
մունետիկ կանչել տուաւ, ու թա-
գաւորին ու իր մեծամեծներուն հր-
րամանովը պատուիրեց ըսելով,
Մարդ ու անասուն, արջառ ու
ոչխար բան մը չուտեն, չարածին
8 ու ջուր չխմեն. Եւ մարդիկները
ու անասունները քուրձ հագնին,
ու բոլոր ուժով Աստուծոյ աղաղա-
կեն. և Թ ամէն մարդ իր չար ճամ-
բայէն, ու ձիր ձեռքերուն մէջ
եղած անիրաւութենէն դառնայ.
9 Ը Ո՞վ գիտէ, Ք՚ոյնչ Աստուած
դառնայ ու զղջայ, և իր սաստիկ
բարկութենէն դառնայ, ու չկոր-
10 սնինք։ Ը Եւ Աստուած անոնց
գործքերը տեսաւ, որ իրենց չար
ճամբաներէն դարձան. ու Աս-
տուած զղջաց ան չարիքին համար
որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ, ու չը-
նէ։

ԳԼ. Դ

1 Ցոփնան Աստուծոյ ողորմութեանը համար նե-
դանալով՝ 4 դպմնէի մը օրինակով կը յանդի-
մանուի։

1 Եւ Ցոփնան խիստ դժուարեցաւ
2 ու նեղացաւ. Ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ ու ըսաւ, Ո՛հ Տէր,
երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի, իմ
խօսքս աս չէը. ասոր համար ա-
ռաջ թարսիս փախչելու եղայ.
քանզի գիտէի որ դուն Ը ողորմած,
գթած, երկայնամիտ և բազումո-
ղորմ Աստուած ես, ու չարիքի
3 համար կը զղջաս։ Եւ հիմա՝ ով
Տէր, կ'աղաչեմ, իմ հոգիս ինծմ-
առ, քանզի Ա մեռնիլը ապրելէս
4 աղէկ է։ Եւ Տէրը ըսաւ, Մ Մի՞թէ
այդպէս նեղանալովդ աղէ՞կ կ'ընես։
5 Եւ Ցոփնան քաղաքէն դուրս ե-
լաւ, ու քաղաքին արեւելեան կող-
մը նստաւ, և հոն իրեն տաղաւար
մը շինեց, ու անոր հովանիին տա-
կը նստաւ, մինչև որ տեսնէ թէ
6 քաղաքին ինչ պիտի ըլլայ։ Եւ
Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամա-
յեց, ու Ցոփնանին վրայ ելաւ,
որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլ-
լայ, որպէս զի զանիկայ իր տառա-
պանքէն ազատէ. և Ցոփնան դդմե-
նիին համար մեծ ուրախութիւնով
ուրախացաւ։
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առտու
կ'ըլլար, Աստուած հրամայեց որդի
մը, որ դդմենին զարկաւ, ու ա-
8 նիկայ չորցաւ։ Ու եղաւ որ երբ-
որ արեւը կը ծագէր, Աստուած
խորշակաբեր արեւելեան հովի մը
հրամայեց, ու արեւը Ցոփնանին
գլխուն վրայ զարկաւ, այնպէս որ

ն. ք. գբ. Իբր 862

= Սաղ. ճի. 1։ ճկ. 1։ ճխբ. 1։ Ողբ. գ. 55, 56։

Ք Սաղ. կե. 2։

ֆ Սաղ. ձբ. 6։

ր Սաղ. խբ. 7։

Ի Սաղ. ՚լա. 22։

Ղ Թագ. ը. 38։

Ի Սաղ. կթ. 1։ Ողբ. գ. 54։

Ը Սաղ. ժզ. 10։

Ի Սաղ. ժբ. 6։

Ժ գ Թագ. ժե. 15։ Սաղ. լա. 6։ Երեմ. ժ. 8։ ժզ. 19։

Ի Սաղ. ծ. 14, 22։ ճժզ. 17, 18։ Ովս. ժգ. 2։ Երե. ժգ. 15։

Լ Սաղ. գ. 8։

* Եբր. Աստուծոյ

= Տես բ Օր. ժբ. 22։

Ք Մատ. ժբ. 41։ Ղուկ. ժա. 32։

ն. ք. գբ. Իբր 862

ֆ Ցոբ. բ. 8։

ր Բ Մն. ի. 3։ Ցովել. բ. 15։

Ի Ես. ֆբ. 6։

Ղ Ես. ֆԹ. 6։

Ի բ Թագ. ժբ. 22։ Ցովել. բ. 14։

Ը Երեմ. ժբ. 8։ Ամովս. 3, 6։

= Գլ. ա. 3։

Ք Եզ. լգ. 6։ Սաղ. ճզ. 5։ Ցովել. բ. 13։

ֆ գ Թագ. ժԹ. 4։

ր Հմր 8։

† Կա՛մ՝ Ի-
րաք է որ
խիստ նե-
ղացեր ես։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵՐ 862

անիկայ մարեցաւ . ու անիկայ ինքն-
իրեն մահը ուզելով՝ ըսաւ , Ի՛մեռ-
նիլս ապրելէս աղէկ է ։
9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ ,
Միթէ դդմենիին համար նեղանա-
լովդ աղէ՞կ կ՚ընես . ու անիկայ
ըսաւ , Մինչև՛ի մահ նեղանալովս
աղէկ կ՚ընեմ ։
10 Ան ատենը Տէրը ըսաւ , Դուն
դդմենիին խնայեցիր , որ անոր հա-
մար աշխատութիւն չքաշեցիր ու
զանիկայ չմեծցուցիր , որ մէկ գի-
շերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գի-
11 շերուան մէջ կորսուեցաւ . Ու ես
պիտի չխնայե՞մ Նինուէին՝ ան
մեծ քաղաքին , որուն մէջը հարիւր
քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան ,
ո՛որոնք աջ ու ձախ ձեռքին տար-
բերութիւնը չեն գիտեր , ու նաև
շատ անասուններ ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵՐ 862

Ղ ԳԼ . ա . 2 ։
գ . 2 , 3 ։

Ե ԲՕր . ա . 39 ։
Ը Սաղ . ԼՂ . 6 ։ ՃԽԵ . 9 ։

ՄԵՐԳՈՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԱՅԵՑ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵՐ 750

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Միքիա կը ցուցնէ թէ Աստուծոյ բարկու-
թիւնը բորբոքած է Ցակոբին դէմ՝ անոր կը-
ռապաշտութեանը համար . 10 կը յորդորէ որ
սուգ բռնեն ։

1 Տէրոջը խօսքը որ Ցուդայի թա-
գաւորներուն՝ Ցովաթամին ,
Ահազին՝ Եզեկիային օրերը
՝՝ Մօրաստացի Միքիայուն եղաւ , և
Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրա-
յով ի՛անոր յայտնուեցաւ ։
2 Հլսեցէ՛ք՝ ով բոլոր ժողովուրդ-
ներ , մտիկ ըրէ՛ ով երկիր , ու
անոր *բոլոր բնակիչները՝՝ . և Տէր
Եհովան ՝ձեզի դէմ վկայ ըլլայ ,
Տէրը Ի՛ւր սուրբ տաճարէն ։
3 Քանզի ահա Ը Տէրը իր ի՛տեղէն կ՚ել-
լէ , և պիտի իջնէ ու ԷՀրկրին
բարձր տեղերուն վրայ պիտի պոր-
4 տի ։ Ու ի՛ւրենները անոր տակը
պիտի հալին , և հովիտները պիտի
պատռին կրակին առջևը հալած
մոմի պէս ու զառ՚ի վայրէն թա-
5 փուած ջուրի պէս ։ Ա՛ս ամէնը
Ցակոբին յանցանքին համար ու
Իսրայէլի տան մեղացը հասար է .
Ցակոբին յանցանքին պատճա՞ռը
ո՞վ է . Սամարիա չէ՞ . և Ցու-
դայի բարձր տեղերուն պատճա՞ռը
6 ո՞վ է . Երուսաղէմ չէ՞ ։ Ուստի
Սամարիան ՛ի դաշտի քարակոյտի
՝՝ այդի տնկելու տեղի պիտի դար-
ձընեմ . անոր քարերը ձորին մէջը
պիտի գլտորցընեմ , ու ի՛անոր հի-
7 մերը պիտի բանամ . Եւ անոր բո-
լոր կուռքերը պիտի կոտրտին , ու
անոր բոլոր նուիրուած բաները
կրակով պիտի այրին , և անոր բո-
լոր արձանները բնաջինջ պիտի
ընեմ . քանզի՝ անոնք բոզի վարձ-
քով ժողվեց , ու բոզի վարձքի
պիտի դառնան ։
8 Ասոր համար Լպիտի ողբամ ու
մեր պիտի ղոչեմ . Ի՛անճահկոյզի ու
մերկ պիտի ղոչեմ . ՛ի չագալներու
պէս կոծ , ու ջայլամներու պէս
9 սուգ պիտի ընեմ ։ Քանզի անոր
վէրքերը անբժշկելի են , քանզի
մինչև Ցուդա եկաւ , մինչև իմ
ժողովուրդիս դուռը՝ մինչև Երու-
10 սաղէմ հասաւ ։ Հ Գեթի մէջ մի՛
պատմէք՝՝ բնաւ մի՛ լաք . †Բե-
թափրայի մէջ ՛ի փոշիի մէջ թա-
11 ւալէ ։ Ո՛վ ‡Սափիրի բնակիչ՝ քու
Ղմերկութիւնդ բայ ունենալով
անցիր . ‖Սաանանի բնակիչը դուրս
չելլեր , §Բեթեսեզլի կոծը իր օ-
12 թևանը ՛ձեզմէ կ՚առնէ ։ Ա՛ման զի
*Մարոթի բնակիչը բարիքի համար
կը վշտանայ . քանզի մինչև Երու-
սաղէմի դուռը ՛ Տէրոջմէ չարիք
13 իջաւ ։ Երիվարը կառքին լծէ՛ ով
՛Լաքիսի բնակիչ . Սիօնի աղջկանը
մեղքին սկիզբը անիկայ է . քանզի
քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները
14 գտնուեցան ։ Անոր համար Մօրա-
սեթգեթին ընծաներ պիտի տաս .
՛††Ա՛քեզբի տուները Իսրայէլի
թագաւորներուն պիտի ստեն ։
15 Տակաւին քեզի ժառանգ պիտի բե-
րեմ՝ ով ՝‡‡Մարեսայի բնակիչ .
Իսրայէլի փառքը մինչև Ը Ադոդամ
16 պիտի հասնի ։ Քու *սիրելի որ-
դուդդ համար Ը մազերդ փետտէ՛
ու կտրէ՛ . կնտուելիութիւնդ արծիւի
պէս շատցուր , քանզի քեզմէ գե-
րութեան գացին ։

ԳԼ . Բ

1 Ջրկողութեան դէմ վայ կը կարդայ ։ 4 Ողբ
մը ։ 7 Անիրաւութեան ու կռապաշտութեան
դէմ յանդիմանութիւն մը ։ 12 Ցակոբին
գերեզմանութեանը խոստումնքը ։

1 Վա՛յ անոնց՝՝ որ անօրէնութիւն
՚կը խորհին , ու ի՛րենց անկողնին-
ներուն վրայ չարութիւն կը ՚գործեն .

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԻՐԵՐ 750

Ի Ես . ի . 2 , 3 , 4 ։
Ի Յոր . Լ . 29 ։ Սաղ . ԽԲ . 6 ։
Ն Դ Թագ . ԺԸ . 13 ։ Ես . ը . 7 , 8 ։
Հ Բ Թագ . ա . 20 ։
† ՚Ը՚ փոխի տուն ։
Ն Երեմ . գ . 26 ։
‡ ՚Ը՚ գեղեցկութիւն ։
Ը Ես . ի . 4 ։ իսե . 2 , 3 ։ Երեմ . ԺԳ . 22 ։ Նաե . գ . 5 ։
‖ ՚Ը՚ Նօաթ անեցող ։
§ ՚Ը՚ մերձակայ տուն ։ ՚Ը՚ իշխան նի տուն ։
* ՚Ը՚ դառնութիւններ ։
Ֆ Ամով . գ . 6 ։
՛ Դ Թագ . ԺԸ . 14 , 17 ։ Ց Ես . ԺԸ . 44 ։
†† ՚Ը՚ սուտ թիւն ։ Ն Ցես . ԺԸ . 44 ։
‡‡ ՚Ը՚ ԺառանգուԹիւն , ՚Ը՚ գլխաւոր ։
Ը Բ Մն . ԺԱ . 7 ։
՝՝ Ողբ . գ . 5 ։ Ց Յոբ . ա . 20 ։ Ես . ԺԸ . 2 ։ Ամբ . է . 20 ։ ԺԹ . 6 ։ իսե . 5 ։ Խր . 37 ։

ԻՐԵՐ 730

՝՝ Ամս . է . 6 ։
Բ Սաղ . ԼՂ . 4 ։

անունք առաւօտեան լոյսին առնեը
զանիկայ ի գործ կը դնեն , քանզի
իրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ .
2 Ու անոնք զ ազատակներու կը ցան-
կան ու ընծաւ կը յափշտակեն ,
և տուներու՝ ու ընծաւ կ՝առնեն . և
մարդուն ու իր տանը , մարդուն
ու իր ժառանգութեանը զեկանք
3 կ՝ընեն : Ընոր համար Տէրը այսպէս
կ՝ըսէ . Ահա ես հաս ազգին վրայով
չարիք մը կը խորհիմ , ուսկից պի-
տի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել ,
ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ
քալել , ևվասն զի ժամանակը չար
4 է : Ան օրը ձեր վրայ հառակ պիտի
խօսին , ու տրտմալի ողբով ըպիտի
ողբան ու ըսեն , Խոլորովին չա-
փշտակուեցանք . իմ ժողովուր-
դիս բաժինը փոխեց ; զանիկայ ինչ-
պես ինծմէ վերցուց . մեր ագարակ-
ները ետ տալու տեղը՝ բաժնեց ;
5 Ընոր համար Տէրոջը ժողվրդին մէջ
ի վիճակով լար քաշող մը պիտի
չունենաս :
6 Մարգարէութիւն ընողներուն՝
թ Մարգարէութիւն մի՛ ընէք , ի՛ը-
սէն . անոնց մարգարէութիւն պի-
տի չընեն , ֆանչէ նախատինքը պիտի
7 չվերնայ : Ո՛վ Ցակոբի տուն ը-
սուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճը-
ցա՞ , անոր գործքերը ասո՞նք են .
միթէ ուղղութեամբ քալողին իմ
8 խօսքերս աղէկ չե՞ն : Եւ իմ ժո-
ղովուրդս չատնդմէ ոտք ելաւ
թշնամի ըլլալու համար . ապա-
հովութեամբ անցնողներէն պատե-
բազմէ դարձողներէն հանդերձնե-
* կ՚առնէք ՝ վրայէն պատմուճանը կը կո-
9 դոպտէք : Իմ ժողովուրդիս կը-
նիկները իրենց զուարճալի տու-
ներէն կը վռնտէք , անոնց տղաք-
ներէն յաւիտեան իմ փառքս
10 կ՚առնէք : Ելէք ու դացէք , քանզի
ասիկայ ի՛հանգստութեան տեղ չէ .
պիղծ ըլլալուն պատճառովը մեծ
կործանումով բնաջինջ պիտի ըլ-
11 լայ : Թէ որ մէկ մարդ մը ի՛հովի և
ունայնութեան եւեւէ երթայ , ու
ստութիւն խօսի՝ ըսելով , Գինիի
ու օղիի համար քեզի մարգարէու-
թիւն ընեմ . անիկայ պիտի ըլլայ
աս ժողովուրդին մարգարէն :
12 թ Ո՛վ Ցակոբ՝ ամէնքդ անշուշտ
պիտի ժողվեմ , Իսրայէլին մնացորդը
դը պիտի հաւաքեմ , ա՛ ի Բօսրայի
ոչխարներուն պէս՝ իրենց փարախին
մէջը եղող հօտերուն պէս մէկտեղ
պիտի դնեմ . հմարդոց բազմութիւնը
13 համար աղմուկ պիտի ըլլայ :
Խրամատութիւն ընողը անոնց առ-
ջևը ելաւ . անոնք խրամատեցին
ու դռնէն անցան և անկէ ելան .
ու ՝անոնց թագաւորը անոնց առ-

ջևը անցաւ , ևս Տէրը իրրև անոնց
գլուխ առաջնեն ի՛երթար :

Գ Լ . Գ

1 Իշխաններուն անդթութիւնը : 5 Մարգա-
րէներուն ստութիւնը : 8 Անոնց ամէնուն
ալ անհոգութիւնը :

1 Ու ըսի , Հիմա մտիկ ըրէք , ով
Ցակոբին գլխաւորները , ու Իս-
րայէլի տանը իշխանները . ա պէտք
չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք .
2 Դուք որ աղէկութիւնը կ՚ատէք ,
ու չարութիւնը կը սիրէք , ի մար-
դոց վրայէն մորթերը , ու անոնց
3 ոսկորներէն միսերը կը հանէք . Ու
անոնք որ ի իմ ժողովուրդիս միսը
կ՚ուտեն , և անոնց վրայէն մոր-
թերը կը հանեն , ու անոնց ոսկոր-
ները կը փշրեն , և զանոնք պատուկի
մէջ ու ի կաթսայի մէջ էդիըօ-
4 միսի պէս կտոր կտոր կ՚ընեն , Ան
ատենը ը Տէրոջը պիտի աղաղա-
կեն , բայց անոնց պատասխան
պիտի չտայ , ու ան ժամանակը
իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ ,
վասն զի անոնք չար գործքեր ը-
րին :
5 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը է ան մար-
գարէներուն համար՝ որոնք իմ ժո-
ղովուրդս կը մոլորցընեն , ու ե՛ի-
րենց ակռաներովը կը խածնեն , և
խաղաղութիւն կը քարոզեն , ու
ով որ անոնց բերանը բան չդներ ,
անոր դէմ պատերազմ կը հրատա-
6 րակեն : ը Անոր համար ձեզի գի-
շեր պիտի ըլլայ , որ տեսիլք չտես-
նէք . և ձեզի խաւար պիտի ըլլայ ,
որ դուշակութիւն չընէք . Ի ու
մարգարէներուն վրայ արևը պիտի
մտնէ , և անոնց վրայ օրը պիտի
7 խաւարի . Ու տեսանողները պի-
տի ամչնան , և դուշակողները
ամօթով պիտի ըլլան . ամէնքն
ալ իրենց շրթունքը պիտի ծած-
կեն ; թ վասն զի Աստուծմէ պա-
8 տասխան մը պիտի չըլլայ : Սա-
կայն ես Տէրոջը Հոգւովը՝ զօրու-
թեամբ , դատաստանով և ա-
րիութեամբ լեցուած եմ , էոր
Ցակոբին իր յանցանքը , ու Իս-
րայէլին իր մեղքը յայտնեմ :
9 Հիմա ասիկայ մտիկ ըրէք , ով
Ցակոբի տանը գլխաւորները ու
Իսրայէլի տանը իշխանները , դուք
որ իրաւունքէն կը զզուիք , ու ա-
մէն ուղղութիւնը կը ծռէք , ը Սիօ-
10 նը է արիւններով , ու Երուսաղէ-
մը անիրաւութեամբ կը շինէք :
11 թ Անոր գլխաւորները կաշառքով
կը դատեն , ու ՝անոր քահանա-
ները վարձքով կը սորվեցընեն , և
անոր մարգարէները ստակով գու-
շակութիւն կ՚ընեն , հու Տէրոջը

Ն · ք · ՂԲ · Իբր 730
ՂԵս · ծբ · 12 :
710
ա Երեմ . ե · 4 , 5 :
† Եբր · Ա-նունց
բ Սադ . ժգ · 4 :
ֆ Եզեկ . ժա · 3 , 7 :
գ Սադ . ժբ · 41 : Ամակ · ա . 28 : Ես · ա . 15 : Եզեկ . 18 : Ջաբ . ե · 13 :
է Ես . ծզ · 10 , 11 : Եզեկ . ժգ · 10 : Իբր . 25 :
Ղ Գլ . բ · 11 : Մատ . է · 15 :
է Եզեկ . ժգ · 18 , 19 :
ը Ես . բ · 20 , 22 : Եզեկ . ժգ · 23 : Ջաբ . ժգ · 4 :
Բ Ամով . ը · 9 :
ժ Սադ . հգ · 9 : Ամով . ը · 11 :
է Ես . ծը · 1 : Լ Երեմ . իբ · 13 :
է Եզեկ . իբ · 27 : Ամբ . բ . 12 : Սոփ . գ · 3 :
ժ Ես . ա . 23 : Եզեկ . իբ · 12 : Ովս . է . 18 : Գլ . է . 3 :
ֆ Երեմ . գ · 13 :
հ Ես . խը . 2 : Երեմ . է · 4 : Հաւ . բ . 17 :

վըայ կը կոթրընին ու կ'ըսեն , ՁՀ՞ որ Տէրը մեր մէջն է . մեր վըայ
12 չարիք պիտի չգայ : Ուրեմն ձեր պատճառաւը Սիօն ՝ի աղարակի պէս պիտի հերկուի , Ուռ երուսաղէմ աւերակներու դեզեր , ու Տէրոջ տանը լեռը անտառի բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ :

ԳԼ · Դ

1 եկեղեցւոյն փառքը , 3 խաղաղութիւնը , 8 թագաւորութիւնը 11 ու յաղթութիւնը :

1 Հայց ՝ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տանը լեռը լեռներուն գլխուն վըայ պիտի հաստատուի , և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ , ու ժողովուրդները հեղեղի
2 պէս անոր պիտի դիմեն . Եւ շատ ազգեր պիտի երթան ու ըսեն , Եկէք , Եհովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը ելլենք , որ մեզի իր ճամբաները սորվեցընէ , ու ա նոր շաւիղներուն մէջը քալենք . ինչու որ օրէնքը Սիօնէն ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլ-
3 լէ . Եւ անիկայ շատ ժողովուրդներու մէջ դատաստան պիտի ընէ , ու զօրաւոր ազգեր մինչև հեռաւոր տեղ ուանք պիտի յանդիմանէ . ու
Բ Ես · բ · 4 ։ Տես Յովել· գ · 10 ։
4 իւրեանց սուրերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի շինեն . ազգ ազգի վըայ սուր պիտի չվերցընէ , է և ալ պատերազմ պիտի
Ա Սաղ · հբ · 7 ։
Ա Գ Թագ · գ 25։ Ձաք · գ · 10 ։
5 չսորվին . Ա Հապա ամէն մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը պիտի նստի , ու վախցընող պիտի չըլլայ . ինչու որ զօրաց Տէ-
6 րոջը բերանը խօսեցաւ : Քանզի Ե բոլոր ժողովուրդներէն ամէն մէկը իր աստուծոյն անունովը կը քալէ , բայց Ղմենք յաւիտեանս յաւիտենից մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի քալենք :

Ե Եզեկ · լԶ · 16։ Սոփ · գ · 19 ։
7 Ա Սաղ · ճԽե · 2 ։ Եզեկ · լԶ · 13 ։ լԷ · 21 ։
Ը ԳԼ · բ · 12 ։ ե · 3 , 7 , 8 ։ է · 18 ։
8 Ես · Թ · 6 ։ իգ · 23 ։ Դան · է · 14 , 27 ։ Ղուռ · ա · 33 ։ Ցոյս · ժա · 15 ։
9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրաձայն կը պոռաս . Ե միթէ քու մէջդ Թագաւոր չկայ , կամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցաւ , որ քեզ Ե ծննդական
10 կնոջ պէս ցաւ բռնեց : Ցաւ քաշէ , ու ծննդականի պէս երկանց մէջ եղիր , ով Սիօնի աղջիկ , քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես , ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս , ու մինչև Բաբիլոն պիտի երթաս , և հոն պիտի ազատիս . հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ քու թշնամիներուդ
11 ձեռքէն : Ե Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան , որոնք կ'ըսեն , Թող անիկայ պղծուի՛ , ու
12 մեր աչքերը Ե Սիօնը տեսնեն : Բայց անոնք Ի Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր , ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկընար . քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ , Ի հնչակս որանները
13 կալեն մէջ Կ ժողովէ : Ե Ելի՛ր ու կալը ծեծէ՛ , ով Սիօնի աղջիկ , քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ , և քու կճղակներդ պղընձէ պիտի ընեմ , ու Ղշատ ժողովուրդներ պիտի մանրես . Ֆու ա նոնց ստացուածքը Ֆ բոլոր երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ :

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոսի ծնունդը , 4 անոր թագաւորութիւնը , 8 անոր յաղթութիւնը :

1 Հիմա՛ ով գունդի աղջիկ՝ քեզի գունդ կազմէ . մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ . ՝ Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով
2 պիտի զարնեն : Եւ դուն՝ ով Բեթլեհեմ Եփրաթա , թէև Ցուդայի Հազարաւորներուն մէջը ըլլալու պզտիկ ես , բայց քեզմէ պիտի ելլի ինծի ան որ Իսրայէլի վրայ Ի իշխան պիտի ըլլայ , Ե ու անոր ելքը ՚ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է :
3 Անոր համար զանոնք Յ Ե պիտի տայ , մինչև Ղծնանողին ծնանելու ժամանակը . և Ե անոր եղբայրներուն մնացորդը Իսրայէլի որդւոցը
4 պիտի դառնայ : Ու անիկայ պիտի կենայ , ու Տէրոջը զօրութեամբը և իր Տէր Աստուծոյն անուանը մեծվայելչութեամբը Ը պիտի հովուէ , ու անոնք պիտի բնակին . քանզի հիմա Ե մինչև երկրին ծայրե-
5 րը պիտի մեծանայ : Եւ անիկայ Ի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ . երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մըտնէ , ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ , անոր դէմ եօթը հովիւ և ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի
6 հանենք : Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով ու Ի Նեբրովթի երկիրը իր դռներուն մէջը պիտի ապառնեն . և անիկայ Ի Ն պիտի ազատէ Ասորեստանցիներէն , երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն :

Ի Ոզ · բ · 16 ։
Ի Աբդ · 12 ։ ԳԼ · է · 10 ։
Ե Ես · ծե · 8 ։ Հաւմ · ժա · 33 ։
Հ Ես · իա · 10 ։
Յ Ես · իա · 15 · 16 ։ Ե ր եմ · ծա · 33 ։
Ղ Դան · բ · 44 ։
Ճ Ես · ԺԹ · 7 ։ իգ · 18։ կ · 6 , 9 ։
Ո Ջաք · դ · 14 · դ · 5 ։

Ա Ոզ · գ · 30 ։ Մատ · ե · 39 ։ իե · 30 ։
Բ Մատ · բ · 6 ։ Ցոհ · է · 42 ։
Գ Ել · ԺԹ · 25։ Ռաթգ · իգ · 23 ։
Դ Ծն · իԹ · 10 ։ Ես · Թ · 6 ։
Ե Յաղ · դ · 2 ։ Ածաղ · բ · 22 · 23 ։ Ցոհ · ա · 1 ։
Զ ԳԼ · դ · 10 ։
Է ԳԼ · դ · 7 ։
Ը Ես · խ · 11 ։ իԹ · 10 ։ Եզեկ · լԶ · 23 ։ ԳԼ · է · 14 ։
Թ Սաղ · հբ · 8 ։ Ես · ծբ · 13 ։ Ջաք · Թ · 10 ։ Ղուռ · ա · 32 ։
Ժ Սաղ · հբ · 7 ։ Ես · Թ · 6 ։ Ջաք · Թ · 10 ։ Ղուռ · բ · 14 ։ Եփես · բ · 14 ։
Ի Ծն · ժ · 8 ։ 10 , 11 ։
Լ Ղուռ · ա · 71 ։

7 Եւ Էգակերին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ՝ ծ ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ որ Տէրոջմէ կու գայ, և շատ ազի պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ իջնէ. որ անկից մարդէ չսպասեր, ու մարդու որդիներէն չյուսար։ 8 Եւ Յակոբին մնացորդը ազգաց մէջ, շատ ժողովրդոց մէջ՝ առիւծի պիտի ըլլայ, ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը, կամ առոյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը. որ եթէ անցնի, կը կոխկռտէ ու կը պատառէ, և 9 ազատող մը չըլլար։ Քու ձեռքդ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ, ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կոտրին։

10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը, քու ձիերդ քու մէջդէն բնաջինջ պիտի ընեմ, և քու կառքերդ պիտի կորսնցնեմ. 11 քերդ պիտի կորսնցնեմ. եւ քու երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի ընեմ, ու բոլոր պարիսպներդ 12 պիտի փլցնեմ. Եւ քու ձեռքէդ կախարդութիւնները բնաջինջ պիտի ընեմ, ու այլ հմուտ չկորսնցնես։ 13 Քու ընդհներ պիտի չունենաս. Եւ քու մէջէդ քու դրօշակներդ ու արձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ, ու ալ քու ձեռագործքերուն երկրպագութիւն պիտի չտաս։ 14 Նես։ Եւ քու մէջէդ Աստարովթի կուռքերդ պիտի կործանեմ, ու քու քաղաքներդ պիտի աւրեմ։ 15 Եւ ինչ մտիկ չընող ազգերէն սրտմտութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պիտի առնեմ։

ԳԼ. Զ

1 Աստուած կը վիճի իր ժողովուրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը, 6 ապիտութեանը, 10 անօրինութեանը 16 ու կատպաշտութեանը համար։

1 Լսեցէք հիմա Տէրոջը ըսածը մտիկ ըրէք. Ելիր ու լեռներուն առջեւ դատ վարէ, և բլուրները քու ձայնդ լսեն։ 2 Նրդ Թող լսեն։ Ով լեռներ ու երկրին ամուր հիմերը, Քի Տէրոջը դատը մտիկ ըրէք, քանզի Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատ ունի, ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի։

3 Ով իմ ժողովուրդս՝ Ինչի՞ց ըրի, ու ի՞նչ բանով քեզ յոգնեցուցի. ինձի դէմ պատասխան տուր։ 4 Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի, և քու առջեւդ Մովսէսը, Ահարոնը ու Մարիամը խրկեցի։ 5 Ով իմ ժողովուրդս, մի՛տդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ, ու ինչ որ Բէովրեան Բաղաամ անոր պատասխանեց, և Սատիմէն մինչեւ Գաղգաղա, որպէս զի Տէրոջը արդարութիւնը գիտնաս։

6 Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ, ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը իյնամ. արդեօք անոր առջեւը ողջակէզներով, մէկ տարեկան որ-
7 թերո՞վ երթամ։ Ի Արդեօք Տէրը հազարաւոր խոյերու կամ բիւրաւոր ծեղի գետերու պիտի հաւնի՞. արդեօք իմ յանցանքիս համար իմ անդրանիկս, ա հոգւոյս մեղքին համար որովայնիս պտուղը տամ։

8 Ի քեզի յայտնեց՝ ով մարդ, թէ ինչ է աղէկը. ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ, բայց միայն Ի իրաւունք ընել, ողորմութիւն սիրել ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետը քալել։

9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ, ու իմաստունը քու անունդ պիտի տեսնէ. դաւազանը ու ա-
10 նոր հրամայողը լսեցէք։ Անօրէնին տանը մէջ տակաւին անօրէնութեան գանձեր կան, ու պակաս արդու՝ ծոր պիղծ է։ Միթէ՝ անօրինութեան կշիռներ, ու խարդախ քարերու քսակ ա՞ն չպողջ մա-
12 քուր պիտի սեպե՞մ։ Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լեցուն են, և անոր բնակիչները սուտ կը խօսին, ու իրենց բերնին մէջ հնին-
13 գաւոր լեզու ունին։ Ուստի ես ալ քեզ զարնելով Ի հիւանդ պիտի ընեմ, և քու մեղքերուդ համար
14 Ի չ աւերակ պիտի ընեմ։ Ի Դուն պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս, և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի ըլլայ. պիտի յափշտակես, բայց պիտի չկարենաս ազատել, ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-
15 նեմ։ Դուն Ի պիտի սերմանես, բայց պիտի չընձեա. դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես, բայց եղով պիտի չօծուիս՝. քաղցու պէրէ պաոպաոպես, բայց գինի պիտի չըս-
16 խմես։ Քանզի Ի Ամրիին հրամանները Ի կը պահուին և Ի Աքաաբին տանը բոլոր գործքերը. և դուք անոնց խորհուրդներովը կը քալէք, որպէս զի քեզ Ի ամայի ընեմ, և *քու բնակիչներդ սուլելու Էնթաֆայ. ուստի Ի իմ ժողովուրդս նախատինքը պիտի կրեք։

ԳԼ. Է

1 Եկեղեցին իր քիչութեանը, 3 և ընդհանուր ապականութեանը համար գանգատ ընելով, 5 իր յոյսը Աստուծոյ վրայ կը դնէ՝ և չէ թէ մարդու վրայ. 8 իր թշնամիներուն վրայ յաղթական կը հանդիսանայ։ 14 Աստուած զանիկայ կը քաջալերէ բարի խոսա-

Ն. Ք. ՂԲ. 710

Է Հմր 3։
Ծ Բ Օր. Լը. 1։ Սպ. Ծ. 1։ 4։ Ես. ա. 2։
Բ Ովս. Ժբ. 3։
Ի Ես. ա. 18։ ե. 3, 4։ խգ. 26։ Ովս. գ. 1։
Ը Երեմ. բ. 5. 31։
Ի Եզ. Ժբ. 51։ Ժգ. 30։ ի. 2։ Բ Օր. գ. 20։ Ամով. բ. 10։
Ձ Ելս. իբ. 5։ իգ. 7։ իգ. 10. 11։ Բ Օր. իգ. 4. 5։ Ցես. իգ. 9, 10։ Ցայտ. բ. 14։

7 Եւ Յակոբին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ՝ ծ ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ որ Տէրոջմէ կու գայ, և շատ ազի պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ իջնէ. որ անկից մարդէ չսպասեր, ու մարդու որդիներէն չյուսար։ 8 Եւ Յակոբին մնացորդը ազգաց մէջ, շատ ժողովրդոց մէջ՝ առիւծի պիտի ըլլայ, ինչպէս առիւծ մը՝ անտառի գազաններուն մէջը, կամ առոյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն մէջը. որ եթէ անցնի, կը կոխկռտէ ու կը պատառէ, և 9 ազատող մը չըլլար։ Քու ձեռքդ քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի վերնայ, ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կոտրին։

10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը, քու ձիերդ քու մէջդէն բնաջինջ պիտի ընեմ, և քու կառքերդ պիտի կորսնցնեմ. 11 քերդ պիտի կորսնցնեմ. եւ քու երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի ընեմ, ու բոլոր պարիսպներդ 12 պիտի փլցնեմ. Եւ քու ձեռքէդ կախարդութիւնները բնաջինջ պիտի ընեմ, ու այլ հմուտ չկորսնցնես։ 13 Քու ընդհներ պիտի չունենաս. Եւ քու մէջէդ քու դրօշակներդ ու արձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ, ու ալ քու ձեռագործքերուն երկրպագութիւն պիտի չտաս։ 14 Նես։ Եւ քու մէջէդ Աստարովթի կուռքերդ պիտի կործանեմ, ու քու քաղաքներդ պիտի աւրեմ։ 15 Եւ ինչ մտիկ չընող ազգերէն սրտմտութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պիտի առնեմ։

ԳԼ. Զ

1 Աստուած կը վիճի իր ժողովուրդին հետ՝ անոր ապերախտութեանը, 6 ապիտութեանը, 10 անօրինութեանը 16 ու կատպաշտութեանը համար։

1 Լսեցէք հիմա Տէրոջը ըսածը մտիկ ըրէք. Ելիր ու լեռներուն առջեւը դատ վարէ, և բլուրները քու ձայնդ լսեն։ 2 Նրդ Թող լսեն։ Ով լեռներ ու երկրին ամուր հիմերը, Քի Տէրոջը դատը մտիկ ըրէք, քանզի Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատ ունի, ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի։

3 Ով իմ ժողովուրդս՝ Ինչի՞ց ըրի, ու ի՞նչ բանով քեզ յոգնեցուցի. ինձի դէմ պատասխան տուր։ 4 Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի, և քու առջեւդ Մովսէսը, Ահարոնը ու Մարիամը խրկեցի։ 5 Ով իմ ժողովուրդս, մի՛տդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ, ու ինչ որ Բէովրեան Բաղաամ անոր պատասխանեց, և Սատիմէն մինչեւ Գաղգաղա, որպէս զի Տէրոջը արդարութիւնը գիտնաս։

6 Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ, ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը իյնամ. արդեօք անոր առջեւը ողջակէզներով, մէկ տարեկան որ-
7 թերո՞վ երթամ։ Ի Արդեօք Տէրը հազարաւոր խոյերու կամ բիւրաւոր ծեղի գետերու պիտի հաւնի՞. արդեօք իմ յանցանքիս համար իմ անդրանիկս, ա հոգւոյս մեղքին համար որովայնիս պտուղը տամ։

8 Ի քեզի յայտնեց՝ ով մարդ, թէ ինչ է աղէկը. ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ, բայց միայն Ի իրաւունք ընել, ողորմութիւն սիրել ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետը քալել։

9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ, ու իմաստունը քու անունդ պիտի տեսնէ. դաւազանը ու ա-
10 նոր հրամայողը լսեցէք։ Անօրէնին տանը մէջ տակաւին անօրինութեան գանձեր կան, ու պակաս արդու՝ ծոր պիղծ է։ Միթէ՝ անօրինութեան կշիռներ, ու խարդախ քարերու քսակ ա՞ն չպողջ մա-
12 քուր պիտի սեպե՞մ։ Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լեցուն են, և անոր բնակիչները սուտ կը խօսին, ու իրենց բերնին մէջ հնին-
13 գաւոր լեզու ունին։ Ուստի ես ալ քեզ զարնելով Ի հիւանդ պիտի ընեմ, և քու մեղքերուդ համար
14 Ի չ աւերակ պիտի ընեմ։ Ի Դուն պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս, և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի ըլլայ. պիտի յափշտակես, բայց պիտի չկարենաս ազատել, ու ազատածդ սուրի պիտի մատ-
15 նեմ։ Դուն Ի պիտի սերմանես, բայց պիտի չընձեա. դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես, բայց եղով պիտի չօծուիս՝. քաղցու պէրէ պաոպաոպես, բայց գինի պիտի չըս-
16 խմես։ Քանզի Ի Ամրիին հրամանները Ի կը պահուին և Ի Աքաաբին տանը բոլոր գործքերը. և դուք անոնց խորհուրդներովը կը քալէք, որպէս զի քեզ Ի ամայի ընեմ, և *քու բնակիչներդ սուլելու Էնթաֆայ. ուստի Ի իմ ժողովուրդս նախատինքը պիտի կրեք։

ԳԼ. Է

1 Եկեղեցին իր քիչութեանը, 3 և ընդհանուր ապականութեանը համար գանգատ ընելով, 5 իր յոյսը Աստուծոյ վրայ կը դնէ՝ և չէ թէ մարդու վրայ. 8 իր թշնամիներուն վրայ յաղթական կը հանդիսանայ։ 14 Աստուած զանիկայ կը քաջալերէ բարի խոսա-

Ն. Ք. ՂԲ. 710

Ի Թու. իե. 1։ Լգ. 49։ Ցես. գ. 19։ ե. 10։ Ը Դատ. ե. 11։
Ի Սպ. ծ. 9։ ծա. 16։ Ես. ա. 11։ Ծ Ցօղ. իթ. 6։
Ի գ Թագ. ժգ. 3։ իա. 6։ իգ. 10։ Երեմ. է. 31։ ժթ. 5։ Եզեկ. իդ. 37։
Ի Բ Օր. ժ. 12։ աԹագ. ժե. 22։ Ովս. գ. 6։ ժբ. 7։
Ի Ծն. ժբ. 19։ Ես. ա. 17։
Ծ Բ Օր. իե. 13–16։ Ա. ռաջ. ժա. 1։ ի. 10։ 23։
Ի Ովս. ժբ. 8։
Հ Երեմ. թ. 3։ 5, 6, 8։
Ն Ղէ. իգ. 16։ Սպ. ձԹ. 17, 18։
Ղ Ղէ. իգ. 26։ Ովս. գ. 10։
Ֆ Բ Օր. իբ. 38, 39, 40։ Ամով. ե. 11։ Սոփ. ա. 13։ Անգ. ա. 6։
Ֆ գ Թագ. ժգ. 25, 26։
Ֆ Ովս. ե. 11։
Ն գ Թագ. ժգ. 30, 32։ իա. 25, 26։ գ Թագ. իա. 3։
Ղ գ Թագ. ի. 8։ Երեմ. ժի. 8։
* Եբր. անոր
Տես Ես. իե. 8։ Երեմ. ծա. 51։ Ողբ. ե. 1։

Ն · ք · ՂԲ · 710

1 Վա՛յ ինծի՛ որ ամառնային պտուղը
քաղուածի պէս , այգեկութէն
հաւաքած՝ ճաշեր ու եղայ . ու
տելու ողկոյզ չկայ . է հոգիս կան-
խահաս պտուղներուն կը ցանկայ :
2 է Բարեպաշտը երկրէս կորսուեցաւ ,
ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ .
ամէնքը արիւններու համար դարան
կը դործեն , Ը ամէն մարդ իր եղ-
3 բայրը որոգայթով կ'որսայ : Չեռ-
քերով շատ չարութիւն ‖ ընելու
համար՝ Է իշխանը պարէ՛ն կը պա-
հանջէ , Ն դատաւորը կաշառքի
կը նայի , ու մեծ մարդը իր սրտին
ցանկութեանը համեմատ կը խօսի .
4 այսպէս զանիկայ կը ծռեն : Անոնց
ազէկը է փուշի պէս , շիտակը փշե-
ղէն ցանգէն ‖ է՛ն . քու դէտե-
րուդ օրը քու այցելութիւնդ ե-
կաւ , անոնց շփոթութիւնը հիմա
5 պիտի ըլլայ : Է Խարեկամի մի՛ հա-
ւատաք , մտերիմի բարեկամի մի՛
ապաւինիք , ծոցդ պառկողէն բեր-
6 նիդ դռները պահէ՛ : Քանզի Բ որ-
ղան իր հայրը կ'անարգէ , աղջիկը
իր մօրը վրայ , Ժ հարսը իր կե-
սուրին վրայ կ'ելլէ . մարդուն թշ-
նամիները իր ընտանիքն են :
7 Բայց Ֆ ես Տէրոջը պիտի սպասեմ,
իմ փրկութեանն Աստուծոյն պիտի
յուսամ , իմ Աստուածս ինծի պի-
8 տի լսէ : Ո՛վ իմ թշնամի՛ է վրաս
մի՛ ինդար . Լ թէև իյնամ , պիտի
ելլեմ , թէև խաւարի մէջ նըս-
տիմ Է Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլ-
9 լայ : Ֆ Տէրոջը բարկութիւնը պի-
տի կրեմ , (քանզի անոր դէմ մեղք
գործեցի ,) մինչև որ անիկայ իմ
դատս պաշտպանէ ու ինծի իրա-
ւունք ընէ , Ի զիս լոյսը հանէ ու
10 անոր արդարութիւնը տեսնեմ : Ան
տեսնէ իմ թշնամիս պիտի տեսնէ ,
համեթը պիտի ծածկէ զանիկայ ,
որ ինծի կ'ըսէր Թէ Յ Ո՞ւր է քու
Տէր Աստուածդ . Ես իմ աչքերս

մունքներով , 16 Թշնամեաց խռովութեամբ
բը 18 և իր ողորմութիւնովը :

զանիկայ պիտի տեսնեն . հիմա ա-
նիկայ Ֆ փողոցներուն ցեխին պէս
ոտից կոխան պիտի ըլլայ :
11 Ան օրը որ քու ՛ պարիսպներդ
պիտի շինուին , նոյն օրը պատուէ-
12 րը հեռացած պիտի ըլլայ : Ան օրը
Ֆ Ասորեստանէն և * պարսպաւոր
քաղաքներէն , ու † պարիսպէն մինչև
Գետը , և ծովէ ծով ու լեռնէ
13 լեռ քեզի պիտի գան : Սակայն
երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնա-
կիչներուն ‡ պատճառաւ , որ Ն ի-
րենց գործքերուն պտուղին ՟պէն :
14 Քու գաւազանովդ Ղ հովուէ՛ քու
ժողովուրդդ , քու ժառանգու-
թեանդ խաչնքը՝ որ առանձին
՟անտառ մը կը նստի Կարմէղոսի
մէջ . անոնք առջի օրերուն պէս
Բասանի ու Գաղաադի մէ՛ջ թող
15 արածին : Անոր հրաշքները պիտի
ցուցընեմ , Ն ինչպէս ան օրերը որ
16 Եգիպտոսի երկրէն ելար : Ազգերը
Ղ պիտի տեսնեն , ու իրենց բոլոր
քաջութենէն պիտի ամչնան . Լբեր-
նի վրայ ձեռք պիտի դնեն , ՟ ա-
նոնց ականջները պիտի խլանայ :
17 Օձի պէս ՟ հող պիտի լզեն , երկրի
սողուններուն պէս ՟ իրենց պա-
հուրտած տեղերէն պիտի դողան ,
Վաեր Տէր Աստուծմէն պիտի զար-
հուրին , ու քեզմէ պիտի վախնան :
18 ՟ Քեզի պէս Աստուած ո՞վ կայ ,
որ է անօրէնութիւնը կը ներէ , ու
իր ժառանգութեանը ϶ մնացորդին
յանցանքը անտես կ'ընէ . ՟ իր բար-
կութիւնը յաւիտեան չպահեր ,
քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ :
19 Անիկայ պիտի դառնայ , մեզի ո-
ղորմութիւն պիտի ընէ ; մեր ան-
օրէնութիւնները ոտքին տակ պի-
տի առնէ . այո՛ անոնց բոլոր մեղ-
քերը ծովուն խորութեանը մէջ
20 պիտի նետես : Ֆ Յակոբին ճշմար-
տութիւն պիտի ընես , և Աբրահա-
մին ողորմութիւն , ինչպէս որ առ-
ջի օրերն ՝ի վեր ՟մեր հայրերուն
երդումով խոստացար :

Ն · ք · ՂԲ · 710

ՃԲ Թագ. իբ. 43 : Ջ՟աք . ժ . 5 :
՛ Ամով . թ . 11, ԺԱ : ·
յ Ես . ժա . 16 : ԺԹ . 23, ԼԱ : իէ . 13 : Ովս . ժա . 11 :
* կա՛ Ե-գիպտոսի
† կա՛ Ե-գիպտոսէն
‡ կա՛ հնա ,
Ն Երեմ . իա . 14 : Գլ . գ . 12 :
Ղ Սաղ . իբ . 9 : Գլ . ե . 4 :
՟ Ես . լէ . 24 :
Ղ Սաղ . կբ . 22 : Նբ . 12 :
՟ Ես . իգ . 11 :
Ղ Ցոր . իա . 5 : ԻԹ . 9 :
՟ Սաղ . Հբ . 9 : Ես . խԹ . 23 :
՟ Սաղ . ԺԸ . 45 :
Վ Երեմ . լգ . 9 :
՟ Գէ . ԺԱ . 11 :
բ Գէ . լ . 6, 7 : Երեմ . ծ . 20 :
϶ Գլ . գ . 7 ; ե . 3 , 7 , 8 :
՟ Սաղ . ՃԳ . 9 : Ես . ծէ . 16 : Երեմ . գ . 5 :
‡ Ղս . ա . 72 , 73 :
† Սաղ . ՀՆ . 9 , 10 :

ՄԸՐԳԸՐԻՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՆՑ

Ն · ը · գԲ · Խբ 713

ԳԼՈՒԽ Ա

1-15 Աստուծոյ վճռափաստութիւնը կը յայտնուի, իր ժողովուրդին բարութիւն՝ և իր թշնամիներուն խստութիւն ցուցընելովը։

1 Ի Նինուէի պատգամը. Ելկեսացի Նաւումին տեսիլքին գիրքը։

2 Եհովան է նախանձոտ ու է վրէժխնդիր Աստուած է. Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է. Եհովա՛ն իր հակառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ, ու իր թշնամիներուն

3 բարկո՛ւթիւն կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ է, ու է անոր զօրութիւնը մեծ է, բայց չ՚անո՛ր զօրութիւնէն անպատ չ՚թողուր։ Եհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է, ու ամպերը անոր

4 ոտքերուն փոշին են։ Ծովուն կը սաստէ ու զանիկայ կը ցամքեցնէ, և բոլոր գետերը կը չորցընէ. Բասան ու Կարմէղոս կը թաւամին, և Լիբանանին ծաղիկը կը

5 թառամի։ Լեռները անկէ կը դողան ու բլուրները կը հալին. երկիրը անոր երեսէն կը խախտի, աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչ-

6 ները։ Անոր ցասմանը առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ, և անոր սաստիկ բարկութեանը նո՞վ կրնայ դէմ դնել. Է անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի, ու ապառաժները անկէ կը խորտակին։

7 Է Եհովան բարի է, նեղութեան օրը ամրութիւն է, ու կ՚իրեն ապա-

8 հինողները կը ճանչնայ։ Բայց ան հեղեղով բոլորովին պիտի աւրէ, և խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները։

9 Ի՞նչ որ Եհովային դէմ կ՚իմաչ կը խորհիք. ան բոլորովին պիտի անիկա՛ չ՚ընէ. նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չ՚ել-

10 լէ։ Քանզի քանի որ անոնք իրենց ըմպելիքովը գինովցածի պէս են, չ՚որ բոլորովին չորցած յարդի պէս

11 պիտի այրին։ Քեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝ ան-

12 օրէն խորհրդական մը ելաւ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէև անոնք խաղաղութեան մէջ են ու բազմաթիւ են, սակայն ա՛նոնք պիտի կտրին, երբոր ո՞անիկայ անցնի.

ԳԼՈՒԽ Բ

Թէև քեզ նեղեցի, ալ պիտի չը-

13 նեղեմ։ Եւ հիմա քու վրայէդ ա՛նոր լուծը պիտի կոտրեմ, ու քու

14 կապերդ պիտի կտրեմ։ Եհովան քեզի համար հրամայեց, որ մէկ մը ալ քու անունէդ մ՚ըլլայ չ՚տարածուի. քու աստուածներուդ տունէն քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ պիտի ընեմ. դո՛ղ-

15 քանդի դուն անարդ եղար։ Ահա՛ լեռներուն վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը. տօներդ պահէ՝ ով Յուդա, ուխտերդ կատարէ. քանզի մէկ մը ալ քու մէջդ ո՞անօրէն պիտի չանցնի, անիկայ բոլորովին կոտրեցաւ։

ԳԼ. Բ

1-13 Աստուծոյ ահաւոր և յաղթական զօրքը Նինուէի վրայ կու գան։

1 Ո՞ Սորտակողը քու երեսիդ դէմ ելաւ. է պարիսպը պահպանէ՛, ճամբան դիտէ՛, մէջքերը ուժովցո՛ւր ո՞ բոլոր ոյժդ վեր ժողվէ։

2 Քանզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց. վասն զի է պարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց

3 որթի ուռեները աւերեցին։ Անոր զօրաւորներուն վահանը է կարմրեցաւ, անոր քաջ մարդիկը կարմիրով ներկուեցան. անոր պատրաստութեանը օրը կառքը *պողպատի փայլունութիւն" պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։

4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին, հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն. անոնց երևոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, ո՞

փայլակներու պէս պիտի վազեն։

5 Իր կտրիճները պիտի յիշէ. ա՛նոնք քալած աւուրնին պիտի գլորին, իսկ ընդոստնէրը պարսպին մօտ պիտի արտորան, ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին,

7 և պալատը պիտի † փլչի։ Ու ‡ նա՛ խասահմանուեցաւ ո՞ր" անիկայ գերութեան պիտի երթի, և անոր աղախինները կուրծքերնուն զար-

---

Ն · ը · գԲ · Խբ 713

Ե Երեմ · բ · 20 ։ Լ · 8 ։

Պ գ Թագ · ժԲ · 37 ։

Ես · ծբ · 7 ։ Հռով · ժ · 15 ։

Հմր 11, 12։

Երեմ · ծ · 23 ։

Երեմ · ծա · 11, 12։ ԳԼ · գ · 14 ։

Սաղ · ճ · 12 ։

Ես · կգ · 2, 3 ։

* Կ՚ տ՚ չա՛հերու լոյս

†Եբր · հալե ։

‡ Կ՚ տ՚ թէև պահպանները գրուած են.

նելով ՚ի հաղաւնիի պէս մնչելով,
8 ՚ի՞նչ հետք պիտի երթան։ Եւ Նինուէ շատ ժամանակէ ՚ի վեր ջուրերու աւազանի պէս էր. սակայն անոնք փախչելով՝ կայնեցէ՛ք, կայնեցէ՛ք՝ պիտէ ըսէն, բայց դարձ
9 ձող պիտի չըլլայ։ Աւրծաթի յափըշտակեցէք, ոսկի՛ յափշտակեցէք. քանզի անոր զարդերը անթիւ են, ու ամէն ցանկալի սպասներու առատութիւն կայ։ Պարապ ու պարապած ու դատարկացած է. և ականները կը հալին, ՚ու ծնկները իրարու կը զարնեն, եւ ամէն մէջքերը կը դողան, ու բոլոր երեսներն ալ կը նետեն։
11 Ո՞ւր է ծառիւծներուն բնակարանը, և առոյգ առիւծներուն ածրատ, որ արու առիւծը, մատակ առիւծը ու առիւծի կորիւնը հոն կը պտըտէին, ու ՚ոչնչէ վախցընող
12 մը չկար։ Առիւծը իր կորիւններուն բաւական եղածին չափ կը պատառէր, ու իր մատակ առիւծներուն համար կը խեղդէր, և իր մորները որսով, ու իր բնակարանները յափշտակութեամբ կը
13 լեցընէր։ ՚Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, և անոր կառքերը պիտի այրեմ ՚ի ծուխի պիտէ դարձընեմ, և քու առոյգ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ. ու քու որսդ երկրին վրայէն պիտի չնչեմ, և ՚ի քու դեսպաններուդ ձայնը մէյմըն ալ պիտի չլսուի։

ԳԼ. Գ

1—19 Նինուէի ցաւալի կորուստը։

1 Վա՛յ ՚ի արիւններու քաղաքին, բոլորովին ստութեամբ ու յափշտակութեամբ լեցուն է. հոն
2 որսը պակաս չէ։ Ահա խարազանին ձայնը, ու ՚ի անիւին շարժման ձայնը, և սրընթաց ձիին ու ցնցուղ
3 կառքին ըլլալը։ Հեծելը կը վերցընէ *փայլուն սուրը ու շողշողուն նիզակը՝, և շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռելներ կ՚ըլլան, ու դիերը անթիւ են, դիե-
4 րուն վրայ կը գլորին, Ան պոռնիկին պոռնկութեանցը շատութեանը համար, որ խիստ շնորհալի ու կախարդութեանց տէր ըլլալով, իր պոռնկութիւններովը ազգեր, և իր կախարդութիւններովը ազգա-
5 տոհմեր կը ծախէր։ ՚Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ու էրուս երեսիդ դէմ քու քղանցդ պիտի բանամ, և քու մերկութիւնդ ազգերուն՝ և քու անարգանքդ թագաւորութիւններուն
6 պիտի ցուցընեմ. Եւ քու վրադ պղծութիւններ պիտի նետեմ, ու
7 քեզ խայտառակ պիտի ընեմ, ու քեզ օրինակ պիտի դնեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը էքեզմէ պիտի փախչի, ու պիտի ըսէ, Նինուէ աւերակ եղաւ. Ո՞ր նոր վրայ ո՞վ պիտի ողբայ. քեզի մխիթարիչներ փնտռեմ։
8 ՚Մի՞թէ դուն Նոյեմ ամոնէն աղէկ ես, որ գետերուն մէջը կը բնակէր, ու ջուրերով շրջապատած էր, որ ծովը անոր խրամ եղած էր,
9 ՚ու ծովը անոր պարիսպն էր. Անոր զօրութիւնը Եթէովպիա ու Եգիպտոս էր, ու ծայր չունէր. Փութայիք ու Լիբեացիք քեզի օգ-
10 նական էին։ Անիկայ ալ աքսոր ու գերութեան դնաց, Անոր տղաքները անդամ ՚ի ամէն ճամբու գլուխ գետինը զարնուեցան. և անոր պատուականներուն վրայ ՚ի վիճակ ձգեցին, ու անոր բոլոր մեծամեծները
11 շղթաներով կապուեցան։ Դուն ալ ՚ի պիտի դինովնաս ու անյայտ ըլլաս, դուն ալ թշնամիէն ամրա-
12 նալու տեղ պիտի փնտռես։ Քու բոլոր բերդերդ կանխահաս պտուղներ ունեցող հոթգենիներու պէս պիտի ըլլան, որոնք երբոր թօթվուին,
13 ուտողին բերանը կ՚իյնան։ Ահա քու ժողովուրդդ քու մէջդ կնիկներու պէս պիտի ըլլան, քու երկրիդ դռները անշուշտ քու թշնամիներուդ պիտի բացուին, կրակը պի-
14 տի ուտէ քու նիդերդ։ Պաշարման համար քեզի ջուրեր քաշէ, ՚ի բերդերդ ամրացուր. ցեխի մէջ մտիր ու կաւը կոխէ, և աղիւսին
15 փուռը նորոգէ. Հոն կրակը քեզ պիտի ուտէ, սուրը քեզ պիտի կոտրէ, ու ՚ի ջօրեակի պէս քեզ պիտի հատցընէ. քեզ ջօրեակի պէս շատցուր. քեզ մարախի պէս
16 շատցուր։ Քու վաճառականներդ երկինքի աստղերէն աւելի շատցուցիր. ջօրեակը տարածուեցաւ,
17 եւ քու թագաւորներդ ՚ի մարախի պէս, ու զօրավարներդ անթիւ մարախներու պէս են, որ ցուրտ օրը ցանգերու վրայ կը հանգչին. երբոր արեւը ծագի՝ կը չուեն, և անոնց տեղը ո՛ւր ըլլալը
18 չգիտցուիր։ Քու հովիւներդ կը քնանան, ով Ասորեստանի թագաւոր, քու ազնուականներդ կը պառկին. քու ժողովուրդդ ՚ի լեռներուն վրայ ցրուեցան, ու մէկը
19 չկայ որ ՚ոչնչէ ժողվէ։ Քու բեկմանդ ճար չկայ, քու վէրքդ անդարմանելի է. Ամէն անոնք որ քու լուրդ կը լսեն, քեզի համար ծափ պիտի զարնեն, քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ որո՞ւ վրայ անցած չէ։

Ն. ՔԵՂ. ԽԲԲ 713
Ի ՍԱՂ. Բ. 9; ԵԶԲ. Ժ. 33; Ի ՏՆ ՅԱՅՆ. ԺԲ. 10; Ի ՏՆ ԵՐԵՄ. ԽԲ. 5; Ի ԱՄՈՎ. Զ. 2; Ի ԵՐԵՄ. ԽԶ. 25, 26; Ե-ԶԵԿ. Լ. 14–16; Լ ՍԱՂ. ՃԼԹ. 9; ԵՍ. Ժ. 16; ՈՎՍ. Ժ. 16; Ի ՈՂՋ. Բ. 19; Ծ ՅՈՒԼ. Գ. 3; ԱԲԴ. 11; Ի ԵՐԵՄ. ԽԵ. 17, 27; ԳԼ. Ա. 10; Հ ՅԱՅՆ. Զ. 13; Ն ԵՐԵՄ. Ծ՚. 37; ԾԱ. 30; Լ ՍԱՂ. ՃԽԵ. 13; ԵՐԵՄ. ԾԱ. 30; Ֆ ԳԼ. Բ. 1; Ի ՈՂՋ. Բ. 15; ՍՓ. Բ. 15; Ի ՏՆ ԵՍ. Ժ. 8; ԸԸ;

Ն. ՔԵՂ. ԽԲԲ 713
Ի ՄԱՂ. Բ. 9; ԵԶԲ. Ժ. 33; Ի ՏՆ ՅԱՅՆ. ԺԲ. 10; Ի ՏՆ ԵՐԵՄ. ԽԲ. 5; Ի ԱՄՈՎ. Զ. 2; Ի ԵՐԵՄ. ԽԶ. 25, 26; Ե-ԶԵԿ. Լ. 14–16; Լ ՍԱՂ. ՃԼԹ. 9; ԵՍ. Ժ. 16; ՈՎՍ. Ժ. 16; Ի ՈՂՋ. Բ. 19; Ծ ՅՈՒԼ. Գ. 3; ԱԲԴ. 11; Ի ԵՐԵՄ. ԽԵ. 17, 27; ԳԼ. Ա. 10; Հ ՅԱՅՆ. Զ. 13; Ն ԵՐԵՄ. Ծ՚. 37; ԾԱ. 30; Լ ՍԱՂ. ՃԽԵ. 13; ԵՐԵՄ. Ծ. 30; Ֆ ԳԼ. Բ. 1; Ի ՈՂՋ. Բ. 15; ՍՓ. Բ. 15; Ի ՏՆ ԵՍ. Ժ. 8; ԸԸ;

Ն. ՔԵՂ. ԽԲԲ 713
Ի ԵՍ. ԼԲ. 14; ԾԹ. 11;
ՂԵՍ. Ժգ. 7, 8;
Ի ԴԱՆ. Ե. 6;
Ի ԵՐԵՄ. Լ. 6;
Ի ՅՈՒԼԵ. Բ. 6;
Ծ ՅՈՒԼ. Դ. 10, 11; ԵԶԵԿ. ԺԹ. 2–7;
Ի ԵՂԵԿ. ԽԹ. 3; Լ. 3; ԼԹ. 1; ԳԼ. Գ. 5;
Լ Գ ԹԱԳ. ԺԲ. 17, 19; ԺԹ. 9, 23;
ՈՒ ԵԶԵԿ. ԽԲ. 2, 3; ԽԴ. 6, 9; ԱՄԲ. Բ. 12;
Ի ԵՐԵՄ. ԽԵ. 3;
*ՆԵՔ. ՍՈՒԲԻՆ ԲՈՑՐ, ՈՒ ՆԻԶԱԿԻՆ ՓԱՅԼԱԿԸ,
Ի ԵՍ. ԽԵ. 9, 12;
Ի ԳԼ. Բ. 13;
Ի ԵՍ. ԽԵ. 2, 3; ԵՐԵՄ. ԺԳ. 22, 26; ԵԶԵԿ. ԺԶ. 37; ՄԻՔ. Ա. 11;
Լ ԱՄԲ. Բ. 16;

ՄԵԾԱԳՈՒՅՆ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆ

ՆՀԵՄ. ԺԲ. ԲՐԲ 626

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկրին անօրէնութեանը համար գանգատ ընող Ամրակումին 5 կը ցուցուի ան սոսկալի վրէժխնդրութիւնը՝ որ ՔԱՂԴԵԱՑՒՑ ձեռքը պիտի ըլլայ : 12 Մարդարէն կը գանգատի որ ան վրէժխնդրութիւնը խիստ չար մարդոց ձեռքովը պիտի կատարուէր :

1 Ի՛մ Ամրակում մարգարէին տեսիլքով յայտնուած պատգամը :

ՍՂՔ. Գ. 8:

2 Մինչև ե՞րբ՝ ով Տէր՝ աղաղակեմ , ու չլսես , և զղկանաց համար

3 քեզի կանչեմ , ու չազատես : Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես , և նեղութիւն կ՚երևցնես . քանզի իմ առջևս յափրշտակութիւն ու զրկանք կայ , և

4 դատ ու վէճ հանող կայ : Անոր համար օրէնքը կը խափանի , ու իրաւունքը ՚ի դործ չդրուիր , վասն զի Բ անօրէնը արդարին բոլորտիքը կ՚առնէ . ասոր պատճառաւ դատաստանը ծուռ կ՚ելլէ :

ԲՅՕԲ. ԻՍ. 7 : ՍԱՂ. ՂԴ. 3, ԸՃ : ԵՐԵՄ. ԺԲ. 1 :

5 Ընդերուն մէջ նայեցէ՛ք ու տեսէք , և զարմանալով ապշեցէ՛ք , վասն զի ձեր օրերուն մէջը անանկ դործ մը պիտի դործեմ , որ եթէ չեղվ պատմուի , պիտի չհաւատաք :

ԳԾ ՕՐ. ԻԲ. 49, 50 : ԵՐԵՄ. Ե. 15 : ՏԵՍ Բ ՄՆԱ. ԼԳ. 6 :

6 Քանզի ահա Ես պիտի արթնցընեմ քաղդէացիները , ան դառն ու արագընթաց ազգը , որ իրենը չեղող բնակութիւններուն տիրելու համար երկրիս լայնութեանը կ՚երթայ :

7 Թիւնը կը պտրտի : Անիկայ սոսկալի և ահարկու է , անոր դատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ կ՚ելլէ :

8 Անոր ձիերը ինձերէն աւելի արագաշարժ են , ու Երեկոյեան դայլերէն աւելի կատղած են . և անոր ձիաւորները պիտի յարձակեն , ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի դան , ու ՚ի կերբա կուրի վրայ արտորայող արծիւի

ԵՐԵՄ. Դ. 13 :

9 պէս պիտի թռչին : Ամէնքը զրկանաց համար պիտի դան , դունդերուն երեսները դէպ ՚ի *յառաջ պիտի ըլլայ , ու աւազի պէս դիզ

* ԿԱՐ՝ ԱՌ ԲԱՆԶԼՔ

10 բրներ պիտի ժողվէ , և անիկայ թագաւորները ծաղր պիտի ընէ , ու իշխանները անոր խաղալիկ պիտի ըլլան . անիկայ ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ , վասն զի հող պիտի դիզէ ու զանիկայ պիտի

11 առնէ : Ան ատենը անոր միտքը պիտի փոխուի ու պիտի հպարտանայ , և Ե՛ա իր զօրութիւնը իր աստուածոյն «ԵՒԵԼՕՎ , յանցաւոր պիտի ըլլայ :

12 Ը Մ Բ Ա Կ ՈՒ Մ

13 Ո՞վ իմ Տէր Աստուածս , իմ Սուրբս . պիտի չմեռնինք : Ո՛վ Տէր՝ Բ զանիկայ դատաստանի համար ոչ ըղչեցիր . ով Վ Ե Մ՝ զանիկայ յանդիմանելու համար հաստատեցիր :

ՀԱԲ. Ա. 12 : ՍԱՂ. ՂԴ. 2 : ՈՂՔ. Ե. 19 :

14 Դուն որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մաքուր են , ու անիրաւութեան նայելու կարող չես , ինչո՞ւ կը նայիս , ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը

ԲԹՍ. ԺԹ. 25 : ԵՍ. Ժ. 5, 6, 7 : ԵԶԿ. Լ. 25 : ՅԱՍ. Ե. 5 :

15 կլլած ատենը ինչո՞ կը լռես . Ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ՚ընես , սողուններուն պէս՝ որոնք իշխան չունին :

ՀԲԿ. Ա. 1 : ԵՐԵՄ. Ժբ. 1 :

16 Ան ամէնը կարթով կը հանէ , զանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ , և զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ . անոր համար կ՚ուրախանայ ու կը ցնծայ .

ԵՐԵՄ. Ժզ. 16 : ԱՄՈՍ. Դ. 2 :

17 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ , ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ , վասն զի անոնցմով իր բաժինը դէր , ու իր կերակուրը պարարտ է :

18 Արդեօք ան պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞ , ու միշտ ազգերը կոտորելէն պիտի չդադարի՞ :

ԳԼ. Բ

1 Պատասխան մը ընդունելու սպասող Ամրակումին կը ցուցուի Թէ պարտի հաւատքով սպասել : 5 ՔԱՂԴԵԱՑՒՑ վրայ Տանելու դատաստանը՝ իրենց անպատրաստութեանը , 9 ու գայթութեանը , 12 անգթութեանը , 15 արբեցութեանը , 18 ու կռապաշտութեանը համար :

ՀԲ. ԽԱ. 8, 11 :

1 Իմ պահպանութեանս տեղը պիտի կենամ , ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ , Բ ու պիտի ըսպասեմ որ տեսնեմ Թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի , և Թէ իմ Ի՛ՆՉ յանդիմանութեանս վրայ ի՛նչ պատասխան պիտի տամ :

ՍՂՔ. ՃԼ. 8 :

2 Եւ Տէրը ինծի պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Տեսիլքը Բ դրէ՛ ու տախտակներու վրայ յայտնի նշանակէ՛ , որ զանիկայ կարդացողը

ԲԵՔ. ՎԱՂ. 3 † Համարձակ կարդայ՞ : Քանզի

Ն · Ք · Գ · Իբր 626

Ա Դան · ժ · 14 ։ ժա · 27 ։ 35 ։

Ի Եր · ժ · 37 ։

Ղ Յօն · գ · 36 ։ Հով · ա · 17 ։ Գաղ · գ · 11 ։ Եր · ժ · 38 ։

Ի Առակ · իե · 20 ։ Լ · 16 ։

ԷՄիք · բ · 4 ։

*Կամ՝ Թանձր ցեխ

Ի Ես · Լդ · 1 ։

ժ Հմր 17 ։

Ի Երեմ · իբ · 13 ։

Լ Երեմ · Խթ · 16 ։ Աբդ · 4 ։

† Եբր · Խոր-հեցար ,

Ի Երեմ · իբ · 13 ։ Եզեկ · իդ · 9 ։ Միք · գ · 10 ։ Նաւ · գ · 1 ։

Ի Երեմ · ծա · 58 ։

Ի Ես · ժա · 9 ։

‡ Եբր · տաքութիւնդ

Ճ Ծն · Թ · 22 ։

Ի Երեմ · իե · 26 , 27 ։ ծա · 57 ։

Ա տեսիլքը տակաւին որոշուած ժամանակի համար է , բայց վախճանին կ՚արտորայ , սուտ պիտի չելլէ . թէ որ ուշանայ , անոր ըսպասէ . քանզի Է անշուշտ պիտի 4 դայ , ետ պիտի չմնայ ։ Ահա հը-պարտ մարդոյ հոգին իր ներսիդին ուղիղ չէ ։ բայց Ղարդարը իր հա-5 ւատքովը պիտի ապրի ։ Մանաւանդ գինին կը կատղեցնէ , հը-պարտ մարդը հանդարտ չկենար , քանզի իր հոգին Է դերեզմանի պէս կը լայնցնէ , ու մահուան պէս ըլլալով՝ չկշտանար , հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ , ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը գու-6 մարէ ։ Մինէ՞ւ ասոնց ամէնը Էա-նոր վրայ առակ պիտի չհանէ՞ն , ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չըսէ՞ն , Վա՛յ անո՛ր՝ որ իրենը չեղածը կը շատցընէ . (մինչև ե՞րբ պիտ գնէ ,) ու իր վրայ *գրաւներ 7 կը բեռնաւորէ ։ Մինէ՛ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն , ու քեզ նեղութիւն տուողներ պիտի չարթննա՞ն , և դուն ա-8 նոնց աւար պիտի չըլլաս ։ Որով-հետև դուն շատ ազգեր կողոպտե-ցիր , քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպ-տեն՝ ծմարդոյ արիւններուն հա-մար ու երկրին , քաղաքին և բո-լոր անոր մէջը բնակողներուն զըր-կանացը համար ։

9 Վա՛յ անո՛ր՝ որ իր տանը համար էչար ագահութեամբ բան կը վաս-տրկի , որպէս զի Է իր բոյնը բարձր տեղ դնէ չարին ձեռքէն զինքը 10 ազատելու համար ։ Շատ ժողո-վուրդներ կոտրելովդ , քու տանդ վրայ անարգանք †բերիր , և քու հոգւոյդդ դէմ մեղք գործեցիր ։

11 Քանզի քարը պատէն պիտի աղա-ղակէ , ու գերանը ներսէն փայտե-րուն մէջէն պատասխան պիտի տայ անոր ։

12 Վա՛յ անո՛ր՝ որ Է արիւններով քաղաք կը շինէ , ու անիրաւու-13 թեամբ աւան կը հաստատէ ։ Ահա ասիկայ զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ , Թ որ ժողովուրդները կրակի համար կ՚աշխատին , ու ազգերը պարապ 14 տեղը կը յոգնին ։ Քանզի երկիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի լեցուի , ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն ։

15 Վա՛յ ե՛ւդ՝ որ քու ընկերիդ ըմպէ-լիք կը խմցընես , և քու ‡ արբեցուցիչ ըմպելիքդ" առատ կը բաշխես , որ ասիկայ ալ գինովցընես , որպէս զի Հանոյց մերկութիւնը տեսնես ։

16 Փառքէն աւելի ամօթով կշտա-ցար , Դուն ալ խմէ ու մերկա-

ցիր . Տէրոջը ալ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի դառնայ , և քու փա-ռացդ վրայ անարգանք պիտի ֆլայ ։

17 Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի ծածկէ , ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի վախցը-նէ , Դմարդոց արիւններուն հա-մար ու երկրին , քաղաքին և բո-լոր անոր մէջը բնակողներուն զըր-կանացը համար ։

18 Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստա-ւորին քանդակած կուռքը , ձուլա-ծոյ կուռքը և Հ սուտութիւն սորվե-ցընողը , որ շինողը իր շինած բա-նին ապաւինի , ու Համր կուռքեր

19 շինէ ։ Վա՛յ անո՛ր՝ որ փայտին կ՚ըսէ , Արթնցիր , և Համր քա-րին՝ Ելի՛ր . միթէ անիկայ Բան մը պիտի սորվեցընէ՞ . ահա անիկայ ոսկիով ու արծաթով պատած է , Բայց անոր մէջը ամենևին հոգի չը-

20 կայ ։ Սակայն Ն Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է . *անոր երեսին առջևը լուռ եղեր՝ ով բոլոր երկիր ։

Գ Լ · Գ

1 Ամբակում իր աղօթքին մէջ Աստուծոյ վհատ-ութենէն կը սարսափի ։ 17 Իր Տաստա-տուն Տաւատքը ։

1 ‖ Հ Ի՛կիհօնօթի վրայ , Ամբակում մարգարէին աղօթքը ։

2 Ո՛վ Տէր՛ քու լուրդ լսեցի ու վախցայ . քու գործդ տարիներուն մէջը նորոգէ՛ , ով Տէր . տարիներ-ուն մէջը գիտցուր , բարկութեան մէջ ողորմութիւն յիշէ ։

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ , ու Սուրբը՝ Փառան լեռնէն . (Սէ-լայ .) անոր փառքը երկինքը ծած-կեց , ու երկիրը անոր գովութեամբ

4 րը լեցուեցաւ ։ Եւ անոր պայ-ծառութիւնը լուսոյ պէս էր . անոր ձեռքէն ճառագայթներ կ՚ելլէին , ու անոր զօրութեանը ծածկոյթը

5 հոն էր . Ի Անոր առջևէն ժանտախ-տը կ՚երթար , և անոր ոտքերուն եւևէն †§ հրատարակեալ տենդը"

6 կ՚ելլէր ։ Ընիկայ կայնեցաւ ու եր-կիրը չափեց , նայեցաւ և ազգերը դողացուց . Ու Է յաւիտենական լեռները փշրուեցան , և վաղեմի բլուրները խոնարհեցան . անիկայ յաւիտենական ճամբաներ ունի ։

7 *Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տեսայ ։ Մադիամին երկրին

8 վրանները դողացին ։ Միթէ դե-տերուն բարկացա՞ Տէրը , քու սրտմտութիւնդ գետերուն վրա՞յ էր , բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր , Նոր քու ձիերդ ու փրկու-

9 թեան կառքերդ հեծար ։ Քու աղեղդ բոլորովին մերկ եղաւ , Իսրա-

Ն · Ք · Գ · Իբր 626

Ղ Հմր 8 ։

Ճ Ես · խգ · 9 , 10 ։ Խշ · 2 ։

Յ Երեմ · ժ · 8 , 14 ։ Զաք · ժ · 2 ։

Յ Սաղ · ճժե · 5 ։ ա Կոր · ժբ · 2 ։

Ն Սաղ · ճկե · 17 ։

Լ Սաղ · ժա · 4 ։

*Սոփ · ա · 7 ։ Զաք · բ · 13 ։

Ա Կամ՝ Մեղքերուն աճա Սաղ · Ի ին վերնա-գիրը ։

Ա Օր · Լէ · 2 ։ Դատ · ե · 4 ։ Սաղ · կը · 7 ։

Բ Տես Նաւ · ա · 3 ։

§ Կամ՝ կայծակ։ Սաղ · ժը · 8 ։

Ա Նաւ · ա · 5 ։

Ի Ես · Խթ · 26 ։

*Կամ՝ Թեովպիայէ

ՅԵՎ ցեղերուն ըմբ երդումներուդ , ու †— խօսքիդ պէս . (Սէլայ .)
16 Թեանը վրայ քալեցիր ։ Լսեցի ու Սիրտս սարսափեցաւ , ձայնէն շրթունքներս դողացին ։ ոսկորնե- րուս մէջը փտութիւն մտաւ , ու եղած տեղս սարսափեցայ , որ հան- գըստութիւն ունենամ նեղու- թեան օրը , երբոր ժողովուրդին ել- լէ ան ոտ իր դունդերովը անոր վրայ պիտի յարձակի ։
17 Թէև թզենին ընձիւղ չտայ , ու որթերու վրայ պտուղ չըլլայ , և ձիթենիին բերքը ստէ , ու արտերը կերակուր չտան , ո— փարախէն ոչ- խարը կտրի , և դոմերու մէջ ար-
18 Ջառ չըլլայ , Հնակայն ես Յ Տ Էրոջ- մով պիտի ցնծամ , իմ փրկու- թեանս Աստուծովը պիտի ուրա-
19 խանամ ։ Տէր Եհովան ինձ Զօրու- թիւնս է , ու իմ ոտքերս Եղնիկի ոտքերո՜ն պէս պիտի ընէ , և զիս Ի՛ իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի պտրտցընէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , իմ զար- նելու նուագարաններուս վրայ ։

ՆՈՒՄԵՐ Ը

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Եզեկիայի որ- դւոյն Ամարիայի որդւոյն Գո- դողիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ Յուդայի Թա- գաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիա- յին օրերը ։
2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլո- րովին պիտի կորսընցընեմ , կ'ըսէ
3 Տէրը ։ Մարդը ու անասունը պիտի կորսընցընեմ , երկինքին թռչունները ու ծովուն ձուկե- րը և Հ դայթակղութիւնները ամ- բարիշտներուն հետ պիտի կորսըն- ցընեմ , ու երկրիս երեսէն մարդը
4 պիտի կտրեմ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ ու Ե- րուսաղէմի բոլոր բնակչացը վրայ պիտի երկընցընեմ . ու Հաս տեղէս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը , Ք ժուրմերուն անունը՝
5 քահանաներուն հետ , Եւ Հաս- նիքներու վրայ երկնից զօրքերուն երկրպագութիւն ընողները , Ղու երկրպագութիւն ընելով Հ Տէրոջ- մով երդում ընողները , և Ը Մեղ-
6 քոմով երդում ընողները , Ու Ի Տէ- րոջմէ ետ դարձողները , ու Հ Տէրը չփնտռողները և զանիկայ չխնդ- րողները ։
7 Հ Տէր Եհովային առջեւը լռե- ցէք ։ Ա.քանզի Տէրոջը օրը մօտ է , Հ.քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց , իր
8 կոչականները * հրաւիրեց ։ Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը Հ իշխանները ու Թագաւորին տղաքները ու բոլոր օտար զգեստ
9 հագնողները պիտի պատժեմ ։ Եւ ան օրը սեմին վրայէն բոլոր ցաթ- կողները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցը-
10 նողները պիտի պատժեմ ։ Ու պի- տի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Հ Ձկանց դռնէն աղաղակի ձայն , և Մասեռայէն հեծութիւն , ու բլուր- ներէն մեծ կոտորած պիտի ըլլայ ։
11 Հ Ողբացէ՛ք՝ ով Մաքթեսի բնակիչ- ներ , քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կորսուեցաւ , բոլոր արծաթ բերողները կոտրեցան ։
12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանա- կը Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ , ու Ֆ էնէ պէս իրենց մրու-

ՄԱՐԳՐԻՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1—18 Ջահազան մեղքերու համար Աստուծոյ անպատ. դատաստանները Յուդայի դէմ ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Եզեկիայի որ- դւոյն Ամարիայի որդւոյն Գո- դողիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ Յուդայի Թա- գաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիա- յին օրերը ։
2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլո- րովին պիտի կորսընցընեմ , կ'ըսէ
3 Տէրը ։ Մարդը ու անասունը պիտի կորսընցընեմ , երկինքին թռչունները ու ծովուն ձուկե- րը և Հ դայթակղութիւնները ամ- բարիշտներուն հետ պիտի կորսըն- ցընեմ , ու երկրիս երեսէն մարդը
4 պիտի կտրեմ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ ու Ե- րուսաղէմի բոլոր բնակչացը վրայ պիտի երկընցընեմ . ու Հաս տեղէս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը , Ք ժուրմերուն անունը՝
5 քահանաներուն հետ , Եւ Հաս- նիքներու վրայ երկնից զօրքերուն երկրպագութիւն ընողները , Ղու երկրպագութիւն ընելով Հ Տէրոջ-

Ն · Ք · Գ · իբր 626

Ի Սադ . Ծ ։ 120 ։ Երեմ . իգ . 9 ։

Հ Ցոբ . ԺԳ . 15 ։
Յ Ես . խա . 16 ։ կա . 10 ։
Ղ Սադ . իե . 1 ։
Ճ Թագ . իբ . 34 ։ Սադ . Ժ . 33 ։
Ի Օր . Լ . 13 ։ ԼԳ . 29 ։

Ն · Ք · Գ · իբր 630

Ը Ցեփ . իգ . 7 ։ Զաքար . ժա . 33 ։
Ի Ես . ա . 4 ։ Երեմ . Բ . 13 , 17 ։ ԺԱ . 6 ։
Ժ Ովս . Է . 7 ։
Ի Ամբ . Բ . 20 ։ Զաք . Բ . 13 ։
Լ Ես . Ժգ . 6 ։
Ի Ես . Լգ . 6 ։ Երեմ . Խզ . 10 ։ Եզեկ . լԹ . 17 ։ Ցայս . ԺԹ . 17 ։
* Եբր . սըր- բեց ։
Ֆ Երեմ . լԹ . 6 ։
Ի Բ Մն . ԼԳ . 14 ։
Հ Յակ . Ե . 1 ։
Յ Երեմ . Խբ . 11 ։ Ամով . գ . 1 ։

Ն · Ք · Գ · իբր 626

Ի Սադ . Ծ ։ 15 ։
Յ Ես . խա . 16 ։ կա . 10 ։
Ղ Սադ . իե . 1 ։
Ճ Թագ . իբ . 34 ։ Սադ . Ժ . 33 ։
Ի Օր . Լ . 13 ։ ԼԳ . 29 ։

Ն · Ք · Գ · իբր 630

— Ովս . Դ . 3 ։
Բ Եզեկ . Է . 19 ։ Ժ . 3 ։ 4 , 7 ։ Մատ . Ժգ . 41 ։
Ի Կատա- ղութեաս՝ իբր 624 ։
Դ Թագ . իգ . 4 ։ 5 ։
Ը Ովս . Ժ . 5 ։
Է Դ Թագ . իգ . 12 ։ Երեմ . ԺԹ . 13 ։
Ղ Թագ . Ժը . 21 ։ Դ Թագ . Ժէ . 33 ։ 41 ։
Ի Ես . խը . 1 ։ Ովս . Դ . 15 ։

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ
1630

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ 1630

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ 1630

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ 1630

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ
1630

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱՅՈՑ 1630

Ն · ք · ՂՖ · Իբր 630

Իսրայէլին գերեզարձութեանը սպասէ, 14 ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրա- խանայ։

1 Վա՛յ ապստամբ ու պիղծ *ւոդաքին, հարստահարութիւն ընող քա-
2 ղաքին։ Խօսք մնիկ չընաս, ի խրատ չընդունեց, Տէրոջը չա- պաւինեցաւ, իր Աստուծոյն չմօ-
3 տեցաւ։ Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են, անոր դատաւորները Երեկոյեան գայլեր են, որ մինչև առտու բան մը չեն
4 թողուր։ Անոր Ե մարգարէները անպարծ ու նենգաւոր մարդիկներ են. անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին ու Օրէնքը բռնադա-
5 տեցին։ Ե Արդար Տէրը Ե անոր մէջն է, անիկայ անօրէնութիւն չգործեր. առտուէ առտու իր իրա- ւունքը Ի լոյս կը հանէ ու ետ չմնար, բայց Ե անիրաւը ամչնալ
6 չգիտեր։ Ազգերը բնաջինջ ըրի, անոնց աշտարակները կործանե- ցան. անոնց փողոցները աւերեցի, անանկ որ անոնցմէ անցնող չըլլայ. անոնց քաղաքները ա- մայացան, անմարդ ու անբնակ
7 եղան։ Ե Ըսի որ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս ու խրատ պիտի ընդունիս. և անոր բնակա- րանը բնաջինջ չըլլայ, որչափ որ զանիկայ պատժեմ. սակայն ա- նոնք կանուխ ելան, ու Ի իրենց բոլոր գործքերը ապականեցին։
8 Ուրեմն Ե ինծի սպասեցէք, կ'ըսէ Տէրը, մինչև ան օրը որ որսի հա- մար ոտք ելլեմ. քանզի իմ վճիռս Ե ազգերը ժողվել, թագաւորու- թիւնները գումարել է, որ անոնց վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ. քանզի բոլոր երկիրը իմ Ե նախան- ձիս կրակովը պիտի ապառի։
9 Վասն զի ան ժամանակը ժողո- վուրդներուն ընտ*նդիբը մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ, որ ամէնքը Տէրոջը անունը կանչեն, ու մէկ *սրտով անոր ծառայու-
10 թիւն ընեն։ Եթէովպիայի գե- տերուն անդին կողմէն իմ աղո- թողներս, իմ ցրուածներուս աղ-
11 ջիկը իմ ընծաս պիտի բերեն։ Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր

Ն · ք · ՂՖ · Իբր 630

գործքերէդ, որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըրիր. քանզի ան ատեն Հ քու հպարտութեամբդ զուար- ճացողները քու մէջէդ պիտի վեր- ցըներեմ, ու մէյմէն ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ դու*ղութիւն պիտի
12 չընես. Եւ քու մէջդ Ե խոնարհ ու աղքատ ժողովուրդ՝ մնացորդ պի- տի թողում, ու Տէրոջը անունը
13 պիտի յուսան։ Իսրայէլին Ղմնա- ցորդը Ֆ անօրէնութիւն պիտի չը- նեն, Ֆ ու սուտ պիտի չխօսին, և անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լե- զու պիտի չգտնուի, քանզի Ֆա- նոնք պիտի արածին ու պիտի պառկին, ու վախցընող պիտի չըլ- լայ։
14 Ֆ Ցնծա, ով Սիօնի աղջիկ, բարձրաձայն աղաղակէ, ով Իսրա- յէլ, բոլոր սրտով ուրախ ու զուարթ եղիր, ով Երուսաղէմի
15 աղջիկ։ Տէրը քու դատաստան- ներդ վերցուց, քու թշնամիդ վռընտեց. Ե Իսրայէլին թագաւո- րը՝ Տէրը *քու մէջդ է, մէյմէն ալ չարիք պիտի չտեսնես։
16 Ան օրը Ե Երուսաղէմին պիտի ը- սուի, Մի՛ վախնար, ու Սիօնին՝
17 Ձեռքերդ չթուլնան։ Քու Տէր Աստուածդ Ե քու մէջդ զօրաւոր է, անիկայ *Ե պիտի փրկէ. *անիկայ քեզի համար ուրախութեամբ պի- տի զուարճանայ, ու իր սիրովը *Ե թողութիւն պիտի տայ, և քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ու-
18 րախանայ։ *Հանդիսաւորը տօնե- րու համար տրտմածները պիտի ժողվեմ, *որոնք քեզմէ էին, ու ա- նոնց վրայ նախատինքը բեռ էր։
19 Ահա ես ան ժամանակը քու բոլոր նեղչներդ պիտի սպառեմ, և կաղը պիտի ազատեմ, ու վռընդ- տուածը պիտի ժողվեմ. և զանոնք գովելի ու անունի պիտի ընեմ ան բոլոր երկիրներուն մէջ՝ ուր որ
20 նախատինք կրեր էին։ Ան ատե- ն Ե ձեզ Ե պիտի բերեմ, և ան ատենը ձեզ պիտի ժողվեմ. վասն զի երկրիս բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ անունի ու գովելի պի- տի ընեմ, երբոր ձեր գերութիւնը ձեր աչքերուն առջևը ետ դարձը- նեմ, կ'ըսէ Տէրը։

Ն · ք · ՂՖ · Իբր 630

Հ Երեմ. է · 4 · Մկբ · գ·11·Մաս. գ · 9։
Ն Ես · ԺԳ · 32 · Ջաք · ժա · 11 · Մաս · ե · 3 · ա Պոր · ա · 27, 28 · Ցակ · բ · 5։
Ղ Մկբ · գ · 7 · Գլ · բ · 7։
Ճ Ես · կ · 21։
Մ Ես · կդ · 8 · Ցայս · Ժդ · 5։
Յ Եզեկ · լԳ · 28 · Մկբ · գ · 4 · է · 14։
Ն Ես · ԺԶ · 6 · Ծգ · 1 · Ջաք · բ · 10 · թ · 9 · Ղճօհ · ա · 49։
Շ Հմր 5, 17 · Եզեկ · Խը · 35 · Ցայս · է · 15 · իա · 3, 4։
Չ Ես · Լե · 3, 4։
Պ Երե · ԺԲ · 12։
Վ Հմր 15 · Ո Օր · Լ · 9 · Ես · կ · 5 · կէ · 19 · Երեմ · Լբ · 41։
Ռ Ողբ · բ · 6։
Վ Եզեկ · լԳ · 16 · Մկբ · գ · 6, 7։
Փ Ես · Ժա · 12 · ԽԷ · 12 · Ծվ · 8 · Եզեկ · Խը · 25 · լԳ · 13 · Լէ · 21 · Ամով. թ. 14։

ՄԵՐԳԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

Ն · Ք · Գ · Ի · Ր · 520

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Անգէ կը յանդիմանէ ժողովուրդը՝ որ տաճարին շինութեանը համար անհոգութիւն կ'ընէին. 7 շինութիւնը յառաջ տանելու կը գրգռէ զանոնք. 12 Աստուծոյ օգնութիւնը կը խոստանայ անոնց՝ երբոր իրենք յօժարամտութեամբ գործը յառաջ տանին։

Ե ԶԵՐ · Գ · 24 ; 6 · 1 ; Զաք · ա · 1 ։

1 Ե Ի Ա Ր Ե Հ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Զուդայի իշխանին Ի Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային Ի Ցովսեդեկեան Ի Ցեսուին եղաւ,

Բ ա Մ Ն · Գ · 17 , 19 ; Ներ · գ · 2 ; Ի Բաս · ա · 12 ; Ղր · գ · 27 ։

2 ըսելով, Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Ան ժողովուրդը կ'ըսէ Թէ ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանակը։

Ե Զ Ր · Գ · 2 ; 6 · 2 ։

3 կը։ Եւ Ի Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով,

Ի Ագէ · 6 · 1 ։

4 Ո Արդեօք ժամանակ է որ դուք ձեր դուներազարդ տուներնուդ մէջ բնակիք, ու այս տունը աւերակ

Ա Ըզ · գ · 40 ; Հմր 7 ։

5 մնայ։ Սակայն հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի Ձեր ճամբաներուն

Բ Օր · իբ · 38 ; Ովս · գ · 10 ; Մ Ի Ք · 7 · 14 , 15 ; Գ Լ · բ · 16 ։

6 վրայով մտածեցէք։ Ը Շատ յանեցիք, բայց քիչ բերիք. կերաք, բայց չկշտացաք. խմեցիք, բայց ծարաւնիդ չյանգուցիք. հագուեցաք, բայց չտաքցաք. ու Ի վարձքով բանողը ծակ քսակի համար կը վաստըկի իր վարձքը։

Բ Զաք · ը · 10 ։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն վրայով մտա-

8 ծեցէք։ Լեռը ելէք, փայտ բերէք ու տունը շինեցէք, և անոր պիտի հաճիմ, ու պիտի փառաւորիմ,

Ի ԳԼ · բ · 16 ։

9 կ'ըսէ Տէրը։ Ի Շատին նայեցաք, և ահա քիչ եղաւ. Ձեր տուները անգամ բերիք, և բայց անոր վրայ փչեցի։ Ինչո՞ւ համար՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Իմ տանս համար, որ անիկայ աւերակ է. ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։

Ի ԳԼ · բ · 17 ։

10 Անոր համար Ե երկինքը ձեր վրայէն էր ցօղը ետ կը պահէ, ու երկիրն

Ա Ղա · իզ · 19 ; Բ Օր · իբ · 23 ; Գ Թագ · ը · 35 ։

11 ալ իր պտուղը չտար ։ Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ, և ցորենին վրայ, ու գինիին վրայ, ու եղին վրայ, ու դետնի բերքերուն վրայ, և մարդոց վրայ, ու անասուններուն վրայ, և Ի ձեռաց

Ի ԳԼ · բ · 17 ։

բոլոր վաստակին վրայ Ի երաշտութիւն կանչեցի ։

Ն · Ք · Գ · Ի · Ր · 520

Ի Գ Թագ · ժե · 1 ; Գ Թագ · ը · 1 ։

12 Եւ Ան ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ, ու մեծ քահանան Ցովսեդեկեան Ցեսուն, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդը մտիկ ըրին իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Անգէ մարգարէին խօսքերուն, ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր. ու ժողովուրդը

Ե Ա Գ · 18 · 36 ։

13 Տէրոջը երեսէն վախցաւ ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Անգէ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին

Հ Մաս · իբ · 20 ; Հռով · ը · 31 ։

14 հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը ։ Ն Եւ Տէրը՝ Զուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին հոգին, ու մեծ քահանային Ցովսեդեկեան Ցեսուին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթընցուց. Ո ու գացին և իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխա-

Ն Ե Ե · 1 ; Ղ Գ · բ · 21 ։

15 տեցան, Դարեհ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը ։

Ե Զ Ր · 6 · 2 , 8 ։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր սրտով գործեն, խոստանալով որ առջի տաճարին փառքէն աւելի պիտի ըլլայ այս երկրորդին փառքը ։ 10 Սուրբ ու անսուրբ բանեղուն օրինակովը կը ցուցընէ Թէ իրենց մեղքերը գործին արգելք կ'ըլլան ։ 20 Աստուծոյ խոստմունքը Զօրաբաբէլին կը տըրուի ։

1 Յ ոթներորդ ամսուն քսանումէկերորդ օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ը-

2 սելով, Հիմա Զուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային Ցովսեդեկեան Ցեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին խօսք ու ըսէ,

3 Ո Ձեր մէջը մնացած ոմն կայ, որ այս տունը իր առջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ. ու հիմա զանիկայ ինչպէս կը տեսնէք. Ի միթէ ասիկայ անոր քովը ոչինչ բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն

Ա Ե Ր · Գ · 12 ։

4 առջևը ։ Բայց արդ Ի զօրացիր՝ ով Զօրաբաբէլ, կ'ըսէ Տէրը. և ով Ցովսեդեկեան Ցեսուս մեծ քահանայ՝ զօրացիր. ու դուք՝ ով

Բ Զաք · գ · 10 ։

Ի Զաք · ը · 9 ։

Ն · ք · գՔ · Ե՛ր 520

երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ զօրաց ձէ՛ք , կ'ըսէ Տէրը , ու աշխատեցէ՛ք · քանզի ես ձեզի հետ եմ ,

Բ Եզ · իԹ · 45 , 46 ։

5 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Բ Ինչպէս որ ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի հետ խօսք կապեցի , Ե՛ւ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ · մի՛ վախնաք ։

Ե Դնես · Թ · 20 ։ Ես · կգ · 11 ։

6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ը Քիչ ատենէն եղբը նորէն երկինքը ու երկիրը , և ծովը ու ցամաքը պիտի շարժեմ ·

Ը Հաջ 21 ։ Յովէլ · գ · 16 ։ Եբր · ժբ · 26 ։

7 Նաև ամէն ազգերը պիտի շարժեմ , ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի գան · և աս տունը փառքով պիտի լեցնեմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

8 Արծաթը իմն է ու ոսկին իմն է ,

Ի Տես Յօհ · ա · 14 ։

9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ի Աս վերջի տան փառքը առջինէն մեծ պիտի ըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու աս տեղս Ը խաղաղութիւն պիտի տամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Ը Սաղ · ձե · 8 , 9 ։ Ղուկ · բ · 14 ։ Եփես · բ · 14 ։

10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ ինն երորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Անդէ մարգարէին ձեռքովը Տէ-

11 րոջը խօսքը եղաւ , ըսելով , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Բ Հիմա օրէնքին վրայով հարցմունք ըրէ

12 քահանաներուն ու ըսէ , Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը սուրբ միս վերցնէ , ու քղանցքովը հացի կամ ապուրի կամ գինիի կամ եղի կամ ինչ և իցէ կերակուրի դպչի , անիկայ սուրբ կ'ըլլա՞յ ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին ու ըսին ,

13 Ո՛չ ։ Եւ Անդէ ըսաւ , Թէ որ Ե մեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչելու ըլլայ , կը պղծուի՞ ։ Ու քահանաները պատասխան տուին

Ե Թուա · ժԹ · 11 ։

14 ու ըսին , Կը պղծուի ։ Եւ Անդէ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ի Այսպէս է աս ժողովուրդը , և այսպէս է աս ազգը իմ առջեւս , կ'ըսէ Տէրը , ու այսպէս է իրենց

Ի Տիտ · ա · 15 ։

ձեռացը բոլոր գործքը · ու ինչ որ հոն ընծայ կը մատուցանեն պիղծ

15 է ։ Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ եղածը Լ մտածեցէ՛ք , երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի

16 վրայ դրուած չէր · Որ ան ատենը Ի երբոր հնձը քսան փոռ ցորեն դիզին քովը կ'երթար , տասը փոռ կը գըտնուէր · փոռ երբոր իր գինուղ աւազանին քովը կ'երթար Ը քանէն յիսուն մաղ հանելու , քսան մաղ կը

Ի ԳԼ · ա · 6 , 9 ։ Տես Զաք · ը · 10 ։

17 գտնուէր · Ձեզ փ Ե ձեր ձեռացը բոլոր գործքը Ի խորշահարութեամբ և դալուկով ու կարկուտով զարկի , հսկայն ինծի չդարձաք ։

Ե ԳԼ · ա · 11 ։ Ի Ը Օր · իբ · 22 ։ գԹագ · ը · 37 ։ ԳԼ · ա · 9 ։ Ամվ · գ · 9 ։

18 Ձաք , կ'ըսէ Տէրը ։ Հիմա աս օրէն առաջ եղածը մտածեցէ՛ք , Ն Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն , հինեերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրէն առաջ եղածը մտածեցէ՛ք ։

Հնեմ · ե · 3 ։ Ամվ · գ · 6 , 8 , 9 , 10 , 11 ։

19 Հունտը տակաւին ամբարին մէջն է · և որթը ու թզենին և նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին · աս օրէն Ի վեր պիտի օրհնեմ ։

Ն Զաք · ը · 9 ։

Ղ Զաք · ը · 12 ։

20 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Անդէին եղաւ ամսուն քսան-

21 ուչորսերորդ օրը՝ ըսելով , Ֆ Յուդայի իշխանին՝ Զօրաբաբելին խօսա՛ ու ըսա՛ , Ց Ես երկինքը ու եր-

Ֆ ԳԼ · ա · 14 ։

Ց Հաջ 6 , 7 ։ Եբր · ժբ · 26 ։ Յ Դան · բ · 44 ։ Մատ · իդ · 7 ։

22 կիրը պիտի շարժեմ , Եւ Յ թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ , ու ազգաց թագաւորութիւններուն զօրութիւնը պիտի կորսընցնեմ , և Ն կառքը ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ · և ձիերը ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան , ամէն մէ-

Ն Միք · ե · 10 ։ Զաք · գ · 6 ։ Թ · 10 ։

23 կը իր եղբօրը սրովը ։ Ան օրը , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , քեզ պիտի առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ՝ իմ ծառաս , կ'ըսէ Տէրը , ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ , Ո քանզի քեզ ընտրեր եմ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Ե Երգ · ը · 6 ։ Տես Երեմ · իբ · 24 ։ Ես · խբ · 1 ։ Հգ · 10 ։

ՄԵՐԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ՉՈՐՐՈՐԴԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Զաքարիա ապաշխարելու յորդորանք մը կ'ընէ : 7 Հիւրու տեսիլքը : 12 Հրեշտակին աղօթքովը բարեխաւսող խոստմունքներ կ'ըլլայ Երուսաղէմին : 18 Հոս եղելիւրներու ու չորս արուեստաւորներու տեսիլքը :

Ն · ք · ՂԴ · իբր 520

1 Պարեհին երկրորդ տարին ուրբ-
րորդ ամիսը՝ Տէրոջը խօսքը
Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որ-
դւոյն Զաքարիա մարգարէին և-
2 ղաւ , ըսելով , Տէրը ձեր հայրե-
3 րուն խիստ բարկացաւ : Ու ա-
նոնց ըսես , Զօրաց Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Դինծի՛ դարձէք , կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը , ու ես ձեզի պիտի դառ-
4 նամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ձեր
հայրերուն պէս մի՛ ըլլաք , զոր
առջի մարգարէները անոնց կը կան-
չէին՝ ըսելով , Զօրաց Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ , Ձեր չար ճամբաներ-
ուն ու չար գործքերէն դարձէ՛ք ,
բայց անոնք մտիկ չըրին ու ինծի
ականջ չտուին , կ'ըսէ Տէ-
5 րը : Ձեր հայրերը ո՞ւր են . ու
մարգարէները յաւիտեան կ'ապ-
6 րի՞ն : Սակայն Իմ խօսքերս ու
հրամաններս որ իմ ծառաներուս
մարգարէներուն պատուիրեի ,
ձեր հայրերուն չհասա՞ն . իսկ անոնք
դարձան ու ըսին , Զօրաց Տէրը
ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր
ճամբաներուն ու գործքերուն հա-
մեմատ , զանիկայ մեր վրայ Ի գործ
դրաւ :

իբր 519

7 Դարեհին երկրորդ տարին մե-
տասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սե-
բաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օ-
րը Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն
Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա
8 մարգարէին եղաւ , ըսելով , Գի-
շերով տեսայ որ Եահ՝ աշխէտ ձիի
վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը
եղող մրտենիներուն մէջտեղը կը
կայներ , ու անոր ետևը Եաշխէտ ,
պիսակ ու ճերմակ ձիեր կային :
9 Ու ըսի , Ասոնք ի՞նչ են՝ ով Ցեր
իմ . ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակը ինծի ըսաւ , Ասոնց ինչ
10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ : Եւ
մրտենիներուն մէջը կայնող մարդը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ :

Ն · ք · ՂԴ · իբր 519

ՃՆերս . ա . 14 :

ՃՍաղ . Գ . 4 :

ՃՍաղ . ճր . 13 : Տես Ցայտ . ղ . 10 :

ՃԵրեմ . իե . 11 , 12 : Դան . թ . 2 : Գա . է . 5 :

ՃԵրեմ . իթ . 10 :

ՃՅովել . բ . 18 : Գա . ը . 2 :

Հես . խէ . 6 :

ՃԵս . ժբ . 1 : Ծգ . 8 : Գա . բ . 10 : ը . 3 :

ՂԳա . բ . 1 , 2 :

ՃԵս . ծա . 3 : Ե . ժգ . 1 : Գա . բ . 12 : գ . 2 :

11 երկիրը պտըտելու համար : Ու
մրտենիներուն մէջը կայնող Ճէ-
րոջը հրեշտակին պատասխան
տուին ու ըսին , Երկիրը պտըտե-
ցանք , և ահա բոլոր երկիրը հանգըս-
12 տուեցաւ կը նստի : Եւ Տէրոջը
հրեշտակը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ո՛վ զօրաց Տէր , մինչև
ե՞րբ չես ողորմիր Երուսաղէմին ու
Ցուդայի քաղաքներուն , որոնց
եաս եօթանասուն տարին բարկա-
13 ցար : Եւ Տէրը ինծի հետ խօսող
հրեշտակը Ճբարի խօսքերով ու
մխիթարական խօսքերով պատաս-
14 խան տուաւ : Եւ ինծի հետ խո-
սող հրեշտակը ինծի ըսաւ , Կանչէ՛
ու ըսէ՛ , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Երուսաղէմի համար ու Սիօ-
նի համար մեծ նախանձով կը նա-
15 խանձիմ . Եւ հանդիստ եղող ազ-
գերուն խիստ չատ բարկացած եմ ,
քանզի ես քիչ բարկացայ , ու ա-
16 նոնք չարիքը աւելցուցին : Անոր
համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ես
Ճ Երուսաղէմին ողորմութեամբ դար-
ձայ . Իմ տունս անոր մէջ պիտի
շինուի , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու
Երուսաղէմի վրայ չար պիտի քա-
17 շուի : Դարձեալ կանչէ ու ըսէ՛ ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Իմ
քաղաքներս նորէն բարիքներով
պիտի յորդին , և Տէրը նորէն
Սիօնը պիտի մխիթարէ , ու Նորէն
Երուսաղէմը պիտի ընտրէ :

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ ,
19 և ահա չորս եղջիւր : Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակին ըսի , Ա-
սոնք ի՞նչ են . ու ինծի ըսաւ , Ա-
սոնք են ան եղջիւրները՝ որոնք
Ցուդան , Իսրայէլը ու Երուսաղէ-
20 մը ցրուեցին : Եւ Տէրը ինծի չորս
21 արուեստաւոր ցուցուց : Ու ըսի ,
Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան . և
անիկայ խօսեցաւ ու ըսաւ , Ա-
սոնք են ան եղջիւրները որ Ցու-
դան ցրուեցին , այնպէս որ մարդ
մը չկրցաւ իր գլուխը վերցընել .
ուստի ասոնք եկան որ զանոնք
վախցընեն , ու Ցուդայի երկրին
վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար

Ն · ք · ՂՔ · 519

Ի Սաղ · ՀԸ · 4 ։ 5 ։

519

՚՚ Տես Եզեկ · Ի · 3 ։

Բ Ցայտ · ժա · 1 ։ իա · 15 ։ 16 ։

Է Երեմ · լա · 27 ։ Եզեկ · ԼԲ · 10 ։ 11 ։

Բ Ես · իզ · 1 ։ ԳԼ · Թ · 8 ։

Ի Ես · կ · 19 ։ Ցայտ · իա · 23 ։

Ղ Ես · Խբ · 20 ։ ծբ · 11 ։ Երեմ · ա · 14 ։ ծ · 8 ։ ծա · 6 ։ 45 ։

Ի Բ Օր · իբ · 64 ։ Եզեկ · ժԸ · 21 ։

Ը Ցայտ · ժբ · 4 ։

Ի Բ Օր · Լբ · 10 ։ Սաղ · ժԸ · 8 ։ Բ Թես · ա · 6 ։

ժ Ես · ժա · 15 ։ ժԹ · 16 ։

Է ԳԼ · Բ · 9 ։

Լ Ես · ժբ · 6 ։ ծԲ · 1 ։ Սոփ · Գ · 14 ։

Ի Ղ · Իզ · 12 ։ Եզեկ · ԼՀ · 27 ։ ԳԼ · Բ · 3 ։ ՃՕ · ա · 14 ։ Բ Կոր · Գ · 16 ։

Ժ ԳԼ · Գ · 10 ։

Ն Ես · Բ · 2 ։ 3 ։ Իթ · 22 ։ Կ · 3 ։ ՃՃ ։ ԳԼ · Ը · 22 ։ 23 ։

Գ Եզեկ · ԼԲ · 33 ։ ՀՁր 9 ։

Ֆ Բ Օր · Լբ · 9 ։

Ղ ԳԼ · ա · 17 ։

Ֆ Ա՚մբ · Բ · 20 ։ Սոփ · ա · 7 ։

Ի Բ Օր · Իզ · 15 ։ Սաղ · կբ · 5 ։ Ես · ծԷ · 15 ։ կԳ · 15 ։

՚՚ Անգ · ա · 1 ։

չ Եղջեր վերցնող ազգերուն եղջիւրները վար ձգեն ։

Գ Լ · Բ

1 Անասած Երուսաղէմին խնամք ընելով , Հրաման կ՚ընէ որ զանիկայ չափեն ։ 6 Սիօնին փրկութիւնը ։ 10 Աստուծոյ ներկայութեանը խոստմունքը ։

1 Յե աչքերս վերցուցի ու նայեցայ , և ահա ՚՚ մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափելու չուան կար ։
2 Ու ըսի , Դուն ո՞ւր կ՚երթաս . ու ինծի ըսաւ , Է Երուսաղէմը չափելու , որ լայնութիւնը որչափ , ու երկայնութիւնը որչափ ըլլալը տեսնեմ ։
3 Նեմ՝ Եւ ահա ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ , ու անոր դիմացը
4 ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ . Ու անոր ըսաւ , Վազէ՝ ասոր երիտասարդին խօսէ ու ըսէ , Է Երուսաղէմ առանց պարսպի պիտի բնակուի մարդու ու անասունի բազմութեանը համար , որ անոր մէջը պիտի ըլ-
5 լան ։ Եւ ես Է անոր բոլորտիքը հրեղէն պարիսպ պիտի ըլլամ , կ՚ըսէ Տէրը , Է ու անոր մէջը փառաց համար պիտի ըլլամ ։
6 Ազէ՝ ազէ , Հիւսիսի երկրէն փախէք , կ՚ըսէ Տէրը , քանզի Է ձեզ երկինքի չորս հովերուն պէս ցրուե-
7 ցի , կ՚ըսէ Տէրը ։ Ը Ազէ՝ քեզ ազատէ , ով Սիօն , որ Բաբիլոնի աղջկանը հետ կը բնակիս ։
8 քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Փառաց ետեւէն զիս ձեզ կողոպտող ազգերուն խրկեց , քանզի Է ձեզի դպչողը անոր աչքին բիբին կը դպչի ։
9 չէ ։ Վասն զի ահա ես Է իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ , ու անոնք իրենց ծառաներուն ւսար պիտի ըլլան , ու Է պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկեր է ։
10 Ց ցնծա և ուրախացիր՝ ով Սիօնի աղջիկ , քանզի ահա ես կու գամ ու Է բնակիմ պիտի բնակիմ՝ կ՚ը-
11 սէ Տէրը ։ Եւ Է ան օրը Ի շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին , ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան . և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ , ու Հ պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս
12 քեզի խրկեր է ։ Եւ Տէրը Է իր բաժինը Ցուդան սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնէ , ու Ե նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ ։
13 Ֆ Տէրոջը առջեւը լուռ կեցիր՝ ով բոլոր մարմին , քանզի անիկայ Ի իր սուրբ բնակութենէն արթընցաւ ։

Գ Լ · Գ

1 Եհսուին օրինակովը կը ցուցուի եկեղեցիին վերականգնումը ։ 8 Շառաւիղի օրինակով Քրիստոս կը խոստացուի ։

1 Յե Տէրը ինծի ցուցուց ՚՚ մեծ քահանան Եհսուն , որ Տէրոջը հրե-
շտակին առջեւը կայներ էր , ու Է Սատանան անոր աջ կողմը կայներ էր՝ անոր դէմ դնելու համար ։
2 Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ , Է Տէրը քեզ յանդիմանէ՝ ով Սատանայ , ու քեզ Է Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ . Է միթէ ասիկայ կրակէ հանուած խանձող չէ՞ ։
3 Եւ Եհսուա հագուստ հանդերձներ հագեր էր , ու հրեշտակին առջեւը
4 կը կայներ ։ Եւ իր առջեւը կայնողներուն պատասխան տուաւ , ու խօսեցաւ ըսելով , Աղտոտ հանդերձները ատոր վրայէն հանեցէ՛ք . և անոր ըսաւ , Նայէ , քու անօրինութիւնդ վրայէդ վերցուցի , Ե ու քեզի պատուական զգեստներ
5 պիտի հագցնեմ ։ Ու ես ըսի որ Ը անոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն . և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրբին , ու անոր հանդերձներ հագցուցին . ու Յեհոջը հրեշտակը կայներ էր ։
6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Եհսուին
7 վկայութիւն ըրաւ ու ըսաւ , Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես ու Է իմ պահպանութիւնս պահես , ան ատենը դուն ալ Է իմ տունս պիտի դատես և իմ սրաձկերս ալ պիտի պահես , ու քեզի աս ներկայ գըտնուողներուն *մէջէն առաջնորդ-
8 ներ՚՚ պիտի տամ ։ Հիմա մտիկ ըրէ՝ ով Եհսու մեծ քահանայ՝ դուն ու քու առջեւդ նստող բարեկամներդ , քանզի անոնք Ի նշան ըլլալու մարդիկ են . վասն զի ահա ես Է իմ ծառաս Ե Շառաւիղը պի-
9 տի բերեմ ։ Քանզի ահա Եհսուին առջեւը դրած քարս , Ե այն մէկ քարին վրայ Ի եօթը աչք պիտի ըլլայ . ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , և հան երկրին անօրինութիւնը մէկ օրուան մէջ պիտի վերը-
10 ցընեմ ։ Ի Ան օրը՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին Ղորթի տակ ու թզենիի տակ պիտի կանչէ ։

Գ Լ · Դ

1 Ոսկի աշտանակին օրինակովը կը ցուցուի Զօրաբաբելին հիմնադրութեանը բարի յոյժղուսութիւնը ։ 11 Երկու Ձիթենիներով կը ցուցուի երկու օծեալները ։

1 Ու ՚՚ ինծի հետ խօսող հրեշտակը դարձաւ , և զիս Է իր քունէն արթընցող մարդու պէս արթընց-
2 ցուց ։ Ու ինծի ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես . ու ըսի , Կը տեսնեմ որ ահա Է բոլորովին ոսկիէ աշտանակ մը կայ , ու անոր վրայ բաժակ մը , Ե և անոր վրայ եօթը ճրագ , ու անոր

Ն · ք · ՂՔ · 519

Է Սաղ · ՃԹ · 6 ։ Ցայտ · ժբ · 10 ։

Է Ցուդ · 9 ։

Ֆ ԳԼ · ա · 17 ։ Հռով · Ը · 33 ։

Ի Ամով · Գ · 11 ։ Հռով · ժա · 5 ։ Ցուդ · 23 ։

Ղ Ես · կդ · 6 ։

Ի Ես · կա · 10 ։ Ղա · ժԸ · 22 ։ Ցայտ · ժԲ · 8 ։

Ը Եզ · ԻԹ · 6 ։ ԳԼ · Չ · 11 ։

Ի Ղէ · Բ · 35 ։ Գ Թագ · Բ · 3 ։ Եզեկ · Խդ · 16 ։

Ժ Բ Օր · ժԸ · 9 ։ Մաղ · Բ · 7 ։

* Կամ՝ մէջ ձեմելիքներ

Ի Ես · Ը · 18 ։ Ի · 3 ։

Լ Ես · Խբ · 1 ։ Իթ · 3 ։ 5 ։ ծԲ · 13 ։ ծգ · 11 ։ Եզեկ · ԼԴ · 23 , 24 ։

Ի Ես · դ · 2 ։ ժա · 1 ։ Երեմ · Իգ · 5 ։ ԼԳ · 15 ։ ԳԼ · Չ · 12 ։

Ժ Սաղ · ճԺ Բ · 22 ։ Ես · Իբ · 16 ։

Կ ԳԼ · Գ · 10 ։ Ցայտ · Ե · 6 ։ Հ Երեմ · լա · 34 ։ ծ · 20 ։ Միք · Է · 18 , 19 ։ ԳԼ · ժգ · 1 ։

Ֆ ԳԼ · Բ · 11 ։ Ղ Թագ · Գ · 25 ։ Ես · ԼԳ · 16 ։ Միք · Գ · 4 ։

վըայի եօթը ճրագներուն համար
3 եօթը խողովակ կայ . Ե եւ անոր
քովը երկու ձիթենի կայ , մէկը
բաժակին աջ կողմէն , ու միւսը
4 ձախ կողմէն : Եւ պատասխան
տուի , ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակին խօսեցայ ու ըսի , Ասոնք
5 ի՞նչ են , ով տէր իմ : Ու ինծի
հետ խօսող հրեշտակը պատասխան
տուաւ ու ինծի ըսաւ , Ասոնց ինչ
ըլլալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի , Չէ ,
6 ով տէր իմ : Եւ պատասխան
տուաւ ու ինծի խօսեցաւ ըսելով ,
Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբե-
լին կ'ըսուի . Ո՛չ զօրութեամբ չէ , և
ուժով չէ , հապա իմ Հոգւովս կ'ը-
7 սէ զօրաց Տէրը : Դուն՝ Ե՛վ մեծ
լեռ , ո՛վ ես . Զօրաբաբելին առ-
ջեւը դաշտ պիտի ըլլա . ու Եզրևիսի
քարը ինքը պիտի հանէ , ու Ե՛պի-
տի աղաղակեն , Շնո՛րհք՝ շնորհք
անոր :
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ ըսելով , Ձ՛ԱՍ տունը Զօ-
րաբաբելին ձեռքերը հիմնեցին , և
անոր ձեռքերը կպիտի կատարեն
զանիկայ . ու Եպիտի գիտնաս որ
Ի զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է :
10 Քանզի ո՞պզտիկ բաներուն օրը ո՛վ
անարգեց . վասն զի ան եօթը աչ-
ւերը ուրախութեամբ պիտի տես-
նեն գնտակը Զօրաբաբելին ձեռքին
մէջ . Ասոնք Տէրոջը աչքերն են ,
որ բոլոր երկրին մէջ կը պտըտին :
11 Եւ ես պատասխան տուի ու
անոր ըսի , Աշտանակին աջ կողմը
ու անոր ձախ կողմը եղող աս հեր-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են : Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի
ու անոր ըսի , Երկու ոսկի խողո-
վակներուն միջոցովը ԷՂ իրենցմէ
ոսկիի պէս թափող երկու ձիթե-
13 նի ոստերը ի՞նչ են : Եւ ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ , Ասոնց ինչ ըլ-
լալը չե՞ս գիտեր . ու ես ըսի , Չէ ,
14 ով տէր իմ : Ու ըսաւ , Ասոնք
երկու *օծեալներն են , որ Ը բոլոր
երկրին Տէրոջը կառչելը կը կայնին :

ԳԼ · Ե

1 Թռչող տոմսին միջոցովը կը ցուցուի գողե-
րուն ու երդումով ընդներուն ըլլալու անէծքը :
5 Արդուի մէջ ճնշուած կնկան տեսիլքը :

1 Ես դարձայ ու աչքերս վերցնե-
լով տեսայ , և ահա Թռչող
2 *տոմս մը : Ու ինծի ըսաւ , Ի՞նչ
կը տեսնես . ու ըսի , Թռչող տոմս
մը կը տեսնեմ . երկայնութիւնը
քսան կանգուն , ու լայնութիւնը
3 տասը կանգուն է : Եւ ինծի ը-
սաւ , Ասիկայ Ի բոլոր երկրի երեսին
վրայ ելլող անէծքն է . քանզի ամէն
գողութիւն ընողը աս կողմէն Էբ-
րաւածին համեմատ պիտի կորուի ,
ու ամէն երդումով ընդը միւս
կողմէն Էրաւածին համեմատ պիտի
4 կորուի : Զանիկայ ես կը հանեմ ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ու գողին տու-
նը և իմ անունովս Ե սուտ երդումով
ընդղին տունը պիտի մնայ , ու ա-
նոր տանը մէջ պիտի մնայ . և Ը զա-
նիկայ իր փայտերովը ու իր քարե-
րովը պիտի սպառէ :
5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը
ելաւ ու ինծի ըսաւ , Հիմա աչ-
քերդ վերցուր ու նայէ թէ աս
6 ելլողը ի՞նչ է : Ու ես ըսի , Ի՞նչ
է . ու ըսաւ , Ա՛ս ելլողը արդու է .
ու ըսաւ , Բոլոր երկրի վրայ անոնց
7 նմանութիւնը ասիկայ է : Եւ ա-
հա կապարեայ տաղանդ մը վեր-
ցուեցաւ , ու կնիկ մը արդուին մէ-
8 ջը կը նստէր : Եւ ըսաւ , Ա՛ս է
Ձարութիւնը . ու զանիկայ ար-
դուին մէջը ձգեց , և ան կապարեայ
կշեռքը ան բերանին բերանը ձգեց :
9 Եւ աչքերս վերցուցի ու տեսայ ,
և ահա երկու կնիկ ելաւ , ու հովը
անոնց թեւերուն մէջն էր . և անոնք
արագիլի թեւերու նման թեւեր ու-
նէին , ու ան արդուն երկրի ու
10 երկինքի մէջտեղը վերցուցին : Եւ
ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի ,
11 Ասոնք ո՞ր կը տանին արդուն : Եւ
անիկայ ինծի ըսաւ , Կը պատրաստ որ
անոր Ե տունն շինեն Ը Սենաար երկ-
րին մէջ . ու պիտի հաստատուի
և հոն իր խարսխին վրայ պիտի դը-
րուի :

ԳԼ · Զ

1 Զորս կառքերուն տեսիլքը : 9 Ցեհոսիւն պը-
սակներովը կը ցուցուի Շառաւիղ կոչուած
Քրիստոսի տածքը ու թագաւորութիւնը :

1 Ես դարձայ ու աչքերս վերցու-
ցի ու տեսայ . և ահա երկու
լեռներու միջէն չորս կառք կ'ել-
լէր , ու լեռները պղնձէ լեռներ
2 էին : Առջի կառքին *աշխէտ
ձիեր կային , ու երկրորդ կառ-
3 քին՝ Ե սև ձիեր , Ը երրորդ կառ-
քին՝ Ե ճերմակ ձիեր , և չորրորդ
կառքին՝ սիսակ *ա գորշագոյն
4 ձիեր : Եւ պատասխան տուի ,
Ը ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին
ըսի , Ասոնք ի՞նչ են , ով տէր
5 իմ : Եւ հրեշտակը պատասխան
տուաւ ու ինծի ըսաւ , Ե Ասոնք
երկինքի չորս հովիններն են ,
որ Ը բոլոր երկրին Տէրոջը առջևը
6 կայնելէն կ'ելլեն . Սև ձիերը՝ որ
ան Իսրայէլ Ե՛ն , հիւսիսի
երկիրը կ'ելլեն , ու ճերմակները
անոնց ետևէն կ'ելլեն , ու պիսակ-
7 ները հարաւոյ երկիրը կ'ելլեն : Եւ
գորշագոյնները եկան , և ուզեցին

Ե Ղև · ԺԹ · 12 ։ Գ։ Ը · 17 ։ Մաղ · գ · 5 ։
Ը Տես Ղև · Ժգ · 45 ։

Ղ Ովս · ա · 7 ։
Ե Երեմ · ծա · 25 ։ Մատ · իա · 21 ։
ԸՍաղ · ճԺը · 22 ։
Ի Տես Եզր · գ · 11 ։ 13 ։

Ժ Եզր · գ · 10 ։
Լ Եզր · զ · 15 ։
Լ Գէ · բ · 9 ։ 11 ։ զ · 15 ։
Ի Ես · Խը · 16 ։ Գէ · բ · 8 ։
Ժ Անդ · բ · 3 ։
Լ ԸՄՆ · Ժգ · 9 ։ Առակ · Ժե · 3 ։ Տես գէ · գ · 9 ։

Հ Հմր 3 ։

Ն Ցայտ · Ժա · 4 ։
* ԵՀբ · եզի որդիք
Ղ Տես Ցես · գ · 11 ։ 13 ։ Գէ · զ · 5 ։
Ճ Գէ · գ · 7 ։ Ղև · ա · 19 ։

ա Եզեկ · բ · 9 ։

Բ Մաղ · գ · 6 ։

ա Գէ · ա · 8 ։
Ցայտ · զ · 4 ։
Բ Ցայտ · զ · 5 ։
Գ Ցայտ · զ · 2 ։
Ե Գէ · ե · 10 ։

Ե Սաղ · ճգ · 4 ։ Եբր · ա · 7 ։ 14 ։
Ը Թագ · իբ · 19 ։ Դան · է · 10 ։ Գէ · գ · 14 ։ Ղև · ա · 19 ։

Ն · ք · գԲ · 519

ե ԳԼ · ա · 10։

որ՝ երթան ա՛ ի երկրի վըայ պատ-
տին . և անիկայ ըսաւ , Գայէ՛ք ,
երկրի վըայ պտըտեցէ՛ք . ու անոնք
8 երկրի վըայ պտըտեցան ։ Եւ ա-
նիկայ ինծի ազաղակեց ու ինծի
խօսեցաւ ըսելով , Նայէ՛ հիւ-
սիսի երկիրը ելլողները իմ հոգիս
հիւսիսային երկրին մէջ հանգչե-
ցուցին ։

9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ , ըսելով , Գերութենէ դուբ-
յոնէրէն՝ Հէղդայէն , Տուբիայէն
ու Ցեդայիայէն առ , ու նոյն օրը
գնա Բաբիլոնէն եկող Սոփոնիայի
որդւոյն Յովսիայինն տունը մտիր .
ը Եզ · իբ · 36։ 11 Արծաթ ու ոսկի առ ու ը պսակ-
ԼթԲ · 6։ Ղա · ներ շինէ , ու մեծ քահանային
ը · 9։ ԳԼ · Յովսեդեկեան Յեսուին գլխուր
գ · 5։ 12 դիր · Եւ անոր խօսք ըսելով ,
Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա՛ ան մարդը՝ որուն
անունը ժ Շառաւիղ է . անիկայ
իր տեղէն պիտի բուսնի , ե ու Տէ-
ի Տէս Ղբե · ա · 78։ Յօ՛ · ա · 45։ 13 րոջը տաճարը պիտի շինէ ։ Անի-
ժ ԳԼ · գ · 8։ կայ պիտի շինէ Տէրոջը տաճարը ,
ի ԳԼ · գ · 9։ Մաա · ժգ · 18։ Եփե · բ · 20 , 21 , 22։ Եբր · գ · 3։ ու պատիւ պիտի ունենայ , և իր
աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանու-
թիւն պիտի վարէ , ու ԼՔահանայ
պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ . ու
երկուքին մէջը խաղաղութեան
խորհուրդ պիտի ըլլայ ։
14 Եւ պսակները Հէլեմին , Տու-
բիային ու Ցեդայիային և Սո-
փոնիայի որդւոյն Հեննին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ էյի-
ի Եզ · ժբ · 14։ Մաբ · ժգ · 9։ 15 շատակ ըլլալու համար ։ Եւ ժՀե-
ռուն եղողները պիտի գան , ու
ժ Եփ · ե · 19։ կ · 10։ Եփե · բ · 13, 19։ Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի շի-
նեն . և ի պիտի գիտնաք որ զո-
ի ԳԼ · ը · 9։ գ · 9։ րայ Տէրը զիս ձեզի իրկեր է . ու
ասիկայ պիտի ըլլայ , թէ որ ու-
շադրութեամբ ձեր Տէր Աստու-
ծոյն ձայնին մտիկ ընէք ։

ԳԼ · Է

1 Դերբիները ծամ պահելու վրայով կը հարցը-
նեն ։ 4 Զաքարիա կը յանդիմանէ անոնց
ծոմապահութիւնը , 8 ցուցընելով թէ իրենց
գերութեանը պատճառը մեղքն է ։

518

1 Ու եղաւ որ Դարեհ Թագաւորին
չորրորդ տարին իններորդ ամ-
սուն՝ այսինքն քասղևլին չորրորդ
օրը Տէրոջը խօսքը Զաքարիային
2 եղաւ , երբոր Սարասար ու Ռե-
գեմմելէք և անոնց մարդիկները
Աստուծոյ տունը իրկուեցան , որ
3 ը Տէրոջը առջևը աղօթք ընեն , Ու
զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող
ի քահանաներուն ու մարգարէնե-
րուն խօսին ու ըսեն , Արդեօք
ե հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս
զատելով լամ , ինչպէս որ այսչափ
4 տարիներ ըրի ։ Ան ատենը զօրաց

Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
5 լով , Ամ երկրիս բոլոր ժողովուրդ-
գին ու քահանաներուն խօսէ ու
ըսէ , ը Ամ եօթանասուն տարին՝
երբոր հինգերորդ ե ու եօթներորդ
ամիսներուն մէջ ՀԾոմապահութիւն
կ՚ընէիք ու սուգ կը բռնէիք , մի-
թէ ի ինծի՞ համար ծոմապահու-
6 թիւն կ՚ընէիք ։ Ու երբոր կ՚ու-
տէիք ու կը խմէիք , ձեզի համար
չէի՞ք ուտեր , ու ձեզի համար չէի՞ք
7 խմեր ։ Ամա՛ չէ՞ն ան խօսքերը ,
որ Տէրը առջի մարգարէներուն
ձեռքովը հրատարակեց , երբոր Ե-
րուսաղէմ ու անոր շրջակայ քա-
ղաքները բնակուած ու հանգիստ
էին , և ը հարաւային ու դաշտային
կողմերը բնակուած էին ։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա-
9 քարիային եղաւ , ըսելով , Զօրաց
Տէրը այսպէս խօսեցաւ ու ըսաւ .
ի Ուրդոր դատաստան տեսէք , և
ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողոր-
10 մութիւն ու գթութիւն ընէ . Եւ
ժ որբևարին ու որրը , օտարականը
և տնանկը մի՛ հարստահարէք , ե ու
բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր
սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ .
11 Բայց անոնք չուզեցին մտիկ ը-
նել , հապա ե էբենց ուսը ետ քա-
շեցին , և ի ականջնին ծանրացու-
12 ցին . որ չլսեն . Ու իրենց ժ սիրտը
անդամանդի պէս ըրին , ի որ չլսեն
ան օրէնքը ու ան խօսքերը , որ
զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի
մարգարէներուն ձեռքովը անոնց
իրկեց . հանդ համար զօրաց Տէ-
րոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն ե-
13 ղաւ ։ Ու եղաւ որ՝ ինչպէս որ
անիկայ կանչեց ու անոնք մտիկ
չըրին , այնպէս ալ ի անոնք կանչե-
ցին ու ես մտիկ չըրի՝ կ՚ըսէ զօ-
14 րաց Տէրը . Հապա զանոնք ղերինց
չգիտցած ե բոլոր ազգերուն մէջը փո-
թորիկով ցրուեցի , և ժ անոնց ե-
տևէն երկիրը՝ անցնողէ ու գարձողէ
ամայի մնաց . այսպէս ժ ցանկալի
երկիրը ամայի ըրին ։

ԳԼ · Ը

1 Երուսաղէմին վերականգնումը ։ 9 Ժողովուրդը
Աստուծմէ ընդունելու շնորհքներովը կը յոր-
դորուի շինութեան գործը յառաջ տանելու ։ 16
Անոնցմէ բարեգործութիւն կը պահանջուի ։
18 Ուրախութիւն և ուղղորութիւն կը խոս-
տացուի անոնց ։

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 ինձի եղաւ ըսելով , Զօրաց
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ա Սիօնի հա-
մար խիստ մեծ նախանձով նախան-
ձեցայ , ու անոր համար մեծ սրտա-
3 մութիւնով նախանձեցայ ։ Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ . բ Սիօնին գարձած
եմ , ու ե Երուսաղէմի մէջ պիտի

Ն · ք · գԲ · 518

բ ԳԼ · ա · 12։

Ի Եզե. խա. 1 ։ ԳԼ · ը · 19։

ը Ես. ծը · 5։

ե Տէս Հը-ռով. ժգ · 6։

ը Երեմ. ժե · 26։

ի Ես · ծը · 6։ 7 ։ Երեմ · է · 23։ Միք · գ · 8 ։ ԳԼ · բ · 16։ Մատ. իգ · 23։

ժ Եզ · իբ · 21 , 22 ։ բ Օր · իգ · 17։ Ես · ա · 17։ Տէս Երեմ. ե · 28։

ի Սադ · լգ · 4։ Միք · բ · 1 ։ ԳԼ · բ · 17։

Լ Նէեմ. թ · 29 ։ Երեմ · է · 24։ Ովս · գ · 16 ։

ի Տէս Գոր · է · 56 ։

ժ Եզեկ · ժա · 19։ լգ · 26։

Ի Նէեմ. թ · 29 , 30 ։

Հբ Մն · լգ · 16 ։ Դան · թ · 11 ։

ֆ Նաում · ա · 24—28։ Եա · ա · 15 ։ Երեմ. ժա · 11 ։ ժգ · 12 ։ Միք · գ · 4 ։

Ղբ Օր · իբ · 33 ։

ճ բ Օր · գ · 27 ։ իբ · 64 ։ Եզեկ · լգ · 19 ։ ԳԼ · բ · 6 ։

ի Ղկ · իզ · 22 ։

յ Տէս Գան. ը · 9 ։

ա Ղաւ. ա · 2 ։ ԳԼ · ա · 14 ։

բ ԳԼ · ա՛ · 16 ։

ե ԳԼ · բ · 10։

Ն · ք · ՂԲ · 518

բնակիմ , ու երուսաղէմ Ը ճշմարտութեան քաղաք , և զօրաց Տէրոջը լեռը Ընտրը լեռ պիտի կոչուի ։

4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ե՛ր երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկներ ու պառաւ կիներ պիտի նստին , որ օրերու շատութենէն ամէն մէկուն

5 ձեռքը ցուպ պիտի ըլլայ · Եւ քաղաքին հրապարակները տղաքներով ու աղջիկներով պիտի լեցուին , որոնք անոր հրապարակներուն մէջը պիտի խաղան ։

6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Թէ որ ան օրերը աս ժողովուրդին մնացորդին աչացը սոխիյ դժուար երևնայ , Ը միթէ իմ աչքերիս ալ դժուար պիտի երևնայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Ը Ծն · ժը · 14 ։ Ղա · ա · 37 ։ ԺԸ · 27 ։ Հռով · Ը · 21 ։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ի՛նչա՛ իմ ժողովուրդս՝ արևելեան երկրէն ու արևմտեան երկրէն պի-

Ի Ես · ժա · 11 , 12 ։ Խգ · 5 , 6 ։ Եզեկ · ԼԸ · 21 ։ Նահ · Թ · 14 , 15 ։

8 տի փրկեմ , Եւ զանոնք պիտի բերեմ , ու երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին · Ժ և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան , ես ալ Ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ։

Ժ Երեմ · Լ · 22 ։ Լա · 1 , 33 ։ Գաղ · Ժգ · 9 ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ձեր ձեռքերը թող ուժովնան , ո՛վ դուք՝ որ աս օրերս կը լսեք աս խօսքերը Ի՛ան մարգարէներուն բերնէն , որոնք Ի զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկութեան ու տաճարին նո-

Ի Եզր · ե · 1 , 2 ։

Ժ Անգ · բ · 4 ։

Ի Եզր · ե · 1 , 2 ։

Ժ Անգ · բ · 18 ։

Ի Անգ · ա · 6 · 9 , 10 ։ բ · 16 ։

10 րոգութեան օրը խօսեցաւ ։ Քանդէ՛ ան օրերէն առաջ Ի մարդու համար վարձք չկար , ու անասունի համար վարձք չկար . և նեղութեան պատճառաւ Ի ելլողին ու մտնողին խաղաղութիւն չկար , քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ

Հբ Մն · ժե · 5 ։

11 էի ։ Բայց հիմա աս ժողովրդեանս մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

Յ Ովս · բ · 21 , 22 ։ Զաքէ · բ · 22 ։ Անգ · բ · 19 ։

12 Յ Քանզի հունտը խաղաղութիւն պիտի տայ , ու ելեկիը իր բերքը պիտի տայ , ու ելեկինքը իր ցօղը պիտի տայ , և աս ամէն բաները աս ժողովրդեանս մնացորդին ժառանգել

Ղ Սաղ · կե · 6 ։

Ճ Տծ Անգ · ա · 10 ։

13 պիտի տամ ։ Ու պիտի ըլլայ որ ինչպէս դուք Ի ազգերու մէջ անէծք եղաք , ո՛վ Ցուդայի տունը ու Իսրայէլի տունը , այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ , ու Ի օրհնու-

Մտ · ժե · 24 , 25 ։ Սոփ · գ · 20 ։

Ն Հմր 9 ։

Ղ Երեմ · լ · 28 ։

Ո Բ Մն · ւԶ · 16 ։ Գա · ա · 6 ։

Թիւն պիտի ըլլաք · Մի՛ վախնաք , Ն ձեր ձեռքերը թող ուժովնան ։

14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ղ ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի , երբոր ձեր հայրերը զիս սրդողցուցին , կ'ըսէ

15 զօրաց Տէրը , Ո՛ւ չզղջացի , Ա՛յնպէս ալ դարձայ , ու աս օրերը Երուսաղէմին , ու Ցուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի . Մի՛ վախնաք ։

16 Ձեր ընելու բաները ասոնք են . Ղ Ճշմարտութիւն խօսեցէք՝ ամէն մէկերդ իր ընկերին հետ , ձեր դռներուն մէջ արդարութեամբ և խաղաղու-

17 թեամբ դատաստան տեսէք . Ո՛ ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ , և Ը սուտ երդումը մի՛ սիրեր . վասն զի ես աս բոլոր բաները կ'ատեմ , կ'ըսէ Տէրը ։

18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը

19 ինծի եղաւ , ըսելով , Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ո՛ՀՈՎԱՆ ծոմը , Ո՛ւ հինգերորդին ծոմը , Ղ ու եօթներորդին ծոմը , Ո՛ և տասներորդին ծոմը Ցուդայի տանը Ը ցնծութիւն և ուրախութիւն ու խնդալից տօներ պիտի ըլլան . Ց ուստի Ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէք ։

Ո Երեմ · ծբ · 6 , 7 ։

Ո Երեմ · ծբ · 12 , 13 ։ Զաք · Է · 3 , 5 ։

Ղ Դ Թագ · իե · 25 ։ Երեմ · խա · 1 , 2 ։

20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Նո՛րէն ժողովուրդներ ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան .

Ո Երեմ · ծբ · 4 ։

Բ Եսթ · ը · 17 ։ Ես · լը · 10 ։

21 Ու մէկուն բնակիչները միւսին պիտի երթան ու ըսեն , Ո՛Նկէք Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու և զօրաց Տէրը փնտռելու երթանք .

Յ Հմր 16 ։

22 ես ալ պիտի երթամ ։ Ու Ի շատ ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտռելու , ու Տէրոջը առջևը ա-

Ո Ես · բ · 3 ։ Միք · դ · 1 , 2 ։

Ի Ես · կ · 3 , Ճ ։ Իզ · 23 ։

23 ղօթք ընելու պիտի գան ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ան օրերը ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ Ի՛ձկան Ի՛նդիջը պիտի բռնեն , այսինքն Հրէայ եղող մարդուն քղանցքը պիտի բռնեն , ու ըսեն , Ձեզի հետ երթանք , քանզի լսեցինք Ո՛ր Աստուած ձեզի հետ է ։

Ի Ես · գ · 6 ։ Գ · 1 ։

Ա Կոր · ժգ · 25 ։

ԳԼ · Թ

1 Աստուած իր ՛ եկեղեցին կը պաշտպանէ ։ 9 Սիոն կը յորդորուի որ ՔՐԻՍՏոսի գալուստը՝ ու անոր խաղաղարար թագաւորութեանը վրայով ուրախանայ ։ 12 Աստուծոյ խոստումները՝ յաղթութիւն տալու և պաշտպանութիւն ընելու վրայով ։

իբր 587

Ո Ամվ · ա · 3 ։

Բ Երեմ · խթ · 23 ։

Ի Ես · իգ ։ Եզեկ · իգ · իե · իը ։ Ամվ · ա · 9 ։

Բ Եզեկ · իը · 21 ։

Ի Եզեկ · իը · 3 , Ճ ։

1 ՛Հադրաքի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է , ու Ո՛Դամասկոսի վրայ պիտի հանդչի · (քանզի Տէրոջը աչքը մարդու , ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն է

2 Նայի ,) Ու Բ Եմաթ ալ անոր սահմանակից է , նաև Ի Տիւրոս ու Բ Սիդոն թէև շատ Ի իմաստուն են ։

3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց շինեց · ու Ղարծաթը՝ հողի պէս , և ղուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դե-

4 զեց ։ Ա՛Նա Ի Տէրը զանիկայ պիտի քշէ , և ծովուն մէջ Ը անոր ունե-

Ն · ք · ՂԲ · 518

Ղ Գա · Է · 9 ։ Հգ 19 ։ Եփ · գ · 25 ։

Ղ Ռահ · գ · 29 ։ Գա · Է · 10 ։

Է Գա · ե · 3 , 4 ։

Ո Երեմ · ծբ · 6 , 7 ։

Ո Երեմ · ծբ · 12 , 13 ։ Զաք · Է · 3 , 5 ։

Է դ Թագ · իե · 25 ։ Երեմ · խա · 1 , 2 ։

Բ Երեմ · ծբ · 4 ։

Բ Եսթ · ը · 17 ։ Ես · լը · 10 ։

Յ Հգ 16 ։

Ո Ես · բ · 3 ։ Միք · գ · 1 , 2 ։

Ի Ես · կ · 3 , Ճ ։ Իզ · 23 ։

Ի Ես · գ · 6 ։ գ · 1 ։

Ա Կոր · ժգ · 25 ։

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 587

ցած զօրութիւնը պիտի զարնէ, ու անիկայ կրակով պիտի ոպառի։
5 Ի Աւակաղն պիտի տեսնէ, ու պիտի վախնայ, գազա ալ, ու մեծապէս պիտի տաղնապի։ Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը *պաթապ պիտի ելլէ՝ և գաղային թագաւորը պիտի կորսուի, ու Ասկա-
6 ղոն պիտի չբնակուի։ Եւ Ի Ազովտոսի մէջ †օտարազգի պիտի բնակի, ու Փղշտացւոց հպարտութիւ-
7 նը պիտի ջնջեմ։ Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն, ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն մէջէն պիտի վերցընեմ. ու մնացորդը անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, և Ցուդայի մէջ հազարապետի պէս, ու Ակկարոն Եբուսացիին պէս պիտի ըլլայ։
8 Եւ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւ՝ Ի իմ տանս բոլորտիքը պիտի բանակեմ, ու Ե՛մէյմին ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, քանզի հիմա Ի իմ աչքերովս տեսայ։
9 Ի Մեծապէս ուրախացիր, ովՍիօնի աղջիկ, ցնծութեամբ աղաղակէ, ովԵրուսաղէմի աղջիկ. ահա թագաւորդ քեզի կուգայ. անիկայ արդար ու փրկիչ է, հեզ է, ու իշու վրայ հեծած,
10 և իշու ձագի աւանակի վրայ։ Ու Եփրեմին հետքը, ու Երուսաղէմէն ձին պիտի ջնջեմ, ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի. և ազնիկայ ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի. ու անոր իշխանութիւնը Ե՛ծովէն մինչև ծովը, ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի
11 ըլլայ։ Եւ քեզի ՚՚ ըտ, քու ուխտիդ արիւնովը քու ՚ գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հանեցի։
12 Ամրոցը դարձէք՝ ՚ովի յուսոյ գերիներ. ես այսօր ալ կը ծանուցանեմ, որ ՚քեզի կրկնապատիկ հա-
13 տուցում պիտի ընեմ. Վասն զի Ցուդան ինծի համար աղեղի պէս պիտի լարեմ, ՚՚ Եփրեմը ‡նետի պէս պիտի դնեմ, և քու որդիքդ՝ ովի Սիօն, Ցունաց որդոցը վրայ պիտի յարուցանեմ, ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի ընեմ։
14 Եւ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ. ու Ն անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցընէ, ու Ո՛հարաւային ||մրրկներով պիտի քա-
15 լէ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ. և անոնք բնաջինջ պիտի ընեն, ու ||պարսաքարերու վրայ՝՚՚ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն ՚՚ գինովի պէս պիտի աղաղակեն. ու անոնք տաշտի պէս՝ ՚՚սեղանին

անկիւններուն պէս պիտի լեցուին։
16 Եւ ան օրը անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ, քանզի անոր երկրին վրայ Ո՛թագի քարերու պէս
17 պիտի բարձրանան։ Քանզի Ո՛նոր բարութիւնը ու գեղեցկութիւնը ինչ մեծ է։ Ո՛ցորենը երիտասարդները՝ ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցընէ։

Գ Լ · Ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ զԱստուած փնտռել և ո՛չ թէ կուռքերը, 5 ցուցընելով թէ ինչպէս որ մեզաց համար իր ժողովուրդը պատժեց, այնպէս ալ զանոնք պիտի փրկէ ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձընէ։

1 Ո՛նոքի անձրևին ժամանակը Ի Տէրոջմէ †անձրև՛ խնդրեցէք. Տէրը Ֆայլակներ պիտի ընէ, և անոնց առատ անձրև պիտի տայ, ո՛ ամէն մէկուն ադարակին խոտը։
2 Քանզի Ի թերափիմները ՚՚ունայնութիւն խօսեցան, ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան, և սուտ երազներ զրուցեցին, Ի պարապ մխիթարութիւն տուին. անոր համար հօտերու պէս չուեցին, ո՛չովիս չըլլալուն համար տառնա-
3 պեցան։ Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ, Ի ու նոխազներուն այցելութիւն պիտի ընեմ. քանզի զօրաց Տէրը Ի իր հօտին՝ Ցուդայի տանը այցելութիւն բրաւ, և զանոնք իր պատերազմի մէջ հեղեցիկ ձիին պէս պի-
4 տի ընէ։ §Անկիւնը անկէ՝ Ի քեւեռը անկէ՚՚ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ մէկտեղ անկէ պի-
5 տի ելլէ. Ու ՚՚ոմանք զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան, որ պատերազմի մէջ Ի՛ինչպէս փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն. ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն. քանզի Տէրը անոնց հետ է, ու ձիերու վրայ հեծ-
6 նողները պիտի ամչնան։ Եւ Ցուդայի տունը պիտի զօրացընեմ, և Ցովսեփի տունը պիտի փրկեմ, և Ի զանոնք Ո՛նէն պիտի բնակեցընեմ, քանզի Ի անոնց ողորմեցայ. ու անոնք այնպէս պիտի ըլլան, որպէս թէ զանոնք երեսէ ձգած չէի. քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես
7 եմ, ու Ի անոնց պիտի լսեմ։ Ու Եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ, և անոնց ՚՚սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով. անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան. անոնց սիրտը
8 Տէրոջմով պիտի ցնծայ։ Ի Անոնց պիտի սուլեմ՝ ու զանոնք պիտի ժողվեմ, ինչու որ զանոնք փրկեցի. ու անոնք պիտի շատանան, ինչպէս
9 որ շատ էին։ Թէև զանոնք ժողո-

Ն·Ք·ՂՓ· Իբր 587

Ը Երեմ. խէ· 1·5։ Սոփ· բ·4։

*ԵԶբ· պիտի ամչնայ·

Ժ Ամվ. ա·8։ †Կամ՝ պոռնկութիւն

Ի Սաղ·լզ· 7։ ԳԼ·բ· 5։

Լ Ես·կ·18։ Եզեկ·իբ· 24։

Խ Եզ·գ·7։ Ի Ես·կբ·11։ ԳԼ·բ·10։ Մատ·իա· 5։ ՁՀ·Ժբ· 15։

Կ Երեմ. իգ· 5։ ը·9։ ՁՀ· ա·49։ Դան· Ժթ·38։

Հ Ովս. ա·7։ բ·18։ Միք· ե·10։ Ազգ· բ·22։

Ն Եփես·բ·14։ 17։

Ղ Սաղ·հբ· 8։

Ճ Ես·խբ·7։ Ծա·14։ կա· 1։

Ո Ես·խԹ·9։

Ց Ես·կ·7։

‡ ԵԶբ·պիտի լծցընեմ,

Ն Սաղ·Ժը· 14։ Ղէ·17։ ՃԿ·6։

Ղ Ես·իա·1։

‖ Կ՛՝ պարսաքարերով

՚՚ Ղէ·դ·18, 25։ բ Օր· Ժբ·27։

Ե Ես·կբ·3։ Մաղ·գ·17։

Պ Սաղ·լա· 19։

Ք Ցովել·գ· 18։ Ամվ· Թ·14։

Ա Ես·իբ·23։ Ցոբ·խԹ· 23։ Ցովել· բ·23։

Բ Երեմ. Ժգ· 22։

Գ Բ Օր·Ժա· 14։

Դ Երեմ. Ծ· 13։

Ե Դատ. Ժէ· 5։

Զ Երեմ. Ժ· 8։ Ամբ·բ· 18։

Է Ցոբ·Ժգ· 4։

Ը Եզեկ·լէ· 5։

Թ Եզեկ·լէ· 17։

Ժ Ղու·ա· 68։

Ի Կա՛՝ Իշխանը անկէ՝ գլխաւորը անկէ՝

Ի Ես·իբ·23։

Լ Սաղ·Ժբ· 42։

Խ Երեմ. գ· 18։ Եզեկ· լէ·21։

Ծ Ովս·ա· 7։

Կ ԳԼ·Ժգ·9։

Հ Սաղ·Ճգ· 15։ ԳԼ·Թ· 15։

Ձ Ես·ե·26։

Ղ Ես·խԹ· 19։ Եզեկ· լզ·37։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 587

վուրդներու մէջ ցանեմ , սակայն ¶հեռաւոր տեղուանք զիս պիտի յիշէն , և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին ու ետ պիտի դառնան ։

10 Եւ ՛զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձնեմ , ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ , և զանոնք Գաղաադու երկիրը ու Լիբանան պիտի բերեմ . ու անոնց համար ՛բաւական պիտի չգըտնուի ։

11 Նաւի ։ *Եւ ծովէն նեղութեամբ պիտի անցնի , ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ . ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին , և Ասորեստանի հպարտութիւնը պիտի իջնէ , ու *Եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի ։ 12 Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ , ու անոր անունովը պիտի պարտին , կ'ըսէ Տէրը ։

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 587

¶ Բ Երեմ. ժե. 2 · խգ · 11 ։

՛ Ես · ժա. 11, 16 · Ովս. ժա · 11 ։

՛ Ես · խթ · 20 ։

Ն Ես · ժա. 15, 16 ։

* Կամ՝ Նեղութիւն

Ե Ես · ԺԳ · 25 ։

* Եզեկ · Լ · 13 ։

Ն Միք · Է · 5 ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Երուսաղեմի կործանումը ։ 3 Աստուած կը խնայէ ընտրեալներուն ու մնացածները կը մերժէ ։ 10 Քրիստոսի մերժուելովը Գեղեցկութեան և Կապերու գաւազանները կը կոտրուին ։ 15 Ցիմար հովիւին օրինակը ու անէծքը ։

1 Ղառներդ բաց , ով Լիբանան , ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ ։

2 Մայր ծառը թող ողբայ , քանզի եղևինը ինկաւ , վասն զի աղնուականները կողոպտուեցան . Բասանու կաղնիները թող ողբան , քանզի *անմատչելի անտառը †կտրուեցաւ ։

3 Ցաւ ։ Հովիւներուն ողբալու ձայնը կը լսուի , քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ . առոյգ առիւծներու մռնչելուն ձայնը կը լսուի , քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ ։

4 Ինծի Տէր Աստուածս այսպէս կ'ըսէ . Բ Մորթուելու ոչխարները ա-

5 րածէ՛ , Զանոնք որ ծախու առնողները կը մորթեն , ու †յանցաւոր չեն սեպուիր . և զանոնք ծախողները Ը կ'ըսեն ։ Տէրը օրհնեալ ըլլայ , որ հարստացայ . ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չու-

6 նին ։ Քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ , կ'ըսէ Տէրը , մանաւանդ՝ ահա ես ա-

մէն մարդը իր ընկերին ձեռքը ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը պիտի զարնեն , և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ ։

Ե Հմր 4 ։

7 Ու †մորթուելու ոչխարները՝ այո՛ Հօտին խեղճերը աթոռեցի ։ Ու ինծի երկու գաւազան առի , մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն , ու միւսին անունը Կապեր դրի , և

Ե Ովս. Ե. 7 ։

8 ոչխարները արածեցի ։ Ու †մէկ ամսուան մէջ իրենք Հովիւ կոտրեցի , քանզի Հոգիս անոնց նեղացաւ , և անոնց Հոգին ալ ինծմէ

9 ղզուեցաւ ։ Ու ըսի , Ձեզ պիտի չհովուեմ , ¶մեռնողը թող մեռնի , ու կոտրուողը թող կոտրուի , և մնացածները թող իրարու միս

10 ուտեն ։ Ու գեղեցկութիւն *անուանած առի , և զանիկայ կոտրեցի , որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ըրած ուխտս

11 աւրեմ . Ու նոյն օրը աւրեցաւ . և ինծի սպասող †Հօտին խեղճերը հաստատ գիտցան որ ասիկայ Տէրոջը խօսքն է ։

12 Ու անոնց ըսի , Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ'երևնայ , իմ վարձքս տուէք , ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք . ու ծիմ վարձքիս համար երեսուն արծաթ կշռեցին ։

13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Զանիկայ †‡բրուտին նետէ . ասիկայ վայելուչ գին մըն է , որ անոնք ինծի համար կորեցին . ու երեսուն արծաթը առի , և զանիկայ Տէրոջը

14 տունը՝ ‡բրուտին նետեցի ։ Ետքը Կապեր *անուանած միւս գաւազանս կոտրեցի , որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աւրեմ ։

15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Կ'քեզի նորէն յիմար հովիւի գործիքները

16 առ . Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ . անիկայ կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ , ցրուածը պիտի չփնտռէ , և կոտրածը պիտի չբժշկէ , ու ¶ողջը պիտի չսնուցանէ . հապա գերերուն միսը պիտի ուտէ , ու անոնց կճղակները

17 պիտի խորտակէ ։ Վա՛յ ունայնութեան հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու . անոր բազուկին վրայ ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ . անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ , ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Մարգարէն կը ցուցնէ թէ Երուսաղէմ արբեցութեան բաժակ մը 3 և ծանր քար մը պիտի ըլլայ իր թշնամիներուն ։ 6 Յուդային յաղթանակաւ գերեզմանութիւնը ։ 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը ։

1 Իսրայէլը վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը ։ *Երկինքը տարածող ու երկիրը հիմնարկող ու Բ մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղ-

2 ծող Տէրը կ'ըսէ , Ահա ես Երուսաղէմը բոլոր շրջակայ ազգերուն †թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ . նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ Երուսաղէմի պաշարման ա-

3 տեն ։ Եւ պիտի ըլլայ որ †ան օրը Երուսաղէմ բոլոր ժողովուրդներուն Ե ծանր քար պիտի ը-

Ն · ք · ԶԲ · Իբր 587

¶ Բ Երեմ. ժե. 2 · խգ · 11 ։

՛ Ես · ժա. 11, 16 · Ովս. ժա · 11 ։

՛ Ես · խթ · 20 ։

Ն Ես · ժա. 15, 16 ։

* Կամ՝ Նեղութիւն

Ե Ես · ԺԳ · 25 ։

* Եզեկ · Լ · 13 ։

Ն Միք · Է · 5 ։

Բ Սոփ · Գ · 12 · Հմր 7 ։

Ժ Մատ · իզ · 15 ։

Է Մատ · իե · 9 , 12 ։

‡ Կամ՝ դանձատունը

Լ Եզեկ · ԼԴ · 2 , 3 , 4 ։

¶ Կամ՝ ետ մնացածը

Է Երեմ. իգ · 1 · Եզեկ · ԼԴ · 2 · Ճօն. Ժ · 12 , 13 ։

Ա Ես · խբ · 5 · խգ · 24 · խե · 12 , 18 · խը · 13 ։

Բ Թես · Ժզ · 22 · Ժող · Ժբ · 7 · Ես · Ծէ · 16 · Երե · Ժբ · 9 ։

Ե Ես · ծա · 17 , 22 , 23 ։

Է Հմր 4 , 6 , 8 , 9 , 11 · Գլ · Ժգ · 1 · Ժգ · 4 , 6 , 8 , 9 , 13 ։

Է Մատ · իա · 44 ։

ՆԵՄ . ամէն անոնք որ անով կը
բեռնաւորուին , բոլորովին պիտի
կոտրին , թէեւ երկրիս բոլոր ազ-
4 գերը անոր վրայ ժողվուին : Ան
օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը , Համին ձին
սուսկումով պիտի զարնեմ , ու ա-
նոր հնձեալը ապշութեամբ . և
Յուդայի տանը վրայ աչքերս պի-
տի բանամ , ու ժողովուրդնե-
րուն բոլոր ձիերը կուրութեամբ
5 պիտի զարնեմ : Եւ Յուդայի
հազարապետները իրենց սրտին մէ-
ջը պիտի ըսեն , Երուսաղէմի բնա-
կիչները * մեր զօրութիւնն՝ են զօ-
րաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստուծոյ
6 վը : Ան օրը Յուդայի հազարա-
պետները է կրակի վառարանի պէս
պիտի ընեմ փայտերու մէջ , ու
կրակի ջահի պէս՝ որաներու մէջ .
և անոնք աջ կողմէն ու ձախ կող-
մէն բոլոր շրջակայ ժողովուրդները
պիտի ուտեն . և դարձեալ Երու-
սաղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ
7 պիտի բնակուի : Եւ Տէրը նախ
Յուդային վրաններ պիտի փրկէ ,
որպէս զի Դաւիթի տանը պար-
ծանքը ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ներուն պարծանքը Յուդայի վրայ
8 չգպարտանայ : Ան օրը Տէրը Ե-
րուսաղէմի բնակիչներուն պաշտ-
պանութիւն պիտի ընէ . ու անոնց
մէջը է տկար եղողը ան օրը Դաւիթ-
ին պէս պիտի ըլլայ , և Դաւիթի
տունը Աստուծոյ պէս , Տէրոջը
հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
9 առջեւը : Ու պիտի ըլլայ որ ան
օրը է Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր
ազգերը բնաջինջ ընելու եւսէ պի-
10 տի ըլլամ : Եւ Դաւիթի տանը
վրայ ու Երուսաղէմի բնակիչնե-
րուն վրայ շնորհաց և աղօթից հո-
գին պիտի թափեմ , և անոնք էն-
ձի իրենց խոցածին պիտի նային .
ու անոր վրայ՝ Եմկ հատիկ զաւակի
վրայ ողբալու պէս պիտի ողբան ,
ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի
վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին :
11 Ան օրը է Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ
պիտի ըլլայ , Մակեդդովէի դաշտին
մէջ Ադադ ռեմմոնին ողբին պէս .
12 Ու երկիրը պիտի ողբայ , ամէն մէկ
ազգատոհմը առանձին . Դաւիթին
տանը ազգատոհմը առանձին , ու
անոնց կիներնը առանձին . Նա-
թանին տանը ազգատոհմը առան-
ձին , ու անոնց կիներնը առան-
13 ձին . Ղևիի տանը ազգատոհմը
առանձին , ու անոնց կիներնը ա-
ռանձին . Սեմէիին ազգատոհմը
առանձին , ու անոնց կիներնը ա-
14 ռանձին . Բոլոր մնացած ազգա-
տոհմներուն ամէն մէկը առանձին ,
ու անոնց կիներնը առանձին :

ԳԼ · ԺԳ

1 Երուսաղէմին մաքրութեանը համար որոշուած աղբիւրը՝ 2 որով անիկայ կռապաշտութենէ ու սուտ մարգարէութիւններէ պիտի մաքրուի : 7 Քրիստոսի մահը ու ժողովուրդին երրորդ մասին փորձութիւնը :

1 – Յն օրը Դաւիթի տանը ու Երու-
սաղէմի բնակիչներուն է բա-
ցուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ ,
մեղքի համար ու պղծութեան հա-
2 մար : Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը , է կուռքերուն
անուններն երկրէն պիտի ջնջեմ , ու
մէյմըն ալ պիտի չյիշուին . և ե-
նոնց մարգարէները ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցընեմ : Ու
պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը
անկէ եւս մարգարէութիւն ընէ ,
զանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը
անոր պիտի ըսեն՝ Չապրիս , քանի-
զի Տէրոջը անունովը սուտ խօսե-
ցար . և անոր մարգարէութիւն
ըրած ատենը՝ զանիկայ ծնանող
հայրը ու մայրը է զանիկայ պիտի
4 խոցեն : Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը
՚ մարգարէները մարգարէութիւն
ըրած ատենին պիտի ամչնան ,
ամէն մէկը իր տեսիլքէն , ՚ու խա-
բելու համար է մազոտ վերարկու
5 պիտի չհագնին : Ը Ու անոնց ոմէն
մէկը պիտի ըսէ , Ես մարգարէ չեմ ,
ես եկրագործ մարդ եմ , քանզի
իմ մանկութենէս ի վեր † զիս
6 ստացան իբրև հովիւ՚՚ : Եւ անոր
պիտի ըսուի , Ձեռքերուդ մէջ
ասվէրերը ի՞նչ են . ու անիկայ
պիտի ըսէ , Ասոնք իմ բարեկամ-
ներուս տանը մէջ ընդունած վէր-
քերս են :
7 Արթնցիր , ովվ սուր , ի՛մ հո-
վիւս վրայ , ու ֊ իմ ընկերս եղող
մարդուն վրայ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը .
հովիւը զարկ , ու ոչխարները ցը-
րուին , ու իմ ձեռքս Լպղտիկնե-
8 րուն վրայ դարձնեմ : Եւ պիտի
ըլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ՚ըսէ Տէրը՝
որ երկու մասը պիտի կտրուի ա-
պիտի մեռնի , է ու երրորդ մասը պի-
9 տի մնայ անոր մէջը : Եւ ան երրորդ
մասը ֊ կրակէ պիտի անցընեմ , ու
՚ զանոնք պիտի զտեմ , ինչպէս որ
արծաթը կը զտուի , և զանոնք
պիտի փորձեմ , ինչպէս որ ոսկին
կը փորձուի . հանունը իմ անունս
պիտի կանչեն՚՚ , ու ես անոնց պա-
տասխան պիտի տամ . Ես պիտի
ըսեմ Թէ Անիկայ իմ ժողովուրդս
է . անոնք ալ՚ Տէրը իմ Աստուածս
է՝ պիտի ըսեն :

ԳԼ · ԺԴ

1 Երուսաղէմը կործանողներուն կործանումը : 4 Քրիստոսի գալուստը ու անոր թագաւորու-

ՂԱԳ · ՀԳ · 6 : ԵԶԿ · Լ · 4 :
* ԵՔՐ · ԻՄ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆս
Ե ԱԲԴ · 18 :
Է ՅՈՎԵԼ · Գ · 10 :
Ը ԱՆԳ · Բ · 22 : ՀԱԳ 3 :
Թ ԵԶԵՄ · Լ · 9 : Ծ · 4 : Ե-
ԶԿ · ԼԹ · 29 : ՅՈՎԵԼ · Բ · 28 :
Ժ ՅՕՏ · ԺԹ · 34 , 37 : ՅԱՅՍ · Ա · 7 :
ԺԱ ԵԶԵՄ · Գ · 26 : ԱՄՈՎ · Ը · 10 :
ԺԲ ԴՈՐ · Բ · 37 :
ԺԳ Թ · ԹԱԳ · ԻԳ · 29 : Բ ՄՆ · Լ՛ · 24 :
ԺԴ ՄԱՍ · ԻԳ · 30 : ՅԱՅՍ · Ա · 7 :
ԺԵ ԹԱԳ · Ե · 14 : ՂՈՒ · Գ · 31 :

– ԳԼ Ժ Բ · 3 :
Բ ԵԶԵՐ · Ի · 14 : Ա ՊԵՏ · Ա · 19 : ՅԱՅՍ · Ա · 5 :
Գ ԵԼ · ԻԳ · 13 : ՅԵՒ · ԻԳ · 7 : ՍԱՂ · Ժ Գ · 4 : ԵԶԿ · Լ · 13 : ՈՎԻ · Բ · 17 : ՄԻՔ · Ե · 13 , 14 :
Դ Բ ՊԵՏ · Բ · 1 :
Ե Բ ՕՐ · Ժ Գ · 6 , 8 : Ժ Բ · 20 :
Զ ՄԻՔ · Գ · 6 , 7 :
Է Թ ԹԱԳ · Ա · 8 : ԵՒ · Ի · 2 : ՄԱՏ · Գ · 4 :
Ը ԱՄՈՍ · Է · 14 :
† ԿԱՄ՚ ՍՏԱՑՅՈՒԱԾՔՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ԳՐԻՒՆ :
Թ ԵՍ · Խ · 11 : ԵԶԿ · Լ Է · 23 :
Ժ ՅՕՀ · Ի Ժ · 30 : Ժ Գ · 10 , 11 : ՓԻԼ · Բ · 6 :
ԺԱ ՄԱՏ · ԻԶ · 31 : ՄԱՐ · Ժ Գ · 27 :
ԺԲ ՄԱՏ · Ժ Բ · 10 , 14 : ՂՈՒ · Ժ Բ · 32 :
ԺԳ ՀԱՒ · Ժ Ա · 5 :
ԺԴ ԵՍ · ԼՈՒ · 10 :
ԺԵ Ա ՊԵՏ · Ա · 6 , 7 :
ՀԱՍՂ · Ծ · 15 : ՂԱ · 15 : ԳԼ Ժ · 6 :
ՅԱՍՂ · ՃՃԳ · 15 : ԵՐԵՄ · Լ · 22 : ԵԶԿ · Ժ Ա · 20 : ՈՎԴ · Բ · 23 : ԹԼ · Ը · 8 :

Թեանը շնորհ.քները : 12 Երուսաղէմի թշնա-
միներուն վրայ գալու հարուածը : 16 Մեռ-
ցորդը Տէրոջը պիտի դառնայ , 20 ու անոնց
բոլոր կարասիները սուրբ պիտի սեպուին :

Ն . ք . գՔ . Իբր 587

1 Կ՚հայ ՚ Տէրոջը օրը կու գայ , և քու
աւարդ քու մէջդ պիտի բաժ-
2 նուի : Քանզի ԵՒ բոլոր ազգերը պա-
տերազմի համար Երուսաղէմի վրայ
պիտի ժողվեմ . և քաղաքը պիտի
առնուի , ու տուները պիտի կո-
ղոպտուին , և կիները պիտի
պղծուին , ու քաղաքին կէսը գե-
րութեան պիտի ելլէ , բայց ժողո-
վուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի
3 չկորի : Եւ Տէրը պիտի ելլէ , ու
ան ազգերուն հետ պիտի պատե-
րազմի , ինչպէս որ պատերազմին
4 օրը պատերազմեցաւ : Եւ ան օ-
րը անոր ոտքերը Ձիթենեաց լե-
ռանը վրայ պիտի կայնին , որ
Երուսաղէմի առջևն է դէպ ՚ի ա-
րեւելք . ՚ու Ձիթենեաց լեռը դէպ
՚ի արեւելք ու դէպ ՚ի արեւմուտք
կէսէն պիտի պատուի , ու խիստ
մեծ ձոր պիտի ըլայ . և լեռանը կէ-
սը դէպ ՚ի հիւսիս , ու կէսը դէպ ՚ի
5 հարաւ պիտի քաշուի : Եւ դուք
լեռներուն ձորը պիտի փախչիք ,
քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ասել
պիտի հասնի . ու պիտի փախչիք ,
ինչպէս որ Ե գետնաշարժէն փախաք
Ցուդայի Թագաւորին Ոզիայեին օ-
րերը . և իմ Տէր Աստուածս պիտի
գայ , Ե բոլոր սուրբերը քու հետդ
6 պիտի ըլլան : Եւ պիտի ըլլայ որ
ան օրը * լոյսը պայծառ կամ աղօտ
7 պիտի չըլլայ ՚՝ : Ու անիկայ Է Տէրո-
ջը յայտնի Ե օր մը՝ ո՛չ ցորեկ ու
ո՛չ գիշեր պիտի ըլլայ . սակայն ժե-
րեկոյեան ժամանակը լոյս պիտի ըլ-
8 լայ : Եւ ան օրը Ե երուսաղէմէն
կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն , կէսը
դէպ ՚ի Արեւելեան ծովը , ու կէսը
դէպ ՚ի արեւմտեան ծովը . ամառ
9 ու ձմեռ այնպէս պիտի ըլլայ : Եւ
Տէրը բոլոր երկրի վրայ Ե թագաւոր
պիտի ըլլայ . ան օրը Ե Տէրը Մէկ՝
ու անոր անունը Մէկ պիտի ըլլայ :
10 Բոլոր երկիրը Ղաշտ պիտի դառ-
նայ Գաբայէն մինչև Ռեմոն , և-
րուսաղէմի հարաւային կողմը , ու
պիտի բարձրանայ ու հիր տեղը
պիտի բնակուի , Բենիամինի դռնէն
մինչև Առաջին դրանը տեղը՝ մինչև
Անկեանց դուռը , ՚ու Անանայելի
աշտարակէն մինչև Թագաւորին
11 ծիածանները : Եւ հոն պիտի բնակին ,
ու հոն Ջմկյմէն ալ Նզովք պիտի
չըլլայ . ՚ու Երուսաղէմ ապահո-
վութեամբ պիտի բնակուի :

Ն . ք . գՔ . Իբր 587

12 Եւ ասպիտի ըլլայ ան հարուա-
ծը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն
ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի
դէմ պատերազմեցան . ոտքի վրայ
կայնած ատեննին անոնց մարմինը
պիտի հալի , ու անոնց աչքերը
իրենց խորշերուն մէջը պիտի հալին ,
և անոնց լեզուն իրենց բերնին մէջը
13 պիտի հալի : Ու պիտի ըլլայ որ,
ան օրը անոնց մէջը Մ մեծ խռովու-
թիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ , և ամէն
մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բըռ-
նէ , ու Նանոր ձեռքը իր ընկերին
14 ձեռքին դէմ պիտի վերցուի : Եւ
Ցուդա ալ Երուսաղէմի Ի մէջ պի-
տի պատերազմի . Նու բոլոր շրջա-
կայ ազգերուն ոտացուածքը՝ ոսկի
ու արծաթ ու հանդերձներ մեծ
առատութեամբ հաւ պիտի ժողո-
15 վուի : Եւ ձիուն , ջորիին , ուղ-
տին ու իշուն և ան բանակնե-
րուն մէջի բոլոր անասուններուն
հարուածը նոյն հարուածին պէս
16 պիտի ըլլայ : Ու Երուսաղէմի վրայ
եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացոր-
դը՝ ան տունը Ո տարիէ տարի Թա-
գաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպա-
գութիւն ընելու , և Չտաղաւարա-
հարաց տօնը կատարելու պիտի ել-
17 լեն : Ու երկրի ազգատոհմներէն
ով որ Երուսաղէմ չելլէ Թագաւո-
րին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագու-
թիւն ընելու , անոր վրայ անձրև
18 պիտի չըլլայ : Եւ Թէ որ Եգիպ-
տացւոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ ,
(Նոր անոնք անձրև չունին ,) անոնց
վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը ,
որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգե-
րը՝ որոնք տաղաւարահարաց տօնը
19 կատարելու չեն ելլեր : Ասիկայ
պիտի ըլլայ Եգիպտոսի պատիժը , և
տաղաւարահարաց տօնը կատարելու
չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը :
20 Ան օրը Ձիերուն սանձի զարդե-
րուն վրայ ՚ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒՈՒՆ
պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը տանը մէջի
կաթսաները սեղանին առջևի կոն-
21 քերուն պէս պիտի ըլլան : Ու Ե-
րուսաղէմի մէջ և Ցուդայի մէջ
ամէն կաթսայ զօրաց Տէրոջը սուրբ
պիտի ըլլայ . և ամէն զոհ ընողները
պիտի գան , ու անոնցմէ պիտի առ-
նեն , ու անոնց մէջը պիտի եփեն .
և ան օրը Ջմկյմէն ալ ՚՝ զօրաց Տէրո-
ջը տանը մէջ Կանանացի պիտի
չըլլայ :

Ն . ք . գՔ . Իբր 587

Ե Երեմ . իգ . 6 :

՚՚ Ես . ժգ . 9 : Ցովել . բ . 31 : Գոր . բ . 20 :
Բ Ցովել . գ . 2 :
Ի Ես . ժգ . 16 :

Ե Թագ . ժգ . 15 , 20 : Դատ . է . 22 : ԲՄՆ . ի . 23 : Ե-
զեկ . լը . 21 :

Տ Եփ . բ . 19 , 20 , 21 , 22 :

Տ Եզեկ . ժա . 23 :

† Կ՚ դէմ Նեզեկ . լՔ . 10 , 17 , ՃԱ :

Ի Ամով . ա . 1 :
Իբր 787
Ղ Մատ . ժգ . 27 : իգ . 30 , 31 : իե . 31 : Ցուդ . 14 :
Ի Ցովել . գ . 11 :

Ղ Հմր 12 :

* Կ՚ պիտի ՚ լըլ-
լայ , հապա
ցուրտ և
սառ .

Ե Մատ . իգ . 36 :
Ի Ցայտ . իբ . 5 :

Ե Ես . լ . 26 : կ . 19 , 20 : Ցայտ . իա . 23 :
Ի Եզեկ . իե . 1 : Ցովել . գ . 18 : Ցայտ . իբ . 1 :

՚՚ Եսայ . իբ . 20 :
Ի Դան . ՚բ . 44 : Ցայտ . ժա . 15 :

Ե Ամով . ա . 2 :

Ն Եփ . գ . 5 , 6 :
Ի Ես . խ . 4 :
Հ Գր . ժբ . 6 :
Ն Նեեմ . գ . 1 : ժբ . 39 : Երեմ . լ . 38 :
Ղ Երեմ . լ . 40 :

Ե Ամով . ը . 9 :
Ա Եսթ . ժ . 17 : Ցայտ . իա . 27 : իբ . 15 :

ՄԵՐԳԵՐԻՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵՂՍԿԱՒՑ

ՆՀ · ՀԴ · ԽԲՐ 397

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մաղաքիա կը գանգատի Իսրայէլէ ապերախտութեանը, 6 անկրօնասիրութեանը 12 և պղծութեանը համար։

1 Մաղաքիային ձեռքովը Իսրայէլին Եղեռ Տէրոջը խօսքին

2 պատգամը։ Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը, ու դուք Մեզ ինչո՞վ սիրեցիր՝ կ'ըսէք։ Միթէ Եսաւ Յակոբին եղբայրը չէ՞ր, կ'ըսէ Տէ-

3 րը, ու Յակոբը սիրեցի, Եսաւը ատեցի, և Էանոր լեռները՝ ամայութեան, ու անոր ժառանգութիւնը անապատի *բնակուց

4 թեան դարձուցի"։ Թէ որ Եդովմ ըսէ Թէ կործանեցանք, բայց պիտի դառնանք ու աւերակները շինենք, զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անոնք պիտի շինեն, բայց ես պիտի փլցընեմ. և անոնք պիտի կոչուին Անօրէնութեան սահման, ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը

5 յաւիտեան բարկացեր է։ Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք, Տէրը Իսրայէլի †սահմանէն անդին" փառաւորուի։

6 Տղան Էր հօրը, ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ. Է թէ որ ես հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ւր է, ու թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը ո՞ւր է, կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը, ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք. ԵՒ դուք կ'ըսէք, Քու անունդ ի՞նչ բանով

7 անարգեցինք։ Իմ սեղանիս վրայ Էպիղծ հաց կը մատուցանէք, ու կ'ըսէք, Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք. Զ Տէրոջը սեղանը անարգ է՝ ըսելով

8 նիդ։ Ու Երբոր կոյրը զոհի համար կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. ու երբոր կաղը կամ հիւանդը կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. աղէ՛, զանիկայ քու՝ իշխանիդ ընծայէ, միթէ քեզի պիտի հաճի՞, կամ Ժ‡քեզ սիրով" պիտի ընդունի՞,

9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէ՛ք, որ մեզի ողորմութիւն ընէ. Էասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ ձեզ սիրով" պիտի ընդունի՞, կ'ըսէ զօրաց Տէ-

10 րը։ Ձեր մէջը անգամ դռները չէէ դոցող ո՛վ կայ. Իմ սեղանիս

ՆՀ · ՀԴ · ԽԲՐ 397

կրակն ալ ձրի չէք վառեր. ձեզի չեմ հաճիր, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, Ե ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ըն-

11 դունիր։ Քանզի Ժարեւուն ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը՝ Ազգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ. և Ձամէն տեղ իմ անուանս Խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի. Ըքանզի իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլ-

12 լայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ու դուք զանիկայ կը պղծէք, ըսելով Թէ Տէրոջը սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը այնպէս կերակուրը՝

13 անարգ։ Նաև կ'ըսէք, Ահա ինչ աշխատութիւն է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. և յափշտակուածը ու կաղը ու հիւանդը բերիք. այսպէս ընծայ բերիք, Ժ միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունի՞մ, կ'ըսէ Տէ-

14 րը։ Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեայ մարդը, որ իր հօտին մէջը որձ ունենալով, ուխտ կ'ընէ, և արատաւորը Տէրոջը կը մատուցանէ. քանզի Ես մեծ թագաւոր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ · Բ

1 Մարգարէն սաստիկ կը յանդիմանէ քահանաները որ իրենց ուխտը զանց կ'ընեն, 11 նաև ժողովուրդը՝ իրենց կռապաշտութեանը, 14 ընութեանը 17 ու անհաւատութեանը համար։

1 Ալ հիմա աս պատուէրը ձեզի է՝

2 ով քահանաներ։ Եթէ որ մտիկ չընէք, ու թէ որ չէէ սրտին մէջը չընէք որ իմ անուանս պատիւ տաք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ան ատենը ձեզի անէծք պիտի խրկեմ, ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անիծեմ. այո՛ զանոնք արդէն անիծեր եմ, քանզի դուք չէէ սրտին մէջը

3 չէք դներ։ Ահա ես ձեր սերունդը պիտի յանդիմանեմ, ու ձեր երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տօներուն աղբը պիտի ցանեմ, և անիկայ Ը ձեզ իր

4 հետը պիտի տանի։ Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի աս պատուէրը, որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց

5 Տէրը։ Էիմ ուխտս անոր հետ էր՝

ՆՀ · ՀԴ · ԽԲՐ 397

Ի Ես. ա. 11։ Երեմ. ղ. 20։ Ամով. ե. 21։

Թ Սաղ. ճժգ. 3։ Ես. ծթ. 19։

Ժ Ես. կ. 3, 5։

Ա Զաք. բ. 21, 23։ ա Տիմ. բ. 8։

Ի Ցայտ. ը. 3։

Ձ Ես. կզ. 19, 20։

Է Հմր 7։

Ը Ղև. իբ. 20, ճե։

Թ Ղև. ի. 2։ ա Տիմ. գ. 15։

Ժ Հմր 8։

Ա Սաղ. խէ. 2։ ա Տիմ. գ. 15։

Ա Ղև. իզ. 14, ճե։ բ Օր. իե. 15, ճէ։

Բ Գ թագ. Ժգ. 10։

Գ Թես. իե. 12։ Եզեկ. ԼԳ. 25։ Լե. 26։

կենաց ու խաղաղութեան համար . ու զանոնք անոր տուի Դան երկիր-ղին ֆոխոբէն՝ որով ինծի կը վախ-նար , ու իմ անունս երեսէն կը
6 սարսափէր : Ի ճշմարտութեան օ-րէնքը անոր բերնին մէջն էր , և ա-նոր շրթունքներուն մէջ անիրա-ւութիւն չգտնուեցաւ . ինծի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր , ու շատերը անօրէնու-
7 թենէ դարձուց : Քահա-նային շրթունքները գիտութիւն պահելու են , և իրմէ անոր բեր-նէն օրէնքը փնտռելու են , Էթանէլ անիկայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է :
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք , Ի շատերը օրէնքին մէջ դայլակղե-ցուցիք , Ի Ղևիին ուխտը աւրե-
9 ցիք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ուստի Էս ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին առջևը անարգուած ու ցած ըրի , ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք , ու օրէնքին մէջ անձ-նառութիւն ըրիք :
10 Հմիթէ ամէնքս մէկ հայր չու-նի՞նք . Հմիթէ մէկ Աստուած չըս-տեղծից մեզ . ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով , մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն
11 կ'ընէ : Յուդա նենգութիւն ը-րաւ . և խորայելի մէջ ու Երուսա-ղեմի մէջ պղծութիւն գործուե-ցաւ . վասն զի Յուդա պղծեց Տէ-րոջը սրբարանը , որն որ ինքը կը սիրէր , Ի և օտար աստուծոյ աղջիա-
12 նը երիկ եղաւ : Տէրը Յակոբի վը-րաններէն բնաջինջ պիտի ընէ աս բանը ընդ մարդը , * արձան ունե-ղողը ու պատասխան տուողը՝ , Ի և զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանո-
13 ղը : Եւ դարձեալ ասիկայ ըրիք . Տէրոջը սեղանը արցունքներով , լայով ու ողբով ծածկեցիք . այն-պէս որ Անիկայ մէյմըն ալ ընծա-յին չնայիր , որ ընդունայ ձեր ձեռ-
14 քէն հաճութեամբ ընդունի : Բայց դուք ըսիք , Ինչո՞ւ . անոր համար որ Տէրը վկայ եղաւ քու և կրտ-սերիտասարդութեանդ կնկանը մէջ-տեղը , որուն հետ անհաւատար-մութեամբ վարուեցար . ու Ի անի-կայ քու ընկերդ ու քու ուխտիդ
15 կնիկն է : Եւ մէկը չըրաւ , որ Հոգիին առատութիւնը ունէր . և ա՞ն մէկը ի՞նչ կը փնտռէր . Աս-տուածոյ սերունդ . ուրեմն ձեր հո-գիին զգուշութիւն ըրէք , ու ձեզ-մէ մէկը իր երիտասարդութեանը կնկանը հետ անհաւատարմու-
16 թեամբ վարուի : Քանզի Իսրա-յէլի Տէր Աստուածը կ'ըսէ թէ † ինքը կ'ատէ Իսի արձակելը՝ . բայց

ամբրէ զինքն իր հանդերձովը զրկանքը կը ծածկէ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը . ուս-տի ձեր հոգիին զգուշութիւն ը-րէք , ու անհաւատարիմ մի՛ ըլ-
17 լաք : Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրա-ցուցիք . բայց դուք կ'ըսէք , ինչո՞վ ձանձրացուցինք : Ա՞ռնչ ըսելով-նիդ , Ամէն չարութիւն ընողը Տէ-րոջը աչքերուն առջևը հաճոյ է , ու ինքը անոնց կը հաւնի , կամ Թէ Դատաստանի Աստուածը ո՞ւր է :

Գլ . Գ

1 Քրիստոսի առջևէն դալու դեսպանը , ու քրիստոսի վկայութիւնը ու շնորհքը : 7 Ժողովուրդին ապստամբութեանը : 8 սրբա-պղծութեանը 13 ու անհաւատութեանը վը-րայով : 16 Աստուծմէ վախցողներուն տը-րուելու օրհնութիւնները խոստմունքը :

1 Ա՛յս - ես իմ դեսպանս կը խրկեմ , ու Ի իմ առջևս ճամբայ պիտի պատրաստէ . և ձեր փնտռած Տէ-րը՝ այսինքն Ի ուխտին հրեշտակը՝ որուն կը հաւնիք , յանկարծ իր տաճարը պիտի գայ . ահա կու գայ՝
2 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Ու անոր գա-լուստանը օրը Ո՞վ կրնայ դիմա-նալ , և Ի անոր երևնալունատենը ո՞վ կրնայ կայնիլ . քանզի Ղանի-կայ հալեցընողին կրակին պէս , ու թափիչներուն օճառին պէս պիտի
3 ըլլայ . Եւ Ի անիկայ արծաթ հա-լեցընողի ու մաքրողի պէս պիտի նստի , ու Ղևիի որդիները պիտի մաքրէ , և զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պիտի զտէ . ու անոնք արդարութեամբ Ը Տէրոջը ընծայ
4 մատուցանողներ պիտի ըլլան . Եւ Յուդայի ու Երուսաղեմի Ի ընծան հին օրերուն պէս ու առջի տարիներուն պէս Տէրոջը ընդուս-
5 նելի պիտի ըլլայ : Ու դատաստա-նի համար ձեզի պիտի մօտենամ , և կախարդներուն ու շնացողնե-րուն Ի ու սուտ երդում ընող-ներուն , և վարձկանին իր վարձքին վրայով , որքեարիին ու որբին զրկանք ընողներուն , և պանդուխ-տին էրաոնէը խոտորցընողնե-րուն , ու ինծի չվախցողներուն դէմ արագ վկայ պիտի ըլլամ ,
6 կ'ըսէ զօրաց Տէրը : Քանզի ես Ե-հովայ եմ , Ի չեմ փոխուիր . Ւանոր համար դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝ չսպառեցայք :
7 Ի Ձեր հայրերուն օրերէն Ի՛ վեր իմ հրամաններէս զատուեցաք ու չը-Նա՛ չպահեցիք . Ի ինծի՛ դարձէք , ու ես ձեզի պիտի դառնամ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը . Ի ոսկայն դուք կ'ը-
8 սէք , Ինչո՞վ դառնանք : Մի՞թէ մարդ կ'Աստուած կը կողոպտէ՞ , որ դուք

Ծ Ես · խգ · 24 : ԳԼ · գ · 13 , 14 , 15 :

— Մատ . ժա . 10 : Մար · ա · 2 : Ղու · ա · 76 : Է · 27 :
Բ Ես · ե · 3 :
Է Ես · կդ · 9 :

Ե ԳԼ · դ · 1 :
Ի Յայտ · չ · 17 :
Ղ Տես Ես · դ · 4 : Մատ . գ · 10 , 11 , 12 :
Ի Ես · ա · 25 : Զաք · ժ գ · 9 :

Ը ա Պետ . բ · 5 :
Ր ԳԼ · ա · 11 :

Ժ Զաք · ե · 4 : Յակ · ե · 4 , 12 :

Է Թես · իդ · 19 : Հռով · ժա · 29 : Յակ · ա · 17 :
ԼՈՒԿ · գ · 22 :
Ի Գոր · է · 51 :
Ժ Զաք · ա · 3 :
Ի ԳԼ · ա · 6 :

զնս կը կողոպտէք . բայց դուք կ'ըսէք , Քեզմէ ի՞նչ կողոպտեցինք . Հատասանորդներ ու ընծաներ ։ 9 Դուք անէծքով անիծուած էք , քանզի դուք բոլոր ազգդ զնս 10 կողոպտեցիք ։ Ինոլոր տասանորդները Ղևիաստուծոյ տարէք , որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ . և ասով զնս փորձեցէք , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , Թէ արդեօք ձեզի երկինքին պատուհանները չմ՚ բանար , ու ՚ձեզի օրհնութիւն Թափեր , այնպէս որ ասոր բաւական պիտի չըլլայ ։ 11 Ես ձեզի համար ՚ուտողը պիտի յանդիմանեմ , ու անիկայ ձեր երկրին պտուղը պիտի չապականէ , և ձեր այգիին մէջ արթը անպտուղ պիտի չըլլայ , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 12 Եւ ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի բսեն , քանզի դուք ՚ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք , 13 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ձեր խօսքերը ինծի դէմ խիստ եղան , կ'ըսէ Տէրը . բայց դուք կ'ըսէք , Քեզի դէմ ի՞նչ խօսեցանք ։ 14 Դուք ըսիք , Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է , և անոր պահպանութիւնը պահելէն ու զօրաց Տէրոջը առջևը սուգով 15 քալելէն ի՞նչ շահեցանք . Եւ հիմա Ես մենք հպարտներուն երանի կ'ըսենք . ամբարշտութիւն ընողները անգամ բարեշէն կ'ըլլան , Աստուած ալ կը փորձեն ու կ'ազատին ։

16 Անատենը Տէրոջմէ վախցողները իրարու հետ խօսեցան , և Տէրը մտիկ ըրաւ ու լսեց . և իր առջևը Յիշատակի գիրք գրուեցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն համար , ու անոր անունը մտածողներուն համար ։ 17 Եւ Ինանոնք իմ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը , ան օրը որ ես սեփհական գանձս ժողվեմ . ու Ոանոնց պիտի խնայեմ , ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն՝ որ իրեն ծառայու-
18 Թիւն կ'ընէ ։ Եւ պիտի գառնաք , ու արդարին և ամբարիշտին , Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին և անոր ծառայութիւն չընողին տարբերութիւնը պիտի տեսնէք ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մարգարէն կը յայտնէ Աստուծոյ դատաստանը՝ որ պիտի գայ չարերուն վրայ , 2 ու օրհնութիւնը՝ բարիներուն վրայ . 4 կը յորդորէ ժողովուրդը որ օրէնքին ուշադրութիւն ընէն , 5 ու Եղիային գալուն և անոր պաշտօնին վրայով կը խօսի ։

1 Վ՚Հանգէ ահա Ոփուռի պէս վառած օրը կու գայ , ու բոլոր Ի հպարտները և բոլոր ամբարիշտութիւն ընողները Ֆ յարդի պէս պիտի ըլլան . ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը , այնպէս որ Ոանոնց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու ։ 2 Բայց ձեզի՝ Ի իմ անունէս վախցողներուդ՝ Ձարդարութեան արեգակը պիտի ծագի , և անոր Թևերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ . ու դուք դոմի պարարտ որթերուն պէս դուրս պիտի ելլէք
3 ու պիտի ցաթկէք ։ Ի Եւ ամբարիշտները պիտի կոխէք , վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս անոնք ձեր ոտից Թաթերուն տակը մնախիր պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։

4 Յիշեցէք իմ ծառային Ը Մովսէսին օրէնքը , այսինքն Ի ան կանոնները ու դատաստանները , որ անոր պատուիրեցի Ժ Քորեբի մէջ
5 բոլոր Իսրայէլին համար ։ Ահա ես Ի Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի իրկեմ , Նդեռ Տէրոջը մեծ ու ա-
6 հեղ օրը չեկած . Ու անիկայ հայրերուն սիրտը որդւոցը , ու որդւոցը սիրտը հայրերուն պիտի դարձնէ . որ չըլլայ Թէ ես գամ , ու երկիրը Ի անէծքով Ժ զարնեմ ։

ՍՈՒՐԲ ԴՐՈՑ ՄԷՋ ՅԻՇՈՒԱԾ ՉԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐԱՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ

	Ընդ. Ե. 100-րդ.	Մեր Ե. 100-րդ
Ուղուկ,	0 · 12	0 · 08
Թիզ, 3 ուղուկ,	0 · 36	0 · 23
Կանգուն, 2 թիզ,	0 · 71	0 · 46
Գրկաչափ, 4 կանգուն,	2 · 85	1 · 85
Եղկիէկլէ եղէգը, 6 կանգուն,	4 · 27	2 · 77
Ասպարէզ, 100 գրկաչափ,	284 · 62	184 · 94
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ,	1,707 · 71	1,109 · 62
Մղոն, 8 ասպարէզ,	2,276 · 95	1,479 · 50

2. ՀԵՂԱՆԻՒԹՈՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օգտ. Տր. Լիտր	Ե. 100-րդ
Ճաշակ,	0 100	0 · 32
Հիմէն, 12 ճաշակ,	3	3 · 83
Մար, 6 հիմէն,	18	22 · 97
Քոռ կամ խօմէր, 10 մար,	180	229 · 68

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ*

	Օգտ. Տր. Լիտր	Ե. 100-րդ
Կապիճ,	1	1 · 27
Օմէր, կամ տասանորդ, արդուին 10 երորդ մասը,	1 320	2 · 30
Գրիւ, 6 կապիճ,	6	7 · 65
Արդու, 3 գրիւ,	18	22 · 97
Քոռ կամ խօմէր, 10 արդու,	180	229 · 68

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օգտ. Տր. Ե. 100-րդ.	Կրամ Ե. 100-րդ
Կերատ,	0 · 23	0 · 71
Սիկղ, 20 կերատ,	4 · 68	14 · 25
Մնաս, 100 սիկղ,	1 46 · 83	1,425 · 51
Ցաղանդ, 3000 սիկղ,	33 206 · 10	42,765 · 50

5. ԵՐԱՑԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղ. Փր.	Ֆրանկ Ե. 100-րդ
Արծաթ		
Սիկղ,	12 24	2 · 86
Մնաս,	1,260 16	286 · 46
Ցաղանդ,	37,812 20	8,593 · 75
Ոսկւոց		
Սիկղ,	201 27	45 · 83
Մնաս,	20,166 27	4,583 · 33
Ցաղանդ,	605,000	137,500

6. ՀՈՎՄԱՑԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐԸՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղ. Փր. Ե. 100-րդ.	Ֆրանկ Ե. 100-րդ
Լումայ,	1 · 57	0 · 01
Նաքարակիտ, 2 լումայ,	3 · 15	0 · 02
Դանկ, 4 նաքարակիտ,	12 · 60	0 · 07
Դահեկան, 10 դանկ,	3 06	0 · 72
Երկդրամեան, 2 դահեկան,	6 12	1 · 43
Սատեր, 4 դահեկան,	12 24	2 · 86
Մնաս, 100 դահեկան	315 00	71 · 59

* Ցիշեալ չափերը, յատկապէս հեղանիւթոց և արմտեաց, ոմանք աւելի և ոմանք պակաս կը հաշուեն։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՆ

ՄԱՀ-Ը

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Հրամանաւ ժողովոյ պաշտօնէից հասարակաց կրթութեանն։

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա· ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1884

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոսի սզգաբանութիւնը Աբրահամէն մինչև Յովսէփ : 18 Կոյս Մարիամ որ Յովսեփին նշանուած էր, Սուրբ Հոգիէն կը յղանայ : 19 Հրեշտակը Յովսեփին սխալ կարծիքը կ՚ուղղէ, և կը մեկնէ Քրիստոսի անուանները :

1 Գիրք ՚ծննդեան Յիսուսի Քրիս-
տոսի Ի Դաւիթի որդւոյն, Ի Աբ-
րահամի որդւոյն :

2 Ո Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Ի Իսահակ ծնաւ Յակորը . Ը Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրնե-
3 րը . Ի Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան Թամարէն . Ը Փարէս ծնաւ Եսրոնը . Եսրոն ծնաւ Արա-
4 մը . Արամ ծնաւ Ամինադաբը . Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը . Նա-
5 ասոն ծնաւ Սալմոնը . Սալմոն ծնաւ Բոոսը Ռախաբէն . Բոոս ծնաւ Ովբեդը Հռութէն . Ովբեդ ծնաւ Յեսսէն . Ի Յեսսէ ծնաւ Դա-
6 ւիթ թագաւորը . Ի Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի
7 կնիկէն . Ի Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը . Ռոբովամ ծնաւ Աբիան . Ա-
8 բիա ծնաւ Ասան . Ասա ծնաւ Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Ոզիան .
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովաթամ ծնաւ Աքազը . Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան . Ի Եզեկիա ծնաւ Մանասէն . Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան . Ի Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները Ի Բաբիլոնեան գերութեանը ատեն-
12 ները . Բաբիլոն գերութեան երթալնէն ետև Ի Յեքոնիա ծնաւ Սալաթիէլը . Սալաթիէլ ծնաւ Հ Զո-
13 բաբաբէլը . Զօրաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը . Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը . Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը .
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը . Սադովկ ծնաւ Ա.քինը . Ա.քին ծնաւ Եղիու-
15 դը . Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը . Եղիազար ծնաւ Մատթանը .
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ պայրն Մարիամայ , որմէ ծնաւ Յիսուս , որ
17 կ՚ըսուի Քրիստոս : Արդ բոլոր ազգերը Աբրահամէն մինչև Դաւիթ տասնուչորս ազգ , և Դաւիթէն մինչև Բաբիլոնեան գերութիւնը տասնուչորս ազգ , ու Բաբիլոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս տասնուչորս ազգ :

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը ասս կերպով էր . անոր մայրը Մարիամ Յովսեփին նշանուած , դեռ իրարու քով չկած՝ Ը Սուրբ
19 Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ : Եւ Յովսեփ անոր երիկը արդար Ֆարդ ըլլալով ու չուզելով որ զանիկայ Ճ խայտառակ ընէ , մտածեց որ ծած-
20 կաբար արձակէ զանիկայ : Եւ քանի որ անիկայ ասս Բ-ներ կը մտածէր , ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ անոր ու ըսաւ , Յովսէփ՝ Դաւիթի որդին , մի՛ վախնար քեզի առնել քրս Մարիամ կնիկդ , Ի՞նչու որ անոր ներսի
21 դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է : Եւ Ժ որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր անունը * Յիսուս դնես , Ն քանզի ա-
22 նիկայ իր Ժողովուրդը իրենց մեղ-
22 քերէն պիտի փրկէ : Եւ ասս ամէն նը եղաւ որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը , որ
23 կ՚ըսէ , Ը Ահա՛ կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի , և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն , որ կը թարգմանուի Աստուած մեզի
24 հետ : Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց , ՚ընդ-
25 ըրաւ ու իր կնիկը քովը առաւ . Եւ չէր գիտեր զանիկայ , մինչև իր ՚ անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր անունը Յիսուս դրաւ :

ԳԼ . Բ

1 Աւետարանը մոգերը Քրիստոսի կ՚երթան՝ աստղ մը առաջնորդութեամբը , 11 և երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր , ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն : 14 Յովսէփ առնելով Յիսուսը ու անոր մայրը Եգիպտոս կը փախչի : 16 Հերովդէս մանր տղաքը սպաննել կու տայ . 20 անոր մահը : 23 Յիսուս Եգիպտոսէն կը տարուի Գալիլեայի Նազարէթ քաղաքը :

1 Ա- երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաս-
տանի Բեթղեհէմին մէջ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը , ահա

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն հինգ տարի առաջ :

յղու . ա . 27 ։ ղղու . ա . 35 ։

ՃՐ Օր . իդ . 1 ։

յղու . ա . 35 ։

յղու . ա . 31 ։

* ՟ Փրկիչ ։

Դոր . գ . 12 ։ ե . 31 ։ ժգ . 23 , 38 ։

ղես . է . 14 ։

՚ Եւ . ժգ . 2 ։ ղու . բ . 7 , 21 ։

Հարս տարի առաջ՝ յիշեալ թուականէն ։

՚ ղու . բ . 4 , 6 , 7 ։

՚ ղու . գ . 23 ։

Ի Տես ամն . գ . 15 , 16 ։

Թագ . իդ . 14 , 15 , 16 ։ իե . 11 ։ Բ մն . լգ . 10 , 20 ։ Երեմ . իե . 20 ։ լթ . 9 ։ Ծր . 11 , 15 , 28 , 29 , 30 ։ Դան . ա . 2 ։ ՚ա մն . գ . 17 , 19 ։

Հղթ . գ . 2 ։ ե . 2 ։ Նեհեմ . ժբ . 1 ։ Անգ . ա . 1 ։

Զորս տարի առաջ յիշեալ Թուաբ կանէն ։

Բ թագ. ժ. 30։ Ա Մակ. զ. 6։ Գ Յոագ. գ. 30։

է Ասր. բ. 11։ Դ Յոան. իգ. 17։ Եսա. կ. 3։

Ի Մն. ւզ. 14։

Ա Մն. լգ. 13։

Ի Մաղ. զ. 7։

Ը Ելք. ե. 2։ Ցօն. է. 42։

Ի Ցայտ. բ. 27։

Բարեկեցիկ մոգերը եկան Երուսաղէմ,

2 Ու ըսին ։ Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ ծնաւ եղեալ Հրեաներուն Թագաւորը ծնաւ. ինչու որ մենք արևելքի մէջ Աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու ։ 3 Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմ իրեն հետ. 4 եւ ժողվելով բոլոր Քահանայապետները ու ժողովուրդին Դպիրները, Հարցուց անոնց թէ Քրիստոս ո՞ւր պիտի ծնանի ։ 5 Անոնք ալ իրեն ըսին ։ Հրէաստանի Բեթլէհեմին մէջ. ինչու որ ասանկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը. 6 Եւ դուն Բեթլէհեմ՝ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ քնաւ պզտիկ մը չես. ինչու որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, Որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ ։ 7 Յովսէ ։ Ան ատենը Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու ստուգեց անոնցմէ աստղին ե- 8 րեւցած ատենը. Եւ զանոնք Բեթլէհեմ խրկելով՝ ըսաւ ։ Գացէ՛ք ստոյգը իմացէ՛ք ան մանուկին վրայով, ու երբոր գտնէք, ինծի իմացուցէ՛ք, որ ես ալ գամ՝ անոր 9 երկրպագութիւն ընեմ ։ Ու երբոր անոնք թագաւորէն ա՜ն բանը լսեցին, գացին. և ահա ան աստղը որ արևելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջևէն գնաց, մինչև որ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ ։ 10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ 11 ուրախութիւնով ուրախացան ։ Եւ տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կնդրուկ և զմուռս ։ 12 Ու հրաման առնելով Հերովդէսի մէջ որ նորէն չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը ։

13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա՝ Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսէփին ու ըսաւ ։ Ե- լէ՛ ա՛ռ մանուկը ու անոր մայրը, ու եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչև որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէատ մա- 14 նուկը կորսընդնելու համար ։ Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ և գնաց Եգիպտոս ։ 15 Հոն էր. Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ ։ Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս ։

Ա Ովս. ժա. 1։

ՑՁՆ. ծաղ- րուցաւ ։։

16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խաբուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդողեցաւ, ու խրկեց ջարդեց Բեթլէհեմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝ երկու տարուընէն վար, ան ժամանակին համեմատ որ 17 մոգերէն ստուգեց ։ Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ'ըսէ ։

18 Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լայ ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր միխթարուիլ, Ինչու որ չըկային ։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ա- հա՛ Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս ե- 20 րազի մէջ Յովսեփին երեւցաւ, Ու ըսաւ ։ Ելի՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա՛ Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք որ մանուկին 21 կեանքը կը փնտռէին ։ Ան ալ ե- լաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը ա- ռաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը ։

22 Իսկ երբոր լսեց թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերովդեսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ պատ- գամ առնելով՝ Գալիլեայի կողմե- 23 րը գնաց. Եւ եկաւ Նազարէթ ըսուած քաղաքը բնակեցաւ, որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի ։

Գ Լ. Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը, պաշտօնը, վարքը և ուրոյութիւնը ։ 7 Յովհաննէս կը յանդիմանէ փարիսեցիները, 13 և կը մկրտէ Ք֊ը իսկոյն Յորդանանու մէջ ։

1 Յ՚ն օրերը՝ Յովհաննէս Մկրտիչը ե- կաւ, Ի ու Հրէաստանի անապա- 2 տին մէջ կը քարոզէր, Ու կ'ըսէր, Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ Երկնից Թագաւորութիւնը մօտեցած է ։ 3 Վասն զի ասիկայ ան է՝ որուն Հա- մար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Ձ Ձանապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տ Տէրոջը ճամ- բան պատրաստեցէ՛ք, անոր շաւիղ- 4 ները շտկեցէ՛ք ։ Եւ աս ՋՅով- հաննէսը իր հանդերձը Ի ուղտի մա- զէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ու- ներ. և իր կերակուրը Ճմարախ ու 5 Ի վայրենի մեղր էր ։ ԺԱն ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն 6 կ'ելլէին, Եւ կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ, ու Ի իրենց մեղ- 7 քերը կը խոստովանէին ։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադու- կեցիներէն շատերը իր մկրտութեա- նը եկած, ըսաւ անոնց ։ Ի Ժէրո՛ւ ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի Ի դալու բարկութենէն փախչել ։ 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժա- 9 նաւոր պտուղ բերէ՛ք. Եւ մի՛ խորհիք դուք ձեր ներսի դին ըսել

Զորս տարի առաջ յիշեալ Թուաբ կանէն ։

Ի Երեմ. լա. 15։

Իրեք տարի առաջ յիշեալ Թուաբ կանէն ։

Ժ Գլ. գ. 13։ Ղուկ. բ. 39։ Ի Ցօն. ա. 45։

Ա Մար. ա. 4, 15։ Ղուկ. գ. 2, 3։ Ցօն. ա. 28։ Բ Ցես. ժգ. 10։

Ի Դան. բ. 44։ Գլ. գ. 17։ ժ. 7։ Սովորական Թուական. Ցամք Տեառն 26

Բ Ես. խ. 3։ Մար. ա. 3։ Ղուկ. գ. 4։ Ցօն. ա. 23։

Ի Ղուկ. ա. 76։

Ա Մար. ա. 6։ Ի գ Թագ. ա. 8։ Ջաբ։ ժգ. 4։

Ը Ղկ. ժա. 22։

Ի ա Թագ. ժգ. 25, 26։ Ժ Մար. ա. 5։ Ղուկ. գ. 7։ Գոր. ժԹ. 4։

Ի Գոր. ժԹ. 18։

Լ Գլ. ժբ. 34։ իգ. 33։ Ղուկ. գ. 7, 8, 9։

Է Հով. ե. 9։ ա Թես. ա. 10։

Ցամի Տեառն 26

Բ Ցօհ · ը · 33 ։ 39 ։ Գոր · ժգ · 26 ։ Հռով · գ · 1 ։ 11 ։ 16 ։

Ա ԳԼ · է · 19 ։ Ղու · ժգ · 7, 9 ։ Ցօհ · ժե · 6 ։

Հ Մար · ա · 8 ։ Ղու · գ · 16 ։ Ցօհ · ա · 15, 26 ։ 33 ։ Գոր · ա · 5 ։ ժա · 16 ։ ժԹ · 4 ։

Յ Ես · գ · 4 ։ Խդ · 3 ։ Մաղ · գ · 2 ։ Գոր · բ · 3 ։ 4 ։ ա Կոր · ժբ · 13 ։

Ղ Տե՛ս Մաղ · գ · 3 ։

Ցա · Տ · 27

Ճ Մաղ · գ · 1 ։ ԳԼ · ժգ · 30 ։

Մ Մար · ա · 9 ։ Ղու · գ · 21 ։

Ն ԳԼ · բ · 22 ։

Շ Մար · ա · 10 ։

Չ Ես · ժա · 2 ։ Խբ · 1 ։ Ղու · գ · 22 ։ Ցօհ · ա · 32, 33 ։

Ո Ցօհ · ժբ · 28 ։

Չ Սաղ · բ · 7 ։ Ես · Խբ · 1 ։ ԳԼ · ժբ · 18 ։ ժէ · 5 ։ Մար · ա · 11 ։ Ղու · Թ · 35 ։ Եփես · ա · 6 ։ Կող · ա · 13 ։ բ Պետ · ա · 17 ։

Մար · ա · 12 ։ Ղու · գ · 1 ։

Բ Տե՛ս գ Թագ · ժբ · 12 ։ Եզեկ · գ · 14 ։ ը · 3 ։ ժա · 1, 24 ։ Լա · 2 ։ Խգ · 5 ։ Գոր · ը · 39 ։

Է Բ Օր · ը · 3 ։

Թ Նէեմ · ժա · 1, 18 ։ Ես · Խբ · 2 ։ ծբ · 1 ։ ԳԼ · իէ · 53 ։ Ցայտ · ժա · 2

Թէ Թ Մեր Դէմ Հայր՝ Աբրահամ ունինք . քանդի կ՚ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է ասքարերէս Աբրահամին որդիներ հա-
10 Նէլ ։ Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր , կը կտրուի ու կրակը կը
11 ձգուի ։ Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար , բայց իմ ետևէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է , ու ես անոր կօշկակները կրելու արժանի չեմ . Նա հիմա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու
12 կրակով . Ղորն հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ , և եղարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ ։
13 Յն ատենը Յիսուս յԳալիլեայէն Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին ,
14 որ անկէ մկրտուի ։ Եւ Յովհաննէս կ՚արգիլէր անիկայ ու կ՚ըսէր , Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ , և դուն ինծի՞ կու գաս ։ Յիսուս
15 ալ դուն ինծի՞ կու գաս ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր , Թող տուր հիմա ։ Ինչու որ այս պէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք . ետքը
16 Թող տուաւ անոր ։ Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ , շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ , և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ , ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ՚իջնէր , ու կու գար իր վրայ ։
17 Եւ ահա՝ երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ՚ըսէր ։ Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաւներ եմ ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Քրիստոս ծոմ կը պահէ ու կը փորձուի ։ 11 Հրեշտակները անոր սպասաւորութիւն կ՚ընեն ։ 18 Քրիստոս Կափառնայումի մէջ կը բնակի ։ 17 Կը սկսի քարոզել ։ 18 Կը կանչէ Պետրոսը ու Անդրէասը , 21 Յակոբոսը և Յովհաննէսը , 23 ու կը բժշկէ բոլոր հիւանդները ։

1 Յն ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սատանէն Հոգիէն՝ որ
2 Սատանային փորձուի . Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը անօթեցաւ ։
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով ըսաւ , Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ՝ որ ասոնք քարերը հաց
4 ըլլան ։ Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Գրուած է Թէ Ոչ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ՚ելլէ ։
5 Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ Տուրբ քաղաքը , և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ , Ու բսաւ անոր , Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես , քեզ ասիկ վար ձգէ , ինչու որ գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար , ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , որ չըլլայ Թէ ոտդ քարի
7 զարնես ։ Ցիսուս ըսաւ անոր , Դարձեալ գրուած է Թէ Ս Էրու Տէր Աստուածդ չփորձես ։
8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ , և ցուցուց անոր աշխարհի բոլոր Թագաւորութիւնները ու ա-
9 նոնց փառքը . Ու բսաւ անոր , Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ , Թէ որ իյնաս՝ ինծի երկրպագութիւն
10 ընես ։ Ան ատենը Ցիսուս բսաւ անոր , [Երթս] գնա՝ Սատանայ , ինչու որ գրուած է Թէ Է Էրու Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես ,
11 ու միայն զանիկայ պաշտես ։ Ան ատենը Սատանան զանիկայ Թողուց . և ահա Հրեշտակներ եկան ու անոր սպասաւորութիւն կ՚ընէին ։
12 Եւ Երբոր լսեց Ցիսուս Թէ Ցովհաննէս մատնուեցաւ , եկաւ գնաց
13 Գալիլեա . Ու ձգելով Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում Ծովեզերեայ Հողէը , Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի սահմանը ,
14 Ներուն մէջ . Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով բսուած խօս-
15 քը , Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը , Ծովու ճամբով Յորդանանու անդիի կողմը , Հեթանոսաց Գալիլեան ,
16 Թանոսաց Գալիլեան , Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին ։ Անկէ ետև Ցիսուս սկսաւ քարոզել ու բսել , Ե Ապաշխարեցէ՛ք , ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը մօտ է ։
18 Երբոր Ցիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր , տեսաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած Սիմոնը , և անոր եղբայրը Անդրէասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձը-
19 գեին , ինչու որ ձկնորս էին . Եւ բսաւ անոնց , Իմ ետևէս եկէք , ու
20 Ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ ։ Նոնք ալ շուտ մը ուռկանները Թողուցին ու անոր ետևէն գացին ։
21 Ետ անկէ յառաջ երթալով տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զեբեդեոսին հետ , երբ իրենց ուռկանները կը կարկըտէին . ու
22 կանչեց զանոնք ։ Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու հայրերնին Թողուցին , ու անոր ետևէն գացին ։
23 Ետ Ցիսուս բոլոր Գալիլեան

Ցամի Տեառն 27

Ե Սաղ · գա · 11 , 12 ։

Ղբ Օր · ը · 16 ։

Ցա · Տ · 30

Ի Մար · ա · 14 ։ Ղու · գ · 20 ։ 14 , 31 ։ Ցօհ · դ · 43 ։

Ցա · Տ · 31

Ժ Ես · Թ · 1, 2 ։

Ի Ես · Խբ · 7 ։ Ղու · բ · 32 ։

Լ Մար · ա · 14 , 15 ։

Ի ԳԼ · գ · 2 ։ ժ · 7 ։

Ժ Մար · ա · 16 , 17 , 18 ։ Ղու · ե · 2 ։

Ա Ցօհ · ա · 42 ։

Հ Ղու · ե · 10 , 11 ։

Ն Մար · ժ · 28 ։ Ղու · ժբ · 28 ։

Ղ Մար · ա · 19 ։ Ղու · ե · 10 ։

Ցամ Տեառն 31

ՃԳԼ · Թ · 35։ Մար · ա · 21 , 39 ։ Ղու · գ · 15 , 45 ։ ՃԳԼ · իդ · 14 ։ Մար · ա · 14 ։ ՃՄար · ա · 34 ։ Ն Մար · գ · 7 ։

ա Մար · գ · 13 , 20 ։ Բ Ղու · զ · 20 ։ Տե՛ս Սազ · ծա · 17 ։ Առակ · ժգ · 19 ։ իԹ · 23 ։ Ես · ծէ · 15 ։ կզ · 2 ։ ՃԵս · կա · 2 , 3 ։ Ղու · զ · 21 ։ ՃՅՆ · ժգ · 20 ։ բ Կոր · ա · 7 ։ Ցայտ · խա · 4 ։

Բ Սազ · լէ · 11 ։ Ի Տե՛ս Հռով · գ · 13 ։

ՀԵս · ծէ · 1 ։ կէ · 13 ։

Ի Սազ · խա · 1 ։ ԳԼ · զ · 14 ։ Մար · ժա · 25 ։ Բ Ցխմ · ա · 16 ։ Նբր · զ · 10 ։ Ցակ · բ · 13։

Ը Սազ · ժե · 2 ։ իդ · 4 ։ Նբր · ժբ · 14 ։

Ի Կոր · ժգ · 12 ։ ա ՃՅՆ · գ · 2 , 3 ։

ԺԲ Կոր · դ · 17 ։ Բ Տխմ · բ · 12 ։ ա Պես · գ · 14 ։

Ի Ղու · զ · 22։

Լա Պես · դ · 14 ։

Ի Ղու · զ · 23 ։ Փոր · է · 41 ։ Հռով · է · 3։ Ցակ · ա · 9։ ապես · դ · 13 ։

Ժ Նէեմ · Թ · 26 ։ բ Մն · ԼԶ · 16 ։ ԳԼ · իդ · 34 , 37 ։ Փոր · է · 52 ։ ա Թես · բ · 15 ։

Ի Մար · Թ · 49 ։ Ղու · ժգ · 34 , 35։

պատելով , ՃԿ սորվեցընէր անոնց ժողովարաններուն մէջ , և յարքայութեան աւետարանը կը քարոզէր , ու ժողովուրդին մէջի ամէն կերպ հիւանդութիւնները ու ամէն 24 կերպ ցաւերը կը բժշկէր ։ Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիւրիա տարածուեցաւ , և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին , և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները . ու բը25 ժըշկեց զանոնք ։ Եւ շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն կ'երթային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապօլիսէն և Երուսաղէմէն ու Հրէաստանէն և Յորդանանու անդիի կողմէն ։

Գ Լ · Ե

1 Քրիստոս կը սկսի իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ , 3 և կ'իմացընէ թէ որոնք են երանելիները · 13 իր աշակերտները կ'անուանէ երկրի աղ , 14 աշխարհի լոյս , լեռան վրայ կեցած քաղաք · 17 կը յայտնէ թէ ինքը եկաւ օրէնքը կատարելու · 21 կը բացատրէ թէ ինչ է սպանութիւն ընելը , 27 շնութիւն ընելը , 33 երդում ընելը · 38 կը յորդորէ չարին հակառակ չկենալ , 44 մինչև անգամ թշնամիները սիրել , 48 և կատարեալ ըլլալու ջանք ընել ։

1 Եւ տեսնելով ժողովուրդները՝ ելաւ լեռը . ու երբոր նստաւ հոն , իր աշակերտները քովը դա-
2 յին · Եւ իր բերանը բանալով կը սորվեցընէր անոնց ու կ'ըսէր ,
3 Երանի՛ հոգւով աղքատներուն , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
4 անոնցն է ։ Երանի՛ սգաւորներուն , ինչու որ անոնք պիտի մխի-
5 թարուին ։ Երանի՛ հեզերուն , ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն
6 երկիրը ։ Երանի՛ անոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան , ինչու որ անոնք պիտի կշտանան ։
7 Երանի՛ ողորմածներուն , ինչու որ անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն ։
8 Երանի՛ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են , ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
9 զԱստուած ։ Երանի՛ խաղաղութիւն ընողներուն , ինչու որ անոնք Աստուծոյ որդիները պիտի կոչուին ։
10 Երանի՛ անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան համար , ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը անոնցն
11 է ։ Երանի՛ է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և սուտ տեղը ամէն կերպ նգիզ խօսքեր կը խօսին վրաննիդ ինձի համար .
12 ցնծացէ՛ք և ուրա՛խ եղէք , ինչու որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը . քանզի Դաս կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։
13 Դուք էք երկրի աղը . Հապա թէ որ աղը իր համը կորսընցնէ , ինքը ինչո՞վ պիտի աղուի . անկէ ետև բանի մը չգար , միայն թէ դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին
14 տակը կոխուելու ։ Դուք էք աշխարհի լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ ։
15 Ու Ձրագը չեն վառեր և դներ դրուանի տակ , Հապա աշտանակի վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը
16 մէջ եղողներուն ։ Անա՛նկ թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջեւին , Դար տեսնեն ձեր բարի գործքերը , ու փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկինքն է ։
17 Մի՛ կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները աւրելու . չեկայ աւրելու , Հապա կատարելու ։
18 Քանզի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի , Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին , օրէնքէն յոտ մը կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի , մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուին ։ Ուստի ո՛վ որ աս ամենափոքր պատուիրանքներուն մէկը աւրէ , ու մարդոց անանկ սորվեցընէ , անիկայ ամենափոքր պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը մէջ . բայց ո՛վ որ ընէ և սորվեցընէ , անիկայ մեծ պիտի կոչուի երկնից թագաւորու-
20 թեանը մէջ ։ Քանզի կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ ձեր արդարութիւնը Դպիրներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ , բնաւ պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը ։
21 Լսեր էք որ բուներուն առաջինները , Սպանութիւն մի՛ ըներ . և ո՛վ որ սպանութիւն ընէ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։
22 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ , Ո՛վ որ իր եղբօրը պարապ տեղը Նզդողի , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ իր եղբօրը Ցի՛մար ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ . և ո՛վ որ Էր Եղբօրը Անմիտ ըսէ , գեհենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի ըլլայ ։ Ուրեմն Դէթ որ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու հոն միտքդ դայ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի դէմ բան մը ունի , Հո՛ն Նձգէ՛ քու ընծադ սեղանին առջևը , և դնա՛ առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ , ու ե՛տքը եկուր որ քու
25 ընծադ մատուցանես ։ Քու ոսոխիդ հետ շուտով միաբանէ՛ , քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես . չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին մատնէ , և դատաւորը դա-
26 հիճին կ'ըսեմ քեզի , պիտի չելլես անկէ , մինչև որ վերջի նաքարակիտը չվճարես ։
27 Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Ընու-
28 թիւն մի՛ ըներ ։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ , Ո՛վ որ կնիկ մարդու կը

Ցամ Տեառն 31

հԱռակ · դ · 18 ։ Փիլ · բ · 15 ։

Յ Մար · գ · 21 ։ Ղու · ը · 16 ։ ժա 33 ։

Ղա Պես · բ · 12 ։

ՃՅՆ · ժե · Տ ։ ա Կոր · ժգ · 25 ։

Հհռով · գ · 31 ։ ժ · 4 ։ Գաղ · գ · 24 ։

Յ Ղու · ժգ · 17 ։

Ն ՃԿ · բ · 10 ։

Ի Հռով · Թ · 31 ։ ժ · 3 ։

Ա Ել · ի · 13 ։ ԲՕր · ե · 17 ։

Լա ՅՆ · գ · 15 ։

Ղ ԳԼ · ը · 4 ։ իգ · 19 ։

Ի ԳԼ · ժը · 19 ։ ա Տխմ · բ · Տ ։ ա Պես · գ · 7 ։

Ա Առակ · իե · Տ ։ Ղու · ժբ · 58 , 59 ։

*Ո՛նէ ի՛ն-Ելզեբէն առաքիննեբուն ։

Ա Ել · ի · 14 ։ ԲՕր · ե · 18։

Վճռ · լա · 1 ։ Առակ · գ · 25 ։ Տե՛ս Ծն · լԶ · 2 ։ Բ Թագ · ժա · 2 ։

Ցամի Տեառն 31

Նայի անոր ցանկանալու համար , ալ անիկայ իր սրտին մէջ շնու-
29 թիւն ըրաւ անոր հետ : Արդ թէ որ քու աչքդ քեզ կը դայ-
թակղեցնէ , ե՛հանէ՛ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ . ինչու որ աղեկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի , ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը
30 չձգուի : Եւ թէ որ աջ ձեռքդ քեզ կը դայթակղեցնէ , կտրէ՛ զանիկայ ու քեզմէ ձգէ՛ . ինչու որ աղեկ է քեզի որ անդամներուդ մէ-
կը կորսուի , ու քու բոլոր մար-
31 մինդ դժոխքը չձգուի : Իրաւ ըսուեցաւ թէ Յո՛վ որ իր կնիկը կ՚արձակէ , թող անոր արձակման
32 թո՛ւղթ տայ . Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ թէ Յո՛վ որ իր կնիկը կ՚արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի , ինքը պատճառ կ՚ըլլայ անոր շնու-
թիւն ընելուն , և ո՛վ որ ան ար-
ձակուածը առնէ , շնութիւն կը
33 գործէ : Դարձեալ լսեր էք որ հնուեցաւ առաջիններուն , Սուտ երդում մի՛ ըներ , հապա երդումներդ
34 վճարէ՛ Տէրոջը : Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ , Ամենևին երդում մի՛ ը-
նէք , ո՛չ երկինքի վրայ՝ որ Աստու-
35 ծոյ աթոռն է , եւ ո՛չ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է , ո՛չ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ
36 Մեծ Թագաւորին քաղաքն է . Եւ ո՛չ քու գլխուդ վրայ երդում ընես , ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը
37 ճերմկցընել կամ սեւցընել : Հա-
պա ձեր խօսքը ըլլայ այո՝ այո՛ , Ո-
չոչ՝ ո՛չ . ու ասկէ աւելին չարէն յառաջ կու գայ :
38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Աչքի տեղ աչք , ու ակռայի տեղ ակ-
39 ռայ : Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ , Զարին հակառակ մի՛ կենաք , Հա-
պա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր մի՛ւսն
40 ալ : Եւ մէկը որ կ՚ուզէ քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առնել , թո՛ղ տուր անոր հետ
41 բարկուդ ալ : Եւ Ո՛վ որ քեզ պահակ բռնէ՝ ու մղոն մը ճամբայ քշէ , գնա՛ անոր հետ երկուք :
42 Քեզմէ ուզողին տո՛ւր , ու ընդես մի՛ դարձներ անկէ՝ որ կ՚ուզէ քեզմէ փոխ առնել :
43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Քու ըն-
կերդ սիրես . ու Թշնամիդատես :
44 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ , Սիրեցէ՛ք ձեր Թշնամիները , օրհնեցէ՛ք ձեզ անիծողները , բարի՛ ըրէ՛ք անոնց որ ձեզ կ՚ատեն , և Աղօթեցէ՛ք ըրէ՛ք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչըրկեն
45 ու կը հալածեն . Որ ձեր երկնաւոր Հօրը որդիքը ըլլաք . ինչու որ Ի՛ր արևը կը ծագեցընէ Թէ՛ չարերուն և Թէ բարիներուն վրայ , և անձրև կը խլկէ Թէ՛ արդարներուն և Թէ
46 մեղաւորներուն վրայ : Վասն զի Թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք , ի՞նչ վարձք կ՚ունենաք . չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ՚ընեն :
47 Եւ Թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն բարև տաք , ի՞նչ աւելի կ՚ընէք Հրէշներէն . չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ՚ընեն : Ուրեմն դուք կատարեա՛լ եղէք՝ ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է :

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս կը շարունակէ իր քարոզութիւնը լեռանը վրայ , ու կը խօսի ողորմութեան , 5 աղօթք ընելու , 14 մեր եղբարցը յանցանքը ներելու , 16 ծոմ պահելու , 19 մեր գանձը ուր պահելու , 24 Աստուծոյ և մամոնայի ծառա-
յութիւն ընելու վրայով . 25 կը յորդորէ որ աչքարհային բաներու համար հոգ չընենք , 33 հապա Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրենք :

1 Ջգո՛յշ եղէք որ ձեր Ողորմու-
թիւնը մարդոց առջևը չընէք՝ անոնց երևնալու համար , եթէ ոչ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն որ
2 երկինքն է : Ուստի Երբոր ողոր-
մութիւն կ՚ընես , առջևդ փող մի՛ հնչեցըներ , ինչպէս որ կեղծաւոր-
ները ժողովարաններուն ու փողոց-
ներուն մէջ կ՚ընեն , որ մարդոցմէ փառաւորուին . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , անոնք իրենց վարձքը առած
3 կ՚ըլլան : Իսկ դուն երբոր ողորմու-
թիւն կ՚ընես , ձախ ձեռքդ Թող չգիտնայ աջ ձեռքիդ ի՛նչ գործելը .
4 Որ քու ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ . և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ , Քեզի յայտնապես հատուցում պիտի ընէ :
5 Ու երբոր աղօթք կ՚ընես , կեղ-
ծաւորներուն նման չըլլաս , որ կը սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները կայ-
նելով աղօթք ընել , որ մարդոց երևնան . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , անոնք իրենց վարձքը առած կ՚ըլլան :
6 Իսկ դուն երբոր աղօթք կ՚ընես , Մտի՛ր քու ներքին սենեակդ ու դուռդ գոցէ՛ , և աղօթք ըրէ քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը Ներ-
նէ . և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ , քեզի յայտնապես հա-
7 տուցում պիտի ընէ : Ու երբոր աղօթք կ՚ընէք , Հեթանոսներուն պէս շատախօս մի՛ ըլլաք . Վասն զի կը կարծեն Թէ իրենց շատ խօսելուն
8 համար պիտի լսուին : Ուրեմն ա-
նոնց չնմանիք . ինչու որ ձեր Հայ-
րը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դեռ
9 դուք իրմէ չխնդրած : Ուստի ա-
սա՛նկ աղօթք ըրէք դուք .
Ի՛ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես ,
10 քու անունդ սուրբ ըլլայ . Քու

Ցամի Տեառն 31

Ծ Ղ ու . ղ . 32 :
Ի Ջ՚ն . ժէ . 1 : Ղ Ե . ժա . 44 : ԺԹ . 2
Ղ ու . ղ . 36 : Կ ող . ա . 28 : գ . 12 : Ցակ . ա . 4 : ա . Պետ . ա . 15 , 16 :
Հ Եբ է . ե . 1 :

Ծ Ղ ու . ժգ . 13 : Սաղ . ՃԺգ . 9 : Դան . գ . 27 : Բ Կո՛ր . Թ . 9 , 10 :
Բ Հ ով . ժբ . 8 :

Բ Օր . իգ . 13 : Սաղ . ՃԺգ . 9 : Դան . գ . 27 : Բ Կո՛ր . Թ . 9 , 10 :
Բ Հ ով . ժբ . 8 :

Ե ղ ու . ժգ . 14 :

Գ ող ա գ . 33 :

Ի Ժող . ե . 2 : Ղ Գ ող ա գ . ժբ . 26 , 29 :

Ի Ղ ու . ժա . 2 :

Ցամք Տեառն
31

Ը ԳԼ · իգ · 39 ; 42 · Գոր · իա · 14 ·
Ր Սաղ · ճգ · 20 , 21 ·
Ժ Տե՛ս Ցոբ · իգ · 12 ; Առակ · Լ · 8 ·
Ի ԳԼ · ԺԸ · 21 ·
Լ ԳԼ · իգ · 41 ; Ղոս · իբ · 40 , 46 ·
ա Կոր · ժ · 13 ; Բ Պետ · բ · 9 ; Ցայտ · գ · 10 ·
Խ Ցօհ · ԺԷ · 15 ·
Ծ ա Մն · ԻԹ · 11 ·
Կ Մար · ժա · 25 , 26 ; Եփե · գ · 32 ; Կող · գ · 13 ·
Հ ԳԼ · ԺԸ · 35 ; Ցակ · բ · 13 ·
Յ Ես · Ծ · 5 ·
Ղ Հռոմ · գ · 3 ; Դան · ժ · 3 ·
* Ո՞նէ քեզի յայտնապես
Ճ Առակ · իգ · 4 · ա Տիմ · գ · 17 ; Երր · ժգ · 5 ; Ցակ · ե · 1 , եւ ·
Մ ԳԼ · ԺԸ · 21 ; Ղոս · ԺԸ · 33 , 34 ; ԺԹ · 22 ; ա Տիմ · գ · 19 ; ա Պետ · ա · 4 ·
Յ Ղոս · ժա · 34 , 36 ·

Ն Ղոս · ժա · 13 ·
Է Կամ մէկը պիտի մեծարէ ·
Ւ Գաղ · ա · 10 ; ա Տիմ · գ · 17 ; Ցակ · գ · 4 ; ա Ցօհ · բ · 15 ;
ա Սաղ · ծե · 22 ; Ղոս · ԺԸ · 22 , 23 ; Փիլ · գ · 6 ; ա Պետ · ե · 7 ·
Լ Ցոբ · լը · 41 ; Սաղ · ճխե · 9 ; Ղոս · ԺԹ · 24 , եւ ·

թագաւորութիւնդ գայ · Ընդ կամքդ լըլայ , Ի՝ինչպես որ երկինքը՝ 11 անանկ ալ երկրիս վրայ · Ի Մեր ամէն 12 աւուր հացը այսօր մեզի տո՛ւր · Եւ Ի մեզի ներէ՛ մեր պարտքերը , ինչպես որ մենք ալ կը ներենք մեր պարտա- 13 կաններուն · Ու Ա մեզ փորձութեան մի՛ տանիր , հապա Է՛ազատէ մեզ ա- զատէ՛ · Ի՝ինչու որ քուկդ է թա- գաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս ։ Ամէն ։
14 Ի՝վասն զի՛ թէ որ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը նե- 15 րէ · Հապա Ո՛թէ որ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յան- ցանքները ։
16 Ու Ե՝երբոր ծոմ կը պահէք , կեղ- ծաւորներուն պէս տրտում մի՛ ըլլաք · քանզի իրենց երեսները կ՝աւրեն որ մարդոց երևնան թէ ծոմ կը պահեն · Ճշմարիտ կ՝ըսեմ ձեզի , Անոնք իրենց վարձքը առած 17 կ՝ըլլան ։ Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես , Դ՝գլուխդ օծէ՛ ու երեսդ 18 լուա՛ , Որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերևնաս , հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ Կ՝է գտնուի · և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տես- նէ , Ը՝քեզի հատուցում պիտի ընէ ։
19 Ժ՝Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի՛ դի- զէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը կ՝ա- պականեն , և ուր գողերը պաւ կը 20 ծակեն ու կը գողնան · Ի՝Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկի՛նքը , ուր որ ո՛չ ցեցը և ոչ ժանկը կ՝ա- պականէ , ու ոչ գողերը պաւ կը 21 ծակեն և կը գողնան · Քանզի ձեր գանձը ո՛ւր որ է , սիրտերնիդ 22 ալ հոն պիտի ըլլայ ։ Ի՝Մարմինին ճրագը աչքն է · Հապա թէ որ քու աչքդ պարզ է , բոլոր մարմինդ 23 լուսաւոր կ՝ըլլայ · Բայց թէ որ քու աչքդ վատ է , բոլոր մարմինդ մութ կ՝ըլլայ · ուրեմն թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է , ա՛ն խա- 24 ւարը ո՛րչափ է ։ Ի՝Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել · ինչու որ կամ մէկը պիտի ատե և միւսը սիրէ , կամ Ի՝մէկուն պիտի յարի՛ և միւսը արհամարհէ · Ւ՝էք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու մամո-
25 նայի ։ Ռ՝ստի կ՝ըսեմ ձեզի , Ի՝հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք , կամ ի՝նչ պիտի խմէք · ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար , թէ ինչ պիտի հագնիք · Չ՝ո՞ր կեանքը կերակուրէն աւելի է ,
26 ու մարմինը հագուստէն ։ Ն՝այե- ցէ՛ք երկինքի թռչուններուն , որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հնձեն և ո՛չ ամբարի մէջ կը ժողվեն , ու ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք · Չ՝ո՞ր դուք անոնցմէ ա-
27 ւելի լաւ էք ։ Հիմա ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին
28 վրայ կանգնուն մը աւելցնել ։ Ու հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ՝ը- նէք · Նայեցէք դաշտի շուշաննե- րուն՝ ինչպես կ՝աճին , ո՛չ կ՝աշ-
29 խատին և ո՛չ կը մանեն · Բայց ձեզի կ՝ըսեմ՝ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա- նոնցմէ մէկուն պէս չհագուեցաւ ։
30 Ռստի թէ որ դաշտի խոտը որ այս- օր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի , Աստուած անանկ կը հագուեցընէ , հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ Թ՝երա-
31 հաւատներ ։ Ո՞ւրեմն հոգ մի՛ ը- նէք՝ ըսելով , Ի՞նչ պիտի ուտենք , կամ Ի՞նչ պիտի խմենք , կամ
32 Ի՞նչ պիտի հագնինք · (Ինչու որ ատ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն ·) վասն զի ձեր երկ- նաւոր Հայրը գիտէ՝ Թէ ատ բոլոր
33 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց Ղ՝առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ Թա- գաւորութիւնը և անոր արդարու- Թիւնը , ու ատ բոլոր բաներն ալ
34 ձեզի պիտի տրուի ։ Ռստի վա- ղուան համար հոգ մի՛ ընէք , ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ · Հերիք է օրուան իր նեղութիւնը ։

Գ Լ · Է

1 Քրիստոս իր քարոզութիւնը վերջացնելով կը յանդիմանէ անխոնհեմաբար դատողութիւն ընելը · 6 կ՝արգիլէ սուրբ բաները շուներուն տալը · 7 կը յորդորէ աղօթք ընել , 13 նեղ դռնէն ներս մտնել , 15 սուտ մարգարէներէն զգոյշ կենալ , 21 իր խօսքը միայն լսողներ չըլլալ՝ հապա կատարողներ , 24 նմանելով անսակ մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ կը շինէ , 26 և ո՛չ Թէ աւազի վրայ ։

1 Մ՝Ի՛ դատէք՝ որ չդատուիք ։
2 Քանզի ինչ դատաստանով որ դատէք , ա՛նով պիտի դատուիք · և Ի՝ինչ չափով որ չափէք , ա՛նով պի-
3 տի չափուի ձեզի ։ Ե՝Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տես- նես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին
4 չես նայիր ։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ՝ Թո՛ղ տուր աչքէդ շիւղը հանեմ · և ահա քու
5 աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Կե՛ղ- ծաւո՛ր առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ՛ , ու ետքը պարզ պիտի տես- նես եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու ։
6 Տ՝Սուրբ բանը շուներուն մի տաք , և ձեր մարգարիտները խո- զերուն առջևը մի ձգէք , որ ոտքեր- նուն տակը չկոխկռտեն զանոնք , ու դառնան ձեզ պատառեն ։
7 Խ՝նդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզ՝ փնտռեցէք՝ և պիտի գտնէք · դո՛ռը զարկէ՛ք՝ և պիտի բացուի

Ցամք Տեառն
31

Թագ · գ · 13 ; Սաղ · լէ · 25 ; Մար · ժ · 30 ; Ղոս · ժբ · 31 ; ա Տիմ · գ · 8 ·

ա Ղոս · ջ · 37 ; Հռով · բ · 1 ; ժգ · 3 , 4 , 10 , 13 ; ա Կոր · գ · 3 , 5 ; Ցակ · գ · 11 , 12 ;
Բ Մար · գ · 24 ; Ղոս · ջ · 38 ;
Գ Ղոս · ջ · 41 , 42 ;
Դ Առակ · Թ · 7 , 8 ; իգ · 9 ; Գոր · ժգ · 45 , 46 ;
Է ԳԼ · խ · 22 ; Մար · ժ · 24 ; Ղոս · ժ · 9 , 10 ; ԺԸ · 1 ; Ցօհ · ժգ · 13 ; ԺԹ · 7 ; ԺՁ · 23 , 24 ;
Ցակ · ա · 5 , 6 ; ա Ցօհ · գ · 22 ; Ե · 14 · 15 ·

Յամի Տեառն 31

ՂԱռակ. ը. 17։ Երեմ. իթ. 12, 13։ Է Ղուս. ժաղ. 11, 12, 13։

ԸՆՏ. Զ. 5։ Ը. 21։

Ը Ղուս. զ. 31։ ԺՂԱ. ԺԹ. 18։ ԳԼ. իբ. 40։ Հռով. ժգ. 8, 9, 10։ Գաղ. ե. 14։ ա Տիմ. ա. 5։ Է Ղուս. ժգ. 24։ ԼԲՕր. ժգ. 3։ Երեմ. իգ. 16։ ԳԼ իդ. 4, 5, 11, 24։ Մաթ. ժգ. 22։ Հռով. ժգ. 17, 18։ Եփես. ե. 6։ Կող. բ. 8։ ԲՊետ. բ. 1, 2, 3։ ա Յովհ. գ. 1։ Է Մխէ. գ. 5։ բՏիմ. գ. 5։ ԺԳոր. ի. 29, 30։ ԼՀմր 20։ ԳԼ. ԺԸ. 33։ Հ Ղուս. զ. 43, 44։ Ն Երեմ. ժա. 19։ ԳԼ. ԺԸ. 33։ ՂԳԼ. գ. 10։ Ղուս. գ. 9։ ՅօՀ. ԺԸ. 2, 6։ Ճ Ովս. Ը. 2։ ԳԼ. իե. 11, 12։ Ղուս. զ. 41։ ԺԳ. 25։ Գոր. ԺԹ. 13։ Հռով. Բ. 13։ Յակ. ա. 22։ ՄԹու. իդ. 4։ ՅօՀ. ժա. 51։ ԱԿոր. ԺԳ. 2։ ՃԳԼ. իե. 12։ Ղուս. ժգ. 25, 27։ Բ Տիմ. Բ. 19։ Ն Յաղ. ե. 5։ զ. 8։ ԳԼ. իե. 41։ ՂՂուս. զ. 47, եա։

8 ձեզի. Վասն զի՛ ՚ամէն ո՛վ որ կը ինդրէ՝ կ՚առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ո՛վ որ դ֊ռա֊կը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։ 9 Ե՞ Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քա՞ր 10 պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ օ՞ձ պիտի տայ ա֊ 11 նոր։ Ուստի եթէ դուք ԸՈՐ չար էք, ձեր զաւակներուն աղէկ ընծա֊ ներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը որ երկինքն է, բարի բա֊ ներ պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն։

12 Ուստի ԲԱՄՆ ԻՆՉ որ կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա֊ նոնց անա՛նկ ըրէք, քանզի ՀԱՍ Է օրէնքը ու մարգարէները։

13 Խնդեղ դռնէն ներս մտէք, ինչու որ լայն է ան դուռը ու ընդարձակ՝ ան ճամբան, որ դէպ ՚ի կորուստ կը տանի. և շատեր են անոնք որ 14 անկէ կը մտնեն։ Ինչու որ նեղ է ան դուռը ու նեղուցեալ է ան ճամ֊ բան, որ դէպ ՚ի կեանք կը տանի. և քիչեր են անոնք որ զանիկայ կը գտնեն։

15 Զգո՛յշ կեցէք սուտ մարգարէ֊ ներէն՝ Է որոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով, բայց ներսէն Հ յա֊ 16 փըշտակող գայլեր են։ Հրնոց պը֊ տուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք. Հմիթէ փուշերէն խաղող կը քա֊ ղե՞ն, կամ տատասկէն Թ ուզ. 17 Ասանկ ալ Ն ամէն բարի ծառ բարի պտուղ կու տայ, և չար ծառ չար 18 պտուղ կու տայ։ Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ 19 չար ծառը բարի պտուղ տալ։ ՈՒ֊ մէն ծառ որ բարի պտուղ չտայ՝ կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ 20 Ուրեմն՝ իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք։

21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը որ ինծի Ցէր Ցէր՝ կ՚ըսէ, պիտի մտնէ երկ֊ նից Թագաւորութիւնը, հապա ա֊ նիկայ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամ 22 քը կը կատարէ։ Շատերը ան օրը ինծի պիտի ըսեն, Ցէր՝ Ցէր՝ մ֊չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէու֊ թիւն ըրինք, և քու անունովդ դևեր հանեցինք, ու քու անունովդ 23 շատ հրաշքներ ըրինք։ Եւ յան ա֊ տեն անոնց յայտնապէս պիտի ը֊ սեմ թէ ես քնաւ ձեզ չէի ճանչ֊ նար. Ե մէկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք։

24 Ուրդ Ո՛վ որ աս իմ խօսքերս կը լսէ ու կը կատարէ անոնք, զանի֊ կայ պիտի նմանցնեմ խելացի մար֊ դու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ 25 շինեց։ Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազեցին ու հովերը փչե֊ ցին, և զարկին ան տանը, ու չինկաւ. ինչու որ վէմի վրայ հաս֊ 26 ատուած էր։ Եւ ով որ ասս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր ա֊ նոնք, կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց. 27 Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազեցին ու հովերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու փլաւ, և մեծ էր անոր կործանումը։

28 Ու երբոր Յիսուս լրընցուց աս խօսքերը, Ժողովուրդները կը զար֊ մանային անոր վարդապետութեանը 29 վրայ. Ե Ինչու որ իշխանութիւն ու֊ նեցողի մը պէս կը սորվեցնէր ա֊ նոնց, ու չէ թէ դպիրներուն պէս։

ԳԼ. Ը

2 Քրիստոս կը մաքրէ բորոտը, 5 կը բժշկէ Հարիւրապետին ծառան, 14 Պետրոսին զրաւնչը 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ. 18 կը ցուցնէ թէ ի՛նչ կերպով իր եաեէն երթալ պէաք է. 23 ծովուն ալէկոծութիւնը կը հան֊ դարտեցնէ. 28 երկու դիւահարներէ դևերը կը հանէ, 31 և զանոնք կը թողու որ երթան խոզերուն մէջ մտնեն։

1 Ու երբոր ՚ն լեռնէն վար ԻՋաւ, շատ ժողովուրդներ գացին ա֊

2 նոր եաեէն։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ՚ընէր ա֊ նոր ու կ՚ըսէր, Ցէր՝ Թէ որ ուզես, 3 կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր ու ըսաւ, Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ. և շուտ մը անոր բորոտութիւնը մաք֊

4 րուեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Է Զգո՛յշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես, հապա գնա՛ քեզ քահանային ցու֊ ցուր, և Ը Մովսէսին պատուիրած ընծան տո՛ւր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։

5 Ր Ու երբոր Կափառնայում մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ՚ա֊

6 ղաչէր անոր, Ու կ՚ըսէր, Ցէր՝ իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառ֊

7 կած չարաչար կը տանջուի։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ես կու գամ

8 ու զանիկայ կը բժշկեմ։ Եւ հա֊ րիւրապետը պատասխան տալով ըսաւ, Ցէր՝ Ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես. Ս֊ մային թէ խօսքով զըսուէ, ու իմ

9 ծառաս պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ՚ը֊ սեմ՝ գնա՛, ու կ՚երթայ. և մէա֊ սին՝ թէ եկո՛ւր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ թէ Ա՛ս բանը ըրէ՛, ու

10 կ՚ընէ։ Յիսուս երբոր լսեց զար֊ մացաւ, և ՚ր եաեէն գացողներուն ըսաւ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ

11 հաւատք չգտայ։ Եւ ձեզի կ՚ըսեմ որ Ե արեւելքէն ու արեւմուտքէն շա֊

Յամի Տեառն 31

ՄԳԼ. ԺԳ. 54։ Մար. ա. 22։ Ղ. 2։ Ղուս. գ. 32։ ՂՅՕՀ. Է. 46։

Ա Մար. ա. 40, եա։ Ղուս. Ե. 12, եա։

Բ ԳԼ. Թ. 30։ Մար. Ե. 43։ Գ ՂԱ. ԺԳ. 3, 4, 10։ Ղուս. Ե. 14։ Դ Ղուս. Է. 1, եա։

Ե Ղուս. ԺԵ. 19, 21։ ՂՍաղ. ՃԷ. 20։

Զ ՅՕՆ. ԺԲ. 3։ Ե. 2, 3, ԺԱ. 10։ Մաղ. ա. 11։ Ղուս. ԺԳ. 29։ Գոր. ԺԱ. 45։ ԺԱ. 18։ ԺԳ. 26։ Հռով. ԺԵ. 9, եա։ Եփես. գ. 6։

Յամի Տեառն 31

տեր պիտի գան , ու երկնից թա-
գաւորութեանը մէջ պիտի բազմին
Աբրահամին ու Իսահակին և Յա-
12 կոբին հետ . Իսկ բնթագաւորու-
թեանը որդիքը ի դուրսի խաւարը
պիտի հանուին . Հոն պիտի ըլլայ
13 լալ ու ակռաները կրճտել : Եւ
Յիսուս Հարիւրապետին ըսաւ՝
գնա՛ , ու ինչպէս որ դուն հաւա-
տացիր , անանի՛ թող ըլլայ քեզի .
և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկ-
կուեցաւ :

14 Եւ ի Յիսուս Պետրոսին տունը
գալով տեսաւ որ անոր ի գրքանչը
15 ջերմէն բռնուած պառկած էր . Եւ
անոր ձեռքէն բռնեց , ու ջերմը
թող տուաւ զանիկայ . ան ալ
ոտքի վրայ ելաւ և *անոնց սպասա-
ւորութիւն կ՚ընէր :

16 Ւերբոր իրիկուն եղաւ , շատ
դիւահարներ բերին անոր , ու խօս-
քով հանեց ըզ ոգիները , և բոլոր
17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը
կատարուի , Ե՛ն՚իկայ մեր հիւան-
դութիւնները վերցուց և մեր յա-
ւերը կրեց :

18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով , հրաման ըրաւ
19 որ միւս կողմը երթան : Եւ
դպիր մը մօտենալով ըսաւ անոր ,
Վարդապետ՝ ես քու ետևէդ պիտի
20 գամ , ուր որ երթաս : Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր , Աղուէսները որ-
ջեր ունին , ու երկնից Թռչունները
բոյներ , բայց Որդին մարդոյ գլուխ
21 չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ :
Եւ մէկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտ-
ներէն էր , ըսաւ անոր , Տէ՛ր՝ ինծի
հրաման տուր , որ երթամ առաջ
22 իմ հայրս թաղեմ : Յիսուս ըսաւ
անոր , Եկո՛ւր իմ ետևէս , ու
թո՛ղ տուր մեռելներուն որ թաղեն
իրենց մեռելները :

23 Ու երբոր նաւը մտաւ , իր աշա-
24 կերտները իր ետևէն գացին . Եւ
ահա մեծ աւլկոծութիւն մը եղաւ
ծովուն մէջ , անանկ որ նաւը ա-
լիքներէն կը ծածկուէր . իսկ ինքը
25 կը քնանար : Եւ աշակերտները
մօտ գացին արթընցուցին զանիկայ
ու ըսին , Տէ՛ր՝ ազատէ՛ մեզ .
26 Տէ՛ր կը կորսուինք : Եւ ըսաւ
անոնց , Թերահաւատներ՝ ինչո՞ւ
ա՛տանի՛ վախկոտ էք . ան ատենը
ելլաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց ,
27 և մեծ խաղաղութիւն եղաւ : Ու
մարդիկը զարմացան և կ՚ըսէին ,
Ի՞նչպէս մարդ է ա՛ս՝ որ հովերը ու
ծովը ասոր կը ծազանդին :

28 Ու երբոր միւս կողմը *Գերգե-
սացւոց երկիրը անցաւ , երկու
դիւահար պատահեցան իրեն գե-

րեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-
ղած , անանկ որ ոևթար չէր մկնոյ մը
29 ան ճամբայէն անցնիլ : Եւ ահա
աղաղակեցին ու ըսին , Ցիսուս Որ-
դի Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ
բան ունիս , ատենէն առաջ մեզ
30 տանջելո՞ւ համար հոս եկար : Եւ
անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երա-
մակ մը կար , որ կ՚արածուէին :
31 Ու դևերը կ՚աղաչէին իրեն ու կ՚ը-
սէին , Թէ որ մեզ կը հանես ,
հրաման տուր մեզի որ երթանք
խոզերուն երամակին մէջը մտնենք :
32 Եւ ըսաւ անոնց , Գացէ՛ք . ու ա-
նոնք ելան գացին խոզերուն երա-
մակին մէջը մտան . և ահա բոլոր
երամակը գահավէժ տեղէն ծովը
վազեցին , ու ջուրերուն մէջը մե-
33 ռան : Խոզարածներն ալ փախան ,
և քաղաքը երթալով բոլորը պատ-
մեցին , ու դիւահարներուն պա-
34 տահած բաները : Եւ ահա բոլոր
քաղաքը Ցիսուսին դէմ ելաւ . ու
երբոր տեսան զանիկայ , ի՛ աղաչեցին
որ իրենց սահմաններէն երթայ :

Յամի Տեառն 31

ՅՏե ս բ Օր . 6 . 25 ; գ Թագ . ժէ . 18 ; Ղու . 6 . 8 ; Գոր . ժզ . 39 ;

ԳԼ . Թ

2 Քրիստոս անդամալոյծ մը կը բժշկէ . 9 Մատ-
թէոս մաքսաւորութիւն ընդունի իրեն կը կան-
չէ . 10 Մաքսաւորներու և մեղաւորներու
հետ կ՚ուտէ . 14 Իր աշակերտներուն ծոմ
չպահելը կ՚արդարացնէ . 20 տեառտես կինը
կը բժշկէ . 23 Ցայրոսի աղիկը կը յարուցանէ .
27 երկու կոյրերու աչքերը կը բանայ . 32 Համր
դիւահարը կը բժշկէ , 36 և կը խղճայ բազմու-
թեանը վրայ :

1 Նաւը մտնելով անդին կողմը
անցաւ , ու եկաւ իր քաղաքը :
2 Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ
մը , որ մահճի մէջ պառկած էր .
և Ցիսուս անոնց հաւատքը տեսնե-
լով՝ ըսաւ անդամալոյծին , Քա-
ջալերուի՛ որդեակ , քու մեղքերդ
3 քեզի ներուած են : Եւ ահա դը-
պիրներէն ոմանք իրենց մէջերը
ըսին , Ասիկայ հայհոյութիւն կ՚ը-
4 նէ : Ցիսուս ալ դանոնց խորհուրդ-
ները իմանալով ըսաւ , Ինչո՞ւ
սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խոր-
5 հիք . Քանզի ո՞րը աւելի դիւրին
է . Քու մեղքերդ ներուած են՝ ը-
սե՞լը , թէ ելիր ու քալէ՝ ըսելը :
6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու , (ան ատենը անդամալոյծին
ըսաւ ,) Ելիր՝ մահիճդ առ ու
7 տունդ գնա : Ու անիկայ ելաւ՝
8 իր տունը գնաց : Ժողովուրդները
երբոր տեսան՝ զարմացան , ու փա-
ռաւորեցին զԱստուած , որ մարդոց
անանկ իշխանութիւն տուեր էր :
9 Եւ Ցիսուս անկէ առաջ անցնե-
լով մարդ մը տեսաւ Մատթէոս
անունով , որ մաքս ընդունելու

Յամի Տեառն 31

ա Գաղ . ա ՚ի . 2 ; Գաղ . ժբ . 25 ; Մար . ժբ . 15 ; Ղու . 6 . 22 ; ՚ի . 8 ; Թ . 47 ; ժա . 17 ;

Ե Մար . բ . 14 ; Ղու . 6 . 27 ;

Ցամք Տեառն 31

ՂՄԱՐ. Բ. 15, ՃԼ. Ղուկ. Ե. 29, ՃԼ.

Ե ԳԼ. ԺԱ. 19։ Ղուկ. Ե. 30։ ԺԸ. 9։ Ը Դնդ. Բ. 15։

Ը Ովս. Զ. 6։ Մաթ. Զ. 6, 7, 8։ Գլ. Ժբ. 7։ ԺԱ Տիմ. Ա. 15։

*Ոմանք կ՚ունին Ի ՄԱՐ. Բ. 18, ՃԼ. Ղուկ. Ե. 33։ Ժբ. 12։

ԼՁՕՀ. Գ. 29։

Ե Գոր. Ժգ. 2, 3։ Ժգ. 22։ ԱԿՈՐ. Է. 5։

Ի ՄԱՐ. Ե. 22, ՃԼ. Ղուկ. Բ. 41, ՃԼ.

Ն ՄԱՐ. Ե. 25։ Ղուկ. Բ. 43։

Շ Ղուկ. Է. 50։ Ը. 48։ Ժէ. 19։ Ժը. 42։ Յ ՄԱՐ. Ե. 38։ Ղուկ. Բ. 51։

ՂՏՏ՚ս ԲՄՆ. Լե. 25։

տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, 10 Եւ Եհուդէս եկուբ. ան ալ ելաւ անոր եւ Եհուդէս գնաց։ Ղու եղաւ որ տունը սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ եկած՝ ու սեղան նստած էին Ցիսուսին ու անոր աշակերտներուն 11 Հետ։ Ու փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր աշակերտներուն, Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը Է մաքսաւորներուն ու մեղաւորնե- 12 րուն հետ կ՚ուտէ։ Բայց Ցիսուս երբոր լսեց, ըսաւ անոնց, Առողջ- 13 ներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն։ Գացէք՝ սորվեցէք Թէ ինչ է ՝՚՚ խօսէ Ի Ողորմութիւն կ՚ուզեմ, և չէ Թէ զոհ. ինչու որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները *ապաշխարութեան։

14 Անատեն Յովհաննէսին աշա- կերտները անոր եկան ու ըսին, Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք, և քու 15 աշակերտներդ չեն պահեր։ Ու Ցիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կա- րելի՞ է որ Հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է. բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, Էան ա- 16 տեն ծոմ պիտի պահեն։ Ու մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հան- դերձի վրայ, քանզի ան որ անոր լրումը հարթ դրած է, կ՚առնէ հանդերձէն, ու պատ- ռուածքը ալ աւելի դէշ կ՚ընէ։

17 Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն. եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի, և տիկերը կը կորնչին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պահուին։

18 Երբոր անիկայ անոնց հետ ասբաները կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ, երկրպագութիւն կ՚ընէր ա- նոր ու կ՚ըսէր, Աղջիկս՝ ալ մինչև հիմա մեռած է, բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի։

19 Եւ Ցիսուս ելաւ ու իր աշա- կերտներուն հետ անոր ետևէն գը- նաց։

20 Եւ ահա տասներկու տարուան տեղատուես կին մը մօտեցաւ ետևէն անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ. 21 քանզի իր մտքին մէջ կ՚ըսէր, Թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ, 22 պիտի բժշկուիմ։ Բայց Ցիսուս երբոր ետին դարձաւ ու տեսաւ զանիկայ, ըսաւ. Քաջալերուիլ աղջիկ, հքու հաւատքդ քեզ բժշըշ- կեց. և կինկը նոյն ժամէն բժշըշ- կուեցաւ։

23 Ու երբոր Ցիսուս իշխանին տու- նը եկաւ, ու տեսաւ Ւփողահարները

24 և խռոված բազմութիւնը, ըսաւ անոնց, Մի՛կեցէք դացէք. ինչու որ աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ. և ծաղր կ՚ընէին անկից։

25 Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ձգուեցաւ, ինքը ներս մտաւ, ա- նոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը 26 ոտք ելաւ։ Եւ աս լուրը ան բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։

27 Ու երբոր Ցիսուս անկէ առաջ անցաւ, երկու կոյր ինկան անոր ետևէն, կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ողորմի՛ մեզի, Որդի Դաւիթ։

28 Ու երբոր տուն եկաւ, կոյրերը ի- րեն եկան. և Ցիսուս անոնց ը- սաւ, Կը հաւատաք Թէ կրնամ աս բանը յեղի ընել. ըսին անոր, 29 Այո՛ Տէր։ Ան ատենը անոնց աչ- քերուն դպաւ ու ըսաւ, Ձեր 30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի։ Ու անոնց աչքերը բացուեցան. և Ցի- սուս սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց ու ըսաւ, Զգոյշ կեցէք, 31 Մկը չգիտնայ։ Բայց անոնք ե- լան ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածեցին։

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան, ահա մկ համր դիւահար մարդ մը 33 բերին իրեն։ Ու երբոր դևը ելաւ, համրը խօսեցաւ. և ժողովուրդ- ները զարմացան ու կ՚ըսէին Թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ ասանկ բան 34 մը տեսնուած չէ։ Բայց փարիս- եցիները կ՚ըսէին Թէ Առիկայ դևերուն իշխանովը դևերը կը հա- նէ։

35 Ու Ցիսուս կը պտրտեր բոլոր քաղաքները ու գիղերը, և Ղանոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվե- ցընէր ու կը քարոզէր արքայու- Թեան աւետարանը, և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւան- դութիւնները ժողովուրդին մէջ։ 36 Ու Ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճաց, ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած էին Հովիւ չունեցող ոչխարներու։ 37 պէս։ Ան ատենը բսաւ իր աշա- կերտներուն, Հունձքը շատ է, 38 բայց մշակները քիչ. Ղրկուտ Հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ իր հունձքին։

Գլ. Ժ

1 Քրիստոս իր տասներկու առաքեալները կը խրկէ՝ հրաշքներ ընելու իշխանութիւն տա- լով անոնց. 5 պատուէրներ կու տայ անոնց և կը սորվեցնէ Թէ ինչ պարտին ընել. 16 կը մխիթարէ զանոնք հալածմունքներու վրայով, 40 և օրհնութիւն կը խոստանայ զանոնք ընդունողներուն։

1 Ու Հր քովը կանչելով իր տասա- ուերկու աշակերտները, անոնց

Ցամք Տեառն 31

ՓԳՈՐ. Ի. 10։

ՐԳԼ. ԺԵ. 22։ Ի. 30, 31։ ՄԱՐ. Ժ. 47, 48։ Ղուկ. Ժը. 38, 39։

ՑԳԼ. Ը. 4։ ԺԲ. 16։ ԺԵ. 9։ Ղուկ. Ե. 14։

Ն ՄԱՐ. Է. 36։

Ղ Տ՚ս ԳԼ. ԺԲ. 22։ Ղուկ. Ժա. 14։

ՈԳԼ. Ժբ. 24։ ՄԱՐ. Գ. 22։ Ղուկ. Ժա. 15։

ՂՄԱՐ. Գ. 6։ Ղուկ. Ժգ. 22։

ՊԳԼ. Գ. 23։

ԼՄԱՐ. Ղ. 34։

ՀԹուղ. ԻԵ. 17։ ԴԹագ. Իբ. 17։ Եզեկ. Լէ. 5։ Զաք. Ժ. 2։

ՊՂուկ. Ժ. 2։ Ցօհ. Գ. 35։ ՀԲԹես. Գ. 1։

ՀՄԱՐ. Գ. 13, 14։ Ղ. 7։ Ղուկ. Ղ. 13։ Թ. 1։

Ցամի Ցետաձ
31

Բ Ցօհ . ա . 42 ։
Է Ղու . զ . 15 ։ Գոր . ա . 13 ։
Ը Ցօհ . ժգ . 26 ։
Ի Գլ . դ . 15 ։
Ղ Տե՛ս Գ Թագ . ժէ . 24 ։ Ցօհ . ը . 9 ։ 20 ։
Ի Գլ . ժե . 24 ։ Գոր . ժգ . 46 ։
Ճ Ես . ծգ . 6 ։ Երեմ . ծ . 6 ։ 17 ։ Եզեկ . ԼԸ . 5 ։ 6 ։ 16 ։ ՍԳԹ . Բ . 25 ։
Ի Ղու . Թ . 2 ։
ծ Գլ . գ . 2 ։ ը . 17 ։ Ղու . ժ . 9 ։
* Ո՛Հադ մաքրեցէ՛ք , մեռելները յարուցէ՛ք ։
Է Գոր . ը . 18 ։ 20 ։
Լ ա Թագ . Թ . 7 ։ Մար . զ . 8 ։ Ղու . Թ . 3 ։ ժ . 4 ։ իբ . 35 ։
Ի Տե՛ս Մար . զ . 8 ։
ծ Ղու . ժ . 7 ։ ա Կոր . Թ . 7 , ՃԼ ։ ա Տիմ . ե . 18 ։
Լ Ղու . ժ . 8 ։
† Ո՛Հադ ա նոր՝ ու ըս ած . բարև աս տանս ։
Հ Ղու . ժ . 5 ։ 6 ։
Ն Սաղ . լե . 18 ։
Ղ Մար . զ . 11 ։ Ղու . Թ . 5 ։ ժ . 10 ։ 11 ։
Ճ Նէեմ . ե . 13 ։ Գոր . ժգ . 51 ։ ժը . 6 ։
Ո Գլ . ժա . 22 ։ 24 ։
Յ Ղու . ժ . 3 ։ Նհեռ . ժզ . 19 ։ Եփես . ե . 15 ։
Ւ Ակոր . ժգ . 20 ։ Փիլ . բ . 15 ։
Ո Գլ . իդ . 9 ։ Մար . ժգ . 9 ։ Ղու . ժբ . 11 ։ իա . 12 ։
Ն Գոր . ե . 40 ։
Պ Գոր . ժբ . 1 ։ իդ . 10 ։ իե . 7 ։ 23 ։
Ր Տիմ . դ . 16 ։

իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն ։
2 Ու տասներկուս առաքելոց անուններըասոնք են . առաջինը Սիմոն Բ Պետրոս ըսուածը և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս , Յակոբոս Զեբեդեան , և անոր եղբայրը Յովհաննէս , Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս , Թովմաս և Մատթէոս Մաքսաւոր , Յակոբոս Ալփեան և Ղեբէոս որ Թադէոս մականուա-
4 նեցաւ , Սիմոն կանանացի և Յուդա Իսկարիովտացի , որ նաև մատնեց զանիկայ ։
5 Ա՛ս տասներկուքը Յիսուս խրկեց , և անոնց պատուիրեց ըսելով , Հեթանոսներու ճամբայ մի՛ երթաք , ու Սամարացիներու քա-
6 ղաք մի՛ մտնէք . Հապա աւելի Իսրայէլի տանը Հկորսուած ոչխար-
7 ներուն գացէք ։ Ու երբոր կ՚երթաք , քարոզեցէք ու ըսէք Թէ Երկինից Թագաւորութիւնը մօտե-
8 ցած է ։ Հիւանդները բժշկեցէք , բորոտները * մաքրեցէք , դևերը հանեցէք ։ Խրի առեր էք , խրի
9 տուէք ։ ԼՄի ստանաք ոսկի և ոչ արծաթ և ոչ Հպղինճ ձեր գօ-
10 տիներուն մէջ , ՈՉ ճամբու համար պարկ , և ոչ կրկին հանդերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գաւազան . Քինչու որ մշակը իր կերակուրին
11 արժանի է ։ Եւ որ քաղաք կամ գեղ մտնէք , հարցուցէ՛ք Թէ ով է անոր մէջը արժանաւոր , ու հոն
12 կեցէք մինչև որ ՈՒԼ ելլէք ։ Ու երբոր տունը կը մտնէք , բարև-
13 տուէք Քանոր ։ Եւ Եթէ որ ան տունը արժանաւոր է , ձեր բարևը անոր վրայ գայ . հապա Թէ որ արժանաւոր չէ , ՝ձեր բարևը ձեզի
14 դառնայ ։ Նէեւ ով որ ձեզ չընդունի՝ ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ , երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն կ՚ելլէք , Ձեր ոտքերուն փոշին
15 թօթվեցէք ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան Թէ ան քաղաքին ։
16 ՝ԱՆՀա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ . Խուստի օձերու պէս խորագէտ եղէք և ևա-
17 ղաննիներու պէս միամիտ ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէ՛ք , Քինչու որ Ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու Նիրենց ժողովարաններուն մէջը
18 ձեզ պիտի ծեծեն ։ Դեւ իմ անոանց համար կուսակալներու եւ թագաւորներու առջև պիտի տարուիք , անոնց և հեթանոսներուն վկայու-
19 թիւն ըլլալու համար ։ Երբայց երբոր ձեզ մատնեն , հոգ մի՛ ընէք Թէ ինչպէս կամ ինչ պիտի խօսիք , ինչու որ Ձեզի պիտի տրուի ան ժա-
20 մուն ինչ որ պիտի խօսիք ։ Վասն զի չէ Թէ դուք էք որ կը խօսիք , հապա ձեր Հօրը հոգին որ ձեր
21 ներսի դին կը խօսի ։ Ու Եղբայր եղբայրը մահուան պիտի մատնէ , և հայրը՝ որդին . և որդիք երթան ծնողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռ-
22 ցընեն զանոնք ։ Եւ իմ անուանս համար Համնուն ատելի պիտի ըլլաք . Երբայց ով որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի ։
23 Ու երբոր ասո քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածեն , ուրիշ Հաջի փախէք . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Իսրայէլի քաղաքները պիտի չհատցընէք , Մինչև որ Որդին մարդոյ գայ ։
24 Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի չէ , և ոչ ծառան իր տիրոջմէն ։
25 Հերիք է աշակերտին որ իր վարդապետին պէս ըլլայ , ու ծառային իր տիրոջը պէս . Թէ որ տանուտէրը Բէեզեբուղ կոչեցին , որչափ
26 աւելի անոր ընտանիքը ։ Ուստի մի՛ վախնաք անոնցմէ , Քինչու որ բան մը չկայ ծածկուկ որ պիտի չբայտնուի , և գաղտուկ որ պիտի
27 չգիտցուի ։ Ինչ որ ձեզի մէթի մէջ կ՚ըսեմ , ՆԻՒՅ լոյսի մէջ խօսեցէք , և ինչ որ ականջն Ի վար կը լսէք , տանիքներուն վրայ
28 քարոզեցէք ։ Եւ մի՛ վախնաք ասոնցմէ որ մարմինը կը սպաննեն , ու չեն կրնար հոգին սպաննել . հապա աւելի անկէ վախցէք դուք , որ կրնայ հոգին ու մարմինը գեհենին
29 մէջ կորսընցընել ։ Չէ՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին և անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար
30 առանց ձեր Հօրը ։ Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած
31 են ։ Ուրեմն մի՛ վախնաք , Քնոր չատ ճնճղուկներէն լաւ էք դուք ։
32 Ամէն ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի , Ես ալ անիկայ պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև որ եր-
33 կինքն է ։ Եւ ով որ մարդոց առջև զիս կ՚ուրանայ , ես ալ անիկայ պիտի ուրանամ իմ Հօրս առջևը՝ որ
34 երկինքն է ։ ԼՄի կարծէք Թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ . խաղաղութիւն ձգելու չե-
35 կայ , հապա սուր . Քինչու որ եկայ Ես մարդը իր հօրմէն զատելու , ու աղջիկը՝ իր մօրմէն , ու հարսը՝ իր կե-
36 սուրէն . Եւ Ամարդուն թշնամիները
37 իր ընտանիքը պիտի ըլլան ։ Ով որ հայրը կամ մայրը Քինձմէ աւելի կը սիրէ , Քինձի արժանի չէ . և ան որ տղան կամ աղջիկը Քինձմէ աւելի կը

Ցամի Ցետաձ
31

Լ Մար . ժգ . 11 ։ 12 ։ 13 ։ Ղու . ժբ . 11 ։ իա . 14 ։ 15 ։
Ես . դ . 12 ։ Երեմ . ա . 7 ։
Բ Թագ . իգ . 2 ։ Գոր . դ . 8 ։ զ . 10 ։ Բ Տիմ . դ . 17 ։
Վ Մրբ . է . 6 ։ Հմ 85 , 36 ։ Ղու . իա . 16 ։
Դ Ղու . իա . 17 ։
Դ Դան . ժբ . 12 ։ 13 ։ Գաղ . իգ . 13 ։ Մար . ժգ . 13 ։
Յ Գլ . բ . 13 ։ դ . 12 ։ ժբ . 15 ։ Գոր . ը . 1 ։ Թ . 25 ։ ժգ . 6 ։
Գլ . ժզ . 28 ։
Է Ղու . զ . 40 ։ Ցօհ . ժգ . 16 ։ ժե . 20 ։
Գլ . ժբ . 24 ։ Մար . դ . 22 ։ Ղու . ժա . 15 ։ Ցօհ . ը . 48 ։ 52 ։
Մար . դ . 22 ։ Ղու . ը . 17 ։ ժբ . 2 ։ 3 ։
Ես . ը . 12 ։ 13 ։ Ղու . ժբ . 4 . ա Պետ . գ . 14 ։
Բ Թագ . ժգ . 45 ։ Բ Թագ . ժգ . 11 ։ Ղու . իա . 18 ։ Գոր . իէ . 34 ։
Է Ղու . ժբ . 8 ։ Հռով . ժ . 9 ։ 10 ։
Ղ Ցայտ . գ . 5 ։
Ի Մար . ը . 38 ։ Ղու . Թ . 26 ։ Բ Տիմ . բ . 12 ։
Ղ Ղու . ժբ . 49 ։ 51 ։ 52 ։ 53 ։
Ի Մրբ . ե . 6 ։ Ը Սաղ . իա . 9 ։ ծե . 13 ։ Մրբ . ե . 6 ։ Ցօհ . ժգ . 18 ։
Ի Ղու . ժգ . 26 ։

Յամի Տեառն 31

ԺԳԼ. ԺԷ. 24։ Մար. ը. 34։ Ղու. Թ. 23։ ԺԹ. 27։

ԼԳԼ. ԺԷ. 25։ Ղու. ԺԷ. 33։ Ցօհ. ԺԲ. 25։

ԼԳԼ. ԺԸ. 5։ Ղու. Թ. 48։ Ժ. 16։ Ցօհ. ԺԲ. 44։ ԺԹ. 20։ Գաղ. Գ. 14։

ԷԳ ԹԱԳ. ԺԷ. 10։ ԺԸ. 4։ Դ ԹԱԳ. Գ. 8։

ԺԳԼ. Ը. 5։ 6։ ԽԵ. 40։ Մար. Թ. 40։ ԵՐԲ. Ը. 10։

ՈՒԳԼ. ԺԹ. 3։ ԲՂԱ. Է. 18, 19, ԼԱ։

ՏԴՆ. ԽԹ. 10։ ԹՈՒ. ԻԴ. 17։ Դան. Թ. 24։ Ցօհ. Ը. 14։

ԴԵՍ. ԽԹ. 18։ Լ. 4, 5, 6։ ԽԲ. 7։ Ցօհ. Բ. 23։ Գ. 2։ Ե. 36։ Ժ. 25, 38։ ԺԳ. 11։

ԽՍԱՂ. ԻԲ. 26։ ԵՍ. ԿԱ. 1։ Ղու. Գ. 18։ ՑԱԿ. Բ. 5։

ՂԵՍ. Ը. 14, 15։ ԳԼ. ԺԳ. 57։ ԻԳ. 10։ ԻԷ. 31։ ՀՈՎԻ. Թ. 32, 33։ Ա ԿՈՐ. Ա. 23։ Բ. 14։ Գաղ. Ե. 11։ ԱՊՏԵՍ. Բ. 8։

ԵՂՐԱ. Է. 24։

ԸՆՏՓ. Գ. 14։

ՐԳԼ. ԺԳ. 5։ ԻԱ. 26։ Ղու. Ա. 76։ Է. 26։

38 սիրէ, ինծի արժանի չէ. ԺԵ ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետեւէս

39 գար, ինծի արժանի չէ։ Ան որ իր անձը կը գտնէ, պիտի կորսընչընչէ զանիկայ. և ան որ իր անձը ինծի համար կը կորսընչընչէ, պիտի

40 գտնէ զանիկայ։ Ան որ ձեզ կ'ընդունի, զիս կ'ընդունի. և ան որ զիս կ'ընդունի, զիս իրկողը կ'ընդունի։

41 Ան որ մարգարէ մը կ'ընդունի մարգարէի անունով, մարգարէի վարձք կ'առնէ. և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի անունով, արդարի վարձք կ'առնէ։

42 Ու ան որ աս պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը խմցնէ աշակերտի անունով, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ընաւ իր վարձքը պիտի չկորսընչընչէ։

ԳԼ. ԺԱ

2 Յովհաննէս իր աշակերտները Քրիստոսի կը իրկէ։ 7 Քրիստոսի վկայութիւնը Յովհաննէսին համար։ 18 Հաղորդութեան կարծիքը Յովհաննէսին ու Քրիստոսի վրայով։ 20 Քրիստոս կը նախատէ Քորազինը, Բեթսայիդան և Կափառնայումը՝ իրենց ապերախտութեանը և անզղջ մնալուն համար։ 25 և կը փառաւորէ իր Հօրը իմաստութիւնը՝ Աւետարանը պարզամիտներուն յայտնելուն համար։ 28 Իրեն կը կանչէ ամէն անոնք որ իրենց մեղքին ծանրութիւնը կը զգան։

1 Ա՛նւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տասներկու աշակերտներուն պատուէր տալը, գնաց անկէ ա-նոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և սորվեցընելու։

2 Իսկ Յովհաննէս՝ բանտին մէջը Քերթող լսեց Քրիստոսի գործքերը, իր աշակերտներէն երկուքը խրկե-

3 լով Ըսաւ անոր, Դուն ա՛ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպա-

4 սենք։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ, Գացէ՛ք պատմեցէ՛ք Յովհաննէսին ինչ որ

5 կը լսէք ու կը տեսնէք. Ո՛գոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորսնաները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն ու աղքատներուն աւե-

6 տարան կը քարոզուի։ Եւ երանի անոր՝ որ իմ վրայովս չգայթակ-ղիր։

7 Ան երբոր անոնք գացին, Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յով-հաննէսին համար, Ի՞նչ տեսնե-լու ելաք անապատին մէջ. եղեզ-

8 մը հովին շարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. փափուկ հանդերձ-ներ հագած մարդ մը. ահա փա-փուկ հանդերձներ հագնողները թա-

9 գաւորաց տուներն են։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞. այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, ի մարգարէէ մէն

10 ալ աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է որուն համար գրուած է. Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երե-սիդ առջեւէն, որ քու ճամբադ պի-տի պատրաստէ քու առջեւդ։

11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, կնկինե-րէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս Մկրտիչէն մեծը եղած չէ. սակայն երկնից թագաւորութեանը մէջ

12 պինտ պզտիկը անկէ մեծ է։ Ու Յովհաննէս Մկրտիչին օրերէն մինչև հիմա երկնից թագաւորութիւնը ուժով կ'առնուի, և ուժեղները

13 կը յափշտակեն անիկայ։ Ինչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մին-չև Յովհաննէս մնրգարէութիւն ը-

14 րին. Եւ եթէ կ'ուզէք ընդունել, անիկայ է Եղիան՝ որ պիտի գար։

15 Ան որ լսելու ականջ ունի, թող

16 լսէ։ Բայց ո՞որու նմանցընեմ աս ազգը. կը նմանի տղոց, որ շու-կաները նստելով՝ իրենց ընկերնե-

17 րուն կը կանչեն, Ու կ'ըսեն, Փող ն՛չեցուցինք ձեզի ու չխաղացիք, սգը կարդացինք ձեզի ու կոծ չըրիք։

18 Վասն զի Յովհաննէս եկաւ, ո՛չ կ'ուտէր և ո՛չ կը խմէր, ու կ'ը-սեն, Դև կայ անոր ներսի դին։

19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսեն, Ա՛նա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ հարքաւորնե-րու ու մեղաւորներու բարեկամ. Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր որդւոցմէն։

20 Ա՛յն ատենը սկսաւ նախատել ան քաղաքները, որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներուն շատերը,

21 քանզի չապաշխարեցին. Վա՛յ քեզ Քորազին, վա՛յ քեզ Բեթսայիդա, ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ ճգուրեով ու մխիթով ապաշխա-

22 րած պիտի ըլլային։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ, Տիւրոսին և Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաս-

23 տանին օրը՝ քան թէ ձեզի։ Եւ դուն՝ Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը բարձրացած ես, մինչև դժոխքը պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ քու մէջդ եղան, իրաւ որ մինչև աս օրս դեռ պիտի

24 մնար։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սո-դոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը, քան թէ քեզի։

25 Ընդյն ժամանակին պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Շնոր-հակալ եմ քեզմէ՝ ով Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի, որ աս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու Նորոց յայտ-

26 նեցիր։ Այո՛ ով Հայր, ինչու որ

Յամի Տեառն 31

ՀԱՄԱՂ. Գ. 1։ Մար. ա. 2։ Ղու. ա. 76։ Է. 27։

ՐՂու. ԺԶ. 16։

ԼՄԱՂ. Գ. 3։

ԲՄԱՂ. Գ. 5։ ԳԼ. ԺԷ. 12։ Ղու. ա. 17։

ԺԳԼ. ԺԳ. 9։ Ղու. ը. 8։ Յայտ. ը. 7, 11, 17, 29։ Գ. 6, 13, 22։

ՒՂու. Է. 31։

ՀԳԼ. Թ. 10։

ՑՂու. Է. 35։

ՂՂու. ԺԱ. 13, ԼԱ։

ՃՅոհ. Գ. 7, 8։

ՄԳԼ. ԺԱ. 15։ Հմր 24։

ՅՏ՛ս ԵՍ. ԺԳ. 18։ Ողբ. Բ. 1։

ՆԳԼ. ԺԱ. 15։

ՂՂու. ԺԱ. 21։

ՈՏ՛ս Սաղ. ը. 2։ ա Կոր. ա. 19, 27։ Բ. 8։ Բ Կոր. Գ. 14։

ՂԳԼ. ԺԶ. 17։

Յամի Տեառն 31

ՊԳԼ·ԽԲ·18։ Ղու·Ժ·22։ Ցօհ·Գ·35։ Ժգ·3։ Ժէ·2։ Ա Կոր· Ժէ·27։

ԼՑՕՀ·Ա·18։Զ·46։ Ժ·15։

Ա ՑՕՀ·ԺԳ·15։ Փիլ·Բ·5։ Ա Պետ·Բ·21։ Ա Ցօհ·Բ·6։

Ա Ջաք·Թ·9։ Փիլ·Բ·7, 8։

Վերեմ·Զ·16։

ԴԱ Ցօհ·Ե·3։

Ա ԲՕր·Իգ·25։ Մար·Բ·23։ Ղու·Զ·1։

Ի Ա Թագ·Իա·6։

Ֆ ԵԼ·Իե·30։ Ղա·Իգ·5։

Ծ ԵԼ·ԻԲ·32, 33։ Ղա·Բ·31։ Իգ·9։

Ի Թես·Իբ·9։ Ցօհ·Է·22։

Ղ ԲՄՆ·Զ·18։ Մազ·Գ·1։

Է ՈՎս·Զ·6։ ՄԻբ·Զ·6, 7, 8։ Գա·Թ·13։

Ը Մար·Գ·1։ Ղու·Զ·6։

Ի Ղու·Ժգ·14։ Ժգ·3։ Ցօհ·Թ·16։

Ժ Տե՛ս ԵԼ·Իգ·4, 5։ Բ Օր·Իբ·4։

քու առջիդ ասանկ հաճելի եղաւ։
27 Ահա ես քեզի կ՚ըսեմ իմ հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը. և մէկը չճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին, և անոր որուն
28 որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել։ Նկէք ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներդ, և ես ձեզ պիտի հանգուցանեմ։
29 Իմ լուծս ձեր վրայ առէք, ահա ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու խոնարհ սրտով, և ձեր անձերուն հանգստութիւն պիտի
30 գտնէք։ Ինչու որ իմ լուծս քաղցր է, և իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ·ԺԲ

1 Քրիստոս կը յանդիմանէ փարիսեցւոց կուրութիւնը շաբաթ օրուան վրայով 3 Մուրբ Գիրքերով, 9 փաստով, 13 և Տիրադարձ մը։ 22 Կոյր ու Համր մը կը բժշկէ։ 31 Կ՚ինացընէ թէ Սուրբ Հոգիին դէմ եղած Հայհոյութիւնը պիտի չներուի, 36 և թէ դատարկ խօսքերու համար հաչիւ պիտի տուի։ 38 Կը յանդիմանէ անհաւատները որ նշան կը խնդրեն, 49 և կը ցուցընէ թէ ո՛վ է իր եղբայրը՝ իր քոյրը և իր մայրը։

1 Ան ատենը Յիսուս շաբաթ օրը գնաց արտերուն մէջէն. և իր աշակերտները անօթեցան, ու սկսան ցորենէ հասկեր փրցընել և ուտել։
2 Տես, Փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր, Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ արժան չէ շաբաթ օրը գործել։
3 Ան ալ անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը, երբոր անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
4 հետն էին. Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը, և առաջաւորութեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց՝ որ իր հետն էին, բայց միայն քա-
5 հանաներուն։ Կամ թէ օրէնքին մէջը չէք կարդացեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն ու անմեղ
6 են։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ աս տեղը աւտաճարէն մեծ մէկը կայ։
7 Եթէ որ գիտնայիք թէ ինչ ըսել է, Ողորմութիւն կ՚ուզեմ՝ ու չէ թէ զոհ, ան տեղը անպարտները չէիք դատապարտեր.
8 Քանզի Որդին մարդոյ շաբաթին տէրն է։
9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր. և հարցուցին անոր ու ըսին Թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժանի է, որ անոր վրայով ամբաստանու-
11 թիւն ընեն։ Ան ալ բսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ, և անիկայ շաբաթ օրը փոսի մէջ ի՛նկայ, պիտի չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ։
12 Արդ որչափ աւելի է մարդը ոչխարէն. ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է։ Ան ատենը բսաւ ան մարդուն, Երկրնցուր ձեռքդ. ան ալ երկրնցուց, ու ողջ
14 կառոյց միւսին պէս։ Իսկ Փարիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր վրայ խորհուրդ կ՚ընէին թէ ինչո՞ր անիկայ կորսընցրնեն։
15 Եւ Յիսուս երբոր գիտցաւ, հեռացաւ անկէ. և շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն գացին,
16 ու ամէնը բժշկեց։ Եւ խաստիկ պատուիրեց անոնց որ զինքը չհռչակեն։
17 Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսած
18 ատ խօսքը։ Ահա իմ ծառան՝ որ ընտրեցի, և իմ սիրելիս՝ հորուն հաճեցաւ իմ անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ, ու հեթանոսներուն իրաւունք պիտի
19 պատմէ։ Ո՛չ պիտի վիճի, և ոչ պիտի աղաղակէ, և ո՛չ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներ.
20 րուն մէջ։ Ջաղեախած եղէգը պիտի չջիղէ, ու պլպլացած պատրոյգը պիտի չմարէ, մինչև որ դատաստանը յաղթութեան հանէ։
21 Եւ հեթանոսները անոր անունը պիտի յուսան։
22 Յետոյ ան ատենը կոյր ու համր դիւահար մը բերին իրեն, և զանիկայ բժշկեց, անանկ որ համրը ու կոյրը
23 խօսեցաւ ու տեսաւ։ Եւ բոլոր ժողովուրդները զարմացան ու կ՚ըսէին, Արդեօք ասիկայ է Դաւիթի
24 որդին։ Ըհայց փարիսեցիները երբոր լսեցին, ըսին, Ասիկայ չհանէ դեւերը՝ բայց Բէեղզեբուղ իշխանովը։
25 Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդները իմանալով՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կաւերի. և ամէն քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնուած՝
26 չկրնար կենալ։ Եւ թէ որ Սատանան Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ բաժնուեցաւ. ուստի ինչո՞ր պիտի կենայ անոր թագաւորութիւնը։
27 Թիւնը։ Ու թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորք.
28 Ները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը
29 ձեր վրայ հասած է։ Կամ ինչո՞ր կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը տունը մտնել, և անոր կարասիները յափշտակել, թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ։ Ան որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ

Յամի Տեառն 31

Ա ԳԼ·ԻԵ·1։ Մար·Գ·6։ Ղու·Ը·11։ Ցօհ·Ե·18։ Ժ·39։ Ժա·53։

ԼՑե՛ս ԳԼ·Ժ·23։ Մար·Գ·7։

Է ԳԼ·ԺԲ·2։ Ի ԳԼ·Թ·30։

Լես·ԽԲ·1։ Հ ԳԼ·Գ·17։ Ժէ·5։

Ա Ցե՛ս ԳԼ·Թ·32։ Մար·Գ·11։ Ղու·Ժա·14։

Ղ ԳԼ·Թ·34։ Մար·Գ·22։ Ղու·Ժա·15։

Ֆ ԳԼ·Թ·4։ Ցօհ·Բ·25։ Ցայտ·Բ·23։

Ա Դան·Բ·44։ Է·14։ Ղու·Ա·33։ Ժա·20։ Ժէ·20, 21։

Ա Ես·ԽԲ·24։ Ղու·Ժա·21, 22, 23։

Յամի Տեառն 31

է , և ան որ ինձի հետ չժողվէր ,
31 ցիրուցան կ'ընէ : Անոր համար
ձեզի կ'ըսեմ , Ն Ամէն մեղք ու հայ-
հոյութիւն պիտի ներուի մարդոց ,
Ս բայց Սուրբ Հոգւոյն դէմ եղած
հայհոյութիւնը պիտի չներուի
32 մարդոց . Եւ ո՛վ որ Որդւոյ մար-
դոյ դէմ բան կ'ըսէ , Ն պիտի ներուի
անոր . բայց ո՛վ որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ կ'ըսէ , պիտի չներուի անոր ,
ո՛չ աս աշխարհիս մէջ՝ և ո՛չ գա-
33 լոց աշխարհէն մէջ : Կամ ծառը
բարի ըրէք , ու Ն անոր պտուղը
բարի , կամ ծառը չար ըրէք , ու
անոր պտուղը չար . ինչու որ ծա-
34 ռը պտուղէն կը ճանչցուի : Լ Ի ժե-
րո՛ւ ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք
բարի խօսիլ , որ չար էք . ինչու
որ Ա սրտին աւելցուքէն բերանը
35 կը խօսի : Բարի մարդը իր սրտին
բարի գանձէն բարի բաներ կը հա-
նէ , և չար մարդը էր սրտին չար
գանձէն չար բաներ կը հանէ :
36 Բայց ձեզի կ'ըսեմ թէ Ամէն դա-
տարկ խօսքերու համար որ մար-
դիկ կը խօսին , դատաստանին օրը
37 հաշիւ պիտի տան : Ինչու որ քու
խօսքերէդ պիտի արդարանաս , և
քու խօսքերէդ պիտի դատապար-
տուիս :
38 Ա Ն ատենը դպիրներէն ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք պատասխան
տուին իրեն ու ըսին , Վ ար դա-
պետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը
39 տեսնել : Ընիկայ պատասխան
տուաւ ու անոնց ըսաւ , Չար և
շնացող ազգը նշան կ'ուզէ , և
Ա ր իւ նշան պիտի չտրուի անոր ,
բայց միայն Յովնան մարգարէին
40 նշանը : Քանզի Ա ինչպէս որ Յով-
նան իրեք օր ու իրեք գիշեր կէտ
ձուկին փորին մէջն էր , անանկ ալ
Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս
սրտին մէջը իրեք օր ու իրեք գի-
41 շեր : Ր Նինուէի մարդիկը դա-
տաստանին օրը աս ազգին դէմ պի-
տի ելլեն ու Յ պիտի դատապար-
տեն ասիկայ , Ա ինչու որ Յովնանին
քարոզութեամբը զղջի եկան .
և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ
42 հոս : Հարաւի թագուհին դա-
տաստանին օրը աս ազգին դէմ պի-
տի ելլէ . ու պիտի դատապարտէ
ասիկայ , ինչու որ ինքը երկրի
ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաս-
տութիւնը լսելու . և ահա Սողո-
մոնէն մեծ մէկը կայ հոս :
43 ՈՒ երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ'ելլէ , անջուր տեղուանք կը պը-
տրտի , հանգստութիւն կը փնտռէ
44 ու չգտներ . Ան ատենը կ'ըսէ ,
Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկից
որ ելայ . և կու գայ չտեսնելու կը
գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու
45 յարդարուած : Ան ատենը կ'եր-
թայ և իր հետը կ'առնէ եօթը
ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու
մտնելով հոն կը բնակին , և ետքի
մարդուն վերջը առջինէն դէշ
կ'ըլլայ . ասանկ պիտի ըլլայ աս
չար ազգին ալ :
46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին
կը խօսէր , Ա հա իր մայրը ու
Բ եղբայրները դուրսը կայներ էին ,
47 և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ : Ու
մէկը իրեն ըսաւ , Ա հա քու մայրդ
ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են ,
48 և կ'ուզեն հետդ խօսիլ : Ան ալ
իրեն ըսողին պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ
49 են իմ եղբայրները : Եւ իր ձեռքը
դէպ իր աշակերտներուն երկնց-
ցուելով ըսաւ , Ահա իմ մայրս և
50 իմ եղբայրներս . Վասն զի ո՛վ
որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կա-
տարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և
քոյրս ու մայրս :

ԳԼ . ԺԳ

3 Սերմնացանին առակը . 18 անոր մեկնութիւնը : 24 Որոմին , 31 մանանեխին , 33 խմո-
րին , 44 ծածկուած գանձին , 45 մարգարիտին 47 ու ծովը ձգուած ուռկանին առակները :
53 Քրիստոս կ'անարգուի իր հայրենակիցնե-
րէն :

1 Յ Ին օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝
2 Ա ծովուն եզերքը նստաւ : Բ Եւ
շատ ժողովուրդներ քովը ժող-
վուեցան , անանկ որ Բ ինքը նաւը
մտաւ ու նստաւ . և բոլոր ժողո-
վուրդը ծովեզերքը կայներ էր :
3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց
առակներով՝ և ըսաւ ,
4 Ա Ահա սերմ ցանողը ելաւ որ
սերմ ցանէ . ու երբոր կը ցաներ՝
մէկ քանիները ճամբուն քովը ին-
կան , և թռչուններուն եկան ու կե-
5 րան զանոնք : Եւ ուրիշները ապա-
ռաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր
որ շատ հող չկար , և շուտ մը բու-
սան հողը խորունկութիւն չունե-
6 նալուն համար . Սակայն արեւուն
ծագած ատենը պրեցան , ու ար-
մատ չունենալուն համար չորցան :
7 Եւ ուրիշները ինկան փուշերու
մէջ , և փուշերը ելան ու խեղդեցին
8 զանոնք : Եւ ուրիշները ինկան ա-
ղէկ հողի մէջ , ու պտուղ կուտա-
յին՝ ոմը հարիւր , ոմը վաթսուն ,
9 և ոմը երեսուն : Ո Ւն
որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
10 Ու աշակերտները մօտենալով՝
ըսին իրեն , Ինչո՞ւ համար առակ-
11 ներով կը խօսիս անոնց : Ան ալ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոնց , Անոր համար՝ որ Բ ձեզի տը-
րուած է գիտնալ երկնից թագաւո-

Յամի Տեառն 31

Ֆ Երր . գ . 4 ։
ժ . 26 ։ բ
Պետ . բ .
20 , 21 , 22 ։

ա Մար . գ .
31 ։ Ղու . բ .
19 , 20 , 21 ։
Բ ԳԼ . ժգ .
55 ։ Մար .
գ . 3 ։ Յով .
բ . 12 ։ է .
3 , 5 ։ Գար .
ա . 14 ։ ա
Կոր . թ . 5 ։
Գաղ . ա .
19 ։
է Տե՛ս Յով .
ժե . 14 ։
Գաղ . է .
6 ։ գ . 15 ։
Կող . գ . 11 ։
Եբր . բ . 11 ։

ե Ղու . ե .
4 ։

զ Ղու . բ . 5 ։

Է Ես . ծ . 13 ։

Ը Ղու . ժ .
5 ։ Ես . ծ .
7 ։ Մտ . ժգ .
29 ։ Յով .
ժ . 27 ։

Թ Ղու . ե .
24 ։ Մտ .
ժգ . 14 ։
Մրկ . դ .
26 ։ Ղու .
ա . 20 ։
Ժ Ես . իզ .
12 ։
ԺԱ ԳԼ . ժա .
15 ։ Մար .
գ . 9 ։
ԺԲ ԳԼ . ժա .
25 ։ ժգ . 17 ։
Մար . գ .
11 ։ ա Կոր .
բ . 10 ։ ա
Յով . բ . 27 ։

ղորութեանը խորհուրդները , և
12 անոնց որուած չէ : Եվ ասոն գի ով
որ ունի , անոր պիտի որութի ու պի-
տի աւելնայ . և ով որ չունի ու-
նեցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
13 Անոր համար առակներով կը խօսիմ
անոնց , որ կը տեսնեն՝ ու չեն
տեսներ , և կը լսեն՝ ու չեն լսեր
14 ու միտք չեն առներ : Եւ անոնց
վրայ կը կատարուի Եսայիին մար-
գարէութիւնը որ կ'ըսէ , Լսելով
պիտի լսէք՝ ու պիտի չհմանաք , և
տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք : Ինչու որ սա ժողո-
վուրդին սիրտը թանձրացաւ , և
իրենց ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ա-
կանջներով լսեն և սրտով իմա-
նան ու դարձի գան , և ես անոնք
16 բժշկեմ : Բայց երանի՛ ձեր աչ-
քերուն որ կը տեսնեն , ու ձեր ա-
17 կանջներուն որ կը լսեն : Քանզի
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Նշատ
մարգարէներ և արդարներ փափա-
քեցան ձեր տեսածները տեսնելու՝
ու չտեսան , և ձեր լսածները լսելու՝
ու չլսեցին :
18 Հիմա դուք սերմ ցանողին ա-
19 ռակը լսեցէք : Ան ամէնը որ թա-
գաւորութեան խօսքը կը լսէ ու
միտք չառներ , չարը կու գայ ու
անոր որտին մէջ ցանուածը կը
յափշտակէ . ասիկայ ճանի է որ ճամ-
20 բուն քովը ցանուեցաւ : Եւ ապա-
ռաժուտ տեղերու վրայ ցանուածը
ան է որ երբ կը լսէ խօսքը , շուտ մը
21 ուրախութեամբ կ'ընդունի զա-
նիկայ . Բայց իր մէջը արմատ չու-
նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւէ .
ու երբոր նեղութիւն կամ հալա-
ծանք ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը
22 կը գայթակղի : Եւ փուշերուն
մէջ ցանուածը ասոնք են՝ որ երբ կը
լսէ խօսքը , աշխարհիս զբաղմունքը
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն , ու կ'ըլլայ ան-
23 պտուղ : Իսկ աղէկ հողի մէջ
ցանուածը ան է որ երբ կը լսէ
խօսքը , միտք կ'առնէ , և պտուղ
կու տայ՝ որը հարիւր , որը վաթ-
սուն , ու որը երեսուն :
24 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց ու ըսաւ , Երկնից
թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ
մարդու մը , որ իր արտին մէջ բա-
25 րի սերմ ցանեց . Ու երբոր մարդիկ
կը քնանային , իր թշնամին եկաւ
ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց և
26 գնաց . Ու երբոր խոտը բուսաւ
ու պտուղ բերաւ , անկէ ետև ո-
27 րոմն ալ երևցաւ : Ուստի տա-
նուտիրոջը ծառաները մօտեցան ու

իրեն ըսին , Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու
արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր ,
28 ուրեմն որոմը ո՞ւսկից ունի : Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց , Մէկ թշնա-
մի մարդ մը ըրած է ատիկայ . Ծա-
ռաները իրեն ըսին , Հիմա կ'ու-
զե՞ս որ երթանք անիկայ մկդի
29 քաղենք : Ան ալ ըսաւ , Չէ ,
չըլլայ թէ որոմը քաղած ատենիդ
ցորենն ալ անոր հետը փրցնէք :
30 Թող տուէք որ երկուքն ալ մկ-
տեղ աճին մինչև հունձքի ատենը .
և հունձքին ատենը ջնջողներուն պի-
տի ըսեմ , Առաջ որոմը քաղեցէք ,
և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէք
այրելու համար , իսկ ցորենը իմ
ամբարս ժողվեցէք :
31 Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ
բերաւ անոնց ու ըսաւ , Երկնից
թագաւորութիւնը մանանեխի հա-
տի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝
32 իր արտին մէջը ցանեց . Որ ամէն
սերմերէն պզտիկ է , ու երբոր աճի
ամէն խոտեղէններէն մեծ է , ու
ծառ կ'ըլլայ , անանկ որ երկնից
թռչունները կու գան և անոր
ճիւղերուն վրայ կը հանգչին :
33 Ուրիշ առակ մըն ալ ըսաւ
անոնց , Երկնից թագա-
ւորութիւնը խմորի նման է , որն
որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւ-
րի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ :
34 Յիսուս ասա ամէն բաները առակ-
ներով խօսեցաւ ժողովուրդին , ու
առանց առակի բան մը չէր խօսեր
35 անոնց . Որ կատարուի մարգարէին
ձեռքով ըսուած խօսքը , Առակ-
ներով պիտի բանամ իմ բերանս ,
աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծած-
կուած բաները յառաջ պիտի բե-
րեմ :
36 Ան ատենը Յիսուս ժողովուրդ-
ները թողուց , տունը եկաւ . և
իր աշակերտները մօտեցան իրեն ու
ըսին , Արտին որոմներուն առակը
37 մեկնէ՛ մեզի : Ան ալ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Բարի
սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է .
38 Եւ արտը աշխարհս է . իսկ բարի
սերմը անոնք են որ թագաւորու-
թեանը որդիքն են , բայց որոմը
39 չարին որդիքն են . Եւ թշնամին
որ անիկայ ցանեց , սատանան է ,
և հունձքը աշխարհիս վերջն է . ու
40 հնձողները հրեշտակներն են : Արդ
ինչպէս որ որոմը կը ժողվուի ու
կրակի մէջ կ'այրի , աշխարհիս
վերջն ալ անանկ պիտի ըլլայ :
41 Որդին մարդոյ իր հրեշտակները
պիտի խրկէ , ու պիտի ժողվեն ա-
նոր թագաւորութենէն բոլոր գայ-
թակղութիւնները և անոնք որ ա-

ՂԳԼ . իե . 29 : Մար . գ . 25 : Ղու . ը . 18 : ԺԹ . 26 :

Ի Ես . ղ . 9 : Եզեկ . ժը . 2 : Մար . գ . 12 : Ղու . ը . 10 : ՑՕՀ . ժը . 40 : Գոր . իը . 26 . 27 : Հռով . ժա . 8 : բ Կոր . գ . 14 . 15 : ԺԵրը . ե . 11 :

Ի ԳԼ . ժղ . 17 : Ղու . ժ . 23 . 24 : ՑՕՀ . ի . 29 :

Ա Երը . ժա . 13 : ապԹես . ա . 10 . 11 :

Ի Մար . գ . 14 : Ղու . ը . 11 :

ԺԳԼ . գ . 23 :

Ի Ես . ժը . 2 : Եզեկ . Լէ . 31 . 32 : ՑՕՀ . ե . 35 :

ՀԳԼ . ժա . 6 : բ Տիմ . ա . 15 :

Ի Երեմ . գ . 3 :

ՂԳԼ . ԺԹ . 23 : Մար . ժ . 23 : Ղու . ժը . 24 : ա Տիմ . գ . 9 : բ Տիմ . գ . 10 :

Ցամք Տեառն 31

42 Նօրէնութիւն կը գործեն, " Ու կրա-
կի ֆոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք .
Էհոն պիտի ըլլայ լաւ ու ակռաներ
43 կրճտել : " Ան ատենը արևի
պէս պիտի փայլին արդարները ի-
րենց Հօրը Թագաւորութեանը
մէջ : " Ան որ լսելու ականջ ունի,
Թող լսէ' :
44 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը արտի մէջ պահուած գանձի
նման է, որ անիկայ մէկ մարդ մը
գտնելով՝ կը ծածկէ, և ուրախու-
Թենէն կ'երթայ ÿ բոլոր ունե-
ցածը կը ծախէ, ու " ան արտը կը
գնէ :
45 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը վաճառական մարդու մը նը-
man է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ. Եւ † մէկ պատուական
մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր
բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանի-
կայ գնեց :
47 Դարձեալ երկնից Թագաւորու-
թիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը
նման է, որ * ամէն տեսակէն կը ժող-
48 վէ : Որ երբոր լեցուեցաւ՝ ցամաքը
հանեցին, ու նստան աղեկները ա-
մաններու մէջ ժողվեցին և անդա-
49 հը դուրս ձգեցին : Աճանկ պիտի
ըլլայ աշխարհիս վերջը. հրեշտակ-
ները պիտի ելլեն ու ° արդարներուն
50 մէջէն չարերը պիտի զատեն, Եւ
† պիտի ձգեն զանոնք կրակի ֆոցին
մէջ. Հոն պիտի ըլլայ լաւ ու ակ-
ռաներ կրճտել :
51 Բնաւ անոնց Յիսուս, Հասկը-
ցա՞ք աս ամէն բաները. ըսին ա-
52 նոր, Այո՛ Տէր : Եւ անիկայ ը-
սաւ անոնց, Ընոր համար ամէն դր-
պիր որ երկնից Թագաւորութեան
աշակերտեալ է, նման է տանուտեր
մարդու մը՝ որ իր գանձէն " նոր ու
հին բաներ կը հանէ :
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս աս
54 առակները, անկէ մեկնեցաւ. † Ու
եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը
սորվեցնէր իրենց ժողովարանին
մէջը. մինչև որ կը զարմանային
անոնք ու կ'ըսէին, Ասիկայ ո՞ւսկից
ունի աս իմաստութիւնը և հրաշք-
55 ները. † Ասիկայ հիւսին որդին չէ՞.
սաոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր,
ու " սաոր եղբայրները՝ † Յակորոս և
Յովսէս ու Սիմոն և Յուդա.
56 Ու սաոր քոյրերը ամէնը մեր քովը
չէ՞ն. ալ ինչը ո՞ւսկից ունի աս
57 բաները : Եւ անոր վրայով
Ղը գայթակղէին. բայց Յիսուս ը-
սաւ անոնց, † Մարգարէ մը անպա-
տիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
58 իր տանը մէջ : Եւ չէհոն շատ հր-
բաշքներ չըրաւ անոնց անհաւա-
տութեանը համար :

ԳԼ. ԺԴ

Ցամք Տեառն 32

1 Հերովդեսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով: 3
Յովհաննէս մկրտչին գլխատուելուն պատճա-
ռը: 13 Յիսուս անապատ տեղ մը կ'երթայ,
15 ուր տեղ հինգ հազար հոգի կը կերակրէ
հինգ նկանակով ու երկու ձուկով. 22 Ծովուն
վրայ քալելով՝ իր աշակերտներուն կ'երթայ,
34 և Գեննեսարեթի ցամաքը ելլելով՝ հիւանդ-
ները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանդերձին ծայրին
դպչելովը :

1 Ի ժամանակը " Հերովդէս չորրոր-
դապետը Յիսուսին համբաւը
2 լսեց· Ու իր ծառաներուն ըսաւ,
Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է.
անիկայ մեռելներէն յարութիւն ա-
ռած է, և անոր համար հրաշքները
կ'ըլլան անով :
3 Քանզի † Հերովդէս Յովհաննէսը
բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը
դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին
կնկանը Հերովդիային համար :
4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր,
† Քեզի օրինաւոր չէ անիկայ ունի ու-
5 նենալ : Ուստի կ'ուզէր զանիկայ
սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը
վախնար, " Ընչու որ իբրև մար-
6 գարէ կ'ընդունէին զանիկայ : Ու
երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը
եղաւ, Հերովդիային աղջիկը խաղաց
հանդիսի ըռահին մէջ, ու Հերովդե-
7 սին հաճելի եղաւ : Ուստի երդու-
մով խոստացաւ որ տայ անոր ինչ
8 որ ուզելու ըլլայ : Եւ անիկայ ա-
ռաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ,
Տուր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտու-
չին գլուխը սկուտեղի մը վրայ :
9 Եւ թագաւորը տրտմեցաւ. բայց
երդումներուն համար ու իր հետը
նստողներուն համար հրաման ըրաւ
10 որ տրուի : Եւ մարդ խրկելով՝
Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
11 տեց : Եւ անոր գլուխը սկուտե-
ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
աղջկանը, ան ալ իր մօրը տա-
12 րաւ : Եւ անոր աշակերտները ե-
կան՝ ու մարմինը վերցնելով թա-
ղեցին, և գացին Յիսուսին պատ-
մեցին :
13 Ու † երբոր լսեց Յիսուս, անկէ
նաւով անապատ տեղ մը գնաց ա-
ռանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդ-
ները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին
էրէնց քաղաքներէն :
14 Ու * երբոր դուրս ելաւ, շատ ժո-
ղովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց
վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշշ-
կեց :
15 † Եւ իրիկուան ատեն իր աշա-
կերտները իրեն եկան ու ըսին,
Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժա-
մանակը ուշացած է. արձակէ ժո-
ղովուրդները, որ գեղերը երթան
16 ու իրենց կերակուր գնեն : Եւ
Յիսուս անոնց ըսաւ, Հարկ չէ

Ցամ. Տ· 32 սկիզբը
" Մար· գ· 14 : Ղու· թ· 7 :

Ցա· Տ· 30 † Մար· գ· 17 : Ղու· գ· 19, 20 :

Ցա· Տ· 31 † Ղև· ժբ· 16 : ի· 21 :

" Գլ· իա· 26 : Ղու· ի· 6 :

Ցամ. Տ· 32 † Գլ· ժ· 23 : ժբ· 15 : Մար· գ· 32 : Ղու· թ· 10 : Ցօհ· գ· 1, 2 :
* Ի նոյն երբոր Յիսուս

Գլ· թ· 36 : Մար· գ· 34 ·
† Մար· գ· 35 : Ղու· թ· 12 : Ցօհ· գ· 5 :

Ցամք Տեառն 32

որ ատոնք երթան , դուք տուէք
17 ատոնց որ ուտեն : Անոնք ալ ըսին անոր , Հոս ո՞րէն բան մը չունինք , բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու
18 ձուկ : Ու ըսաւ անոնց , Հոս ինծի
19 բերէք զանոնք : Եւ հրաման ըրաւ որ ժողովուրդները խոտին վրայ նստին . և հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ , ու դէպ ի երկինքը
ԸՂԻ . ԺԱ . 36 : նայելով Էօրհնեց , ու կտրեց նկանակները աշակերտներուն տուաւ , և աշակերտները ժողո-
20 վուրդին : Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան , և տասուերկու կողով լեցուն՝ աւելցած կտորանքները
21 վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան , հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին՝ կնիկներէն և տղաքներէն զատ :

* Ո՛ՀԱՒ ԵՒ ՑԻՍՈՒՍ

22 * Եւ շուտ մը աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ առաջ անդիի կողմը անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդները արձակէ :
Բ ՄԱՐ . Զ . 46 : 23 Բ Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու . ու երբոր իրիկուն
ԺՁՕ . Զ . 16 : 24 եղաւ , հոն մինակ էր . Իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալէկոծուԹեան մէջ էր , ինչու որ հովը դէմ
25 էր : Ո՚ գիշերուան չորրորդ պահուն Ցիսուս դէպ ի անոնց գնաց՝
ՅՈՒ . Թ . 8 : 26 ծովուն վրայ քալելով : Եւ աշակերտները երբոր անիկայ տեսան որ ի ծովուն վրայ կը քալէր , խռովեցան , և ըսին Թէ ուրթ
27 բան մըն է . ու վախերնուն կանչեցին : Եւ շուտ մը Ցիսուս խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ , Քաջ
28 եղէք՝ ես եմ , մի վախնաք : Պետրոս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ , Տէր՝ Թէ որ դուն ես , հրաման ըրէ Թէ ես քեզի գամ ջուր-
29 երուն վրայէն : Ան ալ ըսաւ , Եկուր . Պետրոս ալ նաւէն իջաւ , ջուրերուն վրայէն քալեց որ Ցի-
30 սուսի քովը երթայ . Իայց հովը ոստիկ տեսնելով վախցաւ , ու երբոր սկսաւ ընկղմիլ , աղաղակեց ու ըսաւ , Տէր՝ ազատէ զիս :
31 Եւ Ցիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկընցուց , բռնեց զանիկայ ու անոր ըսաւ , Թերահաւատ՝ ինչու երկ-
32 մտեցար : Ու երբոր նաւը ե-
ԼՍԱՂ . Բ . 7 : ՄԱՐ . Ա . 1 : ԳԼ . ԺԶ . 16 : ԻՂ . 63 : ՂՈՒ . Գ . 42 : ՅՕՀ . Ա . 49 : Զ . 70 : ԺԱ . 27 : ԳՈՐ . Ը . 37 : ՀԱՒ . Ա . 4 : Ի ՄԱՐ . Զ . 53 :
33 լան , հովը դադարեցաւ : Եւ ատոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան երկրպագութիւն ըրին անոր ու ըսին , Իրաւցընէ Ո՚որդի Աստուծոյ ես դուն :
34 Ի Ու անդիի կողմը անցնելով Գեննեսարեթի երկիրը հասան :
35 Ու երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկայ , մարդ խրկեցին բոլոր շրջակայ տեղուանքը , ու

բոլորը հիւանդները անոր բերին .
36 Եւ կ՚աղաչէին անոր , որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դպչին . և ՚ի անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան :

ԳԼ . ԺԵ

3 Քրիստոս կը յանդիմանէ դպիրները և փարիսեցիները՝ որոնք իրենց աւանդութեանց պատճառաւ զանց կ՚ընէին Աստուծոյ պատուիրանքները . 11 ու կը սորվեցընէ Թէ բերանը մտած բանը մարդս չպղծեր . 21 կը բժշկէ Քանանացի կնկանը աղջիկը ; 30 և ուրիշ շատ ժողովուրդներ . 32 եօթը նկանակով ու քանի մը ձուկով չորս հազար երիկ մարդիկ կը կշտացընէ , կնիկներէն ու տղաքներէն ՚ի զատ :

1 Ի՚ՆՆ ատենը Ցիսուսի եկան դպիր-
ները ու փարիսեցիները՝ որ Ե-
րուսաղէմէն էին , ու ըսին ,
2 Բ Ինչու՞ քու աշակերտներդ Ծ ծերե-
րուն աւանդութիւնը զանց կ՚ը-
նեն , ինչու որ Ձեռքերնին չէն
3 լուար , երբոր հաց կ՚ուտեն : Ան
ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոնց , Հապա դուք ինչո՞ւ Ա-
ստուծոյ պատուիրանքը զանց կ՚ը-
նէք Ձեր աւանդութեանը պատ-
4 ճառաւ : Քանզի Աստուած պա-
տուիրեց ըսելով , Ը Քու հայրդ ու
5 մայրդ պատուէ . Եւ Ե՚ՈՎ որ էր հայրը կամ մայրը անիծէ , մահով
6 թող մեռնի : Բայց դուք կ՚ըսէք , Ո՚վ որ էր հօրը կամ մօրը ըսէ Թէ ՂԱՆ բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Աստուածայ պատարագ ընծայ է . ու իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ , ալա է . և այսպէս Ձեր աւանդութեանը պատճառաւ Աստուծոյ պատուիրանքը խափանած
7 էք : Է Կե՛ղծաւորներ՝ աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ Ձեր վրայ Եսա-
8 յի ու ըսաւ , ԸՆԱ ժողովուրդը Ֆոչ իշրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռա-
9 ցած պատուած է ինծմէ . Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն , Բ մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապետութիւն սորվեցընելով :
10 Ծ Եւ ժողովուրդները իրեն կանչելով ըսաւ անոնց , Լսեցէ՛ք ու
11 միտք առէք . Է Չէ՛ Թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը , հապա ինչ որ բերնէն կ՚ելլէ անիկայ կը պղծէ մարդը :
12 Անատենը իր աշակերտները ե-
կան՝ ըսին իրեն , Գիտե՞ս որ փա-
րիսեցիները գայթակղեցան՝ երբոր
13 լսեցին ան խօսքը : Ան ալ պատասխան տալով ըսաւ , Ը Ամէն տունկ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ
14 տնկեր , պիտի խլուի : Թողուէք անոնք . Է Էրէհ կոյր են՝ կոյրերու առաջնորդ . իսկ Թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ , երկուքն
15 ալ փոսը պիտի իյնան : Եւ Ծ Պետրոս պատասխան տալով անոր

Ցամք Տեառն 32

Ծ ԳԼ . Թ . 20 : ՄԱՐ . Գ . 10 : ՂՈՒ . Զ . 19 : ԳՈՐ . ԺԹ . 12 :

— ՄԱՐ . Ե . 1 :

Բ ՄԱՐ . Է . 5 :
Ի ԿՈՂ . Բ . 8 :

Ը ԵՂ . Ի . 12 : ՂՒ . ԺԹ . 3 : ԲՕՐ . Ե . 16 : Ա ՍԱԿ . ԻԳ . 22 : ԵՒԵ . Զ . 2 :
Ի ԵՂ . ԻԱ . 17 : ՂՒ . Ի . 9 : ԲՕՐ . ԻԷ . 16 : Ա ՍԱԿ . Ի . 20 : Լ . 17 :
ՀՄԱՐ . Է . 11 . 12 :
Ի ՄԱՐ . Է . 6 :
ԸՆԴ . ԻԹ . 13 : ԵԶԿ . ԼԳ . 31 :
Ի Ո՚ՀԱՒ ԲԵՐՆՈՎ ինծի կը մօտենայ , և շրթունքներովը
ՒՆԴ . ԻԹ . 13 : ԿՈՂ . Բ . 1Տ—22 : ՏԻՄ . Ա . 14 :
Ի ՄԱՐ . Է . 14 :
Ի ԳՈՐ . Ժ . 15 : ՀԱՒ . ԺԳ . 14 , 17 , 20 : ա ՏԻՄ . Գ . 4 : ՏԻՄ . Ա . 15 :

ԼՅՕՀ . ԺԵ . 2 : Ա ԿՈՐ . Գ . 12 , ԵՃ :
ԻՆԴ . Թ . 16 : ՄԱՂ . Բ . Տ : ԳԼ . ԻԳ . 16 : ՂՈՒ . Գ . 39 :
Ի ՄԱՐ . Է . 17 :

Ցամի Տեառն 32

ՂԳԼ. ԺԷ. 9։ Մաթ. Ե. 18։

հակոբ. Գ. 13։

ՅՅակ. Գ. 6։

ՂԵՒ. Զ. 5։ Ը. 21։ Ածակ. Գ. 14։ Երեմ. ԺԵ. 9։ Մաթ. Ե. 21։

ԺՄաթ. Ե. 24։

ՍԳԼ. Ժ. 5, 6։ Գոր. Գ. 25, 26։ Ժգ. 46։ Հռով. Ժե. 8։

ՑԳԼ. Ե. 6։ Փիլ. Գ. 2։

ՆՄաթ. Ե. 31։

ՂԳԼ. Գ. 18։ ՈՁե. Լե. 5, 6։ ԳԼ. Ժա. 5։ ՂԼ. Է. 22։

ՂՄաթ. Ը. 1։

ընաւ , Մեկնէ՛ մեզէ աս առակը ։
16 Ըսաւ Ցիսուս , Ո՞վք ալ տա-
17 կաւին անմիտ էք . Ու չէք հաս-
կընար Թէ հասին ինչ որ բերանը
կը մտնէ , փորը կ՚երթայ ու ար-
18 տաքնոցը կը ձգուի · Բայց ինչերն
ելլած բաները սրտէն յառաջ կու-
գան , և անոնք կը պղծեն մարդը ։
19 Զինչու որ սրտէն կ՚ելլեն չար
խորհուրդներ , սպանութիւններ ,
շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,
գողութիւններ , սուտ վկայու-
թիւններ , հայհոյութիւններ ։
20 Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը ,
բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը
չպղծեր մարդը ։
21 Եւ Ցիսուս անկէ ելլելով Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց ։
22 Եւ ահա քանանացի կնիկ մը ան
սահմաններէն ելած կ՚աղաղակէր
անոր ու կ՚ըսէր , Ողորմէ՛ ինծի
Տէր որդի՛ Դաւթի , աղջիկս դևէն
23 սաստիկ կը չարչարուի : Եւ ինքը
բնաւ պատասխան մը չտուաւ ա-
նոր · ու իր աշակերտները մօտե-
նալով կ՚աղաչէին իրեն ու կ՚ը-
սէին , Արձակէ՛ ատիկայ , վասն զի
24 մեր ետևէն կ՚աղաղակէ : Եւ ինքը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Չեմ
ՈՒՐԷՒ Ջ չխրկուեցայ՝ բայց միայն
Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար-
25 ներուն : Եւ անիկայ եկաւ երկրը-
պագութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ը-
26 սէր , Տէ՛ր օգնէ՛ ինծի : Ան ալ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ա-
ղէկ չէ՛ տղոց հացը առնել ու
27 շուներուն ձգել : Եւ անիկայ ը-
սաւ , Այո՝ Տէ՛ր , ինչու որ շու-
ներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
ինկած փշրանքներէն կը կերակ-
28 րուին : Ան առնէր Ցիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ ,
Ո՛վ կին՝ քու հաւատդ մեծ է ,
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի · և
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուե-
ցաւ ։
29 Ու Ցիսուս անկէ գնաց՝ և Գալի-
լեայի ծովեզերքը եկաւ , և լեռը
30 ելլելով հոն նստաւ : Եւ շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան , որ ի-
րենց հետ ունէին կաղեր , կոյրեր ,
համրեր , հաշմանդամներ և ուրիշ
շատեր · ու ձգեցին անոնք Ցիսուսի
31 ոտքը , և բժշկեց զանոնք · Անոնկ
որ ժողովուրդները զարմացան ,
տեսնելով որ համրերը կը խօսէին ,
հաշմանդամները կը բժշկուէին ,
կաղերը կը քալէին և կոյրերը կը
տեսնէին , ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին ։
32 Եւ Ցիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով ըսաւ , Կը խղճամ
ատ ժողովուրդին վրայ , ինչու որ

հիմա իրեք օր է որ իմ քովս են , և
բան մը չունին ուտելու · ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր , չըլ-
33 լայ որ ճամբան մարին : Իսկ Ո՛ա-
շակերտները անոր ըսին , Մենք ա-
նապատի մէջ ո՞րկից պիտի ունե-
նանք այնչափ հաց , որ այսչափ
34 բազմութիւնը կշտացընենք : Եւ
Ցիսուս ըսաւ անոնց , Քանի՞ նկա-
նակ ունիք . անոնք ալ ըսին ,
Եօթը , ու քանի մը մանր ձու-
35 կեր : Եւ հրաման ըրաւ ժողո-
վուրդին որ գետնին վրայ նստին ։
36 Ու Եօթը նկանակը և ձուկերը
առաւ , Ո՞գոհացաւ և կտրեց ու
տուաւ աշակերտներուն , աշակերտ-
37 ներն ալ՝ ժողովուրդին : Կերան
ամենքը և կշտացան , ու եօթը
զամբիւղ լեցուն՝ աւելցած կտոր-
38 ները վերցուցին : Եւ ա-
նոնք որ կերան՝ չորս հազար էրիկ
մարդիկ էին կնիկներէն և տղաք-
ներէն զատ ։
39 Ու Ո՞երթոր ժողովուրդը արձա-
կեց , նաւը մտաւ ու Մագդա-
ղայի սահմանները եկաւ ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Փարիսեցիք նշան մը կ՚ուզեն ։ 6 Ցիսուս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգոյշ ըլլան փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն ։ 13 Ժողովուրդին կարծիքը Քրիստոսի վրայով , 16 և Պետրոսի դաւանութիւնը ։ 21 Ցիսուս կ՚իմացընէ աշակերտներուն իր մահը ։ 23 կը յանդիմանէ Պետրոսը՝ որ կ՚ուզէր զԻՆ կեանք ։ 24 և իրեն հետեւիլ ուզողները կը խրա-
տէ որ իրենց խաչը կրեն ։

1 Ու Փարիսեցիները ու սադուկե-
ցիները քովը եկան՝ փորձելով
իրմէն կ՚ուզէին որ երկինքէն նշան
2 մը ցուցընէ իրենց : Անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Երբոր իրիկուն կ՚ըլլայ , կ՚ըսէք
Թէ Պարզ պիտի ըլլայ , ինչու որ
3 երկինքը կարմրած է : Եւ առ-
տուանց՝ Ա՛յսօր մրրիկ պիտի ըլլայ ,
ինչու որ երկինքը միգապատ ու
կարմրած է : Կերեւոյթը երկինքին երեսը քննելը գիտէք , բայց
ժամանակներուն նշանները չէ՞ք
4 կրնար գէՒՈՒԼ : Ի Չար ու շնացող
ազգը նշան կ՚ուզէ , և ՈՒՐԷ նշան
պիտի չտրուի անոր , բայց Յովնան
մարգարէին նշանը . և Թողուց
անոնք ու գնաց ։
5 Ու երբոր Ի իր աշակերտները ան
դիի կողմը անցան՝ հաց առնելու
6 մոռցեր էին : Եւ Ցիսուս անոնց
ըսաւ , ՐՆայեցէ՛ք ու զգուշացէ՛ք
փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմո-
7 րէն : Անոնք ժէջերնին կը խորհէին
ու կ՚ըսէին Թէ Հաց չբերինք
8 հետերնիս : Իսկ Ցիսուս անոնց խոր-
հուրդը դիտնալով ըսաւ անոնց ,
Ժէջերնիդ ինչո՞ւ կը խորհիք Թէ-

Ցամի Տեառն 32

ՂԴ Թագ. Դ. 43։

ՂԳԼ. ԺԴ. 19։ ՈՈ Թագ. Թ. 13։ ՂԼ. ԻԲ. 19.

ՈՄաթ. Ը. 10։

ՈՈԳԼ. ԺԲ. 38։ Մաթ. Ը. 11։ ՂԼ. ԺԱ. 16։ ԺԲ. 54—56։ ՈՒկր. Ա. 22։

ՔԳԼ. ԺԲ. 39։

ՔՄաթ. Ը. 14։

ՐՂԼ. ԺԲ. 1։

Յամի Տեառն 32

բահաւատներ , թէ հայ չառիք ։
9 Տակաւին չէք հասկընար և չէք յիշեր հինդ նկանակը հինդ հազարին , ու քանի կողով վերցուցիք ։
10 Ո՞չ ալ եօթը նկանակը չորս հազարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք ։
11 Ինչպես չէք հասկընար թէ ես հացի համար չըսի ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմոր
12 բէն զգուշ կենալ ։ Ան ատենը հասկըցան որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն ։

13 Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի կեսարիայեն կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց ու ըսաւ , Ո՞վ կ՚ըսեն թէ եմ ես
14 Որդի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին , Ոմանք Յովհաննէս Մկրտիչն է , ուրիշներ՝ Եղիան , ուրիշներն ալ Երեմիան , կամ մարգարէներէն մէկը ։
15 Ձեզ ինչ կ՚ըսէք որ եմ ես , Հապա դուք ինձի համար ո՞վ
16 կ՚ըսէք թէ եմ ։ Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին ։
17 Յիսուս ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Երանի՛ քեզ , Սիմոն Յովնանի որդի , զի մարմինը և արիւնը քեզի չյայտնեց այլ , հապա իմ Հայրս որ երկինքն է ։
18 Եւ ես քեզի կ՚ըսեմ որ Պետրոս ես , ու ես այս վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս , և դժոխքին դռները անոր պիտի
19 չյաղթեն ։ Ու երկնից թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկրի վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ . ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ ։
20 Յետոյ պատուիրեց աշակերտներուն որ ոեւէ մէկու մը չըսեն թէ ինքը Քրիստոսն է ։

21 Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն յայտնել թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն , և սպանուի , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ ։
22 Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդիմանել զանիկայ ու ըսել , Քաւ լեցի քեզ՝ Տէր՝ ատ բան քեզի չըլլայ ։
23 Եւ ինքը դառնալով՝ Պետրոսին ըսաւ , Ետին դնա՝ Նաւատեա՛յ , ինծի դայթակղութիւն ես դուն . ինչու որ Աստուծոյ բաները չես մտածեր , հապա մարդոյ բաները ։

24 Յետոյ աշակերտները Յիսուս իր կերտներուն ըսաւ , Թէ որ մէկը իմ ետևէս դալ կ՚ուզէ , թող իր անձը ուրանայ և իր խաչը վերցընէ ու իմ ետևէս դայ ։
25 Զի որ ոեւէ մէկ որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել , պիտի կորսընցընէ անիկայ . և ով որ ինծի համար իր անձը կը կորսընցընէ , պիտի գտնէ
26 զանիկայ ։ Քանի՞ կ՚ըսի շահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի և իր անձը կորսընցընէ , կամ ի՞նչ անձին համար կ՚ընէ ազատէք պիտի տայ մարդ ։
27 Վասն զի Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ հետ իր հրեշտակներուն , և ան ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ ։
28 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ոմանք ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր թագաւորութեանովը եկած ։

Գլ . ԻԷ

1 Քրիստոսի այլակերպութիւնը ։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 22 կը նախագուշէ իր չարչարանքները ։ 24 ու երկդրամեան տուրքը կը հատուցանէ ։

1 Եւ ովեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը
2 հանեց առանձին . Եւ անոնց առջևը այլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս , ու իր հանդերձները ճերմկցան լուսոյ
3 պէս ։ Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու Եղիա , ու իր հետը կը
4 խօսէին ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու ըսաւ Յիսուսին , Տէր՝ աղէկ է որ հոս կենանք . Թէ որ կ՚ուզես , երեք խրճիթ շինենք հոս , մէկը քեզի և մէկը Մովսէսին՝
5 ու մէկը Եղիային ։ Եւ էքսանի որ անիկայ կը խօսէր , ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ . և ահա ամպէն ձայն մը եկաւ ըսելով , Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս , որուն հաճեր եմ , հա-
6 տոր մտիկ ըրէք ։ Աշակերտները երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ ինկան
7 կան ու խիստ վախցան ։ Եւ Յիսուս մօտենալով՝ դպաւ անոնց ու ըսաւ , Ելէք ու մի՛ վախնաք ։
8 Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չտեսան , բայց միայն Յիսուսը ։
9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ՚իջնէին , Յիսուս պատուիրեց անոնց ու ըսաւ , Ատ տեսիլքը մարդու մի՛ զրուցէք , մինչև Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ ։ Եւ

Յամի Տեառն 32

յԳլ . ժ . 38 ։ Մար . ը . 34 ։ Ղուկ . Թ . 23 ։ ժդ . 27 ։ Գոր . ժդ . 21 ։ ա Թես . գ . 3 ։ բ Տիմ . գ . 12 ։
յ Ղուկ . ժե . 33 ։ Յօհ . ժը . 25 ։
ն Սաղ . խթ . 7 , 8 ։
ւԳԼ . իվ . 64 ։ Մար . ը . 38 ։ Ղուկ . Թ . 26 ։
ոԴան . է . 10 ։ Զաք . ժդ . 5 ։ Գլ . իե . 31 ։ Յուդ . 14 ։
նՅոր . լդ . 11 ։ Սաղ . կր . 12 ։ Առակ . իդ . 12 ։ Երեմ . ժե . 10 ։ լբ . 19 ։ Հաղ . բ . 6 ։ ա Կոր . գ . 8 ։ բ Կոր . ե . 10 ։ ա Պետ . ա . 17 ։ Յայտ . բ . 23 ։ իբ . 12 ։
շ Մար . ը . 39 ։ Ղուկ . Թ . 27 ։

ա Մար . Թ . 1 ։ Ղուկ . Թ . 28 ։

բ բ Պետ . ա . 17 ։

գ Գլ . գ . 17 ։ Մար . ա . 11 ։ Ղուկ . գ . 22 ։ գ Ես . խբ . 1 ։
դ բ Օր . ժը . 15 , 19 ։ Գոր . գ . 22 ։ 23 ։
ե բ Պետ . ա . 18 ։
զ Դան . ը . 18 ։ Թ . 21 ։ ժ . 10 , 18 ։
է Գլ . ժդ . 20 ։ Մար . ը . 30 ։ Թ . 9 ։

Ե Մար . ը . 27 ։ Ղուկ . Թ . 18 ։
ընԳԼ . ժդ . 2 ։ Ղուկ . Թ . 7 , 8 , 9 ։

ի Գլ . ժդ . 33 ։ Մար . ը . 29 ։ Ղուկ . Թ . 20 ։ Յօհ . գ . 70 ։ ժա . 27 ։ Գոր . ը . 37 ։ Թ . 20 ։ ա Յօհ . գ . 15 ։ ե . 5 ։ Երե . ա . 2 , 5 ։
ժ Եփես . բ . 8 ։
ի ա Կոր . բ . 10 ։ Գաղ . ա . 16 ։
լՅօհ . ա . 42 ։
* Ջեմ՝ Վէմ
խ Եփես . բ . 20 ։ Յայտ . իա . 14 ։
ծ Յոբ . լը . 17 ։ Սաղ . Թ . 13 ։ ճէ . 18 ։ Եա . լը . 10 ։
կ Գլ . ժը . 18 ։ Յօհ . ի . 23 ։
հ Գլ . ժէ . 9 ։ Մար . ը . 30 ։ Ղուկ . Թ . 21 ։
յ Գլ . ի . 17 ։ Մար . ը . 31 ։ Թ . 31 ։ ժ . 33 ։ Ղուկ . Թ . 22 ։ ժը . 31 ։ իգ . 6 , 7 ։

ղ Տես բ Թագ . ժը . 22 ։
ճ Հաղ . բ . 7 ։

Ցամք Տեառն 32

իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու ըսին , Ուրեմն Ի՞նչո՞ւ համար դպիրները կ՚ըսեն Թէ Պէտք է որ
11 առաջ Եղիան գայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Յիրաւի առաջ Եղիան կու գայ և
12 Յաղէն բան կարգի կը դնէ : Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Եղիան արդէն եկած է , և անիկայ չճանչցան , հապա Ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ
13 անոնցմէ պիտի չարչարուի : Յն առին հասկրցան աշակերտները , որ Յովհաննէս մկրտչին համար ըսաւ անոնց :
14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր , և ծնկան վրայ գալով՝ կ՚ըսէր ,
15 Տէր , խիղճդ ողորմէ , որ կը լուսնոտի և չարաչար կը տանջուի , քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ՚ինայ՝
16 ու շատ անգամ ջուրի մէջ : Եւ անիկայ քու աշակերտներուդ բերի , ու չկրցան զանիկայ բժշկել :
17 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ . զանիկայ հոս բերէք
18 ինծի : Եւ Յիսուս սաստեց անոր , ու դևը անկէ ելաւ , և բժշկուեցաւ տղան նոյն ժամէն :
19 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ձեր թերահաւատութեանը համար . քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Հթէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք , սա լեռանս պիտի ըսէք՝ Անկէ անդին փոխադրուէ , և պիտի փոխադրուի . ու
20 բան մը անդնարին պիտի չըլլայ ձեզի : Սակայն սա տեսակը ո՛րէէ բանով չելներ , բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ :
21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտրտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց , Որդին մարդոյ պիտի
22 մատնուի մարդոց ձեռքը , Եւ զանիկայ պիտի մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ . ու խիստ տրտմեցան :
23 Ղերբոր անոնք Կափառնայում եկան , ժերկդրաման պոռէէ առ նողները Պետրոսին ու ըսին , Ձեր վարդապետը երկդրամները չը՞հատուցաներ . Ե՛անիկայ ըսաւ ,
24 Այո՛ , Ես հասայ տունը : Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս անոր դէմը ելաւ ու ըսաւ , Քեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ՝ Սիմոն , երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը , իրենց որդիներէ՞ն ,
25 Թէ օտարներէն : Պետրոս անոր ըսաւ Թէ Օտարներէն . Յիսուս անոր ըսաւ , Ուրեմն որդիքը ա-
26 զատ են : Բայց չըլլայ որ անոնք դայթակղեցընենք , դնա ծո՛վը և կարթ ձգէ , ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ , և անոր բերանը բանալով ոստեր մը պիտի գտնես . զանիկայ առ՝ անոնց տուր ինծի և քեզի համար :

Գ Լ . Ի Ր

1 Քրիստոս կը պատուիրէ իր աշակերտներուն խոնարհ ու հեզ ըլլալ . 7 գայթակղութիւն չտալ , և պզտիկները չանարգել . 15 կը սորվեցընէ Թէ ինչպէս վարուելու ենք մեր եղբայրներուն հետ , երբոր անոնք մեզի դէմ մեղանչեն , 21 և Թէ քանի անգամ ներելու ենք անոնց . 23 ասկից կը բացատրէ Թագաւորի մը առակովը որ հաշիւ ուզեց իր ծառաներէն , 32 ու իր ընկերին ողորմութիւն չցուցընողը պատժեց :

Ցամք Տեառն 32

1 Ո՞ր ժամանակը աշակերտները Յիսուսի քովը եկան ու ըսին , Ո՞վ է մեծ երկնից Թագաւորու-
2 թեանը մէջ : Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց
3 մէջտեղը կայնեցուց , Ու ըսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ որ դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք , երկնից Թագաւորութիւնը չեմնէք
4 պիտի չմտնէք : Ուստի ո՛վ որ իր անձը աս տղուն պէս խոնարհեցընէ , անիկայ է մեծ երկնից
5 Թագաւորութեանը մէջ : Եւ Ո՛վ որ ասանկ տղայ մը ընդունի իմ
6 անունովս , զիս կ՚ընդունի : Եւ Ո՛վ որ դայթակղեցընէ աս պզտիկներուն մէկը որ ինծի կը հաւատան , աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցին իշու աղացքի քար մը կախուի , ու ծովուն անդունդին
7 մէջ ընկղմի : Վա՛յ աշխարհին՝ դայթակղութիւններու պատճառաւ . Վասն զի հարկ է որ դայթակղութիւնները գան , բայց Վա՛յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը դայթակղութիւնը
8 կու գայ : Ընդ Թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը դայթակղեցընէ , կտրէ՛ անիկայ ու քովէդ ձգէ՛ . աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը , քան Թէ երկու ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգ-
9 ուիլ : Եւ Թէ որ աչքդ քեզ կը դայթակղեցընէ , հանէ անիկայ և քեզմէ ձգէ . աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել , քան Թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին դեհենը ձգուիլ :
10 Զգո՛յշ կեցէք որ չանարգէք աս պզտիկներէն մէկը . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ Իանոնց հրեշ-

ՅՄաղ . ժդ . 21 ; Մար . ժա . 23 ; Ղու . ժէ . 6 ; ա Կոր . ժբ . 9 ; ժգ . 2 ։

ՅԳԼ . ժշ . 21 ; ի . 17 ; Մար . ը . 31 ; Թ . 29 , 30 ; ժ . 33 ; Ղու . Թ . 22 , 44 ; ժը . 31 ; իգ . 6 , 7 ։

ՂՄար . Թ . 32 ։

ՃՏՒ՚ս ԵԼ . Լ . 13 ; Լը . 26 ։

ՅՄար . Թ . 32 ; Ղու . Թ . 46 ; իբ . 24 ։

ԲՍաղ . ճլա . 2 ; ԳԼ . ժԹ . 14 ; Մար . ժ . 14 ; Ղու . ժը . 16 ; ա Կոր . ժգ . 20 ; ագեա . բ . 2 ։

ՃԳԼ . ի . 27 ; իգ . 11 ։

ՇԳԼ . ժ . 42 ; Ղու . Թ . 48 ։

ՀՄար . Թ . 41 ; Ղու . ժհ . 1 , 2 ։

ՂՂու . ժհ . 1 ; Ակտ . ժա . 19 ։

ՀԳԼ . իգ . 24 ։

ՃԳԼ . ե . 29 , 30 ; Մար . Թ . 42 , 44 ։

ՔՍաղ . Լէ . 7 ; Ձաք . ժգ . 7 ; Եբր . ա . 14 ։

Ցամ Ցեառն 32

ՃԵԹ. ա. 14։ Ղւկ. ա. 19։

ԻՂՒԴ. ԹԷ. 56։ ԺԲ. 10։ Ցօհ. գ. 17։ ԺԲ. 47։

ԵՂՍԱ. ԺԸ. 4։

* Ոմանք չոմ. ձգեր, ու լեռները

ԽԱՀ. ԺԹ. 17։ Ղւկ. ԺԸ. 3։

ՃՃԱԿ. Ե. 20։ ա Պետ. գ. 1։

ՅԲՕԲ. ԺԸ. 6։ ԺԹ. 15։ Ցօհ. Բ. 17։ Բ Կոր. Ժգ. 1։ Եբր. Ժ. 28։

ՀՀՈՎ. ԺՂ. 17։ ա Կոր. Ե. 9։ Բ Թես. գ. 6. 14։ Բ Ցօհ. 10։

ՅԳԼ. Ժզ. 19։ Ցօհ. Ի. 23։ ա Կոր. Ե. 4։

ՂԳԼ. Ե. 24։ ՃՄ Ցօհ. գ. 2։ Ե. 14։

ՑԳԼ. ԺԵ. 4։

ՅԳԼ. Ջ. 14։ Մար. Ժ. 25։ Կող. գ. 13։

ՆԳ ԹԱԳ. գ. 1։ Նէեմ. Ե. 8։

տակները միշտ Ծ կը տեսնեն իմ Հօ–
11 բըս երեսը՝ որ երկինքն է։ Ի՞նչու–
որ Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը
12 փրկելու։ Ի՞նչպէս կ'երևնայ ձե–
զի. Թէ որ մարդ մը հարիւր ոչ–
խար ունենայ, և անոնց մէկը մո–
լորի, իննսունուվինը չդիրքը *լեռ–
ները չը՞ձգեր, ու՞ երթար մոլորա–
13 ծը փնտռելու։ Եւ Թէ որ գտնե–
լու ըլլայ զանիկայ, ճշմարիտ կ'ը–
ռնեմ ձեզի, որ աւելի ուրախ կ'ըլ–
ըայ անոր վրայ, քան Թէ իննսուս–
14 նուիննին որ մոլորած չեն։ Ասանկ
ալ ձեր երկնաւոր Հայրը չկամիր
որ աս պզտիկներէն մէկը կորսուի։
15 Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, դնա՛ յանդիմանէ անի–
կայ՝ երբոր դուն և ան մինակ էք.
Թէ որ քեզի մտիկ ընէ, շահեցար
16 քու եղբայրդ։ Հապա Թէ որ
մտիկ չընէ ւեզի, քու հետդ մէկ
ուրիշ մը կամ երկո՛ւք ալ առ, որ
ի բերկու կամ իրեք վկաներու բերնէ
17 ամէն բան հաստատուի։ Եւ Թէ
որ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղե–
ցիին ըսէ. իսկ Թէ որ եկեղեցիին
ալ մտիկ չընէ, հեթանոսի ու
մաքսաւորի պէս Թող ըլլայ քեզի։
18 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, ինչ երկ–
րի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքի
մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու
երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, եր–
կինքի մէջ արձակուած պիտի ըլ–
19 լայ։ Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի,
Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի
վրայ միաբանին ամէն ինչ բանի
համար որ ինդրուին, ըպիտի ըլլայ
ասոնց իմ Հօրմէս որ երկինքն է։
20 Քանզի ուր որ երկու կամ իրեք
հոգի ժողովուած ըլլան իմ անու–
նովս, հոն եմ ես անոնց մէջը։
21 Ան ատեն Պետրոս մօտեցաւ ա–
նոր ու ըսաւ, Տէր՛ քանի՞ անգամ
Թէ որ եղբայրս ինծի դէմ մեղան–
չէ՝ ներեմ անոր. մինչև եօԹը
22 անգամ։ Ցիսուս անոր ըսաւ,
քեզի չեմ ըսեր Թէ մինչև եօԹը
անգամ, հապա մինչև եօԹանա–
23 սուն անգամ եօԹը։ Ասոր համար
երկնից Թագաւորութիւնը կը նմա–
նի Թագաւորի մը, որ իր ծառա–
24 ներէն հաշիւ առնել ուզեց։ Ու
երբոր սկսաւ առնել, տասը Հազար
տաղանդի պարտական մը բերուե–
25 ցաւ իրեն։ Բայց անիկայ վճարե–
լու կարողութիւն չունենալով, իր
տէրը հրաման ըրաւ Նոր անիկայ և
անոր կինը ու որդիքը և անոր բո–
լոր ունեցածը ծախուի, ու պարտքը
26 վճարուի։ Իսկ ծառան անոր առ–
ջևը իյնալով երկրպագութիւն
կ'ընէր ու կ'ըսէր, Տէր՛ համբերէ՛
ինծի և ամէնը քեզի կը վճարեմ։
27 Եւ ան ծառային տէրը վրան խղճ–
ալով արձակեց զանիկայ, ու
28 պարտքը չնորհեց անոր։ Եւ նոյն
ծառան ելաւ, իր ծառայակիցնե–
րէն մէկը գտաւ որ իրեն հարիւր
դահեկան պարտք ուներ, ու զա–
նիկայ բռնելով կը խեղդէր, ու
կ'ըսէր, վճարէ ինծի ունեցած
29 պարտքդ։ Ուստի անոր ծառա–
յակիցը անոր ոտքը ինկաւ, կ'ա–
ղաչէր անոր ու կ'ըսէր, համբե–
րէ ինծի ու էքեզի կը վճարեմ։
30 Եւ ինքը չէր ուզեր. հապա գնաց՝
բանտը դրաւ զանիկայ, մինչև որ
31 պարտքը վճարէ։ Երբոր իր ծա–
ռայակիցները տեսան եղած բանե–
րը, խիստ տրտմեցան, ու եկան
իրենց տիրոջը հասկըցուցին բոլոր
32 եղածը։ Ան ատենը անոր տէրը
կանչեց զանիկայ ու բսաւ անոր,
Չար ծառա՛յ ան բոլոր պարտքը ես
քեզի չնորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ
33 համար. Ո՞րեհն պէտք չէ՞ր քե–
զի ալ քու ծառայակիցիդ ողոր–
միլ, ինչպէս որ ես քեզի ողոր–
34 մեցայ։ Եւ անոր տէրը բար–
կանալով՝ դահիճներուն մատ–
նեց զանիկայ, մինչև որ բոլոր
35 պարտքը վճարէ։ Ասանկ ալ իմ
երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի,
Թէ որ ձեր սրտերէն չեք ներեր
ամէն մէկդ իր եղբօրը իրենց յան–
ցանքները։

ԳԼ. ԺԹ

2 Քրիստոս կը բժշկէ հիւանդները. 3 պատաս–
խան կու տայ կնկի մը արձակելու վոյով փա–
րիսեցւոց ըրած հարցմունքին. 13 մանր տղաք–
ները կ'ընդունի. 16 կը սորվեցընէ պատա–
նիին Թէ ի՛նչպէս կրնայ ստանալ յաւիտենա–
կան կեանքը, 20 և Թէ ի՛նչ ընելու է որ
կատարեալ ըլլայ. 23 իր աշակերտներուն
կ'ըսէ Թէ ի՛նչպէս գժուար է Հարուստին
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել, 27 և
վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ իր համբէ
երթալուն համար որ և իցէ բան կը Թողուն։

1 Եւ եղաւ որ երբ Ցիսուս ա–
սա խօսքերը լըմնցուց, Գալիլեայէն ե–
լաւ ու եկաւ Հրէաստանի սահման–
ները Յորդանանու անդին կողմը։
2 Եւ անոր ետևէն շատ ժողովուրդ–
ներ դացին, ու հոն բժշկեց զանոնք։
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտե–
նալով, զանիկայ կը փորձէին՝ ու
կ'ըսէին Թէ Արժա՞ն է որ մարդ մը
իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար։ Անիկայ ալ պատասխան
տուաւ ու անոնց ըսաւ, Չէ՞ք
կարդացեր Թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց ա–
5 նոնք՝ ու ըսաւ, Ասոր համար
մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ
և իր կնկանը պիտի յարի, ու Երբ–
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Ուստի ալ երկուք չեն, հապա մէկ

Ցամ Ցեառն 32

Ոմանք ա– մէնը քեզի

Ասոր. խա. 13։ ԳԼ. գ. 12։ Մար. ժա. 26։ Ցակ. Բ. 13։

ՃԱ. Տ. 33 — Մար. ժ. 1։ Ցօհ. ժ. 40։

Բ ԳԼ. ԺԲ. 15։

ՓԾՆ. ա. 27։ Ե. 2։ Մաղ. Բ. 15։

ՓԾՆ. Բ. 24։ Մար. ժ. 5—9։ Եփ. Ե. 31։

Ես Կոր. Ջ. 16։ Ե. 2։

Ցամք Տեառն 33

ՂԲ Օր · իդ · 1 ; ԳԼ · ե · 31 ։

Ե ԳԼ · ե · 32 ; Մար · ժ · 11 ; Ղաւ · ժգ · 18 ; ա Կոր · ե · 10 , 11 ։

Ը Առակ · իա · 19 ։

Ի ա Կոր · ե · 2 , 7 , 9 , 17 ։

Ժ ա Կոր · ե · 32 , 34 ; Թ · 5 , 15 ։

Ի Մար · ժ · 13 ; Ղաւ · ժը · 15 ։

ԼԳԼ · ժը · 3 ։

Խ Մար · ժ · 17 ; Ղաւ · ժը · 18 ։

Ի Ղաւ · ժ · 25 ։

Ի Եզ · ի · 13 ; Բ Օր · ե · 17 ։

Հ ԳԼ · ժե · 4 ։

Յ Ղա · ժԹ · 18 ; ԳԼ · իբ · 39 ; Հառ · ժգ · 9 ; Գաղ · ե · 14 ; Ցակ · բ · 8 ։

Ղ ԳԼ · ղ · 20 ; Ղաւ · ժը · 33 ; ժգ · 9 ; Գոր · բ · 45 ; գ · 34 , 35 ; ա Տիմ. ղ · 18 , 19 ։

մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած
7 միաւորեց՝ մարդ Թող չզատէ ։ Ըսին իրեն , Ո՞ւմէ համար Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց արձակման Թուղթ
8 տալ և արձակել ։ Ըսաւ անոնց , Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ կնիկներնիդ արձակել , բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չէղաւ ։ Եւ ես ձեզի կ'ըսեմ , Ո՛վ որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ'ընէ . և ո՛վ որ արձակուա-
10 ծը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ ։ Իր աշակերտները ըսին իրեն , Եթէ որ առանց բան կայ էրկան ու կնկան մէջտեղը՝ չամուսնանալը աղէկ է ։
11 Եւ ինքը անոնց ըսաւ , Ո՝ւմէնը բաւական չենատ բանին , հապա
12 անոնք՝ որոնց տրուած է ։ Ինչու որ կան ներքինիներ , որ էրէնց մօրը որովայնէն անանկ ծնան . և կան ներքինիներ , որ մարդոցմէ ներքինի եղան . և կան ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին ներքինի րրին էրկնից Թագաւորութեանը համար . ո՛վ որ կրնայ տանիլ , Թող տանի ։
13 Ան առենը մանր տղաք բերուեցան իրեն , որ անոնց վրայ ձեռք դնէ և աղօթք ընէ , ու աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք ։
14 Բայց Ցիսուս ըսաւ , Թո՛ղ տուէք ու մանր տղոցը , և մի՛ արգիլէք զատնք ինծի գալէն , ինչու որ Էրկնից Թագաւորութիւնը ա-
15 տանկներունն է ։ Եւ անոնց վրայ ձեռք դնելէն ետև դնաց անկէ ։
16 Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր , Բարի Վարդապետ՝ ինչ բարի գործ գործեմ , որ յաւիտեան
17 նական կեանքը ընդունիմ ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես . մէկէն ի զատ բարի չկայ , որ Աստուած . հապա Թէ որ կ'ուզես կեանքը մտնել ,
18 պատուիրանքները պահէ ։ Ըսաւ անոր , Որո՞նք . և Ցիսուս ըսաւ , Ասոնք . Մի՛ սպանանիր մի՛ ըներ , Շնութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛
19 ըներ , Հարս հայրդ ու մայրդ պատուէ՛ , և Ընկերդ քու անձիդ
20 պէս սիրեա ։ Պատանին ըսաւ անոր , Ասոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր եմ . ալ ի՞նչ բա-
21 նով պակաս եմ ։ Ըսաւ անոր Ցիսուս , Թէ որ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ , Դնա ունեցածդ ծախէ՛ և տո՛ւր աղքատներուն , ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և
22 եկո՛ւր իմ ետևէս ։ Երբոր պատանին ասոր խօսքը լսեց՝ տրտմած դնաց , ինչու որ շատ ստացուածք ունէր ։
23 Եւ Ցիսուս ըսաւ աշակերտներուն , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
24 երկինից Թագաւորութիւնը ։ Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի , Դիւրին է որ *ուղտը ասղին ծակէն անցնի , քան Թէ Հարուստը Աստուծոյ Թագա-
25 ւորութիւնը մտնէ ։ Աշակերտները երբոր լսեցին , շատ զարմացան ու ըսին , Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ ։
26 Ցիսուս անոնց նայելով ըսաւ , Առիկայ մարդոց կողմանէ անկարելի է , բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է ։
27 Այն ատենը Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Ահա Մենք ամէն բան Թողուցինք և քու ետևդ եկանք . ուստի մեզի ի՞նչ
28 պիտի ըլլայ ։ Ըսաւ անոնց Ցիսուս , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ դուք որ իմ ետևէս եկաք , †Վերադարձի գալուստին '' երբոր Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռը նստի , Դուք ալ տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներ-
29 կու ցեղերը դատելու ։ Եւ ով որ Թողուց տուներ , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ իմ անունիս համար , հարիւրապատիկ պիտի առնէ , և յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ ։ Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին , և յետիներ՝ առաջին ։

ԳԼ · Ի

1 Քրիստոս այդ բանաբերներու առակով կը ցուցընէ Թէ Աստուած ընտ. մէկ մարդու մը պարտական չէ · 17 Իր չարչարանքը կը նախասացնէ · 20 Զերեդիսի որդւոցը մօրը պատասխան տալով կը սորվեցնէ իր աշակերտներուն խոնարհ ըլլալ · 30 ու երկու կոյրերու ալ բերը կը բանայ ։

1 Քանզի երկինից Թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է , որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր այգիին համար բանուորներ լսնե-
2 լու ։ Եւ բանուորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց , ու
3 զանոնք իրկեց իր այգին ։ Եւ ժամը իրեքին առեներէը ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ , որ շուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին . Ու բսաւ անոնց , Դուք ալ գացէք իմ այգիս , և ինչ որ արժան է կու տամ ձեզ ։
5 Անոնք ալ գացին . ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին ատենները
6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ ։ Եւ ժամը տասնմէկին ատենները ելաւ , ուրիշները դտաւ՝ որ պարապ կայներ էին , ու անոնց ըսաւ , Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք ։ Ըսին իրեն , Անոր համար որ մէկը մեզ վարձքով չբրե-

Ցամք Տեառն 33

Ե ԳԼ · ժգ · 22 ; Մար · ժ · 24 ; ա Կոր · ա · 26 ; ա Տիմ. Ը · 9 , 10 ։

* Ո՛նախ պատրաստ մ Ա · ժբ · 14 ; Յոր · իբ · 2 ; Եր · 17 ; Զաք · բ · 6 ; Ղաւ · ա · 37 ; ժբ · 27 ։

Յ Մար · ժ · 28 ; Ղաւ · ժբ · 28 ։

Ն Բ Օր · լգ · 9 ; ԳԼ · գ · 20 ; Ղաւ · ե · 11 ։

† Ցաւ · վերադարձնընդհանրը մէջ

ԼԳԼ · ի · 21 ; Ղաւ · իբ · 28 , 29 , 30 ; ա Կոր · Ը · 2 , 3 ; Յայտ. բ · 26 ։

* Մար · ժ · 29 , 30 ; Ղաւ · ժը · 29 , 30 ։

ԼԳԼ · ի · 16 ; իա · 31 , 32 ; Մար · ժ · 31 ; Ղաւ · ժգ · 30 ։

Ցամք Տեառն 33

նեց . ըսաւ անոնց , Դուք ալ այդին գացէք , ու ինչ որ արժան 8 է՝ պիտի առնէք : Եւ իրիկուն որ եղաւ , այդին տէրը իր տնտեսին ըսաւ , Բանւորները կանչէ , և անոնց վարձքը տուր , ետքիններէն 9 սկսելով մինչև առջիններուը : Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնմէկին գացեր էին , մէյմէկ դա- 10 հեկան առին . Եւ առջիններոը գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն , ու անոնք ալ առին մէյմէկ 11 դահեկան : Երբոր առին , տանը տիրոջը դէմ որտունջ կ'ընէին ու 12 կ'ըսէին Թէ Ասոնք ետքինները մէկ ժամ մը գործեցին , և անոնք հա- ւասար ըրիր մեզի , որ օրուան ծան- րութիւնը ու տաքութիւնը քաշե- 13 ցինք : Անիկայ պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն ու ըսաւ , Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր . չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք 14 կապեցիր . Ա՛ռ քուկդ ու գնա՝ կ'ուզեմ որ ասոր ետքինին քեզի 15 պահեմ պէս տամ : Միթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բանե- րուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու . կամ Թէ բարկ աչքդ չարը է որ ես 16 բարերար եմ : Ա՛յսպէս յետիններըը առաջին պիտի ըլլան , և առա- ջիններըը՝ յետին . Ընկնող որ կան , շատ ծածկուածները քիչ :

17 Ու երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կ'ելլէր , ճամբան տասներկու ա- շակերտները հետը առաւ առան- 18 ձին , ու ըսաւ անոնց , Ահա Երու- սաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետնե- րուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , 19 Եւ զանիկայ հեթանոսներուն պի- տի մատնեն ծաղր ընելու ու ծեծե- լու և խաչը հանելու . ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ :

20 Ան ատեն Ը Զեբեդէոսին որ- դւոյը մայրը իր որդւոյը հետ եկաւ անոր , երկրպագութիւն կ'ընէր ու 21 բան մը կը խնդրէր անկէ : Ան ալ ըսաւ անոր , Ի՞նչ կ'ուզես : Ը- սաւ անոր , Ըսէ որ ասս իմ երկու որդիքս ձախ կողմդ , և միւսը ձախ կողմդ նստին քու թագաւո- 22 րութեանդ մէջ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ , Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք . կրնաք խմել էն գաւաթը՝ որ ես պիտի խմեմ , կամ էն մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ . 23 ըսին իրեն , Կրնանք . Եւ ըսաւ ա- նոնց , Իմ գաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես մկրը- տուելու եմ , պիտի մկրտուիք .

բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմս չէ տալը , հապա որոնց որ պատրաստուած է իմ 24 Հօրմէս : Ու երբոր ետք տասը աշակերտները լսեցին , ան երկու եղ- 25 բայրներուն նեղացան : Իսկ Յի- սուս իրեն կանչեց զանոնք ու ը- սաւ , Գիտէք որ ազգաց իշխան- ները կը տիրեն անոնց , և մեծա- 26 մեծները կ'իշխեն անոնց . Բայց ձեր մէջը հանանկ պիտի չըլլայ , հապա Ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , Թող անիկայ ձեր սպասաւորը ըլ- 27 լայ . Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ , Թող անիկայ ձեր 28 ծառան ըլլայ . Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու , հապա սպասաւո- րութիւն ընելու , և Իր կեանքը ն- շատերուն համար փրկանք տա- լու :

29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ե- լան , մեծ բազմութիւն անոր ե- 30 տևէն գնաց : Եւ ահա՝ ճամբուն քովը նստած էին երկու կոյր , երբոր լսեցին Թէ Յիսուս կ'անցնի , աղաղակեցին ու ըսին , Ողորմէ՛ 31 մեզի Տէր՝ Որդի Դաւիթ : Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք , որ լռեն . բայց անոնք՝ ալ աւելի կ'աղաղակէին ու կ'ըսէ- ին , Ողորմէ՛ մեզի՝ Տէր՝ որդի Դաւ- 32 իթ : Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք ու ըսաւ , Ի՞նչ 33 կ'ուզէք որ ձեզի ընեմ : Ըսին անոր , Տէր՝ որ աչքերնիս բա- 34 ցուին : Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ , և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր ետևէն գացին :

ԳԼ . ԻԱ

1 Քրիստոս՝ իշուս վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ . 12 տաճարէն դուրս կը վռնտէ առուտուր ընողները . 17 Թզենին կ'սնիծէ . 23 կը պատասխանէ քահանաները ու ծերերը , 28 և կը յանդիմանէ զանոնք՝ օրինակ բերելով Նօր մը երկու որդիները , 33 ու անի մշակները՝ որ իրենց խրկուածները սպաննեցին :

1 Եւ երբոր Երուսաղէմին մօտե- ցան ու եկան Բեթփագէ դէպ ի Ձիթենեաց լեռը , ան ատեն Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը 2 խրկեց . Եւ ըսաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը , և շուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը ու անոր հետ աւանակ մը . արձկեցէք 3 անոնք ու ինծի բերէք . Եւ Թէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ , ըսէք Թէ Տէրոջը պէտք են . և շուտ մը 4 անոնք պիտի խրկէ : Ան ամէն բաները եղաւ , որ կատարուի մար- 5 գարէին խօսքը որ կ'ըսէ , Ը Ըսէք Սիոնի աղջկանը , Ահա՛ քու թա-

Ցամք Տեառն 33

ծ ԳԼ . ես . 34 ; Մար . ժ . 41 ; Ղու . իբ . 24 , 25 :

հ Պետ . ե . 3 ; ԳԼ . իէ . 11 ; Մար . թ . 34 ; ժ . 43 ; ՂԳԼ . ժբ . 4 ; Յ Յով . ժգ . 4 ; Փիլ . բ . 7 ; Ղու . իբ . 27 ; Յով . ժգ . 14 :

Ես . ոգ . 10 , 11 ; Դան . թ . 24 , 25 ; Յով . ժա . 51 , 52 ; Տիմ . բ . 6 ; Տիտ . բ . 14 ; Պետ . ա . 19 :

ՂԳԼ . իզ . 28 ; Հռով . ե . 15 , 19 ; Եբր . թ . 28 :

Մար . ժ . 46 ; Ղու . ժբ . 35 :

ՂԳԼ . թ . 27 :

Մար . ժա . 1 ; Ղու . ժթ . 29 :

Ը Ջաբ . ժգ . 4 :

Ես . կբ . 11 ; Զաք . թ . 9 ; Յով . ժբ . 15 :

Հռով . թ . 21 :

Ը Ը Օր . ժե . 9 ; Ներակ . իգ . 6 ; ԳԼ . զ . 23 :

Ի ԳԼ . ժթ . 30 :

Ր ԳԼ . իբ . 14 :

Ե Մար . ժ . 32 ; Ղու . ժբ . 31 ; Յօ՛ . ժբ . 12 ;

ՂԳԼ . ժզ . 21 :

Ն ԳԼ . իե . 2 ; Մար . ժե . 1 , 16 ; Ղու . իգ . 1 ; Յօ՛ . ժբ . 28 , ԱԷ ; Գար . գ . 13 ;

Ը Մար . ժ . 35 ;

Ը ԳԼ . գ . 21 :

ժ ԳԼ . ժթ . 28 ;

Ն ԳԼ . իզ . 39 , 42 ; Մար . ժգ . 36 ; Ղու . իբ . 42 ; Յօ՛ . ժբ . 11 ;

ՂՂու . ժբ . 50 ;

Ե Գոր . ժբ . 2 ; Հռով . բ . 17 ; Բ Պր . ա . 7 ; Յայտ . ա . 9 :

Ցամի Տեառն 33

դաւորդ քեզի կու դայ , հեզ՝ ու իշու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի՝
6 աւանակի վրայ : Եւ Աշակերտները գացին , և ինսոր որ Յիսուս իրենց
7 պատուիրեր էր , բերին . Ու բերին էշը և աւանակը , և հանուց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու
8 *նստաւ անոնց վրայ : Եւ ժողովուրդին շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն վրայ կը տա-
9 րածէին : Եւ ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կ'երթային , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսաննա Որդւոյ Դաւթի , Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ . Ովսաննա ի բարձունս :
10 Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ մտաւ , բոլոր քաղաքը շարժեցաւ
11 ու ըսաւ , Ո՞վ է աս : Եւ ժողովուրդները ըսին , Անիկայ Յիսուս ի մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն :
12 Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու դուրս հանեց ամէն ա-նոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէ-ին ու կը գնէին , և Լատակ փոխող-ներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործա-
13 Նեց . Եւ ըսաւ անոնց , Գրուած է թէ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , բայց դուք ատիկայ աւազակներու այր ըրիք :
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կա-ղեր եկան իրեն , և բժշկեց զանոնք :
15 Երբոր քահանայապետները ու դը-պիրները տեսան անոր ըրած հրաշք-ները , և տղաքը որ տաճարին մէջ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսան-նա որդւոյ Դաւթի , բարկացան .
16 Ու ըսին անոր , Կը լսե՞ս ինչ կ'ըսեն ատոնք . և Յիսուս ըսաւ անոնց , Այո՛ . բնաւ չէ՞ք կարդա-ցեր , Թէ Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն գովութիւն կատա-րեցիր :
17 Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս հրեթանիա եկաւ , ու գի-շերը հոն կեցաւ :
18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար , անօթեցաւ . Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝ բովը գնաց , և անոր վրայ տերև-ներէն ի զատ բան մը չգտաւ . ու ըսաւ անոր , Ալկ եւս քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան . և իս-
20 կոյն թզենին չորցաւ : Եւ աշա-կերտները երբոր տեսան , զարմա-ցան ու ըսին Թէ ինսոր թզենին
21 շուտ մը չորցաւ : Յիսուս պա-տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ

Հաւատք ունենաք ու չկերկմտիք , չէ թէ միայն ատ թզենիին եղածը պիտի ընէք , Նոյնպես նաև՝ Թէ որ ատ լեռանը ըսէք՝ Ելլէր ու ծովը
22 ինկէր , պիտի ըլլայ : Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք :
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը ե-կաւ , քահանայապետները և ժո-ղովուրդին ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցրնէր , ու ըսին , Ո՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի
24 ատ իշխանութիւնը : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը կհարցնեմ , որ եթէ անիկայ ինծի ըսէք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ Թէ ինչ իշխա-նութիւնով կ'ընեմ ատ բաները :
25 Յովհաննէսին մկրտութիւնը ո՞ւս-կից էր . երկինքէ՞ն Թէ մարդոցմէ . և անոնք մէջերնին կը խորհէին ու
26 կ'ըսէին , Թէ որ ըսենք՝ Երկին-քէն , մեզի պիտի ըսէ Թէ Հապա ինչու չհաւատացիք անոր . իսկ Թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողո-վուրդին կը վախնանք , ինչու որ Պրոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև
27 մարգարէ կ'ընդունին : Եւ պատաս-խան տալով Յիսուսին ըսին , Չենք գիտեր . և ինքը ըսաւ ա-նոնց , Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր Թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ ատ բաները :
28 Բայց ի՞նչպես կ'երևնայ ձեզի . Մէկ մարդ մը երկու որդի ուներ , ու դնաց առջևինին ըսաւ , Ո՛րդեակ՝ դնա այսօր այդիիս մէջ գործէ :
29 Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Չեմ ուզեր երթալ , բայց
30 ետքը զղջացաւ ու դնաց : Մին-սին ալ դնաց , և անանկ ըսաւ . անիկայ պատասխան տուաւ ու ը-սաւ , Կ'երթամ՝ տէր . և չգնաց :
31 Հիմա ասոնցմէ ո՞րը էր հօրը կամքը կատարեց . ըսին անոր Ա-ջինը . Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշըշ-մարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ մաքսա-ւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թա-
32 գաւորութիւնը : Ինչու որ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և դուք անոր չհաւա-տացիք . բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին . և դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք անոր հաւատալու :
33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք . Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ Որ այդի մը տնկեց ու ցանգով պա-տեց զանիկայ , և անոր մէջը հնձան փորեց ու աշտարակ շինեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու

Ցամի Տեառն 33

յ Ցակ . ա . 6 ։ Նա Կոր . ժգ . 2 ։ ՂԵ . կ . 7 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղա . ժա . 9 ։ Ցակ . կ . 16 ։ ա Ցօ . գ . 22 ։ կ . 14 ։ * Մար . ժա . 27 ։ Ղու . ի . 1 ։ Ղե . բ . 14 ։ Գոր . գ . 7 ։ կ . 27 ։ ՊԳ . ժգ . 5 ։ Մար . գ . 20 ։ Ղու . ի . 6 ։ Ղ Ղու . կ . 29 , 50 ։ * Գ . գ . 1 , ։ Ղու . գ . 12 , 13 ։ Ա Սաղ . ճ . 9 ։ Երգ . ը . 11 ։ Ես . ե . 1 ։ Երեմ . ը . 21 ։ Մար . ժը . 1 ։ Ղու . ի . 9 ։

Ցամի Տեառն 33

Ա Մատ . ժա . 4 ։ Է գթ ագ . թ . 13 ։ * Ա Հան . Ղբա . սեցուցին ։ Ղ Ես՛ա Ղե . իգ . 40 ։ Ցօ՛ . ժը . 13 ։ Է Սաղ . ճժը . 25 ։ Ը Սաղ . ճժը . 26 ։ ԳԼ . իգ . 39 ։ Թ Մար . ժա . 15 ։ Ղա . ժթ . 45 ։ Ցօ՛ . բ . 13 , 15 ։ Ժ ԳԼ . բ . 23 ։ Ղու . է . 16 ։ Ցօ՛ . գ . 14 ։ է . 40 ։ Թ . 17 ։ Ի Մար . ժա . 11 ։ Ղա . ժթ . 45 ։ Ցօ՛ . բ . 15 ։ ԼԸ Օր . ժգ . 25 ։ Խ Ես . ծգ . 7 ։ Ծ Երեմ . է . 11 ։ Մար . ժա . 17 ։ Ղու . ժթ . 46 ։ Ա Սաղ . բ . 2 ։ Ա Մար . ժա . 11 ։ Ցօ՛ . ժա . 18 ։ Բ Մար . ժա . 12 ։ Ղ Մար . ժա . 13 ։ Գ Մար . ժա . 20 ։ Ժ ԳԼ . ժէ . 19 ։ Ղու . ժէ . 6 ։

Ցամի Տեառն 33

՚ԳԼ · ԽԵ · 14 , 15 ։

ԲԵՐԳ · Ը · 11 , 12 ։

ՅԲ ՄՆ · ԽԳ · 21 , ԼԶ · 16 ։ ՆԵՒՄ · Թ · 26 ։ ԳԼ · Ե · 12 ։ ԻԳ · 34 , 37 ։ ԳՈՐ · Է · 52 ։ ՍԹԱՍ · Բ · 15 ։ ԲԵՐ · ԺԱ · 36 , 37 ։

՚ՍԱՂ · Բ · 8 ։ ԵՐԲ · Ա · 2 ։

՟ՍԱՂ · Բ · 2 ։ ԳԼ · ԻԶ · 3 ։ ԽԵ · 1 ։ ՁՕՅ · ԺԱ · 53 ։ ԳՈՐ · Գ · 27 ։

՟ԳԼ · ԻԶ · 50 , ՃԼ ։ ՄԱՐ · ԺԳ · 46 , ՃԼ ։ ՂՈՒ · ԻԲ · 54 , ՃԼ ։ ՁՕՅ · ԺԱ · 12 , ՃԼ ։ ԳՈՐ · Բ · 23 ։

՟ՏԵ՛Ս ՂՈՒ · Ի · 16 ։

՟ՂՈՒ · ԽԱ · 24 ։ ԵՐԲ · Բ · 2 , 3 ։

՚ԳՈՐ · ԺԳ · 46 ։ ԺԱ · 7 ։ ԺԲ · 6 ։ ԻԲ · 28 ։ ՀՈՎՀ · ԹԱ · Ժ · Ժ ։

ԲՍԱՂ · ՃԺԲ · 22 ։ ԵՍ · ԻՐ · 16 ։ ՄԱՐ · ԺԲ · 10 ։ ՂՈՒ · Ի · 17 ։ ԳՈՐ · Գ · 11 ։ ԵՓԷ · Բ · 20 ։ ԱՊՏԱ · Բ · 6 , 7 ։

՟ԳԼ · Ը · 12 ։

՚ԵՍ · Ը · 14 , 15 ։ ՋԱՔ · ԺԲ · 3 ։ ՂՈՒ · Ի · 18 ։ ՀԲՌՈՎ · ԹԻ · 33 ։ ԱՊՏԱ · Բ · 8 ։

ՏԵՍ · Կ · 12 ։ ԴԱՆ · Բ · 44 ։

ԼՀՄՐ 11 ։ ՂՈՒ · Է · 16 ։ ՁՕՅ · Է · 40 ։

՚ՂՈՒ · ԺԳ · 16 ։ ՁՕՅՄ · ԺԹ · 7 , 9 ։

34 ՚ինչը օտար երկիր մը գնաց ։ Երբ- որ պտուղի ժամանակը մօտեցաւ , իր ծառաները մշակներուն խրկեց ,
35 ։որ անոր պտուղները առնեն ։ ՚Եւ մշակները անոր ծառաները բռնե- ցին , մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպան- նեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին ։
36 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց առջիններէն շատ , և անոնց ալ ա- 37 նանկ ըրին ։ Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ ըսելով , Գո՛ՅԵ
38 ամէնան իմ որդիէս ։ Բայց մշակ- ները երբոր տեսան որդին , իրարու ըսին , ՚Ա՛յս է ժառանգը , ։եկէ՛ք զանիկայ սպաննենք ու անոր ժա- 39 ռանգութեանը տիրենք ։ ։Եւ առին զանիկայ՝ այգիէն դուրս հանեցին
40 ու սպաննեցին ։ Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ , ի՞նչ պիտի 41 ընէ ան մշակներուն ։ ՚Ըսին իրեն , ։Ան չարերը չարաչար պիտի կոր- սընդրէ , ՚և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու , որոնք պտուղ- ները իրենց ժամանակին պիտի
42 տան իրեն ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս , ։Բնաւ չէ՞ր կարդացեր գրքին մէջ , Ան քարը որ շինողները անարգե- ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ . ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ և
43 զարմանալի է մեր աչքերուն ։ Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , որ ։Աս- տուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղ-
44 ները բերէ ։ Եւ ո՛վ որ ՚ասի քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի կոտրտի , և որու՛ վրայ որ իյնայ՝ ։պիտի փոշրէ զանիկայ ։
45 Ու երբոր քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին , իմացան որ իրենց համար
46 կ՚ըսէր ։ Եւ կը փնտռէին ԹԷ ։ՆՂԷՒ բռնեն զանիկայ , բայց ժո- ղովուրդէն վախցան , ինչու որ Ամարգարէի պէս կ՚ընդունէին զա- նիկայ ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Թագաւորի որդոյն հարսնիքին առակը ։ 9 Հեթանոսներուն երկնից թագաւորութեան հրաւիրուիլը ։ 12 Հարսնիքի հանդերձ չունե- ցողին պատիժը ։ 15 Կայսրին տուրք տալու վրայով ։ 23 Քրիստոս փաստով կը լուծ սա- դուկեցւոց մեռելութիւնը յարութեան վրայով ։ 34 պատասխան կու տայ օրինականին Թէ ո՞րն է մեծ ու առաջին պատուիրանքը ։ 41 փարիսեցւոց հարցմունք կ՚ընէ Քրեհային վրայով , ու կը պապանձեցնէ զանոնք ։

1 Վարձեալ պատասխան տուաւ Յիսուս ՚և առակներով ըսաւ
2 անոնց , Երկնից թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի , որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ ։ Եւ իր ծառաները խրկեց որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրուածնե- րը , և անոնք չուզեցին գալ ։
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց ու ըսաւ , Ըսէ՛ք հրաւիրուածներուն , Ահա՛ իմ ճաշս պատրաստեցի , Իզուարակներս ու զէր կենդա- նիներս մորթուած են , և ամէն բան պատրաստ է . հարսնի՛ք
5 եկէ՛ք ։ Բայց անոնք անհոգութիւն ընելով գացին , մէկը իր արտը , ու
6 միւսը իր առուտուրին . Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնե- ցին , նախատեցին ու սպաննեցին ։
7 Թագաւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկա- ցաւ , և իր ։զօրքերը խրկեց ու ան սպանողները սատկեցուց , ու
8 անոնց քաղաքը այրեց ։ Ան ատեն իր ծառաներուն ըսաւ , Հարսնիքը պատրաստ է՝ բայց հրաւիրուածնե-
9 րը ՚արժանի չէին ։ Ուստի գացէ՛ք ճամբու գլուխները , և ո՛վ որ գըտ- նէլու ըլլաք՝ հարսնիքի՛ հրաւիրե-
10 ցէ՛ք ։ Եւ ան ծառաները ելան ճամբաներուն վրայ , ու ո՛վ որ գտան Թէ՛ չար և Թէ բարի՛ ԷԱ- մէնն ալ ժողվեցին ։ ու հարսնիքը
11 հարսնևորներով լեցուեցաւ ։ Եւ Թագաւորը երբոր մտաւ հարսնե- ւորները տեսնելու , հոն մէկ մարդ մը տեսաւ , Ըր հարսնիքի հան-
12 դերձ հագած չէր . Եւ ըսաւ անոր , Ընկե՛ր ինչո՞ւ համար հոս մտար , առանց հարսնիքի հանդերձ ունե- նալու . և անիկայ պապանձեցաւ ։
13 Ան ատեն Թագաւորը սպասաւոր- ներուն ըսաւ , Կապեցէ՛ք ասոր ոտքերը ու ձեռքերը , և առէ՛ք ու հանեցէ՛ք զանիկայ ։դուրսի խա- ւարը . հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
14 ռաներ կրճտել · ։Ինչու որ կան- չուածները շատ են ու ընտ- րուածները քիչ ։
15 ։Ան ատեն փարիսեցիները գա- ցին խորհուրդ ըրին , Թէ ինչպէս անոր որոգայթ մը դնեն խօսքով ։
16 Եւ իրենց աշակերտները Հերով- դեսեաններուն հետ մէկտեղ խրկե- ցին անոր ու ըսին , Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես , և ճշմար- տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցընես , ու մէկու մը համար հոգդ չէ , քանզի մարդոց երես-
17 պաշտութիւն չես ըներ . Ուստի մեզի ըսէ՛ , ըեզի ի՞նչպէս կ՚երև- նայ , Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն
18 է Թէ չէ ։ Յիսուս գիտնալով ա- նոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ , Ինչո՞ւ զիս կը փորձէ՛ք կե՛ղծաւոր-
19 ներ . Ցուցցէ՛ք ինծի տուրքին դրամը . և անոնք դահեկան մը բե-
20 րին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց , Ո- րո՞ւնն է աս պատկերը ու գիրը ։
21 Ըսին անոր՝ Կայսրին . ան ատենը ըսաւ անոնց , Ուրեմն ։ան որ կայս- րինն է՝ կայսրին տուէ՛ք , և ան որ

Ցամի Տեառն 33

՚ԲԱՌԿ · Թ · 2 ։

՟ԴԱՆ · Թ · 26 ։ ՂՈՒ · ԺԹ · 27 ։

՚ԳԼ · Ժ · 11 , 13 ։ ԳՈՐ · ԺԳ · 46 ։

՟ԳԼ · ԺԳ · 38 , 47 ։

ՂԲԿՈՐ · Ե · 3 ։ ԵՓԷ · Գ · 24 ։ ԿՈՂ · Գ · 10 , 12 ։ ՁՕՅՄ · Գ · 4 ։ ԺԳ · 15 ։ ԺԹ · 8 ։

՟ԳԼ · Ը · 12 ։

ԷԳԼ · Ի · 16 ։

ԲՄԱՐ · ԺԲ · 13 ։ ՂՈՒ · Ի · 20 ։

Ցամք Տեառն 33

Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ գոլէ ։
22 Երբոր լսեցին՝ զարմացան , և թո-
ղուցին զանիկայ ու գացին ։
23 Ինչպէս օրը անոր քովը եկան սա-
դուկեցիները , Նորոնք կ՚ըսեն թէ
յարուԹիւն չկայ , և անոր հար-
24 ցուցին՝ ըսելով , Վարդապետ՝
Էմովսէս ըսաւ , Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ , ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը , և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Արդ
եօԹը եղբայրներ կային մեր մէջը ,
և առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը ձգեց իր եղբօրը ։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօԹներորդը ։ Ամենէն ետքը կնիկն
28 ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարուԹեան
ատենը ան եօԹնէն որո՞ն կնիկը
պիտի ըլլայ , ինչու որ ամէնքն ալ
29 զանիկայ ունէին ։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց
ըսաւ , Դուք մոլորած էք , որ Ո՛չ
գիրքերը գիտէք և ո՛չ Աստուծոյ
30 զօրուԹիւնը ։ Քանզի յարուԹեան
ատենը ո՛չ կնիկ կ՚առնեն և ո՛չ էր-
կան կը տրուին , հապա Երկինքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
31 են ։ Բայց մեռելներուն յարու-
ԹիւՆ առնելուն համար՝ չէք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի բսուած
32 խօսքը . Ես եմ Աբրահամին Աս-
տուածը , և Իսահակին Աստուա-
ծը , ու Յակոբին Աստուածը .
Աստուած մեռելներուն Աստուածը
33 չէ , հապա կենդանիներուն ։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ Նկը զար-
մանային անոր վարդապետութեա-
նը վրայ ։
34 Երբայց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին Թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները , մէկտեղ ժողո-
35 վուեցան ։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրի-
նական մը հարցուց , զանիկայ փոր-
36 ձելով , ու ըսաւ , Վարդապետ՝
ո՞ր պատուիրանը մեծ է օրէնքին
37 մէջ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր ,
Իմ Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
38 ու քու բոլոր մտքովդ ։ Ա՛ս առա-
39 ջին ու մեծ պատուիրանքը ։ Ու
երկրորդըասոր նման՝ Իքու ընկերդ
40 սիրես քու անձիդ պէս ։ Ա՛ս եր-
կու պատուիրանքին կախուած են
բոլոր օրէնքը և մարգարէները ։
41 Ու երբոր փարիսեցիները ժողո-
վուեցան , Յիսուս հարցուց անոնց
42 ու ըսաւ , Քրիստոսի վրայով ի՞նչ
կարծիք ունիք . անոնք որո՞ւ որ-
43 դի է ։ Ըսին իրեն , ԴաւիԹին ։
Ըսաւ անոնց Յիսուս , Հապա
ի՞նչպէս ԴաւիԹ Հոգիով զանի-
44 կայ Տէր կը կոչէ ու կ՚ըսէ , Տէրը

իմ Տէրոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ
կողմս , մինչև որ քու Թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ ։
45 Ուրեմն Թէ որ ԴաւիԹ զանիկայ
Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ ա-
46 նոր որդին կ՚ըլլայ ։ Եւ մէկը չէր
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել . Ոու ան օրէն եւս մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու ։

ԳԼ · ԻԳ

1 Քրիստոս խրատ կու տայ ժողովուրդներուն
որ դպրաց ու փարիսեցւոց բարի վարդապե-
տութիւներ Նետեւին , և չէ Թէ անոնց չար
օրինակներուն . 5 նոյնպէս ալ իր աշակերտ-
ները կը խրատէ որ զգոյշ կենան անոնց փառա-
սիրութենէն . 13 ուՐ անդամ վայ կու տայ
անոնց կեղծաւորութեանը և կուրութեանը .
34 ու Երուսաղէմի կործանումը կը նախա-
ձայնէ ։

1 Ապա Յիսուս խօսեցաւ ժո-
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
2 ներուն ու ըսաւ , Մովսէսին
աԹոռը դպիրները և փարիսեցիները
3 նստած են . Ուրեմն ինչ որ ձեզի
կ՚ըսեն որ պահէք , պահեցէք ու
ըրէք , բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք . ինչու որ Թ՚կ՚ըսեն ու չեն
4 ըներ ։ Քանզի Թծանր և տանելու
դժուար բեռներ կը կապեն ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ , և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
5 շարժել ։ Եւ Թ իրենց ամէն գործ-
քերը մարդոց երեւնալու համար կ՚ը-
նեն . կը լայնցընեն իրենց գրասա-
նակները , ու կ՚երկնցընեն իրենց հան-
6 դերձներուն քղանցքները . ԸնԹե-
ւրիքներու մէջ առաջին բազ-
մոցները կը սիրեն , և ժողովարան-
ներուն մէջ՝ առաջին աԹոռները ,
7 ու շուկաներուն մէջ՝ բարեւները ,
Եւ մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի
8 կոչուիլ ։ Երայց դուք Ռաբբի
մի՛ կոչուիք . ինչու որ ձեր
Ուսուցիչը մէկ մըն է , այսինքն
Քրիստոս , և դուք ամէնքդ եղ-
9 բայր էք ։ Ու երկրի վրայ Ոևէ ձեզի
Հայր մի՛ կոչէք . Էինչու որ ձեր
Հայրը մէկ մըն է , որ երկինքն է ։
10 Եւ դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք ,
ինչու որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է ,
11 այսինքն Քրիստոս ։ Եւ Ք ձեր մէջէն
մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ ։
12 Ք Ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացընէ ,
պիտի խոնարհի . և ով որ իր ան-
ձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձ-
րանայ ։
13 Բայց Է վայ ձեզի՝ կեղծաւոր դպիր-
ներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկինից
Թագաւորութիւնը մարդոց առջևը
կը գոցէք . քանզի դուք չէք մըտ-
ներ , և մտնողներն ալ չէք Թողուր
14 որ մտնեն ։ Վայ ձեզի՝ կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ Նոր

Ցամք Տեառն 33

ՂՂուկ · ԺԴ · 6 ։
Ա Մար · ԺԲ · 34 ։ Ղուկ · Ի · 40 ։

Ա Ե՛ն · Ը · 4, 8 ։ Մաղ · Բ · 7 ։ Մար · ԺԲ · 38 ։ Ղուկ · Ի · 45 ։

Բ Հով · Բ · 19, ՃԸ ։

Ե Ղուկ · ԺԱ · 46 ։ Գոր · ԺԸ · 10 ։ Գաղ · Գ · 13 ։

Զ Գաղ · Ա · 1 ։ Ա Թես · ԺԸ · 38 ։ Բ Օր · Գ · 8 ։ Իր · 12 ։ Առակ · Գ · 3 ։

Է Մար · ԺԲ · 38, 39 ։ Ղուկ · ԺԱ · 43 ։ Ի · 46 ։ Գ Ցօ՚ն · 9 ։

Ը Ցակ · Գ · 1 ։ Տի՛ա Բ Կոր · Ա · 24 ։ Ա Պետ · Ե · 3 ։

Թ Մտ. · Ա · 6 ։

Ժ Գաղ · Ի · 26, 27 ։

ԺԱ Ցոբ · ԻԲ · 29 ։ Առակ · ԺԸ · 33 ։ ԻԹ · 23 ։ Ղուկ · ԺԴ · 11 ։ ԺԲ · 14 ։ Ցակ · Գ · 6 ։ Ա Պետ · Ե · 5 ։

ԺԲ Ղուկ · ԺԱ · 52 ։

ԺԳ Մար · ԺԲ · 40 ։ Ղուկ · Ի · 47 ։ Բ Տիմ · Գ · 6 ։ Տիտ · Ա · 11 ։

Ցամք Տեառն 33

որբևարիներուն տուները կ'ուտէք , ու ՛ի ըստ երևելու համար աղօթքը կ'երկընցընէք ։ անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի
15 ընդունիք ։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորա- հաւատ ընելու ։ ու երբոր ըլլայ , զանիկայ ձեզմէ երկու անդամ աւելի
16 գեհենի որդի կ'ընէք ։ Վա՛յ ձեզի՛ ե կոյր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք թէ ծո՛վ որ տաճարին վրայ երդումը ընէ , բան մը չէ ։ բայց ոսկի որ տաճարին մէջի ոսկին վրայ երդումը
17 ընէ , պարտաւոր ։ կ'ըլլայ ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , ոսկի՞ն եթէ տաճարը որ կը սրբացընէ պա-
18 բացընէ ոսկին ։ Եւ թէ՝ Ո՛վ որ սեղանին վրայ երդումը ընէ , բան մը չէ , բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդումը ընէ ,
19 պարտաւոր կ'ըլլայ ։ Ցիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է , պատարա՞գը
20 եթէ սեղանը որ կը սրբացընէ պա- տարագը ։ Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդումը ընէ , երդումը կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ ։ Եւ ով որ տաճարին վրայ երդումը ընէ , երդումը կ'ընէ անոր վրայ՝ և նանոր մէջ բնակողին
22 վրայ ։ Եւ ով որ երկինքին վրայ երդումը ընէ , երդումը կ'ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ՝ և անոր վրան
23 նստողին վրայ ։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անանուխին ու սամիթին և չամանին տասանորդը կը վճարէք , ու չ կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը և ողորմութիւնը ու հաւատքը ։ասոնք պէտք էր ընել , և անոնք չձգել ։
24 Կոյր առաջնորդներ՝ որ միղոտը կը քամէք և ուղտը կը կլլէք ։
25 Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ի գաւաթին ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք , ու ներսէն յափշտակութեամբ և անիրաւութեամբ
26 լեցուն են ։ Կոյր փարիսեցի՛ առաջ գաւաթին ու պնակին ներսի՛ կողմը մաքրէ , որ անոնց դուրսի կողմն ալ
27 մաքուր ըլլայ ։ Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երևնան , և ներսէն մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն
28 են ։ Նոյնպես ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար կ'երևնաք , ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ լեցուն էք ։
29 Վա՛յ ձեզի՛ կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէներուն տապանները կը շինէք , և արդարներուն
30 գերեզմանները կը զարդարէք ։ Ու կ'ըսէք ։ թէ որ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք , անոնց հետ մարգարէներուն արեանը մասնակից չէ-
31 ինք ըլլար ։ Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք թէ անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպան-
32 նէին ։ Ո՛հ դուք ալ ձեր հայ-
33 րերուն չափը լեցուցէք ։ Օ՛ձեր՝ ի՛ժերո՛ւ ծնունդներ , ի՞նչպէս պիտի փախչիք դատապար-
34 տութենէն ։ Ա՛ստոր համար ահա ես կը խրկեմ ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպիրներ , և ա՛նոնցմէ ոէ ի՛սկերը պիտի սպան- նէք ու խաչը հանէք , և ի՛մէկ քաղաքներուն ձեր ժողովարանները մէջը պիտի ծեծէք , ու քաղաքէ
35 քաղաք հալածէք ։ Որպէս զի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ , ի՛արդար Աբելին արիւնէն մինչև ի՛Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիային արիւնը , որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ասոնց ամէն բաները պիտի գան այս ազգիս վրայ ։
37 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը սպաննէիր , ու քովդի խրկուածները՝ կը քարկոծէիր ։ քանի անգամ ի՛քու տղաքներդ ժողվել ուզեցի ինչպէս որ հաւը իր ձագերը ի՛թևերուն տակ կը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք ։
38 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
39 տի մնայ ։ Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ որ ալ ասկէ ետև պիտի չտեսնէք զիս , մինչև որ ըսէք ։ Օրհնեա՛լ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ ։

Ցամք Տեառն 33

ՂՈՒ . Ժ . 51 , 52 ։ ՄԱԹԷՈ . Բ . 15 ։
ԼԾՕ . Ժ . 16 ։ ՄԱԹԷՈ . Բ . 16 ։
ՂՈՒ . Գ . 7 ։ ԺԲ . 34 ։
ԼԳԼ . Խ . 34 , 35 ։ ՂՈՒ . Ժ . 49 ։
ՂՈՒ . Է . 40 ։ Է . 57 , 58 ։ ԻԲ . 19 ։
ՂՈՒ . Ժ . 17 ։ ԲԿՈ . Ժ . 24 , 25 ։
ՎՃԱՅ . ԺԲ . 24 ։
ՂՕՆ . Գ . 8 ։ ա ՅՈՎ . Գ . 12 ։
ԲԲ ՄՆ . Իդ . 20 , 21 ։
ՅՂՈՒ . ԺԳ . 34 ։
ՂՐ ՄՆ . Իգ . 21 ։
Ի Բ ՕՐ . ԼԲ . 11 , 12 ։
Ի ՍԱՂ . ԺԷ . 8 ։ ղս . 4 ։

ՕՍԱՂ . ՃԺԲ . 26 ։ ԳԼ . Իա . 9 ։

ՂՈՒ . Ժ . 1 ։ ՄԱՐ . ԺԳ . 1 ։ ՂՈՒ . Իա . 5 ։

ԳԼ . Ի Դ

1 Քրիստոս կը նախաձայնէ տաճարին կործանումը , 3 անկէ առաջ Հանդերձեալ մեծ թշուառութիւնները , 29 և իր դատաստանի գալուն նշանները ։ 36 Եւ ան օրը ու ժամը մեզի անծանօթ ըլլալուն համար , 42 կը պատուիրէ որ արթուն մնանք ան բարի ծառային պէս՝ որ ամէն վայրկեան իր տիրոջը գալուն կը սպասէ ։

1 Յետոյ Ցիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'երթար , ու աշակերտները անոր բովը գացին՝ տաճարին շինվածները իրեն ցուցընելու ։
2 Եւ Ցիսուս անոնց ըսաւ , Չէ՞ք տեսներ ատ ամէն բաները . ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ի պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի ։
3 Ու երբոր անկայ Ձիթենեաց լեռը նստեր էր , Ի աշակերտները իրեն եկան առանձին ու ըսին , Ըսէ՛ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները . և քու գալստեանդ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի
4 ըլլայ ։ Եւ Ցիսուս պատասխան

ԲԴ ԹԱԳ . Թ . 7 ։ ԵՐԵՄ . ԻԶ . 18 ։ ՄԻՔ . Գ . 12 ։ ՂՈՒ . ԺԹ . 44 ։
Ի ՄԱՐ . ԺԳ . 3 ։
Ը Ա ԹԱԳ . Ա . 1 ։

Ցամք Տեառն 33

Ի ԵՓԹ ՟Ե՟ 6 ։ Կող ։ բ ։ 8 ։ 18 ։ բ Թես ։ ՟Բ ։ 3 ։ ա Ցօհ ։ դ ։ 1 ։

Ղ ԵԶՐԱՀ ։ ժդ ։ 14 ։ իգ ։ 21 ։ 25 ։ Հմր 24 ։ Ցօհ ։ ե ։ 43 ։

Ի Հմր 11 ։

ԸՐ ՄՆ ։ ԺԵ ։ 6 ։ Եա ։ ԺԹ ։ 2 ։ Ընգ ։ բ ։ 22 ։ Ձաք ։ Ժդ ։ 13 ։

Ի ԳԼ ։ Ժ ։ 17 ։ Մար ։ Ժգ ։ 9 ։ Ղու ։ իա ։ 12 ։ Ցօհ ։ Ժե ։ 20 ։ Ժզ ։ 2 ։ Գոր ։ դ ։ 2 ։ 3 ։ է ։ 58 ։ Ժբ ։ 1 ։ ա Պետ ։ գ ։ 16 ։ Ցայո ։ բ ։ 10 ։ 13 ։

Ֆ ԳԼ ։ Ժա ։ 6 ։ Ժգ ։ 57 ։ բ Տիմ. ա ։ 15 ։ դ ։ 10 ։ 16 ։

Ի ԳԼ ։ է ։ 15 ։ Գոր ։ ի ։ 29 ։ բ Պետ ։ բ ։ 1 ։

Ւ ա Տիմ. դ ։ 1 ։ Հմր 5 ։ 24 ։

Ի ԳԼ ։ Ժ ։ 22 ։ Մար ։ Ժգ ։ 13 ։ Եբր ։ դ ։ 6 ։ 14 ։ Ցայո ։ բ ։ 10 ։

Ֆ ԳԼ ։ դ ։ 23 ։ Թ ։ 35 ։

Ւ Հռով ։ Ժ ։ 18 ։ Կող ։ ա ։ 6 ։ 23 ։

Հ Մար ։ Ժգ ։ 14 ։ Ղու ։ իա ։ 20 ։

Յ Դան ։ Թ ։ 27 ։ Ժբ ։ 11 ։

Ղ Դան ։ Թ ։ 23 ։ 25 ։

Ե Ղու ։ իգ ։ 29 ։

Ր Դան ։ Թ ։ 26 ։ Ժբ ։ 1 ։ Ցախէ ։ բ ։ 2 ։

Ա Ես ։ կե ։ 8 ։ 9 ։ Ձաք ։ Ժգ ։ 2 ։ 3 ։

Ն Մար ։ Ժգ ։ 21 ։ Ղու ։ Ժե ։ 23 ։ իա ։ 8 ։

Ը Բ Օր ։ Ժգ ։ 1 ։ Հմր 5 ։ 11 ։ բ Թես ։ բ ։ 9 ։ 10 ։ 11 ։ Ցայո ։ Ժգ ։ 13 ։

տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ի Զգոյշ կեցէ՛ք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ ։ 5 Ինչու որ Ն՟շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն Թէ Ես եմ Քրիստոսը , ու Ի՟շատերը պիտի մո- 6 լորցընեն ։ Ես պիտի լսէք պատե- րազմներ ու պատերազմներու լուր- բեր ։ զգոյշ կեցէք որ չխռովիք , ինչու որ ՟ա՟ ամէն բաները պէտք է որ ըլլան , բայց դեռ վերջը չէ ։ 7 Վասն զի Ե՟ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու Թագաւորութիւն Թագա- ւորութեան վրայ , և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ և երկ- րաշարժութիւններ պիտի ըլլան ։ 8 Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն ըս- 9 կիզբն են ։ Բ՟Ան ատենը ձեզ Նեղու- Թեան պիտի մատնեն և ձեզ պի- տի սպաննեն , ու իմ անուանս հա- մար ամէն ազգերուն ատելի պիտի 10 ըլլաք ։ Եւ ան ատենը շատերը Ծ պիտի գայթակղին , ու մէկզմէկ պիտի մատնեն և մէկզմէկ պիտի 11 ատեն ։ Եւ Է՟շատ սուտ մարգարէ- ներ պիտի ելլեն , ու Ն՟շատերը պիտի 12 մոլորցընեն ։ Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար շատերուն սէրը 13 պիտի պաղի ։ Ի՟այց ո՟վ որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի 14 ապրի ։ Եւ Ծ՟արքայութեան աս ա- ւետարանը Լ՟բովանդակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգե- րուն վկայութիւն ըլլալու , և անկէ ետև վերջը պիտի գայ ։

15 Հ՟Ռասի երբոր տեսնէք աւերմուն- քին պղծութիւնը՝ որ Յ՟Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը բսուած է , Թէ սուրբ տեղը կը կենայ . (ո՟վ որ 16 կարդայ՝ Թող հասկըցայ .) Ն՟ա- տենը Ն՟Հրէաստանի մէջ եղողները 17 լեռները Թող փախչին ։ Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ Թող չիջնէ 18 իր տունէն բան մը առնելու ։ Եւ ան որ արտին մէջն է Թող ետ չը- դառնայ իր հանդերձները առնե- 19 լու ։ Բայց Ե՟վա՛յ ան օրերը յղի և ղողնիներուն ու ծիծ տուղներուն ։ 20 Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր փախչելը ձմեռը չըլլայ , ո՟չ ալ շաբաթ օրը ։ 21 Քանզի Տ՟ան ատենը անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ , ո՟չ ալ պիտի 22 ըլլայ ։ Եւ Թէ որ ան օրերը չկըչ- նային , բնաւ մէկ մարմին մը պի- տի չապրէր ։ Ա՟բայց ընտրեալներուն համար ան օրերը պիտի կըչնան ։ 23 Ն՟ԱՆ ատենը Թէ որ մէկը ձեզի ըսէ Թէ Ա՟Ն՛ Հոս է Քրիստոսը 24 կամ Հոն , մի՛ հաւատաք ։ Ինչու որ Ս՟ուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցոյց- նեն , որ Ե՟թէ կարելի էր՝ ընտ- 25 րեալներն ալ մոլորցընեն ։ Ա՟Ն՛ 26 ձեզի առաջուց ըսի ։ Ուստի Թէ որ ձեզի ըսեն Թէ Ա՟Ն՛ անապատին մէջն է , մի՛ ելլէք . Ե՟Ն՛ Ա՟Ն՛ ներքին սենեակներուն մէջն է , մի՛ 27 հաւատաք ։ Վ՟ասն զի ինչպէս որ փայլակը արեւելքէն կ՛ելլէ ու մին- չև արեւմուտք կ՛երևնայ , անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գա- 28 լուստը ։ Դ՟ԱՆԳԷ ո՟ւր որ մեռած մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին արծիւները ։

29 Եւ Ն՟ոյնտ մը ան Նեղութեան օ- րերէն ետև Ո՟արեգակը պիտի խա- ւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյնան , ու երկինքից զօրութիւնները 30 պիտի շարժին ։ Ե՟Ւ ան ատենը Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևնայ երկինքի մէջ , Հու ան ատենը երկ- րիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն , Ո՟ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ նկած զօրութիւնով ու մեծ փառքով ։ 31 Բ՟Եւ անիկայ իր հրեշտակները պի- տի խրկէ մեծաձայն փողով , ու պիտի ժողվեն իր ընտրեալները չորս հովերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը ։

32 Յ՟ԱՂԵՆԻԷՆ առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր ոստերը կը կակուղ- նան ու տերևները կը ցցուին , 33 դիտէք Թէ ամառը մօտ է ։ Նոյն- պէս ալ դուք երբոր աս ամէն բա- ները տեսնէք , դիտցէք Ո՟որ մօտ է 34 դռներուն քովը ։ Ճշմարիտ կ՛ը- սեմ ձեզի որ Ժ՟աս ազգը պիտի չանցնի մինչև որ աս ամէն բա- 35 ները ըլլան ։ Ե՟րկինքը ու երկիրը պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին ։

36 Ո՟Իսկ ան օրուան և ան ժամուն համար մէկը չգիտեր , ո՟չ ալ երկ- նից Հրեշտակները , ՟Ջ Տղան միայն 37 իմ Հայրս ։ Բայց ինչպէս որ Նոյի օրերը Է՟ղա՛ , Որդւոյ մարդոյ գա- լուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ 38 Քանզի ինչպէս էին ան օրերը Ջրհեղեղէն առաջ , կ՛ուտէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ՛առնէին ու երկան կու տային , մինչև ան օրը որ Նոյ 39 տապանը մտաւ , Եւ չգիտցան՝ մինչև որ Ջրհեղեղը եկաւ ու ամէ- նը վերցուց ։ Որդւոյ մարդոյ գա- լուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ ։ 40 Բ՟ԱՆ ատենը Ի՟ր երկու Հոգի արտի մը մէջ ըլլան , մէկը պի- տի առնուի ու միւսը ձգուի ։ 41 Ե՟Ւ Ի՟ր երկու կնիկ մէկ աղօ- րիքի մէջ աղալու վրայ դտնուին , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։

Ցամք Տեառն 33

Ո Ցօհ ։ Ղ ։ 37 ։ Ժ ։ 28 ։ 29 ։ Հռով ։ բ ։ 28 ։ 29 ։ 30 ։ բ Տիմ. բ ։ 19 ։

Ղ Ղու ։ Ժե ։ 24 ։

Պ Ցօբ ։ լԹ ։ 30 ։ Ղու ։ Ժե ։ 37 ։

Ը Պան ։ է ։ 11 ։ 12 ։

Ա Ես ։ Ժգ ։ 10 ։ Եզեկ ։ ԼԸ ։ 7 ։ Ցօվել ։ բ ։ 10 ։ 31 ։ գ ։ 15 ։ Ամով ։ ե ։ 20 ։ ը ։ 9 ։ Մար ։ Ժգ ։ 24 ։ Ղու ։ իա ։ 25 ։ Գոր ։ բ ։ 20 ։ Ցայո ։ Ղ ։ 12 ։

ա Պան. է.13։

Ձ Ձաք ։ Ժբ ։ 12 ։

Ա ԳԼ ։ Ժգ ։ 27 ։ Մար ։ Ժգ ։ 26 ։ Ցայո. ա.7։

բ ԳԼ ։ Ժգ ։ 41 ։ ա Կոր ։ Ժե ։ 52 ։ ա Թես ։ գ ։ 15 ։

յ Ղու ։ իա ։ 29 ։

ֆ Ցակ ։ ե ։ 9 ։

Ֆ ԳԼ ։ Ժգ ։ 28 ։ իգ ։ 36 ։ Մար ։ Ժգ ։ 30 ։ Ղու ։ իա ։ 32 ։

Ֆ Սաղ ։ ՃԸ ։ 26 ։ Եա ։ ծա ։ 6 ։ Եբեմ ։ լա ։ 35 ։ 36 ։ Գլ ։ ե ։ 18 ։ Մար ։ Ժգ ։ 31 ։ Ղու ։ իա ։ 33 ։ Եբր ։ ա ։ 11 ։

ո Մար ։ Ժգ ։ 32 ։ Գոր ։ ա ։ 7 ։ ա Թես ։ ե ։ 2 ։ բ Պետ ։ գ ։ 10 ։

* Ո՟Հա՛ւ հրե- շտակներս բր , և ո՟չ Որդին ։

ֆ Ձաք ։ Ժգ ։ 7 ։

Ա Ցօն ։ ը ։ 3 ։ 4 ։ 5 ։ է ։ 5 ։ Ղու ։ Ժե ։ 26 ։ ա Պետ ։ գ ։ 20 ։

Բ Ղու ։ Ժե ։ 34 ։

Ցամք Տեառն 33

42 Ուրեմն Տէրթոն կեցէք , ինչու որ չէք դիտեր Թէ ո՛ր ժամուն Ձեր
43 Տէրը կու գայ : Բայց աս դիտցէք , որ եթէ տանուտէրը դիտնար Թէ գիշերօթին ո՛ր պահուն գողը կու գայ , արթուն կը կենար և Թող չէր տար որ իր տունը Ծա-
44 կեն : Ձնոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անսկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր :
45 Ո՞ւստի ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խմաստուն Ծառան՝ որն որ իր տէրը իր Ծառաներուն վրայ դրաւ , որ ատենին անոնց կերակուր տայ :
46 Երանի՛ է ան Ծառային , որն որ իր տէրը եկած ատենը անսկ ըրած
47 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ՚ըսեմ Ձեզի Ըոր իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցընէ զանիկայ :
48 Հապա Թէ որ ան չար Ծառան իր սրտին մէջը ըսէ , Իմ տէրս իր գա-
49 լը կ՚ուշացընէ . Եւ սկսի իր Ծառայակիցները Ծեծել , ու դինովի
50 Ներուն հետ ուտել ու խմել , Ան Ծառային տէրը պիտի գայ անսկ մէկ օր մը՝ որ չսպասեր , և անսկ
51 մէկ ժամ մը՝ որ չդիտեր . Եւ զանիկայ մէջտեղէն պիտի կտրէ , ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ . Ի՛ն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել :

Ի Գլ . ր . 12 ; ի՛ . 30 ;

Գ Լ . Ի Ե

1 Տասը կուսանաց առակը , 14 ու տաղանդներուն առակը : 31 Վերջին դատաստանին բնորոգրութիւնը :

1 Այն ատենը երկնից Թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու , որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ Փեսան դիմաւորելու
2 ելան : Ի նոնցմէ հինգը խմաստուն
3 էին , և հինգը յիմար , Որ յիմարները առին իրենց լապտերները , ու
4 հետերնին եղ չառին . Բայց խմաստունները իրենց լապտերներուն հետ ամաններով եղ ալ առին :
5 Եւ փեսան որ ուշացաւ , Ամէնն
6 ալ Թմրեցան ու քնացան : Եւ կէս գիշերին Ձայն մը եղաւ , Ահա փեսան կու գայ՝ դանիկայ դիմաւորելու
7 ելէք : Ան ատենը բոլոր կոյսերը ելան ու Ի իրենց լապտերները շիտ-
8 կեցին : Եւ յիմարները բսին խմաստուններուն , Ցուէք մեզի ձեր եղէն , ինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են : Պատասխան տուին խմաստունները ու բսին , Ըզլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւական նանայ . այլ յաւէտ Ծախողներո՛ւն գացէք և դնեցէք ձեզի համար :
10 Երբոր անոնք գացին դնելու՝ փեսան եկաւ , ու պատրաստ եղողները Նոր հետ հարսնիքը մտան , և Դուռը
11 ը գոցուեցաւ : Ետքը միւս կոյսերը եկան ու բսին , Ի Տէր՝ Տէր՝
12 բա՛ց մեզի : Բայց անկիպ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ Ձեզի Թէ Ես Ձեզ
13 չեմ ճանչնար : Ի՞ւրեմն արթո՛ւն կեցէք , ինչու որ ո՛չ օրը դիտէք և ո՛չ *ժամը :
14 Քանզի ի՛նչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը կանչեց իր Ծառաները , և իր ունեցածը անոնց
15 յանձնեց : Մէկուն տուաւ հինգ տաղանդ , ու մէկուն՝ երկուք , և մէկուն՝ մէկ , Ամէն մէկուն իր կարողութեանը չափ , ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ : Եւ ան որ հինգ տաղանդը առած էր , դնաց անոնցմով գործ տեսաւ , և ուրիշ հինգ
17 տաղանդ շահեցաւ : Նմանապէս ան որ երկուքը առած էր , ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ : Իսկ ան որ մէկը առած էր , դնաց գետինը փորեց , ու իր տիրոջը ստակը պահ-
19 հեց : Շատ ժամանակէ ետև ան Ծառաներուն տէրը եկաւ , և ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց : Եւ հինգ տաղանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տաղանդ ալ բերաւ , ու ըսաւ , Տէր՝ հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինծի , ահա՝ ուրիշ հինգ տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ :
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը , Ապրի՛ս՝ բարի՛ ու հաւատարիմ Ծառայ , դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար , Բեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ . մտի՛ր քու
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Երկու տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու բսաւ , Տէր՝ երկու տաղանդ յանձնեցիր ինծի , ահա՝ ուրիշ երկու տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ :
23 Ըսաւ անոր իր տէրը , Ի Ապրի՛ս՝ բարի՛ ու հաւատարիմ Ծառայ , դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար , Բեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցընեմ . մտի՛ր քու
24 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ : Մէկ տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու բսաւ , Տէր՝ գիտէի որ դուն խիստ մարդ մըն ես , հերմանած տեղէդ կը ժնեես ու չցանած տեղէդ կը
25 ժողվես . Ուստի վախնալով , գացի քու տաղանդդ գետնին տակը պահեցի . ահաւոր ահա՝ քուկդ քեզի :
26 Պատասխան տուաւ անոր տէրը ու բսաւ անոր , Ձար և ծոյլ Ծառայ՝ գիտէիր որ հերմանած տեղէս կը ժնեմ ու չցանած տեղէս կը ժողվեմ
27 վե՞ր , Ուրեմն պէտք էր քեզի որ իմ ստակս սեղանաւորներուն տայիր , որ ես եկած ատենս շահովը
28 առնէի իմս : Ուրդ առէ՛ք ատկէ տաղանդը , ու տասը տաղանդ ու-

Ցամք Տեառն 33

Ի Գլ . է . 21 , 22 , 23 :

Ը Սաղ . ե . 5 ; Ամբ . ս . 13 ; Յով . Թ . 31 :

Ի Գլ . իդ . 42 , 44 ; Մար . ժգ . 33 , 35 ; Ղու . իա . 36 ; ա Կոր . ժզ . 13 ; ա Թես . ե . 6 ; ա Պետ . ե . 8 ; Ցայտ . ժզ . 15 :

* Որպէս՝ ժամը մէջ , որուն մէջ Որդին մարդոյ կու գայ :

Ի Գլ . ժԹ . 12 ; Գլ . իա . 33 :

Ի Հռով . ժբ . 6 ; ա Կոր . ժբ . 7 , 11 , 29 ; Եփես . գ . 11 :

Ի Գլ . իդ . , 47 ; Հմր 34 , 46 ; Ղու . ժբ . 44 ; իբ . 29 , 30 ;

Ի Եբր . ժբ . 2 ; բ Տիմ . բ . 12 ; ա Պետ . ա . 8 ;

Ի Հմր 21 ;

ա Եփես . ե . 29 , 30 ; Ցայտ . ժԹ . 7 ; իա . 2 , 9 ;

Ի Գլ . ժգ . 47 ; իբ . 10 ;

է Թես . ե . 6 ;

Ի Գլ . իդ . 31 ; ա Թես . գ . 16 ;

Ի Ղու . ժբ . 35 ;

Ղու . ժգ . 25 ;

Ցամք Ցեառն 33

29 Նեցուկն տուէք ։ Ի՞նչու որ ամէն
ունեցողին պիտի տրուի , ու պիտի
աւելնայ . և չունեցողին ունեցածն
30 ալ անկէ պիտի առնուի ։ Եւ աս
անպիտան ծառան հրդեհի խաւա-
րը հանեցէք . հոն պիտի լալը լալ
ու ակռաները կրճտել ։
31 Ու երբոր Որդին մարդոյ իր փառ-
քովը գայ , և բոլոր *սուրբ հրեշ-
տակները իր հետը , ան ատենը իր
32 փառաց աթոռը պիտի նստի . Եւ
ազգերը , ու ՙզանոնք իրարմէ պի-
տի զատէ , ինչպէս որ հովիւ մը
ոչխարները այծերէն կը զատէ .
33 Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պի-
տի կայնեցընէ , ու այծերը՝ ձախ
կողմը ։
34 Ան ատենը Թագաւորը իր աջ
կողմը եղողներուն պիտի ըսէ , Եկէք
իմ Հօրս օրհնածները , ՚ժառանգեցէք
պատրաստուած թագաւորութիւնը յաս-
կզբէն ձեզի համար պատրաս-
տուած թագաւորութիւնը յաս-
35 ռանգեցէք . Ի՞նչու որ անօթեցայ ,
և ինծի ուտելիք տուիք . ծարա-
ւեցայ , ու ինծի խմցուցիք . Լօտա-
բական էի , և զիս ներս առիք .
36 Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք .
հիւանդ էի , ու ինծի տես եկաք .
Բանտի մէջ էի , և ինծի եկաք ։
37 Ան ատենը արդարները անոր պա-
տասխան պիտի տան ու ըսեն , Տէր՛
ե՞րբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու
կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք . Ե՞րբ քեզ օտարա-
կան տեսանք՝ և ներս առինք , կամ
39 մերկ՝ ու հագուեցուցինք . Ե՞րբ
քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ տե-
40 սանք , ու քեզի եկանք ։ Եւ Թա-
գաւորը պատասխան տալով՝ պիտի
ըսէ անոնց , ՚Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձե-
զի , ՚Որովհետև աս իմ եղբայրնե-
րուս պէտք պզտիկներէն մէկուն
ըրիք , ինծի ըրիք ։
41 Ան ատենը ձախ կողմը եղողնե-
րուն ալ պիտի ըսէ , Մէկդի գա-
ցէք ինծմէ՝ անիծեալներ՝ *յաւիտե-
նական կրակին մէջը , որ պատ-
րաստուած է *Սատանային ու իր
42 հրեշտակներուն ։ Ինչու որ անօ-
թեցայ , և ինծի ուտելիք չտուիք .
ծարաւեցայ , ու ինծի չխմցուցիք .
43 Օտարական էի , և զիս ներս չա-
ռիք . մերկ էի , և զիս չհագուե-
ցուցիք . հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի , և ինծի տես չեկաք ։ Ան ա-
տենը անոնք ալ պատասխան պիտի
†տան ու ըսեն , Տէր՛ ե՞րբ տեսանք
քեզ անօթեցած կամ ծարաւած կամ
օտարական՝ կամ մերկ կամ հիւանդ՝
կամ բանտի մէջ , ու քեզի սպա-
45 սաւորութիւն չըրինք ։ Ան ատե-
նը պատասխան պիտի տայ անոնց
ու ըսէ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Վերոյհետևասոնց պզտիկնե-
րէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ
չըրիք ։
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւի-
տենական տանջանքը , իսկ արդար-
ները՝ յաւիտենական կեանքը ։

ԳԼ Ի.Զ

1 Ի՛նչ ատենները խորհուրդ կ՚ունէն քրիստոսի
դէմ ։ 6 Կին մը եղով կ՚օծէ անոր գլուխը ։
14 Յուդա կը մտանէ գերիշխանոս ։ 17 Հրեա-
նոս կ՚ուտէ զատիկը ։ 26 կը սահմանէ իր սուրբ
ընթրիքը ։ 36 ապօթք կ՚ընէ պարտէզին մէջ ։
47 և մէկ համբուրով մը մատնուած՝ 57 կա-
յիափայի առջեւն կը տարուի ։ 69 Պետրոս
կ՚ուրանայ զերիշխանոս ։

1 Եւ երբոր Յիսուս լմընցուց աս բո-
լոր խօսքերը , ըսաւ իր աշա-
2 կերտներուն ՙ Գիտէք որ երկու
օրէն ետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին
մարդոյ կը մատնուի խաչը ելլելու ։
3 Ե՛ն ատենը քահանայապետները
ու գպիրները և ժողովուրդին ծե-
րերը ժողվուեցան քահանայապե-
տին սրահը , որուն անունը կայիա-
4 փա էր . Ու խորհուրդ ըրին որ
նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը ու
5 մեռցընեն ։ Բայց կ՚ըսէին Թէ
Ո՛չ տօնին ատենը , որ ժողովուր-
դին մէջ խռովութիւն չըլլայ ։
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա
7 էր բորոտ Սիմոնին տունը , կնիկ մը
եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին ե-
ղի շիշ մը , և թափեց անոր գըլ-
խուն վրայ՝ երբոր անկիպ սեղան
8 նստած էր ։ Եւ անոր աշակերտ-
ները տեսնելով զժուարեցան՝ ու
ըսին , Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ .
9 Քանզի ատ եղը կրնար սուղ գնով
ծախուիլ , ու աղքատներուն տը-
10 րուիլ ։ Եւ Յիսուս իմանալով
ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ անհանգիստ
կ՚ընէք կնիկը . քանզի ատիկայ բա-
11 րի գործ մը գործեց ինծի ։ Վ՚ինչու
որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հէ-
տը ունիք , բայց Ե՛ս ամէն ատեն
12 չունիք ։ Վասն զի ատիկայ որ ատ
եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ
13 թաղմանս համար ըրաւ ։ Ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ բոլոր աշ-
խարհի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս
քարոզուի , ատոր ըրածն ալ պիտի
խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու հա-
մար ։
14 Ա՛ն ատենը տասներկուքէն մէ-
կը՝ որ Ի՛ուդա Իսկարիովտացի կ՚ը-
սուէր , գնաց քահանայապետնե-
15 րուն ու ըսաւ , Ի՞նչ կ՚ուզէք ին-
ծի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զա-
նիկայ . և անոնք երեսուն *արծ-
16 աթի †ան զատկացուցին անոր ։ Եւ անկէ
ետև պատեհութիւն մը կը փընտ-
ռէր , որ զանիկայ մատնէ անոնց ։
17 Եւ բաղարջակերաց առջի օրը ա-

Ցամք Ցեառն 33

Վ՚առակ . ժգ .
31 : ԺԸ .
5 : Զաք .
ը . 8 : Գոր .
Ի . 5 :
՚Գոն . ԺԸ .
2 : Ցօհ . ե .
29 : Հռով .
ը . 7 , ՟ :

՚Մար . ժգ .
1 : Ղուկ . իը .
1 : Ցօհ . ԺԳ .
1 :
Ե՛ Սաղ . ը Ի .
2 : Ցօհ .
ԺԸ . 47 :
Գոր . գ .
25 , ՟ :

Ե՛ Մար . ԺԳ .
3 : Ցօհ .
ԺԸ . 1 , 2 :
ԺԸ . 3 :
՚Գկ . իա .
17 :

Ե՛ Ցօհ . ԺԸ .
4 :

Ղ՚Օր . ԺԵ .
11 : Ցօհ .
ԺԸ . 8 :

Ե՛ Տես գՀ .
ԺԸ . 20 :
իը . 20 :
Ցօհ . ԺԳ .
33 : ԺԳ .
19 : ԺԳ .
5 , 28 : ԺԷ .
11 :

Ը՛ Մար . ԺԳ .
10 : Ղուկ .
իը . 3 :
Ցօհ . ԺԳ .
2 , 30 :

Ի՛ Գկ . ԺԴ . 4 :

Ծ՚Ձաք . ԺԱ .
12 : Գկ .
իե . 3 :

‡ Կամ կըշռեցին

Ի՛Ե . ԺԸ . 6 ,
18 : Մար .
ԺԳ . 12 :
Ղուկ . իը .
7 :

Յամի Տեառն 33

շակերտները Յիսուսի եկան ու ա-
նոր ըսին ՝ Ո՞ւր կ՚ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ ղատիկը ուտելու
18 համար ։ Եւ անիկայ ըսաւ ՝ Գացէք
քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք
անոր ՝ Վարդապետը կ՚ըսէ ՝ ժա-
մանակս մօտ է ՝ աշակերտներուս
հետ Զկտեղ քու քովդ պիտի ը-
19 նեմ զատիկը ։ Աշակերտներն ալ
ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հր-
ամայեց ըրաւ ՝ ու պատրաստեցին
զատիկը ։

Լ Մատ. Ժգ. 17 — 21 ։ Ղուկ. իբ. 14 ։ Յով. Ժգ. 21 ։

20 Ա Ու երբոր իրիկուն եղաւ ՝ տաս-
ուերկուքին հետ սեղան նստաւ ։
21 Եւ քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ ՝
Ճշմարի՛տ կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ

Ի Սաղ. խա. 9 ։ Ղուկ. իբ. 21 ։ Յով. Ժգ. 18 ։

22 մէկը զիս պիտի մատնէ ։ Ու շատ
տրտմեցան ՝ և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր ՝ Տէր՝ միթէ ե՞ս
23 եմ ։ Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ ՝ Ե Ան որ իմ հետս իր
ձեռքը պնակը խօթեց ՝ նոյնը պիտի

Ի Սաղ. իբ ։ Ես. Ծգ. ։ Դան. Թ. 26 ։ Մատ. Թ. 11 ։ Ղուկ. իգ. 25, 26, 46 ։ Գոր. Ժէ. 2, 3 ։ իգ. 22, 23 ։ ա Կոր. Ժե. 3 ։

զիս մատնէ՚ ։ 24 Մարդու Որդին մար-
դոյ կ՚երթայ՝ Ե ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար ՝ բայց վայ ան մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մար-
դոյ կը մատնուի ։ աղէկ էր ան մար-
25 դուն որ ծնած չըլլար ։ Պատաս-
խան տուաւ Յուդա որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ ՝ Վարդա-
պետ՝ միթէ ե՞ս եմ ՝ ըսաւ անոր ՝
Դուն ըսիր ։

Յ Ցովհ. Ժե. 12 ։

26 Ե Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին ՝
Ե Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կըտ-
րեց ՝ և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ ՝ Առէ՛ք՝ կերէք ՝ Հաս է իմ
27 մարմինս ։ Եւ գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ ՝ ու տուաւ անոնց և ը-
սաւ ՝ Ե Ամէնքդ ալ խմեցէ՛ք ասկէ ։
28 Ի Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս
Ե նոր ուխտի ՝ որ Ե շատերու համար
կը թափուի մեղաց թողութեան

Հ Մատ. Ժգ. 22 ։ Ղուկ. իբ. 19 ։

Ե Յակոբ. Ժամ. 23, 24, 25 ։ ղ Կոր. Ժ. 16 ։

Ե Մատ. Ժգ. 23 ։

Ի Տե՛ս ԵՂ. իգ. 8 ։ ՂԱ. Ժէ. 11 ։

Յ Երեմ. Լ. 31 ։

Ն Գղ. ի. 28 ։ Հռով. ե. 15 ։ Երբ. Թ. 22 ։

Լ Մատ. Ժգ. 25 ։ Ղուկ. իբ. 18 ։

29 համար ։ Բայց Լ կ՚ըսեմ ձեզի ՝
Ա Ակէ ետև որթին բերքէն պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր
ձեր հետը անիկայ նոր խմեմ իմ
Հօրս Թագաւորութեանը մէջ ։

Ա Գոր. Ժ. 41 ։

30 Ն Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև
31 Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Ան ատ-
ը Յիսուս ըսաւ անոնց ՝ Դուք
ամէնքդ ասօր դիշեր Լիմ վրայովս
պիտի գայթակղիք ։ Ինչու որ գր-
ուած է Թէ Հովիւը պիտի զար-
նեմ ՝ ու Հօտին ոչխարները պիտի
32 ցրուին ։ Բայց յարութիւն առնելէս
ետև ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
33 տի երթամ ։ Պատասխան տուաւ
Պետրոս ու ըսաւ անոր ՝ Թէպէտ
ամէնքն ալ քու վրայովդ գայթակ-
ղին ՝ բայց ես բնաւ պիտի չգայ-
34 թակղիմ ։ Ըսաւ անոր Յիսուս ՝
Լ Ճշմարի՛տ կ՚ըսեմ քեզի ՝ Ա-
դիշեր դեռ հաւը չխօսած իրիք

Յամի Տեառն 33

35 անգամ ղիս պիտի ուրանաս ։ Ըսաւ
անոր Պետրոս ՝ Թէև քեզի հետ
մեռնելու ալ ԸԼԼամ՝ բնաւ քեզ
պիտի չուրանամ ։ ասանկ կ՚ըսէին
նաև ամէն աշակերտները ։

Մատ. Ժգ. 32 — 35 ։ Ղուկ. իբ. 39 ։ Յով. Ժբ. 1 ։

36 Ա Անատեն Յիսուս անոնց հետ
տեղ մը եկաւ ՝ որուն անունը
Գեթսեմանի էր ՝ ու ըսաւ աշա-
կերտներուն ՝ Հոս նստեցէք մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ ։
37 Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը
ու Ը Զեբեդեոսին երկու որդիքը ՝

Ը Գղ. դ. 21 ։

38 սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ ։ Ան
ատենը ըսաւ անոնց ՝ Յիմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է ։ Հո՛ս կե-
ցէք և ինծի հետ արթո՛ւն մնա-

Յ Յով. Ժբ. 27 ։

39 ցէք ։ Ու քիչ մը առաջ երթա-
լով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ և Ա-
ղօթք ըրաւ՝ ըսելով ՝ Ե Ո՛վ Հայր
իմ՝ Թէ որ կարելի է ՝ Թող աս
գաւաթը ինծմէ անցնի ։ բայց Ե՛չ
Թէ ինչպես որ ես կ՚ուզեմ՝ հապա

Մատ. Ժգ. 36 ։ Ղուկ. իբ. 42 ։ Երբ. ե. 7 ։ Յով. Ժբ. 27 ։

40 ինչպես որ դուն Ի՚ՈՒԶԵ ։ Եւ
եկաւ աշակերտներուն ու զանոնք
քնացած գտաւ ՝ և ըսաւ Պետրո-
սին ՝ Ա՚յդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցա՞ք ինծի հետ արթուն կենալ ։
41 Ֆ Աղօթե՛ք կեցէք և աղօթք ըրէք ՝
որ փորձութեան մէջ չմտնէք ։ Հո-
գին յօժար է ՝ բայց մարմինը տը-
42 կար ։ Դարձեալ երկրորդ անգամ
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով ՝ Ո վ
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ աս
գաւաթը ինծմէ անցնի առանց ան-
կէ խմելուս ՝ Թող քու կամքդ
43 ըլլայ ։ Եւ եկաւ զանոնք նորէն
քնացած գտաւ ։ Ինչու որ աչքեր-
44 նին ծանրացած էր ։ Եւ թողուց
անոնք ՝ ու նորէն գնաց երրորդ ան-
գամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ը-
45 սելով ։ Ան ատենը եկաւ իր ա-
շակերտներուն ու ըսաւ անոնց ՝
Ա Ակէ ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք ։
Ահա՛ ժամը հասաւ ՝ և Որդին մար-
դոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատ-
46 նուի ։ Ելէ՛ք ասկէ երթանք ։ Ա-
հա՛ մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ ։

Մատ. Ժգ. 43 ։ Ղուկ. իբ. 45 ։ Յով. Ժբ. 3 ։ Գոր. ա. 16 ։

47 Եւ Ե դեռ անիկայ ասս որ կը խօ-
սէր ՝ ահա Յուդա՝ տասուերկուս-
էն մէկը եկաւ ՝ և իր հետը շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիրերով՝
քահանայապետներէն և ժողովուրդ-
48 էն ։ Ան ներէրէն ։ Եւ զանիկայ մատ-
նողը անոնց նշան մը տուեր էր՝
ըսելով ՝ Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝
49 ան է ՝ բռնեցէ՛ք անիկայ ։ Եւ
շուտ մը Յիսուսին մօտենալով՝ ը-
սաւ ՝ Ողջո՛յն քեզ վարդապետ ՝
50 ու Բ համբուրեց զանիկայ ։ Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր ՝ Է Ը՛նկեր՝ ինչո՞ւ
համար եկար դուն ։ ան ատենը մօ-
տեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին ու

Բ Բ Թագ. ։ ի. 9 ։

Է Սաղ. խա. 9 ։ ծե. 13 ։

Ցամի Տեառն 33

Ա Ցօ. Ժը. 10։

Ի Ծն. Թ. 6։ Ցայտ. Ժգ. 10։

Ղ Թագ. Ը. 17։ Գան. է. 10։

* Ցաղ. լեգեռնէն

Ի Ես. Ծգ. 7, ըէ։ Հմր 24։ Ղսբ. իգ. 25, 44, 46։

Բ Ոգբ. գ. 20։ Հմր 54։ Ի Տես Ցօ՛. Ժը. 15։

Ա Մար. Ժգ. 53։ Ղսբ. իբ. 54։ Ցօ՛. Ժը. 12, 13, 24։

Ի Սաղ. իե. 12։ լե. 11։ Մար. Ժգ. 55։ Գոր. Ը. 13։

Լբ Օր. Ժթ. 15։

Ի ԳԼ. իե. 40։ Ցօ՛. բ. 19։

Ա Մար. Ժգ. 60։

Ի Ես. Ծգ. 7։ ԳԼ. իե. 12, 14։

Հ Ղէ. է. 1։ ա Թագ. Ժգ. 24, 26։

Յ Դան. է. 13։ ԳԼ. Ժզ. 27։ իգ. 30։ Ղսբ. իա. 27։ իե. 31։ Ցօ՛. ա. 51։ Հբ. ռով. Ժգ. 10։ ա Թես. գ. 16։ Ցայտ. ա. 7։

Ղ Սաղ. ճժ. 1։ Գոր. է. 55։

Ե Դ Թագ. Ժբ. 37։ Ժթ. 1։

51 բռնեցին զանիկայ ։ Եւ ահա Ի ճի-
սուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռ-
երկրնցուց և իր սուրը հանելով՝
զարկաւ քահանայապետին ծառա-
յին , և անոր ականջը մէկդի հա-
52 նեց ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր , Սուրդ իր տեղը դարձուր ,
ինչու որ Ե ամէն սուր առնողները
53 սրով պիտի կորսուին ։ Կը կար-
ծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ
Հօրս աղաչել , և ինծի հասցընէ
Ղ տասուներկու * գունդէն աւելի Հր-
54 եշտակներ ։ Բայց ի՞նչպէս պիտի
կատարուին գիրքերը , Ե թէ պէտք
է ասանկ ըլլալ ։
55 Ան ատենը Յիսուս յաւ ան
բազմութեանը , Իբր թէ աւազա-
կի՞ վրայ ելաք սուրերով ու բիրե-
րով դիս բռնելու ։ ամէն օր տաճա-
րին մէջ ձեզի հետ կը նստէի ու կը
սորվեցընէի , և դիս չբռնեցիք ։
56 Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ
Հ կատարուին մարգարէից գիրքերը ։
Ան ատենը Ը բոլոր աշակերտները
թողուցին անիկայ ու փախան ։
57 Ժ Եւ անոնք որ Յիսուսը բռնեցին ,
կայիափա քահանայապետին տա-
րին , ուր որ դպիրները ու ծերերը
58 ժողովուե՛ր էին ։ Եւ Պետրոս հե-
ռուանց անոր ետեվէն գնաց մինչև
քահանայապետին գաւիթը , ու
ներս մտաւ ապտաւորներուն հետ
59 նստաւ որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ
քահանայապետները ու ծերերը և
բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ սուտ
վկայութիւն մը կը փնտռէին , որ
60 անիկայ մեռցընեն , Ու չգտան .
Թէև Ի շատ սուտ վկաներ ալ եկան ,
բայց չգտան . ետքը Լերկու սուտ
61 վկայ եկան , Ու ըսին Թէ Անիկայ
ըսաւ , Ե Ես կրնամ Աստուծոյ տա-
ճարը քակել , և զանիկայ իրեք
62 օրուան մէջ չինել ։ Ժ Եւ քահա-
նայապետը ոտք ելլելով ըսաւ ա-
նոր ։ Պատասխան մը չե՞ս տար .
ինչ՞ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։
63 Եւ Ի Յիսուս լուռ կը կենար ։ Քա-
հանայապետը ուրտ ելլելով ըսաւ
ծով քեզ կ'երդմնցընեմ որ մեզի
ըսես , Թէ դո՞ւն ես Քրիստոս Որ-
64 դին Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Յի-
սուս , Դուն ըսիր . բայց կ'ըսեմ ձե-
զի , Ն Ապէկ ետեւ պիտի տեսնէք Որ-
դին մարդոյ Զ Օրութեան աջ կող-
մը նստած , ու երկինքէ ամպերուն
65 վրայ եկած ։ Ճ Ան ատենը քահանա-
յապետը իր հանդերձները պատռեց
ու ըսաւ , Հայհոյութիւն ըրաւ .
ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ .
ահա հիմա լսեցիք աստը Հայհոյու-
66 թիւնը . Ձեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ .
անոնք պատասխան տուին ու ըսին ,

67 Մ Ահապարտ է , Յ Ան ատենը անոր
երեսը թուքին , ու բռունցքով ձե-
ծեցին անիկայ . Ո՞մանք ալ ապ-
68 տակ զարնելով՝ ըսին , Ս Մարգա-
րէացի՛ր մեզի դուն Քրիստոս , ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ ։
69 Ռ Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը
նստեր էր . և մէկ աղախին մը եկաւ
անոր ու ըսաւ , Դուն ալ Գալի-
70 լեացի Յիսուսին հետն էիր ։ Բայց
անիկայ ամենուն առջեւը ուրացաւ
ու ըսաւ , Չեմ գիտեր դուն ինչ
71 կը խօսիս ։ Ու երբոր դուռը ե-
լաւ , ուրիշ աղջիկ մը զանիկայ
տեսաւ , և հոն եղողներուն ըսաւ ,
Անիկայ ալ Յիսուս Նազովրեցիին
72 հետն էր ։ Եւ Պ երդում նորէն ևր-
դում ընելով ուրացաւ Թէ Ես
73 ան մարդը չեմ ճանչնար ։ Ու փիչ
մը ատենէն ետեւ հոն եղողները ե-
կան և Պետրոսին , Ցիրաւի
դուն ալ անոնցմէ ես , ինչու որ
քու Ղբրուցուածքդ ալ քեզ յայտ-
74 նի կ'ընէ ։ Ն Ան ատենը Նակաւ ա-
նիծել ու երդում ընել Ը Ե Լվ Թէ
Ես ան մարդը չեմ ճանչնար . և
75 իսկոյն հաւը խօսեցաւ ։ Եւ Պետ-
րոս միտքը բերաւ Յիսուսի խօսքը՝
որ իրեն ըսեր էր Թէ Դ Պ ե հաւը
չխօսած՝ իրկը անգամ պիտի ու րա-
նաս զիս . ու դուրս ելլելով դա-
ռնակա լացաւ ։

Գ Լ . Ի Է

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը տրուի կա-
պուած ։ 3 Յուդա խեղդամահ կ'ըլլայ ։ 19
Պիղատոս իր կինկն խրատուած ։ 24 իր ձեռ-
քերը կը լուայ ։ 26 ու Բարաբբան կ'արձակէ ։
29 Քրիստոս փշերով կը պսակուի ։ 34 կը
խայտի ։ 39 կը նախատուի ։ 50 կը մեռնի ու
կը թաղուի ։ 66 Քրիստոսի գերեզմանը Հր-
էշտաչք կը կնքեն , ու պահապան զինուորներ
կը դնեն ։

1 Լ Երբոր առտուս եղաւ , Բոլոր քա-
հանայապետները ու ժողովուր-
դին ծերերը Յիսուսի դէմ խոր-
հուրդ ըրին որ զանիկայ մեռցընեն ։
2 Եւ կապելով զանիկայ տարին , ու
Ե Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին
ձեռքը տուին ։
3 Ժ Ան ատենը Ցուդա որ զանիկայ
մատնեց , տեսնելով Թէ դատա-
պարտուեցաւ , զղջի եկաւ , ու
երեսուն արծաթը ետ դարձուց
քահանայապետներուն և ծերե-
4 րուն , Ու ըսաւ , Մեղաչ , որ ան-
մեղ արիւն մատնեցի . և անոնք
ըսին , Մեզի ի՞նչ , դուն նայէ ։
5 Եւ արծաթը տաճարին մէջ ձգեց
Ր ու դուրս ելաւ , և գնաց ինքզին-
6 քը խեղդեց ։ Քահանայապետներն
ալ արծաթը առնելով՝ ըսին , Ար-
ժան չէ աուրկայ † կորբանին մէջ՝
դնել , ինչու որ արեան գին է ։
7 Ո ւստի խորհուրդ ըրին , և անով

Ցամի Տեառն 33

Ա Ղէ. իգ. 16։ Ցօ՛. Ժթ. 7։

Յ Ես. ծ. 6։ ծգ. 3։ ԳԼ. իէ. 30։

Ն Ղս. իբ. 63։ Ցօ՛. Ժթ. 3։

Ւ Մար. Ժգ. 65։ Ղս. իբ. 64։

Ռ Մար. Ժգ. 66։ Ղս. իբ. 55։ Ցօ՛. Ժը. 16, 17, 25։

Ւ Ղս. իբ. 59։ Ղ Մար. Ժգ. 71։

Լ Ձէ. 34։ Մար. Ժգ. 30։ Ղս. իբ. 61, 62։ Ցօ՛. Ժգ. 38։

Ա Սաղ. բ. 2։ Մար. Ժե. 1։ Ղս. իբ. 66։ իգ. 1։ Ցօ՛. Ժը. 28։

Բ ԳԼ. ի. 19։ Գոր. գ. 13։

Գ ԳԼ. իզ. 14, 15։

Դ Բ Թագ. Ժե. 23։ Գոր. ա. 18։

† Յ՛ տաճարին գանձանակը

Ցամք Տեառն 33

Ի Գոր . ա . 19 ։

* Ոմանք կը նէ Երեմիա

Ղ Ջաք . ժա . 12 , 13 ։

Ի Մար . ժե . 2 ։ Ղու . իգ . 3 ։ Ցօհ . ժբ . 33 ։

Ը Ցօհ . ժբ . 37 ։ ա Տիմ . ե . 13 ։

Ի Գե . իզ . 63 ։ Ցօհ . ժթ . 9 ։

ԺԳե . իզ . 62 ։ Ցօհ . ժթ . 10 ։

Ի Մար . ժե . 6 ։ Ղու . իգ . 17 ։ Ցօհ . ժբ . 39 ։

Ե Մար . ժե . 11 ։ Ղու . իգ . 18 ։ Ցօհ . ժբ . 40 ։ Գոր . գ . 14 ։

Ե Օր . իա . 6 ։

բրուտին արտը ծախու առին՝ օ- տարներու դերեզմանատուն ըլլալու 8 համար ։ Ան պատճառով ան ար- տը Ե Ռևրան արտ ըսուեցաւ մինչև 9 այսօր ։ Ան ատենը կատարուեցաւ * Երեմիա մարգարէին ձեռքով ը- սուած խօսքը , Ընդ առին երեսուն արծաթը՝ գին կորուածին գինը , որ Իսրայէլի որդւոցմէ սմանք գին 10 կտրեցին , Ու տուին անիկայ բրու- տին արտին , ինչպես որ ինծի հրա- ման ըրաւ Տէրը ։

11 Եւ Յիսուս կուսականին առջևը կայնեցաւ . և կուսականը Ե՛սարցուց անոր ու ըսաւ ։ Հրէից Թագա- ւորը դուն ես ։ Եւ Յիսուս ըսաւ 12 անոր ։ Ես դուն կ'ըսես ։ Ու քահա- նայապետներէն և ծերերէն ամբաս- տանուած ատենը Ե՛նաւ պատաս- 13 խան մը չտուաւ ։ Ան ատենը Պի- ղատոս ըսաւ անոր ։ Ա՞նէ՛ն լսեր Թէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն 14 ատոնք ։ Եւ անոր բան մը պա- տասխան չտուաւ , մինչև շատ զար- մացաւ կուսակալը ։

15 Ե՛սայց կուսակալը սովորութիւն ունէր որ տօնին ատենը կապուած մը արձակէր ժողովուրդին , ով որ 16 ուզէին ։ Ան ատենը Բարաբբա անունով մէկ երևելի բանտարկեալ 17 մը ունէին ։ Երբոր ժողովուեցան՝ ըսաւ անոնց Պիղատոս ։ Ո՞րը կ'ու- զէք որ ձեզի արձակեմ . Բարաբ- բա՞ն Թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս 18 կ'ըսուի . Քանզի գիտէր Թէ նա- խանձի համար մատնեցին զանի- կայ ։

19 Ու երբոր անիկայ աթեանը նստեր էր , անոր կինը Ղէլ խրկեց անոր ու ըսաւ ։ Դուն ան արդարին հետ բան մը չունենաս ։ ինչու որ այս- օր երազիս մէջ շատ դիպուածներ անցան գլխէս անոր համար ։

20 Ե՛սայց քահանայապետները և ծերերը ժողովուրդը համոզեցին որ Բարաբբան խնդրեն ու Յիսուսը 21 կորսընցընեն ։ Պատասխան տուաւ կուսակալը ու ըսաւ անոնց ։ Ա՛ս երկուքէս ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի արձակեմ . և անոնք ըսին , Բա- 22 բաբբան ։ Ըսաւ անոնց Պիղատոս ։ Հապա ի՞նչ ընեմ Յիսուսը՝ որ 23 Քրիստոս կ'ըսուի ։ Ամէնքն ալ ըսին անոր ։ Թող խաչուի . և կուսակալը ըսաւ ։ Բայց ի՞նչ չար գործ ըրաւ . և անոնք ևս առաւել կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին ։ Թող 24 խաչուի ։ Եւ Պիղատոս տեսնե- լով որ օգուտ մը չըլլար , հապա ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ , Ե՛ուր առաւ ձեռքերը լուաց ժողո- վուրդին առջևը ու ըսաւ , Ես ատ արդարին արիւնէն անպարտ եմ .

25 դուք մտածեցէք ։ Եւ բոլոր ժո- ղովուրդը պատասխան տալով ը- սաւ , Անոր արիւնը մեր վրայ ու 26 մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ան ա- տենը Բարաբբան արձակեց անոնց , և Յիսուսը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի ։

27 Ան ատենը կուսակալին զի- նուորները պալատին ներսը առին Յիսուսը , ու բոլոր վ՚՚՚՚՚՚ն 28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին . Եւ զանիկայ մերկացընելով՝ Ե՛կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր ։ 29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , ու եղեգ մը անոր աջ ձեռքը . և անոր առջևը ծնկան վրայ պալով ծաղր կ'ընէին զանիկայ , ու կ'ըսէին , Ողջոյն 30 քեզ՝ Հրէից Թագաւոր ։ Նե- Ե՛թքնելով անոր վրայ՝ եղեգը կ'առնէին ու անոր գլուխը կը 31 ծեծէին ։ Ու երբոր ծաղր ըրին անիկայ , վերարկուն վրայէն հանե- ցին ու իր հանդերձները հագցու- ցին անոր , և տարին զանիկայ խաչը հանելու ։

32 Եւ ելլելով՝ Սիմոն անունով , զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ ա- 33 նոր խաչը վերցընէ ։ Ու Golgotha ըսուած տեղը , որ է 34 գանկի տեղ . Եւ լեղիով խառնած քացախ տուին անոր որ խմէ . ու երբոր համը առաւ , խմել չէր 35 ուզեր ։ Ե՛ւ զանիկայ խաչը հա- նելով , անոր հանդերձները վճա- կով բաժնեցին . [որ մարգարէին ըսուածը կատարուի , Ի՛մ հան- դերձներս իրենց մէջը բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վճակ 36 ձգեցին ։] Ու նստեր անիկայ կը 37 պահէին ։ Եւ Ա՛նոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած գրին Թէ Սա՛ նիկայ է Յիսուս՝ Հրէից Թա- 38 գաւորը ։ Ա՛ն ատենը անոր հետ երկու աւազակ խաչուեցան , մէկը անոր աջ կողմէն , ու մէկը ձախ 39 կողմէն ։ Եւ Ա՛անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին անոր , գլուխնին կը 40 շարժէին , Ու կ'ըսէին , Դուն որ տաճարը կը քակէիր և երեք օրուան մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ ազատէ՛ . Ե՛թէ որ Աստուծոյ Որ- 41 դին ես , իջի՛ր ատ խաչէդ ։ Նոյն- պէս ալ քահանայապետները դպիր- ներուն ու ծերերուն հետ ծաղր 42 ընելով՝ կ'ըսէին , Ուրիշները ա- զատեց , ինքզինքը կրնար ազատել . Թէ որ Իսրայէլի Թագաւորը է , Թող հիմա իջնէ խաչէն , և իրեն 43 հաւատանք ։ Ե՛ Աստուծոյ յոյս- ցեր է , հիմա Թող փրկէ՛ ատիկայ՝

Ցամք Տեառն 33

Ե Օր . ժթ . 10 ։ Ցես . ը . 19 ։ Բ Թագ . ա . 16 ։ Դ Թագ . բ . 23 ։ Գոր . ե . 28 ։ Ես . ծգ . 5 ։ Մար . ժե . 15 ։ Ղու . իգ . 16 , 24 , 25 ։ Ցօհ . ժթ . 1 , 16 ։

Հ Մար . ժե . 16 ։ Ցօհ . ժթ . 2 ։

Ն Ղու . իգ . 11 ։

Ղ Պաղ . կթ . 19 ։ Նա . ծգ . 3 ։

Ես . ծ . 6 ։ Գե . իգ . 67 ։

Մ Ես . ծգ . 7 ։

Յ Թես . ժե . 35 ։ Գ Թագ . իա . 13 ։ Գոր . է . 57 ։ Երը . ժգ . 12 ։

Ն Մար . ժե . 21 ։ Ղու . իգ . 26 ։

Ը Մար . ժե . 22 ։ Ղու . իգ . 33 ։ Ցօհ . ժթ . 17 ։

Ա Սաղ . կթ . 21 ։ Տի՛ս Հմր 48 ։

Ը Մար . ժե . 24 ։ Ղու . իգ . 34 ։ Ցօհ . ժթ . 24 ։

Պ Սաղ . իբ . 18 ։

Ը Հմր 54 ։

Ա Մար . ծե . 26 ։ Ղու . իգ . 38 ։ Ցօհ . ժթ . 19 ։

Ա Ես . ծգ . 12 ։ Մար . ժե . 27 ։ Ղու . իգ . 32 , 33 ։ Ցօհ . ժթ . 18 ։

Վ Սաղ . իբ . 7 ։ Ճի . 25 ։ Մար . ժե . 29 ։ Ղու . իգ . 35 ։

Ա Գե . իզ . 61 ։ Ցօհ . բ . 19 ։

Բ Գե . իշ . 63 ։ Պ Սաղ . իբ . 8 ։

Ցամք Ցեսառն 33

– Մաթ. ժե. 32։ Ղու. իգ. 39։

եթէ կ'ուզէ ատիկայ . ինչու որ ըսաւ թէ Ես Որդի Աստուծոյ եմ։

44 – Իր հետը խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զանիկայ ։

‡ Ամո. ը. 9։ Մաթ. ժե. 33։ Ղու. իգ. 44։

45 ‡Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև ինը ներորդ ժամը բոլոր երկրին վրայ

+ Եբր. ե. 7։

46 խաւար եղաւ ։ Եւ ժամը իննին աստնները +Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու ըսաւ , Էլի՛ Էլի՛ լամա սաբաքթանի . որ ըսել է՝ °Աստուած իմ՝ Աստուած իմ ,

47 ինչո՞ւ զիս թողուցիր ։ Անոնցմէ ոմանք՝ որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝ կ'ըսէին , Ատիկայ Եղիան

48 կը կանչէ ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ ‡քացախով լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով տուաւ անոր որ խմէ ։

‡ Սաղ. կթ. 21։ Մաթ. ժե. 36։ Ղու. իգ. 36։ Ցօհ. ժթ. 29։

49 Ու միւսները կ'ըսէին , Թող տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու գայ ատիկայ ազատելու ։

– Մաթ. ժե. 37։ Ղու. իգ. 46։

50 – Նե Յիսուս գարձեալ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։

Բ Եղ. իգ. 31։ Բ Մն. գ. 14։ Մաթ. ժե. 38։ Ղու. իգ. 45։

51 Եւ ահա Բ տաճարին վարագոյրը վերէն՝ ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ , ու երկիրը շարժեցաւ , և

52 քարերը պատուեցան ։ Եւ գերեզմանները բացուեցան , ու շատ սուրբ հանգեցեալներու մարմիններ

53 յարութիւն առին ։ Եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետև , մտան սուրբ քաղաքը ու շատերուն երեցան ։

‡ Հմր 36։ Մաթ. ժե. 39։ Ղու. իգ. 47։

54 ‡Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը պահողները երբոր տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները , շատ վախցան ու ըսին , Ճիրաւի ասիկայ Որդի Աստուծոյ էր ։

55 Եւ հոն շատ կիւիներ կային որ հեռուէն կը նայէին , Տ որոնք Գալիլեայէն Յիսուսի ետևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու .

Բ Մաթ. ժե. 40։

56 Որոնց մէջ էր Մարիամ Մագդաղենացին , և Յակոբոսին ու Յովսեփին մայրը Մարիամ , և Զեբեդէոսի որդւոցը մայրը ։

Ղ Մաթ. ժե. 42։ Ղու. իգ. 50։ Ցօհ. ժթ. 38։

57 Ե՛ւ երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն Յարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն

58 ալ Յիսուսի աշակերտ էր ։ Անիկայ Պիղատոսին գնաց եւ Յիսուսի մարմինը խնդրեց . ան ատենը Պիղատոս հրաման ըրաւ որ

59 մարմինը տրուի ։ Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով

Բ Ես. ծգ. 9։

60 պատնեց , Ու Բ դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր . և գերեզմանին դուռը մեծ քար

61 մը դլորցընելով գնաց ։ Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին և

Ցամք Ցեսառն 33

միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը նստած ։

62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր , քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողվուեցան Պիղատոսին քովը , Ու ըսին , Տէր՝ կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր թէ Երեք օրէն ետև յարութիւն

63 կ'առնեմ ։ Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին ըզգուշութիւն ընեն . չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկայ գողնան , և ժողովուրդին ըսեն թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ . ու եսկի մոլորութիւնը առաջինէն աւելի չարագոյն ըլլայ ։

ԸգԼ. ժգ. 21։ ժէ. 22։ բ. 19։ իզ. 61։ Մաթ. ը. 31։ ժ. 34։ Ղու. թ. 22։ ժբ. 33։ իդ. 6, 7։ Ցօհ. բ. 19։

64 Պիղատոս ըսաւ անոնց , Դուք ունիք պահապան զինուորներ . գացէ՛ք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք ։

65 Անոնք ալ գացին գերեզմանին ըզգուշութիւն ըրին , Ե՛քարը կընքելով ու պահապան զինուորները դրնելով ։

Ե Դան. գ. 17։

ԳԼՈՒԽ ԻԸ

1 Հրեչառակը կ'աւետէ կանանց Քրիստոսի յարութիւնը ։ 9 Քրիստոս իրը կ'երեւնայ անոնց ։ 11 Քահանայապետները առակ կու տան գեղապետներուն որ ըսեն թէ անիկայ իր գերեզմանէն դուրս եկաւ ։ 16 Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'երեւնայ , 19 և կը խրկէ զանոնք բոլոր հեթանոսները աշակերտելու և մկրտելու ։

1 Ու շաբաթ – գիշերը որ Միշաբաթին կը լուսնար , եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին Բ ու միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու ։

– Մաթ. ժգ. 1։ Ղու. իգ. 1։ Ցօհ. ի. 1։

2 Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ ։ Ինչու որ Տէրոջը ‡հրեշտակը երկինքէն իջնելով , գնաց դռնէն Միկդի գլորցուց քարը , ու անոր վրայ

Բ Գլ. իե. 56։

3 նստաւ ։ Տ Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր , ու անոր հանդերձները

‡ Տէս Մաթ. ժգ. 5։ Ղու. իգ. 4։ Ցօհ. ի. 12։

4 Միւնի պէս ճերմակ ։ Եւ անոր վախէն պահապանները խռովեցան ,

Տ Դան. ժ. 6։

5 ու մեռածի պէս եղան ։ Պատասխան տուաւ հրեշտակը ու ըսաւ կիւիներուն , Դուք մի՛ վախնաք , քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուս՝ որ խաչուեցաւ . Ընկիկայ հոս չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ , Բ ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք այն տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր ։

Բ Գլ. ժբ. 40։ ժգ. 21։ ժէ. 22։ ի. 19։

7 Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ ։ և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ .

Ղ Գլ. իգ. 32։ Մաթ. ժգ. 7։

8 ահա ձեզի զգուշացեալ ։ Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու ։

9 Ու երբոր Միսային անոր աշակերտներուն պատմելու , ահա Բ Յիսուս անոնց դէմը ելաւ՝ ու ըսաւ ։

Բ Տէս Մաթ. ժգ. 9։ Ցօհ. ի. 14։

Ցամի Տեառն 33

Ողջոյն ձեզ ։ Եւ անոնք մօտենա-
լով՝ անոր ոտքերը բռնեցին , ու
10 երկրպագութիւն ըրին անոր ։ Ան
ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց , Մի՛
վախնաք , գացէ՛ք ըսէ՛ք իմ եղբայրնե-
րուս որ գան Գալիլեա երթան ,
ու հոն զիս պիտի տեսնեն ։
11 Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա
պահապան զինուորներէն մէկ քա-
նին քաղաքը եկան , ու քահանա-
յապետներուն պատմեցին բոլոր ե-
12 ղած բաները ։ Եւ անոնք ծերե-
րուն հետ մէկտեղ ժողվուելով
ու խորհուրդ ընելով՝ շատ ըս-
13 տակ տուին զինուորներուն , Ու
ըսին , Ըսէ՛ք Թէ Անոր աշա-
կերտները գիշերով եկան անիկայ
գողցան՝ երբոր մենք կը քնանա-
14 յինք ։ Եւ Թէ որ ատ բանը կուսա-
կալին ականջը հասնի , մենք անիկայ
* Յուն . ան- կը համձեղցընենք , և ձեզ *ապահով
15 կ՚ընենք ։ Անոնք ալ ստակը ա-
ռին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին . և
այս ձայնը Հրէից մէջ տարածուե-
ցաւ մինչև այս օրս ։
16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները
գացին Գալիլեա ան լեռը՝ Ուր որ
17 Յիսուս իրենց որոշեր էր ։ Ու
երբոր զանիկայ տեսան , երկրպա-
գութիւն ըրին անոր , բայց ոմանք
18 տարակուսեցան ։ Եւ Յիսուս մօ-
տենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ը-
սաւ , Ինձմէն իշխանութիւն տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ ։
19 Ուրեմն գացէ՛ք Ազգերը աշա-
կերտեցէ՛ք , մկրտեցէ՛ք զանոնք
Յայնուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
20 Սրբոյ . Ըսորվեցուցէ՛ք անոնց որ
ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ
ես ձեզի պատուիրեցի . և ահա ա-
մէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշ-
խարհիս վերջը ։

Ցամի Տեառն 33

Ի Գլ . խզ . 32 ։ Հմր 7 ։ Ի Դան . է . 13 , 14 ։ Գլ . ժա . 27 ։ ժգ . 28 ։ Ղու . ա . 32 ։ ժ . 22 ։ Ցօհ . գ . 35 ։ ե . 22 ։ ժգ . 3 ։ ժէ . 2 ։ Գոր . բ . 36 ։ Հռով . ժգ . 9 ։ ա Կոր . ժե . 27 . Եփես . ա . 10 , 21 ։ Փիլ . բ . 9 , 10 . Եբր . ա . 2 ։ բ . 8 ։ ա Պետ . գ . 22 ։ Յայտ . ժէ . 14 ։

Ի Մար . ժգ . 15 ։ Լես . ծբ . 10 ։ Ղու . իդ . 47 ։ 39 ։ Հռով . ժ . 18 ։ Կող . ա . 23 ։ Ի Գոր . բ . 42 ։

Ցամի Տեառն 26 վերջը

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յովհաննէս մկրտչին պատմութիւնը ։ 9 Յիսուս կը մկրտուի ։ 12 կը փորձուի ։ 14 կը քարոզէ ։ 16 Իրեն հետևելու կը կանչէ Պետրոսը , Անդրեասը , Յակոբոսը և Յովհաննէսը ։ 23 կը բժշկէ դիւահար մը , 29 Պետրոսին զրպանը 32 ու շատ հիւանդներ , 41 և կը մաքրէ բորոտը ։

Ի Մատ . ժգ . 33 ։ Ղու . ա . 35 ։ Յօհ . ա . 34 ։

1 Յաստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը
2 բը ։ Ինչպէս որ Մարգարէից մէջ
գրուած է , Ահա ես իմ դեսպանս
կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն ,
որ քու ճամբադ պիտի պատրաս-
3 տէ քու առջևէդ ։ Ան ապատի մէջ
կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան
պատրաստեցէ՛ք , անոր շաւիղները
4 շինեցէ՛ք . Ցովհաննէս անապա-
տին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխա-
րութեան մկրտութիւն կը քարո-
զէր՝ մեղքերու թողութեան հա-
5 մար ։ Եւ բոլոր Հրէաստանի
երկիրը ու Երուսաղէմացիք կ՚եր-
թային անոր , ու ամէնքը կը մկր-
տուէին անկէ Յորդանան գետին
մէջ մեղքերնին խոստովանելով ։
6 Եւ Յովհաննէս հագեր էր Ուղտի
մազ , և իր մէջքը կաշեէ գօտի .
ու իր կերակուրը Ի մարախ ու վայ-
7 րենի մեղր էր ։ Եւ կը քարոզէր
ու կ՚ըսէր , Ետևէս ինծմէ զօ-
րաւորը կու գայ , որ ես արժանի
չեմ ծռելու և անոր կօշիկներուն
8 կապերը արձկելու ։ Ես ձեզ
ջրով մկրտեցի , բայց անիկայ ձեզ
Ի Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ ։
9 Ու եղաւ որ ան օրերը Յիսուս
Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ , ու
Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յոր-
10 դանոս մէջ ։ Եւ շուտ մը
ջուրէն ելլելուն պէս՝ երկինքը բա-
ցուած տեսաւ , և Հոգին աղաւնիի
11 պէս՝ որ իր վրայ կ՚իջնէր ։ Եւ
ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ Որ Իմ Որդիս ես դուն իմ սիրելի Որդիս , որուն
հաւներ եմ ։
12 Ի Եւ շուտ մը Հոգին անապատը
13 հանեց զանիկայ ։ Ու քառասուն օր
հոն եր անապատին մէջ՝ Սատանայէն փորձուած . և գազաններու
հետ եր , Ու հրեշտակները իրեն
սպասաւորութիւն կ՚ընէին ։
14 Ետև Յովհաննէսին մատնուելէն
ետև Յիսուս Գալիլեա եկաւ , Աս-
տուծոյ արքայութեան աւետարա-
15 նը կը քարոզէր ու կ՚ըսէր , Թէ
Ժամանակը լրացած է , և Աս-

Ցամի Տեառն 26 վերջը

Ի Մատ . գ . 11 ։ Յօհ . ա . 27 ։ Գոր . ժգ . 25 ։
Ի Գոր . ա . 5 ։ ժա . 16 ։ ժԹ . 4 ։ ի Ես . խդ . 3 ։ Յովել . բ . 28 ։ Գոր . բ . 4 ։ ժ . 45 ։ ժա . 15 , 16 ։ ա Կոր . ժբ . 13 ։
Ի Մատ . գ . 13 ։ Ղու . գ . 21 ։
Ի Մատ . գ . 16 ։ Յօհ . ա . 32 ։
Ի Յաղ . բ . 7 ։ Մատ . գ . 17 ։ Գլ . Թ . 6 ։
Ի Մատ . գ . 1 ։ Ղու . գ . 1 ։
Յա . Տ . 27
Ի Մատ . գ . 11 ։
Ի Մատ . գ . 12 ։
Ի Մատ . գ . 23 ։
Յա . Տ . 30
Ղ Դան . Թ . 25 ։ Գաղ . գ . 4 ։ Եփես . ա . 10 ։
Ի Մատ . գ . 2 ։ գ . 17 ։

Ցամք Տեառն 30

տուծոյ թագաւորութիւնը մտեւ-
յած է . ապաշխարեցէ՛ք ու աւե-
տարանին հաւատացէ՛ք :
Մրկ. գ. 18 ։ Ղկ. ե. 4 ։
16 Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն
քովերը կը պտրտէր , տեսաւ Սի-
մոնը ու Սիմոնին եղբայրը Անդրե-
ասը՝ ծովը ուռկան ձգած , ինչու-
17 որ ձկնորս էին : Եւ Յիսուս ըսաւ
անոնց , Իմ ետեւս եկէ՛ք , ու ես
ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլ-
18 լաք : Անոնք ալ շուտ մը իրենց
ուռկանները թողուցին ու անոր
Ա Մրկ. ժթ. 27 ։ Ղկ. ե. 11 ։
19 ետեւէն գացին : Եւ անկէ քիչ
մը առաջ երթալով տեսաւ Զե-
բեդեան Յակոբոսը ու անոր եղ-
բայրը Յովհաննէսը , որ անոնք ալ
նաւին մէջ ուռկանները կը կար-
Ե Մրկ. գ. 21 ։
20 կրետին . Եւ շուտ մը զանոնք կան-
չեց . անոնք ալ իրենց հայրը Զե-
բեդէոսը վարձկաններուն հետ նաւ-
ուն մէջ ձգելով , անոր ետեւէն
գացին :
Ցա. Տ. 31
21 Ու մտան Կափառնայում . և
Ա Մրկ. գ. 13 ։ Ղկ. դ. 31 ։
իսկոյն շաբաթի օրը ժողովարանը
22 մտնելով՝ կը սորվեցընէր : Եւ Զ կը
Զ Մրկ. է. 28 ։
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ , ինչու որ իշխանու-
թիւն ունեցողի մը պէս կը սորվե-
ցընէր անոնց , ու չէ թէ դպիրնե-
Ը Ղկ. դ. 33 ։
23 րուն պէս : Ը Եւ անոնց ժողովարա-
նին մէջ մարդ մը կար , որ պիղծ
ոգի ունէր իր ներսի դին , ու աղա-
24 ղակեց ըսելով , Թող տուր ,
Թ Մրկ. ը. 29 ։
Թ դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝
Յիսուս Նազովրեցի . միթէ մեզ
կորսընցընելու՞ եկար . դիտեմ քեզ՝
25 ով ես , Աստուծոյ Սուրբը : Եւ
Ի Հմր 34 ։
Յիսուս Ի սաստեց անոր՝ ըսելով ,
26 Պապանձէ՛ ու ել անկէ : Եւ
Ժ Գլ. թ. 19։
պիղծ ոգին Ժ սաստիկ ցնցեց զանի-
կայ , ու մեծ ձայնով մը աղաղա-
27 կեց ու անկէ ելաւ : Եւ ամէնքը
զարմացան , անանկ որ իրարու հար-
ցուփորձ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին , Ա՞ս
ի՞նչ է . ի՞նչ նոր վարդապետու-
թիւն է ս , որ իշխանութիւնով
պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ ,
28 ու իրեն կը ծառայեցնեն : Եւ շուտ
մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն
կողմերը ելաւ :
Ժ Մրկ. ը. 14 ։ Ղկ. դ. 38 ։
29 Ժ Եւ շուտ մը ժողովարանէն ելլե-
լով՝ Սիմոնին ու Անդրեասին տունը
մտան Յակոբոսին և Յովհաննէսին
30 հետ : Ու Սիմոնին զոքանչը ջեր-
մ. բռնուած պառկած էր , և շուտ
31 մը անոր համար ըսին իրեն : Ու
Ցիսուս մօտեցաւ անոր ձեռքէն
բռնեց՝ վերցուց անկից . և իսկոյն
ջերմը թողուաւ զանիկայ , ու
անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր :
Վ Մրկ. ը. 16 ։ Ղկ. դ. 41 ։
32 Վ Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արե-
գակին մտած ատենը բոլոր հի-
ւանդները և դիւահարները իրեն

Ցամք Տեառն 31

33 կը բերէին : Ու բոլոր քաղաքը
34 դուռը ժողվուեր էր : Եւ շատ
հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէ՝
բժշկեց , ու շատ դևեր հանեց . ձայ
Ժ դևերուն խօսիլ չէր տար , ինչու
որ զինքը կը ճանչնային :
35 Ր Եւ առաւօտուն շատ կանուխ
ելլելով դեռ չլուցած՝ ելաւ ու
գնաց անապատ տեղ մը , և հոն ա-
36 ղօթք կ՚ընէր : Ու Սիմոն և իր հե-
տը եղողները զայն անոր ետեւէն
37 գտան : Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին
անոր Թէ Ամէնը քեզ կը փընտ-
38 ռեն : Եւ ըսաւ անոնց , Ց Եկէ՛ք
Ց Ղկ. դ. 44 ։
երթանք մերձակայ գիւղաքաղաք-
ները , որ հոն ալ քարոզեմ , ինչ-
պէ՞ս բանիս համար ելեր եմ :
Ես . կա. 1 ։ Ցոչ . ժզ . 28 ։ ժէ . 4 ։
39 Ֆ Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը
Ֆ Մրկ. գ. 23 ։ Ղկ. դ. 45 ։
կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ ,
ու դևեր կը հանէր :
40 Ի Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ՚ա-
Ի Մրկ. ը. 2 ։ Ղկ. ե. 12 ։
ղաչէր , ծունկի կը դնէր ու կ՚ըսէր
անոր , Թէ որ ուզես , կրնաս զիս
41 մաքրել : Եւ Ցիսուս խղճալով՝
ձեռքը երկընցուց , դպաւ անոր՝ ու
բսաւ անոր , Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ՛ :
42 Ու երբոր Ա անոր , շուտ մը
բորոտութիւնը անկէ գնաց , ու
43 մաքրուեցաւ : Եւ սաստիկ պա-
տուէր տալով անոր՝ շուտ մը դուրս
հանեց անկից , ու ըսաւ անոր ,
44 Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չը-
սես . հապա գնա՛ քեզ քահանային
ցուցուր , և տուր քու մաքրուե-
լուդ ընծան , Ո որ Մովսէս պա-
Ո Ղկ. ժ. 3, 4, 10 ։ Ղկ. ե. 14 ։
տուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլ-
45 լայու համար : Բայց Ֆ անիկայ
Ֆ Ղկ. ե. 15 ։
ելլելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել ,
ու բանը տարածել , անանկ որ ալ
ինքը չէր կրնար յայտնի կերպով
քաղաք մը մտնել . հապա դուրսը
անապատ տեղուանք էր , Ա և ամէն
Ա Մրկ. բ. 13 ։
կողմերէն իրեն կու գային :

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոս կը բժշկէ անդամալոյծ մը . 14 Իրեն հետևելու կը կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը . 15 Մաքսաւորներու ու մեղաւորներու հետ նայ կ՚ուտէ . 18 Կ՚արդարացընէ իր աշակերտներ-
րուն ծոմ չպահելը , 23 և շաբաթ օրը ցորեկի հասկեր փրցընել ուտելը :

1 Ա Նորէն Ա Կափառնայում մտաւ
Ա Մրկ. թ. 1 ։ Ղկ. ե. 18 ։
2 քանի մը օրէն եւս . Ու լսուե-
ցաւ որ անիկայ տան մէջ է , և
շուտով շատ մարդիկ ժողվուեցան ,
անանկ որ ալ տեղ չկար , ոչ ալ
դրանը քովերը . ու կը խօսէր ա-
3 նոնց Ա Խօսքը : Եւ կու
գային իրեն Ը չորս մարդով վեր-
ցուած անդամալոյծ մը կը բերէին :
4 Ու երբոր բազմութենէն չէին կըր-
նար անոր մօտենալ , քակեցին պոռը
յարկը՝ ուր որ Ցիսուս էր , ու ծակ
մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահի-

Ցամք Տեառն 31

ՃՐ՝ որուն վրայ պառկած էր ան-
5 դամալոյծը ։ Եւ Յիսուս անոնց
հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մալոյծին , Ո՛րդեակ՝ քու մեղքերդ
6 քեզի ներուած են ։ Ու դպիրներէն
մէկ քանիները կային որ հոն նըս-
տեր էին , և իրենց սրտերուն մէջ
7 կը խորհէին՝ ըսելով , Ի՞նչու համար
ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ
կը խօսի . Ո՞վ կրնայ մեղաց թո-
ղութիւն տալ , բայց միայն Աս-
8 տուած ։ Եւ Յիսուս իսկոյն իմա-
նալով իր հոգւոյն մէջ՝ որ անոնք
այնպէս կը խորհին մէջերնին , ը-
սաւ անոնց ։ Ատ ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ ։ Ո՞րը աւելի դիւ-
րին է , անդամալոյծին ըսել՝ Քու
մեղքերդ ներուած են , եթէ ըսել ,
10 Ելլէ՛ր , մահիճդ առ ու քալէ՛ ։ Բայց
որպէս զի դիտնաք թէ Որդին մար-
դոյ իշխանութիւն ունի երկրի վը-
րայ մեղքերու թողութիւն տալու ,
11 (ըսաւ անդամալոյծին ,) Քեզի
կ՚ըսեմ , Ելլէ՛ր , մահիճդ առ ու
12 տունդ դնա ։ Ան ալ շուտ մը
ելաւ , և իր մահիճը առնելով՝ ա-
մէնուն առջեւը դուրս ելաւ , ա-
նանկ որ ամէնքը ապշած մնացին ,
և փառք տուին Աստուծոյ ու ը-
սին Թէ Ասանկ բան մը ամէնևին
տեսած չենք ։

Ա Մատ . Թ . 9 ։

13 Ետ ելաւ նորէն ծովեզերքը , ու
բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային ,

Ա Մատ . Թ . 9 ։ Ղ ս . ե . 27 ։

14 և կը սորվեցընէր անոնց ։ Ու
երբոր կ՚անցնէր , տեսաւ Ղևի Ալ-
փէոսեանը , որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր . ու ըսաւ անոր ,
Եկո՛ւր իմ ետեւէս . ան ալ ելաւ

Ա Մատ . Թ . 10 ։

15 անոր ետեւէն գնաց ։ Ու եղաւ որ
երբոր սեղան նստած էր անոր տա-
նը մէջ , շատ մաքսաւորներ ու մե-
ղաւորներ ալ սեղան նստած էին
Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտ-
ներուն հետ . քանզի շատ էին ,
16 ու անոր ետեւէն կ՚երթային ։ Եւ
դպիրները ու փարիսեցիները երբոր
տեսան Թէ անիկա մաքսաւորնե-
րուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ու-
տէ , ըսին անոր աշակերտներուն ,
Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու
մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ու կը

Ա Մատ . Թ . 12 , 13 ։ Ժբ . 11 ։ Ղ ս . ե . 31 , 32 ։ Ժթ . 10 ։ ա Տիմ . ա . 15 ։ * Ո՛մանք կ՚ա-ռնէ յաշակերտութեան ։

Ա Մատ . Թ . 14 ։ Ղ ս . ե . 33 ։

17 խմէ ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց ,
ըսաւ անոնց , Ա՛ւուղջներուն բժիշկ
պէտք չէ , հապա հիւանդներուն .
ես արդարները կանչելու չեկայ ,
հապա մեղաւորները * ։
18 Եւ Յովհաննէսին ու փարիսե-
ցիներուն աշակերտները ծոմ կը պա-
հէին . և եկան ու ըսին անոր , Ին-
չո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցի-
ներուն աշակերտները ծոմ կը պա-
հեն , ու քու աշակերտներդ ծոմ
19 չեն պահեր ։ Եւ Յիսուս ըսաւ

անոնց , Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փե-
սան իրենց հետ է , ծոմ պահեն .
որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց
հետը ունին , կարելի չէ ծոմ պա-
20 հել ։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի , հա-
պա ան օրը ծոմ պիտի պահեն ։
21 Մէկը կարկտան չհդեր նոր լաթի
կտոր մը չին հանդերձի վրայ . Թէ
չէ՝ ան նորը որ անոր լրութեանը
համար դրուած էր , հինէն կ՚առնէ ,
ու պատռուածքը ալ աւելի դէշ
22 կ՚ընէյ ։ Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին
հին տիկերու մէջ կը դնէ . եթէ
ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ ,
ու գինին կը թափի և տիկերը
կը կորնչին . հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ դնելու է ։

Ա Մատ . Ժբ . 1 ։ Ղ ս . Ը . 1 ։

23 Ե՛ւ եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը
արտերուն մէջէն կ՚անցնէր , և իր
աշակերտները որ կ՚երթային , սկը-
24 սան հնձել հասկեր փրցընել ։ Ու
փարիսեցիները ըսին իրեն , Նայէ՛
շաբաթ օրը ի՞նչ կ՚ընեն , որ ար-
25 ժան չէ ։ Ինքն ալ անոնց ըսաւ ,
Բնաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիւ-
թին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ ,
և անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
26 հետն էին . Ի՛նչպէս մտաւ Աստու-
ծոյ տունը Աբիաթար քահանայա-
պետին օրովը , և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ , ու տուաւ
անոն ալ որ իր հետն էին , Որ
հե՛ւ օրինաւոր չէ ուտել , բայց
27 միայն քահանաներուն ։ Եւ ըսաւ
անոնց , Շաբաթը մարդուն հա-
մար եղաւ , ու չէ թէ մարդը շա-
28 բաթին համար ։ Ուրեմն Որդին
մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է ։

Ա Մատ . Ժբ . 8 ։

Գ Լ . Գ

1 Քրիստոս կը բժշկէ ձեռքը չորցած մարդը , 10 և ուրիշ շատ ցաւագարները ։ 11 պիղծ ոգիները կը յայտնեն ։ 13 իր աշակերտները՝ առաքեալները կ՚ընտրէ ։ 22 փաստով կը ցուցնէ որ անոնց ըսածը Թէ ինքը Բեելզեբուղով դևեր կը հանէ , Հայհոյութիւն է ։ 31 և կ՚ի-մացնէ Թէ որո՛նք են իր եղբայրը՝ քոյրը և մայրը ։

Ա Մատ . Ժբ . 9 ։ Ղ ս . Ը . 6 ։

1 Ու Ո՛նորէն ժողովարանը մտաւ ,
ու հոն մարդ մը կար , որուն
2 ձեռքը չորցած էր ։ Եւ իրեն կը
սպասէին Թէ արդեօք շաբաթ օրը
զանիկայ պիտի բժշկէ՞ , որ իր վրա-
3 յով ամբաստանութիւն ընեն ։ Եւ
ինքը ձեռքը չորցած մարդուն ը-
4 սաւ , Ելլէ՛ր մէջտեղը կայնէ՛ ։ Ու
ըսաւ անոնց , Շաբաթ օրը բա-
րի՞ք ընել արժան է , Թէ չարիք
ընել . հոգի մը ապրեցընե՞լ , Թէ
մեռցընել . բայց անոնք լուռ կե-
5 ցան ։ Եւ Յիսուս բարկութեամբ
շուրջ՚անակի անոնց վրայ նայելով՝

Ցամի Տեառն 31

անոնց սրտերուն կուրութեանը հա-
մար տրտմած , ըսաւ ան մարդուն ,
Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ եր-
կընցուց , և անոր ձեռքը * ողջացաւ :
* Ոմանք՝ ողջացաւ ձեռքն ալ կ՚ըսեն պէս

6 Բ Ու փարիսեցիները ելան Հերովդե-
ականներուն հետ ու խորհուրդ
ըրին անոնց դէմ թէ ինչպէս կոր-
ծնցընեն անիկայ :

Բ Մատ . ԺԲ . 14 :

7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը
ծովեզերքը գնաց . և շատ բազ-
մութիւն անոր եկաւ գալիլեայէն
և Հրէաստանէն , 8 և Երուսաղէմէն , ու Եդոմէն և
Յորդանանու անդիի կողմէն . ու
անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շըր-
ջակայ տեղերէն էին , շատ բազմու-
թիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ՚ընէր ,
9 իրեն եկան : Եւ իր աշակերտնե-
րուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ
կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին
բազմութեանը պատճառաւ , որ
10 զինքը չնեղեն : Քանզի շատերը
բժշկեց , անանկ որ ցաւ ունեցող-
ները վրան կը դիզուէին որ իրեն
դպչին : 11 Եւ պիղծ ոգիները երբոր
զինքը կը տեսնէին , կ՚իյնային իր
առջեւը , կը կանչռըտէին ու կ՚ը-
սէին , Դուն ես Աստուծոյ Որդին .
12 և ինքը ասոնիկ կը յանդիմանէր
զանոնք , որ զինքը չյայտնեն :

Ե ԳԼ . ա . 23 , 24 : Ղռ . դ . 42 :

13 Եւ լեռը ելլելով , իր ուզածնե-
րը իրեն կանչեց . ու գացին անոր
14 քովը : Եւ տասուերկու հոգի ո-
րոչեց , որ իր հետը ըլլան , և որ
15 անոնք իրկէ քարոզել , Ու իշխա-
նութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու և դեւերը հանելու : Ու Սի-
17 մոնին Պանունը Պետրոս դրաւ . Եւ
Զերեդեան Յակոբոսին ու Յա-
կոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ ա-
նոնց անուններըը Բոանէրգէս դրաւ ,
18 որ ըսել է Որդիք որոտման . Եւ
Անդրեասը , ու Փիլիպպոսը , և
Բարթողիմէոսը , ու Մատթէոսը ,
և Թովմասը , ու Ալփէոսեան Յա-
կոբոսը , և Թադէոսը , ու Սիմոն
19 Կանանացին , Եւ Յուդա Իսկա-
ղիովտացին , որ նաև մատնեց զա-
նիկայ :

Ե Ղռ . Զ . 13 :

20 Տուն մը եկան , և նորէն ժողո-
վուրդը ժողվուեցաւ , Ե անանկ որ
հաց ուտելու ալ Ե ժամանակ չկրցան
21 ֆռնել : Ու երբոր իրենները լսե-
ցին , ելան որ զինքը բռնեն , էքան-
22 ը զի կ՚ըսէին Թէ խելքուած է : Եւ
ան գպիրները որ Երուսաղէմէն ի-
ջեր էին , կ՚ըսէին Թէ Ունսոր
ներսի դին Բէեղզեբուղ կայ , և
դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հա-
23 նէ : Ե Եւ իրեն կանչելով զանոնք ,
առակներով կ՚ըսէր անոնց , Ի՞նչ-
պէս կրնայ Սատանան Սատանայ

Ե Մատ . Ժ . 25 :

24 հանել : Ու Թէ որ մէկ թագա-
ւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի ,
ան թագաւորութիւնը չկրնար կե-
25 նալ : Եւ Թէ որ տուն մը իրեն
դէմ բաժնուի , ան տունը չկրնար
26 կենալ : Ու Թէ որ Սատանան իրեն
դէմ ելաւ ու բաժնուած է , անի-
կայ չկրնար կենալ , հապա անոր
27 վերջը հասած է : Ե Մէկը չկրնար
զօրաւոր մարդու մը տունը մտնե-
լով՝ անոր կարասիները յափշտա-
կել , Թէ որ առաջ ան զօրաւոր
մարդը չկապ , ու ետքը անոր
28 տունը կողոպտէ : Ճշմարիտ կ՚ը-
սեմ ձեզի որ Ամէն մեղքերը պիտի
ներուին մարդոց որդիներուն , և
հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայ-
29 հոյեն . Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ հայհոյէ , յաւիտեան Թողու-
թիւն պիտի չունենայ , հապա
յաւիտենական դատաստանի պար-
30 տաւոր պիտի ըլլայ . Վասն զի
կ՚ըսէին Թէ պիղծ ոգի կայ անոր
ներսի դին :

Ե Ղռ . Ժ . 10 : ա Ցօհ . ե . 16 :

31 Ետքը անոր մայրը ու եղբայր-
ները եկան , և դուրսը կայնելով՝
մարդ իրկեցին ու կը կանչէին զա-
32 նիկայ : Եւ ժողովուրդը անոր բո-
լորտիքը նստեր էր . ու իրեն ըսին
Թէ Ահա քու մայրդ ու եղբայր-
ներդ դուրսը կ՚ուզեն քեզ
33 կ՚ուզեն : Եւ անիկայ պատասխան
տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ո՞վ է
34 իմ մայրս կամ եղբայրներս : Ու
իր բոլորտիքը նստողներուն նայե-
լով՝ ըսաւ , Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Վասն զի ով որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , ա-
նիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու
մայրս :

Ե Մատ . Ժ . 46 : Ղռ . ը . 19 :

ԳԼ . Գ

1 Ասրմանացանին առակը , 14 և ան առակին
մեկնութիւնը : 21 Մինչ պատուար ենք մեր
գիտութեան լոյսը արիներուն ալ հաղորդե-
լու : 26 Ծածուկ աճեցող սերմին , 30 և մանա-
նեխի հատին առակը : 35 Քրիստոս կը հան-
դարտեցնէ ծովուն ալեկոծութիւնը :

1 Դարձեալ սկսաւ ասրվեցընել
ծովեզերքին վրայ , և շատ ժո-
ղովուրդ անոր քովը ժողվուեցաւ ,
անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու
նստաւ ծովուն վրայ , և բոլոր ժո-
ղովուրդը ցամաքը ծովուն եզերքն
2 էր : Եւ անոնց շատ բաներ կը
սորվեցընէր առակներով , Ե ու կ՚ը-
սէր անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ , Լսեցէք . ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ : Ու երբոր
կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն
քովը ինկաւ , և * թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ : Եւ ուրիշը
ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ ,
ուր որ շատ հող չկար . և շուտ
մը բուսաւ , հողը խորտնկութիւն

Ե Մատ . Ժգ . 1 : Ղռ . ը . 4 :

Ե ԳԼ . ԺԲ . 38 :

* Ոմանք երկնից թռչունները :

Ցամի Տեառն 31

Ցամի Տեառն 31

6 չունենալուն համար . Սակայն ա-
րեւուն ծագած ատենը այրեցաւ ,
ու արմատ չունենալուն համար
7 չորցաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ փուշ-
երու մէջ , և փուշերը ելան ու
խեղդեցին զանիկայ , ու պտուղ
8 չտուաւ : Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ
հողի մէջ , ու պտուղ կու տար ,
որ ելաւ ու մեծցաւ , և կը բերէր
մէկուն տեղը երեսուն , ու մէկուն
տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը
9 հարիւր : Ու կ'ըսէր ցանկը ունի որ լը-
սելու ականջ ունի , թող լսէ :

Ցամի Տեառն 31

10 Ու երբոր առանձին էր , իր քո-
վը եղողները տասներկուքին հետ
մէկտեղ հարցուցին իրեն ան ա-
11 րակը : Եւ ըսաւ անոնց , Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ
թագաւորութեանը խորհուրդը ,
բայց անոնց որ դուրսէն են , ամէն
12 բան առակներով կ'ըլլայ . Որ
տեսնելով տեսնեն՝ ու չտեսնեն ,
և լսելով լսեն՝ ու չհասկնան , որ
չըլլայ թէ դարձի գան , և իրենց
13 մեղացը թողութիւն ըլլայ : Ու
ըսաւ անոնց , Ան առակը չէք գի-
տեր . ուրեմն ի՞նչպէս պիտի գիտ-
14 նաք ամէն առակները : Ի Սերմ
15 ցանողը խօսքը կը ցանէ : Եւ ճամ-
բուն քովինները անոնք են՝ որոնց
մէջ խօսքը կը ցանուի . ու երբոր
կը լսեն , շուտ մը Սատանան կու
գայ՝ և անոնց սրտերուն մէջ ցա-
16 նուած խօսքը կը հանէ : Նոյնպէս
ալ ապառաժուտ տեղերու վրայ
ցանուածները անոնք են , որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախու-
17 թեամբ կ'ընդունին զանիկայ . Եւ
իրենց մէջը արմատ չունենալով՝
քիչ ժամանակ կը տեւեն , ետքը
երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը կը
18 գայթակղին : Եւ փուշերուն մէջ
ցանուածները անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն , Աշխարհիս զբաղ-
մունքները ու հարստութեան
խաբէութիւնները , և ուրիշ բա-
ներուն ցանկութիւնները մէջ մըտ-
նելով՝ խօսքը կը խեղդեն , ու կ'ըլ-
20 լայ անպտուղ : Եւ աղէկ հողի
մէջ ցանուածները անոնք են , որ
խօսքը կը լսեն և կ'ընդունին , ու
պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը ե-
րեսուն , և մէկուն տեղը վաթսուն ,
ու մէկուն տեղը հարիւր :

21 Ու Եւ ըսաւ անոնց , Մի՛թէ ճրագը
գրուանին կամ մահճին տակը
դրուելու համար կու գայ . չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու հա-
22 մար : Ի՞նչու որ ծածուկ բան մը
չկայ , որ պիտի յայտնուի . և
գաղտուկ բան մը չէ եղած որ
23 երևան պիտի չելլէ : Եթէ որ

մէկը լսելու ականջ ունի , թող
լսէ :
24 Եւ ըսաւ անոնց , Նայեցէ՛ք ինչ
կը լսէք . Ի՛նչ չափով որ դուք կը
չափէք , նոյն չա՛փովը պիտի չափուի
ձեզի . և ձեզի՝ որ կը լսէք , պիտի
25 աւելնայ : Վասն զի Ով որ ունի ,
անոր պիտի տրուի . և ով որ չու-
նի , ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի :
26 Եւ կ'ըսէր , Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ասանկ է , որպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ
27 ձգէ , ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ , և սերմը բուսնի
ու մեծնայ , — ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս : Քանզի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ , առաջ խոտը ,
ետքը հասկը , անկէ ետև լեցուն
29 ցորենը հասկին մէջ : Ու երբոր
պտուղը հասուննայ , շուտ մը
մանգաղը կը խրկէ , ինչու որ
հունձքի ատենը հասած է :
30 Եւ կ'ըսէր , Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցը-
նենք , կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք : Մանանեխի հատին
նման է , որ հողի մէջ ցանուած
ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմե-
32 րուն ամենէն պզտիկն է . Ու երբ-
որ ցանուի , կը բուսնի և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ ,
ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ , անոնց
որ երկնից թռչուններուն հերքը
կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնա-
կելու :
33 Եւ ասանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը որչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել . Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց ,
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկներ ամէնը :
35 Նոյն օրը երբոր իրիկուն
եղաւ , ըսաւ անոնց , Եկէ՛ք անցնինք
36 անդիի կողմը անցնինք : Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով՝ ա-
ռին զինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ . և ուրիշ նաւակներ ալ կա-
37 յին անոր հետ : Ու հովէ մեծ
փոթորիկ մը եղաւ , և ալիքները
նաւուն վրայ կու գային , անանկ
38 որ գրեթէ կը լեցուէր : Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար . արթնցուցին զանի-
կայ և կ'ըսէին անոր , Վարդապետ՝
39 հոգդ չէ՞ որ կը կորսուինք : Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին , և ծովուն
ըսաւ , Դադարէ՛ լուռ կեցիր . ու
հովը դադարեցաւ , և մեծ խաղա-
40 ղութիւն եղաւ : Ու ըսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ ատանկ վախկոտ էք , ի՞նչ-
պէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք :
41 Եւ անոնք խիստ վախցան , ու կ'ը-

Ցամի Տեառն 31

Ա Մատ . է . 2 ։ Ղուկ . ը . 38 ։

Ե Մատ . ժգ . 12 ։ Ղուկ . ը . 18 ։ ժթ . 26 ։

Ե Մատ . ժգ . 24 ։

Ես . ժե . 5 ։ Կող . ա . 6 ։

Ե Մատ . ժգ . 10 ։ Ղուկ . ը . 9 , ՃԼ ։

Ես . կոր . ե . 12 ։ Կող . գ . 5 ։ ա Թես . գ . 12 ։ ա Տիմ . գ . 7 ։

Ես . զ . 9 ։ Մատ . ժգ . 14 ։ Ղուկ . ը . 10 ։ Յոհ . ժբ . 40 ։ Գոր . իբ . 26 ։ Հռով . ժա . 8 ։

Ե Մատ . ժգ . 19 ։

Ես Տիմ . զ . 9 , 17 ։

Ի Մատ . ե . 15 ։ Ղուկ . ը . 16 ։ ժա . 33 ։

Ժ Մատ . ժ . 26 ։ Ղուկ . ժբ . 2 ։

Ի Մատ . ժա . 15 ։ Հռ 9 ։

Ցամի Տեառն 31

Ա Մատ . է . 2 ։ Ղուկ . զ . 38 ։

Ե Մատ . ժգ . 12 ։ Ղուկ . ը . 18 ։ ժթ . 26 ։

Ե Մատ . ժգ . 24 ։

Յ Ցայտ . ժգ . 15 ։

Հ Մատ . ժգ . 31 ։ Ղուկ . ժգ . 18 ։ Գոր . ը . 41 ։ գ . 4 ։ ե . 14 ։ ժթ . 20 ։

Յ Մատ . ժգ . 34 ։ Յոհ . ժգ . 12 ։

Ղ Մատ . ը . 18 , 23 ։ Ղուկ . ը . 22 ։

Յամի Տեառն 31

սէին իրարու ։ Արդեօք ով է ասիկայ , որ հովը ու ծովը ասոր կը ղնազանդին ։

ԳԼ · Ե

1 Քրիստոս լեգէոն ունեցող մարդը կը բժշկէ · 13 և անկէ ելլող դեւերը խոզերուն մէջ կը մտնեն ։ 25 Քրիստոս կը բժշկէ տեառնաս կնիկը , 35 և Յայրոսի աղջիկը կը յարուցանէ ։

1 Ու եկան ծովուն անդիի կողմը
2 *գադարացոց երկիրը ։ Ու երբոր ինքը նաւէն ելաւ , գերեզմաններէն ելած մարդ մը պատահեցաւ իրեն , որ պիղծ ոգի ունէր ·
3 Որ անոր բնակած տեղն ալ գերեզմաններուն մէջն էր · ու շղթայով ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կապել ·
4 Որովհետեւ շատ անգամ ոտնակապերով և շղթաներով կապուէր էր , բայց անիկայ շղթաները կոտրեր ու ոտնակապերը կոտրտեր էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ
5 Նուաճել · Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ †գերեզմաններուն մէջ ու լեռներուն մէջ՚՚ կը կանչուըտար , ու իր մարմինը քարերով կը ճեղքըտար ·
6 տեր ։ Երբոր հեռուանց Ցիսուսը տեսաւ , վազեց ու երկրպագուց ·
7 Թիւն բրաւ անոր , Եւ մեծ ձայնով մը աղաղակեց ու ըսաւ , Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս ։ Ցիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ , քեզ Աստուծով կ՚երդմնցընեմ՝ , զիս մի՛
8 տանջեր ։ (Քանզի կ՚ըսէր անոր , Պիղծ ոգի ելի՛ր ատ մարդէն ։)
9 Եւ անոր հարցուց Թէ Ինչունդ ի՞նչ է · ու ըսաւ անոր , Իմ անունս Լեգէոն է , ինչու որ մենք
10 շատեր ենք ։ Եւ շատ ‡կ՚աղաչէին անոր որ զերենք ան երկրէն դուրս
11 չխրկէ ։ Եւ հոն լեռանը մօտ խոզերու մեծ երամակ մը կար որ կ՚ա-
12 րածուէին ։ Ու բոլոր դեւերը աղաչեցին անոր ու ըսին , Մեզ խոզերուն խրկէ , որ անոնց մէջը
13 մտնենք ։ Եւ Ցիսուս չուտ մը հրաման տուաւ անոնց · ու երբոր պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը մտան , և երամակը գահավիժ տեղէն ծովը վազեց , (երկու հազարի չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղ-
14 դուեցան ։ Եւ խոզարածները փախան , ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակները · և մարդիկ ելան տեսնելու՝ Թէ ինչ բան է որ եղաւ ։
15 Ու եկան Ցիսուսին , և տեսան դիւահարը՝ որ լեգէոն ունէր , որ հագուած ու խելքը վրան եկած նըս-
16 տեր էր , ու վախցան ։ Եւ անոնք որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց Թէ ինչ եղաւ դիւահարին , նաև խո-
17 զերուն վրայով ։ Եւ սկսան աղաչել անոր , որ իրենց սահմաններէն
18 րէն երթայ ։ Ու երբոր անիկայ նաւը մտաւ , դիւահարը կ՚աղաչէր

Յամի Տեառն 31

19 անոր՝ որ հետը ըլլայ ։ Եւ Ցիսուս թոյլ չտուաւ անոր , հապա ըսաւ անոր , Գնա քու տունդ քու բնտանեացդ ։ ու պատմէ՛ անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ , և ողորմեցաւ քեզի ։ Ան ալ գնաց , և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Ցիսուս իրեն ըրաւ · և ամէնքը կը զարմանային ։
21 Ու երբոր Ցիսուս նաւով նորէն ծովուն անդիի կողմը անցաւ , շատ բազմութիւն ժողվուեցաւ անոր
22 քովը , և ինքը ծովեզերքն էր ։ Եւ ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու գար , որուն անունը Ցայրոս էր , ու երբոր տեսաւ զանիկայ , անոր
23 ոտքը ինկաւ · Եւ շատ կ՚աղաչէր անոր ու կ՚ըսէր Թէ Իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է , գաս՝ անոր վրայ ձեռք դնես , որպէս զի ազատի ,
24 ու պիտի ապրի ։ Եւ գնաց անոր հետ , ու շատ բազմութիւն իր ետեւէն կ՚երթային ու կը նեղէին զինքը ։
25 Եւ կնիկ մը Նոր տասներկու տարի արիւնի տեռատեսութեան
26 մէջ էր , Ու շատ նեղութիւն կրած էր շատ բժիշկներէն , և իր բոլոր ունեցածը վատեր էր , ու օգուտ մը չէր գտեր , հապա ևս առաւել զայ-
27 րացեր էր , երբոր Ցիսուսի վրայով լսեց , եւեւէն եկաւ բազմութեանը մէջ , ու անոր հանդերձին դպաւ ·
28 Քանզի կ՚ըսէր , Թէ որ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ , պիտի
29 բժշկուիմ ։ Եւ չուտ մը իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ , ու իր մարմինին մէջ իմացաւ Թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ ։ Եւ Ցիսուս չուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ ան է զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ , դարձաւ բազմութեանը մէջ ու ըսաւ , Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ-
31 ներուս ։ Եւ իր աշակերտները ըսին իրեն , Կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ՚ը-
32 սե՞ս Թէ Ո՛վ ինծի դպաւ ։ Եւ իր բոլորտիքը կը նայէր որ աս բա-
33 նը ընողը տեսնէ ։ Ու կնիկը վախցաւ ու դողաց , ինչու որ գիտեր Թէ իրեն ինչ եղաւ · և եկաւ՝ անոր առջեւը ինկաւ , ու բոլոր ճշմարտութիւնը
34 չիտկէ չիտակ զըուցեց անոր ։ Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր , Ա՛ղջիկ՝ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց · գնա խաղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ ։
35 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր , ժողովրդապետին տունէն մարդ եկան ու ըսին Թէ Աղջիկդ մեռաւ , ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
36 ցընես ։ Իսկ Ցիսուս ըսուած խօս-

‡ Ղուկ. ը. 38 ։

* Մատ. ը. 28 ։ Ղուկ. ը. 26 ։ *Ոմանք՝ Գերգեսացոց

† Ոմանք՝ լեռներուն մէջ ու գերեզմաններուն մէջ

‡ կամ՝ կ՚աղաչէր

Ղուկ. գ. 19 ։ ը. 46 ։

Մատ. թ. 1 ։ Ղուկ. ը. 40 ։

Մատ. թ. 18 ։ Ղուկ. ը. 41 ։

Ղևտ. ժե. 25 ։ Մատ. թ. 20 ։

Մատ. ը. 34 ։ Գործ. ժգ. 39 ։

Մատ. թ. 22 ։ Ցկ. ժ. 52 ։ Գործ. ժգ. 8 ։

Ղուկ. ը. 49 ։

Ցամ Տեառն 31

քը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին
ըսաւ ։ Մի վախնար , միայն Թէ
37 Հաւատայ ։ Եւ մէկը Թող չտուաւ
իր հետը երթալու , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
38 բոսին եղբայրը Յովհաննէսը ։ Ու
ժողովրդապետին տունը գալով՝
տեսաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ
39 ու աղաղակողներ ։ Եւ ներս մտնե-
լով՝ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ խռովեր
էք ու կուլաք . մանուկը մեռած
ՅՁՕ. ժա. 11 ։ ՅԳոր . Թ . 40 ։
40 չէ , հապա քնկած էր ։ Եւ զայր
կ՚ընէին անիկայ . Իբայց ինքը ամէնը
դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ
մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք
որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն ուր
41 որ մանուկը պառկած էր ։ Եւ
մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ
անոր , ՏալէԹա՝ կումի , որ կը
Թարգմանուի , Ա՛ղջիկ՝ (քեզի կ՚ը-
42 սեմ ,) ելի՛ր ։ Եւ իսկոյն աղջիկը
ոտք ելաւ ու կը քալէր , ինչու որ
տասներկու տարեկան էր . ու մեծ
43 ապշութեամբ ապշեցան ։ Եւ
Լասաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝
որ մէկը չգիտնայ աս բանը , ու
ըսաւ որ անոր ուտելիք տան ։

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս անարգութիւն կը կրէ իր քաղաքակիներէն . 7 տասներկու աշակերտները
բուն իշխանութիւն կու տայ պիղծ ոգիները
հանելու ։ 14 Զանազան կարծիքներ Քրիստոսի վրայով ։ 27 Յովհաննէս մկրտիչ կը գըլխատուի 29 և կը Թաղուի ։ 30 Առաքեալներ
րը իրենց քարոզութենէն Յիսուսի կը դառնան ։ 34 Հինգ հացին ու երկու ձուկին հրաշքը ։ 48 Քրիստոս ծովուն վրայ կը քալէ , 53
և ամէն իրեն դպղող յաւադարները կը բժշկէ ։

1 Ու անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկի-
րը , ու անոր աշակերտները իր
2 ետևէն գացին ։ Եւ շաբաթ օրը
հանելուն սկսաւ ժողովարանին
մէջ սորվեցընել . ու շատերը լսե-
լով կը զարմանային ու կ՚ըսէին ,
Ի Ասիկայ ո՞ւրկից ունի աս բաները ,
կամ աս ի՞նչ իմաստութիւն է որ
ասոր տրուած է , որ ասանկ հրաշք-
3 ներ կ՚ըլլան ասոր ձեռքովը ։ Ասի-
կայ հիւսը չէ՞ , Մարիամին որդին ,
և Ի Յակոբոսին ու Յովսեսին և
Յուդային ու Սիմոնին եղբայրը . ու
ասոր քոյրերը հոս մեր քովը չէ՞ն .
և Ժ անոր վրայով կը գայթակղէ-
4 ին ։ Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց ,
Ի Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց
միայն իր երկրին մէջ ու իր ազ-
դականներուն և իր տանը մէջ ։
5 Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն
ալ ընել , միայն Թէ քանի մը հի-
ւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ու
6 բժշկեց զանոնք ։ Եւ Ի անոնց ան-
հաւատութեանը վրայ կը զարմա-
նար . Եւս շրջակայ դեղերը պտը-
տելով՝ կը սորվեցընէր ։

7 Ի Եւ իրեն կանչեց տասներկու-
քը , ու սկսաւ երկու երկու իրկել
ընդոնք , ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ ։ Եւ
պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու հա-
մար բան մը չառնեն , բայց միայն
գաւազան մը . ոչ պարկ , ոչ
հաց , ոչ ստակ գօտիներնուն մէջ .
9 Հապա Ի հողաթափ հագնին . և
կրկին հանդերձ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ ։
10 Ի Ու ըսաւ անոնց , Ո՛ր տուն որ
մտնէք , հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք ։ Եւ անոնք որ ձեզ չեն
ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ ,
երբոր անկէ կ՚ելլէք , Ի ոտքերնուդ
տակի փոշին Թօթվեցէ՛ք՝ անոնց
վկայութիւն ըլլալու համար ։
* Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Սոդոմա-
ցւոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին
պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝
քան Թէ ան քաղաքին ” ։
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին
13 որ Ֆ ապաշխարեն ։ Եւ շատ
դևեր կը հանէին , Ծ ու շատ հի-
ւանդներ եղով կ՚օծէին ու կը բը-
ժշկէին զանոնք ։
14 Ի Եւ Հերովդէս Թագաւորը լսեց ,
(ինչու որ անոր անունը յայտնի
եղաւ ,) ու կ՚ըսէր Թէ Ցովհան-
նէս մկրտիչը մեռելներէն յարու-
Թիւն առեր է , ու անոր համար
15 հրաշքներ կ՚ըլլան անով ։ Ուրիշ-
ները կ՚ըսէին Թէ Եղիան է . ու-
րիշներն ալ կ՚ըսէին Թէ Մարգա-
րէ մըն է , կամ մարգարէից մէկուն
16 պէս ։ Բայց Ի երբոր Հերովդէս լը-
սեց , ըսաւ , Ասիկայ Յովհաննէսն
է՝ որուն գլուխը ես կտրեցի , մե-
ռելներէն յարուԹիւն առեր է ։
17 Քանզի Հերովդէս ինքը Ֆ դրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու
կապեց բանտը Ջ իր եղբօրը
Փիլեպպոսին կնկանը Հերովդիային
համար , ընչու որ իրեն կնիկ առեր
18 էր զանիկայ ։ Վասն զի Յովհան-
նէս Հերովդեսին կ՚ըսէր , Ղ քեզի
օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը
19 ունենալ ։ Եւ Հերովդիա սխ ու-
նէր անոր դէմ , ու կ՚ուզէր անիկայ
20 մեռցընել , ու չէր կրնար . Ինչու որ
Հերովդէս Ճկը վախնար Յովհան-
նէսէն , գիտնալով Թէ անիկայ
արդար և սուրբ մարդ մըն է . և
անոր բերանը կը նայէր , ու անկէ
լսելով՝ շատ բան կ՚ընէր , և քաղց-
21 րութեամբ անոր մտիկ կ՚ընէր ։ Ու
Ի երբոր դիպուկ օր մը եղաւ , որ Հե-
րովդէս Ի իր ծննդեան օրը ընԹրիք
կ՚ընէր իր մեծամեծներուն և հա-
զարապետներուն ու Գալիլեայի և-
22 րեւելիներուն , Եւ Հերովդիային
աղջիկը հոն ջէ՛ն ըրած մտնելով
խաղաց , ու հաձելի եղաւ Հերով-

Ցամ Տեառն 31

Ի Մատ . ժ . 1 ։ ԳԼ . ը . 13 , 14 ։ Ղու . Թ . 1 ։
ժ Գոր . ժբ . 8 ։
Ի Մատ . ժ . 11 ։ Ղու . Թ . 4 ։ ժ . 7 , 8 ։
Լ Մատ՝ . ժ . 14 ։ Ղու . ժ . 10 ։
Ի Գոր . ժգ . 51 ։ ժբ . 6 ։
* Ո՛չ ե՛ս ։
Ֆ Մատ . ժգ . 2 ։ Ղու . գ . 19 ։
Ջ Մատ . ժգ . 5 ։ իս . 26 ։
Ցա . Տ . 30
Ղ Ղև . ժբ . 16 ։ ի . 21 ։
Ցա . Տ . 32
Մ Մատ . ժգ . 6 ։
յ Ծն . խ . 20 ։

Ա Մատ . ը . 4 ։ Թ . 30 ։ ժբ . 16 ։ ԺԸ . 9 ։ ԳԼ . գ . 12 ։ Ղու . ե . 14 ։
Ֆ Ցօ . ը . 42 ։
Ծ Մատ . ժգ . 54 ։ Ղու . գ . 16 ։
Ի Մատ . ժբ . 46 ։ Գաղ . ա . 19 ։
Ջ Մատ . ժա . 6 ։
Ի Ս՛ատ . ժգ . 57 ։ Ցօ՛ . գ . 44 ։
Ղ Ցճ՛ա Ծն . ժԹ . 22 ։ իբ . 25 ։ Մատ . ժգ . 58 ։ ԳԼ . Թ . 22 ։
Ի Ես . ժԹ . 16 ։
Ը Մատ . Թ . 35 ։ Ղու . ժգ . 22 ։

Ցամք Տեառն 32

դեսին և իր հետը նստողներուն ,
թագաւորը բաւ աղջկանը , Խընդ-
րէ ինծմէ ինչ որ կ'ուզես , ու
23 պիտի տամ քեզի : Եւ անոր եր-
դում բրաւ ըսելով , Ինչ որ դուն
ինծմէ խնդրես , պիտի տամ քեզի ,
մինչև թագաւորութեանս կէսը :
24 Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը
ըսաւ , Ի՞նչ ուզեմ . ան ալ ը-
սաւ , Յովհաննէս մկրտչին գլուխ
25 խը : Եւ շուտ մը արտորալով
թագաւորին քովը մտաւ ու խընդ-
րեց՝ ըսելով , Կ'ուզեմ որ շուտով
սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս մը-
26 կրտչին գլուխը տաս ինծի : Եւ-
թագաւորը խիստ տրտմեցաւ ,
բայց երդումներուն համար ու իր
հետը նստողներուն համար չուզեց
27 որ անոր խնդիրքը մերժէ : Եւ թա-
գաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց , ու
հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերե-
լու . ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկուտե-
ղով մը բերաւ անոր գլուխը ու
տուաւ աղջկանը , և աղջկը զանի-
29 կայ իր մօրը տուաւ : Եւ անոր ա-
շակերտները լսելով , եկան անոր
մարմինը վերցուցին ու գերեզմանի
մէջ դրին :
30 Եւ առաքեալները Յիսուսի
քովը ժողվուեցան , ու պատմեցին
անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ ը-
սաւ անոնց , Եկէք դուք առանձին
անապատ տեղ մը , և քիչ մը
հանգչեցէք . քանզի շատերը
կային որ կու գային ու կ'երթա-
յին . և հաց ուտելու ալ ժամանակ
32 չէին ունենար : Եւ նաւով անա-
33 պատ տեղ մը գացին առանձին : Ու
ժողովուրդները տեսան զանոնք որ
կ'երթային , և շատերը զանիկայ
ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քա-
ղաքներէն հոն կը վազէին , և ա-
նոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քո-
34 վը ժողվուեցան : Ու Յիսուս երբ-
որ դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ
տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ ,
ինչու որ հովիւ չունեցող ոչխար-
ներու պէս էին . և սկսաւ շատ
բաներ սորվեցընել անոնց :
35 Երբ երբոր ժամանակը շատ ու-
շացաւ , իր աշակերտները իրեն
եկան ու ըսին , Տեղս անապատ
տեղ մըն է , ու ժամանակը ուշ
36 շացած է , Արձակէ ժողովուրդները
որ երթան բոլորտիքի գադարակ-
ները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց
դնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին : Բայց անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Դուք տուէք անոնց որ ուտեն :
Եւ ըսին իրեն , Երթանք երկու

Ցամք Տեառն 32

հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք անոնց որ ուտեն : Ըսաւ
անոնց , Քանի՞ նկանակ ունիք ,
գացէք նայեցէք . ու երբոր գիտ-
ցան՝ ըսին , Հինգ , ու երկու
39 ձուկ : Եւ հրաման բրաւ անոնց՝
որ կանաչ խոտին վրայ դունդ
40 գունդ նստեցընեն : Եւ դաս դաս
նստան՝ հարիւրական ու հիսունա-
41 կան : Եւ հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առաւ ու դէպ ի երկինքը
նայելով , օրհնեց , և մանրեց
նկանակները ու տուաւ իր աշա-
կերտներուն , որ անոնց առնեն
դնեն , ու երկու ձուկը ամէնուն
42 ալ բաժնեց : Եւ ամէնքը կերան ու
43 կշտացան . Եւ տասներկու կողով
լեցուն կտորուանքները վերցու-
44 ցին , և ձուկերէն ալ : Եւ ան
հացերէն ուտողները հինգ հազարի
չափ երիկ մարդիկ էին :
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները
արտորցուց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա
անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդ-
46 դը արձակէ : Եւ անոնցմէ զա-
տուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընե-
47 լու : Ու երբոր իրիկուն եղաւ ,
նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը
48 մինակ ցամաքն էր : Եւ տեսաւ
անոնք որ կը տանջապէին հովէն
Թէ քաշելու առեներնին , ինչու որ
հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան
չորրորդ պահուն առեներուը ծովուն
վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
49 կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ : Ա-
նոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ
կը քալէր , կարծեցին Թէ աչքի
50 երևոյթ բան մըն է , ու կանչուրտ-
տեցին . Քանզի ամէնքն ալ զանի-
կայ տեսան ու խռովեցան . և
ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ
ու բաւ անոնց , Քաջ եղէք՝ ես
51 եմ , մի՛ վախնաք : Եւ նաւը ե-
լաւ անոնց քովը , ու հովը դադա-
րեցաւ . և անոնք մտքերնուն մէջ
չափէ դուրս ապշած էին ու կը
52 զարմանային : Վասն զի հացին
վրայ խըժ հրաշքը չհմացան , ինչու
որ սիրտերնին Թմրած էր :
53 Ու միւս կողմը անցնելով ,
գետնեասրեթի երկիրը հասան և
54 նաւը տեղաւորեցին : Ու երբոր
նաւէն ելան , ան գիտ ճանչցան զանիկայ .
55 կոյն ճանչցան զանիկայ . Եւ ասդին
անդին վազելով բոլոր չորկայ
տեղուանքը , սկսան մահիճներով
հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լը-
56 սէին Թէ հոն է : Եւ ուր որ կը
մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները
կամ ագարակները , հրապարակնե-
րուն մէջ կը դնէին հիւանդները ,
ու կ'աղաչէին իրեն որ գոնէ իր

Եսթ. ե. 3, 6 ։ է. 2 ։
Մատ. ժգ. 17 ։ Ղու. Թ. 13 ։ Յով. գ. 9 ։ Տե՛ս Մատ. ժե. 34 ։ Գե. ը. 5 ։
Թագ. Թ. 13 ։ Մատ. իզ. 26 ։
Մատ. ժգ. 9 ։
Մատ. ժգ. 22 ։ Յով. 23 ։ Ղու. Թ. 10 ։
Մատ. ժգ. 23 ։ Յով. ղ. 16, 17 ։
Ղու. Թ. 10 ։
Մատ. ժգ. 13 ։
Գե. գ. 20 ։
Տե՛ս Ղու. իգ. 28 ։
Մատ. ժգ. 16 ։
Մատ. Թ. 36 ։ ժգ. 14 ։
Ղու. Թ. 11 ։
Գե. ը. 17, 18 ։
Գե. գ. 5 ։ ժզ. 14 ։
Մատ. ժգ. 15 ։ Ղու. Թ. 12 ։
Մատ. ժգ. 34 ։
Թու. ժա. 13, 22 ։ գ Թագ. գ. 43 ։
Մատ. Թ. 20 ։ Գե. ե. 27, 28 ։ Գոր. ժԹ. 12 ։

Ցամք Տեառն 32

հանդերձին քղանցքին դպչին . և որոնք որ դպան , բժշկուեցան ։

ԳԼ · Է

1 Փարիսեցիք կը մեղադրեն Քրիստոսի աշակերտները՝ անլուայ ձեռքով հաց ուտելնուն համար ։ 8 Իսկ ինքը կ'ապացուցանէ թէ անոնք մարդոց աւանդութիւնները բռնելով՝ Աստուծոյ պատուիրանքը կ'անարգեն · 14 և թէ կերակուրը մարդը չպղծեր ։ 24 Փիւնիկ Սորի կնանը աղջիկը պիղծ ոգիէ մը կ'ազատէ , 31 և խուլ ու դժուարախօս մարդ մը կը բժշկէ ։

Ա Մատ. ԺԱ. 1 ։

1 Ա֊ իր քովը ժողովուեցան փարիսեցիները ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած էին ։
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 մեղադրեցին ։ Ինչու որ փարիսեցիները ու բոլոր Հրէաները մինչև որ աղիկ մը ձեռքերնին չլուան , հոյ չեն ուտեր , քանզի ծերերուն
4 աւանդութիւնը կը բռնեն · Եւ շուկայէն իյած ոչինչ թէ որ չըլուացուին , չեն ուտեր · և ուրիշ շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած են ու կը բռնեն , այսինքն գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ աման֊ներու և անկողիններու լուացմունք֊

Բ Մատ. ԺԵ. 2 ։

5 ներ ։ Ըստ որում փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր թէ Ինչու քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն ։ Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս

Է Ես · ԽԹ · 13 ։ Մատ. ԺԵ · 8 ։

որ գրուած է , Ես ժողովուրդը գոյն շրթունքներովը զիս կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը հեռաւ֊
7 ցած պատուած է ինծմէ · Ու պաշտապ տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները Էբրե֊ վարդա֊
8 պետութիւն սորվեցընելով ։ Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողտալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ինչպես փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ , և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ը֊
9 նէք ։ Ու ըսաւ անոնց , Աղէկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը
10 պահէք ։ Քանզի Մովսէս ըսաւ , Ե Քոս հայրդ ու մայրդ պատուէ · և Ե Ո՛վ որ Էր հայրը կամ մայրը ա֊
11 նիծէ , մահով թող մեռնի ։ Բայց դուք կ'ըսէք , Թէ որ մէկը Էր հօրը կամ մօրը ըսէ , Ան բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Ա֊ո֊ա֊ծ֊ պ֊ո֊լ֊ո֊ղ֊ո֊ր֊ա֊ն է , (որ ըսել է ընծայ ,)
12 ալոպ կ'ըլլայ անկից · Եւ ալ թող չէք տար անոր բան մը ընել իր
13 հօրը կամ իր մօրը · Ու Աստուծոյ

Ա Մատ. ԺԵ. 15 ։

խօսքը կը խափանէք ձեր աւան֊դութիւնովը որ կ'աւանդէք · և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ը֊նէք ։

Ա Մատ. ԺԱ. 10 ։

14 Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց , Լսեցէք
15 ինծի ամէնդ ու հասկրցէք ։ Դան մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ պղծելու , հապա ան բաները որ անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը

Ը Մատ. ԺԵ. 15 ։

16 կը պղծեն ։ Ե՛վ որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։
17 Ե՛ւ երբոր ան բազմութենէն ջա֊գաւելով տուն մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն ան ա֊

Ժ Մատ. ԺԵ. 15 ։

18 ռակին համար ։ Ու ըսաւ անոնց , Դո՞ւք ալ ատանկ անմիտ էք · չէ՞ք հասկրնար Թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,
19 չկրնար զանիկա պղծել · Վասն զի չէ Թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ , ու բոլոր կերածները կը մաքրէ ։ Եւ կ'ըսէր Թէ Ինչ որ կ'ելլէ
20 մարդուն ներսէն , անիկայ կը պղծէ
21 մարդը ։ Ա֊ինչու որ ներսէն մարդոց սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները , շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,

Ա Ջն · Է · 5 ։ Ը · 21 ։ Մատ. ԺԵ. 19 ։

22 սպանութիւններ , գողութիւններ , ագահութիւններ , չարութիւններ , նենգութիւն , գիճութիւն , չար աչք , հայհոյութիւն , ամբարտա֊
23 ւանութիւն , անզգամութիւն ։ Ա֊ս բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն , ու կը պղծեն մարդը ։

Է Մատ. ԺԵ. 21 ։

24 Եւ անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմանները գնաց , և տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ
25 ծածկուիլ · քանզի կնիկ մը՝ որուն աղջիկը պիղծ ոգի ուներ էր՝ նէրսէ֊ֆէ , լսեց անոր վրայով , ու եկաւ՝
26 անոր ոտքը ինկաւ ։ Եւ ան կինկը * Հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Ա֊սորի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դևը
27 իր աղջիկէն հանէ ։ Եւ Յիսուս ը֊սաւ անոր , Թող տուր որ առաջ տղաքը կշտանան · քանզի աղէկ չէ տղոցը հացը առնել ու շուներուն
28 ձգել ։ Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Այ՛ Տէր , ինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը տղոցը փշրանքներէն կը կերակ֊
29 րուին ։ Եւ ըսաւ անոր , Ա֊տ խօս֊քիդ համար գնա , քու աղջիկդ
30 դևը ելաւ ։ Եւ Ինքը իր տունը եր֊թալով՝ գտաւ որ դևը ելած , ու աղջիկը անկողնին վրայ պառկած էր ։

Ա Մատ. ԺԵ. 29 ։

31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գա֊լիլեայի ծովեզերքը Դեկապօլիսի

Ցամի Տեառն 32

Ե Մատ. Թ. 32 ։ Ղուկ. ժա. 14 ։

Թ Գլ. ը. 23 ։ Ցօհ. Թ. 6 ։

Ի Գլ. գ. 41 ։ Ցօհ. ժա. 41 ։ ժե. 1 ։

Հ Ցօհ. ժա. 33, 38 ։

Յ Ես. լե. 5, 6 ։ Մատ. ժա. 5 ։

Ղ Գլ. ե. 43 ։

32 սահմաններուն մէջէն ։ Եւ Ե մէկը բերին անոր առջեւն՝ խուլ ու դժուարախօս , ու կ'աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ ։ Եւ ժողովուրդէն մէկզմէկ առնելով զանիկայ , իր մատերը անոր ականջնե-
րուն մէջը խօթեց ու Թ թուքաբ ,
34 և անոր լեզուին դպաւ , Եփ երկինքը նայելով՝ հառաչեց ու ը-
սաւ անոր , Ե փփաթա , (որ ըսել
35 է Բացուէ ,) Յեւ իսկոյն անոր ա-
կանջները բացուեցան , ու անոր լեզուին կապը քակուեցաւ , և շի-
36 տակ կը խօսէր ։ Ու Ղպատուիրեց անոնց որ մէկու մը չըսեն . և որ-
չափ ինքը կը պատուիրէր անոնց , անոնք՝ աւ աւելի կը քարոզէին .
37 Ու չափէ դուրս կը զարմանային և կ'ըսէին , Ամէն բաները աղէկ ըրաւ
ասիկայ , որ խուլերուն լսել կու-
տայ և համրերուն խօսիլ ։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս հրաշքով կը կերակրէ ժողովուրդը ։ 11 փարիսեցւոց խնդրած նշանը չուզեր տալ ։ 15 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն որ զգոյշ ըլլան փարիսեցիներուն խմորէն և Հերովդեսեաններուն խմորէն ։ 22 կոյր մը աչքերը կը բանայ ։ 27 կը ծանուցանէ Թէ ինքը Քրիստոսն է , որ պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ ։ 34 և իր աշակերտները կը յորդորէ որ Տէրերէն , երբոր Տալուծուին աւետարանի դատաստանքեանը համար ։

Ա Մատ. ժե. 32 ։

1 Ի՛ն օրերը Ժողովուրդը խիստ
շատ ըլլալով , և ուտելու բան
մը չունենալով , Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները ու ըսաւ
2 անոնց , Կը խղճամատ ժողովուր-
դին վրայ , ինչու որ հիմա իրեք օր
է որ իմ քովս են , և բան մը չու-
3 նին ուտելու ։ Եւ Թէ որ ատոնք
անօթի իրենց տուները ,
ճամբուն մէջ պիտի մարին , ինչու
որ ատոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ
4 եկած են ։ Եւ իր աշակերտները
պատասխան տուին իրեն , Ա-
նապատիս մէջ ո՞ւրկից կրնայ մէկը

Բ Մատ. ժե. 34 ։ Տես գլ. ղ. 38 ։

5 հացով կշտացընել ատոնք ։ Բ Եւ
հարցուց անոնց , Քանի՞ նկանակ
ունիք . ու անոնք ըսին , Եօթը ։
6 Եւ հրամայ ըրաւ ժողովուրդին որ
գետնին վրայ նստին ։ ու առաւ
եօթը նկանակը , գոհացաւ և
կտրեց ու տուաւ աշակերտնե-
րուն , որ ժողովուրդին առջեւը դը-
7 նեն , և դրին ։ Ու քանի մը մանր
ձուկեր ունէին , և Ծօրհնեց ու
ըսաւ որ անոնք ալ դնեն անոնց
8 առջեւը ։ Եւ կերան ու կըշտա-
ցան , ու աւելցած կտորուանք-
ները վերցուցին եօթը զամբիւղ ։
9 Եւ ուտողները չորս հազարի չափ
10 էին . ու արձակեց զանոնք ։ Եւ
Շուտ մը նաւը մտնելով աշա-
կերտներուն հետ , եկաւ Դաղմա-
նուԹայի կողմերը ։

Գ Մատ. ժբ. 38 ։ ժգ. 1 ։ Ցօհ. գ. 30 ։

11 Ե Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկը-
սան անոր հետ վիճաբանութիւն
ընել , և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
12 նշան մը կ'ուզէին երկինքէն ։ Եւ
անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչե-
լով ըսաւ , Ի՞նչ է որ ասս ազգը
նշան կ'ուզէ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի որ ասս ազգին նշան պիտի
13 չտրուի ։ Ու զանոնք Թողլով տա-
լով՝ նորէն նաւը մտաւ , ու դնաց
Յորդանան միւս կողմը ։

Ա Մատ. ժգ. 5 ։

14 Եւ հաց առնելու մոռցեր էին ,
ու նաւուն մէջ իրենց հետը միայն
15 մէկ նկանակ մը ունէին ։ Ե Եւ կը
պատուիրէր անոնց ու կ'ըսէր ,
Նայեցէ՛ք Ե զգուշացէ՛ք փարիսե-
ցւոց խմորէն ու Հերովդեսին խը-
16 մորէն ։ Եւ իրարու հետ կը խոր-
հէին ու կ'ըսէին Թէ Ը Հաց չու-
17 նենալնուս համար է ։ Իսկ Ցիսուս
անոնց Խորհուրդը գիտնալով ըսաւ
անոնց , Ինչո՞ւ կը խորհիք Թէ
հաց չունիք . Ի տակաւին չէ՞ք
հասկընար ու չէ՞ք իմանար . դեռ
18 սիրտերնիդ Թմրա՞ծ է . Աչքեր ու-
նիք ու չէ՞ք տեսներ , և ականջներ
ունիք ու չէ՞ք լսեր , և չէ՞ք յիշեր ։
19 Ժ Երբոր հինգ նկանակը հինգ հա-
զարին կտրեցի , քանի՞ կողով լե-
ցուն կտորուանք վերցուցիք . ըսին
20 անոր , Տասներկու ։ Ու Երբոր
եօթը նկանէ չորս հազարին Ըշ-
րէցի , քանի՞ ամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք . անոնք ալ
21 ըսին , Եօթը ։ Ու ըսաւ անոնց ,
Հապա ինտո՞ր Կ չէք հասկընար ։

Ե Մատ. ժե. 37 ։ Հմր 8 ։

Գ Մատ. ժգ. 20 ։ Գլ. գ. 43 ։ Ղուկ. Թ. 17 ։ Ցօհ. գ. 13 ։

Գ Գլ. գ. 52 ։ Հմր 17 ։

22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ , ու անոր
առջեւը կոյր մը բերին , ու կ'աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր . Եւ ա-
նիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս հանեց , Ե ու անոր աչ-
քերուն Թքնելով՝ ձեռքը անոր
վրայ դրաւ , ու կը հարցընէր անոր

Ե Գլ. է. 33 ։

24 Թէ բան մը կը տեսնէ՞ . Ան ալ
նայեցաւ ու կ'ըսէր , Մարդիկները
կը տեսնեմ ծառերու պէս որ կը
25 պտրտին ։ Նորէն ձեռքը անոր
աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր
նայիլ տուաւ . և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համարձակ կը տեսնէր ։ Եւ զը-
զանիկայ իր տունը իրկելով ըսաւ ,
Գեղը մի՛ մտներ , ու Ծ գեղին մէջ
մէկուն մի՛ ըսեր ։

Ծ Մատ. ը. 4 ։ Գլ. է. 43 ։

27 Եւ Ցիսուս իր աշակերտներուն
հետ մէկտեղ Փիլիպպոսի կեսա-
րիայի գեղերը ելաւ , ու ճամբուն
մէջ կը հարցընէր իր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէր անոնց , Ինծի հա-
մար ո՞վ կ'ըսեն մարդիկ Թէ եմ ։

Ի Մատ. ժգ. 13 ։ Ղուկ. Թ. 18 ։

28 Եւ անոնք պատասխան տուին ։
ըսին , Ոմանք՝ Հ Յովհաննէս Մկրտիչը ,

Ա Մատ. ժգ. 2 ։

Ցամք Տեառն 32

և ուրիշները՝ եղեան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը : Եւ
ինքը բսաւ անոնց , Հապա դուք
ինծի համար ո՞վ կ՚ըսէք թէ եմ.
պատասխան տուաւ Պետրոս ու
բսաւ անոր , Դուն ես Քրիստո-
30 ը : Եւ սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չզրուցեն :
31 Ու՝ սկսաւ սորվեցընել անոնց
թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երեցներէն
և քահանայապետներէն ու գպիր-
ներէն մերժուի , ու սպաննուի , և
իրեք օրէն ետև յարութիւն առնէ :
32 Ու ան խօսքը յայտնի խօսելայ-
և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ :
33 Եւ ինքը դարձաւ ու իր աշակերտ-
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը ու բսաւ , Եա՛ս գնա՝
Սատանայ , ինչու որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոյ բաները :
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
բսաւ անոնց , Ո՛վ որ կ՚ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
35 իմ ետևէս գայ : Վասն զի ո՛վ
որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել ,
պիտի կորսընցընէ զանիկա . և ո՛վ
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ապ-
36 րեցընէ զանիկայ : Քանի՞ օգուտ
է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի , և իր անձը կոր-
37 սընցընէ . կամ իր անձին համար
ի՞նչ ազատէք պիտի տայ մարդ :
38 Վասն զի ո՛վ որ ինծի ու իմ խօս-
քերս դաւանի ևամօթ սեպէ աս
չնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ դաւա-
նի ևամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
39 տակներուն հետ : Եւ բսաւ ա-
նոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զո-
րութիւնով եկած :

ԳԼ . Թ

1 Քրիստոսի այլակերպութիւնը : 11 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ Եղիայի դալուն վրայով . 24 խուլ և համր դև մը կը նետէ . 30 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը . 34 կը յորդորէ իր աշակերտները որ չեզ ըլլան . 38 և կը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չեղողները չորթիւին , ու հաւատացեալներուն գայթակղութիւն չտան :

1 Եւ — վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք

մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
2 ցաւ : Ու իր հանդերձները եղան
փայլուն և խիստ ճերմակ , անանկ
որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար
3 այնպէս ճերմկցընել : Ու Եղիա
Մովսէսին հետ երևցաւ անոնց , և
4 Յիսուսի հետ կը խօսէին : Եւ
Պետրոս պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ Յիսուսին , Ռաբբի՝ աղէկ է
որ հոս կենանք . ու իրեք խրճիթ
չենինք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
5 սէսին , ու մէկը Եղիային . Վասն
զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , ին-
6 չու որ զարհուրեր էին : Եւ մէկ
ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ ,
ու ձայն մը ևկաւ ամպէն՝ ըսելով ,
Ասիկայ է իմ սիրելի որդիս , ատոր
7 մտիկ ըրէք : Եւ յանկարծ ապին
անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ
մէկը չտեսան , հապա միևակ Յի-
8 սուսը իրենց հետ : Ու երբոր լեռ-
նէն վար կ՚իջնէին , պատուիրեց ա-
նոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատ-
մեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնելէն
9 ետև : Եւ անոնք ան խօսքը պա-
հեցին , ու մէկերնին հարցուփորձ
կ՚ընէին թէ մեռելներէն յարու-
10 թիւն առնելը ի՞նչ է : Եւ իրեն
հարցուցին ու ըսին , Ուն ի՞նչ է
որ դպիրները կ՚ըսեն թէ Պէտք
11 է որ առաջ Եղիան գայ : Անիկայ
պատասխան տուաւ ու բսաւ ա-
նոնց , Ցիրաւի առաջ Եղիան կու
գայ , և ամէն բան կարգի կը դնէ .
և թէ ինծմէ գրուած է Որդոյ
մարդոյ համար , որ շատ չարչա-
րանքներ պիտի կրէ ու ևամար-
12 դուի . Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ
Եղիան ևկաւ ալ , և ինչ որ ու-
զեցին՝ ըրին անոր , ինչպէս որ
գրուած է անոր համար :
13 Ու աշակերտներուն քովը գա-
լով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց
բոլորտիքը և գպիրները , որ վի-
ճաբանութիւն կ՚ընէին անոնց հետ :
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երը-
որ տեսան անիկայ՝ խիստ զարմա-
ցան , ու առաջ վազելով բարև
15 կու տային անոր : Եւ հարցուց
դպիրներուն թէ ի՞նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ՚ընէք անոնց հետ : Ու
ժողովուրդէն մէկը պատասխան
տալով բսաւ , Վարդապետ՝ իմ
որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի
17 ունի . Եւ ուր որ անոր հասնի ,
զանիկայ գետինը կը զարնէ . ան
ալ կը փրփրի և իր ակռաները կը
կրճտէ ու կը ցամրի . և քու
աշակերտներուդ բսի որ զանիկայ
18 հանեն , ու չկրցան : Պատասխան
տուաւ անոնց ու բսաւ , Ո՛վ ան-

Ցամք Տեառն 32

Բ Դան . է . 9 : Մատ . իբ . 3 :

Ե Մատ . ժէ . 9 :

Է Մատ . ժէ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :

Ը Մաղ . դ . 5 : Մատ . ժէ . 10 :

Ժ Մաղ . իբ . 6 : Ես . ծդ . 2, եե : Դան . Թ . 26 :

ԺԱ Մատ . իգ . 11 : Փիլ . բ . 7 :

ԺԲ Մատ . ժա . 14 : ժէ . 12 : Ղուկ . ա . 17 :

ԺԳ Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . Թ . 37 :

ԺԴ Մատ . ժէ . 14 : Ղուկ . Թ . 38 :

Ցամք Տեառն 32

Ա Մատ . ժգ . 16 : Ցօհ . գ . 70 : ժա . 27 :

Ղ Մատ . ժգ . 20 :

Ե Մատ . ժգ . 21 : ժէ . 21 : Ղուկ . Թ . 22 :

Ի Մատ . ժ . 38 : ժգ . 24 : Ղուկ . Թ . 23 : ժդ . 27 :

Ա Ցօհ . ժբ . 25 :

Ա Մատ . ժ . 33 : Ղուկ . Թ . 26 : ժբ . 9 :

Բ Ես . Հռով . ա . 16 : բ Տիմ . ա . 8 : բ . 12 :

Գ Մատ . ժգ . 28 : Ղուկ . Թ . 27 :

Դ Մատ . իգ . 30 : իե . 31 : Ղուկ . իբ . 18 :

Ե Մատ . ժէ . 1 : Ղուկ . Թ . 28 :

Ցամք Տեառն 32

հաւատա աղջ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչև ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ. ինծի բերէք
19 անիկայ։ Եւ զանիկայ բերին ի-նէն. ‖ երբոր փղշտ տեսաւ զանիկայ, շուտ մը ըլոր ոգին ցնցեց անիկայ, ու գետինը ինկած կը
20 թաւալէր ու կը փրփրէր։ Եւ Յեսու հարցուց անոր հօրը ու
ըսաւ, Ո՞րչափ ատեն է որ ատ բանը ատոր եղաւ. ու անիկայ ը-
21 սաւ, Տղայութենէն ի վեր. Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ատիկայ՝ որ կորսընցընէ. բայց թէ որ կարողութիւն մը ու-
նիս, օգնէ մեզի, խղճալով մեր վը-
22 րայ։ Եւ Յեսու ըսաւ անոր, թէ որ կարող ես հաւատալու, համըն բան կարելի է անոր որ կը
23 հաւատայ։ Եւ տղուն հայրը շուտ մը աղաղակեց ու արցունքով ը-
սաւ, Կը հաւատամ, Տէր, օգնէ
24 իմ անհաւատութեանս։ Յեսու երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դիզուի, սաստեց պիղծ ոգիին ու ըսաւ անոր, Համր ու խուլ ոգի՛ ես կը հրամայեմ քեզի, ելիր ատկէ, ու մէյմըն ալ չմտնես ա-
25 տոր ներսը։ Եւ կանչուըռտելով՝ սաստիկ ցնցեց զանիկայ, ու ելաւ. և պղշտ մեռելի պէս եղաւ, անանկ որ շատերը ըսին թէ Մեռաւ։
26 Եւ Յեսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զանիկայ. ան ալ կայ-
27 նեցաւ։ ‖ Երբոր ինքը տունն մտաւ, իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն՝ ըսելով, Մենք ինչու՞ չկրցանք հանել զանիկայ։
28 Եւ ըսաւ անոնց, Ատ տեսակը կա-
րելի չէ ո՛րէէ բանով մը ելլել, բայց միայն աղօթքով ու ծոմա-
պահութեամբ։
29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի մէջէն կ'անցնէին. ու չէր ուզեր որ
30 մէկը գիտնայ։ ‖ Ինչու որ կը սոր-վեցընէր իր աշակերտներուն ու կ'ըսէր անոնց թէ Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, և զանիկայ պիտի սպաննեն. ու երբ-
որ սպաննուի, երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ։ Եւ անոնք չէին հասկընար ան խօսքը, ու կը վախնային իրեն հարցընելու։
32 ‖ Եւ եկաւ Կափառնայում, ու երբոր տունն մտաւ, հարցուց ա-
նոնց, Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ։ Եւ անոնք լուռ կեցան, ինչու որ ճամ-
բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ'ընէին թէ ո՛վ մեծ է։ Ու երբոր նստաւ, կանչեց տասներ-
կու-քը ու ըսաւ անոնց, Թէ որ
մէկը կ'ուզէ առաջին ըլլալ, ամե-
նուն յետինը պիտի ըլլայ և ա-
35 մենուն սպասաւորը։ Ու հոգայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը, և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց, Ո՛վ որ ասանկ տղոց-մէն մէկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ'ընդունի. և ո՛վ որ զիս ըն-
դունի, չէ թէ զիս կ'ընդունի, 37 հապա զիս խրկողը։ ‖ Պատասխան տուաւ անոր Յովհաննէս ու ըսաւ, Վարդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէր, ու մեր ետևէն չպտտիր, և զանիկայ ար-
գիլեցինք՝ մեր ետևէն չպտռելուն
38 համար։ Եւ Յիսուս ըսաւ, Մի՛ արգիլէք զանիկայ, ‖ ինչու որ մէկը չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-
ծէ, ու կարենայ չուտ մը զիս հայ-
39 հոյել. քանզի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ, մեր՝՝ կողմէն է։ Վասն զի ով որ ձեզի գաւաթ մը ջուր խմցընէ † իմ անունովս՝ թէ դուք քրիստոսինն էք, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Անիկայ իր վարձքը պիտի
41 կորսընցընէ։ ‖ Եւ ով որ գայ-թակղեցընէ աս պզտիկներէն մէկը որ ինծի կը հաւատան, աւելի ա-
ղէկ էր անոր՝ որ աղայրի քար մը իր վիզին կախուէր, ու ծովը
42 ձգուէր։ ‖ Եւ թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ՛ ա-
նիկայ. աղէկ է քեզի պակասաւոր մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ ու դժոխքը երթալ
43 չմարելու կրակին մէջը. ‖ Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը
44 չմարիր։ Եւ թէ որ քու ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ՛ անիկայ. աղէկ է քեզի կաղ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ոտք ու-
նենալ ու դժոխքը ձգուիլ չմա-
45 րելու կրակին մէջը. Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
46 Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ-թակղեցընէ, հանէ անիկայ. ա-
ղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին
47 դժոխքը ձգուիլ. Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
48 Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի-տի աղուի, և ամէն զոհ աղով
49 պիտի աղուի։ ‖ Աղը աղէկ է, բայց թէ որ աղը անհամնայ, ինչո՞վ պի-տի համովցընէք. Ձեր անձին մէջ աղ ունեցէք, և՝ իրարու հետ խա-
ղաղութիւն ըրէք։

ԳԼ. Ժ

2 Քրիստոս կը վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ՝ կիսկ արձակելու վրայով. 13 իրեն բերուած տղաքը կ'օրհնէ. 17 կ'իմացընէ Տարտսո մարդու մը՝ թէ ինչ բանելու է որ յաւիտենա-կան կեանքը ժառանգէ. 23 Տարտսութեան

Ցամք Տեառն 32

Հմ Մատ. ժբ. 2։ Գա. ժ. 16։
Յ Մատ. ժ. 40։ Ղու. Թ. 48։
ղԹու. ժա. 28։ Ղու. Թ. 49։
ճա Կոր. ժբ. 3։
մ Տե՛ս Մատ. ժբ. 30։
* Ո՛մանք՝ Ձեզի հակառակ չէ, Ձեր
յ Մատ. ժ. 42։
† Ո՛մանք՝ առ
ն Մատ. ժբ. 6։ Ղու. ժէ. 1։
ղբ Օր. ժդ. 6։ Մատ. ե. 29։ ժբ. 8։
ո Ես. կզ. 24։
ղՂե. բ. 13։ Եզեկ. ԼԳ. 24։
պ Մատ. ե. 13։ Ղու. ժզ. 34։
ղԵփե. դ. 29։ Կող. դ. 6։
ռ Հով. ժբ. 18։ ժգ. 19։ Բ Կոր. ժգ. 11։ Երբ. ժբ. 14։

Ցամք Տեառն 32

Ժ Գա. ա. 26։ Ղու. Թ. 42։
Ի Մատ. ժէ. 19։ Գա. ժ. 23։ Ղու. ժէ. 6։ Ցօհ. ժա. 40։
Լ Մատ. ժէ. 18։
Խ Մատ. ժէ. 21։ Ղու. Թ. 44։
Ծ Մատ. ժբ. 1։ Ղու. Թ. 46։ իբ. 24։
Հ Մատ. ի. 26, 27։ Գա. ժ. 43։

Ցամի Տեառն 33

վտանգը կը ցուցընէ իր աշակերտներուն . 28 վարձք կը խոստանայ անոնց՝ որ աւետարանին համար իրենց տ՚ր և իւե բաները կը թողուն . 32 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը . 35 երկու փառասէր աշակերտները կը խրատէ որ աւելի իրեն հետ չարչարուիլը մոռնան . 46 և կոյր Բարտիմէոսին աչքերը կը բանայ ։

– Մատ.ԺԹ. 1 ։ ՁՕՆ.Ժ. 40 ։ Ժա.7 ։

1 Եւ ՚անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի սահմանները եկաւ Յորդանանու անդիի կողմէն , ու նորէն ժողովուրդները անոր քովը կը ժողվուէին . և ինչպէս որ սովորութիւն ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր անոնց ։

Բ Մատ.ԺԹ. 3 ։

2 Բ Ու փարիսեցիները քովը եկան , և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին անոր թէ Արժա՞ն է որ էրիկը էր 3 կնիկը արձակէ ։ Եւ անիկայ պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ , Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց ։

Է Բ Օր . իդ . 1 ։ Մատ . ե . 31 ։ ԺԹ . 7 ։

4 Եւ անոնք ըսին , Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել ու արձակել ։ 5 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ , Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի 6 այս պատուէրը . Բայց ստեղծագործութեան սկիզբէն Ա՚ստուած անոնք արու և էգ ըրաւ , ա՚ը ը՚ա՚ը ,

Ծն . ա . 27 ։ ե . 2 ։

Ծն . բ . 24 ։ ա Կոր . ղ . 16 ։ Եփե . ե . 31 ։

7 Ա՚ւսոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը 8 պիտի յարի , Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան . ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ մարմին . 9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւո-

10 րեց , մարդ թող չդատէ ։ Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն 11 բանը հարցուցին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց , Ո՚վ որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ , անոր դէմ

Ղ Մատ . ե . 32 ։ ԺԹ . 9 ։ Ղու . Ժգ . 18 ։ Հռով . է . 3 ։ ա Կոր . է . 10 ։ 11 ։

12 չնութիւն կ՚ընէ ։ Ու կնիկ մը թէ որ իր էրիկէն զատուի և ուրիշ էրկան մը ըլլայ , չնութիւն կ՚ընէ ։

Ե Մատ . ԺԹ . 13 ։ Ղու . Ժը . 15 ։

13 Եւ մանր տղաք բերին իրեն , որ անոնց դպչի , բայց աշակերտները

14 կը յանդիմանէին բերողները ։ Ցիսուս երբոր տեսաւ , որդողելով ա-

Ը Կոր . Ժգ . 20 ։ ՍՂԱՏ . բ . 2 ։

նոնց ըսաւ , Թող տուէք ա՚ մանր տղոցը որ ինձի գան , և մի՛ արգիլէք ատոնք , ինչու որ Ը Աստուծոյ թագաւորութիւնըատանկնե-

15 րունն է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ո՚վ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր

16 մէջը ։ Եւ անոնք գիրկը առաւ , վրանին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք ։

Ժ Մատ . ԺԹ . 16 ։ Ղու . Ժը . 18 ։

17 Ժ Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ճամբուն մէջ , ահա մէկ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առջևը ծունկ դնելով կը հարցընէր անոր ա՚ը ՚ը-

՚էր , Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը

18 ժառանգեմ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուանես . Մէկէն ի՛ զատ բարի չկայ ,

19 ա՚ր Ե Աստուած ։ Պատուիրանքները գիտես . Ը Շնութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Զրկանք մի՛ ըներ , Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ։

20 Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Վարդապետ՝ ատոնք ամէնը մանկութենէս ի՛

21 վեր պահեր եմ ։ Եւ Յիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկայ , ու ըսաւ անոր , Մէկ բան մը պակաս է քեզի . դնա ունեցածդ ծախէ և տուր աղքատներուն ու Լերկինքը գանձ պիտի ունենաս , և խաչը վերցուր ու եկուր իմ ետևէս ։

Լ Մատ . ԺԹ . 19 , 20 ։ ԺԲ . 21 ։ Ղու . Ժը . 33 ։ Ժգ . 9 ։

22 Եւ անիկայ ա՚ խօսքին համար խոժոռելով՝ տրտմած գնաց , ինչու

23 որ շատ ստացուածք ուներ ։ Եւ Ը Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն , Որչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ թագաւո-

Ի Մատ . ԺԹ . 23 ։ Ղու . Ժը . 24 ։

24 րութիւնը մտնել ։ Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ . բայց Յիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ , Ո՚րդեակներ՝ որչափ դժուար է Ը էրէնց հարստութեանը յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորու-

Ծ Յոբ . լա . 24 ։ Սաղ . Ծբ . 7 ։ կբ . 10 ։ ա Տիմ . ե . 17 ։

25 թիւնը մտնել , Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան Թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւո-

26 րութիւնը մտնէ ։ Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային ու կ՚ըսէին իրարու , Ալ ո՞վ կրնայ

27 փրկուիլ ։ Եւ Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ , Ա՚ն՚էյ մարդոց կողմանէ անկարելի է , բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ . քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի

Ի Երեմ . լբ . 17 ։ Մատ . ԺԹ . 26 ։ Ղու . ա . 37 ։

28 է ։ Պետրոս սկսաւ ըսել անոր , Ահա մենք ամէն բան թողուցինք

Հ Մատ . ԺԹ . 27 ։ Ղու . Ժը . 28 ։

29 և քու ետևէդ եկանք ։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Մէկը չկայ որ Թողուց տուն , կամ եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ որդիներ , կամ արտեր՝ ինծի համար ու ա-

30 ւետարանին համար , Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս առեներս՝ տուներ , ու եղբայրներ , և քոյրեր , ու մայրեր , և որդիներ , ու արտեր՝ հալածանաց հետ , և գալու աշխարհին մէջ՝ յաւիտենա-

31 կան կեանքը ։ Բայց շատ առաջինները պիտի ըլլան յետին , ու յետիններ՝ առաջին ։

Ն Մատ . ԺԹ . 30 ։ ի . 16 ։ Ղու . Ժգ . 30 ։

ճ Մատ . ի . 17 ։ Ղու . Ժը . 31 ։

32 ճ Եւ անոնք ճկէ ՚ի Երուսաղէմ

Ցափ Տեառն 33

կ'ելլէին ա՛ Ճամբուն մէջն էին . և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար , ու անոնք կը զարմանային , ու եւեսն երթալով՝ կը վախնային : 32 Եւ նորէն քովը առնելով տասներկուքը , սկսաւ ըսել անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի

ՅԳԼ. ը. 31 : Թ. 30 : Ղ.ա. Թ . 22 : Ժը . 31 :

պատահէին . 33 Ո՛ը ը՛ա՛ , Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք , և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն , և զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն , ու զանիկայ հեթանոս

34 Ներուն պիտի մատնեն . Եւ զանիկայ ծաղր պիտի ընեն ու ծեծեն , և անոր վրայ պիտի թքնեն , ու զանիկայ մեռցընեն , ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ :

Յ Մատ . ի . 20 :

35 Յ Եւ անոր քովը գացին Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը , ու ըսին , Վարդապետ՝ կ'ուզենք որ ինչ որ խնդ-

36 րենք , մեզի ընես : Ան ալ ըսաւ անոնց , Ի՞նչ կ'ուզէք որ ձեզի

37 ընեմ : Ու անոնք ըսին իրեն , Շնորհէ՝ մեզի որ նստինք մէկզմէկը աջ կողմդ , և միսը ձախ

38 կողմդ քու փառացդ մէջ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք . կրնաք խմել ան գաւաթը որ ես կը խմեմ , և ան մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով

39 ես կը մկրտուիմ : Եւ անոնք ըսին իրեն , Կրնանք . ու Յիսուս ըսաւ անոնց , Ան գաւաթը որ ես կը խմեմ՝ պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտ-

40 ուիմ՝ պիտի մկրտուիք . Բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմն չէ տալը , հապա որոնց որ

Ե Մատ . ի . 24 :

41 պատրաստուած է : Ե՛ու երբոր ժ՛ա տասը ալէքծանէրը լսեցին , սկսան Յակոբոսին ու Յովհաննէ-

42 սին նեղանալ : Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու ըսաւ անոնց , Գիտէք որ ազգաց իշխան սեպուածները կը տիրեն անոնց , և անոնց մեծամեծները կ'իշխեն ա-

Ղ Ղ. ի. 25 :

43 նոնց . Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ ; հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ձեր ապաա-

44 ւորը ըլլայ . Ու ձեզմէ ով որ ա-

Ե Մատ . ի . 26 , 28 : Գլ. Թ . 34 : Ղ.ա . Թ . 48 :

ռաջին ըլլալ կ'ուզէ , անիկայ ամե-

45 նուն ծառայ ըլլայ : Քանզի Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորուիլ , հապա սպասաւորութիւն ընդունելու , և Ե՛ր կեանքը շատերուն համար փրկանք մը տալու :

Ղ Ց՛ՀՆ . ժգ . 14 : Փիլ . բ . 7 :

Ե Մատ . ի . 28 : ա Տիմ. բ . 6 : Տիտ . բ . 14 :

46 Ե՛ու եկան Երիքով . ու երբոր Երիքովէն կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով , Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն

Ե Մատ . ի . 29 : Ղ.ա . Ժը . 35 :

47 քովը նստեր էր մուրալու : Ու երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է , սկսաւ աղաղակել ու ըսել , Յիսուս՝ որդի՛ Դաւթի՛

48 ողորմէ՛ ինծի : Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկայ որ լռէ , բայց անիկայ ալ աւելի կ'աղաղակեր , Որդի Դաւթի՛ ողորմէ՛ ին-

49 ծի : Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կանչեն . կանչեցին կոյրը ու ըսին անոր , Քաջ

50 եղիր , ելի՛ր քեզ կը կանչէ : Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով ,

51 ելաւ ու եկաւ Յիսուսին : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզ ընեմ . կոյրը ըսաւ անոր , Ռաբբունի՝ որ աչքերս բացուին :

Ե՛ Մատ . թ . 22 : Գլ. ե . 34 :

52 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Գնա . քու հաւատդ քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան , ու ճամբան Յիսուսին եւեսն կ'երթար :

ԳԼ . ԺԱ

1 Քրիստոս իւր վերայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդէսով . 13 անպտուղ թզենին կ'անիծէ . 15 ոտաձարը կը մաքրէ . 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատք ունենան , և իրենց թշնամիներուն ներեն . 27 և իր երած բաներուն օրինաւոր ըլլալը կը հաստատէ Յովհաննէսին վկայութեամբը , որ Աստուծմէ իրկուած մարդ մըն էր :

1 Ու ե՛ երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ Բեթփագէ ու Բեթանիա դէպ ի Ձիթենեաց լեռը , Յ՛ի՛ա՛ իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց ,

Ե Մատ . իա . 1 : Ղ.ա . ԺԹ . 29 : Յ՛Ո . Ժը . 14 :

2 Եւ ըսաւ անոնց , Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը . և անոր մէջ մտնէնուդ պէս պիտի գտնէք կապած աւանակ մը , որուն վրայ մարդ մը նստած չէ . արձկեցէք անիկայ ու

3 բերէք . Եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի Թէ Ան ի՞նչ կ'ընէք , ըսէք Թէ Տէրոջը պէտք է . և շուտ մը հոս

4 պիտի խրկէ զանիկայ : Գացին և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանը քով կապած , ու ար-

5 ձկեցին զանիկայ : Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց , Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձկեք ատ աւանա-

6 կը : Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուիրեր էր .

7 ու իրենց թոյլ տուին : Եւ աւանակը Յիսուսի բերին , ու անոր վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու

8 նստաւ անոր վրայ : Բ՛ Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերուն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամ-

9 բուն վրայ կը տարածէին : Եւ առէնէն ու եւեսն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Ովսաննա . Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունո-

10 վը կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դա-

Բ Մատ . իա . 8 :

Ե Սպ . ճԺը . 26 :

Ցամի Տեառն 33

* Ո՛հադ՝ Տէրոջը անուանոյ կու գայ ։

ա Մատ. իա. 12 ։

ե Մատ. իա. 18 ։

ը Մատ. իա. 19 ։

† Ո՛հադ՝ Եւ Յիսուս

ե Մատ. իա. 12 ։ Ղու. ժթ. 45 ։ Յօհ. բ. 14։

ը Ես. ծզ. 7 ։

ի Երեմ. է. 11 ։

ժ Մատ. իա. 45։46 ։ Ղու. ժթ. 47 ։

ի Մատ. է. 28 ։ Գլ. ա. 22 ։ Ղու. գ. 32 ։

լ Մատ. իա. 19 ։

ի Մատ. ժէ. 19 ։ իա. 21 ։ Ղու. ժէ. 6։

ի Մատ. է. 7 ։ Ղու. ժա. 9 ։ Յօհ. ժգ. 13 ։ ժե. 7 ։ ժզ. 24 ։ Ցակ. ա. 5, 6 ։

խ Մատ. գ. 14 ։ Կող. գ. 13 ։

հ Մատ. ժբ. 35 ։

ւելթ Հօրը թագաւորութիւնը որ *կու գայ . Ովանոնա 'ի բարձունս ։

11 Ե՛ւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն բաները աչքէ անցուց . և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասուերկուքին հետ մէկտեղ ։

12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բեթանիայէն կ'ելլէին , անօթեցաւ .

13 Ընե հեռուանոց տերևալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր ա նոր քովը գնաց , տերևներէն 'ի զատ բան մը չգտաւ , ինչու որ դեռ

14 թուղէ ատեն չէր . †Ե՛ւ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր , ԵՒակէ եւս մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան . և իր աշակերտները լսեցին ։

15 Ե՛ւ եկան Երուսաղէմ . և Յիսուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և ստակ փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ

16 ները կործանեց . Եւ թող չէր տար որ մէկը տաճարին մէջէն ա

17 նան մը անցընէ ։ Եւ կը սորվե ցընէր ու կ'ըսէր անոնց , Գրուած չէ՞ որ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն , բայց Դուք ատիկայ աւազակնե

18 րու այր ըրիք ։ Ե՛ւ դպիրները ու քահանայապետները ա՛ւ լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորսընցընեն զանիկայ , քանզի անկէ կը վախ նային . ինչու որ Բոլոր ժողովուրդը զարմացեր էր անոր վարդապե

19 տութեանը վրայ ։ Ու երբոր իրի կուն եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ ։

20 ԵՒե՛ւ առտուանց երբոր անկէ կ'անցնէին , թզենին տեսան ար

21 մատէն չորցած ։ Ու Պետրոսին միտքը եկաւ ու բսաւ անոր , Ռաբբի՛ ահա թզենին որ անիծեցիր , չորցեր է ։

22 Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց , Ատու

23 ծոյ հաւատք ունեցէ՛ք ։ Քանզի Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ո՛վ որ սա լեռանը ըսէ՝ Ելի՛ր ու ծովը ինկիր , և իր սրտին մէջը չերկմտի , հապա հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ , պիտի ըլլայ անոր ինչ որ

24 ըսէ ։ Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի , Ի՛նչ բան որ աղօթքով կը խնդրէք , հաւատացէ՛ք թէ պիտի առ

25 նէք , և պիտի ըլլայ ձեզի ։ Ու երբոր աղօթքի կը կայնիք , Ներեցէ՛ք թէ որ մէկուն դէմ բան մը ունիք . որպէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկինքն է , Ներէ ձեզի ձեր յան

26 ցանքները ։ Իսկ թէ որ դուք չէք

ներեր , ձեր Հայրն ալ որ երկինքն է , պիտի չներէ ձեր յանցանքները ։

27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան , ու երբոր տաճարին մէջ կը պտըտէր , քահանայապետները և գրպիրները ու ծերերը անոր եկան ,

28 Ու ըսին անոր , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես ատ բաները , և ո՛վ տուաւ քեզի ատ իշխանութիւնը , որ ատ բաները ընես ։

29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , ու ինծի պատասխան տաք , ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով

30 կ'ընեմ աս բաները . Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ , պատասխան տուէք

31 ինծի ։ Եւ անոնք ինչերնին կը խորհէին ու կ'ըսէին , Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ , Հապա ինչու՞ չհաւատացիք անոր .

32 Իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնային . ինչու որ Ղամէնքը ‡ գիտէին Յովհաննէսը թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր ։

33 Եւ պատասխան տալով ըսին Յիսուսի , Չենք գիտեր . և Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ ա նոնց , Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս բաները ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Քրիստոս կը նախատինքի հրէից մերժուելը և հեթանոսաց կոչումը՝ ապերախտ մշակներուն ձեռքը յանձնուած այգիին առակովը . 13 պատասխան կու տայ՝ կայսրին հարկ տալու վրայով . 18 կը ցուցընէ սադուկեցւոց իրենց մոլորութիւնը յարութիւն չկայ ըսելնուն համար . 28 առաջին պատուիրանքին վրայով հարցընող դպրին խնդիրը կը լուծէ . 35 կը ջրե ան կարծիքը որ դպիրները ունէին Քրիստոսի վրայով . 38 և կը պատուիրէ ժողովրդոց որ զգուշ ըլլան անոնց պատահիրութիւնէն և կեղծաւորութենէն ։ 41 Քրիստոս կը գովէ երկու լումայ տուող աղքատ որբևարին ։

1 Եւ ՚սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ ։՝ Ըսել , Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտիքը ցանգ քաշեց , և ստորաքնան փորեց , ու աշտարակ շինեց , և զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու

2 ինքը օտար երկիր մը գնաց ։ Եւ ատենին ծառայ մը իրկեց մշակներուն , որ մշակներէն այգիին պտու

3 ղէն առնէ ։ Իսկ անոնք բռնեցին՝ ծեծեցին զանիկայ ու պարապ

4 ձամբեցին ։ Նորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ իրկեց անոնց . և զանիկայ քարկոծելով՝ գլուխը վէրաւորեցին

5 ու անարգուած ճամբեցին ։ Եւ դարձեալ ուրիշ մը իրկեց . ու զանիկայ սպաննեցին . և շատ ուրիշներ ալ իրկեց , որոնց մէկ քանիները ծեծեցին ու մէկ քանիները

Ցամի Տեառն 33

ա Մատ. իա. 23 ։ Ղու. ի. 1 ։

— Մատ. իա. 33 ։ Ղու. ի. 9 ։

ղ Մատ. գ. 5 ։ ժգ. 5 ։ Գլ. ղ. 20 ։

‡ Յոան. ու. Նէին

Ցամք Տեառն 33

6 սպաննեցին : Ուստի մէկ սիրելի որդի մըն ալ ունենալով , վերջա-
պես զանիկայ ալ խրկեց անոնց՝ ը-
սելով , Գո՜ւցէ ամէնան իմ որդիէս :
7 Բայց ան մշակները ըսին իրարու ,
Անիկայ է ժառանգը . եկէք զանի-
կայ սպաննենք , ու ժառանգու-
8 թիւնը մերը ըլլայ : Եւ բռնեցին
զանիկայ ու սպաննեցին , և այգիէն
9 դուրս հանեցին : Ուստի այգիին
տէրը ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ
ու կորսընցընէ մշակները , և այգին
10 ուրիշներու պիտի տայ : Եւ աս
գիրը չէ՞ք կարդացեր թէ Բ Ն
քարը որ շինողները անարգեցին ,
անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Անիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմա-
նալի է մեր աչքերուն :
12 Եւ կը փնտռէին թէ ինչպէս
բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուր-
դէն վախցան , քանզի իմացան որ
ան առակը իրենց համար ըսաւ . և
ձգեցին անիկայ ու գացին :
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերով-
դեսեաններէն քանի մը հոգի խրկե-
ցին անոր , որ խօսքով բռնեն զա-
14 նիկայ : Եւ անոնք եկան ու ըսին
անոր , Վարդապետ՝ գիտենք որ
ճշմարիտ ես , և մէկու մը համար
հոգ չէ դ , քանզի մարդոց երես-
պաշտութիւն չես ըներ , հապա
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամ-
բան կը սորվեցընես . կայսրին
տուրքը տալ արժանի է՝ թէ չէ ,
15 տա՞նք՝ թէ չտանք : Եւ Յիսուս
գիտնալով անոնց կեղծաւորու-
թիւնը՝ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ զիս
կը փորձէք . բերէք հնոյ դա-
16 հեկան մը որ տեսնեմ : Եւ անոնք
բերին . ու ըսաւ անոնց , Որմո՞ւն
է աս պատկերը ու գիրը . և անոնք
17 ըսին անոր , Կայսրին : Եւ Յիսուս
պատասխան տալով ըսաւ անոնց ,
Ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք ,
և ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ
տուէք . ու զարմացան անոր վրայ :
18 Եւ անոր քովը եկան Սադուկե-
ցիները , որոնք կ'ըսեն թէ Յարու-
թիւն չկայ , և անոր հարցուցին ը-
19 սելով , Վարդապետ՝ Մովսէս մեզ
գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը
մեռնի՝ ու կնիկը ձգէ և զաւակ
չձգէ , անոր եղբայրը առնէ անոր
կնիկը և իր եղբօրը զաւակ հանէ :
20 Արդ եօթը եղբայրներ կային , և
առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ և
21 զաւակ չձգեց : Ու երկրորդը առաւ
զանիկայ ու մեռաւ , և ան ալ զա-
ւակ չձգեց . նոյնպես ալ երրորդը :
22 Ու եօթն ալ զանիկայ առին և
զաւակ չձգեցին . ամենէն ետքը
23 կնիկն ալ մեռաւ : Ուրեմն յարու-
թեան ատենը՝ երբոր յարութիւն
առնեն , անոնցմէ որո՞ւն կնիկը պի-
տի ըլլայ . ինչու որ եօթն ալ զա-
24 նիկայ կնիկ ունեցան : Եւ Յիսուս
պատասխան տալով անոնց ըսաւ ,
Ատոր համար չէ՞ որ մոլորած էք ,
որ ո՛չ Գիրքը գիտէք , և ո՛չ Աստու-
25 ծոյ զօրութիւնը : Քանզի երբոր
մեռելներէն յարութիւն առնեն ,
ո՛չ կնիկ կ'առնեն , և ո՛չ էրկան կը
տրուին . հապա Երկինքի հրեշտակ-
26 ներուն պէս են : Բայց մեռելնե-
րուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առ-
նեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէ՞ք
կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս
Աստուած անոր խօսեցաւ ըսելով ,
Ես եմ Աբրահամին Աստուածը , և
Իսահակին Աստուածը , ու Յակո-
27 բին Աստուածը : Անիկայ մեռել-
ներուն Աստուածը չէ , հապա կեն-
դանիներուն . ուրեմն դուք խիստ
մոլորած էք :
28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու
մտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբոր վիճա-
բանութիւն կ'ընէին , որ երբոր տե-
սաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ
անոնց , հարցուց անոր ո՞ր ը՞ն
Ո՞րն է բոլոր պատուիրանքներուն
29 առաջինը : Եւ Յիսուս պատաս-
խանեց անոր , Բոլոր պատուիրանք-
ներուն առաջինը ա՜ է . Լսէ՛ ով
Իսրայէլ , մեր Տէր Աստուածը
30 մէկ Տէր մըն է . Եւ քու Տէր Աս-
տուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ,
և քու բոլոր անձէդ , ու քու բոլոր
մտքէդ , և քու բոլոր զօրութենէդ .
ասիկայ է առաջին պատուիրանքը :
31 Ու երկրորդըասոր նման՝ Քու ըն-
կերդ սիրես քու անձիդ պէս . ա-
սոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք
32 չկայ : Եւ դպիրը ըսաւ անոր ,
Աղէկ վարդապետ , շիտակ խօսե-
ցար թէ Աստուած մէկ է , և ան-
33 կէ՛ի զատ ուրիշ մը չկայ . Եւ բո-
լոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր
անձէ , ու բոլոր զօրութենէ անի-
կայ սիրելը , ու ընկերը իր անձին
պէս սիրելը ամէն ողջակէզներէ
34 ու զոհերէ աւելի է : Եւ Յիսուս
տեսնելով որ անիկայ խելացու-
թիւնով պատասխան տուաւ , ը-
սաւ անոր , Աստուծոյ թագաւո-
րութենէն հեռու չես . և ալ ու-
րիշ մէկը չէր համարձակեր անոր
բան մը հարցընելու :
35 Հնե Յիսուս երբոր տաճարին մէջ
կը սորվեցընէր , պատասխան տուաւ
ու բսաւ , Դպիրները ինչո՞ւ կ'ը-
սեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ
Հոգիով կ'ըսէ , Ս Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս ,
մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ : Ու-

Ցամք Տեառն 33

Բ Սղ. ճժբ. 22 :

Ե Սաա. խա. 45, 46 : ԳԼ. ժա. 18 : Ցօհ. է. 25, 30, 44 :

Զ Մաա. խբ. 15 : Ղա. ի. 20 :

Է Մաա. խբ. 23 : Ղա. ի. 27 :

Ը Մաա. խբ. 5 :

Ժ Մաա. խբ. 35 :

ԺԱ Օր. գ. 4 : Ղա. ժ. 27 :

ԺԲ Ղվ. ժթ. 18 : Մաա. խբ. 39 : Հոով. ժգ. 9 : Գաղ. է. 14 : Ցակ. բ. 8 :

ԺԳ Օր. գ. 39 : Եա. խե. 6, 14 : Խզ. 9 :

ԺԴ Թագ. ժե. 22 : Ովս. գ. 6 : Միք. գ. 6, 7, 8 :

ԺԵ Մաա. խբ. 46 :

ԺԶ Մաա. խբ. 41 : Ղա. ի. 41 :

ԺԷ Թագ. ի. 2 : Ղնագ. ճժ. 1 :

Ցամք Տեառն 33

րեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ . և ժողովուրդն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ՚ընէին անոր :

ՃԳԼ . դ . 2 : ՃՄատ . իդ . 1 : Ղուկ . ի . 46 :

38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ՚ըսէր անոնց , Զգուշացէք դպիրներէն , որոնք կ՚ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտրտիլ , և շուկաներուն մէջ բարեւներ ընդունիլ

ՅՂուկ . ժա . 43 :

39 ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները , և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները .

Ն Մատ . իգ . 14 :

40 Որոնք որբևարիներուն տուները կ՚ուտեն , ու Հերթով երկնալու համար աղօթքը կ՚երկընցընեն .ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին :

ՂՂուկ . իա . 1 :

41 Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր ժողովուրդը գանձանակին մէջ ստակ կը ձգէ . և շատ հարուստներ

Ռ Թագ . ԺԲ . 9 :

42 շատ բան ձգեցին : Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց , որ մէկ նաքարակիտ

43 մը կ՚ընէ : Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ Ս աս աղքատ որբևարին գանձանակը ամէն ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց .

44 Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց ասիկայ իր չքաւորութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր բոլոր ապրուստը :

ՂԲ Օր . իդ . 6 : ՄՅՕՆ . դ . 17 :

ԳԼ . ԺԳ

1 Քրիստոս կը նախամայնէ թէ տաճարը պիտի կործանի . 9 թէ աւետարանին համար Տալաժանքներ պիտի ըլլան . 14 թէ մեծամեծ թշնամութիւններ պիտի գան Հրէից վրայ . 24 և թէ ինքը ինչ կերպով դատաստանի պիտի գայ : 32 Վերջին ժամը բնաւ մէկուն յայտնուած չըլլալուն համար՝ Քրիստոս կը պատուիրէ արթուն կենալ ու աղօթք ընել :

ՄՄատ . իդ . 1 : Ղուկ . իա . 5 :

1 Եւ երբոր տաճարէն դուրս կ՚ելլէր , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն , Վարդապետ՝ նայէ ինչոր քարեր են , և ինչ կերպ շէնքեր :

ԲՂուկ . ԺԹ . 44 :

2 Բեր : Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր , Կը տեսնե՞ս այս մեծ շէնքերը . Բարի մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի :

3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրեաս հարցուցին իրեն

4 առանձին , Ըսէ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները , և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ ատ ամէն բաներուն

5 կատարուելու ատենը : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու սկսաւ ըսել , Զգոյշ կեցէք՝ չըլլ-

ՏԵբեմ . իթ . 8 : Եփես . ե . 6 : ՄԹես . բ . 3 :

6 լայ որ մէկը ձեզ խաբէ . ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն Թէ Ես եմ Քրիստոսը ,

ու շատերը պիտի մոլորցընեն :

Ցամք Տեառն 33

7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և պատերազմներու լուրեր , մի՛ խռովիք , ինչու որ պէտք է ըլլ-

8 լայ , բայց դեռ վերջը չէ : Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ , և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան , սովեր ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան . Ասոնք ցաւերուն սկիզբներն

Ի Մատ . իդ . 8 :

9 են : Զգուշացէք ձեր անձերուն , քանզի Ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն , ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն , և իմ անուանս համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար .

ՂՄատ . ժ . 17 : 18 : իդ . 9 : Ցայտ . բ . 10 :

10 Եւ Ասաջ պէտք է որ աւետարանը

Ի Մատ . իդ . 14 :

11 քարոզուի բոլոր ազգերուն : Բայց երբոր ձեզ մատնելու տանին , առաջուց հոգ մի՛ ընէք և մի՛ մտածէք թէ ինչ պիտի խօսիք , հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի , անիկայ խօսեցէք . ինչու որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք ,

ԸՄատ . ժ . 19 : Ղուկ . ժբ . 11 : իա . 14 :

12 Հապա Հոգին Սուրբ : Ու Ասեղբայր եղբայրը մահուան պիտի մատնէ , և Հայրը՝ որդին , և որդիք Ասէնց ծնողացը վրայ պիտի ելլեն

ԲԳոր . բ . 4 : գ . Տ . 31 : ՃՄրկ . է . 6 : Մատ . ժ . 21 : իգ . 10 : Ղուկ . իա . 16 :

13 ու մեռցընեն զանոնք : Եւ ըլլաք իմ անուանս համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք . բայց Նով որ մինչև վերջը համբերէ , անիկայ պիտի ապրի :

Ի Մատ . իդ . 9 : Ղուկ . իա . 17 :

14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է , թէ արժան չեղած տեղը կը կենայ . (Ով որ կարդայ՝ թող հասկրնայ .) ան ատենը Ներ Հրէաստանի մէջ եղողները

Լ Դան . ժբ . 12 : Մատ . ժ . 22 : իգ . 13 : Ցայտ . բ . 10 :

15 լեռները թող փախչին . Եւ ան որ տանիքին վրայ է թող տուն չիջնէ՛ , ու չմտնէ իր տունէն բան

Ի Մատ . իդ . 15 : Դ Դան . Թ . 27 :

16 մը առնելու . Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը

Ի Ղուկ . իա . 21 :

17 առնելու : Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն :

ՀՂուկ . իա . 23 : իգ . 29 :

18 Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը

19 ձմեռը չըլլայ . Ցքանզի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա ե-

ՅԴան . Թ . 26 : ժբ . 1 : Յովել . բ . 2 : Մատ . իգ . 21 :

20 ղած չէ , ոչ ալ պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեցներ , բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չապրէր . բայց ընտրեալներուն համար որոնք ընտրեց , ան օրե-

21 րը կարճեցուց : Եւ Ղան ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ , Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ ահա հոն ,

ԱՄատ . իգ . 23 : Ղուկ . ժէ . 23 : իա . Տ :

22 մի՛ հաւատաք . Ինչու որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու նշաններ և հրաշք-

Ցամք Տեառն 33

ներ պիտի ցուցընեն , որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
23 ցընեն : Իսկ ե՛դուք զգոյշ կե-
ցէք . ահա առաջուց ըսի ձեզի
ամէնը :

24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն
ետև արեգակը պիտի խաւարի , ու
25 լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , Եւ
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թրփին , ու երկնից մէջի զօրու-
26 թիւնները պիտի շարժին : Եւ ան
ատեն պիտի տեսնեն Որդին մարդ-
ոյ ամպերու մէջ եկած մեծ զօ-
27 րութիւնով ու փառքով : Եւ ան
ատենը իր հրեշտակները պիտի
խրկէ , ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
28 մինչև երկինքի ծայրը : Թզենիէն
առակ մը սորվեցէք . որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան ու տերև-
ները կը ցցուին , դիտէք թէ ա-
29 մառը մօտ է : Նոյնպէս ալ դուք
երբոր աս բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէք որ մօտ է դռներուն քովը :
30 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ աս
ազգը պիտի չանցնի , մինչև որ աս
31 ամէն բաները բլլան : Երկինքը
ու երկիրը պիտի անցնին , բայց
ես իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին :
32 Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար
մէկը չգիտեր , ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները և ոչ Որ-
33 դին , հապա միայն Հայրը : Ըզ-
գոյշ կեցէք , արթուն մնացէք և
աղօթք ըրէք . ինչու որ չէք գիտեր
34 ատենը երբ է . Ինչպես օտար եր-
կիր գացող մարդ մը իր տունը կը
թողու , ու իր ծառաներուն իշ-
խանութիւն կու տայ , և ամէն մէ-
կուն իր գործը , ու դռնապանին
35 կ՚պատուիրէ որ արթուն կենայ . Ու-
րեմն Արթուն կեցէք , ինչու որ
չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տա-
նուտէրը , իրիկունը՝ թէ կէս գի-
շերին՝ թէ հաւաքօսին և թէ առ-
36 տուանց . Զըլլայ որ յանկարծակի
գայ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ :
37 Ու ինչ որ կ՚ըսեմ ձեզի , ամէնուն
կ՚ըսեմ , Արթուն կեցէք :

ԳԼ . ԺԴ

1 Հրէից դաւաճանութիւնը քրիստոսի դէմ : 3 Կին մը անոր գլխուն վայ կը թափէ շիշ մը պատուական եղ : 10 Ցուդան իր Տէրը կը ծախէ սակաւով : 18 Քրիստոս կը ծանուցանէ թէ իր աշակերտներէն մէկը դէրը պիտի մատնէ : 22 Ջաւիկը պատրաստուելէն և ուտուելէն ետև Քրիստոս Հաղորդութեան խորհուրդը կը սահմանէ . 26 կը նախաձայնէ իր բոլոր աշակերտներուն ցրուիլը , և պետրոսի ուրացութիւնը : 43 Ցուդա Համբուրելով կը մատնէ զՔրիստոս : 46 Քրիստոս պարտէզին մէջ կը բռնուի , 55 սուտ վկաներէն կ՚ամբաստանուի , և ամբարիշտ վճռով կը դատապարտուի Հրէից առեւանէն : 65 Հը-

Ցամք Տեառն 33

1 Լ՚ Երկու օրէն ետև զատիկ ու — Մատ . իզ . 2 ; Ղու . իր . 1 ; Ցօհ . ժա . 55 ; ժգ . 1 ;
բաղարջակերը էր . և քահա-
նայապետները ու գրագիրները կը
փնտռէին թէ ինչպես նենգու-
թեամբ բռնեն զանիկայ ու մեռ-
2 ցընեն : Բայց կ՚ըսէին թէ Ո՛չ
տօնին ատենը , որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չբլլայ :
3 Բ Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր Բ Մատ . իզ . 6 ; Ցօհ . ժբ . 1 , 3 ; Տես Ղու . է . 37 ;
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըս-
տած , կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը
պատուական սուտ նարդոսի եղ
ունէր , և կոտրեց ան շիշը ու անոր
4 գլխուն վրայ թափեց : Եւ կային
ոմանք որ կը դժուարէին ու կ՚ը-
սէին , Ինչո՞ւ համար եղաւ ատ
5 եղին կորուստը . Քանզիատ [եղը]
իրէք հարիւր դահեկանէն աւելի
կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն
տրուիլ . և ոստիկ կը յանդի-
6 մանէին զանիկայ : Բայց Յիսուս
ըսաւ , Թող տուէք ատոր ; ինչո՞
անհանգիստ կ՚ընէք ատիկայ . բա-
7 րի գործ մը գործեց ինծի : Քանի ‡ Բ Օր . ժե . 11 ;
չու որ աղքատները ամէն ատեն
ձեր հետը ունիք , ու երբոր ուզէք՝
կրնաք անոնց բարիք ընել , բայց
8 զիս ամէն ատեն չունիք : Ատիկայ
ինչ որ ունէր՝ բրաւ . առաջուց իմ
մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա-
9 մար . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ
բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ աս
աւետարանս քարոզուի , ատոր
ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յի-
շատակ ըլլալու համար :
10 Բ Եւ Ցուդա Իսկարիովտացին Բ Մատ . իզ . 14 ; Ղու . իբ . 3 , 4 ;
տասներկուքէն մէկը գնաց քա-
հանայապետներուն , որ զանիկայ
11 մատնէ անոնց : Անոնք ալ լսելով
ուրախացան , ու իրեն ստակ տալ
խոստացան . և կը փնտռէր թէ
ինչպես պատեհութիւնով մը մատ-
նէ զանիկայ :
12 Բ Եւ բաղարջակերաց առջի օրը՝ Բ Մատ . իզ . 17 ; Ղու . իբ . 7 ;
որ զատիկը կը մորթէին , անոր
աշակերտները բսին իրեն , Ո՞ւր
կ՚ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ
13 զատիկը ուտես : Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց ու
ըսաւ անոնց , Գացէք քաղաքը ,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի ,
որ սափոր վայ ջուրի սափոր մը կը
14 տանի , գացէք անոր ետևէն . Եւ
ուր որ մտնէ , տանը տիրոջը ը-
սէք , Վարդապետը կ՚ըսէ , Ո՞ր է
օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս
հետ մկիտեղ զատիկը ուտեմ :
15 Ան ալ ձեզի յարդարուած — Մատ . իզ . 14 ; Ղու . իբ . 12 ;
պատրաստ մեծ վերնատուն մը պի-
տի ցուցընէ ; հոն պատրաստեցէք

Ցամի Տեառն 33

16 մեզի ։ Եւ իր աշակերտները դա-
ցին ու քաղաքը մտան , և ինչպէս
որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան , և
զատիկը պատրաստեցին ։
17 Ու երրորդ իրիկուն եղաւ՝ տա-
սներկուքին հետ մկտեղ եկաւ ։
18 Ու երբոր սեղան նստան և կ'ու-
տէին , ըսաւ Յիսուս , Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ , զիս պիտի
19 մատնէ ։ Եւ անոնք սկսան տրտո-
միլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր ,
Միթէ ես եմ , և ուրիշ մը՝ Միթէ
20 ես եմ ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ատ տա-
սներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ էր
21 ձեռքը պնակը խօթեց ։ Ցիրաւի
Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպես
որ գրուած է իրեն համար , բայց
վայ այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը
Որդին մարդոյ կը մատնուի . աղէկ
էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ։
22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին ,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կտրեց , և տուաւ անոնց ու ըսաւ ,
23 * Առէ՛ք , սա է իմ մարմինս ։ Եւ
գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու
տուաւ անոնց , և ամէնքն ալ խը-
24 մեցին անկէ ։ Ու ըսաւ անոնց ,
Ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի ,
որ շատերու համար կը թափուի ։
25 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , ԵՒակէ
ետև որթին բերքէն ընաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր անիկայ
նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ ։
26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ե-
27 տև Ձիթենեաց լեռը ելան ։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց , Ամէնքդ ալ
սա գիշեր իմ վրայովս պիտի դայ-
թակղիք . ինչու որ գրուած է թէ
Հովիւը պիտի զարնեմ , ու
28 ոչխարները պիտի ցրուին ։ Բայց
յարութիւն առնելէս ետև ձեզմէ
առաջ Գալիլեա պիտի երթամ ։
29 Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր , Թէպէտ
ամէնքն ալ դայթակղին , բայց չէ՛
30 թէ ես ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր ,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ դուն
ալ սա գիշեր դեռ հաւը երկու
անգամ չխօսած , իրեք անգամ
31 զիս պիտի ուրանաս ։ Բայց Պետրոս
աւելի կը պնդէր ու կ'ըսէր , Թէև
քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ին-
ծի , ընաւ քեզ պիտի չուրանամ .
Նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ ։
32 Եկան այն տեղը՝ որուն անունը
Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ իր ա-
շակերտներուն , Հոս նստեցէ՛ք
33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ ։ Եւ իր
հետը առնելով Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը , սկսաւ
34 խռովիլ և վշտանալ ։ Ան ատենը
ըսաւ անոնց , Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է . հոս կեցէք և
35 արթուն մնացէք ։ Ու քիչ մը ա-
ռաջ երթալով , իր երեսին վրայ
գետինը ինկաւ և աղօթք ըրաւ ,
որ եթէ կարելի է՝ ան ժամը իրմէ
36 անցնի ։ Եւ ըսաւ , Աբբա՛ Հայր ,
Ամէն բան քեզի կարաւոր է , սա
գաւաթը ինծմէ անցուր . բայց
չէ թէ ինչպես որ ես կ'ուզեմ ,
հապա ինչպես որ դուն կ'ուզես ։
37 Եւ եկաւ ու զանոնք քնացած գը-
տաւ , և ըսաւ Պետրոսին , Սիմո՛ն
կը քնանա՞ս . չկրցա՞ր ժամ մը
38 արթուն կենալ ։ Արթուն կե-
ցէք և աղօթք ըրէք , որ փորձու-
թեան մէջ չմտնէք . հոգին յօժար
39 է , բայց մարմինը տկար ։ Եւ
նորէն գնաց աղօթք ըրաւ , նոյն
40 խօսքը ըսելով ։ Եւ դարձաւ ու
զանոնք նորէն քնացած գտաւ ,
ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր ,
և չէին գիտեր թէ ինչ պատաս-
41 խան տան անոր ։ Երրորդ անգամ
ալ եկաւ ու ըսաւ անոնց , Ա՛կակ
ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք .
բաւական է , ժամը հասաւ . ահա
Որդին մարդոյ մեղաւորներուն
42 ձեռքը կը մատնուի , Ելէ՛ք
երթանք , ահա մատնեցաւ անիկայ
որ զիս պիտի մատնէ ։
43 Եւ դեռ անիկայ ա՛ որ կը խօ-
սէր , իսկոյն Ցուդա՝ տասներ-
կուքէն մէկը եկաւ , և իր հետը
քահանայապետներուն և դպիրնե-
րուն ու ծերերուն կողմէն շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիրե-
44 րով ։ Եւ զանիկայ մատնողը անոնց
նշան մը տուեր էր՝ ըսելով , Ո՛վ որ
ես համբուրեմ՝ ան է , բռնեցէ՛ք
անիկայ և զգուշութեամբ տարէ՛ք ։
45 Ու անիկայ գալով շուտ մը մտե-
ցաւ անոր և ըսաւ , Ռաբբի՛
Ռաբբի , ու համբուրեց զանիկայ ։
46 Եւ անոնք ձեռք զարկին անոր
47 ու բռնեցին զանիկայ ։ Եւ քովը
կայնողներէն մէկը սուրը քա-
շեց ու զարկաւ քահանայապե-
տին ծառային , ու անոր ա-
48 կանջը մէկդի հանեց ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով ըսաւ անոնց ,
Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք
սուրերով ու բիրերով զիս բռնե-
49 լու . Ամէն օր ձեր քովն էի ու
տաճարին մէջ կը սորվեցընէի , և
զիս չբռնեցիք . բայց որպէս զի
50 գիրքերը կատարուին ։ Ան ա-
տենը բոլորը ալ Յիսուսը թողուցին
51 զանիկայ ու փախան ։ Եւ մէկ երի-
տասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝
մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը ա-
ռած ։ Ու երիտասարդները զա-
52 նիկայ բռնեցին . Ան ալ կտաւը

Ցամի Տեառն 33

ՂՃՕՆ . ԺԸ . 27 ։

ՀՀՈՎ . Ը . 15 ։ ԳԱՂ . Դ . 6 ։
ՅԵՐԸ . Ե . 7 ։ ՂՃՕՆ . Ե . 30 ։ Ղ . 38 ։

ՀՀՈՎ . Է . 22 , 23 ։ ԳԱՂ . Ե . 17 ։

ՄՃՕՆ . ԺԳ . 1 ։

ՅՕՐԱՆ . ԻԶ . 46 ։ ՅՕՆ . ԺԸ . 1 , 2 ։

ՂՈՒԱՆ . ԻԶ . 47 ։ ՂԱՆ . ԻԲ . 47 ։ ՅՕՆ . ԺԸ . 3 ։

ՂՈՒԱՆ . ԻԶ . 55 ։ ՂԱՆ . ԻԲ . 52 ։

ՈՍԱԳ . ԻԲ . 6 ։ ԵՍԱՅ . 7 , ԾԳ ։ ՂԱՆ . ԻԲ . 37 ։ ԻԳ . 44 ։ ՂՕԳ . ԻԲ . 8 ։ ՀՄՐ . 27 ։

Ցամք Տեառն 33

Մատ. իզ. 57։ Ղուկ. իբ. 54։ Ցովհ. ժբ. 13։

Թողուց ու մերկ փախաւ անունցմէ։

53 Ու եբին տարին Յիսուսը քահանայապետին։ ու անոր քովը ժողովուեցան բոլոր քահանայապետները

54 ու ծերերը ու դպիրները։ Եւ Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն գնաց մինչև ներսը քահանայապետին դաւիթը, և սպասաւորներուն հետ նստաւ, ու կրակին

Մատ. իզ. 59։

55 քովը կը տաքնար։ Իսկ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին որ զանիկայ մեռցնեն,

56 և չէին գտներ. Ինչու որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները էրթ-

57 համաձայն չէին։ Եւ ոմանք ելան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր

58 դէմ ու կ'ըսէին Թէ Մենք լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր, Ես աս

Գլ. ժե. 29։ Ցովհ. բ. 19։

ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ, և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի

59 չշինեմ առանց ձեռագործի։ Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը

Մատ. իզ. 62։

60 համաձայն չէր։ Եւ քահանայապետը ժէջտեղը ոտը ելլելով, հարցուց Յիսուսին ու ըսաւ, Պատասխան մը չե՞ս տար. ի՞նչ կը

61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ։ Բայց Էանիկայ լուռ կը կենար և պատասխան մը չէր տար. Քահանայապետը նորէն կը հարցրներ անոր ու կ'ըսէր, Դո՞ն ես Քրիստոսը՝

Ես ժգ. 7։ Մատ. իզ. 63։

62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Եւ Յիսուս ըսաւ, Ես եմ. ու Դ պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու երկ-

Մատ. իգ. 30, իզ. 64։ Ղուկ. իբ. 69։

63 նից ամպերովը եկած։ Եւ քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց ու ըսաւ, Ալ ի՞նչ պէտք է

64 մեզի վկաներ։ Աստ. Հայհոյութիւնը լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ. և ամէնքը դատապարտեցին զանիկայ Թէ մահապարտ է։

Մատ. իզ. 58, 69։ Ղուկ. իբ. 55։ Ցովհ. ժբ. 16։

65 Եւ ոմանք սկսան Թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցքով ծեծել ու ըսել, Մարգարէացիր. ու սպասաւորները ապտակ կը զարնէին անոր։

66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր, ու քահանայապետին աղախիններէ

67 ըն մէկը եկաւ, Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Դուն ալ Յիսուս

68 Նազովրեցիին հետն էիր։ Բայց անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ, Չեմ գիտեր և չեմ հասկընար Թէ դուն ինչ կը խօսիս. ու երբոր դուրս ելաւ գաւիթին դրռնէը առջևը,

Մատ. իգ. 71։ Ղուկ. իբ. 58։ Ցովհ. ժբ. 25։

69 հաւը խօսեցաւ։ Եւ աղախինը նորէն տեսաւ զանիկայ, ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողներուն ըսել Թէ

70 Ան ալ անոնցմէ է. Եւ անիկայ նորէն ուրացաւ։ Ետ քիչ մը ատենէն ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսին, Ճիշտ ալ դուն անոնցմէ ես, Ինչու որ Գալիլեացի ես, և քու ըրուածդ

71 ցուածքդ ալ նման է անոնց։ Բայց անիկայ սկսաւ անիծել ու երդումներ ընել՝ ըսելով Թէ ես ան մարդը չեմ ճանչնար, որուն համար դուք

72 կ'ըսէք։ Եւ իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ. ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր Թէ Դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պիտի ուրանաս զիս. ու սկսաւ լալ։

Մատ. իզ. 75։

ԳԼ. ԺԵ

1 Յիսուս կապուած կը տարուի Պիղատոսին առջևը և կ'ամբաստանուի։ 15 Պիղատոս ժողովուրդին մեծ ազգասիրութեամբ՝ մատնեցնող բարաբբան կ'արձակէ, և Յիսուսը ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 17 Փուշերէ պսակ մը կը դնեն Յիսուսի գլխուը. 19 անոր երեսը կը Թքնեն և դանիկայ ծաղր կ'ընեն. 27 խաչը կը հանեն երկու չարագործներուն մէջտեղը. 29 Հրէայք սաստիկ նախատինքներ կու տան անոր, 39 բայց Տարեւարպետը կը խոստովանի Թէ անիկայ Աստուծոյ որդին է։ 43 Յովսէփ պատուով կը Թաղէ զՅիսուս։

Ցամք Տեառն 33

Մատ. իգ. 73։ Ղուկ. իբ. 59։ Ցովհ. ժբ. 26։

Գործ. բ. 7։

Մատ. իզ. 75։

1 Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժողովքն ալ խորհուրդ ըրին, Յիսուսը կապկպին ու տարին մատնեցին Պիղատոսին։ 2 Պիղատոս հարցուց անոր ըսաւ, Դո՞ն ես Հրէից Թագաւորը. անիկայ ալ պատասխան տալով ըսաւ անոր, Դուն

3 կ'ըսես։ Եւ քահանայապետները շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին

4 անոր վրայով։ Ետ Պիղատոս նորէն հարցուց անոր ըսելով, Պատասխան մը չե՞ս տար. նայէ որ-

5 չափ քեզի դէմ կը վկայեն։ Բայց Յիսուս տակաւին պատասխան մը չտուաւ, մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ։

6 Բայց Հօտնին ատենը կապուած մը կ'արձակէր անոնց, որը որ ի-

7 րենք ուզէին։ Եւ Բէք կար Բարաբա անունով իր ընկեր խռովարարներուն հետը կապուած, որոնք խռովութեան ատենը մարդասպա-

8 նութիւն ըրեր էին։ Եւ ժողովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խնդրել որ ընէ ինչպէս որ միշտ կ'ընէր

9 իրենց։ Եւ Պիղատոս անոնց պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Կ'ուզէք որ Հրէից Թագաւորը արձա-

10 կեմ ձեզի։ Քանզի գիտեր որ քահանայապետները նախանձի հա-

11 մար մատներ էին զանիկայ։ Ըայց քահանայապետները ժողովուրդը գրդռեցին որ Բնդբէն յաւետ բա-

Մատ. իզ. 20։ Գործ. գ. 14։

Մատ. իգ. 1։ Մատ. իե. 1։ Ղուկ. իբ. 66, իգ. 1։ Ցովհ. ժբ. 28։ Գործ. գ. 13։ գ. 26։

Բ Մատ. իե. 11։

Ֆ Մատ. իե. 13։

Ղ Ես. ծգ. 7։ Ցովհ. ժբ. 9։

Ե Մատ. իե. 15։ Ղուկ. իգ. 17։ Ցովհ. ժբ. 39։

12 բաբբան իբենց արձակել ։ Նորէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ ու
բսաւ անոնց , Հապա Հրէից Թա-
գաւոր ըսածնիդ ի՞նչ կ՚ուզէք որ
13 ընեմ ։ Եւ անոնք նորէն կ՚աղա-
ղակէին , Խաչը Հանէ ատիկայ ։
14 Պիղատոս բսաւ անոնց , Բայց ի՞նչ
չար գործ բրած է ատիկայ . և ա-
նոնք՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէին ՝՚
15 խաչը Հանէ ատիկայ ։ Եւ
Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել
ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց , ու Յիսուսը մեծելով՝ ձեռք
տուաւ որ խաչուի ։

16 Եւ զինուորները ներս տարին
զանիկայ գաւիթը՝ այսինքն պալա-
տը , և բոլոր գունդը ժկտեղ
17 հանչեցին ։ Ու Հագցուցին անոր
ծիրանիներ , և փշեղէն պսակ հիւ-
18 սելով՝ անոր ետ-ետ դրին ։ Ու
սկսան բարև տալ անոր ՝՚ ըՒել ,
Ողջոյն քեզ՝ Հրէից Թագաւոր ։
19 Եւ անոր գլուխը եղեգով կը ծե-
ծէին ու կը թքնէին անոր , և
ծնկան վրայ դալով երկրպագու-
20 թիւն կ՚ընէին անոր ։ Ու երբոր
ծաղր բրին զանիկայ , ծիրանիները
վրայէն հանեցին և իր հանդերձ-
ները հագցուցին անոր , ու դուրս
հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն ։

21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ադէք-
սանդրոսին և Ռուփոսին Հայրը , որ
անկէ կ՚անցներ արտէն եկած , պա-
հակ բռնեցին որ անոր խաչը վեր-
22 ցընէ ։ Ու տարին անիկայ Գող-
գոթա ըսուած տեղը , (որ կը
23 թարգմանուի Գանկի տեղ ։) Եւ
անոր զմուռսով խառնած գինի
տուին որ խմէ , բայց ինքը չառաւ ։
24 Ու խաչը Հանեցին զանիկայ , և և
անոր Հանդերձները բաժնեցին , ա-
նոնց վրայ վիճակ ձգելով թէ ով
25 ինչ պիտի առնէ ։ Եժամը իրեն
էր , ու խաչը Հանեցին անիկայ ։
26 Եւ անոր յանցանքի դիրը գրուած
27 էր ԻՒ Հրէից Թագաւորն է ։ Ու
անոր Հետ երկու աւազակ խաչը
Հանեցին , մէկը անոր աջ կողմէն
28 ու մէկը ձախ կողմէն ։ Եւ կատա-
րուեցաւ ան գիրը որ կ՚ըսէ Թէ
Անօրէններուն Հետ սեպուեցաւ ։
29 Եւ անոնք որ կ՚անցնէին կը Հայ-
հոյէին անոր , գլուխնին կը շարժէ-
ին ու կ՚ըսէին , Աւաղ Դուն տա-
ճարը կը քակէիր , և իրեք օրուան
30 մէջ կը շինէիր ։ Ինքզինքդ ազա-
31 տէ ու իջի՛ր ատ խաչէդ ։ Նոյն-
պէս ալ քահանայապետները դէ-
պիրներուն Հետ իրենց մէջը ծաղր
ընելով կ՚ըսէին , Ուրիշները ազա-
տեց , ինքզինքը չկրնար ազատել ։
32 Ատ ՓրիստոսըԻսրայէլի Թագաւո-
րը Թող հիմա խաչէն վար իջնէ ,

որ տեսնենք ու Հաւատանք . և Ժիր
Հետը խաչը ելողները կը նախա-
տէին զանիկայ ։
33 Ու Վեցերորդ ժամը Հասածին
պէս , բոլոր երկրին վրայ խաւար
34 եղաւ մինչև իններորդ ժամը ։ Եւ
իններորդ ժամուն Յիսուս մեծ
ձայնով աղաղակեց ու բսաւ ,
ԱԷլօի՛ Էլօի՛ լամա սաբաքթանի , որ
կը Թարգմանուի , Աստուած իմ՛
Աստուած իմ՛ , ինչո՞ւ զիս Թողու-
35 ցիր ։ Եւ քովը կայնողներէն ո-
մանք երբոր լսեցին՝ կ՚ըսէին Թէ
36 Եղիան կը կանչէ ։ Ու Ոմկը վա-
զեց սպունգ մը քացախով լեցուց ,
ու եղեգի մը անցընելով՝ Նտուաւ
անոր որ խմէ , և բսաւ , Թող տուր
տեսնենք Թէ Եղիան կու գայ ա-
տիկայ վար իջեցնելու ։
37 Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը Հանեց
38 ու Հոգի տուաւ ։ Ու Նտաճարին
վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ
39 վերէն ի վար ։ Եւ Դհարիւրապետը
որ անոր դիմացը կեցեր էր , տես-
նելով որ այսպէս աղաղակելով Հո-
գի տուաւ , բսաւ , Յիրաւի Որդի
40 Աստուծոյ էր աս մարդը ։ Նկնիկ-
ներ ալ կային՝ որ Հեռուանց կը
նայէին , որոնց մէջն էր Մարիամ՝
Մագդաղենացին , և պզտիկ Յա-
կոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մա-
41 րիամ , և Սողովմ . Որոնք երբոր
Յիսուս Գալիլեա էր , Ոիր ետևէն
կ՚երթային և իրեն սպասաւորու-
թիւն կ՚ընէին . և ուրիշ շատ
կնիկներ ալ՝ որ իր Հետը Երուսա-
ղէմ եկեր էին ։
42 ՎՈւ երբոր իրիկուն եղաւ , ՚՚ օրը
ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթին առջև
43 օրը ըլլալով , Յովսէփ Արիմաթա-
ցի երեւելի խորհրդական մը՝ որ ինքն
ալ Ոստուծոյ Թագաւորութեա-
նը կը սպասէր , եկաւ ու Համարձա-
կութիւն ընելով՝ Պիղատոսին քո-
վը մտաւ , և Յիսուսի մարմինը
44 խնդրեց ։ Ու Պիղատոս զարմա-
ցաւ որ արդէն մեռած ըլլայ . և
Հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ Հար-
ցուց անոր Թէ Շատ առեն է որ
45 մեռաւ ։ Ու երբոր ԺԿՊՏը իմա-
ցաւ Հարիւրապետէն , մարմինը
46 Յովսեփին շնորհեց ։ Եւ Յ՚ՓԷ
կտաւ գնեց , ու զանիկայ վար իջե-
ցընելով՝ կտաւովը փաթթեց , ու
դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ
փորուած էր . և քար մը գլտորցուց
47 գերեզմանին դուռը ։ Իսկ Մարիամ
Մագդաղենացին ու Յովսեսին
Մայրը Մարիամ տեսան ան տեղը
ուր որ դրուեցաւ ։

Գ Լ · Ի Զ

1 Հրեշտակ մը Քրիստոսի յարութիւն առնելը
կ՚աւետէ իրեք կիներու ։ 9 Քրիստոս կ՚ե-

Ե Մատ · իե · 26 ։ Ցօհ · ժթ · 1 , 16 ։
Ը Մատ · իե · 27 ։
Ի Մատ · իե · 32 ։ Ղու · իգ · 26 ։
Ի Մատ · իե · 33 ։ Ղու · իգ · 33 ։ Ցօհ · ժթ · 17 ։
Ի Մատ · իե · 34 ։
Լ Սաղ · իբ · 18 ։ Ղա · իգ · 34 ։ Ցօհ · ժթ · 23 ։
Ի Տես Մատ · իե · 45 ։ Ղա · իգ · 44 ։ Ցօհ · ժթ · 14 ։
Ի Մատ · իե · 37 ։ Ցօհ · ժթ · 19 ։
Ի Մատ · իե · 38 ։
Հ Ես · Ծգ · 12 ։ Ղու · իբ · 37 ։
Ն Սաղ · իբ · 7 ։ ԼԻ · Ժգ · 58 ։ Ցօհ · բ · 19 ։

Ցամք Տեառն 33

ա Մատ. իը. 1 ։ Ղուկ. իդ. 1 ։ Ցօհ. ի. 1 ։

Բ Ղուկ. իդ. 56 ։

Գ Ղուկ. իդ. 1 ։ Ցօհ. ի. 1 ։

Դ Ղուկ. իդ. 3 ։ Ցօհ. ի. 11, 12 ։

Ե Մատ. իը. 5, 6, 7 ։

Զ Մատ. իգ. 32 ։ Գաղ. 4, 28 ։

Է Տես Մատ. իը. 8 ։ Ղուկ. իդ. 9 ։

Ը Ցօհ. ի. 14 ։

Թ Ղուկ. բ. 2 ։

Ժ Ղուկ. իդ. 10 ։ Ցօհ. ի. 18 ։

բևնայ Մարիամ Մագդաղենացիին, 12 արտը գացող երկու աշակերտներուն, 14 եռքը առաքեալներուն, 15 որոնք կը խրկէ աւետարանը քարոզելու։ 19 Քրիստոս երկինքը կը համբառնայ։

1 Եւ երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին եւ Յակոբոսին մայրը Մարիամ եւ Սողովմէ խունկեր ծախու առին, որ գան
2 օծէն անիկայ։ Եւ մէկշաբթի առտուանց շատ կանուխ՝ արեւը որ
3 կը ծագէր՝ եկան դերեզմանը, Ու իրարու կ'ըսէին, Քարը ո՞վ պիտի գլորըրընէ մեզի դերեզմանին դրա-
4 նէն։ (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորուած էր։) Ինչու որ
5 շատ մեծ էր։ Ու եւ ներս դերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ձերմակ պատմուճան հագած, ու զար-
6 համ։ Հուրեցան։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց։ Մի զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկայ յարութիւն առաւ, հոս չէ. ահա ան տեղը՝ ուր
7 որ դրին զանիկայ։ Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն եւ Պետրոսին, Թէ ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ինչպէս որ ձեզի ըսաւ։
8 Եւ անոնք դողով ու ապշութեամբ բռնուած ելան ու փախան դերեզմանէն, եւ մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախնային։
9 Յետոյ մէկշաբթի առտուանց յարութիւն առած՝ առաջ ըմա-
բրիամ Մագդաղենացիին երեւցաւ, Որմէ եօթը դեւ հաներ էր։
10 Անիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք անոր հետն էին, երբոր սուգ
11 կ'ընէին ու կու լային։ Իակ եա-նոնք երբոր լսեցին Թէ կենդանի է ու Թէ իրեն երեւցաւ, չհաւատացին։
12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով ե-րեւցաւ անոնցմէ երկուբին՝ որ քա-
13 լելով արտը կ'երթային։ Եւ անոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին։
14 Ի վերջը տասնումէկին երեւցաւ, երբոր սեղան նստած էին, ու ե-րեսներնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը ու սրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի որոնց որ իրենը երեւցաւ մեռելներէն յարութիւն առած, իրենք չհաւատացին։
15 Եւ ըսաւ անոնց։ Գացէ՛ք բոլոր աշխարհ, ու ճառեւտարանը քարոզեցէ՛ք բոլոր ստեղծուածներուն։
16 Ան որ հաւատայ ու մկրտուի, պիտի փրկուի, Եւ ան որ չհաւատայ,
17 պիտի դատապարտուի։ Եւ ա-նոնք որ կը հաւատան, ասոնք նշանները անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս դեւեր պիտի հանեն, ճնոր
18 լեզուներ պիտի խօսին. Զեռքերնին օձեր պիտի բռնեն, և Թէ որ մահաբեր բան մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. Հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի առողջանան։
19 Ուրեմն Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինքը համբարձաւ, ու
20 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ Եւ անոնք ելան ու ամէն տեղ կը քարոզէին, և Տէրը անոնց գործակից էր, Ու խօսքը կը հաստատէր անոնցմէ որ նշաններով որ անոնց հետը կ'երթային։ Ամէն։

Ցամք Տեառն 33

Ի Ղուկ. իդ. 11 ։

Լ Ղուկ. իդ. 13 ։

Խ Ղուկ. իդ. 36 ։ Ցօհ. ի. 19 ։ ա Կոր. ժե. 5 ։

Ծ Մատ. իը. 19 ։ Ցօհ. ժե. 16 ։

Կ Կող. ա. 23 ։

Հ Ցօհ. գ. 18, 36 ։ Գոր. բ. 38 ։ ժզ. 30, 31, 32 ։ Հռով. ժ. 9 ։ ա Պետ. գ. 21 ։

Յ Ցօհ. ժբ. 48 ։

Ղ Ղուկ. ժ. 17 ։ Գոր. ե. 16 ։ բ. 7 ։ ժզ. 18 ։ ժթ. 12 ։

Ճ Գոր. բ. 4 ։ ժ. 46 ։ ժթ. 6 ։ ա Կոր. ժբ. 10, 28 ։

Մ Ղուկ. ժ. 19 ։ Գոր. իբ. 5 ։

Յ Գոր. է. 15, 16 ։ Թ. 17 ։ իբ. 8 ։ Ցակ. է. 14, 15 ։

Ն Գոր. ա. 2, 3 ։

Շ Ղուկ. իդ. 51 ։

Ո Սաղ. ճժ. 1 ։ Գոր. է. 55 ։

Չ Գոր. է. 12 ։ ժգ. 3 ։ ա Կոր. բ. 4, 5 ։ Եբր. բ. 4 ։

ԵՒԵՏԸՐԸՆ ՔՍՏ ՂՈՒԿԱՍԻՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ղուկասս աւետարանին յառաջաբանութիւնը : 5 Եղիսաբեթին 26 ու Յոյս Մարիամին յղութիւնը : 39 Եղիսաբեթին և Մարիամին մարգարէութիւնը Քրիստոսի վրայով : 57 Յովհաննէս մկրտչին ծնունդը և թլփատութիւնը : 67 Զաքարիայի մարգարէութիւնը Քրիստոսի 76 և Յովհաննէսին վրայով :

1 Որովհետև շատերը մեր մէջը հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով Է՚ն պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին , ՚ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր եղողները Ե՚ս,
3 ւանդեցին մեզի , Է՚ս ալ որ սկիզբէն ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի ՙ կարգաւ գրել քեզի՝ Թէով
4 պատուական Թէոփիլոս , Ղնր սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս :
5 Հէրէաստանի Հերովդէս Թագաւորին օրերը Ը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անուն նով քահանայ մը կար , որուն կնիկը Ա Հարոնի աղջկներէն էր ,
6 և անոր անունը Եղիսաբեթ : Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջևը Ի արդար էին , և Ցերոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին : Եւ զաւակ չունէին , ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր , ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին :
8 Ու երբոր անիկայ իր դասակարգութեան օրերը Հանելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր
9 Աստուծոյ առջևը , քահանայութեան սովորութիւնը պէս Ժ իրեն հնկաւ որ Ցերոջը տաճարը մտնէ
10 Ի ինկարկութիւն ընէ : Ւ Եւ ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը : Ու երևցաւ անոր՝ Տ Էրոջը հրեշտակը , որ կայներ էր
12 Ի խունկի սեղանին աջ կողմը : Եւ Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ Ժ չփոթեցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ին-
13 կաւ : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր , Մի՛ վախնար՝ Զաքարիա , ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
14 * Յովհաննէս դնես : Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ , և Շատերը անոր ծնանելուն
15 վրայ պիտի ուրախանան . Ինչու որ Տ Էրոջը առջևը մեծ պիտի ըլլայ , և Ցինի ու օղի պիտի չխմէ . և Ադեռ իր մօրը որովայնէն Սուրբ
16 Հոգիով պիտի լեցուի . Ո՚ւ Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձնէ ;
17 Ա՚ Եւ ինքը անոր առջևէն պիտի գայ Եղիայիին հոգիովը ու զօրութիւնովը , հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու , և անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեանը , որ Տ Էրոջը բարեկարգ ժողո-
18 վուրդ մը պատրաստէ : Եւ Զաքարիա բսաւ հրեշտակին , Ո՚ինչով դիտնամ ատ բանը , որովհետև ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր օրերը
19 անցուցած է : Եւ հրեշտակը պատասխան տալով բսաւ անոր , Ես եմ Ն Գաբրիէլը որ Աստուծոյ առջևը կը կայնիմ , ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու և աս բաներուն
20 աւետիսը քեզի տալու : Եւ ահա Համր պիտի ըլլաս դուն , ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև ան օրը՝ որ աս բաները ըլլան . քանզի չես հաւատացիր իմ խօսքերուս , որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին :
21 Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր , և կը զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ :
22 Ու երբոր դուրս ելաւ , չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ . և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է . ու ինքը նշանով կը խօսէր ա-
23 նոնց հետ , և Համր կը կենար : Ու եղաւ որ Երբը անոր պաշտօնին օրե-
24 րը լմընցան , իր տունը գնաց : Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ , ու հինգ ամիս ինքզինքը կը պահէր , և կ՚ըսէր ,
25 Ա յսպէս ըրաւ ինծի Տէրը Ա օրերս , որ Է՚ վ Նայեցաւ Ընախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու :
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր , Ո՚ մէկ

Սովորական եղած Փրկչի թուականէն վեց տարի առաջ :

Ի Հմր 60 , 63 :
* Յ՚ Ցերոջը չնորհքը :
Հ Հմր 53 :
Յ Թուա . գ . 3 : Դատ . ժգ . 4 : Գլ . է . 33 :
Ղերեմ . ա . 5 : Գաղ . ա . 15 :
Մ Մաղ . գ . 5 , 6 :
Մ Մաղ . գ . 5 : Մատ . ժա . 14 : Մար . Թ . 11 :
Յ Ծն . ժէ . 17 :

Ա Երէ . բ . 3 : ա Պետ . է . 1 : բ Պետ . ա . 16 : ա Ցօհ . ա . 1 :
Բ Մար . ա . 1 : Ցօհ . ժե . 27 :
Գ Գոր . ժե . 19 , 25 , 28 : ա Կոր . է . 40 :
Դ Գոր . ժա . 4 :
Ե Գոր . ա . 1 :
Զ Ցօհ . ի . 31 :
Է Մատ . բ . 1 : Սովորական եղած Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ :
Ը ա Մն . իդ . 10 , 19 : Նէեմ . ժբ . 4 , 17 :
Թ Ծն . է . 1 : ժէ . 1 : գ Թագ . Թ . 4 : դ Թագ . ի . 3 : Ցոր . ա . 1 : Գոր . իդ . 1 : իդ . 16 : Փիլ . գ . 6 :
Ժ ա Մն . իդ . 19 : բ Մն . ը . 14 : ա . 2 :
Ի Եզ . ա . 7 , 8 : ա Թագ . բ . 28 : ա Մն . իդ . 13 : բ Մն . իԹ . 11 :
Լ Ղե . ժզ . 17 : Ցայտ . ը . 3 , 4 :
Խ Եզ . ա . 1 : Դատ . գ . 22 : ժգ . 22 : Դան . ժ . 8 : Հմր 29 : Գլ . բ . 9 : Գոր . ժ . 4 : Ցայտ . ա . 17 :

կոյսի մի՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն ։ և ան կոյսին անունը
28 Մարիամ էր ։ Ու հրեշտակը ա՜նոր գալով ըսաւ , Ո՛ղջո՛ւն քեզ՝ ով շնորհընկալ կա՛յ ։ ՚Տէրը քու հետդ է ։ դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես ։ Եւ անիկայ տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ ՚շփոթեցաւ , ու ինքն՚ իրեն կը մտածէր թէ ինչպէս բան
30 պիտի ըլլայ աս ողջոյնը ։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ , Մի վախնար՝ Մարիամ, ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար ։ Ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս , և ՚անոր անունը Յիսուս պիտի
32 դնես ։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ , ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըսուի , և ՚Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Դաւիթին աթոռը ,
33 ՚ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան պիտի թագաւորէ , Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի
34 չունենայ ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին , Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ ատ բանը , որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր ։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր , Հո՛գին Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ ։ ուստի ան
36 քեզմէ ծնանելու սուրբը ՚Աստուծոյ Որդի պիտի ըսուի ։ Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ ալ իր պառաւութեան ատենը արու զաւակով մը յղի է ։ ու ասիկայ ան ամսուն ըսուածին վեցերորդ
37 ամիսն է ։ Ինչու որ ՚Աստուծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը անկարելի
38 չըլլար ։ Եւ Մարիամ ըսաւ , Ահա՛ ես Տէրոջը աղախինն եմ , ինծի ը՜ստիդիպ պէս թող ըլլայ ինծի ։ ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց ։
39 Ան օրերը եղաւ Մարիամ ու արտորօք լեռնակողմը ՚Յուդայի
40 Վէ՛ քաղաքը գնաց , Եւ մտաւ Զաքարիային տունը ու Եղիսաբեթ
41 բեթին բարև տուաւ ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին բարևը , մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց , ու Եղիսաբեթ Սուրբ
42 Հոգիով լեցուեցաւ ։ Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ , ՚Օրհնեա՛լ ես դուն կանանց մէջ , և օրհնեա՛լ է քու որովայնիդ պտուղը ։
43 Եւ ա՞ս ինծի ո՞ւրկից եղաւ , որ իմ
44 Տէրոջս մայրը ինծի գայ ։ Վասն զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը ականջս եկաւ , մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն ։
45 Եւ երանի անոր որ *Հաւատացեր է , քանզի՚ պիտի կատարուի ան բանը՝
46 որ որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն ։ Եւ Մարիամ ըսաւ , Է՛մ անձս կը
47 մեծցընէ Տէրը , Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս ։
48 Ինչու որ ինր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ , քանզի ահա ասկէ ետև ՚բոլոր ազգերը ինծի երա-
49 նելի պիտի տան ։ Վասն զի Հզօրը Է՛ինծի մեծամեծ բաներ ըրաւ , ու անոր Անունը սուրբ է ։
50 Եւ Է՛անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ ։
51 Է՛Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց , Է՛յիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խորհուր-
52 դովը ։ Զօրաւորները Է՛բէնց աթոռներէն իջեցուց , ու խոնարհները
53 բարձրացուց ։ Է՛Անօթիները բարիքներով լեցուց , և հարուստները
54 պարապ ձամբեց ։ Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ Է՛Էր ողորմութիւնը միտը բերելով ,
55 Է՛ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յաւիտեան ։
56 Եւ Մարիամ անոր քովը երեք ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տունը դարձաւ ։
57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ , ու որդի մը
58 ծնաւ ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր ազգականները , որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց , և ՚անոր հետ կ՚ուրախանային ։
59 Ու եղաւ որ ՚ութերորդ օրը տղան թլփատելու եկան , և զանիկայ իր հօրը անունովը Զաքարիա
60 կը կոչէին ։ Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Հ՛Չէ , հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի ։
61 Եւ անոր ըսին Թէ քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ աս
62 անունով կոչուի ։ Նշա՛ն կ՚ընէին անոր հօրը Թէ ինչ անո՜ւով կ՚ուզ-
63 է քաղաքը գնաց , Եւ մտաւ Զաքարիային տունը ու Եղիսաբեթ
64 բեթին բարև տուաւ ։ Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին բարևը , մանուկը անոր որովայնին մէջը խաղաց , ու Եղիսաբեթ Սուրբ
65 Հոգիով լեցուեցաւ ։ Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ , ՚Օրհնեա՛լ ես դուն կանանց մէջ , և օրհնեա՛լ է քու որովայնիդ պտուղը ։
66 Եւ ա՞ս ինծի ո՞ւրկից եղաւ , որ իմ Տէրոջս մայրը ինծի գայ ։ Վասն զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը ականջս եկաւ , մանուկը որովայնիս մէջը խաղաց ուրախութենէն ։
67 Եւ երանի անոր որ *Հաւատացեր է , քանզի՚ պիտի կատարուի ան բանը՝
68 որ որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն ։ Եւ Մարիամ ըսաւ , Է՛մ անձս կը
69 մեծցընէ Տէրը , Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս ։
70 Ինչու որ ինր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ , քանզի ահա ասկէ ետև ՚բոլոր ազգերը ինծի երա-
71 նելի պիտի տան ։ Վասն զի Հզօրը Է՛ինծի մեծամեծ բաներ ըրաւ , ու անոր Անունը սուրբ է ։
72 Եւ Է՛անոր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ ։
73 Է՛Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց , Է՛յիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խորհուր-
74 դովը ։ Զօրաւորները Է՛բէնց աթոռներէն իջեցուց , ու խոնարհները
75 բարձրացուց ։ Է՛Անօթիները բարիքներով լեցուց , և հարուստները
76 պարապ ձամբեց ։ Օգնութիւն ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ Է՛Էր ողորմութիւնը միտը բերելով ,
77 Է՛ինչպէս որ ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Աբրահամին ու անոր սերունդին յաւիտեան ։
78 Եւ Մարիամ անոր քովը երեք ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տունը դարձաւ ։
79 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ , ու որդի մը
80 ծնաւ ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր ազգականները , որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց , և ՚անոր հետ կ՚ուրախանային ։
81 Ու եղաւ որ ՚ութերորդ օրը տղան թլփատելու եկան , և զանիկայ իր հօրը անունովը Զաքարիա
82 կը կոչէին ։ Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Հ՛Չէ , հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի ։
83 Եւ անոր ըսին Թէ քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ աս
84 անունով կոչուի ։ Նշա՛ն կ՚ընէին անոր հօրը Թէ ինչ անո՜ւով կ՚ուզ-

Սովորական եղած Փրկչի Թուականէն վեց տարի առաջ ։

ԼՊան . Թ . 23 ։ ժ . 19 ։
՚Դան . Զ . 12 ։

՚Հմր 12 ։

Վեռ . է . 14 ։ Մատ . ա . 21 ։

՚ԳԼ . բ . 21 ։

Մար . ե . 7 ։ յբ Թագ . է . 11 ։ 12 ։ Եռ . Թ . 6 ։ 7 ։ ժզ . 5 ։ Երեմ . իգ . 5 ։ Սաղ . ՃԼբ . 11 ։ Ցայտ . գ . 7 ։

՚Դան . բ . 44 ։ է . 14 ։ 27 ։ Աբգ . 21 ։ Միք . գ . 7 ։ Յօհ . ժբ . 34 ։ Երբ . ա . 8 ։ ֊ Մատ . ա . 20 ։

֊ Մատ . ժգ . 33 ։ իզ . 63 ։ 64 ։ Մար . ա . 1 ։ Յօհ . ա . 34 ։ ի . 31 ։ Գոր . ը . 37 ։ Հռով . ա . 4 ։

՚Ծն . ժբ . 14 ։ Երեմ . ը . 17 ։ Զաք . բ . 6 ։ Մատ . ժի . 26 ։ Մար . ժ . 27 ։ ԳԼ . ժբ . 27 ։ Հռով . գ . 21 ։

֊ Յես . իա . 9 ։ 10 ։ 11 ։

՚Հմր 28 ։ Դատ . է . 24 ։

* Կա՛մ Հաւատացեր կէ

Սովորական եղած փրկի թիւ ականէն վեց տարի առաջ ։

ՂԴԹագ. ա. 48 ։ Սաղ. խա. 13 ։ Տբ. 18։ Ձէ. 48 ։

▪ԵԼ. գ. 16 ։ գ. 31 ։ Սաղ. ճժա. 9 ։ ԳԼ. է. 16 ։

ՂՍաղ. ճլբ. 17 ։

▫ԵրեմՏ. իգ. 5, 6 ։ Լ. 10 ։ Դան. Թ. 24 ։ Գոր. գ. 21 ։ Հառվ. ա. 2 ։

ՂՂԼ. իվ. 42 ։ Սաղ. ղը. 3 ։ ճէ. 8, 9 ։ Ձգ. 45 ։ Եզեկ. ժզ. 60 ։ Հմր 54 ։

▫ՅՕՆ. ժբ. 3 ։ ժէ. 4 ։ իբ. 16, 17 ։ Երր. զ. 13, 17 ։

▪Հառվ. գ. 18, 22 ։ Երր. Թ. 14 ։

ՂԵրեմՏ. լբ. 39, 40 ։ Եփե. դ. 24 ։ բ Թես. բ. 12 ։ բ Տիմ. ա. 9 ։ Տիտ. բ. 12 ։ ա Պետ. ա. 15 ։ բ Պետ. ա. 4 ։

▫ԵՍ. խ. 3 ։ Մաղ. գ. 1 ։ գ. 5 ։ Մատ. ժա. 10 ։ Հմր 17 ։ բ Մար. ա. 4 ։ ԳԼ. գ. 3 ։

ՅԹու. իգ. 17 ։ Մաղ. գ. 2 ։

▫ԵՍ. Թ. 2 ։ խբ. 7 ։ խԹ. 9 ։ Մատ. գ. 16 ։ Գոր. իգ. 18 ։

Հինգ տարի առաջ յիշել Թուականէն ։

ǂԳԼ. բ. 40 ։

ǂՄատ. գ. 1 ։ ժա. 7 ։

▪Գոր. ե. 37 ։

ƀ ա Թագ. ժգ. 1 ։ 4 ։ ՁՕՆ. է. 42 ։

ǂՄատ. ա. 16 ։ ԳԼ. ա. 27 ։

68 րեւացաւ ու ըսաւ , Ը ՕրՀեամ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ ▪այցելութեան եկաւ և իր ժողովուրդ

69 դին փրկութիւն ըրաւ . Ը Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր Դաւիթի ծառային տունէն .

70 (Դ Ինչպէս որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ , որոնք աշխարհի սկիզբէն ի վեր անոր մարգարէներն էին .)

71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն և բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն ,

72 Ը ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը

73 միտք բերելու , (▪Ան երդումը՝ որ մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ ,) մեզ

74 զի տալու , Որ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց

75 վախի ▪զանիկայ պաշտենք , Ի Սրբութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջևը մեր կեանքը բոլոր

76 օրերուն մէջ : Եւ դուն ով մանուկ՝ Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս . Ընչու որ ▪Տէրոջը երեսին առջևէն պիտի երթաս անոր ճամբան

77 պատրաստելու , Անոր ժողովուրդին գիտցընելու Իրենց փրկութիւնը Իրենց մեղքերուն

78 Թողութիւնովը Մեր Աստուծոյն գթած ողորմութեանը համար՝ որով Ծագող ▫Լոյսը վերէն մեզի

79 այցելութեան եկաւ , ▪Խաւարի և մահուան ստուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու , ▪▪ Մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտակելու :

80 Եւ Տղան կը մեծնար ու կը զօրանար Հոգիով , և ǂանապատներուն մէջ էր մինչև այն օրը՝ որ ինքը Իսրայէլին երեւցաւ :

ԳԼ. Բ

1 Օգոստոս կայսրը կը հրամայէ աշխարհագիր ընել իր բոլոր տէրութեանը մէջ : 6 Քրիստոսի ծնունդը : 8 Հրեշտակ մը աւետիս կու տայ հովիւներուն : 13 Երկնային զօրաց բազմութիւն կ՚օրհնեն զԱստուած Քրիստոսի ծննդեանը համար : 21 Քրիստոս կը թլփատուի , 22 տաճարը կը տարուի : 28 Սիմէօն և Աննա կը մարգարէանան Քրիստոսի վրայով : 40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ : 46 տաճարին մէջ Հրեից վարդապետներուն Հարցմունքներ կ՚ընէ , 51 և իր ծնողացը Հնազանդ կը մնայ :

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բո-

2 լոր աշխարհ գրուի : (▪Ասիս առջի աշխարհագիրը եղաւ կիւրենիոսին Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն

3 ըրած ատենը :) Եւ ամէնքը կ՚երթային աշխարհագիրը մնելու՝ ա-

4 մէն մէկը իր քաղաքին մէջ : Ցովսէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթ քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլէհեմ կ՚ըսուի , (Հինքը Դաւիթի տունէն

ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)

5 Ընչարհագիրը մնելու Մարիամին հետ մկտեղ , որ ան իր նշանածն

6 էր , և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն էին , անոր ծնանելու

7 օրերը լեցուեցան . Եւ իր ▪անդրանիկ որդին ծնաւ , ու խանձարուրով փաթթեց , և զանիկայ մսուրին մէջը պառկեցուց , ինչու որ իջևանին մէջ իրենց տեղ չկար :

8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանու-

9 թիւնը կ՚ընէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ . Ե ու խիստ շատ վախ-

10 ցան : Եւ հրեշտակը բսաւ անոնց , Մի վախնաք , ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ , Ղոր բոլոր ժողովուրդին

11 պիտի ըլլայ . Ի Վասն զի ձեզի այսօր Ը Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ , որ ինքը Ը Օծեալ Տէր

12 է : Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլլայ . Մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթած ▪▪ մսուրի մէջ

13 պառկած : Ի Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ , որոնք զԱստուած կ՚օրհնէին ու կ՚ըսէին ,

14 Է Երկինքի բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ փառք , ու երկրիս վրայ Խաղաղութիւն , Է Մարդոց մէջ

15 հաճութիւն : Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւները իրարու բսին , Եկէք մինչև Բեթլէհեմ երթանք , ու տեսնենք Ի՞նչ է ասեղած բանը , որն որ Տէրը մեզի յայտնեց :

16 Ու եկան աւտորնօք , և գտան Մարիամը ու Ցովսէփը և մսուրին մէջ

17 պառկած մանուկը : Ու երբոր տեսան , իմացուցին ան խօսքին վրայ որ

18 յով , որ ասս մանուկին համար իրենց ըսուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէին , կը զարմանային ան բաներուն վրայ որ հովիւները Ի-

19 րենց կը զըուցէին : Ի Բայց Մարիամ ասս ամէն բաները կը պահէր , ու իր սրտին մէջը կը մտածէր :

20 Եւ հովիւները դարձան , կը փառաւորէին ու կ՚օրհնէին զԱստուած ան ամէն բաներուն համար որ լսեցին ու տեսան , ինչպէս որ իրենց ըզուցուած էր :

21 Ի Ու երբոր ութ օրերը լման եղան մանուկը թլփատելու , Ի անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտակէն կոչուած էր՝ դեռ ինքը մօրը որովայնին մէջ չյղացած :

22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ երբոր անոնց Ն մաքրութեան օրերը

Հինգ տարի առաջ յիշել Թուականէն ։

ǂՄատ. ա. 25 ։

Ի ԳԼ. ա. 12 ։

ՂՅՕՆ. ժբ. 3 ։ Մատ. իբ. 19 ։ Մար. ա. 15 ։ Հմր 31, 32 ։ ԳԼ. իգ. 47 ։ Կող. ա. 23 ։

Ի ԵՍ. Թ. 6 ։

ԸՄատ. ա. 21 ։

Ի Մատ. ա. 16 ։ ժգ. 16 ։ ԳԼ. ա. 43 ։ Գոր. բ. 36 ։ ժ. 36 ։ Փիլ. բ. 11 ։

ƀ ՅՕՆ. իբ. 12 ։ լբ. 1, 2 ։ Սաղ. ճգ. 20, 21 ։ Հմր. 2 ։ Դան. է. 10 ։ Երր. ա. 14 ։ Ցայտ. ե. 11 ։

Ի ԳԼ. ժի. 38 ։ Եփե. ա. 6 ։ գ. 10 ։ 21 ։ Ցայտ. ե. 13 ։

ԼԵՍ. ձէ. 19 ։ ԳԼ. ա. 79 ։ Հառվ. ե. 1 ։ Եփե. բ. 17 ։ Կող. ա. 20 ։

Ի ՅՕՀ. գ. 16 ։ Եփե. բ. 4, 7 ։ բ Թես. բ. 16 ։ ա ՅՕՀ. գ. 9, 10 ։

ƀ ՅՕՆ. լէ. 11 ։ ԳԼ. ա. 66 ։ Հմր 51 ։

Հինգ տարի առաջ յիշել Թուականէն ։

Հինգ տարի առաջ յիշել Թուականէն ։

Ի ԳԼ. ա. 12 ։

ՂՅՕՆ. ժբ. 3 ։ Մատ. իբ. 19 ։ Մար. ա. 15 ։ Հմր 31, 32 ։ ԳԼ. իգ. 47 ։ Կող. ա. 23 ։

Ի ԵՍ. Թ. 6 ։

ԸՄատ. ա. 21 ։

Ի Մատ. ա. 16 ։ ժգ. 16 ։ ԳԼ. ա. 43 ։ Գոր. բ. 36 ։ ժ. 36 ։ Փիլ. բ. 11 ։

ƀ ՅՕՆ. իբ. 12 ։ լբ. 1, 2 ։ Սաղ. ճգ. 20, 21 ։ Հմր. 2 ։ Դան. է. 10 ։ Երր. ա. 14 ։ Ցայտ. ե. 11 ։

Ի ԳԼ. ժի. 38 ։ Եփե. ա. 6 ։ գ. 10 ։ 21 ։ Ցայտ. ե. 13 ։

ԼԵՍ. ձէ. 19 ։ ԳԼ. ա. 79 ։ Հառվ. ե. 1 ։ Եփե. բ. 17 ։ Կող. ա. 20 ։

Ի ՅՕՀ. գ. 16 ։ Եփե. բ. 4, 7 ։ բ Թես. բ. 16 ։ ա ՅՕՀ. գ. 9, 10 ։

ƀ ՅՕՆ. լէ. 11 ։ ԳԼ. ա. 66 ։ Հմր 51 ։

Զորս տարի առաջ յիշել Թուականէն ։

Ի ՅՕՆ. ժէ. 12 ։ ՂԼԿ. ժբ. 3 ։ ԳԼ. ա. 59 ։

Հ Մատ. ա. 21, 25 ։ ԳԼ. ա. 31 ։

Ն ՂԼԿ. ժբ. 2, 3, 4, 6 ։

Հարս տարի առաջ վերադիչեալ թուականին ։

ղեբ. ժգ. 2։ իբ. 29։ լԴ. 19։ թես. գ. 13։ ը. 17։ ժը. 15։ ՚ղև. ժը. 2, 6, տ։

՚ես. խ. 1։ Մար. ժե. 43։ հՃր 38։

յԱադ. ԺԹ. 48։ Երր. ժա. 5։

ՆՄատ. դ. 1։

ԸՅհ. խզ. 30։ Փիլ. ա. 23։

՚ես. ԽԸ. 10։ ԳԼ. գ. 6։

ղես. թ. 2։ խը. 6։ խթ. 6։ կ. 1, 2, 3։ Մատ. գ. 16։ Գոր. ժգ. 47։ իը. 28։

գես. ը. 14։ Ովս. ժգ. 9։ Մատ. իա. 44։ հոով. թ. 32, 33։ ա Կոր. ա. 23, 24։ բ Կոր. ը. 16։ ա Պետ. բ. 7, տ։

ԸԳոր. իը. 22։

ՈՕազ. խը. 16։ Ցօհ. ՃԹ. 25։

՚Գոր. իզ. 7։ ա Տիմ. ե. 5։

ՀՄար. ԺԵ. 43։ հՃր 25։ ԳԼ. իդ. 21։

՚հՃր 52։ ԳԼ. ա. 80։

լմինցաւ, Երուսաղէմ տարին զանեկայ Տէրոջը առնելը,
23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ թէ ղԱմէն արու որ արգանդ կը բանայ, Տէրոջը սուրբ
24 ըսուի,) Ու ՚Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու
25 ձագ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէօն էր։ ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր, ՚Իսրայէլի մխիթարութեանը կը սպասէր. ու
26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր։ Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն չԹէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչև որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։
27 Ն Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ. ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը
28 պէս անոր համար ընեն, Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ, և օրհնեց
29 զԱստուած ու ըսաւ, ղՆիմա՛ Տէր արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ
30 համեմատ. վասն զի ՚իմ աչքերս
31 տեսան քու փրկութիւնդ, Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջևը պատ-
32 րաստեցիր, ղԼոյս մը հեթանոսներ լուսաւորելու, և փառք քու
33 Իսրայէլ ժողովուրդիդ։ Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ, որ անոր
34 համար կը խօսուէին։ Ու Սիմէօն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ, Ահա աս Մանուկը ՚Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար, Նաև հակառակութեան նպատակ մը ըլ-
35 լալու համար կեցած է. (Եւ ՚քու սրտէդ ալ Թուր մը պիտի անցնի,) որ ասանկով շատ սրտերուն խոր-
36 հուրդները յայտնուին։ Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փանուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն. ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ երկանը հետ եօթը տարի կե-
37 նալով իր կուսութեանը ժամանակէն, և նա որբևայր էր զրեթէ ութսունուչորս տարուան. որ տաճարէն չէր դառնար, հապա ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր ՚գիշեր ու ցորեկ։
38 Եւ ասիկայ նոյն ժամուն եկաւ, ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն, որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։
39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա գարձան իրենց Նազա-
40 րէթ քաղաքը։ ՚Եւ մանուկը կը մեծնար ու զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր։

Հարս տարի առաջ վերադիչեալ թուականէն ։

Ցա. Տ. 8

բ Եզ. իգ. 15, 17։ լԴ. 23։ բ Օր. ԺԸ. 1, 16։

41 Եւ անոր ծնողքը Տաճէն տարի զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթա-
42 յին։ Ու երբոր անիկայ տասներկու տարեկան եղաւ, տօնին սո-
43 վորութեանը պէս երբոր անոնք Երուսաղէմ էլան, Եւ ան օրերը որ լմընցուցին ու նորէն ետ գարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը
44 չէին գիտեր. Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է, մէկ օրուան ճամբայ գացին, ու
45 կը փնտռէին զանիկայ էրեներ ազգականներուն և ճանչցորներուն
46 մէջը։ Ու երբոր չգտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան անիկայ փընտ-
47 ռելու։ Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր
48 ու անոնց բան կը հարցընէր։ Եւ ՚ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ։
49 Ա Երբոր տեսան անիկայ, ապշած մնացին. և անոր մայրը ըսաւ անոր, Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այդպէս ըրիր. ահա՛ քու հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փընտ-
50 ռէինք։ Եւ ըսաւ անոնց, Ձիս ինչո՞ւ կը փնտռէիք, չէի՞ք գիտեր թէ ինձի պէտք է ՚որ իմ Հօրս
51 *գործը ըլլամ։ ՚Եւ անոնք չհասկըցան ան խօսքը որ իրենց ըսաւ։ Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ, և անոնց ենթադրեալ էր. ՚բայց անոր մայրը ասոնք ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։
52 Եւ Յիսուս ՝կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք գտնելով։

Ցա. Տ. 26

ա Ցօհ. ժա. 49, 51։ ժբ. 13։ Գոր. գ. 6։

Հարս տարի առաջ վերադիչեալ թուականէն ։

ՑՀ. Տ. 8

ՀԳԼՈՒԽ Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և մկրտութիւնը. 15 անոր վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 20 Հերովդէս կը բանտարկէ զՅովհաննէս։ 21 Քրիստոս կը մկրտուի, ու երկինքէն վկայութիւն կ'ըլլայ իրեն համար։ 23 Յիսուսի տարիքը, և անոր ազգաբանութիւնը Յովսեփէն մինչև Ադամ եւ Աստուած։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ըրած ատենը, ու Հերովդեսին Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և Լիւսանիայի Աբիլենացւոց վրայ չորրորդ-
2 ապետութեան ատենը, ՚Ե՜ն

Յամի Տեառն 26

Նայի ու կայիափայի քահանայապետութեան ատենը՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ անապատին

3 մէջ ։ Բ Ու անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր Հեղեալ թողութեան համար .

4 Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով , Ձ Ընապատի մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները շիտակեցէք .

5 Ցէր . Ամէն ձոր պիտի լեցուի , և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ , և ծռուածը պիտի շիտակուի , ու խորաուրտերը տեղերը հարթ ճամբաներ

6 պիտի ըլլան . Ե Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ ։

7 Ու իրմէն մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն ըսաւ , Ի՛ժերու ծնունդներ՝ ո՞վ իմացուց ձեզի դա-

8 լու բարկութենէն փախչել ։ Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք , և մի՛ ըսկսիք ձեր ներսի դին ըսել Թէ Մենք մեզի Հայր՝ Աբրահամը ունինք . քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ հանելու ։

9 Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի . Ը ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր , կը կտրուի ու կրակը կը

10 ձգուի ։ Եւ ժողովուրդները կը հարցընէին իրեն ու կ՚ըսէին , Ո՞ւ-

11 րեմն ԷԻ՞նչ ընենք ։ Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ը Ո վ որ երկու հանդերձ ունի , Թող Դէը չունեցողին տայ . և ով որ կերա-

12 կուր ունի , նոյնպես ընէ ։ Ժ Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու , ու ըսին անոր , Վարդապետ՝ մենք

13 Ի՞նչ ընենք ։ Ան ալ ըսաւ ա-նոնց , Ձեզի հրամայուածէն էա-

14 ւելի բան չպահանջէք ։ Զինուորներն ալ կը հարցընէին անոր ու կ՚ըսէին , Եւ մենք Ի՞նչ ընենք . ըսաւ անոնց , Մէկը մի՛ հարստահարէք , և Ա֊ռ Մ ը վրայ զրպարտութիւն մի՛ ընէք , ու ձեր թոշակովը բաւականացէք ։

15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր , և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար՝ Թէ մն է արդեօք Քրիստոսը ,

16 Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամենուն ու ըսաւ , Ե Ես ձեզ Ջրով կը մկրտեմ ՝ բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ , որ ես ա-նոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով .

17 Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր կալը պիտի մաքրէ , Ծ ու ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ , և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ ։

18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր Ժողովուրդը յորդորելով ։

19 Հայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր*եղբօրը կնկանը Հերովդիային համար , և բոլոր չարութիւններուն համար որ

20 Հերովդէս գործեց , Ան ամենուն վրայ աս ալ աւելցուց , որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց ։

21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը , հև Ցիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ՚ընէր , երկինքը

22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երևոյթով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր , Դուն ես իմ սիրելի Որդիս , քեզի հանեցայ ։

23 Եւ ինքը Ցիսուս սկսեր էր Յ գրեթէ երսուն տարեկան ըլլալ , որ (ինչպէս կը կարծուէր) Ընիքը Յովսեփին որդին էր , որ ան Հե-

24 ղիին , որ ան Մատաթին , Որ ան Ղևիին , որ ան Մելքիին , որ ան

25 Յաննէին , որ ան Յովսեփին , Որ ան Մատաթիային , որ ան Ամովսին , որ ան Նաւումին , որ ան

26 Եսղիին , որ ան Նագէին , Որ ան Մաաթին , որ ան Մատաթիային , որ ան Սեմէիին , որ ան Յովսեփին ,

27 որ ան Յուդային , Որ ան Յովհաննային , որ ան Ռեսային , որ ան Զօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիէ-

28 լին , որ ան Ներիին , Որ ան Մելքիին , որ ան Ադդիին , որ ան Կովսամին , որ ան Եղմադադին , որ

29 ան Իրին , Որ ան Յովսեսին , որ ան Եղիազարին , որ ան Յովրիմին , որ ան Մատաթին , որ ան Ղևիին ,

30 Որ ան Սիմէոնին , որ ան Յուդային , որ ան Յովսեփին , որ ան Յովնանին , որ ան Եղիակիմին ,

31 Որ ան Մելեային , որ ան Մայնանին , որ ան Մատաթային , Ո որ ան Նաթանային , Ո որ ան Դաւիթին ,

32 Ո Որ ան Ցեսսէին , որ ան Ովբեդին , որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին ,

33 որ ան Նասսոնին , Որ ան Ամինադաբին , որ ան Արամին , որ ան Եսրոնին , որ ան Փարեսին , որ ան

34 Յուդային , Որ ան Յակոբին , որ ան Իսահակին , որ ան Աբրահամին , Ն որ ան Թարային , որ ան

35 Նաքովրին , Որ ան Սերուգին , որ ան Ռագաւին , որ ան Փաղեկին , որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ,

36 Կ Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաքսադին , Ո որ ան Սեմին , որ ան Նո-

37 էին , որ ան Ղամեքին , Որ ան Մա-

Յամի Տեառն 26

Ծ Մէթ . դ . 12 ։ Մաս . ժգ . 30 ։

Ց . Տ . 30

Ա Մաս . ժգ . 3 ։ Մր . գ . 17 ։

*Ո Ոմն՝ եղբօրը՝ Փիլիպոսին

Ց . Տ . 27

Հ Մաս . գ . 13 ։ Ցօհ . ա . 32 ։

Ց . Տ . 26

Յ Թուա . գ . 3 , 35 , 39 , 43 , 47 ։

Ղ Մաս . ժգ . 55 ։ Ցօհ . գ . 42 ։

Ջ Ղեւ . ժգ . 12 ։ Ա Մն . բ . 10 , եւ ։

Ն Ծն . ժա . 24 , 26 ։

Շ Տն Ծն . ժա . 12 ։ Ո Ծն . ե . 6 , եւ ։ ժա . 10 , եւ ։

Ցամի Ցեհան 26

թուռաղային , որ ան Ենովքին , որ ան Ցարեդին , որ ան Մաղաղհէ–
38 լին , որ ան Կայնանին , Որ ան Ե–նովսին , որ ան Սեթին , որ ան Ա–դամին , Ո որ ան Աստուծոյ ։

ՆՁԲ . Ե . 1, 2 ։

ԳԼ . Դ

1 Քրիստոս ծո՛մ կը պահէ և կը փորձուի · 13 կը յաղթէ Սատանային · 14 կը սկսի քարո–զել ։ 16 Նազարեթի մարդիկը կը զարմանան անոր շնորհալից խօսքերուն վրայ ։ 33 Ցիսուս կը բժշկէ դիւահար մը , 38 Պետրոսին զրաքա–չը , 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ ։ 41 Դեւերը կը խոստովանին թէ անիկայ է Քրիստոսը , բայց կը յանդիմանուին անկէ ։ 43 Քրիստոս կը քարոզէ քաղաքներուն մէջ ։

– Մատ . դ . 1 ։ Մար . ա . 12 ։

Բ Հմր 14 ։ ԳԼ . բ . 27 ։

ՃԵԼ . ԼԳ . 28 ։ գ Թագ . ԺԹ . Տ ։

1 Յե՛տ Ցիսուս Հոգւով Սրբով լե–ցուա՛ծ Յորդանանէն դարձաւ , ու Հոգիէն անապատը տարուե–
2 ցաւ , եւ քառասուն օր Սատանա–յէն փորձուեցաւ . ու ան օրերը բան մը չկերաւ , և ան օրերը լմընե–նալէն ետև անօթեցաւ ։
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր , թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ը–սաւ , Գրուած է թէ Ո՛չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ , հապա Աս–տուծոյ ամէն խօսքովը ։
5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը հանելով զանիկայ , աշխարհի բո–լոր թագաւորութիւնները ցուցուց
6 անոր մէկ վայրկեանի մը մէջ · Եւ Սատանան ըսաւ անոր , Ես ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ , Ինչու որ ինծի յանձնուած է , և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ · Ուստի թէ որ դուն իմ առջեւս երկրպագու–թիւն ընես , ամէնը քեզի ըլլայ ։
8 Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ ա–նոր ու ըսաւ , Գրուած է Քէ–զմէ Տէր Աստուծոյդ երկրպագու–թիւն ընես , ու միայն զանիկայ պաշտես ։
9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսա–ղէմ ու տաճարին աշտարակին վրայ կայնեցուց , ու ըսաւ անոր , Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ · Ինչու որ Գրուած է Թէ Իր հրեշտակնե–րուն պիտի պատուիրէ քեզի համար՝
11 որ քեզ պահեն · Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ , որ չրը–
12 լայ Թէ ոտքդ քարի զարնես ։ Եւ Ցիսուս պատասխան տուաւ ու ը–սաւ անոր , Ըսուած է Թէ Քու–
13 Տէր Աստուածդ չփորձես ։ Ու երբ–որ Սատանան ամէն փորձութիւնը կատարեց , Ժամուն մը ետ կեցաւ անկէ ։
14 Եւ Ցիսուս Հոգիին զօրու–թեամբը Գալիլեա դարձաւ , ու անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
15 կողմերը տարածուեցաւ ։ Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցընէր , ու ամէնէն կը փա–
16 ռաւորուէր ։ Ու եկաւ Նազարեթ , ուր որ ինքը մեծցած էր . և իր սովորու–թեանը պէս Շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը , ու ելաւ որ կարդայ ։
17 Եւ տուին անոր Եսայի մարգա–րէին գիրքը . ու երբոր գիրքը բա–ցաւ , գտաւ այն տեղը ուր որ գը–
18 րուած էր , Տէրոջը Հոգին իմ վրա–րաս է . Ինչու որ զիս օծեց աղ–քատներուն աւետարան քարոզե–լու , զիս խրկեց կոտրած սիրտ ու–
19 նեցողները բժշկելու , գերիներուն ազատութիւն և կոյրերուն տե–սութիւն քարոզելու , հարատահա–րութիւն կրողները ազատ թող տալու ,
20 Տէրոջը ընդունելի տարին քարոզելու ։ Եւ գիրքը դոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և ժողովարանը աղդներուն ամէնը աչքերնին անկած անոր կը նայէին ։
21 Եւ սկսաւ անոնց ըսել , Այսօր աս գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր
22 ականջները լսեցին ։ Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին , Ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շը–նորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ՚ը–սէին , Ասիկայ Յովսեփին որդին
23 չէ՞ ։ Եւ ըսաւ անոնց , Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք աս առա–կը , Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . Որ–չափ բաներ լսեցինք որ Կափառնա–ւումի մէջ եղաւ , հո՛ս ալ քրէ
24 քու քաղաքիդ մէջ ։ Եւ ըսաւ , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ Մար–գարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդու–
25 նելի չէ ։ Եւ յիրաւի կ՚ըսեմ ձե–զի , Թէ Շատ որբևարիներ կային Եղիայեին օրերը Իսրայէլի մէջ , երբոր երկինք տարի մը վեց ամիս երկինքը դոցուեցաւ , անանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ ։
26 Բայց Եղիա անոնցմէ մէկուն չը–խրկուեցաւ , հապա միայն Սի–դոնացւոց Սարեփթա Հաղթէին մէջ
27 որբևարի կնկան մը ։ Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը , ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ , հա–պա միայն Նեեման Ասորին ։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 աս խօսքերը լսեցին ։ Ու ելան ա–նկից քաղաքէն դուրս հանեցին , և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը , որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր , որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն ։ Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ։
31 Ու Եւ իջաւ Գալիլեայի կափառնա–

Ցամի Ցեհան 30

Ցա . Տ . 31 Քմատ . բ . 23 ։ Ժգ . 54 ։ Մար . գ . 1 ։ Կ Գոր . Ժգ . 14 ։ Ժէ . 2 ։

Հե . կա . 1 ։ † Կամ անոր Համար

Ցամ . Տ . 1 ։ Մար . ա . 21 ։

Յամ Տեառն 31

յոյմ քաղաքը , ու շաբաթ օրերը
32 կը սորվեցընէր անոնց : Եւ կը զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ , Ընչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը : Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար , որ պիղծ դեւի ոգի ունէր , ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով , Թող տուր , դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի . միթէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար . Գիտեմ քեզ ով ես , Աստուծոյ
35 Սուրբը : Եւ Յիսուս սաստեց ա-նոր ըսելով , Պապանձէ ու ել ատկէ . ու դեւը զանիկայ ներքեւ գետինը զարկաւ , և ելաւ անկէ , ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր : Եւ զարմանք եկաւ ամենուն վրայ . և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին , Այ ի՞նչ խօսք է , որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն , ու կ'ելլեն : Եւ ա-նոր համբաւը տարածուեցաւ շրջա-կայ գաւառին ամէն տեղերը :

38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ : Սիմոնին զո-քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տան-ջուէր , ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն : Եւ Յիսուս անոր վրայ կայնելով՝ սաստեց ջերմին , որ թո-ղուց զանիկայ . և չուտ մը ելաւ ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ը-նէր :

41 Եւ արևը մարը մտած ատենը՝ ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-սակ ցաւերով հիւանդներ , իրեն բերին զանոնք . ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք : Դեւեր ալ կ'ելլէին շատերէն , կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին Թէ Դուն ես Քրիստոս Աստուծոյ Որդին . Ինքը կը սաստէր ու Թող չէր տար անոնց որ խօսին , ինչու որ գիտէին Թէ ինքը Քրիստոս է :

43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ , ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը , և ժողովուրդները կը փնտռէին զա-նիկայ . եկան մինչև անոր , ու կը ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
44 թայ . Բայց անիկայ ըսաւ անոնց , Պէտք է ինծի որ ուրիշ քաղաքնե-րու ալ Աստուծոյ Թագաւորու-Թիւնը քարոզեմ , քանզի ասոր քա-
45 նիս համար խրկուած եմ : Ու Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր :

ԳԼ . Ե

1 Քրիստոս Պետրոսի Նաւը նստած՝ կը սորվե-ցընէ ժողովրդոց , 4 և ձկանց հրաշալի որսով մը կը ցուցընէ Թէ Պետրոսը ու անոր ընկեր-ները մարդոց որսորդներ պիտի ըլլ-
Քրիստոս բորոտը կը մաքրէ . 16 անապատ տեղ մը քաշուած՝ աղօթք կ'ընէ . 18 անդա-մալոյծ մը կը բժշկէ . 27 իրեն կը կանչէ Մատթէոս մաքսաւորը . 29 մեղաւորներու հետ հաց կ'ուտէ . 34 և կը նախաձայնէ Թէ իր համբոնալէն ետև առաքեալները Նեղու-Թիւն պիտի կրեն ու ծոմ պահեն :

Յամ Տեառն 31

1 Ա Ե՞ղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիզուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար , ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին
2 քովը կեցեր էր : Ու տեսաւ երկու նաւեր՝ որ ծովակին քովը կեցեր էին , և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռկանները կը լուային :
3 Ինքը ան նաւերուն մէկուն մէջը մտաւ որ Սիմոնինն էր , և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն դուրս մէջը տանի . և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվե-ցընէր :
4 Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ , ըսաւ Սիմոնին , Բ Առաջ տար Նաւը դէպ 'ի խորունկը , և ուռկանները-
5 նիդ ձգեցէք յո՛ գրսալու : Եւ Սիմոն պատասխան տալով ըսաւ անոր , Վարդապետ՝ բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չբռնե-ցինք , բայց քու խօսքիդ համար
6 ուռկանը ձգեմ : Ու երբոր ասը-րին , խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը , ու իրենց ուռկանը կը պա-
7 տռտուէր : Եւ ակ կ'ընէին միւս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-րուն՝ որ գան օգնեն իրենց . և ե-կան , ու երկու նաւերն ալ լեցու-ցին , մինչև որ ընկղմելու մօտ էին :
8 Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ , Յի-սուսի ծունկերուն իյնաւ ու ըսաւ , Ցէր՝ Է իմ քովէս մեկնի գնա , ին-
9 չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ : Վասն զի ապշութիւնը պատեց ա-նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը , ան իրենց բռնած ձուկերուն որուն
10 համար . Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսին որդիքը Յակոբոս և Յովհաննէս որոնք Սիմոնին ընկերներն էին . ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին , Մի վախնար , Տակէ ետև մարդոց որ-
11 սորդ պիտի ըլլաս : Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ Համն բան թո-ղուցին ու անոր ետևէն գացին :
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը մէջ էր , ահա մէկ մարդ մը բո-րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յի-սուսը տեսաւ , երեսի վրայ իյնա-լով աղաչեց անոր ու ըսաւ , Ցէր՝ Թէ որ ուզես , կրնաս զիս մաքրել :
13 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցընե-լով դպաւ անոր , ու ըսաւ , Կ'ու-զեմ՝ մաքրուէ՛ . և չուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց : Ի Ու ինքը պատուիրեց անոր որ մէկու մը չը-սէ , Հապա ըսաւ , Գնա քեզ քա-

Ա Մատ . գ . 18 . Մար . ա . 16 :

Բ Ցօհ . բա . 6 :

Է Բ Թագ . Գ . 9 : գ Թագ . Ժէ . 18 :

Ը Մատ . գ . 19 : Մար . ա . 17 :

Ի Մատ . գ . 20 : Ժթ . 27 : Մար . ա . 18 : Գա . Ժը . 28 :

Ղ Մատ . ը . 2 : Մար . ա . 40 :

Ի Մատ . ը . 4 :

Ցամի Տեառն 31

ԸՂԱ. ԺԳ. 4, 10, 21, 22։

Ի ՄԱԹ. Գ. 25։ ՄԱՐ. Գ. 7։ ՑՕՀ. Ղ. 2։

ԺՄԱԹ. ԺԳ. 23։ ՄԱՐ. Ղ. 46։

Հանապային ցուցուր, և ըՄովսէսին պատուիրածին պէս քու մաքրուելդ ընծան տուր՝ անոնց վկայու-
15 թիւն ըլլալու համար։ Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր. ի՛ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մոխիկ ընելու, և ա-
նով իրենց հիւանդութիւններէն
16 բժշկուելու։ Ժ ՈՒ ինքը անապատ տեղուանք կը քաշուէր և աղօթք կ'ընէր։
17 ՈՒ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցընէր, ու փարիսեցիներ և օ-
րինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղեմի բոլոր գիւղաքա-
ղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէ-
րոջը զօրութիւնը ներկայ էր անոնք
ԻՄԱՏ. ԹԻ. 2։ ՄԱՐ. Բ. 3։ 18 բժշկելու։ Ի Եւ ահա քանի մը մար-
դիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մա-
հիճովը բերին, և ները կը փընտ-
ռէին թէ ինչպես զանիկայ ներս խօթեն, ու դնեն անոր առջևը.
19 ՈՒ երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խօթեն անիկայ, տանիքին վրայ ելան, և զանիկայ կղմինտրներուն մէջէն մա-
հիճովը մէջտեղը Ցիսուսին առ-
20 ջևը իջեցուցին։ Եւ անիկայ տես-
նելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ ա-
նոր, ՈՎ մարդ՝ քու մեղքերդ քե-
ԼՄԱՏ. ԹԻ. 3։ ՄԱՐ. Բ. 6, 7։ 21 զի ներուած են։ Եւ Դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել, Ո՞վ էասիկայ, որ հայ-
ՒՄԱՏ. ԼԲ. 5։ ԵՒ. ԽԳ. 25։ հոյութիւններ կը խօսի. Ի՞ՎՔ կրնայ մեղայ թողութիւն տալ,
22 բայց միայն Աստուած։ Եւ Ցի-
սուս իմանալով անոնց խորհուրդ-
ները՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը
23 խորհիք։ Ո՞Րը աւելի դիւրին է, քու մեղքերդ քեզի ներուած են ըսելը, թէ Ելի՛ր ու քալէ՛ ըսելը։
24 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու, (ըսաւ անդամալոյծին,) քեզ զի կ'ըսեմ, Ելի՛ր մահիճդ առ ու
25 տունդ դնա։ Ան ալ իսկոյն անոնց առջևը ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, և դր-
նաց իր տունը, ու Աստուծոյ
26 փառք կու տար։ Եւ ամէնքը ապշած մնային, ու Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լե-
ցուած՝ կ'ըսէին թէ Այսօր նո-
րանշան բաներ տեսանք։
ԺՄԱՏ. Թ. 9։ ՄԱՐ. Բ. 13, 14։ 27 Ժ Եւ ասանկէն ետև ելաւ ան-
կէ, ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Ղևի էր, որ մաքս
28 ընդունելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Եկուր ետևէս։ Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ գնաց

29 անոր ետևէն։ Ի ՈՒ Ղևի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ. և շատ բազմութիւն կար մաքսա-
ւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց
30 հետ սեղան նստեր էին։ Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները տըր-
տունջ կ'ընէին անոր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
31 հետ կ'ուտէք ու կը խմէք։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով ը-
սաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն.
ՅՄԱԹ. Թ. 13։ Ա ՏԻՄ. Ա. 15։ 32 Ես Ն արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշխարու-
թեան։
ՂՄԱԹ. ԹԻ. 14։ ՄԱՐ. Բ. 18։ 33 Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Ցովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ Ծոմ կը պահեն և ա-
ղօթքներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ փա-
րիսեցւոց աշակերտները. և քու-
կիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն։
34 Անիկայ ալ ըսաւ անոնց, Կրնաք հարսնիքին տղոցը Ծոմ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա
ՑՄԱԹ. ԹԻ. 16, 17։ ՄԱՐ. Բ. 21, 22։ 36 ան օրերը Ծոմ պիտի պահեն։ ՃԱ-
ռակ մըն ալ ըսաւ անոնց թէ Մէկը չՃգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝ ան նորը պատռուածք ալ կ'ընէ, ու հին-
ցածին հետ ալ չիմաքանիր ան նոր
37 Ը-ԲԷՆ եղած կտորը։ Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ. եթէ ոչ՝ նոր գինին *տիկերը կը պատռէ, ինքը կը թափի ու
* Ի ՀԱՆԻ ՀԻՆ ՏԻԿԵՐԸ 38 տիկերը կը կորնչին. Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին։ Եւ մէկը հին գԸ-ԲԷՆ խմելէն ետև ան-
միջապէս նորը չուզեր, քանզի կ'ը-
սէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է։

ԳԼ. Զ.

1 Քրիստոս շաբաթ օրուան պահպանութեանը վրայով փարիսեցւոց կատարութիւնը կը յանդիմանէ Սուրբ Գրոց վկայութեամբը՝ փաստով և հրաշքով. 13 տասներկու առաքեալները կ'ընտրէ. 17 հիւանդները կը բժշկէ. 20 ժողովուրդ առջևը իր աշակերտներուն խօսելով՝ կը ցուցընէ թէ որո՛նց կը վայլէ երանութիւն և որո՛նց վայ. 27 կը պատուիրէ թշնամին սիրել, 46 և Աստուծոյ խօսքին հնազանդելով բարիք գործել, որ չըլլայ թէ առանց հիման հողի վրայ շինուած տան մը պէս կործանինք փորձութեան օրը։

ՈՄԱՏ. ԺԲ. 1։ ՄԱՐ. Բ. 23։ 1 Ա Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը ինքը արտերուն
մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները ցորեխէ հասկեր փրցընելով, ձեռքե-
նուն մէջ կը շփէին ու կ'ուտէին։
2 Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց, Ատ ի՞նչ բան կ'ընէք, Ի որ
Բ ԵԼ. Ի. 10։ 3 արժան չէ ընել շաբաթ օրը։ Եւ Ցիսուս պատասխան տալով անոնց

Յամի Տեառն 31

ՃԱ ԹՒԱԿ . ԻԱ . 6 ։

ԴՂԼ . ԻԴ . 9 ։

Ի ՄԱԹ . ԺԲ . 9 ։ ՄԱՐ . Գ . 1 ։ ԳԼ . ԺԳ . 14 ։ ԺԴ . 3 ։ ՅՕՀ . Թ . 16 ։

ՂՄԱԹ . ԺԳ . 23 ։

Ի ՄԱԹ . Ժ . 1 ։

ԸՅՕՀ . Ա . 42 ։

ՒՅՈՒԴ . 1 ։

ԺՄԱԹ . Դ . 25 ։ ՄԱՐ . Գ . 7 ։

ըսաւ , Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը , երբոր անօթեցաւ ինքը և անոնք որ իր հետն էին . 4 Ինչպէս անիկայ Աստուծոյ տունը մտաւ , և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կերաւ , և տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին . Որ չէ՛ որ միայն քահանաներուն ։ Եւ ըսաւ անոնց , Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է ։

6 Ի՛ւր եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ ու կը սորվեցընէր . և հոն մարդ մը կար , որուն աջ ձեռքը չորցած 7 էր ։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին թէ շաբաթ օրը պիտի բժշկէ՞ , որպէս զի ամբաստանութեան առի՛ւթ մը գտնեն անոր դէմ ։ Իսկ ինքը դիտնալով անոնց խորհուրդները , ըսաւ ան մարդուն որուն ձեռքը չորցած էր , Ելի՛ր մէջտեղը կայնէ՛ . 9 ան ալ ելաւ կայնեցաւ ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց , Հարցընեմ ձեզի՝ շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է , բարի՞ք ընել , թէ չարիք ընել . հոգի մը ապրեցընե՞լ , թէ մեռցընել ։ Եւ շուրջ 10 անոնց՝ ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր , Ձեռքդ երկընցուր . ան ալ այնպէս ըրաւ , ու անոր ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս ։ 11 Եւ անոնք կատաղութեամբ լեցուեցան , ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ինչ ընեն Յիսուսի ։

12 Ձեւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու , ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով 13 անցուց ։ Ու երբոր առտու եղաւ , կանչեց իր աշակերտները , և ա՛նոնցմէ տասներկու հոգի ընտրեց , որոնք առաքեալ ալ անուանեց . 14 Սիմոնը՝ որուն որ Պետրոս ալ անուա՛նեց , և անոր եղբայրը Անդրէասը , Յակոբոսը ու Յովհաննէսը , Փիլիպպոսը 15 և Բարթուղիմէոսը , Մատթէոսը և Թովմասը , Ալփէոսեան Յակոբոսը և Նախանձայոյզ Ը16 սուած Սիմոնը , Իսկարիովտացի Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ ։ 17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տափարակ տեղ մը կայնեցաւ , նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ և ո՛ւ մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդներու բոլոր Հրէաստանէն ու Երուսաղէմէն և Տիւրոսի ու Սիդոնի 18 ծովեղերքէն . Որոնք եկան անոր խօսիլը մտիկ ընելու , ու իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու . և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրողներն ալ եհան ու կը բժշկուէին ։ 19 Եւ բոլոր ժողովուրդը կ՚ուզէր իրեն դպչիլ , Նինչու որ զօրութիւն կ՚ելլէր իրմէն ու ամէնը կը բժշկէր ։ 20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ՚ի իր աշակերտներուն վերցուց ու ըսաւ , Երանի՛ ձեզի աղքատներուդ , ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը ։ 21 Երանի՛ ձեզի որ հիմա անօթի էք , ինչու որ պիտի կշտանա՛ք . Երանի՛ ձեզի որ հիմա կուլա՛ք , ինչու որ պիտի խնդա՛ք ։ 22 Երանի՛ ձեզի երբոր մարդիկ ձեզ ատեն , Ու երբոր ձեզ իրենց ընկերութենէն մերժեն ու նախատեն , և ձեր վրայով դէշ անուն հանեն Նինչու Մարդոյ պատճառովը ։ 23 Որդւոյ մարդոյ պատճառովը ։ Ուրախ եղէ՛ք դուք այն օրը ու ցնծա՛ք , որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը . Վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին մարգարէներուն ։ 24 Բայց վա՛յ ձեզի Նհարուստներուդ , Նինչու որ ձեր մխիթարութիւնը 25 առա՛ծ է ։ Վա՛յ ձեզի որ կուշտ է՛ք , ինչու որ պիտի անօթենա՛ք . Վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղի՛ք , ինչու որ սուգ պիտի ընէ՛ք ու լա՛ք ։ 26 Վա՛յ ձեզի՛ երբոր մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին , ինչու որ իրենց հայրերը այդպէս կ՚ընէին սուտ մարգարէներուն ։

27 Բայց կ՚ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ՚ընէ՛ք , Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները , ձեզ ատողներուն բարի ըրէ՛ք . 28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք , Նձեզի նեղութիւն տուողներուն համար 29 աղօթք ըրէ՛ք ։ Ան որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ , միւսն ալ մատեցուր անոր . Ու ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ , մի՛ արգիլեր անկէ շապիկդ ալ ։ 30 Ձեզի անկէ շապիկդ ալ , Ձէն ամենուն որ քեզմէ կ՚ուզէ՝ տուր , ու քու բաներդ առնողէն պահանջ 31 մի՛ պահանջեր ։ Եւ ինչպէս կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն , դուք ալ անոնց անոնկ ըրէ՛ք ։ 32 Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէ՛ք՝ ի՞նչ շնորհ կ՚ունենա՛ք . ինչու որ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք 33 սիրողները ։ Եւ թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէ՛ք , ի՞նչ շնորհ կ՚ունենա՛ք . ինչու որ մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ՚ընեն 34 նեն ։ Եւ թէ որ անանկ մարդիկներուն փոխ տա՛ք՝ որոնցմէ յոյս ունի՛ք առնելու , ի՞նչ շնորհ կ՚ունենա՛ք . ինչու որ մեղաւորներուն փոխ կու տան , որ 35 նոյն չափովը ետ առնեն ։ Հապա սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները , ու բարի ըրէ՛ք , Ե՛ւ փոխ տուէ՛ք առնոց փոխարէնի մը սպասելու , և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ , ու Բարձրեալին որդիքը պիտի ըլ-

Յամի Տեառն 31

Ի ՄԱԹ . ԺԳ . 36 ։

ԼՄԱՐ . Ե . 30 ։ ԳԼ . Ը . 46 ։

Ի ՄԱԹ . Ե . 3 ։ ԺԱ . 5 ։ ՅԱԿ . Բ . 5 ։

ԺԵՍ . ԾԵ . 1 ։ ԿԵ . 13 ։ ՄԱԹ . Ե . 6 ։

Ի ՄԱԹ . Ե . 3 ։ ԺԱ . 5 ։ ՅԱԿ . Բ . 5 ։

ԺԵՍ . ԾԵ . 1 ։ ԿԵ . 13 ։ ՄԱԹ . Ե . 6 ։

Ի ՄԱԹ . Կ . 3 ։ ՄԱԹ . Ե . 4 ։

Հ ՄԱԹ . Ե . 11 ։ ՍՊԵՏ . Բ . 19 ։ Գ . 14 ։ Գ . 14 ։

ՅՅՕՀ . ԺԶ . 2 ։

ՂՄԱԹ . Է . 12 ։ ԳՈՐ . Ե . 41 ։ ՍԳՈ . Ա . 24 ։

ՅԱԿ . Ա . 2 ։

ՅԳՈՐ . Է . 51 ։

ՄՆՄՈՒ . Գ . 1 ։ ՅԱԿ . Ե . 1 ։

ՅԳԼ . ԺԲ . 21 ։

Ն ՄԱԹ . Գ . 2 ։ 5 ։ 16 ։ ԳԼ . ԺԶ . 25 ։

ՂԵՍ . ԿԵ . 13 ։ ՍՌԱԿ . ԺԳ . 13 ։

ՂՅՕՀ . ԺԵ . 19 ։ Ա ՅՕՀ . Գ . 5 ։

* Ո՛ՀԱԽ՝ ԲՈԼՈՐ ՄԱՐԴԿ ՊԵՂ . ԻԳ . 4 ։ ԱՌԱԿ . ԻԵ . 2 ։ ՄԱՐ . Ե . 44 ։ ՀՄՐ 35 ։ ՀՈՎ . ԺԲ . 20 ։

ԼՊՂ ԻԳ . 34 ։ ԳՈՐ . Է . 59 ։

Ի ՄԱԹ . Ե . 39 ։

Ա ԿՈՐ . Գ . 7 ։

Է ԲՕՐ . ԺԵ . 7 ։ 8 ։ 10 ։ ԱՌԱԿ . ԻԱ . 26 ։ ՄԱՐ . Ե . 42 ։

Ի ՄԱԹ . Է . 12 ։

Բ ՄԱԹ . Ե . 46 ։

Յ ՄԱԹ . Ե . 42 ։

Ի ՀՄՐ 27 ։

Ե ՍԱՂ . Լ . 26 ։ ՀՄՐ 30 ։

Ի ՄԱԹ . Է . 45 ։

Ցամի Տեառն 31

ՀՄատ. ե. 48։
Ֆ Մատ. է. 1։

— Ածակ. ԺԹ. 17։

Բ Սաղ. ՀԹ. 12։
Ի Մատ. է. 2։ Մար. դ. 24։ Ցակ. բ. 13։
Ր Մատ. ԺԱ. 14։

Ի Մատ. ժ. 24։ Ցօհ. ժդ. 16։ ԺԱ. 20։

ՂՄատ. է. 3։

Ի Տես Ածակ. ԺԲ. 17։

Ը Մատ. է. 16, 17։

Ի Մատ. ԺԲ. 33։

Ժ Մատ. ԺԲ. 34։

Ի Մատ. ԺԲ. 34։

ԼՄաղ. ա. 6։ Մատ. է. 21։ ԽԱ. 11։ ԳԼ. ԺԿ. 25։

Ի Մատ. է. 24։

լաք, ինչու որ անիկայ բարերար է ապերախտներուն ու չարերուն։
36 Ուրեմն գթած եղէք՝ ինչպէս որ
37 ձեր Հայրն ալ գթած է։ Ֆմի դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի՛ դատապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէք, ու ձեզի
38 պիտի ներուի. — Տուէք՝ ու ձեզի պիտի տրուի. աղէկ չափով՝ կոխուած՝ ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի Բ ձեր դոգը. Ընդունդի ան չափովը՝ որով դուք կը չափէք, ձեզի պիտի չափուի։
39 Առակ մըն ալ բսաւ անոնց։ Ի՞միթէ կոյրը կոյրին կրնայ առաջնորդութիւն ընել, չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։
40 Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ, բայց ամէն կատարեալպէս վարժուածը իր վարդապետին պէս կ՚ըլլայ։
41 Ընդ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։
42 Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ՝ Եղբայր՝ թող տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ. և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր՝ Ի առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ՝ ու ետքը պարզ պիտի տեսնես քու եղբօրդ աչքին
43 մէջի շիւղը հանելու։ Ընչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ
44 բերէ. Ամէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. ինչու որ փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու մանրենիէն խաղող չեն ժողվեր։
45 Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ. Ինչու որ իր բերանը սրտին աւելցուքէն կը խօսի։
46 Ընդ ինչո՞ւ զիս Տէր՝ Տէր՝ կը կոչէք, ու ըսած բաներս չէք կատա
47 րեր։ Ամէն որ ինծի կու գայ և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք
48 կը կատարէ, ձեզի ցուցընեմ թէ որու կը նմանի։ Անիկայ տուն շինող մարդու մը կը նմանի, որ փորեց ու խորունկցուց, ու հիմը վէմի վրայ դրաւ. և ջուրերուն յորդած ատենը գետը զարկաւ ան տանը, ու չկրցաւ զանիկայ շարժել, ինչու որ վէմի վրայ հաստատած էր։
49 Բայց ան որ խմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ. որուն գետը զարկաւ, և շուտ մը փլաւ, ու ան տանը կործանումը մեծ էր։

ԳԼ. Ի

1 Քրիստոս աւելի մեծ հաւատք կը գտնէ հեթանոս հարիւրապետի մը վրայ քան թէ Հրէից վրայ. 10 անոր ծառան չտեսած կը բժշկէ. 11 Նայիս քաղաքէն եղող այրի կընկան մը զաւակը կը յարուցանէ. 19 իր հրաշքները Յիշելով պատասխան կուտայ Ցովհաննէսին խրկած մարդոցը. 24 Ցովհաննէսին վրայով իր ունեցած գաղափարը կը յայտնէ ժողովուրդին. 30 կը յանդիմանէ Հրէաները՝ որ ո՛չ Ցովհաննէսին և ո՛չ իր վարմունքովը համոզուեցան. 36 կը ցուցընէ թէ ինքը բարեկամ է մեղաւորներուն, չէ՛ թէ զանոնք մեղաց մէջ պահելու, այլ անոնց մեղքերը ներելու, երբոր անոնք զեղջի դան ու հաւատան։

Ցամի Տեառն 31

1 Եւ երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն խօսելը լմընցուց, Մտաւ Կափառնայում։
2 Եւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու,
3 որ սիրելի էր անոր։ Երբոր Յիսուսի վրայով լսեց, Հրէաներէն ղրկեց Ծերեր խրկելով, աղաչեց անոր որ գայ իր ծառան ապրեցընէ։
4 Անոնք ալ եկան Յիսուսի և թախանձանօք կ՚աղաչէին անոր ու կ՚ըսէին թէ Անիկայ արժանի է՝
5 որուն ատ ընծրհը պիտի ընես. Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ, ու ժո-
6 ղովարանը անիկայ շինեց մեզի։ Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբոր տունէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը խրկեց անոր ըսելու. Տէր՝ մի՛ յոգնիր, ինչու որ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես.
7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու. հապա խօսքով զրուցէ, և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ՚ըսեմ՝ Գնա, ու կ՚երթայ. և միւսին թէ Եկուր, ու կու գայ, և ծառայիս թէ Ան բանը ըրէ, ու
9 կ՚ընէ։ Յիսուս ատ բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետևէն գացող ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ, Ձեզի կ՚ըսեմ, որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
10 հաւատք չգտայ։ Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան, և հիւանդ ծառան առողջացած գտան։
11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը քաղաք մը կ՚երթար, որուն անունը Նային էր. և անոր հետը կ՚երթային իր աշակերտներէն շատերը
12 ու մեծ բազմութիւն։ Ու երբոր քաղաքին դրանը մօտեցաւ, ահա մեռեալ մը դուրս կը հանէին, իր մօրը մէկ հատիկ տղան. և անիկայ որբևայրի էր, ու քաղաքէն շատ
13 ժողովուրդ անոր հետն էր։ Եւ

— Մատ. ը. 5։

Ցամք Ցեառն 31

Ցերը անիկայ տեսնելով՝ խղճայ անոր վրայ, ու ըսաւ անոր, Մի՛
14 լար։ Եւ մօտենալով՝ դպաւ դագաղին, ու տանողները կանգ առին. և ըսաւ, Ո՛վ պատանի՝ քեզ
15 ալ կ'ըսեմ՝ Ելլէ՛ր։ Ու մեռելը եւ նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը։ Եւ ա- մէնքն ալ վախով բռնուեցան, ու զԱստուած կը փառաւորէին ըսելով Թէ Մեծ մարգարէ մը ելեր է մեր մէջը. և Թէ Աստուած իր ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ։
17 Եւ աս ձայնը անոր վրայով բոլոր Հրէաստան ելաւ, ու բոլոր շրջակայ տեղուանքը։

18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր աշակերտները աս ամէն բաներուն
19 վրայով։ Յովհաննէս ալ իր աշակերտներէն երկուքը իրեն կանչեց, և ղՅեսուս Տիրոջ խրկեց՝ ըսելով, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, Թէ ուրիշի մը սպասենք։
20 Եւ ան մարդիկը եկան անոր ու ըսին, Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ խրկեց քեզի, ու կ'ըսէ, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, Թէ ուրիշի
21 մը սպասենք։ Եւ նոյն ժամուն շատերը բժշկեց էրէնց հիւանդու- թիւններէն ու հարուածներէն և չար ոգիներէն, ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց։ Եւ Տիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ, Գացէք Յովհաննէսին պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. Թէ որ կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յա- րութիւն կ'առնեն, Քաղքացինե- րուն աւետարան կը քարոզուի.
23 Եւ երանի՛ անոր որ իմ վրայովս չգայթակղիր։

24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած մարդիկը գացին, Տիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին համար. Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ, եղէգ մը հովէն
25 շարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք, փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա անոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափկութեան մէջ են, թագաւորական
26 պալատներն են։ Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք, մարգարէ՞. այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար գրուած է, Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևէդ։ Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, Կիներէրէն ծնած- ներուն մէջ Յովհաննէս Մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ. սակայն Ա-

Ցամք Ցեառն 31

տուծոյ թագաւորութեանը մէջ պիտի պզտիկը անկէ մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները երբոր լսեցին, արդարացուցին զԱստուած, որ Յովհաննէսին Մկրտութիւնովը Մկրտուեցան։
30 Բայց փարիսեցիները և օրինականները Իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին, որ անկէ չմկրտուեցան։
31 * Ուստի որո՞ն նմանցնեմ աս ազգին մարդիկը, և որո՞ւ կը նմանին։
32 Նին կը նմանին տղոց, որ շուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն ու կ'ըսեն, Փող ֆչեցուցինք ձեզի՝ ու չխաղացիք, ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չլացիք։
33 Վասն զի Յովհաննէս Մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ'ուտէր և ոչ գինի կը խմէր, ու կ'ըսէք, Դեւ կայ անոր ներսի։
34 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսէք, Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներու բարեկամ։
35 Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր որդւոցմէն։

36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր անոր որ իր հետը հաց ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու
37 սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար, երբոր իմացաւ Թէ անիկայ փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է, մկ շիշ
38 մը անուշահոտ եղ բերաւ. Ու ետևէն կողմէն անոր ոտքերուն քովը կեցեր՝ կու լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կ'օծէր։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցին որ զանիկայ հրաւիրեր էր, կ'ըսէր իր մտքին մէջ, Նէ- կայ Թէ որ մարգարէ ըլլար, պիտի դիտնար Թէ ով՝ և ինչպէս կնիկ է իրեն դպչողը, ինչու որ մեղաւոր
40 է։ Եւ Տիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Սիմոն՝ քեզի բան մը ունիմ ըսելու. ան ալ ըսաւ,
41 Ըսէ՛ վարդապետ. Ե ըսաւ, Մէկ փոխ տուող մը երկու պարտական ուներ, մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ուներ, ու միւսը
42 յիսուն։ Եւ որովհետև հատուցանելու ԻՐՈՒՆԵՆ չունէին, երկուքին ալ շնորհեց. Հիմա զուսդ, Անոնցմէ ո՞րը աւելի պիտի սի-
43 րէ զանիկայ։ Պատասխան տուաւ Սիմոն ու ըսաւ, Ինծի ասանկ կ'երևնայ, Թէ որուն որ շատ շնորհեց. ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ
44 դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ'ի ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին, Կը տեսնե՞ս աս կնիկը. Ես քու տու-

ՀՄատ. ե. 5։ ԳԼ. դ. 12։
Բ Գոր. ի. 27։
ՀՄատ. ժա. 16։
*Ոմանք Եւ Տերը ըսաւ, Ուստի
Յ Մատ. գ. 4։ Մար. ա. 6։ ԳԼ. ա. 15։
ՀՄատ. ժա. 19։
Յ Մատ. իգ. 6։ Մար. ժգ. 3։ Յով. ժա. 2։
Ղեւ. ժե. 2։

Յամի Տեառն 31

նըզ մնայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր , բայց ասիկայ իր արցունքովը ոտքերս թրջեց , և իր *մազովը սրբեց ։ 45 Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր , բայց ասիկայ հոս մտնելէն ի վեր ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ ։ 46 Բարձրէն չօդաւորեցար ։ Դուն իմ դլուխս ձէթով չօծեցիր , բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշ 47 շաղոտ եղով օծեց ։ Ուստի համան կ՚ըսեմ քեզի , Ներուած ենասոր շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սիրեց · բայց որուն որ քիչ կը նե- 48 րուի , անիկայ քիչ կը սիրէ ։ Ու րսաւ անոր , Քու մեղքերդ նե- 49 րուած են ։ Եւ անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը բսել , Ո՞վ է ասիկայ որ մեղայ 50 Թողութիւն ալ կու տայ ։ Եւ ինքը ըսաւ կնկանը , Քու հաւատքդ քեզ †փրկեց , դնա խաղաղութեամբ ։

Գ Լ · Ը

1 Կանայք իրենց ստացուածքովը ծառայութիւն կ՚ընեն Քրիստոսի ։ 4 Քրիստոս կը զգուշէ սերմանացանին 16 և մրագին առակը · 21 Կ՚իմացընէ թէ ո՛վ են իր մայրը ու եղբայրները · 22 կը սաստէ Հովերուն · 26 և մէկ մարդէ մը դիւաց լեդէոնը դուրս հանելով՝ թոյլ կու տայ անոնց որ խոզերուն ելամտիր մտնեն ։ 37 Գազարացիք չեն ընդունիր գինքը ։ 43 Ցնորս աղիկը կը բժշկէ , 49 և Յայրոսի աղիկը կը յարուցանէ ։

1 Եւ եղաւ որ անկէ ետեւ՝ ալ ինքը քարաքէ քարաք ու գեղ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր , և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ՚աւետարանէր , ու տասներկուքը իր 2 հետն էր · Նաև քանի մը կնիկներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին , Մարիամ՝ որ Մագդաղենացի կ՚ըսուէր , Իսկից որ եօթը դև ելեր էր , 3 Եւ Յովհաննա՝ Հերովդեսին տանը վերակացուին Քուզային կնիկը , ու Շուշան , և շատ ուրիշներ , որոնք իրենց ստացուածքովը †անոր ծառայութիւն կ՚ընէին ։

4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողվուեցաւ , և շատ քաղաքներէ իրեն եկան , առակով մը բսաւ ։ 5 Ննջ , Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու · ու ցանած ատենը մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ և ոտքէ փակ կոխուեցաւ , ու երկինքի թռչունները կերան զանիկայ ։ 6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ , ու բուսածին պէս չորցաւ՝ հոգը 7 հիւթ չունենալուն համար ։ Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ , ու փուշերը անոր հետը բուսնելով՝ 8 խեղդեցին անիկայ ։ Եւ ուրիշը աղէկ հոգի մէջ ինկաւ , ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ . երբոր աս բաները կը ըսէր , կ՚աղաղակէր , Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ ։

9 Ու իր աշակերտները կը հարցընէին իրեն՝ բսելով թէ Ի՞նչ պի- 10 տի ըլլայ ան առակը ։ Ան ալ ըսաւ , Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդները , բայց ուրիշներուն առակներով կը խօսիմ . Որ տեսնելով՝ չտեսնեն , և լսելով՝ չհասկնան ։ 11 Ասիկա առակը այս է · Սերմը Աստուծոյ խօսքն է ։ 12 Ուր ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ՝ անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ 13 թէ հաւատան ու փրկուին ։ Եւ ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ՚ընդունին խօսքը , բայց արմատ չունին . առ ժամ կը հաւատան՝ ու փորձութեան ժամանակը կը 14 հեռանան ։ Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և աշխարհիս ցանկութիւններովը զբաղած ըլլալով՝ կը խեղ- 15 դուին և անպտուղ կ՚ըլլան ։ Իսկ աղէկ հոգի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը՝ կ՚ընդունին ու համբերութիւնով պտուղ կու տան ։

16 Ձկայ մէկը որ ճրագը վառէ ու անոնի մը տակ կամ մահիճին ներքեւը դնէ , հապա աշտանակի վրայ կը դնէ , որ ներս մտնողները 17 լոյր տեսնեն ։ Վասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի , ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երեան չելլէ ։ 18 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք , Քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և ով որ չունի՝ անալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի ։

19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին 20 կրնար անոր քովը երթալ ։ Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով , Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են , ու քեզ տեսնել կ՚ուզեն ։ 21 Եւ անիկայ պատասխան տալով բսաւ անոնց , Իմ մայրս ու իմ եղբայրներսասոնք են , որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կատարեն ։

22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը մտաւ ինքը և իր աշակերտներն ալ , ու ըսաւ անոնց , Ծովակին միւս կողմը անցնինք . և ճամբայ ելան ։ 23 Ու երբոր նաւով կ՚երթային , ինքը քնացաւ . ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ ,

Յամի Տեառն 31

* Ղուկ. ը. 44 ։

† Մատ. ժգ. 10 ։ Մար. գ. 10 ։

‡ Ղուկ. իգ. 5 ։

* Մատ. ժգ. 18 ։ Մար. գ. 14 ։

† Եր. գ. 9 ։ Մար. դ. 12 ։

‡ Մատ. ժգ. 18 ։ Մար. գ. 14 ։

— Մատ. իե. 55, 56 ։

Բ Մար. ժգ. 9 ։

‡ Ուրիշ՝ առնոց

† Մատ. ժգ. 2 ։ Մար. գ. 1 ։

Բ Մատ. ե. 15 ։ Մար. գ. 21 ։ Գաղ. ժա. 33 ։

Ը Մատ. ժ. 26 ։ Գաղ. ժբ. 2 ։

Բ Մատ. ժգ. 12 ։ Ղուկ. ժբ. 29 ։ Գաղ. ժթ. 26 ։

† Մատ. ժբ. 46 ։ Մար. գ. 31 ։

† Մատ. բ. 23 ։ Մար. գ. 35 ։

Ցամք Տեառն 31

և Նաեղ կը լեցուէր , ու իրենք վըր-
24 տանգի մէջ էին : Մօտեցան՝ ար-
թընցուցին անիկայ ու ըսին ,
Վարդապետ՝ վարդապետ՝ ահա կը
կորուինք . ան ալ ելաւ սաստեց
հովին , ու ջուրերուն խռովու-
թեանը , և հանդարտեցան , ու
25 խաղաղութիւն եղաւ : Եւ ըսաւ
անոնց , Ո՞ւր է ձեր հաւատքը .
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմա-
ցան , ու իրարու կ՚ըսէին , Արդեօք
ո՞վ էասիկայ , որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ , և կը
ֆազանդին ասոր :

Ա Մատ . բ . 28 : Մար . ե . 1 :
*Ոմանք՝ Գերգեսացոց.

26 Ա Նաեւ եղաւ իջան *Գադարա-
ցւոց երկիրը , որ Գալիլեային
27 դիմացի կողմն է : Եւ ինքը յա-
մաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն ներսը
շատ ատենէ ՚ի վեր դեւեր կային .
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ ,
ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր ,
28 հապա գերեզմաններու մէջ : Եւ
Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց
ու ինկաւ անոր առջեւը , ու բարձր
ձայնով ըսաւ , Դուն իմ՚հետս
ի՞նչ բան ունիս , Յիսուս՝ Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ . կ՚աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի՛ տանջեր . (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մար-
դէն ելլէ . որովհետեւ շատ ատեն
էր որ զանիկայ յափշտակեր էր . և
անիկայ շղթաներով ու ոտնա-
կապերով կապուած կը պահուէր ,
բայց կապերը կը կոտրտէր , ու
դեւէն անապատը կը քշուէր .)
30 Հարցուց անոր Յիսուս ու ըսաւ ,
Անունդ ի՞նչ է . ան ալ ըսաւ , Լէ-
գէոն . ինչու որ շատ դեւեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին : Եւ կ՚աղա-
չէին անոր՝ Որ անդունդը երթա-
Ի Ցայտ . ի . 3 : 32 լու հրաման չընէ իրենց : Եւ ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար՝ որ լեռը կ՚արածուէին . ու ա-
ղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու . և հրա-
33 ման տուաւ անոնց : Ու դեւերը
մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը
մտան , և երամակը գահավէժ տե-
ղէն ծովակը վազեց ու խեղդուե-
34 ցաւ : Եւ խոզարածները ՚ի ե-
ղած բանը տեսնելով փախան , ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
35 ները : Եւ ՚ի՛րկի ելան եղած բա-
նը տեսնելու , ու եկան Յիսուսին ,
և գտան ան մարդը՝ ուակից որ դեւե-
րը ելեր էին , հագուած ու խելքը
վրան Յիսուսի ոտքերուն բովը
36 նստած , ու վախցան : Եւ անոնք
որ տեսեր էին , պատմեցին անոնց
Թէ ինչպէս դիւահարը ազատե-
Ֆ Մատ . ը . 34 : 37 ցաւ : Ֆ Եւ Գադարացւոց շրջակայ
սեղուանդը դտնուող բոլոր բազ-
մութիւնը կ՚աղաչէր անոր , ՚ի որ
իրենցմէ երթայ , ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին . ան ալ
38 նաւը մտնելով ետ դարձաւ : Եւ
ան մարդը՝ ուակից որ դեւերը ելեր
էին , կ՚աղաչէր անոր որ հետը
րլլայ , բայց Յիսուս արձակեց ա-
39 նիկայ ու ըսաւ , Դարձիր քու
առունդ , ու պատմէ՛ ինչ որ Ա-
ստուած քեզի ըրաւ . ան ալ գնաց ,
ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց
ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ :
40 Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ ,
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց ,
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէ-
41 ին : Ե Եւ ահա Յայրոս անունով
մարդ մը եկաւ , ու ինքը ժողովա-
րանին իշխանն էր . և Յիսուսի
ոտքը իյնալով կ՚աղաչէր անոր
42 որ իր տունը մտնէ . Ինչու որ մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ
տասուերկու տարեկան , որ մեռ-
նելու մօտ էր . ու երբոր անիկայ
կ՚երթար , բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ :
43 Ն Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու
տարիէ ՚ի վեր արիւնի տեռատե-
սութեան մէջ էր , ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած
էր , և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ձար
44 մը եղած չէր , ետևէն մտնենալով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դը-
պաւ , և իսկոյն իր արիւնին հոսու-
45 մը դադրեցաւ : Եւ Յիսուս ը-
սաւ , Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ .
երբոր ամէնքը կ՚ուրանային , ըսաւ
Պետրոս ու անոր հետ եղողները ,
վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ , ու կ՚ըսե՞ս Թէ
46 Ո՞վ ինծի դպաւ : Եւ Յիսուս ը-
սաւ , Մէկը ինծի դպաւ , քանզի
Ֆ իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
47 ելաւ : Երբոր տեսաւ կնիկը որ
չէ՛նը անկէ չպահուեցաւ , դողալով
եկաւ ու անոր առջեւը ինկաւ , և
բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր
պատմեց Թէ ինչ բանի համար ա-
նոր դպեր էր , և Թէ ինչպէս ին-
48 քը իսկոյն բժշկուեցաւ : Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր , Քաջալերուէ՛
աղջիկ , քու հաւատդ քեզ բժշկե-
կեց , գնա խաղաղութեամբ :
49 ՛ Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր ,
ժողովրդապետին տունէն մէկը ե-
կաւ ու ըսաւ անոր , Աղջիկդ մե-
ռաւ , ալ վարդապետը մի՛ յոգ-
50 նեցներ : Բայց Յիսուս երբոր լը-
սեց , պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ , Մի՛ վախնար , միայն հա-
51 ւատա՛ , ու պիտի ապրի : Եւ երբ
տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը Թող
չտուաւ որ մտնէ , բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհան-

Ցամք Տեառն 31

Կ Գոր . ժ . 39 :
Հ Մար . ե . 18 :

Յ Մատ . Թ . 18 : Մար . ե . 22 :

Ղ Մատ . Թ . 20 :

Ֆ Մար . ե . 30 :
Գ . ղ . 19 :

Մ Մար . ե . 35 :

Ցամ. Տեառն 31

նէսը ու աղջկան հայրը ու մայրը ։
52 Ամէնքն ալ կու լային ու կ'ողբա-
յին անոր վրայ . և ինքը ըսաւ ,
Մի՛ լար , անիկայ մեռած չէ , այլ քա-
53 պա կը քնանայ ։ Եւ անոնք ծաղր
կ'ընէին զանիկայ , քանզի գիտէին
54 թէ մեռաւ ։ Ու ինքը ամէնն ալ
դուրս հանելով , բռնեց անոր ձեռ-
քէն ու կանչեց բսելով , Աղջիկ՛
55 Ն ելէր ։ Եւ անոր հոգին դարձաւ ,
ու իսկոյն ոտք եկաւ . և Յիսուս
հրաման ըրաւ որ ուտելիք տան ա-
56 նոր ։ Ու անոր ծնողքը ապշած
մնացին . և ինքը անոնց պատուի-
րեց որ եղած բանը մէկու մը չզը-
րուցեն ։

Ցամ. Տեառն 32

Ի ԳԼ. իգ. Տ։
Ա Մար . ղ .
30 ։
Ի Մատ . ժգ .
13 ։

Ն ԳԼ. է . 14 ։
Ցօհ . ժա .
43 ։

Ը Մատ . ը .
4 ։ Ի . 30 ։
Մար. ե.43։

Գ Լ . Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը խրկէ հրաշքներ
ընելու և քարոզելու ։ 7 Հերովդէս կը ցան-
կայ Քրիստոսը տեսնելու ։ 17 Քրիստոս հինգ
հազար հոգի կը կերակրէ ։ 18 կը հարցրնէ թէ
մարդիկ իրեն համար ով է կ'ըսեն ։ 22 իր յար-
չարանքները կը նախաձայնէ ։ 23 ամէնուն
պատուէր կու տայ որ իր օրինակին հետեւին ։
28 Քրիստոսի այլակերպութիւնը ։ 37 Քրիս-
տոս կը բժշկէ լուսնոտը ։ 43 դարձեալ իր
չարչարանքը կը նախաձայնէ իր աշակերտնե-
րուն ։ 46 կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլ-
լան ։ 51 ամէնուն հետ քաղցրութեամբ վա-
րուիլ առանց վրէժխնդրութեան ։ 57 քանի
մը անձինք կ'ուզեն Քրիստոսի հետեւիլ , սա-
կայն պայմաններ կ'առաջարկեն ։

ա Մատ . ժ .
1 ։ Մար .
գ . 13 ։ Ղ . 7 ։
* Յունա. ա-
ռաքեալները

1 Ետ իր *տասներկու *աշակերտ-
ները միասին իրեն կանչելով ,
անոնց զօրութիւն ու իշխանու-
թիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ
2 ևախտերը բժշկելու ։ Եւ Ք զանոնք
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեն ու հիւանդները
3 բժշկեն ։ Եւ Ք ըսաւ անոնց , Ճամ-
բու համար բան չառնէք , ոչ գա-
ւազան և ոչ պարկ , ոչ հաց
և ոչ ոսկի , ոչ ալ կրկին հան-
4 դերձ ունենաք ։ Եւ Ք որ տունն որ
մտնէք՝ հոն մնացէք , ու անկէ
5 ելէք ։ Ու Ք անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
լէք , ձեր ոտքերուն փոշին ան-
դամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վը-
6 կայութիւն ըլլալու համար ։ Եւ
անոնք Ք երթն ու գեղէ գեղ կը պը-
տրտէին , և ամէն տեղ աւետարա-
նը կը քարոզէին ու բժշկութիւն
կ'ընէին ։

ա Մատ . ժ .
11 ։ Մար .
գ . 10 ։
ի Մատ . ժ .
14 ։
Ղ Գոր . ժգ .
51 ։

ի Մար . գ .
12 ։

Ցօ . Տ . 32
ը Մատ . ժգ .
1 ։ Մար .
գ . 14 ։

7 Եւ Ը Հերովդէս չորրորդապետը
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տա-
րակուսանաց մէջ էր . որովհետեւ
8 ոմանք բսած էին թէ Ցովհաննէ-
սը յարութիւն առաւ մեռելներէն ,
և ոմանք՝ թէ Եղիան յայտնուե-
ցաւ . և ուրիշներն ալ՝ թէ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
9 առաւ ։ Եւ Հերովդէս բսաւ ,
Ցովհաննէսը ես գլխատեցի , հա-
պա ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ , որուն
վըայով ասանկ բաներ կը լսեմ .
Ի ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ ։
10 Եւ Ժառաքեալները դարձան , ու
պատմեցին անոր ինչ որ ըրին . Եւ
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը
քով , որուն անունը Բեթսայիդա
11 էր ։ Եւ ժողովուրդները երբոր
իմացան , անոր ետեւէն գացին , ու
զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր ա-
նոնց Աստուծոյ թագաւորութեա-
նը վրայով . և որոնք որ բժշկու-
թեան կարօտ էին , կը բժշկեր ։
12 Ետ երբոր օրը սկսաւ իրիկուան
մօտենալ , տասներկուքը եկան ու
ըսին անոր , Արձակէ ժողովուրդ-
ները , որ շրջակայ գեղերը ու ա-
գարակները երթան իջևանին ու
կերակուր գտնեն , ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք ։ Բայց
անոնց , Դուք տուէք ատոնց ու-
տելիք . անոնք ալ ըսին , Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք , թէ որ չեր-
թանք ատ բոլոր ժողովուրդին հա-
14 մար կերակուր չգնենք ։ (Քանզի
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային ։) Ու բսաւ իր աշակերտ-
ներուն , Ատոնք դաս դաս՝ յիսուն
15 յիսուն նստեցուցէք ։ Եւ անանկ
ըրին ու ամէնն ալ նստեցուցին ։
16 Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով ու դէպ ի երկին-
քը նայելով , օրհնեց զանոնք ու
կտրեց , և կու տար աշակերտնե-
րուն , որ ժողովուրդին առջեր
17 դնեն ։ Եւ կերան ու կշտացան
ամէնքն ալ , ու աւելցած կտո-
րանքները տասներկու կողով
վերցուցին ։

ի Մատ . ժգ .
13 ։ Մար.
ը . 27 ։

18 Ի Ու եղաւ որ երբ ինքը առան-
ձին աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն
ալ իր հետն էին , և հարցուց ա-
նոնց բսելով , Ժողովուրդները ին-
19 ծի համար ով կ'ըսեն թէ եմ։ Ա-
նոնք ալ պատասխան տալով բսին ,
Ոմանք Ը Ցովհաննէս Մկրտիչը , և
ուրիշներըՙ Եղիան , ուրիշներն ալ
թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յա-
20 րութիւն առեր է ։ Եւ ինքը բսաւ
անոնց , Հապա դուք ինծի համար
ով կ'ըսէք թէ եմ . Պատասխան
տուաւ Պետրոս ու բսաւ , Աս-
21 տուծոյ Քրիստոսը ։ Եւ Հինքը
սաստիկ պատուիրեց անոնց որ աս
22 բանը մէկու մը չզրուցեն . Ու ը-
սաւ թէ Պէտք է որ Որդին մար-
դոյ շատ չարչարանքներ կրէ , և
ծերերէն ու քահանայապետներէն
և դպիրներէն մերժուի , ու սպան-
նուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
23 առնէ ։ Ետ ամենուն կ'ըսէր , Թէ
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւէս գալ ,

ի Մատ . ժգ .
16 ։ Ցօհ .
գ . 70 ։
ձ Մատ . ժգ .
20 ։

յ Մատ . ժգ .
21 ։ ժհ .
21 ։

ղ Մատ . ժ .
38 ։ ժգ . 24 ։
Մար . ը .
34 ։ ԳԼ .
ժգ . 27 ։

Ցամք Տեառն 32

թող իր անձը ուրանայ , և ամէն օր իր խաչը վերցրնէ , ու իմ ետե֊
24 ևէս գայ : Ո՛ւսն զի ով որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցրնել , պիտի կոր֊ սընցրնէ զանիկայ . և ով որ ինձի համար իր անձը կորսընցրնէ , պի֊
ճ Մատ . ժգ . 26 : Մար . ը . 36 :
25 տի ապրեցրնէ զանիկայ : ճՔանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր աշխարհը վաստըկի , և իր անձը կորսընցրնէ կամ փնաէ :
յ Մատ . ժ . 33 : Մար . ը . 38 : Ը Տիմ . բ . 12 :
26 յՎասն զի ով որ զիս ու իմ խօս֊ քերս դ֊ո֊ռ֊նէը ամօթ սեպէ , Որ֊ դին մարդոյ ալ զանիկայ դ֊ո֊ռ֊նէը ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն
ի Մատ . ժգ . 28 : Մար . ը . 39 :
27 փառքովը : ԻՀայց ճշմարիտ կ՚ը֊ սեմ ձեզի , որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մահուան համը պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն Աստուծոյ Թագաւորու֊ թիւնը :
ն Մատ . ժէ . 1 : Մար . թ . 1 :
28 ՆՈւ եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Ցովհաննէսը և Ցակոբոսը առնելով՝
29 լեռը ելաւ աղօթք ընելու : Ու երբոր ինքը աղօթք կ՚ընէր , իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը ե֊ ղաւ , ու իր հագուստը ճերմակ ՚՚
30 փայլուն եղաւ : Եւ ահա երկու մարդիկ իր հետը կը խօսէին , ո֊
31 րոնք Մովսէս ու Եղիա էին , Փառ֊ քով երևցած , և անոր ՚՚ ելևէջը եղելուն վրայով կը խօսէին , որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կատա֊
32 րուէր : Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները ՚քունով ծանրացած էին , ու երբոր արթընցան , տե֊ ան անոր փառքը և ան երկու մարդիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին :
ղ Դան . ը . 18 : ժ . 9 :
33 Ու եղաւ որ երբ անոնք կը զատուէ֊ ին անոր քովէն , Պետրոս ըսաւ Ցիսուսի , Վարդապետ , աղէկ է որ հոս կենանք , ու իրեք խրճիթ շի֊ նենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով֊ սէսին , ու մէկը Եղիային . վասն զի չէր դիտեր ինչ կը խօսէր :
34 Եւ քանի որ անիկայ աս բաները կը խօսէր , ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հովանի եղաւ , և ամպին տա֊
35 կը մնած ատենները վախցան : Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով , ՚՚Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս , Ն֊ա֊
ո Մատ . գ . 17 :
36 տոր մնիկ ըրէք : Եւ ան ձայնը որ եղաւ , Ցիսուս մինակ գտնուե֊ ցաւ : ՚՚Ու իրենք լուռ կեցան , և իրենց տեսածներէն ան օրերը մէ֊ կուն բան մը չպատմեցին :
ԼՄատ . ժէ . 14 : Մար . թ . 13 , 16 :
37 ՆՈւ եղաւ որ հետեւեալ օրը՝ երբ֊ որ անոնք լեռնէն վար իջան , շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմ ելաւ : Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ , Վարդա֊ պետ՝ կ՚աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ որդիիս , քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է . Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զա֊ նիկայ . ան ալ յանկարծ կը կան֊ չուըտէ , և զանիկայ ցնցելով կը փրփրցրնէ , ու հազիւ կը զատուի անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանի֊
40 կայ . Եւ քու աշակերտներուդ ա֊ ղաչեցի որ հանեն զանիկայ , ու
41 չկրցան : Պատասխան տուաւ Ցի֊ սուս ու ըսաւ , Ո՛վ անհաւատ և խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ ու ձեզի համբե֊
42 րեմ . հոս բեր քու որդիդ : Ու երբոր դեռ կը մօտենար , դևը զա֊ նիկայ գետինը զարկաւ ու սաստիկ
43 ցնցեց : Իսկ Ցիսուս սաստեց պիղծ ոգիին , և բժշկեց տղան ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ : Եւ ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործերուն վրայ :
Ու քանի որ ամէնքը կը զարմա֊ նային Ցիսուսի ըրած բոլոր գործ֊ քերուն վրայ , անիկայ ըսաւ իր ա֊ շակերտներուն , ՚՚Դուք աս խօս֊ քերը ականջներնիդ դրէք , վասն զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի
45 մարդոց ձեռքը : ՚՚Բայց անոնք չէին իմանար ան խօսքը , և ա֊ նոնցմէ ծածկուած էր որ չհասկը֊ նան , ու կը վախնային ան խօսքին համար իրեն հարցրնելու :
46 Վեսորհուրդ մրն ալ մտաւ անոնց մէջ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՛վ է
47 մեծ : Իսկ Ցիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով , տղայ մը առաւ ու զանիկայ իր քովը կայ֊
48 նեցուց , Եւ ըսաւ անոնց , ՚՚Ո՛վ որ աս տղան իմ անունովս կ՚ըն֊ դունի՝ զիս կ՚ընդունի . և ան որ զիս կ՚ընդունի՝ անիկայ զիս խրկողը կ՚ընդունի . վասն զի ո՞ւսն որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ է , անիկայ մեծ պիտի ըլլայ :
49 յՊատասխան տուաւ Ցովհան֊ նէս ու ըսաւ , Վարդապետ՝ մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէր , և զանիկայ արգիլեցինք ,
50 ինչու որ մեր հետը չպտրտիր : Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր , Մի արգիլէք , ՚՚քանզի ան որ *մեզի հակառակ չէ , մեր ՚՚ կողմն է :
51 Ու եղաւ որ երբ †իր ալեհրհե֊ վերնալու օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ †հաստատ որոշեց ՚՚ Ե֊
52 րուսաղէմ երթալ : Եւ իր երեսին առջևէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երբոր գացին՝ Սամարացւոց մէկ գեղը մտան որ իրեն համար պատ֊
53 րաստութիւն մը ընեն : †Եւ չընդունեցին զանիկայ , ինչու որ անոր երեսը դէպ՚ի Երուսաղէմ երթա֊
54 լու ՚ի֊ո֊ռ֊ն էր : Երբոր իր ա֊ շակերտները Ցակոբոս ու Ցովհան֊

Ցամք Տեառն 32

ա Մատ . ժէ . 21 :
բ Մատ . ժէ . 31 : Գա . ը . 50 : ժը . 34 :
գ Մատ . ժը . 1 : Մար . թ . 33 :
դ Մատ . ժ . 40 : ժը . 5 : Մար . թ . 36 : Ցօ՚ . ժը . 44 : ժգ . 20 :
ե Մատ . իգ . 11 , 12 :
զ Մար . թ . 37 : Տե՛ս Թուղ . ժա . 28 :
է Մատ . ժը . 30 : Գա . ժա . 23 :
* Ղ՚ասն՚ ձեզի հակառակէն , ձեր
† Մար . ժգ . 19 : Գոր . ա . 2 :
† Ցուղ . երեսը հաստատեց
+ Ցօ՚ . գ . 4 . 9 :

Ցամք Տեառն 32

նէա տեսան , ըսին ։ Տէր՝ կուգե՞ս որ ըսենք , ու երկինքէն կրակ իջնէ և սատկեցընէ անոնք , ° ինչպէս որ
55 Եղիան ալ ըրաւ ։ Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով , Չէք գիտեր թէ ինչ հոգիի գէր
56 էք դուք . * Վասն զի Որդին մարդոյ չէկաւ մարդոց հոգիները կորսընցընելու , հապա փրկելու " . և ուրիշ գեղ մը գացին ։
57 — Ու երբոր անոնք ճամբան կ'երթային , մէկը ըսաւ անոր , Տէր՝ քու ետևէդ գամ՝ ուր որ երթաս ։
58 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Աղուէսները որջեր ունին , ու երկնից թռչունները բոյներ , բայց Որդին մարդոյ գէշ չունի , որ հոն իր գլուխը դնէ ։
59 Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ , Եւ կուր իմ ետևէս . ան ալ ըսաւ , Տէր՝ ինծի հրաման տուր որ առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ ։
60 Յիսուս ըսաւ անոր , Թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները . բայց դուն գնա Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ ։
61 Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ , Տէր՝ ես քու ետևէդ պիտի գամ , բայց ինծի հրաման տուր որ առաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժարաւ
62 կան ողջոյն տամ ։ Յիսուս ըսաւ անոր , Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մաճին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի , Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է ։

ԳԼ . Ժ

1 Ջրիսաոս եօթանասուն աշակերտներ կը խրկէ հրաշագործութիւն ընելու և քարոզելու . 17 կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլլան , և կ'իմացընէ թէ ինչ բանի համար պարսին ուրախանալ . 21 շնորհակալ կ'ըլլայ Հօրէ՝ անոր շնորհացը համար . 23 երանութիւն կու տայ իր աշակերտներուն երջանիկ վիճակին . 25 կը սորվեցընէ օրինականին թէ ինչ ընելու է որ յաւիտենական կեանքը ժառանգէ . և թէ ո՛վ որ իր ազգութիւնը կարօտ է , ան նիկայ իրեն րնկեր սեպելու է . 41 կը յանդիմանէ Մարթան , ու անոր քոյրը Մարիամը կը գովէ ։

1 Յետ բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց , ու զանոնք իր առջևէն երկու երկու խրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղերը ,
2 որ՝ ուր որ ինքը պիտի երթար ։ Եւ կ'ըսէր անոնց , Հունձքը շատ է , ու մշակները քիչ . հնձատի Տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ հանէ իր հունձքին ։
3 Երթայք . Ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև գառներ գայլերու մէջ ։
4 Քսակներ , պայտեր մի՛ առնէք , ոչ ալ պարկ , և ոչ կօշիկներ , ու ճամբան մէկու մը բարև մի՛ տաք ։
5 Եւ որ տուն որ մտնէք , առաջ ըսէք ,
6 Խաղաղութիւն այս տանս ։ Ու թէ որ հոն

Ցամք Տեառն 32

Խաղաղութեան որդի
Մատ . ժ . 11 ։
Ա Կոր . ժ . 27 ։
Մատ . ժ . 10 ։ Ա Կոր . թ . 4 , եւ ։ Տիմ . ե . 18 ։
ԳԼ . թ . 2 ։
Մատ . գ . 2 ։ գ . 17 ։ ժ . 7 ։ Հմր 11 ։
Մատ . ժ . 14 ։ ԳԼ . թ . 5 ։ Գոր . ժգ . 51 ։ ժբ . 6 ։
Մատ . ժ . 15 ։ Մար . գ . 11 ։
Մատ . ժա . 21 ։
Եզեկ . գ . 6 ։
Մատ . ժա . 23 ։
Ածխ . ժա . 4 ։ Բ Օր . ա . 28 ։ Եսա . ժգ . 13 ։ Երեմ . ծա . 53 ։
Տես Եզեկ . իգ . 20 ։ Լը . 18 ։
Մատ . ժ . 40 ։ Մար . թ . 36 ։ Ցօհ . ժգ . 20 ։
Յես Թես . գ . 8 ։
Ցօհ . ե . 23 ։
Հմր 1 ։
Ցօհ . ժբ . 31 ։ ժգ . 11 ։ Ցայտ . թ . 1 ։ ժբ . 8 , 9 ։
Մար . ժգ . 18 ։ Գոր . իբ . 5 ։
Եր . լբ . 32 ։ Սաղ . կթ . 28 ։ Եսա . գ . 3 ։ Դան . ժբ . 1 ։ Փիլ . գ . 3 ։ Եբր . ժբ . 23 ։ Յայտ . ժգ . 8 ։ ի . 12 ։ իա . 27 ։
Մատ . ժա . 25 ։
Մատ . իբ . 18 ։ Ցօհ . գ . 35 ։ ե . 27 ։ ժբ . 2 ։

‡ բարևի արժանաւոր մարդ " կայ , ձեր բարևը պիտի հանդչի անոր վրայ , հապա թէ չէ՝ ձեզի պիտի
7 դառնայ ։ Եւ նոյն տանը մէջ մնացէք , ու ‡ անոնցմէ կերէք ու խմեցէք , ♭ ինչու որ մշակը իր վարձքին արժանի է . տուէք տուն մի՛ փոս
8 խուէք ։ Եւ որ քաղաք որ մտնէք ու ձեզ ընդունին , ինչ որ առջևնուն
9 նիզ դրուի , կերէք . Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները , և ըսէք անոնց , Աստուծոյ թագաւորու
10 թիւնը ձեզի մօտեցեր է ։ Բայց որ քաղաք որ մտնէք , ու ձեզ չընդունին , անոր հրապարակները էլ
11 ելլով՝ ըսէք , Անն փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր ոտքերուն փակած է , ձեզի կը թօթվենք . միայն թէ աս գիտնաք որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է ։
12 Ձեզի կ'ըսեմ , Ծոր այն օրը Սոդոմի դաշտաւանին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ , քան թէ ան քաղաքին ։
13 Վայ քեզ , Քորազին , վայ քեզ , Բեթսայիդա , Ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները որ ձեր մէջը եղան , շատոնգմէ քուրձով՝ ու մոխրի մէջ նստելով ապաշխարած պիտի
14 ըլլային ։ Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսին ու Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ , քան թէ ձեզի ։
15 Եւ դուն՝ Կափառնայում՝ Ուր մինչև երկինքը բարձրացած ես , մինչև դժոխքը պիտի իջնես ։ Ան
16 որ ձեզի մտիկ կ'ընէ , ինծի մտիկ կ'ընէ . և ան որ ձեզ կը մերժէ , զիս կը մերժէ . Եւ ան որ զիս կը մերժէ , զիս խրկողը կը մերժէ ։
17 Եւ եօթանասուն աշակերտները դարձան ուրախութեամբ ու ըսին , Տէր՝ քու անունովդ դևերն ալ մեզ
18 զի կը հնազանդին ։ Եւ ըսաւ անոնց , Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի ։
19 Ահա ձեզի իշխանութիւն կուտամ օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկրտելու . ու բնաւ մէկ բան
20 մը ձեզի պիտի չվնասէ ։ Բայց դուք անոր վրայ մի՛ ուրախանաք որ ջոգիները ձեզի կը հնազանդին , հապա ուրախացէք որ Ձեր անունները երկինքը գրուած են ։
21 Նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ ու ըսաւ , Շնորհակալ եմ քեզմէ , Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի , որ աս բանները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն , ու տղոց յայտնեցիր . այո՛ Հայր , ինչու որ քու առջիդ ասանկ հաճելի և
22 ըաւ ։ Ամէն բան ինծի տուաւ

Ցամք Տեառն 32

– Ցօհ. ա. 18։ ղ. 44, 46։

ՀՄատ. ժգ. 16։

Պ Պետ. ա. 10։

ՃՄատ. ժթ. 16։ ԽԹ. 35։

ՃԲ Օր. ղ. 5։

– Ղև. ժԹ. 18։

‡ Ղև. ԺԹ. 5։ Նէեմ. Թ. 29։ Եզեկ. ի. 11, 13, 21։ Հռով. ժ. 5։

+ Գլ. ԺԶ. 15։

ՀՍաղ. լԹ. 11։

ՖՑօհ. դ. 9։

ցաւ իմ Հօրմէս , *ու մէկը չգիտեր Թէ ով է Որդին , բայց միայն Հայրը . և Թէ ով է Հայրը , բայց միայն Որդին , և ան՝ որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտնել ։

23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ , Երանի՛ ան աչքերուն՝ որ ձեր տեսածները կը

24 տեսնեն . քանզի կ'ըսեմ ձեզի , որ *շատ մարգարէներ և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել , ու չտեսան , և ձեր լսածները լսել , ու չլսեցին ։

25 Եւ ահա մէկ օրինական մը ելաւ , ու զանիկայ փորձելով ըսաւ , ՃՎարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ ։

26 Անիկայ ալ ըսաւ անոր , Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է . ինտո՞ր կը

27 կարդաս ։ Պատասխան տուաւ ա նիկայ ու ըսաւ , ՃԵՒ Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութիւնէդ ու քու բոլոր միտքէդ, և *քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս ։

28 Եւ ինքը ըսաւ անոր , Շիտակ պատասխան տուիր . ատիկայ ըրէ ,

29 ‡ու պիտի ապրիս ։ Իսկ անիկայ ուզելով +ինքզինքը արդարացընել , ըսաւ Ցիսուսին , Բայց իմ ընկերս

30 ո՞վ է ։ Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ , Մէկ մարդ մը Երուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր , ու աւազակներու չխա+ ինկաւ , որոնք մերկացուցին զանիկայ ու վիրաւորելով կիսամեռ Թողուցին ու գա-

31 ցին ։ Եւ *պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր , ու զանիկայ տեսնելով *ան դիմի կողմէն անցաւ ։

32 Ան անցաւ ։ Նոյնպէս ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ դնաց ու տեսաւ , և անդիմի կողմէն անցաւ ։

33 ‡Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր , եկաւ անոր քովը,

34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց . Եւ մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ և դինի Թափելով , ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը , և անոր

35 հոգ տարաւ ։ Ու հետևեալ օրը երբոր կ'ելլէր անկէ , երկու դահեկան հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ , Հոգ տար ատոր , ու ինչ որ աւելի ծախք ընես , ետ դառնալուս ես քեզի

36 կը վճարեմ ։ Հիմա ան իրեքէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ըլլալ

37 աւազակներուն չխա+էը ձգողին ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ ։ Ան ատենը Ցիսուս ըսաւ անոր , Գնա՝ դուն ալ այնպէս ըրէ ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթայ-

յին , ինքը գեղ մը մտաւ . և մէկ կնիկ մը *Մարթա անունով զանի-

39 կայ իր տունը ընդունեց ։ Եւ ա նիկայ քոյր մը ուներ , որուն անունը Մարիամ էր , Բ որ եկա+ ‡Ցիսուսի ոտքերուն քովը նստաւ , ու

40 անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր ։ Բայց Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զբաղած էր , եկաւ անոր քովը ու ըսաւ , Տէ՛ր՝ քու հոգդ չէ՞ , որ իմ քոյրս զիս մինակ Թողուց սպասաւորութեան մէջ . ուստի ատոր

41 ըսէ՛ որ ինծի օգնէ ։ Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ անոր , Մարթա՝ Մարթա , դուն շատ բաներու համար հոգ ընելովգ

42 կը տագնապիս . Բայց մէկ բան մը պէտք է , և Մարիամ ան ազնիվ բաժինը ընտրեց , որ իրմէ պիտի չառնուի ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը սորվեցընէ աղօթք ընել , և կը պատուիրէ որ ստէպ աղօթք ընեն . 11 Տաստառելով որ այսպէս՝ ընտուած իրենց բարիքներ պիտի ընէ . 14 Համր դև մը հանելով՝ կը յանդիմանէ Հայհոյիչ փարիսեցիները , 28 և կը ցուցընէ Թէ որոնք են երանելիները . 29 Ժողվուդոց կը քարոզէ , 37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոց , դպրաց և օրինականաց կեղծաւորեալ սրբութիւնը ։

Ցա. Տ. 33

1 Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր . ու երբոր դադարեցաւ , իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ Թէ րէն , ՃՏէ՛ր՝ մեզի աղօթք ընել սորվեցուր , ինչպէս որ Յովհաննէս ալ

2 իր աշակերտներուն սորվեցուց ։ Եւ ըսաւ անոնց , Երբոր աղօթք կ'ընէք , ըսէք , – Ո՛վ Հայր *մեր՝ որ երկինքն ես՝՝ , քու անունդ սուրբ ըլլայ . քու Թագաւորութիւնդ գայ . *քու կամքդ ըլլայ , ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ՝՝ .

3 Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր

4 մեզի տուր . Եւ մեզի ներէ՛ մեր մեղքերը , ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամենուն՝ որ մեզի պարտական են . ու մեզ փորձութեան մի՛ տաներ , *հապա չարէն մեզ ազատէ՛՝՝ ։

5 Եւ ըսաւ անոնց , Ձեզմէ ո՞վ է ան որ բարեկամ մը ունենայ , ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ անոր , Բարեկամ՝ ինծի իրեք նկանակ փոխ տուր .

6 Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ , ու բան մը չունիմ

7 նիմ անոր առջևը դնելու ։ Անիկայ ալ ներսէն պատասխան տայ և ըսէ , Ձիս մի՛ յոդնեցըներ , արդէն դուռը գոցուած է , ու տղաքս իմ քովս անկողնի մէջ են , չեմ կրնար ելլել ու քեզի հաց

8 տալ ։ Ձեզի կ'ըսեմ , Բ թէև բա-

Ցամք Տեառն 32

– Ցօհ. ժա. 1։ ժբ. 2, 3։ Բ ա Կոր. է. 32, ՃԱ։

‡ ԳԼ. Ը. 35։ Գոր. իբ. 3։

Ցամք Տեառն 33

բեկամութեան համար չելլէք տայ անոր , սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէք ու պէտք

9 Նշածը տայ անոր : Եթէ ալ կ'ըսեմ ձեզի , Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի ձեզի , փնտռեցէ՛ք ու պիտի գտնաք , դո՛ւռը բացուի ձեզի . վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ , և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ , և ով որ դո՛ւռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի

11 անոր : Ձեզմէ ո՞վ է այն հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ , միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր . կամ թէ որ ձուկ ու՞զէ , միթէ ձուկին

12 տեղը օ՞ձ պիտի տայ անոր . Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ , միթէ

13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր : Ուստի եթէ դուք որ չար էք , ձեր զաւակներուն պզտիկ ընծաներ տալ գիտէք , որչափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց , որ իրմէ կը խնդրեն :

14 Ու դեւ մը կը հանէր , և անիկայ համր էր . ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ , համրը խօսեցաւ , և ժողո-

15 վուրդները զարմացան : Բայց ա-նոնցմէ մէկ քանիները ըսին , Ա-տիկայ դեւերուն Բէեղզեբուղ իշ-խանին միջոցովը դեւերը կը հանէ :

16 Ուրիշներն ալ փորձելով Երկինքէն

17 նշան մը կ'ուզէին անկէ : Բայց ինքը Գիտնալով անոնց խորհուրդ-ները՝ բաւ անոնց , Ամէն Թագա-ւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի , և տուն մը *իրեն դէմ

18 բաժնուած՝ կը կործանի . Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժ-նուած է , անոր Թագաւորութիւ-նը ինչո՞ր պիտի կենայ . որովհետև կ'ըսէք թէ Բէեզզեբուղով դեւերը

19 կը հանեմ : Իսկ թէ ես Բէ-եզզեբուղով դեւերը կը հանեմ , ձեր որդիքը ինչով կը հանեն . ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-

20 տաւորները : Բայց թէ որ ես Աս-տուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը , ուրեմն Աստուծոյ Թագաւորու-

21 թիւնը ձեր վրայ հասած է : Երբ-որ զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան առած՝ իր պալատը բակը կը պահ-պանէ , անոր բաները խաղաղու-

22 թեան մէջ կը մնան . Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ , անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր , և անկէ ա՛ռաջ կողոպուտը կը

23 բաժնէ : Ան որ իմ հետս չէ , ինծի հակառակ է . և ան որ ինծի հետ չժողվեր , ցիրուցան կ'ընէ :

24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ , անջուր տեղերու՛նք կը պըտրտի , հանգստութիւն կը փնտռէ .

ու երբոր չգտնէր , կ'ըսէ , Դառ-նամ նորէն իմ տունս՝ ուրկից որ

25 ելայ . Եւ կու գայ՝ ջնջկայ մաքրուած ու յարդարուած կը գըտ-

26 նէ : Ան ատենը կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մտնելով հոն կը բնակին . և ան մարդուն վերջը առջինէն գէշ կ'ըլլայ :

27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ ասբաները կը խօսէր , ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց ու բսաւ անոր , Երանի՛ ան որո-վայնին՝ որ քեզ կրեց , և ան ծի-ծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին :

28 Եւ ինքը բսաւ , Այո՛ անա՛ւանդ թէ երանի՛ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն :

29 Ղու երբոր ժողովուրդները ա՛ռաջ կու դիզուէին , սկսաւ ըսել , Ա՛ս ազգը չար է . Նշան կ'ուզէ , և ա՛ռիւ նշան պիտի չտրուի անոր , բայց միայն Յովնան մարգարէին

30 նշանը : Քանզի ինչպէս որ Յով-նան Նինուէացիներուն նշան եղաւ , անանկ ալ Որդին մարդոյ ասս ազ-

31 գին դէմ պիտի ըլլայ : Հարաւի թա-գուհին դատաստանին օրը ասս ազ-գին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ , ու պիտի դատապարտէ անոնք , ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմո-նին իմաստութիւնը լսելու . և ա-հա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս :

32 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը ասս ազգին դէմ պիտի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն անոնք , ինչու որ Յովնանին քարոզու-թեամբը զղջին եկան . և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս :

33 Ոմէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դնէր , ոչ ալ գրուանի տակ , հապա աշտանակի վրայ , որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն :

34 Ա՛մբոխին ճրագը աչքն է . ուստի երբոր աչքդ պարզ է , բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ . բայց երբոր ա՛չդ վատ է , մարմինդ

35 ալ մութ կ'ըլլայ : Ուրեմն զգոյշ կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը

36 խաւար չըլլայ : Ուրդ որ քու բոլորը մարմինդ լուսաւոր է , և մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ , ինչպէս երբոր ճրագ մը իր փայլունութեամբը քեզ կը լուսաւորէ :

37 Ու երբոր ա՛ռ Քահանը կը խօսէր , փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ . անիկայ ալ

38 մտաւ՝ սեղան նստաւ : Իսկ փա-րիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ , որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն ա-

39 ա՛ջ : Ա՛յ ըՆերը բսաւ անոր , Հիմա դուք փարիսեցինե՛ր գաւա-

Ցամք Տեառն 33

† Մատ . է . 7 : իա . 22 : Մար . ժա . 24 : Ցօհ . ժե.7 : Ցակ . ա . 6 : ա Ցօհ . գ . 22 :

† Մատ . է . 9 :

Ա Մատ . թ . 32 : ժբ . 22 :

ՂՄատ . թ . 34 : ժբ . 24 :

Ա Մատ . ժբ . 38 : ժգ . 1 :

ԸՄատ . ժբ . 25 : Մար . գ . 24 :

Ը Ցօհ . բ . 25 :

* Ցաւ . տան

Ժ Եր . ը . 19 :

Ի Մատ . ժբ . 29 : Մար . գ . 27 :

ԼԱա . ծգ . 12 : Կող . բ . 15 :

Խ Մատ . ժբ . 30 :

Ծ Մատ . ժբ . 43 :

Ցամք Տեառն 33

Ա Մատ . ժբ . 38 , 39 :

Ճ Ցովե . ա . 17 : բ . 10 :

Ամ Թագ . ժ . 1 :

Յ Ցովե . գ . 5 :

Ն Մատ . է . 15 : Մար . գ . 21 : Գլ . ը . 16 :

ՂՄատ . գ . 22 :

Ն Մար . է . 13 : Գլ . գ . 4 : ժ . 26 : Բ Պետ . բ . 20 :

Շ Գլ . ա . 28 , 48 :

Յ Մատ . է . 21 : Գլ . ը . 21 : Ցակ . ա . 25 :

ՂՄատ . ժբ . 38 , 39 :

Ճ Ցովե . ա . 17 : բ . 10 :

Ամ Թագ . ժ . 1 :

Յ Ցովե . գ . 5 :

Ն Մատ . է . 15 : Մար . գ . 21 : Գլ . ը . 16 :

ՂՄատ . գ . 22 :

Ա Մար . է . 13 :

Ա Մատ . ժբ . 30 :

ՂՄատ . իգ . 25 :

Ցամի Տեառն 33

Թին ու պնակին դուրսի դին կը-մաքրէք , ու ձեր ներսիդին յա-փըշտակութեամբ և չարութեամբ
40 լեցուն է : Անհեղներ՝ ան որ դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրաւ : Սակայն անոնց մէջը ե-ղածներէն ողորմութիւն տուէք , և ահա ամէն բան մաքուր կ՚ըլլայ
42 ձեզի : Բայց վայ ձեզի փարիսե-ցիներուդ՝ որ անանուխին ու փե-դենային և բոլոր խոտեղէններուն տասանորդը կը վճարէք , ու զանց կ՚ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը .ասոնք պէտք էր ընել , և ա-
43 նոնք չձգել : Վայ ձեզի փարիսե-ցիներուդ՝ որ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները կը սի-րէք , ու շուկաներուն մէջ բարե-
44 ները : Վայ ձեզի կ՚ոճաւոր դը-պիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ան-յայտ գերեզմաններու նման էք , որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր :
45 Եւ օրինականներէն մէկը պա-տասխան տալով ըսաւ անոր ; Վարդապետ՝ ատ խօսքերը զրու-ցելով՝ մեզ ալ վար կը զարնես :
46 Նա անիկայ ըսաւ , Ձեզ ալ վայ օրինականներուդ , որ որ տանելու դժուար բեռներ կը բեռցընէք մարդոց , ու դուք մէկ մատովիդ
47 ան բեռներուն չէք դպչիր : Վայ ձեզի որ մարգարէներուն գերեզ-մանները կը շինէք , ու ձեր հայրե-
48 րը սպաննեցին զանոնք : Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հարցը ըրածներուն . ին-չու որ իրենք սպաննեցին զանոնք , ու դուք անոնց գերեզմանները կը
49 շինէք : Անոր համար ալ Աստու-ծոյ իմաստութիւնը ըսաւ , Պի-տի խրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ , և անոնցմէ որը պի-տի սպաննեն ու որը հալածեն .
50 Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի ,
51 Աբելին արիւնէն մինչև Զաքա-րիային արիւնը , որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ . Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , աս ազգէն
52 պիտի պահանջուի : Վայ ձեզի օրինականներուդ՝ որ գիտութեան բանալին վերցուցիք . դուք չմը-տաք , և մտնողներն ալ արգիլե-ցիք :
53 Ու երբոր աս բաները անոնց կը զրուցեր , դպիրները ու փարիսեցի-ները սկսան խիստ դժուարել , և շատ բաներու վրայով անոր բեր-
54 նէն խօսք փնտռել . Եւ անոր դա-բան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս ձանոր բերնէն բան մը

որսան , որ անոր վրայով ամբաս-տանութիւն ընեն :

ԳԼ . ԺԲ

1 Քրիստոս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ կեդծաւորութենէ զգոյշ կենալ , ու չվախ-նալ իր վարդապետութիւնը քարոզելէն . 13 մեծամեծ ամբարտներ չինել մնացեալ հա-րուստին առակովը կը պատուիրէ ժողովրդոյ որ զգոյշ ըլլան ագահութենէ : 22 Պէտք չէ որ չափազանց հոգ ունենանք աշխարհային բաներու վրայ , 31 այլ Աստուծոյ թագաւորու-թիւնը խնդրենք , 33 ողորմութիւն տանք , 36 և պատրաստ ըլլանք որ երբ մեր Տէրը գայ դուռը զարնէ , իսկոյն իրեն բանանք : 41 Քրիստոսի պատմութեանները պարտին իրենց յանձնուած պաշտօնը կատարել , 49 և հա-լածանքներու սպասել : 54 Պէտք է որ մար-գիկ աս ընորհաց ժամանակին պատեհութիւ-նը չկորընցընեն , 58 վասն զի սոսկալի բան է մեռնիլ առանց հաշտուելու Աստուծոյ հետ :

1 Այս միջոցիս երբոր բիւրաւոր ժո-ղովուրդներ վրան ժողովուեցան , մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին , ըս-կսաւ ըսել իր աշակերտներուն , Ի պինտ առաջ ինքզինքնիդ զգոյշ պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն , որ
2 է կեղծաւորութիւն : Ինչը որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չը-յայտնուի , և գաղտուկ որ պիտի
3 չգիտցուի : Ուստի ինչ որ մութ տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տեղը պիտի լսուի . և ան որ ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսե-ցաք , տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի : Բայց ձեզի է իմ բա-րեկամներուս կը զրուցեմ , Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն , ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու կարողութիւն չու-
5 նին : Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ՝ պիտի վախնաք . Անկէ՝ վախ-ցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանու-թիւն ունի գեհենը ձգելու . այո ,
6 կ՚ըսեմ ձեզի , Անկէ՝ վախցէք : Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը ծախուի , և անոնցմէ մէկը մո-
7 ցուած չէ Աստուծոյ առջեւն : Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համ-րուած է . ուրեմն մի՛ վախնաք , Ինչը որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի արդէկ էք : Եւ Ձեզի կ՚ը-սեմ , Ամէն ով որ զիս կը դաւանի մարդոց առջեւը , Որդին մարդոյ ալ անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջեւը : Բայց ան որ զիս մարդոց առջեւը կ՚ուրանայ , ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջեւը : Եւ ե-մէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ՚ըսէ , պիտի ներուի անոր , բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ , պիտի չնե-
11 րուի անոր : Ու երբոր ձեզ ժո-ղովարանները՝ և իշխանութիւննե-րու ու պետութիւններու առջև տանելու ըլլան , հոգ մի՛ ընէք թէ

Ցամի Տեառն 33

ա Մատ . ժգ . 6 : Մար . ը . 15 :
բ Մատ . ժգ . 12 :
գ Մատ . ժ . 26 : Մար . գ . 22 : Գլ . ը . 17 :
դ Մատ . ժ . 28 : Եփ . ծ . 7 , 8 , 12 , 13 : Եբր . ա . 8 :
ե Ցօհ . ժե . 14 , 15 :
զ Մատ . ժ . 32 : Մար . ը . 38 : բ Տիմ . բ . 12 : ա Ցօհ . բ . 23 :
է Մատ . ժբ . 31 , 32 : Մար . գ . 28 : ա Ցօհ . ե . 16 :
ը Մատ . ժ . 19 : Մար . ժգ . 11 : Գլ . իա . 14 :

Ցամի Ցեռան 33

ինչպէս կամ ինչ պատասխան պի-
տի տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք .
12 վասն զի Աստուած Հոգին պիտի
սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ
որ պէտք է խօսիլ :
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը բսաւ
անոր , Վարդապետ՝ ըսուցէ՛ եղ-
բօրս , որ ինձի հետ բաժնէ զիս
14 Թիւնը իմ հետս բաժնէ : Ան ալ
բսաւ անոր , Մարդ՝ ո՞վ զիս ձեր
վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող
15 դրաւ : Եւ ըսաւ անոնց , Ննա-
յեցէ՛ք և զգուշացէ՛ք ագահութե-
նէն . ինչու որ մարդուս ստա-
ցուածքներուն առատութենէն կեանք
16 չէ իր կեանքը : Առակ մըն ալ
խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով , Մէկ
հարուստ մարդու մը արտերը ա-
17 ռատ բերքեր տուին . Եւ ինքը կը
մտածէր ինքնիրեն ու կ'ըսէր ,
Ի՞նչ ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ ,
18 որ հոն իմ բերքերս ժողվեմ : Եւ
բսաւ , Ա՛ս ընեմ . իմ ամբարներս
քակեմ ու ալ աւելի մեծ չինեմ ,
և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
19 ու բարիքներս . Եւ իմ անձիս ը-
սեմ , Ո՛վ անձ՝ շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար ժող-
ված . հանգչէ՛ , կեր , խմէ՛ և
20 ուրախ եղիր : Բայց Աստուած ը-
սաւ անոր , Անմիտ՝ Ասա գիշեր
հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի .
Ուստի ան քու պատրաստած բա-
21 ներդ որո՞ւն պիտի ըլլայ : Այսպէս
է անիկայ որ իր անձին համար
գանձ կը դիզէ , Ու Աստուծոյ չը-
հարստանար :
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն ,
Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի , Հոգ
մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար թէ
ինչ պիտի ուտէք , ոչ ալ մար-
մինին համար թէ ինչ պիտի հագ-
23 նիք . Ինչո՞ւ որ կեանքը կերակու-
րէն աւելի է , ու մարմինը հագուս-
24 տէն : Նայեցէ՛ք ագռաւներուն ,
որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հընձ-
ձեն , որոնք ոչ շտեմարաններ ու-
նին՝ ոչ ալ ամբարներ , Ու Աս-
տուած անոնք կը կերակրէ . դուք
որչափ աւելի լաւ էք քան զնոսա՛
25 րէն : Եւ ձեզմէ ո՛վ կրնայ իր
հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
26 կանգուն մը աւելցընել : Ասպա
թէ որ ամենափոքր բանին կարող
չէք , ուրիշ բաներուն համար ին-
27 չո՞ւ հոգ կ'ընէք : Նայեցէ՛ք շու-
շաներուն ինչպէս կ'աճին . ոչ
կ'աշխատին և ոչ կը մանեն , բայց
ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառաւորութեանը մէջ ա-
նոնցմէ մէկուն պէս չզգեստեցաւ :
28 Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշ-
տի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձը-

Ցամի Ցեռան 33

29 գուի , Աստուած անանկ կը հա-
գուեցընէ , որչափ աւելի ձեզ՝
30 Թերահաւատներ : Ալ դուք մի՛
փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք
և ինչ պիտի խմէք , ու մի՛ շը-
31 փոթիք . Վասն զի ատ բոլոր բա-
ները աշխարհիս ազգերը կը փընտ-
ռեն . ու ձեր Հայրը գիտէ որ ատ
32 րաներըը ձեզի պէտք են : Բայց
դուք Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը խնդրեցէք , և ատ բոլոր բաներն
ալ ձեզի պիտի տրուի : Մի վախ-
նար՝ պզտիկ հօտ , Քանզու որ ձեր
Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորու-
33 թիւնը տայ ձեզի : Ծախեցէ՛ք
ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն
տուէք . Ձա՛ձ ձեզի չհինցնալու քը-
սակներ պատրաստեցէ՛ք , Ա՛ր-
կինք՝ չպակսելու գանձ մը ,
ուր սէ գողը կը մօտենայ և ոչ ցեց
34 կ'ապականէ : Քանզի ձեր գանձը
ուր որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պի-
35 տի ըլլայ : Ձեր մէջքերը գօտեա-
րած ըլլան , Ու ճրագները վա-
36 ռած . Եւ դուք ան մարդոցը նման՝
որ իրենց տիրոջը կը սպասեն՝ թէ
ե՞րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն . որ
երբ գայ և դ՚՚՚ զարնէ , իսկոյն
37 բանան անոր : Երանի՛ ան ծա-
ռաներուն , որ տէրը երբոր գայ՝
զանոնք արթուն պիտի գտնէ . Ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ինքը գօ-
տին մէջէը պիտի կապէ ու սեղան
նստեցընէ անոնք , և առաջ անց-
նելով սպասաւորութիւն պիտի ը-
38 նէ անոնց : Եւ թէ որ Երկրորդ
երկրորդ պահուն գայ կամ երրորդ
պահուն գայ ու անանկ գտնէ , ե-
39 րանելի են ան ծառաները : Բայց
ա գիտցէ՛ք , որ եթէ տանուտէրը
գիտնար թէ որ ատեն գողը կու-
գայ , արթուն կը կենար ու թող
չէր տար որ իր տունը ծակեն :
40 Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կե-
ցէ՛ք , քանզի Որդին մարդոյ կու-
գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք
չէք կարծեր :
41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր , Տէր՛
ատ առակը մեզի՞ կ'ըսես թէ ամ-
42 նուն ալ : Եւ Տէրը ըսաւ , Ո՞ւ-
րեմն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու ի-
մաստուն տնտեսը , որն որ տէրը իր
դերդաստանին վրայ պիտի դնէ , որ
43 ատենին անոնց ուտելիքը տայ : Ե-
րանի՛ է ան ծառային , որն որ իր
տէրը եկած ատենը անանկ ըրած
44 պիտի գտնէ : Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ : Հապա
թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջ
ըսէ , Իմ տէրս իր դալը կ'ուշացը-
նէ . և սկսի ծառաները ու աղա-
խինները ձեռքել , և ուտել ու խը-

Ա Տիմ . ե . 18 :

Ղ Ցօհ . ժը . 36 :

Ֆ Տիմ . ե . 7 , ըէ :

Ի Ժող . ժա . 9 : ա Կոր . ժե . 32 : Ցակ . ե . 5 :

Լ Ցոր . ի . 22 : իէ . 8 : Սաղ . ծբ . 7 : Ցակ . գ . 14 :

Ի Սաղ . լթ . 6 : Երեմ . ժե . 11 :

Ֆ Մատ . ե . 20 : Հմր 33 : ա Տիմ . ե . 18 , 19 : Ցակ . բ . 5 :

Ա Մատ . ե . 25 :

Հ Ցոր . լը . 41 : Սաղ . ճխե . 9 :

Ցամի Ցեռան 33

Ա Մատ . ե . 33 :

Ղ Մատ . իդ . 45 : իե . 21 : ա Կոր . գ . 2 :

Ա Մատ . ժա . 25 , 26 :

Ճ Մատ . ժթ . 21 : Գոր . բ . 45 : գ . 34 :

Մ Մատ . ե . 20 : Գլ . ժգ . 9 : ա Տիմ . ե . 19 :

Ա Եփե . ե . 14 : ապես . ա . 13 :

Ն Մատ . իե . 1 , ըէ :

Ա Մատ . իգ . 46 :

Ա Մատ . իգ . 43 : ա Թես . ե . 2 : բ Պետ . գ . 10 : Ցատ . գ . 3 : ժ . 15 :

Ա Մատ . իդ . 44 : իե . 13 : Մար . ժգ . 33 : Գլ . իա . 34 , 36 : ա Թես . ե . 6 : բ Պետ . գ . 12 :

Ղ Մատ . իդ . 45 : իե . 21 : ա Կոր . գ . 2 :

Ա Մատ . իդ . 47 :

Ա Մատ . իդ . 48 :

Ցամի Տեառն 33

1 Ն՚ոմանք ան ատենը ներկայ գըտ-
նուելով պատմեցին անոր Գա-
լիլեացւոց վըայով, որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց։ Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով ըսաւ անոնց, Կը
կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին, որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին։ Չեզի կ՚ըսեմ, Չէ. հա-
պա թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք։ Կամ
թէ ան տասնուերկու հոգին որոնց
վրայ Սելոյամին աշտարակը
ինկաւ և անոնք մեռցուց. կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի
մէջ բնակած բոլոր մարդիկներէն
5 աւելի պարտաւոր էին։ Չեզի
կ՚ըսեմ, Չէ. հապա թէ որ չա-
պաշխարէք, ամէնքդ ալ նոյնպէս
պիտի կորսուիք։

Ցամի Տեառն 33

6 Ան առակն ալ ըսաւ, Մարդ
մը իր այգիին մէջ տնկուած թզե-
նի մը ունէր, ու եկաւ անկէ պը-
7 տուղ փնտռելու և չգտաւ։ Ուս-
տի ըսաւ այգեպանին, Ահա իրեք
տարի է որ կու գամ ատ թզենիին
վրայ պտուղ փնտռելու ու չեմ
գտներ. Ա՛ւ տիկայ կտրէ, ինչո՞ւ
8 համար գետինը խափանէ։ Անիկայ
պատասխան տուաւ ու անոր ը-
ըսաւ, Տէր՛ աս տարի ալ ատիկայ
թող տուր, մինչև որ ատոր բոլոր-
9 տիքը բրեմ ու թրիքը դնեմ, Եւ
թէ որ պտուղ տայ, ապրի։ Հապա
թէ չէ՝ գալ կտրէս ատիկայ։

10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէ-
կուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցը-
11 նէր։ Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնուութը տարիէ ի վեր, ու
կծկուած էր և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ։ Ու Յիսուս զա-
նիկայ տեսնելով՝ իրեն կանչեց և
ըսաւ անոր, Կնիկ՝ դուն քու հի-
ւանդութենէդ արձակուած ես։
13 Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և
իսկոյն շիտկուեցաւ ու փառք կու-
14 տար Աստուծոյ։ Իսկ ժողովարա-
նին իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց, և ըսաւ ժողովուր-
դին, Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ ար-
ժան է գործ գործել, ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք, ու չէ
15 թէ շաբաթ օրը։ Ան ատենը Տէ-
րը պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ, Կեղծաւոր, Էձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չմրձկըեր՝ որ տանի ջուր
16 տայ։ Հապա ասիկայ որ Աբրա-
համի աղջիկ էր, որ ահա տասնու-
ութը տարի Սատանան զանիկայ

46 մէջ ու գինովցնալ, Ան ծառային
տէրը պիտի դայ անանկ մէկ օր մը
որ չսպասեր, և անանկ մէկ ժամ մը
որ չգիտեր, և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կարէ, ու անոր բաժինը ան-
հաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։
47 Եւ ան ծառան՝ որ իր տիրոջը
կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր,
ոչ ալ անոր կամքը՝ի գործ կը
48 դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ։ Վասյց
ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի
բան մը կ՚ընէ, քիչ ծեծ պիտի
ուտէ. որուն որ շատ տրուեցաւ,
շատ պիտի ուզուի անկէ, և որուն
որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւե-
լի պիտի պահանջուի անկէ։

49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս
վրայ, ու ի՞նչ կ՚ուզեմ թէ որ
50 արդէն բորբոքած է։ Բայց մկրը-
տութիւն մը ունիմ մկրտուելու,
և ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
51 կատարուի։ Կը կարծէք թէ ես
երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու
եկայ. Ձեզի կ՚ըսեմ՝ Չէ, Հապա
52 բաժանմունք. Քանզի որ ասկէ ետև
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժ-
նուած պիտի ըլլան. իրեքը երկու-
53 քէն, ու երկուքը իրեքէն. Հայ-
րը պիտի բաժնուի որդիէն, և որ-
դին հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու
աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հար-
սէն ու հարսը իր կեսուրէն։

54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն,
Երբոր արեւմուտքին կողմէն ամպ
մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ՚ը-
սէք թէ Անձրեւ պիտի գայ, և ա-
55 նանկ կ՚ըլլայ։ Ու երբոր հարաւա-
յին հովը կը փչէ կ՚ըսէք թէ Տաք
պիտի ըլլայ, և անանկ կ՚ըլլայ։
56 Կեղծաւորնե՛ր երկրի ու երկինքի
երեսը քննելը դիտէք, հապա աս
ժամանակը ի՞նչպես չէք քններ։
57 Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր
58 իրաւունքը։ Երբոր դուն քու
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու ըլ-
լաս, Ճամբուն մէջ անկէ աղաչե-
լու համար ջանք ըրէ, որ չըլլայ թէ
քեզ դատաւորին առջին քաշէ, ու
դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ
քեզ, ու դահիճն ալ բանտը դնէ։
59 Քեզի կ՚ըսեմ, Բնաւ պիտի չելլես
անկէ, մինչև որ վերջի լումանն չը-
վճարես։

Գլ. Ի Գ

1 Քրիստոս ապաշխարութիւն կը քարոզէ, Գալիլեացւոց և ուրիշներուն կրած պատիժը յիշելով։ 6 Անպտուղ թզենիին առակը։ 11 Քրիստոս կծկած կնիկը կը բժշկէ։ 18 Մանանեխի հատին և խմորին առակովը կը ցուցընէ ճշմարտութեան խօսքին զօրաւոր ներգործութիւնը իր ընտրեալներուն սրտին մէջ։ 24 կը խրատէ նեղ դռնէն նեղս մտնելու ջանք ընել, 31 և կը յանդիմանէ Հերովդէսը ու Երուսաղէմը։

Ա Ե. ժ. 2։ Մատ. իա. 19։

Բ Մատ. ի. 22։ Մար. ժ. 38։

Ե Մատ. ժ. 34։ Հմր 49։

Միք. է. 6։ Ցօ. է. 43։ Թ. 16։ ժ. 19։

Ի Մատ. ժ. 35։

Ժ Մատ. ժգ. 2։

Առակ. իե. 8։ Մատ. ե. 25։

Ղ Սաղ. լբ. 6։ Ես. ծե. 6։

Թուա. ժե. 30։ Բ Օր. իե. 2։ Ցօհ. Թ. 41։ ժե. 22։ Գոր. ժե. 30։ Ցակ. դ. 17։ Ղղ. ե. 17։ Ա Տիմ. ա. 13։

Ո Հմր 51։

Ցամի Տեառն 33

կապեց , չէ՞ր վայլեր որ շաբաթ
17 օրը ան կապէն արձկուի : Նաև ասքանը որ ըսաւ , երբեն հակառակ կեցողները ամէնքն ալ ամօթով ինացին . ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր գործքերուն համար՝ որ անկէ կ'ըլլային :
Ե Մատ . ժգ . 31 : Մար . գ . 30 :
18 Եւ ըսաւ , Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմանի , ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
19 անիկայ : Մանանեխի հատի նման է , որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ձգեց . և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ , ու երկինէ թռչուննեըը անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան :
20 Դարձեալ ըսաւ , Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նը-
21 մանցընեմ : Խմորի նման է , որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեը գրեթ ալիւրի մէջ պահեց , մինչև որ ամէնն ալ խմորեցաւ :
Ը Մատ . թ . 35 : Մար . գ . 6 :
22 Եւ քաղաքները ու գեղերը պտրտելով կը սորվեցընէր , ու դէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ը-
23 նէր : Եւ մէկը ըսաւ անոր , Տէր՝ քիչո՞ր են անոնք որ պիտի փրկուին : Անիկայ ալ ըսաւ ա-
Ե Մատ . է . 13 :
24 նոնց , Ջանք ըրէք որ նեղ դրնէն մտնէք , քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շատերը պիտի մտնել պիտի ու-
Ժ Ցօհ . է . 34 : ը . 21 : ժգ . 33 : Հռով . Թ . 31 :
25 զեն և պիտի չկրնան : Ի՚նկէ ետև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը դոցէ , և դուք սկսիք դուրսը կենալ , ու դուռը զարնել և ըսել , Տէր՝ Տէր , բաց մեզի . ան ալ պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի , Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից
Ի Սաղ . լբ . 6 : Եա . ծէ . 6 :
Լ Մատ . իե . 10 :
26 էք : Ան ատեն պիտի սկսիք ըսել , Մենք քու առջևդ կերանք ու խմեցինք , և դուն մեր փողոցներուն
Ե ԳԼ . ղ . 46 : Ի Մատ . է . 23 : իե . 12 :
27 մէջը սորվեցուցիր : Եւ անիկայ պիտի ըսէ , Չեզի կ'ըսեմ , Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք , Ամէն դի կեցէք ինձմէ բոլոր անիրա-
Ա Սաղ . զ . 8 : Մատ . իե . 41 :
28 ւութիւն գործողներդ : Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կըրճրտել , Երբոր տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ , ու ձեզ
Ե Մատ . ը . 12 : ժգ . 42 : իգ . 51 :
Ղ Մատ . ը . 11 :
29 դուրս հանած : Եւ պիտի գան արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսիսէն ու հարաւէն , ու պիտի բազմին Աստուծոյ Թագաւորութեանը
30 մէջ : Եւ ահա կան յետիններ՝ որ առաջիններ պիտի ըլլան , ու կան առաջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան :
Ե Մատ . ժԹ . 30 : ի . 16 : Մար . ժ . 31 :
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան ու ըսին անոր , Ելիր ու դնա ասկէ , ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ : Եւ ինքը բսաւ անոնց , Գացէք՝ ան աղուէսին ըսէք , Ահա ես դևեր կը հանեմ ու բժշկութիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը , ու երրորդ օրը
33 կատարուիմ : Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և միւսօրը պտրտիմ , վասն զի կարելի չէ որ մարգարէ մը Երուսաղէմէն
34 դուրս կորսուի : Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ , որ մարգարէները կը սպաննեիր , ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր , քանի՛ անգամ քու տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպես որ հաւը իր ձագերը թևերուն տակը կը ժողվէ , և դուք չուզեցիք :
35 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ . սակայն ձեզի կ'ըսեմ , որ ալ զիս պիտի չտեսնէք , մինչև գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք , Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ :

Ցամի Տեառն 33

Ե Մատ . իգ . 37 :
Ղ Լե . իգ . 31 , 32 : Սաղ . կԹ . 25 : Եա . ա . 7 : Դան . Թ . 27 : Մի . ք . 12 :
Ա Սաղ . ճժ . 26 : Մատ . իա . 9 : Մար . ժա . 10 : Գլ . ժԹ . 38 : Ցօ . ժ . 13 :

ԳԼ . ԺԹ

2 Փրիսաոս շաբաթ օրը կը բժշկէ ջրգողալ մարդը . 7 կը սորվեցընէ խոնարհ ըլալ , 12 և ողբասացները ձայն տալ իրեն . 16 ընդդիմին առակովը կը յայտնէ Թէ աշխարհասէր անձինք՝ որ Աստուծոյ խօսքը կ'անարգեն , դուրս պիտի մնան երկինքէն : 25 Փրիսաոսի աշակերտել ուզողները պէտք է որ յառաջադոյն խորհին Թէ իրենց խաչը պիտի կրեն , որ չըլլայ Թէ եթէ սկսին եղածնակաւ ետ քաշուին անկէ . 34 ու բոլորովին անպիտան ըլլան՝ իր համը կորսընցուցած աղի պէս :

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փարիսեցւոց պետերուն տներէն մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու ,
2 ու անոնք անոր կը սպասէին : Եւ ահա հոն ջրգողալ մարդ մը կար
3 իր առջևը : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու խօսեցաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն ը-
սելով , Արժա՞ն է շաբաթ օրը
Ա Մատ . ժբ . 10 :
4 բժշկել : Անոնք ալ լուռ կեցան . և ինքը բռնեց զանիկա՝ բժշկեց ու
5 ճամբեց . Եւ պատասխան տալով բսաւ անոնց , Ձեզմէ որո՞ն էշը Ե Ել . իգ . 5 : Բ Օր . իբ . 4 : Գլ . ժգ . 15 :
կամ եզը Տորը իյնալու ըլլայ , ու շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
6 օրը : Եւ ասոնց բաներուն չկրցան անոր պատասխան տալ :
7 Առակ մը զրուցեց ան հրաւիրուած մարդոց ալ , երբոր տեսաւ Թէ ինչպէս առաջինները բազմոցները կ'ընտրէին , ու բսաւ անոնց ,
8 Երբոր մէկէ մը հարսնիքի հրաւիրուիս , առաջինն բազմոցին վրայ մի՛ նստիր . չըլլայ որ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
9 ըլլայ անկէ . Եւ ան որ քեզ ու անիկայ հրաւիրեց , գայ զրուցէ քեզի ՝ Ասոր տեղ տուր , և անկէ ետև ամօթով յետին տեղը
10 բռնել : Հապա երբոր հրաւի-
Ե Առակ . իե . 6 , 7 :

Ցամի Տեառն 33

րուխս , գնա յետին տեղը նստէ . որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ , քեզ ըսէ , Բարեկա՛մ վեր հրամմէ . ան ատենը քու հետդ նստողներուն առջևը քեզի փառք կ՚ըլլայ ։

Բ Ցօր . իբ . 29 ։ Սաղ . ժը . 27 ։ Առակ . իԹ . 23 ։ Մատ . իգ . 12 ։ Գաղ . ժը . 14 ։ Յակ . դ . 6 ։ ա Պետ . ե . 5 ։

11 Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձրացնէ , պիտի խոնարհի . և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ , պիտի բարձրանայ ։

12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ բսաւ , Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ՚ընես , մի կանչեր քու բարեկամներդ , ոչ ալ քու եղբայրներդ , և ոչ քու ազգականներդ , ու ոչ հա- րուստ դրացիներդ , որ չըլլայ Թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա- ւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ ։

Ե Ղեւտ . ը . 10 , 12 ։

13 Հապա երբոր հայկերոյթ կ՚ընես , հաղատներ , պակասաւորներ , կա- ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ . 14 Ու երա- նելի պիտի ըլլաս , ինչու որ ա- նոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել . քանզի արդարե- րուն յարութիւն առած ատենը փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի ։

Ղ Ցայտ . ժԹ . 9 ։

15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց ասոնք՝ բսաւ անոր , Ո՛երանի անոր որ Աստուծոյ Թա- գաւորութեանը մէջ հաց պիտի

Ի Մատ . իբ . 2 ։

16 ուտէ ։ Եւ ինքը բսաւ անոր , Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ

Ը Առակ . Թ . 2 , 5 ։

17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց ։ Եւ ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա- ռան , որ հրաւիրուածները կանչէ , ըսելով , Եկէք , ինչու որ արդէն

18 ամէն բան պատրաստ է ։ Եւ ա- մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ . առջինը անոր բսաւ , Ես արտ մը ծախու առի , ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ անիկայ . կ՚աղաչեմ քեզի ,

19 զիս հրաժարուած սեպէ ։ Եւ միւսը բսաւ , Հինդ զոյգ եզ ծա- խու առի , ու կ՚երթամ որ անոնք փորձեմ . կ՚աղաչեմ քեզի , զիս

20 հրաժարուած սեպէ ։ Եւ միւսը բսաւ , Կնիկ առի , ու անոր հա-

21 մար չեմ կրնար գալ ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու իր տիրոջը պատ- մեց ասոնք . ան ատենը բար- կացաւ տանուտէրը ու բսաւ իր ծառային , Շուտով քաղաքին հը- րապարակները ու փողոցները ելլը , և աղքատները ու պակասաւորնե- րը և կաղերը ու կոյրերը հոս

22 մտցուր ։ Ծառան ալ բսաւ , Տէր՝ եղաւ ինչ որ հրամայեցիր ,

23 ու տակաւին տեղ կայ ։ Եւ Տէրը բսաւ ծառային , Ելլը ճամբաները ու ցանդերը , և փոխնէրէ ստիպէ հոս մտնելու , որ տունս լեցուի ։

Բ Մատ . իա . 43 ։ իբ . 8 ։ Գոր . ժգ . 46 ։

24 Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի Թ որ ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ ։

25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ կ՚երթային . և դառնալով անոնց

26 բսաւ , Թէ որ մէկը ինծի կու գայ , ու չատեր իր հայրը և մայրը , ու կինը և զաւակները , ու եղբայր- ները և քոյրերը , Նաև իր կեանքն ալ , չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ ։

27 Եւ ով որ իր խաչը չվերցրներ ու իմ ետևէս գար , չկրնար իմ աշա-

28 կերտս ըլլալ ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով , առաջ չնստիր ու հաշիւ չըներ ծախ- քը , Թէ անիկայ լմընցնելու ։

29 Ո՛ Թէ՝ ունի՞ . Որ չըլլայ Թէ երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լմընցը- նել , բոլոր տեսնողները սկսին ա-

30 նոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա- ւիրեն , ու քեզի հատուցում ըլլայ ։

31 Կամ Թէ ո՞ր Թա- գաւոր ուրիշ Թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով , առաջ չնստիր ու խորհիր , Թէ արդեօք տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կե- նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր

32 վրայ կու գայ ։ Հապա Թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հեռու է , դես- պան խրկելով՝ խաղաղութիւն կը

33 խնդրէ ։ Ա՛ն ասանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը Թէ որ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ , չկրնար

34 իմ աշակերտս ըլլալ ։ Աղը աղէկ բան է . բայց Թէ որ աղը իր համը կորսընցընէ , ինչո՞վ պիտի հա-

35 մնցնայ ։ Ո՛չ հողի ու ոչ Թրիքի տեղ օգտակար կ՚ըլլայ , հապա ա- նիկայ դուրս կը նետեն ։ Ան որ լսելու ականջ ունի , Թող լսէ ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Մաքրեալ ոչխարին , 8 կորսուած դրամին 11 և անառակ որդիին առակները ։

Ա Մատ . Թ . 10 ։

1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մե- ղաւորները անոր կը մօտենա-

2 յին իրմէն լսելու համար ։ Եւ փա- րիսեցիները ու դպիրները տրտունջ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին , Ասիկայ մե- ղաւորները կ՚ընդունի , ու անոնց հետ կ՚ուտէ ։

Բ Գոր . ժա . 3 ։ Գաղ . բ . 12 ։

3 Եւ անիկայ ասա առակը խօսեցաւ

4 անոնց՝ ըսելով , Ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ , և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ , իննսունինը չը՞ձգեր անապատին մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն եր- թար , մինչև որ զանիկայ գտնէ ։

Գ Մատ . ժը . 12 ։

5 Ու երբոր կը գտնէ , ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ ,

6 Եւ տունը գալով , կը կանչէ բա- րեկամները ու դրացիները , ու ա- նոնց կ՚ըսէ ։ Ուրախ եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ Թ կորսուած ոչ-

7 խարս գտայ ։ Ձեզի կ՚ըսեմ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ

Ցամի Տեառն 33

Դ Ա Օր . ժգ . 6 ։ Ա Թագ . 9 ։ Մատ . ժ . 37 ։

Է Հռով . Թ . 13 ։

Ե Ցայտ . ժբ . 11 ։

Է Մատ . ժգ . 24 ։ Մարկ . բ . 34 ։ Գաղ . Թ . 23 ։ բ Տիմ . գ . 12 ։

Ժ Առակ . իգ . 27 ։

Ի Մատ . իգ . 13 ։

Ա Մատ . ե . 13 ։ Մարկ . Թ . 49 ։

Բ Գոր . ժա . 3 ։ Գաղ . բ . 12 ։

Գ Մատ . ժբ . 12 ։

Դ Պետ . բ . 10 , 25 ։

Ցամք Տեառն 33

Ե ԳԼ. Ե. 32։

երկինքը մէկ մեղաւորի մը համար
որ կ'ապաշխարէ , էքան թէ ինն-
սունինը արդարներու համար՝
որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ ։ Կամ թէ ո՞վ է ան կնիկը
որ տասը դրամ ունենայ , ու թէ
որ դրամ մը կորսընկնէ , ճրագ
չը՞վառեր , ու տանը մէջ աւել
զարներ և զգուշութեամբ փընտ-
9 ռեր , մինչև որ գտնէ ։ Ու երբոր
կը գտնէ , կը կանչէ բարեկամները
ու դրացիները , և կ'ըսէ , Ուրախ
եղէք ինծի հետ , ինչու որ իմ կոր-
10 սընցուցած դրամն գտայ ։ Ասնակ
ես՝ ձեզի կ'ըսեմ , ուրախութիւն
կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն
առջևը մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ ։

11 Եւ ըսաւ , Մէկ մարդ մը երկու
12 որդի ունէր ։ Ու անոնցմէ պզտիկը
հօրը ըսաւ , Հայր՝ տո՛ւ ստացուած-
քէդ իմ բաժինս որ ինծի կու գայ ։ Ան ալ բաժնեց անոնց իր
13 ունեցածը ։ Եւ շատ օրեր չան-
ցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները
ժողվեց ու հեռու երկիր մը գնաց ,
և հոն անառակութեամբ ապրելով
14 իր ունեցածը փճացուց ։ Ու երբո-
որ ամէնը հատուց , ան երկրին
մէջ սաստիկ սով մը եղաւ , ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ ։ Եւ
գնաց ան երկրին քաղաքացիներէն
մէկուն քովը մտաւ . ան ալ իր
արտերը խրկեց զանիկայ՝ խոզեր
16 արածելու համար ։ Եւ կը փա-
փաքէր խոզերուն կերած եղջիւրէն
իր փորը լեցնելու , ու մէկը չէր
17 տար անոր ։ Եւ ինքզինքին գալով
ըսաւ , Քանի՛ բանւորներ կան իմ
հօրս տունը հացով լեցուած , ու
ես հոս սովամահ կը կորսչիմ .
18 Ելլեմ՝ երթամ իմ հօրս , և ըսեմ
անոր , Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
19 դէմ ու քու առջևդ , Եւ ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու .
դիս քու վարձկաններուդ մէկուն
20 պէս ըրէ ։ Ու ելաւ իր հօրը եկաւ .
Ե և դեռ որ ինքը շատ հեռու էր ,
հայրը տեսաւ զանիկայ ու գութը
շարժեցաւ , և վազելով՝ անոր պա-
րանոցին վրայ ինկաւ , ու համբու-
21 րեց զանիկայ ։ Որդին ալ ըսաւ
անոր , Հայր՝ մեղանչեցի երկինքին
դէմ ու քու առջևդ , և ալ ար-
ժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու ։
22 Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն ,
Հանեցէ՛ք առաջին պատմուճանը
ու հագցուցէ՛ք անոր , և մատնի
դրէ՛ք անոր ձեռքը , ու կօշիկներ՝
Ի Հմր 32 ; Ե- փե . բ . 23 անոր ոտքերը . Եւ պարարտ զոհա-
1 ; ե . 14 ; բակը բերէ՛ք մորթեցէ՛ք , և ուտենք
Յայտ . գ . 24 և ուրախ ըլլանք . Ի՞նչու որ ասիկա
1 ։ իմ որդիս մեռած էր ու ողջընց-

Ցամք Տեառն 33

ցաւ , կորսուած էր ու գտնուե-
25 ցաւ . և սկսան ուրախ ըլլալ ։ Ու
անոր մեծ որդին ագարակին էր , ու
երբոր կու գար ու տանը մօտե-
ցաւ , նուագարաններուն և պարե-
26 րուն ձայնը լսեց ։ Ու ծառաներէն
մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր
27 թէ ասիկա ի՞նչ է ։ Անիկայ ալ ը-
սաւ անոր , Եղբայրդ եկաւ , ու
հայրդ պարարտ զուարակը մոր-
թեց , ինչու որ ողջ առողջ ձեռք
28 ձգեց զանիկայ ։ Իակ ինքը բար-
կացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել .
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով
29 կ'աղաչէր անոր ։ Եւ անիկայ պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ հօրը , Ահա
այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ , ու բնաւ քու խօսքէդ
դուրս չելայ , ու ինծի երբէք մէկ
ուլ մը չտուիր , որ իմ բարեկամ-
ներուս հետ ուրախութիւն ընէի ։
30 Բայց երբոր եկաւ ատ քու որդիդ՝
որ քու ստացուածքդ բոզերու հետ
կերաւ , անոր մորթեցիր պարարտ
31 զուարակը ։ Եւ անիկայ ըսաւ ա-
նոր , Որդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
32 ես , ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ
է . Սակայն պէտք էր ուրախ ըլ-
լալ և խնդալ , Ժ ինչու որ ասիկա
եղբայրդ մեռած էր ու ողջընցաւ ,
կորսուած էր ու գտնուեցաւ ։

Ժ Հմր 24։

ԳԼ . Ժ.Զ

1 Անիրաւ տնտեսին առակը ։ 14 Փրիսեացւոց կը յանդիմանէ արծաթասէր փարիսեցւոց կեղծաւորութիւնը ։ 19 Հեշտասէր մեծատունը և աղքատ Ղազարոսը ։

1 Ա Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ ,
Մէկ հարուստ մարդ մը կար ,
որ տնտես մը ունէր ։ և անոր վրա-
յով դանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս
թէ իր ունեցածը կը փճացընէ ։
2 Ուստի կանչեց զանիկայ ու ըսաւ
անոր , Ի՞նչ է աս որ քեզի հա-
մար կը լսեմ . քու տնտեսութեա-
նըդ հաշիւը տուր , ինչու որ ալ
3 չես կրնար տնտես ըլլալ ։ Եւ տըն-
տեսը իր մտքին մէջ ըսաւ , Ի՞նչ
ընեմ , որովհետև իմ տէրս տնտե-
սութիւնը ինծմէ կ'առնէ . * Հո-
ղագործութիւն չեմ կրնար ընել ,
4 մուրալու կ'ամչնամ ։ Գիտեմ
ինչ պիտի ընեմ , որպէս զի երբոր
իմ տնտեսութենէս մերժուիմ , զիս
5 իրենց տունը ընդունին ։ Եւ իր
տիրոջը պարտականները մէկիկ մէ-
կիկ իրեն կանչելով՝ ըսաւ առջի-
նին , Դուն իմ տիրոջս որչափ
6 պարտք ունիս ։ Ան ալ ըսաւ ,
Հարիւր մար ձէթ . և ըսաւ ա-
նոր , Գիրդ ա՛ռ՝ ու շուտով նստ
7 յիսուն գրէ ։ Եւթը միւսին ը-
սաւ , Դուն ալ որչափ պարտք

* Ցաւ . չեմ կրնար բըրել ,

Ցամք Տեառն 33

ունէին . և անիկայ ըսաւ , Հարիւր քոռ ցորէն . ու ըսաւ անոր , Գիրդ
8 առ՝ և ութսուն գրէ : Ու տէրը անիրաւ մնտեսը գովեց , որ խելա-
ցութիւնով ըրաւ . վասն զի աս աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խե-
9 լացի են : Եւ ես ալ ձեզի կ'ըսեմ , Ընկերաներ մամոնայէն ձեզի բարե-
կամներ ըրէք , որ երբ անիկայ պակսի՝ , ձեզ յաւիտենական բնա-
10 կարաններու մէջ ընդունին : Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է , շատի մէջ ալ հաւատարիմ է . և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է , շա-
11 տի մէջ ալ անիրաւ է : Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային մէջ հաւա-
տարիմ չեղաք , ճշմարիտ հարստու-
թիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի :
12 Ու թէ որ օտարին բանին մէջ հա-
ւատարիմ չեղաք , ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի :
13 Մէկ ծառայ մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել , ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ , կամ մէկուն պիտի յարի և միւսը արհամարհէ . չէք կրնար Ծառայել Աստուծոյ ու մամոնայի :
14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ ար-
ծաթասէր էին , աս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկայ :
15 Եւ ըսաւ անոնց , Դուք էք որ մարդոց առջևը Ինքզինքնիդ կ'ար-
դարացընէք , բայց Աստուած գի-
տէ ձեր սիրտերը . ինչու որ Ամար-
դոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
16 առջևը պիղծ է : Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յովհաննէս էին . անկէ ետև Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը կը քարոզուի , և ա-
մէն մէկը անոր մէջը մտնելու կ'ար-
17 տորայ : Դիւրին է որ երկինք ու երկիր անցնի , քան թէ օրէնքէն մէկ նշանադիր մը իյնայ :
18 Ով որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ , և ով որ երկէկ արձակուած կնիկ մը առ-
նէ՝ շնութիւն կ'ընէ :
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար , որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր , և ամէն օր փառաւորապէս ուրա-
20 խութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վէրքե-
րով լեցուն , որ անոր դրան առ-
21 ջին գրուած էր . Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցնէ . նաև շուներն ալ կու գային և անոր
22 վէրքերը կը լիզէին : Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ , ու հրեշտակ-
ները Աբրահամին գոգը տարին զա-
նկեայ . հարուստն ալ մեռաւ ու

23 թաղուեցաւ : Եւ դժոխքին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր , իր աչ-
քերը վերցընելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը , ու Ղազարոսը անոր
24 գոգը հանգիստ նստած : Եւ ինքը աղաղակեց ու ըսաւ , Հայր Աբրա-
համ՝ ողորմէ՛ ինծի ու խրկէ՛ Ղա-
զարոսը , որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ , ու զովացընէ իմ լե-
զուս , ինչու որ ես բոցիս մէջ կը
25 տանջըմիմ : Եւ Աբրահամ ը-
սաւ , Ո՛րդեակ՝ դի՛տդ բեր , որ դուն քու կեանքիդ առնեը քու բարիքներդ առիր , նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ . հիմա անի-
կայ [հոս] կը միխիթարուի , ու դուն
26 կը տանջուիս : Եւ աս ամէն բա-
ներէն զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստա-
տուած . անանկ որ ասկէ ձեզի անց-
նել ուզողները չկրնան , ոչ ալ ատկէ մեզի գալ ուզողները անցնին :
27 Ան ալ ըսաւ , Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝ հայր , որ անիկայ իմ հօրս
28 տունը խրկես , քանզի հինգ եղբայր ունիմ , որ երթայ անոնց վկայու-
թիւն տայ , որ չըլլայ թէ անոնք ալ աս չարչարանքին տեղը գան :
29 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր , Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին ,
30 թող անոնց մտիկ ընեն : Ան ալ ըսաւ , Ըէ՛ հայր Աբրահամ , հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ , պիտի ապաշխարեն : Եւ անիկայ ըսաւ անոր , թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ , հո՛ւ ալ թէ որ մեռել-
ներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ , պիտի համոզուին :

ԳԼ . ԺԵ

1 Քրիստոս կը սորվեցընէ գայթակղութիւն չը-
տալ , 3 և իրարու յանցանքները ներել : 6 Հաւատքին զօրութիւնը : 7 Մենք պարտաւոր ենք Աստուծոյ , բայց Աստուած պարտաւոր չէ մեզի : 11 Քրիստոս կը բժշկէ տասը բորոտներ : 22 Աստուծոյ Թագաւորութիւնը և Որդւոյ մարդոյ գալուստը :

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն , Անկարելի է որ գայթակղու-
թիւններ չգան . բայց վայ անոր ,
2 որուն ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի աղէկ է , որ անոր պարանո-
ցին իշու աղացքի քար մը կախուի , ու անիկայ ծովը գցուի , քան թէ աս պզտիկներէն մէկը գայթակղե-
3 ցընէ : Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն : Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ , զայնդիմանէ՛ զանիկայ . ու թէ որ ապաշխարէ , ներէ՛ ա-
4 նոր : Եւ թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու ըսէ , Կ'ապաշխարեմ , ներէս անոր :

Ցամք Տեառն 33

= Ցօհ . ժբ . 36 : Եփես . ե . 8 : ա Թես . ե . 5 :
Բ Դատ . գ . 27 : Մատ . չ . 19 : ԺԹ . 21 : ԳԼ . ժա . 41 : ա Տիմ . չ . 17 , 18 , 19 :
* Կամ կարօտութեան ժամանակ՝ ներէ՝
† Մատ . իե . 21 : ԳԼ . ԺԹ . 27 :
‡ Մատ . չ . 24 :
† Կամ մէկը պիտի մեծարէ՝
Ե Մատ . իգ . 14 :
ՂԳԼ . ժ . 29 :
Է Ա՛ռ . է . 9 :
Ը ա Թագ . ժչ . 7 :
Թ Մատ . գ . 17 : ժա . 12 , 13 : ԳԼ . է . 29 :
ժ Ա՛ռ . ՃԸ . 26 , 27 : Եսա . խ . 8 : ծա՛ . 6 : Մատ . է . 18 : ա Պետ . ա . 25 :
ի Մատ . է . 32 : ԺԹ . 9 : Մար . ժ . 11 : ա Կոր . է . 10 , 11 :

= Մատ . ժբ . 6 , 7 : Մար . Թ . 41 : ա Կոր . ժա . 19 :
Բ Մատ . ժբ . 15 , 21 :
† ՂԼ . ԺԹ . 17 : Առակ . ԺԷ . 10 : Ցակ . է . 19 :
Ղ Ջաբ . ժգ . 12 :
Ե Ես կգ . 24 : Մար . Թ . 43 , ՃԸ :
Ծ Ցոր . իա . 13 : ԳԼ . չ . 24 :
Է Եփես . ե . 21 : ԳԼ . ԺԹ . 27 :
Ը Մատ . իե . 21 : ԳԼ . ԺԹ . 27 :
Թ Մատ . իգ . 14 :
ժ Մատ . ժ . 40 :
ի Մատ . ժբ . 10 :
ՃԱ Մատ . ժբ . 12 :
ՃԲ Մատ . ժգ . 26 :
ՃԳ Մատ . ժդ . 1 :
ՃԴ Մատ . ժդ . 2 :
ՃԵ Մատ . ժդ . 3 :
ՃԶ Մատ . ժդ . 4 :
ՃԷ Մատ . ժդ . 5 :
ՃԸ Մատ . ժդ . 6 :
ՃԹ Մատ . ժդ . 7 :
Ճ Մատ . ժդ . 8 :
ՃԺ Մատ . ժդ . 9 :
ՃԺԱ Մատ . ժդ . 10 :
ՃԺԲ Մատ . ժդ . 11 :
ՃԺԳ Մատ . ժդ . 12 :
ՃԺԴ Մատ . ժդ . 13 :
ՃԺԵ Մատ . ժդ . 14 :
ՃԺԶ Մատ . ժդ . 15 :
ՃԺԷ Մատ . ժդ . 16 :
ՃԺԸ Մատ . ժդ . 17 :
ՃԺԹ Մատ . ժդ . 18 :
Ճի Մատ . ի . 1 :
ՃԻԱ Մատ . ի . 2 :
ՃԻԲ Մատ . ի . 3 :
ՃԻԳ Մատ . ի . 4 :
ՃԻԴ Մատ . ի . 5 :
ՃԻԵ Մատ . ի . 6 :
ՃԻԶ Մատ . ի . 7 :
ՃԻԷ Մատ . ի . 8 :
ՃԻԸ Մատ . ի . 9 :
ՃԻԹ Մատ . ի . 10 :
ՃԺ Մատ . ի . 11 :
ՃԺԱ Մատ . ի . 12 :
ՃԺԲ Մատ . ի . 13 :
ՃԺԳ Մատ . ի . 14 :
ՃԺԴ Մատ . ի . 15 :
ՃԺԵ Մատ . ի . 16 :
ՃԺԶ Մատ . ի . 17 :
ՃԺԷ Մատ . ի . 18 :
ՃԺԸ Մատ . ի . 19 :
ՃԺԹ Մատ . ի . 20 :
ՃԻ Մատ . ի . 21 :
ՃԻԱ Մատ . ի . 22 :
ՃԻԲ Մատ . ի . 23 :
ՃԻԳ Մատ . ի . 24 :
ՃԻԴ Մատ . ի . 25 :
ՃԻԵ Մատ . ի . 26 :
ՃԻԶ Մատ . ի . 27 :
ՃԻԷ Մատ . ի . 28 :
ՃԻԸ Մատ . ի . 29 :
ՃԻԹ Մատ . ի . 30 :
ՃԼ Մատ . ի . 31 :
ՃԼԱ Մատ . ի . 32 :
ՃԼԲ Մատ . ի . 33 :
ՃԼԳ Մատ . ի . 34 :
ՃԼԴ Մատ . ի . 35 :
ՃԼԵ Մատ . ի . 36 :
ՃԼԶ Մատ . ի . 37 :
ՃԼԷ Մատ . ի . 38 :
ՃԼԸ Մատ . ի . 39 :
ՃԼԹ Մատ . ի . 40 :
Ճ Մատ . ի . 41 :
ՃԾ Մատ . ի . 42 :
ՃԾԱ Մատ . ի . 43 :
ՃԾԲ Մատ . ի . 44 :
ՃԾԳ Մատ . ի . 45 :
ՃԾԴ Մատ . ի . 46 :
ՃԾԵ Մատ . ի . 47 :
ՃԾԶ Մատ . ի . 48 :
ՃԾԷ Մատ . ի . 49 :
ՃԾԸ Մատ . ի . 50 :
ՃԾԹ Մատ . ի . 51 :
ՃՀ Մատ . ի . 52 :
ՃՀԱ Մատ . ի . 53 :
ՃՀԲ Մատ . ի . 54 :
ՃՀԳ Մատ . ի . 55 :
ՃՀԴ Մատ . ի . 56 :
ՃՀԵ Մատ . ի . 57 :
ՃՀԶ Մատ . ի . 58 :
ՃՀԷ Մատ . ի . 59 :
ՃՀԸ Մատ . ի . 60 :
ՃՀԹ Մատ . ի . 61 :
ՃՁ Մատ . ի . 62 :
ՃՁԱ Մատ . ի . 63 :
ՃՁԲ Մատ . ի . 64 :
ՃՁԳ Մատ . ի . 65 :
ՃՁԴ Մատ . ի . 66 :
ՃՁԵ Մատ . ի . 67 :
ՃՁԶ Մատ . ի . 68 :
ՃՁԷ Մատ . ի . 69 :
ՃՁԸ Մատ . ի . 70 :
ՃՁԹ Մատ . ի . 71 :
ՃՂ Մատ . ի . 72 :
ՃՂԱ Մատ . ի . 73 :
ՃՂԲ Մատ . ի . 74 :
ՃՂԳ Մատ . ի . 75 :
ՃՂԴ Մատ . ի . 76 :
ՃՂԵ Մատ . ի . 77 :
ՃՂԶ Մատ . ի . 78 :
ՃՂԷ Մատ . ի . 79 :
ՃՂԸ Մատ . ի . 80 :
ՃՂԹ Մատ . ի . 81 :
ՃՃ Մատ . ի . 82 :
ՃՃԱ Մատ . ի . 83 :
ՃՃԲ Մատ . ի . 84 :
ՃՃԳ Մատ . ի . 85 :
ՃՃԴ Մատ . ի . 86 :
ՃՃԵ Մատ . ի . 87 :
ՃՃԶ Մատ . ի . 88 :
ՃՃԷ Մատ . ի . 89 :
ՃՃԸ Մատ . ի . 90 :
ՃՃԹ Մատ . ի . 91 :
ՃՄ Մատ . ի . 92 :
ՃՄԱ Մատ . ի . 93 :
ՃՄԲ Մատ . ի . 94 :
ՃՄԳ Մատ . ի . 95 :
ՃՄԴ Մատ . ի . 96 :
ՃՄԵ Մատ . ի . 97 :
ՃՄԶ Մատ . ի . 98 :
ՃՄԷ Մատ . ի . 99 :
ՃՄԸ Մատ . ի . 100 :
ՃՄԹ Մատ . ի . 101 :
ՃՆ Մատ . ի . 102 :
ՃՆԱ Մատ . ի . 103 :
ՃՆԲ Մատ . ի . 104 :
ՃՆԳ Մատ . ի . 105 :
ՃՆԴ Մատ . ի . 106 :
ՃՆԵ Մատ . ի . 107 :
ՃՆԶ Մատ . ի . 108 :
ՃՆԷ Մատ . ի . 109 :
ՃՆԸ Մատ . ի . 110 :
ՃՆԹ Մատ . ի . 111 :
ՃՇ Մատ . ի . 112 :
ՃՇԱ Մատ . ի . 113 :
ՃՇԲ Մատ . ի . 114 :
ՃՇԳ Մատ . ի . 115 :
ՃՇԴ Մատ . ի . 116 :
ՃՇԵ Մատ . ի . 117 :
ՃՇԶ Մատ . ի . 118 :
ՃՇԷ Մատ . ի . 119 :
ՃՇԸ Մատ . ի . 120 :
ՃՇԹ Մատ . ի . 121 :
ՃՈ Մատ . ի . 122 :
ՃՈԱ Մատ . ի . 123 :
ՃՈԲ Մատ . ի . 124 :
ՃՈԳ Մատ . ի . 125 :
ՃՈԴ Մատ . ի . 126 :
ՃՈԵ Մատ . ի . 127 :
ՃՈԶ Մատ . ի . 128 :
ՃՈԷ Մատ . ի . 129 :
ՃՈԸ Մատ . ի . 130 :
ՃՈԹ Մատ . ի . 131 :
ՃՉ Մատ . ի . 132 :
ՃՉԱ Մատ . ի . 133 :
ՃՉԲ Մատ . ի . 134 :
ՃՉԳ Մատ . ի . 135 :
ՃՉԴ Մատ . ի . 136 :
ՃՉԵ Մատ . ի . 137 :
ՃՉԶ Մատ . ի . 138 :
ՃՉԷ Մատ . ի . 139 :
ՃՉԸ Մատ . ի . 140 :
ՃՉԹ Մատ . ի . 141 :
ՃՊ Մատ . ի . 142 :
ՃՊԱ Մատ . ի . 143 :
ՃՊԲ Մատ . ի . 144 :
ՃՊԳ Մատ . ի . 145 :
ՃՊԴ Մատ . ի . 146 :
ՃՊԵ Մատ . ի . 147 :
ՃՊԶ Մատ . ի . 148 :
ՃՊԷ Մատ . ի . 149 :
ՃՊԸ Մատ . ի . 150 :
ՃՊԹ Մատ . ի . 151 :
ՃՋ Մատ . ի . 152 :
ՃՋԱ Մատ . ի . 153 :
ՃՋԲ Մատ . ի . 154 :
ՃՋԳ Մատ . ի . 155 :
ՃՋԴ Մատ . ի . 156 :
ՃՋԵ Մատ . ի . 157 :
ՃՋԶ Մատ . ի . 158 :
ՃՋԷ Մատ . ի . 159 :
ՃՋԸ Մատ . ի . 160 :
ՃՋԹ Մատ . ի . 161 :
ՃՌ Մատ . ի . 162 :
ՃՌԱ Մատ . ի . 163 :
ՃՌԲ Մատ . ի . 164 :
ՃՌԳ Մատ . ի . 165 :
ՃՌԴ Մատ . ի . 166 :
ՃՌԵ Մատ . ի . 167 :
ՃՌԶ Մատ . ի . 168 :
ՃՌԷ Մատ . ի . 169 :
ՃՌԸ Մատ . ի . 170 :
ՃՌԹ Մատ . ի . 171 :
ՃՍ Մատ . ի . 172 :
ՃՍԱ Մատ . ի . 173 :
ՃՍԲ Մատ . ի . 174 :
ՃՍԳ Մատ . ի . 175 :
ՃՍԴ Մատ . ի . 176 :
ՃՍԵ Մատ . ի . 177 :
ՃՍԶ Մատ . ի . 178 :
ՃՍԷ Մատ . ի . 179 :
ՃՍԸ Մատ . ի . 180 :
ՃՍԹ Մատ . ի . 181 :
ՃՎ Մատ . ի . 182 :
ՃՎԱ Մատ . ի . 183 :
ՃՎԲ Մատ . ի . 184 :
ՃՎԳ Մատ . ի . 185 :
ՃՎԴ Մատ . ի . 186 :
ՃՎԵ Մատ . ի . 187 :
ՃՎԶ Մատ . ի . 188 :
ՃՎԷ Մատ . ի . 189 :
ՃՎԸ Մատ . ի . 190 :
ՃՎԹ Մատ . ի . 191 :
ՃՏ Մատ . ի . 192 :
ՃՏԱ Մատ . ի . 193 :
ՃՏԲ Մատ . ի . 194 :
ՃՏԳ Մատ . ի . 195 :
ՃՏԴ Մատ . ի . 196 :
ՃՏԵ Մատ . ի . 197 :
ՃՏԶ Մատ . ի . 198 :
ՃՏԷ Մատ . ի . 199 :
ՃՏԸ Մատ . ի . 200 :
ՃՏԹ Մատ . ի . 201 :
ՃՑ Մատ . ի . 202 :
ՃՑԱ Մատ . ի . 203 :
ՃՑԲ Մատ . ի . 204 :
ՃՑԳ Մատ . ի . 205 :
ՃՑԴ Մատ . ի . 206 :
ՃՑԵ Մատ . ի . 207 :
ՃՑԶ Մատ . ի . 208 :
ՃՑԷ Մատ . ի . 209 :
ՃՑԸ Մատ . ի . 210 :
ՃՑԹ Մատ . ի . 211 :
ՃՒ Մատ . ի . 212 :
ՃՒԱ Մատ . ի . 213 :
ՃՒԲ Մատ . ի . 214 :
ՃՒԳ Մատ . ի . 215 :
ՃՒԴ Մատ . ի . 216 :
ՃՒԵ Մատ . ի . 217 :
ՃՒԶ Մատ . ի . 218 :
ՃՒԷ Մատ . ի . 219 :
ՃՒԸ Մատ . ի . 220 :
ՃՒԹ Մատ . ի . 221 :
ՃՓ Մատ . ի . 222 :
ՃՓԱ Մատ . ի . 223 :
ՃՓԲ Մատ . ի . 224 :
ՃՓԳ Մատ . ի . 225 :
ՃՓԴ Մատ . ի . 226 :
ՃՓԵ Մատ . ի . 227 :
ՃՓԶ Մատ . ի . 228 :
ՃՓԷ Մատ . ի . 229 :
ՃՓԸ Մատ . ի . 230 :
ՃՓԹ Մատ . ի . 231 :
ՃՔ Մատ . ի . 232 :
ՃՔԱ Մատ . ի . 233 :
ՃՔԲ Մատ . ի . 234 :
ՃՔԳ Մատ . ի . 235 :
ՃՔԴ Մատ . ի . 236 :
ՃՔԵ Մատ . ի . 237 :
ՃՔԶ Մատ . ի . 238 :
ՃՔԷ Մատ . ի . 239 :
ՃՔԸ Մատ . ի . 240 :
ՃՔԹ Մատ . ի . 241 :
ՃՕ Մատ . ի . 242 :
ՃՕԱ Մատ . ի . 243 :
ՃՕԲ Մատ . ի . 244 :
ՃՕԳ Մատ . ի . 245 :
ՃՕԴ Մատ . ի . 246 :
ՃՕԵ Մատ . ի . 247 :
ՃՕԶ Մատ . ի . 248 :
ՃՕԷ Մատ . ի . 249 :
ՃՕԸ Մատ . ի . 250 :
ՃՕԹ Մատ . ի . 251 :
ՃՖ Մատ . ի . 252 :
ՃՖԱ Մատ . ի . 253 :
ՃՖԲ Մատ . ի . 254 :
ՃՖԳ Մատ . ի . 255 :
ՃՖԴ Մատ . ի . 256 :
ՃՖԵ Մատ . ի . 257 :
ՃՖԶ Մատ . ի . 258 :
ՃՖԷ Մատ . ի . 259 :
ՃՖԸ Մատ . ի . 260 :
ՃՖԹ Մատ . ի . 261 :
Ճ՗ Մատ . ի . 262 :
Ճ՗Ա Մատ . ի . 263 :
Ճ՗Բ Մատ . ի . 264 :
Ճ՗Գ Մատ . ի . 265 :
Ճ՗Դ Մատ . ի . 266 :
Ճ՗Ե Մատ . ի . 267 :
Ճ՗Զ Մատ . ի . 268 :
Ճ՗Է Մատ . ի . 269 :
Ճ՗Ը Մատ . ի . 270 :
Ճ՗Թ Մատ . ի . 271 :
Ճ՘ Մատ . ի . 272 :
Ճ՘Ա Մատ . ի . 273 :
Ճ՘Բ Մատ . ի . 274 :
Ճ՘Գ Մատ . ի . 275 :
Ճ՘Դ Մատ . ի . 276 :
Ճ՘Ե Մատ . ի . 277 :
Ճ՘Զ Մատ . ի . 278 :
Ճ՘Է Մատ . ի . 279 :
Ճ՘Ը Մատ . ի . 280 :
Ճ՘Թ Մատ . ի . 281 :
Ճՙ Մատ . ի . 282 :
ՃՙԱ Մատ . ի . 283 :
ՃՙԲ Մատ . ի . 284 :
ՃՙԳ Մատ . ի . 285 :
ՃՙԴ Մատ . ի . 286 :
ՃՙԵ Մատ . ի . 287 :
ՃՙԶ Մատ . ի . 288 :
ՃՙԷ Մատ . ի . 289 :
ՃՙԸ Մատ . ի . 290 :
ՃՙԹ Մատ . ի . 291 :
Ճ՚ Մատ . ի . 292 :
Ճ՚Ա Մատ . ի . 293 :
Ճ՚Բ Մատ . ի . 294 :
Ճ՚Գ Մատ . ի . 295 :
Ճ՚Դ Մատ . ի . 296 :
Ճ՚Ե Մատ . ի . 297 :
Ճ՚Զ Մատ . ի . 298 :
Ճ՚Է Մատ . ի . 299 :
Ճ՚Ը Մատ . ի . 300 :
Ճ՚Թ Մատ . ի . 301 :
Ճ՛ Մատ . ի . 302 :
Ճ՛Ա Մատ . ի . 303 :
Ճ՛Բ Մատ . ի . 304 :
Ճ՛Գ Մատ . ի . 305 :
Ճ՛Դ Մատ . ի . 306 :
Ճ՛Ե Մատ . ի . 307 :
Ճ՛Զ Մատ . ի . 308 :
Ճ՛Է Մատ . ի . 309 :
Ճ՛Ը Մատ . ի . 310 :
Ճ՛Թ Մատ . ի . 311 :
Ճ՜ Մատ . ի . 312 :
Ճ՜Ա Մատ . ի . 313 :
Ճ՜Բ Մատ . ի . 314 :
Ճ՜Գ Մատ . ի . 315 :
Ճ՜Դ Մատ . ի . 316 :
Ճ՜Ե Մատ . ի . 317 :
Ճ՜Զ Մատ . ի . 318 :
Ճ՜Է Մատ . ի . 319 :
Ճ՜Ը Մատ . ի . 320 :
Ճ՜Թ Մատ . ի . 321 :
Ճ՝ Մատ . ի . 322 :
Ճ՝Ա Մատ . ի . 323 :
Ճ՝Բ Մատ . ի . 324 :
Ճ՝Գ Մատ . ի . 325 :
Ճ՝Դ Մատ . ի . 326 :
Ճ՝Ե Մատ . ի . 327 :
Ճ՝Զ Մատ . ի . 328 :
Ճ՝Է Մատ . ի . 329 :
Ճ՝Ը Մատ . ի . 330 :
Ճ՝Թ Մատ . ի . 331 :
Ճ՞ Մատ . ի . 332 :
Ճ՞Ա Մատ . ի . 333 :
Ճ՞Բ Մատ . ի . 334 :
Ճ՞Գ Մատ . ի . 335 :
Ճ՞Դ Մատ . ի . 336 :
Ճ՞Ե Մատ . ի . 337 :
Ճ՞Զ Մատ . ի . 338 :
Ճ՞Է Մատ . ի . 339 :
Ճ՞Ը Մատ . ի . 340 :
Ճ՞Թ Մատ . ի . 341 :
Ճ՟ Մատ . ի . 342 :
Ճ՟Ա Մատ . ի . 343 :
Ճ՟Բ Մատ . ի . 344 :
Ճ՟Գ Մատ . ի . 345 :
Ճ՟Դ Մատ . ի . 346 :
Ճ՟Ե Մատ . ի . 347 :
Ճ՟Զ Մատ . ի . 348 :
Ճ՟Է Մատ . ի . 349 :
Ճ՟Ը Մատ . ի . 350 :
Ճ՟Թ Մատ . ի . 351 :
Ճՠ Մատ . ի . 352 :
ՃՠԱ Մատ . ի . 353 :
ՃՠԲ Մատ . ի . 354 :
ՃՠԳ Մատ . ի . 355 :
ՃՠԴ Մատ . ի . 356 :
ՃՠԵ Մատ . ի . 357 :
ՃՠԶ Մատ . ի . 358 :
ՃՠԷ Մատ . ի . 359 :
ՃՠԸ Մատ . ի . 360 :
ՃՠԹ Մատ . ի . 361 :
Ճա Մատ . ի . 362 :
ՃաԱ Մատ . ի . 363 :
ՃաԲ Մատ . ի . 364 :
ՃաԳ Մատ . ի . 365 :
ՃաԴ Մատ . ի . 366 :
ՃաԵ Մատ . ի . 367 :
ՃաԶ Մատ . ի . 368 :
ՃաԷ Մատ . ի . 369 :
ՃաԸ Մատ . ի . 370 :
ՃաԹ Մատ . ի . 371 :
Ճբ Մատ . ի . 372 :
ՃբԱ Մատ . ի . 373 :
ՃբԲ Մատ . ի . 374 :
ՃբԳ Մատ . ի . 375 :
ՃբԴ Մատ . ի . 376 :
ՃբԵ Մատ . ի . 377 :
ՃբԶ Մատ . ի . 378 :
ՃբԷ Մատ . ի . 379 :
ՃբԸ Մատ . ի . 380 :
ՃբԹ Մատ . ի . 381 :
Ճգ Մատ . ի . 382 :
ՃգԱ Մատ . ի . 383 :
ՃգԲ Մատ . ի . 384 :
ՃգԳ Մատ . ի . 385 :
ՃգԴ Մատ . ի . 386 :
ՃգԵ Մատ . ի . 387 :
ՃգԶ Մատ . ի . 388 :
ՃգԷ Մատ . ի . 389 :
ՃգԸ Մատ . ի . 390 :
ՃգԹ Մատ . ի . 391 :
Ճդ Մատ . ի . 392 :
ՃդԱ Մատ . ի . 393 :
ՃդԲ Մատ . ի . 394 :
ՃդԳ Մատ . ի . 395 :
ՃդԴ Մատ . ի . 396 :
ՃդԵ Մատ . ի . 397 :
ՃդԶ Մատ . ի . 398 :
ՃդԷ Մատ . ի . 399 :
ՃդԸ Մատ . ի . 400 :
ՃդԹ Մատ . ի . 401 :
Ճե Մատ . ի . 402 :
ՃեԱ Մատ . ի . 403 :
ՃեԲ Մատ . ի . 404 :
ՃեԳ Մատ . ի . 405 :
ՃեԴ Մատ . ի . 406 :
ՃեԵ Մատ . ի . 407 :
ՃեԶ Մատ . ի . 408 :
ՃեԷ Մատ . ի . 409 :
ՃեԸ Մատ . ի . 410 :
ՃեԹ Մատ . ի . 411 :
Ճզ Մատ . ի . 412 :
ՃզԱ Մատ . ի . 413 :
ՃզԲ Մատ . ի . 414 :
ՃզԳ Մատ . ի . 415 :
ՃզԴ Մատ . ի . 416 :
ՃզԵ Մատ . ի . 417 :
ՃզԶ Մատ . ի . 418 :
ՃզԷ Մատ . ի . 419 :
ՃզԸ Մատ . ի . 420 :
ՃզԹ Մատ . ի . 421 :
Ճէ Մատ . ի . 422 :
ՃէԱ Մատ . ի . 423 :
ՃէԲ Մատ . ի . 424 :
ՃէԳ Մատ . ի . 425 :
ՃէԴ Մատ . ի . 426 :
ՃէԵ Մատ . ի . 427 :
ՃէԶ Մատ . ի . 428 :
ՃէԷ Մատ . ի . 429 :
ՃէԸ Մատ . ի . 430 :
ՃէԹ Մատ . ի . 431 :
Ճը Մատ . ի . 432 :
ՃըԱ Մատ . ի . 433 :
ՃըԲ Մատ . ի . 434 :
ՃըԳ Մատ . ի . 435 :
ՃըԴ Մատ . ի . 436 :
ՃըԵ Մատ . ի . 437 :
ՃըԶ Մատ . ի . 438 :
ՃըԷ Մատ . ի . 439 :
ՃըԸ Մատ . ի . 440 :
ՃըԹ Մատ . ի . 441 :
Ճթ Մատ . ի . 442 :
ՃթԱ Մատ . ի . 443 :
ՃթԲ Մատ . ի . 444 :
ՃթԳ Մատ . ի . 445 :
ՃթԴ Մատ . ի . 446 :
ՃթԵ Մատ . ի . 447 :
ՃթԶ Մատ . ի . 448 :
ՃթԷ Մատ . ի . 449 :
ՃթԸ Մատ . ի . 450 :
ՃթԹ Մատ . ի . 451 :
Ճժ Մատ . ի . 452 :
ՃժԱ Մատ . ի . 453 :
ՃժԲ Մատ . ի . 454 :
ՃժԳ Մատ . ի . 455 :
ՃժԴ Մատ . ի . 456 :
ՃժԵ Մատ . ի . 457 :
ՃժԶ Մատ . ի . 458 :
ՃժԷ Մատ . ի . 459 :
ՃժԸ Մատ . ի . 460 :
ՃժԹ Մատ . ի . 461 :
Ճի Մատ . ի . 462 :
ՃիԱ Մատ . ի . 463 :
ՃիԲ Մատ . ի . 464 :
ՃիԳ Մատ . ի . 465 :
ՃիԴ Մատ . ի . 466 :
ՃիԵ Մատ . ի . 467 :
ՃիԶ Մատ . ի . 468 :
ՃիԷ Մատ . ի . 469 :
ՃիԸ Մատ . ի . 470 :
ՃիԹ Մատ . ի . 471 :
Ճլ Մատ . ի . 472 :
ՃլԱ Մատ . ի . 473 :
ՃլԲ Մատ . ի . 474 :
ՃլԳ Մատ . ի . 475 :
ՃլԴ Մատ . ի . 476 :
ՃլԵ Մատ . ի . 477 :
ՃլԶ Մատ . ի . 478 :
ՃլԷ Մատ . ի . 479 :
ՃլԸ Մատ . ի . 480 :
ՃլԹ Մատ . ի . 481 :
Ճխ Մատ . ի . 482 :
ՃխԱ Մատ . ի . 483 :
ՃխԲ Մատ . ի . 484 :
ՃխԳ Մատ . ի . 485 :
ՃխԴ Մատ . ի . 486 :
ՃխԵ Մատ . ի . 487 :
ՃխԶ Մատ . ի . 488 :
ՃխԷ Մատ . ի . 489 :
ՃխԸ Մատ . ի . 490 :
ՃխԹ Մատ . ի . 491 :
Ճծ Մատ . ի . 492 :
ՃծԱ Մատ . ի . 493 :
ՃծԲ Մատ . ի . 494 :
ՃծԳ Մատ . ի . 495 :
ՃծԴ Մատ . ի . 496 :
ՃծԵ Մատ . ի . 497 :
ՃծԶ Մատ . ի . 498 :
ՃծԷ Մատ . ի . 499 :
ՃծԸ Մատ . ի . 500 :
ՃծԹ Մատ . ի . 501 :
Ճկ Մատ . ի . 502 :
ՃկԱ Մատ . ի . 503 :
ՃկԲ Մատ . ի . 504 :
ՃկԳ Մատ . ի . 505 :
ՃկԴ Մատ . ի . 506 :
ՃկԵ Մատ . ի . 507 :
ՃկԶ Մատ . ի . 508 :
ՃկԷ Մատ . ի . 509 :
ՃկԸ Մատ . ի . 510 :
ՃկԹ Մատ . ի . 511 :
Ճհ Մատ . ի . 512 :
ՃհԱ Մատ . ի . 513 :
ՃհԲ Մատ . ի . 514 :
ՃհԳ Մատ . ի . 515 :
ՃհԴ Մատ . ի . 516 :
ՃհԵ Մատ . ի . 517 :
ՃհԶ Մատ . ի . 518 :
ՃհԷ Մատ . ի . 519 :
ՃհԸ Մատ . ի . 520 :
ՃհԹ Մատ . ի . 521 :
Ճձ Մատ . ի . 522 :
ՃձԱ Մատ . ի . 523 :
ՃձԲ Մատ . ի . 524 :
ՃձԳ Մատ . ի . 525 :
ՃձԴ Մատ . ի . 526 :
ՃձԵ Մատ . ի . 527 :
ՃձԶ Մատ . ի . 528 :
ՃձԷ Մատ . ի . 529 :
ՃձԸ Մատ . ի . 530 :
ՃձԹ Մատ . ի . 531 :
Ճղ Մատ . ի . 532 :
ՃղԱ Մատ . ի . 533 :
ՃղԲ Մատ . ի . 534 :
ՃղԳ Մատ . ի . 535 :
ՃղԴ Մատ . ի . 536 :
ՃղԵ Մատ . ի . 537 :
ՃղԶ Մատ . ի . 538 :
ՃղԷ Մատ . ի . 539 :
ՃղԸ Մատ . ի . 540 :
ՃղԹ Մատ . ի . 541 :
Ճճ Մատ . ի . 542 :
ՃճԱ Մատ . ի . 543 :
ՃճԲ Մատ . ի . 544 :
ՃճԳ Մատ . ի . 545 :
ՃճԴ Մատ . ի . 546 :
ՃճԵ Մատ . ի . 547 :
ՃճԶ Մատ . ի . 548 :
ՃճԷ Մատ . ի . 549 :
ՃճԸ Մատ . ի . 550 :
ՃճԹ Մատ . ի . 551 :
Ճմ Մատ . ի . 552 :
ՃմԱ Մատ . ի . 553 :
ՃմԲ Մատ . ի . 554 :
ՃմԳ Մատ . ի . 555 :
ՃմԴ Մատ . ի . 556 :
ՃմԵ Մատ . ի . 557 :
ՃմԶ Մատ . ի . 558 :
ՃմԷ Մատ . ի . 559 :
ՃմԸ Մատ . ի . 560 :
ՃմԹ Մատ . ի . 561 :
Ճյ Մատ . ի . 562 :
ՃյԱ Մատ . ի . 563 :
ՃյԲ Մատ . ի . 564 :
ՃյԳ Մատ . ի . 565 :

Ցամք Տեառն 33

ե Մատ. ժե. 19։ խ. 21։ Մար. թ. 22։ ժա. 23։

5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը ,
6 Մեր հաւատքը աւելցուր։ Տէրն Տէրը ըսաւ , Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք , ասթը-
թենիին կրնայիք ըսել , Արմատա-
քի խլուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ , ան ալ պիտի հնազանդէր ձեզի ։
7 Բայց ձեզմէ ով է ան մարդը՝ որ ունենայ մէկ երկրագործ կամ հո-
վիւ ծառայ մը , որ անիկայ երբոր արտերէն դառնայ , շուտով
գրոցէ անոր Թէ Անցիր սեղան
8 նստէ . Հապա չըսէր անոր Թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս , ու զօ-
տիդ կապած Ի՛ինծի սպասաւորու-
թիւն ըրէ , մինչև որ ես ուտեմ ու
խմեմ . ու ետքը դուն ալ կեր ու
9 խմէ ։ Միթէ շնորհակալ կ՚ըլլայ
ան ծառային , իրեն հրամայուած
բաները կատարելուն համար .
10 չեմ կարծեր ։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր բոլոր ձեզի հրամայուած բա-
ները ընէք , ըսէք Թէ Ւնչունք ան-
պիտան ծառաներ ենք , քանզի ան
որ պարտական էինք ընելու , ը-
րինք ։
11 Ու եղաւ որ երբ Ի՛երուսա-
ղէմ կ՚երթար , Սամարիայի և Գա-
12 լիլեայի մէջտեղէն կ՚անցնէր ։ Ու
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր ,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր , Ըորոնք հեռուն կայնեցան ,
13 եւ ձայներնին վերցուցին ու ըսին ,
Յիսուս վարդապետ , ողորմ՚ մեզի ։
14 Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ , Ե՛գա-
ցէ՛ք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէ՛ք . ու եղաւ որ երբ կ՚եր-
15 թային , մաքրուեցան ։ Եւ անոնց-
մէ մէկը երբոր տեսաւ Թէ բժըշ-
կուեցաւ , ետ դարձաւ ու մեծ ձայ-
նով փառք կու տար Աստուծոյ .
16 Ու երեսի վրայ անոր ոտքը իյնա-
լով՝ շնորհակալ կ՚ըլլար անոր . և
17 ինքը Սամարացի էր ։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ , Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան , իսկ ան
18 ինը ո՞ւր են . Ա՛ս օտարազգիէն՝ի
զատ ո՞րէնէ չգտնուեցան՝ որ
դառնալով Աստուծոյ փառք տան ։
19 Եւ ըսաւ անոր , Ելէ՛ր գնա , քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց ։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն
հարցուցին Թէ Աստուծոյ Թագա-
ւորութիւնը ե՛րբ պիտի գայ , պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ ,
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը Ժէ-
ա՛ոանց երևցած բաներով չգար .
21 Ու պիտի չըսեն Թէ Ահա հոս է
կամ Ահա հոն , ինչու որ Ւահա՛
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ձեր
ներսի դին է ։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ , Օ-
րեր պիտի գան որ դուք Որդւոյ

Ցամք Տեառն 33

բ Մատ. իդ. 23։ Մար. ժգ. 21։ ԳԼ. խա. 8։
ե Մատ. իգ. 27։

զ Մար. ը. 31։ Թ. 30։ ժ. 33։ ԳԼ. Թ. 22։
է Յհ. է. 37։ Մատ. իդ. 37։

ը Յհ. ժԹ.։

թ Յհ. ժԹ. 16, 24։

ժ Ղեւ. իբ. 3։ լե. 7։ Սաղ. ժգ. 2։ Մատ. իե. 30։ Հռով. գ. 12։ ժա. 35։ ա Կոր. Թ. 16, 17։ Փիլիմ. 11։ Ե Ղու. Թ. 51, 52։ Յօհ. գ. 4։ Ը Ղե. ժգ. 46։

ժա Ղեւ. ժգ. 2։ ժգ. 2։ Մատ. ը. 4։ ԳԼ. ե. 14։

ժբ Մատ. Թ. 22։ Մար. ե. 34։ ժ. 52։ ԳԼ. է. 50։ ը. 48։ ժը. 42։

ի Ելհ. 23։ Լհռով. ժգ. 17։

ի Տես Մատ. Թ. 15։ Յօհ. ժէ. 12։

Որդւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պի-
տի փափաքիք , ու պիտի չտեսնէք ։
23 Ե՛ւ Ըե՛ որ ըսեն ձեզի Թէ Ահա հոս
է կամ Ահա հոն , մի՛ երթա՛ք , ու
24 անոնց մի՛ հետևի՛ք ։ Վ՚ասն զի ինչ-
պէս որ փայլակը երկինքին տակը
մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև ե-
կինքին տակը միւս դին լոյս կու
տայ , նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ
Որդին մարդոյ իր Ֆլըտէ օրը ։
25 Մ՚իայն Թէ պէտք է որ ինքը առաջ
շատ չարչարանքներ կրէ ու մեր-
26 ժուի աս ազգէն ։ Ե՛ւ ինչպէս որ
Նոյի օրերը եղաւ , անանկ պիտի ըլ-
27 լայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ ։ Կ՚ու-
տէին կը խմէին կնիկ կ՚առնէին ,
էրիան կը տրուէին , մինչև ան օրը
որ Նոյ տապանը մտաւ , և ջրհեղ-
ղը եկաւ ու ամէնը կորսընցուց ։
28 Ն՚մանապէս՝ ինտր որ Ղովտին
օրերը եղաւ , կ՚ուտէին՝ կը խմէին՝
ծախու կ՚առնէին՝ կը ծախէին՝ կը
29 տնկէին՝ կը շինէին ։ Բայց ան օրը
որ Ղովտ Սոդոմէն ելաւ , երկինքէն
կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն
30 ալ կորսընցուց ։ Նոյնպէս պիտի
ըլլայ ան օրը՝ որուն մէջ Որդին
31 մարդոյ պիտի յայտնուի ։ Ան օրը՝
ով որ տանիքին վրայ է և իր կա-
րասիները տանը մէջ , թող վար
չիջնէ զանոնք առնելու . և ան որ
արտին մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ
32 չդառնայ ։ Ի՛միտքերնիդ բերէք
33 Ղովտին կնիկը ։ Ո՛վ որ իր կեանքը
կ՚ուզէ ապրեցընել , պիտի կորսըն-
ցընէ զանիկայ . և ո՛վ որ կը կոր-
սընցընէ , պիտի ապրեցընէ զանի-
34 կայ ։ Ըեղի կ՚ըսեմ՚, Ան գիշերը
Ե՛ւ որ երկու հոգի մէկ անկողնի՛ն
մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի
35 ու միւսը ձգուի ։ Ե՛ւ Ե՛ որ երկու
կնիկ մէկտեղ աղալու ըլլան , մէկը
պիտի առնուի ու միւսը ձգուի .
Ե՛ւ Ե՛ որ երկու հոգի արտի մը մէջ
ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու
36 միւսը ձգուի ։ Եւ պատասխան
տալով ըսին անոր , Տէր՝ Ո՛ւր տեղ
37 պիտի ըլլայ ։։ Բ՚անը ։ Ան ալ ըսաւ
անոնց , Ո՛ւր որ մարմին կայ , հոն
պիտի ժողովուին արծիւները ։

Գ Լ · Ժ Ը

1 Թախանձող որբևարիին , 9 փարիսեցիին և մաքսաւորին առակը ։ 15 Մանր տղայք Քրիս-
տոսի կը բերուին ։ 18 Մէկ իշխան մը կ՚ուզէ Քրիստոսի հետևիլ , բայց իր հարստութիւն-
ները արգելք կ՚ըլլան ։ 28 Քրիստոսի համար ամէն բան թողլ տուողներուն վարձքը ։ 31
Քրիստոս կը նախազգայէ իր մահը , 35 և կու-
րին ալբերը կը բանայ ։

1 Ւնոնց առակ մըն ալ ըսաւ աս
բանիս վրայով Թէ ։պէտք է
ամէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
2 րանալ ։ Ըսաւ , Մէկ դատաւոր

Ցամք Տեառն 33

ա ԳԼ. ժա. 5։ իա. 36։ Հռով. ժբ. 12։ Եփես. գ. 18։ Կող. գ. 2։ ա Թես. ե. 17։

Ցամ Տեառն 33

մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
3 ամչնար : Եւ նոյն քաղաքին մէջ որբևարի մը կար , ու անոր կուգար ու կ'ըսէր , Իրաւունք ըրէ ինծի ահ ազատէ զիս իմ ոսոխէս :
4 Եւ անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր անոր ականջ ընել , բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ , Թէև Աստուծմէ չեմ վախնար , ու մարդէ չեմ ամչչ
Բ Գէդ . ժա . 8 : 5 նար , Բ զոնէ աս որբևարին զիս ձանձրացընելուն համար իրեն իրաւունք ընեմ , որ չգայ ամէն ատեն
6 զիս թախանձէ : Եւ Տէրը ըսաւ , Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
Ե Ցայտ . ը . 10 : 7 կ'ըսէ : Ե՞չ Աստուած իր ընտրեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղաղակեն , Թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
8 լայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ Ը որ չուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ . բայց Որդին մարդոյ երբոր գայ , արդեօք հաւատք պիտի
Բ Երր . ժ . 37 : Բ Պետ . գ . 8 , 9 : գտնէ՞ երկրի վրայ :
Ե Գլ . ժ . 29 : ժ . 15 : 9 Եւ մէկ քանիներուն՝ Ե որոնք իրենց անձերուն վրայ կը վստահայ նային Թէ արդար էն , և ուրիշները կ'անարգէին , աս առակը ըսաւ .
10 Երկու մարդ ելան տաճարը աղօթք ընելու , մէկը փարիսեցի ու միւսը
Ղ Սաղ . ճղ . 2 : 11 մաքսաւոր : Ը Փարիսեցին կայներ էր , ու առանձին այսպէս աղօթք կ'ընէր . Ե Ով Աստուած՝ շնորհակալ եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս
Ե Ես . ա . 15 : ծը . 2 : Ցայտ . գ . 17 : չեմ , յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնացող , և կամ աս մաքսաւորին
12 պէս . Հապա շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր ստացուածքիս տասանորդը կու-
13 տամ : Եւ մաքսաւորը հեռուն կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինքը վերցընել , հապա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր , Աս-
Ե Ես . իբ . 29 : Մատ . իգ . 12 : Գլ . ժգ . 11 : Ցակ . դ . 6 : ա Պետ . ե . 5 , 6 : տուած՝ ողորմէ ինծի մեղաւորիս :
14 Ձեզի կ'ըսեմ Թէ ասիկա ան միւսէն աւելի արդարացած իր տունը իջաւ . Ե՛ւ ան զի ով որ իր անձը
Ը Ցօբ . իբ . 29 : Մատ . իգ . 12 : Գլ . ժգ . 11 : Ցակ . դ . 6 : ա Պետ . ե . 5 , 6 : Ե Մատ . ժԹ . 13 : Մար . ժ . 13 : կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի . և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ , պիտի բարձրանայ :
15 Ե Մանր տղաք ալ բերին իրեն , որ անոնց դպչի . ու աշակերտները տեսնելով կը յանդիմանէին
16 զանոնք : Բայց Ցիսուս անոնք իրեն կանչելով ըսաւ , Թող տուէք ապ մանր տղոցը որ ինծի գան , և մի՛ արգիլէք զանոնք . Ե ինչու որ Աստուծոյ Թագաւորուս
17 Թիւնը ատանկներունն է : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Ո՛վ որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը :
18 Ե՛ւ մէկ իշխան մը հարցուց ա-նոր ու ըսաւ , Բարի՛ վարդապետ՝ ի՞նչ գործ գործեմ որ յաւիտենա-
19 կան կեանքը ժառանգեմ : Եւ Ցիսուս ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես , մէկէն՝ի զատ բարի
20 չկայ , որ Ե Աստուած : Պատուիրանքները գիտես . Ը Շնութիւն մի՛ ըներ , Սպանութիւն մի՛ ըներ , Գողութիւն մի՛ ըներ , Սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ , Բ զու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ : Ան ալ ըսաւ , Ատոնք ամէնը մանկութենէս՝ի վեր
22 պահեր եմ : Ա՛ս լսելով Ցիսուս ըսաւ անոր , Մէկ բան մըն ալ պակաս է քեզի . Ի՛րու բոլոր ունեցածդ ծախէ , և աղքատներուն բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս , և եկուր իմ հետէս :
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝ տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ
24 էր : Եւ Ցիսուս երբոր անիկայ տրտմած տեսաւ , ըսաւ , Հարջափ դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն ունին , Աստուծոյ Թագաւորու-
25 Թիւնը մտնել , Քանզի դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի , քան Թէ հարուստը Աստուծոյ Թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ : Եւ անոնք որ լսեցին՝ կ'ըսէին , Ալ ո՞վ կրը-
27 նայ փրկուիլ : Եւ ինքը ըսաւ , Ը Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած բաները Աստուծոյ կողմանէ կարելի
28 են : Ե՛ւ Պետրոս ըսաւ , Ահա մենք ամէն բան Թողուցինք և քու ե-
29 տևէդ եկանք : Ու անիկայ ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Ե Թէ մարդ մը չկայ՝ որ Թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ որբիներ՝ Աստուծոյ Թագաւորութեանը հա-
30 մար , Ը որ պիտի չառնէ բազմապատիկ աս ատենիս մէջ , և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը :
31 Ը Եւ տասնեւերկուքը իր քովը առնելով՝ ըսաւ անոնց , Ահա մենք Երուսաղէմ կ'ելլենք , Ե և մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի
32 կատարուին : Ե Ինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի , ու պիտի Թքնեն անոր ,
33 Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն անիկայ , ու երրորդ օրը յարութիւն
34 պիտի առնէ : Ե Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհասկրցան . ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր , և ըսած բաները չէին իմանար :
35 Ե՛ւ եղաւ որ երբ Ինքը Երիքովին կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն
36 քովը նստեր էր մուրալու : Երբոր

Ցամ Տեառն 33

Ը Մատ . ժԹ . 16 : Մար . ժ . 17 :
Ե Եզ . ի . 12 : 16 : Բ Օր . ե . 16—20 : Հռով . ժգ . 9 :
Ե Եփես . զ . 2 : Կող . գ . 20 :
Ե Մատ . գ . 19 , 20 : ժԹ . 21 : ա Տիմ . գ . 19 :
Հ Ասկ . ժա . 28 : Մատ . ժԹ . 23 : Մար . ժ . 23 :
Ե Երեմ . լը . 17 : Ջաք . ը . 6 : Մատ . ժԹ . 26 : Գլ . ա . 37 :
Ը Մատ . ժԹ . 27 :
Ե Ր Օր . ւգ . 9 :
Ց Ծոր . խը . 10 :
Ե Մատ . ժգ . 21 : ժէ . 21 : ի . 17 : Մար . ժ . 32 :
Ն Սաղ . իը . Ե ա . ծգ :
Ը Մատ . իէ . 2 : Գլ . իգ . 1 : Ցօ . ժը . 28 : Գոր . գ . 13 :
Ա Մար . Ի . 31 : Գլ . ը . 50 : Ի . 45 : Ցօ . ժ . 6 : ժը . 16 :
Ը Մատ . ի . 29 : Մար . ժ . 46 :

Ցամի Տեառն 33

լսեց բազմութեանը անցնիլը, հար-
37 ցուց թէ ի՞նչ է ան : Եւ իրեն
ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին
38 կ'անցնի : Ուստի աղաղակեց ու
բսաւ , Յիսուս՝ որդի Դաւթի՛
39 ողորմէ՛ ինծի : Եւ անոնք որ
առջևէն կ'երթային , կը յանդի-
մանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր ,
40 Որդի Դաւթի՛ ողորմէ՛ ինծի : Եւ
Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման
ըրաւ որ զանիկայ իրեն բերէն , ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ , հարցուց
41 անոր ու բսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես որ
քեզի ընեմ . անիկայ ալ բսաւ ,
42 Տէր՛ որ աչքերս բացուին : Եւ
Յիսուս բսաւ անոր , Թող բա-
ղ Գլ . ժէ . 19 : ցուին . Ձքրս հաւատքդ քեզ բըր-
43 ժրչխեց : Եւ իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան , ու անոր ետևէն կ'եր-
թար Նա փառք կու տար Աստու-
ծոյ . բոլոր ժողովուրդն ալ տես-
նելով զԱստուած կը գովաբանէին :

ԳԼ . ԺԹ

1 Զաքէոս մաքսապետ : 11 Տասը մնասին ա-
ռակը : 28 Քրիստոս իշու վրայ հեծած՝ փա-
ռաւոր հանդէսով Երուսաղէմ կը մտնէ . 41
քաղաքին վրայ կ'ողբայ . 45 տաճարէն դուրս
կը հանէ գեղերը և վաճառողները . 47 ամէն
օր տաճարին մէջ կը սորվեցնէ . իսկ Հրեից
գլխաւորները կ'ուզեն կորսընցնել զանիկայ ,
բայց ժողովուրդէն կը վախնան :

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր : Եւ ահա մարդ մը կար ,
անունը Զաքէոս բսուած , որ մաք-
սապետ էր ու հարուստ մէկ մըն
3 էր : Եւ կ'ուզէր տեսնել թէ ով
է Յիսուս , ու բազմութենէն չէր
կրնար , ինչու որ հասակով կարճ
4 էր : Եւ առաջ վազեց ու ժան-
տաթզենիի մը վրայ ելաւ , որ գա-
նիկայ տեսնէ . ինչու որ անկէ պի-
5 տի անցնէր : Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ , վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ , ու բսաւ անոր , Զաքէոս՝
շուտ ըրէ , ատկէ վար իջիր , ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ : Եւ արտորալով վար ի-
ջաւ , և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ : Երբոր ամէնն ալ տես-
ան , կը տրտնջէին ու կ'ըսէին
ՈՒմ. թ. 11 : Գլ. ե. 30 : թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ
Բ Գլ. գ. 14 : 8 իջևան ընելու : Եւ Զաքէոս կայ-
Եել. իբ. 1 : նեցաւ ու բսաւ Տէրոջը , Տէր՛ ա-
ա Թագ. ժբ. 3 : Բ Թագ. ժբ. 6 : հա իմ ունեցածիս կէսը աղքատ-
ներուն կու տամ , Եու թէ որ զրպ-
Ղեւ. գ. 11 , 12 , 16 : Գաղ. գ. 7 : արտու թեամբ մէկու մը զրկանք
9 րած եմ , Եչորեքպատիկ կը հա-
տուցանեմ անոր : Եւ Յիսուս ը-
Ել. ժգ. 16 : սաւ անոր , Այսօր աս տանը փրկու-
Ղ Մատ. ժբ. 11 : Տես Մատ. ժ. 6 : Յե. 24 : Թիւն եղաւ . Ցինչու որ ասիկայ
10 ալ Ներքրահամի որդի է : Ղ ման
ղի Որդին մարդոյ եկաւ որ կոր-
սուածը փնտռէ ու փրկէ :

11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին , առակ մըն ալ բսաւ իր ե-
րուսաղէմ մօտենալուն համար ,
և անոնց անանկ կարծելուն հա-
մար թէ շուտ մը Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պիտի յայտնուի :
12 Ըսաւ ըսաւ , Մէկ ազնուական
մարդ մը հեռու երկիր մը դնաց՝ իրեն
թագաւորութիւն առնելու և
13 դառնալու : Եւ իր տասը ծառա-
ները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
անոնց , ու ըսաւ անոնց , Բանե-
ցուցէք ասոնք՝ մինչև որ ես գամ :
14 Բ Եւ անոր քաղաքացիները զանիկայ Բ Յօհ. ա. 11 :
կ'ատէին , ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետևէն , ըսելով թէ Չենք
ուզեր որ այրիկայ մեր վրայ թա-
15 գաւորութիւն ընէ : Ու եղաւ որ
երբ անիկայ թագաւորութիւնը
առնելով ետ դարձաւ , իրեն կան-
չել տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր , որ գիտնայ թէ
16 ով ինչ շահ ըրած է : Եւ առ-
ջինը եկաւ ու բսաւ , Տէր՛ քու
17 մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ : Եւ
բսաւ անոր , Ապրիս՝ բարի ծա-
ռայ , որովհետև քիչ բանին մէջ
ես հաւատարիմ եղար , տասը քա-
ղաքի վրայ իշխանութիւն ունես
18 ցիր : Ու երկրորդը եկաւ ու բսաւ ,
Տէր՛ քու մնասդ հինգ մնաս շահ
19 ըրաւ : Եւ բսաւ անոր , Դուն ալ
20 հինգ քաղաքի վրայ եղիր : Եւ ու-
րիշ մը եկաւ ու բսաւ , Տէր՛ ահա
քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
21 ծրարած կը պահէի . Եվախցի կը
վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես . չգրած բանդ
կը վերցընես ու չսերմանածդ կը
22 հնձես : Եւ անիկայ ըսաւ անոր ,
Նգու ըերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ով չար ծառայ . Ե գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ , չգրած բանս
կը վերցընեմ ու չսերմանածս կը
23 հնձեմ . Եւ ինչո՞ւ համար իմ ըս-
տակս սեղանաւորներուն չտուիր ,
որ ես եկած ատենս շահովը առնէի
24 անիկայ : Եւ հոն կայնողներուն
ըսաւ , Առէ՛ք ատկէ մնասը ու
տուէ՛ք անոր որ տասը մնաս ունի .
25 (Եւ ըսին իրեն , Տէր՛ անիկայ
26 տասը մնաս ունի .) Քանզի կ'ը-
սեմ ձեզի , Թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի , և չունեցողին ունե-
ցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
27 Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագա-
ւոր ըլլամ , հոս բերէ՛ք ու իմ
28 առջևս սպաննեցէ՛ք : Եւ աս բա-
ները խօսելէն ետև , Ձառաջ գնաց
երուսաղէմ երթալու :
29 Հ Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին
ու Բեթանիային մօտեցաւ , դէպ

Ցամի Տեառն 33

Ե Գոր. ա. 6 :

Ը Մատ. իե. 14 : Մար. ժգ. 34 :

Ի Յօհ. ա. 11 :

Ժ Մատ. իե. 21 : Գլ. ժգ. 10 :

Լ Մատ. իե. 24 :

Լբ Թագ. ա. 16 : Ցոր. ժե . 6 : Մատ. ժբ. 37 :

Խ Մատ. իե. 26 :

Ծ Մատ. ժգ. 12 : իե. 29 : Մար . գ . 25 : Գլ. ը. 18 :

Կ Մար . ժ. 32 :

Հ Մատ. իա. 1 : Մար. ժա. 1 :

Ցամի Տեառն 33

'ի ան լեռը որ Զիթենեաց է՛ն կ'ը-
սուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , եւ ըսաւ , Գացէ՛ք դէ՛ւ դի-
մացը եղած գեղը , և անոր մէջ
մտնելնուդ պէս պիտի գտնէք
կապուած աւանակ մը , որուն վրայ
երբեք մարդ մը նստած չէ . արձը-
31 կեցէ՛ք անիկայ ու բերէ՛ք . Եւ թէ
որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ Ինչո՞ւ
կ'արձկէ՛ք , ասանկ ըսէ՛ք անոր թէ
32 Տէրոջը պէտք է : Երբոր գացին ա-
նոնք որ խրկուեցան , ինչպէս որ
33 իրենց զրուցեր էր՝ գտան : Ու
երբոր աւանակը կ'արձկէին , անոր
տէրերը ըսին անոնց , Ինչո՞ւ կ'ար-
34 ձկէ՛ք ատ աւանակը : Անոնք ալ
35 ըսին , Տէրոջը պէտք է . Եւ զա-
նիկայ Յիսուսի բերին , Յ ու իրենց
հանդերձները աւանակին վրայ
36 ձգելով՝ Յիսուսը հեծցուցին : Ու
երբոր կ'երթար , իրենց հանդերձ-
37 ները ճամբուն վրայ կը փռէին : Ու
երբոր ալ մօտեցաւ , և Զիթե-
նեաց լեռանը զառ՝ի վայրէն կ'իջ-
նէր , աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին . Ու կ'ըսէին , Օրհնեալ
է ա թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . Յ երկինքի մէջ
խաղաղութիւն , ու փառք՝ բարձ-
39 րութեան մէջ : Եւ բազմութեա-
նը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները ըսին անոր , Վարդապետ՝
ա քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ : Եւ անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ձեզի կ'ը-
սեմ , թէ որատոնք լուռ կենան ,
քարերը պիտի աղաղակեն :
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը
տեսնելով՝ Ն լացաւ անոր վրայ և ը-
42 սաւ , Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ
դիտնայիր քու խաղաղութիւնդ ,
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչ-
43 քերէդ : Ինչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ , Ւ որ թշնամիներդ
քու բոլորտիդ պատնէշ պիտի շի-
նեն , ու քեզ պիտի պաշարեն ,
և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Եւ հիմնայատակ պիտի ը-
նեն քեզ ու քու մէջդ եղած զա-
՝ւակներդ , Ւ և քար մը քարի վրայ
ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ ,
Ա անոր համար որ չգնահատեր քու
այցելութեան ժամանակդ :
45 Ն Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոր մէջ ծախող-
46 ները և գնողները . Եւ ըսաւ ա-
նոնց , Ա Գրուած է թէ Իմ տունս
աղօթքի տուն է , Ա բայց դուք ա-
տիկայ աւազակներու այր ըրիք :
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը

սորվեցընէր . Բայց քահանայա-
պետները ու դպիրները և ժողովուր-
դին գլխաւորները կը փնտռէին
թէ ինչպէս կորսընչացնեն զանիկայ ,
48 Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ
ինչ ընեն , ինչու որ բոլոր ժողո-
վուրդը անոր կապուեր էին մտիկ
ընելու :

Ցամի Տեառն 33

Վ Մար . ժա . 18 : Ցօհ . է . 19 : Ը . 37 :

Գ Լ . Ի

1 Քրիստոս իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Ցովհաննէսի մկրտութեան Տարցումովը : 9 Ա յդիին առատ կը : 25 Քրիստոսի պատասխանը կայսրին տուրք տալու վրայով : 27 Ցարու թիւն չկայ ըսող սադուկեցիները կը պապանձեցընէ : 41 Քրիստոս ի՛նչպէս Դատ ւիթի պզին կ'ըլլայ : 45 Իր աշակերտներուն կը պատուիրէ դպիրներէն զգոյշ կենալ :

1 Ա Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ Ա Մատ . իա . 23 :
երբոր տաճարին մէջ ժողովուր-
դին կը ողորմելիքներ և աւետա-
րանը կը քարոզէր , քահանայա-
պետները ու դպիրները ծերերուն
2 հետ մէկտեղ վրայ հասան , Եւ
անոր խօսեցան՝ ըսելով , Զրուցէ՛
մեզի՛ Բ ի՛նչ իշխանութիւնով կ'ը- Բ Գոր . գ . 7 : է . 27 :
նես ատ բաները , կամ ո՞վ է ատ
իշխանութիւնը քեզի տուողը :
3 Պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հար-
4 ցընեմ , և ըսէ՛ք ինծի , Ցովհան-
նէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր
5 թէ մարդոցմէ : Եւ անոնք մէ-
6 ջերնին խորհեցան ու ըսին , Թէ
որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ ,
Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր .
իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ ,
բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քար-
կոծեն . Դ ինչու որ հաստատ հաս- Դ Մատ . ժգ . 5 : իա . 26 : Գլ . է . 29 :
ղուած են թէ Ցովհաննէս մարգա-
7 րէ էր : Եւ պատասխան տուին
8 թէ չեն գիտեր ուսկից էր : Եւ
Յիսուս ըսաւ անոնց , Ես ալ ձե-
զի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ աս բաները :
9 Սկսաւ ան առակը ղրուցել ժո-
ղովուրդին . Ե Մէկ մարդ մը այգի
տնկեց և զանիկայ մշակներու Ե Մատ . իա . 33 : Մար . ժբ . 1 :
յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց :
10 Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց մը-
շակներուն , որ այգիին պտուղէն
անոր տան . իսկ մշակները ծեծելին
զանիկայ ու պարապ ճամբեցին :
11 Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ իրր-
կեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ ծե-
ծելին , անարգելին ու պարապ
12 ճամբեցին : Ու երրորդ մըն ալ
խրկեց . իսկ անոնք զանիկայ ալ
վէրաւորեցին ու դուրս հանեցին :
13 Ան ատենը այգիին տէրը ըսաւ ,
Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս
խրկեմ՝ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան : Բայց մշակները երբոր
տեսան զանիկայ , իրարու հետ

Ցամք Տեառն 33

խորհուրդ ըրին՝ ըսելով , Ասիկայ է ժառանգը , եկէք զանիկայ ըս-
պանենք՝ որ ժառանգութիւնը
15 մերը ըլլայ : Եւ զանիկայ այգիէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին .
ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ ու կոր-
սընցընէ ան մշակները , և այգին
ուրիշներու պիտի տայ : Երբոր
՚՚ լսեցին , ըսին , Քաւ լիցի :
17 Եւ ինքը անոնց նայելով ըսաւ ,
Հապա ի՞նչ է ասոր գրուածը Թէ
Ե Ան քարը որ շինողները մերժե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ : Ամէն ով որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրտի , Ձև որու
վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշրէ զա-
19 նիկայ : Եւ քահանայապետները
ու գպիրները կը փնտռէին Թէ իսկ-
պէս նոյն ժամուն ձեռք զարնեն ա-
նոր , բայց ժողովուրդէն վախցան .
քանզի իմացան որ ան առակը ի-
րենց համար ըսաւ :
Ե Մատ . իբ . 20 Ու եղբք չարմրբ ոպենէ ոպասե-
15 : լով՝ խրկեցին քանի մը խարեբայ
մարդիկ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին ,
որ զանիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
Թեան և կուսակալին իշխանու-
Ը Մատ . իբ . 21 Թեանը զանիկայ մատնելու : Ու
16 : Մրկ . անոր հարցուցին ըսելով , Վար-
ժ բ . 14 : դապետ գիտենք որ շիտակ կը խօ-
սիս ու կը ուսրվեցընես , և աչառու-
Թիւն չես ըներ , հապա ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
22 սորվեցընես : Մեզի արժան է
23 Կայսրին տուրք տալ Թէ չէ : Եւ
անոնց խորամանկութիւնը հասկը-
նալով՝ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ զիս կը
24 փորձէք . Ցուցուցէք ինծի դահե-
կան մը : Որո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան : Պատասխան տուին
25 ու ըսին , Կայսրինը : Եւ ինքը
ըսաւ անոնց , Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ փո-
26 ղէք : Եւ չկրցան զանիկայ խօսքով մը
բռնել ժողովուրդին առջեւը , ու
զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լուռ կեցան :
Ե Մատ . իբ . 27 Եւ Սադուկեցիներէն ոմանք ե-
23 : Մրկ . կան , (որոնք հակառակութիւն
ժ բ . 18 : կ՚ընեն Թէ յարութիւն չկայ ,) և
Դտ . իդ . 28 անոր հարցուցին Ըսելով , Վար-
6 , 8 : դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց , Թէ
Ը Օր . իե . որ մէկուն եղբայրը կինի ունենա-
5 : լով մեռնելու ըլլայ , ու մեռած
առնը զաւակ չունենայ , անոր եղ-
բայրը առնէ ան կինիկը և իր եղբօ-
29 րը զաւակ հանէ : Ուրեմն եօթը եղ-
բայրներ կային . ու առջինը կինի
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
30 ռաւ : Երկրորդն ալ առաւ ան
կինիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
31 զաւակի : Երրորդն ալ առաւ
զանիկայ , նմանապես եօթեն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան :
32 Ամենէն ետքը կինիկն ալ մեռաւ :
33 Ուրեմն յարութեան առնը ա-
նոնցմէ որո՞ւն կինիկը պիտի ըլլայ ,
ինչու որ եօթեն ալ զանիկայ կինիկ
34 ունեցան : Եւ Յիսուս պատաս-
խան տալով անոնց ըսաւ , Աս աշ-
խարհիս որդիքը կինիկ կ՚առնեն ու
35 երկան կը տրուին : Բայց անոնք
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն , ոչ կինիկ
կառնեն և ոչ երկան կը տրուին .
36 Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ .
Ա քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են , Ե ինչու
37 որ յարութեան որդիք են : Բայց
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Ե Մովսէս ալ իմացուց մորենին
պատմութիւնը մէջ , երբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը , ու
Իսահակին Աստուածը , և Յակո-
38 բին Աստուածը : Ու Աստուած
մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա
կենդանիներուն , Կ ինչու որ ամէնը
39 անոր կենդանի են : Եւ գպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու ըսին , Վարդապետ՝ ադեկ ը-
40 սիր : Ու ալ մէկը համարձակու-
Թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու :
41 Եւ ըսաւ անոնց , Ի՞նչպէս կ՚ը-
սեն Թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
42 դին է . Եւ ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջ կ՚ըսէ ,
Յ Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ , Նստէ՛
43 իմ աջ կողմս , Մինչև որ քու
Թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ : Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ :
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջեւը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն , Ճշգ-
դուշացէք գպիրներէն , որոնք կ՚ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տրտիլ , և շուկաներուն մէջ բա-
րեներ կը սիրեն , ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները ,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները . Ո Որոնք որբևարիներուն
տուները կ՚ուտեն , ու Ֆարիսեացի երե-
նալու համար աղօթքը կ՚երկընցը-
նեն . ասոնք աւելի դատապարտու-
Թիւն պիտի ընդունին :

Ցամք Տեառն 33

ԳԼ . ԻԱ

1 Քրիստոս կը գովէ ազգասէր որբևարին . 5 կը նախազգայնէ տաճարին ու Երուսաղէմին կոր-
ծանումը . 25 նաև վերջին օրուան նշանները . 34 կը յորդորէ որ արթուն ըլլանք :

Ցամի Տեառն 33

ա Մար. ժբ. 41։

Բ Բ կոր. բ. 12։

գ Մատ. իդ. 1։ Մար. ժգ. 1։

դ Գաղ. ժթ. 44։

ե Մատ. իդ. 4, 5։ Մար. ժգ. 5։ Եփես. ե. 6։ բ Թես. բ. 3։

զ Մատ. իդ. 7։

է Մատ. իդ. 10։ Ղուկ. ա. 28։ բ Թես. ա. 5։

ը Գոր. գ. 3։ ե. 18։ ժբ. 4։ ժգ. 24։ Ա ա Պետ. բ. 13։

թ Գոր. իե. 23։

ժ Փիլ. ա. 28։ Ա Թես. ա. 5։

ի Մատ. ժ. 19։ Մար. ժգ. 11։ Գաղ. ժբ. 11։

լ Գոր. գ. 6։

խ Մրկ. ե. 6։ Մար. ժգ. 12։

ծ Գոր. է. 58։ ժբ. 2։

կ Մատ. ժ. 22։

հ Մատ. ժ. 30։

1 Եւ նայելով՝ տեսաւ հարուստնե-
րը որ իրենց ընծաները դանձա-
2 նակը կը ձգէին ։ Մէկ տնանկ որ-
բևարի մըն ալ տեսաւ , որ հոն եր-
3 կու լումայ ձգեց ։ Ու ըսաւ , Ճշըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Ի՞նչ որ աս աղ-
քատ որբևարին ամենէն աւելի ձը-
4 գեց . Ինչու որ ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն
մէջը ձգեցին , բայց ասիկայ իր չը-
քաւորութենէն բոլոր իր ունեցած
ապրուստը ձգեց ։
5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ՚ըսէին Թէ գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
6 դարուած է , ըսաւ , Ա՛տ բաները
որ կը տեսնէք , օրեր պիտի գան
Ո՛ր ան տեղը քար մը քարի վրայ
7 պիտի չմնայ որ չքակուի ։ Հար-
ցուցին իրեն ու ըսին , Վարդապետ՝
ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները , և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատ բաները
8 պիտի ըլլան ։ Ան ալ ըսաւ , Է՛ր-
գուշ կեցէք՝ չխաբուիք ։ Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն Թէ Ես եմ Քրիստոսը ,
ու ժամանակը մօտեցած է . ուրեմն
9 անոնց ետևէն չերթաք ։ Բայց
երբոր լսէք պատերազմներ և խռո-
վութիւններ՝ մի՛ վախնաք , ինչու
որ պէտք է առաջ ասս բաները ըլ-
լան , բայց վախճանը իսկոյն չէ ։
10 Ուստի ըսաւ անոնց , Ազգ
ազգի վրայ պիտի ելլէ , ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան վը-
11 րայ . Եւ տեղ տեղ մեծ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան , ու
սովեր և մահտարաժամեր , նաև
երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ
12 նշաններ պիտի ըլլան ։ Բայց ասս
ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռ-
քերը ձեզի պիտի զարնեն ու հալա-
ծեն , և ժողովարաններու ու բան-
տերու պիտի մատնեն . և Իմ ա-
նունս համար Թագաւորներու
ու կուսակալներու առջև պիտի
13 տարուիք ։ Եւ ասիկա վերջը
ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ ։
14 Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ
առաջուց չմտածէք պատասխան
15 տալու վրայով ։ Վասն զի ես ձե-
զի բերան ու իմաստութիւն պիտի
տամ , Որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ , կամ դէմ կենալ ձեր
16 ամէն հակառակորդները ։ Եւ
Ա՛պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու
եղբայրներէ և ազգականներէ ու
բարեկամներէ , Ու ձեզմէ պիտի
17 սպանեն . Հե՛ իմ անունս հա-
մար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք ։
18 Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պի-
19 տի չկորսուի ։ Ձեր համբերութի-
նովը Հոգինիդ պիտի ստանաք ։
20 Ուր երբոր տեսնէք Երուսաղէմը
չորս կողմէն զօրքերով պատած ,
ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է ։ Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները լեռները
թող փախչին ։ ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան , և անոնք
որ ագարակներն են , թող չմտնեն
22 անոր մէջը ։ Վասն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են , Որ
բոլոր գրուածները կատարուին ։
23 Բայց վա՛յ ան օրերը յղի եղողնե-
րուն ու ծիծ տուողներուն , Ինչու
որ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ
երկրին վրայ , ու բարկութիւն
պիտի գա՛յ աս ժողովուրդին վրայ .
24 Եւ սուրի բերնով պիտի իյնան ,
ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի
տարուին . ու Երուսաղէմ ազգե-
րուն ոտից կոխան պիտի ըլլայ ,
մինչև որ ազգերուն ժամանակները
25 լրնենայ ։ Ու արեգակին և լուսնին
ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի
ըլլան , ու երկրի վրայ ազգերը
ապշութեամբ պիտի տագնապին ,
և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան .
26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին
երկիւղ վախէն և աշխարհի վրայ
գալու բաներուն սպասելէն ։ Վին-
չու որ երկնից զօրութիւնները
27 պիտի շարժին ։ Եւ ան ատենը
պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ Ա՛մ-
պի մէջ եկած զօրութիւնով ու
28 մեծ փառքով ։ Ու երբոր ասս բա-
ները սկսին ըլլալ , ելէ՛ք ու գլուխ-
նիդ բարձրացուցէ՛ք , Վինչու որ
ձեր փրկութիւնը մօտ է ։
29 Ու առակ մը բսաւ անոնց , Ցե-
ա՛ք Թզենին ու ամէն ծառերը .
30 Երբոր կը բողբոջին , տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ՚իմանաք Թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է ։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր ասս բաները եղած տեսնէք ,
գիտցէ՛ք որ Աստուծոյ Թագաւո-
32 րութիւնը մօտ է ։ Ճշմարիտ կ՚ը-
սեմ ձեզի , որ ասս ազգը պիտի
չանցնի , մինչև որ ասս ամէն բաները
33 ըլլան ։ Երկինքը ու երկիրը պիտի
անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ
34 պիտի չանցնին ։ Իսկ դուք զգու-
շացէ՛ք ձեր անձերուն , չըլլայ որ
սիրտերնիդ կերուխմովի ու գինո-
վութիւնով և աշխարհային զբաղ-
մունքներով ծանրանայ , ու յան-
կարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի .
35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնա-
կողներուն ամենուն վրայ Որո-
գայթի մը պէս պիտի հասնի ։
36 Հետևի արթնցէ՛ք , Ու ա-
մէն ատեն աղօթք ըրէ՛ք , որ ար-
ժանի ըլլաք ան բոլոր ըլլալու բա-
ներէն ազատուելու և Որդոյ
մարդոյ առջև կայնելու ։

Ցամի Տեառն 33

ղ Մատ. իդ. 15։ Մար. ժգ. 14։

ճ Գան. թ. 26, 27։ Զաք. ժա. 1։

յ Մատ. իդ. 19։

ն Գան. թ. 27։ ժբ. 7։ Հով. ժա. 25։

շ Մատ. իդ. 29։ Մար. ժգ. 24։ բ Պետ. գ. 10, 12։

ո Մատ. իդ. 29։

պ Մատ. իդ. 30։ Ցայտ. ա. 7։ ժգ. 14։

ջ Հով. բ. 19, 23։

ռ Մատ. իդ. 32։ Մար. ժգ. 28։

ս Մատ. իդ. 35։

վ Հով. ժգ. 13։ ա Թես. ե. 6։ ա Պետ. գ. 7։

տ Ա Թես. ե. 2։ բ Պետ. գ. 10։ Յայտ. գ. 3։ ժգ. 15։

ր Մատ. իդ. 42։ իե. 13։ Մար. ժգ. 33։

ց Գաղ. ժբ. 1։

ւ Մատ. ե. 5։ Եփես. զ. 13։

Ցամք Տեառն 33

37 ՚Ու՚ ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցնէր , ՚և գիշերները կ՚ելլէր Ձիթենեաց բլուրէն կը կե-
38 նար : Եւ բոլոր ժողովուրդը առ-տուանց կանուխ իրեն կ՚երթային տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու :

ԳԼ . ԻԲ

1 Հրէայք դաւակցութիւն կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ : 3 Սատանան կը դրդէ Ցուդան որ մատնէ զՔրիստոս : 7 Առաքեալները կը պատրաստեն զտօնիկը : 19 Քրիստոս իր սուրբ ընթրիքը կը սահմանէ : 21 Իր մատնիչին ա՛վ ըլլալը կ՚իմացընէ՝ առանց անոր անունը տալու : 24 Իր աշակերտները փառասիրութենէ կը զգուշացընէ : 31 Պետրոսին կ՚իմացընէ թէ իր հաւատքը պիտի չպակսի , 34 բայց իրիկուան անգամ պիտի ուրանայ իր Տէրը : 39 աղօթք կ՚ընէ Գեթսեմանեան պարտէզին մէջ , և արիւն քրտինք կը թափէ : 47 Մէկ համբուրով մը կը մատնուի : 50 Մաղքոսին ականջը կը բժշկէ : 54 Պետրոս իրեն անգամ կ՚ուրանայ իր Տէրը : 63 Քրիստոս նախատուելոց անարգութիւն և չարչարանք կը կրէ , 66 ու կը խոստովանի թէ ինքը Աստուծոյ Որդին է :

1 ՚Հաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ
2 որ Զատիկ կ՚ըսուէր . Է՚Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկայ , քանզի ժողովուրդէն կը վախնային :
3 Է՚Եւ Սատանան Իսկարիովտացի մականուանեալ Ցուդային ներսը մտաւ , որ անիկայ տասուերկուքին
4 համրանքէն էր : Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք ըրաւ թէ ինչպէս զանի-
5 կայ մատնէ անոնց : Անոնք ալ ուրախացան ՚և խոստացան անոր
6 ոտակ տալ : Ու ինքը վրան աւ-րաւ , և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց առանց բազմութեանը ժողովուրդին :
7 Է՚Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ , որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
8 Թէլ : Ու խրկեց Պետրոսը և Յովհաննէսը ու ըսաւ , Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը որ
9 ուտենք : Անոնք ալ ըսին անոր , Ո՞ւր կ՚ուզես որ պատրաստենք :
10 Եւ ըսաւ անոնց , Ահա երբոր քաղաքը մտնէք , ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ սրսխն ջուր կը տանի . անոր ետևէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ . Եւ ան տանը տիրոջը ըսէք , Վարդապետը կ՚ըսէ քեզի , Ո՞ւր է օթևանը որ հոն աշակերտներուս հետ մկտեղ զատիկը ու-
12 տեմ : Ան ալ ձեզի յարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ ,
13 հոն պատրաստեցէք : Եւ գացին դտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ , ու զատիկը պատրաստեցին :
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ , և տասուերկու առաքեալ-
15 ները իր հետը : Ու ըսաւ անոնց , Փափաքելով փափաքեցայ որ աս զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չար-
16 չարանքէս առաջ : Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ ալ բնաւ ասկէ պիտի չուտեմ՝ Է մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի :
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու ըսաւ , Առէք ասիկայ ու բաժնե-
18 ցէք ձեր մէջը . Է՚Ինչու որ ձեզի կ՚ըսեմ որ բնաւ որթին բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ :
19 Է՚Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ , կտրեց և տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ա՛ս է իմ մարմինս , որ ձեզի համար տը-
20 րուած է . Ժասիկայ ըրէք զիս յի-շելու համար : Նոյնպէս ալ գաւաթը ա՛ռաւ ընթրիքէն ետև ու ըսաւ , Է՚Ա՛ս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը
21 թափուի : Է՚Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ սեղանս է : Է՚Եւ Մարդու Որդին մարդով կ՚երթայ՝ Ժ՚ինչ-տար որ սահմանուած է , բայց վայ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը անի-
23 կայ կը մատնուի : Է՚Եւ անոնք սկսան մէջերնին հարցափորձ ընել , թէ իրենցմէ ո՛վ է որ այն բանը պիտի ընէ :
24 Է՚Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սե-
25 պուի : ՑԵւ անիկայ ըսաւ անոնց , Ազգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն , և անոնք որ կ՚իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին . Է՚Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք , Ցհապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլլայ , և առաջնորդը սպաս-
27 աւորին պէս : Ցքանզի ո՛վ է մեծը , սեղան նստո՞ղը թէ սպաս-աւորը . չէ՞ որ սեղան նստողը . Ցսակայն ես ձեր մէջը սպասաւորի մը
28 պէս եմ : Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենայիք Է՚իմ
29 փորձութիւններուս մէջ . Է՚Ես ալ ձեզի Ի՞ՖԱՈՒՐԻՆ մը ուխտ կ՚ը-նեմ , ինչպէս որ իմ Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ .
30 Ո՞ր դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ , և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իս-րայէլի տասուերկու ցեղերը դա-տելու :
31 Եւ Տէրը ըսաւ , Սիմո՛ն՝ Սիմո՛ն՝ ահա Ցսատանան ձեզ փնտռեց , որ
32 Ցգորնի պէս խարըսխէ . Ո՞բայց ես քեզի համար աղօթք ըրի որ քու հաւատքդ չպակսի . Ո՚և դուն երբոր դարձի դաս , քու եղբայրներդ ՚և-
33 հաստատէ : Իսկ ինքը ըսաւ ա-

Ցամք Տեառն 33

Է ԳԼ . ԺԴ . 15 : Գոր . Ժ . 41 : Ցայտ . ԺԹ . 9 :

Ը Մատ . ԻԶ . 29 : Մար . ԺԴ . 25 :

Ի Մատ . ԻԶ . 26 : Մար . ԺԴ . 22 :

Ժ Առաք . Ժ . 24 :

ԺԱ Առ . Ժ . 16 :

ԺԱ Սաղ . Խ . 9 : Մատ . ԻԶ . 21, 23 : Մար . Ժ . 18 : Ցօհ . ԺԳ . 21, 26 :

Ի Մատ . ԻԶ . 24 :

Ի Գոր . Բ . 23 : Գ . 28 :

Ի Մատ . ԻԶ . 22 : Ցօհ . ԺԳ . 22, 25 :

Հ Մար . Թ . 33 . ԳԼ . Թ . 46 :

Յ Մատ . Ի . 25 : Մար . Ժ . 42 :

ՂՄատ . Ի . 26 : ա Պետ . Ե . 3 :

Ճ ԳԼ . Թ . 48 :

ՃԳԼ . Ժբ . 37 :

Յ Մատ . Ի . 28 : Ցօհ . ԺԳ . 13, 14 : Փիլ . Բ . 7 :

Ն Եբր . Դ . 15 :

ՂՄատ . ԻԳ . 47 : ԳԼ . Ժբ . 32 : Բ Կոր . ա . 7 : Բ Տիմ . Բ . 12 :

Ո Մատ . Ը . 11 : ԳԼ . ԺԴ . 15 : Ցայտ . ԺԹ . 9 :

ՂՍաղ . Խթ . 14 : Մատ . ԺԹ . 28 : ա Կոր . Գ . 2 : Ցայտ . Գ . 21 :

Պ Պետ . Ե . 8 :

Ղ Ամով . Թ . 9 :

Ր Ցօհ . ԺԷ . 9, 11, 15 :

Ս Սաղ . Ծա . 13 : Ցօհ . Ի . 15, 16, 17 :

Ա Մատ . Ի . 20 : Մար . ԺԴ . 17 :

Ցամք Տեառն 33

Վ Մատ. իզ. 34։ Մար. ժգ. 30։ Ցօհ. ժգ. 38։

Նոր, ՏԷր՝ ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ, մեռ-
34 նելու ալ։ Վեր անիկայ ըսաւ, պետրոս՝ քեզի կ՚ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չկանչի մինչև որ դուն իրեք անգամ ուրանաս, ըսելով թէ զիս չես ճանչնար։

Բ Մատ. ժ. 9։ ԳԼ. Թ. 3։ ժ. 4։

35 Եւ ըսաւ անոնց, երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու, բանի մը կարօտ եղաք։
36 Անոնք ալ ըսին, Բանի՛ մըն ալ չէ. ետքը ըսաւ, Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հե՛րը առնէ, նոյնպես ալ պարկը. և ան որ Խոր չունի, թող իր հանդերձը ծախէ ու իրեն թո՛ւր մը ծախու առնէ,
37 Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ աս գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի, Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ. քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է, կա-
38 տարուելու վրայ է։ Անոնք ալ ըսին, ՏԷր՝ ահա հոս երկու թուր կայ. ան ալ ըսաւ անոնց, Չերիք են։

Բ Ես. ծգ.12։ Մար. ժե. 28։

Ց Մատ. իզ. 36։ Մար. ժգ. 32։ Ցօհ. ժբ.1։ ԳԼ.իա. 37։

39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց. աշա-
40 կերտներն ալ իր ետևէն գացին։ Երբոր ան տեղը հասաւ, ըսաւ անոնց, Ազօթք ըրէք որ փորձու-
41 թեան մէջ չմտնէք։ Եւ ինքը ա-նոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ, ու ծնկան վրայ գալով ա-
42 ղօթք կ՚ընէր, Ո՛ կ՚ըսէր, Հայր՝ թէ որ կ՚ուզես, աս գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քո՛ւկդ թող ըլլայ։

Ա Մատ. ե. 39։ ժ. 38։

43 Ու երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր և կը զօրացընէր զանիկայ.
44 ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի չերմեռանդութեամբ աղօթք կ՚ընէր։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր, որ գետինը կը թափուէր։

Բ Հմր 40։

45 Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քովը եկաւ, ու գտաւ ա-
46 նոնք տրտմութենէնքնացած. Եւ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք. Ելէք աղօթք ըրէք որ փորձու-թեան մէջ չմտնէք։

Ե Մատ. իզ. 47։ Մար. ժգ. 43։ Ցօհ. ժբ.3։

47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր, Ահա մէկ բազմութիւն մը, և Յուդա
48 ըսուածն ալ՝ տասներկուքէն մէկը անոնց առջևէն կ՚երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որ զանիկայ համ-
49 բուրէ։ Բայց Յիսուս ըսաւ անոր, Յուդա՝ համբուրելո՞վ կը մատնես
50 Որդին մարդոյ։ Երբոր անոր բո-լորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար, ըսին անոր, ՏԷր՝

Բ Մատ. իգ. 51։ Մար. ժգ. 47։ Ցօհ. ժբ. 10։

51 Նոր ալ ականջը։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Թողտուէք մինչև ատ տեղը. և դպաւ անոր ականջին ու բժշկեց զանի-
52 կայ։ Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ե-
53 լաք սուրերով ու բիրերով։ Ամէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չզարկիք. Ըրայց աս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշ-խանութիւնը։

Ղ Ցօհ. ժբ. 27։

Բ Մատ. իզ. 57։

54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին. Պետրոս ալ հեռուանց ա-
55 կոլուն եղաւ։ Երբոր կրակ վառեցին դահլիճին մէջ ու մէկտեղ նստան, Պետրոս ալ նստաւ
56 անոնց մէջը։ Մէկ աղախին մը տեսնելով զանիկայ որ կրակին քովը նստեր էր, նայեցաւ ա-նոր ու ըսաւ, Անիկայ ալ անոր
57 հետն էր։ Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ, Կնի՛կ ես անի-
58 կայ չեմ ճանչնար։ Եւ քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ ու ըսաւ, Դուն ալ անոնցմէ ես. և Պետրոս ըսաւ, Մարդ՝ ես
59 չեմ։ Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետև, ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ՚ըսէր, Ճիրաւի ասիկայ ալ անոր հետն էր, ինչու որ Գա-
60 լիլեացի է։ Բայց Պետրոս ըսաւ, Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը ղրուցես դուն. և քանի որ իր խօսքը բերանն էր, իսկոյն հաւը խօսե-
61 ցաւ։ Եւ Տէրը դարձաւ ու Պետրոսին նայեցաւ. և Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ ի-րեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը չը-խօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրա-
62 նաս զիս։ Ու Պետրոս դուրս ելլե-լով դառնապէս լացաւ։

Ա Մատ. իզ. 67։ Մար. ժգ. 72։

63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին, ծաղր կ՚ընէին զանիկայ,
64 ու կը ծեծէին. Եւ անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զար-նէին, ու կը հարցընէին իրեն ըսե-լով, Մարգարեացի՛ր՝ ո՞վ է ան որ
65 քեզի զարկաւ։ Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյե-լով։

Ե Մատ. իե. 1։ Գոր. դ. 26։ Տիս Գոր. իբ. 5։

66 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողո-վուրդին ծերակոյտը, քահանայա-պետները և դպիրները ժողվուե-ցան, ու տարին զանիկայ իրենց ատեանը՝ և ըսին, Թէ որ Քրիս-
67 տոս դուն ես, ըսէ մեզի։ Ըսաւ անոնց, Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ,
68 պիտի չհաւատաք. Եւ թէ որ ձե-զի բան մը հարցընեմ, ինծի պա-տասխան պիտի չտաք, ո՛չ ալ ձե-

Ցամք Տեառն 33

ՂՄատ. իգ. 64։ Մար. ժգ. 62։ Երր. ա. 3։ ը. 1։

69 պիտի արձակէք։ ՂԱկէ եւս Որ- դին մարդոյ Աստուածոյ զօրութեա-
70 նը աջ կողմը պիտի նստի։ Եւ ա- մէնքը ըսին՝ Ուրեմն դուն Աստու- ծոյ որդի՞ն ես. ինչո՞ւ ալ ըսաւ ա- նոնց՝ Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ։
ՃՄատ. իգ. 64։ Մար. ժգ. 62։
71 Ետքը անոնք ըսին՝ Ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն, քանի որ մենք
ՄՄատ. իգ. 65։ Մար. ժգ. 63։ մեզմէ ատոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Քրիստոս կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առ- ջեւը, և Հերովդեսին կը խրկուի։ 8 Հերով- դես ծաղր կ'ընէ զանիկայ։ 12 Հերովդես և Պիղատոս բարեկամ կ'ըլլան իրարու հետ։ 18 Պիղատոս կ'արձակէ Բարաբբան, և Յիսուսը ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 27 Քրիստոս իր վրայ լացող կիներուն կ'իմացընէ երուսա-ղէմի կործանումը։ 34 ազօթք կ'ընէ իր թշ- նամիներուն համար։ 39 Երկու չարագործ անձինք իր հետը կը խաչուին։ 46 Քրիստոսի մահը 50 և թաղումը։

ա ՄՄատ. իէ. 2։ Մար. ժե. 1։ Ցօհ. ժը. 28։
1 Յետ ա՚անոնց բոլոր բազմութիւնը ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին. Ուս սկսան անոր վը- րայով ամբաստանութիւն ընել և ըսել, Այսիկայ գտանք՝ Որ Ազ- գը կը մոլորցընէր, Ետու կայսրին հարկ տալէն կ'արգիլէր, Ե և իրեն համար կ'ըսէր Թէ ինքը Քրիստոս
բ Գործ. ժէ. 7։
գ Տե՛ս ՄՄատ. ժէ. 26։ Իր. 21։ Մար. ժը. 17։
3 ա՚՚ Թագաւոր է։ Ի՚նկ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ։ Հրէից Թագաւորը դո՞ւն ես. անիկայ ալ պատասխան տուաւ անոր ու ը-
դ Ցօհ. ժԹ. 12։
4 սաւ, Դուն կ'ըսես։ Ան ատենը Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ, Ես աս մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը
ե Մատ. ժէ. 22։
5 չեմ գտներ։ Բայց անոնք ոտք կը կոխէին ու կ'ըսէին Թէ ժողո- վուրդը իրար կ'անցընէ, ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝ Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս։
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեա- յի համար՝ հարցուց Թէ աս մար-
7 դը Գալիլեացի՞ է։ Ու երբոր իմա- ցաւ Է Թէ Հերովդեսի իշխանու- Թեան տակէն էր, զանիկայ Հե- րովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ ան օրերը Երուսաղէմ էր։
զ Գծ. գ. 1։
8 Եւ Հերովդես երբոր Յիսուսը տե- սաւ, շատ ուրախացաւ, Եվասն զի Ընը շատոնցմէ կը փափաքէր անկիայ տեսնելու. Ը Ինչու որ անոր վրայով շատ բաներ լսած էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը
է Գծ. թ. 9։
9 տեսնէ։ Ու շատ խօսքերով հարց- ուփորձ կ'ընէր անոր, բայց անի- կայ բնաւ իրեն պատասխան մը չը-
10 տուաւ։ Քահանայապետները ու դպիրներն ալ կեցեր էին, և սաս- տիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին
ժ Ես. ծգ. 3։
11 անոր վրայ։ Ժ՚նկ Հերովդես ա- նարգեց զանիկայ իր զօրականնե- րուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետև
փառաւոր հանդերձներ հագցուց անոր, և նորէն Պիղատոսին խրկեց։
12 Ի՚Ու այն օրը Պիղատոս և Հերովդես իրարու հետ բարեկամ եղան. ա- րովհետև առաջ իրենց մէջը թշ- նամութիւն կար։
13 Լ Եւ Պիղատոս քահանայապետ- ները ու իշխանները և ժողովուրդը
14 մէկտեղ կանչեց, Ու ըսաւ անոնց, Ե Ա՛ս մարդը առջևս բերիք ժողո- վուրդը մոլորցընողի մը պէս, Ե և ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ը- նելով՝ ատոր համար ձեր բրած ամ- բաստանութիւններէն յանցանք մը
15 չգտայ ատ մարդուն վրայ. Ո՚չ ալ Հերովդես, ինչու որ ձեզ անոր խրկեցի, և ահա ատիկայ մահու
ի Մատ. իէ. 16 արժանի գործ մը ըրած չէ. Ի՚ն- րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
17 արձակեմ. (Հ՚ակառակ ատոնց պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց.)
18 Ե՚Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ աղաղակեցին ըսելով՝ Վերցուր ատիկայ ու Բարաբբան արձակէ
19 մեզի. (Որ անիկայ քաղաքին մէջ եղած խռովութեան մը և մար- դասպանութեան համար բանտը
20 դրուած էր։) Եւ Պիղատոս ցի- սուսը արձակել ուզելով, նորէն
21 խօսեցաւ անոնց։ Բայց անոնք կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Խաչը-
22 հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ։ Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա- նոնց, Բայց ի՞նչ չար գործ բրած է ատիկայ. ես ատոր վրայ մահու արժանի յանցանք մը չգտայ. ու- րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու
23 արձակեմ։ Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակներով ոտք կը կոխէին, ու կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի. և անոնց ու քահանայապետներուն
ղ Մատ. իէ. 26։ Մար. ժե. 15։ Ցօհ. ժթ. 16։
24 ձայները զօրաւոր եղան։ ՂՈւ Պի- ղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը
25 Ի՚ր գործ գրուի։ Եւ անոնց ուզած Ա՚ՐԾԸ՝ որ խռովութեան և մար- դասպանութեան համար բանտը դրուած էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը իրենց կամացը յանձնեց։
ճ Մատ. իէ. 32։ Մար. ժե. 21։ Տե՛ս Ցօհ. ժթ. 17։
26 ՃՈւ երբոր զանիկայ կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի ըՈՒՆԵՑԱՒ մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և խաչը անոր վրայ դրին որ Յիսուսի
27 ետևէն բերէ։ Ու անոր ետևէն կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողո- վրդոց, նաև կանանց, որոնք կ'ող- բային ու կու լային անոր համար։
28 Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ը- սաւ, Ո՚վ Երուսաղէմի աղջիկներ՝ իմ վրաս մի՛ լար, հապա ձեր ան- ձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն
մ Մատ. իդ. 19։ Գծ. իա. 23։
29 վրայ լացէք։ Յ՚Ինչու որ ահա օրեր կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն, Երանի ամուլներուն, և ան որո-

Ցամք Տեառն 33

ի Գծ. գ. 27։

Ցամք Տեառն 33

ՀԵՍ. Բ. 19։ Ովս. Ժ. 8։ Ցայտ. Ղ. 16։ Թ. 6։ Նաւակ. Ժա. 31։ Երեմ. իե. 29։ Եզեկ. Ի. 47։ իա. 3, 4։ ա Պետ. Գ. 17։

ՀԵՍ. Ծգ. 12։ Մատ. իէ. 38։

Մատ. իէ. 33։ Մար. ժե. 22։ Ցօհ. ժԹ. 17, 18։

Ա Մատ. Ե. 44։ Գոր. Է. 59։ ա Կոր. Գ. 12։ Գ Գոր. Գ. 17։

Ա Մատ. իէ. 35։ Մար. ժե. 24։ Ցօհ. ժԹ. 23։

Ա Սաղ. իբ. 17։ Զաք. ժբ. 10։

Մատ. իէ. 39։ Մար. ժե. 29։

Ա Մատ. իէ. 37։ Մար. ժե. 26։ Ցօհ. ժԹ. 19։

Մատ. իէ. 44։ Մար. ժե. 32։

Բ Մատ. իէ. 45։ Մար. ժե. 33։

Մատ. իէ. 51։ Մար. ժե. 38։

Սաղ. լա. 5։ ա Պետ. Բ. 23։

Մատ. իէ. 50։ Մար. ժե. 37։ Ցօհ. ժԹ. 30։

Մատ. իէ. 54։ Մար. ժե. 39։

վայներուն որ չծնան, և ծիծե-
30 րուն որ կաթ չտուին։ Այն ա-
տենը պիտի սկսին ըսել լեռներուն,
Մեր վրայ ինկէք, ու բլուրներուն,
31 Մեզ ծածկեցէք։ Վասն զի թէ
որ դալար փայտին ասանկ կ'ընեն,
հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։
32 Ուրիշ երկուքալ՝ չարագործներ
բերուեցան անոր հետը սպանուե-
33 լու։ Երբոր Գագաթ ըսուած տե-
ղը գացին, հոն խաչը հանեցին զա-
նիկայ, և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ
34 կողմէն խաչեցին։ Եւ ըսաւ Յի-
սուս, Հայր՝ Թողութիւն տուր
ատոնց, Քանզի որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն։ Ուռնան հանդերձները
բաժնելու համեմներին վիճակ ձգե-
35 ցին։ Եւ ժողովուրդը կայներ կը
նայէր. Իշխաններն ալ անոնց հետ
կը նախատէին զանիկայ ու կ'ը-
սէին, Ուրիշները ազատեց, Թող
ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատի-
կայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտ-
36 րեալը։ Զօրք կ'ընէին անիկայ
ղինուորներն ալ, առնելը կու գա-
յին՝ քացախ կը մատուցանէին ա-
37 նոր, Ու կ'ըսէին, Թէ որ դուն ես
Հրէից Թագաւորը, քու անձդ ա-
38 զատէ։ Եւ գիր մը գրուած էր
անոր վրայ Յունարէն ու Լատինե-
րէն և Եբրայեցերէն գիրերով Թէ
Ասիկայ է Հրէից Թագաւորը։
39 Եւ ան կախուած չարագործնե-
րուն մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր
անոր ու կ'ըսէր, Թէ որ դուն
Քրիստոսն ես, ազատէ՛ քու անձդ
40 ու մեզ ալ։ Իսկ միւսը պատասխան
տուաւ և զանիկայ յանդիմանե-
լով ըսաւ, Դուն Աստուծմէ չե՞ս
վախնար, որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես։ Ու մենք
իրաւունքով, քանզի ահա մեր ը-
րածներուն արժանաւոր հատու-
ցումը կ'առնենք. բայց ասիկայ
42 մէկ գէշ բան մը չըրաւ։ Եւ ըսաւ
Յիսուսի, Տէր՝ յիշէ զիս, երբո-
որ քու Թագաւորութիւնովդ գաս։
43 Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ քեզի, Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլ-
44 լաս։ Եւ ժամը վեցին էր,
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը. և արևը
45 խաւարեցաւ, Ու տաճարին վա-
րագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ.
46 Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց
ու ըսաւ, Հայր՝ քու ձեռքդ կ'ա-
նանդեմ իմ հոգիս. Ու երբոր ա-
սաւ, հոգի տուաւ։
47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ

ու ըսաւ, Իրաւցընէ այս մարդը
48 արդար էր։ Եւ այս տեսարանը
դիտելու համար ժողովուած բոլոր
բազմութիւնները եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զար-
49 նէին ու ետ կը դառնային։ Ամէն
իր ճանչնորներն ալ հեռուն կայներ
էին, նոյնպէս ալ ան կիներները՝ որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն,
ու կը տեսնէին այս բաները։
50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ
անունով, որ խորհրդական էր բա-
51 րի ու արդար մարդ մը, (Ասիկայ
անոնց խորհուրդին ու գործքին
հաւանութիւն տուած չէր,) Հրէ-
աներուն Արիմաթիա քաղաքէն,
որ ինքն ալ Աստուծոյ Թագա-
52 ւորութեանը կը սպասէր. Ասիկայ
Պիղատոսին գնաց, ու Յիսուսի
53 մարմինը խնդրեց։ Եւ զանիկայ
խաչէն իջեցընելով՝ կտաւով փաթ-
թեց, ու քարէ փորուած գերեզ-
մանի մը մէջ դրաւ, որ հոն ընաւ
54 մէկը դրուած չէր։ Եւ ան օրը
Ուրբաթ էր, ու շաբաթը պիտի
55 սկսէր։ Եւ անոր ետևէն գացին ան կիսկ-
ները՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն
եկած էին, ու տեսան գերեզմանը՝
և թէ ինչպես անոր մարմինը հոն
56 դրուեցաւ։ Եւ դառնալով՝ պատ-
րաստեցին, և
շաբաթը օրը հանգստացան ըստ պա-
տուիրանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ'աւետեն գերեզմանը եկող կիներուն։ 9 Ան-նոնք ալ այս լուրը ուրիշներուն կը պատմեն։ 13 Քրիստոս կ'երևնայ Էմմաուս գացող եր-կու աշակերտներուն։ 36 Եւ երբ առաքեալնե-րուն, և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդի-մանէ։ 47 պատուէր մը կու տայ անոնց։ 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալստեան խոստումը կ'ընէ, 51 և կը համբառնայ երկինքը։

1 Ի՝ Մէկշաբթի օրը առտուանդ
շատ կանուխ գերեզմանը ե-
կան, Ի ու բերին ան խունկերը որ
պատրաստեր էին, և ուրիշ կիներ
2 ալ անոնց հետ։ Եւ գերեզ-
մանէն մէկկի գլորուցած գտան։
3 Ե Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի
4 մարմինը հոն չգտան։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք այս բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, Ահա եր-
կու մարդիկ լուսափայլ հանդերձ-
5 ներով հասան անոնց։ Ու երբոր
վախով լեցուած՝ երեսնին դէպ ի
գետինը ծռեցին, Ան ըսաւ ցին
անոնց, Ինչո՞ւ համար ողջը մեռե-
6 ներուն հետ կը փնտռէք. Հոս չէ
ան, հապա յարութիւն առաւ.
Ամիտքերնիդ բերէք թէ ինչպէս խօսե-
ցաւ ձեզի երբոր դեռ Գալիլեայի

Ցամք Տեառն 33

Սաղ. լբ. 11։ Մատ. իէ. 55։ Մար. ժե. 40։ Տես Ցօհ. ժԹ. 25։

Մատ. իէ. 57։ Մար. ժե. 42։ Ցօհ. ժԹ. 38։

Մար. ժե. 43։ Գա. Բ. 25, 38։

Մատ. իէ. 59։ Մար. ժե. 46։

Մատ. իէ. 62։

Ցոն. լուսնար։

Գա. Ը. 2։

Մար. ժե. 47։

Մար. ժգ. 1։

Ել. Ի. 10։

Մատ. իբ. 1։ Մար. ժգ. 1։ Ցօհ. ի. 1։

Գա. իգ. 56։

Մատ. իբ. 2։ Մար. ժգ. 4։

Հմր 23։ Մար. ժգ. 5։

Ցօհ. ի. 12։ Գոր. ա. 10։

Մար. ժգ. 21։ ժե. 23։ Մար. Ը. 36։ Թ. 30։ Գա. Թ. 22։

Ցամի Տեառն 33

7 մէջ էր , Ըսելով Թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչը ելլէ , ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ .
8 Եւ միտքերնին բերին անոր խօսքե-
9 րը : Ու դերեզմանէն դառնալով ասոնք ամէն բաները պատմեցին տասնումէկին ու բոլոր ուրիշներուն :
10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին Ու Յովհաննա և Յակոբոսին մայրը Մարիամ , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ , որ ասոնք առաքեալներուն պատմեցին :
11 Եւ այս խօսքերը երևցան անոնց զրուցածը , ու չէին
12 հաւատար անոնց : Բայց Պետրոս ելաւ վազեց դէպ ի գերեզմանը , ու ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կենային . ու դնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ :
13 Ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ մը կ'երթային , որ երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր , և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր : Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ ասոնք բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով : Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածէին , Յիսուս ինքն ալ մօտենալով՝ հետերնին
16 կ'երթար : Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին , որ զինքը չճանչնան :
17 Եւ ըսաւ անոնց : Ի՞նչ է այս խօսքերը , որ քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք , ու տրտմած ալ էք :
18 Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը Կղէովպաս էր , ու ըսաւ անոր , Դո՞ւն միայնակ երուսաղէմի մէջ կը կենաս , ու չես գիտեր Թէ ինչեր եղաւ հոն ասոնց օրե-
19 րս : Եւ ինքը ըսաւ անոնց , Ի՞նչ . անոնք ալ ըսին իրեն , Նազովրեցի Յիսուսին համար , հան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը գործքով ու խօսքով զօրաւոր
20 մարգարէ մը եղաւ . Ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները մահուան դատաստանի մատնեցին անիկայ և խաչը հանեցին :
21 Իսկ մենք կը յուսայինք Թէ անիկայ էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր . և ասոնց ամէնուն վրայ ասոր երորդ օրն է որ ասոնք եղաւ :
22 Նաև մեր մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին , որոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը
23 գացին , Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին Թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան , որոնք
24 ըսեր են Թէ անիկայ ողջ է : Եւ մերիններէն մէկքանիներն ալ գերեզմանը գացին ու անանկ գտան , ինչպէս որ ան կիներուն ըսուցին , միայն Թէ զինքը չտեսան :
25 Ան ալ ըսաւ անոնց , Ո վ անմիտներ ու Թուլասիրտներ հաւատալու ան բոլոր բաներուն որ մարգարէ-
26 ները խօսեցան . Չէ՞ որ Քրիստոսի պէտք էր աս չարչարանքները
27 կրել , և իր փառքը մտնել : Ու սկսելով Մովսէսէն և Ըլոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկնէր անոնց ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքե-
28 րուն մէջ էր : Երբոր մօտեցան այն գեղին որ կ'երթային , Ինքն ալ կը ցուցնէր որպէս Թէ աւելի հեռու տեղ մը
29 պիտի երթար : Բայց ստիպեցին զինքը ու ըսին , Մնա քովը կեցիր , ընդու որ իրիկնացած մօտ է և օրը իջած է . և մտաւ
30 անոնց հետ կենալու : Ու եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան նստաւ , Հացը առաւ՝ օրհնեց , ու
31 կտրելով տուաւ անոնց : Ան ատեն անոնց աչքերը բացուեցան ու զինքը ճանչցան , և ինքը ա-
32 նոնցմէ անհետացաւ : Ու իրարու կ'ըսէին , Չէ՞ որ սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր , երբոր ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ , և գիրքերը կը մեկնէր մեզ :
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան , ու մկտեղ ժողվուած գտան տասնումէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները , Որոնք կ'ըսէին Թէ Իրաւցնէ Տէրը յարուԹիւն առաւ , Ու Սիմոնին երևցաւ :
35 Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ , և Թէ ինչորոնք ինքզինքը իրենց ճանչցուց հացը կտրած ատենը :
36 Եւ քանի որ աս բաները կը խօսէին , Յիսուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու ըսաւ անոնց ,
37 Խաղաղութիւն ձեզի : Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային , ու կը կարծէին Թէ Ոգի մը կը
38 տեսնեն : Եւ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ խռոված էք , և ինչո՞ւ սիրտերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն :
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս , որ ես ինքնս եմ . Շոշափեցէք զիս ու տեսէք , վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար , ինծոր որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ : Եւ աս ըսելով ձեռքերը ու ոտքերը ցոյ-
41 ցուց անոնց : Ու երբոր տակաւին չէրհաւատար և զարմանքի մէջ էին , ըսաւ անոնց , Ուտելիք մը ունի՞ք հոս :
42 Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն :
43 Եւ առաւ կերաւ անոնց առջևը :
44 Եւ ըսաւ անոնց , Սոնք են ան

Ցամի Տեառն 33

Ղ Հմր 46 : Գծր. ժէ. 3: ա Պետ. ա. 11 :
Ղ Հմր 45 : ա Ծն. գ. 15: իբ. 18 : իդ. 4 : խթ. 10: Ճծու. իա. 9 : բ Օր. ժը. 15 :
Ը Սադ. ժգ. 9, 10 : իբ : ճկբ. 11 : Ես. է. 14 : Թ. 6 : Խ. 10 : 11 : ծ. 6 : ծգ : Եբեմ. իգ. 5 : լգ. 14, 15 : Եզկ. լգ. 23 : լէ. 25 : Դան. Թ. 24 : Միք. է. 20 : Մադ. գ. 1 : գ. 2 : Տէս Ցօհ. ա. 45 :
Ի Տէս Ծն. լբ. 26 : Խր. 7 : Մարկ. գ. 48 :
Լ Ծն. ժԹ. 3 : Գոր. ժգ. 15 :
Ա Մատ. ժգ. 19 :
Ա ակոր. ժե. 5 :
Ա Մարկ. գ. 49 :
Բ Ցօհ. ի. 20, 27 :
Ե Ծն. խե. 26 :
Ե Ցօհ. իա. 5 :
Զ Գոր. ժ. 41 :
Է Մատ. ժգ. 21 : ժէ. 21 : ի. 18 : Մարկ. ը. 31 : Գաղ. Թ. 22 : ժը. 31 : Հմր 6 :

Ցամի Տեառն 33

խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետն էի, թէ պէտք է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղմոսներուն մէջ ինծի

45 համար գրուած են։ Ան ատեն նը անոնց միտքը բացաւ որ գիր-

46 քերը հասկընան. Եւ ըսաւ ա-նոնց Թէ Աանկ գրուած է, և ձա-նկ պէտք էր Քրիստոսի չարչա-րուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն

47 յարութիւն առնել. Եւ անոր ա-նունովը՝ ապաշխարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ Բոլոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղէմէն

48 սկսած։ Եւ դուք էք աս բաներուա

49 վկաները։ Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը խրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքիս մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօ-րութիւն առնէք վրանիդ։

50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-

51 ցընելով օրհնեց անոնք։ ԵՒեւ ե-ղաւ որ երբ անոնք կ՚օրհնէր, զա-տուեցաւ անոնցմէ ու վեր կ՚երթար

52 երկինքը։ Եւ անոնք ալ երկրպա-գութիւն ընելով անոր, մեծ ու-րախութեամբ Երուսաղէմ դար-

53 ձան. Եւ ամէն ատեն տաճարին մէջն էին, ու կը գովաբանէին և կ՚օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

Ցամի Տեառն 33

Եւ. Խդ. 3։ Ցովել. բ.28։ Ցօհ. ժգ. 16, 26։ ժե. 26։ ժգ. 7։ Գոր. ա. 4։ բ. 1, ԼԸ։ Ի Գործ. 12։ Ղ Թագ. բ. 11։ Մար. ժգ. 19։ Ցօհ. ի. 17։ Գոր. ա. 9։ Եփես. դ. 8։ Ի Մաս. իբ. 9, 17։ Ը Գոր. բ. 46։ ե. 42։

ԵՒՏՈՒԹԻՒՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Ցամի Տեառն 26

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցիսուս Քրիստոսի Աստուածութիւնը, մարդ-կութիւնը և պաշտօնը։ 15 Ցովհաննէսին վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 39 Քրիս-տոս իրեն կը կանչէ Անդրեասը, Պետրոսը, ԼԸ։

1 Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը էր Աստուծոյ քովն էր, և Բանը էր Աստուած էր։ 2 Անիկայ սկիզբէն էր Աստուծոյ քովն էր։ 3 Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան

4 մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ Կեանքը անով էր, ու կեանքը մարդոց

5 լոյսն էր. Եւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր, ու խաւարը զանի-կայ չհասկըցաւ։

6 Աստուածմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Ցովհաննէս

7 էր։ Անիկայ վկայութեան եկաւ՝ որ Լուսոյն համար վկայէ, որ ա-մէնքը անոր միջոցովը հաւատան։

8 Ինքը չէր ան Լոյսը, հապա եկաւ որ Լուսոյն համար վկայութիւն տայ։

9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշ-խարհ կ՚եկող բոլոր մարդիկը կը

10 լուսաւորէ։ Ինքը աշխարհի մէջ էր, և աշխարհն անով եղաւ, ու

11 աշխարհս զանիկայ չճանչցաւ։ Ի-րեններուն եկաւ, և իրենները զին-

12 քը չընդունեցին։ Բայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց իշխա-

Ա Առակ. բ. 22, 23, ԼԸ։ Կող. ա. 17։ ա Ցօհ. ա. 1։ Ցայտ. ա. 2։ ժԹ. 13։

Բ Առակ. բ. 30։ Գլ. ժե. 5։ ա Ցօհ. ա. 2։

Գ Փիլ. բ. 6։ ա Ցօհ. ե. 7։

Ցա. Տ. 26

Ը Ցօհ. ա. 1։ Ի Սաղ. լգ. 6։ Հմր 10։ Եփես. գ. 9։ Կող. ա. 16։ Եբր. ա. 2։ Ցայտ. գ. 11։

Չ Գլ. ե. 26։ ա Ցօհ. ե. 11։

Ե Գլ. բ. 12։ Թ. 5։ ժբ. 35, 46։

Ը Գլ. գ. 19։ Ի Մաղ. գ. 1։ Մատ. գ. 1։ Ղու. գ. 2։ Հմր 33։ Ը Գոր. ժԸ. 4։ Լ Հմր 4։ Ես. խԲ. 6։ ա Ցօհ. բ. 8։ * Կամ գալով Լ Հմր 3։ Երբ. ա. 2։ ժա. 3։ Ի Ղու. ժԹ. 14։ Գոր. գ. 26։ ժգ. 46։ Ե Ես. ծգ. 5։ Հռով. բ. 15։ Գաղ. գ. 26։ բ Պետ. ա. 4։ ա Ցօհ. գ. 1։

նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդի-ներըլլալու, որոնք կը հաւատան իր

13 անուանը. Ո՛ր անոնք ո՛չ արիւնէ և ո՛չ մարմնի կամքէ՝ ո՛չ ալ մար-դու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծը-

14 նան։ Եւ Բանը Ս մարմին եղաւ ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) Ճշնորհքով ու ճըշ-մարտութիւնով լեցուն։

15 Յ Ցովհաննէս վկայեց անոր հա-մար և աղաղակեց ըսելով, Ասի-կայ է՝ որուն համար կը զըուցէի, Ոն որ իմ ետևէս կու գայ, ինծմէ առաջ եղաւ, Ո՛ինչու որ ինծմէ ա-

16 ռաջ էր։ Եւ անոր լեցունութե-նէն մենք ամէնքս շնորհք առինք

17 շնորհքի տեղ։ Ինչու որ Օրէնքը Մովսէսի ձեռքով տրուեցաւ, Բայց Շնորհքը Ու Ճշմարտութիւնը Յի-սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան։

18 Ոմէկը երբեք զԱստուած տեսած չէ, Բայց միածին Բրդին որ Հօրը ծոցն է, անիկայ պատմեց։

19 Ու Ցովհաննէսին վկայութիւնը աս է, երբոր Հրէաները Երուսա-ղեմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր Թէ

20 Դուն ո՞վ ես։ Եւ անիկայ խոս-

Կող. ա. 19։ բ. 9, 10։ Եղ. ի. 1, ԼԸ։ բ Օր. դ. 44։ Ե. 1։ ԼԹ. 4։ Հռով. գ. 24։ Ե. 21։ գ. 14։ Գլ. բ. 32։ ժգ. 6։ Ել. ԼԹ. 20։ բ Օր. գ. 12։ Մատ. ժա. 27։ Ղու. ժ. 22։ Գլ. գ. 46։ ա Տիմ. ա. 17։ գ. 16։ ա Ցօհ. գ. 12, 20։ Հմր 14։ Գլ. գ. 16, 18։ Ցօհ. գ. 9։ Գլ. Ե. 33։ Ղու. գ. 15։ Գլ. գ. 28։ Գոր. ժգ. 25։

Ցամի Տեառն 30

տովանեցաւ ու չուրացաւ . խոս-
տովանեցաւ թէ Ես Քրիստոսը
21 չեմ : Ու հարցուցին անոր , Հա-
պա ի՞նչ , ¤ Եղիա՞ն ես . և ըսաւ ,
Չեմ : ⁋ Ան մարգարէ՞ն ես . պա-
22 տասխան տուաւ թէ Չէ : Ան
ատենը ըսին անոր , Դուն ո՞վ ես .
ըսէ՛ մեզի , որ պատասխան տանինք
մեզ խրկողներուն . դուն ի՞նչ կ՚ը-
23 սես քեզի համար : ¤ Ըսաւ , Ես
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ
կը կանչէ : Շիտկեցէք Տէրոջը
ճամբան , ՚ինտոր որ Եսայի մար-
24 գարէն ըսաւ : Եւ ան խրկուածք
25 ները փարիսեցիներէն էին . Ու
հարցուցին իրեն ըսելով , Հապա
ինչո՞ւ մկրտուիս կ՚ընես , թէ
որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ
26 Եղիան , և ոչ մարգարէն : Պա-
տասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս
ու ըսաւ , ⁋ Ես ջրով կը մկրտեմ ,
¤ բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . ° Անիկայ է իմ
ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ ե-
ղաւ , որ ես արժանի չեմ անոր
28 կօշիկին կապը քակելու : Ան բա-
ները ⁋ Բեթաբարայի մէջ եղաւ Յոր-
դանանու անդիի կողմը , ուր որ
Յովհաննէս կը կենար ու կը մե-
կըդրէր :
29 Հետևեալ օրը [Յովհաննէս] տե-
սաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար , և
ըսաւ , Ահա Առաջնոյ ¤ Գառը՝ ի՛ որ
30 աշխարհի մեղքը կը վերցնէ : ⁋ Ա-
սիկայ է՝ որուն համար ես կը ըզուս-
ցէի , իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝
որ ինծմէ առաջ եղաւ , ինչու որ
31 ինծմէ առաջ էր : Ու ես զանիկայ
չէի ճանչնար , բայց ¤ անոր համար
ես եկայ ջրով մկրտելու , որ անի-
32 կայ Իսրայէլին յայտնուի : ⁋ Եւ
Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ը-
սելով թէ կը տեսնէի Հոգին՝
որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ՚իջ-
նէր , ու անոր վրայ կը հանգչէր :
33 Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար , բայց
ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու ,
ինքը ըսաւ ինծի , Որու՛ վրայ տես-
նես Հոգին , որ կ՚իջնէ ու կը
հանգչի անոր վրայ , Անիկայ է որ
34 Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ : Եւ
ալ տեսայ , ու վկայեցի թէ ասիկայ
է Առաջնոյ Որդին :
35 Հետևեալ օրը դարձեալ Յով-
հաննէս կայներ էր , և իր աշա-
36 կերտներէն երկուքը : Ու նայելով
Յիսուսի վրայ որ կը պտրտէր ,
ըսաւ , ⁋ Ահա Առաջնոյ Գառը :
37 Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտ-
ները՝ երբոր կը խօսէր , ու գացին
38 Յիսուսի ետևէն : Յիսուս երբոր
դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ էր
ետևէն կու գային , ըսաւ անոնց ,

Ի՞նչ կ՚ուզէք . անոնք ալ ըսին
իրեն , Ռաբբի , (որ թարգմա-
նուելով վարդապետ ըսել է ,)
39 ո՞ր է քու օթևանդ : Ըսաւ ա-
նոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օ-
թևանը . և ան օրը անոր քովը
կեցան , ինչու որ ժամը տասնի
40 ատենները էր : Սիմոն Պետրոսին
եղբայրը ⁋ Անդրէաս ան երկուքէն
մէկն էր , որ լսեցին Յովհաննէսէն
41 և անոր ետևէն գացին : Առիկայ
նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ
և կ՚ըսէ անոր , Գտանք Մեսիան ,
(որ * Քրիստոս կը թարգմանուի .)
42 Ու տարաւ զանիկայ Յիսուսի քո-
վը . Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ ,
Դուն ես Յովնանի որդին Սիմո-
նը , ⁋ դուն կնփաս պիտի ըսուիս ,
որ † Պետրոս կը թարգմանուի :
43 Հետևեալ օրը Յիսուս Գալի-
լեա ելլել ուզեց , և Փիլիպպոսը
գտնելով՝ ըսաւ անոր , Եկուր իմ
44 ետևէս : ⁋ Եւ Փիլիպպոս Բեթ-
սայիդայէն էր՝ Անդրէասին ու
45 Պետրոսին քաղաքէն : Փիլիպպոս
կը գտնէ Նաթանայէլը և կ՚ըսէ
անոր , Ան՝ որուն համար ⁋ Մովսէս
օրինաց մէջ գրեց , Եւ մարգարէ-
ներն ալ , գտանք զանիկա , այսինքն
Յիսուս ⁋ Նազովրեցին՝ Յովսեփի
46 որդին : Եւ Նաթանայէլ ըսաւ
անոր , ⁋ Նազարեթէն կարելի՞ է
որ աղէկ բան մը ըլլայ . ըսաւ անոր
47 Փիլիպպոս , Եկուր ու տես : Յի-
սուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը
որ գէպ՚ի իրեն կու գար , ըսաւ
անոր համար , ⁋ Ահա իրաւցընէ
Իսրայէլացի մը , որուն ներսը նէնը-
48 գոթիւն չկայ : Նաթանայէլ
ըսաւ անոր , ՚Ո՞սկից կը ճանչնաս
զիս . պատասխան տուաւ Յիսուս
ու ըսաւ անոր , Դեռ Փիլիպպոս
քեզ չկանչած , դուն որ թզենիին
տակն էիր , ես քեզ տեսայ :
49 Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ
ու ըսաւ անոր , Ռաբբի՛ ⁋ դուն ես
Առաջնոյ Որդին , ⁋ դուն ես Իս-
50 րայէլի Թագաւորը : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ և ըսաւ անոր ,
Անոր համա՞ր որ քեզի ըսի թէ
քեզ թզենիին տակը տեսայ , կը
հաւատա՞ս . ասկէ աւելի մեծ բա-
51 ներ պիտի տեսնես : Ու ըսաւ ա-
նոր , ՃՃմարիտ ՃՃմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի , ⁋ ասկէ ետև պիտի տեսնէք
երկինքը բացուած , և Առաջնոյ
հրեշտակները՝ որ կ՚ելլեն ու կ՚իջ-
նեն Որդւոյ մարդոյ վրայ :

ԳԼ . Բ

1 Քրիստոս Ջուրը գինիի կը փոխէ , 12 կ՚երթայ
2 Կափառնայում ու եօթը Երուսաղէմ , 14
ուր տեղ տաճարին դուրս կը Նանէ գնողները

Ցամի Տեառն 30

* Յհ օծեալ

† Յհ՝ վէմ :

‡ ԳԼ . ժբ . 21 :

§ ԳԼ . խ . 2 :

¶ Ծն . դ . 15 : Ելթ . 10 : բ Օր . ժբ . 18 : ¤ Ես Տես Ղու . իդ . 27 :

Ես . դ . 2 : է . 14 : Թ . 6 : ծգ . 2 , ¤ Միք . ե . 2 : Զաք . գ . 12 : Թ . 9 : Տես Ղու . իդ . 27 :

Մատ . բ . 23 : Ղու . բ . 4 :

ԳԼ . է . 41 , 42 : 52 :

Սաղ . լբ . 2 : Հգ . 1 : ԳԼ . ը . 39 : Հռով . բ . 28 , 29 : Թ . 6 :

Մատ . ժգ . 33 :

Մատ . իա . 5 : իէ . 11 , 42 : ԳԼ . ժը . 37 : ժԹ . 3 :

Ծն . իը . 12 : Մատ . գ . 11 : Ղու . բ . 9 , 13 : իբ . 43 : իդ . 4 : Գոր . ա . 10 :

Յամի Տեառն 30

և Յոսիայեայ մարգարէին ։ 19 կը նախաձայնէ իր մահը և յարութիւնը ։ 23 Շատերը իր հրաշքները տեսնելով կը հաւատան իրեն , բայց ինքը իր անձը չէ հաւատար անոնց ։

1 Իսկ երրորդ օրը հարսնիք մը կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը , և
— Ցես Ցես . ժթ . 28 ։
2 Յիսուսի մայրը հոն էր ։ Յիսուս ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու
3 իր աշակերտներն ալ ։ Ու երբոր գինին պակսեցաւ , Յիսուսի մայ-
4 րը ըսաւ անոր , Գինի չունին ։ Յի-
Բ Գլ . ժթ . 26 ։
սուս ըսաւ անոր , Ի՞նչ կ՚դպչի իմ հետս ի՞նչ բան ունիս . Դ իմ
Է բ թագ . ժ . 10 ։ ժթ . 22 ։
Դ Գլ . է . 6 ։
5 ժամանակս դեռ հասած չէ ։ Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ ,
6 Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ , ըրէ՛ք ։ Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած
Է Մար . է . 3 ։
էին Հրէից մաքրութեանը համեմատ , որ անոնց ամէն մէկը երկու կամ երեք մաղ բան
7 կ՚առնէր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց , Լեցուցէք ատ կարասները ջրով . ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը ։
8 Եւ ըսաւ անոնց , Հիմա հանեցէք ու սեղանապետին տարէք . անոնք
9 ալ տարին ։ Ու սեղանապետը
Ղ Գլ . գ . 46 ։
երբոր գինի եղած ջուրին համը առաւ , և չէր գիտեր ուսկից ըլլա-
լը . (բայց սպասաւորները որ ջուրը քաշեր էին , գիտէին .) սեղանա-
10 պետը կը խօսի փեսային , Ու անոր կ՚ըսէ , Ամէն մարդ աղէկ գինին ա-
ռաջ կը մատուցանէ , ու երբոր խմած կ՚ըլլան , ան ատենը ստոր-
նագոյնը . բայց դուն աղէկ գինին
11 մինչև հիմա պահեցիր ։ Յիսուս հրաշքներուն ակիզբը ասոր ըրաւ Գա-
Է Գլ . ա . 14 ։
լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ , և իր փառքը յայտնեց . ու իր աշա-
կերտները հաւատացին իրեն ։
12 Ասկէ ետև Յիսուս կափառնա-
Ը Մատ . ժբ . 46 ։
յաւ իջաւ , ինքը և իր մայրը ու իր եղբայրները և իր աշակերտնե-
րը , ու շատ օրեր հոն չկեցան ։
13 Բ Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
Բ Եզ . ժբ . 14 ։ բ Օր . ժղ . 1 , 16 ։ Հմր 23 ։ Գլ . ե . 1 ։ ղ . 4 ։ ժա . 55 ։
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ . Ժ Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները , ու ստակ փոխողներն ալ որ նստեր
15 էին . Եւ չուանէ խարազան մը շի-
Ժ Մատ . իա . 12 ։ Մար . ժա . 15 ։ Ղու . ժբ . 45 ։
նելով ամէնը տաճարէն դուրս հա-
նեց , ոչխարներն ալ ու արջառ-
ներն ալ , և ստակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ , ու սե-
16 ղանները կործանեց . Եւ աղաւնի
Է Ղու . բ . 49 ։
ծախողներուն ըսաւ , Ասկէ վեր-
ցուցէք ատոնք , Իմ Հօրս տունը
17 առուտուրի տուն մի՛ ընէք ։ Եւ իր աշակերտները միտքերնին բերին
Ը Սաղ . կթ . 9 ։
որ գրուած է , Եռքս տանդ նա-
խանձը զիս կերաւ ։
18 Ան ատենը պատասխան տուին
Ժ Մատ . ժբ . 38 ։ Գլ . ջ . 30 ։
Հրէանները ու ըսին անոր , Ի՞նչ
Նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ ատ բա-
19 ները կ՚ընես ։ Պատասխան տուաւ
Ցիսուս ու ըսաւ անոնց , Ժ Քակեցէք աս տաճարը , ու իրեք օրուան
20 մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ ։ Եւ Հրէաները ըսին , Քառասունու-
վեց տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը , և դուն իրեք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս անիկայ ։
21 Բայց ինքը Իր մարմնոյն տաճարին
22 համար կ՚ըսէր ։ Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ , Հր աշակերտները միտքերնին բե-
րին թէ աս բանը ըսած էր , ու Հաւատացին գիրքին և Յիսուսի
ըսած խօսքին ։
23 Ու երբոր զատկի տօնին տունը Երուսաղէմ էր , շատ մարդիկ ա-
նոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝
24 հաւատացին անոր անունը ։ Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր
հաւատար , Ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մարդ ։ Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տայ
իրեն , Քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դին ։

Գ Լ . Գ

1 Քրիստոս կը սորվեցընէ Նիկոդեմոսին թէ վերահին ծնունդը հարկաւոր է . 14 Թէ փրկուելու համար պէտք է հաւատալով իր մահուանը նայիլ . 16 Թէ Աստուած մեծ սէր ունի մարդոց վրայ . 18 Թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին ։ 23 Յովհաննէսին վկրտութիւնը , անոր վկայութիւնը և վարդապետութիւնը Քրիստոսի վրայով ։

1 Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար
Նիկոդեմոս անունով , որ Հր-
2 էից իշխան էր ։ Ասկէ գիշե-
— Գլ . է . 50 ։ ժթ . 39 ։
* Ոմանք՝ անոր
րով *Յիսուսի քովՀ եկաւ , և ըսաւ անոր , Ռաբբի , գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես ,
ինչու որ Ի մէկը չկրնար ընել ատ հրաշքները որ դուն կ՚ընես , Թէ
որ Է Աստուած իր հետը չըլլայ ։
3 Պատասխան տուաւ Յիսուս և
ըսաւ անոր , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ
մը †նորէն չծնանի , չկրնար Աս-
տուծոյ Թագաւորութիւնը տես-
4 նել ։ Նիկոդեմոս ըսաւ անոր ,
Ի՞նչ կրնայ մարդ մը ծնանիլ , որ ծերացած է . Կարաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը որովայնը
5 մտնէ ու ծնանի ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ , Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ որ մէկ մարդ մը Ջուրէն ու Հոգիէն չծնա-
նի , չկրնար Աստուծոյ Թագաւո-
6 րութիւնը մտնել ։ Մարմինէն ծնա-
ծը մարմին է , ու Հոգիէն ծնածը
7 Հոգի է ։ Դուն մի՛ զարմանար
որ քեզի ըսի , Պէտք է ձեզի նորէն
8 ծնանիլ ։ Հովը ուր որ ուզէ՝
Յամի Տեառն 30
— Ցես . ժբ . 61 ։ խէ . 40 ։ Մար . ժգ . 58 ։ ժե . 29 ։
Է Կող . բ . 9 ։ Երր . ը . 2 ։ ա Կոր . գ . 16 ։ ը . 19 ։ բ Կոր . ը . 16 ։
Հ Ղու . իդ . 8 ։
Յ Թագ . ժգ . 7 ։ ա Մն . իբ . 9 ։ Մատ . թ . 4 ։ Մար . բ . 8 ։ Գլ . ը . 65 ։ ժգ . 30 ։ Գոր . ա . 24 ։ Ցայտ . բ . 23 ։
— Գլ . է . 50 ։ ժթ . 39 ։
Բ Գլ . թ . 16 ։ 33 ։ Գոր . բ . 22 ։
Է Գոր . ժ . 38 ։
Ժ Գլ . ա . 13 ։ Գաղ . ը . 15 ։ Տիտ . գ . 5 ։
Ցակ . ա . 18 ։ ա Պետ . ա . 23 ։ ա Յով . գ . 9 ։
† Կամ՝ վերէն
Է Մար . ժգ . 16 ։ Գոր . բ . 38 ։
Ղ Ժող . ժա . 5 ։ ա Կոր . բ . 11 ։

Ցամք Տեառն 30

կը փչէ , և անոր ձայնը կը լսես , բայց չես գիտեր ուրկից կու գայ կամ ուր կ՚երթայ .ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի ։
9 Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր , Ի՞նչպէս կրնայ
10 ըլլալ ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր , Դուն Իսրայէլի վարդապետ մըն ես , և
11 ասը բաները չե՞ս գիտեր ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք , և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք , Ու մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր ։
12 Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հաւատար , ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ ։
13 Եւ մէկը երկինքը չելաւ , բայց ան՝ Նիկայ միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ , որ երկինքն է ։
14 Եւ ինտոր որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց , Նմանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ ,
15 Որ ամէն հաւ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
16 Վասն զի Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ , որ ամէն հաւ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի , Հապա յաւիտենական կեանք ունենայ ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհի որ աշխարհը դատէ , Հապա որ աշխարհս անով փրկուի ։
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր . և ան որ չհաւատար , անիկայ արդէն դատապարտուած է , Վասն զի Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց ։
19 Եւ ասիկա է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ , ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին , Վասն զի իրենց գործերը չար էին ։
20 Վասն զի ամէն հաւ որ չար կը գործէ , անիկայ լոյսը կ՚ատէ , և լոյսին քովը չգար որ իր գործերը չդատապարտուին ։
21 Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ , լոյսին քովը կու գայ , որ իր գործերը յայտնի ըլլան Թէ Աստուծով գործուեցան ։
22 Ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը , և հոն կը կենար անոնց հետ ու կը մկրտէր ։
23 Յովհաննէս ալ Աինոնի մէջ Սաղիմի մօտ կը մկրտէր , Վասն զի հոն շատ ջուր կար , ու կու գային և կը մկրտուէին ։
24 Վասն զի Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր ։
25 Անատենը վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն հրէական * Հրէաներուն հետ՝ մաքրութեան
26 Վրայով ։ Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին , Ռաբբի՝ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանու անդիի կողմն էր , Որուն համար դուն վկայութիւն տուիր , ահա ինքը կը մկրտէ , և ամէնը անոր կու
27 գան ։ Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ , Մարդ մը չկրնար բան մը առնել , Թէ որ երկինքը
28 Զին տրուած չըլլայ անոր ։ Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար , Որ ըսի Թէ Ես Քրիստոսը չեմ , Հապա անոր առջևէն իրկուած եմ ։
29 Ան որ հարսն ունի , փեսան անիկայ է . բայց փեսային բարեկամը որ կը կենայ ու կը լսէ անոր , մեծապէս կ՚ուրախանայ փեսային ձայնին համար . ուստի աս իմ
30 ուրախութիւնս լցուած է ։ Անիկայ պէտք է որ մեծնայ , բայց ես
31 պզտիկնամ ։ Ան որ վերէն կու գայ՝ համեմէն վեր է . Ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է , ու երկրէն կը խօսի . Ան որ երկինքէն կու գայ՝
32 ամենէն վեր է . Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց , ան կը վկայէ , ու անոր
33 վկայութիւնը մէկը չընդունիր ։ Ան որ անոր վկայութիւնը կ՚ընդունի , Կնքեց Թէ Աստուած ճշմարիտ է ։
34 Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց , Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի , Ինչու որ Աստուած Հոգիով չափով
35 չտար Հոգին ։ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան անոր ձեռքը
36 տուած է ։ Ան որ Որդւոյն կը հաւատայ , յաւիտենական կեանք ունի . և ան որ Որդւոյն չվճազանդիր , անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ , Հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ ։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Քրիստոս Սամարացի կնոջ մը հետ կը խօսի , և իր ո՛վ ըլլալը անոր կը յայտնէ ։ 27 Աւոր վրայ իր աշակերտները կը զարմանան ։ 31 Քրիստոս կ՚իմացընէ անոնց իր նախանձը Աստուծոյ փառքին համար ։ 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր ։ 43 Քրիստոս Գալիլեա կ՚երթայ , և կը բժշկէ ազնուականի մը որդին ։

1 Երբ որ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ
2 կ՚ընէ և կը մկրտէ , (Թէպետև չէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր ,
3 Հապա իր աշակերտները ,) Թողուց Հրէաստանը ու նորէն գաց
4 լլեա գնաց ։ Ու պէտք եղաւ որ
5 Սամարիայի մէջէն անցնի ։ Ուստի եկաւ Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր , ան տեղին մօտ՝ Ի որն որ Յակոբ իր որ-
6 դւոյն Յովսեփին տուաւ . Եւ հոն

Ցամք Տեառն 30

* կամ Հրեաստանի մը

ԼԳԼ . ա . 7 , 15 , 27 , 34 ։
ա ա Կոր . գ . 7 ։ Եբր . ե . 4 ։ Յակ . ա . 17 ։
ԼԳԼ . ա . 20 , 27 ։
ՊՄաղ . գ . 1 ։ Մաթ . ա . 2 ։ Ղու . ա . 17 ։
ԼՄաս . իբ . 2 ։ բ Կոր . ժա . 2 ։ Եփես . ե . 25 , 27 ։ Յայտ . իա . 9 ։
Եբգ . ե . 1 ։
Հմր 13 ։ Գու . բ . 23 ։
ՎՄաս . իբ . 18 ։ ԳԼ . ա . 15 , 27 ։ Հբռով . ի . 5 ։
ա Կոր . ժե . 47 ։
ԳԼ . գ . 33 ։ ա Կոր . ժե . 47 ։ Եփես . ա . 21 ։ Փիլ . բ . 9 ։
Հմր 11 ։ Գու . բ . 26 ։ ժե . 15 ։
Հռով . գ . 4 ։ ա Ցօհ . ե . 10 ։
ԳԼ . ե . 16 ։
ԳԼ . ա . 16 ։
Մաս . ժա . 27 ։ իբ . 18 ։ Ղու . ժ . 22 ։ ԳԼ . ե . 20 , 22 ։ ժգ . 3 ։ ժե . 2 ։ Եբր . բ . 8 ։
Ամ . բ . 4 ։ ԳԼ . ա . 12 ։ գ . 47 ։ Հմր 15 , 16 ։ Հբռով . ա . 17 ։ Ցօհ . ե . 10 ։

ա ԳԼ . գ . 22 , 26 ։

Ընդ . Լգ . 19 ։ Խր . 22 ։ Ցես . խգ . 32 ։

Ցամք Տեառն 30

Ցակոբին մէկ աղբիւրը կար . Ցիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ . Ե ժամը վեցին առեներէն էր ։
7 Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ ջուր հանելու . Ցիսուս ըսաւ անոր ։ Ին-
8 ծի ըլ՞ը տուր խմելու . (քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին , որ ուտելիք առնեն ։)
9 Ան առներ Սամարացի կնիկը ըսաւ անոր ։ Դուն որ Հրեայ ես , ի՞նչպէս կ՚ուզես ըլ՞ը խմել ինծմէ՝ Սամարացի կնիկէ մը . վասն զի Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ ։
10 Ցիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր ։ Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը , և թէ ով է ան որ քեզի կ՚ըսէ , Ինծի ըլ՞ը տուր խմելու , դուն անկէ պիտի ուզէիր , և ինքը քեզի Կենդանի ջուր պիտի տար ։
11 Կնիկը ըսաւ անոր ։ Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս ու աւ հորը խորունկ է . ուրեմն ո՞րկից պիտի ունենաս ան կենդանի ջուրը ։
12 Մի թէ դուն մեր Ցակոբ հօրմէն աւելի մե՞ծ մըն ես , որ աւ հորը մեզի տուաւ , և ակէ խմեց ինքը ու իր որդիները , և իր անասուննե-
13 րը ։ Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ անոր , Ամէն ով որ ատ ջուրէն խմէ , նորէն պիտի ծարաւի , Բայց ով որ խմէ ան ջուրէն
14 որ ես անոր պիտի տամ , յաւիտեան ծարաւի չըլլար անոր ներսի դին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտենական կեանք
15 նայ համար կը բղխէ ։ Կնիկը ըսաւ անոր , Տէր՝ տուր ինծի ան ջուրը որ չծարաւիմ , և հոս չգամ ջուր
16 հանելու ։ Ցիսուս ըսաւ անոր , Գնա՛ քու էրիկդ կանչէ , ու հո՛ս
17 եկուր ։ Կնիկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ես էրիկ չունիմ . Ցիսուս ըսաւ անոր , Աղէկ ըսիր
18 թէ էրիկ չունիմ . Ինչու որ դուն հինգ էրիկ ունեցեր ես , և ան որ հիմա ունիս , քու էրիկդ չէ . ա-
19 տիկայ շիտակ զրուցեցիր ։ Կնիկը ըսաւ անոր , Տէր՝ ըկը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես ։ Մեր հայրերը Նաս լեռանս վրայ երկրպագութիւն ըրին . և դուք կ՚ըսէք թէ Մէյն Երուսաղէմ է տեղը, ուր պէտք է երկրպագութիւն ը-
21 նել ։ Ցիսուս ըսաւ անոր , Կնիկ՝ հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ , Որ ան տաներն ոչ աս լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը ։
22 Դուք անոր երկրպագութիւն կ՚ընէք , Որ չէք ճանչնար . մենք անոր երկրպագութիւն կ՚ընենք՝ որ կը ճանչնանք . Ընչու որ փրկութիւ-
23 նը Հրեաներէն է ։ Բայց ժամանակ կու գայ ու հիմա ալ է , որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը Հոգիով և ճշմարտութիւնով , ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ եր-
24 կրպագողներ կ՚ուզէ ։ Աստուած Հոգի է , և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ Հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ը-
25 նեն ։ Կնիկը ըսաւ անոր , Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ , (Քրիստոս ըսուածը ։) երբոր ինքը գայ , Ամէն բան մեզի պիտի
26 պատմէ ։ Ցիսուս ըսաւ անոր , Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ ։
27 Եւ աս խօսքին վրայ իր աշակերտները եկան , ու զարմացան որ ան կնկանը հետ կը խօսէր . բայց ա-
նոնցմէ մէկը չըսաւ Թէ ի՞նչ կ՚ուզես , կամ ի՞նչ կը խօսիս ատոր
28 հետ ։ Ան առներ կնիկը ձգեց իր սափորը ու քաղաքը դնաց , և
29 ըսաւ մարդիկներուն , Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ . արդեօք
30 անիկա՞յ է Քրիստոսը ։ Եւ ա-նոնք քաղաքէն ելան ու անոր կու գային ։
31 Եւ աս միջոցիս աշակերտները իրեն կ՚աղաչէին ու կ՚ըսէին , Ռաբ-
32 բի՝ հաց կեր ։ Անիկայ ըսաւ անոնց , Ես կերակուր ունիմ ուտե-
33 լու՝ որ դուք չէք գիտեր ։ Ուստի աշակերտները կ՚ըսէին իրարու , Արդեօք մէկը ատոր ուտելու բան
34 մը բերա՞ւ ։ Ցիսուս ըսաւ անոնց , Իմ կերակուրս ան է որ ես զիս իրկողին կամքը ընեմ , և անոր
35 գործը կատարեմ ։ Չէ՞ որ դուք կ՚ըսէք Թէ Ցակատին չորս ամիս կայ որ հունձքի ատենը գայ . ահա ես ձեզի կ՚ըսեմ , Աչքերնիդ վերցուցէք ու արտերուն նայեցէք ,
Որ արդէն ճերմկած աւ չհունելու ։
36 պատրաստ են ։ Ե՛ւ ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ՚առնէ , ու յաւիտենական կենաց համար պտուղ կը ժողվէ , որ սերմանողը ու հնձողը միասին
37 ուրախանան ։ Վասն զի աս բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը Թէ Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը կը
38 հնձէ ։ Ես ձեզ խրկեցի հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք . ուրիշները աշխատեցան , ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք ։
39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարացիք իրեն հաւատացին Ան կնկանը խօսքին համար որ վկայեց , Ըսելով Թէ Ինչ որ ես գործեր էի , բոլո-
40 րը ինծի ըսաւ ։ Ու երբոր Սամա-

Ցամք Տեառն 30

Ե Ես . բ . 3 ։ Ղու . իդ . 47 ։ Հռով . թ . 4 , 5 ։
Ե Փիլ . գ . 3 ։
Ի Գաղ . ա . 17 ։
Հբկոր . գ . 17 ։
Ի Դ Թագ . ժէ . 24 ։ Ղու . թ . 52 , 53 ։ Գոր . ժ . 28 ։
Ի Յհ . ժբ . 3 ։ Ի Դ . 23 ։ Ե-բեմ . բ . 13 ։ Զաք . ժգ . 1 ։ ժգ . 8 ։
Ի Գաղ . գ . 35 , 59 ։
Ղ Գաղ . է . 38 ։
Ե Տես գաղ . գ . 34 ։ Հռով . գ . 23 ։ ա Յօհ . ե . 20 ։
Ղ Գաղ . է . 16 ։ իգ . 19 ։ Գաղ . է . 14 ։ է . 40 ։
Ը Գործ . թ . 7 ։ ժբ . 0ը . 5 , 11 ։ գ Թագ . թ . 3 ։ բ Մն . է . 12 ։
Ի Մաղ . ա . 11 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։
Լ Գ Թագ . ժէ . 29 ։
Ի Մաղ . գ . 1 ։ Ղուկ . ա . 17 ։
Ղ Գաղ . ժբ . 29 ։
Ի Մատ . իգ . 63 , 64 ։ Մար . ժդ . 61 , 62 ։
Ե Հմր 25 ։
Ե Հմր 29 ։
Յ Հմր 29 , 39 ։
Ղ Գաղ . թ . 37 ։ Մատ . իգ . 63 , 64 ։ Մար . ժդ . 61 , 62 ։
Ե Հմր 25 ։
Ե Հմր 29 ։
Յ Մատ . թ . 37 ։ Ղու . ժ . 2 ։
Ն Դան . ժբ . 3 ։

Ցամք Ցեռան 30

րացիք անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր որ իրենց գովը կենայ . ու երկու օր
41 Հոն կեցաւ : Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար :
42 Ու կ'ըսէին կնկանը , Այլեւս չէ՛ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք , ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք , և գիտենք որ ատիկայ է Ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը :
43 Ու երկու օրէն ետև ելաւ անկէ
44 և Գալիլեա գնաց : Ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունի .
45 նար : Ու երբոր Գալիլեա եկաւ , Գալիլեացիները զինքը ընդունեցին , տինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշքները՝ որ ինքը բրաւ Երուսաղէմի մէջ տօնին ատենը . Վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին :
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց կանայ ւոաւէը , ուր որ ջուրը գինի բրած էր . և հոն ազնուական մէկը կար , որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ :
47 Ասիկայ լսելով որ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլեա եկեր է , եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ , ինչու որ մեռնելու վրայ էր :
48 Յայ էր : Ան ատեն Յիսուս ըսաւ անոր , Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք , բնաւ պիտի չհաւատաք .
49 տաք : Ազնուականը ըսաւ անոր , Տէ՛ր՝ իջի՛ր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ :
50 Յիսուս ըսաւ անոր , Գնա՝ , քու որդիդ ողջ է . մարդն ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն ըսաւ , ու գնաց :
51 Ու երբոր կ'իջնէր , իր ծառաները դիմաւորեցին զինքը , և աւետիս տուին ըսելով թէ Քու տղադ ողջ է :
52 Ուստի հարցուց անոնց թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի գառնալ . և ըսին իրեն , Երէկ ժամը եօթնէն
53 տենդը թողուց զանիկայ : Ան ատենը գիտցաւ անոր Հայրը թէ ան ժամն էր որ Յիսուս իրեն ըսաւ թէ Քու որդիդ ողջ է . ու հաւատաց
54 տաց ինքը և իր բոլոր տունը : Ասոր նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յիսուս ըրաւ , երբոր Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ :

ԳԼ . Ե

1 Յիսուս երուսաղէմէ կ'երթայ . 2 Բեթեսդա աւազանին մէջ կը բժշկէ հիւանդ եղող մարդ մը շաբաթ օրը : 10 Հրէաները կը նախատեն զայն , որ իր անկողինը կը տանի : 17 Ինքը իր հայրը կ'արդարացնէ : 19 Որդին իր հօրմէ կախում ունի : 24 Ան կը պատուի Հօրմէ հետ : 30 Իր վկայութիւնը աւելի մեծ է քան Յովհաննէսինը , 36 քան իր գործերուն , 39 քան Սուրբ Գրոց վկայութիւնները : 45 Մովսէսի վրայ յոյս դնողները կը դատապարտէ :

1 Ետքը Յիսուս Երուսաղէմ եկաւ :

Ցամք Ցեռան 31

Եր ուսաղէմի մէջ Ոչխարաց Դրան քով աւազան մը կայ , որ Եբրայեցերէն Բեթհեզդա կ'ըսուի , որ
3 հինգ սրահ ունի : Ասոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին , կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ ,
4 որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն : Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ աւազանը կ'իջնէր ու ջուրերը կը խառնէր , և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև պիտի առաջ անոր դիմէ կը մնայեր , կը բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն
5 որ ունենար : Եւ հոն մէկ մարդ մը կար , որ երեսունուրեք տարիէ ի վեր հիւանդութիւն մը ունէր :
6 Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ որ ինկած պառկած էր , ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է , ըսաւ անոր , Կ'ուզե՞ս առողջանալ :
7 Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր , Տէ՛ր՝ մարդ մը չունիմ որ երբ ջուրերը խառնուին զիս աւազանը ձգէ . հապա քանի որ ես դառ կը շարժիմ , ինծմէ առաջ
8 ուրիշ մը կ'իջնէ : Յիսուս ըսաւ անոր , Ելի՛ր մահիճդ առ ու քա-
9 լէ՛ : Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ , ու իր մահիճը վերցընելով կը քալէր . Բայց ան օրը շաբաթ էր :
10 Ան ատենը Հրէաները ըսին բժշկուած մարդուն , Շաբաթ է , ես արժան չէ որ մահիճդ վերցընես :
11 Պատասխան տուաւ անոնց , Ան որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ . Մահիճդ առ ու քալէ :
12 Ուստի հարցուցին անոր , Ո՞վ է ան մարդը որ քեզի ըսաւ , Մահիճդ առ ու քալէ :
13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան , ինչու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն ըլլալուն համար : Անկէ ետքը Յիսուս զանիկայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր , Ահա բժշկուեցար , դալ մեղք մի՛ գործեր , որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի : Գնաց մարդը , ու Հրէաներուն պատմեց թէ Յիսուս էր որ զինքը բժշկեց :
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին Յիսուսը , և կը փընտռէին զանիկայ սպաննել , որ ասոնք
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ ,
18 ես ալ կը գործեմ : Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները զանիկայ սպաննել , վասն զի չէ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր , հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր , Ու այսպէս ինքզինքը Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր :
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու

Ցսմի Տեառն 31

ընաւ անոնց ։ ՃշմարիտՃշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , ՚ի Որդին ինքիրմէն բան մըն ալ չկրնար ընել , միայն Թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ՚ընէ . վասն զի ինչ որ անիկայ կ՚ընէ , նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ՚ընէ ։ 20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին , և ամէն բան կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ՚ընէ . և աւելի մեծ գործքեր պիտի ցուցընէ անոր , որպէս զի դուք զար- 21 մանաք ։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ ու կենդանի կ՚ընէ , Նմանակի ալ Որդին որոնք որ կ՚ուզէ կը կենդանա- 22 ցընէ ։ Քանզի Հայրը մէկը չդատեր , Հապա ամէն դատաստանը 23 Որդւոյն տուաւ . Որ ամէնը պատուեն Որդին , ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն . Ոչն որ Որդին չպատուեր , զանիկայ իրկող Հայրը 24 չպատուեր ։ ՃշմարիտՃշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ՚ընէ , և կը հաւատայ անոր որ զիս իրկեց , յաւիտենական կեանք ունի , ու դատապարտութեան տակ չկ՚երթար , Հապա մահուանէ դէպ ՚ի կեանք անցած 25 է ։ ՃշմարիտՃշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա է , Որ ան մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը , և անոնք որ կը լսեն , պի- 26 տի ապրին ։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի , անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր 27 անձին մէջը կեանք ունենայ . Նաեւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր , Քանզի անի- 28 կայ Որդի մարդոյ է ։ Ասոր վրայ մի՛ զարմանաք , ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայ- 29 նը պիտի լսեն , ՚ու դուրս պիտի գան , Ոմանք որ բարի գործեր են , կենաց յարութեան համար , և ասոնք որ չար գործեր են , դատա- պարտութեան յարութեան հա- 30 մար ։ Ես ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել . Ինչպէս կը լսեմ՝ ա- նակ կը դատեմ , և իմ դատաստանս արդար է , ինչու որ չեմ իմ կամքս չեմ փնտռեր , Հապա * անոր 31 կամքը որ զիս իրկեց ։ *Թէ որ ես ինծի համար վկայեմ , իմ վկա- 32 յութիւնս ճշմարիտ չէ ։ Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ . և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար 33 վկայեց ։ Դուք Յովհաննէսին խրրկեցիք , ու ինքը ճշմարտութեան 34 նը վկայեց ։ Բայց ես չէ Թէ մարդոյմէ վկայութիւն կ՚առնեմ , Հապա ասոնք բանները կ՚ըսեմ որ դուք 35 փրկուիք ։ Անիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր Ձուլոյս կուտար , ու դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք ա- 36 նոր լուսովը ուրախանալ ։ Բայց ես Յովհաննէսին վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ , քանզի Հան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ որ անոնք կատարեմ , ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն Թէ Հայրը զիս 37 խրկեց ։ Ու Հայրը որ զիս խրկեց , ինքը վկայեց ինծի համար . դուք ընաւ անոր ձայնը չլսեցիք , ոչ 38 ալ անոր կերպարանքը տեսաք . Ես ոչ անոր խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք , քանզի ան որ ինքը խրկեց , 39 դուք անոր չէք հաւատար ։ Գիրքերը քննեցէք , ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանք ունենալ , Ես բուն անոնք են որ ինծի համար կը վկա- 40 յեն . Եւ դուք չէք ուզեր ինծի 41 գալ , որ կեանք ունենաք ։ Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ ։ 42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ 43 սէրը մէջերնիդ չունիք ։ Ես իմ Հօրս անունովը եկայ , ու զիս չէք ընդունիր . Թէ որ ուրիշ մէկը իր անունովը գայ , անիկայ պիտի 44 ընդունիք ։ Ինծո՞ր կրնաք Հաւատալ , որ իրարմէ փառք կ՚առնէք ; և ան փառքը որ մէկ Աս- 45 տուծմէն է , չէք փնտռեր ։ Մի՛ կարծէք Թէ ես ձեզի համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը . Կայ Ուրիշը որ ձեզի համար ամբաս- տանութիւն կ՚ընէ , Մովսէսը՝ ո- 46 րուն դուք յուսացած էք ։ Վասն զի Թէ որ դուք Մովսէսին Հաւատայիք , ինծի ալ պիտի Հաւատայիք , ինչու որ անիկայ ինծի Հա- 47 մար գրեց ։ Բայց Թէ որ անոր գրածներուն չէք Հաւատար , իմ խօսքերուս ինծո՞ր պիտի Հաւատաք ։

Ցսմի Տեառն 31

Ղ Ր գԼուկ . ա . 19 ։
Մատ . ժգ . 20 ։ իա . 26 ։ Մարկ . ղ . 20 ։
ա ա Ցօհ . ե . 9 ։
ՎԿղ . գ . 2 ։ ժ . 25 ։ ժե . 24 ։
Մատ . գ . 17 ։ ժէ . 5 ։ Գղ . ղ . 27 ։ ը . 18 ։
բ բ Օր . գ . 12 ։ Գղ . ա . 18 ։ ա Տիմ . ա . 17 ։ ա Ցօհ . գ . 12 ։
ց Ես . ը . 20 ։ ԼԶ . 16 ։ Ղղ . ժգ . 29 ։ Հիր . 46 ։ Գոր . ժէ . 11 ։
Բ Օր . ժը . 15 ։ 18 ։ Ղղ . իգ . 27 ։ Գղ . ա . 45 ։
Գղ . ա . 11 ։ գ . 19 ։
Հիր . 34 ։ ա Թես . ը . 6 ։
Գղ . ժբ . 43 ։
Հռով . բ . 29 ։
Հռով . բ . 12 ։
Բ Ծն . գ . 15 ։ ժբ . 3 ։ ժը . 18 ։ իբ . 18 ։ խթ . 10 ։ բ Օր . ժը . 15 ։ 18 ։ Գղ . ա . 45 ։ Գոր . իգ . 22 ։

ԳԼ . Զ

1 Քրիստոս Հինգ Հացոյ Նոգի կը կերակրէ Հինգ Հացով ու երկու ձուկով . 15 ատ բանիս վրայ մարդիկ կ՚ուզեն Թագաւոր ընել զանիկայ . 16 բայց ցիսուս անոնց քովէն ետ կը քաշուի , ու ծովուն վրայ քալելով՝ իր աշակերտներուն կ՚երթայ . 26 կը յանդիմանէ իր բոլորութիւը դիղուղները , ու ամէն մարմնաւոր չարեաց համար իր խօսքը մտիկ ընողները . 32 կը ցուցընէ Թէ ինքը Հոգևոր կերակուր է Հաւատացեալներուն ։ 66 Շատ աշակերտներ իրմէն կը զատուին ։ 68 Պետրոս կը դաւանի զՅիսուս ։ 70 Ցուդան սատանայ կ՚անուանի ։

Ցօ . Տ . 32

1 Յետ բաներէն ետքը Ցիսուս Գալիլեայի այսինքն Տիբերիայի 2 ծովուն անդիի կողմը գնաց . Եւ անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ՚երթար , ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները որ Հիւանդներուն վրայ

Ցամք Ցեառն 32

Բ Ղե. խգ. 5, 7 : բ Օր. ժզ. 1 : ԳԼ. բ. 13 : ե. 1 :

Է Մատ. ժգ. 14 : Մար. ց. 35 : Ղու. Թ. 12 :

Ր Ցես Թու. ժա. 21, 22 :

Ե գ Թագ. գ. 43 :

3 կ'ըներ : Եւ Ցիսուս լեռը ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն
4 հետ մէկտեղ : Ե Եւ Հրէից զատկի տօնը մօտ էր :
5 Ցիսուս երբոր էր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ որ շատ ժողո-
վուրդ կու գար իրեն, ըսաւ Փի-
լիպպոսին, Ո՞ւսկից հաց ծախու
6 առնենք որ ատոնք ուտեն : (Եւ
աս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու հա-
մար, քանզի ինքը գիտէր ի՛նչ
7 պիտի ընէր :) Փիլիպպոս պա-
տասխան տուաւ անոր, Երկու
հարիւր դահեկանի հաց ատոնց
հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը
8 առնէ : Իր աշակերտներէն մէկը՝
Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդ-
9 րեաս ըսաւ իրեն, Հոս մէկ պա-
տանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն
հաց ու երկու ձուկ ունի, Բայց
անոնք ի՞նչ պիտի ըլլան այդչափ
10 մարդոց : Իսկ Ցիսուս ըսաւ,
Նստեցուցէք ատ մարդիկը. և ան
տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը
նստան թիւով հինգ հազարի չափ :
11 Եւ Ցիսուս հացերը առաւ ու գո-
հացաւ, և աշակերտներուն բաժ-
նեց, աշակերտներն ալ նստողնե-
րուն, նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ
12 որ ուզեցին : Ու երբոր կշտացան,
ըսաւ իր աշակերտներուն, Ժող-
վեցէ՛ք աւելցած կտորուանքները՝
13 որ բան մը չկորսուի : Ուստի ժող-
վեցին, և տասուերկու կողով լե-
ցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն
ճաշած կտորուանքները, որ ու-
14 տողներէն աւելցաւ : Իսկ մար-
դիկը երբոր Ցիսուսի ըրած հր-
րաշքը տեսան, կ'ըսէին Թէ Ա-
սիկայ է ճշմարտապէս ան Ղմար-
15 գարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար : Եւ
Ցիսուս գիտնալով որ պիտի գան
զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թա-
գաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռը
16 գնաց : Ե Ու երբոր իրիկուն եղաւ,
իր աշակերտները ծովեզերքը իջան.
17 Եւ նաւը մտնելով ծովուն անդիի
կողմը Կափառնայում կ'երթային.
Ե արդէն մութը կոխեր էր, ու
Ցիսուս դեռ իրենց եկած չէր.
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն
19 տակնուվրայ կ'ըլլար : Ու երբոր
Թէ քաշելով քսանուհինգ կամ
երսուն ասպարէզի չափ գացին,
տեսան Ցիսուսը որ ծովուն վրայէն
քալելով՝ նաւուն կը մօտենար, ու
20 վախցան : Բայց ինքը ըսաւ ա-
21 նոնց, Ես եմ՝ մի՛ վախնաք : Ան
ատենը ուզեցին զանիկայ նաւը առ-
նել. և շուտ մը նաւը ան երկիրը
հասաւ՝ ուր որ կ'երթային :
22 Հետեւեալ օրը ժողովուրդը որ
ծովուն անդիի կողմն էր, և տեսեր

Ցամք Ցեառն 32

էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան
մէկէն՝ի զատ՝ որուն մէջ անոր ա-
շակերտները մտեր էին, և որ Ցի-
սուս իր աշակերտներուն հետ նա-
ւակը մտած չէր, հապա մինակ
անոր աշակերտները գացեր էին.
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակ-
ներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ
Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին.) Ան ատենը ժողովուրդը
տեսնելով Թէ ոչ Ցիսուս հոն է,
ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք
ալ նաւերը մտան ու եկան Կա-
փառնայում Ցիսուսը փնտռելու :
25 Ու երբոր անիկայ ծովուն անդիի
կողմը գտան, ըսին անոր, Ռաբբի՛
26 ե՞րբ եկար դուն հոս : Ցիսուս պա-
տասխան տուաւ անոնց և ըսաւ,
Ճշմարի՛տ ճշմարի՛տ կ'ըսեմ ձեզի,
Դուք զիս կը փնտռէք չէ՛ Թէ անոր
համար որ հրաշքներ տեսաք, հա-
պա անոր համար որ հացերէն կերաք
27 ու կշտացաք : Գործեցէ՛ք
չէ՛ Թէ կորստական կերակուրին
համար, Հապա ան կերակուրին
համար որ յաւիտենական կեանց
մէջ կը մնայ, որ զանիկայ Որդին
մարդոյ ձեզի պիտի տայ. Ի՛նչու որ
Հայր Աստուած զանիկայ կնքեց :
28 Ան ատենը ըսին անոր, Ի՞նչ ընենք
որ Աստուծոյ գործերը գործենք :
29 Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ը-
սաւ անոնց, Ա՛ն է Աստուծոյ գոր-
ծը, որ անոր խրկածին հաւատաք :
30 Ըսին անոր, Բայց դուն ի՛նչ նը-
շան կ'ընես որ տեսնենք ու քեզի
հաւատանք. ի՛նչ կը գործես :
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մա-
նանան կերան, ինտոր որ գրուած
է, Երկինքէն հաց տուաւ անոնց
32 որ ուտեն : Եւ Ցիսուս ըսաւ ա-
նոնց, Ճշմարի՛տ ճշմարի՛տ կ'ըսեմ
ձեզի Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի
երկնաւոր հացը, բայց իմ Հայրս
կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր
33 հացը : Ինչու որ Աստուծմէ պատաճ
հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ,
ու աշխարհիս կեանք կու տայ :
34 Ուստի ըսին անոր, Տէ՛ր ամէն ա-
35 տեն սա հացը մեզի տուր : Եւ
Ցիսուս ըսաւ անոնց, Ես եմ կեա-
նաց հացը. Ան որ ինձի կու գայ,
երբէք պիտի չանօթենայ. և ան որ
ինձի կը հաւատայ, պիտի չծարա-
36 ւի : Բայց ես ձեզի ըսի որ դուք
զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար :
37 Ամէն ինչ որ Հայրը ինձի կու
տայ, ինձի պիտի գայ. և ան որ
ինձի կու գայ, բնաւ դուրս պիտի
38 չհանեմ : Ինչու որ ես երկինքէն
իջայ, չէ՛ Թէ իմ կամքս ընելու,
հապա անոր կամքը որ զիս խրկեց :
39 Եւ զիս խրկող Հօրը կամքը աս է

Ը Հմր. 55 : ԳԼ. դ. 14 :

Ի Մատ. փ. 17 : ժէ. 5 : Մար. ա. 11 : Թ. 6 : Ղու. գ. 22 : Թ. 55 : ԳԼ. ա. 53 : է. 37 : ը. 18 : Գոր. բ. 22 : ը Պետ. ա. 17 :

Ա ա Ցօհ. գ. 23 :

Ի Մատ. ժբ. 38 : ժգ. 1 : Մար. ը. 11 : ա Կոր. ա. 22 :

Լ Նե. ժգ. 15 : Թու. ժա. 7 : Նեեմ. Թ. 15 : ա Կոր. ժ. 3 :

Խ Սաղ. հը. 24, 25 :

Ծ Ցես զԼ. գ. 15 :

Ձ Հմր 48, 59 : Հ ԳԼ. դ. 14 : է. 37 :

Յ Հմր 26, 65 : Ղ Հմր 45 :

Կ Մատ. իդ. 24 : ԳԼ. ժ. 28, 29 : ը Տիմ. ը. 19 : ա Ցօհ. բ. 19 :

Ո Մատ. խգ. 39 : ԳԼ. ե. 30 :

Յ ԳԼ. դ. 34 :

Ցամք Տեառն 32

որ Ն ան ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկորսընցընեմ անկէ , հապա անոր յարուԹիւն առնել տամ
40 վերջին օրը : Քանզի զիս իրրև կողին կամքը աս է , որ Ը ան ամէնը որ կը տեսնէ Որդին եւ կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարուԹիւն առնել տամ վերջին օրը :
41 Ուստի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ ԹԷ Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
42 Եւ կ'ըսէին , "Ասիկայ Յովսեփի որդին Ցիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ ԹԷ
43 Ես երկինքէն իջայ : Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ըսաւ անոնց ,
44 Ցրտունջ մի՛ ընէք մէջերնիդ : Ոչ Մէկ կը չկրնար ինծի գալ , ԹԷ որ զիս խրկող Հայրը զանիկայ չքաշէ . ու ես անոր յարուԹիւն առնել պիտի
45 տամ վերջին օրը : Մարգարէից մէջ գրուած է , Եւ ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան . Ըան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
46 կը սորվի , ինծի կու գայ : Չէ՛ ԹԷ մէկը Հայրը տեսած է , Եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է , անիկայ
47 Հայրը տեսած է : Ճշմարիտ Ճըշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ԹԷ Ըան որ ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական
48 կեանք ունի : Ես եմ կենաց հա-
49 ցը : Ձեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ու մեռան :
50 Այս է ան հացը որ երկինքէն կ'իջնէ , որ Եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
51 պիտի չմեռնի : Ես եմ կենդանի հացը որ երկինքէն իջայ : Թէ որ մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի . Եւ ան հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը համար :
53 Ասոր վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին , Ինչ տո՞ր կրնայ ասիկայ իր մարմինը մեզ
54 զի տալ ուտելու : Իսկ Ցիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք և անոր արիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէք ունենար : Ով որ իմ մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր յարուԹիւն առնել
56 պիտի տամ վերջին օրը : Ինչու որ իմ մարմինս Ճշմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս Ճշմարիտ ըմպելիք
57 է : Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը խմէ , Ի անիկայ իմ ներսի դիս կը բնակի ու ես ա-
58 նոր ներսի դին : Ինչպէս որ կեն-

դանի Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը , այս-պէս ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ :
59 Ասոնք ան էր որ երկինքէն իջած է . չէ ԹԷ ինտոր որ Հայրերնիդ մանանան կերան՝ ու մեռան . ով որ աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի :
60 Աս բաները ըրուցեց ժողովարանին մէջը՝ երբոր Կափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր :
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին , ըսին , Խիստ էատ խօսքը , ով կրնայ ատոր մտիկ ը-
62 նել : Ցիսուս երբոր ինքնիրենը Հասկըցաւ որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն , ըսաւ անոնց , Ատիկայ ձեզ կը զայ-
63 Թամղեցընէ՞ : Հապա Ե՞նչ պիտի Խորհիք , ԹԷ որ տեսնէք Որդին Մարդոյ որ ելլէ ուր տեղ որ առաջ
64 էր : Հոգին է կենդանի ընողը , մարմինը չաՀ մը չըներ . ան խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ , Հոգի
65 ու կեանք են : Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար . ինչու որ Ցիսուս սկիզբէն գիտէր՝ ԹԷ ով են անոնք որ չեն հաւատար , և ով է ան որ զինքը պիտի մատնէ .
66 Ու կ'ըսէր , Ասոր համար ձեզի ըսի որ մէկը չկրնար ինծի գալ , Թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր :
67 Ան պատճառով իր աշակերտնե-րուն շատերը ետ գացին , և ալ իր
68 Հետը չէին պտըտեր : Ան ատե-նը Ցիսուս տասներկուքին ըսաւ , Միթէ դուք ալ կ'ուզէք երթալ :
69 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր , Տէր՝ որո՞ւ պիտի երթանք , Դուն յաւիտենական կենաց խօս-
70 քեր ունիս . Եւ մենք հաւատա-ցինք ու գիտցանք ԹԷ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին :
71 Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞ , Ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է :
72 Ան կ'ըսէր Իսկարիովտացի Սիմո-նեան Յուդային համար , ինչու որ անիկայ էր որ զինքը պիտի մատ-ներ , ու տասներկուքէն մէկն էր :

Ցամք Տեառն 32

ՂԵՒ . Է

1 Ցիսուս կը յանդիմանէ իր ազգականներուն փառասիրութիւնը և յանդգնութիւնը . 10 Գալիլեայէն Երուսաղէմ կ'ելլէ տաղաւարա-տարաց տօնին . 14 տաճարին մէջ կը սորվեցընէ : 40 Ժողովրդոց զանազան կարծիքները Քրիս-տոսի վրայով : 45 Փարիսեցիք կը բարկանան իրենց սպասաւորներուն՝ զանիկայ չբանեցնուն համար , և կը յանդիմանեն Նիկոդեմոսը՝ որ Ցիսուսի կողմը կը բռներ :

1 Ետ ասոր բաներէն ետև Ցիսուս Գա-լիլեայի մէջ կը պտըտէր , ին-

ՂԵՒ . Ը

Ցամք Տեառն 32

Ը Ցամ . 49 , 50 , 51 :

Ը Ցամ . 61 :

Ը Գոր . Ե . 20 :

Ը Մատ . Ժգ . 16 : Մարկ . Ը . 29 : Ղուկ . Թ . 20 : Գլ . ա . 49 : Ժան . 27 :

Ը Ոմանք կենդանի Աստուծոյ

Ը Ղբ . Ջ . 13 :

Ը Գլ . Ժգ . 27 :

ՂԵՒ . Թ

Ը Ցամ . 67 : Մատ . Ժա . 6 :

Թ Գլ . Գ . 13 : Մարկ . Ժգ . 19 : Գործ . ա . 9 : Եփես . Գ . 8 :

Թ Բ Կոր . Գ . 6 :

* Ոմանք խօսեցայ

Թ Ցամ 36 :

Թ Գլ . Բ . 24 , 25 : Ժգ . 11 :

Ի Ցամ 44 , 45 :

Ցամք Տեառն 32

չու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ, ¶ վասն զի Հրէաները զինքը սպաննել կ'ուզէին։

2 Եւ Հրէաներուն տաղաւարա-

3 Հարաց ժողը մօտ էր։ Եւ Յեսուի իր եղբայրները ըսին իրեն, Ելի՛ր ասկէ ու Հրէաստան գնա, որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու

4 գործքերդ որ կ'ընես. Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ. Թէ որ դուն ատ բաները կ'ընես, ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ։

5 Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին

6 հաւատար իրեն։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը

7 միշտ պատրաստ է։ Աշխարհ ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ'ատէ, Ինչու որ ես անոր վրայով կը վկայեմ Թէ իր գործքերը չար

8 են։ Դուք ելէք աս տօնիս. ես [դեռ] չեմ ելլեր աս տօնիս, Քինչու որ իմ ժամանակս դեռ լցուած չէ։

9 Ան ըսելով անոնց, ինքը Գալիլեա

10 մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայրները ելան, ետքը ինքն ալ ելաւ տօնին, չէ Թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։

11 Եւ Հրէաները տօնին ատենը կը փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին, Ո՞ր

12 է անիկայ։ Եւ ժողովուրդին մէջ շատ շշնջիւն կար անոր վրայով. Ոմանք կ'ըսէին Թէ Ազեկ մարդ է. ուրիշները կ'ըսէին, Չէ, հապա

13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ։ Սակայն մէկը անոր վրայով համարձակ չէր խօսեր Հրէաներուն վախէն։

14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Յիսուս տաճարը ելաւ ու կը սորվե-

15 ցընէր։ Եւ Հրէաները կը զարմանային ու կ'ըսէին, Ինտո՞ր ասիկայ գիրքերը գիտէ, որ սորված

16 չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Իմ վարդապետութիւնս իմս չէ, հապա զիս

17 խրկողինն է։ Թէ որ մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ ¶ վարդապետութենէն համար Թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է, Թէ ես

18 ինքիրմէս կը խօսիմ։ Ան որ ինքիրմէն կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկայ ճշմարիտ է, և անոր քովը ա-

19 նիրաւութիւն չկայ։ Չ Մովսէս տուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ

20 մէկն ալ չպահեր օրէնքը։ Ընչո՞ւ կը փնտռէք զիս սպաննել. պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ, Դեւ կայ քու ներսդ. ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել։

21 Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց, Մէկ գործ մը գործեցի, ու ամէնքդ ալ զարմացեր

22 էք։ Ուրդ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (որ չէ Թէ Մովսէսէն էր, Հապա նախնիքնէրն էր,) ու շաբաթ օրը մարդ կը

23 թլփատէք. Թէ որ շաբաթ օրը մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չքակուի, ինծի կը բարկանաք որ Եես շաբաթ օրը

24 ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ Ընչքի երևցածին պէս դատաստան մի՛ ընէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։

25 Ան ատենը Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ'ըսէին, Ասիկա՞յ ան չէ՞

26 որն որ կը փնտռեն սպաննել. Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը չեն ըսեր անոր. Միթէ իշխանները գիտցած են Թէ ասիկայ Ճշմարտա-

27 պէս Քրիստոս է։ Սակայն մենք ասիկայ գիտենք ուսկից է. բայց Քրիստոս երբոր գայ, մէկը չգի-

28 տեր ուսկից է։ Եւ Յիսուս քանի որ կը սորվեցընէր, տաճարին մէջ աղաղակեց ըսելով, Դուք ալ գիտէք, և ուսկից ըլլալս ալ գիտէք. Ու ես ինքիրմէս եկած չեմ, հապա ան որ զիս խրկեց, Ճշմարիտ է, որ անիկայ գուք չէք գիտեր։

29 Բայց ես գիտեմ անիկայ, ինչու որ ես անկէ եմ, և անիկայ զիս խրկեց։

30 Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել, բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը

31 դեռ հասած չէր։ Ու ժողովուրդին շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ'ըսէին, Քրիստոս երբոր գայ, աւտնցմէ աւելի նշաններ պիտի ընէ, որոնք որ ասիկայ կ'ընէ։

32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին աս շշնջիւնը անոր վրայով. ու փարիսեցիները և քահանայապետները սպասաւորներ խրկե-

33 կեցին, որ զանիկայ բռնեն։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, Քիչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ'երթամ

34 անոր որ զիս խրկեց։ Իմ պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։

35 Ան ատենը Հրէաները ըսին իրարու, Ո՞ր պիտի երթայ ատիկայ, որ մենք զինքը պիտի չգտնենք. Միթէ Հելլենացոց մէջ Ցրուեցեալներուն պիտի երթայ, և Հելլենացիներուն պիտի սորվեցընէ։

36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըսաւ, Իմ պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։

37 Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս կայներ էր, կ'աղաղակէր ու կ'ը-

Ցամք Տեառն 32

Գ Թագ. ը. 16, 18։

Բ Ղեւ. իգ. 34։

Մատ. ժբ. 46։ Մար. գ. 31։ Գործ. ա. 14։

Մար. գ. 21։

Գ Թագ. բ. 4։ ը. 20։ Հմր 8, 30։

Ղկ. ժե. 19։

Գ Թագ. գ. 19։

Գ Թագ. բ. 20։ Հմր 6։

Գ Թագ. ժա. 56։

Գ Թագ. թ. 16։ ժ. 19։

Մատ. իա. 46։ Ղեւ. է. 16։ Գկ. գ. 14։ Հմր 40։

Գ Թագ. թ. 22։ ժբ. 42։ ժթ. 38։

Մատ. ժգ. 54։ Մար. գ. 2։ Ղեւ. դ. 22։ Գործ. բ. 7։

Գ Թագ. գ. 11։ ը. 28։ ժբ. 49։ ժգ. 10, 24։

Գ Թագ. ը. 43։

Գ Թագ. է. 41։ ը. 50։

Նեղ. իդ. 3։ Բ Օր. լգ. 4։ Յօշ. ա. 17։ Գործ. է. 38։

Մատ. ժբ. 14։ Մար. գ. 6։ Գկ. է. 16, 18։ ժ. 31, 39։ ժա. 53։

Գ Թագ. ը. 48, 52։ ժ. 20։

21 Acts of the Apostles 9:26; Gal. 1:18; 2:1.

22 Lev. 12:3; Luke 2:21; John 7:23.

23 Exod. 12:43; Num. 9:9; Deut. 16:1; Luke 6:9; 13:14; 14:3.

24 Deut. 1:17; 16:19; Prov. 24:23; Luke 16:15; John 8:15.

25 John 5:16, 18; 7:19.

26 Matt. 26:4; Mark 14:1; Luke 22:2; John 11:47.

27 Matt. 13:55; Mark 6:3; Luke 4:22.

28 John 8:14, 42; 9:29.

29 Matt. 11:27; Luke 10:22.

30 John 7:44; 8:20.

31 Matt. 12:23; Luke 7:16; John 4:29; 6:14.

32 Matt. 21:45; Luke 19:47; John 7:45; 11:57.

33 John 8:21; 12:35; 13:33; 14:19; 16:5, 10, 16, 28.

34 Hos. 5:6; John 7:36; 8:21; 13:33.

35 Jas. 1:1; 1 Pet. 1:1.

37 Lev. 23:36; Num. 29:35; Deut. 16:13; Neh. 8:18.

Ցամի Տեառն 32

ՖԵս. Ծե. 1։ ԳԼ. Չ. 53։ Ցայս. Իբ. 17։

ՈԲՕր. Ժբ. 15։

ԲԱռակ. Ժբ. 4։ Ես. Ժբ. 3։ Խդ. 3։ ԳԼ. դ. 14։

ՖԵս. Խդ. 3։ Ցովէլ. բ. 28։ ԳԼ. Ժգ. 7։ Գոր. բ. 17, 33, 38։

ՏԳԼ. Ժբ. 16։ Ժգ. 7։

ԻԲՕր. Ժբ. 15, 18։ ԳԼ ա. 21։ Ղ. 14։

ՂԳԼ. դ. 42։ Ղ. 70։

ԼՀԺր 52։ ԳԼ ա. 46։

ԸՍադ. ՃԼԲ. 11։ Երեմ. իգ. 5։ Մէք. Ե. 2։ Մատ. բ. 5։ Ղս. բ. 4։

Ի ա Թագ. Ժղ. 1, 4։

ՃՀԺր 12։ ԳԼ Թ. 16։ Ժ. 19։

ՀՀԺր 30։

ԷՄատ. Է. 29։

ԻԳԼ. Ժբ. 42։ Գոր. Ղ. 7։ ա Կոր. ա. 20, 26։ Բ. 8։

ԺԳԼ. գ. 2։

ԼԲՕր. ա. 17։ Ժե. 8, ԼԸ. 15։ ԺԹ. 15։

ՀԵս. Թ. 1, 2։ Մատ. գ. 15։ ԳԼ. ա. 46։ ՀՀԺր 41։

սեր, ֆԹէ որ մէկը ծարաւ է, Թող
38 ինծի գայ՝ ու խմէ։ ՚Ան որ ինծի
կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը
կ'ըսէ, Ե՚անոր փորէն կենդանի
39 ջուրի գետեր պիտի բղխեն։ Ե՚Ա
ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հա-
ւատացողները պիտի առնէին.
վասն զի Սուրբ Հոգին դեռ՚ոյժ չէր
տակաւին, ինչու որ Յիսուս դեռ
40 Ե՚փառաւորուած չէր։ Ժողովուր-
դեն շատ մարդիկ ասոր խօսքը որ
լսեցին, կ'ըսէին, Իրաւցընէ ասիւ-
41 կայ է Ե՚մարգարէն։ Ուրիշները
կ'ըսէին, ՚Ա՚սիկայ է Քրիստոսը.
ուրիշներն ալ կ'ըսէին, Միթէ Քը-
րիստոս Ե՚գալիլեայէ՞ն կու գայ։
42 Ը՚Չէ՞ որ գիրքը կ'ըսէ թէ Քրիս-
տոս Դաւիթի սերունդէն ու
Ի՚Դաւիթին եղած գեղէն Բեթլե-
43 հեմէն կու գայ։ Ե՚Ոչատի Ժողո-
վուրդին մէջ երկպառակութիւն
44 եղաւ անոր համար։ Ե՚Եւ անոնց-
մէ ոմանք ուզեցին բռնել անի-
կայ, բայց մէկը անոր ձեռք չզար-
կաւ։
45 Ու սպասաւորները Նոքն եկան
քահանայապետներուն և փարիսե-
ցիներուն. ուասոնք ըսին անոնց,
46 Ինչո՞ւ անիկայ հա՚ն չբերիք։ Պա-
տասխան տուին սպասաւորները,
Ե՚Երբէք մէկը աս մարդուն պէս
47 խօսած չէ։ Ան ատենը փարիսեցի-
ները պատասխան տուին անոնց և
ըսին, Միթէ դո՚ւք ալ մոլորե-
48 ցաք. Ի՚չխաններէն կամ փարի-
սեցիներէն մէկը հաւատաց անոր.
49 Բայց աս ռամիկ ժողովուրդը՝ որ
օրէնքը չեն գիտեր, նզոված են։
50 Նիկոդէմոս ըսաւ անոնց, (Ե՚որ ա-
՚ՈՂ՚ոյ գիշեր ատեն իրեն եկեր էր,
51 և անոնցմէ մէկն էր,) Միթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատե՞, Թէ
առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտ-
52 նայ Թէ ի՚նչ կ'ընէ։ Պատասխան
տուին ու ըսին անոր, Միթէ
դո՚ւն ալ Գալիլեայէն ես. քննէ՛
ու նայէ՛ հոր Գալիլեայէն մարգա-
53 րէ չելլեր։ Եւ ամէն մէկը իր տու-
նը գնաց։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս կ'արձակէ չնութեան յանցանքով բռնուած կինը. 12 կը յայտնէ Թէ ինքն է աշխարհիս լոյսը, ու իր վարդապետութիւնը կ'արդարացընէ. 33 Աբրահամին վայ պարծենցող Հրեից պատասխան կու տայ, 59 և մէկդի կը քաշուի անոնց կատաղութենէն։

1 Յա՚ Ցիսուս Ձիթենեաց լեռը գը-
2 նաց։ Ու առտուանց նորէն
տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուր-
դը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր
3 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ դպիր-
ները ու փարիսեցիները չնութեան
մէջ բռնուած կնիկ մը բերին ա-
նոր, ու զանիկայ մէջտեղը կայնե-
4 ցընելով՝ Ըսին իրեն, Վարդապետ,
աս կնիկը չնութեան մէջ աս մեղ-
քը գործած ատենը բռնուեցաւ.
5 ՚Եւ օրինաց մէջ Մովսէս մեզի
պատուիրեց ասանկները քարկո-
ծել. Հիմա դուն ի՚նչ կ'բսես ա-
6 սոր համար։ Ա՚ս կ'ըսէին՝ անի-
կայ փորձելով, որ անոր վրայ ամ
բաստանութիւն ընե՚լ՚ոյ մը
ունենան. բայց Ցիսուս դէպ՚ի
վար ծռելով՝ մատովը գետնին վը-
7 րայ կը գրէր։ Սակայն երբոր վը-
րան ինկան՝ հարցընելով իրեն, վեր
նայեցաւ ու ըսաւ անոնց, Ե՚Ձեզմէ
անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ Թող
8 քար ձգէ ատոր վրայ։ Եւ նորէն
դէպ՚ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ
9 կը գրէր։ Եւ անոնք ա՚ս լսելով
ու Ի՚Քէնց խղճմտանքէն յանդիմա-
նուելով՝ Ի՚մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ելլ-
լէին, Ծերերէն սկսած մինչև յե-
տիններուն. և Ցիսուս մինակ մնաց,
10 ու կնիկը մէջտեղը կայնած։ Եւ
Ցիսուս վեր նայելով ու կնիկէն
զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր,
Կնիկ՝ ո՚ւր են անոնք որ քու վրա-
յդ ամբաստանութիւն կ'ընէին,
11 մէկը քեզ չդատապարտե՞ց։ Եւ
անիկայ ըսաւ, Ո՚չ մէկը՝ Տէր. ու
Ցիսուս ըսաւ անոր, Ե՚Ես ալ չեմ
դատապարտեր քեզ. գնա ու
Ի՚սկէ ետև մեղք մի գործեր։
12 Ա՚րդ Ցիսուս նորէն խօսեցաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Ե՚Ես եմ աշխարհի
լոյսը. ան որ իմ ետևէս կու գայ,
խաւարի մէջ պիտի չքալէ, հապա
13 կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ Իսկ
փարիսեցիները ըսին անոր, Ի՚դուն
քու անձիդ համար կը վկայես,
քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ։
14 Պատասխան տուաւ Ցիսուս ու ը-
սաւ անոնց, Թէև ես իմ անձիս
համար վկայեմ, Բայց իմ վկայու-
թիւնս ճշմարիտ է, ինչու որ գի-
տեմ ուսկից եկայ և ուր կ'եր-
թամ. Բայց դուք չէք գիտեր
ուսկից կու գամ կամ ուր կ'եր-
15 թամ։ Ի՚դուք մարմինին նայելով
դատաստան կ'ընէք, Ե՚ես ընաւ մէկը
16 չեմ դատեր. Ու Թէև դատելու
ալ ըլլամ, իմ դատաստանս ճըշ-
մարիտ է. Ի՚ինչու որ ես մինակ չեմ,
հապա ես, և Հայրը որ զիս խրբր-
17 կեց։ Ե՚Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ
գրուած է Թէ երկու մարդու վը-
18 կայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ
որ իմ անձիս համար կը վկայեմ,
Ե՚ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն
19 ալ որ զիս խրկեց։ Ան ատենը
ըսին անոր, Ո՚ւր է քու Հայրդ.
Ցիսուս պատասխան տուաւ, Ո՚չ
զիս գիտէք և ո՚չ իմ Հայրս. Թէ

Ցամի Տեառն 32

ՏՂՒս. Թ. 56։ Ժբ. 14։ ԳԼ. գ. 17։

ԻԳԼ. Ե. 14։

ՂԳԼ. ա. 4, 5, 9։ գ. 19։ Թ. 5։ Ժբ. 35, 36, 46։

ԻԳԼ. Ե. 31։

ԸԳԼ. Է. 28։ Թ. 29։

ՔԳԼ. Է. 24։

ՃԳԼ. գ. 17։ Ժբ. 47։ Ժբ. 36։

ՀՀԺր 29։ ԳԼ. Ժգ. 32։

ԼԲՕր. Ժէ. 6։ ԺԹ. 15։ Մատ. Ժբ. 16։ Բ Կոր. Ժգ. 1։ Եբր. Ժ. 28։

ԻԳԼ. Ե. 37։

ՃՀԺր 55։ ԳԼ. Ժգ. 3։

ԼԳԼ. Ժգ. 7։

Յամի Տեառն 32

որ զնա գիտայիք , իմ Հայրս ալ պիտի գիտայիք ։

20 Ցիսուս ասս խօսքերը խօսեցաւ հանձատունը , երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր . չու մէկը չբռնեց զանիկայ , ինչու որ Դէռ անոր ժամանակը հասած չէր ։

21 Եսքը Ցիսուս նորէն ըսաւ ա նոնց , Ես կ'երթամ՝ չու զնս պիտի փնտռէք ։ չև ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք . ուր որ ես կ'երթամ , դուք չէք կրնար գալ ։ Ասոր վրայ Հրէաները կ'ըսէին , Միթէ ինքը զինքը պիտի մեռցընէ՞ , որ կ'ըսէ Թէ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք

23 չէք կրնար գալ ։ Եւ ըսաւ անոնց , Դուք վարէն էք , ես վերէն եմ . դուք աս աշխարհէս էք , ես աս

24 աշխարհէս չեմ . ևանոր համար ձեզի ըսի Թէ Ձեր մեղացը մէջ պիտի մեռնիք ։ ինչու որ եթէ չհաւատաք Թէ ես եմ , ձեր մեղացը մէջ պիտի

25 մեռնիք ։ Ան ատենը ըսին անոր , Դուն ո՞վ ես . և Ցիսուս ըսաւ անոնց , Ի՛նչ որ սկիզբէն ձեզի կը

26 խօսիմ ։ Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու . բայց Ան որ զնս խրկեց , ճշմարիտ է , ևես ինչ որ իրմէ լսեցի , ա նիկայ կը խօսիմ աշխարհիս մէջ ։

27 Անոնք չհմացան Թէ Հօրը համար կը զրուցէր իրենց ։

28 Իսկ Ցիսուս ըսաւ անոնց , Երբոր Որդին մարդոյ բարձրացընէք , ան ատենը պիտի գիտնաք Թէ ես եմ , չու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ , Հապա Հայրս ինչպէս որ ինծի սորվեցուց , անանկ կը խօսիմ ։

29 Եւ զնս խրկողը իմ հետս է ։ Հայրը զնս մինակ չթողուց . ինչու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բանները կ'ընեմ ։

30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ , շատ

31 մարդիկ իրեն հաւատացին ։ Ան ատենը Ցիսուս իրեն հաւատացող Հրէաներուն ըսաւ , Թէ որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք , ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք .

32 Եւ ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք , Թէ ան ճշմարտութիւնը ձեզ

33 պիտի ազատէ ։ Պատասխան տուին իրեն , Մենք Աբրահամի սերունդ ենք , ու երբեք մէկու մը չծառայեցինք . դուն ինտո՞ր կ'ըսես Թէ

34 ազատ պիտի ըլլաք ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց , ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ Ամէն ով որ մեղք կը գործէ , անի-

35 կայ մեղքի ծառայ է ։ Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար , բայց

36 որդին յաւիտեան կը մնայ ։ Ուստի Թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ , ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլ-

37 լաք ։ Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք , բայց կը փնտռէք զնս մեռցընել , ինչու որ իմ խօսքս ձեր

38 ներսի դին տեղ չունի ։ Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ . և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ ան կ'ընէք ։

39 Պատասխան տուին ու ըսին անոր , Մեր Հայրը Աբրահամն է . ըսաւ անոնց Ցիսուս , Թէ որ Աբրահամի որդիք ըլլայիք , Աբրահամին

40 գործ.ները պիտի գործէիք ։ Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զնս , անոնկ մարդ մը որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ , որն որ Աստուծմէ լսեցի . Աբրահամ ասը բանը չը-

41 րաւ ։ Դուք ձեր Հօրը գործ.ները կ'ընէք . ան ատենը ըսին անոր , Մենք պոռնկութենէն չենք ծնած , մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ Է-

42 Աստուած ։ Ցիսուս ըսաւ անոնց , Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար , պիտի սիրէիք զնս . ինչու որ ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ . և չէ Թէ ես ինքիրմէս եկայ , Հապա

43 անիկայ զնս խրկեց ։ Ինչո՞ւ դուք իմ ըզրուցուածքս չէք հասկրնար . անոր համար որ չէք կրնար իմ

44 խօսքս մտիկ ընել ։ Դուք ձեր Հօրմէն Սատանայէն էք , ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել . անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան էր , և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ , ինչու որ անոր ներսի դին ճշմարտութիւն չկայ . երբոր անիկայ ստութիւն խօսի , բուն իրենն ներէն կը խօսի , քանզի անիկայ

45 ստախօս է և անոր Հայրը ։ Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ , ինծի չէք հաւատար ։

46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զնս յանդիմանել մեղքի համար . իսկ Թէ որ ես ճըշմարտութիւն կը խօսիմ , ինչո՞ւ

47 ինծի չէք հաւատար ։ Ան որ Աստուծմէ է , Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ'ընէ . դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ , որ Աստուծմէ չէք ։

48 Պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր , Աղէկ չէ՞նք ըսեր մենք Թէ դուն Սամարացի ես՝ ու դև

49 կայ քու ներսդ ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ Ես չեմ , իմ ներսս դև չկայ , հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ , և դուք զնս կ'անար-

50 դէք ։ Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր . կայ մէկը որ կը փնտռէ

51 ու կը դատէ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահ պի-

52 տի չտեսնէ ։ Ան ատենը Հրէաները ըսին անոր , Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դև կայ . Աբրահամ մեռաւ ու մարգարէները , և դուն

Յամի Տեառն 32

Ը ԳԼ . Ե . 20 ։ Հմր 40 ։

է ԳԼ . է . 32 ։ Ե . 19 , 30 ։ Հդ . 10 , 24 ։

Ը Մատ . է . 9 ։ Հմր 33 ։ Ե Հռով . Բ . 28 ։ Թ . 7 ։ Գաղ . է . 7 , 29 ։ Ղհմր 37 ։

Ե Հմր 26 ։

ԸԵ . կդ . 16 ։ կդ . 8 ։ Մաղ . ա . 6 ։

Ր ա Ցօհ . Ե . 1 ։

Ք ԳԼ . Ժզ . 27 ։ Ժե . 8 , 25 ։

է ԳԼ . Ե . 48 ։ Է . 28 , 29 ։ ԼԳԼ . Է . 17 ։

Ե Մատ . Ժգ . 38 ։ ա Ցօհ . է . 8 ։

Ժ Ցուդ . 6 ։

է ԳԼ . Ժ . 26 , 27 ։ ա Ցօհ . է . 6 ։

Հ ԳԼ . Է . 20 ։ Ժ . 20 ։ Հմր 52 ։

Ե Գ . Ե . 41 ։ Է . 18 ։

ՂԳԼ . Ե . 24 ։ Ժա . 26 ։

ճ Ջաք . ա . 5 ։ Եբր . Ժա . 13 ։

Ցամի Տեառն 32

կ'ըսես , Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ , յաւիտեան մահուան համը
53 պիտի չառնէ : Մի՞թէ դուն աւե-
լի՞ մեծ ես մեր Հայր Աբրահամէն որ մեռաւ , ու մարգարէներն ալ մեռան . դուն քեզ ո՞վ կ'ընես :
54 Յիսուս պատասխան տուաւ , Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ , իմ փառքս բան մը չէ . Իմ Հայրս է որ զիս կը փառաւորէ , որուն համար դուք կ'ըսէք Թէ Մեր Աստուածն
55 է . Եւ անիկայ չէք ճանչնար , բայց ես գիտեմ անիկայ . ու Թէ որ ըսեմ Թէ անիկայ չեմ գիտեր , ձեզի պէս ստախօս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ , և անոր
56 խօսքը կը պահեմ : Ձեր Հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տես-
նելու , ու տեսաւ և ուրախացաւ :
57 Իսկ Հրէաները ըսին անոր , Դուն տակաւին յիսուն տարեկան չես ,
58 Աբրահա՞մն ալ տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Աբրահամին ըլլա-
59 լէն առաջ եմ ես : Ան առնոր Քարեր վերցուցին որ անոր վրայ նետեն . բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց ալ տեսքէն , և Տանոնց մէջէն անցնելով՝ տաճարէն դուրս ելաւ , ու այսպէս գնաց :

Գլ . Թ

1 Հրիստոս ի ծնէ կոյրին աչքերը կը բանայ : 8 Ան բժշկուած մարդը փարիսեցւոց կը տարուի , 13 որոնք բարկանալով՝ դուրս կ'ընեն զանիկայ իրենց ժողովարանէն . 35 բայց Յիսուս կ'ընդունի զանիկայ , ու ան ալ կը Տաւատայ Աստուծոյ : 39 Հրիստոս զրոյնք կը լուսաւորէ :

1 Եւ երբոր կ'անցնէր , մէկ մարդ մը
2 տեսաւ կոյր ծնած . Եւ իր ա-
շակերտները հարցուցին իրեն ու ըսին , Ռաբբի՝ ո՞րո՞ւննն է մեղքը , Աստո՞ր Թէ իր ծնողացը , որ անիկայ
3 կոյր ծնաւ : Պատասխան տուաւ Յիսուս , Ո՛չ աստոն է մեղքը , ո՛չ ալ իր ծնողացը , Տապա որ Աս-
տուծոյ գործերը աստր վրայ յայտ-
4 նի ըլլան : Տ՛քանի որ ցորեկ է , պէտք է որ զիս խրկողին գործերը գործեմ . գիշերը կու գայ որ
ան առնոնը մէկը չկրնար գործել :
5 Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ ,
6 Տաշխարհի լոյսն եմ : Երբոր աս ըսաւ , Տ Թուքաւ գետինը , և Թու-
քովը կաւ շինեց , ու ան կաւը կոյ-
7 րին աչքերուն վրայ ծեփեց . Եւ ըսաւ անոր , Գնա՝ Ցլուացուէ Սե-
լոյամի աւազանին մէջ , (որ Խըր-
կուած կը Թարգմանուի .) Տուստի գնաց ու լուացուեցաւ , եկաւ ու կը
8 տեսնէր : Իսկ դրացիները և ա-
նոնք որ առաջուց տեսած էին զանիկայ որ Տկոյր էր , կ'ըսէին , Աիկայ չէ՞ր որ կը նստէր և կը

մուրար . ոմանք կ'ըսէին , Անիկայ
9 է . Ուրիշները Տ՛ըսէին , Անոր նը-
ման Տէ՛ն է . Ի՛նքը կ'ըսէր Թէ
10 Ես եմ : Ուստի ըսին իրեն , Հա-
պա ինտո՞ր բացուեցան քու աչքե-
11 րդ : Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Տ Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ շինեց ու աչքերս ծեփեց , և ըսաւ ինծի , Գնա Սելոյամի աւազանը ու լուացուէ՛ . Ես ալ գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ :
12 Եւ ըսին իրեն , Ո՞ւր է անիկայ . ըսաւ Ա՛նդր , Չեմ գիտեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ որ առենով կոյր էր : Եւ շա-
բաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը շինեց , ու անոր աչքերը բացաւ :
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հար-
ցընէին իրեն , Թէ ինտո՞ր կը տես-
նէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց , Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ : Ոմո՛ր վը-
րայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին , Ան մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ շաբաթ օրը չպահէր . ուրիշները կ'ըսէին , Տ Ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել . Ե ու մէջերնին երկպառակութիւն
17 կար : Նորէն ըսին կոյրին , Դուն ի՞նչ կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ . ան ալ ըսաւ Թէ
18 Մարգարէ մըն է : Իսկ Հրէաները չէին հաւատար անոր համար Թէ կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին . Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին , Ա՞ս է ձեր որդին , որուն համար դուք կ'ըսէք Թէ կոյր ծնաւ . հապա հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ :
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին , Գիտենք որ ասի-
կայ է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . Բայց հիմա ինտո՞ր կը տես-
նէ , չենք գիտեր , կամ Թէ ով բացաւ աստր աչքերը , մենք չենք գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք . Թող ի՛նքը խօսի ի-
22 րեն համար : Ա՛ս ըսին անոր ծնող-
քը Հրէաներէն վախնալնուն համար , քանզի Հրէաները միաբան հաւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ
մէկը զանիկա Քրիստոս դաւանի ,
23 Տժողովարանէն դուրս ձգուի : Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին Թէ Ինքը չափահաս է , իրե՛ն հարցու-
24 ցէք : Ետքը Նորէն կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր , Տ Աստուծո՛յ փառք տուր . Մենք գիտենք որ ան մարդը մեղաւոր է :
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ գիտեր . միայն սա գիտեմ որ կոյր
26 էի և հիմա կը տեսնեմ : Նորէն

Ցամի Տեառն 32

ե Գլ . ժ . 31 :

յ Գլ . ե . 41 ; ժզ . 14 ; ժէ . 1 ; Գոր . գ . 13 :

* Ո՛ահ՝ ձեր

ն Գլ . է . 28 , 29 :

ղ Ղու . ժ . 24 :

ո Երե . ժա . 13 :

նեմ . գ . 14 ; Ես . խգ . 13 ; Գլ . ժէ . 5 . 24 ; Կող . ա . 17 ; Ցայտ . ա . 8 :

պ Գլ . ժ . 31 , 39 ; ժա . 8 ; Ղու . դ . 30 :

ր Հեր . 34 :

բ Գլ . ժա . 4 :

գ Գլ . գ . 34 ; ե . 19 , 36 ; ժա . 9 ; ժբ . 35 ; ժէ . 4 :

դ Գլ . ա . 5 , 9 ; գ . 19 ; ը . 12 ; ժբ . 35 , 46 :

է Մար . է . 33 ; ը . 23 :

զ Նէեմ . գ . 15 :

է Տե՛ս գ Թագ . ե . 14 :

† Ո՛ահ՝ մուրացկան

Ցամի Տեառն 32

մուրար . ոմանք կ'ըսէին , Անիկայ
9 է . Ուրիշները Տ՛ըսէին , Անոր նը-
ման Տէ՛ն է . Ի՛նքը կ'ըսէր Թէ
10 Ես եմ : Ուստի ըսին իրեն , Հա-
պա ինտո՞ր բացուեցան քու աչքե-
11 րդ : Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Տ Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ շինեց ու աչքերս ծեփեց , և ըսաւ ինծի , Գնա Սելոյամի աւազանը ու լուացուէ՛ . Ես ալ գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ :
12 Եւ ըսին իրեն , Ո՞ւր է անիկայ . ըսաւ Ա՛նդր , Չեմ գիտեր :
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ որ առենով կոյր էր : Եւ շա-
բաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը շինեց , ու անոր աչքերը բացաւ :
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հար-
ցընէին իրեն , Թէ ինտո՞ր կը տես-
նէ . անիկայ ալ ըսաւ անոնց , Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ , ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ : Ոմո՛ր վը-
րայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին , Ան մարդը Աստուծմէ չէ , ինչու որ շաբաթ օրը չպահէր . ուրիշները կ'ըսէին , Տ Ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել . Ե ու մէջերնին երկպառակութիւն
17 կար : Նորէն ըսին կոյրին , Դուն ի՞նչ կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ . ան ալ ըսաւ Թէ
18 Մարգարէ մըն է : Իսկ Հրէաները չէին հաւատար անոր համար Թէ կոյր էր ու բացուեցաւ , մինչև որ ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին . Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին , Ա՞ս է ձեր որդին , որուն համար դուք կ'ըսէք Թէ կոյր ծնաւ . հապա հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ :
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին , Գիտենք որ ասի-
կայ է մեր որդին , և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ . Բայց հիմա ինտո՞ր կը տես-
նէ , չենք գիտեր , կամ Թէ ով բացաւ աստր աչքերը , մենք չենք գիտեր . ինքը չափահաս է , իրեն հարցուցէք . Թող ի՛նքը խօսի ի-
22 րեն համար : Ա՛ս ըսին անոր ծնող-
քը Հրէաներէն վախնալնուն համար , քանզի Հրէաները միաբան հաւանութեամբ որոշեր էին որ եթէ
մէկը զանիկա Քրիստոս դաւանի ,
23 Տժողովարանէն դուրս ձգուի : Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին Թէ Ինքը չափահաս է , իրե՛ն հարցու-
24 ցէք : Ետքը Նորէն կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր , ու ըսին անոր , Տ Աստուծո՛յ փառք տուր . Մենք գիտենք որ ան մարդը մեղաւոր է :
25 Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Թէ որ մեղաւոր է , ես չեմ գիտեր . միայն սա գիտեմ որ կոյր
26 էի և հիմա կը տեսնեմ : Նորէն

ե Հեր . 6 , 7 :

ը Գլ . ե . 13 ; ժբ . 42 ; ժթ . 38 ; Գոր . ե . 13 :

թ Ցես . է . 19 ; ասթապ . ը . 5 :

ժ Հեր 1ը :

ի Հեր 34 ; Գլ . ժզ . 2 :

Ցափ Տեառն 32

ըսին անոր ՝ Ի՞նչ ըրաւ քեզի ։
27 Քու աչքերդ ինտո՞ր բացաւ ։ Պա-
տասխան տուաւ անոնց ՝ Հիմա
ըսի ձեզի ու չլսեցիք . ինչո՞ւ հա-
մար նորէն լսել կ՚ուզէք . միթէ
դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
28 ըլլալ ։ Անոնք նախատելով ըա-
նիկայ ըսին ՝ Դուն ես անոր աշա-
կերտը . իսկ մենք Մովսէսի աշա-
29 կերտներն ենք ։ Մենք գիտենք որ
Աստուած Մովսէսի հետ խօսեցաւ ,
հ Գլ · ը · 14 ։ բայց ասիկայ չենք գիտեր թէ ուս-
30 կից է ։ Պատասխան տուաւ մարդ-
ն Գլ · գ · 10 ։ դը և ըսաւ անոնց ՝ Ն Ատիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր թէ ուսկից է , և անիկայ
ղ Ցոբ · իե · 31 իմ աչքերս բացաւ ։ Գիտենք որ
9 ։ լե · 12 ։ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ
Սաղ · ժը · չըներ ՝ բայց թէ որ մէկը աստուա-
41 ։ լդ · 15 ։ ծասպաշտ ըլլայ ու անոր կամքը
կղ · 18 ։ 32 կատարէ , անոր մտիկ կ՚ընէ ։ Ան-
Առակ · ա · խարհիս սկիզբէն ՝ի վեր լսուած չէ
28 ։ Ժե · 29 ։ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
Իբ · 9 ։ Ես · 33 բացած է ։ ՖԹէ որ Աստուծմէ
ա · 15 ։ Ե- չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
բեմ · ժա · 11 ։ Ժդ · 12 ։ 34 կրնար ընել ։ Պատասխան տուին
Եզեկ · ը · և ըսին անոր ՝ Դուն բոլորովին
18 ։ Միք · մեղաց մէջ ծնած ես , ու մեզի վար-
դ · 4 ։ Զաք · դապետութի՞ւն կ՚ընես . և դուրս
է · 13 ։ ըրին անիկայ ։
Ֆ Հմր 16 ։
Ֆ Հմր 2 ։ 35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս
ըրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր ՝ Դուն կը հաւատա՞ս
յ Մատ · ժդ · 36 Յ Աստուծոյ Որդիին ։ Անիկայ պա-
33 ։ Ժզ · 16 ։ տասխան տուաւ ու ըսաւ ՝ Տէր ,
Մար · ա · 1 ։ Գլ · Ժ · 36 ։ 37 ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր ։ Եւ
ա Ցօհ · ե · Յիսուս ըսաւ անոր ՝ Տեսար ալ
13 ։ անիկայ , Ն և քեզի հետ խօսողը ան
ն Գլ · դ · 26 ։ 38 է ։ Անիկայ ալ ըսաւ ՝ Կը հա-
ւատամ՝ Տէր . ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ ։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ ՝ Ը Ես դատաստանի համար ե-
ղ Գլ · ե · 22 , կայ աս աշխարհս , որ չտեսնողները տեսնեն և տեսնողները կու-
27 ։ Տես գլ · գ · 17 ։ Ժբ · 47 ։ րանան ։
ա Մատ · ժգ · 13 ։ 40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
ը Հռով · բ · 19 ։ հետ էին , աս բաները լսելով՝ ը-
սին իրեն ՝ Միթէ մե՞նք ալ կոյր
պ Գլ · Ժե · 41 ենք ։ Յիսուս ըսաւ անոնց ՝ Պ Թէ
22 , 24 ։ որ կոյր ըլլայիք , դուք մեղք չէիք
ունենար . բայց հիմա կ՚ըսէք Թէ
կը տեսնենք ՝ ասոր համար ձեր
մեղքը չի՛ ջոյ կը մնայ ։

ԳԼ · Ժ

1 Քրիստոս է կենաց դուռը և բարի հովիւը ։ 19 Հրէից տարբեր կարծիքները անոր վրայով ։ 24 Յիսուս իր գործքերովը կը ցուցընէ Թէ ինքն է Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին ։ 39 Հրէից ձեռքէն կը փախչի , 40 և դարձեալ կ՚երթայ Յորդանանու միւս կողմը , ուր տեղ շատերը կը հաւատան իրեն ։

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ,
Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-

Ցափ Տեառն 32

ներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ , անիկայ գող ու աւազակ
2 է ։ Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ ,
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է ։
3 Դռնապանը կը բանայ անոր , և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն ,
ու իր ոչխարները անուններէն կը
կանչէ , և դուրս կը հանէ զանոնք ։
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ ,
անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան , ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան ։
5 Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար .
հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար ։
6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց ,
բայց անոնք չէին իմանար Թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր ։ Եւ Յի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց ՝ Ճշմա-
րի՛տ ճշմարի՛տ կ՚ըսեմ ձեզի , Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը ։ Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան , գող
ու աւազակ էին , բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները ։ Ես եմ դուռը .
Թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պի-
տի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ և արօտ գտնէ ։ Գողը չգար ,
միայն Թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսընցընելու համար . ես եկայ
որ կեանք ունենան , և ալ աւելի
11 ունենան ։ Ե Ես եմ բարի հովիւը .
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ ։ Բայց
վարձկանը որ հովիւ չէ ու ոչխար-
ները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ , Է կը Թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի . և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները ու զա-
13 նոնք կը ցրուէ ։ Եւ վարձկանը
կը փախչի , ինչու որ վարձկան է
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
14 մար ։ Ես եմ բարի հովիւը , Ե և
կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
15 ցուիմ իմիններէս ։ Ե ինչպէս որ
Հայրը զիս կը ճանչնայ , ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեան-
քս ոչխարներուն համար կը դնեմ ։
16 Ե Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ , որոնք
աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ , ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ ։։
17 մէկ հովիւ ։ Անոր համար Հայրը
զիս կը սիրէ , Ի որ ես իմ կեան-
քս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ
18 անիկայ ։ Մէկը չէ՛ներ անիկայ
ինծմէ , հապա ես կը դնեմ անիկայ
ինքնիմէս . իշխանութի՛ւն ունիմ
անիկայ դնելու , և իշխանութի՛ւն
ունիմ անիկայ նորէն առնելու .
ես պատուէրը իմ Հօրմէս առի ։
19 Նորէն երկպառակութի՛ւն կ՚ըլ-
լար Հրէից մէջ աս խօսքերուն հա-
20 մար ։ Եւ անոնցմէ շատերը կ՚ը-

ը Եզեկ · լե · 22 ։ Եփս · բ · 14 ։ ա Պետ · բ · 25 ։
Ե Ես · ծգ · 7 , 8 , 12 ։ Երր · բ · 9 ։
ժ Գլ · բ · 19 ։
Է Գլ · գ · 38 ։ ժե · 10 ։ Գոր · բ · 24 , 32 ։
Լ Գլ · է · 43 ։ Թ · 16 ։

Յամի Տեառն 32

սէին , Է Դէւ կայ ատոր ներսի դին ու խելքռած է , ինչո՞ւ ատոր մտիկ
21 կ՚ընէք ։ Ուրիշները կ՚ըսէին , Ա՛ս խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն . միթէ Դեւը կրնա՞յ կոյրերուն աչքերը բանալ ։
22 Ան ատենը Երուսաղէմ նաւատեփքի տօնը եղաւ , ու ձմեռ էր ։
23 Եւ Յիսուս կը պտըտէր տաճարին
24 մէջ Սողոմոնին սրահը ։ Եւ Հրէաները անոր չորս կողմը առին ու ըսին անոր , Մինչև ե՞րբ մեզ տատակուածնաց մէջ կը թողուս . թէ որ Քրիստոսը դուն ես , մեզի հաս
25 մարձակ ըսէ ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Ձեզի ըսի ու չէք հաւատար . Ես գործերը որ ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ , անոնք կը վկայեն ինծի համար ։
26 Ձ՚հայց դուք չէք հաւատար , ինչու որ իմ ոչխարներէս չէք , * ինչոր որ
27 ձեզի ըսի ՝՝ ։ Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս կը լսեն , ես ալ անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետևէս կու գան .
28 Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք կու տամ , մ՚ու յաւիտեան պիտի չկորսուին , և մէկը իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք ։ Յ՚իմ Հայրս Ո՞ր անոնք ինծի տուաւ , ամենէն մեծ է ; և մէկը չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել ։ Ես ու Հայրը մէկ ենք ։
31 Ան ատենը ՞ Հրէաները նորէն քարեր վերցուցին , որ անիկայ
32 քարկոծեն ։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Շատ բարի գործքեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս , անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք ։ Հրէաները պատասխան տուին անոր՝ ըսելով , Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա հայհոյութեան համար , և քանզի դուն որ մարդ ես , Ինքզինքդ Աստուած կ՚ընես ։
34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է , Ես ըսի Թէ դուք աստուածներ
35 Է՛ք ։ Թէ որ աստուածներ կ՚անուանէ զանոնք , Որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ , (ու կարելի չէ որ Ն
36 գրուածը աւրուի ,) ՞ Հապա ան որ Հայրը սրբեց ՞ և աշխարհք խրկեց , դուք Ն՞որ կ՚ըսէք Թէ հայհոյես , Վ՚Աստուծոյ Որդի
37 եմ ՞ ըսելուս համար ։ Թէ որ իմ Հօրս գործքերը չեմ գործեր , ինծի
38 մի՛ հաւատաք . Հապա Թէ որ կը գործեմ , Թէև ինծի չէք հաւատար , Ց՚գործքերուն հաւատացէք , որ գիտնաք ու հաւատաք ՞Թէ Հայրը իմ մէջս է , և ես անոր մէջ ։
39 Է՚փարձեալ կը փնտռէին զանի-

կայ բռնել , և անոնց ձեռքէն ելաւ .
40 Ու Նորէն գնաց Յորդանանու անդիի կողմը՝ ան տեղը , Ո՞ւր որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտեր , ու
41 հոն կեցաւ ։ Եւ շատերը եկան անոր ու կ՚ըսէին , Իրաւ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ .
42 ° Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ անոր համար , ամէնը ճշմարիտ էր . ֆ և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին ։

Յամի Տեառն 33

ֆ Գլ. ա. 28 ։

ԳԼ . ԺԱ

1 Քրիստոս կը յարուցանէ Լազարոսը ։ 45 Շատ Հրէաներ կը հաւատան ։ 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ՚ընեն Քրիստոսի դէմ ։ 49 Կայիափայի մարգարէութիւնը ։ 54 Յիսուս իր անձը կը թագուցանէ ։ 55 Զատկի տօնին կը փնտռեն զանիկայ , և պատուէր կու տան բռնելու ։

ո Գլ. ժ. 38 , 39 ։

1 Ա՚ ՞ Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն Բեթանիայէն Ղազարոս անուանով մէկը հի-
2 ւանդ էր ։ Է Ա՛յն ան Մարիամն էր , որ Տէրը եղով օծեց , ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր ։
3 Ուստի էր քոյրերը ՞ղրկ խրկեցին անոր ու ըսին , Տէր՝ ահա անիկայ որ դուն կը սիրես , հիւանդ է ։
4 Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ , Ա՛ս հիւանդութիւնը մահուան համար չէ , Է՚հապա Աստուծոյ փառացը համար , որ Աստուծոյ Որդին անով
5 փառաւորուի ։ Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան և անոր քոյրը ու
6 Ղազարոսը ։ Իակ երբոր լսեց թէ հիւանդ է , եղած տեղը Ե՛րկու օր
7 ալ կեցաւ ։ Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտներուն , Ե՛կէ՛ք՝ նորէն Հրէ-
8 աստան երթանք ։ Աշակերտները իրեն ըսին , Ռաբբի՝ Է՚Հրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու , ու նորէն հո՞ն կ՚երթաս ։
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս , Չէ՞ որ օրը տասներկու ժամ է . Ո՛վ որ մէկը ցորեկը քալէ , չսայհիր , ինչու որ աս աշխարհիս լոյսը կը
10 տեսնէ . Է Բայց թէ որ մէկը գիշերը քալէ , կը սայհի , ինչու որ իր
11 հետը լոյս չկայ ։ Ա՛ս բաները ըսելէն ետև ըսաւ անոնց , Ղազարոս մեր բարեկամը Հ՚քնացած է . բայց կ՚երթամ որ անիկայ արթնցը-
12 նեմ ։ Իր աշակերտները ըսին , Տէր՝ Թէ որ քնացած է , պիտի ա-
13 ռողջանայ ։ Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն համար կ՚ըսէր , բայց անոնք կը կարծէին Թէ քուն քնա-
14 նալուն համար կ՚ըսէր ։ Ան ատենը Յիսուս յայտնապես ըսաւ անոնց ,
15 Ղազարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ եմ ձեզի համար որ հոն չէի , որ դուք հաւատաք . բայց Է՚կէ՛ք՝ եր-
16 Թանք անոր ։ Թովմաս որ Եր-

ո Գլ. ժ. 30 ։

ֆ Գլ. ը. 30 ։ ժա. 45 ։

ո Գլ. ժ. 38 , 39 ։

բ Մատ. իզ. 7 ։ Մար. ժդ. 3 ։ Գլ. ժբ. 3 ։

է Գլ. թ. 3 ։ Ձիր 40 ։

ը Գլ. ժ. 40 ։

ը Գլ. ժ. 31 ։

ղ Գլ. թ. 4 ։

ը Գլ. ժբ. 35 ։

ըբ Օր. լ. 16 ։ Դան. ժբ. 2 ։ Մատ. թ. 24 ։ Գոր. է. 59 ։ ա Կոր. ժե. 18 , 51 ։

ձ Ձիր 38 ։ Գլ. գ. 2 ։ ե. 36 ։

ղ Գլ. ը. 47 ։ ա Յօհ. դ. 6 ։

* Ո՛նայէ՛ նաև նիւ .

ֆ Ձիր 4 , 14 ։

ր Գլ. ղ. 37 ։ ժէ. 11 , 12 ։ ժը. 9 ։

յ Գլ. ժդ. 28 ։

ն Գլ. ժէ. 2 , 6 , ՃՃ ։

ղ Գլ. ժէ. 11 , 22 ։

՞ Գլ. ը. 59 ։

ղ Գլ. է. 18 ։

ղ Սաղ. ՀԲ. 6 ։

Լ Հռով. ժգ. 1 ։

՞ Գլ. գ. 27 ։

՞ Գլ. դ. 17 ։ է. 36 , 37 ։ ը. 42 ։

վ Ղռ. ա. 35 ։ Գլ. Թ. 35 , 37 ։

՞ Գլ. է. 17 , 18 ։ Ձիր 30 ։

ր Գլ. ժբ. 24 ։

յ Գլ. է. 36 ։ ժդ. 10—12 ։

՞ Գլ. ժդ. 10 , 11 ։ ժէ. 21 ։

ֆ Գլ. է. 30 , 44 ։ ը. 59 ։

Յամի Տեառն 33

կուօրեակ կ'ըսուէր , ըսաւ էր աշա-
կերտակիցներուն , Մենք ալ եր-
թանք՝ որ անոր հետ մեռնինք ։
17 Ցիսուս երբոր եկաւ , գտաւ որ
անիկայ արդէն չորս օրուան դե-
18 րեզմանը դրուած էր ։ Ու Բե-
թանիա Երուսաղէմի մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարէզի չափ ։
19 Եւ Հրեաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք իրենց եղ-
20 բօրը համար ։ Արդ երբոր լսեց
Մարթա թէ Ցիսուս կու գայ ,
դանիկայ դիմաւորելու գնաց , բայց
Մարիամ տանը մէջ նստեր էր ։
21 Եւ Մարթա ըսաւ Ցիսուսին , Տէր՝
թէ որ հոս ըլլայիր , իմ եղբայրս
22 չէր մեռներ ։ Բայց դիտեմ որ հի-
մա ալ Ը դուն ինչ որ խնդրես Աս-
տուծմէ , Աստուած պիտի տայ
23 քեզի ։ Ցիսուս ըսաւ անոր , Քու
եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ ։
24 Մարթա ըսաւ անոր , Գիտեմ որ
յարութեան ժամանակը՝ վերջին
օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
25 Ցիսուս ըսաւ անոր , Ես եմ Յա-
րութիւնը և Կեանքը . Ան որ
հնծի կը հաւատայ , թէև մեռնի՝
26 պիտի ապրի . Եւ ան ամէնը որ
կենդանի է ու հնծի կը հաւատայ ,
յաւիտեան պիտի չմեռնի . դուն
27 կը հաւատաս սասր ։ Ըսաւ անոր ,
Այո՛ Տէր՝ Ես հաւատացեր եմ
որ դուն ես Քրիստոսը Աստուծոյ
Որդին , որ աշխարհ գալու էիր ։
28 Ու երբոր ասր ըսաւ , գնաց իր քոյ-
րը Մարիամը գաղտուկ մը կանչեց՝
ըսելով , Վարդապետը եկեր է ու
29 քեզ կը կանչէ ։ Անիկայ լսածին
պէս՝ շուտ մը եղաւ ու եկաւ անոր ։
30 Իսկ Ցիսուս դեռ գեղը եկած չէր ,
հապա ան տեղն էր , ուր որ Մար-
31 թա զանիկայ դիմաւորեց ։ Բայց
Հրեաները որ անոր հետ տանը
մէջն էին ու կը մխիթարէին զա-
նիկայ , երբոր տեսան որ Մարիամ
շուտ մը եղաւ ու գնաց , Ետևէ՝ ալ
անոր եաւէն գացին , ըսելով թէ
Գերեզմանը կ'երթայ որ հոն տեղը
32 լայ ։ Իսկ Մարիամ երբոր Ցի-
սուսի եղած տեղը եկաւ ու զա-
նիկայ տեսաւ , անոր ոտքը իյնա-
լով ըսաւ անոր , Տէր՝ թէ որ հոս
ըլլայիր , իմ եղբայրս չէր մեռներ ։
33 Ցիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ
կու լար , և անոր հետ եկող Հրէ-
աները որ կու լային , իր հոդւոյն
34 մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ , Եւ
ըսաւ , Ո՞ւր դրած էք անիկայ .
ըսին իրեն , Տէր՝ եկուր ու տես ։
35 Ցիսուս լացաւ ։ (36) Ուստի
Հրեաները կ'ըսէին , Նայեցէք
37 որչափ կը սիրէր զանիկայ ։ Ա-
նոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին , Ատի-
կայ Ւոր կոյրին աչքերը բացաւ ,
չէ՞ր կրնար ընել որ ան ալ չմեռ-
38 նէր ։ Ցիսուս նորէն իր ներսին մէջ
հառաչելով՝ գերեզմանը կու գայ .
և անիկայ քարայր մըն էր , ու անոր
39 վրայ քար մը դրուած էր ։ Ցիսուս
ըսաւ , Վերկդի ըրէք ատ քարը .
մեռելին քոյրը Մարթա ըսաւ ա-
նոր , Տէր՝ արդէն հոտած պիտի
ըլլայ , ինչու որ չորս օրուան է ։
40 Ըսաւ անոր Ցիսուս , Քեզի չըսի՞
որ եթէ հաւատաս , Աստուծոյ
41 փառքը պիտի տեսնես ։ Ան ա-
տենը մկկդի ըրին * քարը . և Ցի-
սուս էր աչքերը վեր վերցուց ու
ըսաւ , Հայր՝ կնորհակալ եմ քեզ-
42 մէ , որ ինծի լսեցիր ։ Ու ես գի-
տէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես .
բայց աս բոլորտիքս կայնող ժո-
ղովուրդին համար ըսի , որ հաւա-
43 տան թէ դուն խրկեցիր զիս ։ Եւ
աս ըսելէն ետքը , մեծ ձայնով մը
կանչեց , Ղազարոս՝ դուրս եկուր ։
44 Մեռելն ալ եկաւ ոտքերը ու ձեռ-
քերը պատանքով կապած , և ե-
րեսը վարշամակով պատած . Ցի-
սուս ըսաւ անոնց , Արձկեցէք
ատիկայ ու թողէք որ երթայ ։
45 Եւ Հրեաներէն շատերը որ Մա-
րիամին եկեր էին , Երբոր Ցե-
սէ ըրածը տեսան , հաւատացին
46 իրեն ։ Բայց անոնցմէ ոմանք գա-
ցին փարիսեցիներուն , ու Ցիսուսի
ըրածը անոնց պատմեցին ։
47 Ուստի Ւբահանայապետները և
փարիսեցիները ժողով գումարեցին
ու ըսին , Ի՞նչ ընենք , քանզի աս
48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ ։ Թէ
որ անիկայ ասանկ թող տանք , ա-
մէնքն ալ անոր պիտի հաւատան ,
և Հռովմայեցիք պիտի գան ու մեր
տեղը ու ազգը պիտի վերցընեն ։
49 Եւ անոնցմէ մէկը Կայիափա ,
Նոյնավ՝ որ ան տարւոյն քահանա-
յապետն էր , ըսաւ անոնց , Դուք
50 բան մը չէք գիտեր , Եւ չէք ալ
խորհիր թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռ-
51 նի , ու բոլոր ազգը չկորսուի ։ Բայց
աս բանը չէ թէ ինքիրմէն գուռ-
ցեց , հապա ան տարուան քահա-
նայապետը ըլլալով , մարգարէա-
ցաւ թէ Ցիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր . Եւ չէ թէ միայն ազգին համար , հապա որ Աստու-
ծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ
մկտեղ ժողվէ ։
53 Ալ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին
54 որ սպաննեն զանիկայ ։ Ուստի
Ցիսուս անկէ ետքը համարձակ չէր
պտրտեր Հրէից մէջ , հապա ան-
կէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց ,

Յամի Տեառն 33

ՂԳԼ · Թ · 6 ։

ՅՀՄՐ 4 , 23 ։

ՔՈՀԱՆ · քառ · ըը՝ ուր որ պատկածէր մեռելը ։

ՍԳԼ · ԺԲ · 30 ։

Ա ԳԼ · Ի · 7 ։

Ղ ԳԼ · Բ · 23 ։ Ժ · 42 ։ ԺԲ · 11 , 18 ։

ՂՍԱՂ · Բ · 2 ։ Գաա · իզ · 3 ։ Մաբ · Ժղ · 1 ։ Ղաւ · իԲ · 2 ։

Ա ԳԼ · Ժը · 19 ։ Գոր · գ · 16 ։

ՂՂաւ · գ · 2 ։ Գն · Ժը · 14 ։ Գոր · գ · 6 ։

ՊԳԼ · Ժը · 14 ։

Ը Եա · իԹ · 6 ։ Ա ՁՈՎ · Բ · 2 ։

Ա ԳԼ · Ժ · 16 ։ Եփե · Բ · 14 , 15 , 16 , 17 ։

Ա ԳԼ · գ · 1 , 3 ։ է · 1 ։

Ցամի Տեառն 33

ՎՏԵս Բ Մն. ժգ. 19։
Ա ԳԼ. Բ. 13։ ե. 1։ գ. 4։
Բ ՀԺՐ 8։

մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Հեփրայիմ էր, ու իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկտեղ հոն կը կենար։
55 Ա Եւ հրէից զատիկը մօտ էր, ու
ան տեղէն շատ մարդիկ զատկէն
առաջ Երուսաղէմ եկան որ ինք-
56 զինքնին մաքրեն. Եւ կը փնտռէին
Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած
առեններին իրարու կ'ըսէին, Ձեզի
ի՞նչպէս կ'երեւնայ, թէ ան տօնիս
բնաւ պիտի չգայ։ Իսկ քահանա-
յապետները ու փարիսեցիները պա-
տուէր տուեր էին, որ եթէ մէկը
գիտնայ անոր ուր ըլլալը՝ իմա-
ցընէ, որ անհկայ բռնեն։

ԳԼ. Ժ Բ

1 Յիսուս կը գովէ Մարիամը՝ որ իր ոտքը օծեց։ 9 Ժողովուրդը կու գայ Ղազարոսը տեսնելու։ 10 Քահանայապետները խորհուրդ կ'ընեն զա-
նհկայ սպանելու։ 12 Բրիտաոս իւր վայ հեծած Երուսաղէմ կը մտնէ։ 20 Քանի մը Յոյներ կը ցանկան զինքը տեսնելու։ 23 Բր-
իտաոս իր մահը կը նախաձայնէ։ 37 Հրէից կուրութիւնը։ 42 Իշխաններէն շատեր կը հաւատան Յիսուսի, բայց փարիսեցիներէն վախնալով՝ զանհկայ յայտնի չեն դաւանիր։

Ա ԳԼ. ժա. 1, 43։

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ
Բեթանիա եկաւ, ուր էր Ղա-
զարոս մեռեալը, որն որ Յիսուս
Բ Մտա. իզ. 6։ Մար. ժգ. 3։

2 մեռելներէն յարուցց։ Բ Եւ հոն ա-
նոր ընթրիք մը ըրին. ու Մարթա
սպասաւորութիւն կ'ընէր, և Ղա-
զարոս անոր հետ սեղան նստողնե-
Դ Ղու. ժ. 38, 39։ ԳԼ. ժա. 2։

3 րուն մէկն էր։ Իսկ Դ Մարիամ մէկ
լիտր նարդոսի պատուական մեծա-
գին եղ առնելով, Յիսուսի ոտ-
քերը օծեց ու իր մազերովը անոր
ոտքերը սրբեց. և տունը եղին
անուշահոտութեամբը լեցուեցաւ.
4 Ան աւետն աշակերտներուն մէկը
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յու-
դա որ զանհկայ պիտի մատներ,
5 ըսաւ, Ինչո՞ւ համար ատ եղը չը-
ծախուեցաւ իրեք հարիւր դահեկա-
նի, որ աղքատներուն տրուէր։
6 Ա ս ըսաւ, չէ թէ աղքատներուն
համար իր հոգն էր, հապա որ գող
Ե ԳԼ. ժգ. 29։ էր, Ե ու դանձանակը ինքը կը պա-
հէր, և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը
7 կրէր։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, Թող
տուր ատոր. ատ բանը իմ պա-
տանքուելուս օրուանը համար պա-
Ը Մտա. իզ. 11։ Մար. ժգ. 7։

8 հեց։ Ը Վասն զի աղքատները ամէն
ատեն ձեր հետը ունիք, բայց զիս
ամէն ատեն չունիք։
9 Ուստի հրէաներէն շատ ժողո-
վուրդ անոր հոն ըլլալը իմացան,
ու եկան, չէ թէ մինակ Յիսուսի
համար, հապա որ Ղազարոսն ալ
Ղ ԳԼ. ժա. 43, 44։ տեսնեն, Ղորն որ մեռելներէն յա-
Թ Ղու. ժգ. 31։ 10 րուց։ Թ Իսկ քահանայապետները
Ի ԳԼ. ժա. 45։ ԺՀ. 18։ խորհուրդ ըրին որ Ղազարոսն ալ
11 մեռցընեն. Ի Ինչու որ հրէաներէն
շատերը անոր պատճառովը կ'եր-
թային ու կը հաւատային Յիսու-
սի։

Ցամի Տեառն 33

Բ Մտա. իա. 8։ Մար. ժա. 8։ Ղու. ժԹ. 35, 36։
12 Բ Հետեւեալ օրը շատ ժողովուրդ
որ տօնին եկած էին, երբոր լսեցին
Թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ,
13 Արմաւենիի ոստեր առին ու ե-
լան զանհկայ դիմաւորելու, և կ'ա-
ղաղակէին, Ժ Ովսաննա՝ օրհնեալ է
Ժ Սաղ. ճԺը. 25, 26։ Իսրայէլի թագաւորը՝ որ Տէրոջը
14 անունովը կու գայ։ Եւ Է Յիսուս
աւանակ մը գտնելով անոր վրայ
նստաւ, ինչպէս որ գրուած է,
Է Մտա. իա. 7։ 15 Է Մի՛ վախնար՝ ով Սիօնի աղջիկ.
Ձ Ղաք. Թ. 9։ ահա քու թագաւորդ կու գայ իշո՛ւ
16 աւանակի վրայ նստած։ Ի Եւ անոր
Ի Ղու. ժը. 34։ աշակերտները առաջ չիմացան ա-
ս բաները. Ծ բայց երբոր Յիսուս փա-
Ծ ԳԼ. է. 39։ Ա Ղու. ժ. 26։ ռաւորուեցաւ, Կան աւետն միտրեր-
նին բերին Թէ ա ս բաները անոր
համար գրուած էր, և Թէ Էին ա ս
Հ ՀԺՐ 11։ 17 բաները երբին անոր։ Հ Եւ իր հետը
եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու
տար Թէ Ղազարոսը գերեզմանէն
դուրս կանչեց, ու մեռելներէն յա-
18 րուց զանհկայ։ Ա ս որ համար ալ
ժողովուրդը զանհկայ դիմաւորեց,
վասն զի լսեցին Թէ անհկայ ա ս
Յ ԳԼ. ժա. 47, 48։ 19 Հրաշքը ըրած էր։ Իսկ փարիսե-
ցիները իրարու կ'ըսէին, Կը տես-
նէ՞ք որ օգուտ մը չէք Էր ընել.
ահա Բ աշխարհ անոր ետեւէն
գնաց։
Ղ Գոր. ժէ. 4։ 20 Եւ հոն Ղ քանի մը Յոյներ կային
ճտոնին երկրպագութիւն ընելու
Ճգ Թագ. Ը. 41. 42։ Գոր Ը. 27։ Մ ԳԼ. ա. 44։ 21 եկողներուն մէջ։ Ա ս ոնք Փիլիպ-
պոսին եկան՝ Մոր Գալիլեայի
Բեթսայիդայէն էր, և կ'աղաչէին
անոր ու կ'ըսէին, Տէր՝ կ'ուզենք
22 Յիսուսը տեսնել։ Փիլիպպոս ե-
կաւ ու Անդրէասին ըսաւ, և նո-
ր ե ն Անդրէաս ու Փիլիպպոս Ա ե ֆ ե ղ
23 Յիսուսի ըսին։ Յիսուս ալ պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ,
Ա ԳԼ. ժգ. 32։ Ժէ. 1։ Ն ա Կոր. ժԱ. 36։ Ժամանակը հասաւ, որ փառաւո-
24 րուի Որդին մարդոյ։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ե թէ որ
ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
25 չմեռնի, Ինքը մինակ կը մնայ.
հապա թէ որ մեռնի, շատ պա-
ղիւնք կը բերէ։ Ը Ան որ իր անձը
Ը Մտա. ժ. 39։ Ժգ. 25։ Մար. ը. 35։ Ղու. Թ. 24։ Ժէ. 33։ կը սիրէ, պիտի կորսընդնէ զանի-
կայ. և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհիս մէջ կ'ատէ, յաւիտենա-
կան կենաց համար պիտի պահէ զա-
Ա ԳԼ. ժգ. 3։ Ժէ. 24։ Ա Թես. գ. 16։ 26 նիկայ։ Թ Եր որ մէկը ինծի կը
ծառայէ, թող իմ ետեւէս գայ.
Ա Մտա. իզ. 38, 39։ Ղու. ժբ. 50։ ԳԼ. ժգ. 21։ Ղ Ղու. իր. 53։ ԳԼ. ժբ. 37։ Ա ու ես ուր որ եմ, իմ ծառաս ալ
հոն պիտի ըլլայ. Թէ որ մէկը ին-
ծի կը ծառայէ, Հայրը պիտի պա-
27 տուէ զանհկայ։ Ը Հիմա իմ հոգիս
խռոված է, և Բ ինչ ըսեմ. Հայր՝
զիս ազատէ աս ժամէն. Ադայց
ես ասոր համար եկայ աս

Ցամի Տեառն 33

28 ժամին ։ Հայր՝ փառաւորե՛ քու ա-
նունդ . Ձան առնէր ձայն մը եկաւ
երկինքէն ։ փառաւորեցի ալ , ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ ։ Եւ
ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսեր , կ'ըսէին՝ որոտում կ'ըլլայ .
ոմանք ալ կ'ըսէին՝ հրեշտակ խօ-
30 սեցաւ իրեն հետ ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ ։ Ո՛չ
ձայնը ինծի համար չեկաւ , հապա
31 ձեզի համար ։ Հիմա է աս աշ-
խարհիս դատաստանը , հիմա աս
աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
32 ձգուի ։ Ես ալ երբոր երկրէն
բարձրանամ , ամէնն ալ ինծի
33 պիտի քաշեմ ։ Ըսա բանս կը զըու-
ցեր՝ իմացընելով թէ ինչ կերպ մա-
34 հով պիտի մեռնէր ։ Ժողովուրդը
անոր պատասխանեց ։ Մենք օրէնք-
էն լսեցինք որ Քրիստոս յաւի-
տեան կը մնայ , և դուն ինսո՞ր
կ'ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ
բարձրանայ . ո՞վ էատ Որդին մար-
35 դոյ ։ Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ ։ Քիչ
մըատեն ալ լոյսը ձեր հետն է .
ձքանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէ՛ք ,
որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
36 չգիտեր թէ ուր կ'երթայ ։ Քանի
որ լոյսը ունիք , հաւատացէ՛ք ան
լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք .
Յիսուս աս բաները զըուցեց , ու
գնաց և պահուեցաւ անոնցմէ ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ
ըրած էր անոնց առջևը , չուշ ա-
38 նոնք չէին հաւատար իրեն . Որ
կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը , որ ըսաւ , Տէ՛ր՝ ո՞վ հաւա-
տաց մեր պատմուածքին , և Տէրոջը
39 բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ ։ Ա-
նոր համար չէին կրնար հաւատալ ,
40 որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի , Ընկնոց
աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-
տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ
աչքովին տեսնեն ու սրտովին
իմանան և դարձի գան , ու ես
41 անոնք բժշկեմ ։ Ես Յօսէը ըսաւ
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը , ու խօսեցաւ անոր վրայով ։
42 Ա.յսոյնս ամենայնիւ իշխաններէն ալ
շատերը իրեն հաւատացին , Բայց
փարիսեցիներուն համար չանիկայ
չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն
43 դուրս չձգուին ։ Ինչու որ մարդոց
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի
սիրեցին ։
44 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակեր ու կ'ը-
սէր , Ան որ ինծի կը հաւատայ՝
ինծի չհաւատար , հապա զիս խրը-
45 կողին . Եւ ան որ զիս կը տեսնէ ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ ։ Ես լոյս
եկայ աշխարհ , որ ամէն ով որ
ինծի հաւատայ , խաւարի մէջ չը-
47 մնայ ։ Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս
լսէ ու չհաւատայ , Ես անիկայ
չեմ դատեր . քանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ , հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ ։ Ան որ զիս կ'ա-
նարգէ և իմ խօսքերս չընդունիր ,
կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ .
Ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան
պիտի դատէ զանիկայ վերջին օրը ։
49 Ինչու որ Ես ինքիրմէս չխօսեցայ ,
հապա Հայրը որ զիս խրկեց , ին-
քը ինծի պատուիրեց թինչ որ պի-
տի ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ ։
50 Եւ գիտեմ որ անոր պատուիրածը
յաւիտենական կեանք է . ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ , ինսոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը խօ-
սիմ ։

ԳԼ . ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ ,
յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և
սիրով վարուին իրարու հետ . 18 կը նախա-
ձայնէ Ցուդային զինքը մատնելը , և մէկ նշա-
նով մը մատնիչին ով ըլլալը կը յայտնէ Ցով-
հաննէսին . 31 կը պատուիրէ իր աշակերտնե-
րուն մէկդմէկ սիրել , 36 և կ'իմացընէ Պետ-
րոսին թէ պիտի ուրանայ զինքը ։

1 Օ՛ատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
գիտնալով թէ Իր ժամանա-
կը հասեր է որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը , սիրելով իրենները որ
աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջին
ալ սիրեց զանոնք ։
2 Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սա-
տանան արդէն Իսկարիովտացի Սի-
մոնեան Ցուդային սրտին մէջը դը-
3 րեր էր , որ զանիկայ մատնէ ։) Յի-
սուս գիտնալով թէ Հայրը ամէն
բան իր ձեռքը տուաւ , և թէ ին-
քը Աստուծմէ ելաւ ու Աստուծոյ
4 քովը կ'երթայ , Ելնթրիքէն ելաւ ,
և հանդերձները մէկդի դրաւ , ու
դնչեղակ մը առնելով մէջքը փաթ-
5 թեց ։ Ետքը կոնքին մէջ ջուր լե-
ցուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ , և ան իր փաթ-
6 թուած դնչեղակովը սրբել ։ Ուս-
տի եկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան
ալ ըսաւ անոր , Տէ՛ր՝ Դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոր , Ես ինչ որ կ'ընեմ դուն հի-
մա չես իմանար , Հապա ետքը պի-
8 տի իմանաս ։ Պետրոս ըսաւ անոր ,
Բնաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չը-
լուաս . պատասխան տուաւ անոր
Յիսուս , Թէ որ քեզ չլուամ ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս ։
9 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր , Տէ՛ր՝
չէ՛ թէ մինակ ոտքերս , Հապա նաև
10 ձեռքերս ու գլուխս ։ Յիսուս ը-
սաւ անոր , Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն ՚ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ , այլ բոլորովին մաքուր է . և

Ցամի Տեառն 33

ԲԳԼ . ե . 45 ։
բ . 15 , 26 ։
ՃԳԼ . գ . 17 ։
ՅՂԼ . ժ . 16 ։

ԼԲ Օբ . ժբ . 19 ։ Մար . ժգ . 16 ։
ԲԳԼ . բ . 38 ։ ժգ . 10 ։
ԾԲ Օբ . ժբ . 18 ։

ա Մատ . իզ . 2 ։
ԲԳԼ . ժբ . 23 ։ ժե . 1 , 11 ։

ՂԼ . իբ . 3 ։ Հմր 27 ։

Մատ . ժա . 27 ։ իբ . 18 ։ ԳԼ . գ . 35 ։ ժէ . 2 ։ Գոր . բ . 36 ։ ա Կոր . ժե . 27 ։ Երբ . բ . 8 ։
ԲԳԼ . բ . 42 ։ ժգ . 28 ։
ՂՂԼ . իբ . 27 ։ Փիլ . բ . 7 , 8 ։
ԲՏե Մատ . գ . 14 ։

ԸՀմր 12 ։

ԲԳԼ . գ . 5 ։ ա Կոր . գ . 11 ։ Եփե . ե . 26 ։ Տիտ . գ . 5 ։ Երբ . ժ . 22 ։

Յամի Տեառն 33

ՅԳԼ. ԺԵ. 3։
Է ԳԼ. Ղ. 65։

ԼՄատ. ԻԳ. 8, 10։ ՂՈՒ. Ղ. 46։ ա Կոր. Բ. 6։ ԺԲ. 3։ ՓԻԼ. Բ. 11։

Է ՂՈՒ. ԻԲ. 27։

Ե Հռով. ՅԲ. 10։ Գաղ. Գ. 1, 2։ ա Պետ. Ե. 5։

Ի Մատ. Ժա. 29։ ՓԻԼ. Բ. 5։ ա Պետ. Բ. 21։ ա Յովհ. Բ. 6։

ՀՄատ. Ժ. 24։ ՂՈՒ. Գ. 40։ ԳԼ. Ժե. 20։

Ն Յակ. Ա. 25։

ԸՍագ. Խա. 9։ Մատ. ԻԳ. 23։ ՀՄր 21։

Ճ ԳԼ. Ժգ. 29։ ԺԳ. 4։

ՅՄատ. Ժ. 40։ Իե. 40։ ՂՈՒ. Ժ. 16։

Ց Մատ. Իգ. 21։ Մար. Ժգ. 18։ ՂՈՒ. ԻԲ. 21։

Ն ԳԼ. Ժբ. 27։
ԼԳործ. Ա. 17։ ա Յովհ. Բ. 19։

Ո ԳԼ. Ժթ. 26։ Բ. 2։ Իա. 7, 20, 24։
* Յաննէս. գոգը

ՆՂՈՒ. ԻԲ. 3։ ԳԼ. Ջ. 71։

Ղ ԳԼ. Ժբ. 6։

Ժ դուք մաքուր էք, բայց ՉԷ ԹԷ
11 ամենքդ։ Եվասն զի գիտէր զա-
նիկայ որ զնիքը պիտի մատներ.
անոր համար ըսաւ՝ ՉԷ ԹԷ ամենքդ
12 ալ մաքուր էք։ Ու երբոր անոնց
ոտքերը լուաց, և իր հանդերձները
առնելով նորէն սեղան նստաւ, ը-
սաւ անոնց, Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձե-
13 զի։ Ա Դուք զիս վարդապետ ու
Տէր կը կոչէք, և աղէկ կ'ըսէք,
14 ինչու որ այնպէս եմ։ Ե Հապա ԹԷ
որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր
ոտքերը լուացի, Ժպէտք է որ դուք
15 ալ իրարու ոտքերը լուայր։ Վասն
զի Ձեզի մէկ օրինակ մը տուի, որ
ինտոր ես ձեզի ըրի դուք ալ ընէք։
16 Զ Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ
ալ խրկուածը զինքը խրկողէն մեծ
17 է։ Ը Եթէ դուք աս բաները գի-
տէք, երանելի էք՝ ԹԷ որ ասոնք
18 կատարէք։ Չէ ԹԷ ձեր ամենուն
համար կ'ըսեմ, Ես զիս կը
ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի,
հապա որ ան գրուածը կատարուի
ԹԷ ՉԱՆ որ իմ հետս հաց կ'ուտէր,
19 ինծի դէմ կրունկ վերցուց։ Թ Հի-
մակուընէ կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ
չէ եղեր, որ երբոր ըլլայ հաւատաք
20 ԹԷ ես ՆՒ եմ։ Ժ Ճշմարիտ Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ո՛վ որ կ'ըն-
դունի անիկայ որ ես կը խրկեմ,
զիս կ'ընդունի. և ով որ զիս կ'ըն-
դունի, զիս խրկողը կ'ընդունի։
21 Ի Յիսուս երբոր աս բաները ըսաւ, Ոգիի
դիին մէջ խռովեցաւ, և վկայեց ը-
սելով, Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի, Ձեր ձեզմէ մէկը զիս պի-
22 տի մատնէ։ Ի Աշակերտները
տարակուսած իրարու կը նայէին
23 ԹԷ ո՛րու համար կը զրուցէ։ Ո՞ր
աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսի
*գովը նստած, որն որ Յիսուս կը
24 սիրէր։ Եւ Սիմոն Պետրոս անոր
աչք կ'ընէր հարցընելու ԹԷ ո՞վ
պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
25 կը զրուցէ։ Ան ալ Յիսուսի
կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ ա-
26 նոր, Տէր՝ ո՞վ է ՆՒ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ, Անիկայ է
որուն որ պատառը թրջելով
կու տամ. և թրջելով պատառը
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա-
27 յին տուաւ։ Ն Ու պատառէն ետքը
Սատանան անոր ներսը մտաւ։
Եւ Յիսուս ըսաւ անոր՝ Ինչ որ
28 պիտի ընես, շուտով ըրէ։ Բայց
աս բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկըցաւ, ԹԷ ինչու համար ը-
29 սաւ անոր։ Վասն զի ոմանք կը
խորհէին ԹԷ որովհետև գանձա-
նակը Յուդան կը պահէր, Յի-
սուս անոր կ'ըսէր, Ծախու առ
ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է,
կամ՝ որ աղքատներուն բան մը
30 տայ։ Անիկայ ալ պատառը ա-
ռածին պէս շուտ մը դուրս ելաւ,
ու գիշեր էր։
31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ,
Յիսուս ըսաւ, Հիմա փառաւո-
րուեցաւ Որդին մարդոյ, Ու Աս-
տուած փառաւորուեցաւ անով.
32 Ե ԹԷ որ Աստուած անով փառա-
ւորուեցաւ, Աստուած ալ անիկայ
իր անձովը պիտի փառաւորէ, ԵՒև
շուտով պիտի փառաւորէ զանիկայ։
33 Ո Որդեակք քիչ մըատեն ալ ձեզի
հետ եմ. զիս պիտի փնտռէք.
Ու ինչպես որ Հրէաներուն ըսի
ԹԷ Ո՛ր որ ես կ'երթամ, դուք
Հնար կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ
34 կ'ըսեմ։ Ր Նոր պատուիրան մը
կու տամ ձեզի որ Միմեանց սիրէք,
ինչպես որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք
35 ալ Միմեանց սիրէք։ Յ Ասով ա-
մենը պիտի գիտնան ԹԷ իմ աշա-
կերտներս էք, ԹԷ որ իրարու վրայ
36 սէր ունենաք։ Սիմոն Պետրոս
ըսաւ անոր, Տէր՝ ո՞ւր կ'երթաս.
Յիսուս պատասխան տուաւ անոր,
Ո՛ւր որ ես կ'երթամ, դուն հիմա
Հնար կրնար իմ ետևէս գալ, Բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։
37 Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր՝ ինչո՞ւ
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ.
Ես իմ կեանքս ալ քեզի համար
38 պիտի դնեմ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ անոր, Քու կեանքդ պիտի
դնես ինծի համար. Ճշմարիտ Ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ քեզի, Հաւը պիտի
չկանչի՝ մինչև որ դուն իրեք անգամ
զիս ուրանաս։

Յամի Տեառն 33

ԼԳԼ. ԺԲ. 23։
Բ ԳԼ. ԺԳ. 13։ ա Պետ. Գ. 11։
Գ ԳԼ. ԺԵ. 1, 4, 5, 6։
ԼԳԼ. ԺԲ. 23։

Դ ԳԼ. Ե. 34։ Բ. 21։

ԲՂԼ. ԺԹ. 18։ ԳԼ. Ժե. 12, 17։ Եփե. Ե. 2։ ա Թես. Դ. 9։ Յակ. Բ. 8։ ա Պետ. Ա. 22։ ա Յովհ. Բ. 7, 8։ Գ. 11, 23։ Դ. 21։ Յ ա Յովհ. Բ. 5։ Գ. 20։
Գ ԳԼ. Իա. 18։ Բ Պետ. Ա. 14։

Ե Մատ. Իգ. 33, 34, 35։ Մար. ԺԳ. 29, 30, 31։ ՂՈՒ. Իբ. 33, 34։

Ա Իբրտերևիդ չխռովի. Աստուծմոյ հաւատացէք, ինծի ալ հա-
2 ւատացէք։ Իմ Հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան. ապա ԹԷ ոչ
ես ձեզի պիտի ըսէի. Ե Հնար կ'եր-
ԹԱՄ ու ձեզի տեղ կը պատրաս-
3 տեմ։ Եւ ԹԷ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, Հնորէն
կու գամ և ձեզ քովս կ'առնեմ,
Ը որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք
4 ալ հոն ըլլաք։ Եւ ուր որ ես կ'եր-
ԹԱՄ՝ գիտէք, ու ճամբան ալ
գիտէք։
5 Թովմաս ըսաւ անոր, Տէր՝ չենք

Ա ԵՍՐ 27։ ԳԼ. ԺԶ. 3, 22։

Բ ԳԼ. ԺԳ. 33, 36։

Է ԵՍՐ 18, 28։ Գործ. ա. 11։
Ը ԳԼ. ԺԲ. 26։ ԺԷ. 24։ ա Թես. Դ. 16։

ԳԼ. Ժ Ի

1 Քրիստոս կը մխիթարէ իր աշակերտները՝ երկ-
նային երջանկութեան յոյսը անոնց առնելը
դնելով. 6 կը ծանուցանէ ԹԷ ինքն է ճանա-
պարհը՝ ճշմարտութիւնը և կեանքը, և ԹԷ
ինքը Հօրը Հետ մէկ է. 13 կը խոստանայ որ
իր անունովը եղած աղօթքը պիտի կատարուի.
15 կը պատուիրէ սէր և Հնազանդութիւն
ունենալ իրեն. 16 կը խոստանայ խրկել
Մխիթարիչ Սուրբ Հոգին. 27 ու իր խաղա-
ղութիւնը կու տայ անոնց։

1 Ա Իբրտերնիդ չխռովի. Աստուծմոյ
հաւատացէք, ինծի ալ հա-
2 ւատացէք։ Իմ Հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան. ապա ԹԷ ոչ
ես ձեզի պիտի ըսէի. Է Հնար կ'եր-
3 ԹԱՄ ու ձեզի տեղ կը պատրաս-
տեմ։ Եւ ԹԷ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, Հնորէն
կու գամ և ձեզ քովս կ'առնեմ,
Ը որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք
4 ալ հոն ըլլաք։ Եւ ուր որ ես կ'եր-
ԹԱՄ՝ գիտէք, ու ճամբան ալ
գիտէք։
5 Թովմաս ըսաւ անոր, Տէր՝ չենք

Յամի Տեառն 33

գիտեր ուր կ'երթաս , և ինչպէս
6 կրնանք ճամբան գիտնալ : Յի-
սուս ըսաւ անոր , Ես եմ ճամ-
բան ու ճշմարտութիւնը ու
կեանքը . ոչ ոք կու գայ առ
7 Հայր , եթէ ոչ ինծմով : Եթէ որ զիս
ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչ-
նայիք , և ասկէ ետև կը ճանչնաք
անիկայ ու տեսաք անիկայ :
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր , Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր , ու հերիք է
9 մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս , Այս-
քան ժամանակ ձեզի հետ եմ , և
զիս չճանչցար՝ Փիլիպպոս . ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ , և դուն
ինծի՞ կ'ըսես թէ Հայրը մեզի
10 ցուցուր : Չե՞ս հաւատար էթէ
ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը իմ
մէջս է . ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ , չէ թէ ինքիրմէս կը
խօսիմ , հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
11 գործերը : Հաւատացէք ինծի ,
թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
12 իմ մէջս է . Եթէ ոչ դուն
գործերուն համար ինծի հաւա-
տացէք : Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը
հաւատայ , ան գործերը որ ես կը
գործեմ , ինքն ալ պիտի գործէ ,
և անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պի-
տի գործէ ; ինչու որ ես Հօրս քո-
13 վը կ'երթամ : Եթէ իմ անունովս
ինչ որ խնդրէք , պիտի կատարեմ
անիկայ , որ Հայրը Որդիովը փա-
14 ռաւորուի . թէ որ իմ անունովս
բան մը խնդրէք , անհէից պիտի
15 կատարեմ : Եթէ որ զիս կը սի-
րէք , իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէք : Ես ալ Հօրը պիտի ա-
ղաչեմ , և ուրիշ Մխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի , որ յաւիտեան
17 ձեզի հետ բնակի ; Ճշմարտու-
թեան Հոգին , զոր աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ , ինչու
որ չտեսներ անիկայ ու չճանչնար
անիկայ . բայց դուք կը ճանչնաք
անիկայ , ինչու որ ձեր քովը կը
բնակի և ձեր հետը պիտի ըլլայ :
18 Ձեզ որը չեմ թողուր , Կու գամ
19 ձեզի : Քիչ մը առենէն ետև՝ ալ
աշխարհս զիս չտեսներ . Բայց
դուք պիտի տեսնէք զիս , Ինչու
որ ես կենդանի եմ , և դուք կեն-
20 դանի պիտի ըլլաք : Ան օրը պի-
տի գիտնաք Եթէ ես իմ Հօրս մէջն
եմ , և դուք իմ մէջս , ես ալ ձեր
21 մէջը : Ան որ իմ պատուէրներս
կը բռնէ ու կը պահէ անոնք , ա-
նիկայ է զիս սիրողը . և ան որ զիս
կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի սի-
րուի . ու ես անիկայ պիտի սիրեմ ,
և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ :

22 Ըսաւ անոր Ղեբուդա , (ոչ Իս-
կարիովտացին ,) Տէր՝ ինչպէս
կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես , և չէ թէ աշխար-
23 հին : Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր , Թէ որ մէկը զիս
կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ .
ու իմ Հայրս զանիկայ պիտի սիրէ ,
և անոր պիտի գանք ու անոր
24 քովը օթևան պիտի ընենք : Ան
որ զիս չսիրեր , իմ խօսքերս չպա-
հեր . Ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմս
չէ , հապա Հօրը՝ որ զիս խրկեց :
25 Ա՛ն բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի
26 որ ձեր քովն եմ : Բայց Մխի-
թարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը
իմ անունովս պիտի խրկէ , Ան մէ-
կայ ձեզի բոլորը պիտի սորվեցընէ ,
և ինչ որ ձեզի ըսի՝ միաբերնիդ
27 պիտի բերէ : Խաղաղութիւն կը
թողում ձեզի , իմ խաղաղու-
թիւնս կու տամ ձեզի . Չէ թէ
ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես
ձեզի կու տամ . Սիրտերնիդ չը-
28 խռովի ու չվախնայ : Լսեցիք որ
ես ըսի ձեզի թէ Կ'երթամ ու
ձեզի կու գամ . Թէ որ զիս սի-
րէիք , պիտի ուրախանայիք , * Թէ
ես Հօրը քովն կ'երթամ , Ինչու
29 որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է : Եւ
հիմակուց դեռ չեղած ըսի ձեզի ,
30 որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք : Ալ
ձեր հետը շատ պիտի չխօսիմ ,
Ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը
կու գայ , և իմ վրաս բան մը չու-
31 նի . Միայն թէ աշխարհս գիտնայ
որ ես Հայրը կը սիրեմ , Ու ինչ-
պէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց ,
անանկ կ'ընեմ . ելէք ասկէ եր-
թանք :

ԳԼ . ԺԵ

1 Քրիստոսի ու իր անդամներուն մէջ եղած մը-
խիթարութիւնը և փոխադարձ սէրը որթին
առակովը բացատրուած : 18 Քրիստոսի ա-
շակերտներուն մխիթարութիւնը՝ երբոր ա-
նոնք աշխարհիս առեւել կ'ըլլան և կը հալա-
ծուին : 26 Սուրբ Հոգիին և առաքեալնե-
րուն պաշտօնը :

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը , և իմ
2 Հայրս մշակն է : Ամէն ճիւղ
որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերեր ,
կը կտրէ զանիկայ . և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ , կը մաքրէ զանի-
կայ , որ ալ աւելի պտուղ բերէ :
3 Դուք հիմակուընէ մաքուր էք ան
4 խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ : Իմ
մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը . Ինչ-
պէս որ ճիւղը չկրնար ինքիրմէն
պտուղ բերել , թէ որ որթին վրայ
հաստատուած չըլլայ , նոյնպէս ալ
դուք չէ՛ Իրաւ , թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք : Ես որթն
եմ , դուք ճիւղերն էք . ան որ
իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-

Յամի Տեառն 33

ՂՂ . Ը . 16 :

Ա՛ Յօ . Բ . 24 : Յայտ . Գ . 20 :

ՀՀՊ 10 : ԳԼ . Ե . 19 , 38 : Է . 16 : Ը . 28 : ԺԲ . 49 :

Ա՛ ՀՊ 16 : ՂՂ . Իգ . 49 : ԳԼ . ԺԱ . 26 : ԺԳ . 7 :

Բ ԳԼ . Բ . 22 : ԺԲ . 16 : ԺԳ . 13 : Ա Յօ՛ . Բ . 20 , 27 :

Ա Փիլ . Գ . 7 : Կող . Գ . 15 :

Ա՛ ՀՊ 1 :

Ե ՀՊ 3 , 18 :

Ե ՀՊ 12 : ԳԼ . ԺԳ . 16 : Ի . 17 :

* Ո՛րանդ՝ որ ըսի թէ՝

Ի ԳԼ . Ե . 18 : Ժ . 30 : Փիլ . Բ . 6 :

Ֆ ԳԼ . ԺԳ . 19 : ԺԳ . 4 :

Ա՛ ԳԼ . ԺԲ . 31 : ԺԳ . 11 :

Բ ԳԼ . Ժ . 18 : Փիլ . Բ . 8 : Եբր . Ե . 8 :

ԳԼ . ԺԶ

Ա՛ ԳԼ . Ժ . 18 :

նոր վրայ , անիկայ շատ Պտուղ կը բերէ , ինչու որ առանց ինծի բան
6 մը չէք կրնար ընել : Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ , Ի անի-
կայ ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է . և կը ժողվեն զանոնք
ու կրակը կը նետեն , ու կ'այրին :
7 Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջս կենան ,
ինչ որ ուզէք պիտի ինդրէք , ու
8 պիտի ըլլայ ձեզի : Ի նով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ , որ դուք
շատ պտուղ բերէք , ու իմ ա-
շակերտներս ըլլաք :
9 Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց , ես ալ ձեզ սիրեցի . իմ սիրոյս մէջ
10 հաստատ կեցէք : Ի թէ որ իմ պա-
տուէրներս պահէք , իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք . ինչպէս որ ես իմ
Հօրս պատուէրները պահեցի , և
11 անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ : Ա-
ս բաները ձեզի խօսեցայ , որ իմ
ուրախութիւնս ձեր մէջը մնայ ,
ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլ-
12 լայ : Ի ա է իմ պատուէրս՝ որ մէկ-
զմէկ սիրէք , ինչպէս որ ես ձեզ
13 սիրեցի : Ո ւնակէ աւելի մեծ սէր մէկը
չկրնար ունենալ , որ մէկը իր կեան-
քը բարեկամներուն համար դնէ :
14 Ի Դուք իմ բարեկամներս էք , թէ
որ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը
15 պատուիրեմ : Ա նկէ ետքը ձեզ
ծառայ չեմ անուաներ , ինչու որ
ծառան չգիտեր իր տէրը ինչ կ'ընէ .
հապա ես ձեզ բարեկամ անուա-
նեցի , ի ինչու որ ան ամէն բաները
որ իմ Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացու-
16 ցի : Ձ Չէ թէ դուք զիս ընտրեցիք ,
հապա ես ձեզ ընտրեցի . հու դրի
ձեզ , որ դուք երթաք և պտուղ
բերէք , ու ձեր պտուղը մնայ .
Յորպէս զի իմ անունովս ինչ որ
17 Հօրմէն խնդրէք , ձեզի տայ : Ա ս
կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ
սիրէք :
18 Ե թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատե ,
գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց :
19 Ք թէ որ աշխարհէս եղած ըլլայիք ,
աշխարհ իրենները կը սիրէր . Ք բայց
որովհետև աշխարհէ չէք՝ հապա ես
ձեզ աշխարհէն ընտրեցի , անոր հա-
20 մար աշխարհ ձեզ կ'ատէ : Մ իտ-
քերնիդ բերէք ան խօսքը որ ձեզի
ըսի Թէ Ծառան իր տիրոջմէն
մեծ չէ . Թէ որ զիս հալածեցին ,
ձեզ ալ պիտի հալածեն . Ւ թէ որ
իմ խօսքս պահեցին , ձերն ալ պի-
21 տի պահեն : Ե բայց աս ամէն բա-
ները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
համար , ինչու որ չճանչցան անիկայ
22 որ զիս իրկեց : Ւ թէ ես եկած և
անոնց խօսած չըլլայի , անոնք մեղք
չէին ունենար . Ե բայց հիմա իրենց
մեղքին պատճառանք մը չունին :
23 Ո ւն որ զիս կ'ատէ , իմ Հայրս ալ
24 կ'ատէ : Ե թէ որ ան գործքերը ի-
րենց մէջը ըրած չըլլայի , որոնք ու-
րիշ մէկը չէ ըրած , անոնք մեղք
չէին ունենար . բայց հիմա տեսան ,
ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ :
25 Սակայն ա ե ա որ կատարուի ան
խօսքը որ իրենց օրինացը մէջ գը-
րուած է Թէ Ձուր տեղը զիս ա-
26 տեցին : Ա բայց երբոր Մխիթարի-
չը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի
իրկեմ , ան Ճշմարտութեան Հո-
գին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ , Ե անիկայ ին-
27 ձի համար պիտի վկայէ . Ե ու դուք
ալ կը վկայէք , Ի ինչու որ սկիզբէն
Ի վեր իմ հետս էք :

Գ Լ . Ի Զ

1 Ք րիստոս կը յիշեցընէ իր աշակերտներուն՝ անոնց կրելու նեղութիւնները , և կը մխիթարէ զանոնք Սուրբ Հոգին իրկելու խոստումնալով , և իր յարութիւնը ու երկինքը համբառնալը նախայայտնելով . 23 և կը հաստատէ Թէ իր Հայրը պիտի լսէ անոնց աղօթքը՝ որ իր անունովը կ'ընեն . 33 և Թէ իրմով խաղաղութիւն պիտի ունենան , Թէ և աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի կրեն :

1 Ա յս բաները ձեզի խօսեցայ որ
2 Ո չգայթակղիք : Ի րենց Ե ժողո-
վարաններէն դուրս պիտի ձգեն
ձեզ . ու ժամանակ ալ պիտի գայ
Ե որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ , ա-
նանկ պիտի սեպէ Թէ Ա ստուծոյ
3 պաշտօն կը մատուցանէ : Ե Եւ աս
բաները Յիւ պիտի ընեն՝ անոր Հա-
մար որ ո՛չ Հայրը ճանչցան ո՛չ ալ
4 զիս : Ե Բայց աս բաները ձեզի խօսե-
ցայ որ երբ ժամանակը գայ՝ միտ-
քերնիդ բերէք Թէ ես ըսի ձեզի . և
Ւ աս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի ,
ինչու որ ես հետերնիդ էի :
5 Ե Սակայն հիմա ես կ'երթամ՝ զիս
իրկողին քովը , և ձեզմէ մէկն ալ
չհարցըներ ինծի Թէ Ո՞ր կ'եր-
6 թաս : Բայց որովհետև աս բանե-
րը ձեզի խօսեցայ , ձեր սիրտերը
7 տրտմութիւնով լեցաւ : Բայց ես
ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի , ադեկ է
ձեզի Թէ որ ես երթամ . քանզի
Թէ որ ես չերթամ , Ի Մխիթարիչը
ձեզի չգար . Ք հապա Թէ որ երթամ ,
8 անիկայ ձեզի կը իրկեմ : Ե ու ին-
քը երբոր գայ՝ աշխարհը պիտի
յանդիմանէ մեղքի համար և ար-
դարութեան համար ու դատաս-
9 տանի համար : Ի Մեղքի համար՝ որ
10 ինծի չեն հաւատար . Ե ևարդարու-
թեան համար՝ Ե որ ես իմ Հօրս
քովը կ'երթամ , և ալ զիս չէք տես-
11 ներ . Ե ու Ք դատաստանի համար՝
Ի որ աս աշխարհիս իշխանը դատա-
12 պարտուած է : Ձ Եզի տակաւին
շատ բաներ ունիմ ըսելու , Ի բայց
13 հիմա չէք կրնար տանիլ : Ի սկ

ա Յ՝ Ե . ք . 23 :
՚ Գ Լ . գ . 2 : է . 31 : Թ . 32 :
՚՚ Յ Պ ղ . լե . 19 : կճ . 4 :
Ձ Ղ ա . իդ . 49 : Գ Լ . ժգ . 17 , 26 : ժշ . 7 , 13 : Գ ո ր . ք . 33 :
՚՚՚ ա Յ Օ Հ . և . 6 :
Բ Ղ ա . իդ . 48 : Գ ո ր . ա . 8 , 21 , 22 : ք . 32 : գ . 15 : դ . 20 , 33 : և . 32 : ժ . 39 : ժգ . 31 : ա Գ ա տ . և . 1 : ք Գ ա տ . ա . 16 :
յ Ղ ա . ա . 2 : ա Յ Օ Հ . ա 1 , 2 :

՚՚՚ Մ ատ . ժա . 6 : իդ . 10 : իզ . 31 :
Ք Գ լ Ք . 22 , 34 : ժբ . 42 :
Ի Գ ո ր . է . 59 : Թ . 1 : իզ . 9 , 10 , 11 :
Բ Գ լ . ժե . 21 : Հռով . ժ . 2 : ա Կ ո ր . ք . 8 : ա Տիմ . ա . 13 :
Ւ Գ լ . ժգ . 19 : ժզ . 29 :
Ձ Տ՚՚ա Մատ . Թ . 15 :
Ե Հմ . 10 , 16 : Գ լ . է . 33 : ժգ . 3 : ժզ . 28 :
Ը Հմ՚ր 22 : Գ լ . ժգ . 1 :
Ր Գ լ . է . 39 : ժգ . 16 , 26 : ժե . 26 :
Ք Գ ո ր . ք . 33 : Եփե . գ . 8 :
Ի Գ ո ր . ք . 22—37 :
Ւ Գ ո ր . ք . 32 :
Ե Գ լ . գ . 14 : է . 32 :
Ք Գ ո ր . իզ . 18 :
Ի Ղ ա . ժ . 18 : Գ լ . ժր . 31 :
Եփե . ք . 2 : Կղ . ք . 15 : Եբր . ք . 14 :
Հ Մ ա ր . գ . 33 : ա Կ ո ր . գ . 2 : Եբր . է . 12 :

Ցամք Տեառն
33

ԳԼ · ժգ · 17 ։ ժե · 26 ։
ԼԼ · ժգ · 26 ։ ա Յօհ · բ · 20 , 27 ։

ԵՄատ · ժա · 27 ։ ԳԼ · գ · 35 ։ ժգ · 3 ։ ժե · 10 ։

ՎՀՊր 10 ։ ԳԼ · ե · 33 ։ ժգ · 33 ։ ժե · 19 ։

ՃՀՊր 28 ։ ԳԼ · ժգ · 3 ։

ԼՀՊր 6 ։

ՌԼու · իգ · 41 , 52 ։ ԳԼ · ժգ · 1 , 27 ։ ի · 20 ։ Գոր · բ · 46 ։ ժգ · 52 ։ ա Պետ · ա · 8 ։

ԼՄատ · է · 7 ։ ԳԼ · ժգ · 13 ։ ժե · 16 ։

ՂԳԼ · ժե · 11 ։

ԼՀՊր 23 ։

երբոր ինքը՝ ՃՁմարտութեան հոգին գայ , Հաւն Ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզ , ինչու որ չէ թէ ինքիրմէն պիտի խօսի , հապա ի՛նչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ ։

14 Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ , ինչու որ իմինէս պիտի առնէ ու 15 ձեզի պատմէ ։ ԵԱն ամէն բաները որ Հայրը ունի , իմն է . անոր համար ձեզի ըսի թէ իմինէս պիտի
16 առնէ , ու ձեզի պատմէ ։ ՎՔիչ մը առենէն ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ մը առենէն զիս պիտի տեսնէք , Հքանզի ես Հօրը կ'երթամ ։

17 Անոր համար աշակերտներէն ոմանք իրարու կ'ըսէին , Ի՞նչ է աս որ մեզի կ'ըսէ թէ Քիչ մը առենէն ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ մը առենէն զիս պիտի տեսնէք . և Քանզի ես Հօրը կ'երթամ ։ 18 Ու կ'ըսէին , Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան Քիչ մըն ալը՝ որ կ'ըսէ . չենք գիտեր ինչ կը զրուցէ ։
19 Իսկ Ցիսուս դիտալով որ կ'ուզեն իրեն Հարցընել , ըսաւ անոնց , Ատոր Համար իրարու կը Հարցընէք , որ ըսի թէ Քիչ մը առենէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ մը առենէն զիս պիտի
20 տեսնէք ։ ՃՀամարի՛ա Ճշմարի՛ա կ'ըսեմ ձեզի , դուք պիտի լաք ու ողբաք , բայց աշխարհս պիտի ուրախանայ . դուք պիտի տրտմիք , սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի ։ Կնիկ մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմութիւն կ'ունենայ , ինչու որ իր ժամը Հասած է . բայց երբոր տղան ծնանի , ալ նեղութիւնը միտք չբերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ
22 մարդ մը ծնաւ ։ Եւ յիրաւի դուք հիմա տրտմութիւն ունիք . բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , ու ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան , ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
23 պիտի չՀանէ ։ Եւ ան օրը ինծի բան մը պիտի չՀարցընէք ։ Ըսճշմարիտ ՃՀամարի՛ա կ'ըսեմ ձեզի , որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօրմէն , պիտի տայ ձեզի ։ 24 Մինչև հիմա իմ անունովս բան մը չխնդրեցիք . խնդրեցէք ու պիտի առնէք , որ ձեր ուրախութիւնը
25 լման ըլլայ ։ Ես բաները առակներով խօսեցայ ձեզի . Բայց ժամանակ պիտի գայ , որ ալ ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ , Հապա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
26 տի պատմեմ ձեզի ։ Նայն օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ ըսեր ձեզի թէ ես ձեզի Համար պի-
27 տի աղաչեմ Հօրը . ՈՒնչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ , վասն զի դուք զիս սիրեցիք և Հաւատացիք
28 թէ ես Աստուծմէ ելայ ։ ԷՀօրմէն ելայ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը թողում աշխարհը և Հօրը կ'երթամ ։
29 Ըսին անոր իր աշակերտները , Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս ,
30 և առակ մըն ալ չես ըսեր ։ Հիմա իմացանք որ ամէն բանը գիտես , և Քեն մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քեզի Հարցընէ . ասով կը Հաւա-
31 տանք որ Աստուծմէ ելար ։ Ցիսուս պատասխան տուաւ անոնց ՝
32 Ահա՛ Հիմա կը Հաւատաք . Ահա՛ ժամանակ պիտի գայ , ու եկած ալ է , որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ՝ամէն մէկը իր տեղը , ու զիս մինակ պիտի թողուք . Քայց ես մինակ չեմ , ին-
33 չու որ Հայրը իմ Հետս է ։ Ես բաները ձեզի խօսեցայ , որ ինծմով Խաղաղութիւն ունենաք . աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք , Քայց քաջասիրտ եղէք . ես աշխարհին յաղթեցի ։

ԳԼ · ԺԷ

1 Քրիստոս կ'ողջէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը , 6 որ Հաստատ պահէ իր առաքեալները 11 միութեան մէջ 17 և Ճշմարտութեան մէջ , 20 որ երկնից մէջ իր Հետը փառաւորէ զանոնք և ամէն ուրիշ Հաւատացեալները ։

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսեցաւ , իր աչքերը դէպ 'ի երկինքը վերցուց ու ըսաւ , Հայր՝ ՝ժամանակը Հասեր է , փառաւորէ քու Որդիդ , որ քու Որդիդ ալ քեզ փառաւո-
2 րէ . Քինչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ , որ յաւիտենական կեանք տայ ան
3 ամենուն որ Քիրեն տուիր ։ Եւ աս է յաւիտենական կեանքը , որ Ճանչնան քեզ Համի միայն Ճշմարիտ Աստուածդ , ու Ցիսուս Քրիստոս ,
4 որ՝ Ղորն որ դուն խրկեցիր ։ Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի , Հաս գործը Քոր ինծի տուիր ընե-
5 լու՝ լմընցուցի ։ Եւ հիմա ով Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ ան փառքովը՝ Քոր որ աշխարհի ըլլալէն
6 առաջ քովդ ունէի ։ Քքու անունդ յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ Ղորոնք որ աշխարհէն ինծի տուիր . քուկդ էին , ու ինծի տուիր անոնք , և
7 քու խօսքդ պահեցին ։ Հիմա գիտցան Թէ ան ամէն բաները որ
8 ինծի տուիր , քեզմէ են . Ինչու որ ան խօսքերը Քոր ինծի տուիր , ես անոնց տուի , անոնք ալ ընդունեցին , Հև Ճշմարտութեամբ իմա-

ԼՀՊր 2 , 9 , 11 ։ ԳԼ · ղ · 37 , 39 ։ ժ · 29 ։ ժե · 19 ։ ԺՐ · 49 ։ ժգ · 10 ։ ՀՀՊր 25 ։ ԳԼ · ժգ · 27 , 30 ։

Ցամք Տեառն
33

ՠԳԼ · ժգ · 21 , 23 ։
աՀՊր 30 ։ ԳԼ · գ · 13 ։ ժե · 8 ։
ՂԳԼ · ժգ · 3 ։
ՠԳԼ · իա · 17 ։
ՐՀՊր 27 ։ ԳԼ · ժե · 8 ։
ՑՄատ · իգ · 31 ։ Մար · ժգ · 27 ։
ՠԳԼ · ի · 10 ։
ՃԳԼ · ը · 29 ։ ժգ · 10 , 11 ։
ՃԵս · ի · 6 ։ ԳԼ · ժգ · 27 ։ Հռով · ե · 1 ։ Եփես · ը · 14 ։ Կող · ա · 20 ։
ՕԳԼ · ժե · 19 , 20 , 21 ։ ԲՏիմ · գ · 12 ։
ՃԳԼ · ժգ · 1 ։
ՠՀռով · ը · 37 ։ ա Յօհ · գ · 4 ։ ե · 4 ։

ՠԳԼ · ժը · 23 ։ ժգ · 32 ։
ԲԴան · է · 14 ։ ՄՍատ · ժա · 27 ։ իը · 18 ։ ԳԼ · գ · 35 ։ ե · 27 ։ ա Կոր · ժե · 25 , 27 ։ Փիլ · ը · 10 ։ Եբր · բ · 8 ։
ՃՀՊր 6 , 9 , 24 ։ ԳԼ · գ · 37 ։
ՏԵս · ծգ · 11 ։ Երեմ · Թ · 24 ։
Եա Կոր · ը · 4 ։ ա Թես · ա · 9 ։
ՂԳԼ · գ · 34 ։ ե · 36 , 37 ։ է · 29 , 58 ։ ը · 29 ։ ժ · 36 ։ ժա · 42 ։
ԷԳԼ · ժգ · 31 ։ ժե · 13 ։
ԸԳԼ · գ · 34 ։ ե · 36 ։ Թ · 3 ։ ժԹ · 30 ։
ՐԳԼ · ժգ · 31 ։ ժե · 10 ։
ՃԳԼ · ա · 1 , 2 ։ ժ · 30 ։ ժգ · 9 ։ Փիլ · բ · 6 ։ Կող · ա · 15 , 17 ։ Եբր · ա · 3 , 10 ։
ՃՀՊր 26 ։ Պաղ · իբ · 22 ։
ՃԳԼ · ը · 28 ։

Յամի Տեառն 33

յա՛ւ. Յօհ. ե. 19։

հՂԼ. ժգ. 15։

յՂԼ. ժգ. 1։ ժգ. 28։

ղա Պետ. ա. 5։ Յուդ. 1։ ճ Հմր 21, ՃԼ։ մՂԼ. ժ. 30։

յՂԼ. գ. 39։ ժ. 28։ Եբր. բ. 13։

նՂԼ. ժբ. 9։ ա Յօհ. բ. 19։

ՂՂԼ. գ. 71։ ժգ. 18։ ա Նյաղ. ծՓ. 8։ Գործ. ա. 20։

ՂՀմր 8։

պ ՂԼ. ժե. 18, 19։ ա Յօհ. գ. 13։

ԼՂԼ. բ. 23։ Հմր 16։

ա Մատ. գ. 13։ Գաղ. ա. 4։ բ Թես. գ. 3։ ա Յօհ. ե. 18։

ա Հմր 14։

ՎՂԼ. ժե. 3։ Գաղ. ժե. 9։ Նփե. ե. 26։ ա Պետ. ա. 22։

ա Թագ. է. 23։ Սաղ. ՃԺԹ. 142, 151։ ԳԼ. Ը. 40։

ը ՓԼ. ի. 21։ յա Կար. ա. 2, 30։ ա Թես. գ. 7։ Եբր. ժ. 10։

ա Հմր 11, 22, 23։ ԳԼ. ժ. 16։ Հռով. ժբ. 5։ Գաղ. գ. 28։

է ՓԼ. ժ. 38։ ժգ. 11։

ը ՓԼ. ժգ. 20։ ա Յօհ. ա. 3։ գ. 24։ օ Նոզ. գ. 14։

ֆ ՓԼ. ժբ. 26։ ժգ. 3։ ա Թես. գ. 16։

ա Հմր 5։

ցան որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին թէ դուն խրկեցիր զիս։ 9 Ես անոնց համար կ'աղաչեմ. Ո՛չ թէ աշխարհի համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց համար որոնք դուն ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ են 10 անոնք։ Եւ ինչ որ իմս է, ան բոլորը քուկդ է, հե ինչ որ քուս կըդ է, ան իմս է, ու ես անոնց 11 մով փառաւորուած եմ։ Եւ ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց ա՛նոնք աշխարհի մէջ են, ու ես քեզ կու գամ. ով Սուրբ Հայր՝ ՚ի քու անունովդ պահէ՛ անոնք որ դուն ինծի տուիր, որպէս զի մէկ ըլլան, ինչոր որ մենք Ո՛վ ենք։ 12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի անոնք քու անունովդ. որոնք որ դուն ինծի տուիր, ես պահեցի, ու ան անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, միայն Թէ ան կորստեան որդին, որ գրուածը 13 կատարուի։ Ալ հիմա քեզի կու գամ, ու աշխարհի մէջ ես բաները կը խօսիմ, որ իմ ուրախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կա՛ 14 տարեալ ունենան։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի, ու աշխարհս անոնք ատեց. ինչու որ աշխարհէ չեն, Ինչոր որ ես աշխարհէ չեմ։ 15 Չեմ աղաչեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցնես. հապա որ անոնք չա՛ 16 րէն պահես։ Անոնք աշխարհէ չեն, ինչոր որ ես աշխարհէ չեմ։ 17 Սրբէ՛ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ. քու խօսքդ ճշմարտութիւն է։ 18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհ խրկեցիր, ես ալ անոնք աշխարհ խրկեցի։ 19 Եւ անոնց համար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբա՛ 20 բացած ըլլան։ Բայց չէ՛ Թէ մինակ անոնց համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը բոլոր հնծի հաւա՛ 21 տացողներուն համար ալ. Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան, ինչոր որ դուն՝ ով Հայր՝ իմ մէջս, ու ես քու մէջդ, որ անոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան. որպէս զի աշխարհս հաւատայ Թէ դուն խրկեցիր զիս։ 22 Եւ ան փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց տուի, որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք. 23 (Ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս,) որ իրենք կատարեալ ըլլան միու՛ Թեան մէջ. ու աշխարհս գիտնայ Թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրե՛ 24 ցիր։ Ո՛վ Հայր՝ անոնք որ դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ որ ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ հետս ըլլան, որպէս զի տեսնեն իմ փառքս որն որ ինծի տուիր. Ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշխարհ՝ 25 հիս սկզբէն առաջ։ Ո՛վ արդար Հայր՝ աշխարհս քեզ չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչցայ, և ա՛սոնք ճանչցան Թէ դուն զիս խրկե՛ 26 կեցիր։ Եւ քու անունդ անոնց ճանչցուցի, ու պիտի ճանչցընեմ, որ ան սէրը Հորով դուն զիս սիրեցիր, անոնց մէջը ըլլայ, ու ես ալ անոնց մէջը։

ԳԼ. ՃԸ

1 Ցուդա կը մատնէ զՅիսուս։ 6 Յիսուսի վրայ եկողները դէմ կը ղարնուին։ 10 Պետրոս սուրով կը կոթէ Մադքոսին ականջը։ 12 Յիսուս կը բռնուի ու կը տարուի Անննայի և Կայիափայի առջևը։ 15 Պետրոսին ուրացու՛Թիւնը։ 19 Յիսուս կը քննուի Կայիափային առջևը։ 28 կ'ամբաստանուի Պիղատոսին առջևը։ 36 Քրիստոսի Թագաւորու՛Թիւնը։ 40 Հրէայք կ'ուզեն որ Բարաբբան արձա՛ 1 Յիսուս ասանկ բաները ըսելէն ետև՝ իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ Կեդրոն հեղեղատին անդիի կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը կար, որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր 2 աշակերտները։ Եւ Ցուդա ալ որ զանիկայ պիտի մատնէր, գիտէր ան տեղը, Քինչու որ Յիսուս շատ անգամ իր աշակերտներուն հետ 3 մէկտեղ հոն ժողվուած էր։ Ցուդա տի Ցուդա վէՀապետերէն դունդը ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով։ 4 Իսկ Յիսուս իր վրայ դալու բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ 5 անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք։ Պատասխան տուին անոր, Նազովրեցի Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս, Ես եմ. Ցուդա ալ որ կանիկայ կը մատնէր անոնց հետ 6 կայներ էր։ Ու երբոր ըսաւ Թէ Ես եմ, ետ ետ գացին ու գետինը 7 իյնան։ Եւ նորէն Հարցուց անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք ալ ըսին, Նազովրեցի Յիսուսը։ 8 Յիսուս պատասխան տուաւ, Ձեզ զի ըսի Թէ Ես եմ. ուստի Թէ որ զիս կը փնտռէք, Թող տուէք ա՛ 9 տոնք որ երթան։ Որ կատարուի ան խօսքը որ ինքը ըսեր էր Թէ Ես Ո՛նոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ 10 մէկն ալ չկորսընցուցի։ Ս՚Ան ատեն Սիմոն Պետրոս որ սուր մը ունէր, քաշեց անիկայ ու քահանայապետին ծառային զարնելով՝ անոր ալ ականջը կտրեց հանեց. և ան ծառային անունը Մաղքոս էր։ 11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին, Սուրդ էր պատեանը դիր. ան Բաս՚ ևաՀը որ Հայրը ինծի տուաւ, պիտի չխմե՞մ անիկայ։

Յամի Տեառն 33

Բ ԳԼ. ժե. 21։ ժգ. 3։

Է ԳԼ. է. 29։ Ը. 55։ ժ. 15։

Ը Հմր 8։ ԳԼ. ժգ. 27։

Ի Հմր 6։ ԳԼ. ժե. 15։

ԼՂԼ. ժե. 9։

ա Մատ. իգ. 36։ Մար. ժգ. 32։ Ղու. իբ. 39։

Բ Բ Թագ. ժե. 23։

է Ղու. իա. 37։ իբ. 39։

Ը Մատ. իգ. 47։ Մար. ժգ. 43։ Ղու. իբ. 47։ Գործ. ա. 16։

Ի ԳԼ. ժե. 12։

ա Մատ. իգ. 51։ Մար. ժգ. 47։ Ղու. իբ. 49, 50։

Ի Մատ. ի. 22։ իգ. 29, 42։

Ցամի Տեառն 33

12 Ուստի վճռաբերքեան գունդը ու հազարապետը և հրեից սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը ու
13 կապեցին . Եւ առաջ զանիկայ Անննային Քահարին , քանզի ինքը ան տարուան քահանայապետին
14 կայիափային աներէր էր : Բեւ ան կայիափան էր , որ Հրեից խրատ տուաւ թէ Աղէկ է որ մէկ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար :
15 Ու Յիսուսի ետևէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և ան աշակերտը քահանայապետին ճանչնալով՝ Յիսուսի հետ քահանայապետին դահլիճը
16 մտաւ : Իսկ Պետրոս դուրսը դրան քովը կը կենար . ուստի ելաւ միւս աշակերտը որ քահանայապետին ճանչնալն էր , և բաւ դռնապանին , ու ներս մղեցուց
17 Պետրոսը : Ան աղջիկը դռնապան դռնապանն էր , Միթէ դուն ալ ան մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ ըսաւ , Չեմ :
18 Իսկ ծառաները ու սպասաւորները հոն կայներ էին , և կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր
19 ու կը տաքնար : Եւ քահանայապետը Յիսուսին հարցուց անոր աշակերտներուն ու վարդապետութեանը վրայով :
20 Յիսուս պատասխան տուաւ անոր , Ես աշխարհին յայտնի խօսեցայ . ես ամէն ատեն ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ սորվեցուցի , ուր որ բոլոր Հրեաները կը ժողովուին , ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ :
21 Ինչո՞ւ ինծի կը հարցընես , լսողներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ ,
22 գիտեն իրենք : Երբոր ասիկա ըսաւ , սպասաւորներէն մէկը որ հոն կայներ էր , Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ ըսելով , Ատո՞նկ պատասխան կու տաս քահանայապետին
23 տին : Յիսուս անոր պատասխանեց , Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ չարին համար . հապա թէ որ բարի խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
24 Եւ Աննա զանիկայ կապած՝ կայիափայի
25 փա քահանայապետին խրկեց : Սիմոն Պետրոս ալ հոն կայներ էր ու կը տաքնար . և ըսին իրեն , Միթէ դուն ալ անոր աշակերտներէն ես . անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ
26 Չեմ : Քահանայապետին ծառաներէն մէկն ալ՝ ան ծռբոհան ազգականը որուն ականջը Պետրոս կըտրեր էր , ըսաւ , Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ :
27 Ան ատեն Պետրոս նորէն ուրացաւ , և հետս մը հաւը խօսեցաւ :

28 Ղուս Յիսուսը կայիափայի պահնէն Յհոհաթէն պալատը տարին , և ալ առաւոտ էր . Եւ իրենք պալատը չմտան որ չպղծուին , հապա որ
29 զատիկը ուտեն : Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց ու ըսաւ , Ի՞նչ ամբաստանութիւն կը ներկայացը-
30 նէք աս մարդուն դէմ : Պատասխան տուին ու ըսին իրեն , Թէ որ ատիկայ չարագործ մը չըլլար , քե-
31 զի չէինք մատներ զանիկայ : Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց , Դուք առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք : Հրեաները իրեն ըսին , Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 ցընել . Որ կատարուի Յիսուսի խօսքը , որ ըսաւ , իմացընելով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռնէր :
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մըտաւ , կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ անոր , Դո՞ւն ես Հրեից Թագաւո-
34 րը : Յիսուս պատասխան տուաւ անոր , Ատիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , Թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի ըսին : Պատասխան տուաւ Պիղատոս , Միթէ ես Հրեայ եմ . քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . Ի՞նչ
36 ըրած ես դուն : Յիսուս պատասխան տուաւ , Իմ Թագաւորութիւնս աս աշխարհէս չէ . Թէ որ աս աշխարհէս ըլլար իմ Թագաւորութիւնս , իմ սպասաւորներս կը կռուէին՝ որ ես Հրեից ձեռքը չըմատնուիմ . բայց հիմա իմ Թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոր , Ուրեմն դուն Թագաւո՞ր մըն ես . պատասխան տուաւ Յիսուս , Դուն կ'ըսես Թէ Թագաւոր եմ . ես աս բանիս համար ծնած եմ , և ասոր համար աշխարհ եկած , որ ճշմարտութեան համար վկայեմ . ան ամէնը որ ճշմարտութենէն է , իմ
38 ձայնիս ականջ կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր , Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրեաներուն և ըսաւ անոնց , Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն ունիք որ մէկ հատ մը արձակեմ ձեզի զատկու . Հիմա կ'ուզէ՞ք որ Հրեից Թագաւորը արձակեմ ձեզի :
40 Ան ատենը ամէնքն ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով , Մի՛ այս ատիկայ , հապա Բարաբբան . Ու Բարաբբա աւազակ մըն էր :

Գլ. ԺԹ

1 Յիսուս կը ծեծուի . զինուորներն ալ փշեայ պսակ կը դնեն անոր գլխուքը , և անոր ապտակներ կը զարնեն : 4 Պիղատոս կ'ուզէ ա-

Ցամի Տեառն 33

ղ Մատ . ի է . 2 : Մարկ . ժե . 1 : Ղուկ . իգ . 1 : Գործ . գ . 13 :

ճ Գործ . ժ . 28 : ժ . 3 :

յ Մատ . ի . 19 : Գղ . ժբ . 32 , 33 :

յ Մատ . իե . 11 :

դա Տիմ . գ . 13 :

ղ Դան . բ . 44 : է . 14 : Ղուկ . ժբ . 14 : Գղ . գ . 15 : ը . 15 :

ո Գղ . բ . 4 : ա Յով . գ . 19 : դ . 6 :

ղ Մատ . իե . 24 : Ղուկ . իգ . 4 : Գղ . ժթ . 4 , 6 :

ա Մատ . իե . 15 : Մարկ . ժե . 6 : Ղուկ . իգ . 17 :

ճ Գործ . գ . 14 : ա Ղուկ . իգ . 19 :

Մատ . իգ . 55 : Ղուկ . դ . 15 : Գղ . է . 14 , 26 , 28 : ը . 2 :

ժ Երեմ . ի . 2 : Գործ . իգ . 2 :

ե Մատ . իգ . 57 :

հ Մատ . իգ . 69 , 71 : Մարկ . ժգ . 69 : Ղուկ . իբ . 58 :

յ Մատ . իգ . 74 : Մարկ . ժգ . 72 : Ղուկ . իբ . 60 : Գղ . ժգ . 38 :

Ցամք Տեառն 33

զատել զՅիսուս , բայց Հրէից աղաղակներուն զիջնելով՝ ձեռք կու տայ զանիկայ որ խա- չուի : 23 Յիսուսի պատմուճանին վրայ վի- ճակ կը ձգեն : 26 Յիսուս իր մայրը Յովհան- նէսին կը յանձնէ • 28 կը մեռնի : 34 Զի- նուոր մը Յիսուսի կողը կը խոցէ : 38 Յով- սէփ և Նիկոդեմոս կը թաղեն զանիկայ :

– Մատ . ի . 19 ; իէ . 26 : Մար . ժե . 15 ; Ղու . ժը . 33 ։

1 Ապն ատենը – Պիղատոս առաւ Յի-
2 սուսը ու ծեծեց : Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին , և անոր ծիրա-
3 նի հանդերձ մը հագցուցին . Ու կ'ըսէին , Ողջոյն քեզ՝ Հրէից Թա- գաւոր . և ապտակներ կը զարնէին
4 անոր : Պիղատոս նորէն դուրս ե- լաւ ու ըսաւ անոնց , Ահա անի-
5 կայ դուրս կը բերեմ ձեզի , Որ գիտնաք Թէ ես անոր վրայ յան- ցանք մը չեմ : Յանկը Յիսուս դուրս ելաւ , փշեղէն պը- սակ ու ծիրանի հանդերձ հագած . և Պիղատոս ըսաւ անոնց , Ահա ան
6 մարդը : Քահանայապետները ու սպասաւորները երբոր տեսան անի- կայ , աղաղակեցին ու ըսին , Խաչը հանէ , խաչը հանէ [ատիկայ] : Պի- ղատոս ըսաւ անոնց , Դուք առէք ատիկայ ու խաչը հանեցէք , ինչու որ ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
7 գտնեմ : Հրէաները պատասխան տուին իրեն , Մենք օրէնք ունինք , և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , Ինչու որ ինքզինքը Ա-
8 տուծոյ Որդի ըրաւ : Երբոր Պի-
9 ղատոս ասիկա լսեց , ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն պալատը մըտ- նելով՝ ըսաւ Յիսուսին , Որկից ես դուն . Բայց Յիսուս պատաս-
10 խան չտուաւ անոր : Ուստի Պի- ղատոս ըսաւ անոր , Ինծի հետ չե՞ս խօսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխա- նութիւն ունիմ քեզ խաչը հանե- լու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
11 արձակելու : Յիսուս պատասխան տուաւ , Դուն իմ վրաս մէկ իշ- խանութիւն մըն ալ չէիր ունե- նար , թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար . անոր համար՝ ան որ զիս քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի
12 մեծ է : Ալ անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր Թէ Ազատ զանիկայ ար- ձակէ . բայց Հրէաները կ'աղա- ղակէին ու կ'ըսէին , Եթէ որ ատի- կայ արձակես , կայսրին բարեկամը չես . Քանի ով որ ինքզինքը Թա- գաւոր կ'անուանէ , անիկայ կայս-
13 րին հակառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս երբոր ասիկա լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բեմին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա- տակ կ'ըսուէր , և Եբրայեցերէն
14 Կապպաթա . (Ջատկին ուրբաթ օրն էր ու ժամը վեցին աւելնէր էր ,) և Հրէաներուն ըսաւ , Ահա

15 ձեր Թագաւորը : Իսկ անոնք աղաղակեցին , Վերցուր՝ վերցուր , խաչը հանէ ատիկայ . Պիղատոս ըսաւ անոնց , Ձեր Թագաւորը խաչը հանեմ . քահանայապետնե- րը պատասխան տուին , Մենք կայսրէն՝ ի զատ Թագաւոր չու-
16 նինք : Ասկե ետև անոնց ձեռքը տուաւ զանիկայ որ խաչուի :
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին . Ան ինքը իր խաչը վերցընելով , ելաւ գագաթը բ- սուած տեղը , որ Եբրայեցերէն
18 Գողգոթա կ'ըսուի . Հոն զանիկայ խաչը հանեցին , և անոր հետ ու- րիշ երկուք ալ մէկ դիէն ու միւս դիէն , և Յիսուսը մէջտեղը :
19 Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս , ու դրաւ խաչին վրայ : և այսպէս գրուած էր . ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶԱՒՐԵ-
20 ՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ : Եւ ան տախտակը Հրէաներէն շատերը կարդացին , վասն զի քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն և Լատի-
21 ներէն : Ան տաճէնը Հրէից քահա- նայապետները Պիղատոսին ըսին , Մի գրեր Թագաւոր Հրէից , հապա Թէ Ինքը ըսաւ , Թագաւոր եմ
22 Հրէից . Պիղատոս պատասխան տուաւ , Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի :
23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հանեցին , անոր հանդերձ- ները առին , ու չորս բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը . իսկ պատմու- ճանը առանց կարի էր վերէն ի
24 վար բոլորը հիւսուած . Ուստի ըսին իրարու , Ատիկայ չպատռենք , հապա վիճակ ձգենք ատոր վրայ Թէ որու պիտի ըլլայ . որ կատա- րուի ան գրուածը որ կ'ըսէ , Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնե- ցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին . ահա զինուորները ասոնք բաները ըրին :
25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կային էին իր մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը ու
26 Մարիամ Մագդաղենացին : Ուս- տի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը , և ան աշակերտը որ կը սիրէր , որ հոն կային էր , ըսաւ իր մօրը ,
27 Ով կին՝ ահա քու որդիդ : Ետս- քը ըսաւ աշակերտին , Ահա քու մայրդ . և ան ժամանակէն աշակեր- տը զանիկա Ի՛ր քովը առաւ :
28 Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով Թէ արդէն ամէն բան լմընցած է , (Որպէս զի գրուածը կատարուի ,)
29 ըսաւ , Ծարաւ եմ : Ու հոն քացախով լեցուն ման մը կար .

Ցամք Տեառն 33

Մատ . խէ . 10 ։

Մատ . իէ . 26 , 31 : Մար . ժե . 15 : Ղու . իգ . 24 ։

Մատ . իէ . 31 , 33 : Մար . ժե . 21 , 22 : Ղու . իգ . 26 , 33 ։

Թուա . ժե . 36 : Երր . ժգ . 12 ։

Մատ . իէ . 37 : Մար . ժե . 26 : Ղու . իգ . 38 ։

Մատ . իէ . 35 : Մար . ժե . 24 : Ղու . իգ . 34 ։

Սաղ . իր . 18 ։

Մատ . իէ . 55 : Մար . ժե . 40 : Ղու . իգ . 49 ։

Ղու . իգ . 18 ։

Գլ . ժգ . 23 : ի . 2 : իա . 7 , 20 , 24 ։

Գլ . բ . 4 ։

Գլ . ա . 11 : ժգ . 32 ։

Սաղ . կթ . 21 ։

Ցամք Տեառն 33

՚ Մատ. իե. 48։

ՂԳԼ. ժե. 4։

Ղէմր 42։ Մար. ժե. 42։

Լբ Օր. իա. 23։

՚՚ Յով. ե. 6, 8։

՚՚՚ Եր. ժբ. 46։ Թուա. 12։ Սաղ. Լէ. 20։

ՀՍաղ. իբ. 16, 17։ Զաք. ժբ. 10։ Յայտ. ա. 7։

՛՛ Մատ. իե. 57։ Մար. ժե. 42։ Ղու. իգ. 50։

Բ ԳԼ. Թ. 22։ ժբ. 42։

Յ ԳԼ. գ. 1, 2։ է. 50։

՚՚՚՚ Գոր. ե. 6։

Ֆ Հմր 31։

Ֆ Եա. ծգ. 9։

1 ՚Ի՛նչ մեկշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին առտուանդ դեռ չլուսցած գերեզմանը կու գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գերեզ-
2 մանին դառնէն վերցուած է։ Եաքը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին և Եսիւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր, և կ՚ըսէ անոնց՝ Տէրը գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 գիտեր ուր դրին անիկայ։ Ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը, ու դէպ՚ի գերեզմանը կու գային։
4 Ու երկուքն ալ միասեղ կը վազէին. և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ ա-
5 ռաջ գերեզմանը եկաւ։ Եւ ծռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ Ֆկտաւները հոն կը կենային, բայց ին-
6 ը ներս չմտաւ։ Սիմոն Պետրոս ալ հասաւ, որ անոր ետևէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որ հոն կը կենային.
7 Ու վարշամակը որ անոր գլուխն էր, ՚՚րէչ կտաւներուն հետ չէր, հապա ծալլած զատ մէկ կողմն ՚ը-
8 ՚՚՚՚ էր։ Ան առնէն ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց։ Ինչու որ դեռ Ղրուածը
9 չէին գիտեր թէ պէտք է որ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առ-
10 նէ։ Եաքը աշակերտները նորէն իրենց ՚՚՚՚՚ գացին։
11 Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայներ էր և կու լար, ու երբոր կու լար՝ դէպ՚ի գերեզմանը
12 ծռեցաւ նայելու. Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով, որ նստեր էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքերուն
13 կողմէն։ Եւ անոնք իրեն ըսին, Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ ա-նոնց, Անոր համար որ իմ Տէրս գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
14 գիտեր ուր դրին անիկայ. Եայս որ ըսաւ,ետին դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր, ՚ու չէր գի-
15 տեր թէ Յիսուս է։ Յիսուս ա-նոր ըսաւ, Կնիկ՝ ինչո՞ւ կու լաս, ո՞վ կը փնտռես։ Ինքը կարծելով թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ անոր, Տէր՝ թէ որ դուն վերցուցիր անիկայ, ըսէ՛ ինծի՝ ո՞ւր գրիր
16 ան, որ ես անիկայ առնեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու [եբրայեցերէնէն] ա-նոր ըսաւ, Ռաբբունի՛, որ Վար-
17 դապետ ըսել է։ Յիսուս ըսաւ ա-նոր, Ինծի մի՛ դպչիր, ինչու որ դեռ չեմ ելած քովը հասած դնա՛ եղբայրներուս և ըսէ՛ ա-նոնց, Ես կ՚ելլեմ իմ Հօրս քովը

Ցամք Տեառն 33

՚՚ Մատ. իբ. 1։ Մրկ. ժգ. 1։ Ղուկ. իգ. 1։

Բ ԳԼ. ժգ. 23։ ժի. 26։ Ես. 7, 20, 24։

Ֆ Ղուկ. իգ. 12։

Ե ԳԼ. ժթ. 40։

Է ԳԼ. ժա. 44։

ՂՍաղ. ժգ. 10։ Գործ. բ. 25—31։ ժգ. 34, 35։

Ա Մրկ. ժգ. 5։

Ը Մատ. իբ. 9։ Մրկ. ժգ. 9։

Ի Ղուկ. իգ. 16, 31։ Գաղ. ես. 4։

* Ամմա՝ նշանակէ Հոն։

Ժ Սաղ. իբ. 22։ Մատ. իբ. 10։ Հբռով. բ. 29։ Երբ. բ. 11։

Ֆ Գաղ. ժգ. 28։

Ցամք Տեառն 33

ՂԵԽ. ա. 17։
Ի Մատ. իբ. 10։ Ղուկ. իդ. 10։
Ի Մար. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ ա Կոր. ժե. 5։
ՅԳՂ. ժգ. 22։
ՀՄատ. իբ. 18։ Գղ. ժե. 18, 19։ Երե. գ. 1։ բ Տիմ. բ. 2։
ՅՄատ. ժգ. 19։ ժբ. 18։
ՂԳՂ. ժա. 16։
ՃաՁՕ. ա. 1։
*Ոմանք Թովմաս, որովհետև
ՏԲՂՈՐ. ե. 7։ ա Պետ. ա. 8։
ՅԳՂ. իա. 25։
ՆՂՈՒ. ա. 4։
ՂԳԼ. գ. 15, 16։ ե. 24։ ա Պետ. ա. 9։

ու ձեր Հօրը քովը, Լև իմ Աստուածոյս քովը ու ձեր Աստուածոյն
18 քովը։ Ե Մարիամ Մագդաղենացին եկաւ ու աշակերտներուն պատմեց Թէ ինքը Տէրը տեսաւ, և Թէ անիկայ առ բաները իրեն զրուցեց։
19 Եւ Ծնոյն օրը մէկշաբթի իրիկուընը՝ աշակերտներուն Ժողվուած տեղն դռները գոց ըլլալով՝ Հրեաներէն վախնալուն համար, Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու բաւ անոնց՝ Խաղաղ
20 ութիւն ձեզի։ Եւ առ ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց ա-նոնց. Աշակերտներն ալ ուրախա-
21 ցան՝ երբոր Տէրը տեսան։ Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի. Ինչպէս որ Հայրը զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը
22 խրկեմ։ Եւ առ ըսելով՝ անոնց վրայ փչեց, ու բաւ անոնց, Ա-
23 ռէք Հոգին Սուրբ. Որոնց որ մեղքերը Թողուք, Թողուած ըլլայ անոնց. և որոնց որ Գէղերը ետ բռնէք, բռնուած ըլլայ։
24 Բայց տասուերկուքէն մէկը՝ Ներկուորեակ ըսուած Թովմաս առ-նոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս ե-
25 կաւ։ Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին անոր՝ Թէ Տէրը տեսանք. ան ալ ըսաւ անոնց, Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշա-նը չտեսնեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխոթեմ, չեմ հաւատար։
26 Եւ ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ. եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և բաւ,
27 Խաղաղութիւն ձեզի։ Ետքը ըսաւ Թովմասին, Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս, ձու բեր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ, ու մի՛ ըլլար անհաւատ, հապա հաւատա-
28 ցեալ։ Եւ Թովմաս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Իմ Տէրս
29 և իմ Աստուածս։ Յիսուս ըսաւ անոր, *Որովհետև զիս տե-սար, հաւատացիր. Երանի՛ անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան։
30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առ-ջին, որ աս գրքիս մէջ գրուած
31 չեն. Բայցասոնք գրուեցան, որ հաւատաք Թէ Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստուծոյ Որդին, Լև որ հա-ւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը։

ԳԼ. ԻԱ

1 Քրիստոս դարձեալ իր աշակերտներուն կ'ե-րևնայ, ու շատ ձուկ բռնել տալուն Տրչքովը կը ճանչցուի. 12 անոնց հետ ճաշ կ'ընէ. 15 Ինամով պատուէր կու տայ Պետրոսին որ իր գառները ու ոչխարները արածէ. 18 կ'ի-մացնէ անոր Թէ ինչ կերպով պիտի մեռնի. 22 և կը յանդիմանէ անոր հետաքրքրութիւնը Յովհաննէսին վրայով։ 25 Վերջաբանու-Թիւն։

Ցամք Տեառն 33

1 Ետկէ ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի Ծովուն եզերքը, և ա-
2 սանկ յայտնեց. Մէկտեղ էին Սի-մոն Պետրոս ու Թովմաս Երկուո-րեակ ըսուածը, և Նաթանայէլ
ա Գղ. ա. 45։
որ Գալիլեայի Կանայ Հաղափէն էր, ու Զեբեդէոսի որդիքը և աշա-
բ Մատ. դ. 21։
3 կերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ Սի-մոն Պետրոս բաւ անոնց, Ես ձուկ որսալու կ'երթամ. ըսին անոր, Մենք ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և նստա մը նաւը մտան, ու
4 ան գիշերը բան մը չբռնեցին։ Ու երբոր ալ առտու եղաւ, Յիսուս Ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չէ՛ճանչցան Թէ Յի-
գ Գղ. ի. 14։
5 սուս է։ Իակ Յիսուս բաւ ա-նոնց, Տը՛ղաք, ուտելու բան մը ու-նի՞ք. պատասխան տուին իրեն,
դ Ղուկ. իդ. 41։
6 Ո՛չ։ Եւ բաւ անոնց, Ե՛ռա-կանը նաւուն աջ կո՛ղմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք. ուստի ձգեցին, և ձուկերուն չատութենէն՝ ալ չէին
ե Ղուկ. ե. 4, 6, 7։
7 կրնար զանիկայ քաշել։ Ղան ա-տենը ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր, բսաւ Պետրոսին, Անի-կայ Տէրն է. իակ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց Թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, (ինչու որ մերկ էր, ու
ՂԳԼ. ժգ. 23։ ի. 2։
8 ծովը նետուեցաւ։ Եւ միւս աշա-կերտները նաւակովը եկան, (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն Թէ երկու հարիւր կանգունի չափ,) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին։
9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն վառած կրակ տեսան, ու վրան
10 ձուկ դրուած, և հաց։ Յիսուս բսաւ անոնց, Բերէք ատ ձուկե-
11 րէն որ դուք հիմա բռնեցիք։ Սի-մոն Պետրոս նաւը *մտաւ, և ուռ-կանը ցամաքը քաշեց հարիւր յի-սունհնգիրեք խոշոր ձուկերով լե-ցուն. և այնչափ բան կար ու
* Ցան. ե. լաւ,
12 չպատռեցաւ ուռկանը։ Յիսուս բսաւ անոնց, Եկէք ճաշ ըրէք. ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր հա-մարձակեր անոր հարցընելու Թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին
է Գոր. ժ. 41։
13 Թէ Տէրն է։ Ան ատեն Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց
14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ Ըն երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երևցաւ՝ մեռելնե-րէն յարութիւն առնելէն ետև։
ը Գղ. ի. 19, 26։
15 Ու երբոր ճաշը ըրին, Յիսուս բսաւ Սիմոն Պետրոսին, Սի՛մոն՝ Յովհաննի որդի՛, զիս աստոնցմէ

Ցամի Տեառն 33

աւելի կը սիրե՞ս . անիկայ ըսաւ անոր , Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ . ըսաւ անոր , Ա-
16 րածէ իմ գառնուկներս : Նորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր , Սի-մո՛ն՝ Յովհաննի որդի՛ , զիս կը սի-ե՞ս . ըսաւ անոր , Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ. Ը-ըսաւ անոր , Արածէ՛ իմ ոչխար-
17 ներս : Ըսաւ անոր երրորդ ան-գամ , Սիմո՛ն Յովհանի որդի՛ , զիս կը սիրե՞ս . Պետրոս տրտմե-ցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ Թէ Զիս կը սիրե՞ս . և ըսաւ ա-նոր , Տէր՛ դուն ամէն բան գիտես, դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր Յիսուս , Արածէ՛ իմ
18 ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ՛ քեզի , որ երբ դուն պա-տանի էիր , ինքիմիդ գոտի կը կա-պէիր , ու կ՚երթայիր ուր որ ու-զէիր . բայց երբոր ծերանաս , ձեռ-քերդ վեր պիտի բանես , և ուրիշը քեզի գոտի պիտի կապէ ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր : Ան բա-նը ըսաւ , յայտնելով Թէ ե՞նչ-ի՛նչ մահով պիտի փառաւորէ զԱս-տուած . ու երբոր աս զըուցեց , ըսաւ անոր , Եկուր իմ ետեւէս :

Ցամի Տեառն 33

Ի Գոր . ի . 28 : Երր . ժգ . 20 : ա Պետ . բ . 25 : ե . 2 , 4 :

Ժ Գլ . բ . 24 , 25 : ժզ . 30 :

Ի Գլ . ժգ . 36 : Գոր . ժբ . 3 , 4 :

Լբ Պետ . ա . 14 :

20 Եւ Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը Ի որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետեւէն կ՚երթար , (որ նա-և ընթրիքին ատենը անոր կուրծ-քին վրայ ինկեր և ըսեր էր , Տէր՝ ո՛վ է որ քեզ պիտի մատնէ :)
21 Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին , Տէ՛ր՝ հապա ասիկայ
22 ի՞նչ պիտի ըլայ : Յիսուս ըսաւ անոր , Թէ որ ես ուզեմ որ ատի-կայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետեւէս
23 եկուր : Ալ աս խօսքը ելաւ եղ-բայրներուն մէջ Թէ ան աշակեր-տը պիտի չմեռնի . սակայն Յիսուս չըսաւ անոր Թէ պիտի չմեռնի , հա-պա՝ Թէ որ ես ուզեմ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է :
24 Ասիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ աս բաներուս համար , որ գրեց ալ աս բաները . ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է :
25 Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ , որոնք եթէ մէ-կիկ մէկիկ գրուած ըլլային , ես կար-ծեմ Թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային : Ամէն :

Ցամի Տեառն 33

Ի Գլ . ժթ . 35 : գ Ցօհ . 12 :

Զ Գլ . ի . 30 :

Ե Ամով . է . 10 :

Ցամի Տեառն 33

Ի Գլ . իգ . 43 . 49 :
* Կամ հաց կերած

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Ցամի Տեառն 33

Ղ Գլ . ա . 3 :

Բ Մատ . իբ . 19 : Մար . ժգ . 15 : Ցօհ . ի . 21 : Գլ . ժ . 41 , 42 :

Գ Մար . ժգ . 19 : Ղկ . Թ . 51 : իգ . 51 : ձգ . 9 : ա Տիմ . գ . 16 :

Դ Մար . ժգ . 14 : Ղկ . իգ . 36 : Ցօհ . ի . 19 , 26 : իա . 1 , 14 : ա Կոր . ժե . 5 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Քրիստոս դեռ երկինքը չհամբառնած իր աշա-կերտներուն կը պատուիրէ Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալստեանը սպասել , խոստա-նալով որ քիչ օրերէ ետեւ պիտի խրկէ զանի-կայ : 9 Իր համբարձումէն ետեւ երկու հրեշ-տակներ կ՚երեւնան անոնց , ուր իր երկրորդ գալս-տեանը վրայով կը խօսին : 12 Առաքեալները Երուսաղէմ կը դառնան , ու աղօթքի կը պա-րապին , և Մատաթիան առաքեալ կ՚ընտրեն մնացեալ Ցուդային տեղը :

1 Ա՛ռջի պատմութիւնը ըրի , ո՛վ Թէոփիլոս , ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ընել և
2 սորվեցընել , Բ մինչև ան օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցովը պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալնե-
3 րուն , Գ ու համբարձաւ . Դ որ ա-նոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետեւ շատ ապա-ցոյցներով , քառասուն օրուան մէջ անոնց երեւնալով , ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսե-
4 լով : Ե Եւ անոնց հետ ժկտեղ * գտնուած ատենը կ՚ապսպրէր ա-նոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան , հապա սպասեն Հօրը խոստմունք-քին , Ըոր ան ինծմէ լսեցիք կ՚ը-
5 սէր : Ե Ինչու որ իրաւ Յովհան-նես ջրով մկրտեց , Ը բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած Սուրբ
6 Հոգիով պիտի մկրտուիք : Ա-նոնք ալ մէկտեղ գալով կը հար-ցընէին իրեն ու կ՚ըսէին , Թ Տէր՛ Ժ Իսրայէլի թագաւորութիւնը աս ժամանակի՞ս մէջ նորէն պիտի
7 հաստատես : Ե Ան ըսաւ անոնց , Ի Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժա-մանակները զիտնալը , որն որ Հայրը իր իշխանութեանը մէջ դը-
8 րաւ . Բայց Ը Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը Ի զօրութիւն

Ցամի Տեառն 33

Ի Գլ . ժգ . 23 , 25 : ի . 2 :

Ժ Մատ . ժզ . 27 , 28 : իե . 31 : ա Կոր . գ . 5 : ժա . 26 : Յայտ . բ . 25 : գ . 11 : իբ . 7 , 20 :

Ի Գլ . ժթ . 35 : գ Ցօհ . 12 :

Հ Գլ . ի . 30 :

Ե Ամով . է . 10 :

Ղ Գլ . իգ . 49 : Ցօհ . ժգ . 16 , 26 , 27 : ժե . 26 : ժզ . 7 : Գլ . բ . 33 :

Ի Մատ . գ . 11 : Գլ . ժա . 16 : ժթ . 4 :

Ը Յովել . գ . 18 : Գլ . բ . 4 : ժա . 15 :

Ի Մատ . իգ . 3 :

ժ Ես . ա . 26 : Դան . է . 27 : Ամով . Թ . 11 :

Ի Մատ . իգ . 36 : Մար . ժգ . 32 : ա Թես . ե . 1 :

Ղկ . իգ . 49 :
Ի Գլ . բ . 1 , 4 :

Ցամ Տեառն 33

պիտի առնէք , ⁘ ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղեմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ ու մինչև երկրի ծայրերը ։ 9 Եւ ասոնք ըսելէն յետոյ , երբոր անոնք կը նայէին , հետամ բարձաւ , և ամպ մը զանիկայ առնելով անոնց աչքերէն տուաւ ։ 10 Ու քանի որ աչքերնին տնկած դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ , ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան ՝ ճերմակ հանդերձներով , 11 որոնք նաև ըսին ։ Ո՛վ Գալիլեայի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ ի երկինքը կը նայիք ։ ասոր Յիսուսը որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ , ճասնկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր երկինք երթալը ։ 12 Ան առնեն Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց բսուած լեռնէն , որ շաբաթ օրուան ճամբու չափ մօտ է ։ 13 Երուսաղէմին ։ Ու երբոր ⁘ներքը մտան , ելան ՝ վերնատունը , ուր որ կը բնակէին ՝ Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս , Փիլիպպոս և Թովմաս , Բարթուղիմէոս և Մատթէոս , Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձաւոր , 14 յոյզ և ՝Յուդա Յակոբեան ։ Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ աղօթք ու աղաչանք կ՝ընէին ՝ կը նիկներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ մէկտեղ ։

15 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը , (՝Որ որ հարիւր քսան հոգիի չափ ժողվուած բազմութիւն կար ,) ու բսաւ , 16 Մարդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր աս գրուածը , ՝որուն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը բսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն ՝առաջնորդ եղաւ ։ 17 Ինչու որ Հանիկայ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ , ՝և աս պաշտօնէն ալ բաժին ունէր ։ 18 Անիկայ ⁘անիրաւութեան վարձքով ՝ագարակ մը ստացաւ , ու գլխիվար իյնալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ , և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափուեցաւ ։ 19 Ու ՝՝ բոնը Երուսաղէմ բնակողներուն ամենուն յայտնի եղաւ , մինչև որ իրենց լեզուովը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ , այսինքն Արեան ագարակ ։ 20 Ինչու որ Սաղմոսաց դրքին մէջ գրուած է թէ ՝Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ , ⁘և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ ։ 21 Ուրեմն պէտք է որ աս մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր առնէն , որ Տէր Յիսուս

22 մէջերնիս մտաւ ու ելաւ , ⁘Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը ՝որ մեզմէ համբարձաւ , աասնցմէ մէկը ⁘մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը ։ 23 Եւ երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը՝ որ ՝Բարսաբաս կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանեցաւ , 24 ու Մատաթիան ։ Եւ աղօթք ընելով ըսին , Դուն՝ ով Տէր , ⁘որ ամենուն սիրտը գիտես , աս երկուքէն մէկը որն որ ընտրեցիր , ⁘դէպ 25 յայտնէ ։ ⁘Որ աս պաշտօնին և առաքելութեանն վէճակը առնէ , որ անկէ Յուդա ինկաւ իր տեղը 26 երթալու ։ Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատաթիային ելաւ ։ և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ ։

ԳԼ ։ Բ

1 Առաքեալները Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ զանազան լեզուներ կը խօսին ։ ոմանք կը զարմանան անոնց վրայ , և ոմանք ալ ծաղր կ՝ընեն զանոնք ։ 14 Պետրոս պատասխան կուտայ անոնց , և կը ցուցնէ թէ առաքեալները Սուրբ Հոգիին զօրութեամբը կը խօսէին , թէ Յիսուս մեռելներէն յարութիւն առած՝ երկինքը համբարձած է , և թէ ան նոյն Սուրբ Հոգին խրկած է ։ 37 Շատ մարդիկ զարձի գալով կը մկրտուին ։ 41 որոնք ՀԷմմեանդուն թեամբ և սիրով կը միաբանին զԱստուած պաշտելու ։ 43 Առաքեալները շատ հրաշքներ և նշաններ կ՝ընեն , և Աստուած ամէն օր իր եկեղեցին կ՝աճեցնէ ։

1 Եւ ՝Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ ⁘ամէնքն ալ միաբան՝ մէկ 2 տեղ էին ։ Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ սաստկացնոց հովի մը ՅՈՆԹԷ պէս , և բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նստեր 3 էին ։ Եւ բաժնուած լեզուներ երևցան իրենց որպէս թէ կրակէ , 4 ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ ։ Եւ ⁘ամէնքն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան , ⁘ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս որ Հոգին 5 իրենց խօսիլ կու տար ։ Ու Երուսաղեմի մէջ բնակած Հրէաներ կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն 6 ⁘ովքո՞ւ ։ Ու երբոր աս ձայնը եղաւ , բազմութիւնը մկուեղ եկաւ ու խռովեցաւ ։ ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն 7 լեզուովը կը խօսէին ։ Ամէնքն ալ կը զարմանային և կը զարմանային և իրարու կ՝ըսէին , Չէ՞ որ ահա ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին , 8 Գալիլեացի են ։ Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝ 9 որ անոր մէջը ծնած ենք ։ Պարթեաց և Մարը ու Եղամացիք , և անոնք որ կը բնակին Միջագետքի մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի

Ցամ Տեառն 33

+ Մար. ա. 1։
⁘ Հմր 9։
֏ Ցհ. ժե. 27։ Հմր 8։ ԳԼ. գ. 33։
՝՝ ԳԼ. ժե. 22։

Բ ՝՝ Թագ. ժգ. 7։ ՝՝ Մն. իբ. 9։ ԼԹ. 17։ Երեմ. ժա. 20։ ժէ. 10։ Գլ. ժե. 8։ Ցայտ. բ. 23։

Գ Հմր 17։

՝՝ Ղե. իդ. 15։ Բ Օր. ժգ. 9։ Գլ. ի. 16։
Բ Գլ. ա. 14։
֏ Գլ. գ. 21։

՝՝ Գլ. ա. 5։
Ե Մար. ժգ. 17։ Գլ. ժ. 46։ ժԹ. 6։ ա Կոր. ժբ. 10, 28, 30։ ժգ. 1։ ժգ. 2։ ՀԱ։

՝՝ Սաղ. կԹ. 25։
֏ Սաղ. ՀԹ. 8։

Ղ Գլ. ա. 15։ Բ Օր. ժգ. 9։ Գլ. ի. 16։
Բ Գլ. ա. 14։
֏ Գլ. գ. 21։

Ցամք Տեառն 33

մէջ , Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ ,
10 Փռիգիայի և Պամփիւլիայի մէջ , Եգիպտոսի մէջ , և Կիւրենէի մօտ Լիբէացւոց կողմերուն մէջ , նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ , Թէ՛ Հրեաներ և Թէ՛ նորահաւատներ , Կրետացիներ և Արաբացիներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բա-
12 ները ։ Կը զարհուրանքի ամէնքն ալ ու տարակուսած իրարու կ՚ըսէին ,
13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս ։ Ոմանք ալ ծաղր ընելով կ՚ըսէին Թէ Անոնք նոր գինիով լեցուեր են ։
14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէ-կին հետ մկկտեղ , ձայնը վերցուց ու խօսեցաւ անոնց , Ո՛վ Հրեայ մարդիկ և դուք ամէնքդ որ Երու-սաղէմ կը բնակիք , աս ձեզի յայտ-նի ըլլայ , ու ականջ դրէք իմ
15 խօսքերուս ։ Քանզի չէ՛ Թէ ա-տոնք գինովցած են , ինչպէս որ դուք կը կարծէք ։ Ինչու որ ժե-
16 օրուան երրորդ ժամն է . Հապա սակայն այն է որ Յովէլ մարգա-
17 րէին ձեռքովը ըսուեցաւ . Ըսի պի-տի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ՚ըսէ Աստուած , Ես իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ , ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պի-տի մարգարէանան , ու ձեր երիտա-սարդները տեսիլքներ պիտի տես-նեն , և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն . Եւ իմ ծառաներուս վրայ ու իմ աղախիններուս վրայ ալ ան օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ ,
19 և պիտի մարգարէանան ։ Ու վերը երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցը-նեմ , ու վարը երկիրը նշաններ , արիւն ու կրակ և ծուխի մառա-
20 խում . Արեւը խաւարի պիտի դառնայ , և լուսինը արիւնի , դեռ Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած ։
21 Եւ պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ , պիտի փրը-
22 կուի ։ Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ լսեցէք աս խօսքերը . Յիսուս Նա-զովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցու-ցուած մարդ մը ՝ զօրութիւններով ու հրաշքներով և նշաններով , որ Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր մէջը , ինտոր որ դուք ալ գիտէք ։
23 Անիկայ Աստուծոյ որոշած խոր-հրդովը և կանխագիտութեամբը մատնուած ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ
24 գամելով սպաննեցիք . Ուրն որ Աստուած յարուցի՝ մահուան ցաւե-րը քակելով , քանզի չէր որ
25 ինքը անկէ բռնուի ։ Ինչու որ Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ , Ես Ո-ւրջուց ամէն ատեն Տէրը կը տես-նէի իմ առջեւս , քանզի իմ ա-
26 ջովս է , որ չասասանիմ . Անոր հա-մար ուրախ եղաւ իմ սիրտս , ու իմ լեզուս ցնծաց . նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ .
27 Վասն զի իմ անձս *դերեզմանին մէջը պիտի չթողուս , ու քու Սուր-բիդ ալ ապականութիւն տեսնել
28 պիտի չտաս ։ Կենաց ճամբաները ինծի ճանչցուցիր . քու երեսիդ ու-րախութիւնովը զիս պիտի լեցնես ։
29 Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան է հա-մարձակ զրուցել ձեզի Դաւիթ նահապետին համար , Թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ , և անոր դերեզմա-նը մինչև աս օրս մեր մէջն է ։
30 Արդ որովհետև անիկայ մարգարէ էր , և գիտէր Թէ Աստուած հաս-տատ երդումով ըրաւ իրեն , Թէ իր երիկամանցը պտուղէն մարմնով կող-մանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ
31 որ իր աթոռը նստի , Ինքը կան-խատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիս-տոսի յարութեանը համար , Թէ անոր անձը դերեզմանը չթողուեցաւ, և անոր մարմինը ապականութիւն
32 չտեսաւ ։ Ասիկա Յիսուսը Աստուած յարուցի , որուն մենք ամէնքս ալ
33 վկայ ենք ։ Ուստի Աստուծոյ աջ ձեռքովը բարձրանալով , ու Հայ-րոջմէն Սրբոյ խոստումնը Հօրմէն առնելով՝ Նտարածեց ասիկայ , որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք ։
34 Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ , բայց ինքը կ՚ըսէ , Տէրը իմ Տէ-րոջս ըսաւ , Նստէ իմ աջ կողմս ,
35 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտ-քերուդ պատուանդան դնեմ ։
36 Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճըշ-մարտապէս թող դիտնայ , որ Աս-տուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օ-ծեալ ալ , ան Յիսուսը՝ որ դուք խաչեցիք ։
37 Ու ասոր լսեցին՝ Էրթնոյ սրտե-րուն մէջ զղջացին , և ըսին Պետրո-սին ու միւս առաքեալներուն , Մար-
38 դիկ եղբայրներ՝ ի՞նչ ընենք ։ Եւ Պետրոս բսաւ անոնց , Ապաշխա-րեցէք , ու ձեզմէ ամէն մէկը Թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անու-նովը մեղաց Թողութեան համար , և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի
39 ընդունիք ։ Ինչու որ խոստումնը ձեզի է ու ձեր որդւոցը , ու ամէն հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր
40 Տէր Աստուածը պիտի կանչէ ։ Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կու տար , ու կը յորդորէր ըսնոսէ և կ՚ըսէր , Ա՛ս խոտորած ազգէն ինք-
41 զինքիդ ազատեցէք ։ Եւ անոնք որ արտանց ընդունեցին անոր խօս-քերը , մկրտուեցան . ու ան օրը իրենք հաղար հոգիի չափ աւելցան ։
42 Եւ միշտ առաքելոց վարդապետու-

Ցամք Տեառն 33

*Կամ դժոխքին

Եա Թես . ե . 7 ։
Ը Եա . խդ . 3 ։ Եզեկ . ժա . 19 ։ ԼԶ . 27 ։ Յովէլ . բ . 28 , 29 ։ Զաք . ժբ . 10 ։ Ցօհ . ե . 38 ։
Ի ԳԼ . ժ . 45 ։
ժ ԳԼ . իա . 9 ։
ի ԳԼ . իա . 4 , 9 , 10 ։ ա Կոր . ժբ . 10 . 28 ։ ժգ . 1 , ԼԶ ։
Լ Յովէլ . բ . 30 , 31 ։
Խ Մատ . իդ . 29 ։ Մար . ժգ . 24 ։ Ղու . իա . 25 ։
ծ Հռով . ժ . 13 ։
Ձ Ցօհ . գ . 2 ։ ժգ . 10 , 11 ։ ԳԼ . ժ . 38 ։ Եբր . բ . 4 ։
Հ Մատ . իզ . 24 ։ Ղու . իբ . 22 ։ իզ . 44 ։ ԳԼ . գ . 18 ։ գ . 28 ։
Յ ԳԼ . ե . 30 ։
* Կամ անօրէն

Ղ Հմր 32 ։ ԳԼ . գ . 15 ։ գ . 10 ։ ժ . 40 ։ ժգ . 30 , 34 ։ ժե . 31 ։ Հռով . գ . 24 ։ բ . 11 ։ ա Կոր . ղ . 14 ։ ժե . 15 ։ բ Կոր . գ . 14 ։ Գաղ . ա . 1 ։ Եփե . ա . 20 ։ Կող . բ . 12 ։ ա Թես . ա . 10 ։ Եբր . ժգ . 20 ։ ա Պետ . ա . 21 ։
Ճ Պտղ . ժգ . 8 ։

Ցամք Տեառն 33

Ֆ Գթ Պտ . բ . 10 ։ ԳԼ . ժգ . 36 ։
Ր Գթ Պտ . բ . 12 , 13 ։ Պտ . ՃԼԲ . 11 ։ Ղու . ա . 32 , 69 ։ Հռով . ա . 3 ։ բ Տիմ . բ . 8 ։
Ն Պտղ . ժգ . 10 ։ ԳԼ . ժգ . 35 ։
Լ Հմր 24 ։
ո ԳԼ . ա . 8 ։
Կ ԳԼ . ե . 31 ։ Փիլ . բ . 9 ։ Եբր . ժ . 12 ։
Պ Ցօհ . ժգ . 26 ։ ժե . 26 ։ ժգ . 7 , 13 ։ ԳԼ . ա . 4 ։
Կ ԳԼ . ժ . 45 ։ Եփե . գ . 8 ։
ո Պտղ . ՃԺ . 1 ։ Մատ . իբ . 44 ։ ա Կոր . ժե . 25 ։ Եփե . ա . 20 ։ Եբր . ա . 13 ։
ո ԳԼ . ե . 31 ։
Վ Ջաք . ժբ . 10 ։ Ղու . գ . 10 ։ ԳԼ . թ . 6 ։ ժգ . 30 ։
ո Ղու . իդ . 47 ։ ԳԼ . գ . 19 ։
Բ Յովէլ . բ . 28 ։ ԳԼ . գ . 25 ։
Յ ԳԼ . ժ . 45 ։ ժա . 15 , 18 ։ ժգ . 26 ։ ժե . 3 , 8 , 14 ։ Եփե . բ . 13 , 17 ։
Ռ Հմր 46 ։ ԳԼ . ա . 14 ։ Հբ . Հռով . ժբ . 12 ։ Եփե . գ . 18 ։ Կող . գ . 2 ։ Եբր . ժ . 25 ։

Ցամք Տեառն 33

թեանը եւս էին, ու միաբանութեանը և հաց կոտրելուն ու աղօթքներուն։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ. և † առաքելոց ձեռքովը շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին։
44 Ծուէին։ Ու բոլոր հաւատացեալները մէկտեղ էին, և ամէն բան
45 ներքին հասարակաց էր։ Ու ստացուածքնին և ունեցած բաներնին կը ծախէին, ու անոնց գինը կը բաժնէին ամենուն, որուն որ բան
46 մը պէտք ըլլար։ Եւ ամէն օր միաբանութեամբ տաճարը երթալու եւս էին, և տուներնին հաց կը կոտրէին, ու կերակուրնին կ'ուտէին ուրախութեամբ և միա-
47 մտութեամբ սրտի. զԱստուած կ'օրհնէին, ու բոլոր ժողովուրդին առջեւը շնորհք կը գտնէին. Եւ Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'աւելցընէր եկեղեցիին։

ՑամքՏեառն 33

ԸՁՀ.Թ.8։

* Ո՛հա՛ն բժշկուած կաղը

ԲՁՀ.Ժ.23։ ԳԼ.ե.12։

ԳԼ.ե.30։

ԲՁՀ.Ե.39։ Ժբ.16։ Ժէ.1։

† կամ ծառան

ԼՄատ.իէ.2։

ԽՄատ.իէ.20։ Մար.ժե.11։

Ղու.իգ.18,20,21։ ՁՀ.Ժբ.40։ Ժե.15։ ԳԼ.Ժգ.28։

ԾՍաղ.Ժգ.10։ Մար.ա.24։ Ղու.ա.35։ ԳԼ.բ.27։ գ.27։

ԿԳԼ.է.52։ իբ.14։

ՀԳԼ.բ.24։

ՅԳԼ.բ.32։

ղՄատ.Թ.22։ ԳԼ.դ.10։ Ժգ.8։

ճՂու.իգ.34։ ՁՀ.Ժգ.3։ ԳԼ.Ժգ.27։ ա Կոր.բ.8։ ա Տիմ.ա.13։

մՂու.իգ.44։ ԳԼ.իզ.22։

յՍաղ.իբ։ Ես.ծ.6։ Ժգ.5։ ՃԹ.26։ Գործ.ա.10,11։

ՆԳԼ.բ.38։

ՂԳԼ.ա.11։

ՈՄատ.Ժէ.11։

ՂՂու.ա.70։

ՂբՕր.Ժբ.15,18,19։ ԳԼ.է.37։

ԳԼ. Գ

1 Պետրոս կը բարձրէ բժշկուած կաղը տեսնելու եկող ժողովուրդոց. 12 կը խոստովանի որ ան բժշկութիւնը չէ՝ թէ իրեն կամ Յովհաննէսին զօրութեամբը եղաւ, այլ Աստուծոյ և իր Որդւոյն Յիսուսի ձեռքը, ու անոր անուանը հաւատքովը. 18 Նաև կը յանդիմանէ զանոնք Քիսուսը խաչելնուն համար, 19 և կը յորդորէ զանոնք գոլումով ու հաւատքով թողութիւն խնդրելու իրենց մեղքերուն, և փրկուելու նոյն Քիսուսին ձեռքովը։

ՈՍաղ.ծե.17։

ԲԳԼ.բ.46։

ՃԳԼ.ժգ.7։

1 Ելաւ Պետրոս ու Յովհաննէս ի ներսը ժամու աղօթքին ատենը
2 մէկտեղ տաճարը կ'երթային։ Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած մարդ մը կը բերուէր, որ զանիկայ ամէն օր տաճարին գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը դնէին, որ տաճարը
3 մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ։ Անիկայ տեսնելով Պետրոսը և Յովհաննէսը որ տաճարը մտնելու վրայ էին, կ'աղաչէր որ ողորմու-
4 թիւն առնէ։ Իսկ Պետրոս Յովհաննէսին հետ մէկտեղ անոր նա-
5 յեցաւ ու ըսաւ, Մեզի՛ նայէ. Ան ալ դէպ ի՛ անոնց դարձաւ ու կը յուսար անոնցմէ բան մը առնել։
6 Եւ Պետրոս ըսաւ, Արծաթ ու ոսկի չունիմ, հապա ի՛նչ որ ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. Յիսուս-
7 Քրիստոսին անունովը Նազովրեցի՛ կաց ու քալէ։ Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զանիկայ, ու իսկոյն անոր ոտքին թա-
8 թերը ու կոճերը զօրացան։ Ելաւ վեր ցատկելով կայնեցաւ ու կը քալէր, և անոնց հետ տաճարը մտաւ, քալելով ու ցատկելով և
9 զԱստուած օրհնելով։ Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ անիկայ որ կը քալէր ու կ'օրհնէր զԱստուած.
10 Եւ կը ճանչնային թէ անիկայ էր, որ ողորմութեան համար տաճարին գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը նստէր. և զարմանքով ու ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին համար։
11 Եւ քանի որ *անիկայ Պետրոսին ու Յովհաննէսին յարեր էր, բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան սրահը
12 որ Սողոմոնինը կ'ըսուէր։ Ա տեսնելով Պետրոս, պատասխան տուաւ ժողովուրդին, Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զարմացեր էք ասոր վրայ, կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ տնկած մեզի կը նայիք, որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբը ատոր քալել
13 տուած ըլլանք։ Ծ Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝ մեր հայրերուն Աստուածը Փառաւորեց իր †Որդին Յիսուսը, Որն որ դուք մատնեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին առջեւը երբոր ինքը
14 վճռեց որ արձակէ։ Բայց դուք ան Նսուրբը և Արդարը ուրացաք, ու խնդրեցիք որ մարդասպան մարդ
15 մը ձեզի շնորհուի. Եւ կենաց Առաջնորդը սպաննեցիք, հոր զանիկայ Աստուած մեռելներէն յա-
16 րուց, Նորուն մենք վկայ ենք. Եւ անոր անուանը հաւատքով, Նանոր անունը հաստատեց ասիկայ՝ որն որ դուք կը տեսնէք ու գիտէք. և ան հաւատքը որ անով է՝ աս ա-
17 ռողջութիւնը ատոր տուաւ ձեր ամենուն առջեւը։ Եւ հիմա՝ եղբայրներ՝ գիտեմ որ չգիտնալով ըրիք, ինչպէս որ ձեր իշխաններն ալ։
18 Բայց Աստուած ինչ որ առաջուց իր բոլոր մարգարէներուն բերնովը յայտներ էր Քրիստոսի չարչարուելուն վրայով, այսպէս կատա-
19 րեց։ Նուստի ապաշխարեցէք ու դարձի եկէք, որ մեղքերնիդ ջնջ-
20 ուի. Որպէս զի սփոփանաց ժամանակները գան Տէրոջը երեսէն, և առաքուց ձեզի քարոզուած Քի-
21 ստոս Քրիստոսը խրկէ. Նոր զանիկայ պէտք է որ երկինքը ընդունի մինչև ան առեներըր՝ որ ամէն բաներր կարգադրուին, Նորոնց համար Աստուած սկիզբէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնովը
22 խօսած է։ Մովսէս վրէ հայրերուն ըսաւ թէ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի, անոր մտիկ ըրէք՝ ամէն ինչ որ ձե-
23 զի խօսի։ Եւ պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մտիկ չընէ, ժողովուրդին մէջէն պիտի
24 կորսուի։ Ու բոլոր մարգարէները որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան, աս

ՑամքՏեառն 33

ԸՁՀ.Թ.8։

* Ո՛հա՛ն բժշկուած կաղը

ԲՁՀ.Ժ.23։ ԳԼ.ե.12։

ԳԼ.ե.30։

ԲՁՀ.Ե.39։ Ժբ.16։ Ժէ.1։

† կամ ծառան

ԼՄատ.իէ.2։

ԽՄատ.իէ.20։ Մար.ժե.11։

Ղու.իգ.18,20,21։ ՁՀ.Ժբ.40։ Ժե.15։ ԳԼ.Ժգ.28։

ԾՍաղ.Ժգ.10։ Մար.ա.24։ Ղու.ա.35։ ԳԼ.բ.27։ գ.27։

ԿԳԼ.է.52։ իբ.14։

ՀԳԼ.բ.24։

ՅԳԼ.բ.32։

ղՄատ.Թ.22։ ԳԼ.դ.10։ Ժգ.8։

ճՂու.իգ.34։ ՁՀ.Ժգ.3։ ԳԼ.Ժգ.27։ ա Կոր.բ.8։ ա Տիմ.ա.13։

մՂու.իգ.44։ ԳԼ.իզ.22։

յՍաղ.իբ։ Ես.ծ.6։ Ժգ.5։ ՃԹ.26։ Գործ.ա.10,11։

ՆԳԼ.բ.38։

ՂԳԼ.ա.11։

ՈՄատ.Ժէ.11։

ՂՂու.ա.70։

ՂբՕր.Ժբ.15,18,19։ ԳԼ.է.37։

Ցամք Տեառն 33

ՂԳԼ. Բ. 39։ Հռով. Թ. 4, 8։ Ժե. 8։ Գաղ. գ. 26։

՚Ծն. Ժբ. 3։ Ժբ. 18։ Իբ. 18։ Իգ. 4։ Իբ. 14։ Գաղ. գ. 8։

՚Մատ. Ժ. 5։ Ժե. 24։ Ղբ. Իգ. 47։ ՂԳ. Ժգ. 32, 33, 46։

Է Հմր 22։

՚Մատ. ա. 21։

օրերուս համար ալ իմացուցին։
25 Ղ Դուք էք մարգարէներուն որ-
դիքը և ան ուխտին, որ Աստուած
մեր Հայրերուն հետ ըրաւ, ու ըսաւ
Աբրահամին, ՚Եւ քու սերունդովդ
պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգե-
26 րը։ Աստուած իր Որդին յարու-
ցանելով ՚առաջ ձեզի Վերկեց զա-
նիկայ որ ձեզ օրհնէ, ՚ամէն մէկեր-
նիդ ձեր չարութիւններէն դարձը-
նելով։

ԳԼ. Գ

1 Հրէից իշխանները Պետրոսին քարոզութեան
նը վրայ բարկանալով՝ կը բանտարկեն զանձ-
կայ Ցովհաննէսին հետ, 4 սյսու ամենայնիւ
Աստուծոյ խօսքը լսողներէն հազարաւոր ան-
ձինք դարձի կու գան։ 5 Եօքը երբոր իշ-
խանները զանոնք գատաստանի կը հանեն,
Պետրոս համարձակ կը հաստատէ թէ ան կա-
զդ Ցիսուսի անունովը բժշկուեցաւ, և թէ
միայն նոյն Ցիսուսին անունովը կրնանք փրկ-
կուիլ։ 13 բայց իշխանները սպառնալիքներով
կը պատուիրեն Պետրոսին ու Ցովհաննէսին որ
մէյմըն ալ նոյն անունով չքարոզեն։ 23 ասոր
վրայ եկեղեցւոյ անդամները աղօթքի կը պա-
րապին։ 31 և Աստուած շարժելով անոնց
գտնուած տեղը, վկայութիւն կու տայ թէ ա-
նոնց աղօթքը լսած է, ու կը հաստատէ եկե-
ղեցին՝ Սուրբ Հոգիին շնորհքը և միաբանա-
կան սէր պարգեւելով անոր։

՚Մատ. իբ. 23։ Ղբ. իգ. 8։

1 Եւ երբոր անոնք ժողովուրդին կը
խօսէին, քահանաները ու տա-
ճարին իշխանը և սադուկեցիները
2 անոնց վրայ հասան, ՚Դժուարե-
լով որ անոնք ժողովուրդին կը սոր-
վեցընէին, և Ցիսուսի միջոցովը մե-
ռելներէն յարութիւն առնելը կը
3 քարոզէին։ Ու ձեռք զարկին ա-
նոնց և բանտը դրին զանոնք մինչև
4 հետեւեալ օրը, ինչու որ ալ իրի-
կուն էր։ Բայց ան խօսքը լսողնե-
րէն շատերը հաւատացին, ու մար-
դոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը մէկ-
տեղ ժողովուեցան անոնց իշխաննե-
րը և ծերերը ու դպիրները Երու-
6 սաղեմի մէջ, Եւ նաև Աննա քահա-
նայապետը ու Կայիափա և Ցով-
հաննէս ու Աղէքսանդրոս և ան
ամէնը որ քահանայապետի ցեղէ
7 էին։ Եւ զանոնք մէջտեղը կայ-
նեցուցած՝ կը հարցընէին, Ի՞նչ
զօրութիւնով կամ ի՞նչ անունով
8 բրիք դուք ասիկա բանը։ Ապն առեղծ
Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝
ըսաւ անոնց, Ո՛վ ժողովուրդին
իշխանները և Իսրայէլի ծերերը,
9 Թէ որ մենք այսօր տկար մարդու-
մը եղած բարիքին համար կը քըն-
նուինք, թէ ինչ միջոցով անիկայ
10 բժշկուեցաւ, Ցայտնի ըլլայ ձեզի
ամէնքնուդ ու բոլոր Իսրայէլի
ժողովուրդին, Որ Նազովրեցի
Ցիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն
որ դուք խաչեցիք, և Աղն որ Աս-
տուած մեռելներէն յարուց, ահա

անով ասիկայ ձեր առջեւը բժշկ-
11 կուած կեցեր է։ Ե Անիկայ է ան
քարը ձեզմէ շինողներէդ անար-
գուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ։
12 Ը Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն
չկայ։ Ինչու որ անկէ ՚ի զատ ու-
րիշ անուն մը չկայ երկինքին տա-
կը մարդոց մէջ տրուած, որ անով
13 կարող ըլլանք փրկուելու։ Իսկ
անոնք Պետրոսին ու Ցովհաննէսին
համարձակութեանը նայելով, Ը և
հասկընալով որ տգէտ ու առանց
ուսման մարդիկ են, կը զարմանա-
յին։ և իմացան որ անոնք Ցիսուս-
14 ովի հետ էին։ Ու ան բժշկուած
մարդը տեսնելով որ Ը անոնց հետ
կայներ էր, չէին կրնար անոնց դէմ
15 բան մը խօսիլ։ Եւ հրամայելով
անոնց որ ատեանէն դուրս ելլեն,
16 իրարու հետ խորհուրդ ըրին, Եւ
ըսին, Ի՞նչ ընենք աս մարդոցը։
ինչու որ Երուսաղեմի բոլոր բը-
նակիչներուն յայտնի է թէ աստղ
ձեռքովը երեւելի հրաշք մը եղաւ,
ու մենք չենք կրնար ուրանալ։
17 Մեայն թէ ժողովուրդին մէջը ալ
աւելի չտարածուելու համար՝ սա-
տիկ սպառնալիք ընենք անոնց, որ
ան անունով մէյմըն ալ չխօսին
18 մարդու բան խօսին։ Եւ զա-
նոնք կանչելով պատուիրեցին ա-
նոնց որ ամենեւին չխօսին և չսոր-
19 վեցընեն Ցիսուսի անունովը։ Բայց
Պետրոս ու Ցովհաննէս պատաս-
խան տուին անոնց ու ըսին, Թ Թէ
որ Աստուծոյ առջեւը ուղիղ է որ
20 Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ը-
նենք, դուք դատեցէք։ Վասն
զի մենք կան որ տեսանք ու լսե-
21 ցինք, Կրնք կրնար չխօսիլ։ Իսկ
անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն
ետեւ արձակեցին զանոնք, բան մը
չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն
զանոնք Ժողովուրդին համար,
ինչու որ ամէնքն ալ զԱստուած
կը փառաւորէին Ղեղած բանին հա-
22 մար։ Վասն զի ան մարդը քառա-
սուն տարեկանէն աւելի էր, որուն
վրայ աս բժշկութեան հրաշքը ե-
ղաւ։
23 Եւ ՃԱյն արձակուելով՝ Ճիրենց-
ներուն քովը եկան, ու պատմեցին
ինչ որ քահանայապետները և ծե-
24 րերը իրենց ըսին։ Անոնք ալ երբ-
որ լսեցին, միաբանութեամբ Ձայ-
ներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսե-
լով, Ո՛վ Տէր, դուն ես ան Աս-
տուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և
ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղած-
25 ները ստեղծեցիր, Որ քու ծառա-
յիդ Դաւիթին բերնովը խօսե-
ցար, Ի ինչո՞ւ հեթանոսները խռո-
վութիւն ըրին, ու ժողովուրդնե-

Ցամք Տեառն 33

Ը Սպ. Ճժբ. 22։ Եա. իբ. 16։ Մատ. իա. 42։

Ը Մատ. ա. 21։ Գլ. ժ. 43։ ա Տիմ. բ. 5, 6։

Ը Մատ. ժա. 25։ ա Կոր. ա. 27։

ժ Գլ. գ. 11։

Ի Ցոհ. ժա. 47։

Լ Գլ. գ. 9, 10։

Ի Գլ. ե. 40։

Ի Գլ. ե. 29։

Ի Գլ. իբ. 15։ ա Ցոհ. ա. 1, 3։ Ճ Գլ. ա. 8։ բ. 32։

Ի Մատ. իա. 26։ Ղա. ի. 6, 19։ իբ. 2։ Գլ. ե. 26։

Ղ Գլ. գ. 7, 8։

Ճ Գլ. ժբ. 12։

Ի Գ Թագ. ժԹ. 15։

Ի Սպ. բ. 1։

Ցամք Տեառն 33

1 Եւ այլ մէկ մարդ մը Անանիա ա-
նունով իր կնկանը Սափիրային
հետ մկկտեղ ստացուածք մը ծա-
2 խեց . եւ անոր դիտնալն խորհեց , որ
կնիկն ալ դիտէր , ՚ու մէկ բաժինը
բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ :
3 Բ Եւ Պետրոս ըսաւ , Անանիա՛ ինչ-
ո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լեցուց,
որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօ-
սիս , ու ագարակին գինէն խորես .
4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ
կեցեր էր , ու ծախուած ալ՝ քու
իշխանութեանդ տակն էր . ատ
ի՞նչ է որ քու սրտիդ մէջ աս
բանը դրիր . չէ թէ մարդոց սուտ
5 խօսեցար , հապա Աստուծոյ : Եւ
Անանիա աս խօսքերը լսելով՝ Բ ին-
կաւ ու հոգի տուաւ . և մեծ վախ
ինկաւ ամենուն վրայ որ աս լսեցին :
6 Ու երիտասարդները ելան ու
Գ պատնեցին անիկայ , և դուրս հա-
7 նելով թաղեցին : Ու երբոր իրեք
ժամու չափ վրան անցաւ , նոր
կնիկը չգիտնալով ինչ որ եղեր
8 էր , ներս մտաւ . Եւ Պետրոս ըսաւ
անոր , Ըսէ ինծի , ագարակը այն-
չափ Ե-ով ծախեցիք . ան ալ ը-
9 սաւ , Այո , այնչափ : Ու Պետ-
րոս ըսաւ անոր , Ատ ի՞նչ է որ
դուք միաբանեցաք ԱՏերոջը Հոգին
փորձելու . ահա քու էրիկդ թա-
ղողներուն ոտքերը դրանը քովն
են , քեզ ալ դուրս պիտի հանեն :
10 Ժ Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը
ինկաւ ու հոգի տուաւ . և երի-
տասարդները ներս մտնելով անի-
կայ մեռած գտան , ու հանեցին
11 իր էրկանը քովը թաղեցին : Ըեւ
մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղ-
ցիին վրայ ու ամենուն վրայ որ աս
բաները լսեցին :
12 Ի Եւ առաքեալներուն ձեռքովը
շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլա-
յին ժողովուրդին մէջ . Ե և ամէնը
միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին
13 մէջն էին : Ի Եւ ուրիշներէն մէկը
չէր համարձակեր անոնց յարելու ,
և հապա ժողովուրդը կը մեծարէր
14 անոնք , Եւ Տէրոջը հաւատացող-
ները ալ աւելի կը շատնային , բազ-
մութիւն էրիկ մարդոց ու կնիկ-
15 ներու . Անանկ որ հիւանդները
հրապարակները կը հանէին , և պատ-
գարակներով ու մահիճներով կը
դնէին , Ո որ Պետրոսին անցնելու
առնէն՝ գոնէ անոր շուքը անոնց
16 մէկուն վրայ հանի : Ու շրջակայ
քաղաքներուն բազմութիւնը Ե-
րուսաղէմ կը ժողվուէր , Ֆհիւանդ-
ներ և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն
կրողներ բերելով , որոնք ամէնն ալ
կը բժշկուէին :
17 Ի Ադբ ելաւ քահանայապետը և

Ցամք Տեառն 33

Ն Մատ . իզ . 3 ; Դտ . իբ . 2 ; իգ . 1 , Տ ;
Ղտ . ա . 35 ;
Դտ . դ . 18 ;
Ցօհ . ժ . 36 ;

Ա ԳԼ . բ . 23 ;
գ . 18 ;

Ղ Հմր 13 , 31 ;
ԳԼ . թ . 27 ;
ժդ . 46 ; ժդ . 3 ; ժթ . Տ ;
իգ . 26 ; իբ . 32 ; Եփես . գ . 19 ;

Ղ Հմր 27 ;
ԳԼ . գ . 6 , 16 ;
ԳԼ . բ . 43 ; ե . 12 ;

Ա ԳԼ . բ . 2 , 4 ; ժգ . 26 ;
Հմր 29 ;

Բ ԳԼ . ե . 12 ; Հռով . ժե . 5 , 6 ; Բ Կոր . ժգ . 11 ; Փիլ . ա . 27 ; բ . 2 ; Պետ . գ . Տ ;

Գ ԳԼ . բ . 44 ;
ԳԼ . ա . Տ ;
Դ ԳԼ . ա . 22 ;
ԳԼ . բ . 47 ;

Ե ԳԼ . բ . 45 ;

Զ Հմր 37 ; ԳԼ ե . 2 ;
ԳԼ . բ . 45 ;
գ . 1 ;

Բ Հմր 34 , 35 ; ԳԼ . ե . 1 , 2 ;

ըը պարապ բաներ մտածեցին .
26 Երկրի թագաւորները պատրաստ
կայնեցան , և իշխանները մկտեղ
ժողվուեցան Տէրոջը դէմ և անոր
27 Օծեալին դէմ : Ներքան արդարև [աս
քաղաքիս մէջ] ժողվուեցան Ղբու
սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին վրայ՝
որն որ դուն օծեցիր , Հերովդէս
և Պոնտացի Պիղատոս՝ ազգերուն
հետ ու Իսրայէլի ժողովուրդնե-
28 րուն հետ , Ը Ընել՝ ինչ որ քու
ձեռքդ և խորհուրդդ սահմանեց
29 առաջուց որ ըլլայ : Եւ հիմա՝
ով Տէր՝ նայէ անոնց սպառնալիք-
ներուն , ու շնորհէ քու ծառանե-
րուդ Ո որ բոլոր համարձակութիւ-
30 նով քու խօսքդ խօսինք , քու
ձեռքդ երկընցընելով բժշկելու ,
և Ք քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի
Ո անունովը Ն նշաններ ու հրաշքներ
31 ըլլալու : Ու երբոր անոնք աղօթք
ըրին , շարժեցաւ Ան տեղը՝ ուր որ
ժողոված էին , և ամէնքը Հո-
գւով Սրբով լեցուեցան , Ո ու Աս-
տուծոյ խօսքը համարձակ կը խօ-
սէին :
32 Եւ հաւատացեալներուն բազ-
մութիւնը Ե մէկ սիրտ ու մէկ հոգի
ունէին . ոՀ անոնցմէ մէկը չէր ըսեր
իր ստացուածներէն մէկուն հա-
մար՝ Թէ իրն է , հապա իրենց ամէն
բաները հասարակաց կը սեպէին :
33 Ո Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալ-
ները Է վկայութիւն կու տային Տէր
Յիսուսի յարութեանը , Ե և անոնց
ամենուն վրայ մեծ շնորհք կար :
34 Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քա-
շող մը չկար , Ը վասն զի անոնք որ
ագարակներու կամ տուներու տէր
էին , կը ծախէին և ծախուածնե-
35 րուն գիները կը բերէին , Ֆ Ու ա-
ռաքելոց ոտքը կը դնէին . Ո և ամէն
մէկուն իր կարօտութեանը նայե-
36 լով կը բաժնուէր : Եւ Ցովսէս որ
առաքեալներէն Բառնաբաս մակ-
անունեցաւ , (որ կը թարգմա-
նուի Մխիթարութեան որդի ,)
Ղեւտացի , ծննդեամբ Կիպրացի ,
37 Բ Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց
ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտքը
դրաւ :

ԳԼ . Ե

1 Անանիա ու իր կնիկը Սափիրա իրենց կեղծա-
ւորութեանը համար Պետրոսէն յանդիման-
ուելով՝ կը մեռնին : 12 Առաքելոց շատ
հրաշքներ ընելովը՝ 14 հաւատացեալները կը
շատնան . 17 յետոյ առաքեալները վերսին
բանտը կը դրուին , 19 բայց Տէրոջը հրեշտակը
ազատելով զանոնք՝ կը պատուիրէ որ Տաճար-
ձակ քարոզեն ամենուն : 21 Ուստի անոնք
սորվեցընելով Թէ՛ տաճարին մէջ 29 և Թէ
առեանին առջևը , 33 սպանուելու վտանգի
մէջ կ՚ինկնան , բայց Գամալիելին խրատովը
ողջ կը մնան , 40 միայն ծեծ կ՚ուտեն , որուն
համար փառք կու տան Աստուծոյ , և ամէն օր
չեն դադարիր քարոզելէն :

Ցամք Ցեառն 33

բոլոր իր հետը եղողները , որոնք սադուկեցւոց աղանդէն էին՝ նա-
18 խանձով լեցուած , ու առաքեալ-ներուն ձեռք զարկին և հասարա-
19 կաց բանտը դրին զանոնք : Բայց Ցէրովքը հրեշտակը գիշերով բան-տին դռները բացաւ , ու դուրս
20 հանելով զանոնք ըսաւ , Գացէք և տաճարին մէջը կայնելով ժողո-վուրդին խօսեցէք դաս կենաց բո-
21 լոր խօսքերը : Ու երբոր ա լսեցին, տաճարը մտան առտուանց և կը սորվեցընէին . իսկ քահանայապե-տը եկաւ ու իր հետը եղողները՝ ու մէկտեղ կանչեցին ժողովքը ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյ-տը , և հրդ իրկեցին բանտը՝ որ
22 զանոնք բերեն : Ու երբոր սպա-սաւորները գացին , զանոնք բան-տին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
23 պատմեցին , Եւ ըսին Թէ բան-տը ամէն զգուշութիւնով դո-ցուած գտանք , ու պահապանները դռներուն առջևը կայնած , բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք :
24 Ու երբոր Ջէ քահանան և ՛տա-ճարին իշխանը ու քահանայապետ-ները լսեցին աս խօսքերը , կը զար-մանային անոնց համար Թէ ինչ
25 պիտի բլլայ ան : Եւ մէկը եկաւ պատմեց անոնց Թէ Ահա ան մար-դիկը որ բանտը դրիք , տաճա-րը կայներ են և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն : Ան ատենը իշ-խանը սպասաւորներովը մէկտեղ գնաց զանոնք բերաւ առանց բրո-նութեան , ♀ քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ չքարկոծուին :
27 Ու բերին զանոնք ատեանը կայնե-ցուցին . և քահանայապետը ա-
28 նոնց հարցուց , Ըսելով , Ն Չէ՞ որ սաստիկ պատուիրեցինք ձեզի որ աս անունով չսորվեցընէք . և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լե-ցուցիք , և ան մարդուն Ա արիւնը ՚կ՚ուզէք մեր վրայ բերել :
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և ՚՚րիւ առաքեալները ու ըսին , Ն Ա-ռաւել Աստուծոյ Ֆպատասխանի տալ կը
30 է քան Թէ մարդոց : Ֆ Մեր հայրե-րուն Աստուածը Ցիսուսը յարուց , Ն որն որ դուք փայտէն կախելով ըս-
31 պաննեցիք : ՚՚Զանիկայ Աստուած իր աջ ձեռքովը ՚՚Առաջնորդ ու Ֆ Փրկիչ ըլլալու բարձրացուց , ՚Իս-րայէլին ապաշխարութիւն և մեղաց
32 Թողութիւն տալու : Ես մենք աս բաներուս համար անոր վկաներ ենք , ու Սուրբ Հոգին ալ՝ ՚որն որ Աս-տուած իրեն Ֆպատնդ եղողներուն
33 տուաւ : Եւ ՚՚անոնք ա՚՚ լսելով խիստ կատղեցան , ու կը խորհէին որ զանոնք մեռցընեն :
34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը Ֆ Գամաղիէլ էր , օրինաց վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջևը պա-տուաւոր մէկը , ու հրաման ըրաւ որ առաքեալները քիչ մը դուրս հա-
35 նեն . Եւ ըսաւ անոնց , Ո՛վ Իս-րայէլացի մարդիկ՝ դուք ձեզի զգու-շացէք աս մարդոցը համար Թէ ինչ-
36 պիտի ընէք . Քանզի աս օրերէս առաջ Թևդաս ելաւ , իրեն հա-մար ըսելով Թէ Ես Ֆ մէկ մըն է , ու Թուով չորս հարիւրի չափ մար-դիկ իրեն յարեցան . որ ինքը սպանուեցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ֆհաղանդեր էին՝ ցրուեցան ու ոչ-
37 ինչ եղան : Անոր ետևէն Ցուդա Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր ե-ղած օրերը , և շատ ժողովուրդ իր կողմը ձգեց . ինքն ալ կորսուե-ցաւ , և ան ամէնը որ իրեն Ֆհա-
38 զանդեր էին՝ ցիրուցան եղան : Եւ հիմա ձեզի կ՚ըսեմ , Ա՛ռ մարդոցմէ մէկդի կեցէք ու Թող տուէք զանոնք , ՚ինչու որ եԹէ ատ խոր-հուրդը կամ գործը մարդոցմէ է ,
39 պիտի բակոի . ՚Հապա Թէ որ Աստուծմէ է , չէք կրնար ատիկայ քակել , Ֆչըլլայ Թէ Աստուծոյ դէմ
40 մարտնչող ալ գտնուիք : Եւ անոնք հաւանութիւն տուին անոր . ՚՚ու առաքեալները կանչելով՝ Ֆ ծեծե-ցին , և պատուիրելով որ Ֆչխօսե ՚՚Ց Ցիսուսի անունովը չխօսին , արձա-
41 կեցին զանոնք : Անոնք ալ ժողով-քին առջևէն գացին , Ֆ ուրախանա-լով որ Տէր՚՚ի անունը համար
42 սրժանի եղան անարգուելու : Եւ ամէն օր ՚տաճարը ու տուներուն մէջ Ֆ չէին դադարեր սորվեցընելէն ու Ցիսուս Քրիստոսը քարոզելէն :

ԳԼ · Զ

1 Աստիկայ ուզելով որ աշակերտներուն կէս բակուրին Հոգ տարուի , նաև փոյթ ունենալով որ իրենք Աստուծոյ խօսքը՝ Հոգիին կերակուր-ը մատակարարեն , 3 սարկաւագութեան պաշ-տօնը կը յանձնեն եօթը ընտրուած մարդոց , 5 որոնց մէկն էր Ստեփաննոս՝ հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն . 12 որուն հետ վեճա-բանողները չկրնալով պատասխան տալ՝ կը բռնեն զանիկայ , 13 և զրպարտութեամբ կ՚ամ-բաստանեն իբրև հայհոյիչ օրինաց և տաճա-րին :

1 ՚՚Յե ան օրերը աշակերտները որ շատցան , Ֆ*Հելլենացիները կռղ-մէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց դէմ , ինչու որ իրենց որբևարիներ-ը Ֆ ամէն օրուան սպրմսքիան մա-տակարարութեան մէջ անտես կ՚ըլ-
2 լային : Եւ տասուերկուքը կանչեցին աշակերտներուն բազմու-թիւնը ու ըսին , ՚Մեզի չլայլեր Աստուծոյ խօսքը ձգել ու սեղան-
3 ներու ծառայութիւն ընել : Ուստի՝

Ցամք Ցեառն 33

Ֆ ԳԼ · ԻԲ · 3 :

Փրկչին առջև-րական Թա-ւականէն ի-րեք տարի ա-ռաջ :

+ Առակ · իա · 30 : Եա · Բ · 10 : Մատ · Ժե · 13 :

ՕՂու · իա · 15 : ա Կոր · ա · 25 :

Ֆ ԳԼ · Է · 51 : Թ · 5 : իգ · 9 :

՚՚ ԳԼ · գ · 18 : Բ Մատ · Ժ · 17 : իգ · 34 : Մար · Ժգ · 9 :

Ֆ Մատ · Է · 12 : Հռով · ԼԸ · 3 : ԲԿոր · Ժբ · 10 : Փիլ · ա · 29 : ԻԲր · Ժ · 34 : Ցակ · ա · 2 : ա Պետ · գ · 13 , 16 :

՚Բ ԳԼ · Բ · 46 : Է ԳԼ · գ · 20 , 29 :

՚՚ ԳԼ · Բ · 41 : գ · 4 : Է · 14 : Հմր 7 :

Բ ԳԼ · Թ · 29 :

* ՚Ց՚ Հելլե-նախօս Հը-բէից

Ֆ ԳԼ · է · 35 :

՚Բ ԼԲ · Ժբ · 17 :

Ցամի Տեառն 33

ԵԲՕր · ա · 13 ։ ԳԼ · ա · 21 ։ Ժգ · 2 ։ ա Տիմ · գ · 7 ։

ՂԳԼ · Բ · 42 ։

Է ԳԼ · ժա · 24 ։

ԸԳԼ · Ը · 5 ։ 26 ։ իա · 8 ։ Ի Յայա · Բ · 6 ։ 15 ։

ԺԳԼ · ա · 24 ։

ԼԳԼ · Ը · 17 ։ Թ · 17 ։ ժգ · 3 ։ ա Տիմ · գ · 14 ։ Ե · 22 ։ Բ Տիմ · ա · 6 ։

ԼԳԼ · ժբ · 24 ։ ժԹ · 20 ։ Կղ · ա · 6 ։

Է Ցօ՚ · ժբ · 42 ։

*Ո՜ահ չբ-նորհքով

ԺՂբ · իա · 15 ։ ԳԼ · Է · 39 ։ Տ՚ա ԵԼ · գ · 12 ։ Եա · ծգ · 17 ։

Է գ Թագ · իա · 10 , 13 ։ Մատ · իշ · 59 , 60 ։

ՀԳԼ · իե · 8 ։ Յ Դան · Թ · 26 ։

եղբայրներ՝ Է ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝ Բարէ վկայուած՝ Հոգւով Սրբով և իմաստութիւնով լեցո՛ն , որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք .
4 Ընե մենք աղօթքի ու Աստուածոյ
5 խօսքին պաշտօնին պարապինք ։ Եւ այս խօսքը բոլոր բազմութեան առա՛ջևը հաճոյ երևցաւ . ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ Է հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը , Ըու Փիլիպպոսը , և Պրոքորոնը , ու Նիկանովրան , և Տիմոնը , ու Պարմենան Ի և Նիկոլայոս նորա֊
6 հաւատ Անտիոքացին ։ Զանոնք առաքեալներուն առջևը կայնեցուցին . և անոնք ալ աղօթք ընելով՝ Է ձեռքերնին անոնց վրայ դրին ։
7 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ՚աճէր , ու աշակերտներուն Թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ . Եւ քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին ։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ *հաւատքով ու զօրութիւնով լցուած մարդ էր , մեծ հրաշքներ և նշաններ կ՚ը֊
9 նէր ժողովուրդին մէջ ։ Բայց ոմանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց , և Կիւրենացւոց ու Աղէքսանդրացւոց հետևողներն էին , և ոմանք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն էին , ելան ու Ստեփաննոսին հետ վիճաբանութիւն կ՚ը֊
10 նէին . Եւ չէին կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը ու Հոգիին ,
11 որով կը խօսէր ։ Ան ատենը հրապուրեցին քանի մը մարդիկ , որ ըսեն Թէ Մենք լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսի և Աստուծոյ դէմ ։
12 Սէսին ու Աստուծոյ դէմ ։ Եւ գրգռեցին ժողովուրդը ու Ծերերը և գրիչները , ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին ու ատենը տարին ։
13 Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին , որոնք կ՚ըսէին ։ Ան մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ տեղուս և օրէնքին դէմ .
14 Քանզի լսեցինք ատկէ որ կ՚ըսէր Թէ Ան Նազովրեցի Յիսուսը Ի պիտի քակէ աս տեղը , ու պիտի փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած
15 սովորութիւնները ։ Եւ ատենը նստողներուն ամէնը երբոր անոր նայեցան , անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան ։

ԳԼ · Է

1 Ստեփաննոս իրեն դէմ եղած ամբաստանութեանը պատասխան տալով , 2 կը ցուցընէ Թէ ի՚նչպէս Աստուած ընտրեր էր իրենց հայրերը , 37 և Թէ Մովսես վկայութիւն բան էր Քրիստոսի համար ։ 51 կը յանդիմանէ Հրեաները՝ որ ապստամբ գտնուելով Աստուծոյ դէմ , սպանեցին զՔրիստոս՝ ան Արդարը որուն համար մարդասպանները կանխամտածներ էին Թէ աշխարհէն պիտի գայ ։ 54 Անոր վրայ Հրեայք կը քարկոծեն Ստեփաննոսը , որ իր հոգին Քրիստոսի յանձնելով՝ խնդարհութեամբ աղօթք կ՚ընէ անոնց համար ։

Ցամի Տեառն 33

1 Ո՞ն ատենը քահանայապետը ըսաւ , Իրաւունքնե՞ր ատ բաները ատա՞նկ
2 են ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՜ Մարդիկ եղբայրներ ու հայրե՛ր մտիկ ըրէք . Փառաց Աստուածը մեր հօրը Աբրահամին երևցաւ , քանի որ Միջագետի մէջ էր , դեռ Խառանի մէջ չբնակած . և ըսաւ անոր ,
3 Ելի՛ր քու երկրէդ և քու ազգա֊կաններէդ , ու եկուր ան երկիրը
4 որ ես քեզի պիտի յայտնեմ ։ Ան ատենը Է քաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ . և անոր հօրը մեռնելէն ետև անկէ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը , ուր որ դուք հիմա կը բնակիք ։
5 Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ , ոչ՝ ալ ոտքի քայլ մը տեղ , Բայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն տայ իբրև կալուածք , և իրմէ ետև իր սերունդին , երբոր
6 դեռ ինքը որդի չուներ ։ Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ Թէ Անոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտ պիտի ըլլայ ։ ու պիտի ծառայեցընեն անիկայ և չարչարեն
7 չորս հարիւր տարի ։ Եւ ան ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն , ես պիտի դատեմ , ըսաւ Աստուած , և անկէ ետև պիտի ելլեն Ը ու աս տեղս
8 զիս պաշտեն ։ Եւ անոր Թլփատութեան ուխտը տուաւ , Ի ու ետքը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ , և Թլփատեց զանիկայ ուԹերորդ օրը . Իսահակ ալ Յակոբը Ֆ՜ա՜ , Է Յակոբ ալ՝ տասուերկու նահա֊
9 պետները ։ Եւ նահապետները Ցովսեփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս ծախեցին . Բայց Աստուած անոր հետն էր ,
10 Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն , Ֆ և անոր Հնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին առջևը . ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր տանը վրայ ։
11 Ու Եգիպտոսի և Քանանայ բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ , ու մեծ նեղութիւն , և մեր հայրերը ուտե֊
12 լիք չէին գտներ ։ Եւ Յակոբ երբոր լսեց Թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի , առջի անգամին
13 մեր հայրերը իրկեց ։ Եւ երկրորդ անգամին Ցովսեփ իր եղբայրներուն Ճանչցուց ինքզինքը . ու Ցովսեփին ազգը Փարաւոնին յայտնի եղաւ ։
14 Ղրկեց Ցովսեփ իրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը Ֆ ու բոլոր ազգատոհմը , եօթանասունհինգ հո֊
15 գի ։ Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ ,

ACTS 1;15

Ցամի Տեառն 33

յոյն · ամի · 33 : ԵԼ · ա · 6 :

ՆԵԼ · ժգ · 19 : Ցես · իգ · 32 :

ԼՅն · իգ · 16 : ԼԶ · 19 :

«Յն · ժե · 13 : Հմր 6 :

ԼԵԼ · ա · 7, 8, 9 : Սաղ · ճե · 24, 25 :

պԵԼ · ա · 22 :

ԼԵԼ · բ · 2 :

Բեր · ժա · 23 :

«ԵԼ · բ · 3—10 :

ՀՂՌ · իգ · 19 :

«ԵԼ · բ · 11, 12 :

բԵԼ · բ · 13 :

յՏես Ղու · ժբ · 14 : ԳԼ · գ · 7 :

Բեր · ԵԼ · բ · 15, 22 : գ · 20 : ժբ · 3, 4 :

ՃԵԼ · գ · 2 :

+Մաա · իբ · 32 : Եբր · ժա · 16 :

յու մեռաւ ինքը ու մեր Հայրերը :
16 Նեւ Սիւքեմ տարուելով՝ Լան գերեզմանին մէջը դրուեցան , որն որ Աբրահամ արծաթի դնով ծախու առեր էր Սիւքեմի հօրէ Եմմորի որդիներէն : «Ու երբոր մօտեցաւ խոստմունքին ատենը , որ Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամին , Ժողովուրդը աճեցաւ ու 18 շատցաւ Եգիպտոսի մէջ , Մինչև որ ուրիշ Թագաւոր մը ելաւ՝ որ Յովսէպին չճանչնար : 19 Սա՛կ ինքզինքը խորամանկեցուց մեր ազգին դէմ ու չարչարեց մեր Հայրերը , մինչև անդամ Նանոնց տղաքը դուրս 20 ձգել ըլլալով որ չապրին : Ա՛ն ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ , Նև Աստուծոյ առջևը գեղեցիկ էր , որ իր հօրը տունը մեծցաւ իրեք ամիս : 21 «Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ , փարաւոնին աղջկը զանիկայ վերցուց , և իրեն իբրև որդի 22 մեծցուց : Ու Մովսէս Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ , Նև գործաւոր էր իր խօսքերովը ու գործքերովը : 23 «Ու երբոր քառասուն տարեկան եղաւ , իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն 24 ընել : Ու Իսրայէլացիներէն մէկը հարստահարուած տեսնելով՝ պաշտպանեց , և զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Եգիպտացին սպաննե- 25 լով : Կը կարծէր Թէ իր եղբայրները պիտի իմանային որ Նաստած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար , բայց ա 26 նոնք չիմացան : Ու հետևեալ օրը անոնց դիմացը ելաւ՝ երբոր կը կռուէին , և խաղաղութիւն ընելու ստիպեց զանոնք , ըսելով , Մարդիկ՝ դուք եղբայրներ էք , ինչո՞ւ 27 մէկզմէկ կը զրկէք : Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր , մերժեց զանիկայ ու ըսաւ , Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ . Նի՞ւ ալ սպան- 28 նել կ՝ուզես , ինչպէս որ երէկ Եգիպ- 29 տացին սպաննեցիր : «Եւ Մովսէս ասոնց խօսքին վրայ փախաւ , ու Մադիամու երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ , ուր որ երկու որդի ծնաւ : 30 Նեւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր 31 մորենիի կրակի բոցով : Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին վրայ , ու երբոր մօտեցաւ զննելու , Տէրոջը ձայնը եկաւ ա- 32 նոր , ու Նըսբէր , Նես եմ քու Հայրերուդ Աստուածը , Աբրահամին Աստուածը , ու Իսահակին Աստուածը , և Յակորին Աստուածը . Մովսէս ալ վախէն դողալով չէր 33 համարձակեր զննելու : Նեւ Տէրը ըսաւ անոր , Ոտքերուդ կօշիկները հանէ , ինչու որ ատ տեղը որ դուն 34 կայներ ես , սուրբ երկիր է : Նքիւրաւի Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը տեսայ , ու լսեցի անոնց հառաչանքը , և իջայ զանոնք ազատելու . և հիմա եկուր քեզ Եգիպտոս իրկեմ : Ն՚ն Մով- 35 սէսը որ ուրացան ու կ՝ըսէին , Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ , Աստուած զանիկա իշխան և փրկիչ իրկեց «ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մորենիին մէջ անոր երևցաւ : 36 Նանիկայ հանեց զանոնք՝ Նհրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ , և անապատին մէջ քառասուն տա- 37 րի : Նս Մովսէսն է որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը , Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս Նմարգարէ մը պիտի հանէ 38 ձեզի , Նանոր միոիկ ըրէք : Նձասկայ ան է որ անապատը ժողովքին մէջն էր , Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող Նհրեշտակին հետ ու մեր Հայրերուն հետ , Նոր կենդանի Նպատգամներ առաւ մեզի տալու . 39 Որուն մեր Հայրերը չուզեցին ՝նազանդ ըլլալ , հապա մերժեցին , և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դար- 40 ձան : Նեւ ըսին Ահարոնին , Մեզի աստուածներ շինէ որ մեր առջևէն երթան . քանզի ան Մովսէսը որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց , չենք գիտեր Թէ ի՛նչ եղաւ անոր : 41 Նեւ ան օրերը որթ մը շինեցին , ու կուռքին զոհ մատուցին , և իրենց ձեռացը գործքերովը կը զուարճա- 42 նային : Ն՚Աստուած ալ էրես դարձուց , ու Թողուց զանոնք որ Ներկնից զօրքը պաշտեն . ինչպէս որ գրուած է մարգարէից գրքին մէջ , Մի՞թէ հանապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատուցիք ինծի՝ ով Խրայէլի տունը . 43 Եւ Մոդոքին վրանը առիք ու ձեր Հեռմիա աստուծոյն աստղը , ան պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագութիւն ընելու . ես ալ ձեզ Բաբիլոնէն անդին պիտի փո- 44 խադրեմ : Վկայութեան խորանը անապատին մէջ մեր Հայրերուն հետն էր , ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրամայեց ըրաւ՝ Նոր տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկայ . 45 Նոր մեր Հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով՝ Յեսուին հետ բերին զանիկայ ան ազգերուն կալուածքը , որոնք Աստուած վռնդեց մեր Հայրերուն առջևէն մինչև Դաւիթին 46 օրերը , Նոր Աստուծոյ առջևը շնորհք գտաւ , յև ուզեց որ Յակո-

Ցամի Տեառն 33

«Ել · գ · 5 : Ցես · ե · 15 :

ՃԵԼ · գ · 7 :

«ԵԼ · ժգ · 19 : Թես · ի · 16 :

ԲԵԼ · ժբ · 41 : ԼԳ · 1 :

ՃԵԼ · ե · ը · ԹԼ · ժ · ժա · ժգ : Սաղ · ճե · 27 :

ՐԵԼ · ժգ · 21, 27, 28, 29 :

ՃԵԼ · ժգ · 1, 35 :

ԼՐ Օր · ժը · 15, 18 : ԳԼ · գ · 22 :

ՃՄաա · ժէ · 5 :

ՃԵԼ · ժԲ · 8, 17 :

ԲԵս · կգ · 9 : Գալ · գ · 19 : Եբր · բ · 2 :

ՃԵԼ · իա · 1 : Բ Օր · ե · 27, 31 : ԼԳ · 4 : ՑՀ · ա · 17 :

ՃՀռով · գ · 2 :

ԼԵԼ · լբ · 1 : ԲԸ Օր · Թ · 16 : Սաղ · ճգ · 19 :

ԹՍաղ · ձա · 12 : Եզեկ · ի · 25, 39 : Հռով · ա · 24 : Բ Թես · բ · 10 :

ՃՐ Օր · գ · 19 : ժէ · 3 : Գ Թագ · ժէ · 16 : իա · 3 : Եբեմ · ժԹ · 13 :

ՀՆռով · ե · 25, 26 :

ՅԵԼ · իե · 40 : Իշ · 30 : Եբր · ը · 5 :

ՂՑես · գ · 14 :

ՃՂԵեմ · Թ · 24 : Սաղ · խգ · 2 : Հը · 55 : ԳԼ · ժգ · 19 :

ՃաԹագ · ժգ · 1 : Բ Թագ · է · 1 : Սաղ · ձԹ · 19 : ԳԼ · ժգ · 22 :

յգ Թագ · ը · 17 : ա ՊՆ · իբ · 7 : Սաղ · ճԼը · 4, 5 :

Ցամք Տեառն 33

Ած. թագ. գ. 1 : ը. 20 : ա Մն. ժէ. 12: բ Մն. գ. 1: Ած. թագ. ը. 27: բ Մն. բ. 6 : գ. 18 : Գւ. ժէ. 24: ա Նս. կգ. 1 : 2 : Մաա. ե. 34 , 35 : իգ. 22 :

Ածլ. լբ. 9 : լգ. 3 : Ես. խը. 4 :

Պղա. իգ. 41: բ Օր. ժ. 16: Երեմ. գ. 4: գ. 10 : Թ. 26 : Եզեկ. խգ. 9 :

Ը բ Մն. լգ. 16 : Մաա. ի ա. 35 : իգ. 34 , 37 : ա Թես. բ. 15:

ա Գւ. գ. 14 :

ա Ածլ. ի. 1 : Ղաղ. գ. 19:

Ածր. բ. 2 :

Ելկ. ե. 33 :

ա Գւ. գ. 5 :

բԵզեկ. ա. 1: Մաա. գ. 16 : Գւ. ժ. 11 :

գՊաան. է. 13:

ա գ Թագ. ի ա. 13: Ղած. գ. 29 : Երր. ժ գ. 12 :

ֆՂա. ի. 16:

ֆբ Օր. ժգ. 9 , 10 : ժէ. 7 : Հմր 59 : Գւ. իբ. 20:

օԳւ. Թ. 14 :

ֆ Յաշ. լա. 5 : Ղած. իգ. 43 :

ա Գւ. Թ. 40 : ի. 36 : իա. 5 :

Բ Մաա. ե. 44: Ղած. գ. 23 : իգ. 34 :

ֆՀմր 57: Գւ իբ. 20 :

բին Աստուծոյն բնակարան մը գըտ–
47 նէ : ՆՈւ Սողոմոն անոր տունն մը
48 շինեց : ԼՍակայն Բարձրեալը ձեռ–քով շինուած տաճարներու մէջ չբնակիր , ինչպէս որ մարգարէն
49 կ'ըսէ : Երկինքը իմ աթոռս է , ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուան–դանն է . որպիսի տուն պիտի շի–նէք ինծի , կ'ըսէ Տէրը : կամ ի՞նչ պէտ ընայ իմ հանգստութեանս
50 տեղը . Չէ՞ որ ասոնք իմ ձեռքս
51 շիներ է : ՆՈ՛վ խստացարտնեղներ ու ՚ականջով և սրտով անթլփա–տուածներ , դուք ամէն ատեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե–նաք , ինչպէս ձեր հայրերը՝ անանկ
52 ալ դուք : Ըմարգարէներէն ո՞րը չհալածեցին ձեր հայրերը , ու ըս–պանեցին զանոնք որ առաջուց պատմեցին ան ՚Արդարին գալուն համար , որ դուք հիմա անոր մատ–նիչները և սպանողները եղաք .
53 ՚Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ–ներուն մատակարարութեամբը՝ ու չպահեցիք :
54 Ձէնոնք աս բաները լսելով՝ սրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակ–ռաններնին անոր վրայ կը կրճը–
55 տէին : Բայց անիկա ՚Հոգւով Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ և տեսաւ Աստուծոյ փառքը , ու Ցիսուան ալ որ Աստուծոյ աջ կողմը կայներ էր , և ըսաւ , ԲԱհա կը տեսնեմ երկինքը բացուած , ու Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կող–
56 մը կայնած : Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակելով՝ ականջներնին գոցե–ցին , և ամէնը մէկեն վազեցին ա–
57 նոր վրայ . ՚Ու քաղաքէն դուրս հանելով՝ Ի կը քարկոծէին ղՆէյայ . և վկաները իրենց հանդերձները պահ կը դնէին երիտասարդի մը ոտ–քերուն քովը , որ Սողոմոն կ'կոսէր :
58 Եւ կը քարկոծէին Ստեփաննոսը , ՈՐ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր , Տէր
59 Ցիսուա՝ ֆընդունէ՛ իմ հոգիս : Ու ՚ծնկան վրայ դալով բարձրաձայն աղաղակեց , Բ Տէր՛ աս մեղքը մի՛ սեպեր ատոնց . և աս ըսելով՝ նոյն–ջեց : ԻՍօղոս ալ համակից էր անոր սպանուելուն :

Ցամք Տեառն 34

ա Գւ. ժա. 19 :

Բ Ծն. իգ. 2: ծ. 10 : բ Թագ. գ. 31:

ԷԳւ. է. 57 , Թ. 1, 13, 21: իբ. 4 : իգ. 10 , 11 : ա Կոր. ժե. 9: Գաղ. ա. 13: Փիլ. գ. 6 : ա Տիմ. ա. 13 :

ԸՄաբ. ժ. 23 : Գւ. ժա. 19 :

Ի Գւ. գ. 5 :

ՂՄաբ. ժգ. 17 :

Ի Գւ. ժգ. 6 :

ըԳւ. ե. 36 :

Բ Գւ. ա. 3 :

ժ Գւ. բ. 38 :
իԳւ. ժԹ. 2:

Լ Գւ. ժ. 48 : ժԹ. 5 :

Խ Մաա. իբ. 19 : Գւ. բ. 38 :

ծԳւ. գ. 6 : ժԹ. 6 :

Երր. գ. 2 :

ԳԼ. Ը

1 Երուսաղէմի հալածումը առիթ կ'ըլլայ որ Սամարիայի մէջ եկեղեցի մը կը հաստատուի 5 Փիլիպպոսի ձեռօքը , որ քարոզել՝ հրաշքներ ըլլալ և շատերը ապրեցաց , որոնց մէջն էր Սիմոն մոգը : 14 Պետրոս ու Ցովհաննէս հոն կ'երթան եկեղեցին հաստատութիւն տալու , ու աղօթքով և ձեռքերնին ժողվրդոց վրայ դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի անոնց : 18 Երբոր Սիմոն կ'ուզէ ստակով ծախու առնել իրենց ունեցած իշխանութիւնը , 20 Պետրոս ասոնիկ կը յանդիմանէ անոր սրտին չարու–թիւնը , ու զղջալու կը յորդորէ . եւրը Ցովհաննէսին հետ Աստուծոյ խօսքը քարոզելով Երուսաղէմ կը դառնայ : 26 Տէրոջը հրեշ–տակը կը խրկէ Փիլիպպոսը՝ որ երթայ քարո–զէ Եթէովպացի ներքինին , և մկրտէ զանի–կայ :

1 Եւ ան օրը մեծ հալածում եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղե–ցիին վրայ , ՚և առաքեալներէն Ի զատ ամէնն ալ ցիրուցան եղան Հրէաստանի ու Սամարիայի եր–
2 կիներուն մէջ : Եւ աստուածա–վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցու–ցին , Բու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին :
3 Բայց Սօղոս Ե եկեղեցիին շատ վնաս կու տար , տուները կը մտնէր , է–րիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝ բանտը դնել կու տար :
4 ԴԵւ ան ցիրուցան եղածները կը պտըտէին ու խօսքը կը քարոզէին :
5 ԷՓիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա–ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քա–
6 րոզէր անոնց : Եւ ժողովուրդները միաբան հաւանութեամբ Փիլիպ–պոսին բաններուն ուշադրութիւն կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ'ընէր : ՂՎասն զի շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝ կ'ելլէին ,
8 Եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին . Ու մեծ ուրախու–թիւն եղաւ ան քաղաքին մէջ , Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց ան քաղաքին մէջ Է մոգութիւն կ'ընէր , ու Սամարա–ցւոց ազգը կ'ապշեցնէր , էիրեն
10 համար ըսելով թէ մեծ մէկ մըն է .
Որ անոր ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը , և կ'ըսէին , Ասիկայ Աստուծոյ մեծ
11 [ըսուած] զօրութիւնն է : Շատ ժամանակէ ՚ի վեր կախարդութիւն–ներով զանոնք ապշեցնելուն հա–մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա–
12 յին : Բայց երբոր Փիլիպպոսին հաւատացին՝ Ի որ Աստուծոյ թա–գաւորութեանը ու Ցիսուս Քրիս–տոսի անունը վրայով կը քարո–զէր , կը մկրտուէին թէ էրիկ մար–
13 դիկ և թէ կնիկ մարդիկ : Եւ Սիմոն ինքն ալ հաւատաց , ու մկրտուելով միշտ Փիլիպպոսի հետն էր . և տեսնելով ան նշան–ները ու մեծ զօրութիւնները որ
14 կ'ըլլային , կը զարմանար : Իսկ Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալ–ները երբոր լսեցին թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են , Պետրոսը ու Ցովհաննէսը անոնց
15 խրկեցին . Որոնք իջնելով՝ աղօթք ըրին անոնց համար Ժ որ Սուրբ Հո–
16 գին առնեն . (ԷՆոյնու որ դեռ անոնց մէկուն վրայ իջած չէր , Հապա միայն ԼՏէր Ցիսուսի անու–
17 նովը Էմկրտուած էին .) ԺԱն ա–

Ցամք Տեառն 34

տէրը ձեռքերին դրին անոնց վրայ ,
18 ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին : Երբոր տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալները անոնց վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի , անոնց ստակ
19 մատուց ու ըսաւ , Ինծի՛ ալ աս իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս զի որու վրայ ձեռք դնեմ , անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ : Բայց Պետրոս ըսաւ անոր , Քու արծաթդ քեզի հետ թող կորսուի՛ , ինչու որ [Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր
21 թէ հաստակով կ'առնուի : Դուն ատ բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս , ինչու որ քու սիրտդ Աստուծոյ առջեւ շիտակ չէ :
22 Ուստի ատ քու չարութենէդ զղջի՛ եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ , գուցէ ներուի քեզի քու սրտիդ
23 մտքերդ : Ես կը տեսնեմ որ դուն դառնութեան մէջ եւ անիրաւութեան կապին մէջ կը տեսնուիս :
24 Նեմ : Սիմոն պատասխանեց ու ըսաւ , Դուք ինծի համար աղօթք ըրէք Տէրոջը , որ ատ ձեր ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ :
25 Անոնք ալ վկայութիւն տալով Աստուծոյ խօսքը խօսելէն ետեւ , դարձան Երուսաղէմ , եւ Սամարացւոց շատ գեղերուն մէջ աւետարանը քարոզեցին :
26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպպոսին խօսեցաւ՝ ըսելով , Ելիր ու դնա դուն հարաւային կողմը ան ճամբան , որ Երուսաղէմէն դէպ՝ի Գազա կ'իջնէ , որ անապատ տեղ է :
27 Ան ալ եղաւ դնաց . և ահա [Եթէովպացի ներքինի մարդ մը՝ Եթէովպացւոց կանդակա թագուհիին մէկ զօրաւորը , որ ինքը անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր , որ [Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագու-
28 թիւն ընելու . Եւ անիկա ետ կը դառնար , ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մարգարէին գէրէզը կը կարդար :
29 Ետքը Հոգին ըսաւ Փիլիպպոսին , Մօտեցի՛ր և ատ կառքին
30 քովը դնա : Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ գնաց՝ ու մտիկ կ'ընէր որ Եսայի մարգարէին գէրէզը կը կարդար , և ըսաւ , Կարդացածդ
31 կը հասկնա՞ս արդեօք : Ան ալ ըսաւ , Ինո՞ր կրնամ հասկնալ , թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ . ու աղաչեց Փիլիպպոսին որ ելլէ
32 իր քովը նստի : Եւ գրքին դէզ կարդացած տեղը ատիկա էր . Ոչխարի պէս մորթուելու տարուեցաւ , ու իր խուզողին առջեւ մունճ չբացող գառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը
33 չբանար . Իր խոնարհութեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ , և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի

պատմէ . ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի : Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու ըսաւ , Կ'աղաչեմ քեզի , մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ աս . իրե՞ն համար թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար : Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ , և գրքին աս խօսքէն սկսե-
36 լով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր : Ու երբոր իրենց ճամբան կ'երթային , ջուրի մը քով եկան . ու ըսաւ ներքինին , Ահա ջուր , ի՞նչ բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն :
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր , Եթէ որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս , կարելի է . անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Կը հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոս Որդի
38 Աստուծոյ է :] Ու հրաման ըրաւ որ կառքը կայնեցնեն . և երկուքնին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոս ու ներքինին , և մկրտեց զանիկայ :
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան , Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը , և ալ ներքինին զանիկա չտեսաւ , ու իր ճամբան կ'երթար
40 ուրախութեամբ : Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ . ու պտրտելով բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր , մինչև որ ինքը կեսարիա եկաւ :

ԳԼ . Թ

1 Սօղոս դամասկոս երթալու ճամբուն վրայ 4 գետինը կ'իյնայ , և կը տեսնէ զՅիսուս . 10 առաքեալական պաշտօնին կը կանչուի , 18 և Անանիային կը մկրտուի . 20 Համաձայնակ գործաւոս կը քարոզէ : 23 Հրեայք կը խորհին զանիկայ սպաննել . 29 Նմանապէս Յոյներ . բայց Սօղոս անոնց ձեռքէն կը փախչի : 31 Եկեղեցին խաղաղութիւն կը վայելէ . Պետրոս կը բժշկէ Ենեա անուն անդամալոյծը , 36 և Տաբիթան կը յարուցանէ :

1 Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 գրով դնաց . Եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարաններուն որ թոնէ , որ եթէ ան ճամբուն հետեւողներ գտնէր թէ կանայք եւ մարդիկ կամ կնիկ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ : Ու երբոր կ'երթար ու Դամասկոսին մօտեցաւ , յանկարծ իր բոլորտիքը երկնքէն լոյս մը փայլատակեց . Եւ
4 կ'իյնայ գետինը և լսեց ձայն մը ըսեց որ կ'ըսէր իրեն , Սաւուղ , Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես :
5 Եւ անիկայ ըսաւ , Ո՞վ ես դուն՝ Տէր . և Տէրը ըսաւ , Ես եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալածես . Բայց
6 կեաց զարնել : Ան ալ դողով ու սարսափելով ըսաւ , Տէր՝ ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ : Եւ Տէրը ըսաւ

Ցամք Տեառն 34

ՂՂուկ . իգ . 27 ; ԳԼ . ժբ . 28 :

ա Գլ . ժ . 47 :

ՂՄատ . իբ . 19 ; Մարկ . ժգ . 16 :

Ղ Մատ . ժգ . 16 ; Յովհ . գ . 70 ; թ . 35 , 38 ; ժա . 27 ; Գլ . թ . 20 ; ա Յովհ . դ . 15 ; ե . 5 , 13 :

ԳԹագ . ժբ . 12 ; դ Թագ . բ . 16 ; Եզեկ . գ . 12 , 14 :

Յովհ . ա . 35

ա Գլ . բ . 3 ; Գաղ . ա . 13 ; ա Տիմ . ա . 13 :

Ե Ղուկ . գ . 10 ; Գլ . բ . 37 ; ժգ . 30 :

Ցամի Տեառն 35

անոր՝ , Ելի՛ր ու քաղաքը մտիր , և քեզի պիտի ղրկուցուի ինչ որ պարտիս ընել . Ւսկ ան մարդիկը որ իր հետը կ՚երթային , ապշած կեցեր էին , ձայնը միայն կը լսէին ,

8 բայց մէկը չէին տեսներ : Եւ Սօղոս գետնէն ելաւ , ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ . ուստի անոր ձեռքէն բռնեցին ու Դա-

9 մասկոս մտցուցին : Եւ իրեք օր կեցաւ առանց տեսնելու , և ոչ կերաւ , ոչ ալ խմեց :

10 Ու Ննանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ , Ա՛նա-նիա . ան ալ ըսաւ , Տէ՛ր՝ ահա

11 հոս եմ : Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Ելի՛ր ու գնա ան փողոցը որ Ուղիղ կ՚ըսուի , և հոն Ցուդային տանը մէջ փնտռէ՛ Սօղոս անունով Տարսոնացի մը . վասն զի ահա անիկայ

12 աղօթք կ՚ընէ . Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Ննանիա անունով՝ ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դը-

13 րած , որ տեսնէ : Ննանիա ալ պատասխան տուաւ , Տէ՛ր՝ շատերէն լսեցի ան մարդուն համար թէ

14 որչափ չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ Երուսաղէմի մէջ . Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու ան ամէնը ,

15 ո՛ր քու անունդ կը կանչեն : Եւ Տէրը ըսաւ անոր , Գնա՛ դուն , էնն չու որ ընտիկայ ինծի ընտիր ամանն մըն է , իմ անունս կրելու Հեթանոսներուն ու Թագաւորներուն և

16 Իսրայէլի որդւոցը առջեւը . Ես քանզի ես անոր պիտի ցուցընեմ թէ որչափ պէտք է իրեն իմ անուանս

17 համար նեղութիւն կրել : Եւ Ննանիա գնաց ու ան տունը մտաւ , հև ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ , Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս Իսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երևցաւ երբոր կուգայիր , որպէս զի տեսութիւնդ ստանաս ,

18 ու Հոգւով Սրբով լեցուիս : Եւ շուտ մը անոր աչքերէն թեփերու պէս բաներ ինկան . և իսկոյն տե-

19 սաւ , ու ելաւ մկրտուեցաւ . Եւ կերակուր ուտելով ոյժը վրան եկաւ , Ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ .

20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Ցիսուսը , Թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին :

21 Եւ ամէն լսողները մեծապես զարմացեր էին , ու կ՚ըսէին , Ա՞նիկայ ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք որ աս անունը կը կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար եկած էր , որ անոնք կապած՝

22 քահանայապետներուն տանի : Բայց Սօղոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և Դամասկոսի մէջ բնակող Հրեաները կը պապանձեցնէր , ապացուցանելով Թէ Քրիստոսը ասիկայ է :

23 կայ է : Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը՝ Հրեաները խորհուրդ ըրին

24 որ անիկայ սպաննեն : Բայց Սօղոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը սպասէին որ անիկայ

25 սպաննեն : Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով պատէն վար իջեցուցին :

26 Ներսոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ , կը ջանար աշակերտներուն յարձլու , բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ , չհաւատալով Թէ անի-

27 կայ աշակերտ էր : Բայց Բառնաբաս անիկայ առնելով առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց Թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ , և Թէ անոր հետ խօսեցաւ , և Թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ

28 համարձակ քարոզեց Ցիսուսի անունովը : Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մտներ ու կ՚ելլէր ,

29 Տէր Ցիսուսի անունովը համարձակ քարոզելով : Նաև Հելլենացելոց դէմ կը խօսէր և վիճաբանութիւն կ՚ընէր . Անոնք ալ կը

30 փնտռէին անիկայ սպաննել : Իսկ եղբայրները իմանալով՝ զանիկայ կեսարիա իջեցուցին , և անկէ Տարսոն խրկեցին զանիկայ :

31 Ուրեմն ամէն եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունեցան , և շինութիւն կ՚ընդունէին , ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ միխթարութեամբը քալելով կ՚աճէին :

32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտըտէր , Լիւդիա բնակող սուրբ-

33 բերուն քովը ալ իջաւ : Եւ հոն մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը Ենէա էր , ութը տարիէ ի վեր

34 մահիճը պառկած անդամալոյծ . Եւ ըսաւ անոր Պետրոս , Ենէա՛ Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ . Ելի՛ր ու քու անկողինդ շինէ՛ . ան

35 ալ շուտ մը ելաւ : Եւ Լիւդեայի ու Սարօնի մէջ բնակողներուն ամէնը անիկայ տեսան , ու

36 Տէրոջը դարձան : Եւ Ցոպպէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝ անունը Տաբիթա , (որ թարգմանուելով Ա՛յծեմիկ կ՚ըսուի .) Ասիկայ լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմութիւններով , որ ին-

37 քը կ՚ընէր : Ու եղաւ որ ան օրերը ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուացին անիկայ և վերի սենեակ

Ցամի Տեառն 35

յ Գաղ. ժբ. 28 :

Ցաւ. Տ. 37 : Գաղ. իգ. 12 : Եբ. 3 : Բկոր. ժա. 26 :

Ղբկոր. ժա. 32 :

Ցես. բ. 15 : Թագ. ժբ. 12 :

Ղկոր. ժա. 17 : Գաղ. ա. 17 , 18 :

Գաղ. գ. 36 : Ժգ. 2 :

Ղհմր 20 , 22 :

Գաղ. ա. 18 :

Գաղ. ա. 1 : ‡ Յ՝ Հելլենասխօս Հրէից

Հմր 23 : Բկոր. ժա. 26 :

Տես գբ. 1 :

Ցաւ. Տ. 38 : Գբ. բ. 14 :

Մն. ե. 16 :

Գբ. ժա. 21 :

ասիկայ լեցուած էր բարի գործերով , որ ին-

Ժմ. բ. 10 : Տիտ. գ. 8 :

Գբ. ա. 13 :

Ննանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ . և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ , Ննանիա՛ . ան ալ ըսաւ , Տէ՛ր՝ ահա

Ղբ. իբ. 12 :

Գբ. իբ. 10 : Եբ. 12 :

Գբ. իբ. 39 : իբ. 3 :

Հմր 1 :

Հմր 21 : Գբ. ե. 59 : իբ. 16 : ա Կոր. ա. 2 : բ Տիմ. բ. 22 :

Գբ. ժգ. 2 : իբ. 21 : իգ. 17 : Հռով. ա. 1 : ա Կոր. ժե. 10 : Գաղ. ա. 15 : Եփես. գ. 7 , 8 : ա Տիմ. բ. 7 : բ Տիմ. ա. 11 :

Հռով. ա. 5 : ժա. 13 : Գաղ. բ. 7 , 8 :

Գբ. իե. 22 , 23 : իզ. 1 , 22 :

Գբ. ի. 23 : իա. 11 : Կոր. ժա. 23 :

Իբ. իբ. 12 , 13 :

Գբ. ը. 17 :

Գբ. բ. 4 : գ. 31 : բ. 17 : ժգ. 52 :

Գբ. իզ. 20 :

Գբ. ը. 37 :

Գբ. ը. 3 : Հմր 1 : Գաղ. ա. 13 , 23 :

Ցամի Տեառն 38

38 մը դրին : Ու Լիւդդէա Յոպպէին մօտ էր . ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է , անոր երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
39 որ չուշանայ իրենց գալու : Պետրոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ . ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հանեցին զանիկայ . և բոլոր որբևարբունները անոր բողոքելով կայնեցան , կու լային ու կը ցուցընէին ան բաճկոնները և հանդերձները որ կ'ընէր Ա յ ե ա մ ի կ , քանի որ իրենց
40 հետն էր : Պետրոս ալ ֆ ամ ին դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու աղօթեք ըրաւ , և դէպ 'ի մարմինը դառնալով՝ Բ ր ա ւ , Տաբիթա՛ ելլէ ր կայնէ . ան ալ իր աչքերը բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
41 Ե ւ — չիտակ նստաւ : Ինքն ալ ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց զանիկայ . և սուրբերը ու որբևարբունները կանչելով՝ անոնց առջևը ողջ
42 կայնեցուց զանիկայ : Եւ ա ս Բ ո ն բոլոր Յոպպէին մէջ իմացուեցաւ , ու շատերը Տէրոջը հաւատացին :
43 Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպպէ կեցաւ Տ ի մ ո ն անո՛ւով կաշեբանողի մը քով :

Ֆ Մտա . Թ . 25 :
— Գլ . է . 59 :
Բ Մար . ե . 41 , 42 ; Ց ո հ . ժա . 43 :
Ձ Ց ո հ . ժա . 45 ; ժբ . 11 :
Դ Գլ . ժ . 6 :

ԳԼ . Ժ

1 Կոռնելիոս անունով բարեպաշտ մարդ մը 5 Աստուծոյ հրեշտակէն հրաման առած՝ կանչել կու տայ Պետրոսը , 11 որ մէկ տեսիլքի մը մէջ կը սորվի չդարշել հեթանոսներէն : 34 Պետրոս գիրիստոս կը քարոզէ Կոռնելիոսին ու անոր տանը մէջ եղողներուն , 44 և դեռ իր խօսքը չլմընցուցած՝ Սուրբ Հոգին կը հանգչի անոնց վրայ , 48 և կը մկրտուին :

Ց ա . Տ . 41

1 Կ ե սարիայի մէջ մարդ մը կար Կոռնելիոս անունով , հարիւրապետ՝ Իտալացի բռնած դուն-
2 դէն . — բարեպաշտ ու Ք աստուածաւախի իր բոլոր տունովը , որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար , և ամէն ատեն Աստուա-
3 ծոյ աղօթք կ'ընէր : Անիկայ օրուան ժամը իննին ատենները տեսիլքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի տեսաւ , որ իր քովը մտաւ և իրեն ըսաւ , Կոռնելիոս .
4 Ան ալ անոր նայելով ու խիստ վախնալով , ըսաւ , Ի՞նչ է Տէր . ան ալ ըսաւ անոր , Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջևը ելան յիշատակի
5 համար : Եւ հիմա Յոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ Սիմոն ա ն ո՛ւով մկը որ Պետրոս մականա-
6 նուածեալ է . Անիկայ իրկն հիւր կը կենայ Տ ի մ ո ն անո՛ւով կաշեբանողի մը քով , որուն տունը ծո-
7 վուն մօտ է * : Ու երբոր գնաց ան հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խոսէր , իր ծառաներէն երկուքը կան-

Ցամի Տեառն 41

չէց , ու իր քովը սպասաղներէն
8 ալ բարեպաշտ զինուոր մը , Եւ բոլորը անոնց պատմելով՝ Յոպպէ խրկեց զանոնք :
9 Ու հետեւեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան , Է Պետրոս ժամը վեցին տաներնիերը տանիքը ելաւ աղօթք
10 ընելու . Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ'ուզէր ճաշ ընել . ու քանի որ Ի ր ա ե լ ի պատրաստուելիուն կը տեսնէին , իր վրայ մռայլ
11 յափշտակութիւն մը եկաւ . Ու տեսաւ երկինքը բացուած , ու չորս ծայրէն կապուած աման մը մեծ կտաւի մը պէս , որ Ի ջ ա ւ
12 երկրի վրայ . Որուն մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանիները ու գազանները և սողուններն ու երկնից
13 թռչունները : Եւ ձայն մը եկաւ իրեն , Ելի՛ր Պ է տ ր ո ս՝ մորթէ ու
14 կեր : Բայց Պետրոս ըսաւ , Քա՛ղցի՝ Տէր , Է ինչու որ ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր բան կերած
15 չեմ : Նորէն մէյմըն ալ ձայն Ե ղ ա ւ իրեն , Ըն որ Աստուած մաքրած
16 ըսց , դուն պիղծ մի սեպեր : Ասիկայ իրեք անգամ եղաւ , և ա-
17 մանը երկինքը վերցաւ : Ու Պետրոս իր մտքին մէջ կը զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնելիոսին խրկուած մարդիկը Սիմոնին տունը հարցուցին , ու դրանը առջևը
18 կայնեցան . Եւ կանչելով կը հարցընէին թէ Սիմոնը որ Պետրոս
19 կ'ըսուի , հո՞ս կը կենայ : Ու երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով կը մտածէր , Է Հոգին Ս ո ւ բ ըսաւ անոր , Ահա իրեք մարդիկ քեզ կը
20 փնտռեն . Ք Ուստի ելի՛ր իջի՛ր , և անոնց հետը գնա առանց խղճալու հարուԹեան , ինչու որ ես խրկեցի
21 անոնք : Պետրոս ալ Ի ան մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ , Ահա ես եմ անիկայ որ դուք կը փընտռէք . ի՞նչ բանի համար եկած
22 էք : Անոնք ալ ըսին , Կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արդար և աստուածաւախ մարդ՝ Լ բոլոր Հրէից ազգին վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ մը հրաման առաւ , որ քեզ իր տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր
23 լսէ : Անն ատենը ներս կանչեց անոնք և իր քովը վար գրաւ :
Ու հետեւեալ օրը Պետրոս ելաւ՝ անոնց հետը գնաց , Է և քանի մըն ալ Յոպպէէն եղող եղբայրներէն
24 իր հետը գացին : Ու հետեւեալ օրը կեսարիա մտան . Կոռնելիոս ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց կը
25 սպասէր : Ու երբոր Պետրոս ներս

Դ Գլ . ժ . 43 ; * Ք Հոս՝ լ'ուԹէէն՝ անիկայ քեզ զիպիտի զրուցէ ի՛նչ որ պարտիս ընել :

Է Գլ . ժա . 5 ; Ը :

Ղ Գլ . է . 55 ; Յայտ . ժ Ի Թ . 11 :

Ի Ո՛հոս իւրեն իջաւ

Ե Գլ . ժ . 4 ; Ի . 25 ; Բ Օր . ժ . 3 , 7 ; Եզեկ . դ . 14 ; Ը Մ ատ . ժ Ե . 11 ; Ջ մ ր 28 ; Հռով . ժ . 14 , 17 , 20 ; ա Կոր . ժ . 25 ; ա Տ իմ . ա . 15 :

Է Ջմր . 45 ; Գլ . ժա . 12 :

Բ Գլ . ժա . 12 :

Ք Գլ . ժԼ . 7 ;

Ի Ո՛հոս Կոռնելիոսէն իրեն խրկուած

Է Ջմր 1 , 2 ; Ը :

Լ Գլ . իբ . 12 :

Ցամք Տեառն 41

կը մնային , կոռնելիոս անոր դիմա-
ցը ելաւ , ու անոր ոտքը իյնալով
26 երկրպագութիւն կ'ընէր ։ Բայց
Պետրոս անկից կանգնեցուց ու
ըսաւ , «Ելի՛ կայնէ . ես ինքնս ալ
27 մարդ եմ ։ Եւ անոր հետը խօսակ-
ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
28 մարդիկ ժողվուած գտաւ . Եւ ը-
սաւ անոնց , Դուք գիտէք թէ
Հինչպէս ապօրինաւոր բան է Հրէ-
այ մարդու մը օտարազգիի հետ
հաղորդակցութիւն ընելը կամ ա-
նոր մօտենալը . բայց Աստուած
ինծի ցուցուց որ մարդիկներէն մէ-
կուն պիղծ կամ անմաքուր չըսեմ ։
29 Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ՝
առանց դէմ խօսելու եկայ . բայց
հիմա կը հարցընեմ , ի՞նչ բանի
30 համար զիս կանչեցիք ։ Կոռնելիոս
ալ ըսաւ , Չորս օր առաջ մինչև
աս ժամս ծոմ կը պահէի , ու ժամը
իննին տանս մէջ աղօթք կ'ընէի .
և ահա Հփայլուն հանդերձներով
մարդ մը կայնեցաւ առջևս ու
31 ըսաւ , Կոռնելիոս՝ Հբուն աղօթքդ
լսուեցաւ , ու քու ողորմութիւն-
ներդ Աստուծոյ առջևը յիշուե-
32 ցան . Ուստի մ'ղրկ խրկէ Ցոպպէ ,
ու կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ
կ'ըսուի , անկից ծովուն մօտ
Սիմոն անուանուած կաշի բանողի մը
տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ . որ
երբոր գայ , քեզի պիտի խօսի ։
33 Ուստի անմիջապէս մ'ղրկի խրկեցի
քեզի , դուն ալ աղէկ ըրիր որ
եկար . և հիմա մենք ամէնքս Ա-
տուծոյ առջևը կեցեր ենք լսելու
ան ամէն բաները , որ Աստուծմէ
հրամայուած է քեզի ։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու
ըսաւ , Ճշմարտութեամբ կը հաս-
կընամ որ Աստուծոյ քովը աչառու-
35 թիւն չկայ . Հ'ազգա ամէն ազգի
մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու
արդարութիւն կը գործէ , անոր
36 ընդունելի է ։ Ան խօսքը որ Ի-
սրայէլի որդւոցը խրկեց Աստուած
Հ'խաղաղութիւն քարոզելու Յի-
սուս Քրիստոսի Հէնքովը , (Ա՛ստ-
37 կայ է ամէնուն Տէրը .) Դուք
ազգկ գիտէք ան բանը , որ բոլոր
Հրէաստանի մէջ եղաւ Հ'Գալիլէա-
յէն սկսած՝ ան մկրտութենէն
38 եւս որ Ցովհաննէս քարոզեց . Յի-
սուսը որ Նազարեթէն էր , Ո՛ր
Աստուած զանիկայ օծեց Սուրբ Հո-
գիով և զօրութիւնով , որ պտը-
տեցաւ բարիք ընելով՝ Նու Ա-
տանայէն բոլոր տանջուածները
բժշկելով , քանզի Աստուած իր
39 հետն էր ։ Եւ մենք վկայ ենք ան
ամէն բաներուն որ ըրաւ Հրէաս-
տանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ , Որն որ փայտէն կախած
40 սպաննեցին ալ ։ Հ'Աստուած զա-
նիկայ երրորդ օրը յարուցց , և
41 յայտնի ըրաւ զանիկայ , Ո՛չ թէ
բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի
առաջուց Աստուծմէ վկայ ըլլալու
ընտրուածներուս , Ո՛ր մենք իրեն
հետ կերանք ու խմեցինք ալ , անոր
մեռելներէն յարութիւն առնելէն
42 ետքը ։ Ե՛ւ ինքը պատուիրեց մե-
զի որ ժողովուրդին քարոզենք ու
վկայութիւն տանք , Ո՛թէ անիկայ
է Աստուծմէ սահմանուած Հկենդ-
անիներուն ու մեռելներուն Դա-
43 տաւորը ։ ՀԱնոր կը վկայեն բոլոր
մարգարէները Ո՛թէ ամէն իրեն հա-
ւատացողները իր անունովը մեղաց
թողութիւն կ'առնեն ։
44 Ու երբոր Պետրոս աս խօսքերը
կը խօսէր , Ֆհոգին Սուրբ իջաւ
ամենուն վրայ , որոնք խօսքը կը
45 լսէին ։ Եւ Ո՛րչափ տուածներէն
եղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին , զար-
մացան Ո՛ր հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը կը
46 լեզուեր ։ Քանզի կը լսէին ա-
նոնցմէ որ Ո՛՜րէչ լեզուներով կը
խօսէին , և զԱստուած կը փառա-
47 ւորէին ։ Ան ատենը Պետրոս պա-
տասխան տուաւ , Կրնա՞յ մէկը
ջուրը արգիլել որ ասոնք չմկըր-
տուին , որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին Հմեզի պէս ։ Ո՛ւ
հրաման ըրաւ Ո՛ր Ցեղրջը անու-
նովը մկրտուին . ան ատենը իրեն
աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Պետրոս հեթանոսներուն մէջ մնալուն հա-
մար ամբաստանուած ըլլալով · 5 իր իրաւուն-
քը կը ցուցընէ , 18 որ ընդունելի կ'ըլլայ ։
19 Աւետարանը կը տարածուի փիւնիկէ՝ Կիպ-
րոս և Անտիոք · ու հառնաբաս կը խրկուի
Հաւատացեալները Հայատուելու ։ 26 Աշա-
կերտները նախ և առաջ Անտիոքի մէջ Քրիս-
տոնեայ կ'անուանին · 27 անոնք օգնութիւն
կը խրկեն Հրէաստան սոված ժամանակ ։

1 Լսե՛ւ առաքեալները ու եղբայրները
որ Հրէաստանի կողմերն էին ,
լսեցին որ հեթանոսներն ալ Ա-
2 տուծոյ խօսքը ընդուներ են ։ Ու
երբոր Պետրոս Երուսաղէմ ելաւ ,
Ո՛թլփատուածներէն եղողները անոր
3 հետ կը վիճէին ։ Ու կ'ըսէին Թէ
Ե Դուն անթլփատ մարդոց քովը մը-
տար , Հև անոնց հետ հաց կերար ։
4 Պետրոս ալ սկսաւ Բ՜նէ Ո՛ կարգով
5 պատմել անոնց , ու ըսաւ , Ե՛ս
Ցոպպէ քաղաքը աղօթք կ'ընէի ,
ու մտքի յափշտակութեան մէջ
տեսիլք մը տեսայ . մէկ աման մը
մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն եր-
կինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև
6 ինծի հասաւ . Որուն վրայ աչքս

Ցամք Տեառն 41

Ո՛ Գլ. ե · 30 ։
Հ Գլ. բ · 24 ։
Ո՛ Ցօհ. ժգ · 17, 22 ։ Գլ. ժգ · 31 ։
Բ Ղուկ. իդ · 30, 43 ։ Ցօհ. ի՜ա · 13 ։
Յ Մ՜ատ. իբ · 19, 20 ։ Գլ. ա · 8 ։
Ռ Ցօհ. ե · 22, 27 ։ Գլ. ժէ · 31 ։
Ս Հռով. ժգ · 9, 10 ։ Բ Կոր. ե · 10 ։ Բ Տիմ. գ · 1 ։ ա Պետ. գ · 5 ։
Տ Ես . ծգ . 11 ։ Երեմ. լ՜ա · 34 ։ Դան . թ . 24 ։ Մ՜ատ . ե · 18 ։ Ձ՜ար . ժգ . 1 ։ Մ՜ատ . գ · 2 ։ Գլ. իգ · 22 ։
Ո Գլ. ժե · 9 ։ իգ · 18 ։ Հռով . ժ . 11 ։ Դաղ . գ · 22 ։
Ֆ Գլ. գ · 31 ։ բ · 15, 16, 17 ։ ժա . 15 ։
Ռ Հ՜ոբ 23 ։
Բ Գլ. ժա . 18 ։ Գաղ . գ · 14 ։
Ֆ Գլ. ժա . 17 ։ ժե · 8, 9 ։ Հռով . ժ · 12 ։
Ր ա Կոր . ա . 17 ։
Ի Գլ. բ · 38 ։ բ · 16 ։

Ռ Գլ. ժ · 45 ։ Գաղ . բ · 12 ։
Բ Գլ. ժ · 28 ։ Գաղ . բ · 12 ։
Ր Ղուկ . ա . 3 ։
Ի Գլ. ժ · 9, ԸԱ ։

Ցամք Տեառն 41

անկեր կը նայէի , և տեսայ երկրի չորքոտանիները ու գազանները և սողունները ու երկնից թռչուն-
7 ները : Եւ ձայն մը լսեցի որ կ'ը-սէր ինծի , Ելի՛ր Պետրոս՝ մորթէ՛
8 ու կեր : Բայց ես ըսի , Քա՛ չեղի՝ Տէ՛ր , ինչու որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած
9 չէ իմ բերանս : Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ ՝ն ձայնը երկինքէն , Ան որ Աստուած մաք-
10 րեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր : Ա՛ս իրեք անգամ եղաւ , ու նորէն բո-
11 լորը երկինքը քաշուեցաւ : Եւ ահա իսկոյն իրեք մարդ կեսարիա-յէն ինծի խրկուած՝ եկա՛ն իմ եղած
12 տանս առջևը կեցան : Ես Հոգին ալ ինծի բաւ որ անոնց հետը երթամ առանց խղճահարութեան. ես ալ վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին , ու մտանք այն մարդուն
13 տունը : Եւ անիկայ մեզի պատ-մեց թէ ինսորը իր տանը մէջ հրեշ-տակը տեսաւ՝ որ կայներ էր և իրեն կ'ըսեր , Մարդ խրկէ Ցոպպէ՝ ու կանչէ՛ Սիմոնը որ Պետրոս ալ
14 կը կոչուի . Որ ան քեզ խօսքեր պիտի խօսի , որոնցմով փրկուիս
15 դուն և քու բոլոր տունդ : Ու երբոր սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ , ի՛նչպէս որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ : Ան առնը յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ'ըսէր , Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրը-
17 տուիք : Ուստի թէ որ Աստուած ալ և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչպէս որ մեզի ալ , երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին , Ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ
18 դէմ դնել : Ա՛ս բաները լսելով ձայներնին կտրեցին , և Աստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին , Ուս-րեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց համար ապաշխարութիւն տուաւ :

19 Եւ Ստեփաննոսին մահուանէն վրդ-ովեալ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպ-րոս և Անտիոք հասան , ու մէկու-մը Հոգին ձայն չէին խօսեր ,
20 միայն թէ Հրեաներուն : Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրե-նացի մարդիկ էին , որոնք երբոր Անտիոք մտան *Հելլենացիներուն հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով ,
21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով
22 Տէրոջը դարձան : Եւ անոնց վրա-յով ՝ո լուրը Երուսաղեմի եկեղե-ցիին ականջը հասաւ . ու Բարնա-բասը խրկեցին որ մինչև Անտիոք
23 երթայ . Որ երբոր եկաւ և Աս-

տուծոյ շնորհքը տեսաւ , ուրախա-ցաւ , Ու կը յորդորէր ամէնն ալ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ կա-
24 պուած մնան . Քանզի ինքը բարի մարդ էր , Ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն . Ու Տէրոջը
25 շատ ժողովուրդ աւելցաւ : Եւ Բարնաբաս Տարսոն ելաւ՝ Սօղոսը փնտռելու , և զանիկայ գտնելով՝
26 Անտիոք բերաւ : Ու եղաւ որ ա-նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ մկտեղ ժողվուելով , շատ ժողո-վուրդի սորվեցուցին . ու պինտ ա-ռաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան :
27 Ան օրերը Երուսաղէմէն Ա մարգա-
28 րէներ իջան Անտիոք : Եւ անոնց-մէ մէկը "Ագաբոս անունով՝ ելաւ իմացուց Հոգիին զօրութեամբը թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր աշխարհ , որ և եղաւ Կղովդիոսին
29 օրերը : Եւ աշակերտները որոշե-ցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բը-նակող եղբայրներուն Ծառայութիւն
30 խրկեն . Ուր կատարեցին ալ , երեց-նեռուն խրկելով Բառնաբասին ու Սօղոսին ձեռքովը :

ԳԼ . ԺԲ

1 Հերովդէս Թագաւորը կը Նալածէ քրիստոս-նեաները . Յակոբոսը կը սպաննէ , և Պետրոսը բանտը դնել կու տայ . որուն համար եկեղեցին աղօթք ընելով , Տէրոջը Հրեշտակը կ'ապատէ զանիկայ : 20 Հերովդէս իր Նայապատութեամբը Աստուծոյ վայելուչ եղած պատիւը իրեն առ-նելով՝ Տէրոջը Հրեշտակէն կը զարնուի , և չարաչար կը մեռնի : 24 Ումոր մեռնելէն եաև Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարա-ծուի :

1 Ան առենները Հերովդէս Թագա-ւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն
2 մէկ քանիները չարչարելու : Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց : Ու տեսնելով որ Հրէաներուն հաճելի է , անոր վրայ Պետրոն ալ բռնեց . Ու բաղար-
4 Քակերաց օրերն էին : Զանիկայ երբոր բռնեց՝ բանտը դրաւ , և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահեն , և կ'ուզէր զատկէն ետև ժողովուրդին հանել
5 զանիկայ : Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պահուած էր , բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստու-
6 ծոյ անոր համար : Ու երբոր Հե-րովդէս ուզեց անիկայ դուրս բերել , ան գիշերը Պետրոս երկու զինուոր-ներու մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած . ու պահա-պանները դրանը առջևը բանտը կը
7 պահպանէին : Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը եկաւ վրան կայնեցաւ , ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց , և Պետրոսին կողը խթելով՝ արթըն-

Ցամք Տեառն 42

ՃԳԼ . ԺԸ . 43 : ԺԳ . 21 :
ՄԳԼ . Գ . 5 :
ՅՀմր 21 : ԳԼ . Ե . 14 :
Ցա . Տ . 43
ՆԳԼ . Թ . 20 :

ՂԳԼ . Բ . 17 : ԺԳ . 1 : ԺԸ . 32 : Ես . 9 : ա Կոր . ԺԲ . 28 : Եփես . Գ . 11 :
*ԳԼ . Ես . 10 :
ՀՀովէ . ԺԵ . 26 : ա Կոր . ԺԳ . 1 : Բ Կոր . Թ . 1 :
Ցա . Տ . 44
ՊԳԼ . ԺԲ . 25 :

ՄԱա . Գ . 21 : Ի . 23 :
ՔԵԼ . ԺԲ . 14, 15 : ԻԳ . 15 :
ՃՑՕ . ԻԱ . 18 :

ՏԳԼ . Ե . 19 :

Ցամք Տեառն 44

ցուց զանիկայ , ու ըսաւ , Շուտով
ելլեր . ու շղթաները անոր ձեռքե-
8 րէն վար իյնան : Եւ հրեշտակը ը-
սաւ անոր , Գօտիդ կապէ ու հո-
ղաթափներդ ոտքդ հագիր , անի-
կայ ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ ա-
նոր , Հանդերձդ վրադ առ ու եկուր
9 իմ ետևէս : Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար , եւ չէր գիտեր
թէ ան հրեշտակէն եղած բանը ի-
րաւ է , հապա կը կարծէր թէ ւտես-
10 սիլք կը տեսնէ : Ու երբոր անոնք
առաջին ու երկրորդ պահապաններէ-
րէն անցան , եկան մինչև երկաթի
դուռը , որ քաղաքին մէջը կը հա-
նէր , ե որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ
անոնց . և անոնք ելլելով՝ մէկ փողոց
մը անցան , հրեշտակն ալ իսկոյն
11 անկէ զատուեցաւ : Ու Պետրոս
ինքզինքին գալով ըսաւ , Հիմա
ճշմարտապէս գիտեմ Տէր Տէրը իր
հրեշտակը խրկեց , և ազատեց զիս
Հերովդեսին ձեռքէն ու Հրէից
ժողովուրդին բոլոր ակնկալութե-
12 նէն : Եւ մտածելով՝ եկաւ Մար-
կոս ըսուած Ցովհաննէսին մօրը
Մարիամին տունը , ուր որ շատերը
13 ժողված էաղօթք կ'ընէին : Եւ
գոնը դուրսի դուռը որ զարկաւ ,
Հռոդէ անունով աղախին մը գնաց
14 ականջ դնելու . Ու երբոր Պետրո-
սին ձայնը ճանչցաւ , ուրախութե-
նէն դուռը չբացաւ , հապա ներս
վազելով պատմեց թէ Պետրոս
15 դրանը առջևը կայներ է : Իսկ ա-
նոնք ըսին անոր , Խենթեցեր ես .
բայց ինքը կը պնդէր թէ անանկ է .
անոնք ալ կ'ըսէին , Ե՛անոր հրեշ-
16 տակը պիտի ըլլայ : Սակայն Պետ-
րոս անդադար կը զարկեր . ու երբ-
որ բացին , զինքը տեսնելով ապշե-
17 ցան : Բայց անիկայ ձեռքով նը-
շան կ'ընէր անոնց որ լուռ կենան ,
ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէ-
րը զինքը բանտէն հանեց , և ըսաւ ,
Ասիկայ Յակոբոսին ու եղբայրնե-
րուն պատմեցէ՛ք . և ելաւ ուրիշ
18 տեղ գնաց : Ու երբոր առտու ե-
ղաւ , մեծ խռովութիւն կար զի-
նուորներուն մէջը թէ արդեօք ի՞նչ
19 եղաւ Պետրոս : Հերովդես ալ
երբոր ուզեց զանիկայ ու չգտաւ ,
պահապաններուն հարցափորձ ը-
նելով՝ հրաման ըրաւ որ սպան-
նուին . և ինքը Հրէաստանէն կէ-
սարիա իջաւ , ու հոն կը կենար :
20 Եւ Հերովդես խիստ թշնամացած
էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացի-
ներուն հետ . անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան , ու
թագաւորին բղաւտոս սենեկապե-
տը համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին . Ւ ինչու որ իրենց երկի-

Ե Սադ . ճիզ . 1 :

Ղ Գ Լ . ժ . 3 , 17 : ժա . 5 :

Է Գ Լ . ժ Զ . 26 :

Ը Սադ . Լ Ը . 7 : Դան . գ . 28 : Զ . 22 : Եբր . ա . 14 :

Ի Ցոբ . ե . 19 : Սադ . Լ Ը . 18 , 19 : Լ Ը . 22 : խա . 2 : ղէ . 10 : բ Կոր . ա . 10 : բ Պետ . բ . 9 :

Ժ Գ Լ . ժե . 37 :

Ի Գ Լ . գ . 23 : Լ Հմր 5 :

Ի Ց՝ն . խը . 16 : Մաա . ժը . 10 :

Ի Գ Լ . ժգ . 16 : ժթ . 33 : խա . 40 :

Ի գ Թագ . ե . 9 , 11 : Ե-զեկ . իէ . 17 :

րը թագաւորին էրէքէ ապրուստ
21 կ'առնէր : Եւ մէկ որոշուած օր
մը Հերովդես թագաւորական հան-
դերձը հագած ու աւետանը նստած՝
անոնց առեներաններուն կ'ընէր :
22 Ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր թէ
Աստիկայ Աստուծոյ ձայն է , ու չէ
23 թէ մարդու : Եւ իսկոյն Տէրոջը
հրեշտակը հարնիկայ զարկաւ , Նը-
տուծոյ փառք չտալուն համար . և
որդնալից ըլլալով մեռաւ :
24 Ընե Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու
25 կը շատնար : Եւ Բառնաբաս ու
Սօղոս երբոր Երուսաղէմէն պաշ-
տօնը լմընցուցին՝ Ցովհաննէս ալ
Մարկոս ըսուած Ցով-
հաննէսն ալ հետերնին առնելով :

Ցամք Տեառն 44

Հա թագ . իե . 38 : բ Թագ . իդ . 17 :

Ե Սադ . ճժե . 1 :

Ղ Ես . ծե . 11 : Գլ . զ . 7 : ժթ . 20 : Կող . ա . 6 :

Ե Գլ . ժա . 29 , 30 :

Ա Հմր 12 :

Ա Գլ . ժգ . 5 , 13 : ժե . 37 :

ԳԼ . ԻԳ

1 Պօղոս ու Բառնաբաս կ'ընտրուին Հեթանոս-
ներուն երթալու : 7 Սերգիոս Պօղոսը և
Եղիմաս մոգը : 14 Պօղոս կը քարոզէ Ան-
տիոքի մէջ՝ թէ Քհուան է աշխարհի Փրկիչը :
42 Հեթանոսները կը հաւատան : 45 բայց
Հրեայք կը հակառակին և Հայհոյութիւն կ'ը-
նեն : 46 Անոր վրայ Պօղոս և Բառնաբաս
Հեթանոսներուն կը դառնան : 48 Քրիստո-
նեական հաւատքը կ'ընդունին անոնք որ յա-
ւիտենական կենաց սահմանուած էին :

1 Յու Անտիոքի մէջ եղած եկեղե-
ցիէն քանի մը մարգարէներ ու
վարդապետներ կային , Բառնա-
բաս ու Շմաւոն որ Նիւգեր կ'ը-
սուէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի
ու Մանայէն՝ Հերովդես չորրոր-
դապետին աննդակիցը , և Սօղոս :
2 Երբոր ասոնք Տէրոջը պաշտօնին
մէջն էին՝ և ծոմ կը պահէին , Հո-
գին Սուրբը ըսաւ , Ք Զատեցէ՛ք
ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան
գործին համար , Ե որուն ես կան-
3 չեր եմ ասոնք : Ուն ատեն ծոմ
պահելով և աղօթք ընելով , ձեռք
դրին անոնց վրայ ու խրկեցին :
4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրր-
կուած՝ Սելևկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Ե կիպրոս գացին : Եւ Սա-
ղամինա հասնելով՝ Ը Հրէից ժողո-
վարաններուն մէջ Աստուծոյ խօս-
քը կը քարոզէին , ու Ի Ցովհան-
նէսն ալ Իրէնց սպասաւոր ունէին :
6 Եւ պտըտելով ան [բոլոր] կղզին
մինչև Պափոս , հոն գտան Ժ սուտ
մարգարէ՝ Հրէայ մոգ մը , որուն
7 անունը Բարէյեսու էր . Որ ինքը
փոխանորդ բդեշխին հետն էր , որ
Ի՛ըուէր Սերգիոս Պօղոս , խելացի
մարդ մը . ասիկայ Բառնաբասը և
Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աս-
8 տուծոյ խօսքը լսել : Սակայն ա-
նոնց դէմ կեցաւ Է Եղիմաս մոգ ,
(քանզի այսպէս կը թարգմանուի
անոր անունը ,) որ կ'ուզէր փո-
խանորդ բդեշխը հաւատքէն դար-
9 ձնել : Բայց Սօղոս (որ Պօղոս

Ցամք Տեառն 44

Ա Գլ . ժա . 27 : ժգ . 25 : ժե . 35 :

Բ Գլ . ժա . 22—26 :

Ե Հռով . ժգ . 21 :

Թ Թես . բ . 14 : Գլ . Թ . 15 : Եբր . 21 : Հբ-
ռով . ա . 1 : Գաղ . ա . 15 :
բ . 9 :

Ի Մաա . Թ . 38 : Գլ . ժգ . 25 : Հռով . ժ . 15 : Եփե . գ . 7 , 8 : ա Տիմ . բ . 7 : բ Տիմ . ա . 11 : Եբր . ե . 4 :

Ղ Գլ . զ . 6 :

Ի Գլ . գ . 36 :

Ը Հմր 46 :

Ի Գլ . ժբ . 25 : ժե . 37 :

Ժ Գլ . ը . 9 :

Յամի Տեառն 45

ալ [ի՛ըսուէ,) Հոգւով Սրբով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ տնկ-
10 կեց, ու ըսաւ, Ով ամէն խաբեբայութիւնով և ամէն խորամանկութիւնով լեցուած Սատանայի որդի՝ թշնամի բոլոր արդարութեան, պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը
11 շիտակ ճամբաները ծռելէն։ Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է. ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առեն մը արեւը չտեսնելով։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ, ու պտրտելով առաջ-
12 նորդ կը փնտռէր։ Ան ատենը փոխանորդ ըրելովը ասոր բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց, մեծապէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ։
13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն ելան, ու եկան Պամփիւլիայի Պերգէն. բայց Յովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ
14 դարձաւ։ Անոնք ալ Պերգէէն գացին ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը, և շաբաթ օրը ժողովա-
15 րանը մտնելով՝ նստան։ Ու օրէնքը և մարգարէները կարդացուելէն ետեւ՝ ժողովրդապետները հաբէ՛ իրկեցին իրենց ու ըսին, Արդիւկ եղբայրներ՝ եթէ որ դուք ժողովուրդին խօսելո՛ յորդորական
16 խօսք մը ունիք, խօսեցէ՛ք։ Ան ատենը Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով, ձեռքը շարժեց ու ըսաւ, Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝ և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք, մտիկ
17 ըրէ՛ք։ Աս Իսրայէլ ժողովուրդիս Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց, ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան ատենը, և բարձր բազու-
18 կով զանոնք անկէ հանեց։ Ու քառասուն տարուան ժամանակի չափ անապատին մէջ կերակրեց
19 զանոնք։ Եւ քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով, Դա նոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժա-
20 ռանգեն։ Եւ անկէ ետև Հրոմ հարիւր յիսուն տարիի չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սա-
21 մուէլ մարգարէն։ Ու ետքը թագաւոր ուզեցին. և Աստուած կիսի որդին Սաւուղը տուաւ ա-
22 նոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը, քառասուն տարի։ Հրու երբոր զանիկայ փոխեց, Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր, որուն համար վկայութիւն տալով ըսաւ, Գտայ Յեսսեայ որդին Դաւիթը գտայ ի՛մ սրտիս համեմատ մարդ, որ իմ բո-
23 լոր կամքս պիտի կատարէ։ Հրմասոր սերունդէն Աստուած ելոր խոստմունքին պէս Իսրայէլին՝

Յամի Տեառն 45

24 Փրկիչ Յիսուսը հանեց. Հրմէ դէռ անիկայ էր պաշտօնը չսկսած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլ բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց.
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր, ըսաւ, Ի՞նչ կը կարծէք թէ եմ. ես Քրէստոսը չեմ, հապա անկէ ահա իմ ետևէս կու գայ, որ ես արժանի չեմ անոր ոտքերուն կօշիկները քակե-
26 լու։ Մարդիկ եղբայրներ՝ Աբրահամի տոհմին որդիքը, ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են, աս փրկութեան խօսքը մեզի կըր-
27 կուեցաւ։ Քանզի Երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները Հրմէ անիկայ ճանչցան, ոչ ալ մարգարէներուն ձայները, Հոր ամէն շաբաթ օրերը կը կարդացուին. հապա պահած կատարեցին՝ վհրէը
28 Դատապարտելով. Եւ Հմահուան պատճառ մրն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպան-
29 նուի։ Հրու երբոր անոր համար բոլոր գրուած բաները կատարեցին, Հփայտէն վար իջեցընելով՝
30 գերեզմանի մէջ դրին. Բայց Աստուած անիկայ յարուց մեռելներէն. Հոր ինքը շատ օրեր երևցաւ
31 անոնց, Որ իր հետ Հգալիլեայէն Երուսաղէմ եկեր էին, Նորոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդ-
32 դին առջեւը։ Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք Հան խոստմունքը որ
33 հայրերուն եղած էր, Որ զանիկայ Աստուած կատարեց մեզի որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով, ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջ ալ գրուած է, Հդուն իմ Որդիս ես, ես այսօր
34 քեզ ծնայ։ Եւ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց, ու մէյմըն ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ, ասանկ կ'ըսէ Թէ Յեզեկ պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ
35 սուրբ խոստմունքերը։ Ուստի ուրիշ սաղմոսի մը մէջ ալ կ'ըսէ, Հդու Սուրբիդ ապականութիւն տեսնել
36 պիտի չտաս։ Ինչու որ Դաւիթ իր դարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով՝ Հմեռաւ, ու իր հայրերուն քովը դրուեցաւ և ապա-
37 կանութիւն տեսաւ։ Բայց ան որ Աստուած յարուց, ապականու-
38 թիւն չտեսաւ։ Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրներ, Հոր ասոր միջոցովը ձեզի մեղաց
39 թողութիւն կը քարոզուի. Եւ ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ, ձա-

Թ. 24։ Ղուկ. իգ. 47։ ա Յոհ. բ. 12։ ձԵփ. ծգ. 11։ Հռով. գ. 28։ բ. 3։ Եբր. է. 19։

Ցամի Տեառն 45

Ps. ԽԹ. 14։ Ամբ. ա. 5։ *Ոմանք հեթանոսնեը կ'աղաչէին

սով՝ ամէն ով որ հաւատայ , կ'արձ
40 դարանայ ։ Ուրդ զգուշացէք որ չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ այն որ մարգարէներուն մէջ ըսուած է ,
41 Նայեցէք արհամարհողներ՝ և զարմացէք ու ոչնչացէք . ինչու որ գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւատար ։
42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան , *կ'աղաչէին որ †հետեւեալ շաբաթ՝ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ , հրէաներէն ու նորահաւատ բարեպաշտներէն շատերը Պօղոսին ու Բառնաբասին ետևէն կ'երթային . որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ կենան ։ Եւ հետեւեալ շաբաթ օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողովուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու ։
45 Իսկ հրէաները երբոր տեսան այն բազմութիւնը , նախանձով լեցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածներուն դէմ կը խօսէին հակառակելով ու հայհոյութիւն ընելով ։
46 Ան ատենը Պօղոս և Բառնաբաս համարձակեցան ու ըսին , Պէտք էր որ *առաջ ձեզի խօսուի Աստուծոյ խօսքը , բայց որովհետև դուք անիկայ կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ յաւիտենական կենաց արժանի չէք սեպեր , ահա մենք հեթանոսներուն
47 կը դառնանք ։ Ինչու որ Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի . Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի , որ դուն փրկութեան պատճառ ըլլաս մինչև երկրի ծայրերը ։
48 Եւ լսելով հեթանոսները կ'ուրախանային , ու Աստուծոյ խօսքը կը փառաւորէին . և որոնք որ յաւիտենական կենաց սահմանուած էին ,
49 հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։
50 Բայց հրէաները գրգռեցին բարեպաշտ և պատուաւոր կիներուն ու քաղաքին մեծերը , և *Պօղոսին ու Բառնաբասին վրայ հալածանք հանելով՝ զանոնք իրենց սահմանից
51 ներէն դուրս ըրին ։ Անոնք ալ իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
52 թօթվելով՝ Իկոնիոն եկան ։ Ու աշակերտները *ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին ։

Ցամի Տեառն 45

Ps. ԽԹ. 14։ Ամբ. ա. 5։ *Ոմանք հեթանոսնեը կ'աղաչէին

կերտները հաւատքի և համբերութեան մէջ . 26 եւ երբ Անտիոք դառնալով՝ կը պատմէին եղբայրներուն ո՛րչափ բան որ Աստուած ըներ էր իրենց ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք մէկտեղ Հրէաներուն ժողովարանը մտան , և այնպէս խօսեցան որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ
2 հաւատացին ։ Բայց չհաւատացող Հրէաները դրդռեցին ու չարութեան գրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը
3 եղբայրներուն դէմ ։ Իսկ անոնք շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակ կը բողոքէին Տէրոջմով , որ իր շնորհաց խօսքին վկայէր , և նշաններ ու հրաշքներ ընել կուտար անոնց ձեռքովը ։ Եւ քաղաքին բազմութեանը մէջ երկպառակութիւն մը եղաւ . ոմանք Հրէաներուն կողմէն եղան , ոմանք
5 ալ Առաքեալներուն ։ Ու երբոր հեթանոսները և Հրէաները իրենց իշխաններովը վրանին յարձակեցան՝ զանոնք նախատելու ու քարկոտելու
6 ծելու , Իրենք իմանալով Լիկայոնացւոց քաղաքները Փիսիան՝ Լիւստրա ու Դերբէ և շրջակայ տեղուանքը , ու հոն աւետարանը կը քարոզէին ։
7 Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր ոտքերովը տկար , իր մօրը որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ
8 քալած չէր ։ Անիկայ Պօղոսին խօսքերը մտիկ կ'ընէր . ան ալ աչքը անոր տնկելով և տեսնելով թէ
9 բժշկուելու հաւատք ունի , Բարձր ձայնով մը ըսաւ , Եւիր ոտքերուդ վրայ շիտակ կայնէ . ան ալ ցատքելով կը քալէր ։
10 Եւ ժողովուրդները երբոր Պօղոսին ըրածը տեսան՝ ձայներնին վերցնելով Լիկայոնարէն ըսին , Աստուածները մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
11 են ։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս , ինչու որ անիկայ էր գլխաւորը խօ-
12 սողը ։ Իսկ քաղաքին առջևը եղած Դիոսին քուրմը ցուլեր և պսակներ բերելով դռներուն առջևը , բազմութեանը հետ մէկտեղ
13 կ'ուզէր որ զոհ ընէ ։ Բայց Բառնաբաս ու Պօղոս առաքեալները երբոր լսեցին , իրենց հանդերձները պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազմութեանը մէջ , կ'աղաղակէին
14 Ու կ'ըսէին , Մարդիկ՝ էինչո՞ւ հասմար ատ բաները կ'ընէք . Մենք ալ ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք , ու կը քարոզենք ձեզի Ը որ ատ փուճ բաներէն դէպ կենդանի Աստուծոյն դառնաք , Որ ինքը ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր
15 անոնց մէջի եղածները ։ Որ ան-

Ցամի Տեառն 45

Ps. ԽԹ. 14։ Ամբ. ա. 5։ *Ոմանք հեթանոսնեը կ'աղաչէին

Ամբ. ժգ. 20։ Եբր. բ. 4։

Ց. Տ. 46

ԳԼ. ժա. 23։ ժգ. 21։

Տիտ. բ. 11։ Եբր. ժբ. 15։ ա Պետ. ե. 12։

ԳԼ. ժբ. 6։ ա Պետ. գ. 4։ Յուդ. 10։

Մատ. ժ. 6։ ԳԼ. գ. 26։ Հմր 26։ Հռով. ա. 16։

Եզեկ. լբ. 10։ Բ Օր. լբ. 21։ Ես. ե. 5։ Մատ. խա. 43։ Հռով. ժ. 19։

ԳԼ. ժբ. 6։ Ից. 28։ Ես. խբ. 6։ Խթ. 6։ Ղուկ. բ. 32։

ԳԼ. բ. 47։

Բ Տիմ. գ. 11։

Մատ. ժ. 14։ Մարկ. գ. 11։ Ղուկ. թ. 5։ ԳԼ. ժբ. 6։

Մատ. ե. 12։ Յոհ. ժգ. 22։ ԳԼ. բ. 46։

Մարկ. ժգ. 20։ Եբր. բ. 4։

Ց. Տ. 46

ԳԼ. ժա. 23։

Մատ. ժ. 23։

ԳԼ. գ. 2։

Մատ. ը. 10։ Թ. 28։ 29։

Ես. լե. 6։

ԳԼ. ը. 10։ Իր. 6։

Դտն. բ. 46։

Մատ. իգ. 65։

ԳԼ. ժ. 26։

Ցակ. ե. 17։ Ցայտ. ժԹ. 10։

Ա Թագ. ժբ. 21։ Թագ. ժգ. 13։ Երեմ. ժգ. 22։ Ամվ. բ. 4։ Ա Կոր. ը. 4։

Ա Թես. ա. 9։

Ծն. ա. 1։ Սաղ. լգ. 6։ Ճկղ. 6։ Ցայտ. ժգ. 7։

Սաղ. ձա. 12։ ԳԼ. ժէ. 30։ Պետ. գ. 3։

Ցամ Տեառն 46

յԳԼ. ԺԵ. 27։ Հռով. ա. 20։

ՂՂԼ. իզ. 4։ բ Օր. ժա. 14։ իբ. 12։ Յոբ. ե. 10։ Սաղ. կե. 10։ կը. 9։ ՃԽե. Տ։ Երեմ. ժգ. 22։ Մատ. ե. 45։

* Ոմանք՝ ձեզի

† Ոմանք՝ ձեր

ա Գլ. ԺԶ. 45։ մբ Կոր. ժա. 25։ բ Տիմ. գ. 11։

յ Մատ. իբ. 19։

ն Գլ. ժա. 23։ ԺԳ. 43։

ՂՄատ. Ժ. 38։ ԺԶ. 24։ Ղու. իբ. 28, 29։ Հբ. ռով. ը. 17։ բ Տիմ. բ. 11, 12։ գ. 12։

ա Տիտ. ա. 5։

ՂԳԼ. ԺԳ. 1, 3։

ոԳԼ. ԺԵ. 40։

ՂԳԼ. ԺԵ. 4, 12։ իա. 19։

ա Կոր. ԺԶ. 9։ բ Կոր. բ. 12։ Կող. գ. 3։ Ցայտ. գ. 8։

ա Գաղ. բ. 12։

ԲՃն. ԺԵ. 10։ ՂԼ. ԺԸ. 3։

Ցա. Տ. 51

ե Ցօհ. Է. 22։ ՀԾ 5։ Գաղ. Է. 2։ Փիլ. գ. 2։ Կող. բ. 8, 11, 16։

Ցա. Տ. 52

ցամ ձեռամբ նոցա գործեալ նշանս եւ հրաշս ի մէջ ազգացն։

16 Եւ ամենայն ժողովուրդքն էին երկեալ, եւ փառաւորէին զԱստուած Իսրայելի. եւ էին ամենեքեան միաբան ի սրահին Սողոմոնի։

17 Եւ ոչ ոք յայլոց համարձակէր միանալ նոցա, այլ ժողովուրդքն մեծարէին զնոսա։

18 Եւ աւելի էին հաւատացեալք առ Տէր, բազմութիւնք արանց եւ կանանց,

19 մինչեւ հիւանդս ելանել ի հրապարակս, եւ դնել ի մահիճս եւ ի մանկասերիս, զի գուցէ երթեալ Պետրոսի՝ ստուերն իւր ծածկեսցէ զոմանս ի նոցանէ։

20 Ժողովէին եւ ի քաղաքացն շրջակայից առ Երուսաղէմ, եւ բերէին հիւանդս եւ տանջեալս ի դիւաց, որ ամենեքեան բժշկէին։

21 Եւ յարուցեալ քահանայապետն եւ ամենեքին որ ընդ նմա էին, որ է աղանդ Սադուկեցւոց, լցան նախանձու,

22 եւ ձեռն արկին առաքելոցն, եւ արգելին զնոսա ի բանտի հասարակաց։

23 Եւ հրեշտակ Տեառն գիշերի բացեալ զդրունս բանտին, եւ հանեալ զնոսա, ասէ.

24 Երթայք, եւ կացէք ի տաճարի, եւ խօսեցարուք առ ժողովուրդն զամենայն բանս կենացս այսորիկ։

25 Եւ լուեալ մտին ի տաճարն առ լուսանալ, եւ ուսուցանէին։ Եւ եկեալ քահանայապետն եւ որ ընդ նմա էին, կոչեցին զժողովն եւ զամենայն երէցս որդւոց Իսրայելի, եւ առաքեցին ի բանտն՝ տանել զնոսա։

26 Եւ երթեալ սպասաւորքն, ոչ գտին զնոսա ի բանտին, եւ դարձեալ պատմեցին,

27 եւ ասեն. Զբանտն գտաք փակեալ ամենայն ապահովութեամբ, եւ զկուսակալսն կայսեալ առաջի դրանց, եւ բացեալ ոչ գտաք ոք ի ներքս։

28 Եւ լուեալ զայս քահանայապետն եւ քահանայքն, ասեն. Ոչ հրամայեցաք ձեզ ոչ անուամբ այսմիկ ուսուցանել, եւ ահա լցէք զերուսաղէմ ուսմամբ ձերով, եւ կամիք արիւն մարդոյ այսորիկ հասուցանել մեզ։

29 Պետրոս եւ առաքեալքն պատասխանի տուեալ ասեն. Պարտ է Աստուծոյ հնազանդել քան զմարդիկ։

30 Աստուած հարցն մերոց յարոյց զՅիսուս, զոր դուք սպանէք՝ կախեալ ի փայտի։

31 Զայսմիկ Աստուած իշխան եւ փրկիչ բարձրացոյց աջով իւրով, տալ զԻսրայէլի զդիմումն եւ զթողութիւն մեղաց։

32 Եւ մեք եմք վկայք նորա բանիցս, եւ Հոգին Սուրբ, զոր ետ Աստուած հնազանդողացն իւրոց։

33 Եւ լուեալ զայս՝ հատանէին, եւ խորհէին սպանանել զնոսա։

34 Եւ յարուցեալ ոմն ի ներքինոցն ի խորհրդեանն, Գամաղիէլ անուն, օրինուցիչ պատուական ամենայն ժողովրդեան, հրամայեաց հանել զառաքեալսն փոքր մի ժամանակ,

35 եւ ասէ ցնոսա. Արք Իսրայէլացիք, զգուշացարուք ձեզ ինչ առնել զայսոսիկ մարդիկ։

36 Զի յառաջ քան զայսոսիկ յարոյց Թէուդաս զանձն իւր՝ ասելով թէ ոք է ինքն, որում միացաւ թիւ արանց չորից հարիւրից, որ սպանաւ, եւ ամենեքին որ հաւանեցան նմա, ցրուեցան եւ եղեն ի ոչինչ։

37 Յետ սորա յարոյց զՅուդաս Գաղիլեացի ի աւուրս հարկադրութեան, եւ դարձոյց զամենայն ժողովուրդն զհետ իւր։ Եւ նա կորեաւ, եւ ամենեքին որ հաւանեցան նմա, ցրուեցան։

38 Եւ արդ ասեմ ձեզ, զգուշացարուք ի մարդկանցդ այսոցիկ, եւ թողէք զնոսա. զի եթէ ի մարդկանէ է խորհուրդս այս եւ գործս այս, ապականեսցի։

39 Եւ եթէ յԱստուծոյ է, ոչ կարէք ապականել զնոսա, զի մի եւ յԱստուծոյ գտանիցիք պատերազմակից։ Եւ համոզեցան նմա։

40 Եւ կոչեցեալ զառաքեալսն, գանահատեալ՝ պատուիրեցին մի խօսել յանուն Յիսուսի, եւ արձակեցին զնոսա։

41 Եւ նոքա գնացին ուրախ յերեսաց ժողովոյն, զի արժանի եղեն անարգանաց վասն անուանն Յիսուսի։

42 Եւ ամենայն աւուր ոչ դադարէին ի տաճարի եւ ի տունս՝ ուսուցանել եւ աւետարանել զՅիսուս զՔրիստոս։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Եւ յաւուրսդ յայսոսիկ, երբ բազմանայր աշակերտաց թիւ, եղեւ տրտունջ Հեբրայեցւոց ընդ Եբրայեցիս, զի ի սպասաւորութեան ամենօրեայ անտես լինէին այրիք նոցա։

2 Եւ կոչեցեալ տասնեցիսն զբազմութիւն աշակերտացն՝ ասեն. Ոչ հաճոյ է մեզ զանձինս մեր թողուլ զբանն Աստուծոյ, եւ սպասաւորել սեղանոց։

3 Այլ նայեցարուք, եղբարք, զայր ոմն ի ձէնջ արս ճարտարս, լի Հոգւով սրբով եւ իմաստութեամբ, զոր կացուսցուք ի վերայ գործոյս այսորիկ։

4 Եւ մեք զհաստատութեան աղօթից եւ զսպասաւորութեան բանին կացցուք։

5 Եւ հաճոյ եղեւ բանն առաջի ամենայն ժողովրդեանն, եւ ընտրեցին զՍտեփանոս, արս հաւատով եւ Հոգւով սրբով լի, եւ զՓիլիպպոս, եւ զՊրոքորոս, եւ զՆիկանոր, եւ զՏիմոն, եւ զՊարմենաս, եւ զՆիկողայոս նորադարձ Անտիոքացի,

6 զորս կացուցին առաջի առաքելոցն. եւ նոքա աղօթեալ՝ եդին զձեռս ի վերայ նոցա։

7 Եւ բանն Աստուծոյ աճէր, եւ բազմանայր թիւ աշակերտացն յԵրուսաղէմ յոյժ. եւ ոմանք ի քահանայապետացն հնազանդէին հաւատոյ։

8 Եւ Ստեփանոս լի շնորհաւք եւ զօրութեամբ՝ գործէր հրաշս եւ նշանս մեծամեծս ի մէջ ժողովրդեանն։

9 Յարուցին ոմանք ի ժողովարանէն որ կոչի Լիբերտացւոց, եւ Կիւրենացւոց, եւ Աղեքսանդրացւոց, եւ որ էին ի Կիլիկիայէ եւ յԱսիայէ, եւ վիճէին ընդ Ստեփանոսի։

10 Եւ ոչ կարէին դիմանալ իմաստութեանն եւ Հոգւոյն որով խօսէր։

11 Յայնժամ դրդեցին զարս՝ ասել թէ լուարուք զնա խօսեցեալ բանս հայհոյութեան առ Մովսէս եւ առ Աստուած։

12 Եւ շարժեցին զժողովուրդն եւ զերէցսն եւ զգրագէտսն, եւ յարձակեալ՝ խլեցին զնա, եւ տարան առ ժողովն։

13 Եւ կացուցին զվկայս սուտս, որք ասէին. Այրդ այս ոչ դադարէ խօսել զբանս հայհոյութեան ընդդէմ տեղւոյդ սորա եւ օրինացդ։

14 Զի լուարուք զնա ասելոյ թէ Յիսուս Նազովրեցի այս կործանեսցէ զտեղիդ զայս, եւ փոխեսցէ զսովորութիւնսն զոր աւանդեաց մեզ Մովսէս։

15 Եւ հայեցեալ ամենեցուն որ նստէին ի ժողովն՝ տեսին զերեսս նորա իբրեւ զերեսս հրեշտակի։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

1 Ասէ ցնոսա քահանայապետն. Արդեօք այսպէս է։

2 Եւ նա ասէ. Արք եղբարք եւ հարք, լուարուք։ Աստուած փառաց երեւեցաւ հարցն մերոց Աբրահամու, մինչդեռ էր նա ի Միջագետս, մինչդեռ չէր բնակեալ ի Քարան,

3 եւ ասէ ցնա. Ել ի տանէ քումմէ եւ ի ցեղէ քումմէ, եւ եկ յերկիրն զոր ցուցից քեզ։

4 Յայնժամ ել ի երկրէ Քաղդէացւոց, եւ բնակեցաւ ի Քարան։ Եւ անտի տեղափոխեաց զնա յերկիրս զայս, յորում դուք այժմ բնակեալ էք։

5 Եւ ոչ ետ նմա ժառանգութիւն ի նմա, եւ ոչ հարիւրաչափ տեղի ոտից. այլ խոստացաւ տալ զայն ի տիրութիւն նմա եւ զաւակի նորա յետ նորա, մինչդեռ չէր նմա որդի։

6 Եւ խօսեցաւ Աստուած այսպէս, եթէ լինելոց է զաւակ նորա պանդուխտ յերկրի օտարի, եւ ծառայեցուցանիցեն զնա եւ չարչարեսցեն զնա ամս չորս հարիւր։

7 Եւ զազգն զոր ծառայեցուցանիցեն՝ դատեցից ես, ասէ Տէր, եւ յետ այսորիկ ելցեն եւ պաշտեսցեն զիս ի տեղւոջդ այսմիկ։

8 Եւ ետ նմա ուխտ թլփատութեան. եւ այսպէս ծնաւ զՀսահակ, եւ թլփատեաց զնա յաւուր ութերորդի. եւ Հսահակ զՅակոբ, եւ զտասներկուս հարս նորա։

9 Եւ հարքն նախանձեցան Յովսեփայ, եւ վաճառեցին զնա ի Եգիպտոս։ Եւ էր Աստուած ընդ նմա,

10 եւ փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա, եւ ետ նմա շնորհս եւ իմաստութիւն առաջի Փարաւոնի թագաւորի Եգիպտացւոց, եւ կացոյց զնա իշխան ի վերայ Եգիպտոսի եւ ամենայն տանն իւրոյ։

11 Եկն սով ամենայն երկրին Եգիպտոսի եւ Քանանու, եւ նեղութիւն մեծ, եւ ոչ գտանէին կերակուր հարքն մերք։

12 Եւ լուեալ Յակոբայ զի կայ ցորեն յԵգիպտոս, առաքեաց զհարսն մեր առաջին անգամ։

13 Եւ յերկրորդումն ծանեալ Յովսեփ եղբարցն իւրոց, եւ յայտնի եղեւ ազգ նորա Փարաւոնի։

14 Առաքեալ Յովսեփ կոչեաց զհայր իւր զՅակոբ եւ զամենայն ազգատոհմն իւր, անձինս եւթանասուն եւ հինգ։

15 Եւ իջեալ Յակոբ յԵգիպտոս, եւ վախճանեցաւ նա եւ հարքն մեր,

16 եւ փոխեցան յՍիւքեմ, եւ եդին ի գերեզմանի զոր գնեաց Աբրահամ գին արծաթոյ ի որդւոցն Եմմորայ Սիւքեմայ։

17 Եւ որպէս մերձեցաւ ժամանակ խոստմանն զոր երդուաւ Աստուած Աբրահամու, աճեցաւ ազգ մեր եւ բազմացաւ յԵգիպտոս,

18 մինչեւ յարոյց թագաւոր այլ ի վերայ Եգիպտոսի, որ ոչ գիտէր զՅովսեփ։

19 Սա նենգութեամբ ազգիս մերոյ չարչարեաց զհարսն մեր, եւ ստիպէր զմանկունսն արտաքս առնել, զի մի կեցցեն։

20 Յայնմ ժամանակի ծնաւ Մովսէս, եւ էր հաճոյ Աստուծոյ. եւ սնաւ ամիսս երիս ի տան հօր իւրոյ։

21 Եւ արտաքս արկեալ զնա, առ զնա դուստր Փարաւոնի, եւ սնոյց զնա իբրեւ զորդի իւր։

22 Եւ ուսաւ Մովսէս զամենայն իմաստութիւն Եգիպտացւոց, եւ էր զօրաւոր բանիւ եւ գործով։

23 Եւ իբրեւ լցան նմա ամք քառասունք, եկն ի սիրտ նորա այցելուլ եղբարցն իւրոց որդւոցն Իսրայէլի։

24 Եւ տեսեալ զոմն զրկեալ՝ պաշտպանեաց, եւ հատոյց զվրէժ նեղելոյն՝ զարկեալ զԵգիպտացին։

25 Եւ կարծէր զի գիտասցեն եղբարքն զի Աստուած ձեռամբ նորա տայ փրկութիւն նոցա. եւ նոքա ոչ գիտացին։

26 Եւ յաւուրն միւսում երեւեցաւ նոցա կռուեալ, եւ դարձոյց զնոսա ի խաղաղութիւն՝ ասելով. Արք եղբարք եմք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս։

27 Եւ որ զրկէր զընկերն՝ մերժեաց զնա՝ ասելով. Ո՞վ կարգեաց զքեզ իշխան եւ դատաւոր ի վերայ մեր։

28 Միթէ սպանանել դու զիս կամիս, որպէս սպան զԵգիպտացին երէկ։

29 Եւ փախեաւ Մովսէս յայնմ բանի, եւ եղեւ պանդուխտ յերկրի Մադիամու, ուր ծնաւ զորդիս երկուս։

30 Եւ լցեալ ամաւք քառասնից, երեւեցաւ նմա հրեշտակ Տեառն ի լերինն Սինայ ի բոցի հրոյ մորենւոյ։

31 Եւ Մովսէս տեսեալ զարմացաւ զերեւոյթն. եւ մերձենալ նմա՝ լսել ձայն Տեառն,

32 եթէ Ես եմ Աստուած հարցդ քոց, Աստուած Աբրահամու, եւ Աստուած Հսահակայ, եւ Աստուած Յակոբայ։ Եւ սարսեալ Մովսէս՝ ոչ համարձակէր նայել։

33 Եւ ասէ ցնա Տէր. Արձակեա զկօշիկս ոտից քոց, զի տեղի սրբութեան է ուր դու կայ։

34 Տեսանելով տեսի զչարչարանս ժողովրդեան իմոյ որ է յԵգիպտոս, եւ զհառաչանս նոցա լուայ, եւ իջի փրկել զնոսա. եւ արդ եկ, առաքեցից զքեզ յԵգիպտոս։

35 Զայս Մովսէս զոր ուրացան՝ ասելով. Ո՞վ կարգեաց զքեզ իշխան եւ դատաւոր, զայս Աստուած առաքեաց իշխան եւ փրկիչ ձեռամբ հրեշտակին որ երեւեցաւ նմա ի մորենւոջն։

36 Սա հանեալ զնոսա արար հրաշս եւ նշանս յերկրին Եգիպտոսի, եւ ի Կարմիր ծովուն, եւ յանապատին ամս քառասուն։

37 Սա է Մովսէս որ ասաց ցորդիս Իսրայէլի. Զի զարթուսցէ Տէր Աստուած ձեր ձեզ ի մէջ եղբարց ձերոց զմարգարէ իբրեւ զիս, զնորա լուարուք։

38 Սա է որ եղեւ ի ժողովարանի յանապատին ընդ հրեշտակին որ խօսէր ընդ նմա ի լերինն Սինայ, եւ ընդ հարսն մերս, որ ընկալաւ զբանս կենդանի տալ մեզ։

39 Զոր ոչ կամեցան հարքն մեր հնազանդել նմա, այլ մերժեցին, եւ դարձան սրտիւք իւրեանց յԵգիպտոս,

40 ասելով ցԱհարոն. Արա մեզ աստուածս որ երթիցեն առաջի մերոյ. զի զայրն զայն զՄովսէս որ հանեաց զմեզ յերկրէն Եգիպտոսի՝ ոչ գիտեմք զինչ եղեւ նմա։

41 Եւ արարին զհորթ յաւուրսդ յայնոսիկ, եւ մատուցին պատարագ կուռացն, եւ ուրախանային գործովք ձեռաց իւրեանց։

42 Դարձոյց Աստուած եւ մատնեաց զնոսա պաշտել զբանակ երկնից, որպէս գրեալ է ի գրքի մարգարէիցն. Միթէ զոհս եւ պատարագս մատուցէք ինձ ամս քառասուն յանապատի, տունդ Իսրայէլի։

43 Եւ ընկալարուք զխորան Մոլոքայ, եւ զաստղ աստուծոյ ձերոյ Հրեփայ, զկերպարանսն զոր արարէք երկրպագանել նոցա. եւ տարայց զձեզ զայն կողմանս Բաբելոնի։

44 Խորան վկայութեան էր հարցն մերոց յանապատին, որպէս կարգեաց նոցա որ խօսէր ընդ Մովսէս առնել զնա ըստ կերպարանացն զոր տեսեալ էր։

45 Զոր եւ ընկալեալ հարքն մեր՝ մատուցին ընդ Յեսու ի ժառանգութիւն հեթանոսաց, զորս հալածեաց Աստուած յերեսաց հարցն մերոց, մինչեւ ցաւուրս Դաւթի։

46 Որ գտեալ շնորհս առաջի Աստուծոյ, եւ խնդրեաց տեղի տանն Յակոբայ։

47 Եւ Սողոմոն շինեաց նմա տուն։

48 Բայց ոչ Բարձրեալն ի ձեռագործս բնակի, որպէս մարգարէն ասէ.

49 Երկինք աթոռ իմ է, եւ երկիր պատուանդան ոտից իմոց. զի՞ տուն շինեսջիք ինձ, ասէ Տէր, կամ ո՞ տեղի հանգստեան իմոյ։

50 Ոչ զայս ամենայն ձեռք իմ արարին։

51 Ամբարիշտ պարանոցք եւ անթլփատ սրտիւք եւ ականջիւք, դուք միշտ հակառակիք Հոգւոյն սրբոյ. որպէս հարքն ձեր, նոյնպէս եւ դուք։

52 Զո՞ր ոք ի մարգարէից ոչ հալածեցին հարքն ձեր, եւ սպանին զնախասացեալսն զգալստեան արդարոյ, որոյ դուք այժմ մատնիչք եւ սպանողք եղէք։

53 Որ ընկալարուք զօրէնս հրամանաւ հրեշտակաց, եւ ոչ պահեցիք։

54 Եւ լուեալ զայս՝ հատանէին սրտիւք իւրեանց, եւ կրճտէին զատամունս իւրեանց ընդդէմ նմա։

55 Եւ նա լի Հոգւով սրբով, հայեցեալ յերկինս՝ տեսանէ զփառս Աստուծոյ, եւ զՅիսուս կայեալ ընդ աջմէ զօրութեան Աստուծոյ,

56 եւ ասէ. Ահա տեսանեմ զերկինս բացեալս, եւ զՈրդի մարդոյ կայեալ ընդ աջմէ զօրութեան Աստուծոյ։

57 Եւ նոքա գոչեցին ձայնիւ մեծաւ, եւ խցեցին զականջս իւրեանց, եւ հարկանէին զնա միաբան։

58 Եւ հանեալ զնա արտաքս ի քաղաքէ՝ քարկոծանէին. եւ վկայքն դիցին զհանդերձս իւրեանց առ ոտիւք երիտասարդի որոյ անուն Սաւղոս։

59 Եւ քարկոծանէին զՍտեփանոս՝ կոչելով եւ ասելով. Տէր Յիսուս, ընկալ զհոգի իմ։

60 Եւ ծունր եղեալ՝ գոչեաց ձայնիւ մեծաւ. Տէր, մի՛ զսա մեղս նոցա։ Եւ զայս ասելով՝ ննջեաց։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եւ Սաւղոս հաճոյանայր սպանման նորա։ Եւ եղեւ յաւուր յայնմիկ հալածանք մեծ ի վերայ եկեղեցւոյն որ յԵրուսաղէմ, եւ ամենեքին ցրուեցան ի գաւառս Հրէաստանեայց եւ Սամարացւոց, բայց առաքեալքն կացին յԵրուսաղէմ։

2 Եւ արք աշխարհին ողբացին զնա, եւ արարին սուգ մեծ ի վերայ նորա։

3 Եւ Սաւղոս աւերէր զեկեղեցին, մտանելով ի տունս, եւ քարշելով զարս եւ զկանայս, մատնէր ի բանտ։

4 Եւ նոքա որ ցրուեցան՝ երթեալ աւետարանէին զբանն։

5 Եւ Փիլիպպոս իջեալ ի քաղաքն Սամարացւոց՝ քարոզէր նոցա զՔրիստոս։

6 Եւ ամբոխք հաւանութեամբ լսէին զբանս Փիլիպպոսի, լսելով եւ տեսանելով զնշանսն զոր առնէր։

7 Զի բազումք ի նոցանէ որ ունէին զդեւս պիղծս, գոչէին ձայնիւ մեծաւ եւ ելանէին. եւ բազումք անդամոց եւ կաղաց բժշկեցան։

8 Եւ եղեւ ուրախութիւն մեծ ի քաղաքին յայնմիկ։

9 Եւ էր մարդ ոմն անուն Սիմոն, որ յառաջագոյն կախարդանայր ի քաղաքին, եւ հմայէր զազգ Սամարացւոց՝ ասելով զանձն իւր ոմն մեծ։

10 Որում հետեւէին ամենեքին ի մեծէ մինչեւ ի փոքր՝ ասելով. Սա է զօրութիւն Աստուծոյ որ կոչի մեծ։

11 Եւ հետեւէին նմա վասն զի բազում ժամանակս հմայեալ էր զնոսա։

12 Իբրեւ հաւատացին Փիլիպպոսի աւետարանելոյ զնոսա զարքայութիւն Աստուծոյ եւ զանուն Յիսուսի Քրիստոսի, մկրտէին զարս եւ զկանայս։

13 Եւ Սիմոն ինքն հաւատաց, եւ մկրտեալ՝ կայր ընդ Փիլիպպոսի. եւ տեսեալ զնշանսն եւ զզօրութիւնսն զոր առնէր՝ զարմանայր։

14 Եւ լուեալ առաքելոցն որ էին յԵրուսաղէմ, եթէ ընկալաւ Սամարիա զբանն Աստուծոյ, առաքեցին առ նոսա զՊետրոս եւ զՅովհաննէս,

15 որ իջեալ՝ աղօթեցին վասն նոցա զի առցեն Հոգի սուրբ։

16 Զի ոչ էր դեռ եկեալ ի վերայ ոք ի նոցանէ, այլ միայն մկրտեալ էին յանուն Տեառն Յիսուսի։

17 Յայնժամ եդին զձեռս ի վերայ նոցա, եւ առնուին Հոգի սուրբ։

18 Եւ տեսեալ Սիմոն զի տրի Հոգի սուրբ առաքելոցն ձեռնադրութեամբ, մատուցանէ նոցա զդրամս՝

19 ասելով. Տուք եւ ինձ զիշխանութիւնդ այդ, զի զոր ինչ ձեռնադրեցից զձեռս իմ, առցէ Հոգի սուրբ։

20 Եւ Պետրոս ասէ ցնա. Արծաթդ քո ընդ քեզ կորիցի, զի զպարգեւ Աստուծոյ կարծեցեր գտանել դրամբ։

21 Ոչ է քեզ բաժին եւ ոչ վիճակ ի բանիդ այսմիկ, զի սիրտ քո ոչ է ուղիղ առաջի Աստուծոյ։

22 Ապաշխարեա ուրեմն ի չարութենէ քումմէ այսմիկ, եւ աղաչեա զՏէր, եթէ գուցէ թողցի քեզ խորհուրդ սրտի քո։

23 Զի ի լեղի դառնութեան եւ ի կապանս անիրաւութեան տեսանեմ զքեզ։

24 Պատասխանի տուեալ Սիմոն՝ ասէ. Դուք աղաչեցէք զՏէր վասն իմ, զի մի՛ եկեսցէ ոք ի վերայ իմ ի զոր ասացէք։

25 Եւ նոքա վկայեալ եւ խօսեալ զբանն Տեառն, դարձան յԵրուսաղէմ, եւ աւետարանէին զբանն Աստուծոյ ի բազում գաւառս Սամարացւոց։

26 Եւ հրեշտակ Տեառն խօսեցաւ ընդ Փիլիպպոս՝ ասելով. Յարի եւ երթ ընդ հարաւակողմն ի ճանապարհն որ իջանէ յԵրուսաղէմէ ի Գազա, որ է անապատ։

27 Եւ յարեալ գնաց. եւ ահա այր Եթովպացի, ներքինի, հզօր Կանդակեայ թագուհւոյ Եթովպացւոց, որ էր վերակացու ամենայն գանձուց նորա, եկեալ էր երկրպագանել յԵրուսաղէմ,

28 եւ դառնայր նստեալ ի կառս իւրում, եւ ընթերցանէր զմարգարէն Եսայի։

29 Եւ ասէ Հոգի Տեառն ցՓիլիպպոս. Մերձեցիր եւ կցորդեա կառացդ այնմիկ։

30 Եւ մերձեցեալ Փիլիպպոս՝ լուաւ զնա ընթերցանելոյ զմարգարէն Եսայի, եւ ասէ. Միթէ գիտես զոր ինչ ընթերցանես։

31 Եւ նա ասէ. Զիա՞րդ կարասցեմ, եթէ ոչ ոք ցուցանիցէ ինձ։ Եւ աղաչեաց զՓիլիպպոս՝ ելանել եւ նստել ընդ նմա։

32 Եւ տեղի ընթերցուածոյ զոր ընթերցանէր՝ էր այս. Իբրեւ ոչխար առ սպանդ տարաւ, եւ իբրեւ գառն անբան առաջի կտրչի իւրոյ, նոյնպէս ոչ բանայ զբերան իւր։

33 Ի խոնարհութեան իւրում դատաստան նորա վերացաւ. եւ զազգ նորա ո՞վ պատմեսցէ, զի վերացաւ ի երկրէ կեանք նորա։

34 Պատասխանի տուեալ ներքինին՝ ասէ ցՓիլիպպոս. Աղաչեմ զքեզ, զո՞ր ոք ասէ մարգարէն զայս, զանձն իւր թէ զայլ ոք։

35 Եւ բացեալ Փիլիպպոս զբերան իւր, եւ սկսեալ ի գրոցդ այսմիկ՝ աւետարանէ նմա զՅիսուս։

36 Եւ գնացեալ ընդ ճանապարհ՝ եկին ի տեղի ինչ ջրոյ, եւ ասէ ներքինին. Ահա ջուր, զի՞ արգելու է ինձ մկրտիլ։

37 Եւ ասէ Փիլիպպոս. Եթէ հաւատայ դու ամենայն սրտիւ, արժան է։ Եւ պատասխանի տուեալ՝ ասէ. Հաւատամ զՅիսուս Քրիստոս զՈրդի Աստուծոյ լինել։

38 Եւ հրամայեաց կալ կառաց, եւ իջին երկոքին ի ջուրն, Փիլիպպոս եւ ներքինին, եւ մկրտեաց զնա։

39 Եւ իբրեւ ելին ի ջուրցն, Հոգի Տեառն հարկանէր զՓիլիպպոս, եւ ոչ ետես զնա ներքինին. եւ գնայր ճանապարհ իւր ուրախ։

40 Եւ Փիլիպպոս գտաւ ի Ազովտոս, եւ անցեալ՝ աւետարանէր ամենայն քաղաքաց մինչեւ եկն ի Կեսարիա։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Եւ Սաւղոս դեռ սպառնալեաւ եւ սպանմամբ ընդդէմ աշակերտաց Տեառն, գնաց առ քահանայապետն,

2 եւ խնդրեաց ի նմանէ նամակս ի Դամասկոս առ ժողովարանսն, զի եթէ գտանիցէ զոմանս այրս եւ կանայս հետեւողս Ճանապարհին, կապեալ տարցէ յԵրուսաղէմ։

3 Եւ ընդ գնալն իւր մերձենալ Դամասկոսի, եւ յանկարծ փայլեաց զնա լոյս յերկնից,

4 եւ անկեալ ի վերայ երկրի՝ լուաւ ձայն մի ասելոյ ցնա. Սաւղոս, Սաւղոս, ընդէ՞ր զիս հալածես։

5 Եւ նա ասէ. Ո՞վ ես, Տէր։ Եւ Տէր ասէ. Ես եմ Յիսուս զոր դու հալածես. դժուար է քեզ զգամբս հարկանել։

6 Եւ դողդողեալ եւ զարհուրեալ՝ ասէ. Տէր, զի՞նչ կամիս առնել։ Եւ Տէր ասէ ցնա. Յարի եւ մտիր ի քաղաքն, եւ ասասցի քեզ զոր ինչ պարտ է առնել քեզ։

7 Եւ արքն որ գնային ընդ նմա՝ կային համր, լուեալ ձայնին եւ զոք ոչ տեսեալ։

8 Յարեաւ Սաւղոս ի գետնոյ, եւ բացեալ զաչս իւր՝ ոչ ետես զոք. եւ առեալ զձեռն նորա՝ տարեալ մտուցին ի Դամասկոս։

9 Եւ էր աւուրս երիս ոչ տեսանելով, եւ ոչ կերեալ եւ ոչ արբեալ։

10 Եւ էր աշակերտ ոմն ի Դամասկոս անուն Անանիա, եւ ասէ ցնա Տէր ի տեսլեան. Անանիա։ Եւ նա ասէ. Ահա ես եմ, Տէր։

11 Եւ Տէր ասէ ցնա. Յարի եւ գնա ի փողոցն որ կոչի Ուղիղ, եւ խնդրեա ի տան Յուդայի զոմն անուն Սաւղոս Տարսոնացի. ահա աղաչէ,

12 եւ տեսեալ զոմն անուն Անանիա մտեալ եւ եդեալ զձեռս ի վերայ նորա, զի դարձցի ի տեսանել։

13 Պատասխանի տուեալ Անանիա՝ ասէ. Տէր, լուայ ի բազմաց զայրէ զայնմանէ, զի զիարդ չարչարանս արար սրբոցդ քոց ի Երուսաղէմ։

14 Եւ ասէ ցնա. Եւ ահա ունի զիշխանութիւն ի քահանայապետացն կապել զամենեսեան որ կոչեն զանուն քո։

15 Եւ Տէր ասէ ցնա. Գնա, զի սա ինձ է սպասաւոր ընտրեալ, զի տարցէ զանուն իմ առաջի հեթանոսաց եւ թագաւորաց եւ որդւոց Իսրայէլի։

16 Եւ ես ցուցից նմա զոր ինչ չարչարեսցի վասն անուանն իմոյ։

17 Եւ գնաց Անանիա, եւ մտեալ ի տունն՝ եդ զձեռս ի վերայ նորա, եւ ասէ. Սաւղոս եղբայր, Տէր առաքեաց զիս, զՅիսուս որ երեւեցաւ քեզ ի ճանապարհին յոր գայիր, զի դարձցի ի տեսանել, եւ լցցի Հոգւով սրբով։

18 Եւ անդէն անկան ի նմանէ իբրեւ զթեփս աչաց նորա, եւ դարձեալ ետես, եւ յարեաւ եւ մկրտեցաւ։

19 Եւ առեալ կերակուր՝ զօրացաւ։ Եւ եղեւ Սաւղոս ընդ աշակերտսն որ էին ի Դամասկոս աւուրս ինչ։

20 Եւ անդէն ի ժողովարանսն քարոզէր զՅիսուս, եթէ Նա է Որդի Աստուծոյ։

21 Եւ ամենեքին որ լսէին՝ զարմանային, եւ ասէին. Ոչ այս է որ հալածէր յԵրուսաղէմ զկոչեցեալսն զանուն Յիսուսի, եւ անդէն եկեալ էր զի կապեալ տարցէ զնոսա առ քահանայապետսն։

22 Սաւղոս եւս առաւել զօրանայր, եւ շփոթէր զհրեայսն որ բնակէին ի Դամասկոս՝ հաստատելով զի Նա է Քրիստոս։

23 Եւ յետ լցեալ աւուրց բազմաց, խորհուրդ արարին հրեայքն սպանանել զնա։

24 Եւ գիտաց Սաւղոսի զդաւադրութիւնն նոցա. եւ էին դարպասապանք եւ ցորեկ եւ գիշեր, զի սպանցեն զնա։

25 Եւ աշակերտքն նորա առեալ զնա գիշերի՝ իջուցին զնա ի պարսպէ ի զամբիւղի։

26 Եւ եկեալ Սաւղոս յԵրուսաղէմ՝ փորձէր զերթալ ընդ աշակերտսն. եւ ամենեքին երկնչէին ի նմանէ, չհաւատալով թէ աշակերտ է։

27 Եւ Բառնաբաս առեալ զնա՝ տարեալ ածին առ առաքեալսն, եւ պատմեցին նոցա զիարդ տեսեալ էր զՏէր ի ճանապարհին, եւ խօսեցաւ ընդ նմա, եւ զիարդ ի Դամասկոս համարձակեալ էր յանուն Յիսուսի։

28 Եւ էր ընդ նոսա մտանելով եւ ելանելով յԵրուսաղէմ,

29 համարձակեալ յանուն Տեառն Յիսուսի. եւ խօսէր եւ հարցանէր ընդ հեթանոսսն, եւ նոքա ձեռնարկէին սպանանել զնա։

30 Եւ գիտացեալ եղբարցն՝ իջուցին զնա ի Կեսարիա, եւ առաքեցին զնա ի Տարսոն։

31 Եւ եկեղեցիքն ամենայն որ յամենայն Հրէաստան եւ ի Գալիլեա եւ ի Սամարիա էին, հանգիստ ունէին, շինեալք եւ երկեալք յԱստուծոյ, եւ լցեալք մխիթարութեամբ Հոգւոյն սրբոյ, բազմանային։

32 Եւ եղեւ Պետրոս անցեալ ամենայն կողմանս, եկն եւ առ սուրբսն որ բնակէին ի Լիւդիա։

33 Եւ գտանէ անդ զոմն անուն Էնէաս, որ ութ ամ էր ննջեցեալ ի մահիճս, որ էր ծանր ախտիւ։

34 Եւ ասէ ցնա Պետրոս. Էնէաս, բժշկէ զքեզ Յիսուս Քրիստոս, յարի եւ սարկ զանկողինդ քո։ Եւ անդէն յարեաւ։

35 Եւ տեսին զնա ամենեքին որ բնակէին ի Լիւդիա եւ ի Սարովնա, որք դարձան առ Տէր։

36 Եւ ի Յոպպէ էր աշակերտուհի ոմն անուն Տաբիթա, որ թարգմանի Դորկաս. սա լի էր գործովք բարեաց եւ ողորմութեանց զորս առնէր։

37 Եւ եղեւ յաւուրսդ յայնոսիկ հիւանդացեալ նա՝ մեռաւ. եւ լուացեալ զնա՝ եդին ի վերնատունն։

38 Եւ մերձ էր Լիւդիա ի Յոպպէ, եւ աշակերտքն լուեալ զի Պետրոս անդ է, առաքեցին առ նա երկուս արս՝ աղաչել զնա եւ ասել. Մի՛ ծանրասցիր գալ մինչեւ ցմեզ։

39 Յարեաւ Պետրոս եւ գնաց ընդ նոսա. եւ իբրեւ եկն՝ տարեալ մտուցին ի վերնատունն, եւ կային առ նմա ամենայն այրիք լալով եւ ցուցանելով զվերարկուս եւ զհանդերձս զոր արարեալ էր նոցա Դորկաս։

40 Եւ հանեալ զամենեսեան Պետրոս՝ եդ զծունր եւ աղաւթեաց, եւ դարձեալ առ մարմինն՝ ասէ. Տաբիթա, յարի։ Եւ նա բացեալ զաչս իւր՝ տեսեալ զՊետրոս նստաւ։

41 Եւ տուեալ նմա ձեռն՝ յարոյց զնա. եւ կոչեալ զսուրբսն եւ զայրի

Ցամք Տեառն 52

17 անիկայ . Որ մեացած մարդիկը Տէրը փնտռեն , և բոլոր հեթանոսները որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ՚ըսէ Տէրը՝ որ ասոնք ամէն բանե-
18 րը կ՚ընէ : Ցայտնի է *Աստուծոյ իր բոլոր գործերը աշխարհիս սկիզ-
19 բէն հետէ : Ասոր համար ես յարմար կը դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց որ հեթանոսներէն յԱստուծոյ կը
20 դառնան . Հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ ետ կենան ԿՈՒԳ պղծութիւններէն և չպոռնկու-թենէ ու խեղդուածէ *և արիւ-
21 նէ : Ինչու որ Մովսէս հին դարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ունի , և ժողո-վարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի :
22 Ան ատենը առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ միտեղ աղէկ երևցաւ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկեն Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ , ՊԲարսաբա մականուանեալ Յու-դան և Շիղան՝ *որ եղած գլխաւոր մար-
23 դիկ էին եղբայրներուն մէջ . Ու անոնց ձեռքովը խոսք մը խրկեցին այսպէս գրուած .

Առաքեալներ ու երէցներ և եղ-բայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիայի և Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն ե-
24 ղած եղբայրներուդ ողջոյն : Որով-հետև լսեցինք թէ Լոմանք մեր մէ-ջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովե-ցուցեր և ձեր անձերը խախտեր են , ըսելով թէ պէտ է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել , որ անոնց մենք
25 այդպէս չպատուիրեցինք , Մեզի միաբանութեամբ ժողվուածներուս աղէկ երևցաւ որ մարդիկ ընտ-րելով ձեզի խրկենք մեր սիրելինե-
26 րուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
27 հետ , *Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուանը համար անձերնին
28 մատնած մարդիկ են : Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիղան , որ իրենք ալ բերնով նոյն բաները
29 յԱրջէ զըուցեն : Ինչու որ աղէկ երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել , աս հարկաւոր բաներէս ի զատ ,
*Որ ետ կենաք կուռքերու զոհուա-ծէ և արիւնէ ու խեղդուածէ և պոռնկութենէ . որ աս բաներէն ինքզինքնիդ պահելով աղէկ պիտի ընէք : Ո՛ղջ եղէք :
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Ան-տիոք գացին , և ժողովուրդը մէկ-տեղ ժողվելով թուղթը տուին :
31 Ու երբոր կարդացին , ուրախացան
32 ան մխիթարութեանը վրայ : Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին , *շատ խօսքերով
33 զօրացուցին եղբայրները՝ ու հաս-տատեցին : Եւ ատեն մը հոն կե-նալէն ետև՝ ՚ի եղբայրներէն խաղա-ղութեամբ ճամբայ դրուեցան ա-
34 ռաքեալներուն դառնալու : Բայց Շիղային աղէկ երևցաւ հոն մը-
35 նալ : յՊօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային , և ու-րիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցընէին ու կը քարոզէին :
36 Եւ քանի մը օրերէ ետև Պօղոս ըսաւ Բառնաբասին , Դառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ *ամէն մէկ քաղաքները , ուր որ Տէ-րոջը խօսքը քարոզեցինք , Ե՞ռ-
37 նէ թէ ինչպէս են : Իսկ Բառ-նաբաս կ՚ուզէր որ †Յովհաննէսն ալ առնեն , որ Մարկոս կ՚ըսուէր .
38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ *Պամփիւլիայի մէջ իրենցմէ զա-տուողը ու իրենց հետը գործի չե-
39 կողը հետերնին առնեն : Ալյսպէս մէլէրնին գժտութիւն մը եղաւ , մինչև որ իրարմէ զատուեցան . և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը ու
40 նաւով կիպրոս գնաց : Պօղոս ալ Շիղան ընտրեց ու ելաւ , *եղբայր-ներէն Աստուծոյ շնորհացը յանձ-
41 նուելով , Եւ Սիւրիայի ու Կիլի-կիայի մէջ կը պտըտէր , ՚ ու եկեղեցիները կը հաստատէր :

ԳԼ . ԺԶ

1 Պօղոս կը Թլփատէ Տիմոթէոսը . 7 Սուրբ Հոգիին հրամանովը քարոզները կը պտրտի . 14 Լիդիան Հաւատքի կը բերէ , 16 և Հոբգուկ ոգի ունեցող աղախին մը կը բժշկէ : 19 Ան պատճառով Պօղոս ու Շիղա կը ծեծուին , և բանտը կը դրուին : 26 Բանտին դռները հրաշքով կը բացուին : 31 Բանտապետը դարձի կու գայ . 37 և անոնք կ՚ազատուին :

1 Ետ Հասաւ *Դերբէ ու Լիւստրա . և ահա հոն աշակերտ մը կար
2 Տիմոթէոս անունով , ՚ի որ Հաւա-տացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ
2 էր , և Հայրը Յոյն էր . Որ Լիւստ-րացի ու Իկոնացի եղբայրներէն
3 ալ *Բարի վկայուած էր : Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր հետը ելլէ , և առաւ թլփատեց զանիկայ ան տեղուանքը եղած Հրէաներուն հա-մար , ինչու որ ամէնն ալ գիտէին
4 Թէ անոր Հայրը Յոյն էր : Ու քաղաքներէն անցնելով , Ն՚երուաս-ղէմ եղած առաքեալներէն ու ե-րէցներէն ապսպրուած հրամաննե-րը կ՚աւանդէին անոնց որ պահեն :
5 Եկեղեցիները ալ Հաւատքի մէջ կը հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ՚աւելնար :
6 Եւ Փռիւգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրտեցան . և Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ Ասիա-
7 խօսքի մէջ չխօսին , Միւս-սիայի կողմերը որ եկան , կը ջա-

Ցամք Տեառն 52

*Ես Կոր . Ժգ . 11 : Երբ . Ժա . 31 :

յԳԼ . Ժգ . 1 :

Ցա . Տ . 53

*ԳԼ . Ժգ . 4 , 13 , 14 , 51 : Ժգ . 1 ; 6 , 23 , 24 :

†ԳԼ . Ժբ . 12 , 25 : Ժգ . 5 : Կող . գ . 10 : Բ Տիմ . գ . 11 : Փիլմ . 24 :

*ԳԼ . Ժգ . 13 :

ՀԳԼ . Ժգ . 25 :

§ԳԼ . Ժզ . 5 :

*ԳԼ . Ժգ . 6 :

Բ Գլ . Ժբ . 22 : Հռով . Ժգ . 21 : ա Կոր . գ . 17 : Փիլ . բ . 19 : ա Թես . գ . 2 : ա Տիմ . ա . 2 : բ Տիմ . ա . 2 : †Բ Տիմ . ա . 5 :

*Գ Գլ . գ . 3 : Ես Կոր . թ . 20 : Տես Գաղ . բ . 3 : ե . 2 :

ՀԳԼ . Ժե . 28 , 29 :

†ԳԼ . Ժե . 41 :

Գամ Տեառն 53

Նային դէպ 'ի Բիւթանիա եր-
թալ. և *Յիսուսի Հոգին թող-
8 չուաւ անոնց : Եւ Միւսիայի
քովէն անցնելով ՚Տրովադա ի-
9 ջան : Եւ հոն դիշերը Պօղոսին
տեսիլք մը երեւցաւ. Մակեդոնա-
ցի մարդ մը կայներ կ'աղաչէր ա-
նոր ու կ'ըսէր , Մակեդոնիա
10 անցիր և օգնէ մեզի : Ու երբոր
ան տեսիլքը տեսաւ , շուտ մը ու-
զեցինք ՚Մակեդոնիա ելլել , հաս-
կընալով որ Տէրը մեզ կը հրաւի-
րէ անոնց աւետարան քարոզելու :
11 Ուստի Նաւով Տրովադայէն ե-
լանք ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք , ու հետեւեալ օրը Նէապո-
12 լիս . Եւ անկէ ալ ՚Փիլիպպէ , որ
է Մակեդոնիայի Դէ մասին գլխա-
ւոր քաղաքը՝ †կողոնիա . և ան
քաղաքին մէջ քանի մը օր կե-
13 ցանք . Ու շաբաթ օրը քաղաքէն
դուրս ելանք գետեզերքին քովը՝
ուր որ սովորութիւն ունէին ա-
ղօթք ընելու , ու նստելով ժող-
վուած կիներուն կը խօսէինք :
14 Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրա-
նավաճառ կին մը Լիդիա ա-
նուն , որ աստուածավախ մէկ մին
էր , մտիկ կ'ընէր . Տէրոջ սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին ըսածներուն
15 ուշադրութիւն ընելու : Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը ,
աղաչեց ու ըսաւ , Թէ որ դուս Տէ-
րոջը հաւատացեալը կը սեպէք ,
իմ տունս մտէք՝ բնակեցէք . Եւ
ստիպելով տարաւ մեզ :
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ'երթայինք , աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի որ ՚Հարցուկ ոգի
ունէր , Նոր գուշակութիւն ընե-
լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ
17 կը բերէր : Ասիկայ Պօղոսին և
մեր ետեւէն իյնալով կը պոռար
ու կ'ըսէր , Ասոնք մարդիկը Բարձ-
րեալ Աստուծոյ ծառաներն են ,
որ ‡մեզի փրկութեան ճամբան կը
18 քարոզեն : Եւ աս բանը շատ օրեր
կ'ընէր . իսկ Պօղոս հվշտանալով՝
դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին , Ցի-
սուս Քրիստոսի անունովը հրաման
կ'ընեմ քեզի , ելլէր ատկէ . Նա նոյն
19 ժամուն ելաւ : Ըներոր տեսան
անոր տէրերը որ իրենց վաստակին
յոյսը կտրեցաւ , ‡Պօղոսը ու Շի-
ղան բռնեցին ու ՛հրապարակը
քաշեցին իշխաններուն առջեւ :
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլուխնե-
րուն քովը ու ըսին , Ա՛ս մարդիկ-
ները ՛մեր քաղաքը իրար կ'անցը-
21 նեն . իրենք Հրէայ են , Եւ անսկ
սովորութիւններ կը քարոզեն , որ
արժան չէ մեզի ընդունիլ , ո՛չ ալ
ընել , ինչու որ Հռովմայեցի ենք :

22 Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ դի-
զուեցաւ . զօրագլուխներն ալ
բռնութեամբ անոնց հանդերձները
հանեցին , Եւ հրաման ըրին որ զ-
23 նոնք ծեծեն . Եւ անոնց շատ վէր-
քեր տալէն ետև բանտը դրին ,
պատուիրելով բանտապետին որ
զգուշութեամբ պահէ զանոնք :
24 Ան ալ ասանկ հրաման առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամրցուց :
25 Եւ կէս դիշերին Պօղոս ու Շի-
ղա աղօթք կ'ընէին և զԱստուած
կ'օրհնէին , ու բանտարկեալներն ալ
26 անոնց մտիկ կ'ընէին : Ընդ յան-
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ , ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան , և անմիջապէս *բոլոր դռները
բացուեցան , ու ամենուն կապերը
27 արձկուեցան : Եւ բանտապետը
երբոր արթնցաւ ու բանտին դրը-
ները բացուած տեսաւ , թուրը
քաշեց և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր , կարծելով թէ կապուածները
28 փախեր են : Բայց Պօղոս բարձր
ձայնով կանչեց ու ըսաւ , Դուն
քու անձիդ վնաս մի՛ ըներ , ին-
29 չու որ ամենքս ալ հոս ենք : Եւ
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց , և դողալով Պօղոսին ու
30 Շիղային առջեւը ինկաւ . Եւ ա-
նոնք դուրս բերելով ըսաւ , Տէ-
ր՛ե՛ր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել , որ
31 փրկուիմ : Անոնք ալ ըսին , Հաւա-
տաս Տէր Յիսուս Քրիստոսին ,
ու պիտի փրկուիս դուն և քու-
32 տունդ : Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե-
ցան անոր , ու ան ամենուն որ իր
33 տանը մէջն էին : Եւ առաւ զա-
նոնք դիշերուան նոյն ժամուն ու
անոնց վէրքերը լուացց , և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլորը իրեն-
34 ները : Եւ զանոնք իր տունը տա-
նելով , Հանոնց առջեւը սեղան դրաւ ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Ա-
35 տուծոյ հաւատալով : Ու երբոր
առտու եղաւ , զօրագլուխները
խրկեցին սպասաւորները ու ը-
36 սին , Արձակէ աս մարդիկը : Բան-
տապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին
պատմեց , Թէ Զօրագլուխները
խրկեցին որ արձակուիք . ուստի
հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գա-
37 ցէք : Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց ,
Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չը-
դատապարտուած Հռովմայեցի
մարդիկ ենք , բանտը դրին , ու
հիմա գաղտնի կը հանեն մեզ .
առանկ չէ , հապա թող իրենք
38 գան ու մեզ հանեն : Եւ սպասա-
ւորները զօրագլուխներուն պատմե-
ցին ան խօսքերը . անոնք ալ երբոր
լսեցին Թէ Հռովմայեցի են , վախ-

Գամ Տեառն 53

* Ղուկ. ղլուխ. 1 :
Բ Կոր. բ. 12 : Բ Տիմ. գ. 13 :
Բ Գր. ժ. 30 :
ժբ Կոր. բ. 13 :
Թ Փիլ. ա. 1 :
† Յայտ. գաղ. թ. 14 :
Ղկ. խգ. 45 :
Ե Ջն. ժթ. 3 : Լգ. 11 : Դատ. ժթ. 21 : Ղկ. խգ. 29 : Երր. ժգ. 2 :
Ժ Ա. Պետ. ի. 7 :
Ի Գր. ժթ. 24 :
‡ Ղուկ. ձեզ.
Հ Տես Մար. ա. 25, 34 :
Ն Մար. ժգ. 17 :
Ո Գր. ժթ. 25, 26 :
Ճ Բ Կոր. գ. 5 :
Մ Մատ. ժ. 18 :
Յ գ Թագ. ժը. 17 : Գր. ժե. 6 :

Ցամ Տեառն 53

Մատ. ը. 34։

Ես. 14։

ցան , ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ . եւ դուրս
հանելով՝ կ'աղաչէին որ ան քա-
40 ղաքէն երթան ։ Անոնք ալ բան-
տէն ելլելով՝ Լիդիային տունը
մտան , ու եղբայրները տեսնելով՝
մխիթարեցին զանոնք և գացին ։

ԳԼ. ԻԷ

1 Պօղոս կը քարոզէ Թեսաղոնիկէի մէջ , 4 ուր
ոմանք կը հաւատան , և ոմանք կը հալածեն
զանիկայ ։ 10 Պօղոս Բերիա կը խրկուի , ու
հոն ալ կը քարոզէ ։ 13 Թեսաղոնիկեցիներէն
հալածուած՝ 15 Աթէնք կ'երթայ , և հոն
կը քարոզէ անանց չճանչցած կենդանի Ա-
տուածը ։ 34 Շատ մարդիկ Քրիստոսի կը
հաւատան ։

1 Ե՛ւ Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պտրտելով՝ Թեսաղոնիկէ
եկան , ուր էր Հրէաներուն ժո-
2 ղարանը ։ Պօղոս ալ իր սովո-
րութեանը պէս անոնց մէջը
մտաւ , և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն , մեկնելով
և առջևնին դնելով թէ Քրիստոսի
էր քրիստոսի չարչարուիլ , ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել , և
թէ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ , ըսաւ , Քրիստոսն է ։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին
ու Պօղոսի և Շիղային հետ մի-
ացան . աստուածավախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն , ու երևելի
կիներէն ալ հաստատողները քիչ
5 մը չէին ։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները նախանձեցան , և քանի
մը գատարկապորտ անօրէն մար-
դիկ առնելով՝ ազմուկ հանեցին
ու քաղաքը տակնուվրայ ըրին , և
Յասոնին տունը վրայ յարձակելով՝
կ'ուզէին զանոնք ժողովքին առջևը
6 տանիլ ։ Ու երբոր զանոնք չը-
գտան , Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրները քաշկռտելով տարին քաղա-
քապետներուն առջևը , կանչուրտ-
տելով թէ Ա՛նոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ ըրին , հոս ալ հասեր
7 են . Որոնք Յասոն ընդուներ է .
ևասոնք ամենը կայսրին հրամա-
նացը դէմ կը գործեն , Իբր ըսելով
թէ ուրիշ թագաւոր մը կայ Յի-
8 սուս ։ Եւ խռովեցուցին ժողովուր-
դը ու քաղաքապետները , որ աս
9 բաները կը լսէին ։ Բայց երբոր
Յասոնէն և ուրիշներէն երաշխաւո-
րութիւն առին , արձակեցին զա-
10 նոնք ։ Իսկ եղբայրները շուտ մը
գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բերիա
խրկեցին . որոնք հոն հասնելով՝
11 Հրէից ժողովարանը գացին ։ Ա-
սոնք թեսաղոնիկէի մէջ եղողներէն
աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որ
Աստուծոյ խօսքը կատարեալ յօ-
ժարութեամբ ընդունեցին , և ըա-

Ցամ Տեառն 53

մէն օր Գիրքերը կը քննէին թէ
12 աս բաները ասա՞նկ է ։ Ուստի
անոնցմէ շատերը հաւատացին . և
պատուաւոր Յոյն կիներէն ու
մարդիկներէն հաստատողներէն ալ
13 քիչ չէին ։ Բայց երբոր իմա-
ցան Թեսաղոնիկեցի Հրէաները
թէ Բերիայի մէջ ալ Աստուծոյ
խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսէն ,
հոն ալ եկան ու ժողովուրդը
14 դրդռեցին ։ Ասկէ ետեւը եղբայր-
ները չուտ մը Պօղոսը խրկեցին
որ մինչև ծովեզերքը երթայ . բայց
Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին ։
15 Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին ,
մինչև Աթէնք բերին զանիկա . Եւ
էրթան հրաման առնելով Շիղային ու
Տիմոթէոսին համար որ շուտով
իրեն գան , գացին ։
16 Եւ Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց
սպասելով՝ Լիր հոգին անհանգիստ
էր ներսի դին , վասն զի քաղաքը
բոլորովին կուապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսներ ։ Ուստի ժո-
ղովարանին մէջ կը խօսէր Հրէա-
ներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամեն օր հրապարակներուն մէջ ո-
18 րոնց որ պատահէր ։ Ու Եպիկու-
րեան և Ստոյիկեան փիլիսոփանե-
րէն մէկ քանիները իրեն հետ հա-
կաճառաբանութիւն կ'ընէին . և ոմանք
կ'ըսէին , Ա՛ս սերմանաքաղը ի՞նչ
բան կ'ուզէ . ուրիշներն ալ Ն՛ըռե-
ան , կ'երևի թէ օտար աս-
տուածներու քարոզիչ է . ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'ա-
19 ւետարաներ անոնց ։ Եւ առին
զանիկայ Արիսպագոս տարին , ու
կ'ըսէին , Կրնա՞նք իմանալ թէ
ինչ է ատ նոր վարդապետութիւ-
20 նը որ դուն կը զրուցես . Քանզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք . (Ին-
չոր որ Աթենացիները ամենն ալ ,
ու հոն կեցող օտարականները ու-
րիշ բանի չէին պարապեր , բայց
միայն նոր բան զրուցելու կամ լը-
սելու ։)
22 Ան ատենը Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ո՛վ Ա-
թենացի մարդիկ՝ ամեն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ ։
23 Քանզի ես պտրտելով ու ձեր պաշ-
տամունքը զննելով՝ մկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր
ԱՆԾԱՆՕՔ ԱՍՏՈՒԾՈՑՆ .
ուստի անիկայ որ դուք չճանչնա-
լով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի
24 կը քարոզեմ ։ Ե՛ւ Աստուած որ աշ-
խարհը ստեղծեց , և անոր մէջի
բոլոր բաները , անիկայ երկնից ու
երկրի Տէրն ըլլալով , Ո՛չ ձեռա-

Մատ. ժ. 23։

Ես. ժբ. 5։

Ցամ Տեառն 53

Գործ. բ. 8։

Մատ. ժ. 25։

Ես. ե. 48։

Ցամի Տեառն 54

ՀԱՂ. ՟ա. 10—13։
Յ ՅՕՆ. բ. 7։ ԹՈՒ. ԺԴ. 22։ Ցոբ. ԺԲ. 10։ ԻՖ. 3։ ԼԳ. 4։ Ես. Խբ. 5։ ՟Ա՟Ե. 16։ Ջաք. ԺԲ. 1։
ՂԲՕՐ. ԼԲ. 8։
՟Ճ ՀՈՎԻ. ՟ա. 20։
՟Մ ԳԼ. ԺԳ. 16։
Յ ԿՈԴ. ա. 17։ ԵԶԲ. ա. 3։
Ն Տիտ. ա. 12։

ԼԵՍ. Խ. 18։

՟Ո ԳԼ. ԺԳ. 15։ ՀՈՎԻ. Գ. 25։
ՂՊՍ. ԻԳ. 47։ Տիտ. բ. 11, 12։ ՍԳԵՍ. ա. 14։ գ. 3։
՟Պ ԳԼ. Ժ. 42։ ՀՈՎԻ. բ. 16։ ԺԳ. 10։

ԼԳԼ. բ. 24։

՟Ա ՀՈՎԻ. ԺԶ. 3։ ա ԿՈՐ. ԺԶ. 19։ բ Տիմ. գ. 19։

դործ տաճարներու մէջ կը բնակի ,
25 Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ հրանի մը կարօտի պէս . Ն՛քանզի ինքը կու տայ ամենուն
26 կեանք ու շունչ և ամէն բան . Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը ըրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին . և որոշուած ժամանակներ հաստատեց , Ու սահմաններուն բնակութեան սահմանները ,
27 ՟Զ՟Աստուած փնտռելու , Ո՛ր ըլլայ թէ խարխափելով զինքը գտնեն . Մ՟Թէպէտև մեր ամէն մէկէն ալ հեռու չէ .
28 Ռու. չէ . Ինչու որ Յանով կ՟ապրինք և կը շարժինք ու կանք , Ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ ըսին , Քանզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք : Ու ա՟տի որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք , Չ՟պէտք չէ որ անանկ սեպնենք Թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի , որ մարդուս վարպետութիւնովը
30 ու խելքովը քանդակուած է : Արդ Աստուած ՟տգիտութեան ատեններ անտես ընելով , Չհիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց
31 որ ապաշխարեն : Ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց , Ո՟րուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը , որն որ որոշեց , ու ամենուն հաւատացուց՝ զանիկայ Ւմեռելներէն յարուցանելով :
32 Եզբոր մեռելոց յարութիւնը լսեցին , ոմանք ծաղր կ՟ընէին , ո՟մանք ալ կ՟ըսէին , Ան տանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
33 ընենք քեզի : Եւ այսպէս Պօղոս
34 անոնց մէջէն ելաւ : Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին , որոնց մէջ էր Դիոնէսիոս Արիսպագացին , և Դամարիս անունով կնիկ մը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ :

ԳԼ . ԺԸ

1 Պօղոս իր արհեստը կը բանի , և Կորնթոսի մէջ հեթանոսներուն կը քարոզէ : 9 Տէրը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը , 12 որ կ՟ամբաստանուի փոխանորդ Գաղիոնին՝ Գաղիոնի առջևը , բայց կ՟արձակի . 18 եւբը քաղաքէ քաղաք պտըտելով՝ աշակերտները կը հաստատէ : 24 Ապողոս աւելի ճշդիւ սորվելով ճշմարտութիւնը Ակիւլասէն ու Պրիսկիլլային 28 գ՟Քրիստոս կը քարոզէ մեծ ազդեցութեամբ :

1 Ե՛տքէ եւս Պօղոս Աթենքէն զա-
2 տուելով Կորնթոս եկաւ , Եւ մէկ Հրեայ մը գտաւ ՟Ակիւղաս անունով ծննդեամբ Պոնտացի , որ իր Պրիսկիլլա կնկանը հետ նոր եկեր էր Իտալիայէն , (Կղօդիոսին հանած հրամանին համար որ բոլոր Հրեաները Հռովմէն հեռանան ,)
3 ու անոնց քովը գնաց : Եւ որովհետև ինքը արհեստակից էր՝ անոնց քովը կեցաւ Ե և կը բանէր , ինչու որ արհեստով վրանադործ էին :
4 ՟Ե՛ւ ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր , և Հրեաները
5 ու Յոյները կը համոզէր : Ո՛ւ երբոր Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան , Ի՟ Պօղոսի հոգին եռանդով վառուած ըլլալով , Հրեաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր Թէ Յիսուսը Քրիս-
6 տոս է : Ւ՟Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին , Ի՟նքը հանդերձները թօթուելով ըսաւ անոնց , Ը՟Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , Ե՛ս անպարտ եմ . Յ՟ետկէ եւս հեթանոս-
7 ներուն պիտի երթամ : Եւ անկէ երթալով մտաւ մէկու մը տուն , որուն անունը *Յուստոս էր՝ աստուածավախ Ա՟րտ մը , որուն տունը
8 ժողովարանին կից էր : Ի՟ Եւ ժողովապետը Կրիսպոս իր բոլոր տունովը հաւատաց Տէրոջը . և կորնթացիներէն շատերը լսելով
9 հաւատացին ու մկրտուեցան : Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Ւ՟Տէրը ըսաւ Պօղոսին , Մի՛ վախնար՝ հապա
10 խօսէ և լուռ մի՛ կենար , Ի՟նչու որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցընելու . քանզի աս քաղաքիս մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ :
11 Եւ հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ , ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցնէր :
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ բըդեշխին Գաղիոնին օրերը Հրեայք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան ,
13 և զանիկայատեանը տարին , Ըսելով Թէ Աստիկայ կը հրապուրէ մարդիկ օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու : Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր , Գաղիոն ըսաւ Հրեաներուն , Ի՟թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար դործքի մը համար ըլլար՝ ո՛վ Հրեաներ , արժան էր ինձի որ ձեզի
15 մտիկ ընէի : Բայց Թէ որ վէճը խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է , դուք ձեզմէն տեսէք . ինչու որ ես ատանկ բաներու
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր : Եւ
17 զանոնք ատեանէն վռընտեց : Ան ատեն բոլոր Յոյները Ւ՟Սոսթենէս ժողովրդապետը բռնեցին ու առաջին առջևը կը ծեծէին . և աս բաներուս վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ :
18 Պօղոս ալ տակաւին շատ մը օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն հրաժարելով , նաւով դէպ՝ի Սիւրիա գնաց . ու իր հետն ալ Պրիս-

Ցամի Տեառն 54

Բ ԳԼ. ԻԸ. 34։ ա ԿՈՐ. գ. 12։ ա ԹԵՍ. բ. 9։ բ ԹԵՍ. գ. 8։
Գ ԳԼ. ԺԵ. 2։
Դ ԳԼ. ԺԵ. 14, 15։
Ե ՅՈՐ. ԼԲ. 18։ ԳԼ. ԺԵ. 3։ ՀՄՈՒ 28։
Զ ԳԼ. ԺԳ. 45։ ա ՊԵՏ. գ. 4։
Է ՆԿԵՄ. ե. 13։ ՄՈՒՏ. Ժ. 14։ ԳԼ. ԺԳ. 51։
Ը ՂԱ. ի. 9, 11, 12։ բ ԹԱԳ. ա. 16։ ԵԶԿ. ԺԲ. 13։ ԼԳ. 4։
Ի ԵԶԿԵ. գ. 18, 19։ ԼԳ. 9։ ԳԼ. ի. 26։
Ժ ԳԼ. ԺԳ. 46։ ԻԲ. 28։
* Ո՟Ռ՟Ե՛ Տիտոս Ցուստոս
ՒՍ ԿՈՐ. ա. 14։
ԻԱ ԳԼ. ԺԳ. 11։
Ի՟ ԵՐԵՄ. ա. 18, 19։ ՄՈՒՏ. Իբ. 20։

ՅՈ. Տ. 55 վերջը։

Ի՟ ԳԼ. ԻԳ՟. 29։ ԻԵ. 11, 19։

ՂԱ ԿՈՐ. ա. 1։

Ցամք Տեառն 55

կիւղա և Ակիւղաս , ա՛ոաջ հկենք-
րային մէջ յիր գլուխը փոքրած , ին-
19 չու որ ուխտաւոր էր : Ու Եփեսոս
որ հասաւ , անոնք հոն ձդէց , և
ինքը ժողովարանը մտնելով՝ հը-
20 րեաներուն հետ կը խօսէր : Եւ
իրեն կ՝աղաչէին որ ալ աւելի ժա-
մանակ իրենց քովը մնայ , բայց
21 յանձնառու չեղաւ . հապա հրա-
ժարեցաւ անոնցմէ ըսելով , * Պէտք
է որ անպատճառ աս առաջիկայ
տօնը Երուսաղէմի մէջ ընեմ . բայց՝՝ ՂԱստուծոյ կամքովը նորէն
ձեզի կը դառնամ . ու Եփեսոսէն
22 նաւով ճամբայ ելաւ . Ըւ կեսարիա
հասնելով՝ Եր՛ա՛ա՛ղէմ ելաւ , ու
եկեղեցին բարև տուաւ , ու իջաւ
23 իջևան Անտիոք . Եւ ատեն մը հոն
կենալէն ետև ելաւ , ու կարգով
Գաղատացւոց երկիրը և Փռիւգիա
կը պտըտէր , ու յ բոլոր աշակերտ-
ները կը հաստատէր :
24 Եւ Ապողոս անունով յ Հրէայ մը ,
ծննդեամբ Աղեքսանդրացի՝ ճար-
տասան մարդ մը եկաւ հասաւ Ե-
փեսոս . որ ինքը զօրաւոր էր ա՛ա՛ր
25 գիրքերով : Ասիկայ Տէրոջը ճամ-
բուն մէջ վարժուած էր , Ն և ջերմ
եռանդ Հոգի ունենալով , կը խօ-
սէր ու կը սորվեցընէր ճշդութեամբ
Տէրոջը վրայով . բայց Ղ Յ՛ովհաննէսին մկրտութիւնը գի-
26 տէր : Ասիկայ սկսաւ ժողովարա-
նին մէջ համարձակ խօսիլ . ու
երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիլա լսե-
ցին անկէ , ալ ջանիկայ իրենց քո-
վը առին , և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
27 ճամբան անոր հասկցուցին : Ու
երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա եր-
թալ , եղբայրները քաջալերեցին
ղ՛անի՛ա՛յ , ու Ց՛էր գրեցին ա՛ն պէտ
աշակերտներուն որ զանիկայ ըն-
դունին . որ հոն հասնելով՝ ՚՚շատ
օգտակար եղաւ շնորհքով՝ հաւա-
28 տացեալներուն . քանզի հրապա-
րակաւ սաստիկ կը յանդիմաներ
Հրէաները , Ն ա՛ա՛ր գիրքերէն յոս-
ցընելով թէ Յիսուսը քրիստոս
է :

Ցամք Տեառն 55

Ե Հռով . ժգ . 1 :
Ե Թես . գ . 18 : Գաղ . ա . 24 :

* Ո՛ահ ը՛ա՛ն՝ն :
Ղա Կոր . գ . 19 : Երր . գ . 3 : Յակ . գ . 15 :
Ց . Տ . 56

Գաղ . ա . 2 : գ . 14 :
Ա Գաղ . ժգ . 21 : ժե . 32 , 41 :
Ա Կոր . ա . 12 : գ . 5 , 6 : Տիտ . գ . 13 :
Հռով . ժբ . 11 :
Ղ Գաղ . ժթ . 3 :

Ա Կոր . գ . 6 :

Ղ Գաղ . թ . 22 : Ա ժե . 3 : Հռ 5 :

Ա Կոր . ա . 12 : գ . 5 , 6 :

Գ Լ . Ժ Թ

1 Սուրբ Հոգին կը տրուի հաւատացեալներուն՝ Պօղոսին ձեռքը : 9 Հրէայք կը հալածեն Պօղոսի վարդապետութիւնը՝ որ Տիրաքներով կը հաստատուի : 13 Երդմնեցուցիչ Հրէայք 16 ծեծ կ՝ուտեն դիւահարէն : 19 Կախարդական գրքերը կ՝այրուին : 24 Դեմետրիոս իր արծաթասիրութեամբը մեծ ամբոխ կը հանէ Պօղոսին դէմ , 35 որ որ տաճնադպիրը կը հանդարտեցընէ :

1 Ի՛նչ քանի որ Ա՛պողոս Կորնթոսի
մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը
պտըտելով Եփեսոս եկաւ , և քա-
2 նի մը աշակերտներ դտնելով , Ը-
սաւ անոնց , Երբոր Հաւատացիք՝
Սուրբ Հոգին առիք արդեօք . ա-
նոնք ալ ըսին իրեն , Ե Հայց մենք
լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ : Եւ ըսաւ անոնց , Հապա
ինչո՞վ մկրտուեցաք . անոնք ալ ը-
սին , Ե Ցովհաննէսին մկրտութիւ-
4 նովը : Պօղոս ալ ըսաւ , Ե Յով-
հաննէս ապաշխարութեան մկրտու-
թիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ը-
սելով թէ ան որ իրմէ ետքը պի-
տի գայ՝ անոր հաւատան , այսինքն
5 Քրիստոս Յիսուսի : Ու երբոր
ա՛ա լսեցին , Ե Տէր Յիսուսի անու-
6 նովը մկրտուեցան : Եւ Պօղոս
երբոր ձանոնց վրայ ձեռք դրաւ ,
Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ ,
Ե և լեզուներ կը խօսէին ու կը մար-
7 գարէանային : Եւ ան բոլոր մար-
դիկը տասներկուքի չափ էին :
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ իրեք ա-
միս համարձակութեամբ Ի ստուե-
ցոյ թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր ու կը համոզէր : Ի նկ
երբոր մէկ քանիները կը յամառէ-
ին ու դէմ կը դնէին բազմութեան առջև ձանոնք հեռացաւ և աշա-
կերտները զատեց , ու ամէն օր
Տիւրան անո՛ան մէկու մը դպրատա-
10 նը մէջ կը խօսէր : Եւ ա՛ս երկու տարի գրեց՝ մինչև որ բոլոր Ասիայի մէջ բնակող Հրէաները ու Յոյ-
11 ները Տէրոջը խօսքը լսեցին : Եւ Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ՝ը-
12 նէր Պօղոսին ձեռքովը . Ի Անանկ որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդնե-
րուն , և իրենց ցաւերէն կը բժշ-
կուէին , ու չար ոգիները կ՝ելլէին :
13 Բայց աստանդական Հրէաներէն մէկ քանիները որ երդմնեցուցիչ էին , Ե յանդգնեցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ՝ըսէին , Ձեզ կ՝երդմնցընենք Յիսուսով ,
14 որն որ Պօղոս կը քարոզէ : Եւ ա՛ս բանը ընողները Սկևա քա՛ա՛հ Հրէայ քահանայապետի մը եօթը
15 որդիքն էին : Իսկ չար ոգին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Յի-
սուսը կը ճանչնամ ու Պօղոսը գի-
16 տեմ , բայց դուք ո՞վ էք : Եւ
ան մարդը որուն ներսի դին էր չար
ոգին , անոնց վրայ ցաքկելով՝
բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև
որ ան տունէն մերկ ու վիրաւո-
17 րուած դուրս փախան : Եւ ա՛ս
բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր
Հրէաներուն ու Ցոյներուն յայտնի
եղաւ . Ն և անոնց ամենուն վրայ
վախ մը ինկաւ , ու Տէր Յիսուսի
18 անունը կը մեծարուէր : Եւ հա-
ւատացեալներէն շատերը կու գա-

Ցամք Տեառն 56

Ե ԳԼ . ը . 16 : Տե՛ս ա՛ա՛ք . գ . 7 :
Ե ԳԼ . ժը . 25 :
Ե Մ՛ա՛ա . գ . 11 . Ցօ՛ . ա . 15 , 27 , 30 : ԳԼ . ա . 5 : ժա . 16 : ժգ . 24 , 25 :

Ե ԳԼ . ը . 16 :

Ղ ԳԼ . գ . 6 : ը . 17 :

Ե ԳԼ . բ . 4 : ժ . 46 :

Ը ԳԼ . ժե . 2 : ժը . 4 :
Ի ԳԼ . ա . 3 : իը . 23 :
Ց՛ . Տ . 57
ժբ Տիմ . ա . 15 : Բ Պետ . բ . 2 : Յուդ . 10 :
Ե Տե՛ս ԳԼ . Թ . 2 : իբ . 4 : իդ . 14 : Հմր 23 :
Ը Տե՛ս ԳԼ . ի . 31 :

Ե Ո՛ահ՝ Տէր Յիսուսի
Ե Մ՛ար . ժգ . 29 : ԳԼ . ժգ . 3 :
Ե ԳԼ . ե . 15 : Տե՛ս Յ՛ովհ . գ . 29 :
Ց՛ա՛ . Տ . 58
Ի Մ՛ա՛ա . ժր . 27 :
Հ Տե՛ս Մ՛ար . Թ . 38 : Ղու . Թ . 49 :
Ի Ց՛ա՛ Ձեռք զարկին

Ցամի Տեառն 58

ղՄատ. գ. 6։

յ պատմին իրենց ըրածները։ 19 Եւ կախարդութեան հետևողներուն շատերը գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝ ամենուն առջևը կ'այրէին. և անոնց գինը հաշուեցին ու յիսուն հազար արծաթի դահեկան գտան։

ճԳԼ. գ. 7։ Ժբ. 24։ 20 ճԱյսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս կ'աճէր և կը զօրանար։

Ց. Տ. 59 ՛ԳԼ. ի. 22։ 21 Ու երբոր ասոնք բաները լմնցան, ՛ Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդոնիայէն ու Աքայիայէն պտըտելով՝ ՛Երուսաղէմ երթայ. ու կ'ըսէր թէ Հոն երթալէս ետքը Նպէտք է

յՀռով. ժե. 25։ Գաղ. բ. 1։ նԳԼ. իգ. 11։ Հռով. ժե. 24—28։ 22 ինծի որ Հռովմ ալ տեսնեմ։ Նեւ իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու շԵրաստոսը խրկեց Մակեդոնիա, ու ինքը ատեն մըն ալ Ասիայի մէջ կեցաւ։

23 Եւ ան ատենները շատ խռովութիւն եղաւ Տէրոջը ՊՃամբուն

ևՂ Կոր. ա. 8։ 24 համար։ Քանզի Դեմետրիոս անուն ոմն արծաթագործ մը Արտեմիսին ֆՔրիվ տաճարներ կը շիներ արծաթէ, Նու քիչ շահ չէր բերեր

ՊՂԼ. ժգ. 16, 19։ 25 վարպետներուն. Որոնք ասիկայ մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին բանւորներուն հետ, ու ըսաւ, Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս գործ

26 ծէս է մեր շահը. Եւ կը տեսնէք ու կը լսէք որ աս Պօղոսը չէ թէ միայն Եփեսացոց, հապա գրեթէ բոլոր Ասիացոց շատ ժողովուրդները համոզելով՝ մոքերնին դարձուց, ըսելով թէ ՚Ձեռքով շինուածները աստուածներ չեն։

՚ Սաղ. ՃԺե. 4։ Եսա. խգ. 10—20։ Երեմ. ժ. 3։ 27 Ուստի վտանգ կայ որ չէ թէ միայն աս մեր *կողմը պիտի նախատուի, հապա մեծ աստուածուհւոյն Արտեմիսին տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի, և անոր մեծափառութիւնը պիտի խափանուի, որն որ բոլոր Ասիա ու աշխարհը կը պաշ-

* Կամ արհեստը 28 տեն։ Ու երբոր ասոնք լսեցին, բարկութեամբ լեցուած կը կանչուրտեին ու կ'ըսէին, Մեծ է Եփեսացոց Արտեմիսը։ Եւ բոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ. և յափշտակելով ՚Գայիոս ու Հարիստարքոս Մակեդոնացիները Պօղոսին ճանապարհորդակիցները, ամենը մէկէն թէատրոնը վազեցին։

՚ Հռով. ժգ. 23։ ա Կոր. ա. 14։ 30 Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին մէջը մտնել, աշակերտները

ևԳԼ. ի. 4։ իե. 2։ Կող. գ. 10։ Փիլիմ. 24։ 31 Թող չտուին գինքը։ Ասիապետներէն ալ ոմանք որ իր բարեկամներն էին, Նդրդ խրկելով իրեն կ'աղաչէին որ չհամարձակի թէ-

32 ատրոնը երթալու։ Ուստի մէկը մէկ կերպ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը կանչուրտեին. ինչու որ ժողովքը շփոթութեան մէջ էր, և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ բանի

33 համար ժողովուած են։ Եւ բազմութեանը մէջէն յոյսով բերին Աղեքսանդրոսը, որն որ Հրէայք յառաջ բշտեցին. ՚Աղեքսանդրոս ալ բ ձեռքը շարժելով՝ կ'ուզէր որ ժո-

34 ղովուրդին պատասխան տայ։ Իսկ երբոր գիտցան թէ անիկայ Հրէայ է, ամենքը մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ կը կանչուրտեին թէ Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։

35 Սակայն տեսնալդիրը բազմութիւնը հանդարտեցընելով՝ ըսաւ, Ո՛վ Եփեսացի մարդիկ՝ ո՞ր մարդն է որ չգիտնայ թէ Եփեսացւոց քաղաքը ֆմեծ Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած կուռքին տաճարին

36 պաշտօնեան է։ Ուրեմն աս որ անվիճելի բան մըն է, պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ, և յանդգնու-

37 թեամբ բան մը չընել։ Քանզի դուք ատ մարդիկը հոս բերիք, որոնք ոչ տաճար կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր աստուածուհւոյն

38 հայհոյանք ըրեր են։ Ուստի թէ որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած վարպետները մէկու մը հետ բան մը ունին, դատի օրեր կան ու փոխանորդ ըլլելու կայ. թող իրարու դէմ ամբաստանութիւն ընեն.

39 Հապա թէ որ ուրիշ բաներու համար է ձեր պահանջմունքը, օրինաւոր ժողովքի մէջ թող որոշուի։

40 Վախ է Ինչու որ մենք ալ աս օրուան խռովին համար իրրև խռովարար մարդիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ ենք, քանզի պատճառ մը չկայ որով կարող ըլլանք աս խառնամբոխ բազմութեանը համար պատասխան տալ։ Եւ ասանկ ըսելով ժողովքը արձակեց։

Ցամի Տեառն 59

ֆ Տիմ. ա. 20։ բ Տիմ. գ. 14։ բ ԳԼ. ժբ. 17։

ֆՌոմ. մեծ աստուածուհւոյն

ԳԼ. Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ'երթայ. 7 Տէրունական ընթրիքը կը կատարէ ու կը քարոզէ։ 9 Եւտիքոս վար իյնալով կը մեռնի, 10 և՛ Պօղոս կը յարուցանէ զանիկայ։ 17 Պօղոս Միլետոսի մէջ ժողվելով երէցները, կը զգուշացնէ անոնց իրեն պատահելու անցքերը. 28 կը պատուիրէ անոնց՝ Աստուծոյ Խոսին հոգ տանել, 29 ու կը զգուշացընէ խարերայ վարդապետներէն. 32 ապա զանոնք Աստուծոյ յանձնելով՝ 36 աղօթք կ'ընէ անոնց հետը ու կը մեկնի։

1 Եւ աղմուկը դադարելէն ետև Պօղոս աշակերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական ողջոյն տալով՝ ՚ելաւ որ Մակեդոնիա եր-

ա Կոր. ժգ. 5։ ա Տիմ. ա. 3։ 2 թայ։ Եւ ան կողմերը պտըտելէն ու շատ խօսքերով զանոնք յորդո-

Ց. Տ. 60 3 րելէն ետև Ելլադա եկաւ։ Եւ հոն իրեք ամիս կենալէն ետքը, բ Հրէաները իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ ըրին՝ երբոր կ'ուզէր Սիւրիա ելլել. անոր համար որոշեց Մա-

բ ԳԼ. Թ. 23։ իգ. 12։ իե. 3։ բ Կոր. ժա. 26։ 4 կեդոնիայի վրայէն դառնալ։ Ու-

Ցամք Տեառն 60

մինչև Ասիա իր հետը կ'երթար Բերիացի * Պիռոսի որդին՝ Սոպատրոս , և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոս ու Սեկունդոս , և Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոս , և Ասիացիք Տիւքիկոս 5 ու Տրոփիմոս ։ Ասոնք առաջ գացին ու Տրովադայի մէջ մեզի կը 6 սպասէին ։ Մենք ալ Բազարջաբաթ կերաց օրերէն ետև Փիլիպպէնէն նաւեցինք , և հինգ օրուան մէջ Տրովադա եկանք անոնց քովը , ու հոն եօթը օր կեցանք ։

7 Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժողովուեր էինք Հաց կոտրելու , Պօղոս անոնց կը քարոզէր , ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր . և խօսքը երկրնդուց մինչև կէս գիշեր ։ Ու շատ լապտերներ կային 8 Նան վերի սենեակը՝ ուր որ մենք 9 ժողոված էինք ։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մտեր էր . երբոր Պօղոս խօսքը երկրնդուց , անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դասիկոնէն վար ինկաւ , ու զանիկայ մեռած վեր- 10 ցուցին ։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ Հանոր վրայ ինկաւ ու գրկեց զանիկայ ու կ'ըսէր ։ Ձմի խռովիք , ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է ։ 11 Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ . ու երկար խօսելով մինչև առտու , ետքը ելաւ գնաց ։ Եւ 12 ան պատանին ողջ բերին , ու մեծապէս մխիթարուեցան ։ Իսկ մենք նաւը մտնելով՝ ճամբայ ելանք դէպ 'ի Ասոն , որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք , ինչու որ անանկ ապրուպրերեր էր , որովհետև ինքը †ցամաքով պիտի երթար ։ Ու երբոր Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ , առնինք անիկայ և Միտիլենէ եկանք ։ 15 Անկէ ալ նաւելով հետեւեալ օրը Քիոսի դիմացը հասանք . և մէկալ օրը Սամոս հասանք , ու Տրոգիլլոն կենալով՝ միւս օրը Մեղ- 16 լետոս եկանք . Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսի քովէն , որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ , որովհետև կ'արտուրար որ եթէ կարելի է իրեն , հ Պենտեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ ։

17 Եւ Մելիտոսէն Ճրագ խրկեց Եփեսոս ու եկեղեցիին երէցները 18 կանչեց ։ Ու երբոր իրեն եկան , ըսաւ անոնց ։ Դուք գիտէք Ղոր անառջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ , ինչոր ձեր հետը վարուեցայ բոլոր 19 ժամանակը . Ամենայն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով , և շատ արցունքով ու փորձութիւններով , 20 որ Հրեից նենգութիւններէն ինծի պատահեցան . Ինչոր վախնալով ետ չկեցայ օգտակար բաներուն բընաւ մէկը ձեզի ըրուցելէն , ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սորվե- 21 ցընելէն . Վկայութիւն տալով Հրեից և Յունաց ապաշխարութեան համար , ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ եղած հաւատքին համար ։ 22 Եւ հիմա Հանա ես Հոգւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ , և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ 23 չեմ գիտեր . Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինձի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ կապեր ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն ։ 24 Բայց ես բանի մը համար հոգ չեմ ըներ , և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր , Միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ , և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին 25 վկայ ըլլալու ։ Եւ հիմա ահա ես գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնդ , որ ինչէր- նիդ պտրտեցայ Աստուծոյ թագա- 26 որութիւնը քարոզելով ։ Ուստի աս օրս կը վկայեմ ձեզի , որ ես Հանապատ եմ ամէնուն արիւնէն . 27 Ինչու որ Հետս չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտնելէն ։ 28 Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և բոլոր Հօտին , որուն վրայ Հոգին Սուրբ Ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու , որն 29 որ †իր արիւնովը *ստացաւ ։ Քանզի գիտեմ որ իմ գատուելէս ետքը ձեր մէջը §յափշտակող գայլեր պիտի մտնեն , որ պիտի չխնայեն հօ- 30 տին ։ Եւ Ձեզմէ ալ Ոմանք մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօսին , աշակերտները իրենց ետևէն 31 քաշելու համար ։ Ուստի արթուն կեցէք , և միտքերնիդ բերէք՝ որ իրեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադար ետ չկեցայ ամէն մէկը արցունքով խրա- 32 տելէն ։ Եւ հիմա՝ եղբայրնե՛ր՝ կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու Բանոր շնորհացը խօսքին , որ կարող է Հչինելու և Բոլոր սրբացածներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու ։ 33 Ես Մէկու մը արծաթին կամ ոսկիին կամ Հագուստին չգանկացայ . 34 Դուք ձեզմէ գիտէք որ ինծի և իմ հետս եղողներուն պէտք եղածը 35 Ձաս ձեռքերս Հոգացին ։ Ամէն բան ձեզի ցուցուցի , Թէ ասանկ պէտք է աշխատիլ ու տկարներուն օգնութիւն ընել , և միտք բերել Տէր

Ցամք Տեառն 60

* Ոմանք նոյնն ։
† Կամ քաշելով
‡ Գրաբ. ժէ. 21 ։ Բ Տիմ. դ. 12 ։ Տիտ. գ. 12 ։
§ Գրաբ. ժէ. 29 ։ Ես. ժբ. 21 ։ Կող. գ. 7 ։ Բ Տիմ. դ. 12 ։ Տիտ. գ. 12 ։
Գրաբ. խ. 29 ։ Բ Տիմ. դ. 20 ։
Ելե. ժբ. 14, 15 ։ Ից. 15 ։
Գրաբ. ժգ. 8 ։ Բ Կոր. բ. 12 ։ Բ Տիմ. դ. 13 ։
Ա Կոր. ժգ. 2 ։ Ցայտ. ա. 16 ։
Գրաբ. բ. 42, 46 ։ ա Կոր. ժ. 16 ։ ժա. 20, ՃԼ ։
Գրաբ. ա. 13 ։
Գ Թագ. ժէ. 21 ։ Գ Թագ. գ. 34 ։
Մատ. թ. 24 ։
Գրաբ. ժբ. 29 ։
Գրաբ. ժբ. 29 ։
Գրաբ. ժգ. 1 ։
Ղեվի. գ. 21 ։ Կող. գ. 7 ։ Բ Տիմ. դ. 12 ։ Տիտ. գ. 12 ։
Գրաբ. խա. 29 ։ Բ Տիմ. դ. 20 ։
Ելե. ժբ. 14, 15 ։ Ից. 15 ։
Գրաբ. ժգ. 8 ։ Բ Կոր. բ. 12 ։ Բ Տիմ. դ. 13 ։
Ա Կոր. ժգ. 2 ։ Ցայտ. ա. 16 ։
Գրաբ. բ. 42, 46 ։ ա Կոր. ժ. 16 ։ ժա. 20, ՃԼ ։
Ղեվ. ա. 13 ։
Գ Թագ. ժէ. 21 ։ Գ Թագ. գ. 34 ։
Մատ. թ. 24 ։
Գրաբ. ժբ. 29 ։
Գրաբ. ժգ. 1 ։
Ղեվի. ժգ. 21 ։ Ից. 4, 12 ։
Գրաբ. բ. 1 ։ ա Կոր. ժգ. 8 ։
Գրաբ. Ից. 17 ։
Ղեվ. ժբ. 19 ։ ժբ. 1, 10 ։
Հեր. ժ. 3 ։
Ես. ժբ. 27 ։
Գրաբ. ժբ. 5 ։
Մատ. ա. 15 ։ Ղուկ. Ից. 47 ։ Գրաբ. 38 ։
Ելե. ժբ. 21 ։
Գրաբ. Ից. 4, 11 ։ Ահաբ. գ. 3 ։
Գրաբ. Ից. 13 ։ Հռով. բ. 35 ։ Բ Կոր. գ. 16 ։
Բ Տիմ. գ. 7 ։
Գրաբ. ա. 17 ։ Բ Կոր. գ. 1 ։
Գաղ. ա. 1 ։ Տիտ. ա. 3 ։
Հեր. 38 ։ Հռով. ժե. 23 ։
Գրաբ. ժբ. 6 ։ Բ Կոր. է. 2 ։
Հեր. 20 ։
Ղուկ. է. 30 ։ Յով. ժե. 15 ։ Եփես. ա. 11 ։
Տիմ. գ. 16 ։ Պետ. ե. 2 ։
Ա Կոր. ժբ. 28 ։
Ոմանք՝ Տէրոջը
Ես Երբ. Ից. 14 ։
Եփես. ա. 7, 14 ։ Կող. ա. 14 ։ Երբ. Ից. 12 ։ ա Պետ. ա. 19 ։ Յայտ. է. 9 ։
Մատ. է. 15 ։ Բ Պետ. բ. 1 ։
Կամ ջնջակար
Տիմ. ա. 20 ։ Յօհ. բ. 19 ։
Գրաբ. ժբ. 10 ։
Երբ. ժգ. 9 ։
Գրաբ. Ից. 31 ։
Գրաբ. իզ. 18 ։ Եփես. ա. 18 ։ Կող. ա. 12 ։ գ. 24 ։ Երբ. Ից. 15 ։ ա Պետ. ա. 4 ։
Թագ. ժբ. 3 ։ ա Կոր. Ից. 12 ։ բ Կոր. է. 2 ։ ժա. 9 ։ ժբ. 17 ։
Ղեվ. ժբ. 3 ։ ա Կոր. գ. 1 ։ ա Կոր. Ից. 12 ։ ժա. 9, 12 ։ ժբ. 13 ։ Եփես. գ. 28 ։ ա Թես. բ. 9 ։ բ Թես. գ. 8 ։ է Հռով. ժե. Ից. 12 ։ բ Կոր. ժա. 9, 12 ։ ժբ. 13 ։ Եփես. գ. 28 ։ ա Թես. գ. 11 ։ է. 14 ։ բ Թես. գ. 8 ։

Ցամի Ցեառն 60

Ցիսուսի խօսքը, որ ինքը ըսաւ, Աւետի երանելի է տալը քան թէ
36 առնելը։ Եւ աս որ ըսաւ, անոնց ամենուն հետ ըՃնական վըայ գալով
37 աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաստիկ կու լային, ու Պօղոսի ի պա-
ռանոցին վըայ իյնալով զանիկայ
38 կը համբուրէին։ Սիրտերնին կը ցաւէր մանաւանդ ան խօսքին համար, Ժոր կ'ըսէր թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկայ ճամբայ դրին մինչև նաւը ԵրԲԱԼԱՂ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Պօղոս բնաւ չհամզուիր Երուսաղէմ երթալէն ետև կենալու։ 9 Փիլիպպոսին մարգարէ աղջիկները։ 17 Պօղոս Երուսաղէմ կ'երթայ, 27 ուր տեղ կը բռնուի ու մեծ վտանգի մէջ կ'իյնայ. 31 բայց հազարապետը ազատելով զանիկայ, հրաման կու տայ որ ժողովուրդին խօսի։

1 Ու երբոր ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւելով կով-
եկանք, և միւս օրը Հռոդոն, ու
2 անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար, ու անոր մէջը մտնելով՝ ճամբայ ե-
3 լանք։ Եւ կիպրոս որ երևցաւ, զանիկայ ձախ կողմերնիս Թող տալով՝ դէպ 'ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս ելանք, ինչու որ նաւը
4 հոն պիտի Թափէր իր բեռը։ Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօԹը օր հոն կեցանք, որոնք Ս֊ՐԻ Հոգիով֊կ'ըսէին Պօղոսին որ Երու-
5 սաղէմ չելլէ։ Ու երբոր ան օրերը անցուցինք, ելանք ու կ'երԹա-
յինք. ամէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ դրին. Եւ ծովուն եզերքը ծնկան վըայ գալով՝ աղօԹք
6 ըրինք։ Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք,
7 անոնք ալ տեղերնին դարձան։ Իսկ մենք Տիւրոսէն ղատ֊ելով և ծովու ճամբորդութիւնը լըմընցնե-
լով Պտողեմայիս հասանք, ու եղբայրները բարևելով օր մը քո-
8 վերնին կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը *անկէ ելանք ու կեսարիա եկանք, և Փիլիպպոս Աւետարանչին տունը մտնելով, Է որ ինքը եօԹնէն մէ-
9 կը, անոր քովը կեցանք։ Անիկայ չորս կոյս աղջիկ ունէր, որ մար-
10 գարէութիւն կ'ընէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաստանէն մարգարէ մը իջաւ ԱՆԱՔԱՐՈՍ
11 անունով. Ու երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գոտին առնելով իր ձեռ-
քերը ու ոտքերը կապեց, և ը-
սաւ, Ասանկ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ. Ան մարդը՝ որուն է աս գոտին, Հասանկ պիտի կապեն Հրէաները Երուսաղէմի մէջ, ու հեԹանոս-
12 ներուն ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու երբոր աս լսեցինք, աղաչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
13 ղէմ չելլէ։ Իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ, Ըի՞նչ կ'ընէք, Ը֊ՔՈ կու լաք ու իմ սիրտս կը ճմլէք. քանզի ես չէ Թէ միայն Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հա-
պա նաև մեռնելու ալ պատրաստ եմ Տէր Ցիսուսի անունը համար։
14 Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ կեցանք, ու ըսինք՝ Ը Տէրոջը կամքը Թող ըլլայ։
15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաս-
16 տուելով Երուսաղէմ ելանք։ Կեսարացի աշակերտներէն ալ մէկ քա-
նիները մեր հետը եկան, և ձեզ տարին նախի աշակերտի մը՝ Կիպ-
րացի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
17 կենայինք։ Ժ Ու երբոր Երուսաղէմ մտանք, եղբայրները ուրախու-
18 Թեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Ի Ցակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
19 երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևելով մի քսան միոչէ Ւկը պատ-
մեր ինչ որ Ըստուած հեԹանոսնե-
րուն մէջը ըրաւ Իր ծառայութիւ-
20 նովը։ Անոնք ալ լսելով փառք կու տային Տէրոջը. և ըսին իրեն, Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրա-
ւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան, ու ամէնն ալ Ժ օրէնքին նախանձա-
21 ւոր են։ Բայց քու վըայովդ իմացան Թէ դուն բոլոր հեԹանոսներուն մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն ապստամբիլ կը սորվեցընես, ը-
սելով որ տղաքնին չԹլփատեն, և սովորութիւններուն համեմատ չը-
22 վարուին։ Արդ ի՞նչ պիտի ըլլայ. անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողվուի, ինչու որ պիտի լսեն Թէ ե-
23 կեր ես։ Ուստի ասանկ ըրէ որ քեզի կ'ըսենք. Մեր քովը չորս մարդ կայ, որոնք իրենց վըայ ուխտ
24 դրած են. Անոնք առ՝ իրենց հետը մաքրուէ, և անոնց համար ծախք ըրէ, որպէս զի ամէնն ալ գիտնան Թէ քու վըայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ Դեր հետը կը քալես օրէնքը պահելու մէջ։
25 Բայց հաւատքի եկող հեԹանոսնե-
րուն համար Հմենք ԹուղԹ խրկեցինք՝ ինչպէս որ որոշեցինք, որ ա-
նոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն. միայն Թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու արիւնէ և խեղ-
26 դուածէ ու պոռնկութենէ։ Ան ատենը Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ Ն տաճարը մտաւ, Ղմաքրութեան օրերը լըմընալը յայտնե-

Ցամի Ցեառն 60

ԸԳԼ. Ե. 59։ ԻԱ. 5։
ԲՅՅ. ԽԵ. 14։ ԽԶ. 29։
Ժ ՀԱՐ 25։
Ժ ՀԱՐ 12։ ԳԼ. Ի. 23։
ԲԳԼ. Ի. 36։
*ՈՐԱՆԴ Ի՞ՍՐԱԷԼԻՆ ՄԵՆՔ որ Պօղոսին ընկերներն էինք՝
ԵՓԵՍ. Գ. 11։ ԲՏԻՄ. Գ. 5։
ԴԳԼ. Զ. 5։ Ը. 26, 40։
ԻՅՈՒԼ. Բ. 28։ ԳԼ. Բ. 17։
ԼԳԼ. ԺԱ. 28։
Ի ՀԱՐ 33։ ԳԼ. Ի. 23։

ԸԳԼ. Ի. 24։
ԲՄԱՏ. Զ. 10։ ԻԶ. 42։ ՂՈՒ. ԺԱ. 2։ ԻԲ. 42։
ԺԳԼ. ԺԵ. 4։
ԼԳԼ. ԺԵ. 13։ ԳԱՂ. Ա. 19։ Բ. 9։
ԼԳԼ. ԺԵ. 4։ 12։ ՀԲՐՈՎ. ԺԵ. 18։ 19։
ԻԳԼ. Ա. 17։ Ի. 24։
ԺԳԼ. ԻԲ. 3։ ՀՈՎԻ. Ժ. 2։ ԳԱՂ. Ա. 14։
ԼԹՈՒ. Զ. 2, 13, 18։ ԳԼ. ԺԸ. 18։
ՀԳԼ. ԺԵ. 20, 29։
ՅԳԼ. ԻԴ. 18։
ԼԹՈՒ. Զ. 13։

Ցամք Տեառն 60

լու համար , մինչև որ անոնց ամէն մէկուն համար պատարագ մատուցուեցաւ :

27 Ու երբոր եօթը օրերը լմընալու վրայ էին , Ասիացի հրէաները զանիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլորը բազմութիւնը խռովեցուցին , ու անոր ձեռք զարկած՝ կը կանչէին ,

28 Իսրայէլացի՛ մարդիկ՝ օգնութեան հասէք . ասիկա մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին և օրէնքին ու սա տեղին դէմ բան կը սորվեցընէ ամենուն , մինչև որ Յունաց ալ մտցուց ,

29 և սա սուրբ տեղը պղծեց . (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր էին , և կը կարծէին թէ Պօղոս զանիկայ տաճարը մտցուց .) Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ և ժողովուրդը դիզուեցաւ , ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դռները գոցուեցաւ ;

31 Ու երբոր անոնք կ՚ուզէին անիկայ սպաննել , լուր հասաւ գունդին հազարապետին թէ բոլոր Երուսաղէմ իրար անցեր է ;

32 Ան ալ անմիջապէս զինուորներ և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց . անոնք ալ հազարապետը ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը

33 ծեծելէն դադրեցան : Ան ատենը հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց զանիկայ , և հրաման ըրաւ որ կրկին շղթայով կապեն . ու կը հարցրներ թէ անիկայ ո՞վ է ու ի՞նչ

34 բաներ է : Եւ բազմութեանը մէջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը կանչուըտէին . իսկ երբոր չկրցաւ ան չխոթութենէն ստոյգը գիտնալ , հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերդը տանին :

35 Ու երբոր սանդուխը հասաւ , ա նանկ պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընեն անիկայ՝ ժողովուրդին

36 դին բռնութեանը համար . Ինչու որ ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ՚երթար , ու կ՚ըսէին , Սպանի՛ր զանիկայ :

37 Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր , հազարապետին ըսաւ , Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի բան մը խօսիմ : Ան ալ ըսաւ ,

38 Յունարէն գիտե՞ս . Չ՚ես որ դուն եգիպտացին ես , որ առաջ ըրիս հազար *սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անա-

39 պատը հանեցիր : Պօղոս ալ ըսաւ , Ես Հրեայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն , չէ թէ աննշան քաղաքի մը քաղաքացի , ու կ՚աղաչեմ քեզի՝ ինծի հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ :

40 Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ ,

Պօղոս աստիճանին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու երբոր ամէն մէկ լռութիւն եղաւ , Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց , ու ըսաւ ,

Ցամք Տեառն 60

ԳԼ . ԻԲ

1 Պօղոս մի քանի միջոց կը պատմէ իր դարձին գալը , 17 և իր առաքելութեան կանչուիլը . 22 բայց հեթանոսներուն խօսքը ընդունելէն պէս՝ ժողովուրդը բարձրաձայն կ՚աղաղակէն անոր դէմ : 24 Հազարապետը հրաման կ՚ընէ որ ծեծեն Պօղոսը . 25 բայց անիկայ իր Հռովմայեցի ըլլալը իմացընելով կ՚ազատի :

1 Արդիկ Եղբայրներ և հայրե՛ր՝ ինծի մտիկ ըրէք որ հիմա ձեզի

2 պատասխան կու տամ . (Երբոր լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց , ալ աւելի լռեցին կե-

3 ցան . Եւ անիկայ ըսաւ ,) Ես Հրեայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և սա քաղաքիս մէջ Գամալիէլին ոտքը մեծցած , եւ Ներ հայրենի օրէնքին ճշդութեանը պէս կրթուած , նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս

4 որ այսօր դուք ամէնդդ էք : Ես եր էի այս մարդիկ ու կնիկ մարդիկ կապելով , ու բանտերու մատնելով սա ճամբան հալածեցի մինչև ի

5 մահ . Ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը . ու իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ՚երթայի , որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ

6 բերեմ որ պատժուին : Ես եղաւ որ երբ կ՚երթայի ու Դամասկոսին մօտեցայ , կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը

7 փայլատակեց իմ բոլորտիքս . Եւ գետինը ինկայ , ու ձայն մը լսեցի որ ինծի կ՚ըսէր , Սաւուղ՝ Սաւուղ ,

8 ինչո՞ւ զիս կը հալածես : Ես ալ պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . ան ալ ինծի ըսաւ , Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ , որ դուն

9 կը հալածես : Հրայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը տեսան ու վախով լեցուեցան , սակայն ինծի խօսողին

10 ձայնը չլսեցին : Եւ ըսի , Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր . և Տէրը ինծի ըսաւ , Ելլէ՛ գնա Դամասկոս , ու հոն քեզի պիտի զրուցուի ան ամէն բանեբուն համար , որ սահմանուած է

11 որ ընես : Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն , հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս

12 մտայ : Եւ Անանիա անուն մարդ մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածաւախ , ու Դամասկոս բնակող բոլոր

13 Հրէաներէն լաւութիւ վկայուած , ինծի եկաւ , ու քովս կայնելով ինծի ըսաւ , Սաւուղ եղբայր , վեր նա-

" Գլ . ժբ . 17 :

— Գլ . է . 2 :

բ Գլ . իա . 39 : բ Կոր . ժա . 22 : Փիլ . գ . 5 :

է Գլ . է . 34 :

Բ բ Օր . լգ . 3 : գ Թագ . գ . 38 : Ղուկ . ժ . 39 :

ե Գլ . իգ . 5 : Ղկ . իա . 20 : Գաղ . ա . 14 :

ե Հռով . ժ . 2 :

ը Գլ . ը . 3 : իգ . 9 . 10 . 11 : Փիլ . գ . 6 : ա Տիմ . ա . 13 :

Ի Ղուկ . իբ . 66 : Գլ . գ . 5 :

ժ Գլ . Թ . 2 : իգ . 10 , 12 :

ի Գլ . Թ . 3 : իգ . 12 , 13 :

Ցամք Տեառն 60

" Գլ . ժբ . 17 :

Ղկ . Թ . 7 : Դան . ժ . 7 :

Ան Եգիպտացին եաւ Ցա . Տ . 55 ԼՏես գլ . ե . 36 :

* Ցաւն . սիկարեան , այ դաշնակակից մարդասպան :

— Գլ . Թ . 11 : իբ . 3 :

ա Տիմ . գ . 7 :

ի Գլ . ժ . 22 :

Ցամի Տեառն 60

14 յԱ՛ստ ։ Եւ ալ նոյն ժամուն վեր նա-
յեցայ իրեն . և անիկայ ըսաւ ։
Մեր հայրերուն Աստուածը առա-
ջուց նշեզ ընտրեց , որ իր կամքը
ճանչնաս ու ան ՚ն Արդարը տես-
նես , ւ և անոր բերնէն ձայն լսես .
15 ւ քանզի բոլոր մարդոց առջևը անոր
վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն հա-
16 մար , ՚ո՞ր տեսար ու լսեցիր ։ Եւ
հիմա՝ ալ ի՞նչ կ՚ուշանաս . ելի՛ր
մկրտուէ ՚ու մեղքերդ լուա՝ ՚՚*ա-
17 նոր անունը կանչելով ։ ՚ն Եւ եղաւ
որ երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու
տաճարին մէջ աղօթք կ՚ընէի ,
մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ
18 վրաս , ՚ն Եւ զինքը տեսայ , որ ինծի
կ՚ըսէր ՝ ՚ն Արտորդիր՝ շուտով Երու-
սաղէմէն ելի՛ր , ինչու որ քու ինծի
համար ըսած վկայութիւնդ պիտի
19 չընդունին ։ Ես ալ ըսի ՝ Տէ՛ր՝ ՚՚ի-
րենք ՚՚գի՛ գիտեն թէ ես էի որ
քեզի հաւատացողները բանտը կը
դնէի , ՚՚և ժողովարաններուն մէջ
20 կը ծեծէի . ՚ն Ու երբոր քու Ստե-
փաննոս վկայիդ արիւնը կը թա-
փուէր , ես ինքնս ալ ներկայ էի
՚՚և կամակից էի ւանոր սպաննուե-
լուն՚՚ . ու զանիկայ սպաննողնե-
րուն հանդերձները ես կը պահէի ։
21 Եւ ինծի ըսաւ ՝ Գնա՛ , ւ ինչու որ
ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն
պիտի խրկեմ ։

22 Եւ անոնք մինչև աս խօսքս ա-
կանջ դրին իրեն , ետքը ձայներնին
վերցուցին ու ըսին ՝ ՚՚վերցո՛ւր
աշխարհէն ատանկ մարդը , ՚՚քան-
23 զի չվայելեր ատոր ողջ մնալ ։ Ու
երբոր կը կանչուրտուէին ու հան-
դերձներնին կը նետէին , և փոշին դէպ
24 ՚ի օդը կը ցանէին , հազարապե-
տը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բեր-
դը մտցնեն , ու ըսաւ որ ծեծով
հարցաքննէ ընեն անոր , որ գիտ-
նայ թէ ինչ յանցանքի համար ա-
նոր դէմ անանկ կը կանչուրտուէին ։
25 Ու երբոր կաշի կապերով զինքը
կապէին , Պօղոս վերակացու հա-
րիւրապետին ըսաւ ։ ւԱրժա՞ն է
ձեզի Հռովմայեցի ու չգատապար-
26 տուած մարդ մը ծեծել ։ Հարիւ-
րապետը երբոր ՚՚ա լսեց , գնաց հա-
զարապետին պատմեց ու ըսաւ ,
‡ Ի՞նչ պիտի ընես , ինչու որ աս
27 մարդը Հռովմայեցի է ։ Հազա-
րապետն ալ քովը գնաց ու ըսաւ
անոր , Ըսէ ինծի , դուն Հռովմա-
28 յեցի՞ ես . ան ալ ըսաւ ՝ Այո ։ Հա-
զարապետը պատասխան տուաւ ,
Ես շատ ստակով ձեռք բերի աս
քաղաքացիութեան իրաւունքը . և
Պօղոս ըսաւ , Ես բուն ազատ ծնե-
29 ցած եմ ։ Ու անոնք որ իրեն
հարցաքննէ պիտի ընէին , շուտ
մը ետ կեցան իրմէն . և հազարա-
պետն ալ վախցաւ , երբոր իմացաւ
թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև
զանիկայ կապեր էր ։
30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ
շիտակը գիտնայ թէ ինչ է Հրէա-
ներուն ըրած ամբաստանութիւնը
անոր դէմ , ‖արձակեց անիկայ , և
հրաման ըրաւ որ քահանայապետ-
ները ու բոլոր ժողովքը միկտեղ
գան . և Պօղոսը իջեցընելով՝ ա-
նոնց առջևը կայնեցուց ։

Ցամի Տեառն 60

‖Ոմանք կա-
պերէն ար-
ձակեց

ԳԼ . ԻԳ

1 Երբոր Պօղոս դիմերը կը պաշտպաներ , 2 Ննա-
նիա կը հրամայէ որ անոր բերնին զարնեն ։
7 Երկպառակութիւն կը ծագի Պօղոսի դա-
տախազներուն մէջտեղ ։ 11 Աստուած կը
քաջալերէ զանիկայ ։ 12 Հրէայք Պօղոսի
համար սրոգայթ կը լարեն ։ 20 Հազարապե-
տը իմանալով աս բանը , 27 Փելիքս կուսակա-
լին կը խրկէ Պօղոսը ։

1 Յե Պօղոս իր աչքերը ժողովքին
վրայ դարձընելով՝ ըսաւ ։ Մար-
դիկ եղբայրներ , ՚՚ես բոլորովին բա-
րի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ
Աստուծոյ առջևը մինչև աս օրս ։
2 Ննանիա քահանայապետն ալ հրա-
ման ըրաւ իր քովը կայնողներուն՝
3 Ի որ անոր բերնին զարնեն ։ Ան ա-
տենը Պօղոս ըսաւ անոր ՝ Աստուած
քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ ,
որ դուն նստեր ես օրէնքին համե-
մատ զիս դատելու , և ւ օրէնքէն
դուրս հրաման կ՚ընես որ ինծի զար-
4 նեն ։ Եւ բոլորտիքը կայնողները
ըսին ՝ Աստուծոյ քահանայապե՞տը
5 կը նախատես ։ Պօղոս ալ ըսաւ ՝
Ե՛ղբայրներ՝ ՚՚չէի գիտեր որ քահա-
նայապետ է . ինչու որ գրուած է ,
ւՔՒու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ
6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ ։ Եւ
Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը
սադուկեցիները են ու միւսը ըր-
իսեցիները , կ՚աղաղակէր ժողովքին
մէջ , Մարդիկ եղբայրներ , ՚՚ես
փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի .
մեռելոց յարութեանը ւյոյսին հա-
7 մար կը դատուիմ ։ Ու երբոր ա-
ըսաւ , փարիսեցւոց և սադուկե-
ցւոց մէջը երկպառակութիւն ին-
կաւ , և բազմութիւնը բաժնուե-
8 ցաւ ։ ՚՚Քանզի սադուկեցիք կ՚ըսեն
թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշ-
տակ ոչ ալ հոգի . բայց փարի-
սեցիք երկուքն ալ կը դաւանին ։
9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փա-
րիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները
ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային
ու կ՚ըսէին ՝ ՚՚Մենք աս մարդուն
վրայ չարութիւն մը չենք գտներ .
՚՚հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշ-
տակ մը ատոր խօսած է , ‖՚՚Ն՚
10 Ու երբոր աղմկը շատցաւ , հա-
զարապետը վախնալով որ չրլլայ

‖Ոմանք Աս-
տուածոյ հետ
չմնարքեն-
չենք ։

Ցամք Տեառն 60

թէ Պօղոս անոնցմէ պատառուի , զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափրշ-
11 տակեն ու բերդը բերեն : Եւ հե-
տևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ , քաջասիրտ եղիր՝ Պօղոս ։ վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկա-
յեցիր , անանկ պէտք է քեզի որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես ։
12 Ու երբոր առտուն եղաւ , Հրեա-
ներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինք-
զինքնին անէծքի տակ դրին , ըսե-
լով որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ
13 Պօղոսը սպաննեն : Եւ քառասու-
նէն աւելի էին որ ասանկ երդումը իրա-
14 րու հետ ըրին . Որ մեռնք քահա-
նայապետներուն և ծերերուն գացին ու ըսին , Անէծքով անիծեցինք ան-
ձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև
15 որ Պօղոսը սպաննենք ։ Ուստի դուք ժողովքին հետ մկստեղ հա-
ղարապետին իմացուցէք որ վաղը զանիկայ ձեզի իջեցընէ , որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ը-
նել կ'ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ
16 ենք զանիկայ սպաննելու : Եւ Պօ-
ղոսին քրոջը որդին երբոր ասդա-
ւաճանութիւնը լսեց , եկաւ բերդը
17 մտաւ ու Պօղոսին պատմեց : Պօ-
ղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ , Այս պատա-
նին հազարապետին տար , ինչու որ բան մը ունի անոր իմացընելու ։
18 Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հազարապետին ու ըսաւ , Բան-
տարկեալ Պօղոսը ձես կանչեց , և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բե-
19 րեմ՝ , որ քեզի խօսելիք ունի ։ Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնե-
լով մեկդի գնաց , ու հարցուց Թէ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացընելու ։
Ե Հռ 12 ։ 20 Եւ անիկայ ըսաւ , Հրէաները միաբանեցան քեզի աղաչելու որ վաղը Պօղոսը ատեանը իջեցընես , որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրա-
21 յով . Բայց դուն անոնց մտիկ չը-
նես ։ ինչու որ անոնցմէ քառասու-
նէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար , որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին որ չուտեն ու չխմեն , մինչև որ անիկայ սպաննեն . ու հիմա պատրաստ են ,
22 և քու հրամանիդ կը սպասեն ։ Ան ատենը հազարապետը պատանին ճամբեց , պատուիրելով Թէ Մէկու մը մի՛ ըսեր որ ասանկ բանը ինծի իմացուցիր ։
23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց ու ըսաւ , Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք , ու եօ-

Ցամք Տեառն 60

Թանասուն ձիաւոր և երկու հա-
րիւր գեղարդաւոր , որ մինչև կէ-
սարիա երթան դիշերուան ժամը
24 իրենցին . Եւ գրաստներ պատրաս-
տեցէք , որ Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսա-
25 կալին տանին ։ Եւ Թուղթ մը
26 գրեց այս օրինակին պէս ։ Կղօդիոս Լիւսիաս՝ պատուական Փելիքս կու-
27 սակալիդ ողջոյն ։ Ե Այս մարդը Հրեաներէն բռնուէր էր , և ա-
նոնցմէ պիտի սպաննուէր ։ իսկ ես զինուորներով վրայ հասած՝ աղա-
տեցի զանիկայ , իմանալով որ
28 Հռովմայեցի է ։ Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ՝ որուն համար
ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ը-
նէին , իջեցուցի ատիկայ անոնց
29 տեանը ։ Որ գտայ ամբաստանուած հրէից օրէնքին վերաբերեալ հնդիր-
ներու համար ։ Ե մեռնելու կամ կապուելու արժանի չանցանք մը
30 չունէր ։ Ու երբոր լուր առի որ Հրեայք ատ մարդուն համար որո-
գայթ պիտի լարեն , իսկոյն քեզի խրկեցի , հրաման ընելով ամբաս-
տանողներուն ալ՝ որ քու առջևդ խօսին ատոր վրայով ։ Ո ղջ եղիր ։
31 Զինուորներն ալ իրենց հրա-
մայուածին համեմատ առին Պօ-
ղոսը ու գիշերով Անտիպատրոս
32 տարին ։ Եւ հետևեալ օրը թո-
ղուցին ձիաւորները անոր հետը եր-
թալու , ու իրենք բերդը դարձան ։
33 Անոնք ալ կեսարիա մտան , ու թուղթը կուսակալին տուին , և Պօղոսը անոր առջևը կայնեցու-
34 ցին ։ Երբոր *կարդայ , հարցուց Թէ որ գաւառէն է , և իմանալով
35 որ Կիլիկիայէն է , ըսաւ , Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստա-
նողներդ ալ գան . և հրաման ըրաւ որ զանիկայ Հերովդէսին պալատը պահեն ։

*Ոմանք կու-
սակալը
կարդաց՝

Գ Լ · Ի Դ

1 Պօղոս Տերտիւղոսն ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կուտայ իր վերջին և վերջապե-
տութեանը համար . 24 կը քարոզէ դէպիհոտոս կուսակալին ու անոր տիկնոջը ։ 26 Կուսակա-
լը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն ։ 27 վերջապէս իր պաշտօնէն ելլելով՝ Պօղոսը կա-
պուած կը Թողու ։

1 Ե Հինգ օրէն եղբը Ե Անանիա
քահանայապետը ծերերուն հետ
ու Տերտիւղոս անուն Ճարտասանի
մը հետ իջաւ . և ատոնք կուսակա-
լին իմացուցին էրէնց ամբաստանու-
2 թիւնը Պօղոսին դէմ ։ Ու երբոր
կանչեցին անիկայ , Տերտիւղոս ըս-
կսաւ ամբաստանել ու ըսել , Ո-
րովհետև քու ձեռքովդ շատ խա-
ղաղութիւն , ու քու խնամքովդ ասդին բաներուն աղէկ կարգադրու-
3 թիւնը կը վայելենք , Ամէն կեր-

Գ Լ · ժ ը · 9 ։ Ի Ե · 23 , 24 ։
Ե Ե Զ Ր 21 , 30 ։ Գ Լ · Ի Ե · 3 ։
Գ Լ · Ի Ե · 33 ։ Ի Դ · 7 ։
Ե Գ Լ · Ի Դ · 30 ։
Գ Լ · Ժ ը · 15 ։ Ի Ե · 19 ։
Ե Գ Լ · Ի Զ · 31 ։
Ղ Հ Զ Ր 20 ։
Գ Լ · Ի Դ · 8 ։ Ի Ե · 6 ։
Գ Լ · Ի Ա · 39 ։
Ե Գ Լ · Ի Դ · 1 · 10 ։ Ի Ե · 16 ։ Ղ Պ Տ Տ · Ի Ե · 27 ։
Ա Գ Լ · Ի Ա · 27 ։
Բ Գ Լ · Ի Դ · 2 , 30 , 35 ։ Ի Ե · 2 ։

Ցամք Տեառն 60

պով ու ամէն տեղ բոլորվէին զոհ ըլլալով՝ չնորհակալ ենք՝ ով պա-
4 տուական փեղկը ։ Բայց չըլ-
ըլայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն տամ քեզի , կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամդ մեզի ականջ դը-
նես , որ համառօտապար պէտ է ։
ե Գծ. ԺԷ՝ · 2 ։ ԳԼ · զ · 13 ։ Ժզ · 20 ։ Ժէ · 6 ։ իա · 28 ։ ա Պետ · բ · 12 ։ 15 ։
5 «Ինչ ։ Ինչու որ մենք աս մարդը գտանք ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրեաներուն որ աշխարհիս մէջ են , և Նազովրեցւոց աղանդին
ե ԳԼ · իա · 28 ։
6 առաջնորդ . Ե՞ր տաճարն ալ ու-
զեց պղծել . որն որ բռնեցինք Ե-
ս ԳՕ · Ժը · 31 ։
մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել . Բայց Ղէ-
ղ ԳԼ · իա · 33 ։
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ ,
8 եւ Հրաման ըրաւ որ անոր դատա-
ի ԳԼ · իգ · 30 ։
խացները քեզի գան , որն որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տե-
ղեկանալ ան ամէն բաներուն , ո-
րոնց համար մենք ամբաստանու-
9 թիւն կ'ընենք ատոր վրայ ։ Հը-
բեաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ը-
սին թէ Ա յդպէս է ։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս ։
(երբոր կուսակալը անոր ձեռք բրաւ որ խօսի .) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն աս ազգին դատաւորն ես , աւելի յօժարու-
թեամբ ինծի վերաբերեալ բանե-
րուն համար պատասխան կու տամ .
11 Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ Երուսաղէմ ելայ ւերկրպագու-
ը Ժէ՛ր 17 ։ Գ։ իա · 26 ։
12 թիւն ընելու ։ Ե՛ւ զիս տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
ի ԳԼ · իե · 8 ։ իբ · 17 ։
մէկտեղ ժողված չգտան , ո՛չ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ , եւ ո՛չ քաղաքին մէջ . ո՛չ ալ կրնան ա-
պացուցանել ան բաները , որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ'ընեն ինծի դէմ ։ Բայց աս կը խոստովանիմ քեզի թէ ե՛ան ճամ-
բուն համեմատ որ աստնք հեր-
ձուած կ'ըսեն , ես անանկ կը պաշ-
ժ Տե՛ս Ամով. բ · 14 ։ Գ։ թ · 2 ։
տեմ իմ Հայրերուն Աստուածս ,
հաւատալով ան ամէն բաներուն
ի բ Տիմ. ա · 3 ։
որ Հօրինաց և մարգարէից մէջ
15 գրուած են ։ Ե՛ւ յոյս ունիմ առ
Աստուած՝ ինտոր որ ատոնք ալ
ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց
յարութիւն պիտի ըլլայ , ե՛թէ
ա ԳԼ · իգ · 6 ։ զ · 6 , 7 ։ իբ · 20 ։
արդարներուն և թէ մեղաւորնե-
16 րուն ։ Ես եւ աս բանիս համար կը ջանամ , որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ
բ ԳԼ · ժա · 29 , 30 ։ ի · 16 ։ Հռով · ժե · 25 ։ բ Կոր · ը · 4 ։ Գաղ · բ · 10 ։
17 առջևը ու մարդոց առջևը ։ Ուրդ
եւ շատ տարիներէ ետև ողորմութիւններ բերելու
ե ԳԼ · իա · 26 , 27 ։ իզ · 21 ։
18 ու ընծաներ պատ . Ես Ա սանկով
քանի մը Ասիացի Հրեաներ զիս
տաճարին մէջը մաքրուած գտան՝ ո՛չ բազմութիւնով և ո՛չ ամբո-
19 խով , Ո՛ր անոնց պէտք էր առ Ջի-
դալ ու ամբաստանութիւն ընել , թէ որ իմ վրայովս ըսելու բան մը
20 ունէին . կամ թէ ասոնք իրենք թող ըսեն՝ ի՛նչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , երբոր ատեանը
21 կայներ էի . Մէյն թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ մէջերնին կայներ էի , կանչեցի թէ Մեռե-
ք ԳԼ · իգ · 6 ։ իբ · 20 ։
ղոց յարութեանը համար ես այսօր
22 ձեզմէ կը դատուիմ ։ Եւ փելիքս *ուրիշ անգամ թողուց անոնք , ինչու որ աւելի տեղեկութիւն ու-
նէր ան ճամբուն վրայով . ու ը-
սաւ , Երբոր Տ՛Լիսիաս հազարա-
պետը հո՛ իջնէ , պիտի քննեմ ձեր
* Ո՛նդհ՛ աս բաները լըսելով՝ ուրիշ
ժ Հմր 7 ։
23 գործը ։ Եւ հարիւրապետին հրա-
ման ըրաւ որ զանիկայ պահէ և ընդարձակութիւն տայ , ո՛ու իրե-
նէրէն մէկը չարգիլէ անոր ոպաս-
ի ԳԼ · իե · 3 ։ իբ · 16 ։
ատրութիւն ընելէն կամ անոր քո-
վը երթալէն ։
24 Եւ քանի մը օրէն ետև փելիքս եկաւ իր Դրուսիլա կնկանը հետ
որ Հրէայ էր , ու Պօղոսը կանչել տուաւ , և լսեց անկէ ան հաւատ-
քին համար որ Քրիստոս Յիսուսի
25 վրայ է ։ Ու երբոր անիկայ արդարութեան ու ժուժկալութեան և գալու դատաստանին վրայով կը
խօսէր , փելիքս զարհուրելով պա-
տասխան տուաւ , Դուն հիմա գը-
նա , ու երբոր ժամանակ ունե-
նամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ ։
26 Նաև յոյս ունէր որ Պօղոսին կողմէն իրեն ոտակ †տրուի , անոր համար շատ անգամ կանչել կու-
տար զանիկայ ու հետը կը խօսակ-
ն ԵԼ · իգ · 8 ։ † Ո՛նդհ՛ տը-
ւուի , որ զա-
նիկայ ար-
ձակէ ,
ճ ։ Տ · 62
27 ցէր ։ Բայց երկու տարի որ եղաւ , փելիքսին տեղը Պորկիոս փեստոս
եկաւ . փելիքս ալ ։ Հրէաներուն
չնորհք ընել ուզելով , Պօղոսը
կապուած թողուց ։
ղԵԼ · իգ · 2 ։ Գ։ · Ժբ · 3 ։ իե · 9 , 14 ։

ԳԼ · ԻԸ

2 Հրէայք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ'ընեն փեստոսին առջևը ։ 8 Պօղոս պատաս-
խան կու տայ ։ 11 և կայսրին կը բողոքէ ։ 14
Եւքը փեստոս անոր գործը կը պատմէ Ագրիպ-
պաս թագաւորին , 23 և Պօղոսը անոր առ-
ջևը բերել տալով , 25 կը ծանուցանէ թէ ա-
նիկայ մահուան արժանի բան մը բրած չէ ։

1 Ա՛րդ երբոր փեստոս էր էլեանա-
ր ընեանը գաւառը հասաւ , իրեք
օրէն ետև կեսարիայէն Երուսա-
2 ղէմ ելաւ ։ Ե՞ւ քահանայապե-
տը ու Հրէից գլխաւորները անոր ի-
մացուցին էրէնց ամբաստանութիւնը
ա ԳԼ · իդ · 1 ։ Ժբ 15 ։
3 Պօղոսին դէմ , եւ կ'աղաչէին ի-
րեն ու չնորհք կը խնդրէին անոր
դէմ , որ զանիկայ Երուսաղէմ բե-
բ ԳԼ · իգ · 12 , 15 ։
րել տայ , Ո՛ու իրենք դարան կը

Ցամք Տեառն 62

պատրաստէին ճամբուն մէջ զանի-
4 կայ սպանելու ։ Բայց Փեստոս
պատասխան տուաւ , որ Պօղոս
կեսարիայի մէջ պահուի , և որ
ինքը շատ չանցած հոն պիտի եր-
5 թար ։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ
կարող են՝ ըսաւ , իմ հետս թող
իջնեն , և թէ որ ան մարդուն վը-
րայ յանցանք մը կայ , թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։ Եւ
հոն *ուրիշ կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով" , կեսարիա իջաւ . ու
հետեւեալ օրը ատեանը նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն ։
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ , Երուսա-
ղեմէն իջնող Հրէաները անոր բո-
լորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր
ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսի դէմ , որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել . Ինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար թէ Ես ոչ
Հրէաներուն օրէնքին և ոչ տա-
ճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յան-
9 ցանք մը ըրած եմ ։ Բայց Փես-
տոս ուզելով որ Հրէաներուն շը-
նորհք ընէ , պատասխան տուաւ
Պօղոսին ու ըսաւ , Կ'ուզե՞ս Ե-
րուսաղեմ ելլել , և հոն ատ բա-
ներուն վրայով իմ առջեւս դա-
10 տուիլ ։ Պօղոս ալ ըսաւ , Կայս-
րին ատեանը կայներ եմ , ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ . ես Հրէ-
աներուն անիրաւութիւն մը ըրած
չեմ , ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես ։ Վասնզի թէ որ անիրա-
ւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը ըրած եմ , ես մեռնելէն
չեմ քաշուիր . բայց թէ որ չկայ
իմ վրաս ան բաներէն մէկն ալ՝ ո-
րոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամ-
բաստանութիւն կ'ընեն , մէկը չը-
կրնար զիս ատոնց չնորհել ։ Կայս-
12 րին կը բողոքեմ ։ Ան ատենը Փես-
տոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ Թէ կայսրին
բողոքեցիր , կայսրին պիտի երթաս ։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետև՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բերի-
նիկէ կեսարիա եկան Փեստոսը
14 ողջունելու ։ Եւ շատ օրեր որ հոն
անցուցին , Փեստոս Պօղոսին հա-
մար թագաւորին իմացուց ու ը-
սաւ , Հա՛ մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է , Որուն վրայով՝ երբոր Երուսա-
ղեմ գացի , քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի ,
և կը խնդրէին ու անոր դէմ դա-
տապարտութեան վճիռ պրա՛ւէ .
16 Որոնց պատասխան տուի Թէ
Հռոմայեցւոց սովորութիւնը չէ
մարդ մը կորստեան չնորհել , մինչև
որ ամբաստանուածը ամբաստա-

Ցամք Տեառն 62

նողները դիմացը չունենայ , ու ան
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն չտրուի ի-
17 րեն ։ Ուստի երբոր անոնք իմ
հետս հոս եկան , Ամենևին չու-
ցացի , հապա հետևեալ օրը ա-
տեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ
18 մարդը բերեն . Անոր դատախազ-
ներն ալ ներկայանալով , իմ կաս-
կած ըրած յանցանքներէս մէկն ալ
19 յառաջ չէին բերեր . Հապա մէկ
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ , և Յիսուս
անունով մեռածի մը վրայ , որուն
համար Պօղոս կ'ըսեր Թէ կենդանի
20 է ։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ
էի աս բանիս քննութեանը վրայով ,
ըսի Թէ կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ եր-
թալ , և հոն աս բաներուն համար
21 դատուիլ ։ Բայց Պօղոս երբոր
բողոքեց որ պահուի վեհափառ
Յայրին դիմացը ելլելու" , հրաման
ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչև որ
22 կայսրին խրկեմ ։ Եւ Ագրիպպաս
ըսաւ Փեստոսին , Ես ալ կ'ուզէի
ատ մարդը մտիկ ընել . ան ալ ը-
սաւ , Վաղը մտիկ կ'ընես ։
23 Ու հետևեալ օրը երբոր Ագրիպ-
պաս ու Բերինիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու ատեանը մտան հազարա-
պետներով և քաղաքին պատուա-
ւոր մարդիկներովը մէկտեղ , Փես-
տոս ալ հրաման ընելով՝ բերին
24 Պօղոսը ։ Եւ ըսաւ Փեստոս , Ագ-
րիպպաս արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետն եք , տեսիկ
կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրէից
բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկա-
յացան Երուսաղեմի մէջ և հոս
ալ , ու կ'աղաղակէին Թէ Պէտք
25 չէ որ ան ատիկայ ողջ մնայ . Բայց
ես որ հասկըցայ Թէ անիկայ մեռ-
նելու արժանի բան մը ըրած չէ , և
ինքը որ վեհափառ Յայրին բողո-
քեց , որոշեցի որ խրկեմ զանիկայ .
26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի
ատիկայ ձեր առջեւը բերի , և մա-
նաւանդ քու առջեւդ՝ ով Ագրիպ-
պաս արքայ , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետև՝ գրելու բան մը ունե-
27 նամ ։ Ինչու որ ինծի անվայել
կ'երևնայ որ մէկ բանտարկեալ մը
խրկեմ , և անոր վրայ դատա-
յանցանքները չհմացընեմ ։

ԳԼ · ԻԶ

2 Պօղոս Ագրիպպասին առջևը կը պատմէ իր վարքը իր տղայութենէն ի վեր , 12 և հրաշքով իր դարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանչուիլը ։ 24 Փեստոս յիմար կը կոչէ զՊօղոս , բայց անիկայ պարկեշտութեամբ կը պատասխանէ ։ 28 Ագրիպպաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու ։ 31 Բոլոր

Ցամք Տեառն 62

Ժողովականները կը խոստովանին անոր անմեղ ըլլալը։

1 Ա՛խ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Հրաման է քեզի որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պօղոս ձեռքը երկընցընելով իրեն համար
2 պատասխան տուաւ. Հրէաներուն իմ վրաս ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար՝ ով Ագրիպպաս արքայ՝ ես դիս երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջեդ
3 պատասխան պիտի տամ. Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները աղէկ գիտես, անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես։ Ուրդ իմ մանկութենէս՝ ի վեր իմ ինչպէս ապրելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջ ըլլալով, բոլոր Հը-
5 րեաները տեղեակ են, քանզի առաջուց՝ ի վեր զիս դիտեն, (թէ որ ուզեն վկայել,) որ մեր կրօնքին պինդ դատուշաղ ճամբուն պէս
6 փարիսեցի ապրեր եմ։ Եւ հիմա ոտքս կեցեր կը դատուիմ՝ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած
7 խոստմունքին յոյսոյն համար. Որ մեր տասներկու ցեղը անդադար եռանդով ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան անոր հասնելու. ես ա յոյսին համար Հրէաներէն կ'ամբաստուիմ՝ ով Ագրիպպաս ար-
8 քայ։ Ի՞նչ. Չհաւատալո՞ւ բան կ'երեւնայ ձեզի թէ Աստուած մե-
9 ռելները կը յարուցանէ։ Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին անուանը
10 դէմ շատ բաներ ընել. Որ ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ, և սրբոց նայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի, ու անոնց սպաննուած ատենը
11 հաւանութիւն տուի։ Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ զանոնք պատժելով՝ կը բռնաբռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ աստիճ կատղած՝ մինչև օտար քա-
12 ղաքները կը հալածէի։ Եւ նմանկով երթալս Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահանայապետներէն իշխանու-
13 թիւն ու հրաման առած, կէս օրուան ատենը ճամբուն վրայ՝ ով արքայ, երկինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լուսաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ծագած, նաև անոնց բոլորտիքը որ իմ հետս կ'երթային։
14 Ու երբոր մենք ամենքս գետինը իջանք, ձայն մը լսեցի որ Եբրայական լեզուով ինծի կ'ըսեր, Սաւուղ՝ Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես. դժուար բան է քեզի
15 խթանի դէմ կից զարնել։ Ես ալ ըսի, Դուն ո՛վ ես՝ Տէր. և անիկայ ըսաւ, Ես եմ Յիսուսը
16 որ դուն կը հալածես. Բայց ելի՛ր ու ոտքիդ վրայ կայնէ. ինչու որ ասոր համար քեզի երեւցայ, Որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ ընելու ան բաներուն որ տեսար, ու ան բաներուն որոնցմով
17 պիտի երեւնամ քեզի, քեզ ազատելով ատ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, Որոնց հիմա քեզ
18 կը խրկեմ, Ո՝ Անոնց աչքերը բանալու, Ո՝ խաւարէն՝ լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձընելու, Որ անոնք մեղայ թողութիւն առնեն, Ո՝ սուրբերուն հետ ղմանակից ըլլան ինծի հաւատալով։
19 Ուստի՝ Ագրիպպա՛ արքայ՝ ան երկնային տեսիլքին անչաղատը
20 չեղայ ես. Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն, ու Աստուծոյ դառնան, Ո՝ ապաշխարութեան արժա-
21 նաւոր գործքեր գործեն։ Ա՛ս պատճառով՝ Հրէաները զիս տաճարին մէջը բռնեցին, և կը ջանային որ
22 սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն հասնելով՝ մինչև այս օրս ողջ մնացի, պզտիկին ու մեծին վկայութիւն տալով, բան մը չըզրուցելով ան բաներէն դուրս՝ որ Մարգարէները և Մովսէս խօսե-
23 ցան թէ պիտի ըլլային. Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և թէ անիկայ պիտի առաջ մեռելներէն յարութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն։
24 Եւ քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան կու տար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ, Կը խելագարիս՝ Պօղոս. շատ կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարե-
25 ցընէ։ Պօղո՛ս ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և ըզգաստութեան խօսքեր կը գրուցեմ։
26 Քանզի աս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջևը ես ալ համարձակ կը խօսիմ. ինչու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ, վասն զի աս բան մէկ անկիւնի մը մէջ եղած չէ։
27 Մարգարէներուն կը հաւատաս Ագրիպպա՛ արքայ. գիտեմ որ կը հա-
28 ւատաս։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Քիչ մնաց որ զիս համո-
29 զես քրիստոնեայ ըլլալու։ Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը խնդրէի որ թէ՛ քիչով և թէ շատով՝ չէ թէ միայն դուն, հապա ամենքն ալ որ

Ցամք Տեառն 62

ԼԳԼ. ԽԲ. 15։

Ի ԳԼ. ԽԲ. 21։

Ե ԵՍ. ԼԵ. 5։ ԽԲ. 7։ Ղ. Ա. 79։ ՅՕՀ. Բ. 12։ Բ ԿՈՐ. Գ. 4։ ԵՓԷ. Ա. 18։ Ա ԹԱՍ. Ե. 5։

Ի Բ ԿՈՐ. Գ. 14։ ԵՓԷ. Գ. 18։ Ե. 8։ ԿՈՂ. Ա. 13։ Ա ՊԵՏ. Բ. 9, 25։

Հ ՂՈՒ. Ա. 77։

Յ ԳԼ. Ի. 32։

Ղ ԵՓԷ. Ա. 11։ ԿՈՂ. Ա. 12։

Ճ ԳԼ. Թ. 20, 22, 29։ ԺԱ. 26։ ԺԳ. ԺԳ. ԺԶ. ԺԷ. ԺԸ. ԺԹ. Ի։

Յ ԳԼ. Ի. 30, 31։

Ն ՂՈՒ. ԻԳ. 27, 44։ ԳԼ. ԻԳ. 14։ ԽԲ. 23։ ՀՈՎՀ. Գ. 21։

Շ ՅՕՀ. Ե. 46։

Ո ՂՈՒ. ԻԳ. 26, 46։

Չ Ա ԿՈՐ. Ժ Ե. 20։ ԿՈՂ. Ա. 18։ ՅԱՅՍ. Ա. 5։

Պ ՂՈՒ. Բ. 32։

Ջ ԳԹՒՔ. Թ. 11։ ՅՕՀ. Ժ. 20։ Ա ԿՈՐ. Ա. 23։ Բ. 13, 14։ Գ. 10։

Ա ԳԼ. ԽԲ. 3։ ԻԳ. 6։ ԿԳ. 15, 21։ ՓԼ. Գ. 5։

Բ ԳԼ. ԻԳ. 6։ Ֆ ՅՕՆ. Գ. 15։ ԽԲ. 18։ ԻՂ. 4։ ԽԹ. 10։ Բ ՕՐ. ԺԲ. 15։ Բ ԹՒՔ. Ե. 12։ ՍԱՂ. ՃԼԲ. 11։ ԵՍ. Գ. 2։ Ե. 14։ Թ. 6։ Ի. 10։ ԵՐԵՄ. ԻԳ. 5։ ԼԳ. 14, 15, 16։ ԵԶԵԿ. ԼԳ. 23։ ԼԵ. 24։ ԴԱՆ. Թ. 24։ ՄԻՔ. Ե. 20։ ԳԼ. ԺԳ. 32։ ՀԱԳ. ԺԱ. 8։ ՏԻՏ. Բ. 13։

Ը ՅՕՀ. ԺԳ. 2։ Ա ՏԻՄ. Ա. 13։

Է ԳԼ. Ը. 3։ ԳԱՂ. Ա. 13։

Ը ԳԼ. Թ. 14, 21։ ԽԲ. 5։

Ժ ԳԼ. ԽԲ. 19։

Ի ԳԼ. Թ. 3։ ԽԲ. 6։

Ա ԿՈՐ. Ե. 7։

Ցամք Տեառն 62

այսօր ինծի կը լսեն , անանկ ըլլան ինչպէս որ ես եմ , աս կապերէս 'ի զատ :

30 * Ուրբէ վրայ ելաւ Թագաւորը և կուսակալը ու Բերնիկիկ , և անոնք որ իրենց հետը նստեր էին :

31 Ու դարս ելլելէն ետև , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին Թէ "Աս մարդը մեռնելու կամ կապուելու

32 արժանի բան մը չըներ : Ագրիպպաս ալ Փեստոսին ըսաւ ' կարելի էր աս մարդը արձակել , Եթէ որ կայսրին բողոքած չըլլար :

ԳԼ . ԻԷ

1 Պօղոս նաւով ճամբայ կ'ելլէ Հռովմ երթալու . 10 կը նախազգուշէ ճամբուն վտանգները , 11 բայց իր խօսքին չեն հաւատար : 14 Euէկղոդոնեան կը պատահին , 41 և նաւը բեկտիւն կը կրեն , 44 բայց ամէնքն ալ անվտանգ ցամաքը կ'ելլեն :

1 Երբոր " որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա երթանք , Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին Հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Ցուլիոս էր , Սեբաստեան

2 գունդէն : Եւ մեկ Ադրամիտացի նաւ մը մտնելով ճամբայ ելանք , ու Ասիայի կողմերէն պիտի նաւերինք . Թեսաղոնիկէէն եղող Բ Արիստարքոս Մակեդոնացին ալ մեր

3 հետն էր : Եւ հետևեալ օրը Սիդոն իջանք . և Ցուլիոս մարդասիրութիւն ցուցընելով Պօղոսին էհրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ ու գարման գտնէ :

4 Եւ անկէ ելլելով՝ կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք հովը դէմ ըլլալնուն :

5 Լուն համար : Եսրը Կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա քաղաքը

6 իջանք : Եւ Հարիւրապետը հոն Աղեքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ'երթար , մեզ անոր

7 մէջ մտցուց : Եւ շատ օրեր կամաց կամաց նաւելով՝ հազիւ Թէ Կնիդոսին քովերը հասանք . և հովը մեզի դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն Սալմոնայի քովէն նաւեցինք :

8 Ցինք : Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մեկ տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկ Նաւահանգիստ կ'ըսուէր , որուն մօտ էր Ղասեա քաղաքը :

9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նաւին ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր , Բ ծոմին առեն ալ արդէն անցած ըլլալով , Պօղոս խրատեց

10 զանոնք , եւ կ'ըսէր անոնց , Մարդիկ՝ ես կը տեսնեմ որ աս նաւիս ճամբայ ընելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չէ Թէ միայն բեռին ու նաւին՝ հապա

11 մեր անձերուն ալ : Բայց հարիւրապետը աւելի նաւապետին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր , քան Թէ

12 Պօղոսին խօսքերուն : Եւ որովհետև ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ , որ գուցէ կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու , որ կրետէի նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ 'ի հարաւ և արևմտեան հիւսիս կը

13 նայի : Ու երբոր հարաւային մեղմ հով մը փչեց , կարծելով Թէ իրենց դիտաւորութեանը հասեր են , ճամբայ ելան ու կրետէին քովերէն

14 կ'անցնէին : Եւ շատ ատեն չանցած՝ մրրկակից հով մը ելաւ անոր դէմ , որ Եւրակիկլոն կ'ըսուի :

15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ , թողտուած կ'երթայինք ու կու գայինք .

16 Եւ դէպ 'ի մէկ փոքր կղզեակ մը երթալով՝ որ Կլօդա կ'ըսուէր , հազիւ կրցանք մակոյկը

17 բռնել . Որն որ առին ու օգնութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապեցին . և վախնալով որ չըլլայ Թէ * յորձանուտը իյնան , առագաստը իջեցուցած՝ անանկ կ'երը ,

18 Թային ու կու գային : Եւ սաստիկ ալեկոծութեան մէջ որ էինք , հետևեալ օրը բեռերը դուրս նետե ,

19 ցին : Ու երրորդ օրը Ինաւին գործիքները ձեռքովնիս դուրս նետե ,

20 ցինք : Ու երբոր շատ օրեր ոչ արև՝ ոչ ալ աստղեր կ'երևնային , և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս , ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը

21 վերցաւ : Եւ որովհետև շատ օրեր 'ի վեր անօթի էին , ան ատենը Պօղոս անոնց մէջը կայնելով ըսաւ , Ով մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինծի մտիկ ընէիք ու Կրետէէն չելլէիք , և աս տառապանքը ու

22 վնասը չքաշէիք : Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք , քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին .

23 Վինչու որ աս գիշեր երևցաւ ինծի ան Աստուծոյն հրեշտակը , որ ես Անոր եմ՝ Ու զԱնիկայ կը պաշ-

24 տեմ ' Եւ ըսաւ ' Մի վախնար՝ Պօղոս Կայսրին դիմացը պէտք է որ ելլես դուն . և ահա Աստուած քեզի շնորհեց ան ամէնը՝ որ քու հետդ

25 նաւին մէջն են : Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք , Ես Ինչու որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ որ ասանկ պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ինծի զըուցուե-

26 ցաւ . Միայն Թէ պէտք է որ Բ մէկ կղզի մը իյնանք :

27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք , կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին Թէ մէկ

Ցամք Տեառն 62

* Ղեւ . իգ . 9 . 29 ; իե . 25 :

Ղեւ . իե . 11 :

= ԳԼ . իե . 12 , 25 :

Բ ԳԼ . ժԹ . 29 :

Է ԳԼ . իդ . 23 ; իը . 16 :

* Կամ ծանծաղուտը

Ը Ցոմբ . ա . 5 :

ՂԳԼ . իգ . 11 :

Ե Դան . զ . 16 ; Հռով . ա . 9 ; Բ Տիմ . ա . 3 :

ԷՂու . ա . 45 ; Հռով . գ . 20 , 21 ; Բ Տիմ . ա . 12 :

Ը ԳԼ . իը . 1 :

Ցամք Տեառն 62

28 երկրի մը մօտեցեր են . Եւ գնտա-
կը ձգելով՝ քոնն գրկաչափ գտան .
ու բիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝
նորէն ձգեցին , և տասնուհինգ զրո-
29 կաչափ գտան . Ու վախնալով որ
չըլլայ թէ քարոտ տեղուանք իյ-
նան , եւևի կողմէն չորս խարիսխ
ձգեցին , և առտու ըլլալուն կը փա-
30 փաքէին : Իսկ նաւավարները նա-
ւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը
իջեցուցին , պատճառելով որպէս
թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ
31 պիտի ձգեն : Բայց Պօղոս ըսաւ
հարիւրապետին ու զինուորներուն ,
թէ որ ատոնք նաւին մէջը չկե-
32 նան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ :
Ան ատենը զինուորները մակոյկին
չուանները կտրեցին , և թողուցին
33 որ դուրս իյնայ : Ու երբոր առ-
տու ըլլալու վրայ էր , Պօղոս կ'ա-
ղաչէր ամենուն որ կերակուր ու-
տեն , ըսելով , Այսօր տասնուչորս
օր է որ դուք սպասելով անօթի
մնացեր էք , ու բան մը կերած
34 չէք . Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ
կերակուր ուտէք , ինչու որ աս ալ
ձեր ազատութեանը համար է .
Ձ.քանզի ձեզմէ մէկուն գլուխէն մազ
35 մը պիտի չկորսուի : Եւ այսպէս
ըսելով , հաց առաւ , ու Աստուծմէ գոհացաւ , և
առջևը Ամենքին առաջ նետուին ու ցամքերը ելլեն .
36 կտրելով սկսաւ ուտել : Եւ ամէնն
ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան : Եւ նաւին մէջը
ամէնքս երկու հարիւր եօթանաս-
38 սունուվեց հոգի էինք : Երբոր
կշտացան կերակուրով՝ նաւը թե-
թևցուցին՝ ցորենը ծովը թափե-
լով :
39 Ու երբոր առտու եղաւ , ցամքը
չէին ճանչնար , միայն թէ մէկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ու-
ներ , ու կը խորհէին որ եթէ կա-
40 րելի է նաւը անոր մէջը մխել : Եւ
խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգե-
ցին , ու ղեկերուն կապերը թուլ-
ցուցին , և առաջասոր հովին բա-
նալով՝ դէպ 'ի ան ծովեզերքը կ'եր-
41 թային : Եւ անանկ տեղ մը իյ-
նալով որ երկու կողմը ծով էր , նաւ-
ւը նստեցուցին . և նաւին առջևի
կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու
ետևի կողմը ալիքներուն սաստկու-
42 թենէն կը քակուէր : Զինուոր-
ներն ալ խորհուրդ ըրին որ կա-
պուածները սպաննեն , որ չըլլայ
43 թէ մէկը լողալ ու փախչի : Բայց
հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ'ուզէր , արգիլեց զանոնք ան խոր-
հուրդէն , և հրաման ըրաւ թէ ո-
րոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամքերը ելլեն .
44 Եւ մնացածները՝ ոմանք տախտակ-

Ցամք Տեառն 62

ներով և ոմանք նաւին ՚ուրիշ բա-
ներովը . և այսպէս Ե ամէնը ազա-
տեցան՝ ցամքը ելան :

ԳԼ . ԻԸ

1 Պօղոս և իր ընկերները նաւաբեկութենէն
ետքը մարդասիրութիւն կը տեսնեն բարբա-
րոսներէն : 5 Իժ մը Պօղոսին ձեռքը կը բռնէ ,
բայց չվնասեր : 8 Պօղոս շատ հիւանդներ կը
բժշկէ կղզիին մէջ : 11 Ճամբայ կ'ելլէ Հռոմ
երթալու . 17 կ'իմացնէ Հրեից իր գալուն
պատճառը . 24 իր քարոզութիւնը ոմանք կը
հաւատան ըրածնիս , ոմանք ալ չեն հաւա-
տար . 30 այսու ամենայնիւ երկու տարի կը
քարոզէ Հռոմի մէջ :

ա Գլ . իե .
26 :

Բ Հռով . ա .
14 : ա Կոր .
ժգ . 11 : Կող .
գ . 11 :

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
Մելիտէ կղզիին անունը Մելիտէ
էր . 2 և բարբարոսները քիչ մար-
դասիրութիւն չցուցուցին մեզի .
Ինչու որ կրակ վառեցին , և մեզ
ամենքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս
հասած անձրևին համար ու ցուր-
3 տին համար : Ու երբոր Պօղոս
շատ մը խոխիւ ժողվեց և կրակին
վրայ դրաւ , տաքութենէն իժ մը
4 ելաւ՝ անոր ձեռքը բռնեց : Բար-
բարոսներն ալ երբոր ան գազանը
տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝
իրարու կ'ըսէին , Անշուշտ ասիկայ
մարդասպան մըն է , որ թէպէտ
ծովէն ազատեցաւ , բայց իրաւունք
5 քը թող չտուաւ որ ապրի : Իսկ
անիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթվելով՝ էլրեն մէկ վնաս մը
6 չեղաւ : Ու անոնք կը սպասէին որ
անիկայ ուռնայ՝ կամ յանկար-
ծակի մեռած իյնայ . բայց երբոր
շատ մը սպասեցին , ու տեսան որ
իրեն վնաս մը չեղաւ , կարծիքնին
փոխելով , ՚ի կ'ըսէին թէ աստուած
7 մըն է : Եւ ան տեղին բոլորտիքը՝
կղզիին գլխաւոր մարդուն ագա-
րակները կային , որուն անունը
Պուպղիոս էր , որ ինքը մեզ ընդու-
նեց և իրեք օր հիւրասիրութեամբ
8 իր քովը պահեց : Ու եղաւ որ
Պուպղիոսին հայրը ջերմով և թանչ-
քով հիւընդացած պառկած էր . ու
Պօղոս անոր քովը մտաւ , և Ա-
ղօթք ընելով ՚ձեռքերը վրան
9 դրաւ ու բժշկեց զանիկայ : Ու
երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ հի-
ւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին ,
10 կու գային և կը բժշկուէին . Որոնք
շատ Ե պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին , ու երթալու ատեննիս
պէտք եղած բաները տուին :
11 Եւ իրեք ամիսէն ետև Աղեք-
սանդրացի նաւով մը ճամբայ ե-
լանք , որ ձմեռը ան կղզին անցու-
ցեր էր , ու Դիոսկուրացոց նշանը
12 ունէր : Եւ Սիրակուսա իջնելով՝
13 իրեք օր հոն կեցանք : Անկէ ալ
պտոյտ մը ընելով՝ Հռեգիոն հա-
սանք . և մէկ օրէն ետև որ հարաւ

Ցամք Տեառն 62

Ե Հմր 22 :

ՃԳԼ . ԻԸ .
14 : ա Կոր .
ժգ . 11 , Կող .
գ . 11 :

Ե Մար . ժգ .
18 : Ղու .
ժ . 19 :

Ե Գկ . ժգ .
10 :

Ե Ցակ . Ղ ե .
14 , 15 .
ՀՄար . գ .
5 : է . 32 :
ժգ . 18 :
Ղու . գ . 41 :
Գլ . ժԹ .
11 , 12 : ա
Կոր . ժբ .
9 , 28 :
Ե Մաա . ժե .
6 : ա Տիմ .
ե . 17 :

Ցա . Տ . 63

Ցամի Տեառն 63

փչէեց , երկրորդ օրը Պատիղոյս և-
14 կանք ։ Ու հոն եղբայրներ գտանք ,
որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց
քովը մնանք . ու ետքը Հռովմ
15 ելանք ։ Եւ անկէ եղբայրները
երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ
դիմաւորելու ելան մինչև Ապիհոսի
վաճառանոցը ու Իրեք պանդոկնե-
րը . և Պօղոս անոնք տեսնելով ,
գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ և
սիրտ առաւ ։
16 Ու երբոր Հռովմ մտանք , հա-
րիւրապետը կապուածները զօրա-
ԸԳԼ·ԻԴ·25· ԻԷ·3 · պետին յանձնեց . Իսկ Պօղոսին
հրաման եղաւ որ իր պահապան
17 զինուորին հետ զատ կենայ ։ Ու
եղաւ որ իրեք օրէն ետև անիկայ
Հրէից գլխաւորները կանչեց . ու
երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց ,
ԲԳԼ·ԻԴ·12· 13 · ԻՅ·Տ · Մարդիկ եղբայրներ՝ Ես ժողո-
վուրդին կամ հայրենական սովո-
րութեանց դէմ բան մը չըրած ,
ԺԵրուսաղէմէն կապուած՝ Հռովմա-
18 յեցւոց ձեռքը մատնուեցայ . Ո-
րոնք Իերբոր զիս քննեցին , ուզեցին
որ արձակեն , ինչու որ իմ վրաս
ԺԳԼ · ԽԱ · 33 · 19 մեռնելու յանցանք մը չկար ։ Բայց
երբոր Հրէաները հակառակ կեցան ,
Ւպէտք եղաւ որ կայսրին բողոքեմ ,
չէ թէ իմ ազգիս դէմ ամբաստա-
20 նութիւն մը ունեցողի պէս ։ Ուս-
տի աս պատճառով աղաչեցի որ
ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ . ին-
ՒԳԼ·ԻԶ·6, 7 · չու որ Ի Իսրայէլի յուսոյն համար ես
ԺԳԼ · ԻՀ · 29 · ԵՓԷ · Գ·1 ։ Գ·1՝ Ղ · 20 · Բ Տիմ · ա · 16 · Բ · 9 · Փիլմ·10, 13 · 21 Ժաս ղղթան վրաս ունիմ ։ Անոնք
ալ ըսին իրեն ՝ Մենք քու վրա-
յովդ Հրէաստանէն ոչ թուղթեր
առինք , և ոչ եղբայրներէն մէկը
հոս գալով՝ քու վրայովդ չարու-
թիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։
22 Բայց կ'աղաչենք որ քեզմէ լսենք
թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես . ին-
չու որ մենքատ աղանդին վրայով
տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ
23 ատոր Իդէմ կը խօսին ։ Ու մէկ
օր մը որոշելով անոր՝ շատերը
անոր գացին իր բնակած տեղը ,
հորոնց Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը ծանուցանէր վկայու-
թիւնով , և կը համոզէր զանոնք
Ցիսուսի վրայով ՝ Մովսէսին օրէն-
քէն ու մարգարէներէն՝ առտուը-
24 նէ մինչև իրիկուն ։ Ըեւ ոմանք կը
հաւատային ըսածներուն , ու ո-
25 մանք չէին հաւատար ։ Եւ իրարու
հետ չմիաբանած գացին՝ երբոր Պօ-
ղոս մէկ խօսք մը ըսաւ , թէ Հոգին
Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր Հայրե-
րուն՝ Եսայի մարգարէին ձեռքովը ,
26 Եւ ըսաւ ՝ Գնա աս ժողովուրդին
ու ըսէ ՝ Լսելով պիտի լսէք՝ ու
չիմանաք , և տեսնելով պիտի տես-
27 նէք՝ ու չտեսնէք . Ինչու որ աս
ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ ,
և Իրէնց ականջներովը ծանր լսեցին ,
ու աչքերնին գոցեցին , որ չըլլայ
թէ Իրէնց աչքերովը տեսնեն , ու
ականջներովը լսեն , և սրտերովը
իմանան , ու դարձի գան , և ես
28 բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի
ըլլայ ձեզի որ Աստուծոյ փրկու-
թիւնը ՝ Հեթանոսներուն խրկուե-
ցաւ , և անոնք մտիկ պիտի ընեն ։
29 *Ու երբոր աս զրուցեց , Հրէաները
դուրս ելան , շատ վիճաբանութիւն
ունենալով մէջերնին" ։
30 Եւ լման երկու տարի իր վարձ-
31 քով բռնած տունը կեցաւ . Եւ
իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
32 նէր , ՝Ակը քարոզէր Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը , և Տէր Ցիսուս
Քրիստոսի վրայով առանց արգի-
լուելու կը սորվեցընէր ամենայն հա-
մարձակութեամբ ։

Ցամի Տեառն 63

Ղղ·բ·34· Գլ·իդ·5, 14· ա Պետ· բ·12 · 14 ·
Ղղ· իդ · 27 · Գլ · ԺԷ·3· ԺԹ· 8 ·
Ցճս գլ·իզ· 6, 22 ·
ՂԳԼ · Ժգ · 4 · ԺԷ · 4 · ԺԹ · 9 ·
ՃԵս · ղ · 9 · Երեմ · ե · 21 · Եզեկ · ԺԲ · 2 · Մատ · Ժգ · 14 , 15 · Մար · գ · 12 · Ղղ · բ·10· Ցօհ· ԺԲ · 40 · Հռով · Ժա · 8 ·
*Մատ · իա · 41, 43 · Գլ· Ժգ·46, 47 · ԺԲ·6 · ԻԲ · 21 · Իզ·17, 18 · Հռով · Ժա·11 ·
Ա Ռաջ· ԼՈՒԿԱՆ ՝՝ 29 Համարը ։
Ցա · Տ · 65
Ցճ·գլ·իզ·17· Ժող· Ա·8 ·
Ցճ·գլ·իզ·18· Ղղ· իդ · 1 ։
Ցճ·գլ·իզ·19· Ղղ· իդ · 2 ։
Ցճ·գլ·իզ·20· Ղղ· իդ · 20 ։
Ցճ·գլ·իզ·21· Ղղ· իդ · 21 ։
Ցճ·գլ·իզ·22· Ղղ· իդ · 22 ։
Ցճ·գլ·իզ·23· Ղղ· իդ · 23 ։
Ցճ·գլ·իզ·24· Ղղ· իդ · 24 ։
Ցճ·գլ·իզ·25· Ղղ· իդ · 25 ։
Ցճ·գլ·իզ·26· Ղղ· իդ · 26 ։
Ցճ·գլ·իզ·27· Ղղ· իդ · 27 ։
Ցճ·գլ·իզ·28· Ղղ· իդ · 28 ։
Ցճ·գլ·իզ·29· Ղղ· իդ · 29 ։
Ցճ·գլ·իզ·30· Ղղ· իդ · 30 ։
Ցճ·գլ·իզ·31· Ղղ· իդ · 31 ։
Ցճ·գլ·իզ·32· Ղղ· իդ · 32 ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾՂԱԼՈՅՆ

ԸՆ ՀՌՈՎՄԱԿԵՑԻՆ

Ցամի Տեառն 60

ա Գոր · իբ · 21 ։ ա Կոր · ա · 1 ։ Գաղ · ա · 1 ։ ա Տիմ · ա · 11 ։ բ · 7 ։ բ Տիմ · ա · 11 ։

բ Գոր · թ · 15 ։ իժ · 2 ։ Գաղ · ա · 15 ։

գ Գղ · գ · 21 ։ ժգ · 26 ։ Գաղ · դ · 8 ։

դ Տես Գոր · իգ · 6 ։ Տիտ · ա · 2 ։

ե Ցօհ · ա · 14 ։ Գաղ · գ · 4 ։

զ Պաս · ա · 6 ։ 16 ։ Դտ · ա · 32 ։ Գոր · բ · 30 ։ բ Տիմ · բ · 8 ։

է Գոր · ժգ · 33 ։

ը Եբր · թ · 14 ։

Ը Գղ · ժբ · 3 ։ ժե · 15 ։ ա Կոր · ժե · 10 ։ Գաղ · ա · 15 ։ բ · 9 ։ Եփս · գ · 8 ։

թ Գոր · գ · 7 ։ Գղ · ժգ · 26 ։

ժ Գոր · թ · 15 ։

ի Գղ · թ · 24 ։ ա Կոր · ա · 2 ։ ա Թես · գ · 7 ։

լ ա Կոր · ա · 3 ։ բ Կոր · ա · 2 ։ Գաղ · ա · 3 ։

խ ա Կոր · ա · 4 ։ Փիլ · ա · 3 ։ Կող · ա · 3 ։ 4 ։ ա Թես · ա · 2 ։ Փիլմ · 4 ։ ա Կոր · ա · 23 ։ Փիլ · ա · 8 ։ ա Թես · բ · 5 ։ ա Գոր · իէ · 23 ։ բ Տիմ · ա · 3 ։ ա Թես · գ · 10 ։ ա Թես · գ · 10 ։

ծ Գղ · ժգ · 19 ։ ա Թես · ա · 8 ։ հ Գղ · թ · 1 ։ Յակ · գ · 15 ։ յ Գղ · ժե · 29 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռովմայեցւոց իր առաքելական պաշտօնին կանչուիլը ։ 9 Նաև իր սրտին փափաքը անոնց երթալու ։ 16 և թէ ինչ է իր քարոզած աւետարանը ու աւետարանին ցուցուցած արդարութիւնը ։ 18 Թէ Աստուած բարկացած է ամէն տեսակ մեղքի դէմ ։ 21 և թէ հեթանոսներուն մեղքերը ինչ են ։

1 Պօղոս՝ Ցիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ընտրո- կանչուած , Աստուծոյ աւետարանին
2 համար է որոշուած , (Ան որ տառապուելոց իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով ։ խոստացաւ ,) Իր Որդւոյն մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսին վրայով՝ որ ծնաւ մանակ ։ Դաւիթի սերունդէն եղաւ ,
4 Ան որ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ ։ զօրութեամբ , մեռելներէն
5 յարութիւն առնելով ։ Որով ։ շնորհք և առաքելութիւն առինք՝ ։ հաւատքի ։ազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ , ։անոր
6 անուանը համար ։ Որ անոնց մէջը դուք ալ Ցիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք ։ Ձեր
7 չուածներն էք ։ Ձեր ամէնուն որ Հռովմայ մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներուդ , Նուիրը ըլլալու կանչուածներուդ՝ ։շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
8 Նախ ։կը գոհանամ իմ Աստուծմէս Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ձեր ամէնուն համար , որ ։ ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
9 մուի ։ Քանզի ։վկայ է ինծի Աստուած , ։որն որ ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարա-
10 նին մէջ , ։թէ ինչպէս անդադար ձեզ կը յիշեմ , ամէն ատեն իմ աղօթքներուս մէջ ։խնդրելով՝ որ գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալու ։ Քանզի կը փափաքիմ ձեզ տեսնելու , որ ձեզի հո-
12 գևոր չնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէս զի հաստատուիք ։ Այսինքն ։ձեր հետը ես ալ միաբարակից ըլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը ։ Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ՝ ։որ շատ անգամ ուզեցի գալ ձեզի , (և մինչև հիմա արգիլուեցայ ,) ։որ ձեր մէջէն ալ պտուղ մը ունենամ , ինչպէս որ ուրիշ հեթանո-
14 սաց մէջ ալ ։ Ցոյներուն ու Բարբարոսներուն , իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական
15 եմ ։ Ուստի որչափ որ ձեռքէս կու գայ՝ յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ Հռովմայ մէջ եք՝ աւետարանը քարոզելու ։
16 Ինչու որ չես ամօթի չեմ սեպեր աւետարանը , վասն զի Աստուծոյ զօրութիւնն է ան բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար , առաջ Հրէային ու ետքը
17 Յոյնին ։ Ինչու որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ է հաւատքէն , հաւատքի համար կը յայտնուի ։ ինչոր որ գրուած է թէ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի ։
18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ , որոնք ճշմարտութիւնը անիրաւութեամբ
19 բռներ են ։ Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու բանը իրենց մէջը յայտնի է , որովհետև Աս-
20 տուած անոնց յայտնեց ։ Ինչու որ իր անտեսանելի բաները աշխարհի սկիզբէն ստեղծուածներովը կ՚իմացուին կը տեսնուին , այսինքն է իր մշտնջենաւոր զօրութիւնը ու աստուածութիւնը , որպէս զի
21 անպատասխանի մնան ։ Ինչու որ իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին , կամ շնորհակալ չեղան ։ հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան , և սիրտերնին անմտութիւ-
22 նով խաւարեցաւ ։ Իրենք իմաստուն ենք՝ ըսելով , յիմարեցան ։
23 Ու անեղ Աստուծոյ փառքը փո-

Ցամի Տեառն 60

Տիտ · ա · 4 ։ բ Պետ · ա · 1 ։

Ղկ · ժե · 23 ։

Տես Գոր · ժգ · 7 ։ ա Թես · բ · 18 ։

Փիլ · գ · 17 ։

Կոր · Թ · 16 ։

Ղսաղ · խ · 9 , 10 ։ Մտթ · բ · 38 ։ բ Տիմ · ա · 8 ։

Ռոմ՛ · Քրիստոսի առաքեալը ։

Կոր · ա · 18 ։ ժե · 2 ։

Ղս · բ · 30 , 31 , 32 ։ խգ · 47 ։ Գոր · գ · 26 ։ ժգ · 26 , 46 ։ Գղ · բ · 9 ։

Գղ · գ · 21 ։

Ամբ · բ · 4 ։ Ցօհ · գ · 36 ։ Գաղ · գ · 11 ։ Փիլ · գ · 9 ։ Եբռ · ժ · 38 ։

Գոր · ժէ · 30 ։ Եփս · ե · 6 ։ Կող · գ · 6 ։

Գոր · ժգ · 16 ։

Ցօհ · ա · 9 ։

Սաղ · ժԹ · 1 , ճ ։ Գոր · ժգ · 16 ։ ժէ · 27 ։

Գծագ · ժէ · 15 ։ Եբեմ · բ · 5 ։ Եփս · գ · 17 , 18 ։

Եբեմ · ժ · 14 ։

ՓԸՐ · գ · 16 ։ ճ ։ Սաղ · ճգ · 20 ։ Ես · խ · 18 , 25 ։ Եբեմ · բ · 11 ։ Եզեկ · բ · 10 ։ Գոր · ժէ · 29 ։

Ցամք Տեառն 60

խեցին՝ նմանցրնելով եղծանելի մարդու և թռչուններու ու չորքոտանիներու և սողուններու

24 պատկերին : Անոր համար Աստուած ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը՝ Իրենց մարմինները Իրենց մէջը խայտառակե-

25 լու . Որոնք Աստուծոյ ՃՇմարտութիւնը Խաւտի հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին ստեղծուածներուն քան Թէ Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան

26 օրհնեալ է : Ամէն : Անոր համար Աստուած զանոնք Ջանարգ կիրքերու մատնեց , որ իրենց էգերը ան-

27 գամ բնական պէտքը բնութեան դէմ եղող պէտէ փոխեցին : Նոյնպէս ալ արուները կնան բնական պէտքը Թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան . արուները արուներու հետ խայտառակութիւն կը գործէին , և իրենց մոլութեանը վայլած հատուցումը իրենց վրայ կ'ընդունէ-

28 ին : Եւ որովհետև չուզեցին զԱստուած էրինոյ գիտութեանը մէջ պահել , Աստուած ալ զանոնք անարդ խորհուրդներու մատնեց

29 Է անվայել բաներ ընելու . Որոնք լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով , պոռնկութիւնով , անզգամութիւնով , ագահութիւնով , չարութիւնով , նախանձով լեցուն , մարդասպանութիւնով , հակառակութիւնով , նենգութիւնով , չարասրտութիւնով ,

30 Ա էին քսուներ , Ձարախօսներ , Աստուած ատողներ , նախատողներ , հպարտներ , ամբարտաւաններ , չար բաներ ի՛արողներ , ծնո-

31 ղաց անհնազանդներ , Անմիտներ , ուխտ չպահողներ , անգութներ ,

32 անհաշտներ , անողորմներ . Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դատաստանը Թէ անոնք որ ասանկ բաներ կ'ընեն՝ Իմահուան արժանի են , չէ Թէ միայն ան բաները կ'ընեն , Հաւսպա ընողներուն հաւանութիւն ալ կու տան :

ԳԼ · Բ

1 Անոնք որ ուրիշները կը դատապարտեն իրենք մեղաւորներ , Թէ որ իրենք ալ ան մեղքերը կը գործեն , չեն կրնար ինքզինքնին արդարացընել · 6 ո՛չ ալ կրնան ազատ մնալ Աստուծոյ դատաստանէն , 9 Թէ՛ Հրեայ ըլլան՝ Թէ հեթանոս · 14 քանզի ինչպէս որ հեթանոսները չեն կրնար ազատ մնալ , 17 անանկ ալ Հըբէաները · 25 որոնց թլփատութիւնը օգուտ մը պիտի չըներ , Թէ որ օրինազանց գտնուին :

1 Աստի՛ ով մարդ՝ ով որ ըլլաս դուն որ կը դատես , պատասխան չունիս տալու . Քանզի ի՛նչ բանով որ ուրիշը կը դատես , անով

քու անձդ կը դատապարտես , վասն զի դուն ալ որ կը դատես , նոյն

2 բաները կ'ընես : Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ ,

3 որ անանկ բաներ կը գործեն : Արդ՝ ով մարդ , դուն որ ասանկ բաներ ընողները կը դատես , և դուն նոյն բաները կ'ընես , աս միտքդ կ'անցընե՞ս Թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի մնաս .

4 Կամ Թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը և համբերութիւնը և երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս , չգիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ :

5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ դու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ Բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին

6 յայտնուելու օրուանը համար . Ըն որ ամէն մէկուն իր գործքերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ .

7 Ցաւիտենական կեանք անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով , փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խընդ-

8 րեն . Բայց անոնց որ հակառակ են , Եւ ճշմարտութեան անչնազանդ ու անիրաւութեան չհաւանած , բարկութիւն և սրտմտութ-

9 իւն , Նեղութիւն և տառապանք պէտէ ըլլայ ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ , Հաւսպ Հրեային

10 ու ետքը Ցոյնին . Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամենուն որ բարի կը գործէ , Հաւսպ

11 Հրեային ու ետքը Ցոյնին : Ընչու որ Աստուծոյ քովը աչառութ-

12 իւն չկայ : Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին , առանց օրէնքի պիտի կորսուին . և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին , օրէնքով պիտի դատուին ,

13 (Ընչու որ չէ՛ Թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջևը արդար են , հապա օրէնքը կատարողները պիտի

14 արդարանան : Քանզի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն , օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը ըլան իրենք կ'ըլ-

15 լան . Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը , և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝ կամ իրաւունք

16 տալովը ,) Հաւն օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ հիմ խոչոչ աւետարանիս համեմատ :

Ցամք Տեառն 60

Ա Սաղ . ձա . 12 : Գոր . է . 42 : Եփես . գ . 18 : 19 : բ Թես . բ . 10 : Բ Ղե . ժբ . 22 :

Ձ ա Կոր . ը . 18 : աԹես . գ . 4 : ա Պետ . գ . 3 :

Դ ատես . ա . 9 : ա Ցօհ . ե . 20 :

Ե Ես . խդ . 20 : Երեմ . ժ . 14 : ժգ . 25 : Ամով . բ . 4 :

Զ Ղե . ժբ . 22 , 23 : Եփես . ե . 12 : Ցուդ . 10 :

Է Եփես . ե . 4 :

Ը ԳԼ . բ . 2 :

Թ ԳԼ . ը . 21 :

Ժ Ովս . է . 3 : Սաղ . ծ . 18 :

Ա ԳԼ . ա . 20 :

Բ բ Թագ . ժբ . 5 , 6 , 7 : Մատ . է . 1 , 2 : Ցօհ . բ . 9 :

Գ Ել . Թ . 23 : Եփես . ա . 7 : բ . 4 , 7 :

Դ ԳԼ . գ . 25 : Ես . Լ . 6 : ՂԵս . Լ . 18 : բ Պետ . գ . 9 , 15 :

Ե բ Օր . լբ . 35 : Ցակ . ե . 3 :

Զ Ցոբ . Լդ . 11 : Սաղ . կբ . 12 : Նահ . իդ . 12 : Երեմ . ժե . 10 . լբ . 19 : Մատ . ժգ . 27 : ԳԼ . ժգ . 12 : ա Կոր . գ . 8 : բ Կոր . ե . 10 : Ցայտ . բ . 23 : ի . 12 : իբ . 12 :

Է Ցոբ . իդ . 13 : ԳԼ . ա . 18 : բ Թես . ա . Տ :

Ը Ամով . գ . 2 : Ղս . ժբ . 47 , 48 : ա Պետ . գ . 17 :

Թ ա Պետ . ա . 7 :

Ժ Օր . ժ . 17 : բ Մն . ժթ . 7 : Ցոբ . Լդ . 19 : Գոր . ժ . 34 : Գաղ . բ . 6 : Եփես . գ . 9 : Կող . գ . 25 : ա Պետ . ա . 17 :

Ի Մատ . է . 21 : Ցակ . ա . 22 , 23 , 25 : աՑօհ . գ . 7 :

Ձ Ժող . ժբ . 14 : Մատ . իե . 31 : Ցօհ . ժբ . 48 : ԳԼ . գ . 6 : ակոր . դ . 5 : Ցայտ . ի . 12 :

Ղ Ցօհ . ե . 22 : Գոր . ժ . 42 : ժե . 31 : բ Տիմ . գ . 1 , 8 : ա Պետ . գ . 5 :

Հ ԳԼ . ժգ . 25 : ա Տիմ . ա . 11 : բ Տիմ . բ . Տ :

Ցամի Տեառն 60

17 Ահա դուն Հրեայ ըսուիր ես, ևւ օրէնքին կը հեթընես, ու Աստուծով կը պարծենաս, 18 ու ծանօթ կամքը գիտես, ու տարբեր բանները կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով. 19 ու քու ինքզինքդ վստահութիւն ունիս թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւարի մէջ եղողներուն լոյս, 20 անմիտներուն խրատ տուող, տղայոց վարժապետ, ևւ թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին ունիս. 21 Ուրեմն դուն որ ընկերդ կը սորվեցընես, քու անձդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. 22 Որ կ'ըսես շնութիւն չընել, շնութիւն կ'ընես. Նոր կը զզուիս կուռքերէն, սրբապղծութիւն կ'ընես. 23 Դուն որ օրէնքով կը պարծենաս, օրէնքդ նաղտնց ըլլալով՝ զԱստուած կ'անարգես: 24 Նարգելն է. Ինչու որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հեթանոսաց մէջ կը հայհոյուի, Ինչպէս որ գրուած է:

25 Արդ թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ, թէ որ օրէնքը պահես. իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ անթլփատութիւն եղաւ: 26 Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ, չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն պիտի սեպուի. 27 Եւ ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝ Ձեզի դատապարտ ընէ, որ գիրով ու թլփատութիւնով օրէնքին յանցաւոր ես: 28 Ինչու որ հրեայ չէ ան որ դրսուանց է, և թլփատութիւն չէ ան որ դրսուանց 29 մարմնով է. Հապա հրեայ ան է որ ներսուանց է, և թլփատութիւն սրտին՝ հոգիով, ու չէ թէ գիրով. Որուն գովութիւնը չէ թէ մարդիկներէն է, հապա Աստուծմէ:

Գլ. Գ

1 Հրեից արուեստութիւնը, 3 որն որ բնաւ չկորսընցուցին. 9 բայց օրէնքը կը ցուցընէ թէ անոնք ալ մեղքի տակ են. 20 ուստի բնաւ մարմին մը չարդարանար օրէնքով, 28 այլ ամէն մարդիկ առանց խորութեան միայն հաւատքով կ'արդարանան. 31 սակայն ասով օրէնքը չխափանուիր:

1 Ուրեմն Հրէան ի՞նչ աւելի բան ունի, կամ Թլփատութենէն 2 ի՞նչ շահ կայ: Շատ՝ ամէն կերպով. պինտ առաջ ան՝ որ Աստուծոյ պատգամները անոնց 3 հաւատացուեցաւ: Ի՞նչ եթէ անոնց ոմանք չհաւատացին, ի՞նչ. միթէ անոնց անհաւատութիւնը Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը 4 խափանէ՞. Դարձ լեզի: Սակայն Աստուած ճշմարիտ թողլլայ, ևւ բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպէս որ գրուած է, Որ քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս, և դատուելու 5 առնդ դուն յաղթես: Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցընէ, ի՞նչ ըսենք. արդեօք ան նիրաւի է Աստուած որ իր բարկու 6 թիւնը վրանիս կը բերէ. (Ըստ արդ կօրէն կ'ըսեմ.) քաւ լեզի. Ի՛նչպա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած պի 7 տի դատէ աշխարհը: Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սըտութիւնովս կ'աւելնայ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղա 8 ւորի մը պէս կը դատուիմ: Եւ ինչո՞ համար պէտք չէ ընել, ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարախօսութիւն ընելով կ'ըսեն մեր մէնք կ'ընենք, Զարը գործենք՝ որ բարիներ գայ. որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է:

9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով մը աւելի՞ ենք հեթանոսներէն. Իրաւ որ բանով մըն ալ չէ. ինչըս որ առաջ մեղադրեցինք Հրէաները և հեթանոսները Թէ ամէնքը մե 10 ղաց տակ են. Ինչպէս որ գրուած է թէ Արդար մը չկայ՝ ոչ մէկ 11 հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկընայ, մէկը չկայ որ Աստուած փընտրէ: 12 Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. աղէկութիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ 13 չկայ: Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է, իրենց լեզուովը նենգաւորեն եղան, Իժերու թոյն կայ 14 անոնց շրթունքներուն տակը. Անոնց բերանը անէծքով ու դառ 15 նութեամբ լեցուն է. Անոնց ոտքերը շուտ են արիւն թափելու. 16 Կործանում և թշուառութիւն կայ իրենց ճամբաներուն մէջը. Եւ խաղաղութեան ճամբան չճանչցին: 18 Աստուծոյ վախը չկայ աչքերուն առջեւ:

19 Ասկայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են. որպէս զի ամէն բերան դոցուի, և բոլոր աշխարհ Աստուծոյ պատուհաս ըլլայ Աստուծոյ առ 20 ջեւ: Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ օրէնքին գործերովը, քանզի օրէնքով է միջոց ճանչնալը:

21 Հիմայ առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնուած է, օրէնքէն և մարգարէներէն 22 վկայուած ըլլալով. Այսինքն Աստուծոյ արդարութիւնը որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է՝ ամէն հաւատացողներուն ու անոնց ամենուն

Ցամի Տեառն 60

Ա Ծն. գ. 33։
Ղևտ. կբ. 9։ Ճժգ. 11։
Ե Սաղ. ծա. 4։

Զ Գլ. ղ. 19։ Գաղ. գ. 15։
Ը Յոբ. ժբ. 25։ Ցոբ. բ. 3։ ԼԺ. 17։

Ժ Գլ. ե. 20։ ղ. 1։ 15։

ԺԱ Հմր 23։ Գաղ. գ. 22։
ԺԲ Սաղ. ժգ. 1, 2, 3։ ծգ. 1։
ԺԳ Սաղ. ե. 9։ Երեմ. ե. 16։
ԺԴ Սաղ. ճխ. 3։
ԺԵ Սաղ. ժ. 7։ Հռոմ. ա. 16։ Ես. ծթ. 7, 8։
ԺԶ Սաղ. լԶ. 1։
ԺԷ Ծն. ժ. 34։ ժե. 25։
ԺԸ Ցոբ. ե. 16։ Սաղ. ճէ. 42։ Եզեկ. ժգ. 63։ Գլ. ա. 20։ բ. 1։
ԺԹ Հմր 9, 23։ Գլ. բ. 2։
Ի Սաղ. ճխգ. 2։ Գաղ. ժգ. 39։ Գաղ. բ. 16։ գ. 11։ Եփես. բ. 8, 9։ Տիտ. գ. 5։
ԻԱ Գլ. ե. 7։ Ղեր. ժե. 11։ Գլ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։ Եբր. ժա. 4, ԼԶ։
ԻԲ Ծն. ե. 46։ Գաղ. իզ. 22։
ԻԳ Գլ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։
ԻԴ Գլ. գ։

Ա Ծն. գ. 33։
ՂՍաղ. կբ. 9։ ճժգ. 11։
Բ Սաղ. ծա. 4։

Գ Գլ. ղ. 19։ Գաղ. գ. 15։
Դ Յն. ժբ. 25։ Ցոբ. բ. 3։ ԼԳ. 17։

Ե Գլ. ե. 20։ ղ. 1։ 15։

Զ Հմր 23։ Գաղ. գ. 22։
Է Սաղ. ժգ. 1, 2, 3։ ծգ. 1։
Ը Սաղ. ե. 9։ Երեմ. ե. 16։
Թ Սաղ. ճխ. 3։
Ժ Սաղ. ժ. 7։ Հռոմ. ա. 16։ Ես. ծթ. 7, 8։
ԺԱ Սաղ. լԶ. 1։
ԺԲ Ծն. ժ. 34։ ժե. 25։
ԺԳ Ցոբ. ե. 16։ Սաղ. ճէ. 42։ Եզեկ. ժգ. 63։ Գլ. ա. 20։ բ. 1։
ԺԴ Հմր 9, 23։ Գլ. բ. 2։
ԺԵ Սաղ. ճխգ. 2։ Գաղ. ժգ. 39։ Գաղ. բ. 16։ գ. 11։ Եփես. բ. 8, 9։ Տիտ. գ. 5։
ԺԶ Գլ. ե. 7։ Ղեր. ժե. 11։ Գլ. ա. 17։ Փիլ. գ. 9։ Եբր. ժա. 4, ԼԶ։
ԺԷ Ծն. ե. 46։ Գաղ. իզ. 22։
ԺԸ Գլ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 10։
ԺԹ Գլ. գ։

Բ Օր. դ. 7, 8։ Սաղ. ճխե. 19, 20։ Գլ. բ. 18։ Թ. 4։
Գ Գլ. ժ. 16։ Եբր. գ. 2։
Դ Թես. իգ. 19։ Գլ. Թ. 6։ ժ. 29։ Բ Տիմ. բ. 13։
Ե Ճգր. խ. 8։

Ցամք Տեառն 60

ՂԳԼ·Ժ·12։ Գաղ·գ·28։ ԿՂ·գ·11։ ~ՀՄ 9։ ԳԼ·ժա·32։ Գաղ·գ·22։ ~ԳԼ·գ·16։ Եփե·բ·8։ Տիտ·գ·5, 7։ ՀՄաա·ի·28։ Եփե·ա·7։ ԿՂ·ա·14։ աՏիմ.բ·6։ Եբր·Թ·12։ աՊետ.ա·18, 19։ ՚ ՂԼ.ժգ·15։ աՅօհ·բ·2։ գ·10։ բ Կղ.ա·20։ ՟ Գոր·ժգ·38, 39։ աՏիմ.ա·15։ ~Գոր·ժե·30։ Եբր·Թ·15։ ՟ ԳԼ·բ·17, 23։ գ·2։ աԿոր·ա·29, 31։ Եփե·բ·9։ ՟ Գոր·ժգ·38, 39։ ՀՄ 20, 21, 22։ ԳԼ·ը·3։ Գաղ·բ·16։ ՟ ԳԼ·ժ·12, 13։ Գաղ·գ·8, 20, 28։

~ Ես·ծա·2։ Մաա·գ·9։ Յօհ·բ·33, 39։ բ Կոր·ժա·22։ Բ ԳԼ·գ·20, 27, 28։ ՟ Յհ·ժե·6։ Գաղ·գ·6։ Յակ·բ·23։ ՚ ԳԼ·ժա·6։ Ե Ցես·իգ·2։ ՂՍաղ·լբ·1, 2։

վրայ Ի՛ըմ։ Լքանզի խտրութիւն
23 չկայ ։ ՚Ինչու որ ամէնքը մեղք գոր-
ծեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակ-
24 սած են ։ ՚Եւ անոր շնորհքովը ձրի
կ՚արդարանան Վերիստոս Ցիսուսով
25 եղած փրկութեամբը. Որ զանիկայ
առաջուց սահմանեց Աստուած՝
Քրիստոսի ըլլալու համար արեանը
հաւատքով, Աստուծոյ երկայնմտու-
թեան առենները յառաջուց գոր-
ծուած մեղքերուն ՚թողութիւն
տալովը՝ իր արդարութիւնը ցու-
26 ցնելու համար. Այո՛, ին իր արդա-
րութիւնը ատ ժամանակիս մէջ
ցուցընելու համար, որ ինքը արդար
ըլլայ, և արդարացընէ Ցիսուսի
27 հաւատքէն եղողը ։ Ո՞ւրեմն ո՞ր
մնաց պարծենալը. խափանեցաւ.
ո՛ր օրէնքէն, գործքերո՞ւն օրէնքէն.
չէ՛, հապա հաւատքի օրէնքէն ։
28 Ինչու որ կը սեպենք ՚թէ մարդը
հաւատքով կ՚արդարանայ առանց
29 օրէնքին գործքերուն ։ Մի՞թէ Ա-
ստուած միայն Հրեաներո՞ւն է ու
հեթանոսներունը չէ՞. այո՛, հե-
30 թանոսներունն ալ ։ ՚Որովհետև
Աստուած մէկ է՝ որ թլփատու-
թիւնը հաւատքէն կ՚արդարացընէ,
և անթլփատութիւնը նոյն հաւատ-
31 քով ։ Ուստի մենք հաւատքով
օրէնքը կը խափանե՞նք. քա՛ւ լի-
ցի. հապա օրէնքը կը հաստա-
տենք ։

ԳԼ·Դ

1 Աբրահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն
սեպուեցաւ՝ 10 իր թլփատուելէն առաջ ։ 13
Միայն հաւատքով ինքը ու իր սերունդը
խոստումնք առին ։ 16 Աբրահամ բոլոր հա-
ւատացեալներուն հայրն է ։ 24 Մեր հա-
ւատքն ալ մեզի արդարութիւն պիտի սե-
պուի ։

1 ՚Ի՞նչ պիտի ըսենք թէ
գտաւ ՚Աբրահամ մեր նահա-
2 պետը մարմնով հողմանէ ։ Ինչու
որ եթէ Աբրահամ Ե գործքով ար-
դարացած ըլլար, էր՝ա՛յնէ պար-
ծանք կ՚ունենար, բայց չէ թէ
3 Աստուծոյ առջևը ։ Քանզի գիր-
քը ի՞նչ կ՚ըսէ. Ե՚Աբրահամ Ա-
ստուծոյ հաւատաց, և ա՛ն իրեն
4 արդարութիւն սեպուեցաւ ։ Ե՚Բայց
ան որ գործ մը կ՚ընէ, վարձքը
շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր,
5 հապա պարտքէ ։ Իսկ ան որ չը-
գործեր, բայց կը հաւատայ անոր
Ե որ ամբարիշտը կ՚արդարացընէ,
անոր հաւատքը իրեն արդարու-
6 թիւն կը սեպուի ։ Ինչպէս որ
Դաւիթ ալ կը զրուցէ ա՛ն մար-
դուն երանութիւնը, որուն Ա-
ստուած արդարութիւն կը սեպէ
7 առանց գործքերու ։ Ե՚Երանի՛ ա-
նոնց՝ ՚որոնց անօրէնութիւն-
ները ներուեցան, և որոնց մեղքերը
8 ծածկուեցան ։ Երանի՛ ան մար-
դուն որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր ։
9 Ուստի ա՞ս երանութիւնը թլփա-
տութեա՞ն վրայ է, թէ անթլփա-
տութեան վրայ ալ. քանզի կ՚ը-
սենք թէ Հաւատքը Աբրահամին
10 արդարութիւն սեպուեցաւ ։ Ու-
րեմն ինտո՞ր սեպուեցաւ. թլփա-
տութեա՞ն մէջ եղած ատենը, թէ
անթլփատութեան մէջ. չէ՛ թէ
թլփատութեան մէջ, հապա ան-
11 թլփատութեան. Ե՚Ու Եթէ թլը-
փատութեան նշանը առաւ՝ էր՝ե՛
անթլփատութեան ատենէն ա՞նե-
ղած հաւատքին արդարութեանը
մէկ կնիք մը, որ ինքը հայր ըլլայ
ան բոլոր հաւատացողներուն՝ ո-
րոնք անթլփատութենէ են, (ա-
նոնց ալ արդարութիւն սեպուելու
12 համար՛,) Եւ հայր թլփատութեան՝
չէ թէ միայն թլփատութենէ ե-
ղողներուն, հապա անոնց ալ՝ որ
մեր Տէրը Աբրահամին անթլփատու-
թեան ատենի հաւատքին շափը-
13 ներուն մէջը կը քալեն ։ Ինչու որ
Աբրահամին և անոր սերունդին՝
Բաշխարհը ժառանգելու համար
Բ՚ոտ՚ոտ խոստումնքը չէ թէ օրէն-
քով եղաւ, հապա հաւատքին ար-
14 դարութիւնովը ։ Քանզի եթէ
օրէնքէն եղողները ժառանգ ըլ-
լա՛ին, հաւատքը փուճ պիտի ըլլար,
և խոստումնքը պիտի խափանուէր ։
15 Վ՚ասն զի օրէնքը բարկութիւն կը
գործէ. քանզի ուր որ օրէնք չը-
կայ, օրինազանցութիւն ալ չկայ ։
16 Ասոր համար Բ՚ոտ՚ոտ ըլլալէ հա-
ւատքէն է, Ե՚որ շնորհքով եղած
ըլլայ, Ե՚խոստումնքը հաստատուն
ըլլալու համար բոլոր սերունդին ։
չէ թէ միայն անոր՝ որ օրէնքէն է,
հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին
հաւատքէն է, Ե՚որ մեր ամէնուն
17 հայրն է, (Ինչպէս որ գրուած է
թէ Ի՛քեզ շատ ազգերու հայր ը-
րի,) Աստուծոյ առջևը, որուն
ինքը հաւատաց, հան որ մեռելնե-
րը կ՚ողջոյցնէ, Ե և չեղած բանե-
18 րը եղածներու պէս կը կանչէ ։ Որ
չյուսացուելու բանին յուսով հա-
ւատաց՝ թէ ինքը շատ ազգերու
հայր պիտի ըլլայ, (ինչպէս որ ը-
սուեցաւ ալ թէ Ը՚զդու սերունդդ
19 ասանկ պիտի ըլլայ.) Եւ ինքը
հաւատքի մէջ չտկարացած, Ի՚չը-
նայեցաւ իր մարմնին արդէն մե-
ռածի պէս ըլլալուն, (որովհե-
տև ինքը հարիւր տարեկանի չափ
էր,) ո՛չ ալ Սառային արգան-
20 դին մեռած ըլլալուն ։ Եւ ան-
հաւատութիւնով չտարակուսե-
ցաւ Աստուծոյ խոստմունքէն,
հապա հաւատքով զօրացաւ՝ Աս-

Ցամք Տեառն 60

Ե՚Ծն.ժէ.10։ Ը՚Ղու.ժթ·9։ Հմր 12, 16։ Գաղ·գ·7։ Ծն.ժէ.4, ՃՃ։ Գաղ·գ·29։ Ի՚Գաղ·գ·18։ Ի՚ԳԼ·գ·20։ ը·13, 20։ է·8, 10, 11։ աԿոր·ժե.56։ բ Կոր·գ·7, 9։ Գաղ.գ·10, 19։ ա Յօհ·գ·4։ ԼԳԼ·գ·24։ Ե՚Գաղ·գ·22։ Ձ՚Ես·ծա.2։ ԳԼ·Թ·8։ Ղ՚Ծն.ժէ.5։ Հ ԳԼ·ը·11։ Եփե·բ·1, 5։ Յ ԳԼ·Թ·25։ ա Կոր·ա·28։ ՃՊետ.բ·10։ ՂԾն.ժե.5։ Ճ՚Ծն.ժէ.17։ ժը.11։ Եբր·ժա.11, 12։

Ցամի Տեառն 60

ՅՍաղ. ճԺե. 3։ ՂՐ. ա. 37 ։ 45 ։ ԵԶԲ. ԺԱ. 19 ։

ՅԳԼ. Ժե. 4 ։ ա ԿՈՐ. Ժ. 6, 11 ։

ՆԴՈՐ. Բ. 24 ։ ԺԳ. 30 ։

ԼԵՒ. ՃԳ. 5, 6 ։ ԳԼ. գ. 25 ։ ե. 6 ։ ը. 32 ։ բ ԿՈՐ. ե. 21 ։ ԳՍՂ. ա. 4 ։ ա ՊԵՏ. բ. 24 ։ գ. 18 ։ ԵԶԲ. Թ. 28 ։

ա ա ԿՈՐ. Ժե. 17 ։ ՄՊԵՏ. ա. 21 ։

ՈՒԵՒ. ԼԸ. 17 ։ ՁՕՀ. ԺԳ. 33 ։ ԳԼ. գ. 28, 30 ։

Բ ԵՒԹ. Բ. 14 ։ ԿՈՂ. ա. 20 ։

Է ՁՕՀ. Ժ. 9 ։ Ժգ. 6 ։ ԵՒԹ. Բ. 18 ։ գ. 12 ։ ԵԶԲ. Ժ. 19 ։

Ը ԱՈՐ. Ժե. 1 ։

Թ ԵԶԲ. գ. 6 ։ ՂՄաա. ե. 11, 12 ։ ԳՈՐ. ե. 41 ։ բ ԿՈՐ. Ժբ. 10 ։ ՓԼԻ. Բ. 17 ։ ՁԱԿ. ա. 2, 12 ։ ա ՊԵՏ. գ. 14 ։

Ժ ՁԱԿ. ա. 3 ։

ԺԱ ՁԱԿ. ա. 12 ։

ԺԲ ՓԼԻ. ա. 20 ։

ԺԲ ԿՈՐ. ա. 22 ։ ԳՍՂ. գ. 6 ։ ԵՒԹ. ա. 13, 14 ։

ԺԷ ՀԺՐ 8 ։ ԳԼ. գ. 25 ։

ԼՁՕՀ. Ժե. 13 ։ ՄՊԵՏ. գ. 18 ։ ա ՁՕՀ. գ. 16 ։ գ. 9 ։ 10 ։

Ի ԳԼ. գ. 25 ։ ԵՒԹ. Բ. 13 ։ ԵԶԲ. Թ. 14 ։ ա ՁՕՀ. ա. 7 ։ Ի ԳԼ. ա. 18 ։ ա ԹԱԵՍ. ա. 10 ։ Լ ԳԼ. Բ. 32 ։ Հ Բ ԿՈՐ. Ե. 18, 19 ։ ԵՒԹ. Բ. 16 ։ ԿՈՂ. ա. 20, 21 ։ Ն ՁՕՀ. Ե. 26 ։ Ժգ. 19 ։ Բ ԿՈՐ. գ. 10, 11 ։

21 տուեալ փառք տուաւ , Եւ իր մարդին մէջ հաստատ պահեց թէ ան որ խօսք տուաւ , Ի ինքը կարող է
22 ընելու ալ ։ Ասոր համար իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ ։
23 Այլ չէ թէ մինակ անոր համար գրուեցաւ որ իրեն սեպուեցաւ .
24 Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի սեպուի , Որ կը հաւատանք ան նոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր
25 Յիսուս , Ո Ան որ մեր յանցանացը համար մատնուեցաւ , Ե և մեզ արդարացընելու համար յարութիւն առաւ ։

ԳԼ . Ե

1 Հաւատքով արդարացան՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ , 2 և պարծանք մեր յուսոյն մէջ . 8 վասն զի թէ որ Քրիստոս արիւնովը հաշտուեցանք Թշնամի եղած ատեննիս , 10 ալ աւելի պիտի ապրինք հաշտուած ըլլալովնիս ։ 12 Ինչպէս որ մեղքը ու մահը աշխարհ մտան Ադամով , 17 ալ աւելի արդարութիւնը և կեանքը Յիսուս Քրիստոսով ։ 20 Ո՛ւր որ մեղքը շատցաւ , հոն շնորհքը աւելի առատացաւ ։

1 Ո՞ Հետեւապէս մենք հաւատքով արդարացած ըլլալով՝ Ի խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջը
2 Յիսուս Քրիստոսի միջոցով ընդունելութեան Ի Ո՛ր մէջ որուն մէջը կեցեր ենք , Ե և Աստուծոյ փառաց յուսովը կը պարծինք ։
3 Ե՛ւ ոչ միայն այսպէս՝ Ղհապա նաև նեղութիւններու մէջ կը պարծինք ։ Ի ինչու որ գիտենք թէ նեղութիւնը համբերութիւն կը
4 գործէ , Եւ Ճ համբերութիւնը՝ փորձառութիւն , ու փորձառութ՝
5 թիւնը՝ յոյս ։ Ի Եւ յոյսը ամօթով չ՛ձգեր ։ Ի ինչու որ Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով , որ մեզի
6 տրուեցաւ ։ Վասն զի երբոր մենք դեռ տկար էինք , յարմար ժամանակին Ի Քրիստոս ամբարիշտներուն
7 համար մեռաւ ։ Ինչու որ արդարի մը համար հազիւ կ՛ըլլայ որ մէկը մեռնի ։ (բայց մէկ բարի մարդու մը համար կարելի է որ մէկը հա-
8 մարձակի մեռնելու ։) Ս Յակայն Աստուած իր սէրը ՚ր մեր վրայ ԱՆԷ՛ յայտնեց , որ երբ դեռ մեղաւոր
9 էինք , Քրիստոս մեզի համար մեռաւ ։ Ի ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը արդարացանք , Ի՛ որչափ աւելի իրմով պիտի ազատինք բարկութե-
10 նէն ։ Ի Վասն զի թէ որ Թշնամի եղած ատենիս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք իր Որդւոյն մահովը , որչափ աւելի մեր հաշտուած ատենը
11 պիտի ապրինք Ի անոր կեանքովը ։ Եւ ոչ միայն ԱՆ , Ղհապա Աստուծով ալ կը պարծենանք մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , որով հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք ։
12 Ճ Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդէ մը մեղքը աշխարհը մտաւ , Ի և անմեղքէն մահը , և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը , *քանզի ամէնքը մեղանչեցին ։
13 (Վասն զի մինչև օրէնքին ատենը աշխարհի մէջ մեղք կար . Ի բայց մեղք չեպուիր՝ ուր որ օրէնք չը-
14 կայ ։ Սակայն մահը Ադամէն մինչև Մովսէս թագաւորեց , նաև Ադամին յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ , Ո՛ր ան օրինակ էր անոր որ եկոքէն պիտի գար ։
15 Բայց չէ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է . ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան , ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը և ան պարգևը ՚ր Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովը
16 է , Ը շատերուն վրայ աւելցաւ ։ Եւ չէ թէ ԱՆ պարգևը ԱՆԱՆ է՝ ինչպէս մէկէ մը որ մեղանչեց . ինչու որ դատաստանը մէկ Ն՛ԷՆ դատապարտութեան մէջ Յ՛ԳԷՑ ։ բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդարու-
17 թեան պարգևին առատութիւնը կ՛առնէն , կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ Յիսուս Քրիստոսին
18 ձեռքովը ։) Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան ՀՅԱ՛ ԵՂԱ՛ , անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը ՚բոլոր մարդոց կենաց արդարու-
19 թեան ՇՈՒՏ ԵՂԱ՛ . Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդուն անՆԱ՛ ՀԱՆԴՈՒԹԻՒՆովը շատերը մեղաւոր եղան , անանկ ալ մէկուն ՊԱՀԱՆԴՈՒԹԻՒՆովը շատերը արդար պի-
20 տի ըլլան ։ Ն Սակայն օրէնքը մէջտեղը ինկաւ որ յանցանքը շատնայ . բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը , Ղ ալ աւելի եղաւ շը-
21 նորհքը . Որ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։

ԳԼ . Զ

1 Պէտք չէ մեղքի մէջ մնալ , 2 քանի որ մեռած ենք մեղքին , 3 ինչպէս որ մկրտութիւնը կը ցուցընէ . 12 ուստի ալ մեղքը թող չթագաւորէ մեր վրայ . 18 վասն զի մենք մեր մարմինները պատրաստեցինք արդարութեան ծառաներ ըլլալու , 23 և վասն զի մեղաց վարձքը մահ է ։

Ցամի Տեառն 60

ՂԳԼ. Բ. 17 ։ գ. 29, 30 ։ ԴԱՂ. գ. 9 ։

ՔՇՆ. գ. 6 ։ ա ԿՈՐ. Ժե. 21 ։

ՄՇՆ. Բ. 17 ։ ԳԼ. գ. 23 ։ ա ԿՈՐ. Ժե. 21 ։

* ԿՄՐ ՈՐով

ՅԳԼ. գ. 15 ։ ա ՁՕՀ. գ. 4 ։

Ն ա ԿՈՐ. Ժե. 21, 22, 45 ։

ԼԵՒ . ԾԳ . 11 ։ ՄՍաա . ի. 28 ։ իգ. 28 ։

ՂԵՒ . ԾԳ . 32 ։ ԵԶԲ . Բ. 9 ։

ԼՁՕՀ . Ժե . 22 ։ ԳԼ . գ . 20 ։ գ . 15 ։ Է . 8 ։ ԳՍՂ . գ . 19, 23 ։

ՂԳՈՒ . Է . 47 ։ ա ՏԻՄ . ա . 14 ։

Ցամք Տեառն 60

1 Ո՞վ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք. — մեղքերու մէջ մնանք արդեօք, որ
2 շնորհքը շատնայ։ Քաւ լիցի. Մենք որ մեղքին մեռանք, ի՞նչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք դիտեր, Թէ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, Ե՛անոր
4 մահուանը մկրտուեցանք։ Ե՛նոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարուցաւ մեռելներէն, Եանակ ալ մենք կենայ նորոգութեան մէջ
5 պտրտինք։ Ի՛նչու որ եթէ մենք անկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեանը նմանե՛ւ ալ կ՚ըլլ
6 պիտի ըլլանք։ Ան դիտնանք որ Հ՛մեր հին մարդը անոր հետը խաչուեցաւ, Էոր մեղայ մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետև մեղքի չըծ
7 ծառայենք։ Էվ՚ան որ ի՛ն մեռած է՝ մեղքէն արդարա
8 ցած է։ Եւ որ եթէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետը պիտի ապրինք ալ։
9 Քանզի դիտենք որ Հ՛Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի։
10 Վ՚ան զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ՝ և որ կենդանի
11 է՝ Հ՚Աստուծոյ կենդանի է։ Նա՛ասնի ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպեցէք, Բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս
12 Յիսուսի ձեռքովը։ Ե՛Աստի ալ մեղքը չթագաւորէ՛ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր դան
13 կութիւններուն ՚նազանդիք։ Մ՚Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան զործիք ըլլալու մի՛ ընծայէք մեղքին, Հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայեցէք՝ որպէս Թէ մեռելներէն ողջնցած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝
14 Աստուծոյ։ Ե՛քանզի մեղքը վրա՛նիդ պիտի չիշխէ. ինչու որ օրէնքի տակ չէք, Հապա շնորհաց տակ։
15 Ուրեմն ի՞նչ. մե՞ղք գործենք Հ՛որ օրէնքի տակ չենք, Հապա շը՛
16 նորհքի տակ. քա՛ւ լիցի։ Չէ՞ք դիտեր Թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ կ՚ընծայէք ՚նազանդելու, ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը ՚նազնդիք, Թէ մեղքի՝ Ը մահուան Ի՛ը Ը՛նդ, և Թէ ՚նազանդելու՝ Ը
17 արդարութեան։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ Ի՛Ե՛ դուք մեղայ ծառայ էիք, Հնակայն սրտանց ՚նազանդեցաք ան վարդապետութեան դաղափարին որ ձեզի
18 յանձնուեցաւ։ Ը՚Աստի դուք մեղ-

Ցամք Տեառն 60

քէն ազատ ըլլալով՝ արդարութեան
19 ծառայ եղաք. (Մարդու սովորութեան պէս կ՚ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար.) քանզի ինչպէս որ ձեր անդամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ ըլլե՛ք, Հնանկ ալ հիմա ձեր անդամները սրբութեան համար ընծայեցէք՝ արդարութեան ծա
20 ռաներ ըլլե՛ք։ Էվ՚ան զի երբոր դուք մեղայ ծառաներ էիք, ար
21 դարութենէն ազատ էիք։ Ո՞ւրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ՚ամչնաք. Ո՞ր նչու որ անոնց
22 վերջը մահ է, Բայց հիմա մեղքէն ազատուած և Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւի
23 տենական կեանք։ Ո՞քանզի մեղայ վարձքը մահ է, Բայց Աստուծոյ ձրի պարգևը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։

ԳԼ. Ե

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կ՚իշխէ՝ քանի որ անիկայ ողջ է. 4 սակայն մենք մեռանք օրէնքին. 7 այսու ամենայնիւ օրէնքը մեղք չէ, 12 հապա սուրբ՝ արդար և բարի է։ 16 Պօղոս կը վկայէ ասանկ ըլլալը, բայց կը ցաւի որ ինքը կարող չէ զանիկայ պահելու։

1 Կ՚իթէ չէ՞ք դիտեր, Ե՛ղբայրներ, (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ՝) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ՚իշխէ՝ որչափ ժամանակ
2 որ ողջ է։ Ո՞նչու որ էրիկ ունեցող կնիկը իր ողջ էրկանը կապուած է օրէնքով. բայց Թէ որ էրիկը մեռնի, արձակուած է էր-
3 կան օրէնքէն։ Ուրեմն Է՛քանի որ էրիկը ողջ է, շուն պիտի ըսուի՝ Թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ. բայց Թէ որ էրիկը մեռնի, ան օրէնքէն ազատ կ՚ըլլայ, անանկ որ չնայցող չըլլար, Թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 ըլլայ։ Ուստի դուք ալ՝ իմ եղբայրներս՝ Է՛Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք, որ ուրիշի մը ըլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարուցաւ Թիւն առեր է, Ը որ Աստուծոյ
5 պտուղ բերող ըլլանք. Քանզի քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մեղայ կիրքերը որ օրէնքով կ՚ըլլային, Է մեր անդամներուն մէջը կը ներգործէին, Ը որ մենք մահուան
6 պտուղ բերինք։ Բայց հիմա ան օրէնքէն արձակուեցանք. ինչու որ մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք, Ե՛որ մենք ծառայենք Հոգիին նորոգութեամբը, և չէ Թէ գրոյն Ը՛Թեամբը։
7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. օրէնքը

— Գլ. գ. 8։ Հմր 15։
Բ Հմր 11։ Գլ. է. 4։ Գաղ. բ. 19։ գ. 14։
† Կող. գ. 3։ ա Պետ. բ. 24։
†† Կոր.ժե. 29։
Ե Կող.բ.12։
Ղ՚Յօհ.բ.11։ ժա. 40։
Ե Գլ.ը.11։ ա Կոր. գ. 14։ բ Կոր. ժգ. 4։
Ը Գաղ. գ. 15։ Եփե. գ. 22, 23, 24։ Կող. գ. 10։
Ը Փիլ. գ. 10, 11։
ժ Գաղ. բ. 20։ ե. 24։ գ. 14։ Եփե. դ. 22։ Կող. գ. 5, 9։
Ի Կող.բ.11։
Լ Պետ. դ. 1։
Ի՛ը Տիմ. բ. 11։
Ի՛ Ցայտ. ա. 18։
Ի՛Երր. թ. 27, 28։
Հ Դտ.ի.38։
Ի՛Հմր 2։
Ղ Գաղ. բ. 19։
Ճ Ցաղ. ժթ. 13։ ճժթ. 133։
Մ Գլ. է. 5։ Կող. գ. 5։ Ցակ. դ. 1։
Յ Գլ.ժբ. 1։ ա Պետ. բ. 24։ գ. 2։
Ն Գլ. է. 4, 6։ ը. 2։ Գաղ. է. 8։

Լա Կոր. թ. 21։
Մ Մտա. գ. 24։ Յօհ.ը. 34։ բ Պետ. բ. 19։

Ը՛ Տիմ. ա. 13։
Ո Յօհ. ը. 32։ ա Կոր. է. 22։ Գաղ. է. 1։ ա Պետ.բ.16։

Ցամք Տեառն 60

Ձ Գլ. բ. 34։
— Գլ. է. 5։
Ճ Գլ. ա. 32։
Ձ Յօհ.բ.32։
Ֆ Ծն.բ.17։ Գլ. է. 12։ Ցակ. ա. 15։
Ր Գլ. բ. 7։ է. 17, 21։ ա Պետ. ա. 4։

Ա Մատ. է. 32։
Բ Մատ. է. 39։
Գ Գլ. բ. 2։ Գաղ. բ. 19։ է. 18։ Եփե. բ. 15։ Կող. բ. 14։
Դ Գաղ. է. 22։
Ե Գլ. զ. 13։
Զ Գլ. զ. 21։ Գաղ. է. 19։ Ցակ. ա. 15։
Է Գլ. բ. 29։ բ Կոր. գ. 6։

Ցամի Ցեառն 60

ա ԳԼ · գ · 20 ։

Բ Եզ · ի · 17 ։ բ Օր · և · 21 ։ Գոր · ի · 33 ։ ԳԼ · ժգ · 9 ։

գ ԳԼ · գ · 15 ։ է · 20 ։

դ Կոր · ժե · 56 ։

Ղ Ե · ժբ · 5 ։ Եզեկ · ի · 11 , 13 , 21 ։ բ Կոր · գ · 7 ։

Ե Սաղ · ժթ · 8 ։ Ճժթ · 38 , 137 ։ ա Տիմ · ա · 8 ։

զ Թագ · իա · 20 , 25 ։ Դ Թագ · ժէ · 17 ։

է Գաղ · է · 17 ։

Ը Ծն · զ · 5 ։ ը · 21 ։

Թ Ել · ի · 17 ։ ժ Օր · ե · 21 ։ Գոր · ի · 33 ։ ԳԼ · ժգ · 9 ։

ի ԳԼ · գ · 15 ։ է · 20 ։

ժ Կոր · ժե · 56 ։

ԺԱ Ե · ժբ · 5 ։ Եզեկ · ի · 11 , 13 , 21 ։ բ Կոր · գ · 7 ։

ԺԲ Սաղ · ժթ · 8 ։ Ճժթ · 38 , 137 ։ ա Տիմ · ա · 8 ։

ԺԳ Թագ · իա · 20 , 25 ։ Դ Թագ · ժէ · 17 ։

ԺԴ Գաղ · է · 17 ։

ԺԵ Ծն · զ · 5 ։ ը · 21 ։

ԺԶ Ել · ի · 17 ։ ի Օր · ե · 21 ։ Գոր · ի · 33 ։ ԳԼ · ժգ · 9 ։

ԺԷ ԳԼ · գ · 15 ։ է · 20 ։

ԺԸ Կոր · ժե · 56 ։

ԺԹ Ե · ժբ · 5 ։ Եզեկ · ի · 11 , 13 , 21 ։ բ Կոր · գ · 7 ։

Ի Սաղ · ժթ · 8 ։ Ճժթ · 38 , 137 ։ ա Տիմ · ա · 8 ։

Ցամի Ցեառն 60

մե՞ղք է , քա՛ լռեի · Բայց ես մեղ֊ քը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէն֊ քով · ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը ըսած
8 չըլլար , Ի՛մի ցանկար ։ Բայց մեղ֊ քը պատուիրանքէն առիթ առնե֊ լով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւն֊ները գոյացուց · Ի՛նչու որ առանց
9 օրէնքի մեղքը մեռած է ։ Ես ալ առանց օրէնքի ատեն մը կենդանի էի · բայց երբոր պատուիրանքը վրաս հասաւ , մեղքը ոդիեցաւ ,
10 Եւ ես մեռայ · ու ան պատուիրանքը որ կենաց համար էր , նոյնը ինծի
11 մահուան համար եղաւ ։ Ինչու որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իս խաբեց , ու անով
12 մեռցուց ։ Ի՛ստի օրէնքը սուրբ է , ու պատուիրանքը սուրբ և արդար ու բարի ։
13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ · քա՛ լռեի · Հապա մեղքը , որպէս զի երևնայ մեղքը որ ան բարի բա֊ նով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր
14 ըլլայ ։ Վասն զի գիտենք որ օ֊ րէնքը հոգևոր է , բայց ես մարմ֊ նաւոր եմ՝ ծախուած մեղքի տակ ծախուած ։
15 Քանզի ինչ որ կ՚ընեմ չեմ ճանչ֊ նար · Ո՛չ թէ ինչ որ կ՚ուզեմ՝ ան կ՚ընեմ , հապա ինչ որ կ՚ա֊
16 տեմ՝ ան կ՚ընեմ ։ Բայց թէ որ չուզածս կ՚ընեմ , հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է ։
17 Իսկ արդ չէ թէ ես կ՚ընեմ անի֊ կայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի֊
18 գիս կը բնակի ։ Քանզի գիտեմ որ հիմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր · ինչու որ կամեցողու֊ թիւն կայ քովս , բայց բարին չի֊
19 գործ դնելը չեմ գտներ ։ Քանզի չէ թէ բարին որ կ՚ուզեմ՝ կ՚ընեմ , հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ ան
20 կ՚ընեմ ։ Իսկ թէ որ չուզած բանս կ՚ընեմ , ալ չէ թէ ես կ՚ընեմ ա֊ նիկայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի֊
21 գիս բնակած է ։ Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կամենամ , չարը իմ քովս
22 է ։ Վասն զի ներսի մարդուն նա֊ յելով՝ Աստուծոյ օրէնքին կը
23 հաճիմ · Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի , և զիս գերի կ՚ընէ մեղքայ օրէնքին որ իմ անդամներս
24 ըուս մէջն է ։ Ո՛վ զիս պիտի ազատէ ասկից մահացու մարմինէն ։ Գոհութիւն
25 Աստուծոյ՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը · Ուրեմն ես ինքնս մտքով Աստուծոյ օրէնքին

կը ծառայեմ , ու մարմնով՝ մեղայ օրէնքին ։

Գ Լ · Ը

1 Ընդհանուր որ Քրիստոսի մէջ են , և Հոգիին ուզածին պէս կ՚ապրին , ազատ են դատապարտութենէ ։ 5 , 13 Թէ ինչ միտս կը ծագի մարմինէն , 6 , 14 և ինչ շահ Հոգիէն , 17 և ինչ Աստուծոյ որդիք ըլլալէն , 19 որովք փա֊ռաւոր ազատութիւնը՝ որ ամէն տեսիդուածա֊ները մեծ փութքով կը սպասեն անոր , 29 յա֊ռաջագոյն սահմանուած է Աստուծմէ ։ 38 Ո՞վ կրնայ զատել մեզ Քրիստոսի սէրէն ։

1 Իսկ արդ դատապարտութիւն չը֊ կայ Քրիստոս Յիսուսով եղող֊ներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով
2 չեն վարուիր * ։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով կենաց Հոգիին Բ օրէնքը զիս ազատեց Ե մեղաց և մահուան
3 օրէնքէն ։ Ը վասն զի ան որ անկա֊ րելի էր օրէնքին՝ որովհետև տկար էր մարմնով , Թ Աստուած իր Որդին խրկեց մեղանչական մարմինի նմա֊ նութեամբ ու մեղքի համար , և դատապարտեց մեղքը ան մարմինին
4 մէջ · Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը , Ղոր մարմնա֊ւորապէս չենք քալեր՝ հապա Հո֊
5 գևորապես ։ Ի՛նչու որ մարմնաւոր եղողները մարմինին բաներուն կը մտածեն , ու Հոգևոր եղողները՝ Էհո֊
6 գիին բաները ։ Ժ վասն զի մարմ֊ նաւոր խորհուրդը մա՞հ է , և հո֊ գևոր խորհուրդը կեանք ու խաղա֊
7 ղութիւն ։ Ի՛ քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնա֊ մութիւն է · ինչու որ Աստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր , Ամանաւանդ
8 չկրնար ալ ։ Վասն զի մարմնով եղողները չեն կրնար Աստուծոյ հա֊
9 ճոյ ըլլալ ։ Բայց դուք մարմնով չէք , հապա Հոգիով , Եթէ որ Աս֊ տուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է · Իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի , անիկայ անորը չէ ։
10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է , ալ մարմինը մեռած է մեղքի հա֊ մար , ու Հոգին կենդանի է արդա֊
11 րութեան համար ։ Իսկ թէ որ Յիսուսը մեռելներէն Զյարուցանո֊ղին Հոգին ձեր մէջը բնակած է , Եալ անիկայ որ Քրիստոսը մեռել֊ ներէն յարուց , պիտի կենդանա֊ցընէ ձեր մահկանացու մարմինե֊ րը իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի ։
12 Հապա ուրեմն՝ եղբայրնե՛ր պար֊ տապան ենք , չէ թէ մարմինին՝
13 մարմնաւորապէս ապրելու · Ի՛նչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու ըլլաք , պիտի մեռնիք · բայց թէ որ Հոգիով Ամարմինին գործքերը
14 սպանանէք , պիտի ապրիք ։ Ը վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ՚առաջնորդուին , անոնք Աս֊

Ցամի Ցեառն 60

*Ոմանք կ՚սա֊կսէ֊նէ֊ցէն այլ Հոգե֊ւոր կերպով

ա Կոր · ժե · 45 ։ բ Կոր · գ · 6 ։

Բ Ցօ՛ · ը · 36 ։ ԳԼ · զ · 18 , 22 ։ Գաղ · բ · 19 ։ և · 1 ։

գ ԳԼ · է · 24 , 25 ։

դ Գոր · ժգ · 39 ։ ԳԼ · գ · 20 ։ Եբր · է · 18 , 19 ։ ժ · 1 , 2 , 10 , 14 ։

Ե Գաղ · գ · 13 ։ բ Կոր · է · 21 ։

Զ Հմր 1 ։

Է Ցօ՛ · գ · 6 ։ ա Կոր · բ · 14 ։

Ը Գաղ · ե · 22 , 25 ։

Թ ԳԼ · զ · 21 ։ Հմր 13 ։ Գաղ · զ · 8 ։

ժ Ցակ · գ · 4 ։

ԺԱ Կոր · բ · 14 ։

ԺԲ Կոր · գ · 16 ։ զ · 19 ։

ԺԳ Ցօ՛ · գ · 34 ։ Գաղ · գ · 6 ։ Փիլ · ա · 19 ։ ա Պետ · ա · 11 ։

ԺԴ Գոր · բ · 24 ։

ԺԵ ԳԼ · զ · 4 , 5 ։ ա Կոր · զ · 14 ։ բ Կոր · գ · 14 ։ Եփե · բ · 5 ։

ԺԶ ԳԼ · զ · 7 , 14 ։

ԺԷ Հմր 6 ։ Գաղ · զ · 8 ։

ԺԸ Եփե · գ · 22 ։ Կող · գ · 5 ։

ԺԹ Գաղ · ե · 18 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա ԿՈՐ. Բ. 12 ։ ԵՐԲ. Բ. 15 ։

Ա ԲՏԻՄ. Ա. 7 ։ Ա ՅՈՀ. Դ. 18 ։

ՆԵՍ. ԾԳ. 5 ։ ԳԱՂ. Դ. 5, 6 ։

Ա ՄԱԿ. ԺԳ. 36 ։

Ա ԲԿՈՐ. Ա. 22 ։ Ե. 5 ։ ԵՓԵ. Ա. 13 ։ Դ. 30 ։

Ա ԳԻՌ. ԻԳ. 18 ։ ԳԱՂ. Դ. 7 ։

Պ ԳԻՌ. ԺԳ. 21 ։ ՓԻԼ. Ա. 29 ։ Բ ՏԻՄ. Բ. 11, 12 ։

Ա ԲԿՈՐ. Գ. 17։ Ա ՊԵՏ. Ա. 6, 7 ։ Գ. 13 ։

Ա ԲՊԵՏ. Գ. 13 ։

Ա Ա ՅՈՀ. Գ. 2 ։

Վ ՀԱՅՐ 22 ։ ԾՆ. Գ. 19 ։

Ա ԵՐԵՄ. Ժբ. 11 ։

Բ Բ ԿՈՐ. Ե. 5 ։ ԵՓԵ. Ա. 14 ։

Յ Բ ԿՈՐ. Ե. 2, 4 ։

Ա ՂՈՒ. Ի. 36 ։

Ի ՂՈՒ. ԻԱ. 28 ։ ԵՓԵ. Գ. 30 ։

ԻԲ ԿՈՐ. Ե. 7 ։ ԵՐԲ. ԺԱ. 1 ։

Ո ՄԱԱ. Ի. 22 ։ ՅԱԿ. Գ. 3 ։

Ֆ Ձ.ԱՔ. Ժբ. 10 ։ ԵՓԵ. Ջ. 18 ։

Ա Ա ՄՆ. ԻԲ. 9 ։ ՍԱՂ. Է. 9 ։ ԱՌԱԿ. ԺԵ. 3 ։ ԵՐԵՄ. Ժա. 20 ։ ԺԵ. 10 ։ Ի. 12 ։ ԳԱՐ. Ա. 24 ։ Ա ԹԱԵՍ. Բ. 4 ։ ՅԱՅԱ. Բ. 23 ։

Ի Ա ՅՈՀ. Ե. 14 ։

Է ԳԼ. ԹԻ. 11 ։ 23, 24 ։ Բ ՏԻՄ. Ա. 9 ։

Ե ԵԼ. ԼԲ. 12, 17 ։

ՍԱՂ. Ա. 6 ։ ԵՐԵՄ. Ա. 5 ։ ՄԱԱ. Է. 23 ։ ԳԼ. ԺԱ. 2 ։ Բ ՏԻՄ. Բ. 19 ։ Ա ՊԵՏ. Ա. 2 ։ Է ԵՓԵ. Ա. 5, 11 ։

15 տուժոյ որդիքն են ։ Յ ինչու՞ որ դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին Յ վախալու, Ի հապա որդեգրութեան հոգին առիք, որ անով կը կանչենք Ի Աբբայ Հայր ։

16 Ի Նոյն ինքն հոգին վկայութիւն կու տայ մեր հոգիին հետ, թէ մենք

17 Աստուծոյ որդիքն ենք. Եւ թէ որ որդիք, ուրեմն ժառանգներ, Ի Աստուծոյ ժառանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ. Ո որ եթէ իր չարչարանացը կցորդ ըլլանք, իր փառացն ալ հաղորդ ըլլանք ։

18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ որ Նաս ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն դալու փառքին քովը,

19 որ մեզի պիտի յայտնուի ։ Ո՞ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակընկալութիւնը Ո Աստուծոյ որդւոց

20 ցը յայտնուելուն կը սպասէ ։ Վասն չոր որ ունայնութեան Ֆաղանդեցան ստեղծուածները՝ (չէ թէ իրենց կամքովը, հապա անոր համար

21 որ Ֆաղանդեցուց,) Ան յուսով՝ որ ստեղծուածները իրենք ալ ապա կանութեան ծառայութենէն ազատելով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը հասնէն ։

22 Քանզի գիտենք որ ամէն ստեղծուածները մինչև հիմա Ո միասդ կը հառաչեն ու ծնանելու ցաւ կը

23 քաշեն ։ Եւ ոչ միայն այ՞ոնո, Ի հապա մենք ալ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք, Յ մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք Ո որդեգրութեան՝ այ՞ոնդն Ե մեր մարմինին ազատութեանը սպասե-

24 լով ։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք. Ի բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ. վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչո՞ւ պիտի

25 յուսայ ։ Հապա թէ որ չտեսած բաներնուս կը յուսանք, Ա համբերութիւնով կը սպասենք անոր ։

26 Անանկ ալ Հոգին օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն. Ո քանզի ինչ բանէ համար աղօթելու ենք ըստ արժանւոյն, չենք գիտեր. Ֆ բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մեզի համար անբարբառ հա-

27 ռաչանքներով ։ Ու եւ սիրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը. Ի քանզի Աստուծոյ Ֆհամաձայն համեմատ բարեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն համար ։

28 Սակայն գիտենք որ ամէն բաները բարի գործակից կ'ըլլան անոնց որ Աստուած կը սիրեն, Ե որոնք անոր նախասահմանութեամբը կանչուած

29 են ։ Ո վասն զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար, Ե առաջուց ալ սահմանեց իր Ն՞որդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու. Է որ անիկայ անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ ։

30 Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց, ընաև կանչեց զանոնք. և որոնք որ կանչեց, ինաև արդարացուց զանոնք. և որոնք որ արդարացուց,

31 Ի նաև փառաւորեց զանոնք ։ Ուրեմն ի՞նչ ըսենք աս բաներուս համար. Է թէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ ։

32 Ն Ան որ իր Ո որդւոյն չխնայեց, Է հապա մեր ամենուն համար մատնեց զանիկայ, ալ ի՞նչպէս անոր հետը

33 ամէն բաները մեզի չպարգեւեր ։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ. Ի Աստուած

34 է որ կ'արդարացընէ ։ Ո՞րե՞ն ո՞վ է որ կը դատապարտէ. Քրիստոս է որ մեռաւ, մանաւանդ Ֆ է յարուԹիւն ալ առաւ, հու Աստուծոյ աջ կողմն է, Ց որ նաև մեզի համար

35 բարեխօսութիւն կ'ընէ. Ո՞րե՞ն ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն. տառապա՞նքը, կամ նեղութի՞ւնը, կամ Հալածա՞նքը, կամ սո՞վը, կամ մերկութի՞ւնը,

36 կամ վտա՞նգը, կամ սո՞ւրը. (ինչպէս որ գրուած է, Ղ Ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք, մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։)

37 Ե Հապա աս ամէն բաներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ'ըլլանք անով

38 որ մեզ սիրեց ։ Ինչու որ ես համոտատ գիտեմ Թէ ո՛չ մահը, և ո՛չ կեանքը, ու ո՛չ հրեշտակները, Ի և ո՛չ իշխանութիւնները, ու ո՛չ զօրութիւնները, և ո՛չ ներկայ բանե-

39 րը, ու ո՛չ գալու բաները, Եւ ո՛չ բարձրութիւնը, ու ո՛չ խորունկութիւնը, և ո՛չ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն, որ Քրիստոս Ցիսուս մեր Տէրոջմով է ։

Գ Լ. Թ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր սրտմտութիւնը Հրեից ազգին համար ։ 7 Չէ Թէ Աբրահամի բոլոր սերունդը խոստմունքի որդիք էին ։ 18 Աստուած որուն որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի ։ 21 Բրուտը կրնայ կաւը իր ուզածին պէս գործածել ։ 25 Հեթանոսաց կոչումը և Հրեից մերժուելը մարգարէները նախաձայնած էին ։ 32 Ինչ պատճառաւ այնքան քիչ Հրեաներ ընդունեցին Տաւետքով արդարութիւնը ։

1 Ա Յտոյգը կ'ըսեմ Քրիստոսով Ա՝ չեմ ստեր, (իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով,)

2 Բ Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի, ու

3 իմ սրտիս անպակաս ցաւ ։ Ի քանզի ես ինքս կը ինդրեի նզոված ըլլալ Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգականներուս համար,

4 Ներուս համար, Ո որոնք Իսրայէլացի են ։ Ո որ իրենցն է որդեդրու-

Ցամի Տեառն 60

Ղ ՅՈՀ. ԺԶ. 22 ։ Բ ԿՈՐ. Դ. 18 ։ ՓԻԼ. Դ. 21 ։ Ա ՅՈՀ. Դ. 2 ։

Է ԿՈՂ. ՍԱ. 15, 18 ։ ԵՐԲ. ԱՌ. 6 ։ ՅԱՅԱ. Ա. 5 ։

Ը ԳԼ. Ա. 6 ։ Թ. 24 ։ ԵՓԵ. Դ. 4 ։ ԵՐԲ. Թ. 15 ։ Ա ՊԵՏ. Բ. 9 ։

Ր Ա ԿՈՐ. Զ. 11 ։

Ք ՅՈՀ. ԺԶ. 22 ։ ԵՓԵ. Բ. 6 ։

Ի ԹԱՒ. ԺԴ. 9 ։ ՍԱՂ. ՃԺԲ. 6 ։

Լ ԳԼ. Ե. 6, 10 ։

Ի ԳԼ. Դ. 25 ։ Ծ ԵՍ. Ծ. 8, 9 ։ ՅԱՅԱ. ԺԲ. 10, 11 ։

Ն ՅՈՒ. ԼԴ. 29 ։ Հ ՄԱՐ. Ժ. 19 ։ ԿՂ. Դ. 1 ։ ԵՐԲ. Ա. 3 ։ Բ. 1 ։ ԺԲ. 2 ։ Ա ՊԵՏ. Գ. 22 ։

Ն ԵՐԲ. Ե. 25 ։ Թ. 24 ։ Ա ՅՈՀ. Բ. 1 ։

Ղ ԱՂ. ԽԲ. 22 ։ Ա ԿՈՐ. ԺԵ. 30, 31 ։ Բ ԿՈՐ. Գ. 11 ։

Ճ ԱԿՈՐ. ԺԵ. 57 ։ Բ ԿՈՐ. Բ. 14 ։ Ա ՅՈՀ. Գ. 4 ։ Ե. 4, 5 ։ ՅԱՅԱ. ԺԲ. 11 ։

Մ ԵՓԵ. Ա. 21 ։ Գ. 12 ։ ԿՂ. Ա. 16 ։ Բ. 15 ։ Ա ՊԵՏ. Գ. 22 ։

Ա ՂՈՒ. Ա. 9 ։ Բ ԿՈՐ. Ա. 23 ։ ԺԱ. 31 ։ ԺԲ. 19 ։ ՊԱՂ. Ա. 20 ։ ՓԻԼ. Ա. 5 ։ Ա ՏԻՄ. Բ. 7 ։

Բ ԳԼ. Ժ. 1 ։

Է ԵՒ. ԼԲ. 32 ։

Ա Բ ՕԲ. Է. 6 ։

Է ԵՒ. Գ. 22 ։ Բ ՕԲ. Ժ. 1 ։ ԵՐԵՄ. Լ. 9 ։

Ցամք Տեառն 60

ղ աթաղ · դ · 21։ գ Թագ · բ · 11։ Սաղ · կգ · 2։ Նր · 61։

Ե Գոր · գ · 25։ Երր · բ · 8, 9, 10։

ը Սաղ · ճխե · 19։

Ր Երր · Թ · 1։ ժ Գոր · ժգ · 32։ ԳԼ · գ · 2։ Եփե · բ · 12։

Ի ր Օր · ժ · 15։ ԳԼ · ժա · 28։

Լ Ղու · գ · 23։ ԳԼ · ա · 3։

Խ Երեմ · իգ · 6։ Ցօհ · ա · 1։ Գոր · ի · 28։ Երր · ա · 8։ ա Ցօհ · ե · 20։

Ձ Թես · իգ · 19։ ԳԼ · գ · 3։

Ճ Ցօհ · բ · 39։ ԳԼ · բ · 28, 29։ գ · 12, 16։ Գալ · ա · 16։

Հ Գաղ · դ · 23։

Յ Ցն · ի ա · 12։ Երր · ժա · 18։

Ղ Գաղ · դ · 28։

Ճ Ցն · ժբ · 10, 14։

Մ Ցն · իե · 21։

Ս ԳԼ · գ · 17։ բ · 28։

Ն Ցն · իե · 23։

Շ Մաղ · ա · 2, 3։ Տ ա բ Օր · ի ա · 15։ Առակ · ժգ · 24։ Մ ա ա · ժ · 37։ Ղու · ժգ · 26։ Ցօհ · ժբ · 25։

ո Օր · լբ · 4։ բ Մն · ժ Թ · 7։ Ցոր · բ · 3։ լԶ · 10։ Սաղ · ղբ · 15։

Չ Եղ · լ Է · 19։

ջ Գաղ · դ · 8, 22։

Ց Եղ · Թ · 16։

ւ ր Մն · ի · 6։ Ցոր · Թ · 12։ իգ · 13։ Դան · գ · 35։

ռ Ես · իԹ · 16։ խե · 9։ կդ · 8։

վ Առակ · ժգ · 4։ Երեմ · ժբ · 6։

տ ր Տիմ · բ · 20։

Թիւնը Ղու փառքը Է և ուխտերը Ըու օրինադրութիւնը Ի և պաշտօնը Ժու խոստմունքները.

5 Իրենցն են նահապետները, Լիրնցմէ Եկաւ Քրիստոս ալ մարմնոյ կողմանէ, Ո որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան. Ամէն։ Ծ Բայց ոչ իբր Թէ Աստուծոյ խօսքը գետինը ինկած է. Լքանզի չէ Թէ ամէն Իսրայէլէն

7 եղողները Իսրայէլացի են. Եւ հէ՛ Թէ Աբրահամի սերունդ ըլլալնուն համար ամէնը որդիք են. Ոչապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։

8 Չուի։ Այսինքն՝ չէ՛ Թէ անոնք որ մարմնի որդիք են, Աստուծոյ որդիք ալ են, Հնապա խոստմունքի որդիքը սերունդ կը սեպուին։

9 Ինչու որ խոստմունքին խօսքը ասկէր Թէ Ըա ատենս պիտի գամ, ու Սառա որդի պիտի ունենայ։

10 Եւ ոչ միայն այսքան, Հնապա Ռեբեկային ալ յայնէն է որ Հդացաւ մկէ մը, այսինքն մեր Իսահակ հօրմէն։

11 մէն. Ինչու որ պաշտէ դեռ չծնած, և դեռ մէկ ազէկ կամ դէշ բան մը չգործած, (որ Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ

12 ընտրութեանը պէս՝ Հէ Թէ գործքերէն, Հնապա անկէ որ կանչեց,)

13 իրեն ըսուեցաւ, Ոթէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ. ինչպէս որ գրուած է Թէ Ւեսկորը սիրեցի, բայց Եսաւըատեցի։

14 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Ումիթէ Աստուծոյ քովը անիրաւութիւն կայ. Ընդ ամենայնի։

15 քան լեցի։ Ինչու որ Մովսէսին կ՚ըսէ, Նորու որ պիտի ողորմիմ՝ կ՚ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի

16 գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, ու ոչ անկէ որ կը վազէ, Հնապա Աստուծմէ

17 որ կ՚ողորմի։ Ցքանզի գիրքը Փարաւոնին կ՚ըսէ, Նայսոր համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցընեմ, ու բոլոր երկրի

18 մէջ իմ անունս պատմուի։ Ուստի որու որ կ՚ուզէ՝ կ՚ողորմի, և

19 որն որ կ՚ուզէ՝ կը խստացընէ։ Ուրեմն ինծի պիտի ըսես Թէ Ալ ինչո՞ւ մեղադիր կ՚ըլլայ. Ովան զի ով անոր կամացը դէմ դրաւ։

20 Բայց դուն ով ես մարդ՝ որ Աստուծոյ դէմ պատասխան կուտաս. միԹէ ստեղծուածը էր Ստեղծողին կրնայ ըսել Թէ Ձիս ինչո՞ւ ասկէս

21 տանկ շինեցիր։ Էհրուտը իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուածքէն ման շինելու, Ոմկը պատուոյ և միւսը անարգանաց

22 համար։ Հապա ի՞նչ ըսենք եԹէ Ըու Ծէնչ, Թէ որ Աստուած էր բարկութիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, շատ երկայնմտութեամբ համբերեց Ընկրուսուելու պատրաստուած Ցբարկու-

23 Թեան ամաններուն. Ոեւ կամ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմելու ամաններուն վրայ, Ոորոնք որ փառքի համար առաջուց

24 պատրաստեց. Այսինքն մեզ որ կանչեց, Հէ՛ Թէ միայն Հրեաներէն, Հապա հեթանոսներէն ալ.

25 Ինչպէս Ովսէէին մէջ ալ կ՚ըսէ, Ոիմ ժողովուրդս չէղողին իմ ժողովուրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի

26 չեղողին՝ սիրելի։ Ֆեւ պիտի ըլլայ Թէ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ Թէ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյ

27 Ծոյն որդիքը պիտի ըսուին։ Եսայի ալ Իսրայէլին համար կը կանչէ, Ոթէկա Իսրայէլի որդւոցը Թիւը ծովուս աւազին պէս ըլլայ, Ընդ ամէն

28 մնացորդ մը պիտի ազատի։ Քանզի Տէրը Համառօտ և կարճ բան մը կ՚ընէ երդումով։ Ինչու որ Տէրը կարճ բան մը պիտի ընէ

29 երկրի վրայ։ Եւ ինչպէս որ Եսայի առաջուց ըսաւ, Ոթէ որ զօրոց Տէրը մեզի սերունդ մը Թողուցած չըլլար, Խմենք Սոդոմի պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք։

30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Ղէթ հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետեւեր՝ արդարութեան հասան, Հան արդարութիւնը որ

31 հաւատքէն է. Ըիսրայէլ որ արդարութեան օրէնքին կը հետեւէր, Խարդարութեան օրէնքին

32 չհասաւ։ Ինչո՞ւ համար. վասն զի չէ Թէ հաւատքէն, Հապա որպէս Թէ օրինաց գործքերէն։ Ոքէչ որ-

33 դաբառնալ. Ծինչու որ գայթակղութեան վէմին վրայ գլորեցան. Ինչպէս որ գրուած է, Հնայ Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, Ուու գլորելու վէմ մը. և ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼ · ժ

5 Սուրբ Գիրքը կը ցուցընէ օրէնքէն եղած արդարութենէը և հաւատքէն եղած արդարութենը մէջտեղի տարբերութիւնը. 11 կը հաստատէ Թէ ամէն ալ՝ Հրէայ և հեթանոս երբոր հաւատան, պիտի չամչնան, 18 և Թէ հեթանոսները պիտի ընդունին Աստուծոյ խօսքը ու հաւատան։ 19 Իսրայէլ ասոնց նեղան անտեղեակ չէր։

1 Ե ղբայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը առ Աստուած *Ինձ-

2 բայելի փրկուելուն համար է։ Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար Ոթէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց ոչ Թէ գի-

3 տութեամբ։ Ընվասն զի անոնք

Ցամք Տեառն 60

բ ա Պետ · բ · 8։ Ցաղ · գ · 4։ ե ա Թես · ե · 9։

– ԳԼ · բ · 4։ Եփե · ա · 7։ Կող · ա · 27։

ֆ ԳԼ · բ · 28, 29, 30։

ֆ ԳԼ · գ · 29։

ո Ովս · բ · 23։ ա Պետ · բ · 10։

ֆ Ովս · ա · 10։

– Ես · ժ · 22, 23։

ի ԳԼ · ժա · 5։

ֆ Ես · իբ · 21։

ր Ես · ա · 9։ Ողո · գ · 22։

ի Ես · ժգ · 19։ Երեմ · ծ · 40։

Ղ ԳԼ · դ · 11։ ժ · 20։

ի ԳԼ · ա · 17։

ը ԳԼ · ժ · 2։ ժա · 7։

ի Գաղ · ե · 4։

ժ Ղու · բ · 34։ ա Կոր · ա · 23։

ի Սաղ · ճժբ · 22։ Ես · բ · 14։ իբ · 16։ Մ ա ա · իա · 42։ ա Պետ · բ · 6, 7, 8։

Լ ԳԼ · ժ · 11։

Ցամի Տեառն 60

Աստուծոյ արդարութիւնը չգիտ-
նալով , եւ իրենց արդարութիւ-
նը հաստատել ուզելով , Աստու-
ծոյ արդարութեանը չհնազանդե-
4 ցան : Ո՞քանզի օրէնքին վախճա-
նը Քրիստոս է ամէն հաւատա-
ցեալին արդարութեան համար :
5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած
արդարութիւնը կը ստորագրէ թէ
Ը Ջանոնք կատարող մարդը ա-
6 նոնցմով պիտի ապրի : Բայց հա-
ւատքէն եղած արդարութիւնը ա-
նանկ կ'ըսէ . Ո՛մի ըսեր քու սրտիդ
տիդ մէջը , Ո՞վ պիտի ելլէ եր-
կինքը , (այսինքն Քրիստոսը իջե-
7 ցընելու .) կամ թէ Ո՞վ պիտի
իջնէ անդունդը , (այսինքն Քրիս-
8 տոսը մեռելներէն հանելու :) Հա-
պա ի՞նչ կ'ըսէ . Խօսքը մօտ է ,
քու բերնիդ մէջը և քու սրտիդ
մէջն է , այսինքն հաւատքին խօս-
9 քը որ մենք կը քարոզենք : Ինչու
որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս , ու քու սրտիդ մէջը
հաւատաս թէ Աստուած անիկայ
մեռելներէն յարուց , պիտի փրը-
10 կուիս . (Վասն զի սրտով կը հա-
ւատայ մէկը արդարանալու , ու
բերնով կը խոստովանի փրկուե-
11 լու :) Քանզի գիրքը կ'ըսէ , Բո-
մէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ : Ինչու որ Ժխտութիւն
չկայ Հրէային ու Յունին միջտեղը .
Էվասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է ,
Հառատ ամենուն որ իրեն կը կան-
13 չեն : Քանզի ով որ Տէրոջը ա-
նունը Ժկանչէ՝ պիտի փրկուի :
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն
անոր՝ որուն որ չհաւատացին . կամ
ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ ո-
րուն վրայով չլսեցին . Կամ ինտոր
պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քա-
15 րոզելուն . կամ ի՞նչպէս պիտի
քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին . ինչ-
պէս որ գրուած է . Հինտոր գեղե-
ցիկ են խաղաղութիւն աւետարա-
նողներուն ոտ- բարի բաներու աւե-
16 տիս տուողներուն ոտքերը : Ոբայց
ամէնը Ժազանդ չեղան աւետարա-
նին . քանզի Եսայի կ'ըսէ , Ո՞Տէր՝
ով հաւատաց մեր քոյ լուրին :
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է , ու
18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն : Բայց
կ'ըսեմ , Մի՞թէ չլսեցի՞ն . Ո՛մա-
նաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց
Ժչիւնը , ու անոնց խօսքը մինչև
19 աշխարհի ծայրերը : Բայց կ'ը-
սեմ , Մի՞թէ Իսրայէլ չգիտցաւ .
առաջ Մովսէս կ'ըսէ , Ես ձեզ
նախանձի պիտի գրգռեմ անպիտան
ժողովուրդով մը , Ու անմիտ ազ-
գով մը ձեզ պիտի բարկացընեմ :
20 Բայց Եսայի կը համարձակի ու

Ցամի Տեառն 60

կ'ըսէ , Ես անոնց գտնուեցայ՝ որ
զիս չէին փնտռեր , յայտնի եղայ
անոնց՝ որ զիս չէին հարցըներ :
21 Սակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ ,
Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկրընցուցի
անհնազանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը :

ԳԼ . ԺԱ

1 Ասոր համար կը յայտնէ թէ Աստուած բոլոր
Իսրայէլը մերժած չէր , Ես Ա թէ ոմանք ընտ-
րուած էին , թէև ուրիշները խստացած էին :
16 Անոնց դարձի գալուն յոյս կայ : 18 Կը
ցուցընէ թէ հեթանոսները պիտի չկրնան
պարծենալ անոնց դէմ . 26 վասն զի անոնց
փրկուելուն համար խոստմունք մը եղած է :
33 Ո՛րչափ անքննելի են Աստուծոյ դատաս-
տանները :

1 Ուրեմն կ'ըսեմ , Մի՞թէ Աստուած
իր ժողովուրդը մերժեց . քան-
չելի . Ե ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի
եմ , Աբրահամի սերունդէն՝ Բենիա-
2 մինի ցեղէն : Ձմերժեց Աստուած
իր ժողովուրդը՝ Ոորն որ ինքը առա-
ջուց Ճանչցաւ . Միթէ չէք դիտեր
Եղիայիին պատմութեանը մէջ՝ գիրքը
ի՞նչ կ'ըսէ . ինտոր անիկայ Իս-
րայէլին համար գանգատ կ'ընէ Աս-
3 տուծոյ , ըսելով , Ո Տէր՝ քու մարգա-
րէներդ մեռցուցին ու քու սե-
ղաններդ փլցուցին , ու մինակ ես
մնացեր եմ , և իմ անձս կը փընտ-
4 ռեն : Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր՝
աստուածային պատասխանը . Ի՛ն-
ձի թողուցի՝ Ը՝ըսե , եօթը հազար
մարդիկ , որոնք Բահաղին ծնրադա-
5 րութիւն չբրին : Ընանակ ալ աս
ատենս ընտրութեանը
6 համեմատ մնացորդ մը կայ . Ե եթէ
թէ որ ընտրհքով , ուրեմն ալ գործ-
քերէն չէ . ապա թէ ոչ՝ ընտրհքը
ալ ընտրհք չըլլար . *իսկ թէ որ
գործքերէն է , ալ ընտրհք չէ . ապա
թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար" :
7 Ուրեմն ի՞նչ . Ըիսրայէլ չհասաւ
ան բանին որ կը փնտռէր . բայց
ընտրեալները հասան , ու մնա-
8 ցածները կուրցան , (ինչպէս որ
գրուած է , Ը Աստուած անոնց Թրմ-
րութեան ոգի տուաւ , Ժաչքեր՝ ո-
րոնցմով պիտի չտեսնեն , ու ա-
կանջներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն ,)
9 մինչև աս օրուան օրս : Եւ Դաւիթ
կ'ըսէ , Ընոնց սեղանը իրենց որո-
գայթ ու որս և գայթակղութիւն
10 ու հատուցում ըլլայ . Ընոնց աչ-
քերը մթանան որ չտեսնեն , ու
անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ :
11 Ուրեմն կ'ըսեմ , Մի՞թէ անոր
համար անոնք յանդգնած ըրին , որ
կործանին . քան լ ե ի Ե ս ա պ ս իրենց
յանդգնութիւնը հեթանոսաց փրկու-
թիւն եղաւ , որ զերկրնք նախանձի
12 գրգռէ : Ուստի թէ որ անոնց
յանցանքը աշխարհի Ժմեծութիւն

ա ա Թագ . ժբ . 22 : Երեմ . լա . 37 :
Բ բ Կոր . ժա . 22 : Փիլ . գ . 5 :
ե Գաղ . ը . 29 :
Է Գաղ . ժ . 10 , 14 :
Ը գ Թագ . ժԹ . 18 :
ղ Գաղ . Թ . 27 :
Ը Գաղ . գ . 4 , 5 : Գաղ . ե . 4 : Տես բ Օր . Թ . 4 , 5 :
* Ո՛ռանդ ը՛ն-նէ :
ը Գաղ . Թ . 31 : ժ . 3 : բ Կոր . գ . 14 :
Ի Տես . ԽԹ . 10 :
ժբ Օր . ԽԹ . 4 : Ես . գ . 9 : Երեմ . ե . 21 : Եզեկ . ժբ . 2 : Մատ . ժգ . 14 : Ցօհ . ժբ . 40 : Գործ . Իբ . 26 , 27 .
Լ Ասաղ . կԹ . 22 :
Լ Ասաղ . կԹ . 23 :
Ի Գործ . ժգ . 46 : ժբ . 6 : Իբ . 18 , 21 : Իբ . 24 , 28 : Գաղ . ժ . 19 :

Ցամք Տեառն 60

Ե՛ղ՚ , ու անոնց նուաստութիւնը՝ հեթանոսներուն մեծութիւն , ալ որչափ աւելի անոնց լրութիւ՚ նը ։
13 Բայց ձեզի կ՚ըսեմ հեթանոսներուն ։ Որովհետեւ հեթանոսներուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծ-
14 ծարեմ . Որ գուցէ իմ մարմինս եղբայրը նախանձի գրգռեմ , ու անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցը-
15 նեմ ։ Վասն զի թէ որ անոնց մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն է , հապա անոնց ընդունուիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ , բայց եթէ մեռելներէն
16 կենդանի ըլլալ ։ Հարդ թէ որ երախայրին սուրբ է , նաեւ զանգուածը . և թէ որ արմատը սուրբ
17 է , ո՛ւրեմն ճիւղերն ալ ։ Նթէ որ ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտրեցան , ու դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ պատուաստեցար , ու ձիթենիին արմատին և պարար-
18 տութեանը հաղորդ եղար , ճճիւղերուն դէմ մի՛ պարծենար . Հապա թէ որ պարծենաս , չէ թէ դուն արմատը վեր բռներ ես , հապա ար-
19 մատը քեզ ։ Ուրեմն պիտի ըսես , ճիւղերը կոտրեցան որ ես պա-
20 տուաստուիմ ։ Ադէկ , անոնք անհաւատութիւնով կոտրեցան , ու դուն հաւատքով հաստատուեցար . մի՛ հպարտանար , հապա վախցիր .
21 Ինչու որ եթէ Աստուած բնական ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ քեզի
22 ալ չխնայէ ։ Ուստի տես Աստուծոյ քաղցրութիւնը ու խստութիւնը , կործանուածներուն վրայ խստութիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւնը , Նթէ որ ան քաղցրութեանը
23 մէջ կենաս . ապա թէ ոչ՝ դուն ալ պիտի կտրուիս ։ Եւ անոնք ալ՝ թէ որ էրէնց անհաւատութեանը մէջ չկենան , պիտի պատուաստին . ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
24 նորէն պատուաստել ։ Քանզի եթէ դուն ձեռ բնական եղէ՚ վայրենի ձիթենիէն կարուեցար , ու ան բարի ձիթենիին վրայ որ ձեռ բնական չէր , պատուաստեցար , ալ որչափ աւելի անոնք որ բնական ճիւ՚ղերը են , պիտի պատուաստին ի՚ն-
25 րենց ձիթենիին վրայ ։ Վասն զի չեմ ուզեր՝ եղբայրներ՝ որ չգիտնաք աս խորհուրդս , (Նորպէս զի ինքնիդ իմաստուն չսեպէ՚ք .) Որ ըստ մասին կուրութիւն եղաւ Իսրայէլին , Մինչեւ որ հեթանոսներուն
26 լրութիւնը մտնէ . Եւ այսպէս բոլոր Իսրայէլ պիտի փրկուի . ինչ՚պէս որ գրուած է , Սիոնէն պիտի գայ Փրկիչը , ու ցածրէն ամբարշտութիւնները մէկդի պիտի
27 դարձնէ . Եւ աս է իմ ուխտս անոնց , երբոր անոնց մեղքերը վեր-
28 ցրեմ ։ Աւետարանին նայելով՝ անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար . բայց ընտրութեանը նայելով՝ Հսիրելի են էրէնց հարցը սիրոյն հա-
29 մար ։ Ինչու որ Աստուծոյ պարգեւները ու կոչումը Նառանց ղղջա-
30 նալու են ։ Վասն զի ինչպէս որ դուք ալ առաջ մը Աստուծոյ չէիք հաւատար , ու հիմա ողորմութիւն դառաք *անոնց անհաւատութեանը
31 վրը , Անանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան , որ ձեր ողորմութիւն ֆգթնէլովը՝ անոնք՚՚ ալ ողոր-
32 մութիւն գտնեն ։ Ինչու որ Աստուած ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ արգիլեց , որ ամէնուն ողորմի ։
33 Ո՛վ Աստուծոյ մեծութեան ու իմաստութեան և գիտութեան խորութիւնը՝ ի՛նչպէս • անքննելի են իր դատաստանները , Նու ան-
34 գննելի են իր ճամբաները ։ Վասն զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը . կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ .
35 Կամ ո՞վ առաջուց անոր բան մը տուաւ , որ փոխարէնը իրեն տը-
36 րուի ։ Ո՛ւնչու որ ամէն բաները անկէ ու անով և անոր համար են . Էրէն փառք յաւիտեանս ։ Ամէն ։

ԳԼ . ԺԲ

1 Պէտք է որ մենք Աստուծոյ ողորմութիւններէն չարժուած՝ կանանք Աստուծոյ Հաճոյ ըլլալու ։ 3 Պէտք չէ որ մէկը իր վրայ բարձր գաղափար ունենայ , 6 Հապա ամէն մարդ պարտի կատարել այն պաշտօնը , որուն որ կանչուած է ։ 9 Հրամայուած է մեզի սէր ունենալ՝ և ուրիշ շատ պարտաւորութիւններ կատարել ։ 19 Վրէժխնդրութիւնը յատկապէս արգիլուած է ։

1 Ո՛րդի կ՚աղաչեմ ձեզի՝ եղբայրներ՝ Աստուծոյ ողորմութեամբը , Որ ձեր Նմարմինները ընծայէ՚ք Ո՛կենդանի զոհ մի՛ սուրբ , Աստուծոյ հաճելի , ո՛ր է ձեր բանաւոր պաշ-
2 ամօնը . Եւ մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս կերպարանքովը , Հապա ձեր մտքին նորոգութեամբը նորոգուեցէ՚ք , Որ քննէ՚ք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը , ան ո՛ր բարի ու հաճելի և կատարեալ
3 է ։ ԸՔանզի ինձի տրուած շնորհքովը աս կ՚ըսեմ ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն , Որ արժան Նդատը մտածելէն աւելի բան չըմտածէ՚ , Հապա զգաստ կենայ մտածէ՚ , Նինչորը որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
4 չափը ։ Վասն զի Նինչպէս որ մէկ մարմինի մէջ չատ անդամներ ու-
նինք , ու ան ամէն անդամները մի

Ցամք Տեառն 60

Ը՛ր Օր . է . 8 ։ Թ . 5 ։ ժ . 15 ։
Ո՛ Թես . իգ . 19 ։
Բ՚Եփես . բ . 2 ։ Կող . գ . 7 ։
•Կամ անոնց անհաւատութեան պատճառաւ , Անանկ ալ անոնք հիմա անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն Նբերած պատճառով՝ որ անոնք
ՅԳԼ . գ . 9 ։ Գաղ . գ . 22 ։
—Սաղ . ղէ . 6 ։
ֆ Ցոր . ժ . 7 ։ Սաղ . ղբ . 5 ։
+ Ցոր . ժե . 8 ։ Նա . խ . 13 ։ Երեմ . իգ . 18 ։ ա Կոր . ր . 16 ։
◦ Ցոր . լԱ . 22 ։
ֆ Ցոր . լե . 7 ։ խա . 11 ։
ա Կոր . բ . 6 ։ Կող . ա . 16 ։
Բ Գաղ . ա . 5 ։ ա Տիմ . ա . 17 ։ բ Տիմ . գ . 18 ։ Երր . ժգ . 21 ։ ա Պետ . ե՚. 11 ։ բ Պետ . գ . 18 ։ Յակ . 25 ։ Յայտ . ա . 6 ։

ա Կոր . ժ . 1 ։
Բ ա Պետ . բ . 5 ։
ֆ Սպ . ծ . 13 , 14 ։ ԳԼ . Ղ 13 , 16 , 19 ։ ա Կոր . գ . 13 , 20 ։
Ո Երր . ժ . 20 ։
Ե ա Պետ . ա . 14 ։ ա Յօհ . բ . 15 ։
Ղեփե . ա . 18 ։ գ . 23 ։ Պտ . ա . 21 , 22 ։ գ . 10 ։
Ե Եփե . ե . 10 , 17 ։ ա Թես . գ . 3 ։

Ը ԳԼ . ա . 5 ։ ժե . 45 ։ ա Կոր . գ . 10 ։ ժե . 10 ։ Գաղ . բ . 9 ։ Եփե . գ . 2 , 7 , 8 ։ Ի Առակ . իե . 27 ։ Ահղ . է . 16 ։ ԳԼ . ժա . 20 ։ Ե ա Կոր . ժբ . 7 , 11 ։ Եփե . գ . 7 ։ Ե ա Կոր . ժբ . 12 ։ Եփե . գ . 16 ։

Ցամի Տեառն 60

5 և նոյն գործը չուներին . Հաւանակ ալ մենք չատուրներս մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով , և ամէն մէկերնիս
6 իրարու անդամներ ենք : Ի՞նչտի մենք զանազան պարգևներ ունենանք սիրոյ , ան չնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է , կամ թէ որ մարգարէութիւն՝ հաւատքին չափովը խօսինք .
7 ծառայութիւն՝ թէ որ սպասաւորութիւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլանք . կամ թէ ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 եւ ևէ ըլլայ . նէթ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եւ ևէ ; ան որ կը բաշխէ՝ պարզմտութեամբ . կամ ըն՞ ան որ վերակացու է՝ ջանքով , ան որ կ՚ողորմի՝ չյօժարութեամբ .
9 Թեամբ . Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ . Չարէն զզուելով՝
10 բարիին չարելով ; Եղբայրսիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք . Պատուելու մէջ իրարմէ
11 անցէք . Ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլաք . Հոգիով բորբոքեցէք . Տէ-
12 րոջը ծառայեցէք . Հնազանդ ուրախ եղէք , Նեղութեան մէջ համբերեցէք . Աստիպ աղօթքի կեցէք .
13 Սուրբերուն պիտոյիցը հաղորդեցէք . Հիւրասիրութեան եևէ՝
14 եղէք . Հալեզ հալածողները օրհնեցէք , օրհնեցէք ու մի՛ անիծէք .
15 Խնդացողներուն հետ խնդացէք , 16 և լացողներուն հետ լացէք . Իրարու վրայ մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք . Ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք , հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք . Ինքզինքնիդ իմաստուն
17 տունի տեղ մի՛ դնէք . Ձարու-թեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հատուցանէք . Ամէն մարդոց առջևը բարի բաներ ընդ-
18 հոգ տարէք : Ո՛րչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց հետ խաղա-
19 ղութիւն ունեցէք : Սիրելիք՛ վրէժխնդրութիւն մի՛ ընէք ձեր անձերուն համար , հապա բարկութեան տեղ տուէք . ինչու որ գրուած է , Ինձինն է վրէժխնդրութիւնը իմն է , ես պիտի հատուցանեմ՝
20 կ՚ըսէ Տէրը : Ուստի թէ որ քու թշնամիդ անօթեցեր է՝ հայ տուր անոր , և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քանզի աս ընելով՝ ածոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր
21 պիտի դիզես : Չարէն մի՛ յաղթուիր , հապա բարիով յաղթէ՛ չարին :

ԳԼ . ԺԳ

1 Պարտիք հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն , և անոնց վերաբերեալ մեր ամէն պարտաւորութիւնները կատարել : 8 Օրինքին լրումն սէր է : 11 Ջեղխութիւն , դիւռութիւն և խառնիճաղանջութիւն եւ խարտիեան գործքերը անվայել են քրիստոնեաներուն :

1 Ամէն մարդ իր վրան եղած իշխանութեանը թող հնազանդի . Իւան զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ . Եւ ինչ որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են .
2 Ուրեմն ով որ իշխանութեան դէմ կը կենայ , Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ . և անոնք որ դէմ կը կենան , անձերնուն դատապար-
3 տութիւն կ՚ընդունին : Վասն զի իշխանները բարի գործքերու վախ չեն , հապա չարերու . կ՚ուզես չվախնալ Ի իշխանութենէն . բարի գործէ , ու անկէ գովութիւն
4 պիտի ընդունիս . Ինչու որ անկայ Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար . բայց թէ որ դուն չար կը գործես , վախցիր . ինչու որ դատարկ տեղը մէջքը թուր չէ կապեր , քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է , Ե վրէժխնդիր՝ բարկութիւն հասցընելու անոր վրայ որ
5 չար կը գործէ : Ուստի համար պէտք է ենազանդ ըլլալ , չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ ևհա-
6 պա խղճմտանքի համար ալ : Ես պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք . ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն են ան նոյն բանին հոգ
7 տանելու : Ուստի Հատուցէք պէտք եղածը ամենուն . որուն որ տուրք պատկանի՝ տուրքը , որուն որ մաքս՝ մաքսը , որուն որ վախ՝ վախնալը , որուն որ պատիւ՝ պատիւը :
8 Ոևնաւ մէկուն պարտական մի՛ գտնուիք , միայն թէ մէկզմէկ սիրելու . Ուևան զի ով որ ընկերը կը
9 սիրէ , օրէնքը կը կատարէ . Ի՞նչու որ ան Մի՛ շնար , Մի՛ սպանանեը , Մի՛ գողնար , Մուտ մի՛ կայտառութիւն մի՛ ըներ , Մի՛ ցանկար , և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ խոսրը ան խօսքին մէջ կը բովանդակուի թէ Քու ընկերդ սիրես
10 քու անձիդ պէս : Սէրը ընկերին գէշութիւն չըներ . ուրեմն Օրէնքին լրումը սէր է :
11 Եւ այսպէս ըՔ՚ գիտնալով զայն , Որ հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթննալու . ինչու որ հիմա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ ան ատենը որ հաւատա-
12 ցինք : Գիշերը շատ անցած է ու

Ցամի Տեառն 60

ա Պետ . գ . 1 : ա Պետ . բ . 13 :
Բ Նահ . բ . 15,16 : Դան . բ . 21 : գ . 32 : Ցօհ . ժբ . 11 :
*Ո՛չ ոև իշխանութիւն
‡ Տիտ . գ . 1 :
ա Պետ . բ . 14 : գ . 13 :
Ե ա Ղաղ . բ . 2 :
ղ ա Պետ . բ . 19 :
Է Մատ . իբ . 21 : Մար . ժբ . 17 : Ղուկ . ի . 25 :
ը Հմր 10 : Գաղ . ե . 14 : Կող . գ . 14 : ա Տիմ . ա . 5 : Յակ . բ . 8 :
Ի Եր . ի . 13, ըՀ : բՕր . ե . 17, ըՀ : Մատ . ժԹ . 18 :
թ Ղկ . ժԹ . 18 : Մատ . իբ . 39 : Մար . ժբ . 31 : Գաղ . ե . 14 : Յակ . բ . 8 :
ի Մատ . իբ . 40 : Հմր 8 : ա Կոր . ժե . 34 : Եփես . ե . 14 : ա Թես . ե . 5 , 6 :

Ցամք Տեառն 60

Ի Մատ. Ժբ. 36 : Գաղ. գ. 5 : ա Պետ. գ. 5։
Ժա Կոր. ը. 9, 13 : Ժ. 32 :
Կ Գործ. Ժ. 15 : Հմր 2, 20 : ա Կոր. Ժ. 25 : ա Տիմ. գ. 4 : Տիտ. ա. 15 :
Հա Կոր. ը. 7, 10 :
Ն ա Կոր. ը. 11 :
Ղ ԳԼ. Ժբ. 17 :
Ճ ա Կոր. ը. 8 :

Ժբ Կոր. ը. 21 :

Ի Սաղ. Լդ. 14 : Գլ. Ժբ. 18 :
Ն Գլ. Ժե. 2 : ա Կոր. Ժգ. 12 : ա Թես. ե. 11 :
Ղ Հմր 15 :
Ա Մատ. Ժե. 11 : Գործ. Ժ. 15 : Հմր 14 : Տիտ. ա. 15 :
Ղ ա Կոր. ը. 9, 10, 11, 12 :
Ոգ Կոր. ը. 13 :
Ը ա Յով. գ. 21 :
Կ Յով. ֆորձ. :
Տիտ. ա. 15 :

Գ Գաղ. գ. 1 :
Բ Գլ. Ժգ. 1 :
Գ ա Կոր. Թ. 19, 22 : Ժ. 24, 33 : Ժգ. 5 : Փիլ. բ. 4, 5 :
Դ Գլ. Ժգ. 19 :
Ի Մատ. Իգ. 39 : Յօհ. ե. 30 : գ. 38 :
Ղ Սաղ. կթ. 9 :

Ցամք Տեառն 60

Ի Եփես. ե. 11 : Կող. գ. 8 :
Ն Եփես. գ. 13 : ա Թես. ե. 8 :
Կ Փիլ. գ. 8 : ա Թես. գ. 11 : ա Պետ. բ. 12 :
Հ Ընտ. Իգ. 20 : Ղեւ. իա. 34 : ա Պետ. գ. 3 :
Ն ա Կոր. գ. 9 : Եփես. ե. 5 :
Ղ Յակ. գ. 14 :
Ճ Գաղ. գ. 27 : Եփես. գ. 24 : Կող. գ. 10 :
Մ Գաղ. ե. 16 : ա Պետ. բ. 11 :

Ա ԳԼ. Ժե. 1, 7 : ա Կոր. ը. 9, 11 : Ի. 22 :
Բ Հմր 14 : ա Կոր. Ժ. 25 : ա Տիմ. գ. 4 : Տիտ. ա. 15 :
Գ Կող. բ. 16 :
Դ Յակ. գ. 12 :
Ե Գաղ. գ. 10 : Կող. բ. 16 :

Ղ Գաղ. գ. 10 :

Ե ա Կոր. Ժ. 31 : ա Տիմ. գ. 3 :

Զ ա Կոր. գ. 19, 20 : Գաղ. բ. 20 : ա Թես. ե. 10 : ա Պետ. գ. 2 :

Ի Բ Կոր. ե. 15 :
Ձ Ո՛ահէ՝ ու յարութիւն առաւ, և նորէն
Ժ Գործ. Ժ. 36 :
Ի Մատ. իե. 31, 32 : Գոր. Ժ. 42 : Ժե. 31 : Բ Կոր. ե. 10 : Յուդ. 14, 15 :
Ւ Ես. խե. 23 : Փիլ. բ. 10 :

ցորեկը մօտեցած . Ե՛ւ ատի մեկդի ընենք խաւարին գործքերը , Ե՛ւ զինուենք հագնինք լուսոյ զէնքերը ։
13 Որպէս թէ ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտրտինք , ո՛չ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով , ո՛չ ալ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով , ո՛չ ալ թէ հակառակու-
14 թիւնով ու նախանձով . Ո՛հապա Յե՛ս Քրիստոս Հագնեցէք Տէր Յիսուս Քրիստոսը , մի՛ մտածէք ցանկութիւններու համար ։

ԳԼ . ԺԴ

1 Պէտք չէ որ մարդիկ անտարբեր բաներու համար մեկզմեկ անարգեն և մեկզմեկ դատեն . 13 Հապա զգուշանան որ անոնցմով գայթակղութիւն չտան իրենց եղբայրներուն ։ 15 Առաքեալը շատ պատճառներով կը ցուցնէ ատ վարմունքին անվայելըլալը ։

1 Ա՛ւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ տարակու-
2 սական որոշմունքներով ։ Մեկը կը հաւատայ Ե՛որ ամէն բան կրնայ ուտել . և ան որ տկար է՝ կանանչե-
3 ղէն կ՛ուտէ ։ Ան որ կ՛ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ , Ե՛ու ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ , ինչու որ Աստուած անիկայ ընդուներ
4 է ։ Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես. իր Տէրոջը կը կանգնի կամ կ՛իյնայ . բայց պիտի կանգնի , ինչու որ Աստուած կարող է
5 զանիկայ կանգնեցընել ։ Մեկը մէկ օրը ուրիշ օրէն աւելի կը սեպէ , մէկն ալ ամէն օրը Ձի կը սեպէ . թող ամէն մարդ իր մի՛տքը հա-
6 ստատ ընէ ։ Ան որ կը հոգայ օրը , Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար օրը , Տէրոջը չհոգար . ու ան որ կ՛ուտէ , Տէրոջը կ՛ուտէ , Է՛քանզի Աստուծմէ կը գոհանայ . և ան որ չուտեր , Տէրոջը չուտեր , ու Աս-
7 տուծմէ կը գոհանայ ։ Ի՛նչու որ մեզմէ մեկը իր անձին համար չապրիր , ու մեկը ինքզինքին համար
8 չմեռնիր ։ Քանզի թէ որ ապրինք , Տէրոջը համար կ՛ապրինք , և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար կը մեռնինք . ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն ենք ։
9 Վասն զի Ք՛րիստոս ալ անոր համար մեռաւ Ժ՛ու ապրեցաւ , Ժ՛որ Ե՛ւ հասաբակ մեռելներուն ու կենդա-
10 նիներուն իշխէ ։ Իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես , կամ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ՛անարգես . Ի՛վասն զի ամէնքս ալ Քրիս-
11 տոսի առեանին առջևը պիտի կայ-
նինք ։ Ինչու որ գրուած է , Ի՛ես կենդանի եմ՝ կ՛ըսէ Տէրը , որ ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի , և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոս-
12 տովանի ։ Ե՛ուրեմն մեզմէ ամէն մեկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ
13 իր անձին համար ։ Ո՛ւստի ալ իրար չդատենք , հապա աւելի աս որոշումը ըրէք մտքերնուդ մէջ՝ Ե՛ոչ կամ գայթակղութիւն չդնել
14 եղբօրը ։ Ա՛ս գիտեմ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով , Ի՛ որ մէկ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց հոգ որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը ,
15 անոր պիղծ է ա՛ն ։ Իսկ թէ որ կերակուրի համար քու եղբայրդ տրտմի , ալ դուն սիրով չվարուեցար . Ն՛քու կերակուրովդ մի՛ կորսընցըներ անիկայ՝ որուն համար որ
16 Քրիստոս մեռաւ ։ Ո՛ւրդ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին ։
17 Ի՛նչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ , հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու ինդութիւն Հոգւով Սրբով ։
18 Քանզի թէ որ մէկը աս բաներով Քրիստոսի կը ծառայէ , Ի՛ անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոյ
19 գովելի ։ Ի՛նպա ուրեմն խաղաղութեան Ն՛և իրարու շինութեան
20 ետևէ ըլլանք ։ Ո՛Հրէայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես . Ա՛մէն բան մաքուր է . Ո՛միայն թէ ան մարդուն է դէշ՝ որ Ա՛ՐԷՆ ղայթակղութիւն տալով
21 կ՛ուտէ ։ Ո՛Աղէկ է միս չուտել և գինի չխմել , ո՛չ ալ բան մը ընել , որով քու եղբայրդ կը գլորի կամ կը գայթակղի կամ կը տկարանայ ։
22 Դուն հաւատք ունի՞ս . անիկայ քեզի՛ պահէ Աստուծոյ առջևը . Լերանի՛ անոր որ իր անձը չդատապարտեր անով՝ որ ինչը Կ՛ընդ-
23 դունի ։ Բայց ան որ խիղճ կ՛ընէ , թէ որ ուտէ կը դատապարտուի , վասն զի չէ թէ հաւատքով Կ՛ուգէ . Ա՛նգիղ ինչ բան որ հաւատքով չէ , մեղք է ։

ԳԼ . ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն համբերեն ։ 2 Մենք մեր անձին հաճոյ ըլլալու չենք , 3 վասն զի Քրիստոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ ։ 7 Հապա մեկզմեկ ընդունելու ենք , ինսոր որ Քրիստոս ալ մեզ ամէնքս ընդունեց , 8 թէ Հրէաները 9 և թէ հեթանոսները ։ 15 Պօղոս իր գրած թուղթին պատճառը կը ցուցնէ , 28 կը յուսայ գանգը տեսնելու , 30 և անոնց աղօթքը կը խնդրէ ։

1 Ա՛յէտք է մեզի որ կարող ենք , Ի՛տկարներուն տկարութիւնը վերջընել , և չէ թէ Ա՛նոյ մեր ան-
2 ձին հաճոյ ըլլալ . Ի՛հապա մեզմէ ամէն մեկը Ե՛րկնուքեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բաներ-
3 րու մէջ ։ Ի՛քանզի Քրիստոս ալ չէ թէ իր անձին հաճոյ եղաւ , հապա ինչպէս որ գրուած է , Ե՛ղձեղ նախատողներուն նախա-

Ցամի Տեառն
60

Ե ԳԼ. գ. 23, 24։ ա Կոր. թ. 9, 10։ ժ. 11։ բ Տիմ. գ. 16, 17։ Ը ԳԼ. ժբ. 16։ ա Կոր. ա. 10։ Փիլ. գ. 16։

Ի Գոր. գ. 24, 32։

ժ ԳԼ. ժգ. 1, 3։

Ի ԳԼ. ե. 2։

*Ոմանք՝ ձեզ

Լ Մատ. ժե. 24։ Ցօհ. ա. 11։ Գոր. գ. 25, 26։ ժգ. 46։

Ի ԳԼ. գ. 3։ բ Կոր. ա. 20։

Ժ Ցօհ. ժ. 16։ ԳԼ. թ. 24։

Կ Սաղ. ժբ. 49։

Հբ Օր. լբ. 43։

Ն Սաղ. ճժե. 1։

Ղ Ես. ժա. 1, 10։ Ցայտ. ե. 5։ Իբ. 16։

Զ ԳԼ. ժբ. 12։ ժգ. 17։

Ոբ Պետ. ա. 12։ ա Ցօհ. բ. 21։

Յա Կոր. բ. 1, 7, 10։

Ն ԳԼ. ա. 5։ ժբ. 3։ Գաղ. ա. 15։ Եփես. գ. 7, 8։

Ղ ԳԼ. ժա. 13։ Գաղ. բ. 7, 8, 9։ ա Տիմ. բ. 7։ բ Տիմ. ա. 11։ Փիլ. բ. 17։

Ա Ես. կդ. 20։ Փիլ. բ. 17։

Ղ Գոր. իա. 19։ Գաղ. բ. 8։

տինքները իմ վըրաս ինկան ։ 4 Ե՛վ ասն զի ինչ որ առաջուց գրուեցաւ , մեր սորվելուն համար գրուեցաւ , որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնովը 5 յոյս ունենանք ։ Ընե համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ մի և նոյն խորհուրդը ունենալ Քրիս- 6 տոս Ցիսուսի ՚ըստ՚ի պէս . Ո՛ր մէկ սրտով ՚՚ մէկ բերնով փառաւորէք զԱստուած ու մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը ։

7 ᵇԱսոր համար մէկզմէկ ընդունեցէք , ինչպէս որ Քրիստոս ալ *մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար ։

8 Բայց կ՚ըսեմ Ը թէ Ցիսուս Քրիստոս թոսի թլփատութեան պաշտօնեայ ըլլալը Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար եր , է որ նախահայրերուն ՚ը- ՚՚՚՚՚ խոստմունքները հաստատէ . 9 ᵇՍակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն . ինչպէս որ գրուած է ,

Ես Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ , և քու անուանդ 10 սաղմոս պիտի երգեմ ։ Եւ դարձեալ կ՚ըսէ Թէ Ո՛վ ազգեր՝ ա նոր Ժողովուրդին ուրախակից է- 11 ք ։ Եւ գարձեալ Թէ Ցօրհնեցէք Տէրը՝ ո՛վ բոլոր ազգեր , ու գովեցէք անիկայ՝ ո՛վ բոլոր ժողո- 12 վուրդներ ։ Եւ գարձեալ Եսայի կ՚ըսէ , Ղեսսէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ , ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի , ազգերը ա- 13 նոր պիտի յուսան ։ ᵍԱրդ յուսոյ Աստուածը ձեզ լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ , որ առատանաք յուսով Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը ։

14 ՚Ես ինքնս ալ հաստատուած եմ ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս , որ դուք լեցուն էք բարութիւնով , լեցուած էք ամէն գիտութիւնով , 15 և կրնաք մէկզմէկ խրատել ։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակաբար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս , որպէս թէ միտքերնիդ ձգեմ ՚՚ Բ՚՚՚՚՚

Ցամք Տեառն 60

ա Գոր. ժը. 18։
բ Փիլ. բ. 29։ գ Ցոհ. ե. 3, 6։
է Գոր. ժը. 2, 18, 26։ բ Տիմ. գ. 19։
ը ա Կոր. ժգ. 19։ Կող. գ. 15։ Փիլ. իմ. 2։
ի ա Կոր. ժգ. 15։
* կամ Ա-սիայեն
լ Գաղ. ա. 22։
ի բ Ցոհ. 1։

ըլլալ հերձուածողներէն և գայթակղութիւն տուողներէն. 21 զանազան բաներներէն եւս կը վերջացընէ իր թուղթը փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյրը, ՝որ կենդրայի եկեղեցիին
2 սպասաւորն է. Ի՞նչ անիկայ ընդունիք Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուրբերուն արժան է, և անոր խնամք տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութիւնը կարօտի. քանզի ինքն ալ շատերուն խնամք տարաւ, ու ինծի ալ։
3 Բարև՛ ըրէք Պրիսկէին ու Ակիւզասին՝ Քրիստոս Ցիսուսով իմ
4 գործակիցներուս. (Որոնք իմ կեանքիս համար իրենց պարանոցները տուին. որ անոնցմէ չէ թէ մինակ ես շնորհակալ կ'ըլլամ, հապա հեթանոսներուն բոլոր եկե-
5 ղեցիներն ալ.) Ե՛ւ անոնց տանը մէջն եկեղեցիին ալ։ Բարև՛ ըրէք Եպենետոս իմ սիրելիս, ՝որ *Ա-քայիայէն առջի պտուղ մըն է
6 Քրիստոսի։ Բարև ըրէք Մարիամին, որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ։
7 Բարև՛ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Ցունիայինի՝ իմ ազգականներուս, և գերութեան ընկերներուս, որոնք առաքեալներուն մէջը երևելիներ են, ՝որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
8 եղան։ Բարև՛ ըրէք Ամպղիա իմ
9 սիրելիս Տէրոջմով։ Բարև՛ ըրէք Ուրբանոս մեր գործակիցին Քրիստոսով, ու Ստաքէս իմ սիրելիս։
10 Բարև՛ ըրէք Ապելեսին որ ընտ-
11 րեալ է Քրիստոսով։ Բարև՛ ըրէք անոնց որ Արիստաբուղոսի տունէն են։ Բարև՛ ըրէք Հերովդիոն իմ ազգականիս։ Բարև՛ ըրէք անոնց որ Նարկիսին տունէն
12 են Տէրոջմով։ Բարև՛ ըրէք Տրիփոսէնին ու Տրիփոսէնին՝ Տէրոջմով աշխատողներուն։ Բարև՛ ըրէք Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշ-
13 խատեցաւ Տէրոջմով։ Բարև՛ ըրէք Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտրուածին, ու անոր մօրը և իմին։
14 Բարև՛ ըրէք Ասինկրիտոսին, Փղեգոնին, Երմասին, Պատրոբային, Երմեսին ու անոնց հետ եղող
15 եղբայրներուն։ Բարև՛ ըրէք Փիղողոգոսին ու Ցուլիային, Նեբէոսին ու անոր քրոջը, և Ողիմպասին ու անոնց հետ եղող բո-
16 լոր սուրբերուն։ ԸԲարև՛ ըրէք իրարու սրբութեան համբուրով։ Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի[բոլորը]եկեղեցիները։
17 Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, որ դիտէք անանկները՝ ՝որոնք ձեր սորված վարդապետութենէն դուրս հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ կ'ընեն, և ա-
18 նոնցմէ հետ կեցէք. Ինչու որ անանկները մեր Տէրոջը Քրիստոսի չեն ծառայեր, հապա իրենց որովայնին. և անոյշ խօսքերով ու գովութիւններով պարզամիտնե-
19 րուն սիրտերը կը խաբեն։ Ի՞քանզի ձեր ՝հնազանդութիւնը ամենուն հասած է. ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ. ՚բայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին, ու միամիտ՝ չարին։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը Հոգուտակէ Սատանան շուտով ձեր ոտքին տակը։ Ն՝Մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ։
21 Տիմոթէոս՝ Բարև կ'ընէ ձեզի իմ գործակիցս, և Ղուկիոս Յասոն և Սոսիպատրոս՝ իմ ազ-
22 գականներս։ (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես ալ Տերտիոսս, որ
23 ս թուղթը գրեցի։) Ե՛ւ Գայոս՝ իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը։ Ե՛ւ Բարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս գանձապետը, ու Կուարտոս եղբայրը։
24 ՚Մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։
25 Ն՚Որդ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել ՚իմ աւետարանիս պէս, ու Ցիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս, Ըան խորհուրդին յայտնուելուն պէս, ՚որ յաւիտենական ատեններէն ՝ի վեր ծած-
26 կուած էր, ՚Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ծանուցուեցաւ Հնազանդելու-
27 համար, ՚Մի միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

Ցամք Տեառն 60

ը Գոր. ժգ. 20։ բ Կոր. ժգ. 12։ ա Թես. ե. 26։ ա Պետ. ե. 14։
ի Գոր. ժե. 1, 5, 24։ ա Տիմ. գ. 3։
ժ ա Կոր. ե. 9, 11։ բ Թես. գ. 6, 14։ բ Տիմ. գ. 5։ Տիտ. գ. 10։ բ Ցոհ. 10։
ի Փիլ. գ. 19։ ա Տիմ. գ. 5։
լ Կող. բ. 4։ բ Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։ բ Պետ. բ. 3։
խ Գլ. ա. 8։
ծ Գաս. ժ. 16։ ա Կոր. ժգ. 20։
կ Գլ. ժե. 33։
հ Ցհ. գ. 15։
ձ Հմր 24։ ա Կոր. ժգ. 23։ բ Կոր. ժգ. 13։ Փիլ. գ. 24։ ա Թես. ե. 28։ բ Թես. գ. 18։ Ցայտ. իբ. 21։
ղ Գոր. ժգ. 1։ Կող. ա. 1։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Տիմ. ա. 2։ Եբր. ժգ. 23։
ճ Գոր. ժգ. 1։
մ Գոր. ժե. 5։
յ Գոր. ի. 4։
նա Կոր. ա. 14։
շ Գոր. ժը. 22։ բ Տիմ. գ. 20։
ո Հմր 20։ ա Թես. ե. 28։
չ Եփես. գ. 20։ ա Թես. գ. 13։ բ Թես.

բ. 16։ գ. 3։ Ցուդ. 24։ պ Գլ. բ. 16։ ջ Եփես. ա. 9։ գ. 3, 4, 5։ Կող. ա. 27։ ռ ա Կոր. բ. 7։ Եփես. 5, 9։ Կող. ա. 26։ ս Եփես. ա. 9։ բ Տիմ. ա. 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ տ ա Պետ. ա. 20։ վ Գոր. գ. 7։ Գլ. ա. 5։ ժե. 18։ ր ա Տիմ. ա. 17։ ց. 16։ Ցուդ. 25։

ԵՒԵՍԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՒԵՍՐԵԼՈՑՆ

ԵՒ ԿՈՐՆԹԱՑՅԻՍ

Ցամի Տեառն 59

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս սուաքեալ իր բարեւը տալէն եւ Աստուծոյ շնորհակալ ըլլալէն ետեւ՝ 10 կը յորդորէ Կորնթացիները միաբան ըլլալու ։ 12 եւ կը յանգիմանէ անոնց երկպառակութիւնները ։ 18 Աստուած իմաստուններուն իմաստութիւնը կը կորսընդնէ 21 քարոզութեան յիմարութիւնովը ։ 26 եւ չկանչեր իմաստուները , զօրաւորները ու ազնուականները ։ 27 բայց յիմարները , տկարները եւ անարգները ։

1 Պօղոս՝ ՚Աստուծոյ կամքովը Ք՚Ցի սուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալ՚՝ կանչուած , ‡ ու Սոսթենէս
2 եղբայրը , Ը Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Ի Քրիստոս Ցիսուսով սրբուածներուն՝ Հասարբեր ըլլալ՚՝ կանչուածներուն , ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ Ի մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Ե անունը կը
3 կանչեն , Ի իրենցը ու մերը . ♭ Ձեզի շնորհք եւ խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
4 Ի Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը դոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ , որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Ցիսուսով . Որ դուք ա նով ամէն բանի մէջ հարստացաք Ա ամէն խօսքով ու ամէն գիտու
6 թիւնով . Ի Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստա
7 տուեցաւ . Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ ♭ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի յայտնուե
8 լուն սպասելով . Ի Որ նաեւ ձեզ պիտի հաստատէ մինչեւ վերջը՝ հանմեղադրելի ըլլա՚՝ մեր Տէր Ցի
9 սուս Քրիստոսի օրը ։ Ն Հաւատաւ րիմ է Աստուած , որ իրմով կանչուեցաք Ղհաղորդ ըլլալու իր որդւոյն՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսին ։
10 Ձեզի կ՚աղաչեմ , եղբայրներ , մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի անունովը , ‡ որ ամէնքնիդ ալ մէկ խօսք ունենաք ա մէնդդ , ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը . հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ
11 հաստատուած ըլլաք ։ Ինչու որ ձեզի համար ինծի լուր հասաւ՝ եղբայրներ՝ Քղոէի տուներէն եղողներէն , թէ ձեր մէջը հակառակու
12 թիւններ կայ ։ Հիմա աս կը զրուցեմ , որ ձեզմէ ամէն մէկը կ՚ըսէ եղեր թէ Ես Պօղոսեան եմ , ու ես՝՚Ը թէ Ես Ապողոսեան , և ես՝՚Ը թէ Ես Կեփասեան , ու ես՝՚Ը թէ Ես Քրիստոսեան ։
13 Ը Մի թէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է . միթէ Պօղոս խաչը ելաւ ձեզի համար , կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք ։ Կը գոհանամ Աստուծմէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի , ՚միայն թէ Կրիսպոսը ու Ն Գայիոս
15 ը . որ մէկը չըսէ թէ իմ անու
16 նովս մկրտեցի ։ Իրաւ Ստեփանեանին ընտանիքն ալ մկրտեցի . ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամենուն թէ մկրտեցի ։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց , հապա աւետարանը քարոզելու ։ Չէ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով , որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ ։ ՚Քանզի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն ՚յիմարութիւն է , Ը բայց մեզի փրկուածներուս ՚Աստուծոյ զօ
19 րութիւնն է ։ Վասն զի գրուած է , Բ Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսընդնեմ , ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ ։
20 Ց Ո՞ր է իմաստունը , ո՞ւր է դպիրը , ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը . ՚չէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց աս աշ
21 խարհիս իմաստութիւնը ։ Քանզի Ը որովհետեւ Աստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած Ի իմաստութիւնովը , Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալ
22 ները ապրեցնելու ։ Ինչու որ Հրէաները նշան կ՚ուզեն , և Ցոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն . Իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ ° Հրէաներուն գայթակղութիւն , ու Ցոյներուն Ի յիմարութ
24 իւն . Բայց անոնց որ կանչուածեն , թէ Հրէաներուն և թէ Ցոյներուն , ՚Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը Ի և Աստուծոյ իմաս
25 տութիւնը ։ Ինչու որ Աստուծոյ

՚Գլ. գ. 4 ։
յ Գոր. ժբ. 24 ։ ժԹ. 1 ։ Գլ. ժզ. 12 ։
ե Ցօհ. ա. 42 ։
ւԲ Կոր. ժա. 4 ։ Եփե. գ. 5 ։
՚՚ Գոր. ժբ. 8 ։
ւՀռով. ժգ. 23 ։
՚յ Գլ. ժգ. 15, 17 ։
լ Գլ. բ. 1, 4, 13 ։ Բ Պետ. ա. 16 ։
՚՚Բ Կոր. բ. 15 ։
՚՚ Գոր. ժէ. 18 ։ Գլ. բ. 14 ։
ւԳլ. ժե. 2 ։
՚՚ Հռով. ա. 16 ։ Հբ. 24 ։
Բ Յոբ. ե. 12, 13 ։ Եսթ. 14 ։ Երեմ. ը. 9 ։
յ Ես. լԳ. 18 ։
՚՚Յոբ. ժբ. 17, 20, 24 ։ Գլ. խԳ. 25 ։ Հռով. ա. 22 ։
Ֆ Հռով. ա. 20, 21, 28 ։ Մատ. ժա. 25 ։ Ղուկ. ժ. 21 ։
՚Մատ. ժբ. 38 ։ ժգ. 1 ։ Մար. ը. 11 ։ Ղուկ. ժա. 16 ։ Ցօհ. գ. 48 ։
օԵս. ը. 14 ։ Մատ. ժա. 6 ։ ժգ. 57 ։ Ղուկ. բ. 34 ։ Ցօհ. գ. 61, 67 ։ Հռով. Թ. 32 ։ Գաղ. ե. 11 ։ ա Պետ. բ. 8 ։
֍ Հբ. 18 ։ Գլ. բ. 14 ։
՚՚ Հռով. ա. 4, 16 ։ Հբ. 18 ։
Ք Կող. բ. 3 ։

՚՚ Հռով. ա. 1 ։
Ք բԿոր. ա. 1 ։ Եփե. ա. 1 ։ Կող. ա. 1 ։
‡ Գոր. ժբ. 17 ։
Ը Յուդ. 1 ։
Ի Ցօհ. ժէ. 19 ։ Գոր. ժե. 9 ։
Ն Հռով. ա. 7 ։ Բ Տիմ. ա. 9 ։
Ի Գլ. բ. 6 ։
Ը Գոր. Թ. 14, 21 ։ Բէ. 16 ։ Բ Տիմ. բ. 22 ։
Ի Հռով. դ. 22 ։ ժ. 12 ։
♭ Հռով. ա. 7 ։ Բ Կոր. ա. 2 ։ Եփե. ա. 2 ։ա Պետ. ա. 2 ։
Ի Հռով. ա. 8 ։
Լ Գլ. ժբ. 8 ։ Բ Կոր. բ. 7 ։
Ի Գլ. բ. 1 ։ Բ Տիմ. ա. 8 ։
Ց Յայտ. ա. 2 ։
♭ Փիլ. գ. 20 ։ Տիտ. բ. 13 ։ Բ Պետ. դ. 12 ։ Կող. գ. 4 ։
Ի ա Թես. գ. 13 ։
հ Կող. ա. 22 ։ ա Թես. ե. 23 ։
Ն Ես. խԹ. 7 ։ Գլ. ժ. 13 ։ ա Թես. ե. 24 ։ բԹես. գ. 3 ։ Երե. ժ. 23 ։
Ղ Ցօհ. ժե. 4 ։ ժէ. 21 ։ ա Ցօհ. ա. 3 ։ գ. 13 ։
՚՚ Հռով. ժբ. 16 ։ ժե. 5 ։ Բ Կոր. ժգ. 11 ։ Փիլ. բ. 2 ։ գ. 16 ։ ա Պետ. գ. 8 ։ Գլ. ժա. 18 ։

Յամի Տեառն 59

ՀՄատ. ժգ. 11։ ժգ. 17։ ՅՕՀ. ժգ. 26։ ժգ. 13։ ա ՅՕՀ. բ. 27։

Յ Առակ. ի. 27։ իե. 19։ Երեմ. ժե. 9։

ՂՀռով. ժա. 33, 34։

Ե Հռով. ը. 15։

Ա Պետ. ա. 16։ Գաղ. ա. 17։ Հմր 4։

Յ Մատ. ժգ. 23։

Ն Գաղ. ա. 18, 23։

ՂՀռով. ը. 5, 6, 7։ Յուդ. 19։

ա Առակ. իը. 5։ ա Թես. ե. 21։ աՅՕՀ. գ. 1։

Ղ Յոբ. ժե. 8։ Ես. լ. 13։ Երեմ. իդ. 18։ Հռով. ժա. 34։

Պ ՅՕՀ. ժե. 15։

Ա Գաղ. բ. 15։

Բ Գաղ. բ. 14։

Գ Եբր. ե. 13։

Դ Եբր. ե. 12, 13։ ա Պետ. բ. 2։

Ե ՅՕՀ. ժգ. 12։

Զ Գաղ. ա. 11։ ժա. 18։ գաղ. ե. 20, 21. Յակ. գ. 16։

Է Գաղ. ա. 12։

Ը Գաղ. գ. 1։ բկոր. գ. 3։

Թ Հռով. ժբ. 3, 6։ ապետ. գ. 11։

Ժ Գոր. ժբ. 4, 8, 11։ Գաղ. գ. 15։ Թ. 1։ ժե. 1։ բկոր. ժ. 14, 15։

ԺԱ Գոր. ժբ. 24, 27։ ժԹ. 1։

Ցամի Տեառն 59

Ֆ ՅՕՀ. Ե. 48։

Դ Մատ. ժա. 25։ Յակ. բ. 5։ Տես Սաղ. ը. 2։

Ե Հռով. գ. 17։

Զ Գաղ. բ. 6։

Է Հռով. գ. 27։ Եփես. բ. 9։

Ը Հմր 24։

Թ Երեմ. իդ. 5, 6։ Հռով. գ. 25։ բ Կոր. ե. 21։ Փիլ. գ. 9։

Ժ ՅՕՀ. ժե. 19։

ԺԱ Եփես. ա. 7։

ԺԲ Երեմ. Թ. 23, 24։ բ Կոր. ժ. 17։

ԺԳ Գաղ. ա. 17։ Հմր 4, 13։ բ Կոր. ժ. 10։ ժա. 6։

Ի Գաղ. ա. 6։

Լ Գաղ. գ. 14։ Փիլ. գ. 8։

Ի Գոր. ժբ. 1, 6, 12։

ԺԶ Հմր 1։ Գաղ. ա. 17։ բ Պետ. ա. 16։

Ժէ Հռով. ժե. 19։ ա Թես. ա. 5։

ԺԸ Կոր. գ. 7։ գ. 7։

ԺԹ Գաղ. ժգ. 20։ Եփես. գ. 13։ Փիլ. գ. 15։ Երբ. ե. 14։

Ի Գաղ. ա. 20։ գ. 19։ Հմր 1, 13։ բ Կոր. ա. 12։ Յակ. գ. 15։

Իա Գաղ. ա. 28։

ԻԲ Հռով. ժգ. 25, 26։ Եփես. գ. 5, 9։ Կող. ա. 26։ բ Տիմ. ա. 9։

Իգ Մատ. ժա. 25։ ՅՕՀ. ե. 48։ Գոր. ժգ. 27։ բ Կոր. գ. 14։

Իդ Գաղ. ա. 34։ Գոր. գ. 17։ Տես ՅՕՀ. ժգ. 3։

ԻԵ Ա. կդ. 4։

*Յիմարը մարդիկներէն աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը մարդ-
26 կութենէն զօրաւոր է։ Ընդարձակ դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրներ, որ չէ թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազնուականներ էին երբեմն.
27 Բայց Աստուած աշխարհիս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով ընէ իմաստունները. ու աշխարհիս տըկարները ընտրեց Աստուած, որ ա-
28 մօթով ընէ զօրաւորները. Եւ աշխարհիս ցածազգիները ու անարգները ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչները, Որ բան մը եղողները խափա-
29 նէ. Որպէս զի մկ մարմին մը չըմ-
30 պարծի Աստուծոյ առջին։ Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով, Որ ան մեզի Աստուծմէ իմաստութիւն՝ Ի արդարութիւն՝ Ի սրբութիւն Ի ու փրկութիւն եղաւ.
31 Որ ինչպէս գրուած է, Ան որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ։

Գլ. Բ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ իր քարոզութիւնը խօսքերու ճարտարութիւնով կամ մարդկային իմաստութիւնով չէ, 4 հապա Աստուծոյ զօրութիւնովն է. և այնպէս գրա-
զանց է 6 ան աշխարհիս իմաստութենէն 9 ու մարդկային գիտութենէն, 14 որ մարմնաւոր մարդը կարող չէ զանիկայ իմանալու։

1 Նաև ես եղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ, ոչ թէ խօսքի կամ իմաստու-
թեան գերազանցութիւնով մը Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի
2 յայտնելու եկայ։ Վասն զի ես միտքս չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ, Եթէ ոչ միայն Յիսուս Քրիս-
3 տոսը, ու ան՝ խաչը ելած։ Եւ ես տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով էձեր քովը կեցայ.
4 Ու իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ թէ մարդկային իմաստութեան համոզիչ խօսքերով էր, Հապա Հոգւոյն և զօրութեան ապացոյցո-
5 վ Թէ ձեր հաւատքը մարդոց իմաստութիւնովը չըլլայ, Հապա Աստուծոյ զօրութիւ-
6 նովը։ Բայց հաստատուն կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խօսինք, Ոչ թէ աս աշխարհիս իմաստութիւնը, և ոչ աս աշխարհիս
7 իշխանաց իշխանութիւնը. Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, Որ աշխարհէն առաջ սահմանեց Աս-
8 տուած մեր փառքին համար. Որ զանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն մէկը չճանչցաւ. Ո քանզի թէ որ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց
9 Տէրը խաչը չէին հաներ. Հապա ինտոր որ գրուած է, Ան բաները

*որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ լսեր ու մարդու սրտին մէջ չէ ինկեր, Աստուած զինքը սիրողներուն
10 պատրաստեց։ Հայց Աստուած մեզի յայտնեց իր Հոգիովը, Ինչու որ Հոգին ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ։
11 Վասն զի մարդիկներէն ով գիտէ մարդուն բաները, Բայց միայն մարդուն հոգին որ իր մէջն է. Նա-նակ ալ Աստուծոյ բաները մկիր չգիտեր, բայց միայն Աստուծոյ Հո-
12 գին։ Իսկ մենք չէ թէ աշխարհիս հոգին առինք, Հապա ան Հոգին որ Աստուծմէ է. որ մենք ձանչնանք ան բաները որ Աստուծ-
13 մէ տրուեցաւ մեզի. Որոնք նաև կը խօսինք, չէ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերովը, հապա Հոգիին սորվեցուցածներովը, և Հոգևոր բաները Հոգևորի հետ կը յարմարցընենք։
14 Իսկ շնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր, Ինչու որ անոնք իրեն յիմարութիւն են, ու չկրնար ալ գիտնալ, ինչու որ Հոգևոր կերպով կը քննուին։
15 Բայց ան որ Հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու ինքը մկիկ մը չքննե-
16 նուիր։ Քանզի ով գիտցաւ Տէրոջը միտքը, որ անոր խրատ տուող ալ ըլլայ. Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք։

Գլ. Գ

2 Տղայոց առաջ կաթ կը տրուի և ոչ թէ կերակուր։ 3 Կռիւը ու նախանձը մարմնաւոր մարդի պատչառներ են։ 7 Տնկողը ու ջուր տուողը բան մը չեն։ 9 Աւետարանի պաշտօնեաները Աստուծոյ գործակիցներն են։ 11 Քրիստոս է մի միայն հիմը։ 16 Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են, որոնք պարտին սուրբ պահուիլ։ 19 Ան աշխարհիս իմաստութիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարութիւն է։

1 Նաև ես՝ եղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպես թէ հոգևորնե-
րու, Հապա որպես թէ մարմնա-
2 ւորներու, Որպես թէ կաթ կերցուցի, և չէ թէ կերակուր. Ինչու որ դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք, վասն զի
3 դեռ մարմնաւոր էք։ Որովհետև տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու
4 մարդկօրէն կը քալէք։ Քանզի երբոր ՅԷշէ մկիը կ'ըսէ թէ Ես Պօղոսեան եմ, և միւսը՝ թէ Ես Ապողոսեան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք։ Ուրեմն ով է Պօղոս կամ
5 ով է Ապողոս. Ծպաշտօնեաներ էն, որոնցմով հաւատացիք, Ու ինչպէս որ Տէրը տուաւ ամէն
6 մէկուն։ Ես տնկեցի, Ապողոս

Ցամի Տեառն 59

ղուր տուաւ , Նբայց Աստուած ա-
7 Ձեռուց ։ Ի Յաստի ոչ տնկողը բան
մըն է , և ոչ ջուր տուղը , Հապա
8 Աստուած՝ որ աճեցուց ։ Ցնկողը
ու ջուր տուղը մէկ են , Ե և ամէն
մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր
9 աշխատութեանը չափովը ։ Նինչու
որ մենք Աստուծոյ գործակից ենք .
դուք Աստուծոյ մշակութիւն էք ,
10 Աստուծոյ շինութիւն էք ։ Ես Աս-
տուծոյ շնորհացը չափովը որ ինծի
տրուեցաւ , Նիմաստուն ճարտա-
րապետի մը պէս հիմ դրի , բայց
ումը վրայ շինողը ուրիշ է . Նմիայն
թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ
11 թէ ինտոր կը շինէ ։ Ինչու որ մէ-
կը՝ ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել Նդը-
րուածէն Նի զատ , Նոր է Յիսուս
12 Քրիստոս ։ Թէ որ մէկը աս հիմին
վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պա-
տուական քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ ե-
13 ղէգ , Նամէն մէկուն գործը յայտնի
պիտի ըլլայ . Նքանզի օրը երևան
պիտի հանէ , ումնչու որ կրակով
պիտի յայտնուի . և ամէն մէկուն
գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը
14 պիտի փորձէ ։ Թէ որ մէկուն շի-
նած գործը մնալու ըլլայ , Նինքը
15 վարձք պիտի առնէ . Եթէ որ
մէկուն շինածը այրելու ըլլայ , ա-
նիկայ վնաս պիտի քաշէ . բայց
ինքը պիտի ազատի , Ղսակայն
անանկ՝ իբր թէ կրակի միջէն ։
16 Նշէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար
էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր
17 միջը բնակած է ։ Թէ որ մէկը Նս-
տուծոյ տաճարը կ'ապականէ , Նաս-
տուած անիկայ պիտի ապականէ ,
ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ
է , որ դուք էք ։
18 Ոչըլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ .
Թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն
կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ , Թող
յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ .
19 Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստու-
թիւնը Աստուծոյ առջևը յիմարու-
թիւն է . վասն զի գրուած է Թէ
Նէնիկայ իմաստունները իրենց խո-
րամանկութեանը մէջ կը բռնէ ։
20 Եւ դարձեալ Թէ Տէրը գիտէ ի-
մաստուններուն խորհուրդները , որ
21 ունայն են ։ Ուրեմն մէկը Թող
22 չպարծենայ մարդոցմով . Նինչու որ
ամէն բան ձերն է , Թէ Պօղոս ,
Թէ Ապողոս , Թէ Կեփաս , Թէ
աշխարհ , Թէ կեանք , Թէ մահ ,
Թէ ներկայ բաները և Թէ գալիք .
23 ձերը՝ ամէն բան ձերն է . Ոդուք
ալ Քրիստոսինն էք , և Քրիստոս՝
Աստուծոյ ։

ԳԼ . Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաները Ինչ համարում
ունենալու են ։ 7 Բան մը չունինք որ առած
չըլլանք ։ 8 Առաքեալները տեսարան եղան
աշխարհի , Տրեշտակներուն և մարդոց , 13
աշխարհի աղտեղութիւնը և ամենուն անար-
գը . 15 պատ ամենայնիւ Քրիստոսով մեր
Հայրերն են , 16 որոց օրինակին հետեւելու
ենք ։

1 Ձոդ մարդիկ մեզ ասանկ սեպեն՝
Ոորպես Թէ Քրիստոսի սպասա-
ւորները Ե ու Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ներուն տնտեսները ։ Ուստի տըն-
տեսներուն մէջ կը փնտռուի որ
3 մէկը հաւատարիմ գտնուի ։ Բայց
ինծի ասիկայ ոչինչ բան մըն է ,
որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց
*դատողութենէն , մանաւանդ որ
4 ես ալ իմ անձս չեմ դատեր . (Վասն
զի ես իմ անձիս վրայով բան մը
չեմ գիտեր . Նբայց չէ Թէ ասով
կ'արդարանամ .) Հապա զիս դա-
5 տողը Տէրն է ։ Ուրեմն ժամանա-
կէն առաջ դատողութիւն մի
ընէք , մինչև որ դայ Տէրը՝ Ե որ խա-
ւարին գաղտնիքը ի լոյս պիտի
հանէ , ու սրտերուն խորհուրդները
յայտնի պիտի ընէ . Ձև ան ատենը
ամէն մէկուն գովութիւնը Աստուծ-
մէ պիտի ըլլայ ։
6 Ե Նասոնք օրինակ բերի՝ եղբայրներ՝
իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի
համար , Նոր դուք մեզմէ սորվիք
մտքով վեր բան մը չխորհիլ , Ե որ
չըլլայ Թէ
7 համար ուրիշի մը դէմ ։ Քանզի
ո՞վ է ան որ քեզ տարբեր կ'ընէ
ունիներէն . Ձև ի՞նչ ունիս որ ես
առեր դուն . և Թէ որ առիր՝ ինչու
չառածի պէս կը պարծենաս ։
8 Արդէն կշտացած էք , Նարդէն
հարուստցաք , առանց մեզի Թա-
գաւորեցիք . և երանի Թէ Թա-
գաւորէիք , որ մենք ալ ձեր հետը
9 Թագաւորէինք ։ Քանզի կարծեմ
Թէ Աստուած յետիններս ըրաւ մեզ
առաքեալներս Նմահապարտներու
նման . Ե ինչու որ տեսարան ե-
ղանք աշխարհի , և հրեշտակներուն
10 ու մարդիկներուն ։ Ձ մենք Նյի-
մարներ ենք Քրիստոսի համար , և
դուք իմաստուններ Քրիստոսով .
Նմենք տկար՝ և դուք զօրաւոր .
դուք փառաւորեալ՝ ու մենք ա-
11 նարգեալ ։ Նմիևչև աս օրուան
տաենը կ'անօթեւենանք ալ , կը ծա-
րաւինք ալ , Նմերկ ալ կը մնանք ,
կը ծեծուինք ալ , աստանդական ալ
12 կը պտըտինք , Նձև մեր ձեռքերովը
գործելով կ'աշխատինք . երբոր յան-
կը նախատեն՝ կ'օրհնենք . երբոր կը
13 հալածեն՝ կը համբերենք . երբոր
դէշ կը խօսին՝ կ'աղաչենք . Նիբրև
աշխարհի աղտեղութիւնը՝ ամե-
նուն անարգը ըլլալով մինչև հիմա ։
14 Ես բաները կը գրեմ՝ չէ Թէ ձեզ

Ցամի Տեառն 59

– Մատ . իդ . 45 ։ Գաղ . 5 ։ Բ . 17 ։ Բ Կոր . գ . 4 ։ Կաղ . ա . 25 ։
Բ Պետ . ժբ . 42 ։ Տիտոս . 1 . ա Պետ . դ . 10 ։
ա Ցես . օ . բուբէնէն
Ե Ցոբ . Թ . 2 ։ Սաղ . ՃԼ . 3 ։ Ա՛ղտ . 2 ։ Նոան . բա . 2 ։ Հռով . գ . 20 ։ գ . 2 ։
Մատ . է . 1 ։ Հռով . բ . 1 . 16 ։ ժդ . 4 . 10 . 13 ։ Յայտ . ի . 12 ։
Ե Գաղ . գ . 13 ։ Հռով . բ . 29 ։ Բ Կոր . ե . 10 ։
Ե Գաղ . ա . 12 ։ Հռով . ժբ . 3 ։
Ե Գաղ . գ . 21 ։ ե . 2 . 6 ։
Ա Ցես . գ . 27 ։ Յակ . ա . 17 ։ ա Պետ . դ . 10 ։
Ե Յայտ . դ . 17 ։
Նաղ . խդ . 23 ։ Հռով . ը . 36 ։ Գաղ . ժե . 30 . 31 ։ Բ Կոր . դ . 11 ։ գ . 9 ։
Ե Եբր . ժ . 33 ։
Ձ Գաղ . բ . 3 ։
Կոր . ժե . 18 ։ իգ . 24 ։ Գաղ . ա . 18 ։ Ես . ը . 14 ։ դ . 18 ։ Տես դ Թագ . Բ . 11 ։
Հբ Կոր . ժգ . 9 ։
Ե Բ Կոր . դ . 8 ։ ժ . 23 —27 ։ Փիլ . գ . 12 ։
Ցոբ . իբ . 6 ։ Հռով . ը . 35 ։
Գոր . իդ . 2 ։ Գոր . ժբ . 3 ։ ի . 34 ։ ա Թես . բ . 9 ։ Բ Թես . դ . 8 ։ ա Տիմ . դ . 10 ։
Մատ . ե . 44 ։ Նու . գ . 28 ։ իգ . 34 ։ Գոր . ե . 59 ։ Հռով . ժբ . 14 . 20 ։ ա Պետ . բ . 23 ։ գ . 9 ։
Ոգբ . դ . 45 ։

Ցամք Տեառն 59

ղ ա Թես . բ . 11 ։
՟ Գոր . ժբ . 11 ։ Հռով . ժ . 20։ Գլ . գ . 6 ։ Գաղ . դ . 19 ։ Փիլ . 10 ։ Ցակ . ա . 18։
ղ Գլ . ժ . 1 ։ Փիլ . գ . 17 ։ ա Թես . ա . 6 ։ բ Թես . գ . 9 ։
դ Գոր . ժԹ . 22 ։ Գլ . ժգ . 10 ։ Փիլ . բ . 19 ։ ա Թես . գ . 2 ։
ե Ա Տիմ . ա . 2 ։ բ Տիմ . ա . 2 ։
՟ Գլ . ժա . 2 ։
՟ Գլ . ժ . 33 ։
է Գլ . է . 17 ։
՟ Գլ . է . 2 ։
բ Գոր . ժԹ . 21 ։ Գլ . ժգ . 5 ։ բ Կոր . ա . 15 ، 23 ։
ց Գոր . ժբ . 21 ։ Հռով . ժ . 32 ։ Եբր . գ . 3 ։ Ցակ . գ . 15 ։
՟ Գլ . բ . 4 ։ ա Թես . ա . 5 ։
է բ Կոր . ժ . 2 ։ ժգ . 10 ։

* Ո՛հա՝ չբիշուիր ։
՟ Ղև . ժբ . 8 ։ բ Օր . իբ . 30 ։ իէ . 20 ։
Բ բ Կոր . է . 12 ։
է Գլ . դ . 18 ։
Ժ բ Կոր . է . 7 ، 10 ։
է Կող . բ . 2 ։
ղ Մատ . ժգ . 19 ։ ժբ . 18 ։ Ցօհ . ի . 23 ։ բ Կոր . բ . 10 ։ ժգ . 3 . 10 ։
է Գոր . իզ . 18 ։
ը Ցոր . բ . 6 ։ Նաղ . ձԹ . 6 ։ ա Տիմ . ա . 20 ։
Ի Ձէր 2 ։ Գլ . գ . 21 ։ գ . 19 ։ Ցակ . գ . 16 ։
ժ Գլ . ժե . 33 ։ Գաղ . է . 9 ։ բ Տիմ . բ . 17 ։
է Ես . ծգ . 7 ։ Ցօհ . ա . 29 ։ Գլ . ժե . 3 ։ ա Պետ . ա . 19 ։ Ցայտ . է . 6 ، 12 ։
է Ցօհ . ժԹ . 14 ։
է Ել . ժբ . 15 ։ ժգ . 6 ։
ժբ Օր . ժգ . 3 ։
ի Մատ . ժգ . 6 ، 12 ։ Մատ . բ . 15 ։ Ղու . ժբ . 1 ։

ամչցընելու համար , չհապա կը խրատեմ յԵղ սիրելի որդիներուս
15 պէս ։ Վասն զի Թէև դուք տասը հազար վարժապետներ ունենաք Քրիստոսով , բայց չէ՛ Թէ շատ հայրեր ՟Առէք , ՟ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ես ձեզ ծնայ աւետա-
16 բանովը ։ Ուրեմն կ՚աղաչեմ ձեզի՝
17 ընծի նմանող եղէք ։ Ասոր համար ձեզի խրկեցի Տիմոթէոսը , Նոր իմ սիրելի որդիս ի՛ ու Տէրոջմով հաւատարիմ . ՟որ անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ ըստ ես ձամբաներս , ՟ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն
18 Մէջ է կը սորվեցընեմ ։ ՟Մէկ քանիները հպարտացան , որպէս
19 Թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։ Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ ՝Թէ որ Տէրը կամենայ , և պիտի հասկընամ չէ՛ Թէ հպարտացողներուն խօսքերը , հապա զօրութիւնը ։
20 ՟Վասն զի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը չէ՛ Թէ խօսքով է , հապա
21 զօրութիւնով ։ Ի՞նչպէս կ՚ուզէք , դաւազանո՞վ գամ ձեզի , Թէ սիրով և հեզութեան հոգիով ։

ԳԼ . Ե

1 Պօղոս կ՚իմացընէ Կորնթացւոց Թէ ազգապիղծ անձր 6 չաւէտ ամենոյ պատճառ մըն է իրենց քան Թէ պտղաձանց . 7 կ՚իմացընէ Թէ պէտք է հին խմորը մկկէի ձգել . 10 Թէ պէտք է եղեռնագործները ամչցընել , և ա նոնցմէ ետ քաշուիլ ։

1 Ա՛ռ հասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկութիւն ըսել , և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն մէջ ալ *չկայ , ՟որպէս Թէ մկկը
2 իր հօրը կնիկը ի՛ունենայ ։ Եւ դուք հպարտացեր էք , ու և ոչ մանաւանդ սուգ ըրիք , որ ձեր մէջէն
3 վերցուի աս բանը ընողը ։ Ինչու որ Թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ , բայց հոգիով ներկայ եմ . ուստի հիմա որպէս Թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի , որ աս բանը ը-
4 նողը՝ երբոր մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը մկկտեղ ժողովուիք դուք՝ ու իմ հոգիս ՝ամբ Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւ-
5 նովը , Անանկը Սատանային ըմանեք՝ մարմինը կորսուելու համար , որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը ։ Ի՛ ատ ձեր պարծանքը աղէկ չէ ։ Չէք գիտեր ծոր քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմո-
7 րէ ։ Մաքրեցէ՛ք հին խմորը մկկէի , որ ըլլաք նոր զանգուած , ինչոր որ անխմոր էք . Քանի՞ որ Քրիստոս մեր Զատիկը մեզի համար զո-
8 հուեցաւ ։ Ետոստի տօն կատարենք՝ ծչէ Թէ հին խմորով և չէ Թէ չարութեան ու անզգամու-

Թեան խմորովը , հապա անկղծութեան ու ճշմարտութեան անո-
9 խմոր հացովը ։ Գրեցի ձեզի Թուղթին մէջ , ՝որ պոռնիկներուն հետ
10 չխառնուիք ։ Եւ ի՛ բ՟ չէ Թէ ՝աս աշխարհիս Պոռնիկներուն հետ , կամ ագահներուն հետ , կամ յափշտակողներուն հետ , կամ կռապաշտներուն հետ . հապա Թէ չէ՝ ՟պէտք էր որ դուք
11 աշխարհէս դուրս ելլէիք ։ Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ , ՟եՒԹէ որ մկկը եղբայր ըստուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ , կամ ագահ , կամ կռապաշտ , կամ նախատող , կամ գինով , կամ յափշտակող , ՟անանկին հետ հաց
12 ալ չուտել ։ Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինծի դուրսիններն ալ դատել . չէ՞ որ դուք ներսիննե-
13 րը կը դատէք . Իսկ դուրսինները Աստուած պիտի դատէ . ՟ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէ՛ք ։

ԳԼ . Զ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ Թէ պէտք չէ որ իրենց եղբայրները նեղեն՝ զանոնք դատի կանչելով , 6 մանաւանդ անհաւատներուն առջեւ . 9 Թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր . 15 Թէ մեր մարմինները Քրիստոսի անդամներ են , 19 և Սուրբ Հոգիին տաճարները , 16 ուրեմն պէտք չէ որ զանոնք պղծենք ։

1 Ձեզմէ մկկը՝ Թէ որ մկկ բան մը ունենայ իր ընկերին հետ , կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւը դատիլ , ու չէ Թէ սուրբերուն
2 առջեւը ։ ՟Չէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը . ու Թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի , ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չնչին
3 դատեր ՟ըՆէ՞ ։ Ի՛ չէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք . ո՛ւր կը մնան հապա աշխարհային
4 բաները ։ Ետուրեմն Թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք , եկեղեցւոյն անարգները ձեզի դատաւոր
5 դրէ՛ք ։ Ձեզ ամչցընելու համար կը զրուցեմ . այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը մկկ իմաստուն մը չկայ , որ կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել
6 իր եղբայրներուն մէջ . Հապա եղբայր եղբօր հետ դատի կը մնայ , ան ալ անհաւատներուն առջեւը ։
7 Արդարեւ բոլորովին յանցանք մըն է աս ձեր մէջը , որ իրարու հետ դատեր ունիք . ՟Ինչո՞ւ մանաւանդ դուք անիրաւութի՞ւն չէք կրեր . ինչո՞ւ մանաւանդ զրկանք
8 չէք քաշեր ։ Հապա դուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ՚ընէք ,
9 և ան ալ եղբայրներուն ։ Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն . Մի՛ խաբուիք , ո՛չ պոռնիկ-

Ցամք Տեառն 59

հ Ես . ծԹ . 2 ، 7 ։ բ Կոր . գ . 14 ։ եփես . ե . 11 ։ բ Թես . գ . 14 ։
ն Գլ . ա . 20 ։
ղ Գլ . ժ . 27 ։
ճ Ցօհ . ժէ . 15 ։ ա Ցօհ . ե . 19 ։
ո Մատ . ժբ . 17 ։ Հռով . ժգ . 17 ։ բ Թես . վ . 6 ։ 14 ։ բ Ցօհ . 10 ։
յ Գաղ . բ . 12 ։
ն Մատ . դ . 11 ։ Կող . դ . 5 ։ ա Թես . դ . 11 ։ ա Տիմ . գ . 7 ։
ղ Գլ . գ . 1 ، 2 ، 3 ، 4 ։
՟ բ Օր . ժգ . 5 ։ ժէ . 7 ։ իա . 21 ։ իբ . 21 ، 22 ، 24 ։

՟ Սպ . խթ . 14 ։ Դան . է . 22 ։ Մատ . ժԹ . 28 ։ Ղու . իբ . 30 ։ Ցայտ . բ . 26 ։ գ . 21 ։ ի . 4 ։
Բ բ Գաղ . բ . 4 ։ Ցուգ . 6 ։
է Գլ . ե . 12 ։

՟ Ա Կոր . ի . 22 ։ Մատ . ե . 39 ، 40 ։ Ղու . գ . 29 ։ Հռով . ժբ . 17 ، 19 ։ ա Թես . ե . 15 ։
Ի Թես . գ . 6 ։

Ցամք Տեառն 59

ղԳԼ. ժե.50։ Գաղ. ե. 21։ Եփե. ե.5։ ա Տիմ. ա. 9։ Եբր. ժբ. 14։ ժգ. 4։ Ցայտ. իբ. 15։

է ԳԼ. ժբ. 2։ Եփե. բ. 2։ գ. 22։ ե.5։ Կող. գ. 7։ Տիտ. գ. 3։

ը ԳԼ. ա. 30։ Եբր. ժ. 22։

ի ԳԼ. ժ. 23։

ժ Մատ. ժե. 17։ Հռով. ժգ.17։ Կող. բ. 22, 23։

լ Հմր 15, 19, 20։ աթես. գ. 3, 7։

խ Եփե. ե. 23։

ծ Հռով. գ.5, 8։ ը. 11։ բ Կոր. գ.14։ Գփե. ա. 19, 20։

կ Հռով. ժբ. 5։ ԳԼ. ժբ. 27։ Եփե. գ. 12, 15, 16։ ե. 30։

հ Ղն. բ.24։ Մատ. ժԹ. 5։ Եփե. ե. 31։

յ Ցօհ. ժե.21, 22, 23։ Եփե. գ.4։ ե. 30։

ղ Հռով. գ.12, 13։ Եբր. ժգ. 4։

ճ Հռով. ա. 24։ աթես. գ. 4։

մ ԳԼ. գ.16։ բ Կոր. գ. 16։

յ Հռով. ժգ. 7, 8։

ն Գոր. ի.28։ ԳԼ. է. 23։ Գաղ. գ.13։ Եբր. Թ.12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ բ Պետ. բ. 1։ Ցայտ. ե.9։

շ Հմր 8, 26։

չ Եզ. իա.10։ ապետ. գ.7։

ներըՙ Ղուկ. կռապաշտներըՙ ոչ. չը–

10 նացողներըՙ Ո՛չ իգացեալներըՙ ոչ արուագէտներըՙ ոչ գողերըՙ ոչ ագահներըՙ ոչ դինովներըՙ ոչ նա– խատողներըՙ ոչ յափշտակող– ներըՙ Աստուծոյ Թագաւորու–Թիւ–

11 նը պիտի չժառանգեն ։ Եւ դուք մէկ քանիներդ անանկներ էիք . Բայց լուացուեցաք , բայց սրբուե– ցաք , բայց արդարացաք Տէր Յի– սուսի անունովը ու մեր Աստու– ծոյ Հոգիովը ։

12 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ Թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց ես մէկ բանի մը իշխանութեան

13 տակ պիտի չըլլամ ։ Կերակուր– ները փորին համար է , փորն ալ կերակուրներուն . բայց Աստուած աս ալՙ անոնք ալ պիտի խափանէ ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէՙ հապա Տէրոջը , Ու Տէրըՙ մար–

14 մինին համար ։ Եւ Աստուած որ Տէրը յարուցՙ ինծի ալ պիտի յա–

15 րուցանէ իր զօրութիւնովը ։ Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս– տոսի անդամներն են . ուստի Քրիս– տոսի անդամները առնելովՙ պոռ– նիկի անդամներ ընեմ . քաա լեցի ։

16 Չէք գիտեր Թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայՙ անոր հետ մէկ մարմին կ՛ըլլայ . Հրանգի ֆէյէտ կ՛ըսէ ՙ Եր– կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան ։

17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայՙ

18 անոր հետ մէկ հոգի կ՛ըլլայ ։ Պոռ– նկութենէն փախէք . ամէն մեղք որ մարդ կը գործէՙ իր մարմինէն դուրս է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ ձեր մարմինին դէմ կը մեղանչէ ։

19 Չէք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է , որ անիկայ Աստուծմէ ունիք ՙ Ու դուք ձեր անձին չըլլաք .

20 չէ . Հրանգի գնով ծախուծ առ– նուեցաք . ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու Հոգիներուն մէջը , որ Աստուծոյ են ։

ԳԼ. Է

1 Ասոր համար կը խօսի ամուսնութեան վրայով , 4 ցուցընելով Թէ ան մէկ գարման մըն է պոռնկութեան դէմ . 10 Թէ ամուսնութեան կապը պէտք չէ որ դիւրաւ լուծուի . 18 Թէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլլալ իր վիճակին . 25 Թէ կուսութիւնը ինչ դիտաւորութեամբ կընայ պահուիլ , 35 և Թէ ինչ պատճառով կրնանք ամուսնանալ՝ կամ անկէ ետ կենալ ։

1 Արդ ան բաներուն համար որ դուք ինծի գրեցիք , Հաղէկ է մար–

2 դուս որ կնկան չմօտենայ ։ Բայց պոռնկութիւնը Հրէխէլ– համար ամէն մարդ Թող իր կնիկը ունե– նայՙ ու ամէն կնիկ իր երիկը Թող

3 ունենայ ։ Երիկը իր կնկանը Թող

պարտքը վճարէՙ նոյնպէս կնիկն

4 ալ իր էրկանը ։ Կնիկը իր մար– մինին չիշխեր ՙ հապա էրկը . ա– նանկ ալ էրիկը իր մարմինին չիշ–

5 խեր ՙ հապա կնիկը ։ Մէկզմէկ մի՛ զրկէք ՙ եթէ ոչ միաբանու– թեամբ առեն մը՝ աղօթքի պարա– պելու համար ՙ ու նորէն իրարու դարձէք ՙ Որ Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը

6 համար ։ Ան կը զըուցեմ Թոյլ տալով ՙ Եւ չէ Թէ հրամայելով ։

7 Հրանգի կ՛ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլլային . Բայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ ՙ մէկը ասանկՙ ու միւսը անանկ ։

8 Բայց չամուսնացածներուն ու որ– բևարիներուն կ՛ըսեմՙ Հրանգէկ է անոնց՝ Թէ որ ինծի պէս կենան ։

9 Հապա Թէ որ ժուժկալութիւն չունին , Թող ամուսնանան ՙ ինչու որ աղէկ է ամուսնանալը քան Թէ

10 բորբոքիլը ։ Բայց ամուսնացած– ներուն կը պատուիրեմ Էյ Թէ ես , հապա Տէրը ՙ Որ կնիկը էրի–

11 կէն չզատուի ՙ (Իսկ Թէ որ զա– տուի ալՙ առանց ամուսնանալու մնայ , կամ իր էրկանը հետ հաշ– տուի ՙ) ու էրիկը իր կնիկը Թող

12 չձգէ ։ Բայց ուրիշներուն ես կ՛ը– սեմՙ Էյ Թէ Տէրը ՙ Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունե– նայ ՙ ու անոր համձելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը ՙ Թող չձգէ զանի–

13 կայ ։ Եւ կնիկ մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ ՙ ու անոր համձելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը՝ Թող

14 չձգէ զանիկայ ։ Ինչու որ ան– հաւատ էրիկը սրբուած է կնիկովը ՙ և անհաւատ կնիկը սրբուած է էրիկովը ։ Հապա Թէ ոչՙ ձեր որ–

15 դիքը պիղծ պիտի ըլլային ՙ բայց հիմա սուրբ են ։ Իսկ Թէ որ անհաւատը զատուի ՙ Թող զա– տուի ՙ եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ գերի չէ ։ Հակառակ Աստուած խաղաղու–

16 Թեան կանչեց մեզ ։ Քանզի ինչ գիտես դուն՝ կընիկՙ հգուցէ քու էրիկդ պիտի ապրեցընես ։ կամ դուն ինչ գիտես՝ էրիկՙ գուցէ քու

17 կնիկդ պիտի ապրեցընես ։ Միայն Թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց ՙ ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած կանչեց ՙ անանկ Թող երթայ ՙ Ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ պատուէր կու տամ ։

18 Թէ որ Թլփատուած մէկը հա– ւաքէլ կանչուեցաւ ՙ Թող նորէն անթլփատ չըլլայ ։ Չթլփատուած– ներէն մէկը կանչուեցաւ ՙ Թող

19 չթլփատուի ։ Ինչ որ թլփա– տութիւնը բան մը չէ ՙ ու անթլը–

Ցամք Տեառն 59

Ա Տես Եզ. ժԹ.15։ ա Թագ. իա. 4, 5։ Ա Թես. գ. 5։

Ի Հմր 12, 25։ բ Կոր. ը. 5։ ժա. 17։

Ղ Գոր. իզ. 29։ Ի ԳԼ. Թ. 5։

ԼՄատ. ժԹ. 12։ ԳԼ. ժբ. 11։

Ի Հմր 1, 26։

ժ Ա Տիմ. ե. 14։

Ի Տես Հմր 12, 25, 40։

Լ Մատ. ը. 14, 16։ Մատ. ե.32։ ժԹ.6, 9։ Մար. ժ. 11.12։ Ղուկ. ժգ. 18։

Ի Հմր 6։

ժ Մաղ. բ.15։

Յամի Տեառն 59

փառատրութիւնը բան մը չէ . ✝ Հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն
20 պահպանութիւնը պէտք է : Բայց ա-
մէն մկրտ ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջը կենայ :
21 Ծառայ կանչուեցար , հոգ չըլլայ
քեզի . բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ : Վասն զի ան
ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է ,
✝ Տէրոջը ազատացեալն է անհկայ .
նոյնպէս ալ ան ազատը որ կան-
չուած է , Քրիստոսի ծառան է :
23 Ընդունդնով ծախու առնուեցաք ,
24 մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք : Ե՛ղ-
բայրներ՝ ամէն մկրտ ինչ Աստ-
ծոյ մէջ որ կանչուեցաւ , թող անոր
մէջը կենայ Աստուծոյ առջևը :
25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջ-
մէն հրաման մը չունիմ , միայն թէ
Տէրոջմէն Հաւատարիմ ըլլալու
նողորմութիւն գտածի մը պէս խր-
26 րատ կու տամ : Ուրեմն ես կը սե-
պեմ որ ասիկայ աղէկ է հիմակուան
նեղութեանը համար , այսինքն՝ ա-
27 ղէկ է մարդուս որ ասանկ ըլլայ :
Կապուած ես կնկան , մի՛ փնտռեր
արձակուիլ . արձակուած ես կնի-
28 կէ , մի՛ փնտռեր կնիկ : Իսկ թէ որ
ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր , և թէ
որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց .
բայց անանկները մարմնոյ նեղու-
թիւն պիտի ունենան . սակայն ես
29 ձեզի կը խնայեմ : Բայց աս կ'ը-
սեմ , եղբայրներ , որ ժամանակը
կարճըցած է . ալ անոնք որ կնիկ
ունին , անանկ ըլլան որպես թէ
30 չունին ; Եւ անոնք որ կու լան , որ-
պէս թէ չեն լար , ու անոնք որ կը
խնդան , որպէս թէ չեն խնդար ,
և անոնք որ ծախու կ'առնեն , որ-
31 պէս թէ բան մը չունին ; Եւ անոնք
որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս
թէ չգործածեն զայն . Վասն զի
կերպով չեն գործածեր . Վասն-
32 զի աս աշխարհիս կերպա-
րանքը կ'անցնի : Բայց ես կ'ու-
զեմ որ դուք անհոգ ըլլաք . Ո՛վ-
ան չամուսնացած մարդը Տէրոջը
բաները կը հոգայ , թէ ինչպէս Տէ-
33 րոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ ամուսնա-
ցածը աշխարհիս բաները կը հոգայ ,
թէ կնոջը իր կնկանը հաճելի ըլլայ :
34 Եւ ամուսնացած կնիկը և կոյսը
կը տարբերին իրարմէ . ✝ Ինչ-որ
կոյսը Տէրոջը բաները կը հոգայ , որ
իրը սուրբ ըլլայ հոգւով ու մարմ-
նով . իսկ ամուսնացած կնիկը աշ-
խարհիս բաները կը հոգայ , թէ ին-
35 տր իր երկանը հաճելի ըլլայ : Բայց
աս բանը ձեր օգուտին համար կը
զրուցեմ , չէ թէ ձեր վրայ վարմ
մը ձգելու , հապա պարկեշտու-
թեան համար ու առանց զրաղա-
նաց Տէրոջը ծառայելու համար :
36 Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր
կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցնէր
է , ու պէտք է անանկ ըլլալ , ի՛նչ
որ կ'ուզէ՝ թող ընէ , մեղք չգոր-
37 ծեր . թող ամուսնանան : Բայց
ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը
կենայ , ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ , հապա իր կամքին վրայ իշ-
խանութիւն ունի , ու իր սրտին
մէջ այսպէս որոշեր է որ իր կոյսը
38 պահէ , աղէկ կ'ընէ : Ուստի ան
որ իր կոյսը կ'ամուսնացընէ , աղէկ
կ'ընէ . ու ան որ չամուսնացըներ ,
39 աւելի աղէկ կ'ընէ : Կնիկը կա-
պուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր
էրիկը ողջ է . հապա թէ որ իր է-
րիկը մեռնի , ազատ է ամուսնանա-
լու որու որ ուզէ , միայն թէ Տէ-
40 րոջմով : Բայց իմ դատումիս
նայելով աւելի երանելի է՝ թէ որ
անանկ կենայ . ✝ և կարծեմ թէ ես
ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ :

ԳԼ . Ը

1 Կուռքերուն զոհուած միսէն ես կենալու վրա-
յով : 8 Պէտք չէ որ մեր քրիստոնէական
ազատութիւնը ան կերպովը գործածենք՝ որ
դայթակղութիւն տանք մեր եղբայրներուն ,
11 հապա մեր գիտութիւնը սիրով ամենելու
ենք :

1 Հայր կուռց զոհերուն վրայով՝
Ե գիտենք որ ամէնքս ալ գի-
տութիւն ունինք . գիտութիւնը
կը հպարտացընէ , բայց սէրը շի-
2 նութիւն կ'ընէ : Ե՛ւ թէ որ մէ-
կը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ ,
դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ : Իսկ
թէ որ մէկը զԱստուած կը սիրէ .
4 ինքը անկէ ճանչցուած է : Ուս-
տի կուռց զոհուածները ուտելու
վրայով՝ գիտենք որ կուռքը ո-
չինչ է աշխարհիս մէջ , և որ մէ-
կէն ի զատ ուրիշ Աստուած մը
5 չկայ : Քանզի թէև ըլլան ալ ա-
նունով աստուածներ՝ թէ երկին-
քը և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ ու շատ
6 տէրեր ;) Բայց մենք մէկ Աստուած
ունինք Հայրը , ✝ ուսկից են ամէն
բաները , և մենք ալ ✝ անով . Ե ու
մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս , Նր
անով են ամէն բաները , ու մենք
7 ալ անով : Բայց ամենուն քովը գի-
տութիւն չկայ . և ոմանք կուռքի
վրայով Խղճմտանքը ունենալով՝
մինչև հիմա կ'ուտեն կուռց զոհուա-
ծի պէս , և իրենց խղճմտանքը
որովհետև տկար է՝ կը պղծուի :
8 Սակայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջևը չկեցըներ . քանզի ոչ եթէ
ուտենք՝ կ'աւելնանք , և ոչ եթէ
9 չուտենք՝ կը պակսինք : Հապա
զգոյշ կեցէք , որ չըլլայ թէ ատ

Յամի Տեառն 59

✝ Եբր . ժգ . 4 :

‡ Հռով . է . 2 : *Ո՛նանք օրէնքով կ'ապատ

† բԿոր . գ . 14 : ◦ Հմր 25 :

‖ ա Թես . դ . 8 :

¤ Գոր . ժե . 20 , 29 : ԳԼ . ժ . 19 :
Բ Հռով . ժգ . 14 , 22 :
‡ Հռով . ժգ . 3 , 10 :
Գ ԳԼ . ժգ . 8 , 9 , 12 : Գաղ . գ . 3 : ա Տիմ . գ . 4 :
Ե ԵԼ . ԼԳ . 12 , 17 : Ղաւ . ա . 7 : Մատ . է . 23 : Գաղ . դ . 9 : բՏիմ . բ . 19 :
Ը Յհ . ի . 24 : ԳԼ . ժ . 19 :
Ժ բՕր . դ . 39 : գ . 4 : Եփ . դ . 8 : Մար . ժբ . 29 : Հմր 6 : Եփ . դ . 6 : աՏիմ . բ . 5 :
ԺԱ ՅՕՆ . ժ . 34 : ԲՄ Ագ . ժ . 10 : Եփ . դ . 6 :
ԺԲ Գոր . ժե . 28 : Հռով . ժա . 36 :
† կամ՝ անոր համար .
ԺԳ ՅՕՆ . ժգ . 13 : Գոր . բ . 36 : ԳԼ ժբ . 3 : Եփ . դ . 5 : Փիլ . բ . 11 :
ԺԴ ՅՕՆ . ա . 3 : Կող . ա . 6 : Եբր . ա . 2 :
ԺԵ ԳԼ . ժ . 28 , 29 :
ԺԶ Հռով . ժգ . 14 , 23 :
‡ Հռով . ժգ . 17 :
ՀԳաղ . ե . 13 :

Ցամք Տեառն
59

ձեր իշխանութիւնը ՝ տկարներուն
10 գայթակղութիւն ըլլայ ։ Քանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս , կառատուի մէջ ակղան նստած , չէ՞ որ Ղան տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի առնէ կռոց զո-
11 հուածը ուտելու , ու նէ քու գիտութեամբդ ան տկար եղբայրը կորսուի , որուն համար որ Քրիստոս
12 մեռաւ ։ Ա նէ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու անոնց տկար խղճմտանքը վերաւորելով , Քրիս-
13 տոսի դէմ կը մեղանչէք ։ Ուստի Ա թէ որ կերակուրը կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս , միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չգայթակղեցնեմ ։

Ցամք Տեառն
59

Ա Հռով . ժե . 27 ։ Գաղ . գ . 6 ։
Ա Գոր . ի . 33 ։ Հմր 15 , 18 ։ Բ Կոր . ժա . 7 , 9 ։ Ժբ . 13 ։ ա Թես . բ . 6 ։
Ը Բ Կոր . ժա . 12 ։
Ա Պէ . գ . 16 , 26 ։ Ե . 6 ։ ճ՚ Թես . ի . 9 , 10 ։ Ժբ . 8–20 ։ Բ Օր . ժ . 9 ։ Ժբ . 1 ։
Ղ Մ ա ա . ժ . 10 ։ Ղա . ժ . 7 ։
Ա Գաղ . գ . 6 ։ ի Տիմ . ե . 17 ։
Ժ Հմր 12 ։ Գար . Ժբ . 3 ։ ի . 34 ։ ԳԼ . գ . 12 ։ ա Թես . բ . 9 ։ բ Թես . գ . 8 ։
յ Բ Կոր . ժա . 10 ։
Ն Հռով . ա . 14 ։
Ղ ԳԼ . գ . 8 , 14 ։
ա ԳԼ . գ . 1 ։ Գաղ . բ . 7 ։ ՓԼ . ա . 16 ։ Պտ . ա . 25 ։
Ղ ԳԼ . ժ . 33 ։ Բ Կոր . գ . 5 ։ ժ . 7 ։
ղ ԳԼ . ե . 31 ։
Ձ Հմր 1 ։
ա Գաղ . ե . 13 ։
ա Մ ա ա . ժբ . 15 ։ ա Պետ . գ . 1 ։
Ձ Գործ . ժգ . 3 ։ Ժբ . 18 ։ Իա . 23 , ՃԵ ։
ա Հռով . բ . 12 , 14 ։
բ ԳԼ . ե . 22 ։ ջ Հռով . ժե . 1 ։ բ Պտ . ժա . 29 ։
ա ԳԼ . ժ . 33 ։ Ա Հռով . ժա . 14 ։ ԳԼ . ե . 16 ։
ֆ Գաղ . բ . 2 ։ ե . 7 ։ ՓԼ . բ . 16 ։ գ . 14 ։ բ Տիմ . գ . 7 ։ Եբ . ժբ . 1 ։
օ Եփես . գ . 12 ։ ա Տիմ . գ . 12 ։ բ Տիմ . բ . 5 ։ գ . 7 ։
ֆ բ Տիմ . գ . 8 ։ Յակ . ա . 12 ։ ա Պետ . ա . 4 ։ ե . 4 ։ Յայտ . բ . 10 ։ գ . 11 ։

Ցամք Տեառն
59

11 ընե ։ Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր բաներ սերմանեցինք , մի՞ բան մըն է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր
12 բաներ ՝ծնենք ։ Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ աս իշխանութիւնը ունին , չէ՞ որ ալ աւելի մենք . Բայց մենք աս իշխանութիւնը չգործածեցինք ։ Հապա ամէն բանի կը համբերենք , Հոր Քրիստոսի աւետարանին ար-
13 դելք մը չըլլանք ։ Ն Ձէ՞ք գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները տաճարէն կ՚ուտեն ։ ու անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են , սեղա-
14 նէն բաժին կ՚առնեն ։ Նմանակ ալ Տէրը հրաման տուաւ , Հոր աւետարանը քարոզողները աւետարանէն
15 ապրին ։ Բայց ես աս բաներուն մէկը չգործածեցի , ոչ ալ ատ բաները գրեցի որ ինծի ասանկ ըլլայ . Քանզի աւելի ազէկ է ինծի որ մեռնիմ , քան թէ մէկը իմ պար-
16 ծանքս պարապ հանէ ։ Վասն զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ , ինծի պարծանք մը չկայ , ինչու որ իմ վրաս հարկ մըն է . մանաւանդ վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը
17 չքարոզեմ ։ Ինչու որ եթէ ասիկայ կամաւ ընեմ , Վարձք կ՚ունենամ . իսկ եթէ ակամայ , ՚ան ինծի յանձնուած տնտեսութիւն մըն է ։
18 Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ՚ըլլայ ինծի . ան Ի՛ըսյ Նոր քարոզելու ատենս Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ , Հոր չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս դէշ կերպով
19 գործածեմ ։ Ջանզի թէև ես ամենէն ազատ էի , ՚ իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի , ՚ որ շատերը շահիմ ։
20 Ա Հրէաներուն հետ Հրէայի պէս
21 եղայ՝ որ Հրէաները շահիմ . Օրէնքի տակ եղողներուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ , (չէ թէ ես օրէնքի տակ էի ,) որ օրէնքի տակ եղողներն ալ շահիմ . Օրէնքի տակ չեղողներուն հետ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ , (չէ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի , հապա Քրիստոսի օրէնքին տակն էի ,) որ օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ .
22 Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ , որ տկարները շահիմ . ՚ամենուն հետ ամէն բան եղայ , Հոր ըլլայ թէ մէկ քանիները ապրեցնեմ ։
23 Եւ ասիկայ աւետարանին համար կ՚ընեմ , որ անոր կցորդ ըլլամ ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները իրաւ կը վազեն ամէնը , բայց մէկը կ՚առնէ մրցանակը . Ա ա
25 նանկ վազեցէք որ հասնիք ։ Եւ ամէն ով որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափաւորութիւն կը պահէ . անոնք եղծանելի պսակը առնելու համար , Ֆու մենք՝ անեղ-

Ցամփ Տետռն 59

26 Ծանելէն ։ Ուստի ես անանկ կը վազեմ , ՚չէ թէ որպես թէ անըս-տուպրութեամբ . ես անանկ բռնա-մարտութիւն կ՚ընեմ , չէ թէ որ-
27 պես թէ հովը ծեծելով . Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ Ե֊ու կը նուա-ճեմ , որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետև Ե֊ես ինքնս խոտելի դառնում իմ ։

ԳԼ . Ժ

1 Հրէից եղած բաները մեզի օրինակներ կին ։ 14 Կռապաշտութենէն փախչելու ենք ։ 21 Պէտք չէ որ Տէրոջը սեղանը դեւերու սեղան ընենք ։ 24 Զգոյշ կենանք որ անտարբեր բաներու մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղու-թիւն չտանք ։

1 Ցեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք Է՚ղբայրներ , ՚որ մեր հայրերը
2 ամէնքն ալ ամպին տակն էին , Բ՚ու ամէնքն ալ ծովէն անցան , և ա-մէնքն ալ Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպին ու ծովին մէջ , Դ֊և ամէնքն ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան ,
4 Ե֊ու ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմե-լիքը խմեցին , ինչու որ կը խմէին ան հոգևոր վէմէն որ անոնց հետը կ՚երթար . ու ան վէմը Քրիստոս
5 էր ։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շա-տերուն հաւնեցաւ Աստուած , Է֊ին-չու որ անապատին մէջ փռուած
6 ինկան ։ Ու ան բաները մեզի օրի-նակ եղան , որ չար բաներու ցան-կացող չըլլանք . Նմանոր որ անոնք
7 ցանկացան ։ Է֊Ո՛չ ալ կռապաշտ ըլլաք , ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք . ինչոր որ գրուած է ։ Ը֊ժողովուրդը նստաւ ուտելու ու խմելու , ու ե-
8 լան խաղալու ։ Բ֊Եւ պոռնկութիւն չընենք , ինչոր որ անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան , ՚ու մէկ օրուան մէջ քսանուերեք հազար հոգի ինկան ։
9 Եւ Քրիստոսը չփորձենք , Է֊ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին , Է֊ու
10 օձերէն ջարդուեցան ։ Եւ տրը-տունջ չընէք , Է֊ինչոր որ անոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին , ՚ու սատա-
11 կիչէն կ՚արդուեցան ։ Բայց ա-մէնքն բաները իրրև օրինակ կը պատահէր անոնց . հիսկ մեզի որոնց դարերուն վերջը հասաւ , Ն֊իրաւ-
12 ը լլալու համար գրուեցաւ ։ Ո֊ու-ստի ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն կեցած է , թող զգուշանայ որ
13 չըլլայ թէ ինկայ ։ Ձեզի մարդ-կային փորձութենէն Ի՚ զատ ուրիշ չէ պատահած . Է֊բայց Աստուած հաւատարիմ է , ՚որ ձեզ պիտի չթողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուելու , ՚այլ հետ փորձութեա-նը հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ , որ կարող ըլլաք համբերելու ։
14 Անոր համար , իմ սիրելիներս՝
15 Ն֊կռապաշտութենէն փախչէք ։ Ո֊ր-պէս թէ իմաստուններու հետ կը խօսիմ . դուք դատեցէք ինչ որ կը
16 զրուցեմ ։ Ո՞ր Ը֊ութեան գաւա-թը որ մենք կ՚օրհնենք , չէ՞ որ Քր-իստոսի արեանը հաղորդութիւնն է . Ն֊հացը որ մենք կը կոտրենք , չէ՞ որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդու-
17 թիւնն է ։ Ո՞ինչու որ մենք շատեր-նիս մէկ հայ՝ մէկ մարմին ենք , վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
18 կը վայելենք ։ Ը֊նայեցէք մարմնաւոր Ի֊սրայէլին . չէ՞ որ ան զոհուած-ները ուտողները սեղանին հաղորդ-
19 են ։ Ուրեմն ի՞նչ կ՚ըսեմ , Վթէ կոտրքը բան մըն է , կամ թէ
20 կոտոր զոհուածը բան մըն է ։ Բայց ո՛չ՝ թէ ան բաները որ Ո֊հե-թանոսները զոհ կ՚ընեն , դեւերուն կը զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ . ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հաղորդ ըլլաք . Չ֊եք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթը Ե֊ու դեւերուն գա-
21 ւաթը . Չեք կրնար վայելել Տէրո-ջը սեղանէն ու դեւերուն սեղա-
22 նէն ։ Ո՞նախանձի՞ գրգռենք Տէրը . Ի֊մի՞թէ մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք ։
23 Ի֊Ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար . ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց չէ թէ ամէն բան չենուէթիւն կ՚ը-
24 նէ ։ Ո֊Ձըլլայ որ մէկը Ինչ֊ը իր ան-ձին օ֊գո֊ւտը փնտռէ , հապա իր ըն-
25 կերինն ալ ։ Ի֊Ամէն ինչ որ ապանդա-նոցին մէջը կը ծախուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք խղճմտանքի
26 համար . Ո՞ինչու որ երկիրը իր լիու-
27 թեամբը Տէրոջն է ։ Եւ Թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ Է֊բաւո֊ռէ հրաւիրէ , և ուզէք երթալ , Բ֊ամէն ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կերէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք
28 խղճմտանքի համար ։ Հապա Թէ որ մէկը ձեզի ըսէ Թէ Ա֊տիկայ կուռքի զոհուած է , Ճ֊ան ապեհը Ի֊րեն համար որ Յ֊էջ իմացուց , ու խղճմտանքի համար մի՛ ուտէք .
29 Սակայն խղճմտանք կ՚ըսեմ՝ չէ՛ Թէ ձերը , հապա ընկերինը ։ Ո֊Բայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն . Թէ որ ես շնորհակալութեամբ կը վա-յելեմ , ինչո՞ւ հայհոյուիմ , Ե֊որուն
31 համար որ կը գոհանամ . Ուրդ Թէ ուտէք՝ Թէ խմէք և Թէ ինչ գործ որ ընէք , ամէն բան Աստուծոյ փառ-
32 քին համար ըրէք ։ Է֊գայթակղու-թեան պատճառ մի՛ ըլլաք , ո՛չ Հը-բէաներուն , ո՛չ Ի֊հեթանոսներուն
33 եւ ո՛չ Աստուծոյ եկեղեցիին . Ի֊նչ-պէս որ ես ալ ամէն կերպով ամե-նուն հաճոյ կ՚ըլլամ , ՚ու չեմ

Ցամփ Տետռն 59

Ն֊ՀՐ 7 ։ Բ Կոր֊գ֊17։ա Ցօհ֊ն֊21։
Ղ֊Լ֊Ը֊ 1 ։
՚Մաս֊ իզ֊ 26 , 27 , 28 ։
Ղ֊Որ֊բ֊42 , 46 ։ Գ֊Լ֊ժա֊ 23 , 24 ։
ա֊Հով֊ժբ֊ 5 ։ Գ֊Լ֊ ժբ֊ 27 ։
Ը֊Հով֊դ֊ 1 ։ Թ֊ 3 , 5 ։ Բ Կոր֊ժա֊18։
՚Հով֊ դ֊ 12 ։ Գաղ֊ գ֊ 16 ։
՚Ղէ֊գ֊3 ։ Ե֊ 15 ։
Ղ֊Լ֊Ը֊ 4 ։
՚Ղէ֊ժԵ֊ 7։ Բ Օր֊ԼԸ֊17։ Սպ֊Ճգ֊37։ Ցայս֊ Թ֊ 20 ։
Բ Բ Կոր֊ գ֊ 15, 16 ։
Յ Բ Օր֊ԼԸ֊38։
՚Բ Օր֊ԼԸ֊21։
Ե֊եզէկ ։ Իբ֊ 14 ։
Ի֊Գ֊Լ֊ գ֊ 12 ։

ՈՀով֊ ժե֊ 1, 2։ Հմր 33։ Գ֊Լ֊ ժգ֊ 5 ։ Փիլ֊ Բ֊4, 21։
Ֆ ՚ՏԻմ֊ դ֊4։

՚Ես֊ժԹ֊5։
Բ Օր֊ ժ֊14։
Սպ֊ իգ֊ 1։ Ե֊ 12 ։ Հմր 28 ։
Բ Ղռ֊ ժ֊ 7։

Ֆ Գ֊Լ֊ Ը֊ 10 , 12 ։
Ը֊Հով֊ժգ֊ 16 ։
Ե֊Հով֊ ժգ֊ 6 ։ ՚Ա Ցիմ֊ գ֊ 3, 4 ։
Ղ Կռ֊ գ֊17։ ՚ՈՊես֊ գ֊ 11 ։
Ե֊Հով֊ ժգ֊ 13 ։ Գ֊Լ֊ Բ֊ 13 ։ Բ Կոր֊ գ֊ 3 ։
Ի Ցռ՚֊ն֊ Ցայնբուն
Ը Գոր֊ իմ֊38։ Գ֊Լ֊ժա֊22։ ՚ՏԻմ֊ գ֊5։
Ի֊Հով֊ ժե֊ 2 ։ Գ֊Լ֊ Թ֊ 19 , 22 ։
Ֆ Հմր 24 ։

Յամի Տեառն 59

փնտռեր իմ անձիս օգուտը , հապա շատերունը՝ որ փրկուին ։

ԳԼ · ԺԱ

4 Պօղոս կը յանդիմանէ Կորնթացիները որ իրենց հոգեւոր ժողովներուն մէջ էրիկ մարդիկ գլուխնին դաց ազօթք կ՚ընէին , 6 և կիներուն րաց գլխով , 17 և որ ընդհանրապէս իրենց ժողովները չէ՛ թէ ազէկին՝ այլ դէշին կ՚ընթային , 21 ինչպես որ իրենց ընթրիքներուն Տէրունական ընթրիքը կ՚անարգէին ։ 25 Վերջը կը յիշեցնէ անոնց Տէրունական ընթրիքին սահմանադրութիւնը ։

1 Ա Ինծի նմանողներ եղէք , ինչպէս որ ես ալ Քրիստոսի ։ Արդ ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրներ , Բ որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք , Գ ու ա- պրսպրածներս կը բռնէք՝ ինտոր որ
3 ես ձեզի աւանդեցի ։ Բայց կ՚ու- զեմ որ դիտնաք Դ թէ ամէն էրիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է , Ե ու կնկանը գլուխը՝ էրիկ մարդը , Զ և
4 Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած ։ Ա- մէն էրիկ մարդ որ գլուխը դաց ա- զօթքի կը կայնի Է կամ մարգա- րէութիւն կ՚ընէ , անպատիւ կ՚ընէ
5 իր գլուխը ։ Ը Եւ ամէն կնիկ որ գլուխը բաց աղօթքի կը կայնի , կամ մարգարէութիւն կ՚ընէ , անպատիւ կ՚ընէ իր գլուխը · ինչու որ մի և նոյն բան է ԹԹոլորէ որպէս թէ
6 Բ ածիլուած էր ։ Վասն զի թէ որ կնիկը չծածկուիր , Թող իր մազերը կտրէ . Ժ հապա թէ որ ա- մօթ է կնկան մը իր մազերը կտրել կամ ածիլուիլ , Թող ծածկուի ։
7 Էրիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել , Է ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է · բայց կնի-
8 կը էր էրկանը փառքն է ։ Ութ- նը դի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է ,
9 հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն ։ Թ ին- չու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ կնկանը համար , հապա կնիկը՝ էր-
10 կանը համար ։ Ժ Ես պատճառով պէտք է որ կնիկը իր գլխուն *շուք դնէ Ի հրեշտակներուն համար ։
11 Ի Բայց ոչ կնիկը առանց էրկի մար- դու կ՚ըլլայ , ու ոչ էրիկ մարդը ա-
12 ռանց կնկան՝ Տէրոջմով ։ Վասն զի ինչպէս որ կնիկը էրկի մար- դէն է , անանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով ։ Ընբայց ամէնը Աս-
13 տուծմէ ։ Դուք ձեզմէ՛ դատե- ցէք · կը վայլէ՞ կնիկ մարդու գը- լուխը բաց աղօթքի կայնիլ Աս-
14 տուծոյ առջևը · Լ՞ որ բնու- թիւնն ալ կը սորվեցընէ ձեզի որ էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մա- զերով է , իրեն անարգանք է ·
15 Բայց կնիկը թէ որ երկար մազե- րով է , իրեն փառք է · ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են
16 իրեն ։ Ըսկայն թէ որ մէկը հա- կառակող ըլլալ կ՚ուզէ , մենք ա- նանկ սովորութիւն չունինք , Ժ ոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները ։
17 Բայց աս պատուիրելով չեմ գովեր , ինչու որ ձեր ժողովները չէ՛ թէ ազէկ՝ հապա դէշ արդիւնք
18 կ՚ունենայ · քանզի նախ՝ երբոր մկատեղ կը ժողովուիք եկեղեցւոյն մէջ , Ի կը լսեմ որ բաժանումներ կան ձեր մէջը ։ և ըստ մասին կը
19 հաւատամ ։ Վասն զի հարկաւ Ի ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան , Ն որ ձեր մէջը
20 եղող ընտիրները երևնան ։ Ուստի դուք որ մկտեղ կը ժողովուիք , ՈՒՒԻՆ Տէրունական ընթրիքը ու-
21 տել չէ · ինչու որ ուտելու ատեր- ամէն մկը առաջ իր ընթրիքը կ՚առնէ · ու մկը անօթի կը մնայ ,
22 ու միւսը կը գինովնայ ։ Մէթէ ուտելու ու խմելու համար տուն չունի՞ք , Ո կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցիՙն կ՚անարգէք , և ա- մօթով կ՚ընէք չքաւորները · ձեզի ի՞նչ ըսեմ , ձեզ գովե՞մ · ատ բանին
23 մէջ չեմ գովեր ։ Ճ ինչու որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ Ղթէ Տէր Յիսուս իր մատնուած գիշերը հաց առաւ ·
24 Եւ գոհանալով՝ կտրեց ու բսաւ , Առէք ՙՙ կերէք · աս է իմ մար- մինս որ ձեզի համար կը կտրուի · ասիկայ ըրէք զիս յիշելու համար ։
25 Նոյնպես ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև ՙՙՙՙ ու բսաւ , Աս գաւա- թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս · ասիկայ ըրէք քանի անգամ որ խը- մելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար ։
26 Վասն զի քանի անգամ որ աս հաց ուտէք ու աս գաւաթը խմէք , Տէրոջը մահը կը պատմէք , Ճ մինչև
27 որ ինքը գայ ։ Ո Ուստի ով որ աս հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանաբար , պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը ։ Ուրեմն Վթող մարդ իր անձը փորձէ՛ , ու այսպէս ան հացէն ուտէ և ան գաւաթէն խմէ ։
29 Վասն զի ան որ անարժանաբար կ՚ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դա- տապարտութիւնը կ՚ուտէ ու կը խմէ , ինչու որ Տէրոջը մարմինը
30 չորոշեր ։ Ասոր համար ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան , և շատեր ալ կը նինջեն ։
31 Ֆ ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դա- տելու ըլլայինք , պիտի չդատուէ-
32 ինք ։ Իսկ երբոր կը դատուինք , Ֆ Տէրոջմէ կը խրատուինք , որ աշ- խարհի հետ չդատապարտուինք ։
33 Ուստի՝ իմ եղբայրներս՝ երբոր մկտեղ կը ժողովուիք ուտելու ,
34 իրարու սպասեցէ՛ք ։ Ժ Իսկ թէ որ

Յամի Տեառն 59

Ա ԳԼ · Ե · 17 ։ Ժդ · 33 ։

Բ Մտա · Ժբ · 7 ։ Ղս · Ժէ · 1 ։ Գոր · ի · 30 ։ ա Տիմ · դ · 1 ։ բ Պետ · բ · 1 , 2 ։

Գ Ղս · բ · 35 ։ ա Ցօ՚ · բ · 19 ։ Տէս բ Օր · Ժգ · 3 ։

Դ Բ Պետ · բ · 13 ։ Ցակ · բ · 12 ։

Ե ԳԼ · Ժ · 32 ։ ՂՅակ · բ · 6 ։

Զ ԳԼ · Ժե · 3 ։ Գաղ · ա · 1 , 11 , 12 ։ ՂՄտա · իզ · 26 ։ Մարկ · Ժգ · 22 ։ Ղուկ · իբ · 19 ։

Է Ցօ՚ · Ժգ · 3 ։ իա · 22 ։ Գոր · ա · 11 ։ ԳԼ · դ · 5 ։ Ժե · 23 ։ ա Թես · դ · 15 ։ բԹես · ա · 10 ։ Ցուդ · 14 ։ Յայտ · ա · 7 ։

Ը Ռոմ · Թ · 10 , 13 ։ Ցօ՚ · ղ · 51 , 64 , 65 ։ Ժգ · 27 ։ ԳԼ · Ժ · 21 ։

Թ Բ Կոր · Ժգ · 5 ։ Գաղ · գ · 4 ։ Հռով · Ժգ · 2 ։

Ժ Մաղ · լբ · 5 ։ ա Ցօ՚ · ա · 9 ։

Ի Մաղ · ղդ · 12 , 13 ։ Երր · Ժբ · 5—11 ։

Ա Տիմ · զ · 4 ։

Ա Ես Ա · 1 ։ Փիլ · դ · 17 ։ ա Թես · ա · 6 ։ բ Թես · գ · 9 ։

Բ ԳԼ · դ · 17 ։

Գ ԳԼ · Ե · 17 ։ բ Թես · բ · 14 ։ դ · 6 ։

Դ Եփես · ե · 23 ։

Ե Ցօ՚ · դ · 16 ։ ա Տիմ · բ · 11 , 12 ։ ա Պետ · գ · 1 , 5 , 6 ։

Զ Ցօ՚ · Ժդ · 28 ։ ԳԼ · դ · 23 ։ Ժե · 27 , 28 ։ Փիլ · բ · 7 , 8 , 9 ։

Է ԳԼ · Ժբ · 10 , 28 ։ Ժդ · 1 , ՃՃ ։

Ը Գոր · իա · 9 ։ Ես Օր · իա · 12 ։

Թ Թես · ե · 18 ։ բՕր · իբ · 5 ։

Ժ Ցօ՚ · ա · 26 , 27 ։ ե · 1 ։ Թ · 6 ։

Ի Ցօ՚ · բ · 21 , 22 ։

Ի Ցօ՚ · բ · 18 , 21 , 23 ։

Ի Ցօ՚ · իդ · 65 ։ *Յոան · Իշ- խանաւ- Թիւն

Ի Ժող · ե · 6 ։

Ի Գաղ · դ · 28 ։

Ի Հռով · Ժա · 86 ։

Ի Ես Ա · 1 ։

Ցամք Տեառն 59

– Հմր 22 ։
‡ ԳԼ · գ · 19 ։
+ ԳԼ · է · 17։
Տիտ · ա · 5։

՝ ԳԼ · ժգ · 1 , 37 ։
Բ ԳԼ · գ · 11։ Եփես · բ · 11 , 12։ ա Թես · ա · 9։ Տիտ · գ · 3 ։ ա Պետ · գ · 3։
‡ Պաղ · ձ · 5։
Ա Մար · Թ · 38 ։ ա Յօհ · գ · 2 , 3 ։
Է Մատ · ժգ · 17 ։ Յօհ · ժե · 26 ։ Բ Կոր · գ · 5 ։
Ղ Հռով · ժբ · 4 , ըստ ։ Երե · բ · 4։ ա Պետ · գ · 10 ։
Է Եփե · գ · 4։
Ը Հռով · ժբ · 6 , 7 , 8 ։ Եփե · գ · 11։
Ի Եփե · ա · 23։
Ժ Հռով · ժբ · 6 , 7 , 8 ։ ԳԼ · ժգ · 26 ։ Եփե · գ · 7։ ա Պետ · գ · 10, 11 ։
Ի ԳԼ · բ · 6 , 7 ։
Լ ԳԼ · ա · 5 ։ ժգ · 2 ։ բ Կոր · բ · 7 ։
Խ Մատ · ժե · 19։ ԳԼ · ժգ · 2 ։ բ Կոր · գ · 13 ։
Ծ Մար · ժգ · 18։ Յակ · ե · 14։
Կ Հմր 28 , 29։ Մար · ժգ · 17։ Գաղ · գ · 5 ։
Հ Հռով · ժբ · 6 ։ ԳԼ · ժգ · 2 ։ ժգ · 1 , ըստ ։
Յ ԳԼ · ժգ · 29։ ա Յօհ · գ · 1։
Ղ Գոր · բ · 4։ ժ · 46։ ԳԼ · ժգ · 1 ։
Ճ Հռով · ժբ · 6 ։ ԳԼ · է · 7 ։ բ Կոր · ժ · 13։ Եփե · գ · 7 ։
Մ Յօհ · գ · 8 ։ Երբ · բ · 4 ։ յ Հռով · ժբ · 4 , 5 ։ Եփե · գ · 4 , 16 ։
Ն Հմր 27 , Գաղ · գ · 16։ Ղ Հռով · գ · 5 ։
Շ Գաղ · գ · 28։ Եփե · բ · 13, 14 , 16։ Կող · գ · 11 ։
Չ Յօհ · գ · 64։ է · 37 , 38 , 39 ։

մկը անօթի է , ՝ Թող էր տանը մէջ ուտէ , որ չըլլայ թէ դատա- պարտութեան համար ժողովուրդ ։
35 ‡ Եւ ուրիշ բաները չեն եկած առանց + պիտի պատուիրեմ ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Հոգևոր պարգևները 4 զանազան են , 7 բայց ամէն ալ օգուտի համար են · 8 և մի և նոյն վախճանի համար զանազան պարգևներ տրուած են ։ 12 Ինչոր որ բնական մարմնի մը անդամները ան նոյն մարմինին 16 վայելուչ- թեանը , 22 ծառայութեանը 26 և օգուտին համար՝ իրարու հետ միացած՝ մկկմէկու օգնութիւն կ'ընեն , 27 նմանապէս մենք ալ մկկմէկու ընելու ենք՝ Քրիստոսի խորհրդա- ւոր մարմինը կազմելու համար ։

1 ՝ Բայց հոգևոր պարգևներուն վրա- յով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ ,
2 որ չգիտցող ըլլաք ։ Դուք դի- տէք Ը որ երբ հեթանոս էիք , ‡ մունճ կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք ։
3 Ուստի ա ձեզի կ'իմացընեմ ՝ թէ մկը չըլլար որ Աստուծոյ հոգիով խօսի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կոչէ . և մկն ալ չկրնար Յիսուսը Տէր կոչել , եթէ ոչ Հոգւով Սրբ-
4 բով ։ Եւ պարգևները զա- նազան են , Ը բայց նոյն Հոգին
5 է ։ Ընաև պաշտօնները զանազան
6 են , բայց նոյն Տէրն է ։ Նոյնպէս ներգործութիւնները զանազան են , բայց նոյն Աստուածն է՝ Ը որ կը ներ- գործէ ամէնը ամէն բանի մէջ ։
7 ‡ Բայց ամէն մկուն Հոգւոյն յայտ- նութիւնը տրուած է օգուտի հա-
8 մար ։ Ի Մէկու մը՝ Հոգիով իմաս- տութեան խօսք տրուած է , Նուրի-
9 շին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
10 ‖ Ուրիշին՝ հրաշագործութիւնները , Հնուրիշին՝ մարգարէութիւն , Նուրի- շին՝ Հոգւոց ընտրութիւն , Ուրիշին զանազան լեզուներ , ուրիշին լե-
11 զուներու թարգմանութիւն ։ Բայց ա ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ , Ճև ամէն մկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ‡ ինչպէս որ կ'ուզէ ։

12 Քանզի ‡ ինչպէս որ մարմինը մկ է ու շատ անդամներ ունի , և ան մարմինին բոլոր անդամները որ շատ են՝ մկ մարմին են , Նանակ ալ
13 Քրիստոս ։ Ընչու որ մենք ա- մէնքս մկ Հոգիով մկ մարմին ըլլալու մկրտուեցանք , ՝ թէ Հր- էաներ , թէ հեթանոսներ , թէ ծառաներ , թէ ազատներ , և ա- մէնքս ալ մկ Հոգիէ խմեցինք ։
14 Ինչու որ մարմինը մկ անդամ մը
15 չէ , հապա շատ ։ Թէ որ ոտքը

ըսէ , Որովհետև ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ , չէ՝ թէ անով ան
16 մարմինէն չէ ։ Եւ թէ որ ականջը ըսէ , Որովհետև ես աչք չեմ՝ մար- մինէն չեմ , չէ՝ թէ անով ան մար-
17 մինէն չէ ։ Թէ որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար , լսելիքը ո՞ւր պիտի ըլլար · Ե Թէ որ բոլորը լսելիք ըլլար , ո՞ւր պիտի ըլլար հոտուտե-
18 լիքը ։ ՚ Բայց հիմա Աստուած ան- դամները դրաւ՝ անոնց ամէն մկը մարմինին մէջ , Կինչպէս որ ինքը
19 ուզեց ։ Հապա թէ որ ամէնը մկ անդամ ըլլար , մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար ։ Բայց հիմա ան- դամները շատ են , ու մարմինը՝
21 մկ ։ Չկրնար աչքը ըսել ձեռ- քին Թէ Դուն ինծի պէտք չես . և ոչ դարձեալ գլուխը ոտքերուն
22 Թէ Ինծի պէտք չէք ։ Մանաւանդ մարմնոյն ան անդամները որ շատ տկար կ'երևնան , աւելի հարկա-
23 ւոր են · Ու մարմնոյն ան անպատիւ ըս՝ որ յատկ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք , անոնց վրայ աւելի պա- տիւ կը դնենք . ու ամօթալի մեր անվայելուչ անդամները աւելի վա-
24 յելչութիւն ունին ։ Ու մեր վայե- լուչ անդամներուն բան մը պէտք չէ . բայց Աստուած մարմինը բարեխառնեց , ու պակասութիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ ,
25 Որպէս զի մարմնոյն մէջ երկպա- ռակութիւն չըլլայ , հապա անդամ- ները մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ ։ Եւ թէ որ մկ անդամ նեղութիւն քաշէ , բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետը . և թէ որ փառաւորի մկ անդամ , բոլոր անդամները կ'ուրախանան
27 անոր հետը ։ ՚ Արդ դուք Քրիս- տոսի մարմինն էք , ՚ ու մասնաւո-
28 րապէս անոր անդամները ։ Էնա- տուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մկ քահանիները , ՚ նախ՝ առաքեալներ , երկրորդ՝ մարգարէներ , երրորդ՝ վարդապետներ , ‡ ետքը հրաշքներ , ՚ ետքը բժշկութիւններու պարգև- ներ , ‡ օգնութիւններ , + կառավա- րութիւններ , լեզուներու տեսակ-
29 ներ ։ Մրթէ ամէնը առաքեալ- նե՞ր են . միթէ ամէնը մարգարէ- նե՞ր են . միթէ ամէնը վարդա- պետնե՞ր են . միթէ ամէնը հրաշք-
30 նե՞ր են ։ Բ Բոլորն . Միթէ ամէնը բժշկութեան պարգևնե՞ր ունին . միթէ ամէնը լեզունե՞ր կը խօսին . միթէ ամէնը թարգմանութիւն կ'ընեն ։
31 ° Բայց դուք նախանձաւոր եղէք ան շնորհքներուն որ լաւագոյն են . և ես՝ ալ աւելի ուղի ձամբայ մը կը ցուցընեմ ձեզի ։

Ցամք Տեառն 59

՝ Հմր 28 ։

Ղ Հռով · ժբ · 3 ։ ԳԼ · գ · 5 ։ Հմր 11 ։

՝ Հռով · ժբ · 5 ։ Եփե · ա · 23 ։ ԳԼ · ժգ · 12 ։ է · 23 , 30 ։ Կող · ա · 24 ։
՝ Եփե · է · 20 ։
Վ Եփե · գ 11 ։
՝ Եփե · բ · 20 ։ գ · 5 ։
Բ Գոր · ժգ · 1 ։ Հռով · ժբ · 6 ։
Ց Հմր 10 ։
՝ Հմր 9 ։
‡ Թես · ժ · 17 ։
+ Հռով · ժբ · 8 ։ ա Տիմ · է · 17 ։ Երբ · ժգ · 17 , 24 ։

° ԳԼ · ժգ · 1 , 39 ։

Ցամք Տեառն 59

ԳԼ. ԺԳ

1 Աճաքեալը կը ցուցընէ թէ ամէն տեսակ պարգեւները 2 ո՛րպէս ազնիւ և գերազանց ըլլան , առանց սիրոյ ոչինչ են : 4 Սիրոյ գործութիւնները , 13 և յատկէն ու հաւատքէն նախամեծար ըլլալը :

1 Թէ որ մարդոյ ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ՝ և սէր չունենամ , ես ձայն տուող պղինձի պէս եղայ , կամ չնչեցող ծնծղայ

2 ներու պէս : Եւ թէ եր մարգարէութիւն ունենամ , ու գիտնամ ամէն խորհուրդները ու ամէն գիտութիւնը և թէ որ ունենամ ամէն հաւատքը բմփոչէ լեռները տեղափոխելու , ու սէր չունենամ ,

3 ոչինչ եմ : Եւ թէ որ իմ բոլոր ստացուածքս ազքատներուն կերցընեմ , ու իմ մարմինս այրուելու տամ , և սէր չունենամ , օգուտ մը

4 չեմ ունենար : Սէրը երկայնամիտ է , քաղցր է . սէրը չնախանձիր , սէրը չգոռոզանար , չէպարտանար ,

5 Անվայել վարմունք չունենար , իրենը չփնտռեր , բարկութեան չզրգռուիր , չարութիւն չհորհիր ,

6 Ո՛անիրաւութեան վրայ չխնդար , Հապա ճշմարտութեան խնդակից

7 կ՛ըլլայ , Ո՛ամէն բանի կը դիմանայ , ամէն բանի կը հաւատայ , ամէն բանի կը յուսայ , ամէն բանի կը

8 համբերէ : Սէրը բնաւ չի՛նար . բայց թէ որ մարգարէութիւնները ըլլան՝ պիտի խափանին , թէ որ լեզուները՝ պիտի դադարին , թէ որ

9 գիտութի՛ւն պիտի խափանի : Ի՛նչու որ շատէն քիչը գիտենք՝ ու շատէն քիչը կը մարգարէանանք .

10 Բայց երբոր կատարեալը գայ , ան ատենը շատէն քիչը պիտի խափա-

11 նի : Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը խօսէի , տղայի պէս կը խորհէի , տղայի պէս համարում ունէի . բայց երբոր այր եղայ , տղայու-թեան բաները մէկդի ձգեցի :

12 Ա՛ռանդի հիմա մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը տեսնենք անյայտ կերպով , Ե՛բայց ան ատենը երես առ երես . հիմա շատէն քիչ մը տեղեակ եմ , բայց ան ատենը ա-նանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչպէս որ

13 Ճանչցուեցայ : Ուստի հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր , աս իրե-քը , ու ասոնց մեծագոյնը սէրն է :

ԳԼ. ԺԴ

1 Պերոյ եւսեբն դայլէ , ո՛ու հոդե-ւոր պարգեւներուն նախանձաւոր եղլէ , Բ մանաւանդ մարգարէու-

2 թիւն ընելու : Վասն զի ան որ օտար լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց կը խօսի , հապա Աստու-ծոյ . ինչու որ մէկը չկայ որ լսա-նայ , բայց անիկայ Հոգիով խոր-

3 հուրդներ կը խօսի : Սակայն ան որ կը մարգարէանայ , մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք և

4 մխիթարութիւն պատ : Ան որ օտար լեզուով կը խօսի , իր անձին շինութիւն կ՛ընէ . ու ան որ կը մարգարէանայ , եկեղեցւոյն շինու-

5 թիւն կ՛ընէ : Կ՛ուզեմ որ դուք ամէնքդ լեզուներ խօսիք , բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք , ինչու որ ալ աղեկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ , քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի . միայն թէ թարգմանելու ըլլայ , որ եկե-ղեցին շինութիւն առնէ :

6 Եւ հիմա եղբայրնե՛ր՝ թէ որ ես ձեզի դամ լեզուներ խօսելով , ինչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի Ո՛կամ յայտնու-թիւնով , կամ դիտութիւնով , կամ մարգարէութիւնով , կամ

7 վարդապետութիւնով : Եւ ձայն տուող անկենդան բաները անդամ , թէ սրինդ և թէ քնար , եթէ ձայ-ներու զանազանութիւն չրնեն , ինչպէս պիտի ճանչցուի սրինդով

8 կամ քնարով նուագածը : Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ , ո՛վ պիտի պատրաստուի

9 պատերազմի : Անանկ ալ դուք թէ որ լեզուով բացայայտ իսօսք չզրուցէք , խօսուածը ինտո՞ր պի-տի հասկըցուի . ինչու որ օդին խօ-

10 սողներ պիտի ըլլաք : Ան՛հա աշխար-հի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան , և անոնց մէկը առանց նշա-

11 նակութեան չէ : Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ , ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ , խօսողն ալ ինձի բարբա-

12 րոս մը պիտի ըլլայ : Անանկ ալ դուք որովհետև հոգևոր պարգև-ներու նախանձաւոր էք , եկեղե-ցւոյն շինութեանը համար խնդրե-ցէք որ աւելնաք նոյն պարգեւնէ-

13 րուջ : Անոր համար ան որ օտար լեզուով կը խօսի , աղօթէ թող

14 ընէ որ թարգմանէ ալ : Քանզի թէ որ ես աղօթք ընեմ օտար լե-զուով , իմ հոգիս աղօթք կ՛ընէ , իսկ

15 բայց միտքս անպտուղ է : Ուրեմն ի՞նչ է . աղօթք ընեմ հոգիով , աղօթք ընեմ մտաւութեամբն ալ . Եսաղմոս երգեմ հոգիով , Ըսաղ-մոս երգեմ մտաւութեամբ ալ :

Ցամք Տեառն 59

— Գլ . ԺԲ . 31 :
Բ Թես . ԺԱ . 25 , 29 ,
Է Գոր . Բ . 4 : Ժ . 46 :
Իբ . 9 :

Բ Գլ . Ժ . 24 :
Փիլ . Բ . 4 :
Ղ Սաղ . Ժ . 3 :
Հռով . Ա . 32 :
Ի Բ Ցօհ . 4 :
Ը Հռով . Ժե . 1 : Գաղ . Գ . 2 : Բ Տիմ . Բ . 24 :

Ի Գլ . Բ . 2 :

Ժ Բ Կոր . Գ . 18 : Ե . 7 : Փիլ . Գ . 12 :
Ի Մատ . Ժը . 10 : Ա Ցօհ . Գ . 2 :

— Գլ . Ժբ . 9 , 10 , 28 : Ժգ . 1 , ԼԸ : Տես Մատ . Ե . 22 :

Բ Մատ . Ժե . 19 : Մրկ . Ժա . 23 : Ղկ . Ժե . 6 :

Է Մատ . Գ . 1 , 2 :

Թ Առակ . Ժ . 12 : Ա Պետ . Գ . 8 :

Ի Գլ . Ժ 24 : Փիլ . Բ . 4 :

Ղ Սաղ . Ժ . 3 : Հռով . Ա . 32 :

Ի Բ Ցօհ . 4 :

Ը Հռով . Ժե . 1 : Գաղ . Գ . 2 : Բ Տիմ . Բ . 24 :

Ի Գլ . Բ . 2 :

Ժ Բ Կոր . Գ . 18 : Ե . 7 : Փիլ . Գ . 12 :

Ի Մատ . Ժբ . 10 : Ա Ցօհ . Գ . 2 :

ԳԼ. ԺԴ

1 Պատուիրէ որ մարգարէութիւն ընելը , 2 և լեզուներ խօսելէն աւելի յարգի կը համարի զանիկայ՝ 6 նուագարանի ձայնը օրինակ բերե-լով . 12 կը ցուցընէ թէ երկուքն ալ պէտք է որ եկեղեցիին օգուտին համար ըլլան , 22 որ անոնց ճշմարիտ և սեփհական վախճա-նը . 26 կը սորվեցընէ թէ անոնց ամէն մէկը ինչպէս պէտք է գործածել : 34 Կանանց հրաման չկայ եկեղեցւոյ մէջ խօսելու :

Ցամք Տեառն 59

— Գլ . Ժբ . 31 :
Բ Թես . Ժա . 25 , 29 ,
Է Գոր . Բ . 4 : Ժ . 46 :
Իբ . 9 :

Բ Մատ . Ժե . 19 : Մրկ . Ժա . 23 : Ղկ . Ժե . 6 :

Է Մատ . Գ . 1 , 2 :

Թ Առակ . Ժ . 12 : Ա Պետ . Գ . 8 :

Ի Գլ . Ժ 24 : Փիլ . Բ . 4 :

Ղ Սաղ . Ժ . 3 : Հռով . Ա . 32 :

Ի Բ Ցօհ . 4 :

Ը Հռով . Ժե . 1 : Գաղ . Գ . 2 : Բ Տիմ . Բ . 24 :

Ի Գլ . Բ . 2 :

Ժ Բ Կոր . Գ . 18 : Ե . 7 : Փիլ . Գ . 12 :

Ի Մատ . Ժբ . 10 : Ա Ցօհ . Գ . 2 :

Թ Հչմ 26 :

Ի Եփե . Ե . 19 : Կող . Գ . 16 :

Ղ Սաղ . Խե . 7 :

Ցամի Տեառն 59

Ե ԳԼ. ԺԱ. 24։

°ՈՄՆԻ ԻՄ ԱստուածՔս

ԸՍաղ. Ճղա. 2։ Ա՚տա. ԺԱ. 25։ ԺԲ. 3։ ԺԹ. 14։ Հռով. Ժգ. 19։ ԳԼ. Գ. 2։ Եփե. գ. 14։ Եբր. Ե. 12, 13։

Ի Ա՚տա. ԺԲ. 3։ ա Պետ. Բ. 2։ ԳԼ. Բ. 6։

Ժ ՅՕՆ. Ժ. 34։

Ի Ես. ԻԲ. 11, 12։

Լ ԳԿԲ. Բ. 13։

Ի Եփ. Ե. 14։ Ջաք. Ը. 23։

Ծ ՀՄՐ 6։ ԳԼ. ԺԲ. 8, 9, 10։

Ի ԳԼ. ԺԲ. 7։ Բ Կոր. ԺԲ. 19։ Եփե. գ. 12։

ՀԳԼ. ԺԲ. 10։

16 Հապա թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես, անիկայ որ տեղ գետի տեղ կայներ է՝ ինծո՞ Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու առենդ. ինչու որ ան քու զրուցդ չի՚մանար։ 17 Ցածդ չի՚մանար։ Որ թէպէտ դուն աղէկ գոհութիւն կ՚ընես, բայց 18 միւսը շինութիւն չառներ։ *Աստուծմէ կը գոհանամ որ ձեր ամենէն աւելի լեզուներով կը խօ- 19 սիմ. Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ՚ուզեմ հինգ խօսք մտառութեամբս խօսիլ, որ ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ, քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով։

ԸՍաղ. Ճղա. 2։ Ա՚տա. ժա. 25։ ԺԲ. 3։ ԺԹ. 14։ Հռով. Ժգ. 19։ ԳԼ. Գ. 2։ Եփե. գ. 14։ Եբր. Ե. 12, 13։

20 Եղբայրներ՝ Ըմիտքով տղաք մի՚ ըլլաք, Ի՞սպա չարութիւն ձեռնա- ՚ը՝ Խղճի՚ տղաք եղէք, ու միտքով 21 չափահաս եղէք։ Ժ Օրէնքին մէջ Էգրուած է թէ Օտար լեզուներով ու օտար շրթունքներով ատ ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ, սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պի- 22 տի չընեն, կ՚ըսէ Տէրը։ Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ չէ՝ թէ հաւատացեալներուն, հապա անհաւատներուն, բայց մարգարէութիւնը չէ թէ անհաւատներուն, հապա հաւատացեալներուն։ 23 Ուրի թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկ տեղ գայ, ու ամէնն ալ օտար լեզուներով խօսելու ըլլան, և հոն մտնեն տգէտներ կամ անհաւատներ, Ս պիտի չըսե՞ն թէ դուք խե- 24 թեցեր էք։ Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան, ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ, ամենէն ալ կը չանդիմանուի, ա- 25 մենէն ալ կը քննուի, Ու անոր սրտին ծածուկ բաները չայտնի կ՚ըլլան. և այսպես երեսի վրայ ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ, ու խոստովանի Թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է։

Ի Ես. Խե. 14։ Ջաք. Ը. 23։

26 Ուստի ի՞նչ է եղբայրներ. երբոր մէկտեղ կը ժողովուիք, ձեղմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի, Ժ վարդապետութիւն ունի, լեզու ունի, չայտնութիւն ունի, թարգմանութիւն ունի. Ամէնը շինութեան համար թող ըլլայ։ 27 Եթէ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի, երկու հոգի, և թէ շատը՝ երեք Խղ ըլլան, և ան ալ մէկիկ մէկիկ, ու մէկը թող 28 թարգմանէ։ Բայց թէ որ թարգմանող չըլլայ, եկեղեցւոյն մէջ լռէ թող կենայ, և ինքներէն ու Ա- 29 ստուծոյ թող խօսի։ Իսկ մարգարէները երկու կամ երէք հոգի թող խօսին, հու միւսները թող քըն- 30 նութիւն ընեն։ Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան չ՚յայտնուելու ըլլայ, նառաջինը 31 թող լռէ։ Ինչու որ ամէնքդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ, որ ամէնն ալ սորվին ու 32 ամէնն ալ մխիթարուին։ Ընչ մարգարէներուն հոգիները մարգարէ- 33 ներուն հնազանդ են։ Ինչու որ Աստուած խռովութեան Աստուած չէ, հապա խաղաղութեան, ՚ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջը։

34 Ձեր Ի՚կնիկները եկեղեցիներուն մէջ լուռ կենան, ինչու որ անոնց հրաման չեյ խօսելու, Ի՚հապա նա- զանդ ըլլալու, Ն՚ինչպէս որ օրէնքն 35 ալ կ՚ըսէ։ Բայց թէ որ բան սորվել կ՚ուզեն, տունը իրենց էրիկներուն Թող հարցընեն. քանզի կնիկներուն անվայել է եկեղեցւոյ 36 մէջ խօսիլը։ Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեղմի՞ ելաւ, կամ թէ միայն 37 ձեզի՞ հասաւ։ Ընթ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ է, կամ հոգևոր, թող հասատ պիտնայ Թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը 38 պատուէրներն են. Բայց թէ որ մէկը տգէտ է, Թող տգէտ ըլլայ։ 39 Ուստի՝ եղբայրներ, Ժ մարգարէութիւն ընելու նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խօսիլն ալ մի՚ արգիլ- 40 էք։ Ընե ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ Թող ըլլայ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ուսաքեալը Քրիստոսի յարութեամբը 12 կը ցուցընէ մեր յարութեան սուտգութիւնը, մարմինին յարութեանը չհաւատացողներուն դէմ. 21 կը ցուցընէ յարութեան պատուղը 35 ու եղանակը, 51 և Թէ ինչպես պիտի փոխուին անոնք որ կենդանի կը մնան վերջին օրը։

1 Եղբայրներ՝ ձեզի կ՚իմացընեմ ան աւետարանը որ ես ձեզի քա- րոզեցի, որ նաև ընդունեցիք Ի ու 2 անոր վրայ հաստատուած էք. Ի Ո- րով կը փրկուիք ալ, Թէ որ ա- մէր բռնէք ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի, Ժ միայն եթէ պարապ 3 տեղը հաւատացած չէք։ Ի ինչու որ պէնա առաջ ես ձեզի Ընաան- դեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի, Թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ Ի գիրքերուն 4 ըստ՚ին համաձայն, Եւ Թէ թաղուեցաւ, ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ Ի գիրքերուն ըստ՚ին 5 համաձայն. Ի Եւ Թէ երևցաւ Կեփասին, Ժ ուետքը տասուերկուս- 6 քին. Ետքը հինգ հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երևցաւ, որոնցմէ շատերը մինչև հիմա կան, և ոմանք ալ ննջեցին. Ո- ետքը երևցաւ Ցակոբոսին, Ի ետքը 8 բոլոր առաքեալներուն։ Ն Ամենէն

Ցամի Տեառն 59

Ն ա Թես. Ե. 19, 20։

Ղ ա Յօն. գ. 1։

Ֆ ԳԼ. Ժա. 16։

Ր ա Տիմ. Բ. 11, 12։

Ր ԳԼ. Ժա. 3։ Եփե. Ե. 22։ Կող. գ. 18։ Տիտ. Բ. 5։ ա Պետ. գ. 1։

Ն Ծն. գ. 16։

Ը ԲԿո. Ժ. 7։ ա Յօն. գ. 6։

ՈԳԼ. ԺԲ. 31։ ա Թես. Ե. 20։

Ւ Հմր 33։

ա Գաղ. Ա. 11։

Բ Հռով. Ե. 2։

Է Հռով. Ա. 16։ ԳԼ. Ա. 21։

Ե Գաղ. Գ. 4։

Ի ԳԼ. Ժա. 2, 23։

Ղ Գաղ. Ա. 12։

Ի Ա՚պ. Իբ. 15, ԼԸ։ Եա. ծգ. 5, 6, ԼԸ։ Գան. Թ. 26։ Զաք. Ժգ. 7։ Ղու. Իգ. 26, 46։ Գոր. գ. 18։ Իզ. 23։ ա Պետ. Ա. 11։ Բ. 24։

ԸՍաղ. Բ. 7։ Ժ. 10։ Եա. ծգ. 10։ Ղու. Իգ. 26, 46։ Գոր. Բ. 25—31։ Ժգ. 33, 34, 35։ Իզ. 22, 23։ ա Պետ. Ա. 11։

Ի Ղու. Իգ. 34։

Ծ Մ՚տա. Իբ. 17։ Մ՚ր. Ժ. 14։ Ղու. Իգ. 36։ ՅՕՆ. Ի. 19, 26։ Գոր. Ժ. 41։

Ի Ղու. Իգ. 50։ Գոր. Ա. 3, 4։

Լ Գոր. Թ. 4, 17։ Իբ. 14, 18։ ԳԼ. Թ. 1։

Ցամի Ցեսան 59

եսքը որպէս թէ վիժածի մը՝ ինծի
9 ալ երեւցաւ : Ես ալան զի ես առա-
քեալներուն ամենէն յետինն եմ ,
որ արժանի ալ չեմ առաքեալ ը-
սուելու , զի ինչու որ Աստուծոյ եկե-
10 ղեցին հալածեցի : Միայն թէ
Աստուծոյ շնորհօքն եմ՝ ինչ որ
եմ . և անոր շնորհքը որ իմ վրաս
է , պարապ բան մը չեղաւ , հապա
ես անոնց ամենէն աւելի աշխատե-
ցայ . ոչ ես թէ ես , հապա Աս-
տուծոյ շնորհքը որ իմ հետս էր :
11 Ուստի թէ ես և թէ անոնք ասանկ
կը քարոզենք , ու դուք ասանկ հա-
ւատացիք :
12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քա-
րոզուի՝ որ մեռելներէն յարութիւն
առած է , ինչպէս ձեզմէ մէկ քա-
նիները կ'ըսեն թէ Մեռելոց յա-
13 րութիւն չկայ : Թէ որ մեռելոց
յարութիւն չկայ , Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ .
14 Եւ թէ որ Քրիստոս յարութիւն
առած չէ , ուրեմն մեր քարոզու-
թիւնը պարապ է , ու ձեր հաւատքն
15 ալ պարապ է . Եւ մենք ալ Աս-
տուծոյ սուտ վկաները դտնուած
կ'ըլլանք . վորովհետև Աստուծոյ
համար վկայութիւն տուինք թէ
Ինքը Քրիստոսը յարուցց Քրիստո-
սը . որ իրաւ չյարուցց զանիկա , թէ
որ մեռելները յարութիւն չեն առ-
16 ներ . քանզի թէ որ մեռելները յա-
րութիւն չեն առներ , Քրիստոս
17 ալ յարութիւն առած չէ . Եւ թէ
որ Քրիստոս յարութիւն առած
չէ , ձեր հաւատքը պարապ է , ա-
տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն էք .
18 Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջողնե-
19 րը կորսուած են : Եթէ որ միայն
աս կեանքիս համար Քրիստոսի
յուսացած ենք , մենք բոլոր մարդ-
կերէն աւելի խղճալի ենք :
20 Բայց հիմա Քրիստոս մեռելներէն
յարութիւն առած է՝ ննջեցեալոց
21 առջի պտուղը : Քանզի որով-
հետև մարդով եղաւ մահը , նմա-
նով ալ մեռելոց յարութիւնը :
22 Վասն զի ինչպէս որ Ադամով ա-
մէնը կը մեռնին , անանկ ալ Քր-
իստոսով ամէնը կենդանի պիտի
23 ըլլան . Բայց ամէն մէկը իր կար-
գովը , առջի պտուղը Քրիստոս ,
ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալուս
24 ատենը . Ընկէ ետև կու գայ վախ-
ճանը , կերբոր թագաւորութիւնը
պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռ-
քը , երբոր խափանէ ամէն իշխա-
նութիւնը և ամէն պետութիւնը
25 ու զօրութիւնը : Ինչու որ անոր
պէտք է թագաւորութիւն ընել ,
մինչև որ բոլոր թշնամիները իր
26 ոտքերուն տակը դնէ : Վերջին

թշնամին որ պիտի խափանի , մահն
է . վասն զի ԱՐԻՒԾ Ի ՅԱՄէն
բան անոր ոտքերուն տակը ՆԱ-
27 զանդցուց . Բայց երբոր կ'ըսէ
թէ Ամէն բան անոր ՆԱզանդած
է , յայտնի է թէ բաց ՚ի անկէ՝ որ
28 ամէնը անոր ՆԱզանդեցուց : Ու
երբոր ամէնը անոր ՆԱզանդ ըլլայ ,
ան ատենը Որդին ինքն ալ պիտի
ՆԱզանդի անոր , որ իրեն ՆԱզան-
դեցուց ամէնը , որպէս զի Աստուած
ըլլայ ամէն բանի մէջ :
29 Հապա թէ չէ , ի՞նչ պիտի ընեն
անոնք որ մեռելներուն համար կը
մկրտուին , թէ որ մեռելները ըս-
նաւ յարութիւն չառնեն . ինչո՞ւ
ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին .
30 Ինչո՞ւ համար մենք ալ վտանգի
31 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ : Վկայ
կը բերեմ ՚ան պարծանքը՝ որ ձեր
վրայ ունիմ Քրիստոս Ցիսուս մեր
Տէրոջմով , որ ես ամէն օր կը
32 մեռնիմ : Թէ որ Եփեսոսի մէջ
մարդոյ նման գազաններու հետ
մարտնչեցայ , ի՞նչ օգուտ է ինձ ,
թէ որ մեռելները յարութիւն
չառնեն . ուտենք ու խմենք , վի-
33 նչու որ վաղը կը մեռնինք : Մի
խաբուիք . չար ընկերակցութիւն-
ները աղէկ բարքը կ'ապականեն :
34 Արդարութիւնով զաստացէք ,
ու մեղք մի՛ գործէք , ի ինչու որ
չեմ ոմանք Աստուծոյ գիտութիւ-
նը չունին . ձեզ ամչցնելու հա-
մար կը ղըսեմ :
35 Բայց պիտի ըսէ մէկը թէ Ինչ-
տեր մեռելները յարութիւն կ'առ-
նեն , կամ թէ ինչ մարմնով կու
36 գան : Անհա՛ Դուն անիկայ որ
կը սերմանես , թէ որ չմեռնի՝ չկեն-
37 դանանար . Ու ան որ կը սերմա-
նես , չէ թէ ան մարմինը որ պիտի
բուսնի՝ կը սերմանես , հապա մերկ
հատ մը թէ ցորենի ըլլայ և թէ
38 մէկ ուրիշ տեսակ . Ու Աստուած
անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ
կ'ուզէ , և ամէն մէկ սերմին իր
39 յատկուկ մարմինը : Ամէն մարմին
մէկ մարմին չէ , հապա մարդոյ
մարմինը ուրիշ է , ու անասնոց
մարմինը ուրիշ , ձուկերունն ալ
ուրիշ , և թռչուններունը ուրիշ :
40 Երկնաւոր մարմիններ ալ կան ,
երկրաւոր մարմիններ ալ . բայց
երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է ,
41 ու երկրաւորներունը ուրիշ : Ա-
րեւին փառքը ուրիշ է , ու լուսնին
փառքը ուրիշ , և աստղերուն
փառքը ուրիշ . ու դէ աստղը գե-
րազանցէ աստղէն տարբեր է փառքով :
42 Նմանակ ալ է մեռելոց յարութիւ-
նը . Սերմնիը ապականութիւնով կը
սերմանուի , անապականութիւ-

Ցամի Ցեսան 59

Վաղ . ը . 6 : Մատ . իը . 18 : Երր . բ . 8 : ա Պետ . գ . 22 :
Փիլ . գ . 21 :
Գաղ . գ . 23 : ժա . 3 :
Երկոր . ժա . 26 : Գաղ . ե . 11 :
Մատթէոս . բ . 19 :
Հռով . ը . 36 : Գաղ . գ . 9 : Երկոր . գ . 10 : 11 : ժա . 23 :
Երկոր . ա . 8 : Կամ թէ . Թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն , ուտենք՝ եւ :
Ես . իր . 13 : ծգ . 12 : ծպգ . բ . 24 : Ղուկ . ժբ . 19 :
Գաղ . ե . 6 :
Հռով . ժգ . 11 : Եփես . ե . 14 :
Մաթէոս . գ . 5 :
Գաղ . գ . 5 :
Եզեկ . լե . 3 :
Յովհ . ժբ . 24 :
Գաղ . ե . 3 : Մատ . ժգ . 43 :

Ցամք Տեառն 59

43 Նով յարութիւն կ'առնէ . Է Անարգութիւնով կը սերմանուի , ՚՚ փառքով յարութիւն կ'առնէ . տկարութիւնով կը սերմանուի , ՚՚ զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ.
44 Կը սերմանուի հնչասոր մարմին , և յարութիւն կ'առնէ հոգևոր մարմին . հնչասոր մարմին կայ , հոգևոր մարմին ալ կայ :
45 Գրուած է , Առջին մարդը Ադամ հկենդանի հունչ եղաւ , Բ վերջին Ադամը հկենդանարար հոգի : Բայց չէ թէ առաջ հոգևորը , հապա հնչը- նականը , ՚՚ ետքը հոգևորը .
47 Առջին մարդը երկրէն է՝ հՂողեղէն , բայց երկրորդ մարդը Տէր է՝ Երկինքէն :
48 Ինչպէս էր հողեղէնը , անանկ ալ հողեղէնները . և ինչպէս երկնաւորը , անանկ ալ երկնաւորները .
49 Եւ քանզի որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք , երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք :
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ , Որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ոչ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւն :
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը ըսեմ . Ամենքս պիտի չննջենք , բայց ամենքս ալ պիտի փոխուինք ,
52 Ցանկարծակի աչք դոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչելուն ատեն , Որովհետև փողը պիտի հնչի , ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան ,
53 և մենք ալ պիտի փոխուինք : Վասն զի պէտք է որ աս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի , և աս մահկանացուս անմահկանացուս հագնի ,
54 Մահուութիւն հագնի : Բայց երբոր աս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի , և աս մահկանացուս անմահկանացուս հագնի , ան ատենը պիտի կատարուի ան խօսքը որ գրուեցաւ թէ Կ'մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ .
55 Ո՞ւր է՝ ով մահ՝ քու խայթոցդ , ո՞ւր է՝ ով գերեզման՝ քու յաղթութիւնդ :
56 Մահուն խայթոցը մեղքն է , ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը :
57 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի միջոցով :
58. Ուստի՝ իմ սիրելի՛ եղբայրներս՝ հաստատուն եղէք , անշարժ և միշտ և ամէն ատեն առատ ըլլալով Տէրոջը գործին մէջ , Գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով :

ԳԼ . Ը Զ

1 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները որ Երուսաղէմի եղբայրներուն կատարեն իրենց նուիրատուութիւնը . 10 բարի վկայութիւն կու տայ Տիմոթէոսին վրայով , 13 և բարեկամական խրատներէն ետև՝ 16 իր թուղթը կը վերջացնէ զանազան բարեներով :

1 Բայց սուրբերուն համար ողջախնդրութեան ժողովելու վրայով , ինչպէս որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն , դուք ալ անանկ
2 ըրէք : Ամեն Կիրակի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը Թող դնէ ինչ որ կը յաջողի , Որ ջրելայ թէ երբոր գամ , ան ատենը ժողովումներ ըլլան . ու երբոր գամ , զորոնց որ դուք *հաճիք , ես զանոնք Թուղթերով " պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգևները Երուսաղէմ տանելու :
4 Եւ թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի , իմ հետս Թող երթան :
5 Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ . (քանզի Մակեդոնիայէն կ'անցնիմ .)
6 Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ , կամ ձմեռն ալ անցընեմ . Նոր դուք զիս ճամբայ դնէք , ուր որ ես պիտի երթամ :
7 Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարևանցի մը տեսնել , բայց յոյս ունիմ որ ատեն մը ձեր քովը կենամ , Եթէ որ Տէրը հրաման տայ :
8 Սակայն հինգշաբթի կոսես պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ .
9 Ինչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է , Ու շատ հակառակորդներ կան :
10 Արդ Թէ որ Տիմոթէոս գայ , նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ . Քանզի անիկայ Տէրոջը գործը կը գործէ , ինչպես որ ես ալ :
11 Ուստի Նէորէայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ , Հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ դրէք , որ ինծի գայ . ինչու որ անոր կը սպասեմ եղբայրներով մէկտեղ :
12 Եւ Իկ Ապողոս եղբօրը համար , շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ . ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ , բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ :
13 Արթուն կեցէք , հաստատի մէջ հաստատ կեցէք , ժիր եղէք ,
14 Ձեր ամէն բաները սիրով ըլլայ :
15 Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ , (գիտէք դուք Ստեփաննեսին ընտանիքը Թէ Ախայիայի առջի պտուղն է , Ու անձերնին սուրբերուն սպասաւորութեանը նուիրեցին)
16 Որ ձեզի ալ ըլլաք անանկներուն , և ամենուն որ Ձեր հետ մէկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի :
17 Ուրախ եմ ես Ստեփաննեսին ու Փորտունատոսին ու Աքայիկոսին

Ցամք Տեառն 59

՚՚ Գոր . ժա . 29։ իգ . 17 ։ Հռով . ժե . 26։ բ Կոր.բ . 4։ Թ . 1 , 12 ։ Գաղ.բ . 10։
Բ Գոր . ի . 7 ։ Ցայտա.10։
Եբ Կոր . ը . 19 ։
* Կամ յանձնարարութիւն ընէք Թուղթերով , ես զանոնք
Ը Կոր . բ . 4 , 19 ։
Ե Գոր . ժԹ . 21 ։ բ Կոր . ա . 16 ։
Ղ Գոր.ժե.3։ ժէ . 15 ։ իա . 5։ Հռով.ժե . 24 ։ բ Կոր ա . 16 ։
Ե Գոր . ժը . 21 ։ Կե . գ . 19 ։ Ցակ . գ . 15 ։
Ը Գոր . ժգ . 26 ։ բ Կոր . բ . 12 ։ Կող . գ . 3 ։ Ցայտ . գ . 8 ։
Ը Գոր . ժԹ . 9 ։
Ժ Գոր . ժԹ . 22 ։ Կ . գ . 17 ։
Ի Հռով . ժգ . 21 ։ Փիլ . բ . 20 , 22 ։ ա Թես . գ . 2 ։
Լ Ա Տիմ . գ . 12 ։
Խ Գոր . ժե . 33 ։
Ծ Կ . ա . 12 ։ գ . 5 ։
Կ Մաա . իգ . 42 ։ իե . 13 ։ ա Թես . ե . 6 ։ ա Պետ . ե . 8 ։
Հ Գաղ . ժե . 1 ։ Փիլ . ա . 27 ։ գ . 1 ։ ա Թես . գ . 8 ։ բ Թես . բ . 14 ։
Յ Եփես . գ . 10 ։ Կող . ա . 11 ։
Ղ Կ . ժգ . 1 ։ ա Պետ . գ . 8 ։
Ճ Գաղ . ա . 16 ։ Հռով . ժգ . 5 ։
Յբ Կոր . բ . 4 ։ Թ . 1 ։ Եբր . գ . 10 ։
Նեբր . ժգ . 17 ։
Ղ Եբր . գ . 10 ։

Ցամք Տեառն 59

ա Կոր. ժա. 9 : Փիլ. բ. 30 : Փիլիմ. 13 :

ե Կող. դ. 8 : Ղա թես. ե. 12 : Փիլ. բ. 29 :

զ Հռով. ժգ. 5, 15 : Փիլիմ. 2 :

դալուն վրայ , *որ ձեր պակասու-
18 թիւնը անոնք լեցուցին . Ե քանզի հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձեր-
բը . Պ ուստի անանկները ճանչցէք :
19 Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիայի եկե-
ղեցիները . շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղաս ու Պրիսկի-
ղա Ի բենց տանը մէջի եկեղեցիով
20 միասին : Բարև կ'ընեն ձեզի բո-
լոր եղբայրները . *բարև՛ տուէք իրարու սուրբ համբուրով :
21 *Աս բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղո-
22 սին է : Ձեզի որ մէկը Տէր Ցիսուս Քրիստոսը չսիրեր , *նզովեալ
23 ըլլայ՝ *Երբ մեր Տէրը գայ'' : Ց Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր
24 հետը . Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Ցիսուսով : Ամէն :

Ցամք Տեառն 59

* Հռով. ժգ. 16 :
* Կող. դ. 18 : բ Թես. գ. 17 :
Վ Եփես. գ. 24 :
* Գաղ. ա. 8, 9 :
* Ցուդ. Մատթէոս :
բ Ցուդ. 14, 15 :
ց Հռով. ժգ. 20 :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԵՒ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

Ցամք Տեառն 60

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները համբերող ըլլալ նեղութեան մէջ , ցուցընելով ա-նոնց թէ ինչպես Աստուած մխիթարեց զինքը իր ամէն վիշտերուն մէջ և ազատեց , 8 մա-նաւանդ Ասիայի մէջ իր վերջին նեղութեան առենը . 12 և վկայ բերելով իր ու անոնց խղճմտանքը՝ իր անկեղծութեամբ աւետարա-նին անփոփոխ ճշմարտութիւնը քարոզելուն , 15 կը ցուցընէ թէ իր անոնց չերթալը ո՛չ թէ թեթևամտութենէ կը ծագի , Տապա անոնց վրայ ունեցած իր կարեկցութենէն :

ա Կոր. ա. 1 : Եփես. ա. 1 : Կող. ա. 1 : ա Տիմ. ա. 1 : բ Տիմ. ա. 1 :

1 Պօղոս *առաքեալ Ցիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը , ու Տիմոթէոս *եղբայրը . Կորն-
թոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղե-
ցիին , և բոլոր Բ Ա քայիայի մէջ
2 եղող ամէն սուրբերուն . Է Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Ցիսուս Քրիս-
տոսէն :
3 Տ Օրնեալ ըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը , դթութեանց Հայրը և ամէն մխի-
4 թարութեան Աստուածը . Ան որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նե-
ղութիւններուն մէջ , որ մենք կա-
րող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են , ան մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք :
5 Ի քանզի ինչպէս որ Քրիստոսի չար-
չարանքները մեր վրայ շատ եղան , նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ :
6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է , և թէ մխիթարուինք , ձեր մխիթարութեանը ու փրկու-
թեանը համար է , որ կը յաջողի համբերելով ան չարչարանքներուն՝

որոնցմով մենք ալ կը չարչա-
7 րուինք . Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար , Ի ինչու որ դիտենք թէ ինտոր որ չարչարանքներուն հաղորդ էք , անանկ ալ մխիթա-
8 րութեանը պիտի ըլլա՛ք : Վասն զի ըՆասիայի մէջ մեզի պատահած նե-
ղութիւններուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղբայրներ , թէ Ֆ կարողութենէն շատ աւե-
լի ծանրաբեռնեցանք , մինչև որ կեանքերնուս ալ անյոյս եղանք :
9 Ի նչպէս մահուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք , Ի որ ինքզինքնուս չա-
պաւինինք , հապա Աստուծոյ՝ որ
10 մեռելները կը յարուցանէ . Ի Որ ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ
11 փրկեց ու կը փրկէ . Որուն կը յու-
սանք թէ տակաւին պիտի փրկէ , Ի մեզի համար ձեր ըլ-
օթքին օգնականութիւնովը . Նոր շատե-
րուն աղօթքին պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն գոհութիւն տրուի մեզի համար :
12 Ինչու որ մեր պարծանքը աս է , մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ Ի թէ մենք Աստուծոյ սրբու-
թեամբ ու անկեղծութեամբ , Ի և չէ թէ մարմնաւոր իմաստու-
թիւնով մը , հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուե-
ցանք , բայց աւելի դէպ 'ի ձեզի :
13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի , հապա ան որ դուք կը կարդաք ու կը ճանչնաք . և կը յուսամ թէ
14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք . Ինչ-
պէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ , Ի որ ձեր պարծանքն ենք , Ի ինտոր որ դուք ալ մերը՝ Տէր Ցիսուսի օրը :

Ցամք Տեառն 60

Ի Հռով. ը. 17 : բ Տիմ. բ. 12 :

ը Գոր. ժթ. 23 : ա Կոր. ժե. 32 : ժգ. 9 :

Ի Երեմ. ժե. 5, 7 :

ժբ Պետ. բ. 9 :

ի Հռով. ժե. 30 : Փիլ. ա. 19 : Փիլիմ. 22 :

լ Գաղ. դ. 15 :

Ի Գաղ. բ. 17 : դ. 2 :

ի ա Կոր. բ. 4, 13 :

ի Գաղ. ե. 12 : Հ Փիլ. բ. 16 : դ. Ղ ա թես. բ. 19, 20 :

Ցամք Տեառն 60

15 Եւ աս վստահութիւնով ՝ի կ՚ուզ-
զէի առաջ ձեզի գալ , Նոր դուք
երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք .
16 Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ՝ի Մակե-
դոնիա , եւ դարձեալ Մակեդոնիա-
յէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ ճամբայ
17 դրուիլ դէպ ՝ի Հրէաստան : Ուս-
տի աս որ ես մտածեցի , միթէ թե-
թեւութիւնով՞ շարժեցայ . կամ
թէ ան որ ես կորհիմ , †մարմ-
նաւորապէս կը խորհի՞մ , *որ իմ
կողմանէս այո՝ այո և ո՛չ ո՛չ ըլլայ՝՞ :
18 Սակայն հաւատարիմ է Աստուած ,
որ մեր խօսքը ձեզի ՝ոչ հաա՛ ,
19 այո՛ և ո՛չ չէր : ՚Ինչու որ Աստու-
ծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ
մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ , (ինձ-
մով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէո-
սով ,) այո՛ ու ո՛չ չեղաւ , ՚Հապա
20 իր մէջը եղաւ այոն : ՚Քանզի որ-
չափ որ Աստուծոյ խոստմունքները
կան , իր մէջը Այո՛ են , ու իր մէջը
Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին հա-
21 մար մեր ձեռքովը : Բայց ան
որ մեզ ձեզի հետ ՄկատեՀ Քրիս-
տոսով հաստատեց , ՚ու մեզ օծեց ,
22 Աստուած է . ՚Նոր մեզ կնքեց ալ ,
Ու եւ Թղի տուաւ Հոգւոյն գրաւը մեր
23 սրտերուն մէջը : ՚Բայց ես ղԱս-
տուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս ,
՚որ ձեզ խնայելուս համար տա-
կաւին Կորնթոս չեկայ . *«Այո՛ չէ
թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրա-
պետենք , Հապա գործակից ենք
ձեր ուրախութեանը . Վինչու որ
դուք հաւատքով կը կենաք :

ԳԼ . Բ

1 Պօղոս ցուցընելով իր անձնց չերթալուն պատ-
ճառը , 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հաղորդակ-
ցութենէն կորուած անձին ներէն՝ ու մխի-
թարեն զանիկայ , 10 իսոոր որ ինքն ալ անոր
անկեղծ ղչէմանը նայելով՝ ներած է : 12 Կը
ծանուցանէ Տրովադային Մակեդոնիա անցնե-
լուն պատճառը , 14 և ամէն տեղ Աստուծմէ
իր քարոզութեանը տրուած բարի յաղողու-
թիւնը :

1 Վակայն ես ինծմէ աս որոշեցի ,
՚որ նորէն տրտմութիւնով չըս-
2 գամ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես ձեզ
տրտմեցընեմ , ալ ո՞վ է որ ղիս պի-
տի ուրախացրնէ , թէ չէ ան՝ որ
3 ինծմէ կը տրտմի : Ու աս †գրեցի , որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ Է տրտմու-
թիւն մը կրեմ անոնցմէ , ուսկից
որ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ .
քանզի †ձեր ամենուն վրայ վստահ
եմ , որ իմ ուրախութիւնս ձեր
4 ամենունն է : Ինչու որ շատ նե-
ղութենէ և սրտի տագնապէ ես
ձեզի գրեցի շատ արցունքովը . Ո՛չէ
թէ՝ որ դուք տրտմիք , Հապա որ
գիտնաք ան սէրը՝ որ ես ունիմ
աւելի ձեր վրայ :
5 Է Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց ,
ՀչէՀ թէ զիս տրտմեցուց , Հապա
‡ըստ մասին (որ Հօ՛ա՛ ծանր չընեմ՝)
6 ձեզ ամէնքդ՚՚ : Հերիք է անանկ
մարդուն ան պատիժը , Է որ շատե-
7 րէն եղաւ : ԸՈւստի ընդհակառակն
պէտք է աւելի ներել անոր ու
մխիթարել , որ չըլլայ թէ անան-
կը աւելի տրտմութենէն ընկղմի :
8 Ուստի կ՚աղաչեմ ձեզ , որ անոր
9 վրայ ՅԷ սէրը հաստատեք . Քանզի
ասոր համար այ դրեցի , որ ձեզ փոր-
ձելով գիտնամ Ի թէ ամէն բանի մէջ
10 ՀնազանդՀ էք : Եւ որուն որ դուք
բան մը կը ներէք , ես ալ Իը Նէրեմ՝ .
ինչու որ եթէ ես ալ ներեմ՝ , որու-
մ որ ներեմ՝՝ ձեզի համար Է Քրիս-
11 տոսի ‖կողմանէ .) Որ չըլլայ թէ
զրկանք մը կրենք Սատանայէն .
քանզի անոր խորհուրդները չգիտ-
ցող չենք :
12 Ա՛րդ երբոր ես Տրովադա հասայ
Քրիստոսի աւետարանը †տրուելու՝ ,
Է և ինծի դուռ մը բաց էր Տէրոջմով ,
13 Ե՛ւ Հոգւոյս մէջ Հանգստութիւն
չունեցի , ինչու որ իմ Ցիտոս եղ-
բայրս հոն չգտայ . Հապա անոնցմէ
հրաժարելով՝ Մակեդոնիա գացի :
14 Բայց գոՀութիւն Աստուծոյ՝ որ
միշտ յաղթող կ՚ընէ մեզ Քրիստո-
սով , ու զինքը ճանչնալուն Է Հոտը
մեզմով յայտնի կ՚ընէ ամէն տեղ .
15 Ինչու որ մենք Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսի անոյշ Հոտն ենք՝ Ի փըր-
կուածներուն մէջ և կորսուածնե-
16 րուն մէջ : և կորսուածնե-
րուն մէջ , Հ Ոմանց մահուան Հոտ
դէպ ՝ի մահ , և ոմանց կենդանու-
թեան Հոտ դէպ ՝ի կեանք . Ե՛վ աս
17 բաներուն ո՞վ բաւական է : Քան-
զի մենք շատերուն պէս չենք , Նոր
Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն
կ՚ընեն . Հապա Է որպէս թէ անկեղ-
ծութեամբ , Հապա որպէս թէ Աս-
տուծմէ՝ Աստուծոյ առջևը Քրիս-
տոսով կը խօսինք :

ԳԼ . Գ

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ Կորնթացւոց Հա-
ւատքը և շնորՀքները բաւական վկայութիւն
են իր պաշտօնին , որ սուտ վարդապետները
ծնապարծութեան յանգանքով չմրատասանեն
զինքը . 6 և օրէնքին ու աւետարանին պաշ-
տօնեաներուն մէնթեղը բաղդատութիւն մը
ընելով՝ 12 փաստերով կը Տաստատէ որ իր
պաշտօնը խիստ գերազանց է , ՀիդՀ ինսոր որ
կենաց և ազատութեան օրէնքը գերազանց է
դատապարտութեան օրէնքէն :

1 Միը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յան-
ձն ընել . կամ թէ ոմանց պէս
պէտք է մեզի Է յանձնարարու թեան
Թուղթեր ձեզի , կամ ձեզմէ ,
2 †Հապա մեր Թուղթը դուք էք
մեր սրտերուն մէջը գրուած , ճանչ-
ցուած ու կարդացուած ամէն մար-
3 դիկներէն . Ցայտնի ըլլալով Ո որ
դուք Քրիստոսի Թուղթն էք մեր

Ցամք Տեառն 60

‡ Կամ՝ ըստ մասին , որ ձեր ամե-
նուն վրայ ծանրութիւնն չդնեմ :

*Կամ՝ Միթէ ես կորհիմ մարմնաւոր
կերպով , որ իմ կողմանէս այո՛ այո՛ ու
ո՛չ ո՛չ ըլլայ՝՞ :

†Գաղ . գ . 12 :

Կամ առիթը

‡ Գաղ . գ . 1 :

Ա ԳԼ . է . 15 ։
ժ . 6 :

ժ Գործ . ժգ .
Տ ։ ի . 6 :

ի ա Կոր . ժգ .
9 :

ԼԳԼ . է . 5 ,
6 :

Ի Եբր . ա . 3 :

ի ա Կոր . ա .
18 :

Ձ ԳԼ . դ . 3 :
Հ Գաղ . բ . 34 ։
Ցօ՚Ն . ի . 39 ։
ա Պետ . բ .
7 , 8 :

Յ ա Կոր . ժե .
10 ։ ՊԼ . գ .
5 , 6 :

ԼԳԼ . գ . 2 ։
ժա . 13 ։ բ
Պետ . բ . 3 ։

Ճ ԳԼ . ա . 12 ։
դ . 2 :

ա ԳԼ . է . 12 ։
ժ . 8 , 12 ։
ժբ . 11 :

Ե Գործ . ժբ .
27 :

է ա Կոր . Թ .
2 :

Ը ա Կոր . գ .
5 :

Ցամի Տեառն 60

Ել·իդ·12։ Լգ·1։ ՂԱսաղ·խ·8։ Երեմ·լա·33։ Եզեկ·ժա·19։ Լե·26։ Եբր·ը·10։ Ե Ցօհ·ժե·5։ ԳԼ·բ·16։ ըաԿոր·ժե·10։ Փիլ·բ·13։ Ե Երեմ·լա·31։ Մատ·իշ·28։ Եբր·ը·6, 8։ ժա Կոր·գ·5։ ժե·10։ ԳԼ·ե·18։ Եփե·գ·7։ Կող·ա·25, 29։ ա Տիմ·ա·11, 12։ բ Տիմ·ա·11։ Ի Հռով·բ·27, 29։ է·6։ ԼՀռով·գ·20։ գ·15։ է·9, 10, 11։ Գաղ·գ·10։ Ը Ցօհ·գ·64։ Հռով·ը·2։ ԺՀռով·է·10։ ԻԵԼ·Լգ·1, 28։ բՕր·ժ·1, ԼԱ։ ՀԵԼ·Լգ·29, 30, 35։ Ն Գաղ·գ·5։ ՂՀռով·ա·17։ գ·21։ ՃԳԼ·է·4։ Եփե·գ·19։ ՃԵԼ·Լգ·33, 35։ Յ Հռով·ժ·4։ Գաղ·դ·23։ ՆԵս·ղ·10։ Մատ·ժգ·11, 14։ Ցօհ·ժբ·40։ Գործ·իը·26։ Հռով·ժա·7, 8, 25։ ԳԼ·գ·4։ ՂԵԼ·Լգ·34։ Հռով·ժա·23, 26։ ՈԵս·իե·7։ ՂՀբ 6։ ա Կոր·ժե·45։ ՂԳԼ·դ·4·6։ ա Տիմ·ա·11։ Ըա Կոր·ժգ·12։ ՚Հռով·ը·29։ ա Կոր·ժե·49։ Կող·է·10։

սպասաւորութիւնովը ։ չէ՛ թէ մէ֊լանով գրուած , հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը ։ Է չէ՛ թէ քա֊րեղէն տախտակներու վրայ , Ղհա֊պա սրտին մարմինեղէն տախտակնե֊4 րուն վրայ ։ Եւ ասանկ վստահու֊թիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ 5 Քրիստոսի ձեռքովը . Է զէ՛ թէ մենք ինքնիրենիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ , Ըհապա մեր բաւականութիւնը Աս֊6 տուծմէ է . Որ մեզ բաւական ալ ըրաւ Ինոր կտակարանին ծառայո֊ղներուն ըլլա՛՝ Է՛չ թէ գիրին , հապա Հոգիին . Եքինչու որ գիրը կը սպաննէ , Էբայց Հոգին կ՚ապրեցնէ ։ 7 Բ Իսկ թէ որ քարերու վրայ Ի գրով փորուած մահուան պաշտօնը փառ֊քով եղաւ , հոր Իսրայէլի որդիքը կարող չէղան Մովսէսին երեսը նայե֊լու անոր երեսին փառացը համար , 8 որ պիտի խափանուէր . Յո֊ւրեա֊Հոգիին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի 9 փառքով պիտի չըլլայ ։ Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր , Ո՛րչափ աւելի արդա֊րութեան պաշտօնը փառքով պիտի 10 ըլլայ ։ Վասն զի ան որ փառաւոր էր , աս մասին փառաւոր չէ՛ գե֊րազանց փառքին պատճառովը ։ 11 Քանզի եթէ ան որ պիտի խափա֊նուէր՝ փառքով էր , որչափ աւելի ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի ըլլայ ։ 12 ըԼԼ։ Ուստի ասանկ յոյս որ ու֊նինք , Ըշատ համարձակութեամբ կը 13 վարուինք Ոչ իՄովսէսի պէս . Եւ չէ՛ թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր , Որ Իսրա֊յէլի որդիքը չնային ան խափան֊14 ուելու բաներուն վախճանին ։ Նա֊կայն անոնց միտքերը կուրցան . ին֊չու որ մինչև աւօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարա֊նին ընթերցմունքին վրայ , ու չվեր֊նար , (ինչու որ Քրիստոսով կը 15 խափանուի ,) Հապա մինչև յայսօր երբոր Մովսէսին էէրէԸ կը կարդան , անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը 16 կենայ ։ ԼԲայց երբոր Տէրոջը դառ֊նան , ՚ան ատենը պիտի վերնայ ան 17 ծածկոցը . Ն Ա՛րդ Տէրը Հոգին է . և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ , 18 Հոն ազատութիւն կայ ։ Բայց մենք ամէնքս բաց երեսով ՚Տէրոջը փառ֊քը Նորպէս թէ հայելիի մէջ տես֊նելով , ՚նոյն պատկերին կը նորո֊գուինք փառաց Ի փառս , որպէս թէ Տէրոջը Հոգիէն ։

ԳԼ · Դ

1 Կը ծանուցանէ թէ ի՛նչպես անկեղծութեամբ և հաստատակամ եռանդով քարոզեց աւետա֊րանը , 7 և թէ ի՛նչպես աւետարանին համար իր ամէն օր կրած նեղութիւնները և հալա֊ծանքները պատճառ եղան աւելցընելու Ա֊ստուծոյ զօրութեան փառքը ։ 12 եկեղեցւոյ օգուտը ։ 16 և իր անձին յաւիտենական փառ֊քը ։

1 Ուստի աս պաշտօնը ունենալով , Ի ինչպէս որ ողորմութիւն գը֊2 տանք , չենք ձանձրանար . Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն , ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ . Ո հապա ճշմարտութիւնը յայտ֊նելով՝ Ի անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՚ընծայենք Աստու֊3 ծոյ առջևը ։ Իսկ թէ որ մեր աւե֊տարանը ծածկուած ալ է , Ղկոր֊սուածներուն մէջ ծածկուած է . 4 Ո որոնց մէջ աս աշխարհիս աս֊տուածը Ըանհաւատներուն միտքե֊րը կուրցուց , Որ Քրիստոսի փա֊ռաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ , Ո որ ինքն է Աստու֊5 ծոյ պատկերը ։ Ինչու որ չէ՛ թէ անձերնիս կը քարոզենք , Հապա Քրիստոս Ցիսուս Տէրը , Նու մեզ՝ ձեր ծառաները Ցիսուսի համար ։ 6 Վասն զի Աստուած Ո որ հրաման ըրաւ խաւարէն լոյս ծագել , Ի ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Ի Աստու֊ծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տա֊լու համար Ցիսուս Քրիստոսի ան֊7 ձովը ։ Արդ մենք աս գանձը Հ Հո֊ղէ ամաններու մէջ ունինք , Ո որ զօրութեան առաւելութիւնը Ա֊ստուածմէ ըլլայ , ու չէ՛ թէ մեզմէ ։ 8 ՂԱմէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը չինկած չենք . կարօտեալ 9 ենք , բայց չուսահատած չենք . Հա֊լածուած ենք , բայց երեսէ ձգուած չենք . Ցվար ձգուած ենք , բայց 10 կորսուած չենք . Մ Ամէն ատեն Ցի֊սուսի մահը մեր մարմիններուն մէ֊ջը կը կրենք , Որ Ցիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտ֊11 նուի ։ Վասն զի մենք որ կենդա֊նի ենք՝ Ո Ցիսուսի համար միշտ մա֊հուան կը մատնուինք , որ Ցիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մար֊միններուն մէջը յայտնի ըլլայ ։ 12 ՂՈւստի մահը մեր մէջը կը ներգործ֊13 ծէ , և կեանքը ձեր մէջը ։ Ո Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է , Ն Հաւատաց֊ի , անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր հա֊14 մար կը խօսինք ։ Եւ գիտնալով Ո թէ ան որ Տէր Ցիսուսը յարուց , մեզ ալ Ցիսուսով պիտի յարու֊ցանէ , ու ՚անոր առջևը պիտի կայ֊15 նեցընէ ձեզմով մէկտեղ ։ Քինչու որ ամէն բան ձեզի համար է , Ո որ ան շնորհքը առատացած՝ շատե֊

Ցամի Տեառն 60

ա ԳԼ·գ·6։ Ը ա Կոր·է·25։ ա Տիմ·ա·13։ Ֆ ԳԼ·բ·17։ ա Թես·բ·3, 5։ Ֆ ԳԼ·գ·4, 7։ է·14։ Ի ԳԼ·ե·11։ ՂԱ Կոր·ա·18։ ԳԼ·բ·15։ բՍահս·բ·10։ Ի Ցօհ·ժբ·31։ ժգ·30։ ժգ·11։ Եփե·գ·12։ ըԵս·գ·10։ Ցօհ·ժբ·40։ ԳԼ·գ·14։ Ի ԳԼ·գ·8, 9, 11, 18։ Հմր 6։ ժ Ցօհ·ա·18։ ժբ·45։ ժգ·9։ Փիլ·բ·6։ Կող·ա·15։ Եբր·ա·3։ Ի Կոր·ա·13, 23։ ժ·33։ Լա Կոր·թ·19։ ԳԼ·ա·24։ Ի Ծն·ա·3։ Ի բ Պետ·ա·19։ Ն Հմր 4։ ա Պետ·բ·9։ Հ ԳԼ·ե·1։ Յ Կոր·բ·5։ ԳԼ·ժբ·9։ ՂԳԼ·է·5։ Ճ Սաղ·լե·24։ Ղա Կոր·ժե·31։ ԳԼ·ա·5։ 9։ Յ Գաղ·գ·17։ Փիլ·գ·10։ Հռով·ը·17։ բՏիմ·բ·11, 12։ ա Պետ·գ·13։ Ն Սաղ·խդ·22։ Հռով·բ·36։ ա Կոր·ժե·31, 49։ ԳԼ·ա·8, 9։ Ո ԳԼ·ժգ·9։ ա Հռով·ա·12։ բ Պետ·ա·1։ ՂՍաղ·ճժգ·10։ ՊՀռով·ը·11։ ա Կոր·գ·14։ Լա Կոր·գ·22։ ԳԼ·ա·6։ Կող·ա·24։ բ Տիմ·բ·10։ ՈԳԼ·ա·11։ բ·19։ Թ·11, 12։

Ցամի Տեառն 60

ռուն գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին համար ։
16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար . բայց թէպէտ ա մեր դուրսի մարդը կ'ապականի , ՚ սակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի ։
17 Վ Ինչու որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը առաւել քան յաւիտենական փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն կը գործէ մեզի ։
18 ՚ Վասն զի մենք երևցած բաներուն չենք նայիր , հապա չերևցածներուն . ինչու որ երևցած բաները ժամանակաւոր են , բայց չերևցածները՝ յաւիտենական ։

Գ Լ · Ե

1 Որ ծանուցանէ թէ ինքը հաստատուն յոյս ու ենթալով անմահ փառաց , 9 և սպասելով ան փառքին և ընդհանուր դատաստանին , կը ջանայ մաքուր խղճմտանք ունենալ , 12 ո՛չ թէ անով պարծենալու համար , 14 այլ իբրև Քրիստոսէն կենդանութիւն ունեցող մէկը՝ կ'ուզեմատի որ միայն Քրիստոսի կենդանի ըլլայ իբրև նոր արարած մը , 18 ու իր հաշտութեան պաշտօնովը ուրիշներն ալ Աստուծոյ հետ հաշտեցնէ ։

Ա Վասն զի դիտենք որ ՚ եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քակուի , մեկ չունինք Աստուծմէ , անձեռագործ յաւիտենական տուն մը երկնից մէջ ։ 2 Նաև տուն մը երկնից մէջ ։ Եւ յիրաւի ասոր մէջ կը հառաչենք , մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով ։ 3 Միայն թէ հերբոր ան հագնելու ըլլանք , մերկ չգտնուինք ։ 4 Վասն զի մենք որ ասոր վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով . ինչու որ չենք ուզեր վրանուս հանել , հապա անիկա ասոր վրայէն հագնիլ , որ մահկանացուն կլլուի կեանքէն ։ 5 Բայց ան որ մեզ աս բանիս կը պատրաստէ՝ Աստուած է , ՚ որ նաև մեզի տուաւ Հոգւոյն գրաւը ։ 6 Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք , և գիտենք թէ որչափ որ մարմինի մէջ կը կենանք , 7 Տէրոջմէ հեռու ենք . (Ի ինչու որ հաւատքով կը քալենք , ու չէ թէ երևութով ։) 8 Ուստի վստահութիւն ունինք՝ ըսելու ալ աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռանալ ու Տէրոջը քովը կենալ ։ 9 Ասոր համար կը ջանանք ալ , որ թէ կենանք և թէ հեռանանք , անոր հաճոյ ըլլանք ։ 10 Վասն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առեւնին առջևը ներկայանանք , ՚ որ ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն փոխարէնը առնի ինչ որ գործեր է , թէ՛ բարի և թէ չար ։

11 Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը համոզենք . Լսկայն մենք Աստուծոյ առջևը յայտնի ենք , և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք ։ 12 Ը Չէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք . ՚ հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որ բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ աչքի երեսցածովը կը պարծենան , ու չեն թէ սրտով ։ 13 Ինչու որ եթէ խելագրած ենք՝ ան Աստուծոյ համար է , և թէ որ զգաստ ենք՝ ան ձեզի համար է . 14 Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ . քանզի մեր դատումն այս է որ հեթէ մէկը ամենուն համար մեռաւ , ուրեմն ամէնն ալ մեռան . 15 Եւ ամենուն համար մեռաւ , ՚ որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան , հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարուցաւ ։ 16 Թիւն առաւ ։ Ընդհանուր ասկէ ետև մենք մէկ մը մարմնով չենք գիտեր . ու թէև Քրիստոսը մարմնով ճանչցանք , ՚ բայց հիմա՝ ալ անոնկ չենք ճանչնար ։ 17 Ը Ուրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է , ՚ նորէն նոր ըսկզբնաւորութիւն մըն է . Հինները անցան , և ահա ամէն բան նոր եղաւ ։ 18 Սակայն ամէն բան Աստուծմէ է , ՚ որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Քրիստոսի ձեռքովը , ու տուաւ մեզի պաշտօնը . ՚ Այսինքն Աստուած էր , որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց , և անոնց յանցանքները իրենց չհաշկեց , ու հաշտութեան խօսքը 20 մեր մէջը դրաւ ։ Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք , ՚ իբրև թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով . կ'աղաչենք ձեզի Քրիստոսի կողմանէ , հաշտուեցէ՛ք 21 Աստուծոյ հետ ։ Վասն զի Աստուած զանիկայ որ մեղք չէր գիտեր , մեզի համար ՚ մեղաւոր սեպեց՝՝ որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարութիւն ըլլանք ։

Գ Լ · Զ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ որ իր անձը ընծայած է իբրև Քրիստոսի հաստատիչ պաշտօնեայ , թէ՛ իր յորդորանքներովը ։ 3 Թէ իր անարատ վարքովը , 4 և թէ տառապանքն համար համբերութեամբ տանելով ամէն տեսակ վիշտերու ու նեղութիւններու ։ 14 Կը յորդորէ զանոնք որ ետ կենան կռապաշտական ընկերութիւններէն և պղծութիւններէն՝ մտածելով որ իրենց անձերը կենդանի Աստուծոյ տաճարն են ։

1 Աստի մենք ալ ՚ գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը ՚ պարապ տեղը ընդունած 2 չըլլաք ։ ՚ Ինչու որ՝ Ընդունելի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզ , կ'ըսէ , և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի քեզ . ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը , ահա հիմա է փրկութեան

Ցամի Տեառն 60

Ե ԳԼ · գ · 1 ։
Թ ԳԼ · ա · 14 ։
Ի ԳԼ · ժա · 1 ։ 16 , 17 ։ ժբ · 6 , 11 ։
Հ Հռով · ե · 15 ։
Յ Հռով · զ · 11 , 12 ։ ժգ · 7 , 8 ։ ա Պտր · գ · 19 ։ Գաղ · բ · 20 ։ ա Թես · ե · 10 ։ ա Պետ · գ · 2 ։
ՂՄատ · ժբ · 50 ։ Ցօհ · ժե · 14 ։ Գաղ · ե · 6 ։ Փիլ · գ · 7 , 8 ։ Կող · գ · 11 ։
Ճ Ցօհ · գ · 64 ։
Մ Հռով · ը · 9 ։ ժգ · 7 ։ Գաղ · գ · 15 ։
Ն Գաղ · ե · 6 ։ գ · 15 ։
Շ Ես · խգ · 18 , 19 ։ կե · 17 ։ Եփես · բ · 15 ։ Ցայտ · իա · 5 ։
Չ Հռով · ե · 10 ։ Եփես · բ · 16 ։ Պտ · ա · 20 ։ ա Ցօհ · բ · 2 ։ գ · 10 ։
Ո Հռով · գ · 24 , 25 ։
Պ Ցօհ · ե · 23 ։ Սաղ · բ · 7 ։ ԳԼ · գ · 6 ։ Եփես · դ · 20 ։
Ջ ԳԼ · գ · 1 ։
Ռ Ես · ծգ · 6 , 9 , 12 ։ Գաղ · գ · 13 ։ ա Պետ · բ · 22 , 24 ։ ա Ցօհ · գ · 5 ։
Ս Ասե · Մեղք բերաւ Հռով · ա · 17 ։ ե · 19 ։ ժ · 3 ։

ա ա Կոր · գ · 9 ։
Բ ԳԼ · ե · 20 ։
Գ Երբ · ժբ · 15 ։
Դ Ես · խթ · 8 ։

Ցամի Տեառն 60

Է Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

Ցամի Տեառն 60

Ա Հռով. ժգ. 13 ։ ա Կոր. Թ. 12 ։ ժ. 32 ։

Ղ ա Կոր. գ. 1 ։

Է Գլ. ժա. 23, ՃԸ ։

Ը Գլ. դ. 2 ։ է. 14 ։

Ի ա Կոր. բ. 4 ։

Ժ Գլ. ժ. 4 ։ Եփես. գ. 11, 13 ։ ը Տիմ. գ. 7 ։

Է Գլ. գ. 2 ։ է. 11 ։ ժա. 6 ։

Ղա Կոր. գ. 9 ։ Գլ. ա. 9 ։ դ. 10, 11 ։

Ի Սաղ. ՃԺը. 18 ։

Ժ Գլ. է. 3 ։

Է Գլ. ժբ. 15 ։

3 օրը ։ Է բնաւ մէկ բանով մը գայ-
Թակղութիւն չենք տար , որ Ծե-
4 պաշտօնը չարատաւորի . Բայց ա-
մէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծա-
յենք Ա Աստուծոյ սպասաւորներու
պէս՝ շատ համբերութիւնով վէշտե-
րու մէջ , տառապանքներու , նե-
5 դութիւններու , Է Ծեծերու , բան-
տերու , խռովութիւններու , աշ-
խատութիւններու , հսկումներու ,
6 ծոմերու մէջ ։ Մաքրութիւնով ,
գիտութիւնով , երկայնմտութիւ-
նով , քաղցրութիւնով , Սուրբ Հո-
7 գիով , անկեղծ սիրով , Ը Ճշմար-
տութեան խօսքով , Ի Աստուծոյ
զօրութիւնով , Ժ արդարութեան
զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ
8 կողմէն է . Փառքով ու անարգու-
թիւնով , պարսաւանքով և գո-
վութիւնով . մոլորեցնողներու պէս՝
9 ու ճշմարիտներ . Անծանօթներու
պէս՝ Ի և ծանօթներ . Լմեռնողներու
պէս՝ և ահա կենդանի ենք .
Է պատժուածներու պէս , ու չըս-
10 պանուածներ . Տրտմածներու
պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք . աղ-
քատներու պէս՝ ու շատերը կը
հարստացընենք . բան մը չու-
նեցողներու պէս՝ և ամէն բան ըս-
11 տացած ենք ։ Մեր բերանը ձեզի
բացուած է՝ ով կորնթացիք , Ժ Ե
12 մեր սիրտը լայնցած ։ Դուք մեր
կողմէն չէք նեղուիր , Ի հապա Ձեր
ԽՆԵԿՅԱՅ ղթիդն կողմէ կը նեղուիք ։
13 Ուստի անոր հատուցումը ընելա-
հմար՝ (Ի իբրև որդիներուս կը ի-
սիմ Յէվէ ,) դուք ալ բերէ՛ք ի ինձ
լայնցէ՛ք ։
14 Չ Անհաւատներուն հետ օտարա-
խառն լծակից մի՛ ըլլաք . Ը քանզի
ի՞նչ մասնակցութիւն ունի ար-
դարութիւնը անօրէնութեան հետ ,
և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը
15 խաւարին հետ . Եւ ի՞նչ միաբա-
նութիւն ունի Քրիստոս Բելիա-
րին հետ , կամ ի՞նչ բաժին ունի
հաւատացեալը անհաւատին հետ .
16 Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Ա-
ստուծոյ տաճարը կուռ հետ . Վասն
զի դուք կենդանի Աստուծոյ տա-
ճարն էք , ինչպէս որ Աստուած
ըսաւ թէ Ն Անոնց մէջը պիտի բը-
նակիմ , ու անոնց մէջը պիտի քա-
լեմ , և անոնց Աստուած պիտի
ըլլամ , ու անոնք ինծի ժողովուրդ
17 պիտի ըլլան ։ Ն Ասոր համար ելէ՛ք
անոնց մէջէն , ու զատուեցէ՛ք ,
կ'ըսէ Տէրը , և պիղծ բանի մի՛
18 դպչի՛ք ։ Ու ես ձեզ պիտի ընդու-
նիմ , Ն և ես ձեզի Հայր պիտի ըլ-
լամ , ու դուք ինծի տղաքներ ու
աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամե-
նակալ Տէրը ։

Գլ. Է

1 Իր խօսքը չարունակելով կը յորդորէ զանոնք
սուրբ վարք ունենալու , 2 և իրեն ցուցընելու
ան նոյն սէրը որ ինքը անոնց վրայ ունէր . 3
կը ծանուցանէ թէ իր նեղութիւններուն մէջ
որչափ մխիթարութիւն ունեցաւ՝ երբոր Տի-
տոս իրեն պատմեց անկեղծ ապաշխա-
րութիւնը որ իր առջի նամակը պատճառեր
էր . 13 և թէ անոնց Տիտոսին ցուցուցած սէ-
րը ու հնազանդութիւնը արդարացուցին իր
պարծանքը անոնց վրայով ։

1 Ա Ւստի՝ սիրելիք՝ որովհետև մենք
ԽՆԵԿՅԱՅ այս խոստմունքները ունինք ,
մեր անձերը մարմինի ու հոգիի ա-
մէն կերպ պղծութենէն մաքրենք ,
և սրբութիւնը կատարեալ գործենք
Աստուծոյ վախովը ։
2 † Ընդունեցէ՛ք մեզ . մէկու մը
վնաս չտուինք , ոչ մէկը եղծե-
3 ցինք , Է ես ոչ մէկը զրկեցինք ։ Չէ
թէ յիշ դատապարտելու համար
ԽՆԵԿՅԱՅ կը զրուցեմ . Է որովհետև ես
առաջուց ըսեր եմ որ դուք մեր
սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու ու
4 ապրելու յիշէ՛ Հետ ։ Ը Շատ է իմ
համարձակութիւնս ձեր վրայ .
Է շատ է իմ պարծանքս ձեզի հա-
մար ։ Լեցուն եմ մխիթարու-
թիւնով , աւելցած եմ ուրախու-
թիւնով մեր ամէն նեղութիւննե-
5 րուն մէջ ։ Ի Վասն զի երբոր մենք
Մակեդոնիա հասանք , բնաւ մեր
մարմինը հանգստութիւն չունե-
ցաւ ։ Ը Հապա ամէն կողմանէ նե-
ղութիւն կը քաշէինք . Ի դուրսէն
պատերազմներ էին , ԽՆ ներսէն՝
6 վախեր ։ Ժ Բայց Աստուած որ խո-
նարհները կը մխիթարէ , Ի մեզ մը-
7 խիթարեց Տիտոսի գալովը ։ Եւ
չէ թէ միայն անոր գալովը , հապա
ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով
ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով ,
երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձան-
քը , ձեր ողբը , ձեր ինծի համար
ԽՆԵԿՅԱՅ նախանձաւորութիւնը ,
անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ ։
8 Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան
թուղթովը , չեմ զղջար , (Լթէև
զղջացեր էի ։) քանզի կը տեսնեմ
որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց ,
9 թէև քիչ մը ատեն ։ Արդ ու-
րախ եմ , չէ թէ որ տրտմեցաք ,
հապա որ ապաշխարութեան հա-
մար տրտմեցաք . որովհետև դուք
Աստուծոյ ԽՆԵՔԷՆ պէս տրտմե-
ցաք , անանկ որ բանով մըն ալ
10 մեզմէ վնաս չքաշէք ։ Է Ինչու որ
Աստուծոյ ԽՆԵՔԷՆ պէս եղած
տրտմութիւնը փրկութեան հա-
մար ապաշխարութիւն կը գործէ ,
որ զղջանալու բան չէ . Ժ բայց աշ-
խարհի տրտմութիւնը մահ կը գոր-
11 ծէ ։ Ծէ ։ քանզի ահա այս բանը՝ որ
դուք Աստուծոյ ԽՆԵՔԷՆ պէս
տրտմեցաք , ձեր մէջը որչափ ջանք

Ցամի Տեառն 60

ա Գլ. գ. 18 ։ ա Յով. գ. 3 ։

† Կամ՝ համբերեցէ՛ք

Բ Գոր. ի. 33 ։ Գլ. ժբ. 17 ։

Է Գլ. գ. 11, 12 ։

Ր Գլ. գ. 12 ։

Ի ա Կոր. ա. 4 ։ Գլ. ա. 14 ։

Ղ Գլ. ա. 4 ։ Փիլ. բ. 17 ։ Կող. ա. 24 ։

Ի Գլ. բ. 13 ։

Ը Գլ. դ. 8 ։

Ի Ր Օր. լբ. 25 ։

Ժ Գլ. ա. 4 ։

Ի Տես Գլ. բ. 13 ։

Լ Գլ. բ. 4 ։

Ի Բ Թագ. ժբ. 13 ։ Մաս. իզ. 75 ։

Ժ Առակ. ժբ. 22 ։

Ցամի Տեառն 60

գործեց , որչափ չքմեղութիւն , որչափ սրտմտութիւն , որչափ վախ , որչափ բաղձանք , որչափ նախանձաւորութիւն , որչափ վրէժխնդրութիւն . ամէն կերպով ինքզինքիդ ցուցուցիք թէ ատ բա-
12 նին մէջ մաքուր էք : Ուրեմն ան որ ես ձեզի դրեցի , չէ թէ զրկանքը ընդհին համար էր , և չէ թէ զրկանքը կրողին համար , Ի ԳԼ · Բ · 4 ։
հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ
13 առջեւը : Ուստի ան ձեր մխիթարութիւնեն համար մենք մխիթարուեցանք . շատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար , Հռով . ժե . 32 ։
հինչու որ անոր հոգին ձեր
14 ամէնէն հանգստութիւն դուեր էր : Վասն զի ինչ որ ես անոր առջեւը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չեղայ . հապա ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի , անանկ ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալնիս ճշմարտութիւն եղաւ ։
15 Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վրայ , Ի ԳԼ · Բ · 9 ։ Փիլ · Բ · 12 ։
երբոր կը յիշէ ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը , թէ ինչպէս վախով ու դողով անիկայ ընդուներ
16 էք : Ուստի ուրախ եմ նոր ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ ։ Ղե Թես . գ . 4 ։ Փիլմ . 8 , 21 ։

Գ Լ · Ը

1 Առաքեալը օրինակ բերելով Մակեդոնացիները՝ կը յորդորէ Կորնթացիները որ առատաձեռնութեամբ օգնութիւն ընեն Երուսաղէմի աղքատ սուրբերուն : 7 կը յիշեցնէ իրենց առէլ չաքը , 9 Քրիստոսի օրինակը , 14 և ան հոգևոր օգուտը որ ունենալու էին ան օգնութիւնը ընդունողին . 16 գովութեամբ կը խօսի Տիտոսին և ուրիշ եղբայրներուն յօժարամտութեանը վրայով՝ որոնք իր խնդրանքը և իր յորդորանքովը անոնց գացեր էին բուն ա գործիս համար ։

1 Ա Յդ՝ եղբայրներ՝ ձեզի կը ծանուցանենք Աստուծոյ շնորհքը , որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն
2 տրուած է . Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ իրենց ուրախութեանը առատութիւնը եւ խոր աղքատութիւնը առատութիւնը իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ ։ – Մար · ժբ · 44 ։
3 Ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը չափովը՝ ու կարողութենէն ալ աւելի յօժարակամ
4 ըլլալով , Շատ աղաչանքով կ'աղաչէին որ տուրքերը Ես առաքելոց համար եղած պաշտօնին մասնակ-
5 ցութիւնը ընդունինք : Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յուսայինք , հապա անձերնին ալ տուին , առաջ Տէրոջը՝ ու Ե Ի Ը մեզի Աստուծոյ
6 կամքովը . Ետր Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս ան անիկայ ա-ռաջուց սկսեց , անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ ատ շնորհքն ալ ։
7 Ե Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած էք դուք , (հաւատքով ու խօսքով ու գիտութիւնով և ամէն ջանքով ու ձեզի մեր վրայ եղած սիրովը ,) Ե Հայեցեք՝ որ ատ
8 շնորհքով ալ առատանաք . Ըշխ թէ հրամայելով մը կը զրուցեմ , հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառովը , և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
9 հարազատութիւնը : Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը , Ե թէ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր , Ի Մատ . ը . 20 ։ Դ ու . թ . 58 ։ Փիլ . բ . 6 , 7 ։
որ դուք անոր աղքատանալովը հա-
10 րըստանաք : Ընդ ատ բանիս մէջ խրատ մը կու տամ . Ե ինչու որ ատիկայ ձեր օգտին համար է , դուք որ չէ թէ միայն ընելը , Ե հապա կամենալն ալ առաջուց սկսեցիք ան-
11 ցած տարուընէ հետէ . Ուստի հիմա ընելն ալ կատարեցէք , որ ինչպէս կամց յօժարութիւն կայ , նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ-
12 չափովը ըլլայ : Վասն զի թէ որ առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ Ի Մար . ժբ . 43 , 44 ։ Ղու . բ . 3 ։ պատրաստ ունեցածին չափովը ընդունելի է , ու չէ թէ չունեցածին չափովը :
13 Ինչու որ չէ թէ ես ուրիշներուն հանգստութիւն կ'ուզեմ , ու ձեզի
14 նեղութիւն . Հապա հաւասարութիւնով՝ հիմակուան առեւս ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցնէ , որպէս զի անոնց աւելին ալ օր մը ձեզի պակսի՝ որպէս որ գրուած է .
15 Ել · ժզ · 18։ Ել · ժզ · 18։ Ան որ շատ ժողվեց , չաւելցուց , ու ան
16 որ քիչ , չպակսեցուց : Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ նոյն հոգը ձեր վրայ Տիտոսին սիրտը ձգեց .
17 Ինչու որ Ե մեր աղաչանքը ընդունեց , և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլ-
18 լալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի ։ – Ե Ու անոր հետ խրկեցինք ան եղբայրը , որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր եկեղեցի-
19 ներուն մէջ . Եւ ոչ միայն այսքան , հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր ըլլալու ատ տուրքերուն մէջ , Հոր մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար , ու *ձեր յօժարութեամբը ։
20 Բայց աս մասին զգուշութիւն կ'ընենք , որ չըլլայ թէ մեզի պատահ մը դնէ մեր վրայ աս առատութեանս մէջ , որուն մենք կը ծա-
21 ռայենք ։ Քանզի ոչ միայն Տէրոջը առջեւը , Ի Հապա մարդոց առջեւն ալ բարի բաներ ընելու հոգ կը տա-
22 նինք ։ Եւ անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ

Ցամի Տեառն 60

Ղ ա Կոր . ա . 5 ։ Ժբ . 8 ։ Ի ԳԼ · Թ · 8 ։
Ղ ա Կոր . է . 6 ։
Ե Մատ . ը . 20 ։ Դ ու . Թ . 58 ։ Փիլ . բ . 6 , 7 ։
Ը Ա Կոր . է . 25 ։
Ի Ա ռակ . ժԲ . 17 ։ Մատ . ժ . 42 ։ ա Տիմ . գ . 18 , 19 ։ Եբր . ժգ . 16 ։ Ժ ԳԼ · Թ · 2 ։
Ի Մար . ժբ . 43 , 44 ։ Ղու . ի ա . 3 ։
Լ Ել · ժզ · 18։
Ի Հմր 6 ։
Ժ ԳԼ · ժբ · 18։
Լ ա Կոր . ժ . 3 , 4 ։ Հմր 4 , 6 , 7 ։ ԳԼ · Թ · 8 ։
Հ ԳԼ · դ · 15 ։
* Ո Ր ա նչ մեր
Ն Հռով . ժբ . 17 ։ Փիլ . դ . 8 ։ ա Պետ . բ . 12 ։

Ցամի Տեառն 60

աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստահութիւնովը ու ձեր վրայ ուռնէ ։
23 Բայց թէ որ Տիտոսին համար ի՛նչ հարցնէ՛ս , Ղանիկայ իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն
24 են , ու քրիստոսի փառքը ։ Ուստի ձեր սիրոյն՝ և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը ատոնց վրայ ցուցուցէ՛ք եկեղեցիներուն առջևը ։

ՂՓիլ.բ.25։

ՅԳՂ.է.14։ Թ.2։

Գ Լ . Թ

1 Առաքեալը կը ցուցնէ պատճառը թէ ինչո՛ւ համար , (թէև ինքը դիտէր անոնց յօժարամտութիւնը ,) յապաղագոյն խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները . 6 կը յորդորէ որ առատ ողորմութիւն տան , իբր թէ ան տուածնին տեսակ մը սերմ ցանել էր՝ 10 որ առատօրէն պտուղ պիտի տար իրենց , 13 և պատճառ պիտի ըլլար որ մեծ ընորհակալութիւն մատուցուի Աստուծոյ ։

1 ՚Ւ Քանզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ե ինչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը , ես րուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ , Թ թէ Աքայեցիք անցած տարուընէ հետէ պատրաստ են . ու ձեր բոլ նա-
3 խանձը շատերը դրդեց ։ Եւ ահա Ե եղբայրները խրկեցի , որ մեր ձեզի համար պարծենալը ատ մասին մէջ պարապ չելլէ ։ հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչպես որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան ու ձեզ անպատրաստ գտնեն , ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով մնանք աս * պարծանքին վստահու-
5 Թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ առաջուց ձեզի գան , ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան՝ որ պատրաստ ըլլայ , անանկ որ ընծայի պէս ըլ-
6 լայ , ու չէ թէ ագահութեան պէս ։ Բայց ասիկայ կ՚ըսենք թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ ։ ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՝ առա-
7 տութիւնով պիտի հնձէ ։ Ամէն մէկը ինչպես որ իր սրտովը կը յօժարի , ետ տայ , չէ՛ նեղութեամբ կամ ստիպմամբ . Ե ինչու որ Աստուած յօժարակամ
8 տուողը կը սիրէ ։ Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու , որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով , ամէն բարի գործքերով առատանաք .
9 Ինչպէս որ գրուած է , Ե Ցարածեց ա՛ աղքատներուն տուաւ . անոր

արդարութիւնը յաւիտեան կը մ-
10 նայ ։ Եւ անիկայ Ե որ սերմ ցանողին սերմ կը պարգեւէ , Ե և կերակուրի համար հաց , ձեր սերմանիքը պարգեւէ և աւելցնէ՛ , ու ձեր արդարութեան պտուղները շատ-
11 ցընէ . Որ ամէն բանի մէջ հարըստանաք ամէն կերպ առատութիւնով , Ե որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն թող
12 Աստուծոյ ։ Ինչու որ աս պաշտօնս մատակարարութիւնը չէ թէ մինակ Ե նուրբերուն պակսութիւնը լեցնելու համար է , հապա նաև աւելի չատցընելու Աստուծոյ գո-
13 հութիւն տալը . Երբոր հաս Ե ձեր պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԱստուած՝ քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ չափազանդութեանը համար , ևւ ան առատա-
ձեռնութեանը համար՝ որով հաղորդակցութիւն կ՚ընէք անոնց ու
14 ամենուն . Եւ իրենց աղօթքը ձեզի համար փափաքանքն , Ե ձեզ ունենալով ձեր վրայ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար որ ձեր մէջն
15 է ։ Ալ գոհութիւն Աստուծոյ ըսանոր չպատմելու պարգեւին համար ։

Ցամի Տեառն 60

Ե Ես.ծե.10։ † Կամ ինչը կերակուրի համար հաց ալ պիտի պարգեւէ , և ձեր սերմանիքը պիտի աւելցընէ ,

ՂՈվս.ժ.12։ Ի Գլ.ա.11։ գ.15։ ՃԳԼ.ը.14։

Ի Մատ.ե.16։

հԵրբ.ժգ.16։

Յ Գլ.ը.1։

ՂՃակ.ա.17։

ա Գոր.ժա.29։ Հռով.ժե.26։ ա Կոր.ժգ.1։ Գլ.ը.4։ Գաղ.բ.10։

Բ Գլ.ը.19։

Է Գլ.ը.24։

Ը Գլ.ը.10։

Ի Գլ.ը.6, 17, 18, 22։

* Ո՛նախ ըսանչն ։

Գ Լ . Ժ

1 Առաքեալը իր անձը և մարմինին երևոյթը արհամարհող ատ ան աքաղաղներուն դէմ՝ յառաջ կը բերէ իր հոգևոր իշխանութիւնը , 7 հաստատելով որ իր գալու ատենը այնպէս զօրաւոր պիտի ըլլայ իր խօսքովը , որչափ որ իր նամակին է իր հեռաւորութեան ատենը . 12 կը յանդիմանէ զանոնք՝ չափ դուրս առաջ անցնելնուն և ուրիշին աշխատանքովը պարծենալնուն համար ։

1 ՚Ւ Ասյց ես Պօղոս ձեզի կ՚աղաչեմ քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը , Ե որ երես առերես ներկաս ՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը հա-
2 մարձակիմ ձեզի . Կ՚աղաչեմ՝ Ե որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս
3 կը քալենք ։ Քանզի թէպտ մարմնի մէջ կը քալենք , բայց չէ թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն
4 կ՚ընենք . Ե ինչու որ մեր զինուորութեան Ե զէնքերը մարմնաւոր չեն , Հայպա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ Ե ամրոցները քակելու . մենք Ըխորհուրդներ կը քա-
5 կենք , Եւ Աստուծոյ գիտութեան դէմ բոլոր հպարտացած բարձրբանները , ու բոլոր միտքերը քրիստոսի ՚նազանդութեանը դերի կ՚ընենք .
6 Ընե պատրաստութիւն ունինք վրէժ առնելու ամէն ան՚նազանդութենէ , Ե երբոր ձեր ՚նազանդու-

ա Հռով.ժբ.1։

Բ Հմր 10։ Գաղ.ժբ.5, 7, 9։

Է ա Կոր.գ.21։ Գաղ.ժգ.2, 10։

Ը ա Տիմ.ա.18։ Բ Տիմ.բ.3։

Ի Եփես.գ.13։ աԹես.ե.8։

Ձ Գոր.է.22։ ա Կոր.բ.5։ Գաղ.գ.7։ ժգ.3, 4։

Ե Երեմ.ա.10։

ը ա Կոր.ա.19։ գ.19։

Ի Գաղ.ժգ.2, 10։

Ժ Գաղ.բ.9։ է.15։

Ցամք Տեառն 60

1 Արանի՛ թէ քիչ մը ներէիք ինծի անմտութեանս . և իրաւընդի՛ր
2 համբերեցէ՛ք ինծի . Ես Աստուծոյ նախանձաւորեմ Ա՛ստուծոյ նախանձովը . Ես ձեզ մէկ երկան մը նշանեցի՝ Քրիստոսի կոյսի մը պէս Ե՛ քրիստոսի դիմացը
3 հանելու . Սիայն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը , Ե՛անանկ ալ ձեր միտքերը ապականին քրիստոսի վրայ
4 եղած միամտութենէն . Վասն զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքաքրոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառիք , եկամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած , Նանհներոն ուղէկ կը համբերէիք .
5 Քանզի ես ասանկ կը սեպեմ՝ Ը՛որ ամենէն երևելի առաքեալներէն բա-
6 նով մըն ալ պակաս չեմ . Ե՛թէ թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ , Էայց չէ թէ գիտութեան կողմէ , Նամային ամէն բանի մէջ բոլորո-վին անձերնիս ձեզի յայտնի ը-
7 րինք . Մի՞թէ յանցանք գործած եղայ՝ Ը՛որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի , որ դուք բարձ-
8 րանաք : Ու՛րիշ եկեղեցիները կո-ղոպտեցի՝ ռնոնցմէ թոշակ առ-նելով ձեզի ծառայելու համար :
9 Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝ երբոր պակսութիւն մը ունեցայ , Ե՛չ մէկուն ձանձրութիւն չը-տուի . Նինչու որ իմ պակսու-թիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայրները . Հև ամէն կեր-պով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ
10 ալ : Ն՛ քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսիս դիս է , Նոր ասս իմ պար-ծենալս պիտի չխափանուի Լիբիմ
11 Ա՞քայիայի կողմերը : Ինչո՞ւ . Ե՞որ-պես թէ չե՞մ սիրեր ձեզ . Ա՜ն Աս-
12 տուած գիտէ : Բայց ան որ կ'ը-նեմ՝ պիտի ընեմ՝ ալ , Ե՞որ կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ կը փնտռեն , որ ի՛նչ բանով կը պարծենան , իրենք ալ մեզի պէս
13 գտնուին : Ա՞ինչու որ անանկները սուտ առաքեալներ՝ Նխաբեպայ բան-ւորներ ըլլալով , քրիստոսի առա-քեալներուն կերպարանքը վրանին
14 կ'առնեն : Եւ զարմանք մը չէ . ինչու որ ինքը Սատանան ալ Նլու-սաւոր հրեշտակի կերպարանքը կ'առ-
15 նէ . Ալ մեծ բան մը չէ , որ անոր պաշտօնեաներն ալ Ո՞արդարու-թեան պաշտօնեաներու նման կեր-պարանք կ'առնեն . Նորոնց վերջը իրենց գործքերուն համեմատ պիտի

Ցամք Տեառն 60

ա Հմր 16 : ԳԼ . ե . 13 :
բ Գաղ . գ . 17 , 18 :
գ Ովս . բ . 19 , 20 : ա Կոր . գ . 15 :
դ Ղե . իա . 13 :
ե Կող . ա . 28 :
զ Յն . գ . 4 : Յօհ . ը . 44 :
է Եփե . զ . 24 : Կող . բ . 4 , 8 , 18 : ա Տիմ . ա . 3 : գ . 1 : Եբր . ժգ . 9 : բ Պետ . գ . 17 :
ը Գաղ . ա . 7 , 8 :
թ ա Կոր . ժե . 10 : ԳԼ . ժբ . 11 : Գաղ . բ . 6 :
ժ ա Կոր . ա . 17 : բ . 1 , 13 : ԳԼ . ժ . 10 :
ի Եփե . գ . 4 :
լ ԳԼ . գ . 2 : ե . 11 : ժբ . 12 :
խ Գոր . ժբ . 3 : ա Կոր . թ . 6 , 12 : ԳԼ . ժ . 1 :
ծ Գոր . ի . 33 : ԳԼ . ժբ . 13 : աթես . բ . 9 : բ Թես . գ . 8 , 9 :
կ Փիլ . գ . 10 , 15 , 16 :
հ ԳԼ . ժբ . 14 , 16 :
ձ Հով . թ . 1 :
ղ ա Կոր . թ . 15 :
ճ ԳԼ . գ . 11 : է . 3 : ժբ . 15 :
մ ա Կոր . թ . 12 :
յ Գոր . ժե . 24 : Հով . ժգ . 18 : Գաղ . ա . 7 : գ . 12 : Փիլ . ա . 15 : բ Պետ . բ . 1 : աՅօհ . գ . 1 :
ն ԳԼ . բ . 17 : Փիլ . գ . 2 : Տիտ . ա . 10 , 11 :
շ Գաղ . ա . 8 :
ո ԳԼ . գ . 9 :
չ Փիլ . գ . 19 :

7 Թիւնը կատարեալ ըլլայ : Ի՞նչ-ո՞ւի երևոյթի՞ն կը նայիք . Լ՞ԹԷ որ մէկը վատահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն է , աս նո-քէն ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , Եանանկ ալ
8 մենք : Քանզի թէ որ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս ծ՞ւեր իշ-խանութենէն վրայով՝ որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու , աւ չէ թէ քակելու համար , Նպիտի չա-
9 մընամ . Որ անանկ չանգուիմ՝ որպէս թէ ես Թուղթերովս ձեզի
10 վախ մը կը ձգեմ . Քանզի՝ Ընդ Թուղթերը , կ'ըսէ Պէլը , ծանր ու զօրաւոր են , Նբայց անոր մարմնոյն երևոյթը տկար է , Նու խօսքը ա-
11 նարգ . Ընանկ մարդը աս Թող խորհի , որ մենք Հեռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով մեր Թուղթերովը , Մտէն ալ անանկ պէտք ըլլա՞ի գործ-
12 քով : Նինչու որ մենք չենք հա-մարձակիր մեր անձը կշռածքի դնել ու բաղդատել ոմանց հետ , որ ինք-զինքնին կը գովեն . բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով , և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝
13 չեն հասկընար : Ե՞բայց մենք չա-փի դուրս բաներով պիտի չպար-ծենանք , հապա ան կանոնին չա-փովը , որ Աստուած մեզի բաժին
14 տուաւ մինչև ձեզի հասնելու . Չէ թէ որպէս թէ մենք ձեզի հասած չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի կ'երկրնցընենք . Ն՞ինչու որ քրիս-տոսի աւետարանովը մինչև ձեզի
15 հասանք : Եւ չէ թէ չափէ դուրս բաներով՝ Նուրիշներուն աշխա-տանքովը կը պարծենանք , հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը ա-ւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզմով աւելի ընդարձակինք ,
16 Ձեզմէ անդին կողմերը աւետարանը քարոզելու , և չէ թէ պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ուրիշի
17 մը կանոնով : Ե՞բայց ան որ կը պարծենայ , Թող Տէրոջմով պար-
18 ծենայ : Նվասն զի չէ թէ ան որ իր անձը կը գովէ , անիկայ է ընտ-րուածը , Ո՞հապա ան որ Տէրը գա-նիկայ կը գովէ :

ԳԼ . ԺԱ

1 Նախանձով լեցուած Կորնթացւոց վրայ՝ ո-րոնք կ'երևնայ թէ սուտ առաքեալները աւելի պատուաւոր կը համարէին , կը սաիպսւի իր անձին վրայ պարծենալ ; 5 թէ ինքը Տուա-սար է երևելի առաքեալներուն , 7 և թէ ինքը աւետարանը ձրի քարոզեց անոնց՝ բնաւ մէ-կուն նեղութիւն չտալով իր ապրուստին հա-մար . 13 կը ցուցնէ թէ ինքը օրէնքին կողմ-մանէ ատոր չէ ան խաբեայ գործաւորներէն , 23 և Քրիստոսի ծառայութեանը , ու իր պաշ-տօնին Տամար իր կրած նեղութիւններուն մէջ շատ գերազանց է անոնցմէ :

Ցամք Տեառն 60

ՂԱՀ. 1։ ԳԼ. ժբ. 6, 11։

Լ ԱԿՈՐ. է. 6, 12։

ՍԳԼ. Թ. 4։

ՍՓԻԼ. գ. 3, 4։

Լ ԱԿՈՐ. դ. 10։

ԲԳԼ. ժ. 10։

ՅՓԻԼ. գ. 4։

ՍԳՈՐ. իբ. 3։ ՀԱՄՈՎ. ժա. 1։ ՓԻԼ. գ. 5։

Է ԱԿՈՐ. ժե. 10։

ԻԳՈՐ. Թ. 16։ ի. 23։ իա. 11։ ԳԼ. զ. 4, 5։

ՕԱ ԿՈՐ. ժե. 30, 31, 32։ Գ. ա. 9, 10։ գ. 11։ զ. 9։

ՖԲՕՐ. իե. 3։

ՍԳՈՐ. ժզ. 22։

Բ ԳՈՐ. ԺԳ. 18։

Է ԳՈՐ. իէ. 41։

ՏԳՈՐ. Թ. 28։ ԺԳ. 50։ ԺԴ. 5։ ԺԵ. 5։ ի. 3։ իա. 31։ իգ. 10, 11։ իե. 3։

Ե ԳՈՐ. ԺԳ. 5։ ԺԹ. 24։

Ղ ԳՈՐ. ի. 31։ Գ. ե. 5։

Է Ա ԿՈՐ. գ. 11։

ԸՏԵ. ԳՈՐ. ի. 18, ԹԷ։ ՀԱՄՈՎ. 14։

Ւ Ա ԿՈՐ. ը. 12։ Թ. 22։

ԺԳԼ. ԺԲ. 5, 9, 10։

ԼՀԱՄՈՎ. ա. 9։ Թ. 1։ ԳԼ. ա. 23։ ԳԱՂ. ա. 3։ ՍԹԱՍ. բ. 5։

16 ըլլայ ։ Դարձեալ կ'ըսեմ, չըլլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ, հապա թէ չէ՝ գոնէ անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք, որ ես ալ քիչ մը 17 պարծենամ։ Ան որ ես կը խօսիմ՝ Չէ՛ թէ Տէրոջը կամաչը պէս կը խօսիմ, հապա որպէս թէ անմտու-թիւնով մը ՚ատ պարծենալուն 18 վստահութիւնովը ։ ՚Որովհետև շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ։ 19 Քանզի Դուք իմաստուն ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերէք ան-20 միտներուն ։ Ինչու որ կը համբերէք, ՚թէ որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ, թէ որ մէկը ՅԷ ստացուածքը ուտէ, թէ որ մէկը ՅԷՂԷ բան մը առնէ, թէ որ մէկը ՅԷ վեր հպարտանայ, թէ որ մէկը ձեր երե-21 սին զարնէ ։ Քամահրանքի ձևով կը խօսիմ, ՚իբր թէ մենք ՚տկար էինք ։ ՚Բայց ինչ բանով որ մէկը պարձենալու՝ կը համարձակի՝ (ան-մտութեամբ կը խօսիմ,) ես ալ 22 կը համարձակիմ ։ Անոնք Եբրայե-ցի՞ են, ՚ես ալ ։ ՚Իսրայէլացի՞ են, ես ալ ։ Աբրահամի սերմա՞նդ են, 23 ես ալ ։ Քրիստոսի պաշտօնեաներ՞ ըն են, (յիմարաբար կը խօսիմ՚) ալ աւելի ես ։ Աշխատանքներով՝ աւելի, ՚ծեծերով՝ ալ աւելի, բան-տարկութիւններով՝ աւելի, ՚մա-հուան վտանգներով՝ շատ անգամ ։ 24 Հրէաներէն հինգ անգամ ՖՔառասունէն մէկ մը պակաս ԺԹ կերայ ։ 25 ՚Երեք անգամ ձաղկով ծեծուե-ցայ ։ Մէկ անգամ քարկոծուե-ցայ ։ Երեք անգամ նաւաբեկու-թեան հանդիպեցայ ։ գիշեր մը ու ցորեկ մը ԺովՀաննդունդը մնացի ։ 26 Շատ անգամ ճամբորդութեանց մէջ վտանգներ, աւազակներէն վտանգ-ներ, ԻՄ ազգէս վտանգներ, Հե-թանոսներէն վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անապատի մէջ վտանգներ, ծովու վրայ վտանգներ, սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ 27 Ըմբէջ ։ Ջանքի ու աշխատանքի մէջ, Ննշան անգամ քնհատու-թեան մէջ, Հանօթութեան ու ծարաւութեան մէջ, շատ անգամ ծոմ կենալու մէջ, ցուրտի ու մեր-28 կութեան մէջ Եվ։ Զգէ արտաքին Նեղութիւնները, ամէն օրուան ըզ-բաղմունքը՝ Ըբոլոր եկեղեցիներուն 29 հոգը վրաս կը դիզուէր ։ ՚Ո՞վ կը տկարանայ, ու ես չեմ տկարա-նար ։ ՚Ո՞վ կը գայթակղի, ու իմ 30 սիրտս չայրիր ։ Թէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ, Ժտկարութեանս բա-31 ներուն վրայ պարծենամ ։ Հա-տուած և մեր Տէր Ցիսուս Քրիս-տոսի Հայրը Նոր յաւիտեան օրհ-նեալ է, գիտէ որ սուտ չեմ ըսեր-32 ցեր ։ Ի Դամասկոսի մէջ Արետա թագաւորին ազգապետը զիս բռնել ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղաքը 33 պահապաններ դրեր էր ։ Եւ ես պատուհանէ մը զամբիւղով պա-րսպէն վար Թողու տրուեցայ, ու անոր ձեռքէն փախայ ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պօղոս իր առաքելութիւնը գովելու համար՝ թէև կրնար պարծենալ իրեն եղած յայտնու-թիւններուն վրայ, 9 բայց աւելի ուշէն կը հա-մարի իր տկարութեանցը վրայ պարծենալ, 11 յանդիմանելով զանոնք որ ստիպեցին զին-քը այսպէս պարծենալու։ 14 կը խոստանայ նորէն իրենց երթալ Հայրական սիրով մը։ 20 բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի ցաւի՝ շատ գայթակղութիւններ և անկարգութիւններ գտնելով Ա՛ՀԵՐԸՆ։

1 Պարծենալ *իրաւցնէ ինծի ան-օգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տե-սիլքներուն ու յայտնութիւններ-2 ուն գամ։ Մարդ մը գիտեմ ՚Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ Քանակ մկը յափշտակուեցաւ-3 մինչև երրորդ երկինքը ։ Ու գի-տեմ անանկ մարդ մը, (եթէ մար-մինով և եթէ առանց մարմինի, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) 4 Որ Դրախտը յափշտակուեցաւ ու լսեց չպատմուելու խօսքեր, որ մար-5 դու արժան չէ խօսիլ ։ Ես ա-նանկին համար պիտի պարծենամ. ՏԲայց իմ անձիս համար պիտի չը-պարծենամ, հապա միայն տկա-6 րութեանս վրայ ։ Ինչու որ եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պի-տի չըլլամ, որովհետև շիտակը պիտի զրուցեմ. բայց կը խնայեմ խօսքէ՝ որ չըլլայ թէ մկը իմ վրաս աւելի համարում ունենայ, քան որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ 7 ինծմէ կը լսէ ։ Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ իմաս շատ յայտ-նութիւններուն համար, ինծի Ձմարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝ Ըսատանայի հրեշտակ մը՝ զիս նե-ղելու համար, որ չըլլայ թէ հպար-8 տանամ ։ Ասոր համար իրեք ան-գամ աղաչեցի Տէրոջը, որ մկզմէ 9 ընէ ինծմէ ։ Ու ըսաւ ինծի, Իմ շըն-որհքս հերիք է քեզի, ինչու որ իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժա-րութեամբ Ըաւելի իմ տկարու-թիւններուս վրայ պիտի պարծե-նամ, ժոր Քրիստոսի զօրութիւնը 10 իմ վրաս հանդչի ։ Ինոր համար Հաներ եմ ես տկարութիւններու, նախատինքներու, տառապանք-

Ցամք Տեառն 60

ԼՀԱՄՈՎ. Թ. 5։

ԻԳՈՐ. Թ. 24, 25։

ՍՀԱՄՈՎ. ա. 22։

Բ ԳՈՐ. իբ. 17։

ՑԱ. Տ. 46, ԼԲՐԱՐՏ. ՀԷ. ԳՈՐԾ. ԺԳ. 6։

ԼՂՈՒ. իգ. 43։

ԲԳԼ. ԺԱ. 30։

ԻԳԼ. Ժ. Տ. ԺԱ. 16։

ՂՏԵ. ԵԳԿ. իբ. 24։ ԳԱՂ. գ. 13, 14։

Ե ՑՈՒ. Բ. 7։ ՂՍ. Ժգ. 16։

ԸՏԵ. Բ ՕՐ. գ. 23—27։ ՄԱԹ. իզ. 44։

ԲԳԼ. ԺԱ. 30։

ԺԱ ՊԵՏ. գ. 14։

ԼՀԱՄՈՎ. ե. 3։ ԳԼ. է. 4։

Ցամք Տեառն 60

Ա Գլ. ժգ. 4։
Ե Գլ. ժա. 1, 16, 17։

Ե Գլ. ժա. 5։ Գաղ. բ. 6, 7, 8։
Ա Կոր. գ. 7։ ժե. 8, 9։ Եփես. գ. 8։
Հ Հռով. ժե. 18, 19։ ա Կոր. թ. 2։ Գլ. դ. 2։ գ. 4։ ժա. 6։
Յ ա Կոր. ա. 7։
Ղ ա Կոր. թ. 12։ Գլ. ժա. 9։
Ճ Գլ. ժա. 7։
Ո Գլ. ժգ. 1։
Ց Գործ. ի. 33։ ա Կոր. ժ. 33։
Ն ա Կոր. գ. 14, 15։

Շ ա Թես. բ. 8։ Փիլ. բ. 17։
Ո Յով. ժ. 11։ Գլ. ա. 6։ Կող. ա. 24։ Բ Տիմ. բ. 10։
Չ Գլ. գ. 12, 13։
Պ Գլ. ժա. 9։
Ջ Գլ. է. 2։

Ռ Գլ. բ. 6, 16, 22։
Ռ Գլ. բ. 18։

Վ Հռով. թ. 1։ Գլ. ժա. 31։
Ք ա Կոր. ժ. 33։

Ֆ ա Կոր. գ. 21։ Գլ. ժ. 2։ ժգ. 2, 10։

Ռ Գլ. բ. 1, 4։

Ֆ Գլ. ժգ. 2։

ներու, հալածանքներու, ու նեղութիւններուն համար. Վինչու որ երբոր կը տկարանամ,
11 ան ատենը զօրաւոր եմ։ Ես անմիտ եղայ [պարծենալով]. դուք ստիպեցիք զիս. վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն առնել, թէպէտև ես երեւելի առաքեալներէն բանով մը պակաս չգտնուեցայ, թէեւ ես ոչինչ եմ։
12 Ցիրաւի ձեր մէջը առաքեալի նշանները գործուեցան ամէն համբերութիւնով, նշաններով եւ սքանչելիքներով ու զօրութիւնով։
13 Ներով։ Ի՞ւան զի ալ ինչ կայ, որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ անով՝ Ես ձեզի ձանձրութիւն չտուի. ներեցէք ինծի այս յանցանքը։
14 Ահա այս երրորդ անգամ է որ կը պատրաստուիմ ձեզի գալու. եւ ես ձեզի ձանձրութիւն պիտի չտամ, վինչու որ ես ձեր ունեցածը չեմ փնտռեր, հապա ձեզ. Որովհետեւ որդիները պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան դիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար։
15 Ես ես մեծ յօժարութեամբ ծախք պիտի ընեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ ալ ձեր անձերուն համար, Թէպէտեւ ձեզ աւելի սիրելովս ինչքիչ սիրուիմ ալ։
16 Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի ծանրութիւն մը չտուի, բայց խորամանկ ըլլալով նենգութեամբ ձեզ բռնեցի։
17 Միթէ իմ ձեզի խրկածներուս մէկուն ձեռքովը ձեզմէ բան մը
18 քաշեցի։ Տիտոսին աղաչեցի, ու անոր հետը ան եղբայրը խրկեցի. միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը քաշեց. Ո՞ր ոգիով քալեցինք, Ո՞ր նոյն ճամբով պտըտեցանք։
19 Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր առջեւն ջատագովութիւն կ'ընենք մեր անձերուն. Աստուծոյ առջեւը Քրիստոսով կը խօսինք. եւ ամէն բան՝ սիրելիք՝ ձեր շինութեանը համար։
20 Որ ես. Գանգի կը վախնամ որ երբոր դամ, ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, ես ես ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. երբոր Թէ ներքեւ խռոված վէճեր, նախանձներ, սրտմտութիւններ, դրդռութիւններ, չարախօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ. Երբոր նորէն դամ՝ իմ Աստուածս զիս նուաստ ընէ ձեր քովը, ու սուգ ընեմ շատերուն համար՝ որ առաջուց մեղք գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը եւ պոռնկութեանը ու դիւթութեանը վրայ։

Գ Լ. Ժ Գ

1 Կը ծանուցանեմ Թէ ինքը անպատճառ պիտի ըլլայ, եւ իր առաքելական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէ յամառեալ մեղաւորներուն դէմ. 5 եւ յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն, 7 ու իրենց մեղքերէն դառնան՝ գնո ինքը աննց չպատճ, 11 իր թուղթը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորանքով մը եւ աղօթքով։

1 Ա՛յս երրորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ. Բերկու կամ իրեք վկաներու բերնէն պիտի հաստատուի
2 ամէն բան։ Ես առաջուց ըսեր եմ՝ եւ նորէն առաջուց կը զգուշեցնեմ (որպէս Թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ Թէեւ հիմա հեռուէն կը գրեմ) Դառնջի մեղանչողներուն եւ ուրիշ ամենուն, որ եթէ նորէն
3 գամ Չպիտի չխնայեմ. Որովհետեւ Քրիստոսի ինծիմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ, Հապա ձեր
4 մէջը զօրացած է. Որ թէպէտ խաչուեցաւ տկարութիւնով, Բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը. Քանզի մենք ալ Թէպէտ կը տկարանանք անով, բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ
5 զօրութեամբը ձեր մէջը։ Փորձեցէք ձեր անձերը Թէ հաւատքին մէջն է. քննեցէք ձեր անձերը. չէք գիտեր ինքզինքնիդ, Որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, Միայն
6 Թէ որ խոտելի չըլլաք։ Բայց կը յուսամ որ պիտի գիտնաք Թէ
7 մենք խոտելի չենք։ Եւ կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք. չէ Թէ՝ որ մենք ընտիր երեւինք, հապա որ դուք բարին գործէք, Թէեւ մենք իբրև խոտելի
8 ըլլանք։ Ինչու որ Ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա Ճշմարտութեան համար։
9 Ուրախ ենք՝ երբոր մենք կը տկրանանք ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, Հ եւ մենք ալ ատ ձեր հաստատուութ
10 Թեանը համար կ'աղօթենք։ Ուստի այս կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ ըլլալ Թէ երբոր դամ՝ Նոաստուկութեամբ վարուիմ ըստ իշխանութեանը Համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ չկեղծելու եւ չէ Թէ քակելու համար։
11 Վերջապէս, եղբայրներ, ողջ եղէք, Հաստատ կեցէք, միմիթարուեցէք, միաբան եղէք, խաղաղութիւն ըրէք. Եւ սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր կեղը
12 պիտի ըլլայ։ Ներարեւ տուէք իրարու սուրբ համբուրով. բարև կ'ը-
13 նեն ձեզի բոլոր սուրբերը։ Ս Տէր

Ցամք Տեառն 60

Ա Կոր. ե. 1։

Ա Գլ. ժբ. 14։
Բ Թես. լե. 30։ Բ Օր. ժէ. 6։ ժԹ. 15։ Մատ. ժբ. 16։ Ցօհ. ը. 17։ Ելբ. ժ. 28։
Է Գլ. ժ. 2։
Թ Գլ. ժբ. 21։
Ի Գլ. ա. 23։
Ղ Մատ. ժ. 20։ ա Կոր. ե. 4։ Գլ. բ. 10։
Ե ա Կոր. Թ. 2։
Ը Փիլ. բ. 7, 8։ ա Պետ. գ. 18։
Ժ Հռով. զ. 4։ Ժ Տես գլ. ժ. 3, 4։
Ե ա Կոր. ժա. 28։

Լ Հռով. բ. 10։ Գաղ. գ. 19։
Ե ա Կոր. Թ. 27։

Ծ Գլ. զ. 9։
Ն ա Կոր. գ. 10։ Գլ. ժա. 30։ ժբ. 5, 9, 10։
Հ ա Թես. գ. 10։
Յ ա Կոր. գ. 21։ Գլ. բ. 3։ ժ. 2։ ժբ. 20, 21։
Ղ Տիտ. ա. 13։
Ճ Գլ. ժ. 8։
Մ Հռով. ժբ. 16, 18։ ժե. 5։ ա Կոր. ա. 10։ Փիլ. բ. 2։ գ. 16։ ա Պետ. գ. 8։
Յ Հռով. ժե. 33։
Ն Հռով. ժզ. 16։ ա Կոր. ժզ. 20։ ա Թես. ե. 26։ ա Պետ. ե. 14։
Շ Հռով. ժզ. 24։

Ցամք Տեառն 60

՚ գԻԼ· բ· 1։

Յիսուս Քրիստոսի չնորհքը և Աստուծոյ սէրը ՚ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

Ցամք Տեառն 60

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԵՒ ԴԱՂԱՏԱՑԻՍ

Ցամք Տեառն 58

՚ Հմր 11։12։ Բ Գոր· թ· 7։ իբ· 10, 15, 21։ իզ· 16։ Տիտ· ա· 3։ է Գոր· բ· 24։ Ժ Փիլ· բ· 22։ գ· 22։ Ե ա Կոր· ժգ· 1։ Ղ Հռով· ա· 7։ ա Կոր· ա· 3։ բ Կոր· ա· 2։ Եփես· ա· 2։ Փիլ· ա· 2։ Կող· ա· 3։ ա Թես· ա· 2։ բ Թես· բ· 2։ բ Յով· 3։

Ի Սաա· ի· 28։ Հռով· գ· 25։ ԳԼ· բ· 20։ Տիտ· բ· 14։

Ըստ Ղ ա· կե· 17։ Յով· ժե· 19։ ժե· 14։ Երր· բ· 5։ գ· 5։ ա Յով· ե· 19։

Ը ԳԼ· ե· 8։

Թ ժգ· ե· 8։

Ժ Կոր· ժա· 4։

Ի Գոր· ժե· 1, 24։ բ Կոր· բ· 17։ ժ· 13։ ԳԼ· ե· 10, 12։

Լ Կոր· ժգ· 22։

Խ Բ Օր· գ· 2· ժբ· 32։ Ա ա Կ· Լ· 6։ Յայտ· իբ· 18։

Ծ ա Թես· բ· 4։

Կ ա Թագ· իդ· 7։ Սաա· իբ· 14։ ա Յով· գ· 9։

Հ ա Թես· բ· 4։ Յակ· գ· 4։

ԳԼՈՒԽ Ա՝

6 Առաքեալը կը զարմանայ որ Գաղատացիք այնքան չուտով Թողուտին զինքը, ու իր քարոզած աւետարանը, 8 և կը նզովէ ան մարդիկը որ իր քարոզած աւետարանէն զատ՝ ուրիշ աւետարան մը կը քարոզեն։ 11 կը ցուցընէ Թէ ինքը չէ՛ Թէ մարդոցմէ, այլ Աստուծմէ սորված է աւետարանը։ 14 Թէ ինքը ինչ եր իր կոչումէն առաջ, 17 և Թէ ինչ ըրաւ անմիջապէս ետքը։

1 Պողոս առաքեալ եղած ՚չէ՛ Թէ մարդոցմէ ու չէ՛ Թէ մարդու ձեռքով, Հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկայ մեռելներէն յարուցց,
2 Ե և բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են՝ Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ.
3 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն,
4 որ ինքն իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, Որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամքը՝
5 որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
6 Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք Նայեք՝ որ ձեզ Քրիստոսի
7 շնորհքը կանչեց. Ի որ չկայ ուրիշ աւետարան. Եթէ միայն Թէ կան ոմանք՝ որ ձեզ կը խռովեցընեն, ու կ՚ուզեն Քրիստոսի աւետարանը
8 խանգարել։ Բայց Թէ որ մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը Ձեզ աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի, նզո-
9 վեալ ըլլայ։ Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ՚ըսեմ, Եթէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ
10 ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ Ի Քանզի հիմա Մարդիկները կը հաճեցընեմ Թէ զԱստուած. Կամ մարդոց հաճեցնել ըլլալ կը փնտռեմ. Ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։
11 Ես կը ծանուցանեմ ձեզի, եղբայրներ, ան աւետարանը՝ որ ինծմէ քարոզուեցաւ, Թէ անիկայ մարդկէ չառի անիկայ, և ալ չսորվեցայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։
12 Վասն զի լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս Հրէութեան մէջ, Ի ինծի՛ր չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին՝ Ի ու
13 կը կործանէի զանիկայ. Եւ իմ Հայրենի աւանդութիւններուս նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ էի Հը-
14 րէութեան մէջ։ Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (՚որ որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և իր շնորհ-
15 քովը չի՛ կանչեց,) Ի՚ինծի իր Որդին յայտնել, ՚որ զանիկայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն
16 ՚ի մէկ բան մը չխմացուցի Նմանիմ-
17 նին ու արիւնին, Ո՛չ ալ Երուսաղէմ ելայ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն Դամասկոս։
18 Կոս դարձայ։ Ետքը երեք տարիէն ետև ՚Երուսաղէմ ելայ Պետրոսը տեսնելու, և տասնուհինգ օր անոր
19 քովը կեցայ. Սակայն ՚առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, Հապայց միայն Յակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը։
20 Բայց աս որ կը գրեմ ձեզի՝ ՚ահա Աստուծոյ առջևը կը հաւատքեմ, որ
21 սուտ չեմ ըսուցեր։ Ե Անկէ ետքը եկայ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի կող-
22 մերը։ Ես ձևս զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ ՚որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիս-
23 տոսով. Միայն Թէ անոնք լսած էին Թէ Ան որ առեղծ մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան Հաւատքը կը քարոզէ՝ որ առեն մը կը
24 կործանէր. Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

Ցամք Տեառն 58

Ե ա Կոր· ժե· 1։ Ղ ա Կոր· ժե· 1, 3։ Հմր 1։ Ճ Եփես· գ· 3։

Մ Գոր· թ· 1։ իբ· 4։ իգ· 11։ ա Տիմ· ա· 13։

Յ Գոր· ը· 3։ Ն Երեմ· թ· 14։ Սաա· ժե· 2։ Մար· է· 5։

Ղ Գոր· իբ· 3։ իգ· 9։ Փիլ· գ· 6։

Ցա· Տ· 35 ՚Ես· խթ· 1, 5։ Երեմ· ա· 5։ Գոր· թ· 15։ ժգ· 2։ իբ· 14, 15։ Հռով· ա· 1։

Ը Կոր· գ· 6։

* Կամ ինծմով

Պ Գոր· թ· 15։ իբ· 21։ իգ· 17, 18։ Հռով· ժա· 13։ Եփես· գ· 8։

Յա· Տ· 38 Ղ Սաա· ժգ· 17։ ա Կոր· ժե· 50։ Եփես· գ· 12։

՚ Գոր· թ· 26։

ա ա Կոր· թ· 5։

Վ Սաա· ժգ· 55։ Սար· գ· 3։

՚ Հռով· թ· 1։

Բ Գոր· թ· 30։

Յ ա Թես· բ· 14։

՚ Հռով· ժգ· 7։

Յամի Տեառն 58

ԳԼ · Բ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ երբ ինքը վերջապէս Երուսաղէմ ելաւ՝ և ինչ նպաստներով, 3 թէ Տիտոս չթլփատուեցաւ, 11 թէ ինքը Պետրոսին դէմ կեցաւ, պատճառը անոր խմացընելով 14 թէ ինչո՛ւ ինքը և ուրիշ հրեաները Քրիստոսի կը հաւատան՝ որ հաւատքով արդարանան և չէ թէ գործքով · 20 կը հաստատէ թէ մեզի մէջ պիտի չմնան անոնք՝ որ այսպես արդարացած են ։

Ց · Տ · 52
ա Գործ · ժե · 2 ։

1 Ետքը տասնուչորս տարիէն ետև ՚նորէն Երուսաղէմ ելայ Բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ միւս
2 տեղ առնելով ։ Ու ելայ յայտնութիւնով , և անոնց իմացուցի ան աւետարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ , բայց առանձին անոնց որ երեւելիներ էին , դ Փիլ · բ · 16 ։ ա Թես · գ · 5 ։
որպէս թէ պարապ տեղը վազած ըլլամ ։
3 զեմ կամ վազած ըլլամ ։ Բայց չէ թէ իմ հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր , պարտաւորեցաւ թլր Գործ · ժե · 1 , 24 ։ Կոր · ժա · 26 ։
4 փատուիլ ։ ՚Մանաւանդ ներս սկրդուղ սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք սահելով ներս մտան ե Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լրտեսելու համար ,
5 Նոր մեզ ծառայեցընեն . որ անոնց քիչ մը ատեն անդամ մտիկ չըրինք ենազանդելու , Ե որ աւետարանին ճշմարտութիւնը հաստատուն մնայ
6 ձեր մէջը ։ ԸԲայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ , ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ . Ընդունած մարդոյ աչառութիւն չըներ . Ժ վասն զի անոնք կարծուածները բան մը չհմայցուին ինծի ։
7 Հապա անոր հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը Լինծի յանձնուած է , ինչպէս Պետրոսին ալ թլփա Ա Գործ · ա · 4 ։
8 տուածներունը . (վասն զի ան որ Պետրոսին յաջողեց թլփատուածներուն առաքելութիւն ընելու , Է ինծի ալ ՝յաջողեց հեթանոսներ Գործ · ժ · 46 ։ Հռով · ա · 5 ։ ժա · 13 ։ ա Տիմ · բ · 7 ։ բ Տիմ · ա · 11 ։
9 րուն ը .) Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս՝ հորոնք սիւներ սեպուած էին , այ ձեռքերնին տուին ինծի ու Բառնաբասին ՝է Նշան հաղորդակցութեան , որ մենք հեթանոսներուն մէջը էրթանք , ու
10 անոնք՝ թլփատուածներուն . Միայն թէ կը խնդին որ աղքատները յիշենք · Նոր ես ալ փոյթ ունեցայ ան Գործ · ժե · 1 ։ Կոր · բ · 12 ։
11 բանը ընելու ։ Բայց երբոր Պետրոս Անտիոք եկաւ , ես անոր դէմ կեցայ . որովհետև ինքը մեղադրուե Գործ · ժե · 35 ։
12 լու էր ։ Ինչու որ դեռ Յակոբոսին ՚յովէն մէկ քանի հոգի չեկած , ՚ինքը հեթանոսներուն հետ անխոթ Ե Գործ · ժ · 28 ։ ժա · 3 ։
ՃՈՒ ՝ուտէր . բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուէր , ու ինքզինքը կը զատէր , վախնալով անոնցմէ՝
13 որ թլփատուածներէն էին ։ Եւ ա նոր հետ կեղծաւորեցան միւս Հրեաներն ալ , անանկ որ Բառնաբաս ալ անոնց կեղծաւորութեա
14 նը ծռեցաւ ։ Բայց ես երբոր տեսայ ՚որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ չիտակ չէն քալեր , Ժամնուն առջին Պետրոսին ըսի ցեցի , ՚Եթէ դուն որ Հրէայ ես , հեթանոսի պէս ու չէ թէ Հրէայի պէս կ'ապրիս , իՆչպէս հեթանոսները կը ստիպես Հրէայի պէս վա
15 րուելու ։ ՚Մենք որ բուն Հրէայ ենք , ՚և չէ թէ հեթանոսներէն
16 մեղաւորներ , ԸԱս գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործքերէն չհրկար արդարանալ , Ո Հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն , մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն , և չէ թէ օրէնքին գործքերէն , Լորովհետև օրէնքին գործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարա
17 նայ ։ Իսկ եթէ մենք որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ , ՚մեզ ևս ՚ուրիշ գոնուինք , ուրեմն Քրիստոս մեղայ պաշտօնեա՞յ եղաւ . քան լը
18 չի ։ Քանի թէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ , իմ անձս
19 յանցաւոր կը ցուցընեմ ։ ՚Ինչու որ ես օրէնքով Հմեռայ օրէնքին , ՚որ Աստուծոյ կենդանի ըլլամ ։
20 ՚Քրիստոսի հետ խաչը ելայ . Եւ ալ կենդանի եմ չէ թէ ես՝ Հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս · Բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ ՃԱստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ՝ ան որ զիս սիրեց , ու իր անձը ինծի համար մատնեց ։
21 Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ խափաներ . Եթէ ինչու որ եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր , ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղը մեռաւ ։

Յամի Տեառն 58

ԳԼ · Գ

1 Կը հարցընէ թէ ի՛նչ պատճառով հաւատքը կը թոզուն և օրէնքին կը դառնան · 6 կը ցուցընէ թէ անոնք որ կը հաւատան՝ կ'արդարանան , 9 և կ'օրհնուին Աբրահամին հետ · 10 ու շատ փաստերով կը հաստատէ ասիկայ ։

ա Գլ · ե · 7 ։
* Ո՛վ անխիտ Գաղատացիք՝ ՚ո՞վ ձեզ հրապուրեց * . որ ձեր աչքերուն առջևը եւած Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը եւած նկարադրուե
2 ցաւ ։ Ասիկայ միայն կ'ուզեմ ձեզմէ սորվիլ ։ Ե Օրէնքի՞ն գործքերովը դուք Հոգին առիք՝ Ելէ հա
3 ւատքին լսելովը ։ Ա՛յդչափ անմիտ էք . ՚Հոգիով սկսեցիք , ՚ու հիմա մարմնո՞վ կը վերջնանաք ։
4 ՚Ա՛յնչափ դիպուածները պարապ տեղը ձեր վրայէն անցան , (Եթէ որ
5 պարապ ըլլայ ալ ։) Ը Ուստի ան որ ձեզի Հոգին բաշխեց , և ձեր մէջ

Ցամի Տեառն 58

ը Ծն. ժե. 6։ Հռով. գ. 3, 9, 21, 22։ Ցակ. բ. 23։ Ի Ցօհ. ը. 39։ Հռով. գ. 11, 12, 16։ ժ Ցեփ. Հռով. Թ. 17։ Հմր. 22։ Ի Ծն. ժբ. 3։ ժբ. 18։ իբ. 18։ Գոր. գ. 25։ Լ բ Օր. իէ. 26։ Երեմ. ժա. 3։ Ի ԳԼ. բ. 16։ ժ Ամբ. բ. 4։ Հռով. ա. 17։ Երբ. ժ. 38։ ի Հռով. գ. 4, 5։ ժ. 5, 6։ ժա. 6։ հ ԳԼ. ժբ. 5։ Նեեմ Թ. 29։ Եզեկ. ի. 11։ Հբ. ռով. ժ. 5։ ն Հռով. ը. 3։ բ Կոր. ե. 21։ ԳԼ. գ. 5։ Ղ Օր. իա. 23։ ճ Հռով. գ. 9, 16։ ՛ Ես. Լբ. 15։ Խգ. 3։ Եբեմ. լա. 33։ Լբ. 40։ Եզեկ. ժա. 19։ Լշ. 27։ Ցովել. բ. 28, 29։ Ջաք. ժբ. 10։ Ցօհ. ե. 39։ Գոր. բ. 33։ ›Երբ. Թ. 17։ Ծն. ժբ. 3, 7։ ժե. 7։ Հմր 8։ Ղ Կոր. ժբ. 12։ ՚ Ել. ժբ. 40, 41։ Հռով. գ. 13, 14։ Հմր 21։ ՚ Հռով. ը. 17։ Հռով. գ. 14։ ՚ Ցօհ. ժե. 22։ Հռով. գ. 15։ ե. 20։ է. 8, 13։ ա Տիմ. ա. 9։ ՚ Հմր 18։ Վ Գոր. է. 58։ Երբ. բ. 2։ ՚ Ել. ի. 19, 21, 22։ բ Օր. ե. 5, 22, 23, 27, 31։ Ցօհ. ա. 17։ Գոր. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։ Ը Ցօհ. ա. 17։ Գոր. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։ Ը Ցօհ. ա. 17։ Գոր. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։ Ը

ը Ծն. ժե. 6։ Հռով. գ. 3, 9, 21, 22։ Ցակ. բ. 23։ Ի Ցօհ. ը. 39։ Հռով. գ. 11, 12, 16։ ժ Ցեփ. Հռով. Թ. 17։ Հմր 22։ Ի Ծն. ժբ. 3։ ժբ. 18։ իբ. 18։ Գոր. գ. 25։

Լ բ Օր. իէ. 26։ Երեմ. ժա. 3։

Ի ԳԼ. բ. 16։ ժ Ամբ. բ. 4։ Հռով. ա. 17։ Երբ. ժ. 38։

ի Հռով. գ. 4, 5։ ժ. 5, 6։ ժա. 6։

հ ԳԼ. ժբ. 5։ Նեեմ Թ. 29։ Եզեկ. ի. 11։ Հբռով. ժ. 5։

ն Հռով. ը. 3։ բ Կոր. ե. 21։ ԳԼ. գ. 5։

Ղ Օր. իա. 23։

ճ Հռով. գ. 9, 16։

՛ Ես. Լբ. 15։ Խգ. 3։ Երեմ. լա. 33։ Լբ. 40։ Եզեկ. ժա. 19։ Լշ. 27։ Ցովել. բ. 28, 29։ Ջաք. ժբ. 10։ Ցօհ. ե. 39։ Գոր. բ. 33։

›Երբ. Թ. 17։

Ծն. ժբ. 3, 7։ ժե. 7։ Հմր 8։

Ղ Կոր. ժբ. 12։

՚ Ել. ժբ. 40, 41։

Հռով. գ. 13, 14։ Հմր 21։

՚ Հռով. ը. 17։

Հռով. գ. 14։

՚ Ցօհ. ժե. 22։ Հռով. գ. 15։ ե. 20։ է. 8, 13։ ա Տիմ. ա. 9։

՚ Հմր 18։

Վ Գոր. է. 58։ Երբ. բ. 2։

՚ Ել. ի. 19, 21, 22։ բ Օր. ե. 5, 22, 23, 27, 31։ Ցօհ. ա. 17։ Գոր. է. 38։ ա Տիմ. բ. 5։

Ը ջօրս ըզօրս Իւնները գործեց, օրէնս քին գործերոյն էր՝ Թէ Հաւատ

6 քին լսելովը։ Ը Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ Հաւատաց, ու անոր

7 արդարութիւն սեպուեցաւ։ Ուրեմն գիտցէք Թէ Իսանոնք որ Հաւատքէն են, անոնք են Աբրահամի

8 որդիքը։ Ժ Եւ գիրքը առաջուց դիտնալով Թէ Աստուած հեթանոսները Հաւատքով կ'արդարացընէ, առաջուց աւետիս տուաւ Աբրահամին Թէ Իբեզմով պիտի օրհ

9 նուին բոլոր ազգերը։ Ուստի ասնոնք որ Հաւատքէն են՝ կ'օրհնուին Հաւատացեալ Աբրահամին հետ։

10 Վ ասոնք որ օրէնքին գործքերէն են, անէծքի տակ են. Ինչուորգրուած է Թէ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամն գրուածներուն մէջ չկենար՝ որ

11 զանոնք կատարէ։ Ի Եւ Թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առջեւը, ան յայտնի է. քանզի Ա Արդարը Հաւատքէն պիտի

12 ապրի։ Իսկայց օրէնքը Հաւատքէն չէ։ Հապա Ան որ կը կատարէ ան բաներըն՝ անոնցմով պիտի ապրի։

13 Ն Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով. (Ինչուորգրուած է Թէ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ

14 փայտէ կը կախուի.) Ո՞ր Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Ցիսուսով, Ո՞ր մենք ալ Հոգւոյն խոստ

15 մունքը առնենք Հաւատքով։ Մարդու ասվօրէնս պէս կը զրուցեմ՝ եղբայրներ. Ա իրաւ որ մարդու մը Հաստատած կտակը մէկը չհապաղներ, ո՛չ ալ անոր վրայ ուրիշ

16 պատուէր մը կ'աւելցընէ։ Ն Արդ խոստումնները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան. չըսեր, Եւ ոո սերունդներուդ՝ որպէս Թէ շատերու համար, Հապա որպէս Թէ մէկու մը համար, Եւ քու սերուն

17 դիդ, Ո՞ր ան Քրիստոս է։ Իսկայց աս կը զրուցեմ. ան կտակը՝ որ առաջուց Աստուծմէ Հաստատուեցաւ Քրիստոսով, ոօրէնքը չորս Հարիւր երսուն տարիէն եւսն որ գրուեցաւ, չկրնար անվաւեր ընել՝ խոստումնները խափանելու Համար։

18 Ղ Վ ասն ղի Թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ, Ա ուրեմն ալ խոստումնէն չէ. բայց Աբրահամին խոստումնովղ Շնորհեց Աստուած։

19 Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը. Յանցանաց Համար վրայ աւելցաւ, (Ամինչև որ գայ ան սերունդը՝ որուն որ խոստացուեր էր,) Էհրեշտակներով տրուած՝ Ո միջնորդի մը ձեռ

20 քով։ Իսկայց միջնորդը մէկու մը Ա Ընորհ չէ. Իսկայն Աստուած մէկ

21 է։ Ուրեմն օրէնքը հակառակ Բան Ա է Աստուծոյ խոստումնքներուն. քան լեցի. Ցսանզի Թէ որ տրուած ըլլար անանկ օրէնք մը՝ որ կարող ըլլար կենդանի ընելու, ան ապրինը իրաւցընէ արդարութիւնը օրէնքէն

22 կ'ըլլար։ Ո՞չայց գիրքը Ամէնը մեղքի տակ դոցեց, Ո որ խոստումնը քը Ցիսուս Քրիստոսի Հաւատքովը

23 տրուի Հաւատացեալներուն։ Իսայց քանի որ Հաւատքը չէր եկած, օրէնքին տակը գոյուած կը պահ Հուէինք, ապահ՛ըլ՛ուն Հաւատքին՝

24 որ պիտի յայտնուէր։ Ոուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ Ա ղ քրիստոսի Բերելո, Ո՞ր մենք Հա

25 ւատքով արդարանանք։ Իսայց երբ որ Հաւատքը եկաւ, ալ դաստիա

26 րակի տակ չենք։ Ո՞ինչու որ ամէնքդ ալ Աստուծոյ որդիք էք՝ քրիստոս Ցիսուսի վրայ եղած Հաւատքով։

27 Բ Քանզի դուք ամէնքդ որ քրիստոսով մկրտուեցաք, Ի քրիստոսը վր

28 րանիդ Հագած էք. Ա Այսոո՞հ ո՛չ Հրէայ կայ, ո՛չ ալ Ցոյն. ո՛չ ծառայ կայ, ո՛չ ալ ազատ. ո՛չ արու կայ, ո՛չ ալ էգ. Ի՞նչու որ դուք ամէնքդ ալ մէկ էք քրիստոս

29 Ցիսուսով։ Ի Հապա Թէ որ դուք քրիստոսինն էք, ուրեմն Աբրահամին սերունդն էք, Ի ու խոստմունքին նայելով՝ ժառանգներ։

ԳԼ. Դ՝

1 Ա Ռաքեալը կը ծանուցանէ Թէ մենք օրէնքին տակն էինք մինչև քրիստոսի աշխարհ գալը, Հիշդ ինտոր որ ժառանգը խնամակալներու տակ է մինչև իր չափահաս ըլլալը։ 5 բայց քրիստոս մեզ ազատեց օրէնքէն. Դ ուստի ալ այսուհետև օրէնքին ծառաները չենք։ 14 կը յիշեցընէ անոնց սերը իր վրայ, ու իրենը անոնց վրայ, 22 և կը ցուցընէ Թէ մենք Աբրահամու որդիքն ենք ազատ կիներէն ծնած։

1 Ա Հայց ասս կը զրուցեմ, որ Հասկափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառայէն տարբերութիւն մը չունի, Թեև ամենուն տէրն է. Հապա խնամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝ մինչև Հօրը որոշած ժամանակը։ Ա Եւսնպէս ալ մենք երբոր տղայ էինք, աշխարհիս սկզբունքներուն տակը ծառայ եղած

4 էինք։ Բ Իսայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ, խրկեց Աստուած իր Որդին՝ Ո որ կինկէ մը Ծեղաւ, Ի ա

5 օրէնքի տակ մնաւ. Ո Որպէսզի զնօրէնքի տակ եղողները փրկէ, Ո որ մենք որդեգրութիւնը ընդունինք։

6 Եւ որովհետև դուբ որդիք էք, Ը Աստուած իր Որդիին Հոգին Ա ձեր սիրտերուն մէջը խրկեց, որ

12։ Եփես. ա. 7։ ա Պետ. ա. 18, 19։ Ի Ցօհ. ա. 12։ ԳԼ. գ. 26։ Եփես. ա. 5։ Ը Հռով. ե. 5։ ը. 15։ * Ո՞նդն մեր

Ցամի Տեառն 58

բ Հռով. դ. 29, 30։ ԳԼ. բ. 21։ ՚ Հմր 8։ ֆ Հռով. գ. 9, 19, 23։ ժա. 32։ + Հռով. դ. 11, 12, 16։ ֏ Մատ. ե. 17։ Հռով. ժ. 4։ Կող. բ. 17։ Երբ. Թ. 9, 10։ ֆ Գոր. ժգ. 39։ ԳԼ. բ. 16։ — Ցօհ. ա. 12։ Հռով. ը. 14, 15, 16։ ԳԼ. գ. 5։ ա Ցօհ. գ. 1, 2։ Բ Հռով. գ. 3։ ֆ Հռով. ժգ. 14։ Ղ Հռով. ժ. 12։ ա Կոր. ժբ. 13։ ԳԼ. ե. 6։ Կող. գ. 11։ Ի Ցօհ. ժ. 16։ ժե. 20, 21։ Եփես. բ. 14, 15, 16։ գ. 4, 15։ Ն Ծն. իա. 10, 12։ Հբռով. Թ. 7։ Երբ. ժա. 18։ Ի Հռով. ը. 17։ ԳԼ. գ. 7, 28։ Եփես. գ. 6։

— Հմր 9։ ԳԼ. գ. 23։ ե. 1։ Կող. բ. 8, 20։ Երբ. Թ. 10։

Բ Ծն. խթ. 10։ Դան. Թ. 24։ Մատ. ա. 15։ Եփես. ա. 10։

ֆ Ծն. գ. 15։ Ես. է. 14։ Մխ. ե. 3։ Մատ. ա. 23։ Ղռս. ա. 31։ բ. 7։

Ղ Ցօհ. ա. 14։ Հռով. ա. 3։ Փիլ. բ. 7։ Երբ. բ. 14։

Ի Մատ. ե. 17։ Ղռս. բ. 27։

Ղ Մատ. ի. 28։ ԳԼ. գ. 13։ Տիտ. բ. 14։ Երբ. Թ.

Ցամի Տեառն 58

Ընդոմ. ը. 16։17։ Գաղ. գ. 3։ 29։ Ժ Եփես. ը. 12։ ա Թես. գ. 5։ Ի Հռոմ. ա. 25։ ա Կոր. ժը. 2։ Եփես. ը. 11, 12։ ա Թես. ա. 9։

Լա Կոր. ը. 3։ ժգ. 12։ ը Տիմ. ը. 19։

Ի Գաղ. գ. 3։ Կազ. ը. 20։

Ի Հռոմ. ը. 3։ Եբր. ե. 18։

Լ Հռոմ. ժգ. 5։ Կազ. բ. 16։

Հ Գաղ. ը. 2։ ե. 2, 4. ա Թես. գ. 5։

Ն ը Կոր. ը. 5։

Ղա Կոր. ը. 3։ ը Կոր. ժա. 30։ ժբ. Է, 9։

Ճ Գաղ. ա. 6։

Ո ը Թագ. ժԹ. 27։ Մաղ. ը. Է։ Տես Ջաբ. ժը. 8։

Յ Մաա. ժ. 40։ Ղա. ժ. 16։ Ցօհ. ժգ. 20։ ա Թես. ը. 13։

Ն Գաղ. ե. 5։ 14։

Ղ Հռոմ. ժ. 2։

* Ոմանք մեզ

ա Կոր. դ. 15։ Փիլիմ. 10։ Ցակ. ա. 18։

Ղ Ծն. ժգ. 15։

Պ Ծն. իա. 2։

Ղ Հռոմ. Թ. 7, 8։

– Ծն. ժը. 10, 14։ իա. 1, 2։ Եբր. ժա. 11։

– ը Օր. Լե. 2։

7 կ՚աղաղակէ Աբրեայ Հայր ։ Ուստի ալ ծառայ չես , հապա որդի . Եւ Թէ որ որդի , ալ Աստուծոյ
8 ժառանգը Քրիստոսով ։ Թայց ան ատենը որ չէիք գիտեր զԱստուած , էիք ծառայելիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աստուածներ չէին ։
9 Սակայն հիմա որ ճանչցած զԱստուած՝ մանաւանդ որ գուք Աստուծմէ ճանչցուելուց , Ի ինտոր նորէն կը դառնաք ձան տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն , որոնց նորէն կ՚ուզէք ծառայութիւն ընել ։
10 Օրերը կը ժանգանէք , ու ամիսները , և ժամանակները ու տարիներ
11 Ձեր : Կը վախնամ ձեզմէ , հոր գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ ։
12 Ինծի պէս եղէք , ինչու որ ես ալ ձեզի պէս եղայ , եղբայրներ ձեզմէ կ՚աղաչեմ . Դուք ինծի վնաս մը
13 Հասուցած չէք ։ Գիտէք գուք Նոր մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի ժառջի անգամ աւետարանը քարոզեցի . և իմ մարմինիս վրայ ի՚նչ
14 փորձութիւնս Ձանարգեցիք ու չարհամարհեցիք , հապա Աստուծոյ հրեշտակի մի պէս ինծի ընդունեցիք՝ Քրիստոս Ցիսուսի
15 պէս ։ Ուրեմն ինչ էր ան ձեր երանութիւնը . քանզի ես կը վկայեմ ձեզի , որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք ու ինծի տայիք ։
16 Ուստի ձեր թշնամի՞ եղայ Ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար ։
17 Մարդ ։ Ձեզի նախանձաւոր են ասոնք չէ՝ Թէ բարիին , և կ՚ուզեն *ձեզ արգիլել , որ իրենց նախանձաւոր ըլլալ , ու չէ՝ Թէ միայն երբոր ձեր
18 Ներկայ ըլլամ ։ Իմ որդեակներս՝ որ ձեզմով նորէն ծնունդ կը քաշեմ , մինչև որ Քրիստոս ձեր
19 Մէջը ձևակերպի ։ Կ՚ուզէի հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ , ու փոխել իմ ձայնս . ինչու որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ ։
20 Ըսէք ինծի , դուք որ օրէնքին տակը կ՚ուզէք ըլլալ , օրէնքը չէք
21 լսեր ։ Վասն զի գրուած է Թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր ։ Մէկը՝ աղախինէն , ու միսը՝ ա-
22 զատ կնիկէն ։ Թայց ան որ աղախինէն էր՝ Ըմարմնոյ կողմանէ ծնած էր , իսկ ան որ ազատ կնի-
24 կէն՝ խոստումնէին համաձայն ։ Որ ասիք բաները այլաբանօրէն կը ըսէ նոյն . ինչու որ ասոնք են երկու կտակարանները , մէկը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար
25 կը ծնանի , որ է Հագար . Ինչու որ Հագար Արաբիայի մէջ Սինայ լեռն է , և կը համեմատի հիմա կուսան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակներովը ծկնոտ կը ծառայէ ։
26 Եռայց վերի Երուսաղէմը ազատ է ,
27 որ մեր մայրն է ։ Ինչու որ գրուած է , Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա . ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և աղաղակէ , քանզի երեսէ ձգուածին տղաքները երիկ ունեցողին տղոց՝ շատ պիտի
28 ըլլայ ։ Ուստի մենք՝ եղբայրներ՝ Իսահակին պէս խոստումնէին որ-
29 դիներն ենք ։ Եռայց ինչպես որ ան ատենը մարմնոյ կողմանէ ծնածը կը հալածէր զանիկայ որ հոգիին կողմանէ էր , անանկ ալ
30 հիմա ։ Սակայն գիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ . Դուրս հանէ աս աղախինը ու անոր որդին ։ ինչու որ աղախինէն որդին ազատ կնկանը որդւոյն հետ ժառանգութեան պիտի չառնա-
31 նէ ։ Ուստի՝ եղբայրներ՝ մենք աղախինին զաւակները չենք , հապա ազատին ։

Գլ. Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք հաստատուն կենալ իրենց ազատութեանը մէջ , 3 և թլփատութիւնը չպահել , 13 այլ մանաւանդ իրարու վրայ սէր ունենալ , որ օրէնքին բովանդակութիւնն է ։ 19 կը համրէ մարմինին գործերը , 22 և հոգիին պտուղները , 25 ու կը յորդորէ գործակցութիւնը որ Հոգիով քալէն ։

1 Ուստի ամուր կեցէք ան ազատութիւնովը՝ որով Քրիստոս մեզ ազատեց , Եւ նորէն ծառայութեան լուծի տակ մի՛ մտնէք ։
2 Ահա ես Պօղոս կը գրուցեմ ձեզի , եթէ թլփատուիք , Քրիստոս
3 ձեզի օգուտ մը չըներ ։ Եւ գաղձեալ ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ Թէ պարտական է
4 բոլոր օրէնքը կատարելու ։ Խափանած էք դուք Քրիստոսէն , որ օրէնքով արդարանալ կ՚ուզէք ,
5 շնորհքէն ինկած էք ։ Ինչու որ մենք Հոգիով կը սպասենք արդարութեան յոյսին Հաւատքո-
6 վը ։ Վասն զի Քրիստոս Ցիսուսի քով ոչ թլփատութիւնը բանի մը կարող է , ոչ ալ անթլփատութիւնը , Հապա հաւատքը՝ որ սիրով ի
7 գործ կը գրուի ։ Դուք աղէկ կը վազէիք . Ո՞վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ճշմարտութեան չհաղանդիք ։
8 Ան գրգռումը անկէ չէ՝ Որ ձեզ
9 կանչեց ։ Խիչ մը խմորը բոլոր
10 զանգուածը կը խմորե ։ Թայց ես յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով , որ ուրիշ կերպ բան մը պիտի չխորհիք . և ան որ ձեզ կը խռովեցնէ , դատապարտութիւն պիտի կրէ՝ ով որ ըլլայ ։
11 Սակայն եղբայրնե՛ր՝ Թէ որ ես տակաւին թլփատութիւն կը քա-

Ցամի Տեառն 58

Ես ը. 2։ Եբր. ժբ. 22։ Ցայտ. գ. 12։ իա. 2, 10։

‡ Ոմանք չեն ։

ա Ես. ծգ. 1։

բ Գործ. պ. 25։ Հռոմ. Ը. 8։ Գաղ. գ. 29։

գ Ծն. իա. 9։

– Գաղ. ե. 11։ Ը. 12։

‡ Գաղ. գ. 22։

+ Ծն. իա. 10։ 12։

օ Ցօհ. ը. 35։

§ Ցօհ. բ. 36։ Գաղ. ե. 1, 13։

– Ցօհ. բ. 32։ Հռոմ. գ. 18։ ա Պետ. ը. 16։

ը Գործ. ժե. 10։ Գաղ. բ. 4։ գ. 9։

է Գործ. ժե. 1։ Տես Գործ. ժգ. 3։

ը Գաղ. գ. 10։

ե Հռոմ. Թ. 31, 32։ Գաղ. ը. 21։

ղ Երբ. ժբ. 15։

ե Հռոմ. ը. 24, 25։ ը Տիմ. գ. 8։

ը ա Կոր. է. 19։ Գաղ. գ. 28։ Ը. 15։ Կազ. գ. 11։

ի ա Թես. ա. 3։ Ցակ. ը. 18, 20, 22։

ժ ա Կոր. Թ. 24։

ի Գաղ. ա. 6։

Լ ա Կոր. ե. 6։ ժե. 33։

խ ա Կոր. ե. 6։ ժե. 33։

ծ Ը Կոր. ը. 3։ Ը. 22։

ձ Գաղ. ա. 7։

հը Կոր. ժ. 6։

ն Գաղ. Ը. 12։

Ցամք Տեառն 58

ղ ակոր . ժե . 30 ։ ԳԼ . գ . 29 ։ ԷԼ . 17 ։
ճ ակոր . ա . 23 ։
յ Գես . է . 25 ։ ակոր . է . 13 ։ ԳԼ . ա . 8 , 9 ։
յ Գոր . ժե . 1 , 2 , 24 ։
Ն ակոր . բ . 9 ։ ապես . բ . 16 ։ բ պետ . բ . 19 ։ Ցուդ . 4 ։
ղ ակոր . Թ . 19 ։ ԳԼ . Զ . 2 ։
ա Յաա . է . 12 ։ իբ . 40 ։ Ցակ . բ . 8 ։
ղՂԱ . ժԹ . 18 ։ Յաա . իբ . 23 ։ Հռով . ժգ . 8 , 9 ։
պՀռով . Զ . 12 ։ բ . 1 ։ 4 , 12 ։ ժգ . 14 ։ Հմր 25 ։ ա պես . բ . 11 ։
Լ Հռով . է . 23 ։ բ . 6 , 7 ։
ա Հռով . է . 15 , 19 ։
ա Հռով . Զ . 14 ։ բ . 2 ։
վ ա կոր . գ . 3 ։ Եփե . ե . 3 ։ կող . գ . 5 ։ Ցակ . գ . 14 , 15 ։

ա ակոր . Զ . 9 ։ Եփե . ե . 5 ։ կող . գ . 6 ։ Ցայա . իբ . 15 ։
բ Ցօհ . ժե . 2 ։ Եփե . ե . 9 ։
յ կող . գ . 12 ։ Ցակ . գ . 17 ։
ա Հռով . ժե . 14 ։
է ակոր . ժգ . 7 ։
ա Տիմ . ա . 9 ։
օ Հռով . Զ . 6 ։ ժգ . 14 ։ Գւ . բ . 19 ։ ապես . բ . 11 ։
ֆ Հռով . բ . 4 , 5 ։ Հմր 16 ։
ա Փիլ . բ . 3 ։

րոզեմ , Ղալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ . ։ ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը
12 խափանուած է ։ ՛ Երոնի թէ բո- լորովին կտրուէին անոնք յոր ձեզ կը խռովեցնեն ։
13 Վասն զի դուք ազատութեան կանչուած էք՝ եղբայրներ . Ն միայն թէ չէր ազատութիւնը մարմնոյ ցո՛ւ- ՚ Ննէ՞ պատճառ չըլլայ , Ն հապա սիրով իրարու ծառայու-
14 թիւն ըրէք ։ ՚ Ինչու որ բոլոր օ- րէնքը աս մէկ խօսքիս մէջ կը կա- տարուի թէ Ն ՛ քու ընկերդ սիրես
15 քու անձիդ պէս ։ Հապա թէ որ իրար խածնէք և ուտէք , զգոյշ կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ սպա-
16 ռիք ։ Միայն թէ ա կը ըսեմ ձեմ . ՚ Հոգիով գացէք , ու մար- մինին ցանկութիւնը պիտի չկատա-
17 րէք ։ Վ Ինչու որ մարմինը կը ցան- կայ հոգիին հակառակ , ու հոգին մարմինին հակառակ . և ասոնք ի- րարու հակառակ են , որ ՚ չըլլայ թէ
18 ինչ որ կ՛ուզէք՝ ան ընէք ։ ՚ Բայց թէ որ հոգիէն կ՛առաջնորդուիք ,
19 ալ օրէնքին տակ չէք ։ Վ Արդ մարմինին գործքերը յայտնի են , որ ասոնք են . շնութիւն , պոռ- նկութիւն , պղծութիւն , դիճաս-
20 թիւն , կռապաշտութիւն , կա- խարդութիւն , թշնամութիւններ , կռիւներ , նախանձներ , բարկու- թիւններ , հակառակութիւններ , երկպառակութիւններ , բաժանում
21 ներ , Շար նայուածքներ , մարդա- սպանութիւններ , գինովութիւն- ներ , անառակութիւններ , ու ինչ որ ասոնց նման են . որ հիմակուց ես ձեզի կը զգուշցնեմ , ինչպէս ա- ռաջուց ալ կը զգուշցի , ՚ որ ասանկ բաներ գործողները Աստուծոյ ար- քայութիւնը պիտի չժառանգեն ։
22 ՚ Բայց Հոգիին պտուղը աս է . սէր , խնդութիւն , խաղաղութիւն , եր-
23 կայնմտութիւն , ՚ քաղցրութիւն , ՚ բարութիւն , ֏ հաւատարմու- թիւն , հեզութիւն , ժուժկալու- թիւն . ֏ ասանկ բաներուն դէմ
24 օրէնք չկայ ։ Եւ անոնք որ Քրիս- տոսինները են՝ ՚ էրէնց մարմինը խաչ հանեցին բնաւից կիրքերով ու
25 ցանկութիւններով մկտեղ ։ Ֆ Թէ որ Հոգիով կ՛ապրինք , Հոգիին
26 համեմատ քալենք ։ ՚ Մնապարծ չըլլանք մէկզմէկ գրգռելով , ՚՚ իրարու վրայ նախանձելով ։

ԳԼ . Զ

1 Պօղոս կը յորդորէ Գալատացիները որ հեզու- թեամբ վարուին յանցանքի մէջ գտնուող եղբայրներուն հետ , 2 և իրարու բեռները վերցընեն ։ 6 առաւաձեռն ըլլան դէպ ՚ի իրենց վարդապետներուն , 9 և բարի գործելէն ետ չկենան ։ 12 կը ցուցընէ Թէ Թլփատութիւն քարոզողներուն միտքը ի՛նչ է ։ 14 Թէ ինքը ուրիշ բանով չպարծենար , բայց միայն Քրիստոսի խաչովը ։

1 Ի՛ղբայրներ՝ ՚ թէ որ մէկը յան- կարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ , Բ դուք որ հոգևոր էք՝ ։ անանկը հեզութեան հոգիով ուղղութեան բերէք . քու անձիդ ալ զգուշութի՛ւն ըրէ ՚ որ չըլլայ Թէ փորձութեան մէջ իյնաս ։
2 Ի Բայց ամէն մարդ իր գործը Թող կշռէ , ու եւթը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունենայ , և չէ Թէ
5 ուրիշին վրայ ։ Ի Ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ ։
6 Ն Խօսքին աշակերտութիւն ընողը էր վարդապետը ամէն բարի բաներ
7 րու մասնակից ընէ ։ Է Մի խա- բուիք՝ Ծ Աստուած ծաղր չըլլար ։
8 Վ Ան ըլ ինչ որ մէկ մարդ մը կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի ՚ ի՛ էն ։ Հան որ իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մար- մինէն ապականութիւն պիտի հրն- ձէ . ու ան որ հոգիին կը սերմա- նէ , ան հոգիէն յաւիտենական
9 կեանք պիտի ՚ ի՛ էն ։ Բայց բարի գործելէն չձանձրանանք , Ը քանզի յարմար ժամանակին պիտի ՚ ի՛ նք՝
10 Թէ որ չհուլանք ։ Ո Ուստի քանի որ ժամանակը ձեռ-քերնիս է , ՛ բա- րի ընենք ամենուն՝ յ Մանաւանդ հաւատքին ընտանիներուն ։
11 Նայեցէք՝ ինչպէս գիրերով գրե-
12 ցի ձեղ իմ՝ ձեռ-քովս ։ Որոնք որ կ՛ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի ե- րեւնալ , ։ անոնք ձեզ կը ստիպեն որ Թլփատուիք ։ Միայն որ ՚ Քրիստոսի
13 խաչին համար չհալածուին ։ Քան- զի անոնք ալ որ Թլփատուած են , իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա կ՛ուզեն որ դուք Թլփատուիք , որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան ։
14 Ն Բայց ես՝ քաւ լըճի որ պարծենամ , հապա միայն մեր Տէր Ցիսուս Քը- րիստոսի խաչովը , ՚ որ անով աշ- խարհ ինծի խաչը ելած է , ես ալ
15 աշխարհի ։ Վ Ինչու որ Քրիստոս Ցիսուսով ո՛չ Թլփատութիւնը բան մըն է , ոչ ալ անթլփատու- Թիւնը , ՚ հապա նոր ստեղծուած
16 ըլլալն է Բ ։ ՚ Եւ ան ամէնը Վոր աս կանոնիս համեմատ կը քալեն , խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ , ՚՚ ու Աստուծոյ
17 Իսրայէլին վրայ ։ Ամէն եւս մէկը

Ցամք Տեառն 58

՚՚ Հռով . ժգ . 1 ։ ժե . 1 ։ Եբր . ժբ . 13 ։ Ցակ . ե . 19 ։
բ ակոր . բ . 15 ։ գ . 1 ։
է ակոր . գ . 21 ։ բ Թես . գ . 15 ։ բ Տիմ . բ . 25 ։
Ժ ակոր . է . 5 ։ ժ . 12 ։
Է Հռով . ժե . 1 ։ Գւ . ե . 13 ։ ա Թես . ե . 14 ։
ղՑօհ . ժգ . 14 , 15 , 34 ։ ժե . 12 ։ Ցակ . բ . 8 ։ ա Ցօհ . գ . 21 ։
Է Հռով . ժբ . 3 ։ ակոր . բ . 2 ։ Գւ . բ . 6 ։
ը բ կոր . գ . 5 ։ ժբ . 11 ։
Ի ակոր . ժա . 28 ։ բ կոր . ժգ . 5 ։
ժ Տես ՂԱ . ժբ . 11 ։
Է Հռով . բ . 6 ։ ա կոր . գ . 8 ։
ՒՀռով . ժե . 27 ։ ակոր . Թ . 11 , 14 ։
Է ակոր . գ . 9 ։ ժե . 33 ։
ժ Ցոբ . ժգ . 9 ։
ՀՂԱ . ժգ . 25 ։ Հռով . բ . 6 ։ բ կոր . Թ . 6 ։
հ Ցոբ . գ . 8 ։ Ընակ . ժա . 18 ։ իբ . 8 ։ Ովս . բ . 7 ։ ժ . 12 ։ Հռով . ը . 13 ։ Ցակ . գ . 18 ։
Ֆ րեես . գ . 13 ։ ակոր . ժե . 58 ։
ղՄ Յաա . իդ . 13 ։ Եբր . գ . 6 , 14 ։ ժ . 36 ։ ժբ . 3 , 5 ։ Ցայա . բ . 19 ։
ճ Ցօհ . Թ . 4 ։ ժբ . 35 ։
Ա ա Թես . ե . 15 ։ ա Տիմ . գ . 18 ։ Տիտ . գ . 8 ։
յ Եփե . բ . 19 ։ Եբր . գ . 6 ։

ՆԳւ . բ . 3 , 14 ։ ղՓիլ . գ . 18 ։ ՚ Գւ . ե . 11 ։ 7 , 8 ։ պՀռով . գ . 6 ։ Գւ . բ . 19 ։ Վ ակոր . է . 19 ։ Գւ . ե . 6 ։ կող . գ . 11 ։ ՚՚ բ կոր . ե . 17 ։ Ա Ցաղ . ՀԱԹ . 5 ։ Է Փիլ . գ . 16 ։ ՚ Հռով . բ . 29 ։ դ . 12 ։ Թ . 6 , 7 , 8 ։ Գւ . գ . 7 , 9 , 29 ։ Փիլ . գ . 3 ։

Ցամի Տեառն 58

ե Բ Կոր. ա. 5։ գ. 10։ ժ. 23։ Փլ. ե. 11։ Կող. ա. 24։

գես թող չյղձնեցընէ. ե ինչու որ ես Տէր Ցիսուսին վէրքի նշանները 18 իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ։ Եվ ըս-

բայրներ՝ չմեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ. Ամէն։

Ցամի Տեառն 58

չ Բ Տիմ. գ. 22։ Փիլմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԼՈՑՆ

ԸՍ ԼՓԼՍԸՑԻՍ

Ցամի Տեառն 64

ա Կոր. գ. 1։

Բ Հռով. ա. 7։ Բ Կոր. ա. 1։

է Կող. ա. 2։

ը Գաղ. ա. 3։ Տիտ. ա. 4։

Բ Կոր. ա. 3։ ա Պետ. ա. 3։

ղ ա Պետ. ա. 2, 20։

ե Հռով. բ. 28։ Բ Թես. բ. 12։ Բ Տիմ. ա. 9։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 2։ բ. 9։

ը Ղուկ. ա. 75։ Գաղ. բ. 10։ ե. 27։ Կող. ա. 22։ ա Թես. գ. 7։ Տիտ. բ. 12։

թ Հռով. բ. 29, 30։ Հմր 11։

ժ Ցօհ. ա. 12։ Հռով. բ. 15։ Բ Կոր. գ. 18։ Գաղ. գ. 5։ ա Ցօհ. գ. 1։

ի Մատ. ժա. 26։ ԺԲ. 32։ ա Կոր. ա. 21։ Հմր 9։

լ Հռով. գ. 24։ ե. 15։

խ Մատ. գ. 17։ ԺԵ. 5։ Ցօհ. գ. 35։ ժ. 17։

ծ Գոր. ի. 28։ Հռով. գ. 24։ Կող. ա. 14։ Երր. թ. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ Ցայտ. ե. 9։

կ Հռով. բ. 4։ գ. 24։ թ. 23։ Գաղ. բ. 7։ գ. 8, 16։ Փիլ. գ. 19։ հ Հռով. ժ. 25։ Գաղ. գ. 4, 9։ Կող. ա. 26։ յ Գաղ. գ. 11։ բ Տիմ. ա. 9։ ղ Գաղ. գ. 4։ Երր. ա. 2։ թ. 10։ ա Պետ. ա. 20։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առաքեալը Եփեսացիները բարեւելէն 3 և ա-նոնց համար գոհութիւն տալէն ետև, 4 կը խօսի ընտրհքով եղած մեր ընտրութեանը 6 և արդեգրութեանը վրայ, 11 որ ան է մարդկային փրկութեան ճշմարիտ աղբիւրը. 13 և որովհետև աս խորհուրդին գերազանցութիւնը գիւրաւ չհասկցուիր, 16 աղօթք կ՚ընէ որ անոնք 18 կատարելապես հասկնան, 20 և ունենան զանիկայ Քրիստոսով։

1 Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առա-քեալը՝ Աստուծոյ կամքովը, Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ և Քրիստոս Ցիսուսի հաւատացողը-

2 ներուն. Շնորհք և խաղաղու-թիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն։

3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը, ան որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնու-թիւններով երկնաւորներուն մէջ

4 Քրիստոսով. Ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց, ըոր մենք սուրբ ու անա-

5 րատ ըլլանք իր առջևը սիրով. Եւ առաջուց մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը իր կամքին հաճութեա-

6 նը պէս, իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար, Լորով մեզ զարգարեց Սիրելիին ձեռքովը.

7 Որ անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով, մեղաց թողու-թիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեանը

8 չափովը. Որ մեր վրայ աւելցուց բոլոր իմաստութեամբ ու դիտու-

9 թեամբ, Մէզի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեա-նը պէս, Որն որ իր մէջը նա-

10 խասահմաներ էր. Ըոր ժամանա-կաց լրանալուն տնտեսութեանը

մէջ ճամն բան չ բովանդակէ Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ, անով՝

11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ Առաջուց որոշուած ըլ-լալով անոր նախասահմանութեա-նովը, Ըոր ամէն բան իր կամքին

12 խորհրդովը ի գործ կը գնէ. Որ մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ Առաջուց Քրիստոսի

13 վրայ յուսացողներս. Որուն վրայ դուք ալ յաւասչած՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փըր-կութեան աւետարանը, որուն նաև հաւատալով՝ Խոստացեալ Սուրբ

14 Հոգւոյն չնորհ[ով] կնքուեցաք. Որ ան մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև ստացուածքին Վերկու-թիւնը՝ իր փառացը գովութեա-նը համար։

15 Ասոր համար ես ալ երբոր լսեցի Տէր Ցիսուսի վրայ ունեցած հաւատք-նիդ, ու բոլոր սուրբերուն վրայ

16 չեր դադրիմ սերը, չ Ձեմ գոհա-րիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշե-

17 լով. Որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիս-տոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտ-նութեան հոգին իր գիտութիւնո-

18 վը. Որպէս զի սրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր յոյսը կանչելուն չայսը, ֆ ու ինչ է անոր ժառանգութիւնը փառքին ճոխութիւնը սուրբերուն

19 մէջ, Եւ ինչ է իր զօրութիւնը գերազանց մեծութիւնը հաւատա-ցեալներուս մէջ՝ ըստ իր կարող զօրու-

20 թեանը գործադրութեամբը, Որն որ Քրիստոսի վրայ ի գործ դրաւ, երբոր զանիկայ մեռելներէն յա-րուց, ու նստեցուց իր աջ կողմը

Ցամի Տեառն 64

ա Կոր. գ. 22, 23։ ժ. 3։ Գաղ. բ. 15։ գ. 15։

չ Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. ա. 20։

յ Գոր. ի. 32։ Եղ. 18։ Հռով. բ. 17։ Կող. ա. 12։ գ. 24։ Տիտ. գ. 7։ Ցակ. բ. 5։ ա Պետ. ա. 4։

ն Հմր 5։

շ Եսա. խզ. 10, 11։

ո Հմր 6, 14։ բ Թես. բ. 13։

չ Ցակ. ա. 18։

պ Ցօհ. ա. 17։ բ Կոր. գ. 7։

ջ Բ Կոր. ա. 22։ Գաղ. գ. 30։

ռ Բ Կոր. ա. 22։ ե. 5։

ս Գոր. ի. 28։

վ Ղուկ. իա. 28։ Հռով. բ. 23։ Գաղ. գ. 30։

տ Հմր 6, 12։

ր Կող. ա. 4։ Փիլմ. 5։

ց Հռով. ա. 9։ Փիլ. ա. 3, 4։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. ա. 3։

ւ Ցօհ. ի. 17։

փ Կող. ա. 9։

ք Գոր. իզ. 18։

ֆ Գաղ. ա. 4։ Գաղ. գ. 19։ Երր. ա. 2։ Գաղ. գ. 24։ Կող. ա. 14։ Երր. թ. 12։ ա Պետ. ա. 18, 19։ Ցայտ. ե. 9։

օ Գաղ. բ. 12։ դ. 4։ ֆ Հմր 11։ ա Գաղ. գ. 7։ Կող. ա. 29։ բ. 12։ Բ Գոր. բ. 24, 33։ գ Սաղ. ճԺ. 1։ Գոր. ե. 55։ Կող. գ. 1։ Երր. ա. 3։ ժ. 12։

Ցամք Տեառն 64

21 երկինքին մէջ ՚Աստուծոյ ի իշխանութեան ուժ՝ պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անուան վրայ որ կ՚անուանի, ոչ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ, 22 հապա գալիքին մէջ ալ. Ընդ ամէն բան անոր ոտքերուն տակը ճաղանցուց, և զայն եկեղեցիին գլուխ դրաւ, 23 Որ ան անոր մարմինն է, Անոր լրումը, ամէն որ կը լեցնէ ամէն բանի մէջ։

ԳԼ. Բ

1 Անոր համար մեր բնական վիճակը՝ չնորհքով եղած մեր հիմնական վիճակին հետ բաղդատուելով, 10 կը ծանուցանէ թէ մենք բարի գործքերու համար ստեղծուած ենք, 13 և Քրիստոսով մօտեցած ըլլալով՝ 11 հեթանոսներու և օտարներու վարմունք ունենալու չենք՝ ինչո՞ր որ առանց մը ունէինք. 19 այլ իբրև սուրբեր և քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը։

1 Ձեզ ալ դուք էիք որ ձանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած էիք, 2 ինչ ձեզ ձեր ընթացքով աս աշխարհիս իշխանութեանը իշխանին համեմատ կ՚ապրէիք, որ հիմա ոգին՝ որ ամէն անհնազանդութեան որդւոցը ներսի դին կը ներգործէ. 3 Ուր ատենօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտրտէինք մեր մարմնին ցանկութիւններովը, և մարմնին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպես ուրիշները. 4 Բայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն համար 5 որով մեզ սիրեց, Երբոր ձանցանքներու մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք շնորհքով փրկուած էք,) 6 և անոր հետ հանեց, ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն 7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով, որ գալու դարերուն մէջը ցուցնէ իր չքնաղ շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցոյց։ 8 Որ էքաղցրութիւնովը. Վասն զի շնորհքով փրկուած էք դուք ձհաւատքի միջոցով. և աս չէ թէ ձեզմէ է, հապա Աստուծոյ պարգև 9 դէն ձէ. Ոչ թէ գործքերէն, որ 10 մէկը չպարծի. Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած բարի գործքերու համար, որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց ձեզ, որ անոնց մէջը քալենք։

11 Ասոր համար յիշեցէք դուք, որ դուք առեն մը մարմնով հեթանոսներ էիք, (որոնք անհլիստութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմինի 12 մէջ ձեռքով եղած,) Որ ան ատենը դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքացութենէն, ու օտարացած խոստմունքին ուխտերէն, ու յոյս մը ալ չունէիք, ու աշխարհի մէջ 13 անաստուած էիք։ Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ առեն մը հեռու էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ 14 Վասն զի անիկայ է մեր խաղաղութիւնը, Որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ ատոնց ձբաժնեկիցութիւնը 15 իր մարմինովը ջնջեց, Եւ հրամաններով եղած պատուիրանքները օրէնքը խափանեց. Որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատ, ու այսպէս խաղաղութիւն 16 ընէ. Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ էր խաչովը, ձինչու որ անով սպանդ 17 նեց թշնամութիւնը. Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՛ որ հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ 18 էին։ Քանզի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու ազատութիւնը 19 ունինք։ Ուրեմն ալ ասկէետև դուք օտար ու պանդխտ չէք, Հապա սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը՝ 20 Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիման վրայ շինուած, Որ անոր անկիւնին գլուխը Յիսուս Քրիստոս է. Որով բոլոր շէնքը մէկտեղ յարմարութեամբ կաղմուած՝ կ՚աճի Տուրբ տաճար մը 22 կ՚ըլլայ Տէրոջմով. Որ անով դուք ալ մէկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով։

ԳԼ. Գ

1 Անոր համար կը ծանուցանէ թէ յայտնութեամբ իրեն ցուցուած է 5 ան ծածկուած խորհուրդը՝ 6 թէ հեթանոսները պիտի փերկուին, 8 և թէ իրեն տրուած է ցանկայ քարոզելու շնորհքը։ 13 Կը խնդրէ որ անոնք իր նեղութիւններուն պատճառով չձանձրանան, 14 և աղօթք կ՚ընէ որ 19 անոնք կարող ըլլան Քրիստոսի իրենց վրայ ունեցած մեծ սէրը հասկնալու։

1 Ասոր ես Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապուածը Եձեզի հե-

Ցամք Տեառն 64

Ղ Փիլ. բ. 9, 10։ Կող. բ. 10։ Երբ. ա. 4։
Ե Հռով. բ. 38։ Կող. ա. 16։ բ. 15։
Ձ Սաղ. բ. 6։ Մատ. իբ. 18։ ա Կոր. ժե. 27։
Երբ. բ. 8։
Է ԳԼ. դ. 15, 16։ Կող. ա. 18։ Երբ. բ. 7։
Ը Հռով. ժբ. 5։ ա Կոր. ժբ. 12, 27։ ԳԼ. դ. 12։ ե. 23, 30։ Կող. ա. 18, 24։
Թ Կող. բ. 9, 10։
Ժ Ղեւ. ժ. 24։ Կող. բ. 13։
ԺԱ Հմր 5։ ԳԼ. դ. 18։
ԺԲ Կոր. ձ. 11։ ԳԼ. դ. 22։ Կող. ա. 21։ գ. 7։ ա Ցօ՚ն. ե. 19։
ԺԳ ԳԼ. ձ. 12։
ԺԴ ԳԼ. ե. 6։ Կող. գ. 6։
ԺԵ Տիտ. գ. 3։ ա Պետ. գ. 3։
ԺԶ Գաղ. ե. 16։
ԺԷ Սաղ. ծա. 5։ Հռով. ե. 12, 14։
ԺԸ Հռով. ժ. 12։ ԳԼ. ա. 7։ Հմր 7։
ԺԹ Հռով. ե. 6, 8, 10։ Հմր 1։
Ի Հռով. ձ. 4, 5։ Կող. բ. 12, 13։ գ. 1, 3։
ԻԱ ԳԼ. ա. 20։
ԻԲ Տիտ. գ. 4։ Հմր 5։ Հբռով. ժ. 24։ բ Տիմ՝. ա. 9։
ԻԳ Հռով. գ. 16։
ԻԴ Մատ. ժզ. 17։ Ցօ՚ն. ձ. 44, 66։ Հբռով. ժ. 14, 15, 17։ ԳԼ. ա. 19։ Փիլ. ա. 29։ Ի Հռով. գ. 20, 27, 28։ դ. 2։ Թ. 1։ ժ. 6։ ա Կոր. ա. 29, 30, 31։ բ Տիմ՝. ա. 9։ Տիտ. գ. 5։ Ղբ Օր. լբ. 6։ Սող. ձ. 3։ Ես. ժԹ. 25։ խԹ. 23։ խդ. 21։ Ցօ՚ն. գ. 3, 5։ ա Կոր. գ. 9։ բ Կոր. և. 5, 17։ ԳԼ. դ. 24։ Տիտ. բ. 14։ զ ԳԼ. ա. 4։

11 Յուստի միտքերնիդ բերէք, որ դուք առեն մը մարմինով հեթանոսներ ըլլալով, (որոնք անհլիստութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմինի 12 մէջ ձեռքով եղած,) Որ ան ատենը դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքացութենէն, ու օտարացած խոստմունքին ուխտերէն, ու յոյս մը ալ չունէիք, ու աշխարհի մէջ 13 անաստուած էիք։ Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ առեն մը հեռու էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ 14 Վասն զի անիկայ է մեր խաղաղութիւնը, Որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ ատոնց ձբաժնեկիցութիւնը 15 իր մարմինովը ջնջեց, Եւ հրամաններով եղած պատուիրանքները օրէնքը խափանեց. Որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատ, ու այսպէս խաղաղութիւն 16 ընէ. Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ էր խաչովը, ձինչու որ անով սպանդ 17 նեց թշնամութիւնը. Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՛ որ հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ 18 էին։ Քանզի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու ազատութիւնը 19 ունինք։ Ուրեմն ալ ասկէ ետև դուք օտար ու պանդխտ չէք, Հապա սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը՝ 20 Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիման վրայ շինուած, Որ անոր անկիւնին գլուխը Յիսուս Քրիստոս է. Որով բոլոր շէնքը մէկտեղ յարմարութեամբ կաղմուած՝ կ՚աճի Տուրբ տաճար մը 22 կ՚ըլլայ Տէրոջմով. Որ անով դուք ալ մէկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով։

ԳԼ. Գ

1 Անոր համար կը ծանուցանէ թէ յայտնութեամբ իրեն ցուցուած է 5 ան ծածկուած խորհուրդը՝ 6 թէ հեթանոսները պիտի փերկուին, 8 և թէ իրեն տրուած է ցանկայ քարոզելու շնորհքը։ 13 Կը խնդրէ որ անոնք իր նեղութիւններուն պատճառով չձանձրանան, 14 և աղօթք կ՚ընէ որ 19 անոնք կարող ըլլան Քրիստոսի իրենց վրայ ունեցած մեծ սէրը հասկնալու։

1 Ասոր ես Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապուածը Եձեզի հե-

Ցամք Տեառն 64

Ղ Սաղ. ժբ. 2։ ԳԼ. ե. 8։ Կող. ա. 21։ բ. 13։
Ձ Հռով. բ. 28, 29։ Կող. բ. 11։
Է ԳԼ. դ. 18։ Կող. ա. 21։ Ղեւս Եզեկ. ժգ. 9։ Ցօ՚ն. ժ. 16։
Ը Հռով. Թ. 4, 8։ Ղ Մատ. դ. 12։
Թ Գաղ. դ. 8։ ա Մատ. դ. 5։
Ժ Ղաղ. գ. 28։ Գոր. բ. 39։ Հմր 17։
ԺԱ Մարկ. ե. 5։ Ցօ՚ն. ժզ. 33։ Գոր. ժ. 36։ Հբռով. ե. 1։ Կող. ա. 20։
ԺԲ Ցօ՚ն. ժ. 16։ Գաղ. գ. 28։ Կող. ա. 22։
ԺԳ Կող. բ. 14, 20։
ԺԴ Կոր. ե. 17։ Գաղ. ձ. 15։ ԳԼ. գ. 24։ Կող. ա. 20, 21, 22։
ԺԵ Հռով. գ. 6։ ը. 3։ Կող. բ. 14։
ԺԶ Ես. ժէ. 19։ Զաք. Թ. 10։ Գոր. բ. 39։ ժ. 36։ Հռով. ե. 1։ Հմր 13, 14։
ԺԷ Սաղ. ճԽը. 14։
ԺԸ Ցօ՚ն. ժ. 9։ ժգ. 6։ Հբռով. ե. 2։ ԳԼ. գ. 12։ Երբ. գ. 16։ ժ. 19, 20։ ա Պետ. գ. 18։
ԺԹ Ասոր. ժբ. 13։ ԳԼ. գ. 4։
Ի Փիլ. գ. 20։ Երբ. ժբ. 22, 23։
ԻԱ Գաղ. գ. 10։ ԳԼ. գ. 15։
ԻԲ Ասոր. ժբ. 28։ ԳԼ. գ. 11։
ԻԳ Մատ. ժզ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Ցայտ. իա. 14։

ղա Կոր. գ. 9, 10։ ԳԼ. գ. 12։ ա Պետ. բ. 4, 5։ Ե Սաղ. ձժբ. 22։ Ես. իբ. 16։ Մատ. իա. 42։ Ը ԳԼ. գ. 15, 16։ Թ ա Կոր. գ. 17։ գ. 19։ բ Կոր. գ. 16։ ժ ա Պետ. բ. 5։ ժա Գոր. իա. 33։ իբ. 17, 20։ ԳԼ. գ. 1։ գ. 20։ Փիլ. ա. 7, 13, 14, 17։ Կող. գ. 3, 18։ բ Տիմ՝. ա. 8։ բ. 9։ Փիլմ՝. 1, 9։ Ե Կող. ա. 24։ բ Տիմ՝. բ. 10։

Ցամք Տեառն 64

2 Թանոսներուդ համար ։ Որ դուք անչուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին ուստեսութիւնը , զոր ինծի
3 տրուած է ձեզի համար ՝ Թէ ի յայտնութիւնով ինծի ցուցուեցաւ ։ (Ընդհակառակը ինչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար
4 գրեցի , Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին վրայով ։)
5 Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չէրեւցաւ , ինչպէս որ հիմա Հոգւով Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու
6 մարգարէներուն ։ Որ հեթանոսները քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետա-
7 րանով ։ Որուն ես սպասաւոր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհագործութեան համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ ի զօրութենէն ներգործութեամբ
8 նովը , (Ինծի՝ Որ ամէն սուրբերուն փոքրագոյնն եմ , աս շնորհքը տրուեցաւ ,) հեթանոսներուն մէջ քրիստոսի անքննելի ճոխու-
9 թիւնը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , որ գիտնան Թէ ինչ է ան խորհուրդին անօրէնութիւնը , Որ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով , Որ ամէն բանը
10 ստեղծեց ։ Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն ,
11 Ի՛ր յաւիտենական նախաձեռնութեանը համեմատ , որ ըրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի
12 ձեռքովը ։ Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու ապահովութիւնը ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հաւատալով ։
13 Հիւսի կ՚աղաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս պատճառովը , որ ձեզի համար են , և
14 որ ձեր փառքն են ։ Ասոր համար ծնկաս վրայ գալով մեր Տէր Յիսուս
15 Քրիստոսի Հօրը առջեւը , Ուսկից որ բոլոր ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՚առնէ ,
16 կ՚աղաչեմ որ տայ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը չափովը՝ Զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը
17 Ներսի մարդուն մէջ ։ Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը բնակի , և դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք ,
18 Որ կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ , Թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը ու բարձրութիւնը ։
19 Ա՛յսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ դերազանց է , Որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը ։
20 Նովը ։ Հիմա որ կարող է առատութեամբ ընել Ո՛ամէն բանէրէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք , Ա՛ն զօրութիւնովը որ մեր մէջը կը ներգործէ ,
21 Ծուխ . Ի՛րեն փառք եկեղեցւոյն մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

Գ Լ · Գ

1 Առաքեալը կը յորդորէ զանոնք միաբան ըլլալու , 7 և կը ծանուցանէ Թէ Աստուած անոնց զանազան պարգեւներ տուաւ , 13 որ իր եկեղեցին շինութիւն առնէ 16 ու ամէն Քրիստոսով · 18 կը պատուիրէ անոնց մէկդի ձգել հեթանոսական պիղծ գործերը , 24 նոր մարդը հագնիլ , 25 ստութիւնը 29 և ամէն ապականեալ խօսքերը մէկդի ձգելով ։

1 Ես Պաւղոս կ՚աղաչեմ ձեզի ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ , Որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչմանը որով
2 կանչուեցաք , Ի բոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով , երկայնմտութեամբ , սիրով իրար
3 րու ներոդամիտ ըլլալով · Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը
4 պահել ։ Ի՛մէկ մարմին ու մէկ հոգի , Ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
5 կոչմանը մէկ յուսովը ։ Ընդ մէկ է , Ի հաւատքը մէկ , Ա՛մկրտութիւնը
6 մէկ ։ Ի՛մէկ է Աստուած և ամէնուն Հայրը , որ ամէնուն վրայ Ու ամէնուն հետ և * ձեր ամէնուն մէջն է ։
7 Ի հայ մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը ։ Անոր համար կ՚ըսէ Թէ Ա՛ռաքեր ելաւ , Գերութիւնը գերի բռնեց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ ։ Հն ելաւ բայց ի՞նչ է , միայն Թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ ։ Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է , Ո որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , Որ ամէն բան լեցնէ ։
11 Ըրնէ ։ Ե՛ւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ընտրեալ , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քանին աւետարանիչներ , մէկ քանին հոգեւորականներ ու վարդապետներ ։ Ասոր-
12 բերուն հաստատութեանը համար , պաշտօնին գործքին համար , Քրիստոսի մարմնոյն Շինութեանը

Ցամք Տեառն 64

Գ Լ · ա · 18 ։

Բ Ցօհ . ա . 16 · Գ Լ · ա · 23 · Կող · բ · 9 , 10 ։
Հով . ժգ . 25 · Յուդ . 24 ։
Ա Կոր · բ · 9 ։
Ա Պետ · գ · 22 ։
Գ Լ · ա · 18 ։
Ա Կոր · գ · 1 · Փիլիպ · 1 , 9 ։
Բ Փիլ . ա . 27 · Կող . ա . 10 · Թես . բ . 12 ։
Գործ . ի . 19 · Գաղ . ե . 22 , 23 · Կող . գ . 12 , 13 ։
Կող . գ . 14 ։
Հով . ժբ . 5 ։ Ա Կոր . ժբ . 12 , 13 · Գլ . բ . 16 ։
Ա Կոր . ժբ . 4 , 11 ։
Ի Գլ . ա . 18 ։
Ա Կոր . ա . 13 ։ բ . 6 ։ ժբ . 5 ։ Բ Կոր . ժա . 4 ։
Բ Ցուդ . 3 ։ Հմր 13 ։
Գաղ . գ . 27 , 28 · Եբր . գ . 6 ։
Մտ . բ . 10 ։ Ա Կոր . բ . 6 ։ ժբ . 6 ։
Հով . ժա . 36 ։
* Ո՛չ թէ մեր
Հով . ժբ . 3 , 6 · Ա Կոր . ժբ . 11 ։
Ա Պղ . կբ . 18 ։
Գործ . և . 12 · Կող . բ . 15 ։
Ցօհ . գ . 13 · գ . 33 , 63 ։
Գործ . ա . 9 , 11 ։ Ա Տիմ . գ . 16 · Եբր . գ . 14 ։ ե . 26 ։ բ . 1 ։ Թ . 24 ։
Գործ . իա . 8 ։ Բ Տիմ . գ . 5 ։ Յ Գործ . ի . 28 ։ Հով . ժբ . 7 ։ Ա Կոր . ժբ . 7 ։ Գլ . ա . 23 · Կող . ա . 24 ։ Ա Կոր . ժգ . 26 ։

2 Թանոսներուդ համար ։ Որ դուք անչուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին ուստեսութիւնը , զոր ինծի
3 տրուած է ձեզի համար ՝ Թէ ի յայտնութիւնով ինծի ցուցուեցաւ ։ (Ընդհակառակը ինչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար
4 գրեցի , Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին վրայով ։)
5 Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չէրեւցաւ , ինչպէս որ հիմա Հոգւով Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու
6 մարգարէներուն ։ Որ հեթանոսները քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետա-
7 րանով ։ Որուն ես սպասաւոր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհագործութեան համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ ի զօրութենէն ներգործութեամբ
8 նովը , (Ինծի՝ Որ ամէն սուրբերուն փոքրագոյնն եմ , աս շնորհքը տրուեցաւ ,) հեթանոսներուն մէջ քրիստոսի անքննելի ճոխու-
9 թիւնը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , որ գիտնան Թէ ինչ է ան խորհուրդին անօրէնութիւնը , Որ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով , Որ ամէն բանը
10 ստեղծեց ։ Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն ,
11 Ի՛ր յաւիտենական նախաձեռնութեանը համեմատ , որ ըրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի
12 ձեռքովը ։ Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու ապահովութիւնը ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հաւատալով ։
13 Հիւսի կ՚աղաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս պատճառովը , որ ձեզի համար են , և
14 որ ձեր փառքն են ։ Ասոր համար ծնկաս վրայ գալով մեր Տէր Յիսուս
15 Քրիստոսի Հօրը առջեւը , Ուսկից որ բոլոր ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՚առնէ ,
16 կ՚աղաչեմ որ տայ ձեզի իր փառաց ճոխութենէն չափովը՝ Զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը
17 Ներսի մարդուն մէջ ։ Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը բնակի , և դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք ,
18 Որ կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ , Թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը ու բարձրութիւնը ։
19 Ա՛յսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէն դերազանց է , Որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը ։
20 Նովը ։ Հիմա որ կարող է առատութեամբ ընել Ո՛ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք , Ա՛ն զօրութիւնովը որ մեր մէջը կը ներգործէ ,
21 Ծուխ . Ի՛րեն փառք եկեղեցւոյն մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

Գ Լ · Գ

1 Առաքեալը կը յորդորէ զանոնք միաբան ըլլալու , 7 և կը ծանուցանէ Թէ Աստուած անոնց զանազան պարգեւներ տուաւ , 13 որ իր եկեղեցին շինութիւն առնէ 16 ու ամէն Քրիստոսով · 18 կը պատուիրէ անոնց մէկդի ձգել հեթանոսական պիղծ գործքերը , 24 նոր մարդը հագնիլ , 25 ստութիւնը 29 և ամէն ապականեալ խօսքերը մէկդի ձգելով ։

1 Ես Պաւղոս կ՚աղաչեմ ձեզի ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ , Որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչմանը որով
2 կանչուեցաք , Ի բոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով , երկայնմտութեամբ , սիրով իրար
3 րու ներոդամիտ ըլլալով · Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը
4 պահել ։ Ի՛մէկ մարմին ու մէկ հոգի , Ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
5 կոչմանը մէկ յուսովը ։ Ընդ մէկ է , Ի հաւատքը մէկ , Ա՛մկրտութիւնը
6 մէկ ։ Ի՛մէկ է Աստուած և ամէնուն Հայրը , որ ամէնուն վրայ Ու ամէնուն հետ և * ձեր ամէնուն մէջն է ։
7 Ի հայ մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը ։ Անոր համար կ՚ըսէ Թէ Ա՛ռաքեր ելաւ , Գերութիւնը գերի բռնեց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ ։ Հն ելաւ բայց ի՞նչ է , միայն Թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ ։ Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է , Ո որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ , Որ ամէն բան լեցնէ ։
11 Ըրնէ ։ Ե՛ւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ընտրեալ , մէկ քանին մարգարէներ , մէկ քանին աւետարանիչներ , մէկ քանին հոգեւորականներ ու վարդապետներ ։ Ասոր-
12 բերուն հաստատութեանը համար , պաշտօնին գործքին համար , Քրիստոսի մարմնոյն Շինութեանը

Ցամք Տեառն 64

13 համար . Մինչև որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը , Կատարեալ մարդ ըլլալու , Քրիստոսի լման հասակին չափ
14 իր ունենալու . Որ ալ ակէ ետև տղաք չըլլանք երերած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն տարուելու մարդոց խաբէութիւնովը , որ խորամանկութեամբ կը խաբեն մոլորեցնելու .
15 նեղու . Հապա սիրով ճշմարտութեան հետևելով՝ ամէն բան Անով աճեցընենք՝ որ գլուխ է՝
16 այսինքն Քրիստոս . Որ անկէ բոլոր մարմինը միասին կազմուած՝ և ամէն յօդուածները իրարու հաղորդուելով կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով՝ մարմինին աճումը կու տայ իրեն շինութեանը համար սիրով :
17 Ուստի աս կ՚ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն կ՚ընեմ , որ դուք ալ անոնց պէս չերթաք , ինչպես որ ուրիշ հեթանոսները կը քալեն իրենց մտքին ունայնութեանը
18 մէջ . Որոնց խաւարած է , ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքէն իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառովը Իրենց սրտին կուրութեանը հետ
19 մար . Որոնք անզգայ ըլլալով , ինքզինքնին անառակութեան տուին , ամէն կերպ պղծութիւն գործելու համար անգութութեամբ :
20 Բայց դուք ասանկ չսորվեցաք Քրիստոս
21 ը , Եթէ որ անոր վրայով լսեցիք ու անկէ սորված էք , ինչպես որ Ճշմարտութիւնը Յիսուսի մէջ է .
22 Ձեր վրայէն մկկի հանէք Ան յետ առջի վարմունքին պէս հինցած հինը մարդը՝ խաբեբայ ցանկութեանց
23 Թիւններովապականուածը . Եւ ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիք ,
24 Եւ նոր մարդը վրանիդ հագնիք , Ան որ Աստուծոյ պատկերին պէս ստեղծուած է արդարութիւնով
25 ու Ճշմարիտ սրբութիւնով : Ուստի ստութիւնը մկկի ձգելով , Ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մկերնիդ իր ընկերին հետ , Քանի որ մենք իրարու անդամներ ենք .
26 Թէ որ բարկանաք՝ մեղք մի՛ գործէք . արևը ձեր բարկութեանը
27 վրայ մարը չմտնէ : Նաև Սատանայ
28 չին տեղ մի՛ տաք : Ան որ գողնա՝ թիւն կ՚ընէր , ալ թող չգողնայ . հայլ մանաւանդ աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր ձեռքերովը աշխատի , Որ կարող ըլլայ տալ
29 կարօտ եղողին : Ձբնաւ ձեր բեր-

Նէն ապականեալ խօսք մը չելլէ , հապա ինչ որ աղէկ է՝ պէտք եղած շինութեանը համար , Որ լը-
30 սողներուն շնորհք տայ : Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի՛ տրտմեցընէք , Որով դուք կնքուեցաք փրկութեան օրուանը համար :
31 Ամէն դառնութիւն և բարկութիւն ու սրտմտութիւն ու աղաղակ ու հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ Ամէն չարութիւններով
32 Միտեղ : Ձեւ իրարու հետ քաղցր եղէք , գթած , Ներելով իրարու , ինչպես որ Աստուած Քրիստոսով Ներեց ձեզի :

Գլ . ե

1 Նախ ընդհանուր կերպով մը կը յորդորէ սէր ունենալու , 3 պոռնկութենէ 4 և ամէն տեսակ պիղծ գործերէ ետ կենալու , 7 չարերուն հետ հաղորդակցութիւն չընելու , 15 ուշադրութեամբ քալելու . 18 և Հոգիով լեցուելու . 22 եւ թէ կը խօսի մանաւանդ պարտաւորութեանց վրայով , Թէ կիները պարտին հնազանդիլ իրենց էրիկներուն , 25 և էրիկները պարտին սիրել իրենց կիները : 32 Ինչպէս որ Քրիստոս սիրեց եկեղեցին :

1 Երբ Աստուծոյ նմանող եղէք
2 սիրելի զաւակներու պէս . Ե՛ւ սիրով վարուեցէք՝ ինչպես որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց , ու իր անձը մեզի համար մատնեց՝ Նուշահոտ պատարագ ու զոհ ընծայելով
3 Աստուծոյ : Բայց պոռնկութեան և ամէն կերպ պղծութեան՝ կամ ագահութեան Անունը անգամ չտիշուի ձեր մէջը , (ինչպէս որ կը
4 վայլէ սուրբերուն ,) Եւ գարշելի բաներ կամ յիմարական խօսքեր կամ խեղկատակութիւն , Որ չվայլեր , այլ մանաւանդ գոհութիւն .
5 Քանզի աս գիտէք՝ , Որ ամէն պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ , Որ կռապաշտ է , Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
6 Ժառանգութիւն չունի : Ոշըլլայ որ մկկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով . Քինչու որ աս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ Անհնազանդութեան որդւոց
7 վրայ : Ուստի անոնց հաղորդ մի՛
8 ըլլաք : Քանզի ըԱ՛ւ առեր մը դուք խաւար էիք , Հիմա լոյս էք Տէրոջմով . Լուսոյ որդիներու
9 պէս քալեցէք . Ընչնորհ Հոգւոյն պտուղը ամէն կերպ բարութիւնով և արդարութիւնով ու ճշմարտու-
10 թիւնով է , Քննեցէք ինչ է

Ցամք Տեառն 64

Կող . գ . 5 ։ ա Թես . ե . 11 ։ Կող . գ . 16 ։ Եփ . է . 13 ։ կգ . 10 ։ եզեկ . ժգ . 43 ։ Թես . ե . 19 ։ Գլ . ա . 13 ։ Ղուկ . իա . 28 ։ Հռով . ը . 23 ։ Գլ . ա . 14 ։ Կող . գ . 8 , 19 ։ Տիտ . գ . 2 ։ Ցակ . գ . 11 ։ Պետ . ը . 1 ։ Տիտ . գ . 3 ։ Ղ Կոր . բ . 10 ։ Կող . գ . 12 , 13 ։ Փաս . գ . 14 ։ Մար . ժա . 25 ։

Մատ . ե . 45 , 48 ։ Ղուկ . գ . 36 ։ Գլ . գ . 32 ։ Ը Ցօհ . ժգ . 34 ։ ժե . 12 ։ Թես . դ . 9 ։ Ցօհ . գ . 11 , 28 ։ գ . 21 ։ Գաղ . ա . 4 ։ ը . 20 ։ Երբ . է . 27 , Ի . 14 , 26 ։ ժ . 10 , 12 ։ Ցօհ . գ . 16 ։ Ծն . ը . 21 ։ Ղե . ա . 9 ։ Ը Կոր . բ . 15 ։ Հռով . գ . 13 ։ Կոր . ղ . 18 ։ Կոր . ժը . 21 ։ Գլ . գ . 19 , 20 ։ Կող . գ . 5 ։ Թես . գ . 3 , ԸԸ ։ Ղա Կոր . ե . 1 ։ Մատ . ժը . 35 ։ Գլ . գ . 29 ։ Հռով . ա . 28 ։ Կամ Ան խնամով գիտնաք ։ Կոր . գ . 9 ։ Գաղ . ե . 19 , 21 ։ Կող . գ . 5 ։ Տիմ . գ . 17 ։ Գաղ . ե . 21 ։ Ցայտ . իր . 15 ։ Եբեմ . իե . 8 ։ Մատ . իգ . 4 ։ Կող . բ . 4 , 8 , 18 ։ Թես . բ . 3 ։ Հռով . ա . 18 ։ Գլ . բ . 2 ։ Կող . գ . 6 ։ Եփ . Ի . 2 ։ Մատ . գ . 16 ։ Գոր . իզ . 18 ։ Հռով . ա . 21 ։ Գլ . բ . 11 , 12 ։ գ . 18 ։ Տիտ . գ . 3 ։ Պետ . բ . 9 ։ Ցօհ . բ . 12 ։ ժբ . 46 ։ Ը Կոր . գ . 18 ։ գ . 6 ։ Թես . ե . 5 ։ Ցօհ . բ . 9 ։ Ղուկ . ժգ . 8 ։ Ցօհ . ժբ . 36 ։ Ղ Կող . ե . 22 ։ Հռով . ժբ . 2 ։ Փիլ . ա . 10 ։ Թես . է . 21 ։ Տիմ . բ . 3 ։

Ցամի Տեառն 64

11 Տէրոջը հաճելին . ՛Ու կցորդ մի՛ բլլաք ՛խաւարին անպտուղ գործերը-
12 րուն , ՚այլ մանաւանդ պատճէ՛ յան-
12 դիմանելեք ; ՚ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուածք բաները խօ-
13 սիլն ալ ամօթ է : ՚Բայց ամէն բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտ-
14 նի կ՚բլլայ . ինչու որ ամէն բան որ յայտնի կ՚բլլայ , լոյս է : Ասոր համար կ՚ըսէ , ՚Արթնցիր դուն որ կը քնանաս , ու կանգնէ մեռելներէն , ու Քրիստոս քեզի լոյս պի-
15 տի տայ :
Ա՛ւստի նայեցէք թէ ինչպէս ըզ-
16 գուշաբեմով պիտի քալէք , չէ թէ անմիտներու պէս , հապա իմաստուններու պէս . ՚ժամանակը
17 ձախտ առէք , ՚ինչու որ օրերս չար են : Վասնոր համար անմիտ մի՛ բլլաք , ՚հապա իմացէք ըթէ ինչ
18 է Տէրոջը կամքը : ՚Եւ մի՛ գինով-նաք գինիով , որուն մէջ անառա-կութիւն կայ , հապա Հոգիով
19 լեցուեցէք . ՚Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգևոր երգե-րով մէկզմէկդ խօսակցելով , եր-գեցէք ու սաղմոս ըսէք Տէրոջը ձեր
20 սրտերուն մէջ ; ՚Եւ ամէն ատեն ա-մէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ ՚մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը :
21 ՚Իրարու ՚ետազնդ եղէք *Աստու-
22 ծոյ վախովը : Կիներդ իրենց երիկներուն ՚ետազնդ բլլան՝ ՚որ-
23 պէս Տէրոջը . Ինչու որ էրիկը կնկանը գլուխն է , ինչ-պէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է , ՚ու ինքը մարմինին փրը-
24 կիչն է : Ուստի ինչպէս որ եկե-ղեցին ՚ետազնդ կ՚բլլայ Քրիստո-սի , անանկ ալ կնիկները ՚իրենց բանի մէջ իրենց էրիկներուն :
25 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կնիկները , ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց և-կեղեցին , ու իր անձը մատնեց ա-
26 նոր համար . Որ զանիկայ որբէ ու մաքրէ Էաւազանին ջրովը՝ ՚Խօս-
27 քով . ՚Որ ինքը իր դիմացը փառա-ւոր կեղեցի կեղեցին , ՚որ մէկ արատ մը կամ խորշոմ-ութիւն կամ ուրիշ ասոնց պէս բան մը չունենայ , Այլ-պա որ սուրբ ու անարատ բլլայ :
28 Նոյնպես ալ պէտք է որ էրիկները ի-րենց կնիկները սիրեն իրենց մարմին-ներուն պէս . ան որ իր կնիկը կը
29 սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ . Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր , հապա կը սնուցանէ ու կը խնամէ
30 զանիկայ , ինչպէս Տէրն ալ եկե-
31 դեցին , ԷՎասն զի մենք անոր մար-մինին անդամներն ենք՝ անոր մար-մինէն ու անոր ոսկորներէն : ՚Ասոր համար մարդը պիտի ձգէ իր հայ-րը ու մայրը , և իր կնկանը պի-տի յարի , Ու երկուքը մէկ մար-
32 մին պիտի բլլան : Ան խորհուրդը մեծ է , բայց ես կը զրուցեմ Քրիս-
33 տոսի ու եկեղեցւոյն վրայով : Հնա-կայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնկը անանկ սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը , Ու կնիկը իր էրիկէն ակնածու-թիւն ընէ :

ԳԼ . Զ

1 Կր ծանուցանէ տղայոց պարտաւորութիւնը դէպ իրենց ծնողքները , 5 ծառաներուն պարտաւորութիւնը դէպ իրենց տէրերը . 10 Թէ մեր կեանքը զինուորութիւն մըն է , 12 ո՛չ միայն մարմնի ու արիւնի դէմ , Հապա նաև Հոգևոր թշնամիներու դէմ . 13 Քրիս-տոնեային զէնքերը ինչ են , 18 և ինչպէս գործածել պէտք է զանոնք : 21 Տիւքիկոսի վրայով յանձնարարութիւն :

1 Որդիք՝ ՚ձեր ծնողացը ՚ետազնդ եղէք Տէրոջմով , որ ան է ար-
2 ժանը : ՚Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ , (որ ասիկա պատուիրանն
3 է խոստմունքով ,) Որ քեզի ազեկ բլլայ , ու երկար կեանք ունենաս
4 երկրի վրայ : Եւ դուք՝ ՚հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք , ՚հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը :
5 ՚Ծառաներ՝ ՚ետազնդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն Վահով ու դողով՝ ՚ձեր սրտին միամտութեա-նովը , որպես թէ Քրիստոսի .
6 Ըշէ թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով , հապա Քրիս-տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց
7 Աստուծոյ կամքը ընելով . Ջօժա-րութեամբ ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը , ու չէ թէ մարդոց .
8 ՚Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բա-րիք որ ընէ , նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի , ՚թէ՛ ծառայ ըլլայ և թէ
9 ազատ : ՚Եւ դուք ալ՝ տէրեր՝ նոյնը բրէք անոնց , Ու սպառնալիքը թո՛ղ տուէք , ՚գիտնալով որ ա-նոնց ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է . ՚ու անոր քովը աստուածութիւն չկայ :
10 Ալ ասկէ ետև՝ եղբայրներս՝ զօ-րացէք Տէրոջմով ՝ու անոր զօրու-
11 թեան կարողութիւնովը : Հագա-նիք հագէք Աստուծոյ սպառազէ-նութիւնը , որ կարող բլլաք Սա-տանային ՚խարէներուն դէմ դնե-
12 լու : ՚Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ . Հա-պա իշխանութիւններու ՚ա՛ պե-տութիւններու հետ , ՚ես աս խա-ւար աշխարհիս իշխաններուն հետ ,

Ցամի Տեառն 64

ՃԱՂՈՐ . Բ . 9 , 11 ։ Ժ . 20 ։ Բ ՄԿՈՐ . Գ . 14 ։ Բ ԹԱՒՍ . Գ . 6 , 14 ։
ՅՀՈՎՀ . Զ . 21 ։ ԺԳ . 12 ։ ԹԳՂ . Գ . 8 ։ ՆՂՒ . ԺԹ . 17 ։ Ա ՏԻՄ . Ե . 20 ։
Ը ՀՈՎՀ . Ա . 24 , 26 ։ ՀԺՂ 3 ։
ՈՃՕՆ . Գ . 20 , 21 ։ ԵՐԲ . Գ . 13 ։
ԸՂՏ . Կ . 1 ։ ՀՈՎՀ . ԺԳ . 11 , 12 ։ Ա ՄԿՈՐ . ԺԵ . 34 ։ ԱԹՒՍ . Ե . 6 ։
ՊՃՕՅ . Ե . 25 ։ ՀՈՎՀ . Գ . 4 , 5 ։ ԳԼ . Բ . 5 ։ ԿՂ . Գ . 1 ։
ԼԿՂ . Դ . 5 ։
ՐԿՂ . Դ . 5 ։ ԳԹՂ . Զ . 10
ՈՃՈՂ . ԺԱ . 2 ։ ԺԲ . 1 ։ ՃՕՅ . ԺԲ . 35 ։ ԳԼ . Զ . 13 ։
ՎԿՂ . Գ . 5 ։ ՊՀՈՎՀ . ԺԲ . 2 ։
ԲԱԹՒՍ . Գ . 3 ։ Ե . 18 ։
ՅԱԱԿ . Ի . 1 ։ ԻԳ . 29 , 30 ։ ԵՍ . Ե . 11 , 22 ։ ՂՈՒ . ԻԱ . 34 ։
ՐԳՈՐ . ԺԶ . 25 ։ Ա ԿՈՐ . ԺԳ . 26 ։ ԿՂ . Գ . 16 ։ ՑԱԿ . Ե . 13 ։
ՖՍԱՂ . ԼՃ . 1 ։ ԵՍ . ԿԳ . 7 ։ ԿՂ . Գ . 17 ։ ԱԹՒՍ . Ե . 18 ։ Բ ԹԱՒՍ . Ա . 3 ։
ԹԲԲ . ԺԳ . 15 ։ Ա ՊԵՏ . Բ . 5 ։ Գ . 11 ։
ՓԼՂ . Բ . 3 ։ ՍՊԵՏ . Ե . 5 ։
*ՈՒՆԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՖՕՆ . Գ . 16 ։ ՍԿՈՐ . ԺԳ . 84 ։ ԿՂ . Գ . 18 ։ ՏԻՏ. Բ . 5 ։ Ա ՊԵՏ . Գ . 1 ։ ՐԳԼ . Զ . 5 ։ Բ ՍԿՈՐ . ԺԱ . 3 ։ ՖԳԼ . Ա . 22 ։ Գ . 15 ։ ԿՂ . Ա . 18 ։ ՐԳԼ . Ա . 23 ։ Ի ԿՂ . Գ . 20 , 22 ։ ՏԻՏ . Բ . 9 ։ ՂԿՂ . Գ . 19 ։ Ա ՊԵՏ . Գ . 7 ։ Ի ԹՈՐ . Ի . 28 ։ ԹԳՂ . Ա . 4 ։ Բ . 20 ։ ՀԺՐ 2 ։ ԸՃՕՅ . Գ . 5 ։ ՏԻՏ . Գ . 5 ։ ԵՐԲ . Ժ . 22 ։ ՁՃՕՅ . Ե . 6 ։ ՐՃՕՅ . ԺԵ . 3 ։ ԺԵ . 17 ։ ԺԲՍՈՐ . ԺՄ . 2 ։ ԿՂ . Ա . 22 ։ ԻԵՐԳ . Գ . 7 ։ ԼԳԼ . Ա . 4 ։

ՃԱՂՈՐ . ԻԳ . 22 ։ ԿՂ . Գ . 20 ։
ԲԵԼ . Ի . 12 ։ ԲՕՐ . Ե . 16 ։ ԻԵ . 16 ։ ԵԶԵՄ . ԼԵ . 18 ։ ԵԳԿ . ԻԲ . 7 ։ ՄԱՂ . 6 ։ ՄԱՐ . Ե . 4 ։ ՄԱՐ . Է . 10 ։
ՖԿՂ . Գ . 21 ։ ՐՈՆ . ԺԸ . 19 ։ Բ ՕՐ . Ե . 9 ։ Գ . 7 , 20 ։ ԺՄ . 19 ։ ՍԱՂ . ՀԲ . 4 ։ ՌԱԿ . ԺԹ . 18 ։ ԻԲ . 6 ։ ԼԹ . 17 ։
Ի ԿՂ . Գ . 22 ։ Ա ՏԻՄ . Գ . 1 ։ ՏԻՏ . Բ . 9 ։ Ա ՊԵՏ . Բ . 18 ։
ԸԲ ԿՈՐ . Է . 15 ։ ՓԼՂ . Բ . 12 ։
Ե Ա ՄՆ . ԼԹ . 17 ։ ԿՂ . Գ . 22 ։
ԸԿՂ . Գ . 22 , 23 ։
ՐՀՈՎՀ . Բ . 6 ։ Բ ԿՈՐ . Ե . 10 ։ ԿՂ . Գ . 24 ։ Ա ԳԱԼ . Դ . 28 ։ ԿՂ . Գ . 11 ։
Ի ԿՂ . Գ . 1 ։ ԸՂՏ . ԼԹ . 43 ։ ՑՃՕՅ . ԺԳ . 13 ։ Ա ԿՈՐ . Է . 22 ։
Ձ ՀՈՎՀ . Բ . 11 ։ ԿՂ . Գ . 25 ։ ՖԳԼ . Ա . 19 ։ Գ . 16 ։ ԿՂ . Ա . 11 ։
ՀՀՈՎՀ . ԺԳ . 12 ։ Բ ԿՈՐ . Գ . 7 ։ ՀԺՐ 13 ։ ԱԹՒՍ . Ե . 8 ։
Յ Ա Տ Ի Մ . ԺԳ . 17 ։ Ա ԿՈՐ . ԺԷ . 50 ։
ՂՀՈՎՀ . Բ . 38 ։ ԳԼ . Ա . 21 ։ ԿՂ . Բ . 15 ։
ՑՂՈՒ . ԻԲ . 53 ։ ՃՕՅ . ԺԲ . 31 ։ ԺԳ . 30 ։ ԳԼ . Բ . 2 ։ ԿՂ . Ա . 13 ։

Ցամք Տեառն 64

եր կնաւորներուն մէջը եղող չար
13 ոգիներուն հետ ։ 'Ասոր համար
վրանիկ առէք Աստուծոյ սպառա-
զինութիւնը , որ կարող ըլլաք
14 չարութեան օրը դէմ դնելու , ու
ամէն բանը լրիւցընելէն ետև՝ հաս-
տատուն կայնելու ։ Ուստի յեր-
ջ կայնեցէք , 'մէջքերնիդ ճշմար-
տութեամբ ամուրցրնելով , ու
արդարութեան զրահը հագնելով .
15 "ու ոտքերնուդ հագցընելով խա-
ղաղութեան աւետարանին պատ-
16 րաստութիւնը . ևնչ ամէն բանին
վրայ հաւատքին վահանը առէք ,
որով կարող պիտի ըլլաք չարին
ամէն կրակոտ նետերը մարելու .
17 "ևնչ փրկութեան սաղաւարտը ա-
ռէք , ևու Հոգիին սուրը՝ որ Աս-
18 տուծոյ խօսքն է . "Ամէն աղօթ-
քով ու խնդրուածքով ամէն ատեն
աղօթք ընէք Հոգիով , "ու աս
բանիս վրայ հսկեցէք կատարեալ
յարատևութեամբ ԵՒու աղաչան-
քով՝ բոլոր սուրբերուն համար ,
19 "Ինձի համար ալ , որ ինձի խօսք
տրուի որ բերանս բանամ ե՛ համար-
ձակութեամբ աւետարանին խոր-
20 հուրդը յայտնելու . ՃՈրուն համար
ես դեսպանութիւն կ'ընեմ - կա-
պանքովս , "որ անով համարձա-
կութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչ-
պէս որ պէտք է ։
21 Բայց "որ դուք ալ գիտնաք իմ
վրայովս՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես , ամէն
բանը պիտի ցուցընէ ձեզի °Տիւքի-
կոս սիրելի եղբայրը ու հաւատա-
22 րիմ պաշտօնեան Տէրոջմով . ՖՈրն
որ յատկապէս ատ բանին համար
ձեզի խրկեցի , որ գիտնաք դուք
մեր վրայով , ու ինքը ձեր սիրտերը
միխիթարէ ։
23 "Խաղաղութիւն եղբայրներուն և
սէր հաւատքով մկտեղ Հօր Ա-
տուծմէն՝ ու Տէր Ցիսուս Քրիս-
24 տոսէն ։ Շնորհք ան ամենուն
հետ՝ որոնք մեր Տէր Ցիսուս Քրիս-
տոսը Բանկեղծութեամբ կը սիրեն։
Ամէն ։

Ցամք Տեառն 64

" Գործ.գ.29։
Կող.գ.3։
բ Թես.գ.1։
ե Կոր.գ.12։
չ Կոր.ե.20։
" Գործ . իզ . 29 ։ իբ ։ 20 ։ Գլ . գ . 1 ։ Փիլ . ա . 7 , 13 ։ 14 ։ բ Տիմ . ա . 16 ։ բ . 9 ։ Փիլիմ . 10 ։
ֆ Գործ . իբ . 31 ։ Փիլ . ա . 20 ։ ա Թես . բ . 2 ։
ֆ Կող.գ.7։
ֆ Գործ . ի . 4 ։ բ Տիմ.գ.12։ Տիտ.գ.12։
ֆ Կող.գ.8։
ա ա Պետ . ե . 14 ։
Բ Տիտ.բ.7։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱՑՆ

ՆՈ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Պօղոս կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աս-
տուած , և իր սէրը որ ունի Փիլիպպեցւոց
վրայ՝ իրենց հաւատքի պատճէնին համար , և
իր յարատևութեան Հայրերը ըլլալուն համար .
9 Թէ ամէն օր աղօթք կ'ընէ որ անոնք շնորհքը
աճին ։ 12 Կը պատմէ թէ Հռովմայ մէջ իր
կրած նեղութիւններովը քրիստոսի հաւատքը
մեծ յաջողութիւն ունեցաւ , 21 և թէ ինքը
միշտ պատրաստ է քրիստոսը փառաւորելու
թէ՛ իր ապրելովը և թէ մեռնելովը ։ 27 Կը
յորդորէ զանազան որ միաբան ըլլան , 28 և
քաջասիրտ հալածանքն համար ։

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Ցիսուս Քր-
իստոսի ծառաները , "Քրիս-
տոս Ցիսուսով բոլոր սուրբերուն՝
որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ ե-
պիսկոպոսներով ու սարկաւագնե-
2 րով . Բ Շնորհք ու խաղաղութիւն
ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու
Տէր Ցիսուս Քրիստոսէն ։
3 Ի Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս
ամէն անգամ որ ձեզ կը յիշեմ ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս
մէջ ձեր ամենուն համար ուրախու-
5 թեամբ աղօթք կ'ընեմ ,) Ետև-
տարանին հաղորդ ըլլալնուդ հա-
մար առ Ցի օրուընէ մինչև հիմա .
6 Աս մասին վստահ ըլլալով՝ Թէ ան
որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց ,
Նմինչև Ցիսուս Քրիստոսի օրը պի-
7 տի կատարէ . Ինչպէս որ ինձի ար-
ժան ալ է ձեր ամենուն վրայ աս
բանը խորհիլ՝ Ե * ձեզ Իմ սրտիս մէջ
ունենալուս'' համար Ետի կապե-
րուս մէջ , Ու աւետարանին ջա-
տագովութեանը ու հաստատու-
թեանը մէջ , Ժ ամէնքդ ինձի Ե-
ղած շնորհքին հաղորդ ըլլալնուդ
8 համար ։ Քանզի ԵՒվկայ է ինձի Աս-
տուած , ԵՒոր ինչպէս փափաք ու-
նիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս
9 Ցիսուսի գութովը ։ Ես աս աղօթ-
քը կ'ընեմ , ԵՒոր ձեր սէրը հետզհե-
տէ աւելի շատնայ գիտութիւնով
10 ու բոլոր ընտրողութիւնով , Ժ Որ
դուք տարբեր բաները զանազանէք ,
ԵՒորպէս զի Փնչև Քրիստոսի օրը ան-
կեղծ և առանց գայթակղութեան
11 ըլլաք . Ի Արդարութեան պտուղ-

ա ա Կոր . ա . 2 ։
Բ Հռով . ա . 7 ։ բ Կոր . ա . 2 ։ ա Պետ . ա . 2 ։
Գ Հռով . ա . 8 , 9 ։ ա Կոր . ա . 4 ։ Եփես . ա . 15 , 16 ։ Կող . ա . 3 ։ ա Թես . ա . 2 ։ բ Թես . ա . 3 ։
Դ Հռով . ժ բ . 13 ։ ժ ե . 26 ։ բ Կոր . բ . 1 ։ Գլ . գ . 14 , 15 ։

Ցամք Տեառն 64

Ե Ցօհ . գ . 29 ։ ա Թես . ա . 3 ։
Զ Հմր 10 ։
Է բ Կոր . գ . 2 ։ ե . 3 ։
* Կամ գիս Ձեր սրտերուն մէջը ունենալը նուագ
Ը Եփես . գ . 1 ։ գ . 20 ։ Կող . գ . 3 , 18 ։ բ Տիմ . ա . 8 ։
Ը Հմր 17 ։
Ժ Գլ . գ . 14 ։
Ի Հռով . ա . 9 ։ Թ . 1 ։ Գաղ . ա . 20 ։ ա Թես . բ . 3 ։
Լ Գլ . բ . 26 ։ գ . 1 ։
Խ Ա Թես . գ . 12 ։ Փիլիմ . 6 ։
Ծ Հռով . բ . 18 ։ ժբ . 2 ։ Եփես . ե . 10 ։
Կ Գործ . իգ . 16 ։ Ա Թես . գ . 13 ։ ե . 23 ։
Հ ա Կոր . ա . 8 ։
Յ Ցօհ . ժե . 4 , 5 ։ Եփես . բ . 10 ։ Կող . ա . 6 ։

Ցամք Տեառն 64

ղ Ցօհ. ժե. 8։ Եփե. ա. 12, 14։

ներով լցուած Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ ղԱստուծոյ փառքին ու գովեստին համար։
12 Կ՚ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ, թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յառաջադիմելուն համար.
13 մինչեւ ամբողջ պալատին մէջը եւ ուրիշ ամէնուն ալ յայտնի եղան որ Քրիստոսի համար կը կապուիմ։
14 Եւ ասոնցմով եղբայրներուն շատերը աւելի համարձակած են առանց վախի խօսելու։
15 Ոմանք նախանձէ եւ հակառակութենէ կը քարոզեն Քրիստոսը, ոմանք ալ բարեհաճութենէ։
16 Անոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը քարոզեն, չէ թէ անկեղծութեամբ, կարծելով վշտացնել իմ կապերուս վրայ։
17 Բայց անոնք սիրոյ համար, ինչու որ գիտեն թէ ես աւետարանին համար պատասխան տալու կեցած եմ։
18 Ուրեմն ի՞նչ է. որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառաւորութեամբ եւ թէ ճշմարտութեամբ Քրիստոս կը պատմուի. ու ասոր վրայ ուրախ եմ եւ ուրախ պիտի ըլլամ։
19 Ալ պիտի ըլլամ։ Քանզի գիտեմ որ ասոր վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ ձեր խնդրուածքովը, ու Ցիսուս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը,
20 իմ եռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, որ բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ. հապա կատարեալ համարձակութեամբ ինչպէս որ ամէն ատեն՝ անգամ ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ
21 ապրելովս եւ թէ մեռնելովս։ Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը օգուտ։
22 Հապա թէ որ մարմինի մէջ ապրիլը իմ գործոյս պտուղ կը բերէ, ալ ես ի՞նչ պիտի ընտրեմ՝ չեմ գիտեր։
23 Կողմանէ ալ նեղը մնացած եմ, մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով. քանզի ան շատ աւելի աղէկ է.
24 բայց մարմինի մէջ կենալը ձեզի համար աւելի անհրաժեշտ է։
25 Հարկաւոր՝ եւ աս բանիս համոզուած ըլլալով գիտեմ որ ձեր ամէնուն հետը պիտի կենամ ու մնամ, որ դուք զարգանաք ու ուրախանաք հաւատքով.
26 ըլլաք հաւատքով. Որ ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Ցիսուսով, իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառովը։
27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք. որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով, ու մէկ շունչով պատերազմելիք հաւատքին համար։
28 Եւ մէկ բանով մըն ալ՝ զարհուրիք հակառակորդներէն, որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն է, ու ձեզի՝ փրկութեան. Ան ալ Աստուծմէ է.
29 ինչու որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ ոչ թէ միայն անոր հաւատալ, հապա անոր համար չարչարուիլ ալ,
30 Նոյն պատերազմը ունենալով՝ որ իմ վրաս տեսաք, ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք։

Ցամք Տեառն 64

ԳԼ. գ. 1։ ա Կոր. ա. 10։ Յուդ. 3։ ե Կոր. ա. 5։ զ Հով. ը. 17։ բ Տիմ. բ. 11։ է Գոր. ժ. 41. Հով. ե. 3։ ը Եփե. բ. 8։ թ Կող. բ. 1։ ի Գոր. ժգ. 19, 23։ ա թես. բ. 2։

ԳԼ. Բ

1 Կը խրատէ զանոնք միաբան և խոնարհամիտ ըլլալու, յուշցնելով անոնց՝ քրիստոսի խոնարհութիւնը և բարձրութիւնը։ 12 Կը յորդորէ որ ջանք բնեն փրկութեան ճամբուն մէջ յառաջանալու, որ լուսատուներու պէս ըլլան աս չար աշխարհիս մէջ, 16 և մխիթարուի թէն տան իրեն՝ որ անոնց առաքեալն է, ու պատրաստ կը կենայ Աստուծոյ գոն ընելու։ 19 կը յուսայ որ Տիմոթէոսը խրկէ անոնց, որուն վրայով բարի վկայութիւն կու տայ։ 25 Նմանապէս Եպափրադիտոսին վրայով ալ՝ որն ալ նոյն աւուրը անոնց կը խրկէ։

1 Ուստի թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ, թէ սիրոյ սփոփանք մը, թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը, թէ գութ ու
2 ողորմութիւն մը, ինծի ուրախութիւնս կատարեցէք, որ նոյն խորհուրդը ունենաք, մի և նոյն սէրը ունենալով, մէկ շունչ,
3 մէկ մտածմունք. Բան մը գրգռութիւնով կամ ունայնամտութիւնով մի՛ ընէք. Հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձէն լաւ
4 սեպեցէք. Մինակ անձերնուդ չհետեւի մի՛ նայիք. հապա ամէն մէկը իր
5 ընկերներն ալ։ Զգեզմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ, որ
6 Քրիստոս Ցիսուսի մէջն էր. Որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, չիւսափշտակութիւն մը չսեպեց
7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը. Հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման ըլլալով. և կերպարանքովը
8 մարդու պէս գտնուելով, ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչեւ մահուան ջազանգ եղաւ, ու ան ալ խաչին մահուան.
9 Հուսկը Աստուած ալ զանիկայ խիստ բարձրացուց, ու անոր անուն մը տուաւ՝ որ ամէն անունէն վեր է.
10 Որ Ցիսուսի անունին ամէն ծունկ ծռի՝ երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն

Ջաբ. գ. 8։ Մատ. ի. 28։ Ղուկ. իբ. 27։ Ես Ցօհ. ա. 14։ Հով. ա. 3։ բ. 3։ Գազ. գ. 4։ Երր. բ. 14, 17։ Ժ Մատ. իզ. 39, 42։ Ցօհ. ժ. 18։ Երր. ե. 8։ ժբ. 2։ Ես Ցօհ. ժե. 1, 2, 5։ Գոր. բ. 33։ Երր. բ. 9։ Հեփե. ա. 20, 21։ Երր. ա. 4։ Ես Եփե. խե. 23։ Մատ. իբ. 18։ Հով. ժգ. 11։ Ցայտ. ե. 13։

Ցամք Տեառն 64

11 և սանդարամետականներուն . Ղեւ ամէն լեզու դաւանի Թէ Ցիսուս Քրիստոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
12 փառքին համար : Ուստի իմ սի֊ րելիներս՝ ինչպէս որ ամէն ատեն Ներկայութեանս , հապա ալ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատե֊ նը , Ահով ու դողով անձերնուդ
13 փրկութիւնը գործեցէք . Ինչու որ Աստուած է որ ձեր մէջը կը ներգործէ կամենալը ու ընելը Իր
14 հաճութեանը համար : Ամէն բան առանց տրտունջներու ու վէճա֊
15 բանութիւններու ըրէք . Որ ըլլաք ամբիծ ու անարատ՝ Աստուծոյ որ֊ դիներ առանց մեղադրանքի՝ կա֊ մակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ , Որոնց մէջը դուք լուսաւորներու֊
16 պէս կը փայլիք աշխարհիս մէջ՝ կե֊ նաց խօսքը ամուր բռնելով՝ Ինծի պարծանք ըլլալու համար Քրիս֊ տոսի օրը , Թէ պարապ տեղը չազ֊ լեցի , և պարապ տեղը չվհատե֊
17 ցայ : Հայց թէպէտև ձեր հա֊ւատքին պատարագին Ու պաշտօ֊ նին վրայ ընծայուիմ , Կ՚ուրախա֊ նամ և ձեր ամենուն հետը ուրա֊
18 խակից կ՚ըլլամ . Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք ու իմ հետս ուրախա֊ կից եղէք :
19 Արդ կը յուսամ Տէր Ցիսուս֊ սով որ Տիմոթէոսը շուտով ձեզի խրկեմ , որ իմ սիրտս ալ հանգչի ,
20 երբոր ձեր վիճակը գիտնամ : Ին֊ չու որ ասոր նման սրտակից մէկը չունիմ , որ մտերմաբար ձեզի հա֊
21 մար հոգ տանի : Քանզի ամէնը իրենցը կը փնտռեն , ու չէ Թէ
22 Ցիսուս Քրիստոսինը : Բայց դուք անոր փորձը գիտէք , Որ ինչպէս որդի մը Հօր հետ՝ անոնք ինծի հետ ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին
23 մէջ : Ուստի կը յուսամ անիկայ խրկել , շուտ մը իմ ինչպէս ըլլա֊
24 լիքս տեսնեմ պէս : Բայց վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ ատենէն պիտի
25 գամ : Միայն Թէ հարկաւոր սե֊ պեցի հիմա ձեզի խրկել Եպափ֊ րոդիտոս իմ եղբայրս և գործա֊ կիցս ու զինուորակիցս՝ Ձեր խրկածը ու իմ պիտոյիցս ծառա֊
26 յողը : Որովհետև ինքն ալ շատ փափաք ունէր ձեր ամէնն ալ տես֊ նելու , ու կը տրտմէր , որ դուք լսած էիք Թէ ինքը հիւանդացաւ :
27 Եւ յիրաւի ինքը հիւանդացաւ մա֊ հուան մօտ , բայց Աստուած ողոր֊ մեցաւ անոր . չէ Թէ մինակ անոր՝ հապա ինծի ալ , որ տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ :
28 Ասոր համար աւելի փութով խրր֊

կեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլլաք , ու ես առանց
29 տրտմութեան ըլլամ : Ուրեմն ընդունեցէք անիկայ Տէրոջմով ա֊ մէն ուրախութեամբ , Ու անանկ֊ ները պատուականներու կարգը
30 ընդունեցէք . Քանզի Քրիստոսի գոր֊ ծին համար մինչև մահուան մօտե֊ ցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձը֊ գելով , Որ ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինքը լեցընէ :

Գ Լ . Գ

1 Վերջապէս կը պատուիրէ որ հեռու կենան Թլփատութիւն քարոզող սուտ վարդապետ֊ ներէն , 4 յուշընելով Թէ ինքը անոնցմէ աւե֊ լի իրաւունք ուներ օրէնքին պարտաւորութեամբ որ պարծենալու , 7 բայց սակայն ինքը ինծ֊ ու աղտեղութիւն կը համարի ան , որ Քրիս֊ տոսը ու անոր արդարութիւնը չահի : 12 այ֊ սու ամենայնիւ կը խոստովանի իր անկատա֊ րութիւնը : 15 կը յորդորէ զանոնք իրեն պէս խորհելու , 17 իրեն նմանող ըլլալու , 18 և մարթեաւոր քրիստոնեաներուն չար ճամբա֊ ներէն հեռու մնալու :

1 Վերջապէս , իմ եղբայրներս՝ ուրախ եղէք Տէրոջմով . Նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ , 2 ու ձեզի ապահովութիւն է : Բզ֊ գուշացէք շուներէն , բզգուշացէք չար մշակներէն , բզգուշացէք կըր֊
3 ճատութենէն : Ինչու որ Թլփա֊ տութիւնը մենք ենք , Որ Հոգիով Աստուած կը պաշտենք , ու կը պարծենանք Քրիստոս Ցիսուսով , և մարմինի վրայ չէ վստահու֊
4 Թիւնիս : Եթէպէտ ես ալ նոյն վստահութիւնը ունիմ մարմինի վրայ . Թէ որ ուրիշ մէկը կը կար֊ ծէ Թէ վստահութիւն ունի մար֊
5 մինի վրայ , ալ աւելի ես . Ութ֊ օրուան Թլփատուած , Իսրայէլի ազգէն , Բենիամինի ցեղէն , Եբ֊ րայեցի Եբրայեցիներէ , Օրէնքին
6 Նայելով փարիսեցի . Նախանձա֊ որ ըլլալու կողմանէ՝ Եկեղեցին կը հալածէի . Օրէնքին արդարու֊ թեանը կողմանէ նանարատ էի :
7 Բայց ինչ որ ինծի շահ էր , անի֊ կայ Քրիստոսի համար պնաս սեպե֊
8 ցի : Եւ իրաւ բոլոր բաներն ալ վնաս կը սեպեմ Իմ Տէրոջս Քր֊ իստոս Ցիսուսի գերազանց գի֊ տութեանը համար . որուն համար ամէն բանէն զրկուեցայ , և աղտե֊ ղութիւն կը սեպեմ , որ Քրիստոսը
9 շահիմ , Ու իր մէջը գտնուիմ , Ոչ Թէ իմ արդարութիւնս ունե֊ նամ որ օրէնքէն է , Հապա Քրիս֊ տոսի հաւատքովը եղած արդա֊ րութիւնը՝ որ Աստուծմէ է հա֊
10 ւատքով . Ճանչնալու զանիկայ և անոր յարութեանը զօրութիւնը Ու անոր չարչարանքներուն հա֊ ղորդ ըլլալը , անոր մահուան կեր֊
11 պարանքը առնելով . Ընր ըլլայ

Ցամք Տեառն 64

Առակ. ժգ. 18 ; աթես. ե. 12 ; ա Տիմ. ե. 17 ;
Ղակոր. ժգ. 17 ; Գղ. գ. 10 ;
բԿոր. ժգ. 11 ; Գղ. գ. 4 ; ա թես. ե. 16 ;
Բ Ես. ծգ. 10 ; Գաղ. ե. 15 ;
Բ Կոր. ժա. 13 ;
Հռով. բ. 28 ; Գաղ. ե. 2 ;
Բ Օր. ժ. 16 ; Ա. 6 ; Եբեմ. գ. 4 ; Հռով. գ. 29 ; դ. 11 , 12 ; Կող. բ. 11 ;
Ցօհ. գ. 23 , 24 ; Հռով. ե. 6 ;
Գաղ. գ. 14 ;
Բ Կոր. ժա. 18 , 21 ;
Ա Ցօհ. ժե. 12 ;
Բ Կոր. ժա. 22 ;
Հռով. ժա. 1 ;
Բ Կոր. ժա. 22 ;
Գոր. իգ. 6 ; իզ. 4 , 5 ;
Գոր. իբ. 3 ; Գաղ. ա. 13 , 14 ;
Գոր. ը. 3 ; Թ. 1 ;
Հռով. ժ. 5 ;
Ղա. ա. 6 ;
Ա Պետ. ժգ. 44 ;
Ես. ծգ. 11 ; Եբեմ. Թ. 23 , 24 ;
Ցօհ. ժե. 3 ; Ա Կոր. բ. 2 ; Կող. բ. 2 ;
Հռով. ժ. 3 , 5 ;
Հռով. ա. 17 ; գ. 21 , 22 ; Թ. 30 ; ժ. 3 , 6 ;
Գաղ. բ. 16 ;
Հռով. զ. 3 , 4 , 5 ; ը. 17 ; Բ Կոր. գ. 10 , 11 ; Բ Տիմ. բ. 11 , 12 ; Գնա. գ. 13 ;
Գոր. իզ. 7 ;

Ցամի Տեառն 64

ա ա Տիմ. ղ. 12։
Ա Եբր. ժբ. 23։
գ Սաղ. խե. 10 ։ Ղա. Թ. 62 ։ բ Կոր. ե. 16։
Ղա Կոր. Թ. 24 , 26 ։
Եբր. ղ. 1։
բ Տիմ. գ. 7 ։ Տ ։ Եբր. ժբ. 1։
Եբր. գ. 1։
Ղա Կոր. բ. 6 ։ ժգ. 20։
դ Գաղ. ե. 10։
ը Գաղ. ջ. 16։
ց Հռով. ԺԲ. 16 ։ ժե. 5։
ԳԼ. բ. 2։
ա Կոր. գ. 16 ։ Ժա. 1։
ԳԼ. գ. 9 ։ ա Թես. ա. 6։
է ա Պետ. ե. 3։
ը Գաղ. ա. 7 ։ բ. 21 ։ ջ. 12 ։ ԳԼ. ա. 15 ։ 17 ։ օբ Կոր. ժա. 15 ։ բ Պետ. բ. 1 ։
ի Հռով. ժգ. 18 ։ ա Տիմ. գ. 5 ։ Տիտ. ա. 11 ։
ա Նվմ. գ. 7. բ Կոր. ժա. 12 ։ Գաղ. գ. 13 ։
Բ Հռով. ը. 5 ։
ի Եփե. բ. 6 ։ 19 ։ Կող. գ. 1 ։ 3 ։
* Կամ կենդանարարությունը
ր Գոր. ա. 11 ։
Ե ա Կոր. ա. 7 ։ ա Թես. ա. 10 ։ Տիտ. բ. 13 ։
Ղա Կոր. ժե. 43 ։ 48 ։ 49 ։ Կող. դ. 4 ։ ա Յօհ. գ. 2 ։
Ե Եփե. ա. 19 ։
Ը ա Կոր. ժե. 26 ։ 27 ։
ա ԳԼ. ա. 8 ։
Բ բ Կոր. ա. 14 ։ ԳԼ. բ. 16 ։ աԹես. բ. 19 ։ 20 ։
ի ԳԼ. ա. 27 ։
ր ԳԼ. բ. 2 ։ գ. 16 ։

Թէ մեռելներուն յարութեանը
12 Հանեմ ։ Որ չէ Թէ ես *արդէն առեր եմ , Կամ արդէն կատարեալ եղեր եմ , Հապա ետևէ ինձ կած եմ որ բռնեմ գրծանոյը , որուն համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
13 Յիսուսէն ։ Եղբայրներ՝ ես չեմ սեպեր որ բռներ եմ . բայց մէկ բան մը կայ , Որ ետևի եղածները մոռցած եմ , Ու առջևի եղածներուն
14 բուն կը դիմեմ . Նպատակը դիտելով՝ Քրիստոս Յիսուսով եղած Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցա-
15 Նակին կը վազեմ ։ Ուստի մենք ամէնքս Որ կատարեալ ենք , զա՛ սիկայ խորհինք , և Թէ որ բան մը ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք , զանիկայ ալ Ձեզի պիտի յայտնէ
16 Աստուած ։ Միայն Թէ ինչ ա-դիճակի որ հասեր ենք՝ էնոյն կանոնին համեմատ քալենք , էնոյն խոր-
17 Հուրդը ունենանք ։ Ինծի նմանող եղէք՝ եղբայրներ , ու նայեցէք անոնց որ այնպես կը քալեն , էիտուր որ մեզ Ունի օրինակ ու-
18 նէք ։ Ինչու որ շատերը կը քալեն , որոնց համար շատ անգամ Ձեզի կ՚ըսէի , և հիմա լալով ալ կը ըսեմ , ոչնիսին *Քրիստոսի խա-
19 չին Թշնամիներուն համար ։ Որ անոնց վերջը կորուստ է , որոնց աստուածը էրենց որովայնն է , ու անոնց փառքը իրենց ամօթին է , Որոնք ինչ երկրաւոր բաներըը կը
20 մտածեն ։ Բայց մեր *քաղաքանութիւնը երկինքն է , Ուսկից ալ Փրկչին կը սպասենք՝ Տէր Յի-
21 սուս Քրիստոսին . Որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր էփառաւոր մարմնին կերպարանակից ըլլալու , ան զօրութիւնովը որ կարող է Ամէնը իր տակը Ճաղանդեցընելու ։

ԳԼ · Դ

1 Մանաւոր խրատներէն ետև՝ 4 ընդհանուր յորդորանքներ կ՚ընէ , 10 ցուցընելով Թէ ինչպես ինքը ուրախացաւ անոնց առաքելութեանը վրայ որ ցուցուցին իրեն՝ իր բանտարկուած ատենը , ու այնքան իր պիտոյքը լեցնելնուն համար , Հապա անոնց մէջը եղած Աստուծոյ շնորհքին համար . 19 և այսպես իր Թշուլքը կը վերջացընէ աղօթքով և բարևներով ։

1 Հաստի՝ իմ սիրելի եղբայրներս՝ Էիմ ուրախութիւնս ու պսակս , Էասանկ հաստատուն կեցէք Տէրոջմով՝ սիրելներս ։
2 Եւոդիային կ՚աղաչեմ ու Սինտիքին կ՚աղաչեմ՝ Որ մի և նոյն խորհուրդը ունենան Տէրոջմով ։
3 Իրաւ քեզի ալ կ՚աղաչեմ՝ իմ հարազատ լծակիցս , դուն ալ օգնական եղիր անոնց , Որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին մէջ կղեմէսին և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ , Որոնց անունները կեանքի գրքին մէջն են ։
4 Ները կենաց գրքին մէջն են ։ Ուրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն . դարձեալ կ՚ըսեմ՝ ուրախ եղէք ։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց Թող յայտնի ըլլայ . Էտերը
6 մօտ է ։ Ոեանի մը համար հոգ մի՛ ընէք . հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու աղաչանքով , գոհութիւնով մկտեղ ձեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ ։ Եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է , ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի
8 պահպանէ ։ Վերջապէս , եղբայրներ , ինչ որ ճշմարտութիւնով է , ինչ որ պարկեշտութիւնով , ինչ որ արդարութիւնով , ինչ որ մաքրութիւնով , ինչ որ սիրով , ինչ որ բարի համբաւով , ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ , անի բաները խորհեցէք ։
9 Հեցէք ։ Ինչ որ սորվեցաք ու առնաք և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս , ան ըրէք . Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ ։
10 Մեծապես ուրախացայ Տէրոջմով , Թ որ իմ վրաս ունեցած հոգեկրնիդ հիմա նորոգուեցաւ ։ Ինչպես որ կը հոգայիք ալ , միայն Թէ
11 պատեհութիւն չունէիք ։ Ձի Թէ կարօտութեան համար կ՚ըսեմ ՝ Ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ ։ Գիտեմ չքաւորութիւն քաշելը , գիտեմ շատը ունենալը . ամէն բանի մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ Թէ կշտանալը , Թէ անօթենալը , Թէ շատ ունենալը և Թէ պակսութիւն քաշելը ։ Ամէն բանի
13 կարող եմ Անով՝ որ զիս զօրացուց
14 ցուց ։ Բայց աղէկ ըրիք Որ իմ նեղութեանս մէջ ինծի հաղորդ
15 եղաք ։ Դուք ալ գիտէք՝ Փիլիպպեցիներ , որ աւետարանին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ , Ոմկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղորդութիւն չըրաւ տալու և առնելու
16 կողմէ , հապա մինակ դուք ։ Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու անգամ ինծի պէտք եղածը խրկեցիք
17 ցիք ։ Ձէ Թէ ես տուրք կը փընտռեմ՝ Հապա պտուղ կը փընտռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ աւելնայ
18 Նայ ։ Բայց ես ամէն բան առած եմ ու առատօրէն ունիմ . Յագցուած եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռքովը ձեր խրկածները ընդունելով , Որ անոյշ հոտ մըն է՝ ընդունելի պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի ։

Ցամի Տեառն 64

Ե Հռով. Ժգ. 3 ։ ԳԼ. ա. 27 ։
Ղ Եբ. լբ. 32։ Սաղ. կԹ. 28 ։ Դան. ժբ. 1։ Գործ. ժ. 20։ Յայտ. գ. 5 ։ ժգ. 8 ։ ի. 12 ։ իա. 27 ։
Ե Հռով. ԺԲ. 12 ։ ԳԼ. գ. 1 ։ ա Թես. ե. 16 ։ ա Պետ. դ. 13 ։
Ը Եբր. ժ. 25 ։ Ցակ. Ե. 8 ։ 9 ։ ա Պետ. դ. 7։ բ Պետ. գ. 8 ։ 9 ։ Տիտ. բ. 2։
Ի Սաղ. ԺԵ. 22 ։ Առակ. ԺԶ. 3 ։ Մատ. ղ. 25 ։ Ղ. Ը. Ժբ. 22 ։ ա Պետ. Ե. 7։
Ժ Յօհ. ԺԴ. 27 ։ Հռով. ե. 1։ Կող. գ. 15 ։
ի Թես. Ե. 22 ։
Լ ԳԼ. գ. 17 ։
Ի Հռով. ԺԱ. 33 ։ ԺԶ. 20 ։ ա Կոր. ւԺ. 33 ։ Բ Կոր. ԺԶ. 11 ։ ա Թես. Ե. 23 ։ Եբ. ԺԶ. 20 ։
Ծ Բ Կոր. Ժա. 9 ։
Ն ա Տիմ. ղ. 6 ։ 8 ։
Հ ա Կոր. գ. 11 ։ բ Կոր. ղ. 10 ։ Ժա. 27 ։
Յ Յօհ. ԺԵ. 5 ։ բ Կոր. ԺԶ. 9 ։
Ո Ոհաննէսի՝ բրիստոսով՝
Ղ ԳԼ. ա. 7 ։ Եբր. Ժա. 8 ։ 9 ։
Յ Հռով. ԺԵ. 28 ։ Տիտ. գ. 14 ։
Յ ԳԼ. բ. 25։
Ն Եբր. ԺԶ. 16 ։
Ղ Բ Կոր. Թ. 12 ։

Ցամք Տեառն 64

= Ագ. բդ. 1 : բ Կոր. թ. 8 :
Ղ Եփես. ա. 7 : գ. 16 :
պ Հռով. ժգ. 27 : Գաղ. ա. 5 :

19 = Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցնէ ըստ իր ճոխութեանը յՔրիստոս Յիսուսի : 20 Ուստ Յիսուսի Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :
21 Բարև՝ ըրէք բոլոր սուրբերուն Քրիստոս Յիսուսով : Ղ Եղբարքս որ ընդ իս կ'ընեն ձեզ բարև : Բոլոր սուրբերը , = մանաւանդ անոնք որ Կայսրին տունէն են : = Ցեր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ : Ամէն :

Ցամք Տեառն 64

Ղ Գաղ. ա. 2.
= ԳԼ. ա. 13.
= Հռով. ժգ. 24.

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՑՆ

ԸՆ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

Ցամք Տեառն 64

= Եփես. ա. 1 :
Ք ա Կոր. գ. 17 : Եփես. գ. 21 :
ֆ Գաղ. ա. 3 :
* Ո՞տեղ նշանակուած չէ :
Ր ա Կոր. ա. 4 : Եփես. ա. 16 : Փիլ. ա. 3 : գ. 6 :
Ի Հմր 9 : Եփես. ա. 15 : Փիլիմ. 5 :
Ղ Եբր. գ. 10 :
Ե բ Տիմ. գ. 8 : ա Պետ. ա. 4 :
Ը Մատ. իդ. 14 : Մար. ժգ. 15 : Հռով. ժ. 18 : Հմր 23 :
Ի Մար. գ. 8 : Ցօհ. ժե. 16 : Փիլ. ա. 11 :
Ժ բ Կոր. գ. 1 : Եփես. գ. 2 : Տիտ. բ. 11 : ա Պետ. ե. 12 :
Ի ԳԼ. դ. 12 : Փիլիմ. 23 :
Լ բ Կոր. ժա. 23 : ա Տիմ. գ. 6 :
Ի Հռով. ժե. 30 :
Ծ Եփես. ա. 15 , 16 : Հմր 3 , 4 :
կ ա Կոր. ա. 5 :

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը իր բարեւը տալէն ետք՝ կը գոհանայ Աստուծմէ Կողոսացի քրիստոնէից հաւատքին համար . 7 կը հաստատէ Եպափրասի վարդապետութիւնը . 9 նաև աղօթք կ'ընէ որ անոնք ընդհօք աճին . 14 կը նկարագրէ ճշմարիտ Քրիստոսը . 21 կը քաջալերէ զանոնք՝ Ցիսուս Քրիստոսը ընդունելու , և կը յիշեցնէ իր պաշտօնը :

1 Պօղոս՝ = Ցիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը , և
2 Տիմոթէոս եղբայրը , կողոսացի մէջ եղող սուրբ և հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիստոսով . Ի Ձեր նորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն * և Ցեր Ցիսուս Քրիստոսէն'' :
= Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Ցեր Ցիսուս Քրիստոսին
4 Հօրմէն , Իւլսելով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս Ցիսուսի վրայ , և ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ
5 =ԱՒէտ . Ան յոյսին համար Ե որ երկինքը կը պահուի ձեզի , որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը .
6 Որ ձեզի հասաւ , Ը ինչպէս որ բոլոր աշխարհ , Ի ու պտղաբեր ըլլալով [կ'աճի] , ինաոր ձեր մէջն ալ , ան օրէնէն որ դուք լսեցիք Ժ ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմ-
7 մարտութիւնով . Ինչպէս որ սորվեցաք Իմեր սիրելի Ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն , Լոր ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քր-
8 րիստոսի . Որ ինքն ալ մեզի պատմեց Ե ձեր սէրը Հոգիով :
9 Ծ Անոր համար մենք ալ ան օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն , Ի որ կա-
10 տարեալ ըլլաք Հ անոր կամքին գիտութեամբը՝ Ն բոլոր իմաստութիւ-
10 նով ու Հոգևոր Հանճարով . Ղ Որ դուք Ցէրոջը արժանի կերպով քալէք Ճ ամէն բանի մէջ գ Ձեւէ հաճեցընելով , Ժ ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով , ու աճեցուն Աստուծոյ գիտութիւնովը .
11 Ի Իր փառաւոր զօրութեանը համեմատ ամենայն ուժով ուժովցած՝ Ն բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ուրախու-
12 թեամբ . = Գոհանալով Հօր Ա որ մեզ Ը ընդունակ ըրաւ բաժակից ըլլալու
13 արժանացուց Ձ Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն , Ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեան
14 Ն որ փոխադրեց . = Որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը ,
15 Ա Ինքն մեզմէ թողութիւն . = Որ ինքը անեռւոյթ Աստուծոյ պատկերն է՝ Ի բոլոր ստեղծուածներուն
16 անդրանիկը . = Ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ , ամենքը որ կ'երևնան և անոնք որ չեն երևնար , թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները . Ի բոլոր բաները անով ու անոր հա-
17 մար ստեղծուեցան . = Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է , և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ .
18 Ֆ Նե անիկայ է մարմնին՝ Ա ինքն եկեղեցւոյն գլուխը . որ ինքը սկիզբն է՝ Ֆ մեռելներէն անդրանիկը , որ

Ցամք Տեառն 64

Հ Հռով. ժբ. 2 : Եփես. ե. 10 , 17 :
Ն Եփես. ա. 8 :
Ղ Եփես. դ. 1 : Փիլ. ա. 27 : ա Թես. բ. 12 :
Հ ա Թես. դ. 1 :
Ճ Ցօհ. ժե. 16 : բ Կոր. թ. 8 : Փիլ. ա. 11 : Տիտ. գ. 1 : Եբր. ժգ. 21 :
Յ Եփես. գ. 16 : Ղ. 10 :
Ն Եփես. գ. 2 :
Ղ Գոր. ե. 41 : Հռով. ե. 3 :
= Եփես. ե. 20 : ԳԼ. գ. 15 :
Ղ Գոր. իդ. 18 : Եփես. ա. 11 :
պ Եփես. Ղ. 12 : Եբր. բ. 14 : ա Պետ. բ. 9 :
Ղ ա Թես. բ. 12 : բ Պետ. ա. 11 :
= Եփես. ա. 7 :
= բ Կոր. գ. 4 : Եբր. ա. 3 :
Վ Ցայտ . գ. 14 :
Ր Ցօհ. ա. 3 : ա Կոր. բ. 6 : Եփես. գ. 9 : Եբր. ա. 2 :
ա Պետ. գ. 22 : բ Հռով. ժա. 36 : Եբր. բ. 10 :
= Ցօհ. ա. 1 , 3 : ժե. 5 : ա Կոր. բ. 6 :
Ֆ Եփես. ա. 10 , 22 : դ. 15 : ե. 23 : ա Կոր. ժա. 3 :
Ֆ Գոր. իդ. 23 : ա Կոր. ժե. 20 , 23 : Ցայտ . ա. 5 :

Ցամք Տիառն 64

ընքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախա-
19 պատիւ. ինչու որ Հայրը Հաճեցաւ
որ ՚Ի Նմա յաւէտ բոլոր լեցու-
20 նումը անոր մէջը բնակի. եւ
անով ՚ի ամէնը ՚ հաշտեցնէ իրեն
հետ, ՚ի խաղաղութիւն ընելով ա-
նոր խաչին վրայ խոփած արիւնովը,
թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ
եղողները։
21 Եւ ձեզ ալ՝ ՚որ ատեն մը օտա-
րացած էիք, ՚ու չար գործքերով
թշնամիներ ՚ի ՚ր խորհուրդներովը,
22 ՚ի Հիմա հաշտեցուց բուն իր մարմի-
նովը՝ մահուամբ, ՚որ ձեզ անոր
դիմացը սուրբ ու ամբիծ և անա-
23 րատ կայնեցնէ. ՚ի թէ որ կենաք
հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաս-
տատ եւ առանց խախտելու աւե-
տարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք, ՚ի որ
երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղ-
ծուածներուն ՚քարոզուեցաւ, ՚ո-
րուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։
24 ՚ի Հիմա ուրախ եմ իմ ՚ի ձեզի հա-
մար ՚ի՛ր չարչարանքներուս վրայ,
՚ու քրիստոսի ՚ի՛ր նեղութիւն-
ներուն պակասութիւնը իմ մար-
մինիս մէջը կը լեցնեմ ՚ի անոր մար-
մինին համար, որ եկեղեցին է.
25 Որուն ես սպասաւոր եղայ ՚ի Աս-
տուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ին-
ձի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Աս-
տուծոյ խօսքը լման քարոզելու,
26 ՚ի Ան խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր
՚ի՛ դարերէն ու ազգերէն հետէ,
՚ու հիմա իր սուրբերուն յայտ-
27 նուեցաւ. ՚ի Որոնց ուզեց Աս-
տուած գիտցնել, ՚ի թէ ինչ է
աս խորհուրդին փառաւոր Ճոխու-
թիւնը հեթանոսներուն մէջ. որ
ան է քրիստոս ձեր մէջը՝ ՚ի փա-
28 ռաց յոյսը. Որ անիկայ մենք կը
քարոզենք, ՚ու ամէն մարդ կը խր-
ատնենք, և կը սորվեցնենք ամէն
մարդ բոլոր իմաստութիւնով, ՚որ
ամէն մարդ կատարեալ կեցցնենք
29 քրիստոս Յիսուսով. ՚ի Որուն հա-
մար ես ալ կ'աշխատիմ՝ ՚ի ջանք
ընելով ՚ի ր ներգործութեամբ հա-
մեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս
՚ի գործ կը դրուի։

ԳԼ. Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զանոնք քրիստոսի
հաւատքին մէջ հաստատ կենալ. 8 կը զգու-
շացնէ հեթանոսական փիլիսոփայութենէ և
փուճ ուսմունքներէ, 18 հրեշտակաց
կրօնքէն 20 և օրինական ծէսերէն, որոնք
քրիստոսով վերջացած են։

1 ՚Ի Ուզեմ որ գիտնաք ՚ի թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ու-
նիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկէացւոց
2 և ինչ անոնց որ երեսով մարմնով չեն տեսեր.
2 ՚ի Որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝
՚ի սիրով միացած, ու կատարեալ
իմացողութեան բոլոր ճոխութեա-
նը հասնին, այսինքն ՚ի Հօր Աստուծոյ
և քրիստոսի խորհուրդին գիտու-
3 թեան որ ՚ի Որուն մէջը իմաստու-
թեան ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են։ Եւ աս կ'ը-
սեմ, ՚որ չըլլայ թէ մէկը հրապու-
րական խօսքերով ձեզ մոլորեցնէ։
5 ՚ի Որ թէպէտ մարմնով հեռու եմ,
բայց հոգւով ձեզի հետ եմ, և
կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարե-
կարգութիւնը կը տեսնեմ, ՚ու ձեր
հաւատքին հաստատութիւնը ՚քը-
6 րիստոսի վրայ ՚ի Աստի ինչպէս որ
ընդունեցիք քրիստոս Յիսուս Տէ-
7 ր՛ը՝ անով քալեցէք, ՚ի Արմատ կա-
պած ու անոր վրայ շինուած և հա-
ւատքին մէջ հաստատուած ինչպէս
որ սորվեցաք, և անոր մէջը աճե-
8 ցէ՛ք գոհութիւնով ՚ի Զգուշացէք՝
չըլլայ որ մէկը ձեզ գերի վարէ փի-
լիսոփայութիւնով ու փուճ խա-
բէութիւնով, ՚ի ր մարդոց աւան-
դութեան պէս ՚ի՝ ՚ի աշխարհիս
սկզբունքներուն պէս, և չէ թէ
քրիստոսի վարդապետութիւնը պէս.
9 ՚ի Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Աս-
տուածութեան բոլոր լեցունու-
10 թիւնը՝ մարմնապէս։ ՚ի Եւ դուք ալ
անով լցուած էք ՚ի ր ՚նր ինքը գլուխ
է ՚ի ր բոլոր իշխանութեան ու պետու-
11 թեան. ՚ի Որ անով դուք անձեռա-
գործ թլփատութիւնով թլփա-
տուեցաք՝ ՚ի մեղաց մարմինը մերկա-
նալով քրիստոսի թլփատութիւ-
12 նովը. ՚ի Թաղուելով անոր հետ
մկրտութիւնով, ՚ո որով նաև անոր
հետ յարութիւն առիք ՚ի Աստուծոյ
զօրութեանը հաւատալով՝ ՚որ ին-
քը զանիկայ մեռելներէն յարուց։
13 ՚ի Եւ ձեզ՝ որ ապին մէ յանցանք-
ներու մէջ ու ձեր մարմնին ան-
թլփատութեանը մէջ մեռած էիք,
կենդանացուց անոր հետը. Ձ՛ ա-
14 մէն յանցանքները ներեց մեզի, ՚ու
հրամաններով եղած մեզի հակառակ
եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը
կենար, ջնջեց, զանիկայ մէջ տե-
ղէն վերցուց ու խաչափայտին վրայ
15 գամեց. Եւ ՚ի իշխանութիւնները ու
պետութիւնները ՚ մերկացուց, ու
յայտնապէս խայտառակեց յաղ-
թելով անոնց * անով։
16 ՚ Ուստի ալ մէկը թող չդատէ
ձեզ ՚ուտելու կամ խմելու՝ ՚ կամ

Ցամք Տիառն 64

ԲԲ Կոր. ա. 6։
է ԳԼ. գ. 14։
ը Փիլ. գ. 8։ ԳԼ. ա. 9։
թ ա Կոր. ա. 24։ բ. 6, 7։ Եփես. ա. 8։ ԳԼ. ա. 9։
ժ Հռով. ժգ. 18։ բ Կոր. ժա. 13։ Եփես. գ. 14։ 6. 6։ Հմր 8, 18։
ի ա Կոր. ե. 3։ ա Թես. բ. 17։
լ Կոր. ժգ. 40։ Ժողես. ե. 9։
խ Թես. գ. 1։ Ցաւ. 3։
ծ Եփես. բ. 21, 22։ գ. 17։ ԳԼ. ա. 23։
կ Երեմ. ի Թ. 8։ Հռով. ժգ. 17։ Եփես. 6. 6։ Հմր 18։ Երբ. ժգ. 9։
հ Ա Պատ. ժե. 2։ Գաղ. ա. 14։ Հմր 22։
ձ Գաղ. գ. 3, 9։ Հմր. 20։
ղ Ցօհ. ա. 14։ ԳԼ. ա. 19։
ճ Ցօհ. ա. 16։
ն Եփես. ա. 20, 21։ ա Պետ. գ. 22։
շ ԳԼ. ա. 16։
ո Բ Օր. ժ. 16։ Լ. 6։ Երեմ. գ. 4։ Հռով. բ. 29։ Փիլ. գ. 3։
չ Հռով. գ. 6։ Եփես. գ. 22։ ԳԼ. գ. 8, 9։
պ Հռով. գ. 4։ ԳԼ. ե. 1։
ջ Եփես. ա. 19։ գ. 7։
ռ Գոր. բ. 24։
ս Եփես. բ. 1։

5, 6, 11։ պ Եփես. բ. 14—16։ ք Եփես. գ. 12։ ֆ Ա Թես. ե. 15։ Ցաղ. կր. 18։ Ես. ծգ. 12։ Ա Պատ. ժբ. 29։ Ղու. ժ. 18։ ժա. 22։ Ցօհ. ժբ. 31։ ժգ. 11։ Եփես. գ. 8։ Երբ. բ. 14։ * Կամ՝ իր անձովը։ ա Հռով. ժգ. 3, 10, 12։ ձ Հռով. ժգ. 2, 17։ ղ Կոր. բ. 8։ ճ Հռով. ժգ. 5։ Գաղ. գ. 10։

Ցամք Տետան 64

տօներու կամ ամսագլուխներու կամ շաբաթներու կողմանէ .
17 ։ Որոնք գալու բաներուն շուքն են , բայց Քոն մարմինը Քրիստոսինն
18 է ։ ։ Ձրկլայ որ մկզբ զրկէ ձեզ մրցանակէն , որ ուզէ խոնարհու- թիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով ՚ւտեսած բաներուն միջամուխ ըլ- լալ , իր մարմնոյն միտքովը փուճ
19 տեղը հպարտանալով . Եւ չբռնէ ։ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խաղերով հա- ղորդուած ու միկտեղ կցուած Աս-
20 տուծոյ աճումովը կ՚աճի ։ Եկ եթէ դուք Քրիստոսի հետ ։ասս աշխար- հիս սկզբունքներէն ։մեռաք , ՚ինչ՞ համար աշխարհիս մէջ կենդա- նի եղողներու պէս ասանկ կանոննե-
21 րու կը ՚ենազանդիք , ըսելով ։ ՚՝Մի՛ մօտենար , համը մի՛ առներ , մի՛
22 դպչիր ։ (Որոնց ամէնը ապականու- թեան համար են գործածուա- ծքեամբ ,) ։ մարդոց պատուիրանք- ներուն ու սորվեցուցածներուն հա-
23 մեմատ ։ ։ Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ։ ինքնակամ կրօնքով . ու խոնարհութիւնով և մարմինի չխնայելով , Քայց չէ թէ պատիւի մը ար՚ժանի են , հոգա- մարմինը յագեցընելու կը ծառայեն ։

Գ Լ · Գ

1 Աւաքեալը կը ցուցընէ թէ ո՛ւր փնտռելու ենք զՔրիստոս · 5 կը յորդորէ երկաւոր ան- գամներ սպաննել , 10 հին մարդը վրայէ հանել , և Քրիստոսը հագնիլ · 12 սիրոյ՝ խոնարհութեան և ուրիշ պարտաւորութեանց վրայով խրատ կու տայ ։

1 — Ա՚րդ թէ որ Քրիստոսի հետ յա- րութիւն առիք , ուրեմն վերի՛ բաները փնտռեցէք , ։ ուր որ Քրիս- տոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը ։
2 վերի բաները մտածեցէք , չէ թէ
3 աս երկրիս վրայինները ։ ։ Ինչու որ դուք մեռաք , ։ ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիս-
4 տոսի հետ ։ ։ Երբոր Քրիստոս՝ ՚վեր կեանքը յայտնուի , ան ատե- նը դուք ալ անոր հետ ։ փառքով պիտի յայտնուիք ։
5 ։ Ուստի ձեր երկրաւոր անդամ- ները ։ սպանեցէք . ։ պոռնկու- թիւնը , պղծութիւնը , ՚անոնց կիրքը , չար ցանկութիւնը և ագահութիւնը՝ ՚որ կռապաշտու-
6 թիւն է . ։ Որոնց համար Աստու- ծոյ բարկութիւնը ։ ան՚ենազանդու-
7 թեան որդւոց վրայ կու գայ · ։ Որ
8 ատեն մը դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք , երբոր անոնց մէջը կ՚ապ- րէիք ։ ։ Բայց հիմա մէկդի՛ ձգե- ցէք դուք ալ ան ամէնը · բարկու- թիւնը , սրտմտութիւնը , չարու-

Ցամք Տետան 64

թիւնը , հայհոյութիւնը , ՚անհա- մեստ խօսքերը ձեր բերանէրէն ։
9 Ձիրարու սուտ մի՛ ըսէք ։ հին մարդը իր գործքերովը ձեր վրայէն
10 հանեցէք · Եւ հագէք ։։ նորը ։ դիտութիւնով նորոգուած՝ ։ իր Ստեղծողին ՚՝պատկերին պէս ·
11 ՚Ուր որ Ցոյն ու Հրեայ , թլփա- տութիւն ու անթլփատութիւն , Բարբարոս , Սկիւթացի , ծառայ ։՝ ազատ չկայ · ։՝ Հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն բանի մէջ ։
12 ՚Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուր- բերու ու սիրելիներու պէս ։՝վրա- նի՛դ հագէք Ըգութիւը , ողորմա- թիւնը , քաղցրութիւնը , խոնար- հութիւնը , հեզութիւնը , երկայն-
13 մտութիւնը , ՚՝Իրարու համբե- րելով և իրարու ներելով՝ թէ որ մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը ունենայ · ինչպէս որ Քրիստոս ձեզ-
14 ը ներեց , անանկ ալ դուք · ։ Եւ աս ամէն բաներուն վրայ Ըսէրը հագիր , ։՝որ կատարելութեան
15 կապն է · ։ Ու ։ Աստուծոյ խաղա- ղութիւնը ձեր սրտերուն մէջը թա- գաւորէ , ։ որ դուք անոր կանչուե- ցաք ՚՝մէկ մարմինով · ։ ու դու-
16 հացող եղիք ։ Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատապէս ամէն իմաստութիւնով իրար սորվեցընե- լու ու խրատելու , ։ սաղմոսներով և օրՀնութիւններով ու հոգևոր երգերով ։ ձեր սրտերուն մէջը շնորհքով զԱստուած օրՀնելու ։
17 ։ Եւ ամէն ինչ որ կ՚ընէք թէ խօս- քով և թէ գործքով , բոլորը Տէր Քիսուսի անունովը ըրէք , ՚՝Աս- տուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մա- տուցանելով անոր ձեռքովը ։
18 ։ Կ՚նիկներ՝ Ղամնդ եղիք ձեր է- րիկներուն , ։ ինչպէս որ կը վայլէ՝
19 Էրոջմով ։ ։ Է՚րիկներ՝ սիրեցէք ձեր հիկիկները , ։ ու դառն մի՛ ըլլաք
20 անոնց ։ Ո՚րդիներ՝ ։ ամէն բանի մէջ Ղամնդ եղիք ձեր ծնողքնե- րուն ՝ ինչու որ ան է Տէրոջը
21 առջևը Հաճելի ։ Հայրեր՝ ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք , որ չվհա-
22 տին ։ Ծառաներ՝ ։ ամէն բանի մէջ Ղամնդ եղիք ։ ձեր մարմնաւոր տէրերուն · չէ թէ աչքի առջև ծա- ռայելով մարդահաճներու պէս , Հապա սրտի միամտութեամբ Տէ-
23 րոջմէ վախնալով · ։ Ինչ որ կ՚ընէք՝ սրտանց ըրէք , որպէս թէ Տէրո-
24 ջը ՝ու չէ՛ թէ մարդոց , ։ Գիտնա- լով որ ժառանգութեան Հատու- ցումը Տէրոջմէ պիտի առնէք ·

28, 33 ։ ա Պետ · գ · 7 ։ ։ Եփես · դ · 31 ։ Ղ Եփես · զ · 1 ։ ։ Եփես · ե · 24 ։ Տիտ · բ · 9 ։ Ը Եփես · զ · 4 ։ Ի Եփես · զ · 5 , ԸՀ ։ ա Տիմ · զ · 1 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։ Ժ Հմր 20 ։ Ի Փիլմ · 16 ։

ա Հռով · զ · 5 ։ Եփես · բ · 6 ։ Գաղ · բ · 12 ։ Բ Հռով · Ը · 34 ։ Եբր · ա · 20 ։ ։ Հռով · զ · 2 ։ Գաղ · բ · 20 ։ Գաղ · բ · 20 ։ Ը Կոր · ե · 7 ։ Գաղ · ա · 5 ։ ։ ա Ցօհ · զ · 25 ։ Ժգ · 6 ։ ։ ա Կոր · ժ · 43 ։ Փիլ · գ · 21 ։ Ը Հռով · Ը · 13 ։ Գաղ · ե · 24 ։ Ի Հռով · զ · 13 ։ Ժ Եփես · ե · 3 ։ ։ ա Թես · գ · 5 ։ Լ Եփես · ե · 5 ։ Ի Հռով · ա · 18 ։ Եփես · ե · 6 ։ Ցաքոբ · Ը · 15 ։ Ծ Եփես · բ · 2 ։ Ն Հռով · զ · 19, 20 ։ է · 5 ։ ա Կոր · զ · 11 ։ Եփես · բ · 2 ։ Տիտ · գ · 3 ։ Հ Եփես · դ · 22 ։ ա Պետ · բ · 1 ։ Եբր · ժբ · 1 ։ Ցակ · ա · 21 ։

Ցամք Տեառն 64

ԺԱ Կոր. Ե. 22։
Ա Հռով. Բ.11։ Եփես. Գ.9։ Ա Պետ. Ա. 17։ Տ՚ա Բ Օր. Ժ.17։
Ա Եփես. Գ.9։
Բ Ղուա. Ժբ.1։ Հռով. Ժբ. 12։ Եփես. Գ. 18։ Աթես. Ե. 17, 18։
ԳԼ. Բ. 7։ Գ. 15։
Ա Եփես. Գ.19։ Բթես. Գ.1։
Ա Կոր. Ժ.գ. 9։ Բ Կոր. Բ. 12։
ՂՄատ. Ժգ. 11։ Ա Կոր. Գ. 1։ Եփես. Գ. 19։ ԳԼ. ա. 26։ Բ. 2։
Ե Եփես. Գ. 20։ Փիլ. ա. 7։
Ը Եփես. Ե. 15։ Աթես. Գ. 11։
Ի Եփես. Ե. 16։
Ժ Յով. Ժ. 12։ ԳԼ. Գ. 16։
ԺԱ Մար. Թ. 49։
ԼԱ Պետ. Գ. 15։
Ի Եփես. Գ. 21։
Ժ Եփես. Գ. 22։
*Ոմանք գիտեն մեր վերայով, ու ինքը ձեր
Ա Փիլիպ. 10։

Ժ ինչու որ Տէր Քրիստոսին կը
25 ծառայէք. Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը պատիժը պիտի ընդունէ, եւ աչառութիւն չկայ։

ԳԼ. Դ

1 Կը յորդորէ ներմուծանգութեամբ աղօթք ընել, 5 խելացութեամբ վարուիլ անոնց հետ՝ որոնք դեռ Քրիստոսի կատարեալ գիտութիւնը չունին. 10 իր բարեւը կը մատուցանէ ատոնց, և ամէն կերպ յանդգնութիւն կը խնդրէ։

1 Ասէր՝ ձեր ծառաներուն իրաւունքը ու հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը։
2 Ը Ջարունակ աղօթքի եւեմ՝ եւ ղիք, անոր մէջը արթուն մնալով
3 Ե գոհութեամբ։ Ը Աղօթք ըրէք նաեւ մեզի համար, Ե որ Աստուած խօսքին դուռը բանայ մեզի Ս Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու, Ե որուն համար կապուած ալ եմ, Որ յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ։ Ը Խոհեմութեամբ վարուեցէք դուրսիններուն հետ, զ Ժամանակը ծախու առնելով։ Ձեր
6 Ը խօսքը ամէնատեն ծ չնորհքով՝ Ե՚ղած Ե՚ն աղով համեմցած ըլլայ, Ե ու գիտնաք Թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխանատալ։
7 Ը Ես իմ վրայովս բոլորը պիտի իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով. ծ Որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ *գիտնայ ձեր վրայով, ու
9 ձեր՝՝ սիրտերը մխիթարէ, Հոնեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ Ե՚ն է. իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ։ Հ Բարեւ կ՚ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերութեան ընկերս, Ե և Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր առիք. Թէ որ ձեզի գալու ըլլայ, ընդունեցէք ա-
11 նիկայ,) Եւ Յիսուս՝ որ Ցուստոս ըսուած է, որոնք Թլփատութենէն են. ասոնք միայն Ե՚նէ գործակից եղան Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ, որոնք ինծի մխիթարու-
12 թիւն եղան։ Ղբարեւ կ՚ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ Ե՚ն է, ճ Ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, յ որ դուք կատարեալ ու լման կեցնաք Աստուծոյ բոլոր կամացը մէջ։
13 Քանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ Թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար ու Լաւոդիկէի և Ցերապոլիսի մէջ եղողներուն համար։
14 Հ Բարեւ կ՚ընէ ձեզի սիրելի ի Ղուկաս բժիշկը Ե՚ու Դեմաս։
15 Բարեւ՛ ըրէք եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են, և Նիմփասին Ե՚ու անոր տանը մէջի եկեղեցւոյն։
16 Ե՚ Ու երբոր աս Թուղթը ձեր մէջը կարդացուի, Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոյն մէ՚ջն ալ կարդալ տուէք. և դուք ալ Լաւոդիկիայէն Ի՚նձ
17 Ի՚՚՚ղբը կարդացէք։ Ն Ու ըսէ՛ք Արքիպպոսին՝ Ը Զգոյշ եղիր քու ապաաւորութեանդ՝ որ Տէրոջմով
18 առիր, որ անիկայ կատարես։ Ղ Ա՛ բարեւը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է. Ե՛՚ իմ կապերս միտքերնիդ Թող ըլ՚լան։ Ե՚՚շնորհքը ձեզի հետ։ Ամէն։

Ցամք Տեառն 64

Հ Գոր. ԺԹ. 29։ Ի. 4։ ԻԱ. 2։ Փիլիպ. 24։
Ֆ Գոր. Ժե. 37։ Բ Տիմ. Գ. 11։
Ղ ԳԼ. ա. 7։ Փիլիմ. 23։
ճ Հռով. Ժե. 30։
յ Մատ. Ե. 48։ Ա Կոր. Բ. 6։ Ժգ. 20։ Փիլ. Գ. 15։ Եբր. Ե. 14։
Ա Բ Տիմ. Գ. 11։
Ն Բ Տիմ. Գ. 9։ Փիլիմ. 24։
Ղ Հռով. Ժգ. 4։ Ա Կոր. Ժգ. 19։
Ա Թես. Ե. 27։
Ղ Փիլիմ. 2։
Պ Տիմ. Գ. 6։
Ը Կոր. Ժգ. 21։ Բ Թես. Գ. 17։
Ա Եբր. Ժգ. 3։
Ա Եբր. Ժգ. 25։

ԸՈՒՆԿԱՑԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒԱԾՆ

ԸՆ ԹԱՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

Ցամի Տեառն 54

Ցամի Տեառն 54

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ Թեսաղոնիկեցւոց թէ ինքը ամէն ատեն կը յիշէ զանոնք իր գոհութեանը ու աղօթքին մէջ, 5 և թէ ինքը աղէկ համոզուած է թէ անոնց հաւատքը ճշմարիտ ու անկեղծ է, և թէ Աստուծոյ դարձած են։

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Ի Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի *Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն"։

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն ձեր ամենուն համար՝ Ձեզ յիշելով մեր աղօթքներուն մէջը.
3 Անդադար յիշելով Ձեր հաւատքին գործը ու Ջերոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւը.
4 Եւ գիտնալով՝ Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ Ձեր ընտրութ
5 թիւնը. Որ մեր աւետարանը չէ՝ թէ միայն խօսքով եղաւ Ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ Ու Հոգւով Սրբով և ու շատ ապահովութիւնով, ինչպէս որ գիտէք ալ, թէ ինտոր կեցանք ձեր մէջը
6 Ձեզի համար։ Նմանող ըլլալով ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ՝ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւ
7 նովը. Անանկ որ դուք օրինակ եղաք բոլոր Հաւատացեալներուն՝ որ
8 րոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիոյ մէջ են։ Ինչու որ ձեզմէ Հնչեցաւ Տէրոջը խօսքը, չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիոյ մէջ, հապա նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ Աստուծոյ՝ տարածուեցաւ, անանկ որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ։
9 Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար, Թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քովը մտնելը, Նաև ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու, Նէև սպասելու անոր Որդւոյն Երկինքէն. Որ ինքը մեռելներէն յարուց զանիկայ՝ այսինքն Յիսուսը, Որ կ'ազատէ մեզ գալու բարկութենէն։

ԳԼ. Բ

1 Առաքեալը կը ցուցնէ թէ ինչպէս աւետարանը Թեսաղոնիկէ մտաւ ու քարոզեցաւ, և ի՛նչպէս անոնք ալ ընդունեցին. 18 պատճառը կ'իմացընէ թէ ինքը ինչո՛ւ այնքան երկար ատեն Հեռու մնաց անոնցմէ, և թէ ինչո՛ւ այնքան մեծ փափաք ուներ զանոնք տեսնելու։

1 Ձանգի՛ եղբայրներ՝ դուք ինքնիբննիդ գիտէք ձեր մէջը մըտնելնիս՝ որ պարապ տեղը չեղաւ.
2 Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք կրելով ու անարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք, Հաստատակուռթիւն ըրինք մեր Աստուծովը՝ Ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւետարանը Մեծ հակա
3 ռակութեան մէջ։ Նինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ ու ոչ պղծութենէ և ոչ խաբէ
4 ութեամբ. Ի հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք Ու աւետարանը Ձեզի հաւատացուեցաւ, այնպէս կը խօսինք, Ոչ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար, հապա Աստուծոյ՝ Որ մեր սիրտե
5 րը կը քննէ. Ի ինչու որ մենք քնաւ շողոքորթութեան խօսքեր չգործածեցինք, ինչպէս որ գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանք,
6 Նաստուած վկայ է, Ոե մարդոցմէ փառք չփնտռեցինք, ոչ ձեզմէ,
7 ոչ ալ ուրիշներէն, Թեև կրնայինք իբրև Քրիստոսի Առաքեալներ հանդրութիւն տալ. Այլայց մենք հեզ եղանք ձեր մէջը, ինտոր որ դայեակ մը իր երախաները կը
8 խնամէ։ Նոյնպէս ալ մենք ձեր վրայ փափաք ունենալով՝ կը յօժարէինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, հապա մեր անձերն ալ։ Ինչու որ դուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք։ Քանզի կը յիշէք՝ եղբայրներ՝ մեր աշխատութիւնը ու ջանքը, որ հանգմէկ մեկու մը ծանրութիւն չտալու համար

Ցամի Տեառն 54

ֆ Գոր. ա. 11։ Գլ. գ. 15։ բ Թես. ա. 7։
ֆ Գոր. բ. 24։ յ Մատ. գ. 7։ Հռով. ե. 9։ Գլ. ե. 9։

ա Գլ. ա. 5, 9։ բ Գոր. ժզ. 22։ ֆ Գլ. ա. 5։ դ Գոր. ժէ. 2։ ե Փիլ. ա. 30։ Կող. բ. 1։ զ Ա Կոր. է. 2։ Հմր 5։ է Պետ. ա. 16։ ը Ա Կոր. է. 25։ ա Տիմ. ա. 11, 12։ ը Ա Կոր. թ. 17։ Գաղ. բ. 7։ Տիտ. ա. 3։ ի Գաղ. ա. 10։ ժ Առակ. ժէ. 3։ Հռով. ը. 27։ ի Գոր. ի. 33։ բ Կոր. բ. 17։ դ. 2։ ե. 2։ ժբ. 17։ լ Հռով. ա. 9։ խ Ցօհ. ե. 41, 44։ ժբ. 43։ ա Տիմ. ե. 17։ ծ Ա Կոր. թ. 4, 6, 12, 18։ բ Կոր. ժ. 1, 2, 10, 11։ ժգ. 10։ բ Թես. գ. 9։ Փիլմ. 8, 9։ կ Ա Կոր. թ. 1, 2, 5։ հ Կոր. ժա. 9։ ժբ. 13, 14։ բ Թես. գ. 8։ ձ Ա Կոր. բ. 3։ Թ. 22։ բ Կոր. ժգ. 4։ բ Տիմ. բ. 24։ ղ Հռով. ա. 11։ ժե. 29։ ճ Ա Կոր. ժբ. 15։ յբ Կոր. ժբ. 13, 14։

ա Բ Կոր. ա. 19։ բ Թես. ա. 1։ ա Պետ. ե. 12։
գ Ներ. ա. 2։
* Ուհանէ ըսենն։
դ Հռով. ա. 8։ Ներ. ա. 16։ Փիլմ. 4։
ե Գլ. բ. 13։ է Ցօհ. գ. 29։ Գաղ. ե. 6։ Գլ. գ. 6։ բ Թես. ա. 3, 11։ Ցակ. բ. 17։
զ Հռով. ժզ. 6։ Ներ. գ. 10։
է Կող. գ. 12։ բ Թես. բ. 12։
ը Բար. ժզ. 23։ ա Կոր. բ. 4։ դ. 2։
թ Բ Կոր. գ. 6։
ժ Կող. բ. 2։
ի Գլ. բ. 1, 5, 10, 11։ բ Թես. գ. 7։
լ Ա Կոր. դ. 16։ ժա. 1։ Փիլ. գ. 17։ Գլ. բ. 14։ բ Թես. գ. 9։
խ Գոր. ե. 41։ Ներ. ժ. 34։
ծ Հռով. ժ. 18։
կ Հռով. ա. 8։ բ Թես. ա. 4։
հ Գլ. բ. 1։
ձ Ա Կոր. ժբ. 2։ Գաղ. գ. 8։
ղ Հռով. բ. 7։ Փիլ. գ. 20։ Տիտ. բ. 13։ բ Պետ. գ. 12։ Յայտ. ա. 7։

Ցամք Տեառն 54

գիշեր ու ցորեկ ՚ի գործելով , ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզե-
10 ցինք ։ Ն Դուք վկայ էք , և Աս-
տուած ալ , Թէ ինչպէս սրբու-
թիւնով ու արդարութիւնով և
անարատութիւնով ՝ վարուեցանք
11 ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք . Ինչ-
պէս գիտէք ալ , որ ձեզմէ ա-
մէն մէկը՝ ինչոր հայր մը իր որ-
12 դիները՝ Ա Նո՛ւղ կը յորդորէինք
ու կը մխիթարէինք և վկայու-
թիւն կը դնէինք ՚ո որ դուք Աստու-
ծոյ վայլածին պէս քալէք , Ւ ան
որ ձեզ իր թագաւորութեանը ու
13 փառքին կանչեց ։ Ասոր համար
մենք ալ անդադար ՚ի գոհանանք
Աստուծմէ , որ մեզմէ Աստուծոյ
խօսքը լսելով ընդունեցիք , Ւչէ
Թէ էբբե՛ մարդոց խօսք , հապա
ինչոր որ ճշմարտապէս է , Աս-
տուծոյ խօսք , որն նաև կը ներգոր-
ծէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք ։
14 Քանզի դուք՝ եղբայրնե՛ր՝ նմանող
եղաք ՚Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝
որ Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս
Ցիսուսով . ՚ինչու որ դուք ալ
նոյն լարբարոնիէրը կրեցիք ձեր
համազգիներէն , Վինչպէս որ անոնք
15 ալ Հրէաներէն . ՚Որոնք Տէր Ցի-
սուսն ալ մեռցուցին՝ Ր մարգարէ-
ներն ալ , և մեզ հալածեցին , ու
Աստուծոյ անհաճոյ՝ Ֆև բոլոր
16 մարդոց հակառակ են . ՚Ու մեզ
կ՚արգիլեն հեթանոսներուն խօսե-
լէն անոնց փրկութեանը համար ,
Ֆոր իրենց մեղքերուն չափը լեցընեն
ամէնատեն . Ֆև բարկութիւնը
անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը ։
17 Իսկ մենք՝ Ե՛ղբայրնե՛ր՝ ՚իրաւ քիչ
մը ատեն ձեզմէ որբ մնացինք երե-
սով՝ ու չէ Թէ սրտով , Ֆքայց ա-
ւելի ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու
18 մեծ փափաքով ։ Անոր համար ես
Պօղոս մէկ երկու անգամ՝ ուզեցի
ձեզի գալ , ՚բայց Սատանան մեզ
19 արգիլեց ։ Բ Ինչու որ մի՞ է մեր
յոյսը կամ ուրախութիւնը Ֆկամ
Տէր պարծանքին պակը , Եթէ ոչ
դուք՝ մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի
20 առջևը Ֆանոր գալու ատենը ։ Ո-
րովհետև դուք էք մեր փառքը և
ուրախութիւնը ։

ԳԼ . Գ

1 Պօղոս կը յայտնէ իր մեծ սէրը որ ունէր Թե-
սաղոնիկեցւոց վրայ , Թէ Ցիմոթէոսը անոնց
խրկելով՝ որ հաստատէ և մխիթարէ զանոնք ,
Թէ անոնց բարեգործութեանցը վրայ ուրա-
խանալով , 10 և Թէ աղօթք ընելով անոնց
համար , և անվանդ անոնց երեսները փա-
փաքելով ։

1 ՚Ասոր ալ չկրնալով աւելի համ-
բերել , Բ ազէկ երևցաւ մեզի
2 մինակ Աթէնքը մնալ . Ֆև Ցիմո-

Ցամք Տեառն 54

թէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ
գործակիցը Քրիստոսի աւետարանին մէջ՝ խրկե-
ցինք ձեզ հաստատելու ու մխիթա-
3 րելու ձեր հաւատքին համար . Ֆ Որ
ոս նեղութիւններուն մէջ չեղվե
մէկը չխախտի . ինչու որ դուք ինք-
նիրենդիդ գիտէք Ե որ մենք ատ բա-
4 ներուն համար կեցեր ենք ։ Ւ Քանզի
երբոր մենք ձեր քովը էինք , առա-
ջուց ձեզի կը զգուշեցնէինք Թէ նե-
ղութիւններու պիտի հանդիպինք ,
ինչպէս որ եղաւ ալ , ու գիտէք ։
5 Ե Ասոր համար ես ալ չկրնալով ա-
ւելի համբերել , Ռ ղրկեցի ձեր
հաւատքը գիտնալու , Եոր չըլլայ
Թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ ,
Ե և մեր աշխատութիւնը պարապ
6 ըլլայ ։ Ֆ Բայց հիմա երբոր Ցիմո-
թէոս ձեզմէ մեզի եկաւ , ու ձեր
հաւատքին և սիրոյն աւետիսը մեզի
տուաւ , որ ամէն ժամանակ մեր
բարի յիշատակը Փոխբերէիք ունիք ,
և կը փափաքիք մեզ տեսնելու ,
7 Ի ինչպէս որ մենք ալ ձեզ , Ասոր
համար՝ Ե՛ղբայրնե՛ր՝ Ւ ձեր վրայ մխի-
թարուեցանք մեր բոլոր վիշտերուն
ու նեղութիւններուն վրայ՝ ձեր
8 հաւատքովը . ՚Ինչու որ հիմա
կենդանի ենք մենք , Ի Թէ որ դուք
հաստատուն կենաք Ցերոջմով ։
9 Ֆ Քանզի ի՞նչ գոհութիւն կրնանք
մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրա-
յով՝ ան ամէն ուրախութեանը
համար՝ որ կ՚ուրախանանք ձեզի
10 համար մեր Աստուծոյ առջևը , Եւ
Ի գիշեր ու ցորեկ Հխիստ շատ աղա-
չանք կ՚ընենք Ֆձեր երեսը տեսնե-
լու , Ւու ձեր հաւատքին պակասու-
11 թիւնները լեցընելու ։ Բայց Ա-
տուած ինքն ու մեր Հայրը և մեր
Տէրը Ցիսուս Քրիստոս Ֆմեր ճամբան
12 դէպ ՚ի ձեզի յաջողէ ։ Ֆ Եւ Տէրը
ամէնքնիդ ու աւելցընէ ձեր սէրը
Ֆիրարու վրայ ու ամենուն վրայ ,
ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ՝՚ ։
13 Նէ՛ , Ֆ Հաստատելով ձեր սիրտերը
անարատ՝ սրբութեան մէջ Աստու-
ծոյ և մեր Հօրը առջևը՝ մեր Տէրոջը
Ցիսուս Քրիստոսի գալուն ատենը
Ւիր բոլոր սուրբերուն հետ ամէնքդ ։

ԳԼ . Դ

1 Կը յորդորէ զանոնք որ ամէն կերպով յառաջ
երթան սատուածպաշտութեան մէջ , 6 որ
սուրբ ու արդար վարուելք ունենան , 9 որ
մէկզմէկ սիրեն , 11 որ ամէն մէկը խաղաղու-
թեամբ իր գործը գործէ , 13 ու վերջապէս
ննջեցեալներուն վրայով իրենց տրտմութիւնը
չափաւոր ըլլայ ։ 17 Նշանակելը աս վերջին
յորդորանքին վրայ Տամասոս կերպով մը կը
նկարագրէ մեռելոց յարութիւնը , և Քրիս-
տոսի երկրորդ գալուստը՝ դատաստանի հա-
մար ։

1 Ա՛ւ հիմա , եղբայրնե՛ր ՝ ձեզի կ՚ա-
ղաչենք , ու կը յորդորենք Տէր

Ցամք Տեառն 54

Ե Եփ . գ . 13 ։

Ի Գոր . թ . 16 ՝ ժգ . 21 ՝ ի . 23 ՝ իա . 11 ՝ ա Կոր . գ . 9 ՝ բ Տիմ . գ . 12 ՝ ա Պետ . բ . 21 ՝ Ղ Գոր . ի . 23 ։
Լ Հմր 1 ։
Ը ա Կոր . է . 5 ՝ բ Կոր . ժա . 3 ։
Ի Գոգ . բ . 2 ։ գ . 11 ՝ Փիլ . բ . 16 ։
Ժ Գոր . ժբ . 1 , 5 ։

Ի Փիլ . ա . 8 ։
Լբ Կոր . ա . 4 ։ է . 6 , 7 ՝ 13 ։
Ի Փիլ . գ . 1 ։
Ն Գլ . ա . 2 ։
Ի Գոր . իգ . 7 ։
բ Տիմ . ա . 3 ։
Հ Հռով . ա . 10 , 11 ։ ժե . 32 ։
Ն Գլ . բ . 17 ։
Ղբ Կոր . ժգ . 9 , 11 ։ Կող . գ . 12 ։
Ճ Մար . ա . 3 ։
Մ Գլ . գ . 10 ։
Յ Գլ . գ . 9 ։ ե . 15 ։ բ Պետ . ա . 7 ։
Նա Կոր . ա . 8 ։ Փիլ . ա . 10 ։ Գլ . ե . 23 ։ բ Թես . բ . 16 ։ ա Ցովհ . գ . 20 , 21 ։
Ղ Ջաք . ժգ . 5 ։ Ցուգ . 14 ։

Ցամք Տեառն 54

Ե Ա՛ւ Տէրը ձեզ կը շատցնէ և
կը յորդորէ ձեզ սիրով մէկզմէկ-
դ ու բոլոր մարդոց հանդէպ ,
ինչպէս որ մենք ալ ձեզ կը յոր-
13 դորենք ։ Ե Ա՛ւ Տէրը ձեր սիրտերը
կը հաստատէ անարատ՝ սրբու-
թեան մէջ Աստուծոյ և մեր Հօր
առջևը՝ մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիս-
տոսի գալուն ատենը Ւիր բոլոր
սուրբերուն հետ ամէնքդ ։

ԳԼ . Ե

1 Կը յորդորէ զանոնք որ ամէն կերպով յառաջ
երթան սատուածպաշտութեան մէջ , 6 որ
սուրբ ու արդար վարուելք ունենան , 9 որ
մէկզմէկ սիրեն , 11 որ ամէն մէկը խաղաղու-
թեամբ իր գործը գործէ , 13 ու վերջապէս
ննջեցեալներուն վրայով իրենց տրտմութիւնը
չափաւոր ըլլայ ։ 17 Նշանակելը աս վերջին
յորդորանքին վրայ Տամասոս կերպով մը կը
նկարագրէ մեռելոց յարութիւնը , և Քրիս-
տոսի երկրորդ գալուստը՝ դատաստանի հա-
մար ։

1 Ա՛ւ հիմա , եղբայրնե՛ր ՝ ձեզի կ՚ա-
ղաչենք , ու կը յորդորենք Տէր

Ցամի Տեառն
54

Ցիսուսով , ՚որ ինչպէս մեզմէ ա-
ռիք՝ Բ Թէ ինտոր պէտք է ձեզի
քալել ու †Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ,
2 ալ աւելի անոր մէջը շատնաք : Քան-
զի գիտէք Թէ ինչ պատուէրներ
3 տուինք ձեզի Տէր Ցիսուսով : Ին-
չու որ Աստուծոյ կամքը ասկ՝
այսինքն Ձեր սուրբ ըլլալը , Հոր
դուք ետ կենաք պոռնկութենէ .
4 Բ Ձեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր ա-
մանը սրբութիւնով ու պատիւով
5 ստանալ . Բ2Է Թէ ցանկութեան
կիրքով՝ Բ ինչպէս հեթանոսները՝
՚որոնք Աստուած չեն ճանչնար ;
6 †Հրլլայ որ *ոչ բանին" մէջ չափ
անցնի ու իր եղբայրը զրկէ ,
Ի ինչպէս որ Տէրը ատ բոլորը բաներուն
համար վրէժխնդիր է . ինչպէս ա-
ռաջուց ըսինք ձեզի ու վկայու-
7 Թիւն տուինք : Ինչու որ Աս-
տուած մեզ պղծութեան չկանչեց ,
8 Բ Հապա սրբութեան : †Ուստի ան
որ կ'անարգէ , չէ Թէ անիկայ մարդ
մը կ'անարգէ , հապա զԱստուած՝
՝որ իր Սուրբ Հոգին ալ †մեզի
տուաւ :
9 Բայց եղբայրսիրութեան վրա-
յով Բպէտք չէ ձեզի բան գրել ,
Ի ինչու որ դուք ինքներնիդ Աս-
տուծմէ սորված էք Իմկզմկի սի-
10 րել . Եւ իրաւ ատ բանը կ'ը-
նէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի
մէջ եղող ամէն եղբայրներուն ,
սակայն կ'աղաչենք ձեզի՝ եղբայր-
ներ՝ ՚որ ալ աւելի առատանաք .
11 Ա Եւ ջանք ընէք որ հանդարտ կե-
նաք , ու ամէն մէկերնիդ իր գործը
գործէ , Ն ու ձեր ձեռքերովը աշ-
խատիք , (ինչպէս որ ձեզի պա-
տուիրեցինք ,) Հոր դուրսիններուն
հետը պարկեշտութեամբ վարուիք ,
ու ‡բանի մը կարօտ չըլլաք :
12 Ձեզի ուզեր՝ եղբայրներ՝ որ տգէտ
ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով , որ
չտրտմիք Ո ինչպէս ուրիշները՝ Հո-
13 րոնք յոյս չունին : Քանզի Ղթէ
որ կը հաւատանք Թէ Ցիսուս
մեռաւ ու յարութիւն առաւ , Նա-
նակ ալ Աստուած ննջեցեալները
Ցիսուսով պիտի բերէ անոր հետ :
14 Ո Վասն զի ասկ կը զուցնենք ձեզի
Տէրոջը խօսքովը , ՊԹէ մենք որ
մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը
մնանք , բնաւ ննջեցեալներէն ա-
15 ռաջ պիտի չանցնինք : Է Ինչպէս
որ Տէրը ինքն ազգարարութեան
հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայ-
նովը Ծ ու Աստուծոյ փողովը եր-
կինքէն պիտի իջնէ , Ե և քրիստո-
սով մեռածները առաջ յարու-
16 թիւն պիտի առնեն : Ը Ետքը մենք
ալ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով
միասին Ծ պիտի յափշտակուինք
ամպերով Տէրոջը առնելու ելլելու
օդին մէջը , Է և անանկ յաւիտեան
17 Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք : †Ուստի
միմեանց մխիթարեցէք ասկ խօսքե-
րով :

Գլ . Ե

1 Կը շարունակէ իր նկարագրութիւնը քրիս-
տոսի դատաստանի գալուն վրայով , 16 և
զանազան խրատներ տալով՝ 23 իր Թուղթը
կը վերջացընէ :

1 Ո Հայր ՝ն ժամերուն ու ժամա-
նակներուն համար՝ եղբայրներ՝
Բ պէտք չէ բան մը գրել ձեզի .
2 Քանզի դուք ինքներնիդ ազէկ
գիտէք Թէ †Տէրոջը օրը գիշե-
րուան գողի պէս անանկ կը հասնի :
3 Երբոր ըսելու ըլլան Թէ խաղաղու-
Թիւն ու ապահովութիւն է , Ե ան
ատենը կորուստը յանկարծակի ա-
նոնց վրայ պիտի հասնի Է յղիին
երկանցը պէս , ու պիտի չազատին :
4 Ո Բայց դուք՝ եղբայրներ՝ խաւարի
մէջ չէք , որ ՚՚ն օրը գողի մը պէս
5 ձեր վրայ հասնի . Բ Ինչու որ դուք
ամէնդ լուսոյ որդիք էք ու
ցորեկուան որդիք . գիշերուան
6 չենք , խաւարինը չենք : Ը Ուրեմն
չքնանանք ինչպէս որ ուրիշները ,
Ի հապա արթուն ու զգաստ ըլլանք :
7 Բ Քանզի անոնք որ կը քնանան՝
գիշերը կը քնանան , և անոնք որ
կ'արբենան՝ Է գիշերը կ'արբենան :
8 Բայց մենք որովհետև ցորեկուան
ենք , զգաստ ըլլանք , և Ի հաւատ-
քին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագ-
նինք , ու փրկութեան յուսոյն
9 սաղաւարտը Ֆ ի՝ Ե ինչ-
չու որ Աստուած մեզ բարկութեան
համար չորոշեց , Ծ հապա փրկութիւն
ստանալու համար մեր Տէր Ցիսուս
10 Քրիստոսի ձեռքովը Ի Որ մենք
ալ համար մեռաւ , որպէս զի Թէ՛
արթուն ըլլանք և Թէ քնանք ,
11 իր հետը միասին ապրինք : Հ Ունո
համար միմեանց մխիթարեցէք և
իրարու շինութիւն տուէք , ինչ-
պես որ կ'ընէք ալ :
12 Եւ ձեզի կ'աղաչենք՝ եղբայրներ՝
Ո որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները
ու վերակացուները Տէրոջմով , ու
13 ձեզի խրատ տուողները . Եւ զա-
նոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով
իրենց գործքին համար . Ւերարու
14 հետ խաղաղութիւն ունեցէք . Եւ
ձեզի կ'աղաչենք՝ եղբայրներ՝ ցան-
կարգ վարուիք ունեցողները խր-
բատեցէք , Ր վատասիրտները մխի-

Ցամի Տեառն
54

Բ ա Կոր . ժե . 23 , 52 :
Գ ա Կոր . ժե . 51 :
Ռ Գոր . ա . 9 : Ցայտ . ժա . 12 :
Է Ցօհ . ժբ . 26 : ժգ . 3 : ժէ . 24 :
Ի Գլ . ե . 11 :
Ռ Մատ . իգ . 3 , 36 : Գոր . ա . 7 :
Բ Գլ . գ . 9 :
Է Մատ . իգ . 43 , 44 : իե . 13 : Ղու . ժբ . 39 , 40 :
Բ Պետ . գ . 10 : Ցայտ . գ . 3 : ժզ . 15 :
Ծ Ես . ժգ . 6—9 : Ղու . ժէ . 27 , 28 , 29 : իա . 34 , 35 : բ Թես . ա . 9 :
Ե Երեմ . ժգ . 21 : Ովս . ժգ . 13 :
Ղ Հով . ժգ . 12 , 13 : ա Ցօհ . բ . 8 :
Ը Եփես . ե . 8 :
Ը Մատ . իե . 5 :
Ի Մատ . իդ . 42 : իե . 13 : Հով . ժգ . 11 , 12 , 13 : ա Պետ . ե . 8 :
Ձ Ղու . իա . 34 , 36 : Հբ . Հով . ժգ . 13 : ա Կոր . ժե . 34 : Եփես . ե . 14 :
Ի Գոր . բ . 15 :
Ղ Ես . ծթ . 17 : Եփես . գ . 14 , 16 , 17 :
Ի Հով . Թ . 22 : Գղ . ա . 10 : ա Պետ . բ . 8 : Ցուդ . 4 :
Ձ Բ Թես . բ . 12 , 13 :
Ի Հով . ժգ . 8 , 9 : բ Կոր . ե . 15 :
Հ Գղ . գ . 17 :
Ձ ա Կոր . ժգ . 18 : Փիլ . բ . 29 : ա Տիմ . ե . 17 : Եբր . ժգ . 7 , 17 :
Ղ Մար . Թ . 49 :
Ճ Բ Թես . գ . 11 , 12 :
Մ Եբր . ժբ . 12 :

Ցամի Տեառն
54

Փիլ . ա . 27 : Կող . բ . 6 :
Բ Ի . բ . 12 :
Է Կող . ա . 10 :
Ը Հով . ժբ . 2 : Եփես . ե . 17 :
Ի Եփես . ե . 27 :
Ղ ա Կոր . գ . 15 , 18 : Եփ . ե . 3 : Կող . գ . 5 :
Ձ Հով . ղ . 19 : ա Կոր . գ . 15 , 18 :
Ճ Կող . գ . 5 : Հով . ա . 24 , 26 :
Ի Եփես . գ . 17 , 18 :
Ձ ա Կոր . ժբ . 31 : Գաղ . գ . 8 : Եփես . բ . 12 : գ . 13 : բ Թես . ա . 8 :
Ի Ղ . ժբ . 11 , 13 : ա Ը ար . գ . 8 :
*Կամ բանի մը
Լ Թես . ա . 8 :
Ի Ղ . ժա . 44 : ժբ . 2 : ա Կոր . ա . 2 : Եբր . ժբ . 14 : ապես . ա . 15 , 16 :
Ձ Ղու . ժ . 16 :
Ն ա Կոր . բ . 1) : է . 40 : ա Ցօհ . գ . 21 :
†Ի Հան՝ ձեզի
Հ Ա . ե . 1 :
Յ Բ մեմ . լա . 3 : Ցօհ . գ . 4 : ժգ . 26 : Ն ար . բ . 11 : ա Ցօհ . բ . 2) , 27 :
Ղ Ի ատ . իբ . 3) : Ցօհ . ժե . 34 : ժե . 1) : Եփես . ե . 2 : ա Պետ . գ . 8 : ա Ցօհ . գ . 11 , 2) : գ . 21 :
Ց Գղ . ա . 7 :
Ժ Գղ . գ . 12 :
Յ Բ Թես . ա . 1 : ապես . գ . 15 :
Ն Գ որ . ի . 35 : Ե իե . գ . 2 : բ Թես . գ . 7 , 8 , 12 :
Ղ Հով . ժգ . 13 : բ Կոր . ը . 21 : Կող . գ . 5 : ա Պետ . բ . 1 : Կամ Մկու . Տես Ղե . ժբ . 28 : բ Օր . ժգ . 1 , 2 : բ Յով . ժբ . 20 : Ղ Եփես . բ . 12 : Ղ ա Կոր . ժե . 13 : Լ Կոր . ժե . 18 , 23 : Գղ . գ . 13 : Ծ գ Թագ . ժգ . 17 , 18 : Ի . 35 : ա Կոր . ժե . 51 : Վ Մատ . իդ . 30 , 31 : Գոր . ա . 11 : բ Թես . ա . 7 : Ո ա Կոր . ժե . 52 :

Ցամի Տեառն 54

թարեցէք , ՚ տակարներուն ձեռնտու եղէք , Ն ամենուն ալ երկայնամիտ ը
15 եղէք : Ւ Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարու–
թիւն հատուցանէ մէկու մը . Ընդհա–
պա ամէն ատեն բարիք ընելու
ետևէ եղէք թէ իրարու , և թէ ա–
16 մենուն : Ւ Ամէն ատեն ուրախ ե–
17 ղէք : Ո Անդադար աղօթք ըրէք :
18 Ն Ամէն բանի մէջ գոհութիւն
տուէք . ինչու որ աս է Աստուծոյ
կամքը Քրիստոս Ցիսուսով ձեր
19 վրայ : ՚՚ Սը՚բ Հոգին մի՛ մարէք :
20 ՚՚ Մարգարէութիւնները մի՛ արհա–
21 մարհէք : Ն Ամէն բան փորձեցէք ,
22 ՚՚ բարին սեպուր բռնեցէք : Բ Ամէն
տեսակ գէշ բաներէն ետ կեցէք :
23 ՚ Եւ ինքը խաղաղութեան Աստուա–
ծը ՚՚ ձեզ բոլորովին սուրբ ընէ , Ֆ ու
ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մար–
մինը անարատ պահուի Ֆնէ՚՚ մեր
Տէր Ցիսուս Քրիստոսի գալուս ա–
24 տենը : Ֆ Հաւատարիմ է ան որ
ձեզ կանչեց , որ ինքը պիտի կա–
տարէ ալ :
25 Ե՛ղբայրներ՝ ՚ աղօթք ըրէք մեզի
26 համար : Ֆ Բարև՛ տուէք բոլոր եղ–
բայրներուն սուրբ համբուրով :
27 Կ՚երդմնցնեմ ձեզ Տէրոջմով ,
՚՚ որ սա Թուղթը բոլոր սուրբ եղ–
28 բայրներուն կարդացուի : Ֆ Մեր
Տէր Ցիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլլայ : Ամէն :

Ցամի Տեառն 54

Վ ա Կոր . բ . 11 , 15 : ա Ցօհ . գ . 1 :
տ Փիլ . գ . 8 :
բ Գլ . գ . 11 :
յ Փիլ . գ . 9 :
՚՚ Գլ . գ . 13 :
Ֆ ա Կոր . ա . 8 :
Ֆ ա Կոր . ա . 9 : ժ . 13 : բ Թես . գ . 3 :
ը Կող . գ . 3 : բ Թես . գ . 1 :
Ֆ Հռով . ժգ . 16 :
՚՚ Կող . գ . 16 : բ Թես . գ . 14 :
Բ Հռով . ժգ . 20 , 24 : բ Թես . գ . 18 :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔԸ

ԱՌ ԹԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ կը յայտնէ Թեսաղոնիկեցւոց
իր բարի գաղափարը որ ունէր անոնց հաւատ–
քին՝ սիրոյն և համբերութեանը վրայ . 11 և
միանգամայն հալածանքի ժամանակ մխիթա–
րութիւն ունենալու զանազան պատճառներ
յառաջ կը բերէ , որոնց գլխաւորը Աստուծոյ
արդար դատաստանն է՝ առնէ :

Ցամի Տեառն 54

1 Պօղոս և ՚՚ Սիղուանոս ու Տիմոթէ–
ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցի–
ին Ֆ մեր Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Ցիսուս Քրիստոսով . Ֆ Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Ցիսուս Քը–
րիստոսէն :
3 Ր Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ
գոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ ,
ինչուր որ կը վայլէ . քանզի ձեր
հաւատքը շատ աճելու վրայ է , և
ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ
4 կը շատնայ . Ւ Անոնք որ մենք ալ
ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ
եկեղեցիներուն մէջը՝ ձեր համբե–
րութեանը ու հաւատքին համար
Ֆ ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նե–
ղութիւններուն մէջ , որոնց որ դուք
5 կը համբերէք . Ը Որ Ֆ Աստուծոյ
արդար դատաստանին ապացոյցը՝
որ դուք արժանանաք Աստուծոյ
թագաւորութեանը , Ֆ որուն հա–
մար ալ նեղութիւն կը կրէք .
6 ժ քանզի Աստուծոյ առջևը իրա–
ւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողնե–
7 րուն նեղութիւն հատուցանել , Եւ
ձեզի նեղութիւն կրողներուդ՝
Ֆ ինձի հետ հանգիստ , Ւ Տէր Ցի–
սուսի երկինքէն յայտնուելու ա–
տենը իր զօրաւոր հրեշտակներովը ,
8 Ֆ Հորբորած կրակով վրէժ առնելու
անոնցմէ՝ ժ որ Աստուած չեն ճանչ–
նար , և որ մեր Տէր Ցիսուս Քրիս–
տոսի աւետարանին չեն ՚՚ պատնդիր .
9 Հ Որոնք պիտի պատժուին յաւի–
տենական սատակումով՝ Տէրոջ
ջը երեսէն ու Ն անոր զօրութեանը
10 փառքէն , Ւ երբոր ինքը գայ փա–
ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջը ,
և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա–
տացեալներուն մէջը , (ինչու որ
մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւա–
11 տացուեցաւ ,) ան օրը : Ան
պատճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ՚ընենք , ՚ որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ Յէր
կոչմանը , և էր բարութեան բոլոր
հաճութիւնը կատարէ , Ն ու հա–
12 ւատքին գործը զօրութիւնով . Ն Որ
մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի ա–
նունը փառաւորուի ձեր մէջը , և

Ցամի Տեառն 54

Ֆ Ցայս . ը . 10 :
Ֆ Ցայս . ժգ . 13 :
Ւ ա Թես . գ . 15 : Ցուդ . 14 :
Ֆ Ներ . ժ . 27 : ժբ . 29 : բ Պետ . գ . 7 : Ցայս . իա . 8 :
ժ Ղաղ . հթ . 6 : աթես . գ . 5 :
Ֆ Հռով . բ . 8 :
Հ Փիլ . գ . 19 : բ Պետ . գ . 7 :
Ն բ Օր . լգ . 2 : Եա . բ . 19 : Գլ . բ . 8 :
Ղ Ղաղ . ձթ . 7 :
Ճ Ղաղ . կը . 35 :
Մ Հմր 5 :
յ աթես . ա . 3 :
Ն ա Պետ . ա . 7 : գ . 14 :

Ցամ Տեառն 54

ա աթես. դ. 15։
Բ Մատ. իդ. 31։ Մար. ժգ. 27։ ա Թես. դ. 16։
Գ Մատ. իդ. 4։ Եփես. ե. 6։ ա Ցովհ. դ. 1։
Դ Մատ. իդ. 4։ Եփես. ե. 6։
Ե ա Տիմ. դ. 1։
Զ Դան. է. 25։ ա Ցովհ. բ. 18։ Ցայտ. ժգ. 11, ՃԼ։
Է Ցովհ. ժե. 12։
Ը Ես. ժգ. 18։ Եղկ. իը. 2, 6, 9։ Դան. է. 25։ ժա. 36։ Ցայտ. ժգ. 6։
Թ ա Կոր. բ. 5։
Ժ ա Ցովհ. բ. 18։ դ. 3։
ԺԱ Ցոհ. դ. 9։ Ես. ժա. 4։ Ովս. գ. 5։ Ցայտ. բ. 16։ ժԲ. 15, 20, 21։
ԺԲ Դան. է. 10, 11։
Ի ԳԼ. ա. 8, 9։ Երբ. ժ. 27։
ԻԱ Ցովհ. բ. 41, 44։ Եփես. բ. 2։ Ցայտ. ժբ. 23։
ԻԲ Ես. բ Օր. ժգ. 1։ Մատ. իդ. 24։ Ցայտ. ժգ. 13։ ժԲ. 20։
ԻԳ Կոր. բ. 15։ դ. 3։
ԻԴ Հռով. ա. 24, ՃԼ։ Տես. դ Թագ. իբ. 22։ Եղկ. ժգ. 9։
ԻՁ Մատ. իդ. 5, 11։ ա Տիմ. դ. 1։
ԻԷ Հռով. ա. 32։
ԻԹ ԳԼ. ա. 3։
Ի Եփես. ա. 4։
ԻԱ Թես. ա. 4։
ԼԲ Ղու. ա. 75։ ա Պետ. ա. 2։

դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհացը համեմատ։

ԳԼ. Բ

1 Կը խնդրէ անոնցմէ որ հնազանդ կենան իրենց ընդունած ճշմարտութեանը մէջ. 3 կը ցուցնէ թէ ոմանք հաւատքէն պիտի ապստամբին, 9 և Նեռը պիտի յայտնուի Տէրոջը օրը գալէն առաջ. 15 իր առջի յորդորանքները կը կրկնէ, ու աղօթք կ՚ընէ անոնց համար։

1 Ի՝աղաչենք ձեզի՝ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստեանը և ու մեր անոր քովը ժողովուելուն համար, Ի Հռչակ որ շուտ մը խախտիք Յէր միտքէն, ու չըլլայ որ խուովիք՝ ոչ հոգիով ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ ըլլա՜յ, որպէս թէ Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ։ 3 Ր Հռչակ որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ կերպովմը. ւնչու որ ՚՚ օրը պիտի չգա՝՝ Ե թէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ, ու յայտնուի մեղացի մարդը՝ Ե կորստեան որդին, 4 ԷԱն հակառակորդը հպարտացած Բամենուն վրայ՝ որ Աստուած կ՚ըսուի կամ կը պաշտուի, մինչև անիկայ Աստուծոյ տաճարին մէջ պիտի նստի, և ինքզինքը ցուցընէ թէ Աստուած է։ 5 Հիշ չէք որ երբ ձեր քովն էի, ասոնք բաները կ՚ըսէի ձեզի։ 6 Եւ հիմա գուք Ի՚՚՚

Ցամք Տեառն 54

գործ մը չեն գործեր , հապա հե-
12 ատերբերը կը պտրտին : Ո՛Անանկ-
ներուն պատուէր կու տանք ու
կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով , որ հանդարտութեամբ
գործեն և իրենց հացը ուտեն :
13 Բայց դուք՝ եղբայրներ՝ Ե՛մ ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն : Իսկ
թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօս-
քին ա՛ Թուղթով , գուք նշանա-
կեցէք անիկայ , ու անոր հետը մի՛
15 խառնուիք , որ ամչնայ : Բայց
չդրլայ թէ թշնամի պէս սեպէք ա-
նիկայ , և հապա եղբօր պէս խրատե-
16 ցէք : Ցնծու ինքը խաղաղութեան
Տէրը ամէն կերպով ձեզի խաղա-
ղութիւն տայ ամէն ատեն . Տէրը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ :
17 Ես՝ Պօղոսիս իմ ձեռքիս՝ Պօ-
ղոսին է , որ ամէն թուղթերուն
մէջ նշան է . ասանկ կը գրեմ :
18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ :
Ամէն :

Ցամք Տեառն 54

և Տիտ . գ . 10 :
¶ Հռով . ժե . 33 : ժգ . 20 :
ա Կոր . ժգ . 33 : բ Կոր . ժգ . 11 : ա Թես . ե . 23 :
Ես Կոր . ժգ . 21 : Կող . գ . 18 :
՟ Հռով . ժգ . 24 :

ԵՒՍԷԲԻՈՒ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ

ԱՒ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 65

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Առաքեալը Տիմոթէոսին միտքը կը ձգէ ան պատուէրը որ ինքը Մակեդոնիա գացած ա-տենը տուեր էր անոր . 5 կը խօսի օրէնքին ուղիղ գործածութեանը և նպատակին վրա-յով , 11 իր առաքելական պաշտօնին կան-չուելուն վրայով , 20 և Հիմինէոսին ու Ալեք-սանդրոսին վրայով :

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը ՝ մեր Փրկիչ Աստուծոյ և
Տէր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուս-
2 սի ՝ Տիմոթէոսի
Իմ հարազատ որդւոյս հաւատ-
քով . Շնորհք , ողորմութիւն ՝ ա-
խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր
Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր
3 Տէրոջմէն :
Ինչպես որ քեզի աղաչեցի Եփե-
սոս մնալու , երբոր ես Մակեդո-
նիա կ'երթայի , դուն պատուիրես
մէկ քանիներուն օտար ուսմունք
4 չսորվեցընել , Եւ չկայել առաս-
պելներու ու ազգահամարներու՝
որ վերջը չունին , որոնք աւելի
վէճեր կը պատճառեն քան թէ
Աստուծոյ հոգեւոր Շինութիւնը՝ որ
5 Ո՛ընչ հաւատքով : Իսկ պատուի-
րանքին վախճանը սէր է՝ Սուրբ
սրտով ու բարի խղճմտանքով և
6 անկեղծ հաւատքով . Որոնցմէ
խոտորելով ոմանք Խփուճ խօս-
7 քերու ետևէ գացին . Օրինաց
վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն , Բայց
իրենք չեն հասկրնար ինչ որ կը
խօսին , ոչ ալ ան բաները՝ որոնց
8 համար ոտք կը կոխեն : Եւ Ընդ դի-
տենք որ օրէնքը ազէկ է , Թէ
որ մէկը անիկայ օրինաւոր կեր-
9 պով գործածելու ըլլայ , Հբայց
աս Թող գիտնայ որ արդարներուն
համար չէ օրէնքը , հապա անօրէն-
ներուն ու անշնազանդներուն հա-
մար , ամբարիշտներուն և մե-
ղաւորներուն , անտուրբներուն և
պիղծերուն , հայր ու մայր զար-
նողներուն , մարդասպաններուն ,
10 Պոռնիկներուն , արուադէտներուն ,
մարդ գողցողներուն , սուտդուց-
ներուն , սուտ երդում ընողներուն ,
և Թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
11 ողջամիտ վարդապետութեան , Ը՛որ
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւե-
տարանին համեմատ է , Ցան որ ին-
12 ձի յանձնուեցաւ : Եւ շնորհակալ
եմ անոր՝ Որ զիս զօրացուց , Ա՛որ
Ես Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը ,
Ա որ հաւատարիմ սեպելով զիս՝ Ն՛ա
սպասաւորութեանը մէջ դրաւ .
13 Ես որ առաջուց հայհոյիչ էի ու հա-
լածող և Թշնամանող . բայց ողոր-
մութիւն գտայ , Ա՛ինչու որ ան-
հաւատութեան մէջ չգիտնալով ը-
14 րի . Եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ
շատ եղաւ Ես Ի՛հաւատքով ԵՒու
սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է :
15 Ճիշտ խօսքը հաւատարիմ է ու
բոլորովին ընդունելութեան ար-
ժանի , Ա՛որ Քրիստոս Յիսուս աշ-
խարհք եկաւ մեղաւորները փրկե-
16 լու , որոնց գլուխը ես եմ . Բայց
անոր համար Ներողմութիւն գտայ ,
որ պիտի առաջ Յիսուս Քրիստոս
իմ վրաս ցոյցընէ բոլոր երկայն-
մտութիւնը՝ օրինակ ըլլալ ա-
նոնց որ պիտի հաւատային Ի-

Ցամք Տեառն 65

Հ Գաղ . գ . 19 : ե . 23 :
Ց Գլ . ջ . 3 : բ Տիմ . դ . 3 : Տիտ . ա . 9 : բ . 1 :
Ղ Գլ . ջ . 15 : ճ Կոր . թ . 17 : Գաղ . բ . 7 : Կող . ա . 25 : աԹես . բ . 4 : Գլ . բ . 7 : բ Տիմ . ա . 11 : Տիտ . ա . 3 :
Ի Կոր . ժբ . 9 :
Յ Կոր . է . 25 :
Ն բ Կոր . գ . 5 , 6 : դ . 1 : Կող . ա . 25 :
Շ Գոր . բ . 3 : թ . 1 : ա Կոր . ժե . 9 : Փիլ . գ . 6 :
Ո Դնդ . 34 : ՃՕհ . թ . 39 , 41 : Գոր . գ . 17 : իգ . 9 :
Չ Հռով . ե . 20 : ա Կոր . ժե . 10 :
Ո՛ Տիմ . ա . 13 :
Ձ Ղնդ . է . 47 :
՟ Գլ . գ . 1 : դ . 9 : բ Տիմ բ . 11 : Տիտ . գ . 8 :
՟ Մատ . թ . 13 : Մար . բ . 17 : Ղնդ . ե . 32 : ժթ . 10 : Հռով . ե . 8 : աՃօհ . դ . 5 :
Ճբ Կոր . դ . 1 :

Ցամք Տեառն 65

Ա Պաղ. ժ. 16։ Ճխե. 13։ Դան. է. 14։ ԳԼ. ղ. 15, 16։

Բ Հռով. ա. 22։

Յ Ցօհ. ա. 18։ Եբր. ժա. 27։ ա Ցօհ. գ. 12։

Հռով. ժզ. 27։ Յուդ. 25։

* Ո՞նէս՝ մի այլ խմաստուն

Ա Պն. ւթ. 11։

ԳԼ. ղ. 18, 14, 20։ Բ Տիմ. բ. 2։

ԳԼ. դ. 14։

Գ ԳԼ. ղ. 12։ Բ Տիմ. բ. 3։ գ. 7։

Ա ԳԼ. գ. 9։

Բ ԳԼ. ղ. 9։

Բ Տիմ. բ. 17։

Բ Տիմ. դ. 14։

Ե ա Կոր. ե. 5։

Ղ Գոր. ժգ. 45։

Եզր. ղ. 10։ Երեմ. ւթ. 7։

Բ Հռով. ժգ. 1։

Հռով. ժբ. 2։ ԳԼ. ե. 4։

ԳԼ. ա. 1։ Բ Տիմ. ա. 9։

Ե Եզեկ. ժբ. 23։ Ցօհ. գ. 16, 17։ Տիտ. բ. 11։ Բ Պետ. գ. 9։

Ղ Ցօհ. ժե. 3։ Բ Տիմ. բ. 25։

Ե Հռով. գ. 29, 30։ ժ. 12։ Գաղ. գ. 20։

Ը Եբր. բ. 6։ Թ. 15։

Ի Մատ. ւ. 28։ Մրկ. ժ. 45։ Եփես. ա. 7։ Տիտ. բ. 14։

Ժ Հռով. ե. 6։ Գաղ. դ. 5։ Եփես. ա. 10։ գ. 5։ Տիտ. ա. 3։

Ժամ Տեառն 65

Ա Պետ. գ. 4։

Ժ ա Կոր. ժ. 34։

Ա Եփես. ե. 24։

Ա Ջն. ա. 27։ Բ. 18, 22։ ա Կոր. ժա. 8, 9։

Ն Ջն. գ. 6։ Բ Կոր. ժա. 3։

ԳԼ. ա. 15։

Բ Գոր. ւ. 28։ Փիլ. ա. 1։

Եփես. գ. 12։

Ա Տիտ. ա. 6, ԼԷ։

Ի ԳԼ. ե. 9։

Ղ Բ Տիմ. բ. 24։

Ե Հռ. 8։ Տիտ. ա. 7։

Ը Բ Տիմ. բ. 24։

Ի Բ Տիմ. բ. 24։

Ժ ա Պետ. ե. 2։

Ի Տիտ. ա. 6։

ԼԵս. ժ. 12։

Ի Գոր. իբ. 12։ ա Կոր. ե. 12։ ա Թես. գ. 11։

Ի ԳԼ. ղ. 9։ Բ Տիմ. բ. 26։

Ի Գոր. ղ. 3։

Հ Հռ. 3։ ՂԼ. ժ. 9։ Եզեկ. խգ. 21։

Ի ԳԼ. ա. 19։

Ղ Տիտ. բ. 3։

Ցամք Տեառն 65

Ղ Պետ. գ. 4։

Ժ Կոր. ժ. 34։

Ա Եփես. ե. 24։

Ա Ջն. ա. 27։ Բ. 18, 22։ ա Կոր. ժա. 8, 9։

Ն Ջն. գ. 6։ Բ Կոր. ժա. 3։

Ա Պն. ւթ. 11։

ԳԼ. ղ. 18, 14, 20։ Բ Տիմ. բ. 2։

ԳԼ. դ. 14։

Գ ԳԼ. ղ. 12։ Բ Տիմ. բ. 3։ գ. 7։

Ա ԳԼ. գ. 9։

Բ ԳԼ. ղ. 9։

Բ Տիմ. բ. 17։

Բ Տիմ. դ. 14։

Ե ա Կոր. ե. 5։

Ղ Գոր. ժգ. 45։

Եզր. ղ. 10։ Երեմ. ւթ. 7։

Բ Հռով. ժգ. 1։

Հռով. ժբ. 2։ ԳԼ. ե. 4։

ԳԼ. ա. 1։ Բ Տիմ. ա. 9։

Ե Եզեկ. ժբ. 23։ Ցօհ. գ. 16, 17։ Տիտ. բ. 11։ Բ Պետ. գ. 9։

Ղ Ցօհ. ժե. 3։ Բ Տիմ. բ. 25։

Ե Հռով. գ. 29, 30։ ժ. 12։ Գաղ. գ. 20։

Ը Եբր. բ. 6։ Թ. 15։

Ի Մատ. ւ. 28։ Մրկ. ժ. 45։ Եփես. ա. 7։ Տիտ. բ. 14։

Ժ Հռով. ե. 6։ Գաղ. դ. 5։ Եփես. ա. 10։ գ. 5։ Տիտ. ա. 3։

ԺԱ Կոր. ա. 6։ Բ Թես. ա. 10։ Բ Տիմ. ա. 8։ Ը Եփես. գ. 7, 8։ Բ Տիմ. ա. 11։ Ի Հռով. Թ. 1։ * Ո՞նէս՝ ըստ ին։ Ժ Հռով. ժա. 13։ Ժե. 16։ Գաղ. ա. 16։ Ի Մատ. ա. 11։ Ցօհ. դ. 21։ Հ Պաղ. Ճդ. 2։ Ես. ա. 15։ Յ Պետ. գ. 3։

10 Հանդերձներով . Ը Հապա բարի գործքերով՝ ինսորը որ կը վայլէ աստուածպաշտութիւնը դաւանող

11 կնիկներուն ։ Կնիկ մարդը թող սորվի լռութեամբ ամէն ինազանութ

12 դութիւնով ։ * Բայց կնիկ մարդու հրաման չեմ տար սորվեցընելու , * ոչ ալ երիկ մարդուն իշխելու , հապա լուռ կենալու ։ Ինչու որ առաջ Ադամ ստեղծուեցաւ , ապա

14 Եւան ։ Եւ Ադամ չխաբուեցաւ , հապա կինը խաբուեւ

15 ցաւ ու յանցանք գործեց ։ Սակայն պիտի փրկուի անիկայ որդեծնութեամբ , թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով ։

Գ Լ . Գ

1 Կը ցուցընէ թէ եպիսկոպոսները՝ սարկաւագները ու անոնց կիներուն ի՞նչ վարմունքի տէր ըլլալու են , 14 և թէ ի՞նչ նպատակով ինքը ասկ բաները գրեց Տիմոթէոսին ։ 15 կը խօսի եկեղեցիին վրայով և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած սուրբ վարդապետութեանը վրայով ։

1 — Այս խօսքը հաւատարիմ է , թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ գործի կը ցանկայ ։

2 Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անարատ ըլլալ , մէկ կնկան մը երիկ , զգաստ , խոհեմ , պարկեշտ , հիւրասէր , ասորվեցընելու յարմար ,

3 ոչ գինեմոլ , ոչ զարնող , հապա հանդարտ , ոչ կռուող , ոչ արծաթասէր ։ Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլայ , իր զաւակները ջանդութեան մէջ պահելով բոլոր ծանրաբարոյութեամբ ։

5 (Հապա թէ որ մէկը իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ , ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցին կը

6 գաբարձու պիտի ըլլայ ։) Ոչ ալ նորահաւատ ըլլայ , Որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ իյնայ ։

7 Է հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ բարի վկայութիւն ունենալ , որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին մէջը իյնայ ։

8 Նոյնպես ալ սարկաւագները ըլլան ծանրաբարոյ , ոչ երկլեզուս , ոչ գինեսէր , ոչ անարդ շահասէր ։

9 խնդրութեան ետեւէ եղող ։ Հապա հաւատքին խորհուրդը պահեն մաքուր խղճմտանքով ։ Եւ ասոնք ալ առաջ թող փորձուին , եթէ որ անմեղադրելի գտնուին , սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն ։ Ը Անանկ ալ — Անոնց կիները՝ ծանրաբարոյ ըլլան , ոչ չարախօս , հապա զգաստ , ամէն բանի

12 մէջ հաւատարիմ ։ Սարկաւագները մէկ կնկան մը երիկ ըլլան ,

Ցամք Տեառն 65

և էրեխոյ զաւակներուն ու իրենց տանը աղէկ վերակացու-թիւն ընող
13 ըլլան : ¶ Քանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն , բարի աստիճան մը իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն :
14 Ա՛ս բաները կը գրեմ քեզի , յու-
15 սալով մօտերս քեզի գալ . բայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ , որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է , ճշմարտութեան սիւնը ու հաս-
16 տատութիւնը : Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը . ¶ Աստուած մարմինով յայտնուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ , Հրեշտակներուն երեւցաւ , հեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ , աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ , փառքով համբարձաւ :

ԳԼ . Դ

1 Առաքեալը կը նախաձայնէ թէ եղբի ժամանակները ոմանք հաւատքէն պիտի մոլորին . 6 զանազան պատուէրներ կու տայ Տիմոթէոսին , որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ թերութիւն մը չցուցընէ :

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ , թէ եղբի ատեններուն մէկ քանիները հաւատքէն պիտի ապստամբին , և մոլորեցուցիչ ոգիներու ու դիւայ ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի տան ,
2 ի ստախօսներուն կեղծաւորութեամբը , Հորոնց խղճմտանքը խան-
3 ձուած է . ի որոնք ամուսնանալէն պիտի արգիլեն , ու եւ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղծեր է ի որ հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները ժ ամենութեամբ վայելեն ;
4 ի Քանի որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ , թէ որ գոհութեամբ ըն-
5 դունի . քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի :
6 Ա՛ս բաները եղբայրներուն յիշեցընելով՝ Քրիստոս Յիսուսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս , Հու պիտի անոնիս հաւատքին խօսքերովը և ան բարի վարդապետութիւնովը , որուն հետեւող եղար :
7 Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն ետ կեցիր . ժ և քու անձդ աստուածպաշտութեան
8 վարժեցուր . Քանզի որ մարմինին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է , Հբայց աստուածպաշտու-

Ցամք Տեառն 65

թիւնը ամէն բանի օգտակար է , ի որ թէ ներկայ և թէ ապառնի կենաց
9 խոստմունքը ունի : Հա՛ս խօսքը հաւատարիմ է և բոլորովին ըն-
10 դունելու արժանի : Քանզի ոյնու որ բուն սւսոր համար կ'աշխատինք ու նախատինք կը կրենք . Հվասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք , ի որ ամէն մարդոց Փրկիչն է , մանաւանդ հաւատացեալնե-
11 րուն : Ն Ա՛ս բաները պատուիրէ՛ և
12 ու սորվեցո՛ր : Ն Ըրչայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ . Հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով , վարմունքով , սիրով , հաւատքով՝ մաքու-
13 րութեամբ : Մինչև որ ես գամ՝ միտը դիր կարդալու , յորդորե-
14 լու , սորվեցընելու : Ն Անհոգ մի՛ ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին վրայով , Հոր մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ Ելդերներուն ձեռ-
15 քերը ի՛ վրադ դրուելովը : Ա՛ստոնց վրայ խորհէ ու ատոնց մէջը պարապէ , որ քու յառաջադիմութիւնդ † ամենուն յայտնի ըլլայ :
16 Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդասւսութեանը՝ ի՛ միշտ ատոնց մէջը կեցիր . քանզի այդպէս ընելով , քեզ ալ պիտի ապրեցընես , Հու անոնք ալ որ քեզի մտիկ կ'ընեն :

ԳԼ . Ե

1 Կանոններ կու տայ յանդիմանելու վրայով . 3 որ եւաբարեաց 17 և ծերերու վրայով . 23 յաւուրակ պատուէր մըն ալ կու տայ Տիմոթէոսին առաղնութեանը վրայով . 24 կը ծանուցանէ թէ ոմանց մեղքերը իրենցմէ առաջ դատաստանի կ'երթան , և ոմանց մեղքերը իրենց ետևէն կու գան :

1 Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ , հապա հօր պէս յորդորէ՝ ա՛նէ-
2 կաց . երիտասարդները՝ եղբայրներու պէս , պառաւները՝ մայրերու պէս՝ ամէն ներ ի մաքրութիւնով :
3 Որբևարիները պատուէ՛ ի անոնք որ
4 ճշմարտապէս որբևարի են : Հապա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ թոռներ ունենայ , թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդիական գութ յուցընել , ի ու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողացը . Քիւնու որ ան է բարի և ընդունելի Աստուծոյ առ-
5 քարի և ընդունելի Աստուծոյ առաջև . Ջնը : Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի է ու մինակ մնացած , իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է , ևև գիշեր ցորեկ ի աղօթքի ու ազաչանս .
6 քի կը պարապի . Բայց փափկասէր ոբբևարէն կենդանւոյն մեռած է :
7 Ի Եւ ասա բաները պատուիրէ՛ որ ան-
8 արատ ըլլան : Բայց թէ որ մէկը իրեններուն ժ ու մանաւանդ իր ըն-

Ցամք Տեառն 65

ն Ս ա ղ . լե . 4 : ձդ . 11 : ճժբ . 2 , 3 : ճխե . 19 : Մ ա տ . գ . 33 : ժթ . 29 : Մ ա ր . ժ . 30 : Հբ ռով . ը . 28 : ղ Գ լ . ա . 15 : ճ ա Կոր . գ . 11 , 12 : ֆ Գ լ . գ . 17 : ֆ ն ա ղ . լգ . 6 : ճէ . 2 , 6 , եճ : ն Գ լ . գ . 2 : ղ ա Կոր . ժ ը . 11 : Տիտ . բ . 15 : ¤ Տիտ . բ . 7 : ա Պետ . ե . 3 : ղ Բ Տիմ . ա . 6 : պ Գլ . ա . 18 : ղ Գոր . գ . 6 : ը . 17 : ժգ . 3 : ժթ . 6 : Գլ . ե . 22 : բ Տիմ . ա . 6 : † կամ ամէն բանի մէջ ¤ Գոր . ի . 28 : ¤ Եզեկ . լգ . 9 : վ Հռով . ժ ա . 14 : ա Կոր . ի . 22 : Ցակ . ե . 20 :

¤ Ղև . ժբ . 32 :

բ Հմր 5 , 16 :

ֆ Տես Ցե . խե . 10 , 11 : Մ ա տ . ժե . 4 : Եփե . գ . 1 , 2 : պ Գլ . բ . 3 : է ա Կոր . է . 32 :

ղ Գոր . իգ . 7 :

ի Գ ր . բ . 37 : ժբ . 1 :

ը Ցակ . ե . 5 :

ի Գլ . ա . 3 : գ . 11 : գ . 17 :

ֆ Ես . ծբ . 7 : Գաղ . գ . 10 :

ճ Ցես Ա տա . իե . 21 : ֆ Եփես . բ . 21 , 22 : բ Տիմ . բ . 20 : յ Ցօհ . ա . 14 : աՑօհ . 2 . 2 : ն Մատ . գ . 16 : Ցօհ . ա . 32 , 33 : ժե . 26 : ժգ . 8 , 9 : Հռով . ա . 4 : ա Պետ . գ . 18 : ա Ցօհ . ե . 6 , եճ : լ Մատ . իբ . 2 : Մար . ժգ . 5 : Ղուկ . բ . 13 : իդ . 4 : Ցօհ . ի . 12 : Եփես . գ . 10 : ագԹես . ա . 12 : ¤ Գոր . ժ . 34 : ժգ . 46 , 48 : Գաղ . բ . 8 : Եփես . գ . 5 , 6 , 8 : Հռով . ժ . 18 : Կող . ա . 27 , 28 : Գլ . բ . 7 : լ Կող . ա . 6 , 23 : պ Ղուկ . իդ . 51 : Գոր . ա . 19 : ագԹես . գ . 22 :

¤ Ցօհ . ժգ . 13 : բԹես . բ . 3 : բ Տիմ . գ . 1 , եճ : բ Պետ . գ . 3 : ա Ցօհ . բ . 18 : Ցուդ . 4 , 18 : ք ա Պետ . ա . 20 : ֆ բ Տիմ . գ . 13 : բՊետ . բ . 1 : Ցայտ . ժգ . 14 : ֆ Դան . ժա . 35 , 37 , 38 : Ցայտ . Թ . 20 : Ի Մատ . է . 15 : Հռով . ժգ . 18 : բ Պետ . բ . 3 : ղ Եփես . գ . 9 : Ե ա Կոր . է . 28 , 36 , 38 : Կող . բ . 20 , 21 : Եբր . ժգ . 4 : ը Հռով . ժգ . 3 , 17 : ա Կոր . ը . 8 : ի Հռով . ժգ . 6 : ա Կոր . ժ . 30 : ֆ Ցօհ . ա . 29 : Թ . 3 : ի Հռով . ժգ . 14 , 20 : ա Կոր . ժ . 25 : Տիտ . ա . 15 : ղ բ Տիմ . գ . 14 , 15 : է Գլ . ա . 4 : գ . 20 : բ Տիմ . ը . 16 , 23 : դ . 4 : Տիտ . ա . 14 : ֆ Եբր . ե . 14 : ն ա Կոր . ը . 8 : Կող . բ . 23 : հԳլ . գ . 6 :

Ցամի Տեառն 65

տանեացը հոգ չտաներ , էանիկայ հաւատացը ուրացած է , ևու անհաս 9 ւատել մէն ալ պէտ է : Ընբևարէն սրբեալ ընկերոջն կանդը Թող սե պուի , որ վաճառուն տարուընէ պա կաս չէ , Է մէկ երկան մը կնիկ եղած , 10 Բարի գործքերով վկայուած . Թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ , Է Թէ հիւրեր ընդունած ըլլայ , Է Թէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ , Թէ նեղեալներուն օգնութիւն ըրած ըլլայ , Թէ ամէն գործ յարատևած ըլլայ : 11 Բայց դեռահասակ որբևարիները մերժէ . քանզի երբոր քրիստոսի դէմ յանդգնելով հեշտասիրութեան անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ 12 կ'ուզեն . Եւ դատապարտութիւն կ'ընդունին , ինչու որ առջի հա 13 ւատքնին մեկդի ձգեցին : Հնան ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տունէ տուն պտը տողներ . և ոչ միայն ծոյլ , հապա շատախօսներ ու հետաքրքիրներ , և անպատեհ բաներ կը խօսին : 14 Ուստի Ն կ'ուզեմ որ դեռահասակ կնիկները ամուսնանան , զաւակներ ծնանին , տնաշէնն ըլլան Հա Նա խատանաց պատճառ չտան հակա 15 ռակորդին : Քանզի արդէն ոմանք Սատանային ետևէն էրթևեր խոտո 16 րեցան : Թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ , Թող օգնութիւն ընէ անոնց , և եկեղեցին չծանրաբեռնի , որ ձշմարտապես որբևարիներուն օգնութիւն ընէ :

17 Ազգէկ վերակացութիւն ընող ե րեցները Հրկրկին պատուոյ արժանի Թող սեպուին , մանաւանդ անոնք որ կ'աշխատին խօսքը Հաւետևով ու 18 սորվեցընելով : Ինչու որ գիրքը կ'ըսէ Թէ Հնգալի մէջ աշխատող ե զին դունչը չկապես . և Թէ Հ Մշա 19 կը իր վարձքին Հարժանի է : Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի ըն դունիր , Հբայց միայն երկու կամ 20 իրեք վկաներով : Հ Անոնք որ մեզք կը գործեն , ամենուն առջևը յան դիմանէ , Հոր ուրիշներն ալ վախ 21 նան : Ես կայատիւն կը դնեմ Աս տուծոյ առջևը՝ և Ցիսուս Քրիս տոսի ու ընտրեալ հրեշտակներուն , որ աս բաները պահես առանց նա խապաշարման , բան մը ալառուս 22 Թեամբ չընելով : Հ Շուտով մէկուն վրայ ձեռք չդնես , Հև ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլլաս . դուն քեզ մաքուր պահէ :

23 Ասկէ ետևը ոչ ջուր չխմե՛ս . հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ Հքու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւանդու Թիւններուդ համար :

24 Հկան մարդիկ՝ որ իրենց մեղքերը յայտնի են , ու առաջուդ գատաս տանի Հտան՝ և կան՝ որ իրենց 25 ետևէն կ'երթան : Անանկ ալ ոմանց բարի գործքերը յայտնի են . ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ :

ԳԼ · Զ

1 Կը սորվեցընէ Թէ ծառաները ինչ պարտա ւորութիւն ունին . 3 և Թէ պէտք չէ նորաձև վարդապետներուն հետևիլ . 6 Թէ աստուած պաշտութիւնը մեծ վաստակ մըն է , 10 և արծաթասիրութիւնը ամէն չարիքներուն արմատն է . 11 Թէ Տիմոթէոս ինչ բանէ փախչելու էր , և ինչ բանի ետևէ Թրթռալու էր , 17 և ինչ բանի վրայով Հարուստներուն պատուէր տալու էր . 20 կը պատուիրէ Տիմոթէոսին որ ճշմարիտ վարդապետութիւնը մաքուր պահէ , և պիղծ խօսքերէն ու հակառակութիւն ներէն հեռու կենայ :

1 Լուն ամէնը որ ծառայութեան լուծ ի տակ են , իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն , Բ որ Աս տուծոյ անունը ու վարդապետուս 2 Թիւնը չՀայհոյուի : Եւ անոնք որ Հաւատացեալ տէրեր ունին , Թող չարհամարհեն Հեղբայրներ ըլլալնուն պատճառաւը . Հապա աւելի ծա ռայութիւն ընեն , ինչու որ անոնք Հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք բարերարութիւն ընելոս մէջ մաս նակից են . Ասս բաները սորվեցընէ ու 3 յորդորէ : Է Թէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ , Հու մտիկ չընէ մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսի ողջամիտ խօսքերուն , Հև ան վարդա պետութեանը որ Աստուածպաշ 4 տութեան համեմատ է , Այնպիսին Հպարտացած է Հու բան մը չգիտեր , Բ Հապա վէճերով ու Հակառակու Թիւններով ախտացած է . որոնց մէ կ'ըլլայ նախանձ , կռիւ , Հայ Հոյութիւններ , գէշ կասկածներ , 5 Բմտքով ապականած ու ճշմար տութենէն հեռացած մարդոց Հզըր բաբանութիւնները , Հորոնք աս տուածպաշտութիւնը շահավաճա ռութիւն մը կը սեպեն . Է անանկ 6 ներէն մեկդի կեցիր : Բ Սակայն աստուածպաշտութիւնը գոհունա կութիւնով մեկտեղ մեծ շահավա 7 ճառութիւն մըն է : Ինչու որ բան մը չբերինք աշխարհ , ու յայտ նի է որ չենք կրնար անկէ բան մը 8 տանիլ : Հ Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով , անոնցմով 9 բաւականանանք : Ն Բայց անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն , կ'իյնան փորձութեան Հու որոգայթի և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ , ոորոնք սատակումի ու կորստեան մէջ 10 կ'ընկղմեն մարդիկ : Ս Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթասիրութիւնն է . որուն մէկ

Ցամի Տեառն 65

– Եփե · գ · 5 ։ Կող · գ · 22 ։ Տիտ · բ · 9 ։ ա Պետ · բ · 18 ։
Բ Ես · ծբ · 5 ։ Հով · բ · 24 ։ Տիտ · բ · 5 , 8 ։
ֆ Կող · գ · 1 ։
Բ ԳԼ · գ · 11 ։ Է ԳԼ · ա · 3 ։ ՂԳԼ · ա · 10 ։ Բ Տիմ · ա · 13 ։ գ · 3 ։ Տիտ · ա · 9 ։ Է Տիտ · ա · 1 ։
Ը ա Կոր · ը · 2 ։ ԳԼ · ա · 7 ։
Բ ԳԼ · ա · 4 ։ Բ Տիմ · բ · 23 ։ Տիտ · գ · 9 ։
ծ Բ Տիմ · գ · 8 ։
Է ԳԼ · ա · 6 ։
Ն Տիտ · ա · 11 ։ բ Պետ · բ · 3 ։
Ի Հով · ժգ · 17 ։ Բ Տիմ · գ · 5 ։
Ծ Սաղ · լԷ · 16 ։ Ա Կոռ · ժԷ · 16 ։ ժգ · 8 ։ Եբր · ժգ · 5 ։
ֆ Ցոր · ա · 21 ։ Սաղ · խԹ · 17 ։ Ա Կոռ · իԿ · 24 ։ Ծաղ · ե · 15 ։
Հ Ցն · իբ · 20 ։ Եբր · ժգ · 5 ։
Ֆ Ա Կոռ · ԺԷ · 27 · Ի · 21 ։ իբ · 20 , Պատ · ժգ · 22 ։ Ցակ · ե · 1 ։
Ղ ԳԼ · գ · 7 ։
ճ ԳԼ · ա · 19 ։
Մ Ել · իգ · 8 ։ Բ Օր · ժգ · 19 ։

Ցամք Տեառն 65

յՕՏԻՄ · բ · 22 ։
Նբ Օր · լԳ · 1 ։ բՏԻՄ · գ · 17 ։
Լ ա Կոր · Թ · 25 · 26 ։ ԳԼ · ա · 18 ։ բ Տիմ · գ · 7 ։
▫ Փիլ · գ · 12, 14 ։ ՀՊր 19 ։
Ն Եբր · ժ · 23 ։
▫ ԳԼ · ե · 21 ։
Լ բ Օր · լբ · 39 · աթագ · բ · 6 ։ Ցօհ · ե · 21 ։
▫ Մատ · իե · 11 ։ Ցօհ · ժբ · 37 ։ Ցայտ · ա · 5 ։ գ · 14 ։
▫ Փիլ · ա · 6, 10 ։ աթես · գ · 13 ։ ե · 23 ։
Վ ԳԼ · ա · 11, 17 ։
▫ Ցայտ · ժե · 14 ։ ժԹ · 16 ։
բ ԳԼ · ա · 17 ։
յ Եզ · լԳ · 20 ։ Ցօհ · զ · 46 ։

քանինները անձնատուր ըլլալով՝ հաւատային մէյրեցան ու ինքզինքին չատ ցաւերով խոցոտեն ։

11 ՝Իսկայ դուն՝ Ո՛վ մարդ Աստուծոյ ծոյ՝ փախիր ատ բաներէն , ու դնա արդարութեան՝ աստուածապաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերութեան ու հեզութեան եւ

12 տէն . Պատերազմէ հաւատքին բարի պատերազմը , ՝բռնէ յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար , և շատ վկաներու առջեւ դաւանեցար բարի դաւանութիւն

13 նը ։ ՝Կը պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջեւը՝ Որ կենդանի կ՚ընէ բոլորը , և Քրիստոս Ցիսուսի առ՝ Ը՝ որ Պոնտացի Պիղատոսին առջեւ վկայեց բարի դաւանութիւն

14 նը , Որ դուն ան պատուէրը ամբիծ՝ անարատ պահես՝ ՝մինչև մեր Տէրոջը Ցիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը

15 Թիւնը . Որն որ իր ատենին պիտի ցուցընէ՝ Ւերատեղին ու մի միայն Հզօրը , ՝Թագաւորներուն Թագաւորը ,

16 Տորը ու տէրերուն Տէրը . ՝Որ ինքը մինակ ունի անմահութիւն՝ անմատչելի լուսոյ մէջ բնակած . ՝որն որ մարդիկներէն մէկը չտեսաւ , ոչ

ալ տեսնելու կարող է , ՝որուն պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս Ամէն ։

17 Ան աշխարհիս մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր որ չբնհպարտանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ ՝յոյսերնին չդնեն , ՝հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ ֆոր ամէն բանը մեզի առատօրէն

18 կու տայ վայելելու , Բարիք գործեն , ՝բարի գործքերով հարստանան , Ե առատաձեռն , ԵՒ ՝բաբիչն

19 պէտ՚ոյեջ հաղորդ ըլլան . ՝Բարի հիմ գանձն անձերնուն՝ հանդերձեալին համար , որ յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն ։

20 Ը՛վ Տիմոթէոս՝ ինչ որ ատանդը պահէ , Ե փախչելով պիղծ ունայնաբանութիւններէն և սուտ անուն գիտութեան հակառակութ

21 Թիւններէն , Որն որ մկ քանիներ ը դաւանելով՝ Ը հաւատքէն մոլորեցան ։ Շնորհքը քու հետդ Ըլլայ ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն 65

▫ Եփես · գ · 21 ։ Փիլ · գ · 20 ։ Յուդ · 25 ։ Ցայտ · ա · 6 ։ գ · 11 ։ է · 12 ։
է Ա Թես · իգ · 5 ։
+ Ցոր · լա · 24 ։ Սաղ · ծբ · 7 ։ կբ · 10 ։ Մար · ժ · 24 ։ Ղու · ժբ · 21 ։
ա Թես · ա · 9 ։ ԳԼ · գ · 15 ։ գ · 10 ։
֍ Դոր · ժգ · 16 ։ ժե · 25 ։
▫ Ղու · ժբ · 21 ։ ԳԼ · ե · 10 ։ Տիտ · գ · 8 ։ Ցակ · բ · 5 ։
բ Հով · ժբ · 13 ։
֍ Գաղ · զ · 6 ։ Եբր · ժգ · 16 ։

▫ Մատ · գ · 20 ։ ժԹ · 21 ։ Ղու · ժբ · 33 ։ ժգ · 9 ։ Է Հմր 12 ։ Նբ Տիմ · ա · 14 ։ Տիտ · ա · 9 ։ Ցայտ · գ · 3 ։ Է ԳԼ · ա · 4, 6 ։ գ · 7 ։ բ Տիմ · բ · 14, 16 ։ 23 ։ Տիտ · ա · 14 ։ գ · 9 ։
ը ԳԼ · ա · 6, 19 ։ բ Տիմ · բ · 18 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԾԱՂԱՅՆ

ԸՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

Ցամք Տեառն 66

▫ բ Կոր · ա · 1 ։
Բ Եփես · գ · 6 ։ Տիտ · ա · 2 ։ Եբր · Թ · 15 ։
֍ ա Տիմ · ա · 2 ։
Ա Հով · ա · 8 ։ Եփես · ա · 16 ։
Է Գոր · իբ · 3 ։ իգ · 1 ։ իգ · 14 ։ իե · 23 ։ Հով · ա · 9 ։ Գաղ · ա · 14 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս կը յիշէ իր սէրը Տիմոթէոսի վրայ , և ան զուտ հաւատքը որ Տիմոթէոս , իր մայրը ու մեծ մայրը ունէին · 6 կը յորդորէ Տիմոթէոսը որ իր վրայ եղած Աստուծոյ շնորհքը արծարծէ , 8 որ Ցաւածման մէջ հաստատ ու համբերող ըլլայ , 13 ու ամուր բռնէ իրմէն սորված վարդապետութեան եղանակը ու մշտ մարտութիւնը · 15 կը յիշէ Փիգեղոսը և Հերմոգինէսը՝ ՃՀ , ու Ընտիփորոսին վրայով բարի վկայութիւն կու տայ ։

1 ՝Պօղոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը Է կենաց խոստմունքին պէս , որ

2 Քրիստոս Ցիսուսով է ։ Տիմոթէոս իմ սիրելի որդիին՝ շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու Քրիստոս Ցիսուս մեր Տէրոջմէն ։

3 ՝Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ Է որն որ կը պաշտեմ իմ նախնիքներէս մաքուր խղճմտանքով , (Ւերբոր անդադար քեզ իմ աղօթքներուս մէջ կը յիշեմ գիշեր

4 ու ցորեկ , Է Ցանկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որ ուրախութիւնով

5 լեցուիմ ։) Ը՝Տանելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը , որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւդեային Ե ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակեցաւ , և համոզուած եմ՝ որ

6 քու վրադ ալ Է՝ Անոր համար քու միտքդ կը ձգեմ Ժ որ արծարծես Աստուծոյ պարգեւը , որ քեզի Ֆ՚՚՚ած Է իմ ձեռքերուս ֍՚՚՚ վրադ

7 դրելովը ։ Է՝Ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ , և Հապա զօրութեան ու սիրոյ և

8 զգաստութեան ։ Է Ուստի ամօթ մի՚ սեպեր Ժ մեր Տէրոջը վկայութիւնը , Ե՚՚՚ ալ ինծ անոր համար

Ցամք Տեառն 66

֍ Աթես · ա · 2 ։ գ · 10 ։
Է ԳԼ · գ · 9 ։ 21 ։
Ը ա Տիմ · ա · 5 ։ գ · 6 ։
Ի Գոր · ժգ · 1 ։
Ժ աթես · ե · 19 ։ ա Տիմ · գ · 14 ։
Է Հով · բ · 15 ։
Լ Ղու · իդ · 49 ։ Գոր · ա · 8 ։
Է Հով · ա · 16 ։
Ժ ա Տիմ · բ · 6 ։ Ցայտ · ա · 2 ։
Ե Եփես · գ · 1 ։ Փիլ · ա · 7 ։

Ցամք Տեառն 66

Հ Կող. ա. 24։ ԳԼ. գ. 5։

յ ա Տիմ. ա. 1։ Տիտ. գ. 4։

Ղ Թես. գ. 7։ Եբր. գ. 1։

ճ Հռով. ֆ. 20։ Թ. 11։ Տիտ. գ. 5։

ՃՀռով. ը. 28։

յ Հռով. ժգ. 25։ Եփես. ա. 4։ գ. 11։ Տիտ. ա. 2։ ա Պետ. ա. 20։

Ն Հռով. ժգ. 26։ Եփես. ա. 9։ Կող. ա. 26։ Տիտ. ա. 3։ ա Պետ. ա. 20։

Ղ Կոր. ժե. 54, 55։ Եբր. բ. 14։

ա Գոր. Թ. 15։ Եփես. գ. 7, 8։ ա Տիմ. բ. 7։ ԳԼ. գ. 17։

Ն Եփես. գ. 1։ ԳԼ. բ. 9։ ա Պետ. գ. 19։

Ղ ա Տիմ. Զ. 20։

ա Հմր 18։ ԳԼ. գ. 8։

ա ԳԼ. գ. 14։ Տիտ. ա. 9։ Եբր. ժ. 23։ Յայտ. բ. 25։

Վ Հռով. բ. 20։ Զ. 17։

ա Տիմ. ա. 10։ Զ. 3։

ա ԳԼ. բ. 2։ բ ա Տիմ. ա. 14։

յ ա Տիմ. Զ. 20։

ա Հռով. բ. 11։

ֆ ԳԼ. գ. 9, 16։

ֆ Գոր. ժԹ. 10։

ո Մատ. ե. 7։

ֆ ԳԼ. գ. 19։

ա Փիլմ. 7։

Բ Գոր. իբ. 20։ Եփես. Զ. 20։

ֆ Հմր 8։

բ Բեթես. ա. 10։ Հմր 12։

Ի Մատ. իե. 34—40։

Ղ Եբր. գ. 10։

կապուածս . հՀապա մանանակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեանը համ-
9 ձեմատ . ՅՈր մեզ փրկեց ու սուրբ կոչումով կանչեց՝ ֆչէ թէ մեր գործերուն նայելով , ՛հապա իր նախասահմանութեանը ու շնորհացը նայելով , որ քրիստոս Յիսուս մով մեզի տրուեցաւ ՛յաւիտենա-
10 կան դարերէն առաջ . Ֆայց հիմա յայտնուեցաւ մեր փրկչին Յիսուս Քրիստոսի երեւնալովը . ւոր մահը խափանեց , և ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը աւետարանին
11 միջոցովը . "Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ ու հե-
12 թանոսներուն վարդապետ : ՆԱնոր համար աս չարչարանքներն ալ կը կրեմ . բայց ամենեւ մի չեմ ամչեր , "ինչու որ գիտեմ թէ ո-րու եմ հաւատացեր , և համոզուած եմ Ւոր իմ էրէն աւանդած բանս
13 կրնայ պահել "մինչև ան օրը : "Ա-մո՛ւր բռնէ Ւան ողջմիտ խօսքե-րուն օրինակը "որ ինծմէ լսեցիր , ֆհաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիս-տոս Յիսուսով է :
14 ՅԱն բարի աւանդը պահէ Հո-գւոյն Սրբոյ ձեռքովը "որ մեր մէջը
15 բնակած է : Աս գիտես ֆոր ինծմէ երես դարձուցին ֆան ամէնը որ Ասիա էին , որոնցմէ են Փիգելոս
16 ու Հերմոգինէս : ՕՏէրը ո-ղորմութիւն տայ ֆՈնեսիփորոսին տանը , "ինչու որ շատ անգամ զիս հանգստացուց , Ե ու իմ շղթաս
17 ֆամօթ չեկեցե . Հապա երբոր Հռովմ եկաւ , շատ ջանքով փընտ-
18 ռեց զիս ու գտաւ : (Տէրը իրեն տայ ֆոր ան օրը Ֆ Տէրոջմէն ողոր-մութիւն գտնէ .) Ւև Եփեսոսի մէջ ալ որչափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ ինչէ , դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես :

ԳԼ . Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զՏիմոթէոս հաստա-տուն ու համբերող ըլլալու , և Տէրոջը հաւա-տարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պարտաւո-րութիւնը կատարելու՝ ճշմարտութիւնը ու-ղիղ բացատրելով , և պիղծ ու պարապ խօս-քերէն հեռու կենալով : 17 Հիմենոս ու Փի-ղետոս : 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ : 22 Կը սորվեցընէ թէ ինչ բանէ փախչելու է , և ի՛նչ բանի հետեւելու է , և թէ Տէրոջը ծառան ի՛նչ վարք ունենալու է :

1 "Արդ դուն՝ իմ որդեակս Ֆ զօրաց-ցիր ան Ւնորհքովը որ Քրիս-
2 տոս Յիսուսով է : ֆԵւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ ֆհաւատարիմ մարդոց յանձնէ , Ֆորոնք կարող ըլլան ուրիշներուն
3 ալ սորվեցընելու : ՂԱրդ դուն նե-դութիւններու համբերէ Ֆ Յիսուս Քրիստոսի բարի զինուորի մը
4 պէս : ԸՄէկ զինուորեալ մը ա կեանքիս գործառնութիւններովը չզբաղիր , որ զօրավարին հաճոյ ըլ-
5 լայ : ՆԵւ թէ որ մէկը մրցի , չը-պսակուիր՝ թէ որ ըստ օրինի չը-
6 մրցի : ԺԱշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վա-
7 յելել : Խմացիր ինչ որ կ՛ըսեմ . Տէ-րը քեզի իմաստութիւն տայ ամէն
8 բանի մէջ . Մինդբ բեր Ֆ Դաւիթի ցեղէն եղող Յիսուս Քրիստոսը Ւմեռելներէն յարութիւն առած՝ Ֆիմ ւոբոլոշ աւետարանիս համե-
9 ձատ . ԺՈրուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ՝ մինչև ան-գամ կապերով . ՀԲայց Աստուծոյ
10 խօսքը կապուած չէ : ՅՈւստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտ-րեալներուն համար , ւոր անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը որ Քր-իստոս Յիսուսով է յաւիտենա-
11 կան փառքով : ֆԱս խօսքը հա-ւատարիմ է . ՛Վան զի Թէ որ անոր հետը մեռանք , ՃՈր հետն
12 ալ պիտի ապրինք . ՛Թէ որ համ-բերենք , ՃՈր հետն ալ պիտի թագաւորենք . ՝Թէ որ վկնդը ու-
13 րանանք , ինքն ալ մեզ պիտի ու-րանայ . ւԹէ որ չհաւատանք , ինքը հաւատարիմ կը մնայ , "իր
14 անձը չկրնար ուրանալ : Աս բանե-րը Ճանոնց մի՛տքը ձգէ՝ ւՏէրոջը առջևը վկայութիւն դնելով , "խօսքերու վրայ վէճ չբնել՝ որ բանի մը օգտակար չէ , հապա ֆաչ-
15 ընդներուն կործանմանը համար է : Ջանք ըրէ քու անձդ ընտիր ցու-ցընելու Աստուծոյ առջևը , անանկ բանուոր մը ըլլալով որ պիտի չամչ-նայ , ճշմարտութեան խօսքը շիտակ
16 բացատրելով : ԼՖայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր , քանզի անոնք աւելի յառաջ կ՛եր-
17 թան ամբարշտութեան մէջ . Եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ . Ճորոնց կարգն են
18 Հիմենոս ու Փիղետոս . "Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան , և ու-նին թէ Մեռելէն յարութիւնը արդէն եղած է , և կը կոր-ծանեն մէկ քանիներուն հաւատքը :
19 "Ֆայց Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ , ունա կնիքը ունի , ֆԹէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են . և՝ Անիրաւութենէն մէկդի թող կե-նայ ան ամէնը՝ որ Քրիստոսի անունը
20 կ՛անուանէ : ՅՍակայն մէկ մեծ տան մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ կան , հապա փայտէ ու հողէ անօթներ ալ կան .

Ցամք Տեառն 66

ՂԳԼ. ա. 8։ դ. 5։

Ե ա Տիմ. ա. 18։

Ը ա Կոր. Թ. 25։

Ի ա Կոր. Թ. 25 , 26։

ժ ա Կոր. Թ. 10։

Ի Հռով. ա. 3 , 4։ Գոր. բ. 30։ ժգ. 23։

Լ ա Կոր. ժե. 1 , 4 , 20։

Ի Հռով. բ. 16։

ժ Գոր. Թ. 16։ ԳԼ. ա. 12։

Ի Եփես. գ. 1։ Փիլ. ա. 7։ Կող. դ. 3 , 18։

Հ Գոր. Իբ. 31։ Եփես. գ. 19 , 20։ Փիլ. ա. 13, 14։

Յ Եփես. գ. 13։ Կող. ա. 24։

ՂԲ Կոր. ա. 6։

ճ ա Տիմ. ա. 15։

ՃՀռով. գ. 5, 8։ բ Կոր. գ. 10։

յ Հռով. բ. 17։ ապետ. գ. 13։

Ն Մատ. ժ. 33։ Մար. ը. 38։ Ղու. ժբ. 9։

Ւ Հռով. գ. 3։ Թ. 6։

ա Թես. իգ. 19։

Ղ ա Տիմ. ե. 21։ գ. 13։ ԳԼ. դ. 1։

պ ա Տիմ. ա. 4։ Զ. 4։ Տիտ. գ. 9, 11։

Ի ա Տիմ. դ. 7։ Զ. 20։ Տիտ. ա. 14։

ա Տիմ. ա. 20։

ա ա Տիմ. Զ. 21։

վ ա Կոր. ժե. 12։

ո Մատ. իդ. 24։ Հռով. ը. 35։ ա Ցօհ. բ. 19։

բ Նաե. ա. 7։ Ցօհ. ժ. 14, 27։ Տես Թու. ժզ. 5։

յ ա Տիմ. գ. 15։

ա ա Տիմ. ա. 2։ ԳԼ. ա. 2։ Բ Եփես. գ. 10։ ֆ ԳԼ. ա. 13։ գ. 10, 14։ Ե ա Տիմ. ա. 18։ Ւ ա Տիմ. պ. 2։ Տիտ. ա. 9։

Ցամի Տեառն 66

ա Հռով. թ. 21։
ի Տես ես. ծբ. 11։
ի Գլ. գ. 17։ Տիտ. գ. 1։
ու ա Տիմ. գ. 11։
ֆ Գոր. թ. 14։ ա Կոր. ա. 2։
ա ա Տիմ. ա. 5։ գ. 12։
բ ա Տիմ. ա. 4։ գ. 7։ գ. 4։ չմր 16։ Տիտ. գ. 9։
ի Տիտ. գ. 2։
ա ա Տիմ. գ. 2, 3։ Տիտ. ա. 9։
ի Գաղ. գ. 1։ ա Տիմ. գ. 11։ ա Պետ. գ. 15։
գ Գոր. բ. 22։
ի ա Տիմ. բ. 4։ Գլ. գ. 7։ Տիտ. ա. 1։
ը ա Տիմ. գ. 7։

ա ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. գ. 3։ բ Պետ. գ. 3։ ա Ցօհ. բ. 18։ Ցուզ. 18։
բ Փիլ. բ. 21։
ի բ Պետ. բ. 3։
ա ա Տիմ. գ. 4։
ի Ցուզ. 16։
ը ա Տիմ. ա. 20։ բ Պետ. բ. 12։ Ցուզ. 10։
ի Հռով. ա. 30։
ը Հռով. ա. 31։
ի Հռով. ա. 31։
ի բ Պետ. գ. 3։
ի բ Պետ. բ. 10։
լ Փիլ. գ. 19։ բ Պետ. բ. 13, ճե։ Ցուզ. 4 19։
ի ա Տիմ. ե. 8։ Տիտ. ա. 16։
ծ բ Թես. գ. 6։ ա Տիմ. գ. 5։
ի Ա՛ռաս. իգ. 14։ Տիտ. ա. 11։
հ ա Տիմ. բ. 4։
ն Եզ. է. 11։
ղ ա Տիմ. գ. 5։
ճ Հռով. ա. 28։ բ Կոր. ժգ. 5։ Տիտ. ա. 16։

և ՝ոմանք պատուոյ համար են ու
21 ոմանք անարգանաց համար։ է Ուս-
տի թէ որ մէկը իր անձը անանկ
բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պա-
տուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝
սրբուած ու իր Տէրոջը պիտանի՝
ամէն բարի գործքերու համար
22 պատրաստուած։ Երիտասարդա-
կան ցանկութիւններէն ալ փա-
խիր, ու գնա արդարութեան՝ հա-
ւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան
եւ՛կ անոնց հետ՝ որ Տէրոջը ա-
նաւղ կը կանչեն ՝մաքուր սրտով։
23 Բայց յիմարական ու անիմաստ
վէճերէն մէկզի քաշուէ, գիտնա-
լով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնա-
24 նին։ Ու Տէրոջը ծառային պէտք
չէ կռիւ ընել, հապա հեզահոգի
ըլլալ ամենուն, ՝ սորվեցընող, ոխ
25 չպահող, է քաղցրութեամբ խրա-
տել հակառակ կեցողները։ Գուր
ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարու-
թիւն տայ անոնց՝ ճշմարտու-
26 թիւնը ճանչնալու համար, եւ սա-
տանային որոգայթէն զգաստանան,
որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին
ծառայելու։

Գլ. Գ

1 Կը ծանուցանէ գալու ժամանակներուն վրա-
յով։ 6 կը նկարագրէ ճշմարտութեան թշնա-
միները։ 10 կ՝առաջարկէ անոր իր օրինակին
հետեւիլ, 16 և կը գովէ սուրբ գիրքերը։

1 Այս ա գիտցիր ՝որ ետքի օրերը
չար ժամանակներ պիտի գան.
2 Բ ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան
անձնասէր, ՝ արծաթասէր, ՝ ամ-
բարտաւան, ՝ հպարտ, ՝ հայհոյիչ,
ծնողաց անհնազանդ, ապերախտ,
3 անսուրբ, ընդոծի, ՝ անհաշտ,
բանսարկու, ժանժուժկալ, դաժա-
4 նաբարոյ, բարին չսիրող, ՝ մատ-
նիչ, յանդուգն, դոռոզ, Աստ-
ւծի հեշտասէր քան թէ աստուա-
5 ծասէր. Որոնք աստուածպաշտու-
թեան կերպարանքը ունին, բայց
անոր զօրութիւնը ուրացած են.
Ձեւ դուն ասոնցմէ մէկզի կեցիր։
6 Քանի որ ասոնցմէ են որ տուներէն
ներս կը մտնեն, ու գերի կ՝ընեն
մեղքով բեռնաւորուած տկարա-
միտ կիներ՝ զանազան ցանկու-
7 թիւններէ վարուած, Որ միշտ կը
սորվին, ու բնաւ ճշմարտութիւ-
նը ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ։
8 Հապա ինչպէս որ Յանէս ու Յամ-
բրէս հակառակ կեցան Մովսէսին,
անանկ ալ ասոնք ճշմարտու-
թեանը հակառակ կը կենան. Ա-
պականած մտքով մարդիկներ,
հաւատքի մէջ անպիտաններ են։
9 Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթ-
ան, ինչու որ ասոնց անմտու-
թիւնը ամենուն յայտնի պիտի

ըլլայ, ինչպէս որ անոնցը եղաւ։
10 Իսկ դուն տեղեակ եղար իմ վար-
դապետութեանս, վարմունքիս,
դիտաւորութեանս, հաւատքիս,
երկայնմտութեանս, սիրոյս, համ-
11 բերութեանս, Հալածանքներուս,
չարչարանքներուս, ինչպէս որ ին-
ծի եղան Անտիոքի և Իկոնիոնի
և Լիւստրայի մէջ, ինտոր հալա-
ծանքներու համբերեցի, ու ամե-
12 նէն զիս ազատեց Տէրը։ Եւ ոյամէն
անոնք որ կ՝ուզեն աստուածպաշ-
տութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յի-
սուսով՝ հալածանք պիտի կրեն։
13 Բայց չար ու խաբեբայ մարդիկ-
ները չարութեան մէջ պիտի յա-
ռաջանան՝ մոլորցընելով ու մոլո-
14 րելով։ Սակայն դուն հաստա-
տուն կեցիր ան բաներուն մէջ որ
սորվեցար ու հաւատացիր, ինչու-
որ գիտես թէ որմէ սորված ես.
15 Նաև ի՞ մանկութենէդ՝ ի վեր
՞սուրբ գիրքերը գիտես, որոնք
կրնան իմաստուն ընել քեզ փըր-
կութեա՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
16 եղած հաւատքովը։ *Բոլոր Գիր-
քը Աստուծոյ չունչն է, ու օգտա-
կար՝ է սորվեցընելու, յանդիմանե-
լու, շիտակելու ու արդարութեան
17 խրատելու համար. Որ Աստու-
ծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն
բարի գործքերու պատրաստուած։

Գլ. Դ

1 Պօղոս կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ջանքով
ու արթնութեամբ իր պաշտօնը կատարելու։
6 կը յայտնէ անոր թէ իր մահը մօտ է։ 9
կ՝ուզէ որ անիկայ չուռաւ իրեն գայ, ու իր
հետը բերէ Մարկոսը և քանի մը բաներ։
14 կը պատուիրէ որ զգուշացայ գաղբին Ա-
լէքսանդրեայէն։ 16 կը ծանուցանէ անոր՝ ինչ
որ պատահեր էր իրեն՝ առջի անդամ առեա-
նեն ներկայանալուն, 19 և ապա կը վերջացընէ
իր թուղթը։

1 Ի՛նչ ՝ վկայութիւնը կը դնեմ Աս-
տուծոյ առջեւը և Յիսուս Քր-
իստոսի, ՝ որ պիտի դատէ կենդա-
նիները ու մեռելները իր յայտ-
նուելուն ու թագաւորութեանը
2 ատենը. Խօսքը քարոզէ՛, մնադ-
րութեամբ եղիր՛ պարապ ա-
տենին ու ատենէ դուրս, յանդի-
մանէ՛, նաստէ՛, ՝ յորդորէ՛ ամե-
նայն երկայնմտութեամբ ու վար-
3 դապետութեամբ։ Ինչու որ ժա-
մանակ պիտի գայ ՝ որ ողջմիտ
վարդապետութեանը պիտի չհամ-
բերեն, հապա իրենց լսելիքին եռ-
քովը իրենց ցանկութիւններուն
համեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց. Եւ ճշմարտութե-
նէն ականջներնին պիտի դարձընեն,
ու առասպելներու եռանդ պիտի
5 մոլորին։ Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթո՛ւն կեցիր, ՝ նեղութիւն-

Ցամի Տեառն 66

՛ Ել. է. 12։ ը. 18։ Թ. 11։
յ Փիլ. բ. 22։ ա Տիմ. գ. 6։
ն Գոր. ժգ. 45, 50։
ո Գոր. ժգ. 2, 5։
պ Գոր. ժգ. 18, ճե։
ռ Սաղ. լգ. 19։ բ Կոր. ա. 10։ Գլ. գ. 17։
ս Սաղ. լգ. 19։ Գոր. ժգ. 21։ Մատ. ժգ. 24։ Ցօհ. ժէ. 14։ ա Կոր. ժե. 19։ ա Թես. գ. 3։
վ Բ Թես. բ. 11։ ա Տիմ. գ. 1։ Գլ. բ. 16։
տ Գլ. ա. 13։ բ. 2։
ր Ցօհ. է. 39։
ց Բ Պետ. ա. 20, 21։
* կամ՛ Բոլոր աստուա-ծաշունչ Գիրքը օգ-տակար ալ
ու Հռով. ժե. 4։
ք ա Տիմ. գ. 11։
յ ա Գլ. բ. 21։

ա ա Տիմ. ե. 21։ գ. 13։ Գլ. բ. 14։
բ Գոր. ժ. 42։

է ա Տիմ. ե. 20։ Տիտ. ա. 13։ բ. 15։
ը ա Տիմ. գ. 13։
ի Գլ. գ. 1։
ա ա Տիմ. ա. 10։
ե Գլ. գ. 6։

ը ա Տիմ. ա. 4։ զ. 7։ Տիտ. ա. 14։
ի Գլ. ա. 8։ բ. 3։

Ցամք Տետռն 66

ներու համբերէ՛ , ծաւետարանիչի գործ գործէ , քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ՛ : Ինչու որ ես արդէն զոհ ըլլալու նուիրուած եմ , Ու իմ
7 մեկնելուս ատենը հասեր է : Ի բարի պատերազմը պատերազմեցայ , ըն-
թացքը կատարեցի , հաւատքը
8 պահեցի : Ծ Ասկէ ետև կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը , որ
Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինծի ։ ան օրը , ու չ՛
թէ միայն ինծի , հապա ան ամե-
նուն ալ՝ որ անոր յայտնուիլը սի-
րեցին :

Ջանք ըրէ շուտով ինծի դալու .
9 Ինչու որ Դեմաս զես թողուց ՝ ու
աս աշխարհը սիրեց , և գնաց Թե-
10 սաղոնիկէ . Կրեսկէս Գա-
ղատիա , Տիտոս ՝ Դաղմատիա .
11 Ղ Միայն Ղուկաս իմ հետս է .
՛ Մարկոսը առնես քու հետդ բե-
րես ինչու որ ինծի օգտակար է
12 սպասաւորութեան համար : Եւ ես
13 ՛ Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի : Ն
վերարկուն՝ որ Տրովադա թողուցի
կարպոսին քովը , երբոր դաս՝ բեր ,
գիրքերն ալ , մանաւանդ մագա-
14 զաթները : Դ Պարբին Ալեքսանդ-
րոսը շատ չարութիւն ըրաւ ին-
ծի . Տէրը անոր *հատուցանէ իր
15 գործքերուն համեմատ : Դուն ալ
անկէ զգուշանաս , ինչու որ մեր
16 խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ : Ա-
ռաջի անգամ ատեանին առջևը պա-
տասխան տալուս՝ իմ կողմանէս
մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ , *Հա-
պա ամէնն ալ զես թողուցին .
17 Նաս իրենց չսեպուի : Ֆ Բայց Տէ-
րը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս
զօրացուց , Նոր քարոզութիւնը
իմ միջոցովս լման ըլլայ , ու բո-
լոր հեթանոսները լսեն . Ա ես
առիւծին բերնէն ազատեցայ :
18 Եւ *Տէրը ամէն չար գործէ պի-
տի ազատէ զիս , և ապահովու-
թեամբ իր երկնային թագաւորու-
թեանը պիտի հասցընէ . Վերին
փառք յաւիտեանս յաւիտենից :
Ամէն :

19 *Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիլ-
զասին , ու Ընեսիփորոսին տանը :
20 ՝ Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց .
և *Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 ղուցի հիւանդացած : Ե Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ : Բարև կ'ը-
նեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս
և Լինոս ու Կղօդիա և բոլոր եղ-
22 բայրները : *Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս քու հոգիիդ հետը ըլլայ . Շը-
նորհքը ձեզի հետ : Ամէն :

Ցամք Տետռն 66

*Գլ. ա. 15։
Ղ Գոր. ե. 59։

Ղ Պատ. ժ. 19։ Գոր. գ. 11։ ես. 28։ Ղ Գոր. թ. 15։ իգ. 17, 18։ Եփես. գ. 8։ *Սաղ. իբ. 21։ բ Պետ. բ. 9։ ¤ Սաղ. ճիա. 7։ Հ Հռով. ժա. 36։ Գաղ. ա. 5։ Երբ. ժգ. 21։ ¤ Գոր. ժբ. 2։ Հռով. ժգ. 3։

Բ Գլ. ա. 16։ ¤ Գոր. ժթ. 22։ Հռով. ժգ. 23։ *Գոր. ի. 4։ իա. 29։ Ե Հմ 9։ *Գաղ. գ. 18։ Փիլմ. 25։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

Ցամք Տետռն 65

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ ինչ բանի հա-
մար զանիկայ Կրետէ Թողուց ; 6 Թէ քա-
րոզութեան պաշտօնին ընտրուելու մարդիկ
ինչ վարմունքի տեր ըլլալու են ։ 11 Կը պա-
տուիրէ չար վարդապետներուն բերանը պա-
նձնեցընել . 12 և անոնց բնութիւնը կը
ստորագրէ ։

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յի-
սուս Քրիստոսի առաքեալ , Ա-
տուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին
ու *աստուածպաշտութեան հետ
2 կից եղող Ե ճշմարտութեանը դի-
տութեանը համեմատ , Ք Յաւիտե-
նական կենաց յուսովը , Ը որ ինքն
անսուտ Աստուած խոստացաւ
էյաւիտենական դարերէն առաջ ,
3 Ը Իսկ իր իսօքը իր ժամանակին
յայտնեց քարոզութիւնով , Ե որ
15 դործքերուն համեմատ : Դուն ալ
անկէ զգուշանաս , ինչու որ մեր
16 խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ : Ա-
ռաջի անգամ ատեանին առջևը պա-
տասխան տալուս՝ իմ կողմանէս
մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ , *Հա-
պա ամէնն ալ զես թողուցին .
17 Նաս իրենց չսեպուի : Ֆ Բայց Տէ-
րը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս
զօրացուց , Նոր քարոզութիւնը
իմ միջոցովս լման ըլլայ , ու բո-
լոր հեթանոսները լսեն . Ա ես
առիւծին բերնէն ազատեցայ :
18 Եւ *Տէրը ամէն չար գործէ պի-
տի ազատէ զիս , և ապահովու-
թեամբ իր երկնային թագաւորու-
թեանը պիտի հասցընէ . Վերին
փառք յաւիտեանս յաւիտենից :
Ամէն :

19 *Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիլ-
զասին , ու Ընեսիփորոսին տանը :
20 ՝ Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց .
և *Տրոփիմոսը Մելիտոսի մէջ թո-
21 ղուցի հիւանդացած : Ե Ջանք ըրէ
ձմեռէն առաջ գալ : Բարև կ'ը-
նեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս
և Լինոս ու Կղօդիա և բոլոր եղ-
22 բայրները : *Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս քու հոգիիդ հետը ըլլայ . Շը-
նորհքը ձեզի հետ : Ամէն :

Ցամք Տետռն 65

Ը Տիմ. ա. 1։ բ. 3։ դ. 10։
Ը Կոր. բ. 13։ Ե. 13։ ը. 6, 16, 23։ ժբ. 18։ Գաղ. բ. 3։ Ծ Տիմ. ա. 2։ Ե Հռով. ա. 12։ բ Կոր. դ. 13։ բ Պետ. ա. 1։ Լ Եփես. ա. 2։ Կող. ա. 3։ ա Տիմ. ա. 2։ բ Տիմ. ա. 2։
Ե Կոր. ժա. 35։ Ծ Գոր. ժգ. 22։ բ Տիմ. բ. 2։ Ե Տիմ. գ. 2, ։ Հ Տիմ. գ. 12։ Ե Տիմ. գ. 4, 12։

Յամի Տեառն 65

ՂԱաա · իգ · 45 : ա Կոր · գ · 1 , 2 :
զՂԼ · ժ · 9 : ա Տիմ · գ · 3 , 8 : Եփե · ե · 18 :
ՃԱ Տիմ · գ · 3 , 8 : ա Պետ · ե · 2 :
յ ա Տիմ · գ · 2 :
Նա Տիմ · ջ · 3 : բ Տիմ · բ · 2 :
Ղա Տիմ · ա · 10 : ջ · 3 : բ Տիմ · գ · 3 : ԳԼ · բ · 1 :
ոա Տիմ · ա · 6 :
ՂՀռով · ժգ · 18 :
պ Գոր · ժե · 1 :
ԼՊաա · իգ · 14 : բ Տիմ · գ · 6 :
ա Տիմ · ջ · 5 :
ա Գոր · ժէ · 28 :
Ձբ Կոր · ժգ · 10 : բ Տիմ · գ · 2 :
ա ԳԼ · բ · 2 :
բա Տիմ · ա · 4 : գ · 7 : բ Տիմ · գ · 4 :
յ Ես · իթ · 13 : Մաա · ժե · 9 : Կող · բ · 22 :
ա Ղու · ժա · 39 , 40 , 41 : Հռով · ժգ · 14 , 20 : ա Կոր · ջ · 12 : ժ · 23 , 25 : ա Տիմ · գ · 3 , 4 :
Ֆ Հռով · ժգ · 23 :
ֆբ Տիմ · գ · 5 : Ցուդ · 4 :
ֆ Հռով · ա · 28 : բ Տիմ · գ · 8 :

ա ա Տիմ · ա · 10 : գ · 3 : բ Տիմ · ա · 13 : ԳԼ · ա · 9 :
բ ԳԼ · ա · 13 :
ֆ ա Տիմ · բ · 9 , 10 : գ · 11 : ապետ · գ · 3 , 4 :
* Ցառն · շատ գիտեի ծա · ռայ եղած , Ա Տիմ · ե · 14 :

կոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլ · լալ ՝ ևաստուծոյ տնտեսին պէս · ոչ յանդուգն , ոչ բարկացող , ֆոչ գի · նեմոլ , ոչ զարնող , ֆոչ անարդ շահախնդրութեան ետևէ եղող ,
8 ֆայլ հիւրասէր , բարեսէր , խո · հեմ , արդար , սուրբ , ժուժկալ ,
9 հաստատ բռնելով ՝ վարդապետու · թեան հաւատարիմ խօսքը , ևոր կարող ըլլայ ողջամիտ վարդապե · տութիւնով յորդորել , և հակա · ռակ կեցողները յանդիմանել :
10 ՝ քանզի շատ են անշազանդները , ունայնութիւն խօսողները , ևու միտք խաբողները ; մանաւանդ ա ·
11 նոնք որ թլփատութենէն են . ո · րոնք պէտք է պապանձեցընել , ևոր ամրողջ տուներ կը կործանեն , ու անպատեհ բաներ կը սորվեցընեն ՝ անարդ շահախնդրութեան հա ·
12 մար : ՝ Ընոնցմէ մէկը զըուցեց՝ ՝ որ իրենց բուն մարգարէն էր ; կրե · տացիները միշտ սուտզրուց են , չար
13 գազաններ , դատարկապորտներ : ԵՒս վկայութիւնը ճշմարիտ է . Ետնոր համար սաստիկ յանդիմանէ ա · նոնք , ՝ որ առողջանան հաւատքին
14 մէջ . ՝ ևու չնային հրէական ա · ռասպելներուն ևև ճշմարտու · թենէ հեռացող մարդոց պատուէրնե ·
15 րուն : ՝ Ամէն բան մաքուր է մա · քուրներուն , ֆբայց պիղծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մա · քուր չէ , հապա անոնց միտքն ալ
16 խղճմտանքն ալ պղծուած են : Կը խոստովանին թէ ՂԱստուած կը ճանչնան , ֆև էրեխ գործքովը կ՝ու · րանան , պիղծ ու անշազանդ ըլ · լալովնին , ֆև ամէն բարի գործի անպիտան :

ԳԼ · Բ

1 Պատուէրները կու տայ Տիտոսին թէ՝ իր վար · դապետութեանը և թէ իր վարքին վրայով ·
9 կը խօսի ծառաներուն և ընդհանրապէս բո · լոր քրիստոնեաներուն պարտաւորութեանցը վրայով :

1 Բայց դուն խօսէ ՝ ինչ որ կը վայ · լէ ողջամիտ վարդապետութեա ·
2 նը . Ծերերուն զգաստ ըլլալ , ծանր բարարոյ , խոհեմ , բ ողջամիտ՝ հա · ւատքով , սիրով , համբերութիւ ·
3 նով : ֆԵղնպէս ալ պառաւներուն անանկ վարմունք ունենալ , ինտոր կը վայլէ սրբութեան , ոչ բան · սարկու ըլլալ , ոչ * գինեմոլ , հապա
4 բարի խրատ տուող . Որ խրատեն նորահասակ կնիկները ՝ էրիկնին սիրող , զաւակնին սիրող ըլլալ ,
5 խոհեմ , ողջախոհ , տնաշէն , բա · րեգործ , ի իրենց էրիկներուն ՝ նա · զանդ , ևոր չըլլայ թէ Աստուծոյ
6 խօսքը հայհոյուի : Անանկ ալ երի · տասարդները յորդորէ խոհեմ ըլ ·
7 լալ . ի Ամէն կողմէ քու անձդ բարի դործքերու օրինակ ցուցընելով , վարդապետութեան մէջ անեղծու ·
8 թիւն , պարկեշտութիւն , ևՈղջա · միտ ու անմեղադրելի խօսք ՝ ևոր հակառակ կեցողը ծամչնայ , ու մեր վրայով դէշ բան մը չունենայ ըսե ·
9 լու : ևԾառաներուն ատչեցո՛ ՝ ի · րենց տէրերուն ՝ նազանդ ըլլալ , և ա · մէն բանի մէջ հաճելի . ոչ հա ·
10 կառակախօսներ , ՈՀ խորոդներ , հապա բոլորովին բարի հաւատար · մութիւն ցուցընեն , ի որ մեր Փրը · կիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը
11 ամէն բանի մէջ զարդարեն : ծԻնն · չու որ Աստուծոյ փրկարար շնորհ ·
12 քը ՝ բոլոր մարդոց երևցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ ՝ որ ամբարշտութիւնը ՝ ու աշխարհային ցանկութիւննե · րը ուրանանք , և ղգաստութե · նով ու արդարութիւնով և բարե · պաշտութիւնով ապրինք աս աշ ·
13 խարհիս մէջ , ֆՈւ սպասենք ան երջանիկ ՝ յոյսին , ևև մեծ Աստու · ծոյ ու մեր Փրկիչ Ըհսուս Քրիստո ·
14 սի փառացը յայտնուելուն . ՝ Որ իր անձը մեզի համար տուաւ , որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ , ևու մաքրէ ՝ իրեն սեփհական ժո · ղովուրդ ընէ՝ ՝ բարի գործքերու նա ·
15 խանձարուր : Ետ բաները խօսէ ՝ և յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստելով . Ձըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ :

ԳԼ · Գ

1 Դարձեալ պատուէրներ կու տայ Տիտոսին՝ թէ՝ ա րքայութեանը և թէ չարվճռութեան բանե · րուն համար . 10 կը խրատէ նաև յամառեալ հերետիկոսներէն ետ քաշուիլ . 12 և կը պա · տուիրէ որ իրեն գայ , նշանակելով անոր՝ թէ ե՛րբ և թէ ո՛ւր պիտի գտնէ զինքը , ու այս · պէս իր թուղթը կը վերջացընէ :

1 Ընոնց մի՛ տրը ձգէ ՝ իշխանու · թիւններուն և պետութիւննե · րուն ՝ նազանդիլ ու հպատակ ըլ · լալ , ֆ ու ամէն բարի գործքերու ·
2 պատրաստ գտնուիլ . ֆՄԿկու մը հայհոյութիւն չընեն , ՝ կռուարար չըլլալ , ի հապա հեզահոգի , ևամէն մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն
3 ցուցընել : ի Ինչու որ մենք ալ ա · տեն մը անմիտ էինք , անշազանդ , մոլորեալ , և զանազան ցանկու · թիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք . չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք , ատելի
4 էինք և մէկզմէկ կ՝ատէինք : ևԲայց

1 : ա Պետ · բ · 13 : ֆ Կող · ա · 10 : բ Տիմ · բ · 21 : Եբր · ժգ · 21 : ֆ Եփե · դ · 31 : Ֆ բ Տիմ · բ · 24 , 25 : ի Փիլ · գ · 5 : ՂԵփե · գ · 2 : Կող · գ · 12 : ի ա Կոր · ղ · 11 : Եփե · բ · 1 : Կող · ա · 21 : գ · 7 : ա Պետ · գ · 3 : ևա Տիմ · բ · 3 :

Յամի Տեառն 65

ի ա Տիմ · գ · 12 : ա Պետ · ե · 3 :
ևա Տիմ · գ · 3 :
ևՂԵփե · ե · 9 : ա Տիմ · ե · 14 : ա Պետ · բ · 12, 15 : գ · 16 :
ֆբ Թես · գ · 14 :
ի Եփե · գ · 5 : Կող · գ · 22 : ա Տիմ · գ · 1, 2 : ա Պետ · բ · 18 :
Լ Եփե · ե · 24 :
ի Փաա · ե · 16 : Փիլ · բ · 15 :
ֆ Հռով · ե · 15 : ԳԼ · գ · 4 , 5 : ա Պետ · ե · 12 :
ՅՂու · գ · 6 : ՃՕՆ · ա · 9 : ա Տիմ · բ · 4 :
Հ Հռով · է · 19 :
Ն ա Պետ · գ · 2 : ա ՃՕՆ · բ · 16 :
ՂՂու · ա · 75 : Եփե · ա · 4 : Կող · ա · 22 : ա Թես · գ · 7 :
ֆա Կոր · ա · 7 : Փիլ · գ · 20 : բ Պետ · գ · 12 :
Ֆ Գոր · իդ · 15 : Կող · ա · 5 · 23 : ԳԼ · ա · 2 : գ · 7 :
յ Կող · գ · 4 : բ Տիմ · գ · 1 : 8 : Եբր · թ · 28 : ա Պետ · ա · 7 : ա ՃՕՆ · գ · 3 :
Ն Գաղ · ա · 4 : բ · 20 : Եփե · ե · 2 : ա Տիմ · բ · 6 :
ՂԵբր · թ · 14 :
ոԵԼ · ժե · 16 : ժԹ · 5 : բ Օր · է · 6 : ժգ · 2 : իզ · 18 : ա Պետ · բ · 9 :
ՂԵփե · բ · 10 : ԳԼ · գ · 8 :
ոբ Տիմ · գ · 2 :
Ղա Տիմ · գ · 12 :

ա Հռով · ժգ ·

Ցամք Տեառն 65

երբոր մեր Քրիստոս Աստուածդ յայտնուի քաղցրութիւնը ու մարդասիրու-
5 թիւնը հայտնուեցաւ, ոչ ի գործս արդարութեան զորս մենք ըրինք, հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց նորոգելով ու
6 սրբելով հոգիին նորոգելովը, որ մեզի առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին միջոցովը
7 որպէս, որ անոր շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտենական կենաց
8 յոյսով հաւանդ ըլլանք: Հաւատարիմ է խօսքը հաւատարիմ է. և կ'ուզեմ որ ասոնք հաստատես, որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ. ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
9 տակար բաները: Ուրացող դուն յիմարական վէճերէն ու ազգահամարներէն ու հակառակութիւններէն և օրէնքի վրայով եղած կռիւ-

ներէն մէկդի կեցիր, քանզի որ անօգուտ են ու սնոտի: Հերձուածող մարդէն՝ մէ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէն ետև չեմ քա-
11 շուի, գիտնալով որ անանկը խոտորած է, և մեղք կը գործէ ինքզինքը դատապարտելով:
12 Երբոր Արտեման կամ Տիւքիկոս քեզի խրկեմ, ջանա որ գաս առ ինծի Նիկոպոլիս, քանզի որ միտքս դրի ձմեռը հոն անցընելու: Զէնաս օրինականը ու Ապողոսը փութով ճամբայ դիր, հոգ տանէ-
14 ք որ անոնց բան մը չպակսի: Եւ մերիններն ալ թող սորվին բարի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ, որ անպտուղ չըլլան: Բարև կ'ընեն քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են. բարև տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով. շնորհքը ձեր ամէնուն հետը ըլլայ: Ամէն:

Ցամք Տեառն 65

ՓՏիմ. բ. 14:
Ա Կոր. ժգ. 2:
Յ Մատ. ժբ. 17: Հռով. ժզ. 17: Բ Թես. գ. 6, 14: Բ Տիմ. գ. 5: Բ Յով. 10:
Ն Գոր. ժդ. 46:
Ղ Գոր. ի. 4: Բ Տիմ. դ. 12:
Ո Գոր. ժբ. 24:
Ղ Ձոր Տ: Եփես. դ. 28:
Ղ Հռով. ժե. 28: Փիլ. ա. 11: դ. 17: Կող. ա. 10: Բ Պետ. ա. 8:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

Ցամք Տեառն 64

4 Պօղոս իր ուրախութիւնը կը յայտնէ՝ Փիլիմոնի հաւատքը ու սէրը լսած ըլլալով. 9 կը խնդրէ անկէ որ Թոդոնիւսին տայ Ընեսիմոսին որպէս ծառան էր, ու դարձեալ սիրով ընդունի զանիկայ:

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը, Փիլիմոն մեր սիրելիին ու գործակից
2 ին, և Ափփիա սիրելիին, ու Արքիպպոս մեր զինուորակիցին, ու քու տանդ մէջի եկեղեցիին.
3 Շնորհք ձեզ և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:
4 Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս, քեզ իմ աղօթքներուս
5 մէջ յիշելով. Երբոր կը լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն
6 վրայ. Որ քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը ի պտղաբեր ըլլայ, Քրիստոս Յիսուսով * ձեր վրայ եղած ամէն բարութեանը ճանչ-
7 ցուելովը: Քանզի շատ ուրախութիւն և միխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ, որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով հանգստացած են՝ եղբայր:
8 Եւսոր համար թէև շատ համարձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝ վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու,
9 Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ'աղաչեմ, անանկ մէկը ըլլալով՝ ինչպէս որ եմ ես Պօղոս ծերացած, Ա-
10 ու հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար կապուած ալ: Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդեցոյս Ընեսիմոսին համար՝ որ ծնայ որ իմ կապանքներուս մէջ
11 ծնայ. Որ ատեն մը անպիտան էր քեզի, բայց հիմա քեզի ալ ինծի
12 ալ պիտանի է. Ընդունեցի. դուն ալ ընդունէ զանիկայ՝ որ է
13 իմ աղիքս. Որն որ կ'ուզէի իմ քովս պահել, որ քու տեղդ ինծի սպասաւորութիւն ընէ աւետարա-
14 նին կապանքներուն մէջ: Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը ընել, որ քու բարերարութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլ-
15 լայ, հապա կամաւ: Քանզի գուցէ ատոր պատճառով անիկայ քիչ մը ատեն զատուեցաւ, որ զանիկայ յա-

Ցամք Տեառն 64

Ա Թես. բ. 7:
Ղ Հռ 1:
Ե Կող. դ. 9:
Ծ Կոր. դ. 15: Գաղ. դ. 19:
Ի Կոր. ժզ. 17: Փիլ. բ. 30:
Հբ Կոր. թ. 7:
Յ Ծն. խե. 5, 8:

Ցամի Տեառն 64

ՂՄատ. իգ. 8 ։ ա Տիմ. գ. 2 ։
ֆ Կող. գ. 22։
՛բ Կոր. բ. 23 ։

16 ւիտեան ունենաս ։ Չէ թէ ալ ծա-
ռայի մը պէս , հապա ծառայէն վեր՝
ընդունելի եղբօր պէս . և ինչ ինծի
այսպէս ւէբէկէ է , որչափ աւելի պէ-
տի ըլլայ քեզի՝ ֆիլիմոնի կողմ-
17 մանէ ու թէ Տէրոջը ։ ՛Ռւստի թէ
որ զիս ւեվղ հաղորդ կը սեպես ,
ընդունէ անիկայ՝ որպէս թէ զիս ։
18 Եւ թէ որ քեզի անիրաւութիւն
մը ըրած է կամ պարտք մը ունի ,
19 ան իմ հաշիւիս անցուր . ես Պօ-
ղոս իմ ձեռքովս գրեցի , ես կը
վճարեմ. որ չըսեմ քեզի թէ դուն
ալ քու անձդ ինծի պարտական
20 ես ։ Ա՛յո , եղբայր , թող քեզմէ
ունենամ ես օգուտը Տէրոջմով .
սիրտս հանգչեցուր իմ աղիքս Տէրոջ-
21 մով ։ Քու հնազանդութեանդ
վստահանալով՝ քեզի գրեցի . գի-
տնալ որ քանի որ ըսածէս ալ աւելի
պիտի ընես ։
22 Ամէն ՛ի զատ ինծի բնակարան
մըն ալ պատրաստէ . ւինչու որ
կը յուսամ թէ ՚ձեր աղօթքնե-
րուն միջոցովը ձեզի պիտի շնոր-
23 հուիմ ։ Բարև կ՛ընէ ձեզի ւեպաֆրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
24 Քրիստոս Յիսուսով . Նաև Դմար-
կոս՝ ւԱրիստարքոս՝ ՚Դեմաս՝
25 ՚Ղուկաս՝ իմ գործակիցներս ։
Մնայ ձեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը ձեր հոգիին հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

Ցամի Տեառն 64

յ Հմր 7 ։
Ն բ Կոր . է . 16 ։
ւ Փիլ . ա . 25 ։ բ . 24 ։
՚բ Կոր . ա . 11 ։
ւ Կող . ա . 7 ։ դ . 12 ։
Պ Գոր . ժբ . 12 , 25 ։
ւ Գոր . ժբ . 29 ։ իէ . 2 ։
Կող . դ . 10 ։
՚ Կող . դ . 14 ։
՚բ Տիմ . դ . 11 ։
ւբ Տիմ . դ . 22 ։

ԹՈՒՂԹ

[ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԳՑՆ]

ԸՆ ԵՒՐԲԱՑԻԱՅՈՒ

Ցամի Տեառն 64

ա Թես . ժբ . 6 , 8 ։
Բ բՕր . դ . 30 ։
Գաղ . դ . 4 ։
Եփես . ա . 10 ։
ֆ Ցօհ . ա . 17 ։ ժե . 15 ։
ԳԼ . բ . 2 ։
Ը Սաղ . բ . 8 ։
Մատ . իա . 38 ։ իբ . 18 ։
Ցօհ . գ . 35 ։
Հռով . ը . 17 ։
Ե Ցօհ . ա . 3 ։
ա Կոր . բ . 6 ։ Կող . ա . 16 ։
ՂՑօհ . ա . 14 ։
ժգ . 9 ։ բ Կոր . դ . 4 ։
Կող . ա . 15 ։
Ե Ցօհ . ա . 4 ։
Կող . ա . 17 ։
Ցայտ . դ . 11 ։
ւԵԳԼ . է . 27 ։
Թ . 12 , 14 , 16 ։
Բ Սաղ . ճժ . 1 ։ Եփես . ա . 20 ։ ԳԼ . բ . 1 ։ ժ . 12 ։ ժբ . 2 ։ ա Պետ . գ . 22 ։
ժ Եփես . ա . 21 ։ Փիլ . բ . 9 , 10 ։
Է Սաղ . բ . 7 ։ Գոր . ժգ . 33 ։ ԳԼ . է . 5 ։
ւբ Թագ . է . 14 ։ ա Մն . իբ . 10 ։ իբ . 6 ։ Սաղ . ձժ . 26 , 27 ։
Ի Հռով . ը . 29 ։ Կող . ա . 18 ։ Ցայտ . ա . 5 ։
Ժ Տես Սաղ . ղէ . 7 ։ ա Պետ . գ . 22 ։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը կը ցուցընէ թէ Քրիստոս աս եւոքի
առնելոցս Հօրմէն մեզի գալով՝ 4 հրեշտակ-
ներէն գերազոյն եղաւ թէ՝ անձամբ և թէ
պաշտօնով ։
1 ՚Հաստ մասերով ու շատ կերպե-
րով առաջուց խօսելով Աս-
տուած հայրերուն հետ մարգարէնե-
2 րով , Բայս եւոքի օրերս ձէր Որդի-
ովը խօսեցաւ մեր հետը , Ո որ
զանիկայ ամէն բանի ժառանգ
դրաւ , Ե որ անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց . Ւոր անիկայ իր փառա-
ցը լոյսն է և իր էութեանը բուն
պատկերը . Ե ան որ իր զօրութեան
խօսքովը ամէն բան կը բռնէ , ւէր
անձովը մեր մեղքերը սրբելով ,
Ի բարձրերը՝ Աստուածայ մեծութեա-
4 նը աջ կողմն նստաւ ։ Եւ այնչափ
աւելի եղաւ հրեշտակներէն , ՚որ-
չափ որ անոնցմէ աւելի աղխ անուն
5 ժառանգեց ։ Ինչու որ հրեշ-
տակներէն որուն րսաւ երբեք ,
Ի Դուն իմ Որդիս ես , ես այսօր
քեզ ծնայ . և դարձեալ՝ Ւես ա-
նոր Հայր պիտի ըլլամ , ու անի-
6 կայ ինծի Որդի պիտի ըլլայ . Եւ
դարձեալ՝ Ի երբոր անդրանիկը աշ-
խարհք կը մտցընէ , կ՛ըսէ , ԾԱս-
տուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ ա-
նոր երկրպագութիւն թող ընեն ։
7 Եւ հրեշտակներուն վրայով կ՛ըսէ ,
Ո՛ր իր հրեշտակները հոդիներ կ՛ը-
նէ , ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց ։ Սակայն Որդիին Ի՛ըՀ ,
Քու աթոռդ՝ ով Աստուած՝
յաւիտեանս յաւիտենից է . քու
թագաւորութեան գաւազանդ
9 ուղղութեան գաւազան է . Արդա-
րութիւնը սիրեցիր ու անօրէ-
նութիւնըատեցիր . անոր համար՝
ով Աստուած՝ Ե քու Աստուածդ
ուրախութեան եղոյ օծեց քեզ
10 քու ընկերներէդ աւելի ։ Եւ՝ Դուն
ով Տէր՝ սկիզբէն երկրին հիմերը
դրիր , ու երկինքը քու ձեռքերուդ
11 գործքն է . ֆԱնոնք պիտի կորսուին ,
բայց դուն կը կենաս ու կը ճնաս .
ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին ,
12 Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես
զանոնք՝ և պիտի փոխուին . բայց
դուն նոյն ինքն ես , ու քու տարի-
13 ներդ պիտի չվակուին ։ Եւ հրեշ-
տակներէն որուն րսաւ երբեք ,
՛Իմ աջ կողմն նստէ , մինչև որ
քու թշնամիներդ ոտքերուդ պա-
14 տանդան դնեմ ։ Ո՞չ որ անոնք
ամէնը սպասաւորող հոգիներ
են , որոնք սպասաւորութեան կը
խրկուին անոնց համար՝ Ո որ փրկու-
թիւն պիտի ժառանգեն ։

Ցամի Տեառն 64

յ Հմր 7 ։
Ն բ Կոր . է . 16 ։
ւ Փիլ . ա . 25 ։ բ . 24 ։
՚բ Կոր . ա . 11 ։
ւ Կող . ա . 7 ։ դ . 12 ։
Պ Գոր . ժբ . 12 , 25 ։
ւ Գոր . ժբ . 29 ։ իէ . 2 ։
Կող . դ . 10 ։
՚ Կող . դ . 14 ։
՚բ Տիմ . դ . 11 ։
ւբ Տիմ . դ . 22 ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Կը սորվեցընէ թէ պարտինք հնազանդ ըլլալ
Քրիստոս Յիսուսի , 5 վասն զի մեր բնութիւնը

Ցամի Տեառն 64

ի Սաղ . ճդ . 4 ։
հ Սաղ . խե . 6 , 7 ։
ն Ես . կա . 1 ։ Գոր . դ . 27 ։ ժ . 38 ։
ղ Սաղ . ճբ . 25 , ըա ։
ճ Ես . լդ . 4 ։ ծա . 6 ։ Մատ . իդ . 35 ։ բ Պետ . դ . 7 ։ 10 ։ Ցայտ . իա . 1 ։
՛ Սաղ . ճժ . 1 ։ Մատ . իբ . 44 ։ Մար . ժբ . 36 ։ Ղուկ . ի . 42 ։ ԳԼ . ժ . 12 ։ Հմր 3 ։
յ Ծն . ժթ . 16 ։ լբ . 1 ։ 2 , 24 ։ Սաղ . լդ . 7 ։ զա . 11 ։ ճգ . 20 , 21 ։ Դան . է . 28 ։ է . 10 ։ ժ . 11 ։ Մատ . ժբ . 10 ։ Ղուկ . ա . 19 ։ բ . 9 , 13 ։ Գոր . ժբ . 7 , ըա ։ իէ . 23 ։
Ն Հռով . ը . 17 ։ Տիտ . գ . 7 ։ Ցակ . բ . 5 ։ ա Պետ . գ . 7 ։

Ցամի Տեառն 64

— բ Օր. լԳ. 2։ Սաղ. կը. 17։ Գործ. է. 53։ Գաղ. գ. 19։

ք Թես. ժե. 30, 31։ բ Օր. դ. 3։ ժէ. 2, 5, 12։ Ես. 26։

է Գէ. ժ. 28, 29։ ժբ. 25։

է Մատ. դ. 17։ Մար. ա. 14։ Գէ. ա. 2։

է Ղուկ. ա. 2։ ՚Ա Մար. ժշ. 20։ Գործ. ժգ. 3։ ժԹ. 11։ Հռով. ժե. 18, 19։ ա Կոր. բ. 4։

է Գործ. բ. 22, 43։

ը ա Կոր. ժբ. 4, 7, 11։

ի Եփես. ա. 5, 9։

ի Գէ. գ. 5։ բ Պետ. գ. 18։

ի Յոհ. է. 17։ Սաղ. բ. 4։ Եր. ԽՀ. 3։

լ Մատ. իբ. 18։ ա Կոր. ժե. 27։ Եփես. ա. 22։ Գէ. ա. 13։

խ ա Կոր. ժե. 25։

ծ Գործ. բ. 33։

կ Փիլ. 2, 7, Տ, 9։

հ Յովհ. գ. 16։ ժբ. 32։ Հռով. է. 18։ բ. 32։ բ Կոր. է. 15։ ա Տիմ. բ. 6։ ա Յոհ. բ. 2։ Յայտ. է. 9։

ձ Ղուկ. խէ. 46։

ղ Հռով. ժա. 36։

ճ Գործ. գ. 15։ է. 31։ Գէ. ժբ. 2։

մ Ղուկ. ժգ. 32։ Գէ. է. 9։

յ Գէ. ժ. 10, 14։

ն Գործ. ժէ. 26։

շ Մատ. իբ. 10։ Յօհ. ի. 17։ Հռով. բ. 29։

ո Սաղ. իբ. 22, 25։

չ Սաղ. ժբ. 2։ Ես. ժբ. 2։ պ Ես. բ. 18։ ջ Յօհ. ժ. 29։ ժէ. 6, 9, 11, 12։ ռ Յօհ. ա. 14։ Հռով. բ. 3։ Փիլ. բ. 7։

իր վրայ առնելու խոնարհեցաւ, 14 մինչ իմնոր որ Տարեւաոր էր։

1 Ա՚նոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշադրութիւն տալ մեր լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ երբեք պակսինք։ 2 Վասն զի թէ որ ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը զրուցուեցաւ, հաստատուն եղաւ, է և ամէն յանցաւորութիւն ու անշահադիտութիւն արդար հատուցում առաւ, † Հապա մենք ինչո՞ւ պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը, որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ, Եւ լսողներուն ձեռքովը մեզի հաստատուեցաւ. 4 Աստուած ալ վկայեց Ինքնիներով ու հրաշքներով և զանազան զօրութիւններով ու Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը՝ ինչպէս որ ինքը կամեցաւ։

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց գալու աշխարհը, որուն վրայով մենք կը խօսինք։ 6 Հապա մեկը մէկ տեղ մը վկայեց ու ըսաւ, Ի՞մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես, կամ մարդու որդին՝ որ անոր այցելես։ 7 Թիւն կ՚ընես. Քիչ մը վար ըրիր զանիկայ հրեշտակներէն. փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ, և զոյ ձեռացդ գործերուն վրայ։ 8 կեցուցիր զանիկայ. Եւ ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուցիր. ուստի ամէնը որ անոր հնազանդեցուց, անոր չհնազանդած բան մը չձգեց. Բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը անոր հնազանդած։ 9 դած. Բ Սակայն Յիսուսը փառքով ու պատուով պսակուած կը տեսնենք՝ Նոր հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր մահուան չարչարանքին համար, որ Աստուծոյ շնորհքովը համայնուն համար մահ ճաշակէ։ 10 Ջանկ։ Ն Որովհետև կը վայլէր Անոր, (Որուն համար ամէնը՝ և անով ամէն բաները եղած են,) շատ որդիներ փառքին մէջ մտցընելու ատենը՝ Ցանունց փրկութեան Առաջնորդը չարչարանքով կատարել։

11 Ովան ալ որ կը սրբէ ու անոր որ կը սրբուի, Ամէնն ալ մէկ մէն են. Ասոր համար ինքը ամօթ չեսպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսելով, 12 Լսի՝ Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ։ 13 Եւ դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ. ու դարձեալ՝ Ահա ես ու զաւակները 14 Որ Աստուած ինծի տուաւ։ Ուստի որովհետև զաւակները մարմինին ու արիւնին հաղորդ եղան, ՚ինքն ալ Նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ, որ իր մահովը փճացընէ անիկայ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն է Սատանան. 15 Եւ ազատէ զանոնք որ մահուան վախովը միշտ ծառայութեան մէջ կ՚ապրէին։ 16 Քանզի ըստ հրեշտակներուն ձեռք չբռներ, հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ։ 17 ՚Անոր համար պէտք էր անոր բոլորովին եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Աստուծոյ կողմանէ, ժողովուրդին մեղքերը քաւելու համար։ 18 Քանզի ինչ բանով որ ինքը չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով, կրնայ փորձառներուն ալ օգնական ըլլալ։

Գլ. Գ

1 Քրիստոս Մովսէսէն աւելի փառքի արժանաւոր է. 7 ուստի թէ որ մենք իրեն չհնազանդինք՝ աւելի պատժոյ արժանի պիտի ըլլանք, քան թէ խստասիրտ Իսրայէլացիները։

1 Ա՚ստի՝ սուրբ եղբայրներ՝ ՚երկնային կոչմանը մասնակիցներ, Ի նայեցէք մեր դաւանութեանը Առաքեալին ու քահանայապետին՝ 2 Քրիստոս Ցիսուսի. Որ հաւատարիմ է անոր՝ որ զինքը դրաւ, † ինչպէս որ Մովսէս ալ անոր բոլորտիքը իր տան մէջ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն աւելի փառքի արժանացաւ, Որչափ աւելի պատիւ կ՚ունենայ գործը շինողը քան թէ տունը։ 4 Քանզի ամէն տուն մէկ մը կը շինուի. Բայց ան որ ամէն բաները բրաւ, Աստուած է։ 5 Եւ Ծիրաւի Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի մը պէս՝ եղրութիւնը բաներուն վկայ ըլլալու համար. 6 Բայց Քրիստոս որդիի մը պէս իր տանը վրայ, որուն տունը մենք ենք, եթէ յոյսին պարծանքը մինչև վերջը հաստատ բռնենք։

7 Նմանապէս ինչպէս որ կ՚ըսէ Հոգին Սուրբը, Եթէ այսօր թէ որ անոր ձայնին 8 պիտի լսէք, Ձեր սիրտերը մի՛ խստացընէք բարկացնելու ատենին պէս անապատին մէջ փորձութեան 9 օրը. Ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, քննեցին զիս՝ Եւ տեսան իմ գործքերս տասն տարի։ 10 Անոր համար զըրուեցայ ան ազգէն, ու ըսի՝ Միշտ մոլորած են սրտովին, և իմ ճամբաներս չճանչցան անոնք. 11 Ուստի երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ հանգիստս պիտի չմտնեն։ 12 Նայեցէք՝ եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ մէկուն ներսի դին անհաւատու-

Ցամի Տեառն 64

ա Կոր. ժե. 54, 55։ Կող. բ. 15։ բ Տիմ. ա. 10։

Հ Ղուկ. ա. 74։ Հռով. ը. 15։ բ Տիմ. ա. 7։

ո Փիլ. բ. 7։

բ Գէ. գ. 15։ ե. 1, 2։

ց Գէ. գ. 15։ 16։ ե. 2։ է. 25։

— Հռով. ա. 7։ ա Կոր. ա. 2։ Եփես. գ. 1։ Փիլ. գ. 14։ բ Թես. ա. 11։ բ Տիմ. ա. 9։ բ Պետ. ա. 10։

ք Հռով. ժե. 8։ Գէ. բ. 17։ գ. 14։ ե. 5։ ը. 20։ բ. 1։ Թ. 11։ ժ. 21։

է Թես. ժբ. 7։ Հմր 5։

ժ Զաբ. գ. 12։ Մատ. ժգ. 18։

ի Եփես. բ. 10։ գ. 9։ Գէ. ա. 2։

ղ Հմր 2։

ի Եզ. ժգ. 31։ Թես. ժբ. 7։ բ Օր. գ. 24։ Ցես. ա. 2։ բ. 31։

ը Օր. ժբ. 15, 18, 19։

ի Գէ. ա. 2։

ֆ ա Կոր. գ. 16։ գ. 19։ բ Կոր. գ. 16։ Եփես. բ. 21, 22։ ա Տիմ. գ. 15։ ա Պետ. բ. 5։

ի Հմր 14։ Մատ. ժ. 22։ իդ. 13։ Հռով. ե. 2։ Կող. ա. 23։ Գէ. գ. 11։ ժ. 35։

լ Թագ. իդ. 2։ Գործ. ա. 16։

ի Հմր 15։ Սաղ. զե. 7։

Ցամք Տեառն 64

Թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
13 ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հա-
պա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք՝
քանի որ այսօր կ'ըսուի, որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խստանայ մեղքին
14 խաբէութիւնովը։ Քանզի մենք
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
թ միայն թէ ան հաստատութեան
սկիզբը մինչև վերջը պինդ բռնենք.
15 քանի որ կ'ըսուի, Եթէ այսօր թէ որ
անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի՛ խստացընէք բարկացնե-
16 լու ատենին պէս։ Քանզի *ոմանք
լսեցին ու բարկացուցին, բայց չէ
թէ՞ ան ամէնը որ Եգիպտոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը։ Որոնցմէ՞
զղջացաւ ան քառասուն տարին. չէ՞
որ մեղանչողներէն, որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջը ինկան։ Եւ
ո՞նց հաճոյ երդումը ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու, եթէ ոչ ան-
19 հաւատութեանը համար։

Գ Լ · Դ

1 Քրիստոնեաները հաւատքով ձեռք պիտի բե-
րեն իրենց հանգիստը։ 12 Աստուծոյ խօսքին
ազդեցութիւնը։ 14 Որովհետև մենք մեծ
քահանայապետ ունինք Յիսուսը Աստուծոյ
Որդին, որ մեր տկարութիւններուն համրերդ
եղաւ, բայց առանց մեղքի, 16 կարող ենք և
պարտինք անոր միջոցովը համարձակորէն եր-
թալ շնորհաց աթոռին առջևը։

1 ՈՒրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնացեր է,
ձեզմէ մէկը ոչնչ զրկուած դտնուի։
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք. բայց անոնց չահ
մը չբերաւ ան խօսքը լսելը, քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ։ Բ Իսկ մենք որ հաւա-
տացինք, հանգիստը կը մտնենք.
ինչպես որ բսաւ, Ե Ուստի երդում-
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն. թեև
էր գործերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 դած էին։ Ինչու որ Գ էր տ ասանկ
կ'ըսէ մէկ տեղ մը եօթներորդ օ-
րոաձը համար, Ը Եւ Աստուած
եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործերէն. Ու հոս նորէն կ'ը-
սէ թէ իմ հանգիստս պիտի չմըտ-
6 նեն։ Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել, Ե և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին, ան-
հաւատութեան համար չմտան,
7 Նորէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ
Ա յսօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպէս որ ը-
սուեցաւ, Ղ Այսօր թէ որ անոր ձայ-
նին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի՛
8 խստացընէք։ Ինչու որ եթէ Ցե-
սու հանգչեցուցած ըլլար զանոնք,
ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան հա-
9 մար չէր զրուցեր։ Ուրեմն Աստու-
ծոյ ժողովուրդին դեռ հանգիստ մը
10 կը մնայ։ Վասն զի ան որ անոր
հանգիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ
իր գործերէն, ինչպես որ Աստուած
11 Ե իրեններէն։ Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու, Է որ չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
12 օրինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ
Աստուծոյ խօսքը ընդունակ է ու
զօրեղ՝ Ը և ամէն երկսայրի Ը սուրէ
կարօրէ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոդին և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու, Ը և կը դնէ սըր-
տին խորհուրդները ու մտածմունք-
13 ները. Ը Եւ չկայ մէկ արարած մը
անոր դիմացը չերեւցած, Ի հապա
ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր
աչքերուն առջևը, որուն պիտի Ը ը-
Ը ՝ մեր հաշիւը։
14 Ը Արդ մենք որ մեծ քահանայա-
պետ մը ունինք Ի երկինքը անցած,
Յիսուսը Աստուծոյ Որդին, հա-
մուր բռնենք դէր դաւանութիւնը։
15 Ն Քանզի չէ թէ անկն քահանա-
յապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլ-
լայ մեր տկարութիւններուն կարե-
կից ըլլալու, Ղ հապա ինքը ամէն
կերպով փորձը առած է Ֆէլ նման,
16 Ե Քայց առանց մեղքի։ Մ Ուստի ալ
համարձակութիւնով մօտենանք
շնորհաց աթոռին առջևը, որ ո-
ղորմութիւն ընդունինք ու շնորհք
դտնենք պէտք եղած ատենը Ֆէլ
օգնելու։

Գ Լ · Ե

1 Մեր Փրկչին քահանայական իշխանութիւնը
և պաշտիւ։ 11 Հոգեբանը կը յանդիմանէ
աս բանիս պիտութեանը վրայով անհոգ եղող-
ները։

1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ
մարդոց մէջէն առնուած՝ Ա մար-
դոց համար կը կենայ Բ Աստուծոյ
կողմը, Ե որ պատարագներ ու զոհեր
2 մատուցանէ մեղքերու համար. Ը Եւ
կարող է կարեկից ըլլալ անոնց որ
տգէտ ու մոլորեալ են, Ե ինչու որ
ինքն ալ տկարութիւնով պաշա-
3 րուած է. Ղ Եւ ասոր պատճառով
պարտաւոր է ինչպես ժողովուրդին
համար՝ անանկ ալ իր անձին համար
մեղքի պատարագ մատուցանել։
4 Ե Եւ չէ թէ մէկը ինքըզմէ ՚ա պա-
տիւը կ'առնէ, հապա ան որ Ա-
տուծմէ կանչուած է՝ ինչպես որ Ա-
5 հարոն։ Բ Այնպէս ալ Քրիստոս չէ՛
թէ իր անձը մեծարեց քահանայա-
պետ ըլլալու, հապա անիկայ՝ որ զը-
րուցից անոր թէ Ե Դուն իմ Որդիս
6 ես, ես այսօր քեզ ծնայ։ Ինչպես ու-
րիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ. Ի Դուն յաւի-
տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի

Ցամք Տեառն 64

Ե ԳԼ · գ · 12, 18 · 19։
Ը Ես · խթ · 2։ Երեմ. իգ · 29։ Բ Կոր · Ժ · 4, 5։ ա Պետ. ա · 23։
Ի Առակ. Ե · 4։
Ե Եփես · գ · 17։ Յայտ. ա · 16։ Բ · 16։
Ի ա Կոր · Ժ · 24, 25։
Լ Սաղ · լԳ · 13, 14։ գ · 8։ ՚ՃԼԹ · 11, 12։
Ի Յոր · իգ · 6։ լԴ · 21։ Առակ · Ժ · 11։
Ե ԳԼ · գ · 1։
Ի ԳԼ · Կ · 26։ Թ · 12, 24։
Հ ԳԼ · Ժ · 23։
Ն Ես · Ոգ · 3։ ԳԼ · Բ · 18։
Ղ Ղոբ · իբ · 28։
Ճ Բ Կոր · Ե · 21։ ԳԼ · Կ · 26։ ա Պետ. Բ · 22։ ա Յոհ · գ · 5։
Ֆ Եփես · Բ · 18։ գ · 12։ ԳԼ · Ժ · 19, 21, 22։

Ե ԳԼ · Բ · 3։
Բ ԳԼ · Բ · 17։
Ի ԳԼ · Բ · 3, 4։ Թ · 9։ Ժ · 11։ Ժա · 4։
Ր ԳԼ · Բ · 18։ գ · 15։
Ե ԳԼ · Կ · 28։
Ղ Ղև · գ · 3։ Թ · 7։ Ժգ · 6, 15, 16, 17։ ԳԼ · Կ · 27։ Թ · 7։
Եբ Մն · իգ · 18։ Յոհ · գ · 27։
Ը Եզ · Իբ · 1։ Թոբ · Ժգ · 5, 40։ ա Մն · իգ · 13։
Բ Յոհ · Բ · 54։
Ժ Սաղ · Բ · 7։ ԳԼ · ա · 5։
Ի Սաղ · ՃԺ · 4։ ԳԼ · Կ · 17, 21։

Ցամի Տեառն 64

Ա Սադ. խե. 1 ։ Մատ. խե. 46, 50 ։ Մար. ժե. 34, 37 ։ Ի Մատ. խգ. 39, 42, 44 ։ Մար. ժգ. 36, 39 ։ Ցօհ. ժե. 1 ։ Բ Մատ. խգ. 53 ։ Մար. ժգ. 36 ։ Ա Մատ. խգ. 37 ։ Մար. ժգ. 33 ։ Ղու. իը. 43 ։ Ցօհ. ժբ. 27 ։ *Պահ երկհիւղէն ազատիլ։

Զ Գաղ. գ. 6 ։ Յ Փիլ. բ. 8 ։ Ղ Գաղ. բ. 10 ։ ժա. 40 ։ Ճ Հմր 6 ։ Գաղ. գ. 20 ։ Ո Ցօհ. ժգ. 12 ։ Բ Պետ. գ. 16 ։ Յ Մատ. ժգ. 15 ։ Ն Գաղ. գ. 1 ։ Ա Կոր. գ. 1, 2, 3 ։ Առակ. ժգ. 11 ։ ժգ. 20. Եփես. դ. 14 ։ Պետ. բ. 2 ։ Ես. է. 15 ։ Ա Կոր. բ. 14, 15 ։

Փիլ. գ. 12, 13, 14 ։ Գաղ. ե. 12 ։ Բ Գաղ. թ. 14 ։ Գոր. ժթ. 4, 5 ։ Գոր. ը. 14, 15, 16, 17 ։ ժթ. 6 ։ Գոր. ժէ. 31, 32 ։ Գոր. իգ. 25 ։ Հռով. բ. 16 ։ Գոր. ժը. 21 ։ Ա Կոր. գ. 19 ։ Մատ. ժբ. 31, 32 ։ Գաղ. ժ. 26 ։ Պետ. բ. 20, 21 ։ Ցօհ. է. 16 ։ Գաղ. ժ. 32 ։ Ցօհ. գ. 10 ։ գ. 32 ։ Եփես. բ. 8 ։ Գաղ. գ. 2, 5 ։ Գաղ. բ. 4 ։ Գաղ. բ. 5 ։ Գաղ. ժ. 29 ։

7 կարգին պէս ։ Որ իր մարմնին օրերը Նաստիկ դէչումով ու արցունքով Հաղօթք և աղաչանք մատուց անոր՝ Ձոր կարող էր զինքը մահուանէ ազատելու, Նու լսուեցաւ էր *բարեպաշտութեանը պատճառով՝։ 8 Ճառով՝։ Հեղեկտ ինքը Որդի է, չէսյց իր չարչարանքներէն Ջազան։ 9 դուխիւն սորվեցաւ։ Ղու երբոր կատարուեցաւ, բոլոր իրեն Ջազան դողներուն յաւիտենական փրկութ 10 Թէեան պատճառ եղաւ։ Ու Աստուածմէ կոչուեցաւ քահանայապետ 11 Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։ Որուն վրայով շատ բսելիք ունինք, որ դժուարին ալ է մեկնելու, չինչու որ ձեր լսելիքները բթացած են ։ 12 Որ պէտք էր ձեզի ժամանակին նայելով սորվեցնող ըլլալ, բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ Թէ ինչ են Աստուծոյ պատգամներուն առջի սկզբունքները ։ Ու դուք կաթի կարօտ եղաք, և չէ Թէ 13 Հաստատուն կերակուրի ։ Քանզի ան ամէնը որ կաթնակեր է, արդարութեան խօսքին անհմուտ է, 14 որովհետև տղայ է ։ Բայց հասատատուն կերակուրը կատարեալներուն է, որոնց զգայարանները սովորութեամբ կրթուած են բարին ու չարը զանազանելու ։

Գլ. Զ

1 Կը յորդորէ որ Հաւատքէն չկենան, 11 Հապատ Հաստատուն 12 և Լռնացող ըլլան, ու Համբերութեամբ Աստուծոյ ապաւինին, 13 վասն որ Աստուած Հաստատուն է իր խոստմունքներուն մէջ ։

1 Ասոր ՝ Քրիստոսի վրայով առջի սորվելիքները ձգելով՝ կատարեալին դանք. առանց նորէն հիմ ձգելու Մեռած գործքերէն ապաշխարելու, ու առ 2 Հաւատք ունենալու, Եւ մկրտութիւններուն վարդապետութեանը, Ու ձեռք դնելուն, ԵՒ մեռելներուն յարութեանը, Ու յաւիտենական 3 տենական դատաստանին ։ Եւ ասպիտի ընենք, Եթէ որ Աստուած 4 Հրաման տայ ։ Ընչու որ անկարելի է Մէկ անգամ լուսաւորուածներուն՝ Որոնք երկնաւոր պարգեւին համը առին, Ու Հոգւոյն Սրբոյ 5 Հաղորդ եղան, Եւ Աստուծոյ բարի խօսքին Ու գալու աշխարհին զո6 րութիւններուն համը առին, Եթէ որ ինչնան, նորէն ապաշխարութիւնով նորոգուիլ. Ի որովհետև կըրկնին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին, ու կը խայ7 տառակեն ։ Ինչու որ անկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձրևը կը խմէ, և արդիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի, Աստուածմէ 8 օրհնութիւն կ'ընդունի ։ Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է ու անէծքի մօտ, 9 և անոր վերջը այրուիլ է ։ Իսկ մենք՝ սիրելիներ՝ ձեր վրայով լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ յոյսեր ունինք, Թէև ասանկ 10 կը խօսինք ։ Հանդէպ Աստուած անիրաւ չէ, Նոր ձեր գործը մոռնայ, ու ան սէրը որ իր անուանը համար ցուցուցիք, Որ ուրբերը դուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք։

11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցընէ յոյսին հաստատուելուն մինչև 12 վերջը ։ Որ դուք չհեզգանաք, Հապա նմանող ըլլա՛ անոնց որ Հաւատքով ու համբերութիւնով խոստմունքները ժառանգեցին ։ 13 Վասն զի երբոր Աստուած Աբրահամին խոստումնք ըրաւ, որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ Որ անոր վը14 րայ երդում ընէր, Իր անձին վրայ երդում ըրաւ ու ըսաւ ՝ Անշո՛ւշտ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ, ու շատցընելով պիտի շատցընեմ 15 քեզ ։ Եւ այսպէս համբերելով 16 խոստմունքին հասաւ ։ Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում կ'ընեն, Ու անոնց բոլոր հակառակութեանը հաստատ վը17 ճիռ պատճառ երդումն է ։ Որ ասնով Աստուած ՝ իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը ալ աւելի յուցընել ուզելով Խոստմունքին ժառանգաւորներուն, երդումը 18 մէջ ձգեց ։ Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով անկարելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել, հասատատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք Ջառջևնիս դրուած յոյսը ամուր 19 բռնելու ։ Որ ան յոյսը ունենանք իբրև մէկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր անձին, Նոր վարդարին ներսի կողմն ալ կը 20 մտնէ ։ ՝ Ուր որ Ցիսուս իբրև Առաջնորդ մեռաւ մեզի համար՝ ՝ յաւիտենական քահանայապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։

Գլ. Է

1 Առաբեալը կը ցուցնէ Թէ Ցիսուս Քրիստոս քահանայապետ է Մելքիսեդեկի կարգին պէս, 11 և ասոր պատճառով խիստ գերազանց է Ահարոնի կարգէն եղող քահանաներէն ։

1 Վրանդէ ասոնք՝ Մելքիսեդեկ Սաղեմի թագաւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան, որ ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ թագաւորներուն կոտորածէն կը 2 դառնար, ու օրհնեց զանիկայ ։ Ո-

Ցամի Տեառն 64

Ա Սադ. կե. 10 ։ Ես. ե. 6 ։

Առակ. ժգ. 31 ։ Մատ. ժ. 42 ։ խե. 40 ։ Ցօհ. ժգ. 20 ։ Յ Հռով. գ. 4 ։ բ Թես. ա. 6, 7 ։ Ղ Թես. ա. 3 ։ Ճ Հռով. ժե. 25 ։ բ Կոր. ը. 4 ։ Թ. 1, 12 ։ բ Տիմ. ա. 18 ։ Գաղ. գ. 6, 14 ։ Գաղ. ժ. 36 ։ Ն Ծն. իը. 16, 17 ։ Սադ. ձե. 9 ։ Ղու. ա. 73 ։

Ես. իբ. 11 ։

Հռով. ժա. 29 ։

Գաղ. ժա. 9 ։

Գաղ. ժբ. 1 ։

Ղ Ղա. ժգ. 15 ։ Գաղ. Թ. 7 ։ Գաղ. գ. 14 ։ ը. 1 ։ Թ. 24 ։ Գաղ. գ. 1 ։ ե. 6, 10 ։ է. 17 ։

Ծն. ժգ. 18, ըգ ։

Ցամի Տեառն 64

րուն Աբրահամ՝ ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն. որ նախ արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի, եւթը Սաղեմի թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան թա-
3 գաւոր. Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող, որ ոչ առնոր օրերուն սկիզբը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը. և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլայով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ։
Բ Ծն. ժգ. 20։
4 Արդ նայեցէք թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր ասիկայ, ըն որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ
Է Թուս. ժբ. 21, 26։
5 տուաւ աւարէն։ Եւ է՛ղևիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն կ՛առնեն, պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն օրէնքին համեմատ, այսինքն իրենց եղբայրներէն. թէպէտև առնոր Աբրահամի երակներէն ելեր են.
6 Բայց անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ չէր, Աբրահամէն տասանորդ առաւ, Ը՛ն օրհնեց զանիկայ՝ որ է խոստումներուն առած էր։
Թ Ծն. ժգ. 19։
Ի Հռով. գ. 13։ Գաղ. գ. 16։
7 Սակայն ո՛չիչ անհակառակելի բան մըն է, ո՛ր պզտիկը մեծէն կ՛օրհնուի։
8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տասանորդ կ՛առնեն, բայց հոն անիկայ կ՚առնէ, որուն համար վը-
Ղ Գլ. է. 6։ Ղ. 20։
9 կայուած է թէ կենդանի է։ Եւ կրնայ բսուիլ թէ Ղևին ալ որ տասանորդ կ՛առնէ, Աբրահամին
10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ. ինչու որ տակաւին իր հօրը երանքն էր, երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց։
Ի Գաղ. բ. 21։ Հմր 18, 19։ Գլ. ը. 7։
11 Արդ է թէ որ կատարելութիւնը Ղևտացւոց քահանայութեան ձեռքովն ըլլար, (որովհետև ժողովուրդը անոր ատենը օրէնքին տակը դրուեցաւ,) ի՞նչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ, ու չըսուի Անհա-
12 րոնի կարգին պէս։ Արդ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս, հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխուի։
13 Թիւն ըլլայ։ Եւ ը՛ն եղաւ, ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ կ՛բսուի, ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ
Ը Ես. ժա. 1։ Մտ. ա. 3։ Ղև. գ. 33։ Հռով. ա. 3։ Ցայտ. ե. 5։
14 մկիր սեղանին չմօտեցաւ. Քանզի յայտնի է թէ Ը՛ւդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չդրու-
15 ցեց քահանայութեան համար։ Ու ալ աւելի յայտնի է ո՛ր ֆ՛խո՛ւեցաւ, քանի որ Մելքիսեդեկին նմանու-
16 թիւնովը ուրիշ քահանայ մը կ՛ելլէ, Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ, հապա անվախճան կենաց զօրութեանը պէս։
17 Ինչու որ կը վկայէ թէ Ը՛նդունչ յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդե-
18 կի կարգին պէս։ Քանզի առջի պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու անշահութեանը
19 (Ինչու որ Է՛օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չըրաւ,) և Նոր տեղը կը մնայ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Ը՛Աստուծոյ կը մօտենանք։
20 Եւ որքան որ Ցի՛սուս չէ թէ առանց երդումի ֆ՛խո՛ւաւ եղաւ. (ինչու որ անոնք առանց երդումի
21 քահանայ եղած են. Բայց ասիկայ երդումով՝ անոր ձեռքովը որ ը՛րեն ըսաւ, Ը՛Տէրը երդում ըրաւ ու պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի
22 կարգին պէս.) Ա՛յնքան նաւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Ցիսուս։
23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են, էրէնց միշտ մնալուն մահը ար-
24 գելք ըլլալուն համար. Բայց ասիկայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի քահանայու-
25 թիւնը. Ուստի բոլորովին կարող ալ է ապրեցընելու անոնք՝ որ իրմով Աստուծոյ կու գան. որովհետև ինքը միշտ կենդանի է հանոնց համար բարեխօս ըլլալու։
26 Վասն զի մեզի ՚ձկը ասանկ քահանայապետ մը կը վայլէր, Նսոր, անմեղ, անարատ, մեղաւորներէն զատուած ու Ը՛երկինքէն վեր բար-
27 ձրացած. որուն ամէն օր հարկ չէ ինչպէս ո՛րէն քահանայապետներուն՝ Ֆառաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել, ու յետքը ժողովուրդին Ֆէ՛ղերո՛ւն համար. վասն զի ինքը յմէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ, իր անձը պատա-
28 րագ մատուցանելով։ Ինչու որ օրէնքը Ն՛տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ, բայց երդումին խօսքը որ օրէնքէն ետև էր, Որդին՝ որ Ը՛յաւիտեան կատարեալ է։

Գ Լ. Ը

1 Քրիստոսի յաւիտենական քահանայութեամբ խափանուած է Ղևտական քահանայութիւնը. 7 նմանապես հնապատնէութեան Հետ եղած ժամանակաւոր ուխտը խափանուած է աւետարանին յաւիտենական ուխտովը։

1 Ի՛նչ գրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը ա՛ռ է. անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ ո՛ր ինքը երկինքը Ա՛ստո՛ւծոյ մեծութեանը աթոռին աջ կողմը
2 նստաւ. Ը՛Սրբարանին պաշտօնեայ, ու Ֆճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը
3 կանգնեց և չէ թէ մարդ։ Քանզի Ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու
Ցամի Տեառն 64
Ը Սպ. ճժ. 4։ Գլ. է. 6, 10։ ղ. 20։
Ժ Հռով. բ. 3։ Գաղ. դ. 9։
Ի Գոր. ժգ. 39։ Հռով. գ. 20, 21, 28։ ը. 3։ Գաղ. բ. 16։ Գլ. Թ. 9։
Լ Գլ. գ. 18։ ը. 6։ Գաղ. գ. 24։
Ի Հռով. է. 2։ Եփե. բ. 18։ գ. 12։ Գլ. գ. 16։ ժ. 19։
Ի Սպ. ճժ. 4։
Ն Գլ. ը. 6։ Թ. 15։ ժբ. 24։
Հ Հռով. ը. 34։ ա Տիմ. բ. 5։ Գլ. Թ. 24։ ա Ցո՛. բ. 1։
Յ Գլ. գ. 15։
Ղ Եփե. ա. 30։ դ. 10։ Գլ. ը. 1։
Ճ Ղև. Թ. 7։ ժգ. 6, 11։ Գլ. է. 3։ Թ. 7։
Ո Ղև. ժգ. 15։
Յ Հռով. գ. 10։ Գլ. Թ. 12, 28։ ժ. 12։
Ն Գլ. է. 1, 2։
Ղ Գլ. բ. 10։ է. 9։
Ա Եփե. ա. 20։ Կող. գ. 1։ Գլ. ա. 3։ ժ. 12։ ժբ. 2։
Բ Գլ. Թ. 8, 12, 24։
Գ Գլ. Թ. 11։
Դ Գլ. է. 1։

Ցամի Տեառն 64

համար որոշուած է . ուստի Է՛հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ
4 մատուցանելու ։ Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար , քահանայ անգամ պիտի չըլլար ։ ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ .
5 (Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու ՚ստուերովը կը ծառայեն , ինչպէս որ Մովսէսին հրամայուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շինէր . քանզի ըսաւ , Է՛նայ՚ յէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրի-
6 նակին պէս շինես ամենը .) Բայց հիմա Յ՛ԱՍՈՒՍ՝ ԸԱԼ ԱՒԵԼի դերասանց պաշտօնի մը հասաւ , որչափ որ լաւագոյն խոստմունքներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է ։
7 Է՛ ինչու որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար , ՚՚՚րեմն երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուէր ։ Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ՚ըսէ , Է՛նայ օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ Իսրայէլի տանը հետ ու Ցուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ՝
9 Չէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի , ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար . ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան , ես ալ անհոգ եղայ
10 անոնց վրայով՝ կ՚ըսէ Տէրը ։ Քանզի ասիկա է՛ ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ՚ըսէ Տէրը . իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ , և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք , ու ՚ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ , և անոնք ինծի ժո-
11 ղովուրդ պիտի ըլլան ։ Ու Է՛բնաւ պիտի չսորվեցընեն ամէն մէկը իր ընկերին , և ամէն մէկը իր եղբօրը , ըսելով թէ Ճանչցիր . ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամենը զիս պիտի ճանչ-
12 նան . վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ , ու և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ ։
13 Ի՛նչոր ՚՚՚ըսելովը առաջինը հինցուց . ու ան որ կը հինցնայ և կը ծերանայ , ալ կորստեան մօտ է ։

ԳԼ . Թ

1 Ընտրեալը օրէնքին ծէսերը և արիւնով և զած զոհերը նկարագրելով՝ 11 կը ցուցընէ թէ անոնք շատ սուրբ էին Քրիստոսի գոյին և արիւնին արժանաւորութեանը ու կատարելութեանը նայելով ։

1 Բ՚ՐԴարև առաջին ՚՚՚ուխտն ալ ունէր պաշտամունքին կանոնադրու-
՚՚ԵԼ . ԻԵ . 8 ։ Թիւնները ու ՚՚աշխարհային սուրբ
2 տեղը ։ Է՛ ինչու որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ՚ըսուէր , ՚՚՚ահն կազմուեցաւ , Է՛որուն մէջը էր Դաշտանակը ու Է՛սեղանը և ա-
3 ռաջաւորութեան հացը ։ Եւ ՚ետքը երկրորդ վարագուրին ետին ան խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութեանց
4 կ՚ըսուէր . Որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը , և Է՛ուխտին տապանակը ամէն կողմէն ոսկիով պատած . որուն մէջն էր Է՛ոսկիէ սափորը մանանայով լեցո՛՚ն , և Է՛Ահարոնին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ ,
5 և Է՛ուխտին տախտակները . Եւ Է՛անոր վրայէն փառաց քերովբէները՝ որ քաւութիւնին վրայ հովանի կ՚ընէին , որոնց համար պէտ՚՚ է հիմա մէկիկ մէկիկ ղըուցել ։
6 Եւ ասիքաները այսպէս կարգադրուած ըլլալով , առաջին խորանը ամէն ատեն Կ՚ԸՐ մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու .
7 Բայց երկրորդը՝ Է՛տարին անգամ մը միայն քահանայապետը կ՚ԸՐ՚՚ՆԷր . ՚՚՚ԱԼ չէ թէ առանց արիւնի , Է՛որն որ իրեն համար ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար
8 կը մատուցանէր , Ի՚հոգին Սուրբ ասցուցընելով՝ թէ հսրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր , քանի որ տակաւին առջի խորանը կը կե-
9 նար . Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցուէին , Յորոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կատարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը ,
10 հապա միայն Կերակուրներով ու խմելիքներով , Եւ ՚կերպ կերպ լուացումներով՝ Յ՚մարմնաւոր արարողութիւններ էին , որոնք մինչև ուղղութեան ատենը կը կե-
11 նային ։ Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝ Յ՚գալու բարիքներուն Ի՚քահանայապետը՝ Ի՚աւելի մեծ ու կատարեալ Ա՚՚անձեռագործ խորանով ,
12 այսինքն ան որ աս ստեղծուածը՝ Ներսէն չէ , Ո՚չ ալ ՚՚՚նոխազներու ու զուարակներու արիւնով , հապա Ի՚ր արիւնովը Ո՚՚մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝ Գ՚յաւիտենական
13 փրկութիւն ստանալով ։ Վասն զի թէ որ ՚՚՚ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը և ՚՚երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը սրբէր մարմնի մաքրութեան կող-
14 մանէ , Ալ որչափ աւելի Ի՚քրիստոսի արիւնը՝ ՚՚որ յաւիտենական Հոգիին Ձեռքովը Է՛ր անձը անարատ պատրաստ մատուց Աստուծոյ ,

՚՚ՂԱ . ԺԳ . 14 , 16 ։ ՚՚ԹՈՒ . ԺԲ . 2 , 17 ։ ՚՚՚ ։ Վ ՊԵՏ . Ա . 19 ։ Ա ՅՈՀ . Ա . 7 ։ Յ՚ՅՈՒՍ . Ա . 5 ։ Դ Հռով . Ա . 4 ։ Ա ՊԵՏ . Գ . 18 ։ Բ ԵՓԷ . Բ . 5 ։ Տիտ . Բ . 14 ։ ԳԼ . Է . 27 ։

Ցամի Տեառն 64

Բ ԵԼ . Իգ . 1 ։
Է ԵԼ . Իգ . 35 ։ Ա . 4 ։
Դ ԵԼ . Իե . 31 ։
Ի ԵԼ . Իե . 23 , 30 ։ Լ՚Ա . Իդ . 5 , 6 ։
Ղ ԵԼ . Իգ . 31 , 33 ։ Ա . 3 , 21 ։ ԳԼ . Գ . 19 ։
Ի ԵԼ . Իե . 10 ։ Իգ . 33 ։ Ա . 3 , 21 ։
Ը ԵԼ . Ժգ . 33 ։ 34 ։
Բ ԹՈՒ . Ժէ . 10 ։
Ժ ԵԼ . Իե . 16 , 21 ։ ԼԴ . 29 ։ Ա . 20 ։ Բ Օր . Ժ . 2 , 5 ։ գԹՈՒԳ . Բ . 9 , 21 ։ Բ Մն . Ե . 10 ։
Ի ԵԼ . Իե . 18 , 22 ։ ՂԱ . Ժգ . 2 ։ Դ ԹՈՒԳ . Բ . 6 , 7 ։
Լ ԹՈՒ . Իբ . 3 ։ Դան . Բ . 11 ։
Ի ԵԼ . Լ . 10 ։ ՂԱ . Ժգ . 2 , 11 , 12 , 15 , 34 ։ Հմր 25 ։
Ժ ԳԼ . Ե . 3 ։ Է . 27 ։
Լ ԳԼ . Ժ . 19 , 20 ։
Հ ՅՕՀ . Ժդ . 6 ։
Ն Գաղ . Դ . 21 ։ Գ Լ . Ե . 18 ։ 19 ։ Ժ . 1 . 11 ։
Ղ ՂԱ . Ժա . 2 ։ Կող . Բ . 16 ։
Ճ ԹՈՒ . Ա ԺԹ . 7 , ԼԸ ։
Մ ԵՓԷ . Բ . 15 ։ Կող . Բ . 20 ։ Գ Լ . Ե . 16 ։
Յ ԳԼ . Ժ . 1 ։
Ն ԳԼ . Գ . 1 ։
Շ ԳԼ . Բ . 2 ։ Գ Լ . Ժ . 4 ։
Չ Գործ . Ի . 28 ։ ԵՓԷ . Ա . 7 ։ Կող . Ա . 14 ։ Ա ՊԵՏ . Ա . 19 ։ ՅՈՒՅՍ . Ա . 5 ։ Ե . 9 ։
Պ Ջաք . Գ . 9 ։ Ա Յ՚Ո . 26 , 28 ։ ԳԼ . Ժ . 10 ։
Ջ Դան . Թ . 24 ։
՚՚ԵԼ . Իգ . 8 ։

Ցամք Տեառն 64

ԳԼ. Ժ

1 Օրէնքի գոհերուն տարաբաժինը։ 10 Քրմապետի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելը 14 Մշտնջենաւորապէս սրբեց մեղքերը։ 19 Առաքեալը կը յորդորէ որ հաւատքը ամուր բռնեն համբերութեամբ և ջնորհակալութեամբ։

1 Վրանզի օրէնքը ա գալու բարիքներուն է շուքը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով՝ միշտ ամէն տարի մատուցած նոյն զոհերով ի երբեք չկրնար կատարեալ ընել անոնք 2 որ կը մօտենան։ Ապա թէ ոչ պիտի չդադարէի՞ն մատուցուելէն, պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետև՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանգիմանութիւն մը չունենալուն համար. 3 բայց անոնցմով ամէն տարի մեղաց յիշատակութիւն կ'ընէ 4 լայ. Ինչու որ ընտիրներուն ու ցուլերուն արիւնը չկրնար մեղքերը 5 վերցընել։ Անոր համար իր աշխարհ մտնելու ատենը կ'ըսէ, Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն, հապա ինծի մարմին մը պատրաստեցիր. 6 ողջակէզներու ու մեղքի պատարագներու չհաճեցար։ 7 Ան ատենը ըսի, Ահա կու գամ ես, (գիրքի տոմարի մէջ ինծի համար գրուած է,) քու կամքդ ընելու՝ ով Աստուած։ 8 Վերը ըսելով թէ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու անոնց չհաճեցար, (որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,) 9 ետքը կ'ըսէ, Ահա կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով Աստուած. առջինը կը հերքէ որ երկրորդը 10 հաստատէ. Ըստ ան կամքովը մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագուելովը։

11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրնար 12 նար մեղքերը վերցընել. Բայց ասիկայ մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշտնջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմն նստաւ. 13 Եւ ասկէ ետև կը սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամիները իր ոտքերուն 14 պատուանդան դրուին։ Ինչու որ մէկ պատարագով մը մշտնջենաւորապէս կատարեց սրբուածները։

15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն կու տայ. քանզի ա- 16 ռաջուց ըսելէն ետև թէ Ասի է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրբտին մէջը պիտի դնեմ, ու ա-

Ցամք Տեառն 64

պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործքերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու։

15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ իր մահը առջի ուխտին ժամանակը գործուած յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան 16 խոստմունքը առնեն։ Քանզի ուր որ կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընդղեն մահը մէջ մտնէ. 17 Ինչու որ կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ. քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար, 18 քանի որ կտակը ընդղ ողջ է։ Եւ նոր համար առջի ալ առնց 19 արիւնի չէր հաստատուեր։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց, ջուրերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջրովը ու կարմիր բուրդով և զոպայով բուն զիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ 20 սրսկեց. Եւ ըսաւ, Ասիկայ է ան ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձեզ 21 զի պատուիրեց։ Եւ խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը։ 22 Ն։ Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու ջարիւն չթափուած թողութիւն չըլլար։

23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին. բայց բուն երկնաւոր ները ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհե- 24 րով։ Քանզի քրիստոս չէ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ ճշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջևը ներկայա- 25 նայ. Չէ թէ որ շատ անգամ իր անձը պարբերաբար մատուցանէ, ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ 26 իրը չեղած արիւնով. Ապա թէ այդ՝ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը 27 մկրճի ձգելու համար։ Եւ ինչպէս որ մարդոց համար է մէկ անգամ մը մեռնիլ, ու յետոյ 28 ետքը դատաստան, Այնպէս ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը պարտքերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքերը վերցընելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց որոնք անոր կը սպասեն։

Ցամի Տեառն
64

նոնց միտքին մէջը պիտի գրեմ
17 զանոնք • Եղբը Լ՚ըսե թէ Աննոց մեղքերը և անոնց անօրէնութիւն-
18 ները ալ պիտի չյիշեմ ։ Իսկ ուր որ ասոնց Թողութիւն կայ , ալ մեղքի համար պատարագ պէտ չէ ։
19 Ուրեմն՝ Եղբայրներ՝ հ համարձա-կութիւն ունենալով Յսուքը տեղը
20 մտնելու Քիսուսի արիւնովը , Ան նոր ու կենդանի ճամբովը՝ որ բա-ցաւ մեզի Ճվարագուրին միջէն՝ որ
21 է իր մարմինը , եւ Ամեծ քահանայ մը ունենալով Աստուծոյ տանը
22 վրայ , Մօտենանք ճշմարիտ սըր-տով՝ Լրեցուն հաւատքով , սրտեր-նիս չար խիղճէն մաքրուած , Նու մարմինիս մաքուր ջուրով լուա-
23 ցուած • Պանխախտ պահենք յոյ-սին դաւանութիւնը ՝ ինչու որ Ճհաւատարիմ է անիկայ որ խոս-
24 տացաւ ։ Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան դրդռե-
25 լով • Եւ մկտեղ ժողվուիլը չը-թողունք , ինտոր ոմանք սովորու-թիւն ունին ։ Հապա Ճկենք յոր-դորենք , ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ Ճ տեսնալը կը տես-նէք ։
26 Վասն զի մթէ որ ճշմարտու-թեան գիտութիւնը ընդունելէն ետև՝ բկամաւ մեղք գործելու ըլ-լանք , ալ անկէ ետև մեղքերու-
27 համար մրէուկ զոհ մը չմնար , Հա-պա մկ զարհուրելի սպասել մը դատաստանին , ու Ցկրակի բար-կութիւն մը կը Ճայ , որ պիտի լա-
28 փէ հակառակորդները ։ մԵկը Թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարգեր , առանց ողորմութեան Ճերկու կամ իրէք վկաներով կը մեռնէր ։
29 մԱլ որչափ սաստիկ պատժոյ ար-ժանի պիտի սեպուի անիկայ , որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ ա-ռաւ , և Ճուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց , որ անով ինքը սրբուեցաւ , և Ճշնորհաց Հոգին նախատեց ։
30 Քանզի դիտենք անիկայ որ ըսաւ , մԻմն է վրէժխնդրութիւնը , ես պիտի հատուցանեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը • և դարձեալ՝ Բ Տէրը պիտի դատէ իր
31 ժողովուրդը ։ Ճսարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը ։
32 Արդ Ըմիտքերնիդ բերէք անառջի օրերը՝ որ Իլուսաւորուելէն ետև նշատ սաստիկ չարչարանքներ կրե-
33 ցիք • երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով Իայտառակուած , եր-բեմն ալ ասանկ վիճակի մէջ եղող-
34 ներուն Ճկցորդ ըլլալով ։ Ինչու որ Ըիմ կապերուս մէջ ինծի չարչարա-կից եղաք , ու ժձեր ստացուածքին

կողոպտուիլը ուրախութեամբ ըն-դունեցիք , դիտնալով որ Ելաւա-գդյն և մնայուն ստացուածքներ
35 ունիք ձեզի երկինքը ։ Ուստի Ցեշ-ձ մի՛ ձդէք ձեր վստահութիւնը , Նոր ան մեծ վարձքի Հատուցում
36 ունի ։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն , որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ ժխոստմունքը վայե-
37 լէք • Քանզի Ել ասկէ Քիչ մը ա-տենէն հան որ գալու է , պիտի
38 գայ ու պիտի չուշանայ ։ Եւ Ցարդարը Հաւատքէն պիտի ապրի • ու թէ որ Ճկնի ետ քաշուի , իմ
39 Հոգիս անոր չՀաճիր ։ Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք , Հապա Ճկը Հաւատանք որ Ցը հո-գին փրկուի ։

ԳԼ • ԺԱ

1 Հաւատքը ինչ է ։ 6 Առանց Հաւատքի չենք կրնար Աստուծոյ Հաճելի ըլլալ ։ 7 Հաւատքին արդիւնաւոր պատուղները որ հին ատենը նա-հապետներուն վրայ երեցան ։

1 Ըրդ Հաւատքը յուսացուած բա-ներուն Հաստատութիւնը ա-մչերևցած բաներուն ապացոյցն է ։
2 Վասն զի Բանով առջինները վկա-յութիւն ընդունեցին ։
3 Հաւատքով կ՚իմանանք թէ Ճաշ-խարհքը Աստուծոյ խօսքովը Հաս-տատուեցաւ , ու աներևոյթի բա-ներէն ամ երևցածները եղան ։
4 Հաւատքով Բաբէլ կայենէն ա-ւելի պզէկ զոհ մատուց Աստուծոյ , որ անով վկայուեցաւ արդար ըլ-լալը • ինչու որ իր պատարագնե-րուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ Էբէն • և անով , թէպէտ մե-ռաւ , Բէսայ տակաւին կը խօսի ։
5 Հաւատքով Ենովք Էրէբէս փո-խադրուեցաւ , որ մնայ չտեսնի • ու Ցէյ գտնուեր , ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկա • քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ Թէ Աստուծոյ Հաճելի
6 էր ։ Բայց առանց Հաւատքի ան-կարելի է Ամոռնալ Հաճոյ ըլլալ • վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօ-տենայ , պէտք է որ Հաւատայ Թէ Ամոռնալ կայ , և Թէ վարձահա-տոյց կ՚ըլլայ անոնց որ զինքը կը փնտռեն ։
7 Հաւատքով Էնոյ պատգամ առ-նելով Ամոռնէն՝ դեռ չերևցած բաներուն Համար , վախնալով Էտապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու Համար , որով աշխարհս դատա-պարտեց , և ժառանգաւոր եղաւ Բան արդարութեանը՝ որ Հաւատ-քով կ՚ըլլայ ։
8 Հաւատքով Ժբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մնիկ ըրաւ ան տեղը երթալու , որն որ ժառանգութիւն

Ցամի Տեառն
64

Ի Մատ • ղ • 20 ։ ժԹ • 21 ։ Ղռւ • ժբ • 33 ։ ա Տիմ • գ • 19 ։
Լ Մատ • ե • 12 ։ ժ • 32 •
Ի Ղռւ • իա • 19 ։ Գաղ • գ • 9 ։ ԳԼ • ժբ • 1 ։
Ի Պղ • գ • 24 ։ ԳԼ • Թ • 15 ։ ապետ • ա • 9 ։
Ն Ղռւ • ժբ • 8 ։ բ Պետ • գ • 9 ։
Հ Ըմր • բ • 3, 4 ։
Ց Հռով • ա • 17 ։ Գաղ • գ • 11 ։
Ղ բ Պետ • բ • 20 , 21 ։
Ե Գոր • ժգ • 30 , 31 ։ ա Թես • ե • 9 ։ բ Թես • բ • 13 ։
ա Հռով • բ • 24 , 25 ։ բ Կոր • գ • 18 ։ ե • 7 ։
Բ Հբր 39 ։
Է Ցն • ա • 1 ։ Սաղ • լէ • 6 ։ Ցօհ • ա • 3 ։ ԳԼ • ա • 2 ։ բ Պետ • գ • 5 ։
Ը Ցն • գ • 4 ։ ա Ցօհ • է • 12 ։
Ի Ցն • գ • 10 ։ Մատ • իգ • 35 ։ ԳԼ • ժբ • 24 ։
Ժ Ցն • ե • 22 ։ 24 ։
Ի Ցն • զ • 13 ։ 22 ։
Ե Պետ • գ • 20 ։
Ր Հռով • գ • 22 ։ գ • 13 ։ Փլ • գ • 9 ։
Ա Ցն • ժբ • 1, 4 ։ Գոր • է • 2, 3, 4 ։

Ցամ. Տեառն 64

պիտի առնէր . և ելաւ դնաց , ու չէր դիտեր Թէ ուր կ'երթայ ։
9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս Թէ օտար րուԹեան մէջ , և Իվրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ , Նորոնք իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստմունքին .
10 Ինչու որ ինքը կը ապասէր Էան հիմերով հաստատուած քաղաքին , Ծորուն Ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է ։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ ուրէՒնոՒԹեան սերմը առնելու զօրուԹիւն ընդունեց , հև ատենը անցած հասակի մէջ ալաւել Ծնաւ . ինչու որ Հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստմունքը ըրեր էր ։
12 Ուստի ան մէկէն Ծնան , (Ըան ալ մեռածի պէս ,) շատուԹեան կողմէ Երկինքի աստղերուն պէս , ու Ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց Համրանքի ։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ Խոստմունքները չառած , հապա Հեռուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին , և Խոստովանեցան Թէ երկնք օտարներ ու պանդուխտ
14 Ներ են երկրի վրայ ։ Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին , Հայրենի կ'ըսեն Թէ մէկ զաւառ մը կը
15 փնտռեն ։ Եւ յիրաւի Թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան , ժամանակ ունէին Հոն դառնալու ։
16 Բայց հիմա լաւագոյն ՀաՒրէՒէ մը կը փափաքին , այսինքն երկնաւորին . ուստի ամՀր չեպերը Աստուած Անոնց Աստուածը կոչուիլը , ինչու որ Հնքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց ։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած ատենը Իսահակը պատարաՔ մատուց . և ան որ խոստմունքները առած էր , Հէր մէկ Հատիկ ուրէՒն կը
18 մատուցանէր . Որուն ըսուեցաւ Թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի
19 կոչուի . քանզի կը մտածէր Թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել . ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ ։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն Համար ՃրՔՒՔՒՃՈՒՀՀ օրհ-
21 նեց Յակոբը ու Եսաւը ։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու ատենը՝ Յովսեփին որդիներէն ամէն մէկը օրՀնեց , ու ՀերկրպագուԹիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ ։
22 Հաւատքով Յովսեփ իր վախճանելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը ԵՔՒՊՈՈՒՔՒ ելլելը , ու իր ոսկորներուն Համար պատուէր տուաւ ։
23 Հաւատքով՝ Երբոր Ծնաւ Մովսէս , իր ծնողքներուն ձեռքովը Երեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ , ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան ու չվախցան Թագաւորին Հրամանէն ։
24 Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ , չընդունեց Փարաւոնի աղջ-
25 կանը որպէս Որդի ըսուիլը ։ Քանզի աւելի աղէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ , քան Թէ մեղաց ժամանակաւոր ղուարճու-
26 Թիւնը վայելել . Եւ աւելի մեծ հարստուԹիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը , քան Թէ Եգիպտոսի գանձերը , ինչու որ դիտելով կը սպասէր Վարձքի Հատուցմանը ։
27 Հաւատքով Եգիպտոսը Թողուց , ու չվախցաւ Թագաւորին բարկուԹենէն , ինչու որ Համբերեց՝ Որպէս Թէ Անտեսանելին կը տեսնէր ։
28 Հաւատքով Ըրաւ զատիկը և արիւն սրսկելը , որ անդրանիկները սատկեցրնողը իրենց չդպչի ։
29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան որպէս Թէ չամաքէ . որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան ։
30 Հաւատքով Ղերիքովի պարիսպները իյնան՝ եօԹը օր անոնց բոլորուիլը պտըտելով ։
31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ , Որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր ։
32 Եւ ալ ինչ ըսեմ . ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէօնին ու Բարակին և Սամփսոնին ու ԼեփԹայէին և ԴաւիԹին ու Սամուէլին և ա-
33 րիւ մարգարէներուն Համար . Որոնք հաւատքով Թագաւորութիւններու յաղԹեցին , արդարութիւն գործեցին , Խոստմունքներու Հասան , Հառիծներու բերանները գո-
34 ցեցին , Կրակի զօրութիւն մարեցին , Նաւուբի բերնէ ազատեցան , Տկարութենէ ուժովցան , պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան , Օտար-
35 ներու բանակները ցրուեցին , Կնիկներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած . ոմանք Չարչարուեցան և չընդունեցին ազատութիւնը , որ լաւագոյն յարու-
36 Թեան Հանին . Ուրիշներ ալ Նախատինքներու ու ծեծերու , նաև Կապերու ու բանտերու փորձը
37 առին . Քարկոծուեցան , սղոցուեցան , փորձանքի մէջ Կնան , սրով սպանուելով մեռան , Ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտըտեցան , կարօտութիւն քաշելով , Նեղը Հինալով ,
38 չարչարուելով , (Որ անոնց արժանի չէր աշխարՀս ,) անա-

Ցամ. Տեառն 64

Ծ Եզ . ա . 16 , 22 ։
Ե Եզ . բ . 10 , 11 ։
Ը Սաղ . ձդ . 10 ։
Ֆ Գաղ . ժգ . 13 ։ Ա Գաղ . ժ . 35 ։
Բ Եզ . ժ . 28 , 29 ։ ժբ . 37 ։ ժգ . 17 , 18 ։
Գ Հմր 13 ։
Դ Եզ . ժբ . 21 , ՃՃ ։
Ե Եզ . ժգ . 22 , 29 ։
Զ Ցես . գ . 20 ։
Է Ցես . գ . 23 ։ Ցակ . բ . 25 ։
Ը Ցես . բ . 1 ։
Թ Դատ . գ . 11 ։
Ժ Դատ . դ . 6 ։
ԺԱ Դատ . ժգ . 24 ։
ԺԲ Դատ . ժա . 1 ։ ժբ . 7 ։
ԺԳ Թագ . ե . 11 , ՃՃ ։ Թագ . ժգ . 1 , 13 ։ ժե . 45 ։
ԺԴ Թագ . ա . 20 ։ ժբ . 20 ։
ԺԵ Թագ . ե . 11 , ՃՃ ։
ՀԴատ . ժգ . 5 , 6 ։ Թագ . ժե . 34 , 35 ։ Դան . գ . 22 ։
ՅԴան . գ . 25 ։
ԼԹագ . ի . 1 ։ գ Թագ . ժԹ . 3 ։ գ Թագ . գ . 16 ։
ԽԳ Թագ . ի . 7 , ՃՃ ։ Ցոբ . խբ . 10 ։ Սաղ . գ . 8 ։
ՃԴատ . ժե . 8 , 15 ։ Թագ . ժգ . 13 , ՃՃ ։ ժե . 51 , 52 ։ բ Թագ . բ . 1 , ՃՃ ։
ՅԳ Թագ . ժե . 22 ։ գ Թագ . գ . 35 ։
ՆԳոր . իբ . 25 ։
ՇՆե . լԹ . 20 ։ Երեմ . ի . 2 ։ լե . 15 ։
ՈԳ Թագ . իա . 13 ։ բ Մն . իդ . 21 ։ Գոր . է . 58 ։ ժգ . 18 ։
ՂԳ Թագ . ա . 8 ։ Մատ . գ . 4 ։
ՄՋաք . ժգ . 4 ։

Ցամք Տեառն 64

Ղեթսեմ. ժբ. 4 · ժե. 9 · ես. ՀՃԸ 2, 13 · ես. Կ. 22 · ը. 6 ·

Վ Գաղ. ե. 9 · ժբ. 23 · Ցայտ. ղ. 11 ·

* Ցաւն. ամ պը

ես. Կոդ. գ. Տ· ա Պետ. բ. 1 ·

Բ Հռով. ժբ. 12 · Գաղ. ժ. 36 ·

ֆ ա Կոր. Թ. 24· Փիլ. գ. 13, 14 ·

Ք Ղես. իդ. 26· Փիլ. բ. 8, ԼԸ. · ա Պետ. ա. 11 ·

Ի Սաղ. ՃԺ. 1 · Գաղ. ա. 3, 13 · ը. 1· ա Պետ. գ. 22 ·

Ղ Ա Տես. ժ. 24, 25· Ցօհ. ժե. 20 ·

Ե գաղ. ղ. 9 ·

Ը ա Կոր. ժ. 13 · Գաղ. ժ. 32, 33 · 34 ·

Ի Ցոր. ե. 17· Առակ. գ. 11 ·

ժ Սաղ. ղդ. 12 · ՃԺ. 75 · Առակ. գ. 12· Ցակ. ա. 12 · Ցայտ. ե. 19 ·

Ի Բ Օր. ը. 5· բ Թագ. է. 14 · Առակ. ժգ. 24 · ժե. 18 · իգ. 13 ·

Լ Սաղ. հգ. 14 · ապեստ. ե. 9 ·

Ե Թես. ժգ. 22 · իե. 16 · Ցոր. ժբ. 10 · Ձաղ. ժբ. 7 · Ես. խբ. 5 · ծէ. 16 · Զաք. ժբ. 1 ·

Ծ Ղե. ժա. 44 · ժե. 2 · ապեստ. ա. 15, 16 ·

պատներու ու լեռներու և այրերու ու երկրի Նիւոսչներու մէջ մոլորելով ։

39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով ՚վկայուած՝ խոստմունքը չառին .

40 Քանզի Աստուած ՚մեզի համար աւելի աղէկ բան մը նախապատրաստեց , որ անոնք առանց մեզի Էկեստարուին ։

ԳԼ · ԺԲ

1 ԵՒառաքեալը կը յորդորէ հաստատուն հաւատք՝ համբերութիւն և աստուածպաշտութիւն ու նէնալու . 22 կը ցուցնէ թէ նոր ուխտը հինէն գերազանց է ։

1 Հաւատ մենք ալ՝ որ այսչափ վկաներուն *բազմութիւնը մեր բոլորտիքը պատած ունինք , ՚ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մէկդի ձգենք և դէպ դիւրաս պաշարող մեղքը , ու Բ համբերութիւնով Էվազենք մեր առջևը դրուած աս-

2 պարէզը ընթացքը . Ցիսուսի նայինք՝ Ջր հաւատքին առաջնորդին ու կատարողին . Ո որ ինքը ան ուրախութեանը համար Ե որ իր առջևը կեցած էր , խաչը յանձն առաւ , ամօթը արհամարհեց , ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմը նըստաւ ։

3 ԵՒԱրդ մի՛տը բերէք անիկայ , որ ասանկ համբերեց մեղաւորներուն իրեն դէմ՝ հակառակ խօսելուն , Ե որ չըլլայ թէ ձեր անձովը յոգնիք

4 ու թուլնաք ։ Ը Ցակաւին արիւն Բաժնելա չափ պատերազմելով հա-

5 կառակ չկեցաք մեղքին . Եւ մոռցաք ան յորդորանքը որ ձեր հետը կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ , Բ Որդեակ իմ՝ Ցերոջը խրատը մի՛ անարգեր , ու անկէ յանդիմ-

6 մանուելով՝ մի՛ թուլնար ։ Վասն զի Տ Ցերը իր սիրածը կը խրատէ , և կը ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ՚ընդունի ։

7 Դուն է Եթէ որ խրատի համբերեք , Աստուած ձեզի հետ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի . քանզի ո՞ր որդին է ան՝ որ հայրը

8 չպատժեր զանիկայ ։ Իսկ թէ որ դուք առանց խրատի ըլլաք , Ես րուն ամէնը մասնակից եղան , ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու չէ թէ որ-

9 դիներ ։ Նաև մեր մարմնաւոր հայրերը ձեզի խրատիչ ունենալով՝ ես նոնց կ՚ամչնայինք . Ի չէ՞ որ ալ աւելի պիտի ՚ենազանդինք Հոգիներուն

10 րուն Հօրը ու ապրինք ։ Ինչու որասոնք քիչ օրեր ձեզ կը խրատէին իրենց հաճոյ երևցածին պէս ։ բայց անիկայ ձեր օգուտին համար՝ Ո որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք ։

11 Եւ խրատ ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախարար չթուիր , հապա տըրտմական ։ Բայց ետքը արդարութեան խաղաղաւոր պտուղը կը հասուցանէ անով վարժուողներուն ։

12 Հ Ուստի թմուլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք .

13 Ե Եւ շիտակ ճամբաներ ըրէք ձեր ոտքերուն , որ չըլլայ թէ ան որ կաղ՝ Ի խոտորի , Ա յլ մանաւանդ

14 բժշկուի ։ Ի խաղաղութեան ետևէ եղէք ամէնուն հետ և սրբութեան , Տ որ առանց ասոր մէկը պիտի չը-

15 տեսնէ Տէրը ։ Զգուշացէք , Ա չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ ընդհրկէն ետ մնայ . Ի չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր բերնալով՝ Յ Ի նեղէ , ու անով շատերը պղծուին .

16 Ն Շըլլայ որ մէկը պոռնիկ ըլլայ , կամ անսուրբ՝ Եսաւին պէս , Ո որ կերակուրի մը համար իր անդրան-

17 կութիւնը ծախեց ։ Ե Քանզի դիտէք որ թէպէտ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել , Բ այց մերժուեցաւ . Չ Ինչու որ ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը ՀՄՅ , թէպէտև արցունքով խնդրեց զանիկայ ։

18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք Ն շօշափելի լեռանը , որ կրակով կը վառէր , ոչ ալ մէկին և խաւարին

19 ու մրրկին , Եւ փողին Ի չուելուն , ու խօսքերուն ձայնին , որ անիկայ լսողները Ո աղաչեցին որ մէյ-

20 մին ալ ան խօսքը չըսուի իրենց . Ինչու որ չէին կրնար տանիլ ան հրամանին , Թ եթէ որ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քար-

21 կոծուի ։ Ե Եւ այնպես ահագին էր ան երևոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ , Սաստիկ կը վախնամ ու կը դո-

22 ղամ ։ Ո Բայց դուք Սիոն լեռանը մօտեցեր էք՝ Ե ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին , ե Ե բիւրաւոր հրեշտակներուն ,

23 րուն , Ու Ե երկինքը գրուած Ի անդրանիկներուն հանդիսաւոր ժողովին ու եկեղեցիին , և Աստուծոյ՝ Ո որ ամէնուն Դատաւորն է , ու արդարոց հոգիներուն՝ Ո որ կա-

24 տարուեր են , Եւ Ցիսուսի՝ Ի որ նոր ուխտին միջնորդն է , Ո ու սրսկուելու արեանը՝ Ե որ Աբէլին Ա Բէնէն աւելի աղէկ կը խօսի ։

25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկայ որ Ն Ի չ կը խօսի . Ի վասն զի Թ եթէ անոնք երկրի վրայ Ա Ո Պ Ն յ պատգամները խօսողը մերժելով չազատեցան , որչափ աւելի մենք՝ Թ եթէ որ երկինքէն Խ օսողէն երես

26 դարձընենք . Ե Որ անոր ձայնը ան ատենը երկիրը շարժեց , և հիմա խոստացեր է ու կ՚ըսէ , Է նորէն պիտի շարժեմ՝ չէ Թ եթէ միայն երկիրը՝ Հապա նաև երկինքը ։ Եւ ան

Ցամք Տեառն 64

Ցակ. գ. 18· Ցոր. գ. 3, 4· Ես. լե. 3 ·

Ռառակ. գ. 26, 27 ·

Կ՞ գերբրի ,

Գաղ. գ. 1·

Սաղ. լգ. 14 · Հռով. ժբ. 18· ժգ. 19 · Բ Տիմ. բ. 22 ·

Ա Սաղ. լգ. Տ· Բկոր. է. 1· եփես. ե. 5 ·

յ Բ Կոր. գ. 1· Գաղ. ե. 4 ·

Ր Օր. իԹ. 18 · Գաղ. գ. 12 ·

Ն Եփես. ե. 3 · Կող. գ. 5 · ա Թես. ա. 3 ·

Ցն. իե. 33· Ցն. իե. 34, 36, 38 ·

Գաղ. գ. 6 ·

Ղ Եզ՝ ժԹ. 12, 18, 19 · ի. 18· բ Օր. գ. 11 · ե. 22 · Հռով. գ. 14 · ը. 15 · բ Տիմ. ա. 7 ·

Եզ. ի. 19 · բ Օր. ե. 5, 25 · ժբ. 16 · Եզ. ժԹ. 13 · Վեր. ժԹ. 16·

Գաղ. գ. 26 · Ցայտ. գ. 12 · իա. 2, 10 ·

բ Փիլ. գ. 20· յ Բ Օր. ւգ. 2· Սաղ. կը. 17 · Ցոգ. 14 ·

Ղես. ժ. 20 · Փիլ. գ. 3 · Ցայտ. ժգ. 8 ·

Եզ. գ. 22 · Ցակ. ա. 18· Ցայտ. ժգ. 4 ·

Ցն. ժբ. 25 · Սաղ. ղդ. 2 ·

Փիլ. գ. 12 Գլ. ժա. 40· Գլ. բ. 6 · Թ. 15 ·

ա Պետ. ա. 2 ·

Ցն. դ. 10· Գլ. ժա. 4 ·

Գլ. բ. 2 · 3 · գ. 17 · ժ. 28, 29 ·

Եզ. ժԹ. 18 ·

ԵՒհգ. բ. 6·

Ցամք Տեառն 64

Ընդէրն խոտէը կը ցուցընէ Ղարժուած բաներուն յեղափոխութիւնը չնուած բաներու պէս , որ անշարժ
28 բաները հաստատուն մնան : Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝ եկեր բռնենք ան շնորհքը , որով Աստուած պաշտենք հաճոյա-
29 կան կերպով , ակնածութեամբ և բարեպաշտութեամբ . Քանզի որ մեր Աստուածը մաշող կրակ է :

ԳԼ . ԺԳ

1 Զանազան յորդորանքներ կ'ընէ սէր ունենալու վրայով , 4 պարկեշտ վարմունք ունենալու , 5 ագահութենէ ետ կենալու , 7 Աստուծոյ խօսքին քարոզիչները պատուելու , 9 օտար վարդապետութիւններէ հեռանալու : 10 Քրիստոսը զաւանելու , 16 ողորմութիւն տալու 17 և առաջնորդներուն հնազանդելու վրայով . 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել : 20 Վերջաբանութիւն :

1 Սիրոյ սիրելութիւնը չէր ջնջէ հաստատ մնայ : 2 Հիւրասիրութիւնը մի՛ մոռնաք , քանզի ոմանք հրեշտակներ ընդու-
3 նեցին չգիտնալով : Մի՛տքերնիդ բլլան կապուածները , որպես թէ անոնց հետ դուէ ալ կապուած էիք : Ա չարչարուածները՝ որպես թէ
4 դուք ալ մարմին ունեցող էք : Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է , ու անկողինը անարատ է . բայց պոռնիկները ու շնացող-
5 ները Աստուած պիտի դատէ : Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ , Ըրաւական սեպեցէք որչափ բան որ
6 ձեռքերնիդ կայ . քանզի որ ինքը զրուցեց թէ Ես չեմ քեզ պիտի չեմեղուիմ , ու բնաւ քեզ երեսկ
7 պիտի չդնեմ : Անանկ որ համարձակ բլլանք ըսելու , Տէրը իմ օգնականս է , ու ես պիտի չվախնամ , մարդը ինծի ի՞նչ պիտի
8 ընէ : Ձիշտեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Աստուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան , և անոնց վարմունքին վախճանին նայելով՝ հետևեցէք հա-
9 ւատքին նմանող եղէք : Ցիսուս Քրիստոս նոյն է երէկ ու այսօր և յաւիտեանս :
Նկերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի՛ տարուբերիք . քանզի սրտին է որ սիրտը շնորհքով հաստատուի և ոչ թէ կերակուրներով , որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք որ անոնկ
10 գացին : Մեզիան մը ունինք մենք՝ ուսկից իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք որ խորանին ծառա-
11 յութիւն կ'ընեն : Քանզի որ անասուններուն արիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղայ համար քահանայապետին ձեռքովը , անոնց մարմինները բանակէն դուրս կ'այրուին :
12 Ուստի Ցիսուս ալ իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար դռնէն դուրս չարչարուեցաւ :
13 Ուրեմն Ելլե՛նք իրեն ելլենք բանակէն դուրս , Ա՛վրանիս առնելով անոր
14 նախատինքը : Վինչու որ մենք հոս մնայուն քաղաք չունինք , հապա
15 հանդերձեալը կը փնտռենք : Ուրեմն անոր ձեռքովը ամէն ատեն Աստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատուցանենք , այսինքն շրթունքներուն պտուղը՝ որ իր
16 անունը կը դաւանին : Եկ բարերարութիւնը ու հաղորդակցութիւնը մի՛ մոռնաք . վինչու որ Աստուած անանկ պատարագներուն կը հաճի :
17 Ներուն կը հանուի : Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք ու անոնց հնազանդ կեցէք , վինչու որ անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հրմանկեն , որպես թէ հաշիւ պիտի տան . որ ինքզինքնին ան ընեն ուրախ , և չէ թէ հառաչելով , որ
18 ան ձեզի օգտակար չէ : Մեզի համար աղօթք ըրէք , վինչու որ մենք համոզուած ենք Թէ ազէկ խղճմտանք ունինք , և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք ազէկ վարմունք ու-
19 նենալ : Եւ մանաւանդ կ'աղաչեմ որ աս ընէք , որ աւելի շուտով ձեզի դառնամ :
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը Հոր մեռելներէն յարուցած մեր Տէր Ցիսուսը , որ յաւիտենական ուխտին արիւնովը ոչխարներուն մեծ
21 հովիւն է , Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ իր կամքը ընելու , և ձեր մէջը իր առջևը հաճոյ եղած ընէ Ցիսուս Քրիստոսի ձեռքովը , Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից : Ամէն :
22 Կ'աղաչեմ ձեզի՛ եղբայրներ՝ այս յորդորական խօսքիս համբերել , վինչու որ համառօտաբար գրեցի
23 ձեզի : Գիտցէք որ Թիմոթէոս արձակուած է , որուն հետ՝ թէ որ շուտով գայ՝ պիտի
24 տեսնեմ ձեզ : Բարև՛ ըրէք ձեր բոլոր առաջնորդներուն ու բոլոր սուրբերուն . ձեզի բարև կ'ընեն ա-
25 նոնք որ Իտալիայէն են : Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ : Ամէն :

Ցամք Տեառն 64

ՀՑՕՀ . ԺԹ . 17 , 18 : Դտր . Ե . 57 : ՅԳԼ . ԺԱ . 26 : ա Պետ . Գ . 14 : Ղ Մ Իբ . Բ . 10 : Փիլ . Գ . 20 : Գլ . ԺԱ . 10 , 16 : ԺԲ . 22 : ՁԵԽԵ . Ե . 20 : ա Պետ . Բ . 5 : ՃՂԼ . Է . 12 : Սաղ . Ծ . 14 , 23 : կճ . 30 , 31 : ՃԷ . 22 : ՃԺԶ . 17 : ՃՈվս . ԺԳ . 2 : ՆՀռով . ԺԲ . 13 : ԼԲ Կոր . Թ . 12 : Փիլ . Գ . 18 : Գլ . Ձ . 10 : Փիլ . Բ . 29 : ա Թես . Ե . 12 : ա Տիմ . Ե . 17 : Հմր 7 : ԼԵզեկ . Գ . 17 : ԼԳ . 2 , 7 : Գտր . Ի . 26 , 28 : ՊՀռով . ԺԵ . 30 : Եփես . Ձ . 19 : Կող . Գ . 3 : ա Թես . Ե . 25 : Բ Թես . Գ . 1 : ԶԳտր . Իգ . 1 : Իգ . 16 : Բ Կոր . ա . 12 : Փիլմ . 22 : Հռով . ԺԵ . 33 : Թես . Ե . 23 : ՀԳտր . Բ . 24 , 32 : Հբռով . Գ . 24 : Բ . 11 : ա Կոր . Ձ . 14 : ԺԵ . 15 : Բ Կոր . Գ . 14 : Գաղ . ա . 1 : Կող . Բ . 12 : Թես . ա . 10 : ա Պետ . ա . 21 : ՔՋաք . Թ . 11 : Գլ . ԺԵ . 29 : ԲԵս . Լ . 11 : Եզեկ . Լգ . 23 : Լ . 24 : ՑՕՀ . ԺԵ . 11 , 14 : ա Պետ . Բ . 25 : Ե . 4 : ՅԲ Թես . Բ . 16 : ա Պետ . Ե . 10 : Փիլ . Բ . 13 : Գաղ . ա . 5 : Բ Տիմ . Գ . 18 : Ցայտ . ա . 6 : Ա ա Պետ . Ե . 12 : ա Թես . Գ . 2 : ՖՀմր 7 , 17 : Տիտ . Գ . 15 :

Ա Սաղ . ՃԲ . 26 : Մատ . Իգ . 35 : Բ Պետ . Գ . 10 : Ցայտ . Լա . 1 : Ե Ել . Իգ . 17 : Բ Օր . Ը . 24 : Թ . 3 : ԵՒաղ . Ե . 3 : Ղ . 3 : Ես . Կգ . 15 : Բ Թես . ա . 8 : Գլ . ԺԷ . 27 :

Հռով . ԺԲ . 10 : ա Թես . Գ . 9 : ա Պետ . ա . 22 : Բ . 17 : Ը . 8 : Գ . 8 : Բ Պետ . ա . 7 : ա ՁՕՀ . Գ . 11 , ՃԸ : Գ . 7 , 20 , 21 : Բ Մատ . Իե . 35 : Հռով . ԺԲ . 13 : ա Տիմ . Գ . 2 : ՍՊետ . Գ . 9 : Ֆ Ծն . ԺԲ . 3 : ԺԹ . 2 : Բ Մատ . Իե . 36 : Հռով . ԺԲ . 15 : ա Կոր . ԺԲ . 26 : Կող . Գ . 18 : ա Պետ . Գ . 8 : Ե ա Կոր . Գ . 9 : Գաղ . Ե . 19 , 21 : Եփես . Ե . 5 : Կող . Գ . 5 , 6 : Ցայտ . Իբ . 15 :

Ղ Մատ . Գ . 25 , 34 : Փիլ . Գ . 11 , 12 : ա Տիմ . Գ . 6 , 8 : Ե Ծն . Իբ . 15 : Բ Օր . Լ . 6 , 8 : Ցես . ա . 5 : ա Մն . Իբ . 20 : Սաղ . Լե . 25 : Ը Ցաղ . Իե . 1 : ԺԳ . 4 , 11 , 12 : ՃԺԲ . 6 : Ի Հմր 17 : Ֆ Գլ . Գ . 12 : Ի ՁՕՀ . Ը . 58 : Գլ . ա . 12 : Ցայտ . ա . 4 : Լ Եփես . Գ . 14 : Ե . 6 : Կող . Բ . 4 , 8 : ա ՁՕՀ . Գ . 1 : Ե Հռով . ԺԳ . 17 : Կող . Բ . 16 : ա Տիմ . Գ . 3 : Գ . 11 , 12 , 21 : Ղ . 30 : Թ . 11 : ԺԳ . 27 : Ցես . ԺԹ . 3 : Ֆ Ա Կոր . Թ . 13 : Ժ . 18 : Ի Ել . ԻԹ . 14 : ՂԱ . 21 : Ղ . 30 : Թ . 11 : ԺԳ . 27 : Ցես . ԺԹ . 3 :

ԸՆԴԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՒ ԸՈՒՂԵԼՈՅՆ

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

ա Գոր . ժբ . 17 ։ ժե . 13 ։ Գաղ . ա . 19 ։ բ . 9 ։ Ցուդ . 1 ։ Բ Տիտ . ա . 1 ։ Գոր . իզ . 7 ։ Ա Օր . լբ . 26 ։ Յօ՚ . ե . 35 ։ Գոր . բ . 5 ։ ը . 1 ։ Պետ . ա . 1 ։ Ի Մատ . ե . 12 ։ Գոր . ե . 41 ։ Ի՛ր . ժ . 34 ։ ա Պետ . գ . 13, 16 ։ Ղ ա Պետ . ա . 6 ։ Ի Հռով . ե . 3 ։ Ը Հ Թագ . գ . 9 , 11 , 12 ։ Ռառկ . բ . 3 ։ Ի Մատ . է . 7 ։ իա . 22 ։ Մար . ժա . 24 ։ Ղու . ժա . 9 ։ Յօ՚ . ժգ . 13 ։ ժե . 7 ։ ժզ . 23 ։ Ա Ի՛ր Տիմ . իԲ . 12 ։ ա Յօ՚ . ե . 14 , 15 ։ Ի Մար . ժա . 24 ։ ա Տիմ . բ . 8 ։ Ղ Գղ . գ . 8 ։ Ի Յօբ . ժգ . 2 ։ Սաղ . լե . 2 ։ ղ . 5 , 6 ։ Ճբ . 11 ։ Ճգ . 15 ։ Ես . խ . 6 ։ ա Կոր . ե . 31 ։ Գղ . գ . 14 ։ ա Պետ . ա . 24 ։ ա Յօ՚ . բ . 17 ։ Ա Յօբ . ե . 17 ։ Ռառկ . գ . 11 , 12 ։ Ի՛ր . ժբ . 5 ։ Ցայտ . գ . 19 ։ Ի ա Կոր . Թ . 25 ։ Բ Տիմ . գ . 8 ։ Գղ . բ . 5 ։ ա Պետ . ե . 4 ։ Ցայտ . բ . 10 ։ Հ Մատ . ժ . 22 ։ ժԹ . 28 , 29 ։ Գղ . բ . 5 ։

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 Պէտք է որ ուրախ ըլլանք Նեղութեան ժամանակ , 5 Աստուծմէ Համբերութիւն խնդրենք , 13 և մեր փորձութիւններուն մէջ չըսենք Թէ մեր տկարութեանը կամ մեղքին պատճառը Աստուած է , 19 այլ մանաւանդ խօսքին մտիկ ընողներ ըլլանք , անոր վրայով խորհինք և գործադրենք ։ 26 Եթէ ոչ՝ կրնանք կրօնաւոր երեւնալ , բայց անկարելի է որ ճշմարտապէս անանկ ըլլանք ։

1 ՚Յակոբոս՝ Ի Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան , Տասներկու ցեղերուդ՝ Որ ա՚ն կ՚ապրած էք , ողջո՚յն ։

2 Ե՚ղբայրներ՝ Երբոլորովի ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք , Երբոր կերպ կերպ փորձանքներու

3 մէջ կ՚ինկնաք , Գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը Համբերութիւն կը գործէ ։

4 Բերութիւն կը դործէ ։ Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ , որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք , ու բանի մը պակսութիւն չունենաք ։

5 Ե՚ւ հապա թէ որ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակսած ըլլայ , Ի թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ ու չնախատեր ,

6 ա՚ւ անոր պիտի տրուի ։ Ի Միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ ու չերկմտի ։ Վասն զի ան որ երկմիտ է , Ծովուն հողմակոծեալ ու տարեալ ալիքներուն նման է ։

7 Ան մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ

8 բան մը պիտի առնէ ։ Երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ ։

9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութե-

10 թեանը վրայ թող պարծենայ ։ Եւ ան որ հարուստ է , իր խոնարհութեանը վրայ ։ Ինչու որ Ի անիկայ խոտի ծաղկի մը պէս պիտի անց-

11 նի ։ Քանզի արեւը սաստիկ տաքութիւնով մը կը ծագի ու կը չամրքեցընէ խոտը , և անոր ծաղիկը կը թափի , ու անոր երեւութին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի ։ անանկ ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի ։

12 Ե՚րանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ ։ Ինչու որ եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի , Ի կենաց պսակը պիտի առնէ , Հոն որ Տէրը զինքը սիրողներուն խոստացաւ ։ Ըրլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ Թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ ։ Ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր ,

14 ո՚չ ալ ինքը մէկը կը փորձէ ։ Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած

15 ու խաբուած ։ Յետոյ ցանկութիւնը յղանալով , մեղք կը ծնանի ։ և մեղքը որ կատարուի ,

16 Մահ կը ծնանի ։ Մի՚ խաբուիք՝ իմ

17 սիրելի՚ եղբայրներս ։ Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է , և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ , Որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն

18 կամ դառնալու շուք մը չկայ ։ Ի՚ր ուզելովը մեզ ծնաւ Ճշմարտութեան խօսքովը , Որ մենք իր ստեղծածներուն

19 մէն Երախայրի մը ըլլանք ։ Ուստի՝ իմ սիրելի՚ եղբայրներս , Ամէն մարդ թող շուտ ըլլայ լսելու , Ուշ ծանր՝ խօսելու , Ուշ ծանր՝ բարկանալու ։

20 Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործէ ։

21 Ընտի ամէն աղտեղութիւնը ու չարութեան առատելութիւնը մէկդի ձգելով , Հեզութեամբ ընդունէք՝ Ձեր մէջը սերմանուած խօսքը , Որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել ։

22 Բայց խօսքը կատարողներ եղէք , և չէ՚ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ

23 խաբելով ։ Ինչու որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին ու կատարող չըլլայ , անիկայ նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը տնկած իր բնական երեսը կը դի-

24 տէ ։ Ինչու որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը ու անցաւ դնաց , և շուտ մը մոռցաւ Թէ ինսոր մէկ մըն էր ։

25 Բայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին էաչքէ տնկելով կը նայի , և անոր մէջը կը կենայ , անիկայ խօսելէ լսող չըլլալով՝ հապա գործը կատարող , Երանելի պիտի ըլլայ իր կատարե-

26 լուն մէջ ։ Եթէ որ մէկը զինքը կրօնասէր կը սեպէ ։ ու իր լեզուին սանձ չդներ , հապա իր սիրտը կը խաբէ , անանկին կրօնասիրութիւ-

27 նը փուճ է ։ Աստուծոյ ու Հօրը

Ցամք Տեառն
Ի՛ր 60

Յ Ցօբ . ժե . 35 ։ Սաղ . է . 14 ։ Ղ Հռով . ղ . 21 , 23 ։ Ց Ցօ՚ . գ . 27 ։ ա Կոր . գ . 7 ։ Ի Թես . իդ . 19 ։ աԹագ . ժե . 29 ։ Մաղ . գ . 6 ։ Հռով . ժա . 29 ։ Յ Ցօ՚ . ա . 13 ։ գ . 3 ։ ա Կոր . գ . 15 ։ ա Պետ . ա . 23 ։ Ն Եփե . ա . 12 ։ Ը Երեմ . բ . 3 ։ Ցայտ . ժգ . 4 ։ Ա Գաղ . ե . 1 ։ Ղ Ռառկ . ժ . 19 ։ ժե . 27 ։ Գաղ . ե . 2 ։ Ի Ռառկ . ժգ . 17 ։ ժղ . 32 ։ Գաղ . է . 9 ։ Ը Կող . գ . 8 ։ ա Պետ . բ . 1 ։ Գոր . ժգ . 26 ։ Հռով . ա . 16 ։ ա Կոր . ժե . 2 ։ Եփե . ա . 13 ։ Տիտ . բ . 11 ։ Երբ . բ . 3 ։ ա Պետ . ա . 9 ։ Ա Ի՛ր . ե . 21 ։ Ղու . ղ . 46 ։ ժա . 28 ։ Հռով . բ . 13 ։ աՑօ՚ . գ . 7 ։ Ը Ղու . ղ . 47 ։ Ես Տես Գը բ . 14 , Ես Գ Ի Գոր . բ . 12 ։ Բ Կոր . գ . 18 ։ Յ Ցօ՚ . ժգ . 17 ։ Ա Սաղ . լդ . 13 ։ Ի՛ր . 1 ։ ա Պետ . գ . 10 ։

Ցամք Տեառն իբր 60

քով մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը առ Հ, Որբերուն ու
որբևարիներուն տես երթալ իրենց
նեղութեան ատենը, ու անձը
անարատ պահել աշխարհէն։

ԳԼ. Բ

1 Քրիստոնէական կրօնքին անվայել բան է հարստահարել պատուել և աղքատները
անարգել։ 18 Պարտիք իրարու վրայ սէր
ունենալ և գթած ըլլալ։ 14 Պէտք չէ պարծենալ հաւատքին վրայ՝ երբոր առանց գործոց
է։ 17 վասն զի ան հաւատքը մեռած հաւատք
է, 19 գեներու հաւատք է, 21 և չէ թէ Աբրահամին 23 և Ռահաբին հաւատքը։

1 Իմ եղբայրներս՝ չընդունիք որ աստուածութեամբ բռնէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատքը, ի՞նչ ինչէ
2 փառաց Տէրն է։ Քանզի թէ որ
ձեր ժողովքին մէջ մէկ մարդ մը
մտնելու ըլլայ՝ որ ունենայ ոսկի մատանի և փառաւոր հանդերձներ,
հոն մէկ աղքատ մըն ալ մտնելու
3 ըլլայ աղտոտ հանդերձներով, եւ
նայիք անոր վրայ որ փառաւոր
հանդերձներ ունի, ու ըսէք թէ
Դուն հոս նստէ պատուով, և ան
աղքատին ըսէք թէ Դուն հոդ
ոտքի վրայ կայնէ, կամ թէ Եկուր
4 նստէ՝ պատուանդանիս քովը, Չէր
մէջը խտրութիւններ ընդ ու չար
խորհուրդներու դատաւոր չէ՞ք ըլ-
5 լար։ Մտիկ ըրէք, սիրելի՛ եղբայրներս. Չէ՞ որ Աստուած աշխարհիս աղքատները ընտրեց, Տ-
րոնդ հաւատքով հարուստ ըլ., ու
ժառանգաւոր արքայութեանը,
Որ զինքը սիրողներուն խոստա-
6 ցաւ։ Ըհայց դուք աղքատները ա-
նարգեցիք. Հարուստները չէ՞ն որ
ձեզ կը հարստահարեն, Ու ձեզ
դատաստանարանները կը քաշեն։
7 Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն ան բա-
րի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
8 է։ Արդ թէ որ դուք արքունա-
կան օրէնքը կը կատարէք Գրքին
ըստ՝ Սիրէս քու ընկերդ
սիրես քու անձիդ պէս, աղէկ կ'ը-
9 նէք. Բ Բայց թէ որ աչառութիւն
կ'ընէք, մեղք կը գործէք, ու օ-
րէնքէն կը յանդիմանուիք օրինա-
10 զանցներու պէս։ Քանզի ով որ
բոլոր օրէնքը պահէ, ու մէկ բանի
մը մէջ յանցաւոր ըլլայ, ի՛անիկայ
11 ամենուն պարտական կ'ըլլայ։ Վասն
զի ան որ ըսաւ Թէ Ընէ՛ութիւն մի՛
ըներ, ըսաւ ալ Թէ Մի սպանանէր։ ուստի թէ որ չընութիւն չը-
նես բայց սպանութիւն ընես, օրի-
12 նազանց կ'ըլլաս։ Անանկ խօսեցէք
և անանկ ըրէք՝ Որպէս թէ ազա-
տութեան օրէնքովը պիտի դա-
13 տուիք։ Ի վասն զի դատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր որ
ողորմութիւն չըներ. Ու ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին
դիմացը։
14 Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրներս, Թէ
որ մէկը ըսէ Թէ հաւատք ունի,
ու գործք չունենայ. միթէ հաւատ-
15 քը կրնայ փրկել զանիկայ։ Ետէ
որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ
ըլլայ՝ կամ օրուան կերակուրին կա-
16 րօտ, Ոմն ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ,
Գացէ՛ք խաղաղութեամբ, տաք-
ցէ՛ք ու կշտացէ՛ք. և մարմիններն
պէտք եղած բաները անոնց չտաք,
17 ի՞նչ օգուտ է։ Նմանկ ալ հա-
ւատքը Թէ որ հեռը գործ չունե-
18 նայ, ըստ ինքեան մեռած է։ Նաև
կրնայ մէկը ըսել Թէ Դուն հա-
ւատք ունիս, ես ալ գործքեր ու-
նիմ. դուն քու հաւատքդ ցուցուր
ինծի առանց գործքերու, Ու ես
քեզի ցուցընեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործքերէս։ Դուն կը հաւատաս
որ Աստուած մէկ է, աղէկ կ'ընես.
Դևերն ալ կը հաւատան և կը
20 սարսափին։ Բայց կ'ուզե՞ս գիտ-
նալ դուն՝ ով սնոտի մարդ, որ
հաւատքը առանց գործքերու մե-
21 ռած է։ Աբրահամ մեր հայրը
գործքերով չարդարացաւ, Երբոր
իր որդին Իսահակը սեղանին վրայ
22 հանեց զոհ ընելո՞ւ։ Կը տեսնե՞ս որ
հաւատքը անոր գործքերուն հետ
մկտեղ գործեց, ու ան գործքերով հաւատքը կատարեալ եղաւ.
23 Եւ Գրքին խօսքը կատարուեցաւ որ
կ'ըսէ, Աբրահամ Աստուծոյ հա-
ւատաց, ու ան իրեն արդարու-
թիւն սեպուեցաւ. և ինքը Աստու-
24 ծոյ բարեկամ ըսուեցաւ։ Կը տես-
նէ՛ք որ մարդս գործքերով կ'ար-
դարանայ, ու չէ թէ միայն
25 հաւատքով։ Նոյնպէս ալ Ռահաբ պոռնիկը չէ՞ որ գործքերով
արդարացաւ, երբոր լրտեսները
ներս առաւ, և ուրիշ ճամբայով
26 արձակեց զանոնք։ Քանզի ինչպէս
որ մարմինը առանց հոգիի մեռած
է, նոյնպէս ալ հաւատքը առանց
գործքերու մեռած է։

ԳԼ. Գ

1 Պէտք չէ որ ախոհներ ըլլանք կամ լրբու-
թեամբ ուրիշները յանդիմանենք. 5 այլ մա-
նաւանդ սանձելու լեզուներս, որ թէև պզտիկ
անդամ մըն է, բայց զօրաւոր գործիք մըն է
թէ՛ բարիի և թէ չարի համար։ 13 Հշմարտութեան իմաստութիւնը հեղ և խաղաղասէր կ'ըլլայ, առանց նախանձու և հակառակութեան։

1 Ձ'ղբայրներս՝ շատ վարդապետներ մի՛ ըլլաք. Ը դիտնալով որ
աւելի մեծ դատաստան պիտի ըն-
2 դունինք. Ի՛նչու որ ամենքս ալ
շատ յանցանքներ կ'ընենք. Ե Թէ

Ցամք Տեառն իբր 60

ա ա Ցօհ. գ. 17, 18։
ի Մատ. է. 26։ Գաղ. ա. 23։
ճ Տես Ցոր. լա. 19, 20։ Գաղ. գ. 11։
յ ա Ցօհ. գ. 18։
ղ Գաղ. գ. 13։
ճ Մատ. ը. 29։ Մար. ա. 24։ ե. 7։ Ղուկ. գ. 34։ Գործ. ժգ. 17։ ժԹ. 15։
ո Ծն. իր. 9, 12։
յ Եբր. ժա. 17։
ն Ծն. ժե. 6։ Հռով. գ. 3։ Գաղ. գ. 6։
շ Բ Մն. ի. 7։ Ես. խա. 8։
ա Ցես. բ. 1։ Երե. ժա. 31։
ա Մատ. իգ. 8, 10։ Հռով. ը. 20, 21։ ա Պետ. ե. 3։
Բ Ղուկ. գ. 37։ գ Թագ. ը. 46։ Բ Մն. գ. 36։ Առակ. ի. 9։ ժող. է. 20։ ա Ցօհ. ա. 8։
Ե Սաղ. լզ. 13։ Գաղ. ա. 26։ ա Պետ. գ. 10։

Ցամք Տեառն իբր 60

Ա Մատ. ժբ. 37 :
Ղ Սաղ. լբ. 9 :

Ե Առակ. ժբ. 18 : ժե. 2 :

Ը Սաղ. ժբ. 3 : Հդ. 8, 9 :

Ի Առակ. ժզ. 27 :

Ժ Մատ. ժե. 11, 18, 19, 20 : Մար. է. 15, 20, 23 :

Ի Սաղ. ճխ. 3 :

Լ Յով. ա. 26 : է. 1 : Թ. 6 :

Խ Գաղ. զ. 4 :

Ծ ԳԼ. բ. 18 :
Կ ԳԼ. ա. 21 :
Հ Հռով. ժգ. 13 :
Յ Հռով. բ. 17, 23 :
Ղ ԳԼ. ա. 17 : Փիլ. գ. 19 :
Ճ ա Կոր. դ. 3 : Գաղ. ե. 20 :
Մ ա Կոր. բ. 6, 7 :
Ն Հռով. ժբ. 9 : ա Պետ. ա. 22 : բ. 1 : ա Ցօհ. գ. 18 :
Շ Առակ. ժա. 18 : Ովս. ժ. 12 : Մատ. է. 9 : Փիլ. ա. 11 : Եբր. ժբ. 11 :

որ մկկը խօսքով յանցանք չընէ, Է անիկայ կատարեալ մարդ է, որ կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձել 3 լու : Ցե՛ս որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի ՝նազանդին, ու անոնց բոլոր մար- 4 մինը կը կառավարենք. Ա՛հա նաւերն ալ որչափ մե՛ծ բաներ են, և սաստիկ հովերէն կը քշուին, բայց ամենափոքր ղեկով մը կը կառավարուին՝ ղեկավարին կամքը որ 5 կողմը որ ուզէ : Է Անանկ ալ լեզուն մկ պզտիկ անդամ մըն է, Ու մե՛ծ բաներ կը խօսի. ա՛հա քիչ մը կրակը որչափ բան բոցի կու- 6 տայ : Բ Լեզուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւութեան տիեզերք մը. լեզուն մեր անդամներուն մէջ անանկ դրուած է, Ո՛ր բոլոր մարմինը կ՝ապականէ, և բնութեան շրջանը կը բռընկցընէ, ու ինքը գեհենէն 7 կը բռընկի : Բոլոր դազաններուն ու թռչուններուն և սողուններուն ու ծովու մէջ եղածներուն բնու- թիւնը կը նուաճի՝ և նուաճեալ է 8 մարդկային բնութենէն : Բայց լեզուն մարդոց մկկը չկրնար նուա՛ճել. անիկայ անզսպ չար է, է՛ա- 9 մահաբեր թունով լեցուն. Անով կ՝օրհնենք զԱստուած ու Հայրը, և անով կ՝անիծենք մարդիկ՝ Ո՛որոնք Աստուծոյ նմանութեամբը ստեղ- 10 ծուած են : Մի և նոյն բերնէն կ՝ելլէն օրհնութիւն ու անէ՛ծք. եղբայրնե՛ր պէտք չէ որ ա՛ա- 11 սանկ բլլայ : Միթէ՞ աղբիւր մը մի և նոյն բերնէն անոյշ ու լեղի կը 12 բղխէ՞ : Միթէ՞ կարելի՞ է՝ եղբայրնե՛ր՝ որ թզենին ձիթապը- տուղ բերէ, կամ որթը՝ թուզ. Նմանապէս Ջրեւէ չէ որ մկկ աղբիւ- րէ մը աղի ու անոյշ ջուր ելլէ : 13 Ձ Ձեր մէջը իմաստուն ու խելացի՞ ով կայ. թող անիկայ բարի վար- մունքովը ցուցընէ՝ ի՛ր գործերը Հ իմաստութեան հեզութիւնով : 14 Հ Հապա թէ որ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունենա՛նք սրտեր- նուդ մէջ, Ն մի՛ պարծենա՛նք ու ճշմարտութիւնը սուտ հանէ՛ք : 15 Ս Ա՛ս իմաստութիւնը վերէն իջած չէ՛, հապա երկրաւոր՝ հնչաւոր և 16 դիւական է : Փ Քանզի ուր որ նա- խանձ ու կռիւ կայ, հո՛ն է անկար- գութիւնը և ամէն չար բաները : 17 Յ Հապա վերէն իմաստութիւնը նախ սուրբ է, ետքը խաղաղարար, հեզ, հլու, ողորմութիւնով ու բարի պտուղներով լեցուն, ան- 18 կողմնասէր ու անկեղծ : Ե՛ւ արդարութեան պտուղը խաղաղու- թիւնով կը սերմանուի անոնց՝ ո- րոնք խաղաղութիւն կ՝ընեն :

Գ Լ Ա Դ

1 Պէտք է որ դէմ դնենք ագահութեան, 4 անժուժկալութեան, 5 հպարտութեան, 11 բամբասանքի և ուրիշները զուր տեղը դատե- լու : 13 Պէտք չէ որ աշխարհային դործա- նութեանց յաջողութիւնը վստահինք, բայց միայն խորհինք թէ աս կենանք ո՛րչափ անրա- ւոյդ է, և մեր անձերը ու մեր բոլոր գործ- քերը Աստուծոյ նախախնամութեանը յանձ- նենք :

1 Պ՞ռկից են պատերազմները, և ո՞րկից կուիները ձեր մէջը. չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն, ո՞ր ձեր անդամներուն մէջ կը պատե- 2 բազմին : Կը ցանկաք ու չունիք, կը սպանո՛ւնէք ու կը նախանձի՛ք, և չէք կրնար չէ՞ ո՞ձեռք հասնիլ. կը պատերազմի՛ք ու կը կռուի՛ք, բայց 3 չունի՛ք, ինչու որ չէ՛ք խնդրեր. Ի՛նչ խնդրէ՛ք ու չէ՛ք առներ, է՛ինչու որ չարաչար կը խնդրէ՛ք, որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցընէ՛ք : 4 Ո՛Շնացողներ՝ չէ՞ք գիտեր Ե՞որ աշխարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութի՛ւն է. Ուստի ո՛վ որ կ՝ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ, ինքզինքը Աստուծոյ թշնամի կ՝ընէ : 5 Կամ թէ կը կարծէ՞ք որ Գիրքը պարա՞պ տեղը *կ՝ըսէ թէ Ե՞Նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնա- 6 կող հոգին՞. Սակայն աւելի չնորհք կու տայ. անոր համար կ՝ըսէ, Ը Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհ- 7 ներուն չնորհք կու տայ : Ուստի ՞նազանդեցէ՛ք Աստուծոյ. Բ Սատա- նային հակառակ կեցէ՛ք, և անիկայ 8 ձեզմէ պիտի փախչի : Ժ Աստուծոյ մօտեցէ՛ք, ու անիկայ ձեզի պի- տի մօտենայ. Խ սրբեցէ՛ք ձեռքերնիդ՝ մե՛ղաւորներ, ԵՒ մաքրեցէ՛ք 9 սրտերնիդ՝ Ե՛երկմիտներ. Ժ Տառապանք քաշեցէ՛ք, սո՛ւգ ըրէ՛ք ու լացէ՛ք. ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմու- 10 թեան : Խ Ազիրացէ՛ք առջեւը Ի՛նոյնպէս հեցէ՛ք, ու ան ձեզ պիտի բարձ- րացընէ :

11 Հ Մէկզմէկ մի՛ բամբասէ՛ք՝ եղբայրներ. ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ Ն կամ իր եղբայրը կը դատէ, օրէնքը կը բամբասէ և օրէնքը կը դատէ. Հապա թէ որ օրէնքը դատես, ալ դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր : 12 Մէ՞այն մէկ Օրէնսդիր [ու Դատաւո՛ր] մը կայ, Ո՛ր ինքը կարող է փրկելու և կորսընցընելու. Ո դուն ով ես որ ուրիշը կը դատես :

13 Ո՛Հիմա մինչ ըրէ՛ք դուք որ կ՝ըսէ՛ք՝ Ա՛յսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը, ու հո՛ն տարի մը կենանք, և առուտուր ընենք ու 14 վաստկի՛նք. (Դուք որ վաղը չէ՛ք

Ցամք Տեառն իբր 60

ա Հռով. է. 23 : Գաղ. ե. 17 : ա Պետ. բ. 11 :
Բ Ցօր. իե. 9 : լե. 12 : Սաղ. ժբ. 41 : Առակ. ա. 28. Ես. ա. 15 : Ե- րեմ. ժա. 11 : Միք. գ. 4 : Զաք. է. 13 :
Գ Սաղ. կդ. 18 : ա Ցօհ. գ. 22 : ե. 14 :
Դ Սաղ. հդ. 27 :
Է ա Ցօհ. բ. 16 :
Զ Ցօհ. ժե. 19 : ժէ. 14 : Գաղ. ա. 10 :
*Կամ կը խօ- սի. Նախան- ձի՞ կը փա- փաքի մեր մէջը բնա- կող Հոգին.
Ը Տե՛ս Ծն. գ. 5 : ը. 21 : Թուա. ժա. 29 : Առակ. իա. 10 :
Ի ՞ցր. իբ. 29 : Սաղ. ճլը. 6 : Ա- ռակ. գ. 34 : իԲ. 23 : Մատ. իգ. 12 : Ղու. ա. 52 : ժդ. 11 : ժբ. 14 : ա Պետ. ե. 5 :
Ժ Եփե. գ. 27 : գ. 11 : ա Պետ. ե. 9 :
Ի Ժբ Մն. ժե. 2 :
Լ Եա. ա. 16 : Ա Պետ. ա. 22 : ա Ցօհ. գ. 3 :
Խ ԳԼ. ա. 8 :
Ծ Մատ. է. 4 :
Կ ՞ցր. բ. 29 : Մատ. իգ. 12 : Ղու. ժգ. 11 : ժբ. 14 : ա Պետ. ե. 6 :
Հ Եփե. գ. 31 : ա Պետ. բ. 1 :
Յ Մատ. է. 1 : Ղու. գ. 37 : Հռով. բ. 1 : ա Կոր. գ. 5 :
Ղ Մատ. ժ. 28 :
Ճ Հռով. ժգ. 4, 13 :
Մ Առակ. իէ. 1 : Ղու. ժբ. 18, ՃԷ :

15 գիտեր · քանզի ի՞նչ է ձեր կեան-
քը · Այիրաւի շոգի մըն է , որ քիչ
մը ատեն կ'երեւնայ ու եաքը կ'ո-
չընչանայ ·) անոր տեղը ըսելու
ելիք , 15 թէ որ Տէրը կամենայ ու
ապրինք , ասս կամ ան բանը ընենք ։
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանու-
թիւնովը կը պարծենաք · Ը բոլոր
ասանկ պարծանքները չարութիւն
17 են ։ Ո՞ւստի ով որ բարին ընելը
գիտնայ ու չընէ , ան մեղք է ա-
նոր ։

ԳԼ · Ե

1 Ձար հարուստները պէտք է որ վախնան ևս-
տուծոյ վրէժխնդրութենէն ։ 7 Պարտինք նե-
ղութեան մէջ համբերող ըլլալ՝ մարգարէ-
ներուն և Յոբին օրինակին պէս ։ 12 Պէտք է
որ երդում ընելէն ետ կենանք , 13 նեղու-
թեան աատեն աղօթք ընենք , ուրախութեան
ատեն երգենք , 16 մեր յանցանքները իրարու
խոստովանինք , իրարու համար աղօթք ընենք ,
19 և մոլորեալ եղբայրը ճշմարտութեան
դարձընենք ։

1 Ո՞վ՛ղե հիմա՝ հարուստներ՝ լացէ՛ք
ու ողբացէ՛ք ան թշուառու-
թիւններուն համար՝ որ ձեր վրայ
2 պիտի գան ։ Ձեր հարստութիւնը
ապականած է , Ե ու ձեր հանդերձ-
3 ները ցեցի կերակուր եղած ։ Ձեր
ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է , և
անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի
ըլլայ , ու ձեր մարմինը պիտի ու-
տէ Ի կրակի պէս · Վերջին օրերուն
4 համար գանձ դիզեցիք ։ Ը Ահա
ձեր արտերը ջնդող բանուորներուն
վարձքը՝ որ ետ պահեցիք , կ'աղա-
ղակէ , Ե ու ջնդողներուն բողոքը
զօրութեանց Տէրոջը ականջներուն
5 հասաւ ։ Ը Երկրի վրայ փափկու-
թեամբ և հեշտութեամբ ապրե-
ցաք , սիրտերնիդ անուցիք՝ որպէս
թէ մորթուելու օրուան համար ։
6 Ե Դատապարտեցիք ու սպաննեցիք
արդարը , ու ձեզի հակառակ չկե-
նար ։

7 Ուստի համբերող եղէք՝ եղբայր-
ներ՝ մինչև Տէրոջը գալուստը · ահա
երկրագործը կը սպասէ երկրի պա-
տուական պտուղին , անոր համար
համբերելով , Է մինչև որ առջի ու-
8 վերջի անձրևը առնէ ։ Դուք ալ
համբերութիւն ըրէք , սիրտերնիդ
հաստատ բռնեցէք · Ի՝ինչու որ Տէ-
9 րոջը գալուստը մօտ է ։ Ժ Իրարու
դէմ մի՛ հառաչէք՝ եղբայրներ , որ
չդատապարտուիք · Ահա Դատա-
10 ւորը դրանը քովը կայներ է ։ Ե՛ղ-
բայրներս՝ չարչարանքներու ու համ-
բերութեան օրինակ առէք Ս մար-
գարէները , որոնք Տէրոջը անու-
11 նովը խօսեցան ։ Ի Ահա համբերող-
ներուն երանի կու տանք · Ժ Յոբին
համբերութիւնը լսեցիք դուք , և
Տէրոջը ինչ ըլլաք վախճանը տե-
սաք , Հ որ Տէրը բազմագութ ու
ողորմած է ։
12 Ասդ ամէն բանէն առաջ՝ եղ-
բայրներս՝ Ն երդում չընէք , ոչ
երկինքի վրայ՝ ոչ երկրի վրայ , ոչ
ալ մէկ ուրիշ երդում մը · Հապա
ձեր այոն այո ըլլայ , և ոչը՝ ոչ ,
որ չըլլայ թէ դատապարտութեան
տակ իյնաք ։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան
մէջ է , աղօթք թող ընէ · Թէ որ
մէկը ուրախ է , Շաղմոս թող եր-
14 գէ ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ
է , եկեղեցիին երէցները թող
կանչէ , ու անոր վրայ աղօթք
թող ընեն , ու Ճ Տէրոջը անունովը
15 եղով օծեն զանիկայ · Եւ հաւատ-
քով եղած աղօթքը պիտի փրկէ
հիւանդը , ու Տէրը զանիկայ ոտը
պիտի հանէ · Մև Թէ որ մեղք ալ
գործեր է , պիտի ներուի անոր ։
16 Ձեր յանցանքները իրարու խոս-
տովանեցէ՛ք , ու աղօթք ըրէ՛ք Ի-
րարու համար որ բժշկուիք · Այա-
դարին ջերմեռանդ աղօթքը շատ
17 ազդուութիւն ունի ։ Ն Եղիա մեզի
պէս կրից ենթակայ մարդ մըն էր ,
և ու աղօթք ըրաւ որ անձրև չգայ ,
ու իրէք տարի ու վեց ամիս երկրի
18 վրայ անձրև չեկաւ ։ Ն Եւ նորէն
աղօթք ըրաւ , ու երկինքը անձրև
տուաւ և երկիրը իր պտուղը
բուսցուց ։
19 Ե՛ղբայրներ՝ Ո թէ որ ձեզմէ մէ-
կը ճշմարտութենէն մոլորի , ու
20 մէկը զանիկայ դարձի բերէ , Գիտ-
ցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր
մոլորութեան ճամբայէն կը դար-
ձընէ , Լ Հոգի մը մահուանէ կ'ա-
զատէ , Ո ու մեղայց բազմութիւնը
կը ծածկէ ։

ց Յոբ · է · 7 ։
Սաղ · ճբ · 3 ։ ԳԼ · ա · 10 ։ ա Պետ. ա · 24 ։ ա Յօհ. բ · 17 ։
ն Գոր · ժբ · 21 ։ ա Կոր · գ · 19 ։ ԺԶ · 7 ։ Եբր · գ · 3 ։
շ ա Կոր · ե · 6 ։
ո Ղու · ԺԲ · 47 ։ Յօհ · Թ · 41 ։ ԺԸ · 22 ։ Հռով · ա · 20 , 21 , 32 ։ բ · 17 ։ 18 , 23 ։

— Առակ · ժա · 28 ։ Ղու. գ · 24 ։ ա Տիմ. գ · 9 ։
բ Յոբ · ժգ · 28 ։ Մատ · գ · 20 ։ ԳԼ · բ · 2 ։
է Հռով. բ · 5 ։
ը ՂԼ · ԺԹ · 13 ։ Յոբ · իգ · 10 , 11 , Երեմ. իբ · 13 ։ Մաղ · գ · 5 ։
ի Բ Օր · իգ · 15 ։
ձ Յոբ · իա · 13 ։ Ամով · գ · 1 , 4 ։ Ղու · ԺԶ · 19 , 25 ։ ա Տիմ. ե · 6 ։
ի ԳԼ · բ · 6 ։
ղ Բ Օր · ժա · 14 ։ Երեմ. ե · 24 ։ Ովս · գ · 3 ։ Յոբ վԼ · բ · 23 ։ Զաք · ժ · 1 ։
ի Փիլ · գ · 5 ։ Եբր · ժ · 25 , 37 ։ ա Պետ · գ · 7 ։

ժ ԳԼ · գ · 11 ։
ի Մատ · իգ · 33 ։ ա Կոր · գ · 5 ։
լ Մատ · ե · 12 ։ Եբր · ժա. 35 , ԼԶ ։
խ Սաղ · ղԶ · 12 ։ Մատ · ե · 10 , 11 ։ ժ · 22 ։
ծ Յոբ · ա · 21 , 22 ։ բ · 10 ։
կ Յոբ · խբ · 10 , ԼԶ ։
հ Թես · ժգ · 18 ։ Սաղ · ճգ · 8 ։
յ Մատ · ե · 34 , ԼԶ ։
ղ Եփե · ե · 19 ։ Կող · գ · 16 ։
ճ Մար · ղ · 13 ։ ժգ · 18 ։ մ Ես. ԼԳ · 24 ։ Մատ. Թ · 2 ։
ն Ծն · ի · 17 ։ Թես · ժա · 2 ։ բ Օր · Թ · 18 , 19 , 20 ։ Ցեխ · ժ · 12 ։ ա Թագ · ժբ · 18 ։ գԹագ · ժգ · 6 ։ գ Թագ · գ · 33 · ժԹ · 15 , 20 ։ ի · 2 , 4 , ԼԶ ։ Սաղ · ժ · 17 ։ ԼՀ · 15 ։ Ճխե · 18 ։ Ածակ · ժե · 29 ։ իբ · 9 ։ Յօհ · Ի · 31 ։ ա Յօհ · գ · 22 ։
ն Գոր · ժգ · 14 ։
շ գ Թագ · ժե · 1 ։
ո Ղու · գ · 25 ։
չ գ Թագ · ժբ · 42 , 43 ։ պ Մատ · ժբ · 15 ։
Ձ Հռով · ժա · 14 ։ ա Կոր · Թ · 22 ։ ա Տիմ. գ · 16 ։
— Առակ · ժ · 12 ։ ապետ · գ · 8 ։

ԵՒԱՆԳԵԼԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՐԿՐԱԳԼՈՒԽՆ

Ցամք Տեառն
Իբր 60

ա Ցօհ. է. 35։ Գոր. բ. 5, 9, 10։ Ցակ. ա. 1։ բ Եփե. ա. 4։ Գլ. բ. 9։ գ Հռով. ը. 29։ Ժա. 2։ դ բ Թես. բ. 12։ ե Եբր. Ժբ. 24։ զ Հռով. ա. 7։ բ Պետ. ա. 2։ Ցոգ. 2։ է բ Կոր. ա. 3։ Եփե. ա. 3։ ը Տիտ. գ. 5։ թ Ցօհ. գ. 3, 5։ Ցակ. ա. 18։ ժ Գործ. Ժե. 20։ Աթես. գ. 13։ Գլ. գ. 21։ ի Գլ. ե. 4։ լ Կող. ա. 5։ բ Տիմ. գ. 8։ խ Ցօհ. ժ. 28, 29։ Ժէ. 11, 12, 15։ Ցոգ. 1։ ծ Մատ. ե. 12։ Հռով. Ժբ. 12։ բ Կոր. գ. 10։ Գլ. գ. 13։ կ բ Կոր. գ. 17։ Գլ. ե. 10։ հ Ցակ. ա. 2։ յ Ցակ. ա. 3, 12։ Գլ. գ. 12։ ղ Ցոր. իգ. 10։ Սաղ. կզ. 10։ Ա-ռակ. Ժէ. 3։ Ես. խը. 10։ Զաք. Ժգ. 9։ ա Կոր. գ. 13։ ճ Հռով. բ. 7, 10։ ա Կոր. գ. 5։ բ Թես. ա. 7—12։ մ ա Ցօհ. գ. 20։ յ Ցօհ. ի. 29։ բ Կոր. ե. 7։ Եբր. Ժա. 1, 27։ Նէհով. գ. 22։

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը գոհութիւն կը մատուցանէ Ա-տուծոյ՝ անոր բազմապատիկ հոգևոր շնորհք-ներուն համար. 10 կը ցուցընէ թէ քրիստո-սով եղած փրկութիւնը նոր լուսած բան մը չէ, հապա հին առնի մարգարէներէն ալ զբ-րուցուած է. 13 կը յորդորէ քրիստոնեանե-րը բարեպաշտութեամբ ապրելու, յիշեցնե-լով անոնց թէ իրենք նորէն ծնած են Աստու-ծոյ խօսքովը։

1 Պետրոս՝ Ցիսուս Քրիստոսի առա-քեալ, օտարականներուն՝ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատի-այի, Կապադովկիայի, Ասիայի ու Բիւթանիայի մէջ,
2 րուած է Հօր Աստուծոյ կանխա-գիտութեանը համեմատ՝ Հոգիին սրբացընելովը, ինազանդութեան և Ցիսուս Քրիստոսի Է արեանը սրսկուելուն համար. Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ։
3 Է Օրհնեալ է Աստուած ու մեր Տէր Ցիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեանը համե-մատ Ի մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի համար՝ Ցիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութիւն առնելո-վը,
4 վը, Անեղծ ու անարատ և ան-թառամ ժառանգութեանը հա-մար՝ որ երկինքը պահուած է ձեզ,
5 զի Է որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը համար՝ որ պատ-րաստուած է վերջի ժամանակը
6 յայտնուելու. Ժ որ անով կ'ուրա-խանաք, Է թէև հիմա, ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ, հբիչ մը ա-տեն տրտմած էք զանազան փոր-
7 ձութիւններով. Ի որպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կորստական ոսկիէն աւելի պա-տուական է, Է թէև անիկայ կը-րակով կը փորձուի,) Ճ գտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Ցիսուս Քրիստոսի յայտ-
8 նութեանը տեսնը. Յ ան որ դուք չտեսած՝ կը սիրէք, յոր անիկայ հիմա չէք տեսներ, բայց կը հա-ւատաք, և ուրախ էք անպատ-մելի ու փառաւորեալ խընդ-
9 գութիւնով. Ն Ձեր հաւատքին վախճանը ընդունելով, այսինքն
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը։ Ո Որ ան փրկութեանը համար փնտռե-ցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարեացան ձեզի ընտ-
11 շնորհքին համար. Ու կը քննէին թէ երբ կամ ինսոր ատեն կ'ին-ցրներ իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ Ո որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարութիւը, ու անկէ
12 ետև փառաւորութիւը։ Ո Որոնց յայտնուեցաւ, Ո որ չէ թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարեցին ան բաները, որոնք հիմա ձեզի պատ-մուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւե տարանը քարոզելին ձեզի Հո-գւով Սրբով որ երկինքէն խրկուե-ցաւ. Որ ան բաներուն՝ հրեշտակ-ները կը ցանկան ակնկառոյց նայե-լու։
13 Ո Ուստի ձեր միտքերուն մէջը գօտևորած՝ Ա արթուն կեցած, կա-տարելապէս յուսացէք ան ձեր վրայ հասնելու Ո որհացը՝ Ը Ցիսուս Քրիստոսի յայտնուելու ատենը,
14 Հնազանդ զաւակներու պէս, Չ չէ թէ ձեր տգիտութեան առնին Ա առջի ցանկութիւններովը վա-
15 րուելով. Ֆ Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս դուք ալ սուրբ եղէք Յէր բոլոր վարմունքներուն մէջ.
16 Ինչու որ գրուած է թէ Ֆ Սուրբ
17 եղէք, քանզի ես սուրբ եմ։ Եւ թէ որ Հայր կը կոչէք անխիղ Ը որ առանց աչառութեան կը դատե ամէն մէկուն գործքին համեմատ, Ֆ ուրեմն ձեր Ա պանդխտութեան ժամանակը վախով անցուցէք,
18 Գիտնալով որ Է դուք չէ թէ ապա-կանացու արծաթով կամ ոսկիով Ֆ փրկուեցաք ձեր Հայրերնէն ասա-
19 դուած ունայն ճամբաներէն, Ա Հա-պա Քրիստոսի պատուական արիւ-նովը՝ Է որպէս թէ անբիծ ու անա-
20 րատ գառի մը. Ո Որ առաջուց ճանչ-

Ցամք Տեառն
Իբր 60

Ո Ծն. խթ. 10։ Դան. բ. 44։ Ընգ. բ. 7։ Զաք. գ. 12։ Մատ. Ժգ. 17։ Ղուկ. Ժ. 24։ բ Պետ. ա. 19, 20, 21։ Գլ. գ. 18։ Ա Պետ. ա. 21։ Ո Սաղ. իբ. 6։ Ես. Ժգ. 3, ԽԱ։ Դան. Թ. 26։ Ղուկ. իգ. 25, 26, 44, 46։ Ցօհ. Ժբ. 41։ Գոր. իզ. 22, 23։ Ա Դան. Թ. 24։ Ժբ. 9, 13։ Ո Եբր. Ժա. 13, 39, 40։ Ա Գոր. բ. 4։ Ա ԵԼ. իե. 20։ Դան. բ. 13։ Ժբ. 5, 6։ Եփե. գ. 10։ Ո Ղուկ. Ժբ. 35։ Եփե. գ. 14։ Ա Ղուկ. իա. 34։ Հռով. Ժգ. 13։ ա Թես. ե. 6, 8։ Գլ. գ. 7։ ե. 8։ Ո Ղուկ. Ժէ. 30։ ա Կոր. ա. 7։ բ Թես. ա. 7։ Ա Գոր. Ժէ. 30։ Աթես. գ. 5։ Ո Հռով. Ժբ. 2։ Գլ. գ. 2։ Ո Ղուկ. ա. 74, 75։ բ Կոր. է. 1։ ա Թես. գ. 3, 4, 7։ Եբր. Ժբ. 14։ բ Պետ. գ. 11։ Ա Ղկ. Ժա. 44։ Ժթ. 2։ ի. 7։ Ո բ Օր. Ժ. 17։ Գոր. Ժ. 34։ Հռով. բ. 11։ Ֆ բ Կոր. է. 1։ Փիլ. բ. 12։ Եբր. Ժբ. 28։ Ա բ Կոր. ե. 6։ Եբր. Ժա. 13։ Գլ. բ. 11։ Ֆ ա Պետ. գ. 20։ է. 23։ Ֆ Եզեկ. ի. 18։ Գլ. գ. 3։ Ո Գոր. ի. 28։ Եփե. ա. 7։ Եբր. Թ. 12, 14։ Յայտ. ե. 9։ Է Եր. Ժբ. 5։ Ես. Ժգ. 7։ Ցօհ. ա. 29, 36։ ա Կոր. ե. 7։ Ղ Հռով. գ. 25։ Ժգ. 25, 26։ Եփե. գ. 9, 11։ Կող. ա. 26։ բ Տիմ. ա. 9, 10։ Տիտ. ա. 2, 3։ Յայտ. Ժգ. 8։

Յամի Տեառն
ԻԲՐ 60

Է Գաղ. գ. 4 ։ Եփես. ա. 10 ։ ԵԲՐ. ա. 2 ։ Թ. 26 ։
Ը Գոր. բ. 24։
Ի Մատ. իբ. 18 ։ Գոր. բ. 33 ։ գ. 13 ։ Եփես. ա. 20 ։ Փիլ. բ. 9 ։ ԵԲՐ. բ. 9 ։ ԳԼ. գ. 22 ։
Ժ Գոր. ժե. 9 ։
Ի Հռով. ժբ. 9, 10 ։ ա Թես. գ. 9 ։ ա Տիմ. ա. 5 ։ ԵԲՐ. ժգ. 1 ։ ԳԼ. բ. 17 ։ գ. 8 ։ գ. 8։ բ Պետ. ա. 7 ։ ա Ցօհ. գ. 18։ գ. 7, 21 ։
Լ Ցօհ. ա. 13։ գ. 5 ։ ա Ցօհ. գ. 9 ։
Խ Ցակ. ա. 18 ։
Ձ Սաղ. ճգ. Ը 15 ։ Ես. խ. 6 ։ ծա. 12 ։ Ցակ. ա. 10 ։
Կ Սաղ. ճբ. 12, 26 ։ Ես. խ. 8 ։ Դան. ժգ. 17 ։
Հ Ցօհ. ա. 1, 14 ։ ա Ցօհ. ա. 1, 3 ։
Ո Եփես. գ. 22, 25, 31 ։ Կող. գ. 8 ։ ԵԲՐ. ժբ. 1 ։ Ցակ. ա. 21 ։ ե. 9 ։ ԳԼ. ե. 2 ։
Ջ Մատ. ժբ. 3 ։ Մար. ժ. 15 ։ Հռով. գ. 4։ ա Կոր. ժգ. 20 ։ ԳԼ. ա. 23 ։
Ղ ա Կոր. գ. 2 ։ ԵԲՐ. ե. 12, 13 ։
Ճ Սաղ. լԶ. 8 ։ ԵԲՐ. Ը. 5 ։
Մ Սաղ. ճժբ. 22 ։ Մատ. իա. 42 ։ Գոր. գ. 11 ։
Յ Եփես. բ. 21, 22 ։
Ն ԵԲՐ. գ. 6 ։
Շ Եբ. կա. 6 ։ կԶ. 21 ։ Հմր Ց ։
Ո Փիլ. գ. 18 ։ ԳԼ. գ. 11 ։
Չ Ովս. ժգ. 2 ։ Մաղ. ա. 11 ։ Հռով. ժբ. 1 ։ ԵԲՐ. ժգ. 15, 16 ։ Էս. իբ. 16 ։ Հռով. Թ. 33 ։

ցուած էր աշխարհիս սկիզբէն առաջ , Է ու ետքիատեններըը
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար , Որ անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւատացեալ , Որ զանիկայ մեռելներէն յարուցց , Ե անոր փառաւորութիւն տուաւ . որ ձեր հաւատքը ու
22 յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ ։ Ը Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտութեանը ՝ նազանդելով , Է եղբայրասիրութեան մէջ անկեղծ ըլլալով , սուրբ սրտով մկկզմէկ
23 պինա սիրեցէք ։ Ն Նորէն ծնած ըլլալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն , հապա անապականացուէն Է Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտե-
24 նական խօսքովը ։ Ը Վասն զի ամէն մարմին խոտ պէս է , և մարդուն բոլոր փառաւորութիւնը խոտի ծաղկի պէս . խոտը կը չորնայ ու անոր ծաղիկը կը թափթըփի .
25 Բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ , հայտնեցին է ան խօսքը՝ որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ ։

ԳԼ Ը

1 Կը խրատէ բոլոր չարութիւնը մէկդի ձգել , 4 ցուցընելով թէ քրիստոս է հիմը որուն վրայ քրիստոնեայք չինուած են . 11 կ'աղաչէ հեռու կենալ մարմնաւոր ցանկութիւններէն , 13 ու հնազանդ ըլլալ իշխանաւորներուն . 18 կը սորվեցընէ ծառաներուն որ հնազանդ ըլլան իրենց տէրերուն , 20 ու երբոր բարիք գործելուն համար չարչարուին , համբերութեամբ տանին՝ քրիստոսի օրինակին համեմատ ։

1 Ո Ւրեմն մէկդի ձգելով ամէն չարութիւնը ու ամէն խաբէութիւնը ու կեղծաւորութիւնները , և նախանձը ու ամէն չարախօսու-
2 թիւնը , Ը նորածին մանկանց պէս էբանական ո՝ անխարդախ կաթին փափաքեցէք , որ անով մեծնաք
3 [մինչև փրկութիւնը] , Ե թէ որ Տէրոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք .
4 Որուն մօտենալով ան կենդանի վէմին , Է որ թէպէտ մարդիկներէն անարգուած է , բայց Աստուծմէ ընտրուած ՝՝ պատուական է ,
5 Ը Դուք ալ կենդանի քարերու պէս չինուիք Է հոգևոր տաճար մը , Ը սուրբ քահանայութիւն մը , Բ ձիսուս քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ հաճելի Ը հոգևոր պատարագներ
6 մատուցանելու ։ Որովհետև գիրքին մէջն ալ կայ թէ Է ևՀա սիոնի մէջ ընտիր՝ պատուական անկեան վէմ մը կը դնեմ . և ով որ անոր հաւատայ , բնաւ պիտի չամչնայ ։
7 Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ պատուական է ան , բայց անհաւատներուն՝ Ան քարը որ շինողները անարգեցին , անիկայ
8 անկիւնին գլուխը եղաւ . Է Ու գլորման վէմ ու գայթակղութեան քար Ը անոնց՝ որ չհաւատալով խօսքին կը գայթակղին , որուն ահմանուած ալ էին ։
9 Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք , Ի թագաւորական քահանայութիւն , Ազգ սուրբ , Ազգ սեպհական ժողովուրդ մը , որ քարոզէք անոր առաքինութիւնները , Ո որ ձեզ խաւարէն իր զարմանալի լոյսին կանչեց .
10 Ո Որ առեն մը ժողովուրդ չէիք , բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք . որ առանց ողորմութեան էիք , բայց հիմա ողորմութիւն գտաք ։
11 Սիրելիներ՝ Կ'աղաչեմ , Ը պանդուխտներու և օտարականներու պէս Ը մկկզի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն , Ո որ հոգիի դէմ
12 կը պատերազմին , Ը Ձեր վարմունքը հեթանոսաց մէջ բարի պահելով , որ ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն , Ա ձեր բարի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱստուած Ը այցելութեան
13 օրը ։ Ը Ուստի Ը նազանդ եղէք ամէն մարդկային սահմանադրութեան Տէրոջը համար , Թէ թագաւորին՝
14 վերնագոյն մէկու մը պէս , Թէ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն խրբեկուածներու պէս՝ Ո չարագործները պատժելու ԵՒ բարեգործները դո-
15 վելու համար ։ Ինչու որ Աստուծոյ կամքը ասանկ է , Ո որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտու-
16 թիւնը պապանձեցնէք . Բ Ազատներու պէս ըլլալով , և չէ թէ Իբր ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով , Ց Հապա
17 Աստուծոյ ծառաներու պէս ։ Ո Ամէն պատուեցէք . Ֆ Եղբայրութիւնը սիրեցէք . Ո Աստուծմէ վախցէք . Թագաւորը պատուեցէք ։
18 Ծ Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով Ը նազանդ ըլլան էրէնց տէրերուն ։ Չէ թէ մինակ բարերարնեերուն ու հեզերուն , հապա ժան-
19 տաբարներուն ալ ։ Քանզի աս Ը շնորհք մըն է , Թէ որ մէկը առ Աստուած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ տեղը կրած վշտերուն
20 համբերելու ըլլայ ։ Ո Վասն զի ի՞նչ գովութիւն Ի՝ըլայ Իեէ , Թէ որ մեղք գործելով ծեծուելք ու համբերէք . հապա Թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք ու համբերէք , ասիկայ Աստուծոյ քովը շնորհք

Յամի Տեառն
ԻԲՐ 60

Լ Սաղ. ճժբ. 22 ։ Մատ. իա. 42 ։ Գոր. գ. 11 ։
Խ Ես. ը. 14 ։ Դան. բ. 34 ։ Հռով. Թ. 33 ։
Ձ ա Կոր. ա. 23 ։
Կ Եւ. Թ. 16 ։ Հռով. Թ. 22 ։ աԹես. ե. 9 ։ Ցուդ. 4 ։
Հ ը Օր. ժ. 15 ։ ԳԼ. ա. 2 ։
Ղ Եւ. ժԲ. 5, 6 ։ Ցայտ. ա. 6 ։ ե. 10 ։
Ճ Ցօհ. ժե. 19 ։ ա Կոր. գ. 17 ։ բ Տիմ. ա. 9 ։
Մ ը Օր. դ. 20 ։ է. 6 ։ ժգ. 2 ։ իզ. 18 ։ 19 ։ Գոր. ի. 28 ։ Եփես. ա. 14։ Տիտ. բ. 14 ։
Յ Գոր. իզ. 18։ Եփես. ե. 8 ։ Կող. ա. 13 ։ աԹես. ե. 4, 5 ։
Ն Ովս. ա. 9 ։ 10 ։ բ. 23 ։ Հռով. Թ. 25 ։
Շ Ա Մն. ի. 15 ։ Սաղ. լԹ. 12 ։ ճժԹ. 19 ։ ԵԲՐ. ժա. 13 ։ ԳԼ. ա. 17 ։
Ո Հռով. ժգ. 14 ։ Գաղ. ե. 16 ։
Ջ Ցակ. գ. 1 ։
Ղ Հռով. ժբ. 17 ։ բ Կոր. ը. 21 ։ Փիլ. բ. 15 ։ Տիտ. բ. 8 ։ ԳԼ. գ. 16 ։
Ճ Մատ. է. 16 ։
Մ Ղուկ. ժԲ. 44 ։
Յ Մատ. իբ. 21 ։ Հռով. ժգ. 1 ։ Տիտ. գ. 1 ։
Ն Հռով. ժգ. 4 ։
Շ Հռով. ժգ. 3 ։
Ո Տիտ. բ. 8 ։ ՋԹր 12 ։

բ Գաղ. է. 1, 13 ։ ց Կոր. է. 22 ։ ՟ Հռով. ժբ. 10 ։ Փիլ. բ. 3 ։ ֆ ԵԲՐ. ժգ. 1 ։ ԳԼ. ա. 22 ։ + Ա.ակ. իգ. 21 ։ Մատ. իբ. 21 ։ Հռով. ժգ. 7 ։ ◦ Եփես. գ. 5 ։ Կող. գ. 22 ։ աՏիմ. գ. 1 ։ Տիտ. բ. 9 ։ ֆ Մատ. է. 10 ։ ԳԼ. գ. 14 ։ ՟ ԳԼ. գ. 14 ։ դ. 14 ։ 15 ։

Ցամք Տեառն իբր 60

21 մին է ։ Բ քանզի դուք աս բանիս համար կանչուեցաք , Ե որ քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ , Ծ ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր
22 շաւիղներուն հետեւիք . Է Որ ինքը մեղք մը չգործեց , ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ .
23 Ը Որ կը նախատուէր և փոխարէնը չէր նախատեր , կը չարչարուէր ու սպառնալիք չէր ըներ . Թ Հապա ինքզինքը արդարութեամբ դատո-
24 ղին կը յանձնէր ։ Ը Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց , Ի որ մենք մեղքերուն ա-զատինք ու արդարութեան հա-մար ապրինք . Ժ որուն վէրքերովը
25 դուք բժշկուեցաք ։ Ի Ինչու որ մո-լորեալ ոչխարներու պէս էիք , Ա բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հո-վիւին ու Տեսուչին դարձաք ։

Գ Լ · Գ

1 Կը սորվեցնէ կիներուն ու երիկներուն ուս-նեցած փոխադարձ պարտաւորութիւնները . 8 կը յորդորէ ամէն մարդիկ միաբանութիւն և սէր ունենալու , 14 և չայածանաց համբերելու . 19 կը ծանուցանէ քրիստոսի գոյացուցած բա-րեարութիւնը հին աշխարհին ։

1 Նմանապէս Ո կիներդ ինազանդ ըլլան իրենց երիկներուն . որ եթէ ոմանք խօսքին չհնազանդ չըլ-լան ալ , Բ առանց խօսքի Ե շահուին
2 կիրիկներուն վարմունքովը , Ծ Տես-նելով ձեր երկիւղած պարկեշտ
3 վարքը : Է Որ իրենց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածք-ներով և ոսկիներու շարքերով կամ շէնշ հանդերձներ հագնելով .
4 Ը Հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով հեզ ու հան-դարտ հոգիին չԾԲԸ Խ Ը ըլլայ , որ Աստուծոյ առջեւը խիստ պատուա-
5 կան է : Ինչու որ առեներք սուրբ կիրիկները՝ որ իրենց յոյսը Աստու-ծոյ վրայ դրած էին , անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց է-
6 րիկներուն ինազանդ ըլլալով . Ինչ-պէս որ Սառա ինազանդ էր Աբրա-համին , և զանիկայ տէր կը կոչէր . որ դուք բարեգործ ըլլալով ու մէկ երկիւղէ մը չվախնալով՝ անոր զա-ւակները կ'ըլլաք ։
7 Ը Նմանապէս երիկները խոհեմու-թիւնով անոնց հետ բնակին , Ի տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիրիկներուն , իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներ , Ի որ ձեր աղօթք-ներուն արգելք չըլլայ ։
8 Վերջապէս Ի ամէնքնիդ մէկ միտքի վրայ ըլլաք , հակակից , սիրալիր , Ի ողորմած ու քաղցրաբարոյ ։
9 Ի Չըլլայ որ չարութեան փոխարէն

չարութիւն հատուցանէք , կամ նախատանաց փոխարէն՝ նախա-տինք . այլ ընդհակառակն օրհնե-ցէք , գիտնալով որ ան բանիս հա-մար կանչուեցաք , Ի որ օրհնութիւն
10 ժառանգէք ։ Վ Ան զի ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել , Ի իր լեզուն թող դադրեցնէ չարութենէն , ու իր շրթունքները նենգութիւն խօսե-
11 լէն . Ղ Արութենէ ետ քաշուի ու բարութիւն ընէ ։ Ճ խաղաղու-թիւն փնտռէ և անոր ետեւէն եր-
12 թայ ։ Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է , Մ ու իր ա-կանջները անոնց աղօթքին . բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն
13 վրայ է ։ Ա Ե՞վ ով ձեզի չարիք մը պիտի հասցընէ՝ թէ որ դուք բա-
14 րիին հետեւող ըլլաք ։ Ն Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչա-րուիք ալ՝ երանելի էք . և Ւ անոնց ահէն մի՛ վախնաք ու մի՛ շփոթիք .
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք . և միշտ Ո պատրաստ եղիք հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը ձեզի կը հար-
16 ցընէն ։ Եւ Ը բարի խղճմտանք ու-նենաք , Ո որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ , ամօթով մնան անոնք՝ որ քրիս-տոսով եղած ձեր բարի վարմուն-
17 քը կը պաախարակեն ։ Ինչու որ աւելի ադեկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Աստու-ծոյ կամքը այն ըլլայ , քան թէ չա-
18 րագործութիւն ընելով ։ Ի Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ , Արդարը անարդարներուն վրայ , որ մեզ Աս-տուծոյ մօտեցընէ . Ո որ թէպետ մեռաւ Ո մարմինով , Ը բայց կենդա-
19 նի եղաւ հոգիով . Որով Ո բանտի մէջ եղած Ը հոգիներուն ալ գնաց
20 ու քարոզեց . Որոնք առեն մը ա-պըստամբ էին , Ե երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերէր ՟ՆՈՅ Նոյի օրերը՝ Ը երբոր տապա-նը կը շինուեր , Ի որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը հոգի ջու-
21 րէն ապրեցան . Ի Որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ապրեցընէ , (Ո չէ թէ մարմնին աղտը մէկդի ձգելը , հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Աստուած ,) Ֆ Յիսուս Քրիստոսի
22 յարութիւնովը . Որ անիկայ եր-կինք գացած՝ Ո Աստուծոյ աջ կողմն է՝ Բ հրեշտակները ու իշ-խանութիւնները և զօրութիւննե-րը իրեն ինազանդելով ։

Ցամք Տեառն իբր 60

1 Մատ. իե · 34 ։
2 Սադ. լդ · 12 , եւ ։
3 Յակ. ա·26։ Գլ · բ · 1 ։ 22 ։ Յայտ · ժգ · 5 ։
4 Հռով. ժբ · 18 ։ ժգ · 19 ։ Երբ · ժբ · 14 ։
5 Յ Ղ.Թ.31։ Ցակ · ե · 16 ։
6 Ա Հակ. ժգ · 7 ։ Հռով. բ · 28 ։
7 Ա Մատ. ե·10, 11 ։ 12 ։ Գլ · բ · 19 ։ գ · 14 ։ Ցակ · ա · 12 ։
8 Ես · բ · 12 , 13 ։ Երեմ. ա · 8 ։ Յօհ · ժգ · 1 , 27 ։
9 Սադ. ճժբ · 46 ։ Գոր · գ · 8 ։ Կող · գ · 6 ։ Բ Տիմ. բ · 25 ։
10 Երբ · ժգ · 18 ։
11 Տիտ · բ · 8 ։ Գլ · բ · 12 ։
12 Հռով · ե · 6 ։ Երբ · Թ · 26 , 28 ։ Գլ · բ · 21 ։ գ · 1 ։
13 Կոր · ժգ · 4 ։
14 Կող · ա · 21 , 22 ։
15 Հռով · ա · 4 ։ բ · 11 ։
16 Ես · իբ · 7 ։ Խբ · 9 ։ կա · 1 ։
17 Գլ · ա · 12 ։ գ · 6 ։
18 Ծն · գ · 3 , 5 , 13 ։
19 Երբ · ժա · 7 ։
20 Ծն · է · 7 ։ բ · 18 ։ բ Պետ · բ · 5 ։
21 Եփես · ե · 26 ։
22 Տիտ · գ · 5 ։
23 Գլ · ա · 3 ։
24 Սադ · ճժ · 1 ։ Հռով · բ · 34 ։ Եփես · ա · 20 ։ Կող · գ · 1 ։ Երբ · ա · 3 ։
25 Հռով · բ · 38 ։ ա Կոր · ժե · 24 ։ Եփես · ա · 21 ։

Ցամի Տեառն իբր 60

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորէ քրիստոնեաները մեղքէ հրաժարելու, յիշեցընելով Քրիստոսի օրինակը, և աշխարհի վերջը որ մօտենալու վրայ է, 12 և կը մխիթարէ զանոնք հալածանքի վրայով։

1 Ոմանք՝ Քրիստոս որ մեղի համար չարչարուեցաւ մարմինով, դուք ալ նոյն միտքով զինուորեցէք. Քվասն զի ան որ մարմինով չարչարուեցաւ, մեղքէն դադարած է.
2 ‡որ ալ չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն պէս՝ Աստուծոյ կամքին պէս ապրիք մարմինի մէջ մնացած ատեն։ 3 Վասն զի բաւական է մեզի անցեալ ժամանակը, որուն մէջ կամեցաք հեթանոսներուն կամքը կատարեցինք, ու գինովութիւններով՝ ցանկութիւններով՝ գինեմոլութիւններով՝ անառակութիւններով՝ արբեցութիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով վարուեցանք։ 4 Որոնց պատճառով կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չափազանց անառակութեան մէջ անոնց հետ չէք վազեր, ու կը հայհոյեն։ 5 Որոնք պատրաստ պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատելու կենդանիներն ու մեռելները։ 6 Վասն զի ասոր համար մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուեցաւ, որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմնով, ու կենդանի ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով։
7 Բայց ամէն բանին վախճանը մօտեցեր է. Աստուած զգաստ եղէք ու աղօթքի մէջ արթնի կեցէք։ 8 Եւ ամէն բանէն առաջ իրարու հետ սրտանց սէր ունեցէք. Վ[ասն]զի որ սէրը մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ։ 9 ‡Իրարու հիւրասիրութիւն ցուցուցէք հառաչից տրտունջ ընելու։ 10 Ինչպէս մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ առաւ, անիկայ իրարու մատակարարեցէք։ Աստուծոյ զանազան շնորհքներուն 11 ‡բարի տնտեսներուն պէս։ Ոմանք՝ թէ որ մէկը խօսի, Աստուծոյ պատգամներուն պէս խօսի, ոմանք՝ թէ որ մէկը մատակարարութիւն ընէ, որպէս թէ Աստուծոյ շնորհած զօրութենէն խօսի, որ ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։ Նորան փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիրելիներ՝ օտար բան մի՝ սեպէք ան նեղութեան որ ձեզի՝ որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ, որպէս թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած

13 է. Հապա ուրախ եղէք՝ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք, Որ անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցընծալով ուրախանաք։ 14 Եթէ Քրիստոսի անունովը նախատուիք, երանելի էք. Վ[ասն]զի որ փառաց [և զօրութեան] Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած է. *յիրաւի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկայ, բայց ձեր կողմանէ կը փառաւորուի։" 15 Մանաւանդ կը փառաւորուի՝ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան, կամ գող, կամ չարագործ, Վկամ իբրև ուրիշին բանին 16 Նէ խառնուող. Բայց թէ որ Քրիստոնեայ՝ իբրև քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ, Հապա աս մասին թող 17 Աստուծոյ փառք տայ։ Քվասն զի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի. Յև թէ որ առաջ մեզմէ կ'սկսի, Հապա անոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն Ճանդիր։ 18 Եւ թէ որ արդարը դժուարաւ կը փրկուի, հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ր պիտի 19 գտնուի։ Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամացը համեմատ կը չարչարուին, բարիք գործելով †իրենց հոգիները թող ածուխ յանձնեն, իբրև հաւատարիմ Ստեղծողին։

ԳԼ· Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը առածեն, 5 երիտասարդները՝ որ հնազանդ ըլլան. և ամենուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ՝ արթուն և հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան, 9 և այսպէս դէմ դնեն իրենց հակառակորդը եղող Սատանային։

1 Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ'աղաչեմ՝ Ես ալ անոնց պէս երէց ըլլալով, ու Քրիստոսի չարչարանացը վկայ, Ես յայտնուելու հաղորդեցեալ փառքին մասնակից. 2 ‡Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէք, վերակացու ըլլալով ոչ թէ ակամայ՝ հապա կամաւ, Ոչ թէ անարդ շահախնդրութեամբ՝ հապա յօժարութեամբ, 3 Ոչ թէ վրձակներուն վրայ Էտիրելով, Հապա հօտին օրինակ ըլլալով. 4 Եւ հովուապետին երեւցած ատենը Փ հապա անթառամ պսակը պիտի ընդունիք։
5 Նմանապէս դուք՝ երիտասարդներ՝ հնազանդ եղէք ծերերուն. և Համբոյր իրարու հնազանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն հագէք. Վ[ասն]զի որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ,

Ցամի Տեառն իբր 60

Ղ Գործ. ե. 41։ Ցակ. ա. 2։ ¶ Հռով. ը. 17։ բ Կոր. ա. 7։ գ. 10։ Փիլ. գ. 10։ Կող. ա. 24։ բ Տիմ. բ. 12։ ԳԼ. ե. 1, 10։ Ցայտ. ա. 9։ Ղ ԳԼ. ա. 5, 6։ ¬ Մատ. ե. 11։ բ Կոր. ժբ. 10։ Ցակ. ա. 12։ ԳԼ. բ. 19, 20։ գ. 14։ *Ոմանք՝ Ըստ նէ։ ¤ ԳԼ. բ. 20։ վ Թես. ա. 11։ աՏիմ. ե. 13։ ¤ Գործ. ե. 41։ բ Ես. ժ. 12։ Երեմ. իե. 29։ Խթ. 12։ Եզեկ. թ. 6։ Մատ. գ. 5։ ¤ Ղուս. իգ. 31։ ¬ Ղուս. ժ. 12, 14։ ‡ Ա Նահ. ժա. 31։ Ղուս. իգ. 31։ +Սաղ. լա. 5։ Ղուս. իգ. 46։ բՏիմ. ա. 12։

— Ղուս. իգ. 48։ Գործ. ա. 8, 22։ ե. 32։ ժ. 39։ Բ Հռով. ը. 17, 18։ Ցայտ. ա. 9։ ‡ Յով. ի. 15, 16, 17։ Գործ. ի. 28։ ¤ Պետ. թ. 17։ Ե Տիմ. գ. 3, 8։ Տիտ. ա. 7։ Ա Պաղ. լգ. 12։ Հգ. 2։ Եզեկ. լդ. 4։ Մատ. ի. 25, 26։ բ Կոր. ա. 23։ ‡ Փիլ. գ. 17։ բ Թես. գ. 9։ աՏիմ. դ. 12։ Տիտ. բ. 7։

‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։ ‡ Երեմ. իգ. 22։ ¤ Հռով. ժբ. 6, 7, 8։ աԿոր. գ. 10։ Եփես. ե. 20։ ԳԼ. բ. 5։ Ղ Տիմ. գ. 16։ ԳԼ. ե. 11։ Ցայտ. ա. 6։ աա Կոր. գ. 13։ ԳԼ. ա. 7։

Ցամք Տեառն իբր 60

բայց թ խոնարհներուն շնորհք կու
6 տայ ։ Ոհրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք , որ ձեզ ժամանակին բարձրացընէ ։
7 Հ Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք , վասն զի անիկայ ձեզի համար կը հոգայ ։
8 Ինարթուն կեցէք , հսկեցէք , Ընչու որ ձեր հակառակորդը սատանան մռնչող առիւծի պէս կը պտրտի , ու կը փնտռէ թէ ով
9 կլլէ . Որուն դէմ կեցէք հաւատքով հաստատուած , Տ գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը կրեն ։
10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ Որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-

վը , Նքիչ մը ատեն նեղութիւն կրելնէդ ետքը , ինքը ձեզ կատարեալ ընէ , Հաստատէ , զօրացընէ
11 ու Հիմնէ ։ Նորին փառք և զօրութիւն՝ յաւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։
12 Սիղոսանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ ,) Հմառօտ մը ձեզի գրեցի , յորդորելով ու վկայելով Թէ աս է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը , որուն մէջը հաստատ կեցէք
13 էք ։ Բարև կ՚ընէ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած Էկղեկեան որ Յեվէ հետ ընտրուած է , ու Իմ որդիս Մարկոս ալ ։ Համբուրեցէք զիրար
14 կոս ալ ։ Խաղաղութիւն սիրոյ համբուրովը . Ձ խաղաղութիւն ձեր ամէնուն հետ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էք ։ Ամէն ։

Ցամք Տեառն իբր 60

Նբ Կոր · դ · 17։ Գլ · ա · 6 ։
Հ Յուդ · 24 ։
Ձ Թես · բ · 16 ։ գ · 3 ։
Կ Գլ · դ · 11 ։ Յայտ · ա · 6 ։
Ղ Կոր · ա · 19 ։
Ձերբ · ժգ · 22 ։
Ծ Գործ · ի · 24։ ա Կոր · ժե · 1 ։ բ Պետ · ա · 12 ։
Ռ Գործ · ժբ · 12 ։ 25 ։
Վ Հռով · ժգ · 16 ։ ա Կոր · ժգ · 20 ։ բ Կոր · ժգ · 12 ։ աթես · ե · 26 ։
Ֆ Եփես · գ · 23 ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՈՒՂԵՎՅՈՆ

Ցամք Տեառն 66

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը Հաստատելով քրիստոնեաները Աստուծոյ շնորհացը մէջ ստնելու յուսով , 5 կը յորդորէ զանոնք որ հաւատովը ու բարի գործքովը իրենց կոչումը հաստատ պահեն , 12 պրն որ ինքը Նոյ կը ստանի սնոյց միտքը ձգելու , գիտնալով որ իր մահը մօտ է ։ 16 Կը խրատէ որ Հաստատ ըլլան քրիստոսի հաւատքին մէջ , յուցընելով Թէ անիկայ է Աստուծոյ ճշմարիտ Որդին , որովհետև առաջ քեանները անոր վեհափառութեանը ականատես եղան ։ և Հայրը ու մարգարէներն ալ անոր համար վկայեցին ։

Ա Շ մաւոն Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ , Յ ղի՝ Որ մեր Հեռը նոյն պատուական Հաւատքին Հասաք մեր Աստուծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի արդարութիւնովը . Բ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսի գիտութիւնովը ։
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի տուաւ Ճանոր գիտութիւնովը՝ Որ մեզ փառքով ու առաքինութիւնով Հրաւիրեց .
4 Որոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստմունքներ տրուած են մեզի , Նորպէս զի սոնցմով աստուածային բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ Հաշխարհի մէջ ցանկութենէ յառաջ եկած ապականութեան փախչելով ։ Ընդ և մեք նոյն ինքն այս բանիս համար բոլոր ջանքերնիդ դրած՝ ձեր Հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք , ու առաքինութեան վրայ գիտութիւն ,
6 Նգիտութեան վրայ ժուժկալութիւն , ու ժուժկալութեան վրայ համբերութիւն , և համբերութեան վրայ աստուածպաշտութիւն ,
7 Թիւն , Ու աստուածպաշտութեան վրայ եղբայրսիրութիւն , Ռու եղբայրսիրութեան վրայ սէր ։
8 Վասն զի քանի որ աս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ՚ածին , Ծպարապ ու անպտուղ չեն ըներ Յեղ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը Ճանչ-
9 նալուն մէջ ։ Բայց որուն քով որ աս բաները չկայ , Էանիկայ կոյր է ու կարճատես , Նոր Մոռցեր է իր
10 առջի մեղքերէն Մաքրուիլը ։ Ասոր համար՝ եղբայրներ՝ աւելի ջանք ըրէք Ե որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը Հաստատէք . ինչու որ աս բանելով՝ Ծ չենաք պիտի չվրիպիք .
11 Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը ։
12 Ուստի ես միշտ աս բաները մրտքերնիդ ձգելու վրայով զանցառութիւն պիտի չըլլամ , Հթէև գիտէք և Հաստատուած էք ներկայ ճշմար-

Ցամք Տեառն 66

Ը Գլ · դ · 18 ։

Ե Հռով · ա · 12 ։ բ Կոր · դ · 13 ։ Եփես · գ · 5 ։ Տիտ · ա · 4 ։
Բ Դան · դ · 1 ։ գ · 25 ։ ա Պետ · ա · 2 ։ Յուդ · 2 ։
Է Յօհ · ժե · 3 ։
Թ աթես · բ · 12 ։ դ · 7 ։ բ Թես · բ · 13 ։
Բ Տիմ · ա · 9 ։ ա Պետ · բ · 9 ։ գ · 9 ։
Ի բԿոր · ե · 1 ։
Ղբ Կոր · դ · 18 · Եփես · գ · 24 · Երբ · ժբ · 10 ։ ա Յօհ · գ · 2 ։
Ի Գլ · բ · 18 · 20 ։

Ցամք Տեառն 66

Ե Գլ · դ · 18 ։
Ը Դան · գ · 10 ։
Ձ Ղեւ · ե · 15 ։ կդ · 2 ։
Ղ Յակ · դ · 10 ։
Հ Պաղ · լե · 5 ։ ծե · 22 ։ Մատ · գ · 25 ։ Ղու · ժբ · 11 · 22 ։ Փիլ · դ · 6 ։ Երբ · ժգ · 5 ։
Ճ Ղու · իա · 34 · 36 ։ ա Թես · ե · 6 ։ Գլ · դ · 7 ։ Ղ Յոր · ա · 7 ։ բ · 2 ։ Ղու · իբ · 31 ։ Յայտ · ժբ · 12
Ն Եփես · ղ · 11 · 13 ։ Յակ · դ · 7 ։
Շ Գոր · ժգ · 21 ։ աթես · գ · 3 ։ բ Տիմ · գ · 12 ։ Գ · բ · 21 ։
Չ ա Կոր · ա · 9 ։ ա Տիմ · ղ · 12 ։

Ցամբ Տեառն 66

ՅՐԿՈՐ·Ե· 1,43
*ՑՈՒԴ·ՎԵՐԱԿ
ԸՂԵՒ·Գ·1։
ՅՍՏՆ Բ ՕՐ· Գ·21,22։ ԼԱ·14։ Բ ՏԻՄ·Գ·6։
ՅՃՕՆ·ԻԱ· 18,19։
ՅՍՐԿՈՐ·Ա· 17։Բ·1,4։ Բ ԿՈՐ·Բ· 17։Գ·2։
ՆՄԱԹ·ԺԷ· 1,2։ ՄԱՐ·Ի·2։ ՅՕՆ· Ա·14։ Ա ՅՕՆ·Ա·1։ Գ·14։
ԼՄԱԹ·Գ· 17·ԺԷ·5։ ՄԱՐ·Ա· 11։Ի·6։ ՂՈՒ·Գ·22։ Ի·35։
*ՏՆ ԵՂ·Գ· 5։ ՁԵՒ·Ե· 15։ ՄԱԹ· ԺԷ·6։
ԼՍԱՂ·ՃՃՒ· 105։ ՅՕՆ· Ե·35։
ՊՅԱՍ·Բ· 28·ԻՐ·16։ ՏՆ Բ ԿՈՐ· Գ·4,6։
ԷՀԱՒ·ԺԲ· 6։
ՐՏԻՄ·Գ· 16։ ԱՊԵՏ· Ա·11։
ԱԲԹԱԴ·ԻԳ· 2։ ՂՈՒ·Ա· 70։ ԳՈՐ· Ա·16։ Գ· 18։

ՈՐ ՕՐ·ԺԳ· 1։
ԲՄԱԹ·ԻԳ· 11։ ԳՈՐ· Ի·30։ Ա ԿՈՐ·Ժ Ա· 19։ Ա ՏԻՄ· Գ·Դ։ Բ ՏԻՄ·Գ·1, 5։ Ա ՅՕՆ· Գ·1։ ՑՈՒԴ· 18։
ՀԱ ԿՈՐ·Ղ· 20։ ԳԱԼ· Գ·13։ ԵՓԻ· Ա·7։ ԵՐԲ· Ժ·29։ Ա ՊԵՏ·Ա· 18։ ՅՅԱՍ· Ե·9։
ՊՑՈՒԴ·4·
ՒՓԻԼ·Գ· 19։
ԼԺՀԱՒ·ԺՂ· 18։ Բ ԿՈՐ· Ժբ·17,18։ Ա ՏԻՄ·Ղ· 5։ ՏԻՄ·Ա· 11։

13 տու-թեանս վրայ ։ Եւ իրաւունք կը սեպեմ ՅԹէ քանի որ աս *մար-մինս մէջն եմ՝ Ազմոքներիդ ձգե-
14 լով ձեզ արթնցընեմ ։ ՖՔանզի դիտեմ որ ես շուտով ՃՃ իմ մար-մինս պիտի մերկանամ՝ , ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը
15 յայտնեց ինծի ։ Ուստի պիտի ջա-նամ որ իմ աշխարհէ ելլելէս ետքն ալ միշտ կարող ըլլաք աս բաները
16 յիշելու ։ ՅԻնչու որ չէ թէ մենք վարպետու-թեամբ շինուած առաս-պելներու ետեւէ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրու-թիւնը ու գալուստը ձեզի յայտնեցինք , Նհա-պա անոր մեծափառու-թեանը ա-
17 կնատես ըլլալով ։ Վասն զի ին-քը Հօր Աստուծմէ փառք ու պա-տիւ առաւ , ան մեծավայելչու-թեան փառքէն անանկ ձայն մը գալով թէ Նայիկա է իմ սիրելի Որ-
18 դին , որուն հաւնեցայ եմ ։ Եւ աս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսե-ցինք , Որ անոր հետն էինք սուրբ
19 լեռանը վրայ ։ Եւ մարգարէա-կան խօսքն ալ ունինք՝ Որ աւելի հաստատուն է ։ ու ադէկ կ'ընէք՝ թէ որ անոր մտադրու-թիւն ընէք , Նորպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը , մինչեւ որ յորեկը լու-նայ Ու արուսեակը սրտերնուդ
20 մէջը ծագի ։ Բայց առաջ աս գիտ-նաք , Որ գրոց ամէն մարգարէու-թիւն իր յատուկ մեկնու-թիւնը
21 չունի ։ Ոչնչու որ մարգարէու-թիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս տրուեցաւ , Ոհապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շար-ժուած՝ խօսեցան ։

ԳԼ· Բ

1 Կը ծանուցանէ թէ սուտ վարդապետներ պիտի ելլեն , և կը նախազգուշէ՝ թէ՛ անոնց ու թէ անոնց հետեւողներուն անպաքէնչա վար-մունքը ու պատիժը ։ 7 ուսկից ուզաս պիտի ման բաբեպատրները , խնտր որ Ղովտ մին ազատեցաւ ։ 10 Նա անառակ և Հայհոյիչ խաբեբաներուն վարմունքը ունի մանրամաս-նաբար կը նկարագրէ , որպէս զի տեսնելով մարդիկ շուտով կարենան ճանչնալ զանոնք , և անոնցմէ հեռու կենալ ։

1 — Հայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ , Բինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան , որ դաղտուկ պիտի մոցընեն կորուսիչ հերձուածողու-թիւնները , եւ զի-րենք ծախող առնող Տէրը Ծուրա-նալով՝ Ի իրենց վրայ պիտի բերեն
2 արագահաս կորուստ ։ Եւ շատերը անոնց կորստական ընթացիքը ետեւէն պիտի երթան , որոնց համար ճշմարտու-թեան ճամբան պիտի
3 հայհոյուի ։ Նեւ ագահու-թիւնով՝ խորամանկու-թեամբ Ոարուած խօս-

Ցամբ Տեառն 66

ԲՐԿՈՐ·Բ· 17։ ԳԼ·Ա· 16։
ԲՕՐ·ԼԲ· 35։ ՑՈՒԴ· 4,15։
ՔՕՀ·Ը·44։ Ա ՅՕՀ·Գ· 8։
ՃՅՕԲ·Գ·18։ ՑՈՒԴ·6։
ՔՂՈՒ·Ը·31։ ՅՅԱՍ·Ի· 2,3։
ԼՅՆ·Է·1, 7,23։ ԵՐԲ· Ա·7։ Ա ՊԱՏ·Գ· 20։
ԻԱՊԱՏ·Գ· 19։
ՃԳԼ·Գ·6։
ՔՅՆ·ԺԲ· 24։ Բ ՕՐ· ԻԲ·23։ ՑՈՒԴ·7։
ՀԹԱՒ·ԻՂ· 10։
ՅՅՆ·ԺԲ· 16։
ՂԱՍՂ·ՃՃՒ· 139,158։ ԵՂԿ·Ի·4։
ՃՍՂ·ԼԴ· 17,19։ Ա ԿՈՐ·Ժ·13։
ՃՑՈՒԴ·4,7, 8,10,16։
ՃՑՈՒԴ·8։
ՆՑՈՒԴ·9։
ԼԵՐԵՄ·ԺԲ· 3։ ՑՈՒԴ· 10։
Ա ՓԻԼ·Գ·19։
ԼՏՆ ՀԱՒՎ· ԺԳ·13։
ՊՑՈՒԴ·12։
ԼԱ ԿՈՐ·ԺԱ· 20,21։
Ա ՑՈՒԴ·11։
Ա ԹԱՒ·ԻԲ· 5,7,21,23, 28։ ՑՈՒԴ· 11։

Ցամք Տեառն 66

կային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին
17 յիմարութիւնը արգիլեց։ Անոնք
ջուր չունեցող աղբիւրներ են, ու
փոթորիկէ քշուած մէգեր, որոնց
համար թանձր խաւարը պահուած
18 է յաւիտեան։ Քանզի ունայ-
նութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝
դիճութիւններով, մարմնոյ ցան-
կութիւններով կը խաբեն զանոնք
որ քիչ մը առաջ փախեր էին
անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը
19 պտրտին. Անոնց ազատութիւն
կը խոստանան, և իրենք ապակա-
նութեան ծառաներ են. վասն զի
ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, ա-
20 նոր ծառայ ալ կ՚ըլլայ։ Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քր-
իստոսի գիտութիւնովը աշխարհիս
պղծութիւններէն հրաժարելէն
ետև՝ դարձեալ ան բաներէն բռն-
նուած յաղթուին, անոնց վերջը
21 առջինէն գէշ կ՚ըլլայ։ Ինչու որ
աղէկ էր անոնց՝ որ բնաւ արդարու-
թեան ճամբան ճանչցած չըլլային,
քան թէ ճանչնալով ետ դառնա-
յին անոր սուրբ պատուիրանէն՝ որ
22 իրենց յանձնուեցաւ։ Սակայն
անոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ
առակին բանը, թէ Ըունը նո-
րէն իր փսխածին կը դառնայ, ու
լուացուած խոզը ցեխի մէջ թա-
վալըրկելու։

Գ Լ. Գ

1 Կը՚ հաստատէ քրիստոսի գատաստանի գա-
լուն ճշմարտութիւնը. 10 կը նկարագրէ թէ
ինչ կերպով աշխարհս պիտի վերջանայ. 11 կը
յորդորէ քրիստոնեաները որ աս բանիս ապա-
սելով՝ անարատ վարք ունենան, 15 ու համա-
զօսէ թէ Տէրոջը երկայնմտութիւնը իրենց
փրկութեանը համար է, ինչոր որ Պօղոս
գրեր էր անոնց իր Թուղթերուն մէջ։

1 Սիրելիներ՝ աս երկրորդ Թուղթը
հիմա ձեզի կը գրեմ, որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ՚արթնցնելեմ
2 յիշելու, որ սուրբ մարգարէներէն
առաջուց զըուցուած խօսքերը, և
ձեր՝ Յայնէն Տէրոջը ու Փրկչին
առաքեալներուս պատուէրները
3 միտքերնիդ բերէք։ Ասիկա առաջ
աս գիտնաք, որ վերջին օրերը
ծաղր ընողներ պիտի գան, Ը-
րոնք իրենց ցանկութիւններուն
4 համեմատ պիտի քալեն. Եւ պի-
տի ըսեն, Ո՞ւր է անոր գալուն
խոստումնը. վասն զի քանի որ
հայրերը քնացան, ամէն բան ա-
նանկ կայ կը մնայ արարածոց ըս-
5 կիզբէն հետէ։ Քանզի անոնք (որ
իրենց ուզածը ասկէ է՚) ան բանը
մոռցեր են, թէ երկինքը առա-
ջուց եղաւ, ու երկիրը ջուրերէն
ևւ ջուրերով հաստատ կեցեր է
6 Աստուծոյ խօսքովը. Ըստ հին
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորսուեցաւ. Եւ հիմակուան եր-
կինքը ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են, մինչև դատաս-
տանին ու ամբարիշտ մարդոց կո-
րստեան օրը կրակի համար պա-
8 հուած։ Եւ աս մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ, որ Տ-
րոջը քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է, ու հազար տարին՝ մէկ օ-
9 րուան պէս։ Տէրը չուշացըներ
իր խոստմունքը, ինչպէս որ ոմանք
ուշացուցած կը սեպեն, Հապա
մեզի երկայնամիտ կ՚ըլլայ. Քննչու
որ չուզեր որ մէկը կորսուի, հապա
որ ամէնքը ապաշխարանքի գան։
10 Սակայն Տէրոջը օրը գողի պէս պի-
տի գայ, Ո՞ր ան ատենը երկինքը
սաստիկ շառաչիւնով պիտի անց-
նի, ու տարերքները բռընկած պի-
տի լուծուին, երկիրս ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին,
11 պիտի այրուին։ Ուստի աս ամէն
բաները որ պիտի լուծուին, ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայլէ
Նսուրբ վարմունքով ու բարեպաշ-
12 տութեամբ, Սպասելով Ու ար-
տորալով Աստուծոյ օրուանը գա-
լուն, Որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի, Ու տա-
րերքները բռընկած պիտի հալին։
13 Սակայն իր խոստմունքին համե-
մատ նոր երկինքի մը ու նոր երկրի
մը կը սպասենք, որոնց մէջ արդա-
րութիւն կը բնակի։
14 Ուստի՝ սիրելիներ՝ ասոնց սպա-
սելով՝ ջանացէք, Նոր ան ձեզ ան-
բիծ ու անարատ գտնէ խաղաղու-
15 թիւնով. Ու մեր Տէրոջը երկայն-
մտութիւնը փրկութիւն սեպե-
ցէք. ինչպէս որ մեր սիրելի եղ-
բայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը գրեց ձեզի.
16 Ինչպէս որ ամէն թուղթերուն
մէջ ալ աս բաներուս վրայով կը
խօսի. որոնց մէջ քանի մը դը-
ժուարիմաց խօսքեր կը գտնուին,
որ զանոնք տգէտները ու անհաս-
տատները ծուռ կողմը կը դարձը-
նեն, ինչոր ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար։
17 Ուրեմն դուք՝ սիրելիներ՝ Ղա-
ջուց գիտնալով Նզգոյշ եղէք, որ
չըլլայ թէ անօրէններուն խաբէու-
թենէն բռնուած՝ ձեր հաստատու-
18 թենէն իյնաք. Հապա աճեցէք
մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքովը ու գիտութիւ-
նովը. Անոր փառք հիմա ալ ու
մինչև յաւիտենական օրն ալ։ Ա-
մէն։

Ցամք Տեառն 66

Ե Ծն. ա. 6, 9։ Սաղ. լԳ. 6։ Ես. ա. 3։
Ը Ծն. է. 11, 21, 22, 23։ ԳԼ. բ. 5։
Թ Հմր 10։
Ի Մատ. իե. 41։ բ Թես. ա. 8։
ԺԱ Սաղ. ղ. 4։ ԼԱ Մր. բ. 3։ Եբր. ժ. 37։
ԻԲ Ես. լ. 18։ ա Պետ. գ. 20։ Հմր 15։
ԺԳ Եզեկ. ժը. 23, 32։ լԳ. 11։
ԺԴ Հռով. բ. 4։ ա Տիմ. բ. 4։
ԺՀ Մատ. իդ. 43։ Ղս. ժբ. 39։ ա Թես. ե. 2։ Յայտ. գ. 3։ ժգ. 15։
ԺՅ Սաղ. ճբ. 26։ Ես. ծա. 6։ Մատ. իդ. 35։ Մրկ. ժգ. 31։ Եբր. ա. 11։ Յայտ. ի. 11։ իա. 1։
ԻԱ Պետ. ա. 15։
ԻԳ Կոր. ա. 7։ Տիտ. բ. 13։
ԻՄ Սաղ. ծ. 3։ Ես. լԴ. 4։
ԻՅ Միք. ա. 4։ Հմր 10։
ԻՆ Ես. կե. 17։ կղ. 22։ Յայտ. իա. 1, 27։
ԻՇ Կոր. ա. 8։ ժե. 58։ Փիլ. ա. 10։ ա Թես. գ. 13։ ե. 23։
ԻՈ Հռով. բ. 4։ ա Պետ. գ. 20։ Հմր 9։
ԻՉ Հռով. բ. 19։ ա Կոր. ժե. 24։ ա Թես. գ. 14։
ԻՊ Մատ. ժգ. 23։ ԳԼ. ա. 12։
ԻԶ Եփես. դ. 14։ ԳԼ. ա. 10, 11։ բ. 18։
ԻԷ Եփես. դ. 15։ ա Պետ. բ. 2։
ԻԹ Տիմ. դ. 18։ Յայտ. ա. 6։

ԵՈՒՕՂԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒՐՋԵԼՈՑՆ

Ցամի Տետան 90

Գլուխ Ա

1 Առաքեալը կը նկարագրէ Քրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք՝ Աստուծոյ հետ հաղորդութիւն ունենալով · 5 կը յորդորէ որ ասոր հետ սուրբ վարք ալ ունենանք , որ վկայութիւն մը ըլլայ թէ մեր հաւատքին դաւանութիւնը և հաղորդութիւնը ճշմարիտ է , և որ հաստատ ապահովութիւն մը ունենանք թէ Քրիստոսի մահուամբը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ ։

1 Կ՚ենայ Բանին վրայով՝ որ սկիզբէն էր , որուն համար լսեցինք , որն որ մեր աչքերովը տեսանք , Որուն նայեցանք ։ Ու մեր ձեռ-
2 քերը շօշափեցին · (Ե՛ւ կեանքը Յայտնուեցաւ , ու տեսանք Ու կը վկայենք Ե՛ւ ձեզի կը պատմենք այն յաւիտենական կեանքը , Որ Հօրը քովն էր ու մեզի յայտնուե-
3 ցաւ ·) Ե՛ն որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք , որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունե-
նաք · Ա՛ն մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ Ի՛ ու իր Որդւոյն Յիսուս
4 Քրիստոսի հետ ։ Եւ սա բաները կը գրենք ձեզի , Որ մեր ուրախու-
թիւնը կատարեալ ըլլայ ։
5 Ու Եւ ասիկայ է այն պատգամը որ իրմէն լսեցինք ու ձեզի կը պատ-
մենք , Ի՛ թէ Աստուած լոյս է , ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ ։
6 Ա՛ թէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հա-
ղորդութիւն ունինք , ու խաւարի մէջ պտըտինք , սուտ կը ըզրուցենք և ճշմարտութիւնը չենք ըներ ։
7 Հապա թէ որ լուսոյ մէջ քալենք , ինչպէս որ անիկայ լուսոյ մէջ է , իրարու հետ հաղորդութիւն կ՚ու-
նենանք , Ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղ-
8 քէ կը սրբէ ։ Եթէ որ ըսենք թէ Մենք մեղք մը չունինք , ինքզինքնիս կը խաբենք , Ու մեր մէջը ճըշ-
9 մարտութիւն չկայ ։ Ե՛թէ ո՛ր խոստովանինք մեղքերնիս , Հաւատարիմ ու արդար է անիկայ մեր մեղքերուն Թողութիւն տալու , Ե՛ւ մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբե-
10 լու ։ Թէ որ ըսենք թէ Մեղք մը չգործեցինք , սուտցնող կ՚ընենք անիկայ , Ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ ։

Գլ · Բ

1 Կը զգուշացընէ տկարութեան մեղքերէն ։ 3 Կը սորվեցընէ թէ ճշմարտապէս զԱստուած ճանչնալը կը կայանայ անոր պատուիրանները պահելու մէջ , 9 մեր եղբայրները սիրելու , 15 և աշխարհը չսիրելու մէջ ։ 18 Պատրիճը հեռու կենալ մոլորեցուցիչներէն , 20 որոնց մոլորութիւններէն աստուածապատները ապահով և ազատ կ՚ըլլան՝ հաստատուն հաւատքով և սուրբ վարքով պահպանուած ։

1 Ո՛վ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգործէք · և Թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ , Հօրը քով բարեխօս ունինք Յի-
2 սուս Քրիստոս արդարը · Ե՛ւ անի-
կայ մեր մեղքերուն Քաւութիւն է , և չէ թէ միայն մերերնիսուն , Հապա բոլոր աշխարհին ալ ։
3 Ու Ասով դիտենք թէ անիկայ Ճանչցանք , Թէ որ անոր պատուի-
4 րանքները պահենք ։ Ե՛ն որ կ՚ըսէ Թէ Ես անիկայ Ճանչցայ , ու անոր պատուիրանքները չպահեր , Ի՛ստա-
խօս է , և անոր մէջը Ճշմարտու-
5 թիւն չկայ ։ Ե՛ւ այլ ո՛ւ որ անոր խօսքը կը պահէ , Ի՛րաւցընէ իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը · Ասով կը Ճանչնանք թէ անոր մէջն
6 ենք ։ Ի՛ն որ կ՚ըսէ Թէ անոր մէջը կը բնակի , Ի՛ անանկ պէտք է որ քա-
լէ՝ ինտոր որ անիկայ քալեց ։
7 Եղբայրներ , Ի՛չ Թէ մէկ Նոր պա-
տուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , Ի՛սա-
պա ան հին պատուիրանքը որ ըս-
կիզբէն Ի՛ վեր ունէիք · Հին պա-
տուիրանքը ան խօսքն է , որ դուք
8 ակիզբէն լսեցիք ։ Դարձեալ Ի՛նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի , որ Ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը · Ի՛նչու որ խաւարը կ՚անցնի , Ի՛ու Ճշմարիտ լոյսը արդէն կ՚երևնայ ։
9 Ե՛ն որ կ՚ըսէ Թէ լուսոյ մէջ է , ու իր եղբայրը կ՚ատէ , անիկայ տա-
10 կաւին խաւարի մէջ է ։ Ա՛ն որ իր եղբայրը կը սիրէ , լուսոյ մէջ կը բնակի , Ու իր մէջը գայթակղու-
11 թիւն չկայ · Բայց ան որ իր եղբայրը կ՚ատէ , խաւարի մէջ է Ու խաւարի մէջ կը քալէ , և չգիտեր Թէ ուր կ՚երթայ , Ինչու որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է ։
12 Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ , Ո՛ին-

Ցամի Տետան 90

— Հռով · բ · 34 : ա Տիմ. բ · 5 : Եբր · է · 25 : Թ · 24 :
Բ Հռով · գ · 25 : բ Կոր · ե · 18 : Գա · ա · 7 : գ · 10 :
ե ցօհ · ա · 29 : գ · 42 : ժա · 51, 52 : Գա · գ · 14 :
ը Գա · ա · 6 : գ · 20 :
Ը Գա · ա · 8 :
Ղ ցօհ · ժգ · 21 , 23 :
Ի Գա · գ · 12 :
Ժ Գա · գ · 13 :
Ժա ցօհ · ժե · 4 , 5 :
ԺԲ Մտա · ժա · 29 : ցօհ · ժգ · 15 : ա Պետ · բ · 21 :
ԺԳ ցօհ · 5 :
ԺԴ Գա · գ · 11 :
ԺԵ ցօհ · 5 :
ԺԶ ցօհ · ժգ · 34 : ժե · 12 :
ԺԷ Հռով · ժգ · 12 : Եփես · ե · 8 : ա Թես · ե · 5 , 8 :
ԺԸ ցօհ · ա · 9 : բ · 12 : ժբ · 35 :
ԺԹ Հագ · ժգ · 2 : բ Պետ · ա · 9 : Գա · գ · 14 , 15 :
Ի Գա · գ · 14 :
Ի Ա Ղբ · Թես · ա · 10 :
ԻԲ ցօհ · ժբ · 35 :
ԻՃ Ղբ · Խգ · 47 : Գոր · գ · 12 : ժ · 43 : ժգ · 38 : Գա · ա · 7 :

Ցամի Տեառն 90

չու՝ որ ձեր մեղքերը թողուած են
13 անոր անուանը համար։ Կը գրեմ
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք անիկայ յոր սկիզբէն է։ Կը
գրեմ ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու
14 որ դուք յաղթեցիք։ Կը
գրեմ ձեզի՝ տղաքներ, ինչու որ
դուք ճանչցաք Հայրը։ Գրեցի
ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ դուք
ճանչցաք անիկայ որ սկիզբէն է։
Գրեցի ձեզի՝ երիտասարդներ, Ի՛ն-
չու որ դուք ուժով էք, և Աստու-
ծոյ խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու
15 չարին յաղթեցիք։ Ա՛մի սիրէք
աշխարհս, ո՛չ ալ ինչ որ աշխար-
16 հիս մէջ է։ Թէ որ մէկը աշխար-
հը կը սիրէ, անոր ներսի դին Հօրը
սէրը չկայ. քանզի ամէն բան որ
աշխարհի մէջ է, մարմնոյ ցանկու-
թիւնը ու աչաց ցանկութիւնը
և ո՛ւ կեանքիս ամբարտաւանու-
թիւնը, Հօրմէն չէ, հապա ու
17 աշխարհէս է։ Աշխարհս ալ
կ՚անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ.
բայց ան որ Աստուծոյ կամքը կը
կատարէ, յաւիտեան կը մնայ։
18 Ո՛րդեակներ՝ վերջին ժամանակն
է. ու ինչպէս որ լսեցիք թէ Նե-
ռը պիտի գայ, Հի՛ւ արդէն շատ նե-
ռեր եկած են. ո՛անկէ կ՚իմանանք
19 թէ վերջին ժամանակ է։ Մեզմէ
ելան ա՛մէն, բայց մեզմէ չէին.
Ի՛նչու որ եթէ մեզմէ ըլլային, մեր
հետը պիտի մնային. Հապա ելմէ
էլան, որ յայտնի ըլլան թէ ամէնը
20 մեզմէ չէին։ Բայց դուք
օծումնքիւն ունիք Սուրբէն, ու
21 ամէն բան գիտէք։ Չգրեցի ձեզի՝
իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գի-
տեր, հապա թէ գիտէք անիկայ,
ու նաև թէ ամէն ստութիւն
22 ճշմարտութենէ չէ։ Ո՞վ է ստա-
խօս, եթէ ոչ ան որ կ՚ուրանայ
թէ Յիսուսը Քրիստոս չէ. անիկայ
է Նեռը որ կ՚ուրանայ Հայրը ու
23 Որդին։ Ա՛մէն ով որ կ՚ուրանայ
Որդին, անիկայ Հայրն ալ չընդու-
նիր. [Բայց ան որ կը խոստովանի
Որդին, անիկայ Հայրն ալ կ՚ընդու-
24 նի։] Ի՛ուրեմն ինչ որ դուք սկիզ-
բէն լսեցիք, թող անիկայ ձեր
մէջը բնակի. Թէ որ ան սկիզբէն
լսածնիդ ձեր մէջը բնակի, Ի՛ դուք
ալ Որդւոյն ու Հօրը մէջ պիտի
25 բնակիք։ Եւ ասիկայ է ան
խոստմունքը որ ինքը մեզի խոս-
տացաւ, այ՛ն՝ յաւիտենական
26 կեանքը։ Ա՛ս բաները ձեզի գրեցի՝
ձեզ մոլորեցնողներուն համար։
27 Եւ ան օծումնքիւնը որ դուք ի՛ր-
մէն ընդունեցիք, ձեր մէջը կը մնայ,
Ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվե-
ցընէ. Ի՛նչպես ինչպէս որ նոյն
օծումնքիւնը ձեզի կը սորվեցընէ ա-
մէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է
ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկայ
ձեզի սորվեցուց, անոր մէջը կե-
ցէ՛ք։
28 Ու հիմա՝ ո՛րդեակներ՝ անոր մէջը
կեցէ՛ք, Ի՛ որ երբ անիկայ յայտ-
նուի, մենք համարձակութիւն ու-
նենանք, Ի՛ու անկէ չամչնանք իր
29 գալուստենը։ Եթէ որ գիտէք
թէ անիկայ արդար է, կ՚իմանաք
թէ Ա՛մէն ով որ արդարութիւն
կը գործէ, անկէ ծնած է։

Գ Լ. Գ

1 Ցիշեցընելով Աստուծոյ անզուգական սէրը՝ որով մեզ իբրեն որդիներ կ՚ընէ, 3 կը յորդորէ որ Տիրադաւթեամբ անոր պատուիրանքները պահենք, 11 ու նաև եղբայրաբար սիրելիկ սիրենք։

1 Տեսէ՛ք՝ Հայրը ինծո՛ր սէր ընորհեց
մեզի, ո՛ր մենք Աստուծոյ որ-
դիք ըսուինք. ասոր համար աշ-
խարհ մեզ չճանչնար, Ի՛ ինչու որ
2 զանիկայ ալ չճանչցաւ։ Սիրելի-
ներ՝ Հիմա մենք Աստուծոյ որ-
դիքն ենք, Ե՛ւ տակաւին յայտնի
չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց դի-
տենք որ երբ անիկայ յայտնուի, Հ
անոր պէս պիտի ըլլանք. Վասն
զի անիկայ պիտի տեսնենք՝ ինչպէս
որ է։
3 Եւ ամէն ով որ ասոր յոյսը անոր
վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ,
4 ինչպէս որ անիկայ մաքուր է։ Ա-
մէն ով որ մեղք կը գործէ, անի-
կայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ,
Ե՛ւ բո՛ւն մեղքը անօրէնութիւն է։
5 Ե՛ւ գիտէք որ անիկայ անոր հա-
մար յայտնուեցաւ, Ի՛ որ մեր մեղքե-
րը վերցընէ. Ե՛ու իր մէջը մեղք չկայ։
6 Ամէն ով որ անոր մէջը կը կենայ,
մեղք չգործեր. Ամէն ով որ մեղք
կը գործէ, զանիկայ տեսած չէ ու
7 զանիկայ ճանչցած չէ։ Ո՛րդեակ-
ներ՝ Ի՛ մէկը ձեզ չխաբէ. Ի՛ ան որ ար-
դարութիւն կը գործէ՝ արդար է,
8 ինչպէս որ Անիկայ արդար է։ Ի՛ Ե՛ւ
ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն
է, ինչու որ Սատանան սկիզբէն
Ի՛ վէր կը մեղանչէ. ասոր համար
Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, Հ որ
9 Սատանային գործքերը քակէ։ Ա՛ն-
մէն ով որ Աստուծմէ ծնած է,
մեղք չգործեր, Ի՛նչու որ անոր սեր-
մը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար
մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ
10 ծնած է։ Ասով յայտնի են Աս-
տուծոյ որդիքը ու Սատանայի որ-
դիքը։
Ա՛մէն ով որ արդարութիւն չը-
գործեր, անիկայ Աստուծմէ չէ, Ի՛ և
ան ալ՝ որ իր եղբայրը չսիրեր։
11 Ի՛նչու որ ասիկայ ան պատուի-

Ցամի Տեառն 90

Ի Գլ. ա. 1։
Ն Եփես. գ. 10։
Ն Հռով. ժբ. 2։
Ա Պատ. գ. 24։ Գաղ. ա. 10։ Ցակ. գ. 4։
Ն Հռով. ե. 11։
Դ Կոր. է. 31։ Ցակ. ա. 10։ գ. 15։ ա Պետ. ա. 24։
Ի Ցօհ. ի. 5։
Ա Եբր. ա. 2։
Բ Թես. բ. 3, ՃԼ։ Բ Պետ. բ. 1։ Գլ. գ. 3։
Ա Պատ. իգ. 5, 24։ Բ Ցօհ. 7։
Ա Տիմ. գ. 1։ Բ Տիմ. գ. 1։
Բ Բ Օր. ժգ. 13։ Սաղ. խա. 9։ Գործ. ի. 30։
Յ Պատ. իգ. 24։ Ցօհ. գ. 37։ ժ. 28, 29։ Բ Տիմ. բ. 19։
Ա Կոր. ժա. 19։
Ե Կոր. ա. 21։ Եբր. ա. 9։ Հմր 27։
Ա Պար. ա. 24։ Գործ. գ. 14։
Ո Ցօհ. ժ. 4, 5։ ժգ. 26։ ժզ. 13։ Հմր 27։
Ֆ Գլ. գ. 3։ Բ Ցօհ. 7։
Ա Ցօհ. ժե. 23։ Բ Ցօհ. 9։
Բ Ցօհ. ժգ. 7, 9, 10։ Գլ. գ. 15։
Ե Բ Ցօհ. 6։
Ր Ցօհ. ժգ. 23։ Գլ. ա. 3։
Ի Ցօհ. ժե. 3։ Գլ. ա. 2։ ե. 11։
Ղ Գլ. գ. 7։ Բ Ցօհ. 7։
Ե Հմր 20։
Ը Եբրեմ. լա. 33, 34։ Եբր. ը. 10. 11։
Ի Ցօհ. ժգ. 26։ ժզ. 13։ Հմր 20։

Ժ Գլ. գ. 2։
Ի Գլ. գ. 17։
Լ Գործ. իբ. 14։
Ի Գլ. գ. 7, 10։
Ա Ցօհ. ա. 12։
Բ Ցօհ. ժե. 18, 19։ ժզ. 3։ ժե. 25։
Ե Ես. ծգ. 5։ Հռով. ը. 15։ Գաղ. գ. 26։ գ. 6։ Գլ. ե. 1։
Ր Հռով. ը. 18։ Բ Կոր. գ. 17։
Ե Հռով. ը. 29։ ա Կոր. ժե. 49։ Փիլ. գ. 21։ Գաղ. գ. 4։ Բ Պետ. ա. 4։
Ղ Ցօր. ժԲ. 26։ Սաղ. ժզ. 11։ Պատ. ե. 8։ Դ Կոր. ժգ. 12։ Բ Կոր. ե. 7։
Ի Գլ. գ. 17։
Ը Հռով. գ. 15։ Գլ. ե. 17։
Ի Գլ. ա. 2։
Ժ Ես. ժգ. 5, 6։ ա Տիմ. ա. 15։ Եբր. ա. 3։ Ի. 26։ ա Պետ. բ. 24։
Ի Բ Կոր. ե. 21։ Եբր. գ. 15։ Ի. 28։ ա Պետ. օբ. 22։
Լ Գլ. բ. 4։ գ. 8։ Գ Ցօհ. 11։
Ի Գլ. բ. 26։
Ծ Եզեկ. ժբ. 5—9։ Հռով. բ. 13։ Գլ. բ. 29։
Ն Պատ. ժգ. 38։ Ցօհ. բ. 44։
Հ Ծն. գ. 15։ Ղուկ. ժ. 18։ Ցօհ. ժգ. 11։ Եբր. բ. 14։
Յ Գլ. ե. 18։
Ղ Պետ. ա. 23։
Ֆ Գլ. բ. 29։
Ռ Գլ. գ. 18։
Յ Գլ. ա. 5։ բ. 7։

Ցամք Տեառն 90

1 Սիրելիներ՝ ամէն հոգիի մի՛ հաւատար, բ հապա հոգիները փորձեցէք թէ արդեօք Աստուծմէ՛ են. ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ
2 սուտ մարգարէներ ելած են։ Ասով կրնաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին. Ամէն հոգի որ Ցիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած կը խոստո-
3 վանի, անկից Աստուծմէ է. Եւ ամէն հոգի որ Ցիսուս Քրիստոսը մարմինով եկած չխոստովանիր, անկից Աստուծմէ չէ. ու ասկից Նեռին հոգին է, որուն համար լսեցիք թէ պիտի գայ, Ուր հիմակուընէ
4 նէ ալ աշխարհիս մէջ է։ Դուք Աստուծմէ էք՝ որդեակներ, ու անոնց յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկայ որ ձեր մէջն է, քան թէ անիկայ որ աշխարհիս մէջ է։
5 Անոնք աշխարհէ են. անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին, ու աշխարհս անոնց կ'ընէ անոնց։
6 Մենք Աստուծմէ ենք. Ան որ գԱստուած կը ճանչնայ, մեզի մտիկ կ'ընէ. ան որ Աստուծմէ չէ, մեզի մտիկ չընէր. ասով կը ճանչնանք զճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան հոգին։
7 Սիրելիներ՝ մէկզմէկ սիրենք, ինչու որ սէրը Աստուծմէ է. ու ամէն ոք որ կը սիրէ, Աստուծմէ ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱս-
8 տուած։ Ան որ չսիրեր, չգԱստուած չճանչնար. ինչու որ Աստուած
9 սէր է։ Ասոր բանիս մէջ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ, Որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ իրկեց, որ անոր միջո-
10 ցովը ապրինք։ Ասոր բանիս մէջ է սէրը, Որ չէ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա որ անիկայ մեզ սիրեց, ու իր Որդին իրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։
11 Սիրելիներ՝ եթէ որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց, ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք մէկզմէկ սիրել։
12 Մէկը երբէք զԱստուած տեսած չէ. Թէ որ մէկզմէկ կը սիրենք, Աստուած մեր մէջը կը բնակի, Ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է։
13 Ասով գիտնք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկայ մեր մէջը, որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ։
14 Եւ մենք տեսանք ու կը վկայենք Որ Հայրը էր Որդին իրկեց աշ-
15 խարհի Փրկիչը ըստ ։ Ով որ կը խոստովանի թէ Ցիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջը կը բնակի, ան ալ Աստուծոյ
16 մէջ։ Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի. Աստուած սէր է. Ով որ կը

Ցամք Տեառն 90

սիրէ կը բնակի սիրոյ մէջ, ու Աստուած անոր մէջ կը բնակի։
17 Ասով կատարեալ եղաւ մեր մէջ սէրը, որ դատաստանի օրը վստահութիւն ունենանք, որովհետեւ ինչպէս ինքն է, մենք ալ այս աշխարհիս վրայ ենք։
18 Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը դուրս կը հանէ, վասն զի վախին պատիժ կայ, ու վախցողը սիրոյ մէջ կատարեալ չէ։
19 Մենք կը սիրենք զԱստուած, վասնզի նա նախ մեզ սիրեց։
20 Եթէ մարդ ըսէ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղբայրը կ'ատէ, սուտ է. վասնզի որ իր եղբայրը որ կը տեսնէ չսիրեր, Աստուած որ չտեսաւ զանիկա ինչպէ՞ս կրնայ սիրել։
21 Ասոր պատուիրանը մենք ունինք Աստուծմէ, որ Աստուած սիրողը իր եղբայրն ալ սիրէ։

Ե

1 Ամէն ոք որ կը հաւատայ թէ Յիսուս է Քրիստոս, Աստուծմէ՛ ծնած է. ու ամէն ոք որ կը սիրէ զծնողը, կը սիրէ նաեւ զանոր ծնած որդին։
2 Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ զաւակները կը սիրենք, երբ Աստուած կը սիրենք ու անոր պատուիրանները կը կատարենք։
3 Վասնզի Աստուծոյ սէրը այն է որ անոր պատուիրանները կը պահենք, ու անոր պատուիրանները ծանր չեն։
4 Վասնզի ամէն Աստուծմէ ծնած կը յաղթէ աշխարհին. ու մեր հաւատքը այն է որ աշխարհը կը յաղթէ։
5 Ո՞վ է որ կը յաղթէ աշխարհին, եթէ ոչ Յիսուս Որդին Աստուծոյ հաւատացողը։
6 Ան է որ եկաւ ջրով ու արիւնով, Յիսուս Քրիստոս, ոչ միայն ջրով, հապա ջրով ու արիւնով. ու Հոգին է որ կը վկայէ, վասնզի Հոգին ճշմարտութիւն է։
7 Վասնզի երեք են որ կը վկայեն երկինքի մէջ, Հայրը, Բանը ու Սուրբ Հոգին, ու այս երեքը մէկ են։
8 Ու երեք են որ կը վկայեն երկրի վրայ, Հոգին ու ջուրը ու արիւնը, ու այս երեքը մէկ են։
9 Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի՛ մեծ է. վասնզի Աստուծոյ վկայութիւնն է որ Աստուած իր Որդիին համար վկայեց։
10 Ով որ կը հաւատայ Աստուծոյ Որդիին, ինքնիրմէն կը վկայէ. ով որ Աստուծոյ չհաւատաց, զանիկա սուտցուցած է, վասնզի Աստուած իր Որդիին համար վկայեց։
11 Ու այս է վկայութիւնը, որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ, ու այս կեանքը իր Որդիին մէջ է։
12 Որ Որդին ունի կեանքը ունի, որ Աստուծոյ Որդին չունի կեանքը չունի։
13 Ձեզի գրեցի որ հաւատաք Աստուծոյ Որդիին անունին, որ գիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք, ու որ հաւատաք Աստուծոյ Որդիին անունին։
14 Ու այս է վստահութիւն որ անոր առջեւ ունինք, որ եթէ ինչ որ խնդրենք իր կամքին համեմատ, կը լսէ մեզ։
15 Ու եթէ գիտնանք թէ ինչ որ խնդրենք մեզ կը լսէ, գիտնանք թէ ինչ որ անկէ խնդրեցինք, ունինք զանոնք։
16 Եթէ մարդ տեսնէ իր եղբայրը մահու չմեղանչող մեղք մը գործելը, կը խնդրէ ու կեանք կու տայ անոր, այսինքն անոնց որ մահու չմեղանչեն։ Մահու մեղանչում կայ, որուն համար չեմ ըսեր որ թող խնդրէ։
17 Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, ու մահու չմեղանչում կայ։
18 Գիտենք թէ ամէն Աստուծմէ ծնած չի մեղանչեր, հապա Աստուծմէ ծնածը կը պահէ զինքը, ու չար մարդը չի դպչիր անոր։
19 Գիտենք թէ մենք Աստուծմէ ենք, ու ամբողջ աշխարհը չար մարդուն մէջ կը պառկի։
20 Գիտենք նաեւ թէ Աստուծոյ Որդին եկաւ ու մեզի հանճար տուաւ որ ճանչնանք զճշմարիտը, ու ճշմարիտին մէջ ենք, Անոր Որդին Յիսուս Քրիստոսին մէջ։ Ան է ճշմարիտ Աստուած ու յաւիտենական կեանք։
21 Որդեակներ, պահեցէք ձեզ կռոտներէ։ Ամէն

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Սիրելիներ, մի՛ հաւատաք ամէն հոգիի, հապա փորձեցէք հոգիները թէ Աստուծմէ՛ են, վասնզի շատ սուտ մարգարէներ ելած են աշխարհիս մէջ։
2 Ասով կը ճանչնաք Աստուծոյ Հոգին. Ամէն հոգի որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Քրիստոս մարմնով եկաւ, Աստուծմէ՛ է.
3 Ու ամէն հոգի որ չխոստովանիր զՅիսուս, Աստուծմէ՛ չէ. Ասիկա է Նեռին հոգին, որուն համար լսեցիք թէ պիտի գայ, ու հիմակուընէ աշխարհիս մէջ է։
4 Դուք Աստուծմէ՛ էք, որդեակներ, ու յաղթեցիք զանոնք, վասնզի մեծ է անիկա որ ձեր մէջն է, քան անիկա որ աշխարհիս մէջ է։
5 Անոնք աշխարհէ են, անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին, ու աշխարհս անոնց կ'ընէ։
6 Մենք Աստուծմէ ենք. Ան որ գԱստուած կը ճանչնայ, մեզի մտիկ կ'ընէ. Ան որ Աստուծմէ չէ, մեզի մտիկ չընէր։ Ասով կը ճանչնանք զճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան հոգին։
7 Սիրելիներ՝ սիրենք մէկզմէկ, վասնզի սէրը Աստուծմէ՛ է, ու ամէն ոք որ կը սիրէ, Աստուծմէ՛ ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱստուած։
8 Ան որ չսիրեր, չգԱստուած չճանչնար, վասնզի Աստուած սէր է։
9 Ասով յայտնեցաւ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ, Որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ իրկեց, որ անոր միջոցովը ապրինք։
10 Ասոր բանիս մէջ է սէրը, Ոչ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա Ան սիրեց, ու իր Որդին իրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։
11 Սիրելիներ՝ եթէ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց, մենք ալ կը պարտաւորինք մէկզմէկ սիրել։
12 Մէկը երբէք զԱստուած տեսած չէ. Եթէ մէկզմէկ կը սիրենք, Աստուած անոր մէջը կը բնակի, Ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է։
13 Ասով գիտնք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկա մեր մէջը, Որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ։
14 Ու մենք տեսանք ու կը վկայենք Որ Հայրը Որդին իրկեց աշխարհի Փրկիչը։
15 Ով որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջը կը բնակի, ան ալ Աստուծոյ
16 մէջ։ Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի. Աստուած սէր է. Ով որ սիրոյ մէջ կը

Ցամք Տեառն 90

Ա Երեմ. իթ. 8 ։ Մատ. իդ. 4 ։
Բ Ակոր. ժգ. 29 ։ Ա Թես. ե. 21 ։ Յայտ. բ. 2 ։
Գ Մատ. իդ. 5, 24 ։ Գոր. ի. 30 ։ Ա Տիմ. գ. 1 ։ Բ Պետ. բ. 1 ։ Գաղ. բ. 18 ։ Բ Յհ. 7 ։
Դ Ակոր. ժբ. 3 ։ Գաղ. ե. 1 ։
Ե Գաղ. բ. 22 ։ Բ Յհ. 7 ։
Զ Բ Թես. բ. 7 ։ Գաղ. բ. 18, 22 ։
Է Գաղ. ե. 4 ։
Ը Յհ. ժ. 31 ։ Ժգ. 30 ։ Ժգ. 11 ։ Ա Կոր. բ. 12 ։ Եփես. բ. 2 ։ Գ. 12 ։
Թ Յհ. գ. 31 ։ Ժ Յհ. ժե. 19 ։ Ժե. 14 ։
Ժ Յհ. բ. 47 ։ Ժ. 27 ։ Ա Կոր. ժգ. 37 ։ Բ Կոր. ժ. 7 ։
ԺԱ Ես. բ. 20 ։ Յհ. ժգ. 17 ։
ԺԲ Գաղ. գ. 10, 11, 23 ։
ԺԳ Գաղ. բ. 4 ։ գ. 6 ։
ԺԴ Հմր 16 ։
ԺԵ Յհ. գ. 16 ։ Հռով. ե. 8 ։ Բ. 32 ։ Գաղ. գ. 16 ։
ԺԶ Գաղ. ե. 11 ։
ԺԷ Յհ. ժե. 16 ։ Հռով. ե. 8, 10 ։ Տիտ. գ. 4 ։
ԺԸ Գաղ. բ. 2 ։
ԺԹ Մատ. ժբ. 33 ։ Յհ. ժե. 12, 13 ։ Գաղ. գ. 16 ։
Ի Յհ. ա. 18 ։ Ա Տիմ. գ. 16 ։ Հմր 20 ։
ԻԱ Գաղ. բ. 5 ։ Հմր 18 ։
ԻԲ Յհ. ժգ. 20 ։ Գաղ. գ. 24 ։
ԻԳ Յհ. ա. 14 ։ Գաղ. ա. 1, 2 ։
ԻԴ Յհ. գ. 17 ։
ԻԵ Հռով. ժ. 9 ։ Գաղ. ե. 1, 5 ։
ԻԶ Հմր 8 ։
ԻԷ Գաղ. գ. 24 ։ Հմր 12 ։

1 Կը պատուիրէ չհաւատալ ամէն վարդապետութեան, որուն կը պարծենան թէ Աստուծոյ Հոգին ունին, այլ փորձել զանոնք ուղղափառ հաւատքին կանոններովը. 7 և շատ փաստերով կը յորդորէ զանոնք եղբայրական սէր ու նեղութեան։

Ցամք Տեառն 90

ընակի , Աստուծոյ մէջ կը ընակի ,
17 ու Աստուած անոր մէջը : Ասով սերը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ , "որ համարձակութիւն ունենանք դատաստանին օրը . Վասն զի ինչպէս ե ինքը , անանկ ալ մենք ենք
18 աս աշխարհիս մէջ : Սիրոյ մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ սերը վախը մէկդի կը ձգէ . ինչու որ վախ տանջանքի ենթակայ է . ուստի ան որ կը վախնայ , "սիրոյ մէջ կատարեալ չէ :
19 տարեալ չէ : Մենք զանիկայ կը սիրենք , ինչու որ առաջ անիկայ
20 մեզ սիրեց : Եթէ որ մէկը ըսէ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ , ու իր եղբայրը ատէ , անիկայ ստախօս է . քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրէ՝ որ կը տեսնէ , չզԱստուած որ չը-տեսներ , ինտո՞ր կրնայ սիրել :
21 "Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք , թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ , իր եղբայրն ալ սիրէ :

Գլ. Ե

1 Ան որ զԱստուած կը սիրէ , անոր որդիներն ալ կը սիրէ , ու կը պահէ անոր պատուիրանքները ։ 3 որոնք հաւատացելոց ծանրութիւն մը չեն ։ 9 Ցիսուս Աստուծոյ որդին ըլլալով , կարող է մեզ փրկել ։ 14 ու մեր աղօթքները լսել , որ կը մատուցանենք Թէ՛ մեր անձերուն և Թէ ուրիշներուն համար ։

Ցամք Տեառն 90

1 "Ով որ կը հաւատայ թէ Յիսուսը Քրիստոս է , Աստուծմէ ծնած է . ու ամէն ով որ ծնողը կը սիրէ , անկէ ծնածն ալ
2 կը սիրէ : Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք , երբոր Աստուած սիրենք ու անոր
3 պատուիրանքները պահենք : Քանզի սա է Աստուծոյ սերը , որ անոր պատուիրանքները պահենք . Ու անոր պատուիրանքները
4 ծանր բան չեն : Վասն զի ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , աշխարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է յաղթութիւնը որ աշխարհին կը յաղթէ , այսինքն մեր հաւատքը :
5 Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ , եթէ ոչ անիկայ որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է :
6 Ինքն է որ եկաւ ջուրով և արիւնով , այսինքն Յիսուս Քրիստոս . չէ թէ միայն ջուրով , հապա ջուրով ու արիւնով . Ու Հոգին է որ կը վկայէ , ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է :
7 Վասն զի երեք են որ [երկինքի մէջ կը վկայեն , Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ Հոգին ,
8 և աս երեքը մէկ են : Ու երեք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն , Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը , և երեքը
9 միաբան են : Եթէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք , Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է . Ընչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վկայութիւնը , որ իր Որդւոյն համար վկայեց :
10 Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ , ի՛վկայութիւնը իր մէջը ունի . ան որ Աստուծոյ չհաւատար , հաստիսօ կ'ընէ անիկայ , ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը՝ որ Աստուած իր Որդւոյն
11 մասին վկայեց : Եւ վկայութիւնը աս է , որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ , ու աս կեանքը անոր Որդւոյն
12 մէջն է : Ան որ Որդին ընդունած է , կեանք ունի , և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ , կեանք չունի :
13 Ա՛ս բաները գրեցի ձեզի՝ որ դիտնաք Թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն
14 անուանը կը հաւատաք : Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ աս է , "որ ինչ բան որ խնդրենք ըլլանք իր կամքին համեմատ՝ կը լսէ մեզի :
15 Եւ եթէ որ դիտնանք Թէ մեզի կը լսէ , ինչ որ խնդրելու ըլլանք , "ունինք կը գիտնանք Թէ կ'առնենք խնդիրքնիս , որ կը խնդրենք իրմէն :
16 Եթէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց՝ չէ Թէ մահացու , Թող խնդրէ ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ անոնց որ չեղած մեղքը գործողին . "մեղք կայ որ մահացու է , չէմ
17 ըսեր որ անոր համար խնդրէ : "Ամէն անիրաւութիւն մեղք է , և մեղք կայ որ մահացու չէ :
18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , մեղք չգործեր . Հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է , "իր անձը կը պահէ , ու չարը իրեն
19 չդպչիր : Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք , "ու բոլոր աշխարհը
20 չարին մէջ է : Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ , Հու մեզի միտք տուաւ , "որ ճշմարիտը ճանչնանք . և ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի մէջ . Ասիկայ է ճշմարիտ Աստուած ու յաւիտենական
21 կեանք : Որդեակներ՝ "ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք :

Ցամք Տեառն 90

Ա Ցով. Ը. 17, 18 :
Ա Մատ. Գ. 16, 17, Ժէ. 5 :
Ա Հռով. Ը. 16 : Գաղ. Գ. 6 :
Ա Ցով. Գ. 33 : Ե. 38 :
Ա Գլ. Բ. 25 :
Ա Ցով. Ա. 4 : Գլ. Գ. 9 :
Ա Ցով. Գ. 36 : Ե. 24 :
Ա Ցով. Ի. 31 :
Ա Գլ. Ա. 1, 2 :
Ա Գլ. Գ. 22 :
Ա Ցոբ. Խբ. 8 : Ցակ. Ե. 14, 15 :
Ա Մատ. Ժբ. 31, 32 : Մրկ. Գ. 29 : Ղուկ. Ժբ. 10 : Երր. Ը. 4, 6 : Ժ. 26 :
Ա Երեմ. Ե. 16 : Ժզ. 11 : Ցով. Ժէ. 9 :
Ա Գլ. Գ. 4 :
Ա Պետ. Ա. 23 : Գլ. Գ. 9 :
Ա Ցակ. Ա. 27 :
Ա Գաղ. Ա. 4 :
Ա Ղուկ. Իզ. 45 :
Ա Ցով. Ժէ. 3 :
Բ Ես. Թ. 6 : Խզ. 6 : Դն. 5 : Ցով. Ի. 28 : Գործ. Ի. 28 : Հռով. Թ. 5 : Ա Տիմ. Գ. 16 : Տիտ. Բ. 13 : Եբր. Ա. 8 :
Ա Ջմր 11, 12, 13 :
Ա Կոր. Ժ. 14 :
Ա Ցով. Ա. 30 :
Ա Ցով. Ա. 12 :
Բ Գլ. Բ. 22, 23 : Գ. 2, 15 :
Ա Ցով. Ա. 13 :
Գ Ցով. Ժե. 23 :
Ա Ցով. Ժգ. 15, 21, 23 : Ժե. 10 : Բ Ցով. 6 :
Ա Մրկ. Գ. 8 : Մատ. Ժա. 30 :
Ա Ցով. Ժգ. 33 : Գլ. Գ. 9 : Գ. 4 :
Ա Ակոր. Ժե. 57 : Գլ. Գ. 15 :
Բ Ցով. Ժթ. 34 :
Ա Ցով. Ժգ. 17 : Ժե. 26 : Ժգ. 13 : Ա Տիմ. Գ. 16 :
Ա Ցով. Ա. 1 : Ցայտ. Ժթ. 13 :
Ա Ցով. Ժ. 30 :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒԸՐՀԱԼՈՑՆ

Ցամք Տեառն 90

ա ա Ցօհ. գ. 18 ։ գ Ցօհ. 1 ։ Հմր 3 ։ Բ Ցօհ. ը. 32 ։ Գաղ. բ. 5 ։ 14 ։ գ. 1 ։ ե. 7 ։ Կող. ա. 5 ։ բ Թես. բ. 12 ։ ա Տիմ. բ. 4 ։ Եբր. ժ. 26 ։ է ա Տիմ. ա. 2 ։ Բ Հմր 1 ։ Ե գ Ցօհ. 3 ։ Ը ա Ցօհ. բ. 7, 8 ։ գ. 11 ։ Ե Ցօհ. ժգ. 34 ։ ժե. 12 ։ Եփես. ե. 2 ։ ա Պետ. դ. 8 ։ ա Ցօհ. գ. 23 ։ Ը Ցօհ. ժգ. 15, 21 ։ ժե. 10 ։ ա Ցօհ. բ. 5 ։ ե. 3 ։

1 Կը յորդորէ մէկ պատուաւոր քրիստոնեայ տիկին մը՝ որ իր որդիներովը մէկտեղ հաստատուն մնայ քրիստոնէական սիրոյն և հաւատքին մէջ, 8 որ չըլլայ թէ իրենց առջի դաւանութեանը վարձքը կորսընցընեն. 10 պատուէր կու տայ չընդունիլ ան մոլորեցուցիչները, որոնք Յիսուս Քրիստոսի ճշմարիտ վարդապետութիւնը չունին։

1 Երեցէն՝ ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր որդիներուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և չէ թէ միայնակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,)
2 Ան ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր
3 Հետը պիտի ըլլայ. Շնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղաղութիւն Հայր Աստուծմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը Որդիէն ձեր Հետը ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն ան պատուիրանքին համեմատ, որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ով Տիկին, ոչ Ինքը թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ սկիզբէն ունէինք, և որ միզմիզ սիրենք։
6 Եւ ասիկա է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. ասիկա է պատուիրանքը որ ինչպէս սկիզբէն՝ի վեր լսեցիք,
7 անոր համեմատ քալէք։ Քանի որ շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չեն խոստովանիր. Ասանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Նեռ
8 է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ աշխատանքնիս չկորսընցընենք, հապա որ լման վարձք առնենք։
9 Ամէն ով որ յանցանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չկենար, անիկայ Աստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն ալ ունի՝ Որդին ալ։
10 Թէ որ մէկը ձեզի գայ ու ասա վարդապետութիւնը չբերէ, անիկայ տուներնիդ մի՛ ընդունիք, և անոր
11 Բարև մի՛ ըսէք։ Քանզի ով որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հաղորդ կ'ըլլայ։
12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ու մելանով երէկ. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, Նոր մեր ուրախութիւնը կատարեալ
13 ըլլայ։ Ողջոյն կ'ընեն քեզի քու ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

Ցամք Տեառն 90

Ե ա Ցօհ. բ. 24 ։ ժ ա Ցօհ. գ. 1 ։ Է ա Ցօհ. գ. 2, 3 ։ Ը ա Ցօհ. բ. 22 ։ գ. 3 ։ Թ Գաղ. գ. 4 ։ Երր. ժ. 32, 35 ։ ժ ա Ցօհ. բ. 23 ։

Ձ Հռով. ժգ. 17 ։ ա Կոր. ե. 11 ։ ժգ. 22 ։ Գաղ. ա. 8, 9 ։ բ Տիմ. գ. 5 ։ Տիտ. գ. 10 ։ Ձ գ Ցօհ. 13 ։ Յ Ցօհ. ժե. 13 ։ ա Ցօհ. ա. 4 ։ Ղ ա Պետ. ե. 13 ։

ԵՐԲՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՈՒԸՐՀԱԼՈՑՆ

Ցամք Տեառն 90

Բ ա Ցօհ. 4 ։

Է ա Կոր. գ. 15 ։ Փիլմ. 10 ։

1 Ողաբեալը կը գովէ Գայիոսի բարեպաշտութիւնը, 5 և հիւրասիրութիւնը, 7 որով ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը գանգատի Դիոտրեփեսին անվայել վարմունքին և սնափառութեանը համար, 11 որուն չար օրինակէն զգուշանալու կու տայ. 12 Մասնաւոր վկայութիւն մը կ'ընէ Դեմետրիոսին բարի համբաւին վրայով։

1 Երեցէն Գայիոս սիրելիին, որն որ ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ։
2 Թեամբ։ Սիրելի՛ ազօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջողութեան մէջ է։
3 Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, ինչպէս որ դուն ճշմարտութեամբ
4 Թեամբ կը քալես։ Ասկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, քան որ լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմարտութեամբ
5 Թեան մէջ կը քալեն։ Սիրելի՛ դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ

Ցամք Տեառն 90

Բ Կոր. Թ. 12, 15։

որ կ'ընես եղբայրներուն և օտար-
6 ներուն. Որոնք եկեղեցիին առջևը վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ եթէ աստուածահաճոյ կերպով զանոնք ճամբայ դնես, արդէկ պիտի
7 ընես։ Ինչու որ Աստուածոյ անուա-նը համար ելան, ոչ ու հեթանոսնե-
8 րէն բան մը չէն առներ։ Ուստի մենք պարտաւոր ենք անանկները ընդունել, որ ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք։

9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտրեփէս՝ որ մէջերնին առաջնի ըլլալ
10 կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ Ասոր համար թէ գամ, անոր ըրած գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի դէմ չարակրատելով չարախօսու-թիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չեղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները, ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունել՝

կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
11 հանէ։ Սիրելի՝ ի չարին նմանողմի՛ ըլլար, հապա բարիին. Ան որ բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը գործէ, անիկայ զԱստուած տեսած չէ։
12 Դեմետրիոսին համար Ամէնն ալ կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտու-թիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք, և դուք գիտէք որ մեր վկայու-թիւնը ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի գրելու, բայց չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով
14 քեզի գրել, Սակայն յոյս ունիմ մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան
15 առ բերան պիտի խօսինք։ Խաղաղութիւն քեզի. բարեկամները քեզի բարև կ'ընեն. բարև՛ ըրէ ըս բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն ա-նունովը։

Ցամք Տեառն 90

Ի Սաղ. լէ. 27։ Եր. ա. 16, 17։ ա Պետ. գ. 11։

Ղ ա Ցօհ. բ. 29։ գ - 6, 9։

Ի ա Տիմ. գ. 7։

Ը Ցօհ. իա. 24։

Ի բ Ցօհ. 12։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՆԱԿԱՐԵԼՈՑՆ

Ցամք Տեառն Իբր 66

Ա Ղու. զ. 16։ Գործ. ա. 13։

Բ Ցօհ. ժէ. 11, 12, 15։ ա Պետ. ա. 5։

Ֆ Հռով. ա. 7։

Գ ա Պետ. ա. 2։ բ Պետ. ա. 2։

Ի Տիտ. ա. 4։

Ղ Փիլ. ա. 27։ ա Տիմ. ա. 18։ զ. 12։ բ Տիմ. ա. 13։ գ. 7։

Ի Գաղ. բ. 4։ բ Պետ. բ. 1։

Ը Հռով. ի. 21, 22։ ա Պետ. բ. 8։

Ի Տիտ. բ. 11։ Երր. ժբ. 15։

Ի բ Պետ. բ. 10։

Ի Տիտ. ա. 16։ բ Պետ. բ. 1։ ա Ցօհ. բ. 22։

1 Ուրա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-ռայ ու Յակոբոսին եղբայրը, ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սըր-բուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած ու կանչուած։ Ողոր-մութիւն ու խաղաղութիւն և սէր ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրաս առ-նելով ձեզի գրելու ի հասարակաց փրկութեանը համար, իմ անյի-հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու յոր-դորել, Նոր մրցիք ան հաւատքին համար որ անգամ մը սուրբերուն
4 աւանդուեցաւ։ Քանզի մէկ քա-նի մարդիկ գաղտուկ մտան, Էանոնք որ առաջուց աս դատա-պարտութեանը համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, Որ մեր Աստուծոյ շնորհքը ի անառակու-թեան դարձուցին, և մի միայն

Իշխանը ու մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
5 տոսը ուրացան։ Արդ կ'ուզեմ միտքերնիդ բերել, թէև ար-դէն գիտէք ամիկայ, Եթէ Տէրը որ ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն ազատեց, Երկրորդ չհաւատացողնե-
6 րը կորսընցուց։ Եւ ան հրեշտակ-ները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չը-պահեցին, հապա իրենց բնակու-թիւնը ձգեցին, Ի մշտնջենաւոր կապերով խաւարի մէջ պահեց
7 մեծ օրուան դատաստանին։ Ինչ-պէս Սոդոմ ու Գոմորը և անոնց բո-լորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց նման պոռնկեցան ընկերնե-րուն մարմինին ետեւէն երթալով, առջևնիս օրինակ կեցեր են՝ յաւի-տենական կրակին դատապարտու-
8 թիւնը ընդունելով։ Ընմանապէս ասոնք ալ երազներուն մարմինը կը պղծեն, տէրութիւնը կ'անարգեն, փառաւորներուն դէմ կը հայհո-
9 յեն։ Բայց Միքայէլ հրեշտա-կապետը երբոր Սատանային դէմ դնելով՝ Մովսէսին մարմինին հա-մար կը վիճէր, չհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտու-թիւն բերել անոր վրայ, հապա ը-սաւ, Տէրը յանդիմանէ քեզ։
10 Իսկասոնք՝ ան բաներուն որ չեն հասկընար, հայհոյութիւն կ'ընեն.

Ցամք Տեառն Իբր 66

Լ ա Կոր. ժ. 9։

Ի Թուա. ժգ. 29, 37։ Իմ. 64։ Սաղ. ճզ. 26։ Երր. գ. 17, 19։

Ի Ցօհ. ը. 44։

Ի բ Պետ. բ. 4։

Հ Ցայտ. ի. 9։

Յ Յուդ. ժբ. 24։ բ Օր. իթ. 23։ բ Պետ. բ. 6։

Ղբ Պետ. բ. 10։

Ճ Եղ. իբ. 28։ Դան. ժ. 13։ ժբ. 1։ Ցայտ. ժբ. 7։

Ի բ Պետ. բ. 11։

Ն Ջաք. գ. 2։

Ղբ Պետ. բ. 12։

Ցամք Տեառն իբր 66

=Ծն. դ. 5։ ա Ցօհ. գ. 12։
Ղ Թես. իբ. 7, 21։ բ Պետ. բ. 15։
պ Թես. ժգ. 1, եւ։
Ղ բ Պետ. բ. 13։
=ա Կոր. ժա. 21։
=Ա՛ռակ. իե. 14։ բ Պետ. բ. 17։
Վեփս. դ. 14։
=Մատ. ժե. 13։
բ Նա. ծէ. 20։
ց Փիլ. գ. 19։
=բ Պետ. բ. 17։
ֆ Ծն. ե. 18։
+բ Օր. լգ. 2։ Դան. է. 10։ Զաք. ժգ. 5։ Մատ. իե. 31։ բ Թես. ա. 7։ Ցայտ. ա. 7։
օ ա Թագ. բ. 3։ Սաղ. լա. 18։ Ղ. 4։ Մաղ. գ. 13։

և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններու պէս գիտեն,
11 անոնց մէջ կ'ապականին։ Վա՛յ անոնց՝ =որ Կայենին ճամբովը գացին, և ու Բաղաամին մոլորութեանը պէս ցանկութեամբ վարձքի եւ տուէ գացի՛ն, պ և Կորխին հակառակութեան կորսուեցան։ Ղ Ա-
12 սոնք =ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են, ու ձեզի հետ կերուխումի նատած ատենին աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն. =ա՛ն-
ջուր ամպեր Էհովային քշուած. պտուղնին կորսընչացած ծառեր, բերք չունեցող, =երկու անգամ
13 մեռած, արմատէն խլուած. բ Ծո-
վու կատղած ալիքներ, ց որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրցընեն. մոլորական աստղեր, =որոնց համար խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան։
14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ՝ է որ եօթներորդ էր Ադամէն, ու ըսաւ. +Ահա Տէրը իր
15 բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ, Ամենուն դատաստան ընելու, ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար, ° և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ
16 խօսեցան։ Ասոնք տրտնջողներ =ը-րթմնջողներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան, և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքե՛ր կը ղրուցեն, =և շահի համար երեսպաշտութիւն
17 կ'ընեն։ Բ Բայց դուք՝ սիրելիներ՝ միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուց ըղուցուեցաւ.
18 Որ ձեզի կ'ըսէին Թէ էվերջի ժամանակը ծաղր ընողներ պիտի ըլլան, որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան։
19 Ա Ասոնք ինքզինքնին զատող էշնչաւորներ են, որ Հոգին չունին։
20 Բայց դուք սիրելիներ՝ Ձանձերնիդ շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով էաղթնելով վրայ, և Սուրբ Հոգիով է
21 ղօթք ընելով, Անձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէ՛ջ պահեցէք, ը մեր Ջէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական
22 կենաց համար։ Եւ խորհրդածութեան
23 ընելով՝ ոմանց ողորմեցէ՛ք. Եւ Ո-
մանք վախով ազատեցէ՛ք՝ Ժ կրակէն յափշտակելով պահուած, ատելով է մարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ։
24 Է Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ Էանբիծ պահել, և իր փառքին առջևը անարատ կայնեցընել ցնծութեամբ,
25 թ Իւնով, Մեր Փրկչին Ծնի միայն *Աստուծոյ [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը] փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ] և հիմա ու բոլոր դարերու մէջ։ Ամէն։

ա·17։ բ·3։ *Ոմանք իմաստուն Աստուծոյ

Ցամք Տեառն իբր 66

=Ա՛ռակ. իբ. 21։ Ցակ. բ. 1, 9։
Ք բ Պետ. գ. 2։
ֆ ա Տիմ. գ. 1։ բ Տիմ. գ. 1։ գ. 3։ բ Պետ. բ. 1։
Ղ Ա՛ռակ. ժբ. 1։ Եզեկ. ժգ. 7։ Ովս. գ. 14։ Թ. 10։ Երբ. ժ. 25։
Ե ա Կոր. բ. 14։ Ցակ. գ. 15։
Ղ Կող. բ. 7։ ա Տիմ. ա. 4։
Ե Հռով. բ. 26։ Եփես. գ. 18։
Ը Տիմ. բ. 13։ բ Պետ. գ. 12, 13։
Ր Հռով. ժա. 14։ ա Տիմ. գ. 16։
ժ Ամով. գ. 11։ ա Կոր. գ. 15։ Զաք. գ. 2։
է Զաք. գ. 4, 5։ Ցայտ. գ. 4։
Լ Հռով. ժգ. 25։ Եփես. գ. 20։
Է Կող. ա. 22։
Ժ Հռով. ժգ. 27։ ա Տիմ.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԱԶԱՆԱԿԱՆ

ՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻՆ ՀԻՆՏԵՐՆԱՂԻՆ

Յամի Տեառն 96

ՀԱՏՈՒԱԾ Ա

4 Յովհաննէս իբրեւ եղած յայտնութիւնը կը գրէ Ասիայի եօթը եկեղեցիներուն, որոնց նշան ընդունիլ համար ցուցուեցաւ իրեն՝ եօթը ոսկեզէն աշտանակները։ 7 Քրիստոսի գալուստը, 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը։

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, ՙ որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ ի շուտով պէտք է ըլլալ. ¶ և իր հրեշտակին ձեռքովը իրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց,
2 Ո՛ր Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ըրաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը, ի՛նչ որ տեսաւ։
3 Ընթերանի անոր որ կը կարդայ, ու անոնց որ կը լսեն ա՛մ մարգարէութեանս խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է. ի՛նչու որ ժամանակը մօտ է։
4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցիներուն որ Ասիայի մէջ են. շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ որ է և որ էր և որ պիտի գայ, ¶ ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջեւն են,
5 և Յիսուս Քրիստոսէն որ հաւատարիմ վկայն է, Որ մեռելներուն անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն իշխանը. Ան որ մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացց,
6 ¶ և մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը, Անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ա՛մէն աչք պիտի տեսնէ զանիկայ, և անոնք որ զանիկայ խոցեցին. և ա՛նոր վրայ կոծ պիտի ընեն ¶ երկրիս բոլոր ազգերը։ Այ՛ն, Ամէն։
8 ¶ Ես եմ Ալֆա և Օմէգա, կ՚ըսէ Տէր [Աստուած], Որ է և որ էր և որ պիտի գայ՝ Ամենակալը։
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի ներգործութեանը ¶ ու արքայութեանը և համբերու-

ԳԼՈՒԽ Ա

թեանը մէջ ընկերակիցը, պատմուս ըսուած կղզին էի, ՙ Աստուծոյ խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար։ ¶
10 Տոսի վկայութեանը համար։ ¶ Ես * կիրակի օրը Հոգիին իմ վրաս եկաւ, և ուետեւս մեծ ձայն մը լսեցի փողի ձայնի պէս, որ կ՚ըսէր,
11 Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ, ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, որ Եփեսոսի, ու Զմիւռնիայի, և Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և Սարդիկէի, ու Փիղադելփիայի, և Լաւոդիկիայի մէջ են։ ¶
12 Եւ դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ ¶ եօթը ոսկեզէն աշտանակներ տեսայ.
13 ¶ Եւ եօթը աշտանակներուն մէջ Վեհը Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճղնաւոր ¶ պատմուճան մը հագած, ¶ ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կապած.
14 Եւ իր գլուխը ¶ ու մազերը՝ բուրդի պէս՝ ճերմակ ա՛մ ձիւնի պէս, ¶ և իր աչքերը՝ կրակի բոցի
15 պէս. ¶ Եւ իր ոտքերը՝ ոսկեպղինձի նման՝ որպէս թէ հնոցի մէջ կրակ դարձած, ¶ ու իր ձայնը շատ լուրեա-
16 րու ձայնի պէս. Եւ ¶ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր, ¶ ու իր բերնէն սրած երկբերան սուր մը կ՚ելլէր, ¶ և իր երեսը արեւու պէս էր՝ ¶ իր զօրութեամբը կը փայլէ։
17 ¶ Ու երբոր տեսայ անիկայ, էր ոտքը ինկայ մեռելի պէս. ¶ ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու ըսաւ ինծի, Մի վախնար. ¶ Ես եմ Առա-
18 ջինը ու Վերջինը. Եւ ես կենդանի եմ, ու եա՛ն եմ որ մեռայ, և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից. ¶ և ես ունիմ մահուան
19 ու դժոխքին բանալիները։ [Ուսա՛ տի] գրէ ինչ որ կը տեսնես, ¶ ան որ կայ ¶ ու ան որ եղբը պիտի ըլ-
20 լայ։ ¶ Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար, և եօթը ոսկեզէն աշտանակները.

Յամի Տեառն 96

ՀԱՏՈՒԱԾ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը կը գրէ Ասիայի եօթը եկեղեցիներուն, որոնց նշան ընդունիլ համար ցուցուեցաւ իրեն՝ եօթը ոսկեզէն աշտանակները։ 7 Քրիստոսի գալուստը, 14 ու անոր զօրութիւնը և մեծափառութիւնը։

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, ՙ որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ ի շուտով պէտք է ըլլալ. ¶ և իր հրեշտակին ձեռքովը իրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց,
2 Ո՛ր Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ընդունիլ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը, ի՛նչ որ տեսաւ։
3 Ընթերանի անոր որ կը կարդայ, ու անոնց որ կը լսեն ա՛մ մարգարէութեանս խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է. ի՛նչու որ ժամանակը մօտ է։
4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցիներուն որ Ասիայի մէջ են. շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ որ է և որ էր և որ պիտի գայ, ¶ ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջեւն են,
5 և Յիսուս Քրիստոսէն որ հաւատարիմ վկայն է, Որ մեռելներուն անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն իշխանը. Ան որ մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացց,
6 ¶ և մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը, Անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ա՛մէն աչք պիտի տեսնէ զանիկայ, և անոնք որ զանիկայ խոցեցին. և ա՛նոր վրայ կոծ պիտի ընեն ¶ երկրիս բոլոր ազգերը։ Այ՛ն, Ամէն։
8 ¶ Ես եմ Ալֆա և Օմէգա, կ՚ըսէ Տէր [Աստուած], Որ է և որ էր և որ պիտի գայ՝ Ամենակալը։
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի ներգործութեանը ¶ ու արքայութեանը և համբերու-

թեանը մէջ ընկերակիցը, պատմուս ըսուած կղզին էի, ՙ Աստուծոյ խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար։ ¶
10 Տոսի վկայութեանը համար։ ¶ Ես * կիրակի օրը Հոգիին իմ վրաս եկաւ, և ուետեւս մեծ ձայն մը լսեցի փողի ձայնի պէս, որ կ՚ըսէր,
11 Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ, ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, որ Եփեսոսի, ու Զմիւռնիայի, և Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և Սարդիկէի, ու Փիղադելփիայի, և Լաւոդիկիայի մէջ են։ ¶
12 Եւ դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ ¶ եօթը ոսկեզէն աշտանակներ տեսայ.
13 ¶ Եւ եօթը աշտանակներուն մէջ Վեհը Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճղնաւոր ¶ պատմուճան մը հագած, ¶ ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կապած.
14 Եւ իր գլուխը ¶ ու մազերը՝ բուրդի պէս՝ ճերմակ ա՛մ ձիւնի պէս, ¶ և իր աչքերը՝ կրակի բոցի
15 պէս. ¶ Եւ իր ոտքերը՝ ոսկեպղինձի նման՝ որպէս թէ հնոցի մէջ կրակ դարձած, ¶ ու իր ձայնը շատ լուրեա-
16 րու ձայնի պէս. Եւ ¶ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր, ¶ ու իր բերնէն սրած երկբերան սուր մը կ՚ելլէր, ¶ և իր երեսը արեւու պէս էր՝ ¶ իր զօրութեամբը կը փայլէ։
17 ¶ Ու երբոր տեսայ անիկայ, էր ոտքը ինկայ մեռելի պէս. ¶ ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու ըսաւ ինծի, Մի վախնար. ¶ Ես եմ Ալֆա և
18 Ջինը ու Վերջինը. Եւ ես կենդանի եմ, ու եա՛ն եմ որ մեռայ, և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից. ¶ և ես ունիմ մահուան
19 ու դժոխքին բանալիները։ [Ուսա՛ տի] գրէ ինչ որ կը տեսնես, ¶ ան որ կայ ¶ ու ան որ եղբը պիտի ըլ-
20 լայ։ ¶ Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար, և եօթը ոսկեզէն աշտանակները.

ՀԱՏՈՒԱԾ Ա

30 : իզ · 64 : Գոր · ա · 11 : ¶ Ջ · ա · ժբ · 10 : Յօհ · ժթ · 37 : ¶ Ես · խա · 4 : խդ · 6 : խը · 12 : Հմր 17 : ԳԼ · բ · 8 : իա · 6 : իբ · 13 : ¶ Հմր 4 : ԳԼ · դ · 8 : ժա · 17 : ժզ · 5 : ¶ Հռով · ը · 17 : բ Տիմ · բ · 12 :

ՀԱՏՈՒԱԾ Ա

13 : ԳԼ · ժ · 1 : ¶ Եզեկ · ա · 28 : ¶ Դան · ը · 18 : ժ · 10 : ¶ Ես · խա · 4 : խդ · 6 : խը · 12 : ԳԼ · բ · 8 : իբ · 13 : Հմր 10 : ¶ Հռով · ղ · 9 : ¶ ԳԼ · դ · 9 : ե · 14 : ¶ Սաղ · կը · 20 : ԳԼ · ի · 1 : ըՀմր 12, ըե : ¶ ԳԼ · բ · 1, ըե : ¶ ԳԼ · դ · 1, ըե : ¶ Հմր 16 : ԼՀմր 12 :

Ցամք Տեառն 96

Ի Մատ. ը. 7։ ԳԼ. բ. 1, Ճ։

ժ Ջաք. գ. 2։ Մատ. Ե. 15։ Փիլ. բ. 15։

*Որ՝ Ի՛ՍԱ ԱՂԷՇԻՆ ՈՐՔԱՊ տեսաք

ա ԳԼ. ա. 16, 20։

Բ ԳԼ. ա. 18։

Է Սաղ. ա. 6։ Հմր 9, 13, 19։ ԳԼ. գ. 1, 8, 15։

Ա ա Ցօհ. դ. 1։

Ե բ Կոր. ժա. 13։ Բ Պետ. բ. 1։

Ղ Գաղ. գ. 9։ Եբր. ժբ. 3, 5։

Ի Մատ. իա. 41, 43։

Ը Հմր 15։

Ի Մատ. ժա. 15։ ժգ. 9, 43։ Հմր 11, 17, 29։ ԳԼ. գ. 6, 13, 22։ ժգ. 9։

ժ ԳԼ. իբ. 2, 14։

Լ Ծն. բ. 9։

Լ ԳԼ. ա. 17, 18։

Ի Հմր 2։

ժ ՂԼ. ժբ. 21։ ա Տիմ. գ. 18։ Ցակ. բ. 5։

Լ Հռով. բ. 17, 28, 29։ Թ. 6։

Հ ԳԼ. գ. 9։

Յ Մատ. ժ. 22։

Ղ Մատ. իդ. 13։

Ճ Ցակ. ա. 12։ ԳԼ. գ. 11։

Ո Հմր 7։ ԳԼ. ժգ. 9։

Ս ԳԼ. ի. 14։ իա. 8։

Ն ԳԼ. ա. 16։

Շ Հմր 2։

ան եօթը աստղերը Ե եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են. Ե և եօթը աշտանակները՝ եօթը եկեղեցիներն են։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսոսի, 8 Զմիւռնիայի, 12 Պերգամնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակներուն՝ այսինքը հոգևոր պաշտօնեաներուն գրուելու պատուէրները, ու ան եկեղեցիներուն եղած գովութիւնները ու յանդիմանութիւնները։

1 Ի՛ՍՈՒՍ Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ. «Ա՛յսպէս կ'ըսէ անիկայ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի, ու եօթը ոսկեզէն աշտանակներուն մէջը կը

2 պտրտի. Գիտեմ քու գործերդ և քու աշխատութիւնդ ու քու համբերութիւնդ, և որ չարերուն չես կրնար տանիլ, ու փորձեցիր անոնք ե որ կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են ու չեն, և գտար թէ

3 ստախօս են. Ու համբերութիւն ունես՝ և քու անունիս համար չես յոգնեցար։

4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ

5 քու առջի սէրդ ձգեցիր։ Մի՛տքդ բեր հիմա ուսկից որ ինկար, ու ապաշխարէ և ա՛ռ առջի գործերդ ըրէ. Եւ եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ թէ որ չապաշ-

6 խարես։ Բայց ասիկայ ունիս, որ Ն՛իկոլայոսեանց գործերը կ'ատես,

7 որոնք ես ալ կ'ատեմ։ Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝ անոր ծառել պիտի տամ Է կենաց ծառէն, որ Աստուծոյ դրախտին մէջն է։

8 Եւ Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ. «Ա՛յսպէս կ'ըսէ Ա՛ռաջինը ու Վերջինը, որ

9 մեռաւ ու կենդանացաւ. Գիտեմ քու գործերդ ու նեղութիւնդ և աղքատութիւնդ, (բայց հարուստ ես,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն թէ իրենք Հրեայ են, ու չեն, հապա Սատանայի ժողովը

10 մը։ Ոչինչ մի՛ վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես. ահա բանտարկուն ձեզմէ մէկ քանիները բանտը պիտի ձգէ, որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք. Վճիռնէ՛ի մահ կատարումի եղիր, ու քեզի կենաց պսակը պիտի

11 տա տամ։ Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝ չվերկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։

12 Եւ Պերգամնի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ. «Ա՛յսպէս կ'ըսէ անիկայ որ սրած երկբերան

13 սուր ունի. Գիտեմ քու գործքերդ, և թէ ուր կը բնակիս՝ «այսինքն Սատանային աթոռին եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անդամ՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը, ուր որ Սատանան կը

14 բնակի։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ, որ հոդ Ն՛իքալաւմին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղակին սորվեցուց Խրաչելի որդւոց առջևը պայթակղութիւն դնել, «որ անոնք կուռց զոհացածներ ուտեն Ե ու պոռնկու-

15 թիւն ընեն։ «Ասանկ ալ դուն Ն՛իկողայոսեանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որն ես կ'ա-

16 տեմ։ [Ուստի] ապաշխարէ. Եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, «ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ

17 անոնց հետ։ Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ո՛վ որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ճերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ «նոր անուն մը գրուած, որն որ մէկը չգիտեր, բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի։

18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ. Ա՛յսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին, «որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտ-

19 քերը ոսկեպղինձի նման են. Գիտեմ քու գործքերդ և սէրդ ու ծառայութիւնդ, և քու հաւատքդ ու համբերութիւնդ, և թէ քու վերջին գործքերդ առաջիններէն շատ

20 են։ Բայց քեզի դէմ Ը բան մը՝ ունիմ, որ Թող կու տաս «Ցեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մարգարէուհի կ'անուանէ, ու իմ ծառաներս մոլորցնելով՝ կը սորվեցընէ և պոռնկութիւն ընել և կռոց զոհացածներ

21 ուտել։ «Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութեանը վրայ ապաշխարելու, ու չապաշխարեց։

22 Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ, թէ որ իրենց գործքերուն վրայ չա-

23 պաշխարեն։ Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ. ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան «թէ ես ան եմ՝ որ երիկամունքնե-ը ու սիրտերը կը քննեմ. Ձ և ամէն մէկուընուդ ձեր գործքերուն համե-

24 մատ պիտի հատուցանեմ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ որ Թիւատիրի մէջ եք, ու ան վարդապետութիւնը չունիք, որ չճանչցաք Սատանային խորունկ բանները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն.) «Ձեր վրայ

Ցամք Տեառն 96

«Հմր 9։

ղ Թես. իդ. 14։ իե. 1։ Լա. 16։ Բ Պետ. բ. 15։ Յուդ. 11։

պ Հմր 20։ Գոր. ժե. 29։ առոր. բ. 9, 10։ ժ. 19, 20։

Լա Կոր. գ. 13, Ճ.

ա Հմր 6։

«Ես. ժա. 4։ բ Թես. բ. 8։ ԳԼ. ա. 16։ ժԹ. 15, 21։

Վ Հմր 7, 11։

ա ԳԼ. գ. 12։ ժԹ. 12։

բ ԳԼ. ա. 14, 15։

ց Հմր. 2։

Ձ Հռով. բ. 4։ ԳԼ. Թ. 20։

օ ա Թագ. ժգ. 7։ ա Մն. իբ. 9։ իԹ. 17։ բ Մն. գ. 30։ Սաղ. է. 9։ Եբեմ. ժա. 20։ ժէ. 10։ ի. 12։ Ցօհ. բ. 24, 25։ Գոր. ա. 24։ Հռով. բ. 27։

Ֆ Սաղ. կբ. 12։ Մատ. ժգ. 27։ Հռով. բ. 6։ ժբ. 12։ բ Կոր. է. 10։ Գաղ. գ. 5։ ԳԼ. ի. 12։

ա Գոր. ժե. 28։

Յամի Տեառն 96

ուրիշ Ծանրութիւն չեմ ձգեր .
25 Բ Հապա ան որ ունիք՝ պահեցէ՛ք
26 մինչև որ ես գամ : Եւ ան որ կը յաղթէ եւ իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ , Տ անոր իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ ,
27 (Ե՛ւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով . անոնք բրուտի ամաններու պէս պիտի փշրէ
28 րուին .) Ինծմէ որ ես ալ իմ Հօրմէս առի . ու անոր պիտի տամ
29 Ն առաւօտեան աստղը : Ի՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳԼ . Գ

2 Քրիստոս կը յանդիմանէ Սարդիկէի եկեղեցւոյն հրեշտակը . 3 կը յորդորէ զանիկայ որ ապաշխարէ , և սպառնալիքը կ՚ընէ անոր . 8 կը գովէ Փիղադելփիայի եկեղեցւոյն հրեշտակը 10 իր արիմնութեանը և համբերութեանը համար . 15 կը նախատէ Լաւոդիկէի եկեղեցւոյն հրեշտակը՝ ո՛չ պաղ և ո՛չ տաք ըլլալուն համար , 19 և կը պատուիրէ որ ապաշխարհ ու ջերմեռանդ ըլլայ : 20 Քրիստոս դուռը կայնած կը բաղխէ :

1 Ե՛ւ Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ , Ա յսպէս կ՚ըսէ անիկայ որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները եւ եօթը աստղերը . Ե գիտեմ քու գործքերդ՝ որ դուն անուն ունիս Թէ կենդանի ես , ե՛ւ մեռած ես : 2 Ը Արթո՛ւն կեցիր և հաստատէ՛ մնացած բաները որ մեռնելու վրայ են , ինչու որ քու գործքերդ Աստուծոյ առջև 3 չեն կատարեալ գտայ : Ծ Հիմա մի՛տքդ բեր Թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր , ու պահէ՛ , և ապաշխարէ . Ը բայց Թէ որ արթնցնալու չըլլաս , գողի պէս պիտի գամ , ու բնաւ պիտի չգիտնաս Թէ ո՛ր ժամուն քու վրադ պիտի գամ : 4 Սակայն քանի մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ , Թ որոնք իրենց հանդերձները չաղտոտցին , և ձերմակներով պիտի պտրտին ինծի հետ , քանզի արժանի են : 5 Ան որ կը յաղթէ՝ Ի ձերմակներ պիտի հագնի . ժ ու ես անոր անունը չկենայ գիրքէն պիտի չեւրեմ , և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջևը ու ա6 նոր հրեշտակներուն առջևը : Ի՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն :

7 Եւ Փիղադելփիայի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ , Ի՛ն այսպէս կ՚ըսէ ան Սուրբը՝ Ա՛ն ճշմարիտը Հ որ Դաւիթի բանալին ունի , Ե՛ն կը բանայ ու մէկը չկայ որ գոցէ , և կը գոցէ ու մէկը չկայ որ բանայ .
8 Ե գիտեմ քու գործքերդ . Ե՛ս ահա քու առջիդ բացուած դուռ մը դրի , որ մէկը չկրնար գոցել . ինչու որ դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս , և իմ խօսքս պահեցիր իմ 9 անունս չուրացար : Ա՛հա ես քեզի կու տամ Սատանային ժողովքէն եղողները՝ որոնք կ՚ըսեն Թէ իրենք Հրէայ են ու չեն , հապա սուտ կ՚ըսեն . Ե՛ս ահա պիտի ստիպեմ զանոնք որ գան ու երկրպագութիւն ընեն քու ոտքերուդ առջևը , և ճանչնան Թէ ես քեզ սիրեցի :
10 Որովհետև իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր , ե՛ս ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամանակը , Ո որ պատրաստ է դալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ Ը երկրիս երեսը բնակողները փորձելու համար :
11 Ա՛հա ես շուտով կու գամ . Կոնեցածդ մա՛ս բռնէ , Ո որ մէկը
12 չառնէ քու պսակդ : Ան որ կը յաղթէ՝ անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ Ո սիւն մը պիտի ընեմ , ու ալ դուրս պիտի չելլէ . Վև անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ , ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը , Ո յ՛այ՛ն՛ո՛ն նոր Երուսաղէմին , որ երկինքէն իմ Աստուծմէս կ՚իջնէ , ե՛ւ իմ նոր ա13 նունս . Ի՛ն որ ականջ ունի՝ Թող լսէ Թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն :
14 Եւ Լաւոդիկէի Ղ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ , Ա յսպէս կ՚ըսէ Ամէնը՝ Ե հաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան , Ա Աստուծոյ ա15 րարածոյ Սկիզբը . Ո գիտեմ քու գործքերդ որ ո՛չ պաղ ես ու ո՛չ տաք . երանի՛ Թէ պաղ ըլլայիր
16 կամ տաք : Ուստի դուն որ գաղջ ես ու ո՛չ տաք՝ ո՛չ ալ պաղ , քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ
17 եմ . Քանզի կ՚ըսես , Ե՛ս հարուստ եմ ու մեծցայ , և բանի մը կարօտ չեմ . ու չես գիտեր որ դուն խեղճ ու Թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ : Ես քեզի խորհուրդ Է՛ու տամ . Ի՛նծմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ որ Հարստանաս , Բ ու ձերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս , որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերևնայ . և աչքերդ դեղ դիր որ տեսնես :
19 Ե՛ս իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ . ուստի նախանձաւո՛ր եղիր ու ապաշխա20 րէ՛ : Ը Ա՛հա ես դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ . Է եթէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ , Ա նոր քովը պիտի մտնեմ և անոր հետը ընթրիք պիտի ընեմ , ան ալ
21 իմ հետս : Ան որ կը յաղթէ , իմ հետս Է իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր , ինծոր որ ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ

Յամի Տեառն 96

յ ԳԼ . Բ . 9 :
Ն Ես . խթ . 23 : կ . 14 :
Ղ Բ Պետ . Բ . 9 :
ո Ղուկ . Բ . 1 :
ղ Եզ . իդ . 17 :
ղ Փիլ . գ . 5 :
ԳԼ . ա . 3 :
իբ . 7 , 12 , 20 :
Ձ ԳԼ . Բ . 25 :
Ռ ԳԼ . Բ . 10 :
ա Թիւ . ե . 21 : Գեղ . Բ . 9 :
Է ԳԼ . Բ . 17 : Ժգ . 1 : իբ . 4 :
Տ Գեղ . գ . 26 : Երբ . ժբ . 22 : Գլ . իա . 2 , 10 :
Բ ԳԼ . իբ . 4 :
յ ԳԼ . Բ . 7 :
Ռ Ես . կե . 16 :
Ֆ ԳԼ . ա . 5 : Ժթ . 11 : իբ . 6 : Հմր 7 :
Ի Ովս . ժբ . 9 : ա Կոր . գ . 8 :
ո Հմր 1 :
Ֆ Ովս . ժբ . 9 : ա Կոր . գ . 8 :
Ռ Ես . ծե . 1 : Մատ . ժգ . 44 : իե . 9 :
Բ Բ Կոր . ե . 3 : ԳԼ . է . 18 : Ժլ . 15 : Ժթ . 8 :
Ֆ Ցոբ . ե . 17 : Առակ . գ . 11 , 12 : Երբ . ժբ . 5 , 6 : Ցակ . ա . 12 :
Տ Երգ . ե . 2 :
Ի Ղուկ . ժբ . 37 :
Ղ Ցօհ . ժգ . 23 :
Ի Մատ . ժթ . 28 : Ղուկ . իբ . 30 . ա Կոր . գ . 2 : Բ Տիմ . Բ . 12 : ԳԼ . Բ . 26 , 27 :

Ցամի Տեառն 96

ԷԳԼ·Բ·7։

22 անոր աթոռը նստայ ։ Եւ՚ն որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ · Դ

2 Ցովհաննէս Աստուծոյ աթոռը կը տեսնէ երկնից մէջ ։ 4 Քահանայրաս երեցները ։ 6 Չորս կենդանիները՝ որոնք առիւծուն ու եզնուն ալքերով լեցուն էին ։ 10 Երեցները իրենց պսակները աթոռին վրայ նստողին առաքը գնելով , երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր ։

1 Ա՛ս բաներէն ետքը տեսայ , և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար , ու առջի ձայնը որ լսեցի , փողի նման էր , որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ՚ըսէր , Բ՚հաս ելիր հոս ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի

ՈՒԳԼ·ա·10։

Բ ԳԼ·ժա·12։

2 ցուցընեմ ։ Տ՚ եւ հոգիս մը հոգին իմ վրաս եկաւ ։ Եւ ահա աթոռ

Գ ԳԼ·ա·10։ ժէ·3։իա·10։

3 մը դրուած էր երկինքի մէջ ։ Ու ա՚ն աթոռին վրայ մէկը նստար էր ։ և նստողը յասպիս ու սարդիոն քա-

Ե ԵՍ·Գ·1։ Երեմ.ժէ·12։ Եզկ·ա·26։ժէ·1։ Դան·է·9։

4 րէոնով երեւութին նման էր ։ Եւ աթոռին բոլորտիքը ՚ն՚ծիաձան՚ զմրուխտի երեւոյթի նման ։ ու աթոռին բոլորտիքը քսանուչորս աթոռներ , և ան աթոռներուն վրայ քսանուչորս երեցներ նստար էին ։ Ձեղմանի հանդերձներ հագած , Ըու գլուխնին ոսկիէ պսակ-

Ը ԵԶԿ·ժ·4։ 5։ Գ·11։ Ե·9։13։14։ ԺԹ·14։

5 ներ ։ Ե՚ն ։ Եւ աթոռէն Ի՚փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ՚ելլէին , Ը՚ու աթոռին առջեւն եօթը հատ բորբոքած կրակի ջամբարներ կ՚այէ , Ի՚որոնք Աստուծոյ

Ը ԵԶԿ·Բ·5։ ԺԳ·18։

Ժ ԵՂ·ԼԵ·23։ Բ ՄՆ·Գ·20։ Եզկ·ա·13։ Զաք·Գ·2։

6 եօթը Հոգիներն են ։ Ւ՚Եւ աթոռին առջեւը իբրև ապակեղէն ծով մը՝ ակնվանեի նման , և Ի՚աթոռին մէջը ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ , որ աչքերով լեցուն էին առջեւէն ու ետեւէն ։

Ա ԵԶԿ·ա·4։ Գ·1։Ե·6։ ԼԵ·ԼՐ·8։ ԳԼ·ժե·2։

7 Ի՚Եւ առջի կենդանին առիւծի նման էր , ու երկրորդ կենդանին՝ զոլաբարի նման , և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր , ու

Ի ԵԶԿ·ա·5։

Ժ ՀՃՐ 8։

Ի ԵԶԿ·ա·10։ Ժ·14։

չորրորդ կենդանին՝ թռչող արծիւի նման ։ Եւ չորս կենդանի-

Հ ԵՍ·Գ·2։

Ն ՀՃՐ 6։

8 ներուն ամէն մէկը շուրջանակի վեց վեց թեւ ունէր , ու ներսէն Ն՚աչքերով լեցուն էին , ու չէին հանգչէր ո՚չ ցորկը ո՚չ ալ գիշերը՝ ըսելով՝ , Ը՚Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝

ԺԵՍ·Գ·3։

Ճ ԳԼ·ա·8։

Ր ԳԼ·ա·4։

Ց՝ Տէր Աստուած Ամենակալ , Ո՚որ էր և որ կ՚է և որ պիտի գայ ։ Ու

Ց ԳԼ·ա·18։ Ե·14։ԺԵ·7։

9 երբոր այն կենդանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին՝ Ո՚որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից ,

Ն ԳԼ·Ե·8։ 14։

10 Ի՚քսանուչորս երեցները աթոռին վրայ նստողին առջեւը կ՚իյնային Ը՚ու երկրպագութիւն կ՚ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի և

Ղ ՀՃՐ 9։

ՈՒՀՃՐ 4։

11 ղորժանի եւ Ցէր՝ փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու ։ Ո՚ւնչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր , ու քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան ։

ԳԼ · Ե

1 Եօթը կնիքով կնքուած գիրքը ։ 9 Միայն մարթուած Գառնուկը արժանի էր գանձիկայ բանալու ։ 12 Վասն որոյ երեցները փառք ու գոհութիւն կու տան անոր , 9 ու կը խոստովանին թէ անիկայ փրկեց զիրենք իր արիւնովը ։

1 Ն՚ե աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը ՚մկ գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած , Բ՚և

ՈՒԵԶԿ·Բ·9։ 10։

Բ ԵՍ·ԻԹ·11։ Դան·ԺԲ·4։

2 եօթը կնիքով կնքուած ։ Ու մկ զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր , Ո՚վ արժանի է ատ գիրքը բանալու և

Գ ՀՃՐ 13։

Դ ՅՈՒ·ԻԹ·9։10։ԵՐԲ·է·14։

3 ատոր կնիքները քակելու ։ Եւ Ի՚ոչ երկինքի մէջ՝ ո՚չ երկրի վրայ՝ ու ո՚չ երկրի տակը Ի՚պ՚ռ՚նէ՚ցաս՚ մկը՝ ո՚ր կարող ըլլար ան գիրքը բանալու , ո՚չ ալ անոր նայելու ։

Ե ԵՍ·ԺԹ·1։ ՀԸ·ռով·ԺԵ·12։ԳԼ·ԻԲ·16։

4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մկը արժանի չգտնուեցաւ ան գիրքը բանալու , ո՚չ ալ անոր նայելու ։

Զ ՀՃՐ 1։ ԳԼ·Գ·1։

5 Ու երեցներէն մկը ըսաւ ինծի , Մի՛ լար ։ Ը՚ահա Ցուդայի ցեղէն եղող Առիւծը՝ Ի՚Դաւիթի Արմատը յաղթեց ան գիրքը բանալու Ը՚ու անոր եօթը կնիքները քակելու ։

Է ԵՍ·ԺԹ·7։ Ցօհ·ա·29, 36։ա Պետ.ա·19։ԳԼ·ԺԳ·8։ՀՃՐ 9։12։

6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կենդանիներուն մէջտեղը և երեցներուն մէջտեղը կայնած Ի՚գառնուկ մը կար՝ որպէս թէ մորթուած , որ եօթը եղջիւր Ը՚ու եօթը աչք ունէր , Ի՚որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին ։

Ը ՅՈՎ·Ա·1։ ԳԼ·Գ·11։

7 Եւ անիկայ եկաւ ժ՚ու աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքէն գիրքը

Հ ՀՃՐ 6։

Ն ԳՈՐ·Ի·28։ Հռով·Գ·24, 25։ա Կոր·Գ·20։Ե·23։ Եփե·ա·7։ Կող·ա·14։ԵՐԲ·Թ·12։ա Պետ.ա·18, 19։Բ Պետ.Բ·1։ա Ցօհ·ա·7։

8 առաւ ։ Ու երբոր գիրքը առաւ , Է՚չորս կենդանիները ու քսանուչորս երեցները Գառնուկին առջեւը ինկան , ԵՒ ամէնքն ալ քնարներ ու-

Ղ ԵՂԻԿ·Բ·9, 10։

Բ ԵՍ·ԻԹ·11։ Դան·ԺԲ·4։

Է ՀՃՐ 13։

Ը ՅՈՒ·ԻԹ·9։10։ԵՐԲ·Է·14։

Ը ԵՍ·ԺԱ·1։ Գոր·ԺԷ·24։ԵՓԵ·Գ·9։ԿՈՂ·ա·16։ԳԼ·Ժ·6։

նէին , ու ոսկիէ խնկամաններ խունկով լեցուն , Է՚որ սուրբերուն աղօթքն է ։ Ը՚Եւ նոր երգ մը կ՚երգէին ըսելով , Ւ՚Արժանի ես դուն առ գիրքը առնելու և ատոր կնիքները բանալու ։ Հ՚ինչու որ մորթուեցար , Ն՚ու մեզ ծախու առիր Աստուծոյ՝ քու արիւնովդ Ղ՚ամէն ցեղէ ու լե-

Ժ ԵՂԿ·Բ·9, 10։

Բ ԵՍ·ԻԹ·11։ Դան·Ժբ·4։

Է ՀՃՐ 13։

Ը ՅՈՒ·ԻԹ·9։10։ԵՐԲ·է·14։

Ը ԵՍ·Ժ·1։ ՀԸ·ռով·ԺԵ·12։ԳԼ·ԻԲ·16։

Ղ ՀՃՐ 1։ ԳԼ·Գ·1։

Ի ԵՍ·Ժգ·7։ Ցօհ·ա·29, 36։ա Պետ.ա·19։ԳԼ·ԺԳ·8։ՀՃՐ 9։12։

Ժ ՀՈՎ·Բ·9։Գ·10։

Ի ԳԼ·Գ·5։

Ժ ԳԼ·Գ·2։

Ի ԳԼ·Գ·8։ 10։

Լ ԳԼ·Ժգ·2։ԺԵ·2։

Ի ՍԱՂ·ՀԽԱ·2։ԳԼ·Բ·3։4։

Ժ ՍԱՂ·Խ·3։ԳԼ·Ժգ·3։

Ի ԳԼ·Գ·11։

Հ ՀՃՐ 6։

Ն ԳՈՐ·Ի·28։ Հռով·Գ·24, 25։ա Կոր·Գ·20։Ե·23։ Եփե·ա·7։ Կող·ա·14։ԵՐԲ·Թ·12։ա Պետ.ա·18, 19։Բ Պետ.Բ·1։ա Ցօհ·ա·7։

Ղ ԴԱՆ·Գ·1։Գ·25։ԳԼ·Է·9։ԺԵ·9։ԺԳ·6։

Ճ ԵԶ·ԺԹ·6։ա Պետ.Բ·5։9։ԳԼ·ա·6։Ի·6։ԻԲ·5։

Ր ԳԼ·Գ·4։ 6։

Ց ՍԱՂ·ԿԲ·17։ Դան·Է·10։ԵՐԲ·ԺԲ·22։

Ցամք Ցեառն 96

Ն Ա՛ւ մորթուած գառնուկը արժանի է զօրութիւն ու հարստութիւն և իմաստութիւն ու կարողութիւն և պատիւ ու փառք
13 ու օրհնութիւն առնելու : Եւ բոլոր արարածները որ երկնից մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տակը և ծովու մէջ , ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին , Նստողին վրայ նստողին և Գառնուկին օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
14 յաւիտենից : Չորս կենդանիները կ'ըսէին , Ամէն . ու երեսկոները ինկան ու երկրպագութիւն ըրին*:

Գ Լ . Զ

1 Կնիքներուն կարգալ բացուիլը , ու անոնց հետևած երևոյթները :

1 Նաև տեսայ՝ երբոր Գառնուկը †կնիքներուն մէկը" բացաւ, Էու չորս կենդանիներուն մէկէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի որ
2 կ'ըսէր , Եկուր ու տես : Ու տեսայ՝ Էև ահա ճերմակ ձի մը , Էու անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր . Էև պսակ մը տրուեցաւ անոր , և անիկայ յաղթող Էր ու յաղթելու ելաւ :
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ , Էերկրորդ կենդանիէն լսեցի
4 որ կ'ըսէր , ‡Եկուր : Էև ուրիշ ձի մը ելաւ շառագոյն , ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը առնէ , որ իրար սպաննեն . ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ :
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ , Էերրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ըսէր , Եկուր ու տես . ու տեսայ՝ Էև ահա սև ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր :
6 Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր , կապիճ մը ցորենը մէկ դահեկանի , ու իրեք կապիճ գարին մէկ դահեկանի . Էև ձէթին ու գինիին վնաս չընես :
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ , Էչորրորդ կենդանիէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր , Եկուր ու տես :
8 Ու տեսայ և ահա դեղին ձի մը , ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր , և Դժոխքը անոր ետևէն կ'երթար . ու անոնց իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ , Էոր սրով ու սովով և մահով ու երկրի գաղաններով սատկեցնեն :
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ , Էսեղանին տակը տեսայ հոգիները , որ սպաննուած էին Յ Ա տ ու ծ ոյ խօսքին համար , Էու անոր վկայութեանը համար՝ որ
10 իրենք ունէին . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին , Ո՛վ Տ ս ո ւ ր ը ու ճշմարիտ Ցէր՝ մինչև Էրբ չդատես ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջես :
11 Նէ ճերմակ հանդերձներ տրուեցաւ անոնց , ու ըսուեցաւ անոնց՝ Էոր քիչ մը ատեն ալ հանգչէին , մինչև որ անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս պիտի սպանուէին :
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ , Էու արևը սևցաւ մազեղէն քուրձի մը պէս , և լուսինը [բոլորո-
13 վին] արիւնի պէս եղաւ . Էու երկնից աստղերը գետինը թափթփեցան , ինչպէս որ սաստիկ հովէն շարժուած թզենին իր տհաս պտուղները
14 րը կը թափէ . Էև երկինքը գալարուող տոմարի պէս կը քաշուէր . Էու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան :
15 Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հարուստները , հազարապետները և զօրաւորները , ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները Էայրերուն և լերանց ապառաժներուն
16 մէջ պահուըտեցան . Էև լեռներուն ու ապառաժներուն կ'ըսէին , Վրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառնուկին բարկութենէն
17 նէն . Էինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , Էու ո՞վ կրնայ դիմանալ :

Գ Լ . Է

2 Մէկ հրեշտակ մը Նատուծոյ ծառաներուն ճակատները կը նշէ : 4 Նշուածներուն թիւը՝ այսինքն Իսրայէլի ամէն մէկ ցեղին որոշեալ թիւը մը , 9 ու բոլոր ուրիշ ազգերէն անհամար ժողովուրդներ՝ որոնք աթոռին առջևը կը կենային ճերմակ հանդերձներ հագած ու ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած : 14 Անոնց հանդերձները Գառնուկին արիւնովը լուացուած էին :

1 Նաև ասկէ ետև տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , Էու երկրի չորս հովերը բռներ էին , Էոր երկրի վրայ հով չփչէ , ու ոչ ծովու վրայ , ոչ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ : Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ արևելքէն ելաւ , ու կենդանի Նատուծոյ կնիքը ունէր . և մեծ ձայնով մը աղաղակեց անոնց չորս հրեշտակներուն , որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասելու ,
3 Ու ըսաւ , Էերկրին վնաս մի՛ ընէք , ոչ ծովուն , ոչ ալ ծառերուն , մինչև որ մեր Նատուծոյ ծառաներուն Էճակատները
4 Էնշքենք : Եւ կնքուածներուն

Ցամք Ցեառն 96

*Գ Լ . գ . 7 : Յ Ցճ՛ս Զաքար . 12 : Յ Ր՛ Ժա . 18 : Ժէ . 2 :
Ն Գ Լ . գ . 4 , 5 : է . 9 , 14 : Ներ . Ժա . 40 : Գ Լ . Ժղ . 13 :
= Գ Լ . Ժղ . 18 : Ն Յովել . բ . 10 : 31 : գ . 15 : Մատ . իդ . 29 : Գոր . բ . 20 :
Գ Լ . բ . 10 : Թ . 1 :
Ն Սաղ . ճբ . 26 : Նա . Լղ . 4 : Ներ . ա . 12 :
= Երեմ . գ . 23 : դ . 24 : Գ Լ . Ժզ . 20 :
= Ես . բ . 19 :
Ն Ովս . Ժ . 8 : Ղու . իգ . 30 : Գ Լ . Թ . 6 :
= Ես . Ժղ . 6 , Ճ : Սոփ . ա . 14 , Ճ : Գ Լ . Ժզ . 14 :
Յ Մաղ . Նզ . 1 :
Ա Գ Լ . ժ . 1 :
Ն Գ Լ . գ . 7 : Յ Ցճ՛ս Զաքար . ա . 12 :
Ր Ր՛ Ժա . 18 : Ժէ . 2 :
Ն Գ Լ . գ . 4 , 5 : է . 9 , 14 : Ներ . Ժա . 40 : Գ Լ . Ժղ . 13 :
= Գ Լ . Ժղ . 18 : Ն Յովել . բ . 10 : 31 : գ . 15 : Մատ . իդ . 29 : Գոր . բ . 20 :
Գ Լ . բ . 10 : Թ . 1 :
Ն Սաղ . ճբ . 26 : Նա . Լղ . 4 : Ներ . ա . 12 :
= Երեմ . գ . 23 : դ . 24 : Գ Լ . Ժզ . 20 :
= Ես . բ . 19 :
Ն Ովս . Ժ . 8 : Ղու . իգ . 30 : Գ Լ . Թ . 6 :
= Ես . Ժղ . 6 , Ճ : Սոփ . ա . 14 , Ճ : Գ Լ . Ժզ . 14 :
Յ Մաղ . Նզ . 1 :
Ա Գ Լ . ժ . 1 :
Ն Գ Լ . գ . 4 , 5 : է . 9 , 14 : Ներ . Ժա . 40 : Գ Լ . Ժղ . 13 :
= Գ Լ . Ժղ . 18 : Ն Յովել . բ . 10 : 31 : գ . 15 : Մատ . իդ . 29 : Գոր . բ . 20 :
Գ Լ . բ . 10 : Թ . 1 :
Ն Սաղ . ճբ . 26 : Նա . Լղ . 4 : Ներ . ա . 12 :
= Երեմ . գ . 23 : դ . 24 : Գ Լ . Ժզ . 20 :
= Ես . բ . 19 :
Ն Ովս . Ժ . 8 : Ղու . իգ . 30 : Գ Լ . Թ . 6 :
= Ես . Ժղ . 6 , Ճ : Սոփ . ա . 14 , Ճ : Գ Լ . Ժզ . 14 :
Յ Մաղ . Նզ . 1 :

Ցամք Տեառն 96

համրանքը լսեցի՝ ոչ էր Ի հարիւր քառասունուչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած .
5 Ցուդայի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Ռուբենի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Գադի ցեղէն տասուերկու հազար
6 կնքուած , Ասերի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու հազար կընքուած , Մանասէի ցեղէն տասուեր-
7 կու հազար կնքուած , Շմաւոնի ցեղէն տասուերկու հազար կընքուած , Ղևիի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Իսաքարի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած ,
8 Զաբուղոնի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Յովսեփի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած , Բենիամինի ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած .

Ես. ԽԱ. 25 :

Ե ԳԼ. ե. 9 :

9 Ասկէ ետքը տեսայ , ահա՛ մեծ բազմութիւն՝ որն որ մկկը չէր կրնար համրել , Ի բոլոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն ու լեզուներէն , որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ Ի ճերմակ հանդերձներ հագած , և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած .

Ե ԳԼ. գ. 5 , 18 : դ. 4 : զ. 11 : Հմր 14 :

10 Նաե . Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին ըսելով , Ի փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ կը նստի , ու

Ե Ա՛ղ. գ. 8 : Ես. խգ. 11 : Երեմ . գ. 23 : Ովս . ԺԳ. 4 : ԳԼ. ԺԹ . 1 :

11 Գառնուկին : Ի Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին ,

Ե ԳԼ. ե. 13 :

Ի ԳԼ. է. 6 :

12 Ի ըսելով , Ամէն . օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն յա-

Ժ ԳԼ. ե. 13 , 14 :

13 ւորեանս յաւիտենից : Ամէն : Ու երէցներէն մկկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ , Ասոնք որ ի ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ովՂ

Ղ ՀՄՐ 9 :

14 են , և ո՞րկից եկան : Ես ալ ըսի անոր , Տէր իմ՝ դուն գիտես . ու ըսաւ ինծի , Ասոնք են մեծ նեղութենէ եկողները , Ի որ իրենց հանդերձները լուացին , ու զանոնք Գառնուկին արիւնովը ճերմկցուց .

Ց Ես . ա . 18 : Երե . Թ . 14 : ա Յօհ . ա . 7 : ԳԼ . ա . 5 : Ցած Զաք . գ . 3 , 4 , 5 : Ը Ես . գ . 5 , 6 : ԳԼ . իա . 3 :

15 ցին . Անոր համար Աստուծոյ աթոռին առջեւն են , և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը . և աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց

Ե Ես . խԹ . 10 :

16 վրայ . Ի Այլեւս ո՛չ պիտի անօթենան ու ո՛չ ծարաւին , Ի ո՛չ ալ արեւը կամ մկ տաքութիւն մը

Ի Ա՛ղ . իգ . 1 : ԼԶ . 8 : Ցօհ . ժ . 4 , 11 , 14 :

17 անոնց վրայ պիտի իյնայ . վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է , Ի պիտի հովուէ զանոնք , ու կենդա-

Ցամք Տեառն 96

նի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք . և Ի Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ ա-
նոնց աչքերէն :

Ես . խե . 8 : ԳԼ . իա . 4 :

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եօթներորդ կնիքը բացուած ժամանակը , 2 եօթը հրեշտակներու եօթը փողերը կը տրուի : 6 Անոնցմէ չորսը իրենց փողերը կը հնչեցընեն , որուն կը հետեւի մեծ հարուածներ ու պատուհասներ :

1 Եւ երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ , լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ :

Ա ԳԼ . է . 1 :

2 Ի Եւ տեսայ ան եօթը հրեշտակները , որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնէին . Ի ու անոնց եօթը փող տը-

Ի Ա Մն . իԹ . 25—28 :

3 րուեցաւ : Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնեցաւ , ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր . և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ , Ի որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ ա-

Ի ԳԼ . ը . 8 :

Ի Եւ . Լ . 1 : ԳԼ . է . 9 : Ղ Սաղ . ՃԽԱ . 2 : Ղև . ա . 10 :

4 թոռին առջեւը եղող Ի ոսկի սեղանէն վրայ մատուցանէ : Ղ Եւ խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ

5 առջեւը ելաւ : Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը ու զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց , և ձգեց երկրին վրայ . Ի ու եղաւ ձայներ և որո-

Ի ԳԼ . ԺԶ . 18 : Ը Թ Ա ԹԳ . ԻԲ . 8 : գ Թ Ա ԹԳ . ԺԹ . 11 : Դան . դ . 31 :

6 տաւմներ ու փայլակներ ու երկրաշարժ : Եւ հրեշտակները որ եօթը փողերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցընեն :

7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց , Ի ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած , Ի ու երկրի վրայ ձգուեցաւ , Ի ու երկրին երրորդ մասը այրեցաւ , Ի եւ ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ , ու ամէն կանանչ խոտ այրեցաւ :

Ի Եզեկ . լը . 22 : Ի ԳԼ . ԺԶ . 2 : Ի Ես . ը . 13 : ԳԼ . Թ . 4 :

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , և որպէս Թէ մկ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ , Ի ու ծովուն երրորդ մասը

Լ Երեմ . ծա . 25 : Ամով . է . 4 :

9 Ի արիւն եղաւ . Եւ Ի ծովուն մէջի հնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ :

Ի ԳԼ . ԺԶ . 3 : Ի Եզեկ . ԺԳ . 19 : Ի ԳԼ . ԺԶ . 3 :

10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , Ի ու երկինքէն մկ մեծ աստղ մը ինկաւ ջահերի պէս բորբոքած , Ի և գետերուն ու ջուրի աղբիւրները

Հ Ես . ԺԴ . 12 : ԳԼ . Թ . 1 :

11 երրորդ մասին վրայ ինկաւ : Ի Եւ ան աստղին անունը Օշինդր էր . ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան , քանզի դառն եղան :

Ի Ղ Հ ՈՒԹ . ա . 20 :

12 Ի Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց , ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ , անանկ որ անոնց երրորդ մասը խա-
ւարի , և օրուան երրորդ մասը լոյս

Ցամք Տեառն 96

Ես . խե . 8 : ԳԼ . իա . 4 :

Ցամք Տեառն 96

չտայ , նոյնպէս ալ դիշերուանը ։
13 Եւ նայեցայ՝ յոյս երկնից մէջ թռչող *հրեշտակի մը յայտ լսեցի, որ մեծ ձայնով կ՚ըսէր , Վա՛յ վա՛յ վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մը- նացած փողէ ձայներուն համար , որ իրենք հրեշտակները պիտի ՚ի՛ւէ- ցընեն ։

ԳԼ · Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցընելով՝ մէկ աստղ մը կ՚իյնայ երկինքէն , որուն կը տրուի անդունդին բանալին ։ 2 Անիկայ անդունդը կը բանայ , ուսկից կարճներու պէս մարախ- ներ կ՚ելլեն ։ 12 Մէկ վայը կ՚անցնի ։ 13 Վե- ցերորդ փողը կը հնչուի ։ 14 Չորս կապուած հրեշտակները կ՚արձակուին ։

1 Նաև հինգերորդ հրեշտակը փողը ՚ի՛ւէ- ցուց , ու տեսայ որ երկինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ , եւ անդունդի գուբին բանալին 2 անոր տրուեցաւ ։ Ու անդունդին գուբը բացաւ , ու ան գուբէն ծուխ կ՚ելլէր մեծ ՚ի՛ւոցի մը ծուխին պէս . ու խաւարեցաւ արևը ու օդը գուբին ծուխէն ։
3 Եւ ծուխէն մարախներ կ՚ելլէր երկրի վրայ . ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ու- 4 նեցած զօրութեանը պէս . Եւ ա- նոնց ըսուեցաւ Ղոր չվնասեն երկրի խոտին , ոչ ալ կանանչեղէնի մը եւ ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն ան մարդոց , որոնք իրենց ճակատ- ներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չու- 5 նին ։ Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ որ չսպաննեն զանոնք , Ի՛ հապա չար- չարին զանոնք հինգ ամիս . ու ա- նոնց պատ չարչարանքը կարիճի պատ չարչարանքին պէս էր՝ երբոր 6 մարդը կը ղարնէ ։ Եւ ան օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի 7 փախչի ։ Եւ մարախներուն նը- մանութիւնը՝ պատերազմի պատ- րաստուած ձիերու պէս , Ի՛ ու անոնց գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակ- ներու պէս , Եւ անոնց երեսները 8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մա- զերուն պէս , Ի՛ ու անոնց ակռաները առիւծներու ակռաներուն պէս էր ։ 9 Եւ զրահներ ունէին երկաթէ զրահ- ներու պէս . Ի՛ ու անոնց թևերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիեր կառքերու ձայնին պէս 10 էր ։ Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայ- թող . Եւ իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց վնասելու ։
11 Եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին հանդունդին հրեշտակը , որուն ա- նունը Եբրայերէրէն †Աբադոն , և Յոյն լեզուով կ՚ըսուի †Ապողղոն ։
12 Մէկ վայը անցաւ . ասկէ ետև ահա երկու վայեր ալ կու գան ։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը ՚ի՛ւէցուց , ու ձայն մը լսեցի Աստու- ծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին 14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ՚ըսէր վեցերորդ հրեշտակին որ փողը ունէր , Ի՛ Եփրատ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները ար- 15 ձակէ ։ Եւ ան չորս հրեշտակները արձակուեցան , որ պատրաստուած էին ժամի ու օրուան և ամիսի ու տարիի համար , որ մարդոց եր- 16 րորդ մասը մեռցընեն ։ Ու Եւ ձիա- ւոր զօրքերուն համրանքը Երկու բիւրք բիւրուց էր , Ու լսեցի անոնց 17 համրանքը ։ Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց վրայ հեծնողները , որ ունէին հրե- ղէն ու յակինթեղէն և ծծմբեղէն զրահներ . Ու ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր , ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և 18 ծծումբ կ՚ելլէր ։ Այս երեք [հա- րուած]ներէն մարդոց երրորդ մա- սը մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց 19 բերնէն կ՚ելլէր ։ Ինչու որ Ի՛անոնց զօրութիւնը բերաններնուն մէջն է ու պոչերնուն մէջ . Ի՛քանզի անոնց պոչերը օձերու նման էին , ու գը- լուխներ ունէին որոնցմով կը վը- 20 նասէին ։ Եւ ուրիշ մարդիկ որ աս հարուածներէն չսպաննուեցան , Ի՛ իրենց ձեռացը գործքերէն չապաշ- խարեցին , որ երկրպագութիւն չը- նեն Դևերուն՝ ու ոսկիէ Ի՛ արծաթէ ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շի- նուած Ո՛կուռքերուն , որոնք ոչ կրնան տեսնել , ոչ ալ լսել ու 21 ոչ քալել ։ Նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպանութիւններէն , Ո՛ոչ ալ իրենց կախարդութիւնե- րէն , ոչ ալ իրենց պոռնկութե- նէն և ոչ իրենց գողութիւննե- րէն ։

ԳԼ · Ժ

1 Զօրաւոր հրեշտակ մը կ՚երևնայ՝ իր ձեռքը բացուած գրքոյկ մը ունենալով . 6 երդում կ՚ընէ յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ , Թէ ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չըլլայ ։ 9 Յովհան- նէսին հրաման կ՚ըլլայ որ ան գիրքը առնէ և ուտէ ։

1 Նաև տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշ- տակ մը որ երկինքէն կ՚իջնէր , ու ամպ հագած էր Ո՛և իր գլխուն վրայ ծիածան կար . Ի՛ և իր երեսը արևի պէս էր , Ի՛և իր ոտքերը կրակի 2 սիւներու պէս ։ Եւ իր ձեռքը գըր- քոյկ մը ունէր բացուած . Ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և (3 ձախը՝ ցամաքին վրայ . Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց առիւծի մը գո- չելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,

Ցամք Տեառն 96

ՀԳԼ · Ը · 13 ։

ՅԵզեկ · Լը · 4 ։
Ն Սաղ · կը · 17 ։ Դան · Է · 10 ։

ՂԳԼ · Է · 4 ։

Ա ա Մն · ժբ · 8 ։ Ես · Ե · 28 , 29 ։

ՀՈՒմն· ան ձիերուն

ՂԵս · Թ · 15 ։

ՂԲ Օր · Լ · 29 ։
ՂԼՒ · ԺԷ · 7 ։ Բ Օր Լը · 17
Սաղ · ՀՂ · 37 ։ ԱԿոր · Ժ · 20 ։
Ա Սաղ · ՃԺե · 4 ։ ՃԼԹ · 15 ։ Դան · Ե · 23 ։
ՈԳԼ · Իր · 15 ։

ՀՂԵզեկ · Ա · 28 ։
Բ Մաա · ԺԷ · 2 ։ Գ Լ · Ա · 16 ։
ՀԳԼ · Ա · 15 ։
Դ Մաա · Իբ · 18 ։

ՈՂՌԼ · Ժ · 18 ։ Գ Լ · Ը · 10 ։
Բ ՂՌԼ · Ը · 31 ։ Գ Լ · Ժէ · 8 ։ Ի · 1 ։ Հմր 2 , 11 ։
ՀՅովել · Բ · 2 , 10 ։
Ծ ԵԼ · Ժ · 4 ։ Դաա · Է · 12 ։
Ի Հմր 10 ։
ՂԳԼ · Ղ · 6 ։ Է · 3 ։
Ի Գ Լ · Ը · 7 ։
ԸԳԼ · Է · 3 · Տ՚ս Եւ · Ժբ · 23 ։ Ե- ղէկ · Թ · 4 ։
Ի Գ Լ · Ժա · 7 ։ Հմր 10 ։
Ժ Ցոբ · Գ · 21 ։ Ես · Բ · 19 ։ Երեմ · Ը · 3 ։ Գ Լ · Ղ · 16 ։
ՀՅովել · Բ · 4 ։
ԼՆաե · Գ · 17 ։
Ի Դան · Է · 8 ։
Ժ Ցովել · Ա · 6 ։
ՀՅովել · Բ · 5 , 6 , 7 ։
Հ Հմր 5 ։
ՅԵփե · Բ · 2 ։ Ղ Հմր 1 ։
†ՅՒ՝ կորու- սիչ ։

Ցամք Ցեառն 96

Ե ԵՕԹԸ որոտումները իրենց ձայնե-
4 րովը խօսեցան : Ու երբոր եօթը
որոտումները խօսեցան , պիտի գը-
րէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ
կ'ըսէր). Ականջ ան բաները որ եօ-
թը որոտումները խօսեցան , ու
5 զանոնք մի՛ գրեր : Եւ ան հրեշ-
տակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին
վրայ կայնած տեսայ , Իր աջ ձեռքը
6 երկինքը վերցուց . Ու երդում
ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կեն-
դանի եղողին վրայ , Որ ստեղծեց
երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է ,
ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է ,
և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է ,
Թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ .
7 Հապա եօթներորդ հրեշտակին
ձայնին օրերը՝ երբոր փողը ՚ի՛ջեցը-
նէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի
կատարուի , ինչպես որ իր ծառա-
ներուն մարգարէներուն աւետիս
տուաւ :
8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսե-
ցի , նորէն խօսեցաւ ինծի ու ը-
սաւ , Գնա՛ առ ան բաց դրքոյկը՝
որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ-
9 նող հրեշտակին ձեռքն է : Ես
ալ հրեշտակին գացի ու ըսի ա-
նոր , Տո՛ւր ինծիատ գրքոյկը . ու
ըսաւ ինծի , Լա՛ռ ասիկայ ու
կեր . և քու փորիդ մէջ դառնու-
թիւն պիտի պատճառէ , բայց
բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պի-
10 տի ըլլայ : Ես դրքոյկը հրեշտա-
կին ձեռքէն առի ու կերայ զա-
նիկայ . և ի՛մ բերնիս մէջը մեղրի
պէս անոյշ էր , և ուտելէս ետքը
դ փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ :
11 Ու բսաւ ինծի , Պէտք է որ դուն
նորէն մարգարէութիւն ընես շատ
ժողովուրդներու և ազգերու ու
լեզուներու և թագաւորներու
վրայով :

ԳԼ . ԺԱ՝

3 Երկու վկաները կը մարգարէանան : 6 Անոնք
իշխանութիւն պիտի ունենան երկինքը գոցե-
լու՝ որ անձրեւ չգայ : 7 Գազանը պիտի պա-
տերազմի անոնց դէմ , ու սպաննէ զանոնք : 8
Անոնք չթաղուած պիտի մնան , 11 և իրեք ու
կէս օրէն ետև յարութիւն պիտի առնեն : 14
Երկրորդ վայը կ'անցնի : 15 Եօթներորդ
փողը կը հնչուի :

1 Ու ինծի մկ եղէգ մը տրուեցաւ
գաւազանի պէս , և հրեշտակը
կայներ էր ու կ'ըսէր , Ե՛լիր ու
չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սե-
ղանը՝ և անոր մէջ երկրպագու-
2 թիւն ընողները : Ու գաւիթը՝
որ տաճարին դուրսն է , ձգէ՛ և մի՛
չափեր , Որովհետև որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է , Ու անոնք
սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 Ս. քառասունուերկու ամիս : Եւ ի՛մ
երկու վկաներուս չը՚ո-ՐԻՒՆ պիտի
տամ՝ , և անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր
Ի՚մարգարէութիւն պիտի ընեն :
4 Անոնք ան երկու ձիթենիները ու
երկու աշտանակներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջևը կը կենան : Եւ
թէ որ մկը ուզէ անոնց վնաս ը-
նել , Հանոնց բերաններէն կրակ
կ'ելլէ , ու իրենց թշնամիները կ'ու-
տէ . և թէ որ մկը ուզէ անոնց
վնաս ընել , պէտք է որ անիկայ
6 այսպէս սպանուի : Ես անոնք իշխա-
նութիւն ունին երկինքը գոցելու՝
որ իրենց մարգարէութեան օրերը
անձրեւ չգայ , Ու ջուրերուն վրայ
իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն
դարձընելու , և ամէն ՚ի՛րպ պա-
տուհասներով երկիրը զարնելու՝
7 քանի անդամ որ ուզեն : Ու երբ-
որ իրենց վկայութիւնը կատարեն ,
ան գազանը հանդունդէն ելլող Ի՚դա-
զանը Հանոնց հետ պատերազմ պի-
տի ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ ու
8 պիտի սպաննէ անոնք : Եւ անոնց
դիերը Ի՚նչոչ պէտ Ճառն մեծ
քաղաքին հրապարակին մէջ , որ
հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ ու Ե-
գիպտոս , Ի՚ուր որ մեր Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ : Ես ժողովուրդնե-
րէն ու ցեղերէն և լեզուներէն ու
ազգերէն պիտի տեսնեն անոնց դի-
երը իրեք ու կէս օր . Ի՚ու Թող
պիտի չտան անոնց դիերը դերեզ-
10 մաններու մէջ Թաղելու : Ես
անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին ,
ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան ա-
նոնց վրայ . Ո՚մինչև անդամ իրարու
ընծաներ պիտի խրկեն . Հինչու որ
այս երկու մարգարէները երկրի
բնակիչները չարչարեցին :
11 Ես իրեք ու կէս օրէն ետև
ՀԱստուծմէ կենդանութեան հոգի
մտաւ անոնց մէջ , ու իրենց ոտքե-
րուն վրայ կայնեցան . և զանոնք
տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ին-
12 կաւ : Ու երկինքէն մեծ ձայն մը
Ի՚սկեցին , որ կ'ըսէր անոնց . Վե՛ր
ելէք՝ հո՛ս Ելէ՛ . Ես անոնք Ո՚ամ-
պով երկինքը վերացան . Ես անոնց
13 թշնամիները զանոնք տեսան : Ո՚Եւ
նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը
եղաւ , Ի՚ու քաղաքին տասներորդ
մասը կործանեցաւ , և ան երկրա-
շարժէն եօթը հազար մարդիկ մե-
ռան , ու մնացածները վախով լե-
ցուեցան Ի՚ու փառք տուին երկ-
14 նից Աստուծոյն : Ո՚Երկրորդ վայը
անցաւ . ահա՛ երրորդ վայը շու-
տով կու գայ :
15 Ես Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը
Ի՚նչեցուց . ու Ի՚երկինքի մէջ մեծ
ձայներ եղան որ կ'ըսէին , Ո՚Ն-
խարհին թագաւորութիւնները մեր

Ցամք Ցեառն 96

Ը ԳԼ . ԺԸ . 6 :
Բ ԳԼ . ԺԹ . 10 :
Ժ Սաղ . ՃԸ . 8 : Երեմ . ԺԱ . 16 : Ջաք . դ . 3 , 11 , 14 :
Իդ Թագ . ա . 10 , 12 : Եսթ . ա . 10 : Ե . 14 : Եզկ . Լգ . 3 : Ովս . գ . 5 :
Լ Թոբ . Ժգ . 29 :
Խ գ Թագ . ԺԸ . 1 : Ցակ . ե . 16 , 17 :
Ի Եզ . է . 19 :
Լ Ղս . ԺԴ . 32 :
Հ ԳԼ . Թ . 2 :
Ն ԳԼ . ԺԳ . 1 , 11 : ԺԷ . 8 :
Շ Դան . է . 21 : Ջաք . ԺԴ . 2 :
Ո ԳԼ . ԺԳ . 8 : ԺԷ . 1 , 5 : ԺԸ . 10 :
Պ Երր . ԺԳ . 12 : ԳԼ . ԺԸ . 24 :
Յ ԳԼ . ԺԷ . 15 :
Ն Սաղ . ՀԹ . 2 , 3 :
Չ ԳԼ . ԺԸ . 12 : ԺԴ . 8 :
Ո Եսթ . Թ . 19 , 22 :
ԼԳԼ . ԺԶ . 10 :
Պ Հմր 9 :
Ջ Եզկ . Լէ . 5 , 9 , 10 , 14 :
Ռ Ովս . է . 13 : ԳԼ . ԺԸ . 5 :
Ս Ես . է . 8 : Դոր . ա . 9 :
Վ Իգթագ . Բ . 1 , 5 , 7 :
Տ ԳԼ . Ջ . 12 :
Ր ԳԼ . ԺԶ . 19 :
Ց Ելս . է . 19 : ԳԼ . ԺԴ . 7 : ԺԸ . 4 :
Ւ ԳԼ . Ը . 13 : Թ . 12 : ԺԸ . 1 :
Փ ԳԼ . Ժ . 7 :
Ք Ես . ԽԷ . 13 : ԳԼ . ԺԶ . 17 : ԺԹ . 6 :
Օ ԳԼ . ԺԸ . 10 :

Ցամք Տեառն 96

Տէրոջը ու իր Օծեալինը եղան , և
ինքը պիտի թագաւորէ յաւի-
16 տեանս յաւիտենից : ՚Եւ քսան-
ուչորս երէցները որ իրենց աթոռ-
ներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ
առջևը , իրենց երեսներուն վրայ
ինկան , և Աստուծոյ երկրպագու-
17 Թիւն ըրին՝ ըսելով , Քեզի գոհու-
Թիւն կը մատուցանենք Ամենակալ
Տէր Աստուած՝ Ի որ ես և որ էիր
որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր
18 ու թագաւորեցիր : Ազգերը
բարկացան . ու քու բարկութիւնդ
եկաւ , և մեռելներուն ժամանա-
կը՝ որ դատուին , ու վարձք տաս
քու ծառաներուդ մարգարէներուն
և սուրբերուն ու քու անունդ
վախցողներուն՝ Ղպղտիկներուն ու
մեծերուն , և երկրի ապականիչ-
ները ապականես :
19 ԷՈւ երկինքի մէջ Աստուծոյ տա-
ճարը բացուեցաւ , և տանոր ուխ-
տին տապանակը իր տաճարին մէջը
երեւցաւ . Ի ու եղան փայլակներ ու
ձայներ և որոտումներ ու երկրա-
շարժ և խոշոր կարկուտ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Մէկ կնիկ մը արեւը իր վան հագած՝ ցաւ կը
քաշէ : 4 Մեծ հրեղէն վիշապ մը անոր առ-
ջևը կը սպասէ , որ կլլէ անոր ծնանելու որ-
դին . 6 բայց կինը երբոր կը ծնանի , անապա-
ստը կը փախչի : 7 Միքայէլ ու իր հրեշտակ-
ները վիշապին հետ կը պատերազմին ու անոր
կը յաղթեն : 13 Վիշապը երկրի վրայ Խյնա-
լէն նեբբր կինը կը հալածէ :

1 ՈՒ երկինքի մէջ մեծ նշան մը երե-
ցաւ . մէկ կնիկ մը արեւը իր վը-
րան առած , ու լուսինը իր ոտքե-
րուն տակը . և իր գլխուն վրայ
2 տասուերկու աստղէ պսակ մը . Եւ
յղի էր , ՚ու երկանց մէջ ըլլալով
և ծնանելու համար շատ նեղու-
Թիւն քաշելով կը պոռար :
3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը
երեւցաւ , Ի և ահա մէկ մեծ շառա-
գոյն վիշապ մը , Ի որ եօթը գլուխ
ու տասը եղջիւր ունէր , Ծ և իր գը-
4 լուխներուն վրայ եօթը թագ : Ի Եւ
անոր պոչը Երկինքի աստղերուն
երրորդ մասը կը քաշէր , Ի ու անոնք
երկրի վրայ ձգեց . Ե և վիշապը կե-
ցեր էր ան կնկանը առջևը որ ծնա-
նելու վրայ էր , Ի որ երբոր ծնանի ,
5 անոր զաւակը կլլէ : Ու Ինքը արու
զաւակ մը ծնաւ , Ի որ երկաթէ
գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր
ազգերը . և անոր զաւակը յափըշ-
տակուեցաւ Աստուծոյ քովը ու
6 անոր աթոռին քովը : Ի Եւ կնիկը
անապատը փախաւ , ուր որ անոր
տեղ պատրաստուած էր Աստուծ-
մէ , Նոր հոն կերակրուի Հազար եր-
կու հարիւր ու վաթսուն օր :
7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ ե-

ղաւ . Ի Միքայէլ ու իր հրեշտակ-
ները Ի վիշապին հետ պատերազմե-
ցան . վիշապն ալ իր հրեշտակներու-
8 վը պատերազմեցաւ . Ու չկրցան
դէմ կենալ , ու երկինքի մէջ ալ
9 տեղ չգտնուեցաւ անոնց : ¦ Եւ
Վար ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հան
առջի օձը որ Բանսարկու ու Սա-
տանայ կ'ըսուի , Ն որ բոլոր աշխարհ
մոլորեցուց . Նու իր հրեշտակները
իրեն հետ Վար ձգուեցան երկրի վը-
10 րայ : Եւ մեծ ձայն մը լսեցի եր-
կինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր , Ֆ Հիմա եղաւ
մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօ-
րութիւնը և թագաւորութիւնը ,
ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը .
Ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ
Վար խօսողը Վար ձգուեցաւ , Ֆ որ
անոնց դէմ Յաթսօսութիւն կ'ը-
նէր մեր Աստուծոյն առջևը ցորեկ ու
11 գիշեր : Ֆ Եւ անոնք անոր յաղթե-
ցին Գառնուկին արիւնովը , ու ի-
րենց վկայութեանը խօսքովը . Ն և
իրենց կեանքը չսիրեցին մինչև Ի
12 մահ : Ղ Ասոր համար ուրախացէ՛ք՝
ով երկինք ու անոր մէջը բնակող-
ներ . ՚վայ երկրին ու ծովուն , որ
Բանսարկուն ձեզի իջաւ , որ շատ
բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ
Ն քիչ ժամանակ պիտի կենայ :
13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ին-
քը երկրի վրայ ձգուեցաւ , Ղարու-
ցաւակ ծնանող կնկանըետևէն ին-
14 կաւ : Ն Եւ ան կնկանը մեծ արծիւի
երկու Թևեր տրուեցաւ , ՚որ անա-
պատ իր տեղը ՚Թռչի , Ղուր որ պի-
տի կերակրուէր ժամանակ ու ժա-
մանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին
15 երեսէն : ՚Եւ օձը իր բերնէն գետի
պէս ջուր վազցուց կնկանը ետևէն ,
16 որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ : Ու
երկիրը օգնեց կնկանը , ու երկիրը
իր բերանը բացաւ և կլլեց ան գե-
տը , որ վիշապը իր բերնէն վազ-
17 ցուց : Ու վիշապը բարկացաւ
կնկանը դէմ , Ե և գնաց պատերազ-
մելու անոր ուրիշ զաւակներուն
հետ , Ց որոնք Աստուծոյ պատուի-
րանքները կը պահէին , ՚ու Ցիսու-
սի վկայութիւնը ունէին :
18 Եւ Կայնեցաւ ծովուն աւազին
վրայ .

ԳԼ . ԺԳ

1 Եօթը գլխով ու տասը եղջիւրով գազան մը
ծովէն դուրս կ'ելլէ , ու վիշապը իր զօրու-
Թիւնը անոր կու տայ ; 11 Ուրիշ գազան մը
երկրէն կ'ելլէ , 14 առջի գազանին պատկերը
շինել կու տայ , 15 ու կը տեսիք մարդիկ որ
անոր երկրպագութիւն ընեն , 16 ու անոր դը-
րոշմը ընդունին :
1 ՈՒ տեսայ որ ծովէն գազան մը
կ'ելլէր , Ի և ունէր եօթը գլուխ
ու տասը եղջիւր . և անոր եղջիւր-
ներուն վրայ տասը թագ , ու անոր

Ցամք Տեառն 96

Ի Դան . ժ . 13 , 21 ։ ԺԲ . 1 ։
Ֆ Հմր 3 ։ ԳԼ . ի . 2 ։
¦ Ղուկ . ժ . 18 ։ Ցօհ . ԺԲ . 31 ։
Հ Ծն . գ . 1 , 4 ։ ԳԼ . ի . 2 ։
Ն ԳԼ . ի . 3 ։ ՚ՂԼ . Ի . 1 ։
Ֆ ԳԼ . ժա . 15 ։ ԺԹ . 1 ։
Ֆ Յոբ . ա . 9 . Բ . 5 ։ Ջաք . գ . 1 ։
Ֆ Հռով . Բ . 33 , 34 , 37 ։ Ժղ . 20 ։
Ն Ղուկ . ժգ . 26 ։
Ղ Սաղ . ղգ . 11 ։ Ես . խԹ . 13 ։ ԳԼ . ԺԲ . 20 ։
՚ ԳԼ . Բ . 13 ։ ժա . 10 ։
Ն ԳԼ . ժ . 6 ։
Ֆ Հմր 5 ։
Ղ ԵԼ . ԺԲ . 4 ։
՚ ԳԼ . ԺԶ . 3 ։
՚ Հմր 6 ։
Վ Դան . է . 25 ։ ԺԲ . 7 ։
՚ Ես . ծԹ . 19 ։
Բ Ծն . գ . 15 ։ ԳԼ . ժա . 7 ։ ԺԳ . 7 ։
Ց ԳԼ . ԺԴ . 12 ։ ՚ ա Կոր . Բ . 1 ։ ՚ Ցօ՛ . Ե . 10 ։ ԳԼ . ա . 2 , 9 ։ Ջ . 9 ։ Ի . 4 ։
Ծ Ո՛ահ՛ կաց-նեցաւ .

՚ Դան . Ժ . 2 , 7 ։
Բ ԳԼ . ԺԲ . 3 ։ ԺԶ . 3 , 9 , 12 ։

Ցամք Տեառն 96

գլուխներուն վրայ հայհոյութեան
3 անուններ կար : Եւ ան գազանը
որ տեսայ՝ ընձառ նման էր , ոտ
ոտքերը արջու պէս , եւ իր բերանը
առիւծի բերնի պէս . Ու վիշապը
անոր տուաւ իր զօրութիւնը եւ իր
աթոռը ու մեծ իշխանութիւն :
3 Ու եւ անոր գլուխներուն մէկը մա-
հու չափ վիրաւորուածի պէս էր .
ու անոր մահուան վերքը առողջա-
ցաւ . Եւ բոլոր երկիրը գազանին
4 ետեւէն զարմացաւ : Եւ երկրպա-
գութիւն ըրին վիշապին՝ որ գա-
զանին իշխանութիւն տուաւ , ու
երկրպագութիւն ըրին գազանին՝
ըսելով , Ո՞վ է ա գազանին նման .
և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատե-
5 րազմ ընել : Ու եւ անոր մեծ բա-
ներ ու հայհոյութիւններ խօսող
բերան տրուեցաւ . Եւ գործուե-
ուելիքով ամիս անոր իշխանութիւն
6 տրուեցաւ էր կռիւ ընելու : Ու իր
բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ
դէմ բացաւ , անոր անունը Ե ու
անոր խորանը ու երկինքը բնակող-
7 ները հայհոյելու : Եւ անոր էշխա-
նութիւն տրուեցաւ սուրբերուն հետ
պատերազմ ընելու ու անոնց
յաղթելու . Հև անոր իշխանու-
թիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու
[և ժողովուրդներու] ու լեզուներու
8 և ազգերու վրայ . Եւ անոր երկրը-
պագութիւն պիտի ընեն երկրի վը-
րայ բոլոր բնակողները , Յորոնց ա-
նունները գառնուկին սկիզբէն ի
վեր՝ մորթուած գառնուկին կենաց
9 գրքին մէջը գրուած չեն : Ո՛վ որ
10 ականջ ունի՝ թող լսէ : Ո՛վ որ
գերութեան քշէ , ինքը գերի պիտի
տարուի . Ո՛վ որ սրով սպաննէ ,
պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի .
Ս՚նոս է սուրբերուն համբերութիւ-
նը ու հաւատքը :
11 Եւ մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ՝
ելոր երկրէն կ՚ելլէր , ու գառնուկի
նման երկու եղջիւր ուներ , ու կը
12 խօսէր վիշապին պէս : Եւ առջի
գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը
վարէր անոր առջեւը , ու երկիրը
և †անոր բնակիչները կը ստիպէր
որ երկրպագութիւն ընեն առջի
գազանին՝ որոնուն մահուան վերքը
13 առողջացաւ : Ու եւ մեծ նշաններ
կ՚ընէր , ոտ մինչեւ անգամ երկին-
քէն կրակ կ՚իջեցընէր երկրի վրայ
14 մարդոց առջեւը : Ու երկրի վրայ
բնակողները կը մոլորցնէր ա ան
նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած
էր գազանին առջեւը ընելու . ու
երկրի բնակիչներուն կ՚ըսէր որ
պատկեր շինեն ան գազանին , որ
սրով վիրաւորուած էր ոտ առող-
15 ջացաւ : Եւ էշխանոտ տրուե-

Ցամք Տեառն 96

ցաւ անոր , որ գազանին պատկե-
րին հոգի տայ , որ գազանին պատ-
կերը խօսի . Եւ ով որ գազանին
պատկերին երկրպագութիւն չընէ ,
16 զանիկայ սպաննել տայ : Եւ կը
ստիպէր ամէնը՝ այէնէն պզտիկները
ու մեծերը և հարուստները ու աղ-
քատները և ազատները ու ծառա-
ները , ոտ որ իրենց ալ ձեռքին վրայ
կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ
17 ընդունին . Եւ որ մէկը չկրնայ գը-
նել կամ ծախել , բայց միայն ան
որ ունի դրոշմը էկամ գազանին
անունը ևկամ անոր անուանը
18 թիւը : Հոս է իմաստութիւնը .
ով որ միտք ունի , թող հաշուէ
գազանին թիւը . քանզի մարդու
մը թիւ է , ու անոր թիւը վեց
հարիւր վաթսունուվեց է :

ԳԼ . ԺԴ

1 Գառնուկը իր հետևողներովը Սիօն լեռանը
վրայ կը կենայ : 6 Հրեշտակ մը աւետարանը
կը քարոզէ : 8 Բաբիլոնի անկումը : 15 Ան
աշխարհին հունձքը : 18 այդ եկուէրը : 20 Ան-
առնծոյ բարկութեանը չափանը :

1 Ես տեսայ՝ ու ահա Գառնուկը
կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ ,
Ե ու անոր հետը հարիւր քառասե-
նուչորս հազարը , էորոնք ունէին
[անոր անունը և] անոր Հօրը անունը
իրենց ճակատներուն վրայ գրուած :
2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի Ե շատ
ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որո-
տումի ձայնի մը պէս , Ե ու լսած ձայ-
նըս քնարահարներուն իրենց քնար-
ները զարնելու յայնէն կը նմանէր :
3 Ես Հ՚նոր երգ կ՚երգէին աթոռին
առջեւը ու չորս կենդանիներուն
ու երէցներուն առջեւը . և մէկը
չէր կրնար ան երգը սորվիլ Ե բայ
ի ան հարիւր քառասունուչորս հա-
զարէն ; որոնք երկրէն փրկուած
4 էին : Ասոնք անոնք են որ կնիկ-
ներու հետ չխառնակեցան , Ը քանզի
կոյս են . Ե ասոնք գառնուկին ե-
տեւէն կ՚երթան՝ ուր որ ան երթայ .
Ե ասոնք մարդոց մէջէն փրկուեցան
Ը Աստուծոյ ու գառնուկին երա-
5 խայրի ըլլալ . Ես անոնց բերանը
սուտ չգտնուեցաւ , Է ինչու որ ան-
բիծ են :
6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝
Ե որ կը թռչէր երկինքին մէջ , Ես և
ունէր յաւիտենական աւետիսը՝
քարոզելու հրոյը ազգերուն ու
ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողո-
վուրդներուն որ երկրի վրայ կը
7 բնակին . Եւ մեծ ձայնով կ՚ըսէր ,
Յ Աստուածմէ վախցէ՛ք ու փառք
տուէ՛ք անոր , ինչու որ անոր դա-
տաստանին ժամը հկաւ . Ու երկրը-
պագութիւն ըրէ՛ք անոր՝ որ ստեղ-

Ցամք Տեառն 96

Վ Գլ . ԺԳ . 2 ;
ԺԹ . 20 ; Ի . 4 ;
Ա Գլ . ԺԳ . 9 ;
ԺԹ . 20 ; Ի . 4 ;
Բ Գլ . ԺԳ . 11 ;
Գ Գլ . ԺԵ . 2 ;
Ե Գլ . ԺԵ . 9 ;
Զ Գլ . ԺԵ . 2 ;
Է Գլ . ԻԶ . 17 ;

1 Գլ . Ե . 5 ;
Բ Գլ . Է . 4 ;
Է Գլ . Ե . 3 ;
ԺԳ . 16 ;
Գ Գլ . Ա . 15 ;
ԺԹ . 6 ;
Է Գլ . Ե . 8 ;
Ը Գլ . Ե . 9 ;
ԺԵ . 3 ;
Հ Ո՛ր որ-
պէս Թէ նոր
Ե Հմ . 1 ;

Ը Բ Կոր . Ժ . 2 ;
Ի Գլ . Գ . 4 ;
Է . 15 , 17 ;
ԺԵ . 14 ;
Ժ Գլ . Ե . 9 ;
Ի Ցակ . Ա . 18 ;
Լ Սաղ . ԼՐ . 2 ;
Սոփ . Գ . 13 ;
Ի Եփես . Ե . 27 ;
Ցուդ . 24 ;
Ա Գլ . Բ . 13 ;
Ի Եր՛ես . Գ .
8–11 ; Տիմ .
Ա . 2 ;
Հ Գլ . ԺԳ . 7 ;
Յ Գլ . ԺԱ . 18 ;
ԺԵ . 4 ;
Ղ Նէեմ . Թ .
6 ; Սաղ . ԼԶ .
6 ; Հագ . 8 ;
Հռով . 5 , 6 ;
Գոր . Ժգ .
14 ; ԺԵ . 24 ;

Յամի Տեառն 96

ծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու զուրերուն աղբիւրները :

8 Եւ ահաւոր ետևէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու ըսաւ, «Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը , ինչու որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի

9 պոռնկութեանը գինիէն : Եւ ա՛ նոնց ետևէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ըսաւ , «Ո՛վ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ, և դրոշմը իր ճակատին վրայ կամ

10 իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Անիկայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գինի պիտի խմէ՝ զոր անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ , և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջևը ու Գառնը

11 նուիրին առջևը : Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն , և անոր

12 անուանը դրոշմը կ'ընդունին : Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պա-

13 հեն : Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր , Գրէ , Ա՛յսուհետև երանելի են ան մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը ննջեն . այո՝ կ'ըսէ Հոգին , զոր իրենց աշխատութենէն հանգչին . ու իրենց գործերը իրենց ետևէն կ'երթան :

14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ մը , ու ան ամպին վրայ մէկը նըստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման . և իր գլուխը ոսկիէ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր :

15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր և ըսէր , Երկընցուր քու մանգաղդ ու ընէ . ինչու որ ընելու ժամանակը եկաւ , ինչու որ երկրի

16 հունձքը հասունցած է : Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր , իր մանգաղը երկրին վրայ երկընցուց , ու երկիրը ընծուեցաւ :

17 Ու երկինքին մէջէն տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , և ասիկայ

18 ալ սուր մանգաղ մը ունէր : Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , զոր կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր , ու բաւ , Երկընցուր քու սուր մանգաղդ , ու երկրի այգիին ողկոյզները կթէ , ինչու որ անոր խաղողները հասունցան

19 յած են : Եւ ան հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ երկընցուց , ու երկրին այգիին խաղողները կթեց , և ան Աստուծոյ բարկութեանը մեծ

20 հնձանին մէջ ձգեց : Եւ հնձանը տքաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր , և՛ մինչև ձիերուն սանձերը ահ հազար վեց հարիւր ասպարէզ կ'հասնէր :

ԳԼ . Ի Ե

1 Եօթը վերջին հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները : 3 Գազանին յաղթողներուն երգը : 7 Աստուծոյ բարկութեամբը լեցուն եօթը սկաւառակները :

1 Յե ահուրիշ մեծ ու զարմանալի նշան մը տեսայ երկինքի մէջ , եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին , ո՛ր րովհետև անոնցմով կը կատարուէր

2 Աստուծոյ բարկութիւնը : Ու տեսայ որպես թէ ապակեղէն ծով մը կրակով խառնուած . և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու անոր պատկերին և անոր անուանը թիւին , ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին , և Աստուծոյ քնարները

3 ունէին . Եւ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին , ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով , Մեծ ու զարմանալի են Քու գործերդ՝ ով Տէր Աստուած Ամենակալ . արդար ու ճշմարիտ են ճանապարհներդ՝ ով թագաւոր սրբոց .

4 Ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ , ով Տէր՝ ու քու անունդ չփառաւորէ , ինչու որ դուն միայն սուրբ ես . Քանզի բոլոր ազգերը պիտի գան ու քու առջևդ երկրպագութիւն պիտի ընեն , ինչու որ քու արդար դատաստանները յայտնուեցան :

5 Եւ ասկէ ետև տեսայ՝ և ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին

6 տաճարը , որ երկինքն էր . Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները ելան մաքուր ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերնուն վրայովը ոսկեղէն գօտի կա-

7 պած՝ տաճարէն ելան : Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը լեցուն :

8 Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել , մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները :

ԳԼ . Ի Զ

2 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց եօթը սկաւառակները որ բարկութեամբ լեցուն էին . ու զանազան հարուածներ կը հետևին : 15 Քրիստոս գողի պէս կու գայ . երանի՛ անոնց որ արթուն կը մնան :

Յամի Տեառն 96

ՅՀ . ԽԱ . 9 : ԵՐԵՄ . Ծ Ա . 8 : ԴԼ . Ժ Ը . 2 :
Ե Ր Ե Մ . Ծ Ա . 7 : Գ Լ . Ժ Ա . 8 : Ժ Զ . 19 : Ժ Է . 2 , 5 : Ժ Ը . 3 , 10 , 18 , 21 : Ժ Թ . 2 :
Յ Գ Լ . Ժ Զ . 14 , 15 , 16 :
Ն Ա Ղ . Հ Ե . 8 : Ե Ս . Ծ Ա . 17 : Ե Ր Ե Մ . Խ Ե . 15 :
Ղ Գ Լ . Ժ Ը . 6 :
Ո Գ Լ . Ժ Զ . 19 :
Ղ Գ Լ . Ժ Ը . 20 :
Ղ Գ Լ . Ի . 10 :
Ղ Ե Ս . Լ Ա . 10 : Գ Լ . Ժ Ը . 3 :
Ո Գ Լ . Ժ Զ . 10 : Ա Հ Ա Ւ Հ Ո Վ ՆԱ ԵՆ ԱՆՈՆՔ ՈՐ Ո Գ Լ . Ժ Ը . 17 : Ա Ո Ր Ի Ն Ք Ի Ն Ե Բ Կ'ԸՍԷՐ ,
Վ Ե Հ . Դ . 1 , 2 : Գ Լ . Ի . 6 : Ռ Ա Կ Ո Ր . Ժ Ե . 18 : Ա Ր Ե Ա Ն . Դ . 15 :
Ե Բ Ե Ս . Ա . 7 : Ե Ր Ր . Դ . 9 , 10 : Գ Լ . Զ . 11 :
Յ Ե Զ Ե Կ . Ա . 26 : Դ Ա Ն . Է . 13 : Գ Լ . Ա . 13 :
Ո Գ Լ . Զ . 2 :
Ֆ Գ Լ . Ժ Զ . 17 :
Ֆ Ց Ո Վ Ել . Գ . 13 : Մ Ա Տ . Ժ Գ . 39 :
Ֆ Ե Ր Ե Մ . Ծ Ա . 33 : Գ Լ . Ժ Գ . 12 :
Ֆ Գ Լ . Ժ Զ . 9 :
Ա Ց Ո Վ Ել . Գ . 13 :

Յամի Տեառն 96

Բ Գ Լ . Ժ Թ . 15 :
Ֆ Ե Ս . Կ Գ . 3 : Ո Ղ Ր . Ա . 15 :
Դ Գ Լ . Ժ Ա . 8 : Ե Ր Ր . Ժ Գ . 12 :
Ե Գ Լ . Ժ Թ . 14 :
Ա Գ Լ . Ժ Բ . 1 , 3 :
Բ Գ Լ . Ժ Հ . 1 : Ի Ս . 9 :
Ֆ Գ Լ . Ժ Գ . 10 :
Դ Գ Լ . Դ . 6 : Ի Ս . 18 :
Ի Մ Ա Տ . Գ . 11 :
Ղ Գ Լ . Ժ Գ . 15 , 16 , 17 :
Ե Գ Լ . Ե . 8 : Ժ Գ . 2 :
Է Ե Լ . Ժ Ե . 1 : Բ Օ Ր . Լ Ա . 30 : Գ Լ . Ժ Գ . 3 :
Ր Բ Օ Ր . Լ Բ . 4 : Ս Ա Ղ . Ճ Ժ Ա . 2 : Ա Ր Ք . 14 :
Ժ Ս Ա Ղ . Ճ Խ Ե . 17 : Ո Ա Ի . Ժ Գ . 9 : Գ Լ . Ժ Զ . 7 :
Ե Ե Լ . Ժ Ե . 14 , 15 , 16 : Ե Ր Ե Մ . Ժ . 7 :
Լ Ե Ա . Կ Զ . 22 :
Ե Գ Լ . Ժ Ա . 19 : Տ Ա Ք Թ Ռ . Ա . 50 :
Ֆ Հ Ռ Ր 1 :
Ե Ե Լ . Ի Ը . 6 , 8 : Ե Զ Ե Կ . Խ Գ . 17 , 18 : Գ Լ . Ա . 13 :
Հ Ձ Ի Լ . Գ . 6 :
Յ Ա Թ Ե Ս . Ա . 9 : Գ Լ . Գ . 9 : Ժ . 6 :
Ղ Ե Լ . Ի . 34 : Գ Թ Ա Գ . Բ . 10 : Բ Մ Ն . 6 . 14 : Ե Ս . Գ . 4 :
Ֆ Բ Ե Ս . Ա . 9 :

Ցամք Տեառն
96

1 Այե տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ ըսաւ եօթը հրեշտակներուն կ՚ըսէր , գացէ՛ք եւ Աստուծոյ բարկութեանը[եօթը]սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէ՛ք ։

2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց եւ իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց . եւ չարաչար պալարներ եղաւ ան մարդոցը վրայ , որոնք գազանին դրոշմը ունէին եւ անոր պատկերին երկրպագութիւն կ՚ընէին ։

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց , ու ըլլաբերը մեռած մարդոց արիւն դարձաւ , եւ ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան ։

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց , ու ա-

5 նոնք արիւն դարձան ։ Եւ ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Ուրդար ես դուն , որ ես եւ որ էիր , եւ սուրբ ես , որ ասանկ դա-

6 տաստանները ըրիր . Քանզի որ անոնք նուիրեալներուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին . հե դուն անոնց արիւն խմել տուիր , քանզի

7 արժանի են ։ Եւ սեղանէն լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած , Ձրդու դատաստաններդ արդար ու ճշմարիտ են ։

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ճարւոյն վրայ թափեց ։

9 Ու անոր զօրութիւն տրուեցաւ որ խորշակահար ընէ մարդիկները կրակով . և սաստիկ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ , և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը , որ ասոնց հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի . ու չապաշխարեցին անոր փառք տան ։

10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց , ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ . և ցաւէն

11 լեզուներնին կը ծամէին . Ու երկնից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն ու իրենց պալարներուն պատճառովը . ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին ։

12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը Մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց , ու անոր ջուրերը ցամքեցան , որ արեւելքի թագաւորներուն

13 րուն ճամբան պատրաստուի ։ Եւ տեսայ որ երկիւպին բերնէն ու գազանին բերնէն ու սուտ մարգարէին բերնէն Երեք պիղծ ոգիներ

14 Իրեղէն գորտերու նման . Քանզի որ անոնք դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ՚ընեն , ու երկրի բոլոր աշխարհին թագաւորներուն կ՚երթան , որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ ան

մեծ օրուանը պատերազմին հա-

15 մար ժողվեն . (Ահա գողի պէս կու գամ . երանի՛ անոր որ արթուն կը կենայ ու իր հանդերձները կը պահէ , որ մերկ չպտըտի ,

16 ու իր ամօթը երեւնայ .) Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին , որ Եբրայեցերէն Արմագեդոն կ՚ըսուի ։

17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց . ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով , Եղաւ ։

18 Ձեւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան . Ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , ան-

19 նման որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի վեր այնական մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր ։ Եւ մեծ քաղաքը իրեք մաս եղաւ , ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան , և մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ , որ իր սաստիկ բարկութեանը գինիին

20 գաւաթը անոր տայ ։ Եւ ամէն կղզի փախաւ , ու լեռները չգտան ։

21 Նուէներուն Եւ խոշոր կարկուտ դրեթէ մէկ տաղանդի մը կշիռով երկինքէն կ՚իջնէր մարդոց վրայ . Ու մարդիկ հայհոյեցին Աստուած կարկտուին հարուածին համար , ինչու որ խիստ մեծ էր ան հարուածը ։

Գլ. ԺԶ

3 Ծիրանիներ ու կարմիրներ հագած կին մը ձեռքը ոսկեղէն գաւաթ մը բռնած՝ գազանին վրայ կը նստի ։ 5 Անհկայ է մեծ Բաբիլոնը ու ամէն գարշութեանց մայրը ։ 9 Գազանին եօթը գլուխներուն 12 ու տասը եղջիւրներուն մեկնութիւնը ։ 14 Գառնուկին յաղթութիւնը ։ 16 Պոռնիկին պատիժը ։

1 Այե եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ , ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով , Եկո՛ւր՝ Ես քեզի ցուցը-

2 կը նստի . Երկրի հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան , ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութեանը

3 գինիով գինովցան ։ Եւ զիս ա-ոյ անապատը տարաւ Հոգիով . ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր . Եւ ան

4 լեցուն էր Հայհոյութեան անուններով , ու ծեօթը գլուխ էր տասը եղջիւր ունէր ։ Եւ կնիկը ծիրանի ու կարմիր հագած էր , եւ զարդարուած էր ոսկիով ու պատուական քարերով և մարգարիտներով , և ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր Կղզիութիւններով ու իր պոռնկութեանը անմաքրու-

5 թիւններով լեցուն . Եւ անոր ճա-

Ցամք Տեառն
96

ա Գլ. ժե. 14։ ժթ. 19։ ի. 8։
բ Մատ. իդ. 43։ ա Թես. ե. 2։ բ Պետ. գ. 10։ Գլ. գ. 3։
գ բ Կոր . ե. 3։ Գլ. գ. 4, 18։
դ Գլ. ժթ. 19։
ե Գլ. իա. 6։
զ Գլ. դ. 5։ ը. 5։ ժա. 19։
է Գլ. ժա. 13։
ը Դան . ժբ. 1։
ի Գլ. ժգ. 8։ ժե. 18։
ժ Գլ. ժբ. 5։
ի Ես. ծա. 17, 22, 23։ Երեմ. իե. 15, 16։ Գլ. ժգ. 10։
լ Գլ. գ. 14։
խ Գլ . ժա . 19։
ծ Հմր 9, 11։
կ Տես Եզ. թ. 23, 24, 25։

ա Գլ. իա. 9։

բ Գլ. ժգ. 19։ ժբ. 16, 17, 19։
գ Նա. գ. 4։ Գլ. ժթ. 2։
դ Երեմ. ծա. 13։ Հմր 15։
ե Գլ. ժբ. 3։
զ Երեմ. ծա. 7։ Գլ. ժգ. 8։ ժբ. 3։
է Գլ. ժբ. 6, 14։
ը Գլ. ժբ. 3։
ի Գլ. ժգ. 1։
ժ Հմր 9։
լ Հմր 12։
խ Գլ. ժբ. 12, 16։
ծ Դան . ժա. 38։
կ Երեմ. ծա. 7։ Գլ. ժբ. 6։

Յամի Տեառն 96

հբ Թես. բ. 7։

Ղկ. ա. 1։

Ա Կոր. ժե. 4։

Ա Կոր. ժե. 1։

Բ Եզեկ. խգ. 2

Ցամք Տեառն 96

ա Գլ. ժե. 4։

12 Ն Ոսկի՝ ու արծաթի՝ և պատուա-
կան քարերու՝ ու մարդարիտներու՝
և բեհեզի՝ ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝
ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ա-
մէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փը-
ղոսկրեայ ամանները՝ և ամէն պա-
տուական փայտէ ու պղնձէ և եր-
կաթէ ու մարմարիոնէ ամանները,
13 Եւ կինամոնը [ու ամմոնը] և խուն-
կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդ-
րուկը՝ և գինին՝ ու ձէթը՝ և նաշէ-
ղը՝ ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու
ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝
և մարմինները ու մարդոց հոգինե-

բ Եզեկ. իե. 13։

14 րը ։ Եւ քու հոգիիդ ցանկացած
պտուղները քեզմէ գնաց, ու բոլոր
շքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ
կորսուեցաւ, և ալ բնաւ պիտի

գ Հմր 3, 11։

15 չգտնես զանոնք ։ Ն Ա՛ բաներուն
վաճառականները՝ որ անկէ հարըս-
տացած էին, հեռուն պիտի կայնին
անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու

դ Գլ. ժե. 4։

16 սուգ ընելով, Ու պիտի ըսեն,
Վա՛յ՝ վա՛յ մեծ քաղաք՝ որ բեհեզ
ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած
էիր, ու ոսկիով և պատուական
քարերով ու մարգարիտներով զար-

ե Հմր 10։

17 դարուած էիր. Ինչու որ այնքան
հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ
փճացաւ։ Ու ամէն նաւավարնե-
րը՝ և ան ամէնը որ նաւով տեղ
տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները
և որոնք որ ծովուն մէջ կը բանին,

զ Եզեկ. իե. 30, 31 ։ Հմր 9։

18 հեռուն կայնեցան. Ե՛ւ տեսնելով
անոր հրկիզութեանը ծուխը, կ'ա-
ղաղակէին ըսելով, Ո՞վ նման է

է Գլ. ժգ. 4։

19 ե՛ւ մեծ քաղաքիս. Ու իրենց գը-
լուխներուն վրայ հող ցանցին, և
լալով ու սուգ ընելով կ'աղաղա-
կէին ըսելով, Վա՛յ՝ վա՛յ ան մեծ
քաղաքին, որուն մէջ իր պատուա-
կանութենէն հարստացան ամէնքը՝
որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ.

ը Հմր 8։

Ե՛ինչու որ մէկ ժամու մէջ ամայա-

թ Ես. խգ. 23։ Խթ. 13։ Երեմ. ծա. 48։

20 ցաւ։ Ե՛ուրախացէ՛ք անոր վրայ՝
երկինք ու սուրբ առաքեալներ
և մարգարէներ, որ Աստուած
ձեր վրէժը անկէ առաւ։

ժ Գլ. ժբ. 8։ ժգ. 20։

21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ պէս
նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով, Ա-
սանկ ուժով վար պիտի ձգուի Բա-
բիլոն մեծ քաղաքը, և ալ պիտի

ի Ես. խգ. 8։ Երեմ. կ. 34։ ժգ. 9։ իե. 10։ Եզեկ. իզ. 13։

22 չգտնուի ։ Ե՛ւ քնարահարներուն
ու երաժիշտներուն և սրնդահարնե-
րուն ու փողահարներուն ձայնը ալ
պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհես-
տի վարպետ մը ալ բնաւ պիտի
չգտնուի քու մէջդ, ու աղօրիքին
ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.

ժ Երեմ. կ. 34։ ժգ. 9։ իե. 10։ Լզ. 11։

23 Ե՛ւ ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևի
նայ քու մէջդ. Ե՛ու փեսային ձայնը
և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջդ. Ը՛քանզի քու վաճառա-
կանները երկրի մեծամեծներն էին.
Ը՛ինչու որ քու կախարդութիւնովդ

ժ Ես. խգ. 8։ Ը Դեռատ. թ. 22։ Նաա. գ. 4։ Գլ. ժե. 2, 5։

24 բոլոր ազգերը մոլորեցան ։ Ու Ե՛
մարգարէներուն ու սուրբերուն ու
Ը երկրի վրայ բոլոր սպանուածնե-
րուն արիւնը անոր մէջը դտնուե-
ցաւ։

ի Գլ. ժե. 6։ Ը Երեմ. ծա. 49։

Գ Լ. Ժ Թ

1 Երկնից մէջ զԱստուած կը փառաբանեն՝ որ դատեց պոռնիկը և սուրբերուն արեանը վրէժը առաւ։ 7 Գառնուկին հարսնիքը։ 10 Հրեշտակը չուզեր որ Ցովհաննէս իրեն երկրըպագութիւն ընէ։ 17 Թռչունները կը կանչուին մեծ կոտորածին։

1 Ե՛տքը ետքը շատ բազմութեան
մեծ ձայն մը լսեցի երկինքը՝
ըսելով, Ալէլուիա. Ը փրկութիւն
ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն

ա Գլ. ժա. 15։

2 մեր Աստուծոյն. Ը՛ինչու որ ճշմա-
րիտ ու արդար են անոր դատաս-
տանները, քանզի դատեց ան մեծ
պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը
երկիրը ապականեց, Ե՛ու իր ծա-
ռաներուն արեան վրէժը անոր ձեռ-

բ Գլ. դ. 11։ է. 10, 12։ ժբ. 10։

3 քէն պահանջեց։ Եւ կրկին անգամ
ըսին, Ալէլուիա. Ե՛ու անոր ծու-
խը յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ։

գ Գլ. ժա. 15։ ։

4 Ե՛ւ քսանուչորս երէցները ու չորս
կենդանիները ինկան ու երկրպա-
գութիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ ա-
թոռը կը նստի, ըսելով, Ը Ամէն,

դ Գլ. դ. 11։ է. 10, 12։ ժբ. 10։

5 Ալէլուիա։ Եւ աթոռէն ձայն մը
ելաւ՝ ըսելով, Ը՛Մեր Աստուծոյն
օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծա-
ռաները, ու դուք որ երկնչն կը
վախնաք՝ Ը՛պզտիկներ ու մեծեր։

ե Գլ. ժգ. 3։ ժզ. 7։

6 Ը՛Եւ լսեցի շատ բազմութեան ձայ-
նի պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի
պէս, ու սաստիկ որոտումներու
ձայնի պէս՝ որ կ'ըսէին, Ալէլուիա,
Ը՛ինչու որ [մեր] Ամենակալ Տէր Ա-

զ Ես. ժգ. 22։ Եզեկ. ա. 24։ խգ. 2։ Գլ. ժգ. 2։

7 տուածը թագաւորեց։ Խնդանք
և ուրախանանք ու փառք տանք
անոր, Ը՛քանզի գառնուկին հարս-
նիքը հասաւ, ու անոր կինը ինք-

է Գլ. ժա. 15, 17։ ժբ. 10։ իա. 22։

8 զինքը պատրաստեց։ Եւ իրեն
տրուեցաւ որ մաքուր ու լուսա-
փայլ բեհեզ հագնի, (Ը՛որ ան բե-
հեզը սուրբերուն արդարութիւնն

ը Մատ. իբ. 2։ իե. 10։ Ըկոր. ժա. 2։ Եփես. ե. 32։ Գլ. իա. 2, 9։

9 է։) Եւ ինծի ըսաւ, Գրէ. Երա-
նելի են անոնք որ գառնուկին
հարսնեացը ընթրիքին կանչուած
են. ու ինծի ըսաւ, Ատոնք են Ա-

թ Մատ. խե. 13, 14։ Ն՛ղեկ. ժգ. 10։ Գլ. ժ. 18։

10 տուծոյ ճշմարիտ խօսքերը։ Ե՛ս
ալ անոր ոտքերուն առջևը ինկայ,
որ անոր երկրպագութիւն ընէմ.
ու ըսաւ ինծի, Զգուշացիր՝ Ը՛մի՛

ի Մատ. իբ. 2, 3։ Ղուկ. ժգ. 15, 16։

ընէր. Ի՛նչո՞ւ որ Ես ալ քու ծառա-
յակիցդ եմ ու քու եղբայրներուդ,
Ո՛րոնք Յիսուսի վկայութիւնը ու-
նէին. Ատուծոյ երկրպագութիւն
րսէ. (Ի՛նչու որ Յիսուսի վկայու-

ժա Յհ. ա. 1։ Գլ. ժբ. 17։

Ցամք Տեառն 96

Թիւնը մարդարէութեան հոգին է ։)

11 ¶Եւ տեսայ երկինքը բացուած . և ահա մէկ ճերմակ ձի մը , ու ա-նոր վրայ հեծնողը Հաւատարիմ ու Ճշմարիտ կ'ըսուի . և արդա-րութեամբ դատաստան կը տեսնէ

12 ու կը պատերազմի . և նորա անոր աչ-քերը կրակի բոցի պէս էր , ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կայր , ու նորա գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը չգիտեր , բայց միայն ինքը . ¶ Եւ

13 հագուտեր , բայց միայն ինքը . ¶ Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր . և ու անոր անունը Բան

14 Աստուծոյ կ'ըսուի ։ ¶Ու երկնից մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն կ'երթային ճերմակ ձիերով , ¶ ճեր-մակ ու մաքուր բէհեզներ հագած ։

15 Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը կ'ելլէր , որ անով ազգերը զարնէ . ¶ ու ինքը երկաթէ գաւազանով պի-տի հովուէ դանոնք ։ ¶ ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ ։

16 ¶Եւ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ու-նէր , ¶ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԻՐ ՏԵՐԱՆՑ ։

17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արևին մէջը կայներ էր , ¶ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսե-լով , ¶Եկէ՛ք՝ Աստուծոյ մեծ *ընթ-

18 րիքին ժողովուեցէք . ¶Որ ուտէք թագաւորներուն մարմինները՝ ու հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն մարմինները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողնե-րուն մարմինները՝ ու ամէնուն մար-մինները՝ թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն , թէ պզտիկներուն և թէ մեծերուն ։

19 ¶Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մէկտեղ ժողովուած պատերազմ ը-նելու անոր հետ , որ ձիուն վրայ հեծեր էր , ու անոր զօրքերուն

20 հետ ։ ¶Եւ գազանը բռնուեցաւ , ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջևը նշաններ ըրաւ , որոնց-մով մոլորցուց գազանին դրոշմը ընդունողները , և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները . էեր-կուքնալ ողջ ողջ է ծծումբով վա-

21 ռած կրակին լիճը ձգուեցան ։ Եւ ուրիշներն ալ սպանուեցան ձիուն վրայ հեծնողին սուրէն , որ իր բեր-նէն կ'ելլէր , ու բոլոր թռչունները է անոնց մարմիններէն կշտացան ։

ԳԼ · Ի

2 Աստուծոն հազար տարի կը կապուի ։ 6 Ա-ռաջին յարութիւնը . երանի՛ անոնց որ անոր մէջ բաժին ունին ։ 7 Աստուծոն նորէն ար-

Ցամք Տեառն 96

ձակուելով՝ գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ ։ 9 Աստուծոն կը ձգուի կրակի ու ծծումբի ծովին մէջ ։ 12 Վերջին ընդհանուր յարութիւնը ։

1 Ետ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկին-քէն կ'իջնէր , ¶ ու անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ուներ իր

2 ձեռքը . ¶ Ու բռնեց վիշապը՝ հինաւուր օձը՝ որ Բանսարկուն ու Սա-տանան է , և կապեց զանիկայ հա-

3 զար տարի . ¶ ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և գոցեց ¶ու վրայէն կնքեց , ¶ որ ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմնայ , և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ քիչ մը ժամանակ ։

4 ¶Եւ աթոռներ տեսայ , ու նստան անոնց վրայ . և անոնց դատաւո-րութիւն տրուեցաւ . նաև ¶ Յիսու-սի վկայութեանը համար ու Աստու-ծոյ խօսքին համար գլխատուած-ներուն հոգիները պիտոյ , և անոնք որ երկրպագութիւն . չըրին գա-զանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին , ¶ ու անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չըն-դունեցին . և ապրեցան՝ ¶ ու քրիս-տոսի հետ հազար տարի թագաւ-

5 որեցին ։ Եւ ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև որ հազար տա-րին կատարուեցաւ . ասիկայ է առ-

6 ջի յարութիւնը ։ Երանելի և սուրբ է ան որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի . Եաստնոց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չու-նի , Հայպա անոնք Աստուծոյ և քրիստոսի քահանաները պիտի ըլ-լան , ¶ ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն ։

7 Եւ հազար տարին լրանալուն՝ պիտի արձակուի ¶Սատանան իր բանտէն . և ¶ պիտի ելլէ ու մոլոր-ցընէ երկրի չորս անկիւնները է-ղող ազգերը՝ Գոգը ու Մագոգը , ¶ որ զանոնք պատերազմի ժողվէ , որոնց համրանքը ծովու աւազին

8 չափ է ։ Ու երկրի ընդարձակու-թեանը մէջ ելան , և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս

9 կողմէն պատեցին ։ Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ ու ապառեց զանոնք . ¶և բանսարկուն որ անոնք մոլորցուց , ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լճին մէջ , ¶ուր որ էր

10 գազանը , Եւ սուտ մարգարէն . ¶ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից ։

11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տե-սայ , ու անոր վրայ ¶նստած , Նորուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան , տեղ չգտնուեցաւ ա-

12 նոնց ։ ¶Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջևը կայնած էին . ու գիրքերը բա-

Ցամք Տեառն 96

ա Գլ . ա . 18 ։ Բ . 1 ։

բ Գլ . ժբ . 9 ։ Տես բ պետ . բ . 4 ։ Ծուդ . 6 ։

գ Դան . գ . 17 ։

դ Գլ . ժգ . 14 , 16 ։ Հմր 7 ։

ե Դան . է . 9 , 22 , 27 ։ Մատ . ժբ . 28 ։ Ղուկ . իբ . 30 ։

զ ա Կոր . գ . 2 , 3 ։

է Գլ . գ . 9 ։ ը Գլ . ժգ . 12 ։

թ Գլ . ժգ . 15 , 16 ։

ժ Հռով . ը . 17 ։ բ Տիմ . բ . 12 ։ Գլ . է . 10 ։

ի Հմր 4 ։

լ Հմր 2 ։

խ Հմր 3 , 9 ։

ծ Եզեկ . լը . 2 ։ լԲ . 1 ։

կ Գլ . ժգ . 14 ։

հ Եզեկ . լը . 9 ։ Եզեկ . լը . 9 , 16 ։

ձ Հմր 7 ։

ղ Գլ . ժԲ . 20 ։

ճ Գլ . ժգ . 10 , 11 ։

մ Գլ . ժգ . 14 , 16 ։ Հմր 7 ։

յ Դան . է . 9 , 22 , 27 ։ Մատ . ժԲ . 28 ։ Ղուկ . իբ . 30 ։

ն ա Կոր . գ . 2 , 3 ։

շ Գլ . գ . 9 ։ ո Գլ . ժգ . 12 ։

չ Գլ . ժգ . 15 , 16 ։

պ Հռով . ը . 17 ։ բ Տիմ . բ . 12 ։ Գլ . է . 10 ։

ջ Գլ . բ . 11 ։ իա . 8 ։

ռ Եես . կա . 6 ։ ապես . բ . 9 ։ Գլ . ա . 6 ։ է . 10 ։

ս Հմր 4 ։

վ Հմր 2 ։

տ Հմր 3 , 9 ։

ր Եզեկ . լը . 2 ։ լԲ . 1 ։

ց Գլ . ժգ . 14 ։

ւ Եես . բ . 8 ։ Եզեկ . լը . 9 , 16 ։

ֆ Հմր 7 ։

ք Գլ . ժԲ . 20 ։

օ Գլ . ժգ . 10 , 11 ։

և Գլ . ժգ . 12 , 15 ։ Տես Դան . է . 11 ։

ֆ Գլ . ժգ . 10 ։ իա . 8 ։ Հմր 15 ։

ք Գլ . ի . 10 ։ Տես Դան . է . 11 ։

օ Գլ . ժգ . 13 , 14 ։

և Գլ . ժգ . 13 , 14 ։

ֆ Գլ . ժգ . 16 ։ ժէ . 13 , 14 ։

ք Գլ . ժգ . 12 , 15 ։

օ Գլ . ի . 10 ։ Տես Դան . է . 11 ։

և Գլ . ժգ . 10 ։ իա . 8 ։ Հմր 15 ։

ֆ Հմր 17 , 18 ։

ք Գլ . ժէ . 16 ։

Համ Ցեառն 96

պՍաղ. կԹ. 2Տ։ Դան. ժբ. 1։ Փիլ. գ. 3։ ԳԼ. գ. 5։ ժգ. Տ։ իս. 27։ Ներեմ. ԺԷ. 10։ ԼՐ. 19։ Մատ. ժգ. 27։ Հռով. բ. 6։ ԳԼ. բ. 23։ իբ. 12։ Հմր 13։

՚ ԳԼ. գ. Տ։

՚ Հմր 12։

Ա կոր. ժե. 26, 54, 55։

՚՚ Հմր 6։

ԳԼ. իա. Տ։

բԳԼ. ժԹ. 20։

՚՚ Ես. կե. 17։ կշ. 22։ բ Պետ. գ. 13։

Բ ԳԼ. ի. 11։

Ֆ Ես. ծբ. 1։ Գաղ. դ. 26։ Եբր. ժա. 10։ ժբ. 22։ ժգ. 14։ ԳԼ. գ. 12։ Հմր 10։

Ֆ Ես. ծգ. 5։ կա. 10։ բ Կոր. ժա. 2։

Ի ԿՂ. իշ. 11, 12։ Նվկ. խդ. 7։ բ Կոր. գ. 16։ ԳԼ. ե. 15։

Ղ Ես. իե. Տ։ ԳԼ. է. 17։ Ա կոր. ժե. 26, 54։ ԳԼ. ի. 14։ ։

Ը Ես. լե. 10։ կա. 3։ կե. 19։ Ի ԳԼ. գ. 2, 9։ է. 1։ ի. 11։

ժ Ես. խգ. 19։ բ Կոր. է. 17։

Ի ԳԼ. ժԹ. 9։ Ղ Ես. ժգ. 17։ Ի ԳԼ. ա. Տ։ իբ. 13։

Ի Ես. ժբ. 3։ ծե. 1։ ՁՕ. գ. 10, 14։ է. 37։ ԳԼ. իբ. 17։

* Ո՛ՀԱ՝ աս

և Զաք. բ. Տ։ Երե. բ. 10։

հ Ա կոր. գ. 9, 10։ Գաղ. Ա. 19, 20, 21։ Եփես. Տ։ ա Տիմ. ա. 9։ Երե. ժբ. 14։ իբ. 15։

Ֆ ԳԼ. 14, 15։ Ղ ԳԼ. ժե. 1, 6, 7։

ցուէնցան , ՚և ուրիշ գիրք մը բացուէնցաւ՝ այսինքն կենաց գիրքը . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուէցան Նիրենց գործքերուն համեմատ ։ 13 Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ , ՚ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին . ՚ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն համեմատ դատուէցան ։ 14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուէցան . ՚ասիկայ է երկրորդ մահը ։ 15 Ու որ մահը ։ Եւ ով որ կենաց գիրքին մէջը գրուած չգտնուէցաւ , ը կրակի լիճին մէջը ձգուէցաւ ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Նոր երկինքը ու նոր երկիրը ։ 10 Երկնային Երուսաղեմին տեսիլքը ու անոր ստորագրութիւնը ։ 23 Անոր մէջ արեւի կարօտութիւն չկայ , որովհետև Աստուծոյ փառքը անոր լոյսն է ։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն ։

1 ՚Ետքը նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ . Ի ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցան , ու 2 ալ ծով չկար ։ Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր , ՚իր երկրանը համար զարդարուած հարսի 3 մը պէս պատրաստուած ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր , Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը , ու անիկայ անոնց հետ պիտի բնակի . և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան , և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի 4 ըլլայ Նէրե անոնց Աստուածը . Եւ Նինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , Ու ալ մահ պիտի չըլլայ , Ոչ սուգ և ոչ աղաղակ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ ետև . ինչու որ առջի բաները 5 անցան ։ Ետքն ան որ աթոռին վրայ կը նստէր , ըսաւ , Ահա ամէն բաները նոր կ՚ընեմ . ու ըսաւ ինծի , Գրէ՝ Նինչու որ աս խօսքերը ճշմարիտ 6 ըրիա ու հաւատարիմ են ։ Դարձեալ ըսաւ ինծի , Եղաւ . Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ սկիզբը ու վերջը . Ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց 7 ջուրին աղբիւրէն ։ Ան որ կը յաղթէ , *ամէն բաները պիտի ժառանգէ . Ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ , ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ ։ 8 Բայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ և պիղծերուն՝ ու մարդասպաններուն՝ ու պոռնիկներուն՝ և կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝ և բոլոր ստախօսներուն բաժինը Նկրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ մահը ։

9 Ետև եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը Ինծի եկաւ , և հետս խօսելայ ու ըսաւ , Եկուր յուշերեմ քեզի հարսը՝ որ գառնուկին կնիկը ։ 10 Եւ հոգիով մէկ մեծ ու բարձր լեռան մը վրայ տարաւ զիս , Նև ցուցուց իսկը՝ սուրբ Երուսաղէմ †քաղաքը , որ 11 երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր ։ Ունէր Աստուծոյ փառքը ունէր , և անոր լուսաւորութիւնը խիստ պատուական քարի նման էր , ակնվանիի 12 երևութով յասպիս քարի պէս ։ Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , Նև տասներկու դռներ ունէր , և դուներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կար , և դռներուն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլ որդւոցը տասներկու ցեղերուն անուններէն ։ 13 Արեւելեան կողմէն իրեք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ , և հարաւային կողմէն իրեք դուռ , ու արեւմտեան 14 կողմէն իրեք դուռ ։ Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր , Նու անոնց վրայ գառնուկին տասներկու առաքեալներուն [տասներկու] անունները էրոյած էր ։ 15 Եւ իմ հետս խօսողը ոսկեայ եղէգ մը ունէր , որ Նով քաղաքը ու անոր դռները ու անոր 16 պարիսպները չափէ ։ Եւ քաղաքը քառակուսի էր , ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր . և քաղաքը Նոյն եղէգով տասներկու հազար ասպարէզ չափեց . անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար 17 էր ։ Եւ անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս կանգուն չափեց՝ մարդու չափով , այսինքն հրեշտակ 18 կին չափը ։ Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս էր , ու քաղաքը զուտ ոսկի էր մաքուր 19 ապակիի նման ։ Ընե քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկագին պատուական քարերով զարդարուած Էին . առջի հիմը յասպիս էր , երկրորդը՝ շափիւղայ , երրորդը քաղկեդոն , չորրորդը՝ զմրուխտ , 20 Հինգերորդը՝ եղինջնաքար , վեցերորդը՝ սարդիոն , եօթերորդը՝ ոսկեքար , ութերորդը՝ բիւրեղ , իններորդը՝ տպազիոն , տասներորդը՝ քրիսոպրասոս , միտասաներորդը՝ յակինթ , երկոտասաներորդը՝ 21 ամեթիստ ։ Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ Էին , ամէն մէկ դուռը մէկմէկ մարգարիտէ էր . ՚ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի էր 22 թափանցիկ ապակիի նման ։ ՚Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ , ինչու որ Տէր Աստուած Ամենակալն ու

Համ Ցեառն 96

ֆ ԳԼ. ժԹ. 7։ Հմր 2։

ֆ ԳԼ. ա. 10։ Ժէ. 3։

յ Եզեկ. խը։ Հմր 2։

Ն ԳԼ. իբ. 5։ Հմր 23։

† Ո՛ՀԱ՝ մեծ քաղաքը ։

Ղ Եզեկ. խը. 31—34։

՚՚ Եզեկ. խը. 31—34։

Ղ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. բ. 20։

պ Եզեկ. խ. 3։ Զաք. բ. 1։ ԳԼ. ժա. 1։

Ես. ծգ. 11։

՚՚ Ծն. գ. 23։

Ցամք Տեառն 96

ՀԵս. իդ.23։ կ.19, 20։ ԳԼ. իբ.5։ Հմր 11։
ա Ես. կ.3, 5, 11։ կԶ. 12։
բ Ես. կ.11։
գ Ես. կ.20։ Զաք. ժգ. 7։ ԳԼ. իբ. 5։
– Հմր 24։
է Ես. լե.8։ ծբ. 1։ կ. 21։ Ցովել. գ.17։ ԳԼ. իբ.14, 15։
*Ոմանք անմաքրութիւն ընդ.
+ Փիլ. գ.3։ ԳԼ. գ.5։ ժգ.8։ ի.12։

23 Գառնուկը անոր տաճարն է։ Եւ քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի, որ զանիկայ լուսաւորեն, ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ, ու անոր ճրա–
24 գը Գառնուկն է։ *Եւ [փրկուած] ազգերը անոր լուսովը պիտի քա–լեն, ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէ–
25 Ջը պիտի բերեն։ †Եւ անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին. (վասն զի
26 †հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) *Եւ ազգաց փառքը ու պատիւը անոր
27 մէջը պիտի բերեն։ †Եւ հոն բնաւ *անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ, ո՛չ ալ պղծութիւն ու ստութիւն գործող մը. հապա միայն անոնք՝ *որ Գառնուկին կենաց դրքին մէջը գրուած են։

ԳԼ. ԻԲ

1 Կենաց Ջուրին գետը։ 2 Կենաց ծառը։ 5 Աստուած իրեն կը լուսաւորէ երկնային քաղաքը։ 9 Հրեշտակը չուզեր որ իրեն երկրպագութիւն մատուցուի։ 18 Պէտք չէ բան մը աւելցընել Աստուծոյ խօսքին վրայ, ո՛չ ալ անկէ բան մը պակսեցընել։

†Ոմանք մանքուր գետ
*Եզեկ. խե. 1։ Զաք. ժգ. 8։

1 *Յե՛տոյ ինծի կենաց Ջուրի †գետ մը ցուցուց ակնվանիի պէս պայ–ծառ, որ կ՚ելլէր Աստուծոյ ու
2 Գառնուկին աթոռէն։ Բե՛ւ ան †մէյնէն հրապարակին մէջ, ու ան գետին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն կենաց ծառ՝ որ տասներ–կու ‡բերդ պտուղ կը բերէր, ու ա–մէն ամիս իր պտուղը կու տար. *և ան ծառին տերեւները հեթանոս–
3 ներուն բժշկութիւն կ՚ընէին։ †Եւ ալ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ. Աս–տուծոյ ու Գառնուկին աթոռը՝ *և անոր ծառաները պիտի պաշտեն զանի–
4 կայ. Եւ անոր երեսը պիտի տես–նեն, *ու անոր անունը իրենց ճա–կատներուն վրայ պիտի ըլլայ։
5 †Եւ հոն՝ ալ գիշեր պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ. *քանզի Տէր Աստուած պիտի լու–սաւորէ զանոնք, *և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն։
6 Եւ ըսաւ ինծի՝ Ս Այս խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ. և ‡սուրբ մարգարէներուն՝՝ Տէր Աս–տուածը *իր հրեշտակը խրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ
7 չուտով պէտք է ըլլալ։ †Ահա՛ ես չուտով կու գամ. †երանի անոր՝ որ կը պահէ աս գրքին մարգա–րէութեան խօսքերը։
8 Եւ ես Ցովհաննէս լսեցի ու տե–

Ցամք Տեառն 96

Հ ԳԼ. ժթ. 10։
ֆ ԳԼ. ժթ. 10։
Ղ Դան. ը. 26։ ժբ. 4, 9։ ԳԼ. ժ. 4։
ճ ԳԼ. ա. 3։
մ Եզեկ. գ. 27։ Դան. ժբ. 10։ բ Տիմ. գ. 13։
յ Հմր 7։
Ն Ես. խ. 10։ կբ. 11։
Շ Հով. բ. 6։ ժգ. 12։ ԳԼ. ի. 12։
ո Ես. խա. 4։ խդ. 6։ խը. 12։ ԳԼ. ա. 8, 11։ խա. 6։
Չ Դան. ժբ. 12։ ա Ցօհ. գ. 24։
պ Հմր 2։ ԳԼ. բ. 7։
Ջ ԳԼ. խա. 27։
– ա Կոր. զ. 9, 10։ Գաղ. ե. 19, 20, 21։ Կող. գ. 6։ ԳԼ. թ. 20, 21։ խա. 8։
– Փիլ. գ. 2։
Վ ԳԼ. ա. 1։
‖ կամ վրայ.
– ԳԼ. ե. 5։
բ Թես. իդ. 17։ Զաք. զ. 12։ բ
* գլես. ա. 19։ ԳԼ. բ 28։
ց ԳԼ. խա. 2, 9։
– Ես. ձե. 1։ Ցօհ. է. 37։ ԳԼ. խա. 6։
է բ Օր. գ. 2։ ժբ. 32։ Առակ. Լ. 6։
+ Եւ. լբ. 33։ Սաղ. կԲ. 28։ ԳԼ. գ. 5։ ժգ. 8։
ը ԳԼ. խա. 2։
ֆ Հմր 12։
– Ցօհ. խա. 25։
Բ բ Տիմ. դ. 8։
է Հով. ժզ. 20, 24։ բ Թես. գ. 18։
§ Ոմանք բոլոր սուրբերուն

Bible
Armenian
1884

10410

Author Bible - Armenian

Title [Bible in modern Armenian.] (1884)

NAME OF BORROWER.

DATE.

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

